Ayuntamiento de Madrid

HEMEROTECA MUNICIPAL

Número de registro ....

Estante ....

Tabla ....

Número de volúmenes ....

Encuadernación ....

Ayuntamiento de Madrid

XVI-103
(7)

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

39005

¶ Tertia pars Dictionarij in qua dictio quelibet per literas alphabeti iuxta congruentiã diſtinguitur vt quã facillime omnia in ea contenta reperiantur. cõtinetqꝫ dictiões his literis incipientes. P. Q. R. S. T. V. X. Z.

Conventus ꝑtinet divi geronimi ꝓpe oppidum de Carallo
ex voluntate concedentis cum alijs dicabus patribus

Ayuntamiento de Madrid

3700

¶ Tertia pars Dictionarij in qua dictio quelibet ~~per literas~~ alphabeti iuxta congruentiã distinguitur vt quã facillime omnia in ea contenta reperiantur. cõtinetq; dictiões his literis incipientes. P. Q. R. S. T. V. X. Z.

Conuentus ptinet diui Jeronimi ppe oppidum de Caralla ex voluntate concedentis cum alijs duabus ptib9. Fr. Hernando Palm

Ayuntamiento de Madrid

Ordo dictionum in tertia & ultima parte dictionarij contentarum cum indice foliorum annotato. Incipiens in litera. P. durans usque ad finem alphabeti.

Pactum

pacisci. 3
Pangere.pepigi eo.
Pallacium eo.
Palam. eo.
Palea eo.
Palestinus eo.
Pallium eo.
Palma 4
Palma manus.palmus palmes palpare.palpebra.palus.pali.& palus.paludis. eo.
Panis eo.
Parabola 6
Paradisus eo.
Paralisis.paraliticus. eo.
Parare eo.
Parcere 7
Parere.parturire.partus 8
Parentes eo.
Pariter 9
Paries eo.
Pars.partes eo.
Particeps participatione 10
Paruum.paruus paruitas paruulus eo.
Pascha.phase 11
Pascere.pascua.pastor. eo.
Pater 12
Pati.passio 13
Patria 14
Patientia eo.
Paucitas 15
Paupertas eo.
Pauor.pauere 16
Pauimentum 17
Paulatim.paulisper pauloante paulominus eo.
Paululum eo.
Paulus eo.
Pax 18
Peccatum 19
Peccatores 20
Pecora 20
Pecunia 21
Pellis eo.
Penne eo.
Pena 22
Pendere.Suspendere.Suspendium eo.
Pene aduerbium eo.
Penes & apud 23
Penetrare eo.
Penitentia eo.
Peritus 24
Penuria eo.
Per eo.
Percutere 25
Pera 26
Perambulare eo.
Percipere eo.
Perdere eo.
Perducere 27
Perfodere eo.
Perforare.perforamen eo.
Perfectio.perfectus perficere eo.
Peregrinus.peregrinari 28
Pergere 29
Perhibere testimonium eo.
Perire.periculum eo.
Permanere 30
Permittere eo.
Perpetrare 31
Perpetuitas.perpetuum eo.
Persecutio.persequi eo.
Perseuerantia 32
Pertinere 33
Pertransire eo.
Peruersitas eo.
Pes.pedes eo.
Pessimus 35
Persona.personarum acceptio. eo.
Personare eo.
Perspicere eo.
Persuadere eo.
Perterritus eo.
Peruenire eo.
Pestilentia.pestis 36
Petere eo.
Petra eo.
Petrus eo.
Phiala 37
Pietas eo.
Pigricia eo.
Pignus eo.
Pingere.pictura 38
Pylatus eo.
Pilus eo.
Pincerna eo.
Pinguis.pinguedo eo.
Pisces 39
Piscina 40
Placare placabilis eo.
Placere eo.
Plaga 41
Plangere.planctus 42
Planus.planicies eo.
Plantare.plantatio eo.
Platea 43
Plaustrum 44
Plebs eo.
Plenitudo eo.
Plorare eo.
Pluere.pluuia 45
Plumbum 46
Plures.plurimus eo.
Plus.plusquam eo.
Potius.poculum pollex eo.
Polliceri.pollicitus eo.
Polluere 47
Pomum eo.
Pondus eo.
Ponere 48
Pontifex eo.
Populus 49
Porrigere 50
Porro eo.
Portare eo.
Porta.porte 51
Portentum 53
Porticus eo.
Portio eo.
Portus eo.
Possidere.possessio eo.
Post.postea.posterius 54
Postquam 55
Postis eo.
Postulare eo.
Potus.potare 56
Potentia.potestas eo.
Prauus.prauitas. 58
Pre eo.
Prebere 59
Precellere eo.
Preces.precari eo.
Precingere.succingere eo.
Precindere 60
Precipitatio eo.
Precedere eo.
Precipere.preceptum eo.
Precium 61
Preciosus eo.
Precipuum eo.
Preclarus eo.
Preco eo.
Precurrere eo.
Precordia eo.
Preda eo.
Predestinatio 62
Predicare.predicatio.predicator eo.
Predicere 63
Preesse eo.
Preferre eo.
Prefectus.prefici eo.
Prefinitus eo.
Pregnicies eo.
Preire 64
Prelatus eo.
Prelium 65
Premere.comprimere eo.
Premittere 66
Premium eo.
Preoccupare eo.
Preparare.preparatus eo.
Preponere.prepositus 67
Preputium eo.
Presbyter eo.
Presens.presentia 68
Presidium 69
Prestare eo.
Presto eo.
Prestolari eo.
Presumere eo.
Preter 70
Preterire eo.
Pretorium 71
Preualere eo.
Preuaricari.preuaricatio eo.
Preuenire 72
Primus.primo eo.
Primum 73
Primitie.primitiua 74
Primogenitus eo.
Princeps 75
Principium 76
Prior.prius eo.
Priusquam 77
Pristinus eo.
Priuare.priuatus eo.
Pro eo.
Probare.probatus 78
Procedere 79
Procella 80
Procidere eo.
Procreare 81
Procumbere eo.
Procurator.procurare eo.
Procul eo.
Proditor.prodere eo.
Prodesse eo.
Prodigium.portentum.presagium. 82
Producere eo.
Prophanus 83
Proferre eo.
Propheta.prophetare eo.
Proficere 84
Proficisci.proficiens. profectus eo.
Profugus.transfuga.perfugus.fugitiuus eo.
Profundus.profunditas 85
Progenies eo.
Prohibere eo.
Proijcere 86
Promittere.promissio eo.
Promouere eo.
Promptus.promptitudo eo.
Pronunciare eo.
Pronus.pronitas eo.
Propago 87
Prope eo.
Prorogare.properare eo.
Propitius 88
Proponere propositum. eo.
Proprius proprietas eo.
Propter 89
Propterea 90
Propugnare propugnaculum 91
Prospicere eo.
Prosequi eo.
Prosperitas eo.
Prosternere 92
Protegere eo.
Protinus 93
Prouerbium eo.
Prouidentia eo.
Prouincia 94
Prouocare eo.
Prout eo.
Proximus 95
Prudentia.prudens eo.
Prune eo.
Prurire.prurigo 96
Psallere.psalmus eo.
Ptolomeus ptolomayda eo.
Publicanus eo.
Publicus eo.
Pudor.pudicicia 97
Puella eo.
Puer eo.
Pugna.pugnare 99
Pulcer.pulcritudo 100
Pulsare 101
Puluis eo.
Pullus eo.
Punire 102
Pupillus eo.
Purgare eo.
Purpura. 103
Pusillanimis eo.
Putare eo.
Puteus eo.
Putredo 104

Quadra

ginta. 104
Quadrus.quadratus eo.
Quadringenti 105
Quadriga eo.
Qualitas.qualis eo.
Quam eo.
Quamquam quamuis 106
Quamdiu eo.
Quamobcausam eo.
Quando eo.
Quantus.quantum quanto 107
Quare 108
Quasi eo.
Quatuor 109
Quatuordecim. 110
Que coniunctio eo.
Quemadmodum eo.
Que generis fe. eo.
Que neutrum 111
Quercus eo.
Querere eo.
Questio querela 112
Quia 114
Quid 115
Quidam 116
Quidem 117
Quicquid 118
Quicunque eo.
Quiescere quies. eo.
Quippiam.quicquam 119
Quinque 120
Quis qui. eo.
Cui 121
Cuius eo.
Quem 122
Quo eo.
Quorum eo.
Quos 123
Quibus eo.
Quisquam.quicquid eo.
Quispiam 124
Quo.quocunque eo.
Quotiens.quotienscunque eo.
Quod.quodcunque & cetera. eo.
Quomodo 125

Ayuntamiento de Madrid

Quippe 127
Quondam eo.
Quoniam eo.
Quoqꝫ 129
Quotquot 130

Ratio. 130
Radere.raſus eo.
Radix 131
Raguel 132
Ramus eo.
Rapina.rapere eo.
Rachel 133
Raphael eo.
Rapham eo.
Raro eo.
Rebecca eo.
Reus.reatus eo.
Rebellio eo.
Recedere eo.
Recenſere 134
Recidiuum eo.
Reclinare eo.
Recludere eo.
Recipere eo.
Recordari eo.
Rectꝰ.rectitudo 135
Reconciliatio eo.
Recumbere 136
Redarguere.reprehendere eo.
Reddere eo.
Redigere.redactꝰ eo.
Redimere 137
Reducere eo.
Redundare eo.
Reedificare eo.
Referre.reportare eo.
Reficere.refectio eo.
Refrigerium.refrigerare 138
Refugium eo.
Refulgere eo.
Regalis eo.
Regere eo.
Rex.reges.regnare 139
Regina 141
Regius.regalis eo.
Regio 142
Regnū.regnare eo.
Regredi 143
Regula eo.
Religio.religioſus eo.
Relinquere 144
Reliquie eo.
Remanere 145
Reminiſci eo.
Remittere.remiſſio eo.
Renes eo.
Renouare 146
Renunciare eo.
Repellere eo.
Repente.repentinus eo.
Reperire 147
Replere.plenus.plenitudo eo.
Reponere 148
Reportare 149
Reprehendere eo.
Reprobare eo.
Reptile.reptilia eo.
Reputare.reputans.reputatus eo.
Requies.requieſcere 150
Requirere 151
Res 152
Reſpublica eo.
Reſeruare eo.
Reſidere.reſiduū eo.
Reſiſtere 153
Reſpicere.reſpectus. eo.
Reſpondere 154
Reſtituere eo.
Reſurgere reſurrectio eo.
Rethe 155
Retinere eo.
Retrahere eo.
Retorquere.retortꝰ eo.
Retribuere eo.
Retro.retrorſum eo.
Reuelare 156
Reuereri.reuerentia 157
Reuerti.reuertens.reuerſus eo.
Reuiuere 158
Reuocare eo.
Ridere.riſus eo.
Rigare 159
Ripa eo.
Ritus eo.
Riuus.riui eo.
Rixa 160
Roboam eo.
Roborare.robur eo.
Rogare eo.
Roma.romanus eo.
Ros 160
Roſa 161
Rota eo.
Ruben 162
Rubor.rubedo eo.
Rubigo eo.
Rubus eo.
Rudis eo.
Ruere.ruina eo.
Rufus.rufedo 163
Rugitus eo.
Ruminare eo.
Rumor eo.
Rumpere eo.
Rurſus.rurſuꝫ 164

Sabbatum 164
Sacrificium.ſacrificare 165
Sacramentum eo.
Sacerdos eo.
Satiare 167
Saccus eo.
Sagitta eo.
Sal 168
Salomon eo.
Saluator.ſaluare ſalus eo.
Salutare 169
Sanare.ſanitas eo.
Sanctus.ſanctitas ſanctificatio 170
Sanctificare.ſanctificatus ſctificatio 171
Sanguis eo.
Sapientia.ſapiēs 173
Saturare.ſatiare 174
Scandalum.ſcandalizare 175
Scelus eo.
Scindere.ſciſſura eo.
Scire.ſcientia. eo.
Scribere.ſcriptura 176
Scrutari eo.
Scutum eo.
Secretuꝫ 177
Seculum eo.
Secundus eo.
Secundum eo.
Securꝰ.ſecuritas eo.
Sedere.ſedes 178
Seditio 179
Seductio.ſeducere eo.
Seges 180
Semē.ſeminare eo.
Semita 181
Semel eo.
Semper 182
Sempiternus eo.
Senex.ſenectus eo.
Sentire.ſenſus 183
Separare.ſeparatus eo.
Sepelire.ſepultura 184
Septē.ſeptēnis eo.
Sequi.ſecutus 185
Sermo 186
Serpens 187
Seruare eo.
Seruire.ſeruus 188
Sex 189
Siccitas.ſiccare eo.
Sicut 190
Signare.ſignū eo.
Silentiū.ſilere 191
Similitudo eo.
Simon 192
Simplex eo.
Simul 193
Simulacrum eo.
Synagoga eo.
Sine eo.
Sinere 194
Singularis eo.
Siniſtra eo.
Syon eo.
Sitis.ſitire 195
Sobriꝰ.ſobrietas eo.
Societas.ſocius eo.
Sol 196
Solēnitas 197
Sollicitus.ſollicitudo eo
Solium eo.
Solus 198
Soluere 199
Somnus.ſopor eo.
Somniare.ſomnium eo.
Sonare.ſonus.ſonitus eo.
Sordes.ſordidꝰ 200
Soror eo.
Sors eo.
Species.ſpecioſus eo.
Speculum 201
Speculari. eo.
Spes ſperare eo.
Spelunca 202
Spina eo.
Spiritus eo.
Splendere 204
Spoliū.ſpoliare eo.
Spōſus.ſponſa 205
Spōte.ſpontanee eo.
Stare.ſtabilis.ſtabilitas eo.
Statim 206
Statuere eo.
Status eo.
Stella eo.
Sterilis.ſterilitas 207
Sternere eo.
Stola eo.
Studium eo.
Stulticia eo.
Stupor.ſtupere eo.
Suadere 208
Suauis.ſuauitas eo.
Subter.ſub eo.
Subditus.ſubiectus.ſubdere.ſubijcere eo.
Sublimitas.ſublimis eo.
Subito 209
Subſtantia eo.
Subuertere eo.
Succendere eo.
Succingere eo.
Sufficientia eo.
Summꝰ.ſūmitas 210
Sup.ſupra.ſuperius.ſuperior.ſurſuꝫ eo.
Superare 211
Superbia.ſupbus eo.
Supplantare 212
Superuenire eo.
Supplicium eo.
Surdus.ſurditas eo.
Surgere eo.
Surſum eo.
Suſcipere eo.
Suſcitare 213
Suſpendere eo.
Suſtinere eo.

Tabernaculum 213
Tacere taciturnitas 214
Talis 215
Tangere eo.
Tanqꝫ 216
Tantum eo.
Tantus eo.
Tarditas eo.
Thaurus eo.
Tecum eo.
Tegere eo.
Tegimen tectū eo.
Tempeſtas eo.
Temperantia eo.
Templum eo.
Temperare.temptatio 218
Tempus eo.
Temporalia 219
Tendere eo.
Tenere eo.
Tentorium eo.
Tenebra eo.
Ter.tertio 220
Terra eo.
Terror.terribilis.territus.terrere 223
Terminus eo.
Theſaurus 224
Teſtamētū.teſtari eo.
Teſtis teſtimoniū eo.
Timor.timere eo.
Tyrannus 225
Tollere eo.
Tonitruus eo.
Torcular 226
Torrens eo.
Totus eo.
Tradere.traditio.traditus 227
Trahere.attrahere eo.
Tranſferre eo.
Tranſformare 228
Tranſgredi eo.
Tranſire eo.
Tremor.tremere eo.
Tres.tria.tertius.trinitas 229
Tribuere eo.
Tribulatio eo.
Tribulare eo.
Tribus eo.
Tributum.tributarius 230
Triſtitia.triſtis eo.
Triticum eo.
Thronus eo.
Tuba 231
Tunica eo.
Tumulus eo.
Tumultus eo.
Turbare.turbatio eo.
Turba 232
Turbo eo.
Turris eo.
Turpitudo eo.
Thus.thuribulū eo.

Uacuus
vacuitas 232
Uado.vadere 233
Uagus.vagabilitas eo.
Ualere 234
Ualidus eo.
Ualde eo.
Uallis eo.
Uanum.vanitas eo.
Uarius.varietas 135
Uas.vaſa eo.
Uaſtitas.vaſtus.vaſtator 136
Ubera eo.
Ubi eo.
Ubiqꝫ.vbicūqꝫ 137
Ue eo.
Uelare.velum.ve-

Ayuntamiento de Madrid

Ordo dictionum.

lamen 138
Velle.voluntas eo.
Velox.velocitas.velociter. 139
Venatio eo.
Vendere.vēdēs 140
Venenum eo.
Venerabilis.venerari eo.
Venia eo.
Venire eo.
Venter 241
Ventus 242
Verberare 243
Verbum eo.
Verecūdia 244
Vermis 245
Vertex eo.
Vertere eo.
Verus.verax.veritas.vere 246
Veſcor.veſceris 247
Veſpera eo.
Veſtibulum eo.
Veſtigium eo.
Veſtis.veſtire.veſtimentum 248
Vetuſtas.vetus 249
Vexatio eo.
Via 250
Vicis.viciſſitudo.viciſſim 251
Vicinus eo.
Victima eo.
Videre eo.
Videte.quō caute.ambuletis 256
Vidua 261
Vigilare eo.
Viginti 262
Villa eo.
Vincere.victoria 263
Vincere.vinct⁹.vinculum 264
Vindicta eo.
Vinca 265
Vinum 267
Violētia.violēter eo.
Vir.viri 268
Virga 270
Virgo.virginitas 271
Virtus eo.
Vis.vires 272
Viſcera 273
Viſitatio.viſitare eo.
Vitis 274
Vitulus eo.
Vivere.vita eo.
Vlcio.vlciſci 277
Vltimus.vltra.vlterior eo.
Vltro eo.
Vlulare.vlulat⁹ eo.
Vmbra eo.
Vnde 278
Vndecim eo.
Vndiq₃ eo.
Vngere.vnctio.vngentum eo.
Vniuerſus.vniuerſitas 279
Vnitas.vnus eo.
Vnicus.vnigenitus 281
Vobiſcū.nobiſcū eo.
Vocare.vocat⁹ 282
Vociferari 283
Vox eo.
Volare.volatus 284
Voluptas 286
Vouere.votum eo.
Vrbs eo.
Vrere.vſtio eo.
Vrgere eo.
Vſq₃ eo.
Vſq₃quo 287
Vſura eo.
Vterus eo.
Vti.vſus eo.
Vtilis.vtilitas 288
Vua 289
Vulgus eo.
Vuln⁹.vulnerare eo.
Vultus 290
Vxor eo.
Xp̄us 291
Xp̄i natiuitas 292
Xp̄i paſſio 293
Xp̄i reſurrectio 295
Xp̄i aſcenſio 296
Zelus 297
Zona eo.

FINIS

Ayuntamiento de Madrid

Incipit litera. P.

PActū. Paciſci.

Nota ꝙ pactū idem eſt qđ fedus Cōuentio. Obligatio. Cōmiſſio. Cōcordia vel cōſenſus. Et iđ pactuꝫ đr quaſi pacis act⁹. Poſſum⁹ ergo notare ꝙ ī ſcriptura īuenitur
Pactum caritatis.
Pactum caſtitatis.
Pactum voluptatis.
Pactum prauitatis.
Pactum dignitatis.

Dico ergo ꝙ inuenit̄ quoddā pactuꝫ charitatiuū. Et iſtud eſt illud pactū: ille amor quo hoīes ſunt per caritateꝫ inuicē obligati. De quo pacto dicit̄. ij. para. xxiij. Quod Joiada ſacerdos pepigit fedus inter ſe et vniuerſum populū. Et Job. v. Cum lapidibus regiōis pactuꝫ tuū. ¶ Itē dico ꝙ inuenitur pactū quoddā depuratiuū. Et iſtud eſt illud fed⁹ ſeu pactū quo quis promittit deo vel religioni ſe a carnis deſiderijs abſtinere. De quo Job. xxxj. Pepigi fedus cū oculis meis: vt nō cogitareꝫ quidē de virgine. ¶ Itē inuenitur pactū maculatiuū. Eſt iſtud eſt illud quo luxurioſi ſibijnuicem multa turpia paciſcunt̄ ⁊ multa vilia pollicētur. De quo Eſa. lvij. vbi ſic loquit̄ mulieri fornicarie. Pepigiſti cum eis fedus: dilataſti cubile tuum. ¶ Itē inuenitur pactū execratiuū. Et iſtud eſt illud pactū qđ heretici faciūt demonibus. qui ſcꝫ qñqꝫ cuꝫ eis habēt multa pacta De quo Judic. ix. dicit̄. Nđ ingreſſi ſunt phanū dei ſui berith ⁊ cū eo pactū pepigerūt. ¶ Iteꝫ inuenit̄ pactū honoratiuū ſeu cōcordatiū. Et iſtud eſt pactū illud qđ deus pepigit cū humano genere. cū ipſo ſocietatem cōtrahēdo ipſum per baptiſmū ſibi recōciliando. ⁊ ſalutē ſibi perpetuā ꝓmittēdo. Hō vero deo promiſit in baptiſmo fidē ⁊ dilectionē: ⁊ in bono perſeuerantiā ⁊ durationē. De quo geñ. ix. đr. Statuā pactum meū vobiſcum: ⁊ cū ſemine veſtro poſt vos. Ubi aduerte ꝙ iſtud pactum habet. Fundamētum in
B concuſſibile qꝛ ſcꝫ a deo ſtatuā inquit. Ligamētum inſeperabile quia ſcꝫ iſtud fuit pactū vobiſcū. Firmamētum interminabile. quia ſcꝫ cū ſemine veſtro. ¶ Primo ergo dico ꝙ iſtud pactū qđ eſt inter deū et hoīem habet incōcuſſibile fundamētū ſcꝫ ipm deū: qđ oſtenditur cum dicit̄. Statuaꝫ. Statuere eñ nihil aliud eſt ꝙ̄ ſtabiliter aliqđ ordinare ⁊ tenere. Et vere iſtud pactum quantū eſt ex parte dei bene eſt ſtabile firmamētum quia ſcꝫ ſemper eſt paratus reddere quod ꝓmiſit Eſa. lv. Feriam vobiſcuꝫ pactū ſempiternū: miſcđias dauid fideles. Pactū autē iſtud fuit habitū in camera vteri virginalis qñ ipſe deus ſororem noſtrā ideſt humanā naturā aſſumpſit: eo pacto ꝙ ipſaꝫ nō deponeret ineternum. Et eo pacto quod niſi in nobis deficiat paratus eſt nobis reſtituere paradiſum Deuter. vij. Deus fortis et fidelis cuſtodiens pactum et miſericordiam, diligentibus ſe. quia ſcilicet frangenti fidē fides, frangatur eidem. quia ſcilicet deus nō cuſtodit pactum homini: niſi homo cuſtodiat id ſibi eum ſcilꝫ diligendo ⁊ erga ipſum fideliter ſe habendo. Et ideo timeo de multis qđ qui a dño ruperūt treugas ⁊ violauerunt fedus: ⁊ tranſgreſſi ſunt pactuꝫ inobediēdo ſcꝫ et peccando: dominus ſimiliter iſtud pactum non tenebit: nec iuxta pacta ipſos eripiet aut ſaluabit. vnde Hiere. xj. Irritum fecerunt domus iſrael ⁊ domus iuda pactum meum. Ꝙobrem inducam ſuper eos mala. Non ſic chariſſimi ſed iſtud pactum ſit firmū ⁊ inuiolabile. quia habet vt dictum eſt inconcuſſibile fundamētum. Statuam inquit. Geneſ. xvij. Ponam pactum meum tecum. ¶ Secundo dico ꝙ iſtud pactum habet vel habere debꝫ inſeparabile ligamentū: quod oſtenditur cum dicitur. Uobiſcuꝫ. Quia ſcilicꝫ iſtud aduerbium vobiſcum ſignat caritatem concordiaꝫ et ſocietatem. que ſcilicet debent eſſe ligamentum pacti ⁊ cōiunctionis noſtre cū deo. Leui. xxvj. Multiplicabimini ⁊ firmabo pactum meum vobiſcum. Iſtud tñ pactum rumpunt hodie illi qui per peccata ſua rumpunt vinculum claritatis. Quibus dominus dicit. Ezechielis. xliiij. Diſſoluiſtis pactum meum in omnibus ſceleribus veſtris. ¶ Tertio dico ꝙ iſtud pactū debet habere interminabile firmamentum: quod ſcꝫ C
oſtenditur cū dicitur. Et cum ſemine veſtro poſt vos Quia ſcꝫ iſtud pactū debet eſſe interminabile a parte noſtra ſicut eſt infinibile a parte dei. Numeri. xxv. Erit tam illi ꝙ̄ ſemini eius pactum ſacerdotij ſempiternum. Quod eſt contrā illos qui iſtud pactū nō cōtinuant: ſed per diuerſa peccata ipſum dirumpūt ⁊ diſſipant. Oſee. vj. Ipſi autem ſicut Adam trangreſſi ſunt pactum. Non ſic chariſſimi: ſed ſit pactū interminabile ⁊ eternum Numer. xviij. Pactum ſalis eſt ſempiternum coram domino tibi ac filijs tuis. Et aduerte ꝙ iſta caritas dei dicitur pactū ſalis. Antiquitus enim inter populos orientales mos erat ꝙ quando volebant aliquod pactum facere quod perpetuo erat duraturum. comedebant ſal. in ſignum ꝙ ſicut ſal non poteſt corrumpi: ſic illud pactum non debebat amplius violari. Et ſic loquitur ſcriptura. j. Eſdre. iiij. vbi dicebant illi. Memores ſalis ſumus qđ in palacio comedim⁹: leſiones regis videre nephas ducimus. Ad denotandum ꝙ iſtud pactum caritatis ſal ſapientie debet habere: vt in ſempiternum valeat permanere. ij. Paral. xiij. Dedit deus regnum dauid ſuper iſrael in ſempiternum: ipſi ⁊ filij eius in pactū ſalis. Patet ergo ꝙ iſtud pactum debet eſſe interminabile. inſeparabile ⁊ inuioiabile et cetera. Uide ſupra. vbi Fedus.

Pangere. Pepigi.

Uide vbi fedus ⁊ vbi pactum.

Palacium.

Cū palaciū ſit ſolenne habitaculū. vbi ſcꝫ rector vel ꝑnceps cōmunitatis vel regni habitate iura reddere: ⁊ curiā tenere ⁊ exinde populum regere cōſueuit: notabis ꝙ in ſcriptuta multiplex palatiū inuenitur vicꝫ.

Interius.
Exterius.
Anterius.
Inferius ⁊
Superius

Palacium interius eſt conſciētia. ſ. viri iuſti. In iſto eñ ſpecialiter ⁊ ſecrete habitat dñs: quādo ipſum videt preparatum virtutibus ⁊ ornatum: vt ſic de viro iuſto dicat̄ illud ij. Paral. ij. Decreuit ſalomō vt edificaret domum domino ⁊ palacium ſibi. Conſcientia enim viri iuſti eſt domus ⁊ habitaculum ſummo regi: ⁊ requies atqꝫ palacium ipſi iuſto. ¶ Palatiū exterius eſt eccleſia: quia. ſ. in iſta ſicut in palacio habitat deus ⁊ omnium fidelium exercitus: ⁊ etiam prelatorum chorus ⁊ cetus. Unc iſtud eſt palaciuꝫ illud de quo dicit̄. Heſter. j. Nđ vaſthi regina fecit conuiuiuꝫ feminarum in palacio vbi rex Aſſuerus manere conſueuerat. ⁊ Heſter. iij. dicit̄. ꝙ ſerui regis ad fores palacij verſabant̄. ¶ Palacium anterius eſt ſcripta ſophia: hoc eſt dictu: ſacra pagina: qꝛ. ſ. in iſto habitat ipſe deus: ⁊ etiam quilibet vir ſcientificus ⁊ deuotus Unde Heſter. xij. dicitur: ꝙ rex ꝑcepit Mardocheo vt in aula palacij moraretur. In iſto eñ inuenitur ſal ſapientie ⁊ doctrine. Juxta illud. j. Eſdre. iiij. Memores ſalis quod in palacio comedimus. Uide ſupra de Pacto. ¶ Palaciū inferius eſt mundi curia. Iſtud ē eñ palatium mundi ſuperborum ⁊ tyrannorum: vbi fiunt hodie multa mala: quia ſcꝫ ibi abūdant hodie ignis auaricie ⁊ rapine: ſicut de illo malo rege dicit̄. iij. Regum. xvj. ꝙ ingreſſus palatium ſuccēdit ſe cuꝫ domo regia. Et etiam mollicies inconſtātie feminee Unde. iiij. Regum. xx. dicitur. Ezechie regi. Filij tui erūt eunuchi in palatio regis babylōis. Eunuchi eñ homines molles ⁊ effemitatos deſignant. quales certe abundant hodie in palacijs huius mundi ⁊ etiam quod dolendum eſt in palatio eccleſie. Unde Heſter j. dicitur ꝙ regina vaſthi fecit conuiuium feminaruꝫ

in palacio vbi rex manere conſueuerat. Iſta enim regina carnalem affectionem ſignificat que ſcʒ in palacio eccleſie effeminatos exaltat. Palacium ſuperius eſt celum regnum. vbi ſcilicet deus habitat cum angelis et beatis dicens ſcilicet illud Daniel. iiij. Quietus eram in domo mea et florens in palacio meo. Figura Daniel. j. vbi dicitur. quod pueri de ſemine regio cauti ſciencia. mundi ꝛ abſtinentes et pulcri electi ſunt vt poſſent ſtare in palacio regis. Ad denotandum qꝺ in iſto celi palacio non admittitur niſi ille qui caut⁹ purus. mundus ꝛ abſtinens inuenitur. ꝛc. Omitto quia pauce ſunt autoritates

Palam. Nota quod palam idem eſt qꝺ publice vel aperte. Notabis ergo qꝺ multa A ſunt que ſcilicet Palam.
Et in publico ſunt dicenda.
Et in publico ſunt agenda.
Et in publico ſunt querenda.
Et in publico ſunt tacenda.
Dico igitur qꝺ quedam ſunt palam dicenda. Et iſta procerto ſunt bone ſcientie ꝛ doctrine. que ſcilicet palam debent doceri et predicari: vt ab omnibus addiſcantur. Exemplo ſcilicet chriſti qui ſcʒ fidem palam et publice predicabat Johānis. vij. Ecce palam loquitur ꝛ nihil ei dicunt. et iohā. xvj. Palam de patre meo annūciabo vobis. Quia reuera ad doctorem fidei chriſtiane hoc pertinet quod palam doceat ꝛ qꝺ veritateʒ palam oſtendat. Eccleſiaſti. xxxix. Ipſe palam facit diſciplinam doctrine ſue. Sicut etiaʒ chriſtus de ſeipſo dicit Johānis. xviij. Ego palam locutus ſum mundo. et in occulto locutus ſum nihil. Cuius tamen contrarium faciunt heretici. qui ſcilicet predicant non palā ſed occulte in latibulis et cauernis. Omnis enim qui male agit odit lucem Johā. iij. Ut ſic de iſtis intelligatur illud eccleſiaſtici. xxxviij. In eccleſiam non tranſilient: ſuper ſellam iudicis non ſedebunt: teſtamētum iudicij non intelligent neqꝫ palam facient diſciplinaʒ et iudicium. Ideo cuilibet bono et catholico doctori poteſt dici illud. Johā. xvj. Ecce nunc palam loqueris et prouerbium nullum dicis. Sunt ergo quedam palam dicenda. ¶ Iteʒ ſicut quedam palam agenda. Et iſta ſunt bona facta et opera virtuoſa. que ſcilicet palam facienda ſunt et exemplariter alijs oſtendenda. Deutero. xiij. Palam fiat vtrum diligatis dominum Et merito: quia procerto male acta que occulte fiunt vt abſcondantur: per ſeipſa palam ſepiſſime veniunt et omnibus manifeſtantur. Marci. iiij. Nec factum eſt occultum quod non in palam veniet. Ita quod ſepiſſime admiratiue poteſt dici illud quod ſcriptū eſt Exodi. ij. Et quomodo palam factum eſt verbū iſtud? Bona ſunt ergo palam agenda. ¶ Item quedā ſunt palam querenda. Et iſta procerto ſunt dei mandata: et ſacre pagine documenta. Iſta enim querere et inueſtigare non eſt verecundum: ſed magis honorabile et honeſtum. et ideo palam et publice faciendum Eccleſiaſtici. lj. ca. qꝺ eſt alias in oratione ieſu filij. Syrach. Queſiui ſapientiam palam. ¶ Item quedam ſunt palam tacenda et non propalanda. Utile etiam et neceſſarium eſt quandoqꝫ quod homo a viſibus hominuʒ ſe abſcondat et quod palam non inueniatur: nec publice ſe oſtendat ſicut de illo flore legitur qui dicitur ſcapuliſſus qui de nocte ſe occultat et profundat in aqua: ſed a media nocte incipit reaſcendere: ita quod in ortu ſolis palam oſtenditur ꝛ ſolet omnibus apparere. Quia reuera tempus eſt ſe occultandi ꝛ tempus palam apparendi et tempus loquendi et tempus docendi. Unde de chriſto dicitur Johannis. xj. Chriſtus autem iam non palam ambulabat. Et Johannis. vij. Nemo palam loquebatur de illo ſufficiat. Unde vbi. Oſtendere. Manifeſtare. Apparere. et ſimilia.

Palea. Cum palea ſit illa pars ſpice que ſeparata a grano ē leuior ineptior atqꝫ peior A poſſumus notare quod per paleam poteſt deſignari in ſcriptura.
Senſus litteralis.
In peccato culpa venialis.
In operib⁹ gaʒa temporalis.
In humanis vita corporalis.
Senſus enī litteralis ꝛ hyſtoricus ꝑ paleam ſignificatur: eo quod ſub huius palea granum ſiue intelligentia cōtineatur ex quo panis vere et fructuoſe doctrine conficitur ꝛ formatur. Unde illa rebecca per quaʒ eccleſia deſignatur: dicebat ſeruo Abraam: ꝙ aſinos ſuos ſecum ad hoſpitium duceret dicens. Geneſis. xxiiij. ꝙ in domo patris ſui locus erat ſpacioſus ad manendum. Nam inquit palearum quoqꝫ ꝛ feni plurimum eſt apud nos. Iſta enim puella ſignat eccleſiā que ſcilicet domum patris ſui chriſti: id eſt ſacrā ſcripturam dicit eſſe ſpacioſam ꝛ latam: vbi ſcilicet dicit eſſe plurimum palearuʒ ꝛ feni ideſt plurimuʒ ſenſus ꝛ intellectus literalis ꝛ hyſtorici: pro ſcilicet aſinis ideſt ſimplicibus educandis. Et breuiter de talibus paleis dicitur: Eſaie. xj. Leo ſicut ꝛ bos comedēt paleas. Leo enim ſignat ſubtiliores: bos rudiores: q̄ ſcilicet ambo quandoqꝫ ſenſu literali vtuntur. Palea ergo ſignat ſcripturarum ſenſum literalem. ¶ Item palea ſignificat delictorum culpam venialeʒ: ſicut eſt illa pars ſpice: que faciliter comburitur ꝛ conſumitur. Sic venialia ſunt illa delicta que faciliter adnichilantur. Mathei. iij. et Luce. iij. Paleas autem cō- B buret igni. ¶ Item palee ſignificant huius mundi gaʒam. Granum enim ſignificat ſpiritualia: palea vero temporalia. Exodi. v. Diſperſus eſt populus ad colligendum paleas ſcilicet bonorum terrenoruʒ circa que plus laborat quā circa granum ſpiritualium et virtutum. Et aduerte ꝙ ſicut Exodi. v. dicitur. Pharao rex egypti dabat filijs iſrael paleas. Et ſic ipſos in luto ꝛ latere occupabat: et ipſos ſibi facere et coquere certum numerum laterum compellebat. Finaliter tamē paleas denegauit: ꝛ nihilominus laterum numerum imperauit. Quia reuera rex egypti diabolus compellit hodie filios iſrael chriſtianos ad certum numerum laterum. ideſt vitiorum numerum ſibi coquendum ꝛ faciendum: mediantibus tamen paleis. ideſt mediantibus bonis terrenis que pro ſalario ipſius confert. Quandoqꝫ etiam fit ꝙ aliquibus paleas bonorum temporalium ſubtrahit: et tamen lateres. ideſt peccata ipſos fabricare compellit. ſicut patet de multis malis pauperibus tam religioſis ꝙ alijs. Exodi. quinto. Dixit pharao non do vobis paleas: complete numerum laterum ꝛc. Igitur patet ꝙ palee ſignificant huius mūdi gaʒam tēporalem. ¶ Item ſignificant in humanis vitam corporalem. Sicut enim palea cito putreſcit ꝛ deficit cito deperit ꝛ comburitur: cito defertur atqꝫ rapitur. Sic vita humana cito procerto computreſcit ꝛ perit cito quoqꝫ per mortem rapitur ꝛ recedit. Unde Job. xxj. Erunt ſicut palee ante faciem venti. Sic igitur patet ꝙ palea quatuor modis ſignificatur in ſcriptura. Et hec de palea ſufficiant.

Paleſtinus. Nota ꝙ paleſtini fuerunt ydolatre ꝛ pagani q̄ alias phiIiſtijm nominātur. Interpretatur autem Paleſtinus ore concuſſus ſeu ore contendens ꝛc.

Pallium. Nota breuiter ꝙ cum pallium ſit ſuperius indumētum quod omnia alia cooperit veſtimenta quod non tantum portatur ratione neceſſitatis immo etiam quandoqꝫ ratione honeſtatis ꝛ quandoqꝫ ratione curioſitatis. Poſſumus dicere ꝙ in ſcriptura inueniuntur multa genera palliorum. Inuenitur enim Pallium.

honeſtatis

Honeſtatis
Caritatis.
Dignitatis.
Mortalitatis.
Humilitatis.
Jocunditatis.

Palium honeſtatis: eſt illud qđ omnes defectus habet cōtegere De quo dicitur. Geñ. xxxviij. qđ thamar nolens cognoſci tollens cito palium cooperuit ſe. ¶ Palium caritatis eſt illđ quod a frigore habet protegere. ⁊ iſtud eſt quod ad pauperes ꝑ elemoſynam debet extendi ⁊ ad alios miſericorditer dilatari. Ruth. iij. Extende pallium tuū: q2 ꝓpinquꝰ es. Iſtud eſt pallium coccineum. De quo dicitur. Joſue. vij. Uidi inter ſpolia pallium coccineuꝫ valde bonum. Coccineus em̄ color eſt igneus ſignificans incēdium caritatis. Iſtud tamen pallium eſt in aliquibꝰ ita breue: ꝙ ad alios ipſum nequeunt elargiri. Eſai. xxviij. Breue pallium vtrunq; operire non poterit. ¶ Palliuꝫ dignitatis: eſt illud quod beatos ſolet depingere. Gloria enim eterna eſt ornamentuꝫ ⁊ pallium beatorum. iij. Reg. xj. Occurrit ei abias ſilonites indutus pallio nouo. ¶ Pallium mortalitatis eſt illud quod homines debent conſcindere. Et iſtud eſt pallium corporis: quod. ſ. eſt ꝑ penitentiā conſcindēdum. j. Eſdre. ix. Scidi pallium meum ⁊ tunicam. ¶ Pallium humilitatis eſt illud qđ hoies debent accipere: ⁊ iſtud potiſſime ſignat humilem bonorum conuerſationem. De quo dicitur. j. Reguꝫ. xxviij. vbi de ſamuele ſuſcitato dicitur. Uir ſenex aſcendit ⁊ ipe eſt amictus pallio. ¶ Pallium vero iocunditatis eſt illud quod homines debent appetere. Et iſtud etiam eſt pallium virtutum: quod. ſ. ſancti deferunt in hoc mundo vt habeant pallium gaudiorum finaliter ī futuro. De quo dicit̄. Eſai. lxj. Ut deus dabit ſanctis coronam pro cinere: oleum gaudij ꝓ luctu: palliuꝫ laudis ꝓ ſpiritu meroris. Ac ſi diceret: ꝙ ſancti ī hoc mūdo portant. ſ. Pallium.

Cinenis
Luctus.
B Meroris
In paradiſo portabunt ſcꝫ Pallium.
Laudis
Gaudij
Honoris

Et ſic patet quomodo palliū poteſt accipi in bono ⁊c.

¶ Sed adhuc dico: ꝙ palliuꝫ poteſt accipi in malo. Et ſic ſignat omne malum velamētuꝫ vel operimentum: Et ſic poſſumus dicere: ꝙ in ſcriptura inuenitur. Pallium deceptionis. Palliū infectiōis. Pallium poſſeſſionis. Pallium excuſationis. Palliū adulationis. Hypocrite portant pallium deceptionis ficte ⁊ falſe conuerſationis. Et iſtud eſt palliū quo gladius Goliad erat in tabernaculo coopertus. Quia vere multi ſunt in tabernaculo eccleſie: qui q̄uis ſint gladij dyaboli: pallio tamen ficte conuerſatiōis ſunt inuoluti. Contra quos dicitur zach. xiij. Non operiēt vltra pallio ſaccino vt mentiantur. Luxurioſi portāt palliū infectionis. Et iſtud nihil aliud eſt: ꝙ diſſoluta ⁊ inhoneſta cōuerſatio taliū īmundorum. Et iſtud eſt palliū qđ dimiſit ioſeph in manu dñe ſue ne committeret adulterium: de quo Geñ. xxxix. Relicto in manu illius pallio fugit ⁊ egreſſus eſt foras. Auari portant palliuꝫ temporalis poſſeſſiōis. Iſtud eſt palium quod ipſi pauperibus auferunt. de quo ipſi ſe induunt ⁊ inuoluūt. De quo Michee. ij. Deſuper tunicam pallium ſuſtuliſtis: ⁊ eos qui tranſibant ſimpliciter conuertiſtis in bellum. Iſtud eſt illud pallium ꝓpter cuius furtum lapidatus eſt achor: ſicut dicitur Joſue. vij. Fatui portant palliuꝫ excuſationis: quia. ſ. fatui ⁊ obſtinati nunq̄ defectꝰ ſuos poſſunt recognoſcere: ſed ipſos excuſare ⁊ palliare: et maxime in confeſſione. Et iſtud gloriabatur ſpōſa amice. Cantico. v. Tulerunt pallium meum cuſtodes murorum. Falſi vero portant pallium adulationis: ⁊ potiſſime proditores qui cum pallio ficte amicicie transfigurant ſe in angelum lucis. Figurati in Jahele que dans ziʒare lac bibere. Operuit eum pallio. Et tandem occidit eum: ſicut dicitur Judicum. quarto. Qr ſcilicet falſi ⁊ ꝓditores pallio falſitatꝭ amicicie ſue operiunt et obnubilant homines ⁊ lacte ſuoꝝ verborum dulcium ⁊ fallacium eos potant: ⁊ tandeꝫ per proditionis vitiuꝫ ipſos deſtruūt atq; turbant. Et de talli pallio poteſt dici illud quod de thamar volente decipere iudam dicit̄. Geneſis. xxxviij. Tollēs cito pallium cooperuit ſe. Sic ergo patet quomodo multiplex eſt malum pallium: quo ſcꝫ mali palliantur: de quo mali in hoc ſeculo conteguntur. Iſtud ergo ſufficit de pallio quod dictum eſt.

Palma.

Nota ꝙ palma ſm̄ ſuas diuerſas proprietates poteſt in ſcriptura multa ſignificare. Significatur em̄ per palmam. ſ. A

Morum ſanctitudo.
Crucis meſtitudo.
Uictorum certitudo.
Celorum plenitudo.

Primo ergo dico: ꝙ palma ſignat morum ſanctitudinem virtuoſam. Per palmam em̄ intelligitur vir iuſtus vel etiam perfectio viri iuſti.

Palma em̄ ſurſum erigitur.
Profunde figitur.
Uirore decoratur.
Alteri cōbinatur.
Fructibus fecundatur.
Durabiliter antiquatur.

Dico ꝙ ſurſum erigit̄ q2. ſ. ⁊ plma ⁊ oēs rami palme ſurſum tendunt verſus celum. Ad denotanduꝫ: ꝙ vir iuſtus ⁊ rami ſuaꝝ affectionū ad deum debent erigi ⁊ ad celū per deſideriuꝫ eleuari. Canti. vij. Statura tua aſſimilata eſt palme. ¶ Dico etiam ꝙ in terra figit̄: q2. ſ. palma profunde radicat̄. Sic ⁊ vir iuſtus per humilitatē debet perfundari: ⁊ per fidē ſtabiliter radicari. Eccli. xxiiij. Quaſi palma exaltata ſum in cades ⁊ quaſi plantatio roſe in hiericho. Dico adhuc ꝙ virore decorat̄. Nunq̄ em̄ perdit virorem ſuū. Sic ⁊ vir iuſtus virorem bone cōuerſationis nunq̄ debet perdere: ſed ipſam perpetuo cuſtodire: Leui. xxiij. Sumetꝭ fructus arboris pulcerrime ſpatulaſq; palmaꝝ. Iſtis em̄ debemus eſſe parati ⁊ ornati ad digne dño obuiādum: ſicut dicitur. Joh. xij. Ut acceperūt ramos palmarum ⁊ ꝓceſſerūt xpo obuiaꝫ. ¶ Dico inſuꝑ: ꝙ palma alteri combinat̄. Palma em̄ ꝑficit per cōiunctionem: ⁊ ideo hinc ⁊ plures ſimul arbores inde oriūtur Maſcula em̄ palma femellā fecundat ſi iuxta eā plātetur. Sic vere viri iuſti tunc temporis in moribꝰ proficiunt: qſi per caritatis vinculum iungunt̄ ⁊ vniunt̄ ad inuicem. Caritatiua em̄ aſſociatio virtutū eſt fecūdatio ⁊ cumulatio. Per iſtam em̄ femine a maſculis imꝑfecti a perfectis: mali a bonis fecundāt̄: ⁊ gratijs ⁊ virtutibus impinguant̄. Palma em̄ nūq̄ vult eſſe ſola: q2 teſte Sene. Omnia mala docuit ſolitudo. Ut bene figuratum eſt. Exod. xv. vbi dr̄ ꝙ filij iſrael venerunt in helym vbi erant. xij. fontes ⁊ ſeptuaginta palme. Ad denotandum ꝙ palme in helym. i. in eccleſia illi q̄ volunt eſſe palme ꝑ virtutē ⁊ perfectionē: ⁊ fontes ꝑ grām deuotionē: nō debent per odium eſſe ſolitꝭ ſed ꝑ caritatē ⁊ cōcordiam eſſe multi. Eccli. l. Palme ſteterunt in circuitu eius. Ezech. xlj. Palma erat inter cherub ⁊ cherub. ¶ Dico nihilominus ꝙ palma fructibꝰ fecundat̄. Hꝫ em̄ palma fructꝰ dulces: quos dactiles vocamus: quos frequētāt ⁊ diligunt elephātes ſm̄ Pli. q2. ſ. viri iuſti hn̄t fructus bonoꝝ operuꝫ abundātes: q̄bus elephantes. i. ſimplices recreantur ⁊ per bona exempla in virtutibꝰ educant̄. Et de hoc dr̄ in pſ̄. Juſtus vt palma florebit: ſicut cedrus libani multiplicabitur. Uide eā. ſ̄. de iuſtitia. ¶ Dico vlterius: ꝙ durabiliter antiquat̄ q2. ſ. palma dr̄ q̄ſi ſine defectu viuere. Ut ſatis euident̄ apparet ⁊ ꝓbat̄ per hoc: ꝙ centū annos dicit̄ expectare anteq̄ faciat fructus bonos: qđ etiā apparet ex natura nominiſq: palma latine: dr̄ ſenex vl̄ fenix grece: ꝓ eo ꝙ admodū illius auis fenicis diutiſſime duret. ꝑ qđ notat̄ ꝑſeuerantia viri iuſti: q. ſ. nunq̄ dꝫ ꝑ pctm̄ deficere: ſꝫ in bo-

Ayuntamiento de Madrid

no ꝑpetue ꝑdurare. Job. xxix. in nidulo meo moriar ⁊ ſicut palmā multiplicabo dies meos. Sequitur gloria mea ſemper innouabitur ⁊c. Et tales palme .i. viri iuſti debent in templo eſſe inſculpti: ⁊ ibi ꝓmoti ⁊ radicati: ſicut .ij. Paral. iij. dr. q̄ ſalomon ꝑ totum tēpli parietem ſculpſit palmas. Quia ſalomon .i. bonus platus dz tales palmas in templo eccl'ie ſculpere: ⁊ eos ibidem conſtituere ⁊ locare. Ezech. xlj. Palme celate erant in pariete templi. Patet ergo: q̄ palma ſi-
B gnificat morum ſanctitudinē virtuoſam. ¶ Secūdo dico. q̄ palma ſignat crucis meſtitudinem doloroſaʒ. Palma em̄ eſt inferius multum aſpera: ſurſum tñ ē dulcis ⁊ fructifera. Palma etiam prebet elephātib⁹ .i. eſurientibus nutrimentū: ⁊ ipſis dormientibus fulcimentum. Sic vere crux xp̄i fuit aſpera inferius in hoc mundo. eſt tamen valde dulcis ſuperius in paradiſo. Elephantes ergo .i. viri iuſti debent ſub ipſa morari: ꝑ deuotionem: eidē debent inniti: per ſpem: fiduciam ⁊ affectionem. ⁊ ſic fructu iſtius arboris .ſ. xp̄o reficient: finaliter per eternam fruitionem. Figurati ī delbora ꝓphetiſſa vxore lapidoth: q̄ ſedebat ſub palma ⁊ iudicauit populuʒ: ſicut dr. Judic. iiij. Delbora em̄ interpretatur eloquēs: ſignificans viros eccleſiaſticos qui orando: gratias agendo: ⁊ alios docēdo debent eſſe eloquentes. Iſti em̄ ſub palma crucis: ꝑ memoriaʒ ⁊ deuotionē debēt ſedere: vt ſe ⁊ alios poſſint debite iudicare. Mō etiā bene figuratur. Ezech. xlj. vbi dr q̄ in templo erant fabrefacte palme: ⁊ palma erat inter cherub ⁊ cherub. Nos enim ſumus templum dei ſpiritale: q2 templum dei ſanctum eſt qđ eſtis vos. j. Cor. iij. In nobis ergo debet eſſe celata ⁊ ipreſſa palma crucis: ꝑ deuotionem: habens ſecū cherub: quod interpretatur plenitudo ſcientie .i. ſpūalem ſapientiam ⁊ diſcretionem. Dicat ergo vir cruci deuotus illđ Canti. vij. Aſcendam in palmā ⁊ apprehendā fructus eius. Ubi oſtenditur. Taliū feruēs affectio. Aſcendā
C Crucis cōditio. Palmam. Cordis deuotio. Apprehendam ⁊c. Signat ergo palma crucis meſtitudinē doloroſam. ¶ Tertio ſignat victor̄ certitudinem gaudioſam. Palma em̄ eſt arbor victorialis. Victores em̄ ſolebant palma antiquitus coronari. Et ideo ꝑ palmaʒ bñ poteſt ſanctor̄ victoria denotari. Et de hoc Apoc. vij. dr q̄ ſancti erant in conſpectu throni amicti ſtolis albis: ⁊ palme in manibus eor̄. Si em̄ vitia vicerim⁹ ⁊ ſi iuſti ⁊ boni fuerimus: palmam eterne glorie ⁊ ꝑpetue corone a deo reportabimus. Deut. xv. Illi quez iuſtum viderant iuſtitie palmam dabunt. Mō bñ figuratur .j. Mach. xiij. vbi dr. q̄ filij iſrl' mundauerūt arcem a cōtaminationibus: ⁊ intrauerunt in illaʒ cū laudibus ⁊ ramis palmarum. Ma arx eccleſie ſumme debet a vitijs mundari ⁊ expiari: ⁊ quam illi ſoluʒ debent intrare: qui ſciunt deo regratiari ⁊ euʒ laudare: ⁊ qui palmam victorie ſciunt de vitijs reportare.

¶ Quarto dico: q̄ palma ſignificat celorum plenitudinē fructuoſam: id eſt gloriā paradiſi ſicut ſupra habes in titulo de gloria. Gloria .n. eterna admodū palme habet victorem vel nitorem immarceſſibileʒ: habet virorem interminabilem: habet fructum indeficibilem: habet aſpectum ſumme delectabilem. Iſta eſt ergo ciuitas palmarum de qua dr. Judicū. iij. Poſſedit ciuitatem palmarum. Unde illud. Can. vij. Aſcēdam in palmam ⁊c. Et illud Job. xxix. Sicut palma multiplicabo dies meos. Uide ſupra in eodeʒ titulo Patet quomodo palma ſignat. Eterne glorie iocunditatem. Fortis victorie ſtrēnuitatem. Crucis memo-
B rie vtilitatem. Uirtutis ⁊ gratie moralitatem ⁊c.

Palma. Palmus. Palm⁹. Palmes. Palmare. Palpebra. Palus. Pali. ⁊ Pal⁹ Paludis. Multa poſſent ſignificare. ſed auctoritates ſunt valde pauce. De quolibet titulo pdictorum quapter tranſeo gratia breuitatis.

A **Panis.** Cum panis ſit illud ꝑ qđ reficitur ⁊ nutritur corpus humanum. ſatis videtur conſonum rationi q̄ per panem intelligatur oē illud quod delectat ⁊ reficit mentem noſtram ſiue bonum fuerit ſiue malum. Notemus ergo q̄ in ſcriptura inuenitur in bono ſignificato Panis.

Doloris.	Iſtis em̄ octo generib⁹ pa-
Laboris.	num debent fideles enutri-
Sudoris.	ri: vt per grās ⁊ vtutes poſ
Meroris	ſint feliciter augmentari.
Timoris.	Comendamus ergo paneʒ
Saporis.	doloris ꝑ cordis contritio-
Dulcoris.	nem ⁊ penitentiaʒ. ps. Sur
Uigoris.	gite poſtq̄ ſederitis q̄ mā-

ducatis panem doloris. Item comedamus panem laboris: ꝑ diligentiam. Unde Eccli. xxxiij. Cibaria ⁊ virga ⁊ onus aſino: panis ⁊ diſciplina ⁊ opus ſeruo. Itē comedamus panem ſudoris ꝑ penarum ſuſtinentiā. De quo Gen̄. iij. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. Item comedamus panem meroris: ꝑ lacrimaruʒ redundantiaʒ. ps. Fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Item comedamus panem timoris: ꝑ diuinam reuerentiam. Ezech. xij. Panem tuū in cōturbatione comede. Itē comedamus panē ſaporis: ꝑ gratiarū influentiā. De quo Eccli. xxix. Initium vite hominis aqua: panis ⁊ veſtimentū. Itē comedamus panem dulcoris: ꝑ ſcientiar̄ ſapientiā: de quo Eccli. xv. Cibauit illum dñs pane vite ⁊ intellectus. Itē comedamus panē vigoris .i. ſacramentū ⁊ euchariſtiā. De quo dicitur in ps. Panis cor hoīs confirmet. ¶ Itē accipiendo panē in malo ſignificato dico q̄ in ſcriptura inuenitur multiplex malus panis viʒ panis. B

Carnalitatis.	Panis carnalitatis: eſt panis
Cupiditatis.	luxurioſor̄. vñ Eccli. xxij. homi
Mendacitatis	ni fornicario oīs panis dulcis.
Aduerſitatis.	i. oīs dlectatio carnalis. panis
Pſperitatis.	cupiditatꝭ ē auaror̄. đ quo. eſai.
Calamitatis.	lv. Serpenti puluis panis ei⁹

Panis mēdacitatis: ⁊ panis loquaciū verboſorum ſeu etiā adulator̄. De quo puer. xx. Suauis ē hoī panis mendacij. panis aduerſitatis: ē panis egenor̄. Eſai. xxx. Dabit tibi dñs panē artū: ⁊ aquā breuē. Panis ꝓſperitatis: ē panis diuitū ⁊ ſupbor̄. đ qua Job. xxviij Terra de qua oriebatur panis ī loco ſuo igni ſubuerſa eſt. ⁊ Eccli. x. In riſu faciūt panē. Iſte eſt panis ꝓpter cui⁹ comeſtionē maledicitur ꝓpha. iij. Reg. xiij. Qui inquit comediſti panē in loco iſto: non inferetur cadauer tuū in ſepulcrū patrū tuor̄. Et ſeqꝛ q̄ ille ꝓpha a leone fuit occiſus. Mvere illi q̄ pane pſperitatis vltra debitū fruuntur: ſepultura paradiſi priuantur: ⁊ a leone dyabolo ꝑpetuo punientur. Panis vo calamitatis eſt panis damnator̄. De quo. iij. Reg. xxij. Pone virū iſtū in carcerē: ⁊ ſuſtētare eū pane tribulatiōis ⁊ aq̄ angu- C ſtie. Ecce ergo quō mali reficiūt multis gñib⁹ malorū panū. ¶ Sꝫ adhuc dicam⁹: q̄ ſunt panes .ſ. panes.

Deſiderabiles ⁊ fructuoſi	Dicam⁹ ergo aliqđ
Uituperabiles ⁊ vitioſi.	de panibus bonis et
Exterminabiles ⁊ doloroſi.	ſpiritalib⁹. Sicut em̄

corpus habet ſuū panē corpalē quo nutritur. Sic anima habet ſuos ſpūales panes quo mentaliter reficiatur. Paterfamilias enim deus nobis ſeruis ſuis panes ſpūales miniſtrat: quibus animam roborat recreat ⁊ conformat. Unde ipſe dicit. Puerbio. ix. Uenite ⁊ comedite panem meum: ⁊ bibite vinum quod miſcui vobis. De iſtis aūt panib⁹ dicitur. Math. xiiij. Nō habem⁹ hic niſi quinq̄ panes. vñ nota q̄ dñs hic ī iſta via adminiſtrat ſuis fidelib⁹ quinq̄ panes .i. quinq̄ gña ſpiritualiū refectionum. Et iſti ſunt Panis.

Superior ⁊ ſacramentalis.
Interior ⁊ ſpiritualis.
Exterior ⁊ ſcientialis.
Inferior ⁊ materialis.
Utilior ſempiternalis.

¶ Iſtis enim quinq̄ panibus: id eſt quinq̄ panum generibus reficit dominus in huius mūdi ſolitudine turbam

Ayuntamiento de Madrid

turbam ſuam. Nam panis.
Sacramentalis eſt panis angelorum.
Spiritualis eſt panis deuotorum.
Scientialis eſt panis diſcretorum.
Materialis eſt panis egenorum.
Sempiternalis eſt panis beatorum.

¶ Primo ergo dico ꝙ deus nutrit fideles ſuos pane ſacramentali. qui panis dr̃ angelorum. Quia ſicut dr̃ dicitur ĩ pſal. Panem angelorū manducauit homo. Sicut enim paterfamilias ſolet de domo ſua panem exterius ad cāpos mittere ſuis agricolis atꝗ ſeruis ꝗdiu ſunt in opere ⁊ labore: quando vero de campo redierint ſolet eos pane ſuo ⁊ cibarijs in domo propria recreare. Sic deus pater nobis in agro hui⁹ mũdi laborantibus de domo ſua paradiſi panem celeſtē miſit ſcilicet filium ſuum benedictum: vt nos agricolas eccleſie militantis iſto pane in ſacramēto euchariſtie nutriret: ⁊ tandem eodem pane in domo eccleſie triumphantis per beatam fruitionem reficeret ⁊ foueret. De quo Sapientie. xvj. Panem de celo preſtitiſti eis domine omne delectamentum ſuauitatis in ſe habentē. Iſte enim panis in grano: fuit de granario paradiſi apportatus. In ore gabrielis ſicut in quodam molendino fuit tritus aliqualiter maſticatus. ⁊ quaſi in farine molliciem immutatus. In vtero virginis ſicut in arca piſtoria fuit cū aqua noſtre fluxibilis humanitatis mixtus ⁊ mirabiliter impaſtatus. In mundo vero in cruce ſicut in quodam clibano fuit ignibus tribulationū decoctus ⁊ inflāmatus Eſaie. xliiij. Succēdit ⁊ coxit panes: ⁊ de reliquo fabricatus eſt deū ⁊c. Et Eſaie. xlviij. Excoxi te in camino paupertatis. In reſurrectiōe fuit de iſto furno extractus. In aſcenſione fuit iterum in arca paradiſi repoſitus ⁊ locatus. Exinde vero quotidie in ſacerdotali conſecratione ſumitur: ⁊ ad manducandum hominibus communicatur: ⁊ ad vitam gratie ⁊ glorie conferendam mirabiliter operatur. Et ideo iſtemet panis loquitur Johannis. vj. capitulo. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Ubi aduerte ꝙ iſte panis habet ſcilicet.
Summam ⁊ glorioſam conditionem.
Magnam ⁊ fructuoſam perfectionem.
Longam ⁊ virtuoſam durationem.

¶ Primum habet ratione principij originalis: q̃ de celo. Secundū ratione virtutis ſacramentalis. quia eſt panis viuus. Tertium habet ratione nature ſubſtantialis: quod oſtenditur cū dicitur: Ego ſum. Iſta enim in omni re conſiderantur ſcilicet eſſe. operatio. finis. Ut eſſe denotet rei conditionem. Quātum ergo ad nature conditionem: iſte eſt panis valde mirabilis quia de celo deſcendit. Quātum ad virtutis perfectionem: iſte eſt panis valde notabilis: quia eſt panis viuus. Quātum ad finis prefixionē. iſte eſt panis val
D de durabilis. quia ego ſum. ¶ Dico ergo ꝙ chriſtus oſtendit hic huius panis mirabilem dignitatē. quod oſtenditur cum dicitur. De celo deſcendit. Res enim celeſtes ſunt iſtis inferioribus digniores: ⁊ in ſuis ēt conditionibus mirabiliores: ſicut patet de celo. ſtellis: orbibus ⁊ planetis. Et quia dicit hunc panem de celo veniſſe. bene innuit ipſum conditionem dignā ⁊ mirabilem habuiſſe. Res enim quandoꝗ cōditionem et naturam a locis contrahunt in quibus oriuntur. ſicut patet de herbis. quia que in montibus naſcuntur ſaniores ſunt ꝙ̃ que in vallibus: quāuis ſint eiuſdē generis ⁊ nature. Et inde eſt ꝙ animalia herbas montanas comedentia ſunt pre ceteris meliora et etiam ſaniora. Sic quia iſta herba id eſt iſte panis ſcilicet euchariſtia de monte celi deſcendit: vbi etiā ortum ſumpſit. veriſimile eſt ꝙ magnam virtutem ⁊ prerogatiuam habeat: ⁊ ꝙ ipſam comedentibus virtutem ⁊ ſanitatem ⁊ prerogatiuam conferat ⁊ inducat. De celo inquit deſcendit pſal. Panē de celo dedit eis: cibaria miſit eis in abundātia. Et Johā. iij. dr̃ Quod q̃ de celo venit ſup oēs eſt. Et vere iſte panis ſuper oēs eſt multiplici rōne. Et pmo quia iſte Per comeſtionē nō minuit̃. Per fractionē nō cōterit̃. Unus exiſtens locis pluribus cōſecrat̃ ⁊ cōficit̃. Sua mūdicia ab inmundis comedentibus nō inficit̃. In ipſo etiā accidēs ſine ſubiecto ſubſiſtit ⁊ ꝯſpicit̃. Iſta em̄ ⁊ multa alia mirabilia ſunt in iſto pane q̃ longū eſſet ꝑ oīa dilatare. ¶ Iſte em̄ ꝑ comeſtionē non minuit̃ ſimilis candele: q̃ ita bñ ſufficit mille videntib⁹. ſicut vni. Figuratus in lechito olei vidue mulieris qđ ad vocem helye nō minuebat̃. ꝙ̃uis exinde quotidie ſumeret̃. ſicut dr̃. iij. Reg. xvij. Figuratus ēt in manna. De quo dicit̃ ꝙ q̃ multum habuit nō abūdauit ⁊ q̃ modicum nō minorauit. j. Cor. viij. Et ſumit̃ ab Exo. xvj. Quia ꝓcerto iſte panis ad vocē helye. i. ad verbū ſacerdotis cōfectus. ⁊ more māne de celo hoībus ꝑſentatus: nunꝙ̃ in ſe diminuit̃. ꝙ̃uis a pluribus ſumat̃: immo ſicut ꝓſa canit. Sumit vnus: ſumūt mille: quantū iſti tantum ille. Et de hoc eſaie. lj. Nō deficiet panis ei⁹.

¶ Itē iſte per fractionē nō conterit̃: q̃ ſicut baculus rectus partim in aqua poſit⁹ videt̃ eſſe fract⁹. ꝙ̃uis in ỽitate ꝑſeueret integer atꝗ rectus. Sic corp⁹ chriſtus ſub aqua fluxibilium accidentium in ſacramēto iſto poſitum. ⁊ frangi quidem videtur: ⁊ tamen in ſe non conteritur nec mutatur. Trenorū. iiij. Paruuli petierunt panem ⁊ non erat qui frangeret eis. ¶ Itē iſte panis vnus exiſtens in locis plurib⁹ conficitur: quia ſicut vna ⁊ eadem imago relucet in plurib⁹ ſpeculis: ſic iſte vnus ⁊ idem exiſtens conficitur in pluribus locis. Luce. xv. Quāti mercenarij in domo patris mei abundant panibus. ¶ Itē iſte panis ab immundis non inficitur quia ſcilicet ꝙ̃uis precipiatur Leuit. xxj. Quicunꝗ habuerit maculam non offerat panes deo. Si tamen de facto fiat: nunꝙ̃ propter offerentis vel recipientis maculam maculatur. Cuius exemplum habemus in luce. q̃ tranſiens per ſordes: propter hoc non ſordeſcit: in cuius ſignum corp⁹ ſuū iude dominus non negauit. quia ſcilicet ꝙ̃uis ipſum ſciret malum ipſum tamē detegere noluit: ⁊ maxime quia ipſe immundicijs cordis ſui mundiciam corporis chriſti maculare non potuit. j. Regum. xxx. Inuenerunt virum egyptium dederūtꝗ ei panē vt comederet. Ad quod facit verbum Auguſti. libro de eccleſiaſticis dogmatibus dicentis ſic. Hoc inquit ſacramentum nō in merito conſecrantis: ſed in verbo conficitur creatoris. Et ideo nec boni ſacerdotis meritis ampliatur: nec mali vitijs deprauatur. ¶ Itē in iſto pane accidens ſine ſubiecto conſiſtit ⁊ inſpicitur. Sicut enim terra ſtat ⁊ pendet in medio aeris ſine fulcimēto. Teſte enim Seneca libro. iij. de queſtionibus naturalibus. Tutilla inſula indie in mari ſtat ⁊ natat ſine fulcimēto: quia ſcilicet cum ſit de natura pumicis in mari non ſubmergitur ſed enatat. nunꝙ̃ tamen eundem locum ſeruat: ſed motu impulſu ⁊ flatu cōtinue locū mutat. ꝙ̃uis herbas ⁊ arbores nutriat ſeu alat. Sicut inſuper capſa machometi in medio muri adamantini ſtat ſine appodiamento. Sic non eſt mirum ſi virtute diuina in ſacramēto altaris accidentia ſint ſine ſubiecto: vt de hoc exponatur illud Luce. iiij. Dic lapidi iſti vt panis fiat quaſi diceret: ꝙ̃uis iſte ſit verus ⁊ ſpiritualis. apparet tamē q̃tum ad ſuſtentationem accidentium eſſe lapis. hoc eſt dictu ꝙ in iſto pane accidentia ſine ſubiecto ita firmiter radicantur. ac ſi in fundamēto lapideo locarent̃. Ecce ergo quot mirabilia ſunt in iſto pane. Bene ergo patet ꝙ de loco mirabiliter venit: ⁊ ꝙ de celo non de terra originem ſuam traxit. Deſcendi inquit de celo. Unde Johan. vj. Pater meus dat vobis panem de celo verum. Dico ergo ꝙ hic oſtēdit huius panis mirabilem dignitatē. ¶ Scđo dico ꝙ hic oſtendit hui⁹ E
panis notabilem poteſtatē: quod oſtēditur cū dicit̃. Panis viuus: quia ſcilicet res viua valde eſt potens ⁊ virtuoſa multo magis ꝙ̃ mortua. Iſte enim panis

Ayuntamiento de Madrid

dicitꝫ panis viuꝰ: ꝓ eo ꝙ in ſe hꝫ vitā naturalē: ꝛ ꝓ eo
ꝙ alijs miniſtrat ꝛ cōfert vitā ſpiritalē ꝛ eternalem.
Dico ꝙ in ſe hꝫ vitā naturalem: qꝛ. ſ. ibi eſt corpꝰ chri⸗
ſti ꝑ ſacramentalē cōfectionē. aīa ꝑ naturalem cū cor
pore cōiunctionē. Filius ꝑ humane nature inſepara⸗
bilē aſſumptionē. Pater ꝛ ſpūſſanctus ꝑ idētitatem
ꝑſonaꝝ ꝛ indiuiſibilē vnionē. Iſte ergo panis viuit in
ſe Joh. vj. Ego ſuꝫ panis vite. ❡ Itē iſte panis dat vi⸗
tam alijs: qꝛ. ſ. ſicut panis materialis vitam cōtinuat
corporalē. Sic iſte ſpiritalis vitam pſtat digne ſumē⸗
tibus ſpiritaleꝫ. Unde Joh. vj. dicitur. Panis verus
eſt qui deſcēdit de celo ꝛ dat vitam mundo. Et nō ſo⸗
lum iſte panis dat in pſenti vitā ſpūalem gratie: ēt in
futuro dabit imo igne ſumentibꝰ vitam glorie ſempi
ternam. Unde ibidē Johā. vj. Siquis manducauerit
ex hoc pane viuet ineternuꝫ. Manducauerit dico. ſ.
digne. Circa qd aduertendū eſt. Nō mādncare eſt cre
dere. Unde dicit Auguſti. Crede ꝛ manducaſti. Non
enim ſemꝑ requiritur dentium motus ꝛ attritio imo
ſufficit ſincera fides ꝛ deuotio. Uñ nota ꝙ ad hoc ꝙ
iſte panis cōferat hmōi vitā gratie ſeu glorie neceſſe
eſt ꝙ ſumatur ꝛ comedatur. ſcilicet Cum.

Gemitu contritionis.
Fremitu compunctionis.
Uomitu confeſſionis.
Habitu timoris ꝛ mortis conſiderationis.
Strepitu laboris ꝛ bone operationis.

❡ De cōtritionis gemitu habemus Treno. j. Popu
lus eius gemens ꝛ querens paneꝫ ꝛc. De cōpunctio⸗
nis fremitu dicitur in pſ. Surgite poſtꝙ ſederitis q
mādncatis panem doloris Et Eccl. xj. Mitte paneꝫ
tuū ſuꝑ tranſeuntes aquas. i. ſuꝑ effundentes cōpun
ctionis lachrymas. De ꝯfeſſionis ſonitu ſeu vomitu
quo ſcꝫ debemus expellere oīa peccata. Exemplo ſci
licet lupi qui fame artatꝰ ꝛ terra ſatiatus. ſolet ipām
terram euomere. quando tandem vult inuenta bona
ꝛ recentia cibaria manducare. Et de hoc poteſt dici il
lud Gen̄. iij. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo.
Confeſſio enim nihil aliud eſt ꝙ quedam vitiorū vo⸗
mitio ꝛ ſedatio: ꝛ quedam vultus verecundia ꝛ cōfu⸗
ſio. ❡ De timoris vero ꝛ mortis conſiderationis ha
bitu pōt dici illud Ezech. xij. Panem tuum in cōtur⸗
batiōe comede. Et in pſ. Cinereꝫ. i. mortis memoriā:
tanꝙ panē manducabā: ꝛ potū meū cuꝫ fletu miſce⸗
bam. ❡ De bone autē operatiōis ſtrepitu pōt dici il⸗
lud Prouer. xx. Operare terram tuam ꝛ ſaturare pa
nibus. Et ſic ꝓculdubio cariſſimi: ſi iſtis quinꝗ mo⸗
dis iſtum panem ſumpſerimus ꝑ ipſum vitaꝫ gratie
ꝛ glorie habebimꝰ ſicut dictū eſt. Iſte eſt panis viuꝰ.
Et ideo bene dictum eſt ꝙ iſte habet notabileꝫ pote⸗
ſtatem: quia. ſ. res viua poteſt ire. viuere ꝛ opari. Ui⸗
ta enī de ſe virtutem deſignat. Et ideo quādo iſte pa
nis viuus dicitur bene dico ꝙ eius virtus ꝛ efficacia
deſignatur. Iſte enim eſt panis efficax.

Ad nutriendum ꝛ vegetandum.
Ad delectandum ꝛ reficiendum.
Ad roborandum ꝛ ſuſtentandum.
Ad ſaturandum ꝛ replendum.

❡ Iſte enī eſt panis nutritiuꝰ ꝛ vegetatiuꝰ Sap. xvj.
Angeloꝝ eſca nutriuiſti populū tuū: ꝛ panē de celo p⸗
ſtitiſti eis. ❡ Itē iſte eſt panis refectiuꝰ ꝛ delectatiuꝰ
Prouer. ix. Panis abſcōditꝰ ſuauior. ❡ Itē iſte eſt pa
nis ſuſtentatiuus ꝛ roboratiuus pſ. Panis cor hoīs
confirmet. Et ſic iſte bene figuratur. iij. Reg. xix. in il
lo pane ſubcinericio panem inuenit helyas ad caput
ſuum: in cuius fortitudine ambulauit vſꝗ ad montē
dei oreb qui ſignificat paradiſuꝫ. ❡ Itē dico ꝙ iſte eſt
panis repletiuus ꝛ ſatiatiuꝰ Prouer. xx. ꝛ. xxviij. Qui
operatꝫ terraꝫ ſuā ſaturatꝫ panibus. Ideo de forti mu
liere dicitur Prouer. xxxj. Panē ocioſa nō comedit.
Patet igitur cariſſimi ꝙ iſte panis vt dictum eſt hꝫ
F notabilem poteſtatē. ❡ Tertio dico. ꝙ iſte panis ha⸗
bet durabilem firmitatem: quod oſtenditur cū dicitꝫ.

Ego ſum. Alij enī panes corrūpuntꝫ: iſte aūt incorru⸗
ptibilis eſt. Quāuis enī ſpecies ille que nobis appa⸗
rent: ꝛ accidentia illa quādoꝗ corrumpantur: natu⸗
ra tamē ꝛ eſſentia corporis xpi nullotiens alteratur.
Ego ſum inquit. q. d. Ego nō deficio: imo ꝑpetuo pſe
uero. Unde illud Jo. vj. Ego ſuꝫ panis vite. Et ibidē.
Panis enī verus eſt q de celo deſcēdit. Et nota ꝙ di⸗
cit verꝰ. Quia ꝓcerto ꝙuis corporis xpi veritas ocu⸗
lis noſtris nō appareat: ꝛ ꝙuis ſub accidētibꝰ abſcō⸗
datꝫ ꝛ lateat iſtud tn̄ verum eſt ꝙ ibi eſt vera natura ꝛ
eſſentia corporis xpi. Nō vtiꝗ poſſet ꝓbari autorita
tibus ꝛ miraculis īfinitis. Pone hic ꝛ dic ꝛ narra q⸗
cūꝗ volueris miracula ad aſſertionē veritatis iſtius
ſacramenti: quia quaſi infinita poſſunt inueniri. Ad
ꝓbandum ēt iſtam veritatem faciunt ſctōrum autori
tates. vnde dicit Ambro. in oratione. O quāta lachry
marū contritione. quāta reuerentia ꝛ tremore. quāta
corporis caſtitate ꝛ animi puritate hoc ſummuꝫ my⸗
ſterium celebrandū: vbi veruꝫ cōficitꝫ corpus xpi. vbi
adeſt pſentia angelorum. vbi etiaꝫ ipſe xps ſacrificiū
ꝛ ſacerdos eſt: nemo ad hoc dignus eſt niſi ipſum di⸗
gnum effeceris. Patet ergo ꝙ bene dicit. Ego ſum.
Si vis dilatare de iſto ego. Uide ſupra de Ego. Et no
ta ꝙ iſtud verbum. Ego ſum ſignat.

Eſſentie veritatem.
Durationis firmitatem.
Prelationis autoritatem.

❡ Dico eſſentie veritatē Exo. iij. Ego ſum qui ſum.
Dico etiaꝫ durationis firmitatē Apocal. j. Ego ſum
alpha ꝛ o. principiū ꝛ finis. Dico inſuper ꝑlatiōis au
toritateꝫ Eſaie. xlj. primus ꝛ nouiſſimus ego ſum. Et
ſic igitur patet quomodo iſte eſt panis firmitate val⸗
de durabilis. Ego ſum. Poteſtate valde notabilis.
Panis viuus. Dignitate valde mirabilis: quia deſcē
di de celo. ❡ Aduerte tamen hic ꝙ dicit Apo. j. Cor. G
xj. Quicūꝗ manducauerit panem hunc aut biberit
calicem indigne: reus erit corporis ꝛc. Quia ꝓcerto
ſicut carnes ꝛ vinū ſane ſunt ſanis. Infirmis tn̄ ꝛ fe⸗
bricitantibꝰ ſunt nociue ſic panis iſte bonis ꝛ dignis
eſt vtilis ꝛ virtuoſus. pctōribus tn̄ ꝛ indignis eſt inu
tilis ꝛ venenoſus. Narra ſi vis hic exēpla ꝛ miracula
de indigne ſumentibus. Sicut enī amigdalum bonū
eſt homini. mors tamē vulpi. Ferula eſt medicina ho
mini mors autem eſt murenis. Coriandrum etiaꝫ ho
mines reficit: ꝛ tamē canes occidit. Sic iſte panis bo
nis ꝛ dignis proficit. malis vero nocet ꝛ officit. ꝛ eter
ne mortis iaculis eos ledit. Et potiſſime eos qui ſūt
vulpes ideſt malicioſi: quia iſte panis debet eſſe ſine
fermento malicie. Numeri. vj. Offerat tortam panis
abſꝗ fermento. Illis etiam qui ſunt murene ſeu lani
prede id eſt carnales ꝛ delicioſi. Illis inſuper q ſunt
canes id eſt auari inſatiabiles ꝛ ambitioſi. Sicut enī
dicitur Mar. vij. Non eſt bonum ſumere paneꝫ filio⸗
rum ꝛ mittere canibus. Iſte enī panis qui debet dare
vitam. talibus confert mortem. Iuxta illud Job. xx.
Panis eius in vtero illius vertetur in fel aſpidū in⸗
trinſecꝰ. Et eſt ratio: qꝛ tales indeuote ꝛ indigne ſu⸗
munt iſtum panem Job. xxxiij. Abhominabilis fit ei
in vita ſua panis ꝛ cibus ante deſiderabilis. Non ſic
ergo: ſed digne ſumamus iſtum panem. Sicut paneꝫ
ſumme durabilē ꝛ virtuoſum. Sicut panem ſumme
vtilem ꝛ fructuoſum. Sicut panem ſumme notabilē
ꝛ glorioſum. Iſtud eſt ergo primum genus panū quo
xps nutrit fideles ſuos in huiꝰ mūdi deſerto. Et hoc
eſt primum principale. Oſtenditur ergo ꝙ deus nu⸗
trit fideles pane ſacramentali qui panis dicitur an⸗
gelorum. ❡ Secundo dico ꝙ ipſe nutrit bonos pane H
ſpirituali qui eſt panis deuotorum ſeu perfectorum.
Et iſto modo per panes intelliguntur virtutes que
ſunt panes ꝛ nutrimenta anime xpiane. Et ſm̄ iſtuꝫ
modum in ſcriptura inueniuntur duodecim panes.
tres panes. quinꝗ panes. ꝛ ſepteꝫ panes. Duodecim
panes ſunt duodecim articuli fidei: q in menſa ꝓpo⸗
ſitionis

Ayuntamiento de Madrid

ſitionis.i.in mēſa ſacre ſcripture cōtinue cōſiſtebāt.
De quibus Leuiti.xxiiij.Accipies ſimilam ⁊ coques
ex ea duodecim panes.Tres panes ſunt tres virtutes
theologice.ſ.ſpes:fides.charitas.Uel fides beate tri
nitatis.Uel debitum regimen trium potentiarū.ani
me.ſ.Memorie.Intellectus ⁊ Uolūtatis.Et de iſtis
dicitur Luce.xi.Quis ex vobis habet amicū ⁊ tibi ad
eum media nocte ⁊ dicet ei.Amicus meus de via ve-
nit ad me ⁊ non habeo quod ponam ante eum: acco-
moda mihi tres panes.Quia enim amicus. i. animꝰ
noſter.quādoqꝫ de via.i.de ſtrepitu mundanoꝝ nego
ciorum venit ⁊ redit ad nos.Et ideo tūc neceſſe eſt ꝙ
ad amicū noſtrum xp̄m recurramꝰ:⁊ ꝙ ab ipſo ꝑ de-
uotionē tres panes predictos mutuo accipiamꝰ: ⁊ ꝙ
exinde amicū hoſpitē.i.animum ſatiemus. Quinqꝫ
panes ſunt conſcientie ⁊ noticie quinqꝫ librorū legis:
vel diſcreta cuſtodia quīqꝫ ſenſuum.quibus.ſ.dominꝰ
ſatiat turbam ſuam.de quibus dicitur Johan.vi.Eſt
puer vnꝰ hic qui habet quinqꝫ panes ordeaceos.Se-
ptem vero panes ſignant ſeptē dona ſpiritusſancti.
Uel ſeptem virtutes morales.Septē orationis dñice
petitiones.Septē ſacramēta.Septē eterne glorie do
tes.Et de iſtis dicitur Matth.xv.ꝙ ieſus accipiens
ſeptē panes dedit diſcipulis ⁊c.Et ſi vis ꝑ iſtos ſeptē
panes potes accipere illos ſeptem qui ſunt ſupra in
principio huius tituli enumerati. Patet ergo ꝙ deꝰ
I nutrit bonos pane ſpirituali qui eſt panis deuotorū.
¶ Tertio principaliter dico ꝙ ipſos nutrit pane ſcie
tiali:q̄ eſt panis diſcretorū.Sciētia enī ſacre ſcriptu
re dicit̄ panis:qr.ſ.grana.i.ſemīa huiꝰ panis in agro
paradiſi creuerūt ipſum tandē ꝓphe ⁊ apoſtoli tri-
uerūt atqꝫ coxerūt:ſed poſtea ipſū doctores paraue
rūt ⁊ expoſuerūt.⁊ ſic ꝑdicatores ip̄m comedendum
adhibuerūt Exo.xvi.ecce pluam vobis panes de ce-
lo ⁊c.¶ Quarto vero dico.ꝙ deus nutrit ſuos pane
materiali:qui eſt viatorum:qr.ſ.deus dat oībus crea
turis ſuis bonis.ſ.atqꝫ malis panē ſuū quotidianum
i.ſuſtentationē corporalem.Iſtum enī panē cōmittit
deus diuitibus vt erogent pauperibus. De quibꝰ dr
Prouer.xxij.Qui ꝓnus eſt ad miſericordiam bñdice
tur.de panibus enī ſuis dedit pauperibꝰ.Quāuis de
multis videamus ꝙ libentius panē iſtū pauperibꝰ
ſubtrahāt quā concedāt.De quibus Job.xxij. Aquā
laſſo nō dediſti:⁊ eſurienti ſubtraxiſti panem .Et iō
hodie poſſumꝰ dicere illud Nume.xxi.Deeſt panis:
⁊ nō ſunt aque. Quia ꝓcerto ſicut dicitur Treñ.iiij.
Paruuli petierūt panē ⁊ non erat qui frangeret eis.
Nō ſic.Sed frange eſuriēti panē tuum ⁊ egenos va-
goſqꝫ induc in domum tuam ⁊c.Eſa.lviij.¶ Quinto
vero dico ꝙ deꝰ nutrit bonos pane ſempiternali . Et
iſte eſt ille panis quo deꝰ nutrit beatos in patria.Fi-
guratus.ij.Regū.ix.vbi de miphiboſeth dicitur.Tu
comedes panem in menſa mea ſemper.Et de iſto pa
ne etiam dicitur Luce.xiiij. Beatus qui mādicabit
panem in regno dei.Et ſic ergo patet quomodo ſunt
quinqꝫ genera panum quibus deꝰ nutrit ⁊ ſatiat ple
bem ſuam ⁊c.Uide.ſ.de Cibo de Conuiuio de Come
dere . Et de Manducare de Eſca ⁊c. Et hec de pane
deſiderabili ⁊ fructuoſo ſufficiant. ¶ De pane vero
vituperabili ⁊ vitioſo vide vbi in hoc libro agitur de
caſtrimargia Gula.Crapula ⁊ ſimilibus . ¶ Sed de
pane exterminabili ⁊ doloroſo.Uide vbi agit̄ de pe-
nis inferni ⁊ de miſeria damnatorum:⁊ de cibare vbi
ſunt autoritates Hiere.ix. Cibabo populū iſtū ab-
ſinthio.Et eiuſdem.xxiij.Cibabo eos abſinthio ⁊ po
tabo felle.⁊ illud ꝑdictū iob.xx. Panis in vtero illiꝰ
vertetur in fel aſpidum intrinſecus ⁊c.

A **Parabola.** Nota ꝙ parabola idē eſt quod
prouerbium.et eſt parabola ſer
mo ſub figuris metaphoris ⁊ enigmatibus pallia-
tus , Et inuenitur in ſcriptura multiplex parabola.
videlicet Parabola.
Subtilitatis.
Fatuitatis.
Uerboſitatis.
¶ Primo mō ſapiētes in parabolis loquunt̄.Antiq̄
enī ꝓphete ⁊ etiam antiqui ph̄i.xp̄s ēt ⁊ ſui diſcipuli
in parabolis ſolent loq̄:⁊ dicta ſua q̄buſdā figuris ⁊
enigmatibꝰ ſolent inuoluere: vt dignis ⁊ ſapientibꝰ
veritas meliꝰ oſtēderet̄.fatuis vero ⁊ inſipientibꝰ ce-
laret̄ . Et ideo ſalomon fecit librum parabolarum .
Quia ſicut dicitur Eccl̄.xij.Ipſe cōpoſuit parabolas
multas . De ſapiente etiam dicitur eccl̄.xxxix.ꝙ oc-
culta prouerbiorum exquiret:⁊ in abſconditis para-
bolarum conuerſabitur . De xp̄o etiam dicit̄ Mar.
iiij.ꝙ ſine parabolis nihil loquebat̄.Quia proculdu
bio ſermo qui in figuris ⁊ parabolis dicitur cordi de-
lectabiliꝰ imprimitur.⁊ auri gratioſius exprimitur:
⁊ memorie etiam facilius cōmendat̄ pſ̄.Aperiā in pa
rabolis os meū lo.ꝓpo.a prin.pſ̄.lxxvij.⁊ pſ̄.xlviij.
Inclinabo ī parabolā au.meā.⁊c.¶ Scd̄o dico ꝙ eſt
parabola fatuitatis.⁊ ſic loquit̄ eccl̄.xx.vbi dicit̄. Ex
ore fatui reprobat̄ parabola eo ꝙ nō dicit eā in tem
pore ſuo.¶ Tertio dico ꝙ eſt parabola verboſitatis.
⁊ ſic parabola idem eſt quod deriſio opprobriū ⁊ vi-
tuperiū.⁊ ſic loquitur Michee.ij.Sumetur ſuꝑ vos
parabola.⁊ in pſ̄.Factus ſum illis in parabolam ⁊c.
Uide de prouerbio ⁊c.

Paradiſus. Quia de paradiſo inquantū A
ſignificat glīam eternam iam
in multis titulis ſatis dictū eſt.⁊ cū pauce ſint de pa-
radiſo auctoritates vocales.Hinc eſt ꝙ ſub breuita-
te trāſibo.Nota ergo ꝙ eſt Paradiſus.
Interior.
Exterior.
Superior.
Inferior.
Paradiſus interior eſt cōſciētia vir-
tualis:⁊ ſic quelibet anima ſancta dr
paradiſus:qr.ſ.ibi eſt pax ⁊ tranquil
litas ſempiterna.Ibi enim eſt deꝰ ꝑ
deuotionē.Ibi ſunt angeli per gratiarū actionē.Ibi
ſancti per feruorem ⁊ orationē.Talis paradiſus fuit
beata virgo.De qua dicit̄ Geñ.ij.Plantauerat dñs
deꝰ paradiſum voluptatis a principio:in quo poſuit
hominem quem formauerat.¶ Paradiſus exterior
eſt eccleſia militantis.Et de hoc dicitur Geñ.iij.Q̄d
lignū vite erat in medio paradiſi:quia.ſ.in nullo lo
co eſt vita gratie niſi in eccleſia militante.Et nota ꝙ
etiam ad literam mali ſtatus eccleſiaſticos reputant
paradiſum:⁊ maxime ſtatus magnorum bñficiorum
⁊ dignitatum.Et ideo iſti cum magnis laboribꝰ iſtā
paradiſum ſolent querere ⁊ per ambitioſam diligen
tiā procurare.Narratur enim ꝙ in partibus Indie
ſeu Ethyopie vltra egyptum eſt crux riſus in quibuſ
dam montibus arduis ꝯſtituta.Que ſic pro eo dicit̄:
qr quicūqꝫ locum illum aſcēdendo tranſierit . ſtatim
ridere compellitur:⁊ ridēdo ſenſim trahitur:⁊ ad ca
cumina montis amplius nō rediturꝰ violēter aſcen-
dere comprobatur.Extimāt aūt fatui ꝙ ibi ſit para-
diſus terreſtris.⁊ tñ ꝑm rei veritatē illi montes ſunt
de natura cuiuſdam generis adamātis ſeu magnetis.
q̄ attrahit carnes humanas:ita ꝙ iſti ſic tracti para-
diſum nō inueniūt ſꝫ infernū.ſ.duriciam adamantū:
vbi.ſ.detēti cōpellunt̄ realiter mori fame.Reuera ca
riſſimi rupes iſte ſignificāt eccleſie dignitates: quas
certe fatui reputāt paradiſum.qđ ex hoc pꝫ:quia per
crucem riſus:hoc eſt dictu ꝑ placidum cruciatū illuc
aſcēdere cōprobant̄.Cōſtat enim ꝙ ꝑ multos crucia-
tus.cū riſu tñ ⁊ complacētia aſcenditur ad honores.
Ideo bene dicunt iſtorū ꝑdeceſſores illud euangeli-
cū.Qui vult venire poſt me abneget ſemetip̄m ⁊ tol-
lat crucem ſuā ⁊ ſequatur me.Sed quid? ꝓcerto iſti
miſeri in iuſto dignitatum monte non inueniunt pa-
radiſum ſꝫ potius duriciā infernalē ⁊ tribulationē
infinita.⁊ qđ peius eſt famē ambitionis ⁊ auaricie q̄
non ceſſat.Quod certe ſatis figurat̄ Luc.xxiij.vbi ſci
licet latroni crucifixo ſolum legitur chriſtus dixiſſe.
Hodie mecū eris in paradiſo.Ad denotandū ꝙ ꝑci-
pue latrones ⁊ mali:dū tamē cruci laborioſe diligē-

tie ſint affixi.ad iſtum paradiſum admittunt:⁊ ibi ēt
cū violētia attrahunt.Sicut de illo nequiſſimo aſſur
dicit Ezech.xxxj.Quod cedri nō fuerūt altiores illo
in paradiſo voluptatis:imo ſicut ibidē dicitur.Om=
ne lignuꝫ paradiſi nō eſt aſſimilatū ei.Uide ibi qua=
lis erat iſte ſic ꝓmotus in iſto paradiſo. Circa qd tñ
nota ꝙ iſte paradiſus nō admittit homines nudos:
ſed ſolum diuitijs ⁊ muneribus coopertos. Nōne de
Adam legitur ꝙ cum audiſſet dominum deambulan
tem in paradiſo ad aurā poſt meridiem timuit ⁊ ab=
ſcondit ſe eo ꝙ nudus eſſet.Et nōnꝗ etiam ibidem le
gitur ſcilicet Gene.iij. Quod etiam iſte nudus fuit
inde eiectus:⁊ cherub cum gladio verſatili ibidē po=
ſitus ⁊ murus etiam igneus adhibitus ne ſcilicet ali
quaſi ſubintraret.Quia reuera de iſto paradiſo nu=
di ⁊ pauperes potiſſime repelluntur:⁊ ne ibi intrent
cum diligentia precauetur.O diceret iſti. Amice quō
huc intraſti non habens veſtem nuptialeꝫ:eijcite eū
in tenebras exteriores Matth.xxij. Et certe aliō mō
deberet eſſe:quia ſcilicet nudi virtutibus ⁊ ſcientijs
nō diuitijs deberent repelli:⁊ ad hoc cherub ignis ⁊
gladius adhiberi.Quia reuera cherub qui interpre=
tatur plenitudo ſcientie.i.prelatoꝝ prudentia ⁊ ſcien
tia.gladius.i.ipſorum rigor ⁊ iuſtitia.ignis.i.ipſoruꝫ
feruor.zelus ⁊ diligentia.ſumme deberent cauere ne
homines nudi virtutibus poſſint in iſtum paradiſuꝫ
intrare:nec ſi intrauerint remanere.Bonos ꝟo ⁊ vir
tutibus ⁊ ſcientijs indutos illuc deberent trahere et
leuare exēplo ſcilicet Enoch de quo dicit Eccl'.xliiij.
Qd enoch placuit deo ⁊ tranſlatus eſt in paradiſum.
Iſte eſt ergo paradiſus exterior videlicet eccleſia mi
B litaris.¶ Paradiſus ſuperior eſt eccleſia triumpha
lis.Et iſte eſt ille ad quē beati transferuntur poſt mi
ſerias huius vite ſicut dicitur de Enoch Eccli.xliiij.
Placuit deo ⁊ tranſlatus eſt in paradiſuꝫ.Et de pau
lo etiam legit ꝙ raptus eſt in paradiſum ⁊ vidit ibi
ſecreta que non licet homini loqui.ij.Coꝝ.xij.Latro=
ni etiam dictum fuit Luce.xxiij.Hodie mecum eris
in paradiſo Apoca.ij.dicitur Uincēti dabo edere de
ligno vite qd eſt in paradiſo dei mei. ¶ Paradiſus
inferior eſt gloria vel affluentia temporalis:quia ſci
licet proſperitas mundana eſt paradiſus maloꝝ cuꝫ
non ſint alium obtenturi.Sicut enim ponitur in li=
bro de hyſtoria terre ſancte ſenex.i.īperator aſſiſinoꝝ
quendam locum delitiarum habet cum fontibus la=
ctis ⁊ mellis.quem vocat paradiſum.vbi pueros nu
trire facit:⁊ diuerſis linguis doceri quos tandē exin
de extrahit.⁊ ad diuerſas terras pro occidendis prin
cipibus mittit.quos eos iterum in paradiſuꝫ ſuū mit
tet.ſi illos quos vult occiderint promittit.Ad quod
anhelantes miſeri legationē ſuſcipiunt:⁊ illos quos
ille deſignauit ⁊ petiuit adeunt ⁊ occidunt:⁊ pro illo
paradiſo habendo mortem alijs tribuunt ⁊ ab alijs
incurrunt.Talis eſt paradiſus mundane proſperita
tis.Quia vere ſenex dyabolus pro iſto habendo ho=
mines decipit:⁊ eos alios occidere et ab alijs occidi
facit.Exemplo Loth de quo dicit Gene.xiij.Quod
ipſe videns regionem circa iordaneꝫ que vniuerſa ir
rigabatur ſicut paradiſus domini ibi habitauit.Sꝫ
ſicut dicitur Gene.xiiij.Chodorlaomor ipſum ſatis
cito poſt captiuauit.⁊ ideo ſuperbo regi tyri in ſuper=
na cherub lucifero dicitur Ezech.xxviij. Tu cherub
extentus ⁊ ꝓtegens in delitijs paradiſi dei fuiſti ⁊c.

A Paraliſis. Paraliticus.

Quia para=
liticus eſt ille qui membrorum perdidit vſum:⁊ qui
pre contractione neruorum perdidit motum et ſen=
ſum.⁊ tamen adhuc videtur viuere:⁊ in rebus inue=
nire ſaporem ⁊ guſtum. videtur ꝙ proprie paraliticꝰ
eſt peccator:qui ſcilicet caret ſenſu deuotionis ⁊ com
paſſionis:⁊ motu bone operationis ⁊ tamē per ſpem
penitētie future videtur viuere:⁊ in futuris paradiſi
bonis guſtum aliquē retinere. Quia tñ in exemplis
pluribus de paralitico fuit actuꝫ.tranſeo gratia bre
uitatis maxime:quia pauce ſunt auctoritates.

Parare.

A Nota ꝙ parare idē eſt qd diſponere
aptare ⁊ ornare.Et poteſt ſumi in bo
no.⁊ in malo.In bono enim ſignat.ſcilicet.
Promptitudinem voluntatis interne.
Aptitudinem ſanctitatis externe.
Plenitudinem voluptatis eterne.
Significat dico ꝓmptitudinē interne voluptatis.Et
ſic parare ſignat obedientiam:quia.ſ.obedietes ſunt
ꝓmpti ⁊ parati ad faciendū oē bonū.Et de hoc dicit
j.Mach.xij. Precepit ionathas ſuis vigilare ⁊ eſſe
in armis paratos ad pugnam tota nocte. ¶ Item ſi=
gnat aptitudinē ſanctitatis externe.Et ſic pameta ni
hil aliud ſunt ꝙ̄ virtutū ſpiritalia ornamēta pſ.Pa
ratꝰ ſuꝫ ⁊ nō ſuꝫ turbatꝰ vt cuſto.mā.tua.Et Apo.xxj.
⁊.xix.Uxor agni parauit ſe. ¶ Itē ſignificat plenitudi
nē voluptatis ſupne.Et ſic ſignat illā eterne glie vo=
luptatē quā deꝰ ſe diligētibꝰ pparauit.De qua in pſ.
Paraſti in cōſpectu meo mē.aduer.eos q̄ tribu.me.
Quia.ſ.deus ibi parat nobis.
Locum ad habitandum.
Menſam ad conuiuandum.
Sedem ad quietandum.
Lucem ad illuſtrandum.
Regnum ad imperandum.
¶ Locū dico ad habitandū Joh.xiiij. Uado parare
vobis locū.Menſam dico ad cōuiuanduꝫ Mat.xxij.
Lu.xiiij.Oia parata ſunt:venite ad nuptias.Sedem
dico ad qeſcēdū pſ.Dñs in celo parauit ſedē ſuaꝫ.Et
alibi.Parata eſt ſedes tua extunc.Lucē inſup ad mi=
niſtrādū pſ.Paraui lucernā xpo ⁊c.Regnū ēt ad im
perandū Matth.xxv.Uenite bñdicti patris mei poſ
ſidete paratū vobis regnū. ¶ Dicamꝰ ergo aliqd de
paramēto virtuali ⁊ morali.ō illo.ſ.quo hō ſpūaliter
diſponit ⁊ parat ad voluntatē dñi exequēdaꝫ.q̄ nihil
aliud eſt ꝙ̄ voluntatis.ꝓmpta diſpoſitio.⁊ virtutum
ornatꝰ ⁊ adaptatio.Sicut.n.milites q̄ ſunt in exercitu
diligēter ſe parāt ad ꝑliādū.Regine dñ ſunt in cōui=
uijs diligēter ſe parant ad ſuā pulcritudinē oſtendē=
dū vel ſaltē turpitudinē abſcōdēdū.Seruitores regū
⁊ principū dū ſunt in curijs.diligēter ſe parant ad ſer
uiendū.Curſores vero ⁊ pedites dū ſunt in vijs:dili=
genter ſe parant ad ambulanduꝫ.Sic vere cariſſimi
nos dū ſumꝰ in mūdo ⁊ in eccleſia debemꝰ nos para=
re ſicut.milites in exercitu ꝑ ſtrenuitatē ⁊ audaciaꝫ.
Quia ſicut dr Job.vij.Militia eſt vita hoīs ſup ter=
rā. ¶ Itē debemꝰ nos parare ſicut regine ꝑ honeſtatē
⁊ mūdiciā. ¶ Itē ſicut ſeruitores ꝑ hūilitatē ⁊ obediē
tiā. ¶ Itē ſicut curſores ꝑ ſedulitatē ⁊ diligentiā. Et
de hoc.j.Mach.iij.Apuit rex erariū ſuū.dedit ſtipen
dia militibꝰ ſuis:⁊ mādauit eis vt eēnt parati ad oīa.
Et hoc eſt qd p̄cipit Exodi.xix.Lauent inqt veſtimē
ta ſua ⁊ ſint parati. In quibꝰ ꝟbis aduerte ꝙ hō qui
vult ſe bñ parare.dꝫ aliqd dponere.aliqd apponere.
aliq̄d diſponere.Sic ꝓculdubio ſpūaliter ſi bñ volu
mus eſſe parati nos debemus.Deponere culparum
vilitatē. Lauēt inqt.Apponere virtutū venuſtatem.
Ueſtimēta inqt.Diſponere cordiū volūtatē.Sint pa
rati inqt.Debet eñ deponi culparū turpitudo. De=
bet ēt apponi virtutū pulcritudo.Debet inſup diſpo
ni cordiū ꝓmptitudo. ¶ Dico ergo primo ꝙ ſi volu B
mus eſſe bñ parati nos debemꝰ deponere culparum
turpitudinē.Lauēt inqt. Quia.ſ.hō nūꝙ̄ pōt eſſe bñ
paratꝰ:niſi primo quotidianis veſtibꝰ ſit exutus:⁊ a
cūctis feditatibꝰ lotus.Quotidianos ergo ⁊ inuſita=
tos malos mores deponere debemus:⁊ a cūctis cul=
parū maculis nos lauare.Lauent inquit Eſaie.j.La
uamini.mūdi eſtote.auferte malū cogitationum ve=
ſtrarum ⁊c.Sicut enim videmus ꝙ homines in feſti
uitatibꝰ procedere volentes nouis veſtibus ſe parare
ſolēt:antiquas veſtes deponere:⁊ eas gartionibꝰ ſuis
dare.Coluber etiam veteris pellis deponit indumē=
tū.ad hoc

Ayuntamiento de Madrid

tu3:ad hoc ꝙ noue pellis recipiat paramentum. Sic τ nos debemus deponere:quicquid in moribus noſtris antiquum videm⁹:τ inhoneſto τ garcioni noſtro dyabolo omnia dimittere:vt in conſpectu dei poſſim⁹ nonis virtutum veſtibus nos parare. Quod ſatis poteſt figurari Apocal.xxi. vbi dicitur. Primum enim celum τ prima terra abijt τ mare iā non eſt. Et ſequitur. Uidi ciuitatem ſanctam hieruſalem nouam deſcendentem de celo: a deo paratam ſicut ſponſam ornatam viro ſuo. q.d. neceſſe eſt ꝙ primum celum. i. prima altitudo veteris ſuperbie:τ elationis: prima terra ideſt prima terreitas veteris auaricie τ cupiditatis: primum etiam mare. i. prima fluxibilitas carnalis inmundicie τ toti⁹ voluptatis a nobis trāſeat τ abeat: ad hoc ꝙ ciuitas anime noſtre ſponſo ſuo xp̄o parata τ ornata appareat τ exiſtat. Debemus ergo deponere culparum turpitudine3. ¶ Secundo dico:ꝙ ſi volum⁹ eſſe bene parati:nos debemus apponere virtutū pulcritudinem. Et hoc oſtenditur. cum dr̄. Ueſtimenta. Ueſtes enim noſtre:ſunt virtutes que nobis date ſunt in caloris fomentum. In carnis tegumentum. Et in honeſtatis paramentum τ ornamentum. Sine veſtib⁹ enim non poteſt homo eſſe bene paratus:nec ſimiliter ſine virtutib⁹ poteſt homo eſſe bene ſpiritualiter adornatus. Sicut enim flores dati ſunt a natura in paramentum arboribus. ſic virtutes paramenta ſunt animabus. Nam ſicut altaria pannis τ vaſis τ reliquijs parantur. Iuxta illud Mac.v. al's. ij. Eſdre.v. Parauerāt altare vt offerent holocauſtum. Sacerdotes etiam et epi diuerſis indumentis ſe parant:vt digne deo ſacrificent ſicut debēt. Sic τ nos ſpiritualiter debem⁹ deo diſpoſiti eſſe τ ornati. Ueſtimenta inquit ſua. Quod bene figuratum eſt Apoc.xix. vbi dr̄. Quia vxor agni parauit ſe:τ datum eſt ei ꝙ operiret ſe byſſo ſplēdenti τ candido. Byſſinum enim iuſtificationes ſanctorum ſunt ideſt virtutes. Ideo de iſtis veſtibus poteſt dici illud Ezech.xvi. Sum. veſti. tua multico. τc. Sic ergo p3 ꝙ nos debem⁹ apponere pulcritudinē. Ueſtimēta inquit.

¶ Tertio dico ꝙ ad hoc ꝙ ſim⁹ bn̄ parati debem⁹ diſponere cordiū promptitudinē qd̄ oſtendit dū dr̄. Sint parati. i. animo prompti τ ad obediēdū diſpoſiti. Null⁹ enim

D pōt eſſe parat⁹ ad aliqd bonū niſi cor habeat diſpoſitū atq3 promptū. Ideo pcipit. j. Reg. vij. Preparate corda vr̄a dn̄o τ ſeruitute illi ſoli. Et poſſum⁹ hic notare ꝙ ſicut Iuxta illd. j. Machabeorum. iij. Rex mādauit exercitib⁹ ſuis ꝙ ipi eſſent parati ad oīa. Sic nos debem⁹ eſſe parati ad mādatū nr̄i regis xp̄i nō ad vnū bonū ſolū ſed ad oīa τ ad multa. Et ideo breuiter notandum eſt ꝙ nos debemus eſſe prompti et parati. ſcilicet Ad

Celum aſcendendū.	Simus ex-
Iter peragendū.	parati ad
Clare relucendum.	ſurſū aſcē-
Hoſtem expellendum.	dendū per
Penas ſuſtinendum.	cōteplatio
Grates ſuſtinendum.	nem. Exo.
Tute confitendū.	xxxiiij. Eſto
Bellum commitēdum.	parat⁹ ma-
Pacem faciendum.	ne vt aſcen
Simul permanendū.	das ſtati in
Fratres adiuuandum.	montē. Et
Mortem tolerandū.	Nume.xiiij.
Caute vigilandum.	Parati ſu
Xp̄m expectandum.	mus aſcen
Celum ſubintrandum.	dere ad lo

cum quē dn̄s deus datur⁹ eſt nobis. ¶ Itē ad iter peragendū p morū cōtinuationē Iudith.ix. Oēs el vie tue parate ſūt. Et Tho.v. Paratis oib⁹ q̄ neceſſaria erāt in via:fecit thobias vale pr̄i ſuo. ¶ Itē ad clare relucēdū p honeſtā cōuerſationē Iob.xij. Lāpas contēpta apō cogitatiōes diuitū pata ad tp̄s ſtatutū. ¶ Itē ad hoſtē expellendū feruidā orōnē vel etiā p pdicationē

De quo. Iob.iij. Maledicāt ei qui maledicūt diei:qui parati ſunt ſuſcitare leuiathā. ¶ Item ad penas ſuſtinentie per patiētie roborationē ps. Quā ego in flagella paratus ſum τ dolor meus in cōſpectu meo ſemper Et alibi. Parat⁹ ſum τ nō ſum pturbatus. ¶ Item ad grates referendū per laudē τ confeſſionē ps. Paratū cor me. de. para. cor. me. can. τ pſal. di. ¶ Item ad tute confitēdum per ſpem τ affectionē ps. Paratū cor ei⁹ ſperare in dn̄o cōfirmatū eſt cor eius τc. ¶ Itē ad bellum committēdū per vitiorū impugnationē. j. Mach. iij. Cōgregatus eſt cōuentus vt eſſent parati in prelium. ¶ Itē ad pacē faciēdū p concordiā τ vnctionē j. Macha.xij. Parati ſumus facere vobiſcum pacem ¶ Itē ad ſimul permanēdum per pſeuerantiā τ durationem Luce.xxij. Paratus ſum tecum in carcerem τ in mortem ire. ¶ Itē ad fratres adiuuādū per clementiam τ cōpaſſionē Heſter.iiij. Quis nouit vtrum idcirco ad regnū venieris vt in hoc tēpore parereris. ¶ Item ad mortē tolerādū ſcʒ pter fidem xp̄i τ dilectionem Uꝝ. ij. Macha. vij. Parati ſumus magis mori ꝙ patrias dei leges preuaricari. ¶ Itē ad caute vigilādum per diligētiam et diſcretionē. j. Macha. xij. Precepit Ionathas ſuis vigilare τ eſſe in armis paratos ad pugnam tota nocte. ¶ Itē ad xp̄m expectādū per prompte voluntatis preparationem Mathe.xxiiij. Et vos eſtote parati:quia qua hora nō putatis filius hoīs veniet. Et ſic ſequit quintūdecimū ſcʒ ꝙ nos erimus parati ad celū ſubintrādū per felicē glorie adeptionē τ fruitionē. Uñ Math.xxv. Que parate erant intrauerunt cum eo ad nuptias. Sic ergo patet quomodo boni debent eſſe parati ad dei beneplacita faciēda Iuxta illud Tytum. iij. Admone inquit illos principibus et poteſtatibus ſubditos eſſe:deo obedire. τ ad oīne op⁹ bonum paratos eſſe. Et ſic oſtēditur ꝙ ſi beneuolum⁹ in conſpectu dei apparere parati. Diſponenda eſt mētis aptitudo. Apponenda eſt morū pulcritudo. Deponenda eſt culpe turpitudo. Et ſic ſi homo ſe taliter parauerit:ipſe de ſe faciet dn̄o viam Iuxta illud Lu.iij. Parate viam domini:rectas facite ſemitas eius. Et erimus ſicut ille eſdras de quo. j. Eſdre.v. dr̄ ꝙ eſdras parauit cor ſuū vt inueſtigaret legem domini τ doceret τ faceret. Et ſic dico ꝙ pare accipit in bono. ¶ Sʒ E adhuc dico ꝙ parare accipit in malo:q2. ſ. dyabolus τ membra ſua ſemp ſunt parati ad malū alijs faciēdū. Sicut enim videmus ꝙ ſcorpio ſemp h3 aculeū tenſū τ occultū. τ erectū τ paratū ad venenum infundendū Sic dyabolus cū corpore ſuo aculeum malicie ſemp habet paratum. τ ad nocendum hominibus adaptatum Pſal. Suſceperunt me ſicut leo paratus ad predam. τc. Et nota ꝙ mali ſunt ſemper parati.

Ad diuitias acquirendum.
Ad inſidias faciendum.
Ad diſcordias generandum.

Dico ad acquirendum diuitias ſicut patet de auaris qui ſemper ſunt parati accipere et acquirere:nihil autem concedere vel largiri. Iſti enim ſunt ſicut hombix qui de filiis ſuis preparat ſibi domum. Sic iſti de diuitijs ſibi faciunt habitaculum. De quibus dicitur Prouerbiorum.x. Manus autem fortium diuitias parat. Sed iſtis accidit ſicut illi cui dicit domin⁹ Luce.xij. Stulte hac nocte repetent animam tuam a te: que autem paraſti cuius erunt. ¶ Item iſti parati ſunt ad faciendū inſidias ſimiles catto qui ſemper eſt paratus inſidiari muribus et ipſas capere et predari. Sic malicioſi ſemper ſunt parati ad alijs inſidiandum:et ſi potuerint ad nocendum primi Machabeorum.vij. Ubi dicitur. Quod hoſtes parati erāt capere iudam. ¶ Item parati ſunt ad generandum diſcordias vel ad inferendum moleſtias. Iudith.vij. Medi omnes parauerunt ſe pariter ad pugnam contra iſrael. Iſti ergo parati ſunt ad omne malū culpe. Et ideo deus parat eis omne malum pene:quia ſcitz ipſe parat eis.

Ayuntamiento de Madrid

Tenuitatem temporalis ſucceſſionis.
Obſcuritatem cordialis diſcretionis.
Aſperitatē eternalis damnationis.

Nõ deus ergo parat talibus temporaliũ tenuitatē ptꝫ Jone.iiij.vbi dicitur. Nõ deus parauit vermem qui aſſumpſit ederam ſub cuius vmbra Jonas iocundabatur.quia ſcilicet deus vermem idest mortem prepa rat eis ⁊ vmbram bonorum temporalium eis aufert: ꝙ etiam paret eis cordialem obſcuritateꝫ:patet Job. xv.vbi de imperio dicitur.Nouit ꝙ parata ſit in manu illius tenebrarum dies:ꝙ inſuper paret eis infernalem ſeu eternalem aduerſitateꝫ. patet Prouer.xix. vbi dicitur ꝙ parata ſunt deriſorib⁹ iudicia:⁊ mallei percutientes ſtultoꝝ corporibus. Patet ergo:ꝙ parare ſumiť in bono ⁊ in malo. Uide infra de preparare.

A **Parcere.** Nota ꝙ parcere idē eſt quod indulgere:miſereri ſeu clementiam exhibere.Et poteſt breuiter notari ꝙ in ſcriptura inuenitur vnum parcere:qđ eſt.

Appetendum.
Exequendum.
Execrandum.
Formidandum.

Primum eſt quo parcit deus: ꝑ culparum indulſionem.Secundũ quo parcit homo per iniuriaꝝ dimiſſionem.Tertium quo parcunt mali:per perſonarum acceptionem.Dicam⁹ ergo: ꝙ eſt vnum parcere mirabile ⁊ glorioſum.Et iſtud ſignificat miſericordiam diuinam:ꝑ quam miſeretur omnibus que quodãmodo ſua ſunt. Et ideo orat eccleſia. Deus cui ꝓprium eſt miſereri ſemper ⁊ parcere.Proprium em̃ eſt dei parcere:verũtamē humilibus nõ ſuperbis.Sicut enim videmus:ꝙ fulgur multotiens edit loca alta ⁊ fortia vbi locis humilib⁹ nihil nocet. Unde etiam de fulgure ꝓbatuꝫ eſt: ꝙ aliquando per archam tranſiens.metalluꝫ ſeu pecuniam liquefacit: lignum vero ⁊ ſacculum nunꝗ͂ ledit.Altas etiam turres ⁊ arbores deſtruit:vbi domos depreſſas ⁊ arbores nunꝗ͂ tangit.Quod etiam de forti vento videtur:ꝙ cõtra fortia ⁊ magna magis impelliť ꝗ͂ contra parua et debilia.Cuius ratio eſt.Quia ventus ⁊ fulgur magis nituntur contra id quod eſt fortioris reſiſtentie.Quia omne quod eſt naturaliter fortius agit in reſiſtẽs magis ꝗ͂ in non reſiſtens. Sicut etiam patet de igne:qui tunc temporis fortius agit ⁊ ardet: quando aqua ſibi reſiſtente ⁊ contraria irrigatur.Sic ꝓcerto deus:q̇ dicitur ignis:fulgur ⁊ ventus propter rigorem ſue iuſtitie:debilibus ⁊ humilibus per peccata non reſiſtentibus voluntati ſue: nec voluntati ſue obuiantibus: conſueuit parcere:ipſoſq; nocere non videtur nõ ledere:nec virtutem ſue ſeueritatis ⁊ iuſtitie cõtra eos declarare:quod bene figuratur.ij.Regum.xxj.vbi diciť ꝙ dauid pepcit miphiboſeth qui erat claudus pedibus ꝓpter iuſiurandum quod fecerat Jonathe patri eius.Alios vero de genere ſaul qui erant fortes ⁊ non claudi ſuſpendit in ligno:ſicut dicitur.ij.Regum.xxj. Quia.ſ.deus qui dauid diciť manu fortis: claudis et debilibus ⁊ egenis ſolet parcere:⁊ eos miſericorditer ab inferni incẽdio ⁊ ſuſpendio preſeruare. Sed alios fortes ⁊ preſidentes:duros:obſtinatos ⁊ reſiſtẽtes ſolet fortiter impetere:⁊ contra eos potentiam iuſtitie ſue oſtendere:⁊ tam temporaliter ꝗ͂ eternaliter ſolet ipſos funditus eneruare. Deus eniꝫ ſuperbis reſiſtit humilibus dat gratiam:ſicut diciť.j.Pet.v.pš. Parcet pauperi ⁊ inopi:⁊ aĩas pauperuꝫ ſaluas faciet.Et ideo Job videns ꝙ deus eſt ad parcendum naturaliť inclinatus ſupplicabat. Job.vij.dicens.Parce mihi

B domine:nihil enim ſunt dies mei. ¶ Ubi aduerte:ꝙ iſte petit ſibi parci ꝓpter tria.ſ.Propter.

Nobilitatem preſidentis.
Neceſſitatem requirentis.
Fragilitatem delinquentis.

Iſta em̃ tria ducunt dñm ad parcendum.ſ.Nobilitas ſue plature. Parce inq̇t dñe.Neceſſitas nr̃e iacture. Mihi inq̇t.Fragilitas nr̃e nature.Nihil em̃ ſunt ⁊c. Dico ergo ꝙ deus parcit ꝓpter ſuam nobilitatē: que oſtenditur cum dicitur.Dñe:qđ eſt nomen poteſtatis ⁊ nobilitatis.Teſte em̃ Senc.li.de quatuor virtutib⁹ Ad nobile cor ⁊ magnificum ꝑtinet libenter parcere Sufficit enim:vt dicit:poteſtatem vindicandi habuiſſe:quia:vt dicit: nobile genus vindicte eſt ignoſcere. Et quia ergo deus ſumme nobilis eſt ⁊ magnanimus:hoc habet ex animi generoſitate:ꝙ libenter indulgeat atq; parcat. Similis leoni:qui ex animi nobilitate ꝓſtratos ledere non dignatur:ſed eis parcere comprobatur.Domine inquit.Quia.ſ.dominus libẽter parcit rebus ſuis nec ipſas libenter deſtruit ſine cauſa.Ideo de eo dicitur.Sapiē.xj. Parcis enim omnibus quoniam tua ſunt domine qui amas animas. Parcit ergo deus:vt dictum eſt:ꝓter ſuam nobilitatem. ¶ Deinde dico ꝙ ipſe parcit ꝓpter noſtram neceſſitatem:quod oſtenditur cum diciť. Mihi.q.d.mihi in neceſſitate poſito parcere.Exemplo regum iſrael ⁊ iuda:qui regi moab pepcerunt:quando ipſum ꝓpter nimiam neceſſitatem filium ſuum primogenitũ inmolare ⁊ occidere viderunt.ſicut ponitur.iiij.Reguꝫ.iij.Ideo bene ſupplicat Joelis.ij. Parce domine parce populo tuo ⁊ ne des hereditatem tuam in opprobrium vt dominentur eis nationes.Et in pš. Parcet pauperi ⁊ inopi ⁊c.Mihi inquit.pš.Eſto mihi in deum ꝓtectorem. Sapiē.xij. Hijs tanꝗ͂ hominibus pepercisti. ¶ Deniq; dico:ꝙ ipſe parcit ꝓpter noſtrã fragilitatem.Nihil enim ſunt dies mei Magis eniꝫ eſt parcendum debili ⁊ infirmo ſi vincať ꝗ͂ forti. Sic quia deus ſcit nos eſſe debilis ⁊ fragilis conditionis ita ꝙ tentationibus noſtris reſiſtere nõ valem⁹. Ideo libenter ⁊ miſericorditer nobis parcit.Exemplo leonis qui paruulis ⁊ mulieribus dicitur parcere: eo ꝙ impotentis ⁊ fragilis nature quodam naturali inſtinctu ꝑcipit ipſos eſſe. Nam quia deus hominem fragilem ⁊ ad reſiſtendum debileꝫ eſſe nouit:libenter ſi penituerimus nobis parcet:⁊ ſemper nobis: citra cõdignum puniens niſi in nobis deficiat: veniaꝫ libenter tribuit ⁊ cõcedit.Quia iuxta verbuꝫ Senece. Pudet fortem bellum gerere cum homine vinci parato. Et iſtud allegatur cum dicitur. Nihil em̃ ſunt dies mei pš.Ad nihilum redactum ſum ⁊ neſciui.Unde dominus dicit peccatori illud.j.Regum.xxiiij.Cogitaui vt occiderē te: ſed pepercit oculus meus. Et ideo de eo tam benigniter parcendi ⁊ tam miſericorditer indulgenti loquiť beatus Bern.In odoreꝫ manſuetudinis tue currim⁹ bone Jeſu audientes:ꝙ nõ ſpnas paupeꝫ: nõ abhorreas pctõreꝫ: nõ horruiſti cõfitentē latroneꝫ nõ peccatricē lachrimantē:nõ chananeã ſupplicanteꝫ nõ deprehenſaꝫ in adulterio:non ſedentē in theloneo nõ ſupplicanteꝫ publicanũ.nõ negonteꝫ diſcipulũ nõ ꝑſecutorē diſcipuloꝝ:non crucifixores memboꝝ.Hec Bern.ſuꝑ Can. Sic igiť ptꝫ: quõ dei miſcďia diuerſimode parcit diuerſis. Sꝫ ꝓcerto chariſſimi ꝗ͂uis dei ſit ꝓpriũ miſereri ſemꝑ ⁊ parcere:illud tñ intelligiť reſpectu penitentiũ:q2.ſ.deus non parcit illis q̇ in pctõ volunt ꝑſeuerare: ⁊ q̇ nolũt humiliter penitere. Aq̇la em̃ nõ parcit ꝓprijs pullis:qñ videt eos degeneres ⁊ ab aſpectu ſolis oculos auertentes:imo de nido ſuo expellere ⁊ eijcere eos ſolet.Sic ⁊c:nec deus pctõribus degenerib⁹:⁊ a luce ꝟitatis ⁊ grẽ oculos auertẽtib⁹ parcet imo de nido paradiſi eos eijciet ⁊ expellet ſicut de angelis malis apparuit.Jõ dř.ij.Pet.ij.De⁹ peccãtib⁹ angelis nõ pepcit ⁊c.Ideo etiã de quolibet peccatore diciť.Eſa.xxvij.Qui formauit eũ nõ parcet ei.Et circa hec nota ꝙ deus non parcet finaliter.

Obſtinate delinquentibus.
Judicium expectantibus
Carnalia diligentibus.
Ueritatem ſimulantibus.

De obſtinate delinquentibus dicitur Job.ix. Uerebar oĩa opera mea ſciens ꝙ nõ parceres delinquenti. De morte ſeu iudiciũ expectantib⁹. diciť Prouer.vj.

Zelus

Ayuntamiento de Madrid

Zelus ⁊ furor viri non parcet in die vindicte ⁊c. De
carnaliter cõuerſantibus. dicit. Ezech. xvj. vbi mulie-
ri meretrici loquens dñs dicit. Non parcet ſup te ocu
lus meus. De ypocritis vero ⁊ veritatem ſimulanti-
bus dicitur. Job. xlj. Non parcam ei ⁊ verbis potenti
bus ⁊ ad deprecandũ compoſitis. Non ſic ergo chariſ
ſimi: non ſimus tales: quia ꝓ certo deus non parcit tali-
bus ſed penitentibus ⁊ humilibus. Et ſi vis ſcire qui
bus modis parcit. Nota ꝙ eis parcit.

Culpam indulgendo.
Penam remittendo.
Minus debito puniendo.
De miſeriis eruendo.

Culpã dico indulgendo pſ. Ab occultis meis munda
me dñe: ⁊ ab alienis parce ſeruo tuo. Penam dico re
mittendo. ſ. eternã. Vñ Job. xiiij. Tu quidem greſſus
meos dinumeraſti: ſed parce peccatis meis. Item cir
ca cõdignum puniẽdo. Ezech. xx. Pepcit oculus me⁹
ſup eos vt nõ interficerẽ eos. ſupple q̄uis eẽnt digni
Item de miſeriis eruendo. Vñ illud pſ. Parcet pau-
peri ⁊ inopi ⁊c. Et ſic ptȝ quõ generaliter eſt vnum ꝑ
cere mirabile ⁊ glorioſum. ¶ Sed ſecundo principa- C
liter dico: ꝙ eſt vnum parcere: laudabile ⁊ virtuoſum
Et iſtud eſt parcere miſcdie humane: qua. ſ. hõ parcit
homini delinquenti. qđ potiſſime virtuoſum eſt i po
tente vindicare: quia. ſ. hõ vindicans victis debet facili-
ter parcere ⁊ iniuriantib⁹ indulgere. Iuxta illud Se-
nece in ꝓuerbiis Alteri ſepe ignoſcito: tibi nunꝗ. Nã
ſicut dicit idem de moribus magnaꝝ viriũ eſt contem
nere ledentem. Et iõ dicit Petrus Rauen. in ſmone
lxxviij. Quantum ⁊ quotiens tibi vis dimitti: tantuȝ
⁊ totiens tu dimitte. Dimittendo eñ alteri tibi par-
cis. Sicut eñ membra corporis ſi inuicem ſe leſerint
ſolent ſibiinuicem parcere. nec vnꝗ alterum ab alte-
ro vindictam ſumere. Sic ⁊ nos cum ſimus alter alte
rius membra: ſm apſm. Parcere debemus delinquẽ
tibus ⁊ iniuriam dimittere nocentibus. Iuxta illud
Eccli. xxviij. Dimitte ꝓximo tuo nocẽti te ⁊c. Ideo di
cit Caſſiodor⁹ ammonitiõe. ij. Si quis inq̄t paupes
pauerit: captiuos redemerit: odiũ dimiſerit: ⁊ ꝓ ſuis
inimicis orauerit: ante tribunal xpi dicere poterit cõ
ſcientia libera. Dñe da: quia dedi: dimitte quia dimiſi. Et
iſtđ eſt ꝯtra multos: ⁊ maxime pñcipes ⁊ tyrãnos vſu
rarios ⁊ balliuos: qui ſcȝ nulli pauperi parcunt: nulli
delinquenti ſubueniũt: nulli miſero cõpatiunt: nullũ
depreſſum auxiliant. Iſtud potiſſime patet in iuris
iudicibus ⁊ ꝑlatis. qui ſine quacunqȝ miſericordia cõ
tra miſeros debachant. cum tñ dicit Seneca. Nõ cul
pa eſt totam culpam proſequi. Unde videt ꝙ iſti ſunt
crudeliores pardis. draconibus: leonibus. ⁊ leenis. mã
ticoris ⁊ hyenis. Iſta eñ animalia ſaltem filiis ſuis
parcunt. Iſti autẽ ſubditis qui ſunt filii ſpirituales nõ
parcunt: ſed per rapinas ⁊ alias multipliciter eos le-
dunt. zach. xj. ca. Paſce pecora occiſionis: que q̄ poſſe
derant occidebant ⁊ non dolebant. Sequitur. Paſto
res eorum non parcebãt eis. Unde iſti videntur dice-
re illud Sap. ij. Opprimamus pauperẽ iuſtum ⁊ non
parcam⁹ vidue. Eſai. ix. Erit popul⁹ quaſi eſca ignis
vir fratri ſuo non parcet. Declinabit ad dexteram et
eſuriet: ⁊ ad ſiniſtram ⁊ nõ ſatiabitur. vnuſquiſqȝ car
nem brachii ſui comedet. Expone ergo bene quomo-
do tales raptores ſunt contra pauperes ⁊ famelicos.
Non ſic autem de malis diuitibus: quia ꝓcerto tali-
bus bene parcunt: nec puniunt vt deberent. Teſte eñ
Pli. Orix eſt auis pinguiſſima intantum: ꝙ pingue-
do hebetet gladium vel cutellum. Quia ꝓcerto cutel
lus ſeu gladius iuſtitie maloꝝ iudicũ ſolet hebetari
qñ inuenta pinguedine diuitũ ſolẽt donis ⁊ munerib⁹
cõfricari. Nã. ſ. tales q̄uis malos nõ cõſueuerũt lede-
re: ſed corrupti muneribus ſolent eis contra iuſtitiaȝ
indulgere. Figurati i ſaule: q̄ agag pinguiſſimo ⁊ me
lioribus gregibus ꝯtra dei mãdatũ pepcit: quicq̄d vo
fuit vile ⁊ reꝑrobũ extirpauit. ſicut ponit. j. Regũ. xv.

Quia. ſ. mali iudices diuitibus ⁊ pinguibus parcunt
Paupes autẽ ⁊ miſeros dure ledunt: cõtra illud Hie-
re. l. Non parcatis iaculis quia dño peccauit. Et ibideȝ
Nolite parcere iuuenibus ei⁹. Non ſic ergo: ſed par-
camus pauperibus ⁊ nos iniuriantib⁹: ſalua tamẽ iu
ſtitia: quia iſtud eſt vnum parcere laudabile ⁊ virtuoſuȝ
¶ Sed tertio principaliter dico: ꝙ eſt vnum parcere D
perſonaꝝ acceptionis. Et de iſto vide ſupra in titulo
ſuo. Iſtud etiam eſt parcere carnalis dilectiõis: ⁊ etiã
negligentie ⁊ remiſſiõis: quo ſcȝ hõ parcit ⁊ indulget
ſibiipſi penitẽtiaȝ fugiendo: nec ſe nec ſubditos corri-
gendo. De quo Prouer. xiij. Qui parcit virge odit fi-
lium. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt vnũ etiã parcere diuine i-
dignationis: quo. ſ. deus ad pñs mundi pctõribus ⁊
diuitibus: vt ipſos puniat i eternum. Similis carnifi
ci q̄ boui quẽ impinguat videt parcere: ⁊ tñ hoc facit
vt eum poſſit melius trucidare: ⁊ quanto ſibi plus a
laboribus parcitur: tanto magis inſoleſcit: ſupbit. re
calcitrat ⁊ erigit. Et ſic loquit dñs Hiere. xlvj. Caſti-
gabo te: nec quaſi innocenti parcam: ne tibi innoxius
videaris. Iſti ſunt illi q̄bus ad horam deus parcit: de
quibus Job. x. Si ad horã pepceris mihi: cur ab iniq-
tate mea mundũ me eſſe nõ pateris? Et ſic ergo patet
quõ eſt quadruplex parcere. ſ. quoddam appetibile:
quoddã ꝯmendabile: quoddã deteſtabile: quoddã for
midabile ⁊c. Vide de miſericordia ⁊ miſereri.

Parere. parturire. partus. A

Nota ꝙ cũ parturire nihil aliud ſit ꝙ fetũ vel fructũ
emittere ⁊ ꝓducere. Poſſumus notare ꝙ in ſcriptura
inuenit multiplex partus. Eſt eñ partus.

Honoris ⁊ nobilitatis.
Ualoris ⁊ vtilitatis.
Doloris ⁊ mortalitatis.
Pudoris ⁊ virginitatis.
Horroris ⁊ iniquitatis.
Laboris ⁊ penalitatis.
Meroris ⁊ confuſionis.
Clamoris ⁊ predicationis.

Partus honoris: ſignat mundi ꝓmotionẽ: quia. ſ. ꝑlat⁹
⁊ eccſia tunc pariunt: qñ de vtero clauſtri ſui aliqueȝ
exterius ad aliquẽ ſtatũ ꝓmouent ⁊ emittũt. de quo
Eſai. lxvj. Parturiuit ſyon filios ſuos. Et iſte partus
qñqȝ eſt bonus: qñ. ſ. boni prelati exaltant pariũt ⁊ ꝓ-
mouẽt bonos ſubditos. Alalia eñ nõ pariũt niſi ſilia
ſibi. Equa eñ nõ parit porcũ: nec porca parit aſinum.
Sic in eccleſia q̄libet ꝓmouet ⁊ parturit ſibi ſimile ꝑ
poſſe ſuo. Et inde eſt ꝙ boni ꝓmouent bonos: ⁊ mali
ſimiliter malos. ⁊ ſicut alalia guloſa ⁊ rapacia filios
pariunt imꝑfectos. ſicut canis: lupus: ⁊ vulpes cecos
viſus informes. ⁊ leo mortuos. Sic mali ⁊ ambicioſi:
guloſi: auari: ⁊ ſymoniaci atqȝ prelati ſubditos pari-
unt ⁊ ꝓmouent peſſimos ⁊ iniquos: quia ſcȝ hodie pro-
mouent quoſdam cecos: per ignorantiam: quoſdam i
formes: ꝑ omnium virtutũ carentiã: quoſdã etiã mor-
tuos ꝑ torporem ⁊ negligentiã. Iſti ſunt illi q̄ pariunt
abortiuũ. i. homines imꝑfectos. De quib⁹ dr. Hiere.
xiiij. Cerua in agro pepit: ⁊ onagri ſteterunt in rupi-
bus. Quaſi diceret. Dũ cerua. i. imꝑfectus ꝑlatus pa-
rit: ꝑ beneficiorum collationeȝ onagri aſini ſilueſtres
ideſt male perſone obtinent rupes dignitatũ: ꝑ inde-
bitam ꝓmotionẽ. Vide ſupra de ambitione ⁊ in pluri
bus aliis locis. ¶ Partus valoris ſignat bonoꝝ ope- B
rum ꝓductionẽ. Sicut eñ arbores pariunt fructus:
ſic hõ parturit ſuũ opus. Nã ſicut fetus in matrice cõ
cipitur: ⁊ tandẽ emittit ⁊ parturit. Sic bonũ opus pri
mo eſt in matrice cordis: per cogitationem: ⁊ deinde
parturitur per bonam executionem ⁊ operationem.
Ezech. xxiij. Habui eas tanꝗ vxores: ⁊ pepererunt fi-
lios ⁊ filias. Sicut eñ lepus ita eſt fecundum animal
ꝙ qñ parturit vnum fetum: ſemper remanet pregnãs
de alio. Quod etiam de arboribus citronoruȝ dicit ꝙ
quando vnus fructus maturus colligitur: ſemper ali⁹

Ayuntamiento de Madrid

floret ⁊ alius generatur.Sic ⁊ nos fructus bonoꝝ ope
rum debemus parere:⁊ tamen de alio bono opere de
bemus ꝑgnantes per bonum deſiderium remanere.
Can̄.vij.Videamus ſi vinea noſtra floruit ſi flores fru
ctus parturiunt.Mō̈ eſt contra multos: q̄ non conti-
nuant nec multiplicāt partus bonoꝝ operꝝ:imo ſi quā
doq; eos contingat bona opera parere:ſtatim volunt
deficere ⁊ ceſſare.Similes panthere q̄ non dicitur pa
rere niſi ſemel.Similes etiam leene:que primo anno
parit ſex catulos:ſed tandē omni anno diminuit nu-
merus ꝑtus ſui:ita ꝙ ſexto anno penitus ſterileſcit.j.
Regum.ij. Sterilis peperit plurimos ⁊ que multos
habebat filios infirmata eſt. Non ſic ergo:ſed habea
mus partum valoris ꝑ bonaꝫ operationem.¶ Par-
tus doloris ſignat noſtraꝫ naturalem ꝓcreationeꝫ:qꝛ
ꝓculdubio nos in fetore concipimur:⁊ in dolore par
turimur.⁊ in labore miſerabiliter enutrimur. Unde
in Eue maledictione continetur:ꝙ in dolore debebat
filios parere:⁊ erumnas multiplices ſuſtinere.Quia
ſicut dr̄.Joh.xvj.Mulier cum parit triſtitiam habet
¶ Partus pudoris: ſignat dei filij incarnationeꝫ:qꝛ
ſ.ſicut hyena dicitur parere ſine maſculo. Sic iſtū pe
C perit virgo ſine viro.Eſai.vij.Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pa
riet filium.¶ Partus horroris:ſignat maloꝝ actuuꝫ
executionem.Quodlibet em̄ malum opus eſt vn⁹ ma
lus fetus.Nam ſicut ſerpentes ⁊ alia animalia vene
noſa:fetus pariūt venenoſos:ſic vitioſi homines act⁹
faciunt vitioſos pſ.Ecce parturit iniuſtitiam:⁊ con-
cepit dolorem:⁊ peperit iniquitatem.Mō̈ etiā de ma
lis verbis verum eſt: que.ſ. in vtero cordis contineri
non valent:ſed exterius emittunt: ſicut patet de ſecre
torum relatoribus detractoribus. adulatoribus ⁊c.
qui.ſ.mala verba parturire nō ceſſant.Eccli.xix.A fa
cie verbi parturit fatuus.Et Eſai.xxxiij.Concipietis
ardorem parietis ſtipulaꝫ.¶ Partus laboris:ſignat
eternam damnationem.Mundus em̄ eſt mater om-
nium reproborum.Iſtos ergo de ventre ſue ꝓſperita-
tis parturit:quā ꝑ mortem in infernum eijcit ⁊ emittit
Unde pſ.Ibi dolores vt parturientis:in ſpiritu vehe
menti cōteres naues tharſis. ¶ Partus meroris:ſi-
gnat cordis cōpunctionem: vel oris confeſſionem:qꝛ
ſ.per confeſſionem vitia parturiunt.⁊ mali fet⁹ quos
in corde noſtro dyabolus genuerat exterius emittun
tur.Roma.viij.Omnis creatura ingemiſcit ⁊ partu-
rit vſq; adhuc. Elephas enim libenter iuxta flumina
parturit.Sic ⁊ homo debet per confeſſionem parere
iuxta lachrimarum fluenta. Et nota ꝙ iſte partus de
bet fieri ſcilicet.
Cum contritionis dolore.
Cum compunctionis merore.
Cum conturbationis timore.
Dico cum dolore cōtritionis.Ezech.xxx.Quaſi partu
riens dolebit. Dico etiam cū merore compunctionis
Hier.xlviij.Cor fortiū moab quaſi cor mulieries par-
turiens.Dico inſuper cū cōturbationis timore.Deu
tero.ij. Audito nomine tuo paueant:⁊ more parturiē
tium cōtremiſcant.Et ſi vis ponere:quomodo acha-
tes iuuat aquilaꝫ parere:diptannus ceruuā ⁊c. ſupra
inuenies titulo de ala. ¶ Part⁹ clamoris:ſignat do-
ctrinam ⁊ ꝑdicationem . Predicatores em̄ clamori-
bus ⁊ doctrinis homines in fide ꝑturiunt ⁊ cōuertunt
ſicut dicit apoſtolus Gal.iiij.Filioli mei quos iteruꝫ
ꝑturio donec informetur in vobis xp̄s.Vn̄ de iſtis po
teſt dici illud.Job.xxxix. Incuruant ad fetū: ⁊ pariūt
⁊ rugitus emittūt. Iſtis ergo octo modis accipit ꝑt⁹
Et iſta poſſent multipliciter dilatari: ſed tranſeo ⁊c.

Parentes.

Nota ꝙ ſunt parentes.Supna-
A les.Spūales.⁊ Corꝑales. Sup-
nales ſunt deus angeli ⁊ ſancti.de q̄bus dr̄ Eccli.xliiij
Laudem⁹ viros glioſos parētes nr̄os.Spūales ſunt
viri iuſti ꝑdicatores ⁊ ꝑlati. de q̄bus Col.iij.Filij obe
dite parentib⁹ vr̄is.Corporales ſunt p̄r ⁊ mater ⁊ no-
bis ꝑ ſanguinitatis lineā colligati. De q̄bus.ij.Coꝝ.
xij.Nō debent filij theſaurizare parentibus.ſꝫ paren
tes filijs.De primis duob⁹ nihil ad p̄ſens. De tertio
vō ſupra de filijs aliq̄d dictū eſt.Sꝫ vt breuiter aliq̄d
dicā.Notādū eſt ꝙ corporales parentes ſunt.
Honorandi cū reuerentia.
Educandi cum diligentia.
Supportandi cum patientia.
Primo ergo dico ꝙ parentes ſunt cuꝫ reuerentia ho-
norandi:qꝛ ſicut dr̄.Eccli.iij. Qui timet deū honorat
parentes.Teſte em̄ Ariſt.viij.ethicoꝝ.Retributio dꝫ
eſſe poſſibilis:ſi non pōt eſſe cōdigna:vt ptꝫ de deo et
parentib⁹:q̄bus nō tenemur ad equiualēs ſꝫ ad poſſi
bile.q.d.Parentib⁹ ⁊ deo non poſſum⁹ equalenter re
compenſare:⁊ ideo ſaltē illud qđ eſt nobis poſſibile.ſ.
honorē ⁊ reuerentiā gratiarūactionē ⁊ amicitiā tene-
mur humiliter exhibere. Honorem⁹ ergo eos eis ob
ſequendo:⁊ eis obediēdo:qꝛ ad hoc inducunt nos.
Preceptum ſcripture.
Inſtinctus nature.
Exemplum bonorum.
Tormentum malorum.
Dico ꝑceptuꝫ ſcripture:qꝛ.ſ.iſtud ꝑcipit nobis. Exo.
xx.Honora p̄rem tuū ⁊ matrē tuā.⁊ Col.iij.Filij obe-
dite parentib⁹ vr̄is . ¶ Dico etiā inſtinctus nature:
qꝛ inſtinctu nature oīa mouent honorare illum a quo
bn̄ficia ſuſceperunt:ſicut de elephante q̄ liberat⁹ a fo
uea obedit liberatori ⁊ domeſticus efficitur. ⁊ ptꝫ in
multis brutoꝝ aīalium exēplis:ſicut ſupra in plurib⁹
titulis eſt oſtēſuꝫ.Et qꝛ ergo a parentib⁹ poſt deū ma-
iora beneficia ſuſcepimus. ipſos merito poſt deū pre
ceteris honorari ⁊ revereri debemus.Ab ipſis em̄ ha
bemus eſſe:documentū ⁊ nutrimentuꝫ. Et ideo ſicut
cōiter oēs rami arboꝝ inclinant ⁊ pendent verſus ra
dicem:⁊ maxime quādo ſunt fructibus onerati ſicut
verſus ſuum originale principiū a quo habent eſſe nu
trimentū ⁊ ſuſtētamentuꝫ.Sic ⁊ nos ad radices nr̄as
ſ.ad parentes nr̄os a q̄bus.ſ.ſumus ⁊ viuim⁹ ⁊ nutri-
mur debemus ꝑ reuerentiā inclinari:⁊ ꝑ honorē ⁊ obe
dientiam famulari.Teſte em̄ Apoſt.Ro.xj. Tu nō ra
dicē portas ſed radix te.Et ideo iuxta verbū ſcripture
Eſai.lj.Attendite ad petrā. vn̄ exciſi eſtis.attēdite ad
abraā p̄rem vr̄m ⁊ ad ſarā que pepit vos.¶ Dico ad-
huc:ꝙ ad honorandū parentes debet inducere exem-
pum bonoꝝ.⁊ maxime exēplū Thobie p̄rem honorā
tis.Exēplū heſter mardocheū auunculū venerantis.
Exemplū etiā Decij ob honorē parentū dyadema im
perij refutātis.Teſte.n.Vale.dū Deci⁹ imꝑator ꝓpriū
filiuꝫ ſuū voluit imꝑiali dyademate inſignire:renuit fi
lius dicens.Timeo ne ſi fiam imꝑator dediſcā eſſe fi-
lius. ¶ Ad hoc etiā facit tormentū maloꝝ:qꝛ.ſ.illi q̄
nō honorāt ꝑentes: in hoc mūdo ⁊ in alio puniunt.ſi
cut de multis irreuerētib⁹ poſſet narrari:niſi eſſet lō
gū:qꝛ ſicut dicit idē Valeri⁹.Juſtiſſime parentū ⁊ deo
rum violentia pari vindicta expiāda eſt.In lege etiaꝫ
Deut.xxj.Fili⁹ ꝓteru⁹ q̄ p̄ri ⁊ matri obedire noluerit
iubet lapidari. Et ſic ptꝫ:quō parētes cum reuerētia
ſunt honorādi. ¶ Scđo dico.ꝙ ꝑentes cum diligētia B
ſunt educādi.ſ.ſi indiguerit.ſicut de gruibus dr̄.ꝙ pa
rentes ſuos cōfectos ſenio ſolēt nutrire:⁊ eiſdē victua
lia miniſtrare. De falconib⁹ etiā ꝓbatū fuit:ꝙ circa
quendā falconē antiq̄ſſimū multitudo alioꝝ iunioꝝ
fuit repta:que illi antiquo cibaria intulerāt: ⁊ que oī
die ipſum cibis recentioribus nutriebāt.Quid de natu-
ra arboꝝ dicemus vbi videmus:ꝙ rami qui cōtinue
humorē hauriūt a radice in forti hyeme vidētes radi
ceꝫ indigere:humorē ſuū iterū ad radicē mittūt:⁊ ne
radix indigeat humorē ꝓpriū vt filia tūc dimittūt.In
quib⁹ q̄deꝫ a natura docemur ꝙ nos q̄ a radice.i.a pa
rentib⁹ humorē bonoꝝ temporaliū recepimus ⁊ ipſos
tali humore multotiēs depauperauimus . debemus
vice reciproca quando inſtat hyems alicuius aduer-
ſitatis ⁊ indigentie humorem noſtrum ipſis impen-
dere:⁊ pro ipſis nutriendis humore ⁊ folijs bonorum
temporalium

Ayuntamiento de Madrid

temporalium nos priuare. Et hoc eſt qđ precipit̃.j. Thimo.v. Diſcat inquit vidua domum ſuā regere ⁊ mutuā vicem reddere ꝑentibus. Qđ dñs bene innuit qui ceteris omiſſis in cruce pendens de matre ſolummodo curam geſſit. ſup quo dicit Criſ. ſup Joan.xix. Qđ ieſus vſ9 in vltimā reſpirationē docuit nos ꝑentes procurare. vt inquā quanto quis eſt propinquior tanto ſit de eo cura maior. Et ideo petrus Rauen̄. in quodā ſermone. Auelle inquit a ſole radiū ⁊ nō lucet a fonte riuulum ⁊ areſcit: a radice ramū ⁊ ſiccat̃ a corpore membrū ⁊ putreſcit. Sic eſt inquit de filio qui a parentū deuotione fuerit ſeparatus. Ptʒ ergo ꝙ pa
C rētes cū diligentia ſunt educandi. ¶ Tertio dico. ꝙ ꝑentes cū patiētia ſunt tolerādi: q2.ſ. ⁊ parentū mores defectiuos: ⁊ parentū actus ⁊ ſermones correctiuos debem9 ſuſtinere ⁊ ſupportare ⁊ in patiētia tolerare. Vñ Sene. Surdū te parētibus preſta: bono animo mala precant̃ Et ſi vis eſſe felix. ora deos ne tibi quid horum eueniat que implorāt. Sic igit̃ patʒ quō ſe debēt habere filij ad ꝑentes: ⁊ q̄tū ad patientiam ⁊ quantū ad ſubueniētiā: ⁊ quantū etiā ad reuerentiā. Vide ſupra in titulo de filio. vcʒ qualiter ſe debēt habere parētes ad filios: ⁊ quantū ad nutritionē: ⁊ q̄tum ad inſtructionē: ⁊ quantū ad correctionē. Unum aūt aduerte hic ꝙ ſumme debēt cauere parētes vt ſe tales exhibeant. ꝙ filij in corꝫ operibus mortis exempla nō videant. q2 ſcʒ filij ſolent libenter imitari parētes Et ideo vt cōiter ſicut boni habēt bonos filios Juxta illud Rom.xj. Si radix ſancta ⁊ rami. Sic mali ꝑentes filios vt cōiter habēt malos. Sicut eñ mulus ab aſino ⁊ equa generatus ꝑpter exceſſiuā ꝑentum ſuorꝫ frigiditatē potentiā generādi nō hʒ. Plumbum etiā ꝑpter hoc ꝙ ab immūdo ⁊ groſſo argento viuo ⁊ ſulphure componit̃. ſm Ariſto. metallū fedū ⁊ maculatiuū eſſe dinoſcit̃. Q2 breuiter qualis materia talis materiatus: ⁊ defectus principiorū in cōcluſione relucet. Sic vere illi qui a frigidis ⁊ indeuotis ab immūdis ⁊ inhoneſtis ꝑentibus generant̃ ⁊ cōponunt̃ fedi ⁊ immūdi inueniunt̃. ⁊ virtute generādi bona oꝑa eſſe penitus vacui dinoſcunt̃: q2.ſ. mores parētum imitantes cū ipſis ad interitū deuoluuntur. Lupus eñ generat lupos. Uſurarius filios vult habere vſurarios: Raptor raptores. ⁊ predator generat predatores. Et ſic verificabitur illud qđ ſcribit̃ Sap.iiij ꝙ ex iniquis omnes filij q̄ naſcunt̃: teſtes ſunt nequitie aduerſus ꝑentes. Jſti ſunt ꝑentes qui deuorant filios ſuos. iuxta illud Luc.xxj. Trademini aūt a ꝑentibus ⁊c. Et ideo talibus malis ꝑentibus non eſt obediendū: ſʒ ab eis ⁊ corꝫ imitationib9 diſcedēdū Ruth eñ cōmendat̃ q2 ꝑentes dimiſit. Ruth.ij. Q2 ſicut dicit. Hiero. Si vtrū9. ſcʒ ⁊ deū ⁊ parentes ſeruare nequeat: odiū in ſuos: pietas eſt in deū habēda. Augu: in ſermone. Scias ꝙ amādus eſt generator: ſed ꝑponendus eſt creator: q2.ſ. mali parētes inquantū in via ſalutis nobis obſiſtunt: nō ſunt nec honorādi nec educandi nec imitādi nec tolerandi. Et hoc de parentibus ſufficit ⁊c. Vide ſupra de Filio Et infra de patre

A **Pariter.** Nota ꝙ pariter idē eſt qđ ſimul. inuicem equaliter: ⁊ mutuo. Et ſignat pariter rerū cōiunctionē aggregationē ⁊ adequationē. Et ideo breuiter pariter pōt ſignificare bonā vel malaʒ ſocietatē Boni eñ ſemꝑ ſunt pariter ⁊ ſimul vinculum caritatis. Sed ſi vis exempla. Vide infra de ſimul. Unde Judicum.xx. dicitur ꝙ omnes filij iſrael pariter cōgregati ſunt. Et ideo nota ꝙ nos ꝑ caritatis pietatem debemus. Pariter.

Plorare.
Orare.
Videre.
Gaudere.
Audire.
Cōuenire.

Pariter dico plorare ꝑ cōem dolorem ⁊ cōtritionē. Vñ.j. Reg.xx. di2 ꝙ dauid ⁊ ionathas ꝑiter fleuerūt dauid aūt amplius. ¶ Jtem ꝑiter orare ꝑ cōem feruorē ⁊ deuotionē Vñ. Thobie.viij. dicit̃ de thobia ⁊ ſara. ꝙ ſurgentes pariter orabāt. ¶ Jtē ꝑiter videre ꝑ cōem fidē ⁊ diſcretionē. Eſa.xl. Uidebit oīs caro ꝑiter ſalutare dei. Et.xlj. Ut videant ⁊ ſciant: recogitēt ⁊ intelligāt ꝑiter Et Act.ij. Omnes eñ qui credebāt erant ꝑiter. ¶ Jtē ꝑiter gaudere ꝑ cōem ſpem ⁊ cōſolationē Judicū.xix. Hodie hic maneas pariter9 letemur. ¶ Jtē pariter audire ꝑ cōem obedientiā ⁊ ſubiectionē. vñ Eccl's.xij. Finē loquendi oēs pariter audiamus. ¶ Jtē ꝑiter cōuenire ꝑ cōem caritatē ⁊ ſocietatē ⁊ dilectionē. vñ Oſee.j. Cōgregabūt filij iuda ⁊ filij iſrael pariter: ⁊ ponēt ſibimet caput vnū Act.ij. Oēs erāt diſcipuli pariter in eodē loco. Juſti eñ in eodem loco ſunt pariter. ſcʒ Per.

Fidei vnitatem.
Cordium caritatem.
Morum conformitatem.

Et finaliter ꝑ eterni habitaculi. parē ⁊ vnicā ciuitatem Unde de pari ſocietate beatorꝫ di2 Job.iij. Jbi requieuerunt feſſi robore: ⁊ quondam vincti pariter ſine moleſtia nō audierūt vocē exactoris paruus ⁊ ma B gnus ibi ſunt: ⁊ ſeruus liber a dño ſuo. ¶ Aduerte aūt ꝙ mali etiā dicunt̃ q̄n9 eſſe pariter ꝑ copulam ſue male ⁊ inepte ſocietatis: quia.ſ. iſti hodie ad nocē dum bonos ⁊ ad cōtradicēdū deo vident̃ pariter colligari. Juxta illud Mac.iiij. Congregati ſunt omnes pariter vt venirent ⁊ pugnarent cōtra hieruſalē. Et ideo nota ꝙ mali ſolent Pariter.

Letari.
Rixari

Contra bonos colligari. Jn inferno damnari. De pari leticia dicit̃ Naū j. Sicut ſpine inuicē ſe cōplectunt̃: ſic cōuiuium pariter potentiū De pari diſcordia dicit̃ Hiere.xlvj. Fortis impegit in fortē: ⁊ ambo pariter cōciderunt. De pari cōtra bonos ⁊ colligatione ⁊ cōcordia di2 Joſue. vij. Audient chananei ⁊ pariter cōglobati circundabunt nos. De pari etiā impiorꝫ pena ⁊ in inferno meſticia di2. Dan̄.ij. Contrita ſunt pariter ferrum. teſta ⁊ es. Et Gen̄.xxxiiij. cap. Emor ⁊ ſichem pariter necauerunt. Sufficit. A

Paries. Nota ꝙ parietes ſunt ille partes domus que ipſam ſuſtentant principaliter at9 claudunt. Et ideo ſpūaliter ꝑ parietes ꝑñt intelligi ꝑſone eccleſiaſtice que cōſtituunt domū eccleſie militantis. Vel viri ſancti ⁊ angeli qui cōſtituunt domū eccleſie triūphantis Vel mēbra hūana q̄ cōſtituunt domū corporis collabentis. Et iō ſm hec poſſumus notare ꝙ triplex paries inuenitur.ſ. Paries.

Luteus.
Lapideus.
Aureus.

Paries lute9 ſignat corꝑis fragilitatē. Jſte eſt eñ paries valde debilis: q2.ſ. ex carne ⁊ ſanguine ⁊ oſſibus eſt confectus. De quo in pſ. Tanq̄ parieti inclinato ⁊ macerie depulſe. Jſtum tñ parietē ſic viiē ⁊ luteum quidē pingunt ꝑ curioſam cōuerſationē. Quidā liniunt ꝑ verboſam adulationē. Quidā cooperiunt ꝑ falla cem excuſationē. Jlli ergo q̄ pingunt ⁊ ornant parietē ſuū ſunt hypocrite ⁊ adulatores. Et ideo talib9 dicit̃ Act.xxiij. Percutiat te de9 paries dealbate ⁊c. Jlli qui liniunt parietem alienum per verboſam adulationem ſunt adulatores. Et de iſtis linitis parietibus ⁊ de adulatoribus eos liniētibus di2. Ezech. xiij. Cōplebo indignationē meā in pariete: ⁊ in his q̄ liniunt eū abſ9 tēperamēto. Jlli vero q̄ operiunt parietē alienū ſunt falſi excuſatores: ⁊ potiſſime iſti mali cōſiliarij diuitū q̄ excuſant oīa mala facta ipſorum De quibus di2.ij. Para.xxiiij. Egerūt9 hi qui operātur induſtrie: ⁊ obducebatur parietuʒ cicatrix. Jſtud nō debet eſſe chariſſimi. quia vere paries noſter non eſt nec pingendus nec liniendus: immo proculdubio iſte paries Eſt.

Per penitentiam fodiendus.
Per prudentiam conſiderandus.
Per diligentiam impellendus.

Fodi dico dʒ ꝑ penitētiā. q2.ſ. in parietibus defoſſis

inueniunt qñꝗ copioſi theſauri. Jō conſulit. Ezech. xij. Fili hoīs fode parietē. Dꝫ etiā cōſiderari ꝑ prudē tiā. Qui eñ hꝫ in domo parietē ruinoſum ſepe debet eū cōſiderare vt ꝓuideat eius ruinā. Sicut de ezechia dr̄ Eſa. xxxviij. Cōuertit ezechias faciē ſuā ad parie tē. Debet inſuꝑ impelli ꝑ diligentiā. Eſa. xxv. Spūs robuſtoꝝ quaſi turbo impellens parietē. Paries eñ corpis noſtri ita eſt ponderoſus ⁊ grauis ꝙ niſi ꝑ di ligentiā impellat: nō pōt ad bonū aliqualiter ſe mo uere. Grauis eñ eſt iſte paries. Et ideo qñ manus di uine iuſtitie in iſto pariete ſcripſerit. Mane tethel phares. ſicut ponit. Dañ. v. ⁊ exponit ſupra tūc dico ꝙ iſte paries ꝑ mortē corruet: ⁊ tota domus corporis euaneſcet. Ezech. xiij. Ecce cecidit paries. Et ibidem Deſtruam parietē quem liniſtis. Sic ergo dico. ꝙ eſt

B paries luteus q̄ ſignificat corpis fragilitatē. ¶ Secū do dico ꝙ inuenit paries ſaxeus ſeu lapideus: qui ſi gnificat eccleſie integritatem. In domo enim eccleſie quodlibet collegiū eſt quidā paries: quelibet vero bo na pſona eſt in iſto pariete quidā lapis Abacuc. ij. Lapis de pariete clamabat. Iſtos aūt parietes cōiun xit xp̄s lapis angularis q̄ eſt pax noſtra: ⁊ fecit vtraꝗ vnū: ⁊ mediū parietē ⁊c. ſicut dr̄ Eph. ij. Sicut ergo parietes tēpli de ſectis lapidibus erāt: facti: tabulis vero cedrinis erāt veſtiti ⁊ tandē auro vndiꝗ cooper ti: ⁊ adhuc deſuper erant figuris cherubin ⁊ palma rum depicti ⁊ mirabiliter decorati. ſicut ponit. ij. Pa ra. iij. Et. iij. Reg. vj. Sic proculdubio parietes. i. ſta tus tēpli eccleſie deberēt de ſectis lapidibus. i. de per ſonis electis fabricari deberent cedro alte cōtempla tionis veſtiri deberent cherubin. ideſt plenitudine ſcientie ⁊ diſcretionis ornari deberent auro honeſte conuerſationis operiri ⁊ deberent etiā palmis. id eſt victorijs peccatoꝝ ⁊ tentationis honorabiliter co ronari. Ezech. xlj. Cherubin ⁊ palme celate erant in pariete templi. Iſte eſt ergo paries ſaxeus ſignificās eccleſie integritatē. ¶ Tertio dico ꝙ in ſcriptura in uenit pies aureus: ⁊ iſte ſignificat paradiſi nobilita tē. Sancti eñ ⁊ ſancte ſunt quidā parietes aurei qui bus celeſtis hieruſalē eſt cōſtructa. Vñ. ij. Parali. iij. dr̄ ꝙ aurū erat ꝓbatiſſimū de cuius laminis texit Sa lomō parietes tēpli. Aurū eñ claritatē eterne glīe de ſignat quo ſalomō. i. deꝰ ſctōs ſuos cōtegit ⁊ adornat

C Et ſic ergo pꝫ ꝙ in ſcriptura inuenit paries luteus paries ſaxeus paries aureus. ¶ Si aūt ꝑ parietē vis intelligere proſperitatē mūdanā vel etiā ſtatus ⁊ col legia maloꝝ ⁊ malignoꝝ. Dic ꝙ iſte ē paries ad quē aſina. i. caro attriuit pedes affectuū balaam deſuper ſedētis ſicut dr̄. Nume. xxij. Iſte eſt eñ paries in quē ſaul. i. diabolus voluit cōſumere ⁊ cōfigere dauid. i. quēlibet virū iuſtū ſicut dr̄. j. Re. xviij. Iſte eſt paries de cuius ſummitate precipitata eſt iezabel. i. pecca tor ſicut dr̄. iiij. Reg. ix. ita ꝙ ſanguine talis Iezabel. ideſt peccatis ſeu etiā morte ⁊ vindicta taliū pctōꝝ q̄ ab iſto pariete quotidie ꝑcipitant: totus iſte paries eſt depictus. Quodlibet eñ exēplū taliū eſt vna ma cula ſanguinis in iſto pariete. Iſte etiā eſt paries nō in quo ſed poſt quē ſponſus ꝓhibetur ſtare: ſicut dici tur. Cant. ij. En ipſe ſtat poſt parietem ⁊c. q. ſ. ſpōſus eccleſie xp̄s nō in iſto pariete: ſed poſt iſtū parietem ſempꝑ ſtetit. Iſte eſt paries quē ceci. i. peccatores dili gūt ⁊ frequētant dicētes. Eſa. lix. Palpauimus qua ſi ceci parietē: ⁊ q̄ſi abſꝗ oculis attractauimus. Iſte eſt etiā paries in quo multi lapides. leproſi ſunt. id eſt multi hoīes vitioſi ꝓpter quorū lepiā ꝑſeuerantē paries iſte erit finaliter deſtruendus: ſicut dr̄. Leuit. xiiij. Qđ vtiꝗ fiet in gñali: qñ pies iſte. i. maloꝝ hoīz ⁊ bonoꝝ tpaliū cōgeries deſtruet ⁊ ad nihilū dedu cet: ſic minat deꝰ. Eze. xiij. cōplebo idignationē meā i ꝑicte; ⁊ corruet pies quē liniſtis, ⁊ ſic pꝫ quō pies pt ſumi in bono ⁊ in malo vide. ſ. de Domo ⁊ d̄ muro.

A **Pars. Partes.** Cū partes ſint ille res in quas totū reſoluit ⁊ diuidit: ⁊ ex quibus totū cōſiſtit ⁊ cōſtituit: hinc eſt ꝙ pars de ſui natura qñꝗ ſignat diuiſionē ⁊ diſcor diā diſſolutiuā qñꝗ pōt ſignificare cōiunctionē ⁊ cō cordiā conſtitutiuā. Et ſic breuiter diſtinguēdo poſſu mus dicere ꝙ in ſcriptura inuenit Pars.

Virtuoſa. Prima pars ſignat ꝑfectoꝝ vnionē
Fructuoſa. caritatiuā. Et de hac. Neemie. iiij.
Vitioſa. Media pars iuuenū faciebat opus
Doloroſa. ⁊ media pars parata erat ad bellū.

Pars ſcđa ſignat beatoꝝ portionē ꝑmiatiuā. Et de iſta dr̄. Lu. x. Maria optimā ptē elegit. Tertia pars ſignat impioꝝ diuiſionē diſcordatiuā qr ſcꝫ bene ſeq tur ꝙ illud qđ eſt ꝑ partes nō eſt in vnū. Et ideo zach xiij. dicit. Partes due in ea diſpergent. Quarta vero pars ſignat iniquoꝝ damnationem diſtributiuā: qr ſicut dr̄ in pſal. Ignis: ſulphur ⁊ ſpiritus procellarū pars calicis eorum. Vel alio modo poſſumus dicere ꝙ pars ſignat.

Rerum diuiſionem.
Diſtinctam regionem.
Bonorum portionem.

Dico rerū diuiſionē: ⁊ ſic totus mūdus diuiditur in B
partes. Qr aliqui ſunt boni: aliqui ſunt mali. Pars vna obedit deo: vna diabolo: ſicut. iij. Reg. xvj. dr̄ de duobus regibus. Qđ vna pars ppli ſequebat amri: alia pars ſequebatur zamri. Dico etiā ꝙ ſignat loco rum regionem. Et ſic inuenitur.

Pars ſuperior que eſt pars ⁊ regio beatoꝝ.
Pars inferior que eſt pars damnatorum.
Pars exterior q̄ eſt pars mundanorū.
Pars interior q̄ eſt pars animarū.

De parte ſuperiori dr̄ Eccle. xxiiij. In ptes dei mei he reditas illius. De pte inferiori dr̄ Ecci. xxiiij. Pene trabo in inferiores partes terre. De parte exteriori pōt dici illud Math. xvj. Venit ieſus in partes ceſa ree philippi. De parte vero interiori. i. de corde: dici tur Ecci. xxxvij. Qđ ex corde partes quatuor oriunt.

¶ Deniꝗ dico ꝙ ps ſignat rerū ſeu ꝑmioꝝ portio C
nē. Et ſic ꝓ maiori parte ſumit in ſcriptura. Et ideo circa hoc aduertendū eſt ꝙ in ſcriptura pars ꝑmiū ſeu portio accipitur ſcꝫ Pro.

Tēporali ꝓſperitate.
Spiritali vtilitate.
Supernali felicitate.
Infernali calamitate.

Primo dico ꝙ tpalis ꝓſperitas eſt pars ⁊ portio pec catoꝝ Vñ Eccl's. ij. Nō ꝓhibui cor meū quin oī volu ptate frueret: ⁊ hanc ratus ſum eſſe partē meā ſi vte rer labore meo. Iſti figurant in tribu ruben ⁊ gad. et dimidia tribu manaſſe. qui partē ſuā trans iordanē acceperūt. ⁊ in terra ꝓmiſſionis nihil penitus poſſe derūt ſicut dr̄. Nume. xxxiij. qr. ſ. mali in via iſta par tem ⁊ portionē ſuā accipiunt in bonis terrenis dicen tes. Sap. ij. Fruamur bonis q̄ ſunt ⁊ vtamur creatu ra tanꝗ in iuuentute celeriter ⁊c. hec eſt pars noſtra. ⁊ hec eſt ſors nr̄a ita ꝙ nihil habebūt in terra ꝓmiſ ſionis. i. in bonis eternis ita ꝙ ipſi ſatis pſit dicere il lud. Neemie. ij. Non eſt nobis pars in hieruſalem. Scđo dico ꝙ ſpiritalis vtilitas eſt pars ⁊ portio de uotoꝝ. Viri eñ deuoti ⁊ ſancti nō habēt partē in hoc mūdo. nec in bonis eius. ſed ſolū bona ſpūalia grās ſcientias ⁊ virtutes ꝓ parte ⁊ portione huius vie ac cipiūt ⁊ de bonis tpalibus vltra neceſſaria nihil vo lunt. Figurati in Leuitis quibꝰ noluit deus dare par tē inter filios iſrael. dicēs. Nume. xviij. In terra filio rū iſrael nihil poſſidebitis. nec habebitis partem in terra coꝝ. Ego pars ⁊ hereditas tua in medio filioꝝ iſrael. Et ideo dauid in pſona cuiuſlibet ſancti dice bat in pſ. Dñs pars hereditatis mee ⁊ calicis mei: tu es q̄ reſtitues hereditatē meā mihi. ¶ Tertio di co qđ eternalis felicitas eſt pars ⁊ portio beatoꝝ. Iſti D
figurant in filijs iſrael. q̄ ꝑuis in meſopotamia. in egy pto. ⁊ in deſerto multis annis peregrinarētur: ibi tū

nec partem

Ayuntamiento de Madrid

nec partē nec hereditatē, nec portionē hereditariam acceperunt ſed terrā promiſſionis expectauerūt quā tandē ꝓ parte ⁊ portione hereditaria poſſederūt: q̄ꝛ ſcꝫ ſancti in deſerto huius mūdi noluerūt partē ſuaꝫ quinimmo penas ⁊ labores in paciētia ſuſtinuerunt quouſqꝫ ad terrā ꝓmiſſionis eterne venerūt. vbi ꝑtē ⁊ portione regnū ꝑpetuū acceperūt. Heſter. v. Si dimidiā ꝑtem regni mei petieris impetrabis. Iſti enī fecerunt bonū cambiū dimittēdo ꝑtem modicaꝫ ꝓ magna: tranſitoriā ꝓ eterna: laborioſam ꝓ quieta. Et ideo iſti figurant in maria q̄ meliorē partē elegiſſe dr̄. ⁊ ad pedes dn̄i cōſediſſe. ſicut dr̄. Lu. x. Dn̄s enī ipſemet eſt portio beatoꝝ. ipſum enī habētes. iſto ſolo ⁊ vnico ſunt contenti. ps̄. Pars mea deus in eternū. Damnati vero nō ſic poſſunt dicere. q̄ꝛ iſti partē nō habēt in deo. Partē enī ꝑ baptiſmū in eo habuerunt. ſed ipſaꝫ cū tēporalibus cōmutauerūt vel ꝑ peccata ludēdo cū diabolo ꝑdiderūt. Et ideo mō iſti poſſunt dicere illud. ij. Reg. xx. Nō eſt nobis pars in dauid: nec hereditas in filio yſai. ¶ Quarto vero dico ꝙ eternalis calamitas eſt ps ⁊ portio damnatoꝝ. De quibus Eccl. xlj. De vobis viri impij: q̄ꝛ ſi mortui fueritis: in maledictione erit pars vr̄a. Iſti enī partē ſuā de bonis gratie ⁊ glorie: cū parte mundane opulētie ⁊ eterne peſtilentie permutauerunt. Job. xx. Hec eſt pars hoīs impij a deo. Et Job. xxiiij. Maledicta ſit ps eius in terra: nō ambulet ꝑ viā vinearū. Iſta ergo de parte tēporali: ſpirituali ſupnali ⁊ infernali ſufficiāt. Vide ſupra de Hereditate. Et infra de Portiōe

A Particeps. Participatio.

¶ Nota ꝙ particeps dr̄ quaſi partē capiens. q̄ꝛ ſcꝫ ꝑticeps eſt ille qui cum altero communicat ⁊ qui cum ſocio ſuo partē accipit de cōmodo vel de dāno. Eſt ergo particeps.
Nomē caritatis ⁊ ſocietatis.
Nomē vnitatis ⁊ cōcorditatis.
Nomē rōnalitatis ⁊ vtilitatis
Et ſic poſſumus dicere ꝙ ꝑticipare ꝑtinet ad bonos qui ſcꝫ inuicē ꝑ caritatē ſunt ſociati, ⁊ ad penas pn̄tis vite ⁊ gaudia future ſunt ꝑ caritatis participiū cōbinati. Apoc. j. Ego Joannes frater veſter ſocius ⁊ particeps in tribulatione ⁊ regno. Ubi aduerte q̄d viri iuſti ⁊ ꝑfecti debēt participare. ſ. Cū deo ꝑ gratiaꝫ et deuotionē. Ego inq̄t Joānes. Cū ꝓximo per amorem ⁊ dilectionē. Frater inquit veſter ſocius ⁊ particeps. Cū mūdo per laborē ⁊ afflictionē. In tribulatione inquit. Cū celo ꝑ gloriā ⁊ promotionē. Et regno inquit. Participemus ergo cū deo ꝑ gratiā ⁊ deuotionem Sicut enī extrema nō ꝑticipat ſibiinuicē niſi ꝑ mediū: ſic nec deus ⁊ hō niſi ꝑ gratie copulā ⁊ conglutinum. Gratia enī eſt illud mediū per q̄d homo deo ꝑticipat ⁊ aſſociat. quia. ſ. ſine iſto homo peccator conſtituitur: ⁊ ſic cū deo nō participat: ſed ab eo potius elongat. ij. Coꝛ. vj. Que autē participatio iuſtitie cū iniquitate. q. d. nulla. Et ideo debemus eſſe Joannes q̄ interpretat in quo eſt gratia. q̄ꝛ etiā de ioāne dicit. Lu. j. Nā gratia dei erat cū illo vt ſic xp̄i ꝑticipes eſſe poſſimus. vt ſic quilibet poſſit dicere illud. Heb. iij. Participes xp̄i effecti ſumus. Et Heb. vj. Participes facti ſunt ſpūſſancti. ¶ Itē participemus cū ꝓximo per amorē ⁊ caritatem. Frater inquit ⁊ ſocius. q̄ꝛ
B
ſicut in quolibet ſigno celeſti plures planete qualitates ſuas inuicē ꝑticipant ſic cū boni in ſigno ⁊ in regione eccl'ie cōuerſent. neceſſe eſt ꝙ bona ſua ꝑ caritatē ſibiinuicē cōicent. Ut ſic quilibet dicat illud ps̄. Particeps ego ſum oīm timentiū te. ¶ Itē participemus cū mūdo: ꝑ penā ⁊ afflictionē. In tribulatione inquit q̄ꝛ ſcꝫ mercator nō pōt ꝑticipare in honore niſi prius ꝑticeps fuit in labore ⁊ aduerſitate. q̄ꝛ ſicut dicit Actuū. xiiij. Per multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnū dei. Vn̄ Heb. xij. dr̄. Quis non eſt filius quē nō corripiat pater eius. ⁊ ꝙ diſcipline ꝑticipes facti ſunt oēs filij. ¶ Itē quarto participem⁹ cū celo ꝑ felicitatis adeptionē: q̄ꝛ ſcꝫ nos q̄ per grām ei⁹ filij eramus. participes nos efficiat regni ſui. Regno inq̄t. Heb. iij. Frēs ſcti vocatiōis celeſtis ꝑticipes. Sic ergo pꝫ quō ꝑticeps ſumit in bono. Multo amplius poſſet dilatari. ſꝫ ꝓpter defectum autoritatū omitto. ¶ In malo vero nota ꝙ quidam ſunt ꝑticipes cū diabolo ꝑ ydololatriā. Quidā cū mūdo ꝑ auariciā. quidā cū carne ꝑ immūdiciā. Dico ergo ꝙ q̄dā ꝑticipāt cū diabolo ꝑ ydololatriā. Iſti ſunt heretici ⁊ ſacrilegi q̄ cū excōicato diabolo ꝑticipāt. ⁊ in hac vita excōicati ſunt ⁊ ab eccleſia ꝑadiſi finaliter excluſi erūt. Eſa. xliiij. Sculptile inquit cōflauit ad nihil vtile. oēs ꝑticipes eius cōfundantur. ¶ Itē quidā ꝑticipant cū mūdo ꝑ auariciā. De quibus dr̄. ij. Para. xx. Quō rex iuda, ⁊ rex iſrael ꝑticipes fuerunt ad faciendum naues que irent in tharſis. Unde deferebat aurum ⁊ argentū ⁊ ebur. ſicut dr̄. ij. Para. ix. ¶ Itē quidā participant cū carne ꝑ immundiciaꝫ. cōtra illud. Apoca. xviij. Exite de ea ppl'us meus ⁊ ne participes ſitis deliciarum alias delictorum. eius ⁊c. Uide infra de Societate. C

Paruꝫ. Paruus. Paruitas. A

Paruulus. Nota ꝙ paruitas poteſt accipi in bono ⁊ in malo In bono enim ſignat hūilitatis profectū. In malo vero deſignat vtilitatis defectū. Nota ergo q̄d in ſcriptura inuenitur Paruitas.
Uirtualis humilitatis.
Temporalis vtilitatis.
Naturalis neceſſitatis.
Cordialis iniquitatis.
De paruitate virtualis hūilitatis. dicitur. iij. Regū xviij. Ecce nubecula parua quaſi veſtigiū hominis aſcēdebat de mari. De paruitate tēporalis vtilitatis ſeu facultatis dicit Prouer. xv. Melius eſt parū cū timore dei ꝙ theſauri magni ⁊ inſatiabiles. Et iſta eſt paruitas ſeu tenuitas temporalium: que figurat in illa tunica ſamuelis: de qua dicitur. j. Reg. ij. Quā tunicā paruā faciebat ei mater ſua et merito q̄ꝛ ſicut dr̄ Prouer. xvj. Melius eſt parū cū iuſtitia ꝙ multi fructus cum iniquitate de paruitate vero naturalis neceſſitatis: qua. ſ. paruuli ſumus imꝑfecti ⁊ debiles ꝙdiu viuimus in hoc mundo pōt dici illud Ecc. vij. Eſt ciuitas lata ⁊ grādis: ⁊ ppl'us paruus in medio eius. De paruitate vero criminalis iniquitatis qua peccatores dicunt parui pro eo ꝙ nullā virtutū quantitatē ⁊ crementū habēt dicit. iiij. Regū. ij. Quō pueri parui egreſſi de ciuitate deridebāt helyſeum: ꝓpter q̄d fuerunt ab vrſis cōtinuo occiſi. Quia ꝓcerto illi qui ſunt parui ⁊ pueri. i. ceteris imꝑfectiores: ſolēt helyſeum. i. viros ſanctos fortius deridere ⁊ ideo merentur ab vrſis rugientibus. ideſt, a demonibus deuorari. Et ideo bene docet apl'us. j. Corinth. xiiij. Nolite pueri effici ſenſibus: ſed malicia paruuli eſtote. Ut ergo de paruulo aliquid dicamus. ¶ Nota ꝙ paruulus in ſcriptura qn̄qꝫ ſignat humiles: qn̄qꝫ ſignat imbecilles qn̄qꝫ viros virtuoſos: qn̄qꝫ vitioſos. Paruulus igit ſignat virū iuſtū humilē. ſ. ⁊ perfectū: qui ſcꝫ in oculis ſuis paruulus eſt ⁊ qui ꝑ ꝓſumptioneꝫ de ſe nō cogitat quicꝙ magni. Ut ſic quilibet vir ꝑfectus dicat illud. iij. Reg. iij Ego ſum puer ⁊ paruul⁹ Et aduerte ꝙ ſicut pueri ſolēt Attentius ſeruari Decentius mūdari. Libentius amari. Sic ꝓcerto illi q̄ ſunt humiles ⁊ perfecti. Attentius a deo ſeruant. Decentius a deo mūdant. Libentius a deo amant. Propter primū habent ꝑmanentie firmitatē: ideo dicit. Ego ſum. Propter ſecundū habent innocentie puritatē. ideo dicit Puer Propter tertiū habēt cōplacentie caritatē: ideo dicit Paruulus. ¶ Dicamus ergo ꝙ iſti paruuli ſpūales ſcꝫ viri humiles.
B
Sunt in bono permanentiores.
Sunt a culpa innocentiores.

Ayuntamiento de Madrid

Sunt omnibus cõplacentiores.
Primo ergo dico ꝙ iſti ſunt in bono ꝑmanentiores
qḋ oſtendit cũ dr̃.Ego ſum.Nã ſicut videmus ꝙ par
uuli a parentibus cũ magna diligentia ſeruant.pro
pter qḋ faciliter nõ leduntᷣ.Paruulis eñ tutor adhi
betur ne coꝝ patrimoniũ diripetᷣ.Paruuli etiã ſem
ꝑ in imo ſedẽt nec faciliter alta aſcẽdunt propter qḋ
minus cadere cõprobantᷣ.Sic ꝓculdubio viri hũiles
⁊ deuoti,q̄ ſcꝫ de ſua virtute nihil preſumunt.ſed qui
ſe totos deo ⁊ eius ꝓtectioni cõmittunt ab ipſo dili
gentius manutenentᷣ: ⁊ patrimoniũ virtutũ ipſorũ
ab ipſo deo melius tuetᷣ ꝓpter qḋ minus a tentatio
nibus leduntᷣ ⁊ in ſtatu gr̃e ꝑſeuerãt ſtabilius ⁊ mo
rantᷣ.Ego ſum inq̄t.q.d.Ego nõ deficio ego ſum ⁊ ꝑ
ſeuero pſ.Cuſtodiens paruulos dñs hũiliatus ſum
⁊ liberauit me.Et nota ꝙ dr̃.Cuſtodiẽs qꝛ ſicut pue
ri cuſtodiuntᷣ in locis obſcuris ⁊ ſecretis ne forte ni
mia claritas ledat aut diſgreget viſum coꝝ.Cuſto
diuntᷣ etiã in locis infimis.ne forte de alto cadentes
incurrãt ꝑiculũ.Cuſtodiuntᷣ inſuꝑ cũ rebus ꝓcioſis
qꝛ ſcꝫ teſte diaſcoride.Melchites lapis circa cunas
puerorũ poſitus ſolet eos a noxijs caſibus cuſtodire
Ebenũ lignũ etiã ſolet ad pueroꝝ cuſtodiã ſuffraga
ri vt dicit.Plinius.Sic dñs in obſcuritate pauꝑta
tis ꝑuulos ſuos cuſtodit ne claritas mũdane proſpe
ritatis eos ledere poſſit.In loco etiã infimo.i.in par
uo ſtatu eos cõiter tenet ⁊ ponit.Lapidẽ etiã precio
ſum melchitẽ q̄ dr̃ a melle,i.dulcedinẽ deuotionis eis
apponit ⁊ lignũ ebenũ ꝓcioſũ.i.ligni crucis memoriã
eis vndiq; circũponit.nã ꝑ iſta q̃tuor.ſ.ꝑ obſcuritatẽ
pauꝑtatis ⁊ aduerſitatis,ꝑ infimitatẽ depreſſionis et
hũilitatis ꝑ lapidẽ melchitẽ gr̃e ⁊ deuotionis.per li
gnũ ebenũ.i.ꝑ crucẽ ⁊ memoriã dñice paſſionis par
uuli xp̄i a caſu ſuꝑbie.⁊ a nocumẽto pc̄ti cuſtodiuntᷣ
⁊ in ſtatu gr̃e ꝑſeuerare diutius cõprobantᷣ.Ego ſum
inquit Hiere.j.Puer ego ſum.Qꝛ ſcꝫ ſicut poli in ce
lo ſtelle ſunt minime q̄ etiã vix apparẽt.⁊ tñ ſunt ſtel
le ſtabiliſſime,qꝛ ſoli duo poli nõ mouentᷣ oĩbus ſtel
lis circũmotis.Sic breuiter in celo eccl̄ie.illi q̄ ſunt ꝑ
hũilitatẽ minores.ſunt in ꝑſeuerãdo ſtabiliores.Vñ
Mat.xviij.Aduocans ieſus paruulũ ſtatuit eũ.Sta
tuere eñ ſtabilitatẽ denotat firmitatis.Iſti ergo par
uuli ſunt in bono ꝑmanẽtiores.¶Scḋo dico ꝙ ſpũa
les paruuli ſunt a culpa innocentiores.Et hoc oñditᷣ
cũ dictũ eſt.Puer.Qꝛ puer q̄ dr̃ quaſi purus aer.pu
ritatẽ innocentie deſignat.Sicut eñ paruuli a ſuis
nutricibus ſolẽt diligẽter mundari paruuli etiã ſine
macula ⁊ ſine malicia ſolẽt eſſe.Sic viri ꝑfecti a nu
trice ſua.i.deo ſolent in mũdicia innocẽtie cuſtodiri
⁊ ab oĩ malicia expiari.Vñ.j.Coꝝ.xiiij.Nolite pueri
effici ſenſibus ſed malicia paruuli eſtote.Puer ergo
debet eſſe.i.purus ⁊ innocens.j.Para.xxij.Salomõ
filius meus puer paruulus eſt.Et aduertam⁹ ꝙ vir
ſanctus ⁊ innocens põt dici puer multiplici ratione.
Puer enim eſt naturaliter.

Pulcer ⁊ ſpecioſus.
Benignus ⁊ amoroſus.
Letus ⁊ gaudioſus.
Flebilis ⁊ lacrymoſus.
Clare videns ⁊ luminoſus.
Mobilis ⁊ curioſus.
Humilis ⁊ obſequioſus.
Modico cõtent⁹ ⁊ nõ ambitioſus.
Verecundus ⁊ timoroſus.
Liberalis ⁊ gratioſus.
Creſcens non deſidioſus.
Innocens non malicioſus.

Iſte eñ ſũt duo
decim cõditio
nes bonoꝝ pue
roꝝ ⁊ paruulo
rum.Et ꝓcul
dubio tales pue
ri ſunt viri ſan
cti qꝛ procerto
iſti ſunt pulcri
⁊ ſpecioſi ꝑ mũ
dam ⁊ honeſtã
cõuerſationem

Vñ iſti ſunt illi pueri de ſemine regio in quibus nul
la erat macula de q̄bus loquitᷣ Dañ.j.Vñ Iudic.xiij.
de ſanſone dicitᷣ.Erat puer nazreus dñi ab infantia.
Nazareus aũt floridus interpretatᷣ.¶Itẽ iſti ſunt be
nigni ⁊ amoroſi ꝑ caritatẽ ⁊ dilectionẽ.Puer enim
ratione ſanguinis purioris ⁊ feruentioris faciliter di
ligit ⁊ feruenter.⁊ rõne paucitatis colere parũ aut ni
hil odit.nec profunde iraſcitᷣ cõtra quemq̃.Sic quia
ſancti abundant in ſanguine gr̃e vel in memoria ſan
guinis xp̄i.valde ſunt ſpũaliter amoroſi.qꝛ oĩ odio
pretermiſſo ipſi inimicos diligunt ⁊ amicos.Iſti eñ
ad modũ pueri nõ faciũt differentiã in ꝑſonis qꝛ.ſcꝫ
ita diligunt diuitẽ ſicut pauperẽ extraneũ ſicut vici
nũ oĩbus enim ꝑ caritatẽ ſe aſſociãt.⁊ omnes diligũt
⁊ frequẽtant.Luc.xj.Pueri mei mecũ ſunt in cubili.
Et ideo quilibet põt dicere de quolibet tali puero.
Paruulus natus eſt nobis ⁊ filius datus eſt nobis.
Eſa ix.¶Itẽ iſti ſunt leti ⁊ gaudioſi ꝑ ſpem ⁊ conſo
lationẽ.Naturaliter eñ pueri volunt ridere.ludere
pariter ⁊ cantare qḋ vtiq; facit puritas ſanguinis q̄
facit hoĩem eſſe letũ.Quia procerto viri iuſti ſpũali
ter ſunt leti ꝑ ſpem ⁊ conſolationẽ.⁊ ꝑ gratiarũactio
nẽ.ludere ⁊ canere ſemꝑ volunt.ij.Reg.ij.ca.Surgãt
pueri ⁊ ludant coram nobis.Ideo dicitᷣ in pſ.Lauda
te pueri dñm laudate nomẽ dñi.Qꝛ etiã dr̃.Mat.xxj.
Pueri hebreoꝝ laudantes dñm clamabant oſanna.
¶Itẽ iſti ſunt flebiles ⁊ lacrimoſi ꝑ dolorẽ ⁊ cõpun
ctionẽ.Puer eñ facillime lacrymatur qḋ facit abũ
dantia humoꝝ in cerebro pueri.Qꝛ ꝓcerto viri iu
ſti qui in humore grãtie ⁊ deuotionis.abundant.ſo
lent per cõpunctionem ⁊ etiam ꝑ compaſſionẽ facili
ter lacrymari.Ruth.ij.Bibe aquas de quibus pue
ri biberunt.Puer enim naſcitᷣ plorando ⁊ vocem la
crymabilem emittendo.Et ſic lacrymari videbatur
ille qui dicebat.Hieremie.j.A.a.a.dñe deus neſcio lo
qui quia puer ego ſum.¶Itẽ iſti ſunt clarevidentes
⁊ luminoſi ꝑ fidẽ ⁊ diſcretionẽ.Puer eñ multo lim
pidius videt q̃ ſenex.Et ideo iſti ſpũales pueri vi
ſum diſcretionis hñt clarum.qꝛ.ſ.bene vident illa q̄
ꝑtinent ad ſalutẽ ſap.viij.Puer erã ingenioſus.Et
ij.Reg.xiij.Eleuauit puer ſpeculator occulos.¶Itẽ
iſti ſunt mobiles ⁊ curioſi ꝑ bonã ⁊ diligentẽ opera
tionẽ.Sicut enim pueri vix poſſunt ſtare in vno loco
immo cõtinue ſunt in motu.Sic iuſti a motu bonoꝝ
operũ nõ quieſcunt immo continue ſunt in aliquo bo
no actu.Nee.v.Oẽs pueri mei congregati ad opus
erant.¶Item iſti ſunt humiles ⁊ obſequioſi per obe
dientiam ⁊ ſubiectionem.Bonus enim puer liben
ter obſequitᷣ ⁊ miniſtrat.de ſui eñ natura ſubeſſe de
bet ⁊ maioribus obedire.j.Reg.ij.Samuel aũt mi
niſtrabat puer accinctus ephot.¶Itẽ iſti ſunt cõten
ti modico.non ambitioſi ad temporalium abundan
tiam ⁊ apparatum.Puer eñ de mundi temporali
bus parũ curat.ſic nec iſti.vñ Geñ.xlj.Erat ibi puer
hebreus.Hebreus eñ interpretatur tranſitus quia
ſcꝫ ſancti non faciunt niſi tranſire ꝑ temporalia non
figentes ibi pedẽ affectus.¶Itẽ iſti ſunt reuerentes
⁊ timoroſi ꝑ diuine maieſtatis honorationẽ qꝛ ſcꝫ ip
ſi timent dñm ⁊ alia que timenda ſunt Iudicum.viij.
Timebat quia puer adhuc erat.¶Itẽ iſti ſunt libe
rales ⁊ gratioſi ꝑ beneficioꝝ largitionem: qꝛ ſcꝫ iuſti
more pueri libenter dant alijs quod habent ſua ſibi
ꝑ auariciã nõ reſeruant.nec conſiderant valorem re
rum ſed indigentiã perſonarũ.Iob.vj.Eſt puer vnus
hic q̄ habet quinq; panes ordeaceos.Et Geñ.xxxvij.
dicitur Ioſeph paſcebat gregẽ.patris ſui adhuc puer
¶Itẽ iſti ſunt creſcentes ⁊ virtuoſi ꝑ bonum profe
ctum ⁊ virtutum continuationẽ qꝛ ſcꝫ ſicut pueri con
tinue creſcunt ⁊ augmentantur quouſq; veniant ad
nature complementum.Sic ſancti ⁊ iuſti nõ ceſſant
in virtutibus creſcere quouſq; ad cõplementum vite
eterne valeant ꝑuenire.Luc.j.Puer autẽ creſcebat
⁊ confortabatᷣ ſpũſancto.¶Itẽ iſti ſunt innocẽtes nõ
malicioſi ꝑ omnis iniquitatis abdicationem: qꝛ ſcꝫ
pueri neſciunt malicias cogitare.⁊ iniurias recorda
ri.nec opprobria vindicare.Vnde.j.Coꝝ.xiiij.Noli
te pueri effici ſenſibus ſꝫ malicia.Pꝫ ergo quomõ
ſancti dicuntᷣ pueri qꝛ ꝓcerto iſti ſunt pueri dei quod
pꝫ qꝛ ipſos in hoc ſeculo adamauit caſtigauit ⁊ inui
tauit.

Ayuntamiento de Madrid

tauit. Adamauit dico. Oſee.xj. Puer iſrael ⁊ dilexi:
eum. ❡ Item caſtigauit. Juxta illud Prouerb.xxiij.
Noli ſubtrahere a puero diſciplinam. tu virga ꝑcu
ties cū animā illius de inferno liberabis. Ipſos etiā
ad celeſtis ſue hereditatis conuiuiū inuitauit. Luce.
xviij. Sinite pueros venire ad me taliū eſt em̄ regnū
celoꝝ. Sed proh dolor ꝙ pauci ſunt hodie tales quia
proculdubio multi ſunt hodie q̇ pueris in iſtis ſuis
cōditionibus nō ſunt ſimiles ſed ipſis in quibuſdam
ſuis malis ꝓprietatibus ſunt cōformes. Pueri enim
ſicut videmus ſunt.

D Seipſos maculantes.
Plurimū ignorantes.
Penitus impotētes.
Faciliter cadentes.
Ad terrā ſe tenentes.
Faciliter clamantes.

Sic vero mali ⁊ peccatores ſunt ſe maculantes ꝑ car
nis immundiciā. Joelis.iij. Poſuerunt puerū in pro
ſtibulo. et de luxurioſis filijs hely. dicit̄.j. Reg.ij. Nõ
erat peccatū pueroꝝ grāde corā dño. ❡ Itē ſunt igno
rantes per imprudentiam. Pueri em̄ neſciunt ſe re-
gere nec a periculis precauere nec ſibi nec alijs ꝓui-
dere. Sic nec mali. Unde Eccl'ſ.x. Ue terre cuius rex
puer eſt. Et.iij. Reg.iij. Ego ſum puer paruulus ⁊ ig
narus. ❡ Itē impotētes ꝑ deſideriū. qꝛ ſcȝ pueri non
ſunt habiles ad ſuſtinēdū labores ſic nec pigri. Unde
Eſa.xl. Deficient pueri ⁊ laborabunt. Et Math.viij.
Dñe puer meus iacet in domo paraliticus. ❡ Item
cadentes ꝑ incōſtantiā. qꝛ ſcȝ ſicut puer ſepe cadit ni-
ſi ꝑ nutricē manuteneat̄. Sic incōſtātes ſepe corruūt
in peccatū. Uñ Treñ.v. Pueri in ligno corruerunt.
❡ Itē ſunt circa terrā ſe tenentes ꝑ auariciā. Auari
em̄ corde ⁊ opere circa tēporalia occupant̄. Uñ de fi-
lio Jeroboā in terra ſepulto. dicit̄.iij. Re.xiiij. Mor
tuus eſt puer ⁊ ſepelierunt eū. ❡ Itē ſunt clamantes
per diſcordiā ⁊ iracundiā. qꝛ ſicut dicit̄. Eſaie.iij. Tu
multuabit̄ puer cōtra ſenem. ⁊ ignobilis cōtra nobi
lem. Non ſic ergo cariſſimi nō ſimus tales mali pue
ri ſed talē puericiā dimittamus. Exēplo helye q̇ itu-
rus in deſertum dimiſit puerū ſuū in iudea qđ inter
pretat̄ cōfeſſio. Ad denotandū ꝙ ad deſertū peniten-
tie debemus fugere ⁊ in cōfeſſione noſtra malā pueri
ciā dimittere Et ſic erimus pueri innocentes ⁊ puri.
qđ eſt ſcđm membrū autoritatis. Oſtēdit̄ ergo ꝙ illi
qui ſpūaliter volunt eſſe paruuli. debent eſſe a cul-
E pa innocētiores. ❡ Tertio dico ꝙ iſti debēt eſſe om-
nibus cōplacētiores. qđ ſcȝ notat̄ in verbo paruulus.
Paruuli em̄ ſolent magis amari ⁊ magis intuenti-
bus cōplacere. Qꝛ breuiter omne aīal dū ē iuuēculū
⁊ paruulū multo magis eſt placidū ⁊ amabile ꝙ qñ
factū eſt magnū. Sic vere illi deo ⁊ hominibus ſunt
amicabiles ⁊ placidi q̇ per humilitatē ſunt paruuli.
Zach.xiij. Conuertam manū meā ad paruulos Et ad
uerte ꝙ iſti paruuli. i. hūiles a deo precipue diligunt̄
qđ patet. quia iſtos ſolet.

Subtiliter illuſtrare ꝑ diſcretionē.
Benigniter inuitare ꝑ affectionē.
Salubriter adiuuare ꝑ protectionē.
Sagaciter informare ꝑ inſtructionē.
Feliciter premiare ꝑ ſaluationē.

Dico ergo ꝙ paruuli. i. humiles a deo ſubtiliter illu
ſtrant̄ ꝑ diſcretionē qꝛ procerto illi q̇ ſunt hūiliores
ſunt hodie ſpiritali ſapiētia pleniores. Aīalia enim
parua magis ſunt ſagacia ⁊ aſtuta. ſicut ptȝ de formi
cis apibus ⁊ araneis. ad quoꝝ opa hūana ratio non
attingit. Ideo in pſ̄. dicit̄. Nõ dñs intellectū dat par
uulis. Xp̄s etiā patri regratiat̄ ꝓ eo ꝙ ſpūalis ſapien
tia paruulis reuelat̄ Math.xj. ⁊ Luce.x. Cōfiteor ti-
bi pater dñe celi ⁊ terre. q̇ abſcōdiſti hec a ſapientib⁹
⁊ prudētibus ⁊ reuelaſti ea paruulis: Et in pſ̄. dr̄. Te
ſtimoniū dñi fidele ſapientiā preſtans ꝑuulis. ❡ Itē
iſti a deo benigniter inuitant̄. Sol em̄ faciliter tra-
hit ad ſe ꝑuos ⁊ leues vapores. Sic xp̄s libēter attra
hit ad ſtatū grē ⁊ ad ſtatū glīe vapores paruos. ideſt
hoīes hūiles. ⁊ deuotos. Uñ Mat.xviij. dr̄. Aduocās
ieſus ꝑuulū ſtatuit eū in medio. ❡ Itē iſti a deo ſalu
briter liberant̄. vñ Exo.ij. dr̄. Nõ cernēs filia pharao
nis paruulū in flumine vagientem liberauit euȝ. Et
Amos vij. Quis ſuſcitabit iacob qꝛ ꝑuulus eſt. ❡ Itē
iſti a deo ſagaciter informant̄. Uñ Eſa.xxxiij. Ubi le
gis verba ponderās: vbi doctor ꝑuuloꝝ. ❡ Itē iſti a
deo feliciter p̄miant̄. Uñ Math.xix. Sinite ꝑuulos
venire ad me taliū em̄ eſt regnū celoꝝ. Propter iſta
ergo ptȝ ꝙ ꝑuuli ⁊ humiles deo placent. Quis hodie
ſint q̇ dicunt̄ ꝑuuli nō ꝓpter hūilitatē ſed ꝑ virtutū
omniū paucitatē. ſimiles iſtis pigmeis q̇ ſunt hoīes
ita parui ꝙ mēſurā vnius cubiti nō excedūt. Ita etiā
ꝙ a multis ſapientibus dubitat̄ vtrū dici debeāt ho
mines ſiue bruta. qꝛ vere tales ita ſunt ꝑui ꝑ carentiā
dimēſionis virtutū. ꝙ recte a natura hoīm. i. ꝑſonaꝝ
rōnabiliū deuiare vident̄. ⁊ brutoꝝ. i. peccatoꝝ ſeu in
ſenſibiliū naturā imitant̄. Iſtis accidit ſicut illi mili
ti q̇ dicebat̄ gannaygnus q̇ erat nepos regis arcturi
qui cū eſſet miles pulcerrimus. faſcinatus tñ a qua-
dā dea ⁊ a quodā fato ſtatim dū nō aduerteret factus
eſt gnanus ita ꝙ ſubito curtatis mēbris fuit in gna-
nū ꝑuulū immutatus ſicut in eius hyſtoria cōtinetur
Sic vere multi ſunt q̇ qñqȝ ſunt milites eccleſie mili
tantis ita ꝙ ipſi ſunt alti ꝑ ſpem. lati ꝑ caritatē pro-
fundi ꝑ humilitatē. Et ſic ꝑ dimenſiones virtutū ipi
valde magni inter alios inueniunt̄. Job.j. Erat vir
magnus inter oēs orientales. ſed ꝓculdubio ꝑ incan
tationes fatoꝝ. i. ꝑ ſuggeſtiones demonū vel mulierū
ita paruuli in gratijs ⁊ virtutib⁹ ſunt. ꝙ qui bñ eos
agnoſceret. viderent̄ alijs eſſe gnani vt ſic dicat dia-
bolus talibus. Paruulū in gentibus dedi te: cōtem-
ptibilis tu es valde. Et iđ notem⁹ ꝙ mali paruuli. i.
pctōres ſunt contemptibiles ⁊ odibiles ꝓpter multa
ſcȝ. Quia per.

Inuidiam ſunt ſtimulati. F
Stulticiā ſunt obſtinati.
Nequiciam ſunt ſubiugati.
Seuiciā erunt cōdemnati.

Dico ꝙ ꝑuuli ſcȝ pctōres ꝑ inuidiā ſtimulant̄. Unde
Job.v. Paruulū occidit inuidia. Et de ꝑſis. i. demo-
nibus dicit̄. Eſa.xiij. Nõ ſagittis interficient ꝑuulos
Iſti etiā ꝑ ſtulticiā obſtinant̄. Prouer.xiiij. Poſſide
bunt ꝑuuli ſtulticiā ❡ Itē iſti ꝑ nequitiā ſubiungant̄
Serui em̄ ſunt peccati. Unde Gal.iiij. Quāto tēpo-
re heres paruulus eſt nihil differt a ſeruo. ❡ Itē iſti
ꝑ eternā meſticiā cōturbant̄ ſeu etiā damnant̄ qꝛ ſcȝ
oēs tales mali ꝑuuli eterne miſerie ſubiacebunt. Un
de Hiere.ix. Aſcendit mors ꝑ feneſtras noſtras in-
greſſa eſt domos noſtras diſperdere ꝑuulos de foris
⁊ iuuenes de plateis. Lupus em̄ qñqȝ capiens ꝑuulū
cū ipſo ludit aliquādiu. ipſuȝ tñ finaliter deuorat ⁊ oc
cidit. Ita cattus de mure. Sic diabolus tales malos
ꝑuulos ſolet rapere ꝑ peccatū. Et primo ſolet cū eis in
vita iſta ludere ꝑ proſperitatis fallacia blandimenta
finaliter tñ ipſos occidit ꝑ inferni ſupplicia ⁊ tormē
ta Ezec.ix. Nõ miſereamini ſenem. virginē ⁊ ꝑuulos
⁊ mulieres interficite. Nõ ſic ergo cariſſimi nō ſim⁹
tales paruuli mali ſed ſimus pueri ⁊ paruuli humi-
les atqȝ boni. Et ſic erimus vt dictū eſt. Ceteris Com
placentiores. Ceteris Innocentiores. Ceteris Per-
manētiores. Et hec de paruulo ⁊ de puero tam in bo
no ꝙ in malo ſufficiant ⁊c.

Paſcha. Phaſe.

Cū paſcha ſit ſolemni-
tas in qua corpus dñi A
cōmuniter fidelibus diſpenſat̄ ⁊ in qua dñi reſurre-
ctio celebrabat̄. in memoriā. ſ. antiq̇ phaſe qđ apđ iu
deos celebrabat̄ antiquitus vbi ſcȝ de imolatiōe agni
⁊ exitu filioꝝ iſrael de egypto. ⁊ trāſitu dñi ꝑ egyptū
qñ occiſis primogenitis egyptiorū viſo agni ſangui-
ne filij iſrael q̇ ſaluati ſunt fiebat memoria. ⁊ inde eſt

Ayuntamiento de Madrid

ꝙ paſcha grece ⁊ phaſe hebꝛaice. latine interpꝛetaꝭ
trāſitus vel trāſmigratio ſicut etiā. Exo.xij. dicitur
Eſt enim phaſe.i. tranſitus dn̄i. poſſumus dicere ꝙ
tā paſcha ꝙ̄ phaſe tripliciter ſignat in ſcriptura vꝫ
Feſti dignitatem ⁊ excellētiā.
Mentis nouitatē ⁊ penitentiam.
Legis vetuſtatē ⁊ defluentiā.
Dico ergo ꝙ ꝑ paſcha pōt intelligi feſtiuitas digne
celebꝛanda. vꝫ iſtud feſtū dn̄ice reſurrectionis quod
omni anno celebraꝭ a nobis. De qua ꝓcerto dicere
poſſumus ꝙ iſta eſt trāſitus dn̄i ⁊ trāſmigratio nr̄i.
Nã ſicut antiquitus in illo antiquo phaſe fuit immo
latus agnus anniculus. q̇ ſcꝫ mandatus fuit occidi ⁊
cū lactucis agreſtibus manducari. ꝑ quē etiā fuit li-
beratus fidelis populus. ſcꝫ filij iſrael. q̇ ſcꝫ mediāte
ſanguine agni fuerūt a ꝑcutiente angelo ſaluati: ⁊ de
ſeruitute egyptia liberati. fuit deſolatus hoſtis cum
emulis vꝫ pharao cū exercitu qui fuit ſubmerſus: ⁊
pꝛimogenitoꝝ numerus qui fuit moꝛtuus: ſic vere in
iſto tēpoꝛe. Immolaꝭ agnulus ꝑ occiſionē. Liberatur
pplꝰs ꝑ redemptionē. Subiugaꝭ emulus ſcꝫ lucifer
ꝑ damnationē. Immolaꝭ dico agnulus ſeu paruulus
ꝑ occiſionē: qꝛ ſcꝫ ſic antiquitus agnus maſculus ⁊ an
niculus fuit mandatus occidi. ⁊ tandē a calciatis ba
culos tenentibus cū feſtinantia māducari. Sic chꝛi-
ſtus in iſto tꝑe ſicut agnus purus ⁊ innocens ꝓ ſalu-
te humani generis fuit immolatus ⁊ occiſus. ⁊ nunc
ad edendū in ſacramēto altaris fuit fidelibus cōica
tus ⁊ datus q̇ ſcꝫ ipſum cū lactucis agreſtibus cōtri-
tionis debēt ſumere ⁊ calciamēta q̄ fiunt de pellibus
moꝛtuoꝝ. i. exēpla moꝛtuoꝝ ſanctoꝛuꝫ vel etiā future
moꝛtis memoꝛiā retinere. Sicut em̄ dꝛ. Luc. xxij. Ne
ceſſe erat occidi paſcha. Nā ſicut dꝛ. j. Coꝝ. v. Paſcha
noſtrū immolatus eſt xp̄s. Ipſe enim fuit ſacerdos
⁊ hoſtia, q̇ ſemetipſum obtulit deo pr̄i. Et aduerte ꝙ
ad iſtud feſtū celebꝛādū req̇rebanꝭ ꝑncipalr̄ tria vꝫ
Mundum coꝛpus.
Feruens opus.
Et debitum tempus.
Mundū dico coꝛpus qꝛ ſcꝫ mūdi ⁊ nō polluti debe-
bant comedere paſcha ſicut diciꝭ. j. Eſdre. vj. Fuerūt
oēs mundi ad immolandum paſcha. Feruens etiam
opus qꝛ ſicut ꝑcipiꝭ. Exo. xij. Iſtud debebat comedi
feſtināter debitū etiā tꝑs qꝛ. ſ. ſicut ibidē dꝛ. Iſtud de-
bebat fieri luna quartadecima pꝛimo mēſe. Sic reue
ra dico ꝙ iſte agnus debet māducari. ⁊ iſtud ſanctū
ſacramentū ſumi ſcꝫ.
A ꝑſonis mūdis ⁊ innocentibus.
A viris deuotis atqꝫ feruentibus.
A viris honeſtis ⁊ relucentibus.
Habeant igiꝭ xp̄m ſumētes in paſchate nitoꝛē ⁊ pu-
ritatē. Vñ Ioh. xviij. diciꝭ. Nō iudei non introierunt
pꝛetoꝛiū pylati qui erat paganus vt nō cōtaminaren
tur ſed vt māducarent paſcha. ¶ Itē habeāt feruoꝛē
⁊ caritatē qꝛ ſcꝫ feſtinanter ⁊ feruide debet ſumi. ⁊ cū
bonoꝝ operū diligētia cōpetēti qꝺ ſatis innuiꝭ. Luc.
xxij. vbi dꝛ. Euntes ꝑate nobis paſcha, Ire em̄ ſedu-
litatē ⁊ feruoꝛē deſignat. ¶ Itē habeāt decoꝛē ⁊ venu
ſtatē qꝺ innuiꝭ in hoc ꝙ iſtud pꝛimū paſcha fiebat lu
na quartadecima pꝛimi mēſis. qn̄ ſcꝫ luna clara erat
⁊ plena. Ad denotandū ꝙ claritas honeſte ꝯuerſatio
nis. Lux fidei ⁊ vere cognitiōis. plenitudo bone ope
rationis ⁊ cōplemēti ⁊ ꝑfectionis illis dꝫ ineſſe q̇ fe-
ſtū iſtud digne voluerint celebꝛare. Sic em̄ hō phaſe.
i. trāſitū dn̄i celebꝛabit. in quo. ſ. dn̄s ꝑ ipſum trāſiēs
ip̄m ꝑ gratiā viſitabit ⁊ ipſe poſtmodū de hoc mūdo
ad patrē ⁊ ad celeſtē gloꝛiā ꝑtrāſibit. ij. Eſdre. j. Fecit
Ioſias paſcha in hieroſolymis ⁊ immolabat phaſe
quartadecima luna pꝛimi menſis. Expone ſi vis. ptꝫ
igiꝭ ꝙ ꝑ paſcha pōt intelligi pꝛeſens feſtiuitas digne
B celebꝛāda. ¶ Scd̄o dico ꝙ ꝑ paſcha pōt intelligi gra
tie nouitas a nobis ſectāda. Cōſtat em̄ ꝙ in paſchate
q̇d vltimo celebꝛauit xp̄s lex vetus ⁊ cerimonie antiq̄
ceſſauerūt teſtamētū vero nouū ⁊ lex noua inceperūt
ſicut ip̄e xp̄s dicit hic calix nouū teſtamētū ē in meo
ſanguine. Luc. xxij. Qua ꝓpter dico ꝑ hmōi paſcha
pōt moꝛalis nouitas deſignari q̇ ſcꝫ debet a xp̄i fide-
libus in ſuis coꝛdibus celebꝛari. Sicut em̄ videmꝰ ꝙ
paſcha tꝑaliter celebꝛatū. Eſt feſtū.
Dominice reſurrectionis.
Catholice recreationis.
Hebꝛaice liberationis.
Egyptiace ſubmerſionis.
Sic vere dico ꝙ ſpūaliter loquendo in noſtris coꝛdi-
bus xp̄s rurſus reſurgere debet. Suos cibo ſcꝫ ſacra
menti altaris reficere dꝫ. Mentē ſeu aiam a pecca-
to liberare debet. Debet etiā culpaꝝ pꝛoꝛſus obliuiſ-
ci. que ſcꝫ ſub typo egyptioꝝ ⁊ pharaonis ſignificanꝭ
ſubmerſi. Nã ꝓculdubio ſpūale paſcha ſeu phaſe. i.
ſpiritalis trāſitus ſeu tranſmigratio ad deū q̇ fit per
gratiā in pn̄ti ⁊ ꝑ gloꝛiā in futuro. tūc a nobis celebꝛa
tur ꝑdonec qn̄ xp̄s in nobis ꝑ penitētiā ſuſcitaꝭ. Qn̄
xp̄s a nobis ꝑ euchariſtiā manducaꝭ. Qn̄ a ſeruitu-
te peccati ⁊ diaboli mens noſtra penitus liberaꝭ. Et
qn̄ in mari amare penitentie populus egyptiacus. i.
oīs malꝰ affectus ſubmergiꝭ ⁊ necaꝭ. Et ſic iſtud erit
paſcha ſeu phaſe a filijs iſrael. i. a xp̄i fidelibus faciē
dū. Num. ix. Faciēt filij iſrael phaſe in tꝑe ſuo: ⁊ a de
uotis mētibus celebꝛandū. ij. Paral. xxxv. Fecit Io-
ſias phaſe in hierl'm. Nã reuera q̇ tale phaſe ſeu paſ
cha in coꝛde ſuo nō fecerit ⁊ qui in iſto de peccato ad
gratiā de virtute in virtutē. de mūdo ad patrem. ⁊ de
gratia ad gloꝛiā nō tranſierit. damnationis pꝛocul-
dubio reus erit. Nume. ix. Si quis phaſe non fecerit
exterminabiꝭ aīa illa de pplo ſuo qꝛ ſacrificium dn̄o
nō obtulit in tꝑe ſuo. Per paſcha igiꝭ intelligiꝭ gra- C
tie nouitas a nobis ſectanda. ¶ Tertio vero dico ꝙ
ꝑ paſcha ſeu phaſe pōt intelligi legis antiquitas iu-
ſte cōmutanda qꝛ ſcꝫ ſicut dictū eſt. tūc fuit finis legis
veteris ⁊ pꝛincipiū noue qꝛ ſcꝫ lex antiqua ꝑ legiti-
mā interꝑtationeꝫ tranſijt ⁊ migrauit in nouā. Vide
ſupꝛa de Nouus. Tunc em̄ chꝛiſtus ſe obtulit nouuꝫ
paſcha. qꝛ ſicut dictū eſt, Paſcha noſtrū immolatus
eſt chꝛiſtus. Et tūc etiā ſe offert hominibus nouum
cibū ſcꝫ in ſacramēto altaris. Et ꝑ cōſequēs dimittē
dū innuit ritū veterem vel antiquū. Iſtud ergo phaſe
ſcd̄ꝫ ceſſante ꝑmo de quo Nu. ix. dꝛ. Faciāt phaſe mē
ſe ſecundo. Hec igitur de phaſe ⁊ paſcha ſufficiant.

Paſcere. Paſcua. Paſtoꝛ.

Nã paſcere idē eſt qꝺ aliqꝺ aīal coꝛpoꝛaliter reficere A
hinc eſt ꝙ ſm̄ naturā diuerſaꝝ refectionū poſſumus
diuerſitatē diſtinguere paſcuaꝝ. Notemꝰ ergo ꝙ eſt
Quedā paſcua coꝛpoꝛalis.
Quedam tempoꝛalis.
Quedam pectoꝛalis.
Quedam ſpiritalis.
Quedam virtualis.
Quedam ſupernalis.
Pꝛima eſt paſcua hominū immūdoꝝ. qꝛ ſcꝫ immun-
di ⁊ carnales nunq̄ volunt paſci niſi in paſcua de-
liciarū carnaliū. ſimiles poꝛcis q̇ rebus fetidis ⁊ vili
bus depaſcunꝭ. De quo Gen. xlj. Septem boues craſ
ſe paſcebantur in locis paluſtribus. Scd̄a eſt paſcua
hoīm auaroꝝ: qꝛ. ſ. auari nunq̄ volunt paſci niſi in
tēpoꝛalibus diuitijs ſimiles beſtijs carnificum. q̇ ad
hoc pꝛimo paſcunꝭ vt poſtmodum occidanꝭ. zach. xj.
Paſce pecoꝛa occiſionis que qui poſſederant occide
bāt. ¶ Tertia eſt paſcua hoīm diſcretoꝝ. Et iſti nun-
q̄ volunt paſci niſi in paſcua ſcientiarū vbi. ſ. pectus
⁊ coꝛ poſſit ꝑ ſapiētiā impinguari ſimiles ouibus q̇
inter cetera aīalia herbis mūdiſſimis volūt paſci. j.
Petri. v. Paſcite q̇ in vobis eſt gregē dei. ¶ Quarta
eſt paſcua hominū deuotoꝝ. Iſti em̄ nunq̄ volunt pa
ſci niſi in viridario ſpiritualiū gratiaꝝ cantādo can
tilenam angeloꝝ quā cantant cōtinue coꝛā deo. ſ. deo
gratias.

Ayuntamiento de Madrid

gratias.Canti.vj.Dilectus meus deſcendit in oꝛtum ſuũ.vt colligat aromata vt paſcat in oꝛtis.¶ Quinta eſt paſcua hominũ egenoꝝ.Iſti eñ ſemꝑ debẽt paſci in paſcua virtualiũ elemoſynaꝝ ſicut dicit Geñ.xlj.Q̄d ſepte3 vacce macie cõfecte paſcebant in ipſa omnis ripa.Et Eſa.xiiij.Paſcent pꝛimogeniti pauperũ.Sexta ẽ paſcua hominũ beatoꝝ.Iſti enim ſemper paſcuntur in paſcua celeſtiũ eminentiaꝝ.Ezech.xxxiiij.In paſcuis pinguibus paſcent ſuꝑ montibus
B iſrael.Igit loquamur de bona paſcua ſpirituali ⁊ allegemus illam autoꝛitatẽ.Ezech.xxxiiij. Greges paſcunt a paſtoꝛib⁹.In quibus verbis aduerte ꝙ ad ſpiritualem paſcuam requiritur.

Nexus vnitatis conuenietis.
Actus largitatis ſubuenientis.
Uirtus dignitatis pficientis.

Debet eñ eſſe In his q̇ paſcunt amoꝛ ⁊ vnitas Greges. In modo paſcendi dulcoꝛ ⁊ largitas. Paſcunt In vno paſcente valoꝛ ⁊ dignitas.A paſtoꝛib⁹. ¶ Dico ergo pꝛimo ꝙ in illis qui paſcunt debet cõſiderari nexus vnitatis ꝑ cõcoꝛdie ligamentũ qđ oſtendit cũ dr̄ greges. Grex eñ de ſui natura ſignat pluralitatẽ inſimul agregatam.Animalia enim mitia ⁊ manſueta ſolent.ſc3.

Gregatim viuere.
Gregatim paſci.
Gregatim manere.

Sicut p3 de ouibus ⁊ bobus inter aĩalia greſſibilia. de colũbis ⁊ apibus inter volatilia.de foꝛmicis inter reptilia.In quo quidẽ notat ꝙ ſi bene volumus paſci a deo pdicatoꝛe vel pꝛelato ſimul debemus eſſe ꝑ cõcoꝛdie vnitatẽ ⁊ in vnũ nos tenere ꝑ vere amicicie caritatẽ.Greges inquit.Uide ſupꝛa de grege. Tales eñ ſic gregatim manentes a deo ꝑ gratiã paſcuntur ⁊ a plato ꝑ doctrine pabulum nutriunt.Natura eñ nõ nutrit mẽbꝛũ niſi q̄diu in eodẽ coꝛpe alijs eſt vnitum ſi eñ ab alijs diuidit.nunq̄ a natura paſcitur ⁊ nutrit.Sic vere deus illos ſolum paſcet pabulo . ſc3 gratie glie ⁊ doctrine quos cũ alijs mẽbꝛis coꝛpoꝛis ſui agregatos inueniet ⁊ quos ꝑ vnitatis vinculũ in grege alioꝛu3 reperiet.Geñ.xxxvij.Ioſeph paſcebat gregem cũ fratribus ſuis adhuc puer.Quis eñ que a grege ſoliuagãdo diuidit a paſtoꝛe nõ paſcit.ſ3 magis a lupis ⁊ beſtijs deuoꝛat.In grege ergo cõcoꝛdie ⁊ caritatis opoꝛtet ꝙ ſimus ad hoc diſpoſiti ꝙ iſtas paſcuas ſpirituales habere poſſim⁹.j.Reg.xvij.Paſcebat ſeruus tuus gregem.Et ideo illi qui a grege religionis ⁊ eccleſie vel congregationis ⁊ ſocietatis bone recedunt:ſicut ſunt heretici ⁊ apoteſtate ⁊ odioſi:
C a xp̄o ꝑ gr̄am nõ paſcent.nec ab eo ꝑ gloꝛiã nutrient 3acha.xj.dixi nõ paſcã vos.Debet ergo in nobis eſſe vnitatis.⁊ cõcoꝛdie ligamentũ greges inq̄t. ¶ Scđo dico ꝙ in mõ paſcẽdi debet cõſiderari largitatis ⁊ clemẽtie rigamẽtũ.qđ oſtẽdit cũ dr̄.Paſcunt qđ eſt pluralis numeri ⁊ p̄ñtis tp̄is.Q2 in hoc oñdit ꝙ illi qui paſcunt alios dñt p̄ñtialiter cito ⁊ ſine dilatione eos paſcere.⁊ nõ ſolũ vnũ immo plures.Uñ de iſta p̄ñtia dr̄.j.Pet.v.Paſcite q̇ in vobis eſt gregẽ.Paſce enim ⁊ paſcite p̄ñtis ſunt tp̄is ad denotandũ ꝙ illi q̇ hñt alios paſcere ꝑ elemoſynam vel ꝑ doctrinã tenentur hoc ſtatim ⁊ p̄ñtialiter adimplere cõtra illos q̇ aut nullũ pauperẽ volunt paſcere aut ſi paſcunt faciunt eos ꝑ nimias dilatiões langueſcere.Eze.xxxiiij.Gregẽ meũ nõ paſcebatis.Paſcunt ergo . Et nota hic ꝙ Paupes paſcunt tp̄alem ſubuentionẽ . Deuoti paſcunt ꝑ ſacramentalẽ refectionẽ.Simplices paſcunt ꝑ exemplarem inſpectionẽ. Ignoꝛantes paſcunt per ſcĩalem inſtructionẽ.Beati paſcunt ꝑ eternalẽ fruitionem.Paſcunt ergo pauperes tp̄ali ſubuentione. Iſti ſunt ergo ſicut paruuli pueri q̇ ſe nõ poſſunt paſcere:q2 nõ hñt de quo ⁊ ideo neceſſe eſt ꝙ habeãt nutrices.i.hoĩes diuites miſericoꝛdes ⁊ clementes per quos paſcant ⁊ nutriant. ⁊ ꝑ quos tp̄aliter cõſolent.

Eſa.v.Paſcent agni iuxta oꝛdinẽ ſuũ. Et iſtud potiſſime pertinet ad platos q̇ ſubditos tenentur tp̄aliter paſcere.Iuxta illud.Hiere.vj.paſcet vnuſquiſq3 eos q̇ ſub manu ſua ſunt. Iſtud tñ eſt cõtra malos pꝛincipes ⁊ platos ⁊ alios malos diuites qui.ſ.iſtos pauperes nõ paſcunt.ſed ab eis potius paſcunt.inquantum ꝑ rapinas bona pauperũ depꝛedant.q2 ꝓculdubio hodie verificatur illud.Eccl.xiij.Uenatio leonis onager in ſolitudine ſic ⁊ paſcua diuitũ ſunt pauperes.Nõ ſic ſed paſcant paupes tp̄ali ſubuẽtione . Itẽ paſcunt deuoti ſacr̄ali vel ſpirituali refectione . Apes eñ paſcunt melle.ſic boni gr̄e vel eucariſtie paſcuntur dulcedine Ideo dicitur talibus.Can.ij.Dilectus meus mihi ⁊ ego illi.qui paſcit inter lilia . Lilia eñ ſignificat virtutes que ſunt paſcua deuotoꝝ q2.ſ.illic quidã paſcunt ꝑ cõtemplationẽ q̇dã ꝑ deuotionẽ. q̇dã ꝑ pn̄iam ⁊ afflictionẽ.Et bꝛeuiter ſicut quodlibet aĩal h3 aliqđ nutrimentũ quo ſpãliter veſcit . ſic oĩs bonus hõ habet aliquã ſpãlem virtutẽ qua in paſcua eccleſie ſp̄ũaliter enutritur.pſ̄.Nos aũt populus ei⁹ ⁊ oues.Ita ꝙ xp̄o põt dici illud.Nee.ix. Quadraginta annis pauiſti eos in deſerto . vñ de volatilibus.i. de ſp̄ũalibus dr̄ Mat.vj.Pater veſter celeſtis paſcit illa.Q̄d tñ eſt cõtra multos qui hodie ſunt in eccl̄ia q̇ magis volunt paſci nutrimentis deliciaꝝ carnalium q̄ paſcua gr̄arum ſp̄ũalium.Lu.viij.Erat grex poꝛcoꝝ multoꝝ paſcentiũ in mõte.Q2 hodie ꝓculdubio multi greges poꝛcoꝝ.i.hoĩ3 immũdoꝝ in mõte eccl̄ie verſant q̇ ibi in delicijs impinguat. Q2 hodie qđ dolendũ eſt:eccleſia facta eſt cubile dꝛaconum ⁊ paſcua ſtrutionũ.ſicut de ydumea dr̄.Eſa.xxxiiij.¶ Itẽ paſcuntur ſimplices exẽplari inſpectione q2.ſ.ſicut apes paſcunt floꝛibus.ita ſimplices pfectoꝝ exẽplis ⁊ virtutibus.vñ.Cañ.iiij.Capꝛee gemelli paſcunt in lilijs Bona eñ bonoꝝ exempla.ſimpliciũ vtilia nutrimẽta ſunt.Sicut ecõuerſo mali ⁊ ſuperbi paſcuntur.q̄ñ alioꝝ laudibus delectant . Oſee.xij . Effraym paſcit ventũ ⁊ ſequit eſtum. ¶ Itẽ dico ꝙ ignoꝛãtes paſcuntur ſcĩali inſtructione.Scĩa eñ ⁊ doctrina ſunt quedam ſp̄ũales herbe quibus pecudes gregis domini debẽt paſci.Hiere.iij.Dabo vobis paſtoꝛes iuxta coꝛ meũ q̇ paſcẽt vos ſcĩa ⁊ doctrina.Iſtud eſt contra illos q̇ magis delectant aures ſuas paſcere fabulis detractionibus ⁊ adulationibus q̄ bonis doctrinis ⁊ inſtructionibus.Prouer.xv.Os ſtulti paſcit impitia.Itẽ paſcunt beati eternali fruitione.Solus enim viſus ⁊ amoꝛ diuine eſſentie paſcit eos.Sicut eñ lumen ⁊ coloꝛes ſunt pabula oculoꝝ ſic lux eterne viſionis erit paſcua coꝛdiũ beatoꝝ Delectabile eñ eſt oculis videre lumen.Ideo de talibus dr̄. Ezech. xxxiiij. Paſcam eas in mõtibus iſrael in riuis ⁊ in cunctis ſedibus terre.In paſcuis vberrimis paſcam eas ⁊ in mõtibus excelſis iſrael erunt paſcue earũ . Q2 ꝓculdubio iſta paſcent in paſcuis vberrimis ſc3 In loco.

Magiſterij:q2 in mõtibus iſrael.
Refrigerij:q2 in riuis.
Autoꝛitatis:q2 in ſedibus.
Fertilitatis:q2 in paſcuis.

Et ſic ergo p3 quõ ſi diuerſi diuerſimode paſcunt tã D
in bono q̄ in malo.Et ſic dico ꝙ in mõ paſcẽdi bonos debet cõſiderari largitatis ⁊ clemẽtie rigamentum. ¶ Tertio dico ꝙ quãtũ ad paſcẽtem debet cõſiderari dignitatis ⁊ potẽtie regimentũ : qđ oſtendit cũ dicitur.Paſtoꝛibus.Paſtoꝛ eñ eſt nomen excellentie. Nomen potẽtie Nomen ſapiẽtie.Nomẽ pꝛeſidentie Nomẽ ꝓuidentie.Paſtoꝛ d3 gregem in virtutib⁹ excellere:ideo dr̄ paſtoꝛ excellens . Paſtoꝛ debet gregi ne fugiat pſidere ⁊ reſiſtere ſic dicetur paſtoꝛ pſidens Paſtoꝛ debet gregẽ in agibilib⁹ dirigere iõ dicit paſtoꝛ ſapiens.Paſtoꝛ etiã debet gregẽ coꝛrigere:ne ſc3 a ſe inuicẽ diuiſus diſcurrat ⁊ vaget.idꝛo dicitur paſtoꝛ coꝛripiens.paſtoꝛ etiam debet gregi ne indigeat pꝛouidere ⁊ pꝛoficere:ideo dicitur paſtoꝛ pꝛouidens.

Ayuntamiento de Madrid

Sic igitur dico ꝙ ſpirituales paſtores ſcꝫ prelati quibus regēdi ꝛ corrigendi gregem fidelium incumbit officium paſtorale: debent ex officio ſuo,

Gregem precellere.
Gregem protegere.
Gregem dirigere.
Gregem corrigere.
Gregem porrigere.

Debent dico gregē ꝑcellere per vite eminentiā: quia quāta eſt differētia inter vitā paſtoris ꝛ inter vitam pecudū: q2 ille eſt hō rōnalis: iſte ſunt beſtie: tanta dꝫ eſſe differētia inter ꝑlatū ꝛ ppl'm. Tantū eñ debet vita ſua alios in morib9 ꝑcellere ꝙ ſubditi reſpectu ipſius debeāt pecudes apparere. Vñ Greg. in paſtorali. Tm̄ dꝫ actionē ppl'i ꝑcedere actio ꝑſulis: quātū diſtare ſolet a grege vita paſtoris. Caput eñ multū excellit alia mēbra in ſenſuū viuacitate q2 ſicut caput loquit᷑ alia ſunt muta. Caput videt alia mēbra ſunt ceca. Caput audit. alia ſunt ſurda. Sic vere prelatus intm̄ alios in morib9 ꝑcellere tenet᷑ ꝙ ꝙuis alia mēbra. i. ſubditi muta ſint ꝛ ceca ꝛ ſurda. i. in oībus defectiua ipſe tñ ꝑ ꝑdicationē dꝫ ſcire verba ꝓferre ꝑ prudentiā dꝫ videre ꝑ iuſtitiā dꝫ audire. Et ſic de excellētia ipſius poterit dñs dicere illud Eze. xxxiiij. Suſcitabo ſup eas paſtorē vnū ſeruū meū dauid. ipe paſcet ea. ꝛ ipe erit eis in paſtorē. Iſtud eñ vocabulū ſuſcitabo iſtud vocabulū ſup. ꝛ iſtud vocabulū vnū pōt excellētiā denotare. ſicut ptꝫ in ſuis locis. dꝫ ergo prelatus
E gregē ꝑcellere. ¶ Deinde dico ꝙ iſti paſtores dñt gregē ꝓtegere ꝑ potētiā. Paſtor eñ gregē a lupis ꝓtegit ꝛ defendit. q2 ſicut dr̄ Joh. x. Bonus paſtor aīam ſuā ponit ꝓ ouibus ſuis q2 ꝓ certo exēplo boni paſtoris xp̄i ꝑlatus dꝫ in caſu neceſſitatis ꝓ grege aīam ſuam ponere ꝛ ſe lupis. i. demonibus hereticis ꝛ tyrannis opponere. ꝛ ſic gregē a ꝑiculis liberare. Eſa. xxxj. Fugit leo cū occurrerit ei multitudo paſtoꝝ. Et iō multi vident᷑ hodie non eſſe paſtores q. ſ. ita ſunt remiſſi ꝛ negligētes ꝙ oues ſuas ꝑmittunt a lupis iſtis diſſipari. diſpergi ꝑiter ꝛ vorari. Iſti ergo ſunt mercennarij ꝛ nō paſtores q2. ſ. teſte dño. Joh. x. Mercenarius ꝛ q nō ē paſtor viſo lupo veniēte fugit q2 lupis. i. tyrānis ſecularibus reſiſtere nō audēt ꝛ ſic lupus rapit ꝛ diſpergit oues. Nō ſic ergo q2 talis paſtor dꝫ gregem ſuū ꝓtegere ꝛ defenſare. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ dꝫ gregeꝫ dirigere ꝑ prudentiā. Paſtor eñ hꝫ dirigere gregem ꝛ nūc ad paſcuā nūc ad domū cōducere. Etenī q2 grex ſeipm̄ neſcit regere iō neceſſe eſt ꝙ paſtor tantā prudētiā habeat ꝙ ipm̄ nouerit gubernare. Sic vere cuꝫ grex ſimpliciū ſubditoꝝ ſe neſciat gubernare paſtor ꝛ ꝑlatus coꝝ tantā prudētiā dꝫ hr̄e ꝙ ipos poſſit debite regere ꝛ prudēter oībus imꝑare Et ſic loquitur ſcriptura. Lu. ij. Q2 paſtores erāt in regione eadē vigilātes ꝛ cuſtodiētes vigilias noctis ſup gregē ſuum Ad denotādū ꝙ paſtores nr̄i debēt eſſe vigiles ꝛ prudētes ꝛ hoc eſt qđ petebat moyſes. Nume. xxvij. prouideat dñs de9 ſpūum oīs carnis hoīeꝫ q ſit ſup multitudinē hāc ꝛ poſſit intrare ꝛ exire añ eos ꝛ educere ꝛ introducere ne ſit ppl's dñi ſicut oues ſine paſtore. Iſtud tñ deficit in multis modernis paſtorib9. Q2 ꝓ certo magis ſunt ignorantes ꝙ ſubditi. Et iō magis eſſet neceſſe ꝙ ab ouib9 regerent᷑ ꝙ ꝙ ad ouiū regimē ꝑferrent᷑. Iſtis loquit᷑ ſcp̄tura Zach. xj. O paſtor ꝛ idolū derelinquēs gregē. Et bñ vocat᷑ idolū derelinquēs gregē ſicut ſupius in ſuo titulo eſt exꝑſſum. idolū eñ nō hꝫ niſi apparētiā nō aūt exiſtētiā: idolū etiā nō hꝫ ſciām neqꝫ vitā. Sic nec iſti. Iō dr̄. Hie. x. Stulte egerūt paſtores dñꝫ nō q̄ſierūt ꝛ diſꝑſus eſt grex coꝝ Zac. xj. etiā dr̄ Adhuc ſume tibi vaſa paſtoris ſtulti q2 ecce ego ſuſcitabo paſtorē in terra q derelicta nō viſitabit diſꝑſum nō q̄ret. ꝛ cōtritū nō ſanabit. Q2 ſtat nō enutriet. ſꝫ carnes pinguiū comedet ꝛ vngulas eaꝝ diſſoluet. Nō ſic ergo ſꝫ habeat ꝑlatus prudentiā. q2 pa
F ſtor hꝫ gregē dirigere. ¶ Inſup dico ꝙ paſtor dꝫ gregē corrigere ꝑ iuſtitiā. Paſtor eñ primo ſolet ouem errantē verbo ſi pōt reducere ꝛ ne a grege deuiet commouere. ꝙ ſi vocē nō audiat ſolet virgā aut baculum adhibere. Sic ꝛ prelatus ꝑmo verbo tandē verbere dꝫ ſubditos caſtigare. ꝛ ne errēt aut deficiant ꝑſeruare. Michee. vij. Paſce ppl'ꝫ tuū in virga tua. Et ideo paſtores iſti q alios hñt corrigere. dñt iuſti eſſe audaces cōſtātes potētes ꝛ virtute alios precellētes dicentes. Gen. xlvj. Viri paſtores ſumus ſerui tui ꝛc. Vide cā ſupra de Cura. Dñt eñ viri eſſe paſtores q2 vir dr̄ a virtute paſtor dicitur a paſcendo q2. ſ. iſti dñt eſſe virtuoſi ad malos corrigendū ꝑ iuſticiā ꝛ paſcētes ad pauperes ꝑ clemētia nutriēdū. Q2 tñ eſt cōtra multos q ꝓculdubio gregē ſubditoꝝ nō ſolū nō adiuuāt ꝑ clemētiā nec etiā bñ corrigūt ꝑ iuſtitiā immo proculdubio totū deuorāt ꝑ rapinā ꝛ ſeuiciā. Doech eñ ydumeus potētiſſimus paſtor ſaul ſacerdotes dñi dr̄ occidiſſe. j. Reg. xxj. q2. ſ. potētes paſtores. i. ꝑlati ſuꝑiores occidūt hodie ſacerdotes. i. corrodūt ꝛ ꝑdant᷑ preſbyteros inferiores. Exēplifica ſi vis. Iō talib9 paſtoribus dr̄ Hie. xxiij. Ve inq̄t paſtoribus q diſperdūt ꝛ dilacerat gregē paſcue mee. Nō ſic ſꝫ debem9 gregē corrigere ꝑ iuſtitiā. Poſtremo aūt dico ꝙ iſti paſtores dñt gregē porrigere ꝑ clemētiam Paſtor eñ dr̄ a paſcendo q2. ſ. ꝑlatus dꝫ ſubditos paſcere ꝛ fouere. ꝛ pabulo ſuſtētationis tꝑalis ꝛ pabulo eruditionis et ꝑdicationis verbalis. Ecci. xviij. Qui miſericordiam hꝫ docet ꝛ erudit ſicut paſtor gregē ſuū. Q2 eſt cōtra multos q optime ſciunt ſeipſos paſcere ꝛ in delitijs enutrire gregi aūt nolūt de paſcua elemoſyne vel doctrine aliqualiter ꝓuidere. Iō hodie ſunt pauperes ꝛ ſubditi deſolati. Iuxta illđ. Joelis. ij. Mugierūt greges armētoꝝ q2 nō eſt paſcua eis. Iō ꝯtra tales paſtores loquit᷑ deus. Eze. xxxiiij. dicēs ſic. Ve inq̄t paſtoribus q paſcūt ſemetipos. Et ſequit᷑. Lac comedebatis. ꝛ lana oꝑiebamini. Et qđ craſſum erat occidebatis gregē aūt meū nō paſcebatis. Q2 infirmū fuit nō cōſolidaſtis. qđ egrotū nō ſanaſtis. qđ fractū nō alligaſtis: qđ abiectū nō reduxiſtis. qđ ꝑierat nō q̄ſiſtis. ꝛ cū auſteritate ꝛ potētia imꝑabatis eis ꝛ diſꝑſe ſunt oues mee. eo ꝙ nō eēt paſtor. Ecce quō deſcribit Ezechiel vitā maloꝝ paſtoꝝ. Et proculdubio multi ſunt hodie tales. q2 vere ſicut dr̄ Hiere. xij. Paſtores multi demoliunt᷑ vineā dñi. Nō ſic cariſſimi ſed habeant paſtores noſtri ſcꝫ.

Clementiā vt gregi porrigant.
Juſtitiam vt gregē corrigant.
Prudentiā vt gregē dirigant.
Potentiā vt gregē ꝓtegant.
Preeminētiā vt gregē erigāt.

Et ſic patet quō in paſcēdo ſpūaliter ꝯſiderari debeat vt dictuꝫ ē. ſ. In paſcēte ſtatus aptitudo q2 dꝫ eſſe paſtor In paſcēdo actus ꝓmptitudo. paſcunt᷑ inq̄t in ꝑñti. In paſcēdis nexus viciſſitudo q2 dñt eſſe greges ꝛc. Et ſic igit᷑ ptꝫ quō paſtor. paſcere ꝛ paſcua diuerſimode ſumit᷑ in ſcriptura.

Pater.

Nota ꝙ pater eſt primū ꝑncipiū filioꝝ. A
Dicit᷑ eñ pater ille q filios generauit. Et ideo q2 ſicut ſupius viſum eſt plura ſunt genera filioꝝ ſic ſunt plura genera patrū ſeu genitoꝝ. Vñ nota ꝙ inuenitur pater.

In diuinitate.
In humanitate.
In autoritate.
In benignitate.
In iniquitate.
In carnalitate.

Eſt dico pat᷑ in diuinitate: q2. ſ. de9 eſt pater filij eternaliter genitus. Joh. x. Ego ꝛ pater vnum ſumus pater inſup rerū oīm ꝓductiuus. Mal. ij. pater vn9 eſt oīm nr̄m. ¶ Itē pater in humanitate ꝛ eſt pater naturalis quo Exo. xx. Honora patrē tuū ꝛ matrē tuā. ¶ Itē eſt pater in autoritate. ꝛ ſic qlibet prelat9 dr̄ pat᷑. iiij. Re. ij. Pater mi. pat᷑ mi. currus iſrael ꝛ auriga ei9. ¶ Itē ē pat᷑ in benignitate. Et ſic quilibet vir pius ꝛ miſericors dr̄ pater. Job. xxix. pater erā pauperū ꝛ cōſolator viduarū. ¶ Itē eſt pater in iniq̄tate. Et ſic diabolus eſt pater oīm iniquoꝝ. Joh. viij. Vos ex parte diabolo eſtis. ¶ Itē eſt pater

in carna

Ayuntamiento de Madrid

in carnalitate ⁊ ſic mũdꝰ q̄ nutrit nobis carnē noſtrā miſerā dr̄ pater noſter Un̄ Ezech.xvj. Generatio tua de terra chanaan pater tuus amorreus. ⁊ mater tua cethea. Et ſic pʒ ꝙ in ſcriptura inuenit̄ Pater.

B Honorãdus.ſ.deus. Dicamꝰ igit̄ primo de deo
Venerãdus.ſ.platus. q̄ eſt pater oīm. ⁊ Negligē
Diligendus.ſ.homo. dus.ſ. mũdus ⁊ diabolus

ſup oēs honorandus Quãuis eni honor debeat omni patri tn̄ quãto eſt excellentior tanto debet honor ⁊ reuerētia ſibi maior. Et qr deus pater eſt excellētiſſimus. ideo dʒ eſſe a nobis honoratiſſimus ⁊ amantiſſimus. Qr ſicut dr̄. Eccl.iij. Qui honorat patrē ſuum vita viuet longiori. Et ad iſtū honorē faciēdū nos inducit iſtius patris primogenitus filius xp̄s frater noſter qui dicit. Ioh.viij. Honorifico patrē meū q̄ in celis eſt. Et breuiter iſte eſt pater noſter ſicut dr̄. Hiere. xxxj. Factꝰ ſum iſrael pater. ⁊ effraym primogenitus meus. In q̄bus verbis aduerte ꝙ iſte pater noſter deꝰ ad modū patris naturalis ſolet nos. Sagaciter erudire. qr facit nos eſſe iſrael.i. videntes deū. Suauiter corrigere. qr ipſe dicit̄ pater cuius eſt ꝓpriū filios caſtigare.i. creſcētes. Benigniter nutrire qr facit nos eſſe effraym Notabiliter inſignire. qr facit nos eſſe primogenitos.i. heredes.

Primū facit ſua ſcientia.
Sed ſcḋm ſua iuſtitia.
Sed tertiū ſua clementia.
Quartū vero ſua potentia.

Primū nobis dat p fidei inſtructionē. Iſrael. Scḋm nobis dat p penaꝝ inflictionē. Pater Tertiū nobis dat p gr̄e infuſionē effraym. Quartū aũt nobis dat p glorie collationē primogenitus. Dico ergo ꝙ iſte pater ſolet ſubtiliter nos inſtruere. qr ſcʒ facit nos eſſe iſrael.i. vidētes deū qr.ſ. ſicut pater ſolet filios ſuos in aliquibus bonis artibus facere informari vel in aliquibus lucratiuis ſciētijs erudiri vt p illa poſſint acquirere ſibi lucrū. Sic deus in ſcientia ⁊ fide vult oēs ſuos edoceri. vt ad lucrū eterne glorie poſſint finaliter promoueri. Iſrael inquit qr.ſ. ipſe facit nos eſſe iſrael.i. vidētes deū. ⁊ illa q̄ ſunt clarius intuētes. vn̄ tali patri dr̄.iiij. Reg.ij. Pater mi. pater mi. currus iſrael ⁊ auriga eius. vt ſic dicat quilibet ipſi deo. Pa-
C ter venit hora. clarifica filiū tuū. Iſte ergo ſolet ſubtiliter nos inſtruere. Iſrael inq̄t. ¶ Item iſte ſolet nos ſuauiter corrigere. qḋ oſtendit̄ cū dicit̄ pater. Pater eni pōt dici a patior pateris eo ꝙ pater ꝓpter filios ſuos multa patiat̄. ⁊ eo etiā ꝙ corrigēdo filios faciat eos pati. Pater eni filiū ſolet ſepe verberare ⁊ nunꝙ hylarē vultū ei oſtēdere ne forte preſumat eū a diſcipline regulis deuiare Sic deus multa a nobis ſuſtinet patiēter multa etiā faciat nos in hoc ſeculo mala pati. ⁊ ne erremus aut pſumamus ſolet nos verberibus tribulationū ſubijcere ⁊ vultū hylaris pſperitatis a nobis abſcōdere. ⁊ nos ſub diſcipline regula ſubiugare. Un̄ Heb.xij. Flagellat deus omnē filiū quem recipit. facit nos in diſciplina pſeuerare. Quis enim eſt filius quē nō corripiat pater ſuus. Et Prouer.j. dicitur. Audi fili mi diſciplinā patris. Et ideo illi q̄ in hoc ſeculo tribulationes nō patiunt̄ nec qñ peccant a deo corrigunt̄. nō ſe debēt iſtius patris filios reputare imo ſe poſſunt degeneres ⁊ impios eſtimare. Qr ſicut dr̄. Prouer.iij. Quē diligit dn̄s corripit. ⁊ quaſi pater in filio cōplacet ſibi. Iſte ergo ſolet ſuauiter corrigere qr ſcʒ diuina correctio vel tribulatio quam infert bonis paterna eſt nō effrenata. Un̄ Sap.xj. dicit̄ vbi de bonis ⁊ malis loquēs dicit ſic. Hos inquit tāꝙ pater monēs ꝓbaſti. Illos aũt tanꝙ durus rex interrogans cōdemnaſti. Solet ergo deꝰ ſuauiter nos corrigere. Itē iſte ſolet benigniter nos reficere ⁊ hoc oſtendit̄ cū dicit̄. Effraym. qḋ interpretat̄ creſcēs ſeu fertilis. Qr ſcʒ ſicut pater hʒ filios nutrire ⁊ fouere ⁊ ideo dr̄ pater a paſcēdo. ſic deus fideles ſuos gratijs ⁊ virtutibus paſcit ⁊ eos in bono creſcere ⁊ augmentari facit ⁊ etiā ipſos bonis tpalibus reficit atq; nutrit. Mat.vj. Cōſiderate volatilia celi. nō laborant neq; nent. ⁊ pater veſter celeſtis paſcit ea. Effraym inq̄t Oſee.xij. Dixit effraym diues effectus ſum. Pater eni naturaliter magis diligit illum filium qui ei aſſimilat̄. ⁊ ei lautius ꝓuidet ⁊ ſuccurrit. Sic vere deus bonos qui ei ſunt ſimiles in moribꝰ ſolet diligere ⁊ de gratijs ⁊ virtutibus ꝓuidere. Un̄ de beniamin dicitur. Gen.xliiij. Pater vero tenere diligit eū. Qr breuiter de quolibet dicit xp̄s. Ioh.xiiij. Pater meus diliget eū. ⁊ ad eū veniemus ⁊c. Et merito qr procerto iſte eſt pater miſericordiaꝝ ⁊ deus totius conſolationis qui cōſolatur nos in omni tribulatione noſtra.ij. Cor.j. Iſte ergo ſolet benigniter nos reficere. ¶ Itē iſte ſolet nobiliter nos inſignire. qḋ oſtendit̄ cū dicit̄. Primogenitus meus. Sicut eni pater filiū ſuū poſt ꝙ ablactatus fuerit ſolet ad menſam ſuā admittere. Sic deus poſtꝙ a lacte mundane pſperitatis ablactati fuerimus ⁊ dimiſſi ad menſam paradiſi admittet ⁊ honorem celeſtis glorie nobis conferet ⁊ concedet. Primogenitus inquit. Ad primogenitum eni de iure deuoluitur hereditas paterna. Et ideo chriſtus illos primogenitos facit quibus dabitur felicitas eterna. Et de hoc Gen.xlviij. dicitur. Hic eſt primogenitus pone dexteram tuam ſuper caput eius. Sic igitur oſtenſum eſt quomodo deus dicitur eſſe pater videlicet.

Quia dat glorie hereditatem.
Quia dat gratie fertilitatem.
Quia dat iuſtitie ſeueritatem.
Quia dat ſcientie ſubtilitatem.

Et ſic dico ꝙ ꝓpter iſtas quatuor rationes deus eſt pa- D
ter pre omnibus honorandus. ¶ Scḋo principaliter dico ꝙ eſt vnus pater qui eſt ab omnibus venerandus. Et ſic pater idem eſt ꝙ platus. vel quilibet predicator vel ſcientificus vel etiam quilibet vir miſericors aut benignus ⁊ potiſſime pater dicit̄ homo ſenex. Et ſic dicit̄.ij. Macha.xiiij. De razia ꝙ pre affectu pater iudeoꝝ appellabat̄. Et ideo breuiter de prelatis ⁊ viris pfectis pōt dici illud Ioh.vj. Patres veſtri mãducauerūt manna in deſerto ⁊ mortui ſunt vbi aduerte ꝙ iſti patres fuerunt ſcʒ. Caritatis facculis inflāmati. qr patres. Equitatis regulis adequati. qr veſtri. Cōpaſſionis riuulis humectati. qr mãducauerūt. Afflictiōis ferulis caſtigati. qr in dſerto. Dico ergo ꝙ iſti caritatis facculis inflāmant̄ qḋ notat̄ in verbo patres. Pater eni filiū valde diligit ipſumq; fouet nutrit inſtruit ⁊ erudit. Et iō pater a paſcēdo dr̄ qr.ſ. filij p pr̄em paſcunt̄ ⁊ corpaliter quouſq; magni fuerint nutriunt̄. qr ſicut dr̄ Io.v. Pater eni diligit filiū. Sic vere platꝰ filios.i. ſubditos dʒ diligere. ⁊ pabulo ſcie ⁊ elemoſyne ipſos paſcere ⁊ nutrire. Iob.xvj. Ipſe eni pater amat vos. Qḋ tn̄ eſt cōtra multos qui filios ſuos.i. ſubditos nō diligunt ſed p rapinas ⁊ exactiones ipſos deuorant ⁊ affligunt. Hiere.xxxj. Patres veſtri comederūt vuā acerbam ⁊ dētes filioꝝ obſtupeſcunt. Iſtud etiā de alijs patribus videmus.i. de viris ſenibus ⁊ honeſtis. q̄ debent eſſe patres iuuenū ⁊ maxime in religione qui tn̄ p detractionē ipſos deuorant ⁊ corrodūt. Qr hodie cōmuniter vitium detractionis plus abūdat in ſenibus ꝙ in iuuenibus. ⁊ magis in illis q̄ ex ſtatus pfectiōe vel pfeſſione deberēt eſſe patres alioꝝ ꝙ in alijs. vn̄ Ezech.v. Patres comedent filios in medio tui. ⁊ filij comedēt pr̄es ſuos ⁊c. Nō ſic ergo ſed ſimus boni patres ⁊ plati. qr pcerto vt dictū eſt caritatis facculis inflāmantur. Patres inq̄t. vn̄ illud. Gen.xliiij. Pater vero tenere diligit eū. Deinde dico ꝙ iſti equitatis regulis ordinant̄ qḋ oſtenditur cum dicit veſtri. Iſtud enim pronomen veſter ſignat communitatē ⁊ quandam inter plures homines equitatem quia ſcʒ ſicut plures poſſunt eſſe filij qui tãtum vnicum habent pr̄em qr ſcʒ pater equaliter ſe habet ad omnes filios ita eni eſt pater magni

Ayuntamiento de Madrid

ſicut parui. albi ſicut nigri. Sic ꝑlatus dꝫ ad oēs ſubditos equaliter ſe habere. ⁊ ꝑ equitatis regulam ſe equalē oībus exhibere. Sap. vj. Equaliter eſt ei cura de oībus. Ita ꝙ prelatus nō debet dici pater tuus nec pater ſuus ꝑ aliquē ſpūalem affectū ſed pater noſter ſm cōem caritatis ⁊ equitatis aſpectū. Malac. ij. Pater vnus eſt omniū nrm. Ueſter inqt. vſi Eccl. xliiij. laudem⁹ viros glorioſos patres noſtros. Iſtud tñ nō eſt hodie in multis qui. ſ. nō ſunt patres noſtri in generali. ſed ſunt pres illius ⁊ illius in ſpeciali: qꝛ ſcꝫ affectio eoꝝ nō eſt ꝑ iuſticie regulā adequata: ſed magis ꝑ acceptionis vitiū depꝛauata. Uide ſupra de Acceptione. Nō ſic boni patres: qꝛ proculdubio iſti E equitatis regulis adequanť. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ iſti cōpaſſionis riuulis humectanť. qđ oſtendiť cū diciť ꝙ ipſi mādicauerūt manna. Manna eñ qđ erat cibus dulciſſimus ⁊ delicatiſſimus. dulcedinē cōpaſſionis deſignat qꝛ ſcꝫ ſicut filio delinquēti vel etiā indigenti ſolet pater indulgere ſicut de patre ⁊ filio ꝓdigo. exemplū habemus. Luc. xv. Sic ꝓcerto ꝑlatus vel vir ꝑfectus māna debet māducare. i. dulcedinē cōpaſſionis incorporatā habere ꝑ quā ſcꝫ faciliter indulgeat delinquentibus ⁊ libēter ſubueniat indigētibus pſ. Quomō miſereť pater filioꝝ miſertus eſt dñs timentibus ſe. Et ideo māna in vrna aurea cū virga ⁊ tabulis legis fuit in archa poſita. ſicut dr Deut. x. ⁊ Exo. xvj. Ad denotandū ꝙ prelatus nō ſolum debet habere tabulas ſcientie ⁊ diſcretionis: nec virgā iuſticie ⁊ correctionis: immo etiam teneť hre māna dulcoris ⁊ cōpaſſionis. Exo. xvj. Sume vas vnū ⁊ pone ibi man

Et nota ꝙ prelatus dꝫ eſſe cōpatiens ſcꝫ.

Delictis ignoſcendo.
Paupes nutriēdo.
Inſcios inſtruēdo.

Dico delictis ignoſcēdo. Lu. xxiij. pater dimitte illis qꝛ neſciunt qđ faciūt. ¶ Itē pauperes nutriēdo. Lu. xv. Quāti mercenarij in domo patris mei abundant panibus. Et Job. xxix. Pater erā pauperū. ¶ Itē inſcios inſtruēdo pſ. Patres veſtri narrauerunt nobis Et alibi. Interroga patrē tuum ⁊ dicet tibi maiores tuos ⁊ annunciabunt tibi. Prelati enim teneнť ſubditos ſuos paſcere nō ſolū corporaliter ꝑ elemoſynam: immo etiā ſpiritualiter ꝑ doctrinā qꝛ ſcꝫ a ꝑlatis debemus diſcere q̄liter nos oporteat gubernare. Hie. ix. ipſi eñ didicerūt a patribus ſuis. Iſta tñ ſunt contra multos q̄ nō docēt filios ⁊ ſubditos ſuos nec verbaliter nec exēplariter facere bonū ſed potius malū ⁊c. Nō ſic boni qꝛ iſti paſcunt filios ſuos ⁊ ſcientijs ⁊ elemoſynis. Et ſic bene diciť ꝙ cōpaſſionis riuulis humectanť. Inſuꝑ dico ꝙ iſti patres afflictionis ferulis caſtiganť: qꝛ ſcꝫ prelati ⁊ viri ꝑfecti debēt eſſe in deſerto. i. in ſtatu penitentie ⁊ abſtinētie: exēplo xp̄i: qui a diabolo tentādus intrauit deſertum. Matthei iiij. Quia. ſ. ꝑlati ad quos ꝑtinet ꝓ ſubditis defendēdis pugnare: iuxta illud. ij. Reg. xvij. Pater tuus vir bellator eſt: ⁊ diaboli tentationibus obuiare debent in deſerto penitentie habitare vt ſic nobis ſubditis dicat dñs in pſ. In deſerto vbi tentauerūt me patres veſtri: probauerūt ⁊ viderūt opa mea. Uide ſupra de deſerto. Qđ tñ eſt hodie cōtra multos tales patres: qui ſcꝫ nō volunt in penitētia viuere ſed magis in delicijs abūdare. Hiere. vij. Patres ſuccēdunt ignem: mulieres cōſpergunt adipem ad faciendū placentas ⁊ cetera. Non ſic ergo cariſſimi: ſed habeant iſti patres afflictionis penalitatē. cōpaſſionis benignitatē affectionis equalitatē: dilectionis integritatem. Et ſic bene verificabiť. Qđ patres noſtri māducauerunt manna in deſerto. Pꝫ ergo ꝙ eſt quidā pater qui eſt venerādus. ſ. prelatus vel vir ꝑfectus. ¶ Tertio dico F principaliter ꝙ eſt quidā pater qui eſt diligēdus. Et pater noſter carnalis. Sicut enim videtur velle glo. Joan. viij. ſuper illud. Si filij abrae eſtis opera abrae facite. Pater naturalis eſt honorādus ⁊ ſuſtentādus Eſt ſupportandus ⁊ defenſandus. Eſt magnificādus ⁊ letificandus Eſt laudandus ⁊ imitandus. Sed de iſtis oībus vide ſatis. ſ. de parentib⁹ ⁊ ſupra de filijs ¶ Quarto vero principaliter dico ꝙ eſt quidā pater q̄ eſt negligendus. Et iſte eſt pater nr mundus ⁊ mater noſtra caro: ⁊ frater noſter diabolus: ⁊ vxor noſtra carnalis affectio ⁊ ſoror nra terrenorū dilectio Quia ſicut diciť Luc. xiiij. Si quis venit ad me. ⁊ nō odit patrē ſuū ⁊ matrē ⁊ vxores. ⁊ filios: ⁊ fratres et ſorores. non poteſt eſſe meus diſcipulus. Iſtū eñ patrē debemus dimittere exēplo aploꝝ. Quia ſicut dicitur Matthei. iiij. Relictis rhetibus ⁊ patre ſecuti ſunt dñm. Et merito qꝛ ſicut dr Mat. xix. Qui reliqt patrē aut matrē ꝓpter me: centuplum accipiet ⁊ vitam eternam poſſidebit.

Pati. Paſſio.

Cū agere ⁊ pati ſint due A ꝓprietates annexe cuilibet ꝯpoſito ex materia ⁊ forma ita ꝙ poſſe aliqđ agere ſe hꝫ a parte forme poſſe aliqđ pati ſe hꝫ a ꝑte materie poſſumus notare ꝙ de multis generibus paſſionum ſit mentio in ſcriptura. Inuenitur enim Paſſio

Naturalis.
Corporalis.
Temporalis.
Criminalis.
Eternalis.

Prima eſt paſſio mortaliū viatorū ⁊ ſic paſſio ſumiť pro defectibus quibus in via ſubdita eſt natura. ſicut ſunt labor timor. dolor. amor. fames. ſitis ⁊c. Et de hoc Jaco. v. Helyas erat hō ſimilis nobis paſſibilis Scđa eſt paſſio debilium infirmorū. Et ſic paſſionis dicunť infirmitates ſicut febris paraliſis ⁊ ſimilia ⁊ de hoc diciť. Mathei. xvij. Filius meus lunaticus eſt ⁊ male patiť. ¶ Tertia eſt paſſio flebilium miſerorū Et ſic mūdi tribulationes quas boni in hoc mūdo ſuſtinent paſſiones dicunť. De quibus Roma. viij. Nō ſunt cōdigne paſſiones huius tēporis ad futurā gloriā q̄ reuelabiť in nobis. ¶ Quarta eſt paſſio carnalium peccatorū quodlibet eñ peccatū dr quedā paſſio ⁊ potiſſime peccata carnalia dicuntur paſſiones Romanorū. j. dicit apl's. Qđ deus tradidit carnales in paſſiōes ignominie. De auaris dicitur in pſ. Qđ famē patienť vt canes ⁊ circuibūt ciuitatē. ¶ Quinta vero eſt paſſio hominum damnatorum. De qua Sapientie. xvj. Propter hec ⁊ his ſimilia paſſi ſunt digne tormenta. Et Sapientie. vj. Potentes potenter tormēta patientur. ¶ Sed quia cariſſimi paſſio B nes in ſcriptura mundi ſignificant tribulationes vt communiter. de hoc ſi placet aliquid amplius diſſeramus. ⁊ dicamus ꝙ ſicut aurum vel argentum ad hoc ꝙ in aliquod pulcrum vas poſſit transformari ⁊ fabricari. neceſſe eſt illud multas malleationes ſuſtinere ⁊ pati. ſic ad hoc ꝙ iuſti poſſint vaſa glorie eterne contentiua fieri. neceſſe eſt eos mundi malleationes ⁊ tribulamina ſepe pati. Unde etiam de chriſto diciť Luce. ix. Oportet filium hominis multa pati. Sicut enim ſemen nunq̄ fructus produceret niſi hyemis frigora prius ſuſtineret. Unde in India in regno columne vinee creſcūt follicee ⁊ pulcerrime que tamen nullum penitus fructum producunt quod accidit rōne caloris cōtinui ⁊ qꝛ in illis partibus nūq̄ viget frigus qđ poſſit arbores impregnare: Lignum etiā nūq̄ in edificio poneret. niſi pri⁹ celaturas ⁊ ſtigmata pateret. Sic vere nullus pōt fruct⁹ bonoꝝ operū ꝓducere in pñti nec poni in ꝑadiſi edificio in futuro niſi pri⁹ multa tribulamīa patiať in ꝯuiuiū. n. diuinū nō de facili itrať. imo in igreſſu multe ꝑſſure ſuſtinenť int⁹ ꝟo late ⁊ ſpacioſe ſtať. ſi ergo celi ꝯuiuiū intrare volum⁹ ꝑſſuras mūdi pati ⁊ ſuſtinere debemus qꝛ ad iſtud cōuiuiū null⁹ ingrediť q̄ pati ꝑſſuras oſtij dedignať. vñ Lu. xxiiij. Nōne oportuit xp̄m pati ⁊ ita intrare in gl'iam ſuā. q. d. ſic. In qb⁹ ꝟbis aduerte ꝙ boni patiunť tribulationes. ſ. ꝓpter Iudiciū neceſſitatis

Ayuntamiento de Madrid

ceſſitatis.Oportuit Exemplū autoritatis.xp̄m pati
Cōmodū vtilitatis.Intrare in gloriā ſuā . Iſta enim
tria inducunt hoīem ad patiendū libēter.ſ. Indictū
maiorꝝ.Exēplum bonorꝝ.Premiū laborꝝ. ¶ Primo
ergo dico ꝙ boni patiunt̄ ꝓpter indicti neceſſitatem
Paſſio eñ tribulationū eſt nobis indicta a deo ⁊ a
natura.Nā ſicut dicit Iſido.in libro ſoliloquiorū.Im
poſſibile eſt vt hō ſit ⁊ tribulatiōes nō patiat̄ . ⁊ hoc
oſtēditur quādo dr̄. Oportuit.Uide ſupra de oporte-
re.Uñ.Luce.xvij.Oportet illū multa pati. ⁊ bñ dicit
Oportet.qr.ſ.illud oportet fieri qđ a deo ⁊ a natura
neceſſario eſt indictū. Sicut eñ alique ſunt paſſio-
nes que a ſuperioribus influentijs aliquibus infligū
tur ſicut paſſio lunatica ⁊ epilentica . Et iſtas de ne-
ceſſitate pati oportet.qr in iſtis nihil aut parum va-
let medicina.Sic vere qr tribulationes ⁊ labores no
bis a cauſis ſuperioribꝰ.ſ.a deo ⁊ a natura generali-
ter oībus ſunt indicte.neceſſario oportet ꝙ eas patia
mur. ⁊ ꝙ per ipſas ꝙdiu viuimus affligamur opor-
tet inquit.Math.xvj.Oportet eū multa pati a ſenio
ribus ⁊ alligari.Et potes hic applicare quicquid vo
lueris de fato ⁊ de ꝓuidentia diuina.⁊ de predeſtina
tione.ſicut ponit.Sene.libro de ꝓuidētia dei.Nā bre
uiter de dei diſpoſitiōe ſic agit̄ ꝙ nūꝙ trāſit vna dies
quin ibi hō multos dolores ⁊ triſticias patiat̄.Unde
de quodā rege narrat̄ ꝙ cū quidā philoſophus ſibi ꝓ
dicta diceret ⁊ doceret ⁊ ipſe contrariū facere volēs
oīa genera ſolaciorꝝ vna die habere vellet.⁊ precepiſ-
ſet ꝙ illa die nihil ſibi triſte fieret aut diceret̄ ſed qđ
tota dies feſtis ⁊ leticijs cū omni diligentia duceret̄:
ſubito dū eſſet in palatio ſuo in ſumma gloria ſua:de
ſuꝑ affuit hyrūdo que in oculū regis ſtercus calidū
proijciens ipſum ſtatim vnius oculi lumine cecū fe-
cit.Deus enim noluit ꝙ iſte legē ſuā infringeret: ſed
magis voluit ꝙ dū cōtrariū preſumeret:legi fortius
ſubiaceret.Oportuit ergo.Heb.ix.Oportebat eū fre
C quenter pati.Pati ergo oportet ꝓpter indicti neceſ-
ſitatē.¶ Scđo vero dico ꝙ pati debemꝰ ꝓpter exem
pli autoritatē.xp̄m inquit.Si enim luna q̄ eſt ſuꝑior
obſcuritatē ⁊ eclipſim patit̄: nō eſt mirum ſi iſta in-
feriora ſepe defectū luminis patiunt̄ qr ſi illud qđ mi
nus videt̄ ineſſe ineſt ⁊ illud qđ magis.Et ideo ſi xp̄s
⁊ ſancti tribulationē ſunt paſſi: ⁊ ꝑ tribulationes pa
radiſum ſunt ingreſſi multo fortius neceſſe eſt ꝙ nos
qui continue peccamus:tribulamina ſubeamus.Si
eñ in viridi ligno hoc faciūt in arido quid fiet.Luc.
xxiij.Teſte eñ ap̄lo petro.j.Pet.ij.Xp̄s paſſus eſt ꝓ
nobis:vobis relinquēs exēplū:vt ſequamini veſtigia
eius.Nō debemus eñ de paſſionibus cōqueri:qñ re
gē noſtrū ⁊ caput xp̄m ꝓ nobis cognoſcimus tāta pa
ti.Delicatus eñ eſſet miles qui de laboribus doleret
ſi regē ⁊ ducē ſuū ſecū laborare ⁊ laborē ſuſtinere vide
ret.Ideo beatus Ber.dicit. Nō nō decet membrum
delicatū eſſe ſub capite ſpineato.Et ꝓpter hoc beatꝰ
petrus.j.Pet.iiij.docet nos dicēs.Xp̄o igit̄ in carne
paſſo: ⁊ vos eadē cogitatione armemini.Pati ergo
oportet ꝓpter exēpli autoritatē Sap.xviij.Popula-
ris hō regi ſimilia paſſus eſt.¶ Tertio oportet pati
ꝓpter p̄mij vtilitatē:qđ oſtendit̄ cū dicit̄.Et ita intra
re in gloriā ſuā.Teſte eñ Grego.Cōſideratio premij
minuit vim flagelli:qr ergo teſte ap̄lo.ij.Corint.j.Si
fuerimus ſocij paſſionū:erimus ⁊ cōſolationū. Nā ſi
introitus eterne glorie patiētibus eſt promiſſus:dico
ad pati neceſſario ⁊ volūtarie obligamur.Beati eñ
qui ꝑſecutionē patiunt̄ ꝓpter iuſticiā : qm̄ ipſorū eſt
regnū celorꝝ.Mathei.v.Quia reuera regnū celorum
illis ſolū dabit̄.q̄ mūdi tribulamina patiunt̄.Ita in-
quit intrare in gloriā ſuā quia procerto ſicut dicitur.
Rom.viij.Nō ſunt cōdigne paſſiones huius t̄pis ad
futurā gloriā que reuelabit̄ in nobis Nam ſicut dici
tur.ij.Corꝝ.j.Sicut abundāt paſſiones xp̄i in nobis:
ita ⁊ ꝑ xp̄m abundabit cōſolatio:quia ſi ſocij paſſio
num eſtis:ita ⁊ cōſolationis eritis Sic ergo p̄z quo
mō ſancti multa paſſi ſunt: ⁊ nos etiā pati debemus
tribulatiōes.ij.Corꝝ.iiij.Perſecutionē patimur ⁊ ſu-
ſtinemus.Et hoc ꝓpter indictā neceſſitatē. ꝓpter ex
empli autoritatē ꝓpter premij vtilitatē ⁊c . Uide in-
fra de tribulatione: ⁊ in titulis infinitis.vbi de tribu
lationibus ⁊ paſſionibus infinita dicuntur.

Patria.

Nota ꝙ eſt patria diligēda.Eſt pa- A
tria negligēda.eſt patria fugienda.
Diligēda eſt patria ſuperior ⁊ celeſtis . Negligenda
eſt patria exterior ⁊ terreſtris.Fugienda eſt patria in
ferior ⁊ funeſtis ſcʒ infernalis.

Prima		Beatorum.
Secūda	eſt patria hominum.	Uiatorum.
Tertia.		Damnatorꝝ.

Prima eſt patria gaudij ⁊ honoris . Scđa eſt patria
tedij ⁊ laboris.Tertia eſt patria ſupplicij ⁊ doloris
¶ Primo ergo dico ꝙ eſt patria ſuperior q̄ eſt appe
tēda.Illa eñ eſt ꝓprie patria noſtra vbi ſumus ꝑen-
niter ꝑmanſuri.Oīa eñ diligūt patriā ſuā:qđ etiam
in animalibus ⁊ volatilibus experimur:q̄ ſi ad loca
longinqua deferant̄:ad patriā tñ ⁊ regionē ſuā ſi poſ
ſunt repatriari dicunt̄ : ſicut de columbis in egypto
eſt expertū ꝙ ad locū vbi nate ſunt dicunt̄ reuerti : ſi
ad loca remota ipſas cōtigerit tranſportari.Uñ etiā
incole columbis literas ſub alis ligant quas ſine du-
bio ad locū vbi nate ſunt deferunt atꝙ portāt.De hy
rundinibus etiā expertū ē ⁊ de ciconijs etiā ꝙ ꝙuis
de patria recedāt in hyeme:ad ipſam tñ reueniūt in
eſtate.Et qr ergo celū eſt patria noſtra a qua peccan
do receſſimus.⁊ a qua in hoc mūdo peregrinamur:
ipſam affectuoſius diligamus.⁊ ad ipſam per bona
opera redeamus.Gen̄.xxx.Dimitte me vt reuertar
in patriā meā.Teſte eñ Caſ.ſuper illud pſ.Super
flumina babylonis.Dulcis eſt recordatio patrie ſue
que etiā nō defluit inter hoſtes.Iſta eſt patria ſuꝑior
que eſt appetēda. ¶ Scđo dico ꝙ eſt patria exterior B
que eſt negligēda.Et iſta eſt mūdus q̄ eſt patria om-
niū mortaliū . Ramꝰ eñ oleaſtri de ſua radice in bo
nā oliuam inſertus fertilis efficit̄: ⁊ olus ⁊ porrus de
loco vbi nati ſunt ad locū aliū tranſplantati melius
creſcere cōprobant̄.Nos ergo q̄ hic in hoc mūdo ſte
rili ꝓficere nō poſſumꝰ.qr ſicut dr̄.Joh.iiij.Prophe-
ta in patria ſua honorē nō hʒ ad aliā patriā.ſ.ad pa-
radiſum q̄ eſt p̄ria angelorꝝ nos cordialiter trāſfera-
mus ⁊ ibi nos ꝑ firmū deſideriū inferamꝰ. Mar.vi.
Egreſſus abijt in p̄riam:Et procul dubio homo nō dʒ
p̄riam ſuā nimis diligere qr ſicut dicit Hugo in di-
daſcalicon.Oē ſolū p̄ria eſt viro forti . Perfectꝰ aūt
eſt cui totus mūdus exiliū eſt.Tēporaliter etiā loquē
do hō meliꝰ ꝓficit in ſciētia ⁊ in alijs in aliena p̄ria
ꝙ in ſua.Et iō ph̄i.p̄rias ꝓprias dimiſerūt: ⁊ nō ma
gis vnā patriā ꝙ aliā vendicauerūt.ſed totū mundū
ſuā p̄riam vocauerūt.Uñ Seneca li.de remedijs for
tuitorꝝ dicit patriā meā tranſire nō poſſum.oīm vna
eſt extra hanc nemo poni pōt: nulla terra exiliū eſt.
Ubicunꝙ eñ bene eſt.ibi patria eſt.Siquis extra pa
triā ſapiens eſt peregrinat̄.ſi ſtultus exulat.¶ Ter-
tio vero dico ꝙ eſt patria inferior q̄ eſt fugienda . Et
iſta eſt infernus ſed de hoc vide ſupra qr nihil ad pn̄s
ꝓpter defectum autoritatum.

Patientia.

Nota ꝙ in ſcriptura inuenitur
patiētia.diuina et patiētia hūa A
na.Diuina eñ patientia nihil: aliud eſt ꝙ longani-
mitas ſue expectationis q̄ ſcʒ ad patientiā nos expe-
ctat.nolēs malos cōtinuo vindicare.Et de hoc.Eccl
v.Altiſſimus eſt patiēs redditor.Humana vero pa-
tientia nihil aliud eſt quam fortitudo noſtre tolera
tionis qua ſcʒ mundi mala equanimiter toleramus.
¶ Primo ergo dico ꝙ eſt patientia dei que eſt admi
randa.Iſte enim patienter ſuſtinet mala noſtra ⁊ ta-
men propter hoc non ſubtrahit beneficia ſua . So-
lem eñ ſuū facit oriri ſuꝑ bonos ⁊ malos.⁊ equa pa-
tiētia roboratus in pñti patiēter expectat vniuerſos.

Ayuntamiento de Madrid

Teste eñ.ij.Pet.iij.Patiēter agit apud vos nolens aliquē perire sed oēs ad penitētiā reuerti.Ipse est eñ sicut elephas q̄ raro irascit̄ sȝ tñ q̄n puocatus fuerit irascit̄ difficiliter ⁊ profunde qđ sibi ex natura melācolie contingit q̄ȝ est aial melancolicū. Melancolicus aūt humor tardius accendit̄ cū sit frigidus. Si tñ accēsus fuerit feruet diutius.Et inde est φ melancolicus tardius irascit̄ sed iratus irā diutius seruat Exemplū de ferro qđ multo tardius ignit̄ φ lignum ignitū tñ calorē multo diutius seruat.Qđ etiā pȝ de aere qui ponit̄ in mōtibus q̄ citius calefit ⁊ tñ ꝓpter suā raritatē citissime refrigescit. Grossus vero aer q̄ est in vallibus licet rarius incalescat calefactus tñ propter suam grossiciē calorē diutius tenet ⁊ seruat. sicut p omnia dicit Seneca libro de naturalibus questionibus.Sic pculdubio carissimi deus cū habeat substantiā impenetrabilē atq̄ fortē multo magis φ humor melancolicus vel φ ferrū nō faciliter accenditur p iracundiā nec mouet̄ faciliter ad vindictam Quia sicut dicit̄.Job.xxxv. Nunc deus nō infert furorē suū.nec vlciscitur scelus valde. Ipse est eñ sicut elephas benignissimus qui non faciliter prouocat̄. quia sicut dicit̄.Judith.viij.Non enim sicut hō deus sic cōminabitur nec vt filius hominis ad iracundiā inflāmabit̄.Ipse est eñ deus iudex iustus fortis ⁊ patiens qui nunφ irascet̄ per singulos dies ps.Uerum tamē iste cū inflāmatus fuerit calorem diu seruabit quia deus finaliter videns φ sua patiētia nihil valet solet suo modo profunde cōtra peccatores irasci ⁊ p rigorē sue iustitie ⁊ tēporaliter ⁊ eternaliter punire ⁊ hoc ita diuturniter φ nunφ perpetuo eis parcit. Uñ.Esa.xlij.Semp silui.patiens fui.quasi parturiens. loquar dissipabo ⁊ absorbebo simul. Et sic pȝ φ est

B patientia dei que est admiranda. ¶ Scđo principaliter dico φ est patiētia humana que est procurāda. De ista aūt dicit.Tullius in rethorica φ patiētia est virtus cōtumeliarum impetus equanimiter portās Grego.etiā li.moral.dicit.Qđ patientia nō est in prosperis.ille vero patiens est qui aduersitatibus atteritur ⁊ tñ a rectitudine nō curuat̄.Sicut eñ videm⁹ φ mercenarius seu operarius patiēter sustinet diurnium laborem ⁊ ardorē ꝓpter spem premij qđ in sero expectat.Sic ⁊ nos qui in sero mortis premium beatitudinis expectam⁹ laborē ⁊ tribulationē equo animo sustinere debemus.Mat.xviij.Patiētiam habe in me.⁊ oia reddā tibi.Uñ Aug.sup ps cōsolando hominē in mūdi tribulationib⁹ estuātem dicit sic. O fili q̄re ploras medicina ē nō pena.castigatio nō dānatio.noli depellere flagellū si nō vis repelli ab hereditate nec attēdas quā penā subeas in flagello.sed quē locū teneas in testamēto.Nota igit̄ φ sc̄ti patiētiam habuerunt in aduersis principaliter ꝓpter tria vicȝ.

Propter.
Uirtutis fortitudinem.
C Salutis plenitudinem.
Seruitutis paucitudinē.

Ista etiā ⁊ nos debēt ad patientiā monere.s. Uirtutis firmitas ⁊ fortitudo.Premij largitas ⁊ plenitudo.Tēporis breuitas ⁊ artitudo vel paucitudo. Ista enim tria faciunt homines patientes.scȝ

Fortitudo vigoris.
Magnitudo valoris.
Paucitudo laboris.

Igit̄ dico φ hominē patientē efficit fortitudo vigoris ⁊ firmitatis.Hō eñ patiens ⁊ fortis efficit̄ p virtutē cōstātie.sicut de Decio exemplificat Sene.q̄ cū exercitu suo patiētiā in aduersitatib⁹ habuerūt mortē ⁊ verbera ꝯtēpserūt.⁊ patiēter p republica mortē ⁊ vbera sustinuerūt. Patiētia eñ teste Sene.ibidē.fortitudinis ramus est.⁊ ideo q̄ ramū patientie voluerit habere.debet primo de radice fortitudinis cogitare.Est eñ fortitudo ⁊ cōstātia lapis q̄ dicit̄ amatites.q̄ tangēs vestē vel veste cōtextus incōbustibilē eā facit sicut dicit Plinius.Pro certo illi qui lapidē fortitudinis hñt cōtextū ⁊ annexū solent p patientiā taliter roborari φ igne tribulationū nequeūt pgrauari.Teste eñ seneca in puerbijs Cuiusuis doloris remediū est patiētia. Pro certo q̄ patiētie virtutē pfecte habuerit inflictis dolorib⁹ nō dolebit.Et hoc docet aplūs Eph.iiij. Cū patia supportātes inuicē.q.d.ita dȝ quilibet mala q̄ ab alijs patit̄ in patia sufferre queadmodū vellet mala si inferret alijs in patiētia sustineri.Et hoc est qđ dicit Gre. in pastorali.Quisq̄ inq̄t nō tanta q̄ ab altero tolerat quāta q̄ ab eo tolerant̄.attendat.Cōsideret igit̄ si tanta sint sua q̄ ab alijs supportant̄. quāta illa q̄ sibi ab alijs inferunt̄ ⁊ ita sine dubio iniurias leuius sustinebit.q̄n minora q̄ patit̄ φ que alijs infert esse videbit. Pȝ ergo φ patientē efficit fortitudo vigoris ⁊ stabilitatis.

¶ Deinde dico φ patientē efficit magnitudo D valoris ⁊ vtilitatis. Agricola eñ libenter ⁊ patiēter sustinet labores agriculture propter spem fructuum quos expectat.Sic q̄ȝ ꝓpter mundi labores ⁊ tribulationes fructus eterne glorie expectamus.ipsas penas patienter sustinere debem⁹ Jaco.5.Patiētes igitur estote fratres vsq̄ ad aduentū dñi.Ecce eñ agricola expectat pciosum fructum terre patiēter ferens donec accipiat.Titulus eñ marinus duas pinnulas dȝ habere quarū si dexterā capiti supposueris ita pfunde dormies φ sectiones corpis nō senties.sicut dicit Plinius Mephitis etiā lapis ē quo distemperato cū aceto si mēbra linita fuerint ita efficiunt̄ stupida φ lesuras nō sentiunt si secant̄ ⁊ dȝ mēphis eo qđ in mēphis ciuitate egypti abūdantius reperit̄ Sic vere carissimi sancti dexterā pspiritatis eterne p spem ⁊ desideriū suo capiti supposuerunt.Mēphite etiaȝ lapide q̄ interptat̄ os merorꝪ.i.mortē q̄ oia cū merore deuorat.vna cū aceto.i.cū acredine penaꝝ inferni se p cōsiderationē ⁊ memoriā liniuerūt ⁊ sic pculdubio taliter p patientiā in dño quieuerūt sectiones et tribulatiōes mūdi parū aut minime senserunt. Ista eñ duo ad habendū patientiā summe valent.scȝ consideratio momētanee mortis ⁊ tormentoꝝ. ⁊ spes et affectio padisi ⁊ eternaliū gaudioꝝ. Roma.viij.Si qđ nō videm⁹ speramus.p patiētiā expectam⁹.Et ad hoc monet aplūs.Heb.xij. Per patiētiā curramus ad ppositū nobis certamē.aspiciētes in autorē fidei ⁊ cōsumatorē iesū.Et Heb.vj.dȝ.Efficiamini imitatores eoꝝ q̄ fide ⁊ patiētia promissiones hereditabūt Pȝ ergo φ patientē efficit magnitudo valoris ⁊ vtilitatis.

¶ Deniq̄ dico φ ad patientiā dȝ monere pau E citudo laboris ⁊ penalitatis.Miles eñ ⁊ etiā operarius patiēter sustinēt labores suos.q̄ȝ sciunt φ ppetuo nō durabūt ⁊ φ in sero deficient ⁊ cessabūt.Multū eñ facit ad patiētiā cōsideratio tpis breuitas vñ etiā Sene.dicit.Qđ mors timēda erat si nobiscū manere posset sȝ necesse est aut φ nō veniat.aut φ transeat.q.d.breuia ⁊ trāsitoria nō sunt timēda sed magis in patia toleranda.Et iō dȝ.Ecci.j.Usq̄ ad tēpus sustinebit patiēs ⁊ postea redditio iocūditatis ⁊ Apo. vj.dȝ.adhuc sustinete modicū ⁊c.ac si diceret patiētiā in tribulationib⁹ est habēda q̄ȝ modicū tribulatiōes debēt durare ⁊ cito deficere ⁊ cessare. ¶ Et nota hic si vis φ specialiter habēda est patiētia q̄ȝ.s.ista solet

Placare dei seueritatem.
Seruare mētis trāquillitatem.
Sedare ire ferocitatem.
Tenere cordis humilitatē.
Habere lucri vtilitatem.
Arcere carnis agilitatem.
Implere diuinā voluntatem.

Dico ergo φ p patiam dei seueritatē possum⁹ placare:q̄ȝ sicut dȝ.Prouer.xxv.patiētia lenietur princeps. ¶ Itē mentis trāquillitatē possumus seruare.Unde Luc.xxj.In patientia vr̄a possidebitis aīas vestras. ¶ Itē ire ferocitatē possumus sedare.vñ prouer.xv. Uir iracūdus suscitat rixas q̄ aūt patiēs est mitigat suscitatas. ¶ Itē cordis humilitatē possumus tenere.vñ

Ayuntamiento de Madrid

re.vñ Ecci.ij.Omne qđ tibi applicitũ fuerit accipe
ꝛ in dolore ſuſtine ꝛ in humilitate tua patiẽtiã habe.
¶Itẽ lucri vtilitatẽ poſſumus habere.Luce.viij.Et
fructũ afferunt in patientia.¶Itẽ carnis carnalita
tẽ poſſumus arcere.vñ Tytũ.ij.Admone ſenes vt ſo-
brij ſint in fide ꝛ dilectione ꝛ patientia.¶Itẽ diuina
voluntatẽ poſſumus implere.qꝛ ſcꝫ patientia nobis
iniungit.Jacob.v.Patiẽtes eſtote fratres.Et.j.Thi
mo.vj.Sectare vero iuſtitiã ꝛ pietatẽ ꝛ patientiam
Et breuiter patientia eſt virtus que magis vt cõiter
iniungit in ſcriptura.Sic igitur ptꝫ quõ multis rõni
bus patientia eſt hñda ꝛ maxime ꝓpter breuitatem
fructuũ ꝛ laborum propter quantitatem fructuum ꝛ
donorum propter firmitatem actuuꝫ ꝛ vigorum.Si
vis inuehe cõtra impatiẽtes ꝛ pone ſi vis ꝙ impatiẽs
ſimilis eſt bufoni q̃ tactus ſtatim inflat.Scorpioni
qui ꝓuocatus ſtatim pungit.Campane q̃ pulſata ſta
tim ſonat.Vitro qđ ꝑcuſſum ſtatim frangitur.Bene
ergo dr.Prouer.xiiij.Qđ impatiẽs operat ſtulticiaꝫ
Et.xix.ꝙ q̃ impatiẽs eſt ſuſtinebit damnũ.Vide ſu-
pra de Iracundia ꝛ diſcordia.

A **Paucitas.** Nota ꝙ eſt paucitas bonorum ꝛ
paucitas maloruꝫ.Prima eſt cu
pienda Secũda eſt precauẽda.Eſt ergo paucitas bo
na.Et iſta eſt paucitas bonoꝝ que preualet multitu
dini maloꝝ Qꝛ ſicut videmus ꝙ arbores domeſtice
pauciores producunt fructus ꝙ̃ ſilueſtres ſicut patet
de pomis ſilueſtribus ꝛ domeſticis.iſti tñ pauci fru-
ctus ſunt alioꝝ multitudine meliores.Aĩalia etiã do
meſtica pauciores proferunt fetus ꝙ̃ ſilueſtria ſicut
ptꝫ de oue que vt cõiter non profert niſi vnũ fetum in
anno ꝛ de canicula que aliqñ profert decem.Iſti ta-
men pauci fetus domeſtici ſunt multis alijs ſilueſtri
bus preferendi.Sic vere boni ꝛ domeſtici viri habẽt
qñꝗ paucitatẽ fructuũ ꝛ fetuũ tꝑaliũ bonoꝝ: qꝛ.ſ.ip
ſi habent paucas diuitias.paucas delicias paucas
ſcientias.Ecõuerſo vero ſilueſtres ꝛ mali ſolent iſtis
oĩbus abundare Iſtud tñ verũ eſt ꝙ illud modicum
ꝛ illud paucũ qđ hꝫ iuſti magis valet ꝛ amplius eſt
reputandũ ꝙ̃ illud plurimũ qđ habẽt mali.Melius
eſt enim modicũ iuſto ſup diuitias peccatoꝝ multas
pš.Et Prouer.xvj.Melius eſt parũ cum iuſtitia ꝙ̃
multi fructus cũ iniquitate.Vñ etiã de diſcipulis le-
gitur.Math.xv.Qđ ipſi habebãt piſciculos paucos
Vel poſſumus etiã dicere de xp̃o ꝛ eccleſiaſticis qui
ſunt arbores domeſtice ꝛ pauciores habẽt hodie fru
ctus ꝛ fetus ꝙ̃ diabolus caro ꝛ mundus q̃ ſunt aĩalia
ſilueſtria.Qꝛ ꝓcerto pauciores ſunt boni.ſ.filij dei
ꝙ̃ mali filij diaboli.Heredes regni ꝙ̃ ciues inferni
Vñ.j.Mach.vj.dicit.Qđ remanſerũt in ſanctis vi-
ri pauci.Qꝛ breuiter ſicut dr Math.xxij.Multi ſunt
vocati pauci vero electi Chriſtus enim legit paucos
diſcipulos habuiſſe.qꝛ proculdubio pauci ſunt ho-
die diſcipuli ꝛ ſerui chriſti multi vero obediẽtes ꝛ fa
muli diaboli.Et hoc ẽ qđ dicit.Baruch de ſe ꝛ alijs
bonis.Baruch.ij.Derelicti ſumus pauci inter gen-
tes.Et nota ꝙ iſti pauci ſcꝫ.
Ad credendum ſunt promptiores.
Ad operandum ſunt fortiores.
Ad deo placendũ ſunt aptiores.
Ad vitia vincendũ ſunt meliores.
Sunt dico promptiores ad deũ credendũ.Mat.viij.
Arta eſt via q̃ ducit ad vitã ꝛ pauci ingrediunt ꝑ eã.
¶Itẽ fortiores ad operandũ Math.ix.Meſſis qui
dẽ multa operarij aũt pauci.¶Itẽ ſunt aptiores ad
deo placẽdũ.Mat.xx.Pauci vero electi.¶Itẽ ſunt
meliores ad mala vincendũ.qꝛ ſicut dicit.j.Regum
xiiij.Nõ eſt difficile dño ſaluare vel in multitudine
B vel in paucis.¶Sed adhuc dico ꝙ eſt paucitas ma-
la.Et de hac dicitur in pš.Pauci facti ſunt.ꝛ vexati
ſunt a tribulatione maloꝝ ꝛ dolore.Paucitas enim
denotat defectũ ꝛ carentiã debiti crementi.De ma-
lis dicit.Deutero.iiij.Qđ ipſi remanebunt pauci nu
mero.Et ideo.Hiere.xxix.dicit.Nolite eſſe pauci nu
mero.Et nota qđ mali dicuntur pauci quia habent
paucitatẽ virtutũ.Et ſic dico ꝙ ipſi ſunt ſcꝫ Pauci.
Viriliter bonum operantes.
Subtiliter verũ indagantes.
Seduliter deo famulantes.
Stabiliter malis reſiſtentes.
Sagaciter mundũ dimittẽtes.
Dico ergo ꝙ pauci ſunt bonũ operãtes viri.iter.Vñ
illud predictum.Mat.ix.Operarij aũt pauci.Et iſti
ſunt pauci viri qui.ſ.a viribus ꝛ a virtute dicunt.De
quibus dr.Eccle.ix.Eſt ciuitas parua ꝛ pauci viri in
eo.Nee.ij.Viri pauci mecũ.¶Itẽ pauci ſunt veruꝫ
indagantes ſubtiliter.Eſa.xxiiij.Inſanient cultores
ꝛ relinquentur hoĩes pauci.i.pauci ratione vtẽtes.
¶Itẽ pauci ſunt deo famulantes ſeduliter.ij.Para
xxix.Sacerdotes aũt pauci erãt.¶Item pauci ſunt
malis reſiſtentes ſtabiliter.j.Mach.iij.Quõ poteri
mus pauci pugnare.¶Itẽ pauci ſunt mundũ cõtem
nentes.ſagaciter.Vñ Hiere.xliiij.Reuertent de ter
ra egypti in terrã iuda viri pauci.Et breuiter iſti poſ
ſunt dicere illud.Baruch.ij.Derelicti ſumus pauci de
pluribus ꝛc.Omitto quia materia ſterilis eſt.

Paupertas. Cũ pauptas nihil aliud ſit
vt cõiter loquẽdo ꝙ̃ carentia A
ꝛ defectus bonoꝝ ꝛ rerũ hinc eſt ꝙ ſm diuerſitatem
bonoꝝ ꝛ rerum poſſumus diſtinguere diuerſas pau
pertates.Qꝛ ergo in natura ſunt bona.Quedã Inte
riora.Quedã Exteriora.Quedã Superiora.Dicere
poſſumus ꝙ eſt paupertas ꝛ carentia ſcꝫ.

Bonoꝝ interiorum.	Prima eſt paupertas
Bonorum exterioꝝ.	hominum peccatorum
Bonorum ſuperioꝝ.	qꝛ ſcꝫ peccatores carent
¶Prima eſt vitioſa.	copia bonoꝝ interioruꝫ
Secũda eſt virtuoſa.	gratiarũ ſcꝫ ꝛ virtutum
Tertia eſt doloroſa.	Et ſic ꝓprie paupertas

nihil aliud eſt ꝙ̃ peccator.Et de hoc dicit.Apoc.iij.
Dicis inquit qꝛ diues ſum ꝛ nullius egeo.ꝛ neſcis qꝛ
tu es miſer ꝛ miſerabilis ꝛ pauper ꝛ cecus.ꝛ nudus.
¶Secũda eſt paupertas hominum perfectoꝝ.quia
ſcꝫ viri perfecti non habent copiã bonorũ exteriorũ
ꝙ ſi habent in re.non tñ in corde.Et de iſtis dr.Mat.
v.Beati pauperes ſpũ quoniã ipſorum eſt regnũ ce-
lorum.¶Tertia eſt paupertas hominum damnato
rum.Iſti enim carent copia bonorum eternoruꝫ.ſcꝫ
affluentia glorie paradiſi.ꝛ de iſtis dr Prouer.x.Pa
uor pauperũ egeſtas eoꝝ.De hoc põt intelligi illud.
pš.Infirmata eſt in pauptate virtus mea ꝛ anni mei
in gemitibus Omiſſis ergo duobus.ſ.paupertate vi
tioſa que eſt peccatorum: quia nequiſſima pauptas
in ore impij Ecci.xiij.paupertate etiaꝫ doloroſa que
eſt damnatorũ dicamus aliquid de alia duplici pau-
pertate.vcꝫ de paupertate ſpirituali que eſt perfecto
rum.ꝛ de paupertate temporali que eſt egenorum.
¶Dicamus igitur primo de paupertate meritoria B
ꝛ virtuali.Et ſecũdo de paupertate neceſſaria ꝛ tem
porali.Eſt ergo pauptas virtualis ꝛ voluntaria.Et
iſta eſt illa quam chriſtus ꝛ apoſtoli tenuerunt ꝛ quã
tenendam profeſſoribus euãgelicis dimiſerunt.Iſta
autem nihil aliud eſt ꝙ̃ bonorum temporalium con-
temptus.Et ita pauper dicitur non ſolum qui diui-
tijs caret.ſed etiã qui diuitias quas habet cõtemnit
ꝛ abhorret: qꝛ ſcꝫ homo bene põt diuitias habere et
nomẽ boni paupis obtinere ſicut ſunt boni prelati:q
ꝙ̃uis diuitias habeant pro neceſſitatibus eccleſie et
pauperuꝫ q̇bus preſunt.nomẽ tamẽ bonoꝝ pauperũ
non amittunt ſunt enim ſucceſſores illorum quibus
chriſtus dicit.Mat.v.Beati pauperes ſpũ.i.volun-
tate.Breuiter ergo pauptas in bono ſignat.
Humilitatem ꝛ deiectionem.
Aduerſitatẽ ꝛ afflictionem.
Innocentiã ꝛ ſimplicitatem.
Rerum contemptum ꝛ tenuitatem.

Ayuntamiento de Madrid

De iſta ergo virtute voluntarie pauptatis dicam ꝯ ꝙ ſicut aues que nõ cõgregãt in horrea neqꝫ metũt. ſed ſolum diuine ꝓuidẽtie ſe ſubmittunt. ſolent ſurſum aſcẽdere ⁊ volare ⁊ celo ⁊ celeſtibus ꝓpinquare. Sic ꝓculdubio illi q̃ more auiũ a terrenoꝝ cõgregationibus abſtinẽt ⁊ qui in ꝓuidẽtia dei ſperãt. meliꝰ ad celeſtia p deſideria volitant ⁊ ſurſum p cõtẽplationem habitãt. iã deo celo ⁊ angelis ꝙtũ eis eſt poſſibile ſe pñtãt. Habẽt eñ aues pẽnas interiꝰ vacuas ⁊ concauas ⁊ iõ ꝓpter aeris incluſionẽ leuiores efficiunt ⁊ ſurſum facilius deferunt. Sic ꝓculdubio iſti q̃ pennas affectionũ habẽt vacuas p voluntariã pauptatẽ cõcauas p occultã humilitatẽ. plenas aere diuine grẽ p virtutũ intimitatẽ faciliter eleuant ad celeſtia amãda ⁊ cõtẽplãda. ibiqꝫ ſine difficultate leuabunt ad ipa finaliter obtinenda. ſicut dr̃. Mat. v. Beati pauperes ſpũ qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ. In q̃bus verbis oſtẽdit ꝙ iſta paupertas ſpũalis eſt habenda. ſcꝫ qꝛ iſta.

	Tranquillitatẽ.		Leuiores.
Per	Agilitatẽ.	facit	Promptiores.
	Felicitatem		Ditiores.

C Primũ probat carẽtia affectuũ exterioꝝ. Beati inqt
Sed ſecũdũ potẽtia affectuũ interioꝝ. Spiritu inqt
Sed tertiũ pñtia ſucceſſiuũ poſterioꝝ. Regnũ inquit

¶ Dico ergo ꝙ ſpũalis ⁊ volũtaria pauptas dat trãquillitatẽ exteriorẽ. qđ oſtendit cũ dr̃. Beati pauperes. pauperes dicunt beati. Beatus eñ eſt cui nihil deficit Cũ igitur iſtis pauperibus ſufficiat ſtatus ſuꝰ nec in mũdo ſit aliquid qđ deſiderent. cũ ſolum eorũ ſit deſideriũ de tempalibus nil habere vel ſaltẽ nil diligere vel amare. bene videtur ꝙ paupertas iſtos faciet beatos. ⁊ p conſequens tranquillos placidos et quietos. Beati inqt pauperes. Prouer. xij. Melior eſt pauper ⁊ ſufficiens ſibi ꝙ glorioſus ⁊ indigẽs panę. Cũ eñ omnes mundi tribulationes diſcordie ⁊ lites ꝓpter diuitias eueniant. ⁊ iſti pauperes nec diuitias diligãt nec habeãt. neceſſe eſt ꝙ pacẽ tranquillitatẽ habeant. Vñ ſicut dicit Seneca. In itinere obſeſſo paupi pax eſt. Hõ etiã exẽplo ptꝫ. Arbores eñ fructibus onuſte ab omnibus impetunt. Quilibet enim vult habere de fructibus. ⁊ ideo quilibet proijcit in eã baculũ ſuum aut lapidem. Sed ꝓcerto arbor ſicca vel ſterilis a nullo impedit: ſed in pace ab omnibus trãſeuntibus dimittit. Sꝫ breuiter illi q̃ habent diuitias ſemp ſunt in briga ⁊ lite. Illi vero qui ſunt ſteriles ⁊ ſicci. i. paupes dimittunt in pace. Et ideo dicit Señ. Ne imparatos fortuna nos deprehẽdat. ſit nobis pauptas familiaris. Securius diuites erimus. ſi experti fuerimus ꝙ nõ ſit graue pauperes eſſe. Ad paupertatẽ eñ ſua ſponte deſcendere eſt fortune prelia preuenire. Beati ergo pauperes. Beati dico ꝙ Interius p auariciã nõ vrunt. Exterius per controuerſiã nõ ledunt. Superius p deſideriũ erigunt. Inferiꝰ p refrigeriũ nõ ſiſtuntur. ¶ Dico ꝙ beati ſunt qꝛ p auariciã interius nõ vrunt Plus eñ habet ſpũaliter pauper de bono beatitudinis ⁊ de trãquillitatis vna die ꝙ diues in mille. Diues eñ in quãto plus habet tanto plus p auariciã vrit. Pauper vero dũ nihil cupit. in pace animi quietat. Et ideo in pš. dr̃. Paraſti in dulcedine tua pauperi deus. Qꝛ. ſ. pauperibus pacẽ ⁊ dulcedinẽ animi preparat. quã a diuitibus tollit ⁊ ſeparat. pš. Factus eſt in pace locus eiꝰ. vñ Eſa. xiiij. Pauperes fiducialiter requieſcent. ¶ Itẽ dico beati debẽt dici qꝛ p cõtrouerſiã nõ ledunt. Qꝛ ſicut dictũ eſt paupes a latronũ ⁊ raptoꝝ violẽtijs ſunt exempti cũ nihil habeãt qđ amittant. Lupi eñ oues infirmas exterius derelictas ledere vel comedere non dignant. Et ideo qꝛ boni pauperes ſunt dño in hoc ſeculo derelicti omni ſcꝫ alio ſolatio deſtituti. a lupis. ideſt a temptationibus. a tyrannis. ⁊ raptoribus nõ leduntur. cũ nihil habeant qđ a talibus appetatur. pš. Tibi eñ derelictus eſt paup. orphano tu eris adiutor. Pauperes eñ q̃ a mũdo derelinquunt dñs ſuſcipit. ⁊ a lupis mũdanis ⁊ infernalibus defendit. ipſoſqꝫ miſericorditer adiuuat atqꝫ nutrit. Pullũ eñ quẽ aquila de nido ſuo eijcit ſolet auis q̃ dicitur herodius recipere. ⁊ in pullum ſuũ adoptare ⁊ ipſũ tã ꝙ propriũ enutrire. Qm̃ a procerto deus aſtat ad dexteram pauperis. vt ſaluũ faciat a perſequẽtibus animam ſuam. ¶ Item beati dicuntur pauperes. qꝛ per deſiderium eriguntur quia. ſ. ſicut parui ⁊ tenues vapores ſolent faciliter ſurſum eleuari ⁊ etiã a ſolis et ignis influentia faciliter inflãmari ſic pauperes ⁊ tenues ſurſum ad deũ ⁊ ad bona eterna p bona deſideria ſe eleuant ⁊ in eternoꝝ amore p affectionis incendia ſe inflãmant. Vñ. Eſaie. xlviij. Elegi te in camino paupertatis. ¶ Itẽ beati p refrigeriũ nõ ſiſtunt quia ſcꝫ ſicut. Viator in eſtate currens non inueniens vmbracula in quibus ſiſtat citius perficit iter ſuum. Sic pauper in feruore tribulationum huius mundi nullum inueniens refrigerium: nec aliquid quod delectet. ad deũ neceſſario cõpellitur currere ⁊ ad deum refugere ⁊ eius miſericordiã implorare. Et ideo dicit Grego. Qui mihi onus diuitiarũ abſtulit. me ad currendum citius expediuit. Sic ergo patet quõ paupertas facit beatos pauperes atqꝫ bonos. Vnde quidam phus dicit ꝙ paupertas eſt odibile bonũ. ſanitatum mater. curarum remotio. negociũ ſine damno. ſubſtãtia intendtabilis. poſſeſſio abſqꝫ calũnia. Beati ergo pauperes. Mato. v. Beati qui pſecutionẽ patiunt ꝓpter iuſtitia. Patet ergo quõ pauptas dat mẽtis tranquillitatẽ. ¶ Item paupertas voluntaria dat mẽtis agilitatem. quod oſtenditur cum dicitur. Spiritu. Sicut enim ille qui minus eſt oneratus magis eſt agilis ad currendum. Vñ etiã videmꝰ ꝙ aues predales ſunt fortis ⁊ agilis volatus ꝓ eo qđ naturaliter ſunt ſicce ⁊ carniũ pondere nõ grauate. Sic proculdubio illi qui tẽporalibus bonis non onerantur. ſed ſicci ⁊ pauperes inueniuntur. carneqꝫ tẽporalis ſubſtantie denudantur. fortiores ſunt ad volandũ per contemplationem ⁊ agiliores ad obediendum ⁊ ad bona opera exequendum. Et hoc oſtendit cum dicitur ſpiritu. Spũs enim carnem ⁊ oſſa nõ hꝫ ſicut dicitur. Luce. xxiiij. Spiritus etiam ſicut ſenſu patet facit corpus agile ⁊ mobile. Et ideo pauperes ſpiritu dicuntur illi qui per humilem ſubiectionem ad bene operaadum mobiliter agitantur. Roma. viij. Qui ſpiritu dei aguntur hi filij dei ſunt. ⁊ Eſaie. lxj. Spiritus domini vnxit me euangelizare pauperibus miſit me. Augu. vero li. de verbis domini dicit. Hõ hi ſunt pauperes ſpiritu qui quando faciunt aliquid boni deum laudant quando vero aliquid mali faciunt ſe accuſant. Patet ergo ꝙ paupertas iſta cõfert mentis agilitatem. ¶ Item paupertas voluntaria confert celi felicitatem. Ipſorum inquit eſt regnũ celorum. Arbores enim que in vno anno carent fructu. in anno alio plus abundant. ſicut patet de oliuis que vno anno ſunt ſteriles in alio vero ſunt fertiles. Sic vere illi qui in anno preſentis vite per paupertatem ſunt ſteriles in anno ſequentis vite future per felicitatem erũt fertiles. quia ſcilicet qui paupertatis ſterilitatem patiũtur fructuum eterne beatitudinis ⁊ regni celorum gloriam conſequentur. Regnum inquit celorum. Vnde Cryſoſto. ſup epiſtolam ad Hebre. ſermone. xviij. dicit. ꝙ paupertas eſt manuductrix in celum. vnctio athletica. exercitatio magna. tranquillus portus. Sic ergo patet quomõ ſpiritualiter paupertas eſt amãda ⁊ etiam procuranda ⁊ potiſſime quia ſpiritales ⁊ boni pauperes. A deo.

Proteguntur.
Nutriuntur.
Eliguntur.
Audiuntur.
Recordantur.
Sublimantur.
Conſolantur.

Dico ꝙ

Ayuntamiento de Madrid

Dico ꝙ a deo ꝓteguntᷣ. Uñ pſ. Adiuuit pauperem de inopia. Et alibi. Factꝰ eſt dñs refugiū pauperi. adiutoꝛ in opoꝛtunitatibus ⁊c. ¶ Itē dico ꝙ a deo nutriuntᷣ pſ. Paraſti in dulcedine tua paupi deus. Itē dico ꝙ iſti a deo eliguntᷣ Iaco. ij. Paupes elegit deꝰ. ¶ Itē dico ꝙ iſti a deo audiuntᷣ. pſ. Deſideriū pauperū exaudiuit dñs ꝑparationē cordis coꝝ audiuit auris tua. ¶ Itē iſti a deo recoꝛdantᷣ. pſ. Nō in finem obliuio erit pauperū. ¶ Itē a deo ſublimantᷣ pſ. Suſcitās a terra inopē ⁊ de ſtercoꝛe erigēs pauperē. Itē iſti a deo cōſolantᷣ. Iob. xxix. Pater erā pauperū: ⁊ cōſolatoꝛ. Iſta eſt ergo pauptas volūtaria. ¶ Scđo dico ꝙ eſt pauptas neceſſaria. Et iſta eſt illa quā ſuſtinēt paupes in hoc mūdo coacti neceſſarij ⁊ inuiti. Et iſta ꝓculdubio Solet ꝑ dei ꝓuidētiā oꝛdinari. Solet ꝑ piā influentiā vegetari. Solet ꝑ dirā peſtilentiā impugnari Pauptas em̄ ⁊ miſeria. A deo oꝛdinatᷣ. A bonis ſuppoꝛtatᷣ. A malis impugnatᷣ. ¶ Dico ꝙ a deo oꝛiginaliter oꝛdinatᷣ. Antiq em̄ pħi poſuerunt ꝙ fata ⁊ influentie oꝛbiū celeſtiū erant cauſa quare aliq̄ diuites fiebāt aliq paupes erāt. Nos vero dicimus ꝙ hoc ab occulto fato diuine ꝓuidentie ꝓuenit. q꞉. ſ. ꝑ occultā dei ꝓuidentiā fit ꝙ aliq diuitijs fecundantᷣ aliq pauperie macerantᷣ. Et ideo paupes patiētiam dñt habere. cū ſciant miſeriā ſuā a dei ꝓuidētia prouenire Unde Augu. Fili quid ploꝛas: medicina eſt ⁊ nō pena ⁊c. Uide eam ſupꝛa de patiētia. Cauſa autē q̄re paup patientiā debet habere. eſt multiplex. ſ. q꞉ paupertas eſt.

Signū diuini amoꝛis ⁊ benignitatis.
Arra ſupꝛemi honoꝛis ⁊ felicitatis.
Lima interni hoꝛroꝛis ⁊ iniquitatis.
Fuga eterni fetoꝛis ⁊ malignitatis.

Eſt dico pauptas ſignū diuini amoꝛis: q꞉. ſ. vt cōiter deus nō infligit pauptatē niſi illis quos amat. Et inde eſt ꝙ xp̄s aplīs ſuis quos ſumme diligebat pauptatē indixit ipſamq̄ verbo docuit ⁊ exemplo mōſtrauit. Indixit eā apoſtolis dicēs. Matthei. xix. Si vis perfectus eſſe vade ⁊ vende vniuerſa que habes ⁊ da pauperibus. Ipſam etiā docuit verbo dicens. Luce. xiiij. Qui nō renūciauerit oībus que poſſidet. nō poteſt eſſe meus diſcipulus. Ipſam inſuꝑ mōſtrauit exemplo dicēs. Matth. viij. Uulpes foueas habēt ⁊ volucres celi nidos. Filius aūt hominis non habet vbi caput ſuum reclinet. Et ſic dico ꝙ pauperes patientiā debent habere quando vident paupertatem diuine amicicie ſignum eſſe. Quilibet enim gauderet ſi rex vel aliquis magnus encenia ſibi mitteret: ⁊ maxime ſi daret ſibi veſtes eiuſdē panni ſicut ſibi. Gaudeant ergo pauperes qñ vident ꝙ rex paradiſi paupertatē eis immittit. quia vere ipſe de eodē panno veſtes in ſeculo habuit ⁊ poꝛtauit. Q꞉ vere iſtud eſt ſignū euidens ꝙ deus ipſos diligit. ⁊ ꝙ a paupertate inferni ipſos pꝛeſeruare intendit. Q꞉ ſicut đꝛ. Naum j. Non cōſurget duplex tribulatio ⁊ non affliget dñs bis in idipſum. Et bꝛeuiter bene dicit. Eccleſiaſti. xj. Pauptas ⁊ honeſtas a deo ſunt. Iſtud eſt ergo ſignū diuini amoꝛis. Sicut etiā de chꝛiſto legitur. Luce. ij. Et hoc vobis ſignū: inuenietis puerū pannis inuolutū ⁊c. ¶ Sed adhuc dico ꝙ iſta eſt arra ſupꝛemi amoris q꞉ ꝓculdubio mundi tribulationes ⁊ paupertates ſunt recte quedā arre future gloꝛie paradiſi. Frigus em̄ pꝛecedēs in hyeme. arra eſt plurium fructuū in eſtate. Sic vere maius frigus pꝛeſentis paupertatis. eſt arra maioꝛis future felicitatis. Quia quanto plus abūdat in hoīe maioꝛ iſtiꝰ frigoꝛis aſꝑitas. tanto ſperanda eſt maioꝛ in celo felicitas. ij. Coꝛinthio. viij. Altiſſima paupertas eoꝛum abundauit in diuitias ſimplicitatis ipſoꝛuꝫ. ¶ Sed adhuc dico ꝙ iſta eſt lima culpe vel hoꝛroꝛis. quia ſcꝫ ſicut aurū in igne ponitur vt omnis eius feculentia conſumatur. Sic deus pauperes in camino paupertatis decoquit. et ab ipſis omnem peccati maculam purgat. eliminat atq̄ tollit. Eſa. xlviij. Excoxi te ſed non quaſi argentū elegi te in camino paupertatis. ¶ Sed inſuꝑ dico ꝙ paupertas eſt fuga omnis mali vitij fedoꝛis vel hoꝛroꝛis. quia ſcꝫ ſicut frigus in hyeme poſt arboꝝ ⁊ terrarum fructū includit humoꝛes ⁊ repercutit ⁊ ꝑgredi nō ꝑmittit. ⁊ ramos ſuꝑfluos generari impedit et virtutē inferioꝛē foꝛtificat ⁊ cuſtodit. Sic vere algoꝛ pauptatis qñ occupat hoīem ſolet hūoꝛes interioꝛes ideſt ſuas coꝛdiales affectiones repercutere. ⁊ vt non ad exterioꝛa exeant impedire. Et ſic igitᷣ ꝓductio malоꝝ ramoꝝ. i. vitioꝝ in eo impeditᷣ ⁊ virtus ad bñ fructificandū ⁊ operādū in eo roboꝛatᷣ. Cōſtat em̄ ꝙ paupertas multa mala facere impedit. ⁊ a multis vitijs abſtinere cōpellit. Thob. iiij. Pauperē vitā gerimus ſed multa bona habebimus ſi timuerimus deū. Iſtis ergo ⁊ multis alijs rōnibus eſt paupertas cōmendāda ſeu amāda. ⁊ in patiētia tolerāda ⁊ potiſſime due ſunt alie rōnes. Q꞉. ſcꝫ paupertas falſos amicos ſolet ꝓbare ſicut ſuꝑius de amicicia fuit viſuꝫ. De quo Hiero. in epła. ⁊ Sen̄. epła. xx. Ob hoc vnū amanda eſt paupertas. q꞉ a q̄bus amaris oſtdit. Addit Hiero Nō em̄ habet adulationē. Uñ etiā idē Sen̄. epła. xx. Nō tu beneficio tuo nō potes ſcire. pauptatis ſcies. Illa veros certoſq̄ amicos retinebit diſcedet q̄ſq̄ nō te ſed aliud ſequebatᷣ. ¶ Itē q꞉ pauptas eſt quoddaꝫ bonū qđ foꝛtuna ꝓ poſſe ſuo nobis inuitis nunq̄ poteſt auferre. Uñ Sen̄. in epła dicit. In hoc ineſt pauptati iocunditas q꞉ foꝛtune caſibus nō auferꝛ. Et ideo docet idem Sen̄. epła. xx. Redige te ad pua a quibꝰ cadere nō poſſis. Ineſt em̄ pauptati: ſine qua nihil iocundū eſt ſecuritas. Patꝫ ergo quō pauptas a deo oꝛiginaliter oꝛdinatᷣ. j. Reg. ij. Dñs pauperē facit ⁊ ditat. humiliat ⁊ ſubleuat. ¶ Scđo dico qđ paupertas a bonis miſericoꝛditer ſubleuatᷣ. Boni em̄ ⁊ pij ſolent pauperibus cōdolere. ⁊ coꝝ miſerias ſubleuare Elephantes em̄ ſociū ſuū cadentē ſubleuant ſi pñt. ⁊ ꝑ cōpaſſiōe barriūt ſi nō pñt. Arboꝛes etiā in hyeme humoꝛē ſuū ad radicē mittūt quā inferiꝰ in terra indigere humoꝛe inſpiciūt. Aqua inſuꝑ ad loca infima ⁊ vacua ſolet fluere. ⁊ ipſa humectare abluere ⁊ replere. Sic vere cariſſimi qñ frēs nr̄os. ſ. alios hoīes qui frēs ſunt ex natura ⁊ grā: videmꝰ indigere. ⁊ ad ſtatū pauptatis cecidiſſe. ⁊ moꝛe radicis inferius in gradu infimo reſidere ⁊ ibi rōne hyemis pauptatis nr̄o auxilio indigere ſtatim ꝓculdubio debemꝰ ipos iuuare ⁊ humoꝛē elemoſynaꝝ ⁊ cōſolationū eis mittere ⁊ eos ſi poſſumꝰ ab infoꝛtunio ſubleuare. Suſcitans a terra inopē ⁊ đ ſtercoꝛe erigēs pauperē pſ. Et. j. Re. ij q꞉ ꝓculdubio aqua. i. q̄libet vir pius đꝫ loca infima ⁊ vacua. i. depꝛeſſos ⁊ paupes. vacuos ⁊ egenos q̄rere ⁊ eos pijs cōſolationibꝰ ⁊ elemoſynis replere ⁊ ipis miſeꝛditer ſubuenire. Et hoc ꝑcipitᷣ. Ecci. vij. Paupi poꝛrige manū tuā vt ꝑficiatᷣ ꝓpiciatio ⁊ benedictio tua. Et nota ſi vis ꝙ paupibus eſt miſerandū ⁊ ſubueniendum multiplici ratione. vcꝫ. Propter.

Mandati obligationē.
Edicti cōminationem.
Exempli cōfoꝛmationem.
Pꝛemij cōſecutionem.
Diuini pconij cōmendationē.

Dico ꝓpter obligationē dei mandatoꝝ. Pietas em̄ erga paupes nobis mādatᷣ in locis plurimis in ſcriptura. Uñ pꝛouer. iij. De pꝛimicijs frugū tuarum da pauperibus ⁊ Eccleſiaſtici. xiiij. Secūdum vires tuas exporrigens da pauperi. ⁊ in multis alijs locis. Sicut. Luce. xiiij. vbi dicitur. Cum facis conuiuium voca pauperes et cetera. ¶ Item propter comminationem dei mandatoꝛum vel edictoꝝ. Comminatio em̄ diuini edicti ponitur. Pꝛouer. xxj dicitᷣ. Qui obturat aureas ſuas ad clamoꝛem pauperis. clamabit ipſe ⁊ non exaudietur. ¶ Itē ꝓpter confoꝛmationem bonorum exemploꝝ. Oēs em̄ ſancti qui pꝛeceſſerūt nobis exemplū miſerēdi paupibus ꝑbuerūt. Uñ. Iob. xxix.

ſeipſum pponit in exemplū dī. Pater erā pauperū &c. Et de beato viro dī in ps. Dispersit pauperibus. &c. ¶ Itē pter cōſecutionē magnoꝝ pmioꝝ. Miſericordib⁹ em̄ pmittunt pmia & tpalia & eterna. Tpalia dico. qr ſicut dī. puer. xxviij. Qui dat paupi nō indigebit. Eterna vero qr ſicut dī. Mat. xix. Da pauperibus & hēbis theſaurū in celo. ¶ Itē pter cōmēdationē diuinoꝝ pconioꝝ. qr ſcꝫ tales pconiū & laudē a deo & a ſcriptura merent. Vñ etiam inter alias laudes fortis mulieris dī. Prouer. xxxi. ꝙ palmas ſuas extēdit ad pauperē. Sic ergo ptꝫ multis rationibus

B quō pauptas a bonis miſericorditer ſubleuat. ¶ Sꝫ tertio dico ꝙ iſta pauptas a malis valde crudeliter impugnat. Mali em̄ nō ſolum in ſe pauptatē abhorrent. immo etiā ipſam in alijs impetunt & infeſtant. Qr ſicut ptꝫ ad oculū. Malli balliui & officiales & ceteri exactores plus impugnāt paupes ꝙ diuites. debiles ꝙ fortes. innocētes ꝙ nocētes. Similes qbuſdā canibus & magiſtijs q̄ male veſtitos ſolent lacerare bn̄ aūt veſtitos nō ſolent tangere vel nocere. Bubones etiā & milui ſolent miſeria aīalia ſicut ſunt pulli mures & veſpertiliones comedere. & coꝝ ſanguinē haurire & crudeliter deuorare. Aues em̄ & aīalia defenſionis nō ledunt alia vero deuorāt & offendunt. qr vere tales raptores ſolent in paupes & debiles debachari & eos vſuris. rapinis & exactionib⁹ deuorare diuites vero nec ledere nec grauare. ſed eos potius contra paupes adiuuare. Vñ Job. xxiiij. Vim fecerūt depredantes pupillos & vulgum pauperē ſpoliauerūt. Vñ nota ꝙ pauperes & egeni. A diuitibus.
Contemnuntur.
Repelluntur.
Submittuntur.
Rapiuntur.
Contemnunt dico. Eccls. ix. Sapiētia pauperū cōtepta eſt. Repellunt etiā. Ecci. xiij. Paup locutus eſt & dicūt. Quis eſt hic. Et pmittit ibidē. Locutus eſt ſenſate & non eſt ei datus locus. Submittunt inſup. qr ſicut dī puer. xxij. Diues paupibus impat. & q̄ accipit mutuū ſeru⁹ eſt feneratoris. Et rapiunt nihilomin⁹. qr. ſ. diuites inſidiant vt rapiāt pauperē rape pauperem dū attrahit eū. Vñ. Eſa. iij. loquēs dominus diuitib⁹ dicit ſic. Vos depaſti eſtis vineā meam rapina paupis in domo veſtra Et Ecci. xiij. Paſcua diuitū ſunt pauperes. Ptꝫ ergo quomō pauptas a malis p grauat. A bonis adiuuat. A deo ordinatur. Et iſta de pauptate tā neceſſaria ꝙ voluntaria ſufficiaut.

A **Pauor. Pauere.** Nota ꝙ pauor in bonoſſumit & in malo: & ſic nota ꝙ eſt Pauor.
Juſtoꝝ & ſapientium.
Stultoꝝ & delinquentium.
Miſeroꝝ & inconſtantiū.
Damnatoꝝ & deſperantiū.
Pauēt ergo iuſti qn̄ ſunt ſapiētes. Aurū em̄ qđ eſt excellentius in metallis: eſt naturaliter pallidū. Sic vere cor hoīs prudētis eſt timoroſum & pauidū. Juxta illud Prouer. xxviij. Btūs hō q̄ pauidus eſt ſemper. Arbores em̄ nobiles ſicut ſunt palme pini cypreſſi. lari & abietes licet hyeme folia nō perdāt repcuſſe tn̄ a frigore. humorē ad medullā & radicē expellente pallide efficiunt & ſuo virore ſolito in pulcritudine ſpoliant. Sic vere iuſti & eruditi viri. licet viroreꝫ gr̄e et fortitudinē cōſtātie faciliter nō amittāt cōcuſſi tn̄ et repercuſſi frigore exterioꝝ caſuū p pauore pallidi efficiunt. & humoribus interioꝝ conſiderationū & affectuū ad medullā & radicē cordis reductis in ſeipſis multotiēs conturbant ſicut etiā de ſanctis dei dī Job xxvj. ꝙ columne celi pauēt & cōtremiſcunt ad nutum eius Sicut Heſter videns gloriā aſſueri colore in pallorē mutato laſſūm ſuper ancillam reclinauit caput.

B Heſter. xv. Et nota ꝙ iuſti pauent ſeu efficiunt pauidi multiplici ratione. vcꝫ. Propter.
Splendorem excellentium negociorum.
Horrorem imminentium periculorum.
Stuporem apparentium iudiciorum.
Timorem accidentium flagitiorum.
Et pmo dico ꝙ iuſti pauēt & cōturbant pter ſplendorem negociorū & excellentiā miraculoꝝ illoꝝ. vcꝫ q̄ tāgūt maieſtatē diuinā & ardua opa ipſius. Nā ſicut videmus ꝙ hō pauet ad ſubitā viſionē chorruſcationis ſicut cor humanū merito efficit pauidū ad aſpectū maieſtatis diuine & ipſius cōſiderationis. Deut. ij. Audito nomine tuo paueant oēs habitātes terrā. Et. ij. Para. xxvj. Oēs pauēt & tremūt ad nutū virtutis tue. Exēplo. ſ. iacob. Gen. xxviij. vbi viſa viſione pauēs dixit. Quā terribilis ē locus iſte vt accedat qđ dicit dñs de leui. Malac. ij. Pactū inqt meū fuit cū eo & a facie nominis mei pauebat lex veritatꝭ fuit in ore eius &c. Juſti ergo pauēt ad ſplendorē negociorū excellentiū. ¶ Deinde dico iuſti pauēt ad ſtuporē iudicioꝝ apparentium. Judicia em̄ dei quoꝝ. ſ. cauſe hoībus ſunt ignote. merito faciūt cor pauere ſicut. ſ. eſt Tribulatio iuſtoꝝ. Proſperitas malignorū. Mutationes tēporū & regnorū. Vñ de egypto dī. Eſa. xix. ꝙ oīs q̄ illius fuerit recordatus pauebit a facie cōſilij dñi qđ ipſe cogitauit ſup eā. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ iuſti pauēt ad horrorē flagicioꝝ accidentiū. Juſt⁹ em̄ ſemp pauet & timet ne forte incidat in peccatū & maxime qn̄ videt caſum & preiudiciū diuerſoꝝ. Exo. xx. Pauore cōcuſſi ſteterūt procul. Nullus em̄ eſt ita fortis qn̄ actualiter eſt in prelio quin debeat pauere ad inimicoꝝ cōcurſum & timere ne corruat aut vincatur. ij. Reg. xvij. fortiſſimus quiſqꝫ cuius cor eſt quaſi leonis pauore ſoluet. ¶ Inſup dico ꝙ iuſti pauēt ad terrorē & timorē periculorū imminentiū. Qr reuera pericula interiora. ſ. peccata & vitia cordis nr̄i. exteriora ſcꝫ tribulamina & oblectamēta huius mūdi poſteriora ſcꝫ tormēta mortis & inferni debēt nos terrere & facere ſtupeſcere & pauere: & ne incidamus in illa cum diligētia pcauere. Exēplo. ſ. heſter de qua dī Heſter. xiiij. ꝙ pauēs piculū qđ imminebat cōfugit ad dñm Et. ij. Para. xx. Irruit pauor dñi ſup vniuerſa regna. Sic ergo ptꝫ ꝙ iuſti pauent a facie piculoꝝ. flagitiorū dei iudicioꝝ dei miraculoꝝ. Hn̄ ergo dī ꝙ iuſti pauent. qr ſunt ſapiētes qđ eſt pmū pncipale. ¶ Scđo C principaliter dico ꝙ pauent ſtulti ſeu impij. qr ſunt delinquētes. Latro em̄ qn̄ portat ſecū rē furatā ſemper eſt pauidus ad aſpectū cuiuſlibet balliui vel clientis ſemp em̄ timet & pauet ꝙ debeat capi. vel ꝙ p furtū debeat deprehēdi. Sic qn̄ qs in ſinu cōſcientie habet latrociniū ſeu furtū alicui⁹ mortalis peccati ſemp vt cōiter eſt pauidus & ſpei ſecuritate priuatus. Vñ puer. x. Pauor his q̄ operant malum. Et puerb. xxj. Pauor opantibus iniquitatē. Et breuiter iſta eſt veritas ꝙ peccatores & iniqui mūdani etiam diuites et auari. ſemper ſunt timidi & pauidi & oī fiducia & ſecuritate priuati. Hiere. xlviij. Pauor & fouea & laqueus ſuper te o habitatores moab. Pauent igit impij: qr ſunt labentes & metuentes. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ pauēt miſeri qr ſunt inconſtantes. Conſtat em̄ ꝙ ſicut pueri ſtupēt & pauēt modica occaſione. & hoc qr ſunt inexperti. & potiſſime qn̄ eis larue facies ſeu turpes ymagines oſtendunt Sic homines puerilles & incōſtātes ad modicū flatū temptationū ſeu etiam motū tribulationū fiunt pauidi & ab omni virtute cōſtantia alieni ſimiles folijs quarūdam arborū q̄ tremunt & mouent ad modicū flatum venti ſicut. Sapi. xvij. dī ꝙ perſone triſtes eis apparētes pauorē illis preſtabāt. Vñ ibidem premittit. ꝙ ipſi diſperſi ſunt pauentes horrende De pauperibus etiam qui tediū paupertatis ſue non conſtanter ſuſtinent ſed pauide ipſum portant dicitur prouer. x. Pauor pauperū egeſtas eorum. Contra illud. Deuter. xxxj. Ne paueatis ad aſpectū eoꝝ. Pauor enim non debet eſſe in firmis & in conſtantibus viris quia leo fortiſſimis beſtiarum

Ayuntamiento de Madrid

rum ad nulliꝰ pauebit occurſum.ꝓuer.xxx. Sicut ēt dꝛ eccľ.xxxiiij. Qui timet dñm nihil trepidabit ⁊ non pauebit qm̄ ipſe eſt ſpes eiꝰ. Pauēt igiť miſeri:quia ſunt incōſtantes. ¶ Quarto vō principaliter dico ꝙ pauēt dānati:qꝛ ſunt deſperātes. Dānati eñ ⁊ iudicati ad patibulum ⁊ ad mortē ſumme pauere dicūtur. Multo ergo fortius illi q̄ in inferno ſunt pauent.qui ſe vidēt ſine ſpe ⁊ remedio penis ꝑpetuis deputatos. Foris em̄ vaſtat eos gladius ⁊ intꝰ pauor. iuuenē ſimul ⁊ virginē. Lactentē cū hoīe ſene.ſicut dꝛ Deute. xxxij. Unde Hiere.xx. Nō phaſſur vocauit dñs nomē tuū ſꝫ pauorē vndiqꝫ. Talis aūt pauor in paradiſo nō erit:ſꝫ potius fiducia atqꝫ ſecuritas ſempiterna. Job xxxix. Contēnit pauorē nec cedit gladio. Et.ij. Paraľ. xx. Nō timeatis nec paueatis cras egredie mini ⁊ dominꝰ erit vobiſcū. Hec igiť ſufficiāt de pauore. Uide

A infra de timore ⁊ de terrore ⁊ de ſimilibus.

Pauimentū.

Nota ꝙ cū pauimentum ſit domꝰ ſeu edificij.pars ſolidior.pars infimior.pars immūdior videtur ꝙ per pauimētū poſſimus intelligere virtutē hūilitatis: que locū tꝫ ſolidiorē vel ēt ꝑſonas calamitatis.ſeu etiam ſubiectionis ⁊ paupꝛtatis que ſtatuꝫ habēt inferiorē. ſeu ēt homines peccati ⁊ iniquitatis q̄ locum tenent immundiorē: Dico igitur ꝙ pauimētuꝫ ſignat humilitatē q̄ eſt ſolidior. Iſta em̄ virtus eſt valde ſolida et ēt virtutū oīm fundamētum. Jō dicebat dauid in pš. Adheſit pauimēto anima mea. Iſtud em̄ eſt pauimētum pallacij aſſueri vbi erant lectuli aurei ⁊ argētei Sicut diciť Heſter.j.quia reuera nullꝰ poteſt bñ qeſcere niſi in pauimēto humilitatis lectū ſuū ſtudeat facere Lectuli em̄ iſti virtutes alias ſignificāt que ꝓ certo in pauimēto humilitatis ſicut in proprio fundamēto iacent. Unde.ij. Paraľ.vj. Super pauimētū ſtratum lapide adorauerunt. Iſtud igitur pauimētū ſignat humilitatem q̄ eſt ſolidior. ¶ Secūdo dico ꝙ pauimentum pōt ſignificare calamitateꝫ ſeu ēt paupertatem q̄ eſt inferior.hoc eſt dictu ſtatum pauperꝝ ⁊ ſubiectorum. Iſti em̄ ad modum pauimēti inferiꝰ ⁊ in ſubiectione ponuntur:⁊ ab omnibus cōculcātur ⁊ cōtēnuntur ⁊ omnes qui eos cōculcant ab eis ſuſtinētur ⁊ ſuſtentantur. Talia tamē pauimenta.ſ.paupꝛes qñqꝫ tapetibꝰ.i.virtutibꝰ ſternunť ⁊ ad decoreꝫ domꝰ eccleſie humilitate ⁊ conſtantie ſoliditate.⁊etiā qñqꝫ ſapiētie claritate pre ceteris decorantur. Sicut de ſalomone:dicitur.iij. Regū.vj. Quod pauimētum domus texit auro.hoc ē dictu ſplēdore ſapię. Et.ij. Paraľ.iij.dꝛ. Pauimētum tēpli fuit ſtratū precioſiſſimo marmore decore multo. ¶ Tertio vō dico ꝙ per pauimentum poſſumus intelligere mundi vel etiā peccati fetiditatem ſeu etiam vilitatem que eſt immundior. Pars ipſius em̄ domus vbi magis confluūt ſordes eſt pauimentū. Et ſic merito ſignat peccatorem ſeu peccatū.vel etiam vilem ⁊ fetidum mundi. Unde Dañ.vj.dicitur ꝙ illi babylonij non peruenerūt vſqꝫ ad pauimentum laci.ſ.vbi iacebant leones.a quibus deuorati ſunt. Uñ Dañ.xiiij.ca. Ecce inq̄t pauimētuꝫ animaduerte cuiꝰ veſtigia ſunt hec:⁊c.ſufficit. quia pauce ſunt autoritates.

A

Paulatim. Pauliſper. Pauloante. paulominꝰ.

Cū paulatim dicat mihi quandā diminutiōem.vel ēt quandā actus rei operis ſeu tpis portionē. Poſſumus dicere ꝙ paulatim Spectat ad

Prudentes ⁊ ad prouidos.
Fallentes ⁊ ad inuidos.
Torpentes ⁊ ad tepidos.

¶ Primo igiť dico ꝙ eſt dare vnū paulatim quod eſt prudentiū ⁊ ꝓuidoꝝ. Cōſtat.n.ꝙ tam natura q̄ fortuna nō faciūt oꝑa ſua ſubito ſꝫ paulatim ſenſim ⁊ ſucceſſiue fructus etiā qui paulatim ⁊ ſucceſſiue veniūt ad crementū valde ſunt meliores ⁊ durabiliores q̄ illi q̄ citum ⁊ ſubitum recipiunt cōplemētū.ſicut pꝫ in pomis ⁊ in piris reſpectu cucurbitaꝝ cucumeroꝝ ⁊ peponū. Poma em̄ paulatim creſcūt ⁊ augmētanť ſꝫ cū creuerint.diutius ꝑſeuerare noſcunť. Cucumeres vō ⁊ talia ſubito creſcūt.cito tñ deſiccanť ⁊ ꝑeunt. Sic vere dico ꝙ prudētes viri oꝑa ſua faciūt nō ſubito ſꝫ paulatim. Juxta illud Ruth.iij. Declina pauliſper ⁊ ſede hic. Et.j. Reg.j. Digere pauliſꝑ vinuꝫ: qꝛ.ſ.talia oꝑa meliꝰ ⁊ diutiꝰ ꝑſeuerāt. Iſtud ēt videmꝰ in moribus:qꝛ.ſ.illi q̄ paulatim ad ꝑfectionē veniūt meliꝰ ꝑſeuerāt in bono. Illi vero q̄ in principio ſe euiſcerāt. finaľr deſinūt ⁊ deficiūt ab īcepto. Mō ēt pꝫ in factis fortune:qꝛ.ſ.illi q̄ ſubito eleuanť ſubito pereunt. Iſti vō q̄ paulatim ditanť diutiꝰ ꝑſeuerant ⁊ ſiſtunt. Uñ Prouer.xiij. Subſtātia feſtinata minueť q̄ aūt paulatim colligiť manu multiplicabiť. Mō ēt poſſumꝰ videre in factis pnie:qꝛ.ſ.nō cito ſꝫ paulatim dñt vitia eradicari. Eueus em̄ ⁊ chananeꝰ ⁊ etheꝰ ꝑ quos vitia ſignificanť.paulatim ⁊ ſucceſſiue de terra ſua eradicati ſunt. Exo.xxiij. Paulatim expellā eos de cōſpectu tuo. Sap.xij. Miſiſti anteceſſores exercitꝰ tui veſpas vt illos paulatim exterminarēt. Et.ij. Macha. viij. Uidēs philippꝰ paulatim virū ad ꝑfectū venire ⁊c.q.d.ꝙ paulatim ⁊ nō ſubito ad ꝑfectū veniť. Unde Geñ.xxxiij. Precedat dñs meus añ ſeruū ſuū ⁊ ego paulatim ſequar veſtigia eiꝰ. Gradatim em̄ ſm iura aſcēdendū eſt ad honores. Uñ ēt Aug.de trinitate li. xiiij.ca.vij.dicit ꝙ paulatim ꝓficiendū eſt in raptionē imaginis dei. Iſtud eſt ergo paulatim prudentiuꝫ ⁊ ꝑfectoꝝ. ¶ Scđo dico ꝙ inueniť vnū paulatim fallaciū ⁊ inuidoꝝ.ſeu ēt ꝓditoꝝ:qui.ſ.nūq̄ audēt cito ⁊ ſtrēnue aggꝛedi mala oꝑa que intendūt.ſꝫ paulatim miſerie inepte:⁊ ac ſi nō tāgerēt mala ⁊ ꝓditoria conſilia machinari. Uerūtñ ſicut ignis paulatim accenſus de ſcintilla modica magnꝰ efficiť ſicut Eccli.xj. dꝛ.a ſcintilla vna augeť ignis ⁊c. Sic ab iſto paulatiꝫ venit finaľr magnū malū.j. Reg.xiiij. Tumultꝰ magnus exortꝰ eſt in caſtris philiſtinoꝝ ⁊ creſcebat paulatim. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vnū paulatim torpentiuꝫ ⁊ pigrorum:qui.ſ.nihil faciunt ꝓuide vel apte.ſed ꝑ pigricia oꝑanť paulatim tepide ⁊ inepte:⁊ ēt nō ꝑcauētes de modicis paulatim de vno modico labuntur in aliud ita ꝙ finaľr ſe reꝑiunt decidiſſe in ꝓfundum baratri vitiorum. Uñ Iſiđ.li.ij.ſoliloquio.dicit.ꝙ minor culpa maiorē generat.paulatim em̄ creſcūt vitia ⁊ iō ſi parua nō cauemꝰ in magna labimur. Jō diciť ꝙ qui ſpernit modica paulatim decidet Eccľ.xix. Et Job.xiiij.dicitur lapides excauāt aq̄.⁊ alluuione paulatim terra cōſumiť. Et ſic igiť pꝫ quō inueniť. Paulatim tepidoꝝ inaduertētiū. Paulatim ꝓditoꝝ atqꝫ fallentiū. Paulatim diſcretoꝝ atqꝫ prudentiū ⁊c. A

Paululum.

Nota ꝙ in ſcriptura reperitur multiplex paululum videlicet. paululum iuſtoꝝ:paululum ſtultorū: paululū pigrorum. Primū eſt deſiderandū. Scđm eſt vitādū. Tertiū eſt vituperandū. ¶ Dicamꝰ ergo primo ꝙ eſt vnū paululuꝫ qđ ſpectat ad iuſtos. Cōſtat.n.ꝙ viri ꝑfecti paululo ſunt cōtenti. Sicut.n.hoīes pingues modicum comedunt ⁊ modico ſunt cōtenti:qđ etiā de pinguibus equis verū eſt reſpectu macrorum. Sic vere dico ꝙ illi qui virtutum ſunt repleti pinguedine.contenti ſunt pauca vel paulula terrenoruꝫ plenitudine. Et ſic dico ꝙ iuſti in hac vita paululum.

Cupiunt in temporalibus.
Sapiunt in ſecularibus.
Hauriunt de corporalibus.
Rugiunt pro criminalibus.
Sentiunt de furialibus.

Dico ergo ꝙ viri ꝑfecti hñt ⁊ cupiūt paululū tꝑaliū diuitiarū.pauca em̄ ſufficiunt eis. Figurati in ſeruo abraam qui a rebecca petijt paululum aque vt biberet. Aqua em̄ tꝑalia ſignat.q̄ fluunt ⁊ deficiunt ſicut aqua. ¶ Itē iſti ſitiūt ⁊ ſapiūt paululum ſecularium ſcientiarū. Iſte em̄ ſciētie ſunt de quibus eſt paululū

Ayuntamiento de Madrid

capiendū. Judic.xix. Oro te vt paululū cibi capias. ¶ Itē iſti lambūt ⁊ hauriūt paululū corporaliū deliciarū. figurati.ſ. in illa muliere ſareptana q̄ dicebat ſe habere paululū olei in lechito.iij.Reg.xvij. Oleū eīm ſignat delicias corporales. ¶ Itē iſti dolent ⁊ rugiūt paululū pectoraliū nequitiarū. Job.x. Dimitte me vt plangam paululum dolorem meum ⁊c. ¶ Itē iſti ꝓbant ⁊ ſentiunt paululum mūdialiū triſtitiarum. q̄r.ſ. illa que patiunt̄ ⁊ ſuſtinēt in hoc mundo debent paululū reputari.ſ. reſpectu glorie future: vnde de pena que fuit Job inflicta. dicitur Job.j. Extēde paululum manū tuam ⁊ tange cuncta que poſſidet niſi ī fa-
B cie benedixerit tibi. Iſtud eſt ergo vnū paululum qđ ſpectat ad iuſtos. ¶ Secūdo dico ꝙ eſt vnū paululū qđ ſpectat ad ſtultos. hoc eſt ad fatuos pctōres mundanos. Iſti.n. hn̄t de oībus paululum ⁊ nihil ad plenū. Unde nota ꝙ in mundo eſt Paululum.

Sapientie. | Paululū dico ſapientie. Et iſtud
Eloquentie. | eſt illud paululum mellis qđ gu-
Opulentie. | ſtauit Jonathas ⁊ illuminati ſūt
Patientie. | oculi eiꝰ. Uerūtamē ꝓpter huiuſ-
Diligentie. | modi guſtum populꝰ domini fuit

victus ⁊ ſuperatꝰ ab hoſtibꝰ. Unde ⁊ ſaul pater eius: ſicut dicit̄.j.Reg.xiiij. ipm voluit occidere. Quia revera q̄ſi modicū ſeu paululū ſapientie mundane qđ hic reꝑitur guſtat̄ indebite. oculiq̄ʒ intellectus plus debito illuminantur populus dn̄i.i. populꝰ ſenſuum ⁊ affectuū a facie hoſtium ſpiritualium corruit ⁊ ſuccumbit. Et ſic pater noſter deus ꝑ mortē eternā nos niſi peniteamꝰ occidit. ¶ Itē in mūdo inuenit̄ paululum eloquētie.ſ. recte ⁊ iuſte. licet ibi ſit ſatis eloquētie fatue ⁊ ꝓterue. Job.xxij. En venter meꝰ quaſi muſtum abſq̄ʒ ſpiraculo qđ lagūculas nouas dirumpit. loquar ⁊ reſpirabo paululum. ¶ Itē ibi inuenit̄ paululum opulentie. Tota eīm ꝓſperitas mūdi nō eſt niſi vnū paululū. licet fatui reputēt q̄d magnū. Et iſtud figuratur Judicū.iiij. Ubi ſyſara petijt paululū aq̄. ſed inuento vtre lactis tm̄ bibit ꝙ obdormiuit ⁊ dormiens occiſus fuit. Sic ꝟe ſepe fit ꝙ dū hō victꝰ tentationibꝰ ⁊ auaricie inflāmatōibus. in domo iahel.i. in mundo iſto paululū mūdane ꝓſperitatis appetit. vtrē lactis.i. exceſſiuā dulcedinē ibi īuenit. qua de cā in vitijs obdormiēs mortē eternā incurrit. ¶ Itē ibi inuenit̄ paululū patientie ſeu clemētie. Et iſtud figurat̄.iij.Reg.xij. vbi hieroboā ⁊ oīs multitudo iſrael locuti ſunt ad roboā dicētes. Pater tuꝰ duriſſimum iugū impoſuit nobis tu itaq̄ʒ nūc minue paululū de imꝑio.i. de iugo ⁊ ſeruitute patris tui quo.ſ. nos ꝑſſerat ſupra modū qđ q̄r nō fecit. imo arrogāter ⁊ impatiēter rn̄dit id circo ꝑdidit regnū ſuū ꝓ maiori parte. ¶ Itē ibi eſt paululū vigilātie ſeu diligentie. Un̄ hoī pigro dicit̄ Prouer.vj. Uſq̄ʒquo piger dormis quādo conſurges.i. ſomno tuo paululum dormies. paululum dormitabis. paululum cōſeres manus tuas. Sic igit̄ pʒ quō paululum in bono ſumitur ⁊ in malo ⁊c.

A **Paulus** Cū paulus q̄ interꝑtat̄ os tube ſeu os cor.ſeu electū mirabile. aut electiōis miraculū fuerit apoſtolꝰ Jeſu xp̄i. Poſſumꝰ dicere ꝙ ꝑ paulū pōt intelligi q̄libet vir perfectꝰ. Siue igit̄ loquamur de beato paulo realr̄ ⁊ lrāliter. ſiue ēt de quocūq̄ʒ ſctō ſub nomīe pauli figuralr̄ aut moralr̄ poſſumꝰ notare ꝙ nos inuenimꝰ ſcilicet Paulū.

Per chriſtum electum.
A deo correctum.
Ad terram deiectum.
De terris erectum.
Orando ſubiectum.
Legatum effectum.
Loquendo perfectum.
Conſtanter obiectum.
Prudenter contectum.
In vincula coniectum.
Tormentis affectum.
Judeis ſuſpectum.
A deo protectum.
Ad celos euectum.

¶ Dicamꝰ igit̄ ꝙ nos inuenimꝰ paulū celitꝰ electū. Cōſtat eīm ꝙ iſte electꝰ ⁊ ꝑdeſtinatꝰ fuerat ab eterno. Et iđ loco ⁊ tp̄e competenti a domino eſt vocatus. Et certe q̄uis iſte chriſti fidem impugnādo ſanctos dei ꝑſequēdo ⁊ de martyrū ſanguine gratulādo multipliciter erraret. certū tn̄ eſt ꝙ bene credebat facere. ⁊ ex zelo legis dominice alios iuſte ⁊ debite impugnare. Illū igit̄ chriſtꝰ merito debuit eligere ⁊ errore ipſius īdulgere. Exēplo.ſ. illorum q̄ rudem mineram auri in littore eligūt. q̄ q̄uis ī principio nihil valeat aut appareat. tamen per decoctionē in aurū purū cōuertūt. ſic fuit de iſto. Erat enim in principio ſicut quedā groſſa rudis ⁊ imperfecta maſſa. Deus tamē q̄ ſciebat q̄d intus latebat ip̄m elegit ⁊ in aurū puriſſimū.i. in virum ꝑfectiſſimū conuertit. vnde de paulo dicit dn̄s. Act.ix. Uas electionis eſt mihi iſte vt portet nomen meū corā regibus ⁊c. vide.ſ̄. de electione. Uide ergo paulū celitus electum. ¶ Item vide paulū penitꝰ correctū: ſicut enim poſt electionem herbarū ⁊ ſpecierū medicus ſolet ipſas terere ⁊ purum ab impuro diuidere: ⁊ ſic medicinam vtilem ꝑparare. Sic deus iſtum primū elegit ip̄mq̄ʒ tandem ꝑ tribulationē ꝑcuſſit ⁊ ꝑ compunctōem cōtriuit: ⁊ ſic ip̄m correxit ⁊ emēdauit ⁊ in virum ꝑfectū ⁊ medicinalē cōuertit: qđ ſatis apparuit vbi ſupra. quando ſplendore diuino fuit territus: ad terram ꝓſtratus. lumine priuatus: ⁊ rurſum terrore ſolutus: ⁊ ſic conuerſus extitit ⁊ correctus dicēs ſcʒ vbi ſupra. Domine quid me vis facere? q.d. correctus ſum conuerſus ſum. ⁊ paratus ſum in omnibus obedire. Unde de paulo correcto ⁊ conuerſo dr̄. Act.xvj. Paulus conuerſus dixit ſpūi ⁊c. ¶ Itē vide paulū ad terrā deiectū. Conſtat.n. ſicut ſcribit̄ Act.ix. qđ btūs paulus viſo xp̄o: ⁊ audita celeſti voce ad terrā cecidit. ⁊ viſu priuatus territus extitit ſupra modū. In quo notat̄: ꝙ illi q̄ ad deum volunt conuerti. ad terrā q̄ eſt locus inferior. id eſt: ad ſtatum humilitatis. vel etiam ad terreitatis memoriam debent deijci ⁊ ꝓſterni: lumine mundane ſapientie priuari: ⁊ ſic ꝯuerti poterunt ⁊ ſanari. ſurſumverſus celum: ꝑ affectionem erigi. oratores ⁊ predicatores ⁊ aliorum legati ⁊ ap̄li ordinari. Quere inquit ſaulū. ecce eīm orat. Unde ip̄e eſt qui dicit de ſeipſo. Roma.j. Paulus ſeruus Jeſu xp̄i. vocatus ap̄lus ſegregatus in euangelium. Igit̄ vide paulū ad terrā deiectum: orando ſubiectum. legatū effectum. ¶ Item vide paulum loquendo ꝑfectū. Qđ patuit diſputando contra iudeos ⁊ gētiles. q̄n ingreſſus ſynagogas ipſe aſſerebat. q̄m hic eſt xp̄s. ⁊ conualeſcebat ⁊ confundebat iudeos. Act.ix. ¶ Item vide paulum conſtanter obiectum: nullum eīm timebat. ſʒ ꝓ fide ⁊ veritate ſe omnibus opponebat. Act.xxiij. Cōſtans eſto paule. q̄r ⁊ rome te oportʒ euangelizare. Unde q̄ūo athenis conſtanter ſe habuit: patet. Act.xvij. vbi dicit̄ ꝙ ſtans paulus in medio ariopagi ait ⁊c. ¶ Item vide paulum prudenter contectum. Prudēter enim ſe excuſauit: quando principem legis maledixit. quando dixit ſibi. Percutiet te deus paries dealbate. quia ſcʒ paulus ſtatim ſubiunxit. Ne ſciebam fratres quia ſummus ſacerdos eſſet ⁊c. ¶ Item vide paulum in vincula coniectum. pro chriſto enim ſuſtinuit ſepiſſime ⁊ vincula et carceres. Unde. Actuum xxj. dicitur ꝙ ille propheta Agabus accepit zonam pauli ⁊ ligauit ſibi pedes dicēs. Uirū cuius eſt zona hec. ſic alligabunt in hieruſalē. Et Act.xxiij. Uinctꝰ paulus rogauit me. ⁊c. ¶ Item vide paulum tormentis affectum. Unde ipſe dixit.ij.Cor.xj. Ter virgis ceſus ſum. ſemel lapidatus ſum ⁊c. Et Act.xiiij. Lapidātes paulum traxerunt extra ciuitatē ⁊c. ¶ Item vide paulum iudeis ſuſpectum. hi enim magno timore ꝓpter illius ⁊ conuerſionem ⁊ predicationem ſollicitati ne regno pariter ⁊ ſacerdotio priuarentur inſurrexerūt vno

Ayuntamiento de Madrid

rerunt vno aĩo in paulũ.⁊ adduxerũt eũ ad tribunal Gallionis ꝓcõsulis dicẽtes ꝙ contra legẽ ꝑsuaderet hoĩbus colere deum Act.xx. Sed stulta gentis obstinatis prudentia.sicut quod futurũ fore ꝑuidit, ita ne fieret impedire ⁊ preuenire nequiuit. ¶ Itẽ vide paulum a deo ꝓtectum:qꝛ.s.xp̃s ipm in omnibus ꝓtegebat.ipm consolabatur ⁊ cõfortabat.Act.xxvij. Ne timeas paule: qꝛ cesari assistere te oportet. Et sic vltimo vide paulum ad celos euectum.s.in morte: qñ.s. Dyonisius vidit eũ post mortẽ indutũ veste luminis vna cũ petro ingredientẽ vrbẽ.sicut ipsemet testificat in epistola sua ad Thimotheũ.Et hec de paulo sufficiãt:qꝛ multũ põt materia dilatari:⁊ ſm diuersitatẽ materiaꝝ paulus summopere cõmendari ⁊c.

A. **Pax.** Nota ꝙ cũ pax nihil aliud sit ſm Cassio. sup ps.ꝙ concordantium in bono tranquillitas animi ordinata.Possum⁹ notare ꝙ pax inquãtum est virtus semꝑ signat in bono.Pax eĩn maloꝝ nõ est ꝓprie pax.Ista eĩn teste eodẽ cassio.semꝑ cum cõsciẽtia litigat.⁊ cum hostem nõ habeat secũ certat. Primo igit de pace bonoꝝ ⁊ tandem de pace maloꝝ aliqd est dicẽdũ.Notem⁹ ergo ꝙ in scriptura iuenit.

	Interior	Prima	pfectorũ.
Pax	Exterior	Scd̃a est pax hominũ	amicoꝝ.
	Supior	Tertia	beatorũ.

¶ Pax prima facit animoꝝ tranquillitatẽ.Ista eĩn est pax ꝯscientie.De qua dicit Aug. Quod pax est serenitas mẽtis trãquillitas animi simplicitas cordis ⁊c.Vide eã infra.Ista aũt est illa pax quã xp̃s in testamẽto suis discipulis dereliquit dicẽs Johã.xiiij. Pacem meã do vobis.pacẽ relinquo vobis. ¶ Pax secunda tollit litium diuersitatem.Ista est eĩn pax exterioris amicicie ⁊ cõcordie.Et de hac dr.iij.Regum.v. ꝙ pax erat inter hyram ⁊ salomonẽ. ¶ Pax tertia cõfert eternã iocunditatẽ.Ista est eĩn pax supne afflũẽtie ⁊ leticie:q̃.s.beati ꝑpetuo fruunt de quo Job.xvj. In mũdo ꝑssurã hẽbitis.in me aũt pacẽ. Dicam⁹ ergo ꝙ quocũqꝫ mõ pax accipit.Pax est virtus.

Valde vtilis ⁊ fructuosa.
Valde amabilis ⁊ amorosa.
Valde delectabilis ⁊ gratiosa.

¶ Sicut eĩn videmus ꝙ sicut ipsa naturalia sine pace non cõsistunt.quinimo pace deficiẽte solent deficere ⁊ corrũpi.Sicut videmus ꝙ ꝗdiu elemẽta sunt in mixto inuicem pacificata.conciliata ⁊ adequata.ipꝫ mixtum solet ꝑseuerare.Proportione aũt huius cessante ⁊ vno elemento in aliud ꝑualente.mixtum deficit ⁊ corrumpitur ⁊ tota ꝓportio dissipat.sicut de ligno putrido apparet in quo virtus cõiunctiua elemẽtoꝝ deficit:⁊ipse partes ligni ab inuicẽ recedũt: ⁊ in puluerẽ deficiunt atqꝫ cedunt. Sic vere nec aliquod mixtum spiritale:scilicet.nec ciuitas:nec collegium. nec societas, nec cõitas possunt sine pace consistere. qñimmo si ista defecerit.necesse est ꝑ lites ⁊ odia vnũ contra alium pugnare:⁊ sic totã cõmunitatẽ ⁊ cõcordiã coꝝ deficere ⁊ ꝑire.Teste eĩn dño Lu.xj.⁊Math. xij.Oẽ regnum in se diuisum desolabit. Et oĩs gens ⁊ populus in quo pacis fedus deficit dissipat.Qđ bñ figurat Apoc.vj.vbi dicitur.ꝙ datũ est sedenti i equo rufo vt sumeret pacẽ de terra ⁊ vt hoĩes se inuicẽ interficiant dat⁹ est illi gladius magn⁹.Et iõ ad pacẽ habẽdam ⁊ amandã monet scriptura zacha.viij.Veritatẽ ⁊ pacem diligite.vbi ostenditur ꝙ habendo pacem potest acquiri:scilicet Scientie certitudo.Veritatem.Cõscientie quietudo:pacem.Amicicie plenitudo.diligite.Et.ij.Cor.xiij.dicit.Pacem habete.⁊ de⁹

B pacis ⁊ dilectionis erit vobiscũ. ¶ In qb⁹ verbis aduerte ꝙ pax debet seruari ⁊ haberi ꝓpter quatuor.videlicet.Propter mandatum quod pcipitur:Pacem habete.Propter exemplum quod ostenditur:de⁹ pacis.Propter amorem qui pficitur:dilectionis.Propter hospitem qui recipitur erit vobiscum. Per pacis enim obseruantiam nos.Exequimur mandatum grandis auctoritatis.Pacem habete.Imitamur exẽplum grandis vtilitatis:quia.s.ipse deus dicitur de⁹ pacis.Seruamus cõiugium iniuncte caritatis.dilectionis indt.Paramus hospitiũ immense deitatis. Erit vobiscum. ¶ Dico ergo primo ꝙ pax est seruanda:quia ad hoc imperialiter seu supnaliter astringimur.Pacẽ inquit habete.Sicut eĩn discipuli debent seruare mandatũ doctoris.Pupilli mãdatũ tutoris. Filij mãdatũ genitoris.Heredes mãdatũ testatoris. Milites mãdatum imperatoris. Sic xp̃iani ⁊ fideles debẽt seruare mandatũ euangelici legislatoris:⁊ doctrinam ⁊ imperium saluatoris.Cum ergo iste pcipiat pacem habendã.Dico ꝙ ipsam debem⁹ habere sine ruptura cuiuslibet odij vel litigij ⁊ implere ingiter ⁊ tenere.Pacem inquit habete Mar.ix. Habete in vobis sal:⁊ pacẽ habete inter vos.Et bñ dicit sal. qꝛ vere sicut sal in aqua positum clamorem nõ facit. nec stridorẽ.immo cũ aqua se incorporat ⁊ ei intime se cõiungit.in igne aũt positũ solet strepere ⁊ exinde subito resilire.Sic homo pacificus ⁊ modestus quãdo aquẽ.i.alicui societati ⁊ cõmunitati adiungit vel miscetur.quia aque multe populi sunt multi Apoca. xvij.Non solet ꝑ litigia trepidare.nec ab eis per discordiam resilire.sed magis ipsis pacifice se vnire ⁊ se in omnibus conformare.Habete in vobis sal.i.ad similitudinem salis vos alijs pacifice conformando.⁊ pacem habete inter vos simul conuersando Roma. xij.Si fieri potest quod ex vobis est cũ omnibus hominibus pacem habentes.Ab igne autem.i.a malis ⁊ igneis peccatoribus debet refugere ⁊ coꝝum amiciciam pacẽ ⁊ consortium abhorrere.dicens illud Hiere.xvj.Abstuli pacẽ meam a populo isto.Istud tamẽ est contra multos similes sali sicilie.Est enim in sicilia quoddam genus salis quod in aqua non dissoluit nec liquescit.sed magis in aquam positum ibidẽ strepit.crepitat ⁊ exinde resilit atqꝫ saltat. Quod mirũ est.In igne vero positũ dissoluitur.⁊ quasi igni amicum aliquem strepitum non emittens ibidem penitus eliquatur.Sic vere multi sunt hodie pacis inimici.qui positi in aqua.id est in societate benigna ⁊ beana non cessant crepitare.⁊ lites ⁊ discordiam generare.Quia sicut dicitur Esaie.lvij.Non est pax impijs dicit dominus.Quia sicut ibidem dicitur, Impij sicut mare feruens quod quiescere non valet. Nam sicut dicitur Ecclesi.xxviij.Vir peccator turbabit amicos.⁊ in medio pacem habentium immittet inimiciciam.Tales enim videntur dicere illud Matthei.x. Non veni pacem mittere sed gladium.Si vero tales ignibus.id est malis hominib⁹.corrosiuis. detractoribus ⁊ inflammatoribus.luxuriosis vel raptoribus adiungũtur.cum istis pacem ineunt ⁊ faciunt.nec ab ipsis resiliunt aut recedunt:ita ꝙ tales possunt dicere illud ps.Cum his qui oderunt pacem eram pacificus.Quia proculdubio multi sunt qui cum bonis et pacificis non possunt pacifice viuere.cũ malis vero ⁊ impijs solent pacifice remanere.Non sic sed pacẽ habete.scilicet cum bonis non cum malis. Quia sicut dicit Isido.lib.iij.de summo bono.Sicut bonorũ concordia sic maloꝝ discordia est amanda. Ideo ꝓcipitur Ephesios.iiij.solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis.Ad hoc satis videtur facere ꝙ dominus post resurrectionem suam ter dicitur pacẽ discipulis iniunxisse dicens Johã.xx.tribus vicibus: pax vobis.Ad denotandum ꝙ deus nobis imperat. triplicem pacem.scilicet.

	In corde.		Cum deo.		Cũ superiorib⁹.
Pacẽ	In ore.	Pacẽ	Cũ primo.	Pacẽ	Cũ minorib⁹
	In opere.		Cum seipso.		Cũ parib⁹.

Pacem ergo habete Job.xxij.Acquiesce ergo ei ⁊ habeto pacẽ ⁊ per hanc habebis fructus optimos.Vñ si vis nota ꝙ in isto vocabulo pax vobis ostẽditur ꝙ pax vobis efficit tria bona.videlicet.Interiorem trãquillitatem.Pax.Vberiorem vtilitatẽ.Vobis.id est

Ayuntamiento de Madrid

ad vtilitatem veſtrã. Exterioꝛem concoꝛditatem. cuꝫ dicitur. Pax vobis. Eſt enim pax coꝛdis ꝛ cõſcientie quietatiua. Pax. fruct⁹ ꝛ opulentie procuratiua. Uobis. Nexus ꝛ amicicie reparatiua. Et hoc oſtenditur cũ dicit. Pax vobis. Superi⁹ ſi vis potes videre pſecutionẽ. ſ. quõ pax ſignat animi tranquillitatẽ. ¶ Itẽ de vobis qđ ſignificet vtilitatem eo. ſ. ꝙ eſt datiui caſus ꝛ pluralis numeri. Patet ꝙ per pacem plura bona nobis dantur. Et hic nota ſi vis vtilitatẽ q̃ p pacẽ nobis dat. Et iõ oꝛat apoſtolus. ij. Theſſa. iij. De⁹ pacis det vobis pacẽ. Pax ergo vobis. Unde pcepit ipſe dñs Matthei. x. In quãcunq̃ domũ intraueritis primũ dicite. Pax huic domui. ꝛ ſi ibi fuerit fili⁹ pacis requieſcet ſuper eũ pax veſtra. Eſt igit pax habenda: qꝛ ad hoc ſingulariter aſtringimur. ¶ Scđo eſt tenẽda: qꝛ ad hoc exemplariter inducimur. Et iſtud exẽplum oñdit cũ dr. Deus pacis. q. d. ipſemet de⁹ nobis dans pacis exẽplũ. pacẽ tenuit ꝛ ſeruauit. Quia ſicut dr Eph. ij. Ipſe eſt pax noſtra q̃ fecit vtraq̃ vnum.

Ipſe enim pacem tenuit.
Pacem docuit.
Pacem pꝛebuit.
Pacem habuit.

Et iõ bene dici debuit. Deus pacis. pacẽ dico tenuit Baruch. v. Nominabat nomen tuum pax iuſtitie. ¶ Itẽ pacem docuit pš. Loquetur pacem in plebem ſuam. ꝛ zacha. ix. Loquetur pacem gentibus. ¶ Itẽ pacem pꝛebuit Johã. xiiij. Pacem meam do vobis. ¶ Item pacem habuit. iij. Regum. iiij. Habebat pacem ex omni parte. Exemplo igitur dei pacem debemus habere ꝛ ipſam cum diligentia obſeruare. Superioꝛa enim ſunt exempla ꝛ regule inferioꝛuꝫ. Et iõ ſicut videmus celum ꝛ ſydera pacem inter ſe habere vnumquodq̃ locum ſuum pacifice tenere. ꝛ alterum alteri non nocere: quia ſicut dicitur Job. xxv. De⁹ facit concoꝛdiam in ſublimibus ſuis. Ipſe eſt deus qui cuꝫ angelis ꝛ ſanctis ſuis pace perpetua perfruitur. ꝛ eterna concoꝛdia iocundatur quia ſcilicet ſicut dicitur Roma. xiiij. Non eſt regnum dei eſca ꝛ potus. ſed iuſtitia ꝛ pax ꝛ gaudiuꝫ. Sic ꝛ nos pꝛo modo noſtro debemus pacem ſeruare. ꝛ eã non offendere nec turbare. De⁹ inquit pacis. j. Theſ. v. Deus pacis ſanctificet vos. ꝛ aduerte ꝙ deus pꝛoprie dicitur deus pacis. quia pꝛocerto ſine deo nulla pax eſt pfecta. Deus enim eſt ſicut lapis angularis qui duos parietes ſimul iungit. ꝛ ſicut clauus teſtudinis qui omnes lapides edificij in vnum colligit ꝛ conſtringit. Et ſicut cementuꝫ parietis quod lapides aggregat ꝛ ponit. Et breuiter ſine deo nulla eſt pax firma. vel ſecura. nulla concoꝛdia ſtabilis atq̃ firma. ꝛ ideo mali qui deum pacis ſecum non habent pacem veram ꝛ ſolidam nõ obſeruant: quia iſte ſolus eſt qui illuminat his qui in tenebꝛis ſedent. ad dirigendos pedes eoꝛum in viam pacis. Uide rogo te inter malos eccleſiaſticos ſi pacem habent. certe non quia tanta ambitione ſunt pleni ꝙ nullus loco ſuo pꝛopꝛio eſt contẽtus. Et ideo ſicut ponitur i libꝛo Ouidij Methamoꝛphoſeos. Elementa anteq̃ eſſent diſtincta ꝛ locata ſolebant inuicem pugnare. ꝛ dura mollibus ꝛ grauia leuibus contrarie: ꝛ hoc quia omnia erant confuſa. Nam leuia erant deoꝛſum. grauia ſurſum ꝛc. Sic vere hodie eſt. quia omnia videtur eſſe turbida ꝛ confuſa. Nam qꝛ graues ꝛ ponderoſi: id eſt peccatoꝛes ſurſum hodie in dignitatibus collocantur. leues vero ꝛ ſubtiles ꝛ clerici ꝛ perſone nobiles inferius ſituantur ꝛ in pauperie ꝛ miſeria depꝛimuntur. Ideo non eſt ibi hodie pax: quinimmo ꝛ dura mollibus. ꝛ grauia leuibus id eſt deterioꝛes melioꝛibus obuiant ꝛ rebellant. ꝛ ſic totam eccleſiam deſtruunt atq̃ turbant Hiere. xij. Nõ eſt pax vniuerſe carni. dicit dominus. Uide etiam de malis ſecularibus ſi habent pacem. certe non. quia pꝛocerto q̃uis exterius videntur pacem ꝛ pꝛoſperitatem habere ipſi tamen interius magnas guerras ſe ſentiunt ſuſtinere. Pugnant enim in ipſis diuerſe affectiones. quia ſcilicet.

Pꝛodigalitas vult expẽdere vt honoꝛetur.
Parcitas vult tenere vt ditetur.
Luxuria vult quieſcere vt delectetur.
Auaricia vult laboꝛare vt ſatietur.
Negligentia vult doꝛmire ne fatigetur.
Iracundia vult vigilare vt vindicetur.
Superbia vult aſcendere vt dominetur.
Inuidia vult deſcendere vt contriſtetur.
Caſtrimargia vult deuoꝛare vt repleatur.
Ypocriſis vult ieiunare ne contemnatur.

Ecce ergo quot pugne ſunt in eis. Et breuiter bene dr in pš. Uiam pacis non cognouerunt nõ eſt timoꝛ dei ante oculus eoꝛum. Mali enim pphete repꝛehẽduntur Hiere. vj. ꝛ. viij. Et ezech. xiij. qꝛ dicebãt pax pax. ꝛ non erat pax. quia vere tales q̃uis exterius pacem habere videantur. intus tamẽ multas diſcoꝛdias patiuntur. Et notum eſt qꝛ iſti ſecum non habent deum pacis. quia ſicut dicitur ephe. ij. Ueniens euangelizauit pacem his qui longe fuerunt ꝛ pacem his qui pꝛope. Iſte eſt enim adamas lapis reconciliatiõis: quia ſcilicet ſi iſte per gratiam pñs fuerit pacem in nobis. ꝛ inter nos. ꝛ inter ſe ꝛ nos reconciliabit ꝛ cõcoꝛdabit zacha. vj. Cõſilium pacis erit inter duos illos. Si vero iſtum lapidem per peccatum perdiderimus ſtatim ꝛ nobiſcum. ꝛ cum pꝛoximis. ꝛ cum deo pacẽ ꝛ concoꝛdiam amittemus. Quia ſicut dicit. ij. Macha. iiij. Sine regali pꝛouidẽtia impoſſibile eſt pacẽ dare negocijs. Habeamus igitur pacem quia ad hoc exẽplariter inducimur: quia ſcꝫ ipſe deus qui eſt de⁹ pacis nobis datur in exẽplum. ¶ Tertio eſt habẽda pax dilectionis. quia p hoc coꝛdialiter coniungimur. Homines enim qui pacẽ inter ſe non habent vix aut nunq̃ poſſunt ſe diligere. Illi aũt qui inuicẽ pacẽ habẽt. ſolent faciliter ſe amare. Pax eñ mater eſt amoꝛis. Quia ẽt ſicut videmus in naturalibus. Illa q̃ nullam inter ſe habent repugnantiam naturalẽ inter ſe habẽt amicicie cõnexionem. immo ſunt paris ꝛ ſimilis cõditionis. ſicut eſt aqua. ꝛ aque ſunt vt cõmuniter facilis coniunctiõis. Et econuerſo illa que ſibi in natura contrariantur. ſicut eſt ignis ꝛ aqua. nunq̃ ſimul intrinſece cõiunguntur. Sic vere inter homines illi qui nõ habent inter ſe contrarietatem alicu⁹ diſcoꝛdie. ſed magis confoꝛmitatem pacis ꝛ modeſtie. ſolent eſſe facilis cõiunctionis. id eſt facilis dilectionis ꝛ amicicie. Illi vero qui per odium inuidiã ꝛ diſcoꝛdiam ſibiinuicem contrariantur. nunq̃ per veruꝫ amoꝛem vt communiter copulantur. Pax enim amoꝛem generat. ſicut litigium ipſum fugat. Dilectionis inquit Pſal. Pax multa diligentibus legem tuam ꝛ non eſt illis ſcandalum. Et Gal. v. dicitur. Quod fructus ſpiritus eſt charitas. gaudium. pax. patientia. ꝛc. Iſte enim ſunt quatuoꝛ ſoꝛoꝛes filie ſpiritusſcti. vꝫ.

Caritas que fuit quieta ꝛ amoꝛoſa.
Gaudium que fuit leta ꝛ iocoſa.
Pax que fuit valde gratioſa.
Patientia q̃ fuit valde humilis ꝛ obſeq̃oſa.

¶ Pꝛima feruenter amauit. Secunda libenter cantauit. Tertia decenter ſe oꝛnauit. Quarta vero humiliter miniſtrauit. Caritas feruenter amat per veram dilectionem. Gaudiuꝫ cantat per gratiarum actionem. Pax ſe omnibus amicabileꝫ pꝛeſtat per ſue ſerenitatis oſtenſionem. Patientia vero omnib⁹ obſequitur. ꝛ miniſtrat per humilem obedientiã ꝛ ſubiectionem. Et breuiter pax eſt vna domicella q̃ ſemper vult cum amoꝛe viuere. cum gaudio vult manere ꝛ cum patientia habitare. Et ideo Augu. lib. de verbis domini cap. lviij. pulcerrime loquens de pace dicit ꝙ pax eſt ſerenitas mẽtis. tranquillitas aĩ. ſimplicitas coꝛdis. vinculũ amoꝛis. cõſoꝛtiuꝫ caritatis. Hec ſimulationes tollit iras cõpꝛimit. bella cõpeſcit ſuperbos calcat. hũiles amat diſcoꝛdes ſedat. inimicos cõcoꝛdat.

Ayuntamiento de Madrid

cordat.Et cetera multa pulcra q̄ ibi de pace dicūť. ſ3
vide eam ſupra.Patet ergo quomō pax eſt habenda.
E q2 p hanc cordialr̄ copulamur.¶Quarto dico φ iſta
eſt habēda q2 p hanc ſpūaliter viſitamur.Erit inquit
vobiſcum:q2.ſ.deus viros pacificos viſitat.ꝛ cum eis
ſpūaliter habitat.ꝛ eoꝝ cōſortium diligit ꝛ freqn̄tat.
Qñ ēt apes inuicem ſtrepunt ꝛ clamorē ꝛ diſcordias
faciūt.ſignū eſt φ rex vult alueare dimittere ꝛ ad lo-
cū aliū ſe trāſferre.Sic vere rex noſter deus alueare
cordis ꝛ ſocietatis dimittit.vbi lites ꝛ diſcordias eſſe
ſentit.Iſte em̄ locū pacificū ſolet diligere.ꝛ cuȝ viris
pacificis p grām habitare.factꝰ eſt em̄ in pace locus
eius.ꝛ habitatio eius in ſyon.Ibi cōfregit potentias
arcum.ſcutum gladium.ꝛ bellū.Erit inqt̄ vobiſcum
Ezech.xxxiiij.faciam cum eis pactū pacis dicit dn̄s
Deus eſt enim delicatus dn̄s:q2 in loco pacifico vult
dormire.dicens illud pſ.In pace in idipſum dormiā
ꝛ requieſcam.Pacem igitur in nobis habeamus . vt
tantum apud nos hoſpiteȝ teneamus.Iſta eſt.n.vna
virtus ꝛ vna domicella valens.q̄ ipſum in domo nr̄a
ſolet optime retinere.Iſta eſt enim.

Pulcra ꝛ gratioſa.
Diligens ꝛ amoroſa.
Habundans ꝛ copioſa.
Fortis ꝛ virtuoſa.
Sapiens ꝛ ſtudioſa.
Leta ꝛ gaudioſa.
Clara videns ꝛ luminoſa.
Omnibus placens ꝛ ſpecioſa.
Omnia concordans ꝛ omnibus obſequioſa.

Dico ergo φ iſta eſt pulcra ꝛ gratioſa.Eſa.xxxij. Se-
debit ppl's meꝰ in pulcritudine pacis.¶Itē diligēs
ꝛ amoroſa pſ.Iuſtitia ꝛ pax oſculate ſunt.¶Itē abū
dans ꝛ copioſa pſ.Orieť in diebꝰ eiꝰ iuſtitia ꝛ abun-
dantia pacis.¶Iteȝ fortis ꝛ virtuoſa pſ.fiat pax in
virtute tua.¶Itē ſapiens ꝛ ſtudioſa.Phil.iiij.Pax
dei exuperat oēm ſenſum.¶Itē leta ꝛ gaudioſa Col.
iij.Pax xp̄i exultet in cordibꝰ vr̄is . ¶Itē clara ꝛ lu-
minoſa Baruch.iij.Diſce vbi ſit lumē oculoꝝ ꝛ pax.
¶Itē placēs ꝛ ſpecioſa.Heſter.xiij.Optata omnibꝰ
mortalibus pace fruamur.¶Itē cōcors ꝛ fructuoſa.
Ioh.xx.Stetit ieſus in medio ꝛ dixit:pax vobis.q.d.
pax eſt illa q̄ cōcordat ꝛ mediat inter gentes. Iſta er-
go domicella q̄ tot hȝ bonas cōditiones.deum pacis
amicū ſuū nobiſcū retinebit.ꝛ ipȝ pſeuerare nobiſcū
neceſſario coartabit.Erit iquit vobiſcū. Et ſic q̄libet
nr̄ȝ poterit dicere illud Mal.ij.In pace ꝛ eq̄tate am-
bulauit mecū.Et ſic pȝ q̄uo pax eſt habenda ꝛ ſeruā-
da:quia.ſ.per iſtam vt viſum eſt.ſcilicet.

A deo ſpecialiter viſitamur.
Inter nos cordialiter copulamur.
Domino exemplariter confortamur.
Mandata efficaciter exequimur.

F Bene ergo dictū eſt pacem habete:ꝛ deus pacis ꝛ di
lectiōis erit vobiſcū. Et.ij.Theſ.iij.Deus pacis det
vobis pacē Amē.¶De mala vero pace poſſemus no
tare ſm̄ Hug.li.de anima.libro.iij.capi.ix.φ eſt tri-
plex mala ꝛ imperfecta pax.Uidelicet pax.

Eſtimata.	Eſtimant pacē ſtulti ſeculares.
Simulata.	Simulant pacem falſi regulares.
Imperata.	Imperāt pacem impij paſtores.

Igiť iſta pax eſtimať a neſciētibꝰ.Simulať a non ha
bentibꝰ.Imperať a nō tenētibꝰ . Iſta ſunt vba Hug.
vbi ſupra.Dicamus ergo φ eſt q̄dam pax que eſt eſti
mata.Et iſta eſt pax ipioꝝ.i.fortuna ꝛ pſperitas ma
lignoꝝ.Iſti em̄ nō ſunt ī pace veraciter ſ3 eſtimatiue.
Eſtimant enim ſe eſſe in pace:φuis veraciter ſunt in
guerra . Guerra em̄ eis mouet interius ſinderiſis ꝛ
cōſciētia exterius labor ꝛ auaricia.poſterius timor ꝛ
mortis violentia.De guerra interiori dr̄ in pſ.Non
eſt pax oſſibꝰ meis a facie pctōꝝ meoꝝ. De exteriori
dr̄ Hiere.vj.Sanabāt contritiōeȝ ppl'i mei dicentes.
pax.pax.ꝛ nō erat pax.Quia pcerto tales dicunt pax
pax inq̄tum credunt in tpalibus eſſe pacē.ꝛ tñ in ve-
ritate nō eſt pax.q2 nulla eſt tanta in mundo pſperi-
tas:q̄n magis ibi ſit de iurgio φ de pace Eſa.xxxviij.
Ecce in pace amaritudo ꝛc.De guerra vo poſterio-
ri.ſ.de morte dicitur.j.Theſſa.v.Cū dixerint pax ꝛſe-
curitas:repentinus eis ſupueniet interitꝰ.Et.iij.Reg.
ij.Non deduces canos eiꝰ pacifice ad inferos.Iſta eſt
ergo pax eſtimata de qua videbať loqui ille rex Eſa.
xxxix.q̄ dicebat.Tm̄ ſit pax in diebꝰ meis.¶Deinde
dico φ eſt pax ſimulata:q2 vere multi ſunt q̄ fingūt ſe
eſſe pacificos ꝛ modeſtos.qui tñ ſunt diſcordes ꝯtra-
rij ꝛ rebelles.Et iſti proculdubio ſunt.

Hypocrite ꝛ deceptores.
Falſi homines ꝛ proditores.
Ambitioſi ꝛ ſimulatores.
Falſi amici ꝛ adulatores.

De hypocritis pȝ.q2 pcerto iſti ſilant ſe eſſe pacifi-
cos cū ſint nequiſſimi.vñ in pſ.Mihi q̄dem pacifice
loquebanť ꝛ in iracūdia terre loquētes dolos cogita-
bāt.De pditoribꝰ pȝ:q2 pcerto iſti fingūt ſe eſſe paci
ficos vt meliꝰ poſſint nocumētū iferre.ſimiles vulpi
q̄ fingit ſe mortuā vt poſſit auiculas deuorare. Exem
plo illiꝰ de quō dr̄.j. Macha.vij.φ locutꝰ fuit iudeis
verba pacifica in dolo ꝛ crediderūt ei ꝛ poſtea irruit
ſup illos.De ambitioſis vero pȝ.q2 pcerto iſti fingūt
ſe eſſe pacificos ꝛ benignos.vt ad platurā vel bñficiū
aſſumanť.Cū vero introducti fuerint ꝛ ingreſſi.rum
pere pacis federa no verenť.Iſtis dr̄.j.Reg.xvj.Paci
ficus ne eſt ingreſſus tuus:ꝛ φuis ipſi rñdeant paci-
ficus:q2.ſ.iſti ſunt pacifici in ingreſſibꝰ. finalr̄ tñ ſūt
nō pacifici.ſ3 magis diſcoli ꝛ iniqui. Mihee.iij.Pre
dicant pacem ꝛ nō erit.De falſis vo amicis dr̄ in pſ.
Etem hō pacis mee ī quo ſperaui:magnificauit ſup
me ſupplantationē.Iſta ē ergo pax ſimulata. ¶De-
niq3 dico φ eſt pax impata.ꝛ iſta eſt pax quā pncipes
ꝛ magnates imperāt ſubditis ſuis.nolūt em̄ φ rebel
lent cōtra eos:ſ3 φ pacifice portent tyrannides quas
iponūt.Iſta eſt pax violēta de qua.j.Mach.xj.Pro-
iecerūt arma ſua ꝛ fecerūt pacē.Iſti em̄ volūt φ ſub-
diti erga eos pacē habeāt.tñ ad ſubditos pacē nō ſer
uāt.Ita φ ſubditi pñt dicere illud Hiere.viij.Expe-
ctauimꝰ pacē ꝛ nō eſt.Et q̄libet paup pōt dicere illď.
Cū his q̄ oderūt pacē erā pacificꝰ cū loq̄bar illis im-
pugnabāt me gratis.Eſt igiť vt dictū eſt pax eſtima-
ta.pax ſilata.pax impata.Et hec de pace ſufficiant.

Peccatū.

Cū peccatū nihil aliud ſit φ auer- A
ſio a bono incōmutabili ꝛ cōuerſio
ad bonū cōmutabile.Notare poſſumꝰ de pctō φ pec-
catū pprie loq̄ndo nō dicit nihil niſi carentiā virtu-
tis debite ineſſe:ꝛ ſic pctm̄ ponit priuatiue ꝛ nō poſi
tiue.Et ſic loq̄tur Augu.dicens ſup illud vbū Ioh.j.
Sine ipſo factū eſt nihil.φ pctm̄ eſt nihil.ꝛ nihil fiāt
hoies cū peccant:q2 breuiter peccatū nihil eſt niſi ſpi
ritualis vite defectꝰ ꝛ puatio gratie ꝛ virtutū. Sicut
em̄ dicit Iſido.ꝛ Lucanus.Percuſſus a ſerpente pri
mo frigiditate veneni quaſi inſenſibilis effectus ob-
ſtupeſcit deinde veneno paulatim caleſcente p venas
vſq3 ad cor rapiť ꝛ ſic vita recedente mors ſequiť.Sic
ꝟe cariſſimi:cū ſerpens venenoſus dyabolꝰ caro vel
mūdus hoiem momorderit p immiſſionē cogitatio-
nis q̄nq3 ſtatim fit inſenſibilis ꝛ ſtupidus p defectum
nō adhibite debite circūſpectiōis.ꝛ tūc venenū ſic im
miſſum incipit p delectatiōes incaleſcere:ꝛ p venas.
i.interiores affectiōes caleſcere vſq3 ad cor p cōſenſuȝ
aſcēdere:ꝛ ita vitā grē ſolet expellere ꝛ mortē morta-
lis peccati in aīa generare . aīa em̄ q̄ peccauerit ipſa
morietur Ezc.viij.Quia ſicut dr̄ Iacobi.j.Cōcupiſcē-
tia cum conceperit parit pctm̄.pctm̄ vero cū cōſūma
tum fuerit generat mortem.Eſt igitur aduertendu3
φ peccatū eſt cauendū p diſcretionē.Et cōtemnendū
p contritionem.Eſt eijciendū p cōfeſſionem. Eſt pu-
niendū p penitentie ſatiſfactioneȝ . Et ad hec monet
Eccl'.xxj.Quaſi a facie colubri fuge peccatum.Et ad-

Ayuntamiento de Madrid

uerte hic ꝙ peccatum eſt fugiendum ⁊ dimittendum propter tria.ſcilicet quia.
Tentationis offert blandimenta.
Diſcretionis aufert munimenta.
Inuaſionis infert nocumenta.

¶ Peccatū enī offert fraudulentā tentationē. Ideo dr̄ habere faciē. A facie inq̄t. Aufert luculētaꝫ diſcretionem. Idō dr̄ coluber.i.colens vmbrā. Infert violentam
B inuaſionē. Idō dicit̄. fuge. ¶ Primo ergo dico ꝙ peccatū eſt dimittēdum q2 offert blandimētū dulcis tentationis: qd̄ oſtendit̄ cum ſupponit̄ habere facieꝫ. A facie inq̄t q2 enim ꝑ faciē que eſt prima pars hoīs: hō hoī apparet alloquitur ⁊ blandit̄: q2.ſ. facies eſt iter ceteras ꝑtes hoīs magis grata cū ibi vigeant ⁊ appareant oēs ſenſus. Sic q2 ꝑ tentationē.ſuggeſtionem ⁊ delectationē que prime ꝑtes ſunt peti.que etiā in peccato primo occurrunt. Dyabolus ⁊ peccatum nobis blandiunt̄.attrahūt.alliciunt: ⁊ alloquunt̄. bn̄ dico. ꝙ ꝑ faciem: peccati prima tentatio deſignat̄. A facie inquit. Sicut enī ſcorpio facie lambit ⁊ cauda pūgit. ſic pctm̄ in principio ꝑ tentationeꝫ allicit: ⁊ vltimo ꝑ morte eterna afficit. Ideo dicebat dauid in pſ. Nō eſt pax oſſibus meis a facie pctōꝝ meoꝝ. Et vere hoī non eſt pax ab iſta facie: quia.ſ.tentatio ⁊ delectatio ⁊ ſuggeſtio peccati cōtinue mouent guerrā. In omī enī ope noſtro ſemꝑ arridet nobis facies iſta: q2.ſ.in omī ope: vt cōmuniter: ſemꝑ inuenitur aliqua tentatio vl̄ aliqua delectatio peccati: quia etiā in ipīs bonis operibus tentatio inanis glorie ſe nobis faciliter offert. Et idō ſicut ſumme cauendum eſt a facie crudeliū animalium ⁊ ferarum ꝑ eo ꝙ in iſta facie ſunt dentes q̄bus animalia alia deuorantur. Sic ⁊ tales facies peccati.ſ.delectatio timēda eſt ⁊ vitanda. Quia ꝓculdubio ibi latēt dentes eterne crudelitatis: que finaliter hoīeꝫ deuorant in inferno. Unde etiam Eccl̄.xxj. vbi loquitur de peccato dicitur. ꝙ dentes eius dentes leonis interficientes aīas hoīm: quaſi rumphea bis acuta omnis iniquitas. A facie inquit. Et ideo de bonis dr̄ Eccl̄.xxj. Quaſi a facie gladioꝝ fugerunt.a facie gladij imminētis.a facie arcus extenti.a facie grauis ꝓlij. Ubi aduerte ꝙ iſta facies habet annexum ſplēdorem allicientē: q2 eſt facies gladij: qui.ſ.ſplēdet ⁊ ſcindit. Timorem cōcutientē: q2 eſt facies arcus extenti: quia.ſ.eſt paratus ad ꝑcutiēdum. Laborem diſcutientem: q2 ſcꝫ iſta eſt facies grauis ꝓlij. Omnia ꝓculdubio cariſſimi: iſta facies peccati ſ.tentatio eſt micans gladius delectabilis ad incutiendum. Eſt arcus extent⁹ formidabilis ad inuadendum. Eſt grauis conflictus fatigabilis ad ſuſtinēdū. Patet igit̄ quō cauendū eſt pctm̄: quia offert blandimentū dulcis tentatiōis. qd̄ oſtenſum eſt inquātuꝫ dicitur habere faciem. A facie inq̄t. Quia breuiter peccatū eſt ſicut venenū aſpidꝫ qd̄ primo facit dormire anteq̄ occidat. Eſt etiaꝫ ſicut ille vermis qui dicitur bureſtis.q̄ ſub velamine herbarum abſconditur.vt a bobus comedatur: ⁊ tandeꝫ toto iecore inflāmato acumine veneni boues neceſſario moriunt̄. Quia breuiter peccatuꝫ ſemꝑ ſub velamēto alicuius delectationis.vel ſub ſpecie alicui⁹ boni ſe ꝯſueuit offerre: ⁊ tandē mortē ſpūaleꝫ ⁊ eternalem cōſueuit inferre. Rom.vij. Peccatū ꝑ bonū opa
C tuꝫ eſt mihi mortē: vt fiat ſupra modū peccās. ¶ Secūdo dico ꝙ pctm̄ vitandū eſt: q2 ꝓcerto aufert munimentū clare cognitiōis. Et hoc oñditur cum dicitur. Coluber. A facie inq̄t colubri Coluber.enī dicit̄ quaſi colens vmbras. Ad denotandū ꝙ peccatum vmbram ignorātie ⁊ erroris ſolet comitari.⁊ a luce vere cognitionis ſolet nos facere elongari. Coluber enim eſt ꝙ vbicūq̄ ſit ſemꝑ colit ⁊ habet vmbram.i.carentiā lucis cognitionis ſciētie ⁊ gratie. Omnis enī qui male agit odit lucem. Iohā.iij. Peccatū enim vmbrā ignorantie diligit: q2 ſcilicet nunq̄ vult videri nec cognoſci ꝙ ſit peccatū. imo ſemꝑ vult credi eſſe bonū vt poſſit in hoīe magis pacifice remanere. Et idō dr̄ prouer.xxiij. ꝙ vinū.i.peccatū animā inebrians ingredit̄ blāde: nouiſſimo aūt mordebit vt coluber: ⁊ quaſi regulus venena diffundet. Et aduerte ꝙ peccatuꝫ dicitur coluber. Quia via eius non cognoſcitur ꝓpter ſubtileꝫ ſubintrationē. q2 faciliter collabitur. Et idē dicit̄ coluber ꝓpter blandiētē delectationē. q2 acriter mordet ꝑcutit ⁊ pungit per venenoſaꝫ tentationē: q2 grauiter inuenenat ⁊ occidit ꝑ ſempiternam dānationē. Iſte enī coluber ſolet ſubtiliter ſubintrare. Uir enim homo pōt cauere. Et ideo inter tria que erant ignota Salomoni ipſe nominat: puer.xxx. viam colubri ſuꝑ petram. ¶ Itē iſte coluber ſolet blandiſſime delectari. Ideo ſicut dictum eſt Prouer.xxiij. Ingredit̄ blande ⁊c. Quia ſicut dr̄ Eccl̄.xxv. Non eſt caput nequius ſuꝑ caput colubri. ¶ Itē ſolet ꝑ tentationē mordere. Eccl̄.x. Qui diſſipat ſepem mordebit eū coluber. Solet ꝑ dānationeꝫ nocere. Et inde eſt ꝙ coluber moyſi alios colubres deuorauit.⁊ tandē in virgā conuerſus fuit. Sicut ponitur Exo.iiij. Ad denotandum ꝙ coluber.i.peccatū.colubros.i.peccatores deuorat.⁊ ſe eis in virgam eterne damnationis ⁊ verberum cōmutat Geñ.xlix.c. Fiat Dan coluber in via.ceraſtes in ſemita.mordens vngulas equi vt cadat aſcenſor ei⁹ retro. Peccatum eſt ergo coluber vmbras colens. ⁊ vmbrā ⁊ obſcuritatem diligens ⁊ inducens. Peccatuꝫ enim vult in vmbra.i in occulto fieri ⁊ in occulto nutriri. Et ideo ſolet obſcuritateꝫ ignorantie inducere vt ad modum latronis dum non cognoſcitur poſſit in mēte ſecurius habitare. Unde ſupra de colubro in titulo ſuo. Eſt enim peccatum ſicut nebula que aerem conſciētie obnubilat. Sicut fumus qui domuꝫ cordis denigrat ⁊ obſcurat: ſicut nox ⁊ ſicut vmbra que totum mundum obtenebrat ⁊ obfuſcat. Quia procerto vbi eſt peccati abundantia: ibi eſt error ⁊ ignorantia.⁊ vere ⁊ diſcrete cognitionis carētia Oſee.xiij. Colligata eſt iniquitas Effraym.abſcōditum eſt peccatuꝫ eius. Et bn̄ abſconditum: quia ſcilicet ſicut tenebre ita tenent oculos: ꝙ nec alias res: nec in ipſaꝫ tenebrā ꝑſit videre. Sic peccatū ita obnubilat hoīem: ꝙ nec ipſuꝫ peccatum ſuum videt.nec etiam aliquid aliud quod ꝑtineat ad ſalutem. Et ſic breuiter dico ꝙ peccatū vitandum eſt: quia aufert munimentū clare cognitionis. Coluber inquit. ¶ Tertio dico ꝙ precauēdū eſt. D
quia aufert nocumentum dure vexatōis ſeu inuaſionis. Et hoc oſtenditur cum dicitur. Fuge. Non oportet enim fugere niſi ꝑſequentem. Et quia dicitur. fuge. videtur ſupponere: ꝙ peccatū nos ſequitur ⁊ inuadit. Et vere peccatum inſequitur peccatores.quia ex quo peccatum per opus fuerit cōſummatum.⁊ ꝑ cōſuetudinem iteratum .intantum ſolet peccantem ꝑſequi ꝙ vix pōt homo ab ipſo amplius expediri. Simile ſyrenis marinis.⁊ ſatyris ſilueſtribus: que ſunt monſtra in mari ⁊ in terra ad feminarum ſimitudineꝫ ꝓcreata: quibus nō ſufficit hominem capere ⁊ ſemel cum eo habitare. quinimo quando poſſunt homineꝫ capere compellunt eum iteruꝫ ⁊ iterum vſq̄ ad mortem ſecum carnaliter habitare. alīs ſolent eū deuorare. Procerto cariſſimi: tale monſtrū videtur eſſe peccatum. Non enim ſufficit ſibi ꝙ hoīem ſemel vel bis occupauerit. q̄n imo q̄diu viuit eius copulam ꝑ ſui iterationem appetit.⁊ vſq̄quo mortem eternā ei inferat: ipſum ſemper ſequitur ⁊ inuadit: ⁊ ipſuꝫ in pace q̄diu vixerit non dimittit. fuge ergo. Teſte.n. Iſid. lib.ij. de ſummo bo. Cogitatio parit delectationem. delectatio conſenſum: conſenſus operationem. operatio conſuetudinem. conſuetudo neceſſitatem. neceſſitas mortem. Uir enim iſtis vinculis implicatus quaſi cathena vitiorum conſtrictus. neceſſario trahitur ad infernum. Peccatum ergo perſequitur. et ideo fugiendum. fuge inquit peccatum. j. Tymoth. vj. Tu autē homo dei hec fuge. Et aduertamus hic. ꝙ fugiendum eſt peccatum propter multa. videlicet quia peccatum ſolet.

Generare

Ayuntamiento de Madrid

Generare mentis leuitatem.
Indurare mentis voluntatem.
Captiuare mentis libertatem.
Pauperare mentis vbertatem.
Subiugare mentis dignitatem.
Occultare culpe veritatem.
Denegare celi voluptatem.
Procurare mortis grauitatem.
Aggrauare mentis agilitatem.
Obſtinare cordis nobilitatem.
Frequentare caſus neceſſitatem.
Diſſipare morum fertilitatem.

Iſta eñ ſunt duodecim mala q̄ nobis facit pctm̄ generalr loquēdo. Ergo dico ꝙ ꝑ pctm̄ mentis leuitas generaſ. Vñ Treno. j. Pctm̄ peccauit hierlm ꝓpterea inſtabilis facta eſt. ¶ Itē ꝑ peccatū mentis voluntas induraſ. vñ de pharaone dr̄ Exod. ix. Nō vidēs ꝙ ceſſaſſet grando: pluuia ⁊ tonitrua auxit peccatum. Aggrauatū eſt cor eiꝰ ⁊ īduratū eſt nimis. ⁊ Hiere. xxx. dr̄. Dura facta ſunt pctā tua. ¶ Itē ꝑ peccatuȝ mētis libertas captiuaſ. vñ Roma. vij. Video aliā legē dominātē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee: ⁊ captiuū me tenentē in lege pcti. ¶ Itē ꝑ peccatū mentis vbertas pauperaſ. vñ prouer. xiiij. Iuſtitia eleuat gentē. miſeros facit peccatū pplos. ¶ Itē ꝑ peccatuȝ mentis dignitas ſubiugaſ: q: ſ. peccatuȝ facit hoīem ſeruū. Ioh. viij. Qui facit peccatū ſeruus eſt peccati. ¶ Itē ꝑ peccatū culpe vitas denegaſ: q: ſ. peccatum īpedit ne hō confiteaſ. vñ in pſ. Queret peccatū illiꝰ ⁊ nō inuenieſ. ¶ Itē ꝑ peccatū celi voluptas denegaſ ezech. xxviij. Peccaſti ⁊ eieci te de monte dei. ¶ Iteȝ ꝑ pctm̄ mortis grauitas ꝓcuraſ. Quia ſicut dr̄ Rom. vj. Stipēdia peccati mors. Et ezech. xviij. Anima que peccauerit ipſa morietur. ¶ Itē ꝑ peccatū mētis agilitas aggrauaſ. vñ Hebre. xij. Deponētes oē pondus ⁊ circūſtans nos pctm̄. ¶ Itē ꝑ pctm̄ ſpei iocunditas deſperaſ ſeu cordis nobilitas obſtinaſ. vñ ꝓuer. xviij. Impius cum in ꝓfundū pctōꝝ venerit contemnet. ¶ Itē ꝑ pctm̄ caſus neceſſitas frequētaſ. vnū eñ peccatū facit cadere ī aliud vñ eſa. xxx. Ve filij deſertores ⁊c. Sequiſ. vt adderetis pctm̄ ſuꝑ pctm̄. ¶ Itē ꝑ peccatū moꝝ fertilitas diſſipaſ ſeu paupaſ q: ſicut dicīſ eccl. ix. Qui in vno peccauit multa bona ꝑdet. ecce ergo quot mala facit peccatū poſſeſſoribꝰ ſuis. Bñ ergo dicebaſ fuge peccatuȝ. q: nūꝗ̄ melius caueſ pctm̄ ꝗ̄ ꝑ fugam occaſionuȝ. ⁊ de hoc vide ſupra de fugere. Et iſtam fugam bñ īnuit dominus Ioh. viij. cū dicit adultere. Vade ⁊ amplius noli peccare: Vbi aduerte ꝙ xp̄s fuge velocitatē ꝑcipit exercere. Vade. Factam iniquitatē ꝑcipit abhorrere Ampliꝰ. q. d. nimis eſt qđ factum eſt. Caſus facilitatem ꝑcipit cauere. Noli inquit peccare. Patet ergo cariſſimi: ꝙ peccatuȝ eſt ꝓcauēdum: q: vt oſtenſum eſt ⁊ deductum ꝑ iſtud ſcilȝ Infertur magnū nocumētum magne vexatiōis. Auferſ munimētū clare cognitiōis. Offerſ blandimētū dulcis tentatiōis ⁊c. ⁊ hec de pctō ſufficiant.

A **Peccatores.** Cum de pctōribꝰ ⁊ in generali ⁊ in ſpeciali fiat ſuperiꝰ mētio quaſi in titulis infinitis. hoc ſoluȝ ad ꝑſens eſt notandum. ꝙ peccatores ⁊ impij. ſ.
A domino deſpiciuntur.
A ſeculo recipiuntur.
A paradiſo proijciuntur.
Ab inferno ſuſcipiuntur.

¶ Primo ergo dico ꝙ a dño deſpiciuntur. vñ Eccli. xij. c. Altiſſimus odio habet peccatores. Sicut eñ natura in arboribus retrahit humorē ſuum in hyeme a ꝑtibus ſuꝑfluis. ſ. a folijs ⁊ ipſa ſicut nō neceſſaria a ſe eijcit ⁊ emittit. Sic deus humorē gr̄e ſue a ſuꝑfluis peccatoribꝰ qui ſunt ſicut foliū ante facieȝ venti ſubtrahit: ⁊ eos tanꝗ̄ illos de ꝗbus parum curat eijcit ⁊ cōtēnit. ⁊ in manu cōſilij ſui ꝓprij ipſos cōſtituit ⁊ dimittit. pſ. Dimiſi eos ſm̄ deſideria cordis eoꝝ. ibūt in adinuentionibus ſuis. Iſti eñ ſunt ſicut filij aquile degeneres. quos aq̄la deꝰ de nido ſui amoris eijcit ⁊ quicquid amplius faciant nō aduertit. Videſ enim deus peccatores penitus reprobare: ⁊ de eoꝝ neꝗcijs non curare: inquātum ad ꝑſens dimittit eos ſine caſtigatiōe aliqua pro libito diuagari. ¶ Item iſti ſunt ſicut bordi ſeu baſtardi filij quos in aliq̄bꝰ terris patres oīa mala dimittūt facere: ſciūt. n. ꝙ hereditateȝ nō habēt quā poſſint perdere. Iſti igitur vt dictuȝ eſt a dño deſpiciuntur. Deus enim ſe diligētes diligit: ⁊ deſpiciētes ſe deſpicit. ꝓuer. viij. Ego diligentes me diligo. Et quia iſti deum odiūt ⁊ mandata eius deſpiciunt ⁊ fugiunt. Iuxta illud Eccl. j. Execratio peccatori cultura dei: iō iſti vt dictum eſt a deo deſpiciunſ.

¶ Scđo dico ꝙ iſti a mūdo recipiunſ. Mundus eñ cōſueuit fauorabilius recipe. Vberius impinguare. nobiliuſq; ditare pctōres ꝗ̄ iuſtos. Et inde eſt ꝙ mali ſunt hodie ceteris ditiores: ⁊ in ſeculo abūdantiores. Aues eñ predales multo plus habēt de plumis ꝗ̄ domeſtice. Arbores ſilueſtres multoplus abūdant in fructibus ꝗ̄ ortēſes. Animalia crudelia multo amplius generant de filijs ꝗ̄ mitia. Sic breuiter mali ⁊ pctōres qui ſilueſtres crudeles ⁊ ꝑdales dicunſ: pluribus pēnis ⁊ fructibꝰ. i. maiori diuitiarum copia pre ceteris veſtiuntur. ⁊ in mundo ampliori gloria ꝑfruūtur. pſ. Ecce ipſi pctōres ⁊ abūdantes in ſeculo obtinuerunt diuitias. Et ſi vis nota: quō merito mali dicuntur aues ꝑdales: q: procerto ſicut tales ſunt pauce carnis. magne plumoſitatis. roſtri ⁊ vnguis acuti ⁊ curui. viſus clari. Iſte etiā aues īnocētes comedūt. ſocietates fugiūt. ⁊ alte volando faciliter ſe extollūt. Sic vere mali in hoc mūdo parū habēt de carne. flui de pietatis. multū habent de plumis. vane ⁊ volatilis tp̄alis facultatis. Roſtrū ⁊ os habēt curuum ꝑ vba falſitatis. ⁊ acutum per vba detractorie iniquitatis. Vngues. i. manus hn̄t acutas ⁊ pungitiuas ꝑ ſtimulum rapacitatis. curuas vero per vitium parcitatis ⁊ tenacitatis. Iſti innocētes deuorāt per vitiū crudelitatis ſocietatem nō amant ꝑ vitiuȝ inuidie ⁊ malignitatis clare vidēt ꝑ ſublimitatē mūdane ſagacitatis. Altiſſime volant ꝑ affectū ſuꝑbie ⁊ vanitatis. ⁊ ꝑ obtentū mundane glorie ⁊ dignitatis. Et breuiter in omnibus iſtis pōt cognoſci hō pctōr: videlȝ q: parū hȝ de pietate. multū de ꝓſperitate. In ore parū de veritate. in manibꝰ plenꝰ eſt de rapacitate. Nō gaudet in bonoꝝ ſocietate. erga pauperes plenus ē iniq̄tate. De primo dicīſ in pſ. Pctōr videbit ⁊ iraſcetur: dentibꝰ ſuis fremet ⁊ tabeſcet. Qñ multū habet de ꝓſperitate pſ. Pctōres in ſeculo obtinuerūt diuitias. Qñ in ore parū habēt de veritate Eccl. vj. Ois pctōr inuidus ⁊ bilinguis. Quādo in manibus plenus eſt rapacitate pſ. Ecce peccatores intēderunt arcū ⁊c. vt ſagittent in occulto rectos corde. Quādo nō gaudēt in bonoruȝ ſocietate. eccl. xiij. Si cōmunicabit lupus agno aliqñ. ſic pctōr iuſto. Qñ erga paupes plenus eſt iniq̄tate. pſ. Obſeruabit peccator iuſtū ⁊ queret mortificare eum. Iſti ſunt ergo aues rapaces qui in mundo magis honorantur. a magnatibus portātur. ſuꝑ perticam honorum ⁊ dignitatū. honorabiliter ſituanſ. ſed quando mortui fuerint in ſterquilinū inferni ꝓijciuntur. ⁊ eorum glorie ꝓcedentes ad nihilum deducuntur. Et ideo bñ conſulit Eccl. ix. Non zeles gloriā ⁊ opes peccatoris. neſcis enim q̄ futura ſit illius ſubuerſio. Et bñ dicit non zeles ⁊c. Quia vere cariſſimi ꝗ̄uis videamus pctōres gloria mundi affluere. tp̄ali felicitate gaudere. ⁊ ſeculari dignitate fulgere. iſtud tamen a bonis non eſt zelandum. concupiſcēduȝ ⁊ appetendum: ſed potius contēnendum ⁊ fugiēdum. Et quare? Certe q: neſcis que futura ſit illius ſubuerſio. Semeles enim amica dei iouis petijt a ioue deo vnū donum quo cōceſſo dixit ei. Da mihi inquit ꝙ qñ tu habitabis mecū tu appareas mihi in eadeȝ forma ⁊ figura ⁊ eodem modo quo tu appares cū dña iunone B

quã tu ſumme diligere cõprobare. Jupiter cõceſſit: ⁊ ſtatim ignẽ ſibi apparuit. ignis ⁊ fulmina multiplicauit. ⁊ cam q̃ ſtulte rogauerat fulminauit. Oñdens ꝙ talẽ ſe iunoni exhibebat quando ſe ſibi ſpãliter cõiungebat. Quãuis enim cariſſimi poete p iunonẽ intelligant aerẽ. p iouem intelligant ignem qui coniunctus aeri ipſum inflãmat. Congruit tñ fabula ꝓpoſito nr̃o. Jſta. n. ſemeles ſignat ſimplices. iuno quã ſũme videt iupiter. i. deus diligere ſignat diuites. quos apud fatuos deus videtur diligere inquãtum dat eis tanta proſperitate gaudere. Uerũtamẽ iſtud eſt certũ ꝙ quãto deus tales ꝙtũ ad talem apparentiã magis diligit: ⁊ ꝙto magis eis fauorabilẽ ſe oñdit. tanto maiorẽ fulminationẽ ⁊ dãnationem eis immittit. ⁊ iõ ſemeles. i. hõ q̃ iunonis. i. diuitũ gloriã deſiderat. ⁊ ꝙ deus talem ſe ſibi qualẽ diuitib⁹ ſe oſtẽdit: oſtẽdat. fatuus eſt: quia ꝓcerto ſi deus hoc faciat. ipſum fulminabit ⁊ in inferno ꝑpetuo condẽnabit. Nõ zeles ergo gloriã mundi ⁊ opes pctõꝛis. neſcis eñ q̃ futura ſit illius ſubuerſio. Et hoc idẽ eſt quod dicit prouer. xxiij. Non emuletur cor tuũ pctõꝛes. ⁊ in pſ. Noli emulari in malignãtibus neq; zelaueris faciẽtes iniq̃tatẽ. q̃m tanq̃ fenũ velociter areſcẽt. Patet ergo ꝙ pctõꝛes a

C mũdo recipiũt. ¶ Tertio dico: ꝙ pctõꝛes a paradiſo eyciunt a paradiſo dico. i. ab obtẽtu paradiſi. Sicut eñ ſol ſuis radijs repulſiuis ſolet planetas ⁊ ſtellas erraticas facere retrogradas. Sic de ſuo radio repulſiuo. i. ſua iuſtitia mediãte. erraticos pctõꝛes a ſocietate ſua eycit. ⁊ ab obtentu paradiſi retrogrados efficit ipſoſq; a paradiſi gloria tanq̃ indignos repellit. Eſaie. xxvj. Scdm aliam litteram: Tollatur impi⁹ ne videat gloriam dei: vñ. j. Pet. iiij. Si iuſtus vix ſaluabit. impius ⁊ pctõꝛ vbi parebũt. Uñ ẽt ipſi peccatores pñt dicere illud Hiere. v. Jniquitates nr̃e declinauerũt hec: ⁊ pctã noſtra ꝓhibuerũt bonũ a nobis. Jnſula. n. hyberniae nõ admittit ſerpẽtes. ſic nec celũ recipit pctõꝛes. Nunq̃. n. ibi fuit pctõꝛ niſi lucifer cũ ſuis ſocijs. q̃ tñ exinde ſtatim fuit expulſus. Ribaldi. n. i feſtis diuitũ nõ admittũt. ꝙ ſi caſu itrauerint expellunt. Jſtis igit dr̃ illud eze. xxviij. Peccaſti ⁊ eieci te de mõte dei. Pꝫ ergo ꝙ iſti a ꝑadiſo eyciũt. ¶ Quarto dico ꝙ pctõꝛes ab iferno trãſglutiũt: q: ſ. ifern⁹ eſt recte cimiteriũ malignoꝝ. Sicut. n. illud piculũ maris qđ dr̃ ſcilla: non ceſſat aquas ⁊ naues attrahere ⁊ abſorbere. Sic nec infern⁹ ceſſat pctõꝛes trãſglutire. Naues. n. icaute ſcille appropinquantes abſorbẽtur. Sic pctõꝛes p mare hui⁹ mũdi icedẽtes ſe regẽtes: ab iferno attrahũt. Mors. n. pctõꝝ peſſima: ⁊ multa flagella pctõꝝ: q: ſicut dr̃ eſa. xxxiij. Cõtriti ſunt in ſyon pctõꝛes. Sic igitur pꝫ cariſſimi. ꝙ peccatores. Ab in-

D ferno trãſglutiuntur. A paradiſo retropellunt. A mũdo ſuſcipiuntur. A deo deſpiciunt. ¶ Et ſi vis dic adhuc de mundi pctõꝛibus ꝙ iſti ſunt. ſ.

Jgnorantes ⁊ tenebroſi.
Detrahentes ⁊ querulosi.
Jnuidentes ⁊ malignoſi.
Peſtilentes ⁊ furioſi.
Deceptores ⁊ inſidioſi.
Turbatores ⁊ tumultuoſi.
Poſſeſſores ⁊ pecunioſi.
Jnflammati ⁊ ambitioſi.
Jncorrecti ⁊ pernicioſi.
Tribulati ⁊ calumnioſi.

Dico ergo ꝙ pctõꝛ eſt obſcur⁹: ⁊ tenebroſus ⁊ potiſſime p ignorãtiã ſpũaliũ bonoꝝ. vñ eccli. xj. Error ⁊ tenebre pctõꝛib⁹ cõcreate ſunt. ¶ Jtẽ eſt detractor ⁊ querulous. pſ. Obſeruabit pctõꝛ iuſtũ ⁊ ſtridebit ſup eum dentib⁹ ſuis. ¶ Jtẽ eſt iuid⁹ ⁊ malignoſus. pſ. Cõſiderat pctõꝛ iuſtũ ⁊ q̃rit mortificare eũ. ¶ Jtẽ eſt peſtilẽs ⁊ furioſus. pſ. Pctõꝛ videbit ⁊ iraſcet: dẽtib⁹ ſuis fremet ⁊ tabeſcet. ¶ Jtẽ eſt deceptor ⁊ iſidioſus. pſ. Poſuerũt pctõꝛes laqueũ mihi. ¶ Jtẽ eſt turbator ⁊ tumultuoſus. Eccl. xxviij. Uir pctõꝛ ꝯturbabit amicos. ¶ Jtẽ eſt poſſeſſor ⁊ pecunioſus. pſ. Ecce ipſi pctõꝛes ⁊ abũdantes in ſeculo obtinuerũt diuitias. ¶ Jtẽ eſt iflãmatus ⁊ ambitioſus. pſ. Flãma cõbuſſit pctõꝛes. ¶ Jtẽ eſt incorrect⁹ ⁊ pnicioſus. eccl. xxxij. Pctõꝛ hõ vitabit correctõem. ¶ Jtẽ finalr̃ ipẽ ẽ ꝯdẽnat⁹ ⁊ calamitoſus. ſ. i iferno: q: ſ. ſicut dr̃ i pſ. Longe a pctõꝛib⁹ ſalus: q: ſ. dñs iuſt⁹ ꝯcidet ceruices pctõꝝ: q: ipẽ hũiliabit pctõꝛes vſq; ad terrã. Multa aũt flagella pctõꝛis: q: finalr̃ dñs ꝯteret brachiũ pctõꝛis ⁊ maligni. Et hec de pctõꝛe ⁊ de pctõ generalr̃ loquẽdo ſufficiãt.

Pecora.

Nota ꝙ pecora ſunt parua animalia ſicut ſunt oues ⁊ capre ⁊ ſilia. Et pñt ſignificare multipliciter in ſcriptura. Nã p pecora intelliguntur oẽs illi qui ſunt ſub paſtorum. i. ſub maiorum dominio cõſtituti. Dicamus ergo ꝙ p pecora generaliter aſſumuntur homines. A

Humilr̃ ſubiugati.	Habẽt eñ pecora naturalẽ ſubiectionẽ.
Carnalr̃ inq̃nati.	Senſualẽ affectionẽ.
Mentalr̃ excecati.	Aialẽ cognitionem.

¶ Primo ergo dico ꝙ p pecora itelligũt illi q̃ humilr̃ ſubiugant. Quicũq;. n. boni ſubditi innocẽtes ſimplices ⁊ deuoti: pñt gregis dñici pecora noiari: q̃ ſcꝫ ſub paſtore deo vel plato: in grege eccl̃ie hũilr̃ ⁊ pacifice ſubiecti ꝯuerſant. pſ. Oia ſubieciſti ſub pedib⁹ eius. oues ⁊ boues vniuerſas iſup ⁊ pecora cãpi. Et nota ꝙ iſta pecora. ſ. ſubditi debẽt a paſtorib⁹. i. a plãtis. ſ.

Gregatim vniri.
Tute cuſtodiri.
Docte erudiri.
Pie enutriri.
Primum facit vera dilectio.
Sed ſecundum cauta diſcretio.
Sed tertium clara cognitio.
Quartum dulcis compaſſio.

Dicamus ergo ꝙ p pecora debẽt gregatim eſſe vnita p dilectionẽ: quia. ſ. iſti debent in grege. i. in vnitate ⁊ aggregatione vniri ⁊ viuere p caritatem ⁊ dilectionẽ: q: ſ. caritas eſt illa bona paſtrix q̃ pecora iſta cõiũgit dicẽs illud pſ. Ecce ꝙ bonũ ⁊ ꝙ iocũdũ habitare fratres i vnũ. Et de hoc Gene. xxix. Oia pecora ꝯgregentur ⁊ amoueam⁹ lapidẽ. Qñ. n. hoies p verũ amorem ꝯgregant: tũc lapis. i. oĩs odij ⁊ iuidie duritia ſubmouet. vñ eſaie. lx. Oẽ pec⁹ cedar cõgregabit tibi. Qđ eſt cõtra multos q̃ p caritatẽ in vnũ nõ ꝯgregant. imo p inuidias ⁊ odia alter ab altero diuidunt. quapropter ſepe fit ꝙ a lupo dyabolo p diuerſa vitia deuorantur. Abacuh. iij. Abſcidet de ouili pecus. ⁊ nõ erit armẽtũ in pſepib⁹. Nõ ſic: ſed ſint pecora dñica gregatim vnita p dilectõem. ¶ Jtẽ debẽt eſſe tute cuſtodita p defenſionẽ. Prelati eñ debent iſtos cuſtodire: ⁊ ne p aliq̃ pctm̃ deuicẽt: debẽt ſũmope ꝓcauere. Uñ ꝓuer. xxvij. Diligenter agnoſce vultũ pecoris tui. quaſi di. ad platũ ptinet ſup pecora ſua vigilem curã gerere ⁊ qualia ſint cognoſcere: ⁊ ea ne pereãt cuſtodire. vt ſic nõ habeat timere i die iudicij quãdo dñs petet ab eo illud Hiere. xiij. Ubi eſt grex q̃ dat⁹ eſt tibi. pecus inclitum tuum. Quod eſt cõtra multos qui iſta pecora non cuſtodiunt ſꝫ ipſa magis p rapinas deuorant ⁊ occidũt Judith. xj. Jamq; ordinãt vt interficiãt pecora ſua vt eoꝝ ſanguinẽ bibãt. Quia ꝓculdubio hodie ſunt multi impij paſtores qui nõ ceſſant ordinare. i. ordinationes ⁊ ſtatuta facere quõ poſſint ſubditos laqueare: ⁊ eos p rapinã occidere: ⁊ eoꝝ ſanguinem. i. eoꝝ tꝑales ſubſtantiam exhaurire zach. xj. Paſce pecora occiſionis que qui poſſederant occidebant. Nõ ſic: ſꝫ iſta debent caute eſſe cuſtodita p tuitionẽ. Geneſis. xxx. Jterũ paſcã ⁊ cuſtodiam pecora tua. ¶ Jtẽ iſta pecora debent eſſe clare erudita p diſcretõem. Sicut eñ pecora materialia dbẽt adaquari. Sic iſta ſpiritualia debẽt doctrine riuulis irrigari. Geneſis. xxix. Uidit puteũ in agro: ⁊ ex illo adaquabantur pecora. ¶ Jtẽ iſta pecora debẽt eſſe pie enutrita p compaſſionem quia ſcꝫ paſtores ⁊ prelati non ſolum debent pecora ſua potare p doctrinam

Ayuntamiento de Madrid

re:per doctrinam erudiendo:Immo etiam cibare:p elemoſynā cōpatiēdo.iiij.Reg.iij.c.Meſa rex moab nutriebat pecora multa. Moꝝ eſt cōtra multos:q̄ magis ſolent iſta pecora corrodere ⁊ famelicos facere ꝙ nutrire. De quibus. Eze.xxxiiij. Cornibus ventilabant oia infirma pecora. Non ſic ſed iſta pecora enutriant erudiant:cuſtodiant:⁊ vniantur. Patet ergo ꝙ p pecora intelligunt illi:q̄ ſunt humiliter ſubiugati.
Scđo principaliter dico:ꝙ per pecora intelligunt illi qui ſunt carnaliter inquinati. Pecora eñ aiam rōnalem non habent: ſolum que carnis ſunt ſentiunt.⁊ inde eſt ꝙ appetitu brutali ſine aliquo refrenaculo rōnis in rem appetitam feruntur. Sic carnales ac ſi aiaȝ non haberent: carni obediunt ⁊ obſequūtur. Et appetitus ei⁹ ſicut bruta pecora proſequuntur. Ezech.xxiij. Pinguiſſimū pecus aſſume.⁊ Sopho.ij.Erit funiculus maris requies paſtoꝝ ⁊ ouile pecorum.
¶Tertio aūt dico:ꝙ per pecora qñꝗ intelligunt illi qui ſunt mentaliter excecati.i.pſone beſtiales ⁊ ignorantes:vſu rationis ad modum pecorū carentes.⁊ de hoc dicitur.ij.Per.ij. Hoi pctōres ſunt velut pecora irrōnabilia ⁊c. Uide ſupra ď ouis:ď grege:de paſtore.

Pecunia.

Cum pecunia ſit illud precium quo res generaliter loquendo vendunt ⁊ emunt:de qua cunꝗ materia hmōi pecunia fabricetur. Aliqua eñ ſunt loca ⁊ regna:⁊ hoc vt plurimum vbi moneta fabricatur de auro ⁊ argento:⁊ aliis metallis. Aliqua aūt ſunt ſeptentrionalia regna:vbi pedes auiuȝ ⁊ pecoꝝ ponunt in mercationibus p moneta. Aliqua etiā ſunt orientalia ⁊ auſtralia regna:vbi terra que dicitur pcelana: fruſta ⁊ fracture vaſorum que fiunt de illa terra pro moneta ponuntur. Aliqua etiam vbi monetis vtunt papireis:ſicut eſt in toto iperio magni canis.ſ.in thatayo ⁊ cābelech:hinc ergo eſt:ꝙ p pecuniam diuitie intelligunt: ⁊ non ſolum tēporales:imo etiā ſpirituales:⁊ nihilominus ⁊ eternales. Nota ergo ꝙ eſt pecunia.

Uituperabilis. Prima eſt pecunia hoiuȝ auaroꝝ.
Recuperabilis. Scđa ē pecunia hoim benignoꝝ.
Incōparabilis. Tertia eſt pecunia hoim pfectoꝝ.

¶Primo ergo dico ꝙ inuenitur pecunia q̄ per auariciaȝ colligitur. Iſta eñ vituperabilis eſt:quia infert laborem in acquirendo. Timoreȝ in poſſidendo. Dolorem in amittendo. Et ideo bñ dicit. Eccli.x. Nihil iniquius ꝙ amare pecuniam. Auari eñ ſunt ſicut monedula que pecuniam ſumme diligit: ⁊ ꝙuis in nullo ſibi pficiat:ipſaȝ tñ furat ⁊ abſcōdit. Sic vere auari pecunias exceſſiue diligunt: ⁊ abſꝗ hoc ꝙ ſibi vel alteri vtilitatem faciant: ipſas in theſauris ſuis mittunt ⁊ abſcondunt. Auarus eñ nō implebit pecunia: ⁊ qui amat diuitias fructus nō capiet ex eis. Eccli.v. Et nota ꝙ pecunia iſta ē vituperabilis ⁊ illaudabilis multiplici rōne. Uidelicet qꝛ amor pecunie.
Subiugat hominis libertatem.
Offendit diuinam maieſtatem.
Inflāmat hominis voluntatem
Eneruat ab ore veritatem.
Deſtruit mentis fidelitatem
Impedit celi felicitatem.
Acquirit inferni penalitatem.
Dico ergo ꝙ pecunia eſt libertatis ſubiugatiua. Eccleſiaſtes.x. Pecunie obediunt omnia. Item eſt diuine maieſtatis concitatiua. Et inde eſt:ꝙ dñs amorem pecunie phibet dicens diſcipulis. Math.x. Nolite portare ſacculum neꝗ peram: neꝗ pecuniam in zonis veſtris. Item voluntatis inflāmatiua. Qui habet plus de pecunia: plus vult habere. Eccl.v. Auar⁹ nō implebitur pecunia. Ad qđ facit:qꝛ multi ſunt ita inflāmati amore pecunie:ꝙ in ipaȝ ſicut in deū credūt. Sicut ď fatuis roma.q̄ pecuniā coluerūt ⁊ tēplū ſuuȝ edificauerūt.ponit Aug.de ci.dei li.iiij.ca.xxiiij. Item eſt veritatis occultiua:qꝛ.ſ.propter pecuniam habendam multi ſunt mendaces:ſicut de cuſtodibus dicit. Math.xxviij. Qui accepta pecunia dixerunt mendaciter xp̄m fuiſſe furatum. Itē eſt fidelitatis eneruatiua. Sicut apparuit i iuda:q̄ corruptus pecunia ppꝛium dominum tradidit. Marci.xiiij. Promiſerunt ei pecuniam ſe daturos. Iteȝ eſt felicitatis impeditiua. vñ Luce.xviij.⁊ Marci.x. Quā difficile eſt qui pecunias habent in regnū dei introire. Itē eſt penalitatis acquiſitiua: qꝛ ſcȝ p pecuniam non ſolū paradiſus pditur:imo etiam infernus acquirit. vñ Actu.viij. Pecunia tua tecum ſit in perditioneȝ. Iſta eſt ergo pecunia hoiuȝ auaroꝝ. B ¶Scđo dico:ꝙ inuenitur pecunia hominū miſericordiū ſeu etiā benignoꝝ. Et iſta pculdubio expendēda eſt in miſeriis paupeꝝ:in ornatu temploꝝ:⁊ in neceſſitatibus proximoꝝ. Ioſeph.n. fecit ligari pecunias in ſaccis fratꝝ. Geñ.xliij. Ezechias ⁊ ioſias fecerunt colligi pecuniā ad ſartatecta templi reparanda. Sicut dicit.ij. Paral.xxiiij. Ille etiam qui pecuniā ſuam nō dedit ad vſuram in pſal. reputat ſanctus. Et ille q̄ nō ſperauit in pecunie theſauris reputatur beatus. Eccli.xxxi. ¶Sed tertio dico ꝙ eſt pecunia hoium perfectoꝝ: ⁊ iſta nihil eſt aliud ꝙ grē ⁊ virtutes cum quibus ſancti ditati regnuȝ eternum mercant. Et iſta eſt pecunia duplex:in qua regis eterni ſignū relucet.de qua precepit iacob filiis ſuis. Geñ.xliij. Pecuniā aūt duplicē ferte vobiscū ⁊c.

Pellis.

Nota breuiter ꝙ cuȝ pellis ſit illud qđ exterius inuoluit corpus:videtur ꝙſpiritualiter loquendo per pellem intelligantur omnia illa que exteri⁹ poſſunt homini adiacere:⁊ eſt pprie pellis animalium:ſicut cortex eſt arborū. Accipiendo ergo pellem in bono ⁊ in malo. Notemus breuiter ꝙ per pellem accipitur in ſcriptura. A

Uirtualis conuerſatio.
Criminalis compoſitio
Temporalis acquiſitio.
Corporalis diſpoſitio
Mortalis meditatio
Prima eſt pellis depingenda.
Scđa eſt pellis excuenda.
Tertia eſt pellis extendēda.
Quarta eſt pellis abradenda.
Quinta eſt pellis induenda
Uel dic ꝙ pellis eſt
Conuerſatio gratioſa
Compoſitio curioſa.
Acquiſitio copioſa
Carnis conditio fluxuoſa
Mortis preuiſio luctuoſa.
Nam chariſſimi:ſicut ſenſualiter videmus.
Pelles depinguntur.
Pelles excuūtur.
Pelles extenduntur.
Pelles abradunt.
Pelles induunt.

Primo ergo dicamus ꝙ eſt pellis quā debem⁹ depingere.⁊ iſta eſt pellis nr̄e exterioris conuerſationis que ſcȝ ad modum pellis omnia interiora contegit atꝗ celat. Iſta eñ p honeſtatem dȝ eſſe depicta ⁊ diuerſarum virtutum depictionibus colorata. Exemplo panthere q̄ pellē hȝ diuerſis coloribus depictam: et mira pulcritudine variatam vt ſic poſſimus figurari i tabernaculo federis:⁊ in archa que pellibus arietum rubricatis: pellibus etiam iacynthinis operiebatur: ſicut de tabernaculo dr. Exo.xxvi. Et de archa. Numeri.iiij. In quo pculdubio notat ꝙ nos q̄ debem⁹ ad modū illius arche ⁊ tabernaculi eſſe deo ſpecialit dedicati. Debem⁹ ornari ⁊ operiri pellibus iacynthinis que habēt colorem celeſtem.i.decore honeſte celeſtis ⁊ ſancte conuerſationis: ⁊ pellibus rubricatis idest exemplis martyrum ⁊ imitatione ſue cruētiſſime paſſionis.j.Paral.xvij. Archa federis domini ſabaoth ſub pellibus eſt. Pelles eñ que extrahuntur de corporibus animalium mortuoꝝ: ſignificant bona exempla precedentium bonorum ⁊ ſanctorum. Iſtas eniȝ pelles.id eſt ſanctoruȝ exempla debemus accipere:⁊ ipa per imitationem induere ⁊ de ipſis conuerſationem noſtram depingere ⁊ ornare. Iob.decimonono. Circundabor pelle mea:⁊ in carne mea videbo deū ſaluatorē meū. Quod tamē eſt contra multos q̄ magis vo

Ayuntamiento de Madrid

ſunt habere pelles cattoꝝ ⁊ murium ad ſui ornamen
tum: ꝙ pelles arietum iacynctbinas ⁊ rubras .i. ꝙ exē
pla ſanctoꝝ hoīum ⁊ bonoꝝ. Uñ iſti figurant in hero
de: qui interpretat̄ glorians in pellibus: q̄ finaliter a
vermib⁹ eſt cōſumptus. Mꝫ vere tales q̄ in talib⁹ pel
libus gloriantur: vermibus malaꝝ cogitationū i pre
ſenti: vel vermibus ſuppliciorꝫ in futuro miſerabilit̄
corrodunt̄. Job. xl. Nunquid implebis ſagenas plebe
eius. Et ꝓcerto tales non habent pellem honeſte cō
uerſationis: ſed potius pellem vilem ⁊ informis ⁊ in
famis conditionis. De quib⁹ dr̄ Trenoꝝ .iiij. Uetuſtā
fecit pellem meā ⁊c. Non ſic: ſed habeamus bonā cō
uerſationem: q2 iſta eſt pellis quam debemus depin
B gere. ¶ Secundo dico: ꝙ eſt quedā pellis quā debe
mus exuere. Et iſta ſignat circūſtantiam malaꝝ con
ditionum. De q̄ Hier. xiij. Si mutare poteſt ethyops
pellem ſuam: ⁊ pardus varietates ſuas. ſic ⁊ vos po
teritis bonum facere cū didiceritis malū. Nam ſicut
puer naſcitur ⁊ inuoluitur in viliſſima pelle: que dr̄
ſecundina: quā tamen neceſſe eſt ꝙ exuat anteꝗ ad vi
tam exterius veniat. Coluber etiā anteꝗ renouet̄: ſo
let pellē veterem exuere: vt ſic poſſit noua pelle iterū
ſe veſtire. Sic vere nos oēm pellē male cōſuetudinis
⁊ male conuerſationis exuere debem⁹: vt ad vitā gr̄e
exterius exeamus: ⁊ vt nos in morib⁹ innouem⁹. Mꝫ
bene figurat̄. Leuit. j. vbi dicit̄: ꝙ ſacerdotes detracta
pelle hoſtie artus in fruſta concident. Mꝫ vere ille qui
vult hoſtia deo fieri: debet ante oīa pelle male conuer
ſationis exui ⁊ artus eiuſdem dn̄t in fruſta concidi. i.
in diuerſis bonis operibus occupari. ¶ Tertio dico
ꝙ eſt pellis quā debemus extēdere. Et iſta ē pellis ex
terioris poſſeſſionis. Iſta eſt eī vſqꝫ ad paupes ꝑ ele
moſynas extendenda. Pellis eī quanto plus exten
ditur: tantoplus ⁊ melius ſonat. Sic pellis bonoꝝ tē
poraliū: ꝗtoplus ad pauperes ꝑ elemoſynas extēdit̄
tanto exinde ſonus bone fame. apud deū ⁊ hoīes dul
cior reperitur. Ideo ꝓcipit̄. Eſai. liiij. pelles tabernacu
lorꝫ tuoꝝ extendere ne parcas. Mꝫ eſt cōtra illos de
quibus dicit̄. Hier. x. Non eſt qui extendat tentoriū
meū ⁊ erigat pelles meas. Nā auari non extendunt
ad alios pellem ſuā: imo ꝓcerto excoriāt aliena. Mi
chee. iij. Uiolenter tollitis pelles eoꝝ deſup eis ⁊c.
¶ Quarto dico: ꝙ eſt pellis quā debemus abradere.
C ⁊ iſta eſt pellis nr̄e mortalis ⁊ carnalis conditionis.
De qua dicit̄. Geñ. iij. Mꝫ de⁹ fecit ade ⁊ eue tunicas
pelliceas in ſignum mortalitat̄ ⁊ fragilitatis acq̄ſite
que ꝓcerto eſt ꝑ penitentiā abradenda. Sicut eī pel
les ſolent multipliciter ꝓparari: q2 primo cineribus
aſpergunt̄: vt .ſ. pili cadant: tandē calce ⁊ puluere ar
borum condunt̄: in aqua balneant̄ ⁊ humectant̄. tan
dem acutis gladijs abradunt̄: ⁊ ſic ad ſcribendū vel in
alia negocia multipliciter ꝓparant̄. Sic vere pelles
carnis noſtre debēt cū cinere ⁊ puluere. i. cuꝫ acri me
moria mortis condiri: in aqua lacrimaꝝ humectari:
in ligno ꝑ crucis memoriā extendi: ⁊ oī ſorde peccati
peraſperā penitentiā abradi: vt ſic poſſit ad oē bonū
opus parari: ⁊ ſic poterit dicere quilibet illud qđ dicit
ſponſa. Cant. j. Nigra ſum ſed formoſa ſicut pellis ſa
lomōis ſicut tabernacula cedar. Nigredo eī pellis
combuſtionē penitētie deſignat. vñ Treno. v. Pellis
noſtra quaſi clybanus exuſta eſt. ¶ Quinto dico: ꝙ ē
quedā pellis quā debem⁹ induere. Et iſta ē pellis me
morie mortis: vel memorie peccatoꝝ. Pellis eniꝫ eſt
illud qđ remanet de mortuo aīali: ſignificans memo
riam mortis: vel memoriā peccati: que ſemꝑ dꝫ in no
ſtris cordibus remanere. De pellibus eī fiunt calcia
menta ⁊ foderature cingula ⁊ armature: libri etiā atqꝫ
ſcripture. Mꝫ vere de talibus pellibus. ſ. de memoria
mortis ⁊ peccati debemus nobis facere calciamenta
ſubſidentis humilitatis: foderaturā: mollis benigni
tatis: cingula laqueantis charitatis armaturā defen
dentis patientie ⁊ firmitatis: libros etiam. i. ſcriptu
ras ſapientie ⁊ veritatis. Pelles eī leonis dicuntur
ſedentem ab emorroyde liberare: pellis murium di
citur fixuras taloꝝ ſanare: pellis ſerpentum dicit̄ ad
multa remedia adiuuare. Sic hec chariſſimi: iſta pel
lis. ſ. memoria mortis ⁊ mortificatio carnis multa cō
fert homini cōtra peccatū remedia: ⁊ valde eſt ad ſa
nandam aīam oportuna. Unde ſicut in hyſtoria nar
ratur. Hercules poſtꝗ leonē q̄ oēs deuorabat homi
nes interfecit: de pelle ipſius veſtē ſibi fecit: ⁊ arma ⁊
ſcutum ſuū pelle leonis operuit: ipſaqꝫ ſecū ꝗdiu vi
xit in ſignum leonis ad ipō mortis ſemꝑ tulit. In quo
nota: ꝙ hercules. i. virtuoſus ⁊ ſtrenuus: q̄ de leone. i.
de peccato vel de proprio corpore ꝓualuit debet pel
lem eius. i. memoriā ſue future mortis ſecum ferre: et
de ipſa contra vitioꝝ ⁊ demonum pericula ſe armare
Mꝫ bn̄ figuratū eſt in tabernaculo. Exod. xxvi. Cuius
tectum pellibus capraꝝ optuꝫ fuit. ⁊ Geñ. xxvij. In ia
cob q̄ capraꝝ pellibus inuolutus patris benedictionē
reportauit. Capra eī que fetet: fetorē mortis ſignat.
Mꝫ vere illi a deo patre bn̄dictionē ſempiternā repor
tāt: q̄ pellē capraꝝ. i. memoriā fetide mortis ſecū hn̄t.
vnde de ſanctis ⁊ ꝑfectis viris dr̄. Hebreo. xj. Circui
erunt in melotis ⁊ in pellibus caprinis ⁊c. Et ſic ergo
patet quō in ſcriptura inuenit̄ pellis induenda. ab
radenda. extēdenda. exuenda: ⁊ depingenda ⁊c. A

Penne. Nota ꝙ penne ſunt ille ꝑtes corporis
auiū q̄bus ipe aues mediante vēto vel
aere deuehunt̄ in altū. ⁊ ideo poſſumus dicere ꝙ mo
raliter loquendo nos inuenimus.

Pennas interiores.
Pennas exteriores
Pennas ſuperiores.

Prime deſignāt morū decentiā virtualē. Scḋe ſignāt
rerū ſubſtantiā tꝑalēꝫ. Tertie vero ſignāt dei pōten
tiam ſupnalē. ¶ Prime ſunt pēne iuſtoꝝ. ſ. ſcientie ⁊
virtutes. Iſti eī ſunt quib⁹ mediantibus iuſti in ce
lum volant: modo ſcꝫ ꝑ ſpem: in futuro ꝑ ſpeciē. De
quibus dr̄ in pſ. Pēne colūbe deargētate: ⁊ poſterio
ra dorſi eius i pallore auri. ¶ Scḋe ſunt pēne diuituꝫ
⁊ ſupborum. Mūdi eī diuitie: ⁊ ſeculares ſciētie: po
pulareſqꝫ dignitates ⁊ eminentie ſunt pēne q̄ aues. i.
mundi potētes ſuſtinēt ⁊ erigunt. ⁊ ꝑ ſupbiam eleuāt
⁊ extollunt. De quibus dicitur. Job. xxxix. Pēna ſtru
tionis ſimilis eſt penne herodij ⁊ accipitris. Et etiaꝫ
de diuitijs dicitur. Prouerbio. xxiij. Noli inquit eri
gere oculos tuos ad opes quas habere non potes.
Quia facient ſibi pennas vt aquile ⁊ volabunt in ce
lum. Accipiter enim et herodius qui ſunt predales:
ſignāt nobiles: ſtrutio que a terra non eleuatur: ſi
gnat ruſticos vl̄ rurales: q2 ſcilicet in omni ſtatu inue
niuntur penne diuitiarum. ¶ Tertie ſunt penne do
mini ⁊ angelorum: et iſte nihil aliud quam potenti
am dei ⁊ ſpirituum beatorum ſignāt. De quibus di
citur in pſalmiſta. Quod deus aſcendit ſuper cheru
bin ⁊ volauit ſuper pennas ventorum: id eſt ſuper po
tentiam ⁊ virtutem ſpirituum beatorum. Metapho
rice enim loquitur: quia ſcilicet ſub figura auis intel
ligit ipſum deum: ſicut alibi in pſalmiſta dicitur:
de deo ⁊ cuilibet viro iuſto. Scapulis inquit ſuis ob
umbrabit tibi: ⁊ ſub pennis eius ſperabis. Scuto cir
cundabit te veritas eius. ¶ His igitur premiſſis di B
camus aliquid de pennis iuſtorum. Nam ſicut vide
mus: qđ penne auium ſunt dure ⁊ ſolide: ſunt leues ⁊
concaue: ſunt medula leui ⁊ ſicca plene: ⁊ exteriori
pluma munite: carni ⁊ corpori ſunt coniuncte: ⁊ tamē
a natura carnis penitus ſunt ſeiuncte. Tales procul
dubio ſunt virtutes ⁊ affectiones iuſtorum. Iſte eniꝫ
habent Soliditatem perſeuerantie. Concauitatem
ſecrete conſcientie. Medulle tenuitatem pauperta
tis voluntarie. Plumoſitatem agilis obedientie.
Carnis vicinitatem compaſſionis: et clementie.
Non tamen carnis naturalitatem carnalitatis ⁊ im
mundicie: ſed potius candorem ⁊ albedinē caſtitat̄ ⁊
continentie

Ayuntamiento de Madrid

continentie ⁊ etiam ſiccitatem pnīe ⁊ abſtinentie. Et ſic ꝓculdubio ſi tales penas .i. virtutes ⁊ affectiones ſic cōditionatas habuerimus: faciliter ꝑ ſpem ⁊ contemplationem ad celum volabimus: ⁊ ſuperius cum angelis q̄eſcemus. Et hoc eſt qđ dauid petebat in pſ̄. Quis dabit mihi pēnas ſicut colūbe ⁊ volabo ⁊ req̄e ſcam? Aduerte aūt ꝙ ſancta aīalia quatuoꝛ habebāt pēnas: ⁊ ſub pēnis etiam erant manus: etiam ille pēne oculos habebant: que etiam recte erant: ⁊ pēne vnius pennis alterius ſe iungebant: ſeq̄ꝫ deſuꝑ lateralit̄ extendebant: ſicut ꝑ omnia dicitur. Ezech. j. Sic vere dicam ꝙ aīalia ſancta ⁊ occulta: ſanctos ⁊ diſcretos viros ſignant. Quatuoꝛ vero pēne quatuoꝛ virtutes cardinales vel etiā quatuoꝛ affectiones ſignificant: q̄ ſ. recte dicunt̄: quia nullius malicie prauitate toꝛquent̄ Et etiam deſuꝑ dicunt̄ extenſe: eo ꝙ ſurſum ad deum ſunt totaliter oꝛdinate. Due aūt vnius duabus pēnis alterius iūcte dicuntur: eo ꝙ affectiones iuſtoꝛum in dualitate charitatis ſibĳnuicem copulant̄: facies et pennas inquit: per quatuoꝛ partes habebant: iūcteq̄ꝫ erant penne alterius ad alterum. Ezech. j. Quid plura? Pro certo manus ſub pēnis eſſe dicūtur: ꝓ eo ꝙ bone operationes bonas affectiones concomitantur ⁊ ꝙ illud qđ iuſti volunt. ⁊ cogitant dignis opibus ſacris manibus exequūt̄. Ezech. j. Apparuerunt manꝰ hoīs ſubtus pēnas. Et breuiter notare poſſumus ꝙ pēne id eſt affectiones ſpūalium auium ⁊ iuſtoꝛum.

Sapientia pollent.
Penitentia pallent.
Diligentia callent.
Innocentia valent.
Amicicia calent.

Dico ergo ꝙ iſte pēne bonaꝝ affectionum ſapientia pollent. Et ideo dicunt̄ habere oculos in ſanctis aīabus. Ezech. j. vñ. Eccl'es. x. dicit̄ Qđ qui hꝫ pennas annunciabit ſniam. Itēꝫ dico ꝙ penitentia pallent. Vñ aīa penitēs amara ⁊ cōtrita videtur dicere illud. pſ̄. Si ſumpſero pēnas meas diluculo ⁊ habitauero ī extremis maris .i. in amaritudine penitētie. Itē dico ꝙ diligentia callent. Sunt eñ caute ⁊ ꝓuidentes cōtra pericula. Quia ſicut dicit̄. ꝓuer. j. Fruſtra iacitur rhete ante oculos pēnatoꝝ ⁊c. Itē dico ꝙ innocentia valent. vñ Malach. iiij. Orietur vobis timētibus nomē meum ſol iuſtitie ⁊ ſanitas in pēnis eius. Itēꝫ dico ꝙ amicicia calent. Et ideo ſupra dicitur. Quod due pēne ſinguloꝝ iungebant̄: ſupple ꝑ caritatem. vñ etiam Leuit. xj. Piſces qui habebant ſquamas ⁊ pēnulas mundi erant ⁊ poterant manducari: quia .ſ. tales per ſocietatem ⁊ caritatē in coꝛpoꝛari ⁊ ſpūalier manducari poſſunt: ⁊ maxime qñ ſquamis ſeſe tenentibus: hoc eſt dictu: ꝑ bonam cōcoꝛdiam iūcti ⁊ ligati ſunt. Tales igitur ſic pēnati iubent̄ deo bñdicere ⁊ laudes ipſius exaltare. pſ̄. Laudate inquit dñm de celis. Sequit̄. Beſtie ⁊ vniuerſa pecoꝛa ſerpentes ⁊ volucres pēnate. Et maxime quia certe tales caput intentiōis ad pēnulas affectionis debent toꝛquere: vt ſcꝫ attēte videant. ne quid indignum ipſos contingat aliqualiter affectare. Sicut Leuit. v. dr̄ qñ auis imolabatur caput ad pēnulas toꝛquebat̄. Et ſic ptꝫ quomodo pēne iuſtoꝝ diuerſimode ſignificant in ſcriptura.

Pena. Nota ꝙ pena qñq̄ꝫ ſumitur pro quacūq̄ꝫ tribulatione vel afflictione. Quādoq̄ꝫ ſumitur ⁊ magis ꝓprie: ꝓ culpe punitione ⁊ punitiōis inflictione. ¶ Et ſic igit̄ notabimus ꝙ ē dare .ſ. penā.

Virtualem ⁊ voluntariam.
Tempoꝛalem ⁊ tranſitoꝛiam.
Eternalem ⁊ damnatoꝛiam.

Prima pena eſt penitentium ⁊ ꝑfectoꝝ. Scđa pena eſt indigentiū ſeu miſeroꝝ. Tertia pena eſt deſperantium ſeu dānatoꝝ. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ eſt pena voluntaria. Et iſta ꝓcerto nihil aliud eſt q̄ ſcilicet pena quā voluntarie ſuſtinent viri religioſi ⁊ perfecti .ſ. pena abſtinentie. Diligentie. Penitentie. Vigilie. Obedientie ⁊ cetera ſimilia: que .ſ. viri penitentes qñq̄ꝫ ſuſtinent ꝓ peccatis ſatiſfaciendo: vel quādoq̄ꝫ a peccatis ſeſe ꝑſeruando: vel qñq̄ꝫ virtutes ⁊ merita cumulando: ⁊ gloꝛiam eternam cū pena tēpoꝛali mercando. Tales aūt penas ſuſtinuit xp̄s: qui .ſ. voluntarie ꝓ peccatoꝛibus fuit paſſus: ⁊ tales etiam ſuſtinet vir ꝑfectus: q̄ pro ampliandis meritis: penis ⁊ miſerĳs ſit ſubiectus. vt de vtroq̄ꝫ dicatur illud. Sap̄. xviij. Simili autem pena ſeruus cū dño afflictus eſt ⁊c. ¶ Scđo dicamus ꝙ eſt pena trāſitoꝛia. Et iſta eſt pena mūdanaꝝ tribulationū q̄s qñq̄ꝫ mundus ⁊ tyranni inferunt ſine cauſa: qñq̄ꝫ etiam deus ipſas diſpenſatiue euenire ꝑmittit: vel ad nr̄am punitioneꝫ vl' ad meritoꝛum augmentationem. ⁊ iſta ꝓcerto licet non volūtarie ꝓcuret̄: dꝫ tñ in patientia ſuſtineri: ſicut fecerunt martyres atq̄ꝫ ſancti. Exemplo Iob qui dicebat dño. Iob. x. Inſtauras teſtes tuos contra me: et multiplicas iram tuā aduerſum me: ⁊ pene militant in me. Et Iob. ix. dicitur. Si occidit occidat ſemel: et nō de penis īnocentiuꝫ rideat. De tali ergo pena trāſitoꝛia viſum eſt vbicūq̄ꝫ agitur de Tribulatiōe. Laboꝛe Afflictione ⁊c. ¶ Tertio vero dico: ꝙ eſt pena dānatoꝛia ſeu deſtructoꝛia. Sicut videmus ꝙ in hoc mūdo ſunt pene malefactoꝝ ⁊ latronum: que ꝓ ſcelaribꝰ infligunt̄: vt ſcꝫ pena vnius ſit metus multoꝝ: ⁊ certe tales pene ſunt ipſis ſalubꝛes ⁊ meritoꝛie ſi ſuſtinent patienter. Alias vero iſta pena tp̄alis ipſoꝝ eſt pricipiū ⁊ introitus ad eternā. vñ Eccli. xxj. Via peccātiū cōplantata lapidibus: ⁊ in fine illoꝝ inferi ⁊ tenebꝛe ⁊ pene. Pena autē dānatoꝛia eſt pena damnatoꝛum: qui ſcꝫ puniūtur perpetuo ī inferno. De qua dicitur illi nequiſſimo antiocho. ij. Macha. vij. Iudicio inq̄t dei iuſtas ſupbie tue penas exolues. Et. ij. Theſſal'. j. Penas dabunt in interituꝫ eternas. ⁊ in epiſtola Iude. Ignis eterni penas ſuſtinētes. Sicut enim in pſ̄. dr̄. Iniuſti punient̄ ſimul ⁊ relīq̄e impioꝝ interibunt. Pena eñ dicitur a puniendo. Multa poſſent dici: ſꝫ pauce ſunt autoꝛitates vocales. Vide vbi Coꝛrectio. ⁊ Tribulatio: ⁊ in alĳs titulis ſimilibus.

Pendere. ſuſpendere. ſuſpēdium. Nota ꝙ pendere ſemper denotat adheſionem alicui alteri rei tanq̄ fundamēto foꝛtioꝛi ⁊ etiaꝫ altioꝛi. ¶ Pēdere eñ de ſui natura nō dicit mihi aliquam firmitatem: ſed potius quandā inanitatem ⁊ debilitatem: ⁊ cōnexam cum altero vanitatem. Item dicamus ꝙ pēdere ſignat in bono ⁊ in malo. ⁊ ſic dico ꝙ moꝛaliter ⁊ ſpūaliter loquendo.

Pendet iuſtus deo ſe federans.
Pendet doctus alta conſiderans.
Pendet ſtultus vana deſiderans.
Pendet dannatus penis exuberans.

Primum eſt pendere feruentis amoꝛis.
Scđm eſt pendere fulgentis ſplendoꝛis.
Tertium eſt pendere vagantis erroꝛis.
Quartum vero eſt pendere nocentis doloꝛis.

¶ Primo ergo dico ꝙ pendere dicit̄ vir perfectus et charitatiuus. Iſte eñ cuꝫ coꝛda ⁊ cū vinculo caritatꝭ cum deo ligatur: ⁊ ideo ab ip̄o dependere: ⁊ totus in xp̄o ſuſpendi: ⁊ totꝰ in ip̄o ſuſpēdi: ⁊ ad ipſuꝫ erigi cōprobat̄. res .n. ex altero dr̄ pendere: qñ ab ip̄o totū hꝫ ſuū eē ⁊ ſuū manere. ⁊ qñ ſine ip̄o nō pōt ſiſtere vl' valere. Sic vere q̄ viri ꝑfecti in deo penitꝰ fixi ſunt. ⁊ ab ip̄o ſuū eſſe ꝟtutis accipiūt: ⁊ ſine ip̄o penitus nihil poſſunt bñ dico ꝙ ꝑ amoꝛē ⁊ deſideriū ab ip̄o pēdent. ⁊ ab ipſo laq̄ati: ⁊ ad ip̄ꝫ ſuſpenſi ſunt. de Iacob .n. eo ꝙ ſumme diligebat benyamin dr̄. Gen̄. xliiij. cū inq̄t aīa eiꝰ ex huius aīa pēdeat. ⁊ Iudith. viij. dicit̄. ⁊ nūc fratres q̄ eſtis pſbyteri in populo dei ex vobis pēdet aīa illoꝝ quaſi di. anima inferioꝝ dependet a ſuperioribus: pꝛoīde: ꝙ ab ipſis debet regi ⁊ gubernari. Sic ꝟo iuſtoꝝ depēdent a deo ⁊ a ſanctis: ꝓ eo ꝙ ꝑ amoꝛeꝫ ⁊ deſideriū ſunt ip̄i cū deo federati. Nōne floꝛes

fructus ⁊ folia pendent in arbore: ſicut in ꝓprio loco vnde recipiunt nutrimentum ⁊ vñ habent radicem ⁊ fundamentũ: Sic vere iuſti ſemper ſunt in deo ſuſpēſi: ſicut in illo a quo ſunt ꝑ ſpe; portati in quo ſunt ꝑ fidem plantati atq; fundati: ꝑ caritatē aliti ⁊ nutriti vt ſic iſti figurent̃ ī velo qḋ pendebat ante ſancta ſanctorũ: ⁊ ante archã ⁊ cherubin: ⁊ qḋ interiorem ptē; tabernaculi ad extrinſeca diuidebat: ſicut dicit̃. Exo. xxx. Qḋ .ſ. de quatuor ꝓcioſis colorib⁹. i. quatuor cardinalib⁹ ꝟtutibus ſunt depicti: ⁊ ſanguine xp̄i: ꝑ ſue paſſionis memoriam madefacti: ante archã teſtamēti dñi: ⁊ ante ſancta ſanctoꝝ paradiſi: ꝑ deſideriũ ſunt ſuſpenſi: ⁊ ibidē continue ſunt erecti. Oſee. xi. Populus meus pendebit ad reditũ meũ. Sicut etiã de pulcritudine Judith dicit̃ Judith. x. Qḋ oīs illius compoſitio ex virtute pendebat. Iſti etiã pendēt ⁊ non ſolum ꝑ virtutem caritatis: immo etiã per virtutem voluntarie paupertatis: que .ſ. baſſa: id eſt tēporalia negligit: ⁊ ſurſum cũ xp̄o in cruce per compaſſionem ſe ſuſpendit: ⁊ ad celeſtia mentaliter ſe eleuat ⁊ aſcendit Gen. xl. Ille ſuſpēſus eſt in cruce. Et aduerte ꝙ tales non ſolum dicunt̃ ſuſpenſi: imo certe multa bona habent ſuſpenſa in ſe. Sicut eñi videmus ꝙ in tēplis ſuſpendunt̃ panni aurei pro ornatu. Sic etiam in viris perfectis ſuſpendunt̃ virtutes ⁊ exempla notabilia: ſicut precioſiſſima ornamenta: ſicut Elyachim dicitur figuratiue. Eſa. xxij. Figam inquit illũ paxillũ in loco fideli: ⁊ ſuſpendã ſuper eũ oēm gloriã domus patris eius. Unde nota ꝙ in talib⁹ inueniuntur pendere iſta inſtrumenta. ſ. Inaures. Libri. Galee. Pharetre cu; ſagittis. clypei. Mole ⁊ organa. Inaures dico. i. promptitudo obedientie. Iſte enim ſunt que ornant aures ⁊ preparant ad cito audiendum. Gen. xxiiij. Suſpendi itaq; inaures ad ornandam facie; eius: ⁊ armillas poſui in manibus eius. Itē ibi pendent libri dei mandatorum ⁊ ſapientie. Deut. xj. Ponite hec verba ī cordibus ⁊ in animabus vr̄is: ⁊ ſuſpendite ea pro ſigno ī manibus veſtris. Et potiſſime duo precepta caritatis debent ibi eſſe ⁊ pēdere: q: ſcilicet iſtis habitis om̄ia alia pendent ibi. Sicut dicit̃. Math. xxij. In his duobus mandatis tota lex pendet ⁊ ꝓphete. Ite; pendēt ibi galee ſalutis ⁊ fiducie. De qua apoſtolus ad Eph. vj. Galeam ſalutis accipite. vnde Ezech. xxvij. Galeã ſuſpenderunt in te ꝓ ornatu. Item pendent ibi pharetre cum ſagittis ⁊ punctionibus diuini timoris ⁊ reuerētie: vñ Ezech. ibidē. Pharetras ſuſpenderunt in muris tuis. Item pendent ibi clypei: qui ictus ſuſtinent. i. virtus firmitatis ⁊ patientie. Et ſic ꝓcerto iſti dicuntur turris dauid. que edificata eſt cũ ꝓpugnaculis mille clypei ⁊ omnis armatura fortium. Armatura enim fortiũ eſt patiētia ⁊ conſtantia: qua. ſ. fortiſſimi xp̄i martyres fuerunt armati. Itē pendent ibi mole que valde ponderant. i. pondus laboris ⁊ penitētie vnde Math. xviij. Expedit vt ſuſpendatur mola aſinaria collo eius ⁊ ſubmergatur in mare. Itē pendēt ibi organa diuine laudis ⁊ eloquētie. ſicut in pſ̄. dicitur. Quod in ſalicibus in medio eius ſuſpendim⁹ organa noſtra. Iſte ſunt ergo gēme in fronte pendentes De quibus Eſai. iij. quia ſcilicet iſte ſunt virtutes q̄ in iuſtis ſpiritualiter pendent. Sicut etia; ipſi apud deu; mentaliter ſuſpenſi ſunt atq; manent. Deutero. xxviij. Erit vita tua quaſi pendens ante te. Dico ergo primo: ꝙ pendere ſpiritualiter dicitur vir perfectus
B ⁊ caritatiuus. ¶ Secundo dico ꝙ pendet vir edoctus alta conſiderans. Sicut enim ſol ⁊ luna ⁊ alij planete qui erratici dicuntur ſuſpenſi ſunt inter celum et terram quia ſcilicet nec celum nec terram tangũt: ſed in medio ſuſpenſi currunt. Sic vere viri contemplatiui ⁊ doctores ⁊ clerici ſuperius ad inueſtigationem veritatis altoꝝ ⁊ magnoꝝ negocioꝝ contemplando ⁊ inq̄rendo ſe ſuſpendunt. ⁊ terram ⁊ terrena negocia contēnentes ſurſum ad modũ auiũ: quarum corpora pēdent in aere: celeſtia ⁊ eterna inueſtigare ſatagunt et contēdũt. Job. vij. Elegit ſuſpendiũ aīa mea ⁊ morte; oſſa mea. ⁊ Treno. v. Principes manu ſuſpenſi ſunt. Pendet igitur vir edoctus alta conſiderans. ¶ Tertio vero dico: ꝙ pendens ſeu ſuſpenſus dr̄ vir infect⁹ vana deſiderans: vic; peccator: ⁊ maxime vir ſuperb⁹ ⁊ elatus: ſicut enim iudices ad patibula ſua malefactores ſuſpendũt. Sic demones ad alta vanitat̃ mũdane loca ſuſpendũt ꝑ elationem ⁊ ſupbiam pctōres Tales enim elati ⁊ ſuſpenſi dicuntur: eo .ſ. quia nulla ſtabilitate firmantur: ſed vento vane glorie exponuntur. Suſpenſus enim fuſtibus tollitur. flatibus tangitur: motibus pellitur: funibus ſtringitur: auibus deditur: eſtibus vritur. Sic vere tales peccatores ſurſum extolluntur: per elationē: flatibus efflantur: per adulationem: auibus deduntur: per detractionē: eſtibus vrunt̃: per ambitionem: funibus ligantur: ꝑ male conſuetudinis obſtinationem. ¶ Et ſic tales ſuſpēſi figurant̃ in illis de quibus dicitur. Joſue. x. Qḋ ipſe ſuſpendit eos ſuper quinq; ſtipites. Quinq; enim ſtipites ſunt quinq; ſenſuum affectiones. ⁊ Joſue. viij. dicitur. Qḋ ipſe ſuccendit ciuitatem hay: regē quoq; eius ſuſpendit in patibulo. Unde videtur ꝙ dyabolus precepit de iſtis illud. Nume. xxv. Principes ſuſpende contra ſolem. Sol eñi ſplendorem mundãe glorie ſignat: ad quam .ſ. ſuperbi ⁊ vaniglorij ſunt ſuſpenſi. Uñ de illo ſuperbo aman: dicit̃. Heſter. vij. ſuſpenſus eſt aman in patibulo. Et aduerte ꝙ mali pendere dicuntur tribus modis. Quia ſuſpenſi: dubij. incerti. ⁊ penduli ſunt in

Fide ⁊ credulitate.
Moribus ⁊ in bonitate.
Mundi honoribus ꝓſperitate.

Expone quomodo vis. Et tamē conſtat ꝙ res pendule ⁊ ſuſpenſe parum reputant̃ reſpectu rerum ſtabilium ⁊ fixarum. Sicut eñi dicit Sene. in declamatione Satius eſt ſemel cadere ꝙ̄ ſemꝑ pendere. Res etia; mobiles ⁊ pendule faciliter cadunt ⁊ difficiliter reſident ſeu ſiſtunt. Uñ etia; videmus ꝙ: ſymia qñ ſentit ſtamũ aut lignum cui inſidet eſſe pendulum vel motiuum: ſolet ibi vires ſuas experiri: ⁊ illud tamdiu diſcutere vel impellere quouſq; ipſum ſenſerit cecidiſſe Sic vere dico: ꝙ illi qui in fide ⁊ moribus ſunt dubij ⁊ ſuſpenſi. ſeu rerum mũdialium inſtabilitati expoſiti: parum debent apud deum reputari. Symia eñi dyabolus tales ſolet per tentationes impellere. Et contra eos oſtendere vires ſuas nec ceſſare quouſq; ipſos cadere ⁊ corruere faciat a ſtatu glorie fidei vel fortune. Bene ergo dicitur. Deut. xxj. Quod maledictus eſt a deo qui pendet in ligno. Et Eſai. xxij. Peribit quod pependerit. Patet ergo ꝙ pendens ſeu ſuſpenſus dicitur vir infectus vana deſiderãs. ¶ Quarto vero dico: ꝙ pendere dr̄ vir dãnatus penis eruberans. Quia reuera per ſuſpendium pōt intelligi pena infernalis: ꝑ eo ꝙ homines adiudicati ad morte; pena ſuſpendij puniunt̃. Et ideo mors eterna per ſuſpendium merito deſignatur. vnde de peccatoribus dicitur. Heſter. ix. Qḋ decē filij aman ſuſpenſi ſunt in patibulo. Figurati etiam in abſalon filio dauid: qui perſecutus eſt patrem ſuum: ⁊ fugiens ſuſpenſus eſt ad arborem: vbi tribus lanceis eſt confoſſus. vt ſcribitur. ij. Regum. xviij. M; ꝓcerto mali filij dei. ſ. peccatores: qui ſc; deum peccando ꝑſequi non verentur: in inferno finaliter ſuſpenduntur: vbi ſcilicet tribus lãceis ſeu tribus gladijs. ſ. dolore deſperationis: verme i. conſcientie remorſu: ⁊ pena ignis confodiuntur ⁊ ꝑpetuo affliguntur. Similes etiam proditori iude qui ſuſpenſus crepuit medius: ſicut dr̄ Actuum. j. Sic igitur patet quō pendere ſeu ſuſpendi in bono ſumitur ⁊ in malo ⁊c.

Pene. Aduerbium Nota ꝙ pene idem eſt quod fere ſeu etiam quaſi. Signat autē negocium impfectum. Uerũtamen vt communiter ſemper ſignat malum. Sicut cum dr̄ in pſ̄. Mei autem pene moti ſunt

Ayuntamiento de Madrid

moti ſunt pedes.pene effuſi ſunt greſſus mei.Signat
eīn ꝓmptitudinē ad malū:ſeu etiā imꝑfectionē boni:
ſed de hoc nihil qꝛ paucę ſunt autoritates.

Penes.et Apud. idem ſignificāt ſꝫ trā
ſeo.qꝛ ſunt pauce au
toritates.Uide ſupra.vbi apud.

a **Penetrare.** Dicit̄ autē penetrare quaſi pe
nes intra.qꝛ ſcꝫ illud qd aliquā
rem penetrat penes ipſam ſe ingerit ⁊ ſubintrat.Nota
ergo quod inuenitur.

Penetratio glorioſa.
Penetratio virtuoſa.
Penetratio vitioſa.
Penetratio doloroſa.

Glorioſa dico.Iſta eſt illa qua chriſtus penetrauit de
monū legiones:qñ deſcēdit ad inferos ꝓ captiuis pa
tribus liberādis.Et qñ etiā in aſcēſione penetrauit ce
los pro ianuis celeſtibus aperiēdis:⁊ ꝓ ruinis angeli
cis reſtaurādis.Et de hoc dicit ipſe xp̄s.ſapia chriſt⁹
Eccli.xxiiij.Gyrū celi circuiui ſola:et ꝓfundū abyſſi
penetraui vñ Hebre.iiij.Habētes pōtificē magnū q̄
penetrauit celos ieſuꝫ xp̄m filiū dei teneam⁹ ſpei nr̄e
confeſſionē.¶ Itē eſt penetratio ꝟtuoſa.Et iſta eſt il
la qua iuſti penetrāt penetrāda.ſcꝫ ſeipſos ꝑ ꝯtritionē
Impios ꝑ correctionē.Inferos ꝑ meditationē.Celos
et nubes ꝑ orationē.De ꝯtritiōe eīn pectora pūgēte dr̄
Eſa.liiij.Clauos inqt meos ꝯſolida ad dexterā eīn ⁊ ad
ſiniſtrā penetrabis.De correctiōe aūt impios vigente
dicit̄.ij.Macha.xj. Mō filij iſrael erāt parati muros
ferreos penetrare.Sicut etiā ille dicebat i legēda ſua
hoſtiū cuneos penetrabo ſecur⁹.ſ.beatus.De medita
tione ꝟo inferos vigēte.dicere pōt iuſtus illud.Eccli.
xxiiij.Penetrabo inferiores partes terre.De oratiōe
etiā nubes aſcēdēte pōt dici illud Eccli.xxxv.Oratio
humiliātis ſe nubes penetrabit.Iſta eſt ergo penetra
tio ꝟtuoſa.¶ Itē dico qd inuenit̄ penetratio vitioſa.
Et iſta eſt illa qua mali per rapinas ⁊ furta ⁊ etiā ad
adulteria ꝯmittenda domos penetrāt vicinorum.De
quo.ij.Thymo.iij.Ex his eīn ſunt qui penetrāt domos
⁊ captiuas ducūt mulierculas oneratas pctīs.¶ Itē
inuenit̄ finaliter penetratio doloroſa.ſ.illa qua impij
⁊ dānati copellunt̄ finaliter ad inferos penetrare De
qua dr̄ ꝓuer.v.Pedes ei⁹ deſcēdūt in mortē.⁊ ad infe
ros greſſus illi⁹ penetrāt.Multa poſſent dici:ſꝫ auto
ritates deſunt Uide ſupra de Ingredi ⁊ Intrare.Et in
fra de tranſire ⁊ ꝑtranſire ⁊ ſimilibus ⁊c.

b **Penitentia.** Cuꝫ penitentia nihil aliud ſit
ꝙ peccatorū diſplicētia gene
raliter loquendo.Poſſumus dicere ꝙ in ſcriptura re
peritur penitentia.

Simulata.
Deſperata.
Condēnata.
Comprobata.
Prima ē deceptoria.
Scda ē fruſtratoria.
Tertia ē afflictoria.
Quarta ē meritoria.
Prima ē deceptorū.
Scda ē ꝯuerſorū.
Tertia ē dānatorū.
Quarta ē ꝯuerſorū.

Dicamus ergo ꝙ eſt pnīa ſimu
lata ⁊ deceptoria.Et iſta ē hy
pocritarū qui in veritate non
ſunt penitētes:ꝙuis exterius
videant̄ eſſe ſimiles hyrco qui
ꝙuis exterius appareat macer
ſiccus.hiſpidus et deſpectus.
intus tamen eſt pinguis.mol
lis delicat⁹ ⁊ pre ceteris anima
lib⁹ luxurioſus.Sic multi ſunt
qui propter hyſpidam veſtem
religionis et propter maciem
abſtinentie ⁊ humilis ac deuote conuerſationis conti
nentes eſſe creduntur.ipſi tamen intus ideſt in corde
et in occulto delicati et carnales eſſe comprobantur.
Et de talibus dicitur.Apocal.ij.Dedi illi tempus vt
penitētiā ageret ⁊ nō vult penitere a fornicatione ſua.
¶ Itē eſt pnīa deſperata ⁊ fruſtratoria.⁊ iſta eſt obſti
natorum quibus ꝙuis diſpliceant peccata ſua ex hoc
tamen non emēdantur.immo tū propter hoc.tum ꝓ
pter difficultatem pnīe tum propter deſperationē di
uine miſcdie de malo ad malū ꝯtinue deducunt̄ vnde
ſimiles ſunt iude: qui penitentia ductus deſperauit
⁊ abiens laqueo ſe ſuſpendit:ſicut dr̄.Mat.xxvij.
¶ Item eſt penitentia ꝯdemnatoria ⁊ afflictoria.Et
iſta eſt illa quā habent impij in inferno.⁊ quam ha
bent damnati in patibulo:qui penitent de criminib⁹
ꝓpter penas quas ꝓinde ſuſtinent.Et iſta eſt penitē
tia nimis tarda.Iſta enī iudicem ad miſcdiam non
inclinat:et de iſta dicitur.Sap.v.Uidentes turbabū
tur timore ⁊c.¶ Itē eſt penitētia ꝯprobata ⁊ merito
ria.Et iſta eſt illoꝝ q̄ volunt de pctīs veniaꝫ obtinere
Et iſta ſic diffinitur ab Aug.Penitētia ē ꝑterita ma
la plangere:⁊ plangenda amplius nō admittere.Iſta
enīꝫ eſt neceſſaria vt culpa puniretur Ut dei offen
ſa placaretur.Et vt poſt lapſuꝫ hō remedio potiret̄.
Et ideo penitētia a hieronimo dicit̄ ſcda tabula poſt
naufragiū.Nā ſicut illi q̄ in mari fracta naui in aquā
cadunt:ſe qñꝙ ſuꝑ vnā tabulā recipiūt ⁊ euadūt.Sic
in mari huius mundi q̄ per fractionem nauis gratie
per peccatū ſunt in periculo ſubmerſionis eterne per
penitentiā ſicut ꝑ quandā tabulā ſolēt periculuꝫ eua
dere:⁊ ad portū paradiſi feliciter applicare. Nā qui
poſt peccatū penitentiā nō habuerit:in eternū pericu
lum introibit.Luce.xiij.Niſi penitentiā habueritis:
oēs ſimul peribitis.⁊ iō dicit̄.Ezech.xviij.Conuertimi
ni ⁊ agite penitētiā.Ubi aduerte ꝙ penitētia ē agēda
Cum ſecuriori mentis diſcuſſione.
Cum interiori morum mutatione
Cum perfectiori carnis afflictione.
Oportet enim mentem agitare ꝑ cōtritionem.
Mores transformare ꝑ conuerſionem.
Carnem macerare ꝑ afflictionem.
¶ Primo dico ꝙ in penitentia neceſſe eſt ꝙ excutia
mus morum prauitatem.Conuertimini.Res eīn tūc
conuertit̄:qñ vna forma ⁊ figura derelicta in aliā trāſ
formatur. Et iō peccator ꝑ penitentiā ꝯuerti dicitur:
qñ priſtinā formā ⁊ cōuerſationem deſerens in meli⁹
mutat̄.Pnīa eīn eſt ſicut ille fluui⁹ theſſalie.De quo
dicit Señ.in li.de naturalibus qſtionibus.Nā oues
aquā ipſius potātes ſi nigre fuerint in albedinē ꝯuer
tunt̄.Albe vero ſi inde biberint:in nigredinē cōmu
tant̄.vñ et vt dicit̄ mulieres patrie illius aliis tincturis
nō vtunt̄ ad lanas in albū vel in nigrū tingēdas niſi
ſolū ablutione dicte aq̄.Et iſtud etiā idē videt̄ dici in
libello de hyſtoria terre ſancte.Et reuera cariſſimi
talis eſt fluuius terre ſancte.ſ.aq̄ pnīe qꝛ illi q̄ interi⁹
nigri ſunt ⁊ infecti:ꝑ ferruginē pctōꝝ ibidē intincti.
⁊ balneati ⁊ aq̄ pnīe potati ⁊ ſatiati.ſolent ꝑ innocen
tiā dealbari.Et hoc eſt qd dr̄.Eſa.j.Lauamini.mun
di eſtote ⁊c.Sequit̄.Si fuerint pctā vr̄a vt coccinū:
qñ nix dealbabunt̄.Ecōuerſo aūt in iſto fluuio illi q̄
ſunt albi nigri efficiunt̄.qꝛ.ſ.illi q̄ fuerūt albi exteri⁹
ꝑ curioſitatē:ibi fiūt nigri ꝑ ꝯuerſationis hūilitatē.
Cant.j.Nigra ſum ſꝫ formoſa ⁊c.qꝛ in fluuio pnīe:al
bedo exterior curioſe apparētie acquiritur.Nā dicit
Ouidi⁹ li.j.fabula.x.Io pulcerrima virgo fingit̄ fuiſ
ſe mutata in vaccā albiſſimā.q̄ tādē furioſa facta eſt
⁊ ꝑ mūdū vndiꝙ fuit furia agitata finaliter tñ ad flu
uiū nyli q̄ eſt in egypto iſta venit.⁊ ibi diuina miſera
tione in virginē albiſſimā ⁊ pulcerrimā fuit mutata
ita ꝙ eā tota patria in reuerētia habuit ⁊ finaliter iu
piter ipſam in ſtellā mutauit.⁊ ſurſum inter celeſtia
munera collocauit.Iſta Io cariſſimi pōt ſignificare
aīam xp̄ianā:q̄ ſua naturali cōditione pulcra ⁊ nobi
lis eē pōt.Iſta tñ mutat̄ in vaccā albā.i.in ꝑſonā pec
catricē ⁊ carnalē.albedine curioſitatis ornatā.furia
cōcupiſcētie effrenatā ⁊ ad mūdi negocia vndiꝙ ex
poſitā ⁊ agitatā qd maxime verū eſt de ambitioſis ⁊
auaris qui furia cupiditatis accenſi:nō ceſſant vndi
ꝙ diſcurrere.⁊ vt auariciam ſuā ſatient:nō ceſſant ſe
culū circuire.Hiere.xlvj.ca.Uacca alias vitula ele
gans eſt egyptus.ſtimulator ab aquilone veniet ei.
Sed quid procerto iſta venit quādoꝙ vſꝙ ad egyptū
ideſt vſꝙ ad obſcuritatē cōtritionis.qꝛ egyptus inter
pretat̄ obſcuritas.⁊ vſꝙ in nylum.i.pnīalis ablutio

Ayuntamiento de Madrid

nis fluuiū ꝛ ſic in albā puellā iterū.i.ſanctā innocētē ꝛ mundā pſonam ꝯuertit.Figura vacce.i.conuerſatio peccatricꝭ ei admiſit:ꝛ ſic p penitētiā in oībus immutatur.Cōuertimini inquit.Unde dicit Aug.ſup illud ps.Si cōuerteris ad me penitēdo ꝯuertar ego ad te liberando Hiere.xxxi.Poſtq̄ ꝯuertiſti me egi penitentiam.confuſus ſum et erubui.qm̄ ſuſtinui opprobriū adoleſcētie mee.Et ſic finaliter talis pſona ſic cōuerſa in mūdo habet in reuerētia ꝛ honoꝛe finaliter aūt in celo inter ſtellas.i.inter ſanctos ꝛ angelos ponit in celeſtis gloꝛie pulcritudine ꝛ ſplēdoꝛe.Quia breuiter penitētia moꝛes pꝛimitiuos cōuertit ꝛ mutat.famā ꝛ ſanctitatem reddit ꝛ reſtaurat.ꝛ celeſtē gloꝛiam finaliter pꝛocurat ꝛ tribuit.Ideo pulcre loquit.Cypꝛian⁹ li.de laudibus penitētie ſic dicēs:O penitētia que mi ſerans peccata remittis.paradiſum reſeras:cōtritū ſanas:triſtē exhylaras.ad vitam de interitu reuocas. ſtatum reſtauras.fiduciam infoꝛmas:gratiāq; ꝛ abūdātiam refundis.O penitētia quid de te referā: omnia ligata tu ſoluis oīa clauſa tu reſeras.oīa aduerſa tu mitigas oīa cōfuſa tu lucidas.oīa deſperata tu animas.O pnīa rutilentioꝛ auro.ſplendidioꝛ ſole.quam non vincit peccatum nec afflictio ſuperat nec deſperatio delet.Et adiūgit.Penitētia reſpuit auariciā hoꝛret luxuriā.fugat furoꝛē, foꝛmat amoꝛē,calcat ſuperbiam.linguā continet.moꝛes cōponit: odit maliciā, excludit inuidiam.Et ſequit.Perfecte penitēs percutienti alteram maxillā pꝛebet.angariatus vltro ſuſtinet.caſtigatus gratias agit.pꝛouocatus tacet.exaſperanti blanditur.ſuperioꝛi ſimplex eſt inferioꝛi ſubiacet.In coꝛde eius cōtritio in oꝛe confeſſio in opere totius humilitatis executio.Hec eſt inquit perfecta et fructifera pnīa.Ecce ergo chariſſimi quō ex vbis iſti⁹ ſancti patet ꝙ pnīa hꝫ v̄tutē cōuerſiuā.Cōuertimini inquit.Et ſic bn̄ patꝫ ꝙ ad hoc ꝙ ſimus vere penitētes neceſſe eſt ꝙ excutiam⁹ moꝛū prauitatē.Cōuertimini inquit.

C ¶ Secūdo dico.ꝙ in pnīa requiritur ꝙ diſcutiamus mētis qualitatē.cū dicit.Agite.Agere eñ nō ſolū accipit pꝛo facere imo qñq; idem eſt qð deducere vel mouere.et ſic ſumit Ro.viij.vbi dr̄.qð qui ſpiritu dei agunt hi filij dei ſunt.Ad denotādum qð ſi pfecte penitere volum⁹ neceſſe eſt qð p ſtat⁹ nr̄i diſcuſſionē noſipſos agitem⁹ Agite inqt.Uas eñ foꝛtiter infectū nunq̄ perfecte mūdatur niſi pꝛimo foꝛtiter agitet.ſic nec pnīa iſtū holem bn̄ mūdat.qui ſtatū ſuū no bn̄ diſcutit pꝛius atq; ſpectat.Agite inqt. Quod bn̄ innuit Apocalyp.ij.ca.vbi dicitur.Memoꝛ eſto vnde excideris ꝛ penitentiam age.et pꝛima opera fac.Sicut enim ignis cōcluſus i terra:vndiq; p cauernas terre circuit querens exitum et non inuenit et finaliter cum omnia diſcuſſerit et circuerit ſolet terremotum facere:et terram per violentiam aperire. Sic vere ignis.ideſt ſplendoꝛ diſcretionis debet in pꝛofundo coꝛdis noſtri omnes cauernas ideſt omnes ſecretas rimulas circuire.et omnia que ſunt in conſcientia diſcutere:et videre:et tandē dꝫ p contritionem et timoꝛem dei terremotum facere.et abſcondita coꝛdis per confeſſionis ianuam reſerare.Agite inquit ideſt voſipſos agite.Unde Eſaie.xxiiij.Confractione confringetur terra contritione conteretur terra commotione commouebit terra agitatiōne agitabit terra.Terra eñ.i.conſcientia peccatoꝛis debet agitari per ſtatus dubitationem commoueri per ſtatus diſcuſſionem conteri p pfectam compunctionem confrigi per apertam cōfeſſionem. Et breuiter qui vilitatem coꝛdis ſui bene agitauerit ꝛ diſcuſſerit.de peccatis faciliter penitebit Uñ credo ꝙ cauſa eſt quare non penitēt pctōꝛes.quia conſcientiam ſuam.nec mala que fecerunt diſcutiūt. nec vident. Et ideo beatus. Auguſtinus de vtilitate agende penitentie docet mentem diſcutere dicens. In tribunal mentis tue aſcende.reum te conſtitue ante te noli te ponere poſt te: ne deus ponat te ante ſe. Ptꝫ igitur qð neceſſe eſt qð diſcutiamus mētis qualitatē Agite inqt.

D ¶ Tertio dico qð neceſſe eſt qð cōcutiamus carnis voluptatē.Et hoc oſtendit cū dicit. Penitentiā.Penitentia eñ dicit a pena.Unde ſm̄ Hugonē lib.de myſterijs eccleſie.Penitētia dicitur quaſi punitentia:eo qð per eā puniamus delicta.Nā penitētia nō ſolum diſcutit mentis cōditiohē:nō ſolum etiā excutit culpe infectionē immo etiā punit.et cōcutit carnis affectionē ꝛ delectationē.Penitentia eñ eſt ſicut myrrha que quāuis ſit amariſſima:eſt tamen ſpecie odoꝛe ſuauiſſima ꝛ effectu virtuoſiſſima Et maxime illa que dicitur myrrha electa que eſt voluntarie.de arboꝛe ſtillans nō.per fractionē aut ſciſſuram emanans.Talis eñ:vt dicit Dyaſco.ꝛ Plateariu hꝫ virtutē diſſoluēdi.cōſumēdi.cōfoꝛtādi.ꝛ moꝛtua coꝛpoꝛa a putredine reſeruandi:deſicandi.conſolidandi.conglutinandi roboꝛandi.ꝛ carnem putridā coꝛrodendi.Et reuera chariſſimi tales ſunt effectus penitentie.Quia vere q̄uis iſta ſit amara,ꝛ difficilis ad ſuſtinendum.eſt tñ virtuoſiſſima ad ſanitatē diuine gratie inueniendū.Iſta enim diſſoluit per cōpunctionē confoꝛtat ꝛ conſolidat p ſpem ꝛ conſolationē cōſumit ꝛ deſiccat p abſtinentie macerationem. coꝛrodit ꝛ carnē putridā exterminat p doloꝛē ꝛ afflictionē coꝛroboꝛat tñ ꝛ conglutinat per ſanitatis ſpiritualis reſtitutionē.animā aūt a putredine inferni pſeruat p vite eterne collationē.Iſta eſt igit myrrha electa q̄ dat ſuauitatē odoꝛis.Eccli.xxiiij.Ut ſic dicat q̄libet penitens illud Canti.v.Manus mee diſtillauerunt myrrham ꝛc.Sic ergo patet quō penitētia multiplices habet virtutes.Et ideo Et ideo Aug.in libro de penitētia dicit.Penitentia languoꝛes ſanat.lepꝛoſos curat.moꝛtuos ſuſcitat.ſanitatem auget.gratiā conſeruat:claudos erigit.cecos illuminat.vitia fugat.virtutes oꝛnat.mentem munit roboꝛat ꝛ confoꝛtat.Et ideo breuiter concludamus.qð penitentia eſt habenda quia habet Uirtutem.

Pacis ꝛ concoꝛdie generatiuam.
Uirtutis ꝛ grē reſtauratiuam.
Culpe ꝛ nequicie expiatiuam.
Hoſtis ꝛ malicie effugatiuam.
Spei ꝛ leticie reſtitutiuam.
Celi ꝛ gloꝛie pcuratiuam.

¶ Dico ergo ꝙ penitentia eſt pacis ꝛ cōcoꝛdie generatrix:ſicut eñ adamas q̄uis ſit lapis duriſſimus.dicitur tamen lapis eſſe reconciliatiuus: q: ſolet vxoꝛem repudiatam ad mariti gratiā reuocare.Sic penitentia q̄uis ad ſuſtinendum ſit grauis ꝛ dura eſt tamen concoꝛdie inter maritum ꝛ vxoꝛem repudiatam ideſt inter deum ꝛ animam peccatricem generatiua: ꝛ pacis amicicie inter deum ꝛ hominem effectiua.vñ Apoc.iij.Quos amo:arguo ꝛ caſtigo.Emulare ergo ꝛ penitentiam age. ¶ Item iſta eſt virtutis ꝛ gratie reparatrix.Et ſic iſta eſt ſimilis ebulo q̄ eſt herba amara ꝛ fetida:ꝛ tamen ſi homo confractus pꝑter caſū in decoctione eius balneet:dicitur membꝛa conſolidare ꝛ virtutem pꝛiſtinam reſtaurare.Sic penitentia poſt caſum peccati ꝛc.Ideo.Apoc.ij.dicitur.Memoꝛ eſto vnde excideris. age penitentiam ꝛ pꝛima opera fac. ¶ Itē penitentia eſt culpe ꝛ nequicie extirpatrix. Eſt enim ſicut ſal:qð q̄uis ſit valde aſperū:eſt tamē vulnerum mundificatiuum: ꝛ putridarum carnium abſterſiuum.Quia penitentia de vulnere leſe conſcientie putredinem vitioꝛū extrahit ꝛ omnia expiat atq; colit.Iſta eſt enim ſicut diptannus herba: que ſagittam de coꝛpoꝛe cerui extrahit. Quia penitentia ſolet ſagittam peccati de coꝛpoꝛe ꝛ conſcientia peccatoꝛis effugare.Uñ Luc.xiij.Niſi penitentiā feceritis omnes ſimul pibitis.Itē eſt hoſtilis malicie ſuperatrix. Uñ ſicut canes non edunt hericiū ſpinis vndiq; circūdatū.Baſiliſc⁹ etiā ſuperat a muſtela armata ruta.ſic hoſtes ſpiritales nō pñt eos ledere:quos ruta

ꝛ ſpinis

E

Ayuntamiento de Madrid

et ſpinis penitētie viderint ſe armaſſe. Vñ Orig. ſup librum meritorum dicit. De penitentibus vult dñs mirabilia facere de locuſtis ſuperare gygantes ꝛc. ¶ Item penitētia eſt gaudij ꝛ leticie reſtitutrix. Iſta eñi generat gaudium ſpei in penitente: ꝛ etiam gaudium eterne leticie in curia triumphante. Vñ ſicut dr̄ Luce. xv. Gaudium eſt angelis ſuper vno peccatore penitentiam agente. ¶ Itē penitentia eſt regni glie ꝓcuratrix. Quia ſicut dicit Aug. ſuper pſ. Iugum et onus penitētie eſt leue ꝛ ſuaue: qꝛ non eſt ſarcina viatoris ſed ale potius volatoris. Aues eñi ſarcinam alarum ſuarum portant in terra: ſed ab eis portantur in celum. Et hoc eſt qḋ dr̄. Mat. iij. Agite penitentiā: appropinquabit. n. regnum. Sic ergo chariſſimi patet: ꝙ ſm autoritatē nrāȝ penitētia perimit ꝛ cōcutit carnis voluptatem. Penitentiā inquit. Monet ꝛ agitat mentis qualitatem. Agite. Fugat ꝛ excutit culpe prauitatem. Conuertimini. Bene ergo dicit. Conuertimini, ꝛ agite penitentiā ꝛc. Sufficit de penitentia.

A **Penitus.** Nota ꝙ penitus idem eſt qḋ totaliter. Et pōt accipi in bono ꝛ in malo ſm materiam de qua ſumit. Vñ nota ꝙ cum penitus recedat a medio: ꝛ ſe teneat in extremo: iō vt cōit ſemꝑ ſignat in malo. Et ſic dico: ꝙ inuenit Penitus.

Diſplicentie	Penitus diſplicentie per
Patiētie.	tinet ad durum rigorem:
Ignorantie.	qꝛ. ſ. rigor iuſtitie debet pe
Indigentie.	nitus ſubuertere ꝛ deſtrue

peccatores qui. ſ. renuunt penitere. De quo Deut. vij. dr̄: ꝙ deus interficiet eos donec penitus deleant. Eſa. ij. In die illa ydola penitus contereñt. ¶ Penit⁹ patientie pertinet ad pium dulcorem. Exēplo dei. ſ. iraȝ ſuam mō penitus non infert: ſed patienter eā differt ij. Para. xij. Auerſa eſt ad eis ira dñi nec dleti ſunt penitus. Et filijs iſrael peccatoribus dicit. Leuiti. xxvj. Nec penitus abieci eos: cum eſſent in terra hoſtili. nec ſic deſpexi vt conſumerentur. Et de Abſalō dicit. ij. Regum. xiiij. Nec penitus pereat qui abiect⁹ ē. ¶ Penitus ignorantie ꝑtinet ad mentis languorem quia. ſ. mens noſtra eſt ita ꝑ ignorantiaȝ languida: ꝙ veritatem rerum non pōt penitus cognoſcere ſed ex parte. Vñ de cognitione dei loquit moyſes filijs iſrael. Deutro. iiij. Vocem inquit ipſius audiſtis. ſed formam penitus nō vidiſtis. Vñ ꝓuer. xxx. dicit ſapiēs. Tria ſunt mihi difficilia ꝛ quartum penitus ignoro. ¶ Penitus indigentie ꝑtinet ad paucum vigorē: qñ ſ. pauperes ꝛ miſeri nihil penitus habent adiutorij vel vigoris. Hiere. xxxix. De plebe pauperum qui nihil penitus habebant dimiſit in hieruſalē. Et iudicū xviij. dr̄. ꝙ filij dan vrbem incendio tradiderunt: nullo penitus ferente ꝑſidium. Omitto qꝛ parum valet ꝛ pauce ſunt autoritates.

A **Penuria.** Penuria dr̄ qſi penavrens ſeu quaſi panis vria. i. carentia: ꝛ eſt idem quod paupertas: ſeu rerū tenuitas ꝛ idigentia. Sicut ergo ſupra de paupertate dictū eſt: ſic pōt dici de penuria: vicȝ ꝙ eſt penuria.

Deponenda.	Prima ē penuria ꝟtualiū
Contemnenda	diuitiarum iſta eſt eñi pe
Suſtinenda	nuria anime peccatricis:
Metuenda.	q. ſ. virtutū opulentia de-

nudatur. Vñ pctōri pōt dici illud. Deut. xxviij. Seruies inqt inimico tuo in fame ꝛ ſiti ꝛ nuditate: ꝛ oīuȝ rerum penuria. Ab iſta tñ penuria cauent iuſti: q̄ ſcȝ ꝟtutū ꝛ meritorꝫ operib⁹ ſunt repleti. De qua Deut. viij. Abſqȝ vlla penuria comedes panem tuum. Iſta ē eñi illa extrema penuria ꝓpter quā patres comedere ꝓprios filios cōpellunt: qꝛ. ſ. filios nr̄os. i. interiores affectus ꝛ aīmos deuoram⁹: qñ tali penuria laboram⁹. vñ. Deut. xxviij. dr̄. Liberos eñi ſuos comedēt claȝ ꝓpter rerū oīm penuriā. ¶ Scda eſt penuria pectoraliū anguſtiaꝝ. Et iſta eſt illa quā auari ꝛ parci ſuſtinēt in hoc mūdo: quoꝝ. ſ. mēs ſp eſt ī penuria nūꝙ eñi ſatiant ſed ſemꝑ egent: imo quātoplus habuerit tanto magis ardent. Exo. xvij. Sitiuit ergo ppl̄s: nec expendere volūt: ſed vt theſaurizare valeāt vix comedūt atqȝ bibunt. Et iſti certe int alios penurioſos maledicti ſunt q̄ in bonoꝝ ſuoꝝ plenitudine ſitiūt ꝛ eſuriunt. Malach. iij. In penuria vos maledicti eſtis. Tertia eſt penuria tēporaliū miſeriaꝝ: quā. ſ. paupes in hoc mūdo patiunt. Iſta eſt a viris iuſtis in patientia ſuſtinenda: exēplo apoſtoli. q̄ dicebat. Phili. iiij. Scio abundare ꝛ ſcio penuriā pati. Et merito: qꝛ pro certo de tali penuria venit ad opulētiā paradiſi. Iudicū. xviij. Tradet eñi vobis dñs locū in quo nullius rei erit penuria. ¶ Quarta eſt penuria infernalium triſtitiarū: quā. ſ. dānati ſuſtinent in inferno: q. ſ. pauperes, ꝛ penurioſos hic iuuare ſeu reficere noluerunt ꝛ de hoc dicit. ꝓuer. xxviij. Qō q̄ deſpicit deprecanteȝ ſuſtinebit penuriā. ſ. in inferno. ꝛ Deut. xxviij. Nihil habeat in obſidione et penuria. Et iſta ſufficiant de quadruplici penuria: quia ſupra de paupertate ꝛ ſimilibus dictum eſt in locis varijs ſatis plene ꝛc.

Per. Nota ꝙ iſta ꝑpoſitio ꝑ ſeruit accuſatiuo: ꝛ multis modis ſumit in ſcriptura. Sumitur eñi vt cōiter ſcilicet. A

Cauſatiue ꝛ effectiue.
Meditatiue ꝛ coadiunctiue.
Receptiue ꝛ delatiue.
Diſcurſiue ꝛ extenſiue.
Diſtributiue ꝛ diſtinctiue.
Succeſſiue ꝛ proſecutiue.

Et pmo cauſatiue ꝛ effectiue ſicut de deo legit. Jo. j. Qō oīa ꝑ ipm facta ſunt: ꝛ ſine ipſo factū ē nihil. Itē meditatiue ꝛ coopatiue: ſicut de tribulationib⁹ dicit. Actu. xiiij. Qō ꝑ multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnū celoꝝ. ¶ Itē receptiue ꝛ delatiue: ſicut cū dicit i. pſ. ꝙ de⁹ traduxit populū ſuū ꝑ deſertū. Et Ezech. v. Peſtilētia ꝛ ſanguis trāſibūt ꝑ te. ¶ Itē diſcurſiue ꝛ extenſiue: ſicut cū dr̄ in. pſ. Tranſiuimus ꝑ ignē ꝛ aquā. ¶ Itē disiunctiue ꝛ diſtributiue. ſicut cuȝ dicit. Eſai. liiij. ecce ego ſternā ꝑ ordinē lapides tuos. Itē ſucceſſiue ꝛ ꝓſecutiue: ſicut cū dr̄. Trenoꝝ. ij. Deduc qſi torrentē lacrimas per diē ꝛ noctē. igit his premiſſis ſm literalē ſenſuȝ. Notemus ꝗtū ad moreſꝙ ꝑ: pōt referri ad diuerſas ꝑſonas. Et ſic dico ꝙ nos inuenimus in ſcriptura vnū per: qḋ ſpectat ad.

Dei maieſtatem	Et pmo dicam⁹ ꝙ eſt vnū ꝑ qḋ
Iuſti bonitateȝ.	ſpectat ad deū. Cōſtat. n. ꝙ ꝑ ſi
Stulti prauitatē	gnat cauſaȝ efficiētēȝ ſicut ꝑpt
Dānatoꝝ penalitatē	cauſaȝ finalē. Et ſic dico: ꝙ ꝑ ſi
Beatoꝝ felicitatē.	gnat. ſ. perſonā Actoris. ꝓcura

toris. inſpiratoris. tutoris. adiutoris. Que. ſ. oīa pñt ꝑ illā dictionē ꝑ. dici de deo: qꝛ reuera ſicut ꝑ ꝟtuteȝ ſolarē oīa naturaliter gñantur: ſic ꝑ virtutē dei oīa efficiunt ꝛ miniſtant. Vñ ipſe eſt q̄ dicit. Per me. B

Principantes regunt imperia.	Igit dicā ꝙ per
Leges ordinātes iura dāt varia	xpȝ ſeu ꝑ deū ſi-
Prophetantes vidēt miſteria.	cut ꝑ cauſaȝ effe
Spe letantes linquunt ſuſpiria	ctiuā regūt ipe
Fide ſtantes intrant altaria	ria mundo ꝑnci

pantes. Ipſe eſt enim qui dicit ꝓuerbio. viij. Per me principes imperant ꝛ potentes decernunt iuſtitiam. Item per ipſum dant iura varia legeȝ ordinantes: qꝛ ipſe eſt qui dicit ibidē. Per me reges regnant ꝛ legum conditores iuſta decernunt. Item ꝑ ipſum vidēt myſteria alta cōtēplantes ſeu ꝓphetantes ſcȝ apoſtoli ꝛ ꝓphete. Roma. j. Per quem accepimus grām ꝛ apoſtolatum ad obediendum fidei. Itē per ipſuȝ linquūt ſuſpiria ſperando letantes: qꝛ ſcȝ ſicut dicit. ij. Cor. j. Sicut abundant paſſiones chriſti in nobis: ita ꝛ per Chriſtum abundat conſolatio noſtra ad deum. Item per ipſum celi altaria ſeu penetralia ſumus ſubintrātes. Vnde ipſe eſt qui dicit. Johannis. x. Ego ſuȝ oſtium: ꝑ me. ſi quis introierit ſaluabitur. Sic igitur ptȝ quomodo eſt vnū ꝑ: qḋ ſpectat ad deū. Et hoc ē pmū

Ayuntamiento de Madrid

¶ Secundo vero dico: ꝙ eſt vnum ꝑ quod ſpectat ad
iuſtum. Juſtus em̄ habet ſuū per. i. ſuū mediante quo
ipſe peruenit ad ſalutē. Et ſic dico ꝙ ipſe habet tria
per. i. tria media: ꝑ que obtinet vitam eternam: viꝫ
perſonas: res: loca ⁊ tp̄a. Jſta em̄ ſunt per que ⁊ qui⸗
bus mediantibus ſicut ꝑ quoſdam gradus peruenit
ad celum viꝫ. Per

Subſidium fraternum.
Suffragium internum.
Diffugium externum
Refugium eternum.
Conſtat eniꝫ ꝙ ſalutē
acquirit homo Per
Fraternam ſubuentionem
Jnternam perfectioneꝫ
Externam diſcurſionem
Eternam continuationem

Dicamus igit ꝙ iu⸗
ſtus ſaluatur per fra
ternam ſubuentionē
Multū em̄ valet de⸗
precatio: adiutoriū
⁊ interceſſio directio
⁊ inſtructio viri iuſti
Unde bene dicebat
Joſaphat. iiij. Reg.
iij. Eſtne hic ꝓpheta
dñi vt deprecemur dñm per eum. Jdeo bene precipit
iiij. Regum. viij. Uade in occurſum viri dei ⁊ conſu⸗
le per eum dñm. Conſtat em̄ ꝙ per bonos prudentes
⁊ viros iuſtos: ⁊ eorum orōnibus. induſtrijs ⁊ ſuffra⸗
gijs: non ſolum vna perſona: immo etiam vnū regnū
⁊ patria ſaluatur ⁊ ab infortunijs ⁊ periculis liberat
Sicut de illo naaman legitur. iiij. Regum. v. Qđ ꝑ il
lum dedit dñs ſalutem ſyrie. Conſtat em̄ ꝙ ꝑ bonas
predicatoꝝ prelatoꝝ ⁊ doctorum ⁊ primorum corre⸗
ctiones ⁊ inſtructiones venit homo multotiens ad ſa
lutem. Sicut videmus ꝙ per virgam ⁊ clamorem pa
ſtoris ouis ad gregem reducit ⁊ a lupi periculo libe⸗
ratur. Unde cuilibet tali pōt dici illud. Judith. xiij.
Benedixit te deus in virtute ſua: qꝛ per te ad nihiluꝫ
redegit inimicos noſtros. Ut ſic talis dicat illud. Sa
pien. vj. Ergo accipite diſciplinam per ſermones ⁊ ꝓ
derit vobis. ¶ Deinde ſaluatur iuſtus per internaꝫ
D perfectionem: hoc eſt dictu: per gratias ⁊ ꝟtutes. Jn⸗
firmus em̄ quādoqꝫ fit ſaluus ⁊ ſanus ꝑ bona electua
ria ⁊ medicinas. Sic hō ſpūaliter ꝑ ꝟtutes ⁊ ꝑ ope⸗
ra fructuoſa. Et ſic certe dico. ꝙ ſaluari non oportet
ſcilicet Per

Patietiam dura ſuſtinentem.
Sapientiam bona preuidentem
Penitentiam culpas deplorantem.
Confidentiam firmiter ſperantem.
Amiciciaꝫ ſe bonis ligantem.
Eloqueniam feruēter orantem.
Audientiam ſeu obedientiam facile ꝑentem.
Noticiam debite credentem.
Juſtitiam neminem ledentem ſeu debita ſoluentem.
Crucis gloriam iuſtos liberantem:
Chriſti gratiam fideles ſaluantem.

Jgitur dico ꝙ ſaluari poſſumus ⁊ tueri ꝑ patientiaꝫ:
qua dura ſuſtinemus. Hebreo. xij. Per patientiā cur
ramus ad ꝓpoſitum nobis certamen aſpicientes in
autorem fidei ⁊ conſummatorem ieſum. Sicut enim
dicit. Actu. xiiij. per multas tribulatiōes oportet nos
intrare in regnum celoꝝ. Qꝛ ſicut dicit. Judith. viij.
Oēs qui placuerunt deo per multas tribulatiōes trā
ſierunt. ¶ Jtem ꝑ ſapientiam qua cuncta ꝓuidemus
Unde deo Sap. ix. dicit ſic. Nam ꝑ ſapientiam ſana⸗
ti ſunt quicunqꝫ placuerunt tibi. ¶ Jtē per penitenti
am qua peccata deflemus: de quo poteſt exponi illud
Sapiē. x. Quod. ſ. deus iuſtos trāſtulit ꝑ mare rubruꝫ
⁊ traſuexit ꝑ aquam nimiam. Mare em̄ ſignat ama⸗
ram contritionem. Rubrum verecundā confeſſioneꝫ
Aqua vero nimia lacrimoſam ſatiſfactionem. ¶ Jtē
per confidentiam qua ſupreme tenemus ſeu videm⁹
hoc eſt dictu: per firmam ſpem ⁊ confirmationem: qꝛ
ſ. ſicut dicitur. ij. Corin. iij. Fiduciam taleꝫ habemus
ꝑ xp̄m ad deū. Et ſapientie. x. dicit. ꝙ iuſtum deduxit
dñs per vias rectas ⁊ oſtendit illi regnum dei. Spes
em̄ ⁊ contemplatio ſunt recte vie: quibus in hac vita
iuſtis oſtendit regnū dei. ¶ Jtem per amiciciā: qua
primis inheremus. Gal. v. Per charitatem ſpiritu
ſeruite inuicē. ¶ Jtē per eloquentiā quā orātes habe⸗
mus. Hoc eſt dictu per vocem diuine laudis ⁊ oratio
nis. j. Thimo. iiij. Sanctificatur per verbū dei ⁊ orō⸗
nem. ¶ Jtem per audientiam ſeu obedientiam: qua
maiori paremus. Colloſ. iij. Filij obedite parentibus
veſtris per omnia. ¶ Jtem per noticiam ſeu ꝑ ſcien⸗
tiam quam credendo tenemus. Hoc eſt dictu. Per fi
dem ⁊ non per ſpecieꝫ ſaluamur: qꝛ ſicut dicit. j. Coꝛ.
xiij. Uidemus nunc per ſpeculum in enigmate: tunc
aūt facie ad faciem. ¶ Jtē per iuſtitiam: qua impios
arcemus: vt. ſ. arceam⁹ malos per arma iuſtitie a de⸗
xtris ⁊ a ſiniſtris. ij. Corin. vj. ¶ Jtem per memoriam
⁊ compaſſionem crucis ⁊ paſſionis xp̄i. De qua. ſ. di⸗
citur. Galath. ij. Chriſto confixus ſum cruci ſcꝫ ꝑ me
moriam paſſiōis. Unde Sap. xiiij. dicit ꝙ benedictū
eſt lignum ꝑ qđ fit iuſtitia. ¶ Jtē per xp̄i gratiā qua
ſaluari valeamus: qꝛ. ſ. ſicut dicit. Actu. xv. Per grati
am domini noſtri ieſu xp̄i nos credimus ſaluari. Jſta
enim ſunt vndecim per. i. vndecim media: per que ſa
lutem poſſumus adipiſci: que ſcilicet ꝑfectionem
continent ⁊ faciunt virtualem. Saluatur ergo iuſtus
per internam perfectionē. ¶ Deinde dico ꝙ ſaluatur
iuſtus per externam diſcurſionem. Exteriora em̄ lo⸗
ca ⁊ motus ⁊ diſcurſio qñqꝫ ꝓficiunt al ſalutem Pa⸗
tet de iuſtis: peregrinis ⁊ heremitis. Quāuis em̄ di⸗ E
cat. Sene. epiſtola. xxviij. Quod magis mutādus eſt
animus ꝙ locus: qñ tamen vtrunqꝫ mutatur tūc ma⸗
gis ꝓficit. Jgit dicaꝫ ꝙ iſtud per. i. iſte localis tranſit⁹
atqꝫ motus. bonuſqꝫ labor ⁊ diſcurſus quandoqꝫ faci
endus aſt a iuſtis. Et hoc certe per.

Semitam equitatis ⁊ iuſtitie.
Uiaꝫ veritatis ⁊ prudentie.
Aquam pietatis ⁊ clementie.
Plateas honeſtatis ⁊ decentie
Ciuitatem vnitatis ⁊ concordie
Jgnem penalitatis ⁊ anguſtie
Deſertum tenuitatis ⁊ abſtinentie
Domos ſocietatis ⁊ amicicie.
Terram humilitatis ⁊ ſubiacentie.
Plana ſinceritatis ⁊ innocentie
Mare ꝓſperitatis ⁊ penitentie

Ecce ergo per
quot loca ſpi⸗
ritalia pōt hō
tranſire ad vi⸗
tam eternam.
Tranſeat er⸗
go iuſtus ꝑ ſe⸗
mitaꝫ iuſtitie
et equitatis ꝓ
uer. iiij. Ducā
te per ſemitas
equitatis quas cū ingreſſus fueris nō artabunt greſ⸗
ſus tui. Quamuis de impijs dicatur illud ꝓuerb. v.
Per ſemitam vite nō ambulat: vagi ſunt greſſus ei⁹
⁊ inueſtigabiles: ſicut em̄ dicitur. Sapien. x. iuſtum
deduxit dominus per vias rectas ⁊c. ¶ Jtem tranſit
iuſtus per viam ſcientie ⁊ veritatis ſcilicet per viaꝫ fi
dei prudentie ⁊ ſapientie recte credulitatis. Prouer.
ix. Ambulate per vias prudentie. De qua. iij. Regum
viij. Oſtende eis viam bonam per quam ambulent.
¶ Jtem tranſit iuſtus per aquam clementie ⁊ pieta⸗
tatis dicens ſcilicet illud. Eſai. xliij. Cum trāſieris ꝑ
aquas tecum ero. ¶ Jtem tranſit iuſtus per plateas
decentie et honeſtatis. Cañ. iij. Surgam ⁊ circuibo ci
uitatem: per vicos ⁊ plateas queram quē diligit ani⸗
ma mea. decet enim et honeſtum eſt: vt quos diligim⁹
requiramus. ¶ Jtem tranſit iuſtus per ciuitatem
cōcordie et vnitatis ſeu fraternitatis. Ciuitas eniꝫ di
citur quaſi ciuium vnitas. Ezechie. ix. Tranſite per
ciuitatem ſequentes eum. ¶ Jtem tranſit iuſtus per
ignem penalitatis ⁊ anguſtie. pſal. Tranſiuimus per
ignem et aquam ⁊ eduxiſti nos in refrigeriuꝫ. ¶ Jtē
tranſit iuſtus per deſertum abſtinentie ⁊ tenuitatis.
Exodi. iij. Jbimus viam trium dierum per ſolitudi⸗
nem. Tres enim dies: tres abſtinentie ꝑtes deſignāt.
ſcilicet abſtinere a delicijs: a diuitijs ⁊ ab eminentijs
¶ Jtem tranſit iuſtus per domos amicicie et ſocie⸗
tatis ſeu etiam hoſpitalitatis. De qua. iiij. Regum.
iiij. Animaduerto: qđ vir dei ſanctus iſte eſt qui tran⸗
ſit frequenter per nos. Faciamus ei ergo cenaculum
paruum: et ponamus in eo lectulum: et menſam: et
ſellam ⁊ candelabrum: vt cuꝫ venerit ad nos maneat
ibi. ¶ Jtē trāſit iuſtus ꝑ terrā ſubiacentie ⁊ hūilitatꝭ

Nume.

Ayuntamiento de Madrid

Nume.xxj.Obſecro vt mihi trãſire liceat per terram tuam.¶Item tranſit iuſtus per plana innocẽtie ⁊ ſinceritatis ⁊ puritatis.Iſta eſt eñ via per quã venimus ſcȝ innocẽtia.⁊ per quã ad deũ redire debem⁹ De qua iiij.Reg.xix.Reducã te in viam per quã veniſti ⁊c.

¶Itẽ tranſit iuſtus per mare pn̄ſe ⁊ aſperitatis q.ſ. ſicut dr̄ Sap.x.Dñs tranſtulit eos per mare rubrum. Pn̄ia eñ dicit alia via.ſ.ab illa per quã recedim⁹.vñ de magis dr̄ Math.ij.Qui per aliã viã reuerſi ſunt in regionẽ ſuã.Et.iiij.Reg.xiiij. Abijt ergo per aliã viam Ecce ergo quõ ſaluat iuſtus per externã diſcuſionem.

¶Sed certe adhuc dico ꝙ ſaluat iuſtus per eternam durationẽ ⁊ cõtinuationẽ.Iſta eñ neceſſaria eſt ad ſalutem.ſ.perſeuerãtia in bono.Iſti eñ per diẽ ⁊ noctẽ idest cõtinue debẽt bonũ facere.ſicut de colũna nubis ⁊ ignis legit.Nume.ix.ꝙ per diẽ operiebat nubes tabernaculũ ⁊ per noctẽ quaſi ſpẽs ignis. Exẽplũ etiaȝ Daniel.de quo dr̄ Dañ.vj.ꝙ trib⁹ tẽporibus per diem erat obſecratio ſua.Vt ſic de pſeuerãtia in bono dicatur illud ps.Per diẽ ſol nõ vret te neqȝ luna p noctem Vt et ſic operet bonũ et caueat a malo per tẽp⁹ ⁊ tpa ⁊ dimidiũ tpis.Apoca.xi.Ecce igit quõ iuſt⁹ hȝ quadruplex per.i.quadruplex remediuȝ generale per qđ põt attingere ad vitã eternã.i.perſonarũ.rerũ.locorũ
f et etiã tẽporũ.Et hoc eſt ſcđm principale.Eſt igit vnũ per quod ſpectat ad iuſtũ.¶Tertio principaliter dico ꝙ inuenit vnum per qđ ſpectat ad ſtultũ.Et ſic notabo ꝙ ſtulti.hoc eſt dictu viri iuſti ⁊ impij habẽt multiplex malũ mediũ ſeu vitiũ p qđ incedũt.⁊ per qđ finaliter ad infernũ decedunt.vicȝ.Per viam.

Erroris et ignorantie.
Terroris ⁊ incõſtantie.
Horroris ⁊ inmũdicie.
Ardoris ⁊ auaricie.
Liuoris ⁊ iniuſtitie.
Lãguoris ⁊ pigricie.
Furoris atqȝ ſuperbie.
Clamoris atqȝ diſcordie.

Igit dico ꝙ mali pereunt per ignorãtiã ⁊ errorem. De quo dicit Job.v.Per diem incurrẽt tenebras et quaſi in nocte ſic palpabunt in meridie. ¶Item p incõſtantiã ⁊ terrorem. De quo iob.vij.Terrebis me per ſomnia ⁊ per viſiones horrore cõcuties.¶Itẽ per inmũdiciã ⁊ horrorẽ.ſ.luxurie. De qua ꝓuer.vij. Cõſidera vecordẽ iuuenẽ qui tranſit per plateã iuxta angulũ.Sequit.Et ecce mulier occurrit illi ⁊c. ¶Itẽ per auariciã ⁊ ardorẽ.Hiere.xxxvj.Cadauer ei⁹ proijcietur ad eſtum per diẽ ⁊ ad gelu per nocteȝ.Auaricia eñ hȝ eſtũ ꝓpter ardorẽ acquirẽdi.⁊ gelu ꝓpter cõtritionem retinẽdi.¶Itẽ per iniuſticiã ⁊ liuorẽ. q̄ ſicut dr̄ prouer.ij.Mali relinquũt iter rectũ ⁊ ambulãt per vias tenebroſas.¶Itẽ per pigriciã ⁊ languorẽ. ꝓuer. xxiiij.Per agrũ pigri hoīs trãſiui ⁊ ecce totũ repleuerant vrtice.¶Itẽ per ſuperbiã ⁊ furorẽ.Num.xv.Aia que per ſupbiã aliquid pcti ↄmiſerit peribit de pplo ſuo.¶Itẽ per diſcordiã ⁊ clamorẽ.Vñ ꝓuer.xxx.Per tria mouet terra.ſequitur. Per ſeruũ cũ regnauerit. Per ſtultũ cũ ſatiat⁹ fuerit cibo. Per ancillã cũ fuerit heres dñe ſue.Pȝ igitur ꝙ eſt vnũ per.qđ ſpectat
G ad ſtultũ.¶Quarto xo dico ꝙ eſt vnũ per.quod ſpectat ad damnatũ.Et nota ꝙ iſte punitur Per.

Mortem necantem.
Enſem ſcindentem.
Noctem tegentem.
Famam vrgentem.

Punit dico dãnatus per mortẽ necãtẽ Hiere.ix.Aſcẽdit mors per feneſtras noſtras ingreſſa eſt domos noſtras.¶Itẽ p enſem ledentẽ. Ezech.v.Peſtilentia et ſanguis tranſibũt p te.¶Itẽ per noctẽ tegentẽ.Marci.xv.Tenebre facte ſunt p totã terrã.¶Itẽ p famẽ vrgentẽ.q̄ ibi ſicut dr̄ Mar.xiij.Erũt terremot⁹ p loca ⁊ peſtilẽtie ⁊ fames.Et ſic eſt vnũ p ſpectãs ad dãnatũ ¶Quinto dico ꝙ eſt vnũ per.ſpectãs ad beatũ. Conſtat eñ qđ bti hñt ſua p q̄.hoc eſt ſua media p q̄ ſunt ſaluati.Et notabis ꝙ ipſi ſunt beati ⁊ felices Per

Iocunditatem que mentes reficit.
Securitatẽ que totum perficit.
Tranquillitatem que nunq̄ deficit.
Satietatem que cunctis ſufficit.
Autoritatem que cunctos preficit.
Subtilitatem que deum proſpicit.

Igitur dico ꝙ apud beatos i patria ſunt multa per.i. multa media ſeu gaudia:vȝ iocũditas mẽtes reficiẽs Vñ de celeſti hierlm dicit.Thobi.xiij. Ex lapide candido et inundo omnes platee eius ſternẽtur. Per vicos eius alleluya cãtabit. ¶Itẽ ibi eſt ſecuritas cuncta perficiens.vñ cuilibet beato dicit Eſa.lij.Nõ adijciet vltra vt per te trãſeat incircũciſus.Unde ⁊ de hieruſalẽ celeſti dicit Apoca.xxj.ꝙ porte eius non claudẽtur per noctẽ.ſ.p̄ ſecuritate.¶Itẽ ibi eſt trãquillitas nunq̄ deficiens.Unde de beato dici põt illud.Para. xv.ꝙ preſtitit ei dñs requiem per circuitũ.Et.xx.Prebuit ei domin⁹ pacẽ p circuituȝ.¶Iteȝ ibi eſt ſatietas cunctis ſufficiens Vñ.iob.j.dr̄.ꝙ filij iob faciebãt cõuiuia per domos vnuſquiſqȝ in die ſuo. ¶Itẽ ibi eſt autoritas cunctos preficiens.Vñ deo dr̄ de beatis Judith.xvj.Qui aũt timent te magni erũt apud te p oĩa Item ibi eſt ſubtilitas ſeu etiã claritas deũ ꝓſpiciẽs. Unde illi beate ciuitati dicit . Eſa.lx.Nõ erit tibi amplius ſol ad lucẽdũ per diẽ.ſȝ erit tibi dñs in lucẽ ſempiternam.Et ſic igitur patet quõ per relatũ ad diuerſas cauſas põt ſignificare plura media.inq̄tũ.ſ.refertur ad beatos ad dãnatos ad impios.Ad iuſtos et ad deum ⁊ ad ſanctos.Et hec de per ſufficiant.

Percutere.

Nota ꝙ ꝑcutere in ſcriptura ſignat in bono ⁊ in malo Vñ nota A
qđ inuenitur ſcilicet.Percuſſio.

Superior ⁊ diuina.
Inferior et humana.
Exterior ⁊ mundana.
Poſterior et infana.

Prima eſt ꝑcuſſio dei iudiciorũ.Scđa eſt ꝑcuſſio nr̄i ſuperiorũ vel caſtigatorũ.Tertia eſt ꝑcuſſio mũdi ſuppliciorũ.Quarta eſt ꝑcuſſio mortis ⁊ tormẽtorũ.Percutit enim dñs per ſuorũ iudiciorũ executioneȝ.Et de hoc Deut.xxxij.Ego occidã ⁊ ego viuere faciã.ꝑcutiã et ego ſanabo.⁊ nõ eſt qui de manu mea poſſit eruere. Percutit prelatus per ſuorum ſubditoꝝ caſtigationẽ Et de hoc prouer.xxiij.Noli ſubtrahere a puero diſciplinam.ſi eñ ꝑcuſſeris cũ virga nõ morietur. Percutit mund⁹ p tribulationũ inmiſſionẽ.eſa.xxx. Pauebit aſſur virga ꝑcuſſus et Amos.iiij.Percuſſi vos vento vrente.Percutit infern⁹ ſeu dyabol⁹ p perpetuã dãnationẽ.ezechi.ix.Percutite.nõ parcat ocul⁹ veſter neqȝ miſereat De duab⁹ ergo ꝑcuſſionib⁹.ſ.de illa qua ꝑcutit deus.⁊ de illa qua ꝑcutit p̄latus aliq̄d eſt dicenduȝ B
¶Primo ergo dicam⁹ ꝙ eſt ꝑcuſſio ſupior ⁊ diuina. q̄ fit p dei ordinationeȝ.q̄ breuiter de⁹ diuerſimode ꝑcutit diuerſos q̄ ſcȝ ipſe eſt ſicut aurifaber q̄ ꝑcutiẽs ſolet facere opus ſuũ.qui ſcȝ nũc fortiter nunc leuiter nunc mediocriter percutit.⁊ ꝑcutiẽdo aliqua format. aliqua iungit aliqua rumpit.Sic deus mundũ gubernando diuerſis ſpũalibus ꝑcuſſionib⁹ vtit ⁊ diuerſos diuerſimode affligit percutit atqȝ perimit.Unde breuiter de deo poſſumus exponere illud quod de ipo dr̄. Eſaie.xj.Percutiet terram virga oris ſui. ⁊ ſpiritu labiorum ſuorum interficiet impium.in quibus verbis oſtenditur quod deus Percutit

Affligendo corporaliter.
Corrigendo paternaliter.
Inſtruendo literaliter
Inſpirando cordialiter.
Contemnendo eternaliter.

Primo modo percutit ne puniamur.Percutiet inq̄t terrã.Secundo percutit vt reducamur.Virga inquit. Tertio percutit vt doceamur.Oris inquit ſui.Quarto percutit vt conuertamur.Spiritu inquit labiorum ſuorum Quinto percutit vt deſtruamur Interficiet inquit impiuȝ.¶Dicamus ergo ꝙ quedam eſt dei percuſſio tẽporaliter punitiua.percutiet inquit terram.

Ayuntamiento de Madrid

Sicut enim iudex temporalis ꝑcutiendo ⁊ affligēdo
ſceleratos nō ſolū intēdit ipſoꝝ correctionē imo etiā
intēdit ſuoꝝ criminū punitionē cuꝫ ſm̄ leges intereſt
rei publice ne maleficia remaneāt impunita. Sic deꝰ
per mundi tribulatiōes nos ꝑcutit ⁊ caſtigat vt ꝓ iaꝫ
commiſſis criminibus nō puniat ⁊ affligat. Quicqđ
enī mali patimur peccata noſtra meruerūt. Deus enī
modo percutit ne ineternū ꝑcutiat. Modo punit ne
ineternū puniat. Modo affligit ne ineternū affligat.
Percutiet inquit terrā. Terra enī corpus ſignat qđ a
deo in pñſenti ꝑcutit vt aīa ꝑpetuo liberet. Sicut enī
pallea ſolꝫ ꝑcuti ⁊ flagellari vt granū purū poſſit exin
de excuti ⁊ depurari: vn̄ ipſe dicit Ezechie. vij. Scietis
qđ ego ſum dn̄s percutiens: ſic nota ꝙ iſte nos ꝑ mūdi
tribulatiōes ꝑcutit triplici rōne. ſcꝫ Ut nobis auferat
mundanū amorē. Ut nobis cōferat ſupnum timorem
Ne nobis inferat eternū dolorē. ¶ Dico ergo ꝙ per
C hmōi ꝑcuſſionē mūdanus amor nobis auferť. qꝛ ſcilꝫ
qn̄ homo videt ꝙ in mūdo ſunt tot tribulatiōes ⁊ per
cuſſiones. miſerie ⁊ afflictiōes. exinde ab amore mūdi
trahiť ⁊ ad contemptū ipſiꝰ animať. et iō ſm̄ Grego.
Deꝰ nobis ī via huiꝰ mūdi tot aduerſitates imiſcuit
vt dum hec aduerſa ſentimꝰ neceſſitati ꝯpulſi ad deū
citius veniamꝰ. Exemplo viatoris qui citius venit ad
terminū qn̄ nō inuenit tabernas ⁊ vmbracula vbi ſiſtat
Exemplo etiā paruuli cui nutrix aliqđ amarū in mā
milla ponit vt ipm̄ a lactis amore ſeparet atqꝫ tollat.
Et breuiter prout dicit. Greg. in Omel. Mala q̄ nos
hic premūt. citiꝰ ad deū venire nos compellūt. vn̄ etiā
ipſe dicit. Mor. xxiij. ꝙ occulto dei iudicio frequenti
in hac vita tribulatiōe ⁊ turbatiōe ꝑcutimur ne via ꝓ
termino ⁊ ꝑegrinatio pro patria diligať. Ut de iſta ꝑ
cuſſione poſſit dici illud Eſa. xix. Ipſe ꝑcutiet egyptū
plaga ⁊ ſanabit eū. q. d. huiꝰ ꝑcuſſio eſt finaliter ordi
nata ad ſanitatē. Et ideo de multis admirando dicit.
Greg. in omel. Ecce mūdus in ſe arens in noſtris cor
dibus reuireſcit. vbiqꝫ mors. vbiqꝫ luctus. vbiqꝫ deſo
latio. vndiqꝫ ꝑcutimur vndiqꝫ amaritudine replemur
⁊ tn̄ tota mente ipſam eius amaritudinē amamus. fu
gientē ſequimur. labenti inheremus. Nō ſic debꝫ eſſe
qꝛ ſi ſapientes fuerimus per iſtas percuſſiones mun
danus amor a nobis auferť. ¶ Itē dico ꝙ ꝑ iſtas diui
nus timor nobis conferť. oīa enī aīalia timēt verbera
Unde etiā elephas verberibus ⁊ ꝑcuſſionibꝰ domeſticať.
Leo etiā qn̄ videt catulū percuti. ex timore quem inde
cōcipit caſtigať. In quibꝰ docemur ꝙ ꝑcuſſorem nr̄m.
i. deū a quo ſcimꝰ oīa iſta mala nobis ordinatiue veni
re iuxta illud Amos. iij. Nō eſt malū in ciuitate quod
nō faciat dn̄s debemꝰ timere. ⁊ tā ꝓpter nr̄as ꝑcuſſio
nes quas quotidie ſentimus ꝙ̄ ꝓpter alias quas pri
mis noſtris accidere quotidie videmꝰ. debemꝰ dei po
tentiam formidare. Eſa. xxx. Pauebit aſſur virga ꝑcuſ
ſus. Quod eſt cōtra multos obſtinatos qui ꝙ̄uis quoti
die a deo ꝑcutianť. nūꝙ̄ tamē ex hoc ad timēduꝫ dn̄m
inclinanť. oīa enī credūt a caſu ꝯtingere ⁊ nihil eis ex
dei ordinatiōe venire. De quibꝰ dr̄ Eſa. ix. In oībꝰ his
inqt ſupple tribulatiōibus nō eſt auerſus furor eius
ſed adhuc manꝰ eiꝰ extenta. ⁊ populꝰ non eſt reuerſus
ad ꝑcutientem ſe. Et iō talibꝰ accidit ſicut vrſo. qui vt
dicit comedēdo mel in arbore. malleū ꝑcutientē a ve
natore ante foramen poſitum: bis ſecundo vel tertio
repellit finaliter malleus rediens ⁊ ipſum fortius ꝑcu
tiens ipm̄ occidit ⁊ ab arbore proſternit. Quia ve illi
qui malleu diuine iuſticie ⁊ eius ꝑcuſſiōes modernas
nō timēt. vltimo grauius vſqꝫ ad infernū ruent. Quia
ſcꝫ ſicut dr̄ puer. xix. Parata ſunt deriſoribꝰ iudicia ⁊
mallei ꝑcutientes ſtultoꝝ corporibꝰ Ergo ꝑ iſtas per
cuſſiones diuinꝰ timor nobis cōferť. ¶ Itē dico ꝙ per
ipſas eternus dolor non inferť. Teſte enim ſcriptura
Naum. j. Non affliget dn̄s bis in idipſuꝫ. vel ſm̄ aliā
literā. Nō cōſurget duplex tribulatio. qꝛ ſcilꝫ iſtud qđ
ſemel punitū eſt nūꝙ̄ de cetero puniť. Et iō deꝰ illos
quibꝰ ineternū intēdit parcere. ſolet in pn̄ti ꝑcutere ⁊
punire. vt ipſos nō oporteat ineternū ſuppliciuꝫ con
demnare. Unde illud preallegatū prouerb. xxiij. Si ꝑ
cuſſeris eū virga nō morieť. Meliꝰ eſt enī ꝙ medicus
infirmū lanceola ꝑcutiat ꝙ̄ ꝙ impercuſſuꝫ mori per
mittat. et iō breuiter deus ſuos tribulatiōibus ꝑcutit
et ipſos vt dictū eſt de morte eterna eripit. timorē ſuū
eis incutit. ⁊ eos ab amore mūdi retrahit ⁊ euellit. et
ſic patet vt ſuperius dictū eſt ꝙ quedā eſt ꝑcuſſio dei
ꝑaliter punitiua. Percutiet inqt terraꝫ. Hiere. xliij.
Rex Nabucho. ꝑcutiet terrā egypti. ¶ Deinde dico D
ꝙ eſt quedaꝫ dei ꝑcuſſio q̄ eſt paternaliter correctiua
qđ oſtendiť cum dr̄ virga. Sicut enī paſtor cū virga ꝑcu
tiendo ſolꝫ oues ſuas qſi deniāt reducere. Pater etiā
ſolet filiū errantē cum virga leuiter corrigere ⁊ percu
tere. Sic deus fideles ſuos ſolet virga tribulationum
percutere. vt ipſos in melius valeat emendare. Uirge
enim ꝑcuſſio leuis eſt ⁊ nō ad mortē. Et ideo per vir
gam illa dei percuſſio deſignať que nō ad punitioneꝫ
ſeu dānationē. ſed ſolū ad correctionē et emēdationeꝫ
ordinatur. Uolens enī facere tyriacam. tyrum ſerpen
tē virga diuitiꝰ ꝑcutit ⁊ ſic ab ipa venenū exire cōpel
lit. Quia vo deꝰ ad hoc fideles ſuos virga tribulatio
num flagellat vt a veneno peccati eos liberet ⁊ exuat
⁊ vt per ſanctitatē ipſos tyriacā alioꝝ efficiat. Sicut
apparuit in paulo qui a deo cecitate percuſſus a vene
no pcti fuit mundatꝰ. ⁊ ſic ꝑ vite ⁊ doctrine ſanctita
tem aliorum tyriaca eſt effectꝰ ſicut habeť. Act. ix. De
tali ergo virga dicit prouer. xxiij. Tu virga ꝑcutis eū.
⁊ aīaꝫ illiꝰ de inferno liberas. Et de tali ꝑcuſſiōe mul
tū debemꝰ regratiari deo. Quia ꝑ certo iſta percuſſio.
Producit merorem ⁊ compunctionem.
Inducit tremorem ⁊ contritionem.
Adducit vigorem ⁊ curationē. Uel aliter.
Educit languorē vel infectionem.
Dico ergo ꝙ talis ꝑcuſſio eſt mater meroris ⁊ cōpun
ctionis Et inde eſt ꝙ Moyſes dr̄ ꝑcuſſiſſe virga bis ſi
liceꝫ in deſerto. ⁊ egreſſe ſunt aque largiſſime. ſicut dr̄
Exod. xvij. Ouidiꝰ etiā dicit ꝙ cū Neptunꝰ cū triden
te ſuo ꝑcuſſiſſet terrā. egreſſe ſunt aque in tanta abun
dantia ꝙ inducto diluuio de terra impios eleuerūt.
ſicut ponit idē lib. j. Meth. fabula. vij. Moyſes enim
qui interpretať aſſumptꝰ de aquis. Neptunꝰ qui fin
gitur fuiſſe filiꝰ ſaturni ⁊ deus maris ⁊ aquarū ſignāt
xp̄m ſaturni. i. dei patris oīa ſaturātis filium ⁊ de aqs
noſtre mortalitatis ꝙ̄tū ad humanitatē aſſumptū et
maris huiꝰ mūdi deū. regē dn̄ꝫ ⁊ magiſtrū Iſte ergo q̄
ꝑcutit terrā ⁊ ſilicē. ideſt durū ⁊ terreū ⁊ lapideū pec
catorem. cum virga ſue correctiōis ⁊ cum tridente ſue
aſpere tribulationis ſolet per cōpunctionem exinde
aquā lacrymarū ꝓducere. ⁊ ad impioꝝ interfectionē
ideſt ad criminū ſubmerſionē lacrymarum diluuium
generare ps. Percuſſit petrā ⁊ fluxerunt aque. ⁊ Eſa.
vj. Percutiet egyptum in ſeptē riuis. Septē enim ri
ui ſunt lacrime pro ſeptē generibus mortalium pecca
torum. Iſta eſt ergo mater meroris ⁊ compunctionis.
¶ Itē dico ꝙ iſta ꝑcuſſio eſt mater tremoris ⁊ contri
tionis. qꝛ. ſ. homo a deo percuſſus ⁊ correctus debꝫ dei
iuſtitiam timere. ⁊ per compunctionem a peccato re
cedere ⁊ dolere. Et de hoc dicitur. Eſaie. v. Percutiet
eos ⁊ turbati ſunt. ¶ Item dico qđ iſta eſt mater vigo
ris ⁊ curationis. Uel aliter. Eductrix languoris ⁊ in
fectionis. Quia ſicut dicitur Oſee. vj. Uenite ⁊ reuer
tamur ad dominum. quia ipſe cepit ⁊ ſaluabit nos ꝑ
cutiet ⁊ curabit nos. deus enim eſt ſicut flebothoma
tor. qui ſolet brachium percutere vt corrupto ſangui
ne venarum extracto ſcilicet vitiorum poſſit ſanitatē
anime procurare. Job. v. Ipſe vulnerat ⁊ medetur. per
cutit ⁊ manus eius ſanabunt Iſta tamē ſunt cōtra mul
tos qui ꝑculdubio ex dei ꝑcuſſione non corriguntur
nec ſanantur nec emēdatur. ſed magis per obſtinatio
nem indurātur. ⁊ in deterius ꝓuocantur. Similes in
cudi qui quanto plus percutitur: tanto plus indurať.
Figurati ſm̄ fabulas poetarū in illo gygante qui dice
batur athlas

batur athlas

Ayuntamiento de Madrid

batur athlas.cui a perſeo filio Jouis capite Gorgonis obiecto mutatus fuit in montē lapideum.qui adhuc dicit Athlas.ſicut Ouidiꝰ fabulat lib.iiij. Fabu.xvij.De Moyſe etiā legit Exo.vij.Qđ cū virga ꝑcuſſiſſet aquas fluminis ſtatim in ſanguinē ſunt mutate. Ad denotandum qđ obſtinati ⁊ peruerſi.quādo a deo Moyſe ⁊ perſeo filio Jouis ideſt a chriſto filio dei percutiunt tribulationibꝰ.non ex eo corrigūtur ſꝫ magis in mōtem ſaxeum per mētis indurationeꝫ ⁊ in ſanguinem rubeum per carnis infectionē mutant ⁊ conuertunt.Unde de talibus dr̄ Hiere.v. Dñe ꝑcuſſiſti eos ⁊ non doluerūt Uulneraſti eos ⁊ tamē a vijs ſuis nō ſunt reuerſi.Non ſic chariſſimi ſed percuſſi a dño corrigantur.Quia ꝓculdubio iſta eſt percuſſio paternaliter correctiua.Uirga inquit. ❡Deniqꝫ dico qđ eſt q̄daꝫ dei percuſſio que eſt literaliter inſtructiua.Et iſta eſt percuſſio verborum.ſacre ſcripture ⁊ cōminatiōes que ſunt ibi.quod oſtendit cum dicit.Oris ſui qꝛ ſcilꝫ iſta omnia ab ore altiſſimi ꝓdierunt.Sicut eñ aquila non ſolū cū vnguibus immo etiā cū roſtro et cū ore percutit predā quā vult capere.Sic deus non ſolū tribulationibus.immo etiā roſtro.i.verbo ⁊ monitionibus percutit illos quos vult corrigere. Dicunt eñ fabule ꝙ cū Minerua dea cum cythara ſua percuſſiſſet terram egreſſa eſt inde oliua cū baccis.Quia vere ſepe fit ꝙ qñ hō qui cythara ideſt ſono ſacre ſcripture ⁊ verbis a deo ꝑcutit.oliua.i.bonorū operū exuberātia fecundat.Hiere.xviij.Uenite ꝑcutiamus euꝫ lingua De quo bene pōt dici illud Judith.ix.Percuties eum ex labijs caritatis mee. ❡Inſuper dico ꝙ eſt quedaꝫ dei percuſſio que eſt cordialiter infuſiua. Spiritu inquit labiorum ſuorum.Et iſta eſt illa qua deus percutit interius cor peccatoris per bonam inſpirationem per quam reuertitur ad deum per moralem cōuerſionem.De quo poteſt dici illud Actuū.xij.vbi dicit.Qđ angelus percuſſo latere Petri excitauit eum dicens. Surge velociter.Quia vere ſepe fit qđ Petrus ideſt peccator petreus durus ⁊ lapideus.quando a deo per interiorem inſpirationeꝫ percutitur a ſomno peccati miſericorditer excitatur. ❡Adhuc dicamus quod eſt quedam dei percuſſio que eſt eternaliter damnatiua. Et iſta eſt illa qua deus ꝑcutit impios et damnatos. Hiere.xxx.Plaga inimici ꝑcuſſi te caſtigatione crudeli.Sicut enim elephas prouocatus dure percutit. Scorpio etiā cuꝫ cauda ſolet ꝑcutere illos quos facie videbatur primitus lambuiſſe.Sic deꝰ ꝓuocatus criminibus iniquorū in cauda.i.in fine eos percutiet per eternam damnationem.q̄uis in facie.i.modo in preſentia huius vite ipſos videat lambere ⁊ diligere per proſperitatis collationem.Sicut enim dicitur.Dañ.ij.Lapis abſciſus de monte percuſſit ſtatuam in pedibus fictilibus ⁊ confregit caput ipſius aureū ⁊ pectus argenteū qđ habebat ita qđ tota ſtatua redacta eſt in puluerē ⁊ fauillam.Sic vere dico quod lapis ideſt duricia diuine iuſtitie de monte paradiſi deſcendēs.ſtatuas ideſt inſipientes peccatores qui in capite ⁊ pectore ideſt mundo in principio dum durat vita iſta ſunt aurei ⁊ argentei per diuitiarum plenitudinem. et qui in pedibꝰ ideſt in fine erunt teſtei ⁊ terrei ⁊ per mortis turpitudineꝫ iſtas ſtatuas dico.i.iſtos peccatores iſte lapis diuine iuſtitie in pedibus.i.in fine per eternam damnationem ipſorum percutiet.qꝛ ſtatum ⁊ ꝓſperitatem ad nihilum rediget et deducet.Unde in Pſal. dicitur.Percuſſit inimicos ſuos in poſteriora opprobriuꝫ ſempiternum dedit illis zacha.xiiij.Erit ruina magna qua percutiet dominus omnes gentes. ❡Et nota hic ſi vis quod deus ꝑcutiet in inferno Mentalis ignorantie profeſſores. Carnalis immundicie ſectatores Uitalis amicicie turbatores. Letalis auaricie poſſeſſores.Temporalis opulentie detētores.Supernalis eminētie petitores.Percutiunt ergo a deo illi quos excecat ignorantia.Job.j.Pueros autē percuſſerunt gladio. Item illi quos maculat immundicia.zacha.xij.Percutiam equum in ſtupore.Item illi quos conturbat inimicicia.ps.Percuſſiſti oēs aduerſantes mihi ſine cauſa dentes eorum contriuiſti.Itē illos quos inflammat auaricia Deut.xxviij.Percutiat te dominus egeſtate:febre ⁊ frigore Itē illos quos hic ditat opulētia.Unde Actuum.xij.dicit. Quod herodes erat indutus veſte regali ⁊ ꝑcuſſit eū angelus dñi Item illos quos hic leuat ſuperbia ſeu eminentia.vñ Eſa.lj.Percuſſiſti ſuperbum vulneraſti draconē ⁊c. Patꝫ ergo chariſſimi qđ deus diuerſos diuerſimode ꝑcutit atqꝫ ledit.ſcilꝫ Quoſdam per

Eternalem damnationem.
Cordialē inſpirationem.
Scripturalem inſtructionem
Paternalem correctionem.
Temporalem punitionem.

Et ſic patꝫ qđ eſt quedam ꝑcuſſio ſuperior ⁊ diuina. F
❡Secundo dico qđ eſt quedam ꝑcuſſio inferior ⁊ humana.Et ſic dico ꝙ eſt percuſſio. Bonoꝝ ⁊ fidelium correctorum. Meſtorum ⁊ flebilium contritorum. Prauorum ⁊ crudelium tyrannorum. Stultorum et hoſtilium impiorum. ❡Dico ergo quod alios percutiunt iuſti preſidentes . quia.ſ.ſicut paſtor ꝑcutiendo oues ſolet reducere.Rector ſcolarium ꝑcutiendo ſolet pueros inſtruere.Artifex ꝑcutiēdo ſolet opera ſua facere ⁊ materias ſibi ſubiectas diuerſimode diſponere.Sic vere prelatus iuſte ⁊ debite corrigendo ſolꝫ ſubditos emendare. Ideo de oculatis animalibus ꝑ que intelligunt prelati dicit Ezechi.iij.Quod ipſe audiuit vocē alarum animalium ꝑcutiētium altera ad alterā Ideo prelato ꝓcipitur Amos.ix.Percute cardinem ⁊ mouebunt ſuperliminaria. Columba enim q̄uis ſit auis mitiſſima.vt pote que felle caret vt dicit.ſolꝫ tamen comparē ſuum quādoqꝫ ꝑcutere.ipſum tamē propter hoc non ſolet minus amare nec ſocietatē ipſius fugere vel odire.Aues enim que gregatim viuunt q̄uis quandoqꝫ ſoleant ſe dure ꝑcutere.nunq̄ tamē propter hoc ſolent ſe abinuiceꝫ ſeparare:immo quaſi obliuiſcētes iniuriam ſolent ſimul ſicut prius habitare. Sic vere ꝑlatus q̄uis ſit et eſſe debeat benigniſſimus dꝫ tamē compares ⁊ ſubditos ſuos corrigendo ꝑcutere cum delinquunt omni tamē odio ꝑtermiſſo . ⁊ veri amoris cōnubio non omiſſo.Nos etiaꝫ qui gregatim in grege viuimus ⁊ manemus debemus huiuſmodi percuſſiones pacifice ſuſtinere nec propter hoc ſe dꝫ alter ab amore alterius elongare.vt ſic quilibꝫ verus patiēs dicat illud.Eſa.l.Corpus meum dedi ꝑcutientibus.⁊ genas meas vellentibus.Juxta chriſti conſilium Math.v.Qui te ꝑcuſſerit in dexteram maxillā prebe ei ⁊ aliam.Patet ergo quod alios ꝑcutiunt iuſti ꝑſidentes ⁊c. ❡Item ꝑcutiunt ſeipſos meſti penitentes quia ſcilicꝫ ſicut gallus ſolet alis percutere ſemetipſum.ſic ⁊ penitēs dꝫ.Unde Ezechi.vj.Percute manum tuam ⁊ allide pedem tuum ⁊ dic heu. Et Luce.xxiij.Percutiētes pectora ſua reuertebant. de quo dicit Hugo in lib.de myſterijs eccleſie quod tria que ſunt in percuſſione pectoris ſignificant veram penitētiam quia inquit pectus ſignat contritionem . ſonus confeſſionem.manus appoſita operis ſatiſfactioneꝫ. ❡Itē dico quod alios percutiunt dure rapientes ſcilicet mali prelati.principes ⁊ iudices.De quibus in figura mali ſerui dicitur Luc.xij.quod ſi dixerit ſeruus ille in corde ſuo.moram facit dominus meus. ⁊ ceperit ꝑcutere ꝯſeruos ⁊ ancillas.⁊ edere ⁊ bibere.veniet dominus ſerui illius hora qua neſcit . ⁊ diuidet eum. partemqꝫ eius ponet cuꝫ infidelibus. Quia enim iſti vidēt quod moram facit dominus ipſos punire . ⁊ qđ deus peccata eorum diſſimulans propter penitētiam vt dicitur.Sap.xj.Permittit eis ad libitum facere. Hinc eſt quod ad percutiēdum ⁊ tribulandum cōſeruos ⁊ ancillas.ideſt ſubditos ſimplices ⁊ imbecilles ſolent per rapinas ⁊ exactiones intendere ⁊ ad edendum ⁊ bibendum in delicijs vacare ⁊ de futuris nihil

Ayuntamiento de Madrid

penitus cogitare.Hora tñ qua neſciuit venit ad ipos dñs mortē inferēdo ⁊ partē eoꝝ ponit cū infidelibus i.cū demonibꝰ ipſos ꝑpetuo cōdenando.Nō ſic tñ debent eſſe maxime cū ꝓlatis.q2 ſicut dr Tytū.j.Oportꝫ epm eē nō ꝑcuſſorē.nec turpis lucri cupidū ⁊c. ¶ Ultimo dico ꝙ alios ꝑcutiunt dire ſeuiētes. Et ſic ſunt ꝑcutiētes gñaliter illi q̄ inferūt alijs iniuſte iniurias corporales.quibꝰ dicit dñs Eſa.lviij.Ecce ad lites ⁊ cōtētiones ieiunatis ⁊ ꝑcutitis pugno impie Sic ꝑcutiebant iudei dominū.ſicut dicit̃ Luc.xxij.qñ velātes faciem eius dicebāt.Prophetiza nobis chriſte q̄s eſt q̄ te percuſſit Tūc enī percuſſo paſtore diſperſe fuerunt oues eius.i.apoſtoli ⁊c.Et ſic breuiter ptꝫ quō percutere in bono ſumit̃ ⁊ in malo.

Pera. Cum pera ſit inſtrumētuꝫ paſtorū ⁊ pauperuꝫ.factū de corio ad collū pendēs pro pane ⁊ alijs neceſſarijs pro trāſitu reponēdis. qđ etiā licet magis curioſe fiat ſolēt portare in itinere ꝑegrini poſſumus dicere ꝙ pera ſignat cor humanū deſiderium ⁊ affectū.vbi.ſ.debēt reponi neceſſarij ⁊ nō ſuꝑflui cogitatus.Dicā ergo ꝙ boni in pera cordis reponunt bona ⁊ mali etiā mala.Boni figurant̃ in Dauid qui in pera repoſuit quinq3 lapides quos elegerat de torrente.de quibus Goliam occidit.ſicut dicit̃.j.Regū.xvij.qui .ſ. populi iſrael precipuus inimicus erat. Et etiam in Judit.que ſcꝫ caput Holofernis nequiſſimi in pera ancille repoſuit quo oſtenſo filijs iſrael victoriam reportauit.ſicut dicitur Judith.xiij.Et deinceps.Quia ſcilꝫ in pera cordis ſemꝑ ſunt quinq3 lapides de torrente paſſionis.de quo chriſtus in via bibit. ideſt ipſius chriſti morientis quinq3vulnera per deuotionē ⁊ memoriam reponenda. quibus ſcilicꝫ golyas dyabolus occidatur.hoc eſt per virtutis conſtantiam ſuperetur.Caput etiā Holofernis ideſt cautela ⁊ malicia ⁊ potentia dyaboli in pera cordis per conſiderationē debꝫ habere.vt ſcilicet contra vitia poſſit digna victoria reportari.¶ Mali vero figurātur in diuitibus ⁊ auaris.qui ſcilicꝫ in pera cordis mūdi diuitias per affectū reponūt.quod ſcꝫ dñs in euangelio reprehendit qui ſcꝫ apoſtolis non ſolum res in pera immo nec ipſam perā portare precepit. Ad denotandū ꝙ viri ꝑfecti mūdi nō ſolū res ⁊ diuitias debēt habere qui immo etiā ipam perā.i.ipſaꝫ affectionē debēt dimittere ⁊ horrere.Math.x.Nolite poſſidere aurum neq3 argētum neq3 pecuniā in zonis veſtris. non perā i via q.d.non ſolū aurū argētū ⁊ pecunia interdicit̃.immo etiam ipſa pera.i.ipſa cordis affectio ꝓhibetur.Luc.x.Nolite portare ſacculum neq3 peram ⁊c.Sufficit q2 non ſunt concordantie literales.

Perambulare Idē eſt qđ de loco ad locū deambulare ſatis viſum eſt in litera.A.Uide ibi.

A **percipere.** Cum ꝑcipere idē ſit ꝙ ꝑfecte capere.Notandū eſt ꝙ ꝑcipere qñq3 ſumitur pro recipere.ſicut cū dr̃.Mar.x.qđ faciā vt vitam eternā ꝑcipiam.i.ꝑfecte capiā.Et.j.Pet.v.Cum apparuerit princeps paſtorū ꝑcipietis immarceſſibilem glorie coronam.Et de iſto mō ſignificādi parū inuenimus in ſcriptura ſꝫ vide plene vbi recipere.Quādoq3 vero ſumit̃ pro ꝑpendere ſeu pro animaduertere intelligere ⁊ cognoſcere.Et ſicut cōiter ſumit̃ i ſcriptura.Quocunq3 aūt mō ſumatur notare poſſumus ꝙ in ſcriptura reperitur.Perceptio.

Requirenda.
Appetēda.
Abhorrenda.
Exequenda.

Perceptio requirenda eſt illa quā nos petimus ⁊ requirimꝰ a dño .ſ. quod ipſe dignetur attendere.ꝑpendere.intelligere ⁊ percipere vota noſtra. Et ſic petimus qđ ipſe ꝑcipiat noſtras depcationes.noſtras allegationes noſtras lacrymatiōes.noſtras obſecratiōes.Ideo in ps. dicimꝰ domino. Auribus percipe orationeꝫ meā nō in labijs doloſis.Allegationes ⁊c.ps.Uerba mea auribꝰ percipe domine.Lacrymationes vero ps. Exaudi orationem meam dñe ⁊ depcationē meam auribus percipe lacrymas meas.Obſecratiōes inſuꝑ ps.Auribus percipe obſecrationē meam. ¶ Itē ꝑceptio appetēda eſt illa qua.ſ.ſancti in gloria ꝑcipiunt celi bona. De qua ſupra dictū eſt in principio.¶ Itē ꝑceptio abhominā da eſt illa qua impij in inferno ꝑcipiunt ⁊ recipiūt penam eternam.De qua Lu.xx.Hi ꝑcipiunt dānationē maiorem.¶ Itē ꝑceptio exequēda eſt illa qua nos debemus ꝑpendere ⁊ recipere illa q̄ ꝑtinēt ad ſalutem. De qua Joelis.j.Auribus ꝑcipite oēs habitatores terre.Et hic nota ꝙ nos debemꝰ ꝑcipere.ſcilꝫ.

Mandata legis.
Scripturam regis.
Doctrinam gregis.

De lege dr Eſa.j.Auribꝰ ꝑcipite legē dei veſtri.⁊c.De ſcriptura ſummi regis. Hoc eſt dictu.de ꝓphetijs et enigmatibꝰ dicit̃ Job.xiij.Enigmata ꝑcipite auribus veſtris. De doctrina vero gregis.hoc eſt dictu de cōi ſapiētia ⁊ prudētia dr. Baruch.iij.Auribus ꝑcipe vt ſcias prudētiam.Que tñ ſunt contra multos qui ſunt ſicut puer.dormiēs.mortuus:freneticus ſeu etiam incantatus.qui non ꝑcipiunt illa que preſentant̃ eiſdeꝫ. Pueri immundi ſunt luxurioſi.dormientes ⁊ mortui ſunt deſidioſi frenetici ſunt iracundi incātati ſunt ſuperbi ⁊ vaniglorioſi.q2 ſcꝫ iſti non ꝑcipiunt vtilia.nec etiam ad ſalutem neceſſaria.ꝙꝙ ſint illis oſtenſa ⁊ p̄ſentia de quibus dr.j.Corinth.ij.Animalis homo non percipit illa que ſunt ſpiritꝰ dei ⁊c.ſufficit.Uide vbi de intelligere ⁊ ſimilibus.

Perdere. Nota ꝙ ꝑdere ideꝫ eſt qđ deſtruere Et ꝑdere idē eſt qđ amittere.Et ſic potes dicere ꝙ eſt ꝑditio actiua ⁊ paſſiua.Actiua dico qua quis perdit.i.deſtruit illud qđ ſibi diſplicet.Paſſiua in qua quis amittit illud quod habet.Nā de perditione actiua dicit̃ in perſona dei in ps. Perdes oēs qui loquunt̃ mēdaciū.Et Math.x.Qđ ipſe pōt aīam et corpus perdere in gehēnam.De ꝑditione vo paſſiua dicitur dyabolo.Ezech.xxviij. Perdidiſti ſapiētiā tuā in decore tuo. Sic igit̃ de iſto duplici modo loquēdi nota ꝙ eſt.ſcilicet Perditio. A

Laudabilis ⁊ virtuoſa.
Dannabilis ⁊ vitioſa.
Terribilis ⁊ doloroſa.

Uirtuoſa ꝑditio eſt illa qua homo inuenta que nocēt perdit.Et hinc eſt qđ bonū eſt perdere mala vt inueniant̃ bona.Perdere tꝑalia vt inueniant̃ eterna.Perdere nociua vt inueniātur vtilia.Et iō dicit dñs Mathei.x. ⁊.xvj.Qui inuenit aīaꝫ ſuā ꝑdet eam.Et qui ꝑdiderit aīam ſuā ꝓpter me inueniet eam ac ſi diceret. Bonū eſt mō in hac vita aīam.i.vitā corꝑis ꝑdere:vt ipſam poſſimus in paradiſo perpetuo inuenire ⁊c. ¶ Uitioſa eſt illa qua hō ꝑdit grās ⁊ virtutes.Mercator enī nūꝙ diues fieret qui plura ⁊ meliora ꝑderet ꝙ acquireret.ſic eſt peccator. Uñ ꝓuerbi.vj.Propter cordis inopiā ꝑdet animam ſuā.Et ſm iſtos duos modos intelligendi pauciſſime inueniuntur autoritates de perdere ꝙuis multa inueniūtur exēpla quibus ſcꝫ probaretur ꝙ boni ſeruant ⁊ non perdunt bona ſua.ſ. gratias et virtutes.Mali vero econuerſo perdunt et non ſeruant ea.Et breuiter boni ſeruant bona et perdunt mala.Mali vero ſeruant mala ⁊ perdunt bona. Sed de tali perdere vide.ſ.de cuſtodire Et vbicunq3 agitur de perſeuerantia ⁊ in alijs valde multis titulis.⁊ infra de ſeruare.¶ Doloroſa vero perditio eſt illa qua homines a deo dimittunt̃ ⁊ ꝑdunt̃ ⁊ temporaliter ⁊ eternaliter.Et ſm iſtuꝫ modū cōiter accipitur perdere in ſcriptura.De quo in ps.dr.Uias peccatoꝝ diſperdet.Et alibi.Perdidiſti omnes qui fornicātur abs te.Et nota breuiter quod deus in mundo temporaliter ⁊ in inferno eternaliter perdit ⁊ deſtruit multa genera peccatorum videlicꝫ.

Carnaliter viuentes.

Ayuntamiento de Madrid

Crudeliter nocentes.
Mendaciter loquẽtes.
Inaniter gaudentes.
Auare cupientes.
Superbe preſumẽtes.
Impie detrahentes.
Inique delinquentes.
Perdet dico deus carnaliter viuẽtes. Et iſti ſunt illi
B qui viuunt in delicijs ⁊ voluptatibus. De quibꝰ dicit
in ps. Perdidiſti omnes qui fornicant abs te Et Mi
chee.vj. dicit. Ambulaſti in voluptatibus vt darem te
in pditionẽ. ¶ Itẽ perdit crudeliter nocẽtes.i. rapto-
res: exactores ⁊ iniuriatores De quibꝰ in ps. dr. Per-
des qui tribulãt animã meã Et puer.ij. Impij vo de
terra pdẽtur Et puerbi.xj. In pditione impij erit lau
datio. ¶ Item pdit mẽdaciter loquẽtes ps. Perdes
oẽs qui loquunt mẽdacium. Et Eccli.xx. Potior eſt
fur ꝙ aſſiduitas viri mẽdacis. pditionem autẽ ambo
hereditabunt. ¶ Itez perdit inaniter gaudẽtes Hie-
re.xxv. Perdã ex eis vocem gaudij. Deus enim pdit
illos qui habẽt gaudia vite preſentis ⁊ mũdanam p-
ſperitatẽ quia ſicut dicitur Mat.vij. Spacioſa eſt via
que ducit ad pditionem. ¶ Item perdit auare cupiẽ
tes Eccli.viij. Multos pdidit aurũ Eccli.xxxj. Mul
ti dati ſunt in auro caſus.⁊ facta eſt in ſpe ipſius per
ditio. ¶ Item pdit ſuperbe pſumentes. Tho.iiij. Su
perbiam in tuo ſenſu nũꝙ dominari pmittas. ab ipa
enim ſumpſit initium omnis perditio. ¶ Item pdit
impie detrahentes. puer.xxiiij. Cum detractoribꝰ ne
commiſcearis. quoniã repente veniet eorum pditio.
¶ Item perdit inique delinquẽtes. Unde de quolibz
peccatore dicit. Job.xxj. In diẽ pditionis ſeruat malꝰ
et ad diẽ vltionis ducet. Et breuiter deus perdet et de
ſtruet in eternũ oẽs peſtiferos ⁊ iniquos. Sicut enim
res que pditur. de manu poſſeſſoris eripit ⁊ inuento-
ris dominio applicat. Sic deus peccatores dr pdere.
qr ſcz per pctm̃ de manu ipſius.i. de ſtatu gratie euel-
luntur.⁊ inuentori dyabolo ſubiugant iõ loquit ſcri-
ptura Soph.ij. Ue qui habitatis funiculũ maris gẽs
perditorũ. Funiculũ eñ maris ſignat ſtatum peccati
quo hoies a deo pdũtur.i. deſtruunt ⁊ cõdemnantur.
Pctm̃ eñ dicit funiculus. qr damnatos eternaliter
ſolet tenere. Et dr mare qr ipos per tormẽtorum ama
ritudinem ſolet vrgere. Et ideo breuiter de pctõribus
ſic pditis ⁊ amiſſis ⁊ deſtructis dr in ps. in pſona pec
catoris. Factus ſum ſicut vas pditũ ⁊ Hiere.l. Grex
perditus factus eſt populus meus: paſtores eius ſe-
duxerunt eum. Iſta eſt igitur perditio terribilis ⁊ do
C loroſa. ¶ Sed ſi vis adhuc breuiter potes notare de il
lis qui perdunt bona gratie in preſenti: ⁊ bona glorie
in futuro. Quia breuiter mali in preſenti perdunt ſa
lutem perdunt dico virtutem quia ſicut arbores ſo-
lent adueniẽte hyeme.ſ. perdere.
Foliorum virorem.
Florum decorem.
Fructuum decorem.
Sic peccatores adueniente hyeme peccati perdunt vi
rorem foliorum honeſte conuerſationis. Decorẽ flo-
rum ſancte affectionis. Ualorem fructuum bone ope
rationis. Et breuiter ſicut per vnum ſolum foramẽ to
ta nauis deſtruitur ⁊ pditur ſic per vnũ pctm̃ morta-
le tota pfectio anime pditur ⁊ omis virtutũ cõgeries
diſſipat Unde Eccles.ix. Qui i vno deliquerit multa
bona pdet. Uñ nota ꝑ pctm̃ hõ pdit aiam propter
Luxurie fetorem.
Laſciuie nitorem.
Iracundie furorem.
Uerecundie timorem.
Perdit ergo homo aiam ppter fetorem luxurie. vñ
Puerbi.vj. dicitur. Qui autẽ adulter eſt ppter cordis
inopiam perdet aiam ſuam. Itẽ ppter nitorem corpa
lis decentie Unde. Ezech.xxviij. Perdidiſti ſapiẽtiã
tuã in decore tuo. Itẽ ppter furorem cordialis iracun
die. Unde Job.xviij. Cur perdis animã tuã in furore
tuo? Item ppter timorem verecundie. vnde Eccli.xx.
Eſt qui pre confuſione pdit animam ſuaz. Et ſic dico
quod peccatores diuerſimode perdunt aiam ſuã ⁊c.

Perducere. Nota ꝙ Perducere idẽ eſt ꝙ
perfecte ducere. Iuxta illud.iij
Reg.vij. Domũ ſuã edificauit ſalomon.xiij. annis et
ad perfectũ vſqz perduxit. Et ideo vide ſupra vbi Du-
cere. ⁊ vbi deducere vbi factum eſt ſatis plene.

Perfodere. Nota ꝙ perfodere idez ẽ ꝙ p-
fecte fodere: ſeu etiam penetrã
do fodere. Uide ſupra de fodere.

Perforare. perforamen. Cum p- A
forare
ſit idẽ ꝙ foramẽ facere notabo breuiter: ꝙ in ſcriptu-
ra reperitur perforatio.ſ. Prelatorũ. Deuotorum. Ty
rannorum et demoniorũ Perforat eñ prelatus ma-
los caſtigando Perforat deuotus alta perſcrutando.
Perforat tyrannus bonos moleſtando. Perforat ini
quus.i. dyabolus penis lacerando. ¶ Prelatus enim
impios perforat ſeuere verberãs. ſicut deutero.xv. Et
Exo.xxj. precipit qd dñs debebat aurez ſerui in ianua
perforare. vt ſic eũ videbat ſeruituti ppetue ſubiuga
re. De puerſis etiã dicitur in figura behemoth Job.
xl. Pones circulũ in naribus eius. aut armilla perfo-
rabis aurẽ eius Loquit eñ metaphorice. qr.ſ. ſicut na
res bubali perforantur vt intromiſſo circulo ad arare
ſeu opus facere ꝯſtringatur Sic platus debet impios
verberibus pforare vt ſub ſeruitute debite diſcipline
ipſos corrigere ⁊ domare poſſet ¶ Item deuotus p-
funda perforat cum.ſ.ꝑ cõſiderationẽ cor ſuũ infernũ
⁊ paradiſum ſcrutat Uñ in perſona hois deuoti ⁊ me
ditatiui dicit Joñ.xxx. Nocte os meũ perforat dolo-
ribus. ⁊ qui me comedunt nõ dormiunt.ſ. varij cogita
tus ¶ Item tyrannus paupes perforat ipſos euiſce-
rans. Unde tales figurantur in baculo arundineo egy
pti cui ſi innixus fuerit hõ cõfringetur ⁊ pforabit ma-
num eius. ſicut dicitur.iiij. Reg.xviij. Et Eſa.xxxvj.
Quia reuera ſi pauper diuiti ſeu tyranno per fiduciã
innititur ipſum repit nulla fidei ſoliditate fulcitũ qn
immo ſepe fit ꝙ in ipſum conuerſus illum tyrannice
perforat ⁊ eum ledit acriter atqz grauat ¶ Item dya
bolus damnatos perforat ipſos dilacerans ſcz in in-
ferno Unde de peccatoribꝰ hoſtibus xpi ⁊ demonibꝰ
ipſos punientibus in inferno poteſt dici illud Nume.
xxiiij. Deuorabunt gentes hoſtes illius oſſaqz eorum
confringent ⁊ perforabunt ſagittis.i. infernalibꝰ puni
tionibus atqz penis. ¶ His ergo pmiſſis cũ perfora B
re idem ſit qd foramen facere vel intrare. notare poſ-
ſumus ꝙ nos inuenimus in ſcriptura. ſcz foramina.

Regis.	Prima ſunt intranda cum deuotio-
Legis.	ne. Secũda palpanda cum diſcretio
Mentis.	ne. Tertia tractanda ſeu mundanda
Mortis.	cum contritione Quarta ſunt ſpectã
Hoſtis.	da cum turbatione Quinta ſunt vi-

tanda cum preuiſione. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ in-
uenimus foramina q̃ cum deuotione debemus intra-
re Et iſta procerto ſunt foramina vulneruz regis xpi.
lateris: manuũ atqz pedum. que.ſ. vir deuotus ꝑ con-
ſiderationẽ intrat. ⁊ ibidẽ ſe balneat atqz lauat: dum
pre conpaſſione lachrimat ⁊ plorat. Iſta eñ ſunt fora
mina petre.i. xpi. qr petra erat xps vbi.ſ. columbe.i.
anime gemebunde ſolent mentaliter nidificare ⁊ ibi-
dem cõtra accipitrem dyabolũ ⁊ eius tentationes tu
tifice ſe ſaluare. Ad quod.ſ. inuitat dñs Cañ.ij. dicens.
Ueni ſurge amica mea. columba mea in foraminibꝰ
petre ⁊ in cauerna macerie ⁊c. Conſtat enim ꝙ colum
ba inſectata ab accipitre fugit ad foramina columba
ris ⁊ etiam in foraminibus facit nidum ſuum. ⁊ iſtud
eſt foramen acus.i. lancee ⁊ clauorum. quod ſcz came
lus qui ſe inclinat q ſi dz onerari.i. vir deuotꝰ facilius
intrat ꝙ diues ſicut dr. mat.xix. ⁊ mar.x. Lu.viij. hie
re.xlviij. Columba nidificans in ſummo ore forami-

Ayuntamiento de Madrid

nis.Igitur iſta ſunt foꝛamina regis que cum deuotio⸗ne debemus intrare.¶ Secundo dico ꝙ inueniuntur foꝛamina legis que cum diſcretione debemus palpa⸗re.nonne appollo in foꝛamine montis pernaſi in ciui tate delphos dabat reſponſa et ſua ibi vates inquire bant oꝛacula:ſicut dicit .Iuſtinꝰ. Et nonne etiā Sibil la in antro ſeu in foꝛamine terre manebat:vbi reſpon ſa diuina inquirebat et dabat:ſicut ponit Uirgil᷑. in eneyd.Sic certe nos in foꝛaminibꝰ diuine legis ⁊ ſcri pture debemꝰ ſtudēdo manere.⁊ voluntatē dei ſideiq; veritatē inquirere.⁊ eam nō ſolū retinere. immo et p̄ dicando alijs declarare.Iſtud eſt eīm foꝛamē qđ diſtil lāt dulcē ⁊ amarā aquā.ſicut dr̄ Jaco.iij.Ideo bene dr̄ Eſa.vij.Uenient inqt oēs ⁊ requieſcēt in toꝛrentibꝰ val lium ⁊ cauernis petrarū ⁊ in oībus frutectis ⁊ in vni uerſis foꝛaminibꝰ.Toꝛrētes eīm que trāſeunt ſignant legē antiquā que tranſijt.Cauerne petrarū ſignāt ſen tētias ꝓphetarum Frutecta ꝟo q̄virēt.legē deſignāt euangelicā.vniuerſa aūt foꝛamina vtriuſq; ſentētias ſignificant Iſta ſunt igitur foꝛamina legis q̄.ſ.cum di ſcretione debemꝰ palpare.Cōtra hereticos q̄.ſ.iſta fo ramina diſcrete non penetrant obſtruere. Inq̄tū.ſcʒ ibidē deuiant in erroꝛes.Cōſtat enim ꝙ in foꝛamini⸗bus ⁊ cauernis terre vbi ſunt plures vie ⁊ diuerticula faciliter erratur ꝓpter loci obſcuritatē niſi hō deſe⸗rat lumē clarū.Sic vere cū in foꝛaminibꝰ et occultis ſentētijs ſcripturarū magna ſit ꝓfunditas ⁊ obſcuri⸗tas ⁊ dictoꝛū varietas ⁊ diuerſitas.q̄nq; fit qđ illi qui lumine clari intellectus ⁊ diſcretiōis carēt ibi ꝑ here ſes deficiunt ⁊ oberrāt.Iuxta illud Eccles.xij.Ocioſe erunt molētes in minuto numero.⁊ tenebreſcēt vidē⸗tes per foꝛamina.¶ Tertio dico ꝙ inueniūtur foꝛa⸗mina mētis que cū cōtritione debemus mundare.In foꝛaminibꝰ enī ⁊ cauernis q̄nq; cōtrahunt᷑ ſoꝛdes.qua pꝛopter neceſſe eſt ꝙ mundētur.Sic ꝟo qꝛ in foꝛami⸗nibus coꝛdium noſtroꝛū ſepe ꝯtrahunt᷑ ſoꝛdes ⁊ vitia neceſſe eſt ꝙ ipſa ꝑ cōtritionē intrenius ⁊ ſcrutatis di uerticulis vniuerſis ꝑ cōfeſſionē mundemus.Et hoc eſt qđ cōſulitur Ezech.viij.vbi dr̄.Fili hoīs fode parie tem.⁊ ecce foꝛamē in pariete.Sequit᷑.⁊ ingreſſus vidi ⁊ ecce ſimilitudo animaliū ⁊ reptiliū abominatio ⁊c. ¶ Quarto dico qđ inueniunt᷑ foꝛamina moꝛtis.q̄ cūʒ turbatione.hoc eſt dictu cū timoꝛe ⁊ foꝛmidatione de bemus ſpectare. Conſideratio eīm moꝛtis et ſepulcri et purgatoꝛij:q̄ ſcʒ in terre foꝛaminibꝰ cōtinētur mul tum facit ad ſalutē.exinde.n.cōcipit᷑ timoꝛ dei ⁊ a vi⸗tijs reſilit᷑.Exēplo ſcʒ illoꝛū animaliū que habitāt in foꝛaminibus terre.ſicut ſunt cuniculi q̄ ſcʒ ibideʒ fu giunt ⁊ ſaluant᷑ a facie venatoꝛū Quia ſcilicʒ hō vena tus tētationū euadit.quando a moꝛtis et putrefactio nis ſue cōditionē attendit.De qua dicit᷑ zach.xiiij.ta beſcet caro vniuſcuiuſq; ſtantis ſup ꝑ pedes ſuos ⁊ ocu⸗li eius tabeſcēt in foꝛaminibus ſuis. ⁊ lingua coꝛū cō tabeſcet in oꝛe ſuo.Conſtat eīm ꝙ in foꝛamine moꝛtis. caro.oculi ⁊ lingua putreſiunt ⁊ tabeſcunt.Unde coꝛ pus humanū figurat᷑ in lumbari Hiere.De quo dicit᷑ Hiere.xiij.Surgens vade ad eufraten.⁊ abſconde lū bare in foꝛamine.Sequitur.Et ecce cōputruerat lum bare ita vt nulli vſui opus eſſet. ¶ Quinto vero dico ꝙ inueniūtur foꝛamina hoſtis que cūʒ pꝛeuiſione de bemus vitare.Et iſta ſunt foꝛamina ⁊ cauerne infer⸗ni vbi. ſcʒ hoſtis dyabolus damnatos cruciat atq; pu nit.que certe nos debemus conſiderare.⁊ ipſa fugere ⁊ vitare.Iuxta illud Eſa.xj.Sup foꝛamine aſpidis et in cauernis reguli qui ablactatus fuerit manū ſuam mittet.Sequitur Non nocebūt ⁊ non occident.Quia reuera quando ablactatus id eſt iuſtꝰ a latere delicia rum ſublatus manum ſue conſiderationis ⁊ pꝛeuidē⸗tie ſuper cauernam ⁊ foꝛamē inferni mittit nūc aſpis et regulus dyabolus ipſum non inficit neq; ledit. ſed ab ipſo pꝛecauet et euadit.Hec igitur de diuerſis fo⸗raminibus ⁊ de perfoꝛare ſufficiant.

Perfectio. Perfectus. Perficere.

A

Nota ꝙ perfectio idem eſt qđ completio.perfe ctum idem eſt quod completū.Perficere idem eſt qđ complere.Perfectum ergo dicitur illud cui nihil de ficit.⁊ cui quicquid eſt neceſſariuʒ ſuppetit. Notemꝰ ergo quod eſt Quedam perfectio naturalis.Quedaʒ perfectio virtualis.Quedam perfectio ſupernalis. ¶ Pꝛima eſt perfectio admirabilis qꝛ ſcilicet opera nature mirabiliter ſunt perfecta.Omnibus eniʒ per fecte conſideratis nō eſt ibi aliquid ſupfluum nec ali quid diminutū p̄s.Dei ꝑfecta ſunt opera ⁊ omnes vie eius iudicia. Et Gen̄.ij.Perfecti ſunt celi ⁊ terra et omnis oꝛnatus eoꝛuʒ.¶ Secunda eſt ꝑfectio appeti⸗bilis.Et iſta eſt perfectio ⁊ complemētum virtutum qua debemus eſſe perfecti ⁊ completi.Et de hoc dicit᷑ Mathei.v.Perfecti eſtote ſicut pater veſter celeſtis ꝑfectus eſt.Tertia eſt ꝑfectio delectabilis. Et iſta eſt illa vltimata perfectio gaudioꝛum paradiſi quam ha bent illi qui in celo ſunt ſuperius.ſcilicet beatitudo. De qua dicitur Jaco.j.Omne datum optimū ⁊ omne donum perfectū deſurſum eſt deſcendens a patre lu⸗minum.apud quē non eſt tranſmutatio nec viciſſitu⸗dinis obumbꝛatio. Dicamꝰ ergo aliquid de ꝑfectiōe moꝛali ⁊ virtuali que gn̄aliter cōtinet inq̄tum eſt poſ ſibile virtutum oīm cōplemētuʒ.Sicut eīm domꝰ tūc eſt ꝑfecta quādo in omnibus ſuis ꝑtibus eſt cōpleta. Sic ille ꝑfectus dicit᷑ qui in oīmibus ꝟtutibus ꝯſum matur.Quelibet enim virtꝰ eſt pars ꝑfectionis. q̄ in ſimul aggregate hoīem ꝑfectum ꝯſtituunt. et ſi aliq̄ deficiat ꝑfectus minime p̄t dici.Sancti igitur ꝑfecti fuerunt qui omnes virtutes ⁊ gratias habuerunt.Ar boꝛ enim tūc ꝑfecta dicit᷑ qn̄ ex omnibus ſuis ꝑtibus cōſtituit᷑ ⁊ qn̄ ex radice.ligno.ramis.coꝛtice.folijs.flo ribus ⁊ fructibus conſummat᷑.Si eīm vnū iſtoꝛū defi⸗ceret.arboꝛ illa totali ſua perfectione careret.Sic ꝓ⸗culdubio illi dicuntur perfecti qui moꝛe arboꝛis ſunt Radice humilitatis fundati.Coꝛtice honeſte appa⸗rentie velati.Ligno ſpei ⁊ cōtemplationis erecti.Ra mis ⁊ bꝛachijs dilectiōis dilatati.Folijs ſane locutio nis ⁊ floꝛibus bone affectionis oꝛnati.Et fructibꝰ bo⸗ne operationis multipliciter fecundati. ¶ His eniʒ habitis homo perfectus dicit᷑ ⁊ ſine iſtis ꝑfectus mi nime nuncupatur.Ideo de quolibet ſic ꝑfecto dicitur Eccli.xxxj.Pꝛobatus eſt in illo ⁊ ꝑfectus inuētus eſt et erit illi gloꝛia eterna vt ad quemlibet virū ꝑfectum applicemus illud qđ de Noe fuit dictū. Gen̄.vj.Noe vir iuſtus atq; perfectus in generatiōibꝰ ſuis fuit.In quibus verbis oſtēditur qđ ad moꝝ perfectionē requi runtur multe virtutes.ſ.quia homo dʒ habere. Men tis tranquillitatē ⁊ quietudinē.Coꝛdis ſtabilitatem ⁊ foꝛtitudinē.Uirtutum bonitatē ⁊ ſanctitudinē. Ope⸗rum vbertatē ⁊ plenitudinē. ¶ Pꝛimū pꝛobat nomē quietatiuū noe qui interpꝛetat᷑ requieſcens.Sʒ ſcđm nomē roboꝛatiuum.Uir inquit.Sʒ tertiū nomē regu⸗latiuum ſeu cumulatiuum.Iuſtus inquit atq; ꝑfectꝰ Quartū ꝟo nomē fecundatiuum in gene.ſuis inquit. Ergo chariſſimi ſi volumus eſſe ꝑfecti ſint in nobis. Mentis tranquillitas ⁊ quietudo. Coꝛdis ſtabilitas ⁊ foꝛtitudo.Uirtutuʒ quantitas ⁊ amplitudo. Operū B vbertas ⁊ plenitudo.¶ Pꝛimo igitur ſi volumus eſſe perfecti habeamus coꝛdis tranquillitatem ⁊ quietu⸗dinem Noe inquit qui interpꝛetat᷑ requieſcēs Pꝛimū enim fundamētum perfectionis eſt quies coꝛdis.que ſcilicet fit per firmam fixioneʒ in deum.Pꝛima enim pars perfectionis domus eſt fundamētum firmum ⁊ quietuʒ.Domus enim nunq̄ ꝑficeretur niſi in funda mento quieto ⁊ ſolido locaretur.Et ideo qui domum coꝛdis vult moꝛibus ꝑficere et complere. dʒ ipſam vt quieſcat in deo qui eſt fundamētum immobile collo⸗care quia ſicut dicit Augu.Inquietū eſt coꝛ meū bone Ieſu donec quieſcat in te.Et eſt bona ratio quia nihil eſt inuenire immobile vel quietum niſi ſolum deum.

Iſte enim

Ayuntamiento de Madrid

Iſte em̄ teſte Boetio. ſtans immobilis dat cuncta mo
ueri. Et ideo coꝛ humanum ꝙdiu in alijs rebus ꝙ in
deo eſt per amoꝛē locatū cū omnia alia ſunt mobilia
⁊ inquieta: neceſſe eſt ꝙ ipſum coꝛ ſit ſilr̄ inquietuꝫ. Et
iſtud videmus in auaris ⁊ ambitioſis ⁊ alijs bonoꝛuꝫ
tꝑalium dilectoꝛibus. quoꝛū coꝛ nunꝙ in vno quieſcit
Quia aut auaricia inflammat. aut inuidia ſtimulatur
aut triſticia conturbat. aut timoꝛibꝰ fatigat. aut erro
ribꝰ obſcurat. Et breuiter talibus dr̄. Miche. vij. Sur
gite ⁊ ite qꝛ nō habetis hic requiē. Sed pꝛocerto viri ꝑ
fecti qui coꝛ ſuū per amoꝛē in deo fixerunt ipm ab om
nibus motibꝰ ſubmouerūt ⁊ ꝑfecte in domino quieue
runt Gene. viij. Requieuit archa ſuꝑ montes. Delos
em̄ dr̄ eſſe inſula que pꝛimo fuit in mari mobilis ⁊ er-
ratica. nō em̄ erat cōiuncta cum inferioꝛi terra. ſed ſu
ſpenſa in mari natabat ⁊ ſe de loco ad locum continue
transferebat. Verūtamen ſicut ouidius ponit in libro
methamoꝛ. Et Senc. in tragedia. Pꝛimo latona ma-
ter ſolis fingit a poetis ſolē in iſta inſula genuiſſe ⁊ ex
tunc inſulaꝫ pꝛimo ſtabilē ⁊ immobilē effeciſſe. Quod
pꝛo tanto ſm̄ Iſidoꝛū fictū fuit quia iſta inſula pꝛima
poſt diluuium illuſtrata radijs ſolis fuit quapꝛopter
ſol ibidē fingitur fuiſſe natus pꝛo eo ꝙ pꝛimo ibidē eſt
manifeſtatus. Reuera chariſſimi quicqd ſit de fictio
nibus poetarū. iſtā inſulā videt ſignificare coꝛ huma
num qd̄. ſ. nunꝙ in ſe eſt ſtabile vel quietū. quinimo
ꝙdiu eſt in maribꝰ huiꝰ mundi ſemꝑ eſt in deſiderijs
⁊ cogitationibꝰ fluctuoſum qꝛ ſicut dr̄ pꝛuer. xix. Mul
te cogitatiōes verſant in coꝛde viri. Verūtamē qn̄ La
tona mater ſolis. i. Maria mater Ieſu ꝑ ſuaꝫ interceſ
ſionem ⁊ gratiā parit ⁊ introducit iſtum ſoleꝫ iuſtitie
chꝛiſtum in iſta inſula coꝛdis noſtri tunc vere quieta ⁊
immobilis efficitur ⁊ in ſolo deo ꝑ verū amoꝛem quie
ſcens a maloꝛum deſiderioꝛū fluctibus ⁊ motibus li-
beratur. Eccli. xxiiij. In oībus requiem queſiui. q. d. et
non inueni. Et ſequit. In ſyon firmata ſum ideſt i deo
Et i ciuitate ſanctificata ſimiliter requieui. Vt ſic bꝛe
uiter mēs humana ſic in iſto mari fluctuoſo perfecta
quietata ⁊ firmata poſſit dicere illud. Ezechiel. xxvij.
Perfecti decoꝛis ego ſuꝫ ⁊ in coꝛde maris ſita. Et iſta
quies vt dictum eſt oſ̄ditur cū dicit Noe. qꝛ noe inter
pꝛetatur requieſcēs. Iſte em̄ fuit ille qui ſeculo pereū-
te archa quieuit. ⁊ qui toto mundo per vitia coꝛruen-
te mentē ſuā in domino quietauit vn̄ geſ̄. vj. dr̄. Quod
noe inuenit gratiā coꝛā oculis domini: Sic em̄ oſten-
ſum eſt. ꝙ nos debemus habere mētis tranquillitatē
⁊ quietudinem. ¶ Scd̄o dico ꝙ ad ꝑfectionem requi
C ritur ꝙ nos habeamus coꝛdis ſtrēnuitatem ⁊ foꝛtitu
dinem. Vir inquit. Vir em̄ dr̄ a viribꝰ vel a virtute. qꝛ
ꝓpꝛie ille dr̄ eſſe vir qui eſt foꝛtis ⁊ vigoꝛoſus. ꝑfectus ⁊
virtuoſus. Virilis em̄ ſexus multo eſt ꝑfectioꝛ ꝙ femi
ninus. Vn̄ ſm̄ Ouidij poemata libꝛo. xij. fab. iiij. legi-
mus ꝙ Cenis. alias Ceneus pꝛimo fuit femina valde
pulcra: quā cum deus Neptunus adamaſſet obtinuit
ab eo ꝙ ipaꝫ in virū mutaret. Videbat em̄ moꝛes femi
neos fragiles ⁊ inertes. ideo cōcupiuit vt in hoīeꝫ mu
taretur. qd̄ eſt factum. ſicut fingūt. De hyena aūt verū
eſt ſicut dicit plinius. ꝙ de femina in maſculuꝫ ſe mu
tat ſicut pluries ſupꝛa dixi. Sic reuera chariſſimi hō
qn̄ ſe cognoſcit eſſe feminā. i. ꝑſonaꝫ fragilē ⁊ defectuo
ſam. ſumme dꝫ concupiſcere vt in virum mutet. i. in ꝑ
ſonam virilem. foꝛtem. ſtabilem ⁊ virtuoſam. Moꝛes
enim feminei. i. vana ⁊ inertia ⁊ illaudabilia oꝑa ſibi
debēt diſplicere ⁊ moꝛes viriles. i. bona ⁊ virtuoſa oꝑa
complacere. Iupiter em̄. i. iuuans pater deus. ſ. quan
do tales diligit ipſos de feminis viros facit. Et de im
perfectis in perfectos. de debilibꝰ in robuſtos. de pec
catoꝛibus in iuſtos conuertit. Et ſic videbatur muta-
tus apoſtolus cum dicebat. j. Coꝛin. xiij. Cum venerit
inquit quod perfectum eſt. euacuabit quod ex ꝑte eſt.
Et oſtendit quomodo Cum eſſem inquit paruulus lo
quebar vt paruulus. ſapiebam vt paruulus. cogitabā
vt paruulus Cū aūt factus ſum vir: euacuaui que erāt
paruuli. Simus ergo viri ideſt virtuoſi. vt. ſ. viriliter
faciamus vtilia. et foꝛtiter ſuſtineamus difficilia vir
inquit. Iaco. iij. In multis offendimꝰ oēs. ſi quis autē
in verbo non offenderit hic perfectus eſt vir. Qd̄ eſt
cōtra multos qui pꝛocerto nunꝙ mutātur de femina
in virum. ſed magis de viro in feminā. de bono in ma
lum. de ꝑfecto in imperfectū quotidie conuertuntur.
Sicut de multis eccleſiaſticis pꝫ qui ex gradu ⁊ pꝛo
feſſione deberent eſſe viri perfecti ⁊ virtuoſi. qui tamē
verſi ſunt in feminas inꝙtuꝫ ſiunt vitioſi debiles ⁊ de
fectuoſi. molles carnales et delicioſi. Hieremi. xxxj.
Nouum fecit dominus ſuper terrā. femina circunda-
bit virum. Sicut enim fingit. Ouidius li. ij. fabula. v.
iupiter ſe in feminā transfiguraſſe dr̄ vt puella caliſto
ne ab ipo deciperet. Sic tales moꝛes femineos accipe
re dinoſcunt vt mulieres ⁊ vt delicias carnis facilius
aſſequātur Hiere. l. Populꝰ tuꝰ mulieres i medio tui
Non ſic chariſſimi ſed habeamus coꝛdis ſtrennuita-
D tem ⁊ foꝛtitudinem vir inquit. ¶ Tertio dico ꝙ ad ha
bendum perfectioneꝫ neceſſe eſt ꝙ habeamꝰ virtutuꝫ
bonitatem ⁊ ſanctitudinem: ⁊ hoc oſ̄ditur cum dicit.
Iuſtus atqꝫ ꝑfectus. Iſta enim duo vocabula ſignant
cumulum ⁊ aggregationem oīm virtutuꝫ ſicut ſupꝛa
de iuſto ſatis pōt videri. Sicut enim ſunt multe crea-
ture que reſpectu aliarū ſunt valde perfecte: ſicut ſunt
apes inter animalia. aquila inter volatilia. balena in
ter natatilia. balſamus inter arboꝛes. Carbunculꝰ in-
ter lapides. Sic vere inter homines quidam ſunt vir
tuoſi pꝛe ceteris et perfecti quia pꝛoculdubio iſti ſunt
apes mel conficientes per deuotionem. Aquile cibos
ſuos condiuidentes per compaſſionem. Balene odo
rē diffundentes per famoſam conuerſationem. balſa
mus liquoꝛem diſtillantes ꝑ doctrinā ⁊ ꝑ̄dicationeꝫ.
Sicut carbunculus odoꝛem ſcintillantes per caritatē
et dilectionem. Et breuiter de talibus viris perfectis
conſtat domus eccleſie triumphantis ⁊ debꝫ conſtare
domus eccleſie militantis Vnde dicit. iij. Regū. vj. ꝙ
de lapidibus dolatis atqꝫ ꝑfectis edificata eſt domus
domini. Et bene dicit lapidibus quia. ſ. viri perfecti ⁊
ſancti dicunt lapides viui: ſicut ſupꝛa de lapide pōt vi
deri. Sicut em̄ lapides generaliter ſunt frigidi ⁊ ſoli-
di: ſicci ⁊ ponderoſi ſteriles ⁊ infecundi ſic vere ꝑfecti
ſunt frigidi ⁊ ſtupidi per diuinum timoꝛem. Solidi ꝑ
conſtantie vigoꝛem. Sicci per abſtinentie vigoꝛeꝫ. Po
deroſi per humilitatis amoꝛem Steriles ⁊ infecundi
per paupertatis langoꝛem: Et ideo cuilibet viro ꝑfe-
cto poteſt dici illud Eze. xxviij. Tu cherub plenꝰ ſapiē
tia ⁊ ꝑfectꝰ decoꝛe in delicijs paradiſi dei fuiſti Omis
lapis pꝛecioſus opimentum tuum ſardius topaſius
et iaſpis criſolitus ⁊ onix ⁊ berillus. ſaphirus carbun
culus ⁊ ſmaradgus. In quibus verbis aduerte ꝙ ꝑfe-
ctio moꝛum pōt ꝯſiſtere in nouem virtutibus que per
iſtos nouem lapides deſignātur ſcilicꝫ.

Vigoꝛ firmitatis.
Splendoꝛ honeſtatis.
Fulgoꝛ fidei ⁊ veritatis.
Item meroꝛ compunctionis.
Timoꝛ damnationis.
Palloꝛ abſtinentie ⁊ macerationis.
Item dulcoꝛ iocunditatis.
Feruoꝛ inflammatiuus.
Humoꝛ fecundatiuus.

Vigoꝛ firmitatis deſignat ꝑ ſardiū qui ē lapis faciēs
hoīem audacem ⁊ repellit timoꝛes. q. ſ. virtꝰ ꝯſtantie
⁊ foꝛtitudinis facit ꝑicula non timere: ſicut patuit in
martyꝛibus quibꝰ dictū fuit Math. x. Nolite timere
eos qui occidunt coꝛpus. Et quare? Certe qꝛ ſicut dr̄. j.
Io. iiij. Perfecta caritas foꝛas mittit timoꝛē. Splen-
doꝛ honeſtatis deſignatur per topaziuꝫ qui oīm gem-
marum ſuperat claritatem ⁊ alioꝛuꝫ lapidū fulgoꝛeꝫ
in ſe rapit: ſignans virtutem honeſtatis que in nobis
pꝛe alijs debꝫ fulgere: ⁊ claritatem ⁊ virtutem alioꝛū
debet in ſe rapere ⁊ repꝛeſentare: vt ſic cuilibet poſſit

Ayuntamiento de Madrid

dici illud .Ezechi.xvj.ꝑfecta eras in decore tuo. Nitor
ſeu fulgor fidei ⁊ veritatis deſignat ꝑ iaſpidē qui dr̄
oculos acuere ⁊ incantationibꝰ cōtraire qr ſcʒ veritas
fidei oculos intellectꝰ acuit: ⁊ demonū incātationes ⁊
deceptiones repellit. Uñ de ꝑfectione iſta dr.j. Corin.
xiiij. Senſibus aūt ꝑfecti eſtote. Meror compunctio-
nis deſignat per criſolitū qui dicit habere colorē ma
ris ⁊ repellit timores nocturnos ſignificans compun
ctionem qui maris.i.amaritudinis hʒ colorem. ⁊ ꝓ-
pter ſpē ſalutis repellit deſperatiōis timorē vt ſic pro
pter iſtā ꝑfectionē dicat anima illud ꝑdictū: perfecti
decoris ego ſum in corde maris. Ezec.xxvij. Timor ſu
perne ſeu diuine dānationis ſignificat ꝑ onicē que eſt
lapis cuius aſpectus facit oculos tremulos ſignificās
maieſtatē diuinā quā ꝑcerto qui bñ ꝯſiderabit time-
bit. Uñ de iſta ꝑfectione dr Joſue.xxiiij. Timete dñm et
ſeruite ei ꝑfecto corde atqꝫ veriſſimo. Pallor abſtinē-
tie ⁊ maccrationis deſignat ꝑ Berillum qui eſt lapis
pallidus: ⁊ quanto pallidior tanto melior. Sic abſti-
nentia facit hoiem pallere ⁊ carnis pulcritudinē ⁊ la
ſciuiam amittere et ceſſare. Uñ de iſta ꝑfectione dr.j.
Pet.j. Sobrij ⁊ ꝑfecti ſtate in illaʒ q̄ nobis offert gra-
tiam. Dulcor iocundatiuus deſignat per ſaphirū qui
eſt lapis letificans vñ de tali ꝑfectione dr.ij.Cor.xiij.
Gaudete ꝑfecti eſtote. Ardor inflammatiuꝰ deſignat
per carbunculū qui de nocte videt ardere ſicut ignis
ſignās caritatē: que ſi ꝑfecta eſt magis feruet in nocte
aduerſitatis ꝙ̄ in die ꝓſperitatis Unde de iſta ꝑfectio
ne dicit. Col.iij. Super oīa caritatē habete q̄ eſt vincu
lū ꝑfectiōis. Humor fecūdatiuꝰ deſignat ꝑ ſmaragdū
qui eſt lapis qui dicit augere opus ſignās diuinā gra
tiam: que opes diuerſarū vͥtutū ſolet accreſcere ⁊ au-
gere. Uñ de tali ꝑfectione pōt exponi illud. prouerbi.
iiij. Lux ſplendēs ꝓcedit ⁊ creſcit vſqꝫ ad ꝑfectū diem
Ecce ergo chariſſimi quō omnis lapis ꝓcioſus ē ope
rimentū viri ꝑfecti. Jdeo breuiter bñ pōt dici illud de
viro ꝑfecto Ezec.xxviij. In medio lapidū ignitorū am
bulaſti. ꝑfectus in vijs tuis a die cōditiōis tue. Patʒ er
go ꝙ ad moralem perfectionē neceſſe eſt habere virtu
E tum bonitatē ⁊ ſanctitudinē iuſtus inqͭt atqꝫ ꝑfectus.
¶ Quarto dico ꝙ neceſſe eſt habere operū quantita-
tem ⁊ plenitudinē. In gñationibus inquit ſuis. Res
enī ꝑfecta dr̄ q̄ pōt generare fructuʒ qui ſue competit
ſpeciei: ſicut patet. qr nec arbor ſterilis nec animal ſte
rile perfectū eſt. qr caret virtute fructuū ꝓductiua. Si
ergo ꝑfecti moraliter eſſe volumꝰ neceſſe eſt ꝙ fructus
bonorū operū producamus vel generemus In genera
tionibus inquit ſuis Unde Gen.ij. Igitur ꝑfecti ſunt
celi ⁊ terra ⁊ omnis ornatus eorū. Et ſequit. He ſunt
generationes celi ⁊ terre. Et breuiter. Si ꝑfecte gene-
rando bona opera volumꝰ eſſe ꝑfecti. nos debemꝰ ha
bere ſcʒ. Perfectam.

Pauptatem.
Caritatem
Puritatem
Unitatem.
Intentionem.
Affectionem
Cōtinuationē.

De pauptate dr Mat.xix. Si vis
ꝑfectus eſſe vade ⁊ vende oīa q̄
poſſides ⁊ da paupibus. De cari
tate dr illud ꝑdictum Col.iij. Ca-
ritateʒ habete. ⁊c. De puritate dr̄
Deut.xviij. Perfectꝰ eris ⁊ abſqꝫ
macula. De vnitate dicit.j. Cor.
j. Sitis ꝑfecti in eodeʒ ſenſu. de intentione dicitur.iiij.
Regū.xv. Cor aza ꝑfectum erat corā domino. De affe
ctione dicit in ps. Perfecit pedes meos tanꝙ̄ ceruo-
rum. De ꝑfecta cōtinuatione dr in ps. Perfice eā quā
plantauit dextera tua. Unde zacha.iiij. Manus zoro
babel fundauerunt domum iſtā ⁊ manus eius ꝑficiēt
eam. Sic ergo patʒ chariſſimi ꝙ nos poterimus eſſe
perfecti per operuʒ plenitudinē. ꝑ virtutū amplitudi
nem ꝑ cordium fortitudinem. ꝑ mentium quietudineʒ
Noe ergo vir perfectus atqꝫ iuſtus in generatiōibus
ſuis fuit ⁊c. Uide ſupra de iuſto ⁊ infra de ſancto et ſu
A pra de Noe.

Peregrinus. Peregrinari.

Notā ꝙ peregrinatio nihil aliud eſt ꝙ̄ in aliena pr̄ia
deambulatio. Peregrinus enī ē ille qui in aliena pa
tria commoratur: ⁊ ad patriā de qua natus eſt accede
re ſatagit ⁊ conatur. Et ideo breuiter loquendo ꝑegri
nus in ſcriptuta ſumitur in bono ⁊ in malo. Unde no
ta ꝙ ꝑegrinus ſignat in generali.

Mortalem viatorem.
Seculi contemptorem.
Celi contemplatorem.
Inanem peccatorem.
Inferni poſſeſſorem.

Primo ergo dico ꝙ eſt peregrinatio hoīm viatorum
mortalium. Et iſta eſt peregrinatio quam facit oīs
homo in pñti vita. Oēs enim ſumus hic peregrini ⁊
hoſpites in hoc mundo. Sicut enī peregrinus in ſua
peregrinatione nullam habʒ manſionē ⁊ habitationē
quinimmo tendit ad ſuam de qua natus eſt regioneʒ.
Sic enim mortalis homo in hoc ſeculo non hʒ locum
vbi poſſit diu habitare. ſed ad locum de quo natus eſt
ideſt ad terram de qua formatus eſt ꝙ̄tum ad corpus
vel ad deum ꝙ̄tum ad animā. non ceſſat continue ꝓ-
perare. Teſte enim apoſtolo Heb.xiij. Nō ha. hic ma
nen. ciuitatem ſed futuram inquirimus. Ad modum
enim peregrini non ceſſamus diſcurrere ⁊ nunꝙ̄ in eo
dem ſtatu ſiſtere: quouſqꝫ ad domum eternitatis no-
ſtre ſcilicʒ ad terram paradiſi valeamus finaliter per
uenire: dicentes terre cum Seneca in epitaphio. nāqꝫ
animam celo reddimus oſſa tibi. Et breuiter verum
eſt quod dicit apoſtolus.ij. Corinth.v. ꝙ ꝙ̄diu ſumus
in corpore peregrinamur a domino. Et ideo dicit Se-
neca quod natura dedit hic nobis non habitandi do-
micilium ſed peregrinandi diuerſorium. Et ideo in-
quit vis non timere mortem cum venerit tanꝙ̄ migra
turus habita. Exemplo illorum de quibus dicitur.j.
Paral.xxix. Peregrini enim ſumus coraʒ te. Ideo no
bis loquitur ſcriptura.j. Pet.ij. Obſecro vos tāꝙ̄ ad
uenas ⁊ peregrinos ⁊c. Uide eā ſupra de abſtinere vbi
eſt proſecuta. Iſta ē ergo peregrinatio hominuʒ viato B
rum. ¶ Secundo dico qḋ eſt peregrinatio hoīm per-
fectorum: ⁊ iſta peregrinatio nihil aliud eſt ꝙ̄ vita ip
ſorum. Ipſi enim in mundo iſto viuunt recte ad mo-
dum peregrinorum. Nihil enim reputāt ſe hic habe-
re: ſciunt enim quod ad iſtam patriam non ſunt crea-
ti ſed ad aliam. ſicut bene dicit apoſtolus Hebreo.xj.
Defuncti ſunt nō acceptis repromiſſionibus. ſed alō-
ge eas expectantes: ſalutantes: ⁊ cōfitentes quia pere
grini ſunt et hoſpites ſuper terram. Et poſſumus ad-
uertere quod boni dicuntur peregrini in hoc mundo
quia ſcilicʒ peregrini ſolent dum ſunt in ꝑegrinatiōe.

Iter continuare.
Patriam affectare.
Se parum onerare.
Se parce recreare.
Plurima tolerare.
Honores non procurare.
Signa plura portare.

Sic vere viri perfecti ⁊ ſpūales in via iſta. Iter conti-
nuant ꝑſeuerādo. Patriā affectāt deſiderādo. Se pa
rū onerāt mūdi bona cōtēnendo. Se parce recreāt de
licias non amando. Plurima tolerant tribulationes
ſuſtinendo. honores non procurant dignitates ſeculi
fugiendo. Signa plura portant ſe virtutibus adornā
do. ¶ Dicamus ergo ſi volumus eſſe boni peregrini
nos debemus iter bone vite continuare. Iſtud eſt enī
ſumme neceſſarium peregrinātibus. Si enim in quo
libet pulcro prato ſiſterent: ſi in quolibet pulcro vm-
braculo ſe arreſtarent ſi in quolibet pulcro hoſpitio
remanerent nunꝙ̄ integram dietam facerent. et ſic
tarde ad terminum peruenirent. Sic vere chariſſimi
nobis peregrinantibus in hoc mundo ſumme neceſ-
ſarium eſt iter bonorum operum continuare et in bo
no perſeuerare. quia qui in quolibet mundi delecta-
bili ſe per affectum et deſiderium arreſtaret: nunꝙ̄

ad ꝑadiſi

Ayuntamiento de Madrid

ad paradiſi terminum perueniret. Vñ Luc.xv. Ado
leſcēs filius peregre ꝓfectus eſt Ruth.j. Abijt homo
ad bethleē iuda vt peregrinaret. Abire enī eſt ꝓfici
ſci ꝛ continuationē ꝛ perſeuerantiam itineris ſignifi
cat. ¶ Item debemus celeſtē patriā deſiderare. Pe
regrinus enī vbicūqꝫ vadit ſemꝑ habet oculū ad pa
triā ſuam. Scdm enī iura vnicuiqꝫ patria ſua dulciſ
ſima ſeu ditiſſima eſt. Et qꝛ ergo paradiſus eſt patria
noſtra ꝑ nobis facta ꝛ nobis a deo ordinata Hinc eſt
ꝙ in iſta pegrinatione manentes illam debemus iu
giter affectare ꝛ oculū cordis illuc ꝑ deſideriū verte
re ꝛ mouere. Illa enī q̄ videt pegrinus in terra aliena
nō ſunt ſua immo ſi ipa vult habere: cum expenſis ꝛ
laboribus oportet ea cōparare. ꝛ ideo de iſtis paruin
curat. illa vero q̄ in patria hꝫ ſua ſunt ꝛ ideo ipa am
plius diligit: ꝛ in illis ſemꝑ oculū cordis infigit. Sic
vere chariſſimi: bona huius mūdi ꝓprie nr̄a nō ſunt
qꝛ teſte ap̄lo.j.thimo.vj. Nihil intulimus in hūc mū
dum. haud dubiū: qꝛ nec auferre quid poſſumus. Ex
quo patet qđ iſta non ſunt noſtra: q̄ neceſſario rema
nent alijs ꝛ nō nobis. quinīmo ꝓculdubio iſta ſi cō
cupiſcunt cum magnis expenſis ꝛ laboribus acqui
runt. qꝛ.ſ. precioſe merces ꝟtutū ꝓpter ea habēda ex
pendunt. ita ꝙ hō pauper ꝛ miſerabilis inuenit. Iſta
ergo cōtēnenda ſunt ꝛ nō curanda. Bona vero padiſi
q̄ ꝓprie ſunt nr̄a. ꝛ que ſemel habita nobis auferri nō
poterunt quoquo modo: ſunt cum omīdiligentia af
fectanda. Qđ bene figurat Luc.xv. in filio prodigo. q̄
accepta portione bonoꝝ a patre peregre ꝓfectus eſt:
ibi tn̄ omnia bona ſua dr̄ expendiſſe. ꝛ quouſqꝫ iteruꝫ
ad prēm ſuum redijt magnis miſerijs languiſſe. Qꝛ
breuiter in iſta pegrinatione portio bonoꝝ gratuito
rum ꝛ naturaliū nobis a deo patre cōceſſa expendit.
ſi bonorū terrenoruꝫ copia diligatur. Et iō neceſſe eſt
bona eterna ſolummodo diligere ꝛ patrē nr̄m deum
cordialiter anhelare. Deus enī tales pegrinos dili
git. ꝛ eos in paradiſi hoſpitio recipit ꝛ admittit. Qđ
ōndit Deut.x. vbi dr̄ ꝙ dn̄s amat pegrinū: ꝛ dat ei vi
ctū ꝛ veſtitū vñ ēt ipſe dn̄s pōt dicere illud iob .xxxj.
Foris nō manſit pegrinus: oſtiū meū viatori patuit.
debemus ergo celeſtē patriā deſiderare. vide ſupra de
patria. ¶ Item debemus nos temporalibus non one
C rare. Peregrinus enī minus portat de veſtibus ꝛ de
rebus oneroſis quantuꝫ poteſt. portat enī neceſſaria
nō ſupflua vt leuior ꝛ expeditior poſſit eſſe. Sic vere
nos debemus de veſtibus ꝛ oneribus bonorum tpa
liū minus quantū poſſumus nos onerare ꝛ nō ad ſu
ꝑfluitatē ſed ad ſufficientiā ipſa ꝓcurare ꝛ habere ne
forte nos poſſint in iſta pegrinatione aut ꝑ auariciaꝫ
calefacere. aut per pigriciā aggrauare. Vñ Eccli.xxix
Minimū ꝓ magno placeat tibi: ꝛ improperiū pere
grinationis non audies. ¶ Item debemus nos mun
di delicijs nō impinguare. Peregrini enī nō multuꝫ
vacant circa delicias ꝓcurandas: ſperant enim ꝙ qn̄
ad hoſpitiū ſuū redierint ſatis ſe poterunt recreare.
Sic ꝛ nos abſtinenter ꝛ nō delitioſe debemus viuere
vt in hoſpitio paradiſi poſſimus deſideriuꝫ ſatiare.
Vide ſupra de abſtinere in ꝑdicta autoritate. Obſe
cro vos ꝛc. vñ Eccli.xxix. Melius eſt victus paupis
ſub tegmine aſſerum ꝙ epule ſplendide in pegre ſine
domicilio. ¶ Iteꝫ debemus nos paſſos moleſtias nō
cōturbare. qꝛ.ſ. pegrini multa hn̄t ſuſtinere q̄ non ſu
ſtinerēt ſi eſſent ciues. Et ideo neceſſe eſt ꝙ tales ſint
humiles ꝛ patientes. Et ꝙuis dn̄s ꝑcipiat Exo.xxiij.
Peregrino moleſtus nō eris. hodie tn̄ peregrini ꝛ ex
tranei ab incolis moleſtant. Exemplo quorundā ſer
pentum qui ſunt in affrica: qui ciues ꝛ incolas lede
re non ſolent: peregrinos aūt ſolent ꝛ aduenas truci
dare Sic iſti. Unde Eccleſi.xvj. Nō pepercerunt pere
grinationi illorum. Et ideo neceſſe eſt qđ virtute pa
tientie pre ceteris muniantur. Sic vere boni cum in
iſto mundo hoſpites ꝛ pegrini ſint: multa a ciuibus
huius mundi. ſ. a malis hominibus preiudicia ſuſti
nent ꝛ in ipſis patiētiam multā habent. qꝛ.ſ. boni ꝛ ꝑ
fecti ſunt hodie extranei fratribus ſuis. ꝛ pegrini fi
lijs matris ſue ſicut dr̄ in pſ̄. Unde abraē fuit dictum
Gen̄.xv. Scito inquit ꝙ pegrinū futurū ſit ſemē tuū
in terra nō ſua. ꝛ ſubijcient eos ſeruituti ꝛ affligent.
Et in pſ̄.dr̄. Aduena ego ſum apud te ꝛ peregrinus ſi
cut omnes patres mei. ¶ Item debemus honores ſe
culi nō ꝓcurare. Peregrini enī non ſolent dum ſunt
in ſua pegrinatione domos vel edificia emere hono
res ꝛ iudicaturas accipe ſed ꝛ honores ꝛ fauores niſi
quantum ꝓ tranſitu ſufficit non amare. Sic vere nec
nos qui in iſto mundo nō ſumus ibi manſuri. immo
ſtatim ꝑ mortem ad patriā tranſituri. mundi hono
res ꝛ eminentias mundi fauores ꝛ amicicias: mundi
gaudia atqꝫ leticias: ꝛ mundi tpalia ſeu diuitias. nō
debemus querere. ſed ipſa potius refutare. Vñ moy
ſi dictum fuit Gen̄.xix. Ut aduena ingreſſus es. nun
quid vt iudices? q.d. nō decet nos q̄ ſumus aduene et
pegrini apud dn̄m ſicut oēs patres noſtri. ſicut dr̄ in
pſ̄. iudicaturas querere nec ad mundi faſtigia aſpira
re. ¶ Itē debemus ſigna virtutū ſemper portare. qꝛ
ſcꝫ. ſicut pegrini ſoliti ſunt portare certa ſigna pegri
nationis. ſ. capellum: baculū ꝛ peram. ita ꝙ his viſis
bene cognoſcunt ꝙ pegrini ſunt ꝛ ꝙ ipſi non ſunt de
terra illa ſed potius aliena. Sic vere chariſſimi. nos
debemus ſigna virtutū ꝛ gratiarū habere ꝛ capelluꝫ
diuini timoris: peraꝫ diuini amoris: baculū. i. memo
riā diuini doloris ꝛ memoriā crucis dn̄i nobiſcū por
tare vt ſic nō eſſe de iſto mundo ſed de paradiſo nos
poſſit quilibet reputare. capellū enī qđ ſuper alia ve
ſtimenta ponit ſignat diuinū timorem. quia ſicut dr̄.
Eccli.xxv. Timor dn̄i ſup oīa ſe ſuperpoſuit. Pera
q̄ recepta ſeruat ſignat cordiū amorē. Vñ de dauid dr̄
j. Reg.xvij. ꝙ quinqꝫ lapides ſumptos de flumine po
ſuit in pera paſtorali ꝛc. Baculus vero q̄ innitentes
ſuſtentat ſignat crucis compaſſionē ꝛ dolorem zach.
viij. Viri baculus in manu eius. Vñ vxor thobie di
xit. Ut quid miſimus te peregrinari baculū ſenectu
tis noſtre? q.d. baculus eſt peregrinis neceſſarius. Et
ſic ptꝫ quō viri pfecti dicunt in hoc ſeculo peregrini.
ſicut etiā Paulus de beato barnaba dicit.ij. Cor.viij
ꝙ ordinatus erat ab eccl'ia comes peregrinatiōis ſue.
Et ſic dico ꝙ eſt quedam pegrinatio hominū pfecto
rum. ¶ Tertio dico qđ eſt quedam pegrinatio homi D
nū deuotoꝝ Et iſta eſt illa qua viri cōtemplatiui mo
do ꝑ deſiderium cōtemplationem ꝛ meditationē pe
regrinant in celum. Iſti ſunt figurati in Abraam qui
longo tpe pegrinatus fuit in terra ꝓmiſſionis: ante
ꝙ ſibi vel ſuo ſemini traderet. Ideo ſibi dictum fuit.
Genes.xvij. Dabo tibi ꝛ ſemini tuo terram pegrina
tionis tue. Ad denotandum qđ boni qui modo i para
diſo per contemplationem peregrinantur. finaliter
ibi preſentialiter ditabuntur Gen̄.xxviij. Poſſideas
terram pegrinationis tue. ¶ Quarto vero dico quod
eſt quedam pegrinatio hominum peccatorum pecca
tor enim dicitur peregrinus. Non eſt enim proprie ci
uis eccleſie quia nihil habet in hereditate gratie. Et
ideo peccatores dicunt induti veſte peregrina. Soph.
j. Uiſitabo ſuper oēs qui induti ſunt veſte peregri
na. Ueſtis enim peregrina eſt peccatuꝫ quod facit ho
minem a deo peregrinū. ¶ Quinto eſt peregrinatio
hominum damnatorum Et de iſta dicitur.ij. Ma
cha.ix. Ubi narratur de nequiſſimo antiocho rege
quomodo peregre in montibus miſerabili obitu in
terijt. Et hoc de peregrino ſufficit. Unde de aduena
ſupra ꝛ cetera.

Pergere.

Cum pergere nihil aliud ſit ꝙ de
loco ad locum tranſire. vnūqꝫ ter
minum relinquere ꝛ ad alium ſe trāſferre poſſumus A
dicere quod pergere ſignat motum: ꝛ de re ad rem:
de loco ad locum: de tempore ad tempus tranſitum
vel profectum. Sic igitur notandum eſt quod mora
liter loquendo qđ nos inuenimus vnū pergere qđ eſt

Ayuntamiento de Madrid

Singulorum. Pergunt efficaciter naturaliter.
Perfectorum Pergunt etiam iuſti virtualiter
Iniuſtorum. Pergunt inſuper ſtulti criminaliter. Nam pergunt ſinguli nature motibus Pergunt ſeduli virtutum ritibus Pergunt emuli culparum geſtibus. Dico ergo primo ꝙ eſt vnum pgere qđ ſpectat ad cunctos. Et iſtud ꝑcerto eſt pgere nature. Sicut enim ille qui corporaliter pergit nunq̄ in eodem loco ſiſtit. ſed continuo de loco ad locum trāſit. Sic vere omnis qui nature virib⁹ regit̄ neceſſe eſt qđ de vno ſtatu ad aliū moueat̄. ꝛ ꝙ de vna cōditione ad aliam cōtinue transferat̄. ꝛ ſic naturaliter pergere comprobat̄ Conſtat enim ꝙ ex quo hō naſcit̄ ipſe cōtinue currit ꝛ pergit. Iuxta illud. j. Reg. xxiiij. Saul exurgens de ſpelunca pgebat cepto itinere. De ſpelunca dico id eſt de vtero matris. Pergit enim homo ꝯtinue de iuuentute ad ſenectutem de ſanitate ad infirmitatē de fortuna etiā ad infortunia. ꝛ finaliter de vita ad mortem. Sicut enim dꝛ Joſue. xvij. Exitus eius pergit ad mare: hoc eſt dictu ad amaritudinē mortis. Vñ dicit Seneca. Putabas ne peruenire niſi eo quo ſemper ibas? Et certe illud pergere non debet homini diſplicere. Teſte enim ſeneca ea conditiōe intrauimus vt exiremus. Nemini enim debet diſplicere pergere ad ꝓpriam patriā qſi eſt in aliena. ſic certe nec nobis qui hic in alieno viuimus. diſplicere debet ſi ad patriā noſtram hoc eſt dictu ad aliā vitam per mortē pergimus. Vñ Ruth. j. Surrexit noemi vt in patriā pergeret. Iſtud eſt igitur vnū pgere qđ ſpectat ad cunctos.
B ¶ Scđo dico ꝙ eſt vnū pgere qđ ſpectat ad iuſtos ꝛ iſtud certe nihil aliud eſt q̄ motus ꝛ profectus virtutis. quo. ſ. homo pergit ꝛ tendit de virtute in virtutē quouſq̧ ipſe videat deum deoꝝ in ſyon Nonne boni milites qſi bene ſunt armati: ꝛ iā certi ſunt de quotidiano ſtipendio ꝛ certiſſime ſperant de glorioſa victoria: ꝛ de ſolenni futuro lucro ꝛ premio ad bellum celeriter ꝛ fortiter pgunt ꝛ animātur? Sic vere nos q̄ iam recepimus ſtipendiū gratie ꝛ certiſſime ſperamus de premio future glorie. debemus bonis virtutibus nos armare: ꝛ de bono in melius pgere ꝛ ambulare: ꝛ ad bellum cōtra ſpiritales hoſtes audacter ꝛ celeriter ꝑperare qđ. ſ. nobis ꝓcipitur Nume. xxxij Expediti pgite coram dño ad pugnā. Nos ergo debemus dicere illud qđ ibidem dꝛ Nos aūt armati ꝛ accincti pgemus ad ꝓlium. ꝛ ibidem. Oñs expediti pgemus ad bellū Et ſic certe deus dicet cuilibet ſic pgenti illud. j. Reg. xiiij. Perge quo cupis ꝛ ero tecū. ꝛ nota ſi vis qđ iuſti pergunt ꝛ proficiſcuntur

Ad ſapientie fontem. Pergunt ergo iuſti ad
Ad penitentie pontem. fontem ſapiētie. Hoc eſt
Ad cōfidentie montem. dictu: ad ꝑſcrutandū ꝛ
Ad reſiſtentie martem. hauriendū venas ſcien-
Ad influentie partem. tie ꝛ doctrine. de quo po
Ad patientie mortem. teſt intelligi illud eccl's
Ad opulentie fortem. j. Luſtrans vniuerſa in circuitu: pgit ſpūs ꝛ de hoc etiā pōt dici illud. Gen. xxv. Perrexit ſara vt cōſuleret dominū Scripturam enim ſtudere ꝛ intelligere eſt dñm conſulere. ¶ Item pgunt iuſti ad pontē penitentie. Vñ. iij. Reg. xix. Perrexit helyas ꝑ deſertū viam vnius diei. ¶ Item pergunt iuſti ad confidentie montē. ſ. ad ſecuritatē ſpei. De qua pōt dici illud Joannis. viij. Jeſus aūt ꝓrexit ad montē oliueti. ¶ Itē pergunt iuſti ad reſiſtentie martem. hoc eſt dictu ad cōſtantie ꝛ fortitudinis virtutem De quo dꝛ Job. xxxix. Exultat audacter in occurſum pergit armatis: cōtemnit pauorem: nec cedit gladio. ¶ Item pgunt iuſti ad partē influentie hoc eſt dictu a ꝑdicationis ꝛ bone doctrine virtutē. Vñ de thobia dꝛ. Thob. j. ꝙ ipſe pergebat per oīs q̄ erant in captiuitate: ꝛ monita ſalutis dabat eis. ¶ Item pgunt iuſti ad patiētie mortem. Unde de thobia dicit̄ Thob. xiiij. ꝙ cum bono ꝓfectu timoris dei perrexit in pace. ¶ Item pergunt iuſti ad opulentie fortem. ſcilicet ad paradiſum ꝛ vitam eternam. Vñ Eccl's. vj Quid habet amplius pauper niſi vt pgat illuc vbi eſt vita? Paradiſus enim eſt hieruſalē ciuitas opulenta. ſicut dicit̄ Eſa. xxxiij. ad quam. ſ. iuſti finaliter pgunt. Vñ. j. Eſdre. viij. Promouimus ergo vt pergeremus in hieruſalē ꝛ Thob. j. Fugiebat cōſortia hominū ꝛ pgebat in hieruſalē ꝛ ſic igit̄ dico ꝙ eſt vnū pergere qđ ſpectat ad iuſtos qđ eſt ſcđm principale. ¶ Tertio dico qđ eſt vnū pgere qđ ſpectat ad ſtultos. hoc eſt dictu peccatores impios ꝛ ineptos. Mali enim ſemper mouentur ꝛ pgunt ꝛ per incōſtantiam de bono ad malū de vitio ad vitiū: de mūdi gaudio ad infernale tormētum diſcurrunt: ꝛ nunq̄ in vno ſtatu perſiſtunt ſimiles illi muſce ſeu vermi que dicit̄ piralis: vel pirotes vel pirauſta que dꝛ in igne viuere in medijs fornacibus metallorū. ignisq̧ ipm ſolet reficere ꝛ nutrire. q̄ ſcꝫ ſemper agitatione flammarum ſolet ꝛ cōtinue ſe mouere ꝛ nunq̄ in eodē ſtatu ſiſtere vel manere. C Sicut dicit plinius Sic vere dico qđ qꝛ mali in ignibus cōcupiſcētiarū viuunt. ſ. in cōcupiſcētia deliciaꝝ diuitiaꝝ ꝛ honoꝝ. irarū ꝛ inuidiaꝝ ꝛ dolorū. ideo ſemper ſunt in pergendo. hoc eſt dictu in ſe diuerſimode mouent̄ de deſiderio ad deſiderium. de vitio ad vitium diſcurrendo. Flamme enim concupiſcentiarum ipſos ſiſtere nō permittunt ſed ad motum perpetuum ipſos pellunt. ij. Paralippo. xxx. Curſores pergebant velociter. Et nota qđ mali pergunt

Ad paupes delendum Pergunt dico ad paupes:
Ad vitia colendum. vt ipſos ꝑdent̄: ꝛ ſic figu-
Ad mundana petendū rant̄ in trecentis vulpib⁹
Ad inferna tenendum. que facibus ad caudas ligatis prexerunt in ſegetes philiſtinorū ꝛ eas cōbuſſerūt. De iſtis ergo videt̄ dyabolus dicere illđ Joſue. vij. Pergant ꝛ deleant ciuitatem. ¶ Itē pgunt ad vitia vt ipſa ſectent̄. ſimiles illis vaccis philiſtinorum. De quibus dꝛ. j. Regū. vj. qđ gradiebant̄ pergentes ꝛ mugientes. ¶ Item pergunt ad mundana vt ibi detentur. dicentes. ſ. illud Hiere. xlij. Ad terrā egypti pgemus. ¶ Itē pergunt ad inferna vt ibi grauent̄. vicꝫ in damnatione eterna Unde de damnato dicit̄ Eccl's vj. Fruſtra enim venit: ꝛ pergit ad tenebras. ꝛ obliuione delebitur nomen eius. Patet ergo quomodo eſt pgere ſtultorum: iuſtorū atq̧ cunctorū. Uide ſupra vbi ire currere. Et infra vbi tranſire. Tendere. Uadere ꝛ ſimilibus.

Perhibere teſtimonium vi

de infra vbi teſtis ꝛ teſtimonium.

Perire. Periculum.

Nota qđ cū inueniant̄ picu- A
la tꝑalia: ſpūalia: eternalia hinc eſt qđ perire qꝛ a piculo dꝛ ſumitur multis modis Perire ergo nihil aliud eſt q̄ deſtrui deficere adnihilari. Et ideo notandū qđ ſunt aliqua que. ſ. Pereunt

Naturaliter Primo igit̄ dico qđ inuenit̄ pici-
Caſualiter. lum naturale. Et iſtud eſt illud pi-
Tꝑaliter. culū quod incurrunt generaliter
Spūaliter. oīes creature que corruptibiles
Eternaliter. ſunt ꝛ maxime mundi bona q̄ neceſſe habent deficere ꝛ perire. De quo dicitur in pŝ. Ipi pibunt tu autem pmanes: ꝛ oēs ſicut veſtimētum veteraſcent ꝛc. tu autem idem ipſe es ꝛ anni tui non deficient. Et Eccl's. v. Diuitie cōſeruate in malū domini ſui pereunt. Et ideo qꝛ iſta peritura ſunt: ſtultum eſt talia diligere ſed ad ꝑhenniter duratiua vtile eſt cordialiter anhelare. Diuites enim non ſolent facere theſauros de pecunia parum duratura ꝛ defectuoſa. ſed de rebus durabilibus ꝛ perpetuis que nec tempore corrumpuntur: nec precio minuuntur ſicut eſt aurum ꝛ argentum ꝛ lapides precioſi. Cum igitur iſta bona mundi peritura ſint: non eſt bonū cor nr̄m apponere: nec theſaurū cordis nr̄i de bonis hui⁹ cumulare: q̄q̄ enim videant̄ in vita iſta aliquantulum durare:

Ayuntamiento de Madrid

durare: in morte tamen neceſſe habent deficere ⁊ ceſ-
ſare. Unde ditiſſimi quondã ciuitati.ſ. babyloni. id
eſt mũdo ſub ſpecie babylonis loquitur Jo. Apo. xviij
Omnia preclara ⁊ pinguia perierunt a te. Unde nota
qđ neceſſe hñt perire ⁊ maxime in morte. ſcꝫ Mundi
Delicie. De delicijs eñ dicetur finaliter illud
Diuitie Joel. j. ca. Ululate oẽs qui bibitis vi
Scientie num in dulcedine qm̃ perijt ab ore ve
Leticie. ſtro. de diuitijs dr̃ amos. iij. Peribũt
domus eburnee ⁊c. Et Joel. j. dr̃. Ululauerunt vinito
res ſuꝑ frumento vino ⁊ oleo quia perijt meſſis agri.
De ſcientijs vero dr̃. Eſa. xxix. Peribit ſapientia a ſa
pientibus: ⁊ intellectus prudentiũ abſcondet. De leti
cijs etiã dr̃ Joel. j. Perierunt de domo dei noſtri leti
cia ⁊ exultatio. Jſtud eſt ꝑiculũ naturale. quo. ſ. neceſ-
B ſe eſt qđ finaliter pereant mundi bona. ¶ Scđo dico
ꝙ eſt periculũ caſuale. ⁊ iſtud eſt periculũ qđ omnib⁹
hominibus occurrit in quo multi ⁊ multa diuerſimo
de pereunt in hoc mũdo ⁊ hoc eſt ignis: occiſio: amiſ
ſio: damnum: infirmitas ⁊ etiam mors. Talibus eñ
periculis ſubiacet humana conditio. qr̃ ſicut cõmuni
ter dicit̃. vbi homo ibi ꝑiculũ. Teſte eñ Seneca in li.
de ꝓuidentia dei. ⁊ teſte Ouid. in li. de fatis. fata re-
gunt homines: ⁊ homines non ſemetipſos: ꝑ q̃ quidẽ
fata nihil aliud ſunt intelligenda ꝙ occulta dei iudi
cia. q̃ iuſte quidẽ ſed occulte nos in diuerſis incidere
ꝑiculis ordinant ꝓuident vel permittunt. Et inde eſt
qđ dicit apſlus. ij. Cor. xj. Periculũ in terra. ꝑiculum
in mari ⁊c. Multa eñ pericula incurrit hõ caſuali-
ter. qr̃ ſicut nauis in mari nunꝙ eſt ſine periculo: qr̃. ſ.
ſemper habet timere aut incurſus latronum: aut im
pulſus ventorũ: aut occurſus ſcopulorũ: aut voraginẽ
fluctuum ⁊ abyſſorũ. Et ſic bñ dicebat ſapiens Eccli.
xliij. qui nauigant mare enarrent ꝑicula eius. Sic ve
re hõ dum eſt in mari huius mũdi ſemꝑ eſt ĩ aliquo
ꝑiculo ne aliquo caſu fortuito pereat in hoc mundo.
Sic bene dicit apl's. ij. Corinth. j. ⁊. xj. vbi dicit: Quod
ipſe fuit in laboribus plimis. in carceribus abundan
tius. in plagis ſupra modũ ⁊ ſequitur. Nocte ⁊ die in
ꝓfundo maris fui. in ꝑiculis fluminũ: periculis latro
nũ: ꝑiculis ex genere: ꝑiculis ex gentibus: ꝑiculis in
ciuitate: ꝑiculis in ſolitudine: ꝑiculis in mari: ꝑicu-
lis in falſis fratribus. Et breuiter homo nõ põt vita-
re pericula caſualia: qr̃. ſ. ab occulta dei ꝓuidẽtia vel
ordinatiue vel ꝑmiſſiue inferuntur. Sed de hoc vide
ſupra de diuinis iudicijs. quapropter ꝙuis homo ꝓ
poſſe ſuo ipſa precauere debeat: vtile tñ eſt qđ in dño
ſperans diſpoſitioni ipſius ſe cõmittat. aues eñ vbi
cibum appoſitũ ſumere credunt: ꝑiculũ laquei aucu
pis inueniunt. Boues etiam q̃ ſimpliciter herbas ca
pere volunt. ꝑiculũ illius vermis mortiferi qui bure
ſtis dicit̃ ipm̃ comedendo incurrũt. Urſi etiam dum
mel in arbore comedere intendunt: ꝑcuſſi malleo cõ-
tra ſpem ſuã ſupra ſudes acutos inferius corruũt at-
ꝙ cadunt. Et ſic breuiter loquendo ⁊ diſcurrendo: dũ
incaute circa cibos bonorum tꝑalium intendimus:
multa damna ⁊ ꝑicula incurrimus. ⁊ qñꝙ miſerabi-
liter deficimus ⁊ perimus. Quia breuiter nullus eſt
q̃ poſſit omnibus fortune caſibus obuiare: ⁊ omnia
mundi pericula ꝑcauere. ⁊ hoc eſt quod dicit Seneca
Nõ eſt delicata res viuere: longam viam ingreſſus
es vite: ⁊ laboris oportet ⁊ ſequit̃. Preparet ſe anim⁹
contra oĩa: ⁊ ſciat veniſſe vbi patiat̃ fulmẽ. ⁊ infra
effugere iſta nõ potes. cõtemnes aũt ſi ſepe cogitaue-
C ris. Sic ergo pꝫ qđ eſt ꝑiculum caſuale. ¶ Tertio di
co qđ eſt ꝑiculum tꝑale. ⁊ iſtud eſt ꝑiculum tormento
rũ ⁊ penarũ q̃ mali in mundo ſuſtinent iuſte: ⁊ boni
ſuſtinuerunt iniuſte. Multi eñ ſancti perierunt ſine
cauſa. ſicut dr̃ eccli. vij. Juſtus perijt in iuſtitia ſua.
Quod maxime pꝫ in martyribus quibus dr̃ Judic. v.
Sponte obtuliſtis animas veſtras periculo. ⁊ heſter
iiij. Jngrediar ad regeꝫ tradens me morti ⁊ periculo
Uerumtamen iſtud periculũ fuit temporale nõ eter
nale. Quia ſcilicet ſicut granũ in terra poſitũ ꝙuis
ad horam putrefiat ⁊ pereat: iſtud tñ durat immo ex
tali periculo in melius ſe cõmutat. Sic boni ꝙuis in
mundi tribulationibus perire ſuperficialiter videan
tur: ipſi tamen in veritate nõ pereunt niſi forte tem-
poraliter. qr̃. ſcꝫ eternaliter in melius commutantur.
Similes cuidam militi de quo facit. Ouidius mẽtio
nem: q̃ quotiens cadebat ad terram: totiẽs nouas vi
res recuperabat ⁊ ſemper fortior reſurgebat: qr̃. ſ. vi-
ri iuſti ad terram id eſt ad ſtatum infimum ⁊ depreſ-
ſum: ⁊ vel per mortem vel per alia infortunia depri
muntur ita ꝙ quandoꝙ in aſpectu hominum peri-
re tẽporaliter. eſtimant̃: ipſi tñ a deo ex hoc periculo
liberant̃ ⁊ in paradiſum transferuntur: ⁊ ſic fortiores
⁊ meliores reſurgere dinoſcunt̃. Unde Deu. xx. Dñs
contra aduerſarios dimicabit vt eruat vos a pericu
lo. Unde in perſona talium dicit apſlus. ij. Cor. iiij.
Tribulationẽ patimur ſed non anguſtiamur: appo-
riamur ſed nõ deſtituimur: ꝑſecutionẽ patimur ſed
nõ derelinquimur. deijcimur ſed nõ perimus ⁊ Luc.
xv. dr̃. Frater tuus mortuus fuerat ⁊ reuixit: perierat
⁊ inuentus eſt. Sic ergo pꝫ qđ eſt periculum tẽpora-
le. ¶ Quarto dico qđ eſt periculũ ſpiritale ⁊ iſtud eſt D
illud qđ incurrit hõ qñ mortaliter peccat ⁊ ſic pecca
tũ mortale dr̃ ꝑiculũ. qr̃ in ipo pereũt grẽ ⁊ virtutes:
⁊ ꝓpter ipm̃ pererint homines in inferno. Nota qđ
ſicut homines pereunt ⁊ periclitantur. ſ. Quãdoꝙ ꝑ
Occiſionem. Jnuidiam occiditur.
Submerſionem. Luxuriaꝫ ſubmergitur.
Suſpenſionem. Quãꝙ ꝑ Superbiã ſuſpenditur.
Famis vexationem. Famẽ auaricie cruciat̃.
Cordis turbationem. Dolorẽ triſticie ꝯturbat̃.
Sic vere ſpũaliter loquendo. homo ſpũaliter perit.
Perit ergo homo gladio inuidie. Et de hoc Math.
xxvj. dr̃. Qui acceperint gladiũ gladio peribũt. ¶ Jtẽ
ꝑit hõ ſubmergio luxurie Ezec. xxvj. Perijſti qui ha
bitas in mari. Et. ij. Eſdre. iiij. Perierũt multi ꝓpter
mulieres. ¶ Jtem perit ſuſpendio ſuperbie. et ſic pe-
reunt principes ⁊ magnantes. Unde Hiere. iiij. Pe
ribit cor regis ⁊ principũ. ¶ Jtẽ perit hõ fame auari-
cie. Uñ. j. Macha. xiij. Multi ex eis fame perierunt.
Et fili⁹ ꝓdigus, Luc. xv. dicebat. Ego autem fame pe
reo. ¶ Jtem hõ perit turbine triſticie ⁊ iracũdie. Un
de. j. Mach. vj. ecce pereo triſticia magna in terra
aliena. iſta ſunt ergo ꝑicula ſpũalia que ſummopere
ſunt vitanda. in mari eñ ſunt multa periculorũ gene
ra. ſ. bitalaſſus: ſcilla: caribdis: ſirtes ⁊ rupes adamã
tine. ⁊ immania monſtra. De quib⁹ vide ſupra de ma
ri vel in alijs titulis vbi ponunt̃. Sic in mundo ſunt
multa pericula vitioꝝ a quibus homo dꝫ ne pereat ꝑ
cauere. Animalia eñ bruta docent nos ꝑicula fugere
qr̃ ipſa ſolent valde ſagaciter declinare. ſicut pꝫ de ca
ſtore: q̃ trũcando teſticulos ꝑiculũ captionis euadit.
⁊ de elephante qui vt euadat ꝑiculum ebur dentium
frangit. Ceruus etiã timens canum ꝑiculum: cum vi
det aliter nõ poſſe euadere ad hominẽ ⁊ ad eius adiu
toriũ cõfugit. ⁊ tortuca morſa a ſerpente ꝓpter vene-
ni ꝑiculum origanũ comedit ⁊ de herba remedium
ſibi querit. Jn quo q̃dẽ docent nos animalia qđ ꝓ poſ
ſe debemus peccatoꝝ ꝑicula fugere ⁊ occaſiones iſto
rum periculoꝝ dimittere. ⁊ ſi periculũ peccati incur
rimus debemus penitentie remedium querere. ⁊ ꝓ
auxilio habendo ad deum fugere ⁊ recurrere exem-
plo apoſtolorum Math. viij. Qui timentes pericu-
lum ſubmerſionis recurrerunt ad xp̄m dicentes. Do
mine ſalua nos perimus ⁊ Heſter. xiiij. dicit̃. qđ he-
ſter regina pauens periculum qđ imminebat confu-
git ad dominum. Jſtud eſt ergo periculum ſpiritale.
¶ Quinto dico qđ eſt periculũ eternale. ⁊ iſtud eſt il E
lud qđ dãnati ſuſtinent in inferno. De quibus in pſ.
dicit̃. Pericula inferni inuenerunt me in iſto cuiꝫ ꝑi
culo perit homo. ſ. Per afflictionis merorẽ. Per cõ
fuſionis ruborem. Per vexationis ardorem ſeu do-

loꝛem. De meroꝛe dr Sap .iiij. Erũt gementes ⁊ memoꝛia eoꝝ peribit. De ruboꝛe taliũ dr in pſ. Erubeſcant ⁊ cõturbent in ſeculũ ſeculi. ⁊ confundant et pereant. De doloꝛe etiã dr .j. Coꝛ. x. Murmurauerũt et a ſerpentibus perierunt ⁊c. Et hec de Perire et periculo ſufficiant.

a **Permanere.** Nota q pmanere idẽ eſt qd perfecte manere: ſeu pſeuerãter manere. Sed qꝛ ſupꝛa de manere dictũ eſt. Et infra de perſeuerãtia dicet. hinc eſt q de pmanere modicũ eſt dicendũ. Nota igit breuiter q nos debem⁹ pmanere ⁊ pſeuerare in bono: nullũ eñ opus eſt laudabile niſi ſit pmanſibile ⁊ durabile. Et iõ coꝛpoꝛa celeſtia que ſine coꝛruptione in eſſe ſuo pmanẽt: nobilioꝛa et melioꝛa ꝑ ceteris dici debent Mõ etiã de ceteris creaturis perpetuis dici poteſt. ſcilicet de lapidibus precioſis: de fontibus ⁊ fluminibus ⁊ alijs incoꝛruptibilibus creaturis Nos igitur ſi boni ⁊ iuſti eſſe volumus: ⁊ a deo electi dilecti ⁊ reputati: debemus eſſe in bono pmanentes. ⁊ ſine coꝛruptione ⁊ ceſſatiõe in incepto bono ꝓpoſito pſiſtentes Unde nota q nos debemus permanere ſcilicet.

In perfecto amoꝛe.
In diuino timoꝛe.
In fidei feruoꝛe.
In virtutis vigoꝛe.
In doctrine fulgoꝛe.
In tribulatiõis laboꝛe.
In conuerſationis decoꝛe.
In cõtemplationis ſplẽdoꝛe.

Permanere dico debem⁹ i charitatis amoꝛe. qꝛ. ſ. nos nõ debemus eẽ falſi amici: ſed firmi ꝑpetui atq veri. Juxta illud Senece. Sic diligamus ac ſi deſinere nõ liceat Eccli. vj. Amic⁹ ſi pmãſerit fixus: erit tibi quaſi aĩa tua. ¶ Jtẽ pmaneamus i diuinitatis timoꝛe. ſicut de tobia dr Thob. ij. qd imobilis i dei timoꝛe pmanſit ¶ Jtẽ pmaneamus i fidei ⁊ veritatis feruoꝛe Act. xiiij. exhoꝛtãtes vt pmanerẽt in fide. Col. j. pmanentes in fide fundati. ¶ Jtẽ pmaneam⁹ in firmitatis vigoꝛe. vñ de Caleph dr Eccli. xlvj. Mõ vſq in ſenectutẽ pmanſit illi virtus. ¶ Jtez pmaneamus in vero ſapiẽtie fulgoꝛe. ij. thimo. iij. Permane in his q didiciſti. ¶ Jtem pmaneamus in tribulationis laboꝛe. vt ſic deus dicat nobis illd Lu. xxij. Uos eſtis q pmanſiſtis mecum in tribulationibus meis. ¶ Jtez pmaneamus in puerſationis decoꝛe. vñ de thobia dr Tho. xiiij. q om̃is generatio eius in bona ⁊ ſancta cõuerſatione pmanſit. ¶ Jtẽ pmaneamus in cõtemplationis ſplendoꝛe. Uñ in pſ. Permanebit cum ſole ⁊ ante lunam. in generatione ⁊ generationẽ. Et nota ſi vis q multi ſunt q nõ habent pmanent am virtualẽ qꝛ. ſ. in bono minime pſeuerãt ſimiles rebus que cõponunt ex quatuoꝛ elementis: q. ſ. rõne qualitatũ ibidem vnius cõtra alterã agentiũ nunq̃ in codẽ pñt pmanere. ſed de vna foꝛma ad aliã neceſſe eſt ipſa cõtinue ptranſire. ſicut in quolibet mixto videmus. Sic vere moꝛaliter loquendo: qꝛ nos cõponimur ex quatuoꝛ elementis ⁊ qualitatibus ꝯtrarijs. i. ex quatuoꝛ affectionibus q. ſ. ſunt gaudiũ ⁊ ſpes doloꝛ ⁊ timoꝛ. Gaudium ⁊ doloꝛ ſunt de pñtibus. ſpes vero ⁊ timoꝛ de futuris. hinc eſt q in nobis pfectam pmanentiam non habemus imo i eſſe moꝛali ⁊ virtuoſo parũ pſiſtimus ⁊ pmanemus. ſed de vno ſtatu ad aliuz ptranſimus. Conſtat eñ q naturaliter loquendo nihil eſt in mundo pmanens: ſed quicquid in eo totũ eſt fluidũ ⁊ trãſcurrẽs. Eccl'ſ. ij. Uidi in oĩbus vanitatẽ ⁊ afflictiõnẽ animi ⁊ nihil pmanere ſub ſole. ¶ Et nota ſi

b vis q pctõres nullã hñt pmanẽtiã: ⁊ potiſſime Jlli q

Jmmunda fetent putredine.
Jniuſta ledunt acredine.
Mundana floꝛent imagine.
Fluidã micant pruriginẽ.
Non fida credunt certitudine.
Pꝛofunda latent voꝛagine.

Dico ergo q incõſtantes impermanẽtes ⁊ imperſeuerantes ſunt illi q immunda fetent putredine. ſcz carnales ⁊ luxurioſi. De quibus dicit dñs Gen. vj. Non pmanebit ſpũs meus in hoĩe ⁊c. Et Deut. xxj. Nõ ꝑmanebit cadauer hominis in ligno. ¶ Jtem illi q in iuſta ledunt acredine: ſicut. ſ. iniqui raptoꝛes ⁊ crudeles. pſ. Neq permanebunt iniuſti ante oculos tuos. ¶ Jtem illi q mundana floꝛẽt imagine: hoc eſt dictu vanilaſciui ⁊ curioſi vñ Job. xiij. Homo natus de muliere breui viuẽs tẽpoꝛe ⁊c. q qſi flos egredit et pterit et fugit velut vmbꝛa: ⁊ nunq̃ in codẽ ſtatu permanet ¶ Jtẽ illi q fluida micant pruriginc: ſicut ſunt inconſtantes ⁊ falſi amici. vñ Eccl'ſ. vj. Eſt amicus ſolo nomine. ⁊ eſt amicus ſocius menſe. ⁊ nõ pmanebit in die neceſſitatis. ¶ Jtẽ illi q nõ fida credunt certitudine: ſeu q obſcura vigent alõgine. ſ. heretici: de quib⁹ dicit Eſa. vij. Si nõ credideritis nõ pmanebitis. Et in ſcda epiſtola Joãnis. Qui nõ pmanet in doctrina xpi deum nõ habet. ¶ Jtem illi q pfunda latent voꝛagine: illi. ſ. q ſunt ſpũaliter moꝛtui: ⁊ q vitioꝛum voꝛagine ſunt ſepulti. De quibus dicit Hebꝛe. vij. Mõ plures facti ſunt ſacerdotes ꝑm legẽ eo q moꝛte phibeꝛent pmanere. Mos eñ pcti pmanere in ſtatu virtutis ⁊ gratie nõ pmittit. Hec igit de pmanere ſufficiãt. Uide ſupꝛa de manere ⁊ ſimilibus.

Permittere. Nota qd pmittere ſumit ꝑ concedere: pati: diſſimulare tolerare ſeu etiam ꝓ non impedire. Sicut eñ dicitur Act. xxvj. Paule permittitur tibi loqui ꝓ temetipſo Et ſic poteſt dici q eſt pmiſſio diuina ⁊ humana. Et ſic nota q eſt Permiſſio a

Metuenda.
Facienda.
Fugienda

Pꝛimo dico qd eſt pmiſſio metuẽda ⁊ iſta eſt diuina pmiſſio q nihil aliud eſt q̃ diuina patientia ⁊ ſuſtinentia. q. ſ. deus qnq mala fieri pmittit: inqtum. ſcz ipſa nõ impedit aut auertit: ſed diſſimulat quapꝛopter iuſti q hoc aduertunt merito reputant ⁊ foꝛmidant. Uidemus eñ qd deus qnq pmittit iuſtos tribulationes ⁊ temptationes incurrere ⁊ qnq etiã cadere ⁊ deficere: quapꝛopter neceſſe eſt ſua iudicia foꝛmidare ſicut Thob. ij. dr. qd deus thobiam excecari permiſit vt exemplũ patientie daret poſteris. Deus eñ ſm ſua occulta iudicia qnq pmittit fieri mala: ſicut apparuit in tribulatione Job ⁊ Thobie Aliqñ etiam pmittit fieri bona. ſicut apparuit Math. viij. de illo quẽ dñs vocabat. q cum diceret Permitte me pꝛius ſepelire patrẽ meũ: nõ fuit auditus quinimmo ibi dictũ ẽ. Dimitte moꝛtuos ſepelire moꝛtuos ſuos. ſicut ẽt dr Luce. viij. vbi demões rogabãt ieſũ qd pmitteret illos intrare in poꝛcos ⁊ pmiſit. ⁊ tñ dicit ibi qd ſtatim grex poꝛcoꝝ fuit pcipitatus ⁊ ſuffocatus in mari De us eñ ſcit de malis tentationibus ⁊ tribulationibus elicere bona. ⁊ de bonis elicere melioꝛa. Sed de talibus diuinis pmiſſionibus: ⁊ tot maloꝛum diſſimulationibus ſuiſq occultis iudicijs cauſis ⁊ rõnib⁹ nihil amplius ad pñs. Uide ſupꝛa Judicijs. Jſta eſt ergo pmiſſio metuenda. ¶ Scdo dico qd eſt pmiſſio facienda. Et iſta eſt illa qua boni ſemꝑ ſolẽt bona fieri permittere. ⁊ ipſa nunq̃ impedire: ſed facientes ꝓ virib⁹ b adiuuare. ſicut de Paulo dr. Act. xxvij. qd Centurio Paulum pmiſit hadrumẽtinã ire. Aliqñ etiaz ad vitanda mala peioꝛa: ⁊ ex cauſis neceſſarijs: etiam a iuſtis mala fieri pmittunt: ⁊ bona etiã qnq dimittunt ⁊ impediunt. Exemplo moyſi qui libellum repudij in lege pmiſit vxoꝛibus dari: ⁊ hoc ne ipſas per maritos cõtingeret trucidari: ſicut dr Mathei. xix. ¶ Tertio qd eſt pmiſſio fugienda. Et iſta eſt permiſſio mali: ſicut eſt quando homo permittit. ſcilicet

Animos furere
Jmpios viuere.
Jgnaros docere

Animos dico furere per ſupbiam. Jſtud enim non eſt permittendum Thobie. iiij. Superbiam in tuo ſenſu nunq̃ dñari permittas. ¶ Jtez impios viuere per impꝛobam patientiam ſicut faciunt illi qui muneribus aut fauoꝛibus allecti permittunt viuere maleficos. cõtra illud. Maleficos nõ patieris viuere. Uñ Deut. xx. pꝛecipitur de illis impijs Nullum omnino inquit pmittes viuere. ſed interficies in oꝛe

cies in ore gladij. Teſte eīn Seneca. Genus miſericor die eſt malos cito occidere. ¶ Item ignaros docere ſeu docere. ſeu etiam preminere per actionem perſo narum ⁊ iniuſtitiam: contra quod apoſtolus. j. Thi. ij. docere mulieri non pmitto Et hoc de pmittere ſuf ficit Uide vbi dimittere Dimittere. Committere. Et vbi pati diſſimulare ⁊ de ſimilibus titulis.

a

Perpetrare.

Nota ꝙ ppetrare idē eſt qđ facere vel patrare. Et q̄uis patrare in ſcriptura accipiat̄ in bono. ſicut qñ dicit̄ Geñ. j. ꝙ requieuit dñs in die ſabbati ab omni opere qđ patrarat. Perpetrare tñ ſemp ſumit̄ in malo ſigni ficato. Et ſic ppetrare idē eſt qđ aliqđ malum cōmit tere. Uñ Eccl. viij. Quia nō pfertur cito contra ma los ſententia. ideo filij hominū abſq; vllo timore ppe trant mala. Mala dico hereſis ⁊ ydololatrie. Fedita tis atq; luxurie. Feritatis atq; ſeuicie. Perpetrant di co mali hereſim ⁊ ydololatriā. Iſtud eſt eīn ſummū facinus qđ poſſit hō cōmittere. iſtud eīn eſt imedia te cōtra deum. Deut. xvij. ꝙ ſi vir aut mulier ſeruiēt dijs alienis: aut ſolem ⁊ lunam adorauerint: educes inquit virum ⁊ mulierē qui rem ſceleratiſſimā per petrauerunt ad portā ciuitatis ⁊ lapidibus obruent̄. De tali ppetratione. dr̄. iiij. Reg. xvij. ⁊. xviij. ꝙ ſama ritani qui illuc adducti ⁊ tranſlati fuerāt p chaldeos iuxta conſuetudinem ſuam priſtinā ppetrabant: ydo la videlicet adorando. ¶ Item dico ꝙ ppetrant ma li feditatem atq; luxuriā. ſicut de filijs beniamin di citur qui habitabāt in gabaa: qui. ſ. luxuriando occi derant vxorem leuite: vt dictū fuit Judic. xx. Tradite homines de gabaa qui flagitium ppetrarūt. ¶ Item dico ꝙ perpetrant mali feritatem atq; ſeuiciā ſicut Exod. xxij. dr̄. ꝙ qui orto ſolo homicidium perpetra uit ⁊ ipſe morietur. Et ſic igitur patet ꝙ perpetrare vt communiter accipitur i nmalo.

a

Perpetuitas. Perpetuum.

Cum ppetuum dicat̄ qđ vltimo fine carebit lʒ habue rit principiū inceptiuū. Et inde eſt qđ facti fuerunt verſus grammaticales vbi dr̄. Eternū ſine principio ſine fine manebit. Perpetuum cum principio ſed fi ne carebit: poſſumus dicere qđ lʒ qñq; ſumat̄ ppetuū p eterno: per perpetuū pōt omnis duratio ſeu pſeue rantia denotari. Et ſic dicā qđ in ſcriptura vt cōiter nunq̄ inuenimus ppetuitatē diuinā ſed humanā. vn de nota ꝙ nos inuenimus vnū ppetuum Quod

Juſtos menſurat.
Stultos indurat.
Beatos pcurat.
Dānatos immurat.

Primo ergo dico ꝙ eſt vnum ppetuum qđ eſt iuſtorum hic viuentium. Et iſtud certe eſt ppetuitas: duratio: longeui tas: pſeuerantia ⁊ continuitas virtutum. quibus. ſcʒ vita ipſoꝝ moralis ſine fine ⁊ termino peccati morta lis pſiſtit. Juxta illud Sap. v. Juſti autem imppetuū viuent ⁊ apud dñm eſt merces coꝝ. animalia eīn ppe tuo viuerent niſi ipſa mortis corruptio terminaret. Quia igit̄ iuſti in pſeuerando a morte culpe per dei gratiā pſeruat̄: reſtat ꝙ viuere ppetuo cōprobantur. De celeſtibus eīn. ⁊ de ordine rerū dicit Sene. in ep̄la ꝙ lʒ de ſui natura non ſint ppetua: durant tñ ⁊ perpe tuant̄ manutenentia regentis. Sic vere eſt de virtuo ſis hominibus: de ſui eīn natura non ſunt in morib⁹ ppetui ⁊ impeccabiles: manutenentia tamen ⁊ grā dei ppetuantur: ⁊ in eſſe virtutū p pſeuerantiam con ſeruant̄. Uñ ipſe deus videt̄ loqui homini iuſto ⁊ pre deſtinato: ⁊ p ipm vite ppetue pſeruato vt illud Hie re. xxxj. In charitate ppetua dilexi te: ideo attraxi te miſerans tui. Et aduerte qđ corpora celeſtia ſunt per petua pꝑter perfectionē ſue forme q̄ replet oīs ap petitus materie. ⁊ ſic quia quelibet pars mixti con tenta eſt forma ſua. ideo ad corruptionem ⁊ maleſi cium non machinatur: ⁊ ſic ſtare ⁊ perſeuerare: ⁊ ip ſe partes ⁊ etiam ipſum mixtum perpetuo compro bantur: ſicut phi dicūt. Quomodo enim celum defi ceret quod perpetuas partes habet? Sic vere dicam de iuſtis Dñt eni ʒ formā pfectiſſimā. ſ. gratiā diuinā que. ſ. partes morales ipſorum que ſunt affectus cor diales. Perfectus virtuales. Effectus corporales: ſpi ritualiter ſatiat ⁊ informat. Et ideo reſtat qđ eſſe eo rum virtuoſum ⁊ morale perpetuatur ⁊ durat ⁊ per peccata non corrumpitur neq; ceſſat. Partes enim ipſorum que ſunt virtutes theologice cardinales ⁊ morales p diuinam gratiam informant̄. ⁊ ideo apud ipſos ppetuo commorantur: ⁊ ipos etiam ppetuare noſcuntur: ⁊ ad regnum ppetuū deducere comprobā tur. ideo de tali grā iuſtos ppetuante ⁊ ad regnum p petuum deducente: videt̄ dominus dicere illud Eſa. lv. Fedus ppetuū feriā eis miſericordias dauid fide les. et nota ſi vis qđ viros pfectos ppetuāt i bono. vʒ

Sanctitatis cultus.
Claritatis vultus.
Honeſtatis geſtus.
Charitatis eſtus.
Firmitatis ſtatus.
Ueritatis fatus.
Juſtitie fructus.
Meſticie luctus.
Fiducie ductus.

Iſte eīn virtutes de ſui na tura ſunt ppetue: ⁊ ideo p petuant poſſidentem. Igi tur dico qđ ipm facit ppe tuum ppetuus ſanctitatis cultus De quo ſcʒ pōt dici illud qđ de lucerna taber naculi dr̄ Exod. xxvij. Per petuus erit cultus p ſuc ceſſores eorum. ¶ Item ipm facit ppetuum ppetuus claritatis vultus. hoc eſt dictu: ſplendor ⁊ claritas ſa pientie ducit ad regnū ppetuum. Sap. vj. Diligite ſa pientiam vt imperpetuum regnetis. ¶ Itē ipm per petuat ppetuus honeſtatis geſtus. Et iſte eſt de quo dicitur Exo. xxix. Erunt ſacerdotes mei religione p petua. ¶ Itē ipſū ppetuat ppetuus charitatis eſtus Leuit. vj. Ignis iſte erit ppetuus. Et illō Hiere. xxxj. in charitate ppetua dilexi te. ¶ Item ipm ppetuat p petuus firmitatis ſtatus Uñ. j. Paral. xvij. Thronus eius firmus erit imppetuū. ¶ Item ipum ppetuat p petuus veritatis fatus. Prouer. xij. Labium verita tis firmū erit imppetuum. ¶ Itē ipm ppetuat ppe tuus iuſtitie fructus Sap. j. iuſtitia ppetua ⁊ immor talis. Et illud pdictum. iuſti aūt imppetuum viuent. ¶ Item iſtos ppetuat ppetuus meſticie luctus. ſ. ppe tua cōtritio ⁊ pnīa. de qua dr̄ Leuit. xvj. affligetis ani mas veſtras religione ppetua. ¶ Item ipos ppetuat ppetuus fiducie ductus. hoc eſt dictu: ſpes futuroꝝ ſolida atq; firma. De quo. Eſa. xxvj. ſeruabis pacem qꝛ in te ſperauimus ſperaſtis in dño in ſeculis eter nis: in dño deo forti imppetuum. Ecce ergo quō vir tutes que quantū in ſe eſt ſunt ppetue p eo. ſ. qđ a deo ⁊ a ſede ppetua pcedunt ⁊ hominem ſpūaliter ppe tuant ⁊ conſeruant. Sed pcerto chariſſimi hic poſſe mus aduertere qđ lʒ virtutes de ſe ſemp ſint ppetue: p accidens tñ ſiunt tpales ⁊ decidue quia ſcilʒ iſte ab homine apoſtante ⁊ perſeuerare nolente ſtatim rece dunt: ⁊ ab eo decidunt ſeu cadunt: ſimiles illi arbori q̄ dicitur viſcus querci: que in arboribus pluribus ſo let naſci. Nam cū ſedem ppriā nō habeat neceſſario alienā ſedem inhabitat. que ſm pli. li. xvj. ca. xliiij. ta lis eſt cōditionis qđ ſi in arbore que omni anno pdit folia naſcit̄. ipſa etiā folia ſua ſuamq; ſpēm ⁊ virorē cum ipa ſua ſede ⁊ arbore omi anno pdere cōproba tur. Si vo naſcit̄ in arbore q̄ ppetuo folia ſua ſeruat etiā ipa ppetuo apud eā viridis pſeuerat. Sic vere di cam de virtutib⁹. iſte eīn qñq; naſcunt̄ ⁊ generant̄ in arborib⁹ folia facile pdentib⁹. i. in pſonis leuib⁹ ⁊ in cōſtantib⁹: ⁊ virorem gratie facile p peccatū amitten tibus: qñq; ēt generant̄ in illis q̄ virorē gratie ppetuo ſeruāt. ⁊ q̄ virtutē ⁊ pfectionē ſuā cōtinuant ⁊ nō vi tāt. Sic reuera fit qđ iſti fructices ſic agniti. ſ. virtutes cū cadentib⁹ ſolēt cadere ⁊ cū ſtantib⁹ ſtare: qꝛ. ſ. ſi q̄ virorē gratie p peccatū pdūt ſtatim virtutes q̄ in eis habitabāt mortificant̄: ⁊ virorē ⁊ efficaciā ſuā amit tūt. Hoīe eīn peccāte mortalr̄, virtutē ⁊ efficaciā ſuā noſcit̄ pdere: ⁊ ad acq̄ſitionē paradiſi glorie nil va lere. ſicut. ſ. de fide dr̄ qđ fides ſine operibus mortua

Ayuntamiento de Madrid

eſt Jaco.ij.q: ⁊ virtutes ⁊ opera mortificanť quando charitate ⁊ gr̃a non fouenť. Sed reuera ſi iſti fructi-ces.ſ.virtutes in homine iuſto ⁊ perfecto fuerint.qui ſcꝫ furorẽ gratie nunꝙ ꝑdidit:ſed in ſtatu gratie ſemper ſiſtit.ſic ⁊ ipſe ꝑpetuo in vigore ⁊ efficacia ſua noſcunť perſiſtere.⁊ apud iſtum ꝑpetuo eſſe. ⁊ apud eũdem ꝑpetuo habitare.Jſte eñ ſicut dr̃ Ezec.j. Cum euntibus ibant.⁊ cum ſtantibus ſtabant.quia.ſ.teſte Grego.Qui rei labenti innitiť.neceſſe eſt vt cum labente labať.⁊ per cõſequens qui innitiť rei forti: ſolet aſtare iugiter ipſi ſtanti.patet igiť quõ iuſtus in p̃nti ſpũaliter perpetuať ⁊ quõ ad finalem ꝑpetuitatẽ glorie per dei gratiaꝫ deſtinať vt ſic de quolibet iuſto dicať deo illud Job.xiiij.Roboraſti eũ paululum vt imperpetuũ ꝑtranſiret.Patet ergo ꝙ eſt vnũ ꝑpetuum qd̃ eſt iuſtorũ hic viuentiũ ⁊ hoc eſt primũ prin-

B cipale.¶ Secundo principaliter dico ꝙ eſt vnũ ꝑpetuũ qd̃ eſt ſtultorũ hic peccantiũ. Jſtud ꝓcerto nihil aliud eſt ꝙ̃ induratio mentis.qua.ſ.mali inuitijs perpetuanť.⁊ ibidẽ ꝑpetuo obſtinanť.Cor eñ iſtorum ſimile eſt cordi illius q̇ veneno moriť qd̃ vt dicit Pli. in igne nunꝙ liqueſcit aut comburiť immo ibi ꝑpetuo duraret ſi ibidẽ ꝑpetuo teneretur. Quinimmo ſicut dicit Raſis in li.de occultis virtutibus membrorũ ſi ibidẽ diutius detineť in lapidẽ cõmutatur. Sic vere dico ꝙ multi ſunt q̇ poſtꝙ veneno peccati mortalis perierunt.nunꝙ ꝑ cõtritionẽ vriunť.quinimmo in tantã lapideã duritiã ꝑ obſtinationẽ mutanť ꝙ in igne peccati ꝑpetuo ſine penitentia cõmoranť ibiqꝫ lapidificari dicunť inꝙ̃tum nunꝙ ad bonũ amplius molliunť Job.xlj.Cor eius indurabiť quaſi lapis hic poſſet applicari figura Leuit.xxv.vbi dñs ꝓhibet imperpetuũ vendi terram. vñ dicit'. Terra inquit non vendeť imperpetuũ.q: mea eſt.vñ oĩs venditio tũc cũ cõditione fiebat q:.ſ.in anno iubileo ad priſtinum dñm redire debebat Jſtud tñ ſolum apud iſrael tenebať.q: apud gentiles terra ꝑpetuo vendebať. Moraliter loquendo Jſraelite ſunt boni q̇.ſ.ꝙ̃uis qñqꝫ hereditatẽ ſuã terram ⁊ poſſeſſionẽ gr̃e ⁊ glorie peccando ꝑdere videanť.iſtud tñ ſemper faciunt cũ certa cõditione.ſ.ꝙ eam poſſint ꝑ penitentiã loco ⁊ tp̃e rehabere Jubileus eñ annus requiei ⁊ remiſſionis. hoc eſt dictu priuilegiũ penitentie reſeruať eiſdẽ. Jn quo ⁊ ꝑ qd̃ ad reſtitutionem in integrũ admitti pñt ⁊ recuꝑare gr̃aꝫ ⁊ virtutes quas viſi fuerant ꝑdidiſſe. Fidelibus eñ ſemꝑ remanet ſpes venie ⁊ remediũ penitentie.ſicut ſecunda tabula poſt naufragiũ ⁊ ſic nõ videnť imperpetuũ ꝑdere qd̃ peccando amiſerunt. Dicunt eñ illud pſ̃. Mĩ miſericors ⁊ miſerator dñs longanimus ⁊ multũ miſericors:nõ perpetuũ iraſcetur:neqꝫ ineternũ cõminabiť. Sed reuera gentiles.i. mali ⁊ deſperati ⁊ qui nõ ſunt predeſtinati ad vitã hereditatẽ iſtam gratie ⁊ glorie reinuenire nõ querunt recuꝑare deperditam nõ ſperãt nec cupiũt ſeu volũt Sic ergo terrã q̇ dñi eſt imꝑpetuũ cõtra dei mandatum videnť vendere inꝙ̃tũ ſine ſpe venie volunt ꝑpetuo derelinquere. Quinimmo ꝑpetuo vellent hic viuere vt ꝑpetuo poſſent peccare Et iſte ſunt plage perpetue de quibus loquiť dñs in ſcriptura. Talibus eñ videť ſcriptura indignatiue loqui Deuť.xxviij. vbi dr̃.Augebit dominus plagas tuas. Sequiť. Plagas magnas ⁊ ꝑſeuerãtes infirmitates peſſimas ⁊ ꝑpetuas Jſtud ẽ ergo vnũ ꝑpetuũ qd̃ ẽ ſtultoꝝ ꝓ peccãtiũ.

¶ Tertio principaliter dico ꝙ eſt vnũ ꝑpetuũ:qd̃ eſt

C beatoꝝ ⁊ letantiũ. ⁊ iſtud nihil aliud eſt ꝙ̃ vita eterna ⁊ gloria ꝑpetua q̇.ſ.in ip̃is ꝑpetuo nõ ceſſabit. De qua caniť in eccl'ia. Lux ꝑpetua lucebit ſanctis tuis domine.⁊ eternitas temporum all'a. Jſti enim videntur eſſe illi de quibus dicit Solinus cap̃.de Judea.qd̃ ꝑpetua gens eſt nam ⁊ ſi nullus naſcať ibidem nunꝙ tamen deficit hominum multitudo.Et breuiter poſſum notare qd̃ iſti ſunt perpetuo

Satiati dulcore.
Jocunditati canore.
Jlluſtrati ſplendore.
Vegetati vigore.
Federati amore.
Sublimati honore.
Preditati valore.

Sunt dico ꝑpetuo fruẽtes Hiere.lij.Cibaria ꝑpetua dabanť eis a rege. ¶ Jtẽ ſunt ꝑpetuo gaudẽtes vñ iſti cõꝑanť auibus in eſtate q̄.ſ.tunc ſumme gaudẽt ⁊ cantãt.Eſa.xviij.vbi dr̃.Eſtate ꝑpetua erunt volucres ſuper eũ.i.ſuꝑ quẽlibet beatũ. Volucres dico.i. leticia ſempiterna erit ſuꝑ capita eoꝝ gaudiũ ⁊ leticiã ⁊ exultationẽ obtinebũt. ¶ Jtẽ ſunt ꝑpetuo ſplendẽtes Vñ Dañ.xij.dr̃ qd̃ iſti fulgebũt quaſi ſplendor firmamenti:⁊ quaſi ſtelle ĩ ꝑpetuas eternitates. ¶ Jtẽ ſunt ꝑpetuo viuẽtes. Vñ illud ꝓdictũ Sap̃.v.Juſti aũt imꝑpetuũ viuẽt. ¶ Jtẽ ſunt ꝑpetuo amãtes. Jſti eñ imꝑpetuũ ⁊ deũ ⁊ ſe diligũt ⁊ a deo ẽt diliguntť. Unde illud ꝓdictũ Eſa.lxj.Fedus ꝑpetuũ feriam eis. ¶ Jtẽ ſunt ꝑpetuo regnãtes.Vñ de deo ⁊ de iuſtis dr̃ Job. xxxvj. qd̃ reges in ſolio collocat imꝑpetuũ. ¶ Jtẽ ſunt ꝑpetuo poſſidẽtes.ſ.hereditatẽ ⁊ diuitias ſempiternas. Eſa.lx.Juſti imꝑpetuũ hereditabũt terram. Jn celo eñ ⁊ nõ in terra ſunt oĩa ꝑpetua. Mr̃ reuera lꝫ mali nunc videanť ꝑpetuo ⁊ durabiliter florere.ip̃os tñ certũ eſt aliq̃n deficere ⁊ ꝑire. Sicut de illo gigante pallãte filio euãdri:narrat Vincẽtius:cuius corpus tp̃e Henrici imꝑatoris ſanũ ⁊ integrũ fuit in monte terremotu ſciſſo reꝑtum qd̃ ad muros rome erectũ:quorũ altitudinẽ excedebat: finaliter vento ⁊ pluuijs eſt conſumptũ qui tamen eo qd̃ a tp̃e mortis ſue durauerat amplius mille annis:videbať perpetuo poſſe durare.Jn mundo igitur nihil eſt ꝑpetuum.ſed quicq̇d ibi eſt totũ corruptibile eſt ſeu vanũ.Jn celo vero omnia ſunt ꝑpetua permanentia ⁊ eterna Jſtud eſt igiť vnum ꝑpetuum qd̃ eſt beatorum ⁊ letantiũ. ¶ Quar- D

to dico qd̃ eſt vnum ꝑpetuum qd̃ eſt damnatorum pereuntium:apud quos ꝓcerto eſt.ſ.ꝑpetuus

Dolor ⁊ flebilitas.
Squalor ⁊ ſterilitas.
Stridor ⁊ acerbitas.

De ꝑpetuo dolore ⁊ flebilitate videť quilibet damnat⁹ ꝓ deſperatione dicere illud. Hiere.xv.Quare factus eſt dolor meus perpetuus ⁊ plaga mea deſperabilis? De ꝑpetuo ſqualore ⁊ ſterilitate dr̃ Hiere.lj.Domine tu locutus es contra locũ iſtũ.ſ.ꝯtra ĩfernũ.ſequiť.vt ſit ꝑpetua ſolitudo ſolitudo:enim ſqualorem ⁊ ſterilitatem importat De ꝑpetuo ſtridore triſticia ⁊ acerbitate põt dici ip̃is damnatis illd̃ Michee.ij.Tuliſtis laudẽ meã imꝑpetuũ ſurgite ⁊ ite q: nõ habetis hic requiẽ.q.d.laudẽ ⁊ leticiã requiẽ ⁊ fiduciã nõ habetis.ſed poti⁹ ſtridorẽ deſperationẽ ⁊ triſticiã poſſidetis.Et hec de ꝑpetuitate tã in bono ꝙ̃ in malo ſignificato ſufficiant. Vide ſupra de Eterno Et infra de Sempiterno ⁊c.

Perſecutio.perſequi.

A Nota qd̃ ꝑſequi idẽ eſt quod inuadere:tribulare:nocere:ledere:infeſtare: ⁊ cetera ſimilia.Sumiť enim ꝑſequi vt communiter in malo ſignificato.Et ideo nota qd̃ eſt Perſecutio

Paſtoralis correctionis.
Virtualis repulſionis
Temꝑalis vexationis
Spiritalis tentationis
Corꝑalis infectionis
Eternalis damnationis.

Primã infert ꝓlat⁹ malum agentibus. Scd̃aꝫ infert iuſtus pacem frangentib⁹. Tertiam infert mundus ſeu tyrannus ſe cõtemnẽtibus. Quartã infert dyabolus ſibi credentibus. Quintã infert caro ſe diligẽtibus. Sextã vero infert deus ſe negligentib⁹. Prelati vexatio debet exerceri. Juſti correctio debet adhiberi. Mundi turbatio dꝫ ſuſtineri. Hoſtis tentatio dꝫ ꝑcaueri. Carnis infectio debet abhorreri. Dei ꝑcuſſio ſeu dãnatio debet ꝓ timeri. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ ꝓlatus ꝑſequitur malos per paſtorales correctiones Et ſic dicebat dauid qui fuerat paſtor ⁊ erat rex in pſ̃. Detrahentem

ſecreto

ſecreto ꝓximo ſuo:hunc ſequebar. Aues eñ nobiles
naturaliter perſequunt miluū tanq̄ indignum ſuo
cōſortio q̄.ſ.pullos deuorat innocētes.Sic vere prela
ti debent perſequi malos ſubditos.qui.ſ.alios inno-
cētes turbant ⁊ grauant.vñ dauid dicebat.j.Re.xvij.
Ueniebat leo vel vrſus ⁊ tollebat arietē de medio gre
gis.perſequebar eos percutiebam eruebamq̄ de ore
coꝝ.Et breuiter dico ꝙ bonus prelatus impios ⁊ ty-
rannos dꝫ perſequi.⁊ iniuſtos iuſte percutere ⁊ puni
re.Deut.xvj.Juſte qđ iuſtū eſt perſequeris. Iſtos er-
go perſequit prelatus per paſtorales correctiones.
¶Scđo dico qđ iuſtus perſequit impios per virtua
les repulſiones.Juſtus eñ debet incredulos ⁊ hereti
cos:impios etiam ⁊ malefactores publicos perſequi
⁊ eiſdem reſiſtere ⁊ opponi.Judic.vij. Clamantes fi-
lij iſrael perſequebant madian.Et Leuit.xxvj.Perſe
quimini inimicos veſtros. Iſta eſt eñ iuſta perſecu-
tio:qua.ſ.nos perſequimur hoſtes publicos. qui.ſcꝫ
nos tribulant ſine cauſa. Juſtus ergo perſequit im-
pios per virtuales repulſiones ſeu oppoſitiones.
¶Tertio dico:qđ tyrannus ſeu mundus perſequit
nos per tpales tribulationes. Et de hoc dꝛ Joan.xv.
⁊ ſunt verba xpi diſcipulos alloquētis. Si inquit me
perſecuti ſunt ⁊ vos perſequent:nō eſt inquit ſeruus
maior dño ſuo pš. Perſecutus eſt hominem inopē
⁊ mendicum.¶Quarto dico ꝙ dyabolus nos perſe
quitur per ſpiritales ſeu cordiales inſpirationes ſeu
tentationes.Et de hoc Exo.xv.Dixit inimicus perſe
quar ⁊ comprehendā.diuidā ſpolia.implebit anima
mea.Et iterum in pš.Perſecutus eſt inimicus ani-
mā meā.¶Quinto dico ꝙ caro nos perſequit ꝑ cor
porales delectatiōes.⁊ de hoc Gal.iiij.Ille q̄ ſm car
nem natus eſt perſequebat eū qui ſm ſpūm natus fuit
¶Sexto dico ꝙ deus nos perſequit ꝑ finales ⁊ eter
nales cōdemnatiōes vñ in pš.dꝛ de pctōribus damna
tis.Ita perſequeris eos ⁊ in tēpeſtate tua ad nihilū
rediges.De iſta ergo ſextuplici perſecutiōe nihil ad
B phs:niſi aliquantulū de tertia.¶Et dicamus qđ tē-
poralis perſecutio ſeu tribulatio eſt in patientia ſu-
ſtinēda.qꝛ ſicut videm⁹ qđ animalia ſilueſtria ſūt me
liora ⁊ ſapiētiora qñ a canibus fuerūt diutiſſime ꝑſe-
cuta.Et inde eſt qđ illi q̄ in domibus nutriūt ceruos
vel vrſos vel alia animalia venatica:primo anteq̄ ab
eis comedant ſolent ea ex certa ſcientia canib⁹ expo-
nere:vt ꝑ hmōi ꝑſecutionem ſapidiora inueniant.Ex
timore eñ animi:⁊ ex ebullitione ſanguinis ⁊ ex cale
factione motus caro digerit ⁊ ſic ad comedendū ſapi
dior ⁊ tenerior inuenit. Sic vere chariſſimi deus fa-
cit:qꝛ oñs illos in menſa paradiſi ſibi vult pñtari:⁊
quos ipſe vult comedere.i.per delectationē ꝑpetuā
ſibi incorporare:prius ſolet canū ⁊ venatoꝝ.i.mundi
tyrannoꝝ ⁊ peſſimoꝝ perſecutionibus exponere ⁊ ip
ſos diuerſis mundi tribulationibus laceſſere.motus
eñ ⁊ labor tribulationis:metus ⁊ timor mūdane de-
ſolationis ebullitio ⁊ feruor dilectionis ⁊ compaſſio
nis ſolent hominē coram deo aptiorem facere.⁊ ipm
deo ad cōplacendū per virtutes ⁊ gratias preparare.
Et breuiter bene dicit apl's.ij.thimo.iij.qđ oñs qui
pie volunt viuere in xpo perſecutionē patiuntur.Exē
plo apoſtoli qui dicebat.j.Corinth.iiij. Perſecutio-
nem patimur ſed non derelinquimur.patienter ergo
ſuſtineatur perſecutio.⁊ ideo quia talis ꝑſecutio no-
bis propter bonum noſtrum ſolet infligi. hinc eſt qđ
a nobis debet in magna patientia tolerari. ⁊ hoc qꝛ
proculdubio ſignum eſt
Paterne dilectionis.
Interne purgationis.
Eterne ſaluationis.
Eſt dico ſignū dilectiōis
paterne. Sicut eñ dicit
ſapiens qui diligit filium
aſſiduat ei flagella.Illū eñ pater videt diligere: quē
ſibi ſimilem cupit efficere:⁊ in moribus ſuis ⁊ conſi-
milibus edocere.Quia ergo xps perſecutiones mun
di ſuſtinuit.videt qđ omnes diligat quos ad ſuſtinen
dum ſimilia ordinat atq̄ eligit.Et inde eſt qđ oñes
amicos ſuos xps mūdi perſecutionibus voluit expo
nere ⁊ eos penis ⁊ afflictionib⁹ fatigare. Math.x.⁊.
xxiij.Perſequentur vos de ciuitate in ciuitatem: et
eritis odio omnibus hominibus propter nomē meū
¶Item dico ꝙ eſt ſignum purgationis interne.Cō-
ſtat eñ ꝙ per perſecutiones mundi purgantur inte-
riora peccata.Serpens eñ de quo debet fieri tyriacā
diutiſſime verberatur vt per hmōi verberationē ve
nenū ab eius corpore ſeparetur.Sic vere mundi ver-
bera et perſecutiones venenū peccati a nobis ſepa-
rant atq̄ mundant.pš.Quē tu percuſſiſti ꝑſecu-
ti ſunt.⁊ ſup dolorē vulnerū meorū addiderūt.¶Itē
ſignum eſt ſaluatiōis eterne.quia ſicut dicit Math.
v.Beati qui perſecutionē patiuntur propter iuſticiā
quoniam ipſorum eſt regnum celorum ⁊c. Uide ſu-
pra de pati ⁊ de aduerſitate.Et infra de tribulatione.

Perſeuerantia.

Nota ꝙ perſeueran- A
tia teſte.Bern.in qua-
dam epiſtola.eſt vnica regis filia:virtutū finis:⁊ cō
ſummatio meritorum ſine qua nemo videbit faciem
patris.Et eſt perſeuerare idem qđ perficere vel com
plere.Quia breuiter.Nullus bonus actus nulla bo-
na virtus.nullus bonus fructus perficit aut comple
tur niſi illi vel ille quos vel quas perſeuerantia co-
mitatur.Perſeuerantia enim eſt ſicut anima ratio-
nalis in corpore que q̄uis veniat vltima:eſt tamē om
nium virtutum ſeu animarū precedentiū completi-
ua.Anima enim vegetatiua ⁊ anima ſenſitiua imper
fecte ſunt nature quinimmo per iſtas animas nunq̄
homo conſtitueret:niſi vltimata perfectio per ratio
nalem animam adderet.⁊ niſi quod imperfectū fue
rat per ipſam vltimo compleret.Sic vere cum in cō-
gerie morum plures virtutes conueniant.iſtud tamē
verum eſt ꝙ omnes imperfecte inueniunt.q̄diu a ꝑ-
ſeuerantia ſicut a quadā rōnali anima nō complen
tur ⁊ ꝑficiuntur. Alie enim virtutes quodammodo
habēt rōnem premiſſorum.iſta habent rōnem con-
cluſionis.alie ſe habent per modum vie. iſta ſe habēt
per modum termini ⁊ vltime completionis.Alie per
modum imperfecti iſta per modū ꝑfectionis.Quid
enim ꝓficeret ſi arbor fructum produceret:ſi fructus
in arbore vſq̄ ad maturitatem debitam non perma
neret? Sic proculdubio parum homini proficit ſi
fructus bone operationis incipitur. niſi in homine
per diuturnam perſeuerantiam maturet.Unde dicit
Gregorius in Moral. qđ incaſſum bonum agit ſi an
te vite terminū deſerat. Unde breuiter bona opa de-
bent ꝑſeuerare nobiſcum:⁊ nos etiam cū ipſis.Nam
ſicut videmus qđ arbor nunq̄ fructificaret ſi in loco
vbi plantata eſt non perſeueraret. Quia ſicut dicit
Seneca in ꝓuerbijs.Non conualeſcit planta que ſe-
pe transfertur.Sic homo qui in deo per affectum et
deſiderium ſe plātauit niſi ibi per gratiam ꝑſeueret:
non poteſt fructum bonorum operum ꝓducere: nec
in fine eterne glorie fructum reportare.Quia ſicut dꝛ
Joan.xv.Sicut palmes non poteſt facere fructū niſi
māſerit in vite:ſic nec vos niſi in me māſeritis.⁊ ideo
Moyſes de ſeipſo Deut.ix.dicit.Perſeueraui i mon
te.xl.noctibus.vbi aduerte qđ nos debemus ꝑſeuera
re in moribus ⁊ cum deo in triplici ſtatu mundi. In
mundo enim eſt multiplex ſtatus.ſcꝫ Status
Sublimitatis.
Proſperitatis
Aduerſitatis.
Primus eſt ſtatus magnatū
⁊ prelatorum ⁊ iſte ſignificat
per montē.Secundus eſt ſta
tus diuitum ⁊ repletorum. ⁊ iſte ſignificat per dies.
Tertius eſt ſtatus pauperum ⁊ egenorum.⁊ iſte ſigni
ficat per noctes.Sic ergo dico ꝙ nos debemus in bo
no perſeuerare.Exiſtendo in Sublimitatis celſitudi
ne.ꝑſeueraui inquit in monte.Proſperitatis plenitu
dine.xl.inquit dieb⁹.Aduerſitatis meſtitudine.⁊ qua
draginta inq̄t noctib⁹. Dico ergo ꝙ ꝑſeuerare dñt il
li i bono q̄ ſunt in ſtatus celſitudine.ſ.principes iudi
ces ⁊ ꝑlati.q̄ quidē ſtatus per montē deſignat.Perſe

Ayuntamiento de Madrid

uerauí inquit in monte.qꝛ.ſ.mons qui eſt locus emi-
nens ⁊ ſublimis: ſignat ſtatum ⁊ eminentiam ſupe-
riorum.Juxta illud Deut.xxviij.Stabunt ad benedi
cendum ſuper montem Quia ꝓculdubio illi qui in
tali monte dignitatum ſunt eleuati debent eſſe pre ce
teris in perſeuerantia bonorū operum radicati.Cō-
ſtat em̄ ꝙ turpius ⁊ periculoſius eſt in talibus ſi defi
ciant aut ſi cadant cum vita eorum trahat ab alijs in
exemplum q̄ in alijs in gradibus minoribus conſti-
tutis,Quapropter iſti ſumme debent cauere ne vir-
tute perſeuerantie perdita ſtatu gratie cadant: ⁊ ne
a perfectione ſtatus ſui deficiant aut deſiſtant.Stelle
em̄ que in alto ſunt poſite ſunt ſumme ſtabilitatis:
nunq̄ em̄ inferius cadunt immo ſurſum in firmamē
to perpetuo perſeuerant Et ideo ſtelle a ſtando ſunt
dicte.ſm Iſid.Arbor etiam q̄to ſuperius magis eri-
gitur tanto magis radix eius inferius ꝓfundat: ⁊ ſic
per ꝯñs ſtabilius infigit ⁊ plantat. Caſtrū etiam in
monte poſitum eſt vt cōiter ſtabilius: ſecurius ⁊ for-
tius q̄ in valle:arbores etiam que ſunt ceteris altio-
res ſicut ſunt cedri:cypreſſi.palme:abietes atq; pini
ſolent virorem ſuum nunq̄ perdere.ſed in virore fo-
liorū ſemper perſeuerare ⁊ decorem ſuū perpetuo cō
ſeruare.In quibus omnibus ꝓculdubio ſuperiores
inſtruunt ꝙ q̄to in altiori gradu in eccl'ia ſunt locati
tanto plus ⁊ ꝓfundius debent eſſe in fide ⁊ in mori-
bus per eternā perſeuerantiam radicati.Et quanto
ſunt inter ceteros ſuperiores tanto in perſeuerādo in
bono debent eſſe pre ceteris firmiores. Unde de rege
Salomone dr̄.j.Paral.xxviij.Firmabo regnū eius
ſi perſeuerauerit facere preceptum meum ⁊ ꝓculdu
bio qñ iſti per gratiam cum domino perſeuerant re-
gnum ⁊ ſtatum ſuum ſtabiliunt ⁊ confirmant.Sicut
de Petro qui fert imaginem omnium prelatorū dicit
Actuū.xij.petrus aūt perſeuerabat pulſans.Prela-
tus enim debet eſſe Petrus:dictus a petra.ꝓpter cō
ſtantie fortitudinem.Debet perſeuerare ꝓpter per-
manētie longitudinē Debet pulſare ꝓpter correctio
nis ſollicitudinem.Et tamen iſta ſunt cōtra multos
qui q̄uis ſunt in dignitatis altitudine collocati:non
tamen ſunt in ſtabilitate perſeuerantie confirmati.
quinimmo qđ dolendum eſt iſti ſolent quandoq; tur
piſſime cadere ⁊ a ſoliditate perſeuerantie vacillare
Res enim que ſunt alte nō ſemper ſunt ſtabiliores.
immo vt in pluribus ſunt agiliores.Nam ⁊ arbores
que ſunt in montibus.ſunt ventis ⁊ turbinibus am-
plius agitate.Nubes que alte ſunt continue ſunt in
motu.Stelle etiā que comete dicunt.q̄uis alte ſupe-
riusſituent.ibi tñ perpetuo non morant immo infra
breue tempus aut conſumi ⁊ deficere;aut in priſtinā
materiam cadere certiſſime comprobantur Sic vere
multi ſunt qui in virtute perſeuerantie non ſunt fixi.
quinimmo q̄uis in alto loco eccleſie.ſ.in gradu pre-
lationis collocent.pre ceteris tamē ventis vanitatis
⁊ inanis glorie agitant.⁊ a ſtabilitate boni ꝓpoſiti cō
mouent.Sicut de multis pt3 qui tot mundijs tot ma
licijs tot rapinis ⁊ moleſtijs ſunt impulſi ꝙ recte nō
vident prelati vel eccleſiaſtici eſſe.ſed in priſtinā ma-
teriam videntur ſecedere.id eſt in conditiones homi
nū ſeculariū retroire.et breuiter dico.ꝙ tales ſunt na
ti de muliere.id eſt prelati creati a ſymonia vel a car-
nali affectione breuiviuentes tempore.qui multis re
plentur miſerijs:qui nunq̄ in eodem ſtatu permanēt
Iob.xiiij.Nam ſi a deo ⁊ dei ordinatione promoti eſ-
ſent cum deo vtiq; per gratiam permanſiſſent.Quia
ſicut dicitur Eccl.iij.Didici ꝙ omnia opera que fecit
deus perſeuerent ineternum. Non ſic ergo chariſſi-
mi.ſed peſeuerent in bono illi qui ſunt in ſublimita-
tis celſitudine.Perſeueraui inquit in monte: hoc eſt
dictu perſeueraui in bono exiſtens in prelatione Un-
de dominus videtur talibus dicere illud dictū moy
ſi Exo.xxiiij.Aſcende ad me in montem ⁊ eſto ibi.hoc
C eſt dictu perſeuera in bono ibi.¶Secundo dico qđ
in bono debent perſeuerare illi qui ſunt in proſperi-
tatis plenitudine.Et hoc oſtenditur cum dicit.Qua
draginta diebus.Dies enim in ſcriptura proſperita
tem deſignat Luc.xix.Et quidem in hac die que ad
pacem tibi eſt.Numerus vero quadragenarius vitā
preſentem ſignat quia ſcilicet ſicut filij iſrael quadra
ginta annis in deſerto fuerunt ⁊ deinde terram pro-
miſſionis intrauerunt:ſic in deſerto huius mundi ꝑ
quadraginta annnos.i.per ſpacium iſtius vite mane
mus ⁊ tandem terram promiſſionis paradiſi iuuan-
te domino introibimus. Quadraginta igitur dieb9.
id eſt exiſtendo in huius vite proſperitate ſemper de
bemus in bono perſeuerare. ⁊ nunq̄ propter mundi
aſpera debemus mentem noſtram a domino elonga
re Unde Luc.j.dicitur Seruiamus illi in ſanctitate
⁊ iuſtitia coram ipſo omnibus diebus noſtris.Quod
eſt contra multos qui q̄diu ſunt in proſperitate nun
q̄ perſeuerant in bonitate Carbunculus enim qui de
nocte rutilat ſicut ignis:de die dicit palleſcere.fons
etiam in ydumea eſſe dicitur:qui de nocte feruet ⁊ de
die infrigidatur.Serpentes etiam de nocte parū aut
nihil nocent.de die calore ſtimulantur ⁊ ad nocendū
faciliter ſe inclinant.Sic vere chariſſimi dico ꝙ dies
⁊ ſplendor ꝓſperitatis virtuti perſeuerantie contra-
rius exiſtit.Sepe enim fit ꝙ illi qui in nocte aduerſi-
tatis ſunt rutilantes per honeſtatem feruēt per cha-
ritatem: ad nocendum alijs torpent per conſcientie
bonitatem:ſi ad diem proſperitatis venerint ſtatim
ceſſant in bono perſeuerare.Nam in eis pallor inho-
neſte conuerſationis introducitur:frigus indeuotio
nis intromittitur:venenum malicie eorum per calo-
rem auaricie ſtimulatur.⁊ ſic homo diuerſimode ad
nocendum alijs excitatur.Unde de talibus diebus di
citur.ij.Thimo.iij.In nouiſſimis diebus inſtabunt
opera periculoſa.Et Mat.xxiiij.Niſi breuiati fuiſ-
ſent dies illi non fieret ſalua omnis caro Et bene ab
breuiati:quia vere vtile eſt quandoq; homini ꝙ dies
proſperitatis erga eum breuientur. qꝛ pro certo pro-
ſperitas ſolet homines eneruare: ⁊ ipſos a perſeue-
rantia impedire ⁊ mutare.Eſt enī3 proſperitas ſicut
ille locus ybernie in quo lignum poſitum in ferrum
⁊ in lapidem mutatur.Eſt inſuper ſicut ille fons qui
ab Ouidio dicitur li.xv.Fab.xix.ſalmacis.in quo om
nis qui balneatus fuerit eneruatur ⁊ effeminatur: et
a viri fortitudine commutat totaliter:⁊ in mollicie3
⁊ debilitatem femineam alteratur:ita ꝙ ſemiuir ſeu
ſemimaſculus appellatur. Et inde eſt ꝙ ſm fabulas
poetarum primo hermofroditus ibi factus fuiſſe di
citur qui primo vt aiunt puer erat.ſed dū3 in illo fon
te ſe balnearet ⁊ cuidam nymphe in carnali copula
contradiceret illa nympha rogatu deorum fecit ꝙ ip
ſa cū ipſo puero vnū fuit;ita ꝙ vt dicūt due ꝑſone in
vnū cōfuſe fuerūt ⁊ de vtroq; ſexu aliq̄d retinuerūt:ſ3
in neutro ſexu ꝑfectionē plenariā habuerūt: Iſtud a
poetis fingit ꝓ eo qđ i illo fonte ōīs q̄ ſe balneat trāſ
mutatur.Reuera chariſſimi quicquid ſit de fabula:
iſtud tñ verum eſt qđ mundi proſperitas videtur eſſe
talis fons.Iſte enim poſſeſſores ſuos eneruat ⁊ effe-
minat ⁊ virili perfectione perdita in molliciem fe-
mineam id eſt in conditionem inconſtantem ⁊ fragi-
lem eos mutat Quod potiſſime videtur in multis ec
cleſiaſticis:qui procerto videntur eſſe hermofroditi.
quia ſc3 ratione gradus ⁊ ſtatus ipſi deberent eſſe vi
ri.id eſt virtuoſi ⁊ perfecti.⁊ tamen ipſi ratione deli-
cate cōditionis feminee:feminei ſunt effecti.Utrum
q; enim ſexum habent.qꝛ iſti ſunt viri in naturali cō-
plexione ⁊ ſunt femine in delicata conditione.Sunt
viri loquendo naturaliter.⁊ ſunt femine loquēdo ſpi
ritualiter.Sunt viri ratione ſtatus.⁊ ſunt femine ra-
tione effectus:quia ſcilicet more feminarum ſunt im
perſeuerantes:⁊ in bonis operibus inconſtantes.Et
ſic de illis poteſt dici illud Geneſis.j Maſculum et
feminā creauit eos.Ecce ergo quomodo proſperitas
tollit a

Ayuntamiento de Madrid

tollit a talibus virtutem perſeuerantie. Unde Seneca
loquens lucillo: dicit epiſtola.xix. Tulit te longe a con
ſpectu vite ſalubris rapida proſperitas. Ingenioſus in
quit fuit vir ille ſcilicet Mecenas magnum exemplū
eloquentie daturus niſi ipſum proſperitas eneruaſſet.
Non ſic igitur chariſſimi non decipiat nos mundi pro
ſperitas. ſed perſeueremus in bono etiam exiſtētes in ꝓ
ſperitatis plenitudine. quadraginta inquit diebus ⁊c.
¶ Tertio ſim⁹ in bono perſeuerantes. Et hoc in aduer
ſitatis meſtitudine. Et hoc oſtendit per noctes quadra
ginta inquit noctibus. Numerus enim. quadragena-
rius vt dictum eſt ſignat vitam preſentem. Nox vero de
ſignat tribulationem et aduerſitatem. Iuxta illud Iob
iij. Noctem illam. tenebroſus turbo poſſideat. Et ideo
quando dicit ꝙ ipſe perſeuerauit cum domino quadra-
ginta noctibus bene innuit quod in omni aduerſitate
vite preſentis in bono perſeuerare debemus. Sunt enī
multi qui bene perſeuerant in proſperitate: ſed nunꝙ in
aduerſitate ſimiles ſalicibus que ſunt arbores valde de
biles atq molles que tamen in eſtate virent ⁊ florent in
hyeme autem areſcunt et deficiunt atq pallent. Sic ve
re multi ſunt qui i eſtate proſperitatis bene perſeuerāt
virent ⁊ florent in virtutibus et abundant qui tamē in
hyeme. id eſt in tempore aduerſitatis a bonorum perſe-
uerantia deſiſtunt. ⁊ ab omni virore virtutum deficiūt
et areſcunt ſicut ſunt falſi amici qui bene perſeuerant
cum homine dum proſperatur ab ipſo autem fugiunt
dum tribulatur. Figurati in apoſtolis qui cum chriſto
in cena fuerunt: ⁊ ſtatiꝫ paſſione adueniente ab ipſo fu
gerunt vel receſſerunt De quibus Eccleſiaſtici. vi. Eſt
amicus: ſocius menſe: ſed non permanebit tempore ne
ceſſitatis. Sed non debemus eſſe tales quia ſcilicet nō
ſolum in proſperitate. immo etiam in aduerſitate perſe
uerare debemus ſimiles arboribus aromaticis que vi-
rorem ſuum ſeruant in hyeme et eſtate Sicut enim abe
ſton lapis ſemel accenſus: nunꝙ amplius extinguitur
nec de die nec de nocte. Sic nec iuſtus homo ſemel per
gratiam illuminatus: debet amplius deficere. ſed in lu
mine ſpiritalis gratie perpetuo permanere. Eccle. xliiij
Cum ſemine eorum perſeuerabunt bona. Noctibus in
quit. vnde Luce. xxi. dicitur de chriſto. Quod noctibus
exiens morabatur in monte qui dicitur oliueti. ⁊ breui-
ter iſtud eſt verum ꝙ in ſtatu ſublimitatis. et in ſtatu ꝓ
ſperitatis ⁊ in ſtatu aduerſitatis virtus perſeuerantie
eſt habenda. quia ſicut dicit Bernar. in epiſtola capitu
lo. xxxix. Perſeuerantia eſt ductrix ad meritum. media
trix ad premium. ſoror patientie. filia conſtantie amica
pacis. amiciciarum nodus vnanimitatis vinculum et
propugnaculū ſanctitatis. Tolle inquit perſeuerantiā
et tūc nec fortitudo laudem nec obſequium mercedem.
nec beneficium gratiarum obtinebit. Per hanc enim ſo
lam homo eternitati redditur pugnator vincit ⁊ victor
etiam coronatur quia qui perſeuerauerit vſq in finem
hic ſaluus erit. Et ſic breuiter patet quomodo virt⁹ per
ſeuerantie eſt habenda in triplici ſtatu noſtro. ſcilicet
In celſitudine ſublimitatis.
In plenitudine proſperitatis
In meſtitudine aduerſitatis.
Et hoc eſt qđ dicit apoſtolus Hebre. xij. in diſciplina ꝑ
ſeuerate. Et hec de ꝑſeuerantia bona ſufficiant. De ꝑſe
uerātia xo in malo vide vbicūq agit de mala ꝯſuetudie

Pertinere.

Nota ꝙ pertinere in bono ſumit
et in malo. Et primo quidem i bo
A no dico ꝙ ad hominem pertinent.
Quedam naturaliter.
Qedam temporaliter.
Quedam ſpiritualiter.
Qedam eternaliter.
Prima ſunt ſuſtinēda cū patia. Scđa ſunt miniſtrāda
cum moderantia. Tertia ſunt conſeruanda cum ſapien
tia. quarta ſunt procurāda cū diligentia. Primo igitur
dico ꝙ ꝑtinēt ad hoīeꝫ quedā que ſūt naturalia Et iſta
ꝓcerto ſunt corpis neceſſitates. ſ. comedere bibere. in-
firmari. ſanari. viuere mori. triſtari letari. laborare ⁊ ad
uerſa ſeculi tolerare. Iſta enim omnia pertinent ad nos
ſicut quedam ſeruitutes et tributa: quib⁹ humana na-
tura onerata eſt in hac vita. et iđ illa que ad nature ſu-
ſtentationem pertinebant: excipiebantur in lege ꝓpter
incuitabilem neceſſitatem Exod. xij. Die inquit ſeptia
nil operis facietis exceptis his que ad veſcēdū pertinēt
Et procerto pertinentia naturalis neceſſitatis preferē-
da eſt vniuerſis. Unde etiam diſcipuli chriſti pericliran
tes in mari dicebant ſibi Marci. iiij. Magiſter. nō ad
te ꝑtinet quia perimus. Ideo reputabantur crudeles. ꝙ
nihil ad vitam pertinens relinquebant: ſed omnia de
uaſtabant. Iudicum. vi. Sicut etiam de illis quinq re
gibus dicitur Geñ. xiiij. Quod ipſi tulerunt vniuerſa
que ad cibū pertinent Pertinent igitur ad nos quedā B
que ſunt naturalia. ¶ Secundo dico ꝙ ꝑtinent ad nos
quedam que ſunt temporalia. Et iſta ſunt noſtra nego
cia tam priuata ꝙ publica. que certe quilibet debet iu-
ſte diligenter et debite miniſtrare De publicis patet
Leui. xxviij. vbi dicitur. ꝙ oīs poſſeſſio conſecrata ad
ius pertinet ſacerdotum. Et ſic dico ꝙ ad prelatum ꝑti
net populum regere. paceꝫ fouere. hoſtes arcere ſuos in
quit regere. ſicut ſcilicet paſtor ad quem pertinet regere
gregem. quod eſt contra multos ſimiles mercennario.
ſicut dicitur Iohan. x. videns lupū venientem dimittit
oues et fugit. quia non pertinet ad eū de ouibus. ¶ Itē
pacem querere. Unde de Mardocheo dicitur Heſter. x
Quod ipſe fuit acceptabilis plebi fratrum ſuorum. lo
quens que ad pacem ſeminis ſui pertinent. ¶ Item doꝫ
hoſtes arcere. ſcilicet contra tyrannos pugnādo. Iſta
enim ſunt prelia que pertinēt ad mathathiam. id eſt ad
principem vel prelatum contra antiochū. i. tyrannū. de
quibus fit mentio. i. Mach. ii. De malis tamen ſuperio-
ribus ad quos ſcilicet non videtur de domo eccleſie: vel
patrie ſibi commiſſe aliquid pertinere. dicitur Iob. xxi.
Quid enim ad eum pertinet de domo ſua? quaſi di. vi-
detur ꝙ nihil. De rebus etiam priuatus que ſcilicet ad
nos perueniunt conſtat ꝙ de ipſis debemus curare. Ex
emplo. ſciliꝫ iacob De quo dicitur Geñ. xxxij. c. Quod
traductis omnibus que ad eum pertinebant remāſit ſo
lus et dicitur ibi quomodo omnia ſua prudenter ordi-
nauit propter timorem eſau fratris ſui. Patet igitur ꝙ
ad nos pertinēt quedam que ſunt temporalia. ¶ Ter- C
tio dico ꝙ ad nos pertinēt quedaꝫ que ſunt ſpiritualia
que primo et precipue ad ſacerdos pertinent. Et aduer
te ꝙ ad nos ſpiritualiter pertinet. ſ.

Deum orare.	Deum inquit orare vnde cuilibꝫ di
Fidem ſeruare	citur Exod. iiij. et. xviij. Eſto tu po
Noſtros iuuare	pulo in his q ad deū ꝑtinēt. ¶ Itē

fidem ſeruare. Unde Numeri. xviij. Que ad cultum al-
taris pertinet per ſacerdotes miniſtrabuntur. Unī et
de rege dicitur. i. Eſdre. vij Quod ipſe ſcilicet preceperat
ꝙ quicquid ad cultum dei celi pertinet tribuat. ¶ Iteꝫ
ſuos iuuare. vnde de Salomone dicitur ꝙ edificauit fi-
cos qui ad ſe pertinent. ¶ Quarto vero dico ꝙ ad nos
pertinent quedam que ſunt eternalia. ſcilicet gloria pa
radiſi et etiam ipſe deus que ſcilicet ſunt hereditas nr̄a.
quam ſcilicet ſumme debemus cauere ne eam per pecca
tum perdamus. De deo enim poteſt chriſtianus dice-
re cuilibet infideli illud. ij. Reg. xix. Magis ad me per-
tinet dauid ꝙ ad te. De animabus etiaꝫ q̄ ſunt in pr̄ia
et de gloria eterna poteſt dici illud Heſter. ij. quod quic
quid poſtulabant ad ornatum pertinens accipiebāt ſic D
ergo patet quomodo pertinere ſumitur in bono. ¶ De
his vero que ad malos pertinent. ſcilicet de bonis terre
nis et etiaꝫ de animalibus ſuis poſſumus dicere. ꝙ iſta
omnia finaliter diſſipabuntur et ad nihilum deducen-
tur. In mundo enī iſto omnia que ad eos pertinēt val
de ſunt in tuto. ſicut de nabal fatuo dicitur. i. Regum.
xxv. ꝙ ſcilicet non periit quicꝙ de cunctis que ad euꝫ ꝑ
tinebant. Dauid tamen iratus contra eum dicit. viuit
dominus ſi reliquero de omnibus que ad eum pertinēt
vſq mane mingentem ad parietem. De illis etiam qui

abſorpti ſũt a terra dı Nu.xvj. Notũ faciet dñs q̃ ad eũ ꝑtineant. Sequitur nolite tangere que ad eos pertinent. Et dicitur ibidem ꝙ ipſi cum ſuis rebus omnib⁹ ſunt abſorpti. Sic ergo patet quomodo pertinere ſumitur in bono et in malo. Unde de pronominibus me⁹ tu⁹ ſuus. noſtra. ſua. veſtra et vbi proprium ſeu proprietas. Hec omnia ad noſtram pertinentiam ſpectant

a **Pertranſire.** Nota ꝙ pertranſire idem eſt quod perfecte tranſire. i. vltra tranſire. Unde breuiter nota ꝙ pertranſire nihil aliud eſt q̃ de vno termino ad alium perfecte ſe mouere Et id homo poteſt dici pertranſiens. ſ. propter

Carnis fragilitatem
Uite labilitatem.
Rerum mobilitatem.
Mortis neceſſitatem
Morum mutabilitatem'
Locorum diuerſitatem.
Cordium ꝑuerſitatem.
Inferni penalitatem.
Paradiſi felicitatem.

Facit ergo hominem pertranſire ⁊ nunq̃ in eodẽ ſtatu ꝑſiſtere carnis fragilitas Ps. Uerũtamẽ in imaginez pertrãſibit homo: ſed et fruſtra cõturbat. ¶ Item vite labilitas. De qua Job. xxx. dicitur. Uelut nubes pertrãſit ſalus mea. ¶ Item rerũ mobilitas Unde pſalmiſta Inter medium montium pertranſibunt aque. ¶ Item mortis neceſſitas. vnde pſalmiſta. Spiritus pertranſibit in ipſo ⁊ non ſubſiſtet. ⁊ non cognoſcet amplius locum ſuum. ¶ Item morum mutabilitas. Unde in pſalmo. dicitur Illic naues pertranſibũt. ¶ Item locorum diuerſitas. vnde in pſalmo. pertranſierunt de gente in gentem: et de regno ad populum alterum. ¶ Itez cordium duricia ſeu peruerſitas. Unde de paupere ſauciato dicitur Luce. x. c. Quo a leuita videns cum pertrãſijt. ¶ Item inferni penalitas. vnde. pſal. forſitã pertrãſiſſet anima noſtra aquam intolerabilem. ¶ Item paradiſi felicitas. Unde de homine dicitur. Job. xiiij. Roboraſti eum paululum vt perpetuo pertranſiret. Et breuiter iſti ſunt tranſitus et pertrãſit⁹ boni et mali: quos inuenio in ſcriptura. Sed de iſtis vide magis plene infra titulo de tranſire.

a **Peruerſitas.** Nota ꝙ perſeueritas idem ẽ ꝙ per contrarium verſus Et ideo peruerſus homo idem eſt ꝙ ex certa ſcientia malicioſus obſtinatus et iniquus. Unde breuiter notandũ ꝙ inuenitur peruerſitas et malignitas.

In cognitione.
In intentione.
In affectione.
In locutione.
In operatione.
In obſtinatione
In cogitatione
In conuerſatione
In ordinatione.
In eſtimatione

Eſt dico peruerſa cognitio ſeu intellectio. vnde Deute. xxxij. Generatio praua atq; peruerſa vtinam ſaperent ⁊ intelligerent ⁊c. ¶ Item eſt peruerſa intentio. et iſtam habent peruerſi et malicioſi hypocrite. ⁊ de hoc Prouer. xvij. qui peruerſi cordis eſt non inuenit bonũ. ¶ Item eſt peruerſa affectio. Deutero. xxxij. Generatio enim peruerſa eſt ⁊ infideles filij. Infidelitas enim nihil aliud eſt q̃ affectionis peruerſitas. ¶ Item peruerſa locutio prouer. ij. vt eruaris a via mala et ab homine qui peruerſa loquitur Quia ſicut dicitur. prouer. x. Labia iuſti conſiderãt placita os impiorum peruerſa Et Actuũ. xx. Exurgent viri loquentes peruerſa ¶ Itez eſt ꝑuerſa operatio. Et iſta in ſcriptura intelligitur ſub nomine vie. Uie enim noſtre ſunt operationes noſtre Et de iſtis dicitur. prouerbij. ij. Quorum vie peruerſe et infames greſſus eorum. ¶ Itẽ eſt peruerſa obſtinatio. De qua Eccleſiaſtes. j. peruerſi difficile corriguntur. ¶ Itẽ eſt peruerſa cogitatio de qua Sap. j. peruerſe cogitationes ſeparãt a deo. ¶ Itẽ eſt peruerſa cõuerſatio vnde bene conuerſantibus dicit philip. ij. Inter quos lucetis ſicut luminaria i medio nationis praue atq; peruerſe. ¶ Item eſt peruerſa ordinatio et iudicatio ſcilicet inter malos ſuperiores Abacuc. j. propterea egreditur iudicium peruerſum. ¶ Item eſt peruerſa fides et eſtimatio Luce. ix. O generatio infidelis et peruerſa vſq; quo patiar vos ⁊c. vide ſupra de iniquo et impio

Pes. pedes. Cum pedes ſint in congerie membrorum corporis animalis ſicut finis et complementum. ſicut baſis ⁊ fundamentũ ſicut axis et apodiamentum. ideo videntur habere diuerſa officia in corpore et per conſequens videnẗ diuerſis et varijs proprietatibus abundare hinc eſt ꝙ ꝑ pedes ſpũaliter loquendo ſicut diuerſimode poſſunt ſumi. ſic multa et varia poſſunt deſignare in bono ſcilicet et in malo. Quia enim pes eſt pars corporis. magis infima. magis vltima. in motu multuz occupata. in actu multum onerata: Notare poſſumus ꝙ per pedes intelliguntur in bono ſignificatio. ſ. A

Affectus interiores.
Effectus poſteriores
Subditi inferiores.
Perfecti ſolidiores.

Affectus enĩ ſunt pedes anime portatiui. Effect⁹ ſunt pedes anime completiui. Subditi ſunt pedes infimi deiectiui. perfecti ſunt pedes laborum ſuſtentatiui. Inuenitur ergo in ſcriptura pes.

Interioris affectionis.
Poſterioris finitionis.
Inferioris ſubiectionis.
Solidioris perfectionis.

Primo igiẗ dico ꝙ in ſcriptura inuenitur pes interior. ⁊ iſte ſignat noſtraz mobilẽ affectiõẽ Affectiões eñ ſunt pedes anime qui ſcilicet de re ad rem. de cogitatione vel cognitione ad cogitationem. de deſiderio ad deſiderium ipſam portant Pes enim meus affectus me⁹ eo feror quocunq; feror dicit Auguſti. Nã breuiter anima de dilectiõe vnius rei nunq̃ ad dilectionez alteri⁹ ſe moueret: niſi ipſã affect⁹ aĩmi illuc ꝓueheret. ⁊ deferret Eſa. xxiij. Ducent euz pedes ſui longe ad peregrinãdũ Et ſic videmus ꝙ alique ſunt aues que pede vtunẗ loco manus. ſicut ſunt porphirion et pſitacus. Sic vere multi ſunt quibus affectus pro operibus computãtur. quia ſcilicet cum manus non habeant ad operandum. i. cum careant potentia operandi. ipſi tamen pedes habent. i. potentiã volendi ⁊ affectandi ⁊ qꝛ talibus bona voluntas pro facto reputatur. idcirco vti pedibus loco manuũ reputantur. Quia ſicut dicit. Auguſtinus ſuꝑ pſ. lvij. Quicquid vis et non potes: factum de⁹ computat. Sicut enim videmus ꝙ aues non ſolum habent alas ad volandũ immo etiam habent pedes ad ambulandum qꝛ generaliter omnis auis habet duos pedes. ſicut generaliter habet duas alas Sic proculdubio homo ſpiritalis non ſolum debet habere alas contemplationis. immo etiam pedes amoris et affectionis. Nam ſicut per contemplationem ſuperius tollitur. ita neceſſe eſt ꝙ per affectionem ad aliud gradiatur. Et ideo ſicut homo duas debet habere alas contẽplationis vnã ſ. q̃ contempleẗ bona paradiſi et aliam qua mediteẗ tormẽta inferni. Sic ꝓculdubio duos pedes duplicis affectiõis dꝫ hẽre vicꝫ vnũ quo feratur ad bona ſpiritualia ⁊ moralia alium vero quo feratur ad petendũ bona eternalia et ſupernalia. Unũ etiam quo diligat deũ. alium quo diligat proximum. vnũ inſuꝑ quo cõtẽnat mũduz. alium vero quo diligat paradiſu Eſt eñ quedam ſpẽs aquilarum que in aquis natat more auium fluuialium. Et iſta vnum pedem habet clauſum more anſeris: vt ipſo i aqua velut remige ſe poſſit dirigere: ⁊ aquã ſicut cum pala retro ſpargendo poſt ſe pellere Alium vero habet diuiſum et acutũ more auis predalis vt ſurſuz in aere poſſit p̃dã rape et raptã fortiter retinere. Sic vere hõ ſpiritalis duos pedes. i. duplicẽ affectionẽ dꝫ hẽre vnũ vicꝫ clauſum alterũ apertũ. qꝛ ꝓculdubio pes. i. affectio nr̃a quo vti debem⁹ in aqua hui⁹ fluxibilis vite debet eſſe clauſus per diſcretionẽ. vt. ſ. aquã bonorũ ⁊ paliũ repellẽs ⁊ ꝯtẽnẽs ad anteriora. i. ad bona ſpũalia ⁊ moralia ꝑ

ralia ſeꝫ affectionē trāſferat ⁊ꝯuertat ꝑs.i flumie ptrā ſibūt pede dicēs cū apſo illō phi.iij.q̄ retro ſunt obliui ſcēs ad ea vero q̄ anteriora ſunt extēdens meipſum deſti natum perſequor ad brauiuꝫ. Pes vero affectionis quo ſurſum in aere paradiſi debemus volare debet eſſe aper tus et acut⁹ vt toto appetitu illa bona deſiderem⁹. ip ſa per deſideria capiamus. ⁊ etiam in memoria fortiter teneamus qꝛ ſicut dicitur Math. xj. Regnū celorū viꝫ patitur et violenti rapiunt illud Iſti ſunt ergo pedes in teriores. Et de iſtis pedibus poteſt dici illud qđ de ſan ctis animalibus dicitur Ezech. j. Quod pedes eorū pe des recti. et planta pedis eorum tanꝙ planta pedis vi tuli. Quia ſcilicet illi qui ſancta animalia volunt eſſe: debent habere pedes affectionū rectos per iuſtitiaꝫ plā tatos per conſtantiam: vitulinos per moderantiam et prudentiam. Et ſic quilibet talis poterit dicere de deo illō pſ. Perfecit pedes meos tanꝙ ceruoꝝ: et ſuꝑ excel ſa ſtatuens me. In quibus verbis aduerte: ꝙ ſicut pe des bene debent.

Diſponi naturaliter.
Cito debēt moueri actualiter.
Tute debent locari corporaliter.
B In ſe debent firmari ſtatualiter

Sic dico ꝓ certo ꝙ pedeſ affectionū de bent Moraliter di ſponi. ꝑfecit inquit pedes meos Agiliter exponi Tanꝙ ceruoꝝ. Sagaciter reponi. ſ. ſuꝑ excelſa. Stabiliter ꝯponi ſtatuēs me inq̄t.

Pedes diſponit morum ſanctitudo.
Pedes exponit mentis promptitudo
Pedes cuſtodit ſpei certitudo.
Pedes roborat mentis fortitudo.

Dico igit ꝙ pedes af fectionum noſtrarum debent diſponi per moralem ſanctitudinem qđ oſtendi tur in verbo perfecit. Perficere enim moraliter loquen do idem eſt quod complementum in re aliqua adhibe re. Nam ſicut tunc pedes ſunt in ſe bene diſpoſiti ⁊ per fecti quando habent omne illud quod eſt neceſſarium ad eorum compoſitionem: ⁊ ad eorum ornatum et adia centem conditionem. Sic vere affectiones noſtre tunc ſunt ꝑfecte quādo virtutibus ſunt ornate: ⁊ neceſſarijs conditionib⁹ premunite. Et ideo poſſumus notare ꝙ ſicut ad perfectionem pedum naturalium ⁊ diſpoſitio nem requirtur ſ. Quō lauent. Nudent. Ungant. Tegant Sic proculdubio ad hoc ꝙ pedes affectuum noſtrorū ſint bene perfecti et diſpoſiti nos debemus ipſos.

Lauare per compunctionem.
Nudare per confeſſionem.
Ungere per deuotionem.
Tegere per diſcretionem.

Dico ergo ꝙ pedes affectuum ꝑ ꝯpunctionē debem⁹ la uare. Pedes eñ faciliter contrahunt puluerē ⁊ fetoreꝫ lutum etiam et immūdiciā ⁊ ſudorē. Et ideo ſepe debēt pedes lauari. vt poſſint ab omni immundicia ea pur gari. Et inde eſt ꝙ antiquitus ſtatiꝫ quando hoſpites veniebant pro primo ferculo ſtatiꝫ pedes eius lauabāt Sicut de abraham legimus Geneſis. xviij. Quod ange los quos homines credebat. primo ad lauanduꝫ pedes ante omnia inuitabat dicens. Lauentur pedes veſtri ⁊ requieſcite ſub arbore. Et iſtud ideꝫ dicitur Loth. eiſdē angelis obtuliſſe. ſicut dicitur Gen. xix. Sic proculdu bio chariſſimi cū pedes affectionum noſtrarū in ſe reci piant multas ſordes. ideſt multas criminum corrupte las. neceſſe eſt ꝙ per compunctioneꝫ et lacrimarum irri gationem ſepe lauentur. vt ab omni immundicia emū dentur Cant. v. laui pedes meos quomodo inquinabo eos: Unde Leuiti. j. figuraliter dicitur. Quod non ſolū caput hoſtie et inteſtina: immo etiam pedes lauari de bebant. Quia non ſolum caput intentionis: vel inteſti na delectationis; imo etiam pedes cordialis affectiōis ſunt lauandi et ab omnibus vitijs expiandi In ſignuꝫ cuius chriſtus pedes diſcipulorum ſuorum lauit. et ad eos lauandū alterutrum informauit dicens Joan. xiij. Si ego laui pedes veſtros dominus et magiſter: et vos debetis alter alterius lauare pedes Cameli enim valde teneres habēt pedes. et ideo ne ledantur ſolent calciari et quando fatigati ſunt ſolent lauari. Debiles igitur af fectiones noſtras corio mortui animalis de quo fiunt ſotulares. i. mortis memoria calciemus. ⁊ in aqua com punctionis ipſos lacrimabiliter balneem⁹. Unde Gen. xxiiij. dicitur. ꝙ deſtrauit camelos et dedit eis fenum et paleas. et aquam ad lauandum pedes camelorum ⁊ vi rorum. Iſtos ergo pedes per compunctioneꝫ debemus lauare Sicut enim dicitur. ij. Reg. xix. Miphiboſeth. qui illotis pedibus et intonſa barba regi dauid occur rit: medietatem hereditatis ſue perdidit. ¶ Item dico ꝙ iſtos pedes per confeſſionem debemus nudare vñ. ij. Regū. xv. dicitur. Quō dđ flens et plorans cooperto ca pite et nudis pedibus incedebat. Quāquis nuditate ꝯfeſ ſionis dyabolus prohibeat dicens Hier. ij. Cuſtodi pe dem tuum a nuditate. ⁊ gutt tuū a ſiti Potiſſime autē pedes affectuum nudare debemus ab amore terrenorū Iuxta mandatum ſaluatoris dicentis. Mat. x. Excuti te puluerem de pedibus veſtris. Iſtos ergo pedes per cō feſſionem debemus nudare. ¶ Item ipſos per deuotio nem debemus vngere ſeu linire. vt ſic ſimus ſicut Job q̄ dicebat Job. xxix. lauabam pedes meos butyro et petra fundebat mihi riuos olei. Quod eſt cōtra multos quo rum pedes affectuum non videntur per deuotioneꝫ vn cti: ſed magis per auariciam inflāmati et combuſti. Fi gurati in illa beſtia Apoca. xiij. que de abyſſo exiens ha bebat pedes vrſi qui eſt animal auidum et guloſum in tantum ꝙ cibos quos comedit nulli condiuidere im mo ſolus vult eos conſumere et vorare. ſignificans aua ros et guloſos qui bona ſua alijs non condiuidunt: ſed ipſa ſoli deuorant et conſumunt. Pedes eñ hominū ſunt valde plani pedes etiam benignorum animaliuꝫ ſunt valde recti. ita ꝙ iſti pedes nihil poſſunt capere. et ſi aliquid acceperint illud nequeunt retinere. Sed pro certo pedes ferarum et auium rapaciuꝫ ſunt valde cur ui et acuti ⁊ ideo faciliter poſſunt aliquid cape: ⁊ firmi ter quod ceperint retinere. Sic vere chariſſimi pedes af fectionuꝫ ſunt in hominibus. i. in ꝑſonis rōnabilibus plani ſuaues. miſericordes et benigni. in feris vero ra pacibus. i. in perſonis rapacibus et crudelib⁹ ſunt cur ui. rapaces. tenaces ⁊ acuti. et ideo boni ⁊ ꝑfecti viri bo na aliena non rapiunt. Illa vero que habent libenter alijs largiuntur et condiuidunt. Mali vero alienuꝫ fa ciliter diripiunt. et illud quod habēt ita tenent ꝙ nul li aliquid partiuntur aut diſtribuunt vnde de malis di dicitur Treno. j. Sordes eius. i. diuitie. in pedibus eius i. in affectiōus ei⁹. nec recordata eſt finis ſui. Et de aua ris etiaꝫ dicitur. Job. xviij. immiſit in rete pedes ſuos tenebatur planta eius laqueo. iſti igitur non habent pedes nudos ſed inuolutos ſ. in amore terrenorum vn de. Job. xviij. Undiqꝫ terrebūt eū formidines et inuolu uēt pedes eius. attenuet fame robur eius et inedia inua det illius coſtas. Non ſic: ſed vngent pedes iſti ꝑ com paſſionem. Unde de bonis deuotis ⁊ miſericordibus di citur Deutero. xxxiij. Tingat in oleo pedem ſuum. fer rum et es calciamentum eius. Pedes igitur affectuum per deuotionem ſeu per compaſſionem debemus vnge re. ¶ Iteꝫ dico ꝙ iſtos pedes per diſcretionem debem⁹ tegere. Honeſti eñ viri diuites et nobiles ſolent calcia re: et tegere pedes ſuos. Sic et nos debemus pedes affe ctionuꝫ tegere ⁊ occultare et ipſos calciamentis que fi unt de pellibus animalium mortuoruꝫ. ideſt exemplis precedentium ſanctorum ⁊ viroꝝ perfectorū debemus per imitationem nobiliter calciare. Sed de iſtis calcia mētis vide ſupra in titulo ſuo vnde de iudith dicitur iu dith. x. Quod ipſa induit ſandalia pedib⁹ ſuis Et ſic di co ꝙ ſi pedes affectuum noſtrorum.

Sint recti
Sint vncti.
Sint nudati.
Sint mundati.

Bene dico ꝙ ipſi erūt pedes bñ diſpoſiti ⁊ ꝑfecti Perfe cit inquit pedes meos. et iſtud eſt qđ petebat ipſe dauid in pſ. Perfice greſſus meos in ſemitis tuis. igitur dico ꝙ pedes affectionū noſtrarum debent diſponi ꝑ mora

D ſem ſanctitudinem Perfecit inquit pedes meos. ¶ De inde dico. q̄ iſti pedes debent moueri per mentales ꝓm ptitudinem. Et hoc oſtenditur cũ dicitur. Ceruorum. q2 ſcʒ ſicut pedes ceruorũ ſunt valde leues ⁊ agiles ad am bulandũ: ſic affectus noſtri debent eſſe prompti ⁊ mo bilcs ad obediendum. et ad bene operandum. Abacuc. iij. dominus fortitudo mea: et ponet pedes meos quaſi ceruorum. Et iſtud eſt contra multos qui habẽt pedes affectuum veloces ad malum et non ad bonuʒ. Quib9 dicitur. Prouerbio. j. Pedes eorum ad maluʒ currunt et feſtinant vt effundant ſanguinem. Eſt etiam cõtra multos qui ita pigri ſunt q̄ ad nullum bonum opus volunt mouere aut dirigere pedes ſuos figurati in ſta tua nabuchodonoſor que pedes teſteos et ferreos. ideſt tardos ⁊ immobiles dicitur habuiſſe Dani. ij. capi. vn de Sapien. xv. Pedes eorum pigri ad ambulanduʒ. Et in pš. Pedes habent et non ambulant. Non ſic: ſed de bent moueri ꝑ mentaleʒ promptitudinẽ. ¶ Deniq3 di co q̄ iſti pedes debent locari per vtilem certitudineʒ. ſu per excelſa inquit. Quia ſcilicet ſicut homo bene cauet vbi ponet pedem corporaleʒ q2 ſcilicet ſi pedem in aquã vel in mare vel ſuper rem putridam poneret in precipi tium ſtatiʒ iret. Sic ⁊ nos ſumme cauere debem9 ⁊ vbi ſituamus et ponamus pedem ſpiritualem ſcilicet affe ctum. q2 ſcilicet ſi pes iſte rebus mundi corruptibilib9 innitatur. neceſſe eſt q̄ in varia crimina dilabatur. Et ideo iſte pes firmandus eſt ſuper rebus perpetuis atq3 firmis. ſ. ſuper dei amorem et celeſtium gaudiorum. Sup excelſa inquit Abacuc. iij. Super excelſa deducet me vi ctor ⁊c. vñ in pš. Statuiſti i loco ſpacioſo pedes meos. Quod eſt contra multos qui neſciunt vbi ponunt pedes affectuũ ſuorum q2 ſcʒ nõ attendũt in quibus ponũt affect9 ⁊ deſideria cordis ſui ſicut potiſſime ſunt ceci peccatores q̄ indebite affectant et deſiderant mundi bona quib9 dici tur. Hiere. xiij. c. Date domino deo veſtro gloriam ante q̄ contenebreſcat ⁊ antequã offendant pedes veſtri ad mõ tes caliginoſos. Non ſic. ſed debent locari ꝑ vtilem cer titudinem. ¶ Inſuper dico q̄ iſti pedes debent firma ri ꝑ ſtabilem fortitudinem. Statuens inquit me. pedes enĩ ſuſtinent totum corpus. quapropter indigẽt q̄ ſint ſtabiles atq3 fortes: ſunt enim corporis fundamenta ſic vere affectiones cũ ſint fundamenta et ſuſtẽtamẽta to tius corporis moralis. i. totius congeriei morum ⁊ vir tutũ. neceſſe eſt q̄ iſte in bono ſint fortificate ⁊ in bono propoſito ſtabilite. Statuens inquit me Ezech. ij. In greſſus eſt i me ſpiritus ⁊ ſtatuit me ſuper pedes meos ⁊. Ezechiel. ij. Sta ſuper pedes tuos vt loquar ad te. Quod eſt contra multos qui non habent pedes ſtabiles. im mo claudos. Exemplo lupi ⁊ vulpis qui pedes dextros habent. breuiores q̄ ſiniſtros. Uide ſupra de Dextra. Et ideo iſti ſolent continue claudicare ſic etiaʒ iſti figurati In filio. Jonathe qui erat debilis pedibus. ſicut dicitur ij. Reguʒ. iiij. Non ſic ergo chariſſimi: ſed habeant iſti pedes noſtri fortitudinem. certitudinẽ. promptitudinẽ ⁊ ſanctitudineʒ. Et ſic patet q̄ in ſcriptura inuenit̃ pes

E interior. Et hoc eſt primũ principale. ¶ Secundo dico q̄ in ſcriptura inuenitur pes poſterior. Et ſic per pedeʒ in ſcriptura intelligitur virtus perſeuerantie. Pes eniʒ finis eſt ⁊ complementuʒ corporis. ⁊ perſeuerãtia finis eſt ⁊ complmẽtũ operis. Nam ſicut corpus ſine pedib9 eſt deforme ſic ſine ꝑſeuerantia eſt opus enorme. Et idẽ ſicut aues fluuiales que longũ habent collum. habent generaliter longos pedes. Sicut patet de cygnis. gru ibus et multis alijs. quod ſcʒ neceſſarium fuit ꝓ eo q̄ tales aues cum natare neſciant. et tamen piſces come dant. in litoribus piſcando ꝑ pedes et roſtra cibuʒ que rant. Sic vere iſtud verum eſt generaliter. q̄ illi qui lon gum collum habent. ideſt longã in ſe deliberationeʒ. ⁊ longã ad deum orationẽ. habẽt vt cõmuniter lõgos pe des. i. lõgã et ꝑſeuerantẽ in ſuis operib9 durationẽ. Col lum enim quod eſt medium inter cor et os. inter caput et pectus. inter ventrem et gulam. virtutem delibera tionis ſignat. que inter cor et cogitationem ex vna par te ⁊ os ⁊ locutioneʒ ex altera debʒ eſſe media colluʒ etiã quod caput ſurſum eleuat: orõneʒ et affectionẽ ſignat. que caput intẽtionis ad deuʒ ſurſuʒ leuat. Illi ergo qui talia colla habent. i. q̄ altam ad deũ orationẽ vel longã in ſuis actib9 deliberationẽ ſeruãt longos generaliter habent pedes. i. longam ꝑſeuerantiã ⁊ continuationeʒ ſicut de illis reſuſcitatis dicitur Ezech. xxxvij. c. Quod ingreſſus eſt in eos ſpiritus et vixerũt. ſteteruntq3 ſuper pedes ſuos. Stare enĩ ſuper pedes nihil aliud eſt q̄ in fi nalibus bonis operibus ꝑſeuerare q2 ſcilicet ſicut pedib9 ſublatis totum corpus cadit. Sic ꝑſeuerãtia amota oẽ bonum opus deficit. Quod bene figuratum fuit Dañ. ij. in illa ſtatua que percuſſa in pedibus. fuit in omnib9 alijs ſuis ꝑtibus diminuta. Quia ſcilicet qñ pedes ꝑſe uerantie deficiunt alia mẽbra aliarum virtutum neceſ ſario pereunt atq3 cadunt. Et ideo dauid in pš. regra tiabatur dño q̄ ipſe eruat oculos eius a lacrimis et pe des eius a lapſu. Ut ſic de qualibet bona anima vel ꝑſo na poſſit dici illud Eccli. xxvj. Colũna aurea ſup' baſes argẽteas. pedes firmi ſup plantas ſtabilis mulieris ſic ergo patet q̄ in ſcriptura inuenit̃ pes poſterior. ¶ Ter cio dico q̄ i ſcriptura iuenit̃ pes iferior ⁊ ſic ꝑ pedẽ ſub diti inferiores ⁊ pauꝑes deſignant̃. Q2 ſicut pedes ſunt ꝑtes inferiores in corꝑe q̄ imediate terrã tangũt et que in luto et in alijs vilibus imponuntur et terre ꝑcuſſio nibus ⁊ ictibus exponuntur ⁊ q̄uis vilius teneant̃ q̄ alie corꝑis ꝑtes ab ipſis tñ moles totius corꝑis ſuſtinet̃ ſic ꝓcerto pauꝑes et agricole inferius in gradũ et ſtatum minimum ſunt deiecti ⁊ circa terraʒ ꝑcutiendã et extol lendã immediatius occupati. ⁊ vilius inter mẽbra in ec cleſia reputati. Et tamen iſtud eſt verum q̄ oẽs alij ho mines ſunt per iſtos ⁊ per eorum agriculturaʒ et labo reʒ tꝑaliter ⁊ corꝑal'r ſuſtentati. Iſti ſunt ergo pedes ec cleſie ⁊ pedes etiã xp̄i. figurati Apocal. x. vbi dicitur q̄ angelus habebat vnum pedem ſup mare. ⁊ aliũ ſup ter ram. Et ſicut dr̃ ibidem. Amictus erat nube et iris erat in capite eius ⁊ facies ei9 erat vt ſol et pedes eius ſicut colũna ignis. ⁊ in manu ſua habebat librum Angelus enim iſte eſt xp̄s myſtice. ſ. q̄tum ad corpus ſuũ qđ ẽ ec cleſia q2 ꝓcerto caput ei9. i. prelati debent habere yrim i. arcum celeſtem. perſeuerantem ⁊ iuſtitiam Amictus eius. ideſt religioſi debent habere nubem. ideſt caſtita tem et mundiciam. Manus eius. ideſt doctores ⁊ cleri ci debent habere librum. ideſt diſcretionem ⁊ ſcientiaʒ Pedes vero. i. pauperes et ſubditi debent eſſe colũna ꝑ firmitatẽ ⁊ patientiam. Ignis ꝑ caritatem ⁊ amicitiaʒ. Pes eorum vnus ſup mare ꝑ aſperitatem ⁊ penitentiã Pes vero alius ſup terrã ꝑ laborioſitateʒ et ſuſtinenti am. et ita videt̃ dominus dicere illud Luce. xxiiij. Uide te manus meas et pedes meos. ¶ Circa quod nota. q̄ deus vult q̄ nos iſtos pedes ſuos.

Ungamus ꝑ cõſolatiuã cõpaſſionem. Pedes enim
Lauemus ꝑ puratiuam confeſſioneʒ. ſ. ſubditos et
Oſculemur ꝑ charitatiuã dilectionem. pauꝑes vngit
Calciemus ꝑ informatiuã inſtructionẽ. cõpaſſio cõ

ſolatiua vnde de Maria magdalena dicitur Joã. xij q̄ accepit libram vnguẽti nardi piſtici precioſi. ⁊ vnxit pe des ieſu Maria enim ſignat queliḃ virũ pium: qui vn guento dulcis elemoſyne et nutritionis. vnguento dul cis eloquẽtie et verbalis cõſolationis. vnguento etiã dul cis miſericordie ⁊ compaſſionis debet vngere pedes ie ſu. ideſt. chriſti pauperes ⁊ egenos. Uñ Joan. xj. Ma ria erat q̄ vnxit dñm vnguento. et extersit capillis ſuis pedes ieſu Capilli enĩ bona tꝑalia deſignãt. ¶ Itẽ iſtoſ pedes lauat confeſſio depuratiua. q2 ſcʒ ad prelatos et ſuperiores ꝑtinet pedes eccleſie. i. ſubditos a ſuis crimi nibus emundari exemplo xp̄i qui ſicut dicitur Joã. xiij. Mittens aquã in peluiʒ. lauit pedes diſcipulorum ſuo rum ¶ Item dico q̄ iſtos pedes oſculatur dilectio cha ritatiua. vnde Luc. vij. dicitur q̄ maria non ceſſauit oſ culari pedes ieſu. ¶ Item dico q̄ iſtos pedes calciat in ſtructio informatiua. quia ſcilicet ſpiritualia calciamẽ ta pauperum ſunt exẽpla et documenta iuſtorũ Exodi

F xij Calciamenta

Ayuntamiento de Madrid

xij. Calciamenta habebitis in pedibus. Et ſic patet ꝙ in ſcriptura inuenitur pes inferior. Quarto principali
B ter dico ꝙ in ſcriptura inuenitur pes ſolidior. Et iſte ꝓculdubio ſignificat viros ꝑfectos: qui reuera ſunt pes ⁊ fundamentum totius eccleſie militantis. ſicut de ſeipſo dicebat Job. xxix. cap. Oculus fui ceco et pes claudo. Et nota ꝙ in ſcriptura inueniuntur pedes.

Aurei.
Ignei.
Erei.
Marmorei.
Ligati.
Rigati.
Artati
Regulati.
Calciati.

Iſti pedes ꝓculdubio ſunt viri ſancti qui ſunt aurei per ſapientiã. Eccleſia. xj. Aurum ⁊ argentum eſt cõſtitutio pedũ. ¶ Item ſunt ignei ꝑ amiciciam. Apoca. x. Pedes eius velut columna ignis. ¶ Itẽ ſunt erei ꝑ eloquentiã Apoca. j. Pedes eius ſimiles auricalco. ¶ Itẽ ſunt marmorei ꝑ cõſtantiã. vnde illud. Eccli xxvj. Columne marmoree ⁊c. ſicut ſupra. ¶ Item ſunt ligati per obedientiam pſ. Humiliauerunt in compedibus pedes eius. ¶ Item ſunt rigati ꝑ immundiciam j. Tiṁo. v. Si pedes ſanctorũ lauerit. ¶ Itẽ ſunt artati ꝑ penitentiam. Act. xvj. Pedes eorũ ſtrinxit ligno. ¶ Item ſunt regulati ꝑ iuſtitiam. pſ. Ab omni via mala ꝓhibui pedes meos. ¶ Item ſunt calciati ꝑ mortis memoriã vñ luce decimo quĩto. Date calciamẽta in pedibus eius. Calciamenta enim q̃ ſunt de pellibus mortuorũ aĩaliũ ſignificãt mortis memoriã vel carnis mortificationẽ. Et ſic ergo bñ apparuit quõ in ſcriptura inueniuntur Pedes ſolidiores. Inferiores. Poſteriores. ⁊. Interiores. ¶ In malo vero ſignificato poteſt inueni
b ri multiplex pes malus. ſ.

Pes elationis et laſciuie.
Pes preſumptionis ⁊ ſupbie.
Pes turbationis ⁊ diſcordie.
Pes deceptionis ⁊ fallacie
Pes inuaſionis ⁊ ſeuicie.
Pes carnalitatis et immundicie
Pes mobilitatis ⁊ incõſtãtie.
Pes cupiditatis ⁊ auaricie.

Iſti enĩ ſunt pedes hominũ peccatorũ Animalia. n. nobilia ſicut ſunt aues ⁊ homines duobꝰ pedibꝰ. i. duabꝰ affectionibus ſunt cõtẽta. ſicut ſuperius eſt oſtenſũ Animalia vero bruta ad minus q̃tuor habẽt pedes. Animalia etiã vilia et inertia. ſicut ſunt vermes. eruce ⁊ ſimilia non ſolum quatuor. immo multos et multiplices habent pedes. Ad denotandũ ꝙ mali et peruerſi innumerabiles habent malas affectiones modo ſcilicet ad vnum peccatum. modo ad aliud nõ aduertentes ꝙ aĩal quod pectore et pedibus terrã tangebat: ⁊ qđ multos pedes ⁊ malas alas habebat in lege dicebatᷣ immundum ſacrificijs interdictum et etiã eſui populi denegatũ. Sicut dicitᷣ leuiti. xj. Et deutero. xiiij. Quia vere chariſſimi illi qui pectore. i. mente ⁊ cogitatiõe. pedibꝰ. i. amore ⁊ affectione. terrã. i. terrena tangũt ⁊ amplectunᷣ et q̃ multis alis. i. multis elationibus. multis pedibꝰ. i. multis malis affectionibus vtuntur tales apud deum immũdi iudicantur et apud homines inepti ⁊ inhabiles reputantur. Iſti enim habent pedem vt dictum eſt elatiõis et laſciuie. Eſaie. iij. c. Filie inq̃t ſyon eleuate ſunt ⁊ ambulauerunt extento collo et nutibus oculorum ibant. ⁊ pedibus ſuis compoſito gradu incedebant. ¶ Item habent pedes preſumptionis ⁊ ſuperbie. De quo in pſ. nõ veniat mihi pes ſupbie. ¶ Item habent pedes turbationis ⁊ diſcordie. De quo Ezechi. xxxij. Conturbabas aquas pedibus tuis. ¶ Item habent pedeſ deceptiõis et fallacie. Job. xxxj. Feſtinauit in dolo pes meꝰ. ¶ Itẽ habent pedem inuaſionis et ſeuicie vnde Dañ. vij. dicitᷣ Quod beſtia quatuor dẽtes ferreos habebat comedẽs et cõminuens et reliqua pedibꝰ concalcans. ¶ Itẽ habent pedem carnalitatis ⁊ immundicie. Hiere. xxxj. capi Viri pacifici tui demerſerunt in ceno ⁊ lubrico pedes tuos. ¶ Itẽ habent pedem mobilitatis et incõſtantie. Hiere. xiiij. Dilexit mouere pedes ſuos ⁊ domino placuit. ¶ Item habẽt pedẽ cupiditatis et auaricie. Et de iſto dicitᷣ. Eſa. xxxvij. Siccauit veſtigio pedis ſui omnes riuos aggerũ. Et ſic igitur patet quomodo pes ſumitur in ſcriptura tam in bono q̃ in malo. ⁊c.

Peſſimus.

Cum peſſimus ſit ille qui in ſummo gradu eſt malus. Et ſic illi dicuntur peſſimi. qui magnis ⁊ maximis criminibus ſũt repleti. Et iõ nota ꝙ in ſcriptura dicuntur peſſimi. ſcilꝫ A

Homicide flagicioſi.
Sodomite luxurioſi.
Preſumentes ambitioſi.
Proditores malicioſi.

De flagicioſis ⁊ occiſoribꝰ dicitᷣ. Actuum. xix. c. Inſiliens homo ĩ quo erat demonium peſſimum. inualuit cõtra eos. De luxurioſis. infectoribus dicitur. Geneſis. xiij. Viri ſodomite peſſimi erant ⁊ peccatores nimis. de ambitioſis preſumptoribus dicitur Ezech. xxxviij. c. Cogitabis cogitationem peſſimam et dices. Aſcendam ad terram abſq; muro de malicioſis vero proditoribus dicitur prouer. vj. vbi inter illa ſex q̃ odit deꝰ numeratur cor machinans cogitationes peſſimas. Judas etiam in eccleſia dicitur mercator peſſimus Ezech. xj. Viri iſti tractant conſiliũ peſſimum in vrbe hac. ¶ Sed ſi adhuc velis aliquid dicere de peſſimus Nota ꝙ illud peſſimũ dicitur: quod in ſummo gradu malum in ſuo genere reperitur Et ſic dic ꝙ eſt dare peſſimitatem perſonarum locorum ⁊ rerum perſonarum dico. ⁊ ſic dico ꝙ peſſimi dicunᷣ. ſ. illi qui. B

Seuiunt crudeliter.
Rugiunt verbaliter.
Pruriũt carnaliter.
Ambiunt inaniter.
Rapiunt mordaciter
Sentiunt fallaciter
Diſcutiũt diſcorditer.
Conſentiunt maligniter.
Eſuriunt ſteriliter
Cecutiunt mentaliter.
Deficiunt moraliter
Diſcutiunt venaliter.

Dicamuſ ergo ꝙ peſſimi reputari debent illi q̃ crudeliter ſeuiũt ſicut ſũt homicide publici: potiſſime q̃ ſub colore guerrarum et armorũ crudelius ſeuiunt in alios q̃ fere beſtie vel leões Illi enim parcunt pueris. mulieribꝰ. et ꝓſtratis. ſed iſti non. Vñ tales beſtias ſeu feras minatur dñs Ezec. v. Mittã in vos famem ⁊ beſtias peſſimas. iã enĩ hodie ꝓdolor videnᷣ iſte mine cõplete ⁊ iam verificatum illud Geñ. xxxvij. Fera peſſima deuorauit filiũ meũ ioſeph. Et illud Ezec. xxx. Tradã terrã in manus peſſimorũ. Ergo peſſimi ſunt illi qui crudeliter ſeuiunt. ¶ Itẽ illi q̃ verbaliter rugiunt. ſcꝫ detractores ⁊ ſuſurrones. Draco enĩ peſſimꝰ dicitᷣ eo ꝙ flatũ venenoſũ ⁊ corruptiuũ emittit ſic ille q̃ flatu verborũ ſuoꝝ famã alienã corrũpit vt de quolibꝫ tali dicat hõ illud. iij. Re. ij Maledixit mihi maledictiõe peſſima. Et. iiij. Reg. xvij. fecerunt verba peſſima irritantes dominũ. Quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. quinto Denotatio peſſima ſuper bilinguem. ¶ Item peſſimi ſunt illi qui carnaliter pruriunt. ſcilicet luxurioſi. Iſtud eſt enim vlcus peſſimum quod fecit fetere ⁊ putreſcere carnem. Job. i. ꝑcuſſit iob vlcere peſſimo. qñ fit contra naturã. Illa enĩ eſt infirmitas peſſima De qua dꝛ. ij. para. xxj. c. Egrotabis peſſimo lãguore vteri ¶ Itẽ peſſimi ſũt illi q̃ inanit ambiũt. i. ſupbi ⁊ elati. ⁊ dignitatũ et mũdi vanitatũ cupidi vnde Eccleſ. iiij. Hec eſt inq̃t vanitas ⁊ afflictio peſſima. ¶ Itẽ illi q̃ mordaciter rapiũt. ſicut mali principes et prelati maliq; iudices ⁊ balliui. q̃ non curant niſi ſubditos excoriare ⁊c. vt ſic ſubditi dicere poſſint domino illud Dañ. iij. Tradidiſti nos in manus inimicorũ iniquoꝝ ⁊ peſſimoꝝ. ⁊ regi iniuſto ⁊ peſſimo. ¶ Itẽ illi fallaciter ſentiunt. ſ. hoĩes deceptores et fraudulenti Eſa. xxxij. fraudulenti vaſa peſſima ſunt. ¶ Itẽ illi qui diſcorditer diſſentiunt ſcilicet brigoſi et litigioſi. q̃ inter ſe nunq̃ poſſunt habere pacem Prouerbiorum. xxiiij. Ne contendas cum peſſimis: nec emuleris impios. Et iſti ſunt illi vicini de quibus dicitur. Hieremie. xij. Non eſt pax inquit vniuerſe carni. Sequitur. Hec dicit dominus aduerſum omnes vicinos meos peſſimos. ¶ Iſti etiam figurantur in illa ciuitate contradictoria et rebelli. De qua. j. Eſdre. iiij. dicitᷣ. Quod iudei venerunt in hieruſalem ciuitatem rebellem et peſſimã ¶ Item illi qui maligniter conſentiunt ſcilicet illi qui in malo ſunt concordes et vniti contra bonos De qui

Ayuntamiento de Madrid

bus dicitur Prouerbio.ij. Quod ipſi relinquent iter rectum et ambulant per vias tenebroſas qui letantur cũ malefecerint et exultant in rebus peſſimis. ¶ Item illi qui ſteriliter ⁊ mentaliter eſuriunt. qui ſcilicet ſatiari nequeunt bonis terrenis. ſcilicet auari. Unde de auara acquiſitione rerum dicitur Eccleſiaſtes.j. Quod hanc occupationem peſſimã dedit deus hominibus. auaricia eñ intelligit per ſagittas famis peſſimas De quib⁹ fit mẽtio Ezec.v. Fames eñ eſt q̄ inſatiabiliter appetit ſagitta q̄ ſtimulat atq̃ pungit. ¶ Item illi peſſimi ſũt qui mentaliter cecutiũt. ſcilicet heretici qui in via moꝝ et fidei non vidẽt clare. De quibus dicitur Eccleſiaſtes x. Nouiſſimum oris illius erroꝛ peſſimus. Iſti enim ſũt qui ambulant poſt prauitatem cordis ſui peſſimi. Hiere.iij. ¶ Item illi qui venaliter diſcutiũt ſcilicet cauſas et iudicia: ſicut ſcʒ ſunt mali iudices et aduocati qui .ſ. nihil faciunt niſi pecunia mediante q̄ ſcilicet ſunt malorũ conſiliorum machinatores ⁊ maliciarum et fraudum inuentores. Iſte enim ſunt ad inuentiões peſſime De quibus dicitur Deute.xxviij. Perdet te domin⁹ velociter ꝓpter adinuentiones tuas peſſimas. vnde Prouer.vj. Iſti dicuntur habere cor machinans cogitationes peſſimas. et breuiter de iſtis peſſimis dico ꝙ ipſi in loco peſſimo ſtatuuntur. ſ. in mundo. De quo.iiij. Regũ ij. dicitur. Quod aque huius ciuitatis peſſime ſũt et terra ſterilis. ¶ Item termino peſſimo concludũtur ſcilicet mala morte. ps. Mors peccatoꝝ peſſima. ¶ Itẽ vulnere peſſimo puniuntur. ſ. pena eterna. Hiere.xxx. Inſanabilis eſt doloꝛ tu⁹. peſſima plaga tua. Et hec de peſſimitate ſufficiant quo ad preſens ⁊c.

Perſona. Perſonarum acceptio. Nota ꝙ perſona dicitur quaſi per ſe ſonans Eſt

A enim perſona idem ꝙ indiuiduum vel ſuppoſitum. Et pro tanto pro ſe ſonare dicitur ꝙ natura et ſpecies in cõfuſo ſignificare videntur. Quando vero natura ad perſonam. ſpecies ad indiuiduũ aut ſuppoſitum. eſſentia vero ad eſſe ſeu ad exiſtentiam contrahitur tũc per ſe ſonare: ſeq̃ demonſtrare et oſtendere et clarius ſignificare videtur ſed quia iſta magis tangunt materiaʒ theologicam et phyloſophicam q̃ moralẽ ideo nihil ad me. ¶ De hoc autem ꝙ perſona vt communiter accipit̃ ꝓ homine ſeu etiam pro ſtatu certo ſicut cum dicitur ꝙ in mundo ſunt diuerſa genera ꝑſonarum ſcilicet iuſti. impij. religioſi. clerici. prelati. ſubditi ⁊c. Uiſuʒ eſt particulatim in titulis ſingulorum. et ideo tranſeo quo ad preſens maxime quia pauce ſunt autoritates ſm̃ iſtud ſignificatum. De perſonarum autem acceptione que eſt materia multum pregnans. de qua multe autoritates inueniuntur vocales multa poſſent dici. Sed ſupra in litera. A. ſcripſi de hoc valde plene et etiam de hoc agit̃ in titulis valde multis. De hoc autem quod perſonaliter oportet beneficijs ſeruire. Uide vbicunq̃ fit mentio de preſentia ⁊c.

Perſonare. Uide infra vbi. ſonare. Sonus.

Perſpicere. Infra vbi reſpicere. Et. ſupra de Aſpicere.

Perſuadere. Uide vbi. Monere. Inducere. Suadere.

Perterritus. Uide infra vbi Terroꝛ.

A **Peruenire.** Nota ꝙ peruenire idẽ eſt quod perfecte ſeu ꝯplete venire ſeu terminum ad quod itur attingere vel ad finem vie ſeu terminum pertranſire. Dicaʒ ergo loquendo moraliter ꝙ in bono ſignificato reperitur in ſcriptura peruenire q̃ eſt ad terminum.

Conuerſionis.
Perfectionis.
Coꝛruptionis.
Saluationis

Igitur dicam ꝙ iuſti perueniunt ad quadruplicem terminum videlicet: Primum eſt incipientium et inchoãtium. Secundum eſt proficientium et gradientiũ. Tertium eſt hic militantium et morientiũ. Quartum vero eſt perficientium et triumphantium. Ad terminum

Uitalis inceptus.
Moralis profectus.
Carnalis defectus.
Finalis receptus.

Primo ergo dico ꝙ iuſtus peruenit ad terminũ cõuerſionis. Et iſte terminus nihil aliud eſt q̃ penitentia. ſicut enim videmus ꝙ flumina nũq̃ ceſſãt a fluxu ⁊ a motu: quoaduſq̃ perueniant ad mare. Sic homo poſt q̃ ſe ſenſerit eſſe in peccato: nunq̃ debʒ ceſſare quoaduſq̃ ꝑueniat ad amaritudinem penitentie. Uiatoꝛ eñ nõ q̇eſcit in via. ſed tunc quieſcit quando peruenit ad hoſpitium ⁊ quando redit ad propꝛium dominum ⁊ magiſtrũ Sic vere peccatoꝛ poſt q̃ a magiſtro ſuo chꝛiſto per peccatum receſſerit: nunq̃ quieſcit quouſq̃ ad hoſpitiũ penitentie peruenerit et quouſq̃ ad magiſtrum ſuum reuertitur quem dimiſit. Expone bene quomodo in pctõ non eſt requies. et quomodo bene comparat̃ vie ſeu peregrinationi. vbi ſunt tot pericula et angentia. Ideo de tali peruentione poteſt dici illud. Hiere.xlviij. De planctu. Iazer ploꝛabo tibi vinea ſabania. ꝓpagines tue trãſiuerũt mare. vſq̃ ad mare Iazer peruenerunt. Iazer interpꝛetatur adiutoꝛium. vinea ergo eſt anima que de ſe eſt nobilis ⁊ excelſa propagines eius ſunt iterioꝛes motus et affectiones. mare iazer eſt penitentia vbi. ſcilicet vera ſalus ⁊ adiutoꝛium inuenitur. Quia reuera iſta vinea ſabania non debet ceſſare a plãctu quouſq̃ ad mare iazer. ideſt vſq̃ ad adiutoꝛium amare penitẽtie ſit reuerſa. Peruenerunt inquit ad mare. Nam ſicut dicit̃. Iudith.ij. Holofernes confregit omnes ciuitates munitas vſq̃ quo perueniatur ad mare Nihil enim ita eſt munitum quin holofernes ideſt dyabolus ipſum conterat: niſi homo ad mare penitentie perueniat ⁊ attingat. Primo ergo peruenit iuſtus ad terminum conuerſionis. ¶ Secundo dico ꝙ peruenit iuſtus ad terminũ B perfectionis. Sicut enim vas paulatim guttas retinẽdo creſcit et peruenit ad plenuʒ homo per gradus aſcẽdendo paulatim peruenit ad ſũmum arboꝛ et fructus proficiendo et creſcendo peruenit ad complementuʒ ſic iuſtus de virtute in virtutem proficiſcendo. paulatim ⁊ finaliter peruenit ad perfectum et ſic cuilibet tali dicatur illud Danie.iiij. Magnificatus es et inualuiſti et magnitudo tua creuit et peruenit vſq̃ ad celuʒ ideſt vſq̃ ad ſtatum nobilem et perfectum. Que tamẽ ſunt cõtra multos qui nunq̃ perueniunt. ſ. ad terminos

Uere iuſticie.
Clare ſcientie.
Tute conſtantie.

Iuſtitie dico Unde Roma.ix. dicitur iſrael ſectando legem iuſtitie. in legem iuſtitie non peruẽit. Sciẽtie etiã ij. Thimoth.iij.ca. Semper diſcentes et nunq̃ ad ſcientiam veritatis peruenientes Conſtantie auteʒ vnde de foꝛtibus dauid dicitur.ij. Reg.xxiij. Quod illi vſq̃ ad tres foꝛtes pꝛimos non peruenerant. Non ſic iuſtus. ſʒ peruenit ad terminuʒ ꝑfectionis. ¶ Tertio dico ꝙ peruenit iuſtus ad terminum ſolutionis. hoc eſt dictu ad terminum moꝛtis. in quo ſcilicet vitaʒ moꝛtuo receptã ſicut quoddam debitum perſoluimus quando ad eum peruenimus. Omnes enim ad iſtum terminum ꝑuenimus Exemplo lapidis deſurſum iacti qui ſcilicet propꝛia grauitate non ceſſat deſcendere quouſq̃ ipm̃ contingat terram. Scut ſuum finalem terminum inuenire et ad eum peruenire Sic vere nos continue a vita cadimus et deſcendimus quouſq̃ ad moꝛtis terminũ perueniamus vt de quolibet dicatur illud.ij. Eſdre.j. Perueniens hieroſolymã vita functus eſt. ¶ Quarto vero dico ꝙ peruenit iuſtus ad terminum ſaluationis ſcilicet ad gloꝛiam paradiſi Thobie.v. Saluus perueniet filius noſter. Et ſic nota ꝙ finaliter iuſtus peruenit ad.

Deitatem ꝑ quam ꝑimatur.
Dignitatem ad quam ſublimatur.

Ayuntamiento de Madrid

Fraternitatem in quo confirmatur.
Peruenit dico ad ſummam diuinitatem vt premictur ſicut ſcilicet miles et operarius poſt laborem perueniunt ad illum qui perſoluit ſtipendia. Dani. vij. Filiꝰ hominis veniebat ſcꝫ de terra ad celũ. ⁊ vſqꝫ ad antiquum dierum ꝑuenit. et in conſpectu illius obtulerũt eum. i. in conſpectu dei. ¶ Item ꝑuenit beatus ad ſummã ſublimitatem vt honoretur. dicens ſcilicet illud Danie. iiij. Ad honorem regni mei decoremqꝫ ꝑueni. ⁊ optimates. et magiſtratus requiſiuerũt me. hoc eſt dictu. angeli et ſancti. ¶ Item peruenit beatus ad ſummam eternitatem vt ꝑpetuo conſeruet. De quo põt dici illud Danie. xij. Beatus qui expectat ⁊ ꝑuenit ad dies mille. Millenarius em̃ vltra quem non eſt alius numerus eternitatem ſignat Et ſic patet quomodo ꝑuenire ſumit in bono. ¶ In malo vero ſignificato dic ꝙ pctõr dicitur peruenire. in q̃tum ſcilicet in malo ꝑſeuerando ad malum finem. ad malam concluſionem noſcitur attingere. et male ſe et ſua opera terminare. Unde nota ꝙ mali perueniunt et attingunt ad.

D

Altos dignitatum ſtatus
Letos voluptatum cultus.
Duros miſeroꝝ queſtus
Diros tormentorum eſtus.

Perueniunt ergo mali ſcilicet ĩ hoc mũdo ad altos dignitatum ſtatus. Joſue. ij. Peruenerũt ad mõtana ⁊ mãſerunt ibi. ¶ Itẽ ad letos voluptatum cultus. Unde perſone voluptuoſe et culte dicitur Ezechi. xvj. Grandis effecta es ad mũdum muliebrem vbera tua intumuerunt. ⁊ eras nuda ⁊ confuſione plena. ¶ Item ad duros miſerorum queſtꝰ ſicut ſcꝫ ſunt tyranni qui de modico ſtatu ꝑuenerunt et veniunt ad magnaꝫ nocendi et rapiendi potentiam. ſicut de illo legitur. j. Macha. xv. Peruenit cendebiꝰ irritare plebem et conculcare iudeaꝫ captiuare populuꝫ et interficere. ¶ Iteꝫ finaliter ipſi ꝑuenũt ad diros tormentorum eſtus ſcilicet ad ignem et eſtum patrie infernalis Unde de ethyopia patria feruida. i. de inferno ⁊ de nuncijs. nabuchodonoſor. i. de peccatoribus nũcijs dyaboli dicitur Judicum. j. ꝙ ipſi ꝑagrati ſunt terrã. mandata ipſius exequendo quouſqꝫ ꝑueniatur ad montem ethyopie. Iſta igitur ſufficiant de ꝑuenire in bono ⁊ in malo ſignificato: q̃tũ ad ꝑſonas. ¶ Sed vere q̃tũ ad res ſpirituales q̄ ſcilicet diuerſimode ꝑueniũt ad diuerſos poſſumus notare ꝙ eſt ꝑuentio. ſ. Que fit ad deum Que fit ad iuſtum. Que fit ad impium. Naꝫ procerto.

E

Ad deum peruenit miſerorum feruens oratio.
Ad iuſtum ꝑuenit preceptorũ mouens indictio.
Ad impium ꝑuenit tormentorũ grauans afflicto.

De miſerorum feruenti oratione quomodo ſcilicet perueniat ad deuꝫ patet. ij. Parali. xxx. Peruenit oratio in habitaculũ ſanctum celi. vnde Eccleſia. xxj. Deꝑcatio paupis ex ore vſqꝫ ad aures ꝑueniet. De ꝓceptoruꝫ vero monitione ſeu ꝑdicatione quõ ſcꝫ ꝑueniant ad iuſtum ptꝫ Jone. j. Quomodo verbum ione ꝑuenit ad regeꝫ niniue et penitentiã egit ⁊c. Et Actu. xj. Peruenit autem ſermo ad aures eccleſie De tormentorum auteꝫ crudeli affictione quõ ſcilicet finaliter ꝑuenit ad impiũ. ptꝫ. i. Theſſalonic. ij. vbi dicitur Peruenit ira dei ſup illos. ⁊ Miere iij. Peruenit gladiꝰ vſqꝫ ad animã. vnde anime peccatrici dicitur Treno. iiij. Ad te quoqꝫ ꝑueniat calix inebriaberis atqꝫ nudaberis. Hec igitur de ꝑuenire ſufficiãt. Uide ſupra de aduenire. Et ĩfra de venire ⁊ ſiſibꝰ

a **Peſtilentia. peſtis.** Nota ꝙ peſtilẽtia generatur ex aeris diſtemperantia ſeu corruptiõe. Et accipitur pro culpa criminali ꝓ pena temporali. pro pena eternali. Uſi breuiter nota ꝙ in ſcriptura fit mentio de peſte ſeu peſtilẽtia. ſcilicet.

Interiori
Exteriori
Poſteriori

Prima eſt peſtis cordialiuꝫ iniquitatum. Et de iſta dicitur Ezechi. vij. ira mea ſuper populum eius gladius foris. peſtis et fames intrinſecus. Secunda eſt peſtis tꝑalium aduerſitatum. Et de iſta dicitur Luce. xxi. Terremotus magni erunt per loca et peſtilẽtie ⁊ fames. Tertia eſt peſtis infernalium penalitatum. Et de iſta dicit Deuterono. xxviij. adiungat tibi dominus peſtilentiã donec conſumat te. Omitto q: pauce ſunt autoritates. Et de iſtis in locis varijs eſt tractatum ſupra et infra.

Petere. Cum petere nihil aliud ſit q̃ aliquid rogare. requirere vel ſupplicare poſſumus dicereqꝫ in ſcriptura inuenit multiplex petitio. ſ. petitio A

Uana et fruſtratoria.
Mala et nocitoria.
Sancta et neceſſaria.

Prima eſt petitio hominuꝫ peccatorum qui ſcilicet inuanum petunt dominum quia deus peccatores non audit ioan. ix. Et de iſta dicitur iacobi. iiij. petitis et nõ accipitis eo ꝙ male petatis. ¶ Secunda eſt petitio hominum infirmorum qui ſcilicet petunt a deo bona tꝑalia: que tamen ſibi ſunt magis nocitura q̃ profectura. Et iſta quandoqꝫ dantur homini in vindictam ſicut facit medicus qui infirmo de quo deſperat petenti vinuꝫ et carnes ſolet ea ſibi dare. figurati in filijs iſrael. De q̃bus dicitur in pſ̃. Quod petierunt eſcas animabus ſuis. Et alibi. petierunt et venit coturnix ⁊c. Et bene ſequitur ꝙ adhuc eſce erant in ore ipſorum ⁊ ira dei aſcendit ſuper eos. iſti petunt ſicut pheton filius ſolis q̃ puer et ignarus petijt ꝙ duceret currũ patris qui tamen propter huiuſmodi petitioneꝫ fuit poſtea fulminatus ſicut dicit Ouidiꝰ li. ij. fa. i. Stulti em̃ ea que ſibi ſunt noxia cupiũt: ſicut dicitur prouer. i. vnde de talibus dicitur. i. Re. xij. Male feciſtis petẽtes vobis regẽ. ¶ Tertia eſt petitio hoim̃ ꝑfectoꝝ Et iſta ẽ illa quã faciũt illi q̃ digni ſunt aliq̃d petere: q̃ petũt rẽ quã dꝫ petere. ⁊ ab illo a quo dꝫ petere. iſta em̃ ſũt tria neceſſaria ĩ oĩ petitiõe ſ. Quis. Quid. ⁊ A quo. Quis ſcilicet gratus et amicus et non odioſus nec inimicus. Quid ſcꝫ vt petat rẽ iuſtã congruam et honeſtam et saluti ſue profuturam nõ cõtrariã. A quo vt. ſ. petat ab illo q̃ põt dare qđ petit. ſ. a deo nõ ab hereticis. ſortilegis. vl̃ ariolis. ſicut faciebãt ſ. idololatre q̃ ab idolis poſcebãt ⁊ reqrebant ſalutẽ. ſicut dicitur Sap. xiij. Pro ſanitate infirmũ deꝑcatur ꝓ vita mortuum rogat. et in adiutoriũ inutilem inuocat et pro itinere petit ab illo q̃ ambulare nõ poteſt. A deo aũt qui põt concedere. eſt auxiliũ petendum. ⁊ ad ipm ſuper omnia recurrendũ. Et ideo dicit Eſa. vij. Pete tibi ſignũ a domino deo tuo in profunduꝫ inferni ſiue in excelſum ſupra. Sed breuiter vide ſupra in titulo de inuenire. vbi eſt illa autoritas. Querite et inuenietis. petite ⁊ accipietis. pulſate et aperietur vobis hoc ſoluꝫ poſſumus notare ꝙ a domino debemus petere. B

Ueniam et redemptionem.
Gratiam ⁊ deuotionem.
Gloriam ⁊ ſaluationem.
Uiam et directionem.
Uitam et perfectionem.
Gaudium ⁊ conſolationem
Spiritum ⁊ donorum infuſionem
Celorum premium et laborum quietionem

Igitur petamus veniaꝫ. Et de hoc poteſt dici illud thobie. iij. c. Peto domine vt de vinculo huius improperij abſoluas me. ¶ Item petamus gratiam zach. x. Petite pluuiam a domino et ipſe faciet. ¶ Item petamꝰ gloriaꝫ. pſ̃. vnam petij a dño hanc requiram: vt inhabiteꝫ in domo domini. ¶ Item petamꝰ viã. j. Eſdre viij. ꝑdicaui ieiuniũ vt peteremꝰ viam rectã a domino. ¶ Itẽ petamꝰ vitã et maxime ſpiritualẽ quã facit gratia. De qua in pſ̃. vitã petijt a te ⁊ tribuiſti ei dñe ⁊c. ¶ Iteꝫ petamus gaudiuꝫ Joã. xvj. Petite ⁊ accipietis vt gaudiũ veſtrũ plenũ ſit. ¶ Itẽ petamꝰ ſpiritũſanctũ. quia ſicut dicitur Luce. xj. Deus dabit ſpiritũ bonũ petẽtibus ſe. Itẽ petamꝰ celi ꝓmiũ. vñ Heſter. v. Quid petis heſter regina: que eſt petitio tua. etiã ſi dimidiũ regni mei petieris dabo tibi. hec ergo de petere ſufficiãt vide ſ. de orare. Et infra de poſcere. de rogare precari. preces. ⁊c.

Petra. Cum de lapide ſit ſupra dictum ſufficienter in titulo ſuo Supra etiaꝫ de ꝑfectione a

aliquid ſit dictum de noueꝫ lapidibus precioſis qui i ve
ſte primi angeli ponebātur. hinc eſt ꝙ de petra breuiter
intendo pertranſire. Notare ergo poſſumus ꝙ petra tā
in bono ꝙ̄ in malo ſignificat ſcilicet.

Mundi tribulationem.
Culpe indurationem
Mortem et damnationem.
Mentis roborationem.
Carnis macerationem.
Chriſti deuotionem.

Primo ergo dicamus
ꝙ per petraꝫ deſigna
tur mundana tribula
tio vnde de ſaul perſe
quente dauid dicitur. j
Regum. xxiiij. Perre
xit ad inueſtigādū dauid ſuper petras abruptiſſimas
Petre enim abruptiſſime que valde ſunt dure et aſpere
ſignant duriciam et aſperitatem tribulationum. Et
de iſta dicitur iudicum. vij. ꝑcuſſit orbem in petra oreb.
¶ Secundo per petram ſignificatur mentalis indura-
tio. qꝛ cor peccatoris eſt quandoqꝫ durum ⁊ obſtinatuꝫ
ſicut petra. Petra eñ de ſui natura eſt dura ⁊ impene-
trabilis. Eſt ſicca et inflexibilis. Eſt frigida et immobi
lis. Eſt grauis et depreſſibilis. Sic vere conſcientia pec
catorum. dura eſt per obſtinationem. Hiere. v. Indura
uerunt cor ſuum ſupra petram. Sicca per incompaſſio
neꝫ. quia ſcilicet citius frangitur ꝙ̄ ad miſericordiam
inclinetur. vnde Luc. viij. dicitur ꝙ ſemen cecidit ſupra
petrā et exiccatū eſt. Frigida eſt ꝑ indeuotionem. Unde
Hie. xviij. nūquid de petra agri deficiet nix lybani: gra
uis eſt etiaꝫ per pigricie deiectionem. Amos. vj. Nun-
quid currere in petris poſſunt equi. q. d. nō qꝛ. ſ. petra id
eſt ponderitas pigritie impedit curſum boni operis et
virtutis obedientie. Mens ergo obſtinata petra dicit.
qꝛ ſcꝫ ad bonū difficiliter inclinatur. Uerūtamen ſicut
petra in rupibus quandoqꝫ latiſſime fundit aquam qꝛ
ſcꝫ in interioribus petre venis et cauernis frigiditas pe
tre aerem inſpiſſat et in aqueam groſſitiem immutat.
Et inde eſt ꝙ multe petre ſunt q̄ tempore nubiloſo ſie-
re videntur eo ꝙ ꝑ ipſarū frigiditate aer contiguus in
naturam aqueam diuertitur et mutat. Sic vere chariſ
ſimi quāqꝫ ſit ꝙ dura et petrea ⁊ obſtinata mens peccato
rum lachrymas compunctionis emittit et in perſonaꝫ
lachrymantē penitētē et flebilem ſe conuertit. pſ. Con-
uertit petram in ſtagna aquarum et rupē in fontes aq̄
rum. Quando enim aer cōſcientie tangit frigiditatem
et indeuotionem mentis. ꝑ ipſius conſiderationē ſolet
conuerti in aquam per lachrymationē ⁊ pietatem ⁊ cō
paſſionē. Quod in ꝑcuſſiōe petre in deſerto fuit figura-
tū. vide de hoc ſupra de ꝑcutere. Et ſupra de lachrymis.
Biblis. n. ſm fabulas fingit fuiſſe quedam puella que
pre nimio amore fratris ſui liquefacta eſt et in fontem
mutata. Quia vere homo quando fratrem ſuum chri-
ſtum recte diligit. tūc ꝑ lacrimoſam compunctionem ⁊
per viſceroſam compaſſionē in fontē lachrymarum ⁊
miſericordie ſe conuertit. pſ. Qm̄ ꝑcuſſit petram ⁊ flu-
xerūt aque ⁊ torrentes inundauerūt. Et illud ꝓdictū cō
uertit petrā in ſtagna aquarum ⁊c. per petram igitur ſi
gnatur mentalis induratio. ¶ Tertio dico ꝙ per petrā
ſignificatur inferni flagellatio. petra enim que dura eſt
et grauis ſignat penam infernalem. Unde etiā ſm poe
tas in inferno eſt vna pena qꝛ vnus eſt ibi qui dicitur ſi
phus. qui vnam maximā petram neceſſe habet porta
re ſuper vnum maximum monteꝫ ⁊ ſtatim quando eſt
ibi ipſam iterum dimittit ruere ad pedem montis. ⁊ ite
ſurſum reportat. et ſic perpetuo nunꝙ̄ ceſſat. per quam
quidem fictionem voluerunt poete deſignare perpetui
tatem pene infernalis que. ſ. cōtinue non facit niſi inci
pere qꝛ ſcꝫ curriculū iſtius petre. i. cōtinuatio eterne pe-
ne nunꝙ̄ terminatur immo continue renouatur. Eccli
xviij. c. Cū conſummauerit homo tunc incipit. ⁊ cū qe-
uerit tunc operabitur. Et de tali petra poteſt exponi il-
lud. ij. paral. xxv. vbi dicitur ꝙ decem milia virorum ce
perunt filij iuda et adduxerūt ad ꝓruptū cuiuſdā ꝑuer
tre ⁊ precipitauerunt eos de ſummo in preceps qui vni-
ſi crepuerūt. Iſta eſt ergo inferni flagellatio. ¶ Quar
to dico ꝙ per petrā intelligitur conſtantie roboratio pe
tra enim inter ceteras ꝑtes terre eſt ſolidior. Et ideo pe
tre oſſa terre antiquitus dicebant. ſm Iſido. Et ideo per
petram ſoliditas conſtantie deſignatur ꝑ quam homo
in bono ꝓpoſito radicat. pſ. ſtatuit ſupra petrā pedes
meos. In tali autem petra debemꝰ eſſe fundati ne forte
impulſu tentationū ſimus a dño ſeparati. Eſa. l. poſui
faciem meam vt petrā duriſſimā. ſciens qm̄ non cōfun
dar. Et ideo dominus dicit Mat. vij. Quod domus
ſupra petram fundata non corruit qꝛ ipſam a ventoruꝫ
flatibus et a fluminum fluctibus petre ſoliditas defen
ſauit. Nos igitur per conſtantiam ſimus petrei ⁊ in pe
tra firme conſtantie ⁊ ꝑſeuerātie ſimus fundati. Quia
ſicut dicitur Eccli. xxvj. fundamenta eterna ſupra pe
trā ſolidā. mādata dei in corde mulieris ſancte. ¶ Quī
to dico ꝙ per petrā deſignat pnīe maceratio. petra eñ ē
grauis ad portandū aſpera ad tangendū vtilis ad edi
ficandum et ad ſe a canibus defendēdū. Sic pnīa ꝙ̄uis
ſit grauis ⁊ pōderoſa ⁊ ad ſuſtinendum difficilis eſt tñ
ad defenſionē contra dyabolū valde vtilis. ⁊ ad manen
dū valde ſecura et laudabilis. Et ideo dicitur in pſ. pe-
tra refugiū herinacijs. Columbe enim viſo accipitre: ad
cauernas petrarū refugiunt: et ibi ab eius impetu ſe de
fendunt. Lepores etiam in petris habitant ⁊ ibi ſecurꝰ
eſſe ſe putant. Naute etiā in mari qñ naufragātur ſolēt
multum gaudere quando poſſunt ſupra aliquaꝫ petrā
ſolidaꝫ ſe recipere ⁊ firmare. Sic vere chariſſimi: ſi peri
cula maris huius mundi vitare voluerimus ⁊ tentatio
nes accipitris dyaboli declinare neceſſe eſt ꝙ in petra
penitentie ſedeamus vnde de columba dicitur. Canti.
ij. Ueni columba mea in foraminibus petre, in cauerna
macerie. Petra enim penitentie. Eneruat vitium car-
nalitatis. Elicit fluuiuꝫ lachrymoſitatis. Infundit irri
guum gratie et bonitatis. Adducit faſtigiū glorie et di
gnitatis. Inſtituit gaudium ſpiritualis leticie et iocun-
ditatis. Dico ergo ꝙ petra penitentie abradit carni-
um voluptatem vnde Exod. iiij. dicitur. Quod ſepho-
ra tulit acutiſſimam petraꝫ ⁊ circūcidit carnē ꝓpucij fi
lij ſui. ¶ Item elicit fletuū vbertatē. vnde Deutrono.
viij. Eduxit riuuos de petra duriſſima. ¶ Item infun-
dit gratie ſanctitatem ſeu ſanitatem Iob. xxix. Petra
fundebat michi riuos olei. ¶ Item adducit glorie di-
gnitatem. pſ. In petra exaltaſti me. ¶ Itē perficit eter
ne leticie iocunditatem pſ. De medio petrarū dabunt
voces. per petram ergo intelligitur penitentie macera-
tio. ¶ Sexto dico ꝙ ꝑ petram intelligitur chriſti virtꝰ
et perfectio et etiā cuiuſlibet viri iuſti virtus et cōditio
De chriſto dicitur. j. Cor. x. Bibebant omnes de ſpiri
tali conſequente eos petra. petra autem erat chriſtus de
viro etiam ꝑfecto dicit Mat. xvj. Tu es petrus ⁊ ſuper
hanc petram edificabo eccleſiam meam. Et ſic patet
quomodo petra in ſcriptura ſumitur multis modis. et
hec ſufficiant. Uide ſupra de lapide per totum.

Petrus. Cum petrus dicatur a petra. ⁊ ideo in
de eſt ꝙ petrus idem eſt quod firmus
poſſumꝰ notare ꝙ ꝑ petrū pōt vir ꝑfectus intelligi. Uñ
breuiter loq̄ndo dico ꝙ petrꝰ interpretat agnoſcēs diſ
calciās. agnitꝰ et diſſoluēs. ¶ Itē petrꝰ dictꝰ fuit a pe
tra. Dictus fuit cephas quod eſt caput. dictus fuit ſy-
mon quod eſt obediens dictus fuit bariona qđ eſt filiꝰ
columbe aut ſimplicitatis. ¶ Item primo fuit piſcator
tandem fuit chriſti imitator. tandem populi ꝓdicator.
et finaliter totius eccleſie imperator ⁊ vltimo ſtrenuiſ
ſimus triumphator. In q̄bus omnibus chariſſimi: poſ
ſumus notare ꝙ petrus quatuor habet interꝓtatiōes.
quatuor habet nominationes quatuor habet ſtatuum
diſtinctiones. Et ſic ꝑ iſtas duodecim conditiones poſſu
mus intelligere duodecim viri iuſti ꝑfectiones. Et ſic
poſſumus notare ꝙ petrus eſt nomen ſagacitatis atqꝫ
diſcretionis quia petrus interpretatur agnoſcens. No
men humilitatis atqꝫ ſubiectionis quia interpretatur
diſcalcians. Nomen famoſitatis et reputationis quia
interꝓtatur agnitus. Nomen vtilitatis et liberationis
quia interꝓtatur diſſoluens. Nomen ſublimitatis ⁊ cō
templationis. qꝛ dicitur cephas quod eſt caput Nomē
ſedulitatis

Ayuntamiento de Madrid

ſedulitatis et obeditiõis.quia dicitur ſymon.qui interpretatur obediens.Nomen ſimplicitatis atq; deuotionis quia dicitur bariona.quod interpretatur filius columbe.Nomen ſtabilitatis atq; durationis quia dicit petrus ſcilicet a petra.Nomẽ penalitatis et occupationis quia ſcilicet fuit piſcator.Nomen conformitatis et imitationis.quia ſecutus fuit dominuz.Nomen autoritatis et iuriſditionis quia fuit ꝑlatus et paſtor.Nomen felicitatis atq; ſaluationis.quia finaliter fuit ſaluatus.¶ Iſtas enim conditiones duodecim vel ꝓprietates habuit beatus petrus.quas etiam debet habere quilibet eccleſiaſticus prelatꝰ Petrus eñ figurã geſſit omnium prelatorũ.Et ideo ꝑlati qui ſunt in eccleſia ipſius ſucceſſores debent eſſe eius ſequaces ⁊ imitatores.

B ¶ Dico ergo primo ꝙ iſte habuit ſagacitatem atq; diſcretionem.quia ſcʒ petrus dicitur agnoſcẽs.Prelatꝰ eñ debet agnoſcere quid agendũ quid omittẽdũ.quid credendũ.⁊ a quo cauendũ ſit.Debet etiã agnoſcere merita ſubditorum vt ſ.ipſos poſſit vel repellere vel ꝓmouere ſm ꝙ viderit optimum.Iuxta illud Prouer.xxvij.Diligenter agnoſce vultuʒ pecoris tui gregeſq; tuos cõſidera.Et Eccleſiaſtici.vij.Pecora tibi ſunt attende illis.et ſi ſint tibi vtilia perſeuerent tecuʒ.Unde de iſta ꝑfecta noticia beati petri dicitur Actuum.xij.ꝙ petrus ad ſe reuerſus dixit.Nunc ſcio vere q2 dominꝰ miſit an.⁊c.Scientia autem ipſius hĩc ꝑfecte apparuit quando petrus ꝑ ceteris apoſtolis dñm recognouit dicẽs.Mat xvj.Tu es xp̃us filius dei viui.¶ Secundo dico ꝙ iſte habuit humilitatẽ atq; ſubiectionem.quod oſtẽditur cum petrus interpretatur diſcalcians quia ſcilicet diſcalciare alium eſt officiũ magne humilitatis.Et ideo quando diſcalcians dicitur.bene dico ꝙ ipſius humilitas denotatur.Humilitatem autem ſummaʒ habebat petrus Luce.v.vbi dicitur ꝙ ipſe procidens ad genua ieſu dicebat.Exi a me domine.quia homo peccator ſuʒ Iſte eñ fuit diſcalciãs.ſ.ſe et alios.Naʒ alios diſcalciauit corio carnalitatis per exempli et doctrine vtilitateʒ Seipſum vero diſcalciauit calciamento mundane temporalitatis.per paupertatem ⁊ humilitatem.Unde de ipſo poteſt intelligi illud Eſa.xx.Ambulauit ſeruꝰ meꝰ eſaias nudus et diſcalciatus.Habuit igitur iſte ſubiectionem et humilitatem Math.xxvj.petrus autem ſequebatur ieſuʒ.¶ Tertio dico ꝙ iſte habuit reputationem atq; famoſitatem quod oſtenditur inꝙtũ petrus interpretatur agnitus.Summe eñ neceſſarium eſt ꝑlato ꝙ fama ipſius ſit agnita et vulgata.Quia procerto ipſe debet eſſe agnitus ꝑmo in ingreſſu ꝑ diligentem examinationem.Secũdo in ꝓgreſſu per bone fame diuulgationem.Eſa.iij.Agnitio vultus eius reſpondebit ei vnde et petro fuit dictum illud Luce.xxij.Nam ⁊ loquela tua manifeſtũ te facit.¶ Quarto dico ꝙ iſte habuit compaſſionẽ atq; pietatẽ.qꝺ oſtenditur inquantum petrus interpretatur diſſoluens q2 ſcilicʒ prelatus debet diſſoluere cathenas compeditorum et vincula captiuorum Iuxta illud.Eſa.lviij.Diſſolue colligationes impietatis.ſolue faſciculos deprimentes.Dimitte eos qui confracti ſunt liberos ⁊ omne onꝰ dirumpe.pietas eñ valde neceſſaria eſt prelato In cuiꝰ ſignũ ipſe petrꝰ dimiſſus fuit cadere:vt ex caſu ſuo cognita fragilitate propria diſceret alijs indulgere ſicut dicit Gregorius in omelia.Unde etiam de petro legit Actu.iij.ꝙ petrus intuens in illum qui claudus baiulatur ex vtero matris ſue dixit.Argentum et aurum non eſt mihi.quod autẽ habeo hoc tibi do.In nomine ieſu chriſti ſurge et ambula.¶ Quinto dico ꝙ iſte habuit contẽplationem ⁊ ſubtilitatem.Et hoc oſtenditur inquantũ petrus fuit dictus cephas quod interpretatur caput.q2 ſcʒ ſicut caput in corpore locum occupat altiorem.ita iſte per contemplationem ſtatum habuit celſiorem vnde Actuum x.dicitur.Qꝺ petrus aſcendit ad ſuperiora domus.Et ſicut caput ſolet oĩa membra corpis regere.ita iſte factꝰ fuit caput ⁊ prelatus eccleſie:vt poſſet ceteros gubernare.Unde ſibi dixit xp̃s Ioh.j.Tu vocaberis cephas qꝺ interpretatur petrus.¶ Sexto dico qꝺ iſte habuit obedientiam ⁊ ſedulitatem Et hoc oſtenditur inꝙtum dictꝰ fuit ſymon qꝺ interpretatur obediẽs vel audiens q2 ſcʒ ad obedientem ꝑtinet audire.⁊ audita exequi et adimplere Marci.iij.Impoſuit ſymoni nomen petrus.vnde de ſedulitate ſua dicitur Lu.xxiiij.Petrus aũt ſurgens cucurrit ad monumentum.¶ Septimo habuit deuotionem ⁊ ſimplicitatẽ q2 dictus fuit bariona:qꝺ interpretatur filius columbe vel filius ſimplicitatis vnde petro dictum fuit Math.xvj.Beatus es ſymon bariona ⁊c. Uide etiam eam expoſitam ſupra.de beatitudine ⁊c.

¶ Octauo dico qꝺ iſte habuit deuotioneʒ ⁊ ſtabilitatẽ q2 ſcʒ petrus dicitur a petra.quia ſcʒ iſte petrus poſt cõfirmationem ſpiritusſancti in fide fuit ſolidus ſicut petra vnde Grego.in omelia dicit de Petro.qꝺ petrus q̃ ad voceʒ ancille xp̃m negauerat:poſt ſpiritus miſſione quante ſtabilitatis ſoliditatiſq; fuerat audiamus.⁊c. Iſte eñ fuit ſtabilis mala fortiter tolerando.Stabilis bona audacter aggrediendo Stabilis in bono perſeuerando.Stabilis mala perſequẽdo.Dico qꝺ iſte fuit ſtabilis mala tolerando.vnde petrus fuit ille qui dixit Luce.v.Dñe per totam noctem laborauimus Petrus etiã fuit ille cui dictum fuit Io.xxj.Petre cum eſſes iunior cingebas te ⁊ ambulabas quo tu volebas nunc autem cũ ſenueris cinget te alius:⁊ ducet quo tu non vis.Fuit etiam ſtabilis in audaci bonorum aggreſſiõe.vnde vox illa fuit petri xp̃o.Math.xxvj.Etiam ſi oportuerit me mori tecum:non te negabo.Et ſm rei veritateʒ ita erat intentionis ſue:ꝙuis dei prouidentia diſponẽte vel permittẽte aliter fuit ſubſecutũ.Stabilis inſuper fuit i bono perſeuerando Unde Actuum.duodecimo dicit ꝙ petrus perſeuerabat pulſans.¶ Itẽ fuit ſtabilis mala perſequendo.ſicut dicitur Actu.iij.⁊.iiij.Sic ergo patet ꝙ iſte habuit durationem ⁊ ſtabilitatem. ¶ Nono dico quod iſte habuit tribulationem atq; paupertatem.Et iſtud notatur in primo officio ſuo.q2 ſcʒ ipſe primo fuit piſcator.quod eſt officium pauperum ⁊ laborioſũ.Ipſe pauꝑ ⁊ laborioſus fuit:⁊ oĩa bona tẽporalia amore domini dereliquit.vnde Mat.iiij.dicitur.Qꝺ xp̃us videns duos fratres in naui reficiẽtes rhetia ſua petruʒ ſcʒ ⁊ andream.vocauit eos dicens Uenite poſt me faciã vos fieri piſcatores hominum.at illi relictis rhetibus ⁊ patre ſecuti ſunt eum ſcʒ dominum Rhetia enim que ligant homines ſignant bona temporalia.Unde etiam ipſe petrus dixit chriſto Mat.xix.Ecce nos reliquimꝰ omnia ⁊ ſecuti ſumꝰ te.¶ Decimo dico qꝺ iſte habuit imitationem ⁊ conformitatẽ.Petrus eñ legitur ſecutꝰ fuiſſe dominum non ſolum poſt ipſum corporaliter ambulando:immo etiam ei obediendo.ipſum imitando ⁊ exemplo eius predicationis officium exercendo Quod vtiq; debet facere quilibet prelatus.vt de ipſo dicatur illud Marci.xiiij.Petrus autem ſecutus eſt dñʒ Et Luc.xxij.dicitur.qꝺ petrus ſequebatur alonge.Et bene dicit alonge.q2 ſcʒ impoſſibile ẽ qꝺ perfecte dñm ſequamur.id eſt ex toto dñm imitemur.¶ Undecimo dico qꝺ iſte habuit iuriſditionẽ ⁊ auctoritatẽ.q2.ſ.ipſe fuit paſtor ⁊ prelatus eccleſie.vnde iſte eſt ille cui dicit dominus.Ioh.xxj.Petre amas me.paſce oues meas.¶ Duodecimo vero dico.qꝺ iſte habuit ſaluationem ⁊ felicitatem.vnde Luce.ix.et Mat.xvij.dicitur.Qꝺ ieſus aſſumpſit petrum iacobum.⁊ iohannem.⁊ duxit ipſos in monteʒ excelſum.i.in paradiſum.Et ſequitur qꝺ petrus dixit.Bonum eſt nos hic eſſe.Et dicitur ibi qꝺ dñs trãſfiguratus eſt ante eos.q2 ſcʒ tunc deꝰ in ſua perfecta ſubſtãtia videbit qñ in monte paradiſi a ſanctis intuebitur ⁊ tenebit.Et ſic ergo patet de petro qnõ ſignat beatum.vel etiam quemlibet paſtorem eccleſie vel prelatum.

Phiala. Uide ſupra in litera.f. vbi tactum eſt.

B **Pietas.** Cum de pietate ſupra in multis locis ſit tractatũ ⁊ maxime ſupra de miſericor vbi tetigi ſatis plane hoc ſoluʒ nota ꝙ triplex pietas eſt habenda videlicet pietas.

Ayuntamiento de Madrid

Parentibus — Prima ptinet ad pſonas īferiores
Pauperibus — Scḋa ptiet ad diuites repletiores
Peccantib⁹. — Tertiā ptiet ad magſos ſupiores

¶ Primo igitur dico ꝙ eſt quedā pietas erga genitores. Et iſtaꝫ debent habere filij erga patres tā ſpirituales ꝙ carnales Sicut enim dicit. Solinus. Mira eſt in cyconijs pietas erga parentes ſuos. quantum eñ parētes cyconiarū filios ſuos nutriunt dum ſunt iuuenes. tantum vice reciproca nutriuntur a iuuenibus dū ſūt ſenes. In quo pculdubio docet nos natura ꝙ parentes noſtros et ſuperiores prelatos a quibus nutrimenta ⁊ naturalia ⁊ ſpiritualia recipimus. omni die ſi noſtri indiguerint debemus fouere et ipſis pie. ⁊ miſericorditer ſubuenire. vnde Ambro. ſuper Beati immaculati. pulcre loquitur de pietate dicens. Quod pietas amica eſt deo. nutrix parentuꝫ. ſtipendium filiorū. tribunal iuſtorum. egenorum portus. miſerorum ſuffragium ⁊ indulgentia peccatorum. Unum tamen eſt aduertēdum ꝙ ſm Ihiero. propter parentū pietatem non debemus facere iniquitatem vnde illi videntur errare qui vt parētes nutriant et honorent ſe ſolent a diuino cultu retrahere et erga lucra temporalia immoderate intendere et vacare. Teſte eñ Auguſtino. Diligendus eſt generator ſed proponendus eſt creator vnde Ihiero. ad marcellū ſuper illud verbum Math. viij. Dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos dicit ſic. Ordinate in me charitatem Rectus ordo eſt vt primo diligatur deus. Deinde parētes ſed ſi vtrumq ſeruari nequeat odiū in ſuos pietas ē in deū conferenda. Eſt igitur quedam pietas erga genitores. ¶ Secundo dico ꝙ eſt quedam pietas erga pauperes Et iſta eſt illa qua homo tenetur fratri ſuo ſubuenire. Sicut enim arbores fructifere et vtiles ſolent habere multum de interiori medulla. ſicut patet in ficu et vinea Sic illi q̄ apud deū volunt eſſe fructuoſi debent eſſe valde pij et medulloſi ⁊ erga paupēs viſceroſi. ſicut eñ arbores aromatice non ſolum nutriunt fructus folia ⁊ flores: imo etiā medicinales ſuccus lachrymas ⁊ liquores. Sic vere pij viri et miſericordes non ſolum portant fructus bone operationis: folia bone locutiōis. flores bone conuerſationis immo etiā ipſi portant et fundunt ſuccū deuotionis et liquores pietatis et cōpaſſionis quibus ſcꝫ paupꝛes et egeni ſanant et ſpiritualiter et temporaliter recreantur. Pietas eñ vt dicit apoſtolus. j. Thymot. iiij. ad omnia vtilis eſt ꝙuis multi ſint qui ſm apl'm. ij. Thy. iij. ſpēꝫ pietatis hñt: ipſam tñ operibus negant. Sicut patet de multis vſurarijs et auaris q̄ ſub ſpecie pietatis pauperibus ſolent aliquid cōmodare: vt ipſos tempore cariſtie poſſint exheredare.

¶ Tertio dico ꝙ eſt quedā pietas erga peccatores. Et iſtā debent habere ſuperiores iudices et prelati q̄ pie debent peccatoribus compati et ſubuenire et eis ſi patitur iuſtitia indulgere. Sed de hoc Vide. ſ. de iuſtitia et miſericordia vñ breuiter Augu. in ſermone dicit ꝙ apd deū ſpietas ſine iuſtitia et ſine pietate iuſtitia nō habetur. et ſine bonitate equitas. ⁊ ſine equitate bonitas nō tenetur. Nam equitas ſine bonitate ſeuicia eſt et iuſtitia ſine pietate crudelitas eſt. Et ideo mōet apoſtolus Titū. ij. Sobrie. et iuſte et pie viuamus ⁊c. Omitto qꝛ pauce ſunt autoritates vocales ⁊. ſ. in locis varijs multa dixi.

Pigritia. Nota ꝙ pigritia ſeu accidia nihil aliud eſt ꝙ languor ſeu torpor animi impediens exequi bonū opus vñ ⁊ Greg. in morſ. dicit ꝙ accidia eſt de virtutum laudabili exercitio vtriuſq hominis languida deiectio. Et inde eſt ꝙ ad deteſtationē pigritie poſſum⁹ notare ꝙ pigritia ſeu accidia ſolꝫ

Comitare cordium timorē. — Primo igit̄ dico ꝙ
Eneruare mēbror vigorē. — pigritia cordiū timo
Excitare mentiū feruorem. — rem ſolet comitare.
Extirpare virtutū valorem — Homo eñ piger nū

ꝙ eſt audax ſed magis timidus vnde Prouerbiorum. xxj. dicitur. Dixit piger. Leo eſt in via in medio platearum occidendus ſum Timet. n. ſuſtinere terribilia ⁊ aggredi difficilia prouerbio. xviij. pigrum deijcit timor frigus enim generat paucitatē motus. vnde videmus. ꝙ ſerpēs in hyeme vix ſe poteſt mouere ex frigore aqua fluxibilis ⁊ mobilis ſolet gelari. Et ſic frig⁹ et quies pigricie et torporis ſe concomitant. ⁊ alterum ab altero generatur. Quia procerto tandiu homo a labore bonoruꝫ operum retardatur ꝙdiu frigore id eſt alicuius difficultatis timore coartatur. vnde prouerbiorum. xx. propter frigus piger arare noluit mendicabit ergo eſtate et non dabitur ei. ¶ Secundo dico ꝙ pigritia membrorū ſolet vigorem eneruare. piger enim eſt proprie ſicut īfirmus dormiens ſeu mortuus qui ſcꝫ membrorū ſuorū vſum nō habent inquantū nullū opus peragūt aut exercent. vñ pigri videntur mādragoram bibiſſe. qꝛ ſcꝫ pigritia more mandragore videtur ſuos diſcipulos indormire ⁊ ſopire et membrorū vigorē et fortitudinem eneruare. Iō pigro dicitur ꝓuer. vj. vſq quo piger dormis Dormire eñ proprie videntur inquantū in nullo bono opere exercētur. vnde ꝓuer. xxvj. dicitur. Quod piger abſcondit manum ſub aſella ſua et laborat ſi ad os ſuū eas conuertit. ¶ Tertio dico ꝙ pigritia feruorem mentiuꝫ vel vitium. i. vitiorum ſolet excitare. Pigritia eñ ſolet multa mala deſideria generare ⁊ temptationes varias excitare ſicut patet de dauid q̄ ocioſus ī domo ſua bethſabee concupiuit. ⁊ occaſione ipſius adulterium proditioneꝫ et homicidium cōmiſit. Vñ prouerbiorum. xxj. Deſideria occidunt pigrum Et prouerbiorū. xiij. dicit. Uult et nō vult piger. Et breuiter ſicut dicitur ꝓuer. xxvj. ſicut oſtium vertitur in cardine. ſic piger in lecto ſuo qꝛ ſcilicet ſicut oſtium de latere in lat⁹ vertitur ſic piger de vno malo deſiderio ad aliud deducitur. canis eñ antiquus quandoq incurrit podagram et tunc non poteſt currere. immo ſolet muſcarū impugnationes varias incurrere ⁊ latrando ſuper ſumarium reſidere. Sic vere homines illi qui podagrā pigritie patiuntur. muſcis diuerſorum deſideriorum ⁊ affectionum et latratu malorū verborum et detractionum preceteris infeſtantur. ideo breuiter de punctionibus malorū deſideriorum quas ſuſtinent iſti pigri dicitur. Prouer. xxiiij. Per agrum hominis pigri trāſiui. ⁊ per vineā viri ſtulti et ecce totū repleuerāt vrtice et operuerant ſupficiem eius ſpine. Et prouerbio. xv. dicitur Quod iter pigrorum quaſi ſepes ſpinarum Pigritia ergo mentiuꝫ feruorem ſolet excitare

¶ Quarto dico ꝙ pigricia virtutum valorem ſolet extirpare Sicut enim vinea que nō colitur ſterileſcere cōprobatur. Sic homo qui per pigriciam incultus efficit a fructu bonorum operum denudatur. Camelus enim inter cetera animalia dicitur pati podagram et tamen iſte eſt qui inter alia animalia rariſſimos habet pilos. Ad denotandum ꝙ illi qui podagra pigritie ſunt detēti et vinculis accidie ſunt ligati de quibus dicitur Sap xv. Pedes eorū pigri ſunt ad ambulādū: tales dico pillis virtutum et gratiarum pre ceteris ſunt nudati. Vñ prouerbiorum. xxj. dicitur Omnis piger ſemper in egeſtate erit pigri enim nudi et egeni ſunt ꝙrum ad virtutum abundantiam pauperes vero erunt in futuro per eterne glorie indigentiam et carentiam. Quia breuiter ſicut dicit Ber. in ſermone. Ocioſitas eſt mater nugarum. nouerca virtutum. vitium ſuffocatrix ſuperbie nutrix. gehenne procuratrix. Sic ergo patet quomodo vitium accidie et pigritie eſt damnoſum. Sed vide ſupra de labore: de Motu. de Exercitio ⁊ de Quiete Et de tarditate et ſupra de Dormire. Et infra de Somno et alijs titulis ſimilib⁹ ⁊c

Pignus. Cum pignus ſit illud quod creditori a debitore pro debito vſq ad ſolutionem aſſignatur videtur ꝙ obſes in perſonis et pignus in rebus pro eodem ſupponant. Et ſic nota ꝙ eſt. Pignus Supernale quod eſt Diligenter cuſtodiendum. Pignus internale quod eſt Libenter cuiꝙ tradenduꝫ ſeu quod eſt vigilanter expediendum Pign⁹. Eternale quod eſt

Ayuntamiento de Madrid

quod eſt Ardenter recipiendum. ¶ Primo igitur dico ꝙ eſt pignus precioſum qđ debemus cuꝫ diligentia cuſtodire. Iſtud autem eſt chriſtus dei filius ſeu etiam ſpiritusſanctus aut gratia diuina que. ſcilicꝫ nobis tradita ſunt et conceſſa. ſicut pignꝰ obſes ⁊ arra hereditatis eterne nobis a deo patre promiſſe. Conſtat enim ꝙ dei filius in carnē veniens ſe dedit nobis obſidem atqꝫ pignus pro ꝓmiſſo nobis ſpiritusancto de celeſti gloria adimplendo. vt ſicut filius anthiochi regis qui fuerat rome obſes. j. Mach. j. ſic iſte etiam loco ſui ſpiritūſanctum ꝓ pignore nobis miſit ⁊ ſuam gratiam ⁊ ſacramenta ꝓ pignore quotidie nobis mittit Unde. ij. Cor. j. Signauit inquit nos et dedit pignus ſpiritꝰ in cordibus noſtris. Uerumtamen ſic eſt ꝙ pignus receptum a creditore optime ſeruari debet q2 ſi forſitan ꝑderetur illud quod reſtitui debet ⁊ ꝓ quo pignus datum eſt nequaꝙ amplius redderetur. Sic vere ſi gratiā dei et ſpiritumſanctum nobis traditum et commiſſum impignoratum et datū diligenter non ſeruauerimus ſꝫ ipſum ꝑ peccatuꝫ mortale ꝑdiderimus gloriā ꝑadiſi cuiꝰ arre ſunt amittemus. Si vero iſta pignora vſqꝫ ad mortem ſeruauerimus. tunc ſine difficultate hereditatē noſtram ſicut dictuꝫ eſt acquiremꝰ ita ꝙ nobis poterit dici illud Eph. j. Signati eſtis ſpū promiſſionis ſancto. qui eſt pignus hereditatis noſtre in redemptionē acquiſitionis. ⁊ in laudem glorie ipſius. Iſtud eſt igiť pignꝰ

B virtuoſum quod tu debes cum diligentia cuſtodire.

¶ Secundo dico ꝙ inuenitur pignus ſpecioſuꝫ quod tu debes cum vigilantia expedire. Et iſtud pro certo nihil aliud eſt ꝙ anima quā. ſ. cum hereditate ꝑadiſi ſibi debita nos dyabolo impignoramus obligamꝰ et incarceramus quando mortaliter peccamus. Et certe iſtud pignus perpetuo ꝑdimus niſi per penitentiaꝫ redimamus vt ſic poſſimus dicere dyabolo apud quem obligatum eſt pignus illud Deutero. xxiiij. Non auferes loco pignoris vidue veſtimentum. Et ibidem. Non accipies loco pignoris ſuperiorē ⁊ inferioreꝫ molā ⁊c. Superior enim mola eſt anima. inferior eſt corpus. veſtimentum vidue eſt gratia que. ſ. dyabolo ſunt interdicenda. ⁊ ab eo ſi impignorata ſunt ꝑ penitentiā auferēda. Iſtud eſt igitur pignus ſpecioſum ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ inueniť pignus anxioſum qđ tu debes cum dulci venia relargiri. Et iſta certe ſunt pignora temporalia. que ſcilicet raptores et vſurarij plus debito et nimis acriter a pauperibus recipiunt. inquantum ꝓ debitis ipſos exheredāt et confundunt. Uult ergo deus ꝙ pignora pauperū iniuſte non accipianť. et etiam ſi iuſte capta fuerint ꝙ miſericorditer pauꝑibus dimittantur. Unde ibidem Deutero. xxiiij. Si pauꝑ eſt inquit non ꝑnoctabit apud te pignus ſed ſtatim reddae ei ante ſolis occaſum vt dormiens in veſtimento ſuo benedicat tibi. Unde Ezechi. xviij. dicitur de illo qui pignus debitori reddiderit. ⁊ nō retinuerit ꝙ ſcilicet vita viuet ⁊ non morietur De ipſo vero pauperem contriſtante rapinas rapiente. ⁊ pignꝰ non reſtituente dicitur. ibidem ꝙ morte morietur. ⁊ ꝙ ſanguis eius ſuper ipſum erit. Sufficit. quia pauce ſūt autoritates. Uide ſupra. vbi obligatio.

A **Pingere. pictura.** Quaſi nulle ſunt autoritates vide. Ubi pulcritudo. ⁊ vbi Uarietas.

Pylatus. Cum pylatus fuit ille preſes ſeu pretor. Romanꝰ ſub cuiꝰ dominio chriſtus docuit et predicauit. xp̄s captus ē et tolerauit. xp̄s occiſus etiam et expirauit. poſſum dicere ꝙ ꝑ pylatuꝫ de ſignantur tyrāni. peruerſi quoqꝫ iudices et balliui ſub quorum ſcilicet dominio chriſtus. ideſt perſone innocētes indebite moleſtantur. Unde nota ꝙ iuſti ⁊ ab iſtis ꝙ ſub iuſtis.

Fallaciter accuſantur.
Procaciter diffamanť.
Debiliter defenduntur.
Scurriliter illuduntur.
Subtiliter inquiruntur.
Crudeliter flagellantur.
Finaliter trucidantur.

Iſta omnia poſſunt dici de malis iudicibus ⁊ tyrannis qui. ſ. malos amant ⁊ eis fauores impēdunt Unde Lu. xxiij. facti ſunt amici herodes et pylatus. Et Mar. xv. dicitur Quod pylatus volens ſatiſfacere populo tradidit eis ieſum ⁊c. Sub illis. vero iuſti fallaciter accuſantur ſicut ſub pylato chriſtus eſt accuſatus. Quamuis enim pylatus ſentiret ob inuidiam chriſtum accuſatum nec vllam in eo mortis cauſam inueniret. q2 tamen principes ſacerdotum et ſcribe conſtanter. immo nequiter accuſauerunt eum morti fuerat adiudicatus: ſicut dicitur Luce. xxiij: ¶ Item ſub illis et ab illis procaciter diffamantur Mat. ix. diffamauerunt eum ꝑ totam terrā Et Prouer. xiiij. Ambulans recto itinere ⁊ timens deum deſpicitur ab eo qui infami graditur via. ¶ Item bonos grauant nec debite defendunt. Ficte enī defendebat pylatus ieſum quando dicebat Mat. xxvij. Quem vultis de duobus dimitti ⁊c. ¶ Iteꝫ iuſtos derident et turpiter illudunt. Tales enim vilipendunt ⁊ illudunt homines virtuoſos. ſicut de pylato legiť ꝙ ipſe deriſorie ieſum vocabat regem Ioan. xix. Scripſit auteꝫ titulum pylatus. Ieſus nazarenus rex iudeorū. ¶ Iteꝫ vt illis poſſint nocere ſubtiliter inquirūt ſicut iudaica rabies contra chriſtum occaſioneꝫ querens interrogabant eū Math. xij. dicentes. Si licet ſabbatis curare. Sequitur. vt cum accuſarent ſupple interrogabant Et Mat. xxvj Principes ſacerdotuꝫ et ſeniores populi cōſilium fecerunt vt Ieſum dolo tenerent. ¶ Item pauperes ſpoliant et grauiter offendūt. vnde Ioan. xix. dicitur. Quod pylatus ieſum nudauit. flagellauit ⁊ ſpinis coronauit. ¶ Item vltimo illos miſerabiliter ꝑimunt. ſicut dicitur. ij. Reg. iiij. Homines impij interfecerunt virum innoxium. Si vis vlterius de pylato comparare tyrannos et principes et officiales iniquos. vide vbi Iudex Iudicium. Rex Tyrannus ⁊c.

Pilus Nota ꝙ pilus pili naſcuntur a carne. ⁊ de ſuperfluo alimenti dati ſunt nobis a natura ſcilicet. A

In neceſſarium tegimentum.	Primi pili ſunt
In multiuariū veſtimentū	virtutes quibus a
In voluntarium ornamentū.	frigore defēdimur
In emiſſariū purgamentum.	Secundi pili ſunt
¶ Primos pilos debemus texere	virtutes quibꝰ ad
Scđos pilos debemꝰ tendere.	pauperes extendi
Tertios pilos debemꝰ pectere	mur Tertij pili ſūt
Quartos pilos debemus radere.	cōuerſatio qua ne

vileſcamus tegimur. quarti vero pili ſunt vitia quibus ne fetcamus abradimur. ¶ Dicam ergo primo ꝙ i ſcriptura reperiuntur pili exiſtentie virtualis. Pili enim qui corpus defendunt a frigore ⁊ a puluere. ⁊ a vento ipſumqꝫ tenent calidum et ſecurum. ⁊ ab interiori corporis naſcuntur et prodeunt ſunt virtutes que ſcilicet animam a ꝑiculis et nocumentis exterioribus et interioribus protegunt ipamqꝫ ꝑ charitatē calefaciunt. ⁊ a corpore. i. ab interiori mente ⁊ ex pectore exeunt ⁊ ꝓcedunt. et frigus indeuotionis tollūt vt. ſ. homo virtuoſus figuret in helya et in ioanne baptiſta. nec non ⁊ in tabernaculo federis. De helya enim legitur ꝙ ipſe fuit homo piloſus. iiij. Regū. j. Uir piloſus occurrit nobis zona pellicea accinctus renibus De ioanne vero dicitur. Mat. iij. ꝙ ioannes habebat veſtimentū de pilis camelorꝫ viuebatqꝫ melle ⁊ locuſtis et i deſerto degebat. De tabernaculo aūt federis i quo latuerūt ſacramēta legis diuine. ſ. cādelabꝝ velū altare thimiamatis archa ꝓpiciatorū cherubi māna vga ⁊ tabule legiť Exo. xxxvj. qđ optū fuit de vndeci ſagis ꝯfectis de pilis caprarꝫ ad denotādū ꝙ illi q volūt eē helyas regū malignorꝫ. i. quorūlibꝫ iniquorū correctiui ioannes in quo eſt gr̄a. i. diuine gr̄e cōtētiui ⁊ verbi dei ꝑdicatiui tabernaculū federis. i. ſui cū deo federatiui ⁊ coniunctiui. ⁊ ſecretorū ⁊ ſacramētorū diuinorū ꝯſeruatiui neceſſe habēt eſſe piloſi. i. pilis vtutū contecti. ⁊ virtuoſa cōtinētia circūcincti Geñ. xxxvij. Noſti ꝙ eſau frater meus homo piloſus ſit. potiſſime

Ayuntamiento de Madrid

autē iſti pili debent virtutem penitētie denotare iſta eſt
piloſitas q̄ melius defendit ab ideuotionis frigore ⁊ q̄
melius calefacit per contritionem et charitatem interi
us in pectore munit. Quod certe ſatis figuratur in hoc
quia helyas ⁊ ioannes ⁊ tabernaculum in deſerto mā-
ſerunt ⁊ etiam tegumenta de pellibus ⁊ de pilis came-
lorum et caprarum habuerunt vt ſupra viſum eſt. De-
ſerta enim que ſunt nuda ſterilia et arida ſꝫ pili camē-
lorum et caprarum qui ſunt aſperi ⁊ ſqualidi. aſperita-
tem penitentie ⁊ ſqualorem ⁊ ruditatem exterioris ap
parentie ſignant quibus procerto ſancti viri ſe cōtegūt
atqꝫ velant. Exo. xxv. hec ſunt que accipere debetis. Se
quitur. Pilos caprarum. Et ſic iſti ſunt pili quib⁹ me-
diantibus. Daniel draconem occidit, ſicut dicitur Da.
xiiij. quia ſcilicet mediantibus pilis penitentie dracho
dyabolus ſeu caro occiditur ⁊ ciuitas anime a ſpiritua
li ydololatria liberat̄ ptꝫ igitur ꝙ ſunt pili exiſtētie vir
B tualis. ¶ Secundo dico ꝙ inueniunt̄ pili opulentie tē
poralis Pili em̄ exterius apparent et naſcuntur ex ſup
fluo alimenti et ex ipſis fiunt panni ad varia veſtimen-
ta. Iſti igitur diuitias exteriores ⁊ tempales deſignant
que. ſ. non ſunt de neceſſitate nature. ſed magis de ſuper
fluo reputate ⁊ ſicut quedam extrinſeca veſtimenta de-
bent per elemoſinam extendi ⁊ pauperibus explicari.
Unde Nume. viij. precipitur nazareis qui ſancti repu-
tabantur ꝙ radāt omnes pilos carnis ſue Radi enim
debēt tales pili ⁊ potiſſime de affectu mentis. quia reue
ra. Eſau qui erat piloſus legit̄ malus homo fuiſſe ⁊ bn̄
dictionē amiſiſſe. Gen̄. xxvij. Jacob etiā qꝛ pilos in ma-
nibus habuit alius q̄ꝫ erat creditus fuit ſicut dicit̄ ibi-
dem. Quia reuera illi qui veſtiti ſunt diuitiarū pilis vt
cōiter priuant̄ bn̄dictione ſua. i. eternis et celeſtibus bo
nis. Tales etiā difficile recognoſcunt̄: qꝛ alij q̄ꝫ ſint ab
hominib⁹ reputant̄. Diuites vero iudicant̄ ex diuitijs
non ex pſonis ex veſtib⁹ non ex corporibus ex mundi fa
uoribus non ex inſufficientiarum ſuaꝝ languorib⁹. ad
hoc facit illud Senece in epiſtola. Qui vult inquaꝫ co
gnoſcere hominem ponat ideſt reponat fallacia fortu-
ne indicia. nudum illum reſpiciat ⁊ cetera. Unde de ta-
li piloſitate dicit̄ Gen̄. xxvij. Pater inquit non cogno
uit. Jacob qꝛ piloſe man⁹ maioris fratris ſimilitudinē
ptendebant. q. d. Ille qui minor eſt reputat̄ maior q̄ im
perfectus eſt reputat̄ pfectus. qui indoctus eſt reputat̄
doctus dum tamē diuitiarū pilis fuerit coopertus. ſeu
carnalis affectionis pellibus circumcinctus Iſti autēꝫ
piloſi figurantur in quibuſdam monſtris q̄ piloſi dicū
tur q̄ etiam fauni ⁊ ſiluani appellant̄ qui etiam pprie
non homines ſed demones ſunt quia non rem ſed effi
giem humanam pretendunt quos etiam antiqui erro
res gentilium in deos ſiluarum et montium crediderunt.
ſicut dicit Iſidorus. viij. li. ethymo ⁊ gloſa Eſaie. xiij. ⁊
xxxiiij. Ego autem iſtos credo eſſe quoſdam ſpiritus in
feriores. aerea corpora habentes ratione pſtantes ⁊ hec
nihil aliud eſſe q̄ꝫ demones humanā effigiē ptendētes
quia reuera chariſſimi tales piloſi. i. tales diuitijs ado
rnati vix poſſunt cognoſci quid ſunt. qꝛ licet homines
eſſe videantur demones tamen eſſe probantur. inqtū
demonū crudelitate et conditionibus vtuntur ⁊ inquā
tum aerea vanitate et ſuperbia componuntur atqꝫ va-
nis leticijs extolluntur. Unde Eſaie. xiij. de babylone. i.
de mundo dicitur ſic ꝙ requieſcent ibi beſtie. replebun
tur domus eorum draconibus et habitabūt ibi ſtrutio
nes et piloſi ſaltabunt ibi. Et Eſai. xxxiiij. dicit̄ ꝙ occur
rent ibi demonia. onocentaurus et piloſus clamabūt
alter ad alterum Pone ſi vis multa de inhumanitate
diuitum ⁊ compara eos onocentauris dracomb⁹ ⁊ ſtru
tionibus. Patet ergo ꝙ inueniuntur pili opulentie tē-
C poralis. ¶ Tertio dico ꝙ inueniūtur pili apparentie ex
ternalis. Pili enim qui extra carnem apparent. exterio
rem conuerſationem et apparentiam ſignificāt. que re
uera eſt pectinanda et ab omnibus inhoneſtatis fecib⁹
mundana et ab ypocriſis vermibus preſeruāda. Et no
ta ꝙ ſicut aliqua animalia habent pilos ſuaues. ali-
qua aſperos aliqua pungitiuos. aliqua in colores vari
os ſe mutantes. ſicut patet de oue. porco et hericio. Sic
vere homines aliqui ſunt quorū conuerſatio dulcis eſt.
ſuauis et benigna et in loquendo et in operando Unde
cuilibet dulci et pio homini poteſt dici illud Ezech. xvj.
Uerba tua intumuerunt. et pilus tuus germinauit. ita
ꝙ alij per boni exempli aſſumptionem inde poſſunt ſi
bi facere veſtimenta: Alij autem habent conuerſatiōēꝫ
aſperam et ſeueram. ſcilicet auſtere viuēdo et ſeuere ali
os corrigendo. Ita ꝙ tales poſſunt dicere illud Job. iiij.
Inhorruerunt pili carnis mee. Alij vero habent cōuer
ſationem pungitiuam multipliciter et leſiuam. ſ. alios
mordendo et eis detrahendo ipſoſqꝫ ledendo. rapiendo
et depredando ſimiles porco ſpinoſo quem Solinus vo
cat hyricem qui pilos habet acutiſſimos ita ꝙ iacu-
latione volūtaria ipſos emittendo circuniacētes ledit
vulnerat atqꝫ pungit. Sic iſti voluntarie alios pungūt
et detrahendo ipſos vulnerant atqꝫ ledunt. Iſti ſimiles
ſunt militibus romanis qui plerumqꝫ ledēdo aduerſa
rios pilis vtebātur. ſicut in multis locis ponit tytus li
uius Dardos enim ⁊ tela et paruas lāceas pilos vocat
vel etiam maiores ſagittas. Unde detractoribus dicit̄
in pſ. ꝙ ſubito ſagittabūt et non timebūt firmauerūt
ſibi ſermonem nequam. Alij deſuper habēt pilos. ideſt
conuerſationem mutabilem et multipliciter ſuiipſius
variatiuam. ſicut ſunt hypocrite adulatores. qui pilos
conuerſationis ſcd̄m diuerſitatem perſonarū tempoꝝ
⁊ locorū variant atqꝫ mutant. Similes pandro anima
li ethiopico de quo dicit. Plinius li. viij. capi. xxxv. qd̄
ad ſimilitudinē coloris rei obiecte colorem ſuuꝫ mutat
Et eſt mirabile inquit plinius coloreꝫ corporis taꝫ ſubi
to mutari. ſed mirabilius colorem vili. i. pili. Expōe de
hypocritis et adulatoribus quoꝝ vilus et pilus. i. exte
rior conuerſatio vario modo mutātur. Iſti figurantur
in leproſis. qui ſꝫ doctrinā antiquā legis in hoc cogno
ſcebantur ꝙ pili eorum in colorem candidum vertebā-
tur ſicut dicitur Leuiti. xiij. Quia reuera ille ſpirituali-
ter eſt leproſus et malus. qui per hypocriſiꝫ de nigro in
album ⁊ de malo in bonū ſubito ſolum quo ad apparē
tiā fit mutatus Unde Leui. xiij. in principio dicitur qd̄
cum ſacerdos videbat pilos in album mutatos ipſum
tanq̄ꝫ ſuſpectuꝫ de lepra ſeparare debebat. De iſtis ergo
poteſt dici illud. j. Regum. xix. ꝙ ſcilicet micol pellē pi-
loſam caprarum poſuit ſuper caput ſtatue in lecto da-
uid Expone ſicut alibi. Patet igitur ꝙ inueniuntur pi
li apparentie exterioris. ¶ Quarto dico ꝙ inueniunt̄
pili peſtilentie criminalis. Et iſti procerto ſunt pili qui
naturaliter oriuntur a carne. ideſt a carnali mente. ſcili D
cet inanes affectiōes et vitia et procerto tales ſunt pili
radendi: et per confeſſionem a mentibus auellendi Eze
chiel. quinto Sume tibi gladium acutum radentem pi
los. et duces per caput et barbam. Unde leproſo quan-
do debebat mundari ideſt poſt curam mundus reputa
ri ſic precipitur Leuitici. xiiij. Radet inquit omnes pi-
los corporis et lauabitur aqua et purgatus igredietur
caſtra. Pilos inquit corporis. ideſt peccata ſua radet p
contritionem et confeſſionem Lauabitur inquit aqua
per lachrymationem et compunctionem et ſic certe pur
gatus ſcilicet perueniet ad remiſſioneꝫ et ingredi pote
rit caſtra celi per finalem ſaluationem. Et ſic igitur pa
tet ꝙ pili quatuor modis ſignant videlicet Culpas de-
teriores. Mores exteriores. Opes inferiores. Uires ſeu
virtutes interiores ⁊ vtiliores. etcetera ſufficit. Uide vbi
capillus.

Pincerna. Nota ꝙ pincerna ē ille qui admi-
niſtrat vinum vide vbi vinuꝫ ⁊ vbi
miniſter.

Pinguis pinguedo. Nota ꝙ pingue
do tam in bono
q̄ꝫ in malo multiplr̄ ſumitur in ſcriptura eſt em̄ pigue
do virtuoſa ſꝫ piguedo vitioſa piguedo bona ⁊ pingue- A
do mala. ē dico pinguedo bona. et iſta eſt piguedo grē ⁊
virtutis ⁊ pfectiōis q̄ mētē ſpiritualr̄ reficit et ipiguat

Et ſic

Ayuntamiento de Madrid

Et sic illi dicūtur pingues qui gratijs ⁊ virtutib⁹ sunt insignes. de quibus dicitur Roma. xj. Socius radicis ⁊ pinguedinis oliue factus es. In quibus verbis notatur ꝙ sicut pinguedo solet vnire. nutrire. mollire. linire. Sic gratia solet vnire ꝑ supnam dilectionem. Socius inquit. Solet nutrire per internam deuotionē. Radicis inquit Solet mollire ꝑ superam compassionem. Pinguedinis inquit Solet linire ꝑ eternā saluationē Oliue. inquit factus es. ¶ Primo ergo dico ꝙ pinguedo gratie vnit ⁊ ligat per dilectionem. Socius inquit. Pinguedo enim de sui natura est viscosa ⁊ glutinosa. faciens res diuersas inuicem adherere. Pinguedo etiam nutrimentum est ignis sicut patet in oleo lampade ⁊ candela. Sic vere diuina gratia nutrimentū est: et corda solet ꝑ amorem inflammare et ipsa ꝑ concordiam conglutinare et inuicem sociare. Et de hoc Eze. xxvij. Negociatores tuus in vino pingui. in lanis coloris optimi. Lane enim de quibus fiunt vestes sūt corpis calefactiue. Vinū qd cor letificat et inflamat signat charitatē. q̄ scilz homines inuicem sociat atq; ligat et in alterutrum amorem inflāmat. Socius inquit Apoc. j. Ego ioannes frater vester socius et particeps in tribulatione et regno. Hinc tamen aduertendum ꝙ duplex inuenitur in animalibus pinguedo. quedam aerea et sanguinea quedā flegmatica ⁊ aquea. Prima est illa de qua dictum est. Secunda vero que est aquea non est talis quia ista nec ligat nec inflāmat. sicut est pinguedo porci. que non posset nutrire ignem nec in lampade nec in candela. Sic vere cum spiritualr duplex sit piguedo amicicie. vna charitatis. alia carnalitatis vna virorum pfectorum. alia porcorum et peccatorum illud verum est ꝙ illa ignem charitatis nutrit. ista vero ipsum destruit ⁊ extinguit. quia procerto pinguedo carnalitatis et porcina nunꝙ est causa perfecte charitatis et salubris amicicie sed magis totius contrarietatis ⁊ discordie quia sicut pz hodie illi q̄ diuitijs ⁊ delitijs sunt pinguiores. sunt ad discordiam et odium promptiores. Deuterono. xxxij. Incrassatus est dilectus et recalcitrauit. incrassatus. impinguatus. dilatatus. dereliquit deum factorem suum ⁊ cetera. Et in ps. dicitur. Tauri pingues obsederunt me. Non sic pinguedo gratie. non quia procerto ista vt dictum est vnit et ligat per dilectionem. ¶ Secundo dico ꝙ ista nutrit et rigat ꝑ deuotionē qd ostenditur in verbo radix q̄ arborem nutrit et portat. ⁊ respectu aliarum ptiū arboris multum habent de pinguedine et humore Roma. xj. Non tu radicem portas. sed radix te Eze. xxxj. Flumina eius manabant in circuitu radicum eius significans pinguedinē gratie q̄ per deuotionem solet hominē spiritualiter nutrire. ⁊ ipm ne in peccatum corruat sustinere. Pinguedo enim bona ⁊ aerea corpus nutrit. sic ⁊ deuotio animā. Quia vere anima q̄ ꝑ deuotionem non reficitur ꝑ peccatū. faciliter deficcat Deuotio enī est quidā panis spiritualiter nutritiuus. Esa. xxx. Panis frugū terre erit vberrimus et pinguis. Et Gen. xlix. Aser pinguis panis eius et prebebit delicias regibus. Quamuis multi sint qui alia pinguedine se nutriunt et impinguant. s. pinguedine mūdane ꝓsperitatis quia scilicet dyabolus illos ad modū carniſicis mō ꝑ mūdi ꝓsperitatē impinguat et reficit quos i macello inferni occidere intendit. Thob. viij. Duas vero vaccas pingues occidi fecit. Mali enim dicunt duo nō vnū propter discordie diuisionē. dicūtur vacce in feminino genere propter inconstantie imꝑfectionem. dicuntur pingues ꝓpter tpalium possessionem dicuntur occidi propter finalem et infernalem damnationē. res enī pingues solet facilr supnatare. solēt faciliter deflue re ⁊ liqscere. solēt etiā igni pabulū ministrare sic vere illi q̄ per mūdi ꝓsperitatē sunt pingues volunt supnatare per supbiam qz scilicet tales semꝑ volūt alijs se preferre. ⁊ alios suppeditare ⁊ alijs iniuriā inferre Amos iiij Audite verbum domini vacce pingues que estis in mōte samarie que calumniam facitis egenis. Et ideo finaliter tales sic pingues per mortem defluent ⁊ marcescēt et igni infernali alimentū ꝑpetuū ministrabunt vnde de damnatione talium m. Esaie. xxxiiij. Inebriabitur terra eorum sanguine ⁊ humus eius ex/adipe pinguium. ⁊ couertent torrētes eius in picem ⁊ hum⁹ eius in sulphur et erit terra eius in picem ardentem nocte ⁊ die non extinguetur in sempiternū Nō igit nutriamur tali pigueaine sz beam⁹ pinguedinē gr̄e qz ꝑcerto ista nutrit et rigat ꝑ deuotionē Radicis inquit. ¶ Tertio dico ꝙ ista mollit ⁊ ⁊ humectat ꝑ compassionē. Pinguis inquit Sicut enim pellis bene vncta solet eē mollior et tenerior. sic ille q̄ pinguedine gratie inūgitur mollis ⁊ tener ꝑ compassionem et pietatē ad alios inuenitur. Pinguedo enim tēperat siccitatem et pietas alleuiat inopū paupertatē Hiere. xxxj. Inebriabo animas sacerdotum pinguedine. Ideo cuilibet viro pio potest dici illud Gen. xxvij. In pinguedine terre ⁊ in rore celi desuper erit bñdictio tua. ⁊ istud est contra multos qui non impinguant. spiritualiter ꝑ compassionem. sed magis corporaliter ꝑ gule ingluuiē et refectionem figurati in agag rege amalech. qui pinguissimus et tremens oblatus Samueli ⁊ ab eo interfectus est. Sicut dicitur. j. Re. xv. q. s. illi adeo finaliter interficient qui carnali pinguedine per gule castrimargiam vltra debitum imbuunt. Quia sicut dicitur Esa. .j. Deus adipem pinguium noluit. immo talem pinguedinem auibus infernalib⁹ in fine deuorandum expo nit. zacha. xj. Carnes pinguiū comedetis. Non sic ergo sed habeamus pinguedinē gr̄e qz ista mollit et humectat ꝑ cōpassionē. ¶ Quarto dico qd ista linit ⁊ delectat per saluationē. quod ostenditur in verbo oliue q. s. oliua infirmos vngēs. pauperes satians. et virorem perpetuo seruans eternam salutem signat que voluptate eterna animas delectat recreat ⁊ satiat et virorem eterni decoris perpetuo secum portat Unde Iudicum. ix. dr̄ Quod oliua dixit alijs arboribus Nunquid possum deserere pinguedinē meam. qua et dij vtuntur et homines. Unde breuiter de pinguedine celestis glorie dicitur in ps. Pinguescēt speciosa deserti et exultatione colles accingentur et de sanctis dicit Ezech. xxxiiij. In pascuis pinguibus pascentur super mōtes israel. Unde supra de adipe ⁊ carne ⁊ oleo ⁊c. De pinguedine vero in malo significato omitto quia satis dictum est inuehendo.

Pisces. Nota breuit ꝙ pisces diuersimode significant in scriptura Significant. Uiros.

Perfectos ⁊ virtuosos.	Primi habent menta lem deuotionem. Secū
Infectos et vitiosos.	di habent carnalem in
Fragiles ⁊ fluxuosos.	fectionem. Tertij. habēt
Flebiles ⁊ fluctuosos	

mortalem conditionem. Quarti vero habent penalem cōpunctionem. ¶ Primo ergo dicam⁹ ꝙ pisces significant viros perfectos ⁊ virtuosos Sicut enī pisces originaliter ex aqua procreantur. ab aqua naturaliter nutriuntur sub aqua corporaliter commorantur. Sic vere viri perfecti ex aqua deuotiōis ⁊ gr̄e sunt geniti spiritualiter Aqua pie compassionis sunt nutriti. In aqua vero lachrymose compunctionis sunt ꝙdiu viuūt i hoc seculo hospitati. Deus enim legit pisces et aues ex aq produxisse et partim leuasse in aere partim gurgiti dimisisse. Ad denotandū ꝙ aues. idest angeli pisces. i. homines lachrymosi humorosi. compassiui ⁊ deuoti ex aq i. ex sola dei gratia in spirituali esse constituuntur et ab ipsa spiritaliter nutriuūtur. sicut enī piscis sine aqua non potest viuere. sic nec homo sine deuotiōe pōt in statu ꝑfectionis et gratie ꝑmanere Esa. l. ꝓputrescēt pisces sine aqua ⁊ morientur in siti. Aqua enī est vita piscium et humor deuotionis est vita ⁊ respiraculū ꝑfectorū vnde Ezech. xlvij. Erunt pisces multi satis postꝙ venerint illuc aque iste. et sanabunt ⁊ viuent omnia. Aduerte ergo ꝙ pisces naturaliter. Sunt.

Aquee complexionis.
Uigilis conditionis.
Communis habitationis.

Sic vere viri perfecti sunt aquee complexionis per gratiarum irrigationem quia scilicet isti vt visum est aqsæ

uotionis compaſſionis ꝛ compunctionis cōtinue ſunt
irrigati. Et potiſſime aqs cōpunctionis q̄ ſunt aq̄ ama
re q.ſ. ſicut maior pars piſcium habitat in aqua maris
ſic maior pars hominū perfectorū habitat i aq̄ amare
compunctionis. Piſces enim fluminum ſignant homi=
nes delicioſos. et iſti non ſunt a deo accepti. immo ſicut
dicitur Exo. vij. Piſces q̄ ſunt in flumine morient. Pi=
ſces vero qui ſunt in mari ſignant homines ꝯpunctos
et deuotos. Et iſti ſunt deo ſpiritualiter ſubditi ꝛ ſubie
cti. De quibus dicitur Gen. j. faciamꝰ hominem .i. xp̄m
qui preſit piſcibus maris. Unum tamen aduerte hic ꝙ
apud marinos homines eſt expertum ꝙ piſcis extractꝰ
de aqua citius corrumpitur prope mare ꝙ̄ longe a ma
ri. Sic vere illi piſces .i. ille pſone q̄ ſunt ꝓpe mare .i. ꝓ=
pe ſtatum penitentie ꝛ cōpunctiōis ſicut ſunt religioſi
ꝛ eccleſiaſtici ſi aqua cōpunctiōis ꝛ deuotiōis eis defici
at citius ꝛ vilius per peccata putreſcunt ꝙ̄ illi qui ſunt
longe a mari .i. ꝙ̄ ſeculares qui ſunt a ſtatu penitētie re
moti. Quia breuiter peiores ſunt hodie mali eccleſiaſti
ci ꝙ̄ mali laici. mali regulares ꝙ̄ mali ſeculares. mali ſu
periores ꝙ̄ mali inferiores. Quia breuiter vt dictum eſt
Eſa. l. Computreſcent piſces ſine aqua. Iſti igitur ſunt
B aquei per gratiarum irrigationē. ¶ Deinde dico ꝙ iſti
ſunt vigiles per prudētiā et diſcretionē. Piſces em̄ raro
dormiūt ꝛ qn̄ dormiūt facillime excitant raro etiā qeſcūt
immo quaſi continue p aque ſpacium agitant Et hoc
certe quia apertis oculis dormire cū non habeāt palpe
bras comprobantur. Sic vere viri perfecti ꝛ deuoti nō
ſolent eſſe per obliuionē et per ignorantiam ſomnolen
ti ſed per ſollicitudinem et prudentiam vigiles ꝛ diſcre
ti Apoca. iij. Eſto vigilans ꝛc. Faciliter enim. ſcilicet mo
dico impulſu diuine inſpirationis vel predicationis ad
bonum debent excitari et ad circūquaqꝫ ſe mouendi. p
bona opera agitari pſ. Uolucres celi ꝛ piſces maris q̄
ambulant ſemitas maris. Iſti enim dicuntur volucres
celi a volatu ꝯtēplatiōis. ꝛ a limpitudine clare deuotio
nis cognitiōis et diſcretiōis. Dicūtur piſces maris ab
amaritudine contritiōis. Dicunt etiā per ambulare a
motu bone operationis. Aliqui em̄ piſces maxime ſunt
aſtutie et cautele. ſicut. Plinius exemplicat de eſcaro
ab eſca quam ſolus inter piſces ruminat dicto qui ſen=
tiens ſe captum in ſportula piſcatoris nō erumpit a frō
vt exeat ſed paulatim cum cauda orificium ſportule la
xat. De muguli etiā dicit idē ꝙ maximam aſtutiā ha
bet ad precauenda rethia. Sentiens enim rhethia for=
titer reſilit ꝙ volare celeriter videt. Sic vere et nos di=
ſcreti et cauti debemus eſſe ad exeunda et ad precauen=
da rethia vitiorum. Nos enim a fronte non poſſumus
erumpere. q.ſ. impoſſibile eſt ꝙ homo per ſuam natu=
ralem fortitudinem ſe poſſit a peccato liberare. Et ideo
caute debet caudam .i. mortis memoriam adiunge
re. ꝛ paulatim retroire ꝛ tandem fortiter reſilire. Quia
breuiter tanta eſt vis et clauſura male cōſuetudinis in
peccato ꝙ per violentiam non dimittit. immo neceſſe
eſt ꝙ per prudentiam exeatur. Ideo de prudentia taliū
dicitur Job. xij. Interroga iumenta et docebūt te volati
lia ꝛ indicabūt tibi. Loqre terre ꝛ reſpōdebit tibi et nar
rabunt ea piſces maris. q.d. ꝙ per exempla rerum natu=
raliū oſtenditur ꝙ̄ diſcrete in naturalibus ſit agendum
Iſti ergo ſunt vigiles p prudentiam. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ
C iſti ſunt communes per concordiam et dilectionem. ſi
cut enim patet omnes piſces ſunt generaliter in aqua
vnicam enim habitationem habent ſcilicet in aqua qḋ
tamen in auibus non eſt quia. ſcilicet quedam in rupi
bus q̄dam in arboribꝰ q̄dam in cauernis morant. Sic ve
chariſſimi viri perfecti debent in vnum per concordiam
morari. et nunꝙ̄ alter ab altero p odiū ꝛ iniuriā ſepara
ri. Oſee. iiij. Piſces maris congregabuntur. piſces em̄
timentes crocodillū ſolent poſt cetum congregationē
facere vt ab eo defendātur. Sic et nos poſt xp̄m congre
gari p concordiā et ſibi nos cōmittere per fiduciam de=
bemus vt crocodilli .i. dyaboli effugere temptationes
et inſidias valeamus vn̄. Soph. j. Congregās cōgrega=
bo omnia a facie terre dicit dominus congregans ho=
minem et pecus congregās volatile celi ꝛ piſces maris
Et ideo in refectione quinqꝫ milium duo piſces fuiſſe p
hibentur. q.ſ. dualitas charitatem ſignat ꝛ amorem. ꝛ
inde eſt ꝙ petrus in rethi ſuo multitudinem piſciū co=
pioſam leuauit. ſ. centum quinquaginta tres ſicut dici
tur. Joā. xxj. Quia procerto viri iuſti ſub numero cente
nario continētur ꝓpter legis impletionē. q.ſ. iſte nu=
merꝰ ꝯſiſtit ex denario decies. ducto denariꝰ āt decē mā
data legis deſignat. ¶ Item in quinquagenario qui ē
numerus remiſſionis ꝓpter peccatorum redemptionē
¶ Item in trinario ꝓpter fidei trinitatis cognitionem
In rethe petri qḋ eſt eccleſia conſtituuntur et ibi p vni
tatē ꝛ cōcordiā ꝯgregant. Et iō Mat. xiij. di. qḋ regnum
celorum quod eſt eccleſia ſimile eſt ſagene miſſe in mari
et ex omni genere piſcium congregāti. Finaliter autem
iſti piſces ad littus iudicij deducentur. vbi boni reten
tis. mali in infernum forinſecus expellentur. ſic ergo pa
tet quomodo viri perfecti dicuntur piſces et rōne dile=
ctionis. et rōne diſcretionis. et rōne deuotiōis. Et iſtud
primum principale. Significat ergo piſces viros perfe=
ctos et virtuoſos. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ ſi=
gnificāt viros infectos et vitioſos. Mare enim fluctuo D
ſum et inſtabile ſignat ſtatum huius mundi qui ē ſta=
tus penitus ſine ſtatu. q.ſ. nunꝙ̄ ſtat in eodē. Piſces
vero iſtius maris ſunt peccatores qui in aqua amara
bonorū tpaliū delectantur. Sicut enim piſces in mari ſi
ne duce et principe vagantur et ille qui minor eſt. ꝛ infir
mior a maiore deuoratur. Quia generaliter piſces mi=
nores ſunt cibus et preda maiorū. Sic procul dubio
in mari huius mundi piſces .i. peccatores ſine lege ꝛ re=
gula diuagantur ꝛ ſi regem et principem non haberent
certe maiora peccata facerent. ꝙ̄uis deum et prelatos cō
temnant. ꝛ ideo nunꝙ̄ ipſorum legibus ſeſe ſupponant
Dicunt enim iſtud Oſee. x. Ecce deum non timemus.
et rex quid faciet nobis. Et ideo procerto illi qui inter
alios ſunt maiores ꝛ potiores deuorant alios minores
et inferiores. Illi etiam qui alios minores aliquando de
uorant ſicut officiales et balliui vſurarij a maioribus ſe
ſcilicet a principibus ꝛ tyrannis poſtmodum deuoran
tur Eſa. xxxiij. Ue qui predaris nōne et ipſe predaberis
Ideo dicitur Abac. j. Quare reſpicis contemptores ꝛ ta
ces deuorante impio iuſtiorem ſe. ꝛ facies homines ve=
lut piſces maris et q̄ſi reptilia nō hn̄tia ducē. Nota er=
go ꝙ piſcis ſignat peccatorē ꝓpter q̄ttuor vicia. ꝓpter.

Mollitiem carnalitatis.	Piſces enī ſunt mol
Ingluuiem voracitatis.	les ꝛ fluxibiles et i aq̄
Acutiem mordacitatis.	continue commorā=
Perniciem cupiditatis.	tes Sic carnales mol

les ſunt et delicioſi: et in aqua deliciarum continue aſ=
ſueti. Unde illud exodi. vij. Piſces qui ſunt in flumine
morientur. ¶ Itē piſces ſunt auidi et voraces. Sic aua
ri et ambitioſi figurati in piſce qui deuorauit ionam.
Jone. ij. Preparauit dominus piſcem grandem et deuo
rauit Jonam. Jonas enim interpretatur columba. q.
ſcilicet tales deuorant ſimplices pauperes et columbi=
nos. ¶ Item piſces ſunt inſidioſi atqꝫ mordaces quia
etiam ſunt multa genera piſcium que plures ordines
dentium habent in ore. Et tales ſunt detractores et ver
boſi figurati in illo piſce qui Thobiam iuuenem volu=
it deuorare corodere pariter et mordere. Unde ipſe dixit
Thobie. ſexto Domine inuadit me. quia ſcilicet detra=
ctores ſolent alios rodere. inuadere verbaliter et nocere
Iſti enim ſunt piſces quos dyabolus piſcatur per lin=
guam Sapientie decimo nono vbi dicitur ꝙ pro piſci=
bus eructauit fluuius ranarū multitudinem. Rane au
tem loquaces ſignificant detractores. ¶ Item piſces
quandoqꝫ ſunt venenoſi et inutiles. Nam vt dicit. Se=
neca in libro de naturalibus queſtionibus. piſces in oc
cultis terrarum et aquarum latebris enutriti propter
defectum puri aeris et luminis fiunt aliquotiens vene
noſi. Unde narrat ꝙ cum rupto latere cuiuſdam mōtis
fluuius de interioribus terre ſubito erumperet. piſces

permaximos

Ayuntamiento de Madrid

per maximos ſecum qui quia in cauernis terre vbi erat lucis abſentia fuerant enutriti. ideo ita venenoſi fuerunt ꝙ comeſti multos homines occiderunt. Tales proculdubio ſunt cupidi et auari. qui in profundis cauernis terre. ideſt in profundo maris amore bonorum temporalium per auariciam ſunt incluſi vbi lux diuine gratie nunꝙ lucet quia vere tales ſunt apud deum inutiles ⁊ pernicioſi et ſuis comeſtoribus. ideſt ſuis imitatoribus venenoſi. Jdeo precipitur Deut. iiij. Quod filij iſrael non faciant ſibi ſculptam ſimilitudinem maſculi vel femine ⁊c. ſiue piſcium qui ſub terra in aqua morantur. Jſti enim ſunt piſces ſerpentini. Unde Luce. xj. Pro piſce ſerpentem dabit. Et ideo breuiter ſicut mali piſces non comeduntur. immo canibus et lupis proijciuntur. quia ſcilicet ſecūdū Plinium lupus libenter piſces comedit ⁊ non ſolum piſces immo etiā piſcatores et rethia tranſglutit. Sic vere iſti piſces peccatores in menſa regis eterni non ponentur ſed extra paradiſum in infernum proijcientur. vbi a lupis. ideſt a demonibꝰ comedentur. Unde Ezech. xxix. loquens deus dyabolo ſub figura draconis dixit. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne qui cubas in medio fluminū quiꝯ dicis meus eſt fluuius et ego feci memetipſum. et ponam frenum in maxillis tuis. et conglutinabo piſces fluminum tuorum ſquamis tuis et extraham te de medio fluminum tuorum et vniuerſi piſces tui ſquamis tuis adherebunt. et proijciam te in deſertum ⁊ omnes piſces fluminis tui ſuper faciem terre cades ⁊c. Draco enī iſte eſt malicioſus dyabolus qui in flumine huius mundi dominatur. ita ꝙ ei piſces. i. peccatores adherent per peccatum et conglutinantur. quia procerto et draco ⁊ piſces ſui. i. dyabolus et membra ſua finaliter in die iudicij de flumine mundi expellentur. et in deſertum inferni bannientur. vbi cadent per damnationem et perpetuo morientur. Et ſic ergo patet ꝙ rōne cupiditatis. mordacitatis voracitatis et carnalitatis Piſces ſignificant viros infectos et vitioſos. ¶ Tertio dico ꝙ piſces ſignificāt viros mortales ⁊ fluxuoſos Piſces enī valde ſunt debilis ꝯplexiōis. et q̄ſi ꝯtinue ſunt in motu. ſic hoīes. Un̄ ſcīs dr̄ j. Cor. xv. Non oīs caro eadē caro. ſed alia quidem hominum alia piſcium. ¶ Quarto quidem dico ꝙ piſces ſignificant viros penitētes et luctuoſos. Sꝫ de hoc ſatis dictum eſt ſupra ⁊c.

A

Piſcina. Nota ꝙ piſcina eſt congregatio aquarum artificialiter facta ad adaquādū et mundificandum ſeu lauandum ad refrigerandum ⁊ delectandum. Et ſecundum hoc dico ꝙ in ſcriptura reperitur Piſcina Superior Piſcina. Jnferior Piſcina Ueterior. ¶ Prima eſt ſcriptura vel ſapiētia qua docti potantur. Et iſta eſt piſcina ſyloe qui interpretantur miſſus. Sicut enim dicitur Joh. v. Angelus deſcendens ibidem mouebat aquam ⁊ de multis languentibus intrabat vnus et ſanabatur. Quia reuera cum multi langueant circa piſcinam diuine ſcripture nullus per veram intelligentiam poteſt curari. niſi angelus domini moueat aquam ideſt aperiat ſibi viam et tunc non omnes ſed vnus de multis curantur. inquantum verus intellectus paucis non omnibus reuelatur. Et iſta procerto eſt piſcina ſuperior de qua dicitur. iiij. Regum. xviij. Cum aſcendiſſent hieruſalem ſteterunt iuxta aqueductum piſcine ſuperioris. ¶ Secunda piſcina eſt lotura vel penitentia qua iuſti mundantur. Et iſta eſt piſcina eſebon. qui interpretatur cingulum triſtitie. vel cogitatio meroris. De qua dicitur ſponſe xp̄i. ideſt anime penitenti Can. vij. Oculi tui. ſicut piſcine in eſebon. Et iſta ē piſcina inferior: quia ſcꝫ hic inferius ſumme indigemꝰ iſta piſcina vt lauemur in ipſa. Unde Eſa. xxij. Congregaſtis aquas piſcine inferioris. Aquas inquit. ſcilicꝫ lachrymarum. ¶ Tertia piſcina iactura vel peſtilentia q̄ mali letātur hoc eſt dictu proſperitatis temporalis in qua ſcilicet ſe refrigerant omnes mali ꝙuis ſit periculoſa et mala figurata in piſcina ebron qui interpretatur tranſiens aut tranſcendens aut tranſgrediens. quia. ſ. iſta cito tranſit ſed ꝙdiu durat metas omnis temperamenti tranſcendit. vnde de impijs illis qui interfecerūt hiſboſeth in lecto ſuo. ij. Regū. iiij. Quod truncatis pedibus et manibus interfecti ſunt et ſuſpenſi ſuper piſcinam in ebron. Et iſta eſt piſcina veterior ſeu exterior. de qua dicitur Eſa. xxij. Lacum feciſtis inter duos muros et lacum piſcine veteris A

Placare. placabilis. Cum placare nihil aliud ſit ꝙ aliquem de iracundia ad tranquillam pacem animi reducere. Poſſumꝰ notare ꝙ in ſcriptura reperitur Placatio
Summe procuranda.
Cito maturanda.
Caute formidanda.
Sancte refutanda.
Prima eſt qua placatur deus iuſto penitenti. Secūda eſt qua placatur iuſtus in ſe delinquēti. Tertia eſt qua placatur mundus ipſum diligēti. Quarta vero eſt qua placatur malus ſ. dyabolus ipſum adoranti. ¶ Primo ergo dicā ꝙ inuenit placatio ſumme procurāda ⁊ iſta ē placatio dei irati quando enim propter peccata noſtra nobis eſt iratus ſumme procerto debemus laborare ad eum placandum: ⁊ ad pacem et miſericordiam reducendum Leo enī iratꝰ ſine miſericordia deuorat et occidit Placatus vero non vulnerat neqꝫ ledit ſic vere deus facit. Jra enim eius et indignatio ſumme eſt timenda: mortem enim eternam ſine remedio introducit. ſi vero placatus fuerit parcit. prouer. xvj. Indignatio regis nūcij mortis. vir ſapiens placabit eum. Jn hylaritate vultus regis vita. ⁊ clementia eius quaſi ymber ſerotinus Et nota ſi vis ꝙ deus placatur ſcilicet. Doloribus ⁊ penitentijs. Sermonibus et eloquentijs. Muneribus ⁊ beneficijs. Federibus et ſacrificijs. ¶ Dicā ergo ꝙ deꝰ placatur penitentis veris doloribus. Conſtat enim ꝙ homo ab ira ſua. frangitur et placatur quando videt ꝙ ille qui oſtendit de offenſa veraciter cōtriſtatur. Sic vere deus placabilis efficitur quando videt ꝙ homo penitens lamentatur ad modum ſcilicet aeris. vētis ⁊ turbinibus commoti et conturbati qui tunc videlicet ſerenatur: quando pluuijs abundantibus irrigatur. Unde Eſai. xix. Jn die illa percutiet dominus egyptum plaga ſupple contritionis. ⁊ placabit eum. et reuertētur ad dominum ⁊ placabitur eis. Duo enim placant deū offenſum. ſcilicꝫ dolor penitentis et pena et ſatiſfactio ſuſtinentis. Quia ſcilicet tunc homo neceſſario cum deo placatur quando videt ꝙ pro culpa pena inflicta in patientia ſuſtinetur. Penarum igitur et tribulationū inflictio cordis etiam dolor et contritio et debite penitentie ſatiſfactio deum placant De leopardo enim furente pro preda amiſſa legitur ꝙ quando viderit ſanguinē tūc placatur. vnde poſt inflictas tribulationes filijs iſrael dominus dixit. Hiere. xlij. Hec inquit dicit dominꝰ Si quieſcētes manſeritis in terra hac edificabo vos ⁊ non deſtruam: placabo vos et non euellam. Jam enim placatus ſum ſuper malo quod feci vobis. Patet igitur ꝙ placatur deus penitentis veris doloribꝰ. ¶ Deinde dico ꝙ placatur deus deprecantis pijs ſermonibus ſeu deuotis precibus. Etiam de leone legitur ꝙ expertum eſt ad eum peruenire preces ſicut de muliere getula quam leo famelicus inuenit que teſte Plinio ſui liberationem precibus impetrauit: ſicut ſupra poſuiꝰ. Leo. o. Etiam nos nunc videmus ꝙ homines irati precibꝰ delinquētium et precibus etiam amicorum ſolent placari. et a rigore quem conceperant refrenari. Sic deus: et precibus noſtris et precibus etiam amicorum noſtrorum. ſcilicet ſanctorum ⁊ etiam iuſtorum pro nobis intercedentium placatur et a rigore ſeueritatis et iuſtitie refrenatur. Unde de phinees ſacerdote orante ſcilicet pro populo qui occidebatur: et propter peccatum ſcorti actualiter cōburebatur ſicut dicitur Numeri xxv. et in pſal. qd̄ ſtetit phinees ⁊ placauit et ceſſauit quaſſatio ⁊ etiā de moyſe dicitur Eccleſiaſtici. xlv. Quod in verbis ſuis B

monſtra placauit. Unde Exo. xxxij. dicitur. Quod cum
dominus decreuiſſet propter ydololatriam populuȝ iſ
rael deſtruere orante moyſe remiſſum eſt ei. Unde ibidē
dicitur Quod placatus eſt dominus ne faceret malum
quod locutus fuerat Placatur igitur deus deprecantis
pijs ſermonibus. ¶ Deniqȝ dico ꝙ deus placatur offe
rentis iuſtis muneribus ꝛ potiſſime quādo quis offert
eccleſie pro diuino officio faciendo. ſeu ēt pauperibꝰ et
indigentibus nutriendis. Talia enim munera deū pla
cant. Quia ſicut legitur. Etiam munera deos vincunt.
Unde Gen. xxxij. Placabo eū muneribꝰ que precedunt
et ſic videbo faciē eiꝰ vñ Gen. xliij. Deferte inquit viro
munera. Sequit. deꝰ aūt meꝰ oipotēs faciat vobis eum
placabilem. ¶ Inſup dico ꝙ placaẜ deꝰ obſequentis ſa
cris federibus. ſ. debitis ſacrificijs ꝛ hoſtijs Sacrificiuȝ
enim altaris et alia ſacramēta eccleſie inſtituta fuerūt
quaſi per modum cuiuſdaȝ federis atqȝ pacti inter deū
et homines initi et contracti ad deū tractandū ꝛ recon
ciliandū qꝛ certe ſi iſta deo digne offerimꝰ ipſuȝ nobis ꝛ
alijs cōplacamꝰ. Quis eñ magis placaẜ ꝙ ille cui pro-
prius filius pro ſatiſfactione offerẜ Romani eñ tūc ſū-
me Philippū regē macedonie placauerūt. et ſibi placa
tum contra anthiocū adiunxerunt ꝛ colligauerūt quā
do demetriū. filium ſuum quem rome tenebāt obſidē ei
dem obtulerūt. ꝛ ſibi liberū reddiderūt. ſicut ponit. Ty
tus liuius de libello macedonie. Sic reuera dico ꝙ tūc
deū patrē ſūme placamꝰ qñ xpm ipſius filiū ſibi i ſacra
mento altaris digne et deuote offerimus ꝛ ſacramus ip
ſum ꝙ liberum ſibi reddimus quādo peccati ſeruitutē
noſtrorum quoqȝ fecibus vitiorum ipſum nullatenus
maculamus vnde de iſto ſacrificio in ſpecie panis ſum
pto poteſt dici illud. Exod. xxix. Panes quoqȝ qui ſunt
in caniſtro comedent vt ſit placabile ſacrificium ꝛ ſan-
ctificentur offerentium manus. Unde Leuiti. j. dicitur
Maſculū imaculatū offeret ad placandum ſibi dñm.
Romani eñ cōſules et pretores nunꝗ̄ ibant ad prouin
cias ſibi commiſſas niſi ante oīa ſuas augurationes
facerent ꝛ niſi primitus dijs ſuis ſacrificarent vt ſic eos
in prelijs et factis bellicis placatos haberēt. Unde apō
tituȝ liuiū dꝛ Quod qdaȝ pretor dato ꝙ bellū eēȝ patū
et de victoria ſperaretur. quia tñ recordatꝰ eſt nō rite in
auguratꝰ fuiſſe ſeu deos placauiſſe romā iteruȝ redijt ꝛ
rem vſqȝ ad reditum ſuum in eodem ſtatu dimiſit. Ti-
mebat eñ vinci exercitum romanū ſe duce quia non vi
debatur eideȝ ſe rite deos placauiſſe. Si igitur paganis
vane credentibus fuit erga deos ſuos immo potius er
ga demones tanta fides ꝙ his non placatis bella com
mittere nō auderent quid debent facere chriſtiani q̇ cer
ta et vera fide fruuntur: certe dico ꝙ ſumme debent fa
cere ꝛ curare ꝙ deū ſuū in omnibus factis ſuis ꝓpitiuȝ
habeant et placatum. dicentes ſcilicet illud. ij. Paraẜ.
xviij. Dij regum ſyrie auxiliātur eis: quos ego placabo
hoſtijs et aderūt mihi. Sic tamen itelligēdo ꝙ ꝑ deos
intelligant deum verum. beatos quoqȝ angelos atqȝ ſā
ctos. Patet ergo ꝙ deus placatur.

Obſequentis ſacris federibus — Et ſic patet ꝙ que-
Offerentis iuſtis muneribus — daȝ eſt placatio ſū-
Supplicantis pijs ſermonibus — me procuranda. vt
C Penitentiȝ veris doloribus. — ſic. ſcilicet. dicamus

deo illō Danie. ix. Placare domine ꝛ fac. ¶ Scdō pnci
paliter dico ꝙ eſt quedaȝ placatio cito maturanda ſeu
accelleranda. Et iſta eſt illa quam nos in offenſis nr̄is
debemus habere inꝗ̄tum. ſ. his qui nos leſerūt nos de
bemus faciliter recōciliare ꝛ placabiles atqȝ propitios
exhibere Prouer. xv. Lingua placabilis lignū vite. Et
ibidem. Uota iuſtoruȝ placabilia. Pone quomodo leo
placatur pijs et proſtratis ꝛc. ¶ Tertio vero principaẜr
dico ꝙ eſt quedam placatio caute formidanda. Et iſta
eſt illa qua mundus per proſperitatē ſe ſuis oſtēdit pa
cificum et placatum. Sicut eniȝ mare placatū ſolet qñ
qȝ ſequi ſeua tempeſtas. Sic vere ſepe fit ꝙ mundane ꝓ
ſperitatis placationū. tribulationū turbines cōſequū-
tur ſapiēs ergo tale placationē debet timere ꝛ ipſiꝰ frau
des et pericula precauere. Similẜs ſaul de quo dicitur. j
Re. xix. Quod placatus voce ionathe iurauit ꝙ dauid
non occideretur et ad tempus pepercit ſibi et tamen ci
to poſt ipſum voluit lancea ꝑforare. Hec eſt igiẜ placa
tio caute formidanda ſeu etiam cui tāda ¶ Quarto ve
ro dico ꝙ eſt placatio ſancte refutanda. Et iſta eſt illa
quam magici ꝛ ydololatre faciunt demones ſibi cōcili
ando et per inuocationes et ſacrificia placādo et attra-
hēdo que certe placatio eſt abhominanda et a fidelibꝰ
refutanda Proditor enim et inimicus nō veraciter pla
catur. quinnimo ꝗ̄uis ſe placatum oſtendat et fingat.
ſi tamen quando locum inuenerit iram et odium ma-
nifeſtat. Sic vere diabolus talibus quibꝰ ſe modo pla-
catum fingit inuento loco oportuno. ſ. poſt mortem ira
tum et non vere fuiſſe placatuȝ oſtendit Bene ergo cō
ſulitur. Eccleſiaſtici. xij. Non credas inimico tuo ineter
num oculis ſuis lachrymabitur inimicus et ſi inuene-
rit tempus non ſatiabitur ſanguine. Talis igitur pla-
catio merito prohibetur. Iuxta illud. j. Macha. j. Pro
hibent placationes ꝛ ſacrificia ꝛc. Patet ergo quomo-
do in ſcriptura inuenitur quadruplex placare. Uide de
Pacificare Concordia ꝛc. P

Placere.

Cum oīa que placēt alicui. ſibi pla
cēt aut quia ſunt vtilia. aut qꝛ ſunt de
lectabilia aut quia ſunt honorabilia. cum nihil ſit ap-
petibile vel placidum niſi ſub rōne boni: et qꝛ omne bo
num in iſta triplici differentia conſiſtit. hinc eſt ꝙ deo
ſolummodo placent boni q̇. ſ. in ſe ſunt vtiles; delecta-
biles: et honeſti ꝛ nobis etiam placere tantūmodo dēt
bona illa. ſ. que ſunt delectabilia: vtilia ꝛ honeſta: ſicut
ſunt bona ſpiritualia et eterna. Dicamus igiẜ ꝙ in ſcri
ptura inuenitur multiplex placere vicȝ. Placere.

Glorioſum. — Primuȝ eſt quo placemus deitati.
Amoroſum. — Scōm ē quo placemꝰ fraternitati.
Uirtuoſum. — Tertiū eſt quo placēt nobis bona.
Uitioſum — Quartū eſt quo nobis placēt vana

¶ De placentia diuina ꝛ glorioſa dicitur in pſ̄. Place
bo domino in regione viuorum. De placentia fraterna
ꝛ amoroſa dicitur. j. Cor. x. Ego omnibus per omnia
placeo. De placentia virtuoſa dicitur Daniel. iij. Pla
cuit mihi predicare ſigna dei. qꝛ magna ſunt et miracu
la eius quia fortia. De placentia vero vitioſa dicitur in
pſ̄. Dominus diſſipauit oſſa eorum qui hominibꝰ pla
cent. Et Math. xiiij. Saltauit filia herodiadis ꝛ placu
it herodi. De duplici ergo placentia bona. ſcilicet ꝛ ma
la: laudabili et damnabili: virtuoſa et vitioſa aliq̇d bre
uiter eſt dicendū. ¶ Dicamus ergo ꝙ eſt placentia lau
dabilis et meritoria. Et iſta eſt illa qua hō ditatus gra
tijs et virtutibus deo et hominibus ſit placidus et ac-
ceptus. Sicut eniȝ videmus illa naturaliter ſibiinuicē
magis placent. que inter ſe ſimilitudinē magnā habēt
Et inde eſt ꝙ pater filium ſibi ſimilem magis diligit. ꝛ
minus ſimilē magis odit. Unde etiā de narciſſo legimꝰ
in. Ouid. li. iij. fab. vj. Qō imago ſua quam in fonte vi-
debat. que ſibi erat ſimillima: intantum ſibi placuit ꝙ
pꝛ amore ipſius mortuus fuit Sic vere deꝰ et ſancti vi
ri illos diligunt ꝛ ſibi placidiores ſunt. qui per gratias
et virtutes eis ſimiles fiunt. Illi enim deo et ſanctis vi-
ris noſcuntur placere. in quibus vident ꝑ ſanctā conuer
ſationē ſuā ſimilitudinē et virtutum ſuarū imaginem
relucere. Et ideo de ſamuele dicitur. j. Reg. ij. Q. puer
ſamuel ꝓficiebat atqȝ creſcebat et placebat tam deo ꝗ̄
hominibus. In quibus verbis oſtenditur ꝙ ſenſibili-
ter illa ſunt magis placida. ſ. Que ſunt.

Formoſiora. Puer. — Et iſtis quiqȝ rationi-
Famoſiora. Samuel — bꝰ dico ꝙ viri iuſti deo
Utiliora proficiebat — ſolent placere qꝛ ꝓpter
Uiuaciora. Creſcebat. — ea iſti ſunt formoſi ꝑ
Acceptiora. Placebat ꝛc. — conſciētie ſinceritateȝ

Sunt famoſi per redolentie ſuauitatem Sunt fructuo
ſi ꝑ clemētie vtilitatē Sunt ſpacioſi ꝑ perſeuerantie lō
ganimitatē. Sunt gratioſi ꝓpter apparentie formoſi-
tatē. Sic ergo dico ꝙ deo poſſumꝰ placere. Propter cō
ſcientiam

Ayuntamiento de Madrid

ſcĩẽtiam formoſaȝ. Puer. Propter redolentiam famo
ſam. Samuel. i. notatus propter influentiam fructuo-
ſam. Proficiebat. Propter permanentiam virtuoſam.
Creſcebat. Propter apparentiam gratioſam. placebat
B tam deo ꝙ̃ hominibus. ¶ Primo igitur dico ꝙ illi qui
deo volunt placere deben t habere conſcientiaȝ formo-
ſaȝ. Puer inquit. formoſitas em̃ faciei magis placȝ ꝙ̃
cuiuſcunqȝ alterius mẽbri. Nã ꝙ̃uis alia mẽbra eſſent
pulcra. ſi tamen facies eſſet notabiliter deformis nun-
ꝙ̃ eſſet homo placidus neqȝ gratus. Sic vere ad hoc ꝙ
ſimus deo placidi: neceſſe eſt ꝙ facies cordis ꝛ ꝯſcientie
noſtre ſit decora. ꝛ per abſterſionẽ om̃is macule pecca-
ti mũda: nitida ꝛ formoſa. q̃ aſs nunꝙ̃ aliquis deo pla
ceret. ſi faciẽ ſue ꝯſcientie aliqua enormis peccatoꝝ ma
cula defedaret. Ideo ſicut mulier eſt ſollicita. quõ pla-
ceat viro. ꝛ inde eſt ꝙ faciẽ ſuam ſolet frequẽter lauare
pingere ſeu vngere ꝛ ornare. Sic proculdubio homo de
bet eſſe ſollicitus: quomodo placeat deo. propter qd̃ dȝ
faciẽ cordis ſui. per cõpunctionem lauare. ꝛ per ꝟtutes
pingere ꝛ ornare. figura Heſter. v. vbi dicit̃. ꝙ heſter re
gina ornauit ſe regalibus veſtimentis vt ingrederetur
ad regem. Et dicitur ibi. Qd̃ cum vidiſſet rex heſter re-
ginam placuit in oculis eius. Et iſta placentia oſtendi
tur cum dicitur puer. Pueri enim magis ſunt grati ꝛ
placidi. quia ſcilȝ ſunt

Reuerentes ꝛ timoroſi.
Innocentes ꝛ amoroſi.
Iuuenes ꝛ gratioſi.
Humiles ꝛ obſequioſi.

Sunt dico timoroſi ꝛ re
uerẽtes. Inter om̃es em̃
ꝟtutes vna de magi pla
centibus eſt. Timor. Re
uerentia. ꝛ. Verecũdia Heb. xij. Placentes ſeruiamus
ei cũ metu ꝛ reuerentia. Item ſunt leti amoroſi ꝛ inno-
centes. Unde de phinees filio eleazari dicit̃ Eccli. xlv. ꝙ
in alacritate anime ſue placuit deo Item ſunt nouitau
niores. q̃ ſcilȝ res noue ꝛ iuuenes magis ſolent placere.
Sic illi deo placent qui continue per gratiã iuueneſcũt
ꝛ per virtutũ merita renouant̃ Roma. xij. Renouami
ni in nouitate ſenſus veſtri. vt probetis que ſit volũtas
dei beneplacens ꝛ perfecta. Item ſunt obſequioſi ꝛ hu
miliores. Et iſti ſunt de quibus dicit̃ Iudith. ix. ꝙ man
ſuetoꝝ ꝛ humiliũ deo placȝ deprecatio. Pueri ergo ſunt
Puer inquit. De quo Oſee. xj. Puer iſrael ꝛ dilexi euȝ
In cuius exẽplũ deus pater d̃ puero ſuo filio ſuo xp̃o di
xit Mat. iij. ꝛ xvij. Hic eſt filius meus dilectus in quo
mihi cõplacui. Iſti ergo habẽt cõſcientiam formoſam.
¶ Secũdo dico. ꝙ illi placẽt deo qui habẽt redolentiã
famoſam. Sicut em̃ inter ſpecies aromaticas illa plã-
centior eſt: que eſt odoroſior. Sic inter hoĩes ille eſt lau
dabilior qui ordore bone fame eſt reſperſior. qd̃ oſtendit̃
cũ dicit̃ Samuel: qd̃ interpretat̃ nominatus Quia me
lius eſt nomẽ bonũ ꝙ̃ vnguẽta precioſa Eccles. vij. Uñ.
i. Reg. xiij. dr̃. ꝙ rex ſaul expectauit iuxta placitũ Sa-
muelis. Uñ in ps. de viris famoſis dicit̃. ꝙ honorabile
nomẽ eoꝝ corã deo. Et iterum in ps. Sed dextera tua ꝛ bra
chiũ tuũ. ꝛ illuminatio vult9 tui qm̃ placuiſti i eis. Pla
cẽt ergo ſibi, illi q̃ hñt redolẽtiã famoſam, Samuel. Nã
ſcȝ fedus fetor infamis vite nõ eſt acceptus nec placid9
corã dño. Apibus nõ placent loca fetida ꝛ imunda. flo
res etiã fetidos nõ frequentãt ſed fugiũt ꝛ euitãt: q̃ꝟe
viri infames nõ dñt bonis placere: immo dñt eos vita-
re fugere ꝛ horrere, puer. iiij. Ne delecteris in vijs ꝛ ſemi
C tis impioꝝ. nec tibi placeat maloꝝ via. ¶ Tertio dico.
ꝙ illi placent deo qui habent influentiaȝ fructuoſam.
Proficiebat inquit inter omnia em̃ genera reruȝ illud
qd̃ eſt magis vtile ꝛ proficiens. debet eſſe ſimiliter ma-
gis placens. Et ideo herbe medicinales. ꝛ virtuoſe. arbo
res domeſtice ꝛ fructuoſe. pecudes fecunde ꝛ copioſe ſo
lent dñis ſuis magis placere pro eo ꝙ in ipſos poſſunt
lucrum fructũ ꝛ cõmodũ inuenire. Sic vere chariſſimi
illi homines deo placent. qui fructum bonoꝝ operum
ei portant. Et qui ſibi deo eccleſie et pauperibus profi-
ciunt ꝛ laborant. Proficiebat inquit. Unde de Iſaac di
citur Geñ. xxvj. Qd̃ ipſe ibat proficiens atqȝ ſuccreſcẽs
donec magnus vehementer effectus eſt. Proficere em̃
debemus nobis iuſtitiaȝ ſeruando reipublice ſubditos
gubernando. pauperibus elemoſynas erogando. Iſta
enȝ tria ſumme deo placent ſcilicet. Iuſtitie rectitudo.
Preſidentie ſanctitudo. Miſericordie plenitudo. Iuſti
tie enim rectitudo placet ſibi. Unde Eccli. xliiij. ſm aliã
literam dicitur. Ecce ſacerdos magnus qui in diebus
ſuis placuit deo ꝛ inuentus eſt iuſtus. Iteȝ preſidentie
ſanctitudo debet placere. quia vere valde eſt ille commẽ
dandus qui vtiliter regit rempublicam. ꝛ qui pro vtili-
te publica laborat. Unde. j. Mach. xiiij. dicitur de Sy-
mone. ꝙ queſiuit bona gentis ſue. ꝛ placuit illis pote-
ſtas eius. Item miſericordie plenitudo placet deo: quia
ſcilicet ſuper omnia opera ꝟtuoſa miſericordia ſumme
placet. Unde ſm aliquos miſericordes nunꝙ̃ condem-
nabuntur. Unde miſericordiã volui ꝛ non ſacrificium
dicitur Oſee. vj. Et Hiere. ix. facere miſericordiam iu-
dicium ꝛ iuſtitiã hec placent mihi: dicit dominus. Pla
cent igitur deo illi qui qui habent influentiaȝ fructuo
ſam. Proficiebat inquit illi. ſcilicet qui ſibi ꝛ alijs ſci-
unt proficere ꝟbo opere ꝛ doctrina. ¶ Quarto: ſibi pla
cent illi: qui habent efficaciam vigoroſam vel qui ha-
beant permanentiam virtuoſam. Illi. ſcilȝ qui ſemper
creſcunt in bonõ ꝛ qui vitam gratie in ſe habent. Creſce
bat inquit. Mortuus enim creſcere non poteſt ſic nec
peccator vſqȝ ad perfectioneȝ perſeuerare. Ideo dicit da
uid. placebo domino in regione viuorum. Iuſtorum em̃
ſemita quaſi lux ſplendẽs. procedit ꝛ creſcit vſqȝ ad per
fectionem. Uide caȝ ſupra de Accreſcere. Animalia em̃
adhuc creſcentia ꝛ iuuenia magis ſunt placida ꝙ̃ illa
que iam ſeneſcendo deficiunt ꝛ decreſcunt. Sic vere illi
deo ꝛ hominib9 ſunt placidi ꝛ accepti: qui in bono ſunt
perſeuerantes ꝛ creſcentes dicentes illud Ioh. viij. Ego
qd̃ placitum eſt illi facio ſemp. Non ſic illi qui a bono
ſunt deficientes. ꝛ decreſcentes. Unde Hebr. x. dicit̃ de
homine a iuſtitia ceſſante ꝛ decreſcente. Si ſe ſubtraxe-
rit non placebit anime mee. ¶ Quinto aũt dico. ꝙ pla D
cidi ſunt illi: qui habent apparentiaȝ gratioſam. Pla-
cebit inquit tam deo ꝙ̃ hominibus. Honeſta em̃ appa
rentia eſt illa virtus per quam puer omnibus placet.
Deu. xxxiij. Benedictus in filijs aſer. ſit placens fratri
bus ſuis. Homo em̃ debȝ cauere vt taliter ꝛ tam hone-
ſte ſe habet. ꝙ deo ꝛ hominibus digne placeat. De deo
em̃ dicit̃ Col. j. Ambuletis digne deo ſup omnia placẽ-
tes. De hoĩbus dicit̃ Roma. xv. Unuſquiſqȝ pximo ſuo
placeat in bonũ. Et breuiter notare poſſumus ꝙ ad pla
cendum tam deo ꝙ̃ hominibus neceſſaria eſt

Fidelitas in credendo.
Sagacitas in diſcernẽdo.
Iocunditas in deum laudando.
Benignitas in miſerando.

¶ De fide em̃
et credulitate
dicitur Hebr.
xj. ꝙ ſine fide
impoſſibile eſt placere deo. De prudentia ꝛ ſagacitate
dicitur Eccleſiaſtici. xx. Homo prudens placebit ma-
gnatibus. De leticia vero ꝛ ſpirituali iocunditate dici-
tur Eccles. ix. Comede in leticia panem tuuȝ. ꝛ bibe cũ
gaudio vinum tuum. quia deo placent opera tua. De
miſericordia vero ꝛ benignitate dicitur Prouerb. xxj.
facere miſericordiam ꝛ iudicium magis placet deo ꝙ̃
victime. Et ſic igitur ſi homo iſta omnia habuerit pro
culdubio deo ꝛ hominibus complacebit. Ita ꝙ ſibi po
teſt dici illud. j. Reguȝ. xviij. Ecce places regi. ꝛ omnes
ſerui eius diligunt te. Et ita deus ipſum cum inimicis
pacificabit. A periculis ſaluificabit. Cũ celi beatis glo
rificabit. Unde Prouer. xvj. Cum placuerint deo vie ho
minis. inimicos quoqȝ eius conuertet ad pacem. Dico
etiam. ꝙ ipſos a periculis tutificabit. ij. Reguȝ. xxij. Li
berauit me quia placui ei. Et Eccles. vij. Inueni mu-
lierem morte amariorem. qui placet deo effugiet eam.
Dico etiam ꝙ ipſos in paradiſo glorificabit. Unde Lu
ce. xij. Nolite timere puſillus grex quia placuit patri ve
ſtro dare vobis regnum. Et ſic igitur patet quomodo
multis modis poſſumus placere deo. ꝛ quomodo põt
exinde magna vtilitas prouenire. Habeamus ergo vt ei
placeamus. ſcilicet

Ayuntamiento de Madrid

Gratioſam apparentiam.
Uirtuoſam exiſtentiam.
Uiſceroſam influentiam.
Famoſam redolentiam:
Formoſam conſcientiam.
¶ Notare ergo vlterius po-
tes. ꝙ peccatores non pla-
cent. ⁊ potiſſime ſcilꝫ
Superbe preſumentes.
Carnaliter viuentes.
Mobiliter vagantes.
Hoſtiliter nocentes.

¶ De ſupbis tumē-
tibus dicitur Judith
ix. Superbi a princi-
pio non placuerunt
tibi. De carnalibus
luxurioſis dicitꝰ Ro-
ma. viij. ꝙ qui in car
ne ſunt deo placere
non poſſunt. De in-
ſtabilibus ⁊ vagabū
dis dicitur Hie. xiiij.
ꝙ populꝰ dilexit mo
uere pedes ⁊ domino non placuit. De hoſtilibus perſe
cutoribus ⁊ aduerſarijs dicitꝰ. j. Theſ. ij. Deo non placēt
⁊ cunctis hominibus aduerſantur. Et ſic ergo placere
E ſumitur in bono. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ placere ſumitꝰ
in malo. Et fit quando homini placēt vitia ⁊ peccata.
vel mundi bona. ⁊ ſimilia. Sicut enī porcis magis pla-
cent ſtercora q̄ lapides precioſi. puero magis placet po
mum q̄ caſtrū. aſino magis placent cardones q̄ capo-
nes. Sic procerto fatuis mundanis magis placent tē-
poralia q̄ eterna. magis placent peccata q̄ merita. ma
gis nociua q̄ vtilia. magis amara q̄ delectabilia. Iſtis
videtur dictum illud Eccli. xix. Minimum pro magno
placet tibi. Et ideo Eccli. viij. dicitur. Cū fatuis conſi-
lium non habeas. non enī poterūt diligere niſi que eis
placent. Uñ nota ꝙ hominibus malis placent ſcꝫ
Bonoꝝ perſecutiones.
Maloꝝ garrulationes.
Uerboꝝ adulationes.

Perſecutiones dico vñ
Act. xij. dicitꝰ. ꝙ hero
des videns ꝙ placeret
iudeis appoſuit vt apprehēderet ⁊ petrum garrulatio
nes etiam vt de filia herodiadis ſaltante dicitur Mat.
xiiij. ꝙ ipſa placuit herodi ⁊ ſimul diſcūbentibus: Adu
lationes inſuper. Unde Eſa. xxx. Loquimini nobis pla
centia. videte nobis errores. auferte a me viam. declina
a me ſemitam. ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Et in
p̄s. dicitur de adulatoribus hec via illorum ſcandaluꝫ
ipſis ⁊ poſtea in ore ſuo complacebūt. Et breuiter iſtud
eſt verum. ꝙ plus placent hodie mali q̄ boni. adulato
res q̄ veridici fallaces q̄ veraces. garrulatores q̄ predi
catores. et ideo apoſtolus Gal. j dicebat. Si adhuc ho
minibus placerem xp̄i ſeruus non eſſem. Et ſic ergo pꝫ
ꝙ placere ſumitur multis modis. Sed vide ſupra. De
amare de Diligere. de Nolle. Et infra de Uelle ⁊c.

A **Plaga.** Cuꝫ plaga nihil aliud ſit q̄ leſio proprie
loquendo, ſeu nocumentū in corpore ani
malis cuꝫ diuiſione carnis. In ſcriptura aūt accipitur
magis large. Sumitur enim
Pro terre regione.
Pro carnis leſione.
Pro pene inflictione.
Pro culpe infectione.

Plage autēꝫ ſignant ter
rarum fines ⁊ regiones
vnde Ezech. vij. finis ve
nit ſup quatuor plagas
terre. Item ſignant carniuꝫ leſiones. Et ſic ſumitur Lu
ce. x. ꝙ latrones plagis impoſitis abierunt ſemiuiuo re
licto. Et. ij. Paralip. xxij. dicitur de rege iſrael. ꝙ mul-
tas acceperat in certamine plagas. Item ſignant pena
rum inflictiones. Et ſic ſumitur Hieremie. xiiij. Con-
trita eſt virgo filia populi mei plaga peſſima vehemen
ter. Item ſignant culparuꝫ infectiones. Et ſic ſumitur
ſpiritualiter loquendo Leuit. xiij. vbi dicitur plaga le-
pre orta eſt in cicatrice. ¶ Dicamus ergo de plaga ali-
quid inq̄tum ſumitur pro leſione ⁊ tribulatione. Et ſic
poſſumus notare ꝙ inueniuntur. Plage
Cum reuerentia venerande.
Cum patientia tolerande.
Cum ſapientia euitande.
Cum tremulentia formidande
¶ Primo ergo dico ꝙ ſunt plage venerande cum reue
rentia. Et iſte ſunt quinq̄ plage qua chriſtus pro nobis
in cruce ſuſtinuit. figurate per foramina petre in qui-
bus columba. ideſt deuota anima requieſcit. Canti. v.
Figurate etiam in quinq̄ lapidibus limpidiſſimis de
torrente. quibus dauid aromatiꝫ goliam. ideſt dyabo-
lum ſuperauit. j. Regum. xvij. Figurate etiam in quin-
q̄ panibus. quibus dominus in deſerto turbam fame-
licam recreauit. Matthei. xiiij. ⁊ Luce. ix. Quia reuera
iſte quinq̄ plage ſunt deuotis ⁊ compaſſiuis foramina
ad habitandum. lapides ad propugnanduꝫ. panes ad
reficiendum et ſatiandum. Et de iſtis plagis in ſpeciali
fit mentio in ſcriptura zacha. xiij. Quid ſunt iſte plage
in manibus tuis? His plagatus ſum in domo eorum
qui diligebant me. Sed de iſtis vide infra de Uulnere.
Iſte ſunt ergo plage venerande cum reuerentia. ¶ Se B
cundo dico: ꝙ ſunt plage tolerande cum paciētia. Et
ſic plage ſignificant leſionem ⁊ tribulationem peniten
tie: ⁊ etiam mundi tribulationem. Sicut enim medi-
cus aliquando plagat infirmum vt ſanetur. Sic deus
plagas tribulationum immittit. ⁊ ſacerdos plagaꝫ pe
nitētiam iniungit. ⁊ prelatus plagam correctionis in-
fligit vt homo ab infirmitate peccati ſanetur. ⁊ ad ſani
tatem gratie reducatur. Et ſic loquitur ſcriptura vbi di
citur Eſa. xix. Nō dominus percutiet egyptum plaga ⁊
ſanabat eam. Et Eſa. xxx. dicitur. Percuſſuram plage
eius ſanabit. Tales enim plage in patientia ſuſtinen-
de ſunt. que ad bonum noſtruꝫ fiunt. Quia vt commu
niter deus nobis immittit plagas huiuſmodi vel ad no
ſtram purgationem. vel ad noſtram probationem. ex-
emplo Thobie: de quo dicitur Thobie. ij. Nō ipſe non
eſt contriſtatus contra dominuꝫ: quia plaga cecitatis
euenit ei. Et ſic ergo patet. ꝙ ſunt plage tolerande cum
patientia. Nō eſt cōtra illos qui in plagis a deo immiſ
ſis patientiam non habent. immo turbantur murmu
rant ⁊ deſperant. Dicunt enīꝫ illud Hieremie. xv. Qua
re factus eſt dolor meus perpetuus ⁊ plaga mea deſpe-
rabilis. Et tales non habentes patientiam in iſtis pla
gis non ſanantur. ſed in malum potius indurantur vn
de eis dicitur illud Hiere. x. Inſanabilis eſt dolor tuus
peſſima plaga tua. Medicina enī non prodeſt niſi ipaꝫ
recipienti. Sic nec talis plaga niſi ipſam in patientia
ſuſtinenti. Exemplo apoſtoli qui fuerat in carceribus
abundantius. in plagis ſupra modum in mortibus fre
quenter: ſicut dicitur. ij. Cor. vj dicens. In omnibus ex-
hibeamus nos ſicut dei miniſtros in multa patientia.
in tribulationibus. in neceſſitatibus. in anguſtijs. in
plagis. in carceribus ⁊c. Quia breuiter in om̄ibus ma
lis que in hoc ſeculo ſuſtinemus cuiuſcunq̄ conditio-
nis exiſtat neceſſe eſt ꝙ patientiam habeamus. Sunt C
ergo iſte plage in patientia tolerande. ¶ Tertio dico.
ꝙ ſunt alique que ſunt cuꝫ diligentia euitande. Et iſte
ſunt plage vitiorum. quibus anima a dyabolo plaga-
tur. Quia ſicut plage ſunt cauſe perditiōis ſanguinis
attentationis virtutis. et introductionis mortis. Sic
peccatum ſanguinem. ideſt gratiam facit perdere vir-
tutem reſiſtendi facit amittere. et mortem inferni facit
incurrere. Unde Eccleſiaſtici. xxj. Quaſi rumphea bis
acuta omnis iniquitas. plage eius non eſt ſanitas. Et
Apocal. xv. dicitur. ꝙ angeli ſeptem habebant plagas
ſeptem nouiſſimas. Iſti enim ſeptem angeli ſignificāt
vniuerſitatem angelorum malorum. qui procerto pla-
gas ſeptem. ideſt vniuerſitatem vitiorum ⁊ maxime ſe-
ptem vitia capitalia in peccatoribus infigunt. Iſte enī
ſeptem plage ſunt plaga
Tumoris ⁊ ſuperbie.
Doloris ⁊ inuidie.
Fetoris ⁊ luxurie.
Furoris ⁊ iracundie.
Ardoris ⁊ auaricie.
Torporis ⁊ deſidie.
Meroris ⁊ triſticie.

De plaga tu-
moris dicitur
Eſa. j. vulnus
⁊ liuor ⁊ plaga
tumens nō eſt
circumligata
nec curata me
dicamine. Et iſta plaga fuit percuſſus Ozias rex iſrael
qui preſumpſit offerre deo incenſum vſus officio ſacer-
tis propter quod percuſſus fuit plaga. ſicut dicitur. ij.
Paral. xxvj. De plaga doloris ⁊ inuidie dicitur Hiere.
xv. Factus eſt dolor meus perpetuus ⁊ plaga mea deſpe
rabilis. Et iſta eſt illa inuiſibilis plaga qua pcuſſit do-
minus antiochum. ij. Macha. ix. quia ſcilꝫ inuidia in-
uiſibiliter

uiſibiliter latet in corde. De plaga fetoris ⁊ luxurie dici
tur .j. Macha. xiiij. Qui contaminabant omnia que in
circuitu ſanctorum fuerunt ⁊ inferebant plagam ma-
gnam caſtitati. Et iſta eſt plaga lepre. de qua totiens fit
mentio in ſcriptura Leuit. xiij. De plaga furoris ⁊ ira-
cundie dicitur Numeri. xvij. ſcilicet ꝙ egreſſa eſt ira et
plaga deſeuit. De plaga ardoris ⁊ auaricie dicitur Le-
uit. xiij. Plaga combuſtionis eſt. Et Eſa. xvj. dicitur.
His qui letantur ſuper muros cocti lateris loquimi-
ni plagas ſuas ⁊c. De plaga torporis ſeu lãguoris ⁊ de-
ſidie dicitur Hiere. vj. Iniquitas ⁊ vaſtitas audietur in
ea. infirmitas ⁊ plaga. De plaga vero meroris ⁊ triſticie
dicitur Eccli. xxv. Omnis plaga triſticia cordis. Iſte er
go ſunt plage vitiorum: quibus dyabolus plagat ⁊ vul
nerat peccatores. Et ideo ↄſulitur Apoc. xviij. de baby-
lone. ideſt de mundo. Ne inquit ſitis participes delicia
rum eius: ⁊ de plagis eius ne accipiatis. Et cauſa red-
ditur Eſaie. j. vbi dicitur. ꝙ liuor ⁊ vulnus ⁊ plaga tu-
mens ⁊c. ſicut ſupra. Et ſic dico ꝙ iſte ſunt plage cum di
D ligentia vitande. ¶ Quarto dico ꝙ ſunt plage cum vi-
gilantia formidãde. Et iſte ſunt plage dãnationis eter-
ne. De qua dicitur Apoc. xviij. Ubi de damnatione mu
lieris meretricis. ideſt anime peccatricis dicitur. ꝙ vna
die venerunt plage eius. mors ⁊ luctus ⁊ fames ⁊ ignis
Unde cuilibet dãnato poteſt dominus dicere illud Hie
remie. xxx. Plaga inimici percuſſi te caſtigatiõe crude-
li. Peccatores enim qui modo nolunt ſuſtinere plagas
correctionis ibi ſuſtinebunt plagas eterne tribulatio-
tionis: quia ſecundum ꝙ infinitas peccatorum maior fuerit
erit ⁊ plagator vitiorum ſeuerior. Quia ſicut dicit Deu
tero. xxv. Pro menſura peccati erit ⁊ plagarum modus
Et ſic igitur patet. ꝙ in ſcriptura inueniuntur diuerſe
plage ⁊c. Uide infra. de Uulnere.

A **Plangere. Planctus.** Cum plange
re nihil aliud
ſit niſi dolor cordis per vocem exterius declaratus. poſ-
ſumus breuiter notare. ꝙ multa genera planctuum in
ſcriptura inuenimus. Notemus ergo ꝙ homo plangit
⁊ luget multis ex cauſis videlicet. Ex cauſa
Doloris ⁊ contritionis.
Dulcoris et compaſſionis.
Feruoris ⁊ affectionis.
Timoris ⁊ damnationis.
¶ Primus eſt planctus dolentium penitentium. Se-
cundus eſt planctus miſericordium condolentiũ. Ter-
tius eſt planctus affectantium contemplantiũ. Quar
tus eſt planctus deſperantium. ¶ Primo ergo dico. ꝙ
eſt planctus virorum penitentium. quia procerto illi qui
perfecte ſunt penitentes plangunt ⁊ dolent ſcilicet
De peccatis commiſſis.
De virtutibus amiſſis.
De demonibus admiſſis.
Et de bonis operibus pretermiſſis. Et ſic videtur loqui
Heſter. iiij. vbi dicitur ꝙ erat planctus magnus apud
iudeos. Ieiunium ⁊ vlulatus ⁊ fletus. ¶ Ubi aduerte ꝙ
penitentium planctus debet fieri Cum cordis pertur
batione. Planctus inquit magnus. Cum oris reſe-
ratiõe. Apud iudeos inquit qui interpretantur ↄfitentes
Cum carnis maceratione. Ieiunium inquit.
Cum vocis deſolatione. Ululatus inquit.
Cum vultus madefactione. Fletus inquit.
¶ Debet dico fieri cũ cordis perturbatione: ⁊ hoc oſtẽ
ditur in vocabulo. planctus. qui de ſui natura ſignat
dolorem cordis. Quia ſcilicet homo nunꝙ perfecte pe
nitet: niſi qui amare de peccatis dolet. De quo Hiere-
mie. vj. Filia populi mei accingere cilicio: ⁊ conſpargere
cinere: luctum vngeniti fac tibi planctum amarum.
Et Ioelis. ij. dicitur. Conuertimini ad me in toto corde
veſtro: in Ieiunio ⁊ fletu ⁊ plãctu. ⁊ ſcindite corda veſtra.
¶ Item debet fieri cum oris reſeratione. Apud iudeos
inquit Iudei enim interpretantur confitentes. quia ſci
licet oris cõfeſſio eſt neceſſaria ad ſalutẽ. Unde. j. Ma-
chabeorum. ij. dicitur ꝙ cum vidiſſet mala que fiebant in
iudea ⁊ hieruſalem. ſcidit Matathias ⁊ filij eius veſtes
⁊ planxerunt valde. ¶ Item debet fieri cum carnis ma
ceratione. quod ſignatur in Ieiunio. Unde. ij. Regum.
j. dicitur ꝙ dauid ⁊ viri eius planxerunt: fleuerunt ⁊ ie-
iunauerunt vſque ad veſperã. ¶ Item debet fieri cũ vocis
deſolatione. Et hoc oſtenditur cum dicitur. Ululatus.
Unde Michee. j. Super hoc plangam ⁊ vlulabo. va-
dam ſpoliatus ⁊ nudus. ¶ Item debet fieri cum vultus
madefactione ⁊ irrigatione. quod notatur cum dicitur
fletus. quia ſicut dicitur Eſa. xxij. Uocauit dominus ad
planctum: ⁊ ad fletum. ⁊ ad caluicium. ⁊ ad cingulum
ſacci. Et ſic chariſſimi ſi iſte planctus habuerit iſtas
quinque conditiones dico. ꝙ iſte plãctus erit virorum pe
nitentium. Et procerto talis planctus eſt habendus a
tribus ſtatibus eccleſie ſcilicet
A virginibus.
A coniugibus.
A continentibus.
De virginibus dicitur Ioelis. j. Plãge quaſi vir
go accincta ſacco. De coniugibus dicitur Amos. v. Uo-
cate agricolam ad luctum et ad fletum eos qui ſciunt
plangere. De continentibus vero dicitur Ioelis. j. Ac-
cingite vos ⁊ plangite et ſacerdotes et vlulate miniſtri
altaris. Et proculdubio iſte eſt planctus frequentan-
dus: quia procerto iſte conuertitur in gaudium ſempi
ternum. Iuxta illud pſalmiſta. Conuertiſti planctum meum
in gaudium mihi. conciſdiſti ſaccum meum ⁊ circunde
diſti me leticia. Sic igitur patet. ꝙ eſt planctus virorũ
penitentium. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt planctus virorum B
condolentium. ſeu compatientium. Boni enim ſepe plan
gunt ⁊ plorant ex aliorum miſeria ⁊ dolore: ſicut dicitur
j Regum. xxviij. Mortuus eſt Samuel: planxitque eum
omnis iſrael. ¶ Et nota ꝙ nos debemus plangere cõ-
patiendo. ſcilicet
Chriſti vulneribus.
Fratrum ſceleribus.
Noſtris doloribus.
Aliorum meroribus.
¶ Compatia-
mur ergo chriſti vulneribus. vn
de in pſona chri
ſti crucifixi dicitur Zacha. xij. Aſpicient ad me quem cõ-
fixerunt. plangent eum quaſi vnigenitum ⁊ dolebunt
ſuper eum. ¶ Item compatiamur fratrum ſceleribus:
quia vere pij viri ⁊ compatientes ſumme debent plan-
gere ⁊ dolere de obſtinatione peccatorum. ⁊ de amiſſio
ne gratiarum ⁊ animarum. Sic cõpatiebatur prophe-
ta Amos. v. Audite verbum quod ego leuo ſuper vos plã-
ctum domus iſrael. Et Ezech. xix. dicitur. Accipe plan-
ctum ſuper filijs principum. Et Ezech. xxxij. Plangent
eum ſuper egyptũ. ¶ Item cõpatiamur noſtris dolori-
bus. Dolores enim ⁊ miſerie quibus eſt humana natura
ſubiecta nos excitant ad plangendum. Unde Iob dice-
bat Iob. x. Dimitte me vt plangam paululum dolorem
meum: anteꝙ vadam et non reuertar ad terram tene-
broſam. ¶ Item plangamus pro aliorum meroribus:
quia procerto nos debemus plangere ſuper miſerijs pro
ximorum ⁊ maxime in morte amicorum. Exemplo dauid
qui fecit ſpecialem planctũ quaſi carmen lugubre ſuper
mortẽ ſaul ⁊ ionathe. ij. Reg. j. Exemplo etiam Ezech.
qui fecit planctus ſpeciales ſuper infortunijs tyri ſydo
nis ⁊ egypti: ſicut dicit Ezech. xxvj. xxvij. ⁊. xxviij. Unde
Ezech. xxvij. dicitur. Plorabunt te in amaritudine ani
me ploratu amariſſimo. ⁊ aſſument ſuper te carmen lu
gubre ⁊ plangent te. Et ſic patet. ꝙ eſt planctus virorum
condolentium ⁊ miſerantium. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt plã C
ctus virorum contemplantium et affectantium. Uiri
enim deuoti ⁊ contemplatiui plangunt pre deſiderio pa-
trie. de prolongatione miſerie ⁊ laboris. ⁊ preſentis tri-
bulatiõis ⁊ anguſtie. Pre deſiderio patrie plãgebat da
uid cum dicebat. Super flumina babylonis illic ſedi-
mus ⁊ fleuimus dum recordaremur tui ſyon. Unde Eſa.
xxxij. Plangite ſuper regione deſiderabili. ſuper vinea
fertili. De incolatu miſerie plangebat ille qui dicebat.
Heu mihi domine. quia incolatus meus prolongatus eſt. Et
de hoc Hiere. xlix. dicitur. Plangite ⁊ circuite per ſepes
De afflictione vero preſentis anguſtie põt dici illud pre-

Ayuntamiento de Madrid

dictum Job.x. Dimitte me ꝛc. Et j. Machab.j. dicitur. Quod antiochus fecit cedes hominum ꝛ factus eſt planctus magnus in iſrael. Iſte eſt ergo planctus virorum contemplantium ꝛc. ¶ Quarto vero dico. ꝙ eſt planctus virorum deſperantium. Et iſte eſt planctus hominũ damnatorum qui plangunt cõtinue in inferno. Et iſti ſunt de quibus dicitur Apoca.j. Et plangent ſe ſuper eum omnes tribus terre: ꝛ Amos viij. vbi loquitur dominus viris impijs dicit ſic. Conuertam ſolennitates veſtras in luctum. ꝛ omnia cantica veſtra in planctum Et ſic breuiter patet quomodo plangere ſumitur multis modis. Vide ſupra de Lachrymis de fletu. de Dolere ꝛ Lugere Et infra de Plorare.

A **Planus. Planicies.** Nota ꝙ planicies vt communiter ſumitur in bono. ſcilicet pro fidelitate. benignitate charitate. et quacunqꝫ facilitate. Vel etiam in malo pro mundi proſperitate. Nota vero ꝙ omnis planicies terminatur ad aliquid aſperum ꝛ difficile ſcilꝫ ad mare vel ad flumina vel ad rupes. Omitto tamẽ: quia auctoritates ſunt pauce. Vide in titulis ſinonimis. Vel ſi vis dic. ꝙ illud planum dicitur. in quo nullum obſtaculum. nulla aſperitas. nullus angulus aut gibboſitas inuenitur. Et ſic nota ꝙ in ſcriptura inuenitur ſeu reperitur. ſcilꝫ Planicies in

Cordibus.
Geſtibus.
Actibus.
Fatibus.
Statibus.

¶ Planicies cordiũ eſt illa qua fideles ꝛ iuſti ſine malicia ꝛ ſine fraude in cogitationibus ꝛ affectionibus ſunt plani. planta enim pedis per quam in ſcriptura ſignificatur affectio. dicitur ſecundum Iſido. quaſi plana. Pilos enim ꝛ alias aſperitates. ꝛ rugoſitates nõ gignit. Joſue. iiij. Incedebant per plana atqꝫ campeſtria. ¶ Planicies geſtuum eſt illa qua homines manſueti ſe oſtendunt leues benignos ꝛ planos. Piper enim a natura eſt planũ ꝛ album. per ignem tamen qui pro fugãdis ſerpentibus apponitur anguloſum efficitur ꝛ rugoſum. Sic homo naturaliter eſt in moribus manſuetus ꝛ planus. Iuxta illud Eſa. xlij. Tranſite trãſite. preparate viam planũ facite iter. ꝛ eligite lapides. Verũtamẽ multi ſunt qui per ignem ꝯcupiſcentie fiũt malicioſi fallaces ꝛ rugoſi. qui alias debuerant eſſe plani. ꝛ potius de aſperitate in planicie cõmutati. Exemplo ſcꝫ illius montis opoponti qui in quodã terremotu erũpente flãma de ipſo in planiciem eſt reductus. ſicut dicit Plin. li. ij. quia ſcꝫ terremotu tribulationũ mediante. flãma contritionis ꝛ dilectionis debet a nobis erũpere. ꝛ omnem tumorem arrogantie in planiciem commutare Eſa. xl.
B Erunt praua in directa ꝛ aſpera in vias planas. ¶ Planicies actuũ eſt illa. qua prudentes plane ꝛ modeſte. nõ impetuoſe. non ſubito faciũt facta ſua. vt ſic homo planus ꝛ modeſtus dicere videatur illud Hiere. x. Ego autẽ dixi plane. hec infirmitas mea eſt ꝛ portabo illã. Sequitur. Scio dñe qꝛ nõ eſt hominis via eius ꝛc. ¶ Planicies fatuũ. i. locutionum ꝛ affatuũ. eſt illa qua viri ſimplices ꝛ fideles ꝛ plani. etiã in verbis plani ꝛ ſine duplicitate ꝛ falſitate loquentur. Illa etiam que planare ꝛ elucidare verba ſcripture noſcuntur. Quod eſt contra quoſdam philoſophos ꝛ doctores qui non plane ſed obſcuriſſime ſcripſerunt. Unde Deut. xxvij. Scribe ſuper lapides verba legis plane ꝛ lucide. vt ſic fiat qđ ſcriptũ eſt. Eſa. xxxij. Cor ſtultorum intelliget ſapientiam ꝛ ſcientiam. ꝛ lingua balborum velociter loquetur ꝛ plane. ¶ Planicies ſtatuum eſt illa in qua ſine offendiculo vel impedimento in planiciẽ proſperitatis homines conuerſantur. Hic tamẽ aduerte ꝙ vbi de planicie ſtatus agitur nos poſſumus reperire tres ſtatus qui per planiciẽ demonſtrantur. ſ. Diuitũ. Pauperum. Beatorum. ¶ Diuitũ dico. qui ſcꝫ nũc ſunt in plano ꝛ ſine offendiculo fortune. de quibus dicitur Joſue. xj. ꝙ ipſi habitabunt in montibus ꝛ in planicie. i. in honoribus ꝛ diuitijs. Aduerte tamen ꝙ ciuitates ſite in plano loco facilius capiuntur ꝙ alie. Sic tales in planicie proſperitatis ſiti. facilius dyabolo ſubiugantur ꝛ ruinis infortuniorum ſubduntur. vnde de ſedechia rege iſrael dicitur. iiij. Reg. xxv. ꝙ rex babylonis comprehendit eum in planicie hiericho. Ut ſic de finali infortunio taliũ dicatur illud Ezech. xlvij. Aque iſte que egrediuntur ad tumulos ſabuli orientalis ꝛ deſcẽdunt ad plana deſerti intrabũt mare. Expone. iſta etiã omnia poſſunt dici de planicie ypocriſis: quia ſcꝫ omñs qui ficte ſunt dulces ꝛ plani exterius: ſunt omni bono vacui interius. Similes calamo ſeu canne: que exterius valde eſt plana: intus tamen omni bono eſt inanis ꝛ vacua vnde Iacob. iiij. dicitur cuilibꝫ tali interius ſuperbo exterius plano. Quis tu mons magne cõtra zorobabel in planum? Iſta eſt igitur planicies diuitũ ꝛ ſuperborum. ¶ Itẽ eſt planicies pauperum ꝛ miſerorum. Planicies enim licet ſit a ventis liberior ꝛ fructibus opulentior. eſt tamen inferior ꝛ depreſſior: ſic ſtatus pauperum reſpectu diuitum ꝛc. Unde de. planicie paupertatis dici põt illud Deut. iij. Tribubus inquit ruben ꝛ gad dedi planiciem ſolitudinis. ¶ Itẽ eſt planicies ſanctorum ꝛ beatorum ſcꝫ gloria paradiſi. que ſcꝫ plana eſt ꝛ quieta: nõ aſpera nec deſerta Unde de animabus põt dici illud Eſa. xlix. Super vias paſcentur ꝛ in omnibus planis paſcue eorum non eſurient neqꝫ ſitient ꝛc.

Plantare. Plantatio. Cum plantatio ppũe pertineat ad arbores. tranſfertur tamen quãdoqꝫ ad alias res: quia breuiter omnis res dicitur eſſe plantata: que eſt in terra profundata ꝛ radicata. Accipitur autẽ plantatio in bono ꝛ in malo. Unde cum plantatio dicat mihi rei firmitatem ꝛ immobilitatem: poſſumus notare ꝙ plantare ſignat A

Gratie ſtabilitatem.
Glorie eternitatem.
Malorum proteruitatem.
Bonorum proſperitatem.

¶ Plantati enim dicuntur ſcilꝫ illi qui ſunt firmi in gratie ſtatu. Illi qui ſunt fixi in glorie ſtatu. Hi qui ſunt profundi in culparum meatu. Hi qui ſunt abundi in gazarũ ornatu. Dico ergo ꝙ quidã ſunt plantati ꝛ radicati per gratiam ꝛ ſtabilitatem. ꝛ iſti ſunt viri perfecti. qui ſunt ſtabiliti in bono. Unde de hoc dicitur. ij. Reg. vij. Ponã locum populo meo iſrael. plantabo eũ ꝛ habitabo cum eo. ¶ Itẽ ſunt quedã plantati per gloriam ꝛ eternitatẽ. Et iſti ſunt ſancti qui recte plãtati dicunt: eo ꝙ in eterna gloria immobiliter. radicantur. pſal. Plantati in do. do. in a. do. ꝛc. ¶ Item ſunt quidã plantati. per maliciam ꝛ proteruitatem. Et iſti ſunt obſtinati in malo qui in ſua malicia ſunt firmati. Et de hoc põt dici illud pſ. Quorum filij ſicut nouelle plantationes in iuuentute ſua. ¶ Itẽ ſunt quidam plantati per opulentiam ꝛ proſperitatem. Et iſti ſunt mũdi diuites. qui in mundi proſperis ſunt plãtati ꝛ firmati. ita ꝙ in preſenti a nullo vẽto tribulationum mouentur. ſed magis mundi fluctibus fecũdantur. Et de hoc dicitur Hiere. xij. Quare inquit via impiorum proſperatur. bene eſt omnibus qui male agũt ꝛ preuaricantur. plantaſti eos ꝛ radicem miſerunt proficiunt ꝛ faciunt fructum. Iſti enim ad preſens videntur eſſe bene plantati. ſed in fine erunt auulſi ꝛ eradicati. Quia pro certo illi qui modo in mundi proſperis videntur hominibus valde firmi. erunt in morte ꝛ in iudicio valde infirmi. ꝛ eorum proſperitas que modo videtur hominibus bene plantata. ſubito erit euulſa et penitus diſſipata. Quia ſicut dicitur Math. xv. Omnis plantatio quam non plãtauit pater meus eradicabitur. Iſti enim ſunt ſicut rami liliorum qui in vaſis terreis in aqua ponuntur. ita ꝙ ibi plantari videntur. eo ꝙ ad tempus florere noſcuntur. Verũtamen talis plantatio non eſt firma. qꝛ faciliter euellitur ꝛ ſiccatur. ꝛ a ſua florenti pulcritudine ſpoliatur. Sic vere mũdi diuites nõ in terra firma diuini amoris ſed in aqua fluxibili bonorum terrenorum ſunt plantati. et floribus mũdane glorie quaſi tẽporaliter adornati. Iſta tamẽ plantatio non perſeuerat. immo faciliter perit ſiccatur. euellitur atqꝫ ceſſat. Unde de talibus dicit dñs Hiere. xlv.

Ayuntamiento de Madrid

xlv. Ecce quos edificaui ego deſtruo. ꝛ quos ego planta
B ui ego auello. ¶ Sed quia ſcriptura vt in pluribus tã-
tummõ facit mentionẽ de bona. ꝛ de morali plantatio-
ne in quantũ. ſcꝫ ſignat virtutẽ cõſtantie que homines
in fide ꝛ moribus ſtabilit atqꝫ plantat. de iſta aliquid
amplius eſt dicenduꝫ. Dicamus igitur ꝙ arbor ad hoc
ꝙ bene ꝛ firmiter conſiſtat. ꝛ ꝙ inſuper humorẽ ad ſui
nutrimentum attrahat ꝛ educat. neceſſe eſt ꝙ profun-
de figatur ꝛ planteť. Sic vere ad hoc ꝙ homo ſpiritua
liter ſit plantatus. ꝛ in fide ꝛ in moribus ſtabilitus ne-
ceſſe eſt ꝙ profunde figatur per humilem ſubiectio-
nem cum terra. i. cum deo ꝛ proximo adhereat per cha-
ritatem ꝛ dilectionem. ꝛ ab eo humorẽ ꝛ nutrimentum
gratie ſumat ꝛ attrahit per orationem ꝛ deuotionem.
Si iſta eñ habuerit. ipſe poterit eſſe plantatus. ꝛ in fi-
de ꝛ moribꝰ radicatus. Et ideo de viris iuſtis dicit apo
ſtolus. j. Coꝛ. iij. Ego plantaui: appollo rigauit: deus
aũt in crementum dedit. Et ita poſſumus exponere de
quolibet viro iuſto illud Ezech. xvij. Plantabo illud ꝛ
erumpet in germen: ꝛ faciet fructum ꝛ erit in cedrum
magnam. Ubi aduerte ꝙ ſicut arbor bene radicata ꝛ in
bona terra plantata ꝛ fundata ſolet

Inferius profundari.
Interius vegetari.
Exterius fecundari.
Superius augmentari.

¶ Sic vir iuſtus. Inferiꝰ
profundať. per inferni me-
ditationẽ. Interius vege-
tatur. p̱ gratie acquiſitio-
nem. Exterius fecundatur per opeꝝ generationeꝫ. Su-
perius augmentatur per virtutum cumulationem.
¶ Probat profunditatem actus plantationis. Plan-
tabo inquit. Probat humiditatẽ virtus productionis
erũpet inquit in germen. Probat plenitudineꝫ fructus
refectionis. faciet inquit fructum. Probat magnitudi
nem virtus perfectionis. Et erit inquit in cedꝝ magnã.
¶ Primo igiť dicamus ꝙ illi qui bene in fide. id eſt in
moribus ſunt plantati. inferis profundantur. per infer
ni meditationem: quod oſtenditur in verbo. Planta-
bo Plantare enim nihil aliud eſt ꝙ̃ radicem arboris
inferius ſub terra profundare. Et inde eſt ꝙ illa pȷ̃s cor-
poris que eſt inferior ceteris: eſt terre propinquior ꝛ ad-
herentior. ſm̃ fabulas etiam poetarum. Proſerpina fi-
lia dee cereris dicitur a plutone deo inferni rapta: ꝛ ab
ipſo per ſex menſes occultata: ꝛ cum ipſo in inferno ma
trimonialiter copulata. Quod pro tanto fictum eſt: qꝛ
radices arborum ꝛ herbarum que nomine cereris con-
tinentur. inferius ſolent plantari ꝛ ſeminari. ꝛ vſqꝫ quo
ſeminata naſcantur a terre viſceribus occultari: ꝛ qua
ſi inferius inferni numinibus maritari. In quibus poſ
ſumus inſtrui ꝛ doceri. ꝙ radix cordis noſtri debet pro
fundari ſub terra per mortis ꝛ inferni meditationem: ꝛ
ibi ab inferno rapi ꝛ cum eo maritari per iugem ipſius
conſiderationem ꝛ preuiſionem. Plantabo inquit. p̄s.
Plantaſti radices eius ꝛ impleuit terram. Terra eniꝫ
in qua cõtinetur infernus: ꝛ ad aquam mors omnia vi-
uentia deducit magis eſt fundata: eſt firmius plãtata
eſt ſtabilius radicata ꝙ̃ quodcunqꝫ aliud elementum.
iſta enim rariſſime mouetur: alia vero elementa con
tinue agitantur. Ideo de terra dicitur in pſal. Fundaſti
terram ſuper ſtabilitatem ſuam: non inclinabitur in ſe
culum ſeculi. Sic vere chariſſimi illi qui ad moduꝫ ter
re ſunt inferiores per humilitatẽ: ꝛ qui in medio ſui. ſ.
in corde infernũ ꝛ mortẽ ꝯtinẽt p̱ ꝯſiderationis ꝓfundi
tatẽ tales dico ſunt p̄ ceteris plãtati. ꝛ in fide ꝛ moribꝰ
radicati Plãtabo inq̄t. vñ deus pater loquẽs xp̄o dicit
ſic Eſa. lj. Sub vmbra manus me protexi te vt plantes
celos ꝛ fundes terrã. Uiri eñ perfecti dicunť celi. ꝓpter
ſublimitatem conpemplationis. et dicunť terra ꝓpter
infirmitatẽ mortis ꝛ inferni ꝯſiderationis. Iſti igitur
C ſunt plãtati: qꝛ profundanť per inferni meditationem.
¶ Scd̃o ſunt plantati. qꝛ vegetanť p̱ gratie irrigationẽ
Et hoc oñditur cuꝫ diciť. Erũpet in germen. Sicut eñ
arbor ex abũdãtia interioris hũoris ſolet erũpere. ꝛ ger
mina flores ꝛ folia ꝓcreare. Sic ꝓculdubio ex abũdãtia
gr̃e hõ ſolet i bona opa erũpere: ꝛ ex ſe germẽ bone affe
ctionis flores honeſte ꝯuerſatõis ꝛ folia bone locutiõis
ꝓferre. Et iõ ſicut agricole ſumme ſolent cauere. ꝙ plã
tent arbores in terra bona ꝛ hũoroſa. vt intus continue
vegetentur ꝛ vt ad productionem fructuum diſponan-
tur. Sic vere chariſſimi multum cauendũ eſt. ꝙ homo
in terra bona eccľie ſocietatis bone ſe colloce atqꝫ plã
tet vt inde humorem gratiaꝝ attrahat: quem in germẽ
ꝛ flores conuertat. Uñ de vinea diciť Ezech. xvij. Pal-
mites ſuos extendit ad illam vt irrigaret eam de areo-
lis germinis ſui que in terra bona ſup̱ aquas multas
plantata eſt. Et eſt aduertendum. ꝙ ad plantanduꝫ ar
bores multa ſunt attendenda. videlicet

Tempus.
Locus.
Modus.

Tempus dico. quia in vere debẽt fieri
plantationes nõ in eſtate. nec in autũ
no. nec in hyeme. Tunc eñ tãta eſt ſic
citas ꝛ aure inequalitas ꝛ frigiditas. ꝙ noua plantula
in ſuo tenero ꝛ pauco humore faciliter ſiccareť aut tur
bareť. Item locus. quia ſcꝫ terra debet eſſe proportiona
biliter humida ſeu ſicca. ſicut de oliua diciť. ꝙ ipſa vult
plantari in loco ſoli expoſito: temperato ꝛ nõ nimis hu
mido neqꝫ ſicco. Itẽ modus: qꝛ ſcꝫ profunde debent plã
tari: fimus qñqꝫ ad radicẽ debet imponi. ꝛ etiam aliaꝝ
arboꝝ vicinia ꝛ ꝓpinquitas debꝫ aliquotiens procura
ri. Alique eñ ſunt arbores que aliȷ̃s iuxta ſe plantatis
proficiũt. De oliuis eñ dicitur. ꝙ malogranata eis cõ
ferunt ſi iuxta eas ſint plantata. Palma etiã maſcula
palmaꝫ femellã iuxta ſe plantatã ſolet reficere. ſꝛ eã per
ſuã influentiã fecũdare. Sic vere chariſſimi dico. ꝙ ad
hoc ꝙ hõ in fide ꝛ in gr̃a plantetur ꝛ radiceť. neceſſaria
ſunt plura ſcꝫ tp̄s. qꝛ. ſ. in vere iuuẽtutis nõ in autũno
vel hyeme ſenectutis nec feruore eſtatis. i. tẽporalis pro
ſperitatis debet ad deũ ꝯuerti. Tunc eñ ſiccitas inde-
uotionis abũdat. que humorẽ gratie deſtruit ꝛ deſiccat
p̄s. Quoꝝ filij ſicut nouelle plantationes in iuuentute
ſua. ¶ Iteꝫ requiriť locus: qꝛ ſcꝫ homo debꝫ querere lo-
cũ. i. graduꝫ ꝛ ſtatũ oportunum. qui non ſit nimis pin
guis. per affluentiã proſperitatis. nec nimis ſiccus per
macilentiã paupertatis. ſed temperatus per ſufficien-
tiã neceſſitatis ꝛ ſoli. id eſt chriſto expoſitus per feruo-
rem deuotionis ꝛ per amiciciam charitatis. Uel per lo-
cum poſſum intelligere paradiſum vbi per deuotioneꝫ
debemus plantari. Iuxta illud Ezechieť. xvij. In monte
ſublimi iſrael plantabo eã. Et illud Eccleſiaſtici. xxiiij.
Quaſi plantatio roſe in hierico. ¶ Item requiriť mo-
dus. quia vere iſta plantatio debet fieri iuxta arbores
proficientes. id eſt in ſocietate bonarum perſonarum.
qui verbo ꝛ exemplo iuxta ſe plantatis proficiunt. ipſoſ
qꝫ fecundant bonis operibus ꝛ perfundant. vnde apo-
ſtolus dicebat. j. Coꝝ. iij. Ego plantaui appollo rigauit
deus autem incrementum dedit. Appollo eniꝫ bonos
ſocios poteſt ſignificare. qui alios doctrinis exemplis
ꝛ beneficiȷ̃s ſolent rigare ꝛ vegetare. Quia procerto cha
riſſimi illi qui debite ſunt plantati (ſicut dictuꝫ eſt) ve-
getantur per gratie irrigationem. Erumpet inquit in
germen. ¶ Tertio dico. ꝙ tales fecundantur. per opeꝝ
procreationem. Et hoc oſtenditur cum dicitur. Faciet
fructũ. Quia ſicut arbor bene plantata ſolet frutifica-
re. ſi vero bene plantata ꝛ radicata non ſit. nunꝙ̃ vt cõ-
muniter fructum facit. Sic vere homo qui bene in fide
ꝛ moribus eſt plantatus. ꝛ per amorem ꝛ deuotionem
in domino radicatus. fructum bonorum operum pro-
ducit. Si vero bene plantatus non fuerit fructum bono
rum operum non habebit. Ideo de viro perfecto diciť.
in p̄s. Qd̃ ipſe erit tanꝙ̃ lignum qd̃ plantatum ſecus
decurſus aquarum. qd̃ fructum ſuuꝫ dabit in tempore
ſuo. De male vero plantatis dicitur Soph. j. Planta-
bunt vineas et non bibent vinum earum. Quia breui-
ter ſemen qd̃ ſupra petram cecidit radices non habuit.
Et ideo fructus aliquos nõ produxit ſicut dicitur Lu
ce. viij. Quia proculdubio illi qui radicaliter non plan
tantur nunꝙ̃ bonis operibus fecundantur ꝛc. Uide ſu
pra de. Fructu. Iſti ergo exterius fecundantur per ope-
rum procreationem. Quarto dico ꝙ tales qui in deuo

tione per amorẽ ⁊ deſideriũ ſunt plantati ſuperiꝰ ele- uantur per virtutum cumulationem qđ oſtenditur cũ dicitur. Erit in cedrũ magnaꝫ. Arbor enim bene ⁊ pro- funde radicata ⁊ plantata. ſolet melius creſcere ⁊ profi cere. et in altum et groſſum ſe amplius augumentare. Sic illi qui modis predictis ſtabiliter plantantur. ⁊ vir tutibus ⁊ moribus augumentãtur. ⁊ vſq; ad perfectio- nem ⁊ cõplementũ more arboꝝ creſcũt: peruenĩũt ⁊ ducũ tur. Cedrum inquit magnaꝫ. ps. Saturabuntur ligna campi ⁊ cedri libani quas plantauit. illic paſceres nidi ficabunt. Et ſi vis videre quomodo per cedrum perfe- ctio morum notatur. Uide ſupra de. Cedro. quia breui- ter ſicut dicitur Eccleſiaſtici. l. Corona fratrum quaſi plantatio cedri. Et nota hic ſi vis ꝙ in bono a deo ra- dicantur ⁊ plantantur multa genera perſonarum vꝫ

Fluide miſerantes. | Fluide miſe
Floride cõuerſantes. | rãtes ſigni
Prouide conſolantes. | ficãtur per
Limpide contemplantes. | paradiſum

voluptatis in quo inueniebantur omnium genera bo norum fructuum. quia ſcilicet viri pij ſemper ſunt pa- rati alios paſcere ⁊ nutrire. Et ideo deus ſolet eos in bo no plantare et confirmare. Et de hoc dicitur Gene. ij. Plantauerat dominus deus paradiſum voluptatis a principio ⁊c. Floride conuerſantes ſignificantur per or tum qui diuerſos flores ſolet habere. Significatur per roſam que ſuaues odores ſolet fragrare de quibus dici tur Eccleſiaſtici. xxiiij. ꝙ ipſi ſunt quaſi plantatio ro- ſe in hiericho. ⁊ quaſi hortus plantationum. Prouide conſolantes ſignantur per vineas. quia ſcilicet iſti vi- num conſolationis qđ letificat cor hominis ſolẽt alijs fundere. ⁊ ipſos a triſticijs ſubleuare. Et de plantatio- ne talium dicitur Luce. xx. Homo quidam plantauit vineam. ⁊ de. Noe dicitur Gene. ix. Qđ cepit vir agrico la eſſe ⁊ plantauit vineam ⁊c. Limpide contemplantes ſignificantur per cedrum: quia ſicut dictum eſt. Coro- na fratrum quaſi plantatio cedri in monte libani Ec- cleſiaſtici. l. Sic igitur patet quomodo illi qui in fide ⁊ moribus ſunt plantati. ſolent augumentari. fecunda ri. vegetari. profundari ⁊c.

A **Platea.** Cum platee ſint loca villarum vel ciui- tatum domibus vel vel alijs rebus ⁊ im pedimentis vacua. ad ſpacium ordinata. vel ad congre gationem hominum ordinata. notandum ꝙ generali- ter per plateas poſſunt intelligi ſtatus hominum hu- ius mundi. Sunt enim plura genera ſpiritualium ciui tatum ſicut ſuperius eſt oſtenſum. ⁊ ita per conſequẽs ſunt plura genera platearum. Platea enim eſt locus publicus et communis. Et ideo bene per plateam ſta- tus et communis modus hominum poterit denotari. Notemus igitur qđ ſcđm ꝙ eſt multiplex ſtatus homi num ſcilicet. Status eccleſie militantis. triumphantis mundi ⁊ inferni ſꝫ hoc poſſunt quatuor platee repe- riri. videlicet platea

Ad lucrandum. | ¶ Et ſic dico ꝙ
Ad ludendum. | eſt platea. fru-
Ad luctandum. | ctuoſa. Gaudio
Ad ledendum. | ſa. Laborioſa. pe
¶ In plateis enim | riculoſa. Prima
Mercatores lucrantur. | platea eſt ſtatus
Spaciantes iocantur. | ſpiritalis. Secũ-
Duellantes luctantur. | da eſt ſtatus ſu-
Delinquentes truncantur. | pernalis. Tertia

eſt ſtatus mundialis. Quarta eſt ſtatus infernalis.

¶ Dicamus ergo primo. ꝙ eſt quedam platea ſpirita- lis ⁊ fructuoſa. Et iſta nihil aliud eſt ꝙ̃ ſtatus eccleſie vel religionis Iſta eſt ergo platea ad lucrandum. quia ſcilicet in ciuitatibus ſolẽt eſſe platee magne ⁊ late: vbi merces vendũtur: ⁊ vbi homines lucrant: ⁊ vbi neceſſa- ria hominibus inueniũtur. Talis platea proculdubio eſt eccleſia vel religio. Ibi enim homines lucrantur et acquirunt merita ⁊ virtutes. Ibi enim inueniuntur et venduntur omnia neceſſaria ad ſalutem. vꝫ Merces

Sacramentorum. | Unde Iudicum.
Documentorum. | xix. Uidit ſenex ſe
Bonoꝝ exemplorum. | dentem cum ſar

cinis in plateis ciuitatis. Et Apoca. xxj. dicitur. ꝙ pla- tee ciuitatis aurum erant mundum. Sicut enĩꝫ in pla teis non ſolum concurrit diuerſitas. mercium: immo etiam diuerſitas ⁊ multitudo hominum. Sic procerto in platea religionis ⁊ eccleſie non ſolum inuenitur mul tiplex mercimonium bonorum operum ⁊ virtutum: im mo etiam ibi eſt multitudo bonorum hominum ⁊ ſan ctoꝝ. ij. Paralipo. xxix. Adduxit ſacerdotes ⁊ leuitas ⁊ congregauit in plateam. Notemus ergo ad commen- dationeꝫ iſtius platee quia pcerto iſta platea eſt locus

Amoris ⁊ dilectionis. | Dico ꝙ iſta platea eſt lo
Humoris ⁊ deuotionis. | cus dilectionis ⁊ amoris
Honoris ⁊ prelationis. | Ibi enim abundant viri
Dulcoris ⁊ erogationis. | charitatiui: dei ⁊ proximi
Clamoris ⁊ predicationis. | dilectiui. dicentes illud
Splendoris ⁊ eruditionis | Cantico. iij. Per vicos ⁊

plateas queram quem diligit anima mea. ¶ Item eſt locus deuotionis ⁊ feruoris. Et de hac dicit Eccl. xxiiij. Iuxta aquas in plateis quaſi cynamomũ ⁊ balſamum aromatiꝫans odorem dedi. ¶ Item eſt locus prelatio- nis ⁊ honoris. Iob. xxix. In plateis parabant cathedrã mihi. ¶ Iteꝫ eſt locus erogationis ⁊ dulcoris. quia ſcꝫ ibi ſunt viri miſericordes ⁊ compaſſiui: qui alijs erogãt bona ſua. Iuxta illud Prouer. v. Diriuentur fontes tui foras ⁊ in plateis aquas diuide. Et hoc eſt qđ figurat. Luce. xiiij. vbi dominus precipit procuratori ſuo. ꝙ in plateas ⁊ vicos ciuitatis exeat. ⁊ ꝙ paupes quos in vico inuenerit ad conuiuium introducat. ¶ Item eſt locus predicationis ⁊ clamoris. quia ſcilꝫ in iſta platea chri- ſtus docuit ⁊ predicauit ⁊ alios predicaturos inſtituit ⁊ ordinauit. Prouerbiorũ. j. Sapiẽtia foris predicat. in plateis dat vocem ſuam Luc. xiij. In plateis noſtris do cuiſti. ¶ Item eſt locus diſcretionis ⁊ ſplendoris: quia ſcilicet ibi ſunt viri limpidi ⁊ diſcreti. clari prudentes ⁊ illuminati. Et iſti intelliguntur per ſenes: qui ſunt na turaliter prudentiores. De quibus dicitur. j. Macha. xiiij. Seniores in plateis ſedebant. Iſte ſunt ergo pla- tee: vel eccleſie: vel religiones in quibus. videlicꝫ omnia bona ⁊ omnes boni habitant et abundant. Quamuis proculdubio in multis videtur contrariuꝫ hodie. quia non ſunt ibi nec boni nec bona. immo potius ibi ⁊ ma li ⁊ mala. ideſt peccatores ⁊ peccata. vnde Hiere. vij. di- tur. Nonne vides quid iſti faciãt in ciuitatibus iuda ⁊ in plateis hieruſalem: filij colligũt ligna ⁊ patres ſuc- cendunt ignem mulieres conſpergunt adipem ad faci- endum placentas. Uide eam ſupra titulo de ciuitate. Et breuiter quod dolendum eſt. plus eſt hodie. in iſtis plateis. ideſt in ſtatibus eccleſiaſticis de malo ꝙ̃ de bo no. de vitio ꝙ̃ de merito. de nephario ꝙ̃ de iuſto. Et hoc eſt quod dicitur Eſaie. lix. Conuerſum eſt retrorſum iu dicium. ⁊ iuſtitia longe ſtetit et corruit in plateis veri- tas ⁊ equitas non potuit ingredi. et facta eſt veritas in obliuionẽ. ⁊ ꝗ receſſit a malo prede patuit. Antiquitus enim ſicut dicitur Actuum. v. In plateis ponebantur infirmi vt ſanarentur. hodie vero ſi in iſtis plateis ſint aliqui infirmi debiles. pauperes ⁊ egent. ab alijs non ſa nantur nec iuuantur. immo potius condemnantur et vilipenduntur. Sicut de helya ⁊ enoch dicitur Apoca. xj. Qđ corpora eorum iacebunt in platea ciuitatis ma gne. Et quare hec chariſſimi: quia procerto in iſtis pla teis non abundãt hodie viri ſenes. ideſt viri prudentes ⁊ perfecti ſed potius viri iuuenes ⁊ imprudentes. fatui ⁊ laſciui. ſicut patuit zacharie viij. vbi dicitur. Qđ pla- tee ciuitatis implebuntur. infantibus ⁊ puellis luden- tibus in plateis eius. De dyabolo etiam dicitur Ezech. xxvj. vbi propheta loquẽs ciuitati hieruſaleꝫ de Nabu- chodonoſor dicens. Ungulis equorum ſuorum concul- cabit omnes plateas tuas Equi enim ſignificant viros carnales et impudicos. Hieremie. v. Equi amatores in feminas. Non ſic chariſſimi non: ſed ſint in iſta platea

viri

Ayuntamiento de Madrid

viri boni ⁊ opera bona. quia procerto ſicut dictum eſt.
B Iſta eſt platea ſpiritalis ⁊ fructuoſa ⁊c. ¶ Sed ſecūdo
dico ꝙ eſt quedaꝫ platea ſupernalis ⁊ gaudioſa. Et iſta
eſt platea ciuitatis noue hieruſalem ſcilicet paradiſi:
quia ſcilicet ſicut in magnis ciuitatibus ſunt platee de
putate ad ſpaciandum ⁊ ſolatiandum. vbi ſciliceꝫ homi
nes poſt laborem durum ⁊ diurnum in ſero ſolent ſpa-
ciari. vbi in tempore penthecoſtes homines ſolent cori
zare. vbi etiam quaſi omni die iuuenes ⁊ virgines ſolēt
ludere et cantare. Sic vere chariſſimi deus fecit nobis
vnam plateam iocundiſſimam in paradiſo. vbi ſcilicet
ſancti ⁊ iuſti in ſero mortis (finitis dei vite preſentis la
boribus) ſolaciantur. ⁊ ſpaciantur. ⁊ vbi tam angeli ꝙ̄
homines cantant letantur ⁊ iocundantur. ⁊ per dei lau
dem ⁊ gratiarum actioneꝫ in dei auribus modulantur
Vn̄ de iſtis plateis dicit̄ Tho. xiij. Ex lapide candido et
mundo platee eius ſternentur per vicos eius alla can-
tabitur ⁊c. Et aduerte ꝙ iſta platea eſt ſcꝫ Locus
Tutus ad habitandum.
Gratus ad frequentandum.
Altus ad honorandum.
Clarus ad delectandum.
Purus ad ſpaciandum.
Plenus ad recreandum.
¶ Eſt dico locus tutus ad habitandū. Et ideo dicitur
Zaca. viij. ꝙ adhuc habitabunt ſenes ⁊ anus in plateis
hieruſaleꝫ. Et hoc quia ſicut dicitur in ps. Non eſt rui
na macerie neqꝫ tranſitus neqꝫ clamor in plateis eorū.
¶ Item eſt locus gratus ad frequentandū. Ideo Tho.
xiij. dicitur. Ex lapide candido ⁊ mundo omnes platee
eius ſternent̄. Et ideo. j. Eſdre. x. dicit̄. Sedit populus
in platea. ¶ Item eſt locus altus ad honorandum: q̄
ſicut dicitur Heſter. vj. Homo quem rex honorare vo-
luerit debet indui veſtibus regijs. ⁊ imponi ſuper equū
qui de ſella regis eſt ⁊ accipere regium dyadema. ⁊ pri-
mus de regis principibus ⁊ tyrannis teneat equū eius
⁊ per plateaꝫ ciuitatis incedens clamet ⁊ dicat. Sic ho
norabitur quem rex voluerit honorare. Homo em̄ iſte
ſignat quemlibet beatū quem procerto rex paradiſi ho
norat ſic. Quia ſibi donat veſtes. ideſt dotes felicitatis
Equuꝫ. ideſt corpus agilis immortalitatis. Dyadema
honoris ⁊ ſublimitatis. ⁊ primus principuꝫ ſcꝫ michael
ipſum deducit per plateas illius opulentiſſime ciuita-
tis. De iſto etiam honore poteſt dici illud predictū Job
xxix. In platea parabant cathedram mihi. ¶ Item di-
co. ꝙ iſta platea eſt locus clarus ad delectandum. Un-
de Apoc. xxij. dicitur ꝙ angelus oſtendit ei flumē aque
viue ſplendidū tanꝙ̄ criſtallū procedentē de ſede dei vi
ui ⁊ agni in medio platee eius. Fluuius enim iſte ſignat
ſplendorem eterne glorie qui beatos delectat in medio
paradiſi. ¶ Item dico. ꝙ eſt locus purus ad ſpaciāduꝫ
Quia ſicut dicit̄ Apoca. xxj. Platee ciuitatis aux mun
dum. ¶ Item eſt locus plenus ad recreandū. q̄ ſcilicet
ibi ſunt fructus ⁊ delicie omniū voluptatū Apoc. xxij.
In medio platee eius ex vtraqꝫ parte fluminis lignum
vite afferens fructus duodeciꝫ per mēſes ſingulos red
dens fructuꝫ ſuū ⁊ folia ligni ad ſanitatē gentiū. Quia
proculdubio in platea paradiſi vite. ſ. xp̄us profert per
menſes ſingulos fructum ſuū ⁊ folia eius ad ſanitateꝫ
gentiū. i. ꝯtinue influit recreationē glorie paradiſi. qua. ſ.
animas reficit atqꝫ paſcit. Iſti aūt fructus duodecim eē
dicunt̄ pro eo. ꝙ ſm̄ Bern̄. in ſermone vbi exponit coro
nam ſtellarū duodecim. ibi ſunt duodecim gaudia. Et
hoc quia ibi eſt memoria ſine obliuione. Ratio ſine de
uiatione. Voluntas ſine perturbatione. Impaſſibilitas
ſine corruptione. Claritas ſine obfuſcatione. Agilitas
ſine retardatione. Subtilitas ſine obuiatione. Chari-
tas ſine ſimulatione. Quia. ſ. ibi diligit homo proximū
in omni veritate. diligentē ſe ſicut diligit ſeipſuꝫ. Videt
proximū in omni veritate diligentē ſe ſicut diligit ſeipꝫ
Diligit deū perfecte pluſꝙ̄ ſeipſum. Propter deū tan-
tūmodo perfecte diligit ſemetipſum. Videt deū diligen
tem ſe plus ꝙ̄ ipſemet diligat ſemetipm̄. Ecce ergo quō
duodecim fructus portat in iſta platea lignum vite. Et
ideo breuiter iſtam plateam debemus diligere ⁊ appete
re. ⁊ ipſaꝫ per deuotionē inhabitare Gen̄. xix. In platea
manebimus. Iſta eſt ergo platea ſupernalis ⁊ gaudio-
ſa. ¶ Tertio dico ꝙ eſt platea mundialis et vitioſa. Et C
iſta nihil aliud eſt ꝙ̄ ipſe mundus vel ſtatus hominuꝫ
mūdanoꝝ. In plateis em̄ aggregantur feces ⁊ luta. In
plateis etiā lites ⁊ duella fiunt ⁊ exercent̄. Et in plateis
fraudes ⁊ mendacia cōmittuntur. Sic procerto platea
huius mundi eſt locus litiū. duella: luctus ⁊ laboris: fe
cium ⁊ immundicie ⁊ horroris ⁊ fraudum ⁊ malicie et
liuoris. Sicut em̄ dicitur in ps̄. Non defecit de plateis
eius vſura ⁊ dolus: quia procerto breuiter loquēdo. Iſta
platea eſt Locus
Erroris et deuiationis.
Terroris ⁊ impugnationis.
Meroris ⁊ deſolationis.
Fetoris ⁊ inquinationis.
Q̄d ſit locus erroris pꝫ Ecci. ix. Ne oberraueris in pla
teis. Item ꝙ ſit locus terroris patet Ezechie. xxviij. vbi
dicitur. Immittā ei peſtilentiā ⁊ ſanguinem in plateis
eius. Item ꝙ ſit locus meroris patet Eccl̄es. xij. Circui-
bunt in plateis plangentes. Item ꝙ ſit locus fetoris pa
tet Ezec. xvj. Feciſti tibi proſtibulum in cunctis plateis
Iſta eſt ergo platea mundialis ⁊ vitioſa. ¶ Quarto di D
co. ꝙ eſt quedaꝫ platea infernalis ⁊ doloroſa. Et iſta eſt
ipſe infern⁹. Sicut em̄ in ciuitatibus ſunt quōqꝫ alique
platee. vbi malefactores puniunt̄. ⁊ decapitant vel rotā
tur: ſic infernus. Unde nota ꝙ infernus eſt platea
Mortis ⁊ damnationis.
Caſus ⁊ eliſionis.
Contemptus ⁊ obliuionis.
Remorſus ⁊ deſperationis.
Q̄d ibi ſit locus mortis ⁊ damnationis pꝫ Tho. ij. Ubi
nunciatū eſt thobie iugulatū in platea iacere. Item ꝙ
ibi eſt locus caſus ⁊ eliſionis: paꝫ Hiere. l. vbi dicit̄. Ca
dent iuuenes eius in plateis. Item ꝙ ſit locus obliuio-
nis: paꝫ quia ex quo homo venit illuc amplius non co
gnoſcit̄: immo in obliuionē ponit̄. Et de hoc Tren̄. iiij.
dicit̄. Denigrate ſunt facies eius ſuper carbones: non
ſunt agniti in plateis. Item ꝙ ſit locus deſperationis
⁊ maledictionis. paꝫ Amos. v. vbi dicitur. ꝙ in oībus
plateis ⁊ in cunctis que foris ſunt dicetur veve. Et ſic er
go patet quomodo quadruplex eſt platea ſcilꝫ. Inferna
lis. Mundialis. Beatifica ⁊ eccleſiaſtica ⁊c. Vide ſu-
pra de loco. ⁊ de alijs materijs ſimilibus.

Plauſtrum. Plauſtra ſunt quadrige qua-
tuor rotaruꝫ. que qn̄qꝫ fiunt ad
onera portandum qn̄qꝫ ad actus bellicos exequenduꝫ.
ſicut ſūt plauſtra ferrea ſeu ferrata de q̄bus fit totiens
mentio in ſcriptura que etiā alio modo carpenta dicū
tur. In regione enim paleſtine ⁊ ſyrie talium plauſtroꝝ
frequens in prelijs erat vſus. Unde Tytus liuius de bel
lo macedonico. vbi agit de prelio antiochi regis ſyrie cō
tra Romanos. Ponit ꝙ antiochus habuit plurimos
tales currus falcibus vndiqꝫ communitos. quos etiaꝫ
falcatos currus appellat. ⁊ moduꝫ etiam quo facti fue-
rūt aſſignat. Sed de his omnibus tranſeo vide vbi. Cur
rus. ⁊ vbi fit mentio. de Quadriga.

Plebs. Nota ꝙ inter plebem ⁊ populuꝫ fuit an A
tiquitus apud romanos talis differen-
tia. quia populus roman⁹ omnes romanos homines
paruos. ſcꝫ ⁊ magnos. patres ⁊ plebem magiſtratus et
ſubditos ⁊ ignobiles continebat. Plebs autem roma-
na inferiores ſolum ruſticos ſcilꝫ artifices ⁊ agricolas.
mercatoreſqꝫ ⁊ ignobiles deſignabat. De altercationi-
bus aūt plebis ⁊ patruꝫ. ⁊ quō plebs finaliter obtinuit ꝙ
ad adminiſtrationē reipublice ⁊ ad conſulatus. preto-
ratus ⁊ alios magiſtratus admitterētur. legatis Titū
liuiū ⁊ inuenietis hec. ⁊ infinita alia de plebeis: ⁊ qua-
liter virtus populum ruſticum non abhorruerit. in plu
ribus plebeis emicuit; qui tam prudenter. ⁊ ſtrenue ſi-
cut quicunqꝫ patres per nobiles ali qn̄ rempublicaꝫ gu

Ayuntamiento de Madrid

hernauerunt. De his tamē nihil ad preſens ad me. Ad moralem igitur intelligentiaʒ properabo. Notabo igitur ꝙ in ſcriptura reperitur. vicʒ. Plebs diuina. que eſt nobilium perfectoꝝ. Plebs humana. que eſt humiliū ſubditoꝝ. Plebs mundana. que eſt flebiliū peccatoruʒ Et ſic vere dico ꝙ nos inuenimus. Plebem virtuoſam ⁊ inclitam. Plebem luctuoſam ⁊ ſubditam. Plebeʒ fluctuoſam ⁊ perditam. ¶ Dico ergo primo. ꝙ in ſcriptura reperitur plebs inclita hominū perfectoꝝ. Uiri eniʒ perfecti et iuſti. plebs diuina dicuntur pro eo. ꝙ domino deuotius obſequuntur. ⁊ ꝙ ipſi ſubduntur ſpecialiter ⁊ deducuntur. Potiſſime aūt per iſtam plebē poſſunt intelligi boni religioſi ⁊ clerici in ciuitate eccleſie cōgregati: ⁊ diuinis ſeruitijs mancipati. De qua plebe dicitur Luce. j. ꝙ iohannes chriſtum preceſſit in ſpiritu ⁊ virtute Helye. Sequitur. Parare domino plebē perfectam. Igitur de plebe ſpiritali ⁊ diuina. i. de cōmuni cōgregatione iuſtoꝝ. Notemus ꝙ hec eſt Plebs

Humiliter domino ſubiecta.
Dociliter a deo directa.
Mentaliter ad deum erecta.
Uiriliter a deo protecta.
Perenniter gaudio confecta.
Solenniter honore prouecta.
Totaliter a culpis eiecta.
Uocaliter laudibus adiecta.
Utiliter in pace collecta.
Nobiliter gloria perfecta.

¶ Dicamus ergo ꝙ plebs iuſtoruʒ eſt ⁊ erit dn̄o ſubiecta humiliter. ij. Eſdre. iiij. Omnis plebs et virtutes regem obaudiuit. Item a deo directa dociliter. quia ſcilʒ deus docet ⁊ dirigit plebem ſuam qꝛ ſicut dicitur Ecci. xxxvij. Uir ſapiens plebem ſuam erudit. Et Luce. j. Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius in remiſſionē peccatorum eorum. Item iſta eſt plebs ad deum erecta mētaliter. ſcilicet ipſum deuote orando. ps. Uultum tuuʒ deprecabūtur omnes diuites plebis. Itē iſta eſt plebs a deo ꝑtecta viriliter. pſal. Dominus fortitudo plebis ſue ⁊ protector ſaluationuʒ. Item iſta eſt plebs gaudio confecta perenniter pſal. Plebs tua letabitur in te. Et Romanoꝝ. xv. Letamini gentes cum plebe eius. Item iſta eſt plebs honore prouecta ſeu per deum electa ſolenniter: quia ſcilʒ de plebe iuſtorum debent eligi principes ⁊ prelati. pſal. Exaltaui electum de plebe mea. Et Exod. xviij. Prouide tibi de omni plebe viros potentes timentes deuʒ. in quibus ſit veritas. ⁊ qui oderint auariciam et conſtitue eos tribunos et centuriones ⁊c. Itē eſt iſta plebs a culpis eiecta ſeu purgata totaliter. quia ſcilicet deus omnes culpas ipſorum remittit. Pſalmi. Remiſiſti iniquitatem plebis tue. et operuiſti omnia peccata eorum. Item eſt iſta plebs laudibus adiecta vocaliter. quia ſcilicet iſta ſemper vacat laudibus diuinis Luce. xviij. Omnis plebs vt vidit dedit laudeʒ deo. Itē eſt iſta plebs in pace collecta vtiliter Ps. Loquitur pacem in plebem ſuam. Item iſta eſt plebs in gloria perfecta nobiliter. quia ſcilʒ ſicut dicitur Luce. ij. Deus dat ⁊ adminiſtrat. lumen ad reuelationem gentium ⁊ gloriam plebis tue iſrael. Patet ergo. ꝙ talis gens poteſt dici plebs inclita hominum perfectorum. ¶ Secundo

B dico. ꝙ eſt plebs ſubdita hominum deiectoruʒ ſeu pauperum miſerorum. Iſti enim poſſunt dici lepuſculus. i. plebs inualida. in petra. ideſt in paupertate et duricia faciens lectum ſuum ſicut dicitur Prouer. xxx. Et nota ꝙ plebs pauperum ⁊ ſimplicium. A tyrannis ſolet deglutiri. A prouectis debet erudiri. A diuitibus debet enutriri. A domino ſolet exaudiri. ¶ Simplices enim plebei a crudelibus deglutiuntur ſeu cōcutiuntur. Unde iſti ſunt de quibus dicitur in ps. Qui deuorant plebem meam ſicut cibum panis. Quorum ſcilicʒ typum tenebat ille cendebius. De quo dicitur. j. Mach. xv. ꝙ ipſe cepit irritare plebē ⁊ ꝯculcare iudeā. Itē iſti a prudentibus erudiuntur. Prudentes enim ⁊ docti viri tenentur plebem ⁊ ſimplices erudire. Unde Actuū. v. Stantes loquimini in templo plebi. Et Actuuʒ. xiij. Si quis eſt in vobis ſermo exhortationis ad plebem dicite. Iteʒ iſti a potentibus enutriuntur. ideſt enutriri debent ſcilicʒ per elemoſynas. Unde Actuū. x. dicitur de cornelio centurione. ꝙ ipſe erat vir religioſus ac timens deum. faciens elemoſynas multas plebi. Iteʒ iſti a deo ſeu a numinibus ſuſcipiuntur. quia ſcilicet plebi ⁊ pauperes a deo ⁊ a ſanctis fouentur ⁊ ſuſtinentur. ⁊ a periculis liberantur. ⁊ finaliter ad celeſtia ſubleuantur. ps. Non repellet dn̄s plebem ſuam ⁊ hereditatem ſuam non derelinquet. Et cum conuerterit dominus captiuitateʒ plebis ſue. exultabit iacob ⁊ letabitur iſrael Roma. xj. Nō repulit dn̄s plebem ſuam. immo viſitabit ⁊ faciet redēptionem plebis ſue Luce. j. Patet ergo. ꝙ eſt plebs ſubdita hominum miſerorum. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt plebs C perdita hominum peccatoꝝ. Et iſti pro certo non ſunt plebs dn̄i ſed dyaboli. vnde dn̄s dicit peccatoribꝰ illud Ro. ix. Non plebs mea vos. Et nota ꝙ plebs maloruʒ. Faciliter ad malum concitatur. Crudeliter bonis aduerſatur. Procaciter pauperes aſpernatur. Finaliter in penis deſolatur. ¶ Dico igitur ꝙ plebs maloꝝ concitatur ad malum valde faciliter. vnde Act. vj. dicitur Quod ſurrexerunt quidam ⁊ commouerunt plebem ⁊ ſeniores in ſtephanuʒ. ⁊ rapientes eum adduxerunt in conſiliū Iteʒ talis plebs aduerſatur bonis crudeliter: ⁊ maxime pauperibus. vnde de apoſtolis dicitur Act. xvj. ꝙ concurrit plebs aduerſus eos. Sequitur. Et cum plagas multas impoſuiſſent. miſerunt eos in carcerem. Item talis plebs aſpernatur iuſtos procaciter. quia procerto ſicut dauid dicit in ps. de ſeipſo. Boni ſunt opprobrium hominum ⁊ abiectio plebis. Deſolatur penis finaliter ſcilʒ in inferno. Unde. j. Reg. vj. dicitur. ꝙ dn̄s percuſſit quinquaginta milia plebis. Et ſic ergo patet ꝙ in ſcriptura reperitur plebs perdita quam deus confundit. Plebs ſubdita quā mundus obtundit. Plebs inclita quam deus cuſtodit ſeu perfundit ſcʒ omni bono. Sufficit Uide infra. vbi populus.

Plenitudo.

Sunt valde pauce autoritates. Et ideo vide infra de repletꝰ. Et infra de Replere. Et ſupra de adimplere ⁊ de Implere. A

Plorare.

Quia ſupradicta ſunt multa ꝺ lachrymis: de fletu: de luctu: ⁊ de plāctu que omnia pertinent ad plorare: breuiter notandum eſt ꝙ homo quandoqʒ plorat

Ex contritionis dolore.
Ex dilectionis ardore.
Ex compaſſionis dulcore.
Ex deuotionis feruore.
Ex deſolationis merore.
Ex ſimulationis pallore.
Ex deſperationis horrore.

¶ Dico ergo ꝙ homo debʒ plorare ex dolore cōtritionis ⁊ ſic plorant penitētes. Uñ Hieremie. xlviij. Contrita eſt moab: per aſcenſuʒ luith plorans aſcendet. Unde de deſolatione ciuitatis tyri dicitur Ezech. xxvij. Plorabunt te in amaritudine anime ploratu amariſſimo. quia ſcʒ quando videmus ciuitatem anime noſtre eſſe per vitia deſolatā: ipſaʒ debemus plorare: ⁊ per ꝯtritioneʒ ⁊ amaritudinē lamentare. ¶ Item dico. ꝙ homo plorat ex dilectionis ardore Et ſic dauid ⁊ ionathas qui ſe ſuꝑ amorē mulieꝝ amabant. qñ ab inuicē receſſerūt: dicunt̄ pre amore fleuiſſe: ſicut habet̄. j. Reg. xx. Et ſicut etiā dicit̄ Tho. vij. ꝙ raguel oſculatus eſt thobiā iuniorē ⁊ miſit ſe cuʒ lachrymis ſuper colliū eius plorās. ¶ Itē plorat homo ex dulcore cōpaſſionis. Homo eñ naturaliter eſt animal flebile. ⁊ nō tantū in ſuis. immo etiā in alienis miſerijs ſolet plorare. de quo Hieremie. ix. Quis dabit capiti meo aquam. ⁊ oculis meis fontem lachrymarum: ⁊ plorabo die ac nocte interfectos populi mei? Et Ecci. xxxviij. dicitur. filij ſuper mortuum produc lachrymas. ⁊ quaſi dira paſſus incipe plorare. Iſta ꝟo cōpaſſio ſumme debet eſſe pro morte xp̄i. Quia etiā canis ⁊ equus pro morte dn̄i ſui plorare dicunt̄. ⁊ ſigna cōpaſſionis canis vlulando. ⁊ equus pedibus percutiēdo aliqñ oſtendere cōprobant̄. Sic et nos debemus imitari exēpla marie. de qua dicitur Ioh. xj. Quod ipſa vadit ad monumentum. vt ploret. ¶ Itē plorat homo ex feruore deuotōis. Nubes eñ calore reſoluta pluuiaʒ emittit. ſic homo ex feruore

deuotionis

Ayuntamiento de Madrid

deuotionis ſolutus lachrymas effundit. p̄s. Ploꝛemꝰ coꝛā dn̄o qui fecit nos: qꝛ ipſe eſt dn̄s deus noſter. nos aūt populus eius. ⁊ oues paſcue eius. Deuoti em̄ plorant ꝓ paradiſi dilatione. ꝓ preſentis miſerie ꝓlongatione. ꝓ diuine offenſe tam erga ſe q̄ erga alios turbatione. Et ſic ploꝛabant illi deq̄bus dicit̄ Joel. ij. Inter veſtibulū et altare ploꝛabant ſacerdotes miniſtri dn̄i dicentes. Parce dn̄e parce populo tuo. ¶ Item ploꝛat homo ex meroꝛe deſolationis. Et ſic ploꝛat puer q̄n naſcitur ꝓſentiens miſeriā ad quam intrat. Sap. vij. Primā vocem emiſi ploꝛans. Sic etiā ploꝛāt hoīes de miſerijs ⁊ deſolationibus huius mundi. Unde xp̄s dicit apoſtolis Joh. xvj. Amen amen dico vobis: qꝛ ploꝛabitis ⁊ flebitis vos. ſed triſtitia veſtra vertetur in gaudiū. ¶ Itē ploꝛat homo ex liuoꝛis ſimulatione. Et ſic ploꝛant hypocrite proditoꝛes ⁊ falſi amici. qui fingunt ſe ploꝛantes vel pꝛe penitentia ⁊ humilitate. vel pꝛe paſſione ⁊ pietate. Sic etiam ploꝛabat ille yſmael vt deciperet alios ⁊ occideret. quod ⁊ fecit. Hiere. xlj. Egreſſus yſmael in occurſum eoꝛum incedens et ploꝛans ibat. ¶ Item ploꝛat homo ex deſperationis hoꝛroꝛe. Et ſic perpetuo ploꝛant damnati. Et de hoc dicitur Jacobi v. Agite nunc diuites. ploꝛate ⁊ vlulate in miſerijs veſtris que euenient vobis. Et ſic patet q̄ūo ploꝛare ꝯtingit homini multis modis. Uide ſupꝛa in titulis pꝛenotatis ⁊c.

A **Pluere. Pluuia.** Nota q̄ pluuia eſt impꝛeſſio frigida ⁊ humida ſurſum in medio aeris intrinſecus generata. Pꝛimo in nubes ex loci frigiditate coagulata. ⁊ tandē per actionē caloꝛis in pluuiā reſoluta. Et poſſumus notare q̄ pluuia ſm̄ ſuas varias ꝓꝓꝛietates poteſt ſignificare varia et diuerſa. in bono. ſ. ⁊ in malo. Et ideo poſſumus notare q̄ inuenitur. ſcilicet

	Supioꝛ.		Mirabilis.
Pluuia.	Interioꝛ	que eſt	Laudabilis.
	Exterioꝛ.		Triſtabilis.
	Inferioꝛ.		Damnabilis.

Pꝛima pluuia eſt valde gloꝛioſa.
Secunda pluuia eſt valde virtuoſa.
Tertia pluuia eſt valde vitioſa.
Quarta pluuia eſt valde doloꝛoſa.

Pluuia gloꝛioſa ſignat diuine pſone icarnationē. Et de iſta dicitur in p̄s. Deſcendet ſicut pluuia in vellus. ⁊ ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terrā. Pluuia virtuoſa ſeu fructuoſa ſignat diuine gratie irrigationem. Et de iſta dicit̄ Deut. xj. Dn̄s deus dabit pluuiam terre veſtre tempoꝛaneā ⁊ ſerotinā. Pluuia vitioſa ſignat mūdane gloꝛie fecūdationē. Et de hac dicit̄ Eccli. xl. Sub ſtātie iniuſtoꝝ quaſi fluuius ſiccabuntur. ⁊ ſicut tonitruū magnū in pluuia ꝑſonabūt. Pluuia vero doloꝛoſa ſignat mundi ⁊ inferni tribulationē. Et de hac dicit̄ in p̄s. Poſuit pluuias eoꝝ grandinē ignē cōburentē in terra ipſoꝝ. De iſta ergo pluuia quadruplici aliq̄d eſt dicendū. ¶ Dico ergo pꝛimo q̄ eſt pluuia ſuperioꝛ ⁊ mirabilis. Sicut em̄ videmus q̄ pluuia a ſuperioribus deriuatur. in nubibus generat̄. cū terra incoꝛpoꝛatur. Et ſic terra per ipſam rigatur ⁊ multipliciter fecūdatur. ⁊ aeris ſiccitas ꝑ ipſius irriguū temperat̄. Sic vere filius dei deſurſum a patre luminū noſcitur deſcēdiſſe. de nubibus. i. de virginis matris puris viſceribꝰ quantū ad humanitatem ſuum pꝛincipiū aſſumpſiſſe cum terra. ideſt cū humana natura per incarnationē incoꝛꝑatus fuiſſe. ⁊ ipſam mirabiliter doctrinis ⁊ gratijs irrigaſſe. ⁊ vbertate. bonoꝛū operū fecundaſſe. Et hoc eſt qd̄ dicitur Eſa. xl. v. Roꝛate celi deſuper et nubes pluant iuſtū. aperiatur terra ⁊ germinet ſaluatoꝛē. Sicut em̄ finxerūt fabule poetaꝝ. Cū iupiter ſummꝰ deoꝝ amaret quandā virginē. ſ. danaē filiā regis acriſij ſibiq̄ nō cōmode poſſet loqui cū in quadā turri clauſa ſtrictiſſime ſeruaret̄. mutauit ſe iupiter in pluuiā aureā. ⁊ deſuꝑ tectū turris ſtillauit in gremiū virginis et eā impꝛegnauit ⁊ perſeū militē foꝛtiſſimū in ea generauit. qui poſtea goꝛgonē ſerpentē qui cōmutabat hoīes in lapides occidit. ⁊ de marina belua andromadā puellam moꝛti condemnatā ſtrenuiſſime liberauit. Sic vere chariſſimi nō loquēdo fabulariter. ſed ſpūaliter. Jupiter qui interpꝛetatur iuuans pater. i. dei filius q̄ eſt deus deoꝝ ⁊ rex magnus ſuꝑ oēs deos. danaē virginē filiā regis acriſij. i. mariā virginē de genere dauid regis ſumme dilexit. ⁊ vt ei ſe poſſet coniungere in pluuiā auream ſe mutauit in q̄ntū. ſ. ꝑ beatam incarnationē in gremiū virginis ſine virili ſemine ad modū pluuie diſtillauit. Et ſic de iſta pluuia. ſ. ꝑſona filij dei nondū incarnata. ⁊ de iſta virgine. i. de dei filio ⁊ de maria natꝰ fuit ꝑſeus miles ſtrēnuus. ipſemet dei filius incarnatus q̄ tandē in pꝛelio crucis goꝛgonē ſerpentē antiquū. i. luciferū qui homines conuertebat in lapides. in q̄uantū ſcꝫ ipſos faciebat duros ⁊ indeuotos. ⁊ in ſuis malicijs obſtinatos. vincit ⁊ ſuperat. ⁊ virginē andromadam. i. humanā naturā moꝛti perpetue condēnatā. a maris belua. i. a ꝑtāte demonū liberauit. Et ideo breuiter de tam mirabili pluuia admiratiue loquitur ſcriptura. Job. xxxviij. dicens ſic. Quis dedit inquit vehementiſſimo ymbꝛi curſum vt plueret ſuꝑ terrā abſq̄ hoīe in deſerto vbi nullus moꝛtalium cōmoꝛatur. vt impleret inuiā ⁊ deſolatā. ⁊ ꝓduceret herbas virentes? Quis eſt pluuie pater. ⁊ quis genuit ſtillas roꝛis? Ac ſi diceret. Omnia iſta ſunt valde mirabilia: qꝛ ꝓculdubio mirabile fuit q̄ūo iſte ymber vltra curſū cōis nature pluit ⁊ deſcendit ſuꝑ terrā. i. ſuper virginē. abſq̄ hoīe. i. abſq̄ viri ſemine. que quidem virgo fuit quoddā deſertū incultū. ⁊ a nullo moꝛtaliū penetratū. Et q̄ūo ſic deſcendendo inuiā ⁊ deſolatā. i. humanā naturā donis ⁊ gratijs impleuit. ⁊ herbis virentibus. i. bonis operibus fecundauit. Quis eſt ergo pluuie pater ⁊c. q. d. difficile eſt credere. difficilius intelligere. difficillimū eſt perfecte cognoſcere. Patet ergo q̄ eſt pluuia ſupioꝛ que eſt mirabilis. ¶ Scd̄o dico q̄ eſt pluuia inferioꝛ que eſt laudabilis. B Et ita per pluuiā poſſunt intelligi oēs virtutes ⁊ gr̄e que mentem habent ſpūaliter irrigare. Sicut enim pluuia venit a ſupioꝛi. Sic ꝓcerto diuina gratia: qꝛ ſicut dicit̄ Jaco. j. Omne datū optimum ⁊ omne donū perfectū deſurſum eſt deſcendens a patre luminum. Et ideo breuiter de pluuia diuine gratie poteſt exponi illud Ezech. j. vbi dicitur q̄ ipſe vidit quaſi ſpeciem ignis ſplendentis. et quaſi aſpectum arcus cum fuerit in nube in die pluuie. Unde nota q̄ ꝑ iſtas quatuoꝛ pꝛopꝛietates pluuie materialis: poteſt quadruplex pluuia ſpiritalis deſignari. Pluuia ergo habet ſcilicet

Feces emundare.	Sic vere diuina gratia
Aerem ſerenare.	vel etiā ipſe deus emū
Aridam humectare.	dat ⁊ purificat per plu
Sterilia fecundare.	uiam compunctionis

Ignis. Serenat ⁊ clarificat ꝑ pluuiā diſcretiōis. Splēdentis. Humectat ⁊ mollificat ꝑ pluuiā cōpaſſionis. Arcus. Fecūdat ⁊ roꝛificat ꝑ pluuiā deuotionis. Nube. Pꝛobat cōpunctionē ardoꝛ depuratiuꝰ. Ignis inquit. qui. ſ. purgat metalla. Pꝛobat diſcretionē fulgoꝛ illuſtratiuus. Splendentis inquit. Pꝛobat cōpaſſionem rigoꝛ cōplicatiuus. Arcus inquit qui. ſ. cū coꝛda flectit̄. Pꝛobat deuotionē humoꝛ irrigatiuus. Nubes que. ſ. refrigerat ⁊ terrā fecūdat. Igit̄ dico q̄ inuenit̄ pluuia

Mundificatrix.	Dico ergo q̄
Clarificatrix.	eſt pluuia cō
Mollificatrix.	punctiōis mū
Roꝛificatrix.	dificatrix. Et

iſta notatur per ignem: quia ſcilicet feruens compunctio et pluuia lachꝛymarum mundificat coꝛda ⁊ peccata conſumit ſicut ignis conſumit rubiginem ⁊ purgat metalla. Nam ſicut pluuia tollit feces ⁊ plateas mundat: ſic pluuia lachꝛymarum conſcientiam purificat et feces peccatoꝛum lauat. Ideo de iſto igne et de iſta pluuia poteſt exponi in bono illud Pſal. Poſuit pluuias eoꝛum in grandinem ignē comburentem in ter

Ayuntamiento de Madrid

ra ipſoꝝ. Ignis eñ feruēs cōpunctionis pater eſt plu-
uie lachrymaꝝ. Dicūt eñ phi ꝙ qñ calor ignis ⁊ ſolis
inuenit ſuplus nubē humidā cōpactā ⁊ opacā ſuis ra-
dijs fortiter reſiſtentē: ⁊ ibi in medio interſticio aeris
ex loci frigiditate gelatā ⁊ cōpactā: ſolet in ipſam forti
ter agere ⁊ erga eā calorē maximū generare. Et ſic illa
nubes in aquā reſoluit: ⁊ ↄuerſa in pluuiā ad terrā fe-
cundā inferius diſtillat. Et inde eſt ꝙ poſt magnū et
ſubitaneū calorē grandis pluuia ſequit. ⁊ ꝙ etiā poſt
nimiā aduſtionē ipſa pluuia qñq; rubea efficit: et ita
ſanguis pluere a ſimplicibus eſtimat. Sic vero ſpūali-
ter loquēdo nubes. i. voluntas ⁊ cōſcientia peccatoris
eſt qñq; multū humida ꝑ carnalitatē. multū cōpacta
per ꝓteruitatē: multū opaca ꝑ ignorantie obſcuritatē
⁊ multū reſiſtens calori ſolis. i. inſpirationi dei ꝑ obſti
nationis duriciā ⁊ ſoliditatē. Ueruntā qñq; fit ꝙ ſol
iuſtitie veniens vbi fortius obſtaculū inuenit. ibi for-
tius imprimit radios gratie ſue ꝑ bonā inſpirationē.
⁊ ibi fortiorē calorē generat per feruentē contritionē. ⁊
ſic nubē iſtā diſſoluit ⁊ liquefacit ꝑ flebilē cōpunctio-
nē. ⁊ pluuiā ſpiritalē emittit ꝑ fletū ⁊ lachrymationē
⁊ ita terra. i. anima que primo fuerat inanis ⁊ vacua fe
cundat per virtutū cumulationē. Et ita videtur loqui
de pluuia. Job. v. vbi dr. Qui deus dat pluuiā ſuper fa-
cies terre ⁊ irrigat aquis vniuerſa. Qui ponit humiles
in ſublimi ⁊ merentes erigit ſoſpitate. Iſta aūt pluuia
qñq; efficit ſanguinea in ꝗtū ipſam comitatur verecū
dia rubea atq; roſea. Luc. xxij. Factꝰ eſt ſudor eius qua-
C ſi gutte ſanguinis. Iſta eſt ergo pluuia cōpunctionis
mundificatricis. ¶ Deinde dico ꝙ eſt pluuia diſcretio
nis illuminatricis. ⁊ hoc notatur cū dicitur. Splendē
tis. Quia ſicut pluuia ſolet aerem ſerenū ⁊ clarū redde
re. ſolet etiā ventos ſedare. piſces impinguare. ⁊ ſiccam
cōplexionē adiuuare. ſicut dicit Conſtantinus. Sic ve-
re pluuia ſciētie ⁊ inſtructionis. aerē ꝯſciētie auditorū
illuminat. ⁊ ſerenat. ventos ſupbie ⁊ elatiōis eliminat
atq; ſedat piſces. i. ſimplices per gratias ⁊ virtutes im-
pinguat. et ſiccos diſſolutos. indeuotos. deſolatos et
deſperatos adiuuat ⁊ confortat. Et de tali pluuia do-
ctricis illuminatiōis dicit Deut. xxxij. Concreſcat in
pluuiā doctrina mea. fluat vt ros eloquium meū. Et
Ezec. j. dicit. Qō in nube erat ſplēdor in circuitu. Per
nubē vero pōt irriguū ſcientie denotari. que ſplendēti-
tem efficit mentē noſtrā. Iuxta illud ps. Educens nu
bes ab extremo terre. fulgura in pluuiā fecit. Qui ꝓdu
cit ventos de theſauris ſuis. Nubes enī ſicut doctores ⁊
ꝓdicatores ꝗ ꝓculdubio pluuiā doctrine ⁊ ſciētie no-
bis emittunt ⁊ ventos ſupbie de theſauris ꝯſcientiarū
fugant eijciunt ⁊ expellūt. Quis hodie videat dixiſſe do
minus de eccleſia qō Eſa. v. dicit de vinea ſua. Non pu-
tabitur. non fodietur. ⁊ aſcendent ſuper eā vepres ⁊ ſpi
ne. ⁊ nubibus mandabo deſuper ne pluant ſuper eam
ymbrē. Quia ꝓculdubio hodie in vinea eccleſie non eſt
qui putet per debitam correctionē. non eſt qui fodiat
terram carnis ſue per penitentiam et afflictionē. non
eſt ibi nubes. ideſt doctor vel predicator qui pluat ꝑ do
ctrinā ⁊ eruditionem. Et ideo ꝓcerto iſta vinea eſt ho-
die vepribus ⁊ ſpinis. i. malis ſollicitudinibus ⁊ pecca-
tis plena ⁊ occupata. iij. Reg. xvij. Siccatus eſt torrēs.
non enim pluerat dominus ſuper terrā. Sic ergo pa-
tet ꝙ eſt pluuia inſtructionis illuminatricis. ¶ Deni
q; dico ꝙ eſt pluuia cōpaſſionis mollificatricis. Plu-
uia enim que terram quā irrigat facit mollem ſignat
virtutem pietatis ⁊ compaſſionis que mentē facit te-
nerem. mitem et alienis miſerijs facile penetrabilem
atq; mollem. quod oſtēditur in nomine arcus celeſtis
quod eſt ſignum future pluuie. ⁊ federis inter deum et
terram. ⁊ quod habet figuram curuam concauā ⁊ pli-
catam. Quia ꝓcerto pietatis compaſſio pluuiam ele-
moſynarum ⁊ beneficiorum diſtillat deum cum homi
ne ⁊ hominem cum deo concordat ⁊ confederat et ad
ſubueniendum alijs miſericorditer ſe applicat et incli
nat. Arcus inquit. Et ideo Gen. ix. dicitur. Arcū meū
ponam in nubibus. Et ideo Eccli. xxxv. dicitur. Spe-
cioſa eſt miſericordia dei in tempore tribulationis. ſi-
cut pluuia in tempore ſiccitatis. Iſta eſt illa pluuia de
qua dicitur. Math. v. Qui pater ſolem ſuum facit oriri
ſuper bonos ⁊ malos. ⁊ pluit ſuper iuſtos et iniuſtos.
Et de iſtis etiam dicitur Ezech. xxxiiij. Pluuie benedi
ctionis erunt. Iſta eſt ergo pluuia compaſſionis mol-
lificatricis. ¶ Inſuper dico ꝙ eſt pluuia deuotionis ⁊ D
refrigeratricis. Et hoc oſtenditur cū dicitur. In nube.
Quia ſcʒ ſicut nubes ardorem tpis refrigerat. ſiccitatē
aeris temperat. et pluuia terram quā tangit roꝛificat
et fecundat. Sic vere deuotio que more pluuie nobis a
ſuperiori mittitur ſolet ardorem tentationis refrigera
re. ſiccitatem indeuotionis habet tollere et temperare
⁊ terram ideſt animā donis et gratijs fecundare. Ideo
de tali pluuia et de iſta nube dicitur Eccle. xj. Reuer-
tatur nubes poſt pluuiam. Iſta eſt enim pluuia de ce-
lo veniēs. Unde dicitur Deuterono. xj. Terram ad quā
ingrediemini poſſidendam de celo expectat pluuiam.
Et nota ꝙ iſta pluuia Nutrit. Delectat. Fecūdat. Nu
trit dico vitam gratie continuando et augmentando.
Et de hoc Eſaie. xliiij. dicitur. Plantauit pinum quā
pluuia nutriuit. Item delectat celeſtia guſtando ⁊ ſo-
porando ps. Pluit illis manna ad manducandum.
Item fecundat fructus bonorum operum in anima ꝓ
ducendo et ſanctos homines in eccleſia generando et
conſtituendo. Nam tempore pluuioſo generantur et
multiplicantur apes ⁊ econtra tempore ſicco propter
defectum humoris minuuntur. Herbe etiam tempus
pluuioſum diligunt ⁊ in pluuioſo tpe magis creſcunt.
Quia ꝓcerto pluuia deuotiōis ⁊ gratie qñ in eccl'ia vel
in religione abūdat. apes. i. viros ꝑfectos multiplicat
⁊ herbas. i. virtutes ⁊ bona opera generat et augmen-
tat ij. Reg. xxiij. Pluuijs generat herba. Et iſta mul-
tiplicatio apū per iſtam pluuiā. i. iſta ꝓductio viroꝝ
perfectoꝝ per deuotionē figurata fuit in fabulis poe-
tarū. Sicut enī dicunt fabule poetarū. Poſt diluuiū
cū pauci eſſent homines ſuper terram: deus miſit quā
dā pluuiā in terrā. de qua natus fuit quidā populus
qui dictus fuit populus curetaꝝ. Qui ꝓ tanto dicunt
de pluuia nati: q2 in quadā ſumma ſterilitate de fun-
gis terre ſeu de cloſſellis qui de quadam pluuia proue
nerunt fuerunt nutriti. ⁊ a famis ⁊ a mortis periculo
liberati. Quia ꝓculdubio chariſſimi pluuia deuotio-
nis in eccleſia nouos populos inſtituit. ⁊ ibi curetas.
ideſt homines ſue ſalutis curam habentes nutrit ge-
nerat ⁊ ꝓducit. Unde de virtute generatiua ⁊ producti-
ua iſtius pluuie dicitur Leuit. xxvj. Si ambulaueritis
in mandatis meis dabo vobis pluuias temporibꝰ ſuis
Sed ꝓculdubio multi ſunt ſimiles terre egypti in qua
nunq̄ cadit pluuia: quia ſcʒ aqua nili ſingulis annis
redundantis irrigat totā terrā. Sic vere multi ſunt ꝗ
pluuia celeſtis deuotionis ⁊ gratie nunq̄ irrigantur.
ſed aqua fluminis terreſtris. i. affluentia mundane ꝓ-
ſperitatis tantūmodo humectant. Et in iſtis verificat
illa maledictio qua maledixit dauid mōtes gelboe. ij.
Regū. j. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniat ſup
vos. Et ſic patʒ ꝙ quadruplex eſt bona pluuia ſcilicet
Pluuia deuotionis. Compaſſionis. Inſtructionis. et
Compunctiōis. Sic ergo patet ꝙ eſt quedam pluuia
inferior ſeu interior que eſt laudabilis. ¶ Tertio dico E
ꝙ eſt quedam pluuia exterior que eſt damnabilis. Et
iſta pluuia quatuor ſignat. ſcilicet

Temporalem proſperitatem.
Mundialem aduerſitatem.
Criminalem iniquitatem.
Infernalem penalitatem.

¶ Prima eſt pluuia fulminea.
Secunda eſt pluuia grandinea.
Tertia eſt pluuia ſulphurea.
Quarta eſt pluuia fulgurea.

Prima ergo eſt pluuia ꝓſperitatiſ q̄ eſt fulminea Plu
uia enī temperata eſt vtilis. ſed ꝓcerto qñ eſt exceſſiua
⁊ impetuoſa

Ayuntamiento de Madrid

ꝛ impetuoſa:ita ꝙ ad modū fluminis impetuoſe deſcēdit:ꝛ maxime ſi nimis diu perſeueret:tunc mirabiliter eſt nociua.Tūc eī ſolet flores ꝛ fructus in arboribus corrūpere ꝛ peiorare.Quia etiā de vite ꝛ oliua certū eſt ꝙ ſi fructus eaꝝ matureſcat in tpe pluuioſo: ꝛ vinū ꝛ oleū minus valent ꝛ faciliime corrūpunt.Itē ſolet ſemina ſuffocare fructus corrūpere ꝛ peiorare.Itē ſolet aliquos piſces excecare:ꝛ aliquos penitus occidere et necare:ꝛ in frumēto herbas ſupuacuas generare. Nā vt dicit Ariſto. eſt quidā piſcis q̄ dicit cortcam:qui ſi pluuiam guſtauerit moritur ipſa die. Sic vere pluuia mūdane pſperitatis:que.ſ.cōſiſtit in diuitijs:delitijs:honoribus.ꝛ mundanis ſcientijs : quia vere iſta ſi nimis abūdauerit ſolet in anima multa generare. Iſta enim ſemina bonaꝝ cogitationū ſuffocat fructus bonorum opeꝝ corrūpit vel deteriorat. Oculos ſane diſcretionis excecat:herbas vitioꝝ ꝛ maloꝝ deſideriorum generat ꝛ ipſaꝫ guſtantes idelt in ipſa ſe delectantes occidit ſpiritualiter.ꝛ vita gratie deſtituit atqꝫ priuat. Et ideo de tali fluminea ꝛ impetuoſa pluuia dicitur Math.vij. Deſcendit pluuia venerunt flumina : flauerunt venti: ꝛ irruerunt in domū illam ꝛ cecidit. Iſta eſt illa pluuia qua tempore diluuij ſubmerſa eſt omnis caro ſicut dicitur Gen̄.vij.Et cū qua etiā hodie dyabolus ſubmergit multa genera peccatorum.Et ideo bene conſulitur iij.Regū.xviij.Deſcende ne te occupet pluuia . Iſta eſt pluuia proſperitatis que eſt fluminea.¶ Secunda eſt pluuia aduerſitatis que eſt grandinea. Et de iſta dicit Exo.ix.En pluam hac ipſa hora cras grandinem multam nimis.¶ Tertia eſt pluuia iniqtatis que eſt ſulphurea:quia ſcilicet peccatū ad modū pluuie ſulphuree ardet per concupiſcentiā.ꝛ fetet per infamiam . Et ideo Gen̄.xix.dicitur.Dn̄s pluit ſuper ſodomam ꝛ gomorrā ignem ꝛ ſulphur. ¶ Quarta eſt pluuia que eſt eterne penalitatis:que eſt fulgurea. Quia ſicut dicitur in ps.Fulgura in pluuiā fecit. Unde de damnatione gog dicit dn̄s Ezech.xxxviij. Ignem ꝛ ſulphur pluā ſuper eum et ſuper populos multos qui cum eo ſunt. Et ſic ergo pꝫ quomodo diuerſa ſunt genera pluuiaꝝ tam in bono ꝙ in malo.

A **Plumbum.** Nota ꝙ plumbū eſt metallū ceteris metallis vilioris reputationis.Ceteris grauioris inclinationis. Ceteris promptioris inquinationis.Iſtud enim parū valet ꝛ modicū aſcendit.baſſum locum tenet et infime deſcendit. manus fedat:ꝛ tangentem offendit.Igitur per plumbum poſſunt intelligi omnes peccatores.De quibus poteſt dici illud Ezech.xxij.Omnes iſti es ꝛ ſtānum ꝛ ferrum ꝛ plumbū in medio fornacis.ſcilicet conſumpti ſunt quaſi dicat.modice ſunt virtutis ad reſiſtendū tribulationibus ꝛ peccatis.Item ad peccatum ꝛ ad infernū faciliter ruunt ꝛ ad id grauiter inclinantur. Exod.xv. Deſcenderunt in profundū quaſi lapis.ꝛ quaſi plumbum in aquis vehementibus.Item alios ſe contingentes.hoc eſt dictu.ſocios ꝛ vicinos fedant ita ꝙ ipſoruꝫ dictis ꝛ exemplis ipſi iunguntur ꝛ maculant Zacha. v.Miſit maſſam plūbeam in os amphore. Uel ſi vis ꝑ plumbum quod eſt nigrū: infectiuū. conſumptibile ꝛ deorſum cadens ꝛ tendens. intellige corpus humanū vile putridū:corruptibile . ꝛ facile corruens ad mortē. Uel ſi vis tale eſt peccatū:q: ſ.eſt inficiens.deorſum cadens.ꝛ parū valens. Eccl.xxij. Sup plumbū quid grauabit?Uel ſi vis ꝑ plumbū intellige diuitias que grauant:fedant ꝛ cito depereunt.atqꝫ ceſſant.Unde de diuitijs tyri dr̄ Ezec.xxvij. Argento inqt ꝛ plūbo repleuerunt nūdinas tuas ꝛc. Uel ſi vis dic ꝙ plumbū ſignat paupes humiles.qui ſunt locū infimū querētes. ꝛ parum inter alios reputati.ꝛ tñ multuꝫ alijs pficientes. Plumbū eī in fornace cū alijs metallis argēto.ſ. auro ponit.ꝛ dū iſtud igne cōſumit aliud a pſumptione ſeruat.Sic ſunt paupes.Iſti eī in loco ꝛ ſtatu inferiori ponunt.paꝝ apud alios reputant. ꝛ igni tribulationū pro alijs opponunt ꝛ exponunt. Num.xxxi. Ferruꝫ ſtānum ꝛ plumbū igne purgabitur ꝛc.

Plures. Plurimus Nota ꝙ eſt pluralitas ſcilicet A

Laudanda.
Uitanda.
Horrenda.
Petenda.
Frequentāda.
Deteſtanda.
Expectanda.
Suſtinenda.
Dimittenda.
Exequenda.
Obſequenda.
Diligenda.

Prima eſt pluralitas meritoruꝫ. Et de hoc Gen̄.xxxiij.Habeo plurima frater mi.Et pūerb.xiiij.vbi plurime ſunt ſegetes manifeſta ē fortitudo bouis. Scda eſt pluralitas vitioruꝫ.Eccli.xlvij.Plurima redundauerūt peccata ipſoꝝ.Tertia eſt pluralitas tormētoꝝ.Ezec.xj.Plurimos occidiſti in vrbe hac Quarta eſt pluralitas gaudioruꝫ Luc.vij. Quis ergo eū.ſ.deū plus diligit?exiſtimo ꝙ is cui plus donauit.Quinta eſt pluralitas hoīm perfectoꝝ Hebre. vij.Plures facti ſunt ſacerdotes .Sexta eſt pluralitas hoīm peccatoꝝ.Et de hac Exo.xxiij. Non acquieſcas plurimoꝝ ſentētie vt a recto deuies. Septima eſt pluralitas tpaliuꝫ bonoꝝ. ꝛ de hac dicit Exo.xxxvj.Plus offert populus ꝙ neceſſe ſit.Et pūerb.xix. Diuitie addunt amicos plurimos.Octaua eſt pluralitas tpaliū maloꝝ.j.Cor.xv.Plus oībus laboraui. Nona eſt pluralitas ſecularū negocioꝝ.Et de iſta dr̄ Iaco.iij. Nolite plures magiſtri fieri fratres mei ſcientes qm̄ maius iudiciū ſumitis Et marthe dr̄ Luc.x.Martha martha ſollicita es ꝛ turbaris erga plurima ꝛc. Et Naū.iij.dicitur. Plures feciſti negociationes tuas ꝙ ſtelle ſunt celi.Decima eſt pluralitas virtualiū actuū ꝛ operū ꝛ factorū.Et de hoc Iob.xv.In hoc clarificatus eſt pr̄ meꝰ vt fructū plurimuꝫ afferatis.Undecima ē pluralitas nos ꝓtegentiū angeloꝝ.Et de hoc.ij.Paral.xxxij. Multo eī plures nobiſcū ſunt ꝙ cū illo. Duodecima pluralitas eſt humiliū ſeruitoꝝ.Math.xxj.Plurima autem turba ſtrauerūt veſtimenta ſua in via.Et ſic breuiter dico ꝙ pluralitas ſumitur multis modis qd̄ longū eſſet pſequi.Et ideo omitto gr̄a breuitatis.Uide.ſ.de Magis ꝛ de multitudine.

Plus. Pluſquā. Nota ꝙ plus ꝛ pluſꝙ ſignāt quandā excellētiā A ꝛ ſupabūdantiā eminenentē ſiue bona fuerit ſiue mala.Igit notemus ꝙ iſta noīa plus ꝛ pluſꝙ referri poſſunt ad oīa gn̄a pſonaꝝ vꝫ. Ad deū.Ad iuſtū . Ad impiū.Primo ergo dico ꝙ iſta dictio neutralr̄ ſumpta referri pt̄ ad deū creatorē.Deus eī in oībus habꝫ plus ꝛ pluſꝙ.excellit ꝛ abūdat in oibus bonis.abundat enim

In ſcientia ſumme relucente.
In clementia cunctis ſuccurrente.
In ſapientia omnia regente.
In patientia omnia ferente.
In amicicia omnia fouente.

Iſte ergo plus hꝫ ceteris de ſciētia.vn̄ Eccli.xxiij. oculi dn̄i plus multo lucidiores ſup ſolē ſunt. Itē plus hꝫ ceteris de clemētia vn̄ ipſe eſt q̄ dicit Oſee.vj. Miſericordiā volo ꝛ nō ſacrificiū ꝛ ſcientiā dei pluſꝙ holocauſta Itē plus hꝫ ceteris de ſapiētia.Unde de xp̄o dr̄ Math. xij.Ecce pluſꝙ ſalomon hic.Itē plus hꝫ ceteris de patientia ſeu modeſtia.Unde Math.xij.de eo dicit.Ecce pluſꝙ iona.Iona eī interp̄tat colūba. que.ſ. auis eſt patiēs ꝛ benigna.Itē plus hꝫ ceteris de amicicia. Ipſe eī plus ceteris amat ꝛ plus etiam vult amari. Unde ipſe dicit Math.x. Qui amat patrē ſuū ꝛ matrem pluſꝙ me non eſt me dignus. Igit plus ꝛ pluſꝙ referꝛ B ad deū creatorē.¶ Scd̄o dico ꝙ referri poteſt ad iuſtum viatorē.Iuſti eī habent ſuā excellentiaꝫ ꝛ ſuum plus:q: ſcilꝫ in virtutibus ꝛ bonis operibꝰ ſolent plus ceteris abūdare. Iſtis eī dicitur Math.v. Niſi abūdauerit iuſtitia veſtra pluſꝙ ſcribaꝝ ꝛ phariſeoꝝ non intrabitis in regnū celoꝝ. Arbor eī que profundius plantatur.ꝛ que melius colit ꝛ purgat ſuo plus pficit poſſeſſori eo.ſ.q: plus abundare fructibus cōprobat. Sic vere q: iuſti ſunt pfundius in fide ꝛ in moribus radicati.ꝛ ab omni ſupfluo ꝑ penitentiā ꝛ temperantiaꝫ

Ayuntamiento de Madrid

plus purgati ſunt bonis fructibus ſcilicet virtutibus et operib⁹ pre ceteris plus repleti. Unde xpus ſummus agricola dicit Ioh. xv. Omnē palmitē in me non ferē-tem fructū tollet eū: et oēm q̄ fert fructū purgabit eū vt fructū plus afferat de iſto plus et de iſta morali abūdā tia et opulētia poſſum⁹ notare q̄ iuſti Plus habent

Sapientie reſplendentis.
Reuerentie metuentis.
Amicicie diligentis.
Affluentie ſc. prebentis.
Subiacentie ſe ſpernentis.

¶ Iuſti ergo plus habēt ceteris de ſplendore qui men tes dirigit. hoc eſt dictu de ſapientia Sap. vij. Sapien-tia inquit in me eſt plus q̄ in cunctis viuētibus. Iſtud eſt enim vnum plus quod ſumme eſt appetendū. quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. vij. Hoc autem plus habet eruditio et ſapientia q̄ vitam tribuit poſſeſſori ſuo. Itē plus habent ceteris de timore qui mentes corrigit. ſi-miles ſcilicet illi de qua dicit Neemie. vij. q̄ Ananias erat quaſi vir verax. et timens deum plus ceteris videba-tur. Iſtud eſt enim vnum plus quo corrigitur mens hu mana. ſcilicet timor dei. Quia ſicut dicitur Prouerb. xvij. Plus proficit correctio blanda apud prudentem q̄ centum plage apud ſtultum. Item iuſti habent plus amoris qui mentes erigit. ſcilicet in proximū et in deū. Unde dominus facit queſtionem de illo cui paterfa-milias plus donauit. qui ſcilicet ipſum merito plus di ligit. Luce. vij. Quis ergo inquit eum plus diligit. Exi ſtimo quia is cui plus donauit. Et reuera deum plus tenemur diligere a quo ſcimus nos et plura recepturos et recepiſſe. Dat enim multis gratiam in preſenti et glo riam in futuro. Plus donat etiam diuitibus q̄ paupe ribus etc. Et ideo ipm plus diligere tenentur. q̄uis ipe de multis poſſit dicere illud. ij. Cor. xij. Licet plus vos diligens minus diligar. Iohan. xxj. Symon iohannis diligis me plus his etc. Item iſti plus habent dulcoris qui ſua porrigit. ſ. dulcoris miſericordie: qui ſua porri-git indigēti. Vñ de iſto plus dr̄ illud Exo. xxxvj. Plus offert popul⁹ q̄ neceſſe ſit. Unde de vidua paupe duo era minuta offerente. et mittente in gazophilatiū dicit Luce. xxj. q̄ vidua hec plus oibus miſit. Itē iuſti plus habēt pudoris qui ſeſe negligit: qz. ſ. iuſti p̄ virtutem hu militatis plus contemnunt ſeipſos q̄ alios. ſicut apo ſtolus de ſeipſo dicebat. ij. Cor. xj. vt minus ſapiēs di-co plus ego. Et dauid etiam de ſeipſo dicebat. ij. Reg. vj. ca. Uilior inquit fiam plus q̄ factus ſum. et ero hu-milis in oculis meis. Patet ergo q̄ eſt vnū plus quod pertinet ad iuſtum viatorem.

C ¶ Tertio dico q̄ in ſcri-ptura inuenitur vnum plus quod pertinet ad vanum peccatorem. Mali enim quanto plus viuunt, tanto plus peccant. Unde beatus Bern. in meditationibus ſuis dicit. Cur inquit tanto deſiderio appetimus vitā iſtam in qua quanto plus viuimus tanto plus pecca-mus. Sunt enim mali ſimiles leene que quanto plus viuit. tanto plus ſtereleſcit. Sic iſti quanto plus viuūt tanto plus infecundi et ſteriles fiunt. Notabis igitur de malus q̄ impius

Plus Querit ſapere q̄ deceat.
Plus Cupit capere q̄ habeat.
Plus Solet ſpernere q̄ debeat.
Plus Solet ruere q̄ vigeat.
Plus Uult preſumere q̄ valeat.
Plus Solet putreſcere q̄ ſoleat.
Plus Solet cadere q̄ redeat.

Dico q̄ impius plus querit ſape q̄ deceat. Et tñ Eccl. viij. dr̄ q̄ q̄to plus laborauit ad querēdū. ſ. ſecreta dei. tāto minus inueniet. Ideo bñ dicit apls ad Ro. xij. Nō plus ſape q̄ opz ſape. ſed ſape ad ſobrietatē. Et Eccl. vij. Non plus ſapias q̄ neceſſe eſt. Itē plus cupit cape q̄ habeat. Nunq̄ em̄ ſatiat bonis mūdi ſemp em̄ vel-let hr̄e plus. Sil's ydropico qui q̄to plus bibit ſemp plus ſitit. Et igni etiā qui q̄to plus de lignis recipit tā to plus creſcit. Unde de illis operarijs qui non contenti denario diurno pro quo conuenerant dicitur Math. xx. q̄ arbitrati ſunt q̄ plus eſſent accepturi. Et tamen iſti deberent attendere ad illos qui colligebant man-na: quorum illi qui plus receperant non plus habuerūt q̄ alij. ſicut dicitur Exodi. xvj. quia ſcilicet in morte di uites qui modo videtur plus ceteris colligere. nō plus alijs ſecū portabunt. Unde ibidem. Nec qui plus col-ligit habuit amplius. Item malus plus ſolet ſpernere q̄ debeat. ſcz deum et iudicia ſua. Unde de hieruſalem dicit dominus q̄ ipſa contempſit iudicia mea vt plus eſſet impia q̄ gentes Ezec. v. Item iſte plus ſolet ruere ſeu deficere q̄ vigeat. Unde iſte eſt ille de quo Eccli. xj. dicit. Eſt homo marcidus egens recuperatione. plus deficiens virtute et abundans paupertate. Itē iſte plus vult preſumere q̄ valeat. Unde Eſaie. xvj. Audiuimus ſuperbiam moab. ſuperbus eſt valde. ſuperbia eius ar-rogantia et indignatio eius plus q̄ fortitudo eius. Itez plus vult putreſcere q̄ ſoleat. ſ. per peccatum luxurie. Unde de meretrice Doliba dicitur figuraliter Ezech. xxiij. q̄ ipſa inſaniuit libidine plus q̄ ſoror ſua. et forni-cationē ſuam ſuper fornicationem ſororis ſue ad aſſy riorum filios pbuit impudēter. Itē iſte plus ſolet cadere q̄ redeat ſcilicet per damnationem eternā. Unde dam nati poſſunt dicere illud Daniel. iij. Diminuti ſumus plus q̄ omnes gentes. Sic ergo patet quomodo plus diuerſimode ſumitur in ſcriptura ſcilicet quantum ſpe ctat ad malum impie viuentem. Ad iuſtum debite agē tem. Ad deū eterne manentem. Sufficiat. Uide de ma-gis. et de amplius.

Potius. poculum. pollex. B

De potius. poculū et pollex pauce ſunt auto ritates. Et ideo non pſequor. hoc ſolū aduer te q̄ potius accipit pro magis plus vel ampli⁹ vel etiā quandoq; pro melius conuenientius. Potius enī et me-lior idē ſunt. Uide ergo ibi. Poculū aūt vas eſt qd mi-niſtrat vinum illi qui potarat. Uide de potu. et potare. Pollex aūt groſſior fortior et breuior digitus eſt qui fit in manu. Uide ergo de manu.

Polliceri. Pollicitus. B

Nota q̄ polliceri idez eſt q̄ promittere cum certitudine vel cum pacto. Eſt enī pollicitus idez quod firmiter aliquid paciſcens aut p mittens. Sicut bene ſupponitur Deut. j. vbi dicitur. Non videbit quiſpiam etc. terram bonam quam ſub iu ramento pollicitus ſum patribus veſtris. Notabis er-go q̄ triplex eſt pollicitatio ſcilicet

Promerenda.	Prima dei.	De⁹ ei pollicet bona
Adimplenda.	Scda iuſti	Iuſtus vera.
Precauenda.	Tertia ipij.	Impius falſa.

¶ Primo igit dicamus q̄ pollicitatio dei q̄ eſt pmerē da. Cōſtat em̄ q̄ deus pmiſit et pollicitus fuit ſuis fide libus oē bonū. Vñ nota q̄ ipſe pollicitus eſt nobis vez

Equitatis ducem.
Ueritatis lucem.
Tranquillitatis pacem
Hereditatis vicem.
Sublimitatis arcem.

Pollicit⁹ dico fuit humano generi du-cez toti⁹ equitatis. ſ. ſeipſum qui ſe pmi-ſit ad nos venturū et nobiſcum habitaturuz in carne virginis glorioſe. Et de hoc poteſt exponi illud. ij. Paralip. vj. c. Dominus pollicitus eſt vt habitaret in caligine. ideſt in vtero vir-ginali. Nubes enim et caligo in circuitu eius. Item pol licitus eſt lucem totius veritatis. ſcilicet certitudinem fidei quam homini reuelauit. Gal. iij. Pollicitationē ſpiritus accipiamus per fidem. Item pollicitus eſt pa cem tranquillitatis. Unde Ioſue. xxij. Dedit dominus pacem ſicut pollicitus eſt Item pollicetur deus vicem eterne hereditatis. ſcilicet terram promiſſionis para-diſi. Deutero. xxxj. Introduces filios iſrael in terram quam pollicitus es. Item pollicetur arcem ſuperne ſub-limitatis. ſeu dignitatis et autoritatis. ſcilicet regnum et gloriā paradiſi. ij. Paral. vij. Suſcitabo thronum re-gni tui ſicut pollicitus ſum vt et ſibi dicat quilibz illud

Ioſue. xxiij.

Ayuntamiento de Madrid

Joſue.xiiij. Da ergo mihi montem iſtum ſicut pollicitus es. Iſta eſt ergo pollicitatio dei que eſt ꝓmerenda. Quia ſcilicet deus iſta nobis pollicetur ſub conditione. ſi ſcilicet debito modo nos habuerimus erga ipm: ſi non offenderimus ꝑ peccatū: q: ſcilꝫ tūc pollicitatio nē hmōi perderemus. vnde Hebre. iiij. Timeamus ergo fratres ne forte relicta pollicitatione introeūdo in

B requiē eius exiſtimet aliqs ex nobis deeſſe. ¶ Scdo dico ꝙ eſt pollicitatio adimplēda. Et iſta ꝓcerto eſt illa quā nos facimus deo ⁊ ꝓximo. Quicquid eīn polliciti ſumus deo fidē ipſius ſuſcipiendo. ex voto ſibi nos obligando. ⁊ demonibus mundo ⁊ vitijs renunciando. ⁊ in religione etiā forſitan profitendo ⁊ quicquid etiam proximis noſtris pollicemur. alter alteri pacta iurando. nos ꝓcerto debemꝰ implere ⁊ ſine fraude facere ⁊ tenere. Num.xxxij. Quod polliciti eſtis implete. Unde Salomoni dictū fuit. ij. Paralip. ij. c. Triticū ⁊ ordeuꝫ ⁊ oleum ⁊ vinum quod pollicitus es mitte ſeruis tuis. Iſta eſt ergo pollicitatio que eſt adimplenda. ſcilicet omnis illa que de ſe eſt licita ⁊ honeſta. ¶ Tertio dico ꝙ eſt pollicitatio precauenda. ſcilicet omnis illa que de ſe eſt illicita ⁊ iniuſta. ſicut fuit illa quam fecit herodes filie Math. xiiij. vbi dicitur ꝙ cum iuramento pollicitus eſt ei dare quecunqꝫ poſtulaſſet. Ipa vero poſtulauit caput iohannis baptiſte. Fatua eīn pollicitatio ſed impijſſima fuit redditio. Sicut etiam de iepte legimus qui propter fatuū votū filiam deo ſacrificauit. et tamen miſera filia voluntarie mortem ſuſtinens dixit ei. Judic. xj. Fac inquit mihi quodcunqꝫ pollicitus es. Talia ergo promiſſa non ſunt facienda. ⁊ ſi facta fuerint non ſunt tenēda. Non enim tenetur homo implere tales pollicitationes: quando ſcilicet ſunt ꝯtra deū ⁊ contra bonos mores. Fatui ſunt ergo qui inhoneſte ⁊ illicita alijs pollicentur ⁊ iurant. ſicut de raptore dicitur Job. xvij. Cor eorum longe factū eſt a diſciplina. Sequitur. Predā pollicetur ſocijs ⁊c. Et ſic igitur patet quomodo in ſcriptura reperitur pollicitatio. precauenda. adimplenda ⁊ ꝓmerenda ſufficiat. Uide ſupra. vbi Juramentum. vbi Pactum ſeu paciſci. ⁊ vbi ꝓmittere ⁊c.

A **Polluere.** Nota ꝙ pollutio idem eſt quod immundicia. Et ideo ille ſpiritualiter eſt pollutus qui diuerſis vitijs eſt imbutus. ¶ Unde poſſumus notare ꝙ in ſcriptura inuenitur pollutio et immundicia.

In eccleſia exterius.
In anima interius.
Et in inferno inferius.

Et ſic dico ꝙ eſt pollutio exterior ⁊ pudoroſa. interior ⁊ vitioſa. poſterior ſeu inferior ⁊ doloroſa. De exteriori dicitur in ps. Deus venerunt gentes in hereditatem tuā. polluerūt templū ſanctū tuū. De interiori dicitur Leuit. xx. c. Non polluatis animas veſtras. De inferiori dicitur cuilibet damnato illud Amos. vij. Tu in terra polluta morieris. Et Ezec. iiij. dicit Comedent filij iſrael panem ſuum pollutum in terra aliena ⁊c. Dicamus igitur aliquid de duabus primis. videlicet. de pollutione eccleſiaꝝ: ⁊ de pollutione perſonarū. ¶ Primo quidem dico ꝙ eccleſia polluitur per ſcelera ſuoꝝ ſeruitorū. ſicut eīn videmus ꝙ ſtabula animaliū ⁊ equorū in quibus ſunt. ſ. animalia viuunt ⁊ comedūt ⁊ dormiūt valde ſunt fetida ⁊ immunda. non quidem ex ſe nec ex ſui natura. ſed ꝓ eo ꝙ ipſa animalia que impinguantur ⁊ ſtabulantur ibidē polluunt ea inꝗtū ibi ꝓijciūt feces ſuas. Sic ꝟe chariſſimi: ſtabulū eccl'ie (que etiaꝫ a xpo ſtabulū dicitꝰ ⁊ ꝑlati eius ſtabularij nuncupant Luc. x.) ꝗuis ex ſui natura ſit purū ⁊ mundū: q: tñ mali eccl'iaſtici q ibi ſtabulant ⁊ impinguantur ibi hodie ꝓijciūt multiplices feces vitioꝝ ⁊ pctōꝝ: q. ſ. ibi faciūt ⁊ cōmittūt. hinc eſt ꝙ hodie iſtō ſtabulū multipl'r eſt pollutū ⁊ multis immūdicijs inqnatū. ps. Polluerūt tabernaculū nois tui. Et iō ſicut taxꝰ dimittit domū ⁊ cauernā ſuā qñ videt eā a vulpe ſtercorizatā ⁊ pollutā. Sic hodie deus in multis videt ſuā eccleſiā deſerere ꝓ eo ꝙ videt eā per maliciam vulpis dyaboli: tot ⁊ tantis pollutionibus plenā eſſe. Ipe eīn deus facit hodie ſm legē quā ipſe tulit. Prohibuit eīn in lege ne aliqd immundū tangeret. Num. xix. Quicūqꝫ tetigerit humane anime morticiniū polluet. Et ratio eſt ſicut ibidem dicit. Quicqd tetigerit immūdus immundum faciet. Cū ergo ipſe ſit mundiſſimus ⁊ videat totū ſtatū eccleſiaſticū vt in pluribus pollutū ⁊ immundū. hinc eſt ꝙ ipſum hodie non dignat tangere. nec ſibi ꝑ amorē adiungere. immo videt ipſam totaliter abhorrere: Ideo ciuitati eccleſie ⁊ ipſis eccleſiaſticis: in figura hieruſalē ⁊ poſſeſſoꝝ ſuorū loquitur dñs Ezech. xxij. Pupillum inquit ⁊ viduā contriſtauerūt apud te ſanctuaria mea ſpreuiſtis. ⁊ ſabbata mea polluiſtis. Uiri detractores fuerunt in te ad effundendū ſanguinē ſuper montes comederunt in te. Sequitur. Unuſquiſqꝫ in vxorē proximi ſui operatus abominatonē: ⁊ ſocrus nurū polluit ⁊c. Munera acceperunt in te. vſurā ⁊ ſuperabundantiā ⁊c. Ecce chariſſimi: quot genera pollutionum ſunt hodie in eccleſia ſancta dei. Ibi eīn ſunt ſicut ptꝫ ſcꝫ Pollutiones incōpaſſionis. q: ibi pupillus ⁊ vidua contriſtantur. Itē pollutio indeuotionis: q: ibi ſabbata ⁊ ſanctuaria non coluntur. Itē pollutio detractiōis q: ibi alter de alterius negocijs obloquitur. Itē pollutio carnalis infectiōis: q: ibi adulterā adulter ⁊ ſocrus nurū polluet. Itē pollutio ſymonie ⁊ ambitiōis: q: ibi munera acceperunt in te. Itē pollutio auaricie ⁊ extorſionis: q: ibi eſt vſura ⁊c. Et ideo breuiter poſſumꝰ notare ꝙ mali eccl'iaſtici hodie polluūt eccleſiā propter

Carnalem infectionem.
Munerum acceptionem.
Maiorum adulationem.
Indignorum exaltationem.
Negociorum occupationem.

Eccl'ia eīn ſpūaliter eſt polluta iſtis qnqꝫ. ſ. vitijs carnali infectione. vñ cuilibet carnali eccl'iaſtico dr illud Hiere. iij. Polluiſti terrā in fornicatiōe tua. Itē munerū acceptiōe. Ezec. xx. Nomē ſanctū meū polluiſtis in muneribꝰ veſtris. Itē ſupioꝝ adulatione: q: ſ. hodie illi q melius ſciūt adulari ſunt ſupioribꝰ magis chari. ⁊ iſta pollutio ſignificat ꝑ idola q: ſicut antiqtus terra ⁊ templū erāt polluta: qñ ibi idola colebant. ſicut de ciuitate hierl'm dr Ezec. xxij. ꝙ fecit idola ꝯtra ſemetipm vt pollueret. Sic ꝟe hodie eccl'ia eſt tota polluta ꝓ eo ꝙ idolis inſufficientibꝰ ꝑlatis ibidē thurificat ⁊ adulat. Cōtra illud qd ſcribit ibidē. In idolis egypti nolite pollui Itē polluit indignoꝝ ꝓmotiōe. Eze. xxviij. Inducā ſuꝑ te alienos ⁊ polluent decorē tuū. Itē polluit negocioꝝ occupatiōe. vñ Ezec. xxviij. In multitudine iniqtatū negociationū tuaꝝ polluiſti ſanctificationeꝫ tuā. Q: ꝓcerto hodie eccl'ia ⁊ eccl'iaſtici intm̄ occupantur i negocijs tpalibꝰ ⁊ ſecularibꝰ ꝙ hodie tota ſanctificatio ſua eſt polluta. Et ſic breuiter ptꝫ ꝙ etiā polluitur ꝑ ſcelera ſuoꝝ ſeruitoꝝ. ¶ Scdo dico ꝙ mali polluunt ꝑ ſcelera multoꝝ vitioꝝ. Nota ꝙ hō ſm legē antiquā literaliter: ⁊ ſm nouā ſpūaliter polluitur. ſcilꝫ B

Ex maloꝝ ꝯiunctiōe.
Ex humoꝝ effuſione.
Ex ciboꝝ comeſtione.
Ex ꝟboꝝ ꝓlatione.
Ex operū impletione.

Pria eſt pollutio male ſocietatis: q: ſ. antiqtus qcūqꝫ tāgebat aliqd reptile vel aliquē mortuū pollueba. ſicut dr Leuit. xj. ⁊ Nume. xix. In quo ſignabat ꝙ ille q reptilia ⁊ mortuos. i. viros peccatores et infames tangit ipſoꝝ. ſ. ſocietatē ſectando. exinde facile polluitur ipſorū mala imitando et ſe eis conformando. Ideo precipitur Eſaie. lij. Pollutum noli tangere. ¶ Secunda eſt pollutio vilis carnalitatis. Sicut enim dicitur Numeri. v. Ille qui ſemine fluebat pollutus erat. Sic luxurioſi. vnde Trenoꝝ j. Facta eſt hieruſalem quaſi polluta mēſtruis. ¶ Tertia eſt pollutio vilis guloſitatis. Leuitici. xix. Si quis poſt biduum comederit ſanctum domini polluit. Et ideo de Daniele legitur Danielis primo qd ipſe propoſuit in corde ſuo ne ipſe pollueretur de menſa regis.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Quarta eſt pollutio vane loquacitatis. de quo dicit Eſa. vj. Uir pollutus labijs ego ſum. ¶ Quinta vero eſt pollutio grauis iniquitatis. vnde Eſa. lix. Manus veſtre pollute ſunt ſanguine. Et ſic ergo patet quomodo diuerſimode polluitur eccleſia et perſone etc. Uide ſupra de immundicia et de macula.

A **Pomum.** Cum poma generaliter ſumantur pro quibuſcunque arborum fructibus. teſtas tamen aut duros cortices non habentibus: quia .ſ. fructus cum teſta dura: non poma: ſed potius nuces dicuntur. Poſſumus moraliter dicere quod ſecundum diuerſitatem pomorum ſeu etiam viridariorum varia genera ſunt pomorum. ¶ Dicam ergo quod nos inuenimus poma

Interiora. Prima ſunt modeſtia que ſunt perfectorum.
Deteriora. Secunda terreſtria que ſunt peccatorum.
Exteriora. Tertia ſilueſtria que ſunt mundanorum.
Superiora. Quarta ſunt celeſtia que ſunt beatorum.

¶ Primo ergo dico quod ſunt quedam poma interiora que ſunt hominum perfectorum. Et iſta procerto ſunt interiores gratie et virtutes. que in viridario cordis et in arbore beneuolentatis naſcuntur que bone fame fundunt odores. et per bona exempla bone que doctrine verba alij de eis nutriuntur. Leuit. xix. Quinto anno comedetis fructus congregantes poma Et ſiuis ponere quomodo multa ſunt genera bonorum pomorum ſcilicet rubea. aurea. viridia. candida ſeu niuea. matura. dura. mollia. aſpera. dulcia etc. Sic vere dico quod varia ſunt genera virtutum ſcilicet rubea. hec eſt charitas. aurea hec eſt honeſtas. viridia hec eſt innocentie puritas. niuea. hec eſt caſtitas. matura hec eſt temperantia. dura hec eſt penitentia. mollis. hec eſt benignitas et modeſtia. aſpera hec eſt iuſtitia. dulcis. hec eſt miſericordia. et ſic de alijs. Talia ergo poma debent viridaria cordium noſtrorum portare. et ipſa deo tanquam iſtius viridarij domino reſeruare dicentes ſcilicet ſibi illud Canticorum. v. Ueniat dilectus meus in ortum ſuum. vt comedat fructus pomorum ſuorum. Ut et ipſe dicat illud quod ſequitur. ca. vj. Deſcendi in ortum meum vt viderem poma conuallium et inſpicerem ſi floruiſſet vinea. et germinaſſent mala punica. Deus enim libenter ſolet deſcendere gratiam infundendo in ortum cordis humani: et in vineam floridam conſcientie viri iuſti. vt ſcilicet germinibus bonarum cogitationum et pomis virtutum et operationum ſpiritualiter delectetur. Et vt ſic congratulando dicat illud Oſee. ix. Inueni iſrael quaſi prima poma ficulnee. Et ſiuis nota quod quilibet noſtrum debet talia poma virtutum ex ſe producere. deo aſcribere. bonis diffundere. In ſe dico producere. Leuit. xxvj. Terra gignet germen ſuum et pomis arbores replebuntur. Quod tamen eſt contra malos qui ſcilicet non proferunt poma bonorum operum et virtutum. Unde ibidem dicitur. Non gignet terra nec arbores poma prebebunt. Item deo aſcribere. quia reuera nullum bonum proferimus quin a deo procedat. Leuit. xvij. Omnes decime de pomis arborum domini ſunt. vt ſcilicet quilibet dicat ſibi illud Canticorum. vij. Omnia poma mea noua et vetera ſeruaui tibi. Item bonis diſtribuere et diffundere. ſcilicet alios per bona exempla pomis noſtris nutriendo: et odorem bone fame alijs diffundendo. vt de nobis dicatur illud Job. ix. c. Tranſierunt quaſi naues poma portantes. que ſcilicet odorem poſt ſe relinquunt vnde et nobis dicatur illud Canticorum. iiij. Emiſſiones tue paradiſus malorum punicorum cum pomorum fructibus. Patet ergo quod ſunt quedam poma interiora que ſunt hominum perfectorum.

B ¶ Secundo dico quod ſunt quedam poma deteriora que ſunt hominum peccatorum. Et iſta procerto nihil aliud ſunt niſi mala opera et peccata: que certe ſunt poma putrida et corrupta. porcis idest demonibus ſatis apta. nec a bonis manducari idest in exemplum ſumi digna. De quibus dicitur Leuit. xix. Poma que germinant ſupple corruptionem: immunda erunt vobis nec edetis ex eis. ¶ Tertio dico quod ſunt poma exteriora: que ſunt hominum mundanorum. Et iſta nihil aliud ſunt quam diuitie: quas ſcilicet mundi diuites et potentes in huius mundi pomerio abundanter producunt. De quibus in pſal. Poſuerunt hieruſalem in pomorum cuſtodiam. Que potiſſime poſſunt dici de eccleſiaſticis diuitibus: talia tamen poma parum durant. Unde cuilibet diuiti poterit dici illud in morte: quod dictum fuit ditiſſime babyloni. Omnia poma tua deſiderabilia anime tue receſſerunt a te. Apocalyp. xviij. Quia ſcilicet tunc verificabitur illud Exodi. x. Deuorata eſt herba terre: et quicquid pomorum in arboribus fuit. Pomerium ſeu viridarium in quo iſta poma creſcunt eſt illud in quo ſuſanna fuit fraudulenter accuſata et morti fuiſſet adiudicata: niſi daniel remedium poſuiſſet. vt ſcribitur Danie. xiij. Quia reuera illi qui in iſto mundi pomerio ſe delectant et balneant: pericula fraudum et malorum hominum ſepe reportant. mors que perpetua cuilibet tali per falſos iudices demones infligitur niſi puer daniel idest chriſtus miſericorditer ſubueniat aut tueatur. Sic ergo patet de pomis diuitiarum quod ſunt poma exteriorum hominum mundanorum. Unum tamen volo hic addere. quia in tyto liuio in geſtis romanorum ab origine vrbis fit mentio de pomerio et extra pomerium. Et quia pauci intelligunt quid hoc eſt dictum. Sciendum quod in vrbe interius prope edificia in circuitu murorum erat artum ſpacium de muris ad edificia: et etiam extra muros in circuitu: in quibus non licebat aliquid edificare: ad finem quod infra muros et extra eſſet liber aditus hominum bellatorum pro cuſtodia ciuitatis. Illud ergo ſpacium quod erat infra ciuitatem vocabatur pomerium. Extrinſecum vero dicebatur extra pomerium. ſicut patet per tytum liuium. vbi agitur de materijs curſorum. Sed de iſtis nihil ad preſens.

¶ Quarto dico quod ſunt quedam poma ſuperiora. Et iſta ſunt gaudia paradiſi. que in ipſo deo creſcunt. et de quibus ipſi beati viuunt. vnde Deut. xxxiij. de talibus pomis dicitur ſic de pomis celi. et ex rore celi. de pomis fructuum ſolis et lune. de pomis collium eternorum. ſ. erit benedictio ioſeph. Hec ergo de quadruplici pomo ſufficiant.

A **Pondus.** Cum pondus ſit qualitas rei virtute cuius vnaqueque tendit naturaliter ad centrum. poſſumus notare quod pondus poteſt ſignificare illam perfectionem et virtutem per quam anima ſpiritualiter inclinatur et tendit in deum: quia .ſ. deus eſt proprie centrum ſuum. Notandum eſt ergo quod pondus ſignificat ſcilicet

Prudentie maturitatem.
Juſtitie equalitatem.
Gratie vtilitatem
Glorie immenſitatem.

¶ Primo ergo dico quod ſignat prudentie maturitatem: quia ſicut res ponderoſa non facile mouetur. et in loco in quo eſt ſtabilius perſeuerat. Sic vir prudens: ponderoſus eſt et maturus et in geſtu et in actu. Non enim cito mouetur per leuitatem. imo tarde et deliberate operatur per prudentie maturitatem et magis eſt ſtabilis per conſtantie firmitatem. Unde de deo dicitur Eſa. xl. Quis ipſe appendit tribus digitis molem terre et librauit in pondere montes. Tres enim digiti ſunt tres virtutes que ponderoſam prudentiam comitantur. ſcilicet Deliberando in incohando. Honeſtas et geſtus maturitas in exequendo. Conſtantia et ſtabilitas in perſeuerando Aurum enim quod eſt metallum pre ceteris lucidum. et in ſplendore et valore alijs prelatum. eſt pre metallis alijs ponderoſum. j. Paral. xxviij. Aurum in pondere per ſingula. Leones etiam que ſunt animalia nobiliſſima. Elephantes que ſunt animalia maxima. Boues que ſunt animalia vtiliſſima. grauiter et ponderoſe ſolent incedere: et ex maturitate inceſſus ſolent quandam autoritatem et excellentiam deſignare. In quibus quidem notatur quod homo quanto eſt clarior per ſcientiam. quanto nobilior per generis excellentiam quanto maior per dignitatis eminentiam et quanto vtilior per virtutum efficaciam tanto procerto debet in ſuis actibus ponderoſior eſſe. honeſtius et ponderoſius corporaliter incedere. et magis ponderoſe et deliberate in ſuis actibus procedere et maturus et prudens in omnibus apparere. Et ſic homo erit de illis de quibus dicitur Exo. xxv. c.

Omne

Omne pondus candelabri talentū auri puriſſimi. Et Sap. xi. Oia feciſti in pōdere numero ꝛ mēſura. Iſtud
B eſt ergo pondus prudētie ꝛ maturitatis. ¶ Scḋo dico ꝙ eſt pōdus iuſtitie ꝛ equalitatis. Sicut eni videmus ꝙ pōdus eſt illud ꝑ qḋ oia adequant ꝛ librant. ꝛ ꝑ qḋ ſcit valor ꝛ quātitas rex. Sic iuſtitia eſt illa ꝑ quā oia ꝓportionant ꝛ adequant. ꝛ ꝑ quā valor ꝛ bonitas hominū examinat cognoſcit ꝛ ponderat. Ideo ꝑcipit. Leuit. xix. Nolite facere iniuſtū ꝗd in iudicio. i regula. in pondere. in mēſura. Qḋ eſt ꝯtra multos ꝗ habēt vnā iuſtitiā ꝑ ſe. aliā ꝓximis ſuis. vnā ꝓ amicis aliā ꝓ inimicis. vnā publice aliā occulte. Et tales ſunt falſi iudices ꝛ falſi hypocrite. quib⁹ dicitur Prouer. xx. Abominatio eſt deo pondus et pondus. ¶ Tertio dico ꝙ eſt pondus grē ꝛ humilitatis. Gratia eni ꝛ charitas ſunt pondus aīe quo ſpūaliter fert in deū. Humilitas vero eſt pondus ſpūale qḋ hoiem non ſinit volare ꝑ pſumptionē: immo ipm facit inferi⁹ deſcēdere ꝑ ſui ipſi⁹ deiectionē. Apes eni portātes mel magis ſunt ponderoſe: ꝛ ideo baſſius volāt. Balſamus etiā eſt liquor nobiliſſimus. pcioſiſſimus ꝛ pōderoſiſſim⁹. ꝛ ideo in aquā poſitus ꝯtra naturā alioꝝ liquoꝝ ad fundū deſcendit. Lignū etiā ebenū valde eſt pcioſum: ꝓpter ſui pondus ad fundū dinoſcitur deſcendere. Et lignum aloes ꝗto magis eſt pcioſuꝫ ꝛ bonū: tantoplus dicit ponderare. Idē eſt de ꝫinꝫibere: de caſſia fiſtula: ꝛ de ſeminꝰ vex inuenitur: q. ſ. ꝗto ſunt ponderoſiora: tantū in ſuo genere ſunt meliora. Pondus eni humorē interiorē atteſtatur. ꝛ ideo illa que magis ponderāt amplius reputantur. Sic pculdubio chariſſimi: ꝗto hō plus hꝫ de pondere humilitatis. ꝛ ꝗto in aquis ꝓſperitatis poſitus libentius ad inferiora ꝑ ſui ꝯtemptū deſcendit: tanto apud deū ꝛ hoies reputat in oibus melior. Talis enim pōderoſitas plenitudinē mellis ꝛ humoris diuine gratie ſignat ꝛ ſignū eſt ꝙ ꝗ magis ꝑ humilitatē ponderat: in humore diuine grē plus abundat. De tali ergo pondere pōt dici illud Prouer. x. Pondus equū volūtas dei. Et Ezec. iiij. Cibus tuus quo veſceris erit in pōdere. Gratia eni eſt cibus aīe. Pondus vō humilitas: q: tūc cibus in pondere comedit: qñ grā cū humilitate habet. Iſtḋ eſt ergo pōdus grē ꝛ humilitat'. ¶ Quarto dico ꝙ eſt pondus glīe ꝛ felicitatis. Pondus eni ſignat qñꝙ ꝗtitatē ꝛ immenſitatē. Uñ tūc dr̄ ꝙ res multū ponderat: qñ multū valet. Uñ de immēſitate romani imperij dicebat Ouiḋ. Querit in terra ꝗ tante pondera mollis. Suſtineat. tantoꝙ queat ſuccedere regi. Eterna ergo glīa ꝛ eternū imperiū pondus habere dr̄ eo qḋ oibus rebus alijs ꝓponderat ꝛ pfertur. Et ſic loquit apl's di. ij. Cor. iiij. Qḋ pſens momētaneū ꝛ leuis tribulatio in ſublimitate eternū glīe pondus opatur in nobis. Et ſic ergo pꝫ ꝙ quadruplex eſt bonū pondus. ſ. glorie. gratie. iuſtitie ꝛ prudētie. ¶ Itē dico ꝙ in
C malo ſignificato eſt quadruplex generaliter malū pōdus. ſcilicet pondus

Stipendioꝝ tpalium.	Primū eſt dimittendū.
Negocioꝝ ſeculariū.	Secundū eſt fugiendum.
Flagitioꝝ criminaliū	Tertiū eſt expellendum.
Supplicioꝝ corpalium.	Quartū eſt perferēdum.

¶ Dico ꝙ eſt pondus temporaliū ſtipendiorum. Bona enim mundi ponderoſa ſunt ꝛ grauia. et de rebus ponderoſis ꝛ grauibus aggregata: quia ſcilicet aut de terre fructibus. aut metallis. ꝛ ideo iſta ſuo pondere ſolent poſſeſſores ꝛ dilectores ſuos deprimere ꝛ aggrauare ꝛ a bonis operibus retardare. Et ideo iſta ſunt pondera ſeu onera dimittēda. Exemplo cerui qui preſſus pondere cornuum ipſa omni anno dimittit. Figurati in dauid. j. Reg. xvij. Qui preſſus pondere armorum ſaul: ipſa portare libere non potuit. ꝛ ideo ipſa exuit et dimiſit. Et ſic loquitur Eſaie. xlvj. Onera veſtra graui pondere intabuerunt. non potuerunt ſaluare portantem. ¶ Item dico ꝙ eſt pondus ſecularium negociorum. Iſtud eſt eni vnū pondus graue ꝛ difficile ad portandum. Et ideo de iſto ſe volebat moyſes excutere cuꝫ dicebat Numeri. xj. Cur impoſuiſti pondus vniuerſi populi ſuper me. Iſtud eſt pondus quod pueros idest inſufficientes et ſimplices facit cadere in peccatum. Iſtud pondus videtur figuratū in fabulis poetaruꝫ in quodam de quo fit mentio in Ouidio. lib. xij. fab. iiij. qui vocabatur Ceneus vel cenceus qui ex femina in viruꝫ ꝯuerſus eſt. Neptunus eni deus maris ꝗ abſtulit virginitatem ſuam. mutauerat eam de femina in virum. et dederat ſibi tale donum ꝙ nullo ferro poterat penetrari. quare cum idem ceneus quadam die haberet bellum in quibuſdam nuptijs contra centauros qui erant gygātes ꝛ erant medij equi ꝛ medij homines. ꝛ nullo modo poſſent eum ferro ledere. iuerunt dicti gygantes ad ſiluas et ad rupes circūiacentes et ꝯgeſſerūt omnia ſuper eum: ita ꝙ non remanſit in patria ſilua. arbor. nemus: ſeu lignum quod ſuper ipſum non fuerit aggregatum. Et ideo tantū pondus ferre non ſuſtinens ipſe ceneus fuit neceſſario ſuffocatus. et ſic ipſum pondus oppreſſit ꝛ occidit. quem ferrum occidere non potuit. Sic vere chariſſimi: ſepe fit ꝙ neptunus rector maris. idest mundi ſcilicet deus mutat hominem de femina in virum. et de viro imperfecto in perfectum. ꝛ de peccatore in iuſtum. tantamꝙ ſibi dat fortitudinem ꝛ virtutem ꝙ nulluꝫ ferrum. nulla pena. nulla tribulatio poteſt euꝫ ſuperare. Iob. xlj. Reputabit quaſi paleas ferrum: in ſtipulam ei verſi ſunt lapides funde. Et ideo centauri idest demones qui ſunt equi per ſuperbiam ꝛ elationem. ꝛ homines per ſcientiam ꝛ rationem contra iſtos non poſſunt viribus preualere. Hiere. j. Preliabuntur aduerſum te. et preualere non poterunt. Sꝫ quid ꝓcerto iſti gygantes imponunt ſibi infinita pondera mundanorum negociorum procurant ſibi officia dignitates. beneficia. et intantum negocijs opprimūt ꝙ oblito deo: ipſum ad mundum per ſollicitudinem conuertunt. ꝛ ita ipſum in peccatum deijciunt et proſternūt. Figura eſt de ſtatua nabuchodonoſor. de qua Dan. ij. dicitur. Que habebat caput aureum. pectus argenteum. ventrem ereum pedem ferreum. pro eo ꝙ in vltima ſui parte ad modum ferri cuncta ſuperabat et domabat. Et tamen dicitur ibidem. ꝙ lapis de monte excidit qui ſtatuam confregit et oppreſſit: quia hic niter ſepe fit ꝙ ille qui a dyabolo non vincitur: preſſus mundi negocijs ſuperatur. Ideo tales dicūt illud Iob xxxj. Pondus eius ferre non potui. Iſtud eſt ergo pondus ſecularium negociorum. ¶ Tertio dico ꝙ eſt pondus criminalium flagitiorum. Et maxime ſunt tria vitia ponderoſa ſciꝫ Mala conſuetudo auaricia et accidia. Iſta enim aggrauant hominem inferius ad terrena et ipſum impediunt ne ad bona opera ſurſum moueatur. Et ideo conſulit apoſtolus Hebr. xij. Deponētes omne pondus et circūſtans nos peccatū. ¶ Quarto dico ꝙ eſt pondus corporalium ſuppliciorū. Et de iſto dicitur Math. xx. Pares illos nobis feciſti ꝗ portauimus pondus diei ꝛ eſtus ꝛc. Unde ſupra de onere. ꝛ grauitate ꝛc.

Ponere.

A Nota ꝙ ponere idem eſt qḋ aliꝗd in aliquo loco cuꝫ diligentia collocare. Ponere eni ꝛ pijcere differunt q: res de qua non curatur ſine deliberatione in loco pijcitur. Quando vō res diligitur ꝛ amatur. tunc ponitur ꝛ locatur prudenter ꝛ deliberate in loco ſuo. Ponitur etiaꝫ ponere ꝓ ordinare. ꝓ ꝯſtituere. ꝛ ꝓ fundere. Cū ergo hic intēdamus loqui de ponere ſpūali quo. ſ. hō vel in loco vel i ſtatu laudabili vel vituꝑabili a deo collocat. Notandū ꝙ deus recte facit de hoibus in hoc mundo. ſicut artifex de lapidibus in edificio. Artifex eni lapides ꝛ ligna ſua nō oēs ponit in vno loco ſed in diuerſis: q. ſ. diuerſimode diſponuntur locantur atꝙ ponūtur. Et inde eſt ꝙ ꝗdam ponuntur in alto. quidam in infimo. quidam exterius. quidam interius. quidam in loco honorabili. quidam in loco vituperabili. Sic reuera deus diuerſimode hoies ponit. ipſoſꝙ in diuerſis locis ꝛ ſtatibus ſcḋm ſua merita ſtatuit. ſituat. collocat ꝛ diſponit.

Ayuntamiento de Madrid

Quoſdam enim ponit in dolore,
Quoſdam in merore.
Quoſdam in triſticia.
Quoſdam in affluentia,
Quoſdam in dignitate,
Quoſdam in iocunditate.
Quoſdam in diligentia,
Quoſdam in eloquentia.
Quoſdam in inferno.
Quoſdam in paradiſo.

Unde mēbris corpis diuerſimode diſpoſitis in corpe ⁊ locatis dr̄.j.Cor.xij.c.Nō deꝰ poſuit mēbra vnūquodq; eorum in corpe ſicut voluit. ¶ Breuiter ergo poſſumꝰ notare q̄ hoīes diuerſimode ponunt ⁊ cōſtituunt. vez Quidā in penitētie aſpitate. Quidā in patiētie ſoliditate. Quidā in indigētie calamitate. Quidā in afflu ētie pſperitate. Quidā in eminētie ſublimitate. Quidā in ꝯfidentie ſecuritate. Quidā in diligētie ſedulitate. Quidā in eloquētie vtilitate. Quidā in peſtilētie acer-
B bitate. Quidam in celi felicitate ¶ Dico ergo q̄ boni quiq; ponunt in aſpitate penitētie. ſicut ſunt viri penitentes. De quibus in ps. dr̄. Ponā in mari manū eius. ⁊ in fluminibꝰ dexterā eius. Mare enim ſignat amaritudinē ꝯtritionis: in qua hō dz poni. Juxta illud Hiere. xxxj. Statue tibi ſpeculā. pone tibi amaritudines. dirige greſſus tuos in via qua ambulaſti. Flumina vero ſignant redundantiā lachrymationis in qua debet penitens balneari. ¶ Itē quidā ponunt in ſoliditate patiētie. Et iſti fuerūt martyres dei. Eſa. liiij. Ponā iaſpidem ꝓpugnacula tua: q. ſ. ꝓpugnacula eccl̄ie ſunt martyres q̄ dicūt in pſona Eſaie illud Eſa. l. Poſui faciē meā vt petrā duriſſimā ſciens qm̄ non confundar. ¶ Itē quidā ponunt in calamitate indigentie. Et iſti ſunt paupes ⁊ egeni. vñ Sopho. ij. Ponēt ſpecioſaz in ſolitudinē. ¶ Itē q̄dā ponunt in pſperitate affluētie. Et ſic ponunt mūdi diuites. De quibꝰ dr̄ Eccl̄s. x. Vidi ſtultū poſitū in dignitate ſublimi. ¶ Itē quidā ponunt in ſublimitate pſidētie. Et tales ſunt boni plati de quibus dr̄ Job. v. q̄ deus ponit humiles in ſublimi. ¶ Itē quidā ponunt in ſecuritate ꝯfidētie. Et iſti ſunt illi q̄ totaliter ſperāt in deo. De quibꝰ dr̄ in ps. Ponāt in deo ſpem ſuā: ⁊ mādata eius exq̄rant. Et ſic volebat poni qui dicebat Job. xvij. c. Libera me dn̄e ⁊ pone me iuxta te. ⁊ cuiuſuis manus pugnet ꝯtra me. q. d. nullus pōt cōualere ꝯtra illos q̄ ſpe ⁊ confidentia ſunt poſiti iuxta deū. ¶ Itē quidā ponunt in ſedulitate diligētie. ¶ Et ſic poſiti ſunt apoſtoli ⁊ pdicatores. De quibus dr̄ Job. xv. Poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis: ⁊ fructus veſter maneat. ¶ Itē quidā ponunt in venuſtate eloquētie. Et ſic ponunt doctores ⁊ pdicatores. Eſaie xlix. Poſuit os meū dn̄s quaſi gladiū acutū. ¶ Itē quidam ponunt in acerbitate peſtilētie. Et iſti ſunt dānati. De quibus dicit in ps. Tanq̄ oues in iferno poſiti ſunt. Mors depaſcet eos. ¶ Itē quidā ponunt in felicitate celi glorie. Et de hoc dicitur in ps. Poſuit animā meā ad vitā ⁊ non dedit in cōmotionē pedes meos Et Gen. ij. dicitur. Nō plantauerat dn̄s deus paradiſum voluptatis a principio in quo poſuit hominē quē formauerat. Iſta ſufficiāt de ponere: q: multa alia poſſent dici. ſz v̄bū eſt valde gn̄ale. Et ideo ſignificatū ſuū variat ſm̄ materiā illorum quibꝰ adiungit. Hec ſufficiāt de ponere qn̄ ponit. p ordinare ꝯſtituere vel locare ⁊c.

A **Pontifer.** Nota q̄ pontifer idem eſt qd̄ antiſtes: preſul ſeu ep̄us. Et dicit pontifer quaſi pontez faciens. Dicit antiſtes q̄ſi ante alios ſtans. Dicitur preſul quaſi ſolio noſtro preſidens. vel quaſi pre alijs ſtans vel quaſi pre alijs ſedens. vel pre alijs ſaltans. Dicitur epiſcopus ab epy quod eſt ſupra ⁊ ſcopyn quod eſt ſpeculari vel intendere. quaſi ſuperintendēs. Et ſic videtur chariſſimi: q̄ in iſtis quatuor noībus quadruplex ep̄orum ꝓprietas denotat: q: pculdubio iſti debent eſſe.

Diligentes in operando.
Eminentes in imperando,
Precedentes in laborando.
Sapientes in contemplando.

¶ Dico q̄ debent eſſe diligentes in operando. qd̄ notatur in nomie pontifer. qui dicit quaſi pontis artifex q: ſ. iſti debent eſſe artifices laborioſi. induſtrioſi. ⁊ curioſi ad faciendū ſibi et ſubditis ſuis pontem virtutuz per quem tute tranſeant violentam riparum huius mūdi. Unde de pontifice dicit Hiero. ſuper illud apl̄i Qui ep̄atum deſiderat ⁊c. q̄ tāta dz eſſe ꝯuerſatio pontificis q̄ geſtus. ornatus ⁊ affatus totū ſit eruditio ſubditorum. Origenes etiā dicit ſup Leuit. vj. Nō duo debēt eſſe pontificis opa ⁊c. Itē debent eſſe eminētes in imperando. Et iſtud notat in noīe antiſtes q̄ dicit quaſi ante alios ſtans: q: ſ. platꝰ in dignitate ⁊ honore alios antecedit. Ipſe enim pmanet cū ſole ⁊ añ lunā. i. cū deo. ⁊ ante ſubditos. De paſtore etiā dr̄ Job. x. q̄ añ oues vadit ⁊ ſequunt eū. Et. ij. Paral. xxiij. dicit q̄ fecerūt leuite et vniuerſus iuda oīa q̄ pceperat ioiada pontifer. ¶ Itē debēt eſſe pcedētes in laborādo. Et hoc oſtēdit in noīe pſulis. quaſi p̄ alijs ſaltās: q: ſ. ad platū ptinet alios p bona exempla pcedere ⁊ pre alijs anteire. ⁊ pre alijs per bona opa antecurrere ⁊ ſaltare. vñ Grego. in paſtorali dicit q̄ intantū dz actionē populi pcedere actio pſulis q̄tū diſtare ſolet a grege vita paſtoris. Et idem in mora. xxiiij. dicit q̄ ille non dz ducatū populi ſuſcipe. q̄ bene viuendo neſcit ante alios anteire. ¶ Itē debent eſſe ſapiētes in contēplando. Et hoc oſtēdit in noīe ep̄i: q: ep̄s dicit ab epy qd̄ eſt ſupra. ⁊ ſcopyn qd̄ eſt intendere ſeu ſpeculari: q: ſ. iſti debent eſſe ſupra in celeſtibus ſpeculantes. ⁊ ibi ꝯtinue p deſideriū intendētes. Nā vt dicit Chryſ. ſup illud Aſcēdit ieſus in montē. Nemo pōt in terra ſtare ⁊ de mōte loq̄. vbi ſtas inde loquere. aut vñ loqueris ibi ſta. In celo ergo ꝯſiſte ſi de illo loqueris. Et breuiter iuxta v̄bū apoſtoli Hebr. vij. Talis decebat vt in nobis eſſet pontifer innocēs. impolutꝰ ⁊ ſegregatꝰ a peccatoribꝰ. ⁊ excelſior celis factus. In q̄bus verbis deſcribit pontifer. q̄tū ad quatuor v̄tutes que ſibi debent principaliter ineſſe. ¶ Iſte enim debet eſſe. ſ.

Dulciſſimus mediator.
Mundiſſimus conuerſator.
Doctiſſimus elongator.
Altiſſimus contemplator.

Iſte mediare debet dulciſſime: quia debet eſſe pontifer. ideſt pontem faciens qui ſcilicet contrarias ripas iungit. Conuerſari debet mundiſſime. q: debet eſſe innocens ⁊ impollutus ⁊c. Elongari debet cautiſſime: quia debet ſegregari. Contemplari debet altiſſime: q: debet eſſe excelſior celis. Et ſic dico q̄ iſte debet eſſe

Mediator omnis diuerſitatis.
Abdicator omnis iniquitatis.
Deteſtator praue ſocietatis,
Contemplator ſumme felicitatis.

¶ Primo ergo dico q̄ pontifer debet eſſe mediator omnis diuerſitatis. Et iſtud intelligitur cum dicitur. Pontifer ideſt pontem faciens: q: ſcilicet pontifer debet de ſeipſo pontem facere. Nam ſicut pons eſt illud quod ſolet duas ripas ſeu duo litora coniungere. ⁊ inter duo medium eſſe. ⁊ cōmunē participationez vnius cū altero facere. et viā tutam ſuper fluuiū miniſtrare. Sic prelatus inter deū ⁊ populum debet eſſe medius apud deum pro populo intercedendo: et apud populum pro deo ⁊ pro diuina iuſtitia allegando. Mediator enim quando loquitur vni parti: ſemper debet allegare excuſationez. vel iuſtitiam alterius partis. ⁊ econuerſo quando loquetur alteri parti. Sic vere prelatus qui eſt inter deū ⁊ populū mediator: qn̄ deo loquitur in oratione: ſemper dz populi cām ⁊ infirmā fragilitatē pretendere. Quando vero populo loq̄tur in pdicatiōe ſemper debet cauſam dei. i. eius offenſam ⁊ eius iuſtitiā allegare. ⁊ p ipſam etiam correctionē apud eos exēplariter demōſtrare. Exēplo moyſi. de quo dicit Greg. xx. ij. mora. Nō poſt adorationē vituli conflatilis. ipſe

fuit vtrobiq;

fuit vtrobiqꝫ legatus fortis: ⁊ admirabilis mediator Quia vere causam populi apud deū precibus. causaꝫ vero dei apud populū gladijs alligauit. Sed de mediatore vide supra de medio. Et si sic fecerit ista duo litora cōtraria. s. deum ⁊ populū cōiungit. ⁊ per amorem inuicem colligabit. ita qꝫ eo mediante alter alteri cōmunicabit ⁊ participabit. ⁊ populus ad deum trāsibit ⁊ trāsmeabit. ⁊ huius pontis auxilio se saluabit. Iste enī debet esse similis yridi. qui est medius inter celū ⁊ terram: ⁊ vtrūqꝫ tangit. Et ideo yris nuncia iunonis fingitur. eo qꝫ p yridem iunonis. i. aeris dispositio nobis ostenditur inq̄ntum p ipsum nobis futura pluuia designatur Quia pcerto platus iter deū et subditos est medius: debet iunonis. i. dei nuncius esse: ⁊ nobis pluuiam sue grē apportare. et volūtateꝫ ipsius alijs intimare. et ad modū yridis debet varijs coloribus. i. bone conuersionis nitorib⁹ interius ⁊ exterius se vestire Leuit. viij. Uestiuit pontificē subucula Iste est ergo mediator. Pontifex inquit Et sic loquit apl̄s Hebr. v. vbi dicit. Oīs pontifex ex hoibus assumptus pro hoibus constituitur in his que sunt apud deum Ubi nota. ꝙ talis mediator seu pontifex debet habere splendorem magne discretionis qr debet esse assumptus ab hoibus. i. ex personis per humilitatē mortalibus. ⁊ per sagacitateꝫ rōnabilibus. Homo enī est aial rōnale mortale ¶ Item amorē debet hr̄e magne dilectionis qr pro hoibus constituit. qr scꝫ ipse debet habere curam de ouibus suis. ¶ Itē feruorem magne deuotionis. In his inquit que sunt ad deum Iste ergo debet esse vt visum est mediator oīs diuersitatis qr scꝫ ipe debet diuersitatē: que est inter deū ⁊ populū tollere: ⁊ etiam si que sunt diuer-
C sitates inter subditos ipas debet p viribus cōcordare. ¶ Secūdo dico qꝫ iste debet esse abdicator oīs iniquitatis quod ostendit cum dr. Innocēs ⁊ impollutus. Quia ipse debꝫ esse innocens in corde. impollutus in corpe. Innocēs p iusticiā impollutus p mundiciam. Innocēs q̄ntum ad p̄ximū. impollutus q̄ntum ad seipm. ps. Innocēs manibus ⁊ mūdo corde qui nō accepit in vano animā suā: nec iurauit in dolo proximo suo: hic accipiet bn̄dictioneꝫ a dn̄o. Inter apes ille q̄ sunt reges ⁊ maiores: sunt ceteris innocētiores ⁊ mitiores Inter animalia etiā elephātes qui ceteris animātibus sunt maiores: sunt ceteris castiores. Ad denotandum qꝫ epi ⁊ prelati qui sunt reges ⁊ maximi in honore. debet esse innocētes ⁊ mites: neminem ledendo: ⁊ impolluti munde ⁊ caste viuēdo. Sed vide supra de innocētia ⁊ mundicia. Et ideo de episcopo dicit apl̄us. i. Tymo. iij. Qꝫ oportet esse epm irreprehensibilē. vnius vxoris virū. sobriū. ornatū. prudētem. pudicū. hospitalem. doctorē. nō vinolentū. non percussorem sed modestū nō litigiosum. nō cupidum Ecce charissimi: quales cōditiones debet hr̄e pontifex vel epus Et ɜm hoc pp̄ter istam expositionem loquebat apl̄us ibideꝫ cū dicebat. Qui epatum desiderat: bonum opus desiderat. Qꝫ exponēs Aug. xix. de ciuitate dicit. Qꝫ epus nomen est oneris non honoris. Intelligat igit seipm epm non esse qui preesse dilexerit non pdesse. Debet igit esse talis pontifex Abdicator omnis iniquitatis. Heb. ij. Misericors ⁊ fidelis
D pontifex ad deum. ¶ Tertio dico qꝫ pontifex debet esse detestator praue societatis. Segregatus inquit a peccatoribus Super oīa enī debet prelatus cauere ne frequētet cōsortia malorū ⁊ malignoꝝ. Aries enī q̄ est dux gregis. qui etiam duobus cornibus est armatus libenter frequētat societatē antiquarū ouium ꝙ agnorū. Ad denotandū qꝫ prelatus q̄ est gregis dominici rex ⁊ ductor: ⁊ qui duobus cornibus. i. vtriusqꝫ testamenti scientia debet esse armatus. qꝫ etiā duo cornua mitre epalis designare noscūtur. talis dico aries vel prelatus debet frequētare societatē senum ⁊ prudentiū antiquorū nō agnoꝝ. i. iuuenū carnaliuꝫ ⁊ imprudentium lasciuoꝝ. Segregatus inquit a pctōribus vnde Paulus apl̄s vocat se segregatū dicens Roma. i. Paulus seruus iesu xp̄i vocatus apl̄us segregatus ⁊c. Et Act. xiij. Segregate mihi barnabam ⁊ paulum. Quia breuiter ad prelatuꝫ pertinet qꝫ sit a pctōribus ⁊ adulatoribus segregatus. ⁊ iustis ⁊ prudentibus sociat⁹ Leuit. xvi. Nullus sit in tabernaculo quādo pontifex ingredit sanctuariuꝫ. Nullus supple peccator. qr procerto prelatus debet dicere illud ps. Non habitabit in medio domus mee: qui facit superbiam qui loquitur iniqua nō direxit in cōspectu oculorum meorū ⁊c. Et istud pculdubio est hodie contra multos pontifices ⁊ prelatos qui reuera magis diligunt secum in societate sua adulatores ꝙ oratores. Exactores ꝙ predicatores. Detractores ꝙ legum vel canonū pfessores. Uide pro deo qualem familiaꝫ. quales cōsiliarios. quales officiales tenent hodie multi moderni pontifices. Procerto si bene attendas. tu inuenies qꝫ collegerūt pontifices ⁊ pharisei cōsiliū vt iesum tenerēt ⁊ occiderent. Ioan. xi. qr scilꝫ isti bene volunt habere magnum consilium ⁊ magnū consiliatorum collegium: sed hoc pcerto non ad populum debite regendū sed ad exactiones ⁊ fraudē ⁊ maliciam meditādū Ezech. xi. Fili hominis viri isti cogitāt iniquitatem ⁊ tractant consilium pessimum in vrbe hac
Nō sic ergo charissimi: sed sit prelatus detestator pra- E
ue societatis. ¶ Quarto dico qꝫ prelatus debet esse cōtemplator summe felicitatis. Et hoc ostendit cum dicit. Excelsior celis factus. qr scꝫ prelatus debet per cōtemplationē celestiū supra celum mentaliter habitare ⁊ nō terrena: sed celestia diligere ⁊ amare Hebr. iiij. Habentes ergo pontificem magnuꝫ qui penetrauit celos. Athlas fingit fuisse quidam gygas qui vsqꝫ ad celum attingebat: ⁊ celū humeris sustinebat. Uerumtamen dum iste iret semel ad quoddā preliū. tradidit herculi celuꝫ portandū ⁊ sic hercules: vt fingūt: celum portauit loco athlantis. ⁊ humeris suis sustentauit ⁊ tandē: vt aiunt: in sydus celeste mutatus fuit. Qꝫ nihil aliud fuit nisi qꝫ athlas qui summus astronomus fuit: ⁊ de celo ⁊ celi syderibus tractauit. herculem successorē sue scientie dereliquit: ⁊ sic vterqꝫ celū sustinere fictus fuit. Sic procerto charissimi athlas maximus. i. xp̄s q̄ celum ⁊ celestia moderat quando de mundo isto recessit. loco sui herculem id est quemlibet bonum prelatuꝫ substituit. ⁊ sibi celi ⁊ celestium contemplationē cōmisit Et ideo iste ad celum p contemplationē debet attingere. ⁊ celum ⁊ celestia in sua mente gerere ⁊ portare. vt sic dicat illud Esa. lx. Celuꝫ mihi sedes est terra autem scabellum pedum meorū. Et sic dicit Hebr. viij. Talem habemus pontificem qui cōsedit in dextra sedis magnitudinis in celis. qꝫ est cōtra multos q̄ pcerto nō habēt cor in celestibus sed in terrestrib⁹ nō in celo sed in mūdo nō ad celi felicitatē: sꝫ ad mūdi pspēritatē. Et iō cōtra tales loquitur. Bern. ij. li. de cōsideratione ad Eugeniū dicēs sic Audi inquit canticum meū minus suaue: sed salutarē. Monstruosa res est gradus summus ⁊ animus infimus. sedes prima ⁊ vita yma lingua magniloqua ⁊ manus otiosa. sermo multus ⁊ actus nullus. vultus grauis ⁊ actus leuis Caput canū ⁊ cor vanū facies rugosa ⁊ lingua nugosa. ingens autoritas ⁊ nulla stabilitas. Nō sic charissimi. non sitis in terra sed in celo. nō inferius sed superius nō in terrenis sed in eternis Excelsior inquit celis factus Iob. xi. Excelsior celo est ⁊ quid facies? ⁊ sic igitur patet ɜm iam dicta in autoritate qꝫ pontifex debet esse

Contemplator summe felicitatis.
Detestator praue societatis.
Abdicator oīs iniquitatis. F
Mediator oīs diuersitatis.

Sed si vis bene potes notare qꝫ pontifex ad hoc qꝫ predicta quatuor habeat debet habere.

Ornamentum perfectionis.
Uelamentum discretionis.

Ayuntamiento de Madrid

Argumentum correctionis.
Documentum inſtructionis.
Dico ꝙ iſte debet habere pfectionis mirū ornamen-
tū .q2 ſcꝫ ſicut pontifex legalis multiplices habet ve
ſtes in ſui ornamentū ſicut dicif Exod. xxviij .⁊.xxix.
ſic ⁊ pontifex euāgelicus multiplices debet habere
virtutes ⁊ perfectiones ad ſui munimētū Leuit.viij.
Ueſtiuit pontificem ſubucula linea accinges eū bal-
teo:⁊ induit eū tunica.hiacynthina.Sed deveſtib9 ſa
cerdotalibus dicef infra titu.deveſte.¶ Itē debet ha
bere diſcretionis cautū velamentū.Non eñ ſe debet
prelatus nimis exponere:nec ſecreta ſua cuilibet re-
uelare.Ideo dicif Leuit.xxj.Nō pontifex.i.ſacerdos
magnus:caput ſuū nō diſcooperiet.Ideo dicit Chry.
in Dyal.ſuo.lib.ij.Sit inquit epus temperans nō ſu
perbus.reuerēdus ⁊ ſecretus.mitis ⁊ humilis: libēs
⁊ vehemēs manſuetus ⁊ cōſtans. ¶ Itē debet habe-
re correctionis audax argumentū. q2 ſcꝫ audacter de
bet arguere ⁊ corrigere delinquētes.vnde de pontifi-
ce dicitur.ij.Paraľ.xxvj. Nō cū videret pontifex le-
pram in fronte regis Ozie:audacter arguit eū ⁊ expu
lit de templo. ¶ Itē debet habere inſtructionis clax
documentū q2 ſcꝫ ad pontificē pertinet pdicare ⁊ do-
cere vnde.ij.Eſdre.ix.dicif.ꝙ Eſdras pontifex attulit
legem oñi multitudini.De xpo autē qui pontifex eſt
ineternū ſm ordinē melchiſedech ſic dicitur Hebre.
v.⁊ Hebre.x.Nō xp̄s exiſtēs pontifex futuroꝝ bonoꝝ
⁊c.Et potes ſi vis autoritatem predictā cum quatuor
membris ſuis applicare.Et ideo ſufficit.

A **Populus.** Cū populus nihil aliud ſit ꝙ com
munitas ſeu pluralitas hominuꝫ
aggregata.Notādū ꝙ tam in bono ꝙ in malo popu-
lus ſumitur in ſcriptura Et ideo nota ꝙ in ſcriptura
poſſunt quatuor boni populi reperiri. vicꝫ.

Populus indigentiū.	Primus populus eſt in
Populus penitentiū.	languore.Scōus eſt in do
Populus ɔtēplantiū.	lore Tertius eſt in ſplen-
Populus triūphātiū.	dore.Quartus vero eſt in

amore.¶ Primus populus languet ⁊ lacrimaf.Tre
noꝝ.j.Omnis populus eius gemēs ⁊ querēs panem
Quia pcerto ppſus pauperū eſt in iſto mundo in mi
ſeria ⁊ languore:q2.ſ. iſte ab exactorib9 ſpoliaf.A ma
lis paſtoribus deuoraf.Ab impijs raptoribus lacera
tur.Sic eñ dr Eſa.iij. Populꝫ meum exactores ſui
ſpoliauerūt.Et Hiere.l.dr.ꝙ grex perditus factus eſt
populus meus.Paſtores eorū ſeduxerunt eos ⁊ Tre
no.j.Oīs populus gemens.Sequitur. Abierūt in ca
ptiuitatē.vbi ſcꝫ a raptoribus turbanf ⁊ lacerantur.
¶ Scōs populus dolet ⁊ lamentaf.ſ.populus peni-
tentiū ꝗ lamentaf de criminibus cōmiſſis de virtuti
bus omiſſis.⁊ premijs amiſſis.j.Eſdre.x.c.Fleuit po-
pulus multo fletu.⁊ ibidem Sedit in platea domus
dñi omnis ppl's tremens p pctō ⁊ p pluuijs.¶ Ter-
tius populus gaudet ⁊ ſpeculaf.ſ.ppl's cōtēplantiuꝫ
gaudet in ſpe futuroꝝ:⁊ in laude dei ⁊ grārumactiōe
ps.Populus ꝗ creabitur laudabit dñm.⁊ alibi.Con
fiteanf tibi ppl'i deus ɔfiteanf tibi ppl'i oēs.¶ Quar
tus vero ppl's ſedet ⁊ cōſolaf. q2 ſcꝫ ppl's beatorū eſt
in perpetua requie ⁊ ſalute Eſa.xxxij.Sedebit popu
lus meus in pulcritudine pacis in requie opulenta.
in tabernaculis fiducie ⁊ in ps.dicif.Btūs ppl's qui
ſcit iubilationē Iſti enim ſunt quatuor populi ꝗ dño
famulantur.Quia ſicut dr in ps.Ipe eſt dñs deus no-
ſter:nos aūt ppl's eius ⁊ oues paſcue eius Et breuiter
loquēdo ſpūaliter ⁊ moraliter per populum in bono
ſignificato pōt intelligi cōmunitas omnium fideliuꝫ
⁊ bonorum ⁊ ideo de tali populo pōt exponi illud.j.
eſdre.iij.Congregatus eſt populus quaſi vir vnus.in
quibus verbis aduerte qđ populus eſt ſcꝫ Nomē col
lectionis Congregatus eſt inquit.Nomen ſubiectio-
nis ppl's inquit. Nomen dilectionis.quaſi vir vnus.
B ¶ Illi eñ qui volunt eſſe populus dei:debent
Inuicem ſe colligere.
Prelatis ſe ſubijcere.
Mutuo ſe diligere.
Debent dico inuicē ſe colligere ⁊ iſtud notaf cum dr
Cōgregatus eſt.q2 ſcꝫ ppl's cōſtat ex hoibus cōgrega
tis.aſſociatis ⁊ inuicem collectis Ad denotandum ꝙ
illi qui populus dei volunt eſſe:debēt per cōcordiam
⁊ ſocialem amiciciā ſe colligere:⁊ ſe inuicē per paceꝫ
⁊ amiciciā colligare.Joel.ij.Uocate cetum ɔgregate
ppl'm.Cōgregatio eñ bone ſocietatis. cōcordie ⁊ cō-
munitatis:valde eſt cōmendabilis ⁊c.Uide ſupra de
cōgregare.In exercitu eñ ꝙdiu cōgregatus eſt popu
lus vix vincif.Si vero alter ab altero diuiditur:facili
ter ſuperaf Sic vero in ſpūali prelio illi qui per cōco-
diam ſunt cōgregati:vix a diabolo ſuperanf.q2 ſcꝫ al
ter ab altero orationib9.monitionibus ⁊ cōſolationi
bus adiuuaf.Frater eñ qui adiuuaf a fratre:quaſi ci
uitas firma.Prouer.xviij.Si vero diuiſi fuerint per
diſcordiā.inuidiā ⁊ rancoreꝫ.tunc faciliter a diabolo
vincunf.⁊ eidem per vitia ſubiuganf.⁊ ideo ſicut lu-
pus ſolet cautevel ludendo:vel mordendo bouē ab ar
mento diuidere:⁊ aliquātulum longe ducere vt ſic ſo
lum poſſit facilius ſuperare.Sic diabolus pro poſſe
ſuo homines ab armēto cōcordie per diſcordiā ſegre
gat ⁊ ſic ipos facilius ſuperat atqꝫ ligat. Job . xxviij.
Lapidem caliginis ⁊ vmbram mortis diuidet torrēs
a ppl'o peregrinante.Quia breuiter ſicut dicit Sene
ca ſicut ɔcordia res minime creſcūt:ita diſcordia ma
xime dilabuntur . Dico ergo ꝙ boni qui volunt eſſe
ppl's dei:debent inuiceꝫ ſe colligere. ¶ Scōo dico qđ
ipſi debent prelatis ſe ſubijcere.Et hoc notaf in noie
populus.Populus eñ de ſui natura ſignat cōitatem
ſub aliquo preſide vel rectore cōgregatam.Populus
eñ ſolet vt cōiter rectoreꝫ habere:cui ſolet in his que
ad rempublicam ptinent obedire.Sic vere ſi popu-
lus dei eſſe volumus maioribus noſtris.id eſt prela-
tis ⁊ rectoribus debemus obedire:⁊ nos ſm eoꝝ pre-
cepta pacifice gubernare Geñ.xxvij.Seruiāt tibi po
puli ⁊ adorent te tribus.⁊ dauid in ps .dixit .Popu-
lus quē non cognoui ſeruiuit mihi : in auditu auris
obediuit mihi.¶ Tertio dico qđ illi ꝗ volunt eſſe po
pulus dei:debent mutuo ſe diligere.qđ oſtendif cum
dicif.Uir vnus Nihil eñ magis aliquid diligit ꝙ ſe
ipm.⁊ ideo vult dicere qđ ppl's dꝫ eſſe quaſi vir vnus
id eſt qđ nos debemus ita inuicem diligere acſi recte
vnum ⁊ idem eſſemus.Iſtam autem vnitateꝫ amoris
debet habere populus xp̄ianus.quia ſicut teſte apo-
ſtolo.Romanos.xij.Sicut multa membra vnum cor
pus ſunt:ſic multi vnum corpus ſumus in chriſto. ⁊
ideo. j.Mach.j.Scripſit rex anthiochus in oñi re-
gno ſuo:vt eſſet omnis ppl's vnus.Uide infra. vbi in
uenies de vno ti.ſuo vnitas.Et ſic breuiter dico quod
nos debemus mutuo diligere.prelatis ſubijcere. in-
uicem colligere ⁊ ſic poterimus dei populus eſſe : ⁊
ipe ſicut ſuum ppl'm nos poterit gubernare. q2 ſicut
in ps.dicitur Btūs ppl's cuius dominus deus ſpes
eius ⁊c.⁊ ſi vis magis dilatare.Uide in iſtis trib9 mē
bris in titulis ſuis.ſ.in titulo de cōgregatione de obe
dientia de vnitate .vel charitate.⁊ ſic dico qđ popu- C
lus accipif in bono. ¶ Sed adhuc dico qđ populus
accipif in malo ⁊ ſic poſſumus notare qđ multi ſunt
populi multa collegia.multe generationes hoim int
quoꝝ.ſicut enim in partibus diuerſis mundi inueniū
tur vel aliquando inuēti fuerunt populi monſtruoſi
Quia ſcꝫ erant quidam nimis Magni ſicut populus
gygantum . Parui ſicut ppl's pigmeorum.Curui ſi-
cut ppl's arabiticus.Immundi ſicut ppl's garaman-
tū.Otioſi ⁊ nudi ſicut ppl's gaſaphantū Ceci ſicut po
pulus cyclopum qui ſcilicet vno oculo eſt contentus
Curti ſicut populus blemminorum qui ſcilicet capite
carent.Citi ſicut populus trogoditarum.Recte cha
riſſimi:per iſtos populos monſtruoſos intelligi poſ
ſunt monſtruoſi ppl'i peccatoruꝫ qui ſcꝫ ſunt nō in cor
poribus:ſed in animis ⁊ in moribus monſtruoſi. Et
ideo dico

Ayuntamiento de Madrid

ideo dico qđ eſt populus.

Superborum.	Populus ſupbo℞ ſigni-
Ignauorum.	ficat̄ per gygãtes q̄ alios
Auarorum.	in altitudine excedebãt
Luxurioſorum.	ita q͂ pre corporis poten-
Ocioſorum.	tia deos ⁊ homines con-
Obliuioſorum.	temnebãt. ꝓpter qđ Iu-
Malicioſorum.	piter deus dicit̄ ipos ful-
Crudeliũ ⁊ effrenorum.	minaſſe ⁊ co℞ potentiaꝫ

ſuperaſſe. Sic faciũt ſupbi. Et ideo Iupiter. i. iuuãs pater. ſ. deus ipos in morte fulminat ⁊ eos tpaliter ⁊ eternaliter corrumpit deſtruit ⁊ eneruat. Baruc. iij. Ibi fuerũt gygantes a principio ſtatura magna ſciẽtes bellũ nõ hos elegit dñs. Et iſtis dicitur Deut. ix. Populus dure ceruicis es. Et Nume. xiij. dicit̄ Populus quẽ aſpeximus ꝓcere ſtature eſt. Et. iij. Regum iij. Adhuc ppl's immolabat i excelſis. Populus ignauorũ ſignificat̄ p pigmeos q̄ ita ſunt pui ⁊ debiles q͂ nunq͂ pñt de gruibus triumphare ſignificãtes ignauos imbecilles ⁊ infirmos q̄ nullam hñt virtutũ dimenſionẽ: nec vllam hñt virtutem ⁊ potentiã reſiſtendi cõtra diaboli tentationẽ immo ſemp parui remanẽtes per omnimodã imperfectionẽ. De quibus dicitur Hec. vij. Ciuitas lata ⁊ grandis ⁊ ppl's paruus in medio eius: ⁊ nõ erãt domus edificate. Populus auaro℞ ſignificatur per araliticos. q̄ ſunt ppl's in deſertis ethyopie q̄ more pecudũ vadũt ꝓni. ⁊ manibus ⁊ pedibus terram tangẽtes ſunt ad terram penitus incuruati. Sic auari toto appetitu terrena diligunt: ⁊ ad ea ſe incuruãt: ⁊ toto animo ſe deflectunt. vñ de populo auaro℞ dr in pſ. Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ populus ethyopũ hi fuerunt illic. Auari eñ dicunt̄ alieni gene. q: pro tpalibus a deo alienant̄. Dicunt̄ tyrus q̄ interpretat̄ anguſtia quia iſti per ſollicitudinẽ pre ceteris anguſtiant̄. Dicunt̄ ppl's ethyopum. q: ardore auaricie eſtuant ⁊ affligunt̄. ⁊ per cõuerſationem infamẽ fuſcant̄ ⁊ denigrant̄. Populus luxurioſorum ſignificat̄ per garamãtes q̄ ſunt ppl's in ethyopia qui per deſerta vagant̄. q̄ vxores cõmunes hñt ⁊ legis matrimonij ſunt expertes. Contra quos Eſa. j. Audite verbum dñi principes ſodomo℞ pcipite legẽ dei mei populus gomorre. Populus ocioſo℞ ſignificat̄ p gazaphantes qui ſunt ppl'i in ethyopia nudi totaliter incedẽtes. ⁊ ſe in nullo penitus exercitio occupantes. q: ſcilꝫ pigri ⁊ ocioſi nudi ſunt omnino a virtutibus. ⁊ nunq͂ occupant̄ in aliquib⁹ bonis opibus Exo. xxxij. Sedit ppl's manducare ⁊ bibere ⁊ ſurrexerũt ludere. Populus ignorantiũ ſeu obliuioſo℞ ſignificat̄ p cyclopes. qui ſunt ppl'i vnicũ oculũ in fronte hñtes: ſignificantes illos q̄ lumine fidei ⁊ ſcientie ſunt diminuti ⁊ q̄ tm̄ vno oculo. i. ſola diſcretione tpalium ſunt muniti. alio vero oculo. ſ. diſcretione ſpũaliũ ſunt priuati ⁊ in his q̄ ad ſalutem pertinent: totaliter excecati. De quibus dicit̄ Eſa. xliij. Educ foras ppl'in cecũ. Iſte eſt eñ ppl's de quo dñs Eſa. j. Cognouit bos poſſeſſorem ſuũ ⁊c. Ppl's aũt meus me non cognouit. ⁊ Hiere. ij. Populus meus oblitus eſt mei. Populus malicioſo℞ ſignificatur p blemmos: q: ſunt ppl'i capite carentes ⁊ os ⁊ oculos in pectore hñtes. ſignãtes illos qui caput recte intẽtionis nõ habent ſed p maliciã oculos cordis alibi q͂ deberẽt tranſportãt. ⁊ quicquid faciunt ad malũ finem ⁊ ad malicioſam intẽtionẽ faciunt ⁊ exercẽt. Hiere. v. Audi populę ſtulte qui non habes cor. j. Mach. vij. Caput nichanoris amputauerunt ⁊c. ⁊ letatus eſt ppl's valde. Populus volenium ⁊ fatuo℞ deſignat̄ p trogoditas. qui ſunt populi ita cito currẽtes q͂ canes curſu ſupare dicuntur: ſignificãtes leues inſtabiles ⁊ pcipites: quo℞ pedes ad malũ currũt ⁊ feſtinãt vt effundãt ſanguinẽ. q: ſcꝫ tales ſemp parati ſunt ad currẽdũ ad oĩe malum ⁊ ad mãdata diaboli facienda. vnde. ij. Reg. xv. dr. qđ populus concurrẽs augebat̄ cũ abſalon. Et ſic pꝫ q͂ diabolus hꝫ in mũdo varios malos ppl'os quib⁹ ciuitas diaboli. ſ. mundus replet̄ ⁊ a quibus ſibi p mala opa deſeruit̄. Iſte eſt eñ ppl's de quo dicit̄. ij. Reg. xiij. ecce ppl's multus veniebat p iter deuiũ ⁊ ſic viſum eſt quõ iſtud nomẽ ppl's in bono ſumitur ⁊ in malo ⁊c. A

Porrigere.

Nota q͂ porrigere eſt vocabulũ liberalitatis. Cõiter eñ accipit̄ p tradere. tribuere. ſeu dare. ſicut eum dr Luc. xxiiij. Qđ ipẽ panẽ benedixit ⁊ fregit ⁊ porrigebat diſcipulis. Quandoq͂ tñ ſumitur ꝓ extẽdere. ſicut cũ dicitur Eccl'i. xv. Ignẽ ⁊ aquam appoſuit tibi ad qđ volueris porrige manum. Aliq͂ vero ſumitur ꝓ adiuuare ſeu ſubleuare. ſicut cũ dicit̄ Iob. xiiij. c. Operi manuũ tuarũ porriges dexterã. ſupple ad euꝫ ſubleuãdum. ⁊ Eccl'i. l. dicit̄ de deo. q͂ porrexit manũ ſuam in libatione ⁊c. Uade ad titulum ⁊ materias ſupradictas ⁊ alias ſimiles. q: hic pauciſſime ſunt autoritates. A

Porro.

Nota q͂ porro eſt aduerbium affirmatiuũ. Etenim idem eſt qđ verũ. ſane. vemtamen ⁊ ſimilia. Cuꝫ igit̄ ſignificet aſſertiue. videt̄ q͂ tã de bonis q͂ de malis multa poſſint affirmari. ⁊ pmo dicamus de bonis. q͂ ſcꝫ veraciter hos

Dealbat caſtitas niuea.	Dico igit̄ q͂ p porro po
Emundat puritas aquea.	teſt affirmari q͂ iuſtos
Informat veritas aurea.	dealbat niuea caſtitas
Defendit firmitas ſarea.	vnde Exo. xxviij. dicit̄.
Abſcondit ciuitas terrea.	ſic porro filijs aaron tu
Extollit dignitas laurea.	nicas fabis lineas ⁊ de

dauid dr. ij. Regum. vj. Porro dauid erat accinctus ephod lineo. ¶ Item p porro põt affirmari q͂ iuſtos emundat aquea puritas ſcꝫ p fluuiũ lachrymar. vnde. j. Regũ. j. de anna dicit̄ ſic. Porro illa flebat ⁊ nõ capiebat cibum. ¶ Item p porro pꝫ qđ iuſtos informat aurea claritas ſeu veritas. ſ. diuina ſapiẽtia que p aurum ſignificat̄ De quo. ij. Paral̄. iij. Porro aurũ erat ꝓbatiſſimum ⁊ vt ſic accedat ille veriſſ: mus pdicator Paulus dicens. ſ. j. Cor. vij. Porro hec ad vtilitatẽ veſtram dico. ¶ Item p porro patet qđ iuſtos defendit ſarea firmitas ſcꝫ virtus fortitudinis ⁊ conſtãtie. De q. j. Paral̄. xj. Porro dauid erat in pſidio. ¶ Item p porro patet qđ iuſtos abſcondit terrea ciuitas. Hec eſt memoria mortis: q: ſcꝫ ibi ſe abſcõdũt iuſti ſicut cuniculi ſub terra pericula venatorum formidãtes. vnde. ij. Reg. xxiiij. Porro dauid ⁊ viri eius in inferiori pte ſpelunce latitabant. ¶ Item p porro patꝫ qđ iuſtos pmouet ⁊ extollit laurea dignitas ſeu etherea ſcꝫ gl'ia padiſi. De qua. j. Paral̄. xxviij. c. porro de domo iuda placuit ei vt me eligerent regem. Et ij. Paral̄. xviij. ca. Porro rex iſrael ⁊ Ioſaphat rex iuda vterq͂ ſedebat in ſolio ſuo. Iſta eſt eñ dignitas appetenda ⁊ nõ dignitas mundana: Unde marthe dicitur Luce. x. Martha martha ſollicita es: ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnum eſt neceſſarium. Maria optimã ptem elegit ⁊c. ¶ De malis vero dico qđ porro poteſt affirmari ⁊ dici. Quod ipos. B

Cõculcat rerum ꝓſperitas.	De mundi ꝓſperita
Cõturbat mundi aduerſitas.	qđ p eam mali cõcul
Deuorat mortis neceſſitas.	cent̄ vel etiam ſuffo-

centur poteſt dici illud. iiij. Reg. vij. Porro inquit du cem illum conſtituit rex in porta. ſ. p diuidendo frumento: ⁊ ſuffocatus eſt a populo cõcurrente. de mundi aduerſitate qđ ab ea mali cõturbent̄. patet. ij. Paral̄. xiij. vbi dicit̄. Porro roboam erat rudis ⁊ corde pauido. ¶ Item de inferni neceſſitate qđ in eo mali deuorentur: pꝫ Danielis. xiiij. vbi dicitur ſic. Porro illos qui pditionis danielis cauſa fuerant intromiſit rex in lacum vbi deuorati ſunt. Hec ergo ad pſens de porro ſufficiant q: non placet amplius inſiſtere. A

Portare.

Nota quod portare eſt nomen laboris. nomen vigoris. nomen amoris nomen honoris. nomen doloris. nomen languoris Nomen dico laboris. Matth. xx. Portauimus pondus diei ⁊ eſtus. Nomen etiã vigoris. Exo. xv. Portaſti eos in fortitudine tua. Nomen inſuper amoris.

Nume.xi. Poꝛta eos in ſinu tuo ſicut poꝛtare ſolet
nutrix infantulũ ſuum. Nomen nihilominus hono-
ris. Unde Eccli.xi.c. Inſuſpicabilis poꝛtabit dyade-
ma. Nomen etiã doloꝛis. vnde Michee.vii. Iraꝫ dñi
poꝛtabo qm̃ peccaui ei. Nomen inſuꝑ eſt languoꝛis.
vnde Hiere.x. Infirmitas mea ⁊ poꝛtabo eaꝫ. Et ideo
bꝛeuiter poſſumus notare qꝺ in ſcriptura inuenitur
multiplex poꝛtare. vicꝫ. poꝛtare.

Virtuoſum.
Fructuoſum.
Vitioſum.
Doloꝛoſum.
Gaudioſum:

Primo ergo dico qꝺ eſt quoddaꝫ
poꝛtare v̾tuoſum. Et eſt illud qꝺ
faciunt boni in iſto mundo. quia
ꝓculdubio ſicut miles poꝛtat ar-
ma ad defendendum: arboꝛ poꝛ-
tat fructus ad recreãdum. opari⁹ poꝛtat onus ad lu-
crum habendum. Sic vere ⁊ nos debemus poꝛtare ⁊
habere arma virtutũ vt nos a diabolo defendamus.
fructus bonoꝛũ operũ: vt exinde animã ſpiritualiter
nutriamus onera penitentie vt exinde lucrum eterne
gloꝛie acquiramus. Sicut eñ aſinus natus eſt natura
liter ad onus poꝛtandũ. Sic homo natus eſt ⁊ depu-
tatus ad ſpũalia onera ſuſtinendũ. Et ſic de quolibet
tali põt dici illud. Prouer.xxxi. Facta eſt quaſi nauis
inſtitoꝛis. delonge poꝛtans panem ſuum. Et ideo mo
net nos apl̃s Gal.vi. dicens. Alter alterius onera poꝛ
tate. In quibus verbis oſtenduntur quatuoꝛ onera q̃
a nobis cum diligentia ſunt poꝛtanda. Eſt eñ

Onus coꝛpoꝛale.
Onus fraternale.
Onus tempoꝛale.
Onus paſtoꝛale.

Primum poꝛtat penitentia. Alter inquit. quia ſcꝫ pe
nitẽtia hominẽ alterat ⁊ cõuertit. Sed ſecundũ ami
cicia. Alterius inquit. quia amicicia tendit in alterũ
Sed tertium patientia. Onera inquit. Quartũ vero
diligẽtia. poꝛtate inquit. ¶ Primũ pondus poꝛtant
penitentes. Sed ſcꝺm poꝛtant condolentes. Sed ter-
B tiũ poꝛtant patientes. Quartũ autem poꝛtant ꝑſiden
tes. ¶ Dicamus ergo ꝙ poꝛtandũ eſt onus coꝛꝑale.
quod facit penitentia. Et iſtud oſtenditur in verbo.
alter qꝛ ſcilicet penitẽtia. facit hominem alterum ꝙ̃
erat ante ip̃am. ſcꝫ de malo in bonũ alterando. ⁊ ip̃m
moꝛaliter mutando ⁊ in melius cõuertendo. Iuxta il
lud.i. Regum.x. Mutaberis in virum. ſed ſi vis de ta
li alteratione vide ſupꝛa. alterum de altero. ⁊ de com
mutare. Et de cõuerſione. Nam ſicut videmus qꝺ in
firmus nõ alteratur ad ſanitatem niſi in ſuo ꝓpꝛio
coꝛꝑe poꝛtauerit ⁊ ſuſtinuerit medicinam: ſic nec ho
mo in bonũ ꝑ penitentiã alteratur niſi onera ⁊ labo-
res ipſius penitentie ſecum poꝛtet. Quod eñ nõ tan-
git non agit. Et ideo ſi volumus qꝺ penitẽtia efficaci
ter in nos agat: neceſſe eſt qꝺ ꝑſonaliter nos cõtingat
Apud eñ alchimiſtas ⁊ apud tinctoꝛes pannoꝛum ⁊
apud oẽs alias rerũ mutationes ⁊ cõuerſiones ſemꝑ
eſt neceſſariũ qꝺ res alteratiua rem alterabilẽ comi-
tet. Nam res que ꝑ̃ſentialiter nõ tangit: nunꝙ̃ effica
citer alteratur. Et ideo ꝑſonaliter debemus onus pe
nitẽtie gerere. ſi ꝑ ip̃am volumus nos mutare. Mi-
les eñ poꝛtat arma ſua non ꝑ alium: ſed ꝑ ſeip̃m con
tra hoſtium impugnationem. Hericius etiaꝫ poꝛtat
ſpinas ſuas in ꝓpꝛio doꝛſo contra canum inuaſionẽ.
Aues etiam in terra poꝛtant alas ſuas: vt ꝑ eas poꝛ-
tent in celum. i. ſuperius ad aeream manſionem. De
xp̃o etiam legimus Ioã.xix. qꝺ ip̃emet poꝛtauit cru
cem ad ſui crucifixioneꝫ. ⁊ ſpineã coꝛonã ad ſuiipſius
afflictionem. De yſaac vero certuꝫ eſt qꝺ ip̃emet poꝛ-
tauit ligna ad ſui occiſionem: ⁊ ad ſui cõbuſtionem ⁊
deo immolationẽ. ſicut dicitur Gen̄.xxii. Sic procul
dubio chariſſimi: vnuſquiſqꝫ noſtrum debet in ꝓpꝛia
ꝑſona poꝛtare onera penitentie ad ſui punitionem ⁊
caſtigationem: ⁊ ad ſui in celum leuationeꝫ ⁊ erectio
nem ⁊ ad ſui deo conſecrationem ⁊ dedicationem. Iu
xta illud. Gal.vi. Unuſquiſqꝫ onus ſuum poꝛtabit.
vnuſquiſqꝫ inquit. q.d. non ꝑ alium ſubſtitutum: ſed
potius debet fieri penitẽtia ꝑ ſeip̃um. quia ſicut dici-
tur Tren̄.iii. Bonum eſt viro cum poꝛtauerit iugum
ab adoleſcentia ſua. Patet igitur qꝺ eſt poꝛtandum
onus coꝛꝑale quod facit penitentia. Alter inquit.
C ¶ Deinde dico qꝺ poꝛtanduꝫ eſt onus fraternale qꝺ
facit amicicia. Et hoc oſtenditur cũ dicitur Alterius
Amoꝛ eñ tendit in alteruꝫ. nec vnꝙ̃ ſiſtitur ad ſeip̃m
Ignis enim nunꝙ̃ eſt contentus ſeipſum comburere
immo ſemper opoꝛtet quod habeat aliud quod va-
leat concremare. al̃s ſolet extingui ⁊ omnino defice-
re ⁊ ceſſare. Sic vere amoꝛ ꝙuis a ſe incipiat: tamen
ad alios terminatur. Amoꝛ enim non eſt contentus
ſeip̃m diligere: immo neceſſe eſt qꝺ habeat aliquem
alterum in quem poſſit ⁊ ad quem ſe valeat dilatare.
Unde Phylip.ii.cap̃. Nemo quod ſuum eſt querat:
ſed qꝺ alterius ⁊ ꝓpter hoc ad amiciciam ꝑtinet qꝺ
onera fratrum ⁊ pꝛoximoꝛum ſicut ꝓpꝛia ſua poꝛtet
Puer enim ꝓ eo quod ſeip̃m poꝛtare nequit: neceſſe
eſt qꝺ a nutrice poꝛtetur. Rex etiam apum ſi fatiga-
tus fuerit: ſolet eum turba apum poꝛtare ſ̃m pliniuꝫ
Et ceruus qui eſt foꝛtioꝛ in tranſitu fluuii: ſolet debi-
lioꝛes aliis ꝓpꝛiis clunibus ſuſtinere. In quibus in-
nuitur qꝺ debiles ⁊ oneroſos. fragiles. ⁊ defectuoſos
peccatoꝛes etiam ⁊ vitioſos debemus in viſceribus
charitatis poꝛtare ⁊ ip̃os ne deſperent aut deficiant
ſuſtẽtare Roma.xv. Debemus inquit nos firmioꝛes
imbecillitates infirmoꝛum poꝛtare. ⁊ non nobis pla-
cere. Deut.i. dicitur. poꝛtare ſolet homo paruulum
ſuum. Et bene dicit paruulum: qꝛ potiſſime ad ꝑ̃la-
tos pertinet paruulos ſuos. id eſt ſubditos ſimplices
⁊ imbecilles poꝛtare ⁊ ſuppoꝛtare. Exemplo cattule
que cattulos extractos de cubili ſolet poꝛtare: ⁊ ne cũ
dentibus eos ledet ſolet ꝑoptime pꝛecauere. De lupo
etiam legimus qꝺ quando de cauerna ſua fugere cõ-
pellitur. catulos ſuos quos videt impotentes ad fu-
giendum vel ſe defendendum nõ ſolet dimittere: ſed
ſecũ poꝛtare ⁊ gerere. ⁊ ꝓ ipſis periculum non timere
Quid dicemus de ſymia: que filios ſuos tantum dili
git: qꝺ dum ip̃os ſecum poꝛtat: ſepe fit qꝺ venatoꝛis
periculo exponitur ⁊ ſuccumbit. Et bꝛeuiter nihil eſt
quod non poꝛtat amoꝛ. Quia ſicut dicit Augu.li.xiii.
ꝯfeſ. Qui amat nõ laboꝛat. Omnis eñ laboꝛ nõ amã
tib⁹ difficilis: ſolus aũt amoꝛ nomẽ difficultatis eru
beſcit. Et iõ bꝛeuiter chariſſimi: catulos nr̃os. i. miſe
rabiles ꝑſonas nobis ſubditas. vel nobis ꝑ cõſangui-
nitatem cõiunctas. vel ſaltem ꝑ fidei vnitateꝫ adiun
ctas: in charitate poꝛtemus defectuſqꝫ ip̃oꝛum tam
naturales ꝙ̃ caſuales. ꝙ̃ etiam criminales ꝑ compaſ
ſionem noſtros putemus: ⁊ ip̃os ꝓ viribus adiuue-
mus ⁊ in omnib⁹ ſuppoꝛtemus. vt ſic dicamus illud
Ozee.xi. Ego quaſi nutricius effraym poꝛtabam eos
in bꝛachiis meis. Quia bꝛeuiter chariſſimi: ſi in ſub-
ditis ⁊ ꝓximis noſtris videmus aliquid oneroſuꝫ vel
vitioſum nõ ꝓpterea ip̃os debemus fugere vel con-
temnere: ſed ipſos potius tolerare ⁊ in charitatis vi
ſceribus ſuppoꝛtare. pſ. In manibus poꝛtabunt te ne
foꝛte offendas ad lapidem pedem tuum. Iſta tamen
ſunt cõtra multos q̇ nec in ꝓximis: nec in ſubditis: nec
in aliis neſciunt aliquẽ poꝛtare ſicut potiſſime patet
de duris iudicibus ⁊ ꝑ̃latis qui om̃ia volunt ad vn-
guem punire ⁊ nulli penitus indulgere. Nam hodie
qꝺ dolendum eſt: nulli oneroſi poꝛtantur: qꝛ infirmi
faſtidiunt̃. ſenes abhoꝛrent̃ ⁊ cõtemnuntur pauperes
fugant̃ ⁊ vilipenduntur. peccatoꝛes diffamant̃ ⁊ im-
petuoſe vltra debitum puniunt̃. O deus quare nõ co
gitamus in quot tantis ⁊ quãtis neceſſarium eſt nos
poꝛtari: ⁊ quot in nobis ſint que indigent quod ab
aliis ſuppoꝛtentur. Et pro certo ſi iſta cogitaremus.
alios miſericoꝛditer poꝛtaremus. Iuxta illud Mat. D
vii. Om̃ia quecũqꝫ vultis vt faciant vobis homines:
ſic ⁊ vos facite illis. ¶ Deniqꝫ dico. qꝺ poꝛtare debe
mus pondus tempoꝛale. quod facit patientia. Onera
inquit. quia ſcꝫ nõ tantuꝫ eſt neceſſariũ poꝛtare onera

penitentie

penitentie corporalis: ſeu onera amicicie fraternalis immo etiam neceſſe eſt portare onera peſtilẽtie tẽporalis. ſ. mundi tribulationes. hoſtis tentationes. carnis languores τ afflictiones. Homo enĩ debet eſſe ſic immobilis τ ſtabilis: ita ꝙ quicquid ei ſuppoſitũ fuerit tribulationis τ anguſtie: poſſit portare. τ abſqꝫ hoc ꝙ in impatientiã non catur. oĩa equanimiter tolerare. ſicut enĩ dr̃ Prouer. xij. Nõ contriſtabit iuſtũ quicquid ei acciderit. virtus aũt fortitudinis ſumme eſt neceſſaria ad portandũ. Nullus enĩ poteſt patienter portare niſi fortis Ideo dicit̃ Gen̄. xlix. qꝺ yſachar aſinus fortis: accubans inter terminos: vidit requiem ꝙ eſſet bona. τ terraꝫ ꝙ eſſet optima. τ ſuppoſuit humerũ ad portandum factuſqꝫ eſt tributis ſeruiẽs Igitur portemus pondus temporale qꝺ facit patientia. Onera inquit. Et ſic erimus equi ſpiritales veri ſalomonis xp̃i. de quo dr̃. iij. Reg. v. Qꝺ ipſe habebat lxx. milia equorũ que onera portabant. Inſuper dico ꝙ portare debemus onus paſtorale: qꝺ facit preſidentia Quod poteſt notari in verbo portare. Ad prelatos enim pertinet portare onus officij: qꝺ eis incũbit ratione officij regiminis paſtoralis. Nam ſicut clauus teſtudinis portat totum edificiuꝫ: ſic prelatus totius eccleſie collegium Et ſicut axis portat quadrigam: ſic prelatus portat eccleſiam Job. ix. Sub deo curuãtur q̃ orbẽ portãt. Ad prelatos enĩ et ad eccleſiaſticos ptinet portare onus ecclicorꝫ negociorꝫ τ onus ẽt eccliaſticorũ officiorꝫ Soli enĩ leuite portabãt onera tabernaculi: τ tamẽ portabãt oĩa inuoluta ſicut dicit̃ Nũe iiij. Solis etiaꝫ eccleſiaſticis qui vicẽ tenent leuitarꝫ: pertinet portare onus diuini officij τ ſeruitij τ miniſterij. que tamen omnia cerimonijs ſunt velata Ideo de archa teſtamenti que corpus xp̃i ſignificabat dr̃. j. Paral. xv. qꝺ illicitũ eſt qꝺ a quocũqꝫ portetur archa dei niſi a leuitis. Eccleſiaſtici enĩ debent portare xp̃ꝫ per imitationem nomen xp̃i per predicationẽ honorẽ xp̃i per glorioſam prelationẽ crucẽ xp̃i per dolorem τ compaſſionem De xp̃o pꝫ. j. Cor. vj. Glorificate et portate deum in corpore veſtro. De noĩe xp̃i dicitur. Act. ix. Vas electionis eſt mihi iſte vt portet nomen meuꝫ corã gentibus τ cetera. De gloria chriſti dicitur zach. vj. Ecce vir oriens nomen eius. τ ipſe portabit gloriam. De cruce vero xp̃i dicitur. Gal. vj. Ego enĩ ſtigmata ieſu in corpore meo porto Iſtud eſt ergo onus paſtorale quod portat preſidentia Et ſic patet quõ boni quattuor onera ſolent portare τ ea diuerſimode to-
f lerare Et ſic ergo patet qꝺ eſt qꝺdam portare bonum et virtuoſum. ¶ Scꝺo dico qꝺ eſt quoddam portare pium τ fructuoſum Et iſtud eſt portare diuine potẽtie τ clementie Diuina enĩ potentia in preſenti. ſicut dicitur Hebre. j. Portat oĩa verbo virtutis ſue. Diuina etiam clementia. ſicut dicitur Exo. xix. Portauit nos ſcꝫ ſuperius ad paradiſum ſuper alas aquilaruꝫ vnde Eſa. lxvj. Ego portabo τ ego ſaluabo. Unde nota breuiter qꝺ deus dr̃ portare nos multiplicit̃. vicꝫ.

Nutriendo.	Portat dico nos deus nutriẽdo.
Suſtinendo.	ſcꝫ gratia τ deuotione. vnde il-
Blandiendo.	lud Oſee. xj. Ego quaſi nutricius
Adiuuando.	portabam eos ¶ Item ſuſtinẽ-
Liberando.	do in omni tentatione Eſa. xlvj.
Premiando.	Audite me domus iacob qui ab
Et ꝓ nobis moriẽdo.	vtero meo portamini. ¶ Itẽ

blandiendo ſpiritali conſolatione. vnde. Eſa. lxvj. Ad vbera portabimini et ſuꝑ genua blandientur vobis. ¶ Item adiuuãdo in omĩ tribulatione Eſa. xl. Fetas ipſe portabit. ¶ Item liberando ab eterna damnatione. vnde Deut. xxxij. Aſſumpſit eos τ portauit in humeris ſuis. ¶ Item premiando in celi regione τ mãſione. vnde Exo. xv. Portaſti eos in fortitudine tua ad habitaculum ſanctum tuum. ¶ Item pro nobis mortem tolerando in crucis afflictione. Unde Eſa.
E liij. Languores noſtros ipſe tulit: et dolores noſtros ipſe portauit. Iſtud ẽ ergo portare fructuoſũ. ¶ Tertio dico qꝺ eſt portare vitioſum. Et iſtud eſt illud quo mali portant in hoc mũdo temporalia τ peccata. Unde ſicut arbor que portat malos fructus: ſolet de orto eradicari τ in ignem mitti Sic mali portantes fructus vitiorum qui ſunt pernicioſi. τ fructus bonorum temporalium qui ſunt periculoſi De portatione enĩ bonorum emporalium dicitur Hier. xvij. Nolite portare pondera in die ſabatti Et Eſay. xlvj. Onera vr̃a graui pondere vſqꝫ ad laſſitudinẽ cõtabuerunt τ non potuerunt ſaluare portanteꝫ Et vere chariſſimi bona temporalia non ſaluant. immo damnant portatores ſuos. qꝛ ſcꝫ ſicut cattus propter pulcram pellem quaꝫ portat aliquotiens occiditur Columba etiam egyptia propter litteras quas portat aliquotiens ſagittatur. Arbor etiam propter fructus bonos quos aliquotiens portat frangitur τ a cunctis tranſeuntibus infeſtatur. Sic homo propter bona temporalia que habet aliquotiens damnatur et penis et verberibus ſubiugatur. Et ideo precipitur Luc. x. Nolite portare ſacculum neqꝫ peram τc. neqꝫ calciamenta. ¶ Quarto autem dico qꝺ eſt quoddaꝫ portare doloroſum. Et iſtud eſt portamentum pene eterne quam mali ſuſtinent in inferno. Et de hac dicitur Eſa. xxx. Qꝺ furor domini ardens eſt et grauis ad portandum. ¶ Quinto dico qꝺ eſt quoddam portare qꝺ eſt glorioſum. Et iſtud eſt illud gaudium et illa beatitudinis inſignia que ſancti portant in celo. Heſter. viij. Coronam aureã portãs in capite et iſta de portare ſufficiãt. Vide ſupra de onere τ de pondere. Et infra de ſuſtinere. A

Porta. porte. Nota ꝙ porta eſt ille locus per queꝫ homo ingreditur ciuitatem vel domum. vel etiam quẽcunqꝫ locum Et ſp̃ualiter loquendo ꝑ portas poſſunt intelligi homines tam in bono q̃ in malo. Unde breuiter nota qꝫ in ſcriptura inuenitur in bono τ in malo ſignificato. ſcilicet porta

Lata.	Iſte enĩ ſunt duodecim porte ſp̃uales.
Grata.	ꝑ quas homo intrat vel ad ſeip̃m. vel
Alta.	ad munduꝫ. vel ad deũ. vel ad infernũ
Stricta.	Prime ergo ſex accipiunt̃ in malo. ſe-
Aperta.	cundo ſex accipient̃ in bono. Porta er-
Obſtructa.	go lata eſt porta ſenſualis capacitatis
Ferrea.	Senſus enim noſtri ſunt porte valde
Erea.	capaces τ late. τ nunq̃ ſatiãtur mundi
Sarea.	delectabilibus. aut replentur τ ꝑ iſtas
Lutea.	portas intrant illi q̃ delectationibus
Stercorea.	quinqꝫ ſenſuũ obediunt. De quibus dr̃
Saphyrea.	Mathei. vij. Lata porta τ ſpacioſa eſt

via que ducit ad ꝑditionem: τ multi ſunt q̃ intrant ꝑ eam. porta grata eſt porta tp̃alis ꝓſperitatis. Iſta eſt ita grata ꝙ quilibet vult ibi ſedere. τ tamen iſta eſt porta vbi quicunqꝫ ſederit: claudus τ mendicus fit. Quia mundi ꝓſperitas homines facit claudos per iniuſticiam τ mendicos ꝑ auariciã. Unde Actuũ. iij. dicitur ꝙ claudus ab vtero matris ſue ponebat̃. quotidie ad portam templi. que dicitur ſpecioſa vt peteret elemoſynam τc. iſte enim claudus in dicta porta ꝑ miraculum fuit ſanatus ad denotandum qꝺ illi q̃ ſedent in porta ſpecioſa mundane ꝓſperitatis: nunq̃ ꝑ diuinum miraculũ ſunt ſaluati. qꝛ ſicut dicit̃. Facilius eſt camelum intrare ꝑ foramen acus: q̃ diuitem intrare in regnum celoruꝫ. Math. xix. Porta alta eſt porta mũdialis ſublimitatis. Et iſta eſt porta officiorum. dignitatũ τ beneficiorum. Iſta enĩ dicitur alta. qꝛ difficile eſt ibi aſcendere. τ facile eſt exinde ruere. Dicitur alta. qꝛ viri alti elati. ſcꝫ ſuperbi τ ambicioſi ip̃am ſolent appetere: τ ad huius porte ingreſſum totis ſolent affectibus anhelare. Dicitur etiam alta. qꝛ iſta ſolet alijs ſuꝑeminere. τ excelſior ceteris apparere. τ de iſta dicitur Judith. j. Quod arphaxat rex medorum edificauit ciuitatem potentiſſimam. τ ſequitur. qꝺ poſuit portas in altitudine turrium. iſte enim porte mundanarum τ eccleſiaſticarum dignitatũ pe

Ayuntamiento de Madrid

riculoſe ſunt quia ꝑcerto ſepe fit qꝺ ignis crudelita-
tis ignis cupiditatis. ignis carnalitatis ibi accendi-
tur. Per quem omnium iſtarum congeries cōcrema
tur. vnde Hiere. lj. Murus babylonis ille altiſſimus
ſuffoſſione ſuffodietur. ⁊ porte eius excelſe igne com
burentur. Porta ſtricta eſt porta corporalis mortali-
tatis. Mors enim eſt porta valde ſtricta. quia ſcilicet
nullus intrat ibi quin dimittat ſpolium carnis ſue.
Mat. vij. Contendite intrare per anguſtam portam
Et in pſ. dicitur Appropinquauerunt vſq; ad portas
mortis. Porta aperta eſt porta criminalis iniquita-
tis. Et iſta porta apta eſt omni intrare volenti. ⁊ ideo
per iſtam intrat vt communiter om̄is caro. ⁊ de iſta
dicitur. Naum. ij. Porte fluuiorum aperte ſunt ⁊ tem
plum ad ſolum dirutum. quia ſcilicet quando por-
te fluminum. i. criminum aperiuntur: tunc templum
anime diruitur ſpiritualiter ⁊ caſſat. Porta obſtru-
cta eſt porta infernalis calamitatis. Iſta eſt enim ob
ſtricta. quia homo qui ibi intrauerit nunq̄ amplius
exibit. ſicut erat labyrintus dedali qui erat quedam
domus vbi homo poterat intrare. ſed non exire. j. Re
gum. xxiij. Dauid introgreſſus eſt vrbem in qua por-
te ⁊ ferre ſunt Et. j. Machabe. v. Obſtruxerunt por-
B tas lapidibus. Iſti ſunt igitur ſex porte male. ¶ Sed
in bono ſignificato dico q̄ inueniunt alie ſex porte bo
ne. ¶ Prima eſt porta ferrea ſignificās viros penitē
tes. q. ſ. ſtatus penitētie ⁊ religiōis dr̄ porta ferrea q̄
frigida eſt ⁊ dura. Act. xij. Venerunt ad portā ferreā
que ducit ad ciuitatem que vltro apta eſt eis. quia ꝑ
certo porta ferrea penitentie: in quā intrantes ad ci
uitatem paradiſi ducuntur: omnibus eſt patens et
peruia ⁊ vltro cuilibet aperitur. Alia eſt porta erea ſi
gnificans viros predicantes. q. ſcilicet predicatores
ſunt porte per quas in padiſum intratur. ⁊ ſunt erei
quia ꝑ eos in eccleſia reſonatur Eſa. xiiij. Vlula por-
ta. clama ciuitas. Et iſtis minatur dominus niſi fa-
ciant debitum ſuum. Eſa. xlv. dicēs. Portas ereas cō
teram. Alia eſt porta ſaxea ſeu lapidea ſignificans vi
ros preſidentes. ſcilicet ꝑlatos qui ſunt porta ꝑ quā
alij habent in eccl̄iam ingredi per ꝓmotionem. ⁊ de
bent eſſe lapidei ꝑ conſtantiam ⁊ durationē. De qui
bus dicit dominus loquens eccl̄ie Eſa. liiij. Ponam
iaſpidem ꝓpugnacula tua: ⁊ om̄es portas tuas in la
pides ſculptos. Alia eſt porta lutea ſignificans ſtatus
indigentes ſeu mendicantes q. ſcilicet ſtatus pauper
tatis ⁊ mendicitatis eſt vna porta per quā intratur
in celum. vnde de iſta porta dicitur Hiere. xix. Egre-
dere ad vallem filij ennon que eſt iuxta introitū por-
te fictilis. Status enim iſte dicitur vallis ennon que
interpretatur fons meroris ⁊ triſticie. q. ſcilicet pau-
pertas eſt vilis fictilis ⁊ lutea: triſtis pariter atq; me
rens. Alia eſt porta ſtercorea ſignificans ſubiacentes
ſeu ſe humilitantes. ⁊ ſe ſtercus ⁊ immundiciam re-
putantes ⁊ ſtercora vitiorum alioꝝ per confeſſionē
recipientes q. ſc; porta ſtercoris dicebatur illa ꝑ quā
ſtercora ciuitatis eijciebant extra. ſignificās ſacerdo
tes ꝑ quos in cōfeſſione eijciunt ſtercora. i. vitia alio
rū. Unde dr̄ Neemie. ij. Ingreſſus ſum ꝑ portam no-
cte ⁊ ante fontem draconis ⁊ ad portam ſtercoris.
¶ Alia eſt porta ſaphirea ſignificans viros trium-
phantes. ſc; beatos ⁊ ſtatum eorum. Unde de celeſti
irl̄m dr̄ Thob. xiij. porte eius ex ſaphiro ⁊ ſmaragdo
edificabuntur Sic igitur p; chariſſimi quomodo va
rie ⁊ diuerſe inueniuntur porte ſpūales tam in bono
q̄ in malo. Sed de omnibꝰ iſtis portis ciuitatis irl̄m
id eſt de virtutibus per quas bona paradiſum ingre
diuntur. aliquid eſt dicendum ⁊ addendum. Notan-
dum eſt ergo q̄ ſicut dicitur Apoc. xxj. Ciuitas noua
paradiſi habebat. xij. portas ⁊ ſingule porte conſta-
bant ex ſingulis margaritis. Tempore etiā Neemie
quando poſt captiuitatem babylonis hieruſalem
fuit reedificata. xij. portas legitur habuiſſe. videlicet
Portam | ¶ Item ciuitas ſpūalis quā

Stercoris. | vidit Ezechiel. xij. habebat
Gregis. | portas ſ; nomina duodecī
Piſcium. | filioꝝ iſrael. ſicut dicit Ezec.
Veterem | xlviij. Igitur chariſſimi per
Sterquilinij | iſtas duodecī portas poſſū
Vallis | intelligere duodecī v̄tutes
fontis | ꝑ quas intratur in ciuitatē
Iudicialem | padiſi. Sed quō iſte duode-
Aquarum. | cī porte ad duodecī ſigna
Orientalem | celi ⁊ ad duodecim lapides
Equorum | precioſos quos ponit Ioan
Regis ſeu regalem | nes ⁊ ad duodecim vocabu

la que ponit Neemias. ⁊ ad duodecim nomina patri
archarum que ponit ezechiel referantur. ¶ Primo
ꝑ ordinem eſt videndū Et iō exponamus illud. Apo.
xxj. Ab oriente porte tres. Ab aquilone porte tres. Ab
auſtro porte tres. Ab occaſu porte tres. Ubi nota qꝺ
eſt quadruplex ſtatus ſaluandoꝝ quoꝝ quilibet ha-
bet tres portas ad intrandum paradiſum. ſm̄ q in ce
lo. xij. ſunt ſigna diſtincta per quatuor triplicitates.
ſc; Orientalem ⁊ igneam Aquilonarē ⁊ terreā Me-
ridionalem ⁊ aeream. Occidentalē ⁊ aqueam. Et que
libet iſtarū cōtinet tria ſigna. que quidē ſigna. i. qua-
tuor ſtatus ſignant per quatuor plagas celi in dicta
autoritate contentas. Et iſti ſunt Status.
Innocenter conuerſantium.
Flebiliter penitentium.
Subtiliter contemplantium
Ciuiliter morientium.
Innocentes ſignificant per plagam orientalem. Pe-
nitentes deſignant per plagam aquilonarem. Con-
templantes denotant per plagam auſtralē. Morien-
tes. i. religioſi deſignant per plagam occidentalem. C
¶ Primo ergo dico q̄ in eccleſia eſt ſtatus ſinceri-
ter innocentiū. A parte inquit orientali porte tres.
Pars em̄ orīetalis eſt magis pura: Nec etiā q̄to eſt
magis ꝓpe hortū ſuū. tanto eſt ſimplicior ⁊ purior. ſi
gnificans ſtatum innocentiū. q. ſ. vita humana ⁊ ſim
plicior ⁊ innocentior. quanto hortui ⁊ natiuitati eſt ꝓ
pinquior ſicut p; in pueris. Et iſti ꝓculdubio habēt
tres portas ſignificatas per tres primos lapides pre
cioſos quos ponit ioannes vbi ſupra q. ſ. ſicut dixit
ibi fundamentū primum fuit iaſpis. ſcd̄s ſaphirus.
tertius calcedonius. ⁊ iſti ſignant Portam

Humilitatis. | Iaſpis enim ſignat humilitatē. q.
Benignitatis. | iaſpis dicit tumorem ydropiſis re
Simplicitatis | primere per quam inflatura ſuper

bie deſignatur. ⁊ iſta ſignificat. per portam ſtercoris
Stercus aūt vilitatem ⁊ humilitatem ſignat. Saphi
rus ſignat portam benignitatis. q. ſc; ſaphirus facit
hominem benignū. diſcordes dr̄ reconciliare ⁊ ardo-
rē ire refrigerare. ſic benignitas que ꝓprie eſt virtus
innocentiū. ⁊ iſta ſignificat in neemia per portam gre
gis. q. ſ. grex eſt nomē hūilitatis ⁊ benignitatis. de q̄
Nee. iij. Eliaſiph ſacerdos magnus edificauit portā
gregis. Calcedonius ſignat portā ſimplicitatis. quia
ſc; calcedonius eſt coloris hebetis. ⁊ tā facit vincere
cauſas. Sic ſimplicitas hebetis eſt ſenſus ⁊ tā facit
hominem contra dyabolum preualere. Et iſta in ne-
emia ſignificat per portam piſcium. q. ſ. piſces viſuꝫ
obſcuratum habent. qꝺ ideo eſt. q. palpebris carētes
oculos nunq̄ claudunt. ſic ſimplices. Et ideo faciliter
a piſcatoribus decipiunt. ⁊ in eoꝝ retibus inuoluun
tur. Sic ſimplices viſu malicie ⁊ cautelarum caren-
tes permittunt ſe a malicioſis decipi ⁊ fraudari. De
iſta porta dr̄ Neemie. iij. Portam piſcium edificaue
runt filij aſanaa. Iſte ergo ſunt tres porte per quas
innocentes ingrediuntur in celum. ſcilicet.

Humilitas. | Et iō de ipſis pōt dici illud Eſa. xx
Benignitas. | vj. Aperite portas ⁊ igrediet gens
Simplicitas | iuſta ⁊ cuſtodiens veritatem. Iſte

ſunt ergo tres porte orientales. Et iſte etiam poſſunt
ſignificari per orientalem triplicem que cōtinet tria
ſigna.

Ayuntamiento de Madrid

ſigna.ſcilicet
Arietem. Aries enī animal humile ſignat hu
Leonem. militateꝫ. Leo qui eſt animal quod
Et ſagittariū humane nature ſm̄ Plinium valde
eſt benignum:ſignat benignitatem. Sagittarius vero
quod eſt ſignū igneum ſignat ſimplicitatem.q2 ſcilꝫ
ignis eſt elementū ſimpliciſſimū ſicut dicit Dyoni-
ſius.Ab oriente inquit porte tres.Et de hoc dicit̃ figu
raliter Ezech.vlti.qđ ad plagam orientalē porte tres
Porta ioſeph vna. Porta Beniamin vna. Porta
Dan vna. Joſeph qui interpretat̃ augmentuꝫ ſignat
humilitatem.q̄ .ſ.virtutes ⁊ gratias augmētat ⁊ nu-
trit.Beniamin qui interpretat̃ filius aſininus ſignat
benignitatem que ad modum aſini patienter verſa-
tur ⁊ viuit.Dan.vero qui interpretatur cauſa vel iudi-
ciū ſignat ſimplicitatem que idem quod de ſeipſa de
alijs iudicat ⁊ ſentit.Sic ergo patet qđ eſt ſtatus in-
D nocenter cōuerſantium.A parte inquit orientali por
te tres.¶ Secundo dico qđ in eccleſia eſt ſtatus flebi
liter penitentium:qui oſtenditur cum dicit̃. Ab aqui
lone porte tres.Aquilo enim qui eſt pars frigida.ge-
lida ⁊ ventoſa ſignat aſperū ſtatum penitentie qui
procerto ſimiliter habet tres portas ſignificatas per
tres alios lapides precioſos ſcilicet.per ſmaragdum
qui fuit quartus.Sardonicem qui fuit quintus.Sar
dium qui fuit ſextus. Et ſic dico qđ iſte ſtatus habet
tres portas:ſ.Portam
Contritionis. Smaragdus enim ſignat cōtri-
Confeſſionis. tionem quia.ſ.ſmaragdus laſci
Satiſfactionis uos motus refrenat. ſanguineꝫ
ſiſtit.⁊ valet ad diuinandum. ſm̄ Dyaſc. Sic contri-
tio:ſi ſit intenſa:motus luxurie ſolet refrenare. ſan-
guinem iracūdie facit reſtare.⁊ hominem facit in cō
feſſione ꝓpria crimina diuinare. Et iſta ſignificant̃
in neemia per portam veterem quia.ſ.res veteres fa
cilius franguntur ⁊ atteruntur.Treñ.j.omnes porte
eius deſtructe.Unde Neemie.iij.dicitur qđ portā ve
terem edificauit ioiada.Et ideo de dolore contritio-
nis dr̃ Eſa.iij.Merebunt atq3 lugebunt porte eius.
Sardonix ſignat confeſſionem.Sardonix enim tres
habet colores.ſ.Nigrum in ymo.albuꝫ in medio.ru-
beū in ſummo.Sic cōfeſſio tres debet habere condi
tiones.ſ.nigrū per quē ſignificat̃ timor ⁊ reuerētia q2
ſcꝫ nigredo ⁊ obſcuritas ſolent generare timorem Al
bum per quem deſignat̃ ſpes venie ⁊ fiducia.Rubeū
per quem deſignat̃ pudor peccati ⁊ verecundia . Jſta
enī tria debent comitari confeſſionem.ſcilicet
Uerecūdia. Uerecundia dico de delicti cōmiſ-
Spes. ſione Spes de ſalutis cōſecutione.
Et timor Et timor de eterna damnatione Et
iſta porta ſignificat̃ in Neemia per portam ſterquili
nij.q2 .ſ.confeſſio eſt illa porta per quam de ciuitate
anime ſterquilinia vitiorum expellunt̃. Neemie. iij.
Portam ſterquilinij edificauit melchias. Jſta autem
porta debet eſſe aperta zach.xj.Aperi lybane portas
tuas.Quāuis in multis confeſſio penitus ſit clauſa.
q2.ſ.tenti ⁊ preſſi pondere male cōſuetudinis ⁊ obſti-
nationis cōfiteri peccata nō curāt.j.Mach.v. obſtru
xerunt portas lapidib9 ⁊c.Sardius ſignat ſatiſfactio
nē que quidem ſatiſfactio cōſiſtit in ſex.ſ.Jn
Jeiunio. Sardius enim reprimit maliciā
Elemoſyna onicis.Onix enī qui eſt lapis ha
Oratione bens multas malas ꝓprietates.
Peregrinatiōe nō poteſt nocere preſente ſardio
Diſciplina ſignificās opera ſatiſfactoria. in
Et vigilia. quorū preſentia onix ideſt diabo
lus.caro vel mundus nō poteſt nocere . quia ſcilicet.
homini non nocent peccata q̄diu vacat ad opera la-
borioſa ⁊ virtuoſa.Et ideo de iſta porta dicitur in pš.
Non confundetur cū loquetur inimicis ſuis in porta
⁊ iſta porta in Neemia dicitur porta vallis. Nee.iij.
Portam vallis edificauit annun . Quia ſicut vallis
abundant frugibus.Juxta illud Pſal.Ualles abun-
dabunt frumēto.Sic ſatiſfactio abundat bonis ope-
ribus.Prouerbiorum. xxxj . Laudent eam in portis
opera eius.Et ſic bene patet quomodo plaga aquilo
naris.id eſt ſtatus penitentiū habet tres ſpūales por
tas. Et iſte etiam poſſunt aſſimilari ſeptentrionali
ſeu aquilonari.q̄ habet ſimiliter tria ſigna.ſ. tauruꝫ
qui dr̃ terrā terēs per qđ ſignificat̃ contritio. Uirginē
que mundiciam notat.per qđ ſignificat̃ confeſſio Ca
pricornū qui maciem portat.per quē ſignificat̃ ſatiſ-
factio.Ab aquilone inquit porte tres.Et de hoc figu-
raliter dicit̃ Ezech.xlviij. Porte tres inquit a ſepten-
triōe.porta ruben vna.porta iuda vna.porta leui vna
Ruben inquit qui interpretat̃ videns per mediuꝫ. ſi
gnat contritionē que in medio videt turpitudinē pec
catorū.Judas qui interpretat̃ cōfitens ſignat cōfeſſio
nem.que eſt porta ad emittendū multitudinē vitiorū
⁊ ad intromittendū multitudinem meritorū.pš .Jn-
troite portas eius in cōfeſſione.Leui qui interpretat̃
appoſitus ſignat ſatiſfactionem que apponit ⁊ addit
plenitudinē operum virtuoſoꝝ . Sic igit̃ patet ꝙ eſt
ſtatus flebiliter penitentiū.Ab aquilone inquit por-
te tres.Et de hoc figuraliter dr̃ Ezec.xlvj.vbi precipit
ꝙ qui ingredit̃ per viam porte aquilonaris ad orōnē
⁊ ad adorandū per portam meridionalem egrediat̃ ⁊
econuerſo qui primo per portam meridionalē intra-
uit finaliter per portā aquilonarē exibat . Jn quo no-
tat̃ ꝙ illi qui modo per portam aquilonarem tribu-
lationis ⁊ penitentie tranſeunt.finaliter ad portā me
ridiei.i.ad claritatē eterne ꝓſperitatis ⁊ affluētie ve
nient.Jlli vero qui econuerſo modo volunt intrare per
portam meridionalē mundane ꝓſperitatis.finaliter
venient ad aquilonarē portam.i.ad frigus eterne pe-
nitentie ⁊ infernalis aduerſitatis . Eſt igit̃ ſtatus vt
viſum eſt flebiliter penitentiū A parte inquit aquilo
naris ⁊c.¶ Tertio dico ꝙ eſt ſtatus ſubtiliter cōtem E
plantiū.vel etiam ſublimiter preſidentium. Et iſti ſi
gnificant̃ per portam auſtralē que eſt pars magis cla
ra.magis calida.magis alta.qđ pꝫ in ſole qui exiſtēs
in meridie vel in auſtro magis eſt altus: magis cali-
dus:magis clarus.Sic ſtatus ꝯtemplationis vel pre
lationis debet eſſe clarus per ſapientiā ⁊ diſcretionē
feruidus per amiciciā ⁊ dilectionem. altus per emi-
nentiam ⁊ iuriſditionē.Et hic ſtatus oſtendit̃ cuꝫ dr̃
Ab auſtro inquit porte tres Et iſte ſtatus ꝓculdubio
ſimiliter habet tres portas.que.ſ.per alios tres lapi
des precioſos nominatos a ioanne ſignantur.ſcꝫ per
criſolitum qui erat ſeptimus per berillum qui erat
octauus.p topaziū qui erat nonus.Jſte aūt tres por-
te ſunt tres ſpāles virtutes quas prelati ⁊ contempla
tiui debēt habere.vicꝫ.portam
Prudentie. Criſolitus enī qui eſt ſicut aurū lu-
Juſtitie. cens ⁊ vt ignis ſcintillans ⁊ qui di-
Clementie. cit̃ intellectū confortare ⁊ demones
terrere:ſignat portā ⁊ virtutem prudentie ⁊ ſapien-
tie quā ſumme debent habere ꝑlati.q2 intellectuꝫ cō-
fortat.⁊ ſicut ignis ⁊ aurū in mente rutilat ⁊ ſcintil-
lat Demones vero ⁊ etiam hereticos eliminat atq3 fu-
gat.Et iſta in neemia ſignant̃ per portam fontis quia
fons ſapientie verbum dei Eccl̃i .j. Uñ Neemie. iij.
Portam fontis edificauit ſellum.Uñ etiam de ſapiē
tia dr̃ puer.viij.Quod ſtans iuxta portas ciuitatis lo
quitur.Berillus ſignat portam iuſtitie.q2.ſ.berillus
valet contra lites ⁊ contra vitia oculorum . ⁊ dicitur
magnificare hominem ⁊ exaltare ſignificans iuſtitiā
ad quam pertinet lites dirimere.oculoruꝫ vitia id eſt
acceptionem ꝑſonarum ⁊ iudicij perturbationem ex
cludere ⁊ ad literam poſſeſſores ſuos magnificare et
exaltare.Jn portis enī antiquitus reddebantur iudi-
cia. Jn portis ſedebant ſeniores ad tractandum pu-
blica negocia.Jn portis etiā adhuc venduntur ⁊ emū
tur hominibus neceſſaria . Omnia enim communi-
ter ad portam iuſtitie ꝑtinent que ⁊ iudicia nouit fa-
cere publica negocia regere ⁊ de neceſſitatib9 hom

prouidere.Et iſta porta figuratur in neemia per por
tam iudicialem.De qua Nee.iij.dr.ꝙ melchias edi⸗
ficauit vſqꝫ ad domum ſcuta vendentiū cōtra portaꝫ
iudicialē.Et de iſta porta iuſtitie dr.Hiere.xxxix.In⸗
greſſi ſunt principes regis ⁊ ſederunt in porta media
Juſtitia eīm per mediuꝫ deſignatur ſicut ſupra de me
dio fuit dictū.Et breuiter dauid de portis iſtis dicit
in pſ.Aperite mihi portas iuſtitie ⁊c.Sequit.Hec
porta domini ⁊ iuſti intrabunt in eam Topaſius ṽo
ſignat portam clementie.qꝛ topaſius ſequit motū lu
ne que eſt mater roris.Et ſm Dyaſc.mortem ſubitā
impedit ⁊ expellit ⁊ ſignat virtutem ⁊ portaꝫ clemen
tie.que miſeros ꝑ elemoſynas ⁊ cōſolationes rorifi⸗
cat.Et iuxta ſententiam Arnoldi mortē ſubitam im
pedit ⁊ retardat.quia ſicut dicit Hiero.Non memi⸗
ni me legiſſe hominem male mortuū qui libenter fa⸗
ceret opa pietatis.Et iſta in Neemia ſignificat ꝑ por
tam aquarum.qꝛ.ſ.aque ſignificant irriguum pieta⸗
tis Et de iſta dr Neemie.iij.Nathinnei habitabant
in ophel contra portam aquarum.Iſta eſt enim por⸗
ta vbi miſeris parcit.vbi elemoſyna conceditur.vbi
nullus ledit ſeu affligit.Unde ꝓuer.xxij.Non conte
ras egenum in porta ⁊c.Et ſic ergo patet ꝙ ſtatus pre
ſidentium habet tres portas ſcꝫ Prudentiā.Clemen
tiam.Juſtitiam.Et iſte etiam poſſunt ſignificari per
auſtralem celi triplicitatē:que.ſ.cōtinet tria ſigna:vi
delicet.Gemini.Libram ⁊ Aquariuꝫ Gemini enim
prudentiam ſignat.qꝛ gemini dicitur eſſe domus con
ſilij.Libra etiam iuſtitiam denotat.Aquarius ṽo cle
mentiā deſignat.Ab auſtro inquit porte tres.Et ideo
de iſto ſtatu cum ſua triplici porta dicit figuraliter.
Ezech.xlviij.vbi dicitur ꝙ ad plagam meridionaleꝫ
que idem eſt qꝺ auſtralis erant porte tres.ſ.porta ſy⸗
meonis vna.Porta yſachar vna.porta zabulon vna.
Symeon eīm qui interpretat audiens merorē ſignat
prudentiam.qꝛ.ſ.ad prudentem prelatum ꝑtinet dili
genter audire ⁊ examinare merores ⁊ querimonias
aliorū.yſachar qui interpretat memor domini ſignat
portam iuſtitie.qꝛ.ſ.ꝑlatus iuſtus ne a recto iudicio
deuiet ſemꝑ debet dominum in mente habere.⁊ ſem
per debet memorari iuſtitiam diuinorum iudiciorū.
zabulon vero qui interpretatur fluxus noctis ſignat
portā clementie.que.ſ.in nocte.ideſt in tꝑe aduerſita
tis ⁊ neceſſitatis ſolet fluere ⁊ ſtillare riuulū diuino⸗
rum beneficiorꝫ.Eſt igitur ſtatus ſubtiliter preſiden
tium.Ab auſtro inquit porte tres.Ezech.xl.Oſtendit
mihi quaſi edificium ciuitatis vergentis ad auſtruꝫ.
¶ Quarto dico ꝙ in eccl'ia inuenitur ſtatus ciuiliter
morientiū.Et iſte eſt ſtatus religioſorū qui ſignatur
ꝑ portam occidentaleꝫ.vbi ſol occidit ⁊ pluuia abun
dat.qꝛ ſol.i.mundana ꝓſperitas ⁊ claritas talibus di
cit occidere.qꝛ.ſ.illi renunciauerunt.⁊ pluuia diuine
gratie dinoſcit abūdare.Ab occaſu inquit porte tres.
Et iſte tres porte ꝓculdubio ſunt tria vota religiōis
ſignificate per tres vltimos lapides precioſos videli
cet per Criſopaſſuꝫ qui erat decimus.per hiacynthū
qui erat vndecimus.per ametiſtum qui erat duode⸗
cimus ⁊ iſte porte ſunt.ſcꝫ Porta
Caſtitatis ⁊ continentie.
Leuitatis ⁊ obedientie.
Paupertatis ⁊ indigentie.
Criſopaſſus ſignat continētiam ⁊ caſtitatē.qꝛ.ſ.iſte
lapis de die colorem perdit ⁊ expalleſcit.de nocte ve
ro ardeſcit ⁊ inualeſcit.Sic caſtitas in die proſperita⸗
tis perdit.In nocte ṽo aduerſitatis ſeruatur.Et iſta
porta in Neemia dicitur porta orientalis.Neemie.
iij.Semeya cuſtos porte orientalis.Pars enim orien
talis vt dictum eſt magis eſt pura.⁊ ideo merito po⸗
teſt ſignificare caſtitatem.Iſta enim porta debet eſſe
precipue in religione.quia ꝓcerto inter omnes alias
virtutes caſtitas magis fragrat Cantic.vij.Madra⸗
gore dederunt odorem ſuum in portis noſtris.Et iſta
proculdubio eſt vna porta per quaꝫ ipſe filius dei ad
nos intrauit.ſcilicet in xp̄m per virginis caſtitatem
caſta viſcera penetrauit.Et ideo de ipſo dicit Ezech.
xliiij.de porta ſanctuarij.ideſt de beata virgine.Por
ta inquit hec clauſa erit ⁊ non aperietur.⁊ vir nō trā
ſibit per eam quoniam dominus deus iſrael ingreſ⸗
ſus eſt per eam eritqꝫ clauſa principi.princeps ipſe ſe
debit in ea.hiacynthus ſignat obedientiaꝫ ⁊ agilita
tem.hiacynthus enim mutat colorem ſuū ſm colorē
temporis.quia ſcilicet tempore claro fit clarus.tem⸗
pore obſcuro fit obſcurus.Et ꝗuis durus ſit ab ada⸗
mante tamen ſculpitur ⁊ frangitur.Sic vere obediēs
ad voluntateꝫ aliorum diſponit ⁊ variat ſemetipſuꝫ
Et ꝗuis naturaliter ſit durus ⁊ rudis.ab adamante
tamen.id eſt a bono prelato.ſe permittit corrigi atqꝫ
ſculpi.Et iſta porta in Neemia figuratur per portaꝫ
equorum.Neemie.iij.Surſum ad portam equorum
edificauerūt ſacerdotes.Equi enim inter omnia ani
malia magis obedientie ſunt ſubiecti.Ametiſtus au
teꝫ ſignat indigentiam ⁊ paupertatem.ſupple volun
tariam.Ametiſtus enim facit hominem vigilem.bo
num confert intellectum.⁊ valet contra ebrietatem.
Sic paupertas ad literam facit homines magis ſol⸗
licitos ⁊ attentos.⁊ magis intelligentes ⁊ diſcretos.
⁊ magis ſobrios ⁊ modeſtos.Juxta illud Senece.pau
per ſis aut pauperi ſimilis ſi animo vacare vis.Et
iſta porta in Neemia ſignificatur ꝑ portam regis.De
qua Neemie.iij.In porta quoqꝫ regis ediuificauerūt
artifices.qꝛ ſcꝫ rex noſter Chriſtus intrauit per iſtam
portam in mundum.ſcilicet ꝑ paupertatem ⁊ in iſta
ſedit ꝗdiu ibi fuit.ij.Reg.xix.Surrexit rex ⁊ ſedit in
porta Iſte ſunt ergo tres ſpirituales porte que ꝑtinēt
ad ſtatum ciuiliter morientium.Et iſte etiaꝫ poſſunt
ſignificari per quartā ⁊ occidentalem triplicitatē.q̄
cōtinet ſimiliter tria ſigna.ſ.Cancrum.ſcorpiū ⁊ Pi
ſcem.Cancer eīm q̄ eſt domus lune ſignificat caſtitatē
que eſt domus lune.i.virginis glorioſe.Scorpius aūt
qui dr facere hominem leuē ⁊ inſtabilem ſignat obe⸗
dientie velocitatem.Piſcis etiam qui eſt domus ſer
uitutis ⁊ laboris ſignat pauꝑtatem.Ab occaſu inquit
porte tres.et iſta ſignificant figuraliter Ezechi.xlviij
vbi dicit ꝙ ad plagam occidentalē porte tres.Porta
gad vna.Porta aſer vna.Porta neptalim vna.Gad
enim qui interpretatur ſuccinctus latro ſignat caſti⸗
tatem que homini furatur carnem propriam.⁊ zona
continentie ſe ſuccingit.Aſer qui interpretatur bea⸗
tus erit vel beatitudo:ſignat obedientiam que ſpecia
liter beatitudinem promittit.Unde etiam Symo⸗
ni qui interpretatur obediens dictum eſt Math.xvj.
Beatus es Symon bariona.Neptalim vero qui in⸗
terpretatur latitudo ſignat paupertateꝫ.que ſcilicet
ducit homines ad latitudinem ſummi regis.Quia
beati pauperes ſpiritu quoniam ipſorum eſt regnuꝫ
celorum.Et ſic patet ergo chariſſimi quomodo ſta⸗
tus eccleſie militantis ſecundum quod habet qua⸗
tuor hominum ſtatus.habet quatuor triplicitates
portarum per quas intratur ad palatium eccleſie tri
umphantis.ſignificatas in portis duodecim que cō⸗
ſtabant ex ſingulis margaritis.ſicut ſupra de duode⸗
cim lapidibꝰ eſt deductum ⁊ ꝑ duodecim portas ciui
tatis irl'm a Neemia reparatas.⁊ ꝑ duodeciꝫ portas
ſpiritalis irl'm ꝑ Ezechielem cōtemplatas.Et ꝑ duo
decim patriarchas ꝗbus ipe porte erant dedicate.⁊
ꝑ duodecim celi ſigna ꝗbus ipſe porte ſunt ſpirituali
ter adaptate.prout ad moralitatem ſuperius eſt re⸗
ductum.Un̄ Apoc.xxj.Oſtendit mihi ciuitatem ha⸗
bentem murum magnum ⁊ altum.habentem portas
duodecim.Et inſcripta nomina duodecim tribuum
filiorum iſrael.⁊ ſic ſimpliciter de eccleſia militante
poſſumus dicere illud Gene.xxviij.Uere non eſt hic
aliud niſi domus dei et porta celi.Quia ſicut dici⸗
tur in pſalmiſta.Diligit dominus portas ſyon ſuper
omnia

Ayuntamiento de Madrid

oſa tabernacula iacob.Sufficit. Uide ſupꝛa de oſtio in fine littere D.

Poꝛtentum. Nota ꝙ poꝛtentū eſt mirabile ſignum ſupꝛa vel cōtra naturā cōmunem curſum.ad demōſtrandum ⁊ ſignificādum aliquid notabile a deo oꝛdinatum. Sed vide de hoc infra vbi pꝛodigium

A **Poꝛticus.** Nota ꝙ poꝛticꝰ dͬ eſſe deābulatoriuꝫ ſeu veſtibulū qđ ꝯſueuit fieri ante poꝛtā.⁊ qđ factū fuit antiquitus ante templum Unde poꝛticus dicitur quaſi poꝛte cuſtos. Dicā ergo quod eſt dare.

Poꝛticū mentis. Poꝛticū gentis Poꝛticum entis. Pꝛima eſt in ꝯſcientia interiori.Secunda eſt in eccleſia exteriori ſeu īferioꝛi. Tertia eſt in patria ſuperioꝛi.¶ Pꝛimo igiť dicamꝰ aliqđ de poꝛticu interioꝛi ideſt de ꝯſcientia.Iſta eſt em̄ poꝛticꝰ columnarū:que facta eſt ante tēplum. De quo diciť.iij. Reg.vij.qđ Salomō fecit poꝛticū columnarū. que ſcꝫ columnarū dicebatur.ꝓ eo ꝙ a columnis ſuſtentabatur.qꝛ ſcilicet poꝛticus cōſcientie nr̄e columnas.i.virtutes ſolet habere que ipſaꝫ valeāt ſuſtinere.Unde in eodem capitulo diciť.qđ ſalomō ſtatuit columnas in poꝛticu.Due enim columne ſunt due ſpēs virtutū ſcilicet theologice ⁊ cardinales ſeu moꝛales que ſcilꝫ in poꝛticu cōſcientie debent eſſe.¶ Secundo dicamꝰ aliquid de poꝛticu inferioꝛi ideſt de eccl'ia militante.que ſcꝫ figuratur in illa poꝛticu de qua diciť.iij.Reg.vij.ꝙ Salomō edificauit alteram poꝛticum ante faciē maioꝛis poꝛticus.Maioꝛ enim poꝛticꝰ eſt eccleſia triumphans ante quam.ſ.poſita eſt minoꝛ poꝛticus.i.eccl'ia militans.iij.Regum.vij.Poꝛticꝰ erat ante templum. Iſta aūt poꝛticus figuratur in ꝓbatica piſcina ꝗ habebat quinqꝫ poꝛticus.in qua angelo cooperāte ⁊ aquaꝫ mouente ſanabanť infirmi.Eccleſia em̄ militās qnqꝫ poꝛticus.i.quinqꝫ ſpeciales ſtatꝰ habet ſcꝫ.cōiugatos Religioſos. Seculares.Clericos.Doctoꝛes ⁊ p̄latos In qualibꝫ tamē poꝛticu multi inueniūtur languētes et ꝑ diuerſa vitia fluctuātes in motu tn̄ aque.i.in diuina clemētia ꝯfidentes ⁊ angelū diuine gratie expectātes.Et reuera in iſta poꝛticu eccleſie militantis ſunt. Rectoꝛes qui iuſte iudicāt.Doctoꝛes qui vera p̄dicāt Oꝛatoꝛes qui pie ſupplicant.Amatoꝛes qui coꝛda cōplicant.¶ Quod ibi ſint rectoꝛes iuſte iudicantes patet.iij.Regū.vij.vbi dͬ ꝙ ſalomō fecit poꝛticū ſolij in qua tribunal eſt.Sequitur.Et domuncula in qua ſederetur ad iudicandum.Item qđ ibi ſint doctoꝛes vera pꝛedicantes.patet.Johan.x.vbi de chꝛiſto docente dicitur qđ ieſus ambulabat in templo in poꝛticu Salomonis.Item ꝙ ibi ſint oꝛatoꝛes ſeu dn̄i ſeruitoꝛes. patet.ij.Paralyppo.xv.vbi dicitur ꝙ dedicauit altare domini quod erat ante poꝛticum. Item qđ ibi ſint dilectoꝛes et inter ſe concoꝛdes et ſui dilectoꝛes. patet Actuum.v.Erant vnanimiter omnes in poꝛticu ſalomonis.Iſta ergo dicta ſint de poꝛticu inferioꝛi ſcilicet de eccleſia militante. ¶ Tertio dicamus aliquid de poꝛtiicu ſuperioꝛi hoc eſt dictu de eccleſia triūphāte de qua poteſt dici illud Ezechielis.xlij. Erat poꝛticus iuncta poꝛticui triplici. Poꝛticus enim triplex ſtatum ſignat angeloꝝ qui in tribus hierarchijs ſunt diſtincti.Poꝛticus iſti coniuncta ſtatum ſignat beatorum ſeu etiam ſanctoꝛum . qui ſcilicet in eodem celo beatis angelis ſunt coniuncti.Ita quod de eis poteſt dici illud.ij.Paralyp.xxix.Ingreſſi ſunt poꝛticus domus domini. ¶ Iſta ergo ſufficiant de poꝛticu entis celi patria.poꝛticu gentis vel eccleſia.poꝛticu mentis vel conſcientia.Sufficit.vide de atrio et veſtibulo domo tabernaculo ⁊ ſimilibus:

A **Poꝛtio.** Nota quod poꝛtio nihil aliud eſt quā alicuiꝰ rei alicui facta aſſignatio ⁊ diſtinctio.vnde moꝛaliter dicam quod in ſcriptura reperitur Poꝛtio.

Dei.		Eccleſia.
Iuſti.		Gratia vel ſcientia.
Beati.		Gloꝛia.
Pauperis.	Hec eſt.	Miſeria.
Diuitis.		Opulentia.
Peccatoꝛis.		Nequitia.
Damnati.		Anguſtia.

¶ Et bꝛeuiter ita eſt qđ res mundane vidētur per varias penſiones hominibus varie diſtribute.Iſta poterant multipliciter dilatari.ſed autoꝛitates deſunt. Solum ergo dic qđ nos inuenimus.poꝛtionem ſcilicꝫ Dei Iuſti et ꝓximi.¶ Pꝛimo igitur dicamus de poꝛtione dei ſummi creatoꝛis.Deus em̄ pꝛo poꝛtione ſua accepit eccleſiam fidelium multe enim ſunt ſecte infidelium.in quibus dominus nihil percepit contentus certe modica poꝛtiōe.Unde iſta eſt illa poꝛtio de qua dicitur.j.Machabeoꝛum.xiiij.Quod deus poꝛtionē ſuam ſignis euidentibus pꝛotegit. Et ideo ipſe valde videtur cōqueri de tyꝛannis et malis pꝛelatis qui poꝛtionem ſuam ideſt eccleſiam depꝛedantur.Hieremie.xij.vbi diciť.paſtoꝛes multi demoliti ſunt vineā cōculcauerūt,partē meā. ⁊ dederūt poꝛtionē meā deſiderabilē in deſertū ſolitudinis Iſta eſt igiť poꝛtio dei ſummi creatoꝛis ¶ Scđo dico quod inuenitur poꝛtio iuſti viatoꝛis.Eſt iſta pꝛocerto eſt multiplex ſm̄ loca. B
res et tempoꝛa. in quibus et de quibus recipit poꝛtionem. Et ſic dico quod iuſti multiplicem habent poꝛtionem.ſcilicet Inferioꝛem quo ad virtutes et ſcientias et dona.Exterioꝛem quo ad mundi bona. Superioꝛem quo ad celoꝛum pꝛemia ¶ De omnibus enim iſtis iuſtus recipit partem ſuam . quia . ſcilicet deus tanꝗ legitimus diſpenſatoꝛ diuidit pꝛout vult ſingulis iſta dona.Quilibet enim habet de ſcientijs mundi rebus ⁊ opulentijs et eminentijs virtutibuſqꝫ moribus et ſufficientijs.et finaliter de celeſtibus bonis et de gloꝛie donis atqꝫ pꝛemijs certam et pꝛopꝛiam poꝛtionem.ſecundum quod oꝛdinauit voluntas et diſpenſatio largitoꝛis.Diuiſiones enim gratiarū ſunt: vnus autem ſpiritus diuidens ſingulis pꝛout vult.j. Coꝛinthios.xij. Unde de poꝛtione gratie et ſcientie videť iuſtus dicere illud pſalm̄. Poꝛtio mea domine dixi cuſtodire legem tuam.De poꝛcione autem eterne gloꝛie . dicit idem ſimiliter illud.pſalm̄.Poꝛtio mea domine ſit in terra viuentium. ¶ De poꝛtione vero bonoꝛum eccleſie quas ſcilicet pꝛelatus habet ſubditis diſtribuere poſſumus dicere quod ſine acceptione perſonarum iſta debet eſſe equalis omnibus ceteris tamen paribus et conſideratis meritis perſonarum.Unde.ij.Machabeoꝛum.viij.dicitur.quod diuiſerunt equam poꝛtionem debilibus. pupillis et viduis.Equam dico non equalitatem rei ſed equalitatem iuſtitie.que tamen ſunt contra multos. qui ſcilicet non attentis meritis perſonarum.melioꝛa beneficia et pinguioꝛem poꝛtionem de bonis ſibi commiſſis conſanguineis et adulatoꝛibus ſolent dare.Unde Leuitici.vij.dicitur.quod ille de filijs Aaron qui ſanguinem vel adipem obtulerit habebit armum dextruꝫ in poꝛtione ſua.Ille enim qui pꝛelato vel pꝛincipi offert ſanguinem eſt conſanguineus.qui ſanguinem ideſt conſanguinitatem allegat. Ille vero qui adipem que ſuauiter vngit offert eſt adulatoꝛ. Quia reuera ſepe fit quod tam hic quam ille armum dextrum ideſt pinguius beneficium repoꝛtant.alij vero licet ſufficientioꝛes ſint ſiniſtra et non dextra ſemper habent. Sic ergo patet quod inuenitur poꝛtio iuſti viatoꝛis. ¶ Tertio dico quod inuenitur poꝛtio vani peccatoꝛis.Et iſta pꝛocerto conſiſtit in vitijs diuitijs et in ſupplicijs.De vitijs dicitur in ps.Cuꝫ adulteris poꝛtionem tuam ponebas.De diuitijs dicitur. Luce. xv.in perſona illius filij pꝛodigi qui dixit patri.pater da mihi poꝛtionem ſubſtantie que me contingit quaꝫ tamen ſuperflue viuendo conſumpſit ita quod ad

aliā portionē ſcilicet ad ſupplicia pauptatis deuenit De ſupplicijs dicitur in ps. Hec ē pars illorū q̄ detrahunt mihi apud dn̄m. Patet ergo quō inuenit portio vani peccatoris. Juſti viatoris. Summi creatoris. ⁊c. ſufficit. Uide ſupra vbi Pars.

A **Portus.** Nota qd̄ portus eſt ille locus in quē de maris periculis exitur ad terram. Portus em̄ nō dr̄ ad introitu qui fit in mare. ſ; ab exitu qui fit a mari. Et ideo portus dicit a portādo pro eo q̄ ibi portatur homo de periculis latronum. ad portā et portum ſecuritatis. De periculis fluctuum ad portam ⁊ portū vtilitatis. Igitur dicam qd̄ eſt dare multiplices portus. Eſt enim Portus

Luctuoſus qui eſt ſingulorū.
Spacioſus qui eſt perfectorū
Fructuoſus qui eſt beatorū
Lubricoſus q̄ eſt mundanorū.
Anxioſus q̄ eſt peccatorum.
Periculoſus q̄ eſt damnatorū.

Primus eſt mors quo applicāt ſinguli viuētes. Secūdus eſt grā quo applicant bonū appetentes. Tertius eſt glīa quo applicāt bene triumphantes. Quartus eſt mūdi pſperitas quo applicant opes diligentes. Quintus eſt peccatū quo applicant virtutem perdentes. Sextus vo eſt infernus: quo applicant penas promerentes. De iſtis portubus poſſunt dici multa ſed deficiunt autoritates. hoc ſolum dicamus q̄ de portu ſingulorū. ſ. de morte poteſt dici illud Senece. In freto viximus: moriamur in portu. De portu vo gratie: religionis vel eccleſie qui eſt pfectorū poteſt dici illud quod dr̄. Actuū. xxvij. Uenimus in locū qui dicit boniportus. De portu autē glorie qui eſt beatorū dici poteſt illud. j. Macha. xiiij. q̄ machabeus cum omni gloria accepit. Joppen in portū. De portu mundi qui eſt opulentorū poteſt dici illud Actuū. xxvij. Cū portus aptus nō eſſet ad hiemādum. plurimi ſtatuerūt cōſiliū nauigare inde. De portu peccati q̄ eſt iniquorū. ⁊ etiā de portu inferni qui eſt dānatorū pōt dici illud. j. Mach. xij. Portū quidē nocte ſuccendit. ⁊ ibidem. Portum cum manibus ſuccēdit ⁊c. ſufficiat quia autoritates nō ſunt.

A **Poſſidere. poſſeſſio.** Nota q̄ poſſidere nihil aliō eſt q̄ tenere ⁊ habere. Poſſeſſio vo idē eſt qd̄ habitio vel rei p dn̄ium iuſta retētio. Et aūt poſſeſſio. Nomē.

Utilitatis.
Humilitatis
Autoritatis,

Eſt dico nomē vtilitatis q: poſſeſſio vt cōiter ſignat diuitias ⁊ ſubſtantiam tpalem ab aliquo habitam ⁊ poſſeſſam. Uñ Geñ. xiij. Erat autē abraam diues valde in poſſeſſione auri ⁊ argēti. Eſt etiā nomen humilitatis. q: ſc; res q̄ poſſidet poſſeſſoris dominio ſubiugat. Uñ ab altero poſſideri ſignū eſt ſeruitutis. Uñ Eſa. xiiij. Adiūgetur aduena ad eos ⁊ poſſidebit eos domus iſrael. Itē nomē eſt autoritatis q: ille q̄ poſſidet pſumitur eſſe dominus rei poſſeſſe. ⁊ iō poſſidere de ſui natura h; aliquā autoritatē ⁊ dominiū deſignare. puerbi. viij. Dn̄s poſſedit me ab initio. Et vt breuiter trāſeamus. Notādu; eſt q̄ in ſcriptura ſextuplex reperitur poſſeſſio quarū. Tres ſunt bone. ſc;.

Uirtualis.
Spiritalis.
Supernalis.
Et tres ſunt male. ſcil;.
Criminalis,
Temporalis;
Infernalis.

Poſſeſſio vtualis eſt poſſeſſio hominū pfectorū. Spiritalis eſt poſſeſſio hoim clericorū Supernalis eſt poſſeſſio ciuiū beatorū. Criminalis eſt poſſeſſio hoi; pctōrū. Tēporalis eſt poſſeſſio hoim mundanorū. Infernalis eſt poſſeſſio viliū dānatorū. ¶ Dico ergo primo q̄ eſt poſſeſſio virtualis. Et iſta eſt illa ſubſtātia. illa hereditas illa poſſeſſio, gratiarū. ſciētiarum ⁊ virtutum quam boni poſſident in hoc mundo Specialiter autē poſſidēda eſt ⁊ habenda. ſcil;,

Sapientie limpitudo.
Continentie ſanctitudo,
Patientie fortitudo
Amicicie rectitudo.

Dico ergo q̄ boni habēt poſſeſſionē ſapientie prouerbiorū. xviij. Cor prudētis poſſidebit ſapiētiā Et puer. iiij. Poſſide ſapiētiā. Itē habēt poſſeſſionē ꝯtinentie et de iſta dr̄. j. Theſſa. iiij. Sciat vnuſquiſq; vas ſuum. poſſidere in ſanctificatione ⁊ honore. Itē debēt habere poſſeſſionē patiētie Luc. xxj. In patiētia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Itē poſſeſſionē amicicie. vñ eccli. xxij. Fidem poſſide cum amico tuo Iſta enim eſt quadruplex poſſeſſio hoim pfectorū ¶ Nota quod eſt poſſeſſio ciuilis ⁊ naturalis. Ciuilis. ſ. q̄ ſolummō animo retinetur. Naturalis que manu ⁊ corpore cōtinet Sed pcerto de poſſeſſione virtutu; multi ſunt qui nō habent niſi ciuilem qui non habent niſi ſolu; animu; quia. ſ. bene vellent eſſe ſapientes: caſti ⁊c. verūtamen deficit eis poſſeſſio naturalis. q: ſc; nunq̄ volunt manum applicare ad opus. j. Eſdre. iiij. Poſſeſſionē trāſ flumē non habebis. Patet ergo q̄ eſt quedā poſſeſſio virtualis. ¶ Secundo dico q̄ eſt quedā poſſeſſio ſpiritalis. ⁊ iſta nihil aliud eſt q̄ poſſeſſio ſeu hereditas eccleſie militantis. Iſta enim eſt poſſeſſio que eſt viris eccleſiaſticis aſſignata. Joſue. xiij. Tribui leui nō dedit poſſionem. quonia; dominus deus iſrael ipſe eſt poſſeſſio eius. Iſtud potiſſime poteſt dici de viris religioſis ⁊ perfectis qui nihil habent proprium in hoc mundo: ita quod ſolum deum debēt habere. Dominus enim poſſeſſio eorum eſt ⁊ ab ipſo etiam poſſideri debent. q: ſ. iuſti ſunt poſſeſſio dei. ⁊ dominus poſſidet eos tanq̄ ſuos. ipſoſq; tanq̄ poſſeſſionem propriā ab omni peccato defendit. ps. Quoniam tu poſſediſti renes meos. ſuſcepiſti me de vtero matris mee. et iſtud etiam petebat Moyſes dicens domino. Exod. xxxiiij. Obſecro vt gradiaris nobiſcum noſq; poſſideas. Iſta igitur eſt poſſeſſio ſpiritalis. ſcilicet eccleſia que ab eccleſiaſticis poſſidetur. Iſti enim ſunt eccleſiaſtici qui debent eſſe poſſeſſio dei. et ibi eſt ipſe deus quem debent eccleſiaſtici poſſidere. Sed heu prohdolor q̄ terribiliter loquetur dominus per eſaiam de poſſeſſione eccleſie militantis. Nam ipſe dicit Eſa. xiiij. Dabo eā in poſſeſſionem hericij et in paludes aquarum. Quia proculdubio chariſſimi iſtam poſſeſſionem poſſidēt hodie hericij id eſt viri impij ſpinis diuitiarum induti et ventre guloſitatis muniti. Hericius enim ſcd̄m plinium quinq; habet ventres ⁊ quinq; dentes ſignificans malos eccleſiaſticos quorum venter eſt quintuplex per auiditate; ad cibos recipiendum. philip. iij. Quorum deus venter eſt. et prouerbiorum. xiij. Uenter impiorum inſaturabilis. Dentes vero eorum ſunt quintuplices per voracitatem ad cibos deuorandum et manducandum. In talium ergo hericiorum poſſeſſionem datur hodie eccleſia. Quia pcerto multi ſunt in iſta poſſeſſione qui non curant niſi de delicijs carnalibus et nihil penitus de ſpiritualibus. Tales potiſſime ſunt illi qui iniuſte ſunt in eccleſia introducti et qui poſſident agrum Chriſti de mercede iniquitatis. ſicut ſunt ſymoniaci: quibus dicitur Actuum. viij. Pecunia tua tecum ſit in perditione;. qui donum dei exiſtimaſti pecunia poſſideri. Non ſic. ſed poſſideant iſtam poſſeſſionem viri iuſti et boni. quia procerto iſta eſt poſſeſſio ſpiritualis. ¶ Tertio dico qd̄ eſt quedam poſſeſſio ſupernalis. et iſta eſt poſſeſſio eterne glorie. que eſt poſſeſſio angelorū et beatorum. De qua dicitur Math. xxv. Uenite benedicti patris mei. poſſidete paratum vobis regnum. Iſta autem poſſeſſio eſt duplex quia ſcilicet gloria eterna non ſolum poſſidetur ab anima immo etiam a corpore q̄tum ad quatuor dotes ſuas. Eſaie. lxj. In terra ſua duplicia poſſidebunt. Et Ezechielis. xxxv. Due terre mee erunt. ⁊ hereditate poſſidebo eas. Et ideo Baruch. iij. dicitur de iſta poſſeſſione. O iſrael q̄ magna eſt domus dei et ingens locus poſſeſſionis eius. ⁊ Deut. iiij. Jordanem vos trāſibitis et poſſidebitis terrā egregiā. Iſte ergo ſunt tres bone poſſeſſiones. ¶ Quarto dico q̄ eſt quedam poſſeſſio criminalis. Et iſta eſt poſſeſſio vitiorū que. proculdubio valde eſt damnoſa poſſeſſoribus ſuis. Iſta

(Margin letters: B beside "virtualis. ¶ Secundo dico…"; C beside "iſta eſt poſſeſſio ſpiritualis. ¶ Tertio dico…")

Ayuntamiento de Madrid

ſuis.Iſta enim eſt ſimilis cuidam monili qđ Vulcanꝰ
fabricaſſe dicitur quod quicunqȝ videbat deſiderabat
⁊ tamē quicunqȝ illud poſſidebat mali ei accidebat.⁊
inde aliqđ magnū infortunium incurrebat.Sicut po
nunt fabule poetarū.ꝓculdubio chariſſimi pctm̄ eſt
monile hmōi.q2.iſtud eſt monile quo dyabolꝰ ſubar-
rat animas quas deſponſat Iſtud em̄ ab oībus concu
piſcitur.q2.ſ.nō eſt dare pctm̄ in quo nō ſit aliqđ dele-
ctabile ⁊ peccatori cōcupiſcibile.ꝓuerbio.j.Stulti ea
que ſibi ſunt noxia cupiēt.Verūtamē poſſeſſio iſtius
valde eſt periculoſa q2 ſcȝ poſſeſſores eiꝰ exinde ſolent
incurrere infernale ꝑiculum ⁊ iacturā.ad modū latro
nis qui tūc ſuſpendit̄ qñ in poſſeſſione furti ꝑ iudiceȝ
inuenitur.Et ideo ſtultū eſt talem poſſeſſionē habere
ꝓuerbio.xiiij.Poſſidebūt paruuli ſtultitiā.et tutum
eſt poſſeſſionē hmōi refutare. Eccli.v. Noli attēdere
ad poſſeſſiones iniquas.Iſta eſt ergo poſſeſſio crimi-
D nalis.¶ Quinto dico ꝙ eſt poſſeſſio tꝑalis. et iſta eſt
poſſeſſio bonorū tꝑalium.De qua dr̄ Abacuc.j. Suſci
tabo chaldeos gentē amarā vt poſſideat tabernacula
non ſua.bona em̄ mūdi dicūtur nō noſtra q2.ſ.nō eſt ꝓ
prie noſtrū qđ neceſſario aliȷs dimittimꝰ ⁊ qđ quaſi p̄
cario poſſidemꝰ.De iſta aūt poſſeſſione dr̄ Gene.xiij.
de loth ⁊ abraam.ꝙ erat poſſeſſio eorū nimia ⁊ nō qui
bant habitare cōiter.Quia ꝓcerto hodie poſſeſſiōes
⁊ diuitie ſunt cauſa diſcordie atqȝ rixe.ij.Re.xix.Tu ⁊
Siba diuidite poſſeſſiōes.¶ Sexto aūt dico ꝙ eſt poſ
ſeſſio infernalis. Et iſta ē poſſeſſio ⁊ hereditas dāna
torum.Et de iſta dr̄ in p̄s.q dedit grandini iu
mēta eorū.⁊ poſſeſſionē eoꝝ igni.Pctōres em̄ dicūtur
iumēta.q2.ſ.carēt rōne ⁊ ſenſu.Iſti ergo grandini eter
norū tormētorū tradent̄ ⁊ in poſſeſſionē igneā locabū
tur.Iſte ergo ſunt tres male poſſeſſiōes.et ſic pȝ quo
modo tres bone poſſeſſiones et tres male poſſunt in
ſcriptura reperiri ⁊c.Vide ſupra de domo de heredi-
tate de habitatiōe ⁊ infra de terra

A **Poſt.poſtea.poſterius.** Nota. ꝙ poſt ⁊ po
ſterius que ſignāt vltimas rerū ꝑtes pñt in ſcriptura
multa ſignificare ⁊ in bono ⁊ ī malo.⁊ ideo vt breuiter
trāſeamꝰ.Notādū ꝙ poſteritas pōt ſignificare ſtatū.

Humilitatis interioris.
Proſperitatis exterioris.
Mortalitatis extremioris.
Aduerſitatis aſperioris.
Felicitatis vltimioris.
Diuinitatis ſuperioris.
Iniquitatis deterioris.

Dico breuiter ꝙ poſteritas ſignificat ſtatū humilita-
tis q2.ſ.viri humiles nūqȝ aliȷs ſe p̄ferūt ꝑ p̄ſumptio
nem.ſed potiꝰ poſt eos ſe ponūt per humilē ſubiectio
nē.j.Reg.vij.Quieuit iſrael poſt dñȝ.Pars em̄ poſte
rior ſemꝑ ſequit̄ priorē ſicut generaliter patȝ in oībus
animalibꝰ preter cancrū. in quo poſterior ſepiſſime p̄
cedit priorē.Sic vere in congregatiōe corpis eccłie vel
religionis ſemꝑ illi qui ſunt in gradu ⁊ ſtatu poſterio
res debent eſſe humiliores ⁊ prioꝝ maioꝝ ſuperiorūȝ
ſcȝ ⁊ p̄latorū ſequaciores ⁊ obedictiores.Et talē ſeque
lam petebat ſponſa Cañ.j.Trahe me poſt te curremꝰ
in odore vnguētoꝝ tuoꝝ. Quāuis hodie prohdolor ec
cleſia videat̄ ſimilis corpori cancri.q2.ſ.partes poſte-
riores volunt hodie ire priores.qđ tūc fit qñ illi qui pe
nitus nihil valent volūt melioribus p̄ferri.⁊ qñ illi q̄
in gradu ⁊ ſtatu aliȷs debēt ſubeſſe nolūt ſuperioribus
famulari ſed ipis more retrogado dominari vt ſic eis
dicat deus vel prelatus illud.iij.Regū.xiiij.Me autē
ꝓieciſti poſt tergum tuū.Et.ij.Pet.ij.Facta ſunt eis
poſteriora deteriora prioribus.Nō ſic ergo.ſed poſte-
riora ſequantur priora vt ſic prelatus de bonis poſſeſ-
ſoribus et ſubditis poſſit dicere illud Hierem̄.iij.Pa
trem vocabis me ⁊ poſt me ingredi non ceſſabis. Iſta
eſt ergo poſteritas humilitatis Vnde ⁊ etiaȝ de xp̄o hu
millimo dicitur.Joh.j.Qui poſt me venit ante me fa-
ctus eſt.Humilis enim vadit ſcȝ Poſt Deum ſibi he-
rendo fideliter.Prelatum ſibi parendo celeriter. pro
ximū ſibi ſe iungendo cōcorditer. Miſerū ſibi ſuccur
rendo benigniter. Iuſtū ipm imitādo moraliter. Im
pium ipm caſtigando ſeueriter Mundum cuncta co
gitando ſubtiliter.Negocium ipſa ordinando ſagaci
ter.Seipſum culpas dimittēdo flebiliter.Paradiſuȝ
ipſum appetendo mentaliter.Infernum ipſum preca
uendo vtiliter.¶ Dicaȝ ergo quod vir humilis ſeu iu
ſtus vadit poſt deum ſibi fideliter herendo.⁊ per con
ſequens mundū ⁊ vitia relinquendo Mat.xvj.Si q̄s
vult venire poſt me abneget ſemetipſum ⁊ tollat cru-
cem ſuuam et ſequatur me. Quamuis multi dicunt
illud Eſaie.lix.Auerſi ſumus ne iremus poſt tergum
dei Item poſt prelatū ipſi humiliter parendo ſeu obe
diendo.vt ſic cuilibet tali dicat prelatus illud p̄dictū
Hiere.iij.Patrē vocabis me ⁊ poſt me ingredi nō ceſ
ſabis.Et vt talis dicat p̄lato illud.Gene.xliiij.Tu es
em̄ poſt pharaonē dominꝰ meus.Itē poſt proximū ȝcon
corditer ſe ſibi iungendo ſeu ciuiliter ſecū conuerſan-
do.Cañ.j.Egredere et abi poſt greges ſodalium tuoꝝ
Item poſt miſerum ſibi benigniter ſuccurrēdo.Vnde
Paulꝰ dicebat.Actuū.xxiiij.Poſt annos autē plures
elemoſynas facturus in gentem meā veni. Item poſt
iuſtum ipſum moraliter ſeu virtualiter imitando.Vñ
Eccli.xxx.Mortuus eſt iuſtꝰ ⁊ eſt quaſi nō mortuus.ſi
milem enim poſt ſe reliquit filium Et prouer.xx.Bea
tos poſt ſe filios derelinquet.Item poſt impiū ipſum
ſeueriter caſtigando vt.ſ.de impio dicatur illud Job.
xxxvij.Poſt eum rugiet ſonitꝰ tonabit voce magnitu
dinis ſue.Item poſt mundū ſeu poſt naturā vadit iu-
ſtus ipſaȝ ſubtiliter cogitando ⁊ inueſtigando. Dañ.
ij.Tu rex cepiſti cogitare quid futurum eſſet poſt hec
Item poſt negocia ipſa ordinanda ſagaciter prouer-
biorum.xxix.Sapiens differt impoſterum. Item va-
dit poſt ſeipſum culpas flebiliter meditando.⁊ de eis
penitendo Job.xvij.Cogitationes mee diſſipate ſunt
torquentes cor meum noctem verterunt in diem ⁊ rur
ſum poſt tenebras ſpero lucem. Item poſt paradiſuȝ
vadit ipſum appetendo mentaliter.Nume.xxxj. Pu
rificati poſtea caſtra intrabitis.Item vadit poſt infer
num ipſum vtiliter precauendo Vnde Eccleſiaſtes.ix.
Poſt hec ad inferos deducentur.Iſta igitur eſt poſte- B
ritas humilitatis ſeu vtilitatis. ¶ Secundo dico qđ
inuenitur poſteritas proſperitatis.Bona enim tem-
poralia dicuntur poſteriora eterna vero et ſpiritua-
lia ſunt priora.Iſta potiſſime poſteriora dici poſſunt:
quia viliora ſunt et poſt nos remanent et in morte to
taliter nos dimittunt.et finaliter ad terram poſterio
rem ſcilicet ad infernum niſi caueri mus nos immit-
tunt.Et ideo precipitur Geneſis.xix. Noli reſpicere
poſt tergum tuum. Et dicitur quod vxor loth reſpi-
ciens poſt ſe verſa eſt in ſtatuam ſalis. Quia illi qui
ad iſta poſteriora reſpiciunt per nimium intentum et
affectum.ſtatue ideſt peccatores et miſerabiles effi-
ciuntur .et humane rationis efficacia ſpoliantur.j.
Thimothe.v. Quedam conuerſe ſunt retrorſum poſt
ſathanam.¶ Tertio dico quod eſt poſteritas morta-
litatis . quia ſcilicet ſenectus mors et iudicium ſunt
tempore poſteriora et tamen ſunt ad nocendum cru-
deliora p̄s.Percuſſit inimicos ſuos in poſteriora.
Lampreda enim percuſſa in capite vel in anteriori
parte paruum leditur. In cauda, vero vel in parte po-
ſteriori percuſſa faciliter enecatur. Sic vere homo ſi
a dyabolo percutitur per peccatum in parte anterio-
ri iuuentutis vel vite preſentis non ita eſt periculoſuȝ
quia ſcilicet homo poteſt penitere.Sed quando dya-
bolus percutit eum aliquo peccato mortali in parte
poſteriori ſcilicet in ſenectute vel in morte . tunc irre-
perabiliter vulneratur.iij.Regum.xvj.Demetam po
ſteriora baaſa.et poſteriora domus eius ⁊c. Et ſic di-
co quod eſt poſterioritas mortalitatis.¶ Quarto di-
co quod eſt poſteritas aduerſitatis.et iſta eſt illa que

Ayuntamiento de Madrid

finaliter erit in iudicio ⁊ in inferno. Iſta enim poſtea ve
nient peccatoribꝰ que tamẽ eis pñſente ſeculo nõ ap-
parent. iij. Reg. vij. Poſteriora boum intrinſecꝰ lati-
tabant. Iſti ſunt ſicut ribaldi qui in taberna ludũt: bi
bunt ⁊ ſolaciantur: nihil cogitantes de fine: qui tamẽ
poſtea cum ſoluere nõ poſſunt vel incarcerãtur vel op
time verberanł. ſic ⁊c. Unde prouer. xx. Suauis eſt ho
mini panis mẽdacij. poſtea implebił os eius calculo
Scorpiones enim in parte poſteriori habẽt aculeum
ſic ⁊ damnati in fine ⁊ poſteriori tẽpore habebũt mor-
tem perpetuã ⁊ infernũ Eccl'es. ix. Filij hoim implen
tur malicia ⁊ contemptu in vita ſua. ⁊ poſt hoc ad in-
feros deducenł. figurati in egyptijs de quibus dicił.
Exo. xiiij. Quod filij iſrael viderũt egyptios mortuos
poſt ſe. ¶ Quinto dico qḋ eſt poſteritas felicitatis Et
iſta eſt illa quã habent beati in patria. nũc. ſ. poſt vitã
pñtem concedił. De qua Eccl'i. j. Uſqꝫ ad tẽpus ſuſti-
nebit patiens ⁊ poſtea redditio iocunditatis. In iſto
enim poſtea fit meritorũ retributio. fit occultorũ reuela
tio fit pmiorũ acquiſitio fit gaudiorum cõprehẽſio. Fit
dico retributio meritorũ Unde Eccls. xj. Mitte panem
tuũ ſuper trãſeũtes aquas. ⁊ poſt tpa multa inuenies
illum. Itẽ ibi eſt reuelatio ſecretorũ. vñ Iohã. xiij. Quod
ego facio tu neſcis modo ſcies autem poſtea. Item ibi
fit acquiſitio pmiorũ Heb. xij. Poſtea autẽ fructũ pa
caciſſimũ reddet. Itẽ ibi eſt cõprehenſio oĩm gaudio-
rum. Iohan. xiij. Scies autem poſtea. et. j. Regum. vij.
Quieuit iſrael poſt dñm. Iſta eſt igił poſteritas felici
tatis. ¶ Sexto dico ꝙ eſt poſteritas deitatis. Con-

C ſtat enim qḋ deus quodammõ de ante factꝰ eſt poſt. de
primo poſteriꝰ. de ſummo infimꝰ. ⁊ de maximo mini-
mus. incptũ. ſ. de imortali mortalis ⁊ de deo fit huma
nus. Unde nota ꝙ deꝰ dicit eſſe poſt ſeu poſterior. ſ.

Carne latitando.
Mundũ iudicando.
Celis imperando.
In primo poſt fecit mirabilem actum.
Secundo oſtendet mirabilem vultum.
Tertio monſtrabit laudabilẽ ſtatum.

Dicamus ergo ꝙ inuenił vnum poſt: quo deꝰ apparet
actu mirabili. Et iſtud nihil aliud eſt ꝙ ille actꝰ quo
fuit hõ factꝰ. ⁊ poſt. i. in fine tẽporũ in terris cũ homi-
nibus cõuerſatꝰ. Unde Baruch. iij. d. ꝙ poſt hec in ter
ris viſus eſt ⁊ cũ hominibꝰ cõuerſatꝰ eſt. Unde hũanum
genus potuit dicere tunc de ipo illud. Can. ij. En ipſe
ſtat poſt parietẽ noſtrũ. aſpiciẽs p feneſtras pſpiciẽs
per cancellos. En dilectꝰ meꝰ loquił mihi. Paries. n.
noſter eſt humanũ corpus. feneſtre vo ⁊ cancelli ſunt
humani ſenſus. Et reuera de ipſo poſt apparuerũt in
xpo. multa alia poſt. i. multe alie cõſequẽtie: quia videlz
Poſtea Cibum voluit. Mundũ docuit. Morti patuit.
Uita ſplẽduit. Suis affuit. Celo claruit. In patria re
munerabit. Poſtea dico cibũ voluit carnaliter ſeu cor
poraliter. quia ſcꝫ vt dicitur. Math. iiij. Cũ ieiunaſſet
xl. diebus. ⁊. xl. noctibus poſtea eſuriit. ſ. humane na-
ture veritatẽ in ſe monſtrãdo. poſtea etiam mũdũ do
cuit veraciter. Luce. ij. Poſt triduum inuenerũt ihm
in templo in medio doctorũ audientẽ eos ⁊ interrogã
tem. Itẽ poſtea morti patuit crudeliter. Unde Dan. ix.
poſtea occidetur xps: ⁊ non erit eius populus qui ipm
eſt negaturus et Math. xxvi. Scitis quia poſt biduũ pa
ſcha fiet ⁊ filius hominis tradeł vt crucifigał. Itẽ po-
ſtea vita ſplenduit celeriter ſcꝫ poſt triduum reſurgẽ
do. Math. xxvij. Poſt tres dies reſurgam. Et Marc.
xiiij. Soluite tẽplum hoc ⁊ poſt triduũ reedificabo il
lud. Item poſtea ſuis affuit alacriter. ſcꝫ ipſis poſt re
ſurrectionẽ apparẽdo ⁊ eos conſolãdo. Ioh. xx. Poſt
dies octo venit ieſus ianuis clauſis ⁊ dixit diſci. ſuis.
pax vobis. Et Actuum. j. poſt reſurrectionẽ ſuam per
dies. xl. apparẽs eis ⁊ loquens de regno dei. Item po-
ſtea celo claruit nobiliter aſcendendo Actuum. xxv.
poſt triduum aſcendit hieroſolymam. Et Iohan. vi.
poſt hec abijt ieſus tranſmare. patet igitur ꝙ eſt vnum

poſt. quo deus. ſcilicet in iudicio poſt mortem a ſeruis
ſuis repetet ratiõem. Unde Math. xxv. poſt multum vo
tẽporis venit dñs ſeruorũ illorum ⁊ poſuit rõnem cũ eis
Itẽ in patria remunerabit liberaliter diſtribuẽdo. Il
lud enim eſt vnum poſt quo xps ſedebit ſeu ſplẽdebit
ſtatu laudabili. ſ. in paradiſo qñ in glia diſtribuet ſti
pendia beatorũ. Tũc enim ſicut dicił in ps. Apparebũt
poſteriora dorſi eius in pallore auri. qñ ſcilꝫ diſciplina
que in pñti nõ videtur eſſe gaudij ſed meroris poſtea
tamẽ exercitatis per eam fructũ pacaciſſimũ reddet.
Hebre. xij. Unde de gloria diuina quam oſtẽdet in pa
tria dici poteſt illud. iij. Reg. x. ꝙ ſummitas throni ro
tunda erat in parte poſteriori. Rotunditas autẽ que
fine caret ⁊ principio eternitatẽ ſignat. Iſta ſunt ergo
poſteriora dei que certe multum ſunt conſideranda.
Geneſis. xvj. Uidi poſteriora videntis me. poſteriora
enim boum latitabãt intrinſecꝰ ſub mari. ij. paralip.
iiij. poſteriora etiam duorum cherubin latitabãt ſub ar
cha ſicut dicitur. iij. Reg. vij. Ad denotãdum ꝙ iſta po
ſteriora dei que ad ipſius iudicium paradiſum ⁊ infer
nũ ſpectant modo ſunt latentia ⁊ occulta. nec poſſunt
a nobis videri. niſi ante fuerint meditata Exo. xxxiij.
poſteriora mea videbis ⁊c. Iſta ergo poſſunt oſtẽdere
qḋ eſt poſterioritas diuinitatis. ¶ Septimo dico qḋ
eſt poſterioritas iniquitatis. Mali enim dicunł poſteri D
et non primi. Et poſt etiã ⁊ non ante. Et nota ꝙ iſti di
cuntur habere. ſcilicet vnum poſt Quod eſt.

Pigricie
Malicie.
Superbie.
Luxurie
Nequicie
Stultitie.
Imprudentie.
Auaricie.
Triſtitie.

Dicã ergo ꝙ malus hꝫ
vnum poſt qḋ eſt pigri
cie deſidioſe. Equi enim
tardi ſemper volũt ire
poſt alios niſi forſan
calcaribus vrgeantur.
Sic pigri ⁊c. dicẽtes. ſ.
illud. j. Regũ. xxv. pre-
cedite me. ecce ego poſt
tergum ſequar vos. Item habent vnũ poſt malicie in
ſidioſe. Ille enim qui inſidiatur alicui conſueuit veni
re poſt tergum. i. fallaciter ⁊ latenter. Ioſue. viij. Igno
rans quod poſt tergũ laterent inſidie. Item mali ha-
bent vnum poſt ſuperbie contemptuoſe. Illud enim qḋ
vilipenditur aut contemnitur. poſt tergum proijcitur
aut dimittitur. Sicut mali faciunt de deo ⁊ de manda
tis ſuis. Nee. ix. proiecerunt legem tuã poſt terga ſua.
Item habent vnum poſt luxurie ignominioſe. contra
illud. Eccli. xviij. poſt concupiſcentias tuas non eas
quod non aduertentes iniqui. erunt in concupiſcen-
tia feminarum Daniel. xj. Item habent vnum poſt ne
quicie periculoſe. ſicut ſunt illi qui vadunt poſt dya-
bolum ſuis tentationibus obediendo. ⁊ ipm per here
ſim et ydololatriã honorando. Hierem. xj. Abierunt
poſt deos alienos. Contra illud Hierem. xxv. Nolite
ire poſt deos alienos. Item habent vnum poſt ſtulti
cie impetuoſe. Et iſtud eſt illud quo ſtulti ſemper vo
lunt ire poſt appetitus cordis ſui. proprij capitis vo-
luntatibus. proprijſqꝫ malis et iniquitatibus obediẽ-
do. De quo dicitur Hieremi. ix. Abierunt poſt praui-
tatem cordis ſui et poſt baalim. Et Eſaie. lxv. dicitur
de impio quod ipſe graditur in via non bona poſt co
gitationes ſuas. Item iſti habent vnum poſt impru-
dentie obliuioſe incptum ipſi neſciunt de his que poſt
erunt. et de futuris negocijs cogitare ſeu etiam ordi-
nare. vñ Eccleſiaſtes. iiij. Melior eſt puer pauper ⁊ ſa
piens rege ſene et ſtulto qui neſcit puidere in poſterũ
quod et de carcere cathenisqꝫ aliquis interdum egre
diatur ad regnum. et alius natus in regno inopia cõ-
ſummatur. ¶ Item ibi habẽt vnum poſt auaricie am
bitioſe. Et iſtud eſt incptum ipſi currunt poſt mundũ
et poſt principes et prelatos honores et diuitias pro-
curando. j. Regum. viij. Declinauerunt poſt auarici-
am et acceperunt munera. ¶ Item ipſi finaliter ha-
bebunt vnum poſt peſtilentie periculoſe. quando
ſcilicet poſt iſtam vitam ipſi corruent in infernum. ⁊ ſic
de corũ

Ayuntamiento de Madrid

de eoꝛum poſtremitate intelligitur illud Joel.ij. Ante faciem eius ignis voꝛans. ⁊ poſt eum exurēs flamma. Facies enī iniquoꝛū eſt vita pñs vbi ꝓcerto ipſi habēt ignē voꝛantem .ſ. crudelitatis. auaricie rapine. Poſterius vero ipſoꝛum eſt vita futura. vbi ꝓcerto ipos ſeqtur exurēs flamma hoc eſt dictu ardoꝛ incēdij infernalis. Sic ergo patȝ qđ eſt quedam poſteritas iniquitatis. Et ſic patet qđ poſt. poſterius ⁊ poſterū tam in bono q̄ in malo multis modis ſumitur. Sufficit ergo. vide vbi nouiſſime vel futurum ⁊ ſimilia. Et vide etiā vbi finis ⁊ vbi vltimus ⁊ poſtremus ⁊c.

A **Poſtquam.** Nota qđ poſtq̄ ſemp denotat aliquod ꝓambulum. Aliquaȝ p̄miſſam. Aliqđ antecedēs. Eſt enim cōiunctio cauſalis vel rōnalis. ex qua ſemp aliqd aliud ſubinfertur Accipit enī pꝛo quocunq;. exquo. qñ ⁊ ſimilibus. Cum igitur poſſit dici in bono ⁊ in malo. poteſt etiam dici de iuſto ⁊ iniuſto. ¶ Primo ergo poſſumꝰ notare qđ iuſtus habȝ multa bona poſtq̄ ideſt multa bona añcedentia ex quibus certe ſequunt multe bone ꝯcluſiōes ſcȝ vnum poſtq̄. Quo concluditur opus.

Clementie.
Indulgentie.
Leticie.
Juſtitie.
Potentie.
Abſtinētie.
Penitentie.
Excellentie.

Primū poſtq̄ erit interioꝛ coꝛdis affectio ex qua .ſ. ſequūtur opera pietatis. De qua dicitur Le.xxiij. Poſtq̄ meſſueritis ſegetē terre veſtre ſpicas remanētes nō colligetis ſȝ pauperibꝰ dimittetis. ¶ Scđȝ poſtq̄ erit vberioꝛ xp̄i paſſio q̄.ſ. poſt tēpeſtatem tranquillū facit. De qua Deut.viij. Poſtq̄ inquit afflixit te ad extremū miſertus eſt tui. ¶ Tertiū poſtq̄ erit interioꝛ culpe abſterſio ex qua ſcȝ ſequit leticia mē is. Unde de nazareo dicitur Num.vj. Quod poſtq̄ raſerit caput ſuum ⁊ ſacrificiū obtulerit bibere poteſt vinum Uinū enī leticiā ſignat que ſcȝ per ſpem ⁊ conſolationē bibitur. quādo caput mētis a capillis ideſt a peccatis raditur ⁊ mundatur. Illa autē eſt ſpiritalis purgatio ⁊ circuncíſio de qua ſcilȝ dr̄ Luce.ij. Quod poſtq̄ conſummati ſunt dies octo venerūt circuncidere puerum. Et ibidē dicitur. Poſtq̄ impleti ſunt dies purgationis Marie: tulerunt Jeſum in hieruſalem. Facta enim circuncíſione ⁊ Marie ideſt mētis a mare purgatione ſecuta. Jeſus ideſt innocētia ſiſtitur ⁊ in hierl'm. i. in quieta mētis poſſeſſione poꝛtat. ¶ Quartuȝ poſtq̄ erit ſeuerioꝛ iuris editio. quā ſcilȝ ſequitur omnis iuſtitie complemētuȝ. De qua Deut. xvij. Poſtq̄ rex ſederit in ſolio regni ſui deſcribet ſibi deuteronomiuȝ legis huius vt diſcat timere dominū nec eleuetur coꝛ eius in ſuperbia ſuper fratres ſuos nec declinet in partem dexteram vel ſiniſtrā. ¶ Quintuȝ vero poſtq̄ erit ſincerioꝛ mētis ꝑfectio que.ſ. poteſt ⁊ p̄ualet contra demones ⁊ peccata. Uñ Joſue.xvij. Poſtq̄ conualuerunt filij iſrael ſubiecerunt chananeos et fecerunt ſibi tributarios. ¶ Sextū poſtq̄ erit exterioꝛ carnis coercio. qua.ſ. homo abſtinet a ſuperfluis. Et iſta eſt ablactatio ſamuelis. De qua .j. Regū .j.dꝛ. Quod anna adduxit eū ſecū ī ſylo poſtq̄ ablactauerat. i. a lacte carnalitatis ꝑ abſtinētiam abſtraxerat ¶ Septimū poſtq̄ erit aſperioꝛ rerum turbatio.ſ. tribulatio mundana qua.ſ. homo cōpellitur ad deum redire ⁊ penitētiam inchoare ſicut de Manaſſe dicitur ij. paralip.xxxiij. ꝙ poſtq̄ coanguſtatus eſt oꝛauit dominum ⁊ egit penitentiam valde vt ſic quilibet talis tribulatꝰ ⁊ penitēs dicat deo illud Hiere.xxxj. Poſtq̄ percuſſiſti me egi penitētiam ⁊ poſtq̄ oſtēdiſti mihi: percuſſi femur meū ⁊ erubui. ¶ Octauuȝ poſtq̄ erit p̄clarioꝛ coꝛdis cognitio ſeu etiam cōſideratio ⁊ attētio. quā ſcȝ ſequitur honoꝛ ⁊ excellētia ſummi regni Unde Nabucho. dictum fuit Dañ.iiij. Regnū inquit tuum manebit tibi poſtq̄ cognoueris ꝑtātem eſſe celeſtem. Et ſic ergo patȝ quomodo poſtq̄ multimode

B pertinet ad iuſtos. ¶ Secūdo vero dicam ꝙ poſtq̄ pertinet ad iniuſtos. Conſtat enī ꝙ mali ⁊ iniuſti habent ſua mala antecedentia. ſuaq; mala poſtq̄ ex quibus. ſcilicet male concluſiones ſequuntur. Ex vno enī peccato ſequitur aliud. ſicut videmus qđ in rota molendini aqua cadens in vna concauitate ſeu in vno receptaculo ab alio recipitur. ⁊ exinde in tertio. poſt in quarto. et ſic de receptaculo ad receptaculum fluens facit continue volui rotam. Sic vere qñ in rota mentis humane fluctus dyabolice tentationis in vno angulo cogitatiōis recipitur. de vno certo peccato ad aliud trahitur. quoaduſq; tota rota iſta in vitioꝛū p̄cipitiuȝ dilatatur. Teſte enim .Grego. pctm̄ qđ per pniam non diluitur mox ſuo pondere ad aliud trahit. Et Jaco.ij. dicitur. ꝙ qui vno peccauerit multa bona perdet. De iſto poſtq̄. i. de iſto malo antecedente poſſumꝰ notare ꝙ mali habent. ſcȝ Unū poſtq̄. Supꝛemi culminis quo ſequitur mentalis cecitas. Guloſi turbinis. quo ſequitur carnalis vilitas. Praui regiminis. quo ſequitur fidei paruitas. Crudelis fulminis. quo ſequit rapine pꝛauitas. ¶ Dico ergo ꝙ mali in hoc mūdo habent quādoq; vnum antecedēs ⁊ vnum poſtq̄ iniuſte dominationis quā ſequitur mentalis ignoꝛātia. Conſtat enim ꝙ multi ſunt qui poſtq̄ fuerint pꝛomoti ad eccleſie vel ſeculi dignitates. ſtatim ſpiritaliter fiunt ceci. nec cognoſcūt illa que ꝑtinent ad ſalutem. Unde Num.xvj. dicit. Quod poſtq̄ ingreſſi ſunt tabernaculum operuit illud nubes. Ingredi enī tabernaculū ſignat altam pꝛomotionem. Nubis vero operimētum ſignat obſcuram ignoꝛantiam ⁊ obliuionem. Itē dico qđ mali habēt vnum poſtq̄ guloſe delectationis. quo ſequitur carnalis immundicia. Sicut enī dictum eſt ex vno peccato ſequitur aliud. et ex gula luxuria generatur. ſicut de aſſuero legitur Heſter.v. Quod regina Heſter placuit oculis eius poſtq̄ vinum biberat abūdanter. Item dico ꝙ mali habent vnum poſtq̄ inepte gubernationis. quam ſequitur erroꝛ atq; perfidia Sicut dicitur Judic.viij. qđ poſtq̄ moꝛtuus eſt Gedeon auerſi ſunt filij iſrael a domino. Conſtat enim ꝙ quādo Gedeon ideſt bonus rectoꝛ moꝛitur: populus per peccatuȝ a deo per perfidiam faciliter elongatur. Itē dico quod mali habent vnum poſtq̄ crudelis efferationis quam ſequitur ardoꝛ et auaricia. Unde de illis crudelibus legitur Math.xxvij. poſtq̄ ipſi crucifixerunt chꝛiſtum. diuiſerunt inter ſe veſtimenta ſua: quaſi dicat quod ſanguis et crudelitas que p̄cedit. mater ſunt rapine ⁊ auaricie que ſuccedit Et ſic ergo patet quō vnuȝ malum antecedens malum conſequens introducit Sufficit de poſtq̄. Uide de cunq;.

Poſtis. Nota quod Poſtis licet quandoq; accipiatur pꝛo cardinibus ſeu pꝛo illis groſſis lignis in quibus poꝛtatur ⁊ ſuſtinetur oſtium. A
Sumitur tamen communiter pꝛo illis tabulis ſeu pecijs ligneis tenuibus et latis que a groſſo ligno cū ferris, ferreis ab inuicem diuiduntur. et ad componendū poꝛtas et oſtia. archas et dolia. domos ⁊ alia multipliciter p̄parantur Igitur dico ꝙ moꝛaliter loquēdo nos inuenimus poſtes

Tēpli ſeu eccl'ie.		Eccl'ie ſunt p̄latoꝛū cetꝰ.
Coꝛdis ⁊ cōſcie.	Poſtes.	Cōſcie ſūt coꝛꝑis ſenſus.
Senſus ⁊ ſapie.		Sapie ſunt libꝛoꝝ ꝓceſſꝰ
Summe curie		Celi curie ſūt vtuoſi greſſus.

¶ Per p̄latos enim nos intramus templum eccleſie militantis. Per ſenſus nos intramus domum cōſcientie meditantis. Per libꝛos autē nos intramꝰ domum ſapientie infoꝛmantis. Per virtutes etiam nos intramus domum ſumme curie triumphantis. ¶ Primo ergo dico quod ſunt poſtes quibꝰ ingredimur in eccleſiam. Et iſti pꝛocerto ſunt pꝛelati. qꝛ ſcilȝ iſti ſunt oſtium eccleſie vel ingreſſus Poſtes enī oſtiorum ſimul iuncti et clauſi tenent domum tutam vt latrones inde arceant. dilatati tamen et extenſi tenent domum apertam vt illi qui de domo ſunt recipiantur et ingrediātur. Sic ⁊ pꝛelati ⁊c. Unde Exo.xxj. p̄cipit quod ille qui volebat eſſe ſeruus perpetuus appilca-

Ayuntamiento de Madrid

batur ad hoſtiū ⁊ ad poſtes ⁊ pforabant ſubula aures eius. ⁊ ſic fiebat perpetuꝰ eius ſeruus. Sic vere ad hoc ꝙ aliquis fiat in eccleſia ꝑpetuus xp̄i ſeruꝰ neceſſe ē ꝙ ad poſtes ideſt ad p̄latos applicet ⁊ ꝙ ſi dignꝰ repertus fuerit auris eius ſubula tranſfigatur ſicq; xp̄o ad ſeruitutē ꝑpetuā obligetur ⁊ in religioſum bñficiatum p̄latū aut clericū ordinet. Et aduerte ꝙ tales poſtes. i. tales prelati et clerici debent. Eſſe a.
Dyabolo plantati.
Linea quadrati.
Scripturis exarati.
Sanguine picturati.
Plantati dico per modeſtiam. Quadrati per cōſtantiam. Scripturati per ſcientiam. Sanguinati ſeu ſanguinolenti per iuſtitiā: ſeu per paſſionis chriſti reminiſcentiam deuotionem ⁊ memoriam. De primis duobus. ſ. de virtutibus modeſtie et conſtantie dicitur qđ Salomon fecit in introitu templi poſtes de lignis oliuarum quadrangulatos. Oliua enim que oleum fundit dulcedinem ⁊ vncturaꝫ modeſtie ⁊ pietatis ſignat Quadratura vero conſtantiam et firmitatē notat. de virtute ꝟo ſcientie ⁊ ſapiētie dicitur. Deutro. xj. Scribes inquit ea ſcꝫ precepta legis diuine ſuper poſtes et ianuas domus tue. ⁊ Deut. vj. Ligabis ea quaſi ſignū in manu tua: ⁊ manebunt ante oculos tuos. ⁊ ſcribes ea in limine ⁊ poſtibus domus tue. Prelatus eñ dicitur in ſcriptura manus ⁊ oculus. limen ianua atq; poſtis. De virtute etiam ſanguinee iuſtitie. qua ſcꝫ prelatus debꝫ eſſe pictus: et contra malos ſanguinolentus et ferus dici poteſt illud exo. xij. Sument de ſanguine et ponent ſuper vtrunq; poſtem ideſt ſuper quemlibꝫ prelatum. Patet ergo ꝙ eſt dare poſtes per quos intratur in eccleſiaꝫ. ¶ Scđo dico ꝙ eſt dare poſtes per
B quos intratur in conſcientiam ſeu in cordis aulam: et iſti ſunt ſenſus hominum qui ſcilicet debent eſſe clauſi ad arcendū vana appetibilia. et aperti ad introducendum bona. Iſti ſunt illi poſtes quinq; de quibꝰ fit mentio. iij. Regum. vj. vbi dicitur. Qđ Salomon fecit duo oſtialia ⁊ poſtes angulorum quinq; de lignis oliuarum ⁊ ſculpſit in eis picturam cherubin ⁊ palmarum. Iſti eñ duo oſtilia quibus ſcilicet intrat ad animaꝫ ſunt timor ⁊ amor. Poſtes vero quinq; ſunt q̄nq; ſenſus qui ſcilicet debent eſſe in oliuis per pietatis vncturam. cum cherubin interpretatur plenitudo ſcientie per veritatis ſcripturam. ⁊ cum palmis. que ſcilicet dantur triumphantibus per victorioſe firmitatis ſtaturam. quia ſcilicet in ſenſibus noſtris debent pietas ⁊ modeſtia. veritas ⁊ ſcientia. firmitas ⁊ conſtātia apparere. Et reuera iſti ſunt poſtes quos precepit dominus inungi ſanguine agni. ad finem ꝙ iſto ſanguine viſo. filij iſrael ab angelo occidente primogenitos eſſent tuti. Sument inquit de ſanguine eius ⁊ ponent ſuper vtrunq; poſtem ⁊c. Exod. xij. Quia reuera quādo ſenſus noſtri agni ideſt dulcedine modeſtie ⁊ puritate innocentie ſeu etiā ſanguine agni ideſt chriſti ſanguinis ⁊ paſſionis memoria leniuntur. conſtat quod ſpiritus primogenitus noſter ſcilicet anima a percutiente angelo. ideſt a tentatione dyaboli non ledetur. ſed illeſus hoc viſo ſanguine pertranſiet. Aſpergite ergo ex iſto ſanguine ſuperliminare ⁊ vtrunq; poſtem Exodi. xij. Et ibidem dicitur quod cum viderit ſcilicet angelus dei ſanguinem in ſuperliminari ⁊ vtroq; poſte non ſinet percuſſorem ingredi domos veſtras. Ille tamē domꝰ que in iſto ſanguine inuente ſunt non ſignate ſcilicet domus egyptiorū. i. domos ⁊ conſcientie peccatorum. ⁊ poſtes ſuorum ſenſuum exteriorum ab iſto percuſſore ⁊ tentatore ſunt percuſſe ⁊ morte diuerſorum peccatorum mortalium ſunt replete. Bene ergo docet ſcriptura. Ezech. xlv. vbi dicitur ſic. Sacerdos de ſanguine ponet in poſtibus domus. Ibi ſunt ergo poſtes quibus intratur in conſcientiam. ¶ Tertio
C dico ꝙ ſunt poſtes quibus intratur ad ſapientiam. Et iſti certe ſunt libri ſacre ſcripture. qui etiā vt cōiter poſtibus includūtur. Nos ergo more pauperū ad poſtes oſtij. i. ad libros ſacre ſcripture debemꝰ expectare. ⁊ veritatis elymam. vt. ſ. nobis detur et reuelet humiliter poſtulare de quo diuina ſapiētia dicit ꝓuer. viij. Beatꝰ homo qui odit me ⁊ qui vigilat ad fores meas quottidie ⁊ obſeruat ad poſtes oſtij mei. Exemplo. ſ. hely ſacerdotis de quo dicit. j. Reg. j. ꝙ ipſe ſedebat ſuper ſellam ante poſtes domus dñi quibꝰ intrat ad ſapiētiam. ¶ Quarto ꝟo dicam ꝙ ſunt poſtes quibꝰ intratur ad celi curiam. Et iſte ꝓculdubio ſunt virtutes que ſcilicꝫ ſunt ad celeſtis glorie patrie ⁊ curie ingreſſus oſtium atq; poſtis. De quibus dicit. ij. Parat. iij. quod Salomon laminis aureis probatiſſimi texit domum et trabes eius. poſtes quoq; eius et parietes et hoſtia. Et pone ſi vis quomodo de poſtibus ſeu tabulis fiunt hoſtia. menſe. arche ⁊ alia infinita et applica prout volueris Sufficit.

A

Poſtulare.

Cum poſtulare idem ſit qđ requirere. orare. poſcere. petere vel rogare de quibus in locis tam proprijs ꝙ alijs ſatis dictum eſt vel dicetur. Ideo de poſtulare eſt breuiter tranſeundū. Notemus igitur ꝙ in ſcriptura ſacra reperitur. Poſtulatio.

Iuſtorū.		vt poſſint valere.
Stultorū.	Qui poſtulāt.	quod ſolet nocere
Malorū.		qđ nequeūt habere: ſeu

que debent horrere. Nam iuſtꝰ poſtulat ſpūale donuꝫ Nam ſtultus poſtulat tp̄ale bonum. Nā impius poſtulat fraternale dānuꝫ. ¶ Primo ergo dico ꝙ eſt poſtulatio hominū iuſtorum. Iſti eñ poſtulāt poſtulanda vicꝫ ſibi vtilia et neceſſaria. alijs vero non oneroſa aut difficilia. Sicut enim videmꝰ ꝙ mēbra cōia poſtulant ⁊ ſuo modo petūt neceſſaria a ſuis p̄ncipalibus. ſcꝫ vitam a corde. ſenſum ⁊ motū a cerebro nutrimētū ab epate. que ſi ſana ſunt nunꝙ̄ deficiunt poſtulātibꝰ quin iuxta poſſe faciāt poſtulata Agnꝰ etiā fameſcēs nonne balatu petit a matre lacteū nutrimētum et ab ipſa poſtulat neceſſaria ſuo modo? Et nonne etiā ſtatim mater acquieſcit ⁊ mammas porrigit poſtulāti? Sic dicā qđ quilibꝫ debꝫ petere ⁊ poſtulare ſibi vtilia et neceſſaria a principalibus mēbris ſcilꝫ a deo ⁊ ſanctis: que reuera ſi modo tēpore cauſa ⁊ a pſonis debitis poſtulantur nunꝙ̄ deficiunt poſtulanti. immo iſti ſunt ſicut illi de quibus dicitur. j. Machab. viij. quod audiuit iudas nomē romanorū q ſunt potētes viribꝰ et acquieſcunt ad omnia que poſtulātur ab eis. Notemus ergo breuiter ꝙ iuſti petūt non ſupflua ſed neceſſaria non inania ſed vtilia non impoſſibilia ſed facilia. ⁊ hoc non ſolum a deo ſed etiam a proximo principe vel prelato. hoc tñ certa lege. rōne et moderamine debet fieri. vt. ſ. poſtulemus digni. digne ⁊ digna. ⁊ iuſti. iuſte ⁊ iuſta. ne forte filias dicatur nobis illđ Iaco. iiij. ſi ſcꝫ indigni et indigna petamus Litigatis ⁊ belligeratis et non habetis propter quod non poſtulatis. petitis ⁊ non accipietis. eo quod male petatis. Igitur hec Poſtula. ſcilicet.
Remiſſionem vt totaliter purgeris.
Diſcretionem vt ſubtiliter ſeruteris.
Perfectionem vt moraliter onereris.
Subiectionem vt humiliter ameris.
Coniunctionē vt concorditer verſeris.
Saluationem ne crudeliter damneris.
Defenſionem vt benigniter iuueris.
Redemptionem vt immuniter leteris.
Prelationem vt ſublimiter leueris.
Paſſionem vt perenniter diteris.
Iſte ſunt ergo poſtulationes vtiles et honeſte. quas ſcꝫ ſi iuſte ⁊ iuſti petierimꝰ deꝰ nō poterit denegare immo certe dicet illud. ij. para. j. Poſtula qđ vis vt faciā tibi. Igit poſtulemꝰ pietatē ⁊ remiſſionē: Iſta eñ dꝫ eē prima et principalis petitio noſtra. Iudith. viij. Peniteamus et indulgentiam eius cum lachrymis poſtulemus humiliemus ſibi animas noſtras. ⁊c. Ut ſic

ſimus de

ſimus de illis de quibus dicitur.ij.Machab.viij.Mõ
obſecratiõe facta cõmuniter ab omnibus miſericordẽ
dñm poſtulabunt vt in fine ſeruis ſuis reconciliaret
¶Item poſtulemꝰ claritatẽ ⁊ cognitionẽ.hoc eſt di-
ctu.ſapiam ⁊ ſcientiã veritatis. De qua dicit Jaco.j.
Si quis vrm indiget ſapientia . poſtulet a deo q dat
oibus affluenter.⁊ nõ improperat poſtulet aũt i fide
nihil heſitans ⁊c.Et bene dicit affluenter.q.ſ.vt cõi
ter ipſe conſueuit plura dare ꝙ poſtulet ſicut in Sa-
lomone patuit.cui dictũ eſt.iij.Re.iij.Poſtula quod
vis vt dem tibi.Jpſe vero nõ diuitias nec honores ſed
ſapiam poſtulauit.Et placuit inqt dño ꝙ rẽ hmõi po
ſtulaſſet.Dixitqꝫ ei.Qꝛ poſtulaſti ṽbuꝫ hoc.nec peti-
ſti diuitias ⁊c.ſꝫ poſtulaſti ſapiam ⁊c.ecce feci tibi iu-
xta ſermones tuos.⁊ dedi tibi cor ſapiens ⁊c.Sꝫ⁊ hec
que nõ poſtulaſti dedi tibi diuitias.ſ.⁊ gliam ⁊c.vt ſic
de cognitiõe ṽe ſapie ⁊ ſciẽtie dicat cuilibꝫ illud Col.
j.Poſtulantes vt impleamini cognitiõe volũtatis eiꝰ
Poſtulemus igit claritatẽ⁊ cognitiõem.¶Jtẽ poſtu
lemus honeſtatẽ ⁊ pfectionẽ.ſeu honeſtã ⁊ pfectã con
uerſationẽ.Uñ Heſter.ij.Quicqd poſtulabãt puelle
ad ornatũ ptinens accipiebant.¶Jtẽ poſtulemꝰ hu-
militatẽ ſeu paruitatẽ ⁊ ſubiectionem.Exemplo.ſcilꝫ
Suſanne que cũ lacrymis poſtulauit a dño filiũ⁊ de-
dit ei.Filius eñ qui naturaliter ſubiectꝰ eſt patri.vir
tutem humilitatis ⁊ ſubiectionis ſignat. ¶Jtem po
ſtulemus vnitatem ⁊ cõiunctionẽ ſeu etiam pacẽ ⁊ cõ
cordem cõuerſationẽ.Uñ.j.paral.xviij.Miſit Thou
rex emath ad regẽ dauid adurã filiũ ſuũ vt poſtula-
ret ab eo pacem.Uñ Actu.xij.Perſuaſo blaſto poſtu
labat pacẽ.¶Jtẽ poſtulemus ſecuritatẽ ⁊ ſaluationẽ
animarũ noſtraꝝ.Exemplo.ſ.regine heſter. q ſicut dr
Heſter.v.poſtulauit a rege ſaluationẽ ⁊ liberationeꝫ
anime ſue ⁊ ſuorũ.⁊ deſtructionẽ Aman inimici ſui et
oim iudeorũ.Pro qua inquit re poſtulas. Heſter ⁊c.
ſequit ca.vj.Si placet regi ⁊c.Dona mihi aĩam meã
⁊ populũ meũ ⁊c.¶Jtẽ poſtulemꝰ auxiliũ ⁊ defenſio
neꝫ Judic.vj.Clamauit iſrael ad dominũ poſtulãs au
xilium contra madianitas.¶Jtẽ poſtulemꝰ pſidium
⁊ prelationẽ.ſ.vt poſſimus prodeſſe nõ preeſſe Exẽplo
ſcꝫ romanorũ inter quos vt cõiter nõ dabat alicui ma
giſtratus niſi poſtulãti.Unde ſm Tytũ liuiuꝫ.Jn die
cõmitiorũ qñ.ſ.eligebant magiſtratꝰ.veniebãt illi q
ſe reputabãt honorabiliores.Jdeo dñs cuilibꝫ digno
dicit illud ps.Poſtula a me ⁊ dabo tibi gẽtes heredi
tatem tuã.⁊ poſſeſſionem terminos terre.Ut ⁊ ſic qui
libet talis dicat domino illud. Geneſ.xxx.Si feceris
que poſtulo iterum paſcam pecora tua.¶Jtẽ poſtule
mus immunitatẽ ⁊ redemptionẽ hoc eſt dictu. liber-
tatem a vitijs.j.Regũ.xj.Poſtulauit ionathas a rege
vt immunẽ faceret iudeam.¶Jtẽ poſtulemꝰ heredi-
tatem ⁊ poſſeſſionẽ.ſ.glie paradiſi.Uñ de filiabus ſal
phaat q petebãt hereditatẽ in medio fratrũ ſuorũ dr.
Nume.xxvij.Juſtã rem poſtulant filie ſalphaat. Jſta
eſt ergo poſtulatio hoim iuſtorũ.¶Scdo ṽo dico qd
B eſt poſtulatio hoim ſtultorũ.ſ.mũdanorũ.iſti eñ ſunt
ſimiles pueris ⁊ infirmis ⁊ fatuis. q.ſ.libẽtius petũt
⁊ poſtulãt nociua ꝙ pficua ⁊ ſupflua ꝙ neceſſaria: qꝛ
ſcꝫ iſti libentiꝰ poſtulare vellent temporalia ꝙ eterna
terrena ꝙ ſpiritualia.delectabilia ꝙuis nociua ⁊ ma
la ꝙ aſpera ꝙuis vtilia atqꝫ bona. Tales eniꝫ videmꝰ
intentos ad poſtulandũ.ſcilicet.

Scientias ſeculares.
Diuitias temporales.
Eminentias populares.
Delicias corporales.Uel aliter.
Doctas ſophiſticationes.
Altas prelationes.
Latas poſſeſſiones.
Gratas epulationes.

Dicamꝰ ergo talibꝰ illud Geñ.xxxiij.Augete dotem
munera poſtulate libẽs tribuã que petieritis Contra
eos qui omĩ ſtudio ⁊ diligentia.doctãs ſophiſticatio-
nes ſcias vcꝫ ſeculares poſtulãt:ſcrutant.⁊ diſcũt dr.
Hiere.x.Juxta viã gentiũ nolite diſcere.ſubdit rõ Qꝛ
leges populorũ vane ſunt. Jdipſum confirmat. Sap.
xiij.Uani ſunt omnes homines in quibus non ſubeſt
ſcientia dei.De alta prelatione.quam ſcꝫ fatui tam p
ſe ꝙ pro alijs poſtulant dicit.iij.Regũ.ij.Quare inqt
poſtulas abyſac ſunamitẽ adonie.poſtula ei ⁊ regnuꝫ
Et Actuũ.xiij.Poſtulauerũt regẽ ⁊ dedit illis Saul.
De lata ṽo poſſeſſione ⁊ diuitiarũ poſtulatione dicit
Judic.viij.Unã inquit Gedeon petitionẽ poſtulo a vo
bis.Date mihi inaures de preda veſtra.Jnaures eniꝫ
vt cõiter de auro erãt.Fuerãt aũt mille ſeptingẽti auri
ſicli.De lauta autem epulatiõe dicit.Sap.xix.qd filij
iſrael in deſerto poſtulauerũt eſcas epulationis.Hec
eſt igitur poſtulatio hoim ſtultorũ.Tertio dico ꝙ eſt
poſtulatio hominũ prauorũ ſeu iniquorũ qui.ſ.petũt
⁊ poſtulant crudelia ⁊ iniqua mortẽ.ſ.⁊ rapinã pditio
nem ⁊ miſeriã vicinorũ.Uñ nota ꝙ mali poſtulãt.ſcꝫ.
Crudeles iuſtorũ afflictiones. Jmprobas donorũ ac-
ceptiones.Jniuſtas temporũ dillationes.De crudeli-
tate perſonali patet de illis peſſimis iudeis.qui ſicut
dicitur.Luc.xxiij.Jnſtabant poſtulantes vt xps cruci
figeretur.Et Actuũ.xxv.dicit.ꝙ illi mali principes ſa
cerdotum poſtulabant aduerſus paulũ dãnationem.
De acceptiõe aũt munerali patꝫ de iudicibꝰ ⁊ pncipi
bus q iniuſte poſtulãt alienũ.de qbꝰ dr . Michee.vij.
Princeps poſtulat ⁊ iudex in reddẽdo eſt.De dilatio
ne etiã tpali qua.ſ.mali differũt ſolutiões ſalariorum
paupibus debitorũ dr eccli.xxix.Jn tpe redditiõis po
ſtulabit tps.⁊ loquet verba tedij.Hec igit de poſtula
tione ſufficiãt.De poſtulatiõe ṽo ſm intellectũ iuriũ
inꝙtum ſumit pro aſſumptione alicuius qui eligi nõ
poteſt ad aliquã platuram ſeu inꝙtum poſtulatio ſu
mitur pro aduocatione nihil ad preſens.

Potus.potare. Nota ꝙ potꝰ multiplr A
ſumit in ſcriptura tã in
bono ꝙ i malo.Primo igr dico ꝙ iuenit i bono potꝰ.

Refrigeratiuꝰ.
Jnebriatiuus
Triſtificatiuus.
Letificatiuus

Potꝰ refrigeratiuꝰ eſt potꝰ gra
tie ⁊ deuotionis.Jſte eñ refrige
rat ardores tentationum. Et iõ
viri deuoti cum iſto potu refri-
gerant ſitim ſuam ps.Potabunt oĩes beſtie agri. ex
pectabunt onagri in ſiti ſua.Thobie etiaꝫ.xij. dicitur
Quod angelus dixit.Ego cibo et potu qui ab homini
bus videri nõ poteſt vtor.De iſto potu loquitur hym
nus dicens.Sic potuſqꝫ noſter ſit fides leti bibamus.
ſobria ſpiritus Et apoſtolus.j.Corin.xij.dicitur.Uno
ſpiritu potati ſumus.¶Potus inebriatiuus eſt po-
tus doctrine et inſtructionis.Et de iſto dicitur eccle-
ſiaſtici.xv.Cibauit illum dominus pane vite ⁊ intel-
lectus.et aqua ſapientie ſalutaris potauit illum.Jſte
eſt enim potus quem paſtores ideſt prelati et predica
tores ſolent ouibus.i.ſimplicibꝰ miniſtrare. Geneſ.
xxix.Date potũ ouibus.⁊c. Differentia tñ eſt in iſtis
potibus quia ſcilicet inuenitur potus lactis potus vi
ni et potus aque.Potus lacteus eſt doctrina ſimplex
que pueris ideſt rudibus ⁊ ſimplicibus eſt neceſſaria
De qua.j.Corinthi.iij.Lac vobis potum dedi non eſ-
cam.Potus vineus eſt doctrina profunda et alta que
ſcilicet viris prouectis et in fide et moribus eruditis
eſt magis congrua. De qua eccleſiaſtici.xxj. Exulta-
tio anime et corporis vinum moderate potatum.Po
tus vero aqueus eſt doctrina communis et manifeſta
De qua Marci.ix.Quiſquis potum dederit vobis ca
licem aque frigide non perdet mercedem ſuam.
¶Potus triſtificatiuus eſt potus penitentie ⁊ ama
re compunctionis.de quo ſcilicet viri penitentes ine-
briantur.De quo dicitur in pſalmi.Potaſti nos vi-
no compunctionis.Et alibi.Cinereꝫ tanꝙ panem mã
ducabam et potum meum cum fletu miſcebam.
¶Potꝰ letificatiuus eſt potꝰ glorie ⁊ ſaluatiõis.De
quo dr in ps.Torrẽte voluptatis tue potabis eos.qm
apud te ẽ fons vite Jſto.n.potu potant beati in menſa

Ayuntamiento de Madrid

regis eterni.iij.Regum.x.Omnia vaſa quib⁹ potabat rex ſalomon erāt aurea.Ille eñ pot⁹.dr aure⁹.q2 ſicut aurū ſplendet nō corrūpit.ꝛ pre metallis oībus magis valet.Sic pot⁹ eterne glorie ſplēdet ſplēdore vere cognitiōis.incorruptibilis manet vigore eterne durationis ſuper omnia valet complemēto oīs ꝛ immēſe pfectiōis.Iſtud igitur eſt poculū ambroſie.quo ſm fabulas poetarū dij antiquit⁹ vtebātur.Figurati ī poculis aureis:quibus bibebāt conuiue in conuiuio Aſſueri.ſicut dr Heſter.j.Et de hoc Eſa.xlix.Miſerator eorum reget eos.ꝛ ad fontes aquarū potabit eos ꝛ ſic
B potus ſumitur multipliciter in bono.¶Secundo dico ꝙ potus poteſt accipi multipliciter in ſcriptura in malo.Inuenitur enim potus

Guloſitatis. Prim⁹ eſt potus laxatiuus. Se
Iniquitatis cūdus ē potus turbatiuus.Ter
Proſperitatis. tius eſt potus effeminatiuus.
Aduerſitatis. Quartus vo eſt potus inuene

natiuus.¶Dico ergo ꝙ eſt potus guloſitatis qui eſt laxatiuus.q2 pcerto illi qui exceſſiuis potibus inebriantur.ad oīa mala deſideria ꝛ opa laxanꝰ.Figurati in ſedechia rege iuda.qui excecatus ꝛ ductus in babylonem.cum ſumpſiſſet poculū laxatiuū qd.ſ.chaldei miſcuerūt in potu ei⁹ medicinā laxatiuā.ignominioſe corā oībus eſt laxatus.ſicut dicit magiſter in hyſto.ſcholaſtica.Et ſicut etiam minaꝰ abacuc pphera dicens.Abacuc.ij.Ve qui potū dat amico ſuo mittēs fel ſuū ꝛ inebrians eum vt aſpiciat nuditatē eius da vicꝫ potus exceſſiuus ſolet hominē ad oīa mala laxare:ꝛ ipm inebriare ꝛ nuditatē ſecretorū alijs reuelare nullum eñ ſecretū vbi regnat ebrietas.ſicut dicitꝰ prouerb.xxxj.Et ideo tales potatores maledicūtur.Eſa.v.Ve qui mane conſurgitis ad miſcendaꝫ ebrietatē et ad potandum vſqꝫ ad veſperā vt vino eſtuetis.Sed de iſto potu vide.ſ.de ebrietate.Iſte eſt ergo potus guloſitatis qui eſt laxatiuus.¶Deinde dico ꝙ eſt pot⁹ iniquitatis qui eſt turbatiuus.Sunt enim aliqui potus ꝛaliqua vina que ſtatim puertūt cerebrū ꝛ imaginationem turbant.ita qd homo vſū rationis amittit titubando etiā incedit.balbutiēdo loquitur et illa que vidit obliuioni tradit.Sic vere eſt potus peccati ꝛ iniquitatis qui ſcꝫ dyabolus replet ꝛ inebriat peccatores recte ratiōis tollit iudiciū.recte opationis turbat inceſſum recti ſermonis tollit eloquiū Vñ de potu pcti dr.j.Pet.iiij.ꝙ pctōres ambulauerūt in luxurijs ꝛ potationibus ꝛ in illicitis ydolorū cultib⁹.Pot⁹ eñ iſte eſt ſicut potus cuiuſdam fluminis qui dr linceſtius q potatores ſuos facit ebrios ſicut vinum ipſoſqꝫ ſtatim efficit ſitibundos. ſicut dicit.Ouidi⁹ lib.metha.v.fa.xiij.Recte talis fluuius eſt pctm.ſtatim enim quādo per delectationē ꝛ conſenſum potaꝰ.ratio ebria efficiꝰ ꝛ voluntas p mala deſideria titubat ꝛ moueꝰ.Iſte eſt eñ potus quem mulier dyabolica habebat in manu ad inebriandū oēm terrā ſicut dr Apoc.xvij.Quia dyabolus ſicut dicitꝰ Apo.xiiij.Vino fornicationis ſue potauit oēs gētes Iſte eſt ergo potus iniqtatis q eſt turbatiuus.¶Deniqꝫ dico ꝙ eſt potus pſperitatis q eſt induratiuus.vt eñ dicit ouidius li.xv.fa.xvij.Eſt quidam fluuius apud cyconas q potat⁹ facit viſcera lapidea.loca etiā vbi ptranſit facit marmorea.Idē etiam dicit de lacu qui dicitꝰ Ethiopes.aſs de lacu Ethyopie ſi quis ex eo potauerit.aut furit aut patiꝰ mirū graui tate ſoporē.Dicit inſup idem. Quod ſi quis de fonte clitonio potauerit.vinū ꝛ extunc odiet ꝛ horrebit.Sic vere chariſſimi facit vinū ꝛ pot⁹ mūdane pſperitatis iſte eñ ſuos potatores ꝛ amatores facit habere viſcera lapidea per duriciam incompaſſionis.ſicut ptꝫ de auaris ꝛ parcis diuitib⁹.Facit etiaꝫ eos furere contra alios per feruorē ſuperbie ꝛ elationis Facit inſup eos dormire per torporem pigricie ꝛ per defectum bone operationis.Facit nihilominus vinum deuotionis ꝛ diuine gratie abhorrere.p faſtidium malicie ꝛ obſtinationis.Iſte eſt ergo potus.de quo dr Abacuc.ij.Qd vi

num potantē ſe decipit. De iſto potu dicitꝰ Heſter.j.qd aſſuerus poſt nimiā potationē incaluit ꝛ voluit videre reginā vxorē ſuā q.ſ.tales tali potu pſperitatis feruentes ad vxores ſunt potus ꝛ ad libidinē anhelātes Hiere.lj.In calore eorū ponā potus eorū.Iſte eſt ergo potus pſperitatis qui eſt ſōpitiuus.¶Quarto dico ꝙ eſt potus aduerſitatis qui eſt venenatiuus. Pena enim eterna eſt pot⁹ felleus qui dānatos inuenenat ꝛ occidit. Unde Hiere.viij.ꝛ.ix.Ecce ego cibabo populū iſtum abſinthio.ꝛ potū dabo eis aqnā fellis.Et ſic ergo patꝫ quō potus diuerſimode ſumiꝰ Sz vide.ſ.de bibere ꝛ de aqua ꝛ de fluminibus.

Potentia.poteſtas.

A Cū poteſtas nihil aliud ſit ꝙ fortitudo corporalis.vel ꝙ gradus ꝛ eminētia ſecularis.poſſumus notare ꝙ tam in bono ſignificato ꝙ in malo in ſcriptura inuenitur poteſtas Diuina.Humana.Mūdana.Angelica Dyabolica.¶Poteſtas diuina eſt admirabilis:q2 ſicut dr Dañ.vij.Ptās ei⁹ ptās eterna q nō auferet ꝛ regnū ei⁹ qd nō corrūpetur.Poteſtas humana eſt defectibilis.Eccli.x.Oīs potētat⁹ breuis vita.Ptās mūdana eſt deteſtabilis.Et de hac dicitꝰ Apoca.ix.Ptās eorū nocere hominib⁹ mēſibus quinqꝫ.Ptās angelica eſt honorabilis.ꝛ de iſta dicitꝰ Coſ.ij.ꝙ xps ē caput oīs pncipat⁹ ꝛ ptātis.Ptās dyabolica eſt formidabilis ꝛ doc q2 ſicut dr Job.xlj.Non eſt ptās ſup terrā q cōpareꝰ ei.q2 factus eſt vt nullū timeret.¶Dicam⁹ ergo primo ꝙ eſt ptās diuina q eſt admirabilis.Iſta eñ admirabilis dr.ſcilꝫ Quia

Loco non coartatur.
Termino non limitatur.
Tēpore non immutatur.
Opere non fatigatur.

Dico ꝙ loco nō coartaꝰ.Quia ſicut dr Math.xxviij.Data eſt mihi oīs ptās in celo ꝛ in terra. Termino etiā nō limitaꝰ q2 ſicut dr zacha.ix.Loqueꝰ pacē gentibus ꝛ poteſtas eius a mari vſqꝫ ad mare. Tēpore etiā non antiquatur q2 ſicut dicitꝰ Dañ.vij.Poteſtas eius poteſtas eterna.Labore nō fatigaꝰ.quia ſicut dr in ps Ipſe fecit potētiā ī brachio ſuo diſperſit ſupbos mēte ꝛc.Ipſe igitur eſt potens.ꝛ ideo iſte eſt timēdus: amādus:honorandus ꝛ frequentandus.Milites enim in exercitu de potentiori faciunt ſibi ducem. apes in aluеari potentiorem et maiorem eligunt ſibi regeꝫ.Ceruі etiam tranſituri fluuium.potentioreꝫ et fortiorem conſtituunt ſibi regem et illum ſequuntur.Elephantes inſuper forti et potenti arbori quando dormiunt innituntur.Sic et nos chariſſimi qui ſumus in aluеari eccleſie.Et in militia huius vite vt fluuium huius mundi periculoſum et rapidum tute tranſeamus ꝛet finaliter in patria dormiamus.neceſſe habemus fortem ductorem et rectorem ſcilicet deum eligere quem per imitationem ſequamur. cui per deuotionem innitamur.ꝛ a quo per ſue gratie collationem a noſtris aduerſarijs defendamur. Iſte enim eſt ſolus potens nos eripere et ſaluare et nos in tentationibus et tribulationibus adiuuare Et ideo potentiam ſuam deſiderabat dauid in pſalmo.dicens. Excita potentiam tuam et veni.Et ideo breuiter de poteſtate dei dicitur Sapientie.vij.Ubi de ſapientia increata loquens dicit ſic.Cum ſit inquit vna.omnia poteſt ꝛ permanens in ſe omnia innouat.Ubi aduerte quod dei potentia commendatur.A mirabili ſingularitate.quia vna. A notabili generalitate.quia omnia poteſt. A durabili immobilitate.quia in ſe permanet. A laudabili liberalitate:quia omnia innouat.¶Dico ergo quod
D iſta potentia habet ſingularitatem valde mirabilem Cum ſit inquit vna.Iſta enim eſt vna ideſt ſingularis et ſola quia ſcilicet ab iſta dependent omnes alie poteſtates.ſicut ab vno principio ſingulari.eccleſiaſtici.j.Unum eſt altiſſimus creator omnium omnipotens rex potens.ꝛ metuendus nimis.Unitas eñ eſt principium omniū numerorū ſic dei poteſtas eſt principium omnium

Ayuntamiento de Madrid

omnium poteſtatum. Roma.xiij. Non eſt poteſtas niſi a deo. Quia ꝓcerto nulla alia poteſtas ſufficit ſine iſta. Qꝛ ſicut puer nõ poteſt aliquid facere ſine poteſtate nutricis: ſic nec hõ ſine poteſtate dei. vñ Johã. xv. Sine me nihil poteſtis facere. Et iõ illi fatui ſunt qui ꝑſumunt ſine auxilio diuino ſe peccato reſiſtere: ⁊ in ſtatu gratie ſe poſſe conſiſtere: ⁊ mundi tribulationibus ⁊ tentationibus contraire. Quia ſicut puer poteſtati ꝓprie relictus ⁊ nutricis ꝓtectione priuat⁹ ſtatim ſolet cadere. Sic homo ſue ⁊ non diuine poteſtati innitens ſtatim in peccatum labit̃: ⁊ ſtatim a factione ⁊ ꝓſecutione bonoꝝ operum impedit̃. Job.iij. Nemo poteſt hec ſigna facere que tu facis: niſi fuerit deus cũ eo. Martyres ergo tormentis ⁊ tentationib⁹ ꝑualuerunt: qꝛ ſecuȝ dei potentiã habuerunt. Regis em̃ poteſtas ⁊ ſaluogardia in regno francie vbi timet̃ Et ideo illi q̃ poteſtate ꝓpria ſe non poſſuut defendere: ſolent ad poteſtatem regiã recurrere ⁊ auxilio regis ſe iuuare. In natura etiaȝ inuenit̃: ꝙ piſces in mari videntes piſces venenoſos ⁊ immanes ſe deuorare volentes: ſicut ſunt mulones ⁊ crocodilli. ⁊ ꝙ poteſtati coꝝ ex ſe non poſſunt reſiſtere. ſolent cetum ſequi ⁊ eius poteſtati ſe committere ⁊ ſic cum ceti poteſtate ⁊ auxilio ſolent ſe a piſcibus venenoſis ſaluare. Sic vere cariſſimi cum nos ſimus ita fragiles ⁊ impotẽtes: ꝙ malicijs piſciũ venenoſoꝝ. i. demonũ ꝑ poteſtatem ꝓpriam non poſſumus obuiare: neceſſe eſt: ꝙ ad ceti ⁊ ad regis. i. ad dei potentiam recurramus: vt ꝑ eius potentiam aduerſarioꝝ malicijs ⁊ violentijs obuiemus. Vñ Luc.ix. Dedit eis poteſtatem ſuꝑ oĩa demonia ⁊ vt languores curarẽt. Dico igit̃ ꝙ iſta poteſtas diuina habet ſingularitatem valde mirabilem. Cum

C ſit inq̃t vna. ¶ Deinde dico: ꝙ iſta potentia habet generalitatem valde notabilem: ⁊ hoc oñditur cum dicitur. Omnia poteſt. Qui .n. omne dicit nihil excipit Marci.xiiij. Pater oĩa poſſibilia ſunt tibi. Iſte eniȝ

Poteſt.
Bonos adiuuare.
Malos refrenare.
Mala temperare.
Culpas expiare.
Penas intentare.

Poteſt dico bonos adiuuare. qꝛ ſicut dicit̃. Hebre.ij. Iſte potens eſt his q̃ tentant̃ auxiliari. Et ipſo teſte apoſtolo. j. Coꝝ.x. Non ꝑmitet vos tentari ſuꝑ id qđ poteſtis. Poteſt etiam malos refrenare: qꝛ ſicut dicit̃ Eccli.x. Poteſtas hominis in manu eius. Poteſt in ſuꝑ mala mitigare qꝛ ſicut dr̃ in Pſalmis. Tu dominaris poteſtati maris. Motum autẽ fluctuũ eius tu mitigas. Poteſt nihilominus culpas expiare. Mat. viij. Domine ſi vis potes me mundare. poteſt ſuꝑ oĩa penam peccatoribus intentare: qꝛ ſicut dicit̃. Mat.x. Iſte eſt qui poteſt corpus ⁊ animam perdere in gehẽnam. Habet ergo iſta poteſtas generalitatem valde notabilem. Job.xlij. Scio qꝛ omnia potes ⁊ nulla te latet cogitatio. ¶ Deniqꝫ dico: ꝙ iſta habet durabilitatem interminabilem. In ſe inquit permanẽs. Permanentia enim durabilitatẽ ⁊ perſeuerantiã ſignat. pš. Ipſi peribunt tu autem ꝑmanes. Et illud. Poteſtas eius poteſtas eterna. Danielis.vij. Inſuꝑ dico. Qđ iſta poteſtas habet liberalitatem ineſtimabilem quia. ſ. iſta oĩa innouat. Virtus em̃ in potentia celi et ſolis habet omni anno omnia innouare: ⁊ illabendo omnibus terraꝝ ⁊ arborum interioribus: ⁊ fructus ⁊ flores ⁊ folia ſolet mirabiliter renouare. Sic potẽtia dei in pctõre: quando ipſum ꝑ gratiã ſubintrat: ꝓcul dubio a primis malis conſuetudinib⁹ eũ innouat et immutat. ⁊ iſte eſt vnus de actibus in quo magis apparet omnipotentia dei. ſ. in conuerſione ⁊ in mutatione humane voluntatis in peccatore. Maior enim potentia eſt agere in repugnans ꝙ̃ in obediens. Et iõ maior potentia miſericordie diuine fuit conuertere Paulũ ſeuientem . ꝙ̃ Petrum obedientẽ. Sicut eniȝ dicit̃ Sap.xvj. Iſte eſt qui vite ⁊ mortis habet poteſtatem. ⁊ Roma.ix. dicit̃ Qđ ipſe eſt ſicut figulus qui de eodem luto poteſt facere vas in honorẽ ⁊ vas in contumeliam. Iſte igit̃ ex ſua gratia poteſt omnia innouare. Omnia inq̃t innouat. Eccleſiaſtici.xxxvj. Innoua ſigna: immuta mirabilia. Et aduerte hic: ꝙ ſua poteſtas ⁊ bonitas ſumme apparet in poteſtate ⁊ virtute quam alijs noſcit̃ cõtuliſſe. Maius eſt em̃ dare poteſtatem faciendi ꝙ̃ poſſe facere. Adamas em̃ non ſolum poteſt trahere ferrum: immo ⁊ ipſo ferro tracto dat poteſtatẽ trahendi poſt ſe aliud ferrũ: ſicut ad ſenſum patet: ꝙ adamas non ſolum trahit primã acum quam tangit: immo etiã illa acus trahit aliam ⁊ alia aliam ⁊c. Sic vere dico: ꝙ dei poteſtas non ſolũ apparuit in ꝓprijs operibus: immo apparuit in poteſtate quam communicauit hominibus. Sicut em̃ dicitur. Eccleſiaſtici.xvij. Deus dedit hominibus poteſtatez eorum que ſunt ſuper terraȝ. Et ideo nota ꝙ deus dedit ſanctis. Poteſtatez infirmos curandi. Demones fugandi. Beſtias calcandi. Deum diligendi ſeu deo ſuccendendi. Dico infirmos curandi. Marci.iij. Dedit illis poteſtatẽ curandi infirmitate. Dico etiã demones fugandi. Math.x. Dabat illis ptãtem ſpirituũ immundoꝝ. Beſtias inſuꝑ calcãdi. Lu.x. Dedit ill̃ po. calcandi ſuꝑ ſerpẽtes ⁊ ſcorpiones. Deuȝ nichilominus diligendi. qꝛ ſicut dr̃ Joh.j. Dedit eis ptãtem filios dei fieri: his qui credunt in nomine eius. Et ſic igit̃ patet chariſſimi: ꝙ dei potentia eſt liberalis. Eſt eternalis. Eſt generalis. Eſt ſingularis. Et ſic de poteſtate illa diuina ſufficit. D

¶ Scđo dico. ꝙ inuenitur potentia humana. ⁊ iſta etiã accipitur in bono ⁊ i malo. In bono em̃ eſt homo potens qñ homo bonus ⁊ ꝑfectus habet poteſtatem: ⁊ virtutem ſpiritalem faciendi bona. ſuſtinendi mala ⁊ reſiſtendi contra vitia ⁊ pctã. Et ſic dico ꝙ ſicut homo temporaliter ⁊ corporaliter fit potens ꝛ Rõne.

Iuuamenti exterioris.
Fundamenti inferioris.
Fulcimenti ſuperioris.
Armamenti vtilioris.

Sic ſpũaliter homo efficit̃ potens qñ habet bonum exterius iuuamentũ. i. bonos amicos ſpũales ipſum ſuis orõnibus adiuuantes. pš. Poſui adiutorium in potẽte. Exođ.xviij. Prouide de omni plebe viros potentes. ¶ Item fit potens quando habet bonum inferius fundamentum. Homo enim potentior eſt in forti equo ꝙ̃ in debili. Sic homo innitens in bono fundamento humilitatis eſt potentior. Humilitas eniȝ eſt equus ſpiritualis qui ſeſſorem ſuum facit potentẽ ⁊ fortem. j. Pet.v. Humiliamini ſub potẽti manu dei vt vos exaltet in tempore tribulationis. ¶ Item fit potẽs quando habet bonum ſuperius fulcimentum. Et ſic dicitur potens ille qui eſt cum potẽti dño. Sic ſpũaliter ille q̃ fulcitur ⁊ ſuſtinetur a deo. Roma.xiij. Non eſt poteſtas niſi a deo. ¶ Item dicit̃ potens qñ habet virtutum vtile ornamentum. Eph.vj. Induite vos armatura dei vt poſſitis ſtare ⁊c. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ potentia humana ſumitur in malo. ⁊ ſic illi dicuntur potentes q̃ ſunt diuites atqꝫ fortes. Gen̄.vj. Iſti ſunt potentes a ſeculo viri famoſi. Iſta aũt potẽtia. ſ. maieſtas ⁊ dominatio ſecularis primo habuit originem a violentia ⁊ a fortitudine corporali. Illi. n. qui primo fortes potentes corpore fuerunt: ſicut fuerunt gygantes. alios debiliores oppreſſerũt: ⁊ ſibi ſubiugauerunt ⁊ poteſtati ſue ſubmiſerunt: ⁊ ex tunc ſuper ipſos poteſtatem ⁊ dominium habuerunt. Sicut de Nemroth gygante legitur: ꝙ ipſe cepit eſſe potẽs in terra. erat enim venator robuſtiſſimus corã dño: hoc eſt dictu: ꝙ ipſe erat oppꝛſſor hoium. De mundi ergo malis potentibus ⁊ diuitibus notandũ eſt ꝙ iſti ſunt Pauperuȝ oppreſſores. Suꝑni contẽptores. Preſentis affluentie poſſeſſores. Future peſtilentie ſucceſſores. ¶ Sunt dico pauperũ oppreſſores. Unde dauid

in perſona pauperum dicebat in .pſ. Synagoga po-
tentium queſierunt aiam meam. ⁊ Jaco. ij. Nonne di
uites ꝑ potentiam opprimunt vos? ⁊ ideo Eccli. iiij.
Docet ſapiens. Noli reſiſtere contra faciē potentis
Iſti figurant̄ in doeth ydumeo q̄ erat potentiſſimus
paſtoꝝ ſaul: q̄ t̄n ſacerdotes dn̄i interfecit. Quia vere
ſepe fit. ꝙ illi q̄ inter paſtores. i. inter iudices princi-
pes ⁊ p̄latos ſunt potentiores: ſunt cōtra ſacerdotes
dn̄i. i. contra bonos ſimplices ⁊ ſubditos nequiores.
Unde malis paſtoribus dicit̄. Ezech. xxxiiij. Cum au
ſteritate ⁊ potētia impabatis eis ⁊ diſperſe ſunt oues
mee. Potentia em̄ ſine iuſtitia nihil aliud eſt q̄ rapi
na. Item dico: ꝙ iſti ſunt dei ⁊ ſupni contēptores. Exē
plum habemus de nichanore. ij. Mach. xv. q̄ dicebat
Si eſt potens in celo q̄ precepit obſeruare diem ſab-
bati: ⁊ ego potens ſum ſup terram q̄ impero ſumi ar
ma. Item iſti ſunt mundane glorie poſſeſſores. Iſti. n.
gloriant̄ ⁊ exaltant̄: honorant̄ ⁊ ꝓſperant̄. Quia ſicut
dr̄. puer. xix. Multi colunt ꝑſonā potentis ⁊c. Iſti fi-
gurant̄. Apoc. ix. vbi dr̄. Q̄ de fumo putei exierūt lo-
cuſte ⁊ data eſt eis ptās ſicut habēt ptātē ſcorpiones
Fumus em̄ ſignat mundi ꝓſperitatem q̄ faciliter de
perit ſicut fumus. Locuſte iſte q̄ herbas virentes cor
rodunt: ſignificāt mundi potentes ⁊ diuites ⁊ maxi-
me nobiles. Iſti enim in fumo mundane proſperita-
tis ſunt. vbi alios more ſcorpionum pungunt: et vbi
bona pauperum more locuſtarum corrodunt. Joel.
j. Vaſtitas a potente venit. Itē erunt inferni miſerie
ſucceſſores. quia ſicut dicit̄. Sapiētie. v. Malignitas
euertet ſedes potentiū. ⁊ Sapientie. vj. dicitur: ꝙ po-
E tentes potenter tormenta patiuntur. ¶ Sed ſi vis ali
quid ponere de impotentia. Poſſumus notare ꝙ eſt
Impotentia que cūctis ineſt naturaliter. Juſtis ineſt
virtualiter. Malis ineſt criminaliter. Sanctis ineſt
ſupernaliter. Prauis ineſt infernaliter. ¶ Igitur di-
co ꝙ eſt impotentia cūctorum: que eſt naturalis. Et
iſta eſt illa qua .ſ. mortem non poſſumus vitare. q̄ vo
luntati dei non poſſumus obuiare. nec ipſius iuſtitiā
poſſumus declinare. nec ipſius ſapientiā inueſtiga-
re. nec ipſius mirabilia opera excogitare. Quod em̄
mors non poſſit vitari patet. Job. xiiij. vbi de homine
dicit̄. Conſtituiſti terminos eius qui preteriri non po
terunt. ⁊ Job. xix. Semitam meā circumſepſit ⁊ tran
ſire non poſſum. Item ꝙ dei potentie non poſſit reſi-
ſti: nec ipſius infinitas comprehēdi. ptꝫ. iij. Reg. viij.
vbi deo dicit Salomon. Celi celoꝝ te capere non poſ
ſunt. ⁊ Heſter. xiij. Domine in ditione tua cūcta ſunt
poſita: ⁊ non eſt qui tue poſſit reſiſtere voluntati. Itē
ꝙ ipſius iuſtitia non poſſit declinari. ptꝫ Job. ix. vbi
dicitur de deo. Deus cuius ire reſiſtere nemo poteſt.
Et ca. x. Non eſt qui de manu tua poſſit eruere. Item
ꝙ ipſius ſapiētia nō poſſit inueſtigari. ptꝫ in .pſ. vbi
dicitur. Mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me. cōfor
tata eſt ⁊ non potero ad eam. Un̄. iij. Reg. viij. Nō po
terant ſacerdotes ſtare ⁊ miniſtare ꝓpter nebulam.
Item ꝙ mirabilitas operum ſuoꝝ non poſſit cogno-
ſci ⁊ ꝑſcrutari patet. Eccl'ſ. j. vbi dicit̄. Cuncte res dif
ficiles non poteſt eas homo explicare ſermone. ⁊ Ec-
cleſia. viij. Intellexi ꝙ omnium operum dei nullam
poſſit homo inuenire rōnem. Et baruch. iij. Nō eſt q̄
poſſit ſcire vias eius. Iſta eſt ergo impotentia cun-
ctorum que eſt naturalis. ¶ Item eſt impotentia iu-
ſtorū que eſt virtualis. Et iſta eſt illa qua iuſti ita ſunt
radicati ⁊ firmati in gr̄a: ꝙ peccare nō pñt. Narrat
raſis in lib. de occultis virtutibus mēbroꝝ animaliū.
Q̄ Alexander portabat ſecum vnum lapidem pre-
cioſum: qui habebat ſummam potentiam contra ve-
nena tonitrua ⁊ fulmina: dabat etiam victoriā cōtra
hoſtes. Qui enim vt ait illū lapidem ſuper ſe porta-
bat: mori veneno non poterat. Verūtamen: vt ait: ſic
ſemel contigit: ꝙ Alexāder depoſita veſte ſe balnea-
ret in eufrate: ⁊ tunc ſerpens illū lapidem ſubripiēs
expuit ipſum in fluuio: inuidens. ſ. Alexandro: ꝙ ha-
beret gemmam que haberet tantam potentiam in ve
nena. Sicq̄ finaliter factum eſt: ꝙ Alexander veneno
mortuus eſt. Qui tamen veneno mori nō potuiſſet ſi
bene lapidem ſeruauiſſet. Quid dicam de marſis po
pulis: de quibus dicit Plini. lib. xxviij. capitu. iij. Q̄
a venenoſis animalibus ledi non poterant: q̄nimmo
cantus eorum ſerpentes audientes terrebant. Et re-
uera talis impotentia virtualis ineſt quibuſlibet ho
minibus ꝑfectis ⁊ iuſtis. Portant enim lapidem pre
cioſiſſimum. i. diuinam gratiā ſemper ſecum: quo. ſ.
ſecum manente nunq̄ poſſunt mori ꝑ venenum mor-
talium: nec etiam tonitruo diuini iudicij terrentur:
nec flulmine damnationis eterne pereunt ineternū:
immo contra demones ⁊ vitia habent victoriam ⁊ tri
umphum: in tantum ꝙ eorū cantus. i. ipſoꝝ orōnes
ſerpentibus. i. demonibus ſunt terror. Et breuiter de
tali impotentia peccādi poteſt dici illud. j. Joh. iij. nō
poteſt peccare qui ex deo natus eſt. Caueāt tamen ta
les ne iſtum ſacrum lapidē diuine gratie: per ſerpē-
tis dyaboli inuidiam perdant: q̄r. ſ. tunc ⁊ tēpaliter et
eternaliter a veneno dyaboli ledi poſſent. Dictū em̄
fuit ꝑ apoſtolū. Actuum. xxvij. Niſi in naui manſeri-
tis vos ſalui fieri nō poteſtis. Apud iuſtos ergo aque
multe nō poſſunt extinguere caritatem: ſicut dicitur.
Cantic. viij. Nec ioſeph ſe potuit a fletu viſis fratrib⁹
abſtinere: nec filij iſrael potuerunt abominationes
egyptiorum domino immolare: ſicut dicitur. Gene.
xlv. ⁊ viij. Iſta eſt ergo impotentia iuſtorū que eſt vir
tualis. ¶ Item eſt impotentia malorum que eſt cri-
minalis. Nullus eſt enim ita fortis ⁊ potēs quin per
infirmitatē poſſit fieri impotens. Sic vere iſti qui ꝑ
fidem ⁊ innocentiam poterant in bono eſſe potentes
per infirmitates vitioꝝ quas contrahunt fiunt totali
ter impotentes. Igitur notabis ꝙ mali non poſſunt.

Surſum ſcandere.
Clare cernere.
Firmi perſiſtere.
In pace viuere.
Templum ſtruere.
Iram vincere.
Verbis parcere
Se corrigere.
Requieſcere.
Juſte agere
Bona diſcere.
Sua pandere
Alta viſere
Se defendere
Somnum fugere.
Fructus reddere
Se ſubijcere.
Grata facere.
Laudes canere.
Celos querere.

Iſta ſunt enim viginti im
poſſibilia q̄. ſ. mali q̄diu
mali ſunt facere non poſ-
ſunt. Et hoc q̄r per pecca-
tum bene operandi poten
tia ſe priuauerunt. Dicā
ergo ꝙ iſti nō poſſunt ſur
ſū ſcādere ꝑ celeſtiū affe
ctionem. Exodi. xix. Non
poterat vulgus aſcendere
in montem. ⁊ Joſue. xvij.
Non poterimus ad mon
tana aſcendere. Itē non
poſſunt clare cernere: per
veram fidem: cognitionē
diſcretionem ſeu contē-
plationē. Un̄. Gen̄. xxvij.
dicitur de yſaac: ꝙ caliga
uerant oculi eius ⁊ vide-
re non poterat. ⁊ iij. Reg.
xiiij. dicitur. Quod achias non poterat videre: q̄a ca-
ligauerunt oculi eius. Item iſti non poſſunt firmi ꝑſi
ſtere ꝑ conſtantiam fortitudinem ⁊ in bono duratio-
nem. Exo. ix. Nec poterant malefici ſtare corā Moy-
ſe. pſ. Confringam illos nec poterunt ſtare: cadēt ſub
tus pedes meos. ¶ Itē non poſſunt in pace viuere: ꝑ
concordiam ⁊ pacificam vnionem. Unde de fratrib⁹
ioſeph inſidioſis dicitur. Gen̄. xxxvij. ꝙ ipſi oderant
Joſeph nec poterant ſibi quicq̄ pacifice loqui. ¶ Itē
iſti nō poſſunt templum ſtruere. ſ. in corde ſuo ꝑ ora
tionem ⁊ deuotionem. j. Paral. xxij. Non poteris edi
ficare domum nomini meo: tanto effuſo ſanguine co
rā me. ¶ Item iſti non poſſunt iram vincere: per pa
tientiam ⁊ debitam tolerationem. Unde Judith. iij.
de holoferne dicit̄ ꝙ ferocitatem pectoris eius miti-
gare non potuerunt. ¶ Item ipſi non poſſunt verbis
parcere per loquele moderationem. Unde ꝓuer. xxv
Sicut vrbs patens ⁊ abſq̄ murorum ambitu, ita qui
non poteſt in loquendo cohibere ſpiritum ſuum.

¶ Item

Ayuntamiento de Madrid

¶ Itē iſti non poſſunt ſe corrigere per culparum dimiſſionem ⁊ emendationem. Eccles.vij. Inueni inquit ꝙ nemo poſſit corrigere quē de⁹ deſpexit. ¶ Itē iſti non poſſunt requieſcere per tranquillitatem ⁊ ſublatam negotiorum turbationem. Unde. Eſaie. lvij. Impij ſicut mare feruens quod quieſcere non valet. Et Hiere. xlix. Turbati ſunt in mari pre ſollicitudine quieſcere non potuerunt. ¶ Item iſti non poſſunt iuſte agere ſui ⁊ aliorum debitum regimē ⁊ correctionē. Unī Baruch. vj. de ydolis dicit̄. Falſa ſunt ⁊ nō poſſunt loqui. Et Luc. j. dicit̄ ꝙ zacharias egreſſus de oraculo non poterat loqui. ¶ Item iſti nō poſſunt bona diſcere ꝑ prelatorum ⁊ doctorū predicationem. Iob. xvj. Habeo vobis multa dicere ſed non poteſtis portare. ¶ Item iſti non pſīt ſua pandere ſeu porrigere per elemoſynam ⁊ compaſſionem. Unde Baruch. vj. dicitur de falſis dijs. ꝙ diuitias dare nō poſſunt. ¶ Item iſti non poſſunt alta viſere ſeu ſe erigere per terrenorum deteſtationem. ⁊ supernorum deſiderium ⁊ volitionem. Unde Luce. xiij. dicitur de muliere que habebat ſpiritum infirmitatis qđ erat inclinata nec poterat oīno ſurſum reſpicere. ¶ Item iſti non poſſunt ſe defendere ꝑ periculorum euitationem ⁊ hoſtium ſuperationem. Unde Treñ. j. Infirmata eſt virtus mea dedit me dñs in manum de qua nō potero ſurgere. Sicut enim dicit̄ de mundi diuitibus. Soph. j. Argentū eoꝝ ⁊ aurū nō poterat liberare eos. ¶ Item iſti non poſſunt ſomnū fugere per bonam vigiliam ⁊ occupationē. Unde Math. xxvij. dicitur Symon dormis: nō potuiſtis vna hora vigilare mecū. ¶ Itē iſti non poſſunt fructus reddere per bonam ⁊ vtilem operationem. Iohā. xv. Sicut palmes non poteſt facere fructū niſi manſerit in vite. ſic nec vos niſi in me manſeritis. ¶ Itē iſti non poſſunt ſe ſubijcere per humilitatem ⁊ ſeruitij exhibitionem. Unī Luc. xvj. ⁊ Mat. vj. dicitur qđ nemo pōt duobus dominis ſeruire. Et Rom. viij. dicit̄ Sapientia carnis inimica eſt deo: legi eīn iuſtitie non eſt ſubiecta: nec eīn poteſt. ¶ Item iſti non poſſunt grata facere per diuine voluntatis complacentiam. Roma. viij. Qui aūt in carne ſunt deo placere nō poſſunt. ¶ Itē iſti non poſſunt lete canere: per diuine laudis exultationem ſeu iubilationem. Apoc. xiiij. Nemo poterat dicere canticū niſi illa quadragintaquatuormilia ⁊c.

¶ Item iſti non poſſunt celum rapere: ſeu querere: vel acquirere per eternam beatificationē. j. Corin. xv. Caro ⁊ ſanguis regnum dei poſſidere non poſſunt nec corruptio incorruptelam poſſidebit. Unde Ioh. iij. dr̄. Qđ niſi quis natus fuerit denuo: non poteſt introire in regnum dei. Sic ergo patet quomodo eſt dare impotentiam. Infernalem. Supernalē. Criminalem. Uirtualem ⁊ Naturalē. ¶ Nota ꝙ ſm diuiſionem in principio huius tituli factam adhuc ſingulariter eſſet dicendum: de potentia mundana: angelica dyabolica: ſed licet iſta membra his nominibus autor non deduxerit: ſatis tamen expreſſe ſub alijs vocabulis explicauit. Unde ad ea redeunda indice monſtrabo. De potētia mundana habes ſupra co. ti. in. §. Sed adhuc dico: ꝙ potentia humana ſumitur in malo. De potentia angelica vide in. §. Item eſt impotentia iuſtorum que eſt virtualis. De potentia vero dyabolica nota. §. Item eſt impotentia malorum que eſt criminalis: Sufficit ergo quod dictum eſt de Potentia. Poſſe. Poteſtate ⁊ impotentia ⁊c.

A

Prauus. prauitas.

Cuꝫ prauitas iniquitas: malum peccatum ⁊ ſimilia idem ſignificare videantur: ſatis mihi videtur in diuerſis titulis eſſe factū niſi plures inuenirentur de prauitate autoritates vocales. Nos igitur notemus breuiter tranſeundo: ꝙ prauus idē eſt qđ pctōr: ⁊ ꝙ praua inutilia: nociua. nihil ſunt aliaꝙ̄ pctā. vl' etiā bona tꝑalia vl' tormēta. Tormēta ſcꝫ peccata. pctōres: demones poſſunt dici praua ſimplr et ꝑ ſe. Mūdi xͦo bona ⁊ ſocietates malorū praua dicuntur ꝑ accidēs ⁊ nō ꝑ ſe eo. ſ. ꝙ mali peccati ſeu tormenti cauſa ſeu ocaſio poſſunt eſſe. prauus ergo ideꝫ eſt qđ pctōr ex toto ꝑfidus ⁊ corruptus. Unī generationi ⁊ cōitati taliū dicit̄ Deute. xxxij. Generatio praua atqꝫ peruerſa. heccine reddis dño popule ſtulte ⁊ inſipiens. Unde nota ꝙ generatio taliū praua dr̄. qꝛ ꝗcqd habet in moribus totum prauuꝫ ⁊ impiū cōprobatur. Habēt eīn iſti mali ſeu praui. ſ. prauitatem.

Cordis dum praua machinantur.
Oris dum praua proteſtantur.
Manus dum malum oꝑantur
Greſſus dum male proſequuntur.

Primo igitur dico ꝙ praui ſunt qꝛ habēt prauas cogitiones ſeu machinationes. Mēbra eīn exteriora infirma ſunt quādo interiora ⁊ principalia. ſ. cor epar ⁊ cerebrum corrupta ſunt. Sicut etiā videm⁹ ꝙ in arbore fructus vermiculoſi ⁊ corrupti efficiunt̄ ⁊ cadunt quādo a radice corrupta ꝓcedunt. Sic vere cum cor ⁊ cogitatio moruꝫ ⁊ actuū ſint radices. neceſſe eſt qđ ſi iſta interius ſint corrupta que ſunt exterius praua ſint et inepta quia procerto ſi quis in corde malas habeat affectiones neceſſe eſt quod prauas ſentiat paſſiones. Omnia enim alia ſequuntur cor: quod ſi bonum fuerit bona ſunt que ab ipſo procedunt. Si prauum fuerit. peruerſa ſunt. Hieremi. ix. Non audierunt vocem meam. ⁊ nō ambulauerunt in ea ⁊ abierunt poſt prauitatem cordis ſui ⁊ poſt baalim. Prauitas aūt iſta conſiſtit in quadā ꝓfunditate inſcrutabili. in quadā ꝑuerſitate incorrigibili. in quadā venenoſitate intollerabili ⁊ deteſtabili. De prauitate ꝓfunditatis que non cognoſcitur. Patet Hiere. xvij. Prauum eſt cor hominis ⁊ inſcrutabile. ⁊ quis cognoſcet iſtud: Iſtud ꝓprie eſt de multis qui ita cauti ⁊ inuoluti ſunt ꝙ corda coruꝫ cognoſci non poſſunt. immo neſcitur qui diligunt aut intendunt. De ꝑuerſitate vero obſtinata ⁊ incorrigibili patet de multis qui ſeꝫ voluntarie mali ſunt. ⁊ ita in ſua malicia delectati ꝙ nūꝙ̄ amplius fieri boni volunt dicētes illud Deut. xxix. Pax erit mihi: ⁊ ambulabo in prauitate cordis mei. Et Hier. xviij. Deſperamus: poſt cogitationes noſtras ibimus: ⁊ vnuſquiſqꝫ prauitatē cordis ſui mali faciemus. De venenoſitate aūt deteſtabili. ſ. de malicie iniquitate quā. ſ. quidam habere ſe gloriant̄ dicentes. ſ. illud Hiere. xxiij. Pax erit vobis ⁊ omni qui ambulat in prauitate cordis ſui ⁊ prouer. xj. Abominabile domino cor prauum: voluntas eius in eo qui ſimpliciter ambulat. Cōſtat eīn qđ illa que fiunt ex certa ſcientia ⁊ malicia magis diſplicent deo ꝙ̄ illa que fiunt ex paſſione ⁊ quadā impotētia. ⁊ iō ille deo ſumme diſplicere dicit̄. qui malicioſe et voluntarie praua machinari ꝓbatur. Unde de prauo et malicioſo dicit̄ prouerb. vj. ꝙ ipſe eſt homo apoſtata vir inutilis: annuit oculis: terit pede: digito loquitur prauo corde machinatur maluꝫ Sequit̄. Sex ſunt que odit deus ⁊c. et poſt. cor machinans cogitationes peſſimas. Et reuera tales ſunt etiam ab hominibus euitandi et ſummopere fugiendi Iuxta illud ps. Non adheſit mihi cor prauum; detrahentem ſecreto proximo ſuo hunc perſequebar. Et merito: quia ſicut dicit̄ Eccleſiaſtici. xxxvj. Cor prauum dabit triſtitiaꝫ Praui ergo dicuntur illi qui habent prauas cogitationes

B ¶ Secundo praui dici poſſunt hi qui habent prauas prolocutiones. Sicut enim prauitas ſeu non ſanitas porci cognoſcitur in ore. ſic prauitas hominis in verbo. Ideo ſapiens conſulit prouer. iiij. dicens Remoue a te os prauū ⁊ detrahētia labia longe fac a te. Remoue inquit a te: ⁊ non ſolū a perſona ⁊ a conditione tua immo etiam a te ideſt a tua ſocietate: quia ſcilicet nō ſolum praua et detractoria verba debemus ab ore noſtro fugare. ſed etiam detractores et alios praua libēter loquentes debemus fugere et odire. Unde ſapientia dei dicit Prouerbiorum. viij. Arrogantiam et ſu-

Ayuntamiento de Madrid

perbiã τ viam prauã τ os bilingue ego deteſtor. Conſtat enĩ ꝙ verba praua non ſolum deteſtabilia ſũt iuſtis: immo etiam ipſi deo. Unde Job. xv. dictuʒ fuit ipſi Job. Nunquid grande eſt vt conſoletur te deus: ſed verba tua praua hoc ꝓhibent. Et merito. q2. ſ. in verbis diuinis nũꝙ aliqua prauitas ſed ſemꝑ oĩs bonitas inuenit. vñ prouer. viij. Juſti ſunt oẽs ſermones mei non eſt in eis prauuʒ quid neqꝫ peruerſum. Praui ſunt ergo hi qui habent prauas prolocutiones. ¶ Tertio praui ſunt hi qui habent prauas operationes. ſicut. ſ. ſunt illi qui praua ordinant et diſcutiunt. Qui praue donant τ alliciunt Qui praue lebunt τ percutiũt. De prauis prelatis ordinatoribus dicit. ij. Mach. iiij. Mõs ciuium deſtituens iura: praua ſanciebat inſtituta. De prauis vero munerum collatoribus τ maioꝝ corruptoribus et allectoribus poteſt dici Eccli. xxxv. Noli offerre munera praua. De prauis alioꝝ moleſtatoribus τ inuaſoribus poteſt dici illud pſ. Patres eoꝝ conuerſi ſunt in arcum prauũ. Arcus enĩ a longe ꝑcutit. q2 vbi zelus τ contentio: ibi τ inconſtantia τ omne opus prauum. Jaco. iij. Praui ergo ſunt hi qui habẽt prauas operationes. ¶ Quarto praui ſunt hi qui habent prauas ꝓſecutiones. Prauos enim greſſus: prauas vias: praua itinera. i. prauas pſecutiones τ negocia habẽt praui. De quibus dicitur Eccli. ij. Ue his q perdiderunt ſuſtinentiam: qui dereliquerunt iter rectum τ diuerterunt in vias prauas. Et prouer. xxviij. dicitur. ꝙ melior eſt pauper ambulans in ſimplicitate ſua ꝙ diues prauꝰ in itineribus ſuis Patet ergo quõ iſti praui ſunt qui. ſ. habent prauos greſſus prauos actus: prauos affectus τ prauos etiaʒ cogitatus. Tales ergo ſunt de illa. ſ. praua generatione. de qua conſulitur Actuum. ij. Saluamini a generatione iſta praua. Et philip. ij. Sitis inquit ſine querela τ ſimplices filij dei ſine reprehenſione in medio nationis praue atꝙ ꝑuerſe τc. Jſta igitur de prauitate morali ſufficiãt:

a **Pre** Nota ꝙ pre qñqꝫ ſumitur pro vltra ſeu pro ſuper ſeu pro propter ſeu pro ante ſeu etiam pro valde. Pro ſuper dico ſicut cum dicitur. Deus noſter pre omnibus dijs. i. ſuper τ ante omnes deos. Qñqꝫ ſumitur pro propter ſicut cũ dicitur in pſ. Pre fulgore in conſpectu eius nubes tranſierunt τc. Pre fulgore inquit. i. propter fulgorem. ¶ Item pro ante: ſicut cum dicitur precedere: pro antecedere: ſeu ante alios incedere. ¶ Item pro valde. ſicut cum dr. prepotẽs vel preclarus. τ ſic ergo dicam ꝙ pre qñqꝫ ſignat excellentiam τ prerogatiuã Qñqꝫ vero cauſam rationalẽ et conſtitutiuam Siue igitur pre ſumatur prerogatiue ſeu cauſatiue: dico ꝙ vtroqꝫ modo in bono ſumit τ in malo Unde notemus ꝙ iſta dictio pre: qñqꝫ refert ad deum qñqꝫ refertur ad iuſtum. qñqꝫ refert ad impium. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ refertur ad deum. Cõſtat enim ꝙ deus habʒ ſuum pre. i. ſuã excellentiaʒ ſingularem qua. ſ. pre omnibus. i. ſuper omnes ipſe preualet τ precellit. Unde nota ꝙ deus ſeu etiã xp̃s Precellit omnibus.

Honore potenti.
Decore decenti
Dulcore patenti.
Splendore nitenti.

Conſtat enim ꝙ deus precellit omnia: Jn potentie celſitudine Jn decentie pulcritudie Jn clementie plenitudine. Jn ſciẽtie ſeu redolentie magnitudine. Habet enĩ xp̃s vnum pr: qđ eſt potentie τ celſitudinis infinite. Unde pater de ipſo legitur in pſ. dixiſſe Et ego primogenitum ponã illum excelſum pre regibus terre ¶ Item habet vnuʒ pre. i. vnam prerogatiuã: quod eſt decentie et pulchritudinis infinite Unde ſibi dicit in pſ. Specioſus forma pre filijs hominum. diffuſa eſt gratia in labijs tuis. ¶ Item habet vnum pre: clementie et mititudinis delinite. Jdeo dicit in pſ. Unxit te deus oleo leticie ꝑ conſortibus tuis. ¶ Item habet vnum pre id eſt vnaʒ prerogatiuam redolentie et ſanctitudinis exquiſite. hoc eſt dictum: boni nominis et bone fame. Unde de ipſo dicitur Hebre. j. Quod ipſe fuit tanto melior angelis effectus: quãto ꝑ illis differentius nomẽ hereditauit. Sic ergo ptʒ ꝙ iſta dictio pre refert ad deũ b

¶ Scđo dico ꝙ qñqꝫ refert ad iuſtũ. Accipiat enim pre ſiue cauſaliter ſiue ꝑcellenter: dico ꝙ bñ põt referri ad iuſtũ. Habet enim iuſtus multiplex pre in multiplicẽ cauſam faciendi bonum τ conſequendi gloriã eternã ſcʒ Pre ſtupore quo cõteplando deũ admirat Pre liquore quo deguſtando intus delectatur. Pre feruore quo diligendo intus inflammat. Pre dulcore quo congaudendo pie lacrymatur. Pre dolore quo penitendo corde conturbatur Pre ſqualore quo abſtinendo caro macerat. Pre valore quem acquirẽdo ſumme gratulat. Pre ſplendore quẽ poſſidendo ſurſum conſolat. ¶ Dico ergo ꝙ iuſti habent pre ſtuporis admiratiui. Et hoc eſt qñ cõtemplando diuinã maieſtatem mirant dicentes. ſ. ipſi deo illud Heſter xv. Cõturbatũ eſt inquit cor meũ ꝑ timore glorie tue: valde enim admirabilis es dñe τ facies tua plena eſt gratiarum. Sicut etiam apparuit in regina ſaba: de qua dr. ij. Para. ix. Nõ nõ habebat vltra ſpm̃ pre ſtupore. ¶ Itẽ iuſti habẽt vnũ pre: liquoris delectatiui dum multitudinis beneficiorum a deo acceptoꝝ memores in dei bonitate delectantur. Uel dũ fonte gratie diuine irrigati ſpiritaliter exultant τ conſolantur ¶ Item iuſti habent vnum pre: ardoris inflammatiui. Habẽt enim virtutem feruide caritatis. Exẽplo ſcʒ iacob qui ſeruiens laban pro rachele: ſcʒ ſeptem annis videbant ſibi dies pauci pre amoris magnitudine. Rachel enim eſt vita eterna. pro qua ſcilicet iuſti ſeruiunt xp̃o. τ hoc ſcʒ ſeptem annis. i. toto tempore vite huius qđ ſeptem dierum curriculo menſurat ¶ Itẽ iuſti habent vnũ pre: dulcoris lacrymatiui ſcʒ pietatis τ compaſſionis virtutẽ que faciliter lacrymatur. Exẽplo. ſ. thobie τ vxoris ſue qui oſculantes filium ſuum ceperũt flere pre gaudio. ¶ Item habẽt vnum pre doloris cõturbatiui. j. virtutem penitentie dicentes ſcʒ illud. Treno. ij. Defecerũt pre lacrymis oculi mei. conturbata ſunt viſcera mea. ¶ Item habet vnum pre: ſqualoris maceratiui. ſ. abſtinentiaʒ a cibis. De qua tñ dicit contrarium miraculoſe factuʒ Dan. j. vbi dicit: ꝙ vultus pueroꝝ abſtinentium apparuerunt corpulentiores τ meliores pre oĩbus pueris qui veſcebant cibo regio. ¶ Item habent vnũ pre valoris infinitiui: ſ. diuinam gratiam. De qua dicit. Mat. xiij. Quod ſimile eſt regnũ celoꝝ theſauro abſcondito in agro: quem qui inuenit homo ꝑ gaudio illius vadit τ vendit vniuerſa que habet τ emit agrum ¶ Item habent vel ſaltem finaliter habebunt vnum pre: ſplendoris conſolatiui. ſ. gloriam paradiſi. De qua Eſai. lxv. Ecce ſerui mei laudabũt pre exultatiõe cordis: τ vos clamabitis pre dolore cordis: τ ꝑ cõtritione ſpiritus vlulabitis. Sic igit ptʒ quõ iuſti habẽt multiplex pr: vel ꝓpter. i. multiplicem cauſam iuſtitie qua ſunt iuſti. Jgit patet: ꝙ pre qñqꝫ ſpectat ad iuſtũ

¶ Tertio dico: ꝙ ꝑ qñqꝫ ſpectat ad impiũ. Mali enĩ c habent ſuũ pre τ ſuũ ꝓpter: hoc eſt dictu: ſuam malã cauſam faciendi malum. Unde nota ꝙ iſti Pre.

Fragilitate fiunt fluidi.
Cupiditate fiunt aridi
Ebrietate fiũt ſtolidi.
Diuerſitate ſolent diuidi.
Temporalitate fiunt tepidi.
Impietate fiunt torpidi.
Timiditate fiunt ſtupidi.
Tenuitate fiunt ſqualidi
Calamitate fiunt horridi.

Dico igit ꝙ mali hñt vnũ ꝑ. i. vnaʒ cãm fragilitatis: ex quo ſequitur inconſtãtia ſcilicet exemplo illius regie de qua dicitur. Heſter. xv. ꝙ pre nimia teneritudine corpus ſuum ferre non ſuſtinebat. ¶ Item habent vnum pre cupiditatis: ex quo ſequitur turbulentia. Unde Job. xxx. Oſſa inqt mea aruerunt ꝑ caumate verſa ẽ in luctuʒ: cithara mea τ canticũ meũ in voceʒ flentiũ. Cauma. n. ardor τ feruor auaricie: ariditatẽ τ maciẽ: luctũ etiã τ triſtitiã introducit: τ citharã τ gaudiũ vilipẽdit

¶ Item

Ayuntamiento de Madrid

¶Item habent vnum pre ebrietatis: ex quo ſequitur ignorantia. Vñ. Eſai. xxviij. Hi quoqꝫ pre vino neſcierũt ⁊ pre ebrietate errauerunt. Sequitur ſacerdos ⁊ propheta neſcierunt pre ebrietate: abſorpti ſunt a vino. ¶Itez habent vnum pre diuerſitatis: ex quo ſequitur diſſonãtia ſeu diſcordia. zach. viij. Neqꝫ introeunti: neqꝫ exeũti erat pax pre tribulatione. Hier. xlix. Turbati ſunt in mari: pre ſolicitudine quieſcere non potuerunt.
¶Item habent vnũ pre tpalitatis. ſ. negociationuz ⁊ occupationum mũdi ex quo ſequitur impotentia. Pluribus enĩ intentus minor eſt ad ſingula ſenſus. Unde Lu. v. dicitur q illi non poterant inferre paraliticuz añ ihm vt ſanaretur pre turba ⁊ propter hoc neceſſe fuit aſcendere ſup tectum. Turba enĩ negociorum impedit: ne ſpiritus imbecillis ante ihm poni poſſit. Sicut etiã de zacheo dr. Luce. xix. q ipſe querebat ieſum videre qs eſſet: ⁊ nõ poterat pre turba: eo q ſtatura puſillus eſſet
¶Item habẽt vnum pre anxietatis: ex quo ſequitur ſomnolentia: ſicut de apl'is dicitur. Luce. xxij. q ieſus inuenit eos dormientes pre triſtitia. ¶Itẽ habent vnũ pre timiditatis: ex quo ſequitur turbulentia. ſicut dr. Math. xxviij. q pre timore eius exteriti ſunt cuſtodes: ⁊ facti ſunt velut mortui. ¶Itẽ habent vnum pre tenuitatis ſeu ſpiritalis pauptatis: ex quo ſequitur indigẽtia. Hieremie. xiiij. Erunt proiecti in vijs irlm pre fame. ¶Itẽ habent vel etiã habebunt. ſ. poſt mortẽ in inferno vnũ pre calamitatis ſeu etiam aduerſitatis ex quo ſequitur peſtilentia damnationis eterne. Unde ipſis poteſt dici illud pdictũ. Eſai. lxv. Uos clamabitis pre dolore cordis ⁊ pre ptritione ſpũs vlulabitis. ⁊ Sap. v. intra ſe penitentiam agentes ⁊ pre anguſtia ſpũs gementes ⁊c.
Hec ſufficiãt de pre vide de Propter.

A **Prebere.** Nota q Prebere. Dare. Preſtare ⁊ ſimilia idem ſignificant vt in pluribus: ſed qr multa dicta ſunt aut dicentur in titulis prelibatis. Uolo hic breuiter ptrãſire. Nota ergo q nos inuenimus prebere dei iuſti ⁊ impij. ¶Primo igitur dicamus de deo. Iſte enĩ eſt qui prebet oĩa bona bonis. ⁊ oĩa mala malis. Prebet enĩ ſcz.
Conſtantiam militantibus.
Concordiam ſe metuentibus.
Sapientiam ſe diligentibus.
Suam gratiam ſe pſequentibus.
Prebet dico in ſe credentibus conſtantiam. Uñ. j. paralip. xvj. dicitur q deus prebet fortitudinem his qui in corde perfecto credunt in eum. ¶Itẽ pbet ſe metuẽtibus concordiã. vñ. ij. Paral. xx. dicitur de illo rege. Ioſaphat qui timebat dñz. Qd quieuit regnũ. Ioſaphat ⁊ pbuit ei dñs pacem p circuitũ. ¶Item pbet ſe diligentibus ſapientiã. vñ. Eccli. j. de ſapientia ⁊ diſciplina dicitur. Qd deus pbet illam diligentibus ſe. ¶Itez pbet ſe pſequentibus ſuã gratiam: qr. ſ. ſicut dicitur. Actuum. j. Ipſe prebuit ſeipſum viuum poſt mortem ſuam p dies quadraginta apparens diſcipulis. Dies enĩ quadraginta ſignificant penitẽtie tempus ĩ quo ſ. deus per gratiam apparet: ⁊ ſe ſuis fidelibus p gratiam viuum prebet. Iſtud eſt igitur vnum prebere qd facit deus. Unum tamẽ aduerte: q ſicut deus prebet hominibus ſe ⁊ ſua: ita etiam ipſe vult ⁊ petit q nos ſibi ſimiliter nos ⁊ nr̃a prebeamus. Donatio enĩ intervirũ ⁊ vxorem reciproca debet eſſe: nec debet ab vna parte plus q ab altera claudicare ſm iura. Si igitur ſpõſus xps bona ſua ſpiritualia ⁊ eterna dat ⁊ prebet ſue aĩe xpiane: neceſſe et iuſtũ eſt q econuerſo ipa ſponſa ſibi donet ⁊ pbeat bona ſua. Petit ergo deus q homo prebeat ſibi. ſ.
Cor ad conſentiendum.
Os ad pnunciandum.
Caput ad ſubijciendum.
Aures ad obediendum.
Manus ad perficiendum.
Item prebeamus ſibi cor nr̃um mandatis eius ad cõſentiendũ. puer. xxiij. fili mi pbe mihi cor tuũ. Et. j. Paral. xxij. dr ſic. Prebete corda vr̃a ⁊ aĩas veſtras vt queratis dñm. Itẽ prebeamus ſibi ora nr̃a ad laudes ipſius pnunciandũ ſeu ad ipſum ſpũaliter oſculandũ. Uñ pr̃ dicebat filio. Geñ. xxvij. Da mihi oſculum fili mi. Itẽ pbeamus ſibi capita nr̃a ad nos ſibi ſubijciendũ. Iuxta illud. Eccli. iiij. Magnato hũilia caput tuũ. Itẽ pbeamus ſibi aures nr̃as ad ſuis legibus obediendũ ⁊ ad ipſas audiendũ ⁊ faciendũ. Iob. vj. Prebete aurẽ ⁊ audite. Et concorda / vt volueris. Eſt igitur vnum prebere qd vult deus. ⁊ qd facit deus B
¶Scdo dico q eſt vnum prebere quod facit iuſtus.
Iuſtus enĩ prebet.
Ueſtimentum frigeſcentibus.
Alimentum fameſcentibus.
Documentum ignorantibus.
Iuuamentum patientibus.
Prebet dico nudis ⁊ frigeſcẽtibus indumẽtũ. Thob. j. Nudis veſtimenta pbebat. Itẽ pbet fameſcentibus alimentum. Iudicũ. xix. Ego prebebo que neceſſaria ſunt. Sequitur. introducit eum in hoſpitiũ ⁊ pabulum aſinis pbuit. Itẽ pbet ignorantibus documentũ. Geñ. xlvij. Prebe ſemina ne pereunte cultore redigatur tra ĩ ſolitudinẽ. Itẽ pbet patientibus ſeu indigentibus iuuamentũ. ſ. contra multos malos. j. Paral. xij. Prebuerunt auxilium dd. aduerſuz latrũculos. Hoc ẽ ergo vnũ pbere qd facit iuſtꝰ. ¶Tertio dico: q eſt vnuz pbere qd facit ſtultus. Sulti enĩ habent Unũ prebere
Crudelitatis ⁊ violentie.
Proteruitatis ⁊ inſolentie.
Iniquitatis ⁊ iniuſtitie.
Carnalitatis ⁊ immundicie.
Mali enĩ pbent quedã munera crudelitatis. Exo. v. Prebuiſtis gladiũ vt occiderent nos. Itẽ pbent quedam munera pteruitatis: ſicut de obſtinatis ⁊ pteruis dr. ij. paral. xxix. Quod auerterunt facies ⁊ pbuerunt dorſa. Itẽ pbent quedã munera iniqtatis. vñ. ij. Paral. xix. dicitur. impio prebetis auxiliũ. Item pbent munera carnalitatis. Un de illa meretrice dr. Ezech. xxiij. Qd fornicationẽ aſſyrijs pbuit ipudenter. Hec ergo ſufficiant: qr nihil pſequor gr̃a breuitatis. Et qr etiã. s. de dare: ⁊ in alijs ſimilibus titulis dictum eſt.

Precellere. Nota q pcellere idem eſt quod valde excellere. Et nota q de excellentia multa poſſent dici: ſz nulle ſunt autoritates vide ergo vbi. Melius. ⁊ vbi bonitas. valor. eminentia. prerogatiua: ⁊ ſimilia.

Preces. precari. Cum preces precis. oratio. ſupplicatio. deprecatio idez ſint: ⁊ ſupra ⁊ infra in titulo de Exaudire. Clamare. Uox. Sonus: ⁊ ſimilibus: de precibus ſit ſatis dictum. Hinc eſt q de pcibus vocaliter loquendo intendo breuiter pertranſire. Dicã ergo q in bono ſignificato in ſcriptura reperiuntur pces. A

Deuotorum. Prime preces ſunt faciende. Secũ
Miſerorum. de preces ſunt audiende. Tertie p
Iniquorum. ces ſunt repellẽde. ¶His premiſſis dicamus aliquid de precibus quas nos mortales debemus facere dño deo noſtro. Conſtat enĩ q illud qd homo ſe videt p virtutem ⁊ potentiaz obtinere nõ poſſe: per humilitatẽ ⁊ preces obtinere conatur: ſicut exemplariter videmus de catulis animalium. ⁊ pullis omnium qui fameſcentes ⁊ puidere ſibi de neceſſarijs nõ valentes: ſed impotentes in ſuis nidulis ſunt vagientes. latratu. balatu. mugitu pariter ⁊ garritu apud matrem ſuam clamant: ⁊ vt neceſſaria obtineant ſuis modulis ⁊ precibus ipſam pulſant. Sic vere nos cum omnino impotẽtes ſimus: nec aliquid a nobis tanq ex nobis facere poſſumus: ⁊ maxime qntum ad bona ſpũalia ⁊ eterna obtinenda ad mala ⁊ pctã vitanda: ⁊ tribulamina tolleranda: neceſſe eſt q pulſemus mr̃em pcibus: pulſemus ad oſtium inuitantis amici: vt qd virtute non valemꝰ pcibus obtinere poſſimus. Iuxta illud. j. Macha. vj. Clamauerũt ad regẽ

cum precibus dicentes. Denius dextras iudeis ⁊ fa-
ciamus cum illis pacē ⁊c. Dextras em̄ offerre: eſt pa
cem p̄cibus poſtulare. Ut ſic hō faciat qđ precipitur
Eccli. xvij. vbi dr̄. Precare an̄ faciē dn̄i ⁊ minue offen
dicula. Ubi aduerte ꝙ in precibus deo faciendis tria
debent attendi. vicȝ Unum qđ.
Impedit ⁊ repellit.
Preualet ⁊ excellit.
Admonet ⁊ impellit.
Repellens ⁊ impediens debem⁹ repellere. Excellēs
⁊ expediens debemus querere. Impellens ⁊ erudiēs
debemus cernere. Igiꝉ pellamus culpam ⁊ peccatuȝ.
Queramus domini p̄unatū. Cernam⁹ ſcripture mā
B datuȝ. ¶ Dicā ergo ꝙ ſi preces nr̄as volumus exau
diri nos debemus expellere impediens peccatū. Mi
nue inquit offendicula. Nos debemus requirere ex-
pediens oblatum. ſ. ipſum deū ⁊ nō aliū. Ante faciem
dn̄i inqt. Nos debemus attendere vrgens mandatuȝ
qđ. ſ. eſt imꝑatiuū ⁊ impulſiuū. Precare inquit
¶ Dico ergo ꝙ oē peccatū debes tollere. Et hoc oſn̄-
ditur cū diciꝉ. Minue offendicula. Conſtat aūt ꝙ pre
ces inimici nō bn̄ recipiunꝉ. immo ſicut dicit Greg.
Cum is diſplicet q̇ ad intercedendum mittiꝉ: ingrati
aīmus ad iracundiam ꝓuocatur. Si qs filiū alicui⁹
occideret: ⁊ poſt tenēs gladiū cū quo ipſuȝ occiderat
patrē precare vellet: ipſum certe magis offenderet: et
qđ precareꝉ nullatenus obtineret. Cum igiꝉ peccator
dei inimicus exiſtat: ſicut ille q̇ ipſius filiā ⁊ heredeȝ
vicȝ aīam ꝓpriam mortaliter peccando necauit: non
dubiū ꝙ q̄diu gladium cum quo eā occidit. ſ. pecca-
tum ſecū habuit: deū pulſare precibus fruſtra querit
nec ab ipſo īpetrat qđ oſtēdit. Ante oīa ergo pecca-
tor debet peccati gladiū a ſe alienare: ⁊ vitioꝝ offen-
dicula minuere ꝑ penitentiam ⁊ purgare. Tunc enim
preces melius audiunꝉ: qn̄ eſſe munde ⁊ ſine offendi-
culo comprobanꝉ. Job. xvj. Cū haberem mundas ad
das ad deū preces ⁊c. Minue ergo offendicula. Exē-
plo apl̄i q̇ dicebat. Actu. xxiiij. Stude ſine offendicu-
lo cōſcientiaȝ habere. Qr ſicut diciꝉ. Hier. iiij. Si ab-
ſtuleris offendicula tua a facie mea non cōmoueberꝭ
Patet ergo ꝙ oē peccatū debes tollere. ¶ Scđo dico
ꝙ ſi preces tuas volueris acceptari: expediēs oblatū
debes querere ante faciē dn̄i inqt. q. d. dn̄s ⁊ non alius
eſt precandus: cū ꝓprie loquendo ipſe ſol⁹ iuuare poſ
ſit vt. ſ. dicamus illud. ij. Reg. xxiiij. Precor dn̄e vt trāſ
feras iniquitatem ſerui tui. Uide ſupra de precari: in
illa autoritate. Thob. viij. Deprecemur dn̄m hodie ⁊
C cras. ¶ Tertio dico ſi preces tuas volueris accepta-
ri: ꝙ cogens mandatum debes attendere: qr. ſ. impe-
ratiue loquendo ſcriptura dicit: precare. Actuū. viij.
Precamini vos ad dn̄m. Et nota ſi viſ ꝙ p̄ces nr̄e ad
dn̄m debent eſſe ꝓſtrate ⁊ effuſe ⁊ ex gratia ⁊ non ex
debito requiſite. Proſtrate dico. ſ. ꝑ humilitatem: qr
ſ. nullus eſt ita ferus ⁊ magnus qn̄ ſeipſuȝ debeat do
mino ꝓſternere. ⁊ ipſius miām precibus flagitare.
Hiere. xxxviij. Proſtraui ego preces meas corā rege.
Exemplo ſcȝ leonis de quo dicit. Pli. ꝙ lȝ ſit animal
ferociſſimum in neceſſitate tn̄ inuentus eſt ad hoīem
recurrere ⁊ ab ipſo auxilium poſtulare. Un̄ narrat ꝙ
in affrica leo habens in pede ſtipitē ſeu ſpinā quam
amouere nequiuerat. ꝓpter qđ pes eius fuerat putre
factus: obuiauit homini in deſerto: qui timens ſtatī
aſcendit arborem: leo autē ad arboris radicē veniens
⁊ vultum blandientē ⁊ non furentē pretendens: pedē
ſuū homini oſtendebat: ⁊ quodā ſuſurro ſatis pio ho
minis beneficium ⁊ adiutorium ſuo modo p̄cabatur
⁊ querebat: qđ ꝑpendens homo deſcendit ⁊ ſtipitem
remouit. Leo vero gratabundus recedens: pellem
precioſam extranei animalis ſuo medico quaſi ꝓ ſa-
tiſfactione apportauit. Mirum inqt. Pli. qua rōne
ſciuerit leo hominē medicas habuiſſe manus: ſȝ vis
maloꝝ oīa experiri cogit. Nullus ergo ſit ita ferus:
qui ſe corā deo digneꝉ humiliare infirmitates paſſio
num ⁊ vitioꝝ eidem demonſtrare ⁊ ab ipſo remediū
implorare. Un̄. Eccli. l. Prepárauerunt ⁊ ceciderunt
ante faciem ſuam ſuꝑ terram adorare dn̄m deū ſuuȝ
⁊ dare preces omnipotenti deo excelſo. Que tn̄ ſunt
contra multos ſuꝑbos: qui. ſ. nō dignanꝉ dn̄m preca-
ri: nec ab ipſo auxiliuȝ in ſuis neceſſitatibus obſecra
ri ſimiles illi Leuiathan: de quo dicitur. Job. xl. Nū
qd multiplicabit ad te preces. aut loqueꝉ tibi mollia
q. d. non digrareꝉ. Sint ergo ꝓſtrate: ꝑ humilitatem
Item ſint preces effuſe: ꝑ multiplicitateȝ ⁊ continui
tateȝ. Un̄. Judith: vj. Unanimes preces ſuas dn̄o effu
derunt. Item debent eſſe non ex debito: ſed ex gr̄e re-
quiſite. ſicut. ſ. faciebant illi Dan̄. ix. q̇. ſ. dicebāt neq̄
enī in iuſtificationibus noſtris proſternimus preces
noſtras ante faciem tuā ſȝ in miſerationib⁹ tuis mul
tis. Sic ergo patet: qđ fundēdo p̄ces nos debem⁹ attē
dere ad mandatum imꝑatiuū vt obediamus: precare
inquit. Ad primatum poteſtatiuū: vt ſolus queratur
an̄ faciem dn̄i inquit. Ad reatū maculatiuū vt prius
tollatur. Minue inqt offendicula. Sufficit ergo. Ui
de de exaudire: ⁊ deprecari ⁊c.

Precingere. ſuccingere. A

Cingere cingulū

Cum homo ſe cingendo aut precingendo veſtimenta
ſua congreget ⁊ coniūgat: ⁊ totū corpus ſuū arceat ⁊
reſtringat: vel etiam celatura ſeu arma vel ornamēta
in cingulis ſuis ſibi compleat ⁊ aſſumat: videꝉ mora
liter loquēdo: ꝙ cinctio ſeu p̄cinctio, poſſunt omnem
virtutem ſuperfluitates vitioꝝ ⁊ temꝑaliū reſtringē-
tem: ſeu etiam honeſtates ⁊ virtutes circa hominem
aggregantē ſpūaliter deſignare. Juxta illud. Eſai. xj.
Erit iuſtitia cinguluȝ lumboꝝ eius: ⁊ fides cinctoriū
renum eius. ¶ Sic igitur nota ꝙ hō multis cauſis ⁊
modis precingitur. vicȝ. Ut ſit flebilis ad lamentādū
Mobilis ad obtemperandū. Agilis ad miniſtrandū
Stabilis ad ꝓpugnandum. Sterilis ad manducādū
Docilis ad moderandum. Uirilis ad ſuperandum.
ſcilicet carnem. Nubilis ad federanduȝ. habilis ad ſe
parandum ſeu ornandum. Sic ergo dicam ꝙ mora
liter loquendo iuſtum precingit. Nobilitas peniten-
tie: Mobilitas audientie ſeu obedientie. Sedulitas
diligentie. Stabilitas exiſtentie. Aſperitas abſtinen-
tie. Modalitas temꝑantie. Sinceritas continentie.
Integritas amicicie. Nobilitas apparētie. Et ſic cer
te dicam. ꝙ diſcurrendo per iſtas cauſas ſpiritalis p̄
cinctionis. Penitentia portat cilicium. vt culpas de-
fleat. Audientia ſeu obedientia mouet veſtigium: vt
cito pareat. Diligentia facit ſeruitium: vt bonis faue
at. Permanentia ſuffert duellum: vt mala ſubeat.
Abſtinentia tolli edulium: vt ventrem impleat. Tem
perantia tractat conſilium vt luxus caueat. Continē
tia ſuffert martyrium vt carnem arceat. Amicicia li-
gat coniugiū: vt ſimul maneat. Apparentia ornat ho
B ſpitium vt bonis placeat. ¶ Igitur cariſſimi precin-
gamur cingulo penitentie: vt culpas defleamus. Pe-
nitentia enī eſt illud cilicium: quo antiquitus ſancti
patres ſe ſolebant p̄cingere: quando habebant flendi
materiam ⁊ dolendi. vn̄. Judith. iiij. Induerunt ſe ſa-
cerdotes ciliciȷs: ⁊ infantes ꝓſtrauerunt contra faciē
templi dn̄i: ⁊ altare dn̄i cooperuerunt cilicio. Eſt ⁊ ci
gulus ſacci: de quo Eſai. xxij. vocauit dn̄s ad fletuȝ ⁊
luctum. Sequitur. Et ad cingendum ſacci. ¶ Item
precingamur cingulo diligentie: vt bonis ſeruiamus
ſeu miniſtremus. Luce. xvij. Precinge te ⁊ miniſtra
mihi. Et Luce. xij. Precinget ſe ⁊ faciet illos diſcum
bere: ⁊ tranſiens miniſtrabit illis ¶ Item precinga-
mur cingulo obedientie: vt bonis pareamus in om-
nibus ſcilicet licitis et honeſtis. Thobie quinto. In-
uenit iuuenem precinctum ⁊ paratum ad ambulan-
dum. Unde Petro angelum ſecuturo dictum fuit.
Actuum. xij. Surge Petre precinge et calcia te. Et
Johannis. xxj. dictum eſt ſibi. Petre cum eras iu-
nior cingebas te ⁊ ibas quo volebas: nunc autē ali⁹
cinget

cinget te ⁊ ducet quo tu non vis Leuit.viij. Aſtringēs cingulo aptauit rōnale. Luc.xij. Sint lumbi veſtri ꝑcincti ⁊ lucerne ardentes iu manibus veſtris ¶ Iteꝫ cingamur cingulo conſtantie vt in bonis operibus permaneamus. pſ. Fiat illi. ſ. virtus cōſtantiē ſicut zona qua ſemꝑ precingiť Semper eñ denotat pſeuerantie rōem ¶ Item cingamur cingulo abſtinētie ne carnē nimia cura et delicijs foueamus. Johis.xiij. Linteo erat precinctus Linteũ eñ qḋ ex lineis ⁊ tenuibus filis contexitur. tenuitatem victus ſignat. ¶ Item cingamur cingulo temperantie vt luxum. i. ſupfluitateꝫ magnificētie in operibus noſtris caueamꝰ. pſ. precinxit ſe virtute. ſupple temperantie. ¶ Iteꝫ ꝑcingamur cingulo continentie vt mundi fulgeamus. vt. ſ. dicat quilibet illud pſ. Deus q̄ precinxit me virtute ad bellum: ſupple contra carnē ⁊ poſuit immaculatā viam meam. Iſta eſt aũt proprie precinctio lumborũ ſeu renum: de qua dr̄ Eph.vj. State ſuccincti lumbos vr̄os Grego. Ho dicit. ꝙ tunc lumbos precingimꝰ cum carnis luxuriam per continentiam coartamus. Iſtud eſt aũt cingulum biſſinum quo. ſ. ſacerdotes mādabanť precingi Exo.xxxix. vbi deus precipit qḋ aaron ideſt eccleſiaſticis fierent feminalia linea. et cingulum de biſſo retorta. Linum eñ ⁊ biſſus q̄ candida ſunt mũdiciam carnis deſignant quam precipue nos eccleſiaſtici tenemur habere. Exo.xxix. Cinges balteo aaron et filios eius ¶ Item precingamur cingulo amicicie vt intus ardeamus. charitas eñ cingit ⁊ ſtringit De quo Apoc.j. dicitur. Mḋ filius hois erat precinctꝰ ad māmillas zona aurea. Et Apoc.xv. dicitur qḋ illi ſeptem angeli qui erant induti lapide candido. erāt ꝑcincti circa pectora zonis aureis ¶ Itē precingamur cingulo honeſte apparentie quo placeamus. Eze.xvj. Cinxi te biſſo. calciaui te iacincto. vnxi te oleo: veſtiui te diſcoloribus indui te veſtibus ſubtilibus: ornaui te ornamento Et breuiter de homine ſic virtutibꝰ ꝑcincto pōt dici illud. Eſa.v. Nō dormitabit neq̄ dormiet: neq̄ ſolueť cīgulũ renũ eius. Et iſta eſt ꝑcinctio bona. De malis Ho notabis ꝙ ipſos cīgit ⁊ ſtrīgit parcitas ⁊ auaricia feritas ⁊ iracundia: calamitas atq̄ triſticia: vt ſic de pctōre dicať illud. pſ. Fiāt illi ſicut veſtimentuꝫ quo operitur: ⁊ ſicut zona q̄ ſemper ꝑcingitur. Ut et ſic dicat peccator ⁊ maxime damnatus illud. Job.xix. Afflixit me ⁊ flagellis ſuis me cinxit. Sequiť. Expoliauit me glā mea: abſtulit coronam de capite meo: deſtruxit me vndiq̄ ⁊ pereo ⁊c. Uide ibi ⁊c. Uide ſupra ſatis plene vbi Accingere.

Precindere.

Uide infra de ſcindere.

A Precipitatio.

Nota ꝙ precipitatio nihil aliud eſt q̄ꝫ de alto ī baſſuꝫ lubrica deiectio. Et ſic dico: ꝙ ſemꝑ accipi conſueuit in malo: qꝛ ſcꝫ ſemꝑ ſignat ſubitam deictionē de alto in baſſum: de ſummo ad ymũ: de ſupcilio in ꝓfunduꝫ deſcenſiōeꝫ. Igiť moraliť loquendo dico ꝙ eſt triplex precipitatio. ſ.

Temporalis. — Prima eſt miſerie preſentis.
Spiritalis. — Scḋa eſt culpe latentis.
Infernalis — Tertia eſt pene ſequentis:

Precipitať eñ diues veniens ad paupꝫtatem. Juſtus corruens ad prauitatem. Impius defluens ad vilitatem. ¶ Primo ergo dico: ꝙ eſt ꝑcipitatio que fit a fortuna: ⁊ iſta nihil aliud eſt: q̄ꝫ precipitatio ſubita quam q̄ñq̄ incurrũt diuites ⁊ potētes ſubito per infortunia corruentes ⁊ ad paupertatem ⁊ infortunium deſcendentes. Caprea enim vt dicit Plinius quandoq̄ a venatore taliter coartatur: ꝙ ab altitudine rupis in infimuꝫ precipitatur. Uerumtamē quia fortiſſima habet cornua quādoq̄ fit: ꝙ deſuper cadens non moritur ſed ſaluatur. Sic vere ſepe contigit: ꝙ aliqui alti ⁊ magni contra eos venante fortuna, precipitantur ⁊ deijciuntur a gloria ſtatus ſui. Cōſtat enim ſepe ꝙ fortuna multos erigit et ſublimat vt tandē ad precipitium ⁊ infortuniũ ipos deducat. Sic videtur velle fec ſſe illi Luc.iiij. qui duxerunt xp̄m ad ſupercilium montis vt ꝑcipitarēt euꝫ. ille tñ trāſiens per mediũ illorũ ibat. verũtamē tales ſic pcipitati fortia capita bonarũ mētium: fortibꝰ cornibus. i. cōſtātia ⁊ virtutibꝰ communita debēt habere: ꝑ que poſſint a morte culpe ⁊ pene: ⁊ a deſperatiōis periculo ſe ſaluare. Fortis eñ homo et ſi ab alto deijciť. virtus tamen mentis in ipſo ꝓpter hoc nō caſſatur: immo certe tales debent ſe conuertere ad dñm ⁊ dicere illud Job.x. Manus tue dñe fecerũt me ⁊ pſalmauerunt me totũ in circuitu ⁊ ſic repēte ꝑcipitas me: memēto queſo ⁊c. Iſta igiť eſt ꝑcipitatio q̄ fit a fortuna. ¶ Secundo dico ꝙ eſt ꝑcipitatio quā facit hō que fit a gratia. A ſtatu eñ gratie ꝑcipitatur hō qñ de arce virtutũ aliquo caſu corruit in peccatũ Dicit eñ Plini. Mḋ aquila in mōtibus pugnat aliquoties cōtra ceruũ. Uolutat eñ ſe in arena: ⁊ tunc alas ſuas verberās corā ceruo oculos ipſius implet arena: ita ꝙ viſum ad tempꝰ perdit qḋ perpēdens aquila ſolet roſtro ⁊ vngulis ⁊ vnguibꝰ illum pungere: ⁊ ſic facit eum: cũ ſe regere neſciat: de alto precipitare ⁊ ſic mortuum ceruũ ſolet aquila deuorare. Sic vere dyabolus in oculos cordis ceruorum cornutorum. i. hominũ virtuoſorũ: arenam diuitiaruꝫ per affectionē taliter immittit ꝙ viſum diſcretiōis penitus eis tollit: ⁊ ſic ab arce virtutũ ipſos in pctm̄ precipitat eoſq̄ deuorat ⁊ confundit. Uñ diabolus videť dicere de talibꝰ illud Eza.xix. Dirumpeť ſpũs egypti ⁊ cōſiliũ eius ꝑcipitabo. Ut ſic de demonibꝰ tentantibus ⁊ ꝑcipitātibꝰ ⁊ diuitias pre oculis mentis in iſtis precipitatis offerētibꝰ: poteſt dici illud Eſa.ix. ⁊ erũt qui beatificant populũ iſtũ ſeducētes ⁊ qui beatificantur precipitati. Et aduerte ꝙ plura ſunt que ꝑcipitāt hominē ad virtutē videlicet.

Jactantia que vane gloriatur.
Diſcordia que pati aduerſatur.
Malicia que mala machinatur.
Superbia que nimis ſublimatur.

De iactantia pōt dici illud Eccl'es.x. Labia inſipientis ꝑcipitabunt eum De diſcordia dr̄ in pſ. Precipita dñe ⁊ diuide linguas eorũ: qm̄ vidi iniquitatē ⁊ cōtradictionē in ciuitate. De malicia vero dr̄ Job.xviij. Artabuntur greſſus virtutis eius: ⁊ ꝑcipitabit cũ ꝯſiliũ ſuum. De ſupbia autē pōt dici illud Treñ.ij. Precipitauit iſrael. ꝑcipitauit oīa menia eius. Menia eñ altitudinē ſupbie ſignificant. vt ⁊ de ſupbis dicať illud. ij. paraľ.xxv. Precipitauerũt eos de ſummo in ꝑceps ⁊ omnes crepuerũt. Iſta eſt ergo ꝑcipitatio q̄ fit a gratia. ¶ Tertia eſt ꝑcipitatio que fit ab hac vita. Et iſta ꝓcerto eſt iſta qua peccator de vita iſta ⁊ de mũdo. i. mundi opulētia ꝑcipitať in mortē eternaꝫ: figuratꝰ in impia regina Jezabel. que cōtra legē diuinaꝫ pro cultu idolorũ pugnauerat: ⁊ ꝓphetas dñi occiderat ⁊ tādem oculos ſuos depinxerat ⁊ ſe ſupflue ornauerat. Que tamē per iehu regē iſrael fuit a ſummo deorſum precipitata. ⁊ continuo a canibus deuorata. Quia reuera illi qui idola. i. vitia colunt ⁊ frequētant qui prophetas. i. iuſtos et maxime religioſos ⁊ clericos ſpernunt ⁊ impugnant qui per laſciuiam ⁊ luxuriā vultus ſuos pingunt ⁊ adornant a rege iſrael chriſto deorſuꝫ in infernum ꝑcipitātur: vbi ſcꝫ a canibꝰ. i. a demonibꝰ deuorātur. Treñ.ij. Precipitauit dominus nec pepercit omnia ſpecioſa iacob. deſtruxit in furore ſuo munitiones virginis iuda: deiecit in terrā: ⁊ polluit regnũ et principes eius. Et nota ſi vis quod in infernum precipitātur hi qui fetent carnali fece. Torpent deſidioſa fauce. Sedent in ſtatus arce. Splendent gazaruꝫ luce. ¶ Precipitantur dico luxurioſi carne fetentes. figurati. ſcilicꝫ in porcis de quibus dicitur Math.viij. quod poſtq̄ maligni ſpiritus intrauerant in eos: totus grex ipſorum abijt per preceps in mare. Et Marci.v. Quod totus grex porcorum ꝑcipitatus eſt in mare. Porcus autē inmundũ animal luxurioſos ſignat

Ayuntamiento de Madrid

Jtez precipitantur deſidioſi mente torpentes ſeu fau
cibus hiantes qd eſt ſignũ torporis.vñ Eccli.xxx.Fi-
lius remiſſus euadet pceps. Jtẽ pcipitanť ambitioſi
alte ſedentes.vñ de cedris.i.de altis ⁊ eminentibus ⁊
ſupbis dr.Hier.xxij.Succidẽt electas cedros tuas:et
pcipitabunt in ignẽ. Jtem pcipitanť pecunioſi gazis
pollentes.ſ.mali diuites.figurati ĩ leuiathan: q̃ inter
pretatur additamentũ:q2 iſti vſq3 ad ſummũ ſunt ad
diti ⁊ repleti.De quo dr.Job.xl.ꝙ ſpes ei9 fruſtrabiť
eũ.⁊ videntib9 cunctis pcipitabiť ⁊c.ſufficit.Si tamẽ
in bono ſignificato velis pcipitationẽ accipe:nota ꝙ
bona eſt q̃ſq3 pcipitatio tẽporalis:⁊ hec eſt pauptas
ſeu aduerſitas:⁊ſpiritalis q̃ nihil eſt ꝙ hũilitas.Bo
num eſt eñ de alto diuitiarum: ⁊ eminentiarum ad ymum
paupertatis deijci:⁊ de elatione pſumptiõis ⁊ ſupbie
ad pfundum hũilitatis pcipitari.Exemplo ibicis qd
eſt aĩal agilimũ:qd ad euadendũ picula venatorum ſo-
let ſe de altiſſimis rupibus pcipitari:⁊ ſe ſine piculo
ſup caput ⁊ cornua q̃ h3 fortiſſima recipere:⁊ ſic vena
torum ⁊ canũ piculũ euitare. Sic ⁊c multi fuerunt:q̃ de
altis ſtatibus ad infimos ſe voluntarie pcipitauerũt
mundũ ⁊ ipſius alta dñia reliquerunt:religionẽ ſum
pſerũt:⁊ in religione vixerũt.Et ſic venatorez inferni
⁊ tentationũ ei9 piculũ euaſerũt:ſicut de illo ſtrenuo
viro dr.ij. Mach.xiiij.ꝙ ipſe pcipitauit ſemetipſum
viriliter.Et ſic patet ꝙ pcipitatio in malo ſumiť ⁊ in
bono.Uide de Cadere.Ruere. Deijcere ⁊c.

A **Precedere.** Cuz precedere nihil aliud ſit ꝙ
ante ire. Precedere enim/ idez
ẽſt ꝙ p alijs incedere.Et pertinet precedere pprie ad
xp̃m:⁊ ad viros eccl̃iaſticos ⁊ platos.Jſti eñ pcedere
debent alios q̃druplicitcr ex quadruplici cã vel rõne.
Precedit eñ hõ aliqñ ſicut prelatus alte preſidendo.
Precurſor viã oñdendo.Miniſter iter faciendo.De-
fenſor hoſtes repellendo. ¶ Jſtis eñ quatuor modis
debent plati ⁊ clerici alios anteire:⁊ ipos pcedere et
ante eos ptranſire.¶ Primo ergo dico ꝙ iſti pcedũt
eos eis pſidendo ſingulariť:q2.ſ. plati precedũt alios
gradu ⁊ dignitate.Eccl̃iaſtici vero alios dñt pcedere
pfectiõe ⁊ bonitate.Corpa eñ celeſtia pcedũt inferio
ra in ſitu:q2 ſunt altiora:⁊ in lumine q2 ſunt clariora:⁊
in perfectiõe q2 ſunt durabiliora. Et iõ plati poſſunt
dicere cuilibet ſubdito illud. Geñ.xlj. Uno tm̃ regni
ſolio te pcedã.⁊ Geñ.xxxiij. Precedat dñs meus ſer-
uum ſuũ ⁊ ego paulatim ſequar veſtigia eius.Eccle-
ſiaſtici etiã debẽt in bonis morib9 pcedere ſeculares
q2 ſicut diciť.Eccl̃s.ij.Uidi ꝙ tantuz precederet ſapi-
entia ſtulticiam quãtũ differt lux a tenebris.¶ Scdo
dico:ꝙ iſti pcedere debẽt eos viam oſtendendo exem
plariter.Sicut eñ de elephante diciť: ꝙ inueniẽs ho
minem errantem in nemore ponit ſe in via recta an-
te eũ:vt ſic eũ precedendo viam rectã oñdat.Sic eccle
ſiaſtici plati ⁊ pfecti debent erroneos ⁊ iſcios p bona
exẽpla ⁊ opa precedere ⁊ in recto ſalutis itinere ſe po
nere:vt ſic p eorum exempla ipi poſſint ad viam rectitu
dinis puenire.Exod.xxiij. Mittã angelũ meũ q̃ pce-
dat te.Sicut eñ p3 ex ſcriptura tria pcedebãt filios
iſrael in deſerto.Angelus.Colũna nubis ⁊ Archa fe-
deris.Ad denotanduz ꝙ illi in deſerto huius mundi
ex gradu ⁊ officio habent alios exẽplariter precedere
⁊ viam ſalutis eis oſtendere.Debent ergo pculdubio
eſſe angeli p perfectionis ſublimitatẽ.Et nubes p do
ctrine ⁊ ſapientie ſtillicidam humiditatez.eſſe archa
federis:p deuotionis ⁊ mundicie ſanctitatẽ.Angeli.n.
debẽt eſſe celeſtia contemplando.Uñ ibidẽ. Exo.xxiij
dicitur.Precedat te angelus meus.Nubes pluuiam
doctrine alijs diffundẽdo.exo.xiij.precedebat eos ad
oſtendendũ viam per diez in columna nubis. Archa
federis ſancte ⁊ deuote viuẽdo : ⁊ ſe deo ſpiritaliť de
dicando.Nume.x.Archa federis dñi pcedit eos.Jſti
ergo precedunt alios viam oſtendendo exemplariter
B ¶ Tertio dico:ꝙ iſti debẽt precedere ſubditos:⁊ etiã
alios ſimplices iter faciendo miniſterialiter.Prela-
ti enim ſunt miniſtri ⁊ ſerui aliorum.Et ideo ſicut mi-
niſtri ſolent dñz pcedere ⁊ ei viam facere ⁊ domuz pa
rare.Juxta illd.ij.Reg.xv. Pedites precedebãt regẽ
Jn exercitu etiam apum ſunt quedam que regem ſuũ
precedunt vbicunq3 vadit armato aculeo.iuxta illud
Joſue.vj.Omnis exercitus precedebat armatus . Et
inde eſt ꝙ beatus Johannes precurſor domini dicitur
quia ante dominum preceſſit:⁊ eidem viaz in heremo
preparauit: ſic vere prelati ⁊ eccleſiaſtici debent do-
minos ſuos:hoc eſt dictu:ſubditos quibus ipſi ſerui
unt vt dictum eſt in omni periculo precedere:viaz cũ-
di ad paradiſum eis facere hoſtes ⁊ offendicula.id ẽ
hereticos ⁊ tyrannos nec non peccata ⁊ vitia repelle-
re:⁊ locum ⁊ manſionem in celo eis pro viribus pre-
parare.et ideo de tali proceſſione famulatiua poteſt
dici illud.Prouerbiorum.xv.Gloriaz precedit humi
litas quia magna eſt humilitas prelatorum quando
precedunt alios vt miniſtri.Jſto etiam genere preceſ
ſionis debemus etiam nos precedere magiſtros no-
ſtros dominos et prelatos. Exẽplo apoſtolorum de
quib9 dicitur.Math.xiiij. Quod ipſe iuſſit eos aſcẽ-
dere in nauiculam ⁊ precedere eum trans fretũ.Pre
cedamus ergo ſicut dictum eſt: iter faciendo miniſte
rialiter.¶ Quarto dico ꝙ prelati ⁊ eccleſiaſtici debẽt
alios precedere hoſtes repellendo virtualiter.Sicut
eniz aper ſolet filios ſuos precedere:⁊ pro ipſis lupis
ſe opponere:⁊ ipſos p viribus defenſare. Sic et pre-
lati debent pro ſubditis ſe opponere: exemplo bono-
rum militum qui populuz quandoq3 ſolẽt precedere.
⁊ ex cordis audacia bellum gerere:⁊ aduerſarijs ſe pre
offerre:⁊ ſequentem populum defendere ⁊ iuuare.ij.
Macha.xj.Apparuit precedens eos eques in veſte cã
dida.Sic etiam chriſtus nos dicitur preceſſiſſe ſcili-
cet iuuando ⁊ defendendo. Unde Deut.iiij.dicitur.
ꝙ precedens nos in virtute ſua magna eduxit nos de
egypto.⁊ ſic igitur patet:quomodo pcedere debemus
alios quadrupliciter:ſcilicet. Ad illos defendendum
Ad eis miniſtrandum. Ad viam demonſtrandum. ⁊
ad ipſis etiã imperandũ.¶ Jn malo vero poteſt dici C
de precedere:ꝙ homo quandoq3 precedit ex ſuperbia
⁊ ambitione . Sunt enim aliqui equi ita ſuperbi: ꝙ
omnes alios volunt precedere:⁊ dolent ſi alium vide
rint precedentem:ipſumq3 ſi poſſunt inquietant atq3
mordent :⁊ iſti vt cõmuniter ſunt inquieti.¶ Sic ve-
re multi ſunt in ſeculo ⁊ in clauſtro: qui ita ſunt ſu-
perbi ⁊ preſumptuoſi ꝙ in gradu ⁊ in ſtatu omnes ali
os volunt precedere:⁊ dolent ſi quem viderint ſe an-
teire:ita ꝙ non ceſſant preceſſores ſuos litibus inqui
etare:vel valde detractionibus lacerare. Et iſti pro-
culdubio ſunt vt cõmuniter illi qui ceteris minus va
lent quia ſcilicet illi qui ſunt inſufficientiores: volũt
multo maiores eſſe aliorum meliorum ⁊ ſufficienti-
um.ij.Regum.xv.Pedites precedebant regem.pſal.
Jgnis ante ipſuz precedet ⁊ inflãmabit in circuitu om
nes inimicos ſuos.Superbi enim ⁊ ambitioſi dicun-
tur ignis:quia ſcilicet more ignis ſurſum aſcendunt
alios per ſuperbiam precedere cupiendo:et alios in-
flammant ledendo ⁊ infeſtando. et hec de precedere
ſufficiant.Uide vbicunq3 agitur de Ante ⁊ Pre

Precipere. preceptum. Cum pre-
cipere p- A
tineat ad ſuperiorem:obedire vero ad inferiorez.poſ
ſumus notare ꝙ in ſcriptura ſit mentio de preceptis
bonis ⁊ malis.eſt enim.
Preceptum tenendum.
Preceptum vitandum.
Preceptum vtile.
Preceptum damnabile.
Preceptum virtuoſum.
Preceptum vitioſum.

¶ Precepta enim que deus mandat ꝛ p̄cipit ſunt bona ꝛ vtilia. Precepta aũt mũdi: carnis ꝛ dyaboli ſunt mala ꝛ dãnabilia. Deꝰ em̃ p̄cepit declinare a malo: ꝛ facere bonũ. Iſti ãt p̄cipiũt declinare a bono ꝛ facere maluꝫ. Et iõ ſanctus ille Machabeus ſciens diuerſitatem iſtorum duorũ p̄ceptorum: dicebat. ij. Macha. vij. Nõ obedio p̄cepto regis ſcilicet dyaboli vel mundi. ſed p̄cepto legis. Breuiter ergo poſſumus dicere: ꝙ precepta diuina ſunt complenda ꝛ facienda ꝛ a nobis cuſtodienda ꝛ inuiolabiliter obſeruãda. pſ̄. Preceptum poſuit ꝛ non preteribit. Verũtamen quia ſupra de mandato aliquid eſt dictuꝫ ideo modo breuiꝰ eſt tranſeundum. Notare ergo poſſumus ꝙ ſicut prudens pater dat precepta ſuo filio predilecto. quorum aliqua ſunt a malo retrahentia: ꝛ aliqua ad bonũ allicientia. Iuxta illud Prouer. vj. Cõſerua fili p̄cepta patris tui. Sic deus in ſcriptura dedit p̄cepta ſua hominibus vt ipſos ad bonum attrahat ꝛ conuertat. ꝛ a malo retrahat ꝛ diuertat Deut. iiij. Cuſtodi precepta mea atq; mandata q̃ ego tibi p̄cipio hodie. Nam ſicut infirmus cuſtodiens mandata medici ſolet ſanari. ſic homo cuſtodiens precepta dei ſolet a culpa ſanari ꝛ in bono reſeruari. Sicut enim dicitur Prouer. xiij. Qui timet preceptum: in pace verſabitur. Et eccleſ. viij. Qui cuſtodit preceptum non experitur

B quicq̄ mali. ¶ Nota ergo ꝙ deus p̄cipit homini p̄cepta valde bona ꝛ vtilia. tam affirmatiua q̄ prohibitiua. Precipit enim deus generaliter nouem genera preceptorum: videlicet precepta.

Correctionis.
Compaſſionis
Diſcretionis.
Deuotionis.
Paupertatis.
Charitatis.
Humilitatis.
Strẽnuitatis.
Sobrietatis.

¶ Dico ergo ꝙ ſunt precepta correptionis: ꝛ ſic deus ordinat punitionẽ malorum: ꝛ caſtigationẽ ꝛ afflictionẽ bonoruꝫ. vñ ij. Regum. xvj. dicitur. Qð deꝰ preceperat ſemei ꝙ ipſe conuiciaretur dauid. Et ione. iiij. dr̄. Quod deus p̄cepit vento calido ꝛ vrenti: ꝛ percuſſit ſol ſup caput Ione ꝛ eſtuabat. ¶ Itẽ dico ꝙ ſunt precepta cõpaſſionis. Precepit. n. miſereri peccatoribus. ꝛ nutrimenta dari pauperibus. De peccatoribus patet exẽplo Dauid qui precepit Ioab: vt ſeruaret ſibi pueruꝫ abſalon qui tamen erat impius ꝛ peccator. ij. Reguꝫ xviij. De pauperibus vero dicitur. iij. Regũ. xvij. Qð deus precepit coruis. i. diuitibus vt paſcerent helyã. ¶ Itẽ dico ꝙ ſunt precepta diſcretionis. Precipit. n. ꝙ ſimꝰ diſcreti. vigiles. ꝛ circũſpecti. Mar. xiij. Ianitori precepit vt vigilet. Et. j. Macha. xij. Precepit ionathas ſuis vigilare. ¶ Itẽ dico ꝙ ſunt precepta deuotiõis: quia ſicut dicitur. ij. Paral. xxxiij. Quod rex precepit iude vt ſeruiret domino deo iſrael. Et. ij. Paral. xiiij. Precepit iude ꝙ quereret dominum. Et. j. Paral. xxij. c. Precepit vt edificarent domum domini. ¶ Item dico ꝙ ſunt precepta paupertatis. Et ſic dominus precepit apoſtolis regulam euangelicam. de qua Marci. vj. Precepit eis ne q̃d tollerent in via ſcilicet neq; pecuniam. neq; zonam. neq; calciamẽta. ¶ Item ſunt precepta caritatis: Iohã. xv. Hoc eſt p̄ceptum meum vt diligatis inuicem. Et ibidem. Si p̄cepta mea ſeruaueritis: manebitis in dilectiõe mea. ¶ Iteꝫ ſunt p̄cepta humilitatis. De quo Marc. viij. Precepit turbe diſcumbere ſup terram. Et. j. Tymo. vj. ca. Precipe diuitibus huiꝰ ſeculi: non ſublime ſapere. nec ſperare in incerto diuitiarum. ¶ Itẽ ſunt p̄cepta ſtrẽnuitatis. ij. Mach. xiij. Precepit iudas armatos eſſe in locis oportunis. ¶ Item ſunt precepta ſobrietatis. Gen̄. iij. cur precepit vobis deus vt nõ cõmedatis ex omni ligno. Exemplo rechabitarum qui ex precepto patris non biberunt vinum. Hiere. xxxv. Firmauerunt ſibi filij Ionadab filij rechab p̄ceptum patris ſui. Iſta ſunt ergo precepta bona que ſciꝫ ſunt cordis illuminatiua. Sũt pacis generatiua. Sũt mali exterminatiua. Precepta ergo iſta ſolẽt cordis oculos illuminare: preceptum domini lucidum illuminans oculos. pſ̄. ¶ Item ſolent pacis ſed era conſiliare. quia ſicut dicitur Prouer. xiij. Qui preceptum timet: in pace verſabitur. ¶ Item ſolent cuncta noxia exterminare. quia ſicut dicitur eccl̄. viij. c. Qui cuſtodit preceptuꝫ non experietur quicq̄ mali. Iſta igitur precepta teneamus ꝛ totis viribus impleamus. vt ſimus ille de quo dicitur eccl̄. xlv. ꝙ dedit illi deus cor ad precepta: ꝛ legẽ vite ꝛ diſcipline ꝛc. Vide. ſ̄. de mãdato ꝛ de mandare. Sufficit.

Preciuꝫ.

A Cũ p̄ciũ nihil aliud ſit q̄ ſalarium: merces. retributio ſeu p̄miuꝫ quod alicui dat̃ ꝓ aliqua re. vel ꝓ aliquo ſeruitio vel labore. Poſſumus notare ꝙ in ſcriptura inuenitur p̄ciũ.

Soluendum.
Emendum.
Spernendum.
Habendum.
Promerẽdum.

¶ Primo ergo dico ꝙ eſt p̄ciũ ſoluẽdum. Et iſtud eſt p̄cium bonorum operuꝫ quod nos debemꝰ deo ſoluere: vt ſibi de bñficijs nobis factis ꝛ faciendis poſſimus ſatiſfacere. Et de hoc dicitur eccl̄. xx. eſt qui multa redimat modico precio: quia ſcilicet p̄ciũ operum ꝛ virtutum quaſi nihil eſt reſpectu rei appreciate. i. reſpectu bñficiorum diuinorum. Iſtud etiam precium ſoluẽdum ſignat bona tẽporalia que paupibus debemus. De quo Act. iiij. c. dr̄. Qð fideles vẽdebant omnia bona ſua. ꝛ afferebant p̄cium ꝛ ponebant añ pedes apoſtolorum. Et iſtud ẽt põt ſignificare p̄ciuꝫ qð debet̃ illis qui ꝓ nobis aliq̃d opant̃: qð ſcꝫ ſtatim debemꝰ eis ſoluere ꝛ nõ eorum ſalarium retinere. vñ Deut. xxiiij. Non negabis mercedem indigẽtis ꝛ pauperis fratris tui ꝛ aduene: ſed eadem die redde ei p̄cium laboris ſui. Et ſic eſt igitur p̄cium ſoluendum. ¶ Scd̄o dico ꝙ eſt dare p̄cium emẽdum. Et iſtud eſt p̄ciũ imp̄ciabile glorie paradiſi. quod a nobis dꝫ emi ꝑ opa virtuoſa. Deus em̃ volẽs habere opa bona noſtra affectus ꝛ actus. conſtituit nobis mercedẽ ꝛ p̄ciũ glorie paradiſi ꝛ ẽt ſemetipſum. Iſtud eſt em̃ p̄cium icõparabile. de quo dicitur Iob. xxviij. Neſcit homo p̄cium eius nec inuenitur in terra ſuauiter viuẽtiuꝫ. Fatui tñ de iſto p̄cio nõ curãt. qꝛ ſicut dñs in pſ̄. dixit. Precium meũ cogitauerũt repellere. ¶ Tertio dico ꝙ eſt p̄cium ſpernẽdum. ꝛ iſtud eſt p̄ciuꝫ bonoꝝ tꝑaliũ ꝛ delitiarũ corporaliũ. Dyabolus em̃ offert iſtud p̄ciũ pctõribus ꝓ animabus ſuis. Exẽplo achab q̃ naboth ꝑ vinea ſua habẽda argẽti p̄cium offerebat. Et iſtud p̄cium debemus repellere. Iuxta illud Numeri xxxv. Non recipietis p̄ciuꝫ ab eo qui reus eſt ſanguinis. ſ. a dyabolo: Iſtud p̄cium debet potiſſime refutare p̄lati: qꝛ. ſ. non lꝫ eis accipere p̄cium ꝓ beneficio cõferẽdo: non em̃ licet mittere in corbanã: qꝛ p̄ciuꝫ ſanguinis eſt. ¶ Quarto dico ꝙ eſt p̄cium habendum. ꝛ iſtud eſt p̄cium gr̃e ꝛ virtutũ ꝛ meritoruꝫ. Si. n. iſtud p̄cium abũdanter habuerimꝰ. gl̃iam eternã mercari ꝛ emere poterimus. ꝛ ẽt aĩam noſtraꝫ de mortis ꝛ dãnationis ꝑiculo redimemꝰ. Prouer. xij. Subſtantia hoĩs erit auri p̄cium. ¶ Quinto dico ꝙ eſt p̄ciũ promerendũ. Et iſtud eſt p̄cium redẽptionis noſtre. ſ. ipe xp̄s qui fuit p̄cium animarum. De quo dr̄. j. Cor. vj. Empti eſtis enim precio magno. glorificate ꝛ portate deuꝫ in corpore veſtro. Iſtud p̄cium apportauit piꝰ mercator ſpiritusſanctꝰ de theſauro celeſti ad nundinas mundi huius. vt cum ipſo animas mercaretur. ꝛ captiuos redimeret de inferno. Iõ de aĩa dr̄ Prouer. xxxj. Procul a finibus terre p̄cium eius ꝛc. Vide ſupra de mercede. ꝛ infra de premio.

Precioſus.

A Nota ꝙ p̄cioſum dicitur a p̄cio qꝛ illa res dicitur precioſa que caro p̄cio comparatur: vel que ad magnum p̄ciũ eſtimatur. Et ſic breuiter poſſumus dicere ꝙ multa ſunt que dominus reputat precioſa. videlicet.

Anime conditionem.
Iuſtorum perfectionem.
Virtutum collectionem.

Celeſtem poſſeſſionem. ¶ Dico anime pditionē. Inter theſauros eñ ſummi regis nihil eſt pcioſius aia xpiana: qd bñ apparuit: qz pro ipſa pdita rediméda filiū ppriū dedit morti. j. Pet. j. Non corruptibilibus auro vel argēto: ſz pcioſo ſanguine quaſi agni incōtaminati xpi ieſu redēpti eſtis. Et iō de pcioſitate aie dr Prouer. vj. q mulier pcioſam alam viri rapit. ¶ Itē dico q pcioſam reputat iuſtoꝝ pfectionē. Nihil eñ apud deū pcioſi9 viro iuſto. Iuxta illud Eſaie. xiij. Precioſior erit vir auro: ⁊ hō mūdo obrizo. Et potiſſime iſti in morte ſunt pcioſi: qz ſicut mare euomit lapides precioſos: ita q in arena inueniuntur ⁊ cū diligentia recepti in theſauris principū reconduntur. Sic mundus viros iuſtos reijcit ⁊ contemnit. ipſos tamen deus in arena mortis recolligit ⁊ in theſauro paradiſi reponit pš. Precioſa in conſpectu dñi mors ſanctorum eius. Dico ergo q deus precioſam reputat iuſtorum perfectionez. vnde iſti viri figurātur in vaſis precioſis dom9 dei. i. eccleſie: que tñ nabuchodonoſor. i. dyabolus p peccatum qñ pōt de domo dei ſubripit ⁊ furaſ. ſicut de ipo dicitur. ij. Paral' xxxvj. Quod ipſe aſportauit ſecum in babylonem pcioſiſſima vaſa domus dñi. ¶ Itē dico q deus precioſam reputat virtutum collectionez. Et iō virtutes in anima ſunt ſicut precioſi lapides in theſauro. vñ viri iuſti figuranſ in illis camelis q portabāt aromata gēmaſq pcioſas quas regina ſaba. i. eccleſia in ſocietate ſua legitur habuiſſe. ſicut dicitur iij. Reg. x. Iſte etiam virtutes figurātur in duodecim lapidibus pcioſis qui erant in fundamento tēpli. de qb9 tñ aliquātulū dictuz eſt ſupra titulo de porta. Figurantur et in nouem precioſis lapidibus qui erāt in primi angeli veſtimēto. de quib9 dixi ſupra titulo de pfectione. Supra etiam de lapide poteris multuz videre de iſtis lapidibus precioſis. vnde etiam de viro iuſto dr in pš. Poſuiſti dñe ſup caput eius coronā de lapide pcioſo. Inter iſtas aūt virtutes tres ſunt q dicuntur principaliter precioſe. videlicet.

Fidei certitudo.
Clementie plenitudo.
Sapientie limpitudo.

¶ De fide eñ dicitur. j. Pet. j. Probatio fidei veſtre multo precioſior ſit auro quod per ignez pbatur. De clementia dicitur Ioh. xij. Qd Maria habebat librā vnguēti nardi piſtici pcioſi. De ſapiētia vero dr Prouerbiū. iij. Quod pcioſior eſt ſapiētia cūctis opibus. Patet ergo q deus reputat precioſam virtutum collectionē. Multi tñ ſunt ſimiles porcis q plus diligūt ſtercora q lapides precioſos. ſic iſti plus diligunt vitia q virtutes: tpalia q eterna. De quibus Treno. j. Dederunt queq pcioſa pro cibo ⁊c. ¶ Item dico q deus precioſam reputat celeſtez poſſeſſionē. De qua Iaco. v. dicitur. q agricola expectat fructum pcioſuz ⁊c. Paradiſus enim figuratur in tēplo Salomonis. qd pcioſis lapidib9. i. gaudijs incōparabilibus erat ſtratum. ſicut dr. ij. Paral'. iij. Et ſic pz quō in bono ſignificato quatuor ſunt pcipue pcioſa. ¶ In malo aūt ſignificato pcioſa dicunſ bona tpalia: qz iſta nō ſunt pcioſa vere ſz eſtimatiue. Mali eñ eſtimāt precioſa bona mundi. ſ. Diuitias. Delitias. ⁊ Honores. Unde nota q mali querunt ⁊ diligunt precioſitatem.

Diuitiarum.
Delitiarum.
Eminentiarum.

¶ Dico pcioſitatem diuitiarum. Et ſic dicitur puer. j. in perſona malorum ⁊ raptorum. Omnem pcioſam ſubſtantiam inuenimus: implebim9 domos noſtras ſpolijs. De precioſitate autem delitiarum dicitur in perſona malorum Sap. ij. Uino ⁊ vnguentis precioſis impleamus nos ⁊c. De precioſitate autem mundi eminentiarum: dicitur Apocal'. xvij. Quod mulier q equitabat beſtiā coccineam erat circūdata purpura ⁊ coccino deaurata auro ⁊ lapide pcioſo ⁊c. Uid vbi cūq agitur de predictis.

Precipuū.

Illud dr eſſe pcipuū qd eſt in ſuo genere ſūme bonū: multa poſſemus dicere niſi auctoritates deficerēt. Uide ergo vbi. Ronū. Melius. Optimū ⁊ de ſimilibus. Et ſi vis allega. Senecā qui facit li. iij. de naturalib9 qōnib9 multas qōnes qd ſit pcipuum. Et reſpondet de pcipuitate virtutū ⁊ morū ⁊c. trāſeo gratia breuitatis.

Preclarus.

Cum ſit dare. ſcilicet claritatem.

Excellentie virtualis.	Uirtualſ errores corrigit.
Sapientie literalis.	Literalis deuios dirigit
Efficacie naturalis.	Naturalis aīos erigit.
Opulentie temporalis.	Tēporalis ledit ⁊ abigit
Eminētie ſupernalis.	Supnaſ trahit ⁊colligit

¶ Igiſ dico q eſt preclaritas virtualis; excellentie: q errores ſolet corrigere. Claritas. n. tenebras fugat: ⁊ virtutes fugant vitia. vt ſic dicat qlibet illud pš. Hereditas mea pclara eſt mihi. Hereditas dico virtutum. ¶ Item eſt preclaritas literalis ſapientie: q deuios ſolet dirigere. Claritas enim ſolis dirigit viatores. ſic ſapiētia vel doctrina. pš. Calix meus inebriās q preclarus eſt. Calix enim iſte diuinam ſcripturam ſignat. ¶ Itez eſt preclaritas naturalis efficacie que animos ſolet erigere. ſ. ad ſui ſpeculationem. Opera enim dei preclara ſunt ⁊' ſolennia. ſicut de mari dicit Eccl'. xliij. q illic ſunt pclara ⁊ mirabilia opa. ¶ Itez eſt preclaritas temporalis opulētie: que fatuos ſolet decipere. ſeu que ſubito ſolet deficere. Et iſta eſt pclaritas generis: muneris ⁊ honoris que ſcilicet omnia ſimilia ſunt claritati choruſcationis que valde cito tranſit: ⁊ tamen viſuz grauat ⁊ ledit. Unde dominus cōminatur ciuitati tyri de babylonijs dicens. Uaſtabunt inquit opes tuas: diripient negociatiōes tuas. deſtruēt muros tuos: domus tuas preclaras ſubuertent. ezech. xxvj. Unde etiam de diuitibus peccatoribus qui modo preclari ſunt: dicitur ezech. xxxj. Egregia atq preclara ligna in lybano. vniuerſa que irrigabantur aquis deſcenderunt cum eo id eſt cum lucifero ad infernum ad interfectos gladio. ¶ Itez eſt preclaritas ſupernalis eminentie id eſt glorie paradiſi que deuotos ſeu beatos ſolet colligere ſeu allicere. Claritas enim conſolatur ⁊ allicit intuentes. Sic ibi vbi eſt ſūma pſolatio. De qua Hiere. iij. Quō inquit tribuam terram deſiderabilem. hereditatē pclaram. exercitum gentium? Sufficit. Uide ſupra. Claritas.

Preco.

Nota q preco eſt ille qui clamat ⁊ pconizat mandata principum ſeu reguz: ſignificans. ſ. pdicatorem qui mandata dei hominib9 pconizat. Uide ſupra. vbi. Clamare. Annunciare. Et infra. vbi. Predicator: quia autoritates deſunt.

Precurrere.

Uide ſupra de Currere. Ire. Ambulare.

Precordia.

Nihil aliud ſunt q itima ſecreta cordis. vide de corde.

Preda.

Cuz pda ſit illud qd ab aliquo rapitur violēter. Poſſumus notare q in ſcriptura inuenitur multiplex preda: tam in bono ſignificato q in malo. ¶ Nota ergo q eſt dare predam.

Prudentis predicatoris.
Dei triumphatoris.
Hominis comprehenſoris.

¶ Primo ergo dico q eſt pda quā predaſ homo predicator. Et iſta nihil aliud eſt q anima xpiana quam pdicator clamando ſibilando ⁊ latrando. i. arguēdo. obſecrando. increpando a dyabolo ſubripit ⁊ predaſ. Dic ſi vis quomodo pdicator equiparatur auib9 nobilibus ⁊ predalibus que ſunt clare viſu. Agiles volatu. Plumis indute. Corpore macillentes ⁊c. Uide ſupra titulo de Aue. Ideo de predicatore pōt exponi illud ezech. xix. Leo factus eſt ⁊ didicit capere predas. Et Hiere. iiij. dicitur. Aſcendit leo de cubili ſuo: predo gentium ſe leuauit. Et ſic tam de prelatis q de pdicatorib9

Ayuntamiento de Madrid

p̄dicatorībꝰ pōt dici illud.j.Reg.xxvij.Dauid ⁊ viri eius agebāt p̄dā.Iſta eſt ergo p̄da quā p̄datur hō p̄dicator.¶ Scđo dico ꝙ eſt p̄da quā p̄datur xp̄s triūphator.Et iſta ſignat aīas que primo fuerūt p̄da demonū:poſtmodū in paſſione facte ſunt p̄da xp̄i: qñ ſcʒ xp̄s ipſas de dyabolo rapuit ⁊ ſaluauit.Et de hoc dr̄ Job.xxix.Conterebā molas iniq̄:⁊ de dentibꝰ eius auferebā p̄dā.¶ Tertio dico ꝙ p̄daṫ iuſtus cōp̄henſor.Et iſta eſt p̄da bonorū eternorū quā beati predari dicunṫ inq̄tū quaſi p̄ volentiā.ſ.quā inferūt ſibiipſis ⁊ ſupra cōditionē humanā eternam glīaʒ aſſequunṫ Teſte eīn dño Mat.xj.Regnū celorum vim patitur ⁊ violenti rapiunt illud.Et de iſta p̄da dicitur Eſaie ix.Exultāt victores capta preda qñ diuidunt ſpolia.
B Et ſic p̄da ſignat in bono.¶ In malo vo ſignificato dico ꝙ triplex eſt gñaliter mala p̄da.videlicet.

Preda bonorum temporalium.
Preda bonorum virtualium.
Preda bonorum naturalium.

¶ Prima eſt p̄da diuitiarum quā p̄dantur tyrāni p̄ extorſionē.Iſti.n.ſunt ſicut leones ⁊ alia aīalia crudelia q̄ nō viuūt niſi de p̄da.vñ Nau.ij.dr̄.Ꝙd leo cepit ſufficiēter cattulꝭ ſuis:⁊ necauit leenis ſuis:⁊ īpleuit p̄da ſpelūcas ſuas:⁊ cubile ſuuʒ rapina.q.d.Iſti leones nō ſolū p̄danṫ p̄ ſe:imo ēt p̄ cattulꝭ ⁊ leenis.i.pro vxoribus ⁊ filijs ſuis nutriēdis ⁊ ditādis. Job.xxiiij. Uigilātes ad p̄dā p̄parant panē liberis. Et ſicut videmus ꝙ aīalia mitia ⁊ innocētia ſunt p̄da aīalium crudeliū:ſic hodie ſimplices ⁊ īnocētes:ſunt p̄da crudeliū tyrānorꝫ.Eſa.lix.facta eſt vitas i obliuionē ⁊ q̄ receſſit a malo p̄de patuit.¶ Scđa eſt p̄da vtutuʒ ⁊ gr̄arū quā a nobis p̄danṫ dyaboli p̄ deceptiōem.Uñ de demonibꝰ vtutes ⁊ gr̄as dep̄dātibꝰ pōt dici illud Judi.ix.Ꝙd ipi exercebāt latrocinia:agētes p̄das de p̄tereūtibꝰ.¶ Tertia vo eſt p̄da ſpirituū ⁊ aīaꝝ quā p̄danṫ demones p̄ dānatiōeʒ.vñ eſa.x.dr̄. Iniuſtitiaʒ ſcripſerūt vt eſſent vidue p̄da ipſorū.Uidue eīn ſunt aīe peccatrices: que a viro ſuo legitimo xp̄o ſunt viduate:q̄ p̄culdubio demonibꝰ danṫ in p̄dam ⁊ infernalibus hoſtibꝰ in rapinā.Uñ q̄libet dānatus pōt de demonibus dicere illud pſ̄.Suſceperūt me ſicut leo paratꝰ ad p̄dam.⁊ ſicut cattulus leonis habitans in additis.Et ſic ergo pʒ ꝙ p̄da ſumiṫ in bono ⁊ in malo.Sed de hoc vide plenius infra titulo de rapina.

Predeſtinatio.

Cum materia p̄deſtinatiōis diuine ſit altiſſima:ita ꝙ habito reſpectu ad iuſtitiā cōcʒ metas nr̄i hūani intellectꝰ excedere cōprobaṫ multa ⁊ arida dici de hac poſſent:ſi materia moralis p̄ cuius ſemitas nr̄a p̄cedit ⁊ incedit intētio ad tam altū negociū p̄tineret.Quia tñ iſta materia ſciētialis eſt potiꝰ q̄ moralis:q: ēt pauciſſime ſunt auctoritates:q: inſup̄ i locis pluribꝰ de p̄deſtinatiōe incidēter facimꝰ mentionē.iō materiā iſtā intactā dimittimus quo ad p̄ſens: nolens.ſ.in meſſem alienam ponere falcem nr̄aʒ nec corpus xp̄i tāgere p̄ſumentes:cū nec ſudariū aut ſepulcrū tangere digni ſumus.Uide tabulā huiꝰ op̄is.

A Predicare.predicatio.predicator.

Nota ꝙ p̄dicare idē eſt qđ aliquid publice dicere vel narrare.Et eſt p̄prie p̄dicatio idē qđ alterius manifeſta cōmēdatio vel,inſtructio. Ꝙd eīn p̄dicare idē ſit quod laudare vel cōmendare:patet Canti:vj. vbi dicitur.Quod videntes ſponſam filie ſyon beatiſſimam p̄dicauerūt:⁊ regine laudauerūt eā. ¶ Itē ꝙ idem ſit quod inſtruere:patet Mat.iiij.Cepit Jeſus predicare ⁊ dicere.Penitentiam agite ⁊c. Quocunq̧ ergo modo accipiatur:dico ꝙ p̄dicare eſt officiū in quo p̄dicator generaliter loq̄ndo dʒ eſſe.

Neſcius humane prauitatis.
Conſcius diuine voluntatis.
Nuncius ſuperne maieſtatis.

Primū dʒ eſſe q̄tū ad morū p̄fectionē.Scđm q̄tū ad ſenſus diſcretionē.Tertiū q̄tū ad officij conditiōeʒ.
¶ Primo ergo dico ꝙ p̄dicat ⁊ dʒ eſſe neſciꝰ hūane prauitatis:q: videlʒ ad p̄dicatoreʒ p̄tinet:ꝙ primo ⁊ principalꝛ ſit bonus ⁊ iuſtus.⁊ a prauitate moꝝ totaliter alienꝰ.Quia ſicut dicit Grego.in omelꝭ.Cuiꝰ vita deſpiciṫ.reſtat vt eius p̄dicatio cōtēnaṫ.Teſte etiā pſ̄.Peccatori aūt dixit deus:quare tu enarras iuſtitias meas ⁊ aſſumis teſtamētum meū p̄ os tuum:tu vo odiſti diſciplinā ⁊c.Breuiter enim loquēdo magis monet p̄dicatoris bona vita q̄ bona doctrina.Et iō ſicut aues p̄dales q̄ aucupanṫ alias aues ſicut accipitres ſunt:q̄ ab accipiēdo dicunṫ. ſunt ab alijs auibus quas accipiunt differentes.Quia.ſ.iſti ſunt aīo audaciores. volatu agiliores. viſu clariores : carne macilentiores.⁊ plumis ēt pleniores.Sic p̄culdubio p̄dicatores quos deus ad capiēdum peccatores deſtinauit.ſicut petro dictuʒ fuit.Ex nūc eris homines capiens Luc.v.⁊ Mat.iiij.debēt eſſe audaces animo: q:.ſ.nō debēt timere dicere veritatē:quinimmo ſicut accipiter longe ſe maiores aues ſolet inuadere.ſic p̄dicator longe ſe potentiores: dʒ audacter arguere ⁊ corrigere.Juxta illud Hiere.j.Loquere ad eos om̄ia que p̄cipio tibi:⁊ ne formides a facie ipſorum.Quod eſt cōtra illos qui nō audent diuites corrigere vel arguere:ſed qui potius ſolent ipſos in ſuis ſermonibꝰ blandiendo decipere ⁊ palpare Matth.xj. Ecce qui mollibus veſtiunṫ:in domibus reguʒ ſunt.Figurati iij.Regū.xxij.vbi de falſis p̄phetis dicitur. Ecce ſermones omnium prophetarum bona regi vno ore p̄dicant. ¶ Itē iſti debēt eſſe agiles:q: iſti debent eſſe ſeduli ⁊ veloces ad volandū.i.ad diſcurrendū ⁊ ad p̄dicationis officium exercēdum.Eſa.lx.Qui ſunt iſti qui vt nubes volant,⁊ quaſi columbe ⁊c.ſicut dicitur ij.Paraꝭ.xxx.Quod precerūt curſores cum epiſtolis ex regis imperio p̄dicātes:filij iſrael reuertimini ad dñʒ.Agilis enim dʒ eſſe p̄dicator nō tardus nec ſomnolentus.Figuratus in angelo Apoca.xiiij.vbi diciṫ. Uidi angelum dei fortem volantē p̄ mediuʒ celi magna voce clamātē.Et iō predicatori dicitur Jone.iij. Uade in niniuem ciuitatem magnam ⁊ p̄dica in ea. ¶ Item iſti debent eſſe viſu clariores:⁊ carne macilentiores:⁊ pennis etiam fecundiores:quia.ſcʒ tales debēt habere.Uiſum clarum p̄ altam cōtemplatōeʒ. Carneʒ macram p̄ abſtinētie macerationē.Plumas virtutum multas p̄ ſanctam ⁊ ſpiritualem cōuerſationē.Sicut enim tympanuʒ humidum ⁊ pingue nō bñ ſonat ſic p̄dicator pinguis ⁊ delitioſus:nunq̄ poteſt bene predicare.Debet enim in ſe oſtendere exemplariter:illud quod alijs predicat verbaliter.quia ſʒ Grego.xviij.moralꝭ.⁊ in paſtorali. Lex p̄dicatoribus poſita eſt vt viuēdo illuminent quos loquēdo docēt. Nam loquētis auctoritas perditur:quando vox op̄e non iuuatur.ver.Dogma tuum ſordet cum te tua culpa remordet.ver.Turpe eſt doctori cum culpa redarguit ipſum.Et ideo de beato Johāne legimus.ꝙ ip̄e dum penitētiam predicauit:in deſerto perſonalꝛ habitauit.Marci.j.Erat Johānes i deſerto p̄dicās baptiſmū penitētie.Ad denotādū ꝙ illi qui volūt alijs p̄dicare:debēt primo in deſerto penitētie ⁊ abſtinentie macerari.Et ſic breuiter dico ꝙ ad p̄dicatorē p̄tinet ꝙ ſit ſanctus ⁊ iuſtus.Et ꝙ ſicut dictuʒ eſt ip̄e ſit
neſciꝰ humane prauitatis.¶ Secūdo dico ꝙ neceſſe B
eſt ꝙ ipſe ſit cōſcius diuine voluntatis.Et inde eſt ꝙ predicator debet eſſe vir literatus in ſcripturis eruditus.⁊ in illis que dei ſunt beneplacita informatus. Qualiter eīn orator ex parte magiſtri ſui aliquid diceret ſi volūtatē ipſiꝰ ignoraret.Et iō p̄dicator añ oīa dʒ ſcire ſtudere ⁊ addiſcere que ſit voluntas dei bñplacens ⁊ perfecta Romañ.xij.Ut tandeʒ ipſe alios doceat:⁊ vt ea faciat atq̧ ꝯplcat q̄ docet.pſ.Doce me facere voluntatē tuam:quia deus meus es tu . Et iō dicit Aug.li.de doctrina Sit quiſq̧ priꝰ orator ⁊ poſt eſſe poterit predicator.Et ideo ſicut ille qui bñ vult

ſcire voluntatē alicuius: neceſſe eſt vel ꝙ cū ipſo ꝑſo-
nalr̄ loquaꝛ. vel ꝙ in lr̄is eius volūtatē ipſius cōple-
ctaꝛ. Sic ꝟo ad hoc ꝙ voluntatē dn̄i ſciamus: neceſſe
eſt ꝙ ꝑ contēplationē eius ſecretarij ſimꝰ. ⁊ ꝙ cū ipō
ꝑ orōnē loquamur ipm̄ ꝑ ſpeculationē mētalr̄ videa-
mus. ⁊ ꝙ inſuꝑ lr̄as eius .ſ. ſacram ſcripturā cuz dili-
gētia ſtudeamꝰ. Et hoc eſt qđ dicit Dauid i pſ. Mihi
aūt adherere deo bonū eſt: ⁊ ponere in dn̄o deo ſpem
meā. vt annūciem oēs ꝑdicatiōes tuas in portis filie
ſyon. Sit igitur ꝑdicator cōſcius diuine voluntatis.
¶ Tertio dico. ꝙ ipſe dz eſſe nūciꝰ ſuperne maieſta-
tis. Iſta .n. ſe habēt ꝑ ordinē. ꝙ .ſ. ꝑdicator primo ſit in
ſe ⁊ iuſtus ⁊ ſanctꝰ. ſcđo ꝙ diuine voluntatis ſit con-
ſcius. tertio ꝙ loquēdo alijs ſuꝑne maieſtatis ſit nun
cius. Eſa. lij. Quā pulcri ſuꝑ montes pedes annunciā
tis ⁊ ꝑdicantis ſalutē. Vide ſupra de Annūciare ⁊ de
Nuncio. Aq̄la .n. ſm̄ fabulas fingiꝛ eſſe nūcius iouis.
ꝑ quā .ſ. ipſe iupiter fulmina ſua mittit in terraz. Eſt
aūt aquila terribiliter reboans atq̧ clamans: intan-
tum ꝙ alias aues audientes dicitur deterrere: ita ēt
ꝙ aues alie ꝑdales clamoris ſui timore dicunꝛ a ꝑda
illa die quieſcere ⁊ ceſſare. Sic ꝓculdubio cariſſimi:
aquila ſpiritalis ſcz ꝑdicator ſūmi iouis dei deorum
i. chriſti eſt nūcius ſpūalis. q̄ ſcz fulmina ſua .i. rigorē
ſue iuſtitie alijs nunciat atq̧ portat: dz habere vocez
⁊ locutionē terribilez ⁊ ſonoram: vt .ſ. aues ꝑdales .i.
peccatores terreantur ⁊ a malis operibus arceantur.
Et ꝉō de tali aquila diciꝛ Apoca. viij. c. Audiui vocem
vnius aquile volantis ꝑ mediuz celi dicētis voce ma
gna. Ve ve ve habitantibus ſuꝑ terram. Predicatori
etiam dicitur Oſee. viij. In gutture tuo ſit tua quaſi
aquila ſuꝑ domuz domini. Et iō breuiter cuilibet ꝑ-
dicatori dicitur .ij. Tymoth. iiij. Predica verbū. inſta
oportune importune. In quibus ꝟbis aduerte ꝙ iſte
neſcius: iſte conſcius: iſte nuncius .ſ. ꝑdicator dz nun-
ciando ⁊ docendo facere tria .ſ.

Vtiliter docere.
Suauiter monere.
Seueriter vrgere.

¶ Primū ꝓbaꝛ ꝑ doctrine ſinceritatē. Predica inq̄t
ꝟbum. Scđm ꝓbatur ꝑ ꝟborum benignitatez. Inſta
inquit oportune. Tertiū ꝟo probatur ꝑ ꝟboruz aſpe-
ritatē. Importune inquit. Iſta eīm tria dz habere ꝑdi-
cator .ſ. vtilē locutionē. quia dz predicare ꝟbuz dei nō
aliud. Et quidē id mature ꝑ ſuauem monitionē: quia
ſcz interdū dz inſtare oportune .i. benigniter. Aſpere
ꝑ correctionē: quia .ſ. interdum dz inſtare importune.
C i. ſeueriter ⁊ auſtere. ¶ Dico ergo ꝙ ad predicatores
ꝑtinet vtiliter docere. ꝑdica ꝟbum inquit. q. d. iſte nō
dz ꝑdicare illa q̄ ꝑtinēt ad amorē mundi vel ad ſilia:
ſz ꝟbum dei qđ ſolūmō ꝑtinet ad ſalutē. Seminator
n. nō dz ſeminare in agro ſuo malū ſemē: ſz meliꝰ qđ
pōt: qr .ſ. de malo ſemine ſemꝑ ſeq̄ꝛ malꝰ fructus: ⁊ de
bono nō ſemꝑ ſeq̄ꝛ bonꝰ. qr ſicut diciꝛ Luc. viij. in pa-
rabola ſeminantis. Semē ꝗuis ſit bonuz multis pōt
accidētibꝰ ipediri. Sic ꝟo ꝑdicator ſemꝑ dz ſemē bo-
nū ⁊ bone doctrine: in agro .i. in corde audiētiū ſemi-
nare qr ſicut ibidē dr. Semen eſt ꝟbū dei: qr .ſ. ex mala
doctrina: ſemꝑ vt cōiter ſeq̄tur malus actus: ex bono
ꝟo ēt cum difficultate ſequiꝛ bonū opꝰ. Verbū .n. dei
ꝑdicandum eſt ⁊ docēduz. Exēplo aplor̄ q̄ ſicut diciꝛ
Act. iiij. Loq̄bantur ꝟbū cū fiducia. Et Act. xiij. diciꝛ
ꝙ ꝟbū dei diſſeminabāt. Iſti ergo debēt vtilr̄ docere.
Predica inq̄t ꝟbū. Vn̄ nota ꝙ ad vtiliter docenduz ⁊
ꝑdicandū neceſſe eſt ꝙ ꝑdicatio noſtra ſit .ſ.

Dei potentie cōmendatiua.
Carnis laſciuie maceratiua.
Dei clementie declaratiua.
Celeſtis curie collaudatiua.

¶ Debet ergo tendere ꝑdicatio ad diuine potētie cō
mendationez. Et de hoc Daniel. iij. Placuit ergo ꝑ-
dicare ſigna eius: qr magna ſunt ⁊ mirabilia eius qr
fortia. ¶ Item dz tēdere ad carnis macerationem:
vnde .ij. Paral. xx. Predicauit ieiunium in vniuerſa
iuda. ¶ Itē dz tendere ad clemētie ꝓuocationē. Eſa.
lxi. Vt ꝑdicarem captiuis indulgētiaz ⁊ clauſis aper
tionē. ¶ Itē dz tendere ad glīe imitationē. vnde Luc.
ix. Miſit illos predicare regnum dei. Et ſic ergo di-
cam ꝙ ꝑdicator dz vtiliter docere. ¶ Deinde dico ꝙ D
ad ꝑdicatorem ꝑtinet ſuauiter monere. Inſta inquit
oportune. Predicator enim dz ſūme cauere ꝙ opor-
tune loquatur .i. dulciter ſuauiter ⁊ mature. Apes eīm
q̄ ſunt animalia valde fecunda: ⁊ q̄ ſm̄ Plinium ca-
ſtra ſua nimia prole replent: mel ſolent ex floribus cō
ficere. Columba etiam melle cibata ſolet alias colū-
bas ad colūbare dn̄i ſui attrahere: ⁊ dulcedine mel-
lis quod hz in ore alias mirabiliter delectare. Pan-
thera iſuꝑ dulcedine anhelitus ſui alia animalia at-
trahit. Et faſten piſcis marinꝰ alr̄s faſtem autore Io-
rath: aqua in ore ipſius dulceſcente alios piſces deci
pit: ipſoſq̧ ad ſe attrahēs in ore ſuo recipit ⁊ trāſglu-
tit. Sic ꝓculdubio cariſſimi predicator dz in ore ſua-
uitatē ꝟborum habere: ⁊ cū oportuna diſcretione dz
alijs aquā diuinorum eloquioruz diffundere ⁊ ſic po-
terit alios ad veritatis ſemitam attrahere ⁊ reduce-
re: ⁊ ipſos ſpiritualiter comedere ⁊ ſibi ꝑ amorem ⁊
caritatez incorporare ⁊ ſpiritaliter intimare: vt ſic q̄-
libet ſic conuerſus poſſit dicere illud pſ. Quā dulcia
faucibus meis eloquia tua ſuper mel ori meo. Inſta
inquit opportune Eccl. viij. Omni negocio tēpus eſt
⁊ oportunitas. Et ſic ſimilis erit Orpheo filio ſolis đ
quo dicunt fabule. Quod in cythara ita dulciter mo
dulabatur ꝙ ⁊ ſaxa ⁊ arbores ad melodiam eius cur-
rebant: ⁊ aures ſuas canticis inclinabant. vnde etiaz
narrat Ouidius. Quod cum quadam die cytarizaret
in quodam loco planiſſimo: vbi nulle penitus erant
arbores: ſtatim ad ſonituz cythare ſue arbores de cir
cūuicinis montibus concurrerunt. ⁊ circa ipſaz ſiluā
maximam effecerunt. Quod pro tanto fingitur. quia
ſm̄ Iſiđ. Orpheus dulcedine verboruz ſuorum homi
nes feroces ⁊ ſilueſtres ad cōem habitationem attra
xit: ⁊ ipſos a ſilueſtritate ad ciuilitatem retraxit. Et
ideo poetica ſciētia ſeu ſn̄ia ipſum attraxiſſe ſiluas il
las finxit. Reuera cariſſimi: talis Orpheus eſt ꝑdica
tor: qui ſolis iuſtitie .i. xp̄i dz eſſe filius ſpecialis. Iſte
enim dz cytharizare per ſuauem monitionem ⁊ indu
ctionem: ⁊ ſic poterit ſiluas ⁊ lapides remollire ⁊ de-
lectare ꝑ compunctionē ⁊ contritionez: ⁊ ipōs ad cā-
pum eccleſie attrahere ⁊ reducere ꝑ perfectam cōuer
ſationē: ⁊ ꝑ diuine gratie acquiſitionē. Talis ergo ꝑ-
dicator dz dicere illud Prouer. viij. O viri ad vos cla
mito ⁊ vox mea ad filios hominuz Audite me: qm̄ de
rebꝰ magnis locuturus ſum. Aperiētur labia mea vt
recte ꝑdicēt: veritatē meditabitur guttur meuz. Ecce
ergo ꝙ̄ ſuauiter dz pſallere iſte Orpheus: oportune
inquit. Quia procerto oportune. id eſt diſcrete dz lo-
qui. ſcilicet vt ſm̄ loca ⁊ tēpora: cauſas ⁊ perſonas: or
dinet ꝟba ſua. vn̄ dicit Grego. in paſtorali: ⁊ .xxx. mo-
ral. Sicut inquit longe. Grego. nazanzenus docuit:
ꝑdicator dz verba ſingula ſingulis coaptare. Quia q̄
alijs officiūt: alijs proficiunt: ⁊ herbe que hec anima-
lia nutriunt hec occidunt: ⁊ leuis ſibilus equos miti
gat: canes inſtigat: ⁊ panis qui vitam fortiuz vegetat
paruuluz necat. Oportune ergo: Prouer. xv. Sermo
oportunus optimus. Predicatori etiam poteſt dici il
lud pſal. Tu das eſcam illoruz in tempore oportuno.
Patet ergo ꝙ predicator debet ſuauiter monere. E
¶ Deniq̧ dico ꝙ ipſe debet vrgere ſeueriter. Inſta
inquit importune. Quia videlicet predicator non ſo-
lum debet ſua monitione auditores mulcere: immo
etiam debet loco ⁊ tēpore acriter reprehendere ⁊ mor
dere ⁊ importune ⁊ cuz violentia duros ⁊ obſtinatos
inſtruere ⁊ docere. Canis enim per importunitatem
clamorum ſuorum compellit beſtiam in domo laten-
tem: fugere ⁊ exire. Canis ēt latratu ſuo ſolet lupi iſi-
dias declarare: ⁊ predatorem dn̄i ſui ſolet morſu ⁊ la-
tratu aliquotiēs

Ayuntamiento de Madrid

tratu aliquotiens reuelare. Sic ꝓculdubio canis.i. bonus p̄dicatoꝛ dꝫ importune qn̄qꝫ clamare ⁊ p̄dicare: vt ſic quaſi violēter de cauerna cordis humani: beſtiā.i.dyabolum extrahat: ⁊ lupi ⁊ ꝓditoris dyaboli inſidias ⁊ p̄ſentiam doceat vt q̄libet eius nocumēta fugiat ⁊ p̄caueat. Et breuiter iſtud eſt verū ꝙ nō ſolū oportet canem.i.p̄dicatorē lambere dulciter ⁊ importune monēdo: imo ēt neceſſe eſt eū latrare ⁊ mordere importune corrigendo ⁊ exhortādo. Importune inq̄t. vnde de hoc pōt dici illud Eccl̄.xxij. Muſica in luctu importuna narratio. Predicatio eñ dicitur muſica in luctu: quia ſicut muſica hꝫ leticiam: luctus vero hꝫ triſtitiam. Sic p̄dicatio habet leticiam inq̄ꝑtum excitat ad eternam cōſolationē: habet etiam triſticiā inq̄ꝑtū cōminat̄ eternā deſolationē. Eale vel elcare eñ eſt quoddam aīal indicum habēs duo cornua. Iſta tñ cornua ſunt mobilia: qꝛ in bello vnū cornu ſolet acuere: ⁊ aliud ſolet remittere: ⁊ ſic viciſſim ⁊ alternatim ſuis cornibus pugnare: ⁊ nūc vno nūc alio dimicare. Sic vere cariſſimi: predicatoꝛ dꝫ habere duo cornua. id eſt duplicem artem ⁊ ſcientiā p̄dicandi.ſ. benignā monitionem ⁊ aſperam correctioneꝫ. Iuxta illud.ij. Tymo.iiij. Argue obſecra.increpa. Iſta tñ debēt eſſe mobilia ⁊ alternabilia: qꝛ videlicet aliq̄ñ dꝫ vti cornu dulcis monitionis.ſ.virtutes cōmendando.dei miſericordiam collaudando: ⁊ ad celeſtē gloriaꝫ īuitādo. Aliq̄ñ dꝫ vti cornu correctionis: ſcilicet.

Peccata vituperando.
Dei iuſtitiam allegando:
Et eternam miſeriam cōminando.

¶ Et tali modo p̄dicabat Ionas q̄ dicebat Ione.iij. Adhuc quadraginta dies ⁊ niniue ſubuertet̄. Sic loquitur Hiero. exponens illud Eccleſiaſti.xij. Verba ſapientum quaſi ſtimuli ⁊c. Verba inquit ſapientiū debent pungere non palpare: ⁊ contra vicia non molliter ꝓcedere ſed auſtere. Et ſic igitur patet quomō p̄dicatoꝛ debet ſeueriter arcere vel vrgere. Suauiter monere. Utiliter docere. Predica inq̄t verbum: inſta oportune: importune. Et hec de p̄dicatore ſufficiant. Vide ſupra de Docere. de Correctione. ⁊ de Loqui. de Annunciare. de Nūciare. de Narrare: ⁊ de Labio. de Lingua. ⁊ in alijs titulis ſimilibus. Et infra de ꝟbo. Et ſi vis aliquid inuehere contra malos p̄dicatores. vide vbicūqꝫ agitur de hypocritis: qui ſcꝫ vnū habēt in ore. ⁊ aliud in corde. vnuꝫ in verbo ⁊ aliud in facto. vnum apparēter. ⁊ aliud exiſtēter ⁊c.

A **Predicere.** Nota ꝙ p̄dicere idem eſt qđ rē anteq̄ꝫ veniat p̄noſticare aut dicere. Et ſic dico ꝙ p̄dicere quādoqꝫ ſumitur. Pro bono predicatore qui predicit penas cōminando. Pro ſummo dn̄atore q̄ p̄dicit multa reuelādo. Pro vano diuinatore. qui p̄dicit falſa predicando. Pro certo ꝓphetatore qui predicit vera publicādo. ¶ Dico ꝙ eſt vnum p̄dicere boni p̄dicatoris: quia ſcilicet alliciēdo ⁊ cōminando ipſe debet hominibus p̄dicere gaudia paradiſi: ⁊ tormenta inferni. ⁊ terrores iudicij ⁊c. Ut ſic dicat alijs illud Deut.viij. Si oblitus dn̄i dei tui ſecutus fueris deos alienos: ecce nunc p̄dico tibi ꝙ omnino diſpereas. ¶ Item dico ꝙ eſt vnum p̄dicere ſummi dominatoris: ſcilicet dei: qui.ſcilꝫ ꝑ prophetas dixit ⁊ p̄dixit que futura fuerunt ⁊ erunt. ſicut dicit ille Act.j. Viri fratres oportet impleri ſcripturam quaꝫ p̄dixit ſpirituſſanctus ꝑ os dauid. ¶ Itē eſt vnum p̄dicere vani diuinatoris: qui ſcilicet ꝑ reuelatōes malorum ſpirituum vel malorum ſortilegioruꝫ aliq̄ñ ꝟa aliquādo falſa prenoſticant de futuro: qui ſcꝫ nō debent audiri. vnde Deutero.xiij. Si ſurrexit in medio tui prophetes ſeu qui ſomnium vidiſſe ſe dicat ⁊ p̄dixerit portentum ⁊ ſignuꝫ quod euenerit. Sequit̄. Nō audies verba illius prophete aut ſomniatoris: quia tentat vos dominus deus veſter. Multa poſſent dici: ſed vide vbi. predicatoꝛ. Et infra vbi ꝓpheta. Et ſupra vbi: Dicere ⁊ annunciare ⁊c.

Preeſſe. Nota ꝙ p̄eſſe idem eſt qđ ſupereſſe. Et qꝛ infra intēdo ſatis plene de ſuꝑ ⁊ de ſurſum dicere. ideo ſuperſedeo quo ad preſens. A
Hoc ergo ſolum notandum eſt ꝙ p̄eſſe eſt officiū dominationis. iuriſditiōis ⁊ prelatiōis. Et ideo de adā qui fuit prelatus rerum: dicitur Geneſis.j. Faciam⁹ hominē ad imaginem ⁊ ſimilitudinē noſtram: vt p̄ſit piſcibus maris: volatilib⁹ celi. ⁊ beſtijs terre. Verūtamen aduerte: ꝙ ſunt qui preſunt.

Utiliter ⁊ ſapienter.
Crudeliter ⁊ imprudenter.
Flebiliter ⁊ negligenter.

¶ Primi ſunt prelati diligētes. Et de iſtis dꝛ Sapientie.vj.ca. Diligite lumen ſapiētie oēs q̄ p̄eſtis populis. Et.j. Timo.v. Qui bñ p̄ſunt p̄ſbyteri, duplici honore digni ſunt. ¶ Scđo ſunt tyrāni p̄ſidentes. Et de iſtis dicitur Ruth.j. Qñ iudices p̄erant facta eſt fames in terra. Quia regnātibus impijs ruine hoim. Prouer.xxviij. Fames enim ⁊ pauꝑtas ſolet abundare in terra crudelium tyrānorum: ⁊ aliorum iudicum impiorum. Omnia eñ ſolent ſibi rapere ⁊ alijs nihil dimittere. cōtra illud.j. Macha.v. Preeſtote populo ⁊ nolite bellū cōmittere aduerſus gentes. Ad iſtos enim pertinet contra gentes.i. contra ſubditos pauperes bellum rapinarū non cōmittere: ſed in iuſtitia ⁊ iudicio populuꝫ gubernare Eſa.xxxij. Ecce in iuſtitia regnabit rex: ⁊ principes in iudicio p̄erūt. ¶ Tertij vero ſunt paſtores inſipientes: illi.ſ. qui ita male ⁊ ita negligenter p̄ſunt ꝙ exinde acquirunt eternā dānationē. vnde. Sap̄.vj. Iudicium duriſſimū fiet his qui preſunt ⁊c. Vide vbicunqꝫ agit̄ de prelato.

Preferre. Cum p̄ferre idē ſit quod ꝓponere ꝑeligere ſeu p̄ alijs eligere. poſſent plura dici de bona vel mala prelatione: quia bonum eſt bona malis: ⁊ vtilia inutilibus anteferre. Maluꝫ vero eſt mala bonis: ⁊ vtilibus inutilia ꝓponere vel p̄ferre: ſicut faciunt illi qui p̄ferūt tꝑalia eternis: ⁊ in officijs malos bonis: de his tñ omnibus nihil ad p̄ſens: qꝛ autoritates non ſunt. Vide infra de ꝓponere: ⁊ de p̄latis: ⁊ ſupra vbi melius ⁊ vbi eligere.

Prefectus. prefici. Cū p̄fectus ſit ille qui p̄ alijs eſt effectus: vtpote qꝛ is in gradu ⁊ officio eſt prelatus. Et inde eſt ꝙ apud romanos illi qui p̄mo vocati fuerūt p̄tores: quādo ſcilꝫ reſpublica per conſules regebat̄: tandem tꝑe imperatorum ſunt vocati p̄ſides vel p̄fecti. Dicamus ergo ꝙ ꝑ prefectos poſſunt denotari: officiales iudices ⁊ prelati. ſiue boni fuerint ſiue mali ⁊c. Et ſic nota ꝙ eſt dare prefectum. B

Uirtuoſum ⁊ laudabilem.
Uitioſum ⁊ inutilem.
Glorioſum ⁊ notabilem.

Primꝰ eſt bonus p̄latus: queꝫ deꝰ p̄ficit. Scđs iudex elatꝰ quē fauor efficit. Tertius xp̄i ducatus q̄ nunq̄ꝫ deficit. ¶ Primo ergo dico ꝙ eſt p̄fectura laudabilis ⁊ virtuoſa. Et iſta eſt p̄fectura boni iudicis principis vel p̄lati: qui.ſ. a deo conſtitutꝰ ⁊ ꝓmotus ſe ſolet bñ regere. ⁊ cōmiſſuꝫ ſibi officiū iuſte ⁊ laudabiliter exercere. Exēplo.ſ. danielis de quo dꝛ Dan̄.ij. Qđ cuꝫ rex ꝓbaſſet ipm virū ſapientē ⁊ doctū: ⁊ dei ſpecialeꝫ amicū. extulit eū in ſublime: ⁊ dedit ſibi mūera multa ⁊ magna: ⁊ cōſtituit eū p̄fectū magiſtratuūꝫ ſuper omnes ſapiētes babylonis. Sic eñ debēt hoies a ſuperioribus p̄fici. ⁊ in ſublime prouehi ⁊ extolli: vicꝫ rōne virtutis ⁊ nō fauore generis mūeris vel mundane cuiuſlibet ſeruitutis. Ut ſic de tali p̄fecto itelligi poſſit illđ qđ ꝯſuluit Ioſeph pharaoni dicēs geñ.xlj. Nūc ergo ꝓuideat rex virꝫ ſapienteꝫ ⁊ iduſtrioſum ⁊ p̄ficiat eū terre egypti. Qđ tamē eſt cōtra multos ſuperiores q̄ ſcꝫ hodie in p̄fecturis ſuis nō preficiūt viros ſapiētes ⁊ induſtrios: ſed potiꝰ adulatores: ſymoniacos: ꝯſanguineos: ⁊ nepotulos: ſicut habemꝰ.iiij. Regnm.xxv. Quod godoliā q̄ interp̄tat̄ magnificās

dſim:hoc eſt adulatoꝛ q̃ magiſtrum ſuū ſcit magnificare ⁊ laudare:pꝛefecit nabuzardan reliquijs iſrael. Nō ſic ergo:ſed ſapientes ⁊ induſtrij pꝑficiant:qꝛ iſta
B eſt pꝑfectura laudabilis ⁊ virtuoſa.¶ Scḋo dico ꝙ eſt pꝑfectura dānabilis ⁊ vitioſa.Et iſta eſt pꝑfectura maioꝝ iudicū officialium.balliuoꝛum:ſeu ēt crudelium ꝑlatoꝝ:qui.ſ.a malis ſupioꝛibus ꝓmouentur.vt malis ipſoꝝ rapinis ⁊ exactionibꝰ nutriantur.Mali.n. ſupioꝛes nunq̄ in ſuis pꝑfecturis ⁊ officijs volūt ponere:niſi tales q̃ ſubditos poſſint rodere ⁊ lucrū ad hoſpitiū repoꝛtare.vnde.iij.Re.iiij.dꝛ.Qḋ ſalomon habebat duodecim pꝑfectos ſup oēm iſrael:qui pꝑbebant annonā regi ⁊ domui eius.Iſti ſunt figurati per pꝑfectos operum pharaonis:qui populuꝫ iſrael affligebant:⁊ animas coꝝ ad amaritudinē duris operibus ꝑducebāt:ſicut dicitur Exodi.v.Vñ ibidē dꝛ.Quod pꝑfecti operum egreſſi ad populum inſtabāt dicētes. Colligite ⁊c.Et bꝛeuiter dico ꝙ tales mali pꝑfecti q̃.ſ. populum grauāt vt ſibi ⁊ magiſtris ſuis lucrū repoꝛtent:ſolent a magiſtris ſuis honoꝛari:⁊ ēt familiariter cōuiuari.ſed finaliter ipſi ſolent in inferno crudeliter trucidari.Honoꝛari dico.ſicut de Godolia legitur Hiere.xl.Qḋ rex babylonis pꝑfecit eum reliquijs iſrael.Sicut etiam Heſter.j.dicitur.Quod aſſuerus fecit grande conuiuium omnibꝰ pꝑfectis pꝛouinciarū ⁊c.Trucidari ēt ſicut de illo pꝑfecto babylonico Godolia legitur Hiere.xlj.Quod ipm iſmael interfecit. Igitur dico ꝙ iſta eſt pꝑfectura damnabilis ⁊ vitioſa.
C ¶ Tertio ꝟo dico ꝙ eſt pꝑfectura notabilis ⁊ gl'ioſa. Et iſta eſt illa qua.ſ.deus pꝑfecit angelos regimini īferioꝛum tam regnoꝝ q̄ perſonarum.Sicut de pꝑfectura quā dedit eis dn̄s ſup regna apparet Dañ.x.Ubi alius angelus dicebat ſic:pꝛinceps regni perſarū reſtitit mihi ⁊c.Unus enim bonꝰ angelus vocauit aliū pꝛincipem regni perſarum.De pꝑfectura aūt ꝑſarum ꝙ ſcilicet quilibet habeat bonum angelum pꝑfectum coꝛdi ſuo patet Matth.xviij.vbi xp̄s dixit de pueris. Qḋ angeli eoꝛum ſemper vident faciem patris.Quō igitur iſti pꝑfecti noſtri regant nos ⁊ rempublicaꝫ noſtram:⁊ quomodo intra ſe ſm̄ oꝛdinationem diuinaꝫ diſſentiant aut concoꝛdent:non eſt noſtrum modo videre.veniet autem tempus in quo qualiter oꝛdines illarum pꝑfecturarum ⁊ tota natura rerum ipſoꝛuꝫ miniſterio gubernatur iuuante domino cognoſcemus. Ui.ſic de talibus rerum pꝛefectis dicatur illud.j.Paral.xxvij.Pꝛefecti q̃ miniſtrabant regi iuxta turmas ſuas ingredientes:ꝑ ſingulos menſes ſinguli pꝑerāt. Hec igitur de pꝛefecto ⁊ pꝑfectura ſufficiant.Uide de rege.pꝛincipe.miniſtro ⁊ ſimilibus ⁊c.

Pꝛefinitus.

A Nota ꝙ pꝑfinitū dꝛ illud quod fuit añ diſpoſitū ⁊ ſtatutum: ⁊ qualr̄ fieri debeat oꝛdinatuꝫ.Cū igiẗ ſint pauciſſime autoꝛitates:notabo bꝛeuiter ꝙ eſt quedā pꝑfinitio.
Pꝛeſentium negocioꝛum.
Pꝛudentium conſilioꝛum.
Sequentium iudicioꝛum.
Pꝛimam facit occulta dei pꝛouidentia.
Secundam facit diſcreta iuſti ſapientia.
Tertiam facit eterna dei pꝛepotentia.
¶ Pꝛimo ergo dico ꝙ eſt quedam pꝛefinitio occulte dei ꝓuidentie quo ad negocia que ſunt in pꝑſenti.Et circa hoc poſſemus aduertere ꝙ omnia facta mundi licet videantur a caſu aut a libero arbitrio ꝓuenientia:habent tamen ſuum terminum pꝛefinitum:⁊ ſuū tempus ab occulta dei pꝛouidētia oꝛdinatum: quod non ſolum videtur verum in vita humana ⁊ certitudine moꝛtis ⁊ alijs rebus naturalibus. immo etiam in euentibus foꝛtune:ſicut eſt in duratione regnoꝛuꝫ: in exaltatione maloꝛum in tribulatione bonoꝛum.in ſterilitate vel opulentia terrenoꝛum:⁊ alijs euentibꝰ tempoꝛalibus.Omnia enim ſuum certum finē ⁊ ſuaꝫ durationem pꝛefinitam habent: ⁊ omnia ab occulta dei pꝛouidentia dependent.vt ſic quilibet noſtrum in hac vita ſit ſicut heres paruulus qui non differt a ſeruo:qui ſcilicet nihil facit pꝛopꝛie libere: quia ſub tutoꝛibus ⁊ actoꝛibus eſt vſq; ad pꝛefinitum tēpus a patre.ſicut dicit apoſtolus Gal.iiij.Uita enim ⁊ foꝛtuna noſtra habet ſuam pꝑfinitioneꝫ.Quia ſicut dicitur Danielis.xj.In tempoꝛe pꝑfinito ꝑliabitur contra eū: id eſt contra hominē rex auſtri:⁊ veniet quaſi tempeſtas contra illuꝫ rex aquilonis.id eſt moꝛs.De tribulationibus etiam mundi ꝙ habeant ſuum terminuꝫ pꝑfinitum.Patet ibidē.ſcilicet Dañ.xj.vbi diciẗ.De eruditis ruent ⁊ conflentur ⁊ eligātur ⁊ dealbentur vſq; ad tēpus pꝑfinitum.De nequicijs vero impioꝛuꝫ ꝙ ſub quadam pꝛefinitione conſiſtant.patet Lu.xxij. vbi de impio iuda dicitur.Filius quideꝫ hominis vadit ſicut diffinitum eſt de eo.Iſtam auteꝫ pꝛefinitionem occulte dei pꝛouidentie intellexerunt quidā philoſophi nimis ſtricte:qui dixerunt ꝙ omnia que veniunt:de neceſſitate euenirent:quam veniendi neceſſitatem vocauerunt fatum:quod dixerunt eſſe legeꝫ rerum impoſſibiliter aliter ſe habere.Alij autem ſcilicet poete illam intellexerunt nimis large.qui ſcilicet facta dixerunt eſſe tria.ſcilicet tres deas vel tres ſoꝛoꝛes quarum potentia deos ligabat ⁊ homines:qꝛ ſcilicet quicquid oꝛdinabant neceſſario ſtabat.ita ꝙ illud nulla cuiuſcūq; dei potentia aliqualiter immutabat ſicut patet in Ouidio libꝛo de tranſfoꝛmatis in infinitis locis.Catholici autem alium modū ponunt dicētes.ſ.ꝙ licet in rebus a parte dei oꝛdinantis poſſit eſſe neceſſitas.ſemper tamen a parte hominis eſt libertas. Sed quomodo neceſſitas ⁊ libertas ſimul ſtant non pertinet ad hanc moꝛalem materiam quaꝫ pꝛoſequoꝛ in pꝑſenti.Patet igitur ꝙ eſt pꝛefinitio occulte dei pꝛouidentie quo ad negocia que ſunt in pꝛeſenti. ¶ Secundo dico ꝙ eſt pꝛefinitio diſtricte iuſti ſapientie.quo ad conſilia que ſunt in pendenti.Conſtat enim ꝙ viri pꝛudentes pꝛeſumunt ⁊ oꝛdinant facta ita ꝙ apud ipſos nihil a caſu peruenit aut foꝛtuna.De quo.j.Regum.xxx.Factum eſt hoc ex die illa: ⁊ deinceps conſtitutum ⁊ pꝛefinitum in iſrael ⁊ quaſi lex vſq; ad diem hanc. ¶ Tertio vero dico ꝙ eſt pꝑfinitio eterne dei pꝛepotentie quo ad iudicia que ſunt in ſeq̄nti.Cōſtat enim ꝙ tempoꝛa futuri iudicij ſunt a deo pꝛefinita.in quibus ſcilicet pꝛefinita ⁊ pꝛeoꝛdinata ſunt punitiones maloꝛuꝫ ⁊ retributiones iuſtoꝛuꝫ.Tunc enim finis omnis iniquitatis erit.ſicut dicitur Ezech.xxj.Impioꝛum inquit quoꝛuꝫ venit dies in tempoꝛe iniquitatis pꝛefinite.vnde etiam ibidem execrādo impio dicitur ſic.Tu ergo pꝛophane impie dux iſrael cuius venit dies in tempoꝛe iniquitatis pꝑfinita.Et tunc etiam venit quies ⁊ gaudiuꝫ perpetue felicitatis.ſcilicet quo ad iuſtos.Vñ Daniel.xij.Tu autem vade ad tempus pꝛefinitum:⁊ requieſces ⁊ ſtabis in ſoꝛte tua in fine dierum. Et hec de pꝛefinitione triplici ſufficiant:quia in locis multis eſt tractatum:⁊ hic autoꝛitates ſunt quaſi nulle.

Pꝛegnicies.

A De pꝑgnicie poterāt multa dici.ſed autoꝛitates valde pauce ſunt.hoc ſolum nota ꝙ moꝛaliter loquēdo triplex inuenitur pꝛegnicies.videlicet.
Uirtualis.
Criminalis.
Et tempoꝛalis.
Iuſti enim impꝛegnantur ſpiritualr̄ virtutibꝰ Mali aūt impꝑgnanẗ criminalr̄ ſceleribꝰ Mūdani ꝟo impꝑgnanẗ tpalr̄ mūeribꝰ.¶ Pꝛimo ergo dico ꝙ eſt pꝑgnicies cōmēdabilis.Et iſta eſt qua q̃s ꝑ bonū ꝓpoſituꝫ ⁊ ꝑ diuine inſpirationis archanum bonis cogitationibus deſiderijs ⁊ volitionibus a deo impꝛegnatur.ꝑ ꝑuentionē boni ſeminis: hoc eſt dictu diuine grē vel ēt verbi dei fetu boni pꝛopoſiti fecūdatur.ſicut enim ponit Plinius.In aliq̃bus regionibꝰ eque impꝑgnāẗ vento.De colūbis ēt dicitur.ꝙ impꝛegnantur oſculo. Sic ꝟe dicam ꝙ vento.i. ſpūſſancti ſpiraculo ⁊ boni

doctoꝛis

doctoris ꝟbo ⁊ charitatiuo oſculo ſepe ꝯtingit ſpūa⸗
liter hoīem iꝑegnari: ⁊ gratijs ⁊ ꝟtutibus fecūdari.
ex qb⁹.ſ.ſolēt boni fetus.ſ.bona oꝑa parturiri.j.Re.
iiij.Uxoꝛ phynees ꝑgnans erat. Aduerte tñ qđ dicit
dyaſcoꝛides de lapide ꝗ dꝛ pyonites. Aitq̄ꝫ ꝙ hic la⸗
pis ab alio lapide ſibi ſilī mirabilr̄ impꝑgnaẗ quē cer
to tꝑe parturit. Dicit ēt ꝙ iſte lapis mulieres ꝑgnan
tes iuuat. Sic ꝟe dicā ꝙ illi ꝗ diuinitus im ꝑgnanẗ ⁊
pariūt. ſicut fuit paulus ⁊ alij ſcti: ⁊ ēt doctoꝛes boni:
quos.ſ.de⁹ impꝑgnat ꝑ grās ⁊ ſciētias: quas ēt ꝑdicā⸗
do parturiūt ⁊ emittūt ſolēt mulierib⁹ ꝑgnantib⁹.i.
ſimplicib⁹ bono ꝓpoſito nouiter impꝑgnati opitula⸗
ri ⁊ ꝓficere: inq̄tū.ſ.ꝑ ꝑdicationē ſuā iſti ſolēt ſimpli
ces in bono firmare: ⁊ ne ſcādalo aliquo vel malo exē
plo ſeu dicto aboꝛtianẗ in bonis moꝛibus cōfirmare.
Oues.n.ꝑgnantes qñqꝫ ex timoꝛe hoꝛrendi tonitrui
aboꝛtiūt. Sic ꝟe ſimplices ⁊ nouicij nouo bono ꝓpo
ſito impꝑgnati. facilr̄ tonitruo tentatōis deficerent: ⁊
iſtū fetū cōceptū.ſ.bonū ꝓpoſitū moꝛtuū eijcerēt: niſi
ipſos boni doctoꝛes ⁊ ꝑdicatoꝛes firmarēt ⁊ a ꝑiculo
cuſtodirēt. Jō de Joſeph legiẗ. ꝙ ipſe mariaꝫ vxoꝛem
ſuā ſpūſctō impꝑgnanta diligēter cuſtodiebat: ⁊ ei ſer
uiebat. ſicut legiẗ Luc.ij. Qđ ipſe iuit vt ꝓfitereẗ i ci
B uitatē ſuā cū Maria deſpōſata vxoꝛe ꝑgnāte.⁊c. Hec
eſt ergo ꝑgnicies cōmēdabilis. ¶ Scđo dico ꝙ eſt ꝑ⸗
gnities vitioꝝ: ꝗ.ſ.mali in tanta quātitate cōcipiūt ⁊
ꝑgnātes ⁊ inflati fiūt: ita ꝙ iniq̄tatē ⁊ mala oꝑa par⸗
turiūt ⁊ emittūt. De talib⁹ aūt malis ꝑgnātib⁹ videẗ
dictū dyabolo illud qđ dictū fuit aſaeli.iiij.Reg.viij.
Paruulos coꝝ allides ⁊ ꝑgnātes diuides: qꝛ.ſ.dyabo
lus finalr̄ tales ꝑgnātes pctōꝛes ſolet parturitiones
⁊ ſollicitudines negocioꝛū diuidere. ⁊ eos in inferno
crudeliter trucidare. Silr̄s.ſ.lupo ꝗ ꝑgnantes mulie
res ſolet libenti⁹ occidere: ⁊ fetus eoꝝ teneros mādu
care. Sicut de Aman legiẗ Amos.j. Qđ ſcꝫ ipſe diſſe
cuerit ꝑgnātes galaad ad dilatādū terminū ſuū. Hic
poſſes ponere quō poꝛtēta fauni: incubi: ſatyri etiaꝫ ⁊
ſiluani ꝗ ſunt genera demonioꝛū iuenti ſunt qñqꝫ mu
lieres impꝑgnaſſe: ⁊ fet⁹ peſtiferos generaſſe: ſicut de
ꝓpſo hunoꝝ legiẗ primit⁹ a demonib⁹ generato: ⁊ ēt
de merlino. Quia reuera demones qñqꝫ cū mulieri⸗
b⁹.i.cū ſimplicib⁹ ꝑ tentatiōes coeūt. ⁊ ſic eos diuer⸗
ſis vitijs iꝑegnātes: malos fetus maloꝝ opeꝝ partu
C rire faciūt. Jſta eſt igiẗ ꝑgnicies dteſtabilr̄. ¶ Tertio
dico ꝙ eſt ꝑgnicies deſꝑabilis. Et iſta eſt illa qua ꝗs
diuitijs iꝑegnaẗ: ꝗ.ſ.ſunt ſibi aliquotiēs cauſa moꝛ⸗
tis. Mulieres.n.ꝑgnātes qñ ſunt nimis ſtricte ⁊ fet⁹
eſt nimis groſſus: facilr̄ moꝛiunẗ in partu. Sic ꝟe qñ
quis eſt ſupꝛa moduꝫ diuitijs impꝑgnantus: ſi tñ per
auariciā nimis eſt ſtrictus: moꝛs certe ſequitur ſem⸗
piterna. Uñ bñ poteſt dici illud Matth.xxiiij. Mar
ci.xiij. Luce.xxj. Ue aūt ꝑgnantibus ⁊ nutriētibus in
die illa. vñ.iiij.Reg.xv.dꝛ. Quod manahen rex iſrael
ꝑcuſſit tapſan: quia noluerant aperire ſibi: ⁊ iterfe⸗
cit oēs pꝛegnantes eius ⁊ ſcidit eas. Quia.ſ.xp̄s rex
iſrael ꝑgantes diuites que ſcilicet nolunt aperire do
mos ⁊ hoꝛrea ſua pauperibus: immo ſibi in perſona
pauperum elemoſynas largiendo: finaliter ꝑ dam⸗
nationē interficiet: ⁊ bona eoꝛum ſcindet diuidet ⁊ diſ
perget. Sic igiẗ patet quomodo eſt ꝑgnicies. Deſpe⸗
rabilis. Deteſtabilis ⁊ Cōmēdabilis. Sufficit. Uide
vbi Cōcipere. ⁊ vbi Parere. Parturire ⁊c.

A **Preire.** Cum pꝛeire. Pꝛecedere. Anteire. mul⸗
timode poſſint dici: quia tñ pauce ſūt
auctoꝛitates: decreui bꝛeuiter ꝑtranſire. Notabo igiẗ
ꝙ eſt dare pꝛeire quod fit.
Exemplariter.
Magiſtraliter.
Miniſtraliter.
Deſignaliter.
Uirtualiter.
Naturaliter.
Tempoꝛaliter.

¶ Exemplar exemplatum.
Magiſter magiſtratum.
Famulus famulatum.
Signum ante ſignatum.
Uirtus ante pꝛecatum.
Cauſa ante cauſatum.
Senex ante nouatum.
Miles añ ſenatum.i.añ exercitū congregatū.
¶ Dicamus ergo ꝙ cum ꝑire ⁊ antecedere pertineat
ad ꝑlatos: ⁊ etiam ad viros iuſtos nobiles ⁊ ꝑfectos:
ipſi debēt alios multipliciter añcedere. videlꝫ. Exem
plariter viam oñdendo. Magiſtraliter ipſos guber⸗
nando. Doctrinaliter ipſos erigēdo: vel Miniſtralr̄
ipſis ſeruiēdo. Uirtualiter ipſos defendendo. Mili⸗
taliter hoſtes exploꝛando. ¶ Pꝛimo ergo alijs omiſ
ſis: dico ꝙ iuſtus ⁊ maxime ꝑlatus pꝛeire dꝫ viaꝫ oñ⸗
dens exēplariter: ſicut ſcilicet de ſtella que magos dix
xit ad xp̄m legitur Matth.ij. Et ecce ſtella quam vi⸗
derant in oꝛiente antecedebat eos vſqꝫ duꝫ veniēs ſta
ret ſupꝛa vbi erat puer. Multis enim radijs.i. mul⸗
tis virtutibus debēt rutilare: vt ſcilicet varijs varia
dantes exempla virtutum: poſſint viam rectā eundi
ad deum omnibus dare Eccleſiaſtici.xxxij. Ante grā⸗
dinem pꝛeibit choꝛuſcatio: vt de tali dicatur illud Ec
cleſiaſtici.iiij. Suſcipit exquirētes ſe: ⁊ pꝛeibit in via
iuſtitie. Quod tamen eſt contra malos ductoꝛes: qui
per mala verba ⁊ exempla ducunt illos ad infernuꝫ.
ſimiles pꝛoditoꝛibus qui quādoqꝫ ſe ſimulant eſſe bo
nos bonam viā oſtēdere pꝛomittētes: qui tamen eos
pꝛecundo ducunt eos ad latrones. Similes etiam la⸗
tronum pꝛincipibus: qui ſcilicet ad homicidia ⁊ pꝛe⸗
das alios antecedunt: ſicut de iuda pꝛoditoꝛe dicitur
Luce.xxij. Quod ipſe añcedebat eos ſcꝫ iudeos ad do
minum capiēdum. Anteibit ergo iuſtus viam oſten⸗
dēdo exēplariter. ¶ Scđo dico ꝙ anteit iuſtus ſuos
dirigens magiſtraliter: ⁊ maxime quādo eſt pꝛelat⁹: B
quia ſcilicet iſte dꝫ alios anteire: ſcilicet docendo. re⸗
gendo ⁊ coꝛrigendo: ⁊ in loco ſuo quēlibet oꝛdinādo:
vt ſic ꝑlato dicatur illud Exodi.xvij. Antecede popu⸗
lum: ⁊ ſume tecum de ſenioꝛibus iſrael: ⁊ virgam cuꝫ
qua percuſſiſti fluuium tolles in manu tua. Ad bonū
enim anteceſſoꝛem pertinet: ꝙ ſecum alios regendo
ſenes ⁊ pꝛudentes habeat ⁊ ꝙ virgam coꝛrectionis ⁊
iuſtitie pꝛo petra oꝛeb. id eſt pꝛo duris peccatoꝛibus
coꝛrigendis aliqualiter non dimittat. Figuratus ſcili
cet in archa federis: de qua ſcilicet filijs iſrael tranſi⸗
turis ioꝛdaneꝫ: dicitur Joſue.iij.c. Archa federis an⸗
tecedet vos. Compara ſi vis pꝛelato archam federis
que habebat manna: virgam ⁊ tabulas ⁊c. ¶ Tertio
dico ꝙ anteit iuſtus ſuos erigens doctrinaliter. Tu⸗
bicinatoꝛes enim pꝛecurſoꝛes ⁊ exploꝛatoꝛes ſolent
pꝛecedere exercitum. Tubicinatoꝛes vt coꝛda homi⸗
num ⁊ equoꝛum animentur ⁊ erigant ad pugnandū.
Exploꝛatoꝛes autē vt hoſtium fraudes ⁊ vires ⁊ ſuos
moneant ad cauendum. Sic vere debent facere pꝛe⸗
dicatoꝛes. Hoſtium enim noſtroꝛuꝫ ſcilicet demonū
⁊ vitioꝛum: debent vires ⁊ fraudes inquirere ⁊ oſten⸗
dere: ⁊ ad eas pꝛecauendum ⁊ contra eas viriliter ꝓ⸗
pugnandum: debent eos tubicinaliter pꝛemonere.
Unde Marci.xj. capitu. Qui pꝛeibant ⁊ ſequebantur
clamabant. Oſanna. ſcilicet alter alterum admonen
do. Ut ſic de bono doctoꝛe ⁊ pꝛedicatoꝛe dicat popu⸗
lus illud Sapientie.vij. Letatus ſum quoniam añce
debat me iſta ſapientia. Et venerunt mihi omnia bo
na pariter cum illa ⁊c. O ꝙ neceſſarij ſunt in exercitu
fideliū tales boni exemplatoꝛes ⁊ pꝛedicatoꝛes: ⁊ po⸗
puli quem pꝛecedant contra futura pericula cōmo⸗
nitoꝛes. Silr̄s.n. ſunt quibuſdam auib⁹ que mare fre
quentāt. ꝗ.ſ. fluct⁹ maris veniētis añcedūt: ita ꝙ ma⸗
re pꝛimo venturū aut rediturū ſuo aduentu oñdūt.
Sic iſti ſpūales exploꝛatoꝛes ꝓcerto debēt facere: qꝛ
futuri maris.i. future amaritudinis moꝛtis: iudicij ⁊
inferni: debēt eſſe ſua añceſſione ꝑmonitiui ⁊ hoībus

declaratiui:vt de ipſis futuri iudicij terrore̅ p̄euntib⁹ poſſit dici illud Luc.j.Tu puer pphẽta altiſſimi vocaberis:p̄ibis.n.an̄ faciem dn̄i parare vias ei⁹.Nõne dn̄i faciunt p̄ire nuncios ſuos:qui.ſ.hoſpitia ⁊ neceſſaria eis paràt.ne forte q̄ſi venerint cuncta inueniant iparata.Sic x̄p̄us p̄mittit p̄dicatores:vt ſic talis p̄dicator dicat illud Gen̄.xlv.Premiſit me deus vt reſeruemini. Anteit ergo iuſt⁹ ſuos erigẽs doctrinaliter. ¶Quarto dico q̄ p̄it vł anteit iuſt⁹ ſuis ſeruiẽs liberalr̄.Mos em̄ eſt in romana curia q̄ ſeruitores p̄eũt ⁊ an̄cedũt d̄n̄os ſuos.Sic ⁊ cũ nos ſim⁹alter alteri⁹ ſerui:dico q̄ alterutri ſeruiẽdo ⁊ miniſtrãdo nos debem⁹ alter alter̄ an̄cedere.j.Reg.xvij.Armiger eius an̄cedebat eu̅.¶Quinto ⁊o dico q̄ p̄it iuſtus ſuos defendẽs virtualr̄.Nõne boni milites alios debiliores ſolent p̄ire:⁊ p alijs defendẽdis p̄iculis ſe offerre. Sic reuera iuſti ⁊ cõſtantes:⁊ maxime boni p̄ſidẽtes alios in p̄iculo p̄eunt:⁊ penis ⁊ tribulatiõib⁹ ſe offerẽtes ipſos p virib⁹ defendũt hoſtibus aĩe ⁊ fidei.ſ. demonib⁹ ⁊ hereticis ſe opponunt ſicut ad lr̄am fecerunt martyres qui pro fide defendẽda p̄ire ad certamina maluerunt.ſicut de illo eleazaro d̄r.ij.Machab. vj.Quod glorioſam mortẽ pluſq̄ odibilem vitam eligẽs voluntarie p̄ibat ad ſupplicium.Ut de talib⁹ dicatur illud.j.Macha.ix.Sagittarij p̄ibant exercitũ. Hec igitur ſufficiant de anteire ⁊ an̄cedere.⁊ preire. Uide ſupra de p̄cedere.⁊ ſimilibus.

a **Prelatus.** Cũ p̄lat⁹ dicat̄ quaſi p̄ alijs eleuatus vel lat⁹.Notãdũ q̄ in omni cõitate neceſſe eſt habere p̄latum:qui.ſ.cũctis.

Preſideat eminenter.
Preualeat excellenter.
Prouideat diligenter.
Edoceat ſapienter.
Coerceat euidenter.
Suſtineat patienter.
Promoueat competenter.
Congaudeat arridenter.
Condoleat incidenter.

Iſte ergo ſunt noue̅ cõditiones boni p̄lati p quas.ſ.ſe d̄z cõmune̅ oĩbus exhibere ⁊ q̄r reipublice p̄ponit̄:de vtilitate cõmuni magis q̄ p̄pria cogitare. Bona.n. nature oĩb⁹ gn̄alr̄ ſunt cõceſſa ⁊ nulli ſp̄aliter attributa.ſicut p̄z de celo.aere.aqua igne ⁊ ſimilibus.Caput ẽt in corpe nõ ad vnũ vel duo mẽbra gubernãda cõſtitutũ eſt:ſꝫ gn̄alr̄ ad oĩa vel ad multa.Sic ⁊ p̄lat⁹ oĩb⁹ ſe d̄z cognoſcere ordinatũ eſſe cõem. ⁊ non iſti vel alteri ſp̄alem.Omnibus.n.omnia fact⁹ ſum inq̄t ap̄ls:vt oẽs lucrifacerẽ.j.Cor.ix.Non q̄rens inq̄t q̄d mihi vtile eſt.ſꝫ quod multorum.j.Corin.x.Quia ſm̄ rei veritatẽ iſte d̄z omnibus oſtẽdere ſe publicũ ⁊ cõem:⁊ nõ in aliquo partiale̅.Iſte enim eſt cõis:

Fons.	Dico cõis fons in quo abluam⁹ feces vi
Pons.	tiorũ.Cõis pons in quo trãſeamus flu
Mons.	ctus aduerſorũ.Cõis mons in quo colli
Lex.	gamus flores exẽplorũ.Cõis lex in quo
Rex.	videamus metas mandatorũ.Cõis rex
Lux.	ſub quo vincam⁹ vires malignor̄.Cõis
Dux.	lux p quẽ videam⁹ clauſa ſecretor̄.Cõis
Regula.	dux ſub quo caueam⁹ dãna nociuorum.
Formula.	Cõis regula vt cõponamus motus animorũ.Cõis formula in qua capiam⁹ mo
Cordula.	res antiquor̄.Cõis cordula cum qua cõ
Uirgula.	iungamus corda diuerſorum.Cõis vir
Ferula.	gula cum qua feriamus exceſſus paruulorũ.Cõis ferula cum qua corrigamus actus p̄uerſorum.

Hec oĩa p̄ñt applicari ad bonũ p̄latum ⁊ multipliciter dilatari.Quia ſm̄ rei veritatem iſte d̄z eſſe cõmunis ⁊ publicus vniuerſis.Sicut ſcꝫ exẽplificat dn̄s de lucerna

b que non ponitur ſub modio ſed ſup candelabrum:vt luceat omnibus qui in domo ſunt Matth.v.Primo igitur hijs p̄termiſſis dicamus ſicut i principio tetigim⁹ q̄ bonus p̄latus d̄z eminenter cunctis p̄ſidere.

Prelatus enim d̄z in ſtatu ⁊ dignitate:in gradu ⁊ maieſtate.in geſtu ⁊ grauitate ſe preferre ⁊ oſtẽdere potẽtiorẽ:vt ſcꝫ a ſubditis honoretur ⁊ timeatur. Nimia enim familiaritas parit contẽptum.Iõ dicit apoſtolus Tymotheo.j.Tymo.iiij.Nemo adoleſcẽtiam tuã contẽnat.Leo.n.qui animalium rex dicitur.vultũ h̄z ferũ.collum erectum.aſpectum torũ.ſonũ terribilẽ ⁊ clamoroſum.Ad denotãdũ q̄ princeps ⁊ p̄latus d̄z ſe ferum ⁊ iuſtitioſum p̄tẽdere:erectus ⁊ autẽtic⁹ incedere:ſeu ⁊ autẽtice loqui ⁊ aſpicere.vt ſcꝫ a malo poſſit alios coercere.Un̄ Hugo de clauſtro aĩe dicit q̄ p̄latus d̄z ſubditos p̄cellere tribus modis.ſ.dignitate.poteſtate ⁊ officio.Exẽplo ſcꝫ x̄p̄i:qui fuit ſacerdos.rex.⁊ miniſter.Dignitati enim debetur reuerẽtia.Poteſtati obediẽtia.Officio cura ⁊ diligẽtia.D̄z ergo p̄latus cunctis eminẽter p̄ſidere. ¶Scd̄o dico. q̄ p̄latus d̄z excellenter cunctis eminere ſcꝫ in moribus ⁊ virtutibus.Exẽplo.ſ.corporum ſupiorum.q̄ ſicut alijs eminẽt ⁊ p̄cellunt in ſitu: ſic ⁊ in virtutib⁹ ⁊ in motu:⁊ in ſplẽdoribus ⁊ in actu.In p̄latis eĩm ⁊ ſuperioribus p̄e ceteris eminere d̄z. C

Scientie limpida claritas.
Iuſtitie ſolida equitas.
Clementie rorida bonitas.

Precellat igitur alios in ſciẽtie claritate. Caput eĩm p̄cellit membra in ſenſib⁹.ſol ſtellas in ſplẽdoribus. aquila aues in claris viſibus.Cum ergo p̄latus ſit caput:⁊ ſol ⁊ aquila nũcupatus.inq̄tũ ſup mẽbra:ſtellas:⁊ volucres.i.ſup ſubditos eſt p̄fect⁹:⁊ ad ipſorum regime̅ ordinatus:neceſſe eſt q̄ ſenſibus ſapie:ſplẽdoribus ſciẽtie.viſibus intelligẽtie ſit ornatus. Exẽplo ſcꝫ antiquorum regum.qui philoſophie ſtuduerunt. ſecum p̄hos ſapiẽtiſſimos habuerũt quos ſũme honorauerunt:⁊ quibus plurimum crediderunt.ſicut de ptolomeo rege egypti.p̄z.qui.ſ.ſeptuaginta interpretes de populo iudeorum habuit.⁊ ſcripturam ſacram transferri fecit.propter quod meritum cẽtum miliũ iudeorum in regno ſuo captiuorum libertati dedit. Sicut ponit hyſtoria triptita.Patet etiam in alexandro qui ab alexandro caliſtone rerũ naturas inueſtigauit.Et ſicut dixit alexander neq̄ al̄s nebam in vaſe vitreo ſe in maris profunda mitti fecit.⁊ a griffis in aera ſubleuari ⁊c.Patuit etiam in nerone qui ſenecam habuit magiſtrũ.In traiano:qui habuit Plinium ⁊ Plutarcũ.Finaliter ẽt patuit in Karolo magno:qui viros ſciẽtificos ſumme dilexit:⁊ i magiſtrũ alcuinum ſpecialiter habuit.ſtudium de roma pariſius tranſtulit.tabulas ſemp ſecũ portauit.⁊ ſepe ſcripſit ⁊ dictauit.De Iulio ceſare quid dicam q̄ magn⁹ fuit p̄hus:Nam Kalendarium ⁊ cõputũ ipſe compoſuit.Si ergo principes ſeculares ſciẽtijs vacauerunt: q̄d debẽt facere principes eccleſiaſtici vel p̄lati: Ipſi certe debẽt p̄ceteris vacare ſapiẽtie ⁊ doctrine.vnde Ambroſius in ſuo paſtorali dicit ſic. Polleat inq̄t p̄latus ſapientia ⁊ doctrina:vt non ſolum ſubditos doceat:ſꝫ etiam hereſes conterat ⁊ repellat. Qui autem talis nõ eſt:ad ſacerdotiũ nõ accedat.vt vſurpare locum alterius nõ p̄ſumat. Precellat ergo prelatus in ſcientie claritate. ¶Item precedat alios in iuſtitie equitate.De rigore enim ⁊ rectitudine iuſtitie quam d̄z habere iudex:prelatus:vel princeps:poſſunt multa allegari.Cõſtat enim q̄ arbores que ſunt altiores: ſunt vt cõmuniter rectiores.Patet in abietibus ⁊ in quercubus reſpectu ſalicum ⁊ pomorum.Radij etiã qui ab altiori loco veniunt:a ſole ſcilicet vel a ſtellis rectiſſimi ſunt:⁊ ſuper obiectum corpus directe veniunt ⁊ deſcendunt.Sic vere alte arbores ⁊ ſublimes ſcilicet alti prelati vel principes:recti ⁊ iuſti pre ceteris debent eſſe.⁊ ad vnam partem vel aliam ſe nõ flectere.ſed ſine acceptione perſonarum aut munerum iuſte ſeu equaliter ſe habere. Iſtud autem potiſſime reperitur vel requiritur in radijs celeſtibus: ſcilicet in illis prelatis qui de ſurſum a ſole iuſtitie Chriſto mittuntur

Ayuntamiento de Madrid

mittuntur ⁊ promouentur. q2 sc3 tales iusti ⁊ recti pre
ceteris comprobantur. Pone si vis exemplum de iu-
stitia Traiani imperatoris. quomodo descendit de
equo pro facienda iustitia muliercule iudicium po-
stulanti. Iustus enim debet proprijs legibus se subijciē
do. alienum non auferēdo. vnicuiq3 qđ suū est tribuē
do. iuste iudicando. neminem grauādo. ⁊ ad omnes
equaliter sine acceptione se habendo ⁊ sic eidem di-
ci potest illud. Psal. Iustus es domine ⁊ rectum iu-
dicium tuum. Et pone si vis quō non est bonū φ prin
cipi vel prelato totū liceat quicquid vult. Et ideo ro
mani nullum perpetuū officiū habuerūt sed vt plu-
rimum omnia erant annalia. Senatus etiam ordina
bat illud qđ cōsul. pretor vel dictator facturus erat.
Et si quid iniquum videbat: ad ppl'm appellatio fie-
bat: vt apparet p decursum Tyti Liuij. Etiā aliq̄ fuerūt
principes gētiles q̄ aliquos instituerūt q̄ eis cōtradi
cerent in agendis. Sicut de theopompo spartanoꝝ
rege narrat valerius li. iiij. capitu. j. Cui cū vxor dice-
ret ipsum id egisse. vt filijs suis minorem relinque-
ret ptātem. Rñdit. Minorē inquit relinquā sed diu-
turniorē. Ea eīm tuta est potentia q̄ viribus suis mo-
dū imponit. Precellat ergo prelatus subditos in iu-
stitie equitate. ¶ Itē precellat princeps subditos in
clementie bonitate seu pietate. Nonne leo rex aialiū
parcit prostratis. mulieribus ⁊ paruulis sicut dicit
Pli. ⁊ Solinus. Rex etiam apum aculeo caret: ad in
struendū. s. humanā naturā φ principes ⁊ prelati cle
mēter debent parcere delinquentibus: ⁊ benignos se
ostēdere penitētibus. Prelatus eīm nō debet esse vin
dicatiuus: sed potius ire ⁊ vindicte ptatiuus. Exēplo
traiani imperatoris: q̄ in toto curriculo imperij sui
vnicū habuit senatorē cui sc3 parcere nephas erat cū
tū multotiens in ipsum plurimi delinquissent. Sed
in ista materia vide multa ⁊ pulcra exēpla de clemen
tia pncipis in cōloquio valēsis. vbi ponit exemplū
de pompeyo qui regē Armenie tigranē infestissimū
quē bello ceperat genua corā eo flectentem ⁊ coronā
de capite deponentē leuauit: ⁊ iuxta se sedere fecit: et
dyadema reponi mandauit. ⁊ tandē cōpositis nego-
cijs inter eos ad pristinū gradū restituit: eque pulcrū
esse iudicans vincere reges ⁊ facere vt ponit. Vale. li.
v. cap. j. De tyto etiā imperatore ponit φ cōuictos cō
tra se de coniuratione non puniuit: sed eis indulsit ⁊
in pristinam recepit amiciciam. Bñ ergo dicit Sen.
Q̄ nobile genus sit vindicte ignoscere. Ad ista tria
scientiā iustitiā ⁊ clementiā pncipis vel prelati satis
facit illa figura sepe posita de archa testamenti: in
qua reposite fuerūt lex diuina: virga aaron q̄ florue-
rat: ⁊ manna cibus dulcissimus qui de celo ceciderat
Archa enim prelatus est: in quo pcerto debent repo
ni ⁊ esse tabule doctrine ⁊ scientie. Virga rigoris ⁊ iu
stitie: ⁊ manna dulcoris ⁊ clementie vnde Bern. in
quadā ep'la: loquens prelato dicit sic. Misisti inquit
manū ad aratrū. Opus est fortitudinis ⁊ constantie.
Speculator factus es: opus est scientie ⁊ prudentie.
Debitor sapientibus ⁊ insipientibus factus es: opus
est iustitie. Predicator factus es. opus est tēperantie
Et sup Cantica dicit Bern. Discite vos subditorum
matres esse non dños: discite nō metui sed amari sit
in vobis materna pietas: ⁊ paterna seueritas suspen
dite verbera ⁊c. Sic igit patet quō prelatus in clemē
tie bonitate. In iustitie equitate. In scientie claritate
debet excellenter eminere. Et hoc est scdm pncipale.
D ¶ Tertio pncipaliter dico φ prelatus debet diligen
ter cūctis prouidere. Equaliter eīm debet esse sibi cu-
ra de oibus. Sap. vj. c. Uniuersis enim sicut decet ⁊ si
cut indigent debet prelatus de tpalibus ⁊ spūalibus
prouidere. vnde. Hester. xvj. Prouidēdū est paci om-
nium prouinciarū: sic quilibet prelatus subdito suo
dicat illud. Ruth. iij. Queram tibi requiem ⁊ proui
debo vt bene sit tibi. De prouidentia vero elemosyne
⁊ distributionis: qua prelatus bonus prouidet mise-
ro ⁊ indigenti. Vide vbi. Elemosyna. Et vbi dare. et
cetera. D3 ergo diligenter cūctis pnidere. ¶ Quar
to dico φ prelatus debet sapienter cūctos edocere. s.
instruendo ⁊ pdicando: ⁊ saluti necessaria declarādo
vnde illud. Mat. xxviij. ¶ Ite docete oēs gentes ba-
ptizantes eos ⁊c. Vide de pdicare ⁊ docere. Vñ Hie
ro. sup illud. j. Tymo. iij. Qui episcopatū ⁊c dicit sic.
φ sc3 tanta debet esse cōuersatio plati. vt gestus. orna
tus ⁊ affatus ipsius sit eruditio subditoꝝ. Mō tamē
est cōtra multos qui bene docent verbis nō exēplis.
De quibus dicit. Roma. ij. Qui aliū doces teipsum
nō doces: qui predicas nō furandū furaris. ¶ Quin
to debet platus ppotenter cunctos coercere. s. a malo
p correctionē seuerā. q2 sc3 iuxta doctrinam sapiētis.
Sap. j. Probata virtus corripit insipientē ⁊c. Vide
supra. vbi Correctio. ¶ Sexto dico φ prelatus debet
patiēter oēs sustinere. Debet eīm hrē virtutes patien
tie modestie. ⁊ tpantie q̄bus sc3 supportet onera sub-
ditoꝝ. ⁊ q̄bus dissimulet ⁊ sustineat onerosos. Iuxta
illud. j. Thessal. v. ca. Rogamus vos fratres corripi-
te inquietos. cōsolamini pusillamines suscipite infir
mos. patientes estote ad oēs. ¶ Septimo dico φ pre
latus debet cōpetenter oēs promouere. s. fm exigen-
tiam meritorum. ⁊ sicut locus ⁊ tempus se offerunt: ⁊
oportuna omni acceptione personarum ⁊ munerum
resecata. Unde Luce. vj. Benefacite ⁊ mutuum date
nihil inde sperātes. Vide de promotione. ¶ Octauo
dico φ prelatus debet arridēter cunctis cōgaudere.
vt sc3 gaudeat cū gaudētibus: fleat cū flentibus. Iux
ta illud. j. Thessal. v. Semp gaudete sine intermissio
ne orate in oibus gratias agite. ¶ Nono dico φ pre-
latus debet incidēter cūctis cōdolere. Siue eīm spūa
liter siue tpaliter viderit aliquē errare: hoc est siue
succumbat vitijs siue delinquat in moribus debet ei
pia affectione compati ⁊ affectionem consilio ⁊ ope
re contestari. sicut ad pontifices. idest prelatos dicit.
Hebre. v. Ois pontifex ex hominibus assumptus: p
hoibus constituit. vt cōdolere possit his q̄ ignorant
⁊ errant. Ista oia possent multū dilatari. sed autori-
tates vocales desunt: ⁊ de oibus tactum est in suis ti
tulis. Vide ergo de prelato. vbi. Magister Maior.
Perfect⁹ Prepositus Pastor Rex Rector Dux Sa
cerdos. Superior ⁊ cetera similia. De malis aūt pre-
latis varia possent dici. sc3 de ipsoꝝ Ambitione. Per
sonarū ⁊ munerū acceptione. Indignoꝝ promotione
Carnali affectione. Iustitie subuersione. Carnali cō
uersatione. Multa ⁊ plurima iam sunt dicta. Vide
in titulis prelibatis.

Prelium.

Nota φ plium sumit pro discor-
dia ⁊ rebellione pro pugna ⁊ inua- A
sione. pro bello ⁊ contradictione. Et ideo breuiter est
notandū φ in scriptura inuenit prelium.

Virtuosum.
Fructuosum.
Vitiosum.
Dolorosum.
Luctuosum.

Primo dico φ est plium virtuosum: qđ est bellū mo-
ralis strenuitatis. Et isto prelio pliantur iusti cōtra
vitia ⁊ peccata. Sicut eīm mustela solet pliari cōtra
serpētes ⁊ maxime contra basiliscum cum ruta fue
rit armata. Sic iusti contra serpentes ⁊ hostes spūa-
les sc3 contra carnē. mundum ⁊ demonia preliantur
iij. Reg. xv. Fuit plium inter Abiam ⁊ Hieroboam
Abias eīm erat cultor dei: hieroboam vero erat cul-
tor ydoloꝝ ⁊ vituloꝝ. Quia pcerto cultores dei. i. viri
iusti debēt semp habere prelium repugnantiam ⁊ cō
trarietatem cū cultoribus demonum ⁊ vitioꝝ. Quia
sicut dicit. Eccl. xxxiij. Contra bonū malum est ⁊ con
tra vitā mors est ⁊c. vnde Apoc. xij. dicit. Mō factum
est prelium magnum in celo. Michael ⁊ angeli eius
preliabantur cū dracone. Et aduerte φ sicut in prelio
corpali necessaria sunt sc3.

Ayuntamiento de Madrid

Armorum adiutorium.
Bellorum artificium.
Ductorum magiſteriū.
Sic in prelio ſpirituali neceſſe eſt ꝙ habeat armatu ram virtutū ꝛ pfectionis.iij.Reg.xxj.Sume arma et ingredere preliū.℄Itē neceſſe eſt ꝙ habeat ars bel landi.i.virtus prudētie ꝛ diſcretionis pſ.Qui docet manus meas ad preliū:ꝛ digitos meos ad bellum. ℄Itē neceſſe eſt ꝙ habeat ductor bonus.i.auxilium diuine protectionis pſ.Si exurgat aduerſum me pre lium.in hoc ego ſperabo.Et merito.Qꝛ ſicut alibi in pſ.dicit.Ipſe eſt dñs fortis ꝛ potens:dñs potēs in prelio.Iſtud eſt ergo pliū virtuoſū:qđ eſt moralis ꝑ fectionis.℄Scđo dico ꝙ eſt preliū fructuoſum :qđ eſt hūane redemptionis.Et iſtud eſt prelium crucis in quo ꝓ nobis dñs cōtra diabolū dimicauit: ꝛ nos de ptāte ei⁹ eripuit ꝛ redemit.De quo pōt dici illud in ꝑſona xpi.Dañ.x.Nūc reuertar vt prelier aduer ſus principem regni pſarum.℄Tertio dico ꝙ eſt pre lium vitioſum qđ eſt peruerſe tentationis.Et iſtud eſt preliū quo mūdus.caro ꝛ demonia ꝑ diuerſas ten tationes diuerſa mouent prelia.Iuxta illud.ij.Reg. xxj.factū eſt preliū phyliſtinoꝝ cōtra iſrael.Exerci tus eīm hoſtiū ſpūalium diſtinctus eſt generaliter in tres partes.Iuxta illud.j.Regū.xiij.Egreſſi ſunt de caſtris phyliſtijm ad preliandū tres cunei.Primus eīm hoſtis eſt caro:que quotidie luctatur nobiſcum per vitiū carnalitatis.Et de hoc.Eſaie.xviij.Iuue nes eoꝝ confodientur gladio in prelio.Secūdus ho ſtis eſt mūdus qui quotidie cōtra nos preliat ꝑ vitiū cupiditatis.Unde Eſa.vij.Aſcendit rex raſin in hie ruſalem ad preliandū cōtra eā.Raſin eīm interpreta tur varietas aut pictura:ſignificans mundū qui nō eſt exiſtens neqꝫ verus:ſed magis varius atqꝫ pictus Tertius hoſtis eſt diabolus.Et iſte preliatur contra nos ꝑ vitiū ſupbie ꝛ vanitatis.Unde de demonibus pōt dici illud.Hiere.xxxvij.Redient chaldei ꝛ prelia buntur cōtra ciuitatē iſtā.Chaldei eīm interpretant quaſi demones quaſi mamille quaſi fere.Ad denotā dum ꝙ demones primo ſunt mamille ſub ſpecie bo ni hoīes lactādo deinde ſunt fere ad eternā mortem hoīes trahēdo.Et iō iſti figurant̄ in illis locuſtis que aſcēderūt de puteo abyſſi.que in caudis hēbāt acu leum De quibus dicit.Apoc.ix.Qđ ipſe vidit ſimili tudinē locuſtarū ſimiles equis.paratis ad preliū iſte eīm locuſte ſunt demones q̄ de puteo abyſſi ad nos ve niunt.ſimiles equis ꝑ ſuperbiā ꝛ elationē.ꝛ in cauda id eſt in fine portantes aculeū ꝑ eternā dānationem Equus eīm aīal eſt ſuperbū.Iſti ergo ad preliandum cōtra nos ſunt parati ꝛ ad temptandū cōtinue occu pati Ioelis.ij.Quaſi equites current ꝛ quaſi pplus fortis pparatus ad preliū.℄Quarto dico.ꝙ eſt pre lium doloroſum.qđ eſt preliū mūdane ſeu hūane ve xationis:Et iſtud eſt preliū tribulationū quo.ſ.ma li nō ceſſant cōtra alios pliari.vel ꝑ corporalē inua ſionē.vel ꝑ rapine exactionē.vel ꝑ verboꝝ detractio ne.Preliant̄ dico cōtra alios ꝑ corpoꝝ inuaſionem ſi cut faciunt homicide ꝛ ſeditioſi.Et de hoc dicit.Lu. xxj.Cum audieritis plia ꝛ ſeditiones nolite terreri. ℄Itē ꝑ rapine exactionē.Et de hoc dicit.j.Mach.j. de Alexandro ꝙ ipſe cōſtituit plia multa.ꝛ obtinuit munitiones omniū ꝛ accepit ſpolia multitudinis gē tium.℄Itē ꝑ inuidiā ꝛ detractionē.Et ſic de detra ctione dicit.Apoca.xij.Qđ dracho iratus abijt face re pliū cū reliquijs de ſemine mulieris.Detracto res eīm pliant̄ cōtra alios ipſos impie diffamādo.et ſunt in cauſa ꝙ alij inter ſe pliant̄ litigando ꝛ diſcor dādo.Apo.xvj.Spūs demonioꝝ in ſpē ranaꝝ ab ore beſtie exeuntes.ꝓcedūt ad reges terre cōgregare eos ad pliū.Rane eīm loquaces detractores ſignant.q̄ a beſtia.i.a diabolo miſſi ꝛ deſtinati alios ad plian dum incitant ꝛ inuitant.Iſtud eſt preliū doloroſum qđ eſt hūane vexationis.Quinto dico ꝙ eſt prelium luctuoſum ppetue dānationis.Et iſtud eſt preliū illud quo deus in die iudicij preliabit̄ cōtra malos ipſos ſcꝫ gladio ſue dure ſentētie feriendo.ꝛ eos igne ppetuo cōcremando.Et de hoc dicit.Zach.xiiij.Egre dietur dñs ꝛ preliabit̄ cōtra gētes.Et ſic igit̄ pꝫ ca riſſimi quō inuenit̄ quintuplex prelium in ſcriptura ſcꝫ luctuoſum.Doloroſum.Uitioſum.Fructuoſum Uirtuoſū ꝛc.Uide infra de pugnare ꝛ ſimilibus ꝛc.

Premere.Comprimere.Depri mere.

Preſſura.Cum preſſura fiat loquendo literaliter ab aliquo graui pondere deſuper exiſtente.ꝛ ſubiectam materiā obruente ꝛ grauiter cōculcante.ꝛ ipſam inſe rius ꝑ violentiā detinente.Poſſum breuiter notare: ꝙ eſt dare preſſuram.

Iuſti. Prima preſſura eſt virtualis ꝛ facienda.
Stulti. Secunda eſt criminalis ꝛ fugienda.
Mūdi. Tertia eſt pſſura tēporalis ꝛ ſuſtinenda.
Inferni. Quarta eſt preſſura eternalis ꝛ metuēda.

℄Primo ergo dico ꝙ eſt dare preſſurā iuſtoꝝ.qua deprimunt luxus ſupfluos ꝛ iſta eſt illa qua iuſti pre munt cōprimunt.reprimūt ꝛ deprimunt vanos aſpe ctus.Eſa.v.Oculi ſublimiū deprimenť.Uanos aſta tus.De quo Prouer.xvij.dicit.Qđ ſtultus ſi tacue rit ſapiens putabit̄ ꝛ ſi compreſſerit labia ſua intelli gens erit.℄Scđo dico ꝙ eſt dare preſſuram ſtultoꝝ que deprimit actus proficuos.Et iſta eſt preſſura pec cati qua.ſ.mali ꝛ ſtulti diuerſimode ſunt depſſi.Iux ta illud.ij.Re.xvj.Ecce premunt te mala tua qm̄ vir ſanguinum es.Diabolus eīm eſt ſicut crudelis tyran nus qui.ſ.diuerſis ſeruitutibus vitioꝝ ppl'm ſuū pre mit.Exemplo.ſ.pharaonis q̄ filios iſrael q̄diu fue runt in ſua ptāte.in operibus luti palearū ꝛ lateris grauauit multipliciter ꝛ oppreſſit.ſicut dicit.Exo.j. Uñ ibidē dicit.Qđ egyptij ad amaritudinē perduce bant animas eoꝝ operibus duris luti ꝛ lateris.om nīqꝫ famulatu quo in terre operibus premebant̄.Et ſi vis nota ꝙ actore diabolo premit iſtos.
Auaricie fames.
Somnolentie moles.
Uinolentie labes.
Ignorantie nubes.
Premit dico diabolus peccatores auaricia que ſem per appetit.Res enim que ſunt ſubiectū auaricie.ſ. argentū ꝛ aurum valde ſunt ponderoſe.ꝛ ideo mul tum premunt.Iſta eīm eſt torcular diaboli que maſ ſam ꝛ vindemiam aīe peccatricis tantum premit ꝛ ſtringit ꝙ in ipſa non remanet aliquis bonus liquor Prouer.xxx.Qui fortiter premit vbera elicit butirū. vnde.Geñ.xlij.dicit.Qđ fames omnē terram vehe menter premebat.℄Itē pmit eos diabolus ſomno lentia ſeu pigritia que nulli cōpetit.Iſta eīm ita gra uat ꝛ pmit ꝙ moueri ad aliqđ bonū opus depreſſum hoīem nō pmittit.Iſta eſt preſſura infirmitatis ꝛ lan guoris de qua dicit.ij.Para.vj.Si omnis plaga ꝛ in firmitas preſſerit iſrael ꝛc.vnde dictū fuit.Ione Io ne.j.Quid tu ſopore deprimeris.ſurge ꝛ inuoca deū tuū.Et illud.Prouer.xx.Noli diligere ſomnū ne te egeſtas opprimat.℄Itē premit ſuos diabolus vino lentia que mores impedit cōtra illud Ecci.xxxj.Nō cōprimaris in cōuiuio vini.℄Itē premit eos ignorā tia que ſenſus oppetit.Unde Sap.ix.Corpus qđ cor rūpit̄ aggrauat animā ꝛ deprimit inhabitatio terre na ſenſuꝫ multa cogitantē.Iſta eſt igit̄ pſſura ſtulto rum que deprimit actus proficuos.ſ.preſſura culpe. ℄Tertio dico ꝙ eſt dare pſſuram miſeroꝝ.q̄ depri mit viros pcipuos.Et iſta ꝓculdubio eſt pſſura pre ſentium tribulationū qua.i.a mūdo ꝛ mūdanis bo ni plus q̄ mali pmunt̄.Uñ dñs dicit apoſtolis Ioh. xvj.In mūdo pſſuram habebitis in me aūt pacē.Et hñ dicit.In me aūt pacē qꝛ.ſ.ex preſſura pñtiū tribu lationū peruenit̄ ad ſufficientiā meritoꝝ ꝛ pfectionū ꝛ finaliter ad gaudiū eternarū cōſolationum.Sicut videmus

Ayuntamiento de Madrid

videmus qđ poſtq̄ figulus terrā diu preſſerit. tandē ipſam in vtilia vaſa conuertit. Panni etiā poſtq̄ diu tius pedibus cōprimunt. boni ⁊ pulcri efficiunt. Sic iſti ⁊c. Deus enī ſuos in mundo punit ⁊ calcat vt tandem ipſos ſubleuet ⁊ extollat. Unde in pſ. de dauid dicit domino. Exaltaſti dexterā deprimentiū eum: ⁊ nō es auxiliatus ei in bello. Unde de tyrannis pauperes deprimentibus dicit. Amos. v. Nō ipſi ſunt hoſtes iuſti. pauperes in porta deprimentes. cū tñ econuerſo ipſi deberēt preſſos pauperes ſubleuare. Iuxta illud. Eſa. lviij. Solue faſciculos deprimentes dimitte eos q̄ confracti ſunt liberos. ⁊ omne onus diſrumpe. Iſti tamē figurantur in muliere pariente. De quo dicitur. Ioh. xvi. q̄ mulier cū parit triſtitiā habet cum aūt peperit nō meminit preſſure ꝓpter gaudiū quia ſcȝ illi qui modo ſunt tribulati ⁊ preſſi erūt finaliter cōſolati ⁊ hoc. ſ. in paradiſo. cū finaliter dicent illud Eccl. li. deo ſcȝ regratiādo. Cōfitebor tibi dñe rex ⁊c. q2 liberaſti corpus meū a perditione. A rugientibus preparatis ad eſcam. ⁊ a preſſura ignis q̄ circūdedit me. Deus enī liberat iſtos primo a perditione culpe tandem a rugientibus preſentis miſerie. ⁊ finaliter a preſſura ignis purgatorij ⁊ infernalis pene. Aduerte tamē q̄ in preſenti miſeria etiā mali multis preſſuris tribulationū turbant. Unus enim aliū deprimit vt ſe extollere ⁊ erigere tēporaliter poſſit. Uñ nota q̄ iſti premunt multis negocijs ſtultis litigijs. fictis cōcordijs. De negocijs pōt dici illud Luc. viij. Contigit dū iret ieſus a turba comprimebat. Iſta enī eſt preſſura quā viri perfecti ſumme fugiunt. Exemplo. ſ. chriſti q̄ ſicut dicit. Mar. iii. Aſcendit in nauiculā ne turbe cōprimerent eū. Et Mar. v. vides turbā cōprimentem te. ⁊ tu queris quis me tetigit. Turbā dico negocioꝝ. De ſupplicijs vero q̄bus etiā nūc mali premuntur poſſumus certe ipſi dicere illud. i. Para. xxi. Ex omni pte me anguſtie premūt. De malis vero ⁊ coꝝ concordijs. quibus ſcȝ inter ſeipſi ſunt contra bonos compreſſi ⁊ iuncti dr̄ figuraliter. Iob. xli. q̄ corpus leuiathan quaſi ſcuta fuſilia. compactū ſquamis ſeſe prementibus. Corpus enī diaboli eſt cōgeries malorum ſquame eius ſunt p̄ticulariter ipſi mali qui. ſcȝ ſepe ſe ſolent premere ⁊ in ſimul coniungere contra bonos. Iſta eſt igit preſſura miſeroꝝ qua mundꝰ deprimit viros precipuos. ¶ Quarto dico. q̄ eſt dare preſſuram dānatoꝝ qua deus deprimit malos ⁊ nocuos. ſ. infernalis pena qua ſcȝ damnati ꝑpetuo premuntur. De qua poteſt dici illud. Lu. xxi. Erit enim preſſura magna ⁊ ira pplō huic ⁊ cadent in ore gladij ⁊ captiui ducent. Hec igit de q̄druplici pſſura ſufficiant. ſ. de infernali temporali. Criminali ⁊ Uirtuali. Uide ſupra. vbi Opprimere.

Premittere. Nota q̄ premittere idem eſt cō ante ſe mittere. Unde ergo ſupra vbi mittere ⁊ vbi ꝓcedere ⁊ preire ⁊ ſimilia.

A **Premium.** Quia ſupra titulo de mercede ſatis dictum eſt de premio ſalario vel ſtipendio: quod ſcȝ ſub triplici differentia bene vel male meritis diſpenſatur nihil volo hic dicere de premio maxime cū autoritates vocales ſunt de premio valde pauce. Hoc ſolum dic q̄ nullum bonū debet eſſe irremuneratū. ſicut nec malū erit impunitum. Exemplū habemus in aſſuero q̄ audiens in recitatione geſtorū quō mardocheus reuelauerat inſidias que machinabant in regē ſtatim petijt quid premij ꝓ hac fide mardocheus conſecutus eſt. Et cū audiſſet q̄ nihil. mādauit ipſuȝ multipliciter honorari ſicut dr̄ Heſte. vj. Et ſic nota ſi vis q̄ nos inueniꝰ. ſ.
Premium debitum.
Premium perditum.
Premium inclitum.
Premiū debitū eſt illud qđ quilibet iuſtus reddit tēporaliter cuilibet benemerito ſicut de dauid legit. ij. Reg. v. q̄ ipſe ꝓpoſuit ⁊ promiſit premiū illi q̄ caperet hieruſalē ⁊ percuteret iebuſeū. Premiū perditū eſt illud qđ ſcȝ nō benemeritis ſolet dari. ſicut ſcȝ faciūt illi qui adulatoribus ⁊ ioculatoribus dant p̄mia nimis magna ſicut dicitur de Nabucho. Dan. ij. q̄ magis ⁊ ariolis dixit. Si inquit ſomniū meū dixeritis mihi honore multū ⁊ dona ⁊ munera accipietis a me Tales enī ſoluunt plus q̄ premiū q2 ſcȝ ipſi dant adulatoribus ⁊ malemeritis p̄mia valde multa. ipſos. ſ. indebite promouendo ⁊ ditando. benemeritis vero ſcȝ virtuoſos ⁊ clericos nō promouent nec premiant vt deberent. Similes romanis qui quandā diuitem meretricem que tēpore cuiuſdam cariſtie bladum et annonam adminiſtrauerat ciuitati: taliter ⁊ tam exceſſiue premiare voluerunt: q̄ ſibi imaginem in loco publico ad perpetuā rei memoriam ſtatuerunt ⁊ tandem lapſu tēporis ipſam adorauerunt. Quia reuera multi ſunt qui de meretricibus faciunt deas ⁊ deos. ideſt de indignis ⁊ adulari ſcientibus faciunt preſides ⁊ prelatos. Iſtud eſt igitur premium perditum.
¶ Premium inclitum eſt premiū glorie paradiſi qđ inclitū infinitū ⁊ eternū merito pōt dici. Et maxime q2 nō datur niſi perſonis inclitis ⁊ pfectis. Duces enī romani ſm̄ merita militum. ⁊ ſm̄ q̄ in aliquo particulari actu melius ſe habebant. ſolebant eos diuerſimode p̄miare: ⁊ eos diuerſis coronis ſm̄ q̄ meruerāt coronare. Dabant enī coronas murales ⁊ triūphales ⁊c. Quia ſm̄ q̄ milites muros fortiter aſcenderant. hoſtes bellando inuaſerant ⁊ aliquem actum virtuoſum precellenter exercuerant: ſm̄ hoc certā ⁊ ad hoc deputatam coronā recipiebant ita etiā q̄ in premio corone que talibus dabatur meritum qđ preceſſerat noſcebatur. ſicut bñ ponit tytus liuius. Sic reuera dico q̄ ſummus imperator noſter xp̄s. ſm̄ diuerſitateȝ meritoꝝ varietatē tribuit premioꝝ. Unde ipſe eſt qui premiat ⁊ remunerat. Caſtitatem. Pietatē. ſiduciaȝ ⁊ Credulitatem. De virtute caſtitatis dr̄. Sap. iiij. q̄ iſta imperpetuū coronata triūphat incoinquinatoꝝ certaminum premium vincens. De virtute elemoſyne ⁊ pietatis dicit thobias filio ſuo thobie. iiij. Quō inquit potueris ita eſto miſericors. Sequit Premiū enī bonū tibi theſaurizas in die neceſſitatis qm̄ elemoſyna ab omni peccato ⁊ a morte liberat. De virtute vero ſpei ⁊ fiducialitatis dr̄. Heb. x. Nolite inquit amittere cōfidentiā veſtrā que magnā habet remunerationē. De virtute autem fidei ⁊ credulitatis dicit. Heb. xj. Credere inquit oportet accedētes ad deū. q2 eſt ⁊ inquirentibus ſe remunerator ſit. Et breuiter de premijs ⁊ ſtipendijs eternis. dici pōt de deo illud. i. Mach. xiiij. Armauit viros virtutis ⁊ dedit eis ſtipēdia. Boni enī milites viri iuſti primo armant. ſcȝ armis neceſſarijs. i. virtutibus theologicis q̄ ſunt fides que eſt galea. Spes q̄ eſt ſcutū. Caritas q̄ eſt lorica cōcathenata. Tandē vero dant eis. ſ. ſtipendia. i. virtutes morales ⁊ cardinales tanq̄ quedam quotidiana premia. ⁊ ſic cū iſtis duci pñt ad preliū cōtra hoſtes vt ſcȝ in fine reportare poſſint p̄mium glorie triūphalis. Econuerſo vero mali pro demeritis ſtipendia et premia mortis eterne recipient q̄ñ poſt mortē in inferis culpas luent. Ad Roma. vj. Stipendia peccati mors. Hec igit ſufficiant de Premio. Remuneratione ⁊ Stipendio q2 valde pauce ſunt autoritates. Sed vide vbi Merces ⁊ Munus.

Preoccupare. Nota q̄ preoccupare idem eſt qđ ꝓuenire. i. ante alios ſeu pre alijs occupare ⁊ anticipare. Et nota ſi vis qđ A inueniunt preoccupationes. Preoccupat enim.
Deus nos preueniendo.
Juſtus ſatiſfaciendo.
Doctus mala precauēdo.
Stultus culpas cōmittendo.
Obitus clam nos occidendo.
Dicā ergo qđ eſt quedā ꝓoccupatio q̄ eſt querenda. Et iſta eſt preoccupatio gr̄e ꝓuenientis qua ſcȝ deus

q̄nq̄ꝫ preoccupat ⁊ preuenit hoiem ipſi fidē ⁊ iuſtitiā inſpirando. etiā anteq̄ hoc ſentiat aut requirat: ſicut de paulo apparuit q̄ a deo preoccupatus etiā contra cōmunē voluntatē ſuā bonus ⁊ optimus factus fuit vñ de ſapientia diuina dr̄. Sapiē. vj. Que illa preoccupat eos q̄ ſe concupiſcunt vt illis ſe priorem oſtendat q̄ de luce vigilauerint ad illā. Iterū dico ꝙ eſt quedā preoccupatio. ſ. iuſti que eſt facienda. Et iſta eſt illa q̄ bene operādo ⁊ faciēdo deū p̄uenit ⁊ fortunā. vcꝫ penitendo ⁊ anteq̄ impellatur a deo tribulationibus ⁊ tormentis ſe ad deū cōuertēdo. Dicendo. ſ. illud pſ. Uenite exultemus dn̄o. Sequit̄ Preoccupemus faciem eius in confeſſione ⁊ in pſalmis iubilemus ei. ¶ Itē dico ꝙ eſt quedā preoccupatio docti. i. prudentis viri q̄ eſt attēdenda ⁊ iſta eſt qn̄ prudēs hō p ſana cōſilia preoccupat futura pericula ⁊ anteq̄ caſus eueniant remedia: ne cōtingant: adhibet oportuna: ſicut ſcꝫ faciunt prudētes milites qui preoccupant paſſus mōtiū ⁊ fluminū ne hoſtes trāſeant cōtra ipſos. Sicut ponit exemplū. Iuſtinus de leonide lacedemoniorum rege q̄ anguſtias termopilaꝝ preoccupans de exercitu ꝑmaximo xerſis regis occidit centū milia nocte vna. Vñ de prudēti ⁊ circumſpecto preoccupationis cōſilio dr̄. iiij. Re. vj. Cū rex iſrael ſciret ꝙ rex ſyrie in certis locis p̄parauerat īſidias ipſe p̄occupauit locū ⁊ obſeruauit ſe ſibi. Ut ſic dicat̄ illud. Iudit. iiij. Quod filij iſrael cōtra holofernē p̄occupauerūt oēs vertices mōtiū. Itē dico ꝙ eſt q̄dā p̄occupatio ſtulti i. impij q̄ eſt fugiēda. Stultus eīn ⁊ pctōr preoccupāt deū ⁊ prelatū. ſ. añ tēpus operādo ⁊ p̄cogitādo ⁊c. Vñ Sap. xvij. dicit̄ frequēter eīn preoccupant peſſima redarguente eos cōſcientia. Vñ etiam. Gal. vj. dr̄ Si preoccupatus fuerit hō in aliquo delicto ⁊c. Iſti eīn ſunt q̄ preoccupant fugere in tharſis a facie dn̄i ſicut Ionas Ione. iij. ¶ Itē dico ꝙ eſt quedā preoccupatio leti. i. mortis q̄ eſt preuidenda. Cōſtat eīn ꝙ mors q̄nq̄ꝫ preoccupat hominē ipſum ſubito improuiſe et celeriter inuadēdo. Iuxta illud pſ. Preoccupauerūt me laquei mortis. Quapropter prudens hō dꝫ hmōi preoccupationē p̄cauere ⁊ ne ledat̄ in ipſa iugiter cogitare Et ſic verificabit̄ illud qđ dr̄. Sap. iiij. Quod ſcꝫ iuſtus ſi morte preoccupatus fuerit in refrigerio erit Et ſic iſta modica ꝓpter defectū autoritatū ſufficiāt de Preoccupare. Preire Precedere Preuenire ⁊c.

Preparare. Preparatus.

Cum ſupra A ſatis diximus de parc. hinc eſt ꝙ de preparare: qđ quaſi idem ſignat: aliqua ſub breuiloquio ſunt dicenda. Igit̄ cū p̄parare nihil aliud ſit q̄ aliquid p̄ alijs pare vel aliqđ pfecte parare notandū eſt ꝙ in ſcriptura inuenitur. Preparamentum.

Mirabile.
Laudabile.
Damnabile.

Primū eſt p̄paramentū diuine prouidētie.
Scđm eſt preparamentū humane diligētie.
Tertiū eſt p̄paramentum peruerſe cōſcientie.

¶ Dicamus ergo primo ꝙ eſt preparamentū diuine ꝓuidētie q̄ ē mirabilis. Deus eīn eſt ſūme prudens ſūme clemēs: ſūme potēs: ſūme iuſtus: ſūme bonus Et ideo dico ꝙ dei potētia preparat oīa quātum ad creationē. Et ſic dicitur in pſ. Quod dn̄s ſup maria fundauit terrā ⁊ ſup flumina preparauit eā. Dei prudentia p̄parat oīa quantū ad gubernandū. Prouer. viij. Qn̄ p̄parabat celos aderā cū eo cūcta diſponens. qn̄ certa lege firmabat abyſſos ⁊c. Et loquit̄ ibi ſapiētia increata. Et Hiere. lj. Qui p̄parauit orbē in ſapiētia ſua. Dei clemētia preparat oīa quantū ad neceſſitatum prouiſionē. Vñ Iob. xxxviij. Quis p̄parat coruo eſcam ſuā qn̄ clamant pulli eius ad deū. Sic preparauit Ione hederam in refrigeriū contra eſtū Ione. iiij. Quia ſcꝫ deus occulte preparat homini quicqđ eſt ei neceſſariū nō ſolū ad ſalutē, ſed etiā ad tranſitū vite huius. Vñ Eſa. xvj. Preparabit̄ in miſericordia ſolium eius. Dei iuſtitia preparat omnia q̄tum ad rigorem ⁊ punitionē. Et ſic dr̄ Ione. ij. ꝙ ipſe p̄parauit piſcem qui abſorbuit ionam qn̄ a facie dn̄i fugiebat. Et ſic loquit̄ Iob. xxxviij. vbi dicit dn̄s. Quod ipſe p̄parauit theſauros niuis ⁊ grandinis. i. penas eternas in tēpus hoſtis in die belli. hoc eſt dictu ad damnatione maloꝝ. Et de iſta iuſtitia dr̄ in pſ. Quod iuſtitia iudiciū p̄paratio ſedis tue dei aūt beniuolētia p̄parat oīa q̄ ptinēt ad ſaluationē ⁊ ſic Eſa. lxiiij. Et. j. Cor. ij. dr̄ ꝙ nec oculus vidit nec auris audiuit: nec in cor hominis aſcendit que preparauit deus his qui diligunt illū. Iſta ſunt ergo p̄paramenta diuine prouidentie que eſt mirabilis. ¶ Scđo dico ꝙ ſunt p̄pa- B ramenta humane diligentie q̄ eſt laudabilis. Sicut eīn videmus ꝙ ſapientes ſolent longe ante preparare illa quibus ſperant impoſterū viſibiliter indigere ſicut ptꝫ de formica que cōtra neceſſitates hyemis preparat in eſtate cibū ſibi. Sicut etiā ptꝫ in prudēte artifice qui anteq̄ incipiat facere edificiū ſolet et ſumptus ⁊ materiā preparare. Sicut etiam ptꝫ in diuitibus qui anteq̄ vadant ad menſam ſolent ſibi neceſſaria p̄parare ſic ꝓculdubio cariſſimi cū ad ſalutē plura ſint neceſſaria ⁊ vtilia q̄bus neceſſario indigemus hinc eſt ꝙ ipſa dum. ſ. ſumus in vita iſta diligenter p̄parare debemus. Cibus eīn gratie ⁊ deuotionis a formicis. i. a viris ſpūalibus nō acquirit̄ ex materijs etiā virtutū ⁊ moralis pfectionis edificiū cordis non perficit̄. Prandio vero glorie eterne refectionis aīa nō nutritur. niſi iſta bene viuēdo ⁊ cū omni diligentia p̄parent̄ Uade ergo ad formicā o piger ⁊ cōſidera vias ei⁹ ⁊ diſce ſapientiā. Qr ſicut dr̄ Prouer. xxx. formice populus infirmus preparat in meſſe cibum ſibi ⁊ hoc ne forte in hyeme. i. in tempore mortis habeat ieiunare. De dauid eīn legitur. j. Paral. xxviij. Quod ipſe preparauit oīa q̄ erāt neceſſaria ad edificiū domus dei. Et Ioſue. j. p̄cipitur ꝙ ante oīa cibaria preparent̄. Preparate inq̄t vobis cibaria Et ideo breuiter de p̄paratione qua debemus preparari dr̄. Ecc̄i ij. Fili accedens ad ſeruitutē dei ſta in iuſtitia ⁊ timore ⁊ p̄para aīam tuā ad tētationē. Ubi oſtenditur ꝙ nos debemus noſipſos preparare. ſ. Ad obtēperādū Fili inq̄t accedens ad ſeruitutē. Ad perſeuerandum. Sta inq̄t in iuſtitia ⁊ timore. Ad deo placendū. Prepara inquit animā tuā. Ad malū vitandū. Ad temptationē inquit p̄paremus nos ad obtemperandū cū ſedulitate Accedēs inq̄t ad ſeruitutē. q. d. Sicut ſeruus ſolet ſemp eſſe p̄paratus ad voluntatē dn̄i faciendā. ſic cū nos ſimus ſerui dei ⁊ prelatoꝝ ⁊ maioꝝ ſemper debemus eſſe per virtutē obedientie p̄parati ad eoꝝ mandata ⁊ beneplacita facienda. Eze. vij. Canite tuba preparent̄ oēs. Exēplo canis nobilis qui ſtat preparatus ad currendū ad predam ſtatim qn̄ ſibi oſtenditur. ⁊ qn̄ a vinculo dimittit̄. ⁊ qn̄ a ſuo dn̄o excitat̄. Unde qr vere ſtatim qn̄ boni opis aliqđ nobis oſtenditur qđ nobis a deo vel p̄lato vel p̄dicatore precipit̄ ⁊ p licentiā ꝓhibitionis vinculū relaxatur nos debemus currere ⁊ obedire. ⁊ qđ nobis precipit̄ adimplere. Amos. iiij. Prepara te in occurſum dei tui iſrael. Accedens inq̄t ad ſeruitutē. j. Corinth. ix. Caſtigo corpus meum ⁊ in ſeruitutem redigo. Preparemur ergo ad obtemperandū cū ſedulitate. j. Reg. vij. Preparate corda veſtra dn̄o ⁊ ſeruite illi ſoli. Deinde p̄paremur ad perſeuerandū cū humilitate. Sta inq̄t in iuſtitia ⁊ timore. Et hoc p̄cipit̄ Ep. vj. State inq̄t ſuccincti lumbos veſtros in veritate. ⁊ induite vos loricam iuſtitie calciati pedes in p̄paratione euāgelij pacis. Deniq̄ preparemur ad deo placendū cū integritate prepara inquit animā tuā. Qr procerto ſicut ſponſa optime p̄parat̄ ⁊ ornat̄ qn̄ nuptijs tradit̄ vt viro poſſit amplius cōplacere. Cibaria etiam diuerſis artificijs p̄parant̄ anteq̄ ad mēſas p̄ncipū deferant̄ vt comedētes ⁊ bibētes in eis āplius delectent̄.

Lectus

Ayuntamiento de Madrid

Lectus enim in quo rex dicitur iacere optime prepa
ratur vt in ipſo delectabilius quieſcat. Sic vere cariſ
ſimi aīa noſtra ſicut ſponſa debet virtutibus ornari
ꝛ ꝑparari vt viro ſuo xpo valeat cōplacere vñ. Apoc.
xix. Uxor eius ꝑparauit ſe. Debet etiā ꝑparari ſicut
cibus vt in ipſa ſe poſſit dñs delectare. Judith.xij.
Mādūcauit ꝛ bibit que ꝑparauit ei ancilla ſua. De-
bet inſuꝑ ꝑparari ſicut lectus vt in ipſa poſſit dñs qe
ſcere ꝛ dormire. Eccl.ij. Qui timent dñm prepara-
bunt corda ſua. Preparemur ergo ad deo placēdum
cū integritate. Prepara inqt animā tuā. Eccl.xviij.
Ante orationem prepara animā tuā. Inſuꝑ prepare-
mur ad hoſti reſiſtendū cū ſtrenuitate. Ad tempta-
tionem inquit. Q.ſ. ſicut miles prelium ingreſſurus
preparat ſe ad bellandū ꝛ ad hoſti viriliter reſiſtēdū
Sic ꝛ nos debemus facere temptationū prelium in-
greſſuri. Judith.v. Nunciatum eſt holoferni ꝙ filij
C israel prepararēt ſe ad reſiſtēdū. Et ſic dico ꝙ ſunt ꝑ
paramenta hūane diligētie q̄ eſt laudabilis. ¶ Ter-
tio principaliter dico ꝙ ſunt preparamenta ꝑuerſe
cōſcientie q̄ eſt dānabilis. Q: vez mali ꝑparant alijs
mala ꝛ preparāt ſe ad malū vñ.j.Re.xxviij. Cōgrega
uit philiſtijm agmina ſua, vt ꝑpararent cōtra iſrael
ad bellū mali em̄ preparant ſibi.

Diuitiarū plenitudinē.
Deliciaꝝ amplitudinē.
Socioꝝ multitudinē.
Tormentorum meſtitudinem.

Preparant dico plenitudinē diuitiarū. Uñ Job.xxij.
In fortitudine brachij tui poſſidebas terraz. Et Job.
xxiiij. Alij vigilantes ad predam preparant panem
liberis. Iſta tñ nō remanet eis. q: ſicut dr. Job.xxvij.
de diuite. Q ſi cōportauerit quaſi terrā argentū ꝛ ſi
cut lutū ꝑparauerit veſtimēta. idеſt diuitias ꝑpara-
bit q̄dem ſed iuſtus veſtiet eis ꝛc. Et.j. Parali.xxij.
Ferrū aūt plurimū preparauit dauid. ¶ Itē preparāt
amplitudinē deliciaꝝ q:.ſ. tales ſemꝑ volunt eſſe pa
rati ad delicias frequētandas. Uñ de mala muliere
dr Prouer.vij. Ecce mulier occurrit ei in habitu me
retricio. preparata ad capiendas aīas. ¶ Itē ꝑparāt
multitudinē maloꝝ socioꝝ Dañ.xj. Rex aūt ꝑpara-
bit multitudinē nimiā. ¶ Itē ꝑparāt meſtitudinē tor
mentoꝝ. Uñ Mat.xxv. Ite maledicti in ignē eternū
qui preparatus eſt diabolo ꝛc. Et Eſa.xiiij. Prepara
te filios eius occiſioni. Filios eius inquit.ſ. pctōres fi
lios diaboli. Et ſic pz quō ꝑparare ſumit multis mo
A dis. ſed vide ſupra plenius de Parare.

Preponere. Prepoſitus.

Nota ꝙ pre-
ponere q̄nq3 ponit ꝑ eligere ſicut de ſapientia dicit
ſapiēs. Sap.vij. Prepoſui illā regnis ꝛ ſedibus ꝛ di
uitias nihil eſſe dixi in cōparatione illius q̄nq3 vero
vt cōmuniter ponit ꝑ preficere vel preferre ꝛ ſic pro-
poſitus eſt ille qui alicui pſone vel collegio: ciuitati
vel populo eſt prelatus. Igit notemus ꝙ in ſcriptura
reperitur Prepoſitus.

Summe potentie.
Iuſte prudentie.
Stulte ſeuicie.

Primus eſt angelus qui nobis prouidet. Scōs eſt ꝑ-
latus qui iuſte preſidet. Tertius eſt tyrānus qui male
poſſidet. ¶ Primo igit dico ꝙ eſt dare ꝑpoſituram
angelice poteſtatis. Cōſtat em̄ ꝙ angeli a deo ſunt di
ſtincti ꝛ diſtributi prepoſiti etiā ꝛ aſſignati diuerſis
regionibus ꝛ pſonis. Uñ etiā ſupponēdum ꝙ regna
ꝛ ꝓuincie. ꝛ etiam forſitā particulares pſone magis
regunt ꝑ prouidentiā angelicā ꝙ̄ humanā. Uñ de re
gimine angelico ſuꝑ prouincijs ꝛ regnis dr. Eccl.xvij
ꝙ deus in vnāquāq3 gētē prepoſuit rectorē ꝛ pars dei
iſrael manifeſta facta eſt. Et Dañ.x. fit mētio de rege
pſarum ꝛ grecoꝝ. Et cōſtat ſm doctores ꝙ ibi loquit
de angelis regnoꝝ ꝛ prouinciarū prefectis. Sicut etiā
de michaele canimus. Michael prepoſitus paradiſi
quē honorificant angeloꝝ ciues. Ad quod facit etiā
illud. Dañ. qō dr vbi ſupra. Nemo inquit eſt adiutor
meus niſi michael princeps veſter. De ꝑpoſitura ve-
ro quā habēt ſuꝑ particulares pſonas pōt dici illud
multotiēs replicatū. Mat.xviij. Q angeli coꝝ ſem
per vident faciez patris qui in celis eſt. Et Act.xij. de
petro dicitur. Angelus eius eſt. Et Apocalip.xix.
ꝛ.xxij. Ubi angelus dixit beato. Johā. ipſum adorare
volenti. Uide inquit ne feceris. cōſeruus tuus ſum ꝛ
fratrū tuoꝝ. Et Hiere.xlix. Quis erit electus quem
ꝑponā illi.q.d. Admirādi ſunt tales prepoſiti. Geñ.
xlj. Cōſtituit prepoſitos per ſingulas regiones. Infi-
nita poſſent dici de iſta materia.ſ. quomodo ſm ali-
quos etiā ipſi angeli inter ſe ꝑ regna ꝑ prouincias in
aere diſtincti. ꝛ quomō ad exequendas influentias
planetarū tam pertinentibus ad naturam ꝙ̄ etiam
ad fortunā ſunt ordinati ꝛ prepoſiti. Et quomodo ſm
hoc aliqui ſolares. alij lunares alij Iouiales ꝛ ſic de
alijs ſunt vocati. Et quomodo etiā aliqui inferiores
ſpiritus inueniuntur habitare in aquis ꝛ in lacubus
alij in deſertis ꝛ in montibus alij in aere ꝛ in ignib9
ꝛc. ſm ꝙ plures tangunt hyſtorie ꝛ etiā alique expe-
rientie aliquoꝝ locorum. Iſta tñ quia metas huma-
ne cognitionis excedunt: ꝛ q: etiā ignoramus ſi tales
ſpiritus boni ſint an mali. vel ſi libri ſuper hoc cōfe-
cti ſint catholici vel damnati melius eſt iſta indiſcuſ B
ſa dimittere ꝙ̄ quicꝙ̄ temere iudicare. Dico igitur ꝙ
eſt prepoſitura angelice poteſtatis. ¶ Scōo dico ꝙ
eſt prepoſitura canonice ſeu ſanctifice dignitatis. Et
iſta eſt illa qua boni ꝛ iuſti in altis officijs ꝛ dignita
tibus preponunt ſicut de rege antiocho legit.j. Ma-
cha.vj. Q ipſe vocauit philippum vnum de amicis
ſuis ꝛ prepoſuit eum ſuꝑ vniuerſum regnū ſuū. Et no
ta hic ꝙ quicunq3 bonus prepoſitus vel prelatus de-
bet eſſe. Dei prouidentia editus. Uocauit inquit rex
Clara ſapientia preditus. Philippū qui interpreta
tur os lampadis Cōmuni iuſtitia poſitus. Unū inqt
Amoris inſtantia munitus. De amicis inquit ſuis.
Alta preſidentia inclitus. Prepoſuit inqt eū. Sum-
ma diligētia attentus: Suꝑ vniuerſum regnū. Uoca
re em̄ ſignat factā diuinitus electionē. Philippus ſi
gnat datā humanitus diſcretionē. Unū ſignat iuſtā
ꝛ cōem intentionē. Amicus ſignat charā erga oēs di-
lectionē. Preponi ſignat rite diſpoſitam prelationem
Suꝑ aūt ſignat cordis adhibitā attentionem. Iuxta
illud Abac.j. Suꝑ cuſtodiā meā ſtabo. ¶ Dicā ergo
ꝙ bonus ꝑpoſitus debet eſſe dei prouidentia editus
Uocauit inquit q:.ſ. nullus ſe debet ingerere. ſ3 vt vo
cetur a deo tanꝙ̄ aaron expectare. Uapores em̄ non
aſcēdūt ſuperius niſi ſolarib9 radijs ſint attracti. ſic
nec iuſti ſurſuz ad officia ꝛ ꝑpoſituras ambiunt aſcē
dere niſi a deo ſint vocati.j. Paral.xxviij. Cōuocauit
dauid ꝑpoſitos turmarū. Sic ergo deberent excludi
illi q̄ nō vocati ſe ingerūt: ꝛ q̄ ꝑ adulationē ſymoniā.
ypocriſim ꝛ ꝓditionē alijs ꝑponi volunt q:.ſ. boni nō
appetūt ꝙ ante tēpus ꝓmoueant. immo certe ipſi ex
pectāt ꝙ vocent canonice vel ſumant.ij. Para.xxiij.
Cōſtituit aūt ioiada ꝑpoſitos in domo dñi ꝛc. Uide
infra de Uocare. ꝛ Cōſtituere. Sit ergo ꝑlatus vel ꝑ
poſitus diuina prouidētia traditus. Uocauit inquit.
¶ Itē ſit clara ſapiētia preditus. Et hoc oſtendit cū
dicit Philippū qui interpretat os lampadis. Os em̄
loquit: lampas ſplēdet. Ad denotandū ꝙ in bono pre
lato vel ꝑpoſito debet eſſe ſplendor ſapientie ꝛ diſcre
tionis. Os vero ꝛ locutio bone doctrine ꝛ predicatio
nis. Uide ſupra de lampade. de ore ꝛ de philippo. Itē
ſit cōmuni iuſtitie traditus q:.ſ. ipſe eſſe dz. Unus.i.
vno modo ꝛ equaliter ſine quacūq3 exceptione ſe ha
bens ad omnes. Eſa.lx. Ponam prepoſitos tuos iu-
ſtitiam. nec audiet vltra iniquitas in terra tua. Uide
infra vbi vnus. Eccl.iiij.ca. Unus eſt ꝛ ſcōm nō habet
¶ Itē ſit amoris inſtātia munitus q:.ſ. ipſe debet eſſe
amicus omniū. ꝛ omnia que agit in ſubditos fieri de

Ayuntamiento de Madrid

bent ex caritate vnum ex amicis ſuis inquit vide ſupra de amico. Amor enim debet eſſe prelatorum ad ſubditos ⁊ ſubditorum etiam ad magiſtros. Heb. xiij. Caritas fraternitatis maneat in vobis. Mementote vinctorum tanquam ſimul vincti. Secundum Mementote prepoſitorum veſtrorum. Et in fine capituli. Salutate omnes prepoſitos veſtros. ¶ Item ſit alta preſidentia inclitus: prepoſuit inquit eum q. ſ. ad ſuperiorem pertinet quod ſe ſuperiorem oſtendat. quod ſe nimis familiarem non exhibeat. ⁊ quod ipſum aliis prepoſitum ⁊ prelatum quilibet geſtu vultu ⁊ habitu ſciat. Unde Gen. xli. dicitur de Joſeph. Quod ante ipſum preco clamabat quod omnes coram eo genu flecterent. ⁊ prepoſitum eſſe ſcirent vniuerſe terre egypti. Qui enim ſuperior antetice ſe regit: ſibi melius obedit ⁊ ipſe etiam amplius reueretur. Iuxta illud Heb. xiij. Obedite inquit prepoſitis veſtris ⁊ ſubiacete eis. Ipſi enim pro vobis vigilant quaſi rationem pro animabus veſtris reddituri. ¶ Item ſit magna diligentia attentus quod oſtenditur cum dicitur. Super regnum ⁊c. Stare enim ſup aliquid ſeu vigilare ⁊ laborare ſup vno facto inſtantem diligentiam ſignat. Sicut Hiere. ij. dicitur de illo qui erat prepoſitus ſuper viros bellatores. Et actuum. vij. dicitur de Joſeph. Quod pharao conſtituit eum prepoſitum ſup egyptum ⁊c. Vide infra de ſup. Sic ergo
c habes ſex conditiones boni prepoſiti quia ſcilicet ipſe debet eſſe ſicut viſum eſt.

Diligens ⁊ ſtudioſus.
Inclitus ⁊ glorioſus.
Benignus ⁊ amoroſus.
Communis ⁊ gratioſus.
Diſcretus ⁊ luminoſus.
Diuinus non inſidioſus ſeu.
Electus non ambitioſus.

Iſta eſt igitur prepoſitura ſanctifice dignitatis ⁊c. ¶ Tertio vero principaliter dico quod eſt vna prepoſitura damnifice prauitatis. Et iſta certe eſt prepoſitura malorum officialium ⁊ prelatorum. De quibus. ij. Eſdre. viij. dicitur Participes erant prepoſiti iniquitatis. Animalia enim que aliis ſunt prepoſita in natura: ſicut eſt leo animalibus. Aquila auibus. Draco ſerpentibus: ſunt communiter crudeliora ceteris ⁊ peiora. Ad hoc enim videntur ceteris prepoſita vt magis noceant: quam iuuent. Sic vere eſt de multis modernis prepoſitis qui reuera tanta crudelitate ⁊ ſeuicia ſunt repleti quod ad nocendum potius quam ad iuuandum videntur penitus eſſe facti. Rogo diſcurre omnes officiales principum atque regum. ⁊ quod peius eſt ipſorum eccleſie prelatorum. ſi aliud quam crudelitatem inuenies. Videntur enim omnes eſt communiter eſſe hodie ſicut prepoſiti pharaonis: inſtitui ad populum iſraeliticum affligendum ſicut. Exo. j. dicitur ſcilicet quod rex egypti prepoſuit eis magiſtros operum vt affligerent eos oneribus. Et. ij. Macha. v. de antiocho dicitur quod ſpoliato templo ipſe reliquit prepoſitos hieroſolymis ad affligendum gentem. ſ. quendam Philippum genere frigem crudeliorem eo ipſo a quo conſtitutus eſt: ⁊ andronicum menelaum qui grauius quam ceteri imminebant ciuibus. Quia pro certo hodie ſit quod illi qui ſunt ceteris crudeliores: ⁊ ad rapinas ⁊ extorſiones ⁊ afflictiones promptiores ⁊ cautiores. libentius aliis preponuntur ⁊ in altis officiis extolluntur. Sicut paulus apoſtolus de ſeipſo dicebat. ij. Cor. xi. quod damaſci prepoſitus gentis arethe regis voluerat eum comprehendere ſed euaſerat manus eius in nomine domini. Ac ſi diceret quod recte miraculum eſt quod homo manus iſtorum euadat. Sic igitur patet quod eſt dare triplicem prepoſituram videlicet. Damnificam. Sanctificam et Angelicam. Sufficiant. Vide vbi Preficí. Preeſſe. Conſtitui ⁊c

a **Preputium.** Nota quod preputium eſt nihil aliud quam germen ſuperfluum ⁊ ineptum. Inuenitur enim.

Preputium Arboris.
Preputium Corporis.
Preputium Pectoris.

Primum ſignat ſuperfluitatem terrene poſſeſſionis. Sicut enim arbores habent officia preputia. i. ramos ⁊ germina ſuperflua que alibi dicuntur ſpuria vitulamina: vel adulterine plantationes ⁊ iſta precidenda ſunt. quia impediunt arborem: ⁊ a cremento ⁊ a fructu. Sic homo qui recte dicitur arbor: iuxta illud. Marci. viij. Video homines quaſi arbores: quandoque habet multa preputia. i. multa ſuperflua germina temporalium diuitiarum: que procul dubio a corde ⁊ ab affectione ſunt precidenda ⁊ penitus extirpanda quia alias homo impediretur a cremento perfectionis ⁊ a fructu bone operationis. Ideo precipitur. Leui. xix. Cum plantaueritis ligna pomifera auferetis preputia eorum. ¶ Secundum preputium ſignat ſuperfluitatem carnalis imperfectionis. Preputium enim eſt pellicula membri virilis que non eſt penitus de neceſſitate nature immo eſt quaſi ſuperflua. Et ideo dominus iſtam precipit circuncidere ⁊ auferri ſignificans carnalem concupiſcentiam: quam debemus circuncidere ⁊ tollere ⁊ a nobis penitus amouere. Joſue. v. circuncide filios iſrael ⁊ tolle preputia eorum. Quod potiſſime filii iſrael. i. viri eccleſiaſtici debent per caſtitatem circuncidi: ⁊ a carnalitatis preputio liberari. Quia ſicut dicitur Hier. ix. Dominus viſitabit ſuper omnem qui incircunciſum habet preputium. Et Gen. xvij. dicitur. Maſculus cuius caro preputii circunciſa non fuerit delebitur de populo ſuo. Pagani enim quibus manebat preputium quia circunciſi non erant ſub nomine preputii continebantur. Ideo bene dicitur Col. ij. Mortui eſtis in delictis ⁊ prepucio carnis. Et ideo quia talium ſocietas a perfectis hominibus eſt vitanda reprehenditur petrus. Actuum xi. vbi dicitur. Quare introiſti ad viros preputium habentes ⁊ manducaſti cum illis. Tertium preputium ſignat ſuperfluitatem cordialis elationis. Superbia enim. et duricia in corde eſt ſicut quoddam malum germen. ⁊ ſicut quoddam preputium in carne quod precipue debet abſcindi. ſi in dei populo volumus numerari. Hiere. iiij. Auferte preputia cordis veſtri viri iuda. Quia certe mortem comminatur illis qui incircunciſi ſunt in moribus ⁊ in corde. Gen. xvij. Maſculus cuius preputii caro circunciſa non fuerit deleatur anima illa de populo ſuo. Unde filii iſrael terram promiſſionis non intrauerunt: quouſque per Joſue circunciſi fuerunt. Joſue. v. Unde Deuteronomii. x. Circuncidite igitur preputium cordis veſtri ⁊c. ſufficit. Vide ſupra de Circuncidere.

Preſbyter. Quamuis aliqui voluerint dicere a
conſolatorie loquendo quod preſbyter dicitur quaſi pre aliis bibens ter. Reali vero ethimologia preſbyter dicitur quaſi aliis prebens iter. Et ſic dico quod preſbyter idem eſt quod ſacerdos qui. ſ. in moribus et doctrina alios debet precedere. ⁊ ſicut ſacerdos ideſt ſacer dux in via virtutum ⁊ morum per bona exempla alios anteire. Sit ergo preſbyter. ideſt prebens iter.

Inſtruendo predicatiue.
Aſſiſtendo caritatiue.
Preſidendo poteſtatiue.
Conſolando moderatiue.

Prebeant ergo iter predicatiue nos inſtruendo. Unde Judith. viij. dicitur ſic. Et nunc fratres qui vos eſtis preſbyteri in populo dei: ex vobis pendet anima illorum: ad eloquium veſtrum corda eorum erigite. Ideo bene docemur. Eccl. viij. Ne deſpicias narrationem preſbyterorum ſapientium. ⁊ in prouerbiis illorum conuerſare. Et Eccl. vi. dicitur ſic. In multitudine ſacerdotum ſapientium ſta: ⁊ ſapientie illorum ex corde coniungere vt omnem narrationem dei poſſis audire ⁊ prouerbia laudis non effugiant a te. Iſti igitur prebent iter predicatiue nos inſtruendo. ¶ Item prebent nobis iter exemplatiue nobis aſſiſtendo. ij. Eſdre. ix. Aſſiſtant accepto tempore ex omni loco preſbyteri. ¶ Item prebent nobis iter poteſtatiue nos excellendo.

Ayuntamiento de Madrid

lendo. Habēt eñi excellentiā ⁊ eminentiā ſupra nos ⁊ ideo ſicut magiſtri debēt nobis oſtendere bonum iter: nos vero debemus ipſos honorare ⁊ eorꝝ cōſilijs obedire. Sicut eñi dicit. j. Thimo. v. Qui bñ preſunt preſbyteri duplici honore digni ſunt. Et ideo ꝓpter eorꝝ reuerentiā nō eſt malū de ipſis libenter audiendum: nec faciliter preſumendū. Sicut legit ꝙ Cōſtantinus libellos quibus accuſabant epiſcopi fecit comburi. nec ipſos voluit aperire dicēs. ſ. ꝙ nō decebat ꝙ illos iudicaremus, a quibus erimus finali die iudicādi iudicandi. Ideo apl's docet thimotheū. j. Thimo. v dicēs ſic. Aduerſus preſbyterū accuſationē noli recipere. ſupple nimis leuiter. niſi inqt ſub duob⁹ aut tribus teſtibus ſed potius ipſos reuerēter tractemus ⁊ iuxta condecentiā honoremus iuxta illud, Eccl. iiij. Preſbytero hūilia aīam tuā ⁊ magnato hūilia caput tuū. Iſti igit prebent iter poteſtatiue nos excellendo ¶ Itē dico ꝙ iſti prebent iter moderatiue nos dirigēdo ſeu nobis cōſulendo. Spectat eñi ad preſbyteros ſanū cōſiliū alijs dare. ⁊ potiſſime in foro cōſcientie: vbi in viā ſalutis debent dirigere cōfitentes. Vñ Eccl xxv. Quā ſpecioſum canicieі iudiciū ⁊ preſbyteris cognoſcere cōſilium. Qd tñ nō faciunt multi mali qꝛ reuera hodie ſunt multi leues ⁊ inſolentes preſbyteri qui nunꝙ dant bona cōſilia vel exēpla ſed potius peſtifera ⁊ corrupta: ſicut apparuit in illis duob⁹ preſbyteris plenis iniqua cogitatiōe ſicut dꝛ. Dan. xiij. qui ſcꝫ ſuſanne nō dabant bonū aut honeſtū conſiliū. ſed luxurioſum ⁊ malū: qui etiā vbi ſe poſſe ꝑficere nō viderunt. ad factū nequius ꝓcedere. ſ. ad mortē ipſius voluerūt. De preſbyteris ergo multa poſſent dici. ſcꝫ quō ipſi debent eſſe ordinati moderati. caſti. iuſti. docti ⁊ cōuerſatione honeſti ⁊ grati. ſed autoritates vocales non ſunt. Vide infra. vbi Sacerdos vbi ſatis dicitur. Et vbi Epiſcopus ⁊ pontifex ⁊c.

a **Preſens. Preſentia.** Cum pſentia ſignū ſit amoris ⁊ caritatis. Signū ſit vigoris ⁊ probitatis. Signū ſit ſplendoris ⁊ veritatis. Hinc eſt ꝙ pñtia pōt ſumi multipliciter in ſcriptura. Et ideo breuiter notemus ꝙ inuenitur Preſentia.

Veraciter iuuatiua.
Tenaciter adheſiua.
Vtiliter profectiua.
Mortaliter nocitiua.
Fallaciter deceptiua.
Crudeliter corroſiua.
Perenniter dānatiua.
Eterniter refectiua.

Prima eſt preſentia virtutū ⁊ meritorꝝ. Scda eſt preſentia amicorꝝ verorꝝ. Tertia eſt preſentia bonorꝝ prelatorꝝ. Quarta eſt pſentia culpe ⁊ vitiorꝝ. Quinta eſt preſentia falſorꝝ amicorꝝ. Sexta eſt pſentia hominū iniquorꝝ. Septima eſt preſentia diaboli ⁊ tormentorꝝ. Octaua eſt preſentia dei ⁊ gaudiorꝝ. De oibus iſtis pſentijs poſſunt inueniri exēpla ⁊ figure Verūtamen autoritates vocales pauciſſime ſunt. ⁊ etiā in diuerſis locis ⁊ titulis de hmōi preſentijs eſt tractatū ideo omitto. Vide ſupra de amicicia vbi inuenies quomō ⁊ qñ veri ⁊ falſi amici exhibent ſe preſentes ⁊c. ¶ Itē de preſentia diuine gratie. Vide ſupra de gratia. ⁊ de aduētu xpi ⁊c. Vide etiā ſupra de abſtinētia. De elongare. Vide etiā de appropinquare. Et infra de Prope ⁊ Proximo. ⁊ de ſocietate. Iſta eñi omnia denotāt preſentiā. Et ideo ibi poſſunt multa ⁊ varia reperiri Hoc ſolū nota ꝙ in lege precipit. Leui. xxvij. Qd aīalia deo vel ꝑ vota vel per decimā reddita ⁊ dedicata ipſa eadē debebāt offerri ⁊ cū altero nō mutari. Sic dico ꝙ plati nō debēt ꝑ vicarios regere ſꝫ pſentialiter ⁊ pſonaliter dño deſeruire. Sic etiā dico de penitētiā facientib⁹ ⁊ ſimilibus. Si aūt de pſentia addere dcꝙ velis notabis ꝙ nos inuenim⁹ pſentiam bonam ⁊ malā. Unde nota ꝙ in ſcriptura reperit Preſentia

Que eſt mirabilis.
Que eſt laudabilis.
Que eſt flebilis.
Que eſt damnabilis.

¶ Prima pñtia eſt dei.
Secunda eſt iuſti.
Tertia eſt mundi.
Quarta eſt diaboli.

¶ Primo ergo dico ꝙ nos inuenimus preſentiā dei B que eſt mirabilis ⁊ multū reuerenda. Cōſtat eñi ꝙ cū deus ſit infinitus neceſſe eſt ꝙ ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ ſit pſens Et iſta ꝑcerto preſentia valde reuerēda eſt ⁊ timēda Hō eñi nō libenter faceret aliquē turpē actum in preſentia iudicis vel prelati ꝓpter hoc dicebat boetius ꝙ magna nobis indicta eſt neceſſitas probitatis qui cuncta facimus in cōſpectu iudicis cuncta cernētis Et ſi vis nota ꝙ ipſe eſt Preſentia.

In tempore.
In arbore.
In corpore.
In robore.
In pectore.
In equore.

In tēpe dico viſitationis qñ pſens in carne habitauit. In arbore tribulationis qñ preſens cruce dimicauit. In corpe cōſecrationis qñ preſens pane latitauit ſcꝫ in ſacramento. In robore dominatiōis quo ſe pſens cunctis intimauit. In pectore cogitationis quo preſens gratiā donauit. In equore fluctuationis qñ preſens ſuos defenſauit. Et ſic ergo dicā ꝙ deus tribus modis nobis ſe pſentauit corporaliter ⁊ viſibiliter vcꝫ. In carne nobiſcū habitās In cruce ꝓ nobis militās. In pane ſub nube latitās. Et tribus etiam alijs modis ſpūaliter vcꝫ. In oibus eſſentialr ſe diffundens. In mētibus ſpūalr ſe pfundens. i. ꝑ gratiā. In motibus temptationū ⁊ tribulationū affectualiter nos defendēs. De his oibus poſſet fieri magna ꝓſecutio ſed deficiunt autoritates vocales: ⁊ in locis alijs pluribus de his dixi ⁊ maxime vbi nobiſcū ⁊ vobiſcū. Hoc ſolū dic ꝙ pñtia dei que fit ꝑ grām omnino neceſſaria eſt. Iſta eſt eñi q̄ reddit hoīem acceptū ⁊ gratū. Similis illi lapidi ꝑcioſo q̄ dꝛ gelaticen. q̄ facit ſe portantē ab oībus adamari qꝛ ſm Dyaſc. ſic ꝓbatur ꝙ ſi hō melle eſt vnct⁹: ſi habet iſtū lapidē: a muſcis ⁊ veſpis nō tangit. ſi aūt lapidē dimiſerit ab ipſis grauiter infeſtat. Preſentia etiam ſardū nō pmittit ꝙ onix noceat. q̄ alias cōſueuit nocere. Sic vere dico. ꝙ ſi diuina gratia: vel etiā ipe de⁹ ꝑ gratiā nobis ſit pñs: reddit nos amicabilē vniuerſis: ita ꝙ muſce ⁊ veſpe. i. tyrāni ⁊ iniqui officiales ⁊ balliui q̄ ꝓpter mel. i. ꝓpter bona tꝑalia cōiter hominibus ſunt infeſti: nos diligent nec nocebūt. Conſtat eñi ꝙ etiā ipi mali diligunt ⁊ honorant homines virtuoſos qd ꝑcerto nō facit niſi pñtia dei quē hi ꝑ gratiā ſecū habēt. Et hoc certe ſatis ptꝫ vbi hō lapidem iſtū ꝑ peccatū dimittit qꝛ. ſ. tūc cū a dño nō iuuat. conſtat ꝙ a demonibus ⁊ tyrannis crudeliter infeſtatur. Deute. xxxj. Vere qꝛ nō erat dñs mecū inuenerūt me oīa mala. Et Judicū. vj. dꝛ. Si dñs nobiſcum eſt quomō inuenerunt nos omnia mala. ita. q. d. cū preſentia eius ſemꝑ cōſueuerit adiuuare quomō permittit nos iā tam crudeliter infeſtare. Qꝛ reuera onix lapis maleficus. i. diabolus vel tyrannus illū nō ledit: quē pñtia dei ꝑ gratiā adiuuat ⁊ defendit. Vñ. ij. Mach. xij. dꝛ. ꝙ timor hoſtib⁹ incuſſus eſt ex pſentia dei qui vniuerſa cōſpicit Aduerſarios eñi terret ⁊ debilitat poſſeſſores vero ſuos adiuuat ⁊ delectat. Sicut. ij. Macha. xv. dꝛ ꝙ iudei dñm orā. proſtra. xxv. milia hoſtiū pñtia dei magnifice delectati. Et breuiter dico ꝙ pñtia diuine gratie ſeu etiā dei ꝑ gratiā facit hominem ſcilicet. Victorioſum ad dimicandum, Gratioſum ad impetrandum. Fructuoſum ad operandum Facit dico hominem victorioſum ſimilis ſcilicet lapidi precioſo dicto achates cuius preſentia iuuat taliter portitorē ꝙ ſibi dat victoriā cōtra hoſtes. vñ Sap. iiij. Cū pñs eſt imitant illam ⁊ deſiderāt eā cū ſe eduxerit imperpetuū coronata triūphat. ¶ Itē facit ho

Ayuntamiento de Madrid

minem gratioſum.ſ.ad impetrandū a deo q̄d petit.
Teſte eñ.Pli.lib.xv.ca.xxx.Sine lauri preſentia nū
q̄ reſpondebat appollo.Laurus eñ ſemp virens vi
rorē gratie ſignificat ſine cuius certa p̄ſentia appol
lo ſol iuſtitie chriſtus nūq̄ ſolet gratuitū dare rñſum
Iſte eñ eſt lapis q̄ dicit̄ liparia.vel liparea cuius pre
ſentia taliter delectat omnes feras q̄ ad eius aſpectū
currentes ſe a venatore capi pmittunt.q2.ſ.deus in aſ
pectū iſtius lapidis taliter ſe delectat q̄ ab homine q̄
ipſum ſecum cuſtodit ⁊ eū p orationē venat̄ ſe capi p
cōſenſum pmittit vt ſic videat̄ dicere de gr̄a ſeu de ſua
ſpiritali p̄ſtia deus ipe illud q̄d dicit ap̄lus.j.Cor.
xvj.Gaudeo in p̄ſentia ſtephane.Stephana: que in
terpretat̄ corona ſeu norma ſeu iudicans nos.aut ſpe
culatrix noſtra ſignat gratiā diuinā que.ſ.in preſen
ti nos regulat q2 norma in futuro nos iudicat.q2 ſcʒ
ex quātitate gratie iudicabimur q2 iudicans nos In
ſp̄ualibus nos informat.q2 ſpeculatrix noſtra.Et in
celeſtibus nos coronat.q2 corona ⁊c.Iſta igit̄ viſa do
minus delectat̄ ⁊ ad cōcendendū q̄d petit̄ inclinatur
¶ Itē facit hominē fructuoſum:q2 pcerto ſicut pal
ma femelle nō fructificat ſine p̄ſentia palme maſcu
le ⁊ ideo ſemp plantant̄ ſimul.ſ.maſculus ⁊ femella:
Sic vere aīa ſpōſa chriſti nūq̄ fructificat p bona ope
ra vel virtutes.niſi maſculū virū ⁊ ſpōſum ſuū xp̄m ſe
cū p gratiā p̄ſente habeat.Quia reuera mens huma
na ſterilis efficit̄.q̄ diuina p̄ſentia nō iuuat̄.Illa vero
multis virtutū fructibus fecundat̄ que diuina preſen
tia p gratiam viſitatur.Ut de taliter fecūdatis dicat̄
illud Joſue.v.q̄.ſ.filij iſrael comederūt de frugibus
C preſentis anni.Patet ergo q̄ nos inuenimus in ſcri
pturis p̄ſtiam dei que eſt mirabilis.¶ Scd̄o dico q̄
nos inuenimus in ſcriptura p̄ſtiam iuſti que eſt lau
dabilis iuſtus eñ ⁊ pfectus hō ſemp ad omnē virtuo
ſum actū ſe ſolet exhibere preſentem nō eñ cōſueuit
fugere aut ſe retrahere.ſed p̄ſtem in omnibus exhi
bere Res enim que ſunt in natura nobiliores ſunt vt
cōiter p̄ſtiores.Ptʒ in aere reſpectu terre: q2 ſtatim
cū inuenit locū vacuū ſubintrare ſolet ⁊ ſe p̄ſtialiter
exhibere terra aūt nō.Sic vere dico de viro nobiliter
virtutibꝰ inſignito p̄ſtem eñ ſe exhibet cuilibet ad
omne bonū opus exequendum ⁊ faciēdum.Uñ nota
q̄ hic preſentatur,

Deo per deuotionem.
Prelato per ſubiectionē.
Amico per dilectionem.
Egeno p ſubuentionē.
Templo per orationem.
Impio per correctionē.
Celo per ſaluationem.

Sit igit̄ iuſtꝰ p̄ſ deo
q̄ faciet ferueñs deuotio
Uñ.ij.Cor.v.Per fidē
inquit ambulamus: ⁊
nō p ſpem.audemꝰ aūt
⁊ bonā voluntatem ha
bemus magis peregri
nari a corpore ⁊ p̄ſtes eſſe ad deū ⁊ ideo cōtendimus
ſiue abſentes ſiue preſentes placere illi ¶ Itē ſit p̄ſ
prelato q̄d facit prompta ſubiectio.vt ſic bonus ſub
ditus dicere videat̄ illud.Gen.xxxij.Apud laban pe
regrinatus ſum ⁊ fui vſq̄ in p̄ſtem diem. Ut ſic pre
latus cuilibet obedienti dicat illud.ij.Reg.xx.Cōuo
ca mihi om.vi.iu.⁊ tu adeſto p̄ſens, ¶ Item ſit p̄ſ
amico q̄d faciet vera dilectio iuſtus eñ ſemp eſt p̄ſ
in neceſſitatibus amicoꝝ.ij.Pet.j.Cōfirmatos vos
eſſe volo in p̄ſti veritate.Q̄d eſt cōtra falſos amicos
qui.ſ.verbo ⁊ nō facto in neceſſitatibus ſunt p̄ſtes.
cōtra illō.ij.Cor.x.Quales ſumus verbo p ep̄las ab
ſentes: tales ⁊ p̄ſtes in facto erimus.¶ Item ſit p̄ſ
egeno q̄d faciet pia ſubuentio ſeu cōpaſſio. vt ſic tali
poſſit dicere pauper illud.Gen.xlviij.Paſcis me ab
adoleſcētia mea vſq̄ in p̄ſtem diem:vñ Joſue.v.Co
mederunt de frugibus anni p̄ſtis.¶ Itē ſit p̄ſ tem
plo q̄d faciet ſupplex oratio Judicū.j. Habitauit ie
buſeus in hieruſalē.vſq̄ in p̄ſtem diem iſtud potiſ
ſime poteſt dici de eccleſiaſticis q̄ templo ⁊ beneficio
debent eſſe p̄ſtes.ſ.ad deo ſeruiēdū ſubditos docen
dum beneficium gubernandum.Scd̄m iura eñ mul
te ſunt res perſonales que ſine p̄ſentia tractari non
poſſunt ſicut ſunt cauſe ſtatus ⁊c.Sic eſt de admini
ſtratione beneficiorum.Unde nubes que ducebat fi
lios iſrael in die viſibiliter ⁊ preſentialiter ipſos du
cebat.Sic debent iſti ſubditos ⁊c.Unde eſt illud pre
dictum.ij.Reg.xx.Conuoca mihi filios iſrael ⁊ eſto
tu p̄ſ.Que tamen ſunt contra modernos eccleſiaſti
cos ⁊ prelatos:curias ⁊ ſecularia negocia viſitantes.
⁊ eccleſias dimittentes ⁊c.¶ Itē ſit p̄ſ impio quod
faciet dura correctio: ſicut helyzeus giezi diſcipulo
pecuniam Naamā accipiēti dicit.iiij.Reg.v.Nōne
inquit cor meum preſens erat quando accepiſti argē
tum.Unde apoſtolus dicit.j.Cor.v.Ego q̄dē abſens
corpore p̄ſ aūt ſpū iam iudicaui vt p̄ſ eū qui hec
opatus eſt.¶ Itē ſit p̄ſ celo quod faciet ſequēs ſal
uatio iuſti enim preſentialiter ad celum leuantur cū
deo locantur.⁊ ſine fluxu durationis ⁊ ſtatus ſemper
preſentes.⁊ in rebus perpetuis ⁊ ſemp p̄ſentibus cō
uerſantur.Eternitas enim tota eſt preſens:nec habet
preteritum aut futurum. Unde de gloria paradiſi et
de eius eterna preſentia dici poteſt illud.ij.Parali.
xx.Uocauerunt locum illum vallis benedictionis in
preſentem diem.Et ſic igit̄ patet q̄ nos inuenimus D
in ſcriptura preſentiā iuſti q̄ eſt laudabilis.¶ Ter
tio dico.q̄ nos inuenimus p̄ſtiam mundi que eſt flu
xibilis.Bona eñ preſentia ſicut ſunt vita corporalis
gaza temporalis:pompa principalis.ſapientia ſecu
laris.omnia ſunt fluxibilia ⁊ valde modicū durabi
lia.P̄ſ enim non habet de duratione niſi nunc q̄d
ſcʒ tranſit nec habet partem aliquam in futuro.De
iſto ergo p̄ſti notabis q̄ eſt quedam preſentia Que.

Bonis ſufficit.
Cito deficit.
Multū pficit.

Prima ſignat vite ſeu victus
neceſſitatem quā.ſ.iuſti gratā
ter recipiunt de craſtino ⁊ ma
xime de ſupfluo non curantes. Unde.Heb.xiij.Sint
mores ſine auaricia contenti preſentibus ipſe eñ di
xit non ſerunt neq̄ nent:nec cogitant de futuro et ta
men diuina prouidentia paſcit illos.Mat.vj.Scd̄a
p̄ſtia ſignat mundi proſperitatem que.ſ.p̄ſ dicitur
pro eō q̄ nullam habet certitudinem de futuro:quin
immo more venti omnia ſunt in tranſitu ⁊ in motu.
Job.iiij.Cum ſpiritus meus me preſente tranſiret
⁊c.Sequitur quanto magis hi qui habitant domos
luteas qui terrenum habent fundamentum conſu
mentur velut a tinea.Tertia p̄ſtia ſignat mundi ad
uerſitatē.Conſtat eñ q̄ p̄ſ aduerſitas pficit ipſam
patienter ſuſtinentibus.Flores eñ p̄ſtes:ſunt mate
ria futuri fructus.Sic mūdi preſentes aduerſitates
ſunt cauſa ⁊ materia futuri glorie ſtatus.Sicut eñ
dicit̄.ij.Cor.iiij.Id enim quod in p̄ſti eſt momenta
neum ⁊ leue tribulationis noſtre.ſupra modum eter
ne glorie pondus ⁊ ſublimitatē operatur in nobis nō
contemplantibus nobis que videntur.ſed que non vi
dent̄.Et Heb.xij.dicit̄.Q̄d omnis diſciplina in p̄ſti
q̄dē nō videt̄ eſſe gaudij ſʒ meroris poſtea aūt fructū
pacatiſſimū exercitatis p eā reddet iuſtitie.Iſta eſt E
igit̄ mūdi p̄ſentia q̄ eſt fluxibilis.¶ Quarto vero di
co q̄ nos inuenimꝰ p̄ſtiā peccati ſeu etiā diaboli vel
impij que eſt damnabilis.Mali eñ p̄ſentia eſt ſicut.

Ueneni quod ſtatim perimit.
Latronis qui totum adimit.
Leonis qui ſtatum dirimit.

Sic vere dico q̄
periculoſa eſt pre
ſentia peccati q̄d
gratiā poteſt perimere p̄ſentia diaboli qui virtutes
ſolet adimere preſentia impij:qui concordes ſolet di
rimere.Et reuera omnia iſta ſunt preſentia in preſen
ti ſeculo nequam.Ideo de ipſo gaudebat apoſtolus li
berari dicens.ſ.Gal.j.Quia ſcʒ chriſtus dedit ſemet
ipſum pro peccatis noſtris vt eriperet nos de preſen
ti ſeculo nequā.Et ſi vis nota q̄ mali multiplici ma
la preſentia ſunt repleti videlicet preſentia multorū
vitiorum.Ipſi enim ſemper ſecū habent Preſentiā.
Cupiditatis ⁊ auaricie.
Crudelitatis ⁊ violentie.
Rixoſitatis ⁊ diſſonantie.

Ayuntamiento de Madrid

Aduerſitatis ꝛ peſtilentie.
De auaricia cũcta tranſglutiente dicitur Joſue.xxij. Peccaſtis inquit in beelphegoꝛ ꝛ vſqꝫ ad preſentem diem peccati huius macula in nobis pſeuerat. Beel phegoꝛ interpretaẜ hians aut deuoꝛans. Hic eſt aua‑ricia. q̃ licet deuoꝛet infinita ſemꝑ tñ hiat ꝛ anhelat ad amplioꝛa voranda. De violentia bonis officiente dicitur ipſi nequiſſimo antiocho ab ipſis ſanctis fra tribus illud.ij. Mat.vij. Tu quidem ſceleſtiſſime in preſenti vita nos perdis. De diſſonantia ſemꝑ diſſen tiente dicitur.iij. Regum.xij. Sic receſſit iſrael a do‑mo dauid vſqꝫ in preſentem diem. De peſtilentia ve‑ro ſcʒ finali malos percutiente.ſ. de pena eterna ma‑lis finaliter ꝛ preſentialiter adueniente pot dici illud j. Reg.iiij. Deleruñt eos vſqꝫ in pſitcʒ die vt ꝛ cuilibet dãnato dicaẜ illud.ij. Para.xvj. Jn pſenti tẽpoꝛe ad‑uerſum te bella conſurgent. Hec igiẜ de pſitia in bo‑no ꝛ in malo ſufficiant ꝛc.

Preſidium. Nota ꝙ preſidium ſumiẜ pro actu defenſionis ſicut. Nume. a xiiij. Receſſit omne preſidium ab eis. Uel accipitur pro loco tuitionis.ſ. ꝑ caſtro turre vel edificio defen ſiuo. Et ſic ſumitur generaliter in ſcriptura: quia ſcʒ vt communiter ſignificat locum tutum ad quẽ tẽpo‑re guerre homo poſſit tute refugere vel in quo cõtra inſultus hoſtium poſſit ſine periculo habitare. Seu etiam ſumitur pro collegio militaris expeditionis. Et ſic ſumitur generaliter in Tito Liuio.ſ. pro illis militibus qui ad tuendum ꝛ ſeruandum ciuitates ꝛ caſtra a ducibus aſſignabantur. Et ſic preſidium idẽ eſt qꝺ auxilium ſicut Joſue.x. Ferte preſidium vt pu‑gnemus. Et ibidem. libera nos ferqꝫ preſidium. De preſide autẽ dic ꝙ iſte dicitur quaſi pre alijs ſeu ante alios ſedens. ſignat autem vt communiter malos prepoſitos ꝛ prefectos. Jdeo vide ſupra de prepoſito ꝛ prefectos. Et ſic in bono preſidium poteſt ſignifi‑care ſtatum gratie ꝛ deuotionis. Statum eccleſie et religionis. Statũ gloꝛie ꝛ eterne habitationis. ¶ Jte in malo ſignificat ſtatum humane dñationis. Statũ mũdane proſperitatis ꝛ ſucceſſionis ꝛc. Allega ſi vis quia omitto gratia breuitatis.

Preſtare. Nota ꝙ preſtare quãdoqꝫ ſumitur pro preualere. Et ſic dicitur preſtare a quaſi pre alijs ſtare. ꝛ ſic vt communiter ſumitur in tyto liuio. vbi dicitur ꝙ in breui ſcirent macedones in‑quantum dextre galloꝛum ceteris preſtant moꝛtali‑bus. quandoqꝫ tamen vt cõmuniter preſtare ſumitur pro concedere vel pro dare. Et potiſſime pro cõmo‑dare vel mutuare: ſeu ſub conditione vel ſpe redditio nis aliquid erogare. Notabis igitur ꝙ in ſcriptura reperitur preſtare dei iuſti. impij. mundi ꝛ diaboli. Preſtat.
Deus donum mirabile.
Juſtus donum iuuabile.
Jmpius donũ damnabile.
Mundus donum inutile.
Diabolus donum terribile.
Igiẜ primo dicamus ꝙ eſt preſtare dei: qꝺ eſt magnũ ꝛ mirabile. Conſtat enim ꝙ quanto res eſt ſuperioꝛ potentioꝛ ꝛ nobilioꝛ: tanto nobiliores vberioꝛes ꝛ mi rabilioꝛes preſtat effectus. ptʒ de cauſis celeſtibꝰ re‑ſpectu inferioꝝ. Cauſe enim inferioꝛes exhauriuntur ꝛ debilitantur in producendo effectus ſuos. Superio res vero preſtando moꝛtalibus ꝛ inferioꝛibus effe‑ctuum ſuoꝛum virtutem nunꝗ laſſantur aut debili‑tantur. Sic vere deus cum ſit cauſa efficax ꝛ infinita nunꝗ laſſatur aut fatigaẜ preſtare bonũ hominibus ꝛ maxime bene meritis ꝛ ipſum humiliter ſupplicã tibus.j. Thimo.vj. Diuitibus inquit precipe nõ ſub‑lime ſapere incerto diuitiarum. ſed in deo q̃ preſtat nobis abunde omnia. Et bene dicit omnia. quia pro‑certo ipſe Preſtat.
Quietem laboꝛantibus.
Uirtutem militantibus.
Salutem infirmantibus.
Gratiam promerentibus.
Ueniam poſtulantibus.
Annonam fameſcentibus.
Eſt igitur preſtitoꝛ quietis laboꝛãtibus. Uñ.ij. Pa‑ra.xxxij. Saluauit dominus. Ezechiã ꝛ habitatoꝛes hieruſalem de manu ſennacherib regis aſſirioꝛum ꝛ preſtitit eis quietẽ per circuitum. Expone de quie‑te mentis vel coꝛpoꝛis ꝛ de laboꝛe temptatiõnum vel tribulationum. ¶ Jtem eſt preſtitoꝛ virtutis militã tibus pꝫ. Domine in voluntate tua preſtitiſti decoꝛi in eo virtutẽ. ¶ Jtẽ dico ꝙ eſt preſtitoꝛ ſalutis infir‑mantibus ſeu languentibus. Unde illi qui chriſtum petebat ſubuenire filio ſuo infirmanti dictum fuit a chriſto illud. Luce.vij. Dignus eſt vt hoc ei preſtes. diligit enim gentem noſtram ꝛ ſynagogam edifica‑uit nobis. ¶ Jtem ipſe eſt preſtitoꝛ gratie promeren tibus. Sapiẽ.xvj. Paratum panem de celo preſtiti‑ſti eis domine. omne delectamentum in ſe habentem ¶ Jtem ipſe eſt preſtitoꝛ venie poſtulãtibus Rom. ix. Miſericoꝛdiam preſtabo cui miſereboꝛ. ¶ Jtem ipſe eſt preſtitoꝛ anone ſeu tẽpoꝛalis ſubſtãtie infame ſcentibꝰ.ij. Coꝛ.ix. Qui autem adminiſtrat ſemen ſe b mmanti ꝛ panem ad manducandum preſtabit. Sic igitur patet quod eſt preſtare diuinum quod eſt ma‑gnum ꝛ mirabile. ¶ Secundo dico ꝙ eſt preſtare iu‑ſti quod eſt pium ꝛ lauda bile. Juſti enĩ preſtant alijs documenta. nutrimenta ꝛ iuuamẽta vt ſic de pia pre ſtatione pioꝛum dicatur illud. Actuum.xxviij. Bar‑bari inquit non modicam humanitatem preſtabant nobis. Et.ij. Mach.x. Apparuerunt in celo viri quin ꝙ ducatum iudeis preſtantes. ¶ Tertio dico quod eſt preſtare impij quod eſt malum ꝛ damnabile. Ma la enim arboꝛ non poteſt dare niſi malum fructum. ſicut ſerpens preſtare non poteſt niſi venenũ. Uñ no‑tare potes ꝙ mali preſtant ꝛ adminiſtrant.
Suis peccatoꝛibus inſolentiam.
Benefactoꝛibus diſplicentiam.
Chriſti pauperibus violentiam.
Jmitatoꝛibus peſtilentiam.
Malis diuitibus complacentiam.
Preſtant dico inſolentiam ſuis peccatoꝛibus. Et ta‑men Eccli.xviij. dicitur ſic. Si [illegible] tes anime tue con cupiſcentias eius faciet te in g[illegible]ium inimicis tuis ¶ Jtem preſtant diſplicẽtiã bñ[illegible]toꝛibus ſcʒ pvitiũ ingratitudinis. Unde Eccli.xxix. dicitur de ingratis ꝙ ipſi preſtiterunt moleſtiam his qui ſe adiuuerunt ¶ Jtem iſti preſtant: violentiam chriſti pauperibus Unde dominus dixit apoſtolis. Johannis.xvj. Ue‑niet inquit tempus quo omnis qui occiderit vos ar‑bitretur obſequium ſe preſtare deo. ¶ Jtem ipſi pre‑ſtant peſtilẽtiam imitatoꝛibus. Unde Math.xv. Si cecus ceco ducatum preſtet ambo in foueam cadunt ¶ Jtem preſtant complacentiam malis diuitibus. Unde. Actuum.xxiiij. dicitur ꝙ felix volens gratiam preſtare iudeis dimiſit paululum vinctum. Jſtud er‑go eſt preſtare impij quod eſt malum ꝛ damnabile. ¶ Quarto dico ꝙ eſt preſtare mundi quod eſt vanũ ꝛ inutile. Jſte enim preſtat ſuis beatuſ. delicias. diui tias ꝛ honoꝛes. que omnia vana ſunt ꝛ inutilia. vt ſic figuretur in illo demetrio qui diane faciebat edes ar genteas qui nõ modicũ preſtabat artificibus. Actuũ xix. Et illa etiam puella demoniaca. que non modi‑cum queſtum preſtabat ſuis dominis ad diuinandũ ſicut dicitur Actuum.xvj. quia ſcʒ mundus qui ꝓprie dicitur demoniacus poteſt magnum in hac vita ſuis ſequacibus preſtare queſtum. ¶ Quinto vero dico ꝙ eſt preſtare diaboli quod eſt durum ꝛ terribile. Jſte enim ſuis preſtat nunc vitia. poſt toꝛmenta vt de dam natis finaliter intelligatur illud Sapie.xvij. Quod perſone triſtes illis apparentes terroꝛem illis preſta bant. Et hec ſufficiant de Preſtare.

Ayuntamiento de Madrid

A **Preſto.** Nota ꝙ preſto idem eſt qđ in pñti vel in promptu ⁊ ſignat quandã prompti-
tudinem famulatus. Et ſic dicit ꝙ boni ſunt pſto ⁊ ſem
per etiã parati ⁊ prompti. ſcʒ
Ad miniſtrandum ſummo creatori.
Ad famulandum bono preceptori.
Ad obſequendum prouido doctori.
Ad preſidendum populo minori.
Ad reſpondendum iuſto creditori.
Ad conſentiendum iuſto punitori.
De miniſtrãdo ſummo creatori dicitur Heb. x. Om
nis quidẽ ſacerdos preſto eſt quotidie miniſtrãs. Itẽ
ad famulandũ ſeu obediendũ bono preceptori. id eſt
bono principi ꝑlato vel imperatori. Unde aaron ſum
mo ſacerdoti dixit dñs. Nume. xviij. Fratres tuos de
tribu leui ſume tecũ preſtoqꝫ ſint vt miniſtrent tibi.
Tu aũt ⁊ filij tui miniſtrabitis in tabernaculo. ¶ Itẽ
ad obſequendũ prouido doctori ſicut de ſamuele di-
citur. j. Regum. iij. Qđ hely ſacerdos vocauit eum.
Qui reſpondens ait. Preſto ſum. ¶ Itẽ ad preſiden
dum populo minori ſeu inferiori. ſicut de ſaul dicitur
j. Reg. xij. Nunc ergo preſto eſt rex veſter. ¶ Itẽ ad
reſpondẽdũ iuſto petitori ſeu creditori. ſicut ſamuel
de ſeipſo dicebat. j. Reg. xij. Preſto ſum inquit loqui
mini de me coram domino vtrũ bouem cuiuſqꝫ tule-
rim an aſinum. q. d. Preſto ſum ſubire iudiciũ. ¶ Itẽ
preſto ſit ad conſentiendũ iuſto punitori qñ deus in-
fert ſua iudicia tunc enim debet eſſe preſto ipſa in pa
tientia ſuſtinere ſicut dauid fugitiuus a regno dice-
bat. ij. Reg. xv. Si inuenero inquit gratiam in oculis
domini reducet me: ⁊ oſtendat mihi archam ⁊ taber
naculum ſuum. Si autẽ dixerit mihi non places pre
ſto ſum faciat qđ bonũ eſt corã ſe ⁊c. ſufficit. Uide vbi
aſſum ⁊ vbi paratus ⁊ vbicunqꝫ ſit mẽtio de obediẽtia.

Preſtolari. Uide vbi expectare.

B **Preſumere.** Nota ꝙ pſumptio quandoqꝫ ſumitur ꝓ cõfidentia ſicut. Iu
dith. ix. Exaudi me domine de tua miſericordia pre-
ſumentem. Et iudith. vj. Non derelinquis preſumen
tes de te. Aliqñ ſumitur ꝓ opinione ſeu peritia ſicut.
Sapien. vij. vbi dicitur. Mihi aũt dedit deus dicere
ex ſententia. ⁊ preſumere digna horũ que mihi danť.
Quandoqꝫ vero ⁊ communiter ſumitur pro exceſſi-
ua ſui extimatione ⁊ ſuperbia ſicut Sap. xvij. Semp
enim preſumit ſeua perturbata conſcientia. Iſto er-
go modo dicamus aliquid de preſumptione. Sicut
eñ videmus ꝙ res naturales a caſu ſuos terminos
exeuntes ſunt multorum cauſe male. ſicut videmus
de vaporibus terreis ⁊ aqueis quorum natura eſt in
ferius ſtare. quãdo tamen ꝓpter ſue cõditionis leui
tatẽ. vel aliquorum radiorũ tractũ ſurſum in aere ad
alienos fines trahunť ⁊ eleuantur inde venti. nubes
grandines fulguraqꝫ tonitrua ⁊ vapores inferius im-
petuoſe deſcendere ſurſumqꝫ parum remanere pro-
banť. Sic vere dicam in moribus ꝙ quando quis nõ
contentus ſede ſtatu ⁊ gradu ſibi a natura ſeu a fortu-
na cõceſſo: quinimmo aliquo proprio leui motu ſeu
diabolico tractu ⁊ pſumptione. ⁊ ſui plus debito ex-
tractione ⁊ opinione egrediť fines ſuos. ⁊ falcem ſuã
in meſſem alienam ponens terminos nititur inuade
re ⁊ occupare ſibi non debitos nec cõceſſos inde pro-
ueniunt multa mala. Quia. ſ. iſti qui plus iuſto aſcen
dere nituntur per tribulationum fulmina per ignoran
tie nubila ꝑ elationum flatus ꝑ temptationes gran-
dines turbines atqꝫ motus inferius ꝑ peccatum ſeu
etiam per infernale tormentũ deſcendere vel ruere cõ
probantur. Exemplo ſcilicet luciferi qui non con-
tentus terminis glorie ſibi date. diuinã equalitatem
vſurpare preſumpſit dicens. ſcʒ Eſa. xiiij. Aſcendam
ſuper altitudinem nubium ⁊ ſimilis ero altiſſimo.
Et ideo de celo turpiter eſt deiectus. ⁊ in infernum
viliter ſubuectus ſicut. ſ. ibidem diciť in di ſ ate. Verũ
tamẽ inquit ad infernum detraheris in profundum
laci. Sequiť. Quaſi cadauer putridũ non habebis cõ
ſortiũ ⁊c. ¶ Circa hec ergo notabo ꝙ mali varijs mõ B
dis preſumunt vcʒ Quidam de.

Sue potentie magnitudine.	Preſumunt ergo
Sue ſcientie limpitudine.	quidã de potentie
Sue iuſtitie ſanctitudine.	ſue viribus. ſicut
Sue conſtantie fortitudine.	ſcʒ ſunt illi qui ni-
Xpi clementie plenitudine.	mium ſunt auda-

ces. q̃ in nullo cõſiderant varios euentus fortune: et
ideo cũctis ꝑiculis ſe exponũt. Et ideo ſepe ſit ꝙ in
vindictã ſue preſumptionis deus ipſos a multo ſe de
bilioribus ſupari pmittit. Exemplo xerſis regis per
ſarũ. qui autore horoſio li. ij. hñs in exercitu ſuo mil
le milia armatorũ ⁊ totã greciã vno ĩpetu ſe poſſe op
primere credẽs: a leonide rege ſpartanorũ cũ ſolis qua
tuor milibus armatorũ in anguſtijs termophilarũ vel
aliter trimophylarũ ꝑditis ſuorũ centũ milibus cõfu-
ſus eſt ita ꝙ tandẽ ille q̃ cũ quatuor milibus ⁊ ducẽtis
nauibus mare trãſiuerat in ſcapha piſcatoria redi
re cõpulſus eſt ſicut ponit. Horoſius loco quo ſupra
⁊ iuſtinus abbreuiator trogi quẽ aſſumit. Uincen. in
ſpe. hyſto. lib. iiij. ca. xxxvij. Quid dicem⁹ de iuda ma
chabeo q̃ tot ⁊ tantas copias hoſtiũ tã paruа manu
totiẽs fudit ſicut ponit hyſtoria machabeorũ. Deꝰ eñ
pſumptionẽ abhorret ⁊ ideo de ſuis viribus cõfiden-
tes ꝑ paucos in ſe ſpectantes ſuperare ſolet ſicut Iu-
dith. vj. vbi dño dr. Attẽde inquit ⁊ oſtende ꝙ nõ dere
linquis pſumẽtes de te. ⁊ pſumẽtes de ſe. ⁊ de ſua vir
tute gloriãtes hũilias. Qđ. ſ. ſatis apparuit in gigan
te q̃ pſtratus ⁊ occiſus eſt a dauid paruo corꝑe. pecu
des paſcẽte ſed in deo cõfidente. Vñ Bern. li. de. xij.
gradibus hũilitatis dicit ſic. Preſumptio inquit pri
mũ angelũ ⁊ primũ hoiem deiecit turrim deſtruxit
lmagas cõfudit goliã pſtrauit aman ſuſpẽdit. Pre
ſumſit ergo q̃dã de potẽtie ſue viribus. ¶ Scdo dico C
ꝙ pſumſit q̃dã de ſcie ſue niſib⁹. Et iſti certe ſunt illi
q̃bus apl's dicit. Nõ plus ſapere q̃ oportet ſapere ſʒ
ſapere ad ſobrietatẽ. Ro. xij. Cũ deus oĩa conſtituerit
in certo põdere numero ⁊ mẽſura ſicut dr Sap. xj. Et
vnicuiqꝫ diuiſerit iuxta velle ſuum ſicut dr. j. Cor. xij.
Cõſtat eñ ꝙ hũano intellectui diuiſit ⁊ cõſtituit cer
tas metas vſqꝫ ad aquas licitũ eſt ſibi ſapere ⁊ ſcire ⁊
vſqꝫ ad certũ cognitionis punctũ ſciam inquirere et
hẽ vltra tñ ꝓ tpe huius vite nõ licet ſibi manũ exten
dere vel laxare nõ plus ſapere inquã quã oportet. Vñ
de iſtis limitibus nobis datis dicere videť dñs cuili-
bet indagãti ſciam illđ. Job. xxxviij. Huc uſqꝫ venies
⁊ non procedes amplius. ⁊ hic confringes tumentes
fluctus tuos. Qđ potiſſime verũ eſt de ſecretis fidei
nře: ſicut eſt de incarnatiõe verbi. De partu virginis
De ſacramento altaris. De altitudine deitatis. Iſta
eñ omnia ⁊ multa alia etiã naturalia. ſicut eſt cogni
tio ſtatus ⁊ nature angelice. duratio vite mundi finis
⁊ celeſtium rerum virtutes ⁊ influentie. nobis inter-
dicta videntur. qr ſcʒ ꝑ ſolam fidem ⁊ nõ ꝑ ſciam co-
gnoſcunť. Iſta eñ ſimpliciter volunt credi ⁊ non pre
ſumptuoſe inueſtigari vel tangi. Exemplo. ſ. crucis
boni latronis quam geruaſius dixit ab helena cõſtan
tini matre in cipro fuiſſe dimiſſam in quadam eccle-
ſia vt ait miraculoſe pendens in aere ⁊ ſe oſculari a
peregrinis permittens ſi vero manu tangere ipſam
quis pſumeret ſtatim ſurſum in aere ſe leuabat. Oſ-
culum eñ vt ait ferebat: ſed tactum penitus fugiebat
Reuera cariſſimi crux iſta ſurſum in aere pendens
ſignat ſecreta fidei ⁊ ſcripture que ſcilicet ſurſum ſu
pra vires humanas eleuata dicuntur ⁊ que tanq̃ pen
dentia dubia ⁊ incerta humanis intellectibus ꝓ hu
ius vite tpe pñtantur. Que certe ⁊ pro tanto crux bo
ni latronis dici pñt. qr boni doctores q̃. ſ. diabolo ca-
ptiuas animas conuertendo furantur. Iuxta illud
apři. ij. Cor. xij. Cum eſſem aſtutus dolo cepi vos: in
talibus cruciantur. ⁊ in cognitiõe taliũ ſi ꝓbas eſſet
multiplicitér

Ayuntamiento de Madrid

multipliciter affligunt dicētes.ſ.Gal.ij.chriſto cruci
fixus ſum cruci viuo iā non ego viuit vero in me chri
ſtus.Expone Sed quid. Procerto iſta crux oſculari
vult ⁊ non tangi:credi vult ⁊ nō preſumptuoſis diſ-
putationibus indagari.Qꝛ reuera ſi tangere ⁊ manū
diligētie inueſtigatio apponere volueris ⁊ cauſas ⁊
modos preſumptuoſe inueſtigare.ſtatim eleuabitur
a te ⁊ fugiet:qꝛ ipſi⁹ cognitio quāto plus inquiſieris
tāto plus recedet pꝰ.Accedat hō ad cor altum ⁊ exal
tabit deus.Cōſtat eñ ꝙ multi fuerunt ꝗ iſta plus de
bito tangere ⁊ inquirere.preſumpſerunt.qui magis
vacui facti etiā ꝑ hereſes perierunt.Narrat eñ Pli.
li.ij.ꝙ in cirena ꝓuincia affrice fuit rupes auſtro ſa-
crata:quā humanis manibus non erat licitū attre-
ctari.Nā ſi ab homine attrectabat:ſtatim auſter in
ſurgens arenas mouebat.ita ꝙ tangēs nō ſine peri-
culo in eis inuoluebatur.Sic vere ſicut dictū eſt iſta
ſecreta myſteria auſtro.i.ſpirituiſancto ſpecialiter
ſacrata ⁊ dedicata.immo etiā ⁊ reſeruata.ſi ab homi
ne preſumptuoſe inueſtigata fuerint ſeu tacta indi-
gnatus arenas tribulationū ⁊ temptationū permit
tit moueri.quibus obuolutus ꝑſumptuoſus homo
cōſueuit quādoq̧ ſpūaliter occumbere ſeu mori.Fi-
gura de archa teſtamenti quā nemo niſi ſacerdos tā-
gere debebat quā ſi aliquis alius tangeret continuo
deperibat ſicut dicit.Numeri.iiij.Et ſicut exemplifi
cat de Oza qui archam tangens fuit mortuus.licet
faceret bono zelo.ſicut dicit.ij.Reg.vj.Sicut etiam
exemplificat de bethſamitibus archam videntibus
ꝓpter quoꝝ temeritatē ſeptuaginta viri ⁊ quinq̧ mi
lia plebis mortui ſunt vna die qꝛ ſcꝫ nudam archā vi
derant qd̓ ſolis ſacerdotibus licitū erat ſicut dicitur
j.Re.vj.Sacerdotibus ergo.i.ſacris ducibus ⁊ docto
ribus licitū eſt talia ſecreta vel inſpicere vel tractare
Alijs vero ſimplicibus eſt vetitū ⁊ negatū ꝙ ſi cōtra
fecerint mox ſolent ꝑ errores ⁊ hereſes deperire. ⁊ di
uinū in ſe iudiciū ſentire.Vñ beatus Grego.Moral.
xxviij.In precipitiū pedem porrigit cui menſurarū
ſuarū limites nō attendit.Et ſepe amittit qd̓ poterat
ꝗ indiſcrete audet arripere qd̓ nequibat.Precipue
aūt arguendi ſunt illi ꝗ cū quaſi penitus nihil ſciant
ſcire tñ plus alijs ſe exiſtimāt.⁊ ſe alijs ſciētibus pre
ferentes docendi officiū impudenter ſuſcipiunt ⁊ ꝓ
curāt.Similes.ſcilicet vxori ſenece.de qua dicit ipſe
in quadam epiſtola.Quod ceca erat. ⁊ tamen ſe eſſe
cecam ignorabat:quinimmo omnia domus officia
ac ſi videret ordinare volebat.Sic vere dico ꝙ iſti cū
ceci ſint ⁊ ignari:ſe tñ cecos eſſe videntur ignorare.in
quantū officia videntiū ⁊ ſcientificoꝝ nitunt ⁊ preſu
munt ante alios vſurpare.Cōtra quos loquit.Bern
de.xij.gradibus humilitatis dicens ſic.Preſumptuo
ſus primus in conuentibus reſidet:primus in conſi-
lijs reſpondet nō vocatus accedit nō miſſus ſe intro-
mittit ordinat ordinata:facit facta.Et quicquid ipſe
nō fecit aut ordinauit.nec recte factū nec pulcre exti-
mat ordinatū.Sic ergo patet ꝙ preſumunt quidam
de ſcientie ſue niſibus.¶ Tertio dico ꝙ quidā preſu
D munt de iuſtitie ſue viribus ſeu moribus.ſicut faciūt
phariſei:qui ſe iuſtos pre ceteris exiſtimant ⁊ ſe di-
gniores ⁊ meliores ceteris preſumere nō formidant
Et ideo omnibus ſe preferentes alios contemnere
curant ſicut exemplificat dñs.Luc.xviij.Et certe iſti
ſunt qui turpius vt communiter ceteris cadunt.De⁹
enim hominem ſe fragilē cognoſcentē.⁊ ſe deo humi
lius committentē plus diligit ꝙ̃ illū qui ſeipſum nō
cognoſcens de ꝓpria iuſtitia ⁊ virtute preſumit quin
immo deus tales vt ſe cognoſcant quandoq̧ cadere
ꝑmittit.Exemplo Petri qui preſumens de ſuis viri-
bus dixit.Etiā ſi oportuerit me mori tecū non te ne-
gabo:qui tñ ſtatim audiuit a domino.Anteꝙ̃ gallus
cantet ter me negabis.Math.xxvj.Ad quod tamen
facit exemplum Pli.li.ij.vbi loquit de mirabilibus
terremotus.Dicit enim ꝙ quādoq̧ ꝑ terremotum mon
tes de loco transferunt.⁊ qñq̧ etiam de magna altitu
dine ad cetere terre planciem reducunt.ſicut exem-
plificat de monte dicto antiquitus opopontus in ſi-
nu cāpano de quo in quodam terremotu flāma gran
dis erupit que totius montis tumorē ad terre circum
iacentis planiciem adequauit ⁊ ſic qd̓ ante mons fue
rat planicies equa fuerit.De alijs etiā.ſ.de trāſlatio
ne exemplificat ibidē.ſ.in li.ij.ca.lxxxviij.Qd̓ tēpore
neronis prata ⁊ olivueta duorum militum romanorū
in quodam terremotu de vno latere vie publice ad
aliud latus prata.ſ.in locis oliuetaꝝ.⁊ oliueta in lo-
cis pratoꝝ tranſlata mirabiliter extiterunt.Sic reue
ra dico cariſſimi ꝙ ꝑ terremotus temptationū ⁊ tri-
bulationuꝫ fiunt qñq̧ in hominibus mutationes ſtu
pende.Quia procerto homines flāma fortium tem-
ptationum exuſti.⁊ terremotu grauiū tribulationū
concuſſi.de vno ſtatu ad alium transferuntur:⁊ de ſu
perbis humiles.de montuoſis plani. ⁊ alijs confor-
mes ⁊ ſimiles ⁊ de ſeipſis ignorantibus ſe cognoſcen
tes.de infirmis fortes ⁊ conſtantes efficiuntur.Teſte
enim Augu.de verbis domini.Multos impedit a fir
mitate preſumptio.Nemo enim erit ſatis firmus ni
ſi qui ſe a ſeipſo ſentit infirmū.Unde Grego.xxviij.
moral.dicit.Qd̓ pia conditoris diſpenſatione agitur
vt de ſe confidens anima temptationis iaculo feriat
vt infirmata quid ſit inueniat:⁊ fatum ſuperbie pre-
termittat.Ad quod etiam facit gloſſa.Auguſtini ſu-
per illud.Eccle.vij.Non te iuſtifices ante deum di-
cens ſic.Nulla inquit preſumptio pernicioſior ꝙ̃ de
ꝓpria iuſtitia ſupbire.Fatuū.eñ ē ꝙ ſupbiat de alie
no.Sicut.ſ.faciunt ꝗdā fatui mercatores qui es alie
nū mutuo accipiūt:⁊ ac ſi ſuū eſſet ſe diuites eſſe cre-
dūt:⁊ ſe iactādo eſſe diuites dici volūt.ſic vere:qꝛ vir
tutes noſtre nō a nobis ſꝫ a deo ſunt iuxta illd̓ apo.ij.
Corinth.iij.Non ꝙ ſufficientes ſimus cogitare:ali-
quid a nobis quaſi ex nobis ſed ſufficientia noſtra ex
deo eſt qui nos fecit idoneos miniſtros.preſumptuo
ſe agunt illi qui quaſi a ſeipſis haberent iuſtitie mu-
nus ſe iuſtos reputant ⁊ in ſua iuſtitia plus debito cō
fidunt.Sicut enim creditor a talibus fatuis mercato
ribus quandoq̧ quod ſuum eſt repetit. ⁊ eos paupe-
res ⁊ vacuos dimittit.Sic deus indignatus talium
preſumptione quandoq̧ ſolet virtutes quas eis dede
rat repetere ⁊ ipſos laxata manu ſua peccare ⁊ cade
re permittit.⁊ ſic pauperes ⁊ miſeros in moribus fa
cere.vt diſcant de alieno non debuiſſe taliter ſuperbi
re.Unde dominus loquens anime ingrate ⁊ preſum-
ptuoſe dicit Ezech.xvj.Quia inquit egreſſum eſt no-
men tuum in gentes propter ſpeciem tuam:quia per
fecta eras in decore tuo quem poſueram ſuper te ⁊
habens fiduciam in pulcritudine tua fornicata es
⁊c.Ecce ego inquit extendam manum meam ſuper
te.⁊ auferam iuſtificationem meam.⁊ dabo te in ani
mas odientium te.Expone ⁊c.Unde Baſilius epi-
ſcopus in ſermone dicit ſic.Cum igitur non ſit no-
ſtrum quod ſumus quomodo noſtrum poterit eſſe
quod habemus.Stulticie enim genus eſt vt cū alijs
debeas vite beneficium.tibi aſcribas ornamenta vir
tutum.Sic igitur patet quomodo quidā preſumunt
de ſue iuſtitie viribus.Quidam de ſue ſcientie niſi
bus.Quidam de ſue potentie viribus.¶ Quarto di
cendum eſſet de his qui preſumunt de conſtantie ſue E
vigoribus.Sed quia de hoc ſatis dictum eſt infra in
litera.V.poſt verbum viſitatio in ſermone qui inci-
pit.Videte quomodo caute ambuletis.§.Deniq̧ di-
co ꝙ quidam impediuntur ſeipſos cognoſcere ex fa
tuitate cordiali.ibi de ſanctimonia etiam patet.Vi-
de ibi ⁊ in tabula operis.¶ Quinto etiam dicendū
eſſe de his qui preſumunt de chriſti clementie operi-
bus quibus iam nihil amplius dico.niſi ꝙ eum quez
preſumunt benignū ⁊ pium.illum etiā non ignorent
eſſe iuſtū ⁊ rigidum.De quo vide in litera.J.vbi agit
de iudicio diuino ⁊ in pluribus locis vt tabula tibi

Ayuntamiento de Madrid

monſtrabit. Ergo iam ſufficit. Uide de Superbia. Al
titudine Aſcendere Mons ⁊ cetera ſimilia.

a **Preter.** Cū pter ſit ꝑpoſitio ſeruiēs caſui accu
ſatiuo q.ſ.ſemꝑ demitit excipit a gn̄e
rali regula ꝑcedente. poſſumus dicere ꝙ ꝑ pter pōt
quecūqʒ ſingularitas particularitas ſpecialitas deſi
gnari. Speciale eīn derogat generali ⁊ ſingulare de-
trahit a plurali. Dicā ergo: ꝙ in ſcriptura multiplex
preter ideſt multiplex ſpecialitas ⁊ ſingularitas deſi
gnatur vʒ vn̄ preter quod eſt.
Maieſtatis ſupne. Primum eſt dei.
Bonitatis interne. Secūdū eſt iuſti.
Prauitatis externe. Tertiū eſt impij.
Primo ergo dico ꝙ ꝑ preter intelligit ſingularis dei
cōditio. Cōſtat eīn ꝙ deus in omni ſublimitate ꝑcel-
lit omnē regulā cōem. Et ideo ſua immēſa ſingulari-
tas bñ denotat ꝑ pter. Quis eīn inquit Ps. Deus
pter dñm nr̄m: deus q ꝑcinxit me virtute ad bellū: ⁊
poſuit imaculatā viā meā. Uñ nota ꝙ iſte ē ſinglaris
Deitate quā ſolus obtinet.
Poteſtate qua cūcta detinet.
Pietate qua cūcta ſuſtinet.
Equitate qua cūctis eminet.
Iſte eīn hʒ excellentiā vnice diuinitatis. Deute.xxxij.
Uidete ꝙ ego ſim ſolus ⁊ nō ſit alius deus pter me.
Sequit. Leuabo ad celū manū meā ⁊ dicā viuo ego
ineternū. Et Judith.viij.dr. Alterum deūʒ neſcimus
preter illum ⁊.c.ix.dicitur Tu es de⁹ ⁊ nō eſt alius pre
ter te. ¶ Itē hʒ eminētiā immēſe ptātis. Tho.xiij.nō
eſt alius de⁹ ops pter eū. Et.ij.Reg.xxij. Quis eſt de⁹
pter dñm aut qs fortis pter deū noſtrū. ¶ Itē hʒ effi-
caciā extēſe pietatis. Iſte eīn ſingulariter iuuat ⁊ ſal
uat. Oſee.xiij. Deū abſqʒ me neſcies: ⁊ ſaluator nō eſt
pter me. Jō heſter orando dicebat Heſter.xiiij. Dñe
mi q rex nr̄ es ſolus adiuua me ſolitariā: ⁊ cuius pter
te nullus auxiliator eſt alius. ¶ Itē hʒ efficaciā intē-
ſe equitatis. Eſa.xlv. De⁹ iuſtus nō eſt pter me. Ptʒ
b ergo ꝙ ꝑ pter intelligit ſingularis dei cōditio. Scdo
dico ꝙ ꝑ pter intelligit ſingularis iuſti pfectio. Con
ſtat eīn ꝙ vir pfectus excipit a regulis qbus vitam ⁊
virtutes alioꝝ excellit. Excellit eīn ſingulariter ⁊ emi
nenter alios in virtute. Uñ nota ꝙ iſte eſt ſingularis.
In iuſta pretura.
In dei cultura.
In carnis preſſura.
In mundi natura.
Habet igit vir pfectus vnū pter iuſte pture. Ec ſic eſt
ſimilis illis iuſtis regibus de qbus dr. Ecci.xlix. Nō
pter dauid ezechiā ⁊ ioſiā oēs reges cōmiſerunt pec-
catū. ¶ Itē hʒ vnū preter dei culture. Nullū eīn deū
colit preter vnū verū deū: dicens.ſ.illud. Judith.viij.
Alterū deū neſcimus preter dñm. Et merito. Nā pro-
certo ſicut dr. Exo.xxij. Qui immolabit dijs preter ꝙ
dño ſoli occidet. Nō eſt eīn bonū dimittere iſtud pre
ter q̄.ſ.de filijs iſrael dicit Judith.v. ꝙ quotienſcūqʒ
pter ipm deū ſuū alterum coluerunt. dati ſunt in pre
dam ⁊ in gladium ⁊ in opprobrium. Et ideo bene cō
ſulit ſapiens. Prouer.vij. Fili inquit honora dominū
⁊ valebis preter eū vero ne timueris alienū. ¶ Item
habet vir perfectus vnū preter carnis preſſure q̄.ſ.
iſte preter ⁊ ſup alios pmit ⁊ domat ꝑ abſtinentiam
carnē ſuā ſimilis.ſ.ipſi. Judith. de qua dicit Judith.
ꝙ ipſa morabat clauſa hñs ciliciū ſupra lumbos. et
ieiunabat oībus diebus pter ſabbata ⁊ neomenias
⁊ feſta domus iſrael. ¶ Itē habet vnū preter munde
nature q̄.ſ.iſti per excellentiā caſte viuūt. Exemplo
ſcʒ Joſeph qui interpellatus de adulterio a domina
ſua dixit. Geñ.xxxix. Omnia inqt q habet dñs meus
tradidit in manu mea preter te q̄ vxor eius es: quomō
ergo poſſum facere malum iſtud. Ideo bene con-
ſulitur. Tho.iiij. Preter inquit vxorē tuā nūqʒ patia
ris crimen ſcire. Patet igitur ꝙ per preter intelligit
c ſingularis iuſti perfectio. ¶ Tertio dico ꝙ per pter
intelligitur ſingularis ſtulti corruptio. Mali eīn ha
bent ſuum preter. id eſt ſuam malā ⁊ ſingularem ex-
cellentiā in peccato qua.ſ.preter ⁊ ſuper omnes deūʒ
offendere ⁊ ab ipſo recedere non verentur cum tamē
dicatur. Prouer.vij. Preter ipſum ne timueris ali-
num. Uñ iſti dicunt proprie preterire. ideſt preter dei
mandata ⁊ vltra dei voluntatem progredi ⁊ tranſire
Sed de iſto vide infra de preterire.§. ¶ Tertio dico.
Hec igitur de preter ſufficiāt. Uide de. Niſi ⁊ de Su
per ⁊ de vltra ⁊c.

Preterire. Nota ꝙ preterire idem eſt quod
preter. ideſt vltra ire. Eſt eīn idē a
qd tranſgredi vel pertranſire. Et ſic dicā ꝙ cū prete-
rire ſemꝑ ſignificet motum ⁊ fluxum multiplex po-
teſt preteritio reperiri. vʒ Dei Juſti Impij. Mun-
di Miſeri. Nam.
Deus preterit mala diſſimulans.
Juſtus preterit virtutes cumulans.
Impius preterit petens ⁊ exultans.
Mūdus preterit labens ⁊ tremulans.
Pauper pterit languēs ⁊ eiulans.
Primo igit dico ꝙ eſt quoddā preterire ſummi crea-
toris. Ille eīn q pterit nō attēdit neqʒ ſiſtit ad illa que
videt. Sic vere deus ꝑ diſſimulationē multa pterire
videt inquantū.ſ.mala pſētia nō punit bona etiam q
nūc fiunt non remunerat neqʒ reddit. Uñ de diſſimu
latione diuina dr. Mar.vi. Jeſus ambulans ſup ma-
re venit ad diſcipulos laborantes. ⁊ volebat pterire
eos. intrauit tñ ad eos infra nauē ⁊ ceſſare ꝓtinus vē-
tum fecit. Deus enim qñqʒ diſſimulat ſe velle prete-
rire ſuos quos videt in mūdi fluctibus tribulari ac
ſi certe de eis non curaret. finaliter tñ ad ipſos ꝑ gra
tiā intrat ventū tempeſtatū ⁊ tribulationū ſedat. et
ipſos cōſolat ⁊ adiuuat. Johā.ix. Preteriens vidit ie-
ſus holem cecū a natiuitate quē tñ clamantē ⁊ miſe-
ricordiā implorantē tandē illuminauit. Quia reue-
ra dato ꝙ xp̄s diſſimulans pterire negocia videat. in
veritate tñ nihil pterit ſʒ ad oīa diligenter aduertit.
Ecci.xlij. Nō preterit eū oīs cogitatus. ⁊ nō abſcon-
dit ſe ab eo oīs ſermo. Jota eīn vnū aut vnus apex nō
pteribit a lege donec oīa fiāt. Mathei.v. Patet igit b
ꝙ eſt vnū pterire ſummi creatoris. ¶ Scdo dico ꝙ
eſt vnū preterire iuſti viatoris. Juſtus eīn dr preteriēs
quia.ſ.ſicut ille qui preterit poſteriora dimittit ⁊ ad
anteriora tranſit nec in loco morat aut ſiſtis. ſed po-
tius continue monet ⁊ tendit. Sic vere vir perfectus
dr pterire q̄.ſ.poſteriora. ideſt iſta mūdana que poſt
nos remanēt ſolet ꝑ cōtemptū dimittere. ⁊ de eis vir
curare ⁊ ad anteriora bona ſcʒ paradiſi totis affecti-
bus ſe transferre nec in loco in quo eſt.i.in mundo ꝑ
affectionē ⁊ complacētiam ſiſtere vel manere. ſed ſe
ꝙ ꝑ bona exercitia ⁊ opera continue agitare. ⁊ mun-
di peccati ⁊ diaboli leges pretergredi ⁊ tranſire. Pro
uerbiorum.xix. Gloria eius eſt iniqua pretergredi vt
de talibus pretereuntibus dicatur illud. Oſee.xiij.
Erunt ſicut nubes matutina: ⁊ ſicut ros matutinus
preteriens. Compara tales nubi ⁊ rori maxime matu
tino. Uide in locis ſuis. Et ſi vis nota ꝙ peregrini et
pretereuntes.
Uiſa vilipendunt.
Ueſtimenta vendunt.
Pro templis oſtendunt.
Dolorem extendunt.
Neminem offendunt.
Solent dico tales viſa. ideſt mundana vilipendere.
Peregrini enim ⁊ pretereuntes non ſiſtunt in pul-
cris pratis villis ⁊ edificijs que inueniūt: ſed potius
omnia vilipendunt. Unde mundo poteſt dicere do-
minus illud. Ezechie.quinto Dabo te in deſertum
in conſpectu omnis pretereuntis. ¶ Item ſolent nu-
dos et egenos ſe oſtendere: quia ſcilicet vt commu-
niter tales non ſe onerant veſtimentis: vilia etiam
veſtimenta portant. ſic iuſti: ⁊ perfecti non habent
diuitias

Ayuntamiento de Madrid

diuitias vt ſic bonus diues de ipſis dicat illud. Job. xxxi. Si deſpexi preteceuntē eo ꝙ nō haberet indumē tum: ⁊ abſq; veſtimēto pauperē. ¶ Itē ſolēt eccleſijs ſua pandere ſicut. iiij. Re. xij. dicit. ꝙ ſacerdotes pro reparationibus tēpli habuerūt omnē pecuniam ſanctoꝝ q̄ illata fuerat in templū a preterceūtibus. ¶ Itē ſolent cōpatiendo luctus facere ſeu ꝓ alioꝝ miſerijs obſtupeſcere ⁊ elemoſynas ipſis facere. Vñ Ezech. xxxix. Dabo inquit vallē viatoꝝ ad orientē maris que obſtupeſcere facit ꝑtereuntes. ¶ Itē ſolent pretereūdo nullū ledere ſeu nullū ledēdo dāna tollere. Conſtat eñ ꝙ tales dū peregrinanť trāſeunt ⁊ pretereūt: valde cauent ne quemq̄ offendāt ⁊ tñ ſepe fit ꝙ tales offenduntur a malis: ⁊ rapinis ⁊ iniurijs affligūtur: ſicut. Judith. ix. dicit ꝙ illi q̇ erant in montiū ſummitate exercebant latrocinia agētes predas de pretereūtibus. De illo etiā ſymone dr̄ Mar. xv. ꝙ iudei angariauerūt quēpiam pretereuntē vt tolleret crucē ieſu Pꝫ ergo ꝙ eſt vnū preterire iuſti viatoris. ¶ Tertio

C dico ꝙ eſt vnū ꝑterire vani peccatoris. Peccator eñ dicit preteriens: qꝛ ſcꝫ nihil habet ſtabile ſeu ſiſtens Metas etiā diuinoꝝ mandatoꝝ peccādo preterit: ⁊ infra metas iuſtitie nūq̄ ſiſtit. Vñ dñs de talibus cōqueritur. Hiere. v. vbi de peccatoribus dicit. Magnificati ſunt ⁊ ditati. incraſſati ſunt ⁊ impinguati ⁊ preterierunt ſermones meos peſſime: cauſam vidue et pauperū nō iudicauerūt: ⁊ cauſam pupilli non dixerunt. Et nota ꝙ mali ſcꝫ Pretereunt.

Chriſtum blaſphemando.
Pauperem non iuuando.
Pactum violando.
Socios pro eis non orando.
Seipſos nunq̄ perſeuerādo.

Iſti eñ deū blaſphemāt. Vñ Mar. xv. de chriſto crucifixo dicit ꝙ ꝑtereuntes blaſſemabāt eū mouentes capita ſua. Crucifixi eñ. i. pauperes ⁊ tribulati a talibus blaſſemant. ¶ Itē iſti pauperē nō iuuant. Unde de malo ſacerdote ⁊ leuita dicit. Lu. x. ꝙ ſauciatū a latronibus non iuuerunt. ſed viſo eo preterierunt. Ideo cōminatiue dicit talibus. Joſue. xxiij. Cōminatus eſt inquit dñs donec vos auferat atq; diſperdat de terra hac optima eo ꝙ preteriéritis pactū eiꝰ qđ pepigit vobiſcū. ¶ Itē iſti bonū nō orant vel optant ſcꝫ alijs pſ. Et nō dixerūt q̇ preteribant bñdictio dñi ſuꝑ vos bñdiximus vobis in noīe dñi. ¶ Itē iſti non rite ꝑſeuerant. Iſti eñ ſemꝑ ſunt in fluxu ⁊ motu ⁊ nūq̄ ꝑmanent in eodē ſtatu: ita ꝙ iſti ꝓprie dici poſſunt pretereūtes. cū nō ſint ſtabiles aut cōſtantes. ſimiles ſcꝫ tēpori qđ nunq̄ ſiſtit in eodē ſtatu. Qꝛ etiā ad literam gloria ⁊ fama taliūꝫ ſubito preterit. Unde Sap. v. dicit. Qꝛ ſpes impij tanq̄ lanugo que a vento tollitur: ⁊ tanq̄ ſpuma q̄ a procella diſpergit ⁊ tanq̄ fumus q̇ a vento diffuſus eſt ⁊ tanq̄ memoria hoſpitis vnius dici pretereūtis. Proſequere ſi vis ⁊ cōpara inconſtantiā taliū ⁊ gloriā eorūdē lanugini. ſpume. fumo: vēto ⁊ hoſpiti vnius dici ꝑtereūtis. Omnia eñ iſta ſunt inconſtantia ⁊ fluentia. Et ſic bñ dico ꝙ eſt vnū preterire vani peccatoris. Sed reuera cariſſimi iuſti nō ſic. Ipſi eñ non ſunt taliter pretereuntes: ſed ſemꝑ in bono ſiſtētes ⁊ permanentes. Vñ nota ꝙ iſti Non pretereunt.

Pactum vel mandatum.
Domum vel ſtratum.
Veritatis ſtatum.
Limitem monſtratum.

Dico ꝙ iſti non pretereunt pacta vel mandata. ſ. dei vel prelati. Nume. xxiiij. Nō potero ꝑterire ſermonē dñi dei mei nec ſum oblitus imperij tui. Exēplo ſcꝫ illoꝝ: de quibus dicit. ij. Eſdre. iiij. ꝙ iugulant ⁊ iugulant ⁊ regis verbū nō pretereūt. ¶ Itē iuſti nō pretereūt ſtrata vel errata hoc eſt dictu pauperes tribulatos ⁊ deuios ⁊ indoctos quin. ſ. ipſos adiuuant ⁊ reducunt. Deut. xxij. Non videbis bouem vel ouē fratris tui errantem ⁊ preteribis ſed reduces fratri tuo. ¶ Itē nō pretereūt veritate fulta. Sapien. vj. Ponā in lucē ſcientiam ⁊ nō ꝑteribo veritatē. ¶ Itē nō pretereūt ordinate ſtructa qꝛ. ſ. ſicut dr̄. Job. xiiij. Cōſtituiſti terminos eiꝰ q̇ ꝑteriri nō poterūt. Nō ſicut mali cariſſimi nō qꝛ ꝓcerto iſti ſunt ꝑtereūtes: hoc ē dictu dei mādata nūq̄ ſeruātes nec ī bono ꝑſeuerātes. Et ſic dico ꝙ eſt vnū ꝑterire vani peccatoris. ¶ Quarto

vero dico ꝙ eſt vnū preterire mūdi deceptoris. Mūdus enim ⁊ omnia tēporalia ⁊ mūdana ſemper pretereunt ⁊ ſunt in trāſitu ⁊ in fluxu. j. Coꝛ. vij. Preterit eñ figura huius mundi. Tempus enim eſt menſura motus tēpus aūt ſemper preterit nō eñ habet preteritū aūt futurū: ſed ſolum momentaneū atq; pñs qđ tamen cōtinue ꝑterit atq; tranſit. Vñ de preteritione tēporis ⁊ temporaliū pōt dici deo illud pſ. Qm̄ mille anni añ oculos tuos tanq̄ dies heſterna q̄ preterijt Et de mūdo etiā pōt dici. deſertꝰ locꝰ ē hic ⁊ hora iā ꝑterijt. Mat. xiiij. ¶ Quinto dico ꝙ ē vnū preterire miſeri languentis ⁊ eiulantis. Qualiter aūt hic ꝑtereat oēm huius mūdi felicitatē q̄liter experiat ⁊ ſuſtineat diuitū cōtumelias crudelitatē vide ſupra. vbi Pauper. §. ¶ Tertio dico ꝙ iſta paupertas a malis valde crudeliter impugnatur. Et in multis alijs titulis cōſimilibus. Hec igitur de quadruplici preteritione ſufficiant ⁊c. De preterito vero ſeu tranſacto. Nota qđ nos inuenimus ꝑterita. Vidēda Reddēda atq; Dolēda. Videnda ſunt exempla ⁊ documenta ſanctorum. Reddenda ſunt gratie ⁊ beneficia bonorum. Dolenda ſunt peccata ⁊ maleficia noſtrorum operum ⁊ factorum. De prudente enim viro dicitur Sapiē. iiij. qđ ipſe ſcit preterita ⁊ de futuris extimat De imprudente vero dicitur Eccleſiaſtici. viij. ꝙ ipſe ignorat preterita ⁊ futura nullo pōt ſcire nuncio ⁊c. Vide vbi Tranſire ⁊ ſimilia.

Pretorium. Nota qđ pretorium eſt habitaculum ſeu locus vbi pretor ſeu quilibet alius qui imperat ſedē aut curiam tenet ⁊ vbi habitat atq; manet ſiue in ciuitate fuerit aut in caſtris. Sicut pꝫ in euāgelijs. Mat. xxvij. Mar. xv. Joh. xviij. ⁊. xix. Et Act. xxiij. vbi fit mentio de ꝑtorio herodis. Cūꝫ igitur in talibus pretorijs chriſtus fuerit crudeliter. ⁊ paulus fallaciter accuſatus: ⁊ latro barrabas liberatꝰ. poſſet dici ꝙ in curijs modernis multe ſunt iniquitates. falſitates ⁊ crudelitates q̄ ibi innocētes premuntur. nocentes vero ⁊ impij abſoluūtur. Sed trāſeo gratia breuitatis. A

Preualere. Nota quod preualere idem eſt quod pre alijs valere illud quod melius alijs iudicatur. ſicut ponitur. ij. Eſdre. iiij. Magna eſt veritas ⁊ preualet. Et ibidem. Preualet v[...]um omnibus hominibus. Sed in iſto ſignificato. vide ſupra vbi bonum. ⁊ vbi melius. ¶ Item preualere idem eſt quod vincere ⁊ ſuperare. ſicut cum dicitur in pſ. Ne quando dicat inimicus meus preualui aduerſus eum. Quandoq; etiam accipitur pro poſſe. ſicut dicitur. ij. Para. xxxij. Nūquid preualuerunt dij gentiū liberare eas de manu nabuchodo. ⁊c. q. d. qđ nullo modo. Quia igitur de Supare ⁊ Vincere ⁊ etiam de Valere ſatis fiet. ideo breuiter pertranſibo. Nota qđ. A

Juſtus preualet contra temptatorē.
Temptator preualet cōtra peccatorem.
Impius preualet cōtra iuſtoꝝ morem.

Primo igitur dico ꝙ eſt vnum preualere iuſti viatoris. Iſte enim preualet in prelio temptationum contra ſpirituales hoſtes. ſcilicet contra demonem carnem ⁊ mundum. Habet enim potentiam ſpecialium virtutum per quas ſolet in omnibus preualere ſcilicet humilitatem qua mundum ſuperat per penitentiam. Caſtitatem qua carnem macerat. Rerum contemptum ſeu voluntariam paupertatem: qua mundum vulnerat. vt ſic de qualibet dicatur illud. j.

D

Reg.xvij. Preualuit dauid aduerſus phyliſteũ. Et ſi vis pone cũ ꝗbus armis dauid ꝑualuit.ſ.cũ qnqꝫ lapidibus ⁊ cũ funda ⁊c. Uide alibi in pluribus locis Et pone ſi vis quõ muſtela cũ ruta preualet cõtra baſiliſcũ.⁊ quõ ꝑ prudentiã ⁊ cautelã debilis aliqñ ꝑualet cõtra fortẽ. vñ Dañ.xj. Jpe preualebit cõtra regẽ aquilonis, Jſtud eſt igiꝭ ꝑualere iuſti viatoris ſeu for
B tis pugnatoris. ¶ Scdo dico ꝙ eſt ꝑualere falſi temptatoris.ſ.diaboli ꝗ.ſ.nõ fortitudine ſꝫ cautela cũ mõ poſſit vincere niſi volentẽ preualet contra nos valde ſepe. Et pone ſi vis quõ cautus hoſtis qui obſidet vrbem diuerſimode ꝑualet contra eã quia,ſ,quandoqꝫ

Famis coartatione.
Jgnis inflãmatione.
Fallaci proditione,
Uerbali deceptione.

Sic vere dico ꝙ diabolus aliqñ cõtra nos ꝑualet per mala ꝗ facit cõtra nos ꝑualere ſcꝫ ꝑ famis auaricie coertionẽ.iiij. Reg.xxv. Preualuit fames in ciuitate Aliqñ ꝑ ignis iracũdie inflãmationẽ. Eſa.xxix. Erit ſicut fauilla ꝑtranſiens multitudo eoꝝ ꝗ preualuerũt aduerſum ⁊c. Aliqñ ꝑ fallacis malicie machinationẽ vt ſibi dicaꝭ illud qð dictũ fuit diabolo.iij. Re. xxij. Decipies inquit ⁊ ꝑualebis: egredere ⁊ fac ita. Aliqñ etiã ꝑ mẽdacis fallacie promulgationem pſ. Uerba iniquorũ preualuerũt aduerſum nos ⁊c. Pro ſequere ſi vis. Et dico breuiter niſi deus nobis ꝑ gratiã velit ſuccurrere: omnes ſumus in periculo ꝙ contra nos vno vel alio mõ poſſit diabolus ꝑualere. Dicamus ergo ſibi illud.ij. Reg.x. Si preualuerint aduerſum me ſyri: eris mihi in adiutorium. Et breuiter iſta eſt veritas ꝙ ſemꝑ diabolus preualet cõtra nos ſcꝫ tentationes ⁊ tribulationes varias immittendo niſi dñs nos adiuuare dignareꝭ: ſicut bene diciꝭ. Daniel.vij. Et ecce inquit cornu illud faciebat aduerſus ſanctos ⁊ ꝑualebat eis donec antiquus dierũ venit. Aduerte tñ ꝙ diabolus nõ preualet niſi hõ ſe ſibi volũtarie ſubiiciat. Unde. Tho.vj. Oſtendã inquit tibi qui ſunt ꝗbus põt preualere demoniũ. hi nanqꝫ qui cõiugium ita recipiunt vt deũ a ſua mente excludãt ⁊ qui ſue libidini ita vacant ſicut equus ⁊ mulus. Eſt
C igiꝭ preualere falſi tẽtatoris. ¶ Tertio dico ꝙ eſt preualere mali peccatoris. Peccatores enim vt cõiter in in hoc mũdo preualent cõtra iuſtos. Uñ.ij. Para.xiij Uiri vaniſſimi filij belial preualuerunt aduerſus roboam filiũ ſalomonis. Unde de mundi diuite peccatore nota ꝙ ipſe preualet in hoc mundo ſcꝫ.

Bonos crudeliter deijciens.
Suos fallaciter decipiens,
Seſe inaniter preficiens,

Dico ergo ꝙ mali preualent in hoc mũdo: dũ iuſtos grauant crudeliter. Abacuc.j. ꝓpter hoc inꝗt lacerata eſt lex ⁊ nõ ꝑuenit ad finẽ iudicij: ⁊ impius ꝑualet aduerſus iuſtũ. ¶ Jtẽ preualent dũ ſuos fraudãt fallaciter: ſicut ſcꝫ faciunt adulatores, Unde Hiere. xxxviij. Seduxerũt te et preualuerũt aduerſum te viri pacifici tui: demerſerunt in ceno ⁊ lubrico pedes tuos ⁊ receſſerunt a te. ¶ Jtẽ ꝑualent dũ ſeſe leuant inaniter pſ. Sperauit in multitudine diuitiarũ ſuaꝝ ⁊ ꝑualuit in vanitate ſua. Hoc igiꝭ de preualere ſufficit. Uide vbi. Uincere ⁊ Superare.

A
Preuaricari. Preuaricatio.

Nota ꝙ preuaricatio nihil aliud eſt ꝙ pacti vel fidelitatis, legis vel mandati trangreſſio ⁊ violentia. Et ſic igiꝭ dico ꝙ vt cõmuniter in ſcriptura ꝑuaricator diciꝭ qui.ſ,pactum qð in baptiſmo ⁊ in ſacris ordinibus xpo pepigit ⁊ promiſit.⁊ legem dei ad quam tenendam ſe obligauit peccando preuaricatur ⁊ preterit. Uñ Joſue.vij. Peccauit populus iſrael ⁊ ꝑuaricatus eſt pactum meum, Et illud pſ. Preuaricantes reputaui omnes peccatores terre quia mandata tua nõ cuſtodierunt. Et nota ꝙ ꝑuaricatio ⁊ trãſgreſſio,

A iuſtis vitatur.
A malis ſectatur.
A deo damnatur.
A penis mulctatur.

Dicam ergo de preuaritione ꝙ ipſam ſolent iuſti horrere. Cõſtat enim qð illa que ſunt in natura cõtraria ſunt inuicem ſe odientia ⁊ fugientia. Patet de igne ⁊ aqua: que qꝛ cõtrarie ſunt nature. ideo vnum aliud deteſtaꝭ. Qꝛ igiꝭ iuſtus pacta dei ⁊ ꝓximi fideliter vult ſeruare: obediens.ſ.illi mandato. Ecci.vij. Noli preuaricari in amicũ,⁊ Mal.ij. Pactũ meum fuit cũ eo vite ⁊ pacis. Preuaricator aũt ipſa ſolet faciliter violare. Deut.xxxij. Preuaricati eſtis contra me in medio filioꝝ iſrael. Jdeo iuſtus ⁊ preuaricationẽ fugit ⁊ preuaricatorẽ deteſtaꝭ ⁊ odit pſ. Uidi ꝑuaricantes ⁊ tabeſcebã qꝛ eloquia tua nõ cuſtodierunt Et alibi etiam dauid dicit. Non ꝓponebam ante oculos meos rem iniuſtã facientes preuaricationes odiui. Exemplo.ſ.illoꝝ fratrũ.ij. Macha.vij. Qui parati erant magis mori ꝙ patrias dei leges preuaricari. Dico ergo ꝙ preuaricationem iuſti debent horrere. B
¶ Scdo dico ꝙ preuaricationẽ mali ſolent complere, Oleum enim qð pinguis ⁊ ignee eſt nature vas in quo cõcluditur, ſolet faciliter egredi ⁊ penterando exire ⁊ potiſſime oleum de bacue qð naſciꝭ in quodã fonte iuxta mare de bacue ſeu de ſara qð nullo vaſe ſi ex toto clauſum fuerit teneri põt Habet enĩ naturaꝫ propinquaꝫ ignibus ſm Pli.ca. de malta ⁊ naphta. Sic vere dicam de peccatore. Claudi enĩ non vult infra ambitũ cuiuſcunqꝫ legis diuine, nec etiam cuiuſuis boni federis ſeu pacti: ſtatim enĩ illud preuaricatur ⁊ tranſit.⁊ per proditionẽ infidelitatem illud violat atqꝫ frangit. Jdeo de talibus cõqueriꝭ dñs Oſee. vj. dicens. Sicut adã tranſgreſſi ſunt pactũ. ibi ꝑuaricati ſunt in me. Et nota ꝙ mali multis modis preuaricantur leges dei ſcꝫ.

Male credendo.	Preuaricatores enim ſunt
Carnem fouendo.	ydololatre dei contẽptores
Suos prodendo.	Adulteri carnis dilectores
Stulte regendo.	Amicorum falſi proditores
Uane legendo.	Mali iudices ⁊ mali recto

res. Mali clerici ⁊ mali doctores. ydololatre enim preuaricanꭍ cõtra xpm regẽ, Adulteri in cõiugij legẽ Proditores in ſuoꝝ gregẽ. Mali rectores in vulgus ſubiectũ. Mali doctores in ſcripture intellectũ. Jgiꭍ dicã qð quidã preuaricãtur male credendo ſicut ſunt ydololatre ⁊ heretici ꝗ pactum fidei chriſto non ſeruant, ſed alios deos adorando ſeu aliam fidem tenendo violant. Ezech.ij. Patres eoꝝ ꝑuaricati ſunt pactum meũ. Unde anime que relicto pacto diuino cũ diabolo fornicaꭍ diciꭍ. Hier.iij. Nõ timuit preuaricatrix iuda. ſed abijt ⁊ fornicata eſt cum lapide ⁊ ligno. ¶ Jtẽ quidã preuaricanꭍ carnẽ fouendo.ſ. luxurioſi ⁊ adulteri.ij. pal.xxj. Fornicari feciſti ⁊ preuaricari iudã. Uñ. Hiere.ix. Dereliquã inquit ppl͞m meum ⁊ recedã ab eis. qꝛ oẽs adulteri ſunt ⁊ cetus ꝑuaricatorũ. ¶ Jtẽ quidã ꝑuaricanꭍ ſuos ꝓdendo ſicut.ſ.ſunt ꝓditores q contra legẽ amicicie ⁊ fidelitatis ꝓdunt dños ⁊ amicos. Uñ de iuda ꝓditore dr. Actu.j. Preuaricatus eſt iudas vt abiret in locũ ſuũ. ¶ Jte qdã preuaricanꭍ impie regẽdo. Dis enĩ rector cõitatis teneꭍ ad fidelitatẽ ſubditis ſuis qꝛ.ſ. iuſtitiã teneꭍ eis facere ⁊ ipſos rite ⁊ debite gubernare. Jſte ergo ꝑuaricator exiſtit qñ a iuſtitia ꝑ ꝑcio vel fauore deſiſtit j. Macha.xj. Preuaricati ſunt principes demetrij. ¶ Jtẽ ꝗdã preuaricanꭍ ſcripta legendo ſicut ſcꝫ ſunt mali clerici qui legẽ dei ⁊ ſacrã ſcripturã legunt ⁊ docent ipam tñ male viuendo violant ⁊ nõ tenent. Uñ Hiere.ij. Tenentes legẽ inquit neſcierunt me. ⁊ paſtores preuaricati ſunt in me. ⁊ prophete prophetauerunt in baal, ⁊ Eſa.xliij dr. Jnterpretes tui preuaricati ſunt, vñ apoſtolus repbendit tales. Roma.ij. Qui in lege gloriaris ꝑ preuaricationẽ legis deũ inhonoras. Qui

Ayuntamiento de Madrid

C raſ.Qui predicas inqnit nō furādū furaris. q̄ doces nō mechādū mecharis. Patet igit ꝙ preuaricationē mali ſolēt cōplere. ¶ Tertio dico ꝙ preuaricationis deū ſolet tedere ſeu ꝙ ꝑuaricatio deo ſolet fetere. Et iſtud certe ſatis ptꝫ in eo ꝙ deus hmōi peccatū diſtri cte prohibet in ſcriptura dicens.ſ.Ezech.xviij. Proij cite a vobis omnes preuaricationes veſtras in quib⁹ ꝑuaricati eſtis ⁊ facite vobis cor nouū ⁊ ſpūm nouū ⁊ Eſa.xlvj. Memētote inquit ⁊ cōfundimini. redite ꝑuaricatores ad cor recordamini prioris ſeculī. De⁹ eīn eſt ſicut leo qui cū cauda facit circulū in terra. de quo animalia circuita exire nō audēt quouſqꝫ cepe rit ⁊ elegerit predā ſuaꝫ. Et reuera circulus a rotula leonis de tribu iuda quē preuaricari nō licet eſt ſuoꝝ circulus mandatoꝝ.q:.ſ.ſicut dr̄.Dan̄.vj. Decretum medoꝝ atqꝫ perſarū eſt vt omne qđ ſtatuerit rex pre uaricari nō liceat. Iſtū eīn nō licet exire.ſꝫ ibi neceſſe eſt inuiolabiliter remanere. Ptꝫ ergo ꝙ preuarica tio deo ſolet fetere. ¶ Quarto dico ꝙ preuaricato res penā ſolent habere.ſ.in inferno ſicut eīn dr̄. Hebre.ij. Omnis preuaricatio iuſtā accepit mercedis re tributionē.ſ.in futuro. Quia certe in vita pn̄ti ꝑuari catores ſeu peccatores nō ſemꝑ puniunt̄ immo ſem per pre ceteris proſperant̄.de quo.ſ.cōqueritur. Hie remias Hiere.xij.dicēs ſic. Quare inquit via impio rum ꝓſperatur.bene eſt omnibus q̄ preuaricantur ⁊ inique agunt.plantaſti eos ⁊ radicē miſerūt. ꝓficiūt ⁊ faciunt fructū. Sed ꝓcerto in futuro non ſic.q: iſti finaliter. Per mortē eradicabunt̄. Diuitijs expolia buntur. In inferno excruciabunt̄ ſeu etiā cōburentur ⁊ cremabunt̄. De mortis eradicatione dr̄.ij. Regum xxiij. Preuaricatores quaſi ſpine euellent̄.de bonoꝝ ſuoꝝ ſpoliatione ⁊ vaſtatione dr̄ Oſee.vij. Vaſtabim tur q: preuaricati ſunt de finali vero punitione ſeu in fernali cōcrematione dici pōt illud Joſue.vij. Qui in hoc facinore fuerit deprehenſus combureṫ igni quo niam preuaricatus eſt pactū dn̄i. Hec igit de ꝑuari

A catione ſufficiant. Vide ſupra vbi Tranſgreſſio ⁊c.

Preuenire. Cū ꝑuenire idē ſit ꝙ pre alijs et ante alios venire: ipſos anticipa re ⁊ precedere. Notabo ꝙ in ſcriptura multiplex pre uentio ſeu anticipatio reperitur. Eſt enim Preuētio

Infuſionis diuine gratie.
Diſcretionis ⁊ diligentie.
Damnationis ⁊ peſtilētie.

Et ſic dico ꝙ eſt preuētio dei iuſti ⁊ impij. ¶ Primo ergo dico ꝙ eſt preuentio numinis influentis. Et iſta eſt illa qua ſcꝫ deus ꝑuenit peccatorē ꝑ gratiā preue nientē: ſine q̄ nunq̄ obtinet gratiā gratū facientē ad hoc eīn ꝙ flos ⁊ fructus ꝓcedat ex arbore: neceſſe eſt ꝙ ꝑueniat virtus ſolis: q̄ ante oīa hūores digerat et medullas ipſas ad flores habilitet ⁊ diſponat. Sic ve re omnino neceſſe eſt ad peccatoris cōuerſionē ꝙ ſol ideſt gratia dei ꝑueniat anteq̄ flos gratie gratū fa cientis.i.fruct⁹ boni operis obſequentis accedat. Vn̄ Sap.xvj. Oportet ꝑuenire ſolē ad bn̄dictionē. Et no ta ꝙ deus ꝑuenit hoīem quadrupliciter.ſcꝫ.

Gratiam inſpirando.
In malis adiuuando.
A malis coercendo.
In celis premiando.

De gratie infuſione dicit̄ in pš. Fortitudinē meā ad te cuſtodiā.q: deus ſuſceptor me⁹ es deus me⁹ miſe ricordia ei⁹ preueniet me. Fortitudo eīn.i.queecūqꝫ no ſtra virt⁹ ⁊ ꝑfectio ad deū cuſtodiēda eſt. ideſt a deo tribuēda: ⁊ hoc q: ipſe deus noſter benigniter nos ſu ſcipit: ⁊ miſericordia ei⁹ nos ꝑuenit ⁊ p̄cedit. De tri bulatione: adiutorio ⁊ defenſione dicit̄ in pš. Preue nerūt me in die afflictionis mee: ⁊ factus eſt dn̄s pro tector meus. Eripuit me: q̄m voluit me: dedit in op probriū conculcantes me. De maloꝝ coertione dicit̄ in pš. Exurge.de.ꝑue.eum: ⁊ ſupplā.eū.eri.an.m. ab im. De celeſti vero ꝑmiatione ⁊ coronatione dr̄ in pš Dn̄e preueniſti eū in be.du.po.in ca.eo.de lapi. ꝓcio. Iſta eſt igit preuentio numinis influentis. ¶ Scđo

B dico ꝙ eſt preuentio hominis diligentis ſeu ſapiētis Ad ſapientem eīn ſpectat. Preuenire.

Aduerſariū tēptatorē.
Amicum amatorem.
Deum creatorem.

Suū dico aduerſariū ⁊ tēptatorē.ſ.dyabolū ⁊ impiū ⁊ peccatū. De leena.n.legit ꝙ ipſa parit fetus valde paruulos ⁊ informes mortuos.ſ.⁊ cecos. ſcꝫ ad quan titatē muſtele. Si eīn expectaret ꝙ eſſent magni ⁊ vi ui: tunc cū voraci appetitu corroderēt cū vnguibus ⁊ dentibus m̄ris inteſtina neceſſe eſt ergo ꝙ partū ma turū ꝑueniat.ne forte tūc nō poſſit parere ſed ſuccū bat. Sic vere cariſſimi cū diabolus ⁊ pctā valde acu te ⁊ ꝑiculoſe ſint conditionis intantū ꝙ q̄ſi in corde nr̄o ꝑ tentationē ⁊ malā aliquā cōplacentiā ſunt con cepta: valde ꝑiculoſum eſt ꝙ ipſos creſcere permitta mus: ne forte ꝓpter nimiā morā obſtinationē ⁊ cōſue tudinē.partus ⁊ emiſſio cōfeſſionis obſeq̄ nequeant. ſed ſequat̄ potius mors eterna. hinc eſt ꝙ anteq̄ com pleti ſint aut ꝑfecti ipſos ꝑuenire debemus. ⁊ dū ad huc ſunt ꝑuuli vel informes ſcꝫ in priſtino cogitatu ⁊ delectatione ꝑmaria ipſos ꝑ cōfeſſionem expellere ⁊ anteq̄ vires habeāt nos de eis expedire. Exēplo etiā pigmeoꝝ in India qui cum ſint ꝑuuli.ſ. cubitales cū gruibus pugnāt ⁊ in vere aggregato exercitu ad lit tora maris deſcēdūt. ⁊ oua gruū deſtruūt atqꝫ fran gunt. ipſos hoſtes ne multiplicent̄ caute ꝑueniendo ne forſitan ſi creſcerēt nō poſſent ſufficere reſiſtendo Qua eīn tentationes cogitationes ⁊ delectatiōes ini micoꝝ ꝑma molimēta ⁊ machinationes ſunt q̄ ꝓcer to niſi caute frangant̄ ⁊ deſtruant̄ ⁊ niſi ipſi inimici debite ⁊ caute ꝑueniant̄: vix poſtmodū ſuperant̄ figu ra.ſ.ad hoc.j. Mach.vj. vbi de obſidētibus arcē hie ruſalem q̄ erat regis anthiochi ſcriptū fuit ipſi regi. niſi inq̄t ꝑueneris eos velocius. maiora his faciēt et nō poteris obtinere eos. Quia reuera q̄ſi arcē mētis nr̄e ſeu etiā virtutes ⁊ potētie nr̄e inimici obſidēt. ne ceſſe eſt ꝙ in ꝑncipio occuramus. vt ꝑuentos facili⁹ deuincamus. Et ſic de aduerſario poteſt dici illud.ij. Mach.xiiij. Cognouit fortiter ſe viro ꝑuentū. Pre ueniamus igit nr̄m tentatorē. ¶ Itē ꝑuenire debem⁹ nr̄m ꝓximū ⁊ amatorē. Proximos eīn ⁊ ſocios. ⁊ ma xime pauꝑes debemus bn̄faciendo ꝑuenire ⁊ anteq̄ petāt aut indigeāt ſubuenire. Teſte eīn Seneca.li.de bn̄ficijs. Nihil carius emitur q̄ qđ ꝑcibus cōparat̄. Jō bn̄ docet apl̄s. Roma.xij. dicēs. Caritatē inq̄t fra ternitatis diligētes honore inuicē ꝑuenientes. ¶ Itē ꝑuenire debemus ſummum creatorē.ſ.deū.vn̄ Johā. v.ca.dr̄. Qđ ille qui ꝑueniebat alios ad piſcinam.ſa nitatis remediū reportabat. Sic vere ſi currendo ad piſcinā miſericordie dn̄i alios ꝑuenimus. ipſos ꝓ certo reportādo qđ petimus ꝑuenimus. ⁊ ſanitatē a vitijs ꝑ alijs ⁊ ante alios acquirimus. Deus eīn dili gentiā diligit ⁊ deuotis ⁊ diligentibus ꝑ alijs bene facit. Preueniamus igitur deum.

Bona predicando.
Magna ſperando.
Certa ſpectando.
Pia ſectando.
Leta cantando. ſeu etiā.
Deum laudando.
Carnē domando.

Bona inq̄t ꝑdicādo. pš. Mane orō mea ꝑueniet te. Magna ēt ſperādo pš. Preueni in maturitate et cla maui q: in vbo tuo ſuꝑſperaui. Certa inſuꝑ ſpectādo ſeu ſpeculādo. pš. Preuenerūt ocli mei ad te dilucu lo vt meditarer eloquia tua. pia nihilominus ſectādo hoc eſt dictu pietatē ⁊ clināa faciēdo vn̄ de magdalena cū vnguēto dic̄ dn̄s. Mar.xiiij. q̄d moleſti eſtis huic mlieri. bonū op⁹ oꝑata ē in me ꝑuenit eīn vngere cor pus meū vnctura.n. dulcedinē ⁊ lenitatē pietatis de

ſignat deū etiā laudādo pſ. Preuenerūt pncipes cō
iūcti pſallētib⁹ ⁊c. Carnē inſup domādo ⁊ macerādo
pſ. Ethiopia pueniet man⁹ ei⁹ deo ethiopia em̄ fer-
uēs ſicca ⁊ nigra macerationē carnis deſignat pȝ igiť
ꝙ multiplex eſt preuētio hominis diligentis. ¶ Ter
tio dico ꝙ eſt preuētio criminis peſtilētis. Mali em̄
⁊ potiſſime ſupbi ⁊ ambitioſi ſemp volūt alios pue-
nire pſ. Preuenerūt me in die afflictionis mee. Etiā
mala ⁊ pctā qńqȝ hoīem pueniūt ipmqȝ pueniēdo oc
cidūt. ſimilia veneno qđ niſi cū thiriaca anteꝙ̄ attin
gat carnē pueniať: mors ſtatim preuenit nec vitatur
pſ. Preuenerūt me laquei mortis. Sic ergo pȝ ꝙ eſt
preuentio viri peſtilentis. Iuſti ſapientis. ⁊ Summi
pſidentis. ſ. dei. Et hoc de puenire ſufficiāt. Uide vbi
Preoccupare Precedere vel Preire ⁊ cetera ſimilia

A Primus. Primo.

Cū illud qđ eſt pri-
mū dicat mihi qđ
daȝ originale principiū ⁊ quandam prerogatiuā pre
eminētiā reſpectu ſequentiū poſſumus dicere ꝙ taȝ
in bono ꝙ̄ in malo ſignificato in ſcriptura pōt multi
plex prioritas inueniri. Eſt enim in bono ſignificato
Prioritas. Maieſtatis eterne. Dignitatis externe.
Bonitatis moralis. Uanitatis mentalis. Eſt enim
prioritas Eterna ⁊ admirabilis. Supna ⁊ honorabi-
lis. Interna ⁊ commendabilis. Externa ⁊ deteſtabilis.
Prima eſt prioritas diuine cōditionis. Secunda eſt
prioritas humane plationis. Tertia eſt prioritas mo
ralis pfectionis. Quarta eſt prioritas mentalis pre-
ſumptionis. Et ſic ſm iſta deus đr primus. prelatus
đr primus. bona ſpūalia ⁊ eterna dicūtur prima. am
bitio etiā ⁊ ſupbia dicunť prima. Et ſic dico breuiter
ꝙ inueniť ſcȝ prioritas. Admiranda Honorāda. Affe
ctāda. ⁊ Deteſtāda. Dico ergo primo ꝙ eſt prioritas
admiranda. Et iſta eſt illa qua deus diciť primus. qꝛ
ſcȝ prioritas dei pfectior eſt ⁊ mirabilior ⁊ potentior
vniuerſis. Iſte enim eſt primus Tpe Natura. ⁊ Ordi
ne. Primus dico tpe qꝛ. ſ. iſte eſt ⁊ fuit ab eterno āte-
ꝙ̄. ſ. aliquid crearet. Et de hoc. Eſa. xli. Primus ⁊ no
uiſſimus ego ſum. Primus etiam natura qꝛ. ſ. iſte eſt
creator qui naturaliter prior eſt creatura. Iſte em̄ eſt
pater q̄ naturaliter pꝛ eſt genitura. Iſte eſt ſimplex
qui naturaliter prior eſt cōpoſito. Iſte eſt diſponēs q̄
naturaliter prior eſt diſpoſito. Et ideo de tali primi-
tate đr. Eſa. xli. Primus ad ſyon dicet ecce aſſum pri
mus inſup diciť ordine qꝛ. ſ. iſte eſt ſicut vnitas q̄ in or
dine numerorū poniť prima iſte eſt ſicut celū qđ in or
dine corporū poniť primū. Iſte eſt ſicut platus q̄ in or
dine ſubditorū đr primus Et ſic pōt de deo dici illud
Iudic. x. Qui primus ceperit dimicare. erit dux belli
Teſte em̄ Salomone. Eccl. j. Prior oīm creata eſt ſa
piētia. Et ideo de ſapiētia diuina đr. Sap. vij. Qȝ lu
ci cōparata inueniť prior. Ubi aduerte ꝙ deus đr pri
mus tāꝙ̄ Doctor ſubtiliſſimus. Ductor robuſtiſſim⁹
Pretor ſublimiſſimus. Probat doctoratū luminis
claritas qꝛ luci cōparať. Probat ducturatū numinis
firmitas. qꝛ inueniť. Probat ptoratū culminis digni
tas qꝛ pꝛ. ¶ Dico ergo ꝙ deus primus eſt qꝛ doctor
B qui. ſ. pmus inter diſcipulos reputať ⁊ in ſcholis pri
mū occupat locū. Et hoc oſtendiť cū cōparať luci. qꝛ
lux eſt prima forma inter formas corpales ⁊ pma oīm
đr eſſe creata ſicut đr. Gen. j. Sicut em̄ nihil pōt illu
minari ſine luce. ſic nec aliquis poteſt perfecte in fide
⁊ moribus inſtrui niſi prius venerit ad ipſum illeq̄
eſt lux vera que illuminat oēm hoīem venientem in
hunc mundū. Joh. j. Uñ de bonitate diuine ſapientie
diciť. Prouer. iij. ꝙ primi ⁊ puriſſimi fructus ei⁹ pre
cioſior eſt cūctis opibus. ¶ Itē deus pōt dici prim⁹
qꝛ ductor. Inueniť inquit. Sicut em̄ dux eſt primus in
exercitu in dignitate: ſic primus etiā debet eſſe in vir
tute ⁊ ſtrenuitate. Quia ſcȝ pmus debet cōtra aduer
ſarios currere: ⁊ pro defendēdis alijs pmus ſe debet
hoſtib⁹ opponere ⁊ pmus aduerſarijs obuiare. Sic
deus ſicut dux ſtrennuus ⁊ fortis alios primus dux it
primus cōtra diabolum ſe oppoſuit primus ad pa-
radiſum ducatū pbuit: primus ad auxiliandū inueni
tur primus ſi deuote inuocatus fuerit ad ſuccurren-
dum homini preſentatur. Et hoc oſtenditur cū diciť
Inuenitur Quia ſcȝ dux exercitus ⁊ ad reſiſtendum
⁊ ad adiuuandum debet pꝛ alijs inueniri. Ipſe enim
eſt fundamentū exercitus: ⁊ ideo q̄uis cōtingat edi-
ficium exercitus cadere ⁊ diſſolui: iſte tñ tanꝙ̄ ſolidū
firmamētū debet immobilis inueniri. Apo. xxj. Fun
damentū pmū iaſpis. Uide ſupra de inuenire. ¶ Itē
deus debet dici primus quia pretor: qꝛ ſcȝ ſicut ptor:
index vel prelatus eſt alijs prior in gradu debet etiā
eſſe alijs pꝛ in omni bono actu: ſic deus. Quȝ etiam
oſtendiť in verbo prior: qꝛ pcerto iſte eſt pꝛ in donis
maior in imperio. Sicut de ruben diciť. Gene. xlix.
Et ideo ſicut videmus ꝙ ſubditi ſolent ad primos ⁊
principales ciuitatis in neceſſitate recurrere ⁊ ab eis
auxiliū implorare. In illis etiā que ordinate pcedūt
ſemp ſcđa ſequnť pma: ſicut patet de gruibus qñ
volāt: de apibus qñ locū mutāt: de elephantibus qñ
ambulant: ⁊ de ceruis qñ fluuiū trāſnatant. In iſtis
em̄ oībus illi qui ſunt primi in dignitate ſcȝ duces in
gruibus: reges in apibus: antiquiores in elephanti-
bus: fortiores in ceruis. ſolent pmi incedere: ⁊ alij ſo-
lent eos ſequi ⁊ poſt eos ambulare. Iuxta illud. Eze.
x. Ubicunqȝ declinabāt q̄ prima erant ſequebantur
et cetera. Sic vere cariſſimi nos q̄ in eccleſia ſumus
vl imi ⁊ ſecundi debemus ad deum ⁊ ad ſanctos qui
ſunt primi ⁊ principales recurrere ⁊ refugere eorum
veſtigia ſequi ⁊ imitari: ⁊ ad eorū auxiliū p orationis
ſuffragiū puenire. Unde Oſee. ij. Reuertar ad virum
meū priorem. Iſte em̄ eſt prior in cōuentu eccleſie. Iux
ta illud Joh. j. Ante me factus eſt qui prior me erat.
Iſtud tñ eſt contra multos qui pcerto nō ſequuntur
primū ſed vltimū non deum ſed mundum non bonū
ſed malum nō eterna ſed externa non ſuperiora ſed
inferiora. Heb. x. Aufert primum vt ſequens ſtatuat.
Iſti potiſſime ſunt mali religioſi qui chriſtū primum
regē ⁊ dñm ſuum aueȝ pfitendo ſibi deſponſant poſt
modum derelinquunt. ⁊ ad amorem temporalium ſe
cōuertunt. Similes apibus que dicunť quandoqȝ re-
gem ſuum primum dimittere ⁊ regi alteri adherere.
Figurati in Jacob de quo dicitur. Gen. xxix. Qȝ cum
eſſet deſponſatus lye: tādem deſponſauit ſe racheli
Et ſicut dicitur ibidem Amorem ſequentis priori pre
tulit. Quia vere quod dolēdum eſt iſti deum qui pri
mus eſt cui ſe deuouerunt per indeuotionē deſerunt
⁊ alteri regi: ſcȝ mundo vel diabolo ſe coniungunt ⁊
lye fecunde. ideſt religioni vel eccleſie quam primo
deſponſauerunt. rachelem pulcram. ideſt mūdi pro-
ſperitatem preferunt ⁊ preponunt. Apoca. ij. Habeo
aduerſum te pauca quia caritatem tuam primam re
liquiſti. ideſt deum: quia deus caritas eſt ⁊c. Nō ſic
cariſſimi ſed diligamus ⁊ queramus prima ⁊ ſupe-
riora: non infima ⁊ inferiora. Iuxta verbum Augu. di
centis libro de vera religione. Non ſumma quera-
mus in infimis: ne cū in nouiſſimis prima querimus
a primis inter nouiſſima numeremur. Et ſic patet
quomodo deus dicitur primus ⁊ quomodo ipſe pri-
mo ⁊ ante omnia eſt diligendus: exemplo apum q̄
primo ⁊ ante oīa edificant domum regi. Et hoc eſt
primum principale. Iſta eſt ergo prioritas admiran-
da. ¶ Secundo dico ꝙ eſt quedam prioritas honorā- C
da. Et iſta eſt illa qua prelatus vel vir iuſtus dicitur
primus Sic enim in omni genere rerum eſt vnū pri-
mum a quo alia dependent ſicut eſt cor inter mem-
bra. Sol inter ſtellas. Aquila inter aues. Leo inter be
ſtias. Sic proculdubio inter homines neceſſario eſt
dare ꝙ ſint aliqui primi qui alijs preſideant atqȝ re-
gant. Et iſti procerto debent eſſe ſicut cor vitam
gratie alijs infundendo. ſicut ſol lumen doctrine
alijs communicando: ſicut aquile celeſtia contem-
plando ⁊ ſpeculando: ſicut leo audacter malos in-
uadendo

Ayuntamiento de Madrid

nadendo.⁊ bonos viriliter defendendo. Et ſic de quoli
bet tali poterit dici illud Ezech .j. Animal primum ſi-
mile leoni. Ubi oſtẽditur ꝙ ſicut ille qui vadit primus
debet eſſe

Agilior ad precurrendū. — Sic vere prelatus vel
Sagacior ad precauendum. — vir iuſtꝰ debet Agiſr
Potentior ad defendendum. — ꝑcurrere bona faciẽ-
do. Anĩal. Sagaciter ꝑcedere mala precauẽdo. Primū
Uiriliter defendere. hoſtes repellendo. quia ſcilicꝫ iſte
debet eſſe ſimilis leoni. Et ſic breuiter poſſumus dicere.
ꝙ ille qui eſt primus debet eſſe melior. quia animal. i.
res animata. Doctior quia primum. fortior. quia ſimi
lis leoni. Dicamus ergo ꝙ ille qui eſt inter ceteros pri-
mus: ⁊ in gradu ⁊ in ſtatu. debꝫ eſſe melior per prompti
tudinem bene operandi. qđ oſtenditur cuꝫ dicitur ani-
mal. Animal enĩ ⁊ arbor differunt. quia ꝗuis vtrūqꝫ vi
uat. animal tamen motum habet voluntariū. quia nõ
eſt affixuꝫ terre ſicut arbor que terre immobiliter adhe
ret. immo de ſui natura poteſt ſe volũtarie mouere. cur
rere. pariter atqꝫ ſtare. ⁊ qđ plus eſt audire ⁊ videre odo
rare. guſtare. tangere ⁊ ſentire. Sic proculdubio prela-
tus vel vir perfectus ⁊ peccator valde inter ſe differunt
Peccator enĩ eſt ſicut arbor. que ad modum trunci ter
re. ideſt bonis terrenis per auariciaꝫ adheret. Non enĩ
ſe mouet voluntarie quia. i. tales non habent liberaꝫ vo
luntatem. ſed potius radicatam ⁊ infixaꝫ terre. i. bonis
temporalibus agitatam Ro. viij. Uanitati ſubiecta eſt
creatura non volens Uir vero iuſtus eſt ſicut animal.
quia ſcilicꝫ iſte debet libere ⁊ voluntarie per bonã ope-
rationeꝫ ſe mouere. ps. Uoluntarie ſacrificabo tibi. per
obedientiam audire. per diſcretionem videre. per deuo-
tionem guſtare. per contemplationem odorare. per cõ-
paſſionem ſentire. Et ſic figurabitur. in illis animali-
bus. Exec. j. ⁊. x. que erant plena oculis ante ⁊ retro. ecce
diſcretio. Que non reuertebantur cũ ambularent. ecce
boni propoſiti inuariabilis perfectio Habebãt pẽnas
extentas deſuper. ecce contẽplatio ⁊ deuotio. Habebãt
pedes rectos. ecce curſus boni operis executio. ⁊ ad quẽ
locum ambulabat primuꝫ animal. ſequebant alia. ecce
vere obediẽtie ſubiectio. Et ſic ergo patet. ꝙ ille qui eſt
primus debet habere promptitudinem bene operandi
quia. ſ. debꝫ eſſe animal. ideſt res animata mobilis atqꝫ
leuis. de quo. j. Cor. xj. Prius qđ animale eſt. Qñ eniꝫ
plures ſimul currunt. ille qui eſt primus debet alijs ci-
tius currere. quia alš poſſet alios ſequentes in ſuis cur
ſibus impedire. ſic vere chariſſimi cũ omnes curramus
per bona opera ⁊ per ſpem ⁊ deſiderium ad propoſituꝫ
nobis certamen in ſtadio vite huius (ſicut dicit. j. Cor
ix. Omnes quidẽ currunt ſed vnus accipit brauiũ) ideo
ille qui eſt primus inter nos. ſcꝫ ille qui profeſſione vel
prelatione eſt prior debꝫ citius ⁊ velocius per bona ope
ra currere. ⁊ viam alijs ſequentibus per bona exempla
miniſtrare. quia alš poſſet alijs ſcandalum generare ⁊
ruine materiam miniſtrare. ⁊ de hoc dicit Joh. xx. Cur-
rebant duo ſimul. ⁊ ille alius diſcipulus precucurrit ci-
tius petro. ⁊ venit prior ad monumentum. Quia breui
ter iſti debẽt alijs precurrere. primi ad bona opa manũ
ponere. primi onera penitentie ſubire. primi ad monu
mentum vbi poſitum fuerat corpus ieſu. ideſt ad para-
diſum per bona opera currere ⁊ venire. ij. Reguꝫ. xviij.
Contemplor curſum prioris velut curſum achimaas fi
lij ſadoch. Patꝫ igit ꝙ iſti primi ſcꝫ plati ⁊ viri perfecti de
bent eſſe meliores ⁊ agiliores. per promptitudineꝫ bene
operandi Nume. x. Mouerunt caſtra primi filij iuda.

D ¶ Item debẽt eſſe doctiores ⁊ prudentiores per rectitu-
dinem bene gubernandi. Et iſtud nominatur in verbo
Primum. Quia ad literam ille qui vadit primus. ⁊ qui
alijs ducatum prebet. debet habere. ſcilꝫ. Uiſum clario-
rem. Modum maturiorem. Et ſenſum prudentiorem.
¶ Et hoc innuit ſaluator. qui dicit Matth. xv. Qđ ſi
cecus ceco ducatum prebeat. ambo in foueam cadunt
Et quia igitur iſti qui in eccleſia ſunt priores. aliorum
ſunt ductores. rectores ⁊ precurſores. neceſſe eſt ꝙ per di
ſcretionem ⁊ prudentiã in clare videant. vt tute alios di
rigant atqꝫ regant. quia ſicut dicit Gilibertus. Ridicu
loſa res eſt aut magis periculoſa ſpeculator cecus. Do-
ctor inſcius. Precurſor claudus. Prelatus negligens.
Preco mutus. Corpora enĩ que ſunt in natura priora.
ſunt ceteris clariora. qđ patet in elementis. Quia ignis
qui eſt primum elementum. ceteris eſt purius. clarius
⁊ limpidius. Patet etiaꝫ in membris: quia ſcilicet ocu
li qui primi in primo membro. ſcilicet in capite ſunt lo-
cati ſunt membris ceteris clariores: ad denotandum ꝙ
iſti qui in nature ordine ⁊ in eccleſie corpore ſunt prio-
res: debent eſſe ꝑ prudentiã clariores: ⁊ per innocentiã
puriores: ⁊ ad regendum alios doctiores. Exemplo ele
phantum inter quos ille qui eſt antiquior dicitur ince
dere prior. figurati Gene. xliij. vbi in menſa Joſeph fra
tres ſui ſederunt priores. ſm ꝙ erant in etate prouectio
res. Ad denotandum ꝙ antiqui. ideſt viri ſapientes et
maturi debent in menſa ⁊ in grege eccleſie primi eſſe:
vt ſciant ſe ⁊ alios gubernare. Unde de quolibet tali di-
catur illud Luce. ix. Propheta vnus de prioribus ſurre
xit. Et nota ꝙ ad iſtum primum ſcilicet ad doctum pre
dicatorem. clericum vel prelatum pertinet ſcilicet

Sanctiſſime cõuerſari. — ¶ Dico ꝙ
Humillime dominari. — debent ſan-
Benigniter exhortari — ctiſſime cõ-
Seueriter indignari. — uerſari. Un

de Nume. iij. Sanctificaui mihi quicquid primum na
ſcitur in iſrael. Itẽ debent humillime dominari Mat.
xx. Erũt primi nouiſſimi ⁊ nouiſſimi p̃mi. ⁊ illđ Mar-
ci. x. Quicunqꝫ inter vos voluerit primus eſſe erit ve-
ſter ſeruus. Item debent benigniter exhortari. ij. Mac.
xj. Ipſe machabeꝰ primus ſumptis armis ceteros hor-
tatus eſt. Item debent ſeueriter indignari ſcilicet con-
tra malos Apocal. viij. Primus angelus tuba cecinit
⁊ facta eſt grando ignis mixta ſanguine. Et ſic bene di-
co ꝙ iſti qui ſunt primi eccleſiaſtici ⁊ prelati debent eſſe
doctiores ⁊ prudentiores per rectitudinẽ bene gubernã
di. ¶ Item debent eſſe firmiores ⁊ audaciores per forti E
tudinem bene propugnandi. quod oſtenditur cum dici
tur. Simile leoni. Quia ſicut dicitur: inter milites qui
ſunt in exercitu ille qui vadit prior debet eſſe audacior:
qr. ſ. ſi ꝯtingeret ipm fugere: poſſet oĩ exercitui occaſio
periculi eſſe. Sic in exercitu eccl̃ie illi q̃ ſunt p̃mi debẽt
eſſe fortes ⁊ ſtrenui: ⁊ ad reſiſtendũ mal ⁊ ad inuadẽdũ
⁊ corrigendum malos eſſe audaces pariter atqꝫ firmi.
Similes inquit leoni. Dañ. vij. Beſtia prima ſimilis
leoni ⁊c Uide ſupra de leone. Iſtam audaciam habuit
beatus Stephanus. qui primus fuit in ordine mratyꝝ
⁊ ideo audaciter ad modum leonis in alios proſilijt: et
pro defenſione fidei primus tyrannis ſe oppoſuit: ⁊ pri
mus in eos debachauit. vt de eo exponatur illud Eſaie.
xlj. Primus ad ſyon dicet ecce aſſuꝫ. Iſte enĩ videns ſy
on. ideſt eccleſiam depreſſam ⁊ a iudeis nequiter vilipẽ
ſam. primus dixit ſibi. Ecce aſſum. ideſt preſto ſum ad
tui adiutorium ⁊ tutelam. ſimilis ceruo fortiori. qui pri
mus dicitur fluuium tranſfretare. ⁊ alijs viam per flu
uiuꝫ demõſtrare. ⁊ ne alij timeant ſolet eos primus an
tecedere ⁊ preire. ita ꝙ alij ſuis clunibus innitentes ſo-
lent poſt ipſum facilius tranſmeare. Sic iſte ſicut cete-
ris fortior primus flumen mortis pro domino trãſiuit
Quia ſm Aug. Mortem quam pro nobis ſaluator ſu-
ſtinuit. iſte primus reddidit ſaluatori. Primus iter eũ-
di ad celum per martyrium alijs oſtendit. Primus in
fidelibus pro fide ſe oppoſuit. Primus alijs ſequacibꝰ
exemplum martyrij declarauit. ⁊ ſubeundi martyrium
poſt ipſum primus audaciam miniſtrauit. figuratus
in ſymone machabeo. de quo dicitur. j. Macha. xvj. ꝙ
videns populum trepidare ad tranſfretandum torren-
tem tranſfretauit primus. ⁊ viderunt eum viri. ⁊ tranſie
runt poſt eum. Et ſic etiam chariſſimi debet facere bo-
nus prelatus. quia in omnibus eccleſie ſubditoruꝫ ad-
uerſitatibus debꝫ primum defenſorem ſe exhibere. ⁊ pri
mus. aduerſitatuꝫ iacula ſuſtinere. ⁊ primus tyrannis

ſe opponere. Iuxta illud ſepe dictum Eſa. xlj. Primus ad ſyon dicet ecce aſſum ⁊c. vbi nota ꝙ iſte debet ſcilicʒ
Exemplariter informare. | Primuʒ pro-
Uirtualiter predicare. | bat dictio pre-
Perſonaliter viſitare. | ambulatiua.
Primus. Sed ſcḋm dictio prenominatiua. Dicet. Sed tertium dictio repreſentatiua. Ecce aſſum. Sic ergo patet. quomodo illi qui ſunt in eccleſia primi vel in mūdo debent eſſe audaciores ad propugnanduʒ. Prudentiores ad gubernandum. Agiliores ad operanduʒ. Et iſta
F eſt ſecunda prioritas que eſt honoranda. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt quedam prioritas que eſt affectāda. Et iſta eſt prioritas bonorum ſpiritualium ⁊ diuinorum ⁊ eternalium ⁊ ſupernorum. Bona enim ſpiritualia et eterna hoc eſt dictu: bona gratie ⁊ glorie. ſunt prima ⁊ principaliora. Et ideo pmo ⁊ pncipalr ſunt affectāda. ⁊ a deuotis cordibus inquirenda. Gratia em̄ dicitur ſtola prima. Luce. xv. Cito proferte ſtolam primā. Gloria vero dicit̃ reſurrectio prima Apoc. xx. Beatus ⁊ ſanctus qui habʒ partē in reſurrectione prima. Arbor em̄ que plures profert fructus facit primos vt cōiter meliores. ſicut patet de thure ⁊ de mirra. que primū gūmi diſtillant valde melius ꝙ̄ ſcḋm. Mō hū innuit̃ Cant. v. vbi dicit̃ labia mea diſtillauerunt mirram primā. Sic vere cuʒ deus producat duo genera fructuū. ſcʒ primos ⁊ ſecūdos. Primos dico qui ſignant bona ſpiritualia ⁊ eterna. Secundos vero. qui ſignant bona tēporalia ⁊ terrena. Sed ꝓculdubio primi ſunt alijs meliores ⁊ cordi deuoto vtiliores ⁊ ſuauiores. ij. Petri. ij. Poſteriora ⁊ deteriora prioribꝰ Unde ſapiens Prouer. iij. Volens cōmendare ſapientiam dicit ſic. Melior eſt acquiſitio eius acquiſitione auri ⁊ argenti. primi ⁊ puriſſimi fructus eius. Et aduerte ꝙ inter primos fructus gratiarum ⁊ virtutū iſti precipue nominantur ſcilicʒ
Penitentie aſperitas. | De prioritate penitētie
Sapientie ſubtilitas. | dicit̃ Cant. iiij. Ubi mir-
Eloquentie ſuauitas. | ra ⁊ aloe que ſunt fructꝰ
Redolentie famoſitas. | amariſſimi cōputātur
Amicicie charitas. | cum vnguentis primis:
Efficacie probitas. | Et ideo Cant. v. Penitē-
tia dicit̃ mirrha prima. De prioritate ſapientie dicitur. Tren. iiij. Filij ſyon incliti eius amicti auro pmo. Per aurū em̄ ſapientia deſignat̃. De prioritate doctrine ⁊ eloquentie dicit̃ Eccl. xxxij. Loquere tu maior natu. decet enim te primū verbum. De prioritate famoſe redolentie dicit̃ Ezec. xxvij. Negociatores tui cū vniuerſis aromatibus primis. De prioritate amicicie dicitur Mat. xxij. Diliges dn̄m deum tuuʒ ⁊c. hoc eſt maximum ⁊ primū mandatū. Alteꝝ aūt ſimile eſt huic. Diliges proximuʒ ſicut teipſum. De prioritate vero bonoꝝ opeꝝ efficacie. dicit̃ Apoc. ij. Memor eſto vnde excideris ⁊ prima opera fac. Iſta eſt ergo prioritas affectanda ſcʒ bona ⁊ dona gratie ⁊ glorie. Et ideo Apoſtolus dicebat Phil. iij. Que retro ſunt obliuiſcens ad ea vero que priora ſunt
G extendens meipſum deſtinatū perſequor ad brauium. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt quedam prioritas deteſtāda. Et iſta eſt prioritas vite preſentis. ⁊ bonorum huius mūdi ⁊ mundane dignitatis ⁊ poteſtatis. Iſta em̄ tria dicuntur prima. quia primo veniunt duʒ viuimus in hoc mūdo. Alia vero poſtmodū venient in futuro. quia tūc erit nouiſſimus error peior priore Matth. xxvij. Duo enim ſunt genera arboꝝ. quedam. que primo proferunt fructus acres verūtamen finaliter fiunt dulces. ⁊ ita facit generaliter omnis arbor. Verūtamen ſunt quedā alie arbores que primo fructus dulces faciūt. ſed finaliter ex decoctione nimia acres fiunt. ſicut in mirabolanis poteſt dilucide apparere. Sic vere chariſſimi in mundo ſunt duo genera arboruʒ. ideſt hominū ſcʒ boni ⁊ mali. Sed proculdubio boni in mūdo iſto habent primo fructus acres ⁊ amaros. Verūtamen poſtmodū fiunt dulces. quia ſcilicʒ bona opera ⁊ virtutes primo ſunt acria ⁊ amara ⁊ difficilia. finaliter tamen quando ſunt aſſueta fiunt facilia. et vltimo in paradiſo conuertentur in valde dulcia. quia ſicut dicitur Hebr. xij. Diſciplina in preſenti non videt̃ eſſe gaudij ſed meroris. Poſtea vero fructuʒ pacatiſſimū exercitatis per eam reddet. Mali vero econuerſo primo habent fructus dulces in mūdo ſcilʒ mundi proſpera ⁊ mala opera. Iſta em̄ malis ſunt dulcia ⁊ delectabilia Job. xx. Dulcis fuit glareis cocyti. Verūtamen finaliter in inferno valde fient acria triſtia ⁊ amara. Et iſtis proprie poteſt dici illud Jo. ij. Homo bonū vinuʒ primo ponit poſt cum inebriati fuerint tunc id quod deterius eſt. Iſti ſunt illi qui comedūt panem ſuum primum. quia proculdubio ſicut dicit̃ Luce. xj. Fiūt nouiſſima hominis illius peiora prioribus. Sʒ potiſſime de proprietate ſuperbie aliquid eſt dicenduʒ. Iſta em̄ ſuper omnes alias eſt deteſtanda. Superbi em̄ ſemꝑ volunt eſſe primi ab omnibus nominati. primo ⁊ principaliter honorari. in primis dignitatibus collocari. Iſti em̄ ſicut dicit̃ Math. xxiij. ca. Amant primas cathedras in ſynagogis primos recubitus in cenis. ſalutationes in foro. ⁊ vocari ab hominibus rabi. Per primos igitur poſſum intelligere ſuperbos ⁊ malos diuites. ⁊ tyrānos. qui ſcʒ vt in pluribus primas ⁊ magnas occupāt dignitates. Iſti em̄ ſunt ceteris deteriores Sicut em̄ cōiter dicit̃ primꝰ fetus catuloꝝ quos pariunt porce vel canicule nūꝙ̄ veniūt ad bonū. Inter planetas etiā hoc eſt verū. ꝙ ſaturnus qui eſt prior: ceteris eſt deterior. Sic proculdubio illi quos mundus vel dyabolus primos conſtituit ⁊ magiſtros. Et iſtud bene apparuit in primo āgelo ⁊ in primo homine qui ambo plus ꝙ̄ ceteri deliq̄runt. De quo Eſa. xliij. Pater tuꝰ pmus peccauit. Et. j. Mac. vij. Cōtrita ſunt caſtra nichanoris ⁊ cecidit ipē primus in ꝓlio. Et ideo breuiter nota. ꝙ iſti primi ſunt hodie priores omnibus multiplici ex cā. vicʒ q2 ſunt Guloſi voratores Crudeles exactores. Bonoꝝ turbatores. Seculi dilectores. Patrie grauatores. Mō ſint guloſi voratores. patʒ Mar. vj. vbi dicit̃ ꝙ herodes fecit cenā magnam principibus ⁊ tribunis ⁊ primis galylee. Item ꝙ ſint crudeles exactores. ptʒ Hie. l. vbi dn̄s loquens de populo ſuo dixit. Primus comedit eū rex aſſur: iſte vltimus exoſſauit eum. Item ꝙ ſint bonorum turbatores. patʒ Actu. xxv. vbi dicitur ꝙ aſſurrexerunt primi iudeoꝝ aduerſus paulum. Item ꝙ ſint ſeculi dilectores patet. j. Coꝛ. xv. Primus homo de terra terrenus. Item ꝙ ſint patrie grauatores ptʒ. Apoc. xvj. vbi dicitur ꝙ primus angelus effudit phialam ſuaʒ in terram. ⁊ factum eſt vulnus ſeuum ⁊ peſſimum. Et ſic igitur patet. ꝙ quadruplex inuenitur prioritas ſcilicet. Deteſtanda: affectanda. honoranda. ⁊ admiranda ⁊c. Sufficit.

Primum. Cum primum ſit aduerbiuʒ temporis videt̃ ꝙ in bono ſignificato poſſit accipi ⁊ in malo Breuiter igitur dico ꝙ primum et ante omnia iſta ſunt faciēda que ſequūtur iuxta illud Luce. xxj. Oportet primum hec fieri. ſed nondum ſtatis finis. videlicet quia primum B
A criminibus ſumus purgandi.
In virtutibus ſumus plantandi.
In celeſtibus ſumus locandi.
Tempeſtatibus ſumus pulſandi.
Pijs actibus ſumus dotandi.
Sanis moribus ſumus probandi.
Pacis legibus ſumus artandi.
Verbis pluribus ſumus firmandi.
¶ Dico ergo. ꝙ ſi volumus eſſe amici dei primū ſumꝰ purgandi a ſcelcribus: ⁊ ſic dicit̃ Mat. vij. Ejce primū trabē de oculo tuo. Et Mat. xiij. Colligite primū zizania ⁊c. ¶ Itē primū ſumus plantādi in virtutibus. Unde de bona arbore dicit̃ Job. xiiij. ꝙ ad odorē aque germinabit ⁊ faciet comā quaſi cū primū plātat̃ ſi eſt. ¶ Item primū ſumus locandi in celeſtibus per deſideriū ⁊ affectum. Unde Luc. xij. ⁊ Mat. vj. Primū querite regnuʒ dei. ¶ Item primū ſumus pulſandi tempeſtatibus ſeu duris ictibus ſcʒ tribulationum. Unde etiā de xp̄o fuit dictum. Luce. xvij. ꝙ primum oportet illum pati multa et

Ayuntamiento de Madrid

tar reꝓbari. ¶ Item primū ſumus dotandi pijs actibus. ideſt operibus pietatis. Iſti enī primū ſunt ⁊ ante omnia procurandi. Unde Helyas dicebat mulieri ſarepthane. iij. Reg. xvij. Fac mihi primū ſubcinericium panem: tibi aūt ⁊ filio tuo facies poſtea. Et ille etiam dicebat domino Luce. ix. Permitte me primum ire ⁊ ſepelire patrem meum. Dare enī panem ⁊ ſepelire mortuum ſunt opera pietatis. ¶ Item primum ſumus probandi ſanis moribꝰ. ſ. anteꝙ̄ promoueamur ad magna. Unī. j. Thim. iij. dicitur probentur primū ⁊ ſic miniſtrent. Itē primū ſumus dotandi ſeu etiā artandi pacis legibus. quia. i. ante oīa nos debemus querere ⁊ procurare charitatem ⁊ pacē Luc. x. In quācunqꝫ domū intraueritis primū dicite. pax huic domui. ⁊ ſi ibi fuerit filius pacis requieſcet pax veſtra ſuper eū. Et Deut. xx. dicit̃ ſic. Si quando acceſſeris ad expugnandū ciuitatē. offeres primum ei pacē. ¶ Item primū ſumus firmādi verbis pluribus. ſcꝫ per bonam predicationē ⁊ doctrinam. Unde Actuū. xiij Uobis oportebat primū loqui verbū dei ⁊c. Iſta poſſent dilatari ⁊ multa alia addi ſed tranſeo. Uide vbi primus ⁊ prior ⁊. Ante ⁊c.

A

Primicie. Primitiua.

Nota ꝙ primitiua ⁊ primicie erant certa portio fructuum. ⁊ ciboꝝ que in lege precipiebantur poni ad partem. ⁊ in vſus ſacerdotū vel paupeꝝ ſeparari. Dicit̃ enī Numeri. v. Oēs omnes primicie ad ſacerdotem pertinēt. Et Deut. xviij. Dabunt ſacerdoti primitias frumēti vini ⁊ olei. De hoſtijs que immolabantur. dexter armus ⁊ primitie ſacerdotibus debebat̃. Leuit. vij. Armus quoqꝫ dexter cedet in primitias. Et Neem. x. dicitur primitias ciborū ⁊c. Igitur accedamus ad mores ⁊ dicamus. ꝙ per primitias que de precipua parte fructuum ſacrificioꝝ dabantur poſſunt intelligi. ſcilꝫ. Primitiue

Cogitationes.	Quia ſcꝫ quicquid primo
Delectationes.	facimus ⁊ habemus quic
Operationes.	quid boni ſapimus ⁊ vale

mus. quicquid ſancti dicimus aut ſtudemus totū tenemur deo offerre omnia ſibi attribuendo et ſacerdotes eius. hoc eſt dictu. ipſius angelos exinde ſpūalr̃ nutriēdo ⁊ delectādo. ¶ Nota ergo ꝙ ē dare ꝑmitias. Corporales Primitias. Tꝑales. Primitias. Spūales. ¶ Primitie corporales ſunt primitie vite ⁊ iuuentutis. que. ſ. deo dn̄it offerri inꝙ̄tum ab ipſa iuuenili etate dei debemus officio mancipari. Figurati in innocentibus qui anteꝙ̄ mūdi malicia inquinarent̃ deo fuerunt per martyrium dedicati. Unī Apoc. xiiij. Hi empti ſunt de terra primitie deo ⁊ agno. Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt coinquinati ⁊c. In quibus verbis certe notat̃. ꝙ illi q̄ ſe in religione diuino ſeruitio volūt dedicare. dn̄t pro certo a iuuenili etate ſcꝫ dn̄o primitias conſecrare. ⁊ anteꝙ̄ carnis ⁊ mundi ſedent̃ vitijs ſe de vſibus mancipare Exo. xiij. Oē quicquid primitiuū eſt cōſecrabis dn̄o.

B ¶ Primitie temporales ſunt primitie reꝝ ⁊ facultatis quia reuera de fructibus ⁊ prouentibus noſtris nos debemus portionem debitā ſeparare. ⁊ deo in eccleſiā partem offerre. partē vero pauperibus erogare Deute. xij. Primitias non tardes offerre. Et ꝓuerbi. iij. Honora dn̄m de tua ſubſtantia: ⁊ de primitijs frugum tuaꝝ da pauperibus ⁊ implebuntur horrea tua ſaturitate. ⁊ vino torcularia redundabūt ⁊c. Quia procerto illi qui decimas ⁊ primitias fideliter ⁊ integre ſoluunt: bonis terrenis amplius exuberant ⁊ affluūt. Illi vero qui huiuſmodi primitias ⁊ debita nō ſoluunt ⁊ ſubtrahūt. vt cōmuniter pauperes ⁊ ſine ſufficientia viuūt. Ad qḋ ſcilꝫ facit illḋ. ij. Para. xxxj. Ex quo ceperūt offerri primitie comedimus ſaturati ſumus. ⁊ remāſerunt plurima: eo ꝙ benedixerit dn̄s populo ſuo. He ſunt ergo primitie tēporales ⁊c. ¶ Primitie ſpirituales ſunt primitie cordis ⁊ voluntatis. ⁊ iſte procerto ſunt interiores cogitatus ⁊ affectiones. ⁊ etiam mores ⁊ operationes. noſqꝫ toti ⁊ noſtre conditiones. que ſcilicet omnia debemus deo offerre. ⁊ nos ſibi tanꝙ̄ ſpeciales primitias immolare. ij. Theſ. ij. Elegit vos deus primitias in ſalutem. Et Roma. viij. Nos ipſi primitias ſalutis habentes. intra nos gemimus adoptionem filioꝝ dei expectantes. Sed reuera hodie ꝙ̄ plurimū poteſt dici illud Daniel. iij. Nō eſt inq̄t in tp̄e hoc princeps ⁊ ꝓpheta ⁊ dux. neqꝫ holocauſtū: neqꝫ ſacrificiuꝫ: neqꝫ incenſum: neqꝫ locus primitiarū corā te. Quia reuera hodie deficiunt primitie bone affectionis: incenſum orationis: ſacrificiuꝫ ſpiritus contribulati ⁊ contritionis. holocauſtū totū cōbuſtum feruentis dilectionis. dux ⁊ princeps iuſtitie ⁊ diſcretionis: ⁊ propheta ſapientie. ⁊ contemplationis. Quia reuera iam videtur poſſe dici de multis. quod de Eſau dicitur Hebꝛ. xij. ſcilicet ꝙ propter vnam eſcam ipſe vendidit primitiua ſua. quia ſcilicet propter eſcam bonoꝝ terrenoꝝ. multi vendunt primitiua virtutuꝫ et meritoꝝ. ⁊ perdunt ius primiciaꝝ. ideſt celeſtiū premiorum. ita vt talibus poſſit dici illud Malach. iij. In primitijs ⁊ penuria vos maledicti eſtis. Non ſic boni ⁊ iuſti. quia reuera iſti offerunt deo primitias bonoꝝ opeꝝ ⁊ virtutū. ⁊ etiā loco primitiaꝝ ipſi offerunt ſemetipſos Unde. j. Coꝛ. xv. Primitie chriſtus. deinde hi qui ſunt chriſti. vt ſic ipſi finaliter poſſint eſſe de illis de quibus dicitur Heb. xij. Acceſſiſtis inquit ad ſyon montem et ciuitatem dei viuentis. hieruſalem celeſtem. eccleſiam primitiuoꝝ. qui ſcripti ſunt in celis. Sic igitur patꝫ quomodo offerri debent deo primitie. ſcꝫ. Spirituales. Temporales. ⁊ Corporales ⁊c.

Primogenitus. A

Nota ꝙ primogenitus in ſcriptura ſumitur tribus modis. Eſt enī primogenitus. Glorioſus. Uirtuoſus. Uitioſus. Primus eſt dei filius primogenitus eternaliter. Secundus eſt homo ſobrius primogenitus virtualiter. Tertius eſt diues impius primogenitus temporaliter. Primus eſt primogenitus in trinitate. Secūdus eſt primogenitus in bonitate. Tertius eſt primogenitus in prauitate. ¶ Primo igitur dico. ꝙ eſt quedaꝫ primogenitura ſuperior ⁊ eternalis. Et iſta eſt illa qua dei filius dicitur primogenitus dei patris. ꝙ̄tum ad diuinitatem. ⁊ primogenitus virginis matris. ꝙ̄tum ad humanitatē. Et aduerte ꝙ primū poteſt dici duobus modis. quia quandoqꝫ primū dicit̃ illud ante qḋ nihil precedit. Et ſic iſte dicit̃ primogenitus. ⁊ a parte patris ⁊ a parte matris. A parte dico patris. qꝛ pater nullū habuit filiū niſi iſtū. qꝛ ſicut dicit̃ Eſa. xliij. Ante me non eſt formatus deus. ⁊ poſt me nō erit. ⁊ in ꝑs. Et ego primogenitū ponā illū excelſuꝫ pre regibus terre. A parte etiā matris. qꝛ ſcꝫ iſtū nullus preceſſerat. ⁊ ideo primogenitus pōt dici. Unī de virgine dicit̃ Mat. j. ꝙ peperit filiū ſuū primogenitū ⁊ vocauit nomen eius Ieſum. A parte etiā eccleſie dicit̃ primogenitus omniū filioꝝ dei ſpiritualiū. Et ideo iſte vocat apoſtolos fratres ſuos. qꝛ ſicut dicit̃ Ro. viij. Ipſe eſt primogenitus in multis fratribus. Notandū ergo ꝙ iſte primogenitus eſt. Uenerandus. Admirandus. Deplorandus. Honorandus. Uenerandus dico. propter nobilitatē eterne generationis. De qua generatione dicit̃ Eccl. xxiiij. ⁊ loquit̃ ipſe dei filius qui eſt ſapientia patris dicēs. Ego ex ore altiſſimi prodij primogenita ante omnē creaturā. Admirādus propter nouitatē hūane incarnationis. Et de hoc dicit̃ Heb. j. Introduxit primogenitū in orbē terraruꝫ. Deplorādus ꝓpter acerbitatē mortal̃ tribulatiōis. Et de hoc dicit̃ Zach. xij. Dolebūt ſuper eū vt doleri ſolet in morte primogeniti. Iſte eſt enī primogenitus frater noſter quē pater voluit mortem ſubire pro peccatis alioꝝ primogenitū. figuratus in rege moab: qui filiuꝫ ſuum vnigenitum obtulit holocauſtum ſuper murum. ſicut dicitur iiij. Reg. iij. Honorandus propter autoritateꝫ ſuperne dn̄ationis. quia ſcꝫ iſte eſt primogenitus frater noſter qui hereditatē paradiſi poſſidet pleno iure. de quo Apoca. j. Primogenitus mortuoꝝ ⁊ princeps regum terre. Iſta eſt ergo primogenitura ſuperior ⁊ eternalis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt primogenitura inferior ⁊ virtualis. Et ſic quilibet vir iuſtus dicitur primogeni- B

tus.quia vt cõmuniter pꝛimogenitus diligitur plus a
patre. Ultimo ꝟo genitus diligitur plus a matre. Sic
vere pater noſter deus plus diligit pꝛimogenitos.ideſt
iuſtos ⁊ bonos: mater vero ſcilꝫ caro vel mundus plus
diligit vltimogenitos.ideſt malos. Et ideo deus de bo
nis ⁊ iuſtis filijs ſuis pꝛimogenitis poteſt dicere illud.
Gene. xlix. Ruben pꝛimogenitus meus: tu foꝛtitudo
mea. Et aduerte ꝙ illi qui ſunt deo pꝛimogeniti ſcilicet
viri iuſti ſeu etiam pꝛelati debent eſſe

Prudentie ſplendoꝛe dotati.
Potentie honoꝛe ditati.
Conſtantie vigoꝛe firmati.

Isti enim debent habere ſcilꝫ ſplendo-
ris limpitudinem: quia debent eſſe ruben. qui interpꝛe-
tatur videns per mediũ. Honoꝛis celſitudinẽ. quia di-
cuntur pꝛimogenitus. Uigoꝛis firmitudinẽ: quia dicũ
tur foꝛtitudo mea. Primogenitus enim debet eſſe pꝛudẽ-
tioꝛ nobilioꝛ: audacioꝛ. Sic iſti debẽt eſſe in Senſu pꝛu-
dẽtioꝛes: quia Ruben. In moꝛibus nobilioꝛes: quia pꝛi
mogeniti. In viribus potentioꝛes: qꝛ foꝛtitudo. Di-
camus ergo. ꝙ viri iuſti ſeu pꝛelati debent eſſe in ſenſi-
bus pꝛudentioꝛes: quia ſcilꝫ debent eſſe ruben. ideſt vi-
dens per mediũ: quia ſcilꝫ iſti debent videre per mediũ
cuiuſlibet rei vel negocij. per ſubtilem meditationẽ: vel
per mediũ. ideſt per ipſum coꝛ noſtrꝫ quod eſt in medio
per ipſius conſiderationẽ ⁊ examinationẽ: ſimiles lin-
ci qui vltra mediuꝫ parietem ſolet videre. Primogeni-
tus enim de ſui natura debet eſſe pꝛudentioꝛ. Et quia ma
gis antiquus. ⁊ quia curis amplioꝛibus oneratus. Si-
cut enim dicitur Job. xij. In antiquis eſt ſapientia. Et te-
ſte ſapiente Prouer. ix. Da ſapienti occaſionem ⁊ adde
tur ei ſapiẽtia. Et ideo ad iſtos pꝛimogenitos pertinet.
ꝙ ſint ſapientioꝛes. vt ſcilicet hereditatem eccleſie poſ
ſint melius regere ⁊ domum domini gubernare. ⁊ eter-
na ⁊ quecunqꝫ ad ſalutem pertinent ſubtilius diſcerne
re ⁊ videre. Ruben inquit. ideſt videns per mediũ Deu
tero. xxxiij. Uiuat ruben ⁊ non moꝛiatur. Ut de tali pꝛi
mogenito dicatur illud Exo. iiij. Primogenitus meus
iſrael. Iſrael interpꝛetatur videns deum. Patet ergo. ꝙ
iſti debẽt eſſe in ſenſu diſcretioꝛes. Rubẽ inquit. De
inde dico. ꝙ iſti debẽt eſſe in moꝛibus nobilioꝛes. quod
etiam notatur in verbo pꝛimogenitus. Primogenitus
enim reputatur magis nobilis alijs. ⁊ merito quia ma-
gis eſt imediate. pꝛopinquus paterne nobilitati. ſucce-
dit etiam in nobilioꝛibus feudis in aliquibus terris.
Sic iſti in moꝛibus debent eſſe nobilioꝛes. cum ſm rei
veritatem deo patri ſint ⁊ gradu ⁊ ſtatu pꝛopinquioꝛes
⁊ ipſius in nobilioꝛibus feudis. ideſt in bonis eccleſia-
ſticis. ⁊ in diuinis ſcripturis. ⁊ finalr perpetuis bonis.
⁊ donis ſint ſpecialiſſimi ſucceſſoꝛes. Ut ſic quilibet ta-
lis poſſit dicere deo illud qð Jacob volens repoꝛtare be
nedictionem dixit yſaac patri ſuo Gen. xxvij. Ego ſum
pꝛimogenitus tuus eſau. Aduerte tamen hic ꝙ ſicut di-
citur Gen. xxv. Eſau qui erat pꝛimogenitus yſaac. ⁊ qui
per conſequens ſibi pꝛincipaliter debebat ſuccedere: et
terram pꝛomiſſionis iure hereditario poſſidere. iſte ta-
men ius pꝛimogeniture ſue amiſit. ⁊ ſit frater ſecundo-
genitus pꝛimogenitus. Ipſe ꝟo de hereditate terre pꝛo-
miſſionis nil penitus repoꝛtauit. Sic vere cũ deus ha
beat duo genera filioꝛum. ſcilicet pꝛimogenitos ⁊ ſecũ-
dogenitos. hoc eſt dictu. eccleſiaſticos et ſeculares. ita
ꝙ iſti pꝛimogeniti debeant ſibi in hereditate terre pꝛo-
miſſionis. ideſt in bonis eterne gloꝛie pꝛincipaliter ſuc-
cedere. Sic tamẽ fit hodie ꝙ tales pꝛimogeniti ita ſe re-
gunt ꝙ ius pꝛimogeniture ſue ſecũdogenitis. ideſt ſim-
plicibus ſecularibus dimittunt. Ipſi vero pꝛimogeni-
ta ſua vendũt totaliter atqꝫ perdunt. Et ſic fit ꝙ illi qui
erant in iure ſucceſſionis poſterioꝛes. ſunt hodie pꝛimo
geniti ⁊ pꝛioꝛes. Iſti vero qui pꝛincipaliter ſuccedere de
buerunt. ius ſuccedendi pꝛopter eoꝛum demerita ami-
ſerunt. ⁊ ſic fiunt pꝛimi nouiſſimi. ⁊ nouiſſimi pꝛimi. Ju
xta illud Augu. dicentis. ꝙ ſimplices ⁊ idiote rapiũt ce
los. ⁊ nos cum literis noſtris mergimur in pꝛofunduꝫ.
Quia ſicut dicitur Hebꝛeos. xij. Eſau pꝛopter vnã eſcã
vendidit pꝛimogenita ſua. Non ſic chariſſimi. ſed ſi-
mus veri pꝛimogeniti. ſcilicet ꝙ ſimus in moꝛibus no-
bilioꝛes. Denique dico. ꝙ illi qui volunt eſſe veri dei
pꝛimogeniti. debent eſſe in viribus conſtantioꝛes. quod
oſtenditur cum dicitur. Tu foꝛtitudo mea. Sicut enim
pꝛimogenitus qui in hereditate habet ſuccedere debet
eſſe foꝛtis ⁊ ſtrenuus vt iura hereditatis melius valeat
defenſare. Sic viri eccleſiaſtici ⁊ pꝛelati debent eſſe con
ſtantes ⁊ foꝛtes. vt ad defenſionem hereditatis eccleſie
ſint potentes. Juxta illud Luce. xj. Et Matth. xij. Cum
foꝛtis armatus cuſtodit atrium ſuum in pace ſunt om
nia que poſſidet. Ut ⁊ de quolibet tali dicat illud Deu
tero. xxxiij. Quaſi pꝛimogeniti thauri pulcritudo eius.
⁊ quaſi coꝛnua rinocerontis coꝛnua illius. Compara ſi
vis conſtantiam pꝛelatoꝛum eccleſiaſticoꝛum ⁊ foꝛtitu
dinem foꝛtiuꝫ audacie rhinocerontis ⁊c. Sed pꝛo certo
de multis videtur hodie impletũ illud Exod. xiij. Pꝛi-
mogenituꝫ aſini mutabis oue. Quia vere multi qui de
bent eſſe ſicut pꝛimogeniti aſinoꝛum. hoc eſt dictu. foꝛ-
tes. cõſtantes ⁊ laboꝛioſi. ipſi tamen mutantur in oues
quia ſunt fragiles. debiles ⁊ defectuoſi. Et ſic poteſt di
ci illud pſ. Mõ dyabolus percuſſit pꝛimogenita egypti
percuſſit dico. ideſt mutauit ab homine vſqꝫ ad pecus.
ideſt de hominibus fecit pecudes. de foꝛtibus fecit debi
les. de audacibus fecit imbecilles. ⁊ de aſinis fecit oues
Non ſic igitur chariſſimi: ſed ſimus veri pꝛimogeniti
dei. ſcilicet

Conſtantioꝛes in viribus.
Nobilioꝛes in moꝛibus.
Prudentioꝛes in ſenſibus.

Et ſic erimus de illis pꝛimogenitis. quos deus ſibi
ſpecialiter dedicauit. ⁊ quos deus ad ſuum ſacrificium
conſecrauit ⁊ oꝛdinauit dicens Numeri. iij. Meum eſt
omne pꝛimogenitum: Et ſic patet ꝙ eſt quedam pꝛimo
genitura infērioꝛ ⁊ virtualis. Et hoc ſecũdũ pꝛincipale
Tertio pꝛincipaliter dico. ꝙ eſt quedã pꝛimogenitu-
ra exterioꝛ ⁊ tempoꝛalis. Et ſic dico. ꝙ dyabolus dicitur
pꝛimogenitus. Iſtum enim deus pꝛimo genuit ⁊ creauit.
Quia ſicut dicitur Job. xl. Ipſe eſt pꝛincipium viarum
dei. Iſte eſt enim ille frater noſter pꝛimogenitus. de quo
dicitur Job. j Mõ dum filij Job comederent ⁊ biberent
in domo fratris ſui pꝛimogeniti. irruit ventus validus
a regione deſerti qui domum ſubuertit ⁊ filios iob occi
dit. In quo notantur illi qui in domo dyaboli: hoc eſt
dictu: in mundo delitijs ⁊ conuiuijs. pꝛoſperitatibus ⁊
conſolationibus ſatiantur. ⁊ dum non aduertunt: ven
tus moꝛtis irruit ſuper eos ⁊ ipſos tempoꝛaliter ⁊ ſpiri
tualiter. et etiam eternaliter deſtruit et occidit. Iſte eſt
amon pꝛimogenitus regis dauid. qui fuit nequiſſimus
qui thamar ſoꝛoꝛem ſuam. ideſt animam per peccatuꝫ
coꝛrupit. quapꝛopter ab abſalone. i. a chꝛiſto fuit poſt-
modum occiſus. ſicut dicitur. ij. Reg. xiij. Itẽ quilibet
diues peccatoꝛ poteſt dici pꝛimogenitus. quia ſcilicet ſi
cut canicula et poꝛca pꝛimogenitis poꝛrigunt pꝛimas
mamillas ipſoſqꝫ ad cubile pꝛimos repoꝛtant. ipſiſqꝫ
vberioꝛem lactis abundantiam adminiſtrant. Sic mũ
dus pꝛimogenitis ſuis ſcilicet diuitibus ⁊ potentibus
ſolet pinguioꝛa beneficia poꝛrigere. ⁊ lactis mundane
pꝛoſperitatis vberioꝛem abundantiam diſtilare Gen.
xlviij. Hic eſt pꝛimogenitus pone dexteram tuaꝫ ſuper
eum. Dextera enim mundi pꝛoſperitatem deſignat. Sꝫ
ſicut dicitur Gene. xxxviij. Fuit pꝛimogenitus iude ne
ꝙ coꝛam domino. ⁊ percuſſit eum ſuper demerita ſua.
Sic quia tales pꝛimogeniti ſuper ceteris vt communi-
ter ſunt nequioꝛes. Ideo a deo percutiũtur ⁊ inferni mi
ſerijs condemnãtur. Figurati in pꝛimogenitis egyptio
rum. quos vna nocte deus legitur percuſſiſſe: ⁊ per ma
los angelos occidiſſe Exod. xij. Unde in pſal. Percuſ-
ſit omne pꝛimogenitum in terra egypti. pꝛimitias om-
nis laboꝛis eoꝛum in tabernaculis cham. Et ſic igitur
patet quomodo triplex eſt pꝛimogenitura. videlꝫ. Ma
la ⁊ vitioſa. Bona ⁊ virtuoſa. Summa ⁊ glorioſa ⁊c. vi
de ſupꝛa de. Primo.

Ayuntamiento de Madrid

Princeps. Nota ꝙ pῖceps dicit quaſi primū
caput. vel pῖceps dr̄ quaſi primo in
cipiens. Uel princeps dicitur quaſi primo capiens. Et
ſic dico. ꝙ generaliter principes ſignificant illos qui in
in altis dignitatib⁹ ſunt ↄſtituti: et qui alijs dn̄antur ⁊
principantur Iſti em̄ ſunt alioꝝ prima ⁊ principalia ca
pita per iuridirionē. Et nota ꝙ pͥncipes primo debent
incipere opera bona. ꝑ boni exēpli exhibitionē. Primo
debēt capere ⁊ app̄hēdere celi munera ꝑ celeſtis glīe ac
quiſitionē. Et de hoc. j. Paral. xj. Qui percuſſerit iebu
zeum primus erit princeps ⁊ dux. ¶ Notemus ergo ꝙ
in ſcriptura fit mentio de principibus bonis ⁊ malis: ⁊
de principatibus eorundē. Inuenitur em̄ principatus

Inſuperabilis.
Innumerabilis.
Recommendabilis.
Reprehēſibilis.
Formidabilis.

¶ Primus eſt pincipat⁹
dn̄i dominorum. Secun
dus eſt pῖcipatus cohor
tis angeloꝝ. Tertius eſt
principatus bonoꝝ p̄la
torum. Quartus eſt principatus maloꝝ tyrannorum.
Quintus eſt pῖcipatus demonioꝝ malignoꝝ. ¶ Pri
mo ergo dico ꝙ eſt pῖcipatus inſuperabilis. Et iſte eſt
principatus xp̄i qui princeps dicit regū terre. Apoca. j.
Iſtum em̄ ſicut dicit in. p̄s. Conſtituit deus pater dn̄m
domus ſue. ⁊ principez omnis poſſeſſionis ſue. Iſte em̄
in exercitu eccleſie contra dyabolū fuit princeps ⁊ dux.
Primus em̄ contra dyabolū dimicauit. primus ipſum
cepit ⁊ ſuperauit. Primus pro eccl'ia ſe morti oppoſuit
⁊ primus ipſam de mortis periculo liberauit. ⁊ primus
pacē eccleſie reformauit. Et ideo de ipſo dicit Eſa ix. Fa
ctus eſt principatus ſuper humeꝝ eius: ⁊ vocabitur no
men eius admirabilis. ↄſiliarius. deus fortis. pater fu
turi ſeculi. princeps pacis. Iſte aūt eſt ille princeps qui
dicit ſediſſe in porta clauſa. i. in vtero virginali. De qua
Ezec. xliiij. Hec porta erit clauſa principi: princeps ipſe
ſedebit in ea. Iſte eſt igitur principatus inſuperabilis.
¶ Secundo dico. ꝙ eſt principatus innumerabilis: et
iſte eſt principatus angelicus. Quia ſcilicz angeli dicū
tur principes. Sicut enim rex habet principes ſuos per
quos ſolet regnum regere per quos ſolet hoſtes ledere.
per quos ſolet iura reddere: ⁊ per quos ſolet iuſtitiam
facere. Sic deus in regno vniuerſi habz ſuos principes
qui immediate ei ſubſunt angelos: qui ſunt ſicut licto
res circa regē parati ad ſua beneplacita exequenda. Et
ideo per iſtos mundus regitur. dei iudicia exequuntur
hoſtes ſcz demones ne plus debito noceant reprimunt
mali puniunt. boni promouentur et caſus fortune ſiue
aduerſi ſiue proſperi per eos perficiunt et complentur.
Et de iſtis dicitur. in p̄s. Principes populoꝝ congre
gati ſunt cum deo abraaz. Et bene dicit populoꝝ: quia
ſicut reges habent diuerſos principes qui diſtinctis
populis in regionibus principantur. Sic in diuerſis re
gnis ⁊ regionibus diuerſos angelos poſuit principes ⁊
rectores. Quia ſicut dicūt ſancti ⁊ fides tenet: ſingulis
perſonis ſinguli angeli deputantur. ⁊ iterum ſingulis
regionibus in terris ſinguli ſunt angeli deputati prin
cipes ⁊ ordinati. Iuxta illud Eccleſiaſtici. xvij. In vnaz
quāq₃ gentem prepoſuit rectorem. Et hoc bene innuit.
Dan. x. vbi angelus gabriel dixit danieli de angelo prin
cipe regni perſarum. Princeps regni perſarum reſtitit
mihi viginti ⁊ vno diebus. ⁊ ecce michael vnus de prin
cipibus primus: venit in adiutorium meum Dan. xij.
etiam dicitur danieli. Conſurget michael princeps ⁊c.
Et Ioſue. v. etiam dicit. vnus angelus cum diceretur ſi
bi noſter es an aduerſariorum: reſpondit nequaꝗ̄. ſed
C ſum princeps exercitus domini. Iſte eſt igitur principa
tus innūerabilis. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt principatus val
de laudabilis. Et iſte eſt principatus bonorum p̄lato
rum: predicatorum ⁊ iuſtorum. Iſti em̄ dicuntur princi
pes ſpirituales. quia ſcilicet iſti ſunt qui ſub rege regnꝫ
principaliter militantes. alijs ſpiritualiter principant.
Et ideo de bonis principibus ⁊ p̄latis poteſt exponi
illud. ij. Regum. xxiij. Dauid ſedens in cathedra ſapiē
tiſſimus princeps inter tres. In quibus verbis oſten
duntur quaſi omnes conditiones quas debent habere
boni principes ⁊ p̄lati. Debent enim habere fortez ſta
bilitatem. ne ſuperentur. quia debent eſſe dauid. ideſt
manu fortis. Cordis tranquilitatem. ne perturbentur
quia debent eſſe ſedens. ideſt tranquillus. Status au
toritatem vt formidentur. quia debent eſſe in cathedra.
ideſt in eminentia ſtatus. Status ſubtilitatem. ne frau
dentur. quia ſapientiſſimus. Mentis ſtrennuitatez vt
imittētur. quia princeps. ideſt primo incipiens. Honā
ſocietatem vt conſolentur. quia debent eſſe inter tres.
ideſt non ſolus. ¶ Iſte em̄ ſunt ſex generales conditio
nes quas debent habere principes ⁊ p̄lati. Quia pro
certo iſti debent eſſe potentes ad propugnanduz. quod
oſtenditur cum dicitur. Dauid: qui interp̄tatur ma
nu fortis. quia ſcilicet ad principem populi pertinet ꝙ
ſit alijs fortior ⁊ ſtabilior. vt ſcilicet contra aduerſarios
⁊ impios. ⁊ ſpiritales ⁊ temporales p̄ualeat: ne ab eis
ſuperetur. ſed vt magis eis in manu potenti ⁊ extento
brachio dominetur. ⁊ vt ipſis mediante iuſtitia princi
petur. Iuxta illud. j. Machab. ij. c. Iudas machabeus
fortis viribus a iuuentute ſua ſit vobis princeps. Da
uid ergo manu fortis. vnde Ezec. xxxiiij. Seruus meus
dauid in medio princeps eorum. Caput em̄ plus habet
de oſſibus ꝗ̄ quodcunq₃ aliud membrū. Murena etiam
caput habet quaſi immortale. percuſſa enim in capite:
vix cum baculo occiditur. In cauda vero virga modica
faciliter enecatur. Leo em̄ qui eſt caput ⁊ princeps ani
malium: ceteris eſt fortior. Et aries qui eſt dux gregis:
ceteris ouibus eſt potentior. Sic proculdubio chariſſi
mi: principes ⁊ p̄lati. qui ſunt duces. principes: ⁊ capi
ta ⁊ capitanei aliorꝫ debēt eſſe magis oſſei atq₃ fortes:
⁊ ad reſiſtendum malis hominibus: ⁊ inimicis tempo
ralibus ⁊ ſpiritualibus magis conſtantes: ſolidi ⁊ potē
tes Dauid inquit. j. Regū. xxij. Conuenerunt ad dauid
⁊ factus eſt eorum princeps. Iſtud tamen hodie eſt con
tra multos principes ⁊ eccleſiaſticos ⁊ mundanos. qui
ſcilicet nihil habent fortitudinis: nec ſpiritalis: nec cor
poralis. nec temporalis. Et ideo inimicis anime: hoſti
bus fidei. ⁊ eccleſie aduerſarijs ſubditorum ⁊ patrie in
uaſoribus vt deberent non obuiant nec reſiſtunt. ſed eis
potius cedūt ⁊ ſuccumbunt. De iſtis ergo dicitur Eſa.
iij. Dabo pueros principes eorꝫ. ⁊ effeminati domina
buntur eis Non ſic chariſſimi: ſed ſint iſti principes po
tentes ad propugnandum. Dauid inquit. Uide ſupra. D
de dauid ſi vis. ¶ Deinde dico. ꝙ iſti debent eſſe mode
ſti ad expectandum: qđ oſtenditur cum dicitur. Sedēs
Sedere em̄ tranquillitatez animi ⁊ quietem mentis de
ſignat. quod ſumme pertinet ad principem vel p̄latū
Quia proculdubio iſte non debet eſſe mobilis: nec cur
rens: ſed potius trāquillus. modeſt⁹. deliberās. patiēs
⁊ expectans. Non enim debet ſtatim ad iracundiā pro
rumpere nec precipitanter aliquid facere: nec indelibe
rate aliquid credere vel audire: ſed ſolum in tranquilli
tate animi debet ſedere: ⁊ in virtute patiētie ⁊ modeſtie
reſidere. Sedēs inquit Apoca. iiij. ca. Ecce in celo ſedes
poſita erat ⁊ ſuper ſedem ſedēs. Et. iiij. Regꝫ. ix. Ecce
principes exercitus ſedebant. Qđ eſt cōtra multos qui
valde ſunt precipites ⁊ motiui: intantum ꝙ vel adula
tionibus citius mouentur ⁊ liniuntur. aut detractioni
bus faciliter commouentur: aut iniurijs ad vindictaz
indeliberate vltra ꝗ̄ deceat excitantur. Caput enim in
ter cetera membra valde eſt mobile. et valde ad diuer
ſas partes mutabile ⁊ vertibile. Sic malus princeps ca
pitaneus vel p̄latus ſolet vltra ꝗ̄ debeat precipiter ſe
mouere. Et hoc dicitur Prouer. xxviij. Leo rugiens ⁊ vr
ſus eſuriēs princeps impius. Non ſic ergo: ſed ſint mo
deſti ad expectandum. Sedens inquit ¶ Deinde dico
ꝙ oportet ꝙ ſint ſublimes ad imperandum. In cathe
dra inquit. Ad principem em̄ pertinet ꝙ non exhibeat
ſe nimis humilem. neq₃ vilem. ne forte a ſubditis con
temnatur. Quia ſcilicet nimia familiaritas parit con
temptum. Contemptus enim principis vel p̄lati: dat
ſubditis audaciam delinquēdi. Aquila em̄ ⁊ leo ſolent

Ayuntamiento de Madrid

alijs animalibus inferre quendam timorem ⁊ terrorem. Sunt etiam animalia quodãmodo ſolitaria. gregem ⁊ communitatem fugientia. Ad denotandum. ꝙ illi qui ſunt regis principes ⁊ prelati non debent eſſe ſubditis nimis ſociales ſeu familiares. ſed magis ſolitarij ⁊ aliqualiter ſingulares. Ex hoc em̄ ſubditi magis timent ⁊ reuerentur: ⁊ a malis operibus retardantur. Vñ Hiere. xxx. Princeps de medio eorũ producetur. q. d. Princeps non debet eſſe inter alios: ſed ſuper alios. qđ oſtenditur cũ dicitur. In cathedra. Cathedra em̄ locus eſt ſuperioritatis. autoritatis ⁊ ſingularitatis. vnde ſcribitur Ezechiel. xxviij. In cathedra dei ſedi ⁊ in corde maris. Sint igitur ſublimes ad imperandum. Cathedra inquit. Aduerte tamen ꝙ cathedra non ſolum ſignificat ſtatus ſublimitatem: immo etiam deſignat iuſtitie ⁊ iudicij equitatem. que ſumme pertinent ad principes iudices ⁊ prelatos. Iuxta illud Eccl. vij. Noli querere ab homine ducatum: nec a rege cathedram honoris. Noli querere fieri iudex: niſi poſſis virtute irrumpere omnes iniquitatem. Mõ vtiqꝫ eſt hodie contra multos qui pro certo non ſedent in cathedra iuſtitie. ſed peſtilentie: nõ in cathedra honoris: ſed furoris. nec in cathedra equitatis. ſed rapine ⁊ iniquitatis Ezec. xxij. Principes eius in medio eius quaſi lupi rapientes predam. Non ſic ergo: ſed ſint ſublimes ad imperandum: ſeu etiam iuſti ad iudicandum ſeu ad gubernandũ. Cathedra inquit.

E ¶ Inſuper dico. ꝙ oportet ꝙ iſti ſint ſagaces ad meditandum. Sapientiſſimus inquit. Sapientia em̄ ⁊ prudentia talibus ſumme eſt neceſſaria: ⁊ pro ſe ⁊ pro patria. ⁊ pro ſubditis ⁊ pro republica gubernandis. Iuxta illud Eſa. xxxij. Non vocabitur vltra is qui incipiens eſt princeps. Res em̄ que alijs ſunt prelate: ſunt vt cõmuniter clariores. Patꝫ in ſole ⁊ ſtellis que cunctis generabilibus preferuntur. Patet in aquila regina auiũ que viſu limpidiſſimo ſolem intueri dicitur. Et patꝫ de leone rege animalium. qui apertis oculis dormire ⁊ requieſcere comprobatur. Sic vere illi qui aliorum ſunt reges principes ⁊ prelati: debent claritate ⁊ lumine ſciẽtie pre ceteris illuſtrari. Subtiliter em̄ debent in negocijs videre. ⁊ ꝙuis in mũdi proſperitate dormiant: ſemper tamen debent oculos cordis per diſcretionem apertos habere. ⁊ vbi homo non ſperat: ſemper debent in arduis cogitare. Cant. v. Ego dormio ⁊ cor meum vigilat Eſa. xxxij. Princeps vero ea que digna ſunt principi cogitabit. Sapientiſſimus inquit Eccleſiaſtici. ix. In manu artificis opera laudabuntur: ſic ⁊ principes populi in ſapientia ſermonis ſui. Igitur ſint prudentes ſeu ſagaces ad gubernandum. ¶ Iterum dico. ꝙ iſti debent eſſe audaces ad incohandum. Et hoc oſtenditur cum dicitur princeps. ideſt primo incipiens: quia ſcilicet tales debent primo incipere bona opera ⁊ difficilia vt ſint alijs in exemplũ. Grues em̄ ſolent inter ſe ducem eligere. qui primo ſolꝫ de terra ſurgere. primus ante alias incedere. ⁊ vie ducatũ primus alijs demonſtrare. Sic pro certo ad iſtos duces ⁊ principes mundi ⁊ eccleſie pertinet. ꝙ primi de terra. ideſt de corpore pigricie ſurgant. Primi volatum bonorum operum. primi in hoſtes anime: patrie ⁊ eccleſie proſiliant. ⁊ primi ducatum vie ad paradiſum alijs preoſtendant Daniel. x. Ecce michael vnus de principibus primis. figurati in iuda. de quo dicitur. j. Macha. xvj. Qđ primus transfretauit fluuiũ ad aduerſarios expugnandos ⁊ alij poſt ipſum. j. Paral. xj. c. Qui percuſſerit iebuzeũ: primus erit princeps ⁊ dux. Debent ergo eſſe audaces ad incohandum. princeps inquit. ¶ Rurſum dico. ꝙ iſti debent eſſe aſſociati ad conſultandum. qđ oſtenditur cum dicitur. Intertres. quia ſcilicet ad prelatum ⁊ ad principem pertinet ꝙ ſit bene aſſociatus. et ꝙ credat conſilio ſapientum. Actuũ. v. Princeps ſacerdotum ⁊ qui cum eo erant cõuocauerunt conſilium. Non enim debet proprio capiti credere: nec ſoli opinioni aſſentire: nec in ſuo ſenſu plus debito abundare: ſed potius debet intereſſe. ideſt inter bonos. conſilia dies. fideles ⁊ iuſtos: ⁊ trinitatis fidei profeſſores: ⁊ debet perſonaliter reſidere. Qr ſicut dicit chriſtus Matthei. xviij. Vbi duo vel tres congregati ſunt in nomine meo. ibi ego ſum in medio eorum. Qđ eſt contra multos: qui ita ſunt fatui ⁊ obſtinati: ꝙ nulli volunt credere niſi ſibi: nolunt ſecum habere bonos conſultores: ſed potius viros impios ⁊ raptores Eſaie. j. Principes tui īfideles ſocij furũ. omnes diligunt munera ⁊c. Non ſic ergo ſed ſicut viſum eſt habeant prelati ⁊ principes. Diſcretam ſocietatem. Audacem ſtrenuitatem. Sagacem ſubtilitatem. Excelſam autoritatem. Tranquillam maturitatem. Conſtantem ſtabilitatem. Et iſta de bono principe ſufficiant. Iſte eſt ergo principatus valde laudabilis. ¶ Quarto principaliter dico. ꝙ eſt quidam principatus valde damnabilis. Et iſte eſt principatus crudelium tyrannorum. ⁊ vt communiter modernorum ſecularium dominorum. et qđ peius eſt multorũ iniquorũ eccleſie prelatorũ. ¶ Unde nota ꝙ iſti ſunt vt communiter

Carnis delicijs impinguati.
Duris ſeuicijs effrenati.
Vanis leticijs occupati.
Blandis eloquijs delectati.
Malis familijs conuallati.
Malis cõſilijs gubernati.
Mortis ſupplicijs reſeruati.
Verbis blandicijs oblectati.

¶ Dicam⁹ igit ꝙ mundi pncipes carnis delicijs impinguãt. Magis em̄ vacant delicijs ꝙ prelijs. plus gaudent de potibus ꝙ de cenſibus plus delectantur in conuiuijs: ꝙ in bellorũ exercitijs. Et de hoc Eccleſ. x. Ve terre cuius rex puer eſt: ⁊ cuius principes mane comedunt. ¶ Item iſti duris ſeuicijs effrenant. Iſti enim pre ceteris hominibus ſunt crudeles: magis precipites ad vindictã ⁊ etiam ad rapinam: ſimiles draconi qui elephantem naturaliter perſequitur ⁊ odit. ⁊ contra eum preliatur. vt ardor ſui pectoris ipſius ſanguine frigido ⁊ melancolico temperetur. Sic vere dracones. ideſt tyranni principes naturaliter habent odio elephantes. ideſt ſimplices ſubditos. innocẽtes. ⁊ ideo vt ardor rapine et auaricie ſue poſſit eorum ſanguine. ideſt temporali ſubſtantia ſaturari vel ſatiari. non ceſſant contra ipſos controuerſijs ⁊ exactionibus preliari et eos ꝙtum poſſunt predicto ſanguine pauperare. vt ſic dicãt pauperes illud pſal. Principes perſecuti ſunt me gratis. Verumtamen ſicut draco bibens ſanguinẽ elephantis. ⁊ compellens ipſum deficere ⁊ cadere ſolet. quando qꝫ ſub ipſo inuolui ⁊ ſuffocari: ⁊ ſic cum moriẽte pariter ſolet mori. Sic proculdubio principes ⁊ tyranni dum elephantes. ideſt ſubditos ſanguine bonorum temporalium euacuant per rapinam ipſoſqꝫ ad terras ideſt inferius ad ſtatum paupertatis compellunt cadere ⁊ venire. conſtat ꝙ in hoc ipſi proſternunt ⁊ deijciũt ſemetipſos. quia ſcilicet paupertas ſubditorũ eſt paupertas principis. ⁊ econuerſo diuitie ſubditorum ſunt diuitie dominorum. Princeps enim vt cõmuniter nunꝙ poteſt eſſe diues. ſi ſubditi ſunt pauperes. quinimo dum ſubditi pauperſcunt: principes neceſſario rugiũt ⁊ fameſcunt. Et ideo dicitur Prouerbiorũ. xxviij. Leo rugiens ⁊ vrſus eſuriens princeps impius ſuper populũ pauperem. Sic ergo dico. ꝙ iſti ſunt magnis ſeuicijs inflammati. ¶ Item dico. ꝙ iſti ſunt vanis leticijs occupati. Principes em̄ moderni non curant niſi de leticijs ⁊ conſolationibus huius mundi. Volunt enim habere cantores cantatrices: ioculatores ⁊ ioculatrices. in bonis volunt ducere dies ſuos. ⁊ in puncto ad inferos peruenire. Ideo de iſtis dicitur in pſ. Preuenerunt principes coniuncti pſallentibus in medio iuuencularum tympaniſtrarum. ¶ Item iſti ſunt blãdis eloquijs delectati. Iſti enim hodie non diligunt niſi adulatores: nolunt enim habere aliquem correctorem. ſed magis amant quemcunqꝫ verboſum adulatorem ⁊ deceptorem. Unde Heſter. xvj. Aures principuꝫ ſunt ſimplices Et ideo dicitur de adulatoribus. Oſee. vij. In malicia ſua letificauerunt regem: ⁊ in mendacijs ſuis principes ¶ Item iſti ſunt malis familijs cõuallati. Non curãt

enim

em̄ hodie principes habere in familia ſua niſi illos qui ſine conſcientia emendas exigunt: ⁊ qui extorſiones in ſubditos facere ſciūt. Aranea eī multos pedes hʒ diuerſos ⁊ inequales quibus mediantibus fila nectit. quibꝰ muſcas inuoluit ⁊ capit. ⁊ ſic carū ſanguinem euacuat atq̧ bibit. Sic vere aranea. ideſt venenoſus ⁊ malus princeps. multos habet pedes. ideſt multos familiares ⁊ ſequaces diuerſos. ⁊ in diuerſis officijs cōſiſtentes. iſtis aūt mediantibus: muſcas ideſt pauperes depredatur. ⁊ earum ſanguine ſatiatur. De hoc dicitur Prouerbi. xxix. Princeps qui libenter audit verba mendacij. omnes miniſtros habebit impios. ¶ Itē dico. ꝙ iſti ſunt malis conſilijs gubernati. Iſti enim hodie non credūt conſilijs bonoꝝ ſed malorum. ſcilicet fallacium aduocatorum ⁊ ſuorum crudelium balliuorum. omnia eniʒ conſilia eorum ſunt ad extorſionem pecuniarum et ad grauamina ſubditorum. Et ideo dicitur in ps. Dominus diſſipat conſilia principum: reprobat autem cogitationes populoꝝ. ¶ Item dico. ꝙ iſti ſunt mortis ſupplicijs reſeruati. quia ſcilicʒ tales qui non ceſſant alios ledere ⁊ grauare neceſſe habebunt mortis eterne ſupplicium ſuſtinere. Iſti eniʒ qui dati ſunt ſubditis in exemplum: ⁊ tamē propter ſua mala exempla ſunt alijs cauſa ruine debent merito penas pre ceteris ſuſtinere. Ideo de principibus qui dederant maluʒ exemplum alijs dicitur Nume. xxv. Tolle cunctos principes populi ⁊ ſuſpende eos contra ſolem in patibulis. Et ideo in ps. dicitur. ꝙ effuſa eſt contentio ſuper principes: ⁊ errare fecit eos in inuio ⁊ non in via. Iſtud potiſſime fiet poſt mortem. quando ponentur principes noſtri. ſicut oreb ⁊ zeb ⁊ zebee. ⁊ ſalamana. qui ſcilicet fuerūt principes qui dei populum vexauerunt. ⁊ ideo mortis ſupplicium ſubierunt. pſal. Conturbati ſunt principes edom. robuſtos moab obtinuit pauor. Et ſic igitur patet. quomodo eſt
C quidam principatus valde damnabilis ⁊c. ¶ Quinto principaliter dico. ꝙ eſt quidam principatus valde terribilis. Et iſte eſt principatus demonum. qui modo in mundo et in mundanis. in inferno etiam ⁊ damnatis principari dicuntur. Iohā. xiiij. Uenit em̄ princeps huius mundi: ⁊ in me non habet quicꝙ̄. Et Ioh. xij. Nūc princeps huius mūdi eijcietur foras. Principatus tamen dyaboli non durabit niſi vſq̧ ad iudicium. ſicut videtur velle apoſtolus. j. Coꝛ. xv. c. vbi dicit. ꝙ tunc euacuabit omnem principatum. Quod exponentes ſancti dicunt. ꝙ principatus demonum queʒ habent ſuper animas ceſſabit in iudicio. quia tunc ipſi demones cū animabus damnatis igne perpetuo cremabūtur Eſa. xxij. Cuncti principes fugerūt ſimul: quia ligati ſunt. Sic igitur poteſt apparere. ꝙ inuenitur principatus quintuplex. ſcʒ. Terribilis. Damnabilis. Laudabilis. Innumerabilis. ⁊ Inſupabilis. Et hec ſufficiūt de principatu. Uide in alijs titulis. Ubi in locis infinitis inuenies de principibus. ⁊ prelatis.

a
Principium.

Nota cum principia ſint ille partes rex ⁊ dictionum. a quibus fines ⁊ concluſiones: necnon effectus ⁊ opiniones producuntur. valde debʒ cauere homo ꝙ principiuʒ eligit ⁊ intendit: vel a quo principio incipit vel procedit. Ex bonis em̄ principijs bone concluſiones. ſequuntur Et ex bonis cauſis boni effectus producuntur. Ex malis vero cauſis ⁊ principijs: mali ſequūtur fines ⁊ deciſiones. Igit quicquid facimus incipiamus a bono principio. ¶ Nota ergo ꝙ inuenit̄ triplex bonū principium ⁊ triplex malum. Bonum em̄ eſt ſcilʒ Principium

Eternum.		Dei bonitatem ⁊ conditionem
Internum.	quod ſignat	Cordis puritatē ⁊ intētionē.
Externum.		Uite bonitatē ⁊ perfectionem.

¶ Primum eſt principium creatiuum. quia producit naturam ⁊ rerum veritates. Secundum eſt principiuʒ inceptiuum: quia incipit gratiam ⁊ operum bonitates Tertium eſt principium effectiuuʒ. quia inducit gloriā celi ⁊ omnem felicitatem. ¶ Dico ergo ꝙ eſt principiū eternum omnium productiuum. Et iſtud principium eſt deus in quo ⁊ a quo: per quem: ⁊ ad quem ſunt omnia. Et ideo ipſemet dicit Apocal. j. Ego ſum alpha ⁊ o principium ⁊ finis. Iſte eſt enim principium rerum: quia in principio creauit deus celum ⁊ terram Gene. j. Iſte debet etiam eſſe principium noſtrorum actuum Iohā. viij. Ego principium qui ⁊ loquor vobis. Qui enim in Actibus ſuis non habet deum pro principio: nunꝙ̄ poteſt ad finem debitum peruenire. Et ideo dicitur Apocalipſ. iij. Hec dicit amen qui eſt principium creature dei. ¶ Item eſt principium internum operum inceptiuum vel directiuum. ⁊ iſtud eſt principium bone intentionis: quia ſcilicet bona intentio debet eſſe principiuʒ actuum ⁊ operum humanorum. Sicut enim principiata omnia ſapiunt naturam ſui principij. ſic omnia opera ſapiunt naturam ſue intentionis a qua producunt. Iob. xxviij. Habet argentum venarum ſuarum principia. Et de iſto conſulitur. Exod. xij. Menſis iſte principium menſis erit vobis in menſibus anni. ¶ Item eſt principium externum glorie inductiuum. Et iſtud eſt principium bone vite a quo ſcilicet producitur ⁊ ſequitur concluſio glorie paradiſi. Quia ſicut dicitur Gen. ij. Plantauit dominus deus paradiſum voluptatis a pricipio. ſupple bone vite in preſenti: ad quod ſequitur in futuro plātatio paradiſi. Et ſic inuenitur principiū bonum. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ inuenitur principiū malum. Et ſic dico ꝙ quidā incipiunt a principio ſcʒ B

Carnis infectionis.
Hoſtilis ſuggeſtionis.
Mundane poſſeſſionis.
Inique defectionis.

¶ Quidā ergo incipiūt a carnis īfectione. Et iſti ſunt illi quibus caro ⁊ ſanguis reuelat omnia queq̧ agunt. Numeri. xxiiij. Principium gentium Amalech cuius extrema perduntur. Amalech enim lambens ſanguinem interpretatur. Et ſignat carnem que in ſanguinibus delectatur. ¶ Item quidam incipiunt ab hoſtis inſpiratione. Et de hoc dicitur Gene. x. Fuit principium regni eius babylon. ideſt dyabolus. ¶ Item quidam incipiunt a mundana proſperitate. Et de hoc Prouer. xx. Hereditas ad quam feſtinat in principio: in benedictione carebit. ¶ Item alij incipiūt a peccati peruerſitate. Eſa. lxiij. Facti ſumus ſicut in principio quādo non dominaberis noſtri. Et ſic patʒ ꝙ eſt quadruplex malum principium. ⁊ triplex bonum Multa poſſent exempla applicari de principio. ⁊ maxime de illis quoruʒ principijs finis non concordat. ſicut ſunt hypocrite: falſi amici. diuites ⁊c. Sed in ſuis titulis dictum eſt. Et ſimiliter de illis qui in principio ſunt mali ⁊ in fine boni. Uide ſupra de Conuerſione. Et ſimiliter de illis qui non reſpiciunt ſuum originalem principium. ſcʒ carnis vel generis vilitatem ⁊c. Dimiſi eniʒ iſta omnia. quia pauce ſunt autoritates. A

Prior. Prius.

Cū prior ſit ille qui alios precedit etate: ordine: vel virtute: poſſumus dicere ꝙ ſicut prius in titulo de Primis viſum eſt multiplex eſt prioritas. videlʒ

Admirabilis.	Nā priora dei opa debēt admirari
Honorabilis.	Iuſti opera debent venerari.
Deteſtabilis.	Noſtra ſcelera debent deteſtari.
Reparabilis.	Mentis vulnera debēt reparari.
Non amabilis.	Rex munera debent non amari.
Supportabilis.	Mūdi pondera debēt ſupportari.
Imitabilis.	Sancta funera debent imitari.

¶ Dicam ergo ꝙ eſt prioritas dei que eſt admiranda: ſed de hoc dic ſicut ſupra. vbi. Primus paragrapho primo. Hoc ſolum dic. ꝙ deus prius ſcilicet ante incarnationem nobis erat ignotus. poſtea tamē factus eſt mirabiliter nobis notus. vnde optime potuit figurari. ij. Machab. j. vbi dicitur. ꝙ tempus affuit ꝙ ſol refulſit qui prius erat in nubilo. ⁊ accenſus eſt ignis magnus. ita vt omnes mirarentur. Sol eniʒ iſte dei filius. prius ſcilicet ante incarnationem nobis latebat in nubilo: in quantum viſibiliter non erat notus. finaliter tamen nobis ſplēduit ⁊ refulſit. quando in carne viſibiliter fuit

natus. Iſta eſt ergo prioritas dei: hoc eſt dictu: ipſius excellens dignitas ⁊ maieſtas. que ſcilꝫ eſt admiranda. Habuit eñ vnuꝫ prius dominationis: hoc eſt dictu: diuine conditionis. vnuꝫ prius incarnationis. vnū prius paſſionis. vnum prius reſurrectionis. vnum prius aſcēſionis. De ipſius priori et eterna diuina conditione. dicitur Iob. j. Qui poſt me venit ante me factus eſt: quia prior me erat. De incarnatione dicitur Luc. ij. ꝙ ſymeō reſponſum acceperat non viſuruꝫ ſe mortem: niſi prius videret chriſtum dominum ſcilicet in carne. De paſſione dicitur. j. Cor. xv. Non viuificatur niſi prius moriatur. De reſurrectione autem dicitur Luce. ix. Propheta vnus de prioribus ſurrexit. De aſcenſione autem dicitur Actuū. j. Primum quidem ſermonem feci ⁊c. vſqꝫ aſſumptus eſt. De ipſius vero nobis oſtenſa dilectione. dicitur. j. Iohā. iiij. Nos ergo diligamus eum: quoniam ipſe prior dilexit nos. Hec eſt igitur prioritas dei.
B que eſt admiranda. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt prioritas iuſti. que eſt honoranda. Iuſtus eñ poteſt dici ſcꝫ

Prior in vigore.
Prior in valore.
Prior in honore.

Prior dico in vigore aduerſa tolerans. ſicut de illo fortiori qui non poteſt domū fortis armati diripere niſi prius fortem adducat. Vt ſic ſit de illis. de quibus dicitur Iudicum. xx. ꝙ qui prius ſimulauerant fugam verſa facie fortius reſiſtebant. Item prior in valore multis preponderans. In valore enim virtutum ⁊ meritorum iuſti preponderant vniuerſis. j. ad Theſſal. iiij. Qui in chriſto ſunt reſurgent primi vt ſic bonitas ⁊ ſapiētia iuſti comparetur luci Sap. vij. Luci comparata inuenitur prior. Item prior in honore ceteris imperans vt ſit prior in donis: maior in impio Geñ. xlix. Multa poſſent hic dici: ſed tranſeo: qꝛ ſatis eſt ſupra dictū: vbi primus. hoc ſolū nota. ꝙ iuſtus ſeu perfectus dꝫ prius

Se accuſare.
Se macerare.
Obtemperare.
Accelerare.
Hoſtes grauare.
Verba formare.
Mentem mundare.
Pacem ligare.
Facta tractare.
Verbis ceſſare.

¶ Igitur prior ſe accuſat culpam confitendo. Vnde Prouer. xviij. Iuſtꝰ prior accuſator ē ſui. ¶ Itē prior ſe maceret cibis abſtinendo. Ecci. xxxj. Super menſam magnam ſediſti: non aperies ſuper illam faucem tuaꝫ prior: ne extendas manum tuam: nec prior poſcas bibere. Et ibidem. Ceſſa prior cauſa diſcipline. ¶ Iteꝫ prior obtēperat maiori parendo. j. Mach. ij. Princeps ⁊ maximus es ⁊c. Accede prior ⁊ fac iuſſuꝫ regis. ¶ Itē prior accelerat bonuꝫ faciendo. Quilibet eñ debet velle eſſe prior ad faciendum bonum: nec debet alter alterꝫ expectare. Quia ſcilicet ſicut dicitur Iohan. v. Ille qui prior intrabat in piſcinā ſanus fiebat. nocuit eñ differre paratis. Vnde Ecci. xxxij. Precurre prior in domum tuaꝫ ⁊ illic aduoca ipſum. Quilibꝫ eñ (licet tarde incipiat) debet tamen poſtꝗ̄ inceperit taliter accelerare ⁊ precurrere. ꝙ ſi fieri poſſit prior alijs poſſit eſſe. Sūt eñ in aliquibus partibus quedam nuces que alijs iuxta cōmunem morem folliētibus ⁊ fructus producentibus. ſicce ſolent vſqꝫ ad vigiliā ſancti Iohānis baptiſte penitus remanere. Sed reuera in nocte precurſoris iſte ſiue mirabiliter ſiue naturaliter neſcio: ſolent folia ⁊ fructꝰ producere. ⁊ ſe alijs prioribus cōparare Quia v̄o ꝗ̄uis homo diu permaneat in ſiccitate ⁊ ſterilitate: debet tamen tanto feruore ad dominum ſe conuertere. ꝙ alios ipſum precedētes poſſit attingere: ⁊ ſi poſſit ipſis in virtutibꝰ prior eſſe. Exemplo ſcꝫ Iohannis qui precucurrit citius petro: ⁊ ideo venit prior ad monumentū. ſicut dicitur Iohānis. xx. Quia reuera feruēs acceleratio eſt ſepiſſime alioꝝ preuentior in meritis anticipatio. Igitur iuſtus prior acceleret bona faciendo. ¶ Itē prior ſe preparet hoſtes inuadēdo. Audaces eñ fortuna ſolꝫ adiuuare: ⁊ illos qui prius alios inuadunt: multotiens releuare. vnde de Iuda machabeo dixerunt inimici. j. Macha. v. c. Si tranſierit ad nos prior non poterimus ſuſtinere eum. Ita aūt fuit. quia iudas torrentē tranſiuit ⁊ alios ſuperauit. ¶ Itē prior verba ſonent fidē edocendo: vt ſit de illis de quibus dicitur Eccli. xxxvj. Locuti ſunt in nomine tuo prophete priores. ¶ Item prior ſe emundet culpam confitendo Mat. xxij. Munda priꝰ qd̄ intus eſt calicis ⁊ paropſidis ⁊c. vt fiat id qd̄ foris eſt mundū. ¶ Item prior pacificet ſe reconciliando Mat. v. Si offeres munus tuū ad altare: ⁊ frater tuus habet aliquid aduerſum te: vade prius reconciliari fratri tuo ⁊ veniens offeres munus tuū. ¶ Itē prior facta tractet prudenter agendo. Prius eñ ⁊ ante omnia concilia in negocijs ſunt habenda. ſicut Luc. xiiij. dicitur de volente edificare turrim. ꝙ priꝰ ſedēs cōputat ſi habeat ſumptus qui ſunt neceſſarij ad perficiendū ⁊c. ¶ Iteꝫ prior loqui ceſſet verba moderando. j. Cor. xiiij. Si aliquid ſedēti reuelatū fuerit prior taceat. Iuſtus igitur in his omnibus prior ⁊ alijs virtutibus preeminentior debet eſſe: ⁊ ſic prioritatem virtuoſaꝫ ⁊ honorabilē poterit obtinere. ita ꝙ nullus alius ſibi poterit cōparari Dañ. xj. Nō erit priori ſimile nouiſſimū. Eſt igitur prioritas iu-
ſti que eſt honorāda. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt prioritas pec- C
cati que eſt deteſtāda. Priora eñ peccata noſtra ⁊ prior etiā mala vita noſtra ſemper debent videri ⁊ totis viribus precaueri ⁊ abominari: etiā ⁊ horreri: inſuper emūdari ⁊ deleri. Si quis eñ a leone morſus eſſet: ſemper viſo leone timeret: ⁊ primum morſum etiam abhorreret: ⁊ ſanitatem pro viribus impetraret. Bene ergo dicitur Eſa. xlvj. Redite ꝑuaricatores ad cor: recordamini prioris ſeculi. Iſtud tamen propoſſe impedit dyabolus. Nō vult eñ ꝙ priora pericula videamus ad finem. ꝙ ibi faciliter incidamus dicens. ſcilicet Eſa. xliij. Ne memineritis prioꝝ: ⁊ antiqua ne intueamini: Et ꝙ nūꝗ̄ a peccatis prioribus recedamus: ſed ſemper in deterius procedamus. Iuxta illud Luc. xj. Fiunt nouiſſima hominis peiora prioribus. Et Mat. xxvij. Erit nouiſſimus error peior priore. Nota etiam hic. ꝙ prioritas deteſtanda eſt illa qua quidem per fatuam audaciam ⁊ preſumptionē priores ſe offerunt periculis. ⁊ etiam omnibus vitijs et peccatis. De quibus dicitur Hiere. xj. Reuerſi ſunt ad iniquitates patꝝ ſuoꝝ priores. ita vt quilibet talis dicere poſſit illud. j. Tymoht. j. Prius blaſphemus fui et perſecutor. Vnde de falſo amico: dicitur Ecci. xij. Si occurrerint tibi mala: inuenies eum illuc priorem. Non ſic chariſſimi: ſed priora vitia deteſtemur ⁊ priorem vitam in melius emēdemus. vt ſic de nobis dicatur illud Eſa. xxxv. In cubilibus in quibus dracones prius habitabant orietur viror iunci ⁊ calami. Similes ſcilicet illi lapidi qui dicitur noſet qui inuenitur in capite buffonis: qui tamen ſumme valet contra venena. vbi ſcilicet forma buffonis dicitur apparere. Quia ſcilꝫ illi qui de corpore dyaboli buffonis per penitentiā extrahuntur. quandoqꝫ ſumme valent contra venenum peccati. Exēplo ſcilicet pauli ⁊c. imaginem tamē buffonis. id eſt priora peccata ſemꝑ per memoriam ſecum debent habere. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt prioritas innocentie. que eſt reparanda Virtutes eñ quas perdidimus ſunt recuperande. ⁊ anima que vulnerata eſt reparanda. immo certe virtus ⁊ gratia eſt amplior ꝗ̄ amiſſa fuerat procurāda Ad hoc eñ tendit tota potentia medicorum. vt ſcilicet prior ſanitas recuperetur. ⁊ maior etiam ⁊ firmior procuretur. vt ſic iubileus prioris reſtitutionis ad nos redeat. ſicut de hereditate aliena dicitur Leuitici. xxvij ꝙ ſcilicet in anno iubileo reuertebantur ad prioreꝫ dominum. vt ⁊ ſic anime ad priſtinam innocentiam redeunti dicat dñs illud Eſa. j. Reſtituam iudices tuos vt fuerunt prius ⁊ conſiliarios tuos ſicut antiquitus. q. d. Iudicium: iuſtitiam conſilium ⁊ prudentiam reſtituā tibi ſicut prius: quia ſcilicet bonus penitens debꝫ fortior ⁊ virtutibus ⁊ innocentia maior ꝗ̄ prior fuerat reuenire Iob. xviij. Placatum reddet habitaculum iuſtitie.

Pone

Pone de anteo rege: qui pſtratus ab hercule ſemper fortior ꝙ prius fuerat reſurgebat. vt ⁊ ſic tali penitenti ad ampliorẽ grãm redeũti dicaꝰ illud Apoca. ij. Noui opa tua ⁊ charitatẽ: ⁊ fidẽ ⁊ miniſteriũ: ⁊ patientiã tuã ⁊ opa tua nouiſſima plura priorib⁹. Ruth. iij. Benedicta filia tu a dño q̃ priorẽ miſericordiã poſteriori ſupe-

D raſti. Pꝫ ergo ꝙ eſt prioritas innocẽtie que eſt reparanda. ¶ Quinto dico ꝙ eſt prioritas mũdi glie q̃ nõ eſt amãda. Bona eñ mundi, dicunꝰ priora. bona paradiſi poſteriora. Et genera priores fetus animaliũ vt cõmuniter nõ ſunt ita pfecti ſicut ſcdi. Igiꝰ qr iſta priora vana ſunt: ipa dimittam⁹ ⁊ ad poſteriora paradiſi bona curramus. Nõne ſcriptũ eſt. Exo. xxxiij. Q̃ dñs faciez ſuã moyſi nõ oſtendit: ſed poſteriora ſua oſtẽdere repromiſit. facies eñ iſta: anteriora ⁊ priora mũdi bona ſignat. poſterioritas vo ſequẽtia paradiſi bona deſignat: Illa ergo debem⁹ contẽnere: iſta vo diligere: querere ⁊ amare. Exẽplo. ſ. Jacob q̃ lippam vxorẽ que prior fuerat ſibi vxor contẽnens ſcdaꝫ q̃ pulchra erat dilexit. Et ſicut dr Geñ. xxix. Amorẽ ſequẽtis priori ptulit. Si cut dicif. j. Cor. xv. Pri⁹ qđ aiale eſt deinde qđ ſpũale eſt. Talis enim prioritas mundane glorie finaliter cedit ad nihilum: qr. ſ. exinde ſequitur penuria infernalis. Exemplũ de diuite in inferno ſepulto. Luce. xvj. Et j. Regum. ij. Repleti prius p panibus ſe locauerunt: ⁊ famelici ſaturati ſunt. Ut ſic illi qui modo in mundi magnificentia ſunt priores: figurenꝰ in ſeptem vaccis pinguibus pharaonis. tandẽ p vaccas tenues deuoratis. De quibus dr Geñ. xlj. Q̃ priorꝫ pulchritudinem deuorauerunt: ⁊ tñ deuoratis prioribus nullũ ſaturitatis dedere veſtigiũ. Iſta eſt igiꝰ prioritas non amanda. ¶ Sexto dico ꝙ eſt quedã prioritas toleranda vel ſupportãda. Et iſta nihil aliud eſt ꝙ ſtatus mũdi tribulationũ. ⁊ pſentiaꝝ miſeriaꝝ ⁊ tribulationũ que prius in hac vita veniũt: ⁊ ſubſequenꝰ in alia bona ⁊ pſpera ſuccedũt. Hyems enim prior accedit ꝙ eſtas: ⁊ tribulatio prius venit ꝙ felicitas. Mala ergo iſta que pri⁹ veniũt in patiẽtia tolerenꝰ. vt finaliter eternã gloriã cõſequamur p quã ois pcedens peſtilentia obliuioni tradaꝰ. Ut ⁊ ſic de gloria dicaꝰ illud Eſa. lxv. Obliuioni date ſunt anguſtie priores ⁊ abſcõdite ſunt ab oculis veſtris. Seqtur. Et nõ erũt in memoria priora: ſed exultabitis ⁊ gaudebitis vſqꝫ in ſempiternũ. Iſta eſt ergo quedam prioritas tolerãda. ¶ Septimo dico ꝙ eſt quedã prioritas imitãda. Et iſta eſt vtus ⁊ bonitas ſanctoruꝫ patrũ: qui prius ⁊ ante nos pceſſerũt. qui. ſ. ſunt imitãdi. ⁊ p moralẽ ſilitudinẽ ſubſequẽdi. Ut ſic figurenꝰ in illis rotis Ezech. j. vbi dicif. Una erat ſilitudo ipſarum quatuor: ⁊ ad quem locũ declinabat que prima erat ſequebãtur ⁊ cetere. vnde quilibet bonus imitator de tali prioritate põt dicere illud Phyl. iij. Que retro ſunt obliuiſcẽs ad ea vo q̃ priora ſunt extendẽs meipm deſtinatũ pſequor ad brauiũ. Hec eſt ergo prioritas imitanda. ⁊ etiam vt dictũ eſt toleranda. non amanda reparanda deteſtanda. veneranda. ⁊ admiranda. Et hec de prior ⁊ prius ſufficiant. Uide vbi ante. Preire. et vbi Primus.

A **Priuſquã.** Cum priuſꝙ ſicut ⁊ anteꝙ denotet mihi quãdam pambulam tpis anticipationẽ. quandã pceſſionẽ ſtatus ⁊ pfectionis ⁊ gradus plationẽ notabo ꝙ priuſꝙ põt de deo. Juſto ⁊ impio referri. ¶ Primo igiꝰ dico ꝙ ad deuꝫ enim ſpectat vnum priuſꝙ

Eterne durationis.
Paterne pmiſſionis
Interne cognitionis.
Supne pfectionis.

De eterna duratiõe pꝫ: qr cõſtat ꝙ deus ſemp eſt ⁊ fuit eternaliter. Et de iſto priuſꝙ loquitur dauid in ps. dicens deo ſic. Priuſꝙ montes fierent aut formaretur terra ⁊ orbis a ſeculo ⁊ vſqꝫ in ſeculum tu es deus. De paterna prouiſione patet quia conſtat ꝙ deus priuſꝙ quicꝙ faceret a principio ſicut ſagax pater in teſtamento ſue immutabilis puiſionis ⁊ ordinationis bonos futuros filios pdeſtinauit ad gloriam malos vero reprobauit ⁊ deſtinauit ad mortem. Unde ipſe in perſona bonorum loquitur dicens. Hiere. j. Priuſꝙ te formarem in vtero noui te: et anteꝙ exires de ventre ſanctificaui te ⁊c. De malorum autem pdeſtinatione ſeu reprobatione dicitur in ps. Fiant ſicut fenum tectorum quod priuſꝙ euellatur exaruit ſcilicet in mente diuina per reprobationẽ. De interna cognitione qua ſcilicet ipſe nouit omnia priuſꝙ fiant dicit ipſe dñs Joh. xiiij. Et nũc dixi vobis priuſꝙ fiat vt cum factum fuerit credatis ⁊c. De ſuperna vero perfectione dominatione ⁊ platione dicitur Johã. xvij. Clarifica me pater claritate quam habui priuſꝙ mundus fieret. Priuſꝙ igitur refertur ad deũ. ¶ Se- B

cundo dico ꝙ priuſꝙ refertur ad iuſtum. Conſtat eñ ꝙ vir ſapiẽs et perfect⁹ dꝫ multos bonos priuſꝙ. ideſt multas bonas anticipatiões habere. ⁊ alios in bonis actibus anteire. Et ſic dico ꝙ iuſti habent vnũ priuſꝙ

Uere confeſſionis.
Pie petitionis.
Docte diſcretionis.

De flebili confeſſione dicitur in ps. vbi ſcilicet dauid videtur confiteri: priuſꝙ humiliarer ego deliqui. De humili petitione qua ſcilicet homo petit priuſꝙ moriatur ſibi peccata dimitti dicitur in ps. Remitte mihi vt refrigerer priuſꝙ abeam et amplius non ero. De vtili vero diſcretione quam ſcilicet homo debet habere ſapienter agendo: alios arguendo, debite reſpondendo. Sapienter dico agendo eccleſiaſtici. lj. Priuſꝙ oberrarem queſiui ſapientiam. Palam alios etiaꝫ arguendo. Eccſiaſtici xj. Priuſꝙ interroges ne vituperes quenꝙ ⁊ cum interrogaueris corripe iuſte. ¶ Debite inſuper reſpondendo. vñ Eccleſiaſtici. xj. Priuſꝙ audeas ne reſpondeas verbum. Sicut enim dicitur Prouerbio. xviij. ca. Qui prius reſpondet ꝙ audiat: ſtultum ſe demonſtrat et confuſione dignum priuſꝙ ergo pertinet ad iuſtum. ¶ Tertio etiam dico ꝙ priuſꝙ etiam pertinet ad ſtultum. Conſtat enim ꝙ ſtulti ⁊ peccatores habent multos malos priuſꝙ. ideſt multas anticipationes ⁊ pcipitationes. ſ. priuſꝙ

Fallacis amicicie.
Furentis iracundie.
Crudelis violentie
Finalis peſtilentie.

Falſi enim amici ſolẽt ante tempus ſuos dimittere. ſicut de petro legitur Marc. xiiij. ca. Q̃. ſ. priuſꝙ gallus cantaret bis: dominum denegaret. vnde Mat. xxvj. c. Priuſꝙ gallus cantet: ter me negabis. Mali iracundi ſolent ante tempus animo furere. Unde in ps. dicitur ſic. Priuſꝙ intelligerent ſpine veſtre ramnum. ſicut viuẽtes ſic in ira abſorbet eos; Crudeles impij ſolent ante tempus bonos affligere. ſicut Actuum. xxiij. patet de illis qui dicebant: nos vero priuſꝙ appropiet parati ſumus interficere eum. ſ. paulum. Sed omnes peruerſi ſolent ante tempus mortem incurrere. Unde in ps. dicitur ꝙ iſti fiunt ſicut fenum tectorũ quod priuſꝙ euellaꝰ exaruit. Et hec de priuſꝙ ſufficiant. Uide vbi prius. ante. anteꝙ ⁊c.

Priſtinus. Cum priſtinus nihil aliud ſit ꝙ qđ prior pcedẽs ſeu antiqu⁹. Notabo ꝙ nos inuenimus priſtinam A

Innocentiam ⁊ perfectionem.
Iniuſtitiam et corruptionem.
Amiciciam ⁊ dilectionem.

¶ Igitur dico ꝙ eſt dare priſtinam innocentiam. que eſt reparanda. Serpens eñ tranſeundo p artum foramen ⁊ deponendo pellem antiquam: ⁊ aquila balneando ſe in fonte viuo ſolent reparare ⁊ recuperare priſtinã iuuentutẽ ⁊ priſtinã fortitudinẽ ⁊ virtutẽ. Sic vo nos q̃ ſentimus nos in vitijs antiquatos: debemus pellem veterem. hoiem veterẽ. malã querſationem veterẽ tranſeundo p artam penitentiã: ⁊ in fonte lachrymaꝝ nos balneando deponere. vt ſic poſſimus priſtinam iuuentutis innocentiam reparare. ⁊ priſtinã virtutum fortitudinẽ rehabere. vnde Ephe. iiij. Deponite vos ſm priſtinã querſationẽ veterẽ hoiem q̃ corrũpiꝰ ⁊ renouamini ſpũ mentis veſtre ⁊c. Talem aũt priſtinã renouatio

nem deſiderabat Job cum dicebat Job.xxix. Quis mi
hi tribuat vt ſim iuxta menſes priſtinos. ſm dies qui
bus deus cuſtodiebat me.qn̄ ſplendebat lucerna eius
ſup caput meum.ſicut fuit in diebus adoleſcentie mee
quando ſecreto deus erat in tabernaculo meo . quan
do lauabā pedes meos butyro.ꝛ petra fundebat mihi
riuos olei ꝛc. Expone. Et reuera homo qui quandoqꝫ
fuit iuſtus:innocens ꝛ deuotus:qui videt ſe vitijs inuo
lutū:valde debet innocentiā p̄ſtinam quam ſentit ꝑdi
tam dolere.ꝛ p̄ſtinum ſecretū diuine viſitationis ꝛ con
ſolationis.p̄ſtinum butyrum dulcedinis ꝛ deuotionis
priſtinum oleum pietatis ꝛ compaſſionis.p̄ſtinam lu
cernaꝫ ſapientie:ꝛ diſcretionis plangere ꝛ lugere: ꝛ ad
ipſa ꝓ viribus reuenire.Igitur dico ꝙ talis priſtina cō
ditio ꝛ ꝑfectio recupat̄.ſ.per
Diuinam miſerationem.
Deuotam poſtulationem.
Legalem ordinationem.
Penarum tolerationem.
Facit ergo ad hoc diuina miſeratio.Sine grā enim dei
homo a peccato nunq̄ ꝯuertit̄.nec p̄ſtina eius ꝑfectio
reformat̄.Qđ ſatis figurat̄ Geneſ.xl. vbi dr̄ carcerato
pincerne.Tres adhuc dies ſunt poſt quos recordabit̄
pharao miniſterij tui:ꝛ reſtituet te in gradū priſtinū.
Pharao em̄ rex eſt deꝰ q̄.ſ.poſt tres dies ſeu poſt ꝑtes
penitētie de hoīe recordat̄.ita ꝙ eū in gradū p̄ſtine.im
mo qn̄qꝫ maioris v̄tutis ꝛ innocentie reſtituere cōpro
batur.Figura etiam ad hoc de templo dn̄i qđ p̄us fue
rat ꝑ chaldeos deſtructum : tandē tamē ꝑ filios iſrael
reparatum.De quo dicitur.ij.Paral̄.xxiiij.Qđ ſuſcitaue
runt domū dn̄i in p̄ſtinum ſtatū. Facit igitur ad iſtaꝫ
reparationem innocentie ꝛ virtutū diuine grē miſeratio.
¶ Itē facit ad hec deuota venie ſupplicatio ſeu depca
tio.Et ſic videbat ſamſon a dn̄o poſtulare dicens.ſ. Iu
dic.xvj.Dn̄e deus meus reſtitue mihi nunc p̄ſtinā for
titudineꝫ.¶ Itē facit ad hec legis dn̄ice ꝯſtitutio. Lex
em̄ eſt diuina ꝙ peccator ꝑ penitentiā ad priſtinā gra
tiam reuertatur. Figura etiam ad hoc Leuit̄.xxv. vbi
dicitur ꝙ omnis hereditas vendita:in iubileo reuerte
batur ad priſtinum poſſeſſorem.Sic vere gratia ꝑdita
ſuo priſtino poſſeſſori reſtituit̄.qn̄ iubileus remiſſio
nis ꝛ penitentie comitat̄.Unde ibidem dicitur ſic.Re
uertetur homo ad poſſeſſionem ſuā:ꝛ vnuſquiſqꝫ redi
bit ad familiā priſtinā:qꝛ iubileus ꝛ q̄nq̄geſimus eſt
annus. Sequitur.In ipſo enim omnis venditio redit
ad dn̄m ꝛ ad poſſeſſoreꝫ priſtinū. ¶ Item facit ad hoc
tribulationū toleratio.vnde hebre.x.Rememoramini
priſtinos dies quibus illuminati certamen magnum
habuiſtis ꝛ ſuſtinuiſtis paſſionū.Patet ergo ꝙ eſt da
B re priſtinam innocentiā que eſt commendanda.¶ Se
cundo dico ꝙ eſt dare priſtinam iniuſtitiā que eſt emē
danda. Cōſtat enim ꝙ priſtine iniquitates ſunt relin
quende ꝛ per penitentiaꝫ emendande.vnde Eccli.xxj.
Bene conſulitur peccatori dicēdo ſic.De priſtinis de
precare vt tibi remittantur.Quod tamen eſt ꝯtra mul
tos in ſuis iniquitatibus obſtinatos ꝛ priſtinis vitijs
induratos qui ſ.priſtina vitia volunt vſqꝫ ad morteꝫ in
eis remanere.Unde de neceſſitate tyri.dicit̄ Eſa.xxiij.
Nūquid non hec veſtra eſt: que gloriabatur a diebus
priſtinis in antiquitate ſua? Et de ſamaritanis etiam
dicitur.iiij.Regum.xvij.ꝙ ſcilicꝫ idololatrando iuxta
conſuetudinem ſuam priſtinam perpetrabant.Eſt igi
tur dare priſtinam iuſtitiā que eſt emendanda.¶ Ter
tio dico ꝙ eſt dare priſtinam amiciciam que eſt reno
uanda ſeu etiam reſeruāda.Deus enim ſemper eſt pa
ratus recordari priſtini federis quod pepigit cū huma
no genere in vtero virginali:ꝛ etiam quod quotidie no
biſcum pangit in lauacro baptiſmali. ſicut ipſemet di
cit Leuit̄.xxxvj.Recordabor federis mei priſtini quan
do eduxi eos de terra egypti:vt eſſem deus eorū. Nos
igitur cū deo:etiam cū ꝓximis amicicias p̄ſtinas reno
uemus,ꝛ nos ipſis ꝑ charitatis federa colligemus.j.
Mach.xij.Miſimus ad romanos renouare amiciciā

ꝛ ſocietatē priſtinā.Pateꝫ ergo ꝙ eſt dare priſtinā ami
ciciam ꝛ ſocietatē ꝛ iniuſtitiam,ꝛ innocentiam.Et hec
ſufficiant.Uide vbi Antiquitas. ꝛ vbi primus.prior ꝛc.

Priuare. Priuatus.

A De priuato inq̄tum accipitur ꝓ
ſingulari et non publico : et inquantum diſtinguitur
res publica et priuata nulle prorſus ſunt autoritates.
Sed de p̄uare inquantum ſumitur pro ſpoliare: deme
re vel auferre multa proculdubio poſſent dici:ſed pau
ce ſunt autoritates.hoc ſolum dic ꝙ ſicut vaſallus pro
pter delicta quādoqꝫ priuari poteſt feudo.Sic vere ho
mo ꝓpter delicta que committit contra dei voluntatē.
priuari meretur omī ſolatio atqꝫ bono . Et ſic nota ꝙ
peccatores priuati
Sunt omni veritate.
Sunt vite voluptate.
Sunt fidei claritate.
Sunt ſpei ſecuritate.
Sunt rerum fertilitate.
Sunt honoris dignitate.
Mali igit̄ priuant̄ v̄itate bone locutionis.j.Tym̄.vj.
Ueritate inq̄t priuati ſunt exiſtimātes queſtū eſſe pie
tatē.Itē priuant̄ voluptate ſancte deuotiōis.ſ.vita gra
tie ꝛ ꝑlie.ſicut.ij.Macha.iiij. dr̄ ꝙ rex iuſſit ſacrilegū
vita p̄uari.Itē priuant̄ claritate certe cognitiōis.ſicut
de ſtrutiōe dr̄ Job.xxxix.Qđ durat̄ ad filios ſuos quaſi
nō ſint ſui.Priuauit em̄ eā deus ſapiētia.nec dedit illi
intelligentiā.Itē priuant̄ ſecuritate firme tuitionis.ſ.
firmitate ſtabilitatis ꝛ ſpei.Un̄.ij.Mach.iij.Per diui
nā inq̄t virtutē iacebat mutus omni ſpe et ſalute p̄ua
tus.Itē p̄uant̄ fertilitate huius poſſeſſionis.ſ bonis
iſtis terrenis ꝓ quibꝰ laborare nō ceſſant. Eccl̄.xxviij.
Lingua tertia mulieres viratas deiecit. ꝛ priuauit eas
laboribꝰ ſuis.¶ Itē priuant̄ ſubtilitate alte ꝓlationis
ſcꝫ honore glorie paradiſi. Num̄.xxiiij.Decreuerā ma
gnifice honorare te:ſed dn̄s priuauit te.¶ De bonis ve
ro nō ſic:qꝛ ꝑcerto iſti nō priuant̄ bonis terrenis quin
ſemper vt communiter ſatis habeāt ad neceſſitatem.
Iuxta illud Job.xxj. Uacca pepit ꝛ nō eſt ꝓuata fetu
ſuo. Nec priuant̄ etiā finaliter bonis eternis. ſicut em̄
dicit̄ in ꝛc.Nō priuabis bonis eos q̄ ambulāt in inno
centia dn̄e deus v̄tutū.beatus homo q̄ ſperat in te.Ui
de vbi.Spoliare.Nudare.Auferre ꝛ ſimilia ꝛc.

Pro.

B Cum ꝓ diuerſimode in ſcriptura ſumatur.
videlicet cauſatiue.ſicut Eccleſiaſtici.iiij.Uſ
qꝫ ad morteꝫ certa pro iuſtitia. Item defenſiue ſicut cū
dicitur.ij.Regum.x.Eſto vir robuſtus ꝛ pugnemus ꝓ
populo noſtro.Itē ſubſtitutiue.ſicut cū dicitur.ij. Re
guꝫ.xviij. Quis mihi tribuat vt ego moriar pro te:Itē
obiectiue.ſicut cum dicitur Job.xlij. Job auteꝫ ſeruus
meus:orabit pro nobis.Item compenſatiue. ſicut cuꝫ
dicitur Deuterono.xviij.Oculum pro oculo.Dentem
pro dente.Item ſatiſfactiue.ſicut cum dicitur Ep̄le ad ep̄hes.
v.Qđ xp̄us tradidit ſemetipſum oblationem pro no
bis.Uidetur ꝙ pro:denotet mihi officium ꝓcuratoris
interceſſoris propugnatoris:aduocati vel adoratoris.
Sic igitur notabimus ꝙ ꝓ fertur ad deum ad iuſtum
ad miſerum.¶ Primo igitur dicamus ꝙ ꝓ: quādoqꝫ
dicitur de deo.Deus enim eſt vnum ꝓ ideſt vnus
Compenſator ꝛ p̄miator.
Propugnator et defenſator.
Mediator ꝛ procurator.
Iſte enim pro meritis ſoluit munifice. Iſte etiam pro
afflictis certat tutifice. Iſte inſup pro perditis tractat
mirifice.¶ Dicam ergo ꝙ xp̄s eſt pro meritis munifi
cus compenſator.Mercatores enim non faciūt niſi ꝓ
rebus res alias dare:ꝛ vnum ꝓ altero commutare.Sic
deus ſicut optimus ꝛ valde magnificus mercator com
mutat negocia miro mō.Dat em̄ magna ꝓ modicis p̄
mia ꝓ meritis.celeſtia ꝓ terrenis. Iſte eſt em̄ q̄ dicit ani
me beate illud Eſa.lx. Suges inquit lac gentiū:ꝛ ma
milla regū lactaberis.ꝛ ſcies qꝛ ego dominus ſaluās te
redemptor tuus fortis iacob.ꝓ ere afferam aurū ꝛ ꝓ
ferro

ferro afferam argentum. pro lignis es. ⁊ ꝓ lapidibus ferrum. Conſtat em̄ ꝙ deus animam mamilla regum ideſt miniſterio ſanctorum ⁊ angelorū nutrit ⁊ lactat. ipſamq̄ redimit ⁊ ſaluat. ⁊ maxima ꝓ modicis ſibi donat. Exemplo. ſ. arboris ſeruitis. que. ſ. pro paruis laboribus que homo circa illas impendit: fructus vberes ſibi reddit: quia. ſ. ꝓ laboribus mundanarum tribulationum: chriſtus affert ⁊ confert fructus eternarū conſolationū: dicens ſcilicet illud Eſaie. lxi. Spiritus domini ſuper me eo ꝙ vnxerit me. Ad annunciandum manſuetis miſit me: ⁊ vt mederer contritos corde. Sequitur. Et darem coronam ꝓ cinere. oleum gaudij pro luctu. pallium laudis ꝓ ſpiritu meroris. Patet
B ergo ꝙ xp̄us eſt pro meritis munificus compenſator. ¶ Deinde dico ꝙ ipſe eſt ꝓ afflictis tutificus ꝓpugnator. Animalia enim pro ſuis catulis defendēdis ſolēt pugnare. Paſtores pro ouibus contra lupos ſolēt certare. ⁊ dux pro ſuo populo contra aduerſarios dimicare. Cū igitur xp̄us deus noſter: ſit omniū pater ⁊ dux ⁊ paſtor: reſtat ꝙ ipſe pro nobis in tribulationibus et tentationibus noſtris pugnat ⁊ ꝓ defenſione noſtra: ſe noſtris hoſtibus opponit: ⁊ contra eos militat atq̄ certat. ⁊ de ipſis miſericorditer victorizat Iohā. x. Animā meam ponam pro ouibus meis. vt ſic dicamus illud ij. Paral. xxxij. c. Nobiſcū dominus deus noſter qui auxiliator eſt noſter. pugnabit pro nobis. vnde Iudith. v. c. Deus eorū ꝓ eis pugnauit ⁊ vicit. Et Neem. iiij. Deus noſter pugnabit pro nobis. ⁊ nos ipſi faciemus opus. Eſt igitur tutificus ꝓpugnator ꝓ afflictis. ¶ Deniq̄ dico ꝙ ip̄e eſt pro delictis ſaluificus mediator. Conſtat em̄ ꝙ xp̄us fuit ⁊ eſt pro humano genere mediator ad deum patrem. ſ. pro nobis

Depcando. Ip̄e enim ꝓ nobis exorat
Allegando. humiliter. vt ip̄e dixit pe
Satiſdando. tro Luce. xxij. Ego roga

ui ꝓ te vt non deficiat fides tua. Et Ioh. xvij. Ego ꝓ eis rogo non ꝓ mundo: ſed ꝓ his quos dediſti mihi: ⁊ nō ꝓ his tm̄: ſed pro his qui credituri ſunt ꝑ verbū eorū. Itē ip̄e ꝓ nobis allegat ſubtiliter. Iſte eſt em̄ aduocatꝰ noſter apud patrē. ſ. cui poſſumus dicere verbū illud Eſa. xxxviij. Domine vim patior: rn̄de ꝓ me. Et Ro. viij. dicitur. Quod ip̄e ſpiritus poſtulat ꝓ nobis. Poſtulare em̄ idem eſt qḋ aduocare. Item ip̄e ꝓ nobis ſatiſdat benigniter. Satiſdedit em̄ ſeu ſatiſfecit ꝓ redemptiōe noſtra mirabili modo. ſ. ſeip̄m ꝓ nobis morti exponēdo: ⁊ ꝓpriū ſanguinē effundendo. vn̄ Math. xxvj. Hic eſt em̄ ſanguis meus q̇ ꝓ multis effundet in remiſſionem peccatoꝝ. Et ad Ephe. v. dicit ꝙ ip̄e tradidit ſemetip̄ꝫ ꝓ nobis oblationē ⁊ hoſtiā. Pꝫ igit ꝙ xp̄s eſt ꝓ nobis

Saluificus mediator.
Tutificus ꝓpugnator.
Munificus premiator.

C ¶ Et hoc p̄mū p̄ncipale. Et ſic igit dico ꝙ hec dictio ꝓ refert ad deū. ¶ Scd̄o p̄ncipaliter dico ꝙ iſta ꝑpoſitio ꝓ: aliquando refert ad iuſtū. Vir em̄ perfectus ⁊ iuſtus ſicut bonus ſeruitor ⁊ venerator bonus adiutor et ꝓpugnator. bonus ꝓcurator ⁊ exorator. ſolet certare ⁊ laborare ꝓ deo ꝓ proximo. pro ſeipſo. Dico ꝓ deo: qꝛ reuera ꝓ diuinis cogitare non ceſſat. videlicet

Pro ipſo zelando fideliter.
Huic regratiando veraciter.
Ipſum dep̄cando ſuppliciter.
Ip̄m honorando cordialiter.

Pro ip̄o patiendo: ſeu ip̄m honorādo mentaliter. Dico ꝓ ip̄o zelando. ſicut. ſ. de phynees dicit Nume. xxv. Qꝛ zelo zelatꝰ eſt ꝓ deo ſuo: expiauit ſcelus filioꝝ iſrael. Iſtud enim ſumme ſpectat ad quēlibet xp̄ianum. ſ. zelare ꝓ fide ⁊ ꝓ honore diuino. iiij. Regum. x. Veni mecum ⁊ vide zelum meū pro domino. Verba ſunt Iehu regis qui pro zelo legis domum achab. filios et genus necnon et ochozie fratres occidit. Iezabelem interfecit et prophetas baal exterminauit. ſicut dicitur ibidem. ¶ Item huic regratiando. ſcilicet pro bene factis ſuis Deterono. viij. Benedicas domino deo tuo pro terra optima quam dedit tibi. ¶ Item ipſum dep̄cando. vt ſcilicet ſibi dicere poſſint alij illud Heſter. xv. Inuoca inquit dominum: et loquere regi ꝓ nobis: ⁊ libera nos a morte. Et Hieremie. xxxvij. Ora pro nobis dominū deum noſtrum. Etiam et pro peccatis ſuis debet orare quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. iij. Qui diligit deum exorabit pro peccatis ſuis. ¶ Item ipſum honorando ſeu pro honore ipſius paueſcendo. vnde de heli dicit. j. Regum. iiij. Quod cor eius pauens erat pro archa domini. que ſcilicet capta fuerat a phyliſteis. Iuſtus igitur laborat pro deo. ¶ Item iuſtus laborat: cogitat: et ſtat pro ꝓximo. Et hoc certe ꝓ ipſo

Viriliter militando.
Legaliter iudicando.
Liberaliter erogando
Salutariter liberando.
Supnaliter adorando.

¶ Dicam igitur ꝙ iuſtus pro ꝓximo militat viriliter. Unde ip̄e dicit. j. Paral. xix. Confortare ⁊ agamus viriliter pro populo noſtro et pro vrbibus dei noſtri. Et ij. Regum. x. Ego vir robuſtus: et pugnemus ꝓ populo noſtro. ¶ Itē pro ip̄o iudicat legaliter. Accipit em̄ ſicut dicitur Sapien. v. Pro galea iudicium certum: ⁊ iudicat ꝙ non occidantur patres ꝓ filijs: nec filij pro patribus: ſed vnuſquiſq̄ ꝓ peccato ſuo morietur. ſicut dicitur Exodi. xxiij. Et. iiij. Regum. xiiij. Unde bono iudici dicitur Deuterono. xix. Non miſereberis inquit eius: ſed animam ꝓ anima. oculum pro oculo. pedem pro pede exiges. ¶ Item ꝓ ip̄o erogat liberaliter: quia ſicut dicitur Cantic viij. Si dederit homo omnē ſubſtantiā domus ſue ꝓ dilectione quaſi nihil deſpiciet eā. ¶ Item ꝓ ipſo liberando: certat ſalutariter. Quia ſcilꝫ ſicut dicitur Prouer. xj. Iuſtus de anguſtia liberatus eſt. ⁊ tradetur impius ꝓ eo. Et Prouerbio. xxj. dicitur Qꝛ ꝓ iuſto datur impius. ⁊ ꝓ recto iniquus. ¶ Item ꝓ ipſo p̄catur ⁊ orat ſupnaliter ſcilicet ad deum et ad ſanctos. vt ſic alius dicat ſibi illud. iij. Reg. xiij. c. Deprecare faciem domini dei tui ⁊ ora ꝓ me. Et Iob. xlij. c. Iob autem ſeruus meus orabit ꝓ vobis. Iaco. v. Orate ꝓ inuicem vt ſaluemini. Tractat ergo iuſtus ꝓ proximo. ¶ Item iuſtus certat ⁊ cogitat ꝓ ſeipſo. Et hoc certe pro

Conſtantia. Laboret igitur pro cō
Iuſtitia. ſtātia vt fortis vigeat.
Penitentia. vt. ſ. ſicut iachor. i. ille
Sapientia. de quo dꝛ Iud. iij. Qꝛ
Temperantia: ipſe vtraq̄ manu vte
Patientia. batur ꝓ dextera. q̇. ſ.
Vera eloquentia. eglon regē moab iterfecit.
Verbi moderantia. ¶ Itē ꝓ iuſtitia

vt recta cōplaceat. Vn̄ Eccl. iiij. Pro iuſtitia agonizare pro anima tua: et vſq̄ ad mortem certa pro iuſtitia. ¶ Item pro penitentia vt carnem arceat. De qua dicitur Prouerbio. xxvij. Anima eſuriens etiam amarum pro dulci ſumat. ¶ Item pro ſapientia vt mente ſplendeat. dicens ſcilicet Sap. vij. Super ſalutem ⁊ ſpeciem dilexi illam: et propoſui pro luce habere illam: quoniā inextinguibile eſt lumen illius. ¶ Item pro temperantia vt deo placeat. vnde Eccli. xxix. Minimum pro magno placeat tibi. ¶ Item pro patientia ne ira ferueat. Iuxta illud Roma. xij. Nulli malum pro malo reddētes. Sequitur. Non vosmetipſos defendentes chariſſimi: ſed date locum ire. ¶ Item pro vera eloquentia vt ipſam habeat. vnde. Eccle. iiij. Pro anima tua non confundaris dicere verum. ¶ Item proverbi moderantia: vt multum taceat. vnde Eccli. xxxij. c. Audi tacens ſimul ⁊ querens: ⁊ ꝓ reuerentia accedet tibi bona gratia. Sic ergo pꝫ qm̄o iſta dictio ꝓ: refertur ad iuſtum.
¶ Dico tertio principaliter ꝙ pro quandoq̄ refertur D
ad impiū ſeu ſtultū. Conſtat em̄ ꝙ impij habent ſuū pro. i. ſuam cām: meditationē. compēſationem ⁊ cōmutationē. Unde nota ꝙ iſti habēt multiplex malū Pro.

Ayuntamiento de Madrid

ideſt multiplicex malam cauſam mediationẽ.compẽ-
ſationem ⁊ commutationem.quibus ſcilicet ipſi dant
bona pro malis.mala pro bonis.certa pro falſis.ani-
mã pro peccatis.celeſtia ꝓ terrenis.O dicit xp̃s Mat.
xvj.Quã cõmutationem dabit hõ pro anima ſua.q.d.
nulla competens cõmutatio poteſt eſſe.⁊ tamen miſe-
ri peccatores hoc faciunt qui ſcilicet ſicut dicitur Tre-
no.j Dederunt queqꜫ p̃cioſa pro cibo ad refocillandũ
animã.Quicquid enim habent precioſum ⁊ ſanctum
ſcilicet gratias ⁊ virtutes : et bona etiam paradiſi ipſi
dant ⁊ perdunt pro modico diuitiarum et delitiarum
cibo:pro anima.ideſt pro vita ſua miſera recreãda. Si
cut enim vſurarius dat famelicis pauperibus parua ꝓ
magnis.vina et blada corrupta pro groſſis debitis.et
pro ſuis principalibus hereditatibus atqꜫ bonis. Sic
vere dyabolus mala pro bonis ſolet talibus dare.et ſic
ſolet eos ad paupertatem inferni deducere: ⁊ heredita
te paradiſi priuare:vt ſic dicat peccator tali commuta
tione deceptus illud p̃s.Retribuebant mihi mala pro
bonis.ſterilitatem anime mee.Dolenter ergo deberet
conqueri peccator videns pro pecunia vſuraria ideſt ꝓ
bonis terrenis inſtar ſcilicet Eſau ꝓ lenticulis ſua pri
mogenita.hoc eſt dictu gratiam atqꜫ gloriaʒ perdidiſ-
ſe.⁊ dicere lamentando illud quod dicebat vxor thobie
Thobie.v.O inquit ꝙ nunq̃ fuiſſet pecunia iſta pro
qua miſiſti peregrinari filiũ noſtrum lumen oculorũ
noſtrorũ.baculum ſenectutis noſtre. Filius enim no
ſter interior eſt affectus qui reuera lumen eſt mẽtis no
ſtre.⁊ baculus ſenectutis dũ ꝑ gratiam eſt nobiſcũ.ſed
ad peregrinandũ per peccatũ mittitur.quando ꝓ mũ-
di pecunia.ideſt ꝓ bonis huius ſeculi:vel etiã ꝓ pecu-
nia diabolica.i.ꝓ peccatis a gratie limitibus elongat
De tali ergo pro.i.de tali mala cõpenſatione ⁊ cõmu-
tatione dicitur Michee.vj. Nunquid dabo primoge-
nitum meum pro ſcelere meo. Primogenitũ inquit.i.
animã.animũ vel affectum.q.d.non debeo quod eſt cõ
tra illos infideles patres qui.ſ.filios ſuos pro pecunia
ſolent dare.⁊ ad participandũ p̃cium ipſos q̃q̃ natu-
raliter ſint liberi cũ modica pecunia cõmutare: ⁊ alie-
nis viribus ſubiugare.Sic iſti animas ⁊c.Et ſi vis no
ta ꝙ iſti habent in preſenti ſeculo multiplex malum ꝓ
ſcilicet vnum pro

Elationis ⁊ ſuperbie:
Obliuionis non noticie.
Proditionis ⁊ fallacie.
Delectatiõis ⁊ cõplacẽtie.

Ex ꝓ ſupbie elatiõis ſe-
quitur caſus et deiectio
vnde.j. Reg.xv. dictum
fuit ſauli ſic. Pro eo in-
quit ꝙ abieciſti ſermonẽ dñi:abiecit te deus ne ſis rex.
Ex ꝓ ingrate obliuiõis:ſequiť ſtrages ⁊ ꝑditio. Deus
enĩ valde odit vitiũ ingratitudinis ⁊ maxime qñ homo
nõ ſolũ nõ reddit ꝓ bonis bona:immo etiã infert pro
bonis mala.ſicut in p̃s.dicitur Qui retribuunt ma-
la ꝓ bonis detrahebant mihi.Jdeo bene diciť Prouer.
xvij.Qui reddit mala ꝓ bonis non recedet malũ de do
mo eius.Ex ꝓ fallacis ꝓditionis ſequitur murmur et
detractio.p̃s.Pro eo vt me dilig.detrahebãt mihi:ego
aũt orabam.Ex ꝓ terrene poſſeſſionis ſeu etiã mũda-
ne delectationis ſeq̃tur infernus ⁊ dãnatio.vñ Eſa.iij.
diciť ſic.Et erit inquit pro ſuaui odore fetor.⁊ pro zona
funiculus.et pro criſpanti crine caluicium.et pro fa-
ſcia pectorali cilicium ⁊c.Et breuiter peccatores q̃ tam
inutiles ꝑmutationes faciunt:poſſunt dicere illud.ij.
Machabeorum.vij. Nos enim pro peccatis noſtris
hec patimur.Sic igitur patet quomodo ex iſta mala
cauſa pro:ſequitur multimodus malus finis : et quo-
modo mali habent inter ſe commutationes varias val
de malas. ¶ Et ſi vis etiam potes dicere ꝙ per pro : in
malo ſignificato poteſt intelligi peccator.mundus vel
dyabolus.qui ſcilicet eſt malus mediator. falſus pro-
curator.durus premiator . Quia ſcilicet iſti pro bonis
reddunt mala.pro ſuauibus aſpera. pro magnis par-
ua: pro peccatis tormenta ⁊c. allega vt prius . Suffi-
cit. Patet igitur ꝙ pro refertur ad impium. ad iuſtũ ⁊
ad deum ⁊c.

Probare. Probatus.

Cuʒ ꝓbare ni-
hil aliud ſit q̃ aliquid experiri mentaliter tentare.vel aliquid per fa- a
cti euidentiam manifeſtare ad finem vt eius conditio
poſſit melius apparere. Poſſumus dicere ꝙ deus pro
bat homines diuerſimode in hoc mundo.Sicut enim
aurifaber probat metalla:⁊ que bona ⁊ legitima inue-
nit:ſolet emere.tenere ⁊ admittere.que vero mala inue
nerit:ſolet penitus refutare. Sic deus probat ⁊ bonos
⁊ malos in mũdo : vt finaľr bonos in ꝑadiſo recipiat.
malos vero in ifernũ pellat ⁊ deijciat. Et de hoc diciť in
p̃s.Dñe ꝓbaſti me ⁊ cognouiſti me:tu cognouiſti ceſ-
ſionẽ meã ⁊ reſurrectionẽ meã . Notare ergo poſſumꝰ
ꝙ deus ꝓbat ⁊ probatur.Et ideo dico ꝙ eſt probatio

Diuina.
Humana.
Mundana.

In omni enĩ ꝓbatione neceſſa
rius eſt ꝓbator.locus ꝓbatio-
nis ⁊ ꝓbatus.Jn ꝓbatione er-
go noſtra deus eſt probator vel per ſe vel per ſubiectam
creaturam.Mundus eſt locus probationis.homo ve
ro eſt illud quod ꝓbatur . Dicamus ergo ꝙ mundus
eſt locus ſpiritalis probationis. Sicut enim milites

Probantur in ſtadio
Scholares ꝓbantur in ſtudio.
Doctores probantur in auditorio.
Metalla probantur in conflatorio.

Sic procerto boniꝰ ꝓbantur in huius mundi ſpaciato
rio. Mundus enim eſt ſicut fornax in quo deus ꝓbat
illos quos ſibi vult ſpecialiter retinere. Sicut enim pa
pa probat ⁊ examinat hominem clericum vt beneficie-
tur.Judex ꝓbat ⁊ examinat accuſatum : vt abſolutus
⁊ innocens declaretur. Homo probat equum vt ema-
tur et retineatur.Campſor probat denarium : vt eius
bonitas oſtendatur.Sic vere deus probat in iſto ſecu-
lo virum iuſtum:vt ipſum innocentem faciat:vt bene-
ficium paradiſi ſibi conferat.vt ipſuʒ ſibi perpetuo re
tineat.⁊ vt bonitatem ipſius declaret omnibus ⁊ oſtẽ-
dat.Juxta illud.j.Tymo.iij.Probentur primuʒ : et ſic
miniſtrent . Sic fuit probatus Job et Thobias. quia
ſicut dicitur Eccleſiaſtici:ij.Jn igne probatur auruʒ et
argentum.ſic et homines receptabiles in camino hu-
miliationis.Et ideo breuiter de quolibet probato vel
probando poteſt exponi illud Geneſis.xxvij. Accede
ad me vt tangam te. ⁊ probem vtruʒ ſis primogenitus
meus.Ubi aduerte ꝙ deus anteq̃ homini conferat ꝑ-
bendam:non pariſienſem ſed paradiſi . probat ipſum
aliquotiens tribus modis.ſm ꝙ trium hoſtium im-
pugnationibus ipſum aliquando ſubmittit. Aliquo-
tiens enim probatur a carne per proſperitatis delecta
tionem. Aliquando probatur a mundo per aduerſita-
tis deſolationem.Aliquãdo probatur ab hoſte per ini
quitatis inſtigationẽ. Succeſſiuꝰ attractiuꝰ ꝓbat ꝯſo
lationẽ ꝓſꝑitatis. Accede ad me inq̃t.Contractꝰ afflic-
tiuꝰ ꝓbat deſolationẽ aduerſitatis. Ut tangã te inq̃t
Proceſſus ꝓbatiuus ꝓbat inſtigationẽ iniq̃tatis . Ut
ꝓbem te ⁊c.Jſta ergo ſunt tria genera ꝓbationũ in q̃-
bus ꝓbatur homo. videlicet

Jn carnis proſpera ſucceſſione.
Jn mundi aſpera afflictione.
Jn hoſtis temera tentatione.

Dicamus igiť ꝙ hõ ꝓbať in ſucceſſione ꝯſolatiua . Et b
hoc oſtẽdiť cũ dr. Accede ad me.Jſtud vbũ. Accede ad
me:eſt vocabulũ Attractiuũ.Lenitiuũ. Blanditiuũ.
Uocatiuũ.⁊ ꝓſꝑe ſucceſſionis deſignatiuũ:qr vcʒ illos
q̃ modo ſunt in ꝓſperitate videť deus vocare ad ſe:inq̃-
tũ.ſ.ipſis ſolet applaudere ⁊ blãdiri. Juxta illud He-
ſter.xv.Accede huc ⁊ tange ſceptrũ.Et Mat.xxv.Acce-
dens q̃ q̃nqꜫ talẽta accepat ⁊c.Jſta eſt enĩ vna fortis ꝓ-
ba.ſ.mũdi ꝓſperitas.Jn iſta enĩ ꝓba nõ ſtat metalluʒ
niſi ſolidũ Sicut enĩ metallũ ſic ꝓbatur.Qr ſi purum
fuerit:idem pondus reddit dũ ex igne ⁊ fornace trahiť
qd̃ habuit anteq̃ in ignem ⁊ fornacem mittebať .Sic
vir iuſtus eiuſdẽ eſt conditionis dũ inꝰ ꝓſperis eleuať:
⁊ dũ in aduerſis deprimiť ⁊ calcatur.Probať etiam ſi-
cut balſamũ

cut balſamū: qđ ſi verū fuerit ⁊ purū ⁊ in aqua ponat: ſtatim petit fundū. Si vero ſophiſticatū fuerit ⁊ impurū. tunc nō deſcendit: immo ſurſum enatat ⁊ ſupeminet ⁊ aſcendit. Sic vere homo bonus in aqua ꝓſperitatis poſitus nō euaneſcit: nec ſurſum in ſupbiam erigit ſed magis p timorē in ſeipm colligit. ⁊ p humilitatem ⁊ mortis ⁊ inferni conſiderationē inferius deſcendere ꝯſueuit. Econtra vo illi q̄ impuri ſunt atq; mali: ſi cū aqua ꝓſperitatis p cōplacentiā miſcent. ſurſum in ſuperficiē p ſupbiam leuant. Iſtud figurat Iudi. vij. vbi dicit. Cū deus volens ꝓbare qui erant illi q̄ contra madian debebant ⁊ poterant ꝓualere dixit gedeoni. Duc eos ad aquas ⁊ ibi ꝓbabo eos. Et dicitur ibi ꝙ modus ꝓbe fuit talis ꝙ illi qui quaſi aquas contēnendo ipas ſolū manu lambuerūt. nec ad eas ſe inclinauerūt: fuerunt ad ꝓliū acceptati. Illi vero qui ad aquā genua flexerūt ⁊ qui ſignū nimie affectionis ad eā oſtenderunt fuerūt a ꝓlio reprobati. Et tamen dicitur ibi. Cū multo plures fuerunt flexo poplice bibentes: q̄ manu ſolūmodo aquam tangentes. Et ſic plures fuerunt a ꝓlio repudiati q̄ recepti. Sic vere chariſſimi: deus ī aqua mundane ꝓſperitatis quandoq; ꝓbat homīes in hoc mundo. ꝓba tamen talis eſt: quia ꝓcerto illi qui ſunt acceptabiles atq; boni: ⁊ ad ꝓualendū contra madian ideſt dyabolū ordinati. ſolū aquam ſuperficialiter tangunt: ⁊ cū manu. ideſt ſolū ad neceſſitatem eā recipiūt atq; bibunt. ibiq; genua cordis non inclinant nec per affectū nimiū ſe immergunt. Iuxta illud pſ. Diuitie ſi affluant nolite cor apponere. Illi tamen q̄ a deo ſunt reprobabiles atq; mali: flexis genibus. ideſt toto cordis appetitu ad iſtam aquam ſe inclinant: ⁊ non ſolū ad neceſſitatē: immo etiā ad ſupfluitatē ibi ſe recreant ⁊ delectant. Ezech. xlvij. Traduxit me per aquam vſq; ad renes. ideſt vſq; ad cōplacentiā. Et ideo de iſta ꝓba dicitur in pſ. Exaudiui te in abſcondito tempeſtatis: ꝓbaui te apud aquam contradictionis. Et dicitur ꝓſperitas aqua contradictionis: pro eo ꝙ cauſa eſt multarū contradictionū. Et dicitur abſconditū tempeſtatis. pro eo ꝙ cauſa eſt temporaliū ⁊ eternaliū aduerſitatū. Patet ergo ꝙ homo probatur in ſucceſſione conſolatiua. Accede huc inquit.

C ¶ Deinde dico ꝙ ꝓbatur in afflictione deſolatiua. ideſt in mundi aduerſitate. que oſtenditur cū dicitur. Ut tangam te. Tangere eñ ſignat aliquam violentiā corporalem. Ex tactu enim imprimitur maior dolor q̄ ex actu cuiuſcūq; alterius ſenſus. Et ideo ſicut medicus tangendo membrū: probat infirmi cōplexionem. Sicut ignis tangendo argētū ꝓbat ipſius perfectionem. Sicut lapis tangendo aurum ꝓbat ipſius conditionē. Sic vere deus tangēdo: corrigendo: igniendo: ⁊ tribulando hominē cognoſcit ⁊ ꝓbat eius virtutem vel defectionē. Ideo Iob qui multis tribulationibus fuit ꝓbatus dicit de ſeipō Iob xxiij. Probabit me quaſi aurum quod p ignē tranſit. Et ideo de tactu tribulatiōis ſue legitur dixiſſe dyabolus. Iob. j. Extende paululū manū tuam ⁊ tange cuncta que poſſidet: niſi in faciem bndixerit tibi. Aurū eñ purum ⁊ impurū ſic ꝓbatur. Quia ſi fuerit purum: in ignem poſitum non fumat. non euaporat. percuſſum non ſonat. nō minoratur. ſed purgatur ⁊ melius q̄ antea perſeuerat. Si autem impurū ⁊ mixtū fuerit: tunc in igne fumat: ⁊ minoratur ⁊ euaporat. percuſſum ſonat ⁊ a pondere recto et colore deuiat et diſcordat. Sic procerto illi qui puri ſunt et iuſti ſi in igne tribulationis ponuntur: vel ſi diuerſis afflictionibus feriuntur non fumant per ſuperbiam et indignationem: non ſonant per impatientiam et detractionem: non minorātur per iniuſtitiam et deſperationem. Illi vero qui iniuſti ſunt et iniqui: et in pondere virtutis minorantur ⁊ per impatientiam obloquuntur. ⁊ per indignationē fumant. ſuperbiunt ⁊ rixantur. Ideo de bonis dicitur in pſ. Probaſti cor meū et viſi. no. igne me exami. ⁊ nō eſt inuenta in me iniquitas. Iſti ſunt ſicut thus ⁊ reſina alba: que ita ſunt in colore ſimilia. ꝙ niſi ꝓbentur non cognoſcuntur. Ueruntamen in igne poſita reſina fetet ⁊ diſſoluitur. thus vero fragrat ⁊ accenditur. Sic vere mali quandoq; ſunt bonis ſimiles in colore conuerſationis: ſicut ſunt hypocrite. iſtos tamen probat ignis tribulationū. Quia in iſto igne thus. ideſt vir iuſtus redolet p famoſam patientiā. ⁊ accenditur p charitatem. Reſina vero. ideſt vir malus et hypocrita in iſto igne fetet per infamem deſiſtentiā: ⁊ diſſoluitur p imbecillitatē. Ideo de bonis ⁊ malis dr̄ Sap. xj. Hos eñ tanq̄ pater mouēs ꝓbaſti. Illos vo tanq̄ durꝰ rex interrogans condēnaſti. Ideo Eccli. xxvij. dicitur. Cū vaſa figuli ꝓbat fornax. Iſti ergo ꝓbantur in tribulatione deſolatiua.

¶ Deniq; dico ꝙ quidam ꝓbantur in tentatione inſtigatiua. Et hoc oſtenditur cum dicitur. Ut probem te. ſcilicet per ſuggeſtionem ⁊ tentationem hoſtis. Quia ſcilicet ſicut ferrū quandoq; tingitur in colorem auri. probatur tamen ⁊ cognoſcitur per preſentiā adamantis: quia ſcilicet ferrum ſtatim ſequitur adamantem: aurum autem non. Sic homo peccator ⁊ hypocrita quandoq; tingitur ⁊ induitur colore viri iuſti: adamas tamen ideſt durus ⁊ obſtinatus dyabolus veritatem probat: quia ſcilicet ferrum. ideſt peccator ſtatim ipſius tentationibus ⁊ ſuggeſtionibus attrahitur. aurum vero ideſt vir iuſtus ⁊ perfectus hmōi impulſionibus non mouetur Eccli. xxxj. Ignis ꝓbat ferrū durū. Tentatio enim dyaboli dicitur ignis: qui ſcilicet ad modū ignis ſolet per mala deſideria inflammare: ⁊ ad finem per tormenta infernalia ſolet hominem penitus deuorare. De tali ergo ꝓba quā ſuſtinēt iuſti dicitur Thobie. xij. Quia acceptus eras deo: neceſſe fuit vt ꝓbatio tentaret te. Sic ergo patet quomodo deus ꝓbat homines diuerſimode quoſdam in tentationibus. quoſdam in tribulationibus. quoſdā vo in ꝓſperis ſucceſſionibus. Et ideo breuiter de iſtis probis concluditur Iacobi. j. Beatus vir qui ſuffert tentationē: quoniā cū ꝓbatus fuerit: accipiet coronam vite: quā repromiſit deus diligentibus ſe. Iſta eſt ꝓbatio diuina.

E ¶ Secundo dico ꝙ inuenitur ꝓbatio humana. Et ſic dico ꝙ homo debet ꝓbare diſcernere ⁊ tentare illa que ſunt ſibi bona. honeſta ⁊ vtilia: ⁊ illa facere ⁊ tenere. Iuxta illud Roma. ij. Probas vtiliora inſtructꝰ per legē. Notemus ergo ꝙ nos debemus probare

Uerborum veritatem.
Cordium qualitatem.
Rerum diuerſitatem.
Diuinam voluntatem.
Supernam pietatem.
Uirium quantitatem.
Operum bonitatem.

¶ Probemus igitur verborū veritatem: q̄r. ſ. non oportet ſtatim credere qđ auditur. ſed narrata prius cogitare ⁊ videre. j. Iob. iiij. Nolite credere omni ſpiritui. ſed ꝓbate ſpūs an ex deo ſint. Item ꝓbemus cordiū qualitatem. ij. Corꝰ xiij. Uoſmetipſos ꝓbate ſi eſtis in fide. Item ꝓbemus rerū diuerſitatē. ſ. que nobis ſunt vtiles ⁊ que non: vnde. j. Theſſa. v. Omnia probate quod bonum eſt tenete. Item ꝓbemus diuinā voluntatē. Ro. xij. Probetis que ſit voluntas dei beneplacens ⁊ perfecta. Item ꝓbemus ſupernam pietatem. Malachi. iij. Probate me dicit dñs ſi non aperuero vobis cat[h]aractas celi. Item ꝓbemus noſtrarū virium q̄titatē. j. Corꝰ. xj. Probet aūt ſeipm homo. Itē ꝓbemus operū noſtrorū bonitatē. Galat. vj. Probet aūt vnuſq̄ſq; opus ſuū Et ſic pꝫ ꝙ eſt quedā ꝓbatio humana. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ꝓbatio mundana. Et iſta eſt illa qua quis etiam tꝑaliter debet ꝓbari anteq̄ eidē aliqđ cōmittat. ⁊ maxime anteq̄ ad ſtatus eminentiā aſſumat. j. Thim. iij. Probent primū ⁊ ſic miniſtrent. Sed de illa vide vbi de ꝓmotione agitur in titulis multis ⁊c.

B **Procedere.** Nota ꝙ ꝓcedere aliquādo ſumitur pro exire, vel emanare. aliquādo pro ꝓgredi ⁊ pro tranſire. aliquando p tractare ⁊ ordinare. ⁊ ſic eſt proceſſus

Eternalis ⁊ emanatiuus.
Moralis ⁊ frequentatiuus:
Cauſalis ⁊ operatiuus.
Temporalis ⁊ antiquatiuus.

¶ Proceſſus eternalis eſt in trinitate. Et iſte ē ille quo fili9 ꝓcedit a patre per generationem. De quo Joh. viij. Ego ex deo ꝓceſſi ⁊ veni. Et ille quo ſpiritusſanctus procedit ⁊ emanat a patre ⁊ filio ꝑ communem inſpirationē. de qua Joh. xv. Mittam vobis ſpiritum veritatis qui a patre ꝓcedit. ¶ Proceſſus moralis eſt in voluntate. Voluntas enim ꝓcedit continue ⁊ ꝓficiſcitur ⁊ trāſit vel de bono in melius vel de malo in peius. Exemplo lune que continue ꝓcedit vel ad crementū vel ad decrementum. Et ideo de bono proceſſu ⁊ profectu dicitur in ps. Specie tua ⁊ pulchritudine tua: intende ꝓſpere procede et regna. Et de iſto vide ſupra vbi creſcere. vbi inuenies illā autoritatem diuiſam ⁊ proſecutam. prouerb. iiij. Juſtorum ſemita quaſi lux ſplendens procedit ⁊ creſcit vſ ad perfectū diem. De malo vero proceſſu in moribus poteſt dici illud quod de ſemei dicitur. ij. Regum. xvj. Procedebat egrediens et maledicebat. ¶ Proceſſus cauſalis eſt in operum qualitate. Et iſte eſt ille proceſſus quo a nobis procedunt bona vel mala. Bona enī procedunt a bonis. Luce. iiij. Mirabantur omnes in verbis gratie que procedebant de ore eius. Mala autē procedunt a malis: quia ſicut dicitur. Eccli. xlij. De veſtimētis procedit tinea: ſic a muliere iniquitas viri. Et Marci. vij. dicit ꝙ que de homine procedunt hec ſunt que coinquinant hominē. ¶ Proceſſus temporalis eſt in rerum diurnitate. Tempus enim continue procedit. Cum enim tempus ſit menſura motus. iiij. phiſicorum. Hinc eſt ꝙ omnia que motui ⁊ tranſformationi ſubiacent: temporaliter ꝓcedunt ⁊ ſeneſcūt. ſicut de zacharia ⁊ Anna dicitur Luc. j. Ꝙ ꝓceſſerunt ambo
B in diebus ſuis ¶ Si tamen vltra hec velis aliquid dicere de ꝓceſſu virtuoſo: quo ſcilicet de virtute proceditur in virtutem: quia deus deorū in ſyon videatur. notabis ⁊ dices ꝙ ꝓceſſus ſeu profectus in bonum valde eſt neceſſarius in hac vita: quia ſine ꝓceſſu nunꝙ poteſt finis aut terminus attingi. quinimmo ſi a proceſſu deſiſtitur. quaſi neceſſario retroitur. Jlla enim que de ſui natura ſunt mobilia. nunꝙ poſſunt in vno ſtatu ſiſtere. quinimmo niſi ꝓcedant vlterius neceſſe habent vt cōmuniter retroire. Sic reuera cū homo labilis ſit nature. ſic fit ꝙ niſi ſemper vlterius procedat in bonum neceſſe habet affectibus vel actibus faciliter ſevertere ad aliquod inutile ſeu vanū. Exemplo ſcilicet magne rote que quando cum impetu voluitur: ſi ſteterit ſtatim eodem impetu non ad oppoſitum inclinatur. Procedat igitur iuſtus: nec ceſſet a bono opere: ſi tamen vult in contrarium non abire. Jn cauſis enim ciuilibus nunꝙ ad ſummā attingitur. nec etiam cauſe victoria reportatur. niſi prius legitime procedatur. Cōſtat enī ꝙ ꝓpter defectū boni ꝓceſſus multe cauſe que alīs bone fuerint amittūtur. Et ideo bene dicitur. j. Reg. xix. Surge ⁊ ꝓcede. ⁊ alloquens ſatiſfac ſeruis tuis. Jn quibus verbis oſtenditur ꝙ ad bonū ꝓceſſum faciendum plurima requiruntur. Oportet enim

Dimittere quod officit.
Admittere qd ꝓficit.
Adiungere quod allicit
Porrigere quod ſufficit.

¶ Igit dimittamus pondus corporeum quod nimis onerat. Surge inquit. Admittamus motum pectoreum quo ꝟtus properat Procede. Adiungamus verbum ſonoreum: quod mentes vulnerat. Alloquens. Porrigamus panem idoneum qui famem ſuperat. Satiſfac inquit ſeruis tuis. Proceſſus enim virtuoſus conſiſtit. Jn dimiſſione letalis preſſure. Jn commotione mentalis nature. Jn oratione ſuperne preture. Jn nutritione pauperum iacture. ¶ Iſti enim ſunt quatuor boni proceſſus Dimittere mundum impedientem. Surge. Dimittendo mundi corruptionem. Admittere actum expedientem. Procede ad vlteriorem perfectionē. Require deū proficientem. Alloquens ſcilicet dominum per orationem. Require plebem deficientē. Satiſfac ſeruis tuis ſcilicet per elemoſynarum largitionem et nutritionē. ¶ Primo ergo dico ꝙ ſi bene volumus in bono proficiſci ⁊ procedere. neceſſe eſt ꝙ dimittamus pondus corporeum. hoc eſt dictu curam temporalium et carnaliū negociorum: quod oſtenditur cū dicitur. Surge ideſt ſurſum te erige. quod ſcilicet non poteſt bene fieri niſi prius pondus aggrauans dimittatur. Sed de hoc vide plene de Exurgere. de Conſurgere. ⁊ Surgere. Pone tamen figuram de Dauid qui oneratus armis ſaulis non potuit incedere contra philiſteum. ſicut dicitur. j. Regum. xvij. Sed poſtꝙ ipſum onus depoſuit ⁊ dimiſit: tunc fundam manu tulit et proceſſit aduerſus philiſteum. ⁊ cum in funda et lapide ſuperauit ⁊c. Expone bene de quin lapidibus ſicut alibi. Unde Ezech. xliij. Deponent inquit veſtimenta in quibus miniſtrant: ⁊ veſtientur alijs et ſic procedant. Surge inquit. Actuū xij. Surge petre: quia ceciderunt cathene de manibus tuis. O ꝙ ſunt hodie plures qui preſſi pondere negociorum temporalium nec ſurgere nec ꝓcedere poſſunt. Dyabolus enim eſt ſicut ille peſſimus antiochus. de quo dicitur. j. Machab. xv. Ꝙ ipſe concluſit triphonem ne procederet. Non ſic. ſed ſi volumus bene procedere dimittamus pondus corporeum. ¶ Secundo C
ſi volumus bene procedere impellamus motum pectoreum. Procede inquit ideſt procul incede: quia ſcilicet motus corporeos. ſcilicet bonos affectus ⁊ deſideria debemus ꝓcul ſcilicet vſ ad paradiſum impellere. et illuc mentaliter intendere ⁊ incedere. ſi volumus de virtute in virtutem bene ꝓcedere. Procede inquit. ideſt procul incede. ps. Specie tua ⁊ pulchritudine tua. intende ꝓſpere ꝓcede ⁊ regna. Proculdubio ſcilicet vſ: vſ in paradiſum. Jbi enim debet eſſe ꝓceſſus noſter. quia ſicut dicitur prouerbiorū. iiij. Juſtorum ſemita quaſi lux ⁊c. ſicut ſupra Et nota ſi vis ꝙ nos debem9 facere ꝓceſſū

fortem et bellicoſum.
Conſtantem et virtuoſum.
Sapientem ⁊ ſerioſum.
Diligentem ⁊ curioſum.
Exultantem ⁊ gaudioſum.
Rutilantem et luminoſum.
Honorantem et amoroſum.
Humectantem ⁊ viſceroſum.
Triumphantem ⁊ glorioſum.

¶ Iſti ſunt igitur certi gradus quibus aſcenditur et proceditur ad terminum glorie ſempiterne. Et primo quidem per gradum potentem ⁊ bellicoſum ſcilicet per gradum fortitudinis. quo ſcilicet nos debemus cōtra ſpirituales ⁊ temporales hoſtes. demones. hereticos. vitia ⁊ tyrannos bellare. Unde Hieremie. xlvj. Preparate ſcutum ⁊ clypeum et procedite ad bellum. ſtate in galeis. polite lanceas. induite vos loricis. Sequit. Exultate in curribus et procedant fortes. ¶ Item proceditur per gradum conſtantem et virtuoſum. Non enī ſufficit ꝙ homo ſit audax ⁊ fortis ad inuadendū: niſi etiam ſit conſtans ad perſeuerandum ⁊ permanendū. Unde. j. Machabeorum. iij. Proceſſerunt vt irent cū vniuerſa virtute ſua. Et. ij. Paralipo. xviij. dicitur. Ꝙ proceſſit ſpiritus et manſit coram domino. ¶ Item ꝓceditur per gradum prudentem et ſerioſum. Jn omni enim materia proceſſus qui fit per viā ſapientie ⁊ prudentie optimus eſt. Unde de Ezechia rege Juda dicitur iiij. Regum. xviij. Quod ipſe adheſit domino. ⁊ nō receſſit a veſtigijs eius. Et erat deus cum eo. et in cunctis ad que procedebat ſapienter agebat. ¶ Item ꝓceditur per gradum diligentem et curioſum. Jn omni enim materia proceſſus diligens commendatur. Unde in pſal. dicitur. Tanꝙ ſponſus procedens de thalamo ſuo. Exultauit vt gigas ad currendam viam. Curſus enim diligentiam ſignificat. ¶ Item ꝓceditur per gradum exultantem ⁊ gaudioſum. Gaudium enim in ſpirituſancto eſt vnus gradus ad ꝓcedendum in celū j. Machab. ix. Ecce inquit apparatus multus: ⁊ ſponſus ꝓceſſit

Ayuntamiento de Madrid

ſus proceſſit et amici eius cum tympanis et muſicis. ¶ Item proceditur per gradum rutilantem ⁊ lumino ſum. Lux enim fidei et ſcientie optimi ſunt gradus ad bene procedendum in virtutibus. Unde illud Prouer. iiij. Iuſtorum ſemita quaſi lux ſplendēs procedit ⁊ cre ſcit. Unde etiam de ſpiritu veritatis qui a patre proce- dit dicitur Ioh. xv. Ille ipſe vos docebit omnia. ¶ Item proceditur ꝑ gradum honorantem ⁊ amoroſum. ſcili- cet ꝑ viam charitatis: quia ſcilicet boni procedunt di- gnis obuiam ad eos honorandum ſicut Ioh. xij. dicit̄ de chriſto. ꝙ pueri hebreorum acceperūt ramos oliua rum ⁊ proceſſerūt obuiam ei. Iob etiam de ſeipſo. xxix. ca. dicit ſic. Quando inquit procedebam ad portas ci- uitatis ⁊ in plateis: parabant cathedras mihi. ¶ Item proceditur per gradum irrigantem ⁊ viſceroſum. ſcili- cet per viam clementie ⁊ pietatis. Unde vir pius eſt ille fluuius irrigans paupes. de quo Apoca. xxij. Oſtendit mihi angelus fluuium aque viue ſplendidū tanꝙ cri ſtallum ꝓcedentem de ſede dei. ¶ Item ꝓceditur per gradum ſeu etiam ad gradum eminentem ſeu etiam triumphantem ⁊ glorioſum. ſ. ad gloriā paradiſi ⁊ ad deū faciliter ſpeculandū. Unde Ioh. v. Procedent qui bona fecerunt in reſurrectionem vite. Ut ſic de quoli- bet beato dicatur illud Iudith. xvj. Erat aūt diebus fe ſtis procedens cū magna gloria. Et ſic patet quomo- do ad ꝓcedendum. i. ad ꝓculvſqꝫ ad paradiſum incedē dum neceſſe eſt ꝙ nos impellamus motum pectoreū

D Procede inqt. ¶ Tertio ſi volumus bene ꝓcedere adiū gamus verbū ſonorū: ſeu requiramus regem ſydereū Alloquens inquit. Allocutio enī ⁊ oratio et deprecatio ad deū multū eſt neceſſaria in ꝓceſſu virtuoſo. In pro- ceſſibus enī ciuilibus valde eſt vtile alloqui curialiter iudicem ⁊ gratiam eius ꝓ viribus impetrare. Sic vere cum in proceſſu ſeu ꝑfectu virtutum deus ſit iudex no- ſter coram quo. ſcꝫ procedere nos oportet: certe neceſſe eſt vt ipſum deuotis orationibus laudibus ⁊ gratiarū actiōibus alloquamur: ad finemqꝫ eius gratiam ⁊ mi ſericordiam conſequamur: ⁊ ꝙ ꝓ nobis diffinitiuā ſen tentiā aſſequamur. Ut ſic homo de allocutione diuine ſapientie dicat illud Sap. viij. Sciens inquit qm̄ com municabit mecū de bonis. ⁊ erit allocutio cogitatiōis ⁊ tedij mei habebo ꝓpter hāc claritatem ad turbas. vt ſic homo ſit de illis de quibus dicitur. ij. Machab. x. Deꝓcabantur inquit deū caput terra aſꝑgentes lum bos ꝓcincti ciliciis: ad altaris crepidinem ꝓuoluti: vt ſibi fieret ꝓpitius. Sequitur. Poſco oratiōnē longius de ciuitate ꝓcedētes. Pone hic ſi vis qūo caut9 aduer- ſarius timens ꝙ altera pars bene ꝓcedat: ⁊ ꝙ gratiā iudicis habens ſniam obtineat ſumme cauet ꝙ in ꝓce dēdo poſſit errare vel ꝙ excōicationis ſniam poſſit in- currere. vt ſic allocutionem ⁊ gratiā iudicis poſſit per- dere ⁊ ꝓceſſus ipſius nullos eſſe. Sic ꝟe dyabolus ad- uerſarius noſter inuidens bonis noſtris ꝓceſſibus: et timens ꝙ ꝑ finalem ſniam ꝓbendam ſeu hereditatem paradiſi obtineamus: ſolet ꝓcurare ꝑ tentationem ꝙ illegitime ꝓcedamus. ſ. aſs ꝙ deccat operantes et ꝙ ꝑ peccatum mortale excōicationem ſpiritalem. ſ. ſepara- tionem a deo ⁊ a ſtatu ⁊ gratie incurramus: vt ſic ꝓceſ ſus virtutū ſi quem antea fecimus amittamus: dicēs ſcilicet cuilibet illud Iob. xxxviij. Uſqꝫ huc venies ⁊ nō

E procedes amplius: ⁊ hic confringes tumentes fluctus tuos. Non ſic ergo. ſed ſi volumus bene ꝓcedere adea- mus ſeu requiramus regem ſydereum. Alloquens in- quit. ¶ Quarto dico ꝙ ſi volumus bene ꝓcedere: por- rigamus panē idoneū. ſ. elemoſynam paupibus ⁊ ege- nis. qđ oſtenditur cum dicitur. Satiſfac ſeruis tuis. Satiſfac inquit. ſ. indigentie miſeroꝝ. vt ſit talis prius homo taliter ad opera pietatis ꝓcedens figuretur in illo flumine qui ꝓcedebat de ſede dei. Apoc. xxij. Et in illa puella de qua dicitur Act. xij. ꝙ petro pulſante ad ianuam proceſſit puella ad videndū. Pulſante enim paupere ⁊ elemoſynam poſtulante: ſtatim debet fluui us ⁊ puella. i. deſt vir dulcis ⁊ miſericors ꝓcedere, ⁊ gra- tiam. veniam miſericordiā ⁊ elemoſynam diſpenſare. Satiſfac inquit ſeruis tuis. Unde. j. Petri. iij. Parati ſemper ad ſatiſfactionem omni petenti vos. Et ſi vis potes hic dicere quomodo valde bonū eſt homini qui longum iter habet facere ꝙ in via ⁊ etiam in termino multos habeat amicos. Sic vere valde tutius in lon- ga via paradiſi ꝓcedim9. ſi ſic ꝑ elemoſynas paupes: ⁊ illuc deum ⁊ ſanctos ꝑ orationes amicos noſtros faci mus. Dicamus ergo de homine pio ad paupes illud quod de xp̄o dicitur Math. iiij. Et ꝓcedēs vidit duos fratres ⁊ vocauit eos. Hic poſſes ponere qūo nauta in mari ne ꝓcedat ad portum. curſor in terra. ne attingat ad terminum. tigris in nemore. ſ. cum ſpeculis ne inue niat ſuum cattulum a ꝓceſſu diuerſimode retardan- tur ⁊c. Uide. ſ. de Currere. Ire. Uia. Iter et ſimilibus vbi multa inuenies. Patet igitur ꝙ ad bonū ⁊ virtuoſū proceſſum quatuor principaliter valent. ſcilicet

Compaſſionis affectus.
Orationis affatus.
Affectionis conatus.
Corruptionis contemptus.

F ¶ Et hec ſufficiant de ꝓceſſu vtili ⁊ virtuoſo. ¶ Sed ſi vis dic aliquid de ꝓceſſu flebili et vitioſo. Mali enim ſemper procedunt in vitiis: qꝛ. ſ. ꝗto plus viuunt tanto peiores fiunt. Eccſi. xx. Eſt ꝓceſſio in malis viro indiſci plinato. Et ſic nota ꝙ mali procedunt ſcilicet

Ad mundi gaudia.
Ad carnis prandia.
Ad litis odia.
Ad ire ſtudia.
Ad mortis tedia.

Procedunt dico ad letitias mundiales. figurati. ſ. in fi- liab9 ſylo. quas vidētes filij beniamin ad ducendos cho ros ex more procedere rapue runt. Iudi. xxj. Ut cōiter enī extrema gaudij luct9 occu pat. ⁊ qui procedit ad gaudia faciliter venit ad lites et iurgia. ¶ Item procedunt mali ad ſpurcicias corpora les. Unde de illis qui erant in arce hieruſalem dicitur j. Mach. xiiij. ꝙ illi qui de ea procedebant contamina bant omnia in circuitu ſanctorum. ¶ Item procedunt mali ad diſcordias. figurati. ſ. Apoc. xvj. in illis tribus ſpiritibus immundis qui ꝓcedunt ad reges totius ter re congregare eos ad prelium. ¶ Item mali ꝓcedunt ad iracundias cordiales figurati ſcilicet in illa vipera de qua dicitur Act. xxviij. ꝙ cū proceſſiſſet a calore ar- ripuit manum pauli. Calore enim iracundie ſucceni ſi ſolent alios ledere ſine cauſa. ¶ Item procedunt mali ad peſtilentias infernales. figurati. ſ. in Onia ij. Ma chabeo. iiij. Qui proditioſe inductus de aſilo procede- re. ſtatim fuit per andronicū interfectus. Quia reuera cum peccando quis de aſilo. i. de templo gratie proce- dit ⁊ exit andronicus dyabolus ipſum finaliter ꝑ dam nationē occidit. Similis: ſ. illi principi odioſo appol lonio. De quo dicitur. ij. Macha. v. ꝙ omnes illos qui ad ſpectaculum proceſſerant trucidauit. Quia procer to illi qui ad mūdi vitia: ſolacia: ſpectacula ⁊ ludibria procedere non verentur: a dyabolo finaliter occidun- tur. Iſte eſt ergo malus proceſſus quem faciunt mali. G

¶ Sed ſi vis dic adhuc ꝙ non ſolum mali procedunt male: immo etiam quandoqꝫ a malis procedunt ma- la. videlicet

Fumus ſuꝑbie.
Ignis ſeuicie.
Fetor luxurie.
Sulphur infamie

¶ Fumus dico quem ventus diſpergit. Un- de de ſuꝑbo dicit̄ Iob xlj. de naribus eius ꝓ- cedit fumus. ¶ Itē inde procedit ignis ſeuicie ſeu etiā iracundie quē furor inuergit. Iob. xlj. De ore eius lam pades ꝓcedunt quaſi tede ignis accēſe. Et de locuſtis dr̄ Apoc. ix. ꝙ de ore ipſaꝝ ꝓcedit ignis. ¶ Itē inde ꝓ- cedit fetor luxurie que carnē aſpergit. Marci. vij. Que de hoīe ꝓcedūt ſunt illa que coīquināt hoīem. ¶ Item inde ꝓcedit ſulphur īfamie quā nullus abſtergit. Unde Apoc. ix. dicit̄. De ore equorū procedit ignis ⁊ fumus ⁊ ſulphur. Equi enim ſunt carnales homines: quia ſi- cut dicitur Eſaie. xxxj. Equi eorum caro. De quorum procerto ore procedit ignis detractionis ⁊ inuidie. fu-

Ayuntamiento de Madrid

mus elationis ꝛ ſtulticie. ꝛ ſulphur.i.fetor infectiõis ꝛ infamie. Uñ ibidẽ dicit ꝙ tertia pars hoĩm occiſa eſt de igne fumo ꝛ ſulphure que ꝓcedũt de ore ipſoꝝ. Jſta ſunt ergo mala que ꝓcedunt a malis: ¶ Notabis tñ ꝙ a bonis ꝛ potiſſime a prelatis debent procedere ſcilꝫ

Uerba certe prolocutionis.
Uita ſancte conuerſationis.
Clamor alte predicationis.
Rigor dure caſtigationis.
Uigor tute dominationis.

¶ De plocutione veridica dr in ps. Que ꝓcedunt de labijs meis nõ faciã irrita. De ꝯuerſatione ſanctifica dicit Prouer.iiij. Omni cuſtodia ſerua cor tuũ: qm ab ipſo eſt vita. De predicatione altidica dicit Apocal.iiij: ꝙ de throno ꝓcedũt fulgura ꝛ voces ꝛ tonitrua. De caſtigatione iuridica dr Apocal.xix. ꝙ de ore ipſius ꝓcedebat gladius vtraqꝫ parte acutus. Et ſequit ibidẽ ꝙ oẽs illi qui acceperunt caracterem beſtie occiſi ſunt gladio/qui ꝓcedit de ore ipſius. De dominatione etiã tutifica dicitur Exo.xxx. ꝙ de altari cornua procedent. Altare enim eſt prelatus. de quo.ſ. debẽt procedere cornua potentie rigoroſe. Et ſic patet ꝙ a iuſto ꝛ maxime a prelato debent procedere

Ueridica prolocutio.
Sanctifica conuerſatio.
Altidica predicatio.
Juridica caſtigatio.
Fortifica dominatio.

Et hec de precedere ſufficiant. Uide infra vbi proficiſci. Et ſupra vbi ire Ambulare. Currere. Tranſire. ꝛ ſimilia ſignificantia motum.

a **Procella.** Nota ꝙ procella idem eſt qð tempeſtas. Eſt enim procella idem qð ventus vehemens grandinibus ꝛ pluuijs intermixt⁹. Eſt igitur vt communiter procella triplex. ſcilicꝫ Procella

Latentis tentationis.
Preſentis vexationis.
Sequentis damnationis.

¶ De tentatiõe patet quia in ipſa vtitur dyabolus ad animaꝝ ſubuerſionẽ vento vehementis ſuperbie. igne inflãmantis auaricie. pluuia lubrifaciẽtis luxurie. tonitruo ſtupefacientis diſcordie. Jta breuiter dico ꝙ de ꝓcella tentationũ dicit in ps. ꝙ ignis: grando: nix: glacies: ſpũs ꝓcellaꝝ: pars calicis eoꝝ. Tutũ eſt igitur ꝛ ſapienter ꝑ huius mundi pelag⁹ nauigandũ ne forte ꝓcella tentationis nauẽ noſtram poſſit deſtruere vel caſſare. Eccli.xxxiij. Sapiẽs non odit mãdata ꝛ iuſtitias ꝛ non illidet quaſi in procella nauis. ¶ De mundi tribulatione ꝛ vexatione patet. Jſta enim eſt quedam procella que ſtatus obruit miſeroꝝ. De qua.ſ. dicit Mar. iiij. Facta eſt ꝓcella magna venti ꝛ fluctus mittebat in nauẽ. Et nota ſiuis ꝙ ꝓcella mundi tribulationum

Certa lege a deo regulatur.
Certo puncto a deo terminatur.
Certo modo a deo temperatur.
Certis bonis a deo augmentatur.

¶ Dicã ergo ꝙ ꝓcella tribulationis in certa lege ſolet ordinari. Deus eñ ordinauit modũ ꝛ regulã taliũ ꝓcellarum: vt.ſ. ſeuire nequeant: niſi ꝙ̃tum fuerit ordinatum. Unde Job.xxviij. dicitur ꝙ deus ponebat pluuijs legem ꝛ viam ꝓcellis ſonantibus. Et ideo in ps. dicit Jgnis grando nix glacies. ſpũs ꝓcellaꝝ q̃ faciũt verbũ eius. ¶ Jtem iſta ꝓcella certo puncto ſolet terminari. Deus eñ non ſolũ tribulationibus poſuit legem ꝙ̃tũ actualiter poſſunt ſeuire: immo etiã prefigit eis terminum ꝙ̃tum tpaliter poſſint durare. Unde in ps. Dixit ꝛ ſtetit ſpũs ꝓcelle. ¶ Jtem iſta ꝓcella certo modo ſolet mitigari. Habet enim deus modos ſuos q̃bus nũc vni nũc alteri lenit mũdi mala ps. Statuit ꝓcellã ei⁹ in aurã ꝛ ſiluerunt fluctus eius. ¶ Jtẽ iſta ꝓcella certis bonis ſolet augmentari. Conſtat eñ ꝙ ſm diſpoſitionẽ diſpenſationis ſue deus quãqꝫ tribulationes augmentat. non ſolum contra malos: immo etiaꝫ contra bonos. De malis enim dicitur Hieremi.xxx. Procella ruens in capite impioꝛũ conquieſcet. De bonis etiã dicitur Luce.viij. ꝙ xp̃o ꝛ diſcipulis eius nauigantibus chriſtus obdormiuit. ꝛ deſcendit procella venti in ſtagnum: ꝛ compellebantur fluctibus ꝛ periclitabantur. Et tñ dicitur ibidem ꝙ diſcipuli excitauerunt eum dicentes. Perimus. Qui ſurgens increpauit ventum et tempeſtatem ꝛ facta eſt tranquillitas. Sepe enim accidit ꝙ deus fit tanq̃ dormiens per diſſimulationem. amicoſqꝫ procellis ꝛ tempeſtatibus iactari ꝛ quaſi periclitari permittit per fortẽ tribulationẽ. verũ ſi deuotis precibus excitatur. ſolet miſericorditer euigilare. et tribulatiões increpans mitigare. Jſta ergo dicta ſint de iſta procella.ſ. de mundi tribulatione. De eterna vero damnatiõe patet. Jſta eſt enim procella quã naues idest anime impioꝛum. in mari.i. in eterna amaritudine ſubmerguntur. vnde de damnatis dicit dñs Ezech. xiij. Erit inquit imber inundans. Et dabo lapides pregrandes deſuper irruentes: ꝛ ventum ꝓcelle diſſipantẽ Et in canonica Jude dicitur ꝙ iſtis.ſ. peccatoribus dãnatis ꝓcella tenebraꝝ in eternum conſeruata eſt. Hec igitur de ꝓcella infernali. temporali. ſpiritali ſeu criminali ſufficiant. Uide vbi ventus. Tempeſtas ꝛc.

Procidere. Cum ꝓcidere idem ſit qð ꝓtinus ſeu ꝓpere cadere ſeu ad terram inclinari. aut orando ſeu reuerentiã exhibendo genu flectere: poſſumus dicere ꝙ ꝓcidere a parte ꝓcidentis eſt officium humilitatis ꝛ reuerentie. A parte pñdentis. ſcꝫ coram quo ꝓcidit eſt officiũ nobilitatis ꝛ excellentie. A parte vero finis ſeu cõſequentis eſt officiũ vtilitatis ꝛ cõplacentie que.ſ. acquiritur ꝓcidendo. Dicaꝫ ergo/ꝙ nos inuenimus procidere quod eſt a

Deuotorum chriſtianorum.
Afflictorum vel ſubditorum.
Peruerſorum hereticorum.
Perditorum adultorum.

Deuoti ꝓcidunt ante dñm ipm adorando. Subditi ꝓcidunt ante platũ ipm honorando. Heretici ꝓcidunt ante dyabolũ ydolatrãdo. Peruerſi ꝓcidũt ante tyrannum ei adulando. ¶ Primo igitur dicã ꝙ eſt ꝓcidere flebilis deuotionis. Et iſtud eſt quando iuſti deuote ꝓcidunt aut flectunt genua coram deo dicendo.ſ. illud ps. Uenite adoremus ꝛ ꝓcidamus ante deũ. ploremus coram domino qui fecit nos ꝛc. Et ſi vis dic ꝙ ꝓcidere debemus ante deuꝫ. videlicet Jpſum

Laudando et adorando.
Placando ꝛ dulcorando.
Precando et implorando.

¶ Procidat igitur iuſtus corã deo ipm laudãs honorabiliter: ſicut.ſ. de magis dicit Mat.ij. ꝙ ꝓcidentes adorauerũt puerũ ꝛc. Et Apoc.iiij. Procidebant.xxiiij. ſeniores ante ſedentẽ in throno: ꝛ adorabant viuentẽ in ſecula ſeculoꝝ: ꝛ mittebant coronas ſuas ante thronum. ¶ Jtem ꝓcidat iuſtus coram dño ipm placans amicabiliter ſeu dulcorabiliter. ſicut de abigail volẽte placare dauid dr.j. Reg.xxv. Qð ipa ꝓcidit corã dauid ꝛ adorauit. De Heſter etiã dr Heſter.viij. ꝙ volens aſſuerũ placare ꝓcidit ad pedes regis flensqꝫ. ¶ Jtẽ ꝓcidat iuſtus corã deo ipm rogans imploꝛabiliter.ſ. ꝓ venia obtinenda vel gratia impetrãda. Exẽplo.ſ. illi⁹ Luce.v. Qui plenus lepra ꝓcidit in faciẽ ſuã ante ieſuꝫ dicens. Dñe ſi vis potes me mundare. Et in ps. dicitur ꝙ coram illo ꝓcident ethiopes: ꝛ inimici eius terram lingent. Ethiopes enim nigri: ſunt peccatores qui.ſ. corã deo debent ꝓcidere ꝓ venia ꝛ gratia imploꝛãda. Unde Mar.v. dr ꝙ archiſynagogus ꝓcidit ad pedes ihu ſcꝫ deprecans ꝓ filia ſua ſuſcitãda. Jſtud eſt igitur ꝓcidere flebil' deuotiõis. b ¶ Scðo dico ꝙ eſt ꝓcidere humilis ſubiectiõis. quo.ſ. hoïes ꝓcidũt ꝛ flectũt genua corã maiorib⁹ ipſis.ſ. humil'r ſeruiẽdo ꝛ eos honorãdo qð.ſ. in ſcriptura vitupat cũ ſm diuerſitatẽ ſtatus ꝛ meriti hoïes honorari iubeant ſicut de cuſtode carceri dr Act.xvj. ꝙ tremefact⁹ cecidit paulo ꝛ ſile ad pedes. Et de achior dr Judith.xiij. ꝙ ipſe ꝓcidit ad pedes Judith viſo.ſ. capite holofer. ꝛ adorauit eã. ¶ Tertio vo dico ꝙ eſt

Ayuntamiento de Madrid

ꝙ eſt ꝓcidere fallacis coꝛruptionis. Et iſtud eſt illud quo ydololatre ⁊ heretici ꝓcidunt aſi demonia ⁊ ydola adoꝛant. Ūſi de ydololatris dꝛ eſa. xlvj. Procidunt ⁊ adoꝛant ⁊ poꝛtant illum. ſ. deum ſuum in humeris ſuis geſtantes. ¶ Quarto autē dico ꝙ eſt ꝓcidere fatue ꝑſumptionis. ſicut. ſ. eſt illoꝛum qui volunt ꝙ vltra debitum honoꝛētur. ⁊ ꝙ coꝛam eis plus ꝗ̄ deceat ꝓcidatur. ſicut. ſ. faciunt quidaꝫ principes tempoꝛales qui qſi ſalutantur volunt ꝙ ſalutantes terram qſi ꝓcidunt oſculentur. ſicut de ſoldano babylonie: ⁊ ēt de quibuſdam xp̄ianis pꝛincipibus narraſ. Qualis ēt fuit alexander qui ſe mandauit tanꝗ̄ de genere iouis natum ab exercitu ſuo vt deum adoꝛari. Nō quia caliſtenes philoſophus facere noluit. imo ipſum ſuꝑ hoc rep̄hēdit. ipſum auribus. oculis. naſo ⁊ labijs ꝑuari: ⁊ cum cane in cauea ligari mandauit. Quid dicemus de Gaio ceſare qui volens vt deus adoꝛari fecit ydolum ſuum iuxta iouis ydolum poni: vt romani qui adoꝛare moꝛtalem hoꝛrebant: ipſum ſaltem in imagine ſua adoꝛare viderētur qſi iouis ydolum adorarent. Ad iſtum igitur erroꝛeꝫ ſatis facit illud quod ſcribitur Dañ. iij. ſ. ꝙ Nabuch. mandauit dicens. ꝙ q̇ ſtatuam auream per eum erectam procidens nō adorauerit: mittatur in foꝛnacem ignis ardentis. Sic ergo patet ꝙ eſt pꝛocidere improbe adulationis. Perverſe adoꝛatōis. Humane venerationis ⁊ diuine ſupplicationis ⁊ deuotiōis. Sufficit. Uide ſupꝛa vbi Genu ⁊ vbi adoꝛare.

Procreare. Uide ſupꝛa de creare. ⁊ infra de ꝓducere ⁊c.

Procumbere. Uide vbi accumbere. accubare. ⁊ vbi Diſcumbere vbi ſatis inuenies.

Procuartoꝛ. pꝛocurare. Dicitur quaſi ꝓ alijs curare. Pꝛocuratoꝛ enim eſt q̇ pꝛo alio curā gerit. ⁊ ꝓcuratoꝛ. i. quaſi diſpenſatoꝛ. Miniſter. Negociatoꝛ. Pꝛelatus etiaꝫ vel ſeruitoꝛ aut benefactoꝛ. Et poterāt de eo multa dici. ſed quaſi nulle ſunt autoꝛitates. Uide ſupꝛa in alijs titulis ſimilibus.

Procul. Nota ꝙ pꝛocul idem eſt quod longe. ⁊ ſignat procul diſtantiam vel temporalem vel coꝛpoꝛalem vel virtualem. ⁊ ideo poſſumꝰ notare ꝙ pꝛocul ſignificat diſtantiam.

Cōmendabilem
Deteſtabilem.
Separabilem.
Memoꝛabilem.
Honoꝛabilem.
Delectabilem.
Deſperabilem.

¶ Diſtantia cōmendabilis eſt iſta qua boni diſtant a criminibus. Et de iſta dicitur eſa. liiij. Recede pꝛocul a calumnia. et ezechiel. xliij. Repellant ꝓcul foꝛnicationem ſuam. Diſtātia deteſtabilis eſt illa q̄ mali ſunt pꝛocul a virtutibus. pꝛouerbioꝛum. xxvij. Melioꝛ eſt vicinus iuxta ꝗ̄ frater pꝛocul. id eſt melioꝛ eſt fidelis ſecularis qui eſt iuxta deum per caritatem ꝗ̄ frater eccleſiaſticus vel regularis qui eſt pꝛocul a deo ꝑ iniquitatem. Diſtantia ſeparabilis eſt illa qua diuites diſtant a pauꝑibus. Quia ſcilicet iuidi ⁊ odioſi ſemꝑ ſe tenent pꝛocul ab alijs ⁊ etiaꝫ a ſeipſis. Daniel. xiij. Separate eos ab inuicem pꝛocul. ⁊ de amicis iob dicitur. iob. ij. Cumqꝫ eleuaſſent pꝛocul oculos non cognouerunt eum. Signantes falſos amicos qui deſolatos ſocios a pꝛocul reſpiciunt non a iuxta. Diſtātia memoꝛabilis eſt illa qua futura diſtant a pꝛeſentibꝰ. Iſta enim que pꝛocul a nobis ſunt debemus memoꝛari. ⁊ viſu limpido contēplari. Memoꝛari enim debet celi felicitas iob. xxxvj. Unuſquiſqꝫ intuebitur ꝓcul. ⁊ etiam iudicij ⁊ inferni aſperitas iob. xxxix. Pꝛocul odoꝛatur bellum. Diſtantia honoꝛabilis eſt illa qua bona fama quis ſe diffundit in longinquis partibus ⁊ de hoc dicitur. ij. paralip. xxvj. egreſſum eſt nomen eius pꝛocul. Diſtantia delectabilis eſt illa qua beati diſtant a moꝛtalibus pꝛouer. xxxj. pꝛocul ⁊ de vltimis finibus terre pꝛecium eius. ⁊ Neemie. xij. Audita eſt leticia hieruſalem pꝛocul. Diſtantia autem deſperabilis eſt illa qua damnati diſtant a bonis omnibus. ⁊ de hoc dicitur eſa. xxij. Omnes qui inuenti ſunt pariter pꝛocul fugerunt. ⁊ iſta bꝛeuiter dicta de pꝛocul ſufficiant. Uidē ſupꝛa de longe. ⁊ de Nouiſſimus.

Proditoꝛ. Pꝛodere. Cum pꝛodere idē ſit lr̄aliter quod exire. emittere. manifeſtare. pꝛoducere. reuelare. dicam ꝙ ille pꝛopꝛie dicitur pꝛoditoꝛ qui ſecretoꝝ ſibi cōmiſſoꝛum eſt infidus reuelatoꝛ ſeu qui ſub ſpecie amicicie alioꝛum in ſe confidentium eſt deceptoꝛ. Cum igitur iſta materia in pluribus titulis ſit vulgata. ſ. vbicūqꝫ de falſa amicicia: fraude: fallacia: deceptione ⁊ malicia agitur. ⁊ maxime cū pauciſſime ſint autoꝛitates vocales. hinc eſt ꝙ ſub bꝛeuitate tranſire pꝛopono. Hoc igitur ſolum nota ꝙ pꝛoditoꝛ ſolet pꝛetendere figuram amoꝛis. Solet infigere punctura doloꝛis. Solet incurrere iacturam hoꝛroꝛis. ¶ Pꝛimo igitur dico ꝙ pꝛoditoꝛ ſolet pꝛetēdere amoꝛis figuram. Sub ſpē enim amicicie ſolet cōſilia mala dare. ⁊ vt ſic minus caueatur ab ipſo ſe fidelem ⁊ amicū illis quibus nocere vult ſimulare. Sicut enim ponit Plinius Scyte populi crudeles vt alios in bello irremediabiliter perimant. ſolent ſagittas ſuas veneno vipere ⁊ humano ſanguine inungere: ⁊ ſic quicquid illis ſagittis etiā leuiter vulnerant ſolet ſine remedio interire. Sanguis humanus cariſſimi cum ſit amicus nature ſignat fictā ⁊ falſam amiciciam ſeu cōſanguinitatem: ſeu etiam humanam ⁊ dulcem benignitatem venenum autem vippere ſignat venenoſaꝫ ⁊ pꝛoditoꝛiam falſitateꝫ vt. ſ. de pꝛoditoꝛibus dicatur illud iob. xx. caput aſpidum fuget ⁊ occidet eum lingua vippere. Eum inquit. ſ. innocentem. Quid ergo? pꝛocerto Schyte. i. pꝛoditoꝛes ſolent cum veneno vippere ſue pꝛaue intentionis: ſanguinem humanum. i. foꝛmam ⁊ figuram humanitatis ⁊ conſanguinitatis ⁊ bone amicicie ⁊ dilectionis miſcere. ſ. fidelitatem ⁊ amiciciam pꝛetendēdo. ⁊ inde ſagittas ſue crudelitatis vel iniquitatis vngere vel linire. ⁊ ſic pꝛocerto ſolent ſine remedio vulnerare ⁊ nocumentum incurabile ꝓcurare. Sagitta enim irremediabilis nocumēti plus conſueuit nocere: que ſub ſpecie amicicie ⁊ cōſanguinitatis pꝛoditioſe ſolet intrare. vt ſic dicat ꝓditoꝛ illud Deut. xxxij. Inebꝛiabo ſagittas meas ſanguine: ⁊ gladius meus deuoꝛabit carnes. Iſtud ſatis figuratur in iuda. q̇ ſub ſpecie amicicie. ſ. dando oſculum pꝛodidit magiſtrum ſuum chꝛiſtum. Unde Luc. vj. Elegit inquit duodecim ⁊c. Sequitur. Et iudā qui fuit pꝛoditoꝛ. Unde de ipſo legitur Marci. xiiij. Dederat autem traditoꝛ eis ſignum dicens. Quemcūqꝫ oſculatus fuero ipſe eſt tenete eum. Dico igitur ꝙ ꝓditoꝛ ſolet oſtendere amoꝛis figuram. ¶ Secundo dico ꝙ pꝛoditoꝛ ſolet infligere doloꝛis puncturam. Conſtat enim ꝙ nulla leſio eſt periculoſioꝛ aut grauioꝛ ꝗ̄ illa que fit a pꝛoditoꝛe. Semper enim cōſulit illud qd̄ eſt magis ꝑiudiciale. exemplo ſcilicet iunonis. Que videns ꝙ iupiter maritus ſuus concubuerat cum ſemele: ⁊ inuidens ei ipſamqꝫ deſtruere volens. quadā die abſente beroe nutrice ſemelis tranſfoꝛmauit ſe in ipſam vetulam ⁊ nutricem. ⁊ veniens ad ſemelem cōſuluit ſibi pꝛoditioſe: ꝙ quādo iupiter aliquid ab ip̄a peteret ꝙ ipſe ſibi appareret in tali foꝛma ſicut appareret regine ⁊ dee iunoni quando concūbebat cū ip̄a. Uenit ergo iupiter: fit generalis pꝛomiſſio de pꝛimo petito concedendo. iuraturqꝫ ꝙ a ioue per aquas ſtigias: quod iuramentum tranſgredi numinibus non licebat: declaratur petitio. dolet iupiter videns ꝙ ꝓmiſſum non poterat reuocare. Deſcēdit igitur in foꝛma ignis tonitrui ⁊ fulguris ⁊ ſemelem concremauit Jupiter enim eſt ether. Juno eſt aer ſuperioꝛ in quoꝝ coniunctione ignis fulgur ⁊ tonitrua generātur. Sic igitur ſimplex puella perijt per ꝓditionē ⁊ deceptionem iunonis. ſicut figuratiue ponit Ouidius lib. iij.

Ayuntamiento de Madrid

ſa.iij. Dicam ergo ꝙ iſta ſimplex puella ſignat quẽcunqꝫ ſimplicem ⁊ modeſtum: quẽ ꝓcerto uno .i. aliquis falſus deceptor volens ꝑdere. transfigurat ſe in nutricem ipſius. in ꝯtum .ſ. fingit ſe ipſius fidelẽ amicum. Iſte ergo ſub iſta figura amicicie cõſulit ſibi ꝓditioſe nociua conſilia ⁊ peruerſa. que procerto dum complentur: mors ⁊ perditio ſubſequuntur. Ubicũqꝫ em̃ eſt proditor: dum tamen ſub ſpecie amicicie poſſit decipere vel fraudare. neceſſe eſt finem doloroſum ⁊ ſtupidum aduenire. Un̄ Ambro. i ſermo. de cathedra ſancti Petri dicit ſic. Erat inquit in nauicula ſymon Petrus: ſed erat pariter ⁊ iudas ꝓditor: ꝗuis illius fides firmaret nauiculam: eã tamen huius ꝑfidia cõturbabat. Tranquillitas eſt vbi ſolus Petrus nauigat: tempeſtas vbi Iudas adſũgitur. Et licet eſſet petrus firmuꝫ ſuis meritis. perturbatur tamen criminibus proditoris. Sequitur. Hoc ergo exemplo perfidum caueamus proditorem. ne per vnũ plurimi fluctuemus. Patet igitur ꝙ proditor ſolet infligere doloris puncturam.

C ¶ Tertio dico ꝙ proditor ſolet incurrere terroris iacturam. Conſtat enim ꝙ finis ꝓditorum peſſimus eſt ſicut patuit de achitophel q̄ ꝓdidit David: de quo dicitur .ij. Reg. xvij. Qui videns ꝙ non fuerat factum cõſilium ſuuꝫ: ſuſpendio interijt. De iuda etiam dicitur Math. xxvij. Q̄ deſperans laqueo ſe ſuſpendit. ⁊ Actuum .j. dicitur. ꝙ iſte ſuſpẽſus crepuit medius. De belidibus etiaꝫ legitur. ꝙ q̄ viros ſuos proditioſe interfecerunt in die nuptiarũ: iõ ⁊ ipſe interfecte fuerunt. ⁊ ſm̄ poetas vltra hoc ad implendũ doliũ ſine fundo perpetuo in inferno ſunt damnate. ſicut pꝫ in reductorio meo lib. xv. capit. j. §. xviij. vbi egi de fabulis poetarum. Patet igitur ꝙ ꝓditorũ vt cõmuniter luctuoſus eſt finis. vnde .ij. Macha. x. dicitur ꝙ iudas proditores eo ꝙ fratres pecunia vendiderant interfecit. Sic igitur patet ꝙ proditores iacturam horroris ſolent incurrere puncturam doloris ſolent infligere figuram amoris ſolent pretẽdere. Sufficiat. Uide vbicunqꝫ de fraude. Malicia. deceptione ⁊ falſitate dicitur: quia autoritates vocales ſunt pauciſſime.

A **Prodeſſe.** Nota ꝙ prodeſſe idẽ eſt ꝙ proficere. Et ſic eſt de rebus ꝓficuis ⁊ vtilibus. Quia aliqua ſunt que proficiunt ad vnuꝫ: alia ad aliud. Et proprie nihil eſt quod careat omni vtilitate. Omnia enim que ſunt proficiũt homini. vel ad vnum vel aliud. Unde dicit Iohãnes Damaſ. Quod deus quedam creauit ad hoĩs cibũ ⁊ adiutoriũ vt boues ⁊ ceruos. Quedam ad hominis punitioneꝫ. vt tigrides ⁊ leones. Quedam ad hominis exercitiũ ⁊ cõſolationem: vt ſunt ſymee ⁊ muſtele ⁊ alia animalia. Et breuiter nihil eſt dare in mundo quin ꝓficiat homini ad aliquid vel ſpiritualiter vel temporalr. Quia ſicut dicitur Roma. viij. Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum: ⁊ etiam que creduntur nociuiora: ſunt quãdoqꝫ vtiliora. Unde de ventis ⁊ eoruꝫ vtilitate dicit Seneca libro. iiij. de naturalibus queſtionibus. ꝙ vltra modum conferunt homini magnã vtilitateꝫ. Quãuis quãdoqꝫ videantur inferre corporibus magnam ⁊ grauem penalitateꝫ. Non põt inq̄t vtilitas eorum compenſari. q̄ in perniciem ſuam facta generis humani dementia excogitat. Un̄ ẽt dicit ibi. ꝙ vento circio etiam edificia caſſanti gallici gratias agunt: tanq̄ ſalubritatẽ ſui aeris procuranti. Et addit ꝙ cum ceſar auguſtus in gallias veniſſet: ⁊ vtilitatem venti illius compeiſſet. templũ ei fecit: ⁊ eũ adorandum inter numina reputauit. Et hec pro tanto dixi. Quia etiaꝫ illa que nobis credimus inutilia ſunt quandoqꝫ magis proficua ⁊ vtilia. vt dicitur ꝓuerbio cõi. Omnia cũ quodã veniunt incõmodo fructu. Quod etiam in ſpiritualibus verꝫ eſt: q2 cõſtat ꝙ mundi tribulamina q̄ nobis a deo inferunt ſemꝑ ad vtilitatẽ aliquã ⁊ comodum ordinant. Ipſa ẽt aĩalia venenoſa ſunt in multis vtilia ⁊ fructuoſa. Un̄ etiam ſicut Plinius dicit carnes vipere valent ad tiriacaꝫ. Fel cancroꝝ ⁊ auiũ ad oculoꝝ caliginẽ. Pellis colubri cũ oleo cocto valet ad aurium ſurditatem. Sic vᷣe cariſſimi: ẽt ipſi demones ⁊ venenoſi pctõres ꝓſunt quãdoqꝫ hominibus ſpũaliter ad ſalutẽ. Quia vere ꝗuis eoꝝ caro .i. eoꝝ interior cõſcientia ⁊ cogitatio. ipſoꝝ fel .i. eoruꝫ exterior ira iniuria ⁊ inuaſio. ipſoꝝ pellis .i. eorum mala vita ⁊ cõuerſatio ſint in ſe peſſima. homini tamen iſtis bene vtenti ⁊ iſta in patiẽtia ſuſtinẽti ſunt ꝓficua Tytum .ij. Oĩa mũda mũdis ⁊c. De illis ergo que homini ſunt ad ſalutẽ proficua poſſumus infinita dicere: ⁊ exempla plurima allegare: ſed in alijs titulis ⁊ quaſi in omnibus materijs virtutum ad ſufficientiam credimus eſſe dictum. Infra ẽt de vtilitate aliquid forſitan adiungemus. Et ideo cuꝫ de prodeſſe affirmatiue loquendo pauciſſime ſint autoritates. ſuperſedeo ad preſens. hoc ſolum notando. ꝙ illa que ſunt proficua ſunt procuranda. Illa vero q̄ ſunt nociua ſunt fugienda.

B ¶ Notem9 ergo ꝙ aliqua ſunt que nihil ꝓſunt homini ad ſalutem: ſed potius officiunt atqꝫ obſunt. Et iſta ſunt.

Proſperitas ⁊ affluentia.
Pompoſitas atqꝫ ſuperbia.
Crudelitas atqꝫ ſeuitia.
Mala ſocietas atqꝫ amicicia.
Uana anxietas ⁊ diligentia.

¶ Dicam9 ergo ꝙ iſta nihil ꝓſunt ad ſalutẽ: ⁊ maxie nihil ꝓderit ſibi in die iudicij affluẽtia mundane ꝓſperitatis ꝓuer. xj. Nõ proderũt diuitie in die vltionis. Et ꝓuer. xvij. Quid ꝓdeſt ſtulto habere diuitias cũ ſapiẽtiã non poſſit emere. ¶ Itẽ ſupbia põpoſitatis Sap. v. Quid nobis ꝓfuit ſupbia: q̄d diuitiarum iactantia: ¶ Item ſeuicia crudelitatis: Gen̄. xxxvij. Quid nobis proderit. ſi occiderimus fratreꝫ noſtrũ. ¶ Itẽ amicicia male ſocietatis .ij. Paral. xxviij. Dedit regi aſſyriorum munera ⁊ nihil profuit ei. ¶ Iteꝫ diligentia vane anxietatis. Unde Eccle. xxxiiij. Unus edificãs ⁊ vnus deſtruẽs: q̄d prodeſt illis niſi labor. q. d. nihil. Sic ergo patet quomodo multa ſunt q̄ ꝓſunt ⁊ multa ſimiliter que obſunt ⁊c. ¶ Si aũt aliquid vlterius velis addere: dic ꝙ male cõplacentie quas in rebus ⁊ peccatis habemus nobis finaliter nõ proderũt ſed nocebũt. Un̄ nota ꝙ non proſunt.

Munera ſtulte donantibus.
Opera malum agentibus.
Murmura linguam laxantibus.
Federa mala ſequentibus.
Dulcia carnem fouentibus.
Grandia mundum volentibus.
Somnia vana docentibus.
Omnia nihil amantibus.
Mendacia falſa dicentibus.
Inania vana petentibus.
Terreſtria multa querentibus.

¶ Dicam igitur ꝙ nõ proſunt homini munera collata. Un̄ Leui. vij. Irrita fiet oblatio nec proderit offerenti. Un̄ de illo peſſimo achaꝫ dicit .ij. Para. xxviij. Quod ſpoliata domo dñi ⁊ domo regum ⁊ principuꝫ abtulit regi aſſyrioruꝫ munera ⁊ nihil ei profuit. Un̄ ille verſificator bñ dicebat. Heu nihil es niſi des ergo des plurima: ſi des. Reſpicito cui des: ꝑdita multa vides. Et ideo illi qui portabant ſuꝑ gibbuꝫ camelorum theſauros ſuos ad populum qui eis nõ proderit arguuntur ꝑ prophetam Eſa. xxx. Non proſunt ergo munera fatue collata. ¶ Item non proſunt opera peruerſe patrata. Eſa. lvij. Opera tua non proderunt tibi. ¶ Item non proſunt murmura verboſe prolata. Sap. j. Cuſtodite ergo vos a murmuratiõe q̄ nihil ꝓdeſt. ¶ Itẽ nõ proſunt federa cum malis ligata. Eſa. xxx. Cõfuſi ſunt ſuꝑ pplo q̄ eis prodeſſe non poterit. ¶ Itẽ nõ ꝓſunt dulcia ſeu delectabilia ꝓ carne pẽſata. Un̄ Eſa. xliiij. dicit: Amantiſſima eorũ nõ ꝓderũt eis. Et de cibis etiam dr̄ Hebre. xiij. Optimũ eſt grã

ſtab ilire

ſtabilire coꝛ nõ eſcis.q̃ non pꝛofuerunt ambulantib⁹
in eis.Quia ſicut dicitur Johã.vj.Spiritus eſt q̃ vi-
uificat:caro autẽ non ꝓdeſt quicꝗ.¶Jtẽ nõ pꝛoſunt
grãdia in archis ↄgregata.ſ.diuitie ⁊ theſauri.⁊ ma-
xime ſi iniuſte querũtur.Uñ prouer.x.Nil pꝛoderũt
theſauri impietatis.iuſtitia liberabit a moꝛte.⁊ pro-
uer.xj.Nil pꝛoderunt diuitie in die vltionis.¶Jtem
non pꝛoſunt ſomnia a falſis pꝛolata.ſ.vane doctrine
⁊ inutiles.ſicut ſunt vaticinationes ⁊ ſimilia.Uñ hie
re.xxiij.ecce ego ad pꝛophetas ſomniantes mẽdaciũ
ait dominus:qui narrauerunt ea ⁊ ſeduxerunt popu-
lum meum in mendacio ſuo.Talibus deberet dici il
lud Gen.xxxvij.Uenite occidamus euʒ:⁊ videamus
quid pꝛoſint ei ſomnia ſua.¶Jtem non pꝛoſunt om-
nia amoꝛe nudata:q2.ſ.ſine caritate nihil pꝛodeſt ad
ſaluteʒ quicquid homo facit.Uñ apoſto.j.Coꝛin.xiij.
Si diſtribuero in cibos pauperuʒ omnes facultates
meas:⁊ ſi tradidero coꝛpus meum ita vt ardeam:ca-
ritatem autẽ non habuero nihil mihi pꝛodeſt.¶Jtẽ
non pꝛoſunt mendacia falſe pꝛomulgata.Hiere.vij.
Confiditis in ſermonibus mendacij que nõ ꝓderunt
vobis.¶Jtem non pꝛoſunt inania nulla vi firmata.
Uñ Hiere.xvj.Uere mendacium poſſede.pa.noſtri:
vanitatem que eis non pꝛofuit.et.j.Regũ.xij.Nolite
declinare poſt vana que vobis non pꝛoderunt.¶Jtẽ
non pꝛoſunt terreſtria plus iuſto globata.ſcʒ magne
⁊ exceſſiue hereditates ⁊ poſſeſſiones Hiere.xij.He
reditatem acceperunt que eis non pꝛoderit.Et Eccl.
v.Noli attendere ad poſſeſſiones iniquas.nihil eñ
pꝛoderũt in die vindicte.Ecce ergo quomõ ſunt mul-
ta ⁊ varia que non pꝛoficiunt ad ſalutem ⁊ ꝓpter hoc
non ſunt amanda nec ardenter ab homine pꝛocuran-
da.Quid ergo pꝛodeſt homini ſi vniuerſum munduʒ
lucretur.anime vero ſue detrimentum patiat̃ math.
xvj.Jn fine enim experiemur.quia mũdi gloꝛia ⁊ de-
lectabilia homini non pꝛoſunt.ſed nocẽt potius atqʒ
ledunt.Jnfirmo enim non pꝛodeſt vinum ⁊ carnes ſu
mere:licet ſibi videatur plurimum complacere.Jſta
enim non pꝛoſunt ſed officiunt.quia moꝛtem ⁊ picu-
lum introducunt.Sic vere dicaʒ de mundi bonis ⁊c.
Unde finaliter peccatoꝛ dicet illud Sapien.v.Quid
nobis pꝛofuit ſuperbia:quid diuitiaruʒ iactantia cõ
tulit nobis:tranſierunt omnia velut vmbꝛa.Hec er-
go de Pꝛodeſſe ſufficiãt.Uide vbi Pꝛoficere.Et vbi
Utilitas ⁊c.

A

Pꝛodigium.poꝛtentum.pꝛe

ſagium.Nota ꝙ pꝛodigium idem eſt qđ factum mi-
rabile ⁊ inſolitum:⁊ alicui⁹ rei future remote:vel oc-
culte ſignificatiuum.Et ideo dicitur pꝛodigiuʒ quaſi
ꝓcul indicãs.¶Jdẽ ẽt videt̃ denotare poꝛtẽtũ.quaſi
pꝛocul tendens.ſeu quaſi ꝑtendẽs aut ſignificans rẽ
ſ.ſupꝛa vel contra naturam aduenientẽ ⁊ aliud ꝙ de-
monſtret ꝑſagientẽ ⁊ deſignantẽ.Pꝛeſagiũ ꝟo ſemꝑ
ſe habet ad futura.quaſi diuinatio pꝛe.i.ante factum
ꝓlata.ſeu quaſi res ꝑſagiata:pꝛedicta ⁊ ſignificatiua.
Cõi tñ ſignificato ꝓdigia ſunt miracula:ſeu ſigna mi
rabilia.Et ſic nota ꝙ nos inuenimus.Pꝛodigiũ.
Noſtre redemptionis.
Alte perfectionis.
Dure punitionis.
Falſe deceptionis.
¶Pꝛimum in ſacra virgine.Sed ſcđm ſanctoꝛũ lu-
mine.Tertium ꝟo finali turbine.Sʒ quartũ falſoꝛuʒ
crimine.¶Pꝛimo igitur dico.ꝙ eſt ꝓdigiuʒ diuine
miſerationis.Et iſtud fuit ſummũ ⁊ ſtupẽdum ꝓdi-
gium.quo ſcilicet deus factus eſt homo.virgo mater
⁊ etiam homo deus:vt ſcilicet mediante incarnatio-
ne beata genus ſaluaret humanum.Pꝛodigiũ enim
reputabatur antiquitus ſecundum Titum liuium ⁊
Plinium quod contra naturam fiebat.ad ꝑſagiẽduʒ
aliquod futurum notabile factum.ſicut plinius lib.
ij.ponit.Quod tẽpoꝛe Neronis flumina viſa ſunt re-
trocedere.ſicut ẽt libꝛo.xj.capitulo.xxxj.dicit᷑ ꝙ in bel
lis cimbꝛicis quedã arboꝛ voluntarie in aram Juno-
nis vel iouis cecidit que tandeʒ ſponte ſurrexit.⁊ flo-
ruit quod romanis victoꝛie ſignum fuit.Sic vere di-
cam ꝙ deus tunc fecit ſummum miraculum aut ꝓdi
gium:quando fluuium paradiſum.ſ.filium ſuum fe-
cit per incarnationem retrocedere.⁊ ab arce deitatis
ad humilitatem aſſumende carnis deſcendere.Figu
ratum.ſ.in poꝛtento quod accidit Ezechie regi iuda.
quãdo ſcilicet hoꝛologio achab vmbꝛa redijt ĩ aduer
ſum.Juxta illđ Eccl.xlviij.Retro redijt ſol:⁊ addidit
vitam regi.Unde ꝓ iſto mirabili ſigno venerunt nũ-
cij regis babylonis ⁊ interrogauerunt Ezechiam re-
gem iuda de poꝛtento quod ꝓpter eum acciderat ſuꝑ
terram.ſicut dicitur.ij.Paralip.xxxij.Sed iſtam fi-
guram vide ſupꝛa de ſole.Jſte enim fuit arboꝛ ad arã
Junonis.id eſt ad coꝛpus virginis.⁊ etiam ad aram
crucis voluntarie deſcendens ⁊ tandem ad celum ꝓ-
pꝛia virtute ⁊ voluntaria reaſcendens.vbi per eternã
gloꝛiam eſt ſemꝑ floꝛens dicẽs ſcilicet illud pſ.Tãꝗ
ꝓdigium factus ſum multis.⁊ tu adiutoꝛ foꝛtis.Sic
igitur romani id eſt fideles.contra cimbꝛos.id eſt cõ-
tra demones ꝑualuerunt.⁊ victoꝛiaʒ contra vitia re-
poꝛtarũt.Figura ad hec de filijs iſrael qui a deo in ſi-
gnis ⁊ ꝓdigijs de egypto liberati fuerunt.quia ſcili-
cet virtute pꝛodigij ſupꝛadicti.⁊ alioꝛum myſterium
noſtre redemptionis tangentibus fideles de egypto
id eſt de iferno.⁊ de peccato ⁊ de Pharaonis.id eſt de
dyaboli dominio liberati fuerunt Baruch.ij.Eduxi-
ſti plebem tuam in ſignis ⁊ pꝛodigijs.Unde Deutro.
xxix.Uiderüntqʒ oculi tui ſigna illa poꝛtentaqʒ ingẽ-
tia.Unde Joelis.ij.dicit dominus.Dabo pꝛodigia in
celo ſurſum:⁊ in terra deoꝛſum ſanguinem ⁊ igneʒ ⁊
vapoꝛeʒ fumi.Sol conuertetur in tenebꝛas:⁊ luna in
ſanguinem.Expone quomodo ſol dei filius cõuerſus
eſt in tenebꝛas per carnis aſſumptionem.⁊ in ſangui
nem per paſſioneʒ.Et quomodo ipſe fecit ꝓdigia in
terra miracula perpetrando:⁊ ſanguineʒ ſuum in ſa-
cramẽto altaris:ignem ſuum in miſſione ſpiritus ſan
cti vapoꝛem fumi in diuerſarum ſpiraculo gratiaruʒ
nobis dando ⁊ concedẽdo:⁊ in celum ſurſum coꝛpoꝛa
liter aſcendendo:⁊ nos poſt ſe aſcẽdere faciẽdo:⁊ fidẽ
ſuam in nobis ꝑ ſigna ⁊ ꝓdigia cõfirmando Joh.iiij.
Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia videritis non credetis.Jſtud eſt
igitur ꝓdigium noſtre redemptionis.¶Secundo di B
co ꝙ eſt ꝓdigiuʒ magne ꝑfectionis.Et iſta certe ſunt
ꝓdigia miraculoꝝ:que.ſ.⁊ apoſtoli fecerunt.ſicut de
beato Stephano dicitur Actu.vj.Quod Stephanus
plenus gratia ⁊ foꝛtitudine faciebat ſigna ⁊ pꝛodigia
magna in populo.De apoſtolis ẽt dicitur Act.v.Qđ
ꝑ manus apoſtoloꝝ fiebant ſigna ⁊ ꝓdigia in plebe.
Uiri ẽt ꝑfecti dantur alijs in poꝛtẽtum.i.in ſignum ⁊
ꝑſagium futuroꝝ.ſicut de Ezech.dicitur Eze.xij.Fili
hominis poꝛtẽtuʒ dedi te domui iſrael.q.d.Juſti de-
bent eſſe alijs in ſignum ⁊ in exẽplum:dicens.ſ.illud
ibidẽ Eze.xij.Ego poꝛtẽtum veſtruʒ quomodo feci ſic
fiet eis.Antiqui enim ꝓphete ꝑ aliqua ſigna exterio-
ra dabant intelligi hominibus illa q̃ eis erãt futura.
ſicut de Eſaia dicitur Eſa.xx.ꝙ nudus ⁊ diſcalciatus
⁊ diſcoopertis natibus ambulabat coꝛam filijs iſrael
ad poꝛtẽtum ⁊ ſignificãdũ ipſis ꝙ egyptij ⁊ ethiopes
in quoꝝ auxilio confidebant in tali ſtatu erant dedu-
cẽdi ⁊ captiuandi per regem aſſyrioꝝ.Jſtud eſt igitur
poꝛtẽtum ſeu ꝓdigium alte ꝑfectionis.¶Tertio di-
co ꝙ eſt ꝓdigium magne mutatiõis.Et iſtud.ſ.faciet
deus in iudicio quando.ſ.ipſe deponet potẽtes de ſe-
de ⁊ exaltabit humiles.Eſurientes implebit bonis ⁊
diuites dimittet inanes.Tale ꝓdigiuʒ videt̃ fuiſſe il
lud de quo narrat Pli.li.ij.c.xcv.vbi dicit.Quod tꝑe
Neronis duo habebant agros vicinos via quadã pu
blica itermedia:i quoꝝ vno erat oliua ⁊ ĩ alio pꝛata:
ſed ſic factum ꝙ in quodaʒ terremotu illi agri muta-
uerunt penitus pedes ſuos:quia ille q̃ erat ad dextrã

Ayuntamiento de Madrid

vie publice factus eſt ad leuaꝫ. Ille ṽo qui ad ſiniſtrā
fuerat tranſijt ad dextram via media nō mutata. Sic
fiet in iudicio: q̄r. ſ. tunc fiet apud peccatores mirabi-
le prodigium. quia. ſ. oliueta. i. pingues alti ⁊ diuites
fient prata. i. baſſi depreſſi ⁊ paupes videlicet in infer
no. Et ille vie publice. id eſt xp̄o qui eſt via veritas ⁊
vita fient tunc tp̄is ſiniſtri. q̄ in hoc mūdo ſibi videnť
eſſe dextri ⁊ amici: vt ſic de tali ꝓdigio dicať mundo ⁊
ſuis diuitibus illud pſ̄. ꝙ deus tunc faciet ſigna ⁊ ꝓ-
digia in medio tui egypte: in pharaoneꝫ ⁊ in oēs ſer-
uos eius. Vn̄ Deut. vj. dicitur. ꝙ deus fecit ſigna atqꝫ
ꝓdigia magna ⁊ peſſima in egypto. Egyptus aūt in-
terpretať tenebre. i. peccatoribꝰ tenebroſis. vt ſic de ta
li egypto dicatur illud Joſue. xxiiij. Percuſſi egyptū
multis ſignis atqꝫ portētis. Econuerſo autē deus fa-
ciet illō ꝓdigiū bonis: q̄r. ſ. ipſos de ſiniſtra ad dextrā
inq̄tuꝫ de pratis faciet oliueta. de baſſis altos de ſic-
cis pingues. de paupibꝰ diuites. ⁊ de miſeris beatos.
⁊ de his qui modo ſunt in tribulatōe ⁊ guerra: faciet
pacificos ⁊ quietos. Oliueta em̄ ⁊ oliue ſemp pacem
ſignificāt in ſcripturis. Unde in pſ̄. dicitur. Venite ⁊
videte opa domini: que poſuit ꝓdigia ſup terram: au
ferēs bella vſqꝫ ad finē terre. Ut ⁊ ſic de vtroqꝫ ꝓdigio
tam bonis q̄ꝫ malis in iudicio faciēdo dicatur illud
pſ̄. Mementote mirabiliū eius que fecit ſeu q̄ faciet.
ꝓdigia eiꝰ ⁊ iudicia oris eius. Patet igitur ꝙ eſt quo-
dam ꝓdigium magne mutationis. ¶ Quarto ṽo di
co ꝙ eſt ꝓdigium magne deceptionis. Et iſta ꝓcerto
ſunt falſa ⁊ futura miracula: q̄. ſ. demones ⁊ heretici
ſolēt facere. vel que ēt antichriſtus finaliter faciet ad
ſimplices ſeducēdos. De quo dicit Marci. xiij. Sur-
gent enim pſeudo ꝓphete: ⁊ dabunt ſigna ⁊ ꝓdigia ⁊
portēta ad ſeducēdos etiam electos ſi fieri poteſt. Vn̄
de antixp̄o dicitur. ij. Theſ. ij. ꝙ aduentꝰ eius erit ſm̄
operationem ſathane in virtute ⁊ ſignis ⁊ prodigijs
mendacibus. Et ſic ergo patet ꝙ nos inuenimus ſi-
gna ⁊ ꝓdigia ⁊ portenta. Fallibilis deceptionis. Mi
rabilis mutationis. Notabilis perfectionis. Amabi
lis ſeu laudabilis redemptionis. Et hec ſufficiant de
ꝓdigijs ⁊ portentis.

A **Producere.** Cum ꝓducere idem ſit q̄ꝫ ali-
quid in publicū ducere vel ꝓ-
ferre manifeſtare vel generare. Poſſum notare ꝙ ge
neraliter triplex ꝓductio inuenitur in rebus. videlꝫ.
Productio dei. Juſti ⁊ Impij. Producit enim deus.
Producit iuſtus. Producit ſtultus. ¶ Prima eſt mi
rabilis ⁊ cōſideranda. Scd̄a eſt laudabilis ⁊ deſiderā
da. Tertia eſt dānabilis ⁊ vitupanda. ¶ Primo igiť
dicamus ꝙ eſt ꝓductio dei q̄ eſt mirabilis ⁊ conſide-
randa. Et iſta eſt illa qua deus pater ꝓducit ex ſe deū
filium ꝑ viam generationis. Deus etiam pater ⁊ deꝰ
filius ꝓducunt ex ſe deum ſpiritūſanctū ꝑ viaꝫ ſpira-
tionis. Jlla ēt qua filius ꝓductus eſt in mundo ꝑ bea
tam incarnationē. ſpūs vero ſanctus ꝑ chariſmatuꝫ
diffuſionē. De qua ēt productione dudum ꝓmiſerat
deus pater dicens. Illuc ꝓducam cornu dauid: para-
ui lucernam xp̄o meo. Cornu inquit dauid. i. xp̄m. cui
ſ. paraui lucernam. i. ſpm̄ſanctum. Job. xxxviij. Nun-
quid ꝓducis luciferū in tp̄e ſuo. ⁊ veſperuꝫ ſup filios
terre cōſurgere facis? De iſta tn̄ ꝓductiōe. ꝓceſſione.
generatione ⁊ incarnatiōe nihil ad pn̄s amplius. Sꝫ
eſt alia ꝓductio diuina qua. ſ. ipſe deus res ꝓducit in
eſſe ⁊ etiam in bn̄ eſſe. Et ſic notabis ꝙ deus ꝓducit
hominibus omne bonum. Eſt enim ſicut arbor q̄ om
nia genera fructuum ſm̄ ꝙ diuerſimode colitur ſuo
cultori ꝓducit. quoſdam. ſ. ſapidos ⁊ maturos. alios
ṽo inſipidos ⁊ acerbos. Bonis. n. qui bn̄ colūt ipſuꝫ
ꝓducit bona. ſ. grām in pn̄ti ⁊ glīam in futuro. Ma-
lis ṽo qui male ipm̄ excolūt. ꝓducit mala. vicꝫ i pn̄ti
miſeriā ⁊ lamentū. in futuro ṽo triſtitiā ⁊ tormētuꝫ.
Vn̄ nota ꝙ tā bonis q̄ꝫ malis deus ſicut bonꝰ artifex
de diuerſis materijs diuerſas formas ꝓducit. videlꝫ.
De luto humili virtutum copiam.
De leto flebili ſalutis veniam.
De ſaxo ſtabili vitam ⁊ gratiam.
De velo nubili luminis ſcientiam.
De loco nobili morum decentiam.
De luto ſterili mortis anguſtiam.
De ſputo fragili regni leticiam.
¶ Dicam igiť ꝙ ꝓducit virtutū copiā de luto humi
li. Vn̄ Gen̄. j. Produxit dn̄s deꝰ de humo omne lignū
pulcrū viſu ⁊ ad veſcenduꝫ ſuaue. i. omnia genera vir
tutum de corde humili ⁊ deuoto ſignificato ꝑ humū.
¶ Jtē ꝓducit vitam ⁊ veniā de leto flebili. Hoc eſt di
ctu. de corde peccatoris. quando. ſ. ipſum ad peniten-
tiam conuertit. Unde de ipſo dicitur Job. xij. ꝙ deus
reuelat ꝓfunda de tenebris. ⁊ ꝓducit in lucē vmbraꝫ
mortis. ¶ Jtē ꝓducit flentē gratiam de ſaxo ſtabili. i.
de corde firmo ⁊ ſolido a quo. ſ. deus ꝓducit diuerſos
riuulos gratiarum. Vn̄ Eſaie. xlviij. Aquam de petra
ꝓduxit eis. ⁊ ſcidit petram ⁊ fluxerunt aque. ¶ Jtem
ꝓducit claram ſcientiam de velo nubili: quod. ſ. facit
quando iuſtis ſimplicibꝰ ⁊ ignaris. ipſe reuelat ⁊ ma
nifeſtat abſcondita ſcripturarum. Unde Job. xxviij.
Profunda fluuiorum ſcrutans eſt. ⁊ abſcondita ꝓdu
cit in lucem. ¶ Jtē producit morum decentiam de lo
co nobili. ſ. de hominibus virtuoſis: qui. ſ. montibus
comparantur: q̄r. ſ. ſicut dicitur in pſ̄. Deus ꝓducit in
montibus fenum ⁊ herbam ſeruituti hominū. Fenū
enim ⁊ herba: bona exempla. bonamqꝫ cōuerſationē
deſignant. ¶ Jtē ꝓducit mortis anguſtiam ſeu ignis
moleſtiam de luto ſterili. Hoc eſt dictu. penā eternaꝫ
de ꝑcedēte peccato. ſeu etiam de corde impio ⁊ ꝑuer-
ſo. Unde dominus videtur dicere peccatori illud Eſa.
xxviij. Producam ergo ignē de medio tui qui come-
dat te. ⁊ dabo te in cinerem ſup terram. ¶ Jtē ꝓducit
regni potentiam ſeu celi leticiam de ſputo fragili. quod
ſcilicet facit inquātum fragilitatē humanam produ-
cit ⁊ exaltat ad gloriam ſempiternā. vnde. iiij. Regū
xj. Produxit filium regis ⁊ poſuit ſup euꝫ dyadema.
Jſta eſt igitur ꝓductio dei que eſt mirabilis. ¶ Scd̄o B
dico ꝙ eſt ꝓductio iuſti que eſt notabilis ſeu laudabi
lis. Et iſta certe eſt illa: qua. ſ. bona opera producunť
a iuſtis ⁊ qua ēt ipſi ad celeſtem gloriam ꝓducuntur.
Videte inquit chriſtus Luce. xxj. ficulneam ⁊ omnes
arbores ⁊ cū producunt iam ex ſe fructum. ſcitis q̄m
prope eſt eſtas. quaſi diceret. cum fructus virtutuꝫ ⁊
bonoꝝ operum ꝓducuntur. eſtas celeſtis glorie ⁊ fru
ctus ꝓmiorum celeſtium generatur. Et nota ſi vis ꝙ
iuſti ſunt ſicut ille arbores de quibus dicit Plinius
lib. xvj. capi. ix. ꝙ in hircane certis locis arbores ꝓfe
runt mel. ⁊ etiam illuꝫ fructicē q̄ dicitur viſcus quer-
ci. qui ſanat a morbo caduco. quod ſcilicet fit horis ma-
tutinis quando ros de celo cadere conſueuit. vt dicit
Eſiodus. Sic vere dico ꝙ in valle miſerie huius mū-
di eſt dare aliquas arbores. id eſt aliquas bonas ꝑſo-
nas: que. ſ. producunt ex ſeipſis varia genera virtutū.
⁊ ſpecialiter mel dulce. Hoc eſt caritas ⁊ cōpaſſio. vi-
ſcū q̄ a caſu ſupbie cuſtodit hoc ē humilitas ⁊ ſubie-
ctio. Jſta tn̄ vt ait fiunt certis horis. q̄r. ſ. hō nunq̄ cō-
tinue poſſet in bonis ꝓducendis operibus laborare.
Nota igiť ꝙ certis interuallis iuſti producūt. ſ.
Feruidum amorem dilectionis.
Sapidum ſaporem quietionis.
Fluidum dulcorem compaſſionis
Placidum clamorem orationis.
Solidum tenorem durationis.
Limpidum fulgorem diſcretionis.
Nitidum decorem conuerſationis.
Viuidum vigorem operationis.
¶ Dicā igiť ꝙ iuſti ꝓducunt fructum amoris ⁊ dile-
ctionis. Eccl'. xxij. Ad amicū ſi produxeris gladiuꝫ nō
deſperes. Eſt em̄ regreſſus ad amicum ⁊c. ¶ Jtē ꝓdu
cūt fructū ſaporis ⁊ quietiōis: fructū. ſ. tranquillitatis
⁊ pacis. Prouer. iiij. Jtinera tua in pace ꝓducentur.
¶ Jtē producunt fructū dulcoris ⁊ cōpaſſionis. Eccl.
xxxvij.

Ayuntamiento de Madrid

xxxviij. Fili ſup mortuū produc lachrymas ⁊ quaſi di ra paſſus incipe plorare. ¶ Item producunt fructuz clamoris ⁊ orationis. Eccl. xx. Sapiens in verbis ꝓducit ſeipſum. ⁊ homo prudens placebit magnatis.
¶ Item producunt fructum tenoris ⁊ durationis. hoc eſt dictu. fructū ꝑſeuerantie ⁊ cōſtantie. De quo dr̄ in pſ. Quod iuſtus placebit deo ſuper vitulum nouellū cornua ꝓducentem ⁊ vngulas. Cornua enī ⁊ vngule q̄ ſunt cōſtantiam ⁊ fortitudinem ſignant. ¶ Itē ꝓducunt fructuz ſplendoris ⁊ diſcretiōis ſeu ēt cognitionis. ſ. fructum vere fidei ⁊ ſciētie. De quo illud predictum Job. xxxviij. Nunquid ꝓduces luciferum in tpe ſuo. Juſti enī ſunt ſicut ſtelle que. ſ. ex ſe ꝓducunt radios luminoſos. ¶ Itē ꝓducūt fructum decoris ⁊ cōuerſatiōis. Iſti enī nitorem bonoꝝ exēploꝝ ⁊ documētoꝝ ſimplicibus ꝓducunt pſ. Producens fenuz iumētis ⁊ herbam ſeruituti hominum. ¶ Itē ꝓducūt fructū vigoris ⁊ oꝑatiōis. Geñ. j. Producat terra aīam viuentem in genere ſuo. Et breuiter iſta eſt veritas ꝙ boni ſemꝑ dñt virtutes ⁊ bona opera ꝓducere: ⁊ nūc vnū bonū nūc aliud generare. Cōſtat enī ꝙ deſideria nature inquieta ſunt. ⁊ ꝙ a ꝓductiōe reruz nunꝙ q̄eſcere valent: ſicut. ſ. ad oculum videmus. Quod

Parentes. — Paruulos
Beſtie. — Catulos.
Arbores. — Ramulos.
Ramuli. — ꝓducunt — Floſculos.
Floſculi. — Fructulos.
Lumina. — Radulos.
Flumina. — Riuulos.

Ut. ſ. nos mō ſimili ꝓducamus bonas affectiōes. bonas cogitatiōes ⁊ operatiōes. bonas meditationes ⁊ cōſideratiōes. bonaſꝗ virtutes ⁊ perfectiōes. bona ēt exempla ⁊ bonas ⁊ morales cōuerſatiōes. Iſta enim debent eſſe ſicut quedam ſpūalia: que. ſ. debent repere in medio cordis noſtri. Juxta illud Geñ. j. Producant aque reptile anime viuentis ⁊ volatile ſuꝑ terrā ſub firmamēto celi. Reptilia enī viuētia ſunt boni affectus ⁊ virtutes practice ⁊ inferiores. Uolatilia vero ſunt ſpeculatiue ⁊ ſuperiores: q̄. ſ. ſub celo ⁊ ſuꝑ terrā
C i. ſuperius ⁊ inferius dñt in nobis ꝓduci. Iſta eſt igit̄ ꝓductio iuſti que eſt laudabilis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt productio ſtulti que eſt damnabilis. Nonne ſm̄ Pli. aliqui ſunt fontes qui aquas venenoſas ꝓducūt. Uñ etiam ſolinus ait. Quod fons eſampeus. al's exāpeꝰ in india aquā ꝓducit amariſſimam intantū ꝙ fluuiū ydapſim. al's ydaſpim in quem intrat ita amaricat ꝙ nullum animal inde potat. Marcus polo etiaz dicit ꝙ in quibuſdam partibus indie quedā arbores ſunt que cōtinue producunt venena. Sic peccator ⁊ etiam mundus producunt amaritudinem tribulationuz. ⁊ venena vitiorum ⁊ infectionuz. quibus. ſ. ipſi inuenenant ⁊ amaricant ꝯtingētes. Et ſic nota ꝙ in iſtis inuenit̄ tam actiue q̄ paſſiue. Productio.

Tribulatiua.
Diſcordatiua.
Adulatiua.
Diſſipatiua.

¶ Iſti enim ꝓducunt alijs tribulatiōes ⁊ potiſſime bonis ⁊ iuſtis: ſicut ð Gedeone filio Jeroboal dicit̄ Judicum. vj. ꝙ patri eius aliquando dixerunt. Produc inquiunt filium tuū vt moriatur. quia aram baal deſtruxit ⁊ ſuccidit nemus. De bono aūt opere iſti iſtū lapidare volebāt. ſicut de herode legitur Actu. xij. ꝙ videns quia placeret iudeis: appoſuit vt apprehēderet ⁊ petrum. volens eum poſt paſca producere populo. ſcilicet ad interficiendum. ¶ Item iſti producunt alijs conturbationes. Prouerbio. xxx. Qui prouocat iras producit diſcordias. ¶ Item iſti producuntur ꝑ aliorum adulationes ⁊ maxime mali diuites. Unde Eccle. xiij. Diues locutus eſt ⁊ verbū eius vſꝗ ad nubes producent. ¶ Item ipſis producuntur eterne miſerie ⁊ damnationes. ſicut de Thamar dicit Judas. Geneſ. xxxviij. Producite eam vt comburat̄. Sufficit. Uide infra de Proferre.

Prophanus.

A Prophanus dr̄ quaſi ꝓcul a phano. i. a templo. hoc eſt dictu. ꝓcul a rebus ſacris ⁊ deo dedicatis. vñ etiā ſm̄ iura cā ꝓphana dicit̄ q̄ de rebꝰ ſecularibus nō eccleſiaſticis aut ſpiritualibus ordinat̄. Et ſic ſumit̄ Eze. xxij. vbi dr̄ ꝙ inter ſanctū ⁊ ꝓphanū nō habuerūt diſtantiā. In ſacra vo ſcriptura ꝓphanus dr̄ vir peccator: ⁊ ille maxime qui magnis ⁊ horrēdis ſcelerибꝰ eſt repletꝰ. ſicut cū dr̄ Ezec. xxj. Tu aūt ꝓphane ipie dux iſrael. tolle cidarim. pone coronā. Et ſi vis nota ꝙ ſicut in ſcriptura repit̄ mali ⁊ ꝓphani hñt ꝓphanum.

Saporem ⁊ conuiuiū.
Honorem ⁊ dominiū.
Sermonē ⁊ colloquiū.
Horrorem ⁊ contagiū.

¶ De prophano maloꝝ cōuiuio: quo. ſ. mali vtuntur inquantum de bonis alienis iſti viuunt ⁊ nutriuntur pōt dici illud Geñ. xliij. ꝓphanuz putāt huiuſmodi cōuiuiuz. Et Leui. xix. Si quis comederit ex hoſtia pacificorum poſt biduum Prophanus erit ⁊ impietatis reus. ¶ De ꝓphano malorū faſtigio ſeu dominio poteſt dici illud predictum. Tu autē ꝓphane impie dux iſrael ⁊c. de ꝓphano malorum colloq̄o dicitur. j. Thimo. vj. Deuitans prophanas vocuz nouitates. ⁊. ij. Thimo. ij. Prophana autem ⁊ vaniloq̄a deuita. De prophano vero malorum contagio. ſeu de luxurie ⁊ immundicie ſcelerato excidio poteſt dici illud Eſa. lxv. ꝙ iſti comedunt carnem ſuillaz. ⁊ ius ꝓphanum in vaſis coruz. contra illud Hebr. xij. Ne q̄s fornicator aut prophanus vt Eſau qui propter vnaz eſcam vendidit primogenita ſua. Iſti ergo prophani ſunt: qui ſcilicet dei mandata violant ⁊ prophanant. Juxta illud Ezec. xxiij. Polluerunt ſanctuariū meū. ⁊ ſabbata mea prophanauerunt. Deus ergo tales ꝓphanos prophanat. ⁊ per damnationem eternam ꝓcul a phano paradiſi ipſos relegat ⁊ elongat: ⁊ qr̄ iuſtitias eius prophanauerunt. mandataꝗ ipſius non cuſtodierunt. Ideo iniquitates coruz in virga viſitat. ⁊ peccata eorum in verberibus punit ⁊ impugnat. ſicut dicitur in Pſ. Unde ibidem Auertiſti teſtamentum ſerui tui. prophanaſti in terraz ſanctuariū eius. deſtruxiſti omnes ſepes eius. poſuiſti firmamentum eius formidinem. Sufficit. Uide vbi Uiolare ⁊ vbi peccator ⁊c.

Proferre.

A Cum proferre nihil aliud ſit q̄ aliquid procul ferre. Et ſic ꝓferre ſumitur pro portare. pro ducere. pro emittere. ꝓ extrahere. pro narrare. Poſſumus breuiter notare. ꝙ ſicut bona arbor de diuerſis ramis profert diuerſa. ſic viri iuſti ⁊ boni proferunt quatuor. videlicet.

De corde germen bone cogitationis.
De ore flores ſancte eruditionis.
De manu fructus bone operationis.
De habitu herbas bone conuerſationis.

¶ Dico ꝙ boni proferunt germē bone cogitationis. Et iſtud profertur de corde. Quia ſicut dicit̄ Math. xij. Bonus homo de bono theſauro cordis ſui ꝓfert bonuz. ¶ Itē proferunt flores doctrine ⁊ predicationis. Et iſte proferuntur de ore. Et de hoc prouerbioꝝ j. Conuertimini ad correctionem meam. en proferaz vobis ſpiritum meum ⁊ oſtendam vba mea. ¶ Item proferunt fructus operationis. Et iſti producunt̄ de manu. Geneſ. xxiiij. Protulit inaures aureas ⁊ dedit rebecce. Et Mathei. xiij. dicitur. Qs paterfamilias profert de theſauro ſuo noua ⁊ vetera. ¶ Item proferunt folia honeſte conuerſationis. Et iſta producunt̄ de habitu ⁊ de geſtu. Et de hoc Gene. j. Protulit terra herbam virentem ⁊ afferentem ſemen. ¶ Sed ecōtra dico ꝙ mali ſicut male arbores ⁊ venenoſe multa B
mala producunt ⁊ proferunt de ſeipſis. Unde nota. ꝙ iſti proferunt. ſcilicet.

Iniurie furorem.
Superbie tumorem.
Fallacie clamorem.

¶ Dico ꝙ proferunt furorem iniuriaruz. Quia ſicut

dicitur puer.x. Qui ꝓfert cõtumelias inſipiens eſt Cõtra illud prouer.xxv. Que viderunt oculi tui ne ꝓferas in iurgio cito. ¶ Itẽ tumorez iactantiarũ. Job xv. Quid te eleuat cor tuum vt proferas de corde tuo huiuſcemodi ſermonẽ. ¶ Item clamorẽ fallaciaruz. prouer.xiiij. Profert mẽdacia doloſus teſtis ⁊c. Vide s. de afferre. de portare ⁊ ſimilibus.

a **Propheta. prophetare.** Cum ꝓphetare nihil aliud ſit ꝙ res incognitas ⁊ ignotas aliquo reuelante ſpiritu declarare. Notanduz eſt ꝙ per ꝓphetas pñt intelligi viri iuſti ⁊ potiſſime viri eccleſiaſtici ⁊ religioſi. doctores pariter ⁊ clerici. Iſti eñ dñt recipere diuinas inſpirationes ⁊ ipſas alijs reuelare ꝑ doctrinas ⁊ ꝑdicationes. Iſti eñ debẽt ꝑdicere ꝑcogitare: ⁊ ꝑſcire res abſconditas ⁊ futuras: videlz.

Celi gaudia.
Inferni tedia.
Mortis dolores.
Judicij terrores.
Carnis querelas.
Dyaboli cautelas.

¶ Et ſic ſi iſta ꝑdixerint ⁊ ꝑdicauerint: ipſis poterit dici illud Joh.iiij. Dñe vt video q: ꝓpheta es tu. Notemus ergo ꝙ in ſcriptura inueniuntur. ſ. Prophete virtuoſi: ⁊ prophete vitioſi. Virtuoſi ſignificãt viros ſagaces prouidos ⁊ diſcretos. De quibus.j. Regum.x. Obuium habebis gregẽ prophetarum deſcendentiũ de excelſo. Vitioſi ſignificant viros fallaces hypocritas ⁊ infectos. De quibus Ezec.xiij. Quaſi vulpes in deſerto prophete tui iſrael. De iſtis igitur duobꝰ ꝓphetis veris. ſ. ⁊ falſis ꝓſequamur. ¶ Et primo dicamus ꝙ ſunt ꝓphete virtuoſi ⁊ laudabiles. Et iſti ſunt ſicut dictum eſt viri iuſti: ⁊ maxime predicatores ⁊ doctores: eccleſiaſtici ⁊ religioſi. Omnes enim iſti debẽt in futuris ⁊ abſconditis cogitare preſentia vilipẽdere. dei voluntatem nunciare. ⁊ ipſam primo ⁊ añ omnia adimplere, ⁊ ſic cuilibet poterit dici illud Luce.j. Tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis. In quibus verbis oſtenditur ꝙ ſicut antiquitus prophete erãt Puritatis ſanctifice poſſeſſores. Veritatis catholice ꝓfeſſores. Maieſtatis dominice ſeruitores. Dignitatis autẽtice preceptores. ¶ Sic proculdubio eccleſiaſtici debent. ſ. Puritatem ſanctificam obſeruare. Tu puer. Veritatem catholicã predicare. propheta Maieſtatem dominicam feſtiuare. altiſſimi. Dignitatez autenticam vendicare. vocaberis. ¶ Ad illos enim q volunt eſſe ſpirituales prophete pertinet ꝙ ſint. vicz In conſcientia ſinceriſſimi. In ſapientia profundiſſimi. In obediendo ſeduliſſimi. In precipitando autentiſſimi. ¶ Primo ergo dicamus cariſſimi ꝙ iſti debent puritatem ſanctificam obſeruare. Et hoc oſtenditur cum dicitur. Tu puer inquit. q. d. Iſti debẽt eſſe puri ⁊ ſancti ſicut pueri. Puer enim nomen eſt puritatis. Nomen officioſe ſedulitatis. Nomen inſuper formoſe pulcritudinis ⁊ venuſtatis. Et ideo ꝓphete pueri dicti ſunt: quia erant puri ⁊ ſancti in viuendo. Nobiles ⁊ diligentes in diſcurrendo. Pulcri ⁊ formoſi in conuerſando. Sic procerto moderni prophete noſtri debent eſſe. ſ. predicatores ⁊ curati: doctores ⁊ religioſi Iſti eñ debent pure ⁊ ſancte viuere ꝑ innocentiam. Sap.xj. Direxit opera eorum in manibꝰ ꝓphete ſancti. Debent etiaz faciliter ſe mouere per diligentiam. Numeri.xj. Cum requieuiſſet in eis ſpiritus prophanauerunt nec vltra ceſſauerunt. Debent inſuper pulcri ⁊ gratioſi eſſe per honeſtaz ⁊ exemplarem apparentiam. Jaco.v. Exemplum accipite fratres laboris ⁊ patientie prophetarum. Tu ergo puer inquit. Et de hoc dicitur.j. Reguz.iij. Intellexit ergo hely ꝙ dominus vocaret puerũ ſamuelem. Et ſequitur. Cognouit ergo omnis iſrael ꝙ fidelis ſamuel ꝓpheta eſſet domini. Et iſta ſunt cõtra multos modernos predicatores ⁊ prophetas. q ꝓcerto non ſunt pueri. i. puri per vite ſanctitatem. immo ſunt viles ⁊ impuri per carnis immundiſſimã voluptatẽ. Et de hoc Hiere.xxiij. Propheta nãqꝫ ⁊ ſacerdos polluti ſunt in domo mea. in prophetis hieruſalem vidi ſimilitudinẽ adulterantiuz ⁊ iter mendacij. a prophetis hieruſalem egreſſa eſt pollutio ſuper omnem terrã. Nõ ſic boni prophete. id eſt boni eccleſiaſtici. quia procerto iſti debent: vt dictum eſt puritatem ſanctificaz obſeruare. Tu inqt puer. Johã.j. ꝓpheta es tu. ¶ Scdo b dico ꝙ iſti debent veritatẽ catholicã ꝑdicare. Et hoc oñditur in vocabulo ꝓpheta: quia. ſ. ad ꝓphetaz ꝑtinet ſcire veritatem rerũ occultarũ: ⁊ ſcire veritatẽ voluntatis diuine ⁊ eam alijs nunciare. Sic vere ad eccleſiaſticos: maxime ad predicatores ⁊ ꝑlatos ꝑtinet ſcire veritates fidei ⁊ ſcripture. ⁊ illa que ad voluntatem dei ꝑtineut alijs ꝑdicare. Et ſic dñs Hier.j. dicit. Sanctificaui te inquit ⁊ ꝓphetã in gentibus dedi te. Sequitur. Ad omnia q̃ mittaz te ibis. ⁊ q̃ mãdauero tibi loqueris ad eos. Iſti enim debẽt loqui. ꝓphetare ⁊ nunciare abſcondita ⁊ futura. videlicet.

Celi felicitatem.
Inferni aduerſitatem.
Operum vtilitatem.

¶ Celi dico felicitatem ſeu ꝓſperitatẽ. Exẽplo cigni ſeu oloris qui ſuo occurſu dr̃ nautis portũ ꝑnoſticare ſignificans ꝑdicatorem qui bonis in hoc mari nauigantibꝰ dꝫ ꝓſperitatem lucrum ⁊ portum eterne glorie ꝓphetare.j. Pet.j. De futura in vobis gratia ꝓphetauerunt. Inferni etiam aduerſitatem. Exemplo aranearuz que futuram pluuiam dicuntur ꝑdiuinare. ⁊ ideo inferius circa terram dicuntur texere telas ſuas. Exemplo etiam hericij qui de ventis prenoſticare dicitur. Et ideo cum ventos futuros ꝑſentit. ne ab eis ledatur in ꝓfundo ſue cauernule ſe abſcondit. Sicꝫ iſti ꝓphete ventos ⁊ pluuiam tempeſtatis debent malis ꝓphetizare ⁊ ꝓnunciare. ⁊ ne ipſiſmet noceant debent in cauerna mortis ⁊ circa terram humilitatis per conſiderationem habitare ⁊ latitare. ezec. vj. Pone faciem tuam aduerſus montes ⁊ ꝓphetabis aduerſus eos. Debent enim ꝓnunciare agendorum vtilitatem ⁊ neceſſitatez. Exemplo cornicis que ſm Iſid. iuxta augurum ſententiaz dicitur curas hominuz gerere ⁊ ſuis geſtibus ⁊ cantibus dicitur futuros caſus ſiue bonos ſiue malos hominibꝰ ꝓphetare. Ad quod facit ꝟbum Señ. li.v. de natura. queſtionibus vbi de garritu auium ⁊ eorum ꝑnoſticatiõibꝰ diſputans dixit. Nõ nihil in mundo fit qd̃ alicuiꝰ rei future ſignum non ſit. Nõ qualitercũqꝫ ſit de auibus corporalibus. iſtud tñ veruz eſt de auibus ſpiritualibus. ſ. de ꝓphetis. ꝑlatis ⁊ ꝑdicatoribus. q: ꝓcerto iſti debẽt curas hoim gerere. Juxta illud Luc.x. Curaz illius habe ⁊c. ⁊ vtilitatẽ: vel damnũ bonorũ operũ vel malorũ. debent eis ſuis garritibꝰ declarare. Et de hoc Apoc.x. Oportet te iterꝫ ꝓphetare populis ⁊ gentibꝰ ⁊c. Et ſic igitur pꝫ ꝙ iſti debẽt veritatem catholicam ꝑdicare. Propheta iquit. ¶ Tertio dico ꝙ iſti debẽt c maieſtatem dñicam honorare ſeu feſtiuare: q:. ſ. ipſi ꝓphete altiſſimi. Quicquid. n. agat famulus totũ dꝫ facere ad honorem ⁊ vtilitatẽ magiſtri ſui. ⁊ maxime qñ ipſe eſt ꝑſona autentica ⁊ ſolẽnis. Sic iſti quicqd faciũt aut qcq̃d dicunt ſcꝫ alijs ꝓphetando ⁊ ꝑdicando. totum dꝫ eſſe ad laudem ⁊ gloriam dei cuius ſunt ipſi famuli ⁊ miniſtri. Altiſſimi inquit. Vt ſic ipi poſſint dicere dño illud Math.vij. Dñe nõne in nomine tuo ꝓphetauimus? Vt ſic de illis dicatur illud Luc.j. Hic erit magnus ⁊ filius altiſſimi vocabit̃. Nõ eſt contra multos q ad laudẽ dei non ꝑdicant nec ꝓphetant. ſed magis ad laudem mundi ⁊ acquiſitionez ꝓſperitatis vl' glorie ſecularis. Quod bñ patet quia in ſuis predicationibus nũqꝫ audent aliquẽ corrigere. nec voluntatẽ dñi ſui ꝙuis ſit altiſſimꝰ exercere. Seruus autẽ potentis principis nihil dꝫ timere quin voluntatẽ eius aut faciat aut dicat vnde Ezechieli mittendo ad ꝓphetandum dixit, dñs Ezec.iij. Ecce dedi faciem tuam valentiorem faciebus eoruz. ⁊ frontem tuam duriorem frontibus eorum. quaſi ſilicez ⁊ adamantem

mantem dedi faciē tuam. Sic ꝑdicator ſeruus altiſſi-
mi nihil dꝫ formidare. ſed ſine adulatōe omnes equa
nimiter caſtigare. Signum em̄ ſagittarij dicitur do-
mus dignationis ſm̄ aſtrologos. Ad denotandū ꝙ illi
qui alijs futura diuināt ſagittarij debent eſſe: q2.ſ. ſa-
gittis diuinorūꝫ eloquiorū debēt alios ſagittare. Mō
tñ adulatores non faciūt. Hodie.n. nō diligunt ꝓphe
te ꝛ ꝑdicatores qui arguūt. ſed ꝗ leniunt. nō qui repre
hendunt. ſed ꝗ cōdeſcendūt. Unde de michea ꝓpheta
dñi dr. iij. Reg. xxij. Et ſunt ṽba regis achab. Eſt inqt
hic vn9 ꝓpheta dñi p quē poſſum9 interrogare dñm.
ſed ego odi eum. quia nō ꝓphetat mihi bonū ſꝫ ma-
lum omni tpe. Et ſequit ibidēꝫ ꝙ ſerui illius regis di
cebant illi ꝓphete domini. Ecce inquiunt ſermones
oīuꝫ ꝓphetarū bona regi ꝑdicant eſt ergo ſermo tu9
ſimilis eorꝫ. Ille aūt rñdit. Uiuit dñs. q2 qcūqꝫ dixe-
rit mihi dñs hec loquar. Et pcerto ſic fit hodie: quia
plus diligunt falſi adulatores ꝙ ṽitatis ꝑdicatores.
Legitur em̄ ibidē. ꝙ ſedechias falſus ꝓpheta fecerit
ſibi cornua ferrea ꝛ dixit regi. his ventilabis ſyriaꝫ. ꝛ
ſic factum eſt ꝙ iſte falſus ꝓpheta: q2 mendaciter bo
na regi ꝑdicabat fuit honoratus. Micheas vero ꝗ ve
raciter infortuniū futurum ꝓphetauerat fuit carceri
mancipatus. Iſti igitur ſunt ꝑdicatores. adulatores
ꝗ cornuti ꝛ ſuperbi ſunt qui tñ multotiēs ꝑmiantur.
ṽbi boni ꝛ ṽidici refutant. Iſti ſunt illi ꝓphete iſrael
qui ꝓphetant ad hieruſalem. ꝛ vident viſionē pacis.
ꝛ nō eſt pax: ſicut dicitur Ezec. xiij. Non ſic ergo. ſꝫ ſint
D ꝓphete altiſſimi. vt ſic poſſint maieſtatē dominicam
honorare. ¶ Quarto ṽo dico ꝙ iſti debēt dignitateꝫ
autenticaꝫ vendicare. Uocaberis inqt. Predicare.n.
ꝛ ꝓphetare officiuꝫ eſt autoritatis ꝛ dignitatis. Pre-
dicator em̄ nō dꝫ ſe nimis humiliare ne cōtēnatur ſꝫ
audacter ꝛ autētice ſe portare. vñ. j. Thi. iiij. Precipe
inquit ꝛ doce. nemo adoleſcentiā tuā cōtēnat. Et me-
rito. q2 ſm̄ Grego. Cuius vita deſpicitur: reſtat vt ei9
ꝑdicatio cōtemnatur. Et iſta autoritas ꝛ dignitas oñ
ditur cum dr. Uocaberis. Uocari em̄ ſignū eſt pmo-
tōis ꝛ honoris. q2 ſicut dr Heb. v. Nemo aſſumat ſibi
honorē. ſed qui vocat a deo ſicut aaron. Unde de iſto
vocare pōt dici illud. j. Regū. ix. Qui em̄ ꝓpheta ho-
die dr. vocabitur olim videns. Et ſic igitur pꝫ ꝙ ſi bo
ni ꝛ ſpūales prophete eſſe volumus neceſſe eſt ꝙ nos
ſimus autentici ꝑceptores. Dñici ſeruitores. Ueridi-
ci ꝑdicatores. Sctīfici cōuerſatores. Et ſic ꝓprie cui-
libet noſtrum poterit dici. Tu puer ꝓpheta altiſſimi
E vocaberis. Luc. j. Et hec de ꝓpheta in bono ſufficiāt.
¶ Sed adhuc dico ꝙ inueniunt ꝓphete mali. Et iſti
ſignificant malos eccleſiaſticos ꝛ potiſſime falſos et
hypocritas ꝑdicatores ꝛ hereticos. Uñ notandum ꝙ
ſicut antiquitus in populo iſrl' fuerūt multi mali ꝓ-
phete: qui.ſ. non qrebant niſi ꝑplo placere. ꝛ iō falſo
noīe dei ſolebant eis ꝓſperitatē ꝑnoſticare. Quis de9
diſponeret eos infinitis aduerſitatib9 caſtigare. ſicut
ipſe dñs teſtatur. Hiere. xxiij. Nolite audire ṽba ꝓ-
phetarū ꝗ ꝓphetant vobis ꝛ decipiunt vos. viſioneꝫ
cordis ſui loquunt. nō de ore dñi. Sic vere hodie ſunt
multi mali eccleſiaſtici qui non ſunt veri ꝓphete ſed
falſi. ſicut ſunt hypocrite ꝛ heretici. Iſti em̄ ſolū audi
toribus placere querunt ꝛ veritatem aut palliāt aut
ſubuertūt. Et iō nota ꝙ tales ſolent.

Uiuere delicioſe.
Fallere proditioſe.
Sapere preſumptuoſe.
Docere pernicioſe.
Nocere flagitioſe.
Ambire affectuoſe.
Perire tempeſtuoſe.

¶ Iſti ergo ſolent viuere delicioſe. quia vt cōiter ta-
les ſunt carnales. ꝛ in delitijs viuere volūt. Uñ Hie-
remie. xxiij. Propheta nāqꝫ ꝛ ſacerdos polluti ſunt.
Et Eſa. xxviij. Sacerdos ꝛ ꝓpheta neſcierunt ꝑ ebrie
tate. abſorpti ſunt a vino. ¶ Itē iſti ſolent fallere ꝓdi
tioſe. Treñ. ij. Prophete tui viderūt tibi falſa. Et eze.
xiij. Sicut vulpes in deſerto ꝓphete tui iſrael erant.
¶ Itē ſolent ſapere ꝑſumptuoſe. ſicut patet de illis ꝗ
non dignantur ſequi verba ſcripture vel doctoꝝ. ſꝫ ex
corde ſuo ſolent opiniones ꝛ dogmata fabricare. De
quibus Ezec. xiij. Ue ꝓphetis inſipientibus ꝗ ſequū-
tur ſpiritum ſuum ꝛ nihil vident. ¶ Itē iſti ſolēt do-
cere pnicioſe. ſicut patet de hereticis ꝛ ſymoniacis ꝗ
non qrunt in ſuis doctrinis ꝛ ꝓphecijs niſi lucrū. Et
de hoc Michee. iij. Iudices eius in muneribus iudi-
cabant. ſacerdotes eius in mercede docebant. ꝛ ꝓphe
te eius in pecunia diuinabāt. ¶ Itē iſti ſolent nocere
flagitioſe. Mat. vij. Attendite vos a falſis prophetis
qui veniunt ad vos in veſtimētis ouium: intrinſecus
autem ſunt lupi rapaces. ¶ Itē iſti ſolent ambire af-
fectuoſe. Iſti enim ſemp ꝛ in omnibus ſe volunt inge
rere ꝛ omnia officia ſolent cōcupiſcere ꝛ ambire. De
quibus Hiere. xxiij. Non mittebā ꝓphetas ꝛ ipſi cur
rebant. non loquebar illis ꝛ ipſi ꝓphetabant. ¶ Itē
iſti ſolent perire tempeſtuoſe ſeu ignominioſe. Figu-
rati in ꝓphetis Baal. quos interfecit rex iſrael. iij.
Reg. x. In illis falſis prophetis quos helyas occidit
iij. Regum. xviij. quis. ſcilicet rex paradiſi iſtos fina-
liter deſtruet in inferno. Hierem. iiij. Obſtupeſcent
ſacerdotes. ꝛ ꝓphete conſternabuntur. Iſta igitur de
malis prophetis ſufficiant.

Proficere. Nota ꝙ pficere accipit cōiter p
lucrari pro pdeſſe. pro valere. ꝛ A
pro vtilitatem acquirere. vel conualeſcere. Et de hoc
Prouer. xj. Radix iuſtorum proficiet. Et ſic etiaꝫ lo-
quitur Luc. ix. vbi dicit. Quid proficit homini ſi vni-
uerſum mundum lucret. anime autem ſue detrimen-
tum patiatur: Sed de tali profectu vide infra de vti-
litate ꝛ ſupra de prodeſſe. ¶ Item accipitur proficere
pro creſcere. pro augmentari pro procedere. Et ſic ꝓfi
cere ſignat profectum bonorum operum ꝛ virtutum.
vel etiam profectum in criminibus ꝛ peccatis. De ꝓ-
fectu vero virtutum intelligitur illud Ezech. xvj. ꝛ di
citur anime. Profeciſti inquit in regnum ꝛ egreſſum
eſt nomen tuum in gentes. ꝓpter ſpeciem tuam. quia
pfecta eras in decore tuo. Et Luce. ij. Ieſus aūt profi-
ciebat ſciētia ꝛ etate ꝛc. De profectu vero criminū dr
ij. Thi. iij. Mali autem homines proficiūt in peius.
Sed de pfectu vide infra ti. ſequenti.

Proficiſci. Proficiens. Pro- B
fectus. Nota ꝙ pfectus nihil aliud eſt ꝙ pceſſus ꝛ cō
tinuatio. progreſſus ꝛ peragratio. crementum ꝛ aug
mentatio. Eſt autem crementum ꝛ augmentatio bo-
na vel mala. ſeu accipitur in bono vel i malo. Et quia
ſupra iam dictum eſt de creſcere ꝛ de procedere. ideo
de proficiſci breue eſt tractandum. Nota ergo ꝙ du-
plex eſt profectus. ſcilicet bonus ꝛ malus. ¶ Bonus
eſt ille quo boni ſemper proficiunt de bono in meli9.
ꝛ quo ipſi eunt de virtute in virtutem donec videant
deum deorum in ſyon. Sicut enim videmus ꝙ luna
in lumine nō ceſſat creſcere ꝛ proficere quouſqꝫ ad cō
plementum luminis poſſit contingere. Sicut etiam
fluuius verſus mare progrediens proficiſcit quouſqꝫ
ad mare veniēs poſſit aliqualiter quietari. Sicut de-
niqꝫ ignis ſurſum aſcendendo continue proficiſcitur
quouſqꝫ ad ſperam ſuam veniens profectus ipſi9 ter-
minetur. Sic proculdubio ex quo bonum incepimus.
nunqꝫ debemus ceſſare a bono profectu cremento et
continuatione. quouſqꝫ venerimus ad perfectum lu-
minis gratie ꝛ virtutis ꝛ quouſqꝫ ad terminum mor-
tis venientes ingrediamur mare ꝛ affluentiam para
diſi. vbi ſurſum in ſpera noſtra propria: ſcilicet in deo
perpetuo quieſcamus. Naꝫ ſicut dicit Bern. in quo-
dam ſermone. In via vite non progredi regredi eſt.
Exemplo rote putei. que ſi non cōtinue voluatur. ſta-
tim in cōtrariū reuertitur ꝛ mutatur. Sic vere mens
humana nunqꝫ poteſt eſſe fixa in eodem. Neceſſe eſt

Ayuntamiento de Madrid

ergo ꝙ continue in virtutibus ꝓficiat ⁊ ꝓcedat. al's ſi a ꝓfectu ceſſauerit. neceſſe eſt ꝙ ad vitia retrocedat. Uñ dicit Grego. in paſto. Mens humana non poteſt in eodē ſtatu ꝑmanere. Aut eñi inquit ꝓficit aut deficit. Sic ꝓficiſcebatur yſaac. De quo dicitur Geñ. xxvj. Ibat ꝓficiſcēs atq̧ ſuccreſcēs donec magnus vehemēter effectus eſt. De Dauid etiā legitur ij. Reg. iij. Quod dauid erat ꝓficiens ⁊ ſemꝑ ſeipſo robuſtior. Et q̄uis de ꝓfectu virtutum ſatis ſit dictū ſupra de ambulare. de laborare ⁊ mouere. de ire. ⁊ in titulis ſimilibus. hec tamē notemus ꝙ ad hoc ꝙ homo bñ ꝓficiſcatur ⁊ vadat ⁊ bñ de virtute in virtutem ſe moueat. tria ſunt neceſſaria. videlicet. Influxus luminis. Ducatus numinis. Proceſſus ordinis. Luminis fulgentis operatio. Numinis docentis excitatio.
B Ordinis pollentis diſpoſitio. ¶ Primo igit̄ dico ꝙ ad iſtum ꝓfectum requiritur luminis fulgētis operatio ſeu preparatio. Et iſta ꝓcerto eſt lux fidei ⁊ ſcientie. ⁊ etiam lux grē ⁊ glorie. Sine iſto enim lumine non eſt poſſibile in bono ꝓducere. vel in virtutum itinere ꝓficiſci. Silenites enim lapis eſt qui imaginē lune ſui medio dicitur cōtinere. Sꝫ iſta imago ſequitur lumen lune. quia quanto luna in lumine magis creſcit ꝓficit ⁊ ſplendeſcit. ſic fit ꝙ imago illa ⁊ q̄tum ad cremētum ⁊ q̄tum ad ꝓfectum ⁊ q̄tū ad defectum ⁊ q̄tum ad figuram ⁊ q̄tum ad naturā ſequitur lumen lune. De mari etiam certum eſt ꝙ in affluētia ꝓficit ⁊ deficit ſm̄ ꝙ lux in luna ꝓficit ſeu deficit. Quid dicam etiam de maris conchilibus ⁊ ēt de animalibus que in medullis ꝓficiunt vel decreſcunt. ſꝫ ꝙ luna in lumine plus abundat. Et breuiter ꝓfectus luminis ⁊ claritatis eſt ꝓfectus omnis iferioris nature ⁊ quātitatis. Sic ꝓcerto cariſſimi loquēdo ſpiritualiter ad hoc ꝙ poſſimus in bono ꝓficere. ⁊ ꝑ bona opera ad patriam ꝓficiſci. neceſſe eſt ꝙ lumen lune. id eſt: fidem: ſcientiam vel gratiā xp̄i recipiamus ⁊ habeamus. Per abundantiā eñi iſti⁹ luminis ſolēt in nobis creſcere ⁊ ꝓficere cuncta bona. ſ. medulla compaſſionis. mare. i. amaritudo compunctionis. ⁊ imago totius honeſtatis ⁊ perfectiōis Eccl'. lj. Multam inueni in me ſapiētiam. ⁊ multum ꝓfeci in ea. Si ꝟo iſta lux in nobis patitur defectū ⁊ nos in moribus perdimus ꝓfectum. Et iſta bene figurantur Exo. xl. vbi dicitur. ꝙ q̄ñ nubes deſerebat tabernaculū ꝓficiſcebantur filij iſrael. Si vero pēdebat deſuꝑ manebant in eodē loco. Nubes enim q̄ impedit lumen peccatum ſignificat quod impedit lumen gratie. Ignorantiam q̄ impedit lumen ſcientie. Hereſim que impedit lumen fidei ⁊ ſapientie. Quia proculdubio nullus poteſt bñ ꝓficere vel ꝓficiſci niſi prius iſta nubes tabernaculum cordis deſerat ⁊ ibidem lux gratie ſcientie ⁊ fidei ſe infundat. Exēplū habemus de illo leuita. De quo dicitur Judicū. xix. ꝙ de nocte conſurgens ꝓficiſci voluit. cui tamen in itinere valde male ſucceſſit: quia. ſ. vxor eius occiſa ⁊ mortua fuit. Ad denotandum ꝙ illi qui in nocte peccati. ⁊ in carentia lucis gratie ꝓficiſci volunt. vxorem ſuam: id eſt animam amittunt ⁊ perdūt. In luce ergo ꝓficiſcamur nō in nocte. Exemplo dauid. De quo dicitur. j. Regum. xxix. Surrexit dauid vt ꝓficiſceretur mane. Et ſic patet ꝙ ad ꝓfectum iſtum. re-
C quiritur illuſtratio luminis fulgentis. ¶ Scđo dico ꝙ ad iſtum ꝓfectum requiritur gubernatio numinis regentis. Cecus enim nō bñ ꝓficiſcitur ſine ductore. Sic nec nos ſine deo gubernatore. Uñ de filijs iſrael dicitur Nume. ix. Quod ad imperium domini ꝓficiſcebantur. ad imperium illius figebant tabernaculum. Et ideo de ꝓfectu quē habemus a bono prelato pulcre loquitur Hugo lib. iij. de clauſtro anime dicens ſic. Quatuor modis ꝓficiunt homines. ſ. in ſe. iuxta ſe. ſupra ſe: ſub ſe. In te eſt animus tuus. iuxta te proximus tuus. ſupra te ꝓlat⁹ tu⁹. ſub te ſubditus tuus. In te ꝓficis per bonam vitā. In proximo ꝓficis per bonam doctrinam. In prelato ꝓficis ꝑ bonam ammonitionem. In ſubdito ꝓficis ꝑ bonam correctionē. ¶ Tertio ꝟo dico ꝙ ad iſtum ꝓfectum requiritur diſpoſitio ordinis pollentis. In ꝓficiſcētibus enim ad ꝓlium ſumme requiritur ꝙ ordinate ꝓficiſcātur. Unde ēt grues ⁊ anſeres ſilueſtres ſolent ordinate volare. ⁊ ſm̄ ꝙ rectorem ⁊ magiſtrum ſuum viderint ad terram deſcēdere vel a terra ſe leuare. ſolent greſſus ſuos ⁊ ꝓfectus quaſi quodam rationis artificio ordinare. Sic vere ſi nos volumus ꝓficere in moribus. ⁊ ꝓficiſci ad dominū ꝑ vitutes. neceſſe eſt ꝙ noſipſos ſpiritualiter ⁊ erga inferiores ⁊ erga pares ⁊ erga ſuperiores ordinemus. vt q̄libet contentus ſtatu ⁊ gradu ſuo abſq̧ quacūq̧ ambitiōe ⁊ alterius impugnatiōe ad dñm pacifice properem⁹. Juxta illud Nume. ij. Filij autem iſrael ꝑ loca ⁊ ordines ſuos ꝓficiſcebantur. Natura etiam in cremēto ⁊ ꝓfectu rerum ſeruat ordinem. Nō enim ſubito facit res eſſe magnas. immo primo ſunt parue. tandem paulatim ꝓficiſcendo efficiuntur magne. Sicut patet in arboribus ⁊ animalib⁹: ⁊ generaliter in omnibus creaturis. Sic vere ⁊ nos in ꝓficiendo in virtutibus debemus ordinē tenere: ⁊ de paruis ad magna paulatim tēdere ⁊ ſic nos in virtutib⁹ ⁊ meritis augmentare. Nam ſicut dicit Iſid. li. iij. de ſum. bono. ca. xxxvj. vbi loquitur contra illos qui ſtatim volunt ad arduas virtutes attingere dicēs. Qui inordinate virtutes apprehendere nititur cito ꝑiclitatur. Quēadmodum in rerum natura patet ꝙ quecunq̧ velociter ad ꝓfectū tendunt celeriter finiuntur. ſicut herbe q̄ tanto feſtinius pereūt: quāto celerius creſcūt. Arbores alta radice firmate iđ ꝑdurant: quia gradatim veniunt ad ꝓfectum. Et ſic patet quođ ad ſpiritualem ꝓfectū requiritur. Diſpoſitio ordinis pollentis. Gubernatio numinis ducentis. Illuſtratio luminis fulgentis ⁊c. Uide infra de ꝓgredi. ⁊ ſupra de ꝓcedere. de ambulare. de ire. de currere. ⁊c.

Profugus. Tranſfuga. Perfugus.

A

Profugus. Tranſfuga. Perfugus. Fugitiuus. pro eodem videntur ſupponere. Et quia. ſ. ſatis dictum eſt de fugere. ideo parum dicam. Dic igitur ꝙ profugi ⁊ tranſfuge ſunt illi qui ſuā partem dimittunt ⁊ ad aliam confugiunt. vtpote quādo duo exercitus contrarij ſunt expeditione. ⁊ vnus dimittit ducem ⁊ exercitum ſuum ⁊ ad alium oppoſitū ſe tranſportat ſuos quos prius habuerat impugnando ⁊ aduerſarijs adiuuando. talis dico profugus ſeu tranſfuga appellatur. Uerūq̧ etiam quandoq̧ profugus accipitur pro quolibet vago ⁊ fugitiuo. in nulla certa ſede moranti. ſꝫ vndiq̧ diuaganti. ⁊ proprie hoſtium exercitus fugienti ⁊ propriam patriam dimittenti. poſſimus dicere ꝙ profugus in bono ſumitur ⁊ in malo. Et ſic certe dico ꝙ profugus idē eſt ꝙ peccator. cuius ſcilicet. mens i nullo eſt ſolida ſeu firma ſed per diuerſa vitia vagabunda. ⁊ per mundana diſcurrens inanis vacua ⁊ incerta. Exemplo. ſcꝫ Cayn. de quo dicitur Geñ. iiij. quia fratrem eius abel occiderat. Maledictus inquit dominus eris ſuper terrā cum operatus fueris eam non dabit fructus ſuos ſꝫ vagus ⁊ profugus eris ſuper terram omnibus dieb⁹ vite tue. Peccator eñi proditor eſt. quia xp̄ꝫ dñm ſuū ⁊ ipſius exercitum. ſcilicet congregationē iuſtorū peccando dimittit ⁊ hoſti ipſius. ſ. diabolo ⁊ mūdo ſe ſociat ⁊ adiungit. ⁊ peccando ad eos tranſfugit atq̧ currit. Unde Geñ. iiij. Egreſſus cayn a facie domini habitauit profugus ſuper terram. Aduerte tamen ꝙ tales profugi quandoq̧ a dominis priſtinis capiebantur. vel ex pacto reſtituebantur. ſicut. ſ. fuit factum in captione cartaginis ꝑ Scipionem. vbi ex pacto trāſfuge romani fuerunt eis a cartaginenſibus reſtituti. Tales ꝟo ſic capti vel recuperati ſine remedio a ſuis dominis puniebātur. ⁊ ſicut proditores occidebant. Sic vere peccatores qui. ſ. peccando. apoſtatando ſeu

per mūdi

per mundi negocia plus debito frequentando xp̄m ⁊
religionis ⁊ fidei ⁊ gratie ſtatū dimittūt ⁊ ad dyabo⸗
lum ⁊ mundū transfugiunt ⁊ recedūt q̄ſi deo dn̄o ſuo
per mortem reſtituunt. ⁊ ab ipſo apponēte manū ca⸗
piuntur ⁊ cōprehēdūtur. ⁊ in carcere inferni ꝓculdu⸗
bio ab eo includūtur vbi puniunt. Ezech. xvij. Extēdā
inq̄t dn̄s ſup eū rethe meū ⁊ cōprehendetur in ſagena
mea. ⁊ adducam in babylonē ⁊ iudicabo eum ibi in p̄
uaricatione qua deſpexit me ⁊ oēs ꝓfugi eius cū vni⸗
B uerſo agmine ſuo gladio cadēt. Sic igitur ꝓfugus ſu⸗
mitur in malo. ¶ Sed adhuc dico ꝙ profugere ⁊ trāſ
fugere q̄n̄qꝫ ſumit in bono ⁊ iſtud eſt q̄ſi quis de malo
duce ⁊ exercitu in quo. ſ. homo male ⁊ iniuſte detineba
tur. ipſe tranſfugit ad iuſtū exercitū atqꝫ ducē. Et ſic ꝑ
profugus poteſt quilibet penitens deſignari. qui ſcilꝫ
mundū ⁊ dyabolū linquit ⁊ deſerit penitēdo ⁊ ad xp̄m
tranſfugit ſe ad eum conuertēdo ⁊ veniā ⁊ gratiam ꝓ
merēdo. De Johanne enī legitur Marci. xiiij. ꝙ cum
iudei ipſum vellent capere ⁊ tenere: ⁊ iniuſte ledere ⁊
punire relicta ſindone nudus profugit ab eis. Bonū
eſt enim a malis ꝓfugere. ⁊ etiā dimittēdo ſyndonem
ideſt conuerſationē priſtinā ⁊ mortis periculū declina
re. Unde de veris penitētibus pōt dici illud. j. paraly.
xix. Tranſfugerūt ad dauid ⁊ ſeruierunt ei. Tales au⸗
tem profugi. ſcilicet penitentes ad Chriſtum ſeu etiā
ad religionis ſtatum fugientes.

Debent perfecte ꝑſeuerare.
Solent a morte ſe liberare.
Poſſunt in bonis exuberare.
Poſſunt ad celos itinerare.

Profugi ergo h̄mōi cum xp̄o debēt ꝑſeuerare. Nihil
enī valet ad xp̄m trāſfugere niſi quis ꝑſeueret ibidēꝫ.
Nam ſicut dr̄. Num̄. xxxv. Qui hoīem occiderat ad ci
uitatem refugij tranſfugere poterat. vbi. ſ. tutus reſi⸗
dere valebat q̄diu. ſ. ibi ꝑſeuerabat atqꝫ manebat. Si
vero ciuitatē iſtam dimittebat. ab amicis mortui im⸗
pune occidi poterat. Quia reuera q̄ſi hō ꝓximū ſuūꝫ
ſcꝫ animū ſeu animā per peccatū occidit. ciuitas refu
gij xp̄s ipm̄ per penitētiam tranſfugientē recipit ⁊ tā
diu etiā ſaluat eum: q̄diu ſecū ꝑſeuerat ⁊ ſiſtit. Unde
ibidē dicitur ſic. Debu erat enī profugus in vrbe reſi⸗
dere. Si vero iſtam ciuitatem xp̄m peccando dimiſe⸗
rit. amici mortui ſcilicet angeli qui amici ⁊ conſangui
nei ſunt anime. ipm̄ per damnationem poterunt occi
dere. ita q̄d mortis eterne periculo ſubiacebit. ¶ Itēꝫ
tales profugi. ſcꝫ penitētes ſolent a morte ſe liberare
Exēplo. ſ. gabaonitarū qui. ſ. trāſfugiēdo ad filios iſrl̄
a morte ſaluati fuerunt. ſicut dicit. Joſue. ix. Ideo dr̄.
Hierem̄. xxj. qui egreſſus tranſfugerit ad chaldeos vi
uet. ⁊ erit anima eius quaſi ſpolium. ¶ Item iſti pro⸗
fugi ſcilicet penitentes ſolent proficere in bonis vir⸗
tutum ⁊ gratiarum in preſenti. et celeſtis etiam glo⸗
rie in futuro. Conſtat enim quod multi tranſfugi fiūt
diuites qui antea erant pauperes ⁊ inanes. ſicut de ro
manis ponit Tytus liuius in pluribus locis. ꝙ tranſ
fugientes ad ſe benigniter recipiebant ipſoſqꝫ ſm̄ me
rita remunerabant. Sic chriſtꝰ tranſfugas penitētes
benigniter recipit. ⁊ eos premiat ⁊ extollit. iuxta illud
Sap̄. x. Hec inquit diuina ſapiētia. profugum ire fra
tris. iuſtum deduxit per vias rectas. ⁊ oſtendit illi re⸗
gnum dei ⁊c. Uie enim recte ſunt vie virtutum. regnū
dei eſt gloria paradiſi que penitentibus conceduntur
quando ab ira fratris ſui dyaboli recedere per peni⸗
tentiam dinoſcuntur. ¶ Item illi profugi. ſcꝫ peniten
tes ſolent ad celos itinerare ſeu etiam accelerare. et
ibidem finaliter habitare. Unde de domino dicitur.
Eſaie. xj. Quod ipſe congregabit profugos iſrael. Et
Eſaie. xvj. Dominus dixit moab. habitabunt apud te
profugi mei. Moab qui interpretatur ex patre ſignat
vbi ſcilicet profugi penitentes ad deum finaliter con
gregantur. Juxta illud. j. Paralyppom̄. xij. De Ma⸗
naſſe tranſfugierunt ad Dauid. Et ſic ergo patet quo
modo profugus et tranſfuga in bono et in malo ſi⸗
gnificato ſumuntur. Uide vbi fugere confugere refu
gere. affugere ⁊c.

Profundus. Profunditas. a

Nota ꝙ in ſcriptura inuenitur multiplex ꝓfunditas
tā in bono q̄ in malo. Inuenit enī ꝓfunditas. ſ. Com
mendabilis q̄ eſt deſiderāda vt obtineat. Deteſtabi⸗
lis q̄ eſt vituperāda vt abhorreat. Formidabilis q̄ eſt
cōſiderāda vt p̄caueat. ¶ Primo ergo dico ꝙ eſt q̄dā
ꝓfunditas cōmēdanda. Sicut enī zucara melior q̄ſi
coquit ⁊ balſamus purior q̄ſi in aqua ponit ſolēt ad
ꝓfundū vaſis deſcēdere nō in ſupficie remanere. Sic
vere illi q̄ ſunt inter ceteros magis boni. d̄ſit eē ſp̄ūa
liter plus ꝓfundi. oꝛ ꝓculdubio iſti debēt ſe ꝓfunda
re ꝑ quadruplicē ꝓfunditatē. vcꝫ ꝑ ꝓfunditatē.

Perfecte dilectionis.
Limpide diſcretionis.
Amare contritionis.
Infime ſubiectionis.

Dicamꝰ ergo ꝙ boni ſe ꝓfundant in bonum ꝑ dile
ctionē; qꝛ vcꝫ illa q̄ ſunt bona ſunt ꝓfunde diligenda ⁊ cōcupiſcenda.
ſic ꝓculdubio debemus nos ꝓfundare in ꝓfunditatē
ineſtimabilis bonitatis diuine ⁊ felicitatis eterne qꝛ
ſicut equus qui ꝓfundius immergit nares in aquā
q̄ſi vult bibere reputat ad prelium plus valere. Sic
ille qui in deum ⁊ proximū ⁊ etiam in paradiſum per
amorē ⁊ affectionem: figit ꝓfundius nares cordis ad
prelium cōtra vitia magis valet. vt ſic caritas homi⸗
nis dicat illud. Ecci. xxiiij. Girū celi circuiui ſola ⁊ in
ꝓfundum abyſſi penetraui ⁊ in fluctibus maris am
bulaui. Girus enī celi eſt celeſtis felicitas. Profun⸗
dum abyſſi eſt immenſa dei bonitas fluctus maris
eſt ꝓximorꝫ immortalis fluxibilitas. Iſta enī oīa ſūt
ꝑ amorē circueunda ⁊ penetranda ⁊ ꝓfunde ⁊ veraci
ter diligenda ⁊ appetenda. Igitur profundemus
nos in bonum ꝑ dilectionem. ¶ Deinde dico ꝙ nos
debemus profundare in verum per diſcretionem.
Aquilla enī oculos hꝫ ꝓfundos: ⁊ iō acutiſſime dicit
videre. Sic ⁊ nos cor ꝓfundum in celum habere de⸗
bemus. Juxta illud. Prouer. xx. Sicut aqua profun⸗
da ſic conſilium in corde viri. vt profunditatem diui
ne proprietatis ⁊ omnis ſcientie fidei ⁊ veritatis acu⸗
te videre ⁊ cognoſcere valeamus. Eph̄. iij. Ut poſſitis
comprehendere cum omnibus ſanctis. que ſit latitu⸗
do. longitudo. ſublimitas ⁊ profundum. Uidere. n.
debemus profunda diuinitatis. Quia ſicut dicitur.
j. Corin. ij. Spiritus omnia ſcrutatur etiam profunda
dei. Item profunda ſcientiarū ⁊ omnimode veritatis
vt d̄ quolibet dicatur illud Job. xxviij. Profunda flu
uiorum ſcrutatus eſt. Profundemus igitur nos in ve
rum per diſcretionēꝫ. Profunde facte ſunt cogitatio
nes tue. pſ̄. xcj. ¶ Deniqꝫ profundemus nos in ama⸗
rum per contritionem. Piſces enim tutiores ſunt in
profundo maris tempore tempeſtatis q̄ in littore. Et
ideo echinus piſcis preſentiens tempeſtatēꝫ ne extra
mare fluctibus eijciatur ſolet lapillum arripere ⁊ in
profundūꝫ maris ſe dare vt contra fluctus tutior poſ
ſit eſſe. Sic vere cariſſimi homo tutiſſime poteſt ver⸗
ſari in profundo maris: ideſt in profunditate cordis
amari per contritionem ⁊ compunctionem. Fluctus
enim ⁊ tempeſtas tentationis tales poteſt eijcere: ma
xime ſi lapillum ſepulcri ideſt duriciam mortis volu
erint: per continuam conſiderationem ⁊ memoriam
ſecum ferre. Sic faciebat apl̄s cum dicebat. ij. Corin.
xj. Nocte ac die in profundo maris fui. Juxta illud.
Math. xviij. Expedit ſibi vt ſuſpendatur mola aſina
ria in collo eius: ⁊ ſubmergat in ꝓfundū maris. Mo
la enī aſinaria eſt duricia mortis: que aſinum noſtrūꝫ
i. carnem: ꝑ mortē molit ⁊ terit: iſtam debemus ſuſpē
ſaꝫ ad collum portare ꝑ conſiderationē. ⁊ mergi in ꝓ
fundum maris. i. amaritudinis per contritionēꝫ. pſ̄.
Qui conturbas profundum maris ⁊ ſonum fluctuūꝫ
eius. Et Job. xlj. Ferueſcere faciet quaſi ollam ꝓfun⸗
dū maris. Profundum enī maris. i. cor contritum

Ayuntamiento de Madrid

et amarũ dꝫ turbari ꝑ timorẽ ⁊ dꝫ feruefcere ꝑ amorẽ profundemꝰ ergo nos in amarũ ꝑ cõtritionẽ. ¶ Etiã profundemꝰ nos in infimũ ꝑ ſubiectionẽ. Germẽ enĩ tãtomagis dilatat̃ ⁊ creſcit. quãto radicem ſuaꝫ in terraꝫ profundat amplius ⁊ infigit. Uina in eſtate meliꝰ a corruptione ſeruant̃ qñ in profundo terre inferiꝰ inhumant̃. arbor etiã cuiꝰ radix eſt profundior eſt vt cõiter maior ⁊ altior. Sic vere chariſſimi ſi nos in ꝓfundum humilitatis ⁊ ſubiectiõis cor nr̃m poſuerimꝰ. ipſum a corruptione peccati ſeruabimꝰ ⁊ ipm ꝑ v̾tutes dilatari ⁊ creſcere faciemꝰ ⁊ ſic illud finaliter ad celi altitudinẽ ꝑducemꝰ. ⁊ de hoc dr̃: Job. xij. qd̾ deꝰ effundit deſpectionẽ ſuꝑ ꝑncipes: ⁊ eos q̇ oppſſi fuerãt releuat qui releuat ꝓfunda de tenebris. Sic igr̃ pꝫ quõ ẽ ꝓfunditas ſubiectiõis: ꝯtritiõis: diſcretiõis ⁊ dilectiõis. Et ita dico ꝙ eſt q̄dam profunditas ꝯmẽdanda. ¶ Scđo

B ꝑcipalr̃ dico ꝙ eſt q̇dam ꝓfunditas deteſtãda. ⁊ iſta proculdubio eſt quadruplex vicꝫ Profunditas.

Carnalitatis. — Et iſte quatuor profunditates
Peruerſitatis. — accipiunt̃ ſm̃ quatuor profun-
Proſperitatis. — ditates loci ꝓfundi. Locus enĩ
Cupiditatis. — ꝓfundꝰ vt cõiter eſt obſcurior

ad intuendũ. Difficilior ad exeundum. Infirmior ad habitandũ. Capacior ad continẽdum. ¶ Eſt igit̃ prima ꝓfunditas carnalitatis pctm̃ enĩ luxurie ꝓfundũ dicit̃. quia obſcurũ eſt ⁊ immundũ. Quia ſicut in profundo loco nõ videt homo bñ. ibi etiã recolligũtur immundicie ⁊ luta. Sic in iſto pctõ ꝑdit homo lumẽ diſcretionis. ⁊ etiam ibi inuenit feces immundicie et infectionis. Et de iſta ꝓfunditate dr̃. ꝓuerbi. xxij. Fouea ꝓfunda os aliene cui iratus eſt deus incidet in illam Et prouer. xxiij. Fouea ꝓfunda meretrix ⁊ puteꝰ anguſtus aliena. ¶ Scđa eſt ꝑuerſitatis ⁊ iſta eſt difficilis ad exeundum. Et iſta eſt ꝓfunditas obſtinationis. de qua difficile eſt exire. et de iſta dr̃ prouerbio. xviij. Impius cum in ꝓfundũ pctõrum venerit contemnet. Et de iſto ꝓfundo admonet dñs nos exire. Eſa. xxxi. Conuertimini ſicut in ꝓfundũ receſſeratis. ¶ Tertia eſt ꝓfunditas ꝓſperitatis. q̄ ꝓculdubio valde ẽ infirma ad habitandũ. In locis enĩ ꝓfundis eſt infirmũ ⁊ periculoſum habitare. ibi enĩ ꝓpter defectũ lucis non eſt aer purus. Ibi etiã ꝓpter remotionẽ a ſole ſumme viget frigus. Ibi inſuper facilis eſt deſcenſus. ſed difficilis eſt reaſcenſus. Sic vere mundi ꝓſperitas parũ habet de virtutũ puritate multũ aũt de indeuotionis frigiditate. Ibi etiam faciliter homo per complacentiã collabitur. ſed exinde difficiliter liberatur. Et de iſto dicit̃ in ꝑs. Infixus ſum in limo ꝓfundi ⁊ nõ eſt ſubſtãtia Et iõ ſicut tortuca marina nũꝙ̄ ſe ꝓfundit in aqua maris. immo ſemꝑ ſolet in ſuꝑficie reſidere. Sic ⁊ nos in aqua mundane proſperitatis non debemus per malas complacentias ſeu concupiſcentias profundari. ſed ſolum in illis que ſunt de neceſſitate et quaſi de ea non curãtes in temporalibus peruagari. Quod eſt cõtra multos qui procerto non ambulãt in ſuperficie ſꝫ in ꝓfundo. quia ſcilicꝫ in ipſa per mala deſideria vſqꝫ ad ꝓfundũ: quantoplus preualent ſe immergunt. Jone. ij. Proieciſti me in profundum. Quarta eſt profunditas cupiditatis. Iſta eſt enim valde capax ad continẽdum quia ſcilicꝫ iſta eſt ꝓfunda ⁊ alta ꝙ non põt diuitijs ſatiari. Et de hoc. Ezechi. xxiij. Calicem ſororis tue bibis profundum et latum. bibes enim illum et potabis vſqꝫ ad feces. Soror enim noſtra quam ſicut ſororem diligemus eſt mundi proſperitas. cuius calix profundus eſt inſatiabilis cupiditatis. cuius calicis feces ſunt bonorum terrenorum impuritas. Sic igit̃ patet qđ eſt quadruplex profunditas deteſtãda ¶ Sꝫ tertio principaliter dico ꝙ eſt quedã profunditas for-

C midanda. Et iſta proculdubio eſt profunditas infernalis de qua timens. Job dicebat. In profundiſſimũ inferni deſcendent omnia mea. Job. xvij. Et iſta profunditas ſimiliter eſt quadruplex quia ſcilicet iſta eſt profunditas.

Submerſiua. — Dico ſubmerſiua qr̃. ſ. ibi ſubmer-
Abſorptiua. — guntur pctõres. figurati in egy-
Infectiua. — ptijs. De q̇bus dr̃. Exo. xiiij. ꝙ fe-
Confuſiua. — rebant̃ in profundũ. Uñ Nee. ix.

Perſecutores eoꝝ proieciſti in profundũ. ¶ Item abſorptiua qr̃. ſ. iſta abſorbet oẽs pctõres huius mũdi. ſicut mare abſorbet flumina ⁊ ſicut caribdis abſorbet aquas maris. Qđ timẽs dauid dicebat in pſ̃. Nõ me demergat tẽpeſtas aque. neqꝫ abſorbeat me ꝓfundũ neqꝫ vrgeat ſuꝑ me puteus os ſuũ. ¶ Itẽ infectiua vñ Eſa. xiiij. Uerũtñ in infernũ detraheris in profundũ laci. Lacus enim impuritatẽ ſignat infectiuã. ¶ Itẽ cõfuſiuam qr̃. ſ. confuſibile eſt incarcerari ⁊ maxime in carcere profundiori ⁊ viliori. zach. x. Confundent̃ omnia profunda inferni. Et ſic patet quõ inueniunt̃ profunditates. ſ. cõmendande deteſtande ⁊ formidande ⁊c. Uide ſupra de deſcendere.

Progenies.

A Cũ progenies idẽ ſit ꝙ generatio: ꝓductio: cõſanguinitas parentela. Poſſum breuiter dicere ꝙ ꝓgenies plura ſignat. vcꝫ Quandã.

Tꝑis ſucceſſionem.
Generis eductionem.
Juſtoꝝ ꝑfectionem.
Maloꝝ conditionem.

Primo igit̃ dico ꝙ eſt quedã ꝓgenies tꝑalis ſucceſſionis ⁊ ſic ſumitur quando dicit̃ aliqua res a progenie in progeniem prolongatur. ſicut ſcilicet eſt preſens ſolacium ⁊ opulentia peccatorũ. Sequens ſupplicium ⁊ peſtilentia damnatorum ingens faſtigium ⁊ excellẽtia beatorũ. De peccatoribus enĩ cõſtat ꝙ. ſ. ipſoꝝ gloria in hoc mũdo qñqꝫ cõtinuat̃ ⁊ a ꝓgenie in ꝓgeniẽ ꝓlongat̃ pſ̃. Tabernacula eoꝝ a ꝓgenie in progeniẽ. Uocauerũt noĩa ſua in terris ſuis homo cum in honore eſſet non intellexit comparatus eſt iumẽtis inſipiẽtibus ⁊c. Iterũ de damnatis conſtat ꝙ ſ. ipſoꝝ miſeria in eternũ ꝑſeuerabit ⁊ a ꝓgenie in ꝓgeniem durabit. vñ Exo. xxxiiij. dr̃ de deo: ꝙ ipſe reddet iniquitatem patrũ in filios vſqꝫ in tertiã ⁊ quartã ꝓgeniem. vñ de damnato dr̃: ꝙ ipſe introibit vſqꝫ in ꝓgenies patrũ ſuoꝝ: ⁊ vſqꝫ in eternum nõ videbit lumẽ Iterum de beatis conſtat: ꝙ. ſ. ipſoꝝ glĩa a ꝓgenie in ꝓgeniem non ceſſabit. Luc. j. vbi dicit̃: ꝙ miſcđia dei a ꝓgenie in ꝓgenies timentibus eum. Iſta eſt ergo ꝓgenies tꝑalis ſucceſſionis. ¶ Secundo dico: ꝙ eſt ꝓgenies corꝑalis ꝓductionis. Et ſic ſumit̃. Gen. xliij. vbi filij iacob dixerunt de ioſeph fratre ſuo. Interrogauit nos hõ ꝑ ordinẽ nr̃aꝫ ꝓgeniẽ. Ut ſic dicatur cuilibet illud. j. Reg. xvij. De qua ꝓgenie es o adoleſcẽs Et ipſe rñdeat illud. ij. Eſdre. v. De domo dauid ⁊ a ꝓgenie phares. ¶ Tertio dico: ꝙ eſt ꝓgenies generationis ⁊ ꝯgregationis hoĩum iuſtoꝝ: de qua dr̃ Job. v. Multiplex iquã erit ſemẽ tuũ: ⁊ ꝓgenies tua q̄ſi herba terre. ¶ Quarto v̾o dico ꝙ eſt ꝓgenies criminal' corruptiõis. ⁊ iſta. ſ. eſt ꝓgenies viatoꝝ. De q̄ dicitur. Mat. iij. progenies viperarũ quis demõſtrauit vobis fugere a ventura ira. ⁊ Math. xij. Progenies viperatuꝫ quõ poteſtis bona loqui cũ ſitis mali. De iſtis oĩbus poſſent multa dici: ſed pauce ſunt autoritates. Uide ſupra vbi genus.

Prohibere.

A Nota ꝙ ꝓhibere idem ẽ ꝙ denegare: ꝯtinere vl̃ impedire: et ſic dicit̃ a ꝓcul ⁊ habere: ſemꝑ enĩ ponit̃ negatiue. Et ideo breuiter nota ꝙ in ſcriptura iuenit̃ Prohibitio.

Saluatoria. — Prima eſt ꝓhibitio ſumme diuini-
Meritoria. — tatis. Deus enĩ prohibet ne facia-
Damnatoria. — mus malum. Unde Balaã dicebat
Afflictoria. — nuncijs balac. Nume. xxij. Dñs ꝓ-

hibuit me venire vobiſcum. ¶ Scđa. eſt ꝓhibitio noſtre ſagacitatis: quia. ſ. homo debet ſeipſum continere: impedire ⁊ prohibere: in faciendo malum. pſal. Prohibe linguam tuam a malo: ⁊ alibi. Ab oĩ via mala ꝓhibui pedes meos. ¶ Tertia eſt ꝓhibitio hũane malignitatis

Ayuntamiento de Madrid

malignitatis que potiſſime abundat i inuidis. qui cū bonum facere nolint: alios ꝓhibere nituntur. Unde de alienigenis dr. Nee. iiij. al's. ij. Eſdre. iiij. ꝙ ipſi ꝓhibebant edificantes hieruſalem. Cōtra illud. ꝓuer. iij. Noli prohibere bene facere eū ꝗ pōt: ſi potes ⁊ ipſe bñfac. ¶ Quarta eſt ꝓhibitio diuine ſeueritatis: que ſ. ꝓpter pctā nr̄a ꝓhibet a nobis bona gratie ⁊ glorie vn̄ Amos. iiij. Ego autem ꝓhibui a vobis ymbrem. ⁊ Hieremi. v. dr: ꝙ peccata noſtra prohibuerunt bona a nobis ⁊c.

A **Proiſcere.** Nota ꝙ ꝓijcere idem eſt ꝙ ꝓcul iacere. Et accipit multiplr i ſcriptura ſm ꝙ aliqua res poteſt ab aliquo ꝓijci multis modis. Homo eñ ꝓijcit illud qđ nō curat. Unde ꝓijcere ſignum eſt contemptus ⁊ indignationis. Signum eſt non cure ⁊ deſertionis. Signum eſt ꝙ res eſt inutilis ⁊ nullius perfectionis. Eſt igit ꝓiectio.

Diuina.
Humana.
Mundana.

Primo dico ꝙ eſt ꝓiectio diuīa. ſ. illa ꝗ deus pctōres proijcit ⁊ a ſe ꝓcul eijcit ⁊ cōtemnit. De qua Hier. vij. Proijciam vos a facie mea ſicut ꝓieci omnes fratres veſtros. Unde nota: ꝙ dñs ꝓijcit ⁊ cōtemnit peccatores ſicut aquila ꝓijcit degeneres pullos ſuos. Ipe enim ꝓijcit prauos eccleſie ſeruitores. Sui imperij contēptores. Preſentis ſeculi dilectores. Alte ſuperbie ꝑceſſores. Mundane glorie poſſeſſores. ¶ Dico ergo ꝙ deus in infernū proijcit malos eccleſie ſeruitores Equus eñ de ꝓprio ore ꝓijcit dētes ſicut homo. Sic deus. ſ. de eccleſia ſua ſolet dentes qui ſunt membra ipſius ꝓpria. i. ipſos eccleſiaſticos quando videt eos inſtabiles ⁊ ambitioſos: viles: veteres ⁊ defectuoſos ꝓijcere: ⁊ de ipſis non curare: ⁊ ipſos prauis tribulationibus ⁊ rapinis principum ſecularium dimittere: ⁊ eos a ſe ⁊ nunc ⁊ imꝑpetuum elongare. Et ideo talibus videt dñs loqui. Eze. xxviij. dicens. Poſui te in monte ſancto dei in medio lapidū ignitorū. Sequit Peccaſti. ⁊ ieci te de monte ſancto ⁊ perdidi. Seqt. Perdidiſti ſapientiam tuam in decore tuo ⁊ in terra ꝓieci te: ante faciem regum terre dedi te. ¶ Item deus ꝓijcit mandati ipſius cōtemptores. Exemplo ſaulis: qui inobediens factus deo ꝓiectus eſt a dño: ⁊ ad perdendum regnū qđ a deo accepit cōmiſſū damnatus. j. Reg. xvj. Uſqꝫ quo tu luges Saul cum ego proiecerim eum. Et. j. Paral. xxviij. Si dereliqueris eū proijciet te in eternum. ¶ Item ꝓijcit pſentis ſeculi dilectores. Eſai. xxxiij. Proiecit ciuitates. non reputauit homines. ¶ Item ꝓijcit alte ſuperbie poſſeſſores Tren. ij. Proiecit de celo in terram inclitam filiā ſyō ¶ Item ꝓijcit mūdi affluētie poſſeſſores. Eccli. xxix. Ecce ego ad te draco magne qui cubas in medio fluminum: ſequit. Proijciā te in deſertum ⁊c. Iſta eſt ꝓiectio qua deus ꝓijcit peccatores. Qꝛ ſicut ſm plini. coruus quando plus ꝗ duos pullos generat ſolet eos ꝓijcere: ⁊ de nido expellere: ne forte in nutriendo grauetur. Sic deus malos peccatores qui excedūt numerū duplicis charitatis: in quaꝝ. ſ. nutritione ipe multum ⁊ merito ſe grauatum ſentit ꝓijcit cum non ſint digni nutriri. ⁊ cum teſte ſcriptura. Job. xxx. Uita putant indigni. ⁊ maxime cum in pompis ⁊ ſupfluitatibus expendunt amplius ꝗ deberent. ꝓijciet eos de nido gratie ſue. ⁊ ꝓprie libertati ⁊ mundi voluptatibus eos dimittet. ⁊ lupis ⁊ canibus infernalibus ipſos deuorandos relinquet. iij. Reg. ix. Templum qđ ſanctificaui ꝓijciā. Iſta eſt ergo ꝓiectio diuina.

B ¶ Scđo dico: ꝙ inuenitur ꝓiectio humana. Et iſta aliqñ eſt bona: aliquando eſt mala. Bona eñ ꝓiectio eſt illa qua homo ꝓijcit ſemetipm in deū per ꝯfiducialitatem. pſ. In te ꝓiectus ſum ex vtero. In terram ꝑ humilitatē iij. Reg. xix. Proiecit ſe ⁊ obdormiuit in vmbra iuniperi. In montem per contemplationis ſubtilitatem. iiij. Reg. ij. Ne forte ꝓiecerit eum ſpiritus dñi in vnū montium ⁊c. Item eſt alia mala ꝓiectio: qua. ſ. homo proijcit a ſe illa que ſunt ſibi ad ſalutem cōtraria ⁊ nociua. Et iō nota ꝙ nos debem⁹ ꝓijcere. ſ.

Idololatrie fatuitatem.
Immundicie carnalitatem.
Eminentie pompoſitatem.
Auaricie cupiditatem.
Mundi malicie fallacitatem.
Cordis nequicie puerſitatem.

De idololatria dr. Judi. x. Alienoꝝ deoꝝ idola ꝓiecerunt. De imundicia ſeu luxuria dr. j. Eſdre. x. Proijciamus a nobis vniuerſas vxores alienigenas. De ſuperbia ⁊ eminentia ꝓijcienda dicit Ruth. iij. A parte pedum ꝓijcies te. De auaricia autem dimittenda dr. eſa. ij. Proijciet homo idola argenti ſui: ⁊ contaminabit ſculptilia auri ſui ⁊c. De mundi fallacitate ⁊ nequitia ſeu malicia dr Math. v. Si oculus tuus fuerit nequā erue eū ⁊ ꝓijce abs te. De peruerſitate vero ⁊ nequitia dr. Ezech. xviij. Proijcite a vobis iniquitates veſtras. De mala ꝓiectione qua. ſ. mali proijciuntur in infernum dicit. exo. x. Uētus arreptam locuſtā ꝓiecit in mare. Quia eñ iſti ꝓijciunt dominum. Iuxta illud. j. Reg. xv. Tu ꝓieciſti ſermonē dñi. ideo ipe proiecit te in mari. ideſt in amaritudinem infernalē Nee. ix. Perſecutores eoꝝ proieciſti in ꝓfundū maris. Iſta eſt ergo proiectio humana. ¶ Tercio dico ꝙ eſt proiectio mundana. Et iſta eſt illa qua mundus ꝓijcit a ſe bonos ipſoſqꝫ vilipendit ⁊ ſpernit. Exemplo pharaonis qui dicebat. Exo. j. Quicquid maſculini ſexus fuerit in flumen proijcite. Legem etiā dei ꝓijcit mundus. iuxta illud. Nee. ix. Proiecerunt legē tuam poſt terga ſua. Et ideo finaliter iſte erit tanquā puluis quē ꝓijcit ventus a facie terre ⁊c. Cruda ſunt mihi omnia iſta ⁊ ideo tranſeo. Uide ſupra de eijcere vbi inuenies magis plene.

Promittere. promiſſio. Nota ꝙ ꝓmiſſio eſt quedam verbalis obligatio: que ꝗuis a principio ſit voluntaria: ex poſtfacto tamen eſt neceſſaria. poſſumus ergo breuiter notare ꝙ multe ⁊ varie promiſſiones inueniuntur in ſcriptura. Inuenitur enim. Promiſſio. A

Delectabilis. Prima eſt ꝓmiſſio diuine maieſtatꝭ
Obſeruabilis. Scđa ē ꝓmiſſio humane voluntatis.
Deceptibilis. Tertia ē ꝓmiſſio ypocritice falſitatꝭ.
Deteſtabilis Quarta eſt ꝓmiſſio ſymoniace prauitatis.

¶ Primo ergo dico: ꝙ eſt quedā ꝓmiſſio delectabilis ⁊ gratioſa: ⁊ iſta eſt illa de qua dicit apls. j. Cor. ij. ⁊ Eſai. lxiiij. Quod oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis aſcendit que repromiſit deus diligentibus ſe. Sicut eñ operarijs promittit ſalarium: curſoribus brauium: militantibus ꝓmittit ſtipendium: inſuꝑ triumphantibus ꝓmittit corona ⁊ premium. Sic ⁊ benefacientibus ꝓmittit eternum lucrum ⁊ ſalarium. Nos enim ſumus ſicut operarij in vinea domini: ꝓ promiſſo denario diurno conuenti. Et ſicut militantes in cāpo certaminis huius mūdi pro eterno ſalario acquirendo. et hoc eſt quod orādo ſupponit eccleſia dicens in collecta. Ad promiſſiones tuas ſine offenſione curramus: que tua ſunt liberis mentibus exequamur. Aduerte tamen ꝙ corona non promittitur militantibus ſed triumphantibus: nec brauium promititur curentibus: ſed currēdo ad terminum ipſum attingentibus. Nec etiam ſalariū promittitur quibuſlibet laborantibus: ſed ſolum in labore ⁊ opere dictam perficientibus ⁊ complentibus Sic vere cariſſimi gloria paradiſi que eſt brauium: premium ⁊ corona: non promittitur cuilibet laboranti: aut cuilibet bona opera incipienti: ſed ſolum volūtatem dei complenti ⁊ perficienti. Hebreo. x. facientes voluntatem dei reportetis promiſſionem. Iſta eſt ergo ꝓmiſſio infallibilis. Uerſitā conditionalis ē. ij. Paral. vj. Quod ore promiſeras opere compleuiſti.

Ayuntamiento de Madrid

Sicut enim deus illa que ante ꝓmiſerat adimpleuit.ſ. filij incarnationem:ſpūſſancti miſſionem: gratie col lationem:ſic ſperare poſſumus: ꝙ ipſe implebit illa que adhuc ꝓmittit.ſ. eterne glorie diſtributionem. Ipſe ꝓmiſerat īcarnationem filij. Roma.j. Quod ante ꝓmiſerat ꝑ ꝓphetas ſuos in filio ſuo. Item ꝓmiſerat miſſionem ſpūſſancti. Luc.xxiiij. Mitto ꝓmiſſum pa tris in vos. Item etiam ꝓmiſit ⁊ reddidit munera gra tie.ij. Pet.j. Precioſa nobis ꝓmiſſa donauit. Nā ſicut dicit apl's. Roma.iiij. Quecunqꝫ ꝓmiſit deus potens eſt reddere. Expectamus ergo ꝓmiſſionē patris quā audiuimus ꝑ os ſuum. Actuum.j. Inuehe ſi vis quo modo nō eſt defectus domini.ſed peccatis nr̄is exigē tibus:differt interdum ꝓmiſſa: vel aufert omnino: ⁊ quomodo filij iſrael in deſerto mortui fuerūt ⁊ terrā
B ꝓmiſſionis minime intrauerunt:ita ꝙ in illis potuit impleri illud. Roma.iiij. Euacuata eſt fides abolita ē ꝓmiſſio. Iſta eſt ꝓmiſſio infallibilis. ¶ Scd'o dico ꝙ eſt ꝓmiſſio obſeruabilis. Et iſta eſt ꝓmiſſio iuſta ⁊ li cita:que deo ⁊ ꝓximo fit ab homine que īuiolabiliter eſt ſeruāda. Nos enim ꝓmittimus deo in baptiſmo fi dem ⁊ charitatem. Prelato vero ꝓmittimus in ꝓfeſ ſionis voto obedientiam ⁊ caſtitatem. Eccleſie vero promittimus in ꝓmotionis articulo curam diligēti am ⁊ ſedulitatem ⁊ ſuorum iurium obſeruandam im munitatem. Iſta ergo debemus obſeruare:⁊ ſicut ꝓ miſimus reddere ⁊ complere. Deut.xxiij. capitulo. Quod ſemel egreſſum eſt de labijs tuis obſeruabis: ⁊ facies ſicut ꝓmiſiſti:⁊ ſicut ꝓpria volūtate ⁊ ore tuo locutus es. Bene enim debet cauere quod promittit ho mo quia nō eſt amplius licitum reſilire. Unde Eccl's. v.capitulo. Si quid deo vouiſti nō moreris reddere. Diſplicet enim ei infidelis ⁊ ſtulta ꝓmiſſio. ¶ Tertio igitur dico ꝙ eſt ꝓmiſſio deceptabilis. Et iſta etiam eſt promiſſio falſorum amicorum qui ꝓmittunt ⁊ ap plaudunt in ꝓſperitate:negant autem ⁊ recedunt in aduerſitate. Prouerbio.xxv. Nubes ⁊ vētus ⁊ pluuie nō ſequentes:vir glorioſus ⁊ ꝓmiſſa nō complēs. Nu bes enim ſui oſtenſione quandoqꝫ videtur ꝓmittere pluuiam ⁊ tamen: ipſa eſt ita ſicca ꝙ non reddit niſi ventum tonitruum ſuum ⁊ fulgur. Sic falſi amici ⁊ ꝓ ditores pluuiam multorum beneficiorum ꝓmittunt. ⁊ tamen ventum vanitatis ⁊ fulgur nocumenti ⁊ ini quitatis reddunt. Iſta potiſſime videntur facere vſura rij. Sub ſpecie enim amicicie ꝓmittunt pauperibus auxilium :in fine tamē reddunt eis penam tribulatio num ⁊ exilium. Iſta autem pertinēt ad multos fatuos ⁊ mendaces:qui nō timēt mutua accipere obligatio nes facere ⁊ iurare ⁊ ꝓmittere indiſcrete:poſtea vero nihil volunt reddere.ſed omnia ſolutionis tp̄e dene gare. Et de iſtis dr̄. Eccl'es.xxix. Donec accipiāt oſcu lantur manus dantis:⁊ in ꝓmiſſionibus humiliant vo cem ſuam :⁊ in tempore ſolutionis poſtulabit temp9 ⁊ loquetur verba tedij. Iſta eſt ergo ꝓmiſſio decepti bilis. ¶ Quarto dico:ꝙ inuenitur ꝓmiſſio deteſtabi lis. Et iſta eſt qua homo pro beneficijs ꝓcurandis vel pro amore alterius partis ledendo : alicui ſuperiori pecuniam ꝓmittit. Exemplo iaſonis q̄ ambiens ſum mum ſacerdotium promiſit regi Antiocho trecenta ſexaginta talenta argenti:ſicut dr̄.ij. Mach.iiij.et ſi cut dr̄. Eccli.xxix. peccator tranſgrediens mandatum dn̄i incidet in ꝓmiſſionem neq̄. Nequā autem ꝓmiſ ſio eſt illa quam faciunt ſymoniaci ⁊ iniuſti ꝓ iniuſti tia facienda.vel ꝓ prebenda habēda. Mar.xiiij. ꝓmi ſerūt ei pecuniam ſe daturos ⁊c. vide de pacto ⁊ de obli gatione.

A **Promouere.** De ꝓmotione poſſent mul ta dici ſed autoritates defici unt ⁊ de ꝓmotis digne ⁊ indigne dictum eſt in pluri bus locis.ſ. vbi aſcendere:ſurgere ⁊c. Hoc ſolum dic ꝙ Judicū.ix.dr̄.ꝙ cum arbores vellent vnā de ſeipſis ꝓmouere in regem:ficus:vitis ⁊ oliua refutauerunt. O inquit oliua. Nunquid poſſum deſerere pingue dinem meam qua dij vtuntur ⁊ homines vt inter ligna ꝓmouear:q.d.non debeo. Idem dixerunt alie arbores fructuoſe. Ramnus vero arbor inutilis nō refutauit ſed regnum libens accepit:⁊ tandem flāma ſua alias arbores diſſipauit. Boni ergo humanas ꝓmotiones fugiunt. Mali vero ad ipſas ambiūt ⁊ accedūt. Aues enim acriores ⁊ crudeliores ſunt ille:que altius volāt pingues autem ⁊ mites non ⁊c. Uide vbi rex:⁊ regnū ⁊ ſimilia:quia vocales autoritates deſunt: ⁊ in locis infinitis factum eſt de ꝓmouere.

Promptus. promptitudo. A

Cum ꝓmptus idem eſt q'd ſpontaneus:voluntarius: aut paratus:poſſumus dicere ꝙ ille promptus dicitur: qui dei ⁊ prelati iuſſionibus:boniſqꝫ actibus ⁊ operi bus paratus ⁊ ſpontaneus ꝓ̄ſentatur. Inuenitur igitur in ſcriptura ꝓmptitudo multiplex atqꝫ bona. Unde nota ꝙ nos debemus eſſe.ſ. Prompti ad.
Cito parendum.
Dura ferendum.
Recta docendum.
Bonum agendum.
Malis obſtandum.
Sua preſtandum.
Simus ergo ꝓmpti ad celeriter parendū.ſ. deo ⁊ ma ioribus. Unde.ij. Cor.ix. Scio enim ꝓmptum animum ve ſtrum ꝓ quo de vobis glorior. ¶ Item ſimus ꝓmpti ad ſtabiliter ferendum.ſ. mundi tribulationes.vnde ille eleazarus dicebat.ij. Mach.vj. Adoleſcētibus aūt forte relinquam exemplum:ſi ꝓmpto animo fortiter ꝓ ſanctiſſimis legibus honeſta morte perfungar.
¶ Item ſimus ꝓmpti ad ſubtiliter docendum:exem plo.ſ. apl'i di. Rom.j. Grecis ⁊ barbaris:ſapientibus ⁊ inſipientibus debitor ſum: ita ꝙ in me ꝓmptum eſt ⁊ vobis qui Rome eſtis euangelizare. ⁊.ij. Macha. xv.dr̄.ꝙ iudas allocutus ſocios de lege promptiores eos conſtituit. ¶ Itē ſimus ꝓmpti ad vtiliter agēdū Unde.ij. Mach.xj. Ibant igitur ꝓmpti de celo habētes adiutorem ⁊c. ¶ Item ſimus ꝓmpti ad viriliter pu gnandum.ſ. contra malos ⁊ contra vitia.ij. Cor.x. In promptu habentes vlciſci oēm inobedientiam: vt.ſ. ſimus de illis de q̄bus dr̄ Judi.xx.ꝙ ibi erant.xxv. mi lia pugnatorum ad bella promptiſſimi. ¶ Item ſimus prompti ad liberaliter ſeu benigniter ꝓ̄ſtandum. Exo. xxxv. Ois inquit multitudo filiorum iſrael obtulit men te ꝓmptiſſima primicias dn̄o ⁊c. ſufficit. Uide vbi vo luntas: ⁊ vbi libenter.

Pronunciare. Uide vbi annunciare. De nunciare:nunciare ⁊c.

Pronus. pronitas. Nota ꝙ ꝓnitas idem eſt ꝙ incli natio ſeu curuitas. Diſtinguamus igitur ⁊ dicamus ꝙ in ſcriptura inuenitur. Quedam pronitas.
Hummilitatis.
Benignitatis.
Fragilitatis.
Cupiditatis.
Prima eſt: qua iuſtus eſt ꝓnus ad reuerentiam. Se cunda eſt qua iuſtus eſt pronus ad amiciciam. Tertia eſt qua peccator eſt pronus ad iuſtitiā. Quarta ē qua pctōr eſt ꝓnus ad auariciā. ¶ Primo ergo dico ꝙ eſt pronitas hūilitatis ⁊ reuerētie.et iſta eſt illa q̄ iuſti i clināt ſe ⁊ hūiliant ad deū humiliter adorandū:ad deo humiliter regratiandū:ad maiores ſuppliciter venerā dum:ad ſeipſos ſimpliciter ſubmittēdū:ad mentē mira biliter hebetandū. Eſt igitur ꝓnitas dei ꝓcatiua. Cōſtat enim ꝙ deuoti ſolent deū adorando genua flectere:pe ctus inclinare:vultū curuare:⁊ mentē hūiliare: vt ſic poſſint dei irā placare:⁊ eius grām impetrare. vñ de Jacob legitur. Gen.xxxiij.ꝙ timens irā fratris ſui ꝯtra ſe veniētis adorauit dnm ꝓn9 in terrā ſepties. ¶ Itē eſt ꝓnitas regratitiua. Un ille ſeruus Abraam dixit referendo grates. Gen.xxiiij. pron9 adorauit dn̄m qui ꝓduxit

Ayuntamiento de Madrid

produxit me recto itinere. ¶ Iteʒ eſt ꝓnitas honoris datiua ſeu reuerentie exhibitiua: illa. ſ. qua nos maioribus humiliamus: ⁊ q̄ ipſis caput ⁊ genua curuamus. Vñ de fratribus ioſeph dr̄. Geñ. l. ꝙ proni in terram adorauerunt eum dicentes. Serui tui ſumus. et ij. Reg. xxiiij. dr̄ de areuna Iebuſeo: ꝙ conſpiciēs animaduertit regem ⁊ ſeruos eius tranſire ad ſe: ⁊ egreſſus adorauit eum ꝓno vultu. ¶ Item eſt ꝓnitas ſui deiectiua: illa. ſ. q̄ homo inclinat: deycit ⁊ vilipendit ſeipſum inferiorem ⁊ minoreʒ ſe reputans vniuerſis iiij. Reg. xviij. Pronus in terram poſuit facieʒ ſuā inter genua ſua. ¶ Item eſt ꝓnitas mētis turbatiua ſicut. ſ. dr̄ Dañ. viij. ꝙ Daniel timens pre Angelica viſione dixit. Dañ. viij. Cūq; angelus loqueretur mihi collapſus ſum ꝓnus in terram. Iſta eſt igit̄ ꝓnitas

B humilitatis ⁊ reuerentie. ¶ Scdo dico: ꝙ eſt ꝓnitas benignitatis ⁊ amicicie ſeu clementie. Arbores enim magis humoroſe ⁊ etiaʒ fructibus magis plene ⁊ copioſe ſolent verſus terram amplius eſſe ꝓne. Sic illi ꝓcerto q̄ fructibus virtutum ⁊ meritoꝝ ⁊ humore gr̄e magis ſunt pleni: ſunt certe ad clementiam magis ꝓni: de quo ꝓuer. xxij. Qui pronus eſt ad miſericordiā bñdicetur. Spica eñ q̄ñ eſt ꝓna: ſignum eſt ꝙ ſit granis plena. Si autem erecta ſurſuʒ fuerit: tunc ꝙ ſit vacua ſignuʒ erit. Bene ergo dr̄ de ꝓnitate miſericordie Exod. xxxv. Omnis voluntarius ⁊ ꝓni animi offerat p̄micias. ſ. pauperib⁹ ⁊ egenis. ¶ Tertio eſt ꝓnitas fragilitatis ⁊ inconſtantie. Et iſta eſt illa: q̄ peccator fragilitate ꝓnus eſt ⁊ decliuis ad omne malum: ſimilis equis habentibus tibias rigidas: qui. ſ. ꝓni ſunt ad omnem caſum. Siſis etiam vijs lutoſis: vbi eſt ꝓnitas ad omnem lapſum. vñ Geñ. viij. Senſus ⁊ cogitatio hominis ꝓni ſunt ad malū ab adoleſcentia ſua ⁊ Exod. xxij. Tu eñ noſti populum iſtum ꝙ ꝓnus ſit ad malum. ¶ Quarto eſt ꝓnitas cupiditatis ⁊ auaricie. Conſtat eñ ꝙ auari ſemꝑ ſunt ꝓni ⁊ mentaliter inclinati inferius ad terrena. Similes brutis quoruʒ facies reſpicit prona terram. j. Reg. v. Dagon ꝓnus iacebat in terra. Vñ angel⁹ reprehendit Ioſue dicēs. Ioſue. v. Surge cur iaces ꝓnus in terra. Hec igit̄ d̄ ꝓnitate ſufficiāt. vide vbi iclinare. curuare dſcēdere ⁊c.

A **Propago.** Cum ꝓpago ſit illa ramoꝝ ſeu vitium generatio: q̄ ꝑ vinea multiplicanda ſub terra reflexa ꝓcedit ⁊ naſcitur a principali ſtipite vel radice. Videt̄ ꝙ ꝓpago poteſt ſignificare ſucceſſionem: genealogiam. parentelam. ⁊ ſic nota ꝙ nos inuenimus ꝓpaginem.

Iuſtoꝝ
Stultorum.
Vitiorum.
Meritorum:

Propago iuſtoꝝ eſt bonoꝝ generatio. ſ. ſucceſſio ⁊ parentela hominū ꝑfectoꝝ: quos. ſ. ꝓpter merita parētum deus multiplicat ⁊ cōſeruat. Sicut de vinea dñi i. de religione ⁊ eccl'ia. vel etiam de ſanctoꝝ proſapia corporali: dr̄ in. ps̄. Eieciſti inquit gentes ⁊ plantaſti eam ⁊c. Sequit̄. Extendit palmites ſuos vſq; ad mare: ⁊ vſq; ad flumen: ꝓpagines eius. ¶ Propago ſtultoꝝ: eſt maloꝝ ꝓpagatio: qr̄. ſ. filij ⁊ ſemen hominum impioꝝ ſolent multiplicari: ſed perire faciliter ⁊ ſiccari Adulterine enim plantationes nō dabunt radices altas. Vt dr̄. Sap. iiij. vñ Eſai. xxv. Propagines fortiuʒ marceſcere facies. ⁊ Hier. v. dr̄ de domo iſrael peccatrice. Auferte inquit ꝓpagines eius: quia nō ſunt dñi p̄uaricatione eñ p̄uaricata eſt in me domus iſrael. ¶ Propago vitioꝝ: eſt defectuum pullulatio: illa. ſ. qua dyabolus in corde pctōris plantat ⁊ propaginat multa mala. vñ Naum. ij. dr̄. de demonib⁹ ⁊ peccatoribus: ꝙ vaſtatores diſſipauerūt eos: ⁊ ꝓpagines eorum corruperūt. Propago meritoꝝ eſt: affectuū: hoc eſt dictu: v̄tutū ⁊ ꝑfectuuʒ ampliatio. De qua ſcilicet pōt dici illud. Geñ. xl. Videbā corā me vitem in qua erāt tres ꝓpagines. i. tres virtutū ſpēs: creſcere dñt. ſ. theologice: cardinales ⁊ morales: vt ſic bona anima figuret̄ i illa vinea: d̄ q̄ dr̄. Eze. xvij. ꝙ ipa fructificauit in palmites ⁊ emiſit ꝓpagines. Et iſta ſufficiāt gratia breuitatis cū pauciſſime ſint autoritates.

Prope. Nota ꝙ iſtud aduerbium ꝓpe ſemꝑ ſignat vicinitatem: coniunctioneʒ: aſſocietatem: aggregationem. ⁊ diuiſarum rerum continuitatem. Breuiter ergo notare poſſum⁹ ꝙ in ſcriptura inuenit̄. Propinquitas Mirabilis ⁊ cōmēdatiua. Amabilis ⁊ charitatiua. Fallibilis atq; deceptiua. Terribilis ⁊ deſolatiua. Laudabilis ⁊ conſolatiua. ¶ Prima eſt ꝓpinquitas diuine bonitatis. Scda humane charitatis. Tertia mūdane ſocietat̄. Quarta eterne aduerſitatis. Quinta eſt ꝓpinquitas ſuꝑne felicitatis. ¶ Dico ergo ꝙ eſt quedā ꝓpinquitas diuina illa. ſ. qua deus factus eſt conſanguineus ⁊ ꝓpinquus nr̄: carnem humanam aſſumendo: nos ꝑ gr̄am comitando: nos ꝓtegendo ⁊ adiuuādo. De qua Eſai. lj. Prope eſt iuſtus meus vt veniat. ¶ Item eſt ꝓpinquitas q̄ eſt amabilis: ⁊ iſta eſt illa qua iuſti ſunt ꝓpe deum ꝑ deuotionē ⁊ gr̄am: ⁊ alter ꝓpe alterum ꝑ charitatem ⁊ amiciciā: vt ſic dicat̄ cuilibet illud. Ruth. iij. Extende pallium tuū: quia ꝓpinquus es. Vir eñ charitatiuus debet extendere pallium charitatis ſue ⁊ ad deum: ⁊ ad ꝓximuʒ ⁊ ad ſeip̄m: vt ſic ꝓpinquus cuiuſlibet poſſit eſſe. Ruth. ij. Propinquus noſter eſt homo. ¶ Item eſt ꝓpinquitas q̄ eſt fallibilis. Et iſta eſt illa q̄ mūdi amici ⁊ hypocrite ſe fingunt eſſe ꝓpe deum ꝑ deuotioneʒ: ⁊ ꝓpe ꝓximos ꝑ dilectionem. De qua Hier. xij. Prope es tu ori eoꝝ: longe aūt a renib⁹ ipſoꝝ. ¶ Item eſt ꝓpinquitas que eſt terribilis: ⁊ iſta eſt ꝓpinquitas mortis: iudicij ⁊ inferni: q̄ valde de ꝓpinquo nobis minantur. Totū eñ tempus iſtius vite nihil eſt in vera eſtimatione. Mille eñ anni ante oculos dei ſunt ſicut dies heſterna que p̄terijt. Et iō de iſta ꝓpinquitate tā celeri canit eccl'ia. Ioel. j. a. a. a quia ꝓpe eſt dies dñi. Et ſequit̄. ij. c. Prope eſt dies tenebrarum. ⁊ Eze. vij. Prope eſt dies occiſionis ⁊ non glie montium. ¶ Item eſt ꝓpinquitas que eſt laudabilis. Et iſta eſt illa q̄ bona eterna ſunt bonis ꝓpinqua ⁊ ad obtinendum facilia. De quo Luce. xxj. Scitote quia ꝓpe eſt regnum dei. Res enim dicitur eſſe ꝓpe: quando non eſt niſi vnus paries intermedius ſic quia ſolus paries corpis eſt intermedius: inter iuſtos ⁊ beatos: ⁊ inter gratiam ⁊ gloriam: bene dr̄ eſſe prope. Math. xxiiij. Scitis quia ꝓpe ē eſtas. ¶ Sed B iſtis propinquitatibus omiſſis: dicamus aliquid de illa: qua deus eſt propinquus homini: ⁊ qua homo dicit̄ prope deum. Et exponamus illud. pſalmi. Prope eſt dominus omnibus inuocantibus eum. Homo enim libenter ſe tenet prope rem quam diligit: ⁊ etiaʒ apud illum a quo diligitur. Et inde eſt ꝙ brachia que ſunt amici cordis: ideo prope cor naturaliter ſe tenēt: ⁊ quicquid cor diligit ad eius propinquitatem amplexibus attrahunt ⁊ inuitant. Sic vere quia deus dei filius ille ſcilicet qui eſt brachium dei patris nos mirabiliter amauit. Ideo ꝓpe nos per incarnationem ⁊ per gratie collationem ſe poſuit atq; ponit. Iſte eniʒ eſt ſicut auicula que ad inuocationem ⁊ ſibilationem aucupis ita vocatur prope ipſum ꝙ capi aliquotiēs ſe permittit. Sic dei filius ad ſibilum orationem ⁊ inuocationem hominum deuotorum ad eos appropinquat per gratiam: ⁊ ab eis permittit ſe capi per charitatem ⁊ amiciciam. Quod bene apparuit in ſanctis patribus: qui ſuis deuotis ſibilis ⁊ inuocationib⁹ ipſum ita prope venire fecerunt: ꝙ ipſum in reti virginalis vteri incluſerunt. Prope eſt ergo dominus omnibus inuocantibus eum. Vbi aduerte ꝙ dominus prope eſt. Ad celeriter adiuuandum. Prope inquit quod dicitur a propero properas. Ad viriliter ſupportandum. Eſt inquit quod ſtabilitatem ſignat. Ad ſagaciter gubernandum. Dominus inquit ad queʒ pertinet familiam regere. Ad equaliter iudicandum

Ayuntamiento de Madrid

Omnibus inquit:qđ eſt vocabulum equalitatis.Ad
benigniter miſerandū.Inuocantibus inq̄t:qđ eſt ver
bum ſupplicantis.Ad feliciter p̄miandū.Eū ing̃t
qđ eſt vocabulum imꝑantis. ¶Primo ergo dicam⁹
ꝙ iſte eſt ꝓpe ſuos ad adiuuandum celeriter:qđ no⸗
tatur in aduerbio Prope.qđ de ꝓpero' ꝓperas de⸗
ſcendit:qꝛ.ſ.ille qui eſt ꝓpe aliquē magis' poteſt ſibi
ꝓpere ⁊ celerius ſubuenire.Eſai.lj.Prope eſt iuſtus
meus vt veniat:⁊ ſalus mea vt reueleť.Iſte eñ eſt ꝓ⸗
pinquus noſter ꝑ incarnationē.Iuxta illud.ij.Regū.
xix.Propior eſt mihi rex.Et ideo in lege antiqua il⸗
le qui erat antiquus ꝓpinquus ſolebat vxorē de ſuo
genere accipere.ſolebat homicidam ꝓximi occidere
ſolebat hereditatē proximi venditam redimere.Sic
iſte propinquus noſter factus:puellā de genere ſuo.
ſ.animam xp̄ianam ſibi ꝑ gratiam deſponſauit.Figu
ratus in Booz q̄ accepit Ruth.Cuius ruth appetēs
matrimonium.Dicebat ruth.iij.illud ꝓdictum.Ex⸗
tende pallium tuum:qꝛ ꝓpinquus es.¶Item homi⸗
cidam ade ꝓximi ſui ⁊ totius humani generis.ſ.dya
bolum proſtrauit:⁊ in eum vindicauit.Nume.xxxv.
Propinquus mortui homicidam interficiet.Item he
reditatem nr̄am.ſ.gloriam paradiſi ꝑditam ⁊ vendi⸗
tam nobis redemit ⁊ reſtaurauit.Leui.xxv.Si atte⸗
nuatus frater tuus vendidit hereditatem ſuā:ꝓpin
quus eius poterit redimere eam.Et ideo bñ dico:ꝙ
iſte fuit ꝓpe ad adiuuandum celeriter.Qđ etiam eſt
hodie verum:qꝛ nullus indiget auxilio q̄n ſtatim ſi
vult inueniat ipſum ꝓpe ipſum:vicē ad adiuuandū
ip̄m ꝯtra dyaboli tentamenta.Exemplo nutricis que
ſemꝑ ſe tenet ꝓpe puerum ſibi cōmiſſum vt ſi cecide⸗
rit ip̄m leuet.Ruth.iiij.Nullus eſt ꝓp̄iquus excepto
te.¶Scđo dico:ꝙ iſte eſt ꝓpe ad ſuſtentandum ſta⸗
biliter.qđ notať in verbo eſt:qđ eſt verbum ſubſtanti
uum:⁊ ſignat fortitudinem ⁊ vigorem.Quia ſicut ille
qui eſt ꝓpe melius poteſt aliquē ſuſtentare:ꝙ̄ ſi eſſet
longe ab ipſo.Sic iſte ꝓpe nos ſe tenet:vt ꝑ grā nos
ſuſtētet ⁊ fortificet ꝑ conſtantiam.eſt inquit.Roma.
x.Prope eſt verbum.Math.xxvj.Tempus meum ꝓ
pe eſt.¶Tertio dico:ꝙ iſte eſt ꝓpe ad gubernandū
ſagaciter.Dñs inquit:qđ.ſ.eſt nomen regiminis:qꝛ.ſ.
homo melius regit familiā ſuam.curatus ſuā eccle
ſiam:⁊ iudex ſibi cōmiſſā patriam q̄n eſt ꝓpe ꝙ̄ quā
do eſt longe.Et ideo iſte prope nos eſſe voluit:⁊ ꝓpe
nos ꝑ miſericordiam ⁊ grām ſe tenet:vt nos dirigat:
⁊ gubernet.dominus iquit.Phili.iiij.Dñs prope eſt
nihil ſolliciti ſitis.¶Quarto dico:ꝙ iſte ꝓpe eſt ad
iudicandum equaliter.Omnibus inq̄t.Ipſe eñ non
eſt ꝓpe vnum:ſed ꝓpe omnes:quia ſicut dꝛ.Sap.vj.
Equaliter eſt ei cura de oīb9.pš.Prope es tu domi
ne.⁊ oēs vie tue veritas.¶Quinto vero dico:ꝙ ipſe
eſt ꝓpe ad indulgendum benigniter:qđ oſtendiť cū
diciť.Inuocantibus.Iſte eñ miſericorditer ſe exhi⸗
bet ⁊ benignum illis qui ipſum inuocant ⁊ implorant
Unde dꝛ:Eſai.lv.Querite dñm dum inueniri poteſt:
⁊ inuocate eū dū ꝓpe eſt.Unde eſai.xiiij.Prope eſt vt
veniat tempus eius ⁊c.Miſerebitur eñ dñs Jacob.
⁊ iſrael ſaluabitur.¶Sexto dico:ꝙ iſte ꝓpe eſt ad p̄
miandum feliciter.qꝛ.ſ.iſte ſemper eſt paratus dare
gloriam paradiſi.Luc.xxj.Scitote qꝛ ꝓpe eſt regnū
dei.Et hoc oſtendiť cū dꝛ eū.ſ.xp̄m eterne glorie lar⸗
gitorem.De quo Joh.xx.Ibi eum videbitis ſicut di⸗
xit vobis.Iſtud enim pronomen eum:eſt vocabulum
autoritatis:vtilitatis:iocunditatis:claritatis:ſancti
tatis:ſecuritatis.Dico ꝙ eſt vocabulum autoritatis:
apocaľ.j.Ecce veniet cum nubibus ⁊ videbit eum oīs
populus.Item vocabulū vtilitatis.Math.xxvj.Ipſe
eſt tenete eum.Item iocunditatis.Mar.xvj.⁊ Mat.
xxviij.Precedet vos in galyleam ibi eū videbitis ⁊c.
Item claritatis.Math.xvij.Ecce nubes lucida obū⸗
brabit eum.Item ſanctitatis.Eſai.xj.Requieſcet ſuꝑ
eum ſpiritus domini.Itē ſecuritatis.j.Pet.v.Omnē
ſollicitudinem proijcientes in eum quoniā ipſi cura
eſt de vobis.Ecce ergo quomodo iſte eſt prope ad p̄⸗
miandū feliciter.Ideo poſſumus dicere illud.Rom.
xiij.Nunc autem propior eſt noſtra ſalus ꝙ̄ cum cre
didimus.Et hoc de propinquitate diuina ⁊ humana
ſufficit.Uide.ſ.de Appropinquare ⁊ de iuxta ⁊ infra
de ꝓximo.

Properare. Propere.

Cum prope rare idem a
ſit quod accelerare vel aliquid cito ⁊ velociter facere
vel patrare.Notabo ꝙ eſt.Quoddā ꝓperare qđ eſt.
Uirtuoſum.
Uitioſum.
Luctuoſum.
Nam iuſti ꝓperant ad mores arduos.Mali ꝓperāt
ad actus nocuos.Cuncti ꝓperant ad patres mortu⸗
os.¶Dicam ergo ꝙ eſt q̄dā ꝓperatio hominum iu
ſtorum.Et iſta eſt illa qua viri iuſti ſolent ꝓperare et
accelerare ad deum per penitentiam ⁊ opera virtuo⸗
ſa.Unde Hier.l.dꝛ ſic.Uenient filij iſrael.ipſi ⁊ filij iu
da ſimul:ambulantes ⁊ flentes ꝓperabūt ⁊ dñm deū
ſuum querent.¶Item dico ꝙ eſt ꝓperatio hominū
ſtultoꝝ.ſ.peccatoꝝ qui.ſ.feſtinant ⁊ ꝓperāt ad omne
nephas.Unde peccatoribus diciť.Hier.xlvj.Cum ex
ercitu ꝓperabunt:⁊ cum ſecuribus venient.Demo⸗
nibus etiam dꝛ.Hier.xij.Beſtie terre ꝓperate ad de
uorandum Demones eñ ꝓperant deuorare malos:
qui etiam ad ipſos ꝓperant ad infernum.Unde pec⸗
catori dꝛ.Eccľs.ix.Quodcunq; pōt facere manus tua
inſtanter operare:qꝛ nec ſenſus nec ratio nec ſcientia
nec ſapientia erunt apud inferos q̄ tu ꝓperas.¶Itē
dico ꝙ eſt ꝓperatio hominū cunctoꝝ.Et iſta eſt illa
qua nos omnes tam boni ꝙ̄ mali ꝓperamus ad mor
tem.Unde Eccľs.vj.Ad vnum locū ꝓperant omnia
ſ.ad corruptionem ⁊ mortem.His igiť viſis dic aliq̄d
de ꝓperatione bona ⁊ virtuoſa.Conſtat eñ ꝙ res na
turales q̄ ſunt p̄ alijs virtuoſe:ſolēt in ſuis operatio⸗
nibus eſſe ꝓperate ⁊ feſtinate.Patet in celo ⁊ in pla
netis q̄ valde celeriter ⁊ ꝓpere faciunt curſus ſuos.
Sic vere in moribus illi q̄ plus habent in gratia ⁊ vi⸗
gore:magis ꝓperant in bonoꝝ operum efficacia ⁊ va
lore.Differentia tñ eſt in rebus q̄ moueňť violenter:⁊
que naturaliter.Illa eñ q̄ violenter moueňť:quanto
plus accedunt ad terminum:tanto minus ꝓperare ſo
lent:⁊ tanto motus ſuus magis retardatur ⁊ relaxať
Sicut patet in ſagitta violenť emiſſa:⁊ in lapide ſur
ſum vel longe iacto.Illa vero que mouentur naturali
ter:ſicut eſt lapis deorſū cadens:vel flumen deorſū
fluens:vel ignis deſurſū tendēs:quanto plus ad ter⸗
minum ad quem tendunt accedunt:tanto magis ꝓ⸗
perant:⁊ motum ſuum magis accelerant ⁊ feſtinant
Sic vere dicam in moribus.Quidam eñ ſunt q̄ q̄ſi
violenter faciunt bonum:ſicut ſunt pigri ⁊ mali:qui
non niſi timore ducti pñt bonum facere:⁊ iſti ꝓcerto
ꝓperare non poſſunt:nec celeriter facere qđ ceperūt
immo quanto plus ꝓcedunt:tanto plus deſcendunt.
⁊ maxime ꝙ̄to plus accedunt ad terminū.i.ad mor⸗
tem:tanto ꝓcerto magis tardi ⁊ minus in bono ꝓpe
ri ⁊ feſtini fiunt.Dicunt eñ illud.Sap.v.Laſſati ſu⸗
mus in via.Cuius tñ contrariū eſt q̄n faciunt malū
quia.ſ.tunc ꝓperant atq; currunt.⁊ hoc qꝛ certe tunc
ꝓperant q̄ſi naturaliter.Naturale eñ eſt eis facere
malum.ſ.ꝓpter malam conſuetudinem:que conuer⸗
ſa eſt in naturam.Teſte aūt Señ.in ep̄ľa.nihil diffici
le qđ i naturā conſuetudo perduxit.Sed reuera de
bonis eſt aliud.Iſti enim naturaliter faciunt bonum
inſtinctu enim naturali:cui ſcilicet non obuiant nec
dant obicem reſiſtendi:iſti mouentur ad virtutem.
Et ideo procerto quanto plus properant tanto citius
ad deum accedunt.Ut ſic de iſtis intelligatur illud.
Michee.iiij.Erit inquit preparatus mons domus
domini in vertice montium:⁊ fluent ad eum populi:
et ꝓperabunt gentes ⁊ dicent:venite aſcendamus ad
montem domini ⁊c.Mons iſte eſt perfectionis ſta⸗
tus ad

Ayuntamiento de Madrid

tus ad quē.ſ.eſt iugiť ꝓperandū.Sicut etiā ipſe xp̄s inuitat aīaȝ dr̄.Cañ.ij.Surge ꝓpera amica mea colūba mea.formoſa mea ⁊ veni vbi aduerte quod ad properandū ad bonum plura iuuant.videlicet

Uis vigoris.
Uox ductoris.
Fax amoris
Acerbitas doloris
Auſteritas timoris.
Sinceritas nitoris.
Benignitas tractoris.

B Fit igitur hō ꝓperus ⁊ feſtinꝰ per vigorē interiꝰ latentem.Surge.Per ductorē ſuperiꝰ vergentē q̄ſi.ſ. imperādo dicit.Propera ꝑ amorē viſceribꝰ feruētē.Amica per dolorē aſperiꝰ arcentē.Colūba q̄.ſ.gemit.Per timorē auſteriꝰ pellentē.Mea q̄.ſ.ſubiectionē ſignat ⁊ timorē.Per nitorē ſincerius pellētē.formoſa q̄.ſ.ſignat puritatē.Per dolorem exterius trahentem. Ueni inquit.Iſta ſunt eñ ſeptē q̄ iuuāt ad hoc ꝙ hō poſſit ad bona opera properare.ſ.vigor ductor dolor timor puritas ⁊ nitor claritas ⁊ dulcor.De quolibet iſtorū pōt videri in ſuo ti.Bene ergo dicit Surge ꝓpera.Unde etiam ipſe xp̄s ad talia nos inuitās.dicit.Eſa.lv.Oēs ſitientes venite ad aquas.⁊ qui nō habetis argentum ꝓperate emite ⁊ comedite.⁊ Hiere.ix.dr̄ ſic.Contēplamini ⁊ vocate lamentatrices vt veniant et ad eas que ſapientes ſunt mittite ⁊ ꝓperent.feſtinent ⁊ aſſumāt ſuper vos lamentū.deducant oculi veſtri lacrimas et palpebre veſtre fluant aquis ⁊c.Iſte eſt enim modus ꝓperandi ad deum.ſ.flendo ⁊ lamentando pro peccatis noſtris.Unde illud predictum Hiere.l.flentes ꝓperabunt ⁊ dominū deum querent.Properemus igitur ad ipſum Ut per eum.Subtiliter informemur Utiliter premiemur Suauiter ſatiemur.Ut nos euȝ humiliter deprecemur.

C ¶ Properemus ergo ad eū vt in formemur per hunc ſubtiliter.q2.ſ.ſicut diciť Lu.viij.Cū turba plurima conueniret ⁊ de ciuitatibꝰ ꝓperarent ad Ieſum dicit per ſimilitudinē ⁊c. ¶ Itē vt ditemur per hunc vtiliter.Geñ.xlv.Tollite patrē veſtrū ⁊ cognationem veſtram.⁊ properate quantotius.Sequiť Omnes opes egypti veſtre erunt. ¶ Itē vt cibemur ꝑ hūc ſuauiter.Uñ illud.Eſa.lv.Properate emite ⁊ comedite vinuȝ ⁊ lac. ¶ Itē vt precemur hūc humiliter Unde Sap̄.xviij.De Moyſe diciť ꝙ ꝓperans homo ſine q̄rela dep̄cari pro populis ꝓferens ſeruitutis ſue ſcutum orationē ⁊ per incenſum deprecationē allegās reſtitit ire. Sic igiť patet quō ꝓperatio ſumiť. Tranſeo.q2 pauce ſunt autoritates.Uide vbi feſtinare accelerare currere.cito.velox ⁊c.

Propicius.

Nota ꝙ ꝓpicius idem eſt ꝙ indulgens.miſericors cōpatiens et benignꝰ.Et eſt ꝓpiciatio ꝓprie illa ſpes miſericor-

A die qua deus indulget ⁊ ꝓpiciať forefactis ⁊ vitijs peccatorum.Iuxta illud ps̄.Tu autē ꝓpiciaberis peccato meo:multum eſt enim.Ad ipſum enim ſolum ꝑtinet ꝓpiciatio et indulgentia peccatoꝝ.Ipſe enim propiciatur omnibus ad ipſum reuertentibus ⁊ penitentibus ⁊ remiſſionem omnium peccatoꝝ petentibꝰ.Et ideo in tabernaculo ſuper ipſam archam teſtamenti erat quedā tabula aurea que ꝓpiciatorium dicebatur in quo ⁊ a quo dominus populo loquebatur.et a quo ꝓpiciationem ⁊ veniam per ſacerdotum ſuffragium populus ꝯſequebatur.Sicut dicitur Exod.xxxvij.Ad denotandum ꝙ dñs ſemꝑ in ꝓpiciatione ⁊ miſericordia habitat ⁊ moratur et exinde veniā tribuit ⁊ largiť ps̄.Apud te propiciatio eſt.⁊c. Ipſe enim miſericors et propicius fiet peccatis eorum.⁊ non diſperdet eos. Et ideo apud iudeos fiebat vnum feſtum ſolenne decima die menſis ſeptimi.ſicut dicitur. Leuitici.xxiij. quod dicebatur feſtum propiciationis. Componebatur ibi etiaā:ſicut credo: aqua expiationis. Et ibi deus populo propiciabatur. Deus igitur eſt ille qui ꝓpiciatur omnibus impietatibus noſtris ⁊ ſanat oēs infirmitates nr̄as.Qui redemit de interitu vitā noſtram ⁊ in miſerationibus ⁊ in miſericordia nos coronat. ¶ Nota ergo ꝙ deus in multis oſtendit propiciationem miſericordie ſue erga nos.vȝ

Peccata remittendo.
A malo prohibendo.
A penis liberando.
Gloriam reſeruando.

Dico peccata remittendo ps̄.Propicius eſto peccatis nr̄is:ꝓpter nomen tuū. ¶ Itē a malo ꝓhibendo. Iſta eſt eñ magna gratia dei q̄ñ aufert homini occaſionē ⁊ affectū male agēdi.Et ſic loquiť.j.Reg.xxiiij. Propicius ſit mihi dñs ne faciā hoc. ¶ Itē a penis liberando.Iob.xxxiij.Libera eū vt non deſcendat in corruptionem inueni in quo ei propicier.conſumpta eſt caro eiꝰ.iij.Re.xxj.Propicius ſit mihi dñs ne dē hereditatē patrū meoꝝ tibi. Et hec de ꝓpiciatione ſufficiant.Uide de miſericordia de miſeratiōe de clementia.⁊ de Indulgentia ſeu venia ⁊ de pietate.⁊c.

Proponere. Propoſitum.

Nota ꝙ ꝓponere q̄ñq3 ſumiť ꝓ dicere.oſtendere declarare.ſicut cū dr̄.Iudic.xiiij. Propone problema vt audiamus.Et ſic ſumiť in eodem ſenſu quo ꝓpoſitio.oratio ſeu allegatio ⁊c. ¶ Itē a̅ñq3 ſumiť ꝓponere.ſeu p̄ntare ⁊ aſſignare.Sicut cū dr̄.Ezec.xxvij. Sericum ⁊ coccū ꝓpoſuerunt in mercatu tuo.oleū ⁊ reſinam propoſuerunt in nundinis tuis ⁊ cetera multa. Tali enim modo ſumiť ꝓponere.ꝓ ponere.Et iō ſm̄ iſtum ſignificatū nihil hic.Uide vbi ponere. ¶ Item ꝓponere ſumiť ꝓ diſponere ordinare.animo firmare ⁊ deliberare.Et ſic propoſitū eſt idem qđ deliberata voluntas ſiue bona fuerit ſiue mala. Sic igitur dices ꝙ eſt Proponere.

Intentionis.	Primo igiť dico ꝙ ē quoddā ꝓpo-
Locationis.	nere intētiōis ſeu etiā ordinatiōis
Locutionis.	deliberationis.⁊ rōnis.

Homo eñ differt a brutis:q2 in ipſo voluntas ⁊ ꝓpoſitum p̄cedunt opus.In brutis aūt non.Boni enim ⁊ iuſti bona voluntate:deliberatione ⁊ ꝓpoſito ſolent vti.Mali vero ſimiliter malo.Uñ de bonis diciť.Roma.viij Scimus.q̄ñ diligentibus deum oīa coopantur in bonum:his q̄ ſm̄ ꝓpoſitum vocati ſunt ſancti.Quia cōſtat ꝙ bonum ꝓpoſitum vel malum conſtituit homines iuſtos vel peccatores.Nota ergo ꝙ iuſti ꝓponūt ⁊ intendunt bonum ⁊ honeſtum finem.Iuxta illud.ij Thimo.iij.Tu autem aſſecutus es meam doctrinam inſtitutionem:ꝓpoſitum:longanimitatem:fidem ⁊c. Quia reuera iuſti debent ſemper voluntatem:ꝓpoſitum:intentum ⁊ deſiderium habere.ſ.Ad.

Sapientie lucidum ſplendorem.
Abſtinentie aridum ſqualorem.
Permanentie ſolidum tenorem.
Eloquentie placidum dulcorem.

De ſplendore ſapientie dr̄.Sap̄.vij.Propoſui ꝓ luce habere illam.q̄ñ inextinguibile eſt lumē ipſius. De ſqualore abſtinentie diciť.Daniel.j.Propoſuit Daniel in corde ſuo:ne pollueret de menſa regis neq3 de vino ⁊c.Et diciť ibidem ꝙ ipſe p̄elegit legumina ⁊ delicioſa dimiſit.De tenore vero ſeu de vigore pmanentie ⁊ pſeuerantie.dr̄ Actu.xj.ꝙ.ſ.barnabas hortabať oēs in ꝓpoſito cordis manere in dño De dulcore vo eloquentie:dicit ſapiens.Sap̄.viij.Propoſui inquit hanc adiungere mihi ad conuiuendum ſciens q̄ñ cōmunicabit mecum de bonis ⁊ erit allocutio laboris ⁊ tedij mei.Iſtud eſt igitur ꝓponere quod eſt intentionis.De iſto vide vbicunq3 agiť de intentione.De vo- B luntate:⁊ de ordinatione. ¶ Scđo dico:ꝙ eſt ꝓponere locationis. Sicut eñ ſupra dixi. Proponere accipiť pro ponere. Unde Prouerbioꝝ.ix.dr̄ de ſapientia: qđ ipſa miſcuit vinum ⁊ poſuit menſam. Et ſecundum iſtud ſignificatum dicebantur panes propoſitionis q̄ ſ.xij.in quolibet ſabbato ſuꝑ menſam in tabernaculo

Ayuntamiento de Madrid

calidi ꝓponebātur.et dn̄o iure ꝑpetuo offerebant ⁊c. Leui.xxiiij.Sꝫ reuera in tabernaculo ecclesie ⁊ fidei est mēsa ꝓpositionis.s.virtꝰ pietatis ⁊ clemētie vbi.s. duodecim opera misericordie.sex.s.spūalia ⁊ sex corporalia debemꝰ ꝓponere.⁊ ipa pro nutriēdis simplicibus ⁊ pauperibꝰ exhibere.Ut sic dicamꝰ illud.ij.paral.xix.Sāctificauimus mēsam cum panibꝰ ꝓpositionis.Panē etiam eucharistie debemus corā dn̄o ꝓponere quē.s.solis sacerdotibus i.soluꝫ sanctificatis hominibus licitum est mādu:care seu etiam offerre. proponere ⁊ consecrare.Leuit.xxj.Cōsecratus est deo suo ⁊ panes ꝓpositionis offeret.Unde.ij.Para.xiij.Proponūtur panes in mūdissima mensa.Est igitur vnum proponere locationis.❡ Tertio dico quod est vnum.

C Proponere locutionis.Et sic dico ꝙ

Imperatores proponunt edicta.
Predicatores ꝓponunt indicta
Adulatores ꝓponunt cōficta.
Oratores ꝓponunt cōdicta.
Peccatores ꝓponunt delicta.

Dico ergo ꝙ est ꝓpositio summorū imperatorū.s.prelatorū reguꝫ ⁊ superiorū.Deus eñ ꝓponit hominibꝰ legē ⁊ mādata.volens.s.vt sub pena mortis eterne seruentur.Unde Deut.xj.En propono in cōspetu vestro hodie benedictionem ⁊ maledictionem.Bn̄dictionē scilicet seruantibus.Maledictionem preuaricantibꝰ Unde nota quod deus

Certātibus ꝓponit gratiam.
Sperātibus ꝓponit veniam.
Uincētibus ꝓponit gloriam.
Peccātibus ꝓponit miseriam.

De certātibus dr̄.Heb.xij.Curramꝰ ad ꝓpositum certamē aspicientes in autorē fidei ⁊c.De sperātibus dr̄. Job.xj.Habebis fiduciam ꝓposita tibi spe ⁊ defossus securus dormies.Et Heb.vj.dicit.Fortissimū solatiū habeamus qui confugimus ad tenendam propositaꝫ spem.De vincentibus vero dici potest illud.ij.Regū. v.Proposuerat autem.Dauid premium illi qui percussisset.Jebuseum:Unde de xp̄o dicitur Heb.xij.Qō proposito sibi gaudio seu premio sustinuit cruceꝫ.De peccātibus vero dicit.iij.Regum.ix.Si auersi fueritis nō sequētes me.nec custodientes mandata ⁊ cerimonias quas proposui vobis.sed abieritis ⁊ colueritis deos alienos.auferā israel de superficie terre quā dedi eis.Prelati etiam sua proponūt statuta sicut de Moyse legitur qd̄ ipse dixit populo israel.Deutero. xxx.considera quod proposuerim hodie in conspectu tuo bonum.Et Josue.xxiiij.Proposui populo precepta atqꝫ iudicia. Reges vero et principes seculares etiā proponūt sua iudicia ⁊ decreta.j.Esdre.v.dr̄ Cyrꝰ rex proposuit edictū vt domꝰ dei edificaret.Et Dan. vj.dicit.Qō rex Darius proposuit decretum ⁊c. Pꝫ igitur ꝙ est propositio summorū imperatoꝝ.❡ Secūdo vero dico qd̄ est propositio bonorum predicatoruꝫ qui scꝫ proponūt mūdo voluntatem dei ⁊ ipsius leges mandata vitia ⁊ virtutes penam ⁊ gloriam dicentes. scilꝫ illud Deutero.xxx. Testes inuoco hodie celum et terram.quod proposuerim vobis hodie vitā ⁊ mortem benedictionem et maledictionem.Elige vero vitam vt viuas et diligas dominum deum tuum ⁊ obedias voci eius.illiqꝫ adhereas.Ut etiam dicat bonus predicator illud.ps.Aperiam in parabolis os meum loquar propositiones ab initio.Auditores vero dicere possint illud.iij.Regum.xviij.Optima est propo-

D sitio quam helyas loquitur.❡ Tertio dico quod est propositio falsorum adulatorū qui scꝫ diuitibus ⁊ potentibus semper ꝓponūt vana ⁊ ficta.vt sic de ipsis diuitibus possit dici illud Ezech.xxvij.Oleum ⁊ resinā proposuerunt in nundinis tuis.Oleū eñ qd̄ lenit et vngit.⁊ resina que ligat ⁊ nectit:Uerba adulatoris et placētia significāt q̄ scꝫ dominos leniūt.vngūt ⁊ ligāt Tales enim ꝓpositiones odiebat dauid dicens scilicꝫ in ps.Perambulabā in innocētia cordis mei i medio domus mee.non proponebā ante oculos meos rem iniustam.Et sequitur.Qui loquitur iniqua:nō direxit in conspectu oculoꝝ meoꝝ.❡ Quarto dico.ꝙ est ꝓpositio magnoꝝ oratoꝝ seu etiā aduocatoꝝ qui scꝫ ꝓponūt causas hoim corā iudicibus ⁊ prelatis. Ista etiā est ꝓpositio doctoꝝ q̄ scꝫ ꝓponunt ꝓpositiones ⁊ ꝓbleumata suis discipulis vn̄ sanson dictū est Jud. xiiij.Probleuma qd̄ ꝓposuisti nobis mihi exponere Hoc tn̄ est cōtra aduocatos:q̄ certe in suis ꝓpositionibus magis attendūt ad lucrū:ad pecuniā:ꝙ̄ ad veritatē aut iustitiā.Et ideo isti vident dicere pecunie illud ps̄.Si nō ꝓposuero hierusalē in principio leticie mee obliuioni detur dextera mea si nō meminero tui.Un̄ etiā paupes cōquerēdo de fallacijs coꝝ: possunt dicere dn̄o illud ps̄.Fortes quesierūt aīam meā ⁊ nō ꝓposuerūt deū ante cōspectū suū.❡ Quinto dico ꝙ est ꝓpositio hoim contritoꝝ seu ad deū cōuersorū.qui scꝫ sacerdoti in cōfessione peccata sua ꝓponūt ⁊ elucidant ꝙ̄tū possunt dicēdo scꝫ illud ps̄. Aperiā in psalterio ꝓpositionē meā.Unde cuilibet tali videtur dicere illud.Eccl.xvij.Reuertere ad dn̄m,⁊ auerte ab iniustitia tua.Sequit.Et sta in sorte ꝓpositionis ⁊ orationis altissimi dei.Et sic patet quō ꝓponere multimode sumit in scriptura.vide vbi ponere. Dicere Loqui.Orare ⁊ similia.

Proprius.proprietas.

Nota ꝙ proprietas seu propriū sunt illa q̄ vni soli dicunt conuenire. Propriū eñ dicit illud qd̄ ad aliquē ꝑtinet:⁊ ad nullum aliū dicitur ꝑtinere.Sicut risibilitas cōuenit homini ⁊ nulli alij aīali ⁊ sic de alijs.Notemus ergo ꝙ multiplex inuenitur ꝓprietas in scriptura tam in bono significato ꝙ̄ in malo.scꝫ.

Proprietas eternalis.
Proprietas naturalis.
Proprietas virtualis.
Proprietas criminalis.
Proprietas temporalis.
Proprietas supernalis.

Primo ergo dico:ꝙ est ꝓprietas eternalis.Et ista ē ꝓprietas.s.cuiuslibet persone trinitatis.q2.s.ipe persone habēt certas ꝓprietates q̄ conueniunt vni ⁊ non alteri:sicut dicit in primo sententiaꝝ.Sꝫ vt dicit magister sententiaꝝ:ꝓpriū est patri ꝙ sit ingenitus:proprium est filio ꝙ sit vnigenitus.ꝓpriū est spūisancto ꝙ sit ꝓcedens ⁊ spiratus.et sic dicit ꝙ ꝓprietas pr̄is consistit in dando solum:ꝓprietas filij consistit in dādo ⁊ accipiendo:q2.s.pater solum generat ⁊ spirat qd̄ solum ꝑtinet ad dātē.filius spirat quod ꝑtinet ad dātem:⁊ generat qd̄ pertinet ad recipientē. Spiritꝰ vō sanctus solū spirat.qd̄ pertinet ad recipientē.et sic dico ꝙ ꝓprietas q̄daꝫ est eternalis ⁊ supior.❡ Scd̄o dico ꝙ est ꝓprietas naturalis. Et ista est illa qua quis naturaliter habet aliquas ꝓprias cōditiones ⁊ virtutes qua q̄s ab alijs est distinctus. Sicut eñ oē corpꝰ hūanuꝫ habet vnā mirabilē ꝓprietatē:vicꝫ similitudineꝫ certe faciei:q̄ sic vni cōuenit ꝙ in nullo alio reperit.Sic etiā in aīabus inuenimus ꝙ vnus habet aliquas dispositiones naturales. ⁊ alius alias ꝑ q̄s ad aliquid naturaliter inclinat.⁊ in ipo pre ceteris delectat:⁊ inde est:ꝙ quidā inclinant ad musicā:quidam ad ph̄iam:q̄daꝫ ad diuersas artes ⁊c.Hoc eñ totum ꝓuenit ab illa intrinseca ꝓprietate naturali:q̄ a deo vel a corporibus celestibus imprimit a natura.Et de hoc dr̄.Math.xxv.Qō pr̄familias distribuit talenta seruis suis vnicuiqꝫ sm̄ ꝓpriam vtuteꝫ.Ipse eñ fecit nos ⁊ non ipsi nos.Et ideo sm̄ apl'm Roma.xij. Deꝰ in corꝑe dedit vnicuiqꝫ mēbro locum sicut voluit. ❡ Tertio dico:ꝙ est ꝓprietas vtualis: sicut eñ aīalia habēt certas ꝓprietates q̄ quibusdā ⁊ nō alijs cōueniunt.⁊ inde est ꝙ sm̄ Pli.ꝓpriū est boui pascendo retrocedere:ꝓpriū est leoni pedē dextrū anteponere:ꝓpriū est aui palpebrā inferiorē claudere:ꝓpriuꝫ

est crocodillo

Ayuntamiento de Madrid

eſt crocodillo ſupiorem mandibulã mouere ꝓprium eſt panthere ſemel tantũmodo parere ⁊ ſcorpioni volam manus non ledere ⁊ ſic de multis alijs ſimilibus Sic vere inter fideles deus diſtinguit vnicuiqꝫ ſm propriam virtutẽ in qua alios ꝓcellit. Et inde eſt ꝙ quidã paſcuntur retrocedẽdo per futurorũ cõſiderationem. Quidã incedũt dextrũ pedem anteponẽdo ꝑ eternoꝝ affectionem. Quidam viſum velant a parte inferiori oculũ claudẽdo per terrenorũ contẽptum ⁊ auerſionẽ Quidã manducãt ſuperiorẽ mãdibulã mouendo per ſuperioꝝ guſtum ⁊ deuotionẽ. Quidã tantũ ſemel pariunt per veteris religionis ⁊ boni ꝓpoſiti irreuocabilem obligationẽ. Quidã volã manus.i.opa alioꝝ nõ ledũt per pũcturam et detractionẽ. Et breuiter inter ſanctos ſemꝑ eſt dare ꝙ vnus habet aliquã ꝓpriã et ſpecialẽ gratiã ⁊ virtutẽ per quã ſpecialiter ſperat ſaluari. ⁊ in qua ſpecialiter ſperat deo placere et dño famulari. Sic em̃ oẽs pinelli qui ſunt in pinea habẽt vnam teſtã cõmunẽ in qua oẽs gñaliter cõtinentur. quilibet autẽ per ſe habꝫ vnã aliã teſtã in qua ſolus et in ſolidũ includitur ⁊ tenet. Sic vere oẽs fideles gñaliter habent domum cõem. ſ. fidem catholicã in qua debẽt oẽs per omia cõuenire. Quilibet autẽ vltra hoc debꝫ vnam propriam virtutem ſibi vendicare et eligere. in qua et per quã poſſit ſe ſpecialiter ſaluare Et ſm hoc loquitur apoſtolus.j.Coꝛ.vij.dicens. Qđ vnuſquiſqꝫ ꝓprium habet donũ. alius ſic. alius aũt ſic. Et.j.Coꝛ.xv.dicitur. Qđ deus dedit vnicuiqꝫ ſemini ꝓpriũ corpus ⁊c. Iſta eſt ergo ꝓprietas virtualis. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt ꝓprietas criminalis. Et iſta ẽ illa qua humane fragilitati ꝓprium eſt facere magis malum ꝙ̃ bonum. Exẽplo ſtellarũ erraticarũ: quarũ motꝰ ꝓprius directe opponit motui firmamenti: nec ſequit firmamentum niſi cõtra motũ ꝓprium per firmamẽti violentiam rapiatur. Sic motus noſtri proprij ⁊ inclinationes noſtre volũtatis: ſunt vt cõmuniter ꝯtrarij motui ⁊ volũtati diuine. nec ſm ipam faciliter regulantur niſi ad hoc ꝑ aduerſitatem ⁊ violentiam compellantur. Senſus enim et cogitatio hominis proni ſunt ad malum ab adoleſcentia ſua. Geneſis.viij. Et ideo ſicut dicitur Eccſ.j. Peruerſi difficile corrigunt. Iſti ergo ſunt illi de quibus a beato petro dicitur.ij.Pet.iij. Qđ venient in nouiſſimis diebus in deceptione illuſores iuxta ꝓprias concupiſcẽtias ambulãtes. Talem ergo proprietatẽ non debent habere religioſi. Iſti enim ꝓpter deum volũtates ꝓprias dimiſerũt. Et de hoc Bernar.ſer.xxij. Ceſſet ꝓpria volũtas ⁊ infernꝰ non erit. In quẽ em̃ deſeuiet ignis inferni niſi in propriam volũtatem. Ipſa enim eſt que deum impugnat paradiſũ ſpoliat infernũ ditat ſanguinẽ xp̄i euacuat mũdum dyabolo ſubiugat. Iſta eſt ergo ꝓprietas criminalis. ¶ Quinto dico ꝙ eſt ꝓprietas tꝑalis. et iſta eſt ꝓprietas bonorũ tꝑalium qꝛ ſcilꝫ ꝙ̃uis a principio oĩa fuerunt cõmunia. modo tñ per ꝓprietates ⁊ dominia ſunt diſtincta. Et iſta eſt illa qua quilibet debꝫ cẽ cõtentus ⁊ nunq̃ debet inuadere alienũ. Exẽplo apiũ q̃ contente ſunt domicilijs ꝓprijs ⁊ ideo nũq̃ domos alienas inuadunt. Iuxta illud.ij.paralip.xxxj. Conſtituit ſacerdotales ⁊ leuiticas turmas vnũquẽqꝫ in officio ſuo proprio. De iſta aũt ꝓprietate debemus facere elemoſynas et ſacrificia non de alieno. Iuxta illud ij.Paralip.xxxj.ca. Pars regis erat vt de propria eius ſubſtantia offerretur holocauſtum. ¶ Sexto vero dico: ꝙ eſt proprietas ſupernalis Et iſta eſt gloria paradiſi que noſtra eſt propria non aliena quia ſcilicet ſemel habita nõ poteſt amplius perdi. Bona enim huius mũdi proprie non ſunt noſtra quia aliunde veniũt et alijs remanent. Ideo de iſta dicitur.ij.Petri.j. Vocauit nos deus in propriam gloriam modicũ paſſos Et.j.Corinth.iij.dicitur. Quod vnuſquiſqꝫ propriam mercedem accipiet ſm ſuum laborẽ. Et ſic patet. quomodo aliqua dicuntur eſſe ꝓpria ſm diuerſos modos Vide ſupra de Alieno.

B

Propter.

Nota ꝙ propter eſt quedam ꝑpoſitio ſeruiens accuſatiuo caſui. que ſemꝑ ſignat cauſam finalẽ ſiue accipiatur in bono ſiue in malo Et ideo nota ꝙ in ſcriptura inuenitur. A

Propter.
- Iuſtitie prouocatiuum.
- Clementie excitatiuum.
- Seuicie toleratiuum.
- Nequicie punitiuum.
- Patientie cauſatiuum
- Innocentie ſaluatiuum.
- Iniuſtitie effectiuum.
- Miſerie inductiuum.
- Amicicie oſtenſiuum.
- Triſticie lenitiuum.
- Audacie repreſſiuum.

Hec enim oĩa operatur dñs ꝓpter. Dicamꝰ ergo qđ iſta ꝑpoſitio ꝓpter eſt iuſtitie ꝓuocatiua. ⁊ ſic loquit in pſalm̃. vbi dicit. ꝓpter miſeriã inopum ⁊ gemitũ pauperũ nũc exurgã dicit dominus. ¶ Item eſt clemẽtie excitatiua. ꝑs. Propter nomẽ tuũ dñe ꝓpiciabe ris pctõ meo. ¶ Itẽ eſt ſeuitie toleratiua. Iđ in ꝑſona martyrum dr̃ in ꝑs. propter te mortificamur tota die. Eſtimati ſumꝰ ſicut oues occiſionis. ¶ Itẽ eſt neq̃cie punitiua. Unde de malis dr̃ in ꝑs. propter iniuſticias eorũ ſuas humiliati ſunt. ¶ Itẽ eſt patiẽtie cauſatiua ꝑs. Propter legem tuam ſuſtinui te dñe. ¶ Itẽ eſt innocẽtie ſaluatiua Math.xxiiij. vbi dicit. ꝙ niſi breuiarentur dies antixp̄i. nõ fieret ſalua oĩs caro. ſed ꝓpter electos breuiabũtur. ¶ Itẽ eſt iniuſtitie effectiua. Uñ de xp̄o dicit. Eſa.liij. Qđ ipſe vulneratus eſt ꝓpter iniquitates noſtras qđ ſcꝫ ſatis videbat iniuſtũ. ¶ Item eſt eterne miſerie inductiua vnde Baruch.iij.dicitur de impijs ꝙ perierũt ꝓpter ſuã inſipiẽtiã. ¶ Itẽ eſt ꝑfecte amicicie oſtẽſiua. Uñ Eph.ii. Qđ ꝓpter nimiam caritatẽ qua dilexit nos deus miſit filiũ ſuũ. ¶ Itẽ eſt mũdi triſtitie lenitiua. ſcꝫ ĩ paradiſo. vbi implebitur illud. Ioh.xvj. Qđ mulier cũ peperit nõ meminit preſſure ꝓpter gaudiũ. ⁊ in ꝑs. dicitur. Inclinaui coꝛ meũ ad faciendas iuſtificationes tuas ineternũ ꝓpter retributionẽ. ¶ Itẽ eſt omnis audacie repreſſiua. Ioh.xix.dicit. ꝙ erant diſcipuli cõgregati ꝓpter metũ iudeorum. ¶ Si autẽ vlterius aliquid dicere velis de ꝓpter. Notabis ꝙ iſta ꝑpoſitio ꝓpter: quãdoqꝫ ſignificat cauſam finalem quãdoqꝫ cauſam occaſionalẽ. Sꝫ qualitercunqꝫ modo ſignificet notare poſſumus ꝙ ꝓpter quia ſemꝑ denotat aliquã cauſã: põt referri ad diuerſa diuerſimode videlicꝫ. B

Ad deum.	Primo quidẽ dicamus aliq̃d de deo
Ad iuſtum.	Iſte eſt verꝰ ꝓpter. i. vera cauſa tã ef-
Ad impium.	ficiens ꝙ̃ finalis oĩm bonorũ ꝓ quo
Ad damnatũ.	per quẽ. ⁊ ꝓpter quẽ fiũt oĩa bona. Si
Ad beatum.	cut em̃ dicit ꝓuerbi.xvj. Uniuerſa ꝓ-

pter ſemetipm̃ operatus eſt dñs. Cũ igit deus ſmꝙ ſibi plura attribuũtur. ſ. iuſticia. potentia. ſciẽtia. ⁊c. ideo tam multiplex ⁊ effectuũ multiplicũ poſſit dici cauſa Notabo ergo ꝙ multiplex ꝓpter: ad ipm̃ noſcit ꝑtinere. videlicet vnum ꝓpter quod eſt.

Potẽtie inſuꝑabilis.		Primũ eſt cũcta faciẽs.
Sciẽtie inuariabilis.	ꝓpt	Scđm eſt ſumme ſapiẽs
Iuſtitie irrefragabilis.		Tertiũ ẽ mala puniens.
Clemẽtie ineſtimabilis.		Quartũ ẽ bona ꝓmians

Eſt igit vnũ ꝓpter dei potẽtie inſuꝑabilis. ꝓpter potentiam ſuam em̃ oſtẽdendã ⁊ magnificandã ipe deus facit ardua opa ⁊ ſtupenda: videlicet.

Liberando virtualiter.	Uirtualiter dico libe
Miſerando viſceraliter.	rando. ſ. a ꝑiculo vitio
Adiuuando efficaciter.	rum vnde Sap.iiij.dr̃
Premiando liberaliter.	ꝙ placita erat deo ani
Cõminando terribiliter	ma eius ſcꝫ enoch ꝓ-
Eminendo ſupernaliter	pter hoc preparauit

educere de medio iniquitatum. ¶ Item viſceraliter miſerando. liberaliter enim parcere ſpectat ad nobilitatem potentie. vnde ipſe dicit Eſaie.xlviij. propter

Ayuntamiento de Madrid

nomē meū longe faciā furorem meū. Et .ij. paral. vj. dr̄
ipſi deo. Propter nomē tuū magnū ⁊ propter manū
tuam robuſtā ⁊ brachium extentū. tu exaudies de celo
¶ Itē efficaciter adiuuādo vñ Eſaie. xxxvij. Protegā
ciuitatem vt ſalue eam ꝑpter me. ⁊ propter dauid ſer
uum meū. Itē liberaliter p̄miando. Iſtud eīn ſpectat
ad nobilē potentiā ⁊ regalem. Vñ Eſaie. xlv. dicit do-
minus regi cyro. Ego inq̄t ante te ibo. ⁊ glorioſos ter
re humiliabo: ⁊ dabo tibi theſauros abſconditos: ⁊ ar
chana ſecretorū propter ſeruū meū iacob ⁊ iſrael ele-
ctum meū quez ſupple tu benigniter tractaſti. ¶ Itez
terribiliter cōminando ſeu cōturbando. Vñ Baruch
iij. Propter hoc dediſti timorē tuū in cordibꝰ noſtris
vt inuocemus nomē tuū ⁊ laudemus te. ¶ Itē ſupna
liter eminendo. Vñ etiam ipē de ſua honorabili ma-
gnificētia dicit. Ezec. xxxvj. Peperci inq̄t nomini ſan
cto meo qđ polluerat domꝰ iſrael. Sequit. Nō ꝑpter
vos ego faciam domus iſrael: ſed ꝑpter nomen ſan-
ctum meū qđ polluiſtis. Sic ergo pꝫ ꝙ eſt vnū ꝑpter
C dei potētie inſupabilis. ¶ Deinde dico ꝙ ē vnū ꝑpter
dei ſcientie ſeu ſapiētie incōparabilis. Iſta eīn eſt pro
pter quā. ⁊ per quam ipē regit ⁊ dirigit vniuerſa. Si
cut eīn dicitur. Sapie. vij. ca. Omnibꝰ mobilibus mo
bilior eſt ſapientia. attingit enim vbicūq; propter ſuā
mundiciam. Iſta enim habet videlicet.
Eloquium quod viuificat.
Obſequium quod rectificat.
Alloquium quod clarificat ſeu viuificat
De eloquio diuine ſapiētie dr̄ in p̄s. Propter eloquiū
tuū viuifica me. ⁊ cuſtodiā teſtimonia oris tui. De ob
ſequio vero dicit̄ Sap̄. xviij. Nō filij iſrael ꝑpter hoc
ignis ardentis colūnam ducē habuerūt. De alloquio
enim diuine ſapiētie qua ſcꝫ omnis veritas eluceſcit:
et omnis honor ⁊ dignitas eniteſcit. dr̄ Sap̄. viij. Erit
inq̄t ſ. ſapiētia diuina allocutio tedij mei habebo per
hanc immortalitatē ⁊ memoriā eternā his qui poſt fu
D turi ſunt relinquā. Iſtud eſt igit̄ vnū ꝑpter dei ſcie inua
riabilis ſeu indeceptibilis. ¶ Deniq; dico ꝙ ē vnū ꝑ
pter dei iuſtitie irrefragabilis. deꝰ. n. ꝑpt̄ iuſtitiā ſuā
Pauperes eripit
Iniuſtos corripit.
Diuites diripit.
Pauperes dico vñ in p̄s. dicit̄ Propter miſeriā inopū ⁊ cla-
morem. pauperū nūc exurgam
dicit dominꝰ. Iniuſtos etiā corripit. ſ. ipōs tꝑaliter et
eternaliter puniēdo. vnde Leui. xxvj. Corripiā vos ſe
ptem plagis ꝑpter pctā veſtra ⁊ in p̄s. Propter ini-
quitatē corripuiſti hoīem: ⁊ tabeſcere feciſti ſicut ara
neam animā eius. Diuites inſup diripit: vicꝫ malos ⁊
inuidos. vñ in p̄s. Verūtamen propter dolos poſuiſti
eis. deiecíſti eos dū alleuarētur. Ita ꝙ tales ad infortu
nium deducti: dicere poſſunt dn̄o illud. Treno. j. Vin
demiaſti me ꝑpter iniq̄tates meas. Multi eīn gemi-
E tus mei. ⁊ cor meū merens. Iſtud eſt igitur vnū ꝑpter
dei iuſtitie irrefragabilis. ¶ Inſup dico ꝙ eſt vnū ꝑ
pter dei clemētie ineſtimabilis. Iſta ē eīn ꝑpter quā. ſ.
De celo deſcendit carnē aſſumendo.
In cruce pependit mortem ſuſtinēdo.
Cum hoſte contēdit ſuos eruendo
Gratiam impendit culpas dimittendo.
Verbera ſuſpendit malos expectando.
Gloriam rependit beatos premiando.
Dicā ergo ꝙ deus rōne iſtius. i. propter ipſius benigni
tatem ⁊ clementiam carnē aſſumēdo de celo deſcēdit
vnde Eſaie. lxij. Propter ſyō nō tacebo donec egredia
tur vt fulgur iuſtus eiꝰ ⁊c. ⁊ Eſa. vij. Propter hoc da-
bit dn̄s ipē vobis ſignū. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet fi
lium. ⁊c. et Hiere. xxiij. Propter hoc ecce dies veniūt
dicit dn̄s. ⁊ ſuſcitabo dauid germen iuſtū. ¶ Itē mor-
tem ſuſtinendo in cruce pepēdit. Sicut eīn dicitur. ij.
Cor. viij. Cū diues eſſet propter nos egenꝰ factꝰ eſt vt
ipſius inopia: nos diuites eſſem: Nā ſicut dr̄ Eſa. liij.
Ipſe vulneratus eſt ꝑpter iniq̄tates noſtras. attritus
eſt propter ſcelera nr̄a. Et ibidē dicit̄. Abſciſus eſt de
terra viuētium propter ſcelus populi mei. ¶ Itē ſuos
redimēdo ſeu defendendo cū hoſte contēdit. vñ in p̄s.
dicit̄. Exurge dn̄e adiuua nos: ⁊ redime nos ꝑpter no
men tuū. ¶ Item culpas dimittendo gr̄am impēdit.
vnde ipſe eſt qui dicit. Eſa. xliij. Ego ſuꝫ qui deleo ini
quitates tuas propter me. vñ etiā in p̄s. dicit̄. Tu aūt
dn̄e fac mecū propter nomē tuū quoniā ſuauis eſt mi-
ſericordia tua. ¶ Itē malos expectādo verbera ſuſpē-
dit ſcꝫ vt cōuertamur nos in patiētia ſuſtinēdo. vnde
Eccli. xviij. Propter hoc patiēs eſt deus in illis effun
det ſuper illos miſcðiam ſuam. vidit p̄ſumptionē cor
dis illorū q̄m mala eſt ideo adimpleuit ſup illos pro
piciationē ſuā. ¶ Itē beatos p̄miando gl̄iam repēdit
vñ aīa beata cōparat̄. Iohā. xvj. mulieri q̄ parturijt q̄
non meminit preſſure propter gaudiū. Vt ⁊ de beatis
dicatur illud Eſa. lxj. Propter hec in terra ſua dupli-
cia poſſidebunt. leticia ſempiterna erit eis. Duplicia
inquit hoc eſt dictu duplicem gl̄iam. ſ. corpis ⁊ anime
Vnde dn̄s deteſtando dānatos: ⁊ glorificando beatos
dicit Eſa. lxv. Propter hoc inquit. Ecce ſerui mei co-
medent ⁊ vos eſurietis. Ecce ſerui mei bibēt ⁊ vos ſi-
tietis. Ecce ſerui mei letabūtur ⁊ vos ꝯfundemini Ec
ce ſerui mei laudabūt pre exultatiōe ⁊ vos clamabitis.
pre dolore ⁊ contritione. Sic igit̄ pꝫ ꝙ iſta prepoſitio
propter: ſpectat ad clementiā dei ſaluatoris. Ad iuſti
tiam dei correctoris. Ad ſciētiam ⁊ ſapiam dei guber
natoris. Ad potentiā ⁊ eminētiā ſummi dn̄atoris. ⁊ ſic
bn̄ dixi: ꝙ iſta dictio ꝑpter. refertur ad deū. ¶ Scđo
vero pricipaliter dico ꝙ iſta dictio propter. refert̄ ad iu
ſtū. iuſti eīn habēt multiplex ꝑpter. i. multiplicē cām
faciēdi ⁊ habendi bonū. noſq; trahentē ad gr̄am in p̄
ſenti ⁊ gl̄iam in futuro. Videlicet. vnum propter.
Iuſtitiam qua rite viuimus.
Modeſtiam qua iram fugimus
Conſtantiam qua mala vincimus.
Concordiam qua rixas tollimus.
Decentiam qua mores regimus.
Leticiam qua grates agimus.
Patientiam qua mala portamus
Sapientiam qua praua vitamus.
Innocētiam qua bonum amamus.
Amiciciam qua fidem ſeruamus.
Continētiam qua carnem domamus.
Diligentiam qua vires citamus.
Miſericordiam qua noſtra donamus.
Obedientiam qua nos ſubiugamus.
Dicā ergo ꝙ iſti habēt vnū propter. qđ eſt iuſtitie qua
rite viuit̄ vñ deo de hoc dr̄. Mathei. v. ꝙ beati q̄ pſecu
tionem patiūtur propter iuſtitiā. q̄m ipōrū eſt regnū
celorū. Propter iuſtitiā inq̄t. i. ꝑpter rectitudinē vite
Quāuis tn̄ cōſtet ꝙ iuſtitie noſtre nūq̄ poſſunt ſuffi-
cere ad regnū celorū obtinēdum ſed ſolū gratia ſalua
toris. vnde Deut̄. ix. Non dicas inquit ꝙ propter iuſti
tiaꝫ meā introduxit me dn̄s: vt poſſideā terrā hāc ⁊c.
Sicut eñ dicit̄ ibi. Filij iſrael nō obtinuerūt terrā pro-
miſſionis propter iuſtitiā ſuā: ſꝫ propter impietatē il
lorum qui eiecti ſunt. Sic vere dicā ꝙ hoīes nō obtinēt
celū ꝑpter iuſtitias ſuas: ſed ſolū ex gr̄a dei ⁊ propter
iniuſtitias demonū qui ſedes ſuas ꝑdiderūt. ita ꝙ ad
reparandū ruinā ipōrum hoīes aſſumpti fuerūt: pro
pter iniuſtitias eīn ſuas humiliati ſunt. ¶ Itē habēt
iuſti vnū propter. qđ eſt modeſtie qua furor fugit̄. p̄s.
Propter veritatē ⁊ manſuetudinē ⁊ iuſtitiaꝫ deducet
te mirabiliter dextera tua. ¶ Itē habēt iuſti vnū pro-
pter qđ eſt conſtantie qua malū vincit̄ vnde. j. Mach.
xiij. dixit ſymon. Vos ſcitis ꝙ ego ⁊ domus p̄ris mei
pro legibus fecimꝰ prelia ⁊ anguſtias. horū gratia pe
rierunt. omnes fratres mei propter iſrael ⁊c. ¶ Item
habent iuſti vnum propter: quod eſt concordia qua ri
xa tollitur. p̄s. Propter fratres meos ⁊ proximos me
os loquebar pacem de te: propter domū dei noſtri que
ſiui bona tibi. ¶ Itē habent iuſti vnum propter quod
eſt decentie qua vita regitur. Mores enim per hone-
ſtam conuerſationem reguntur. Vnde cuilibet hone-
ſte ⁊ famoſe

Ayuntamiento de Madrid

ſtc et famoſe perſone pōt dici illud.Ezechi.xvj.Profe
ciſti in regnū ⁊ egreſſuz ē nomē tuū procul ppter ſpeciē
tuā.Nomē eīn ſignat bonā famā ſpēs:vo bonā ꝯuerſa
tionē.¶Itē habēt iuſti vnū ppter qđ ē leticie qua ſpes
acuitur.Leticia tm̄ in deo:ſolet mentē ad deū ꝑ ſpem
et deſideriū eleuare vnde in ps.Propter hoc letatum
eſt cor meuz:⁊ exultauit lingua mea.inſuꝑ ⁊ caro mea
requieſcet in ſpe.¶Itē habent iuſti vnū ppter quod
eſt patientie qua mala portanť.Vn̄ iuſtus pōt dicere
dn̄o illud ps.Qm̄ ppter te ſuſtinui opprobrium: ope
ruit confuſio faciē meam.Et alibi.Propter verba la-
biorum tuorū ego cuſtodiui vias duras.Iuxta illud.j.
Pet.iij.Si quid patimini ppter iuſtitiā beati.Vn̄ il-
le machabeꝰ dicebat dn̄o illud.ij.Mach.vj.Propter
timorē tuū libenter hec patior.Et.vij.ca.dicit alius p
pter dei leges nūc hec ipa deſpicio.Et apoſtolꝰ dice-
bat.ij.Cor.xij.Propter quē placeo mihi in infirmita
tibꝰ meis ⁊c.¶Itē habēt iuſti vnū ppter qđ eſt ſapiē
tie qua cūcta pbantur ſeu qua mala vitanť.Vn̄ Sap.
vj.dicit.Nā qui vigilauerit ppter illā.ſ.ppter ſapiē-
tiam:cito ſecurus erit.Iō Sap.vij.dicit ſapiens.Pro
pter hoc optaui ⁊ datus eſt mihi ſenſus:inuocaui ⁊ ve
nit in me ſpiritus ſapientie ⁊c.¶Itē habēt iuſti vnuz
ppter qđ eſt innocētie qua bona ſectantur ps.Me au
tem ppter innocētiam ſuſcepiſti.¶Item habēt iuſti
vnum ppter:qđ eſt amicicie qua fratres amanť.vnde
prouerb.xij.Qui negligit damnū ppter amicū iuſtus
eſt.Et Eccli.xxix.Perde pecuniā tuā ppter fratrem ⁊
amicū.¶Itē habent iuſti vnū ppter qđ eſt ꝯtinentie
qua carnes domanť ſeu artanť.Unde Math.xix.Sūt
eunuchi qui caſtrauerūt ſeipos ppter regnū celorum
¶Itē habēt iuſti vnuz ppter:qđ eſt diligētie: q̄ vires
hortanť.vnde Luce.xj.de illo diligēti ⁊ importuno ad
oſtiuz dormiētis pulſante dr̄.Nā ſi pſeuerauerit.pul-
ſans.ſaltem importunitate ſurget.ſ.amicus dormiēs
et dabit ſibi panes quotquot hʒ neceſſarios. ¶Item
habent iuſti vnū ppter:qđ eſt miſcđie:qua pauperes
cibanť.vn̄ Eccli.xxix.Propter mādatū aſſume paupe
rem:⁊ ppter inopiā ne dimittas eū vacuū.¶Iteʒ ha
bent iuſti vnū ppter:qđ eſt obedientie qua p̄mia donā
tur.vnde in ps.dicit verus obediēs dn̄o.Inclinaui cor
meuz ad faciēduz iuſtificationes tuas ineternū ppter
retributionē.Sic ergo patet quō iſta dictio ppter:di-
G uerſimode referť ad iuſtū. ¶Tertio principaliter di
co ꝙ iſta dictio ppter:diuerſimode ſpectat ad iniuſtū
In ipo eīn inueniť multiplex mala cauſa.i.multiplex
pctm̄.Et ſi quereť ppter quod impij deo ꝯtrarianť et
ppter quod dn̄s ꝯtra eos indignatur et ppter qđ ipſi
finaliter in inferno damnantur.⁊ paradiſo priuantur
certe poſſet reſponderi.propter.

Carnalem infectionem.
Mentalem elationem.
Verbalem locutionem.
Crudelem vexationem.
Aridam poſſeſſionem.
Auidam potationem.
Cupidam affectionem.
Turpidam obliuionem.
Fetidam corruptionem.
Infidam adulationem.
Gelidam operationem.
Solidam obſtinationem.
Inuidam machinationem.
Stolidam generationem.
Improuidam gubernationem
Inſipidam premiationem.

Dica ergo ꝙ mali habēt vnū ppter:carnalis affectio
nis.q̄r.ſ.ppter peccatum luxurie multi pereūt ⁊ dam
nanť ⁊ in multa alia vitia dilabūtur.vn̄.ij. Eſdre.iij.
Multi demētes facti ſunt ppter vxores. et ſerui facti
ſunt ppter illas:⁊ peccauerūt ppter mulieres.Et Ec
cleſia.ix.dicit.Nā ppter ſpeciem mulieris multi pe
rierunt.¶Itē habēt vnū ppter mētalis elationis.Cō
ſtat eīn ꝙ propter elationē ſupbie ſue multi pereunt.
vnde Iob.xxxv.Ibi clamabūt ⁊ nō exaudiet ppter ſu-
perbiam malorū.¶Itē habēt vnū ppter verbalis lo-
cutionis vn̄ prouerbio.xij.Propter peccata labiorum
ruina proximat.¶Itē habēt vnū ppter crudelis vexa
tionis.q̄r ſcʒ mali conſueuerūt pati ⁊ vexari ppter ty-
rannos ⁊ malos.vn̄ iob.xxxv.Propter multitudinem
calūniatorū clamabūt:et eiulabūt pp̄ vim brachij ty
rannorū.¶Itē habēt vnū ppter aride poſſeſſionis q̄r
ſcʒ ſepe fit ꝙ mali patiūtur pauꝑtatē ⁊ inopiā in hoc
mūdo.⁊ maxime penuriā gratiaruʒ.vnde Eccli.xxvij.
Propter inopiam multi deliquerūt.¶Item habent
vnū propter auide potationis.Tales eīn ſunt vt com
muniter guloſi ⁊ ebrioſi.Unde Eccli.xxxvij.Propter
crapulam multi obierūt.Unde de Eſau dicitur.He-
breo.xij.Qui ppter vnam eſcam pdidit primogenita.
¶Itē habent vnum propter cupide affectionis ſcilicʒ
auaricie.de qua dicit.ij.Mach.iiij.Nā menelaus p
pter eorū qui in potentia erāt auariciam pmanebat
in poteſtate.creſcēs in malicia ad inſidias ciuiū vt de
auaro dicatur illud Eſa.lvij.Propter iniquitatē aua
ricie eius turbatus ſum ⁊ pcuſſi eū.¶Itē habēt vnū
ppter quod eſt turpide obliuionis.Iſti eīn ſunt igno
rantes in his que ptinent ad ſalutē.Hiere.xxiij.Obli
ti ſunt patres eorū noīs mei ppter baal.¶Itē habēt
vnū ppter fetide corruptionis ſeu etiam male fame ⁊
infectionis.de quo Michee.ij.Propter immūdiciaʒ
eius corrūpetur putredine peſſima. ¶Itē habēt vnū
ppter infide adulatiōis.Iſti eīn ꝯparātur oleo qđ ſcʒ
lenit ⁊ maculat contingētes.Unde magnates qui cor
rumpi ꝯſueuerūt per tales dicere pnt illud ps.Sicut
vmbra cum declinat ablatus ſum:⁊ excuſſus ſuʒ ſicut
locuſta.Sequitur caro mea īmutata eſt ppter oleum
viderūt me ⁊ mouerūt capita ſua.Ad literam eīn ma
gnates a malis ſeruitoribꝰ ⁊ adulatoribꝰ decipiūtur.
et ad modū vmbre paulatim decreſcunt ⁊ depauperā
tur ⁊ propter oleū adulationis quaſi penitus immutā
tur.⁊ in peius totaliter transformanť. Finaliter vero
cum depauperati fuerint per eos deridētur. et motis
capitibus illudūtur vnde Eſa.xxviij. talibus dicitur.
Propter hoc audite verbū dn̄i viri illuſores qui dixi-
ſtis pepigimus fedus cum morte.⁊ cū inferno fecimꝰ
pactum.¶Itē habēt vnū ppter gelide operatiōis.i.
pigre ⁊ inepte actionis.Unde prouerbiorū.xx.Propter
frigus piger arare noluit ⁊c.¶Itē habent vnū ppter
ſolide obſtinationis.vnde Hiere.xxx.Propter multi-
tudinem iniquitatis tue dura facta ſunt pctā tua.Du
ra inquit.i.ad conuertēdum ꝑ obſtinationē difficilia.
¶Itē habent vnum ppter inuide machinatiōis ſeu
etiam malicie ⁊ pditionis.Vn̄ Hiere.xij.Uſqʒquo lu
gebit terra:⁊ herba oīs regionis ſiccabitur ppter ma
liciā habitātiuʒ in ea Et Hiere.xxj.Indignatio mea
vt ignis ſuccendatur.⁊ non ſit qui extinguat propter
maliciam ſtudiorū veſtrorū.¶Itē habent vnū ppter
ſtolide generationis q̄r.ſ.vt cōiter mali deſcendunt a
malis:⁊ etiā propter malos parētes ſolēt eſſe in vitu-
perio ⁊ contēptu vnde Eccli.xlj.De patre impio que-
runť filij:qm̄ ppter ipm̄ ſunt in obprobrio.¶Iteʒ ha
bēt vnū ppter improuide gubernationis.q̄r.ſ.tales vt
cōiter qn̄ aſſumunť ad regimē male regūt.Vn̄ ipi di
cunt illud Eſaie.lix.Propter hoc elongatum eſt iudi
cium a nobis ⁊ non apprehendit nos iuſtitia.Et ſequi
tur.Conuerſum eſt retrorſum iudicium.⁊ iuſticia lon
ge ſtetit.et corruit in plateis veritas ⁊ equitas non po
tuit ingredi et facta eſt veritas in obliuionem. et qui
receſſit a malo prede patuit.¶Item finaliter iſti ha-
bebunt vnum propter inſipide premiationis.hoc eſt
dictu eterne mortis et dānationis que ſcilicet erit pre
mium et ſalarium iniquorum vnde de iſto vltimo pro
pter talium dicit.Eſaie.xiij.Ululate inquit.quia pro-
pe eſt dies domini.quaſi vaſtitas a domino veniet.p-
pter hoc omnes manus diſſoluentur et omne cor ho-
minum contabeſcet et conteretur.torſiones ⁊ dolores

Ayuntamiento de Madrid

tenebũt quaſi parturiẽtes dolebũt. Sequit᷑. Propter indignationẽ dñi exercituũ. ⁊ ꝓpter diem ire furoris eius. Sic igit᷑ patꝫ quõ iſta dictio ꝓpter ſpectat .ſ. ad virũ peccatorẽ. Ad iuſtũ viatorẽ. Ad ſummũ creatorẽꝫ

P Sufficit. vide ſupra de per. ¶ Si vis aliquid in ſpẽali dicere de ꝓpter hoc. ⁊ de ꝓpter quod. Notabis ꝙ iſta duo pronomina: hoc. et qđ. ſignãt deũ. virtutẽ ſeu meritum. ꝑadiſum. pctm̃. infernũ. Quãdoqꝫ ergo dico ꝙ qđ ⁊ etiã hoc referũtur ad deũ: ſeu etiã ad virtutẽꝫ ſeu meritum. Et ſic dic ꝙ propter hoc. ſcꝫ.

In deo gaudemus.
In cruce valemus.
Dominũ timem⁹.
Stupenda videmus.
Horrenda cauemus
Glorioſa poſſidem⁹.

Dico ergo ꝙ ꝓpter hoc i deo gaudemus. vñ illud ps. Propter hoc letatũ eſt cor meũ et exultauit lingua mea. ⁊c. Itẽ ꝓpter hoc in cruce valemus ideſt virtute crucis. vnde Sapien. xiiij. propter hoc exiguo ligno credũt hoĩes animas ſuas ⁊ trãſcũtes mare liberati ſunt. ¶ Itẽ ꝓpter hoc dñꝫ timemus. vñ illud. Baruch. iij. Propter hoc dediſti timorẽ tuũ in cordibus nr̃is ⁊c. ¶ Itẽ propter hoc ſtupenda videm⁹ vñ illud. Eſaie. vij. Propter hoc dabit ipſe dñs vobis ſignũ ⁊c. ¶ Itẽ ꝓpter hoc horrẽda cauemus. ſ. peccatũ et etiã infernũ. Unde anime penitenti dicit dñs. Hiere. xv. Propter hoc ſi ꝯuertens cõuertã te. ⁊ añ faciẽ meã ſtabis. ⁊ Oſee. ij. etiã dñs dicit Propter hoc lactabo eam ⁊ ducã eã in ſolitudinẽ ⁊ loquar ad cor eius. ¶ Itẽ ꝓpter hoc gl̃iã ſ. paradiſi habemus vnde illud ꝑdictum Eſa. lxi. Propter hoc i terra ſua duplicia poſſidebũt ⁊c. iſta ergo poſſunt dici de hoc: ſiue referat᷑ ad corpus xp̃i. ſiue etiã ad meritũ vel etiam ad xp̃m ⁊c. ¶ Si autem in malo ſignificato ve-
I lis accipere hoc. vtpote ad peccatum vel ad mundũꝫ. potes dicere quod propter hoc.

Iuſtitia fit ſceleroſa.
Clementia fit arida.
Scientia fit tenebroſa.
Leticia fit luctuoſa.
Pudicicia fit luxurioſa.
Innocentia fit tempeſtuoſa
Patientia fit impetuoſa.

Dicã ergo ꝙ ꝓpter hoc iuſtitia fit ſceleroſa vñ Eſaie. lix. Propter hoc elongatũ eſt iudiciũ a nobis ⁊ cetera ſupra ⁊ Abacuc. j. dicit᷑. Propter hoc lacerata eſt lex ⁊ nõ peruenit vſqꝫ ad finẽ iudicij q꞉ impius ꝑualet aduerſus iuſtũ ꝓpterea egredie᷑ iudiciũ ꝑuerſuꝫ. ¶ Itẽ clementia fit arida vnde Aggei. j. Propter hoc ſuper vos prohibiti ſunt celi ne darent rorem. ⁊ terra prohibita eſt ne daret germẽ ſuũ. ¶ Itẽ ꝓpter hoc ſcientia fit tenebroſa Unde de ſyon que interꝑtatur ſpecula ſignificãs ſpeculationẽ ⁊ luminoſitatem ſcientie dicit᷑. Michee. iij. Propter hoc ſyon quaſi ager arabitur. ⁊ hieruſalẽ in aceruũ lapidũ erit. ¶ Itẽ ꝓpter hoc leticia fit luctuoſa vnde Oſee. iiij. dicit᷑ ſic. propter hoc lugebit terra: ⁊ infirmabit᷑ oĩs qui habitat in ea. ¶ Itẽ ꝓpter hoc pudicia fit luxurioſa vnde amos. vij. Propter hoc vxor tua in ciuitate fornicabit᷑. ¶ Itẽ ꝓpter hoc innocẽtia fit tempeſtuoſa. vnde Eſa. xxiiij. propter hoc maledictio vorabit terrã ⁊ peccabũt habitatores eius: ⁊ inſanient cultores ipſi⁹ ⁊ Math. xxvij. propter hoc vocatus eſt ager ille acheldemach. i. ager ſanguinis. ¶ Itẽ propter hoc patiẽtia. ſcꝫ. dei fit impetuoſa ſcꝫ. ipſos puniẽtis ineternũ. vnde Eph. vj. propter hoc eñi venit ira dei in filios diffidentie. Ut ſic de damnatis dicatur illud Math. xxiij. c. propter hoc amplius accipietis iudicium. Sic ergo patet quõ propter hoc in bono ſumitur ⁊ in malo. ¶ Et ſic dico primo de bo-
K no ꝙ eſt dare propter quod: quod eſt.

Clementie et remiſſionis.
Facundie et locutionis
Prudentie ⁊ diſcretionis.
Conſtantie et durationis.
Leticie et exultationis.
Continentie et purificationis.
Amicicie et dilectionis.
Subiacentie ⁊ deprecationis.
Eminentie ⁊ exaltationis.

De clemẽtia ⁊ culpe remiſſione qua. ſcꝫ deus remittit peccata penitẽtibus dicit᷑. Luc. vij. vbi loquit᷑ de Magdalena plorante propter qđ dico tibi ꝙ dimittunt᷑ ei pctã multa qm̃ di. multũ. ¶ De facũdia vero ⁊ locutiõe dicit᷑ Eph. iiij. c. propter qđ deponẽtes mẽdaciũ loquimini veritatẽ vnuſquiſqꝫ cũ proximo ſuo qm̃ ſum⁹ inuicẽꝫ mẽbra. ¶ Itẽ de prudẽtia ⁊ clara diſcretiõe qua ſcꝫ homo ſcit periculũ euitare dicitur. j. Cor. x. ꝓpter quod chariſſimi mei fugite ab ydolorũ cultura vt prudentibus loquor. vos ipſi iudicate que dico. Unde etiã de vitatione ſocietatis malorũ dicit᷑. ij. Cor. vj. ꝓpter qđ exite de medio eorũ ⁊ ſeparamini: ⁊ immundũꝫ ne tetigeritis. ⁊ ego recipiam vos. ¶ Itẽ de conſtantia ⁊ duratione dicit᷑. Eph. iij. ꝓpter qđ ne deficiatis in tribulationibus ⁊c. ¶ Itẽ de leticia ⁊ exultatione d᷑. Luce. iiij. Spũs dñi ſup me: ꝓpter qđ vnxit me euangeliꝫare ⁊c. vnxit inq̃t. ſ. oleo leticie. Et. j. Theſſa. v. ꝓpter qđ ꝯſolamini in verbis iſtis. ¶ Itẽ de cõtinẽtia ⁊ emũdatione d᷑. Jacobi. j. ꝓpter qđ abijciẽtes oẽm immundiciam ⁊ abũdantiam malicie in mãſuetudine ſuſcipite inſitum verbũ. Et. j. pet. j. dicit᷑ ſic propter qđ ſuccincti lumbos mẽtis veſtre ſobrij ⁊ ꝑfecte ſperate in eaꝫ que offert᷑ vobis gratiam. ¶ Itẽ de amicicia atqꝫ dilectione dicit᷑ Roma. xv. propter qđ ſuſcipite inuicẽꝫ: ſicut ⁊ xp̃s ſuſcepit vos in honorẽ dei. Sequit᷑. Propter veritatẽ dei ad ꝯfirmãdas ꝓmiſſiones patrũ. Et poſt ſequitur. propterea confitebor tibi in gentibus dñe: et nomini tuo pſalmũ dicã. ¶ Itẽ de obedientia ⁊ deprecatione dicitur. ij. Cor. xij. propter qđ ter dñm rogaui vt auferretur a me ſathan. ¶ Itẽ de eminẽtia ⁊ exaltatione quã ſcꝫ deus ꝓpter merita dat finaliter cuilibet beato: pōt dici illud phyl. ij. propter qđ de⁹ exaltauit illum ⁊ dedit illi nomẽ qđ eſt ſuper omne nomẽ. Igit᷑ quocunqꝫ modo accipias ꝓpter qđ ⁊ propter hoc ſiue accipiatur pro merito peccato negocio ſacramẽto vel ſecreto: oẽs autoritates ꝑmiſſe poſſunt ad ꝓpoſitum applicari. Sufficit ergo. Unde ſupra de hoc. Et infra de quod. Et immediate de propterea.

Propterea. Nota ꝙ propterea videt᷑ cẽ du- Q
plex dictio. ſcilꝫ ꝓpter ⁊ ea. ⁊ ſic conſtat ꝙ eſt dictio compoſita. Supponẽdo tamen ꝙ ſint due dictiones primo dicamus ꝙ ea cũ ſit actiuũ. neutrum. ⁊ plurale. deſcendens ſcilicet de id eius. ſignat quaſdam premiſſas quarum propter ſignat cõcluſiones. Et ſic dicamus ꝙ q꞉ eſt dare homines.

Morales ⁊ virtuoſos.
Penales ⁊ luctuoſos.
Criminales ⁊ vitioſos.
Mũdiales ⁊ glorioſos.

Bene dicam ꝙ in iſtis et ex iſtis ſequit᷑ multiplex propterea ⁊ multiplex cõcluſio tam bona ꝙ̃ mala. Videlicet vnũ propterea. cõcernens perfectos ⁊ virtuoſos. Concernens affectos ⁊ doloroſos. Concernẽs infectos ⁊ vitioſos. Concernẽs prefectos ⁊ glorioſos. ſcꝫ diuites huius mundi. Sed generaliter loquendo dicamus ſolum ꝙ eſt dare propterea ꝯcernens bonos ⁊ malos. Dicã ergo ꝙ eſt dare ꝓpterea concernens perfectos. Et iſtud certe nihil aliud eſt ꝙ̃ illa bona cõcluſio et ille bonus finis qui ſequitur in bonis perſonis ex illorꝫ operibus virtuoſis. Et ſic notabis quod iſti habent ſcilicet vnum propterea quo.

Malum deteſtantur.
Leges amplexantur.
Dei recordantur.
Laudes modulantur.
Vana aſpernantur.
Fortes roborantur.
Leti iocundantur.
Deum deprecantur.
Firmi radicantur.
Deo concordantur.
Digne ſublimatur.

Digne

Ayuntamiento de Madrid

Nunq̃ conturbantur
Nunq̃ variantur.
Beati in celo letantur.

Igitur dicã q iuſti habeant vnũ finẽ ⁊ vnã cõcluſionẽ
ſeu etiã vnũ ꝓpterea quo mala deteſtãtur. Vñ iuſtus
in Pſ. dicit ſic. A mandatis tuis intellexi: propterea
odiui omnẽviam iniquitatis. Lucerna pedibus meis
verbũ tuum: ⁊ lumẽ ſemitis meis. Itẽ hñt vnum pro-
pterea quo leges amplexãtur: ſeu quo deo famulãtur
Unde ibidem dicitur. propterea inquit ad oĩa man
data tua dirigebar. omnemviam iniquam odio hñi.
Item habẽt vnũ propterea quo dei memorãtur. vnde
in pſ dicebat dauid propterea memor ero tui de terra
iordanis hermonyn a monte modico. ¶ Itez habent
vnũ propterea quo laudes modulãtur pſ Propterea
cõfitebor tibi i natiõib⁹ ⁊ noĩ tuo pſalmũ dicã. ⁊ eccli.
lj. ꝓpterea ꝯfitebor tibi ⁊ laudẽ dicã noĩ tuo ¶ It: hñt
vnũ propterea quovana aſpernãtur q̃ ſcʒ iſti propter
veram fidem quã tenẽt aſpernantur vanas credẽtias
ydolorum. vnde Ezechi. xiiij. Propterea cõuertimini
et recedite ab ydolis. Et Ezechi. xiij. dicitur ſic. Pro-
pterea vana nonvidebitis ⁊ diuinationes non diuina-
bitis amplius. ¶ Item habent vnum propterea quo
firmi roborãtur. Et iſtud nihil aliud eſt q̃ virtus con
ſtantie et fortitudinis. qua ſcilicet armati audacter
debachantur in hoſtem. Unde Eph. vj. Propterea ac
cipite armaturam dei vt poſſitis perfecti ſtare.
¶ Item habent vnum propterea quo leti iocundan-
tur. ſcilicet propter leticiam ſpiritalem quam conci-
piunt ex fide ex charitate et ſpe. et ex bonis virtutib⁹
quas ſentiunt ſe habere. vnde in pſ. Dilexiſti iuſtitiã
et odiſti iniquitatem propterea vnxit te deus oleo le-
ticie pre conſortibus tuis. ¶ Item habent vnum pro-
pterea quo deum deprecantur quia ſcilicet iſti orant
dominum propter deuotionem et dilectionem quam
habent ad ipſum. Unde Marci. xj. Propterea dico
vobis. omnia quecunq̃ orantes petitis: credite quia
accipietis ¶ Item habentvnum propterea quo firmi
radicantur. vnde Eſaie. xvij. propterea plantabis plã
tationem fidelem. ¶ Item habent vnum propterea
quo deo concordantur ſcilicet propter miſericordiã
quam in ipſis oſtendit. vnde Eſaie. xxx. Propterea ex
pectat dominus vt miſereatur noſtri. ¶ Item habẽt
vnum propterea quo digni ſublimantur ſeu etiaʒ pre-
miãtur. ſcilicet in paradiſo. Et iſtud certe propter tri
bulationes et miſerias quas pro deo ſuſtinuerunt in
mundo. vnde de iſto dicitur in pſ. De torrente in via
bibet: propterea exaltabit caput. ¶ Item habentvnũ
propterea quo nunq̃ conturbant̃ et iſtud ſcilicet erit
in fine quando ipſi ſecuritatem glorie quam habebũt
nunq̃ perpetuo dubitabunt Vñ in pſ. Propterea nõ
timebimus dum turbabitur terra. et transferẽtur mõ
tes in cor maris. ¶ Itez habent vnum propterea quo
nunq̃ variantur ſcilicet propter perpetuitatem vite
eterne vnde in pſal. Propterea populi confitebuntur
tibi ineternum et in ſeculum ſeculi. ¶ Item habent
vnum ſeu habebunt vnum propterea quo celo gloriã-
tur. De quo ſcilicet dicitur. Apocaly. xij. propterea le
tamini celi et qui habitatis in eis. Ecce ergo quomo-
do iuſti habent ſuum propterea. ſuumq̃ finem et con
cluſionem in hoc ſeculo et in futuro. Ideo omnibus
bonis videtur dominus loqui in figura montium iſ-
rael dicens Ezech. xxxvj. Propterea inquit montes iſ
rael audite verbum domini. hec dicit dominus mon-
tibus et collibus torrentib⁹ vallibuſq̃ deſertis ⁊c.
Sequitur et vos montes iſrael ramos veſtros germi
nabitis. et fructus veſtros afferetis. et arabimini et
accipietis ſementem quaſi dicat propter deſerta pau
pertatis et tribulationis que in mundo ſuſtinuiſtis:
fructus eterne glorie ineternum reportabitis Patet
igitur q eſt propterea qd ſpectat ad iuſtos. ¶ Adhuc
dico q eſt vnũ propterea qd ſpectat ad iniuſtos. Con-
ſtat enĩ q mali nõ verẽtur deum offendere. leges con
temnere pauperes ledere. pctã facere virtutes linquere
bona contẽnere propterea deus ipos nõ veret̃ deſtrue
re finaliter ⁊ ꝯfundere. Vñ i pſalmo dr̃ pctõri ꝓpterea
inqt: deus deſtruet te in finẽ: euellet te: ⁊ emigrabit te
de tabernaculo tuo. ⁊ radicẽ tuũ de terra viuẽtiũ. Ad
literam enĩ ꝓpter cõtẽptũ ⁊ obliuionẽ dei: multa pctã cõ
mittũt. ⁊ ꝓpter pctã ꝯmiſſa finaliter paradiſuʒ amit
tunt. ⁊ animas ſuas ad infernũ trãſmittũt. ⁊ ſivis dic
q pctã pcedẽtia ſunt cauſe ⁊ propterea ſequentiũ. vñ
nota q peccata ſunt vnum propter: per quod
Cordis ſtabilitas variatur.
Mentis iocũditas contriſtatur.
Carnis integritas maculatur.
Uera ſubtilitas obſcuratur.
Omnis crudelitas effrenatur.
Mentis humilitas eleuatur.
Omnis fidelitas depravatur.
Iuſta vtilitas diſſipatur.
Dei benignitas irritatur.
Pacis tranquillitas diſcordatur
Timoris horriditas procuratur.
Honor ⁊ dignitas annullatur.
Libera voluntas captiuatur.
Inferni vaſtitas dilatatur.
Delicioſitas aſperatur.
Dicã ergo q mali habẽt vnuʒ ꝓpterea p qd variatur
oĩs ſtabilitas. vnde Trenorũ j. Peccatũ peccauit hie
ruſalem: propterea inſtabilis facta eſt. ¶ Itẽ habent
vnũ propterea per qd contriſtat̃ omnis iocũditas. vñ
Treno. v. Propter hoc meſtum factũ eſt in dolore cor
noſtrum. contenebrati ſunt oculi noſtri propter mõtẽ
ſyõ q̃ perijt: vulpes ambulauerũt in eo. ¶ Ite habet
vnũ ꝓpterea per qd maculat̃ carnis integritas vñ ma
le mulieri dicitur ſub figura. Ezech. xvj. Meretricib⁹
dantur mercedes: tu aũt dediſti mercedẽ amatoribus
tuis. vt intrarent ad te. Sequit̃. Propterea meretrix
audi verbũ domini. vñ etiam Roma. j. dicitur. de lu-
xurioſis q quia nõ probauerũt deũ habere in noticia
propterea tradidit eos dñs in reprobum ſenſum. ⁊ in
paſſiões ignominie. ¶ Itẽ habẽtvnũ ꝓpterea p qd au
gmẽtatur erroris cecitas. Vñ animevitijs excecate dr̃
Ezech. xxiij. Propterea inqt dñs quia oblita es mei ⁊
proieciſti me poſt tergũ tuũ: tu quoq̃ porta ſcelus tuũ
⁊ fornicationes tuas. Et Baruch. iij. Diſciplinã inqt
non habuerũt: propterea perierũt. Et quia nõ habue-
runt ſapiam interierũt propter ſuã inſipiẽtiã. ¶ Itez
habẽt vnũ propterea per quod effrenatur ſeua crude-
litas. Ideo de ciuitate ſanguinũ dr̃. Ezech. xxiiij. Pro
pterea hoc dicit domin⁹ ve ciuitati ſanguinũ olle cui⁹
rubigo in ea eſt. ¶ Item habent vnum propterea per
quod eleuatur ſcʒ in ſupbiam cordis fatuitas ſeu oĩs
humilitas. vñ Ezech. xxviij. ꝓpterea hec dicit dñs Eo
qd eleuatũ eſt cor tuũ quaſi cor dei: idcirco ego addu-
cam ſuper te alienos robuſtiſſimos gẽtiuʒ ⁊ nudabũt
gladios ſuos ſuper pulcritudinem ſapiẽtie tue: ⁊ pol
luent decorẽ tuum: ⁊ interficient te. ⁊ detrahẽt te⁊ mo
rieris in terra incircũciſorũ in corde maris. Expone.
¶ Itẽ habẽt vnũ ꝓpterea per qd dãnatur oĩs fideli
tas. Vñ de iuda proditore dicitur. Joh. xix. ꝓpterea q
me tradidit tibi maius peccatũ habet. ¶ Itẽ habent
vnũ ꝓpterea per qd ciuilis equitas diſſipat̃. ſ. iuſtitia
Unde Abacuc. j. Impius preualet aduerſus iuſtũ ꝓpter
ea egredietur iudiciũ peruerſum. ¶ Itẽ habẽt vnum
propterea p quod irritatur dei benignitas. vñ Ezech.
xiij. ꝓpterea hec dicit dominus deus. Faciaʒ erumpe
re ſpiritum tẽpeſtatuʒ in indignatione mea: ⁊ ymber
inundãs in furore meo erit ⁊ lapides pergrandes in
ira in conſumptionẽ. ¶ Itẽ habẽtvnũ ꝓpterea per qd
diſcordat̃ pacis tranqllitas vñ ezech. xxix. ca. ꝓpterea
hec dicit dominus de⁹. Ecce ego adducã ſuper te gla-
dium. et interficiam hominem et iumentum: et erit
terra egypti in deſertũ ⁊ ſolitudinẽ. Sequit̃. Propter
ea ecce ego dabo nabuchodo. regem babylonis in ter-

Ayuntamiento de Madrid

ra egypti.et capiet eam et depredabitur.ꝛc. ¶Item habent vnū propterea per quod procuratur timoris horriditas. quod fit potiſſime ipſis peccatoribus in inferno:qñ ſcʒ ipſi erūt in ꝑpetua formidine ꝛ tremore vnde dānato dicit̃.Job.xxij.ꝑpterea circūdatus es laqueis ꝛ conturbat te formido ſubitanea putabas te tenebras non viſurū ꝛc.¶Itē habēt vnū ꝑpterea per qđ adnullat̃ honor ꝛ dignitas.qꝛ ſcʒ tūc oīs excellētia ꝛ potētia malorū ꝑpter ipſorū ꝓcedentē nequiciā cedet in nihilum vnde.Eccli.x.Propterea exhonorauit dn̄s cōuētus malorꝫ ꝛ deſtruxit eos vſqꝫ in finē. ¶Itē habēt vnū ꝑpterea per qđ captiuat̃ libera volūtas ſeu anime libertas.tūc em̄ ꝑpter ꝓcedentes culpas mali ſeruiꝛ captiui ꝑpetuo tenebunt̃.vñ Eſa.v.Propterea captiuus duct⁹ eſt popul⁹ meus.Et cuilibet pctōri dānando dicit dn̄s.Ezech.xxxij.Propterea inq̄t expādā ſuper te rhete meū:ꝛ extrahā te in ſagena mea.¶Itē habēt vnū ꝑpterea per qđ dilatat̃ inferni vaſtitas .ſ. ad recipiēdū malos:ꝛ maxime diuites ꝛ potētes propter ipſorū ſupbiam vñ Eſaie.v.Propterea dilatauit infernus aīam ſuā:ꝛ aperuit os ſuū abſqꝫ vllo termino:ꝛ deſcēdunt fortes eius.popul⁹ ei⁹.ꝛ ſublimes glorioſiqꝫ eius ad eum.¶Itē hñt vnū ꝑpterea ꝑ qđ aſperatur dulcorꝫ voluntas.qꝛ.ſ.ꝑpter pctā eorū ꝓcedens delicioſitas in amaritudinē ꝯmutat̃ vñ dn̄s de talib⁹ dicit Hiere.xxiij.ꝑpterea hec dicit dn̄s de⁹ exercituū Ecce ego cibabo eos abſinthio ꝛ potabo eos felle per fel em̄ ꝛ abſinthiū intelligitur amaritudo pene eterne que impijs reſeruat̃.vnde Amos.iij.dicitur de terra ideſt de terreo peccatore.ꝑpterea hec dicit domin⁹ de⁹.Tribulabitur ꝛ circuietur terra. ꝛ detrahetur ex te fortitudo tua.et diripientur edes tue.Et ſic ptʒ quomodo propterea ſpectat ad impios ꝛ ad iuſtos.Sufficiat.Uide ſupra de Pre et Eo.

Propugnare. Propugnaculum.

Propugnacula.ꝑprie ſunt illa opera que in circuitu turrium ꝛ murorum ſolent de lignis ꝛ lapidib⁹ conſtrui propugnando ſecurius contra hoſtes.q̄ dicūtur vt cōmuniter ordinamēta ſicut de turri dauid dicitur Canti.iiij.ꝙ edificata eſt cum propugnaculis.In turri ergo mentis vel anime ꝑpugnacula ſunt virtutes boni affectus ſciētie oratiōes.et cetera ſpūalia bona ꝛc.Uide infra de Pugna.

Proſpicere.

Uide ſupra vbi aſpicere. et cōſpicere.ꝛ inſpicere.ꝛ infra. vbi reſpicere.Et vbi videre.Intueri.Contemplari et cetera ſimilia.

Proſequi.

Notāꝙ proſequi idē eſt qđ aliqđ continuando cum diligentia ſequi.Sumitur em̄ vel pro alicuius negocij ꝑcuratione et diligēti continuatione.ſicut cum dicit̃.ꝙ aliquis ꝓſequitur liteʒ ſuam.Aut pro alicuius perſone aſſociatione.Multa ergo poſſent dici de proſecutione bone ſocieatis.ſʒ nō īuenio niſi quatuor autoritates de proſequ.vide ergo vbi.Tractare.Laborare.Expedire et vbi.Societas.

Proſperitas.

Cum ꝓſperitas nihil aliud ſit ꝙ̄ ſucceſſus rerū pacificus et quietus hinc eſt ꝙ ſm̄ rerum qualitatē poſſum⁹ diſtinguere rerum ꝓſperitatē. Nota ꝙ ſm̄ ꝙ̄ res ſunt. Temporales.Spiritales.ꝛ Eternales.ſm̄ hoc poſſumus dicere.Qđ eſt triplex ꝓſperitas.ſcʒ.Tēporalis ꝛ periculoſa.Spiritalis atqꝫ virtuoſa.Eternalis et ſolacioſa. De proſperitate temporali dicitur in Pſalmo.Noli emulari in eo qui proſperatur in via ſua in homine faciente iniuſtitias quoniam tanꝙ̄ fenū cito decidet ꝛc.De proſperitate cordiali ꝛ ſpiritali dicitur ij.Paralip.xxij.Cred te prophetis eius ꝛ cuncta euenient proſpera.De proſperitate vero ſuperiori ꝛ eternali dicitur in pſalmo.Proſperū iter faciet deus ſalutarium noſtrorū dominus in eis in ſynai in ſancto.Sed quia de proſperitate tēporali ꝛ non de alijs fit principaliter mentio in ſcriptura.doctores etiā de ea precipue faciunt mentionem.Ideo ꝙ̄uis multa de ipſa in multis titulis iam ſint dicta:reſtant tamē adhuc aliqua dicēda de eadem que etiam alio modo dicitur felicitas vel fortuna ꝙ ſcʒ eſt magis timēda ꝙ̄ amanda magis fugiēda ꝙ̄ amplexanda magis negligēda ꝙ̄ diligēda.Iuxta illud quod dicit.Seneca in epiſtola.viij vbi dicit.Ad oē fortuitū bonū ſuſpicioſus pauiduſqꝫ ſubſiſte.Munera enim iſta fortune inſidie ſunt. Nam et fera ꝛ auis aliquo oblectamēto decipiuntur. Ad cōtemptum ergo mundane proſperitatis ꝛ glorie ꝛ fortune notandū eſt qđ iſta ſolet.ſ.

Hominum amiciciam occultare.
Criminum peſtilētiam excitare.
Debilem exiſtentiam vēdicare.
Bonorum prudētiam declarare.
Animi ſapiētiam obfuſcare.
Inferni turbulētiam ꝑſignare.

Primo ergo dico.ꝙ mundi ꝓſperitas occultat hoīm amiciciā.Scđm veritatē em̄ in ꝓſperitate neſcitur q̄s verus eſt amicus. Quilibet em̄ dicit ſe amicū hoīs q̄ eſt in ꝓſperitate.Quia vt dicit Seneca.Amicū ꝓſperitas inuenit:ſed aduerſitas probat.In eſtate em̄ glires veniūt ꝛ vigilant.qui in hyeme dormiunt.In eſtate locuſte ſolent ſaltare:que nūꝙ̄ ſolent in hyeme apparere.Canes vero homini bene veſtito ſolent applaudere.nudum vero ſolent ledere ꝛ mordere.Ad hoīem vero dum habet os vel panem: canis intendere ſolet ſtatim vero quando os dimiſerit:vel quando panem conſumpſerit:ſolet eum dimittere:ꝛ de eo ampli⁹ nō curare.Et ſic manifeſtum fit qđ non ſequebatur hominem:immo panem.Sic vere chariſſimi: dum homo eſt in eſtate proſperitatis:ꝛ dum habet veſtimentum os vel panē bonorū tpalium:multos ꝓculdubio inuenit circa ſe vigilantes:ipm̄ per fictam amiciciam frequentantes:ꝛ ad eius obſequia intēdentes. prouerbi. xviij.Multi colunt pſonam potentis ꝛ amici ſunt dona tribuentis.Statim vero dum ad hyemē aduerſitatis venerit quilibet vadit et dormit:nullus vult circa eum comparere.ꝛ iſto dimiſſo:vnuſquiſqꝫ vadit querere ſi quid poterit alibi acquirere. Prouerbiorum. xiij.Si habueris conuiuet tecuʒ.ſi nihil habueris derelinquet te.Et Seneca epiſtola.ix.dicit. Hac re ſciſs vtilitate florentes:amicorum turba circumſedet.circa euerſos ingēs ſolitudo eſt ꝛc.proſperitas igitur occultat amiciciam quia ſcilicʒ in ꝓſperitate neſcitur quis vere diligit:vel quis ficte.vnde dicit Iſidorus de ſummo bono.lib.iij.Cum quis in proſperitate diligitur: neſcitur an ipſe:vel ſua ꝓſperitas diligat̃ ꝛc. ¶Scđo dico qđ mundi proſperitas excitat criminū peſtilētiā Conſtat em̄ ꝙ homo qui eſt in ꝓſperitate:faciliter labitur ad pctā.Iſta em̄ ſolet.

Cor per auariciam inflammare.
Cor ꝑ ſuperbiam eleuare.
Carnē ꝑ immundiciam maculare.
Mentē ꝑ inconſtātiam eneruare.

Dico ꝙ iſta cor inflāmat ꝑ auariciaʒ.Eſtas em̄ qđ eſt tēpus abundans fructib⁹ ꝛ tēpus feruentiſſimū: intātum quod ſicut dicit Plinius formice ethyopie que ſeruant aurum in eſtate pre calore cauernas ſuas introeunt.et ſic quod diu ſeruauerunt aurum perdunt Aqua etiam dum calce ſuperaſpergitur calorem magnum in ipſo accendit:qui totam calcis ſubſtantiam fumare facit:ꝛ eam in puluerem redigit et diſſoluit. Ignis etiam tanto amplius excreſcit.quanto quis de oleo amplius adiungit.Sic vere in tēpore proſperitatis vbi fructus diuitiarūʒ plus abundant:ꝛ vbi aqua ꝛ oleo ideſt mundi bonorum quis ad plenum aſpergitur.ꝛ lenitur ſolet ardor auaricie amplius calefacere ꝛ hominē in cauernam terrenorum per affectum includere.fumum malorum deſideriorum emittere ꝛ ipſum ab integritate morum deſtituere ꝛ diſſoluere ꝛ aurūʒ quod prius ſeruabat ideſt virtutes quas prius habebat:

bebat:perdere ⁊ amittere vnde Criſoſto.dicit libꝛ.de
curialiũ nugis.Nouerca virtutũ ꝓſperitas:beaculis
ſuis hic taliter obſequiť vt in finẽ perniciẽ operetur.
Iſta ergo inflãmat p auariciaꝫ Qꝺ bene figuratũ eſt.
Apocaľ.xvj.vbi diciť.qꝺ quidã angelus effudit fialam
ſuam in ſole ⁊ datũ eſt ei eſtu affligere homines.Sol
eñ chariſſimi ſignat ſplẽdoꝛẽ mũdane ꝓſperitatis in
quam procerto angelus ſathane fialaꝫ auaricie effun
dit ⁊ ſic homines ibi exiſtẽtes:eſtu maloꝛũ deſiderio-
rum affligit.Iudith.viij.Uenit eſtus ſuper caput ma
naſſe ⁊ moꝛtuus eſt.Iſta ergo inflammat p auariciaꝫ.
¶ Item dico ꝙ iſta eleuat per ſuperbiã.facile eſt eñ
ꝙ homo qui in ſuis actibus ꝓſperať.in ſupbiam ele-
uetur.Aranea eñ qñ ſentit tẽpus ſerenũ:ſolet alte fa
cere telas ſuas econtra autẽ tẽpoꝛe turbulẽto. Aqua
etiã cuiuſdã lacus dicti tritomaci qui eſt in hyperbo
rea:talis eſt conditionis quod ſi quis nouies ibidem
fuerit balneatus : venient ſibi plume et in naturam
volucris conuertetur.vt dicit Ouidius libꝛo.xv.Me
tham.fabula.xxvj.Sic vere illi qui ſerenitatẽ ꝓſperi-
tatis ſibi adeſſe ſentiũt telaꝫ vitioꝛũ in altũ p ſupbiã
faciũt.inq̃tũ ſcilꝫ de ſe immoderate ꝓſumũt ⁊ alios
vilipẽdunt.Illi eñ qui in aqua ꝓſperitatis balneanť
inuolucres.i.in viros ſuperbos mutanť ⁊ ab humana
ſpecie transfoꝛmãtur.Unde de ſuperbo Nabuchodo
noſoꝛ dicitur.Dañ.iiij.Coꝛ eius ab humano immutetur
et coꝛ fere detur ei. Unde petrus rauẽñ. in epła dicit.
quod res inquieta eſt felicitas qꝛ alios in ſupbiam eri
D git.alios p luxuriã diſſoluit hos inflat.hos mollit. ⁊
oẽs deſtruit.Eleuat ergo per ſupbiam.¶ Itẽ dico ꝙ
iſta maculat p luxuriam.Sicut eñ aer coꝛruptus coꝛ
rumpit animalia:ſic ꝓſperitas.Equus eñ impingua
tus recalcitrat:ſic caro p proſperitatem impinguata.
Exẽplum habemus de ſalomone quẽ ſumma ꝓſperi
tate fruente:carnis luxuria depꝛauabat.iij. Regũ.xj.
Item de dauid qui dum eſſet in ꝓſperitate ⁊ pace:ad
ulteriũ perpetrauit.ij.Regũ.xj.Unde dicit Augu.epi
ſtola.xxxvj.c.proſpera huiꝰ mũdi habẽt verã aſperita
tem.falſam iocunditatẽ.certũ doloꝛẽ.incertã volupta
tem ⁊c.¶ Item dico ꝙ iſta eneruat p inconſtantiã. ꝗꝛ
ꝓcerto vt cõiter hõ qui in oĩbus ꝓſperať nunq̃ in vir
tutibus roboꝛať.ſed potius diſſoluitur et eneruatur.
Proſperitas eñ eſt ille fons qui dꝛ ſalmacis. de quo
diciť in ouidio.li.xv.fabu.xix.qꝺ virũ ibidẽ ſe balneã-
tem infeminaꝫ mutat.qꝺ pro tanto dꝛ qꝛ ipm virtus
aque illius ſtatim effeminat.⁊ a virtute virili in femi
neam molliciẽ eum mutat.Sic vere facit aqua mun-
dane ꝓſperitatis:qꝛ ꝓcerto iſta poſſeſſoꝛes ſuos effe-
minat:⁊ a virtute foꝛtitudinis virilis ⁊ ꝯſtantie diſſol
uit.deuiat ⁊ immutat.Sicut eñ diciť ꝓuerbio.j.pro-
ſperitas ſtultoꝛum perdet eos.quia breuiter iſtud eſt
verũ ꝙ proſperitas cũ ſupereffluit ⁊ abũdat:ſolet ho
minẽ effeminare ⁊ diſſoluere:⁊ ad vitia oĩa declina
re.⁊ virtutibꝰ oĩbus ſpoliare.⁊ hoc eſt quod dicit Se-
neca.Oĩa inquit que ſupereffluũt nocẽt :ſegetẽ nimia
ſternit vbertas.rami fructuum onere franguntur Ad
maturitatem nõ peruenit nimia fecunditas.Hoc idẽ
animis euenit quos immoderata proſperitas rũpit.
quia ſcilicet in ſuam iniuriam hac vtuntur. Patꝫ er
E go ꝙ proſperitas excitat criminũ peſtillẽtiã. ¶ Ter-
tio dico ꝙ proſperitas continet debilem exiſtẽtiã. pro
ſperitas enim ſimilis eſt glacici que q̃uis ſplendeat.
faciliter tñ frangitur.iuxta illud Senece in prouerbi.
Uitrea eſt foꝛtuna cũ ſplẽdet frãgiť. Iſta eſt ſicut tela
aranee q̃ cũ magna difficultate ꝯponiť ⁊ tñ facillime
diſſipať.Iſta ẽ ſicut nebula vel ſicut nubes q̃ hoĩes re-
frigerare vř ⁊ tñ facillime caloꝛe ſolis modico effuga-
tur.quia vicꝫ mundi ꝓſperitas licet modo videať lu-
cens.ſplendẽs refrigerãs ⁊ obumbꝛans ipſa tamẽ eſt
ita debilis exiſtẽtie ⁊ nature ꝙ modico ardoꝛe tribula
tionis vel moꝛtis ad nihilum deducitur ⁊ ſubito dum
non cogitat per infoꝛtunium diſſipatur.Iſtud ad lite
ram quotidie videmus.Illos enim quos potentioꝛes
et felicioꝛes aliquãdo vidimus ſubitis infoꝛtunijs mi
ſerioꝛes ⁊ pauperioꝛes aſperimus:Et quos aliqñ vidi
mus regna ⁊ magiſtratus regere.vidimus ſubito de-
perire.Et ideo conſulit Seneca epła.iiij.Noli inquit
huic tranquillitati confidere. In mouendo eñ mare
euertitur ⁊ eodem die quo nauigia luſerant abſoꝛben
tur.Iſta ergo cõtinet debilẽ exiſtẽtiam.¶ Quarto di
co ꝙ iſta cõmendat bonoꝛũ ꝓuidẽtiam.Boni eñ et ꝑ
fecti qui mundi proſperis debite ſciunt vti:per ipa nõ
inficiũtur ſed in melius emẽdantur.multa eñ malis
ſunt nociua que bonis ſunt proficua.Serpẽtes eñ cy-
conias ⁊ ceruos nutriunt:qui tamẽ alia animalia in-
terficiunt.Iuſquiamus etiam pro paſſeribus eſt cibꝰ
qui tamen eſt alijs venenoſus.Stricte eñ vene in paſ
ſeribus non ſinũt iſtum fumũ venenoſum ad coꝛ aſcẽ
dere.Exceſſus etiam caloꝛis in cyconijs ſolet iſtos ci-
bos venenoſos cõſumere ⁊ digerere ⁊ ſic iſtas aues ſo
lent tales cibi non interficere ſed nutrire.Sic hec mun
di proſpera q̃uis de ſe ſint anime venenoſa ⁊ ꝑiculoſa
ſicut ſuperius eſt oſtẽſum bene tamẽ vtẽtibus ⁊ diſcre
te adminiſtrantibus ſunt ſepius fructuoſa.Opoꝛtꝫ ta
men quod iſti ſtrictas venas.i.ſtrictas conſcientias ⁊
ſcrupuloſas habeant:⁊ qꝺ per ardoꝛẽ charitatis fer-
ueant.Tunc enim fumus venenoſus.i.mala compla-
centia de iſtis malis cibarijs ad coꝛ non aſcendit:imo
virtute charitatis totum digeritur ⁊ in ſpirituale ani
me nutrimẽtum tranſit.Sic videtur loqui.Grego.in
paſtoꝛa.vbi dicit.quod ꝑ̃ſentis vite ꝓſperitas idcirco
aliquãdo datur vt ad vitã prouocet melioꝛem.Sancti
eñ ex ꝓſperitate tẽpoꝛali:veniũt ad ꝓſperitatẽ eter-
nam.ps.Proſperũ iter faciet deus ſalutariũ noſtroꝝ
Et merito tales qui hic ꝓſperis indebite vtũtur:eter
nis ꝓſperitatibus priuantur qꝛ hec difficilius eſt ſal-
uari in proſperis q̃ in aduerſis vnde Augu.li. de ver-
bis dñi cap̃.xiij.Magne felicitatis eſt a felicitate nõ
vinci:magne virtutis eſt cum felicitate luctari.Sic er
go patꝫ quod proſperitas oſtẽdit bonoꝛum prouiden
tiam.¶ Quinto dico qꝺ proſperitas obfuſcat animi F
ſapientiam.Proſperitas ergo mundana eſt ille fons
ethyopie qui potantibus obliuionem inducit Eſt ille
fons ſardinie qui fures cecitate percutit. Eſt ille fons
archadie clytonius.qui ſemel bibitus facit abhoꝛre-
re vinum.Eſt ille amnis tracie qui dicitur lynteſtius
qui potantẽ facit tanq̃ ebꝛium titubare quia procul-
dubio chariſſimi:illi qui aquam mundane proſperi-
tatis bibunt.⁊ deum et ſalutẽ ſepiſſime obliuioni tra
dunt.Et quia pꝛopꝛias animas deo furantur viſuꝫ di
ſcretionis ⁊ ſapiẽtie perdunt. Et quod peius eſt vinũ
ideſt conſolationem eterne gloꝛie ⁊ diuine ſapiẽtie vi
lipendunt.et vlterius tanq̃ peſſimi ebꝛij neſciũt quid
faciunt.in veritate titubant.⁊ in vitia cuncta cadunt.
ps.Turbati ſunt ⁊ moti ſunt ſicut ebꝛius:⁊ omnis ſa
pientia eoꝛum deuoꝛata eſt .Et ideo Tullius libꝛo.de
amicicia dicit.Quod non ſolum ipſa foꝛtuna ceca eſt
ſed eos etiam cecos efficit quos complexa eſt.Iſta er-
go obfuſcat animi ſapientiam. ¶ Sexto autem dico
quod iſta precedit inferni turbulentiam.quia procul-
dubio ſicut magnus caloꝛ precedit ⁊ ſignat quandoqꝫ
magnam pluuiam.ſicut ludus delphynoꝛum in ma-
ri:ſignat maris futuram turbulẽtiam. Sicut inſuper
fulica auis in litoꝛe maris ludens ⁊ mane cantans ſi-
gnat futuram tempeſtatem et peſtillentiam:vt dicit.
Iſidoꝛus.⁊ Plinius Sicut inſuper oloꝛ quanto moꝛ-
ti eſt vicinioꝛ tanto eſt letioꝛ: ⁊ fluuius quanto mari
eſt propinquioꝛ:tanto eſt plenioꝛ Sic vere loquẽdo ſpi
ritualiter homo q̃to mundi proſperis eſt magis ple-
nus.⁊ in ipſis mundi leticijs plus iocundus: ⁊ magis
in hoc mundo riſibus atqꝫ luſibus occupatus: tanto
mari ideſt moꝛtis ⁊ inferni amaritudinem facilius in
trat.⁊ tanto tempeſtas damnationis eterne citius ad
uenit ⁊ feſtinat.Unde Innocẽtius.libꝛ.de vtilitate cõ-
ditionis humane dicit.Semper humane leticie. tri-
ſticia repẽtina ſuccedit ⁊ quod incipit in gaudio: deſi

Ayuntamiento de Madrid

nit in merorem. Mundana enim proſperitas multis amaritudinibus eſt reſperſa. Nouit ille qui dicit. Extrema gaudij luctus occupat. Et breuiter chariſſimi iſtud eſt verum. ꝙ affluentia mundane proſperitatis ſignū eſt ⁊ ꝑambulum eterne aduerſitatis. Quia ſm Ambroſium. Continuus ſucceſſus tēporalium. eterne damnationis eſt indicium. Patet ergo chariſſimi ꝙ mundi proſperitas eſt: vt dictum eſt. Eterne peſtillētie deſignatiua. Mētalis ſapientie obſcuratiua. Humane prouidentie declaratiua. Nullius exiſtentie occupatiua. Criminum defluentie generatiua. Fallacis amicicie procuratiua. Iſta ergo ad preſens de ꝓſperitate ſufficiant q̄ in locis ⁊ titulis multis de ipa multipliciter alibi in hoc opere eſt tractatum.

A **Proſternere.** Nota ꝙ ſicut hō corporaliter proſternitur dormiēdo. cadēdo adorando. Sic ſpūaliter homo proſternitur. Quā do dormit in ſpiritualibus. Quando cadit in triſtabilibus. Quando orat in cordialibus. Iſta eſt triplex ꝓſtratio. ſcilicz proſtratio.

Iniquitatis.
Aduerſitatis
Humilitatis.

Primo ergo dico ꝙ aliqui ꝓſternūtur ꝑ iniquitatez Sicut enī draco nō poteſt preualere contra elephantē q̄diu ſit erectus. ⁊ ideo an̄ oīa pedes ei⁹ cū cauda nitit̄ ligare: vt ipm ad terrā poſſit ꝓſternere vt ſic poſſit ꝯtra eū ꝑualere Miles etiam aduerſarium ſuū faciliter vincit: quādo ipſum ad terram deijcit ⁊ proſternit. Accipiter etiam et herodius predam ſuam primo ad terram proſternūt ⁊ poſt ipſam percutiunt ⁊ occidunt. Sic vere diabol⁹ ſumme ⁊ ante omnia nititur hominē a ſtatu gratie et ab erectione contemplationis. inferius ad amorez delitiarum ⁊ diuitiarū detrahere vt ipſum poſſit ꝑ auariciam ⁊ luxuriaz iugulare. Homo enim q̄diu eſt erectus ad celeſtia ⁊ ad deum ꝑ contēplationis deuotionem ⁊ affectionem: a dyabolo non vincitur. niſi prius ad tēporalia detrahatur. ⁊ ad imum ꝑ delectabilia ꝓſternatur. Et ideo anime peccatrici dicitur. Hiere. ij. Subter omne lignū frondoſum proſternebaris meretrix. Et de peccatoribus poteſt dici illud. j. Reg. xiiij. Ecce multitudo proſtrata huc illucꝙ diffugiens. Iſti ergo proſternuntur per iniquitatem. ¶ Secundo dico ꝙ aliqui proſternuntur per aduerſitatē. Et ſic proſternuntur multi de altitudine dignitatum ⁊ proſperitatum mundialium. Inferius ad ſtatum paupertatis et aduerſitatis ⁊ quandoꝙ etiam ad ſtatum mortis ⁊ infernalis calamitatis. Et de hoc. Luce. xix. Circundabunt te inimici tui vallo: et circumdabunt te. ⁊ coanguſtabunt te vndiꝙ. ⁊ ad terram proſternam te. Et bene dicit: inimici tui. quia ſcilicet plures inimici ad iſtam proſtrationem conueniunt. ſcilicet deus ſententialiter iudicando. Demones valde crudeliter accuſando. Mors exequendo. Infernus recipiendo. Biſtarde enim ſunt aues que inter predales computantur. pro eo quod vna cum ſeminibus carnibus veſcuntur. Iſte autem ſingule per ſe aliquod animal non inuadunt. ſed congregate plures ſimul ipſum ad terraz proſternunt ⁊ tunc ipſum deuorant ⁊ occidunt. Sic vere iſti inimici peccatorū ſingulariter eos non puniūt. ſed congregati ſimul. ſcilicet deus. dyabolus. mors et infernus. ipſos proſternunt deijciuut ⁊ affligunt. Unde Deuterono. xxv. Quem dignum plaga iudicabūt proſternent: et coram ſe facient verberari. Iſti ergo ꝓſternuutur per aduerſitatem. ¶ Tertio dico ꝙ quidā proſternuntur per humilitatem. Unde Thobie. xij. c. Proſtrati per tres horas benedixerunt deum. Aper enim non poteſt ledere hominem ad terram proſtratum. Utile eſt ergo vt homo per humilitatem et orationem coram deo ſe deijciat et proſternat: vt aper id eſt diabolus ipſum non deuoret neꝙ ledat. Sic faciebant illi filij iſrael. Judith. vij. Qui videntes multitudinem inimicorum: proſtrauerunt ſe ſuper terrā mittentes cinerem ſuper capita ſua vnanimes orātes. ⁊c.

Patet ergo quod eſt ꝓſtratio Humilitatis. Aduerſitatis. Iniquitatis ⁊c. Uide de ipſis in ſingulis titulis Et vide ſupra de Cadere et de Inclinare Et de Incuruare ⁊c.

Protegere. Nota ꝙ protegere idem eſt q̄d defendere vel ſaluare. Idem eſt etiam quod liberare et iuuare. ¶ Sed quia de iuuare. liberare et ſaluare ſatis dictū eſt. hinc eſt quod breuiter de protegere pertrāſibo. Nota ergo quod in ſcriptura parum tractatur de alia protectione q̄ de dei. Ad denotandum quod iſte eſt ſolus adiutor et protector qui ſolus poteſt protegere et iuuare. Geneſis. xv. Ego dominus protector tuus. Lapis enim trianius q̄ in ventre nubis gignitur et cum tonitruo pluitur. dicitur portantem ſe a tempeſtate defendere et a fulgure liberare ſm Dyaſcor Echites etiam lapis nidum aquile a veneoſis reptilibus protegit ⁊ herba que dicitur dracuntea a morſibus ſerpentum defendit. Pinguedo etiam colubri dicitur inunctum a leonibus defendere. Et lapis qui dicitur galaticem dicitur a muſcis hominem liberare. ſicut Plinius et Dyaſcor. dicunt: Sic vere chariſſimi dominus et protector noſter. qui ſcilicet in ventre nubis puriſſime ſcilicz virginis glorioſe fuit generatus. iſte enim illos qui in nido conſcientie ſue ipſum per iugem memoriam reponunt illos qui gratie ſue pinguedine ſe inungunt illos qui per deuotionem et ſpem ipſum continue ſecū gerunt ſolet defendere et protegere a muſca carnalis immundicie et delectatiōis a ſerpente diabolice fraudis et ſuggeſtionis. a reptilibus mundane auaricie et ambitionis. a leonibus humane ſeuicie et tyrannice tribulationis. necnon a tempeſtate et a fulgure eterne anguſtie et infernalis damnationis. Sic videtur protexiſſe ſe dauid cum dicebat in pſalm̄. Protexiſti me deus a conuentu malignantium: a multitudine operantium iniquitatem. Uerumtamen ſicut dux in exercitu non protegit vt communiter: niſi ſuos q̄ ſcilicet non iuuat: immo vulnerat alienos. Delphinus etiam hominem mortuuz ſi non comederit de delphino. dicitur a marinis beluis protegere: ſi vero delphinum comederit ſolet eum attrociter vulnerare et lacerare. Sed vide iſtud exemplum ſupra. Sic deus ſolum ſuos id eſt viros iuſtos qui ſunt de exercitu ſuo iuuat liberat et defendit. Iuxta illud. Eſaie. xxxj. Proteget dominus exercitum iſrael. ꝓtegens et liberans tranſiens et ſaluans. Peccatores autem qui ſunt ab eo alieni: non protegit ſed inuadit. Eccleſiaſti. ij. Ue diſſolutis corde qui non credunt deo. Ideo non protegētur ab eo. Notem⁹ ergo quod deus ſolum protegit.

Sublimiter contemplantes.
Simpliciter conuerſantes.
Sagaciter meditantes
Ueraciter predicantes.
Seduliter inquirentes.
Mentaliter confidentes.
Pacifice conuiuētes.
Iuſtifice preſidentes.

B Dico ergo quod deus eſt protectio ſublimiter contēplantium. Et ideo dicitur. Oſee. xj. Protegam te iſrael. Iſrael enim interpretatur vidēs deum et ſignat contemplatiuos. qui ſcilicet a deo proteguntur. Unde illud predictum. Eſaie. xxxj. Proteget dominus exercitum iſrael. ¶ Item eſt protectio ſimpliciter ſeu humiliter conuerſantium Unde. Prouerbi. ij. Cuſtodiet rectorum ſalutem. ⁊ proteget gradientes ſimpliciter. ¶ Itez eſt proctectio ſagaciter meditantium. pſalm̄. Protegam eum quoniam cognouit nomen meum ¶ Item eſt protectio veraciter predicantium. Unde in perſona predicatoris dicitur Eſaie. xlix. Poſuit os meum dominus quaſi gladium acutum: ſub tegumēto manus ſue protexit me. ¶ Item eſt protectio ſeduliter requirentiuz. vn̄ Eccleſiaſti. ij. Protector eſt omībus exquirentibus ſe in veritate. ¶ Itē eſt protectio

mētaliter

mentaliter confidentiũ.illoꝝ.ſcꝫ qui in deo perfecte confidunt vnde in pſ. Protector eſt omnium ſperantiũ in ſe. ¶ Item eſt protector pacifice cõuiuentium zach.xij.c. Proteget dñs habitatores hierlm: q̄ interpretatur viſio pacis. ¶ Itẽ eſt protector iuſtifice preſidentiũ.vnde Eccli.xxvij. Juſtitia ꝓteget te in ſempiternũ. Iſte eſt igiť verus protector.qꝛ deus refugium factus eſt nobis.adiutor ⁊ protector in tribulatione. pſ. Et ideo in iſto ſolo eſt ſperandum: ⁊ ad eius refugiũ eſt recurrendũ.ſicut faciebat dauid dicens in pſ. Eſto mihi in deũ protectorem: ⁊ in domum refugij vt ſaluũ me facias. Econtra autem in mũdo. Nã in mũdo adiutorijs non inueniť ꝓtectio nec refugiũ. Quis multi dicant illud. Eſa.xxviij. Poſuimus mendaciũ ſpem noſtram.⁊ mẽdacio protecti ſumus. Et ideo de illis qui in mũdi adiutoribus ⁊ protectoribus confidunt: dicitur deriſorie. Deuť.xxxij. Ubi ſunt dij eorũ in quibus habebant fiduciam ſurgãt ⁊ opitulenť vobis.⁊ in neceſſitate vos ꝓtegant.q.d. Iſti nõ poſſunt. ⁊ maxime in iudicio vel in morte. Deus aũt vbiq ꝓtegit.ſ. In mundo. In morte ⁊ In iudicio. ⁊ vbicunq eſt neceſſitas. Quia ſicut diciť. Eccli.vj. Amicus fidelis protectio fortis. Patet ergo quõ deus eſt noſter ꝓtector ⁊ defenſor precipuus ⁊ adiutor. Sed ſi vis dicere quõ prelatus debet eſſe ꝓtector ⁊ defenſor ſubditorũ. Uide ſupra de cherub in illa autoritate. Tu cherub extentus protegẽs ⁊c. Quia ſcꝫ prelatus debet eſſe ſicut Judas machabeus qui protegebat gladio ſuo caſtra. Sicut dicitur.j. Machab.iij.

A **Protinus.** Cum ꝓtinus idem ſit qđ ſtatim propere.celeriter ſeu cito. Notabis ꝙ protinus poteſt ſignificare celeritatem.

Humane diligentie.	De hũane diligentia qua
Diuine potẽtie ⁊ iuſtitie.	ſcꝫ homo ſtatim ⁊ ꝓtinus
Diuine ſapie ⁊ ſciẽtie.	erũpere vult ad bona opa
Ardue obedientie.	exequenda.diciť Marci.
Fatue inſolentie.	j.ꝙ petrus ⁊ andreas pro

tinus ſecuti ſunt ieſum.ſcꝫ ſtatim qñ ab eo vocati fuerunt. Dilationẽ enim ſeu ꝓcraſtinationẽ non petierunt: ſed mandatũ protinus impleuerunt. Figurati in Eſau ⁊ Jacob.de quibus diciť Geñ.xxv. Quod vbi primus de vtero natus fuit protinus alter egrediens plãtam fratris tenebat. Nõ enim debet vnus poſt alterũ ad bonũ faciendũ tardare.ſed protinus ſuccedere ⁊ venire. De diuina vero potentia ⁊ iuſtitia.q̄ ſcꝫ malos qñq ſolet ſtatim iudicare ⁊ diſſipare dicitur. Deuť.vij. Nõ ipſe reddit odientibus ſe ſtatim. ita vt diſperdat eos ⁊ vltra nõ differat ꝓtinus eis reſtituẽs qđ merentur. De dei aũt ſapientia ⁊ ſcientia qua ſcꝫ protinus põt mentes hominũ illuminare: diciť Nume.xxij. Mox dñs protinus aperuit oculos balaã ⁊ vidit angelũ. De magnorum obedientia ⁊ ſubiectione patet Geñ.xlj.vbi dicitur.ꝙ protinus ad regis imperium eductum ioſeph de carcere totonderũt. De malorum vero indeliberata acceleratione qua ſine moderamine ad iniquitates prorumpunt: patet Mar. vj.de filia herodiadis: que dixit. Uolo inquit vt protinus des mihi in diſco caput ioannis baptiſte. Non proſequor quia pauce ſunt autoritates. Uide vbi. Statim. Cito Celeriter ⁊ vbicunq agitur de Diligentia ⁊ Obedientia.

A **Prouerbium.** Cũ prouerbium idẽ ſit qđ enigma vel parabola ideſt obſcura locutio.vel idem qđ aliquod ꝓuerbium communiter dictum ⁊ pro lege ⁊ regula promulgatum. Notandum ꝙ prouerbium ſumitur pro

Allegorica ꝓpoſitione.	Accipiť dico pro ꝓpoſi
Autentica ꝓlocutione.	tiõe allegorica. Et ſic ſu
Prophetica pdicatione.	miť Jo.xvj.vbi diciť. Ec
Faſtidica deriſione.	ce nũc palam loqueris ⁊

ꝓuerbium nullum dicis. ¶ Itẽ pro ꝓlocutiõe autentica. Et ſic dicit.j. Reg.xxiiij. Diciť in antiquo ꝓuerbio ab impijs egredietur impietas. ¶ Item pro editione prophetica. Et ſic dicitur Eccli.xxxix. Occulta prouerbiorũ exquiret ſapiẽs.⁊ in prophetis vacabit. ¶ Itẽ ꝓ deriſione faſtidica Et ſic diciť.iij. Regum.ix ca. Erit iſrael in prouerbiũ ⁊ in fabulam cunctis populis ⁊c. Uide ſupra de fabula.

Prouidentia. Nota ꝙ inueniť prouidentia humana.ꝓuidẽtia mũdana.⁊ prouidentia diuina. Prouidẽtia humana eſt qua homo diſcrete ſibi ꝓuidet de neceſſarijs remedijs.cõtra imminentia nocumẽta. Juxta illud Deuť. xxxij. Utinam ſaperent ⁊ intelligerent: ac nouiſſima ꝓuiderent. Exemplo formice ⁊ taxi: qui contra hyemis tempeſtatem ⁊ etiam famẽ ꝓuident ⁊ preparãt ſibi cibos. Exemplo etiaꝫ vermiũ qui dicuntur bombices: qui cũ ſint valde impatientes frigoris: contra algorem hyemis preparant ſibi domos. Exẽplo etiaꝫ caſtorum qui contra putrefactioneꝫ caude que eſt de natura piſcis iuxta aquas ſibi ꝓuident debitas manſiones. Exemplo inſuper gruum ⁊ hyrundinum que anteq veniat hyems vadũt ad calidas regiones. Animalia enim ſolent imminentia ſibi pericula tempoꝝ ⁊ locorum preſentire.⁊ contra illa de opportunis remedijs ꝓuidere. Et ſic deus per iumẽta terre nos docet quod vnumqueq facere conuenit ⁊ decet. Quia ꝓculdubio ⁊ de cibis grẽ ⁊ deuotionis.⁊ de domo celeſtis habitationis ⁊ de regione beatifice mãſionis nobis debemus prouidere: ⁊ ipa per opera bona procurare.ne forte putredo peccati. fames inferni. hyemis eterne dãnationis.⁊ frigus eterne tribulationis nos improuiſos inueniant ⁊ occidãt. Joſue.ix. Prouidimus animalibus noſtris. Et Roma.xij. Prouidentes bona non ſolũ corã deo: ſed ẽt corã omnibus hominibus. ¶ Prouidẽtia mundana eſt illa qua in mũdo officijs ⁊ dignitatibus de perſonis ⁊ pſonis.de beneficijs ⁊ officijs ꝓuidetur. Prelatus enim ſuperior debet ꝓuidere de eccleſijs ſibi ſubiectis de ꝓcuratoribus ⁊ rectoribꝰ idoneis ⁊ diſcretis. Juxta illud Gene.xxx. Juſtum eſt vt aliquãdo prouideã mee domui. Uñ nota ꝙ talis de quo alicui eccleſie ꝓuideť dꝫ eẽ.

Imitator diuine bonitatis.	Debet eẽ imi
Predicator ſincere veritatis.	tator bonita
Moderator ſubiecte cõmunitatis.	tis paterne qꝛ.
Uendicator perfecte ſagacitatis.	ſcꝫ talis debet

eſſe filius.i.imitator dei ⁊ ſanctorum.j. Regum.xvj. Prouidi mihi in filijs tuis regem. ¶ Item debet eſſe predicator veritatis eterne. Uñ.j. Reg.xvj. Prouidete aliquem bene pſallentẽ. ¶ Item debet eſſe moderator cõmunitatis ſubiecte. Nume.xxvij. Prouideat dñs deus ſpũm omnis carnis hominẽ qui ſit ſuper multitudinẽ hanc. ¶ Item debet eſſe vendicator ſanctitatis ſeu ſagacitatis perfecte. Uñ Exo.xviij. Prouide tibi de omĩ plebe viros potẽtes.timẽtes deũ in quibus ſit veritas.⁊ qui oderunt auariciam.⁊ conſtitue eos ⁊c. ibi proprie oñditur quales dñt illi eſſe de q̄bus eccleſijs ꝓuidetur ⁊c. Uide eam expoſitam ⁊ ꝓſecutã ſ.de Eligere vel de cõſtituere. ¶ Prouidentia diuina eſt illa q̄ moderať ⁊ tꝑat vniuerſa. Et ſic deſcribitur ab Orig.ſuper Geñ.li.iij.vbi dicit. Multa ſine volũtate dei geruntur.nihil ſine ꝓuidentia. Prouidentia nanq eſt qua quis procurat diſpenſat ⁊ prouidet q̄ geruntur. Uoluntas vero qua fit aliquid vel nõ vult. Eſt igitur diuina prouidẽtia quedam diuina virtus que cuncta q̄ hic fiunt dirigit ⁊ diſponit q̄ ꝓprie nihil aliud eſt ꝙ q̄dam regula omĩ actuũ humanorũ Sicut enĩ celũ in ſue cõcauitatis ambitu claudit ⁊ cõtinet omnes orbes.⁊ etiam omnia que ſunt in omnibus inferioribus elemẽtis. Sic deus in ambitu ſue ꝓuidentie cõtinet totũ mundũ nec eſt aliquid qđ non oporteat ab ea circũcludi. Nã ſicut celũ ⁊ motus celi ꝑ violentiã trahit ſecũ omẽs orbes ⁊ planetas īferiores q̄ ſtelle erratice nominanť ita ꝙ ꝯtra motꝰ ⁊ curſus ꝓprios ab oriẽte naturali motũ celi ſeq.⁊ ſcḋm ipm voluere cõpelluntť. Sic vere deus ꝑ motũ ſue occulte

ꝓuidētie regit ⁊ regulat omnes orbes.ideſt omnes
homines huius mūdi qui errāt in hoc ſeculo vaga-
bundo q̄uis in terra habeāt diuerſos ⁊ ↄtrarios mo
tus.i.affectus ⁊ actus ⁊ q̄uis ex diuerſis cauſis ſecun
darijs vnus vnū.alius aliud ordinet ⁊ faciat atq̄ ve-
lit oportet tamē ꝙ omnes iſti motui firmamenti dei
ꝓuidentie ⁊ ordinationi cōformenť.⁊ ſiue velint ſiue
nolint ab ipſa ⁊ per ipſam diſponantur totaliter ⁊ tra
hanť.Unde Aug.ſuꝑ Geñ.li.viij.Deus bipartito ꝓ-
uidentie ſue opere preeſt omnibus creaturis.ita vt ſi
ne ſuo iuſſu nihil faciant.Et ſic cum iſto motu firma
menti concurrit etiā motus inferiorū orbiū itaq̄ qui
libet planeta ſimul ⁊ ſemel duplici motu moueť.ſcꝫ
motu firmamenti violenter trahente.⁊ motu ſuo ꝓ-
prio in zodiaco diſcurrente.Sic vere vnaqueq̄ res: ⁊
maxime vnuſquiſq̄ homo duplici motu regiť ſcꝫ mo
tu diuine ꝓuidentie qui ipſuꝫ trahit virtute ſuperio
ri ⁊ motu proprie conditionis ⁊ liberi arbitrij quo ſe
ipm mouet inſtinctu interiori. Iſta eñ duo ſimul in
omi effectu cōcurrunt.ſ.cauſa prima ⁊ cauſa ſecunda
ria.cauſa dei prouidentie.⁊ cauſa humane efficacie.
Qꝛ breuiter ſicut dicit Auguſtinus. Deus ſic res ad-
miniſtrat vt eas ꝓprijs motibus agere ſinat.Iſta exē
plariter poſſumus videre in Nabuchodonoſor deus
enim ordinauerat ⁊ plus q̄ per quingentos annos
ante predixerat populum iſrael per ipm ꝓpter eius
ydololatriam captiuandum.ſicut patet.Eſa.x.Et in
pſ.Super flumina babilonis illic ſedimus ⁊c.immo
etiam ad ipſam captiuitatem faciendam.⁊ ad regna
mundi deſtruenda deus per ſuam occultam prouidē
tiam ipm mouebat.quod tamen ideꝫ nabuchodono-
ſor ignorabat.vnde ſibi dicit dominus Eſa.xlv.Accin
xi te ⁊ nō cognouiſti me.Uerumtamen cuꝫ iſta cauſa
primaria.concurrit in iſta captiuitate cauſa ſecunda
ria.ſ.periuriū regis ſedechie.qui primo ſibi fidelita-
tē ⁊ tributū ꝓmiſerat ⁊ tandem fracto iuramento ab
eo receſſerat ꝓpter qꝺ Nabuchodonoſor ipm cuꝫ po
pulo captiuauit ⁊ eū excecauit.Ecce ergo quō cōcur-
rit ſimul iſte duplex motus.ſ.liberi arbitrij iſtorū re-
gū exterius in cōi execratione.⁊ diuine ꝓuidentie in
terius in diuina diſpoſitione Uñ breuiter Hugo.li.i.
de ſacra.ꝑte.ij.ca.xiij.ſuꝑ iſtud verbū.Sap.vi.Equa-
liter eſt ei cura de omnibus dicit ſic.Eſt ergo ꝓuiden
tia diuina qua deus curat de omnibus operibus que
fecit.⁊ qua prouidet ſingulis.vt vnicuiq̄ qꝺ ſibi debeť
eueniat.⁊ non ſolum ſuis que bona ipſe fecit. ſed etiā
alienis que mala ipſe non fecit ſed fieri permiſit ne-
ceſſe eſt eñ vt omnia diſponat. vt in regno ſuo nihil
ſit.quod debitam ordinationem euadat. Ut ergo bre
uiter ad aliquos actus diuine ꝓuidentie particulari
ter deſcēdamus notādū eſt ꝙ ꝑ occultā dei ꝓuidētiā
Mentes diſponuntur.
Actus diriguntur.
Fortune mutantur.
Caſus ordinantur.
Iudicia dei alternantur ſeu variantur.

D ¶ Primo ergo dico ꝙ ꝓuidētia dei eſt mentiū diſpo
ſitiua.Sicut eñ virtus agēs diuerſimode agit in ma
teriam.ſm hoc diuerſas ſortiuntur complexiones.⁊
inde fit ꝙ per virtutē celi ⁊ per officia ſtellaꝝ occulte
in cōceptione ⁊ natiuitate hominū opatur cōplexio
nes varias.ſic ſm ꝙ occulta dei ꝓuidētia diuerſimo-
de in hoībus operať.ſm hoc mentis cōditiones mu-
tanť ⁊ diſponunť.Sicut eñ dꝛ.Prouer.xvi.Spūum
moderator eſt dñs.Et inde fit ꝙ quidam ſunt diſpoſi
ti ad vnā ſcientiam.alij ad aliā ⁊ cetera ſimilia.Om-
nia eñ iſta operať vnus ⁊ idem ſpūs.per ſuam occul
tā prouidentiā diuidens ſingulis prout vult.i.Cor.
xij.Et ſm hoc quoſdā ad penitentiā remollit. Alios
vero ad damnationē indurari ⁊ obſtinari permittit.
Ignis eñ terrā mollem ⁊ argillā cōſueuit indurare.
Ferruꝫ vero durū cōſueuit liquefacere ⁊ mollire.Sic
vere dei prouidētia aliquando illos qui ſunt molles.
ideſt deuoti:teneres ⁊ clemētes indurari per indeuo
tionem ⁊ obſtinationem permittit.Illos vero qui du
ri ſunt ⁊ obſtinati ad penitentiam remollit ⁊ conuer
tit.Sicut eñ diciť Roma.viij.Cui vult miſereť deus
⁊ quem vult indurat.Nō preſumat ergo iuſtus. quia
poteſt damnari.ſed qui ſtat videat ne cadat.Nec de-
ſperet iniuſtus.quia poteſt ſaluari.ſed qui cecidit ac
celeret vt reſurgat. Teſte eñ Gregorio. Timendum
eſt ne nobis cadentibus.reſurgat.qui nobis ſtantibꝰ E
irridetur.Iſta eſt ergo mentium diſpoſitiua. ¶ Se-
cundo dico ꝙ eſt actuū gubernatiua. A domino eniꝫ
dirigūtur greſſus viri ſicut diciť in pſalmis. Quia ſi
cut dicitur Hieremie.x.Scio domine quoniam non
eſt hominis via eius.⁊ viri vt ambulet ⁊ dirigat greſ
ſus ſuos.Lux eñ que occulte penetrat vniuerſa occul
te cauſat vitam ⁊ motus animalium vt dicitur in li-
bro fontis vite.Sic vere deus occulte cauſat vel effe-
ctiue vel permiſſiue motus ⁊ opera omniū mortaliū
ſicut diciť Eccli.x.In manu dei poteſtas hominis. ⁊
inde eſt ꝙ ſicut auceps in manu tenens auem nō per-
mittit eam currere ꝓ libito ad quamlibet predaꝫ. ſed
tantū ad illā quā ipſe vult.Sic deus tenens actus hu
manos non ꝑmittit eos facere quicquid volunt quin
immo deus ipſos ꝑ multos modos ſue occulte ꝓui-
dentie impedit ⁊ compeſcit ⁊ quouſq̄ diſpoſuerit at
tingere ad deſideriū nō ꝑmittit.Deus eñ ſemper in
tendit ad finem meliorem.Ille eñ ante cuius oculos
mille anni ſunt ſicut dies heſterna que ꝑterijt de ma
lis operibus ſcit in futurum bona elicere ⁊ ſic ſepe
bona opera vel impedit vel expedit. ⁊ mala etiam
quandoq̄ fieri.bona vero omitti permittit.quādo ex-
inde in futurum aliquid bonum ⁊ vtile ſequuturum
cognoſcit.Et ſic ſm hoc deus peccare quandoq̄ per-
mittit hominem.vt tandem fragilitatem ꝓpriam re
cognoſcens.⁊ ad penitentiam reuertens. efficiať me
lior.Permittit etiā deus ſm hoc tyrannos ſeuire. vt
ꝓbata per eos virtus ſanctorū efficiať clarior. Per-
mittit etiā q̄nq̄ bonos in hoc mūdo tꝑaliter langue
re.vt ſpūs eoꝝ efficiať ſanctior.Et loquiť. Orige.ſuꝑ
illud Nume.xxij.Stetit angelus cōtra balaā ⁊c.Pro
uidentia inquit dei ita omnia diſpoſuit ꝙ nihil otio
ſum remiſit. Maliciam non fecit.inuentam tamen
ab alijs non prohibet licet poſſit.Si enim malicia nō
eſſet virtus contrarium non haberet. Tolle maliciā
fratrum ioſeph ⁊ ipſius carcerem ⁊ laborem. tunc ſo
mnium pharaonis non exponitur nec regioni de vi-
ctualibus prouidetur.nec pater cum filijs veniunt in
egyptum.⁊ ſic facta in mari rubro ⁊ in deſerto mira-
cula non complentur.Tolle balach maliciam ⁊ non
erunt prophetie balaam.Tolle iude proditionem:et
paſſio chriſti ceſſat.Tolle aſtutias dyaboli ⁊ marty-
res minime coronantur.Non ſolum enim bonis vti
tur deus ad opus bonum.ſed etiam malis.ſunt enim
vaſa ad honorem.ſunt vaſa ad contumeliam vtraq̄
tamen neceſſaria.Hec Orig.Et ſic ergo dico quomo
do deus permittit fieri mala pro eo qꝺ ſcit exinde eli-
cere bona vel meliora.Et ſic dico qꝺ prouidētia dei eſt
actuum gubernatiua. ¶ Tertio dico qꝺ iſta prouidē F
tia eſt fortune commutatiua.quia.ſ. dei prouidentia
ſubito dum non ſperatur pauperes facit diuites. et
econuerſo diuites facit pauperes.Et primo qꝺ pau-
peres fiant diuites patet .Sicut enim per occultam
ignis virtutem lapis q̄nq̄ in es vel in aurum conuer
titur.ſicut diciť Iob.xxiij.Lapis ſolutus calore in es
vertitur.Sic vere per occultā dei ꝓuidentiā ſepe fit
qꝺ pauper vilis ⁊ deiectus in virū potentem ⁊ nobi-
lem cōmutatur.Deus eñ pauperibus ⁊ depreſſis.et
omi tꝑali auxilio deſtitutis ſolet melius q̄ alijs ꝓui
dere ⁊ de ipſis curā gerere ⁊ habere pſ.Tibi derelictꝰ
eſt pauꝑ.orphano tu eris adiutor Cuius exēplū habe
mus in pullis coruoꝝ.qbꝰ ꝓpter carentiā plume ni-
gre a parētibus derelictis.deus illis ꝓuidet ⁊ rore ce
li mirabiliter eos paſcit.ſtatim vero q̄ſi a parētibus
acquiſita

acquiſita pluma⁊ nigredine nutriuntur predicta dei prouidentia viduant.⁊ nequaq̄ amplius rore celi recreant. Sic vere chariſſimi generaliter loquēdo illis qui ſunt ⁊ parentū ⁊ amicorū auxilio deſtituti deus ex rore celi. idest ex ſui ſpeciali gratia de neceſſariis prouidet. dicēs illud Gen.xxvij. In rore celi ⁊ in pinguedine terre erit benedictio tua. Pauper ꝟo a deo ſic prouiſus dicet illud ps. Pater meus ⁊ mater mea dereliquerunt me dominus aūt aſſumpſit me. Potiſſime aūt apparet virtus in vno occulte dei prouidentie miraculo erga pauperes ⁊ depreſſos. Quia ſepiſſime fit ꝙ illos qd ad alicuius depreſſionem per maliciosos conſtituit in ipſius promotionem ⁊ comodū per dei occultam ꝓuidentiam commutat. Linx enim vrinam habet valde medicinalem.⁊ ideo homini inuidens ipſam ſub terra abſcōdit. ne.ſ. inueniri ab homine poſſit. vbi tamen nocere homini credit eidē magis proficit. qr occulte per virtutem celeſtem illa vrina occultatione huiuſmodi mediante in precioſum lapidē multo magis hominibus proficuū conuertit atq̄ trāſit. Sic vere ſepe fit ꝙ aliqui moti inuidia nituntur quicquid boni poſſunt in aliis impedire. Sȝ qd ipi ad malum finem faciūt. diuina prouidentia ſolet in melius cōmutare. Exemplo fratrū ioſeph qui dū ipm Joſeph vendere ⁊ deprimere voluerunt. ipſum dn̄m egypti occaſionaliter effecerūt. Unde etiā ipſe dixit fratrib⁹ ſuis. Gen.l. Nunquid inquit poſſumus reſiſtere dei voluntati: vos cogitauiſtis in me malū ⁊ deus ꝯuertit illud in bonū vt exaltaret me ſicut im preſentiarū cernitis. Facit ergo dei ꝓuidentia pauperes ſubito diuites. Sed adhuc dico ꝙ iſta facit diuites qui in ꝓpriis auxiliis non diuinis cōfidunt ſubito pauperes. Deus enī videns qd diuitie ⁊ mundi ꝓſpera ſunt hominibus cauſa ruine.⁊ diuerſo⁊ etiam pctōrum occulte per infortunia diuerſa ſubtrahit eis ⁊ eos ad paupertatem ⁊ aduerſitatem venire ꝑmittit ⁊ illud qd cauſa erat eis peccandi vel etiā aliis nocendi.ſ. diuitias ab eis aufert ⁊ tollit. Sicut enī virtus lune occulte replet oſſa medullis ⁊ maria aquis. ſic etiā occulte ſolet ea vacuare ⁊ ab omni abundantia minorare. Sic vere deus nō ſolum pauperes replet ꝑ ſuam occultā prouidentiā ⁊ cumulat immo etiā quādoq̄ per ſuā occultā influentiā diuites euacuat ⁊ denudat. Iſte enī depoſuit potentes de ſede ⁊ exaltauit humiles. Iſte enī pauperē facit ⁊ ditat hūiliat ⁊ ſubleuat ſicut dicit.j. Regū.ij. Et ſic ergo dico quod dei

G ꝓuidentia eſt fortune cōmutatiua. ¶ Quarto dico ꝙ iſta eſt caſuum introductiua. Omnes enī mundi caſus a dei prouidentia originaliter veniūt ⁊ ꝓcedunt. Caſus enī ⁊ fortuna. nō ſunt niſi effectus prouidentie dei occulte. Quia ſicut multi vidētur rerum effectus quorū cauſe penitus neſciunt. ſicut patet de ferro qd trahit a polo artico ⁊ adamante. de echino qui detinet nauem ⁊ cetera ſimilia: Quis dicat ſcriptura ꝙ nihil in terra ſine cauſa fit. ſicut dicit. Job.v. Sic vere effectus diuine prouidentie videmus cauſas vero penitus ignoramus ⁊ inde eſt qd vnū videmus occidi. alium ſubmergi. alium ſuffocari. aliū iugulari. Unū videmus deprimi aliū ſublimari. vnū deponi. alium promoueri. Omnia enī a dei prouidentia veniunt.⁊ omnia ab eo iuſte fiunt. Quis cauſa quare fiunt nobis pro iſto tempore ſit ignota. Unde de morte hominis dicit. Sap.iiij. Uidebunt inquit finem ſapientis. et non intelligent quare minuerit eū deus. Et inde de caſibus dicit Hiero. Omnia prouidentia dei agunt.

H ⁊ qd credit eſſe pena medicina eſt. ¶ Quinto dico ꝙ eſt ſalutis alternatiua. Per dei enim prouidentiam. diſpoſitionem. preſcientiam predeſtinationem ⁊ ſapientiam fit quare vnus damnatur. alius ſaluatur. Unus ad deo eligitur.⁊ alius reprobatur. Sicut enī dicit Pli. Filij cattulo⁊ ⁊ canū ⁊ ſuū. eodē ordine ſugunt mammas. quo in vtero matris primi vel vltimi extiterunt. Sic vere dico qd homines ſm̄ illum ordinem qui ab eterno in ventre occulte dei predeſtinationis ⁊ prouidentie fuerunt diſpoſiti ⁊ locati ⁊ ad vitā vel ad interitum ordinati ſm̄ hoc iſti ad vbera paradiſi primi ⁊ vltimi admittunt vel per damnationem ab eis penitus repellunt. Teſte enī Grego. Moral. xxviij. Quicquid foris venturū eſt in opere. iā intus eſt factū predeſtinatione. A deo enī dependet vtrūq̄ ⁊ ſalus bonorū ⁊ damnatio reprobo⁊. Unum preuidet ex miſericordia aliud vero ex iuſtitia. Unū preuidet effectiue. Aliud preuidet permiſſiue. Unū preuidet predeſtinando aliud preuidet preſciēdo. De hoc Aug. li.iiij. de vnico baptiſ. dixit. qd in illa ineffabili dei preſcientia multi qui foris vident intus ſunt. Et ſic ergo patet quō prouidentia dei in altitudine ſua aſſumpta. eſt ſalutis moderatiua. Caſuum ordinatiua. Fortune cōmutatiua. Actuum gubernatiua. Cordium diſpoſitiua. Uide ſupra de iudiciis diuinis.

Prouincia.

Cum prouincia ſit certa ⁊ diſtincta orbis terrarū portio ſeu etiā certa terre ꝑpli diſtinctio. ⁊ diſtincta gentis habitatio moribus ⁊ dn̄io differens ⁊ loquela. Poſſumus dicere qd referendo ad moralia multe poſſunt ꝓuincie reperiri. vicȝ Prouincie. A

Interiores.	Interiores ſunt in animo.
Exteriores.	Exteriores ſunt in mundo.
Superiores.	Superiores ſunt in celo.
Inferiores.	Inferiores ſunt in inferno.

¶ Primo ergo dico qd ſunt ꝓuincie interiores.⁊ iſte certe ſunt prouincie regni anime.ſ. voluntas ratio. ⁊ memoria. In tres equaliter ptes prouinciaȝ diuides. In prouincia voluntatis viget honor ⁊ potentia. Iſta eſt enī caput regni. qr.ſ. voluntas eſt potentia libera. alie ſunt potentie ſeu ꝓuincie ſerue. Populi autem iſtius ꝓuincie ſunt bona deſideria ⁊ affectus. De quibus.j. Eſdre.ij. Hi ſunt aūt ꝓuincie filij. Iſta ꝓuincia qn̄q̄ per hoſtes.ſ.p demones ⁊ peccata capit. prauis legibus imbuit. crudeli tyranno.ſ. carni. mundo vel diabolo ſubijcit.⁊ tributis malo⁊ affectuū per malā cōſuetudinē ſubiugat.⁊ ſic de libertate i ſeruitutē. de dn̄io in captiuitatē mutat. Et ſic lamentabat Hieremias. dicens. Tren.j. Facta eſt quaſi vidua domina gentiū princeps ꝓuincia⁊ facta eſt ſub tributo. In ꝓuincia intellectus vel rōnis viget ſenſus ⁊ ſciētia. ſicut enī videmus qd in vno regno nō in omi ꝓuincia ſtudia literarum vigent. ſed ſolū in aliquibus que ad hoc magis ydonee ſpecialiter eliguntur. Unde etiā in regno iudee ſolebat eſſe cariathsarbe. q̄ interpretat ciuitas literarum. In talibus ergo ꝓuinciis ſcȝ intellectu ⁊ rōne ſenſus habitant ⁊ ſcientia. quibus.ſ. tam iſta ꝙ omnes alie ꝓuincie anime gubernātur. Unde Heſter.iij. Litere miſſe ſunt per curſores regis. ad vniuerſas prouincias. In prouincia memorie viget diſciplina ⁊ obedientia. Iſta eſt enim vbi eſt memoria beneficiorum dei. maleficiorum ſui. neceſſitatum proximi mandatorum legis ⁊ prelati. Judith.xi. Diſciplina tua omnibus prouinciis predicatur. Et breuiter iſte ſunt prouincie xp̄i in quib⁹. ſcilicet ſolet in regno anime dominari. Sic eſt tamen qd iſte prouincie diuerſis vitiis aliquotiens occupantur. ita qd iſtius regni nobilitas ⁊ integritas. concordia ⁊ etiā in trāquillitas diſſipatur. ipſeq̄ rex chriſtus exinde foris exulat ⁊ vagatur. Unde de hoc poteſt exponi illud Eccleſiaſtes.x. Si videris calumnias egenorum ⁊ violenta iudicia.⁊ ſubuerti iuſticiam in prouincia non mireris. quia excelſior alius eſt ⁊ ſup hoc quoq̄ alij eminentiores. ⁊ alij in ſuper vniuerſe terre rex imperat ſeruienti. Pȝ ergo qd ſunt ꝓuincie interiores. ¶ Secundo dico qd ſunt prouincie exteriores. ⁊ iſte nihil B aliud ſunt ꝙ varij ſtatus huius mundi. Status ſecularium que.ſ. ſi bene reguntur boni ſunt ⁊ econuerſo. Aduerte tamen qd in iſtis ꝓuinciis quandoq̄ dn̄ant iniqui pncipes iudices ⁊ plati crudelitati ⁊ auaricie. dediti ⁊ intenti. ſub quo⁊ certe regimine tyrannia do

Ayuntamiento de Madrid

minaꝝ.et virtus et iuſticia in his ꝓuincijs adnullaꝝ: Dyabolus em̄ ꝓprie figuraꝝ in illo rege aſſyrioꝝ: ⁊ i aman ꝓncipe regni ſui.q.ſ.ſicut dicitur: Heſter.iij.in oībus regni ſui prouincijs ordinauerant iudeoſq̄ ſoli colebant deum vna die interfici.alioꝝ aūt demonioꝝ cultores non interfici.ſed ſeruari. Quia reuera chariſſimi rex aſſyrioꝝ diabolus cū aman principe regni ideſt cum mundi malis principibus ⁊ tyrānis bonos ⁊ deum colentes ſtudent de iſtis ꝓuincijs eneruare.⁊ de mundi ſtatibus eradicare. Malos vero q̄ peccando demonia colunt ibi preficere ⁊ ſeruare. Verūtamen ſicut tunc iſti iudei ad mortē damnati: ⁊ a deo miraculoſe ſunt liberati mali vero q̄ ſe ad ipſoꝝ interfectionē parauerāt trucidati. Sic vere dico ꝙ finaliter deus bonos liberat.⁊ iſtos male in his ꝓuincijs dn̄antes eradicat atq̄ dānat. Et ſic dicamus dn̄o illud Hiere.x. Effunde indignationē tuam ſup gentes q̄ te nō cognouerūt.⁊ ſuper ꝓuincias q̄ nomē tuū nō inuocauerūt.q2 deuouerunt iacob.⁊ comederunt eū ⁊ conſumpſerūt ⁊ decus eius diſſipauerūt. Iſte ergo ſunt ꝓuincie exteriores. ¶ Tertio dico ꝙ ſunt ꝓuincie ſupiores. Et iſte procerto ſunt prouincie paradiſi.ſ.diuerſi ſtatus ⁊ habitacula beatoꝝ in quibus.ſ. deus ⁊ angeli principanꝝ.q.ſ. beatos qui illuc vadūt fouent diligunt ⁊ ſectanꝝ. Vn̄ Heſter.ix. Nā ⁊ prouinciaꝝ iudices extollebāt iudeos. ¶ Quarto vero dicā ꝙ ſunt ꝓuincie inferiores.i.patrie ⁊ vrbes infernales que.ſ.ꝓuincie ⁊ habitacula ſunt diuerſa diuerſis.ſcꝫ ſm̄ diuerſa demerita cōſtituta. Iſte aūt ſunt ꝓuincie ſimiles illi ꝓuincie que ſm̄ ſolinū dr̄ aptoforon. vbi ſcꝫ ꝑpetua eſt nox.grando.nix.pluuia ⁊ tēpeſtas. Unde de tali ꝓuincia dici pōt illud. Heſter.iiij. In omnibus quoq̄ ꝓuincijs opidis ⁊ locis ad que crudelis regis dogma ꝑuenerat planctus ingens erat apud iudeos ieiunium vlulatus ⁊ fletus. Sic igiꝝ patet quomodo in bono ⁊ in malo prouincia poteſt ſumi.

A **Prouocare.** Nota ꝙ prouocare idēꝫ eſt qđ inducere excitare vel aliquem ad aliquid animare. Et pōt accipi in bono ⁊ in malo. In bono em̄ ꝓuocanꝝ iuſti ad benefaciendū. Prelati em̄ ⁊ predicatores dn̄t monitionibus ⁊ exemplis populū excitare ⁊ ad bonū viriliter ꝓuocare. Exemplo aquile que volitās ſuper pullos ipſos ꝓuocat ad volandū. Exemplo equi quē miles clamādo.⁊ alius tubicinādo prouocat ad currendū. Exemplo elephantū quos per oſtenſionē ſanguinis homines ꝓuocant ad pugnandū. Quia vere chariſſimi qn̄ videmus viros iuſtos ante nos volitando exēplariter precedere. qn̄ audimus tubā predicationis aures nr̄as cōcutere qn̄ videmus ſanguinē dn̄ice paſſionis oculis nr̄is ſe ꝑſidere.ſtatim debemus ad volatū contemplationis animari ad curſum boni opis excitari ⁊ ad bellū fortis dimicationis cōtra vitia ꝓuocari. De ꝓuocatiōe em̄.⁊ ad cōtemplatiue volandū diciꝝ Deuꝫ.xxxij. Sicut aquila prouocans ad volandū pullos ſuos ⁊ ſup eos volitans. De ꝓuocatione ad operandū dr̄. Heb.x. Cōſideremus inuicē in prouocatione charitatis et bonoꝝ opeꝝ. De ꝓuocatione vero ad pugnandū dr̄. Dan.xj. Prouocabiꝝ rex auſter ad prelium ⁊c. Sic ergo dico ꝙ prouocatio ſumiꝝ in bono. ¶ Sed adhuc

B dico qđ ꝓuocatio ſumiꝝ in malo.⁊ ſic cōiter ꝑ ꝓuocatione ad iram vel ad peccatū accipiꝝ. Quia ſicut dr̄. Prouer.xxx. Qui ꝓuocat rixas producit diſcordias. Quidam em̄ ſunt ita peſtiferi ꝙ hoīes ꝗꝗ pacificos ⁊ benignos.ꝗꝗ iuſtos ⁊ ſanctos ſuis ſtimulationibꝯ ad iracundiā ꝓuocant. Exemplo fenēne q̄ exprobrauit anne ꝙ cōcluſerat dn̄s vuluam eius: ⁊ ita prouocabat eā.j.Reg.j. etiā ſuis malis exemplis ⁊ inductionibus ad pctm̄ incitant. Prouer.xij. Os inſipientis prouocat ſtulticiā.⁊ etiam ipſm deū patientiſſimum ſuis malis opibus ad coꝝ odiū ⁊ indignationē inuitant.exemplo cornicis q̄ aquilam ꝑ multos horribiles clamores ꝓuocat ad eam occidendam. exemplo etiam elephantis quiꝗuis ſit animal valde mite.aliquando tamen prouocatur ad grauiter iraſcendum. Ideo de malis ⁊ predonibus diciꝝ. Job.xij.ꝙ abundant tabernacula predonū qui audacter procant deū cum ipſe dederit omnia in manu eorum. Et ideo nota hic ꝙ aliqui prouocant deum

Proteruiter contradicendo.
Carnaliter concupiſcendo.
Verbaliter decipiendo.
Crudeliter officiendo.
Moraliter deficiendo.

Prouocāt dico deū cōtradicendo proteruiter. ⁊ ſic diciꝝ. Deuꝫ.ix. Memento quō ad iracundiam prouocaueris dominum in ſolitudine ſemper aduerſus dominum contendiſti nā in oreb prouocaſti eum. Oreb aūt locus eſt vbi manauerunt aque cōtradictionis ſicut diciꝝ Nume.xx. ¶ Itēꝫ ipſm prouocant concupiſcendo carnaliter. Unde diciꝝ Deutero.ix. In ſepulcris concupiſcentie prouocaſtis dominū. ¶ Item decipiendo verbaliter. Unde Job.xxxvj. Simulatores ⁊ callidi ꝓuocant iram dei. ¶ Item officiendo ſeu interficiendo crudeliter. Unde de manaſſe de quo diciꝝ.iiij.Reg.xxj.ꝙ ſanguinem multū fudit.diciꝝ.iiij.Regū.xxiij. Non eſt auerſus furor domini propter irritationes quibus prouocauerat eū manaſſes. ¶ Item deficiendo moraliter. Unde Treń.iij. Nos inique egimus ⁊ ad iracundiam ꝓuocauimus. Et hec de prouocatione ſufficiant ⁊c. Uide de Iracundia ⁊ cetera.

Prout. Cum prout accipiaꝝ pro ſicut.⁊ ſic ſemper ſignificat aliquā regulā directiuā. Notabo ꝙ quilibet prudens debet ſequi ſuum prout ideſt ſuam regulam ⁊ exēplar ad quē ipſe debet moderari: corrigere ſeu dirigere facta ſua. Habeat igiꝝ ⁊ reſpiciat Unum prout. A

Debite congruitatis.
Attente neceſſitatis.
Proprie poſſibilitatis.
Prelate autoritatis.
Mutue fraternitatis.
Infime capacitatis.
Diuine ſublimitatis.
⁊ ſpontaneitatis.
Voluntarie libertatis.

Dicam igiꝝ ꝙ vir prudēs ſequitur vnū prout ⁊ vnā regulā honeſte cōgruitatis. Cōgruitas em̄ locoꝝ tempoꝝ: perſonaꝝ: negocioꝝ ⁊ reruꝫ dn̄t cuilibet eſſe vnū prout: ⁊ vna lex: ⁊ vna regula ſm̄ quā ipſe debet dirigere facta ſua. Unde de tali cōgruentia dr̄.ij.Eſdre.j. Qđ filij iſrael aſſauerūt phaſe igne prout oportebat.i.ꝓut negociū requirebat.⁊ de cōgruentia tp̄is dr̄.j Mach.viij.vbi loquiꝝ de equis federis initis īter romanos ⁊ iudeos qđ auxiliū ferret romanis gens iudeoꝝ prout tp̄s dictauerat.⁊ econuerſo ſi bellū iudeis contingat: adiuuabūt romani prout tp̄s permiſerit. ¶ Item dico qđ prudens ſequiꝝ vnā regulā: vnū prout attente neceſſitatis. ⁊ iſtud certe tūc debetꝰ fieri qn̄ alicui pretextu elemoſyne.pietatis ſeu etiam diſpenſationis ⁊ diſtributiōis aliquid cōmittiꝝ.q2.ſ.tunc prout requirit neceſſitas indigentis debet concedere plus vel minus. Unde Act.ij.dr̄ qđ precia rerum per diſcipulos diuidebanꝝ omnibus ꝓut cuiq̄ opus erat. idem dr̄ Act.iiij. ¶ Item prudens ſequitur vnā regulā vnum prout ꝓprie poſſibilitatis.q2.ſ.ſm̄ vires noſtras ⁊ prout requirit facultas noſtra nos debemus alijs diſtribuere plus vel minus.exemplo.ſ. Thobie. De quo diciꝝ Tho.j.qđ ipſe diuidebat vnicuiq̄ prout poterat de facultatibus ſuis.⁊ Act.xj.dr̄ qđ diſcipuli prout quiſq̄ habebat ꝓpoſuerunt ſinguli in miniſteriū. ¶ Item prudens ſequiꝝ vnā regulam.vnū ꝓut ſuperne autoritatis.q2.ſ.iſte debet cōformare voluntatē ſuā voluntati ⁊ mandato dei ⁊ ſupioꝝ ſicut ſcꝫ dr̄.ij.eſdre.vij. qđ rex mādauit dari in vſus iugis ſacrificij frumētū: ſal.vinū ⁊ oleū ꝓut ſacerdotes q̄ ſunt in hieruſalē dictauerūt cōſumi quotidie. ¶ Itē prudēs ſequiꝝ vnā regulā vnū ꝓut mutue fraternitatis. Unde Luce.vj.dr̄. Prout vultis inquit vt faciāt vobis homines ⁊ vos facite illis ſiliꝝ. ¶ Itē prudēs ſequiꝝ vnā regulā vnū ꝓut infime capacitatis.q2.ſ.ꝓut videt qđ diſcipulus eſt ſufficiens

C

Ayuntamiento de Madrid

ſufficiens retinere ⁊ capere. debet doctor ⁊ prelatus predicare docere atq; dicere. Unde de xpo dr Math. iiij. ꝙ loquebať eis verbum prout poterant audire. Et Ephe. iij. Prout poteſtis legentes intelligere ⁊c. ¶ Item prudens ſequiť vnam regulam: vnum prout diuine ſublimitatis. quia. ſcȝ ſm ꝙ ipſe videt eſſe deo placitũ ⁊ acceptũ debet exequi facta ſua. Exemplo. ſ. apoſtolorum de quibus diciť. Act. ij. ꝙ ipſi ceperunt loqui varijs linguis prout ſpũſſanctus dabat eloqui illis. ¶ Item etiam deus habet propriam voluntatem pro regula. quia ſicut dr. ij Mach. xv. Ille prout illi placet dat dignis victoriam. Item prudens ſequitur vnam regulam vnũ prout voluntarie libertatis. q. ſ. voluntarie nõ coacte facit bonũ. Uñ. ij. Cor. ix. Unuſquiſq; prout deſtinauit in corde ſuo. nõ ex triſticia aut ex neceſſitate. Hylarem enĩ datorem diligit deus. ſic ergo patet quomodo prout ſignat conformitatẽ prudentium ⁊ iuſtorum quia. ſ. ipſi ſe conformant regulis virtuoſis. De mala vero regula ⁊ conformitate poteſt dici peccatoribus illud. j. Cor. xij. Scitis inquit quoniam cũ gentes eſſetis ad ſimulacra muta prout ducebamini euntes. Sufficit autẽ de prout. Uide infra de ſicut. ⁊ de Quaſi. ⁊ de Ut ⁊ ſimilibus.

A

Proximus.

Cum proximus dicať ille qui ſanguinitate vel affinitate vel vicinitate alicui eſt coniunctus notandũ ꝙ proximos poſſumus intelligere omnes illos qui nobis ꝑ fidei vnitatem. vel per religionis ſtatus communitatem. vel per patrie identitatẽ aliqualiter ſunt coniuncti vel etiam per nature cõformitatem. Et ſic poſſumus notare qđ in ſcriptura inuenitur. Proximus

Admirandus.
Uenerandus.
Honorandus.
Diligendus.
Corrigendus.
Negligendus.
Dirigendus.
Precauendus.
Preuidendus
Metuendus.

Omnes enim iſtos proximos habet homo dũ militat in hac vita. Igiť dico ꝙ iſte hȝ vnum proximũ admirandũ. Et iſte ꝓculdubio eſt deus q factus ẽ proximus noſter ꝑ carnis aſſumptionẽ. ꝑ gratie infuſionẽ per amoris coniunctionẽ ⁊ per glorie collationẽ: Et ideo querẽti illud Luce. x. Et quis eſt meus proximus? ꝓponiť parabola de Samaritano qui ſauciatũ in ſuũ ſtabulũ recepit. ⁊ de ſacerdote qui ipm preterijt. ⁊ de leuita qui de eo non curauit. Et queriť quis horum triũ videtur fuiſſe ſuus proximus. Et reſpondeť. Qui fecit miſericordiã cũ illo. ꝓculdubio deus eſt proximus iſte Quia vere humanũ genus qđ a latronib9 ideſt demonibus fuerat ſauciatũ curauit ⁊ erga eũ miſericordiã fecit medicinã ſacramentorum adhibuit. ⁊ ipm in paradiſi ſtabulũ tranſportauit. ¶ Item dico ꝙ homo habet vnũ proximũ venerandũ. Et iſte eſt angelus ad cuſtodiã hominis deputatus qui ꝓculdubio in reuerẽtia eſt habendus. Uñ Roma. xv. Unuſquiſq; proximo ſuo placeat in bono. ¶ Item dico ꝙ habet vnũ proximũ honorandũ. Et iſte eſt platus. De quo Eccli. xvij. Mandauit deus vnicuiq; de proximo ſuo Et ſequiť in vnamquãq; gentẽ ꝓpoſuit rectorem. ¶ Item habet vnum proximum diligendũ. Et iſte eſt quilibet bonus homo quem debemus diligere ſicut fratrem. Uñ Math. xxij. ⁊ Marci. xij. Lu. x. Gal. v. Dilige proximũ tuũ ſicut teipm. Quia ſicut diciť Eccli. xiij. Omne animal diligit ſimile ſibi: ſic ⁊ omnis homo proximũ ſibi. ¶ Item habet vnu proximũ corrigendũ. Et iſte proximus eſt corpus noſtrũ quem ꝓculdubio debemus corrigere ⁊ ꝑ penitentiã macerare. Eccli. xix. Corripe proximũ tuum. ¶ Item habet vnũ proximũ negligendũ Et iſte proximus eſt mundus qui ꝓcerto debet negligi ⁊ odiri Hiere. ix. Unuſquiſq; a proximo ſuo ſe cuſtodiat. ⁊ in omni fratre tuo non habeas fiduciam.

¶ Item habet vnũ proximum dirigendum. Et iſte proximus eſt quilibet ſimplex homo quem debemus ꝑ viribus dirigere ⁊ iuuare. Eſa. xlj. Unuſquiſq; proximo ſuo auxiliabiť. ⁊ maxime iſte proximus eſt pauper ⁊ egenus cui certe eſt per elemoſynam ſuccurrendũ: ⁊ erga eum miſericorditer procedendũ. Unde Eccleſiaſtici. xlj. Ne auertas faciẽ tuã a proximo tuo. ¶ Item habet vnũ proximum precauendũ. Et ille proximus eſt quilibet homo malicioſus ꝓditor ⁊ iniquus a quo eſt ſummopere precauendũ. Et tales erant illi de quib9 diciť in pſ. Amici mei ⁊ proximi mei aduerſum me appropinquauerunt ⁊ ſteterũt. Et ideo Eccli. ix. dicitur Scdm virtutem caue tibi a proximo tuo. ¶ Item habet vnũ proximũ ꝓuidendũ. Et iſte proximus eſt mors que ſemꝑ ſtat iuxta nos parata nos tranſglutire. Et de hoc Marci. xiij. Scitis ꝙ in proximo ſit eſtas. Et ibidem. Scitote ꝙ in proximo ſit in oſtijs. ¶ Item habet homo vnũ proximũ metuendũ. Et iſte proximus eſt diabolus qui ſemꝑ e proximo nobis inſidiať. Unde. ij. Macha. x. Proximi hoſtibus effecti reſederũt Et zach. xj. Deuoret vnuſquiſq; carnem proximi ſui. B Ecce ergo quot habet homo proximos in hoc mundo. ¶ Sed omnibus proximorũ generibus omiſſis. Dico ꝙ per proximos intelligere poſſumus generaliter: amicos: vicinos: conſanguineos: ⁊ propinquos. Et ideo breuiteř de proximis noſtris tam ſpũalibus ꝙ tẽporalibus. dr Eccli. xxvij. Dilige proximũ ⁊ coniungere fide cũ illo. Ubi oſtendiť ꝙ proximum debemus. Mentaliter adamare. Dilige. Utiliter adiuuare. proximũ. Tenaciter frequentare vel comitari. Coniungere inquit fide cum illo. Primũ eſt opus charitatis Scdm eſt opus pietatis. Tertium eſt opus fidelitatis. iſta ergo tria ſunt habenda erga proximos. ſ. Charitas ad interius adamandũ. Pietas ad exterius iuuandũ Firmitas ſeu fidelitas ad diutius reſtandum ¶ Habeat igitur proximus erga proximum charitatem ⁊ dilectionẽ. Dilige inquit. Tanto enim ignis eſt maior. quanto materia ignibilis eſt proximior. Sic vere ignis charitatis tanto amplior debet eſſe. quãto hominem qui eſt res ignibilis. i. diligibilis proximus cõtingit adeſſe. ideo dr Luc. x. Dilige proximũ tuũ ſicut teipm. Et. Eccľ. xiij. Omne enĩ animal diligit ſimile ſibi. ſic ⁊ omnis homo proximũ ſibi. Quod eſt contra multos q alios nõ diligũt ſicut ſeipſos. ſed propter ſeipſos ⁊ iſta non eſt ꝓprie dilectio proximi ſed magis dilectio rerũ proximi. Qđ pȝ q2 ceſſantibus rebus ceſſat dilectio vel amor. Sicut ad ſenſum patet de pauperibus qui nullũ inueniũt amatorẽ. Unde Prouer. xiiij. Etiã proximo ſuo pauꝑ odioſus erit. Amici vero diuitum multi. Sed de hoc vide ſupra titulo de Amicicia Non ſic. ſed habeamus ad proximos charitatẽ ⁊ affectionẽ. ¶ Scdo habeam9 pietatẽ ⁊ largitionem. Res enĩ magis influũt in res ſibi contiguas ⁊ ꝓpinquas. eiſq; magis cõiter ſuas cõicant qualitates. Sic ⁊ nos debemus in proximis nr̃is ꝑ pietatẽ magis influere et bona noſtra ꝑ pietatẽ amplius cõicare ⁊ ꝑ largitatem potius erogare. qđ etiã oñdiť in verbo proximi. Quia ſicut diciť Eccli. xviij. Miſeratio hominis erga proximũ ſuũ. ⁊ potiſſime iſta dñt eſſe vera de pauperib9 ⁊ depreſſis quib9 eſt amplius ſuccurrẽdũ. vñ Eccli. iiij Ne reuerearis proximũ tuũ in caſu ſuo. Qđ eſt contra multos q nullũ proximũ ſuũ pauperẽ vel depreſſum volunt iuuare. ſȝ magis officere ⁊ nocere vt ſic iſti dicãt illud pſ. ac ſi pauꝑes loquerenť fortune dicẽtes. elongaſti a me amicũ ⁊ proximũ ⁊ notos meos a miſeria. Nõ ſic. ſed exhibeamus proximis pietatẽ ⁊ cõpaſſionẽ Proximũ inquit. ¶ Tertio habeam9 erga proximos firmitatẽ ⁊ durationẽ. Et hoc oñdiť cum dr. Cõiungere fide cũ illo. ideſt fideliter ꝑmanere cũ illo. Fideles enĩ amici cũ proximis ſunt ꝑſeuerantes. ⁊ cũ ipſis veraciter ꝑmanentes vt de talibus amicis ⁊ proximis ſtabilib9 ⁊ fidelib9 dicať illud Coll. j. Permanetis in fide fundati Et illud eſt ꝯtra multos qui reuera proximis ſuis nõ ſunt fideles nec erga eos ſtabiles aut manentes. Et iſtud pȝ q2 non ceſſant proximos ſuos decipere. vel eos auaricia luxuria vel iniuria moleſtare. Auaricia dico. Uñ Eze. xxij. Auare proximos ſuos calumnia

Ayuntamiento de Madrid

xi ſunt in te. Luxuria etiã. Vñ Ezec. xxxiij. Vnuſquiſ-
qz vxorẽ primi ſui polluit. Iniuria etiaꝫ. Unde zac. xj.
Tradã homines vnũquẽqz in manu primi ſui. Non
ſic ergo. ſed ſimus erga proximos nr̃os fideles. Quia
ille qui iurat primo ſuo ⁊ nõ decipit: qui pecuniam
ſuam nõ dedit ad vſuram ipſe eſt qui benedictionẽ a
domino reportabit. Patet ergo quõ erga primos de
bemus habere firmitatẽ ⁊ fidelitatem. pietatẽ ⁊ beni
gnitatẽ charitatẽ ⁊ ſinceritatẽ ⁊c. ſufficit. Vide ſ. de
Amicicia vbi inuenies exẽpla multa ſupra de ppe et
iuxta de fraude ⁊ de appropinquare ⁊ i ceteris ſilib⁹.

a **Prudentia, prudens.** Nota qꝺ pru
dentia nihil aliud eſt ꝙ ratio docta a gratia. ſtudẽs vitare nociua
⁊ vtilia pcurare. vt dicit Iſiꝺ. Eſt aũt prudentia ideꝫ
qꝺ diſcretio ſeu etiam puidentia futurorũ. Teſte eñ
Iſiꝺ. li. Ethi. prudens ſeu preuidens dicitᷣ quaſi pcul
videns. Futuros eñ ⁊ incertos preuidet caſus. Sed
quia breuiter loquendo per prudentem intelligitur.
vir diſcretus: perfectus: honeſtus ⁊ maturus. Poſſu
mus dicere ꝙ teſte Seneca in tribus cognoſcitur pru
dentia viri iuſti vicꝫ.

In preteritorum recordatione.
In preſentiũ ordinatione.
In futurorũ meditatione.

Prudẽtes eñ viri preterita recordanᷣ pñtia moderã
tur ſequentia meditanᷣ. Sic enim dicit Senc. lib. de
moribus Prudens ſi fuerit animus tuus pterita re-
cordare: pñtia ordina. futura pcaue. Dico qꝺ pterita
recordanᷣ. Sicut eñ ſerpens ita eſt flexibilis qꝺ re-
tro ſe põt reſpicere ⁊ videre in ſui longi corporis tuta
mentũ ſic ⁊ nos ad illa que iam retro trãſierunt debe
mus oculos conſiderationis noſtre vertere ⁊ ea ſicut
condecet cogitare ⁊ ſic erimus ſicut illi de quibus di
citur Mat. x. Eſtote prudentes ſicut ſerpentes. ⁊ ſim
plices ſicut columbe. Iſta autem preterita que debẽt
recordari ſunt iſta ſcꝫ.

Beneficia que recepimus.	Et ſic docet recorda
Maleficia que cõmiſimus.	ri, Eccleſi. xj. dicẽs
Aduerſitatẽ quã habuimus.	In die bonoꝝ ne im
Vilitatẽ qua nati fuimus.	memor ſis malorũ.

Et Eccli. xviij. Memento paupertatis in die abun-
dãtie ⁊c. Vide ſupra de memorari. Quia ſicut dicitur
Prouer. xix. Cuſtos prudentie inueniet bona. Unde pi
tagoras in ſuis preceptis dicit. Duoꝝ tempoꝝ haben
da eſt cura mane. ſ. ⁊ veſpere. In vno inquit gerenda
b pſpice. in altero vero reſpice que geſſiſti. ¶ Item di-
co qꝺ prudentes pñtia moderãt. qꝛ. ſ. ad virũ pruden-
tem pertinet qꝺ in iſtis agibilibus ſagaciter ſe habe
at ⁊ diſcrete qꝺ potiſſime pertinet ad prelatos qui in
adminiſtratione temporalium bonoꝝ ⁊ in regimine
ſubditoꝝ debent prudenter ⁊ ſagaciter ſe habere. Qꝛ
ſicut dꝛ Prouer. xiiij. Qui patiens eſt multa guberna
tur prudentia. Quia etiã ſicut dꝛ Luce. xij. Fidelis dꝫ
eſſe diſpenſator ⁊ prudens quẽ cõſtituet dominus ſu
per familiã ſuã. ſicut eñ ſumma prudẽtia animaliũ
eſt in hoc qꝺ ſciunt diſcernere inter vtilia et nociua.
Vñ etiã herbas nociuas dimittũt pficuas vero car-
punt ⁊ eligunt. Pericula etiã pſentiunt. ⁊ ab ipis fu-
giũt ⁊ reſiliunt. Sic reuera ſũma eſt hominis ſpirita
lis prudẽtia qñ ſcit illa que ſunt ad ſalutem vtilia eli
gere. alia vero fugere ⁊ negligere, ⁊ qñ ſcit piculũ in-
ferni ⁊ peccati cognoſcere. ⁊ ab eo ſagaciter reſilire.
Qꝺ potiſſime debet eſſe verũ de illis q ipſa nociua ⁊
picuLoſa: ipaqꝫ vitia ⁊ peccata p experientiaꝫ cognoue
rũt qꝛ tales ſi prudẽtes ſunt a talib⁹ pcauẽt ⁊ recedũt
Vñ Seneca in puer. dicit. qꝺ bonũ eſt in alieno malo
fugiẽda intueri. ruina prudẽtiũ poſteros docet. Cau-
tio eſt in reliqua lapſus anterior, ignauus nimis eſt.
qui poſt exemplũ inuenitᷣ incautus. Indemnis eſt ca
ſtigatio quã pſuaſerũt exẽplaria. qꝛ felix quẽ faciunt
aliena pericula cautũ. Teſte eñ puer. xiiij. In corde
prudentis requieſcit ſapientia. Ideo puer. ix. dꝛ. Re-
linquite infantiã ⁊ viuite ⁊ ambulate p vias pruden-
tie. ¶ Item dico qꝺ viri prudentes futura ſeu ſequen
tia meditanᷣ. Quia ſicut animalia quodaꝫ inſtinctu
nature aliqñ prenoſticant de futuris. ſicut de aue que
dꝛ mergus legimus qꝺ futurã tempeſtatẽ preſentit. ⁊
ideo cũ magno clamore fugit ad litus. Vñ etiã naute
tunc futurã grauẽ tempeſtatẽ ſm Iſiꝺ. in mari ſciunt
qñ mergi ad litora cõfugiunt. Sicut etiã de taxo ⁊ for
mica legimus qꝺ tp̃s future hyemis naturaliter pui
dẽt ⁊ ideo in eſtate victualia accumulant atqꝫ parãt.
Inter apes etiã alique ſunt q̃ vigilẽs ſeu excubie ordi
nanᷣ. q̃ futuras ymbres ⁊ cõcurſus tempoꝝ ſpeculan
tur. Sic pculdubio chariſſimi ad nos ptinet futura
tp̃a puidere. ⁊ cõtra futurã famẽ ⁊ tempeſtateꝫ: mor-
tis: iudicij ⁊ inferni victualia gratiaꝝ ⁊ virtutũ que-
rere ⁊ de remedijs puidere. Teſte Greg. Minus ia-
cula feriũt q̃ puidenᷣ. Et ſic bene loquitᷣ Iſiꝺ. qꝺ pru-
dens dꝛ quaſi pcul vidẽs vt ſic tales videanᷣ audiuiſ
ſe illud. Prouer. ij. Prudentia ſeruabit te vt eruaris
a via mala. Et ſic breuiter ſi preterita cogitauerimus
ſi pñtia ordinauerimus. ſi futura pcognouerimus. di
co qꝺ prudẽtes ⁊ ſapiẽtes erimus. ⁊ prudẽtũ cõditio-
nes habebimus. ¶ Circa q̃ notare poſſumus qꝺ ſa-
piẽtes ſeu prudẽtes apparẽt in iſtis videlicet.

In mandati impletione.
In tacendi diſcretione.
In cordium cognitione.
In virium perfectione.
In modeſta locutione.
In pudica conditione.
In clementi compaſſione.
In patienti correctione.
In fulgenti conuerſatione.
In temperata maceratione.

Dico ergo qꝺ prudentes cognoſcunᷣ in mandatorũ
cõpletione ſeu inobediẽtie ſubiectione. Vñ pſ. Pru-
dentẽ me feciſti mandato tuo: quia lex tua meditatio
mea eſt. ¶ Itẽ in taciturna diſcretione Eccli. xix. Eſt
tacẽs ⁊ ipe eſt prudẽs. Et prouer. xj. vir aũt prudẽs ta
cebit. iſta eſt eñ vera ꝯditio ſapientis. ſcꝫ taciturni
tas ⁊ ſilentiũ. Unde queſitũ eſt a quodã pħo qualiter
debet ſtare inter ſapiẽtes. Rñdit. Serua ſilentiũ. vñ
Amos. v. propterea prudẽs i tp̃e illo tacebit. qm̃ dies
mali ſunt. ¶ Itẽ in cordiũ cognitione. Quia ad virũ
prudentem pertinet inueſtigare ⁊ cognoſcere cogita
tus ⁊ deſideria alioruꝫ. Unde Prouer. xxvij. Quomo
do in aqua reſplẽdent vultus proſpitientium. ſic cor-
da hominum manifeſta ſunt prudentibus. ¶ Iteꝫ in
viriũ perfectione. vnde Saꝑ. vj. Melior eſt ſapientia
ꝙ vires ⁊ vir prudens ꝙ vir fortis. ¶ Item in mode-
ſta locutione vñ Eccli. xxj. Verba prudentiuꝫ ſtatera
ponderabunᷣ. ¶ Itẽ in pudica cõditione vñ. j. Thim
iij. Oportet ep̃m eſſe prudentẽ ⁊ pudicuꝫ. ¶ Item in
clemẽti cõpaſſione: vñ Mat. xxv. Prudẽtes ꝟo virgi
nes acceperũt oleũ ſecũ. Oleũ vero pietatẽ ⁊ cõpaſſio
nẽ deſignat. ¶ Itẽ in tolerata correctione. Eccli. x. vir
prudens ⁊ diſciplinatus non murmurabit correctus.
¶ Iteꝫ in honeſta conuerſatione. Unde Eccli. xxj. Or
namentum aureum prudenti. ¶ Item in temperata
maceratione. Unde. j. petri. iiij. Eſtote prudentes. ſo-
brij ⁊c. Et ſic igitur patet in quot et quantis homo de
bet eſſe prouidens ſeu prudẽs ⁊c. Vide in multis titu-
lis vbi de diſcretione agitur vide etiam de Sapiẽtia
et ſupra. de Conſideratione ⁊c.

Prune. Nota ꝙ prune ſunt carbones ardentes a
et quia. ſ. de Ardere. igne calore. Carbo
ne ⁊ ſimilib⁹ ſatis dictũ eſt nõ oportet ꝙ circa prunas
plurimum ſeu etiã ꝙ cũ petro diu ſedeamus ad pru-
nas Solũ ergo nota ꝙ eſt dare prunas.

Temperationis.
Dilectionis.
Afflictionis.
Damnationis.

Primo igitur

Ayuntamiento de Madrid

¶ Primo igitur dico ꝙ ſunt prune tẽtationis quas demon ſuccẽdit. Demon eñ eſt quaſi faber qui prunas ardentiũ affectionum nr̃arũ. follibus malarum ſuggeſtionuꝫ ſufflat. ⁊ ſic mẽtes noſtras: igne: ire luxurie ⁊ auaricie inflãmat ⁊ tũc ipas in quãcunqꝫ malam formam mutat. Uñ de diabolo dr̃ Iob. xlj. ꝙ alitus eius flãmas ardere facit: ⁊ flãma de ore eius egreditur. Mala eñ noſtra deſideria. terrenoꝝ etiam cumulata ſubſidia. mulierũ geſtus nutus ⁊ colloquia. malorũ ſocietas ⁊ cõſortia prune ſunt quibus demones mẽtis igniunt ⁊ incendũt. qñ. ſ. flatum ſue ſuggeſtionis adhibẽt ⁊ impendunt Eſa. xliiij. Faber ferrarius lima opatus eſt in prunis. Nonne petrus ſedẽs ad prunas xp̄m negauit. Uix eñ eſt quin xp̄m peccãdo neget. qui ad prunas iſtas per affectũ ⁊ attentionem ſedet. Unde Prouer. vj. Nunquid poteſt homo abſcondere ignẽ in ſinu ſuo vt veſtimenta illius non ardeãt aut ambulare ſuꝑ prunas vt non cõburantur plante eius. Iſte ergo ſunt prune tentationis quas demon ſuccendit.

B ¶ Scdo dico ꝙ ſunt prune dilectiõis quas deus impẽdit. Uirtus enim charitatis ⁊ ſancti ſpũs feruor ignis ſeu prune ſunt quibus mentes fideliũ caleſiunt. ⁊ quas ſpũſſctũs ſpiritualiter accendit. P̄dicator vero ipſas inſufflat ⁊ extendit. Eſa. liiij. ego creaui fabrũ ſufflantẽ in igne prunas ⁊ ꝓferentẽ vas in opus ſuũ vt ſic tali ſpũali fabro. ſ. bono predicatori prunas amoris ⁊ charitatis ꝓ viribꝰ ſuccẽdenti dicatur illud Ezech. x. Ingredere inquit in medio rotarum que ſunt ſubter cherubin, ⁊ imple manum tuam prunis que ſunt inter cherubin. ⁊ effũde ſuꝑ ciuitatẽ. Cherubin q̃ interpretanꝭ plenitudo ſciẽtie ſignificãt angelos ⁊ beatos. rote vero ſcripturã ſacrã deſignãt inter quos ꝓcerto p̄dicator ſtudendo ⁊ cõtemplando debet intrare. ⁊ ibi prunas ⁊ ignẽ charitatis haurire indeqꝫ manũ ſuam ꝑ bonã opationem implere. ⁊ ciuitatẽ. i. populum cui p̄dicat inde ꝓ viribus inflãmare. vt de olla rubigĩnoſa. i. de anima peccatrice dicaꝭ illud Ezech. xxiiij. Pone eam ſuper prunas vacuam vt incaleſcat os eius ⁊ liqueſiat. Tales prunas conſulit ſcriptura habere ⁊ ſuccendere. ⁊ inimicis noſtris dare dicẽs ſcꝫ. Prouer. xxv. Si eſurierit inimicus tuꝰ ciba illũ. ſi ſitierit da ei aquã bibere prunas enim ſuper caput eius congregabis. ⁊ dominus reddet tibi. Prunas dico. ſ. amoris in eo generabis. Sed quid? ꝓ certo hodie prune charitatis: qḋ dolẽdũ eſt: deficiunt flãme vero cupiditatis ⁊ luxurie. ire etiam ⁊ auaricie ⁊ inuidie valde creſcũt. Uñ Eſa. xlvij. dr̃. Non liberabunt inquit animas ſuas de manu flãme nõ ſunt prune quibus caleſiãt ⁊ focus vt ſedeant ad eũ. Iſte ſunt ergo prune dilectionis quas deus impendit.

¶ Tertio dico qḋ ſunt prune vexationis ſeu tribulationis quas mundus effundit. Iſte eniꝫ ſunt prune quibus mundus coquit bonos figurate. n̄ Ioan. xxj. vbi dicitꝭ. ꝙ ipi viderũt prunas poſitas ⁊ piſcẽ ſuꝑpoſitum. de quo legitꝭ. ſ. xp̄ꝫ comediſſe. Quia reuera xp̄s illos ſibi incorꝑat ⁊ comedit: quos ignis tribulationis decoquit ⁊ cõburit.

¶ Quarto vero p̄t dici. ꝙ ſunt prune damnationis quas infernus diffundit. ſ. ſuꝑ illos qui illuc mittunꝭ ⁊ damnanꝭ. Figurate. ſ. in arula plena prunis quaꝫ corã ſe Ioachim rex iniquus. i. diabolus corã ſe habebat. ſicut dr̃ Hiere. xxxvj. Sic igitur patꝫ quomodo prune diuerſimode poſſunt ſumi.

a **Prurire. prurigo.** Cum prurigo ſit illa carnis impetigo ſeu etiam ſcabies exterioris cutis que delectationem generat ⁊ pruritum. quem tamẽ dolor ſequitur ⁊ punctura. Poſſet dici ꝙ prurigo ſignat omnia mala deſideria ⁊ potiſſime carnis illicitos appetitus ex quibꝰ punctura mortis eterne ſequitꝭ poſt hanc vitã. Omitto tamen quia non ſunt autoritates vide vbicunqꝫ fit mentio de Delitijs ⁊c.

a **Pſallere. pſalmus.** Nota qḋ pſallere idem eſt ꝙ cantare laudare ⁊ exultare. pſalmos dicere vel cum pſalterio iubilare. Quia tamẽ de cãtico: laude: iubilo ⁊ gaudio multa dicta ſunt. ideo pauca de pſallere ſunt dicenda. Dic igitur qḋ nos inuenimus. Unum pſallere quod eſt.

Iuſtorum | Iuſti pſallunt dominum laudando.
Doctorum. | pſ̄. Pſallite deo noſtro pſallite. pſal-
Stultorum. | lite regi noſtro pſallite. Quoniã om-

nis terre deus pſallite ſapienter. ¶ Item docti pſallunt virtutes hortando. Unde in pſ̄. Pſallite domino qui habitat in ſyon annunciate inter gentes ſtudia eius. ¶ Item ſtulti pſallunt vana decantãdo. pſ̄. In me pſallebant qui bibebant vinum. his ergo premiſſis dic qḋ generaliter nos debemus pſallere. vicꝫ

Ut hoſtem fugemus. | Ad iſta eñ tria valet prin
Ut ſanctos oremus. | cipaliter melodia ſeu can
Ut deum laudemus. | tus eccleſiaſticus ⁊ pſal-

lere catholicum ⁊ deuotum. ¶ Primo ergo dico qḋ pſallere valet ad hoſtem fugandum ⁊ ſuperandum. Diabolus enim cum ſit deſperatus ⁊ triſtis. nõ libenter manet vbi videt letitiam ſpiritalem cantũ ⁊ pſalmum laudis diuine. ⁊ gaudiuꝫ in ſpirituſancto. Exẽplum habemus de ſaul. qui arreptus a demonio tũc liberabatur. quando in ipſius preſentia dauid pſallebat ⁊ cum cythara modulabaꝭ ſicut habetur. j. Reg. xvj. Ubi ibidem dicitur. Uidi filium yſai bethleemiten ſcientem pſallere. Uide eam ſupra vbi cythara. Ideo bene conſulitur. Ephe. v. Nolite inquit inebriari vino in quo eſt luxuria: ſed implemini ſpũſancto loquentes vobiſmetipis in pſalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis ſpũalibus cantãtes ⁊ pſallentes in cordibus veſtris dño. Ualet igiꝭ nr̃m pſallere ad hoſteꝫ fugandũ ⁊ ſuꝑandum.

¶ Scdo dico qḋ pſallere valet ad ſctõs orandum. Pſallendo eñ deum ⁊ ſctõs oramus ⁊ coꝝ gratiã impetramus. Nõne videmus qḋ nobiles ⁊ magnates volũt habere corã ſe illos qui bene ſciunt pſallere ⁊ melodiam facere. ⁊ maxime pueros ⁊ iuuenes gratioſos. ipiſqꝫ ſic pſallentibus ſolent veſtes ⁊ iocalia tribuere ⁊ eos ſecũ libenter habere. Sic vere deus ⁊ ſancti illos qui orando corã eis pſallũt. ſi tñ pueri. ideſt puri ⁊ mũdi ſunt libẽter vident ⁊ audiunt. ⁊ veſtes ſuas. i. primã ſtolam. ſ. grãm eos induũt. ⁊ virtutũ iocalia illis concedũt. Bene ergo cõſulit ſcriptura dicẽs in pſ̄. Oĩs terra adoret te deus ⁊ pſallat tibi. pſalmũ dicat nomini tuo. Et Iacobi. v. Turbatur aliquis veſtrũ oret equo animo ⁊ pſallat. Bene ergo dicit aplus. j. Cor. xiiij. Quid ergo? orabo ſpũ: orabo ⁊ mẽte. pſallã ſpũ. pſallã ⁊ mente. Ualet igiꝭ pſallere videlicet ad deũ orandũ ſeu placandũ.

¶ Tertio dico qḋ pſallere valet ad deũ laudandũ ⁊ honorandũ. B
Deus eñ a creatura ſua vult laudari ⁊ magnificari. ⁊ pſalmis ⁊ pſalterijs exaltari. vñ i pſ̄. dr̃ In pſalterio decẽ cordarum pſallite illi. Et nota qḋ deo debemus pſallere ⁊ eum laudare. Quia

Sanctus ad conuerſandum.
Rectus ad iudicandum.
Altus ad imperandum.
Promptus ad adiuuandum.
Manſuetus ad miſerandum.
Aſſuetus ad premiandum.

Igiꝭ pſallamus dño. quia ſanctus eſt ſine iniquitate. Unde in pſ̄. dicitur. pſallam tibi in cythara ſanctus iſrl̄. ¶ Item quia rectus eſt ſine peruerſitate pſ̄. Bene pſallite ei in vociferatione. quia rectum eſt verbũ domini. ¶ Item quia altus pollens ſublimitate. ſeu etiam regali dignitate pſ̄. Letabor ⁊ exultabo in te. pſallam nomini tuo altiſſime. Et alibi. Quoniam rex omnis terre deus. pſallite ſapienter. ¶ Item quia promptus eſt. ſcilicet ad adiuuanduꝫ pollẽs ſtrẽnuitatẽ pſ̄. Adiutor meus tibi pſallam. quia deus ſuſceptor meus es. deus meꝰ. miſericordia mea. ¶ Itẽ mãſuetꝰ eſt plenus benignitate pſ̄. pſallite noi eius qm̄ ſuaue eſt. ¶ Itẽ q2 aſſuetus eſt in omni largitate ſeu

Ayuntamiento de Madrid

liberalitate.ſcilicet ſanctos in patria remunerando. Unde Abacuc.iij.dicebat ille dominus inquit fortitudo mea ⁊ ponet pedes meos quaſi ceruorum. Et ſup excelſa deducet me victor in pſalmis canẽtem. Et ſi vis dic ꝙ pſallendum eſt ſibi.ſcȝ

Pure ſeu nitenter.
Docte ſeu prudenter.
Lete ſeu gaudenter.
Feruenter ⁊ diligenter.

Nitenter ⁊ pure dico q2 cum puritate pſ. Pſallam ⁊ intelligam in via immaculata quando venies ad me prudenter ⁊ cum ſagacitate. Unde illud ꝑdictum pſ. Pſallite ſapienter: regnabit deus ſuper gẽtes. Gaudenter inſuper ⁊ cum iocunditate.pſ. Pſallite domino in cythara, in pſalterio decem cordarum pſallite feruenter etiam ſeu diligenter ⁊ cum ſedulitate.pſ. Exurge pſalterium ⁊ cythara exurgam diluculo. Cõfitebor tibi in nationibus domine. ⁊ pſalmum dicã tibi in gentibus. Hec igitur ſufficiãt. de pſallere: ſeu pſalmo ⁊c.

A Ptolomeus. Ptolomaida.

Nota ꝙ ptolomeus fuit nomẽ regiũ apud egyptios. ⁊ apud ſyros. Ptolomaida nomen fuit ciuitatis in patria paleſtine: q̃.ſ. dudũ dicta fuit accaron. poſtea ptolomais. Poſtea tempore chriſtianorũ dicta fuit acon. quã ſoldanus babylonie ſaladynus deſtruxit. Interpretatur aũt ptolomeus ad menſuram reducẽs ſeu reductus. Ptolomaida vero interpretatur ad mẽſurã reducẽs ſeu ad menſurã reducta. pſequere ſicut volueris ſi occurrat. quia tranſeo gratia breuitatis.

A Publicanus.

Nota ꝙ publicanus in ſcriptura dicebaẗ ille qui publicũ negocium adminiſtrabat ſicut erant publici vſurarij ⁊ mercatores. vel illi qui publice delinquebãt. ſicut erãt lenones ⁊ meretrices. Quia ergo tẽpore gratie tales publicani paſſim ad chriſtum conuertebantur phariſei vero qui iuſtiores ceteris credebanẗ ad chriſtũ renuebant cõuerti ⁊ in ſuis malicijs obſtinabanẗ. videẗ ꝙ per publicanos pñt intelligi homines penitẽtes ⁊ ſe ⁊ publica vitia ⁊ negocia dimittẽtes ⁊ ſe ad xpm ſummum rectorem reipublice conuertentes. Tales eĩ publicani

Peccata corrigunt.	Primo dico. ꝙ peccata
Mundana negligunt.	corrigũt q2 reuera illi q̃
Dominum eligunt.	quãdoq; grauiter pecca
Propria porrigunt.	uerũt. ſolẽt ꝓfundius pe
Xpo ſe coniungunt.	nitere fragilitatem ſuam
Gloriam colligunt.	melius cognoſcere. ſeip-
Ad celum emergunt.	ſos viles ⁊ indignos re-

putare ⁊ ſic maiorẽ gratiã impetrare. Iſti ergo ſe ſolent lachrimis abluere. ſua ſolent pectora percutere. aliena reſtituere. ⁊ ſic xpi ſocietatem ⁊ gratiaȝ acquirere ⁊ alijs qui tãtum non peccauerũt in gratijs precedere. ⁊ eis in virtutibus preualere. ſicut in Petro. paulo ⁊ magdalena potuit apparere. Lachrymis ergo ſe lauant ⁊ abluunt Luce.iij. Venerunt publicani ad ieſum vt baptiſarenẗ. ¶ Item pectora ſua tundũt ⁊ percutiunt Luce.xviij. Publicanus a longe ſtans nolebat ad celuȝ oculos leuare. ſed pcutiebat pectus ſuũ dicens. Deus ꝓpitius eſto mihi peccatori. Et ſequitur. Quõ iſte deſcendit in domum ſuã iuſtificatus. Quia omnis qui ſe humiliat exaltabiẗ. Contrarium vero fuit dictũ de phariſeo ſe iuſtificãte vt pȝ ibidem ¶ Item aliena reddunt ⁊ reſtituunt. ſicut de zacheo publicanorũ principe legiẗ. Luc.xix. quomodo. ſ. ipſe chriſtum gaudens recepit. ⁊ dixit. Si quem defraudaui reddo quadruplum. ¶ Item alios precedũt in virtutibus ⁊ ꝓueniunt. Math.xxi. publicani ⁊ meretrices precedunt vos. Iſti igitur peccata ſolent corrigere. ¶ Secundo dico ꝙ iſti mundana ſolent dimittere. B Exemplo. ſ. illius ſeui publicani q̃ ſedebat in theloneo. Cui dixit ieſus. Sequere me qui ſtatim relictis omnibus ſecutus eſt eum. ſicut dicitur Lu.v. ¶ Tertio dico ꝙ iſti dominum ſolent eligere ipſum. ſ. ⁊ doctrinam ipſius audiendo ⁊ faciendo: ſibi credendo et obediendo. Unde Luce.xv. diciẗ ꝙ publicani erãt appropinquantes ad ieſum vt audirent eum. Et Mat.xxi. diciẗ ꝙ publicani ⁊ meretrices crediderunt ei. ¶ Quarto dico ꝙ ꝓpria ſolent porrigere ſicut zacheus publicanus legiẗ chriſto dixiſſe. Luce.xix. Ecce inquit dimidiũ bonorum meorꝫ do pauperibus ⁊c. ¶ Quinto dico ꝙ iſti chriſto ſe ſolent coniungere et ipſe etiam publicanos ſolet diligere. Unde etiã Mat.xi. Phariſei vocabant eum peccatorum ⁊ publicanorum amicum. Unde Luce.v. dicitur ꝙ publicanus fecit ieſu conuiuium in domo ſua. ⁊ erat ibi turba multa peccatorum ⁊ publicanorum ⁊ aliorum qui cum illis erãt diſcumbẽtes. ¶ Sexto vero dico ꝙ iſti ad paradiſum ſolent emergere ⁊ etiam gloriam celeſtẽ obtinere ſeu colligere. Unde Marci.ij. dicitur ꝙ publicani ⁊ peccatores diſcumbebant cum ieſu. ſ. in gloria paradiſi. Nullus enim eſt ita peccator quin ſi penitere vult ipm recipiat. ⁊ quin ad recumbendũ ſecum in paradiſo ipſum finaliter admittat. In quo etiã nos docemur ꝙ nullum q̃uis peccatorem debemus contemnere. ſed ſi penitere voluerit ipm amare ⁊ recipere. ⁊ viam vite ſibi pro viribus demonſtrare. vt ſic de quolibet dicaẗ illud. Luce.vij. Venit filius hominis ſequiẗ. Peccatorum ⁊ publicanorum amicus. B

Publicus.

Nota ꝙ nos inuenimus generaliter loquendo. ſcilicet Unum publicum quod

Querit veritas.	Primum eſt publicũ qd iuſtus
Petit falſitas.	diligit. Scdm eſt publicum qd
Cupit vanitas.	fucus eligit. ſ. hypocrite. Ter-
Uult fatuitas.	tium eſt publicum quo vanus
Timet prauitas.	ſe erigit. Quartũ eſt publicum
Regit equitas.	quo peccator emergit. Quintũ

eſt publicũ qd impios cõſtringit. Sextũ eſt publicũ qd pluribus cõtingit. ſ. res publica. ¶ Dicamus igiẗ ꝙ eſt vnum publicũ quod vir iuſtus ſolet diligere. Et iſtud eſt publicũ veritatis. q̃. ſcȝ non querit angulos: nec occulta ſed ſemper palam ⁊ publice vult videri. Eſt enim veritas ſimilis cuidam aque quam ſm Senecam. vbi tractat de naturalibus queſtionibus: fere ⁊ pecora deuitant. q̃ etiã nec arbuſta nec herbas alit: in qua cantamus ſtigmi quam. ſ. liber. xxx. ca. vltimo in fine tante dicit eſſe penetrabilitatis: ꝙ nullum vas ipſam tenere poteſt quin exeat: niſi factũ ſit de vngulis aut ſoleis iumentorum. Reuera chariſſimi talis aqua videtur eſſe veritas Iſtam enim fere ⁊ pecora. ideſt omnes male perſone ſolẽt fugere ⁊ timere: ipam ꝙ ꝑ eo ꝙ nullũ ferrũ ⁊ es. i. nulla ferrea duricia ipaȝ quin in publicũ exeat poſſit tenere ſolẽt vitare piter ⁊ horrere. Omnis eĩ qui male agit odit lucem ſicut dicitur Iob.iij. Herbas eĩ ⁊ arbuſta. i. falſitatũ ⁊ fallationũ vmbracula non diligit neq; nutrit: q2. ſ. palã et publice apparere ⁊ exire cõtendit. Ueritas non querit angulos: qd certe ſimili modo viri iuſti ⁊ veridici faciunt. Quia. ſ. iſti publice viuere ⁊ in publicũ exire volunt: ⁊ omnia falſitatis latibula fugiunt ⁊ dimittunt. Iuſti enim volunt Publice

Parere vel ambulare.	Publice inquit viuere B
Docere vel predicare.	vel exiſtere Conſtat eĩ
Mordere vel caſtigare.	qd iuſti cuȝ non cõmit

tant aliqua ꝑpter q̃ verecundari debeant aut timere aut que ſint turpia vel pudenda. bene volunt palam ⁊ publice videri. vt. ſ. bona ipſorũ opa vel exempla poſſint ab omnibus intueri: ſimiles. ſ. illis populis moſſorum. qui dudũ fuerunt in aſia: quorꝫ moserat in publico comedere: concumbere ⁊ viuere ⁊ in occulto nihil facere: ſed apte vt dicit pomponius in ſua coſmographia. quod ſcilicet faciebant: vt ait: ad omnem luxuriam ⁊ victum ſuperfluum: ⁊ queuis inhoneſta opera euitanda. Quod etiam ponit iuſtinus de ligurgo rege lacedemoniorꝫ

Ayuntamiento de Madrid

rege lacedemoniorū qui legibus ſuis cauit: ꝙ oēs in
publico viuerent vel cenarent. Et ideo cena dicit̄ a ce
non qđ eſt cōmune: ꝓ eo ꝙ antiquitus cenabat̄ in pu⸗
blico vel cōmuni: vt dicunt Iſid. ⁊ Papias. Cōſtat. n.
ꝙ via publica magis vt cōmuniter eſt idonea ꝗ̄ ſeque
ſtra. Sic vere via ⁊ vita cōmunis eſt ſecretis vijs ⁊ cō
uenticulis ⁊ particularibus ſingularitatibus preferē
da. Ideo filij iſrael dicebant. Nume. xx. Via īquit pu⸗
blica et regia gradiemur: nec declinabimus ad dexte
ram aut ad ſiniſtram. Mđ th eñ eſt cōtra ſuperſtitio⸗
ſos ⁊ ſingulares in religione: qui vitā cōmunem tene
re nolunt: ſed particulares abſtinētias facere querūt
Non ſic ergo iuſti: quia certe iuſti volunt publice pa⸗
rere vel ambulare. ¶ Deinde dico ꝙ iſti volūt publi
ce docere vel ꝑdicare. Scientie enim bone ⁊ licite do⸗
centur ianuis apertis: male autē ⁊ ſuſpecte nō. Ideo
apoſtoli chriſti fidem publice docuerunt: ⁊ predican⸗
do publice ꝓtulerunt. Unde đ appollo diſcipulo pau
lo dicitur. Actu. xviij. ꝙ vehementer reuincebat oſten
dens publice ꝑ ſcripturas eſſe ieſum chriſtū. ¶ De
inde dico: ꝙ iſti volunt publice mordere vel caſtigare
Melius eñ valet publice corrigens ꝗ̄ occulte detra⸗
hens atqꝫ mordens. In lege enim ille qui de die fura⸗
batur. impune non occidebatur. Si vero de nocte fu⸗
raretur ⁊ poterat apprehēdi: impune poterat occidi.
ſicut dicit̄. Exo. xxij. In quo certe notari poteſt ꝙ illa
que de die: ideſt in publico fiunt. minus reprehendun
tur ſi mala ſunt: ꝗ̄ ea que fiunt in occulto. ſed per con
ſequens econuerſo: ille qui bona publice facit illum
qui de nocte. ideſt in occulto bonū peragit antecedit
Melior eſt igit̄ qui amicū publice corrigit: ꝗ̄ qui occul
te detrahit ⁊ offendit. Ideo bene dicit̄. Leui. xix. Nō
oderis fratrem tuum in corde tuo: ſed publice argue
eum vt non habeas contra eum peccatum. Patet igi
tur quod eſt vnum publicum quod vir iuſtus ſolet di
C ligere: ¶ Secundo principaliter dico: ꝙ eſt vnum pu
blicū ꝙ vir fictus ſolet erigere. Et iſtud certe eſt iſtud
apertum palam: manifeſtum ⁊ publicum: qđ hypocri
te: iactatores: vanigloriosi: ⁊ curioſi ſemꝑ querunt: q
ſcꝫ ꝓ laudibus humanis habēdis opera ſua in publi
co facere ⁊ videri volunt. Omnia enim opera ſua faci
unt: vt videantur ab hominibus. Cōtra illud. Mach.
v. Attendite ne iuſticiam veſtram faciatis coram ho⸗
minibus vt videamini ab eis. Et tamen conſtat ꝙ in⸗
anis gloria euacuat merita omnium operum ꝓ ea cō
fectorum. Choruſcatio eñ: vt dicit Pli. impedit con⸗
cipi margaritam. Nam quando conchile ſeu concha
marina ab auſtro rore margaritam ſolet concipere: ſi
tunc fit choruſcatio ſolet conceptum penitus impedi
re. Choruſcatio chariſſimi que nihil aliud eſt: ꝗ̄ vana
claritas ſubito parens ⁊ deficiens: ꝓpalationē. ⁊ ma
nifeſtationem operum noſtrorꝫ ſignat: quam. ſ. homo
facit quando ad vanam gloriam ſe dilatat. Unde etiā
hypocritis ⁊ vanigloriis dicit̄ illud. pš. Apparuerūt
choruſcaciones tue orbi terre. Uidit ⁊ cōmota eſt ter⸗
ra. Per margaritam vero que preciosus lapis eſt me
rita ſignant̄ que vt cōmuniter ꝓ bonis operibꝰ repor
tantur. Quia ꝓ certo ſi choruſcatio inanis glorie: ſeu
hypocriſis ⁊ iactantie ⁊ intentionis vane ⁊ nulliꝰ exi
ſtentie in tali conceptione ⁊ bonorꝫ operum emiſſio
ne contingit: totum negocium maculat atqꝫ tingit: et
totam conceptionis virtutem: totamqꝫ gratie ⁊ meri
ti potentiam impedit deſtruit ⁊ extiguit. Amen dico
vobis inquit ſaluator receperunt mercedē ſuā. Mat.
vj. Et breuiter iſta eſt veritas ꝙ hypocrite in publico
volunt apparere boni: in occulto vero mali: ſimiles
quibuſdā aquis archadie q̄s Pli. dicit ambigue eſſe
nature q̄. ſ. de die potate non ledūt: de nocte vero po
tate occidunt. Quia ꝓ certo hypocritarum opera de
die ⁊ de nocte in publico ⁊ in occulto ſunt alia ⁊ alia:
quia. ſ. in publico non ledunt: ſed in occulto puniunt
Quia ſi quis ea biberit ⁊ ſibi ꝑ imitationem incorpo
rauerit qualia ſunt in publico ⁊ in die: non ledunt cū
ſint bona. Si quis vero illa qualia ſunt de nocte. ideſt
in ſecreto ⁊ in occulto biberit ſeu imitatꝰ fuerit: tunc
dico ſpiritualiter occidit̄: ⁊ vita gratie ſpoliatur. Qr
ſ. ſicut dicit̄. Ioh. xj. Si quis ambulauerit de die non
offendit quia lucem huius mundi videt. Si vero am
bulauerit in nocte: offendit quia lux nō eſt in eo. Pa
tet ergo ꝙ eſt vnum publicum qđ vir fictus ſolet eli⸗ D
gere. ¶ Tertio principaliter dico. ꝙ eſt vnum publi⸗
cum quo ſe ſtultus cupit erigere. Et iſta ſunt publica
officia: beneficia ⁊ negotia: quia. ſ. ſtulti religioſi ⁊ cle
rici cupiunt exaltari: ⁊ hoc certe multotiens fit ī ma⸗
lum ſuum. Quia ꝓculdubio multi ſunt qui priuati ⁊
ſimplices clauſtrales ſeu clerici permanētes: boni et
virtuoſi ſunt: qui tandem in publicum exeuntes ⁊ ex
teriora officia negocia vel beneficia adminiſtrantes
mali fiunt. Figurati. ſ. in moyſe ſignum pharaoni mō
ſtrante: cuius manus dum in ſinu ſuo erant repoſite
munde erant: exterius vero extracte leproſe fiebāt ſi⸗
cut dicitur. Exo. iiij. Ad denotandum rꝙ illi qui in ſi⸗
nu. ideſt in occulto ⁊ priuato: ſeu etiā in eccleſie clau
ſtro ⁊ ſtatu viuunt iuſti apud deum ⁊ homines: ⁊ ibi⸗
dem manus ⁊ opera mūda ſiſtunt. pš. In ſinu meo ab
ſcondi eloquia tua vt non peccem tibi. Qui vero exte⸗
rius ad publica officia ⁊ miniſteria prodeunt: leproſi
⁊ peccatores: auari. ſ. luxurioſi ⁊ ſuꝑbi: mēdaces etiā
⁊ inepti faciliter exiſtunt. Bene ergo dicitur in pſal.
Ut quid auertis manum tuam de medio ſinu tuo ī fi⸗
nem. Iſtud eſt igitur illud publicum quo ſe ſtultus
cupit erigere. ¶ Quarto vero principaliter dico: ꝙ ē
vnum publicū quo peccator ſolet emergere. Et iſtud
eſt illud quo mali publice peccāt: ⁊ quo publice đ ſuis
iniquitatibus gaudent ⁊ iactant: ⁊ quo etiam publice
alios vituperāt ⁊ diffamāt: ⁊ ſic per mala dicta ⁊ exē⸗
pla alios ſcandalizant. Iſti enim non ſolum tenentur
ad crimen quod faciunt immo etiam de peccato quo
alij ipſorum malis exemplis cōmittunt. Figurati ſcꝫ.
Exo. xx. vbi dicitur. Quod ille de boue ⁊ de aſino per
dito tenebatur: qui foueam aperuerat ⁊ nō clauſerat
in quam bos ipſe vel aſinus cecidiſſe comperiebatur
Quia ꝓ certo ſi quis foueam ꝓprij vel alieni peccati
publicādo ſeu publice peccādo: iactādo aut diffamā⸗
do diuulgat ⁊ aperit: ⁊ non potius celat ⁊ claudit: de
omni boue ⁊ aſino. ideſt de omni perſona ſimplici ꝗ̄
occaſione eius perierit: ⁊ exemplo ipſius deliquerit
apud deum reus erit. Nos igitur etiam ſi peccatores
ſumus ne tamē publice peccemus aut alios diffame
mus ſuper omnia cauere debemꝰ. Nā vt dicit Greg.
Peccatores tot mortibus digni ſunt quot mortis exē
pla ad alios traſmittunt. Et inde eſt ꝙ publicos ma⸗
lefactores ſicut ſunt publici homicide ⁊ latrones cui
libet licet interficere: ⁊ tanꝗ̄ hoſtes reipublice capere
vel delere. Quia ꝓ certo illi qui peccare delectantur
ab oībus tāꝗ̄ hoſtes publici puniri ⁊ euitari merent̄
Exemplo ſcꝫ illius qui publice coram omnibus filijs
iſrael intrauit ad ſcortum madianitem: ſicut dicitur
Nume. xxv. Quem. ſ. phinees publice autoritate ꝓ⸗
pria interficit: de cuius tamen occaſione non penam:
immo gloriam reportauit. Figurati etiam in abſalōe
qui publice glorians in capillis ponderabat eos du⸗
centis ſiclis pondere publico. Patet ergo ꝙ eſt vnū
publicum quo peccator ſolet emergere. ¶ Quinto
vero dico ꝙ eſt vnum publicum qđ peccantē ſolet cō E
ſtringere. Et iſtud certe eſt pena publica quam pecca
tores merent̄ ⁊ in hoc ſeculo ⁊ in alio: ſicut patet ī il⸗
lis qui publice ſuſpenduntur: vt pena vnius ſit metꝰ
multorꝫ. Thuribula enim illorum qui ꝓpter peccata
ſua abſorpti fuerunt a terra. ſ. dathan ⁊ abiron affixa
fuerunt altari: vt publice ab omnibus videri poſſent
⁊ eorum ſupplicium ne committeretur ſimile recor⸗
dari. Sicut etiam apparebit in die iudicij de damna
tis: quorum crimina omnibus publicabuntur: ⁊ ipſi
publice punientur: vt de publica pena malorum dica
tur illud. ij. Macha. vj. Publice per ciuitatē circū⸗

nnn

ducentes ꝑcipitauerunt per muros. Patet igitur qḋ eſt vnum publicum qḋ:qḋ peccātes ſolet cōſtringere. ¶ Sexto vero dico:qḋ eſt vnum publicū;qḋ omnib⁹ ſolet contingere : ſeu qḋ prudentes debent dirigere. Et iſtud eſt res publica ⁊ reipublice negocia de quibus certe infinita dici poſſent:ſed autoritates deficiūt dicam tamen infra ī ſra. R. qḋ mihi videbatur. ſufficit. Uide vbi Coram Conſpectus. Palam. Manifeſtum ⁊ ſimilia.

a **Pudor. pudicicia.** Nota ꝙ pudor accipitur in malo ⁊ in bono. In malo accipitur pro ignominioſa verecundia ſeu confuſione:ſicut cum dicit in .pſ. Induant qui detrahunt mihi pudore.⁊ operiant ſicut dyploÿde confuſione ſua. In bono vero accipit ꝓ gratioſa ⁊ virtuoſa verecundia ⁊ caſtitate:ſicut cū venter beate virginis dicit thalamus pudoris. Sicut em̄ pudor accipit pro verecundia virginali:prudentia ſeu pudicicia:ſicut Eccli.xxvj. Gratia ſup gratiā mulier ſancta ⁊ pudorata. Sicut igit patet ꝙ pudicicia eſt caſtitas pudoroſa. Hinc poſſet dici plurima:ſed ſupra de caſtitate: ⁊ alibi in titulis infinitis de caſtitate dicta ſunt infinita. Hoc ſolum igit nota:ꝙ pudicicia ſummi ſpectat. ſ. Ad prelatos ⁊ preſidentes. Ad clericos ſeruientes. Ad matronas deum timentes. Ad antiquos digne viuentes. Ad bñdoctos ⁊ ſapientes. Sint ergo pudici mundo ꝑlati vel ꝑſidentes. vñ de ep̄is dr̄.j. Thim̄.iij. Oportet inquit ep̄m irreprehenſibilem eſſe ſobrium: ornatum prudentem:pudicum hoſpitalem. Itē ſint pudici xp̄o dicati vel ſeruientes:ſicut.ſ. ſunt religioſi ⁊ clerici. vñ ibidem. Oportet dyacones ſimiliter eſſe pudicos. non bilingues:non multo vino deditos non turpe lucrum ſectantes ⁊c. Item pudiciciam habeāt honeſti ſtrati ritum tenentes .ſ. boni coniuges. ⁊ maxime mulieres. Pudicicia em̄ ⁊ caſtitas decet mulieres. non ſolum virgines :ſed etiam vxoratas : viduas ⁊ matronas. vñ ibidem. Mulieres ſimiliter pudicas non detrahentes ſobrias fideles in oībus. Itē ſint pudici antiquitati iure fauentes.ſ. homines ſenes. Iſtos em̄ ſumme decet eſſe caſtos ⁊ pudicos. Unde titū.ij. Tu autem loquere q̄ decet ſanam doctrinam ſenes vt ſobrij ſint. pudici prudentes . ſani in fide ⁊ dilectione ⁊ patiētia. Itē pudici ſint viri lr̄ati vel ſapientes. valde em̄ eſſet indecens ꝙ hō ſapiens lr̄atus ⁊ ſcientificus impudicicie ⁊ libidini eſſet ſubiectus. Uñ Jacobi iij. dicitur. Que illa que de ſurſum eſt ſapiētia: primū quidem pudica eſt:deīde pacifica. modeſta ⁊c. Et breuiter dico ꝙ quēlibet fidelem xp̄ianum decet ꝙ ſit pudicus vel pudicicia virginali vel coniugali:vel viduali. Et dico pudicus non ſolum carnis conditione. ſed mentis intentione ⁊ affectione:morali conuerſatiōe verbali locutiōe. Uñ Phil.iiij. dicit ſic. De cetero fratres quecunꝙ ſunt vera:quecūꝙ pudica:quecunꝙ iuſta:quecunꝙ ſancta:quecunꝙ amabilia:quecunꝙ bone fame ſi qua virtus in vobis eſt hec cogitare ⁊c. ſufficiat gratia breuitatis.

a **Puella.** Nota breuiter ꝙ ꝑ puellam pōt intelligi q̄libet dn̄a vel quelibꝫ mulier virgo vł ſctā. vñ nota ꝙ oīs talis puella dꝫ habere.ſ.

Uerecundiam in vultu.
Continentiam in actu.
Decentiam in ornatu.
Letitiam in affectu vel affatu.
Clementiam in effectu.

Iſte em̄ ſunt conditiones cuiuſlibꝫ bone puelle quas dn̄t habere oēs ſctē dn̄e ⁊ etiam oēs aīe xp̄iane. Dico igitur ꝙ habere debet verecundiā timoroſā: q̄.ſ. nō debet eſſe effrenata:ſed timida ⁊ verecūda. Uñ Dan. xiij. dicit. Que suſana pomeriū viri vt lauaret ingreſſa eſt ſola cum duabus puellis. ¶ Itē dꝫ habere continētiā pudoroſam. Puella em̄ debet eſſe virgo ⁊ carne integra ⁊ pudica. Uñ Gen̄.xxiiij. Ecce rebecca puella decora nimis virgoꝙ pulcherima. Tales puellas diligit rex regum deus. Uñ Heſter.ij. Querebantur regi puelle ⁊ virgines ſpecioſe. Iſtas em̄ moyſes .ſ. deus ab infernali occiſione ꝑſeruat dicens. Nū.xxxj. Puellas ⁊ oēs virgines reſeruate. ¶ Item debet habere apparentiam gratioſam.i. honeſtam cōuerſationem. Uñ.iij. Reg.j. Erat autē abyſac puella pulcra nimis. ¶ Item debet habere leticiā gaudioſā: q̄.ſ. iſta debet eſſe gaudioſa ⁊ leta ī ſp̄uſancto: ⁊ ꝑ dei laudem ⁊ grārum actionem libenter debet pſalere ⁊ cātare. Uñ zach.viij. Platee ciuitatis implebunt puellis ludentibus. ¶ Item debent habere clementiā viſceroſam: q̄.ſ. tales debēt eſſe pie. miſericordes ⁊ benigne: qḋ bene apparuit in Cremuth filia pharaonis: q̄ cum puellis lauari volens. cernens in fiſcella puerū vagientem miſerta eſt eius:ſicut dicit. Exo.ij. et ideo illa puella pulcra nimis que ꝑ dauid extitit ꝑcurata vocata fuit ſunamitis. Et ſic de tali puella talibus cōditionibus inſignita dici poterit illud. Math.ix. Et Mar.v. ⁊ Luc.viij. Nō eſt mortua puella ſed dormit q̄.ſ. tales puelle idest tales bone perſone vel anime xp̄iane:non moriuntur ꝑ dāmationem eternā: immo certe ipe dormient ꝑ requiē ſempiternā. ¶ Si ergo ꝑdicas de aliqua iuuencula mortua dic: ꝙ hec mulier vel perſona deſcribitur.ſ.

A virtuali perfectione.
A naturali ſolutione.
Ab eternali ſucceſſione.

Iſta em̄ fuit ṽtualiter dotata: q̄ puella. Iſta nunc eſt naturaliter grauata: q̄ tunc dormit. Iſta erit eternaliter dicata q̄ non eſt mortua: Sic ergo patet quō puella accipit in bono. ¶ Sed adhuc dico: ꝙ puella q̄nꝙ accipit in malo. ⁊ ſic puella accipitur ꝑ perſona molli ⁊ delicata: ⁊ debili ⁊ effeminata. vnde nota ꝙ in ſcriptura inuenitur.ſ. b

Puella ſuperba ⁊ ꝑſumptuoſa.
Puella carnalis ⁊ luxurioſa.
Puella crudelis ⁊ iniurioſa.
Puella ſaltatrix ⁊ impetuoſa.

De puella ꝑſumptuoſa dicit. Thob.iij. Que cum ſara increparet puellā pro culpa ſua ꝑſumpta eſt cā redarguere dicens. Nunqd me occidere vis ſicut occidiſti ſeptem viros tuos. De puella luxurioſa dicit. Deut. xxij. Non eſt inuenta in puella virginitas. De puella iniurioſa dicit. Mar.vj. Que puella dixit herodi. Da mihi in diſco caput Johannis baptiſte. vñ Mathei. xiiij. dicitur ꝙ caput Johannis in diſco datum eſt puelle. De puella ſaltatrice vel etiam garruloſa dr̄ ꝺ eadem. Mat.xiiij. Que cum ſaltaſſet placuit herodi ſimulꝙ diſcumbentibus. Iſta ergo de puella ſufficiāt. Uide infra de virgine: vbi dicit plenius.

Puer. Cum puer dicat quaſi purus aer ita ꝙ a puritate proprie denominetur videtur ꝙ moraliter loquendo: puer poteſt quācunꝙ puram et humilem perſonā ſignificare. Et ſic notabo ꝙ in ſcriptura nos inuenimus puerum. a

Perfectum	Primus puer eſt dei filius.
Perfectū.	Scd̄us puer eſt hō ſobrius.
Infectum.	Tertius puer eſt ſtultus ebri⁹.

Primus ergo puer ſignat celi poſſeſſorem. Secund⁹ vero puer ſignat: celi ſucceſſorem. Tertius autem puer ſignat celi contemptorem. ¶ Primo igitur dicamus aliquid de puero poſſeſſore.ſ. de dei filio benedicto. Iſte em̄ eſt.ſ.

Puer digniſſimus : q̄ datus eſt a ſummo numine.
Puer puriſſimus : q̄ ſatus a matre virgine.
Puer mitiſſimus : q̄ ꝑſtratus in crucis ſanguine.
Puer fortiſſimus : q̄ relatus a mortis turbine.
Puer altiſſimus : q̄ elatus in celi culmine
Puer permaximus : q̄ dotatus eterno nomine:

Dicam igitur hunc puerum eſſe digniſſimū tanꝙ a ſummo numine nobis datum.ſ. a deo patre: qui ſcilicet iſtū vnicū puerū ⁊ filiū nobis dedit ⁊ miſit. Unde Eſai.ix. Puer natus eſt nobis ⁊ fili⁹ datus eſt nobis

Et erit

Ayuntamiento de Madrid

Et erit principatus ſuper humerum eius ⁊ vocabitur
nomen eius admirabilis cõſiliarius deus fortis: pa-
ter futuri ſeculi: princeps pacis ⁊c. Iſtam vide alibi.
Nonne videmus ꝙ ſimplices dant: conducunt ⁊ cõ-
cedunt pueros ſuos alijs pro ipſoꝝ ſeruitio faciendo
⁊ maxime ꝓ ipſorum pecoribus ſeruandis ⁊ paſcen-
dis. Sic vere dico: ꝙ deus pater puerum ſuum ⁊ fili-
um nobis conduxit ⁊ dedit: ꝓ grege fidelium ſeruã-
do ⁊ paſcẽdo. Geñ. xxxvij. Joſeph paſcebat gregeꝫ cũ
fratribus ſuis adhuc puer. Quia ſm̃ rei veritatem
Joſeph qui interp̃tatur creſcens .i. xp̃s dei filius qui
in multiplicationẽ fidei ſp̃ creſcit. Juxta illð. Geñ. xxj
Creuit puer ⁊ ablactatus eſt: gregẽ fideliũ ꝑ doctri-
naꝫ pauit. ⁊ tam iudeos ꝙ̃ gentiles gregi fidelium ſo
ciauit. Eſai. xj. Uitulus leo ⁊ ouis ſimul morabuntur
⁊ puer paruulus minabit eos. Hunc ergo puerum di
co ſanctiſſimum: ⁊ tanꝙ̃ a ſummo numine nobis da-
tum. ¶ Deinde hunc puerum dico puriſſimuꝫ: tanꝙ̃
a matre virgine nobis ſatum. Eſai. vij. Ecce virgo cõ
cipiet ⁊ pariet: qð .ſ. ſatis apparuit in hoc: ꝙ ꝑ ſtellaꝫ
fulgenteꝫ q̃ eſt res puriſſima fuit puer iſte demõſtra
tus. Math. ij. Ecce inquit ſtellam quam viderant ma
gi in oriente antecedebat eos vſq; dum veniens ſtaret
ſupra vbi erat puer. Sequit̃. Et intrantes domum in-
uenerunt puerum cum Maria matre eius. Iſte eniꝫ
fuit ſicut puer narciſſus pulcerrimus: qui videns fon
tem puriſſimum ⁊ ibi faciem ſuam ſpeculans tã de-
corum in eum ſui immemor ſe ĩmerſit ſicut dicit Oui
dius lib. iij. fabula. vj. de transformatis. Sic vere di-
co: ꝙ puriſſimus dei filius videns fontem miſericor-
die virginem glorioſam: puram innocentem ⁊ claraꝫ
ſuamq; ibidem ꝑ deuotionem imaginem reſplenden
tem: ſui ideſt ſue maieſtatis oblitus: ibidem ꝑ carnis
aſſumptionem ſe merſit ibiq; mortuus ⁊ ſubmerſus.
i. mortalis ⁊ paſſibilis factus fuit. iij. Reg. xiiij. Cũq;
illa ingrederetur limen domus mortuus eſt puer. Cũ
illa inquit. i. diuina natura ingrederetur limẽ domꝰ
ideſt vterum virginalem ſcꝫ in filij incarnatione. mor
tuus eſt ideſt mortalis factus eſt puer: ideſt puriſſimꝰ
B dei filius benedictus. Hunc ergo puerum dico puriſ-
ſimum: tanꝙ̃ a matre virgine nobis ſatũ. ¶ Deniq;
hunc puerum dico mitiſſimum tanꝙ̃ in mortis ſan-
guine ſponte ſtratum. Conſtat eñ ꝙ iſte puer tanꝙ̃
ouis ad occiſionem ductus eſt. ſicut dicitur. Eſai. liij.
Apud archades eñ Jouilinteo ⁊ panlico qui a gen-
tilibus duo numina credebant̃ puer omni anno ſa-
crificabatur ⁊ ꝓ ſalute populi mactabatur. Unde ſm̃
Pli. lib. viij. capi. xxiij. quidam doctor grecus dictus
ſcopas: aſſerit: ꝙ quidam dictus demenetus conuer-
ſus fuit in lupum: ꝓ eo ꝙ comederat de puero: Joui-
linteo ab archadibus immolato: poſt decẽniuꝫ tamẽ
iterum fuerat homo factus: ⁊ de lupo in hominem re
formatꝰ: ⁊ in certamĩe athletico apud olimpiã vbi vi-
ctor fuit fuerat coronatus. Iſte autem ritus de puero
ꝓ ſalute populi morti dando: ſicut a pluribus perſo-
nis fidedignis audiui: qui in illis partibus orietis fu
erunt: adhuc ſeruatur in chathaio a magno chan et
alijs gentibus orientis: q. ſ. puer occiditur ⁊ aſſatur.
⁊ corpus diuiſum principalioribus ad veſcenduꝫ ⁊ cõ-
municandum datur: reliquus vero populus ſanguĩe
aque mixto aſpergit̃ ⁊ expiatur. O quis eſt iſte puer
niſi xp̃s. Iſte eñ Jouilinteo. ideſt deo patri pro ſalute
humani generis voluit occidi in cruce: ſole voluit aſ-
ſari: corpus ſuum in ſacramento altaris a fidelibꝰ vo
luit aſſumi: ⁊ ſanguine ſuo populum expiari. Heb. ij.
Pueri cõmunicauerũt carni ⁊ ſanguini. Sed q̃d dici
tur vltra de iſto puero: ꝓ certo dicit̃ ꝙ ille demenetus
qui de carnibꝰ pueri comedit mutatꝰ eſt in lupũ. q̃d
eñ ſignat demenetus niſi dementem populũ iudeo-
rum: qui. ſ. carnes pueri Jeſu dicit̃ comediſſe inꝙ̃tuꝫ
ipſum dicitur crudeliter occidiſſe: ⁊ ꝓpter hoc certe ĩ
lupum dicitur conuerſus fuiſſe inꝙ̃tum ꝓpter pecca
tum mortis xp̃i ad vagandum per nemora more lupi
ideſt ad captiuitatem perpetuã eſt damnatus. Geñ.
xlij. Dixit ruben fratribus ſuis. Nunq̃d non dixi vo-
bis: nolite peccare in pueruꝫ ⁊ nõ audiſtis me. en ſan
guis eius exquiritur. Lupi eñ facti ſunt: q: certe iſti
venerunt ad vos in veſtimentis ouium: intrinſecꝰ au
tem ſunt lupi rapaces. Finaliter iſti tamen in huma-
nam ſpeciem reuertentur: in fine tempoꝝ lupinaꝫ di
mittent effigiem: ⁊ ad fidem xp̃i ⁊ gratiam conuertẽ
tur: ⁊ victores in certamine contra antixp̃ꝫ hereticos
⁊ demões triumpho nobili dotabunt̃. Judith. xv. Ui
ctores reuerſi ſunt in betuliam. Sed quid vltra dice-
mꝰ de iſto puero: certe dico. ꝙ q: ꝓ nobis mortuus eſt
nos debemus mortem eius deflere: ⁊ ꝓ ipſo ⁊ eius fi-
de mortem ſi neceſſe fuerit ſuſtinere. Exẽplo delphi
ni qui pueros dicitur diligere ⁊ ſocietatem eorũ ſup̃
omnia velle. Uñ narrat Solinus cap̃. de eleſponte. et
Plinius lib. ix. cap̃. viij. Quod in perſarum hyſtoria
continetur quẽdam puerum a delphino quodam ta-
liter adamatuꝫ. ꝙ ſe ſibi equitanduꝫ prebebat: ip̃mq;
inter fluctus de vno portu ad alium deferebat: finalit̃
tamen tempeſtate graui exorta: puer ſubmergitur et
moritur. ſed mortuus ad littus per delphinũ portat̃
Delphinus vero quaſi confitens reatum ſuuꝫ ꝙ pro
eo mortuus erat puer: morte ſe mulctauit ⁊ ad mare
redire nolens iuxta puerum interijt p̄ dolore. Chariſſi
mi puer iſte eſt chriſtus. Delphinus vero in mari mũ
di fluctuans: eſt humanũ genus. Cũ igitur inter iſtos
fuerit a principio magnus amor: ita ꝙ delphinus. i.
genus humanum ipſum puerum xp̃m vectauerit et
receperit: inquantum credidit fidem eius: ſic factum
eſt ꝙ iſte puer dei filius in tempeſtate perſecutionis
iudaice mortuꝰ extitit ⁊ ſubmerſus. iiij. Reg. iiij. Pu
er mortuus iacebat in lectulo: delphinus vero. i. ho
mo videns iſtum ꝓ ſe mortuum fuiſſe: debet certe de
morte ipſius ſumme dolere. Juxta illud. ij. Reg. xiiij.
Morietur puer ⁊ planget eum omnis iſrael: dicendo
ſ. illud. Geñ. xxvij. Puer nõ comparet ⁊ ego quo ibo
⁊ ꝓ eo ⁊ eius fide morti ſi neceſſe fuerit ſe offerre. dicẽ
tes. ſ. illud. ij. Reg. xviij. Eſt ne pax puero abſalon. Et
ſequitur. Quis mihi tribuat vt moriar pro te fili mi
abſalon. Bene igitur hunc puerum dico mitiſſimuꝫ
tanꝙ̃ in crucis margine morte ſtratum. ¶ Inſup̃ vo C
hũc puerum dico fortiſſimum tanꝙ̃ a mortis turbĩe
rep̃atum. Iſte eniꝫ puer a mortuis reſurrexit. vñ. iiij.
Reg. iiij. Oſcitauit puer ſepties ⁊ aperuit oculos ⁊. c.
v. Reſtituta eſt caro eius ſicut caro pueri. ⁊ Actuum.
xx. Adduxerunt puerum viuentem: vide vbi xp̃i re-
ſurrectio infra. ¶ Rurſum hunc puerum dico altiſſi
mum tanꝙ̃ in celi culmine ſublimatum. ſ. in aſcenſio
ne vñ. j. Reg. j. Puer auteꝫ proficiebat atq; creſcebat
Creuit eñ ⁊ exaltatus eſt vſq; in celum: ꝑ aſcenſioneꝫ
vide infra vbi xp̃i aſcenſio. Poſtremo hunc puerum
dico permaximum: tanꝙ̃ eterno nomine p̃dotatũ
Conſtat eñ ꝙ nomen fama: fide ⁊ magnificẽtia huiꝰ
pueri ſemp̃ multiplicatur. Figuratus in ſamuele: qui
nominatꝰ interp̃tat̃: de quo dr̃. j. Reg. ij. Magnificatꝰ
eſt puer ſamuel apud dñm: vide ſupra de nomine: ſic
igit̃ patet: quõ iſte puer eſt. Inſignitus ꝓclaro nomĩe.
Alte ſitus celi culmine. Reſtauratus a mortis turbĩe
Morte ſtratus in crucis margine. Mũdo ſatus a ma
tre virgine. Nobis datus a ſummo numĩe. ¶ Iſte q; eſt
igitur puer quem debemus ſemper inquirere. Ma-
thei. ij. Interrogate diligenter de puero. Quem debe
mus ſuſcipere. Luce. j. Suſcepit iſrael pueruꝫ ſuum:
recordatus eſt miſericordie ſue. Quem etiaꝫ debemꝰ
tanꝙ̃ nr̃uꝫ diligere ⁊ eligere. dicẽtes. ſ. q̃libꝫ illud. ma
thei. xij. Ecce puer meus quem elegi: dilectus meus ĩ
quo bene complacuit anime mee. Patet igitur aliq̃d
dictum eſſe de puero celi poſſeſſore. ¶ Secundo prin D
cipaliter dico: ꝙ dicendum eſt aliquid de puero celi
ſucceſſore ſcilicet de viro puro ⁊ iuſto qui finaliter in
celi hereditate ſuccedit: ſicut puer multiplici ratione
que ſcilicet oſtenduntur in illa autoritate que ſcribit̃

Ayuntamiento de Madrid

Johannis.vj.Eſt puer vnus hic vbi ſcilicet oſtẽditur
quod eſt vt cõmuniter.
Ceteris longior in duratione.
Ceteris pulcrior in aſpectione.
Ceteris ſimplicior in intentione.
Ceteris prõptior in ſubiectione.
Et ſic dico ꝙ ſpũaliter loquẽdo puer .i.iuſtus ſeu vir
perfectus. Debet eſſe durans ⁊ ſtabilis:eſt inquit qđ
ſ. durationem ſignat.Debet eſſe pulcer ⁊ abilis:puer
inquit:ideſt purus ⁊ mũdus.Debet eſſe ſimplex ⁊ hu
milis:vnꝰ ideſt ſimplex ⁊ non duplex.Debet eſſe ꝓm
ptus ⁊ mobilis.hic inquit ideſt prius. ¶Sit igitur
iſte puer durans ⁊ ſtabilis: plenus conſtantia. Puer
enĩ naturaliter diutius durat ⁊ viuit ꝙ̃ homo ſenex.
Sic iuſtus ⁊ perfectus magis perſeuerat in bono ꝙ̃
imperfectus.qđ oñditur in verbo eſt:qđ ſignat dura-
tionem preſentem non deficientez.Unde deus poteſt
dicere de quolibꝫ tali illud.j.Paral.xxij. Salomõ fi-
lius meus puer paruulꝰ eſt:vt ⁊ hic dicat illud.Hier.
j.Puer ego ſum. ¶Item ſit iſte puer pulcher ⁊ abi-
lis plenus decentie. Et hoc oſtenditur in verbo puer
ideſt purꝰ aer:q ſcꝫ pulcrior eſt ⁊ magis placet ꝙ̃ tur
bidus.Quia reuera vir perfectus eſt purus:mundus
ſpecioſus ⁊ decens ⁊ hominibus gratioſus ⁊ placens
Allega ſi vis illud quod predictum eſt de puero ⁊ del
phino.Et pone quomodo mundicia puerilis placet
etiam animalibus crudelibus atqꝫ feris:ſicut etiam
de leone legitur:ꝙ ſcꝫ pueris ⁊ mulieribus parcit:ſi-
cut iam pluries fuit dictum ⁊ tactum. Pone etiaꝫ de
alijs feris:ſicut de lupa q̃ remum ⁊ romulum pueros
feris expoſitos ad vorandum:lactare inuenta eſt ⁊ nu
trire:ſicut ponit tytus liuius. Cuius ſimile ponit iu-
ſtinus de cyro rege perſarũ:⁊ cronica de heinrico ter
tio vel quarto imperatore romano: qui omnes in iu-
uentute a feris nutrititi ſunt:⁊ ab hoĩbus vt morerẽ-
tur expoſiti:a feris ſeruati fuerunt:⁊ tandem ad alta
imperia ſublimati creuerunt. Sicut enĩ diuina ꝓui-
dentia ꝑ varia media effectus ſuos ſolet introducere
ſic etiam ꝑ fera aĩalia ſolet innocentes a periculo
liberare.Deus enim occulte cuſtodit illum quem ad
aliquem magnum ſtatum ꝓmouere intendit:dicens
ſcꝫ.ij.Regum.xviij.Cuſtodite mihi puerum abſalon
Igitur ſpũalis puer debet eſſe pulcer ⁊ humilis ple-
nus decentia.Puer inquit.¶Item ſit talis puer ſim-
plex ⁊ humilis carens malicia. Conſtat enĩ ꝙ pueri
non ſunt malicioſi nec duplices :ſed intentione plani
⁊ ſimplices :⁊ inde eſt:ꝙ pueri faciliter decipiuntur:
qꝛ.ſ.ſicut nullum vellent decipe:ſic alios erga ſe velle
facere opinantᷣ.Teſte enĩ Areſto.Pueri ſua innocen-
tia alios menſurant. Sic vere viri iuſti ſine malicia
volunt eſſe:nullumqꝫ querunt decipe:nec etiã ne deci
piantᷣ cauere:qđ oſtenditur cũ dicitᷣ.Unus.q.d. nõ du
plex aut malicioſus :ſed ſimplex innocens ⁊ ſincerus
vñ.Judic.xiij.Erit enĩ puer nazareus domini. Unus
inqt Eccli.iiij.Unus eſt ⁊ ſecundũ non habet.vnde.j.
Reg.xxvj.Ecce inqt haſta regis,tranſeat vnus de pu-
eris ⁊ tollat eã.⁊.j.Reg.ix.Tolle tecum vnum de pue
ris:⁊ conſurgens vade ⁊ quere aſinas. Unitas enĩ et
E puer ⁊ aſina ſimplicitatem deſignãt. ¶Item ſit etiã
talis ſpiritalis puer ꝓmptus ⁊ agilis ſine pigricia.ſ.
obediendo ⁊ obſequendo:⁊ diligenter bonũ agendo.
Quod.ſ.oſtenditᷣ cũ dꝛ hic:qđ eſt aduerbiũ loci: ſigni
ficans preſentiã ꝑſonalem. Ad denotandum: ꝙ ſicut
pueri ſunt naturaliter mobiles ⁊ agiles:ꝓpter virtu
tez caloris ignei in quo plurimum ſunt vigentes.Sic
viri iuſti ꝑ obſequiuum obedientiam ⁊ diligentiam
oĩbus volunt eſſe ꝑ̃ſcutes.Hic inqt:qꝛ vicꝫ ignis cha
ritatis quo feruent:ipſos facit ad obediendum agiles
⁊ ad oĩa bona opa diligentes.Hic inqt.vñ Geñ.xxij.
Dixit abraam ad pueros.Expectate hic cũ aſino:ego
⁊ puer illuc ꝓperantes adorabimus. Expectate inqt
hic:vt.ſ.ſemꝑ pñtes inueniri poſſitis ad obediendũ
obſeq̃ndũ ⁊ oꝑandũ.Et ſic ergo ptꝫ:quõ ſpiritualis
puer ideſt:vir ꝑfectus debet eſſe velox ⁊ agilis ⁊ labo
rioſus:ſimplex ⁊ humilis:nõ malicioſus.pulcer ⁊ abi
lis:non deſpectuoſus durans ⁊ ſtabilis non defectuo
ſus.Et ſic bene dictum eſt vt videtur de ipſo.Eſt puer
vnus hic vide de vnus:de eſſe:⁊ de hic localiter ⁊ ad-
uerbialiter:⁊ ſi vis pone hic duodeciꝫ bonas cõditio
nes que de puero ponuntᷣ ſupra vbi paruulus:inuehe
in contrarium de malis ⁊ immũdis pueris :ſicut ibi.
Sic ergo dicã:ꝙ talis bonus puer ſpũalis debet ꝓmo
ueri ⁊ exaltari:honorari ⁊ ſublimari:⁊ ad dignitateꝫ
tꝑalem ⁊ eternalem eligi:ꝑ̃fici ⁊ leuari:vt ſic de bono
electo dicat dñs illud.Math.xij. Ecce puer meꝰ quẽ
elegi.⁊ illud.Mar.ix.Accipiens puerum ſtatuit eum
in medio.Ubi certe talis electus commendari poteſt
Ut ſupernaliter eleuatus.Accipiens inqt .ſ.deus.Ut
virtualiter confirmatus:ſtatuit eum inqt.Ut regula
riter adequatus quia in medio.Uide de quolibet ĩ ti-
tulo ſuo.In illa autoritate.Ecce puer meus ⁊c.oſten-
ditur ꝙ hũc deus preſentat.ecce .Hunc deus adoptat
Puer meus.Hec igitᷣ de bono puero in ſingulari ſuf
ficiant. ¶Quia tñ in ſcriptura ꝑ pueros familiares .ſ.
⁊ ſeruitores intelliguntᷣ. Poſſumus notare ꝙ multi
mali pueri hodie inueniuntᷣ.ſ. pueri.
Blaſphemi ⁊ iniurioſi.
Supremi ⁊ ambitioſi.
Debiles ⁊ defectuoſi.
Carnales ⁊ luxurioſi.
Diſcordes ⁊ litigioſi.
Ludentes ⁊ ſolacioſi.
Ignorantes ⁊ obliuioſi.
Pereuntes ⁊ luctuoſi.
De blaſphemis ⁊ iniurioſis dicit dñs.iiij.Regũ.xix.
Pueri regis aſſyrorum blaſphemauerunt me.De ſu
perbis ambicioſis:qui.ſ.ſemꝑ querũt alijs dñari: di
ci poteſt illud.Eſai.iij.Dabo pueros principes eorũ
⁊ effeminati dñabuntᷣ eis.De debilibus ⁊ defectuoſis
qui.ſ. carent oĩ fortitudine ⁊ virtute. dici poteſt illud
Eſai.xl.Deficient pueri ⁊ laborabũt ⁊c.De carnalibꝰ
⁊ luxurioſis.ſeu etiam de lenonibꝰ ⁊ ꝑnicioſis: qui.ſ.
aliene fauẽt luxurie põt dici illud.Heſter.ij.Dixerũt
inquit pueri ⁊ miniſtri regis:querantᷣ regi puelle vir
gines ſpecioſe.De diſcordibus ⁊ litigioſis poteſt di-
ci illud.qđ de pueris Joab ⁊ abner dicitᷣ.ij.Regum.ij
Surgant pueri ⁊ ludant coram nobis. ſequitur. Mõ
vnuſquiſqꝫ apprehendit caput comparis ſui:⁊ tranſ-
fixo gladio ⁊ latus contrarij mortui ceciderunt.Con-
ſtat enĩ ꝙ ludi talium puerorꝫ in mortem ⁊ diſcordiaꝫ
ſepiſſime terminantᷣ. De ludentibus autẽ ⁊ ludibrio
ſis:qui nullis vacant niſi fatuis ⁊ ineptis ſolatijs hu
ius mũdi dici poteſt illud. Luce.vij. ꝙ.ſ.ſimiles ſunt
pueris ſedentibus in foro ⁊ loquentibus ad inuicem
⁊ dicentibus. Cantauimus vobis ⁊ non ſaltaſtis ⁊c.
De igorantibus ⁊ obliuioſis dᷣ.Sap.xij.Tanꝙ̃ pue-
ris inſenſatis iudicium in deriſum dediſti. Contra il
lud.j.Cor.xiiij.Nolite pueri effici ſenſibus.ſed mali
cia paruuli eſtote.De pueris vero finaliter pereunti-
bus:ideſt de peccatoribus temporaliter ⁊ eternaliter
morientibus poteſt dici illud. Treñ.v. Pueri ĩ ligno
corruerunt.Et Baruc.iiij.Neqꝫ puerorꝫ miſerti ſunt
ſ.demones.Immo etiam dicitᷣ.j.Mach.j.Suſpende-
bant pueros a ceruicibus. Et Job.j. Irruerunt ſabei
tuleruntqꝫ oĩa:⁊ pueros gladio occiderunt:ſabei q in-
terpretantᷣ captiui:ſunt demones a celo facti exules:
in hoc aere captiuati:qꝛ.ſ.iſti in tales pueros.i.in pec
catores finaliter irruent: ipſoſqꝫ ꝑ penam eternam ꝑ
cutient ⁊ occident.Figurati iiij.Regũ.ij.vbi vrſi egreſ
ſi de ſaltu.xlij.pueros occiderunt:qꝛ helyſeum illuſe-
runt.Urſi enĩ ideſt demones illos in inferno finaliter
lacerabunt:q helyſeum.i.ſanctos ⁊ iuſtos in hoc mũ
do vituperant ⁊ illudunt:hec ergo dicta ſint de pecca G
toribus:q ſunt pueri malignantes. ¶Sed ſi adhuc
velis aliquid dicere de iuſtis qui ſunt pueri dño ſer-
uientes potes notare ꝙ iſti ſunt Pueri.

Infirmi

Ayuntamiento de Madrid

Infirmi ⁊ patientes.
Mundi ⁊ continentes.
Leti et pſallentes.
Parci et abſtinentes.
Docti et ſapientes.
Macri ⁊ penitentes.
Pacifici ⁊ concordantes.
Electi ⁊ conregnantes.
De pueris patiētibus poteſt dici illud. Geñ.xxij.vbi abraā dixit pueris ſuis. Expectate hic cū aſino. Expectate ⁊ etiā aſinus patiētiā ſignat de pueris continētibus dr.j.Reg.xxj.Si mūdi ſunt pueri maxime a mulieribus. Sequit. Erāt aūt vaſa puerorū mūda Et merito qꝛ procerto illi qui regi celi ſeruiūt ⁊ famulant ſine macula incontinentie ſpāliter eſſe conētur. Dan.j. Precepit rex ꝑpoſito eunuchorū vt introduceret pueros qui erāt de ſemine regio de filijs iſrael i quibꝰ nulla eēt macula decoros forma eruditos omni ſapiētia cautos ſcientia ⁊ doctos diſciplina. ⁊ qui poſſent ſtare in palacio regis. De pueris cōgaudētibus ſeu etiaʒ deum laudantibus ⁊ exultantibus dicitur in ps. Laudate pueri dominū: laudate nomen domini. Sicut ſcilicet dr de pueris hebreorū qui tollētes ramos oliuarum obuiauerūt dño dicētes oſanna ⁊c. De pueris abſtinētibus dicit Dan.j. Mō vultꝰ puerorū qui ſolū vtebantur leguminibꝰ apparuerūt corpulētiores pre omnibus pueris qui veſcebant cibo regio. De pueris ſapiētibus dicit. Dan.j. Mō pueris his dedit dñs diſciplinam ⁊ ſciētiā in omi libro ⁊ in omi ſapia. De pueris penitētibus poteſt dici illud.j.Mach.ij. ꝙ ibi circumciderunt pueros incircumciſos. Circumciſio em̄ penitētiam ſignat. q̄ ſcilicʒ vitia circūcidit De pueris cōcordātibꝰ ſeu pacifice ⁊ charitatiue viuētibus pōt dici illud Job.xxix. Erat inq̄t oīpotens mecū ⁊ in circuitu meo pueri mei. Et Luc.xj. Pueri mei mecū ſunt in cubili. De pueris vero conregnātibꝰ ſeu patri ſuo deo in regno ꝑadiſi ſuccedētibus pōt dici illud.j.Machabeo.j.vbi dicit ꝙ alexander vocauit pueros ſuos nobiles qui ſecū erant nutriti a iuuētute ſua: ⁊ obtinuerūt pueri eiꝰ regnū vnuſquiſqʒ in loco ſuo. Alexander eniʒ ſignat deū. Pueri eiꝰ nobiles ſunt oēs ſancti ⁊ q̄cūqʒ viri virtuoſi ⁊ iuſti ſibi ꝑ fidē ⁊ caritatē ꝯiuncti ⁊ ꝑ gratiam enutriti. Iſtis em̄ regnū ſuū ſcʒ paradiſi gloriaʒ diuidit ita ꝙ vnuſquiſqʒ in loco ſuo.i.in gradu ſibi debito finaliter ſuccedit Luc.xviij. Sinite pueros venire ad me: taliū em̄ eſt regnū celorū. Ad qđ nos ꝑducat ille qui iſtos pueros nutrit ſuperiꝰ ⁊ educat. ſufficit.

a **Pugna. Pugnare.** Nota ꝙ pugna dicitur a pugno eo ꝙ pugnis hoīes pugnant. Et eſt pugna idem quod ꝓliuʒ ſeu bellū Quāuis em̄ iſta vocabula grāmaticaliā differant vnū tamē accipit pro alio in ſcriptura. Moraliter tamē loquēdo dico ꝙ inuenitur Pugna.

Uirtuoſa.	Prima ē pugna humane fr̄ē
Glorioſa.	nuitatis. Secūda ē pugna di
Uitioſa.	uine autoritatis. Tertio ē pu
Luctuoſa.	gna peruerſe malignitatis.

Quarta eſt pugna diabolice crudelitatis. ¶ Dico ergo qđ eſt q̄dā pugna q̄ eſt ꝟtuoſa. Et iſta eſt pugna q̄ iuſti pugnāt cōtra diabolū carnē ⁊ mūdū. De qua pugna pōt dici illud.ij.Regum.xxj. Dauid et viri eius pugnabant contra philiſtijm. ¶ Itē dico ꝙ eſt quedā pugna glorioſa. Et iſta eſt illa qua deus pro humano genere contra diabolum dimicauit. qua etiam omni die pugnat contra eum nobis auxilium conferendo. et de hoc. Joſue.xxiij. Dominus deus pugnabit pro vobis ſicut pollicitus eſt. ¶ Item dico quod eſt quedam pugna vitioſa. Et iſta ē pugna qua mali pugnāt contra dominum ꝑ obſtinationem: et contra ſeipſos per diuerſitatē ⁊ rebellionem. Unde de pugna contra deū dr. Eccli.xlvj. Contra deum pugnare nō eſt facile De pugna etiā cōtra ſeipſos dicit. Dan.vij. Quatuor venti pugnabant in medio mari. ¶ Item eſt quedaʒ pugna luctuoſa ſeu piculoſa. Et iſta ē illa qua diabolus pugnat cōtra hoīem in pn̄ti ꝑ tēptationē. ⁊ in futuro ꝑ damnationē. Uñ de pugna demonis mūdi et carnis quā faciūt cōtra nos. dr Judic.xj. Filij amon pugnabant cōtra filios iſrael. Dicamus aliquātulū vlterius de pugna virorū iuſtoꝝ qui.ſ.nō ceſſant pugnare cōtra eccleſie vel aīe inimicos. Sicut em̄ aīalia inter ſe pugnant ⁊ preliant. q̄ ſibi in cōditionibꝰ ⁊ cōplexionibus naturaliter cōtrariant ⁊ aduerſant Et inde eſt ꝙ elephas pugnat cōtra dracones. muſtela cōtra ſcorpionē ⁊ cetus cōtra crocodillū. Sic vere iuſtus pugnat cōtra diabolū ⁊ quēlibet aliū ſpiritalē inimicū. Et hoc eſt qđ pcipit.j.Macha.iij. Eſtote parati vt pugnetis aduerſus nationes. vbi oſtēdit ꝙ in pugna quatuor ſpāliter requirunt ſcʒ.

Uires	Uires dico ad laborem ſuſtinendum.
Arma	Arma ad corpora muniendum.
Opera	Opera ad inimicos impugnandum.
Et aduerſarij	Hoſtes ad preliū terminandū.

Sic vere in iſta pugna ſpūali cōcurrūt iſta q̄tuor. ſcʒ

Uires	Uires ſunt cordiū fortitudo. Eſtote inq̄t.
Arma.	Arma ſūt ꝟtutū ſanctitudo. Parati inq̄t.
Actus.	Actꝰ ſūt opeꝝ rectitudo vt pugnetis inq̄t.
Et hoſtes	Hoſtes ſunt maloꝝ multitudo contra nationes inquit.

Uires faciūt ad laborū tolerationē.	Primo er-
Arma faciunt ad maloꝝ ꝓhibitionē.	go dico ꝙ in
Actus faciunt ad virtutū executionē.	iſta pugna
Hoſtes faciunt ad animi excitationē.	requirit vir-

tus fortitudinis ⁊ cōſtātie. Et hoc oſtēdit cū dr. Eſtote. qđ eſt verbū ſubſtantiū ſignificās fortitudinē ⁊ vigorē. q̄ ꝓculdubio eſt neceſſaria ad pugnādū contra ſpūales inimicos ⁊ ad laborem pugne viriliter ſuſtinēdū. Juxta illud qđ canit. Eſtote fortes in bello ⁊ pugnate cum antiquo ſerpente ⁊c. Aues enim et beſtie predales ⁊ pugnantes: ſunt fortes naturaliter et audaces. ſicut patet per ſingula diſcurendo Sic vere illi qui ſpiritalem pugnam volunt facere: debent fortitudinem ⁊ audaciā obtinere. Exemplo illius. Jepte de quo dicitur. Judicum.xj. ꝙ Jepte galaaditis erat vir fortiſſimus atqʒ pugnator. Mō eſt contra multos qui quāuis pugnandi officium habeant: audaciaʒ tñ ⁊ fortitudinem nullā habent: ſimiles miluo: q̄ audax eſt ad pugnandū contra pullos: timidus vero ad pugnandum contra grues: ardeas ⁊ alias aues magnas Ita vere ſunt quidam: qui audaces ſunt contra timidos ſed timidi contra audaces. ⁊ contra timidoſ ſunt feroces. Nullam enim auem fortē. i. nullum opus arduum audent inuadere vel accipere. Aues enim debiles: ideſt opa incepta ⁊ inertia ſe pretendunt viriliter attentare. Quod potiſſime verū eſt de ꝓlatis: officialibus: iudicibꝰ ⁊ balliuis: qui ꝓcerto aues fortes: ideſt magnos tyrannos ⁊ nobiles: prauos etiam vſurarios ⁊ diuites. iniquos etiam impios ⁊ crudeles: non audent inuadere: nec ipſos ꝑ iuſtitiam impugnare ſed ſolum pullos. i. ideſt pauperes ⁊ impotentes ſolent per ſuas exactiones iuridicas moleſtare ⁊ ipſos ledere ⁊ grauare. Dicunt em̄ tales timidi illud.j.Mach.iij. Quomodo poterimus pauci pugnare contra multitudinem. Non ſic: ſed habeant virtutem audacie et conſtantie. Exemplo herodij q̄ eſt auis non multum magna corpore: ſed tamē maxima eſt virtute. Iſta em̄ non paruas auiculas ſed multo ſe maiores aues inuadit: intm̄ ꝙ q̄ſqʒ aq̄lam rapit ⁊ ſi ad plures grues volauerit: non priꝰ deſcendit donec quatuor vl̄ quiqʒ ad terraʒ proſtrauerit: ſicut dicitur in li: de natura rerum. Sic vere tales non contra paruos. ⁊ paupes dn̄t pugnare: ſed potius aq̄las ⁊ grues. i. magnos tyrannos ⁊ diuites audacter dn̄t inuadere: ⁊ ipſos ꝙꝙ ſint multo ſe maiores ⁊ potentiores: non dn̄t in pugna iuſtitie formidare: qm̄ imo ſi plures ſint quouſqʒ ipoſ ꝓſtrauerit ⁊ punierit. nō dʒ velut herodius a volatu. i. executione iuſtitie deſcendere vel ceſſare: quia dicunt

Ayuntamiento de Madrid

hmo conſtās plus.dʒ gaudere ⁊ facere iuſtitiā de magnis ꝙ̄ de paruis: de diuitib⁹ ꝙ̄ de paupib⁹. de repugnantibus ꝙ̄ de obediētibus. Et hoc pcipitur. iij. Regū. xxij. Nō pugnabitis cōtra maiorē vel minorē ſʒ cōtra regē iſrael. Eſtote ergo. j. Regū. xviij. Eſto vir fortis ⁊ pliare plium domini. Ptʒ ergo ꝙ in iſta pugna dʒ eſſe virtus fortitudinis ⁊ conſtantie. Eſtote inquit. ¶ Scdo dico ꝙ ibi dʒ eſſe arma ſanctitudinis ⁊ iuſtitie: qđ oſtēditur in verbo parati. Milites em̄ ꝑ arma parant ad pugnā. Sic iuſti etiā ꝑ virtutes q̄ ſunt armatura dei. Iuxta illud. j. Macha. xij. Precepit Ionathas ſuis vigilare ⁊ eſſe i armis paratos ad pugnā tota nocte. Sine em̄ iſtis armis non pōt hō pugnare: nec tēptatiōibus reſiſtere. ſicut dicit Num. xxi. Armate ex vobis ad pugnā. Iſtud hr̄ ptʒ in ceruo: qui ꝙ̄diu caret armatura cornuū. ſ. qn̄ de nouo antiqua cornua depoſuit vidēs ſe inhabilē ad pugnādū ⁊ alijs alalib⁹ ad reſiſtēduʒ abſcōdit ſe nō audēs in publico apparere: ita ꝙ vix pōt tūc tpis inueniri. ſignificās illos qui arma virtutū ⁊ cornua ꝑdiderūt: q nūꝙ̄ ad pugnā ſpiritalē ſunt apti ſed potius inhabiles ⁊ inepti ⁊ vbi ad pugnādū cōtra vitia ⁊ tyrānos debuerāt ꝯparere ſolēt magis fugere ⁊ ſe abſcōdere ⁊ latere. Iſti ergo non ſunt habiles ad pugnādū ſʒ potius ad latēdū. Iſti reꝑhēdunt. num. xxxij. vbi dr̄ Nūquid fratres vr̄i ibūt ad pugnā ⁊ vos hic ſedebitis. Cur ſubuertitis mētes filiorū iſrael. Nō ſic ergo ſʒ habeāt arma ſanctitudinis ⁊ iuſtitie. ¶ Tertio dico ꝙ in iſta pugna reqrit actus fortitudinis ⁊ prudētie. ⁊ hoc oſ̄dit cū dr̄. pugnetis. in pugnādo. n. reqrit vtrūqꝫ. ſ. fortitudo ⁊ prudētia ⁊ ꝓcul dubio pugnādū ē fortit ⁊ prudent triplici ex cauſa vicʒ

Pro fidei defenſione.
Pro anime ſaluatione.
Pro ſubditoꝝ ꝓtectiōe.
Pro eccleſie tuitione.

Et primo ꝓ fidei defenſione. Exēplo apū q̄ pro rege ſuo pugnāt ⁊ mori pro eo pulcrū putant vt dicit Pli. Nos procerto pro rege nr̄o ⁊ ꝓ fide ſua defendēda debemus cōtra ſaracenos ⁊ hereticos pugnare. ⁊ mori pro eo pulcrum ⁊ nobile exiſtimare ſicut fecerunt martyres ⁊ pdicatores. Unde de deo dicitur Sapiē. v. Quod pugnabit pro eo orbis terrarum cōtra inſenſatos. ¶ Itē pugnādū eſt ꝓ anime ſaluatiōe. Aialia em̄ pugnāt ꝓ vxorib⁹ ſuis ne ab alijs maculētur. Sic ⁊ nos debem⁹ pugnare ⁊ certare ꝓ animab⁹ nr̄is ne a demonib⁹ inquinētur nec inquietētur. j. Macha. iij. Nos vero pugnabimus pro aīabus noſtris ⁊ legib⁹ ¶ Itē pugnādū pro ſubditorū ꝓtectiōe. Exēplo lupi qui pro filijs pugnat contra lupū. Exēplo galline que pro pullis pugnat contra miluum. Et exemplo cornicum que teſte. Plinio: contra alias aues pugnāt pro ciconijs. Et exēplo elephantum qui cōtra draconē pugnant pro hominib⁹ errātibus atqꝫ deuijs. Quia pro certo ad nos ⁊ ad prelatos maxime ꝑtinet pro ſubditis ⁊ alijs fidelibus. contra ſpirituales aduerſarios. ſ. contra demones pctā hereticos ⁊ tyrannos pugnare ⁊ pro ipſis viriliter debellare. j. Macha. iij. Erigam⁹ deiectionē populi noſtri vt pugem⁹ ꝓ pplo nr̄o ⁊ ſctis noſtris ¶ Itē pugnādū eſt pro eccleſie ⁊ pro patrie tuitione. Exemplo auium q̄ pugnāt pro defenſione nidoruʒ. Et exēplo animaliū q̄ pugnant pro defenſiōe ſuorum domiciliorum. ſicut patet de taxo ⁊ vulpe ⁊c. Un̄ ij. Regū. x. dicitur. Pugnemus pro populo noſtro ⁊ ciuitate dei noſtri. i. pro eccleſia. ⁊ ſic bene dico ꝙ requiritur actus fortitudinis ⁊ prudentie. Pugnemus inquit. ¶ Quarto dico quod requiritur obex fortis turbinis et malicie: contra inquit nationes. Nulla eſt enim pugna ſine aduerſario ⁊ in omni pugna ſpirituali neceſſe eſt qđ aduerſarios habeamus quia aīs virtus contrarium non haberet. Iſti autē aduerſarij ſunt tres peſſime nationes, ſcʒ.

Mundi cupiditates.
Carnis voluptates.
Demonum falſitates.

Mundus em̄ ⁊ caro ⁊ demonia diuerſa mouent prelia Un̄. j. Macha. iij. Pugnemus pro animabus noſtris. Et ſequitur in eodē cap. Ecce nationes cōuenerunt aduerſum nos vt diſperdant nos. Ecce ergo quō in pugna ſpūali requirūtur quatuor. ſ. virius. arma. D. actus ⁊ hoſtis ⁊c. ¶ Sed ſi de pugna velis vlterius aliquid agere dic ꝙ q: pugna ſeu militia eſt vita hominis ſup terrā. ſicut dr̄ Iob. vij. q: cū ꝯtra hoſtes ſpiritales ⁊ forti ⁊ cōtinua ſimus pugna pliaturi. ſicut dicit. Exo. xxxij. Ululatus pugne auditur in caſtris hinc eſt ꝙ nos ſemꝑ parati ⁊ virtute armati eſſe debemus vt ſtatim cōtra hoſtes viriliter decertemus. Iudith. vij. Omnes parauerunt ſe pariter ad pugnā Et ſi vis nota ꝙ in pugna victoria obtinetur quando populus habet. ſ.

Ducem prouidum.
Hoſtem timidum.
Ordinem nitidum.
Militem validum.
Ductor eſt prouidus ⁊ ſapiens.
Hoſtis eſt timidus ⁊ fugiens.
Ordo eſt nitidus ⁊ cōueniēs.
Miles eſt ſolidus ⁊ patiens.

Mō ſic eſt ꝙ in pugna iuſtoꝝ ductor eſt ſapiens ⁊ prouidus ſcʒ. xp̄s de⁹ noſter qui. ſ. cōtra luciferum fuit victor ⁊ ductor nr̄ qn̄ ſcʒ primo in virgine armis noſtre hūanitatis ſe armauit. ⁊ tādiu in cruce pro nobis pugnauit vt eū ſuperaret dicens. ij. Paral. xviij. Mutabo habitū ⁊ ſic ad pugnā vadam. Figuratus in Dauid qui cum quinqꝫ lapidibus. ideſt quinqꝫ vulneribus in torrēte paſſionis aſſumptis armatus philiſteū ſupauit ⁊ vicit. ſicut dr̄. j. Regū. xvij. vnde ibidē dicit. Feſtinauit dauid ad pugnam ex aduerſo philiſtei. Tunc em̄ perſonaliter pro nobis pugnauit. q: ſcʒ tunc fuit dn̄s quaſi vir pugnator omnipotens nomē eius. Nūc etiā quotidie ꝓ nobis in pugna temptationū ⁊ tribulationum pro homine pugnat. ſeqꝫ ducē ⁊ adiutorē ipſius pſtat qn̄. ſ. hō in ipm confidens adiutorium ipſius inuocat atqꝫ clamat. vt ſic dicat homo illud. ij. Paralip. xxxij. Deus noſter q̄ auxiliator ē noſter pugnabit ꝓ nobis. Igitur tali duci nos ⁊ pugnam noſtram humiliter cōmittamus et ipſius auxiliū ſuppliciter inuocem⁹ dicentes. j. Machabeo. xiij. Tu es dux noſter: pugna prelium noſtrū ⁊ omnia quecunqꝫ dixeris faciemus. Et ꝓcerto ſi tm̄ facimus ꝙ ducem ⁊ ductorem deum habeamus: inimici timebunt ⁊ nos in pace dimittentes ſtupebunt dicentes. ſ. Exo. xiiij. Fugiamus iſraelem: dn̄s em̄ pugnat ꝓ eis contra nos. Igitur in iſta pugna ductor eſt ſapiens ⁊ prouidus. ¶ Iteʒ in pugna iſta hoſtis eſt fugiens ⁊ timidus. Et vere talis eſt dyabolus quia ſcʒ ipſe ſimilis eſt vmbre que ſequit fugientes ⁊ fugit reſiſtentes ⁊ pſequētes. Timidus em̄ eſt ⁊ fugit fortiter reſiſtentem. Teſte em̄ Greg. Debilis eſt hoſtis q̄ non vincit niſi volentē. vn̄. j. Mach. xj. Pugnauerūt ꝯtra eū ⁊ fugit ⁊ terga vertit. ¶ Itē in pugna iuſtoꝝ ordo eſt cōueniēs ⁊ nitidus. Bona em̄ ordinatio exercitus ſumme iuuat ad victoriā obtinendā. parue em̄ acies bn̄ ordinate ⁊ cōpoſite multotiens triūphauerunt de multo pluribus ⁊ fortioribus male ⁊ inordinate cōpoſitis. Sic vere in pugna ſpūali valde vtile eſt bonum ordinē tenere: ⁊ iuris ⁊ legis morūqꝫ ⁊ virtutū metas ⁊ regulas obſeruare: nec ꝑ pſumptionē exterius ꝓcedere vel palare. In oī em̄ negotio diſciplina ⁊ ordo ꝓficiunt: inordinatio vero ⁊ tranſcenſio iuſtoꝝ limituʒ ſuccumbūt. Nōne filius metelli romanorum ducis a patre capite ꝓunitus eſt ꝓ eo: ꝙ contra patris mandatum extra ordinē pugnauerat: ſicut ponit tytus liuius. Et ſimile cōmemorat valerius maximus lib. ij. ca. ij. de poſthumo dictatore ⁊ Manlio torquato quorum vterqꝫ filium ſuum occidi iuſſerat: q: iniuſſi cuʒ hoſte dimicarant quāuis vterqꝫ hoſtem quem inuaſit vincebat. De ordine igitur ⁊ diſciplina iuſtorū in ſpiritali pugna dicitur. Iudicum. v. ꝙ ſtelle manentes i ordine ⁊ curſu ſuo aduerſus ſiſaraʒ pugnauerūt.

¶ Item

¶ Jtem in iſta pugna miles eſt patiens ⁊ ſolidus. Uictoria em̄ non reportatur in pugna: niſi pugnans ſolidus ſit ⁊ fortis: ⁊ niſi ſit patiens ⁊ pſeuerans ⁊ longanimis. Qui em̄ ad quemlibet inſultum aduerſarij deſiſteret nunq̄ victoriā obtineret. Jdeo dicebat apl's. ij. Cor. vij. Nullā requiē habuit caro nr̄a: ſed oēm tribulationē paſſi ſumus foris pugne: intus timores. Et ſi vis dic: ꝙ plura ſunt que faciūt in pugna militē fortiter bellare ⁊ victoriā obtinere. viꝫ Quando.
Habet cauſam ſufficientem.
Tollit cauſam officientem.
Adhibet motum afficientem.
Adiungit cetum ꝓficientem.
Seruat modum perficientem.
Sic vere dico ꝙ in bello ſpirituali. ſ. contra tēptatiōes ⁊ tribulationes dꝫ eſſe cauſa ſufficiens: q2. ſ. ad debitum finē debemus pugnare. ſ. ꝓ aīarum ſalute obtinēda ⁊ dānatione vitanda. Juſta em̄ cauſa valde fortificat pugnatores. Sic vere q̄ſi hō pugnat contra aduerſarios ꝓ iuſtitia vel ꝓ fide. Jſta em̄ proprie eſt pugna dei: ſicut dicit. ij. Paral'. xx. Non eſt em̄ pugna vr̄a ſꝫ dei. Apoc. xix. Cū iuſtitia pugnat ⁊ iudicat. ¶ Jtē dico: ꝙ in iſta pugna dꝫ deeſſe cauſa officiens. ſ. peccatum ⁊ oīs occaſio mala. Uñ Deut. xxiij. Quādo egreſſus fueris aduerſus hoſtes tuos ad pugnā cuſtodies te ab oī re mala. ¶ Jteꝫ dico ꝙ in iſta pugna dꝫ ineſſe motus afficiens. i. audacia ⁊ bona ⁊ ꝓmpta volūtas vt. ſ. dicamus illud. j. Mach. ix. Surgamus ⁊ pugnemus contra inimicos nr̄os. ¶ Jtem dico ꝙ in iſta pugna debet adeſſe cetus ꝓficiens: q2. ſ. cetus ⁊ ſocietas bonoꝝ ⁊ maxime fidelium ſociorūꝫ ipſorumq̄ʒ adiutorium ſpirituale: orōnes. ſ. ⁊ conſolationes valde ꝓficiunt in hac pugna. j. Mach. ix. Reuertamur ad fratres noſtros ⁊ tunc pugnabimus. ¶ Jtem dico ꝙ in iſta pugna dꝫ ſubeſſe modus expediens quē. ſ. nos docet apl's. j. Cor. ix. Sic inquit pugno non quaſi ī incertum nec quaſi aerem verberans: ſed caſtigo corp⁹ meum ⁊ in ſeruituteꝫ redigo ⁊c. Et. ij. Mach. xv. Manu quidem pugnantes ſed ad dñm cordibus orātes. Sic igit̄ ſi homo oīa in iſta pugna ſeruauerit: ꝓcerto fortis ⁊ ſolidus miles erit: ⁊ in pugna victoriā obtinebit Et ſic erit de illis De quibus dicit̄. j. Parał. xij. Uenerunt inquit ad dauid fortiſſimi ⁊ egregij pugnatores tenentes arcum: ⁊ vtraq̄ʒ manu fundis ſaxa iacentes. Sic igit̄ ptꝫ: ꝙ ſi in ſpirituali pugna: q̄ ſcꝫ iuſti pugnāt contra demones ⁊ vitia: miles eſt fortis ⁊ patiēs: ordo eſt rite conueniens. hoſtis eſt laſſus ⁊ fugiens: ductor eſt bonus ⁊ ſapiens: neceſſe eſt ꝙ in iſta pugna victoria ꝑ eum obtineat̄ ⁊ ꝙ ex hoc celeſte p̄mium reportetur. Jſta eſt ergo pugna celeſtis qua. ſ. celeſtes ⁊ ſpirituales viri contra ſpūales nequicias pugnāt. Sicut. n. ponit Pli. ij. li. cap. lix. Apud romanos in bellis cimbricis ſonitus tubaꝝ ⁊ crepitus armoꝝ in celo auditi fuerunt. Jn conſulatu etiaꝫ marij arma celeſtia ab ortu occaſuq̄ʒ inter ſe concurrere viſa ſupius extiterunt. de quib⁹ etiam ꝓdigijs Aug. de ciuitate dei videt̄ facere mentionem. Ad qđ etiam facit figura. Apoca. xij. vbi dicit̄: ꝙ factum eſt p̄lium magnum in celo michael ⁊ angeli eius p̄liabant̄ cum dracone: ⁊ draco pugnabat ⁊ angeli eius: ⁊ nō p̄ualuerūt neq̄ʒ locus eoꝝ amplius inuent⁹ eſt in celo. Talia ergo celeſtia ⁊ ſpūalia bella quotidie inter michaelē ⁊ draconē. i. inter iuſtos ⁊ demones ⁊ vitia in celo. i. in corde ⁊ conſcīa quo ſolent fieri: in qua certe pugna xp̄o iuuante iuſti triumphare ſolent: ⁊ demones ⁊ vitia ſupare. Hūilitas em̄ ſupbiam ſupat ⁊ iuſtus de domonibus iuuante dño victorizat. Apoca li. xvij. Hi cū agno pugnabunt: ⁊ agnus vincet eos. Adque certe bene poſſet applicari illud qđ ſcribitur. ij. Mach. v. ca. vbi dr̄. Eo tp̄e quo antiochus ſecundā ꝓfectionem parauit in egyptum: contingit per vniuerſam hyeroſolimam ciuitateꝫ. xl. diebus videri ꝑ aera equites diſcurentes aureas ſtolas habentes ⁊ haſtas: quaſi cohortes armatos: ⁊ curſus equorum per ordines digeſtos. ⁊ ꝯgreſſiones fieri cominus ⁊ ſcutorum motus ⁊ galeatoꝝ multitudinē gladios diſtrictos: ⁊ teloꝝ iactus ⁊ aureoꝝ armorum ſplendorem oīſq̄ʒ generis loricaꝝ. Expone moraliter de pugnis ⁊ bellis iuſtorum contra malos: q2 ꝓcerto oſtendere quō in aere vel ī celo poſſint fieri p̄lia: quare ſeu ꝑ quos difficile eſſet. ¶ Sed ſi vis dic aliquid de pugnis maloꝝ. Mali em̄ quaſi cōtinue ſunt in diſcordia ⁊ in pugna: q2. ſ. iſti pugnant Contra. f
Se per diſcordias.
Deum per nequicias.
Proximum per ſeuicias.
Contra ſe dico per diſcordias: q2. ſ. iſti īter ſe modica occaſione mouent guerras lites ⁊ pugnas: ſimiles illis duobus de quibus narrat Pli. li. ij. cap. lxxxv. Qđ in mutinenſi agro ſub Julio ſexto conſule in quodam terremotu duo mōtes de locis ſuis moti inter ſe maximo ſtrepitu concurrerunt: ⁊ ꝑ modum pugne aſſultantes: recedentes: fumo ⁊ flāma emiſſis: aīalia exanimauerunt: ⁊ villas intermedias deſtruxerunt: ſpectante: vt ait: viatoꝝ ⁊ romanoꝝ equitum comitiua. O qui ſunt iſti montes niſi moderni tumidi ⁊ ſupbi principes ⁊ tyranni: qui. ſ. orto inter eos diſcordie terremotu inter ſe pugnant: ⁊ vnus contra alterum concurrunt ⁊ bellant. ⁊ ignem ramni fumumq̄ʒ ſuperbie emittentes aīalia exanimant: et villas comburūt ſpoliant ⁊ eneruāt. Teſte em̄. Eſa. lvij. Jmpij quaſi mare feruens quod quieſcere nō vale: ⁊ non eſt pax impijs dicit dñs. vñ Eſai. xix. Concurrere faciā egyptios cōtra egyptios: ⁊ pugnabit vir contra fratrem ſuū: ⁊ vir contra amicum ſuū: ciuitas aduerſus ciuitatē: regnū aduerſus regnum ⁊ dirūpetur ſpūs egiptij. Jſti enim pugnāt cōtra ſe ꝑ diſcordias. ¶ Alij pugnant contra deum: ꝑ nequicias: viri eīm in iniquitatibus aſſueti: ī malicijs obſtinati: dei mandata facere cōtemnentes: ⁊ ipſius iuſtitiam non curantes: contra deum pugnare videntur inquantum ſibi rebellare ⁊ contradicere ꝯprobant̄ ſimiles: ſolſequio qđ. ſ. ſemꝑ vertit ⁊ ſe aperit contra ſolem. Similes ventilabro quod ſupra cāpanile eſt qđ ſemper vertit faciem contra ventum. q2 reuera tales obſtinati ſemper contra ſolem iuſtitie xp̄m. ⁊ contra ſpiritum tantum ſe ſolēt per rebellionem vertere contra ipſum pugnare: ⁊ ſibi contradicere: ⁊ ipſius mandatis oībus contraire. De iſtis videt̄ dñs dicere illud. Cañ. j. Filij inq̄t xp̄s matris mee pugnauerunt contra me. i. filij fidei vel eccl'ie mee. Et tñ iſti deberent attendere ad illud. Eccli. xlvj. Cōtra deū pugnare non eſt facile. Et hoc quia ſicut cornix quandoq̄ʒ pugnat contra aquilam i̇pam clamoribus impetendo: ita ꝙ aquila ac ſi eſſet victa non dignatur ſe defendere de eodem finaliter tamen indignata ꝯtra cornicē inſurgit ⁊ eam lacerat ⁊ occidit ſicut dicit liber reꝝ. Sic dico ꝙ deus peccatores cōtra ſe pugnantes. ⁊ peccando contra eū rebellātes. videt̄ non cognoſcere vel audire: inquantum peccata eoꝝ ꝓpter penitētiā videtur diſſimulare: ſicut. ſ. dr̄. Sap. xj. in fine tamen ⁊ in morte ⁊ in iudicio contra eos conſurget: ⁊ i̇pos deſtruet ⁊ confundet. Uñ ergo docemur. ij. Paral'. xiij. vbi dr̄. Nolite pugnare cōtra dñm deum patrum veſtroꝝ. Sunt igitur quidam q̄ pugnant contra deū per neq̄cias. Sunt etiam quidam pugnantes cōtra proximum ꝑ ſeuicias: ſicut. ſ. ſunt iniq̄ ⁊ tyrāni: qui cōtra bonos innocentes ⁊ iuſtos pugnant ⁊ certāt. j. Reg. xxxi. Philiſtijm auteꝫ pugnabant aduerſus Jſrael. et Heſter. xj. Concitate ſunt nationes vt pugnarent contra gentem iuſtorum. Et ſic igitur patet quomodo inuenitur pugna maloꝝ ſicut ⁊ iuſtoꝝ: ſufficiat vide vbi Bellum. Prelium vel Certamen.

Pulcer. Pulcritudo.

Cum pulcritudo ſit quedam ꝓprietas rei ex debita ꝓportione conſurgens. a
Poſſumus dicere moraliter ꝙ ī ſcriptura inuenitur multiplex pulcritudo: tam in bono ſignificato q̄ in

Ayuntamiento de Madrid

malo. Nota ergo ꝙ eſt pulcritudo.
Moralis ⁊ virtuoſa.
Carnalis ⁊ vitioſa.
Temporalis ⁊ fluctuoſa.
Supernalis ⁊ glorioſa.

De pulcritudine morali dicit̃ Exo.xxvi. ꝙ velū erat de hiacyntho pulcra varietate contextū. De pulcritudine carnali dicit̃. Gen.vi. ꝙ videntes filij dei filias hominum ꝙ eſſent pulcre elegerūt ſibi vxores ⁊c. De pulcritudine tꝑali .ſ. de pulcritudine mundane glorie: dicitur Gen.iij. ꝙ videns mulier lignum ꝙ eſſet pulcrū viſu ⁊ ad veſcendum ſuaue comedit ⁊c. De pulcritudine vero ſupnali ſcʒ de decore glorie padiſi dicitur. Eſai.xxxij. Sedebit populus meꝰ in pulcritudine pacis: in requie opulenta. in tabernaculis fiducie. Iſte ſunt ergo quatuor pulcritudines in genere. Dicamꝰ ergo aliquid de qualibet earumdem. ¶ Primo ergo dicamꝰ: ꝙ eſt pulcritudo moralis ⁊ virtualis. Et iſta ꝓprie eſt illa quā acquirit aīa vel hō ex aggregatione gratie ⁊ virtutum. Sicut eñ virgo tunc dicit̃ pulcra: quando in membris non eſt mutilata vel deformata: quando colore roſeo eſt picta ⁊ colorata: qñ decoris veſtibus eſt adornata: ⁊ qñ nō ē mortua ſed anima viuificata. Sic vere homo vel aīa apd deum ⁊ homines eſt pulcer ⁊ ſpecioſus: qñ hʒ oīa membra ſua ſcʒ

Speciem ⁊ caput recte intentionis.
Os ⁊ linguā vere locutionis.
Pedes ⁊ crura bone affectionis.
Manus ⁊ brachia bone operationis.
Pectus ⁊ fidele cor firme dilectionis.
Oculos ⁊ aures clare diſcretionis.
Guttur ⁊ palatum dulcis deuotionis.
Uentrem ⁊ inteſtina pie ⁊ viſceroſe compaſſionis.
Pellem ⁊ capillos honeſte conuerſationis.

Proportio eñ ⁊ aggregatio: ordinatio ⁊ compoſitio iſtarum ſpecierū ⁊ membrorum hominem ſpūalit̃ facit pulcrum: ⁊ apud deum ⁊ homines gratioſum. Et maxime qñ homo eſt viuus ⁊ alatus ꝑ gratiam ⁊ charitatem: mundus ⁊ coloratus: ꝑ caſtitatem veſtitus ⁊ ornatus ꝑ honeſtatem. Ut ſic dicat̃ de aīa illud. Dan.xiij. Suſanna erat delicata nimis ⁊ pulcra facie. Siue ro ab iſtis membris truncata vł mutilata fuerit: ⁊ maxime ſi a deo ⁊ dei gratia corruerit: ſtatī vilis ⁊ deformis efficitur ⁊ a deo ⁊ angelis abhorretur. Sicut enī dicit Aug. ſup Joh. omel.xxxij. Sicut vigor vel animꝰ decorem facit in corpe: ſic deus in anima. Non eñ facit corpus vt ametur ſed aīa: que cum emigrauerit cadauer areſcit. Et quātumcūqꝫ illa mēbra pulcra dilexeris. ſepelire tamen ſatagis. Decor ergo corporis eſt anima decor anime eſt deus. hec Augu. vt ſic de quolibet ita pulcro dicatur illd qd de dauid dictū eſt. j. Regum.xvj. Ecce vidi filium yſai bethelemiten ſcientē pſallere fortiſſimum robore virum bellicoſum ⁊ prudentem verbis: pulcrum viſu: ⁊ deus eſt cum eo. Dicamus igitur cuilibet homini vel anime ita pulcre illud Cant.j. Pulcre ſunt gene tue ſicut turris: collum tuum ſicut monilia. In quibus verbis oſtēditur: ꝙ ſicut homo corporaliter pulcer dr̃. qñ habet pulcrā faciem: pulcros oculos pulcrum collum: pulcrum habitum. Sic vere ad ſpūalem pulcritudinem requirit̃ ꝙ homo habeat. Pulcram faciē conſcientie interioris. Pulcros oculos ſapientie ſubtiliores. Pulcrum collum eloquentie facundiores. Pulcrum ornatū apparentie venuſtiores. In iſtis eñ quatuor cōſiſtit anime pulcritudo. ſ. In cōſcientie puritate. Pulcre ſunt inquit gene tue. In ſapientie claritate. Sicut turris inquit.
B In eloquentie venuſtate. Collum inquit tuum. In apparētie ſanctitate. Sicut mōilia inquit. ¶ Sit igit̃ in nobis chariſſimi ſi apud deū volumꝰ eſſe pulcri. Interioris cōſcientie ſanctitudo. Subtiliores ſapientie limpitudo. Facundioris eloquentie rectitudo Exterioris apparentie gratitudo. Dico igitur ꝙ habere debemus cōſcientie ſanctitudinem. Pulcre ſunt inquit gene tue. Gene eñ ⁊ facies ſignant conſcientiam. Cōſcientia eñ eſt facies hoīs interioris: que pulcra ⁊ mūda ſup oīa debet eſſe: qꝛ ſicut macula in genis ⁊ in facie indecentior eſt ꝙ alibi: ⁊ eſt etiā intuentibꝰ magis nota. Sic peccata qñ ſunt in cōſciētia: magis ſunt apud deū indecētia ⁊ deformia ⁊ magis deo ⁊ angelis manifeſta. Pulcra ergo ⁊ mūda dʒ eſſe iſta facies: ⁊ etiā iſte gene. ſicut de heſter dicit̃. Heſter.ij. Que ipſa erat pulcra nimis ⁊ decora facie. De genis etiā dicit̃. Cant.vj. Pulcra es amica mea ſuauis ⁊ decora. Et ſequit̃ ſicut cortex mali punici gene tue. Illi eñ qui in ſigno virginis naſcunt̃ pulcra faciē vt cōiter decorant̃. Ad denotandum ꝙ illi qui in ſigno virginis .i. in virginitatis gremio ſunt nutriti. ſunt vt cōmunit̃ pulcre faciei .i. conſcētie pulcritudie decorati. Ideo de genis .i. de facie conſcientie dicit̃. Cant.iiij. Quam pulcra es amica mea. ſequit̃. Sicut fragmen mali punici gene tue. Patet igitur ꝙ nos debemꝰ habere cōſcientie ſanctitudinem: gene inquit tue. ¶ Deinde dico ꝙ ſi volumus ſpūaliter eſſe pulcri nos debemꝰ habere ſapientie limpitudinem. Turturis inqt. Mulier eñ qñqꝫ ob hoc ſolum reputatur pulcra: quia habet pulcritudinem oculorum. Oculi eñ pulcri multū ſunt inter alias pulcritudines reputati. Unde etiā ſcriptura de hoc commendat ſponſā. Cant.iiij. dicēs Quā pulcra es amica mea: ꝙ pulcra es: oculi tui columbarum. Sic vere chariſſimi ſpūaliter loquēdo: vir iuſtus tunc potiſſime pulcer dicitur: qñ oculi intellectus in decore ſapientie illuſtrant̃: qd oſtendit̃ in verbo turturis. Turtur eñ oculos hʒ pulcros: continue gemit ⁊ eſt auis caſtiſſima: ita ꝙ compari fidē ſeruat ipſaqꝫ mortua nulli amplius carnaliter ſe copulat: ſignans viros ſapientes ⁊ iuſtos: quos virtꝰ triplex facit ſpūaliter eſſe pulcros vicꝫ.

Pulcer oculus ſapientie.
Triſtis gemitus penitentie.
Mundus habitus continentie.

De oculis eñ ſapiētie dr̃. Gen.xlix. Pulcriores ſunt oculi eius vino. ⁊ dentes lacte cādidiores: de gemitu penitētie dicit̃. Dani.xiij. ꝙ ſuſanna q̄ erat pulcra facie flens ꝓſpexit ad celū. De habitu vero continentie dicit̃. Sap.iiij. O ꝙ pulcra eſt caſta generatio cū claritate. ⁊ Eccli.xliij. dicit̃ de pulcritudine caſtitatis. pulcritudinem cādoris admirabitur oculus. Et ideo breuiter de iſta triplici pulcritudine iſtius turturis ſcʒ aīe poteſt dici illud. Canti.vj. Quod ipa eſt pulcra vt luna: electa vt ſol: terribilis vt caſtrorū acies ordinata Sol eñ ſignat ſapientie ſplendorē: luna ſignat continentie candorem. acies vero terribilis: deſignat penitentie laborem. Habeat ergo aīa ſapientie limpitudinem. Turturis inqt. ¶ Deinde habeat eloquentie rectitudinē. Et iſta notatur in collo. Collum tuū: quia ſcʒ in collo formatur vox. Pulcritudo enim colli multū attēdit̃ in pſona. Sic vere honeſtas ⁊ prudētia viri vel. Canti.iiij. ꝙ pulcra es amica mea. Sequit̃. Sicut turris dauid collū tuū: ſicut vitta coccinea labia tua ⁊ eloquiū tuū dulce. ⁊ Cañ.ij. Uox turturis audita eſt in terra noſtra: vt etiā de tali collo exponat̃ illd. Oſee x. Tranſiui ſup pulcritudinē colli eius. Et vere ad virum perfectū ptinet: ꝙ habeat pulcra vba: dulcia: mitia ⁊ honeſta: ſicut dr̃ de Joſeph. Gen.xlix. Neptalim ſeruus emiſſus dans eloqa pulcritudinis qd eſt ɔtra illos q̄ magis delectant̃ in verbis turpibus ꝙ in pulcris ſimiles porcis q̄ libentius ponunt ſe in ſtercore ꝙ in auro. Habeamus ergo eloquentie rectitudinem C
Collū inqt. ¶ Inſup dico ꝙ ad ſpiritalē pulcritudinē reqrit̃: ꝙ habeamus apparentie gratitudinē: q̄ oſtenditur cū dicit̃: monilia. Monilia eñ exteriora corpis ſunt ornamenta. q̄ exteriorem cōuerſationē deſignant que pculdubio eſt exterioris hoīs ornamentū. Sicut enim aliqua ſunt animalia quorum pellis exterior eſt ita pulcra: ꝙ ad ſui aſpectum mutant omnes oculos alioꝝ animaliū. ſicut de pāthera dr̃ ⁊ de pardo. ſic

Ayuntamiento de Madrid

vir iuſtus ita dȝ habere pulcram pellē cōuerſationis
ꝙ ad ſui imitationem dȝ omnes homines inuitare.
Quod eſt cōtra illos qui conuerſationē hñt ita horri
bilem atqȝ turpē ꝙ non ſunt digni ab alijs videri nec
ēt imitari. Similes cameleonti qḋ eſt animal valde
pictū.⁊ dum viuit in exterioribus coloribus eſt valde
pulcrum ⁊ tamē qñ eſt mortuus colorem habet valde
horribilem atqȝ turpem. Sic vere ſunt quidā qui duȝ
viuunt.i.dum in ſtatu gratie ꝑſiſtunt.honeſti ⁊ in cō-
uerſatione pulcerrimi ſunt.qñ vero ꝑ peccatum mo-
riuntur ſtatim turpem colorē inhoneſte cōuerſatiōis
conſequunt᷑. Iſtud patet de apoſtatis qui quāto dū vi
uerent in fide vel religione erant in honeſtate ⁊ appa
rentia pulcriores.tanto ꝑ vitia morientes fiunt in mo-
ribꝰ turpiores.ita ꝙ tales pñt dicere illud.j.Macha.
ij. Pulcritudo noſtra ⁊ claritas noſtra deſolata eſt.
Nō ſic.ſed habeamus apparentie.gratitudineȝ vt de
nobis dicatur illud Dan.iiij.Folia eius pulcerrima
⁊c. Ut ſic generaliter de ꝑfectis ⁊ honeſtis viris dicat᷑
illud Treno.iiij.Cādidiores niue nitidiores lacte.ru
bicūdiores ebore antiquo.pulcriores ſaphiro. Et bñ
cōparat iſtos ſaphiro.qui ꝓpter hoc dicit᷑ eſſe pulcer
q꞉ celeſtis coloris ſimilitudinem repreſentat. Sic iſti
ꝓpter celeſtē conuerſationē pulcri dicunt᷑. Monilia
inquit. Ut ſic quilibet dicat iſtud Eſa.lxj. Quaſi ſpon
ſum decoratum corona.⁊ tanꝙ ſponſam ornatam mo
nilibus. Quis multi ſint qui iſtis monilibꝰ ſue cōuer
ſatiōis in ſupbiam abutunt᷑ ſicut ſunt hypocrite q̄ in
eis gloriant᷑. Iuxta illud Ezech.vij. Ornamēta moni-
lium ſuoꝝ in ſupbiā poſuerūt.quapropter ipſa quan
doqȝ amittere cōprobant᷑. Uñ Eſa.iij. Pro eo ꝙ exal-
tate ſunt filie ſyon ⁊c.auferet dñs ornamenta. armil-
las.⁊ monilia. Et aduerte de iſtis monilibꝰ exterioris
cōuerſatiōis ꝙ ſicut in vno monili ſunt qñqȝ multi la
pides ꝓcioſi q̄ monilis pulcritudinē augmentāt. Sic
in vna cōuerſatione ſunt qñqȝ multi mores virtuoſi q̄
D ipſam pulcrificāt ⁊ decorant. ¶ Nota ergo ꝙ in con-
uerſatione bonorū ad hoc ꝙ bñ ſit pulcra debēt luce-
re iſti lapides ꝓcioſi videlicet virtꝰ Amoris ⁊ carita-
tis. Dulcoris ⁊ pietatis Cādoris ⁊ puritatis Uigoris
⁊ firmitatis. Decoris ⁊ honeſtatis. Clamoris ⁊ verita
tis. Rigoris ⁊ equitatis. ¶ Iſta eñ omnia faciūt ho
minē pulcrum.⁊ coram deo ⁊ hominibus gratioſum.
Habeat ergo homo pulcritudinem feruoris ⁊ carita
tis. Ut ſic dicat illud Eccl'.xxiiij. Ego mater pulcre di
lectiōis.⁊ timoris.⁊ agnitionis.⁊ ſancte ſpei. ¶ Iteȝ
habeat pulcritudinem dulcoris ⁊ pietatis. Cant.iiij.
Ꝙ pulcre ſunt mamme tue ſoror mea ſponſa.pulcrio-
ra ſunt vbera tua vino.⁊ odor vnguētoꝝ tuoruȝ ſuper
oīa aromata. Pietas eñ eſt pulcerrima virtus.ſicut
Hiere.xj.de oliua dicit᷑. Oliuam vberam pulcraȝ.fru
ctiferam.ſpecioſam.vocauit dñs nomen tuū. ¶ Iteȝ
habeat homo pulcritudinem candoris ⁊ puritatis.
Eccl'.xliij. Pulcritudinē candoris admirabit᷑ oculꝰ.
¶ Item habeat pulcritudinem vigoris ⁊ firmitatis.
Eccl'.xliij. Altitudinis firmamentū pulcritudo eius.
¶ Item habeat pulcritudineȝ decoris ⁊ honeſtatis.
Canticorū.vj. Ecce pulcra es amica mea ſuauis ⁊ de-
cora. ¶ Itē habeat pulcritudinem clamoris ⁊ verita-
tis ſcilicet virtutē confeſſionis ⁊c.pſ̄. Confeſſio ⁊ pul
critudo in conſpectu eius.ſanctimonia ⁊ magnificen
tia ⁊c. ¶ Itē habeat pulcritudinem rigoris ⁊ equita-
tis. De qua dicitur Hiere.xxxj. Benedicat tibi domi
nus pulcritudo iuſtitie. Quod exponens Aug.li.viij.
de ciuitate dei.ca.vj.dicit. Iuſtitia eſt pulcritudo ani
mi.quo plerīqȝ hoīes pulcri ſunt. Quis corpore ſint
deformes. Sic igitur poterit dici anima pulcra pro-
pter oīa ſupradicta.ita ꝙ ei dici poterit illud Can.
iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō eſt in te.
Ubi oſtēditur ꝙ ipſa eſt.ſ. Generaliter ordinata. To
ta pulcra es. Cordialiter amata. Amica mea inquit.
Integraliter purgata. Et macula non eſt in te. Et ita
pulcra fuit beata virgo.quare dñs ipſaȝ elegit ⁊ ama

uit. Teſte eñ Augu. Non poſſumus amare niſi pul-
cra. Ideo de beata virgine poteſt dici illud Iudicum
v. Pulcerrima feminarū eligitur ei. Et Gen.xij. No
ui te ꝙ pulcra ſis mulier. Ubi etiam oſtēditur ꝙ iſta
fuit ſcilicet Sanctitatis decore fulgida. Pulcerrima
inquit. Pietatis dulcore rorida. Feminaruȝ inq̄t. Di
gnitatis honore ſplēdida. Quia eligitur ei. Et ſic pa-
tet quomodo eſt pulcritudo apparentie. Eloquentie
Sapientie ⁊ conſcientie. Et ſic ergo oſtenditur ꝙ eſt
quedā pulcritudo moralis ⁊ virtualis. Et hoc eſt pri-
mum principale. ¶ Secūdo principaliter dico ꝙ eſt E
quedam pulcritudo carnalis ⁊ corporalis. Et iſta ꝓ-
certo vana eſt ⁊ fallax deceptoria ⁊ tranſitoria. Quia
ſicut dictum eſt Prouer.xxxj. Fallax gratia ⁊ vana eſt
pulcritudo. Et vere fallax eſt ⁊ vana. Quia.
Cito perit ⁊ deficit.
Mentes trahit ⁊ inficit.
Nulli prodeſt aut proficit.
Animam damnat ⁊ afficit.
¶ Dico ergo ꝙ corporis pulcritudo eſt celeriter defe
ctiua ⁊ ideo in ſcriptura cōparatur flori Eſa.xl. Exor-
tum eſt fenum ⁊ cecidit flos ⁊ decor vultus eius depe
rijt. Flos enim habet pulcerrimam apparentiā. Ue-
rumtamen habet debiliſſimam exiſtentiaȝ. Siccatur
eñ modico calore ⁊ tunc a tota ſua pulcritudine ſpo-
liatur. Sic vere decor corporis habet exiſtentiam val
de debilem.quia q̄uis homo dum viuit ⁊ maxime in
iuuentute valde ſit floridus ⁊ formoſus.quādo tamē
ſiccatur in ſenectute vel morte. ſtatim fit hiſpidus ⁊
rugoſus Iob.xviij. Deuoret pulcritudinem cutis eiꝰ
⁊ conſumat brachia eius primogenita mors. ¶ Iteȝ
dico ꝙ iſta pulcritudo eſt dānabiliter infectiua. Infi
cit enim ſubiectum proprium per vanam gloriam ⁊
ſubiectum etiam alienum per malaȝ concupiſcentiā.
De vana enim gloria certū eſt.quia vt cōmuniter om
nis perſona pulcra gaudet videri ⁊ gaudet etiam de
pulcritudine cōmendari. Iuxta illud poeticum. Dele
ctant caſtas etiam preconia forme. Pone enim ſicut
in libro rerum dicitur ꝙ pauo in plumarum ſuarum
pulcritudine gloriat᷑.gaudetqȝ quando ſecrete ab ho
minibus inſpicitur ⁊ videtur.⁊ exinde ſuperbiēs ad
rotam faciendum ⁊ caudā dilatandū.⁊ ad ipſam plu
marum pulcritudinem oſtendendum ſenſibiliter ex-
citatur. Et quod plus eſt pauo de nocte euigilans.⁊
propter tenebras plumarum ſuarum pulcritudinem
non videns.totam ſuam pulcritudinē amiſiſſe ſe cre
dens ſubito clamat ⁊ contriſtatur.⁊ in ſe plurimum
deſolatur. Sic multi ⁊ multe ſunt qui quando ſe ſciūt
plumas pulcras.ideſt exteriorem corporis pulcritu-
dinem habere ideo gl[o]riantur ⁊ videri ab hominibꝰ
delectantur.⁊ ad literam vt magis appareat quod in
eis pulcrum eſt ſolent rotam.ideſt pompam facere.
caudam preſumptionis pompatice oſtendere ⁊ duce-
re.⁊ totam ſuam pulcritudinem alijs dilatare. Exem
plo regis aſſueri qui glorians in pulcritudine vaſti
vxoris ſue iuſſit eam venire vt oſtenderet cunctis po-
pulis ⁊ principibus pulcritudinem ipſius. Et quod
plus eſt. Iſti volunt ſe cōtinue videre. Et ideo ſi quā-
doqȝ ſunt ꝙ ſe non ſpeculantur ⁊ inſpiciunt.totū ſeſe
perdidiſſe credunt. ⁊ pre timore amiſſe pulcritudi-
nis ſepe gemunt. Unde de ſuperbia ⁊ vana gloria ta-
lium dicitur Hiere.xlix. Aſcendit de ſuperbia iorda-
nis ad pulcritudinem robuſtam. Contra tales ergo
de pulcritudine gloriantes Innocentius de vilitate
conditiōis humane dicit. Abſit vt alter color compa-
rabilis ſit nature.quid enim vanius ꝙ crines pecte-
re.ceſariem tingere. facieȝ vngere.genas producere.
Fallax enim ⁊ vana gratia eſt pulcritudo.⁊ oīs caro fe
num. Et non ſolum ergo iſta pulcritudo inficit pro-
prium ſubiectū ꝑ inanem gloriam immo etiaȝ inficit
alios ꝑ luxuriam. Sicut eñ ad ſenſuȝ patet ꝙ pulcri
tudo ceraſtes panthere ⁊ tigridis alia aīalia ad ſui
cōſiderationē attrahit.⁊ dum circa ea muſant ipa ꝑ-

Ayuntamiento de Madrid

cutiūt ⁊ occidūt. Iſta.n.habent pulcerrimas pelles ⁊ valde coloratas. ſed teſte Iſido. quot colores tot dolores. Sic hec ſunt pulcre mulieres ⁊ ēt pulcri iuuenes. Alios eñ ad ſpeculandū ⁊ intuendū ſuā pulcritudinem attrahūt. ⁊ ipſos ꝑ mala deſideria vulnerāt ⁊ occidūt. Ideo cōſulit ſapiens Prouer.vj. Nō concupiſcat pulcritudinē eius cor tuū. ne capiaris nutibus illius. Dico igiṫ ꝙ corporis pulcritudo eſt dānabiliṫ īfectiua. ❡ Itē ꝙ corporis pulcritudo eſt ad nihilū ꝑfectiua. Cōſtat eñ ꝙ de iſta nullū penit⁹ venit cōmodū aīe. ſed poti⁹ incōmodū atq; dānum Et iſtud pꝫ: q: vt cōiter illi q̇ ſunt ceteris pulcriores ſunt vt cōiter nequiores. Patet in primo angelo q̇ in naturalib⁹ fuit pulcerrim⁹. ⁊ tñ factus eſt neq̇ſſim⁹. vñ de eo dr̄ Ezec. xxviij. Eo ꝙ eleuatū eſt cor tuū quaſi dei. ecce adduco ſup te robuſtiſſimos ⁊ nudabūt gladios ſuos ſup pulcritudinē ſapiētie tue. Et ſequiṫ. Perdidiſti ſapiētiā in decore tuo. Patuit ēt in Abſalon q̇ corporaliṫ erat pulcer. ⁊ tñ ſpiritualiṫ fuit nequā. q: cōtra patrē inſurrexit ſicut dr̄.ij. Reg.xiiij. ⁊.xv. Nam vt dr̄.ij. Regum xiiij. Sicut abſalon vir nō erat pulcer in omni iſrael. ❡ Itē corporis pulcritudo eſt terribiliter damnatiua. Cauſa eñ eſt multoꝝ peccatoꝝ. ⁊ finaliṫ multoꝝ tormentoꝝ. Cattus eñ in pellis pulcritudine ſilueſtris efficiṫ. ⁊ tādē ꝑpter pellis pulcritudinē occidiṫ. Sic ſepe fit ꝙ hō vel mulier ſilueſtris ⁊ luxurioſus efficiṫ dū in ſe pellis pulcritudine gloriaṫ Ezec.xvj. Habēs fiduciā in pulcritudine tua fornicata es. quapropter in inferno finaliṫ occidiṫ. ſuaq; pelle ⁊ pulcritudine ſpoliaṫ. Treñ.ij. Occidit dñs omne quod viſu pulcrū eſt. Iſta eſt igiṫ pulcritudo carnalis ⁊ corporalis q̄.ſ. vt dictū eſt. ē dānatiua nō ꝑfectiua. eſt īfectiua

f ⁊ eſt ēt defectiua. ❡ Tertio principaliṫ dico ꝙ eſt pulcritudo tꝑalis. Et iſta eſt mundane ꝓſperitatis. Iſta .n.q̄ ſunt hic. videnṫ mō eſſe valde pulcra. q̄ tñ ſi bene cognoſcerenṫ. turpia eē viderenṫ. Nocticula.n. de nocte lucet ⁊ videṫ mirabiliṫ eſſe pulcra. ⁊ hoc q: tūc hō non bñ videt. ita ꝙ nō pōt bñ de rex exiſtētijs iudicare: ſed de die qñ hō videt bñ. iſta cognoſciṫ eſſe q̇dam vermis vilis. turpis. horribilis ⁊ deformis. Sic vere cariſſimi in nocte hui⁹ ꝑſentis turbulēte vite qñ nullus ꝓprie cognoſcit q̇d ſunt res. ꝓſperitas mundi videṫ pulcra lucida ⁊ formoſa. Sꝫ vere in die vite future qñ ambulabimus non ꝑ fidē ſed ꝑ ſpeciē. qñ de rebus ꝑfectā cognitionē habebimus. tunc veraciter cognoſcemus ꝙ mundi ꝓſperitas nō eſt pulcra. ſꝫ magis vilis horribilis atq; turpis. Iſta ergo ꝓſperitas eſt pulcra ⁊ alliciens. Figurata in illo ligno paradiſi qd' erat pulcrū viſu ⁊ ad veſcēdum ſuaue. quo eua allecta fuit ita ꝙ mandatū dñi ꝑteriuit. Tali pulcritudine ſunt pulcri diuites hui⁹ mūdi. Figurati in vaccis quas pharao vidit paſcere iuxta amnē. De q̇b⁹ diciṫ Geñ.xlj. Septem boues pulcre ⁊ craſſe nimis paſcebanṫ iuxta amnis ripā. Ut ſic de quolibet tali dicaṫ illud Ezech.xxxj. Ecce aſſur quaſi cedrus in lybano pulcer ramis ⁊ frondibus: nemoroſus excelſuſq; altitudine. Iſta eſt ergo pulcritudo realis ⁊ temporalis. ❡ Quarto principaliter dico ꝙ eſt pulcritudo finalis ⁊ ſupnalis. Et iſta eſt pulcritudo glorie paradiſi. Sicut eñ palma inferi⁹ eſt aſpera ⁊ ſpinoſa: ſurſum aūt eſt virēs pulcerrima ⁊ decora. Sic paradiſus hic ꝑ tꝑe huius vite in hūana eſtimatiōe eſt valde aſper hyſpidus ⁊ deformis. illi tamen qui ſurſum ſunt: ipꝫ pulcrum inueniunt ⁊ formoſum. ita ꝙ de eo dici pōt illud Prouerbio.iij. Uie eius vie pulcre: ⁊ omnes ſemite pacifice. Iſta eſt ergo quadruplex pulchritudo ſcilicet Eterna. Externa. Carnal' ⁊ Uirtualis. Et hec de pulcritudine ſufficiant. Uide de Specie. de Decore. De forma. ⁊ de Ornatu. de Colore. de Pelle. Et infra de Ueſtibus ⁊c.

A **Pulſare.** Cum pulſare ſumatur pro excitare. euigilare. requirere vel vocare. Dicamus ꝙ nos inuenimus pulſare.

Dei quod facit monitionibus.
Iuſti quod facit orationibus.
Dyaboli quod facit temptationibus.
Pulſat enim deus vt iuſtus ſuſcitetur.
Pulſat iuſtus vt deus excitetur.
Pulſat dyabolus vt homo periclitetur.

❡ Primo ergo eſt pulſare diuine monitionis quia.ſ. deus habet procuratores ſuos apud hominem quib⁹ mediantibus ipſum ad bonū excitat atq; pulſat. Et iſti ſunt ſynderеſis que pulſat interius rectam viam oſtendendo. ſcripturam ſacram que pulſat exterius dei mandata declarando predicatores qui pulſant aꝑerius ad bonum inducendo. ⁊ a malo retrahēdo. terrendo. attrahendo. cōminando ⁊ promittendo. pauperes ⁊ egenos elemoſynas petendo ⁊ miſericordiā implorando. ipſummet deum qui pulſat ſuperius inſpirando. ⁊ ſe vt intret offerendo ⁊ preſentando ⁊ finaliter ad hoſtium corporis cum malleo tribulationū ⁊ mortis percutiendo. Breuiter ergo iſte eſt qui dicit Apoca.iij. Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo. ſi quis audiuerit vocem meam ⁊ aperuerit ianuam intrabo ad illum ⁊ cenabo cum illo ⁊ ille mecum. Iſte eſt enim dilectus anime. qui in ſocietate ſponſe ſue eſſe miſerabiliter ſe delectat. ⁊ ideo vt ſibi oſtiū cordis aperiat. dulciter flagitat atq; pulſat. Unde Canti.v. Uox dilecti mei pulſantis. aperi mihi ſoror mea. amica mea. columba mea. quia caput meum plenū eſt rore. De⁹ enim animam ad aperiendum ſibi cor ⁊ affectū per caritatem dulciter inuitat ⁊ pulſat ⁊ abundantiā roris deuotionis ⁊ gratie ſibi offert ſi voluerit ⁊ preſentat. Et ideo Luce.xij. vigilare ſerui dei precipiuntur vt cum venerit ⁊ pulſauerit ſibi confeſtim aperiant. Eſt igitur pulſare diuine monitionis. ❡ Secūdo dico ꝙ eſt pulſare humane oratiōis. Homo enim quādo orat ad aures diuinas. vt cōcedendo quod petitur aperiat. pulſat ſomnolentus eſt enim deus. pulſari vult. al's non exaudit. Unde Matth.vij. Petite ⁊ accipietis. querite ⁊ inuenietis. pulſate ⁊ aperietur vobis. quia ſcilicet. ſicut ibidem dicitur. Omnis qui petit accipit ⁊ qui querit inuenit. ⁊ pulſanti aperietur. Unum tamen aduerte ꝙ deus non ſtatim aperit pulſanti. vult enim ipſius indigentiam ⁊ diligentiā experiri ſicut Luce.xj. Ipſemet exemplificat de amico dormiente. qui licet cum difficultate: tamen ſurrexit ⁊ aperuit ⁊ panes poſtulatos conceſſit. ⁊ hoc q: pulſando ꝑſeuerauerit. Ideo de petro pulſante ad oſtiū dicitur Actuum.xij. ꝙ ſibi non fuit ſtatim oſtiū apertum. ſed poſtq̄ pulſando perſeuerauit. Petrus autē perſeuerabat pulſans. Iſtud eſt igitur pulſare humane orationis. ❡ Tertio dico ꝙ eſt pulſare dyabolice temptationis. Iſti enim ad oſtium cordis cōmuniter pulſat: ⁊ ad malum nos ſtimulat ⁊ inclinat. Uñ Iud. xix. dicitur. Quod filij belial. i. abſq; iugo circundantes domum ſenis fores pulſare ceperunt. Hec igitur ſufficiant de pulſare. quia pauce ſunt autoritates.

Puluis. Nota ꝙ puluis nihil aliud eſt q̄ illa modica rei particula in quā res corruptibiles reſoluuntur. Corporū enim particule q̄ diu per formam ſubſtantialem inuicem muniunṫ corpus ſunt. ſtatim vero ꝙ conſumpto humido radicali ⁊ recedente forma ſubſtantiali abinuicē ſeparantur puluercs ſunt. Notem⁹ ergo ꝙ puluis ſignat m'ltipliciter in ſcriptura tā in bono q̄ in malo. ſignificat eñ A

Cordis humilitatem ⁊ deiectionem.
Carnis mortalitatem ⁊ corruptionem.
Mundi proſperitatem ⁊ ſucceſſionem.
Culpe iniquitatem ⁊ infectionem.

Puluis enim.

Nihil eſt in humana reputatione.
Remanet ex corporum diſſolutione.
Rapitur ex ventorum colliſione.
Maculat ex contactus coniunctione.

❡ De puluere igitur humilitatis ⁊ deiectionis diciṫ iij. Regum

Ayuntamiento de Madrid

iij.Regum.xvi.exaltaui te de puluere.idest de humi li statu et posui te ducem super populum meum. De puluere mortalitatis dicitur in ps. Exibit spiritus eius et non subsistet in puluerem suum reuertetur. De puluere prosperitatis dicitur Matthei.x. Excutite puluerem de pedibus vestris. De puluere vero iniquitatis dicitur in psal. Non sic impij nō sic.sed tanquam puluis quem proijcit ventus a facie terre. Generaliter ergo dico quod est dare puluerem vtilem et puluerem inutilem.puluerem bonum et puluerem malum. ¶ Igitur primo et principaliter de puluere in bono significato aliquid est dicendum. Et dicamus,vt supra dictum est quod per puluerem pōt intelligi et status humilitatis et recordatio mortalitatis. De humilitate apparet quia stare in puluere pertinet ad viles personas. pauperes et deiectas. Iuxta illud Esaie.xlvij. Descende sede in puluere virgo filia babylonis non est solium vltra tibi. ¶ Puluis enim est illud quod parum aut nihil reputatur et quo homines aspersi viles et deformes videntur. significans humilitatem que hominem sua consideratione et extractione mirabiliter facit vilem. Et ideo homines antiquitus quādo volebant signum humilitatis et deiectionis.aduersitatis et desolatōis. penitentie et contritionis ostendere solebant puluere capita sua aspergere.sicut dicitur.ij.Regum.j. Quod post casum et mortem exercitus domini in monte gelboe ad dauid venit homo de castris saul puluere aspersus caput. et Iosue.vij.dicitur. Quod post casum populi miserunt puluerem super capita sua. ¶ Item de cōsiderata mortalitate patet. Puluis enim est illud quod remanet post consumptionem et resolutionem corporum. Sic vere proprie solus puluis terra et cinis remanet post mortem corporum humanorum. Spiritualiter enim loquendo puluis et resolutio mortis debet remanere per iugem memoriam in cordibus hominum deuotorum.ps. In puluerem mortis deduxisti me. Talis ergo puluis est habendus et summopere reseruandus. Sicut enim videmus quod pulueres sunt ad multa necessaria.vnde etiam dicit Pli. Quod cornua et pili capre comburūtur. fumus et puluis ad multa valēt. Nam fumo serpentes fugantur puluere vero carnes superflue corroduntur et noue generantur. Fluxus humorum restringitur et vulnus putridum medicatur. Sic vere carissimi isti spirituales pulueres.scilicet resolutio humilitatis et recordatio mortalitatis ad multa sunt nobis vtilia. Nam si homo in igne caritatis cornua superbie et lanam sue exterioris apparentie ad puluerem humilitatis reduxit.et seipsum post cōcremationem et consumptionem corporis in puluerem reuersurum cogitat.proculdubio in ipso ex fumo.i.ex consideratione huius.serpens idest dyabolus a temptādo repellitur caro.i.carnalitatis libido corroditur.humor superfluus gulositatis consumitur et vulnus putridum inuidie abstergitur et sanatur. Et ideo talis puluis est habendus et a pijs cordibus eligendus. Ut sic quilibet dicat illud Iob. Ecce nūc in puluere dormio et c. Et ideo breuiter exponamus illam auctoritatē Gen. iij. Puluis es et in puluerem reuerteris. In quibus verbis potest ostendi triplex puluis.id est triplex status hominis per puluerem intelligitur.scilicet Status vite mortis et resurrectionis. Ostenditur enim in istis verbis. Conditio carnalis nature. Puluis es. Iniectio mortalis iacture. In puluerem supple tēdis. Resumptio vitalis figure. Reuerteris inquit. Primus est puluis vituperandus. Secundus est puluis considerandus.

B Tertius est puluis desiderandus. ¶ Dicamus ergo primo quod est puluis carnalis cōditionis. Puluis inquit es.idest vilis et inutilis sicut puluis. Puluis enim ex propria conditione faciliter vento rapitur. mixtus aque lutum efficitur.vestem mundam quam tangit maculat et per eum inficitur. Sic vere humana caro vel etiam vita carnis faciliter leditur vento tribulationis.mixta cum aqua deliciarum faciliter trāsit in lutum peccati et corruptionis. et vestem mundam id est animam sibi coniunctam inficit vitio concupiscētie et delectationis. Et hoc ostendit cum dicitur. Puluis es. Et hec carissimi homo puluis est quia sicut dicitur in ps. Cōminuam eos sicut puluerem ante faciē venti.vt lutum plateārū delebo eos. Iste est ille fons ydumee qui in quarta parte anni colorē habet pulueream vt dicit Isid. ¶ Item est sicut mare puluereum et sabulosum quod in India dicitur esse et per totam septimanam vsque ab sabbatum dicitur fluere. Quia scilicet puluerea conditio nostra ad modum fontis et ad modum maris continue est in fluxu donec veniat sabbatum requiei et glorie paradisi. Et istud plangebat Iob.vij. Induta inquit est caro mea putredine et sordibus pulueris et c. Iste enim puluis carnalis conditionis est proculdubio excitatiuus humilitatis:quia scilicet nullus est ita magnus quin de athomis et pulueribus sit compositus:et quin sit de natura puluerea procreatus. Unde Esa.xl. Insule quasi puluis exiguus. ¶ Secundo dico quod est puluis mortalis corruptiōis. Et hoc ostenditur cum dicitur. In puluerem. In enim est prepositio signans terminum ad quem. Et ideo quando dicitur in puluerem signat illū puluerem in quem naturaliter tendimus.scilicet mortem et mortis puluerisationem. Teredo enim est vermis paruus et mollis.qui ligna quātūcunque dura corrodit.perforat et in puluerem reducit.et mollia ligna que vel in plenilunio plantantur.vel que in plenilunio colliguntur.faciliter teredine corroduntur:et per teredinē in puluerem reducūtur. sic dicit Pli. Sic hec carissimi teredo mortis quamuis sit vilis et mollis.i.quamuis dissimulando mollis videatur erga plurimos se habere.durissima tamē ligna.idest quoscunque fortes homines perforat et occidit.et eos in puluerem redigit et cōuertit. Et potissime illi quos in plenilunio prosperitatis inuenit.citius ab isto teredine corrumpuntur et per ipsum in puluerem rediguntur. In puluerē inquit.i.in mortem.vt de morte dicat quilibet illud ps. Gloriam meam in puluerem deducat. ¶ Tertio dico quod est puluis finalis reuixionis.quod ostenditur cum dicitur. Reuerteris. Sicut enim alchimiste per scientiam artis sue de metallis puluerem faciūt per calcinationē et ipsum puluerem iterū in corpus et in metallum reducunt per congelationem. Sic deus per mortem de omni homine puluerem faciet ipsos tamen pulueres in die iudicij iterūm corpora reducet et cōuertet. Reuerteris inquit. Unde Eccl.xij. Reuertatur puluis in terram suam vnde erat. Et sic patet quod est triplex puluis considerandus et in scrinio pectoris reponendus. Sicut enim videmus quod pulueres ad multa solēt valere quia scilicet de pulueribus fiunt antidota et electuaria medicinalia. De pulueribus fiunt confectiones quibus mortuorū corpora fiūt incorruptibilia. De pulueribus fiunt colores ad parietes pingendum. De pulueribus fiunt cementa ad domos et palacia edificandum. Sic vere carissimi pulueres isti assumpti.cōsiderati et meditati sunt valde vtiles suis consideratoribus:quia scilicet per cōsiderationem talium puluerum homo spiritualiter conditur a corruptione peccati preseruatur homo: per honestam conuersationem pingitur.homo ab infirmitatibus peccati sanatur.et edificium deo patri homo spiritualiter preparatur. Talibus ergo pulueribus debemus animam nostram conficere. Talibus pulueribus debemus conuersationem nostram pingere. Talibus pulueribus debemus sanitatem anime procurare. Talibus pulueribus debemus deo nosipsos edificium preparare. Ut sic faciamus quod precipit Michee.j. In domo pulueris puluere vos cōspergite. Sic ergo dico quod istum triplicem puluerem debemus in corde reponere et per iugē memoriā cogitare.scilicet puluerē nostre vilis cōditōis. Puluerē nostre finalis solutiōis. Puluerē vitalis reuixionis et reparatōis. Et sic igitur dico quod puluis accipitur in scriptura in bono significato. ¶ Sed secundo dico quod C puluis pt accipi in malo significato. Et sic vt dictū est

ſignat mūdi ꝓſperitatē ⁊ moꝝ iniq̄tatē. Igit̄ dico ꝙ ꝓſperitas mūdana pulueri cōparat̄ q̄ꝛ Puluis eſt.

Vermiū nutritiuus.
Veſtium fedatiuus.
Aeris obturbatiuus.
Venenoſoꝝ obſcuratiuꝰ.
Luminis impeditiuus.

Sic eſt ꝟe mūdi ꝓſperitas. ſ. diuitie ⁊ delitie ⁊ alia ſ mūdi bona q̄ more pulueris diffiſciliter aggregant̄ ⁊ faciliter aſpergunt̄. q̄ꝛ ꝓcerto in iſtu ꝟmes. i. pctōres nutriunt̄ Eſa. lxv. Serpēti puluis panis eius. ❡ Itē ꝑ iſtum veſtes cōuerſatiōis diuerſis vitijs maculant̄ Job. vij. Induta eſt caro mea putredine ⁊ ſordibꝰ pulueris. ❡ Itē ꝑ iſtū aer conſcie obſcurat̄ ⁊ lumē gratie impedit̄ Naum. j. In tempeſtate ⁊ turbine vie eius. ⁊ nebule puluis pedū eius. ❡ Itē in iſto venenoſa animalia. i. peruerſi homines cōuerſantur Michee. vij. Lingēt puluerem ſicut ſerpentes. Et Job. xxj. Simul in puluere dormient. ❡ Itē ꝑ iſtam oculi intelligētie ꝯturbant̄. Vñ de malis in proſperitate conſtitutis dr̄ Oſee. xiij. Nō ipſi erunt ſicut puluis turbine raptus ex area. ⁊ ſicut fumus de fumario. ❡ Sed adhuc dico ꝙ puluis ſignat morum iniquitatē. Puluis em̄ vt dictū eſt peccatorē deſignat. Puluis enim nihil habet firmitatis. puritatis aut fecūditatis. Vñ ēt arena maris quē ꝓprie eſt puluerea nec hꝫ ſtabilitatē nec ēt fertilitatē. Sic ꝟe pctōr nec eſt ſtabilis ꝑ ꝯſtantiā nec eſt purus ꝑ continentiā. nec fecūdus ꝑ bonoꝝ operū redundantiā. quinimo iſti ſunt viles. inſtabiles ⁊ mortui ⁊ a cūctis bonis opibus defectiui pſ. Nō ſic impij nō ſic ſed tanq̄ puluis quē ꝓijcit ventus a facie terre. Vñ nota de malis ꝙ ipſi habent. ſ. Preſumptionem rephenſibilē. ideo dr̄. Non ſic impij nō ſic. Cōditionē abhominabilē. ideo dicitur. Tanq̄ puluis. Afflictionē ineſtimabilē. iō dr̄. Quod ventus ꝓijciet eos a facie terre. Et ſic ergo patet quō in bono ſignificato ⁊ in malo accipit̄ puluis. ſufficit. Vide de arena.

A **Pullus.** Nota ꝙ pullus ſunt iuuenes fetꝰ animalium. volucrum ſeu beſtiaruꝫ. Et ideo breuiter dico ꝙ per pullos poſſunt itelligi perſone miſerabiles ⁊ paupes. Et perſone in ſenſu vel in moribus vel etiam in tēporalibus defectiue. Vñ pulli idē ſunt in aīalibus qd̄ pueri in hoībꝰ. Vñ nota ꝙ i ſcriptura ꝑ pullos intelligunt̄ Viri.

Simplices ⁊ innocentes.
Humiles ⁊ ſubiacentes.
Pauperes ⁊ impotentes.
Fatui ⁊ preſumentes.
Carnales ⁊ inſolentes.

Significat dico viros ſimplices ⁊ īnocētes: pulli em̄ de ſui natura ſine malicia ſunt: q̄ꝛ. ſ. ꝓpter iuuētutem necdū maliciā didicerūt ⁊ iſti ſunt pulli colūbaruꝫ q̄ in lege ꝑcipiunt̄ offerri. De qbꝰ dr̄ Leui. xiiij. Offeret duos pullos columbarū. Et de hoc ēt Math. xxj. Inuenietis aſinā ⁊ pullū cū ea. Aſina em̄ ſimplicitatem deſignat. q̄ xp̄i pullos comitat̄ ⁊ aſſociat: ⁊ breuiter iſti ſunt q̄ ſicut pullus hyrūdinis ſic clamāt. ⁊ meditant̄ vt colūba. ❡ Itē pullus ſignat viros humiles ⁊ ſubiacētes. Et ſic ꝑ pullū intelligunt̄ ſubditi quos ꝓlati debent queādmodum gallina ſub alis ꝯgregare. quos ꝓlati debēt ſicut aq̄la pullos ſuos ad bonū volitādo deſuꝑ ꝓuocare. quos ēt ꝓlati debēt ſub iugo obediētie alligare. Iſti. n. pulli a ꝓlatis ſunt conuocandi Mat. xxiij. Gallina ꝯgregat pullos ſuos ſub alis. A ꝓlatis ſunt ꝓuocādi. pſ. ſeu Deut. xxxij. Aq̄la ꝓuocās pullos ſuos ad volandū ⁊ ſuꝑ illos volitās. A ꝓlatis ēt ꝑ ſtatuta ſunt alligādi Marci. xj. ⁊ Luce. xix. Inuenietis pullū alligatū. ❡ Itē pullus ſignat viros pauperes ⁊ impotentes. Pullus em̄ nil hꝫ fortitudinis ⁊ virtutis. ſic nec paupes habēt aliq̄d fortitudinis tꝑalis. Vñ iſti ſunt figurati i pullis coruoꝝ q̄bꝰ parētes. q̄ꝛ eos ſibi vidēt in nigredine diſſimiles cibos ꝯſueuerūt negare: qbꝰ tñ dñs ſolet rorē celi immiſtrare. Quia vere illis puellis. i. paupibus dñs melius ꝓuidet. q̄ꝛ eos carere auxilio parentū ⁊ amicorū ⁊ adiutorū vidēt pſ. Qui dat iumentis eſcam ipſoruꝫ ⁊ pullis coruoꝝ inuocātibꝰ eū. ❡ Itē pullus q̄nq̄ ſignat viros fatuos ⁊ ꝓſumētes. Pulli em̄ vt cōiter iugo carent ⁊ ad volūtatē ſuā liberi vadūt. Sic mali obſtinati ⁊ ꝓſumptuoſi nullū obedientie iugū recipiūt. ſꝫ ꝑ mundū in ſuis vanitatibꝰ libere ꝑambulāt ⁊ diſcurrūt Job. xj. Vir vanꝰ in ſuꝑbiā erigit̄. ⁊ tanq̄ pullū onagri ſe liberū natū putat. ❡ Itē dico ꝙ pullus q̄nq̄ ſignat viros carnales ⁊ inſolētes. Pulli em̄ auiū ſunt valde viſcoſi ⁊ maxime pulli turturū. ⁊ ideo nō ſani vt dicitur in libro de natura rerum. Sic pulli dyaboli ſunt ꝑ luxuriam ⁊ gulaꝫ carnales viſcoſi ⁊ immundi. Et ideo nō ſunt ſani. Iſti ſunt illi pulli de quibꝰ dr̄ Job. xxxix. Pulli aq̄le lambunt ſanguinē. Sanguis em̄ delitias ⁊ carnalitatem deſignat quas iſti diligunt atq̄ lambunt ⁊c. Vide de pullis in infinitis exēplis q̄ in diuerſis titulis ponunt̄. Sufficit.

Punire. Nota ꝙ punire idem eſt qd̄ penā infligere vel inferre. Multa poſſent dici. ſed autoritates vocales ſunt quaſi nulle. Vide vbi Pena. Correctio. Percutere. Verberare. Occidere. Flagellare. quia tranſeo.

Pupillus. Nota ꝙ pupillus dr̄ ꝓprie filius vel filia carens patre ſub etate annorū. xij. vel. xiiij. conſtitutꝰ ſub tutoris arbitrio a patre vel a iudice ordinatus. iuxta illud Tren. v. Pupilli facti ſumꝰ abſq̄ pr̄e: matres nr̄e q̄ſi vidue. Per pupillū ergo in ſcriptura intelligunt̄ illi q̄ mūdanis auxilijs deſtituti ſunt: tutori paupeꝝ deo totalr̄ derelicti. pſ. Tibi. n. derelictꝰ ē pauꝑ orphano tu eris adiutor. Sicut. n. pupilli ſunt i iure valde priuilegiati. ſic ⁊ paupes ſimplices ⁊ innocentes. Quia ꝟe tales dñs adiuuat ⁊ defendit. ipſoſq̄ ꝑcipit ab alijs adiuuari. De ipſo em̄ dr̄ Oſee. xiiij. Eius q̄ in te eſt misereberis pupilli. Et in pſ. Pupillum ⁊ viduā ſuſcipiet. ⁊ deꝑcationē eoruꝫ exaudiet. ⁊ ſaluos faciet eos. ꝙ ēt a nobis velit eos foueri ⁊ ꝓtegi ⁊ tueri dicitur Eccleſiaſti. iiij. In iudicādo eſto pupillis miſericors. Et iō tales pupilli: id eſt perſone miſerabiles ſunt. A

Viriliter defendendi.
Benigniter indulgendi.
Seu crudeliter non ledendi.
Liberaliter nutriendi.
Clementer exaudiendi.
Cordialiter conſolandi.

❡ Quod ergo debeamus pupillos defendere pꝫ iob. xxix. vbi de ſeipſo dicit. Pro eo ꝙ liberaſſeꝫ pauperē vociferantē ⁊ pupillum cui nō erat adiutor. ❡ Itē ꝙ eos debeamꝰ fouere ſeu nō ledere. pꝫ Zach. vij. vbi ꝑcipit̄. Pupillū ⁊ viduā nolite calumniari. ❡ Itē ꝙ eos debeamꝰ tꝑaliter nutrire pꝫ Job. xxxj. Si nō comedit pupillus ex ea ⁊c. ❡ Itē ꝙ ipſos debeamꝰ miſericorditer exaudire patet Eccleſia. xxxv. Ne deſpicies ꝑces pupilli. ❡ Item ꝙ ipſos debeamus conſolari vel viſitare pꝫ Jacobi. j. vbi dicitur. ꝙ hec eſt immaculata religio viſitare infirmos ⁊ viduas in tribulatione eorum. Que tamen omnia ſunt cōtra multos crudeles ⁊ tyrānos qui magis cōſueuerunt ledere pupillos ⁊ innocentes q̄ impios ⁊ nocentes ſimiles lupis ⁊ miluis qui pullis ⁊ auibus defenſione ⁊ fortitudine carentibus inſidiant̄ ⁊ inimicant̄. Contra quos dicit̄ Job. vj. Suꝑ pupilluꝫ irruitis ⁊ ſubuertere nitimini amicum veſtrum. Et Ezec. xxij. dr̄. Pupillum ⁊ viduā contriſtauerunt apud te ⁊c. Vide. ſ. de Pauperibus. Paruulis. Innocentibus ⁊c.

Purgare. Purificare. Purus puriſſimus. Cum purgare nihil aliud ſit q̄ aliquid a ſordibus mundare ⁊ ab immundicijs purū facere ⁊ ad puritateꝫ reducere. Poſſumus breuiter notare ꝙ in ſcriptura inueniuntur plura que purgant ⁊ purificant animaꝫ a peccato. Sicut enim medicꝰ purgat corpus vt ſanitas introducatur. Ancilla purgat domū vt munda reperiatur. Aliqui fabri purgāt metalla vt A

talla vt tinctura recipiaẗ.Sic vͦe hō dꝫ purgare ⁊ pu
rificare coꝛ ſuum vt poſſit ſanitatē grē recupare. ⁊ vt
poſſit mūdus corā dn̄o cōparere:⁊ vt poſſit tincturā
bone cōuerſatiōis recipe ⁊ hēre iō dꝛ Jaco.iiij.Emun
date manꝰ pctōꝛes purificate coꝛda duplices aīo. Et
j.Coꝛ.v.Expurgate vetꝰ fermētū vt ſitis noua cōſper
ſio.Et iō d̄ leproſo mūdato ⁊ purificato dꝛ Leui.xiiij.
ꝙ ſacerdos debebat eū aſpgere ſepties vt iure purga
reẗ.Et nota ꝙ dicit ſepties ꝓ eo qꝛ ſeptē ſunt q̄ ſum-
me purgant aīam a peccato.Aīa eēm purgaẗ.ſ.
Per penitentie doloꝛem.
Per amicicie feruoꝛem.
Per elemoſyne dulcoꝛem.
Per iuſtitie rigoꝛem.
Per fidei ſplendoꝛem.
Per coꝛrectionis vigoꝛem.
Per compunctionis fluoꝛem.
¶ Purgant ergo aīam penitētie doloꝛes qđ notatur
Nume.xxxj.vbi diciẗ ꝙ quicquid pōt ſuſtinere ignē
igne purgabitur.¶ Itē amicicie feruoꝛes.vnde Ma
lach.iij.Ignis conflans purgabit filios leui.¶ Item
elemoſyne dulcoꝛes Thobie.xij.Bona eſt elemoſy-
na cum ieiunio.Ipſa eſt enim que purgat pctā.¶ Itē
iuſtitie rigoꝛes.Vn̄ de Gedeone diciẗ Judic.vj.ꝙ ipe
purgabat triticum in toꝛculari. Toꝛcular vero pſſu-
ram iuſtitie deſignat.¶ Itē fidei ⁊ ſciētie ſplendoꝛes.
Prouer.xv.ꝑ miſericoꝛdiam ⁊ fidem purganẗ pctā.
¶ Item coꝛrectiōes ⁊ timoꝛes Job.xlj. Timebūt an-
geli ⁊ territi purgabunẗ. ¶ Itē cōpunctiōis fluoꝛes.
Vn̄ Leui.xiiij.Purificatꝰ aqua ingredieẗ caſtra.Iſte
ſunt ergo mundationes ⁊ purificationes ſpiritales q̄
animas purificāt a peccatis quas q̄dē nos oēs xpifi-
deles debemus habere vt coꝛam deo puriſſimo ⁊ ſan
ctiſſimo poſſimus in puritate ⁊ ſanctitate ⁊ iuſtitia
cōparere.iuxta illud Leui.xix.Sancti eſtote quoniā
ego ſanctus ſum.Talis enim puritas ſic acquiſita in
nobis oībus maxime in eccleſiaſticos req̄riẗ vt vnuſ-
quiſq; digne dn̄o famuleẗ Exēplo pauli de quo diciẗ
Actuum.xxj.ꝙ purificatus intrauit in templum. Ad
denotandum ꝙ illi qui templū eccleſie habēt intra-
re ⁊ ibi dn̄o miniſtrare.neceſſe habēt ſeipſos a vitijs
expurgare.⁊ a cūctis crimin ibꝰ ⁊ ſoꝛdibꝰ expiare.Vn̄
Leui.xij.Non ingredientur ſanctuarium donec im-
pleant dies purgationis ſue. Et aduerte ꝙ ſicut res
tunc bn̄ purgantur qn̄ ad puritatē ⁊ ſimplicitatē re-
ducuntur.ita ꝙ de ꝑmixtione rei alterius nihil oīno
in ea remanet aut moꝛatur.Sicut vinum dꝛ purū qn̄
eſt ſine aqua aurum dꝛ purū qn̄ eſt ſine alio metallo.
Sic vͦe hō tūc purꝰ ⁊ purificatus dꝛ qn̄ nō miſceẗ cū
aliquo moꝛtali pctō.Iuxta illud Prouer.xxv.Auferte
rubiginē de argento ⁊ egredieẗ vas puriſſimū.Unde
nota ꝙ ad hoc ꝙ ſimus puri ⁊ puriſſimi neceſſe eſt ꝙ
ſimus.Mis ſpurcicie deiectiui.Aufer inq̄t rubiginē.
Munde facūdie oſtenſiui.De argēto inq̄t.Praue cō
coꝛdie fugitiui.Egredietur inq̄t.Diuine gratie cōten
tiui.Vas inquit puriſſimū.Neceſſe eſt ergo. Deijce-
re a mente prauitatē.Aufer rubiginē.Oſtēdere in vͦ-
bis venuſtatē.De argēto.Cōtēnere prauā ſocietatē.
Egredieẗ.Recipe grē bonitatē.Vas puriſſimū inq̄t.
B ¶ Primo igiẗ vt puriſſimi ſimus eijciamus a mente
prauitatē.Aufer inq̄t rubiginē.i. culpam. Aīalia eēm
ſe purgāt a coꝛpoꝛis humoꝛibus vt pura ⁊ ſana fiant.
ſicut pꝫ in cane qui vomitu ſe purgat ⁊ ēt de ceruа.vt
dicit Pli.ꝙ anteꝙ concipiat purgat ſe quibuſdā her
bis.⁊ ita meliꝰ cōcipit ſic purgata.Sic vere cariſſimi
ſi ſpiritū ſalutis volumus cōcipere neceſſe eſt pꝛimo
prauis vitioꝝ humoꝛibꝰ nos purgare vt puritatē mē
tis ⁊ coꝛpoꝛis poſſimus integre cuſtodire. Aufer ru-
biginē inq̄t Eſa.j.Auferte malū cogitationū veſtraꝝ
Et quia ſicut dꝛ Ezech.xxiiij.Ve ciuitati ſanguinum:
olle cuius rubigo in ea eſt.Et.j.Thimo.ij. Leuantes
puras manꝰ ſine macula Et Jaco.iiij.Purificare coꝛ
da ⁊c.Eijciamꝰ igiẗ a mente prauitatē.¶ Scđo ſi vo-
lumus eſſe puri obtineamus vͦboꝝ venuſtatē.Domꝰ
enim nō eſt pura ſeu mūda.cuius oſtiū eſt immūdū.
Sic vere ille hō non pōt eſſe ſpūaliter bn̄ purus cuiꝰ
oſtiū oꝛis eſt immundū ſermonibus malis ⁊ ſoꝛdibꝰ
maculatū.Et iō dicit.De argēto.i. de eloquētia:qꝛ ſ.
non ſolum debemus habere purā conſcientiā.immo
ēt facundiā ⁊ eloquētiam.Iuxta illud Job.xj.Purus
eſt ſermo meus mundus ſum ego a pctō.Quia ſicut
dicitur in pſ.Eloquia dn̄i caſta argentū igne exami-
natum ꝓbatum terre purgatum ſeptuplum.¶ Ter-
tio dico ꝙ ſi volumus eſſe puri vilipendamus.ſ. ma-
lam ſocietatē.Egredieẗ.Vinū eēm nō eſt purū ꝙdiu
fecibus eſt ꝑmixtū. Balſamꝰ ēt tunc purus diciẗ qn̄
ab omni mala materia ſegregaẗ.Sic vere ſi puritatē
mentis ⁊ coꝛpoꝛis habere volumus.neceſſe eſt ꝙ nos
ab immūdis ſocietatibꝰ ſeparemꝰ. Egredieẗ inquit.
Iō dꝛ Miere.xlviij.Egredimini d̄ babylone. Quia ſi-
cut diciẗ Nume.xix.Quicq̄d tetigerit immūdus im-
mūdum faciet.Vn̄ ꝑcipiẗ Nume.viij.Leuitas ſepa-
rabis de medio.Et ſequitur.Purificabiſq; ⁊ cōſecra
bis eos.¶ Quarto vͦo dico ꝙ ſi volumꝰ eſſe puri con
tineamꝰ grē ſanctitatē.Vas inquit puriſſimū. Aqua
eēm purificat vas in quo ponitur.Sic grā purū facit
coꝛ in quo recipiẗ.vt ſic de vaſibus coꝛdiū noſtroꝝ di-
caẗ illud qđ dicitur.ij.Paraẗ.ix.Vaſa domus ſaltus
lybani erāt ex auro puriſſimo.Sic ergo dico ꝙ ſi iſta
qnatuoꝛ habuerimꝰ puri ſancti ⁊ mūdi erimus.Vas
inquit puriſſimum.Sed nota ꝙ dicit puriſſimum in
ſuperlatiuo.Ad denotandum ꝙ nos debemus habe-
re omne genus puritatis.videlicet Puritatē.
Conſcientie.
Continentie.
Apparentie.
Sapientie.
De puritate ꝯſcientie dꝛ.j.Thi.iij.Habētes miniſte-
riū fidei in cōſciētia pura.De puritate ꝯtinētie diciẗ
Lu.ij.Impleti ſunt dies purgatiōis Marie q̄.ſ.erat
virgo.De puritate apparētie dꝛ Exo.xxxvij.fecit ar-
cham de lignis ſethim ⁊ veſtiuit eā auro puriſſimo.
De puritate vͦo ſapiētie dꝛ Leui.xxiiij. Afferāt oleū
de oliuis puriſſimū ac lucidū ad ꝯcinēdas lucernas.
Iſta ergo de puritate ſufficiāt. Vide.ſ.de Innocētia
de Caſtitate.⁊ de Mundicia ⁊ cetera ſimilia.

Purpura.

Nota ꝙ purpura qn̄q; ſumiẗ pꝛo A
pāno.qn̄q; ꝓ veſtimēto.qn̄q; ꝓ co
loꝛe.qn̄q; ꝓ tinctura.Quocūq; ergo modo ſumatur.
Purpura coloꝛem habet rubeū.ꝑcioſum ⁊ ſpecioſū
intantum ꝙ antiquitus non fuit licitum cuilibet vti
purpura.ſed tantū regibus ⁊ magnatibꝰ ⁊ comitibꝰ.
Vn̄ ēt de ſenatoꝛibus romanis dꝛ.j.Mach.viij.ꝙ ne-
mo īduebaẗ purpura quaſi diceret nemo aſſumebat
ſibi tantam poteſtatē ꝙ purpura vtereẗ.Notādū er-
go ꝙ purpura pōt ſignificare gloꝛiam eminentiam ⁊
honoꝛē ſiue in bono ſiue in malo.Et ſic breuiter dico
ꝙ in ſcriptura inuenitur Purpura.
Interioꝛ que eſt virtuoſa.
Exterioꝛ que eſt gratioſa.
Superioꝛ que eſt gloꝛioſa.
Inferioꝛ que eſt vitioſa.
Pꝛima ſignat caritatis ruboꝛem.
Secunda ſignat honeſtatis decoꝛem.
Tertia ſignat felicitatis ſplendoꝛem.
Quarta autem ſignat pꝛoſperitatis feruoꝛem.
¶ Primo igitur dico ꝙ inueniẗ purpura caritatis
interioꝛis. Iſta eſt indumentum ſponſe xpi Prouer.
xxxj. Byſſus ⁊ purpura indumentum eius. Byſſus
eſt caſtitas.Purpura eſt caritas.Indumentū eſt ho-
neſtas.Purpura que eſt ignea ſignat feruoꝛē carita-
tis ⁊ amicicie.Purpura que eſt ſanguinea ſignat ſan
guinem martyꝛum ⁊ vigoꝛē patientie. Purpura vͦo
q̄ eſt roſea ſignat ruboꝛē verecūdie. ¶ Iſta ſunt ergo
interioꝛa aīe indumēta.Quia ſicut diciẗ Can.iij.Deꝰ
aſcenſum purpureum media caritate conſtrauit.Et

iō breuiter de iſta interiori purpura dicitur Eccl.xlv. Qd ſtola ſancta erat de auro hiacyncthoꝫ purpura. Stola eñ eſt gratia q̄ ēt a ſanctis dicit ſtola prima.q̄ pcerto ptinet aurū ſplendētis ſapiētie ꝫ hiacyncthū fulgētis apparentie.Iſte eñ eſt ille color egregiꝰ quo cortine eccleſie vel tabernaculi pro parte cōponebāt. Quia pcerto nullus pōt eſſe dñi tabernaculum aut cortina niſi habeat purpuram caritatis.vnde Exoď. xxvi.facies velū de hiacyntho ꝫ purpura.Iſta ē ergo purpura caritatis interioris.¶Scđo dico ꝙ eſt purpura honeſtatis exterioris. Cōuerſatio eñ noſtra dꝫ eſſe tota purpurea.fulgida admirabilꝫ honeſta exec. xxvij.hiacyncthꝰ ꝫ purpura de inſulis eliſa facta ſunt operimētum tuū.Qđ hñ figurat Nume.iiij.vbi dr̄.ꝙ altare qđ debebat portari debebat mundari cinere ꝫ inuolui purpureo veſtimēto.Ad denotandū ꝙ ſi alta re dei eſſe volumus:purpureo veſtimēto honeſte conuerſationis veſtiri debemus Dan.v.Indutus eſt da-

B niel purpura.¶Tertio dico ꝙ eſt purpura maieſtatis ſuperioris.ſ.glorie paradiſi.Purpura.n.nō cōcedebat niſi regi ꝉ amicis regis.ſic nec glia eterna niſi xp̄o.angelis ꝫ btīs.vñ.j.Mach.x.dicitur ꝙ rex iuſſit ionathan ſpoliari veſtimētis ſuis ꝫ indui eū purpura.Quia.ſ.rex noſter deꝰ primo ſctōs ſpoliat veſtimētis mortalitatis ꝫ tandē eos induit purpura īmortalis glīe ꝫ maieſtatis.j.Mach.xj.Dedit ei poteſtatē bibēdi in auro ꝫ eſſe in purpura.ꝫ habere fibulaꝫ auream.Vbi nota ꝙ beati in patria Eterne ſapiētie poculo recreant.q2 iſti bibūt in auro.Supne eminentie titulo decorant.q2 iſti ſunt in purpura.Interne amicicie cingulo colligant:q2.ſ.iſti habēt fibulā auream. Et iō breuiter de quolibet ſic purpurato pōt dici illď Heſter.viij.vbi dr̄.Qđ mardocheꝰ fulgebat veſtimētis regijs.coronā aureā portās in capite:amicto ſerico pallio atꝗ purpureo.Iſta eſt ergo purpura maieſtatis ſuperioris.¶Quarto dico ꝙ eſt purpura dignitatis ſeu proſperitatis inferioris.Et iſta nihil eſt ꝗ gloria mundi.De qua dr̄ Luc.xvj.ꝙ hō quidā erat diues ꝫ induebat purpura ꝫ byſſo.ꝫ epulabat quotidie ſplēdide.Iſta eñ purpura eſt hodie veſtimentuꝫ trium generum perſonarum.videlicet.

Superborum ꝫ crudelium.
Immundorum ꝫ carnalium.
Guloſorum ꝫ voracium.

¶De ſupbis pꝫ Iudith.x.vbi dr̄ ꝙ holofernes q̄ erat ſupbiſſimus ſedebat in conopeo qđ erat ex purpura. De carnalibꝰ pꝫ Apoca.xvij.vbi dr̄.ꝙ mulier mater fornicatōuꝫ circūdata erat purpura ꝫ auro tecta. De guloſis vō pꝫ Luce.xvj.i pallegata auctoritate hō q̄dā erat diues ꝫc.Et hec de purpura ſufficiāt.Vide.ſ. de Accipe vbi purpura accipitur p patientia ꝫc.

A **Puſillanimis.** Nota ꝙ puſillanimis dr̄ quaſi puſillꝰ animus.Et ſic idē videt ſignificare qđ humilis.timidꝰ ſeu paruꝰ. ſicut xp̄s dixit diſcipulis Luc.xij.Nolite timere puſillus grex.q2 cōplacuit prī veſtro dare vobis regnū. Puſillanimes ergo ſunt cōſolādi ꝫ ne p̄ timore deficiāt in moribꝰ vel in fide a firmioribꝰ roborādi Eccl. vij.Noli eſſe puſillanimis in aīo tuo.Et Eſaie.xxxv. Puſillanimes confortamini.Et.j.Theſſa.v.Cōſolamini puſillanimes ꝫc.Multa poſſent dici ſꝫ auctoritates deſunt.Vide vbi Hūilitas.Paruꝰ.Modicus ꝫc.¶De puſillū vō dic ꝙ idē eſt qđ modicū ſeu par. Et certe dic ꝙ eſt dare puſillū loci ꝫ puſillū tpis.De loco dr̄ Luc.v.Rogauit ieſus ſymonē vt naue a terra puſillū reduceret.De tpe dr̄ in pš.Et adhuc puſilluꝫ ꝫ nō erit peccator.Et Mar.vj.Venite ſeorſum ꝫ requieſcite puſillū ꝫc.Nihil plus.Vide vbi Modicuꝫ ꝫ vbi parum:q2 tranſeo gratia breuitatis.

A **Putare.** Nota ꝙ putare idem eſt qđ credere opinari ꝫ eſtimare.Et iō cum putare non dicat mihi aliquam certitudinem veritatis.ſꝫ potius credulitatem dubietatis:poſſumus notare ꝫ dicere ꝙ eſt vnum putare.

Simplicium ꝫ infirmorum.
Credentium ꝫ perfectorum.
Preſumentium ꝫ fatuorum.

¶Dico ergo ꝙ eſt vnum putare ſimplicitatis ſicut Luc.iij.dicitur.ꝙ xp̄s putabatur filiꝰ Ioſeph.¶Itē eſt putare credulitatis.Vnde paulus dicit.j.Cor.vij. Puto ꝙ ſpiritum dei habeam.Boni enim putāt terrena nihil valere.poſt mortem vitam habere.in fine xp̄m videre.Putant dico terrena parum valere.Vñ Iob.xxxj.Si putaui aurum robur meum.ſi pro non. Putant etiam poſt mortem vitaꝫ habere Iob.xj.Cū te cōſumptum putaueris orieris vt lucifer ꝫc.¶Itē putant in fine Chriſtum videre Matth.xxiiij.ꝫ Luce.xij.Qua hora non putatis filius hominis veniet. Iſtud eſt ergo putare certe credulitatis.¶Item eſt vnum putare fatuitatis.Et iſtud eſt illud quo fatui ꝫ preſumptuoſi putant ꝫ exiſtimant multa falſa.Iſti enim putant.

Proſperitatem quod eſt aduerſitas.
Fugacitatem quod eſt ſtrenuitas.
Simplicitatem quod eſt ſagacitas.
Strenuitatem quod eſt debilitas.
Sublimitatem quod eſt infirmitas.
Securitatem quod eſt dubietas.
Diuinitatem quod eſt fatuitas.
Fatuitatem quod eſt diuinitas.
Ruſticitatem quod eſt nobilitas.
Affabilitatem quod eſt loquacitas.
Iuſtam equitatem quod eſt crudelitas.
Summam facultatem quod eſt tenuitas.

¶Primum patet.ij.Regum.iiij.vbi ille qui putabat ſe proſpera nunciare de occiſione Saulis occiſus fuit a dauid.Secundum patet Iudic.xx.vbi filij beniamin putauerunt filios iſrael fugere quos tamen inuenerunt fortiter rebellare.Tertium patet.iiij.Regum.v.vbi naaman putauit heliſeū ſimpliciter agere de hoc ꝙ ipſum corporaliter nō tangebat.ꝫ de hoc ꝙ in fluuio balneare iubebat.quem tamen expertus eſt prudenter egiſſe.Quartum patet.ij.Paral.xxv. vbi regi de multitudine ꝫ robore ſui exercitus confidenti dixit propheta.Si putas in robore exercitꝰ bella conſiſtere.ſuperari te faciet dominus.Quintuꝫ patet Iudith.vij.Putant ciuitatem in montibus poſitam ſuperari non poſſe.Sextuꝫ vero patet Iob.xvij Putabas te tenebras non viſuruꝫ.Septimum patet. Sap.xiij.vbi dicit.ꝙ ydololatre rectores orbis terrarū deos putauerunt illas res eſſe quarum ſpecie delectabantur.Octauum patet Marci.vj.vbi diſcipuli videntes Ieſum ambulantem ſupra mare.putauerunt fantaſma eſſe.Nonum patet.j.Cor.xij.vbi dicitur.ꝙ que putamus ignobiliora membra eſſe corporis.his honorem abundantiorem circundamus.Decimum patet Iob.xiij.vbi dicitur.vtinam taceretis vt putaremini eſſe ſapientes.Et ſicut dicitur Iaco.j. Si quis putat ſe religioſum eſſe non refrenans linguam ſuam ſed ſeducens cor ſuuꝫ.huius vana eſt religio.Vnde Math.vj.Illi reprehenduntur qui putant ꝙ in multiloquio ſuo exaudiantur.Vndecimuꝫ patet ī illo aman qui dicebat Heſter.v.Nihil me habere puto ꝗdiu video Mardocheum ſedenteꝫ ad foras palacij.Duodecimum patet Luce.viij.vbi dicit. Quod qui non habet etiam quod habere ſe putat auferetur ab eo.Sufficit de putare.

Puteus. Cum puteus ſit foſſa ſtricta ꝫ pfunda in quaꝫ homo poteſt faciliter cadere ꝫ difficiliter exire.poſſumus notare breuiter ꝙ A in ſcriptura inuenitur Puteus.

Humilitatis ꝫ perfectionis.
Subtilitatis ꝫ diſcretionis.
Benignitatis ꝫ compaſſionis.
Felicitatis ꝫ ſaluationis.
Proſperitatis ꝫ ſucceſſionis.

Carnalitatis

Ayuntamiento de Madrid

Carnalitatis ⁊ infectionis.
Cupiditatis ⁊ ambitionis.
Penalitatis ⁊ afflictionis.

¶ Eſt dico puteus humilitatis ⁊ ꝑfectionis:q2.ſ.vir humilis ⁊ ꝑfect⁹ dicitur puteus vbi continet abundãtia gratiarũ Can.iiij. Puteus aquarum viuentiuʒ q̄ fluunt impetu de lybano. ¶ Puteus ſubtilitatis ⁊ diſcretionis eſt puteus ſacre ſcripture vbi aque ſciẽtiarum cõtinue hauriuntur. q̄bus deuote anime irrigantur. De quo Geñ.xvj. Appellauerunt locum illũ puteũ videntis ⁊ viuentis. Puteus enim iſte facit viuere ꝑ gratiam ⁊ facit videre ꝑ ſciẽtiam. Uerumtamen de iſto põt multis dici illud qꝺ dictũ fuit dño aquam viuam de puteo promittenti Joh.iiij. Dñe neqꝫ cum quo haurias habes ⁊ puteus altus eſt. ¶ Puteus benignitatis ⁊ cõpaſſionis eſt cor ⁊ affectio viri pij vbi deſolati ſolent aquam .i. refugium miſericordie reperire. De quo Prouerb.v. Bibe aquas de ciſterna tua ⁊ fluenta putei tui. deriuẽtur fontes tui foras. ⁊ in plateis aquas tuas diuide. ¶ Puteus felicitatis ⁊ ſaluatiõis eſt inexhauſtibilis ꝓfunditas eterne glorie. De qua Geñ.xxvj. Uocauerunt nomẽ putei latitudo.

¶ Puteus proſperitatis ⁊ ſucceſſiõis eſt ꝓfunditas mundane opulẽtie. De quo dicitur .ij. Macha.j. ꝙ in valle erat puteus altus ⁊ ſiccus. In valle enim huius mundi eſt puteus ꝓſperitatis qui altus ⁊ ſiccus dicitur ꝓpter altitudinem elationis ⁊ ꝓpter ſiccitatem indeuotionis. Mundus eñ eſt illa vallis que habebat multos puteos bituminis. Et bñ dicuntur bituminis. q2 nimis violẽter detinẽt hominẽ atqꝫ ligant. ¶ Puteus carnalitatis ⁊ infectionis eſt inſaciabilitas luxurie. Et ſic dicitur Prouer.xxiij. ꝙ fouea ꝓfunda eſt meretrix. ⁊ puteus anguſtus aliena. Iſte eſt puteus de quo dicitur .ij. Mach.j. ꝙ in puteo non inuenerunt ignẽ ſed aquam craſſam. Quia vere tales putei luxurioſi ⁊ maxime male mulieres ſunt putei ꝓpter inſaciabilitatẽ ⁊ ſunt anguſti ꝓpter ineuaſibilitatem. non habent ignem id eſt caritatem ſed ſolum aquam craſſam .i. carnalitatem. ¶ Puteus cupiditatis ⁊ ambitionis eſt inſaciabilitas auaricie. Et iõ de iſto puteo põt intelligi illud Apo.ix. Aperuit puteuʒ abyſſi. ⁊ aſcẽdit fum⁹ putei ſicut fornax. Sʒ de iſto puteo. [De] auaro vide ſatis plene. ſ. de Adimplere. §.ij. Et iſte eſt ille put⁹ de quo d2 Geñ.xxvj. Fodit aliuʒ puteũ. appellauitqꝫ eũ inimicicias: q2.ſ. auaroꝝ ſunt oẽs populi inimici. Iſti ſunt ergo valde mali putei q̄ cõtinẽt aquas venenoſas ⁊ ꝑiculoſas. Et iõ nos debemus dicere mũdo illud Nume.xx. Nõ bibem⁹ aquas de puteis tuis. ¶ Put⁹ penalitatis ⁊ afflictiõis eſt put⁹ īferni. De quo d2 in pſ. Tu ꝟo de⁹ deduces eos in puteũ īterit⁹. Quẽ timẽs dauid dicebat ī pſ. Neqꝫ abſorbeat me ꝓfundum. neqꝫ vrgeat ſuꝑ me put⁹ os ſuũ. Sic igiꝛ pʒ quõ diuerſimode ſumitur put⁹ ī ſcriptura. vide ſupra de Profunditate.

a **Putredo.** Nota ꝙ putredo nihil aliud eſt q̄ reꝝ corruptio, ⁊ conſumptio. Et iõ breuiter poſſuʒ dicere ꝙ ī ſcꝓtura īueniꝛ.ſ. Putredo

Naturalis mortalitatis.
Spiritalis iniquitatis.
Corporalis carnalitatis.
Cordialis malignitatis.
Temporalis infirmitatis.

¶ Putreſcit. n. hõ ꝑ mortalitatẽ naturalr̃ Job.xxv. Hõ putredo ⁊ fili⁹ hoĩs ꝟmis ꝯſumiꝛ velut a tinea. Et Job.xiij. Quaſi putredo cõſumẽd⁹ ſum ⁊ quaſi veſtimẽtũ qꝺ comediꝛ a tinea. ¶ Itẽ putreſcit hõ ꝑ iniquitatẽ ſpiritalr̃. Uñ Michee.ij. ꝓpter iniq̄tatẽ eius corrũpeꝛ putredine peſſima. ¶ Itẽ putreſcit ꝑ luxuriã corporalr̃. Joel.j. Cõputruerunt iumẽta in ſtercore ſuo. Et eccl.xix. Qui ſe iũgit fornicarijs erit nequã putredo ⁊ vermes hereditabũt illũ. ¶ Itẽ putreſcit ꝑ inuidiã cordialr̃ Prouer.xiiij. Putredo oſſiũ inuidia. ¶ Item putreſcit hõ ꝑ infamiã tꝑalr̃ Amos.iiij. Aſcendere feci putredinẽ caſtroruʒ veſtroꝝ in nares veſtras. Et Prouer.x. Nomẽ impiorum putreſcet ⁊c.

¶ Si vis dic adhuc aliq̄d de putredine vitioꝝ. Sicut. n. videm⁹ ꝙ res putreſcũt multis de cauſis .ſ. Propter B

Humoris exceſſum.
Caloris acceſſum.
Tumoris ꝓceſſum.
Uigoris receſſum.
Salis ſeu ardoris deceſſum.

¶ Sic dico ꝙ hõ ſpiritualr̃ computreſcit ꝓpter exceſſuʒ ⁊ abũdantiã humoris ꝓſperitatis. Uñ de mãna reſeruato plus debito dicitur Exoꝺ.xvj. ꝙ ſcatere cepit vermib⁹ ⁊ computruit. Et de flumine egypti vbi ſcilʒ tanta erat aquarũ abundantia d2 Exo.vij. Cõputreſcẽt aque ⁊ affligenꝛ egyptij. Sequiꝛ. Computruit fluui⁹ ⁊ nõ poterãt egyptij bibere aquã. ¶ Itẽ putreſcit hõ ꝓpter acceſſum ⁊ ꝓperantiã caloris cupiditatis. Uina enim in eſtate putreſcũt ⁊ aceſcũt ꝓpter calorẽ. Unde contra auaros loquiꝛ Jaco.v. dicens. Agite nunc diuites ⁊c. Sequiꝛ. Diuitie veſtre putrefacte ſunt ⁊c. Et d2 Job.vij. Induta eſt caro mea putredine ⁊ ſordibus pulueris. Puluis enim diuitias ſignat. ¶ Itẽ putreſcit homo propter ꝓceſſum ⁊ excellentiã tumoris pompoſitatis. Tumor enim apoſtematum ſemꝑ continet putredinẽ. Uñ Ihiere.xiij. Putreſcere faciam ſuꝑbiam iuda ⁊ ſuꝑbiam hieruſalẽ. Et Joel.ij. Aſcẽdet putredo eius. quia ſuꝑbe egit. Numeri.v. Inflato ventre cõputreſcet femur ei⁹. ¶ Itẽ putreſcit homo propter receſſum ⁊ deſiſtentiam vigoris ⁊ bonitatis. Sicut videmus ꝙ homo putreſcit anima recedente. ſic anima gratia moriẽte Eſaie.l. Computreſcent piſces ſine aqua ⁊ moriẽtur in ſiti. ¶ Itẽ putreſcit homo propter deceſſum ⁊ defluentiam ſplẽdoris ſagacitatis .i. propter defectum ſalis ſapiẽtie. pſ. Putruerũt ⁊ corrupte ſunt cicatrices mee a facie inſipiẽtie mee ⁊c. Sufficit de Putredine ⁊c.

Explicit litera. P.

Incipit litera. Q.

Quadraginta. Nota a ꝙ Numerus quadragenarius cum ſit numerus ſolidus ⁊ quadratus ꝯſtans ex denario quaterducto. põt ſignificare multa in ſcriptura, tã in bono q̄ in malo ſignificato. Et primo dico ꝙ ſignat in bono. Et ſic dico ꝙ quia iſte numerus conſtat ex decem quater aſſumptis. ideo ſignat illum ſtatum in quo ſeruatur denarius legis mãdatorum. ⁊ quaternarius quatuor cardinalium virtutuʒ. Et ideo proprie loquendo iſte numerus proprie ſignat illam triplicem quadrageſimam quã chriſtus dominus obſeruauit. inquãtuʒ ſcilicet .xl. diebus ⁊ .xl. noctibus ieiunauit. Inquantum etiam .xl. horis in ſepulcro iacuit. Inquantum inſuꝑ per dies .xl. diſcipulis poſt reſurrectioneʒ apparuit. Iſte enim tres Chriſti quadrageſime ſignant tres hominũ ſtatus qui poſſunt per quadraginta ſeu ꝑ quadrageſimam deſignari ſcilicet.

Statum penitentie quo ad primam.
Statum miſerie quo ad ſecundam.
Statum gratie quo ad tertiam.

¶ Prima deſignatur per in deſerto ieiunationem. Secunda deſignatur ꝑ in ſepulcro requietionẽ. Tertia ꝟo deſignatur ꝑ in diſcipulos apparitionẽ. ¶ Dicamus ergo primo de quadrageſima penitẽtie quam xp̄s ſpecialiter cõſecrauit. ⁊ ipſam colendã ⁊ ieiunãdaʒ fidelibus declarauit. Iſta enim quadrageſima a xp̄o vt dictuʒ eſt fuit exemplata. A patribus fuit obſeruata. A ꝓphetis fuit p̄dicata. A figuris fuit indicata. ¶ Dico ꝙ a dño fuit exẽplata: quia.ſ. vt dictum eſt in exẽplum fideliũ deus quadrageſimã ieiunauit Matth.iiij. Cũ ieiunaſſet .xl. dieb⁹. ⁊ .xl. noctibus ⁊c. ¶ Itẽ fuit a ſctis patrib⁹ obſuata: q2.ſ. moyſes q̄dragesimã ieiunauit dicẽs Deu.ix. Procidi añ dñʒ ſicut pri⁹ .xl. diebus ⁊ .xl. noctib⁹ panem non comedens ⁊c.

Ayuntamiento de Madrid

Helyas ẽt quadrageſimam cõfirmauit: q: ſ. de ipo dr iij. Reg. xix. Qd in fortitudine vnius refectõis ambulauit. xl. diebus ⁊c. ¶ Itẽ iſta a ꝓphetis fuit ꝑdicata: ⁊ maxime a Jona dicente Jone. iij. Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertetur. Ac ſi diceret. Niniue ciuitas dyaboli. i. congeries vitioꝝ deſtruitur. qñ. xl. dies digne a fidelibus ieiunantur. ¶ Itẽ iſta fuit in multis actibus figurata. Et ſic dico ꝙ iſta figurata fuit in ſcriptura ſm ſuas diuerſas ⁊ varias cõditiões ⁊ virtutes quaſi in locis omnibus vbi de numero quadragenario fit mentio in ſcriptura. Et ideo ad oſtendendum ꝓprietates iſtius tẽporis diuerſimode figuratas poſſum⁹
B notare ꝙ quadrageſima eſt Tempus.

Deuotionis.
Orationis.
Afflictionis.
Quietionis.
Durationis.
Temptationis.
Contẽplationis.
Peregrinationis.

¶ Eſt dico tp̃s deuotiõis. Ad lraꝫ eñ in tp̃e quadrageſimali humor terre ⁊ arboꝝ incipit abũdare. ita ẽt ꝙ tũc ſolent vinee lachrymari. Sic vere ſpũaliter tunc dꝫ in nobis abũdare humor deuotionis ⁊ lachryme ẽt compaſſionis ⁊ cõpunctõis. Et hoc figurat exod. xvj. vbi dr. Qd filij iſrael. xl. ãnis comederunt mãna. Mãna vo qui cibus erat dulciſſimus. deuotionẽ ⁊ cõpaſſionẽ deſignat. ¶ Iteꝫ eſt tp̃s oratiõiꝫ. In iſto. n. tẽpore aues incipiũt modulari. ſic ⁊ nos debemus ꝑ orationẽ ⁊ gratiarũactioneꝫ in dño iocũdari. vñ Deut. ix. Procidi añ dñm. xl. dieb⁹. ⁊. xl. noctibus. ¶ Itẽ eſt tp̃s afflictiõis. In iſto eñ tp̃e homines maiores labores ⁊ afflictiones patiunt. q: ſcꝫ agriculture tunc tp̃is exercẽtur. Sic ſpũaliter in iſto tp̃e debemus terram corporis ꝑ penitẽtiam colere. ⁊ opa virtuoſa exercere. Et hoc figuratur ꝑ deſertuꝫ in quo. xl. annis ppl's iſrael ꝑagrauit: q: ſ. deſertũ aſperitatẽ penitẽtie deſignat. vñ Deut. xxix. Adduxi vos ꝑ deſertum. xl. annis. ¶ Itẽ eſt tp̃s quietionis: q: ſcꝫ in iſto tp̃e ſolet terra quieſcere a frigoribus hyemis ⁊ tẽpeſtatibus. Sic vo homo dꝫ tunc ceſſare a vitijs ⁊ criminib⁹. Et hoc figuratur Iud. iij. vbi dr. ꝙ a ꝓlijs quieuit terra. xl. annis. ¶ Item eſt tp̃s durationis ⁊ ꝑſeuerantie in bono ſtatu. tũc enim magis ſolent ꝑſeuerare hoĩes in laboribus ⁊ magis ibi ꝙ̃ in alijs ãni temporibus. Sic ſpiritualr magis eſt tunc bonis opibus inſiſtẽdum Deut. ix. Perſeueraui in monte. xl. dieb⁹. ¶ Itẽ eſt tẽpus pugne ⁊ tẽptationis. tũc enim ſolent reges ad bella procedere. tũc ſolent animalia ⁊ volatilia amore ſtimulata pro vxoribus ꝓlia tolerare. Sic ⁊ nos in iſto tp̃e debemus contra hoſtes ſpirituales bella gerere. Exemplo xp̃i. de quo dicitur Luce. iiij. ꝙ agebatur a ſpiritu in deſerto ⁊ tẽptabatur. ¶ Iteꝫ eſt tẽpus contẽplationis: quia ſcilꝫ in iſto tp̃e ſolent humores de terra ſurſum ad ramos aſcẽdere. Sic ⁊ nos etiam de terra ⁊ terrenis debemus ad celeſtia ſurgere ⁊ ꝑ contemplationem ſuperius nos leuare. Exemplo moyſi dicetis Deut. x. Steti in monte ſicut prius. xl. diebus ⁊c. Mons enim altitudinem contẽplationis deſignat. ¶ Itẽ eſt tempus ꝑegrinationis. In iſto enim tẽpore ſolent hoĩes ire in ꝑegrinatione. Uer. n. ſicut eſt tp̃s non nimis calidum vel frigidum. ſꝫ magis in ſuis qualitatibus tꝑatum ⁊ ad itinera tempus aptuꝫ. Sic nos in iſto tp̃e debemus nos facere ꝑegrinos. ſ. abdicando patriam huius mundi. ⁊ ambulando mentalr ad alienam patriam. ſ. ad paradiſum patriam noſtram. Exemplo helye de quo dicit. iij. Reg. xix. Qd in fortitudine cibi ſumpti ambulauit. xl. diebus ⁊. xl. noctib⁹ vſqꝫ ad montẽ dei. Iſta eſt ergo quadrageſima penitẽtie.
C ¶ Secundo dico ꝙ eſt quedam quadrageſima peſtilẽtie ſeu miſerie. Et iſta ſignat tẽpus vite pñtis qd numero quadragenario deſignat. Iſte. n. numerus qui hꝫ quattuor quadrantes ſignificat tp̃s pñs. ⁊ ẽt vitam noſtram q̃ quatuor elementis cõponit. Quatuor humoribus compingit. Quatuor qualitatibus diſtinguit. Quatuor mundi partib⁹ cõtinet. Iſte ergo numerus quadrans figuratur in illo numero. xl. ãnorum in quo filij iſrael cum immẽſis laboribus deſertum circuierunt vbi penas infinitas ſuſtinuerunt. ⁊ vbi plurimi eorum plagis varijs perierunt. ita ꝙ pauciſſimi eorum terram ꝓmiſſionis intrauerunt ſicut ꝑ omnia pꝫ Nume. xiiij. ſignificãs ꝓſentẽ vitam vbi deſerto huius mundi tribulatões varias ſuſtinemus. ita ꝙ qñqꝫ diuerſis cladibus deficimus: ⁊ iter nr̃m ad paradiſum diuerſis vitijs ĩpedimus. Nota ergo hic ꝙ iſta quadrageſima ẽ tp̃s ꝑiculoſum ⁊ odioſum multis rõnibus. ſ. q: eſt Tẽpus.

Submerſionis.
Subuerſionis.
Occiſionis.
Afflictionis.
Punitionis.
Offenſionis.
Uagationis.

¶ Dico ergo ꝙ in quadrageſima huius vite aĩe delicijs ſubmergunt Geñ. vij. Factũ eſt diluuiũ. xl. dierũ. ¶ Itẽ aĩe vitijs ſubuertunt Jone. iij. Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertet. ¶ Itẽ anĩe ſupplicijs occidunt. vnde ij. Reg. x. Occidit dauid de ſyris. xl. milia. ¶ Itẽ boni miſerijs affliguntur. ij. Cor. xj. Quinquies quadragenas vna minus accepi. ſupple plagas. ¶ Itẽ mali ꝓ ſuis nequicijs puniuntur Nume. xiiij. Quadraginta annis recipietis iniquitates veſtras. ¶ Item deus ⁊ angeli offenduntur pſ. Quadraginta annis proxim⁹ fui generationi huic. Alia litera hꝫ. Offenſus. ¶ Itẽ mali ⁊ impij euagantur. vnde Nume. xiiij. Filij veſtri vagi erunt in deſerto. xl. annis. Iſta eſt ergo quadrageſima miſerie tẽporalis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt q̃dam quadrageſima gratie virtualis. Et iſta ſignat ſtatum hominum ꝑfectorum. qui in. xl. virtutibus cõſiſtit videlicet. In duodecim articulis fidei. In decem legis mandatis. In ſepteꝫ moralibus virtutibus. In ſeptẽ donis ſpiritusſancti. Et in quatuor virtutibus cardinalibus. Iſta eñ ſimul iuncta numeruꝫ quadragenarium perficiunt que hominem ꝑfectum conſtituunt. Quia ſicut teſte Pli. porcus. x. diebus impinguatur. Lapis enim qui dicitur excoliceros. xl. coloribus decoratur ſic vir perfectus predictis. xl. virtutibus adornatur. ita ꝙ tales figurantur in yſboſeth. De quo dicitur. ij. Regum. ij. Quod. xl. annorum erat yſboſeth cum regnare cepiſſet. Ad denotandũ ꝙ illi qui regnũ eccleſie volunt accipere vel tenere vel regnum paradiſi finalr introire debẽt. xl. annos. ideſt. xl. virtutes ꝑdictas hr̃e. iij. Regum. ij. Diebus quibus regnauit dauid. xl. anni ſunt. Sic ergo patet ꝙ triplex eſt quadrageſima. ſ. Quedam pnĩe corporalis. Quedam miſerie tꝑalis. Quedã gr̃e ſeu efficacie virtualis ⁊c.

Quadrus. quadratus.

Nota ꝙ quadratura ſumitur in bono ⁊ in malo. Res enim quadrata quatuor habet angulos ⁊ eſt talis cõditionis ꝙ difficilius mouetur. ⁊ in loco ſtabilius ſituatur quam res alia qualiſcũqꝫ. Signat igitur in bono quadraturam virtutum ⁊ maxime virtutum cardinalium que ſunt quatuor que hominẽ faciunt ſtabilẽ in bono. Iuxta illud. iij. Regum. v. Precepit rex vt tollerent lapides grandes in fundamẽto templi ⁊ quadrarent eos. Et ad hoc etiaꝫ facere poſſunt figure de altari de rationali de lapidibus. de lignis templi ⁊ tabernaculi. que omnia erant quadrangula ſicut dr Exo. xxviij. ⁊. xxx. ⁊ Exo. xxxvij. Et. iij. Reg. vj. ꝙ. ſ. illi qui ſunt altare ꝑ deuotionẽ rõnale ꝑ diſcretionẽ. lapides ꝑ durationẽ. ligna ꝑ molliciẽ ⁊ compaſſionẽ. in templo ⁊ tabernaculo per prelationem vel orationem debẽt proculdubio eſſe quadrati ⁊ quadranguli per virtualem ꝑfectionẽ. iij. Reg. vij. Poſuit ſuper columnas quadrangulata ligna. ¶ In malo ſignat quadraturã quatuor malarum affectionum vel aliorum durabilium peccatorum: que hominem in malo faciunt ſtabilẽ ⁊ obſtinatum. Ideo de tali obſtinatione dicitur Treñ. iij. Concluſit vias meas lapidibus quadris. Tene ergo breuiter ꝙ quadratura ſignificat ſtabilitatẽ in bono vel in malo vel etiaꝫ quadraturã quatuor cardinaliũ virtutum. Uide infra de Quatuor.

Quadringẽti

Ayuntamiento de Madrid

A **Quadringenti.** Nota ꝙ cuꝫ quadringenti numerus ſit quadratꝰ conſtans ex centum quater ductis dici poteſt ꝙ ſignat quadraturā conſtantie et ſolide durationis. ⁊ etiaꝫ plenitudinem moralis ꝑfectionis et quaternitateꝫ virtualis ſeu cardinalis profeſſionis. Illi eniꝫ ꝓprie quadringenti dicuntur qui per quatuor cardinales virtutes fidemqꝫ quatuor euangeliorū et quatuor affectionum in debitum regimen quadrantur. ⁊ per ꝑfectionem omnimodam tenentur. Et ad hoc ſatis videt conuenire illud quod ſcribitur. j. Regum. xxv. vbi dicitur. Quod ſecuti ſunt dauid quaſi quadringenti viri Et iudi. xxj. dicitur ꝙ in iabes galaad inuente ſunt quadringente virgines que ſcilicet non cognouerant virum quibus filij iſrael pepercerunt et oēs alios occiderunt. Ad denotandum ꝙ illi qui quadringenti. i. viri ſolidi ⁊ ꝑfecti viri viriles puri ⁊ virgines inueniūtur dauid. i. chriſtuꝫ ſequūtur a morte et periculo liberantur et malos etiam perſequuntur ſicut ſcilicet. j. Reg. xxx. dicitur ꝙ dauid perſecutus eſt amelechites ipſe ⁊ quadringenti viri cuꝫ eo Et ibideꝫ dicit ꝙ omnes amelechite interfecti ſunt preter quadringentos adoleſcentes. Si autem ꝑ quadringentos vis itelligere obſtinatam ſoliditatē in malo Allega quod dicitur de malis prophetis. ij. Paralip. xxij. ꝙ achab congregauit quadringentos pſeudo prophetas ⁊c. Uide ſupra de quadrare. ⁊. j. de Quattuor.

A **Quadriga.** Cum quadriga ſit inſtrumentuꝫ ad res et perſonas de loco ad locū vehendum ⁊ transportandum et etiam quādoqꝫ ad bellandū et ſagittandum ordinatum ⁊ factum ex rotis volubilibus compoſitum. ab equis et bobus tractū. et ab auriga debite gubernatum poſſet dici ꝙ quadriga i bono ſignat ⁊ in malo. In bono ſignat ſcꝫ.

Uirum perfectum.
Mentis affectum.
Scripture ſtratum.
Eccleſie ſtatum.

Iſte enim ſunt quatuor ſctē quadrige in quibus chriſtꝰ vehitur. et in quibus merces et theſauri ſpirituales portantur ⁊ per quas hoſtes anime debellantur figurati ſcilicet in quattuor quadrigis zach. vj. Quas de medio duorum montium vidit exire. Duo enim montes duo teſtamenta ſeu etiam ſtatum gratie ⁊ glorie vel etiam duo charitatis mandata. vel inſuper duas tabulas legis dei ſignificant. qꝛ ſcꝫ ab iſtis montibꝰ quatuor chriſti quadrige virtualiter emanant. De quibus dicit Cantico. vj. Anima mea conturbata eſt propter quadrigas aminadab. Quatuor rote prime quadrige. ſcilicet viri iuſti ſunt quatuor virtutes cardinales. Quatuor rote ſecunde quadrige. ſ. mentis ſeu anime ſunt quatuor bone affectiones. Quatuor rote tertie quadrige ſcilicꝫ ſcripture ſunt quatuor euangeliorum claues quatuor rote quarte quadrige ſcilicet eccleſie ſunt quatuor religioſorum ordines in quibus fides creditur diuulgari ꝑ quatuor mundi partes Quadrigam primā trahūt equi iuſticie de quibus zach. vj. In quadriga prima equi ruffi. Motus enim iuſtitie vſqꝫ ad mortem et ſanguineꝫ qui ruffus ſeu rubeus eſt certant. Quadrigā ſecūdam trahunt equi humilitatis et modeſtie. Iſti enim trahunt quadrigam bone mentis zach. vj. In quadriga ſecunda equi nigri. Nigredo enim humilitatē ſignat. Tertiam quadrigam trahunt equi ſcientie et ſapientie De quibus zach. vj. In quariga quarta equi albi Albedo eniꝫ ſplendorem ſapientie deſignat Iſta eſt eniꝫ quadriga in qua vehebatur appollo. comitatus. ſ. nouem muſis. qꝛ ſcilicet apollo deus ſcientiarū chriſtus in hac quadriga ſpecialiter moratur vbi a muſis. i. a doctoribus ⁊ ꝑdicatoribus comitatur. Iſta eſt quadriga cherubī qui interpretatur ſcientie plenitudo. De qua ſcilicet dicit. j. Paralip. xxviij. ꝙ dauid dedit ſalomoni aurum puriſſimum vt ex ipſo fieret ſimilitudo quadrige cherubin extendentium alas ſuas ⁊ velantiū archā federis domini. Expone. quartam quadrigam trahunt equi boneſtatis prudentie atqꝫ decentie ſcilicet boni eccleſiaſtici ⁊ prelati vnde zach. vj. quadriga quarta equi varij ⁊ fortes. Uarietas eniꝫ ſeu habitus circūamictus varietatibus decentiam et honeſtatem deſignat. Iſte ſunt igit quadrige domini de quibus ſcꝫ dicitur Eſaie. xxij. Erūt inquit valles tue electe plene quadrigaruꝫ et equis Eq enim iuſtitie qui ſcilicet trahunt virū iuſtum ſunt mores honeſti. Equi modeſtie. qui ſcilicet bonam trahūt mentem ſunt flores venuſti ſcilicet boni et floridi cogitatus. Equi ſcientie qui ſcilicet trahunt ſacram ſcripturam ſunt doctores ſancti. Equi etiaꝫ decentie qui ſcilicꝫ trahunt ducunt et regunt eccleſiam ſunt paſtores recti Et breuiter de talibus quadrigis et equis admiratiue loquitur Abacuc. iij. dicens. ſcilicet ipſi deo quis aſcendet ſuper equos tuos et quadrige tue ſaluatio. Sic igitur paret quomodo quadriga ſumit in bono. ¶ Sꝫ ad B huc dico ꝙ quandoqꝫ ſumitur in malo ⁊ ſic dico ꝙ nos inuenimus. quadrigā.

Defectuoſam.
Tumultuoſam.
Tempeſtuoſam.

Et ſic dico ꝙ de iſtis quadrigis prima ſignificat corpꝰ humanū. Secunda denotat ſtatum mūdanuꝫ. Tertia vero deſignat ſuperbum veſanū. ¶ Dicam igit ꝙ eſt dare quadrigam fragilem que cito deficit Et hoc eſt corpus noſtrum humanū. quod ſcilicet quatuor rotis quatuor elementorū componitur et quatuor equis quatuor qualitatū trahitur ⁊ a ſeſſore anima gubernatur. a morte tamen faciliter diſſipatur vnde zach. ix. diſpergam quadrigam ex effrayim. Finaliter tamen ſcilicꝫ in reſurrectione quadriga iſta reparabitur. qꝛ rote noue ſcilꝫ q̄tuor dotes ei dē aſſignabunt. ij. Parali. viij. Extruxit ſalomō vrbes q̄drigarū. Eſt igit dare q̄drigā fragilē q̄ cito deficit. ¶ Item eſt dare quadrigā mobilem que parum proficit. Et iſta procerto eſt mundꝰ ſeu etiā mundi ſtatus. qui ſcilicet quatuor rotis ſuſtinentur ſcilicet rota diuitiarum temporalium. Rota deliciarū corporalium. Rota eminentiarum populariū. Rota ſcientiarum ſecularium. Equi vero trahentes iſtas quadrigas ſunt mundi potentes ſed certe tam quadrige ꝙ rote ꝙ equi. finaliter et cito pereunt et franguntur. et totus faſtus ⁊ impetus eorūdē in nihilū commutatur vnde dominꝰ videt dicere mundo illud michee. v. Auferā inquit equos tuos de medio tui et diſpergā quadrigas tuas. ⁊ perdam ciuitates terre tue ⁊ deſtruam oēs munitiones tuas Eſt igitur dare quadrigam mobilem que cito deficit. ¶ Ultimo eſt dare quadrigam fatuam ſeu terribilem que multis officit. Et iſta certe ſignat ſuperbos ⁊ tyrannos qui tumultuoſe tempeſtuoſe impetuoſe ⁊ flagitioſe in factis ſuis procedūt quorum ſcilꝫ quatuor rote ſunt quatuor principalia vitia ſcilicet.

Superbia.
Auaricia.
Luxuria
Inuidia.

Equi ipſos trahentes ⁊ ducentes ſunt demones. quorū etiam aurige ipſos ducentes ⁊ regentes ſunt ſtultitia ⁊ inanis gloria. O ꝙ innumerabiles ſunt iſte quadrige. Eſa. ij. Repleta eſt terra equis ⁊ innumerabiles quadrige eius. Iſte ſunt quadrige falcate de quibus loquit titus liuius de bello macedonico dicens Quod antiochꝰ rex aſſyriorū quadrigas cōtra romanos fabricauit q̄s falcibus ſcindentibus in pluribus locis armauit et ſic terrorē et periculum romanis ſi nō prouidiſſent immiſit. Sic vere dyabolus ſuas quadrigas ſcilicet tyrānos contra bonos armat quos falcibus crudelitatis ipſoꝝ terret niſi precaueant et conturbat vt de dyabolo ⁊ iſtis miniſtris ſuis dici poſſit illud Eſai. lxvj. In igne veniet ⁊ erunt quaſi turbo quadrige eius. Et Joel. ij. Sonitus quadrigarum ſuper capita montium Sed quid procerto q̄drige iſte dyabolice mūdi tyrāni faciliter ⁊ finalr ꝑ mortem ⁊ infortunia franguntur. Iuxta illud Naū. ij. In itineribus conturbate ſunt quadrige colliſe ſunt in plateis. Et cū ad nihil amplius valeant ignibꝰ infernalibꝰ exponūtur. Unde de talibꝰ impijs videt dominus

dicere mundo et dyabolo illud Naū.ij. Succendam in
q̄ı vſq̄ ad ſummum q̄drigas tuas ⁊ leunculos tuos ⁊c.
Sic igitur patet quomodo q̄driga in bono ſignat ⁊ in
malo. Uide vbi Currus.

A **Qualitas qualis.** Nota ꝙ qualis eſt no
men relatiuuꝫ. Refer
tur enī ad aliud cui eſt q̄lis. Denotat ergo q̄lis aliquā
ſimilitudinē et aliquā ⁊c. Et ideo q̄litas de ſe nō eſt res
firma ſolida neq̄ fixa Et propter hoc ſpiritualiter loq̄n
do q̄lis vel q̄litas poteſt ſignificare in bono vel in ma
lo. Signat enim.
Eſſentie debilitatem.
Juſtitie eq̄litatem
Sanctitatis conformitatem.
Prauitatis propinq̄tatem.
Dico ergo ꝙ q̄lis ſignat eſſentie debilitatem. Et ſic ſi
gnat hypocritas et falſos amicos q̄ ſunt q̄les et non ta
les inq̄ntum ſcilicet non ſunt tales q̄les et inquantum
ſcilicet habent apparentiam et non exiſtentiam q̄a ſcīꝫ
ipſi apparenter videnẗ boni ⁊ tamen realiter ſunt mali
q̄a q̄uis videantur eſſe perſone bone ⁊ rationabiles. ip
ſi tamen ſunt lapidei ⁊ miſerabiles Exemplo imaginis
lapidee q̄ apparet eſſe aliquotiens q̄lis homo cum' ta
men realiter ſit lapis. Unde Mar.xiij. Reſpice q̄les la
pides ⁊ q̄les ſtructure. ¶ Itē ſignat iuſtitie eq̄litatem
Et ſic dicitur Leuit.xxiiij. Qualem inflixerit maculam
taleꝫ ſuſtinere cogeẗ. ¶ Iteꝫ ſignat bonitatis cōformita
teꝫ q̄lis enī ſemper eſt ſimilis talis ⁊ econuerſo. Et ideo
q̄lis ſignat ſimilitudineꝫ morū. Et ſic in bono ſignat il
los q̄ alioruꝫ bonis moribus ſe conformant. Et ſic dici
tur.j. Corin.xv. q̄lis celeſtis tales ⁊ celeſtes. Unde etiaꝫ
iſta nomina q̄lis ⁊ talis generaliter denotant morum ⁊
virtutū perfectioneꝫ. Unde Canti.v. diciẗ. q̄lis dilectus
tuus ex dilecto ⁊c. Seq̄tur Dilectus meus candidus et
rubicundus electus ex milibus Caput eius aurum op
timum ⁊c. Seq̄tur Talis eſt dilectus meus. ¶ Item ſi
gnat prauitatis ꝓximitatē. q̄ ſcilicet ſocius et ſubdit⁹
homo in malo talis efficiẗ q̄leꝫ habere magiſtrū vel ſo
cium: comprobatur. Eccli.x. q̄lis eſt rector ciuitatis ta
lis eſt popul⁹ q̄ habitat in ea. Et.j. Cor.xv. q̄lis terren⁹
tales ⁊ terrenī. ¶ Breuiter ergo q̄litas ſignat exteriorē
conditionē ⁊ diſpoſitioneꝫ ſiue bona ſiue mala. vel etiā
B ſignat ſimilitudinē vel imitationem ſiue mala fuerit ſi
ue bona. Uide ergo infra de ſimilitudine et ſicut etiā de
talis His premiſſis ſatis poteſt videri ꝙ ē dare q̄litatē.
Mirabilem ⁊ glorioſam.
Laudabilem ⁊ virtuoſam.
Damnabileꝫ ⁊ vitioſaꝫ.
Triſtabilē ⁊ doloroſam
Excellentē ⁊ gaudioſaꝫ.
Qualitas admirabilis ⁊ glorioſa eſt excellens cōditio
noſtri ſaluatoris Licet enim deus proprie loquēdo non
poſſit dici q̄lis. cum q̄litas ſit accidēs. in ipſo vero acci
dens non ſit ullũ. ꝙtum tn̄ ad humanitatē exteri⁹ ap
parentem ⁊ diuinitati accidentem ⁊ accedentē ⁊ etiā quan
tum ad aliquos exteriores effectus iſte poteſt dici q̄lis
⁊ rōne excellentie comparatiue. ⁊ ratione efficacie pre
rogatiue ⁊ ratione etiā apparentie venuſtatiue vt ſcīꝫ.
de ſue humanitatis excellentia dicatur illud Eccleſia
ſtici.xlix Nemo natus eſt i terra q̄lis enoch. De ſue po
teſtatis efficacia dicaẗ illud Math.viij. q̄lis eſt hic. q̄
venti ⁊ mare obediunt ei. De ſue venuſtatis apparentia
dicatur illud Marci.ix. Trāſfiguratus eſt inq̄t ⁊ facta
ſunt veſtimenta ei⁹ ſplendida ⁊ alba ſicut nix q̄lia fullo
nunq̄ pōt facere. q̄litas cōmendabilis et virtuoſa ⁊ ex
cellit ⁊ melioribus conformaẗ. vt ſic omnib⁹ iuſtis dica
tur illud.ij. Petri.iij. q̄les oportet vos eſſe in ſanctis cō
uerſationibus ⁊ pietatibus expectantes Simus igitur
quales. ideſt virtuoſi et morales.
Simpliciores informando.
Inferiores nobis conformando.
Honeſtiſſime conuerſando
Diligentiſſime laborando.
Patientiſſime tolerando
Omnes enim iſtas q̄litates habebat apoſtol⁹ ſicut pa
tet ex dictis ſuis Habebat enim vnam q̄litatē doctrine
informatiue. Ideo dicebat Gala.vj. Uidete q̄libus lite
ris ſcripſi vobis manu mea. Habebat etiam vnaꝫ q̄lita
tem ſimilitudinis conformatiue. qua ſcꝫ omnes ſibi fie
ri ſimiles in bonis eſſe volebat dicens ſcilicet Actuum.
xxvj. Opto inq̄t oēs qui me audiunt fieri tales q̄lis ego
ſum exceptis vinculis his. Ut ſic accedat illud p̄dictuꝫ
j. Cor.xv. q̄lis celeſtis tales ⁊ celeſtes. habebat inſuper
vnam qualitatē conuerſationis moderatiue. dicens ſcꝫ
j. Theſſ.j. Scitis q̄les fuerimus in vobis ꝓpter vos Se
quitur q̄lem introitum habuerimus ad vos ⁊ quomo
do conuerſi eſtis ad deū. Habebat vltra hoc vnam q̄li
tateꝫ diligentie ꝓcuratiue q̄ ſcꝫ curabat de aliis diligen
ter dicens. Col.ij. Uolo aūt omnes ſcire q̄lem ſollicitu
dineꝫ habeaꝫ ꝓ vobis. Habebat nihilominus vnam q̄
litatem patientie toleratiue dicēs ſcꝫ.ij. Thimo.iij. ſcis
inquit q̄lia mihi facta ſunt antiochie ⁊ liſtris. q̄les paſ
ſiones ſuſtinui et de omnib⁹ eripuit me dominus. Iſte
ergo fuit q̄lis q̄ tot bonas habuit q̄litates dicens ſcilꝫ
illō.ij. Cor.x. q̄les inq̄t ſum⁹ verbo per epiſtolas abſen
tes tales et preſentes in facto ſumus. Uerumtamen de
multis imperfectis videtur dubitare dicēs illud.ij. Co
rin.xij. Timeo inq̄t ne forte cum venero inueniā vos q̄
les nolo ⁊ ego inueniar a vobis q̄lem non vultis. Iſta ē
ergo q̄litas commendabilis ⁊c. Et illud. q̄lis celeſtis vt
ſic dicaẗ illud.j. Mach.iiij. Mementote q̄liter ſalui fa
cti ſunt patres veſtri ⁊c. ¶ Qualitas deteſtabilis ⁊ viti
oſa eſt extollens infectio vani peccatoris. Peccator enī C
q̄lis eſt quia ſcilicet nihil habet ſolidum ſeu firmū. no
ta ergo ꝙ peccator dicitur q̄lis ſcilicet.
Propter q̄litatem carnalitatis ⁊ luxurie
Propter q̄litatem magne cupiditatis ⁊ auaricie.
Propter q̄litatē vane mobilitatis ⁊ inconſtantie.
Propter qualitatem dire crudelitatis ⁊ violentie.
De qualitate luxurie ſeu carnalitatis diciẗ.j. ad Cori
tios. quinto. Omnino auditur inter vos fornicatio et
talis qualis nec inter gentes. De q̄litate auaricie et cu
piditatis dicitur illud predictum.j. ad. Corintios xv.
q̄lis terrenus tales ⁊ terreni. De qualitate inconſtātie
⁊ mobilitatis dicitur Jacobi.j. Conſiderauit ſe in ſpecu
lo et abijt ⁊ ſtatiꝫ oblitus eſt qualis fuerit De qualitate
vero violentie et crudelitatis diciẗ.j. Machabeorū no
no Facta eſt tribulatio magna in iſrael q̄lis non fuit ⁊
cetera. Hec eſt ergo q̄litas deteſtabilis et vitioſa et cete
ra. Qualitas contriſtabilis ⁊ doloroſa eſt excellens mū
di turbatio. ſcilicet turbatio quaꝫ modo ſuſtinent boni
⁊ quaꝫ in fine in inferno ſuſtinebunt mali. De tēporali
dicitur Thob.v. quale gaudiū mihi q̄ in tenebris ſedeo
⁊ lumen celi non video. De eternali vero dici poteſt illō
Exodi.xi. Erit clamor in egypto q̄lis nō antea fuit iſta
eſt ergo qualitas contriſtabilis et doloroſa. q̄litas excel
lens ⁊ gaudioſa eſt eximia in celo refectio ſcꝫ. qualitas
glorie paradiſi ⁊ hoīꝫ beatoruꝫ de qua dicitur.j. Para
lip.xxix. Dedit illi ſcilicet cuilibet beato gloriaꝫ regni q̄
leꝫ nullus habuit ante euꝫ. Patet igitur quomodo in
ſcriptura multiplex q̄litas inuenitur.

Quam. aduerbium. Nota ꝙ taꝫ ꝙ ſunt duo ad A
uerbia inuicē ſociata ⁊ coniuncta ⁊ etiā
quodammodo inuiceꝫ relatiua. Unuꝫ enī vix inueniẗ ſi
ne altero ſicut talis et qualis Aduerte tamen ꝙ q̄ acci
pitur quandoq̄ comparatiue. ſicut cuꝫ dicitur Math.
xij. Ecce plus q̄ ſalomon hic. quandoq̄ aggregatiue ⁊
ſociatiue ſicut cum dicitur.j. Regum.ij. Creuit ſamuel
⁊ placebit taꝫ deo q̄ hominibus. Quandoq̄ vero acci
pitur ꝓrogatiue excelſiue ſeu quātitatiue ſicut cuꝫ ſumi
tur q̄ pro quantuꝫ ſeu etiā pro valde ſicut in pſ̄. dicitur
quā bon⁹ iſrael deus his qui recto ſunt corde. Primo igiẗ
dicamus de q̄ inquantuꝫ ſumiẗ excellenter ⁊ ꝓrogatiue
ſcilicet pro valde ſeu pro quantuꝫ. Et ſic igiẗ dicaꝫ primo
ꝙ q̄ ſumiẗ ꝓrogatiue Et ſm̄ iſtuꝫ modū ſumēdi dicā
ꝙ q̄ poteſt referri ad deū ad iuſtū. ⁊ ad impiū. ¶ Primo
quidem

Ayuntamiento de Madrid

quidem ad deuꝫ. Et ſic procerto ſumitur quando per iſtud aduerbium dei magnificentia cuꝫ quadam admiratione ꝛ quadam deſiderabili ſuauitate laudatur. vt pote cuꝫ nos dicimus illud pſal. Domine dominus noſter ꝗ admirabile eſt nomen tuū vniuerſa terra. Et illō Quam dulcia faucibꝰ meis eloq̄a tua ſup mel ori meo. Et breuiter notabo ꝙ per illud aduerbium deus commendatur ſcilicet.

Ab operum magnificentia.
A viſcerū pia clementia.
A verberum ſeua iuſtitia.
A pectorū clara ſcientia.
A ſuperum grata manentia.
A munerum munificentia.

Commendatur ergo deus a magnificentia ſuorūꝫ operūꝫ pš. Quam magnificata ſunt opera tua domine: oīa in ſapientia feciſti impleta eſt terra poſſeſſione tua. Et Eccleſiaſtici. xlij. ꝗ deſiderabilia ſunt opera eiꝰ. ¶ Itē cōmendatur a beniuolentia piorū viſcerū Sapi. xij. O ꝗ bonus ꝛ ſuauis es domine ſpiritus tuus in nobis. ¶ Item commendat a terrificētia durorum verberum hoc eſt a rigore iuſtitie ꝛ ſeueritate ſuorūꝫ iudiciorū. Vñ in pš. Dicite domino ꝗ terribilia ſunt opera tua domine in multitudine virtutis tue mentientur tibi inimici tui ꝛc. ¶ Item commendatur a clara ſcientia verorum craterum. Pš. Calix meꝰ inebrians ꝗ preclarus ē. Calix enim ꝛ crater domini eſt ſacra ſcriptura. De qua ad Roma. xj. O altitudo diuitiarum ſapientie ꝛ ſcientie dei ꝗ incomprehenſibilia ſunt iudicia eius ꝛ inueſtigabiles vie eius. ¶ Item commendat a grata manentia locorum ſuperū pš. Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum concupiſcit ꝛ deficit anima mea in atria domini. ¶ Itē cōmendatur a munificentia ſummorum munerum ſcilicet glorie paradiſi de qua in pš. Quā magna multitudo dulcedinis tue domine quam abſcondiſti timentibus te. Patet igitur quomodo illō aduerbium ꝗ pertinet ad deuꝫ. ¶ Deinde dico ꝙ ꝗ ad
B uerbiuꝫ pertinet ad iuſtum. Et ſic dico ꝙ iuſti per illud aduerbium multipliciter commendantur. ſ.

A charitate federatiua.
A caſtitate depuratiua
A parcitate maceratiua.
A claritate indicatiua.
A veritate enūciatiua
Ab honeſtate decoratiua.
A pietate dulcoratiua.
Ab hoſpitalitate charitatiua.

De veritate charitatis ꝛ amicicie dicit in pš. Ecce ꝗ bonum ꝛ ꝗ iocundū habitare fratres in vnū. Vt ꝛ de amicicia dicat illud Cā. iiij. O ꝗ pulcra es amica mea oculi tui columbarum. De virtute caſtitatis ꝛ pudicicie dicitur Sapien. iiij. O ꝗ pulcra eſt caſta generatio cū claritate. De virtute parcitatis et abſtinentie dicit. Eccleſiaſtici. xxxj. ꝗ ſufficiens viro erudito vinuꝫ exiguū quā uis dicat. ij. Eſdre. iiij. O viri ꝗ preualet vinum De virtute claritatis ꝛ ſapientie dicitur Eccleſiaſti. xxv. ꝗ ſpecioſum canicie iudicium ꝗ ſpecioſa veteranis ſapietia ꝗ magnus qui inuenit ſapientiam. De virtute vero veritas et eloquentie dicitur Eſa. lij. ꝗ pulcri ſuper montes pedes annunciantis ꝛ predicantis ſalutē. De virtute honeſtatis ꝛ apparentie dicitur. Canti. vij. ꝗ pulcra es ꝛ ꝗ decora chariſſima in delicijs: ſtatura tua aſſimilata eſt palme. Et ibideꝫ. ꝗ pulcri ſunt greſſus tui ī calciamentis tuis filia principis. De virtute pietatis ꝛ clementie dicitur Canti. iiij. ꝗ pulcre ſunt māme tue ſoror mea ſponſa pulcriora ſunt verba tua vino. De virtute vero hoſpitalitatis ꝛ beniuolentie pōt dici illud Num. xxiiij. ꝗ pulcra tabernacula tua ꝛ tētoria tua iacob iſrael ſic ergo pꝫ quō iſtud aduerbiū ꝗ ptīet ad iuſtū. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ iſtud aduerbium ꝗ aliquando refertur ad ſtultum. i. peccatorem ꝛ impiū: Et ſic videtur ꝙ mali ꝑ hoc aduerbiuꝫ exaſperatiue vilipenduntur ꝛ reprehenduntur a multis ſcilicet.

A vanitate morali. C
A vilitate carnali.
A ruditate mentali.
A cupiditate reali.
Ab aduerſitate finali.

De morum vanitate dicitur. ij. Reg. vj. Quā glorioſus fuit hodie rex iſrael diſcooperiens ſe ante ancillas ſeruorum ſuorūꝫ ꝛ nudatus eſt quaſi nudetur vnꝰ de ſcurris. De carnis vtilitate dicitur. Eccleſiaſtici. xvij. quid nequius ꝗ cogitauit caro ꝛ ſanguis ꝙ Et Hieremie. ij. in perſona mulieris meretricis dicit ꝗ vilis facta es nimis iterans vias tuas ꝛc. De mentis cecitate ſeu ruditate dicitur Eccleſiaſtici. vj. ꝗ aſpera eſt nimiū ſapiētia indoctis hominibꝰ. De reruꝫ cupiditate dicitur. Lu. xviij ꝗ difficile q̄ pecunias habent regnū dei intrabūt De finali vero talium aduerſitate et penalitate dicitur Eccleſiaſtici. xlj. O mors ꝗ amara ē memoria tua homini iniuſto et pacem habenti in diuitijs ſuis. Sic igit patet quomodo iſtud aduerbiū ꝗ ſumitur prerogatiue
¶ Secundo vero principaliter dico ꝙ iſtud aduerbiuꝫ D
ꝗ quandoqꝫ ſumitur aggregatiue ſeu etiam ſociatiue: ſicut cum dicitur tam maiores ꝗ minores. Circa qō nota ꝙ omnes ſic in ſocietate coniuncti debent Equaliter Credere Concorditer viuere. Communiter edere ſeu diuidere. De vniformitate credulitatis dicitur Num. xv. Quod tam indigenis ꝗ aduenis vna lex erit omniū. de vniformitate charitatis ꝛ ſocietatis dicitur. ij. Parali. xxiiij. Taꝫ maiores ꝗ minores omnes ſors equaliter diuidebat. De vniformitate autem edulitatis ꝛ ſaturitatis poteſt dici illud Deute. xv. Taꝫ mundus ꝗ immundus veſcentur ſimiliter. Hec omitto gratia breuitatis. Sumitur ergo ꝗ aggregatiue. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ ſumitur cōparatiue ſicut cuꝫ dicitur Eccleſiaſtici. iiij. Laudaui magis mortuos ꝗ viuentes. Hic enim fit comparatio inter viuentes ꝛ mortuos qꝛ ſcilicet vnū alteri prefertur vnuꝫ eligitur alteruꝫ refutatur. Verūtamen illud aduerbiuꝫ ꝗ ſemper ſe habet vt cōmuniter a parte negocij refutari. ſicut dicitur. Prouer. xvj. Melius eſt humiliari cum mitibus ꝗ diuidere ſpolia cuꝫ ſuperbis ſemper enīꝫ ſequitur graduꝫ cōparatiuuꝫ ſcilicꝫ plꝰ amplius magis. melius. ꝛ ſimilia. ꝛ tunc ſemper adheret parti deteriori. quando cōparatiuꝰ precedēs ſignat maluꝫ. ſicut cuꝫ dicitur. quod petrus eſt deterior. peior minor inutilior ꝗ ioannes. De his autem omnibus nihil amplius quia difficile ꝛ quaſi inutile ē talia ad mores reducere ꝛ in predictis titulis cōparatiuis ſcꝫ melior. maior. peior ꝛc. ſatis dictū eſt. de quo vide vbi. Antequam priusq̄. Et vbi ꝗ obreꝫ ꝛ ꝗ diu. A

Quamquam. quamuis.

Et licꝫ idē ſignificāt ſed quia pauce ſunt autoritates tranſeo.

Quamdiu.

Nota ꝙ ꝗ diu eſt aduerbiuꝫ temporis ſignans quandaꝫ durationem. interualluꝫ ſeu ſpaciuꝫ. Et quandā incertaꝫ ꝛ ſuſpenſiuaꝫ moraꝫ vite Componitur autē de quā quod eſt quantuꝫ. ꝛ diu. Et nota breuiter ꝙ eſt dare quādiu.

Perfectoruꝫ.
Malignorū.
Beatorū.

Primo ergo dico ꝙ perfecti habent hic ſuuꝫ ꝗ diu. ideſt ſuuꝫ incertuꝫ breue ꝛ ſuſpenſiuū tēpus viuendi. in quo procerto quia neſciunt quantuꝫ durabunt. nec habent aliud tēpus merendi quam illud. ipſi faciūt quicq̄ boni poſſunt. Unde nota ꝙ iuſti in iſto quamdiu.

Eq̄tas ſeruant pondera.
Deitatis laudant opera.
Prauitatis plangunt ſcelera.
Pietatis prebent vbera
Ueritatis ſplendent litera.

Dico ergo ꝙ iuſti in iſto quamdiu vite preſentis ſeruāt pondera grandis equitatis ſcilicet ſine perſonarū acceptione inter virum et proximum iudicantes. dicentes ſcilicet Job. xxxij. Non accipiam perſonam viri ꝛ deum

Ayuntamiento de Madrid

homini non equabo. neſcio eñi ꝙdiu ſubſiſtaʒ. ⁊ ſi poſt modicū tollat me factor meus. ¶ Itē laudāt opera ſūme deitatis pſ̄ Laudabo dominum in vita mea: pſallā deo meo ꝙdiu fuero. ¶ Item plangunt ſcelera ſue prauitatis. pſal Quādiu ponam conſiliū in anima mea. dolorē in corde meo per diem. ¶ Itē prebent vbera dulcis pietatis. ita ꝙ chriſtus talibus loquit̄. Math. xxv. Eſuriui inquit ſcilicet in perſona pauperum ⁊ dediſtis mihi manducare. Sequit̄. Amen dico vobis. ꝙdiu feciſtis vni de his fratribus meis mihi feciſtis ⁊c. ¶ Item ſplendent litera clare veritatis ſcilicet alios docendo ⁊ informando. ita ꝙ q̄libet poteſt dicere illud ſaluatoris verbū Ioan. ix. Quādiu ſum in mūdo lux ſum mundi.

B Iſtud eſt ergo ꝙdiu perfectorū. ¶ Scd̄o dico ꝙ eſt dare ꝙdiu peruerſorū. Iſti enim quia ſciunt ꝙ non habēt niſi vnū ꝙdiu ideſt vnū modicū ⁊ breue tempus viuendi. accelerant in hac vita facere quicquid mali poſſunt Exemplō ſcʒ diaboli de quo dicitur Apoca. xij. Habēs iram magnam ſciens quoniam modicum tempus habet. Nota ergo. ꝙ mali in iſto ꝙdiu.

Innocentes ſolent infeſtare.
Concordantes ſolent ꝑturbare.
Nos ſaluator ſolet non amare.
Nos ſaluator ſolet extirpare.

Per malos enim in iſto ꝙdiu innocentes infeſtari ſolent ſicut de ſuꝑbo Aman legit̄ ꝙ ipſe dicebat Heſter. v. ꝙ nihil ſe reputabat habere ꝙdiu videret mardocheum ſedentē ad foras palacij. Et ſequit̄ ꝙ ipſius mardochei innocētis dānationem impetrauit a rege: niſi deus alias ordinaſſet ¶ Iteʒ per malos in iſto ꝙdiu concordantes ſolent ꝑturbari. vt ſcʒ ad malos applicetur illud. ij. Mach. xiiij Quamdiu ſupereſt impoſſibile eſt paceʒ dari negocijs ¶ Itē a deo in iſto quādiu delinquētes ſolent non amari ſeu etiā abhorreri ⁊ refutari. vnde de malis dicit chriſtus Marci. ix. O generatio inquit incredula quādiu apud vos ero. quādiu vos patiar. ¶ Itē a dyabolo poſt iſtud quādiu in inferno ſolent vinculari vt ſic cuilibet dicat̄ Naum. xiiij quādiu inq̄t poteris manere: aſſur enim capiet te. Iſtud eſt igit̄ vnū quādiu qđ eſt peruerſorū. ¶ Tertio vero dico ꝙ eſt dare vnum quādiu quod eſt beatorū. De quo ſcilicet poteſt dici illud. Marci. ij. Nunquid inq̄t poſſunt filij nuptiaꝝ quādiu ſpōſus eſt cum eis ieiunare. q. d. non. filij enim nuptiarū ſunt beati q̄ reuera in paradiſo nunꝙ ieiunare dicuntur immo certe ſine fine comedere ꝑ beatā fruitionem noſcuntur ⁊ hoc quādiu ſponſus chriſtus cum ipſis erit. ſ. ꝑpetuo ſine fine. Hec igit̄ de quādiu ſufficiant.

A

Quamobcauſam.

Quamobrem quapropter. Eo ꝙ. Nota ꝙ iſta aduerbia compoſita. quamobcauſam. quāobrem. ⁊ quapropter ⁊c. idem ſignificāt. propter hoc. propterea ⁊ propter qđ. De q̄bus ſuperi⁹ facta eſt mentio. Significant enim cauſam ꝓpter quā introducit̄ finis ſiue bonus fuerit ſiue malus. Et ſic dicam ꝙ iſta referuntur. ſcilicet. Ad.

Deum.
Iuſtum.
Impium.

Et primo dico ꝙ referuntur ad deū. Cōſtat enim ꝙ deus habet ſuum quāobrem ⁊ quapropter. i. ſuas iuſtas ⁊ rationabiles cauſas ob quas. i. propter q̄s ipſe facit opera ſua Unde nota ꝙ de⁹ allegat vnum quam obreʒ autoritatis ⁊ ſeueritatis Unde. ij. Para. xxv. quamobrem iratus eſt contra amaſam quia ſciliceʒ adorauerat deos alios. Et Ezec. xvj. ipſe dicit anime peccatrici. Prouocaſti me inquit q̄propter vias tuas in capite tuo dedi. ¶ De iuſto vero dico ꝙ ad ipſū ſpectat vnum quāobrē neceſſitatis ⁊ vtilitatis. Et ſic dico ꝙ iuſtus habet per modum cauſe finalis Unum quamobrem.

Deuotionis.
Orationis.
Abdicationis
Contēmplationis.
Diſtributiōis.

De deuotione dicit ſalomon. iij. Regum. v. quamobrem inq̄t cogito edificare templū nouū dn̄i. De oratione dicitur Iob. v. quamobrē ego deprecabor dominū ⁊ ad deū ponam eloquium meū. Et. ij. Machabeo. quinto dicit̄ Quapropter omnes rogabant in bonum monſtra conuerti. De abdicatione vero ſcilicet temporalium rerum dici poteſt illud Deutero x. quamobrem non habent leuite partem nec poſſeſſionem cuʒ fratribus ſuis. De cōtemplatione poteſt dici illđ Iob. vij. Terrebis me inq̄t per ſomnia. ⁊ ꝑ viſionem horrore concuties quāobrē elegit ſuſpendiū anima mea. De diſtributione aūt ſeu bonorū ſuoꝝ largitiōe dici poteſt illud. ij. Para. xxxv. quāobrem fratres eorū leuite parauerūt eis. ſ. ianitorib⁹ cibos. Et de abigail dicit̄ ꝙ ipſa offerēs cibaria dauid dixit. j. Regum. xxv. q̄ propter ſuſcipe benedictionem hāc quā attulit ancilla tua. ¶ De ipſo vero dico ꝙ ipſe etiā habet ſuum quāobrem ſcʒ ſuam cauſam finalem quare ſcʒ faciūt ⁊ ſuſtinēt mala. Unde nota ꝙ ad eos ſpectat. Unum quāobrem.

D

Fallacis accuſationis.
Crudelis inſectatiōis.
Carnalis delectationis
Finalis tribulationis

De fallaci ſeu infideli accuſatione ⁊ adiunentione dr̄. iij. regum. xxj. quāobrem. ſ. propter falſum teſtimonum datū contra naboth. quāobrem inquit eduxerunt eum extra ciuitatem ⁊ lapidauerunt. De crudeli ordinatione mandato ⁊ execucione dr̄ Dan̄. ij. vbi poſt datum mandatū ꝙ ſapientes interficerentur daniel interrogabat quam obcauſam taʒ crudelis ſentētia a facie regis eſſet egreſſa. De carnali autem talium maculatione ⁊ infectione patet de illis malis ſenioribus qui ſcilicet dixerunt Suſanne Danie. xiij. quāobrem commiſcere nobiſcum ⁊ aſſentire nobis. De finali vero taliū punitiōe tribulatione et damnatione dicitur. ij. Regum. xij. quam obrem non recedet gladius de domo tua. Et Hiere. iij. quāobrem prohibite ſunt ſtille pluuiarū. ⁊ ſerotin⁹ ymber nō fuit. Et Hiere. vj. Abhominationem inquit fecerūt ſequitur. quāobrem cadent inter ruentes. Sufficit. vide vbi. Propterea. Et vbi Propterquod Et vbi Eo ꝙ Et vbi. Cauſa

Quando.

Cuʒ quando ſit aduerbium temporis. videt̄ ꝙ per quando poteſt ſignificari quicquid ſignificatur per tempus videlicet. vnū quando quod eſt. A

Recordandum.
Ordinandū
Preuidendum.

Primū eſt quando tēporis precedētis. Secundum eſt quando temporis nunc preſentis. Tertium eſt qñ temporis conſequentis. ¶ Dico igitur ꝙ eſt vnum qñ temporis precedentis: ⁊ ſic dico ꝙ nos debemus habere in memoria bona ⁊ mala trāſacta. videlicet.

Diuina beneficia que recepimus.
Propria maleficia que commiſimus.
Labores ⁊ ſupplicia q̄ pertulimus.
Terrores ⁊ iudicia q̄ cognouimus.
Horrores ⁊ naufragia q̄ ſuſtinuim⁹.
Uirtutes ⁊ ſolacia que amiſimus.

Igitur recordemur diuina beneficia Conſiderādum enim eſt quādo et quomodo deus operat⁹ eſt mirabilia opera ſua terribilia iudicia ⁊ notabilia beneficia. Exemplo Iob qui. ſ. dicebat Iob. xxj. Audite inq̄t me ⁊ obſtupeſcite: ⁊ ego quando recordatus fuero pertimeſco: ⁊ continet carnem meā tremor. Sic recordabat̄ ille qui cogitabat de deo quando ponebat pluuijs legē et viam procellis ſonantibus Iob. xxviij. Quando ponebat fundamenta terre. ⁊ qñ fundabatur puluis in terra Iob xxxviij. Et ille qui ſimiliter cogitabat in pſ̄. Quādo diuidebat altiſſimus gētes qñ ſeparabat filios adā Et ſapiens q̄ dicebat. Pro. viij. qñ preparabat celos aderā qñ ethera firmat ſurſuʒ qñ appēdebat fundamēta terre cū eo inquit eram cuncta componens. Et breuiter dicam ꝙ omnia talia quando. ſ. omnia opera dei ꝓterita ſunt contemplanda ⁊ meditanda: ⁊ ſolerti indagine recordanda: ⁊ ipſius beneficio memoranda Luce. xxij. quando miſi vos ſine ſacculo ⁊ pera nunquid aliquid defuit vobis. Recordemur ergo diuina beneficia. ¶ Itē recordemur aliud quando: hoc eſt propria maleficia. q̄ ſcilicet homo debet ſemper habere in mente quando ⁊ qualiter retroacto tempore deum offendit ſicut illud Numeri. xxvj. vbi dicitur ꝙ quando contra dominum rebellaſtis aperiens terra os ſuum deuorabat chore. ¶ Item recordandi ſunt labores ⁊ ſupplicia que ſcilicet

pertulimus

pertulimus pꝛo peccatis. Deutero.xxv. Memento que fecerit tibi amalech in via qñ egrediebaris ex egypto: ⁊ quomodo occurrerit tibi ⁊ extremos agminis tui q̃ laſſi erãt ceciderit: quando tu eras fame ⁊ laboꝛe confectꝰ. ¶ Item recoꝛdandi ſunt terroꝛes ⁊ iudicia: ſicut illud quod recitatur Leuiti.xvj. Quando filij aaron offerentes ignem alienum interfecti ſunt. ¶ Item memoꝛenſ tranſacta iam naufragia ſcilicet mala ⁊ pericula a q̃bꝰ ſumus a domino liberati: ſicut in pluribus ſacre ſcripture locis filij iſrael memoꝛari iubentur de illo tempoꝛe quando tranſierunt mare rubꝛum: ⁊ quando egreſſi ſunt de egypto: ſicut patet Deutero.xxv. ⁊ Joſue.ij. De quo idem dominus ſe recoꝛdari fatetur leui.xxvj. dicẽs Recoꝛdaboꝛ inq̃t federis mei pꝛimi: quando eduxi eos de terra egypti in conſpectu gentium vt eſſem deus eoꝛum. ¶ Item recoꝛdemur virtutes ⁊ ſuffragia ſcilicet q̃ dudum habuimus ſed peccãdo perdidimus. Et ſic lamentando dicamus illud Job.xxviij. Quis mihi tribuat vt ſim iuxta dies pꝛiſtinos quibus deus cuſtodiebat me: qñ ſplendebat lucerna eius ſuper caput meum quando erat omnipotens mecum: quando lauabaꝫ pedes meos butyꝛo quando pꝛocedebam ad poꝛtas ciuitatis: ⁊ quando ſecreto deus erat in tabernaculo meo.
B ⁊c. Patet igitur ꝙ eſt vnum quando tempoꝛis pꝛecedẽtis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vnuꝫ quando tempoꝛis nũc pꝛeſentis. Et ſic nota ꝙ in iſto quando tempoꝛis pꝛeſentis ſcilicet boni vigent. Mali rigent. Paupereſ lugent Boni dico vigent ſcilicet in virtutibus. q̃a reuera iſti modo habent vnũ qñ.i. vnã duratione ⁊ vnum tẽpus.

Sapientie contemplatiue.
Innocentie iuſtificatiue.
Audacie atq̧ conſtantie ſuperatiue. Habent eniꝫ iuſti in pꝛeſenti vnum quando ſapientie clare contemplationis. Et iſtud eſt illud quãdo de quo dicitur iob.iiij. poꝛro ad me dictum eſt verbum abſconditũ in hoꝛroꝛe viſionis nocturne: quando ſolet ſopoꝛ irruere ſuper homines. ¶ Item habent iuſti in pꝛeſenti vnuꝫ quando innocentie longe pꝛeſeruationis. innocentia enim ab omni malo pꝛeſeruat iob.iiij. interroga obſecro q̃s vnq̃ innocens perijt. aut quando recti deleti ſunt. q.d. Nunq̃.
¶ Item habent in pꝛeſenti vnum quando audacie atq̧ conſtãtie foꝛtis dominationis ſicut de iudith.xvj. q̃d hoꝛruerunt perſe conſtantiam eius. ⁊ medi audaciam illius. Seq̃tur. Vlulauerunt caſtra aſſyꝛioꝛuꝫ quando apparuerunt humiles mei. Boni igitur in hoc quãdo vigent virtutibus. ¶ Item ꝙ mali in hoc quãdo rigẽt criminibus q̃a pꝛo certo in tempoꝛe huius vite mali rigent. Vitio.

Tepiditatis ⁊ ſomnolentie.
Guloſitatis ⁊ vinolentie.
Infidelitatis ⁊ inconſtantie.
Pompoſitatis. ⁊ excellentie
Cupiditatis ⁊ auaricie.

De quando pigritie ſeu ſomnolentie ⁊ tepiditatis dicit Pꝛouerbio.vj. Vſq̧quo piger doꝛmis quando conſurges ex ſomno tuo? paululum doꝛmitabis etcetera De quando auteꝫ vinolentie ⁊ guloſitatis dicitur Pꝛouerbioꝛum.xxiij. Ne intuearis vinum quando flaueſcit. ⁊ quando cuꝫ ſplenduerit in vitro coloꝛ eius. Seq̃tur in perſona guloſi ibideꝫ. Euigilabo inq̃t vt rurſus vina reperiam. De quando auteꝫ inconſtantie ⁊ infidelitatis dicitur. Ezech.xxix. fuiſti inq̃t baculus harundineꝰ domui iſrael et quãdo appꝛehenderũt te manu confractꝰ es. de quãdo extollẽtie et põpoſitatis dicitur Danielis v. De Nabuchꝰ. ꝙ quãdo eleuatuꝫ eſt coꝛ eius ⁊ ſpiritꝰ eius obfirmatus ad ſuperbiã depoſitus eſt de ſolio ſuo De quãdo auteꝫ auaricie ⁊ cupiditatis dici poteſt illud iob.xxxviij. vbi de leonibus ideſt raptoꝛibus dicitur ſic. Nunquid capies leene pꝛedam ⁊ animã catuloꝛuꝫ eiꝰ implebis quando cubant in antris. ⁊ in ſpeluncis ſuis inſidiantur. Mali igitur in hoc quando rigent criminibus. ¶ Iteꝫ ꝙ miſeri in hoc quãdo lugent doloꝛibus quia ſcilicet iſti in tempoꝛe pꝛeſentis vite multis pꝛemũtur incommodis. Vnde de indigentijs miſeroꝛuꝫ dicit iob.xxxviij. Quis pꝛeparat coꝛuo eſcaꝫ ſuã quãdo pulli eius clamant ad deuꝫ vagientes eo ꝙ non habeant cibum. Patet igitur quomodo eſt vnum quando tempoꝛis nunc pꝛeſentis. ¶ Tertio pꝛincipaliter dico ꝙ eſt vnuꝫ quãdo tempoꝛis ſubſeq̃ntis. Et ſic dico ꝙ nos debemus multiplex quando ideſt multiplex tẽpus futurum conſiderare videlicet. Vnum quando. C

Dei clementie
Noſtre miſerie.
Dure iuſticie.
Summe triſtitie
Summe leticie

Dico ergo ꝙ attendere debemꝰ ad vnum quãdo quod concernit dei clementiam. Semper eniꝫ debemus habere oculum ad futuraꝫ clementiam diuinaꝫ ⁊ ꝙ deus nobis peccata dimittat: tribulationes ſubmittat ⁊ gratiã ⁊ virtutes immittat: vt ſcilicet ſibi dicamus de illo quãdo illud pſal. Domine quando reſpicies reſtitue a malignitate animaꝫ meaꝫ: ⁊ a leonibus vnicaꝫ meaꝫ. ¶ Iteꝫ dico ꝙ attendere debemus ad vnuꝫ quando quod concernit ad noſtraꝫ miſeriaꝫ. ſcilicet moꝛtẽ ⁊ tribulationẽ futuram. De qua ſcilicet dicitur in pſal. inimici mei dixerunt mala mihi. quando moꝛietur ⁊ peribit nomen eiꝰ Et etiaꝫ Eccleſiaſtes.xij. dicitur de iſto quando Quod quando cõmouebuntur cuſtodes domus ⁊ nutabunt viri foꝛtiſſimi. ¶ Item dico ꝙ attendere debemus vnuꝫ quando quod concernit dei iuſtitiam. ſcilicet ad diem futuri iudicij De quo ſciliꝫ dicitur in pſal. Quot ſunt dies ſerui tui: quando facies de perſequentibꝰ me iudicium de quo etiã dicitur. Marci.xiij. Vigilate quia neſcitis quando tempus ſit et quando dominus veſter veniet. De quo dicitur etiã Math.xxiiij. Dic nobis quãdo hec erunt: ⁊ quod ſignum aduentus tui et conſummationis ſeculi. Ideo in eccleſia canimus. Quid dicam aut quid faciaꝫ miſer: vbi fugiã. quando celi mouendi ſunt ⁊ terra. ¶ Item dico ꝙ attendere debemus ad vnũ quando quod concernit ſummã triſticiaꝫ. ſcilicet triſticiaꝫ infernalem. De qua ſcilicet dicitur Ezechie.v. quãdo miſero ſagittas famis peſſimas in eos. q̃ erunt moꝛtifere ⁊ quas mittã vt diſperdam eos ⁊c. ¶ Item attendere debemus ad vnum quando quod concernit celi letitiam. Et iſtud certe nihil aliud eſt q̃ gloꝛia paradiſi vt.ſ. de iſto quando intelligatur illud pſ. Sitiuit anima mea ad deũ fontẽ viuuꝫ qñ veniaꝫ ⁊ apparebo ante faciem dñi Et etiã Eſaie.ix. Exultant victoꝛes capta pꝛeda: quando diuidunt ſpolia. Sic igitur patꝫ quomodo eſt quando tempoꝛis ſubſequentis tẽpoꝛis nunc pꝛeſentis tempoꝛis pꝛecedentis. A

Quantus. quantuꝫ. quanto.

Nota ꝙ quãtũ ⁊ tantuꝫ relatiua ſunt ſicut qualis ⁊ talis ⁊ ſignificat quãtitas dimenſiones ſubſtantie: ⁊ ideo vt communiter quantitas accipitur pꝛo magnitudine ⁊ ſic quantũ ideꝫ eſt quod q̃ magnuꝫ. Et accipitur quãtuꝫ quandoq̧ interrogatiue: et aliquotiẽs poſitiue. Denotat ergo quantum pꝛopoꝛtionem. equalitateꝫ ⁊ ſimilitudinem. Nota ergo ꝙ quantum ſiue ſit nomen ſiue aduerbiuꝫ ponitur Admiratiue Cõparatiue. Alternatiue. Similatiue. Pꝛerogatiue. Adequatiue. Diminutiue. Interrogatiue. ¶ Sumitur dico admiratiue Pſal. Quanta audiuimus ⁊ cognouimꝰ ea. patres noſtri narrauerunt nobis. Et alibi. Venite ⁊ videte omnes qui timetis dominuꝫ quãta fecit anime mee. ¶ Iteꝫ ſumitur cõparatiue ſicut cũ dicitur Eccleſia.iij. Quãto magnꝰ es humilia te ⁊c. Et Hebꝛe.j. Tanto melioꝛ angelis effectus: quanto pꝛe illis excellentius nomen hereditauit. ¶ Item ſumitur alternatiue ⁊ ſic ſumitur vbicunq̧ dicitur tantum quantuꝫ. Vnde Apoca.xviij Quantuꝫ gloꝛificauit ſe ⁊ in delicijs fuit: tantuꝫ date ei toꝛmentũ ⁊ luctuꝫ. ¶ Item ſumitur ſimilatiue. ⁊ ſic ſumitur in Pſal. Quantuꝫ diſtat oꝛtus ab occidente longe fecit a nobis iniq̃tates noſtras. ¶ Item ſumitur pꝛerogatiue: ſeu ſu

Ayuntamiento de Madrid

ꝑlatiue et ſic accipitur vbicunqꝫ ponitur quanto vel quantomagis. vt cum dicitur Exo. j. Quanto opprimebant eos. ſcilicet filios iſrael tantomagis multiplicabantur. Et Prouerbio. xj. Si iuſtus in terra recipit: quantomagis impius ⁊ peccator. ¶ Item ſumitur adequatiue. ⁊ ſic ſumit̃ Exo. xvj. Sume vas vnuz ⁊ pone ibi man quantuz poteſt capere gomor. Et zach. ij. Videaz hieruſalez quanta ſit longitudo eius ⁊ latitudo. ¶ Item ponitur diminutiue. ⁊ ſic ſumitur. ij. Paralipom̄e. ij. quantus ſum ego vt poſſim deo edificare domum. Et Job. iiij Quāto magis q̄ habitāt domos luteas ⁊ terrenū hñt fundamentū conſumuntur velut atinea. Sic enim accipitur pro diminutione humilitatis. Unde Job. xxv. Quanto magis homo putredo: ⁊ filius hominis vermis Et iob. ix. quantus ſuz ego vt reſpondeaz ei. ¶ Itē ſumit̃ iterrogatiue. ⁊ ſic ſumit̃ Job. xiij. quantas habeo iniq̄tates et pctā: ſcelera mea atqꝫ delicta mea oſtēde mihi. Ubicunqꝫ ergo in themate vel autoritate inuenitur quantum vnuz de ſignificatis precedentibus ibi nota. ¶ Si vero vis de quantitate amplius dilatare. dic ꝙ in ſcriptura reperitur. quantitas.

B Habenda.
Lucenda.
Spernenda.
Uidenda.
Stupenda
Ferenda.
Timenda.
Querenda

Prima eſt quantitas meritorū Secūda eſt quantitas peccatoꝝ. Tertia eſt quantitas terrenoruz. Quarta ē quātitas impenſorū. Quinta eſt quantitas mirandoruz. Sexta eſt quātitas aduerſorum. Septima eſt quantitas tormentoruz. Octaua eſt quantitas premiorum. ¶ Primo ergo dicaz ꝙ eſt quantitas meritorū quā debemus habere. quātitas enim conſiſtit in reb⁹: tempoꝛib⁹ et numeris. ad denotandum ꝙ nos debemus procurare ⁊ habere quantitatem bonorū operuz ⁊ virtutuz q̄ ſcilicet omnia conſiſtūt in pondere: numero ⁊ menſura: ſicut dicitur. Sapientie xj. De tali ergo quantitate habenda ⁊ procuranda poteſt dici. iij. Regū. x. quod. ſcilicet. Salomon fecerat vt ⁊ tanta eſſet abundantia argenti in hieruſalem. quāta ⁊ lapidū qꝛ reuera ſalomon. i. pacificus vir ⁊ iuſtus debet procurare ⁊ facere ꝙ in hieruſalem. i. in conſcientia ⁊ in anima ſua tāta ſit quantitas argenti ſicut lapidū i. ꝙ tanta ſit ibi quantitas virtutū et meritorū quanta vnq̄ ibi fuerit vitiorū. Et breuit̃ dico ꝙ anima noſtra debz habere ſuas ſpirituales dimenſiōes: altū ſpei. lōgū fidei: ꝓfunduz timoris ⁊ latū amoris. Iuxta illud Apo xxj. Ciuitas in quadro poſita eſt longitudo eius eſt tanta quāta ⁊ latitudo. Et zach. ij. dicit angelus. Uado inquit vt metiar iudeā ⁊ hieruſalē quāta ſit latitudo ⁊ lōgitudo eius. Igitur videt̃ ꝙ quantitas meritoꝝ poteſt ſignificari in manna de celo deſcendente pro filijs iſrael nutriendis in ſolitudine quia ſicut precipitur. Exo. xvj. Colligat ex eo vnuſq̄ſqꝫ quantū ſufficiat. qꝛ ſcilicet filij iſrael. i. iuſti in ſolitudine hui⁹ mūdi. tantū colligūt de man. i. de virtutibus et gratijs. quantū. ſ. eis ſufficit pro celeſti gloria nanciſcenda. Patz igit̃ ꝙ eſt quātitas meritoꝝ quā debemus hr̃e. ¶ Scd̃o dico ꝙ eſt quantitas pctōꝝ quā deberñ⁹ delere. Sicut enīz hō horret ſocietatē fere cui traditur deuorand⁹. qñ ſcz videt ipſi⁹ terribilez quātitatez: ſic pariformiter cū quātitatē extenſiuaz immanitū vitiorū ſuoꝝ cogitat. horret merito ⁊ dubitat. Etiā de crimine accuſat⁹. quāto grauior eſt criminum q̄litas ⁊ nūeroſior accuſantiū quātitas tanto maior eſt timoris ipſius horror ⁊ importunitas. Et Math. xxvij Non audis quanta aduerſuz te dicunt teſtimonia. Et igitur quantitas eſt horrēda ⁊ magnitudo talis pōderis ꝑ viribus deponēda. Dicat ergo pctōr illud iob. xiij Rñde mihi quātas habeo iniq̄tates ⁊ pctā: ſcelera mea atqꝫ delicta oñde mihi: ſupple vt ipſa horreā ⁊ dimitaz iſta eſt igit̃ quātitas vitioꝝ quā debem⁹ delere. ¶ Ter-

C tio dico ꝙ iuenit̃ quātitas terrenoꝝ quā debem⁹ horre iſtoꝝ. n. quātitas quāto maior: tāto ꝑiculoſior. ſicut patet de lignis in igne: vel etiam de igne in lignis. qꝛ ſicut ſ. dicitur iaco. iij. quant⁹ ignis q̄ magnā ſiluā incendit q. d. paruus: ergo multomagis magnus qꝛ ꝑcerto quāto fortior eſt ignis q̄litas tāto minus ſufficit ligni quātitas Sic eſt etiaz de bonis tēporalib⁹ ⁊ auaris. Nihil enīz illis ſufficit licet in quātitate terrenorū abundent Luc. xv quāti mercēnarij in domo patris mei abundāt panib⁹ ego aūt fame pereo. vnde et ipſi diuites inſatiabiles figurari poſſunt in bel: cui nulla quātitas ciboꝝ appoſitorū ſufficere videbatur. vnde Dani. xiiij. An inq̄t non vides quanta bel comedat ⁊ bibat om̄i die? Ecce magnus error. Nā qꝛ babylonij iſtud idoluz in exceſſiua quātitate om̄i die comedere exiſtimabant: ipſuz deū eſſe credebāt. Sic vere fatui mūdani illos deos. ideſt ceteris ꝓferendos credunt, quos in exceſſiua quātitate terrena bona comedere ⁊ acq̄rere nunc aduertunt. ⁊ tamē prohdolor de iſta quātitate glorie tēporalis peruenitur ad quantitatez miſerie infernalis. ſicut de aman dicit̃. Heſter. v. ꝙ poſtq̄ oſtēdiſſet vxori ſue quāta cū rex gloria ſublimaſſet: ſatis cito poſt confuſibiliter eſt ſuſpenſus vnde de iſta meretrice babylon ⁊ ipſius glorie quantitate dr̃ Apo. xviij. quātū glorificauit ſe et i delicijs fuit tm̄ date illi tormētū et luctū. iſta eſt igit̃ quātitas terrenorū quā debem⁹ horrere. ¶ Quarto dico ꝙ inuenit̃ quantitas impenſorū quā debemus videre et iſta ē quātitas beneficioruz a deo nobis impenſorū. qꝛ. ſcilicz iſta ſemper eſt videnda et cū gratiarūactione intime cogitāda Exemplo dauid dicentis in pš. venite inq̄t audite et narrabo omnes q̄ timetis deū quanta fecit anime mee Actuū. xiiij. et retulerunt quanta fecerit deus cū illis. ⁊ Luce. viij. Narra quāta tibi fecit dominus. Iſta eſt ergo quantitas impenſoꝝ ⁊c. ¶ Quinto dico ꝙ inuenit̃ quantitas mirandorū quā debemus ſtupere: hec ē quātitas miraculoꝝ diuinoruz. Iſta. n. talia et tāta ſunt ꝙ certe ſi debite conſiderantur admiratione ⁊ ſtupores inducunt. Unde de miraculo tranſitus maris rubri dicit̃ Exo. xj. vt ſciatis inq̄t quāto miraculo diuidat domin⁹ egyptios ab iſrael De ſtupore autez quātitatis talium mirandorū dicit̃ in pš. Quāta audiuim⁹ ⁊ cognouim⁹ ea patres noſtri narrauerunt nobis. Et iteruz quanta mandauit patribus nr̃is nota facere filijs ſuis ⁊ cetera. Quātus ergo ſit ⁊ quāta ſint ei⁹ opera ſatis ptz. Hebre. vij. vbi ſub figura chriſti de melchiſedech dr̃ ſic. Eſt inq̄t rex pacis. ſine pr̃e: ſine mr̃e ſine genealogia: nec initiū dierum nec finē vite hñs. Seq̄tur. intuemini aūt quātus ſit hic: cui ⁊ decimas dedit de p̄cipuis abraā patriarcha. Hec eſt igitur quātitas mirandoꝝ quā debem⁹ ſtupere. ¶ Sexto dico ꝙ inuenitur quātitas aduerſorū D quaz nō debes dolere ſeu quā non debes terrere. Cōſtat enī ꝙ iuſti dum viuūt magna quātitate tribulatiōum plectunt̃ verūq̄ ſciūt ꝙ talia ipſis ꝓ bono ⁊ vtilitate ipſorū a deo immittunt̃: nō ab eis nō terreri. ſz eas i patiētia ſuſtinere tenent̃ ⁊ maxime qꝛ de quantitate taliū aduerſoꝝ: ad quantitatē conſolationū et gaudiorū venit̃ pš. Quantas oſtendiſti mihi tribulationes multas ⁊ malas: ⁊ cōuerſus viuificaſti me: ⁊ de abyſſis terre iterū reduxiſti me. Poſt tēpeſtates enīz et tonitrua: aeris ſerenitas ſolet ſequi. Et ideo tempeſtas leuius ſuſtinet̃. qꝛ ſerenitas ſucceſſura a nemine dubitatur. Sic eſt de mūdi tribulationibus Suſtineri enīz in patientia debent qꝛ modicuz durare habēt ⁊ ſerenitatē conſolationis et glorie in fine prebent. De quātitate ergo taliū ſuſtinenda dicit dñs loquēs de paulo Actuū. ix. Oſtendam illi quāta oporteat euz pati pro nomine meo. Hec eſt ergo quantitas aduerſorū ⁊c. ¶ Septimo dico ꝙ inuenitur quantitas tormentorū. ſ. infernaliuz quā debem⁹ timere qꝛ ad quantitatē criminū ſeq̄tur quātitas penarum Leui. xxv. Iuxta menſuraz culpe erit ⁊ plagarū modus vnde de quantitate penarū futura dicit̃ illud predictuz Apocalip. xviij. Quātū glorificauit ſe ⁊ i delicijs fuit tātuz date illi tormētū ⁊ luctū Iſta eſt igitur quātitas tormentoꝝ. ¶ Octauo vero dico ꝙ inuenitur quantitas gaudioruz ſeu ⁊ premioruz qua debemus frui et iſta eſt quantitas bonoruz paradiſi, que ſcilicet immenſa ⁊ infinita eſt ⁊ de iſta poteſt dici illud Gene. xliiij. Quod. ſ. ioſeph de ſuis fratrib⁹ legitur precepiſſe. Imple inquit

saccos

ſaccos eorum frumento quantum poſſunt capere. Sacci noſtri, ſignant anime capacitatem que ſcilicet in paradiſo quantū poteſt recipere tantum beatitudine et gloria adimpletur: ita ꝙ voluntas ⁊ deſiderium ibidē penitus ſanatur. Deutero. xxiij. Comede vuas quantū tibi placuerit. Quamuis autem ibi ſit quantitas laudis diuine: iſta tamen ad quantitatem condignam ſue infinitatis nunꝙ attingit ſicut bene dicitur. Eccleſiaſtici. xliij. Magnificantes dominum exaltate illū quātum poteſtis: maior eſt enim omni laude. Patet igitur quomodo in ſcriptura multiplex quantitas inuenitur Uide vbi menſura pondus. Sufficit.

B **Quare.** Nota ꝙ quare ſemper vt communiter ſignat queſtionem, interrogationē vel reprehenſionem. Et ſic poſſum notare ꝙ in ſcriptura inuenitur multiplex quare ſcilicet. Quare.

Reprehenſiuū
Deſolatiuū.
Allegatiuū.
Deprecatiuū.
Admiratiuū.
Inquiſitiuū
Excitatiuū
Sollicitatiuū.

Dico ergo ꝙ iſtud aduerbiū quare dicitur cauſa reprehēſionis. ſic ſumit. j. Reg. ij. Quare facitis rē huiuſcemodi. Et. ij. Paral. xxiiij. Quare tranſgredimini mandata domini ⁊c. ¶ Item dicitur cā deſolatiōis. Et ſic dicitur iob. iij. Quare non in vulua mortuus ſum? egreſſus de vulua non ſtatim perijꝰ quare data eſt miſero lux ⁊ cetera. Sequitur. Cur exceptus genibꝰ: cur lactatus vberibus. ⁊ cetera. ¶ Item dicitur cauſa allegationis. Et ſic dicitur Job. ij. ſi bona ſuſcepimꝰ de manu domini. mala autem quare non ſuſtineamus Et iterum. Job. vij. Quare me poſuiſti contrariū tibi. ¶ Item dicitur cauſa deprecationis. Et ſic ſumitur in pſ. Quare faciē tuam auertis: obliuiſceris inopie ⁊ tribulatiōis noſtre. ¶ Item dicitur cauſa admirationis. Et ſic ſumitur Job. xxj. Quare ergo impij viuunt ſuper terram. Et Hiere. xij. Quare via impiorū proſperatur bene eſt omnibus qui preuaricantur ⁊ inique agunt: et abacuc. j. q̄re non reſpicis ſup inique agentes: quaſi dicat. Mirum eſt. ¶ Item dicit̄ cauſa inquiſitiōis. Et ſic ſumitur. Marci. ij. Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus manducat magiſter veſter. ¶ Item dicitur cā excitationis. Et ſic dicitur in pſ. Exurge quare obdormis domine. ¶ Item dicitur cauſa ſollicitationis. Et ſic ſumitur. Ezech. xviij. ⁊ xxxiij. Quare moriemini filij iſrael. conuertimini ⁊ viuite. ¶ Nota ergo adhuc ꝙ quare dicitur pro maiori parte arguendo reprehēdendo. ⁊ cā inquirendo. vnde nota ꝙ per iſtud aduerbiū quare: homo reprehenditur in ſcriptura quaſi de omnibus male factis Reprehenditur ergo per Quare.

De verborum mordacitate.
De manuū crudelitate.
De dimiſſa ſocietate.
De remiſſa tepiditate.
De commiſſa duplicitate.

Reprehenduntur et arguuntur de detractoria mordacitate. Numeri. xij. Quare nō timuiſtis detrahere ſeruo meo Moyſi Et Job. vj. Quare detraxiſtis ſermonibꝰ veritatis. ¶ Item de inuaſoria crudelitate vnde. Eſaie iij. Quare atteritis populum meum. Et. ij. Reg. j. quare non timuiſti mittere manum in chriſtum domini ¶ Item de dimiſſa ſocietate et fidelitate. dicitur. ij. Regum. xvj. Quare non iuiſti cū amico tuo. Et. ij. Regū. xix. Quare non veniſti mecū miphiboſeth. ¶ Itē de remiſſa tepiditate vnde. ij. Reg. xix. quare nouiſſimi reducitis regem. Et luce. xix. q̄re non dediſti pecuniam meā ad vſurā. ¶ Item de commiſſa duplicitate. vnde. iij. Regū. xiiij. Ingredere vxor ieroboā. quare te aliā eſſe ſimulas. Et Judicum quinto quare habitas inter duos terminos vt audias ſibilos gregū. Iſta ergo omnia cum alijs ſimilibus per quare poſſunt intelligi ⁊ ad iſta ⁊ infinita alia pōt q̄re aduerbiū applicari vide ergo de cur quando quomō et vnde q̄ oīa interrogatiue ſignificāt ⁊c. ¶ Si vis adhuc de iſta queruloſa dictione aliquantulū dilatare. Dic ꝙ iſtud aduerbiū q̄re pōt ſpectare ad

Deum.
Juſtum
Impium.

Quilibet enī iſtorū videtur logicaꝫ dixiſſe: q̄a ſcit facere multiplex quare. Et primo q̄deꝫ aliquid dicamus de deo. cōſtat. n. ꝙ iſte in ſcriptura ſacra facit et dicit vnū quare.

Oſtenſiuum amoris.
Reprehenſiuum tumoris.
Excluſiuū inſtructionis
Argutiuū erroris.

facit igitur deꝰ vnū quare quod eſt compaſſiōis et ſic compaſſiue videtur loqui Ezech. xviij. vbi dicitur. Et quare moriemini filij iſrael: conuertimini ⁊ viuite. ¶ Item facit vnum quare quod eſt reprehēſſionis quo ſcilicet ipſe reprehēdit ſuperbos et preſumptuoſos ⁊ ſic dicitur in pſ. Peccatori autē dixit deus quare tu enarras iuſtitias meas: et aſſumis teſtamentum meū per os tuum. tu vero odiſti diſciplinā ⁊c. ¶ Item facit vnum quare quod eſt inſtructionis: ſeu etiam conſolationis et excitatiōis. Et ſic certe legit̄ dixiſſe petro in fluctibus dubitāti Mat. xiiij. Modice fidei quare dubitaſti ⁊ apprehendit manū eius ⁊c. ¶ Item facit vnū quare quod eſt redargutionis. et ſic certe interrogando per quare ipſe reprehendit hominem.

De feritate commiſſa.
De veritate omiſſa.
De firmitate amiſſa.

Dicit enim deus peccatori. quare commiſiſti diram feritatem ſeu crudelitatem Et ſic dicitur Ezech. xix: quare inquit mater tua leena cubauit inter leones. qui ſcilꝫ ſunt animalia crudelitatis immenſe. ¶ Item dicit quare omiſiſti puram veritatem. Et ſic dicit. Joannis. viij. Si veritatē dico vobis quare non creditis mihi. ¶ Itē dicit quare amiſiſti duram firmitatē ſeu etiam firmā patientie ſtabilitatē. Et ſic certe dicit per apoſtolum. j. Corinth. vj. Quare non magis iniuriam accipitis. quare non magis fraudem patimini. Sic igitur patet ꝙ deus quandoqꝫ vtitur iſto aduerbio quare. ¶ Secūdo dico ꝙ iuſtus quandoqꝫ vtitur iſto aduerbio multis modis ſcilicet. Erga. C

Deum.
Seipſum.
Proximū.

Et ſic certe dico ꝙ vir iuſtus loquēs deo dicit ⁊ facit Unū quare quo diuinā preſentiam admirat̄. Clementiam exhortatur. Juſtitiam veneratur. Prudentiā calumniatur. ¶ Dico ergo ꝙ iuſtus deo loquitur locutione querimonioſa ſuaꝫ preſentiā admirando. et ſic certe dicit Hieremie. xiiij. quare quaſi colonus futurus es in terra tua: ⁊ q̄ſi viator declinas ad manendū. Quare futurus es velut vir vagus: ⁊ vt fortis qui non poteſt ſaluare. Tu autem in nobis es domine ⁊c. q. d. mirabile eſt. ¶ Item dicit q̄re ſuaꝫ clementiā exhortādo. Et ſic deo loquitur in pſ. dicens. Exurge q̄re obdormis domine exurge ⁊ ne repellas in finem quare faciem tuaꝫ auertis: obliuiſceris inopie noſtre ⁊ tribulationis noſtre ⁊ illud. Deꝰ deꝰ meꝰ reſpice in me quare me dereliquiſti ⁊c. ¶ Itē dicit deo quare venerando ſeu etiaꝫ formidando ſuā iuſtitiā. Et ſic dicit deo illud Job. vij. quare poſuiſti me contrariū tibi et quare non auferꝭ iniquitatē meā ⁊c. et illud pſ. quare oblitus es mei ⁊ quare contriſtatus incedo dum affligit me inimicus. q. d. nimis rigoroſe agis contra me. ¶ Item dicit deo aliud quare. ſcilicet arguēdo ſuā prudentiā. ⁊ ſic loquitur Abacuc. j. Quare non reſpicis ſuper iniqua agentes: ⁊ taces deuorante impio iuſtiorē ſe: ⁊ facies hominis vt piſces maris ⁊ q̄ſi reptile non habentes principem. Patet igitur quomodo iuſtꝰ vtitur iſto aduerbio quare multipliciter erga deum. ¶ Itē ipſo vtitur multipliciter erga ſeipſū ⁊ ſic certe dico ꝙ iuſtus dicit et facit. vicꝫ. Unum quare de.

Sua vita fragili.
Rerū rota labili.
Mundi luctu flebili.
Mortis meta ſtabili

Igitur dico ꝙ iuſtus deſolatiue conqueritur. dicēs quare de carnali fragilitate ⁊ ſic dicit illud. Job. iij. quare nō in vulua mortuus ſum: egreſſus ex vtero quare non ſtatim perij et Job. x. quare de vulua eduxiſti me. ¶ Item conqueritur de fortune labilitate ⁊ ſic dicit iob. iij. quare miſero data eſt lux: ⁊ vita his qui in amaritudine ſunt anime qui expectant mortem et non venit ⁊c. Lux inquit idest

Ayuntamiento de Madrid

claritas et ſplẽdoꝛ mundane foꝛtune. Luce enim nihil
pulcrius aut delectabilius et tamẽ nihil labiliꝰ aut deſe
cibiliꝰ ſubito enim apparet et diſparet. modica nube in
tercipitur: ⁊ modico obſtaculo impeditur. Sic vere de
labilitate foꝛtune ⁊c. ¶ Item conueritur de mundana
aduerſitate ⁊ ſic dicit. Hiere. xv. Ue mihi mater mea: q̃
re genuiſti me virum rixe ⁊ diſcoꝛdie in vniuerſa terra.
Sequitur q̃re factus ẽ doloꝛ meus perpetuus. ⁊ plaga
mea deſperabilis. ¶ Item con queritur de finali flebili
tate. ſcilicet de moꝛte. Et ſic dicit Gen. xlvij. Quare mo
riemur coꝛam te. Et deutero. v. Cur inquit moꝛiemur: et
deuoꝛabit nos ignis iſte? Et numeri. xxj. Cur eduxiſti
nos de egypto vt moꝛeremur in ſolitudine Sic ergo pꝫ
ꝙ iuſtus multipliciter vtitur iſto vocabulo q̃re erga ſe
ipſum. ¶ Item dico ꝙ iuſtus vtitur iſto aduerbio ali
quotiens erga pꝛoximum. Et ſic nota ꝙ iuſtus facit a
lijs generaliter. videlicet Unum quare de Foꝛtuna ma
loꝛum iactura bonoꝛũ. Natura celoꝛũ. Ruptura ſacro
rum. ¶ Querit ergo iuſtus quare malus in mundo ꝓ
ſperatur: Et ſic dicit Hiere. xij. Quare inquit via impio
rum pꝛoſperatur: bene eſt omnibus q̃ pꝛeuaricantur ⁊
inique agunt. ¶ Iteꝫ querit quare iuſtus in mũdo tri
bulatur. Et ſic dicit de iſrael. ideſt de viro iuſto Hiere.
ij. Nunquid ſeruꝰ factus eſt iſrael aut vernaculus. q. d.
non ſequitur. Quare ergo factus eſt in pꝛedaꝫ ſuper eũ
rugierent leones ⁊c. Unde Sapien. iiij. Uidebunt fineꝫ
ſapientis: ⁊ non intelligent quare minuerit illum deus
¶ Iteꝫ querit quare tempus taliter mutatur. Et ſic di
cit. Eccleſiaſtici. xxxiij. Quare dies diem ſuperat. ⁊ iteꝝ
lux lucem ⁊ annus annuꝫ ⁊ ſol ſolem. ¶ Item querit q̃
re malus legem deteſtatur. Et ſic certe dicit peccatoꝛi
bus dei mandata tranſgredientibus illud. j. Regum. ij
Quare facitis res huiuſcemodi. Et. ij. Parali. xxiiij. q̃
re tranſgredimini mandata domini. Sic igiť patꝫ quõ
iuſtus vtiť hoc aduerbio quare multis modis. ¶ De
impio vero quomodo conſueuit facere multiplex quare
dic ꝙ iſte ſolet conqueri ſcilicet

De deo cum ab ipſo iuſte percutitur. Conqueriť
De iuſto cum ipſo culpis non vlcitur ergo pecca
De ſeipſo cum ad bonum foꝛſitan trahiť toꝛ d deo ad
mirando quare percutitur. Et ſic mali videntur dicere
illud Hiere. v: quare fecit dominus deus noſter nobis
hec omnia Et Hiere. xiij. Si dixeris in coꝛde tuo quare
venerunt mihi hec. Et reſpondetur ibidem. ꝓpter mul
titudinem iniquitatis tue. ¶ Item conqueritur de iu
ſto cur peccãdo ſibi non iungiť. ⁊ ſic dicebat rex babylo
nis danieli. Dan. xiiij. quare non adoꝛas bel. ¶ Itẽ con
queritur de ſeipſo cur ad bonum quandoqꝫ trahitur. et
ſic videntur dicere mali. eſaie. lviij. quare inquit ieiuna
uimus et non aſpexiſti humiliauimꝰ animas noſtras
et neſciſti? et ſic ergo patet quomodo Deus. iuſtꝰ ⁊ im
pius logicaliter dicunt. quare ⁊c. Sufficit.

Quaſi. Nota ꝙ hoc aduerbiuꝫ quaſi vt commu
niter ſignat rerũ impfectionẽ vł rerũ ade
q̃tionẽ. Signat enĩ q̃n qꝫ impfectioneꝫ: q2 ꝓ certo res q̃ñ
dicitur quaſi facta: adhuc ſupponitur imperfecta. ⁊ ſic
ſumitur eccleſiaſti. xxx. vbi de patre qui bonum habet fi
lium dicitur: ꝙ moꝛtuus eſt pater eius ⁊ quaſi non eſt
moꝛtuus: quia filium ſimilẽ reliquit ſibi poſt ſe. Et eſa
ie. xl. Omnes gentes quaſi non ſint ſic ſunt coꝛam eo
¶ Itẽ quandoqꝫ et communiter ſignat ſimilitudinem
et adequationem: et ſic quaſi idem eſt qꝺ ſicut vel quẽ
admodum et ſic ſumitur Deutero. xxxij. Fluat inquit vt
ros eloquiũ meũ quaſi ymber ſuper herbam ⁊ quaſi ſtil
le ſuper gramina. ¶ Notemus igitur de iſta ſimilitudi
ne deſignata per quaſi ꝙ quaſi quandoqꝫ dicitur de ho
mine quandoqꝫ de deo quãdoqꝫ de dyabolo. ¶ Pꝛimo
igitur dicamus aliquid de homine. Homo enĩ in q̃ntũ
põt conſiderari in diuerſis ſtatibus. ſ. in ſtatu.

Nature. Diuerſimode poteſt dici: quaſi: ⁊ diuer
Gratie. ſis rerum ſimilitudinibus adequari. ⁊
Glorie. ideo breuiter notemꝰ ꝙ nos inuenimꝰ
Peccati. in ſcriptura Unum quaſi Nature et de
Tormenti fectionis Gratie et ꝑfectiõis. Glorie et
ſaluationis Culpe et infectionis. Pene et damnatiõis

¶ Pꝛimo ergo dico ꝙ eſt vnum quaſi naturalis defe
ctionis. quaſi enim vt dictum eſt ſignat rem ſine com
plemento et etiam quaſi ſignat ſimilitudineꝫ: ſimilitu
do autem habet potius pꝛopꝛietatem fictionis imagi
narie q̃ȝ exiſtentie. ſignificans humanaꝫ conditionem
que vere imaginaria atqꝫ ficta eſt nihil habẽs virtutis
aut firmitatis. et ſic dico ꝙ homo eſt naturaliter quaſi
flos in ingreſſu. Aqua ĩ pꝛogreſſu. Putredo in egreſſu
eſt dico quaſi flos in pꝛincipio iob. xiiij. Homo natus de
muliere breui ⁊c q̃ſi flos egrediť et cõteritur ⁊ effugit ve
lut vmbꝛa eſt etiam quaſi aqua in medio. quia ſcilicꝫ to
tum medium vite noſtre eſt fluxibile et variabile ſicut
aqua. ij. Reg. xiiij. Oẽs nos quaſi aq̃ dilabimur q̃ nõ
reuertunť. Aqua enim nunq̃ȝ per eandem viaꝫ reuertiť
per quam currit. Sic nec homo per eaſdem etates iterũ
iuueneſcit Job. xvj. Semitaꝫ per quaꝫ non reuertar am
bulo. Eſt inſuper q̃ſi putredo in moꝛtis termino. iob.
xiij. quaſi putredo conſumendus ſum: et q̃ſi veſtimen
tuꝫ quod comeditur a tinea. Iſtud eſt ergo vnuꝫ q̃ſi na
turalis defectionis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vnum qua
ſi virtualis perfectionis. Et iſtud eſt illud quo vir iuſtꝰ
et perfectus ſimilis eſt rebus notabilibus et bonis. de
bet enĩ ſe adequare ⁊ confoꝛmare omnibus alijs viris
iuſtis: et quaſi vnꝰ ex ipſis: in omnibus bonis moꝛibꝰ
ſe habere Eccleſiaſtici. xxxij. Rectoꝛeꝫ te poſuerunt: no
li extolli. eſto in illis q̃ſi vnꝰ ex illis. Res enĩ quãto ſũt
puriores tãto ſunt ad ↄditionẽ rerꝫ q̃bꝰ coniunguntur con
uertibiliores. Et inde eſt ꝙ aer cum ſit puriſſimuꝫ ele
mentũ faciliter immutatur a coꝛpoꝛe vitreo per qꝺ trã
ſit et quaſi vitruꝫ efficitur coloꝛatũ. Sic vir iuſtus faci
liter ſe confoꝛmat bonis hominibus quos frequentat
et coloꝛes perfectionũ ⁊ virtutuꝫ quas in ipſis inuenit
libenter in ſe recipit et repſentat vt ipſe pꝛopꝛie dicatur
vnũ q̃ſi vna ſilitudo vna imago q̃ ĩ ſe virtutes alioꝛũ exẽ
plariter repꝛeſentet vt ſic de tali ſimilitudine imitatiua
et repꝛeſentatiua: ⁊ de tali quaſi dicat quilibet vel queli
bet de ſeipſo illud Eccleſiaſtici. xxiiij. quaſi cedrus exal
tata ſum in lybano et quaſi cypꝛeſſus in monte ſyon: q̃
ſi palma exaltata ſum in cades: ⁊ q̃ſi plantatio roſe in
hiericho quaſi oliua ſpecioſa in campis. et quaſi plata
nus exaltata ſum iuxta aquas in plateis. In quibꝰ ver
bis oſtenditur ꝙ vir iuſtꝰ alijs viris perfectis: deo vide
licet angelis et ſanctis multis aſſimilatur et eis pꝛo vi
ribus confoꝛmatur. videlicet.

In mentis eleuatione. Quaſi cedrus.
In carnis depuratione. In lybano.
In coꝛdis roboꝛatione. Quaſi cypꝛeſſus.
In ſenſus contemplatione. In ſyon
In ſpei ſublimatione. Quaſi palma.
In penitentie tranſfoꝛmatione. In cades.
In patientie ſolidatione. Quaſi roſa.
In pietatis irroꝛatione. In hiericho.
In honeſtatis cõuerſatione quaſi oliua ſpecioſa.
In largitatis enutritione. In campis
In amicicie dilatione. Quaſi platanus.
In ſapientie iubilatione. Iuxta aquas.

Igitur charisſimi ſimus quaſi cedrus per mẽtis eleua
tionem q̃ſi cedrus inquit exaltata ſum. ſcilicet ſicut ce
drus ſurſum erigitur ſic mens iuſtoꝛum ſurſum ad ce
leſtia per affectum et deſiderium eleuatur Unde Eccle
ſiaſti. l. q̃ſi plantatio cedri circa illum. ¶ Item ſimus
quaſi libanus per carnis depurationẽ. in libano inquit
Libanus enim interpꝛetatur candoꝛ ⁊ eſt mons niui
bus candidus et fragrantia ſuauis: ſignificans ſtatum
caſtitatis: vbi puritatis eſt candoꝛ et fragrantia bone
fame Eccleſi. xxxix. quaſi libanus odoꝛeꝫ ſuauitatis ha
bete: floꝛete floꝛes quaſi liliũ. ¶ Item ſimus quaſi cypꝛeſ
ſus per coꝛdis roboꝛationem: quaſi cypꝛeſſus inquit. Cy
pꝛeſſus enim eſt arboꝛ ita ſolida ꝙ eius colũna non ce
dit oneri cuicunqꝫ. Sic nec iuſtus oneri tribulationis ce
dit. iuxta illud. Senece. Utere officio quod ſemel ſum
pſiſti.

Ayuntamiento de Madrid

pſiſti.turpe eſt eñi cedere.vnde Eccleſiaſtici. Dicitur q̄
ſi cypreſſus in altitudinē ſe tollens. ¶ Item ſimus q̄
ſi mons ſyon per claram contemplationem in monte
ſyon inquit Syon enim ſpecula interpretatur ſignans
illos qui per contemplationem deum et celeſtia ſpecu-
lantur pſ. Uidebitur deus deorum in ſyon rē. Michee
iij. Syon quaſi ager arabitur .i. mens hominis ſpecula
tiui per diſciplinam exercebitur. ¶ Item ſimus quaſi
palma per ſpei exaltationem. Quaſi palma inquit exal
tata ſum. Palma. n. altiſſime aſcendit. ⁊ omnes rami
eius et folia in ſurſum tendunt ſignās illos qui per ſpē
ſurſum extolluntur: et quarum rami affectuum ſurſuꝫ
eriguntur ad dominum vnde Eccleſiaſti. l. quaſi rami
palme omnes filij aaron in gloria ſua. ¶ Item ſimus
quaſi cades per penitentie transformationem. In cade
inquit. Cades enim interpretatur mutata. Cades eñi ē
locus ī deſerto vbi maria mortua fuit. ⁊ vbi petra aqua
manauit. quia ſcꝫ in penitētia fit perfecta morū muta-
tio. Et ſicut in deſerto fuit carnis afflictio: ⁊ ibi exijt aq̄
de petra. i. de corde lapideo. aquarum .i. lachrymarū in
undatio ſic ibi moritur maria .i. amara deſperatio vnde
Nu. xx. Mortua eſt maria ⁊ ſepulta in cades. Unde de
iſto deſerto cades poteſt dici illud Oſee. ix. Quaſi vuas
in deſerto inueni iſrael. ¶ Item ſimus quaſi roſa ꝑ pa
tientie ſolidationem. Quaſi roſa inquit. Roſa. enim
que quanto plus teritur tāto amplius fragrat: ſignās
viros patientesq̄ quanto plus tribulationibus terunt
tāto odor virtutis ipſorū amplius declaratur: qr. i. ſicut
dicitur Eccleſiaſtici. l. Iſti ſunt q̄ſi arcus refulgens in
ter nebulas glorie: ⁊ quaſi flos roſarū in diebus veris.
¶ Itē ſim9 q̄ſi hierico per pietatis irrorationem in hie
richo inquit. Luna enim dicitur mater roris. Uir vero
pius dicit illud Oſee. xiiij. Ero q̄ſi ros ⁊ iſrael germina
bit quaſi liliū. vt ꝯ q̄libet tali dicat. illud. Eccleſiaſtici
l. q̄ſi luna plena in diebus ſuis. Res enim plena facili-
ter ſupereffundit. ¶ Item ſimus quaſi oliua per hone
ſtatis conuerſationem. q̄ſi oliua inquit ſpecioſa. oliua
eñi ſp viret: ſic honeſta ꝯuerſatio iuſtoꝝ. Oſee. xiiij. q̄ſi
oliua gloria eius. ¶ Item ſimus quaſi campus per lar
gitatis. exuberationē in cāpis inq̄t Cāpus eñi nutri-
mētū hoīb9 apportat. Sic homo largus pauperes nu
trit et ſatiat Oſee. xj. Ego quaſi nutritus effraym por-
tabam eum. ¶ Item ſimus quaſi platanus per amici-
cie dilatationem: quaſi platanus inquit. platanus eñi
eſt arbor q̄ multū creſcit in latū. ſic homo lateraliter tē
dit ad omnes Ezechi. xxxj. Ecce aſſur quaſi cedrus in li
bano. Sequitur. Platani non fuerunt eque frondib9
eius. ¶ Item ſimus quaſi iuxta aquas ꝑ ſapientie pre-
guſtationem. iuxta aquas inq̄t. Aque enim ſapientiā
deſignant iuxta illud Eccleſiaſtici. xvj. Aqua ſapientie
ſalutaris potauit illuꝫ: vt ſic ſimus quaſi lilia que ſunt
in tranſitu aque: ⁊ quaſi thus redolens in diebus eſta-
tis Eccleſiaſtici. l. Ecce ergo quomodo vir perfectus re
C bus varijs comparatur: et quomodo ꝑ imitationeꝫ deo
ſanctis et angelis. adequatur. iſtud ē ergo quaſi virtua
lis perfectionis ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur vnū qua
eternalis ſaluationis. Et iſtud eſt illud quo beati in pa
tria deo aſſimilantur et quo diuerſis rebus comparan
tur ⁊ adequant. ⁊ ſic nota ꝙ beati qui nunc ſunt in glo-
ria. vel ſancti qui finaliter erunt in patria ſunt Quaſi.

Flos.
Ros
Thus
Arcus.
Foliū.
Liliū.
Stilla.
Stella.
Luna.
Roſa.
Aurū.
Oleū

Sunt dico quaſi flos ratiōe decoris. eccleſia
ſti. l. quaſi flos roſarū in dieb9 veris. Sunt q̄
ſi ros ratiōe dulcoris Oſee. xiiij. ero quaſi ros
⁊c. Sunt quaſi thus ratione feruoris eccleſia
ſtici. l. Quaſi ignis fulguris. et quaſi th9 ar
dens in igne. Sunt quaſi celeſtis arcus ratio
ne fulgoris Eccleſiaſtici. l. Quaſi arcus re
fulgens inter nebulas glorie. Sunt quaſi fo-
lium ratione viroris Prouer. xj. Iuſti autē
quaſi virens folium germinabūt. Sunt qua
ſi lilium ratione candoris. Eccleſiaſti. l. Qua
ſi lilia que ſunt in tranſitu aque. Sunt qua
ſi ſtilla ratione fluoris. Deutero. xxxij. quaſi ymber ſup
herbam et quaſi ſtille ſuper gramina Sunt quaſi ſtel-
la ratione ſplendoris. Eccleſia. l. quaſi ſtella matutina
in medio nebule. Sunt quaſi luna ratiōe amoris. quia
ſcilicet luna magis coniungit ſoli ⁊ frequentius ꝙ alie
ſtelle Eccle. l. quaſi luna plena in diebus ſuis. Sūt qua
ſi roſa ratione odoris. Eccle. xxiiij. quaſi plantatio roſe
in hiericho. Sunt quaſi aurū ratione valoris. Eccleſia.
l. quaſi vas auri ſolidū ornatū omni lapide precioſo. Sūt
quaſi oleū ratiōe nitoris. Ezechie. xxxij. Puriſſimas red
dam aquas egypti quaſi oleū. Iſtud eſt ergo vnū qua
ſi eternalis ſaluationis. ¶ Quarto d. co ꝙ ē vnū quaſi D
criminalis infectionis. Et iſtud ē illud quo mali ratio
ne ſuarū ꝯditionū malarū diuerſis reb9 diuerſimode cō
paratur: et iō nota ꝙ mali ī ſcriptura. dicūtur eē q̄ſi

Plumbū ratione ponderoſitatis.
Gigas ratione auſteritatis.
Hoſtis ratione crudelitatis
Locuſta ratione voracitatis.
Mare ratione mobilitatis.
Abyſſus ratione obſcuritatis.
Bos ratione inſenſibilitatis
Palea ratione inſtabilitatis.
Lapis ratiōe dure voluntatis.
Latro ratione fallacitatis.
Ouis ratione male ſimplicitatis.
Leo ratione guloſitatis.
Stercus ratione carnalitatis.
Infern9 ratione inſatiabilitatis

Ecce chariſſimi
quomodo mali
dicunt diuerſi-
mode eē quaſi ⁊
quomō reb9 va
rijs comparant
Iſti enim quaſi
plumbū habēt
ponderoſitateꝫ
pigricie. exo. xv.
Deſcenderūt in
profundū quaſi
lapis ſubmerſi
ſunt quaſi plū-
bum in aq̄s vehementib9. ¶ Item quaſi gigas habent
auſteritateꝫ ſeuicie. Unde de talibus poſſūt pauperes
dicere illud iob. xvj. Concidit me vulnere ſup vuln9. ir-
ruit in me quaſi gigas. ¶ Item iſti quaſi hoſtis habēt
crudelitatem neq̄tie. iob. xix. Sic me quaſi habuit qua
ſi hoſtem ſuū: ¶ Item iſti quaſi locuſta habent voraci
tatē auaritie. locuſta eñi oīe viride conſumit iob. xxxix
nunq̄d ſuſcitabis eū q̄ſi locuſtas itē quaſi mare habēt
Mobilitatem iracūdie Uñ iob. xlj. Ferueſcere faciet qua
ſi ollam profūdū maris. Et eſaie. lvij. impij quaſi mare
feruens qd̄ q̄eſcere non valet item iſti quaſi abyſſus h a
bent obſcuritatem ignorātie. Unde iob. xlj. Reputabit
abyſſū quaſi ſeneſcentem. itē iſti quaſi bos habēt inſen
ſibilitatē imprudentie Iob. xl. Fenū quaſi bos comedet
¶ Item iſti quaſi palea habent inſtabilitatem incōſtā
tie iob. xlj. Reputabit quaſi paleas ferrum et quaſi li-
gnum putridum es. ¶ Item. iſti quaſi lapis habēt in
domabilitatem conſcientie. iob. xlj. Cor eius indurabi-
tur quaſi lapis et ſtringetur quaſi malleatoris incus.
¶ Item iſti quaſi latro habent fallacitatem malicie ꝑ
uerbiorū. xxiij. inſidiatur in via quaſi latro: et quos in
cautos viderit interficiet itē: iſti quaſi oues habent ſim
plicitatem inſcitie. eſa. liij. Nos omnes quaſi oues erra
uimus. ¶ Item iſti quaſi leo habent guloſitateꝫ caſtri
margie. Unde. Hieremie. l. quaſi leo aſcendit de ſupbia
iordanis. ¶ Item iſti quaſi ſtercus habent carnalitatē
immundicie. eccle. ix. Mulier fornicaria quaſi ſtercus
in via ⁊ Oſee. viij. effraym quaſi vas immundū iteꝫ iſti
quaſi infernus habent inſatiabilitatem auaricie. Un-
de Abac. ij. Dilatauit quaſi infernus aīam ſuam. ⁊ ipſe
quaſi mors et nō adimplet. Sic igit ptꝫ quomō mali di
uerſis reb9 comparant ⁊ ſic dico ꝙ eſt vnum quaſi cri-
minalis infectionis. ¶ Quito dico ꝙ eſt vnū quaſi pe E
ne et damnationis: ſeu infernalis afflictionis. ⁊ iſtud ē
illō quaſi ſeu illa cōparatio qua damnati diuerſis reb9
aſſimilant. nota ergo ꝙ iſti dicunt in ſcriptura quaſi.

Pila propter relegationem.
Momentū propter adnihilationē
Cliban9 propter inflammationē.
Lapis propter aggrauationem.

Quod eniꝫ iſti ad
modum pile ꝓij
ciantur patet eſa
ie. xx. Coronans co
ronabit te tribulatione: et mittet te quaſi pilam in ter
ram latam et ſpacioſam: ibi morieris etcetera. Quod
etiam iſti quaſi momētum adnihilātur patet eſaie. xl.
ecce gentes quaſi ſtila ſitule et quaſi momentum ſtate
re reputātur. Sequit. Omnes gentes quaſi nō ſint ſic

Ayuntamiento de Madrid

ſunt coram eo. Quod etiã iſti quaſi clibanus inflãmantur. patet Oſee. vij. vbi dicitur. Omnes adulteri quaſi clibanus. Quod inſuper quaſi lapis aggrauentur. patʒ Exo. xv. vbi dicitur illud predictum. Deſcenderunt in ꝓfundum quaſi lapis ꝛc. Iſtud eſt ergo quaſi infernalis damnationis. ¶ Sed adhuc dico ꝙ quaſi habet quandam rationem imperfectionis. Signat enim iſtud qđ apparet ꝛ non eſt. Et ſic quandoqꝫ ptinet ad malos aliquando ad bonos. Ad malos pertinet vnuꝫ quaſi ypocritice fictionis. ypocrite enim non ſunt ſed quaſi ſunt iuxta illud Eſaie. xxij. Tu quis hic. aut quaſi quis hic. Et. Prouerbio. xiij. Eſt quaſi diues cum nihil habeat. Quatum ad bonos vero deſignat vocem humane eſtimationis: quia ſcilicet mundus eſtimat ſtatum bonoꝝ quaſi mortuuꝫ ſuper terrã. Et ſic dicitur. ij. Cori. vj. quaſi triſtes ſemper autem gaudentes. quaſi morientes et ecce viuimus. Ut ꝛ breuiter de bonis in vita iſta dicaſ illud. Prouer. xiij. Eſt quaſi diues cuꝫ nihil hẽat: ꝛ quaſi pauper cum in multis diuitijs ſit. Iſti enim ſunt quaſi pauperes in hoc mundo ꝙtum ad tẽporalia: ſunt tñ diuites quo ad ſpiritualia. ¶ Sed adhuc dico ꝙ quaſi poteſt referri ad ipſum deũ. Ipſe enim fuit. quaſi.

Ros de virgine naſcendo
Colonus paupere viuendo.
Agnus nil reſpondendo.
Pugil penas ſuſtinendo.
Leproſus vilis apparendo.
Tuba veritatem predicando.
Leo de morte ſurgendo

Fuit ergo quaſi ros in conceptione. Oſee. xiiij. Ero quaſi ros et iſrael germinabit quaſi lilium. ¶ Iteʒ fuit q̃ſi colonus in natiuitate ꝛ conuerſatione. Hiere. xiiij. q̃re quaſi colonus futurus es in terra: ꝛ q̃ſi viator declinãs ad manendum. ¶ Item fuit quaſi agnus in allegatione. Eſaie. liij. Quaſi agnus coram tondente ſe obmuteſcet: Et Hiere. xj. Ego quaſi agnus manſuetus qui portatur ad victimã. ¶ Iteʒ fuit quaſi pugil in paſſione vnde Iob. vj. Calamitas quam patior quaſi arena maris grauior apparet. ¶ Item fuit quaſi leproſus in carnis vilificatione. Unde Eſaie. liij. Reputauimus eum quaſi leproſum. ¶ Item fuit q̃ſi tuba in predicatione Eſaie xl. Quaſi tuba exalta voceʒ tuaꝫ. ¶ Item fuit quaſi leo in reſurrectione ꝛ aſcenſione. Hiere. l. Aſcendet q̃ſi leo de ſuperbia iordanis. et ſic patet quomodo q̃ſi diuerſimode ad diuerſa refert Unde de ſicut et de tanq̃. de quẽadmodum ꝛ de Similitudine ꝛc.

Quatuor.

Nota ꝙ quatuor ſeu quaternarius numerus i ſcriptura accipitur multis modis. eſt. n. loq̃ndo breuiter. q̃dam quaternitas.

Naturalis	Primo ergo dico ꝙ eſt q̃ternitas natu
Mundialis.	ralis. et iſta. ſ. eſt quaternitas humoꝝ
Cordialis	q̃ternitas qualitatũ. q̃ternitas cõplexi
Uirtualis	onuꝫ. q̃ternitas elementorũ. et de iſta q̃
Criminalis.	ternitate poteſt exponi illud ezechiel. j.
Infernalis.	Apparuit rota vna iuxta animalia ha
Supernalis	bens q̃tuor facies. Rota enĩ iuxta ani

malia eſt natura oĩꝫ animaliũ q̃ continue voluitur more rote. iſta ergo rota q̃tuor habet facies. i. q̃tuor q̃ternitates predictas. quia ſcꝫ ipſa conſtat ex quatuor cõplexionibꝰ ex q̃tuor q̃litatibus. ex q̃tuor elementis. ꝛ ex q̃tuor humoribus. iſta eſt igitur quaternitas naturalis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt q̃ternitas mundialis. et iſta cõſtat de q̃tuor terre plagis. et de quatuor. celi ventis quatuor enĩ ſunt ptes mũdi. ſ. Orietaſ. Meridiõaſ. Occidẽtalis. Septemtrionalis. de q̃bꝰ ezec. vij. Uenit finis ſup quatuor plagas terre. quatuor etiam ſunt venti celi cardinales et principales de quibus ezech. xxxvij. A q̃tuor ventis celi venit ſpiritus. ¶ Tertio dico ꝙ eſt quaternitas cordialis. et iſta eſt quaternitas q̃tuor affectionuꝫ que ſunt. Dolor et gaudium. Spes et timor. De quo eccleſiaſtici. xxxvij. Uerbum nequam immutabit cor de quo partes quatuor oriuntur ¶ Quarto dico ꝙ eſt quaternitas virtualis. et iſta eſt quaternitas quatuor virtutum cardinalium. quaternitas doctrine euangeliorum: quaternitas vtrorum perfectorũ. Uiri enim iuſti dicuntur quatuor qꝛ habent q̃tuor numerũ cardinaliũ virtutum: ꝛ tenent doctrinam euangeliorũ. ꝛ habent q̃draturam perfectionis et conſtantie. quatuor enim eſt numerus ſolidus: ſignificans illos qui in fide et virtutibus ſunt ſolidi et firmati. Figurati. Danielis. iij. vbi in igne viſi ſunt quatuor viri ſoluti ambulãtes ꝛ nihil leſionis penitus ſentientes. Figurati etiam in quatuor animalibus. ſcilicet. ezech. j. quorum quodlibet habebat quatuor alas. quatuor facies. quatuor manus: quatuor inceſſus. ꝛ erant animalia in omnibus ſuis partibus oculata. iſti ſunt ergo viri perfecti oculati ꝛ diſcreti qui quatuor dicuntur vt dictum eſt pro eo ꝙ virtutibꝰ ſunt quadrati. Prouerbiorum. xxx. Quatuor ſunt animalia minima terre et ipſa ſunt ſapiẽtiora. quia procul dubio et ale ſue contemplationis ꝛ facies ſue conuerſationis et manus ſue operationis. ꝛ greſſus ſue affectionis debent eſſe quatuor. ideſt debent ſub quatuor virtutum cardinalium numero contineri vt ſcilicet omnia fiant cum iuſtitia fortitudine. temperantia et prudentia Et de hoc dicitur ezech. j. quatuor facies vni: et quatuor penne vni et manus hominum ſub pennis eorum in q̃tuor partibus et per quatuor partes euntes ibant. iſta ergo quaternitas virtutum: figuratur Geneſ. ij. vbi dicitur. quod fluuius ſupple gratie egrediebatur qui tandem in quatuor capita. i. in quatuor virtutes cardinales diuiditur ꝛc. et breuiter iſta quaternitas, i. iſte ſtatꝰ virtutum commendatur in natura. predicatur in ſcriptura exemplatur in figura In natura dico commendaſ Omne enim animal quatuor membris mouetur ſcilicet aues duabus alis et duobus pedibus homo duabꝰ manibus et duobus pedibus iumenta vero quatuor pedibus: camela etiam quatuor habet papinos in mammilla: ceruus quatuor habet dentes. ſimiliter cuniculꝰ lepus et marmora. Quatuor etiam ſunt animalia que quatuor elementis viuunt ſcilicet allec aq̃: igne ſalmandra talpa terra: et cameleon aere. ¶ Iteʒ vt ſupradictũ: eſt quatuor ſunt elementa, quatuor humores: quatuor q̃litates: quatuor complexiones: quatuor venti: quatuor celi triplicitates quatuor mũdi partes et cetera ſimilia Et ſic dico ꝙ quaternitas in natura commẽdaſ. ¶ Itẽ dico ꝙ in ſcriptura predicatur. Et hoc eſt Ezechie. xliij. vbi dicitur. Quod ariel. ideſt altare q̃tuor fuit cubitoꝝ. Et Numeri. xv. vbi precipit poni fimbrias per quatuor angulos palliorũ. In figuris exemplatur ſicut ſupra in pluribus eſt oſtenſum. Et ſic breuiter dico ꝙ eſt quedaꝫ quaternitas virtualis. ¶ Quinto dico ꝙ eſt quedaꝫ q̃ternitas criminalis. et ſic dico ꝙ per numerũ quaternarium intelliguntur homines mali quia ſcilicet iſte numerus ternariuꝫ in vno excedit: ſic mali ternariũ fidei trinitatis vel triangulũ trium virtutum theologicarũ vel tripedẽ trium votorũ religionis vel trifoliuꝫ partiũ penitentie trãſgrediuntur et excedunt et per peccatum ab iſtis trinitatibus fugiũt ꝛ recedũt. iſti ergo nomine quatuor deſignanſ. Unde nota ꝙ mali dicuntur q̃tuor

Uenti propter elationem.
Fabri propter percuſſionem.
Capita propter ambitionem.
Cornua propter preſumptionem.
Quadrige propter tumultuationem.

¶ Item iſti per elationẽ ſimiles ſunt ventis vñ zach. vj Iſti ſunt quatuor venti. ¶ Itẽ iſti ꝑ inuaſionẽ ſimiles ſunt fabris vñ zach. j. oſtendit mihi dñs q̃tuor fabros fabri enim habẽt malleare. itẽ iſti ꝑ ambitionẽ ſiles ſũt capitibꝰ qꝛ ſcilicet ſꝑ volũt eſſe in ſupremo loco more capitis et ſemꝑ q̃runt eſſe capitanei. vnde Dan. vij. dicit. qđ q̃tuor capita erãt in beſtia. itẽ iſti ꝑ preſumptionem ſiles ſunt cornibꝰ vnde zach. j. vidi et ecce q̃tuor cornua itẽ iſti ꝑ tumultuationẽ ſimiles ſunt q̃drigis zach. vj. ecce q̃tuor q̃drige egrediẽtes ꝛc. ¶ Sexto dico ꝙ eſt quaternitas infernalis. et iſta eſt quedam q̃ternitas penarũ q̃ eſſe dicit in inferno. ſ. Mors gladius. fames. captiuitas

Ayuntamiento de Madrid

nitas.vnde Hiere.xv. Viſitabo ſuper eos q̄tuor ſpecies ⁊c. Et iſte q̄tuor pene Apocali.xviij. dī mors luctus. fames ⁊ ignis Ezech.xxiiij. dicuntur q̄tuor iudicia peſſima gladius. fames beſtie ⁊ peſtilentia. Iſta eſt ergo quaternitas infernalis. ¶ Septimo dico ꝙ ē quaternitas ſupernalis. Et iſta eſt q̄ternitas q̄tuor dotum corporis glorificati vel etiam numerus electorũ q̄ per q̄tuor cardinales virtutes ſaluantur. Unde Marci.xiij. dicit qđ dñs congregabit electos a q̄tuor ventis celi. Sufficit.

a Quatuordecim et quartuſdecimus.

Nota ꝙ numerus quatuordeciꝫ conſtat ex quatuor ⁊ ex decem. ſeu etiā ex octo ⁊ ſex. ex ſeptenario duplicato: ſeu ex duodecim ⁊ duobus. Sic ergo poſſum dicere ꝙ iſte numerus poteſt ſignificare pfectionis ſtatum qui. ſcilicet conſtat ex ſeptenario ſepteꝫ virtutū. ſcilicet quatuor cardinaliū et triuꝫ theologicarū. duplicato tamen ſeptenario ſeptē virtutuꝫ moraliuꝫ. q̄ ſcilicet vitijs capitalibus opponuntur. Et iſte eſt numerus q̄tuordecim generationuꝫ primarū De quo dicitur Math.j. ꝙ ab abraam vſq̄ ad dauid generationes q̄tuordecim. vl' etiā poteſt dici iſte numerus perfectionis ab octo ⁊ ſex: hoc eſt dictu: ab octonario beatitudinuꝫ q̄ ſciliceꝫ ponūtur Math.v. Beati pauperes ſpiritu beati mites. bti miſericordes ⁊c. Et ſenario ſex miſericodie operum: que ſcilicet numerantur. Math.xxv. Et de iſto numero poteſt dici illud Math.j. A dauid vſq̄ ad tranſmigrationem babylonis generationes q̄tuordecim: Uel poteſt dici iſte numerus a decem ⁊ q̄tuor quia. ſ. omnis perfectio conſtat ex denario. i. ex obſeruantia decalogi: ⁊ quaternario. id eſt ex obſeruantia doctrine q̄tuor euangeliorum. Et iſte eſt alius ordo generationū de quo Mat.j. A tranſmigratione. babylonis vſq̄ ad chriſtū generationes quatuordeciꝫ quia ſcilicet a tranſmigratiōe peccati q̄ fit per penitentiam vſq̄ ad chriſtuꝫ ſpiritualiter attingitur. quando numerus q̄tuor. i. mandatoꝝ obſeruantia cum doctrina euangelica cuſtoditur. Uel pōt etiam iſte ſpiritalis numerus. ſcilicet perfectionis gradus dici a duodeci ⁊ duobꝰ id eſt a fide duodeciꝫ articulorū et duobꝰ charitatis mādatis. Et iſte certe ē ille q̄rtuſdecimꝰ annus in quo paulus in celuꝫ fuit raptꝰ De quo.ij. Corin.xij. Scio inq̄t hominē in chriſto ante annos quatuordecim raptū vſq̄ ad tertium celū etcetera. Ac ſi diceret ꝙ per iſtum perfectionis numerū ad tertium celū id eſt. ad empyrcū peruenitur. Iſte enim numerus in quo phaſe ſeu paſcha antiq̄tus celebrabat quartadecima die menſis primi: tranſitus vocabatur eo. ſ. ꝙ tunc egreſſi ſunt filij iſrael de egypto. Ad denotandū ꝙ iſte perfectionis et virtutis numerus ſeu ſtatus eſt ille per quē de hoc mundo ad paradiſuꝫ tranſimus. vbi. ſ. agno immaculato chriſto beatifice fruimur: ⁊ phaſe cene perpetue celebramꝰ. vnde.ij. Eſdre.j. ⁊.vij. dicitur ꝙ Ioſias imolauit phaſe q̄rtadecima luna. Et Numeri. xxviij. Quartadecima die menſis phaſe domini eſt. Et ſic ergo patet quomodo per q̄tuordecim intelligitur cōgregatio omniuꝫ perfectoruꝫ ⁊ etiaꝫ omnium virtutum et meritorū. vnde iob.xlij. dicitur Quod fuerunt ei quatuordecim milia ouium. ¶ Si vero iſtum numerū vis in malo ſignificato ſumere: dic ꝙ iſte ſignat trāſgreſſionem omniuꝫ premiſſorum. ⁊ per conſequens plenitudinem omniuꝫ vitiorum vel etiā hominū peccatorū vnde Nume.xvij. Fuerunt qui percuſſi ſunt q̄tuordecim milia hominum. Et.iiij. Regū xviij. dicitur ꝙ anno quartodecimo ezechie aſcendit ſennacherib contra hieruſaleꝫ etcetera. Sufficit.

Que.

Nota ꝙ q̄ quandoq̄ eſt coniunctio copulatiua: ⁊ ſic ſumitur q̄ pro ⁊. Quandoq̄ vero eſt aduerbium affirmandi: ⁊ ſic ſumitur q̄ pro certo ſeu pro vero ſicut quoq̄ ſuum compoſitum. Cum igitur q̄ ſignificet quandā certitudinem affirmatiuam. Poſſumus dicere ꝙ omnis affirmatio ſiue vera fuerit ſiue falſa poteſt per hoc aduerbium deſignari. Dicam ergo ꝙ per iſtud aduerbium q̄.

Affirmat deus

Affirmat iuſtus.

Affirmat impius. Seu etiaꝫ ſit Affirmatio de ſumma deitate. De iuſti firmitate De impij prauitate. De ſeculi vanitate. Iſtud enim aduerbium virtutē habet coniunctiuā additiuā: ⁊ aſſertiuam. Coniungit eīm primas et vltias dictiones. Addit ⁊ augmentat orationes. Aſſerit et affirmat orationes ſic poteſt referri ad iuſtū ⁊ ad impium quia ſcilicet iuſtus adiungit per charitatem: addit per largitatem. aſſerit per veritatem. Impius etiaꝫ et peccator ſolent iungere mala conſortia. addere vitijs vitia: aſſerere falſa mendacia qđ autem q̄ q̄ntum ad bonos virtutem habeat coniunctiuam et charitatiuam Patet Exod.ij. vbi dicitur. qđ filia pharaonis miſerta. Moyſi in flumine vagientis ipſum charitatiue nutriri mandauit. Cernenſq̄ inq̄t puerum vagientem ⁊ cetera. ¶ Item ꝙ habeat efficaciam additiuam ⁊ largitiuā Patet Geneſis.xxv. vbi dicitur. Deditq̄ abraam cuncta que poſſederat. Et Geneſis.xxvij. Deditq̄ pulmentum et panes quos coxerat. ſcilicet Iacob patri ſuo pro benedictiōe habenda Et illud.iij. Regum.xvij. Coruiſq̄ precepi vt paſcant te Et illud Iudicum.xiij. Creuitq̄ puer ⁊ benedixit ei dominus. ¶ Item ꝙ habeat efficaciam aſſertiuam: patet in multis locis vbi ſumitur q̄ pro certo. Sicut eīm Eſa.xlv. Eritq̄ anteq̄ clamēt ego exaudiam. Et.ij. Reg.xxiij. Fecitq̄ ſalutem magnā dominus in diebus illis. Multa alia poſſēt dici ſed omitto gratia breuitatis. vide ſupra de et. et infra de quoq̄ ⁊ quippe q̄ ſunt aduerbia affirmatiua.

Quemadmodum. a

Cum quēadmoduꝫ denotet mihi quandam ſimilitudinem ⁊ quandaꝫ etiā conformitatē ⁊ imitationem: ſicut patet.ij. Theſſ.iij. vbi dicitur ſic ipſi eīm ſcitis quemadmoduꝫ oporteat imitari nos: poſſum dicere ꝙ nos inuenimus triplex quemadmoduꝫ. id eſt triplicem conformitatē. videlicet.

Iuſti.

Stulti.

Et chriſti.

Primo ergo dico ꝙ eſt quemadmodū quod ſpectat ad iuſtum. quia. ſ. iuſtus ſemper nititur ſe conformare deo et ſanctis ⁊ eſſe quemadmodum ipſi fuerunt. Unde notabis ꝙ iuſti habent. Unum quemadmoduꝫ quod.

Efficit feruens affectio ſupernorū

Perficit placens conditio morum.

Efficit decens receptio exemplorum.

Efficit arcens iudicio decretorum.

Dicam igitur ꝙ iuſtus imitatur ſanctos affectādo feruenter opes ſuperiores ſcilicet deum ⁊ paradiſum pſ. Quemadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquaruꝫ: ita deſiderat aīa mea ad te deꝰ. Ut ſic dicat quilibꝫ illō pſal. Fiat miſericordia.t.d.ſ.n. quemadmodū ſpe. in te. ¶ Item regulando placenter mores exteriores Pſalm. Dilectus quemadmoduꝫ filius vnicornium.ij. Corint. ix. Quemadmodum dixi parati ſitis. ¶ Item aſſumendo prudenter geſtus vtiliores. hoc eſt bona aliorū exempla. Unde Ioā.xiij. Exempluꝫ inquit dedi vobis vt quēadmoduꝫ ego feci et vos faciatis. ¶ Item adimplendo fidenter voces auſteriores. hoc eſt dictu ſuperiorū mandata et documenta.j. Theſſ.iiij. Obſecramus in domino. Ieſu vt quemadmoduꝫ accepiſtis a nobis quomō oporteat vos ambulare ſic ambuletis. vt abūdetis magis. hoc eſt ergo quemadmoduꝫ quod ſpectat ad iuſtū B

¶ Secundo dico ꝙ eſt quemadmodum quod ſpectat ad ſtultum. Conſtat enim ꝙ ſtulti et mali libenter ſe conformant alijs malis et libenter operantur quemadmodum ipſos operari vident. Et ſic nota. ꝙ ad malos ſpectat ſcilicet. vnum quemadmodum quo malos ſequuntur male vtuntur. Cito labuntur. Penis plectūtur. Mali vero dico malos ſequuntur ipſos imitando. pſ. Et auerterunt ſe ⁊ non ſeruauerunt pactum quemadmodum patres eorum conuerſi ſunt in arcum prauū.

Mali etiaȝ male vtuntur malum operando. Sap.xix.
Quemadmodum pro natione animalium eduxit terra
muſcas ꝛ pro piſcibus eructauit fluui⁹ ranarum mul-
titudinem.q.d.Iſti producunt mala loco bonorum vn
de etiam de malis que faciunt dicitur.ij.Thymo.iij.Qui
quemadmodum iannes ꝛ mambres reſtiterunt moyſi
ita ꝛ hi reſiſtunt veritati.Mali inſuper cito labuntur
vita fungendo pſ. Quoniam tanꝗ fenuȝ velociter are
ſcent:ꝛ quemadmodum olera herbarum cito decident
Mali nihilominu⁹ malis plectũtur penas lugẽdo ſeu
incurrendo.ſ.in inferno pſ.Inimici vero domini mox
vt honorificati fuerint ꝛ exaltati deficiẽtes quemadmo
dum fumus deficient.Et ſapientie.v.ſ.Seducerũt quem
admodum cuȝ ira iudicati impij tormenta paterentur
C Illud eſt ergo quemadmodũ quod ſpectat ad ſtultum
¶Tertio dico ꝙ eſt quemadmodũ qđ ſpectat ad xpm
Xps enim habet ꝛ oſtendit nobis.Unum quemadmo-
dum quo ſuos diligit.Bona porrigit.Bonos dirigit.
Celum eligit.Malos corrigit.¶Dico ꝙ xps oſtendit
nobis multiplex quemadmodum.i.multiplicia exem-
pla:ꝛ documẽta.ſcilicet vnuȝ quemadmodũ quod eſt di
lectionis De quo luce.xiij.ꝛ Mat.xxiij.Quotiens inqt
volui congregare filios tuos quemadmodum gallina
congregat pullos ſub alas. ¶Item vnum quemad-
modum quod eſt compaſſionis ſeu diſtributionis ꝛ lar
gitionis de quo in pſ.Homines ꝛ iumenta ſaluabis do
mine quemadmodũm multiplicaſti miſericordiaȝ tuã
deus.¶Iteȝ vnũ queadmodũ quod eſt directionis ſeu
reuelationis.vnde chriſtus dixit apoſtolis.luce.xxi.po
nite inqt i cordib⁹ veſtris nõ premeditari queadmodũ
reſpõdeatis ego eñi dabo vobis os ꝛ ſapientiã ꝛc.¶Itẽ
vnũ quemadmodũ quod eſt preuentionis quo ſcilicȝ ip
ſe nos preuenit aſcendendo ad celum.Unde Actuum.j.
Quemadmodũ vidiſtis eum euntem in celum ſic veni
et.¶Item vnũ queadmoduȝ quod eſt correctionis.ſci
licet in iudicio.Apocalip.x.Uidi inquit angelum fortẽ
deſcendentem de celo ꝛc.Sequit.Et clamauit voce ma
gna quemadmodũ leo rugit ꝛ cũ clamaſſet locuta ſunt
ſeptem tonitrua voces ſuas.Et ſic ergo patet quomo-
do quemadmodum ſpectare poteſt ad xpm Ad ſtultuȝ
ꝛ ad iuſtum ſufficit.Unde vbi Quãm.Tanꝗ ꝛc ſimilia.

A **Que.** Generis feminini cũ ſuis caſibus. Nota ꝙ
que femininum refertur ad pſonas ꝛ ad res
Et primo quideȝ ad pſonas.qa ſcilicet per iſtud prono-
men q̃ vel q̃ cum ſuis caſibus poteſt intelligi qlibet bo
na et ſctã pſona ſeu ẽt qlibȝ pſon actiã in boneita. Et p
mo qdeȝ accipiã.in bono.p q̃ eni ſiue accipiat iterroga
tiue ſiue etiam poſitiue poteſt intelligi beata virgo ſeu
etiam qlibet ſancta.Iſta eſt enim pronomen:quia pro-
nomine ponitur ideſt qa eſt pro nobis interceſſiua: no-
minatiui caſus qa famoſa ꝛ nominatiua numeri ſingu
laris quia excellens ꝛ prerogatiua Quod autem ſit pro
nomen.i.pro nobis orans et intercedens.patet.j.Reg.
xxv.dicitur.Que conſurgens adorauit prona. Et breui
ter bene dico ꝙ iſta bene dici poteſt.q̃ ꝛ poſitiue ꝛ inter
rogatiue.Poſitiue:quia ꝓ nobis ponitur apponit ꝛ ex
ponitur:interrogatiue.qa propter ſuarum virtutuȝ ex-
cellentiam de ipſa poteſt fieri queſtio inquantuȝ ſtupẽ
da ꝛ mirabilis predicatur. Nota ergo ꝙ in ipſa poſſu-
mus admirari.ſcilicet.

Fecundatem cum pudicicia.
Humilitatem cum reuerentia.
Iocunditatem cuȝ verecundia
Formoſitatem cum complacentia.
Famoſitatem cum redolentia.
Sedulitatem cum vigilantia.
Liberalitatem cum amicicia.
Autoritatem cum reuerentia.

Dicamus ergo ꝙ mirabilis fuit in ipſa pudicicia cum
fecunditate quia ſcilicet ipſa fuit dei filij mater.Iuxta
illud Geneſi.xxvij.Que concepit et peperit filium vir
go etiam ſemper manſit.Unde de ipſa pſallimus.Bea
ta es virgo maria que dominum portaſti creatoreȝ mũ
di genuiſti qui te fecit ꝛ ineternũ permanes virgo. Iſta
enim figurantur in dyna:quam cum vidiſſet ſichem fili
us emor regis adamauit eam ꝛ rapuit dormiuitqꝫ cum
illa vi opprimens virginem.vt patet.Geneſis.xxxiiij:
quia ſcilicet filius dei patris hanc vidit et amauit et cũ
ipſa per beatam incarnationẽ dormiuit ipſamqꝫ ſibi ra
puit et coniunxit.ij.Regum.xj.Que cuȝ.ingreſſa eſſet
ad illuȝ dormiuit cuȝ illa. ¶Item mirabilis fuit in ip-
ſa reuerentia cum humilitate.Unde de ipſa legitur.lu-
ce.j.Que cum audiſſet turbata eſt in ſermone angeli di
cens.Ecce ancilla domini Magnificat anima mea do
minum quia reſpexit humilitatem ancille ſue. vt ſic de
ſua humilitate exponatur illud.j.Math.ij.Que erat li
bera facta eſt ancilla.¶Iteȝ admiranda eſt in ipſa ve-
recundia cum iocunditate vnde Gene.xviij. dicitur de
ſara q̃ riſit occulte.ſ.audito ꝙ cõcipere debebat.yſaac.ri
ſit dico per alacritatem.ſcilicet ſeu per pietatem. Unde
ipſa eſt archa teſtamenti que propiciatorio operienda
erat in qua ponebatur teſtimonium ſicut dicitur Exo.
xxv.¶Item mirabilis eſt in ipſa.complacentia cũ for-
moſitate.vnde Canti.vj. Que eſt iſta que progreditur
quaſi aurora:pulcra vt luna.electa vt ſol. ¶Item ad-
mirabilis eſt in ipſa redolentia cum fumoſitate. Unde
iſta eſt virgula fumi que aſcendit per deſertum cuȝ aro
matibus ideſt cum redolentia boni nominis. De qua
nominatione potuit dominus dicere illud.j.Paralip.
xxij.Dom⁹ quã edificare cupio talis eſſe debȝ vt cũctis
regionibus nominetur.¶Item admiranda eſt in ea vi
gilantia cum ſedulitate.Unde de rebecca dicitur Geñ.
xxiiij.Que feſtinans depoſuit ydriaȝ de humero.¶Itẽ
admirãda eſt in ipſa amicicia cũ liberalitate Geneſis.
xxiiij.Que reſpondit.Bibe domine mi.celeriterqꝫ depo
ſuit ydriam.¶Item mirabilis eſt in ipſa eminẽtia cũ
autoritate:ꝛ potiſſime illa in quam habuit quando ad
filij dexteram eſt aſſumpta.Figurata in matre ſalomo
nis De qua dicitur.iij.Reg.j.Que ſedit ad dexteraȝ ei⁹
Et etiaȝ in regina heſter.de qua dicitur Heſter.v.Que
accedens ad regem oſculata eſt ſummitatem virge Sũ
mitas eñ virge regalis:ſignat acumen excellẽtis auto
ritatis et poteſtatis.Et ſic patȝ ꝙ beata virgo poteſt di
ci.que.Et non ſolum beata virgo:immo etiam quelibȝ
ſancta perſona quia.ſcilicet ſi bene conſideras omnia
ſupra dicta poſſunt ſpiritualiter ad ſanctam quamlibȝ
applicari ꝛc.¶Sȝ ſi i malo ſignificato velis accipe q̃ vl
q̃ ſeu quã ꝛc.ſicut de mala femina.anima vel perſona. B
notabis ꝙ iſta eſt.Que.

Immũdicie fetet horroribus.
Ydolatrie vacat erroribus.
Extollentie tumet vaporibus.
Falſimonie fulget palloribus.
Peſtilentie ſubeſt furorib⁹.

¶Iſta igitur eſt que immundiciẽ diligit horrores.Le-
uitici quinto.Anima que tetigerit aliquid immunduȝ
rea eſt et deliquit. vt de infamia talis perſone dicatur
illud.Geneſis.xxxviij.Quam videns iudas exiſtimat⁹
eſt eſſe meretricem. ¶Item iſta eſt que ydolatrie
ſectatur errores.De qua leuitici.xx.Anima que declina
uerit ad magos et ariolos interficiẽt illam. ¶Iteȝ iſta
eſt que extollentie ideſt ſuperbie ſequitur vapores vn-
de.Numeri decimoquinto.Anima que per ſuperbiaȝ
aliquid peccati cõmiſerit peribit.¶Itẽ iſta eſt que fal-
ſimonie ideſt ypocriſis retinet pallores.vnde. Daniel.
ſeptimo.Que ſcilicet beſtia erat diſſimilis valde ab om
nibus.¶Item iſta eſt que peſtilentie ſuſtinet terrores
hoc eſt dictu damnationem mortis eterne quia ſicut
dicitur.Ezechielis.decimooctauo. Anima que pecca-
uerit ipſa morietur etcetera. ¶De rebus autem que ſi
gnificari poſſunt per que:qua.quã.quas:ſicut cũ dicit C
que terra que dies:que res:que domus et ſimilia quia
lõgum eſſet proſequi ſuperſedeo. Uerumtamen de que
interrogatiue loquendo poſſum dicere ꝙ per que ho-
mo interrogat ꝛ querit ſcilicet.
Alta mirando.

Clauſa

Ayuntamiento de Madrid

Clauſa ſcrutando."
Bona laudando.
Uana ſpernendo.
Mala arguendo
Sūma ſuadendo.

Querimus ergo dico dicendo que: ardua mirando ⁊ obſtupendo. Et ſic admirando dicim⁹ Canti.vj. de admirabili aſcēſu virgins glorioſe et de eius vita mirabili vel progreſſu. Que eſt iſta que ꝓgreditur quaſi aurora ⁊c. Et Canti.iij. Que eſt iſta que aſcendit per deſertū ſicut virgula fumi ex aromatibus mirre ⁊ thuris Et Canti.viij. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto delicijs affluēs enixa ſuper dilectū ſuum. Primo eñ miramur de virginis puritate. q: virgula fumi ex aromatibus Secūdo q: de virginis dignitate q: aſcendit .ſ. ad celuz ⁊c. Sz tertio de virginis felicitate: q: innititur ſuper dilectum ſuuz. ¶ Item querimus dicendo: q̄ occulta ſcrutando ⁊ inueſtigando. Et ſic dicebat Joſue querens cauſam altaris edificādi Joſue.xxij. que eſt iſta trāſgreſſio Et Actuū.x. querit petr⁹ que eſt cauſa quare huc veniſtis. ¶ Item querimus dicendo q̄ optima laudando ⁊ glorificando. Et ſic dicit Deutro.iiij. que eſt eñ alia gēs ⁊ generatio tam inclita vt hēat cerimonias iuſtaq₃ iudicia. ¶ Itez querimus dicendo que noſipſos ſpernendo ⁊ vilipendēdo ⁊ ſic certe quaſi idignatiue nos querimus.

Que .ſ. ſit vite in terra breuitas.
Que virtutis debilis paucitas.
Que fortune vana felicitas.
Que nature iuncta ſanguinitas.
Que mētalis iugis iniquitas.
Que finalis mortis neceſſitas:

De vite breuitate fit q̄ſtio Jacobi.iiij. q̄ eni₃ eſt vita noſtra inq̄t Et reſpondet vapor ē ad modicum parens et deinceps exterminabitur Et .j. Regū. xviij. quis ego ſum: aut que eſt vita mea: aut cognatio patris mei in iſrael vt fiam gener regis? De virtutis noſtre tenuitate fit queſtio Job.v. vbi dicitur que eſt eñ fortitudo mea vt ſuſtineam: aut quis finis meus ⁊ patientia mea vt patienter agam? Et eccleſiaſtici.xvj. que eſt enim anima mea in tam immenſa creatura. De fortune preſentis vanitate ⁊ labilitate fit queſtio. Ezechi. xxvij. Que eſt vt tyrus que obmutuit in medio mari que in exitu negociationum tuarum impleſti populos multos. Et apocalip.xviij. querit de fortuna potentiſſime babylonis dicendo ſic. Ue. ve. ciuitas magna q̄ amicta erat byſſo: purpura et cocco ⁊ deaurato auro ⁊ lapide precioſo ⁊ margaritis. qñ vna hora deſtitute ſunt tāte diuitie. Seq̄tur. que ſimilis ciuitati huic magne ⁊c valde multa. De carnis aūt conſanguinitate ⁊ propinquitate fit q̄ſtio Mat.xij. vbi dicitur. q̄ eſt mater mea qui ſunt fratres mei? Sequitur. quicunq₃ fecerit voluntatem patris mei qui in celis eſt ipſe me⁹ frater. ⁊ ſoror: ⁊ mater eſt. q. d. Carnalis conſanguinitas non multum eſt curanda. De ppria iniquitate fit queſtio Hiere.xvj. que iniquitas noſtra aut quod peccatum. Seq̄tur quia dereliquiſtis me dixit dominus De mortis vero neceſſitate ⁊ aduerſitate fit queſtio in pſ̄. vbi dicitur que vtilitas in ſanguine meo du₃ deſcēdo in corruptionem. Patet ergo ꝙ nos querim⁹ dicēdo que noſipſos ſpernendo ⁊ vilipendendo. ¶ Item nos querimus dicēdo que malos arguendo atq₃ contemnendo. ⁊ ſic dico ꝙ in ſcriptura redarguitur. Dicendo que.

Ypocriſis vana confictio.
Superbie alta preſumptio.
Peruerſorū facta coniunctio.

De ypocritica fictiōe fit queſtio Job.xxvij. vbi dicitur q̄ eſt enim ſpes ypocrite ſi auare rapiat ⁊ non liberet deus animam ei⁹ De alta ⁊ vana preſumptiōe fit queſtio.iiij. Reg. v. vbi dicitur. que eſt fiducia qua niteris ⁊c. De mala vero ſocietate ⁊ coniunctione fit queſtio Eccleſiaſtici.xiij. vbi dicitur. que communicatio ſancto homini ad canem: que pars bona diuiti ad pauperem. Et ſecundo ad Corinthios ſexto que enim participatio iuſtitie cum iniquitate aut q̄ ſocietas lucis ad tenebras que conuentio chriſti ad belial? aut que pars fidelis cu₃ infideli ⁊c. Sufficit de q̄ tum ad omnes modos accipiendi.

Que neutrū.

Nota ꝙ que neutrum in plurali poteſt ad multa referri in bono pariter ⁊ in malo. Et ſic dic ꝙ eſt dare q̄dā q̄ ſunt

Meditanda mentaliter.
Perſcrutanda ſubtiliter
Operanda vtiliter
Ueneranda humiliter.
Reſeranda vocaliter.
Confitenda veraciter.
Uulgariter diuidenda
Appetenda viuaciter
Fugienda ſaggaciter.
Metuenda finaliter.

Dicamus igitur ꝙ ſunt aliq̄ que ſunt mentaliter meditanda. Et iſta certe ſunt opera ⁊ mirabilia dei ⁊ ipſius beneficia nobis impenſa. Opera eni₃ dei magna ⁊ mirabilia ſunt Ratione potentie quam ſumme oſtendit. Ratione clementie quā bonis impendit. Ratione iuſtitie qua malos offendit. De operibus ſue potentie dicitur Deutero.x. Eſt inq̄t de⁹ tuus qui facit magnalia ⁊ terribilia q̄ viderunt oculi tui. Et in pſ̄ Uenite ⁊ videte opera domini q̄ poſuit prodigia ſuper terram. Et Job. xlj. Omnia q̄ ſub celo ſunt mea ſunt. De operib⁹ autē ſue clementie ſeu beneficentie dicitur in. Pſal. quid retribuam domino pro omnibus q̄ retribuit mihi: calicē ſalutaris accipiam ⁊ nomen domini inuocabo. De operibus vero ſue iuſtitie dicitur Sapientie.xij. Cum ergo ſis iuſtus: omnia iuſte diſponis. Iſta ſunt igitur q̄ ſunt mētalr meditāda. ¶ Itē dico ꝙ aliq̄ ſunt q̄ ſunt ſubtiliter perſcrutanda: ⁊ iſta certe ſunt occulta dei iudicia ⁊ ſecreta ⁊ cuncta etiam diuine pagine documenta. De quo deutero.iiij. Audi precepta ⁊ iudicia que ego docebo te. Et ioſue.viij. Legit omnia verba benedictionis ⁊ cūcta q̄ ſcripta fuerāt. ¶ Itē dico ꝙ q̄dā ſunt que ſunt vtiliter operanda ſeu etiam facienda ⁊ adimplenda. Et iſta certe ſunt mandata dei et omnia bona opera ⁊ honeſta. de q̄bus Deutero.xij. Obſerua ⁊ audi omnia que ego precipio tibi. Et Nume.j. Fecerunt filij iſrael iuxta omnia q̄ preceperat dominus. ¶ Item quedā ſunt humiliter veneranda ⁊ iſta ſunt eccleſiaſtica ſacramenta: ſancti etiam ⁊ ſancte ⁊ omnia celeſtia bona ⁊ dona.ij. eſdre.j. Conſummata ſunt omnia q̄ pertinebant ad ſacrificia domini. ¶ Item quedam q̄ ſunt vocaliter reſeranda ſeu etiam predicanda Et iſta ſunt omnia q̄ pertinēt ad ſalutem. De quo Hiere.j. dicit dominus cuilibet predicatori ⁊ doctori. Ad omnia q̄ mittā te ibis ⁊ que mādauero tibi loqueris ad eos. vt et ipſis dicatur illud. Judith.viij Omnia que locuta es vera ſunt: ⁊ non eſt in ſermonibus tuis vlla reprehenſio. ¶ Item quedam ſunt que ſunt veraciter confitenda ſeu etiam credenda ſcilicet articuli fidei ⁊ omnia que credit et tenet eccleſia ſancta mater Actuum.xxiiij. Credens omnibus que in lege ⁊ prophetis ſcripta ſunt ⁊ Luce primo. Beata que credidiſti quoniam perficiētur in te omnia que dicta ſunt tibi. ¶ Item ſunt quedam que ſunt vulgariter diuidenda. Et iſta ſunt bona temporalia que ſcilicet ꝑ elemoſynam ſunt alijs diuidenda vnde. Job.ij. Cuncta que habet homo dabit pro anima ſua. Et illud Luce.xij Uendite que poſſidetis et date elemoſynam. et merito: quia ſicut dicitur Gallatas ſexto. Que ſeminauerit homo hec ⁊ metet. ¶ Item quedam ſunt que ſunt totaliter appetenda ſcilicet bona glorie paradiſi. quia ſcilicet temporalia ſunt contemnēda eterna vero ⁊ celeſtia appetenda. Sicut enim dicitur.ij. Corinthiorum.iiij. q̄ temporalia ſunt videntur que autem non videntur eterna ſunt. Unde beatis poteſt dici illud luce.x. Beati oculi qui vident que vos videtis Oculus eñ non vidit nec auris audiuit que preparauit deus diligentibus ſe Bene ergo dicit Col.iij. q̄ ſurſum ſunt querite. ¶ Itez ſunt quedā q̄ ſunt ſagaciter fugienda videlicz peccata ⁊ etiā tranſitoria mundi bona. De q̄bus Eccl'es j. Uidi cūcta q̄ ſiūt ſub ſole ⁊ ecce vniuerſa vanitas. Et Eccle.xlj. Oīa que de terra ſunt in terrā conuertent. Et maxime quia

Ayuntamiento de Madrid

ſta proprie loquendo noſtra non ſunt.quia.ſ.nobiſcū
poſt morteȝ portari non poſſunt.Unde illi diuiti dictū
eſt Luce .xij.Stulte hac nocte repetent animam tuam
a te.que autem paraſti cuius erunt.¶ Item quedā ſunt
que ſunt finaliter metuenda.Et iſta ſunt tormenta in-
ferni de quibus in multis locis dicitur.⁊c.

Quercus. Cum quercus ſit arbor.ſ.Inferiꝰ ter-
ris infecta.Exteriꝰ late porrecta.ſu-
perius alte erecta.Interius dure confecta. Anterius fo
liis tecta poſſumus dicere ꝙ in ſcriptura inuenit mul-
tiplex quercus.viȝ.

Homo iuſtus. Prima quercus debet honorari
Crucis lignum Secunda quercus debet adorari
Mundi ſtatus. Tertia quercus debet refutari.
Uir ſtultus Quarta vero quercus debet dete
ſtari.¶ Primo igitur dicamus ꝙ eſt quercus que ē ho
noranda.Et iſta procerto eſt vir perfectus ⁊ iuſtus qui
ſcȝ ceteris arboribus.i.ceteris perſonis eſt profundior p
humilitatem inferius infectā.Extenſior p charitatem
exterius porrectam.Superius per mentis ſublimitatē
celeſtius erectaȝ.Robuſtior per firmitatem interiꝰ cō-
fectam.Formoſior p honeſtatem anteriꝰ adiectam vt ⁊
ſic de tali quercu.i.de viro iuſto poſſit dici illud Amos
ij.Altitudo celorum altitudo eius ⁊ fortis ipſe q̄ſi quer
cus.vnde Eſa.vj.Sicut quercus q̄ ex expan.ram.ſuos
ſemen ſanctum erit id quod ſte.in ea.¶ Secundo dica
mus ꝙ eſt quercus que eſt adorāda.Et iſta eſt pculdu-
bio arbor crucis:que ſcȝ merito poteſt q̄rcui compara-
ri.Et hoc certe

Quia radicatur in fidei profunditate. Quia etiam
Quia eleuatur in honoris ſublimitate. decoratur fo
Quia dilatatur in orbis vniuerſitate. liorum.i.mira
Quia roboratur in eterna durabilitate. culorum mul
tiplicitate:⁊ etiam fructuuȝ vbertate ⁊ vtilitate.Et ma
xime quia iſta eſt arbor q̄ portauit fructū vite chriſtum
videlicet ſaluatorē. Conſtat enim ꝙ ſola hec arbor por
tat et producit illam precioſam arbuſtulaȝ q̄ dicitur vi
ſcus querci que.ſ.ſanat a morbo caduco:ſicut dicit pli.
Quia reuera humillima ⁊ minima arbuſcula chriſtus
in quercu crucis fuit poſitus ⁊ appenſus ⁊ pcuratione
orbis a morbo caduco.i.a morte eterna qua ſcȝ genꝰ hu
manum cadebat ibidem viſibiliter exhibitus ⁊ inuen-
tus Uiſi de chriſto in iſta quercu pſonaliter reſidente.ſ.
in paſſione poteſt dici illud Judicum.vj.Uenit angelꝰ
domini et ſedit ſub q̄rcu Et nota ꝙ crux eſt quercus.

Sub qua debes manere. Sub qua dico debes ma-
Pro qua debes deflere. nere per deuotionem.j.re
In qua debes pendere. gum.x.Ad quercum tha-
bor inuenient te. Thabor interpretatur viuens lumen
ſignificans xpi crucē:qua ſcilicet mediante vera lux fi
dei venit in mūduȝ Pro q̄ etiā debes deflere p compaſ-
ſionem.ſ.pre dolore paſſionis chriſti.vnde Gene.xxxv.
Sepulta eſt inquit delbora ſubter quercuȝ vocatumqȝ
eſt nomen loci illius quercus fletus.In qua inſuper de-
bes pendere p affectionem.ſeu etiam per fiduciā ⁊ ora-
tioneȝ.Exemplo ſcȝ abſalon qui p crines ad q̄rcuȝ fuit
ſuſpenſus et ibi tribꝰ lanceis confoſſus.Ad denotandū
ꝙ q̄ per crines affectionū ad crucis arborem ſuſpendū
tur tribus bonis ſpūalibꝰ lanceis.i.triplici contritiōis
dolore.ſ.p peccatis cordis oris ⁊ operis confundūtur.ij.
Regum.xviij Uidi abſalon pendenteȝ de quercu.Crux
ergo eſt quercus que eſt adoranda Oſee.iiij.Accēderūt
thimiamata ſubtꝰ q̄rcū.¶ Tertio dico ꝙ eſt quercus
que eſt refutanda.Et talis certe q̄rcus eſt eminētia mū
di ſtatus.vel etiam altus ⁊ eminens diues malus. De
quo.ſ.nota ꝙ iſta ē quercus.

Sub qua promouentur homines impij. Dico igit
Cui coniunguntur homines deuij. de iſta quer
A qua ſucciduntur rami ſuperflui. cu . ſcilicet
Cui infliguntur dolores nocui. de mundi

A glia ſeu etiam de mundi diuitibus glorioſis ꝙ.i. hoies
ipſi ſub hac promouentur Conſtat enim ꝙ ſub vmbra
malorum et etiam ſub eminentia mundani ſtatus pro-
mouentur vt cōmuniter multi mali. Exemplo ſcilicet.
illius ſpurij ⁊ peſſimi abimelech. De quo ſcilicet dici
tur Judi.ix.Quod ipſi conſtituerunt regem abimelech
iuxta quercū.¶ Itēꝙ homines deuij cum hac coniun
guntur Mali enī per amorem ſociantur ⁊ confederan
tur malis diuitibus ⁊ etiam mūdi ſtatibus ⁊ honoribꝰ
ij.Regum.xviij.Palpitabat abſalon herens in quercu
¶ Item rami ſuperflui ab hac euelluntur.rami.ſ.diui
tiarum et honorū q̄ faciliter defluūt et pereunt ab hac
q̄rcu: vnde.Eſaie.j tales dicuntur eſſe velut quercus de
fluentibus folijs.⁊ velut ortus ſine aqua.¶ Item dolo
res nocui huic infliguntur.ſ.poſt mortem.Unde Eſaie
ij.Dies domini ſup oēm ſuperbū:⁊ ſuper oēm arrogan
tem ⁊ humiliabitur.⁊ ſuper cedros lybani:et ſup quer-
cus baſan ⁊c.Et zacharie. xj.Ululate q̄rcus baſan quo
niam ſucciſus eſt ſaltus munitus.vox vlulatus paſto-
rum quia vaſtata eſt magnificentia eorum. Hec eſt er-
go quercus q̄ eſt refutanda ¶ Quarto dico ꝙ eſt quer
cus que eſt deteſtanda.Et iſta procerto eſt vir peccator
qui proprie dicitur quercus quia durus eſt.

Per inſenſibilitatē profunde terris infixus
Per terrenorum cupiditatem alte erectus.
Folijs veſtitus ſeu per curioſitatem ornatus
Per ſupbiam ⁊ pompoſitatem late extentus .
Per iactantiam ⁊ inconſtantie vagabilitatem

De duricia malicie ſeu etiaȝ inſenſibilitate peccatoris
poteſt dici illud Eſa.xliiij.ſ.qđ de ilice et quercu ſole-
bant ydola fabricare.ydolū enī ſurdū ⁊ mutū inſenſibi
litatē deſignat.De ipſiꝰ auaricia ſeu cupiditate pōt al-
legari illud Judicum.vj.Tulit gedeon oīa ſub quercu
Tollere enim eſt propria conditio auarorū.De ipſiꝰ vero
vagabilitate pōt allegari illud Ezech.xxvij.Quia ſcili-
cet quercus de baſan dolauerūt in remos illius nauis.
tyri.Remi enim nauis vagant p maria.De ſupbia aūt
illius allega illud pdictū.Eſai.ij.Dies domini ſup om
nem ſuperbum ſufficiat ⁊c.

Querere. Nota ꝙ querere eſt actus diligentie
Et eſt idē q̄rere quod inueſtigare ſeu A
inq̄rere.Et idem qđ req̄rere ſeu appetere.Et eſt aduer-
tendū ꝙ in ſcriptura inueniuntur multe perſone que-
rentes.Querit enim.

Deus. Querit deus noſtram conuerſationem.
Juſtus. Querit iuſtus ſuam ſaluationem
Impius. Querit impius morū corruptionem.
Dyabolus. Querit dyabolus noſtraȝ damnationem
Mūdus Querit mundus rerum poſſeſſionem.
Corpꝰ. Querit corpꝰ carnis infectioneȝ.

Dico ergo ꝙ deꝰ querit noſtram conuerſationē. Ipſe
enim eſt q̄ non vult mortem peccatoris ſed vt magis cō
uertat ⁊ viuat Ezec.xviij. Unde Michee.vj. Indicabo
tibi homo qđ tibi ſit bonū:⁊ q̄d dominus requirat a te
vtiqȝ facere iudiciū ⁊ diligere miſericordiam ⁊ ſollicite
ambulare cū deo tuo.Iſte eſt eniȝ ſicut onager qui odo
rē q̄rit ⁊ perſequit vxoreȝ ſuā. Eſt etiā ſicut ouis q̄ voce
q̄rula querit ⁊ conuocat agnos ſuos. Eſt inſuper ſicut
tygris q̄ de raptis catulis dolet.ipſoſqȝ diligenter q̄rit
donec eos inueniat ⁊ ad lectū reportet Quia pcerto cha
riſſimi deꝰ de amiſſiōe ſue vxoris.ſ.aīe.xpiane et pullorū
⁊ catullorū ſuorū.i.fidelium deuotorum pre compaſſio
ne dr̄ dolere.i.ad modū dolētis ſe habere. Et ideo ipſos
⁊ p ſe inſpirando:⁊ p pdicatores reuocādo ſolet querere
vt eos poſſit ad conuerſationē ⁊ ad ſtatū gratie reuoca
re.Quod bene figurat in paſtore ouem errantem q̄ren
te Matth.xviij.⁊ in muliere dragmam pditam diligen
ter inueſtigāte: ⁊ de inuentiōe gaudente.luce.xv.Quia
breuiter deus querit ꝙ homines peccatores ſaluentur
⁊ de eorū ſalute non modicū iocūdātur . Unde de ſapiē
increata dicit Sapiētie.vj.Qui dignos ſe circuit querēs.
⁊ in vijs ſuis oſtendit ſe illis hilariter.Patȝ ergo ꝙ que
rit deus noſtram ſaluationem.¶ Secundo dico ꝙ que A
rit iuſtus vite pfectionē Sicut enī animalia naturalr
ſciunt querere que ſibi ſunt vtilia ⁊ ad ſalutē corpis ne
ceſſaria ſicut ptȝ.q̄a aq̄le ſciunt q̄rere lapidem echites

vt virtute

vt virtute eius pariant. Cerui q̄runt herbam diptannū vt ſagittas de corpore eÿciant: Muſtele q̄runt rutaꝫ vt contra baſiliſcum preualeant. grues cyconie ⁊ hyrundines ſciunt q̄rere loca calida vt ibi in hyeme reſideāt ſic vere viri iuſti debent q̄rere remedia ſpiritualia. deū ſcilꝫ ⁊ virtutes vt ſalutem anime poſſint obtinere. vt opera bona poſſint parere vt ſagittas peccatorū poſſint expellere vt baſiliſcum. id eſt carnem propriam venenoſā poſſint ſuperare. vt etiam tempore hyemis. i. mortis poſſint tute et ſine periculo reſidere vnde eccleſiaſtici. j. Propoſui in corde meo querere et inueſtigare ſapienter. Igitur queramus echite charitatis. more aq̄le vt pareamꝰ bona opera. Queramus diptannū contritionis penitentie ⁊ aſperitatis ad reprimenduꝫ carnis funera q̄ramꝰ etiam more gruū locuꝫ et ſtatum eterne patrie ad obtinendum pacis federa ⁊ hoc eſt quod p̄cipitur. Eſa. xxj. Si q̄ritis q̄rite conuertimini ⁊ venite. ac ſi diceret. Si aliq̄d queritis q̄rite quod eſt vtile ad ſalutem. vt breuiter exponat illud breue documentū. Amos. v. q̄rite dominum ⁊ viuite. In quibus verbis oſtenditur ꝙ in iſta ſpi-

C ritualis inq̄ſitione ſeu q̄ſtione tria ſunt neceſſaria ſcilicet

Actus diligentiſſimus.
Finis potentiſſimus
Fructus glorioſiſſimus.

Dico enim ꝙ oſtēditur ibi actus exequēdus diligentiſſime. q̄rite inq̄t Pretenditur finis conſeq̄ndus competētiſſime. Dnm inquit. Promittitur fructus aſſequendus glorioſiſſime. ⁊ viuite inq̄t. ¶ Dico igit̄ ꝙ hic oſtendit̄ actus diligentiſſimus q̄ iniungitur. q̄rite inq̄t Venator n. ſolet ſollicitare canes ſuos ad predam q̄rendum. ſic et deus nos ſollicitat ad diligenter vtilia ꝓcurandū. q̄rite inq̄t quod eſt preſentis temporis ⁊ imperatiui modi. q̄ omnia promptam diligentiā ſignificare noſcunt̄. Ille enim canis eſt melior q̄ diligentius q̄rit predam. q̄a ſicut dicitur prouer. xj. Bene conſurgit diluculo q̄ q̄rit bonuꝫ. Et ideo dicit. q̄rite. Iuxta illud Mat. vij. Querite ⁊ inuenietis petite et accipietis. pulſate ⁊ aperietur vobis. Omnis enim q̄ q̄rit inuenit. ⁊ omnis q̄ petit accipit. et pulſanti aperiet. Uide autoritatem expoſitam. ſupra de Uenire. Notandū ergo eſt ꝙ multa ſunt que cum diligentia ſunt querenda vicꝫ

Interne ſapientie limpitudo.
Fraterne amicicie viciſſitudo.
Operū efficacie ſanctitudo.
Pacis atq̄ concordie q̄etudo
Fidelis ꝑmanentie certitudo.
Uirtutum opulentie plenitudo.
Eq̄tatis iuſtitie rectitudo.
Celeſtis eminentie celſitudo

Iſta enim omnia q̄renda ſunt ⁊ ſolerti indagine ꝓcurāda. Igitur q̄ramus internam ſapientiā q2 ſicut dicitur prouer. xv. Cor ſapientis q̄rit doctrinam. Et j. Cor. j. Iudei ſigna petunt: greci ſapientiam q̄runt. ¶ Item q̄ramus fraternam amiciciam. Gen. xxxvij. Fratres meos quero indica mihi vbi paſcāt greges. ¶ Item q̄ramus operum efficaciā. ſicut de ſancta muliere dicitur prouerbio. xxxj. q̄ſiuit lanam et linū. ⁊ operata eſt conſilio manuum ſuarum. ¶ Item q̄ramus q̄etis concordantiam Hiere. xxix. q̄rite pacē ciuitatis ad quā trāſmigrare vos feci. ¶ Item q̄ramus fidelem permanentiā Corin. iiij. Hic iam q̄rit̄ inter diſpenſatores vt fidelis quis inueniatur. ¶ Item q̄ramus virtutum opulentiam. Mat. xiij. Simile eſt regnū celorū homini negociatori querē bonas margaritas. i. virtutes. ¶ Iteꝫ q̄ramus iuſticie equitatē et iudicium. j. Machabe. ij. Deſcenderūt multi q̄rentes iudiciū ⁊ iuſtitiā in deſerto. ¶ Item q̄ramus celeſtem eminentiam. Math. vj. Primū q̄rite regnū dei. ⁊. Col. iij q̄ ſurſum ſunt q̄rite vbi chriſtus eſt in dextera dei ſedens. q̄ ſurſum ſunt ſapite non q̄ ſup terram Iſta igitur cū diligentia debent queri. ⁊ cū omni ſolertia

D ꝓcurari. q̄rite inq̄t. ¶ Deinde dico ꝙ hic oſtēditur finis competentiſſimus q̄ pretenditur. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur. Dominum. quia ſcilicet dominꝰ eſt ille vltimus finis q̄ ab omnibꝰ debet q̄ri. Sicut enim. Obſeſus libenter q̄rit protectorem. Oppreſſus adiutorē. Diſcipulus doctorem. Sic ⁊ nos debemus q̄rere ſaluatorem. Unde nota ꝙ iſte q̄rendus eſt tanq̄ Refugiū magne ſecuritatis. Remediū magne felicitatis. Palaciuꝫ dulcis trāq̄llitatis. Spectaculū grandis amenitatis. ꝓpugnaculum fortis ſoliditatis. q̄ratur igitur dominꝰ tanq̄ refugiū ſecuriſſimū. pſal. q̄rite dominū ⁊ cōfirmamini. q̄rite faciem eius ſemper. ¶ Item tanq̄ remediū feliciſſimū. Lu. vj. Omnis turba q̄rebat eum tangere. quia virtus de illo exibat ⁊ ſanabat omnes. ¶ Item tanq̄ palacium quietiſſimum. Eccleſiaſtici. xxiiij. In omnibus requiem q̄ſiui et in hereditate domini morabor. ¶ Item tanq̄ ſpectaculū amenitiſſimum. Lu. xix. q̄rebat ieſum videre et non poterat. ¶ Iteꝫ tanq̄ propugnaculum ſolidiſſimum. Job. nono. Si fortitudo queritur robuſtiſſimus eſt. querendus eſt ergo cum triſti compaſſione. Cum dulci deuotione. Cum leta contemplatione vel congratulatione. Cum continua occupatione. Dico cum triſtitia et compaſſione. Luce. ij. Dolētes querebamus te Dico etiam cum dulci deuotione. ⁊ ſic mulieribus que cum vnguentis veniebant vngere ieſum dictum eſt. Mar. xvj. Jeſum q̄ritis nazarenuꝫ crucifixum Dico inſuper cū leta congratulatione. pſalm. Letetur cor querentium dominum et alibi letent̄ in te omnes q̄ querunt te. Dico nihilominus cum continua occupatione pſal. q̄rite faciē eius ſemper. Illi enim qui iſto quadruplici modo q̄runt dominum inueniunt eū Iuxta illud primo. Paralip. xxviij. Si q̄ſieris dominū ex toto corde tuo inuenies eum. Sed procerto illi q̄ q̄runt per vitia ⁊ peccata. vel q̄runt eum in delicÿs ⁊ diuitÿs huiꝰ mundi. ⁊ non inueniunt ip̄m. Roma. xj. quod querebat iſrael non eſt aſſecutꝰ. Joannis. vij. queretis me ⁊ non inuenietis. ¶ Sic ergo patet ꝙ iſta inquiſitio debet habere finē competentiſſimum. ſcilicet ipſum deum. Sed de hoc vide magis plene ſupra de inuenire. in primo membro autoritatis. ¶ Deniq̄ dico ꝙ in iſta E

inquiſitione poſſumus attendere fructū copioſiſſimū Uiuite inquit. q2 ſcilicet ꝑ talem inquiſitioneꝫ habetur ⁊ acquirit̄ vita gratie ⁊ glorie pſ. querite deum et viuet anima veſtra. quatuor enim ſunt genera canum venatorum. quidam ſunt qui optime querunt ſed non accipiunt. ſicut leuigeni Alÿ qui optime accipiunt ſed nihil querunt. ſicut ſunt leo parÿ. Alÿ. vero qui bene querunt ⁊ accipiunt ſicut ſunt aliq̄ mediocres baſtardi. Alÿ vero qui nec querūt nec accipiunt ſicut ſunt maſtini qui magis latrant hominibꝰ q̄ beſtis et ſicut etiā ſunt caniculorum etcetera. Sic vere chariſſimi in mundo iſto ſunt quatuor genera perſonarū. ſcilꝫ quidaꝫ querentes ⁊ nihil accipiētes. Et iſti ſunt illi q̄ optimi ſunt in principio. et in fine fiunt mali: ⁊ ideo illud quod queſierant ſcilicet ſalutem et gloriam minime conſequuntur. Unde Cantico iij. queſiui eum ⁊ non inueni. Figurati in ſpiritu immundo qui exiens ab homine querit requiem et non inuenit. Math. xij. Alÿ ſunt non querentes ſed accipientes. Et iſti ſunt qui in principio ad nullum bonum vacant. ſed tamen de dei miſericordia conuertuntur ad ſalutem ⁊ gloriam aſſequuntur. ſicut patꝫ de paulo ⁊ magdalena. Eſa. lxiiij. Inuenerunt me q̄ non queſierunt me Alÿ ſunt querentes ⁊ inuenientes ſicut ſunt generaliter omnes boni. De q̄bus dr̄ Mat. vij. querite ⁊ inuenietis. Alÿ vero ſunt nec querentes nec inuenientes ſicut ſunt generaliter omnes mali de quibus

F ij. Paralip. decimoquinto. Si quis non queſierit dominum moriat̄. Sic ergo patet ꝙ querit iuſtꝰ morum perfectionem. Et illud eſt ſecundum principale. ¶ Tertio dico ꝙ querit impius vite corruptionem. Sicut enim videmus ꝙ pueri non querunt niſi maculare ſemetipſos et nihil vtile volūt querere vel curare. ſic peccator non querit niſi ſeipſum interficere per peccatū nec curat aliquid q̄rere quod ꝑtineat ad ſalutē. Sopho. j. Non querūt dominū nec inueſtigant. Et ideo de illis q̄ ab ipſis querūtur petūtur et concupiſcunt̄ aliquid eſt notandū. Notemus ergo q̄d iſti q̄rūt.

Mundi dignitates.
Carnis voluptates.
Rerum facultates.
Hoſtium punitionem.
Juſtorum deſtructionem.
Litium vexationem.

Querit dico mundi dignitatẽ ⁊ elationem vnde prouer xvij. Qui altam facit domũ ſuam q̄rit ruinaꝫ Contra illud Eccleſiaſtici.vij. Noli q̄rere fieri iudex. ¶ Itẽ q̄rũt carnis voluptateꝫ ⁊ infectioneꝫ.iij. Reg.j. Queramꝰ domino noſtro rege adoleſcẽtulã. ¶ Iteꝫ q̄runt rex facultateꝫ et poſſeſſioneꝫ zach.vj. Qui fortiſſimi erãt q̄rebãt diſcurrere ꝑ totam terrã. ¶ Item q̄runt hoſtiuꝫ penalitatem ⁊ punitionem ſicut.j. Regũ.xxvj.dicit̄ ꝙ ſaul deſcendit in deſertum ziph.vt q̄reret dauid quem. ſcilicꝫ ſuũ inimicũ credebat. ¶ Item q̄runt iuſtorum damnationem ⁊ deſtructionẽ pſ̄. Conſiderat peccator iuſtum ⁊ q̄rit mortificare eũ. ¶ Item q̄rũt litiũ brigaꝫ ⁊ turbationem prouer.xvij Semper iurgia q̄rit malus. angelꝰ aũt crudelis mittet̄ contra eũ Et ſic pꝫ ꝙ q̄rit impius morum corruptionem. Et hoc eſt tertiuꝫ principale.

¶ Quarto dico ꝙ q̄rit dyabolus noſtram damnationem. Sicut enim animalia crudelia nihil aliud q̄runt
G nisi animalia inocentia deuorare. ſic nec demones niſi animas per pctã cap̄e. ⁊ per tormenta grauare. pſ̄ querunt animam vt auferant eã. vñ.j. Pe.v. Sobrij eſtote et vigilate. q꞉ aduerſarius veſter dyabolus. ſicut leo rugiens circuit q̄rens quem deuoret ⁊c. ¶ Quinto dico ꝙ q̄rit mundus propriam acquiſitionem. Mundꝰ enim et mundani non q̄runt niſi proprium lucrũ. ſicut.ſ̄.viſum eſt de falſis amicis quia ſicut dicitur Phili.ij omnes que ſua ſunt q̄runt non q̄ ieſu chriſti. Contra illud j.Corin.x. Nemo quod ſuum eſt q̄rat ſed quod alterꝰ. ¶ Sexto principaliter dico ꝙ corpus q̄rit immundaꝫ delectationem. Unde caro ſolet dicere illud. Can.iij. In lectulo meo ꝑ noctes q̄ſiui quem diligit anima mea ſic ergo patet de querere ⁊c.

Queſtio querela.

Nota ꝙ i ſcriptura inuenit̄ Queſtio ii q̄ſitoria. Queſtio litigatoria. Queſtio murmuratoria Que-
A ſtio inq̄ſitoria eſt illa q̄ homo non ceſſat q̄rere et inueſtigare illa q̄ ſibi ſunt abſcondita et ſecreta contra illõ Eccleſiaſti.iij. Altiora te ne queſieris ⁊ in ſuperuacuis rebus ne fueris curioſus ⁊. Eccl'ſ. vij. Inueni ꝙ fecerit dominꝰ hominẽ rectũ. ⁊ ipſe infinitis ſe imiſcuit q̄ſtionibꝰ. ¶ Queſtio litigatoria eſt illa q̄ inter ptes propter ſecularia negocia ventilat̄.ij. Thymo.ij. Stultas ⁊ ſine diſciplina q̄ſtiones deuita. ſciens ꝙ generãt lites q̄ſtio murmuratoria eſt illa q̄ q̄s querit̄. i. conqueritur de aliquo. Et de hoc dicitur Phili.ij. Sitis ſine q̄rela ⁊ ſimplices filij dei. De q̄ etiam murmuratoria q̄rela dicitur Nume.xiiij. q̄relas filiorum iſrael audiui ⁊ loquitur de illis q̄ murmurabant pro eo ꝙ ipſos eduxerat de egypto etcetera ſufficit.

Qui.

A Nota ꝙ illud ꝓnomen relatiuũ ⁊ adiectiuũ q̄ quandoq̧ ſumit̄ poſitiue. Eſt enim nominatiuus ſingularis numeri ⁊ ſic ſumit̄ ſemper poſitiue. Eſt etiam q̄nq̧ ntũs numeri pluralis vt pote q̄ñ eſt pluralis iſtius pronominis quis ⁊ ſic ſumitur interrogatiue. quomodocũq̧ ergo ſumat̄ dico ꝙ iſtud pronomen q̄ in bono ſumit̄ ⁊ in malo. ⁊ ſic dico ꝙ qui põt referri ad deũ ad iuſtũ ad ſtultũ. Eſt eñ deus q̄ cunctis preſidet. Eſt etiã iuſtus q̄ firmus reſidet. Eſt inſuper ſtultus q̄ mala poſſidet. Eſt eq̄dem mundꝰ q̄ cito diſſidet. Eſt nihilominus dyabolus q̄ bonis inuidet. ¶ Primo ergo dico ꝙ deꝰ poteſt dici q̄ cũ ſit ille q̄ cũctis p̄ſidet. q̄ eñ de ſui ſignificato comprehendit quandã infinitatẽ virtutis. et quandã etiã infinitã eminentiam maieſtatis. Et ſic certe dico ꝙ qui poteſt intelligi deus. cuius. ſ. infinitas bonitas ⁊ poteſtas q̄ deſcribi neq̄t a mortalibꝰ ſi placeat voce tur q̄ q̄ hic pro nomine ſe interpoſuit et ſic fuit ꝓnomen. i. ꝓ nobis omen. q̄ ſummo nomine claret ⁊ claruit ſic fuit nominatiui caſus qui eternaliter ſtat. ſtetit et viguit. ſic fuit ſignans poſitiue q̄ ſingulariter poteſt et potuit. ſic fuit numeri ſingularis. q̄ efficaciter ꝓdeſt et profuit. et ſic fuit adiectiuus. dicam igitur ꝙ hic pro homine ſe interpoſuit. ⁊ ſic poteſt dici pronomen quia pro nomine poſitiue ponitur. q꞉. ſ. iſte eſt qui fuit pro

Nobis a patre veniens.
Nobis a matre oriens
Nobis ĩ cruce moriens
Nobis ad celũ rediens.

Dicam ergo ꝙ hic qui ꝓ nobis in munduꝫ exijt vñ Mat.xiij. exijt q̄ ſeminat ſeminare ſemen ſuum ⁊c.

vñ in ſimbolo dicimus ſic. q̄ propter nos homines et ꝓpter nr̃aꝫ ſalutẽ deſcẽdit de celis vñ de iſto q̄ fuerat dictũ Gene.xlix. non auferet ſceptrũ de iuda donec veniat qui mittendꝰ eſt ⁊ ipſe erit expectatio gentiũ. ¶ Item hic E
eſt q̄ pro nobis de matre ꝓdijt. Uñ magi dicebant mathei.ij. Ubi eſt q̄ natꝰ eſt rex iudeoruꝫ ⁊c ¶ Item hic eſt qui pro nobis tormenta ſubijt ſcilicꝫ in cruce. vnde Tytũ.ij. dicit̄ ſic. Apparuit gratia dei ſaluatoris noſtri ⁊c. Seq̄tur. q̄ dedit ſemetipſum ꝓ nobis vt nos redimeret ab omni iniquitate ⁊c. ¶ Item hic eſt qui ante nos ad celum adijt. i. vt nobis ianuam aperiret. ⁊ vt ibi eternaꝫ requiem nobis daret. Unde iſte eſt de quo dicitur i pſ̄. Deus q̄ inhabitare facit vnius moris in domo. q̄ eduxit vinctos in fortitudine q̄ redemit de interitu vitam ſuã q̄ coronat te in miſericordia et miſerationibus ⁊.iij. Regum.viij. dicitur. Benedictꝰ dñs. Qui dedit req̄em populo ſuo et in pſ̄. dicit̄. q̄ ponit nubem aſcenſum ſuum. qui ambulat ſuper pennas ventorum ⁊c. Patet ergo ꝙ hic pro homine ſe interpoſuit. ¶ Etiam dico de iſto q̄ quod ſũmo nomine claret ⁊ claruit. ⁊ ſic bñ dico ꝙ iſte eſt nominatiui caſus. Unde.j. Eſdre.vj. dicitur Deus q̄ inhabitare facit nomen ſuũ ibi. ſ. in hieruſalẽ ⁊c. ¶ Iterum dico de iſto q̄ ꝙ eternaliter ſtetit et viguit. et ſic ſumit̄ poſitiue. ſ. q̄tum ad ſuam eternaꝫ ⁊ inuariabilẽ q̄ditatem. vnde ipſe dicit Exod.iij Ego ſum qui ſum. Et ibidem. Qui eſt miſit me ad vos. Deinde de iſto q̄ ꝙ ſingulariter poteſt et potuit. Et ſic poteſt dici numeri ſingularis q꞉ ſcilicet ipſe eſt excellentiſſime et ſingulariſſime poteſtatis. Et iſta certe bene apparuit in mũdi creatione. q꞉ ſicut dicitur Eccleſiaſtici.xviij. qui viuit in eternum creauit omnia ſimul. Apparuit in clara cognitione vnde iſte eſt ſicut dicitur Mat.vj. Pater tuus q̄ videt in abſcondito reddet tibi. ⁊.ij. Eſdre.iij. Benedictꝰ es qui dediſti mihi ſapientiam ⁊ in pſ̄. q̄ docet hominem ſcientiã. Apparuit in hominum liberatiõe. Nee.ij. Iſte eſt deus q̄ eduxit te de egypto. Apparuit in hoſtium expugnatione Pſalm. Qui percuſſit reges magnos. et percuſſit reges fortes ⁊ cetera. Apparuit in iuſtorum retributione ⁊ vite eterne diſtributione. vt. ſcilicet. in ipſo dicat q̄libet beatꝰ illud pſ̄. q̄ poſuit animaꝫ meaꝫ ad vitam. et non dedit in cõmotionem pedes meos. Unde alibi. Cantabo domino qui bona retribuit mihi ⁊c.

¶ Denique dico de iſto qui ꝙ efficaciter ꝓdeſt et profuit et ſic eſt pronomen adiectiuum. Addit enim dat et auget ſuis fidelibus omne bonum. Addit enim nobis ſuã Prudentiã nos dirigendo. Preſentiam nos diligendo Juſtitiaꝫ nos corrigendo. Clementiam nos adiuuãdo. Iſte enim habet prudentiam noſtri directiuam. Deu.xxxj. Dominus qui ductor noſter eſt ipſe erit tecũ. Habet et preſentiam noſtri directiuaꝫ. Num.xxxv. Ego ſũ dominꝰ qui habito inter filios iſrael. Habet etiam iuſtitiam noſtri correctiuam vnde. ipſe dicit exod.xx. ego B
ſum deus zelotes qui vindico iniquitatem patrum in filios Habet vlterius clementiam noſtri adiutiuã. vnde certe dico ꝙ iſte qui nos adiuuat eo q꞉ ipſe eſt

Qui nos regit ordinatiue.
Qui nos tegit defenſatiue.
Qui nos cogit comminatiue.
Qui nos tãgit inſpiratiue.
Qui nos paſcit conſolatiue.
Qui nos ducit gubernatiue.
Qui nos iungit ſociatiue.
Qui nos vngit ꝑmiatiue.

hic eſt

Ayuntamiento de Madrid

¶ Hic eſt qui nos regit. Pſ. Qui regis iſrael intende.
Item hic eſt qui nos tegit. pſ. Qui tegit aquis ſuperio
ra eius. Item hic eſt qui nos cogit. ſcʒ terrendo ⁊ cōmi
nādo. pſ. Qui reſpicit terram ⁊ facit eam tremere. Iteʒ
hic eſt qui nos tangit. pſ. Qui tangit montes ⁊ fumi
gant. Item hic eſt qui nos paſcit. pſ. Qui dat eſcam oī
carni. Et alibi. Qui dat iumētis eſcā ipſoꝝ. ⁊ pullis ⁊c.
Item hic eſt qui nos ducit pſ. Qui deducis velut ouem
ioſeph. Et iterum. Qui tranſducit populum ſuū per de
ſertum. Item qui nos iungit. ſcʒ per charitatē. quia ſʒ
apoſtolū. Hic eſt qui fecit vtraqʒ vnū. Item hic eſt qui
nos vngit. ſcʒ per eterne glorie ſuauitateʒ. vnde ſm pſ.
Iſte eſt qui replet in bonis deſiderium tuuʒ renouabit
vt aquile iuuentus tua. Patet igitur. ꝙ deus qui. ⁊ ma
xime deus pater. cui ſcilʒ dicimus. Pater noſter qui es
in celis ⁊c. Patet etiam deus filius: de quo Apoca. xxj.
Et dixit qui ſedebat in throno ecce noua facio omnia.
Patet inſuper deus ſpūſſanctus. de quo dicitur. Spi
ritus eſt qui viuificat. caro aūt non prodeſt quicꝙ̄. Un
de in ſimbolo canimus de eodem. Qui cuʒ patre ⁊ filio
ſimul adoratur ⁊c. Qui locutus eſt per prophetas ⁊c.
B Pateʒ igitur ꝙ eſt dare deū qui cunctis preſidet. ¶ Se
cundo principaliter dico. eſt dare iuſtū qui firmus re
ſidet. Iſte enī eſt hoc pronomen qui qđ facit charitas.
Pro alijs enim ſtabat. pro alijs certabat. pro alijs ora
bat. ⁊ pro alijs allegabat. Iſte ergo pro alijs pugnabat
⁊ dimicabat. Unde. ij. Parali. xxxij. Qui auxiliator eſt
noſter pugnabitqʒ pro nobis. Item pro alijs clamabat
⁊ exorabat. Unde. ij. Mach. xv. Hic eſt qui multū orat
pro populo. Itē pro alijs allegabat ſeu aduocabat. Un
de alij de ipſo poterant dicere illud Mar. ix. Qui non
eſt aduerſum nos pro nobis eſt. ¶ Item ꝙ iſte qui ſcilʒ
iuſtus ſingularis numeri eſt quod facit ſanctitas. qr.
ſcilicet iſte ſingularis ⁊ excellētis fuit ſanctitatis ⁊ vite
Unde Apoc. xxij. Qui iuſtus eſt iuſtificetur adhuc. Et
reuera iſte fuit excellens ⁊ ſingularis ſcilʒ. In

Diligentie motu.
Permanentie ſtatu.
Preſidentie ductu.
Amicicie fructu.
Penitentie luctu.
Sanctimonie ritu.
Caſtimonie ſtatu.
Patientie geſtu.
Sapientie queſtu.
Eloquentie dictu.
Miſericordie tactu.
Confidentie guſtu.
Reſiſtentie actu.

¶ Dico ergo ꝙ noſter
qui eſt homo iuſt⁹. ſin
gularis et excellens in
motu diligentie. Unde
ð illo flumine paradiſi
dicitur Gen. ij. Iſte eſt
qui circuit omnē terrā
Et ibidē. Fluuius egre
diebatur de paradiſo vo
luptatis qui inde diui
ditur. in q̄tuor capita.
¶ Iteʒ in ſtatu perma
nentie. Unde Ioh. xv.
Qui manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructum multum
⁊ Leui. xxiij. Oīs q̄ de genere iſrael eſt manebit in taber
naculo. Unū ð pſeuerātia ⁊ pmanētia viri iuſti dicit apo
ſtolus. j. Corint. x. Qui ſtat videat ne cadat. ¶ Iteʒ ſin
gularis eſt in preſidentie ſtatu. Magna enī virtus eſt
ſcire alijs debite preſidere. Unde Exo. xxiij. Ego mittaʒ
angelum meum qui precedet te. ¶ Item in fructu ami
cicie. Unde de feruore ꝟe amicicie. dicit Leuit. vj. Ignis
eſt iſte perpetuus qui nunꝙ̄ deficiet in altari. ¶ Iteʒ lu
ctu penitentie. Unde iſte eſt qui dicit. j. Para. xxj. Non
ne ego ſum qui precepi ꝙ numeraretur populus ego q̄
peccaui. ego qui malum feci. Et dicitur ibidem. ꝙ maio
res natu. ⁊ Dauid induti cilicijs ceciderūt proni in ter
ram. ¶ Item ſingularis erat in ritu ſanctimone. Unde
illud predictum Apoca. xxij. Qui ſanctus eſt ſanctifice
tur adhuc. vt ſit de illis de quibus dicitur Exo. xix. Sa
cerdotes qui accedunt ad dnm ſanctificētur. ¶ Itē ſin
gularis erat in ſtratu caſtimone. Unde iſte erat de illis
de quibus dicitur Apoca. vij. Hi qui amicti ſunt ſtolis
albis qui ſunt ⁊ vnde venerunt? Hi ſunt qui venerunt
ex magna tribulatione ⁊ lauerunt ſtolas ſuas ⁊ dealba
uerunt eas. Et Eccleſiaſtici. xxxj. dicitur ꝙ beatus eſt
qui inuentus eſt ſine macula ⁊c. ¶ Itē ſingularis erat
in geſtu patientie. Unde Iacobi. j. Beatus vir qui ſuf
fert temptati. quoniam cū probatus fuerit accipiet co
ronam vite ⁊c. Sequitur. Qui potuit tranſgredi ⁊ non
eſt tranſgreſſus. ⁊ facere mala ⁊ non fecit. ¶ Item ſin
gularis fuit in queſtu ſapiētie Eccleſiaſtici. xiiij. Bea
tus vir qui in ſapientia morabitur. ⁊ qui in iuſtitia. me
ditabitur. ⁊ in ſenſu cogitabit circunſpectionem dei ⁊c.
¶ Item fuit ſingularis in dictu ſeu in fatu eloquentie.
de quo Eccli. xiiij. Beatus vir qui non eſt lapſus verbo
¶ Item in tactu clementie ſeu miſericordie Eccli. xxix.
Qui facit miſericordiam feneratur proximo ſuo. Et il
lud Prouer. xix. Feneratur domino: qui miſeretur pau
peris. ¶ Item in guſtu ſpei ſeu diuine confidentie Hie
re. xvij. Beatus vir qui confidit in domino ⁊ erit domi
nus fiducia eius ⁊c. ¶ Item in actu reſiſtentie. ſcʒ con
tra temptationes ⁊ tribulationes. de qua Apoc. ij. Qui
vicerit non ledatur a morte ſecunda. ⁊ Apoc. iij. Qui vi
cerit faciam illum columnam in templo dei mei. Qui
vicerit dabo ei ſedere in throno meo mecum ⁊c. Sic igi
tur patet. ꝙ qui. ideſt vir iuſtus eſt numeri ſingularis
quod facit ſanctitas. ¶ Iteʒ iſte qui poſitiue accipitur
qđ facit firmitas ſeu etiam conſtantia ⁊ ſtabilitas Lu
ce. j. Ego ſum gabriel qui aſto ante deuʒ. vnde illud pre
dictū. Qui manet in me ⁊c. Qui ſtat videat ne cadat ⁊c.
¶ Item ꝙ iſte qui fuit nominatiuus: qđ fecit equitas
Nominatiuus enim extitit ⁊ famoſus. Nominatiuus
aūt dicitur rectus. ad denotandum ꝙ rectitudo iuſtitie
ipſum fecit famoſum. quia ſicut dicit Prouer. ij. Qui
recti ſunt habitabunt in terra. vt de tali nominatione
dicatur illud Nume. iij. Hec ſunt nomina filioꝝ aarō
qui vncti ſunt. ⁊. ij. Regū. v. Hec nomina coruʒ qui na
ti ſunt in hieruſaleʒ. ¶ Item iſte fuit adiectiuus qđ fa
cit bonitas. quia ſcilicet iſti ꝙ̄diu vixit addite ſunt gra
tie ⁊ virtutes. in fine vero poſt mortem addita eſt ſibi
gloria ſempiterna. ⁊ loc⁹ ⁊ habitatio paradiſi. Unde in
pſal. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. aut
quis requieſcet in monte ſancto tuo? Qui ingreditur ſi
ne macula operatur iuſtitiam. Qui loquitur veritateʒ
in corde ſuo qui non egit dolum in lingua ſua. Et alibi.
Quis aſcendet in montem domini aut quis ſtabit in
loco ſancto eius? Innocens manibus ⁊ mundo corde q̄
non accipit in vano animam ſuam. nec iura. in do. pro
xi. ſuo. Et breuiter de iſto qui dicit chriſto Ioh. vij. Qui
credit in me habet vitam eternam. ⁊ Iohan. viij. Qui ſe
quitur me non ambulat in tenebris. ſed habebit lumē
vite. Patet igitur. ꝙ qui ſignificat virum iuſtum qui
firmus reſidet. ¶ Uerumtamen quia. qui quādoqʒ po
nitur in plurali. Dico ꝙ ꝑ qui in bono ſignificato poſ
ſunt intelligi pluraliter viri iuſti ⁊ ſancti. qui ſcilicʒ poſ
ſunt dici pronomina: quia pro nobis ſolent intercedere
Nominatiui caſus. quia magnum nomen ⁊ famam ſo
lent acquirere. Dici quandoqʒ poſitiue. quia in bono
ſolent ſubſiſtere. Quandoqʒ etiam dicuntur interroga
tiue. quia malos ſolent interrogare arguere ⁊ inquire
re. Adiectiui etiam ſunt. quia virtutes virtutibus ſolēt
addere. Pluralis etiaʒ ſunt numeri. quia pluribus vir
tutibus ⁊ meritis ſolent clareſcere. ⁊ beatitudine multi
moda finaliter in celo niteſcere. Ita ꝙ de iſtis poteſt di
ci illud. Eccli. ij. Qui timent dominum preparabunt
corda ſua. ⁊ in conſpectu illius ſanctificabunt animas
ſuas. Qui timent dominum cuſtodient mandata eius
⁊ patientiam habebunt vſqʒ ad inſpectioneʒ illius.
Et breuiter de pluralitate virtutum ſuarum notare poſ
ſumus. ꝙ hi ſunt qui

Metuunt rerum creatorem.
Renuunt vanum mundi florem.
Abluunt carnalem fetorem.
Arguunt ſtultorum errorem.
Suſtinent penarum dolorem.
Abſtinent nec querunt ciborum dulcorem.
Retinent ſcripture ſaporem.
Obtinent glorie ſplendorem.

¶ Dicam ergo ꝙ iſti ſunt qui rex creatorē ſolēt metue
re. Unū in. pſ. dicit. ꝙ beati oēs qui timēt dūm. qui am

bũlant in vijs eius. Et Apoca. xix. Laudē dicite deo nſo
omēs ſancti eius. ⁊ qui timetis deum puſilli ⁊ magni.
¶ Itē iſti ſunt qui vanum mundi florē ſolent reſpuere
vñ xp̄s talibus dicit Mat. xix. Ecce nos relinq̄mus om
nia ⁊ ſecuti ſumus ⁊c. quid ergo erit nobis. Amen dico
vobis. q vos qui ſecuti eſtis me ſedebitis ſup ſedes. xij.
⁊ omis qui reliquerit domū. fratres. patrē. agros ⁊c. cē-
tuplū accipiet ⁊ vitā eternā poſſidebit. Vñ iſti ſunt de
illis centū quadraginta quatuor milib⁹ qui empti ſunt
de terra. i. de terrenoꝝ amore. ¶ Itē iſti ſunt qui carna-
lem fetorē ſolent abluere. ſ. p virtutē mūdiſſime caſtita
tis. vñ de iſtis canit in p̄s. q beati īmaculati in via. qui
ambulant in lege dñi. ⁊ Apoc. xiiij. Hi ſunt qui cū mu-
lieribus nō ſunt coinquinati. virgines eīn ſunt ⁊ ſequū
tur agnū quocūq; ierit. ¶ Itē iſti ſunt qui ſtultoꝝ erro
rem ſolēt arguere. ſcʒ doctores ⁊ p̄dicatores. Vñ de apo
ſtolis dicit Act. ij. Nonne ecce oēs iſti qui loquunt gali
lei ſunt. Vñ de talibus quiadmiratiue loquit ſcriptura
Eſa. lx. Qui ſunt iſti qui vt nubes volant ⁊ quaſi colū-
be ad feneſtras ſuas. ¶ Itē iſti ſunt qui penaꝝ doloreʒ
ſolent ſuſtinere. Sancti eīn plus q̄ ceteri ſuſtinent in
hac vita. vñ Thob. viij. Omnes qui placuerūt deo per
multas tribulationes trāſierunt. Ideo de talibus dicit
Luc. vj. Beati qui nūc fletis q2 ridebitis. ⁊ Matth. v.
Beati q̄ nūc lugēt: qm̄ ipi ꝯſolabunt. Beati qui perſe-
cutionē patiunt ꝓpter iuſtitiā qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celo
rū. ¶ Itē iſti ſunt qui ciboꝝ dulcorē ſolēt abhorrere. vñ
Luc. vj. Beati qui nūc eſuritis. q2 ſaturabimini. ¶ Itē
iſti ſunt qui ſcripture ſaporē ſolent retinere. p̄s. Beati
qui ambulant in lege dñi. Beati qui ſcrutant teſtimo-
nia eius. Vñ ſcriptura diuina pōt dicere de talibus qui
illud Eccl. xxiiij. Qui edunt me adhuc eſuriēt. ⁊ qui bi
bunt me adhuc ſitient. ⁊ qui elucidāt me. vitā eternam
habebūt. ¶ Itē iſti ſunt qui glorie ſplendorē ſolēt obti
nere. Vñ de ipſis poſſum⁹ dño dicere illud Iudi. v. Qui
aūt diligūt te ſicut ſol in ortu ſuo ſplendet. ita rutilant
ſupple ī gloria paradiſi. Et ſic bene p;ʒ. q qui in plura
li ſignificāt viros iuſtos ꝓpter ſuaꝝ pluralitatē v̄tutū
Qui ergo tā ſingulariter q̄ pluraliter ſignat iuſtū qui
D firmus reſidet. ¶ Tertio vero principaliter dico. q qui
ſignat ſtultū. qui culpas poſſidet. Et ſic certe de quoli-
bet viro impio vel peruerſo poteſt dici q ipſe eſt
Qui ad fraudem ſemper paratus.
Qui in malo ſemper obſtinatus.
Qui in diuerſis culpis maculatus:
Qui occulta plus iuſto ſcrutatur.
Qui parentes ſuos deteſtatur.
Qui fluctuans pendet ⁊ vagatur.
Qui pauperes grauat ⁊ predatur:
Qui in bonis terrenis letatur.
Qui libenter non diſciplinatur.
Qui ſocijs malis combinatur.
Qui in verbis nimis effrenatur.
Qui diuina pacta non ſectatur.
Qui credere deo non dignatur.
Qui tenebris terre non obfuſcatur.
Qui deo ſemper aduerſatur.
Qui a deo excommunicatur.
Qui in fine morti condemnatur.
¶ Dicam ergo de ſtulto. i. de quolibet impio ⁊ peruer
ſo. q iſte eſt qui ad fraudē ſemp eſt paratus. vñ de dya-
bolo mulierē fraudulēter decipiēte dicit Geñ. iij. Qui
dixit ad mulierē. Quare p̄hibuit vobis deus ne come-
deretis de ligno ⁊c. Et ſic decepta comedit ⁊ eiecta eſt de
p̄adiſo. De iſtis dicit p̄uer. xxviij. Qui decipit iuſtos in
via mala ⁊ interitu ſuo corruet. ¶ Itē hic eſt qui in ma
lo ſemp eſt firmatus. ſcʒ per obſtinationē p̄uerſaʒ. ⁊ ſic
figurat in coruo qui egreſſus de archa nō reuertebat. ſi
cut dicit Geñ. viij. ¶ Itē hic eſt qui diuerſis culpis eſt
potatus. Vñ Iob. xv. Qui bibit quaſi aquā iniquitatē.
¶ Itē hic eſt qui occulta plus q̄ decet eſt ſcrutat⁹ occul
ta dico aliena que. ſcʒ. ſcrutari ⁊ inquirere nō ceſſant vt
occaſionē nocendi inueniāt. ⁊ tamē dicit Leuit. xiiij. q

qui intrauerit in domuʒ quando clauſa eſt. immūdus
erit vſq; ad veſperam. Mali eīn aliena abſcondita ſci-
re volunt ſua vo a deo ⁊ a ſacerdote abſcondunt. ⁊ tamē
ſcribitur Prouer. xxviij. q qui abſcondit ſua nō diriget
Qui aūt confeſſus fuerit ⁊ reliquerit ea miſericordiam
conſequet. ¶ Item hic eſt qui parentes nō eſt venerat⁹
Deutero. xxvij. Maledictus qui non honorat patrem
ſuum ⁊ matrem ſuā. ¶ Itē hic eſt qui fluctuat nec ſtat
īmutatus. vñ Deutero. xxj. Maledictus a deo qui pen
det in ligno. ¶ Item hic eſt qui pauperes fuit depreda
tus. Ideo ſibi dicit Eſa. xxxiij. Ve qui predaris. nonne ⁊
ipſe p̄daberis. ¶ Itē hic eſt qui in gazis nimis eſt leta-
tus. Et tamē dicit Prouer. xj. Qui confidit in diuitijs
ſuis corruet. Prouer. xv. Conturbat domū ſuam qui ſe
ctatur auariciā: ⁊ Eccl. v. Qui amat diuitias fructū nō
capiet ex eis. ¶ Item hic eſt qui nequaq̄ eſt diſciplina-
tus. ſeu hic eſt q̄ in moribus non eſt regulatus. ſcilʒ per
exercitum diſcipline. Et ideo dicit Prouer. xij. q q̄ dili-
git diſciplinam diligit ſapientiam. Et prouer. xv. Qui
abijcit diſciplinā. deſpicit animā ſuam. ¶ Item hic eſt
q̄ impius fuit combinatus ſeu ſociatus. Et tamē dicit.
Eccl. xiij. q q̄ tetigerit picem inquinabit ab ea. Et Exo.
xix. Omnis q̄ tetigerit montē morte morietur. Mons
eīn eſt homo ſuperbus ⁊ elatus q̄ ſcilicet non eſt frequē
tandus aut tangendus. Quia ſicut dicit Eccl. xiij. [illegible]ui
cōmunicauerit ſuperbo induet ſuperbiam. ¶ Iteʒ hic
eſt q̄ verbis nimis effrenatur. De quo Prouerbi. xviij.
Qui prius reſpondet q̄ audiat ſtultum ſe eſſe demon. ⁊
confuſione dignum. ⁊ Prouer. xix. Qui tantum verba
ſectatur nihil habebit. ⁊ Eccl. xx. Qui multis vtitur ver
bis ledet animam ſuam. ¶ Item hic eſt q̄ dei precepta
eſt preuaricatus. De quo dicit ſapiens verba ſua diri-
gens deo. Qui negligit viaʒ ſuam mortificabit. prouer.
xix. ¶ Item hic eſt q̄ non credit ſed eſt iudicatus. vnde
Io. iij. Qui non credit iam iudicatus eſt. De contrario
aūt ſuo dicitur Ioh. vj. Qui credit in me habʒ vitā eter
nam. ¶ Item hic eſt qui in tenebris terreis eſt obfuſca
tus. ſeu hic eſt qui lumine veri eſt orbatus. quia ſcilʒ ſi-
cut dicit Ioh. iij. Omnis qui male agit odit lucem. Et
econtra dñs dicit Ioh. viij. Qui ſequitur me non ambu
lat in tenebris. ſed habebit lumen vite. ¶ Item hic eſt
q̄ ſemper deo eſt aduerſatus. vnde dñs dicit dico Mat.
xij. Qui non eſt mecum contra me eſt. ⁊ q̄ non colligit
mecum diſpergit. ¶ Item hic eſt q̄ a deo eſt excōmuni-
catus. quia ſicut dicitur Hiere. xlviij. Maledictus qui
facit opus domini fraudulenter. ⁊ Gala. iij. Maledi-
ctus omnis q̄ non permanet in veritate. ¶ Iteʒ hic eſt
qui in fine morti eſt cōdemnatus. Unde. j. Iohānis. iij.
Qui non diligit manet in morte. Sic ergo patet q qui
in numero ſingulari ſignificat virum ſtultuʒ hoc eſt di
ctu. hominem impium ⁊ peruerſum. ¶ Sed ſi inueni- E
tur qui in numero plurali. certe tunc etiam dico q ſi-
gnat homines impios ⁊ iniquos pluribus vitijs inno-
datos. ⁊ pluraliter inuicem federatos. Sic ergo nota
q iſti ſunt. Qui merguntur in yma voragine deſpera-
tionis. Qui vngunt feda prurigine delectationis. Qui
teguntur tetra caligine cece rationis. Qui pungunt
dira rubigine contradictionis. Qui coguntur dura fla
gellatione damnationis. ¶ Dicaʒ igitur q iſti ſunt q̄
merguntur deſperationis yma voragine. Unde de tali
bus dicitur Eſa. xxix. Ve qui profundi eſtis vt a dom̄i-
no abſcōdatis conſilium quorum ſunt in tenebris ope-
ra. ¶ Item iſti ſunt qui vngūtur delectationis feda pin
guedine. De quibus Gala. v. Qui ſeminant in carne
ſua. de carne metēt corruptionē. ¶ Itē iſti ſunt q̄ tegū-
tur cece ratōis tetra caligine. ſ. caligine ignorātie ⁊ obli
uionis. Unde iſti ſunt de quibus dicitur Prouerbio. ij.
Qui relinquerunt iter rectum ⁊ ambulant per vias tene
broſas. qui letantur cum malefecerint ⁊ exultant in re
bus peſſimis. ¶ Item iſti ſunt qui pungunt cōtradi
ctionis ſeu etiam rebellionis dira rubigine: quia ſcilicʒ
iſti contra deum ſemper rebellare nituntur. ⁊ manda-
tis ipſius contraire. Unde iſti ſunt de quibus dicitur.
Iob. xxi.

Ayuntamiento de Madrid

Job.xxj. Qui dixerunt deo recede a nobis. ſciētiam viarum tuarū nolumus ⁊ quis eſt omnipotens vt ſeruiamus ei. ¶ Item iſti ſunt qui coguntur flagellationis. ideſt eterne damnatiōis dura ſalſugine. Unde iſti ſunt de quibus dicitur. Ezech. xxij. Omnes hi inquit interfecti rueruntq gladio ſunt qui deſcenderunt incircuncisi ad terram vltimam. Qui poſuerunt terrorem ſuum in terra viuentium ⁊ portauerunt ignominiam ſuam cū his qui deſcendunt in lacum. Sic igitur patet. q qui etiam in plurali refertur ad viros impios ⁊ peruerſos. Et ſic bene oſtenditur de qui. q dici ⁊ predicari poteſt. De ſtulto peccatore. De iuſto viatore. De ſummo creatore ſufficit.

A **Quia.** Cum iſta cauſalis coniunctio quia. ſemꝑ poſſit cauſam aliquā in omni morali materia allegare. ⁊ cum materie morales ſicut alibi dictū eſt. videantur conſiſtere in quatuor videlicet. In perſonis. Locis. Rebus. ⁊ Temporibus. Perſonis dico que ſunt Deus Angelus. Anima. Juſtus Dānatus ⁊ Beatus Locus etiā que ſunt. Mundus. Religio. Corpus Infernus ⁊ Paradiſus. Rebus inſuper que ſcilz ſunt. Uitia. Uirtutes. Affectus ⁊ Actus. Terrena ſcriptura. Tormenta ⁊ premia. Tempora vlterius. que ſcilz ſunt. Preterita pſentia ⁊ futura. Uidetur q per quia. de omnibus iſtis tam in bono q̄ in malo propter ſui multiplicitatem que in maioribus cōcordantijs inuenitur cauſe multiplices ⁊ varie poſſunt aſſignari. Sed quoniā actor ille autoritates poſuit infinitas pauca de multis eligam ⁊ tranſibo. ¶ Primo ergo q̄tum ad perſonas notabo q iſta dictio cauſalis quia refertur

Ad xp̄m cunctipotentem.
Ad iuſtum recte viuentem.
Ad ſtultum male agentem.

Dico q referri pōt ad deum. Cōſtat eñi q de opibus dei ſemper eſt dicere. quia. ideſt ſemper poteſt reddi ratio ſiue cauſa. licet non ſemper cauſa ſciatur ab omnibus. Nihil eñi a deo ſine cauſa legitima fit. ⁊ ſine legitima ratione ipſius factum aliqđ non pertranſit ſicut dicitur Job. v. Nihil in terra ſine cauſa fit. Si eñi occultoꝝ dei iudiciorum. ⁊ nature etiam ſecretoꝝ cauſas neſcimus. ipſas tamen eſſe legitimas nullatenus dubitamus. In omni eñi opere dei eſt dare quare ⁊ quia: interrogatiua ⁊ reſponſiua. Et ſic dicam. q ſcd̄m q deus mirabilia ⁊ multiplicia facit opera. multiplex quia de eo allegaꝉ. ſcilicz vnum q: quod cernit eius

Eſſentiam permanſiuam.
Potentiam creatiuam.
Clementiam redemptiuam.
Prudentiam regitiuam.
Juſtitiam punitiuam.
Affluentiam largitiuam.
Eminentiam preceſſiuam.

Eius eſſentia debet contemplari.
Eius potentia debet ſupplicari.
Eius clementia debet adamari.
Eius prudentia debet admirari.
Eius iuſtitia debet formidari.
Eius affluentia debet commendari
Eius eminentia debet poſtulari ſeu affectari.

¶ Igitur dicamus q deus eſt amādus. honorādus. formidandus. ⁊ ſupplicādus multiplici ratione. ¶ Et primo certe. quia habet eſſentiā permanſiuā. vñ ipſe dicit. Exo. vij. Sciāt egyptij quia ego ipſe ſum. ⁊ Eſa. xliij. Intelligitis q: ego ipſe ſum. Et in ps. dicitur. Quia in eternū nō commouebiꝉ. ¶ Itē habz potentiā creatiuā. vñ Luce. j. Quia fecit mihi magna qui potēs eſt ⁊ ſanctū nomē eius. Et in ps. dicitur. Cantate dño q: mirabilia fecit. ⁊ alibi. Quia terribiliter magnificatus es mira: opa tua. vñ etiam Eſa. xij. Nō timebo inqt q: fortitudo mea ⁊ laus mea dñs ⁊ factus eſt mihi i ſalutē. Et alibi in ps. Duo inqt hec audiui quia poteſtas dei eſt. ⁊ tibi dñe miſericordia. quia tu reddes vnicuiq iuxta opera ſua. ¶ Itē quia habet clemētiā redemptiuā. vñ in ps. Quia apud do. mi. ⁊ co. apud. cū redemp. Et alibi in ps. tu exurgēs mi. ſy. q: tem. miſe. eius. q: ve. tem. Iſta aūt miſericordia dei. non tantū apparet in venie ſeu in gratie collatione immo etiā in bonoꝝ temporaliū neceſſaria exhibitione. Uñ in ps. dicitur. Quia ſatiauit animā inanē. ⁊ animā eſurientē ſatiauit bonis. Et etiā in miſeroꝝ ab ipſis liberatione. vñ in ps. Quia contriuit portas ereas. ⁊ vectes ferreos confregit. Quia liberauit pauperem a potente ⁊ pauperē cui nō erat adiutor. Quia factus eſt ſpes mea turris fortitudinis a facie inimici. Et iterū dño dicitur. Glorificabo nomen tuū in eternum. quia miſericordia tua magna eſt ſuper me ⁊ eruiſti animā meā ex inferno inferiori. Et alibi. Quia ſuauis eſt miſericordia tua. Et iterū. Quia magna ſuper celos miſericordia tua. ¶ Itē habet prudentiā regitiuā. per prudentiā eñi ⁊ prouidentiam dei regiꝉ orbis terre. vnde Eſa. xlix. ⁊ Apoc. vij. Nō eſurient neq ſitient. quia miſerator eorum reget eos. et Eſa. xxxvij. dicitur. Quia de ſyon exibit lex ⁊ verbū dñi de hieruſalem. ⁊ Eſa. lx. Surge illuminare hieruſalem q: venit lumen tuū ⁊c. Et ibidē. Nō occidet vltra ſol tuus ⁊ luna tua non minuetur. quia dñs erit tibi in lucē ſempiternā. ſcilicz ad dirigendū ⁊ regendū ⁊c. ¶ Item quia habet iuſtitiā punitiuā. videlz hominū impioꝝ. Uñ in ps. dicitur. Dñs amat iudiciū ⁊ non derelinquet ſeruos ſuos ⁊c. Et alibi. Q: faciet dñs iudicium inopis ⁊ vindictā pauperū. ¶ Itē q: hz affluētiā largitiuā ps. Q: ſatiauit aiam inanē ⁊ aiam eſurietē ſatiauit bonis. ¶ Itē quia habet eminentiā prelatiuā. ipſe eñi eſt dñs vniuerſoꝝ. ps. Quia dñs dominabiꝉ iacob ⁊ finiū terre. Et Leuit. xxv. Quia ego dñs. ¶ Itē quia habet affluentiā largitiuā. ſcz q̄tū ad beatos in gloria paradiſi. vñ in ps. Quia edifi. do. ſyon ⁊ vi. in glo. ſua. Et alibi. Quia miſericordiā ⁊ veritatē diligit deus gratiā ⁊ gloriā dabit dominus. Et iterū. Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis ſuper milia. Patet ergo quoniā quia referꝉ ad deū cunctipotentem. ¶ Sed ſi vis nota adhuc. q eſt ſcz ſumme B

Diligendus.
Honorandus.
Metuendus.

¶ Eſt dico ſūme diligēdus. Filius eñi naturaliter ſolet diligere patrē. Miles ducē Populus regē Seruus dñm. Diſcipulus magiſtrum. Homo etiam naturaliter diligit bonū. Nihil eñi diligibile niſi ſub ratiōe boni. Cū igitur deus ſit pater naturalis. dux principalis. rex vniuerſalis. dñs generalis magiſter etiā ſapiēs. ⁊ equalis. bene ſequiꝉ q ſit a nobis merito diligendus ps. Diligite dñm omnes ſancti eius. Et ſi volumus notemus q iſte diligendus eſt. Quia miſerator pie cōpatiens. Quia liberator hoſtes cōcutiens. Quia ſuſtētator manum ſubijciens. Quia auſcultator ſtatim exaudiēs. Quia diſpenſator cūctos enutriēs. Quia viſitator iuuamen faciens. Quia informator doctus ⁊ ſapiens. Quia conſolator triſtes reſpiciens. Quia benignus cōuerſator neminē concutiens. Quia feruidus inflāmator corda igniens. Quia premiator donis aliciens. ¶ Diligatur ergo dñs quia prius eſt ⁊ miſerator. ps. Quia apud dñm miſericordia ⁊ copioſa apud eum redemptio. ⁊ alibi. Tu exurgens miſereberis ſyon. quia tempus miſerendi eius. quia venit tempus. Et iterū. Quia ſuauis eſt miſericordia tua. Et alibi. Quia apud te propitiatio eſt. ¶ Item diligatur quia fortis eſt ⁊ liberator ps. Quia liberauit pauperem a potente ⁊ pauperem cui non erat adiutor. Et ſic ſibi dicat quilibet per ipſius fortitudinē liberatus illud ps. Quia tu es deus q liberas ab omni malo ¶ Item diligamus eū. quia releuans ⁊ ſuſtentator ps. Quia factus eſt dominus ſuſceptor meus. Et illō Niſi quia dñs adiuuit me. paulominus habitaſſet in inferno anima mea. Unde de viſitatione ſua dicit Luc. j. Quia viſitauit ⁊ fecit redemptionē plebis ſue. Et Luce. vij. Quia pphta magnus ſurrexit in nobis. ⁊ quia deus viſitabit plebē ſuā. ¶ Itē q: eſt exaudiens nō denegator ps. In die tribulationis mee clamaui ad te q: exaudiſti me. ¶ Itē quia liberalis eſt diſpenſator ſeu ſatiator. vñ illud predictū ps. Quia ſatiauit animā inanem ⁊ animā eſurientē ſatiauit bonis. ¶ Itē q: charitatiuus eſt viſitator. Semꝑ eñi ſolet ſuos ſociare. ⁊ viſi

Ayuntamiento de Madrid

tate. vñ Eſa. xliij. Quia ego dñs ſaluator tuus. noli ti-
mere quia ego tecū ſum. Et ideo Hiere. j. Ipſe eīn ſemꝑ
nobiſcum eſt paratus. ¶ Item quia nobis ſapiens eſt
informator. Vñ cuilibet a deo illuminato ꝛ erudito di-
citur Eſa. lx. Non occidet vltra ſol tuus. ꝛ luna tua nō
minuet. quia dñs erit tibi in lucem ſempiternā. ¶ Itē
quia placidus eſt conſolator Eſa. xlix. Quia conſolat⁹
eſt dñs populū ſuū ꝛ pauperꝝ ſuoꝝ miſerebit. ¶ Itē qꝛ
benignus eſt conuerſator. Mat. xj. Diſcite a me quia
mitis ſum ꝛ hūilis corde. ¶ Itē quia feruidus eſt inflā
mator. Per charitatē eīn inflammat corda ſanctorum
Vñ Eſa. lxvj. Quia ecce dñs in igne veniet. ¶ Itē preci
pue et ſuper omnia diligendus eſt deus qꝛ ſplendidus
eſt premiator dans beatis ꝓ premio gloriā ſempiternā.
Vñ in ps. Quia miſericordiā ꝛ veritatē diligit deus. gra
tiā ꝛ gloriā dabit dñs. de qua etiā gloria dicit ipſi deo
Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis ſuꝑ milia. Quia
ſcꝫ tibi viſio eſt tota merces. Iuxta illud ps. Quia dele-
ctaſti me dñe in factura tua. ꝛc. Et ſic ergo patet multe
C cauſe. quare deus eſt ſumme diligendus. ¶ Item deus
etiā eſt ſuper omnia ſumme reuerendus. Et certe mul
tiplici ratione. videlicet.

Quia bonitate viget aſſidua.
Quia veritate fulget perſpicua.
Quia dignitate nitet precipua.
Quia entitate manet perpetua.
Quia charitate feruet contigua.

¶ Dicamus igit. ꝙ deus qui eſt om
niū cauſa prima
pōt ꝓprie dici qꝛ.
Et ſic dicamus de
iſto. Quia viget aſſidua bonitate. ps. Laudate dñm qꝛ
bo. do. pſal. no. eius qꝛ ſua. eſt. ¶ Itē fulget perſpicua ve
ritate. Ipſe eīn habet ſcientiaꝝ omniū clariſſimā veri-
tatem. Matth. xxij. Magiſter ſcimus quia verax es et
viam dei in veritate doces. ꝛ in ps. Quia miſericordiā
ꝛ veritatē diligit deus. Iſte eīn veritatē ꝛ certitudinem
ſcientie ꝛ ſapientie confert. ſicut dicit Prouer. ij. Quia
dñs dat ſapientiā. ꝛ ex eius ore ſcientia ꝛ prudētia. Et il
lud predictū Eſa. lx. Quia dñs erit tibi in lucē. Vñ ipe
eſt qui dicit Hiere. xvj. Qꝛ oculi mei ſuper omnes vias
hominū. ¶ Itē quia floret ſeu nitet precipua dignitate
Ipſe enim omnibus preeminet atqꝫ preeſt. Unde in. ps.
Quia ego cognoui ꝙ magnus eſt dominus ꝛ deus no-
ſter pre omnibus dijs. Et Eſa. xlj. ipſemet loquit dicēs
ſic. quia ego dominus. ꝛ Eſa. lx. quia ego dominus ſal
uans. ꝛ Eſa. ij. Quia excelſus reputatus eſt. ¶ Itē quia
manet perpetua entitate. Vñ ipſe dicit Eſa xliij. Intel-
ligatis quia ego ipſe ſum. ante me nō eſt formatus de⁹
ꝛ poſt me non erit. ꝛ in ps. dicit. Quia ipſe eſt. ꝛ Io. xij.
Quia xpūs manet ineternū. ¶ Itē quia contigua fer-
uet charitate. Iſte eīn per charitatem ineſtimabilem ſe
humano generi contiguauit ꝛ vniuit ꝛ ſe nobis preſen
tialiter demonſtrauit. ita ꝙ non ſolū charitatiuus im
mo charitas dictus fuit. Roma. v. Quia charitas dei
diffuſa eſt in cordibus veſtris. vnde de ipſius charitati
ua preſentia ipſemet loquitur dicens ſcilꝫ illud Eſa. lij.
Quia ego ipſe qui loquebar ecce aſſum

Aſſum dico ſatus diuino ſemine.
Aſſum natus ſub carnis tegmine.
Aſſum vera fatus verborum ordine.
Aſſum operatus mira ſub homine.
Aſſum laceratus in crucis fulmine.
Aſſum ſuſcitatus a mortis turbine.
Aſſum rurſum latus celoꝝ culmine.

¶ In omnibus eīn iſtis ſumme apparuit amor ꝛ chari
tas noſtri qꝛ. vicꝫ prime cauſe. Dicā ergo ꝙ quia fuit ſa
tus diuino ſemine. ſcꝫ per generationē eternā Luce. iij.
Quia tu es filius dei. ¶ Itē quia fuit natus ſub carnis
tegmine Luce. ij. Quia natus eſt nobis hodie ſaluator
mūdi. ¶ Itē quia fuit fatus directo famine. ſ. predicā
do ꝛ docēdo Luc. xx. Magiſter ſcimus quia recte dicis
ꝛ doces. ꝛ Eſa. j. dicitur. Quia os dñi locutum eſt. Ipſe
etiā dicit Ezec. xxix. Quia ego locutus ſum. ꝛ Ezec. xxj.
Quia ego dñs locutus ſū. ꝛc. ¶ Itē quia fuit grat⁹ mi-
roꝝ lumine. Multa eīn miranda operatus eſt pro ſalu
te noſtra. vñ illud ps. Cantate dño canticū nouū. qꝛ mi
rabilia fecit. vt ꝛ nos dicamus illud Luc. v. Quia vidi-
mus mirabilia hodie. Et Ioh. xj. Quia hic homo mul
ta ſigna facit. ¶ Itē quia fuit ſtratus a mortis fulmi-
ne. vt ꝛ ſic de eo. dici poſſit illud Luc. xv. Qꝛ frater tuus
mortuus fuerat. ¶ Itē quia fuit tractus a mortuis tur
bine. ſcꝫ. in reſurrectione. vnde Ioh. xx. Quia oportet eū
a mortuis reſurgere. Et. j. Coꝝ. xv. Quia ſepultus eſt ꝛ
reſurrexit. ¶ Itē quia fuit latus in celi culmine ſcilꝫ in
aſcenſione. Unde ipe dicit Ioh. xiiij. Quia ego ad patrē
vado. ꝛ ibidē. Quia vado parare vobis locū. Ecce ergo
quomodo noſter quia charitatiue ſe habuit ad nos. et
ſic bene dixi. Quia contigua feruet charitate. ꝛ ſic patꝫ
ꝙ ſunt multe cauſe quare deus ſumme eſt reuerendus.
¶ Itē deus noſter. quia omnia cauſans ꝛ prima cauſa D
ſumme eſt metuendus. Et hoc procerto. ꝓpter ſue Po
tentie magna miracula. Scientie clara ſpectacula. Iu
ſtitie ſeuera iacula. ¶ Timeat ergo quia ſua potentia
omnia ꝑficit Luc. j. Quia fecit mihi magna qui potēs
eſt ꝛ ſanctū nomē eius. ꝛ in ps. Quia tu terribiliter ma
gnificatus es. mirabilia opera tua. ¶ Itē qꝛ ſua ſciētia
omnia cōſpicit. Magis eīn timendus eſt ille qui videt
noſtros defectus ꝙ alius. Et ſibi pōt dici illud Iohan.
xvj. Nunc ſcimus quia ſcis omnia. ¶ Itē quia ſua iu-
ſtitia omnia cōficit. ſeu impios afficit ſeu diſpicit. Vñ
ipſe dicit Eſa. lxj. Quia ego dñs diligens iudiciū. Et in
ps. Quia equitas iudicia tua. ꝛ Eſa. lxvj. Qꝛ dñs in igne
dijudicabit. Et ſic igit patet de noſtro quia videlicet de
prima cauſa. quomodo ipſe eſt Metuendus. Reueren-
dus. ꝛ Diligendus. Et ſic dico ꝙ hec cauſalis coniūctio
quia refert ad deum cunctipotentē. ¶ Secundo vero E
principaliter dico. ꝙ aliquando refert ad iuſtum rite vi
uentem. Iuſtus eīn poteſt dici quia cauſalis. Coniun-
ctio dico. quia per charitatē eſt ſui cum deo ꝛ proximo
ꝛ alioꝝ ad inuicem vnitiuus ꝛ concordatiuus. bonorū
ꝙ plurium cauſatiuus. ꝛ cum cauſa legitima omnium
que operatur effectiuus. Igitur dicamus ꝙ vir iuſtus
meretur gratiam in preſenti ꝛ gloriam in futuro multi
plici ratione. videlicet

Quia de peccatis conterebatur.
Quia de contritis confitebatur
Quia de confeſſis emendabatur.
Quia totus deo dedicabatur.
Quia in mandatis exercebatur.
Quia legem dei perſcrutabatur.
Quia charitate inflammabatur.
Quia pietate humectabatur.
Quia bonum opus operabatur.
Quia celeſtia contemplabatur.
Quia ſuper omnes honorabatur.
Quia humilia conſectabatur.
Quia iudicia meditabatur.
Quia dei opera conteſtabatur.
Quia flebilia conſolabatur.
Quia iuſtitia regulabatur.
Quia diligentia excitabatur.
Quia colloquia moderabatur.
Quia veracia amplexabatur.
Quia fallacia deteſtabatur.
Quia celi gloria premiabatur.

Iſte enim ſunt. xxj. rationes ꝛ cauſe
quare noſter quia. A deo fuit dilectus.
Per deum fuit electus.
Ad deum finaliter ſurſum vectus.

¶ Igitur ſupponamus ꝙ dominus qꝛ fuit quidā ſan-
ctus qui habuit iſtas. xxj. virtutes ꝛ dicamus ſic quia
de commiſſis fuit conturbatus. ſcꝫ per contritionē. Et
ideo ipſe dicebat domino illud ps. Ego dixi domine mi
ſerere mei. ſana animā meam quia peccaui tibi. Et ali
bi etiam ipſe dicebat in ps. quia inflammatum eſt cor
meū. ꝛ renes mei commutati ſunt ꝛ ego ad nihilū reda
ctus ſum ꝛ neſciui. ¶ Item quia de contritis fuit con-
feſſatus. Iſte eīn non ſolum conuertebat. immo etiam
ꝯfitebatur vnū eīn ſine alio nō ſufficit. vñ Eſa. xxxviij.
quia

quia non infernus confitebitur tibi. neq; mors laudabit te. neq; expectabunt ⁊c. Un̄ Johã.j. Et confeſſus eſt ⁊ nõ negauit ⁊ confeſſus eſt q2 ego non ſum xp̄s. ¶ Itẽ quia de peccatis fuit emendatus. ſcʒ per ſatiſfactioneʒ condignam. vnde ipſe dicit Hiere. xxxj. quia dñe deus poſtꝙ cõuertiſti me ego egi penitentiam. ⁊ poſtꝙ oſtẽdiſti mihi percuſſi femur meũ. confuſus ſum ⁊ erubui quia ſuſtinui opprobriuʒ adoleſcentie mee. ¶ Itẽ quia totus deo fuit dedicatus ſeu etiã diuino ſeruitio deputatus. vñ ipſe eſt qui dicit in p̄s. O dñe domine. q2 ego ſeruus tuus. ego ſeruus tuus ⁊ filius ancille tue. ¶ Itẽ quia in mandatis fuit occupatus. ſupple complendis ⁊ exercendis. Un̄ ipſemet dicit deo in p̄s. quia mãdatis tuis credidi. quia mãdata tua queſiui. q2 mandata tua deſiderabam. ⁊ cetera ſimilia. ¶ Iteʒ quia dei legẽ fuit perſcrutatus. vnde ipſe dicit in p̄s. quia legem tuaʒ nõ ſum oblitus. vt ⁊ nos dicamus ſibi illud Prouer. vj. q2 mandatum lucerna. ⁊ lex lux. ⁊ via vite increpatio diſciplíne. ¶ Itẽ quia charitate fuit inflammatus. Un̄ ipſe eſt qui dicit Cant. ij. Fulcite me floribus. ſtipate me malis. quia amore langueo. vnde ipſe potuit dici deo illud Johã. xxj. Tu ſcis dñe quia amo te. ¶ Itẽ quia pietate fuit humectus dicens illud Cañ. v. Quia caput meum plenum eſt rore. Sequit. Expoliaui me tunica mea ſcʒ. vt eam dareʒ pauperibus. ſicut fecit beatus martinus ⁊ nos dicam⁹ ſibi illud p̄s. q2 apud te ꝓpiciatio ei⁹ eſt. ⁊ Joel. ij. quia benignus ⁊ miſericors eſt. et in p̄s. quia miſericordiam diligit. ⁊ Jaco. ij. quia pauperes elegit. ¶ Item quia vtilia fuit operatus. Unde ſibi poteſt dici illud Eccl. x. Bibe cũ gaudio vinuʒ tuum. quia deo placent opera tua. vnde ⁊ dñs conſolatur tales dicens Hiere. xxxj. Quieſcat vox tua a ploratu. ⁊ oculi tui a lacrimis. quia eſt merces operi tuo. ¶ Itẽ quia celeſtia fuit contemplatus. vnde Ephe. iiij. dicit ſic. quia deſcendit primũ in inferiores partes terre. qui deſcendit ipſe eſt et qui aſcendit ſuper omnes celos. ¶ Itẽ quia ſuper om̄s fuit honoratus. Un̄ dñs potuit ſibi dicere illud Romano. iiij. quia pater multarum gentiuʒ poſui te. ⁊ Aggei. ij. Ponam te quaſi ſignaculum. quia te elegi dicit dñs. ¶ Itẽ quia humilia fuit cõſectatus. In ſtatu ẽm auctoritatis ⁊ honoris hũilitatẽ ſeruabat Hebr. ix. quia maior ſeruiet minori. Et ideo ip̄e dicebat domino illud p̄s. quia humiliatus ſum nimis ⁊ alibi. Bonũ mihi domine. quia humiliaſti me. ⁊ Gala. iij. qui cuʒ in forma dei eſſet humiliauit ſemetipſum factus obediens vſq; ad mortem. Sequitur. Omnis lingua cõfiteatur quia dominus ieſus xp̄us in gloria eſt dei patris. ¶ Item quia iudicia fuit meditatus. vnde ipſe dicebat in p̄s. Cognoui quia faciet dñs iudiciũ inopis ⁊ vindictam pauperꝝ ⁊ alibi. quia in iudicia tua ſuperſperaui. vnde ⁊ ipſe dicebat domino. quia iudicia tua iocunda. ¶ Item quia dei opera fuit conteſtatus vnde dicitur Dañ. iij. Placuit mihi predicare ſigna eius quia magna ſunt. ⁊ mirabilia eius. quia fortia. vt ſcʒ quilibet ipſum audiens dicat ſibi illud. p̄s. quia eloquium tuũ viuificauit me. ¶ Item quia flebilia fuit conſolatus. vt ſic quilibet triſtis ſibi dicat illud. p̄s. q2 tu domine adiuuiſti me ⁊ cõſolatus es me. ¶ Item quia iuſtitia eſt regulatus. Eccleſiaſtes. vij. Hoc inueni ꝙ fecerit deus hominem rectuʒ. vt ſcilicet iſti quia dicatur illud p̄s. quia equitas iudicia tua. ¶ Item quia diligentia fuit excitatus. Diligens eniʒ laborioſus erat. Unde de eo dicitur Prouerbioruʒ. xxxj. Guſtauit ⁊ vidit quia bona eſt negociatio eius. vt figuretur in illis rotis. de quibus dicitur Ezec. j. quia ſpiritus vite erat in rotis. Et vt finaliter dicat ip̄e illud Eccleſiaſtici. lj. quia modicum laborauit ⁊ inueni mihi multam requiem. ¶ Item quia colloquia fuit moderatus. Parum enim loquebatur Trenoꝝ. iij. Sedebit ſolitarius ⁊ tacebit. quia leuauit ſe ſupra ſe. Ut ſic ſit de illis de quibus dicitur in pſal. Letati ſunt quia ſiluerunt. ⁊ deduxit eos dominus in portum voluntatis eorum. ¶ Item quia veracia fuit amplexatus. Dilexit enim precipue veritateʒ. Unde ſibi potuit dici illud prediuʒ quia verax es ⁊ viam dei in veritate doces. ⁊ illud p̄s. quia miſericordiam ⁊ veritatem diligit. Unde Apoca. xix. quia vera ⁊ iuſta iudicia eius. ¶ Item quia fallacia fuit deteſtatus. hereticos enim ⁊ ypocritas odiebat. Unde ſibi loquitur dominus Apoca. ij. quia odiſti facta nicholaitaruʒ quos ⁊ ego odi. ¶ Item quia celi gloria fuit premiatus ſcilicet in fine. Unde ſibi poteſt dici illud Eſaie. lx quia venit lumen tuum. ⁊ gloria domini ſuper te orta eſt. quia ecce tenebre operient terram. ⁊ caligo populos. Super te orietur dominus. ⁊ gloria eius in te videbitur. et Eccleſiaſtici. xlvj. dicitur quia vidit deum lucis. ¶ Sic ergo patet. quomodo quia. id eſt vir iuſtus ⁊ ſanctus varijs virtutibus inſignitus. ⁊ quomodo bonorum eſt multiplicium cauſa dictus. Et ſic bene dico. ꝙ quia refertur quandoq; ad iuſtum ſancte viuentem. ¶ Tertio vero dico. ꝙ quia refertur ad impium nefas agentem. Quia enim cauſalis cõiunctio ſignat iniquos ⁊ defectuoſos qui. ſcilicet ſunt cauſa ⁊ occaſio omnium vitiorum ſignat etiam queruloſos. ⁊ litigioſos. ⁊ etiam proteruos et malicioſos. quia iſti nunꝙ volunt confiteri reatus ſuos. immo de omnibus q̄ male agũt ſemper nituntur reddere cauſam. ⁊ continue dicunt q2 Suppone igitur ꝙ dominus quia fuit vnus malus et proteru⁹ homo. qui cauſa erat multoꝝ maloꝝ. ⁊ qui malam cauſam aſſignando ⁊ reddendo iniquitates ſuas improbe defendebat. Uel alio modo dic. Quo vir iniqu⁹ ſcilicet a deo vilipenditur. a dyabolo ſubiugatur ⁊ decipitur. a mũdo tribulatur ⁊ affligitur. a celo effugatur. ⁊ excluditur. Ab inferno deuoratur ⁊ recipitur multiplici ratione nobis declarata. quia videlicet fuit.

Mordax ⁊ detractor.
Mendax ⁊ iactator.
Rapax ⁊ exactor.
Uorax ⁊ leccator.
Fallax ⁊ deceptor.
Tenax ⁊ non dator.
Fugax ⁊ non ſtator.
Crudelis ⁊ durus.
Fedus ⁊ non purus.
Hebes ⁊ obſcurus.
Pauens non ſecurus.
Falſus ⁊ non verus.
Mixtus ⁊ non merus.
Superbus ⁊ ferus.
Mollis non ſeuerus.
Diſcors ⁊ auſterus.

¶ Dicamus igitur ꝙ vir iniqu⁹ poſt mortem iuſte punitur ⁊ hoc multiplici ratione. videlʒ. Quia fuit detractor et mordax. Unde ipſe fuit de illis de quib⁹ dicitur in p̄s. Quia exacuerũt vt gladiũ linguas ſuas. intenderunt arcuʒ rem amaram vt ſagittent in occultis immaculatum. Et alibi dicit iuſtus. quia os peccatoris ⁊ os doloſi ſuper me apertum eſt. ¶ Item quia fuit iactator et mendax. Unde ipſe potuit dicere illud. Eſaie. xxviij. Flagellum mundans cum tranſierit non veniet ſuper nos. quia poſuimus mendaciuʒ ſpem noſtram. ⁊ mendacio protecti ſumus. ꝙ vero iſte quia iactator fuerit ſatis patet in euangelio vbi dicit. quia rex ſum ego. et alibi. quia filium dei ſe fecit. De mendacio autem dicitur zacha. xiij. quia mendacium locutus es. ¶ Item quia fuit exactor ⁊ rapax. Unde pauperes. De ipſo ⁊ ſui ſimilibus poterant dicere illud pſal. Quia ecce ceperunt animam meam. irruerunt in me fortes. et Eſa. ix dicitur. Quia omnis violenta predatio cum tumultu. Et illud Abachuc. j. Quia impius preualet aduerſus iuſtum. Et illud. Prouerbioꝝ. xxiiij. quia rapinas meditatur cor eorum. ¶ Item quia fuit comeſtor ⁊ vorax. Unde Eſaie. xv. quia aque dybon replete ſunt vomitu. Unde Prouerbioꝝ. xxiij. quia vacantes potibus ⁊ dantes ſimbolum conſumentur. ¶ Item quia fuit deceptor ⁊ fallax. Unde Hieremie. ix. Quia omnis frater ſupplantans ſupplantabitur. ⁊ omnis amicus fraudulenter incedet. et inimici hominis domeſtici ei⁹. ¶ Itẽ quia non fuit dator. ſed tenax. ſcilicet per auariciã quã amabat. Unde dyabolus de auaris potuit dicere illud Hieremie. vj. Quia extendam manum meaʒ ſuper habitantes terram. A minore enim vſq; ad maiorem omnes auaricie ſtudent. ¶ Item quia non fuit ſtator. ſed.

fugax. quia ſcilicet in bono non perſeuerauerit. Unde in pſ. ſibi potuit dici illud. Quid eſt tibi mare quod fugiſti. et tu iordanis quia conuerſus es retrorſum. ¶ Item dico. quod impius finaliter damnabitur quia fuit crudelis et durus. Unde Eſa. xlviij. ſibi dicitur. Scio enim quia durus es tu. et neruus tuus ferreus. ceruix tua et frons erea. vel et ſibi dicatur illud Mat. xxv. Scio quia homo durus es. metis vbi non ſeminas. et congregas vbi non ſparſiſti. ¶ Item quia fuit fedus et non purus. ſcilicet per immundiciam luxurie. Unde ſibi poteſt dici illud Ezech. xvj. Multiplicaſti fornicationem tuam. Sequitur. Quia fabricaſti lupanar tuum in capite omnis vie. Et Oſee. j. Quia fornicans fornicabitur. ¶ Item quia fuit hebes et obſcurus. Dei enim ſcientiam non habebat. ſed eam penitus contemnebat. Ideo dominus ſibi dicit Oſee. iiij. quia tu ſapientiam repuliſti. repellam te. vt ſit de illis de quibus dicitur Prouerbiorum. xxiij. In auribus inſipientium ne loquaris quia deſpicient doctrinam eloquij tui. Et in pſ. Quia repleti ſunt qui obſcurati ſunt domibus terre iniquitatum. et Eſaie. v. Ductus eſt populus meus captiuus. quia non habuit ſcientiam. et Prouerbiorum. v. Morietur quia non habuit diſciplinam et illud Eſa. lx. Quia ecce tenebre operient terram et caligo populos. ¶ Item quia fuit pauens non ſecurus. trepidabat enim timore vbi non erat timor. Unde Iudicum viij. Timebat enim quia adhuc puer erat. ¶ Item quia fuit veris verbis parum vſus. Unde Eſaie. lix. Quia corruit in plateis veritas. et equitas non potuit ingredi et Iohannis. viij. In veritate non ſtetit quia veritas in eo non eſt. Sequitur. Quia mendax eſt. ¶ Item quia fuit mixtus et non merus. ſicut ſcilicet ſunt ypocrite ſicut ydolis que mixta ſunt de veritate apparenti et falſitate exiſtenti. Unde Baruch. vj. Scietur inquit poſtea quia falſa ſunt. quia non ſunt dij. et nullum opus dei in eis eſt. ¶ Item quia fuit ſuperbus et ferus Treno. iij. Quia leuauit ſe ſupra ſe. et Hieremie. l. Quia contra dominum erecta eſt. ¶ Item quia fuit mollis non ſeuerus. quia ſcilicet delicias non penitentiam frequentabat. Unde delicioſo diuiti dicitur Luce. xvj. Fili recordare quia recepiſti bona in vita tua. et in pſal. Quia anima ipſius in vita ipſius benedicetur. Uerumtamen caueat iſte. quia procerto iſta mollis et proſpera delicioſitas totaliter in fine ceſſabit. Unde Eſaie. xlvij. Quia non vocaberis vltra mollis. ¶ Item quia fuit diſcors et auſterus. pacem et concordiam non amabat. ſed eam rumpebat ſepius et turbabat. Unde iſte poterat dicere illud Matth. x. Noli arbitrari quia veni pacem mittere in terram. non veni pacem mittere. ſed gladium. Igitur multimode rationes et cauſe ſunt quare mali a deo dimittuntur. et quare finaliter in inferno damnantur. Et quare etiam ipſi quia cauſe ſunt malorum. malis perpetuis affliguntur. Et ſic patet. quomodo iſta coniunctio cauſalis quia. referri poteſt ſcilicet ad ſtultum peccatorem. Ad iuſtum viatorem. Ad deum creatorem etc. Sufficit.

A **Quid.** Nota quod quid ponitur vt communiter reprehenſiue. vel inquiſitiue. et ſic dico. quod iſta dictio quid eſt quandoque ſcilicet

Superbie reprehenſiua.
Iuſtitie diſceptatiua.
Fallacie redargutiua.
Pigricie excitatiua.
Ignauie confirmatiua.
Auaricie condemnatiua.
Celi glorie inquiſitiua.
Obedientie executiua.
Mundi miſerie declaratiua.

¶ Eſt dico quod reprehenſiuum ſuperbie Eccleſiaſtici. x. quid ſuperbis terra et cinis. et zacharie iiij. Quid tu mons magne contra zorobabel. ¶ Item eſt diſceptatiuum iuſtitie ſicut Michee. vj. Popule meus quid feci tibi? aut quid moleſtus fui tibi? etc. Et Eſaie. v. Quid vltra debui facere vinee mee. et non feci. ¶ Item redargutiuum fallacie. Et ſic ſumitur Luc. xx. vbi fraudulenter ſe temptantibus dixit chriſtus. Quid me temptatis ypocrite? ¶ Item eſt pigricie excitatiuum Matthei. xx. Quid hic ſtatis tota die ocioſi. ¶ Item eſt ignauie confirmatiuum Matthei. viij. Quid timidi eſtis modice fidei? ¶ Item eſt auaricie condemnatiuum ſicut Matth. xvj. Quid prodeſt homini ſi vniuerſum mundum lucretur. anime vero ſue detrimentum patiatur. ¶ Item eſt celi glorie inquiſitiuum. ſicut Matth. xix. quid faciam vt vitam eternam habeam. ¶ Item eſt obedientie preparatiuum. ſicut Act. ix. Domine quid me vis facere? ¶ Item eſt noſtre miſerie allegatiuum. ſicut in pſal. dicitur. Domine quid eſt homo quia innotuiſti ei. Et ibi. Quid eſt homo quod memor es eius. et cetera ſimilia. quia ſcilicet omnia iſta interrogatiua poſſunt ſignificare diuerſimode. ſecundum quod ad diuerſa negocia applicantur. ¶ Si tamen aliquid vlterius addere vis, Dic quod per quid arguit. interrogat et reprehendit deus. iudex iuſtus et impius. ¶ Primo igitur dico. quod deus nos arguendo et de nobis conquerendo vtitur iſto pronomine quid. et ſic certe dico. quod a deo per quid arguuntur et reprehenduntur B

Noſtre ſeuicie cruenta iacula.
Noſtre pigricie conſtricta vincula.
Noſtre facundie laxata ſpicula.
Noſtre ſuperbie alta cornicula.
Noſtre auaricie vſta pectuſcula. ſeu haſta munuſcula.
Noſtre immundicie feda proſtibula.
Noſtre iniuſtitie ingrata fercula.
Noſtre patientie confracta ſtringula.
Noſtre impudentie fuſcata ſpecula.
Noſtre apparentie ficta ſignacula.

¶ Igitur dico. quod per quid a deo reprehenditur crudelius dira ſeuicia. ſic arguebatur Cayn poſt occiſionem abel Gen. iiij. vbi dominus ſibi dixit. Quid feciſti. Ecce vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra. ¶ Item arguitur a deo ignauorum torpens pigricia. Sic videtur ille ſummus paterfamilias dicere illud Mat. xx. Quid hic ſtatis tota die ocioſi. Ite et vos in vineam meam etc. Et xps diſcipulis ſuis dixit. Quid dormitis ſurgite et orate ne intretis in temptationem Luce. xxij. Et Ione. j. quid ſopore deprimeris? ſurge inuoca deum tuum. ¶ Item arguit loquacium mordax facundia. Unde detractoribus dicit dominus Numeri. xvj. Quid eſt enim aaron vt murmuretis contra eum? Et in pſ. Quid gloriaris in malicia qui potens es iniquitate? Tota die iniuſtitia cogitauit lingua tua. ſicut nouacula acuta feciſti dolum. Dilexiſti omnia verba precipitationis. lingua doloſa. propter hoc etc. ¶ Item arguitur a domino potentium alta ſuperbia. Et ſic dicitur Eccleſiaſtici. x. Odibilis coram deo et hominibus ſuperbia. Sequitur. Quid ſuperbis terra et cinis. Ideo ſuperbo dicitur Iob. xv. Quid tumet contra deum ſpiritus tuus. ¶ Item reprehenditur auarorum concupiſcentia. Et ſic dixit dominus Luce. ix. et Matthei. xvj. Quid proficit homini ſi lucretur totum mundum. anime vero ſue detrimentum patiatur. Ideo dominus mundi et mundanorum negociorum dilectoribus dixit Hieremie. ij. Et nunc quid tibi vis via egypti vt bibas aquam turbidam? Et quid tibi vis cum via aſſyriorum vt bibas aquam fluminis. ¶ Item arguitur a domino clericorum feda luxuria. Et ſic videtur dominus dicere illud Hierem. xj. Quid eſt quod dilectus meus in domo mea facit ſcelera multa. ¶ Item arguitur a domino ingratorum iniuſtitia et verecundia Et ſic conqueritur dominus de obliuione beneficiorum ſuorum dicens Eſa. v. Quid eſt quod debui vltra facere vinee mee et non feci? Et Oſee v. Quid faciam tibi effraym? Quid faciam tibi iuda? Et Michee. vj. Popule meus quid feci tibi? aut quid moleſtus fui reſponde mihi. ¶ Item arguitur a domino turbidorum. ideſt in patientia fracta modeſtia. Et ſic dixit dominus Hierem. xxx. Quid clamas ſuper contritione tua. inſanabilis eſt dolor tuus. ¶ Item arguitur a domino deceptorum picta decentia. ſcilicet ypocriſis et apparentia ficta. de quo dicitur Hieremie. ij. Quid niteris bonam oſtendere viam tuam vt queras delectationem. que niſi per malicias tuas docuiſti vias tuas. et Eſa. xxij. Tu quis hic aut quaſi quis.

Sic ergo

Ayuntamiento de Madrid

Sic ergo patet quomodo reprehenſiue iſtud pronomē C quid pertinet ad deum: ¶ Secundo dico. ꝙ iſtud pronomen quid pertinet ad iuſtū. Et ſic dico ꝙ iuſtus dicit quid. interrogādo ſcilicet. Deum: Seipſum. ⁊ Proximum. Et primo interrogando deum. Et ſic certe dico. ꝙ homo dicendo quid

Admiratur dei humilitatem.
Contemplatur dei ſublimitatem.
Amplexatur dei ſuauitatem.
Altercatur dei ſeueritatem.
Preſtolatur dei benignitatem.

¶ Dico igitur ꝙ a deo quid iuſtus admiratur diuinā humilitatem. Et ſic miratur quomodo acceſſit ad hominem carnem ſumendo ⁊ ipſum in hac vita perſonaliter viſitando. Unde in ps. dicitur. Domine quis eſt homo quia innotuiſti ei. aut filius hominis. quia reputas eum homo vanitati ſimilis factus eſt. dies eius ſicut vmbra pretereunt. Et alibi. Quid eſt homo ꝙ memor es eius aut filius hominis quia viſitas eum. ¶ Itē dicendo. quid iuſtus contemplatur diuinam ſublimitatem. ⁊ tamen quia iſta incomprehenſibilis eſt ſibi dicitur Job. xi. Excelſior celo eſt ⁊ quid facies? profundior abyſſo ⁊ vnde cognoſces. ¶ Item dicendo quid. iuſtus amplexatur diuinam ſuauitatem. Unde de anima deuota xpm ſponſum per deuotionem amplexante dicit. Prouerb xxxi. Quid dilecte mi? quid dilecte vteri mei? quid dilecte votorum meorum? ¶ Item dicendo quid iuſtus inſectatur ſeu altercatur diuinam ſeueritatem. ſcz aliquāſi de ea ꝯquerendo. ⁊ ſic videt formidoloſe dicere illō ps. Ut quid deus repuliſti nos in finē? iratus eſt furor tuus ſuper oues paſcue tue. ⁊ iterum. Ut quid domine receſſiſti longe? deſpicis in opportunitatibus in tribulatione. ⁊ iterum. Ut quid deſtruxiſti maceriam eius ⁊c. ⁊ iterū. Deus deus meus vt quid me dereliquiſti? ¶ Itē dicendo quid iuſtus preſtolatur dei benignitatem. ſcilz de ipſius miſericordia confidendo. ⁊ celi glorias affectādo. ſic dicitur in ps. Quid eñ mihi eſt in celo? ⁊ a te q̄d volui ſuper terram? ⁊ ſic dicebat ille Mar. x. Magiſter quid faciam vt vitam eternā poſſideam. ⁊ apoſtoli chriſto dixerunt Math. xix. Ecce nos relinquimus omnia ⁊ ſecuti ſumus te. quid ergo erit nobis? Amen dico vobis ⁊c. D Patet ergo. ꝙ iuſtus dicendo quid. interrogat deum. ¶ Deinde dico. ꝙ iuſtus dicendo quid ipſe interrogat ſeipſum tripliciter. videlicet

De nature carnalis fragilitate.
De figure mūdialis inanitate.
De iacture finalis neceſſitate.

¶ Querit ergo de carnis natura quātum ſit fragilis et ſic dicit illud predictum. Quid eſt homo. ꝙ memor es eius ⁊c. Sequitur. Homo vanitati ſimilis factus eſt. dies eius ſicut vmbra pretereunt. ⁊ Job. vij. Quid eſt homo quia magnificas eum ⁊c. q. d. Nihil eſt ꝙtū ad naturam ipſam corporalē Exod. xvi. Nos vero quid ſumus? ⁊ Deutero. v. Quid enim eſt omnis caro. ¶ Item querit de mundi figura. id eſt de propria ſua fortuna. quantum ſit mobilis. Et ſic dicitur Sapiē. v. Quid profuit nobis ſuperbia? Aut diuitiarum iactantia quid nobis attulit tranſierunt omnia tanꝙ vmbra ⁊ tanꝙ nuncius precurrens. ⁊ tanꝙ nauis que pertranſijt fluctuantem aquam. De diuitijs etiam querit Prouerb. xvij. Quid prodeſt habere diuitias ſtulto cum ſapientiā non poſſit emere. Apoſtolus etiā. j. Cor. iiij. querit de fortuna dicens. Quid habes quod non accepiſti? ꝙ ſi accepiſti quid gloriaris quaſi non acceperis. ¶ Item querit de mortis iactura ꝙ ſit terribilis. Et ſic dici poteſt de homine morituro illud Luce. xxiiij. Quid queritis viuentem cum mortuis. quaſi dicat homo ſimul viuit ⁊ moritur ⁊c. ⁊ Eccleſiaſtici. xvij. Quid lucidius ſole: ⁊ hic deficiet. Patet igitur ꝙ homo per quid interrogat de E ſeipſo. ¶ Denique dico ꝙ dicendo quid ipſe querit ſeu interrogat de proximo. Et ſic dico: ꝙ per quid ſit queſtio.

De ſpeculantibus cur alta mirantur.
De diſcordantibus cur non concordantur.
De innocentibus quare tribulantur.
De lamentantibus quare contriſtantur.
De dubitantibus quare retardantur.
De preſumentibus quid alta ſcrutantur.

¶ Dico ergo ꝙ queri poteſt quid eſt ꝙ ſpeculātes ſuprema contemplantur. cum ſcilicet illa ſint vltra vires ingenij noſtri. ſic querunt angeli. Quid eſt ꝙ homines conantur inueſtigare naturam celeſtium cum tamen vix terreſtria poſſint ſcire? Sic dicebat Actuum. ij. Uiri galilei, quid admiramini aſpicientes in celum ⁊c. Ideo talis curioſus inueſtigator arguitur Amos. vij. Quid vides gradere te fuge. ¶ Item queritur quid eſt ꝙ diſcordantes ſimul non federantur. Unde Actuū. vij. Fratres qui nocetis alterutrū. ¶ Item quid eſt ꝙ innocentes in mundo tribulantur. Unde de chriſto dicitur Luce. xxiij. Quid enim mali fecit ſcilicet vt debeat crucifigi. ⁊ in pſal. Quoniam quē tu perfeciſti deſtruxerunt iuſtus autem quid fecit? ⁊ Matth. xxvj. Quid moleſti eſtis huic mulieri? bonum opus operata eſt. ⁊ Iohannis. ix. Quis peccauit? hic aut parentes eius vt cecus naſceretur ⁊c. ¶ Item quid eſt ꝙ lamentantes in mundo contriſtantur. ſicut dictum eſt magdalene. Mulier quid ploras? ⁊ Actu. xxi. Quid facitis flentes affligentes cor meum? ⁊ Marci. v. Quid conturbamini ⁊ ploratis? non eſt mortua puella ſed dormit. ¶ Item queritur. quid eſt ꝙ ceſpitantes in deo non firmantur? ſic dicitur Matth. viij. Quid timidi eſtis modice fidei. Sic ergo patz. quomodo iſtud pronomen quid pertinet ad iuſtum. F ¶ Tertio dico. ꝙ iſtud pronomen quid quandoque ſpectat ad impium. Et ſic dico ꝙ per quid peccator reprehenditur ſcilicet.

De auaricie feruore cupido.
De iniuſtitie furore rigido.
De inconſtantie liuore fluido.
De negligentie ſopore torpido.
De preſumptionis errore ſtolido.
De elationis vapore fumido.
De ambitionis ardore feruido.
De corruptionis humore ſordido.
De cōmunionis amore infido.
De proditionis liuore pallido.
De locutionis rumore turbido.

¶ Dicas ergo ꝙ malꝰ per quid arguit de auaricie cupido feruore. ⁊ ſic dicitur Prouerbi. xvij. Quid prodeſt habere diuitias ſtulto cum ſapientiam non poſſit emere? ⁊ illud Eccleſiaſtici. xiiij. Homini liuido ad q̄d aurum? ¶ Item arguitur de iniuſtitie rigido furore Job. xviij. Quid perdis animam tuam. in furore tuo. Et. j. Regū. xx. Quid introduxiſti cum vt fureret coram me. ¶ Item arguitur de inconſtantie fluido liuore. Et ſic dicitur in pſal. Quid eſt tibi mare ꝙ fugiſti. ⁊ tu iordanis quia conuerſus es retrorſum: ¶ Item arguitur de negligentie torpido ſopore. Unde illud predictum Ione. j. Quid tu ſopore deprimeris ⁊c. Et illud Matth. xx. Quid hic ſtatis tota die ocioſi ⁊c. ¶ Item arguitur de preſumptionis ſtolido errore. Et ſic dicitur Eccleſiaſtes. vij. Quid prodeſt homini maiorem ſe ſequi. ¶ Item arguitur de elationis fumido vapore. Et ſic dicitur illud predictum Quid ſuperbis terra ⁊ cinis Eccleſiaſtici. x. Unde Hieremie. xij. Quid facies in ſuperbia iordanis. ¶ Item arguitur de ambitionis feruido ardore. ij. Paralip. xvj. Combuſſerunt ſuper eum ambitione nimia. ſcilicet de ſideria ad dignitates mundanas. ¶ Item arguitur de corruptionis ſordido humore. Sicut dicitur Eccleſiaſtici. xvij. Quid nequius ꝙ quod caro ⁊ ſanguis cogitauit. ¶ Item arguitur de communionis infido amore. id eſt de fatua ⁊ male proportionata ſocietate. ⁊ ſic dicitur Eccleſia. xiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea ⁊c. Sequitur. Quid communicabit cacabus ad ollam. Et Hieremie. xxiij. Quid paleis ad triticum ⁊c. ¶ Item arguitur de proditionis liuido pallore. Et ſic dicitur Eccleſiaſtici. xxxi. Nequius oculo quid creatum eſt. Oculus enim qui clauſus latet ⁊ tamen videt proditorem deſignat qui cautet malicioſe videt. ⁊ tamen ſub palliationibꝰ occultatur ⁊ latet. ¶ Item arguitur de locutionis turbido rumore. Unde de homine verboſo di-

Ayuntamiento de Madrid

citur Actuum.xvij. Quid vult ſeminator verborum hic nouorum demoniorum videtur denunciator eſſe. De mẽdace vero dicitur Eccleſiaſtici.xxviij. Ab immũdo quid mundabitur. ⁊ a mendace quid mihi dicetur. De ſuſurrone vero dicitur Treno.iij. Quid murmurauit homo viuens ⁊c. Sufficit.

A **Quidam.** Nota ꝙ quidam ſemper ſignat ſingularitatem. Et quia ſingularitas ⁊ ſolitudo quandoqꝫ ſignificant in bono. quandoqꝫ in malo. Hinc eſt ꝙ quidam aliquando ſignat virum iuſtum ⁊ perfectum per vite ſingularitateꝫ ⁊ excellentiaꝫ ab alijs ſegregatum. ⁊ ſic ſumitur Luce.xix. vbi dicitur. ꝙ homo quidam nobilis abijt in rgionem longinquaꝫ accipere ſibi regnum. Et Matth.xxv. Homo quidam peregre proficiſcens ⁊c. Aliquando vero ſignat virum impium et imperfectum a communitate fidelium et a charitate per odium ⁊ inuidiam ſeparatum. ⁊ in moribus ſingularem ſolitarium ⁊ iniquum. ⁊ tales vt cõiter

Uitijs infirmantur.
Diuitijs ditantur.
Supplicijs grauantur.

Quod iſti vitijs infirmentur patet Johannis.iiij. vbi dicitur. Erat quidam regulus capharnaum cuius filius infirmabatur. Quod iſti diuitijs ditentur patet Luce.xvj. vbi dicitur. Quod homo quidaꝫ erat diues ⁊ induebatur purpura. Item ꝙ iſti finaliter ſupplicijs grauentur. patet Luce.x. vbi dicitur. ꝙ homo quidam deſcendebat a hieruſalem in hiericho ⁊ incidit in latrones. ¶ Et ſi vis nota adhuc. ꝙ quidã ſemper ſignat quandam certam ⁊ ſingularem particularitatem ſiue bona fuerit ſiue mala. Et ideo breuiter dicere poſſum ꝙ quidam in ſingulari poteſt dici. de Deo.

B de iuſto. ⁊ de impio. ¶ Primo igitur dico. ꝙ quidaꝫ poteſt dici de deo. Iſte enim dicitur quidam. quia vniuerſa precellit. Precedit enim ſcilicet

In virtuali operatione.
In generali dominatione.
In magiſtrali diſcuſſione.
In liberali diſtributione.

¶ Iſte eniꝫ pre ceteris operatur virtualiter. Et ideo iſte eſt ille agricola. de quo dicitur Math.xxj. Homo quidam plantauit vineam ⁊ locauit eam agricolis Uinea eniꝫ iſta eſt eccleſia. agricola vero eſt anima vel ſcriptura. quaꝫ ſcilicet homo quidam chriſtus non ceſſat diuerſimode ſerere. colere vel plantare. ¶ Item iſte preceteris dominatur generaliter. quia ſcilꝫ iſte eſt rex. ⁊ imperator vniuerſalis. Unde de ipſo dicitur Luce.xix. Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquaꝫ accipere ſibi regnũ. ¶ Item iſte pre ceteris diſcutit magiſtraliter. qđ ſcilicꝫ fiet in iudicio contra malos. Unde Luce.xvj. Homo quidam erat diues qui habebat villicum qui etiam diffamatus eſt apud eum ⁊c. Expone. ¶ Item iſte pre ceteris premiatur liberaliter. ⁊ hoc precipue fiet in patria quando ſuis fidelibus eternam gloriam diſpenſabit. Et ſic dicitur de eodeꝫ illud Luc.xiiij. Homo quidam fecit cenam magnam ⁊ vocauit multos ⁊ miſit hora cene dicere inuitatis vt venirent quia parata ſunt omnia. Et ſic ergo patet quomodo quidaꝫ

C poteſt dici de deo. ¶ Secundo certe dico. ꝙ quandoqꝫ dicitur de iuſto. Juſtus enim propter ſingularitatẽ perfectionis qua alios precellit: quidam merito poteſt dici. Et dico ꝙ ipſum ſingularem reddit

Nitor caſtitatis depuratiue.
Ualor largitatis diſtributiue.
Squalor paupertatis obeditiue.
Dulcor pietatis miſeratiue.
Dolor paupertatis cruciatiue.
Uigor ſtabilitatis ſolidatiue.
Clamor iocunditatis collaudatiue.

Dico ergo ꝙ iuſtus dicitur quidaꝫ. quia hũc caſtitas reddit mundiſſimũ. Iſte eſt enĩ eunuchus qui ſe propter regnuꝫ celorum caſtrauit quapropter ipſum dñs ad celi gloriã euocauit. Unde.iiij. Reg.xxij. Uocauit rex eunuchum quendã. ¶ Itẽ dicitur quidaꝫ. quia hunc largitas reddit gratiſſimũ. Uirtus enĩ liberalitatis ⁊ hoſpitalitatis reddit hominem deo gratũ. Sicut enĩ dicitur Hebre.xiij. Per hanc virtutẽ placuerũt quidam angelis hoſpitio receptis. Et ideo xp̄us volẽs cenare legitur dixiſſe diſcipulis Math.xxvj. Ite in ciuitatem ad quendam ⁊ dicite ei. apud te facio paſcha ⁊c. Ut ⁊ de hoſpitali liberalitate dicatur illud. Johã.xj. ꝙ intrauit ieſus in quoddam caſtellum: ⁊ mulier quedaꝫ martha nomine. excepit illum in domum ſuam. ¶ Itẽ iuſtus dicitur quidaꝫ quia hũc paupertas reddit aptiſſimũ. Paupertas enĩ quia nihil habet quod aggrauet: reddit hominem agilem ad currendũ: ⁊ ad xp̄m per bona opera inſequendũ. Exẽplo Job. De quo dicitur Mar.xiiij. Adoleſcens aũt quidam ſequebatur eũ amictus ſyndone ſuper nudo. ¶ Iteꝫ dicitur iſte quidã: quia hũc pietatis reddit dulciſſimum. ſcꝫ ad alijs miſericorditer cõdolendum. Exemplo ſcꝫ ſamaritani. De quo dicitur Luce.x. ꝙ vulneratũ a latronibus ſamaritanus quidam miſericordia motus excepit in iumentũ ſuum: ⁊ ligatis vulneribus infudit oleum atqꝫ vinum. ¶ Itẽ iſte dicitur quidã: quia hunc charitas trucidat intimũ. ſcꝫ habendo in mente crucis xp̄i memoriã ⁊ deuotionem. vt talis quidam ſit ille de quo dicitur Luce.xiij. Arborẽ fici habebat quidã plantatam in vinea ſua. i. arborem crucis in mente ſua. figuratus ſcilꝫ in quodã ſymone cyreneo quem angariauerunt vt tolleret crucem ieſu. Symon qui interpretatur obediens. eſt quilibet xp̄ianus deuotus qui ſcꝫ in corde ſuo per cõpaſſionem angariatur: quando crucẽ ieſu portare per memoriã comprobatur. ¶ Itẽ dicitur quidã: quia hunc firmitas reddit fortiſſimũ quia ſcilꝫ talis eſt in bono ſtabilis atqꝫ conſtans: ⁊ fortis ſeu patiens in aduerſis. Et ſic dicitur Job.iiij. Stetit quidaꝫ cuius non agnoſcebam vultum ymago coram oculis meis. ⁊ Math.xvj. Sunt quidam de hic ſtantibus qui non guſtabunt morteꝫ. ¶ Item dici poteſt quidã quia iocunditas dat huic nomen optimum ſcilꝫ deum laudando ⁊ magnificando. Unde Luce.xj. Extollens vocẽ quedam mulier de turba dixit. beatus venter qui te portauit. ⁊ vbera que ſuxiſti. Et breuiter ſatis pateꝫ quomõ quidã ſignat ſingularitatem in bono ⁊ quomodo omnes viri iuſti ⁊ perfecti quidam proprie dici poſſunt. ſicut ſatis patet. j. Cor.xij. vbi dicitur ſic. Quoſdam quidẽ poſuit deus in eccleſia. Primũ quidẽ apoſtolos. Secũdo p̄has. Tertio doctores. Quarto virtutes ⁊c ⁊ Eph.iiij. dicitur ꝙ deus dedit quoſdã apoſtolos quoſdã pphetas ⁊c. Et merito: quia certe dicitur Ecci.xlviij. Quidã coruſ fecerunt ꝙ placerent deo. Et ſic patet quõ quidã aliqñ dicitur de iuſto. ¶ Sed tertio dico. ꝙ quidã aliqñ dicitur D

de impio. Impij enĩ ⁊ mali vt cõmuniter nõ ſunt omnes per cõmunẽ pietatẽ charitatẽ ⁊ largitatem. ſed potius ſunt quidã per pticularitatẽ ⁊ ſingularitatẽ. ⁊ per odij ⁊ inuidie extraneã partialitateꝫ. Et ſic nota ꝙ iſti ſunt ſingulares in malo: ⁊ hoc certe quia

Ignorantie nube teguntur.
Idololatrie lege vitiantur.
Pertinacie fronte cogũtur.
Caſtrimargie cibo augentur.
Iniuſtitie paſſu flectuntur.
Immundicie luxu ducuntur.
Inconſtantie fuga labuntur.
Somnolẽtie ſtratu premuntur.
Impudentie verbis vtũtur.
Inſolentie curſu feruntur.
Incredẽtie foſſa claudũtur.
Auaricie nexu ſtringuntur.
Epilẽtie vẽtis angũt. ſeu etiã
Excellentie flatu pelluntur.
Peſtilentie pene ſubduntur.

Dicã ergo ꝙ tales qdaꝫ fiunt nebuloſi per ignorantiã. quia ſcꝫ iſti ignorãt deum ⁊ quicquid pertinet ad ſalutem. j. Corint.xv. Ignorantiaꝫ enĩ dei quidam habent. Figurati. ſcilicꝫ in illo ceco de quo dicitur Luce.xviij. ꝙ cecus quidam ſedeba ſecus viam mendicans. Uia enĩ que ducit ad paradiſuꝫ eſt ſacra ſcriptura circa quam procerto quidam ſedent: ⁊ tamẽ veritatem ipſius ignorant. Juxta illud Eccli.xvj. Longe eſt teſtamentum a quibuſdam. ¶ Item dico ꝙ tales quidam fiunt vitioſi per ydololatriam. Conſtat enim ꝙ ex quo verum deũ ignorãt faciliter demonibus ⁊ eorum cultui ⁊ erroribus ſe inclinãt. Unde. j. Mac.ij. Acceſſit quidã iudeus in omniũ oculis ſacrificare ydolis. ¶ Iteꝫ dico ꝙ tales quidã fiunt furioſi ſeu effrontoſi per pertinaciã. Et ſic iſti cõparantur demoniacis ⁊ furioſis: ptinacibus et

bus et

bus τ frontoſis.Luc.viij.Occurrit illi vir quidā q̄ habebat demoniū.❡Itē dico ꝙ tales quidā facti ſunt guloſi ꝑ caſtrimargiā.Et ſic dicit̄ Lu.xvj.Homo q̄dā erat diues q̄ induebat̄ purpura τ byſſo.τ epulabat̄ quotidie ſplendide.❡Itē tales q̄dam ſiūt claudicoſi ꝑ iniuſtitiā:pendent em̄ ad vtrāq̄ partē.Vn̄ act.xiij.Qui dam vir luſtris infirmis pedib⁹ ſedebat claudus ex vtero matris:τ nunq̄ ambulauerat ſupple recte. Et Act. iij.fit mentio quō vir q̄dam claudus baiulabat̄ quotidie ante portā vt elemoſynā accipet. Cōpara iſti iudices claudicātes q̄ nō querūt niſi recipere munera τc.vt de tali iudice dicat̄ illō Luc.xviij.Iudex q̄dā in ciuitate q̄dā q̄ deū nō timebat nec hoiem reuerebat̄ malicioſi. ❡Itē dico ꝙ tales quidā facti ſunt guloſi per carnis ſpurciciā.j.Cor.x.Quidā ex ipſis fornicati ſūt.❡Itē dico ꝙ tales quidā fiunt lubricoſi per inconſtantiā.ij. Macha.viij.Quidā formidātes τ nō credētes dei iuſtitie in fugā ꝯuertebant̄.❡Itē dico ꝙ tales q̄dam fiunt ocioſi ꝑ ſomnolentiā ſeu pigriciā.vt ſic de eis poſſit dici illud.j.Cor.xv.Quidā aūt dormierūt.❡Itē dico ꝙ tales quidā fiunt queruloſi ſeu etiā plus v̄boſi ꝑ excellentiā q.d.iſti ꝑuaniloquia τ ſuſurria in v̄bis puerilibus debito plus abundant.Vn̄.j.Thi.j.Quidā aberrantes ꝯuerſi ſunt in vaniloquiū.Et.j.Cor.x.Quidā eorum murmurauerunt τ perierūt ab exterminatore. ❡Itē dico ꝙ tales q̄dā ſunt curriculoſi ꝑ inſolentiam hoc eſt dictu inſtabiles τ inq̄eti.vn̄.ij.Theſ.iij. Audiuimus quoſdā inter vos ambulare i q̄ete nihil opantes ſed curioſe agētes.❡Itē tales q̄dā fiunt tenebroſi per infiduciā ſeu incredentiā.hoc eſt dictu ꝑpter defectū vere fidei.j.Thy.j. Quidā circa fidē naufragauerunt. Et.j.Thy.iiij.In nouiſſimis tpibus deſcendēt q̄dam a fide attendētes ſpiritib⁹ erroris. ❡Itē dico ꝙ tales q̄dam fiunt doloroſi ꝑ auariciam.Vn̄.j.Thy.vj.Radix oīm maloꝝ eſt cupiditas:quā quidā appetentes inſeruerūt ſe doloribus multis.Auarus em̄ ſemp eſt in miſeria τ dolore.❡Itē dico ꝙ tales q̄dā fiūt pſumptuoſi ꝑ extollentiā:ſeu etiā ſuperbiā.j.Cor.iiij.Inflati ſunt q̄dam.τ Mar.xiiij. Erant quidā indigne ferentes τc. ❡Itē dico ꝙ tales q̄dam fiunt ruinoſi ad mortis ruinā:q.d.iſti final'r in eternā damnationē ruūt.vn̄ Luc. x.Homo q̄dam deſcendebat a hierl'm in iericho τ incidit in latrones.i.in demones:q̄ expoliantes eū plagis impoſitis abierūt ſemiuiuo relicto. Tales em̄ finaľr d̄ mūdi gloria ad infernū deſcendūt:vbi nudati τ vulnerati demonib⁹ ſuccūbunt.Pꝫ igit̄ quō q̄dam pōt dici q̄libet pctōr: iuſtus viator.ſummus creator. Sufficit.

a **Quidem.** Nota ꝙ q̄dē aduerbiū affirmandi accipit̄ ꝓvere vel ꝓ certe. Affirmat em̄ τ aſſerit oē illud cui ꝯiungit̄ vel ligat̄.Et vt breuiter tranſeamus dicamus ꝙ iſta aſſertio q̄dem q̄nq̄ affirmatur de deo q̄nq̄ de iuſto.q̄nq̄ de iniuſto. ❡ Primo igit̄ dico ꝙ affirmat̄ de deo.Illa em̄ que de deo pdicantur.ꝑ q̄dem ſepius affirmant̄. Affirmant̄ em̄ in ipſo

Diuinitas latens in homine.
Humanitas iuncta cum numine.
Benignitas plena dulcedine.
Mortalitas preſſa ſub turbine.
Seueritas mordens acredine.
Autoritas cum celſo nomine.

Aſſerit̄ em̄ ꝙ in xp̄o latet diuinitas.j.Cor.xv. Quidē de⁹ erat in xp̄o.❡Itē aſſerit̄ ꝙ i deo manet hūanitas. figura.Tho.ix. vbi dicit̄ ꝙ thobias vocauit angelum quē q̄dem hoiem exiſtimabat.❡Iteꝫ aſſerit̄ ꝙ in xp̄o viget benignitas:qua ſcilicꝫ ipſe parcit miſericorditer omnibus. Unde Job.xiiij. Tu quidem greſſus meos dinumeraſti.ſed parce peccatis meis.❡Iteꝫ aſſeritur ꝙ in xp̄m cadit mortalitas.ſ. in paſſione.Marci.xiiij. Filius quidem hominis vadit ſupple ad mortem.ſicut ſcriptum eſt de eo.τ Hebreo.xv. Et cum eſſet filius dei didicit ex his que paſſus eſt obedientiam.Item aſſerit̄ ꝙ in xp̄o regnat ſeueritas.ſ.iuſtitie.Unde Hierem.xij. Iuſtus q̄dem tu es dn̄e ſi diſputem tecuꝫ. Item aſſerit̄ in eodem autoritas cum celſo nomine inq̄ꝫ tum ſcilicet omnia obediunt ſibi.Unde Baruch.vj.Sol quidem τ luna τ ſydera obaudiunt ſcilicet voci dei τ perficiūt q̄d eis a deo imperatum eſt.Sic igitur patet ꝙ hoc aduerbium quidem aliquando affirmatur de deo. ❡ Scd̄o B
dico ꝙ iſtud aduerbiū quideꝫ affirmatur de iuſto. τ ſic dico de dn̄o quideꝫ ac ſi eſſet verus certus τ ſanctus homo ꝙ hic

Solet dominum metuere.
Pauperes ſolet induere.
Feminas ſolet effugere.
Mortalē ſe ſolet dicere.
Sub norma ſolet ſe regere.
Immundos ſolet abluere
Segetes ſolet excolere.
Minimū ſe ſolet credere.
In altū ſolet excreſcere.
Nuptias ſolet indicere.
Gratias ſolet reddere.
Doctrinis ſolet affluere.
Singulos ſolet diligere
Mundana ſolet contemnere
Cum morte ſolet confligere.
A deo ſolet procedere
Sacerdos ſolet exiſtere.
Iocundus ſolet incedere.
Federa ſolet coniungere.
Carceri ſolet incumbere.
Stupenda ſolet efficere.
Se mūdo ſolet abſcondere
Se clarū ſolet oſtendere.
Calices ſolet effundere.
Gregibus ſolet aſſiſtere.
Obedientē ſolet ſe pdere.
Poſt luctū ſolet ſplēdeſcere.

Dicā igit̄ de dn̄o q̄dē hoc eſt de quolibet viro iuſto. certo videlꝫ atq̄ vero ꝙ hic deum amat et metuit.Ideo ipſe eſt q̄ dicit Thob. iiij.Pauperem q̄dem vitā gerimus: multa bona habebimus ſi timuerimus deū.❡Itē hic paupes ditat τ induit. Iob.xxvij.Si ſicut lutuꝫ ꝑparauerit veſtimenta ꝑparauit quidem:ſed iuſtus veſtietur eis. τ argentuꝫ inocēs diuidet.❡Itē hic immunda fugit τ reſpuit: hoc eſt dictu luxuriam.Unde.j.Regū.xxj. Et quidem ſi de mulieribus agitur ꝯtinuim⁹ nos.❡ Itē hic vilē clamat τ mortalem innuit dicēs.ſ. Sap.vij. Sum q̄dem ego mortalis nō ſimilis hominibus τ ex genere terreno illius qui primo formatus eſt.❡Item hic ſub norma viuere ſtatuit.ſ. ſub regulis diſcipline:vt ſit de illis de quibus dicitur Sapien.xj.Cum em̄ temptati ſunt (τ quidem cum miſericordia) diſciplinam acceperunt.❡Item hic immundos mundat τ abluit.Act.j.Iohannes q̄dem baptizauit aqua,vos aūt baptizamini ſpūſancto. Et Luce.iij. Ego quidem baptizo vos aqua. ❡Item hic ſegetes colit τ inſtruit:ſegetem dico ſeu meſſem ſacre ſcripture. Math.ix.Meſſis quidem multa operarij aūt pauci. ❡Item hic pre cunctis ſeſe diminuit.ſ.ſe humilem reputādo.ij.Cor.x.In facie q̄dem xp̄i humilis fui inter vos.❡Itē hic in altū creſcēs ſe aſtruit.ſiſis.ſ. iſti grano ſinapis.Mat.xiij. Qd̄ q̄dem minimum eſt oibus ſeminibus τ leguminibus.cum aūt creuerit maius eſt oibus oleribus.❡Item hic nuptias iungit τ ꝯſtruit. nuptias dico charitatis τ veri amoris dicens ſcꝫ illud Math.xxj.Nuptie q̄dem parate ſunt.❡Itē hic gratias reddit τ annuit:q.d.iuſtus ſolet deo τ cuicunq̄ benefactori ſuo dignas et debitas agere grates vt ſibi dicatur illud.j.Cor.xiiij.Tu quidē bene gratias agis Ro.j.Primū q̄dem gratias ago. ❡Itē hic doctrinis pollet et affluit.Roma.iij. Primum quidem credita ſunt illis eloquia dei.,Et Romanorum.x. Et quidem in omnem terram exiuit ſonus eorum τc.Item hic ſingulis amorem influit. Unde Philip.ij. Epafroditus quideꝫ omnes vos deſiderabat:τ meſtus erat ꝑpterea audieratis illū infirmatū.❡Itē hic mūdana ſpernēs deſtituit.Vn̄ ipſe eſt q̄ dicit Philip.iij. Que q̄dem retro ſunt extendens:meipm ad deſtinatū ꝓſequor brauium.❡Itē hic cū morte pugnat τ arguit: q.d.iuſtus ꝯtemnēdo mortē vincit mortē. Vn̄.ij.Thymo.j.Qui.ſ. xp̄s deſtruxit quidem mortem illuminauit aūt vitam τ incorruptionem.❡Item hic a deo manat et effluit. q.d.iſte eſt filius dei ꝑ adoptionem τ gratiam.Unde illud Hebre.v. Quidem cū eſſet filius dei didicit ex his que paſſus eſt obedientiā. ❡Item hic in ſacris miniſter affuit:q.d.iſte fuit ſpiritalis ſacerdos:ſacer dux vel

Ayuntamiento de Madrid

ſacra docens. Unde Heb.x. Omnis qdem ſacerdos p ſto eſt. ¶ Item hic in deo let9 reſplenduit: q2.ſ. iuſtus ſemp eſt gaudens in ſpūſancto. Unde de apoſtolis di citur Act.v. Et illi qdez ibant gaudentes a conſpectu concilij: qm̄ digni habiti ſunt p noīe ieſu contumeliā pati. ¶ Item iſte in pace viuit τ deguit: q2.ſ. iſte pacem τ concordiam in eccleſia ſeminauit. Act.ix. Eccleſia q dem habebat pacem τ edificabatur. ¶ Item hic tribu lationes τ carceres pro deo τ iuſtitia ſuſtinuit vt ſcilicz ſibi τ ſuis ſimilibus dicatur illud Sap.xvij. Digni q dem ſunt carere luce τ pati carcerem. Luce dico mūda ne proſperitatis. Carcere vero dico ſeue tribulationis. ¶ Item hic in ſignis multis emicuit: q2 ſcilicz iuſti fa ciūt mirabilia opera τ ſtupenda. Job.xx. Multa qui dem et alia ſigna fecit ieſus que non ſunt ſcripta in li bro hoc. ¶ Item hic ſe mundo celat τ obſtruit: q2 ſcilz iuſtus virtutes ſuas per inanem gloriam nō publicat ſed eas contegit atq3 celat quāuis predicare alijs non deſiſtat. vnde Actuum.ix. Audientes quidem vocē: ne minem videntes. ¶ Item hic exēplis claris docuit q2 ſcz iuſtus quandoq3 docet exemplis nō verbis: et quā doq3 etiam verbis et non exemplis. Unde Actuū.xxij. Lumen quidem viderunt: vocem autem eius non au dierunt. ¶ Item hic ſitienti potare tribuit opus enim miſericordie eſt ſitientem potare. Unde iſte dicebat ſi tientibus illud. Mat.xx. Calicem quidem meum bi betis: ſedere autem ad dexteram meam non eſt meum dare vobis. ¶ Item hic gregibus libenter profuit gre gibus dico ſubditorum ipſos ſcz debite gubernando τ inter eos debite diſcernēdo. Unde de filio hominis dicit Mat.xxv. Hos ſtatuet oues quidē a dextris hedos aūt ad ſiniſtros. ¶ Itez hic domino libenter paruit. quia ſcz ad omnia dei mandata ſemp fuit obedire parat9: lz ipſum carnis fragilitas aggrauaret, quia ſcz ſicut dici tur. Math.xxvj. Spiritus quidem promptus eſt caro autem infirma. ¶ Item hic vt triſtis in mūdo doluit ſed poſt mortem iocundus claruit. vt ſcz ſibi et ſuis ſi milibus poſſit dici illud. Job.xvj. Et vos nunc quidē triſticiam habetis: iterum autem videbo vos τ gaude
C bit cor veſtrum. Patet ergo quomodo quidem aliqn affirmatur de iuſto. ¶ Tertio dico quod iſtud aduer bium quidem affirmatur de ſtulto. idest de homine im pio τ peruerſo. Et ſic breuiter nota quod per quidem deſcribit vir iniuſtus ſcz. Quantuz ad preſentem pſpe ritatem qua preeminet. Quantum ad vigentem iniq tatem quam continet. Quantum ad ſequentem cala mitatem que imminet. ¶ Igitur dico quod per quidē aſſeritur in viris impijs preſens proſperitas qua ſolēt pollere. quia ſcz mali mundi proſperis pre ceteris plus abundant. Et ſic dic quod hi pre ceteris.

Pollent honoribus.
Scatent muneribus.
Carent verberibus.

Iſta enī ſunt tria pri cipalia mūdi bona in quibus vt communiter abundant mali ſcz dignitates et eminentie. De qbus impio prophete balaam dixit impius rex balach. Nu. xxiij. Decreueram quidem magnifice te honorare ſcz ſi maledixeris filijs iſrael ſed dominus priuauit te ho nore. ¶ Item facultates et opulentie. ſicut patet de vſu rarijs et falſis mercatoribus: et etiam de furibus et p donibus qui in diuitijs plus abundant ſicut de iuda dicitur. Actuum.j. Et hic quidez poſſedit agrū de mer cede iniquitatis τ ſuſpenſus crepuit medius. ¶ Item voluptates τ complacentie. ſicut ſcz ſunt multi qui in pace et complacentia ſemper viuunt Unde cuilibet ta li poteſt dici illud quod dictum fuit hieruſalem pecca trici. Luc.xix. Si cognouiſſes inqt. et tu ſupple fleres. et ſequitur. Et qdem in hac die que ad pacem tibi ſup ple habes. Sequitur. Quia venient dies in te et circū dabunt te inimici tui vallo: τ coanguſtabūt te vndiq3: et ad terram proſternēt te. Patet igitur quod p quidē
D in viris impijs aſſeritur preſens proſperitas qua ſolēt pollere. ¶ Deinde dico q per quidez aſſeritur in viris impijs ingens iniquitas: qua ſolēt ſetere: hoc eſt dictu abundantia et ſuperfluitas vitiorum. Et ſic certe dico quod in iſtis aſſeritur.

Varietas odibilis.
Societas abhominabilis.
Ebrietas damnabilis.
Sacietas irritabilis.
Crudelitas intolerabilis.
Debilitas fugax et labilis.
Obſcuritas ceca vel nubilis.
Sublimitas ſuperba τ mobilis.
Loquacitas nunq̄ domabilis.

Patet de ſua odio ſa et deceptoria va rietate: quia perfidi adulatores vtranq3 ripam volunt paſce re et vtriq3 parti ad herere: ſed cum neu tra penitus firmi ter ſtare. figurati ſcz in illis ſamaritanis de qbus dicitur.iiij.Reg.xvij. Hoſ ipſi erant timentes quidem deum: ſed nichilomi nus ydolis ſeruientes. Et dicitur ibidem quod iſta de cauſa a leonibus ſunt occiſi. ¶ Item patet de ſua pra ua et ſolida ſocietate. Conſtat enim quod mali in ſuis prauis federibus et ſocietatibus valde ſunt ſolidi atq3 firmi τ maxime contra bonos. figurati in ſquamis le uiathan de quo dicitur Job.xlj. q corpus eius quaſi ſcuta fuſilia compactuz ſquamis ſeſe prementib9 vna vni coniungitur: et nec ſpiraculū quidem incedit per eas Corpus enim leuiathā.i.dyaoli eſt ſocietas repro borum cuius ſcz ſquame idest perſone taliter ſunt con iuncte quod nec ſpiraculum quidem per eos penetra ret. ¶ Item patet de ſua continua et horrida ebrietate De quo ſcz dicitur aſſertiue.j Cor.xj. q alius quidem eſurit alius autem ebrius eſt. ¶ Itē patet de ſua ripo ſa et auida voracitate ſeu ſacietate. De q ſcz Sap.xvj. Illi quidem concupiſcentes eſcam τc. Sequitur Eīs cum illis ſemper venit ſeua beſtiarum ira etc. ¶ Item patet de ſua dira et feruida crudelitate. de qua ſcz dicit Sap.xj. Pro fonte quidem ſempiterni fluminis ſāgui nem humanum dediſti iniuſtis. ¶ Item patet de ſui vana et fluida labilitate ſeu ſagacitate de qua ſcz dicit Baruch.vj. vbi de ſacerdotibus ydolorum dicitur ſic. Sacerdotes quidem eorum fugiēt τ liberabūtur. q.d. Iſti cum dijs non perſeuerabunt ſtabiles: ſed in fugā per inconſtantiam conuertentur: vt de inconſtantia ſua dicant ipſi mali illud Sap.v. Nos inquinati con tinuo deſinimus eſſe. et virtutis quidem nullum ſi gnum valemus oſtēdere. ¶ Item patet de ſua terra et fumida obſcuritate: hoc eſt dictu: de ſua ignorantia i becilli. de qua ſcz dicitur Sap.xvij. Quod ignis quidē nulla vis poterat eis lumen prebere. Et merito quia ſcz ſicut dicitur Sap.xvij. Digni quidem ſunt carere lu ce et pati carcerem. Carere dico luce vere fidei et ſcien tie. et pati carcerem ignorantie. ¶ Item patet de ſua alta τ tumida pompoſitate. De q ſcz dicit.ij. Macha. xv. Nichanor quidē ſumma ſupbia erect9 cogitabat cōe trophēum ſtatuere de iuda. ¶ Item patet de ſua ſtolida loqcitate. de q dicit Jaco.iij. Ligua modicū q dem membrū eſt τ magna exaltat. Ecce quātus ignis quam magnā ſiluā incēdit. Patz igit q p quidē aſſerit
impijs ingens iniqtas. qua ſolēt ſetere. ¶ Deniq3 di E
co q p qdem aſſerit in impijs ſequēs aduerſitas q ſo lent dolere. Quia vere mali poſt pſentē pſperitatē τ iniq tatem: ſolent finaliter venire ad infernalē aduerſitates τ penalitatez. Et ſic nota q p qdem nobis inſinuatur q impij et peruerſi

In peccatis ſuis moriuntur.
Ab hoſtibus diris capiuntur.
In tenebris atris includuntur.

Dico ergo q iſti moriunt i culpis proprijs. Unī Ezec. iij. Si nō fuerit 9uerſus a via ſua mala ipſe qdē in iniq tate ſua morieſ. ¶ Itē dico q iſti capiunt vin. ulis an rijs. Unī Ezech.xxiij. Si venerit gladi9 τ tulerit de eis animā: ille qdem iniqtate ſua captus eſt. ¶ Item dico q iſti includunt tenebris noxijs. Unde illud p dictum Sap.xviij. Digni ſunt illi qdem carere luce τ pati car cerem τc. Sufficit de quidem affirmatiuo.

Quicquid. Nota q qcquid idez eſt q omne F
quod. ſicut ergo quiſquis refert ad perſonas ſic quicqd refertur ad res. Et ſic nota q eſt dare quicquid

Mandatoꝝ

Ayuntamiento de Madrid

Mandatoꝛum quod eſt obſeruandum.
Pꝛomiſſoꝛum quod eſt accelerandum.
Meritoꝛum quod eſt pꝛocurandum.
Uitioꝛum quod eſt refutandum.
Toꝛmentoꝛum quod eſt foꝛmidandum.
Pꝛemioꝛum quod eſt affectandum.

Item dico ꝙ eſt dare vnū quicq̄d quod eſt faciendum. Iſtud certe quicquid a deo vel pꝛelato nobis iniungitur ⁊ mandatur. Unde Nume. xxiij. Nonne dixi tibi ꝙ quicq̄d dn̄s imperaret mihi hoc facerem. Et Numeri xxiij. Quicquid dn̄s dixerit hec loquar. Et Ruth. iij. Quicq̄d dixeris mihi hec faciam. Unde de bonis operibus quomodo obſeruanda ſunt et facienda dicitur Nume. iij. Tribū leui fac ſtare in conſpectu aaron ſacerdotis vt miniſtrent ⁊ excubent et obſeruent quicq̄d ad cultum pertinet. Et illud epiſtole. iij. Johan. Fideliter agis quicquid operaris in fratres. ¶ Item eſt dare vnū quicq̄d quod eſt adimplendum. Et iſtud certe eſt quicquid votoꝛum aut pꝛomiſſoꝛum licitoꝛum ⁊ honeſtoꝛum fecerimus. Unde de filia iſrael. i. de anima chꝛiſtiana dicit̄ Nu. xxx. Quicq̄d pollicita eſt ⁊ iurauit ope complebit. ¶ Item eſt vnum quicq̄d quod eſt acquirē dum. Et iſtud certe eſt quicq̄d meritoꝝ ⁊ virtutū poſſumus ꝓcurare. Uſi deus ⁊ ſancti ꝑſit talibꝰ dicere illud Nume. x. Quicquid optimum fuerit ex operibus dabimus tibi. Iſtud eſt illud quicquid ſanctū ⁊ ſanctificatum. De quo dicitur Leuit̄. xxiij. Quicquid ſemel conſecratū fuerit ſanctū ſanctoꝝ erit. Illa em̄ que ꝓpꝛie ꝯſecrata ſunt deo ⁊ ſibi ſpecialiter dedicata ſunt merita ⁊ virtutes: ⁊ etiā hoīes virtuoſi ⁊ religioſi. de q̄bus. ſ. dicit̄ Leuit̄. xxvij. Quicq̄d decimū euenerit ſanctificabitur. Religioſi enim ⁊ clerici ꝓpꝛie dicuntur decimi: qꝛ ꝑ humani generis decima in ſoꝛtē dn̄i ſunt aſſumpti ⁊ deo ſpecialiter dedicati. ¶ Itē eſt vnū quicq̄d qđ eſt reſpuē dū. Et iſtud eſt quicq̄d vitioꝝ eſt vel etiā tempoꝛalium gaudioꝝ. maloꝝ etiā ⁊ inutiliū cōſoꝛtioꝝ. Iſtud em̄ triplex quicq̄d eſt ſumme vitandū. videlicet

Quicquid peccati iniquitatis.
Quicq̄d terrene pꝛoſperitatis
Quicquid immunde ſocietatis.

Quicq̄d dico iniq̄tatis. De quo Deut̄. xiiij. Quicquid moꝛticinū fuerit non veſcamini ex eo. Moꝛticinū dico ideſt peccatū. Peccatū em̄ ꝓ eo dicitur moꝛticinū ꝙ ꝑ peccatū aīa iugulat̄. Nu. xxxj. Quicq̄d maſculini generis fuerit iugulate. Quicq̄d etiā ꝓſperitatis ſeu tempoꝛalis facultatꝭ: qꝛ. ſ. terrena bona ſunt illa q̄ inebꝛiāt ⁊ infatuant coꝛ humanū. Unde bene dicitur Num̄. vj. de nazareis ꝙ quicq̄d de vua expꝛimit̄ non bibent. Sequitur. Quicq̄d ex vinea eſſe pōt non comedent. Quicquid inſuper male ſocietatis. Et merito. qꝛ ꝓ certo ſicut dicitur Num̄. xix. Quicq̄d tetigerit immūdus immundū faciet. Immundū aūt reputabat̄ in lege. Deu. xj. Quicq̄d pinnulis ⁊ ſquamis carebat. Quicq̄d ſuper pectus ſuū tangendo terrā incedebat. Et quicq̄d alas aut pedes quatuoꝛ poſſidebat. Pꝛimi ſignificant carnales ⁊ delicioſos: qui ſcꝫ aſpera cute. i. penitentie aſperitate carent. Secundo ſignificant auaros ⁊ ambitioſos. qui. ſ. pectoꝛe ideſt coꝛde ⁊ toto coꝛpoꝛe terre ⁊ terrenis adherent. Tertij vero ſignificant ſuperbos elatos ⁊ glorioſos qui videlicet quatuoꝛ alis ⁊ pedibus diuerſarum affectionum mentem ⁊ animam ſurſum leuant. Iſtud eſt igit̄ vnū quicquid qđ eſt reſpuendū. ¶ Item dico ꝙ eſt vnum quicq̄d quod eſt metuendūꝫ. Et illud eſt quicq̄d oppꝛeſſionibus tyꝛannoꝛum. De quibus dicitur. j. Regū. xv. Quod quicq̄d vile et repꝛobū fuit demoliti ſunt. Et Judicū. vj. Quicq̄d tetigerant deuaſtātes. Et quicquid finaliter fiet afflictionibus infernalium toꝛmentoꝛuꝫ: vt ſcilicet dici poſſit illud Leuit̄. vij. Quicquid tertius inuenerit dies ignis abſumet. Tres enim dies ſunt tria tempoꝛa ſcilicet pꝛeteritū pꝛeſens futurum. ¶ Item eſt vnum quicquid quod ad appetē dum ſcilicet quicq̄d eſt gaudioꝛum ⁊ pꝛemioꝛum paradiſi. Iſtud eſt illud quicq̄d quod beatis petentibus datur. De quo. j. Joh. iij. Fiduciam habemus ad deum vt quicq̄d petierimus accipiamus ab eo: quoniam mandata eius cuſtodimus. Unde đ puellis aſſueri ideſt de beatis animabus dicit̄ Heſter. ij. Nō ingredientes ad regem quicq̄d ad oꝛnatū pertinebat poſtulantes accipiebant ⁊c. Sufficit.

Quicunqꝫ. Nota ꝙ q̄cūqꝫ accipitur ꝑ oīs q̄: et eſt nomē ſeu ꝓnomē ſignificās generalitatem ſeu cōitatem rerū vel perſonarū. ſiue in bono ſiue in malo. Et ideo notare poſſumus ꝙ q̄cunqꝫ ſignificat generalem A

Autoꝛitatem.	De pꝛimo dicit̄ Mat.
Humilitatem.	xvj. Quecūqꝫ ſuper ter-
Utilitatem.	rā erūt ligata: erūt liga
Pꝛohibitionem.	ta ⁊ in celis. De ſecūdo
Cōminationē.	Mat. xx. Quicunqꝫ vo
Supplicationem.	luerit inter vos maioꝛ

eſſe ſit veſter ſeruus. De tertio dicit̄ Joh. xvj. Quecūqꝫ habet pater mea ſunt. De quarto Geneſ. ix. Quicūqꝫ effuderit humanum ſanguinem fundatur ſanguis illius. De q̄nto dicitur Jaco. ij. Quicunqꝫ totam legem ſeruauerit deliquerit autem ⁊c. De ſexto Joelis. ij. Quicunqꝫ inuocauerit nomen domini ſaluus erit. ¶ Sed B ſi vis vltra aliq̄d dicere de quicunqꝫ. Dic ꝙ quicunqꝫ pꝛincipaliter refertur ad perſonas ⁊ ad res. Et pꝛimo quidem dicamus aliquid de perſonis. Et ſic certe dico ꝙ per quicūqꝫ poſſunt intelligi Quicunqꝫ

Uirtuoſi.	Pꝛimi quicūqꝫ ſunt honoꝛandi.
Uitioſi.	Secundi quicūqꝫ ſunt repꝛobandi.
Luctuoſi.	Tertij quicunqꝫ ſunt ſuſtentandi.
Fructuoſi.	Quarti quicūqꝫ ſunt exaltandi.
Doloꝛoſi.	Quinti vero quicūqꝫ ſunt deteſtādi.

¶ Dico ergo ꝙ nos inuenimus quoſcunqꝫ virtuoſos eſſe honoꝛandos. Quicunqꝫ enim boni ſunt honoꝛe et laude digni ſunt. Heſter. vj. Sic honoꝛabitur quemcunqꝫ rex decreuerit honoꝛare. Et Num̄. xvj. dicitur ꝙ quemcunqꝫ elegerit dominus ipſe erit ſanctus Et breuiter: quia vir iuſtus: pꝛudens ⁊ perfectus omnes vult diligere: in omnibus ſcit eligere: omnes coꝛrigere: omnes erigere: et in omnibus virtuoſe et pꝛudenter ſe habere. videtur ꝙ ipſum poſſumus quemcunqꝫ generaliter appellare: eo ꝙ quibuſcunqꝫ virtutibus poteſt tollere. Et ſic notabo qđ ille dicitur vir perfectus Quicunqꝫ.

Subſiſtit humiliter.	¶ Dico ergo ꝙ
Reſiſtit viriliter	a deo diligitur: ⁊
Inſiſtit agiliter.	per ipſum finali-
Aſſiſtit fideliter.	ter ſaluatur ille
Stringitur amoꝛis federe	quicunqꝫ ſubſi-
Spargitur dulcoꝛis munere.	ſtit humiliter.
Tangitur timoꝛis pondere.	Humilitas em̄
Regitur ſplendoꝛis ſydere	ſumme plꝫ deo.
Stergitur hoꝛroꝛis ſcelere	Unde ipſe dicit
Paſcitur ſapoꝛis vbere:	Math. xviij. ꝙ

quicunqꝫ humiliauerit ſe ſicut paruulus iſte. hic maioꝛ eſt in regno celoꝛum. ⁊ Luc. xviij. Quicūqꝫ non acceperit regnū dei ſicut paruulꝰ nō intrabit in illud. E cōtrario vero dixit Mar. x. ꝙ quicunqꝫ voluerit fieri maioꝛ erit miniſter veſter. Et quicunqꝫ voluerit inter vos eſſe pꝛimus: ſit omniū ſeruus. ¶ Item ille dei eſt amicus qui reſiſtit viriliter. Unde. j. Regū. xiiij. Quemcunqꝫ videret ſaul virū foꝛtem ⁊ aptū ad pꝛeliū ſociabat eū ſibi. ¶ Item quicunqꝫ inſiſtit agiliter: hoc eſt dictu. Quicunqꝫ obedit faciliter ſeu quicunqꝫ inſiſtit diligēter. Unde Mat. xij. Quicunqꝫ fecerit volūtateꝫ patris mei qui in celis eſt: ipſe meus frater ⁊ ſoꝛoꝛ ⁊ mater eſt. ¶ Item quicūqꝫ aſſiſtit fideliter ſcilicet oꝛando deum ⁊ ſuam gratiam imploꝛando. ⁊ fidem ipſius confitendo ⁊ ipſius ſeruitium exequendo. ij. Parali. vj. Quicūqꝫ oꝛauerit in loco iſto exaudi de habitaculo tuo. ⁊ Luce. xvj. dixit dn̄s ꝙ q̄cunqꝫ confeſſus fuerit me corā hominibꝰ: filius hoīs ꝯfitebit̄ illū corā angelis dei. Et. j. Reg. ij. Quicūqꝫ honoꝛificauerit me gloꝛificabo eū: qꝛ

Ayuntamiento de Madrid

breuiter ſicut dicitur Act.ij. Quicunqꝫ inuocauerit nomen dñi ſaluus erit. ¶ Item dico ꝙ ille iuſtus ⁊ perfectus debet reputari, quicunqꝫ ſtringitur amoris federe. De quo .j. Macha.viij. Quicũqꝫ acceſſerunt ad romanos ſtatuerunt cum eis amicicias. ¶ Item ꝗcunqꝫ ſpargitur dulcoris munere: hoc eſt dictu. Quicunqꝫ libenter alijs dat quod habet. Math.x. Quicunqꝫ potum dederit calicē aque frigide non perdet mercedem ſuam. ¶ Item ꝗcunqꝫ tangitur timoris pondere. Unde Eccl.xxxvij. Cũ viro ſancto aſſiduus eſto quemcũqꝫ cognoueris obſeruare timorem dei. ¶ Item ꝗcunqꝫ regitur ſplendoris ſydere. hoc eſt dictu diuine ſapientie luce: qꝛ ſicut dicit̄ Gal.vj. Quicunqꝫ hanc regulā ſecuti fuerint pax ſup illos ⁊ miſericordia. Regula enĩ dicitur a regendo. ſapientia enim regit ⁊ regulat vniuerſa. qꝛ ſicut dicit̄ Sap.ix. Per ſapientiā ſanati ſunt. ¶ Itē quicũqꝫ tergit̄ horroris ſcelere. i. quicunqꝫ purificat̄: ⁊ lauatur a mũdicia vitiorum. De quo Galath.iij. Quicũqꝫ in xp̃o baptizati eſtis xp̃m induiſtis. ¶ Item ꝗcunqꝫ paſcitur ſaporis vbere: hoc eſt dictu ſacramento altaris digne. videlicet ⁊ honeſte. Unde Mat.xxij. Quoſcunqꝫ inueneritis vocate ad nuptias. Caueant tñ iſti: quia ſicut dicitur .j. Cor.xj. Quicunqꝫ manducauerit panē vel biberit calicē dñi indigne: reus erit corporis ⁊ ſanguinis dñi. Et certe tales ꝗcunqꝫ ſunt merito commendandi. Quia ꝑcerto iſti ſunt quos deus elegit ad ſancte viuendũ. Nume.xvj. Quemcunqꝫ elegerit dñs ipſe erit ſanctus. ¶ Item quos deus vngit ad digne regendũ: vnde de dauid inungendo in regem iſrael dixit dñs ſamueli .j. Regum.xvj. Unges quēcunqꝫ monſtrauero tibi. ¶ Item quos deus erigit ad ſibi ſuccedendũ quia ſicut dicitur Ro.viij. Quicunqꝫ ſpiritu dei aguntur hi filij dei ſunt ꝙ ſi filij ⁊ heredes. Unde de ſucceſſione regni paradiſi dicitur Dañ.iiij. ꝙ dominatur excelſus in regno hominũ: ⁊ cuicunqꝫ voluerit dabit illud. ¶ Item quos deus adigit ad fidem credendũ. Act.ij. Uobis enim eſt repromiſſio ⁊ filijs veſtris: ⁊ omnibus qui longe ſunt quoſcunqꝫ dñs deus veſter aduocauerit.

C Sic igit̄ patet quõ ꝗcunqꝫ ſumitur in bono. ¶ Itē quñqꝫ ſumi põt in malo Et ſic ꝑcerto: quicunqꝫ dicit̄ ille qui ꝗbuſcũqꝫ vitijs generaliter maculatur. Et ſic dico ꝙ iſti ſunt vituperandi ⁊ reprobandi quicunqꝫ ſunt

Ligati amore mundanorum:
Fedati horrore vitiorum.
Nudati valore meritorum.
Turbati ſtupore aduerſorum
Letati labore miſerorum.
Leuati honore fatuorum.
Fugati flore ſecretorum.
Priuati dulcore gaudiorum
Grauati merore tormentorum.

Dico igit̄ ꝙ vituperandi ſunt ⁊ reprobādi ꝗcunqꝫ ſunt ligati mũdanorũ amore. Et ſic dicitur Jaco.iiij. Quicunqꝫ voluerit amicꝰ huius mundi fieri inimicus dei conſtituet̄. Quia reuera mũdus eſt fraudulētus amicus ꝗ ſuos decipit dilectores. Unde iſte videtur demonibus ⁊ mundi tribulationibus dicere illud quod dicit iudas Mathei.xxvj. Quemcũqꝫ oſculatus fuero ipſe eſt tenete eũ. Et ideo bene dicitur de mundi habitatoribus Hiere.xxxviij. Quicunqꝫ māſerit in ciuitate hac morietur. ¶ Itez quicunqꝫ ſunt fedati vitiorum horrore ſcilicet peccato carnis. De ꝗbus dicitur Gal.vj. Quicunqꝫ volunt placere in carne hi cogũt vos circuncidi. Et Apoc.xiij. Quicunqꝫ nõ adorauerit ymaginem beſtie occidatur qꝛ ſcꝫ hodie apud malos ꝗcunqꝫ beſtialiter non vixerit: carniſqꝫ delicijs vtit̄: dignus morte ab impijs reputatur. Et tamē prouer.xx. dicitur ꝙ luxurioſa res eſt vinum. et tumultuoſa ebrietas quicunqꝫ his delectatur non erit ſapiens. ¶ Itē quicunqꝫ ſunt nudati meritorum valore. Et ſic poteſt intelligi illud Luce.viij. vbi dicitur ꝙ qui habet dabit̄ illi: quicunqꝫ autem non habet, etiā quod ſe putat habere auferetur ab eo. ¶ Item ſunt turbati aduerſorum ſtupore ſicut ſcilicet ſunt illi qui modicis tribulationibus exercentur. De quibus dicitur .iiij. Regum.xxj. Ecce ego inducam mala ſuper iudam et hieruſalem: vt quicunqꝫ audierit tinniant ambe aures eius. ¶ Item quicunqꝫ ſunt letati miſerorũ labore: De quibus dicitur. Mathei.v. Si quis te percuſſerit in dexteram maxillam tuam: prebe ei et aliam. Sequitur. Quicunqꝫ angariauerit te mille paſſus: vade cum illo alia duo. ¶ Item quicunqꝫ ſunt leuati honoris tumore vt puta illi qui per ſymoniaꝫ promouentur ad alta. De quibus .iij. Reg.xiij. Quicunqꝫ volebat iplebat manum ſuam et fiebat ſacerdos. ¶ Item quicunqꝫ ſunt fugati ſeu reprobati diuinorum flore. ꝗa ſcꝫ tales quicunqꝫ reputātur indigni adminiſtrare ſacramenta diuina. Unde .j. Para.xv. Illicitum eſt vt a quocunqꝫ portetur archa dei noſtri. ¶ Item quicũqꝫ ſunt priuati gaudiorum dulcore. ſcꝫ gaudijs paradiſi. De quibus Luce.xvij. Quicunqꝫ queſierit animam ſuam ſaluam facere perdet eam. Et quicunqꝫ perdiderit illam viuificabit eam. quaſi diceret. quicunqꝫ animam. ideſt vitam ſuam in mundo fouet ⁊ diligit: in paradiſi gaudijs ipſam non inuenit immo perdit. ¶ Itē quicunqꝫ ſunt grauati tormentorum merore ſcilicet illi qui in inferno damnantur. Quia ſicut dicitur Ro.ij. Quicũqꝫ ſine lege peccauerũt ſine lege peribũt. Qꝛ ſicut dꝛ .iiij. Reg.xj. Quicunqꝫ eā. ſ. athaliā reginā. i. ꝓpriam carnem aut voluntateꝫ peccando ſecutus fuerit gladio ferietur. ſcilicet damnationis eterne. Patet ergo quõ peccator pluribus ex cauſis poteſt dici quicũqꝫ. Et maxime quia iſte in quocunqꝫ loco cadit et labit̄ in quacunqꝫ die legem tranſgreditur: ⁊ quocunqꝫ viſu morti ſubijcitur. ꝙ talis in quocunqꝫ loco cadat ⁊ labatur. Patet Eccleſiaſtes.xj. vbi dicitur ꝙ lignum ſi ceciderit ad auſtrum aut ad aquilonem: in quocunqꝫ loco ceciderit ibi erit. In quocũqꝫ die dei legem trãſgrediatur. Patet .iij. Regum.ij. vbi dictum fuit ſemei ꝙ quacunqꝫ die egreſſus eſſet de hieruſalem moreretur. ¶ Item ꝙ ex quocunqꝫ viſu ſeu aſpectu morti ſubijciatur ſcilicet eterne. Patet Exodi.x. vbi pharao dixit moyſi. Quacunqꝫ die apparueris mihi morieris. Iſta ergo de quicunqꝫ in malo ſignificato ſufficiant. Uide infra vbi quod quia inuenies de Quodcunqꝫ. Et vbi Quo aduerbium. quia ibi eſt de Quocunqꝫ: ⁊ vbi Quotiens: qꝛ ibi de Quotienſcunqꝫ agitur ⁊c.

Quieſcere, quies.

¶ Nota ꝙ quieſcere quandoqꝫ accipitur pro dormire. ſicut ſumitur Prouerbiorum.iij. vbi dicitur. Quieſces ⁊ ſuauis erit ſomnus tuꝰ. Pro ceſſare accipitur vt communiter. Unde Eſaie.j. Quieſcite agere peruerſe: diſcite bene facere. Pro ſtabiliter manere accipitur. Zacharie.j. vbi dicitur de terra que perpetuā habet ſtabilitatem dicitur. Ecce omnis terra habitatur ⁊ quieſcit. Poſſumus ergo notare ꝙ moraliter accipiendo quintuplex inuenitur quies. videlicꝫ Quies B

Interior.
Exterior.
Inferior.
Superior.
Deterior.

Quieſcit enim anima interiꝰ in mentis trãquillitate. Quieſcit homo exterius in mundi proſperitate. Quieſcunt beati ſuperius in celi felicitate. Quieſcũt mortui inferius in terre cõcauitate. Quieſcunt gaudia deterius ſurgente aduerſitate. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ eſt quedam quies interior ⁊ ſpiritalis. Et iſta eſt quies mentis que ſumme eſt deſideranda. Quies enim eſt vnum de illis, ſex que ad conuerſationem vite ⁊ ſanitatis ſunt neceſſaria que ſunt Somnus ⁊ vigilia. Cibus et potus. Labor et quies. Sic vere loquendo moraliter ad vitam gratie cõtinendam et habendam neceſſaria ſunt plura ſcilicet

Somnus contemplationis.
Uigilia meditationis.
Cibus ſacramentalis.
Potus doctrine et eruditionis.
Labor diligentie et bone operationis.
Quies mētalis ꝑmanētie ⁊ tranq̃lle affectionis. Unde Eſa.xxx. Si reuertamini ⁊ qeſcatis ſalui eritis. Aper enĩ dicitur pingueſcere qñ ſeptem diebus quieſcit. Sic vere homo

Ayuntamiento de Madrid

re homo tunc pingueſcit gratijs ⁊ virtutibus q̄ſi quie-
ſcit ſeptem diebus.i.quando ceſſat a ſeptem ꝑeccatis
mortalibus:vel quando ſe exercitat in ſeptem miſericor-
die operibus Eccl.xviij.Cum quieuerit tunc operabi-
tur.Exponamus ergo breuiter d̄ ſpiritali quiete illud
ps.De celo auditum feciſti iudicium terra tremuit et
quieuit. Ubi aduerte ꝙ ſicut quies corporis cauſatur
aliquotiens ratione
Rei qua aggrauatur. Sup̄ni timoris
Loci quo collocatur. ꝓpter aggrauationem.
Motus quo terminatur Interni amoris col
locationē.Eterni laboris terminationē. Timoris ag-
grauatio oſtenditur cū dicitur.De celo au.fe.iudi. Amoris
ſtabilitio ſeu collocatio:oſtenditur cū dicitur.Terra.Labo
ris terminatio oſtenditur cū dicitur.Tremuit ⁊ quieuit.
¶ Dico ergo ꝙ mentis quietē generat grauitas timo
ris.Auditū inq̄t feciſti iudiciū:qd̄ q̄dem eſt valde timē
dum.Res enim graues ⁊ pōderoſe vt cōiter magis ſta-
biles ſunt ⁊ quiete:ſicut patet de magnis rupibꝰ ⁊ mō
tibus:de magnis edificijs ⁊ turribus:de magnis lapi-
dibus ⁊ collibus:q̄ ꝓpter ponderoſitatē ſuam a nemi
ne concutiuntur:ſed in q̄ete perpetua ſolidantur.Sic ve
re q̄ſi mens habet in ſe donum ⁊ gratiam timoris diui
ni qui ipſam habet aggrauare ⁊ ab omni elatiōe depri
mere ⁊ reprimere:tūc efficitur ſpiritalis ſtabilis ⁊ q̄eta
Auditum inq̄t feciſti.Abacuch.iij. Dn̄e audiui audi-
tū tuū ⁊ timui.Job.iij.Timor quem timebā euenit mi
hi:nōne diſſimulaui:nōne ſilui:nōne quieui:quaſi di
ceret poſt timore q̄eſcit homo. Arbor enim magis eſt
quieta ſi ſit ꝓfundius radicata. Animalia etiam tunc
quieſcūt ſecurius q̄ſi ſunt in cauernis terre ꝓfundius
Sic vere mēs humana tūc ſecuriꝰ q̄eſcit:q̄ſi p̄ dei timo
rem in ꝓfundis terrarum.i.in ꝓfunditatem mortis et
inferni p̄ conſiderationem inferius ſe abſcondit.j.Pe
tri.iij.Abſconditus eſt cordis homo in incorruptibili-
B tate quieti ⁊ modeſti ſpiritus.¶ Deinde dico ꝙ quietē
generat firmitas amoris q̄ notatur cum dicitur. De ter-
ra.Terra enim habet perpetuam q̄etem in ſemetipſa.
Et hoc q̄ omnes partes eius tendunt ad medium ⁊ ad
centrum ꝓpter compreſſionem qualitatum ſuarum.ſ.
frigiditatis ⁊ ſiccitatis:quarum motus eſt a circūferē
tia verſus centrum. Sic vere humana mens tunc quie
ta efficitur quando qualitas eius.i.interiores affectus
ipſius in medium ideſt in deum per amorem ⁊ deſide-
rium terminantur. Zacha.j. Terra habitatur ⁊ quie
ſcit.Ipſum enim centrum ⁊ medium omnium rerum
deus:eſt vera ⁊ perfecta q̄es:verus ⁊ quietus locus cor-
dium humanorum.Juxta illud Aug.Inq̄etum eſt cor
meū bone ieſu.donec q̄eſcat in te.Sicut habemus exē-
plum de lapide ſurſum iacto:q̄ quieſcere nequit donec
ad terrā deſcenderit.q̄nimmo ſi ſubtraheretur ſibi ter
ra:non prius a motu q̄eſceret quouſq; ad illud centrū
rōe quod eſt in terre medio perueniret. Quia breuiter
cor humanū in nulla re q̄etem inuenit. immo vndiq;
fluitat ⁊ diſcurrit quouſq; amota terra.i.terrenorum affe
ctu in ſolo deo quieſcit. Quod bene patet de cordibus
peccatorum:q̄ non in deo immo in rebus mundi locā-
tur.⁊ ideo nulla q̄ete firmantur. immo deſiderijs infi-
nitis mouentur.⁊ affectibus varijs agitātur. Eſa.lvij.
Cor impij q̄ſi mare feruens quod quieſcere non valet.
Non eſt pax impijs dicit dominus. Unde nota ꝙ ho-
mo ſpiritualiter quieſcit. videlicet quandoq; Supius
in celo per contemplationem. Inferius in inferno per
timorem ⁊ conſiderationem.Exterius in ꝓximo p̄ pa-
cificam conuerſationem. Interius vero ⁊ in ſeipſo per
dei amorem ⁊ dilectionem.Et iſta eſt ꝓprie quies de q̄
loquor ſcilicet firmitas amoris que oſtenditur cū dici
tur:quia terra ſtat ⁊ quieſcit in ſeipſa et in centro ſuo.
ps.Fundauit terram ſuper ſtabilitatem ſuam vt ſic de
tali terra cordis dicatur illud.j.Paralip.iiij: Inuene-
runt terram latiſſimam quietam ⁊ fertilem. Tale em̄
cor per charitatem eſt latū.per tranq̄llitatem eſt quie-
tum.Et per virtutum vbertatem eſt fertile ſeu plenum

Iſtam ergo quietem generat firmitas amoris. Terra
inquit.ij.Paralipo.xiiij.regnauit Aſa in cuius diebꝰ
quieuit terra. ¶ Inſuper dico ꝙ ſpiritualem quietem
generat paucitas laboris.Tremuit inquit et quieuit.
Sicut enim nulla res poteſt quieſcere q̄diu eſt in mo-
tu.cū motus et quies ſint contraria.⁊ inde eſt ꝙ aqua
non poteſt quieſcere q̄diu ſuperficies ipſius mouea-
tur.ſic nec cor humanum perfecte quieſcit donec a mo
tu malorum deſideriorum.mundi laborum ⁊ negocio
rum abſolutum ſe inuenit atq; ſentit.Juxta illud Eſa.
lvij.In multitudine vie tue laboraſti. non dixiſti quie-
ſcam.Tremuit inquit et quieuit.quaſi diceret. Primo
oportet tremorem et motum ceſſare q̄ quies poſſit in
noſtris cordibus habitare.Unde ps. Timor et tremor
venerunt ſuper me ⁊ contexuerunt me tenebre.Et dixi.
Quis dabit mihi pennas ſicut columbe.et volabo ⁊ re
quieſcam?Igitur abdicemus a nobis omnes tales ma
los motus ſcilicet vitia et peccata.mundiq; tumultus
et negocia.et vana mentis deſideria. vt ſic ſimus ſpiri-
tualiter liberi et quieti. Juxta illud.j. Theſſaloſi. iiij.
Operam detis vt quieti ſitis. Igitur vt quieti ſimus
quieſcamus
A triſticie meroribus.
A ſeuicie furoribus.
A ſuperbie feruoribus.
A leticie clamoribus.
Quieſcendū eſt enim a meroribus triſticie.Unde Hie
re.xxxj.Quieſcat vox tua a ploratu.Item a furoribus ſe-
uicie.Eſa.xiiij.Quomodo ceſſauit exactor.quieuit tri-
butū.Et Ezech.xvj.Quieſcam ⁊ non iraſcar amplius.
Item a feruoribus ſuperbie.Eſaie.xxx. Superbia tan-
tum eſt.quieſce.Item a clamoribus vane leticie. Eſaie
xxiiij.Ceſſauit gaudium tympanorum. q̄euit ſonitus
letantium ⁊c.Et ſic igitur patet quomodo tria requi-
runtur ad quietem ſpiritalem habēdam.ſcilicet
Laboris terminatio. Iſta tamē ſunt cō
Amoris ſituatio. tra multos qui ſci
Timoris aggrauatio licet non amant re
quiem aut quietem.Juxta illud.ij.Theſſa.iij. Audiui
mus quoſdā inter vos ambulare ī quiete: immo alios
inquietant ⁊ moleſtant.ij.Machabe.xiiij. Bella nu-
triunt.ſeditiones mouent nec patiuntur regnum eſſe
q̄etum.Non ſic chariſſimi ſed ſimus pacifici ⁊ quieti.
Juxta illud Eſaie.j.Quieſcite agere peruerſe.diſcite be
nefacere.Iſta eſt ergo q̄es interior ⁊ ſpiritalis. Et hoc
eſt primum principale.¶ Secundo principaliter dico C
ꝙ in ſcriptura inuenitur q̄es exterior ⁊ temporalis. et
iſta eſt quies ⁊ delectatio quam habent mali in ꝓſpe-
ritatibus huius mundi.Iſti enim ſunt ſicut crocodil-
lus q̄ iuxta fluuium quieſcens.ab auiculis pennas ſer
rantes habentibus ſcalpitur ⁊ ab ipſis ventrē eius ſub
intrātibus finaliter occiditur.Iſti ſunt ſicut apes q̄ a la-
bore nimiū q̄eſcentes infirmari dicuntur.Iſti etiā ſunt ſi
cut leporarij q̄ teſte Pli.dū nimiū q̄eſcunt minus poſ-
ſe generare perhibentur. Qui ꝓcerto chariſſimi illi qui in
cauernis delitijs.⁊ in mūdi diuitijs.⁊ in ſeculi dignita
tibus ⁊ eminentijs quieſcūt.ab auibus.i. a demonibꝰ
primo per tentationes dulciter ſcalpuntur.⁊ finaliter
ab ipſis per eternū ſuppliciū puniuntur.Iſti inſuper per
vitia infirmantur ⁊ a generatione bonorum operum
retardantur.Iſta eſt ergo mala quies.quia tales
Puniuntur a demonibus.
Exercentur a laboribus.
Terminantur in meroribus.
Iſti dico a demonibus puniuntur.Et ideo iſti figuran
tur in populo lachis q̄ in proſperitate maxima quie-
ſcebat ⁊ qui a nullo cauebat. Ad quē tamen filij dan ve
nientes ipſos ſubito percuſſerunt ⁊ terram eorum poſ
ſederunt.ſicut dicitur Judic.xviij.Uenerunt inquit in
lachis ad populum quieſcentem ⁊ ſecurū ⁊c.Sic vere ta
les qui in ꝓſperitate q̄eſcunt.⁊ qui ſecuri ab omnibus
eſſe credunt.ſubito dum non ſperant a filijs dan.ideſt
a demonibus percutiuntur.⁊ terra ſua ideſt terrenis bo-

Ayuntamiento de Madrid

nis ⁊ etiā ꝑpetuis ſpoliant.Uñ in ꝑſona dyaboli dicit Ezec.xxxviij. Aſcendam ad terram abſqꝫ muro. veniaꝫ ad quieſcentes habitanteſqꝫ ſecure.Iſti inſuper a laboribus exterreut.Tales eñi qui in quiete mundi viuunt timent omnia terribilia et maxime mortem Eccli.xlj. O mors ꝙ amara eſt memoria tua homini iniuſto et pacem habenti in ſubſtantijs ſuis. viro quieto cuius vie directe ſunt in omnibus.Iſti etiam in meroribꝰ terminantur:qꝛ.ſ.talium quies terminabitur in merore. Unde Sap.xviij.Dum quietum ſilentiū tenerent oia
D ſermo tuus dñe Uenit et impleuit omnia morte. Iſta eſt ergo quies exterior et temporalis. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ in ſcriptura inuenitur quies īferior ſeu poſterior ⁊ corpalis.Et iſta eſt quies mortis: q̄ ſcilicet corpus a motibus ⁊ laboribus huius vite quieſcit.De quo poteſt homo dicere illud Sap.viij. Intrans in domū meam quieſcam.¶ Quarto vero principaliter dico ꝙ in ſcriptura inuenitur quies ſuperior ⁊ eternalis. Et iſta eſt q̄es beatorum qui ſunt in perpetua gloria ⁊ quiete.Hiere.xlvj.Jacob quieſcet. ꝓſperabitur et non erit qui exterreat eū.In paradiſo enim eſt perfecta ⁊ vera quies.Unde.ij.Paral.xxiij. Letatus eſt omnis populus terre ⁊ orbis quieuit.ibi eſt enim perfecta quies quia ſcilicet ibi ceſſat

Motus interiorum cupiditatum.
Motus exteriorum aduerſitatum.
Motus ſuperiorum auſteritatum.
Motus inferiorum proteruitatum.

Iſta enim quatuor impediunt quietem in hoc mūdo. qui quia ibi ceſſant.neceſſe eſt ꝙ ibi ſit perfecta quies Hic enim abundat interius ardens affectio exterius mordens afflictio.ſuperius ledens oppreſſio. inferius ſurgens rebellio.Sed certe in paradiſo quieſcit ardēs cupiditas animoꝝ.Quibus enī eſt ꝯtemptus tpaliuꝫ bonoꝝ q̄bus ſatis eſt qḋ habent.ſic̄s celeſti ⁊ ſuperno corpi qḋ contentū eſt forma ſua.⁊ ideo a corruptione ⁊ generatione q̄eſcit.ſic ⁊ illi vt ſic intelligat illud.j.Petri.iij.Abſconditus inq̄t hō cordis in incorruptibilitate q̄eti ⁊ modeſti ſpūs.eſt i ꝯſpectu dñi locuples. ¶ Itē in paradiſo q̄eſcit mordēs afflictio aduerſoꝝ. Nulla eñi aduerſa q̄ ꝯcutiat ſunt ibi.Uñ ꝓuer.iij.Tunc ambulabis fiducialiter in via tua.⁊ pes tuus non impinget.ſi dormieris non timebis.q̄eſces ⁊ ſuauis erit ſomnus tuus.¶ Itē in paradiſo q̄eſcit ledens oppreſſio tyrannoꝝ.Magna eſt eñi ⁊ tuta q̄es q̄ñ deſuper nō pōt contingere.quicꝙ.ſ.fulgur pluuia ſeu grando.Sic ꝓ certo mala q̄ veniunt deſuper.ſ.tyrannica bella ibideꝫ quieſcunt ⁊ ceſſant ⁊ ab ipſis q̄eſcitur ⁊ ceſſatur.Ut de quolibet beato dicatur illud.ij. Paral.xiiij. Quietus erat ⁊ nulla tpibus ſuis bella ſurrexerunt pacem domino largiente ¶ Itē in paradiſo q̄eſcit furens rebellio ſubditoꝝ.Cū eñi ibi nullus habeat ſubditū pter deū ⁊ cū oēs ſibi inuicē ſola charitate ſubiecti ſint.ꝯſtat ꝙ a quacūqꝫ rebellione.ꝑfecta eſt ibi q̄es.ij.Paral.xiiij. A bellis quieta ſunt oīa eo ꝙ q̄ſierimus dominū ⁊ dedit nobis pacem.Sic ergo patet q̄ñ inuenitur quies ſupernalis.¶ Quinto vero dico ꝙ inuenitur quies deterior ⁊ infernalis.Et ſic certe q̄eſcere ſumitur ꝓ ceſſare. quia ſcilicet in inferno facit dominus ceſſare ⁊ quieſcere gaudia ⁊ vitia huiꝰ mundi.Unde nota ꝙ ibi ceſſant et quieſcunt

Letitie prolati moduli. | Quieſcit dico. ſcilꝫ poſt
Superbie elati tumuli | mortem letitie ſonus et
Seuicie illati ſtimuli. | muſica.hoc eſt oīs vana

letitia huius mundi.Unde Eſaie.xxiiij. Ceſſauit gaudium tympanorum. q̄euit ſonitus letantium. conticuit dulcedo cythare.cum cantico non bibent vinum amara erit potio bibentibus illā.Iteꝫ quieſcit ibi ſupbie cura vanifica.Eſa.xiij.Quieſcere faciam ſupbiam infidelium.Item quieſcit ibi ſeuicie manus tyrannica Unde Heſter.vij.Regis ira quieuit.⁊ Ezechielis. vij. Quieſcere faciam ſuperbiam potentium. Iſta igitur eſt quintuplex quies ⁊c. Uide infra de requie.

Quippiam ⁊ quicquam.

In neutro gñe. a

Nota ꝙ iſta ꝓnomina neutra ⁊ cōpoſita aliq̄d diſtinctum ⁊ determinatū deſignant.Unde nota ꝙ q̄cꝙ ſeu q̄ppiam ponit in bono ⁊ in malo. In bono ponitur

Pro titulo meritoꝝ | Primū dat homini v̄tuoſo.
Pro claculo ſecretoꝝ. | Secundum ſubtili curioſo.
Pro ferculo ꝓmioꝝ: | Tertium homini glorioſo.

¶ In malo autem ſignificato quicꝙ ponitur.

Pro vinculo vitiorum. | Quartū hoī crimīnoſo:
Pro cumulo terrenoꝝ. | Quintū diuiti copioſo.
Pro ſtimulo tormētoꝝ. | Sextū hoſpiti doloroſo.

videlꝫ homini perdito ⁊ damnato.¶ Primo igit dicamus ꝙ eſt dare quicꝙ qḋ eſt ꝓcurandū.Et hoc eſt titulus meritoruꝫ.Et ſic de veritate dicitur.ij. Eſdre.iiij. ꝙ omnis terra veritatem inuocat.⁊ omnia tremunt eam ⁊ non eſt in ea quicꝙ iniquū.Et ſic dico certe ꝙ ad iuſtum pertinet Unum quicꝙ

Perfecti operis. | Habet ergo iuſtus q̄c-
Iniuncti ponderis. | ꝙ operis virtuoſi. Un-
Proſpecti ſyderis. | de de penitente dicitur
Fructuoſi muneris. | Ezechi.xxxiij. Qḋ ſi in

mandatis vite ambulauerit nec fecerit quicꝙ iniuſtuꝫ vita viuet ⁊ nō morietur.¶ Item habet q̄cꝙ ponderis rigoroſi ſcilcꝫ onus mandatoꝝ dei. De quo Deute.xij. Que ꝑcepit tibi dñs.hoc tm̄ facias.non addas quicꝙ aut minuas.¶ Itē habet q̄cꝙ ſyderis luminoſi: qꝛ.ſ. ad iuſtū ſpectat ꝙ ipſe cognoſcat q̄cꝙ ⁊ q̄ pertinent ad ſalutem.vt ſic dici poſſit de eo illud Eccli.xxxix. Non eſt q̄cꝙ abſconditū ab oculis eius. ¶ Itē hꝫ q̄cꝙ muneris fructuoſi.ſ.quicꝙ meriti vel v̄tutis qḋ.ſ.ipſis datur a deo ſi debite requiratur. Unde iuſtis pōt dici illud Hiere.xxxviij. Nec eñi fas eſt vobis regi quicꝙ negare. Juſti eñi habent quicꝙ boni. ⁊ non quicꝙ mali.quia ſcilicet iſti non habent Quicꝙ

Proterue locutionis. | Non hꝫ dico q̄cꝙ ꝓterue
Inique conditionis. | locutiōis.Uñ Gen.xxxj.
Exceſſiue comeſtionis. | Caue ne quicꝙ aſpe lo-
Fraudatiue deceptionis | quaris.Item nec habent
Cōſtrictiue obligatiōis | q̄cꝙ peruerſe ꝯditionis.
Infectiue delectationis | vt de eo poſſit dici illud

j.Reg.xxix. Non inueni in te q̄cꝙ mali.Item non habent q̄cꝙ exceſſiue comeſtionis.Unde illis dicitur Jone.iij. Non guſtent quicꝙ aut paſcantur ſcilicet ad ſuperfluitateꝫ.Item nec q̄cꝙ callide deceptionis. Juxta illud Deut.xv.Non ages quicꝙ callide. Iteꝫ nec q̄cꝙ damnoſe obligationis.Ro.xiij.Nemini quicꝙ debeatis niſi vt inuicem diligatis.Item non habent quicꝙ carnalis delectationis. Unde Ezechi.xliiij. Ueſtibus lineis induentur.nec aſcendet ſuper eos q̄cꝙ laneum. Lana enim ex carne procedit ⁊ vitia carnis ſignat. Patet ergo ꝙ eſt quicꝙ quod eſt ꝓcurandum. ¶ Secun- b
do dico ꝙ eſt dare quicꝙ quod eſt ꝑſcrutandum ſcilicꝫ ſecreta fidei ⁊ ſcientie q̄ ſunt neceſſaria ad ſalutem.Unde de regina ſaba dicitur ꝙ de oībus ad ſapientiā pertinentibus non fuit quicꝙ qḋ non ꝑſpicuum ei fieret. Cuius contrarium ignorantibus ⁊ parum de veritate ſcientibus dicitur Joh.xj. Neſcitis q̄cꝙ nec cogitatis. Neſcitis inq̄t quicꝙ vere ⁊ vtilis ſcientie. licet forte ſatis habeant ſcientie ſecularis.q̄ ſcilicet nimis ſolet ꝓficere ꝙ nocere.Ad quod facit figura de illa emorroyſſa que erogauerat ſubſtantiam ſuam cuꝫ medicis. nec tamen ei quicꝙ profecerat.ſicut dicitur Marc.v.Uiri enim iuſti non curant de tali quicꝙ ſcilicet de ſcientia ſeculari ſed potius de diuina.vt ſic de viro ſapienter iuſto.dicatur illud Eccli.xxxix. Non eſt quicꝙ abſconſuꝫ ab oculis eius.¶ Tertio dico ꝙ eſt dare quicꝙ qḋ eſt affectandū.Et iſtud eſt illud quicꝙ.illud aliquantulum.illa portio paradiſi quam deus ꝓ m̄i q̄cꝙ meritorum nobis daturus eſt.Et de iſto q̄cꝙ dicit dominus Joh.xv.Uſqꝫ modo nō petiſtis q̄cꝙ in nomīe meo petite ⁊ accipietis.Tale quicꝙ ſeu quippiam non colligitur in vineis.i.in bonis temporalibus huius mūdi.

Unde

Ayuntamiento de Madrid

Unde Deute.xxviij.Uineam plantabis et fodies ⁊ vi=
num nõ bibes nec colliges ex ea quippiam:quia ver=
mibus vaſtabitur.Iſtud enim eſt vnum mirabile quic
ꝙ:q̃.ſ.non poteſt eſſe ita modicum quin ſufficiat ple=
niſſime poſſeſſori:q̃.ſ.nihil omnino deficit poſſidenti
Unde Eccli.xliij.de deo in patria dicitur. Nõ ipſe non
fecit quicꝙ de eſſe. vniuſcuiuſqȝ confirmabit bona et
qs ſatiabit videns gloriam dei.Iſtud ergo quicꝙ ſpe=
ctat ad bonos ⁊ non ad malos:q̃.ſ. in regno celorum
mali non habent quicꝙ.ita ꝙ ꝓprie ipſi poſſunt dice=
re illud Num.xxxij.Poſſideant filij iſrael hereditatē
ſuam nec quicꝙ queremus trans iordanem:q̃ iam ha
bemus noſtram poſſeſſionem in orientali plaga.Acſi
proprie dicerent.Sufficiunt nobis pñtia.⁊ nihil q̃ri=
mus de futuris.Et ſic pȝ q̃ꝺ quicꝙ ſumitur in bono.
C ¶Sumitur etiam in malo ſignificato.¶Quarto igi
tur dico ꝙ eſt dare vnum quicꝙ vitij vel peccati.quia.ſ.
dyabolus ſemper in homine reperit quicꝙ qꝺ capit.⁊
inde gaudiũ ſumit.ſicut videmus ꝙ homo gaudet qñ
in alieno ſolo īuenit quicꝙ ſui dominij ſeu iuris. ſicut
Apoc.xiij.dicitur ꝙ illi qui portabant ſignum beſtie
permittebantur vendere vel emere ⁊c.Ad denotanduȝ
ꝙ beſtia īfernalis dyabolus illos ſuos eſſe reputat in
quibus ſignum ſuum ⁊ ymaginem.ſ. aliquod ſtigma
peccati inuenit atqȝ ſpectat.Unde xp̃s tali quicꝙ ſe ca
rere glorians dicebat Johã.xiiij.Uenit enim princeps
mundi huius ⁊ in me nõ habet quicꝙ.Uide.s.in qui=
cunqȝ in paragrapho Item q̃ſqȝ ſumi poteſt in malo
vbi multa dicuntur vt ⁊ cuilibet iuſto dicat̃ illud Deu
tero.xiij.Nõ adherebit de anathemate in manu tua.i.
quicꝙ peccati.Et merito.Qui ſicut dicitur Leuit.xj.
Super quod ceciderit quicꝙ de morticinis polluetur
Bene ergo conſulit̃ nobis Judic.xiij.vbi dicitur.Caue
ne bibas vinum nec ſicerã.nec q̃cꝙ immundum come
das.quia ſicut dicitur Num.xix. Anima q̃ quippiam
horum tetigerit immunda erit.Ideo bene conſulitur
Deut.vij.vbi dicit̃.Non inferes quicꝙ de ydolo in do
mũ tuã.i.q̃ppiam peccati in conſcientiam tuã.Et bre=
uiter illi qui habent quippiam vitij vel peccati nõ ſunt
digni dño immolari:ſicut dꝛ Deut.xvij.Nõ immolabis
dño deo tuo bouem ⁊ ouem in quo eſt macula aut q̃p=
piam vitij.Et ſic patet ꝙ eſt quicꝙ qꝺ eſt refutandum
¶Quinto vero dico ꝙ eſt quicꝙ quod eſt conculcan=
dum ſeu etiam deteſtandum. ⁊ iſtud eſt illud modicũ
quicꝙ vel aliquid boni qꝺ in his temporalib9 inuenit̃
quia ⁊ ſi iſtud quicꝙ propter vite preſentis neceſſita
tem neceſſariuȝ ſit habere ibi tñ non debemus cor ſeu
affectuȝ apponere.nec nos in talibus delectare.Unde
viris perfectis in figura filiorum iſrael videtur dñs dicere
illud Deut.ij.Tranſibitis per terram filiorum eſau. Et
poſtea ſequitur.Non pugnes cõtra moabitas ⁊c. Nõ
enim dabo tibi quicꝙ de terra eorum:q̃ filijs loth tra=
didi eam in poſſeſſionem. Iſtud enim quicꝙ munda=
norum bonorum filijs iſrael ideſt viris ſanctis non da
tur.ſed filijs loth qui interpretatur declinans.i. mũda
nis ⁊ peccatoribus:qui.ſ.declinare a bono ⁊ facere ma=
lum non ceſſant conceditur ⁊ donatur.Iſtud eſt enim
quicꝙ quod auari alijs dare nolunt: ſed illud ſibi da=
ri ab alijs volunt dicentes.ſ.illud.j.Reg.xxxj. Non da
bimus eis quicꝙ de p̃da.Dari vero ſibi deſiderãt iatqȝ
volunt ⁊ maxime corrupti iudices ⁊ prelati de quibus
ſcȝ dicitur Miche.iij.Si quis non dederit in ore eorũ
quippiam.ſanctificant ſuper eum prelium. Cuius ta=
men contrarium faciunt ſuperiores boni dicentes ſci=
licet illud.j. Reg.xij. quod ſcilicet dixerunt filij iſrael
ſamueli.Non es calumniatus nos. neqȝ oppreſſiſti ne
qȝ tuliſti de manu alicuius quippiam: Iſtud eſt ergo
quicꝙ ſeu q̃ppiam deteſtanduȝ. ¶Sexto dico ꝙ nos
inuenimus vnum quicꝙ quod eſt formidandũ.⁊ iſtud
certe eſt pena eterna.De q̃ ſcilicet dicitur Eccli.viij. ꝙ
q̃ cuſtodit preceptũ non experietur quicꝙ mali. Ma=
li.ſ.eterni.quia de malo temporali contrariuȝ conſtat
ꝙ videlicet boni qui dei precepta cuſtodiũt.malũ tem=
poralis pene ſepe incurrunt.Hec igitur ſufficiant de
quippiam ⁊ quicꝙ.

Quinqȝ. Nota ꝙ numerus quinarius pro eo A
ꝙ omnes actus humani quinqȝ ſen=
ſibus gubernantur ita ꝙ quicquid facit homo.totum
ad aliquem quinqȝ ſenſuum ordinatur.poteſt in ſcri=
ptura multipliciter deſignare.Notemus igitur ꝙ nu=
merus iſte quandoqȝ ſignat
Legis perfectionem.
Senſus diſcretionem.
Crucis afflictionem.
Carnis corruptionem.
¶Signat dico legis perfectionem.q̃.ſ. lex continetur
in quinqȝ libris moyſi.Et ideo per numerum q̃nariuȝ
totius legis doctrina ⁊ ſcientia deſignatur. Iſti enim
quinqȝ libri moyſi figurãtur in quinqȝ panibus ordea
ceis q̃bus dñs quinqȝ milia hominuȝ ſatiauit ſicut di=
citur Math.xiiij.Mar.vj.Luce.ix.Joh.vj.quia.ſ.or=
deum quod exterius habet paleam. interius vero me=
dullam legem deſignat in qua ſub palea hyſtorialis li
tere latet medulla ſpiritalis ſenſus.Iſti ſunt quinqȝ ta
lenta que in dupluȝ multiplicans a dño commẽdat̃.
Math.xv.quia ille qui doctrinam legis acceptaȝ per
operum complementum multiplicat.a deo gloriam ⁊
premium recipit ⁊ reportat. Dñe inquit quinqȝ talen=
ta tradidiſti mihi.ecce alia quinqȝ ſuperlucratus ſum
Et ſequitur.Euge ſerue bone ⁊ fidelis intra in gaudiũ
domini tui.Iſti ſunt q̃nqȝ ciuitates in terra egypti lo=
quentes lingua chanaan.Eſa.xix.quia ꝓculdubio q̃n
qȝ libri moyſi loquuntur hodie egyptijs ideſt iudeis q̃
egyptij dicuntur.ſicut hieruſalem dicitur ſpũaliter ſo B
doma ⁊ egyptus.Apoc.xj.Lingua chanaan ideſt lin
gua difficili ⁊ ignota loquẽtur intantũ ꝙ neſciũt intel
ligere veritatẽ.Iſti ſunt q̃nqȝ baſes tẽpli q̃ erãt ad dexte=
rã ⁊ q̃nqȝ q̃ erant ad ſiniſtrã.ſicut dꝛ.iij. Reg.vij.q̃ ſcȝ
in templo eccl̃ie a dextris ⁊ a ſiniſtris.i.in ꝓſperis ⁊ ad
uerſis.Iſti q̃nqȝ libri ſunt baſes.i.morũ ⁊ fidei funda=
menta.Iſti ſunt altare holocauſti in quo tot deo offe=
runt̃ hoſtie quot ibi continentur ſñie. De quo dꝛ Exo.
xxxviij.ꝙ altare holocauſti q̃nqȝ cubitorum erat ꝑ q̃druȝ
Signat ergo numerus iſte legis ꝑfectionẽ.¶Scdo di
co ꝙ ſignat ſenſus diſcretionem:q̃.ſ.q̃nqȝ ſunt ſenſus
corporis per quos nobis rerum noticia inoteſcit. quia teſte
Ariſto.Ois cognitio noſtra incipit a ſenſu.⁊ ideo ꝑ nu
merum iſtũ poſſunt ſignificari illi q̃ iſtos q̃nqȝ ſenſus
debite regunt ſicut dicit Grego.in omel.de ṽgini.Uñ
ꝑ nũ eundem viri perfecti ⁊ diſcreti ſignificãtur in q̃nqȝ
ſapiẽtibus virginibus q̃ vigilantes. ⁊ oleum cũ lampa
dibus habentes ⁊ ſponſo obuiã venientes ad nuptias
ſunt recepte:q̃.ſ.boni
Sunt virgines per continentiam.
Sunt vigiles per diligentiam.
Sunt prudentes per ſapientiam.
Habent lampades.ſ.ſplendorẽ bonorum operum per hone
ſtam apparentiã. Habent oleũ.i.interiorem virtutem
⁊ gratiã.Sponſo.i.xp̃o obuiam exeunt per deuotioneȝ
⁊ reuerentiam. Et ſic nuptias paradiſi introeunt per
adeptã glorie affluentiam.Iſti figurant̃ in q̃nqȝ filijs
matathie.j.Mach.ij. Iſti figurantur in cherubin tẽ=
pli quorum ale ſingule habebant q̃nqȝ cubitos. ſiles qui=
buſdã maximis hoibus q̃ ſunt in india ad q̃titatẽ q̃n=
qȝ cubitorũ.Similes etiã arbori myrre q̃ vſqȝ ad q̃nqȝ
cubitos creſcit.Similes etiaȝ pinnulis roſe quos natu
ra in quinario numero terminauit. quia procerto illi
qui ſunt veri filij matathie.i.dei patris illi q̃ ſunt che=
rubin:i. pleni ſcientia et philoſophia in templo eccl̃ie
ſancte matris.illi qui ſunt in india (vbi feruet calor ſo
lis) ꝑ ignẽ charitatis illi qui ſunt myrra ꝑ fragrantiã
ſanctitatis ⁊ honeſtatis.illi qui ſunt pinnule roſarum ꝑ
ꝯſideratione roſarum.i.vulnerũ ſaluatoris ſub numero
quinario cõtinentur.⁊ quinqȝ cubitis.i.quinqȝ ſenſuũ
diſcreta ꝯtinẽtia gloriant̃.Ezech.xl.Menſus eſt veſti=
bulũ templi q̃nqȝ cubitis hinc ⁊ quinqȝ cubitis inde.

Ayuntamiento de Madrid

Signat ergo iſte numerus ſenſus diſcretionē. ¶ Tertio dico ꝙ numerus quinarius ſignat crucis afflictionē
c Xps em̄ crucifixus quinqꝫ habuit vulnera. Figuratur enim
pbatica piſcina que erat in hieruſalē que quinqꝫ porticꝰ habebat. in quā q̄ mota aqua p angelū primus intrabat. ſanus a cunctis infirmitatibus apparebat. ſicut dicit Job. v. Sic vere corpus xpi quinqꝫ habuit porticus plagaꝝ in quas dū anime languētes p deuotionē poſſunt intrare. ſolēt p virtutes aque mote. i. virtute ſue miſericordie comitāte ſanitatis remedium reportare. Et iſte etiā quinqꝫ plage figurant in quinqꝫ lapidibus quos dauid in pera ſua habuit ⁊ cū eis goliā interfecit. ſicut dicit. j. Reg. xvij. q. ſ. tūc goliad. i. dyabolus ſupat qui in pera cordis quinqꝫ lapides. i. quinqꝫ paſſionis xpi vulnera p memoriā reponunt. Iſte ergo numerus ſignat crucis afflictionē. ¶ Quarto dico ꝙ iſte numerus deſignat morū ⁊ carnis corruptionē. ⁊ ſic dico ꝙ p numerū quinariū in malo ſignificato ſignificant illi q̄ quintuplici ſenſuū libidini ⁊ voluptati obediunt ⁊ q̄ ſm corporalem ſenſualitatem ſe regunt. Figurati in illis qui dicebant Luc. xiiij. Juga boū emi quinqꝫ ⁊ neceſſe habeo pbare ea. rogo te habe me excuſatū ne. ſ. vadaꝫ ad nuptias pparatas. Quia vere illi q̄ quinqꝫ iuga boum. i. quinqꝫ ſenſus corporis (que p tanto iuga dicuntur: q2 organa ſenſuū ſemper bina ⁊ bina iungunt) diligūt ⁊ ſequuntur. in tanto circa hoꝝ curā interdū occupant ꝙ p eorū delectationibus a paradiſi nuptijs retrahūtur
Figurati etiā in quinqꝫ virginibus fatuis que dū lampadibus vacuis dormiunt. a ſponſi nuptijs excludunt ſicut dicitur Mat. xxv. Unde etiā de vniuerſitate quinario deſignata dicitur Joſue. x. ꝙ quinqꝫ reges abſconderant ſe in ſpelunca ⁊ adduxerunt quinqꝫ reges de ſpelūca ⁊ ſuſpenderunt ſuper quinqꝫ ſtipites. Ad denotanduꝫ ꝙ illi q̄ ſenſuū quinario male vtunt. in ſpelunca inferni finaliter abſcondūtur: ⁊ ſuper quinqꝫ ſtipites. id eſt in penis tali quinario correſpondentibus ſuſpendunt ⁊ affligunt. Unde bene ſupponit pena iſtoꝝ Apoca. xvj. vbi dicit ꝙ quintus angelus effudit phialā ſuā ſup ſedeꝫ beſtie. ⁊ factum eſt regnū tenebroſum ⁊ cōmanducauerunt linguas ſuas pre dolore: quia. ſ. illi q̄ taliter quinqꝫ ſunt ſedē beſtie. i. carnem ppriam phialis carnaliū delitiaꝝ imbuunt. ⁊ ideo regnū tenebroſum cū linguarū cōmanducatione in inferno finaliter accipiunt. Sic ergo patet quō iſte numerus quinqꝫ poteſt ſignificare in malo ⁊ in bono. Sufficiat ⁊c.

a **Quis.qui** Notavt cōiter quis ponit interrogatiue. Quis vero ponit poſitiue ſicut Eſa. lxiij. Quis eſt iſte q̄ venit de edom pter ꝙ in numero plurali. vbi q̄ quāqꝫ ponit interrogatiue. quāqꝫ vo ponitur narratiue. ſicut ibi. Qui ſunt iſti q̄ vt nubes volant. Nota ergo ꝙ quis ⁊ qui in q̄tum ponunt interrogatiue. diuerſimode cōſiderant. Unde ſciendū eſt ꝙ queſtiones q̄ fiunt p quis ⁊ per qui quāqꝫ fiunt Ad

Inquirendū.	Quēs em̄ iſte q̄ſtiones ⁊ infinite alie poſſūt fieri p iſta pnomina quis ⁊ qui. Dicamꝰ ergo ꝙ iſta dicunt ad inquirendū. ⁊ ſic dr̄ Mat. xvj. Quē dicūt homies eſſe filiū hois. ⁊ Eſaie. vj. Quē mittā aut quis ibit ex vobis. ¶ Iteꝫ dicunt ad contēnendū. Et ſic dicit j. Reg. xxv. Nabal ptēnens dū dicebat. Quis eſt dauid
Contemnendū.	
Approbandum	
Reprobandū.	
Mirandū.	
Honorandū.	
Formidandū.	
Arguendū.	
Reuerendū.	
Condolendū:	
Precauendum.	

⁊ quis eſt filius yſai. ⁊ Eccl. xiij. Paup locutus eſt: ⁊ dicunt quis eſt hic. ¶ Itē quis dicit ad approbanduꝫ. Et ſic dicit. j. Reg. xxij. Quis erit in oībus ſicut dauid fidelis ¶ Itē quis dicit ad reprobandū. Et ſic dicit Job. xxxviij. Quis eſt iſte inuoluēs ſniās ſermonibꝰ imperitis. ¶ Itē dicitur ad admirandū. Et ſic dicit Job. xxxviij. quaſi p totuꝫ vbi dicit. Quis concluſit oſtijs mare quis dedit ymbri curſum ſuū. Quis eſt pluuie pater. Quis dedit gallo intelligentiā ⁊c. Unde vbi infinitas admiratiuas

queſtiones. ¶ Itē dr̄ ad honorandū. Et ſic dr̄ in ps. quaſi dicit Quis deꝰ pter dn̄m. aut quis deꝰ pre. de. no. q. d. iſte eſt ſolus deus ⁊ in ſolidū honorādus. ¶ Itē dr̄ ad formidandū. ⁊ ſic formidabilr loquebat dauid in ps. dicēs. Dñe quis habi. in taber. tuo. Quis aſcē. in mon. do. ⁊ cetera ſimilia. ¶ Itē dicit ad arguendū. ⁊ ſic dr̄ Eſa. xxij. vbi dr̄ tu quis hic aut q̄ſi quis hic. ⁊ eſa. xlij. Quis cecus niſi ſeruꝰ meus. ¶ Itē dicit ad reuerēdū. Et ſic reuerēter loquit Hier. x. dicēs Quis nō timebit te o rex gētiū. ¶ Itē ponit ad cōdolendū ⁊ ſic dr̄ in ps. Quis eſt hō qui vi. ⁊ nō vide. mor. eruet ani. ſu. de ma. in. Et Tren. ij. Magna velut mare ptritio tua. quis medebit tui. ¶ Itē dr̄ ad precauendū. ⁊ ſic dicit Amos. iij. Leo rugiet quis non timebit: Sic igit dico chariſſimi ꝙ iſta pnoia quis. q. q. quod qd. ⁊ iſta aduerbia. quādo quō. q̄re ſemper vt communiter ponuntur per modum interrogandi. Uerumtamen quis ⁊ qui querunt de perſona: quod et quid querunt de eſſentia. Cur ⁊ q̄re querunt de cā. Quando vo querit de tpe. Quō vero q̄rit de modi genere. Iſta poſſent multipꝉr dilatari. Uerunt ſi volumus amplius dilatare poſſumus dicere ꝙ p iſtud pnomen quis homo querit ⁊ interrogat valde multa. Unde nota ꝙ ipſe querit de deo. de ſeipſo. de iuſto. de impio ⁊ de mundo. Querit em̄ homo per quis: De ſuprema diuinitate. de ppria fragilitate. de iuſtoꝝ vtilitate. de maloꝝ peruerſitate. de mundana varietate. ¶ Primo ergo dico ꝙ prudens querit de ſumma diuinitate ipſaꝫ admirando. ⁊ b
ſic certe dico ꝙ ipſe admiretur deum

Tanꝙ vnum et nulli ſimilem.
Tanꝙ ſummum ⁊ valde nobilem.
Tanꝙ firmum ⁊ ſemper ſtabilem. Ut
Ignotum nec cognoſcibilem.
Benignum et amicabilem.
Uenientem demonſtrabilem.
Medicum valde mirabilem.
Morientem atqꝫ paſſibilem.
Regentem et renouabilem.
Aſcendentem ⁊ triumphabilem.
Indignantem et iraſcibilem.
Dominantem et imperabilem.
Gubernantem ⁊ venerabilem.
Triumphantem atqꝫ notabilem.

¶ Dicā ergo ꝙ deus p iſtud pnomen quis eſt admirādus tanꝙ vnus ⁊ nulli ſilis. Et ſic dr̄ ſibi in ps. Quis deus inqt pter dn̄m aut quis deꝰ pter deū noſtrū. ⁊ alibi. Deus quis ſilis erit tibi ⁊c. Et Alibi. Non eſt ſilis tui in dijs dn̄e ⁊ non eſt ſm opa tua. ¶ Itē tanꝙ ſummus ⁊ ſumme nobilis. Uñ in ps. Quō quis in nubibꝰ eq̄bitur domino: ſimilis erit deo in filijs dei. Et alibi Quis deus magnus ſicut deus noſter. tu es deus qui facis mirabilia ⁊c. ¶ Item tanꝙ firmus ⁊ ſemper ſtabilis: quia ſcilicet ipſe habet eſſentiam ⁊ fortitudinem infinitā. Unde Exodi. xv. Quis ſimilis tui in fortibus domine: quis ſimilis tui magnificus in ſanctitate. terribilis atqꝫ laudabilis ⁊ faciens mirabilia. ⁊ in pſalm. Quis eſt iſte rex glorie: dominus fortis ⁊ potēs. ¶ Itē tanꝙ ignotus et inſcrutabilis. vnde Eccleſiaſtici. xvj. Uias illius quis intelligit. Et Job. xxxiij. Quis eſt q̄ contempletur eum. et Job. xxxvj. Quis poterit ſcrutari vias eius. ¶ Item tanꝙ benignus ⁊ amicabilis. Unde de ipſius pia et benigna miſericordia miratur ſcriptura. Job. xxxviij. vbi dicit. Quis eſt pluuie pater. aut quis genuit ſtillas roris: Ros enim ⁊ pluuia dulcorē diuine miſericordie ſignificant. quia ſcilicet ipſe ſaluat et liberat ſeruos ſuos. ps. Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrael. ¶ Iteꝫ tanꝙ amicus indefectibilis ſcilicet nos perſonaliter viſitando et ad nos veniēdo. Unde humanum genus potuit ſibi dicere illud quod dixit beata agnes apoſtolo. Quis es tu qui veniſti ad me curare vulnera mea. Et illud Luce. j. Quis putas puer iſte erit. ¶ Item tanꝙ medicus valde mirabilis ſcilicet in vita ſua opera mirabilia faciendo. Unde Eccleſiaſtici xxxj. Quis eſt hic et laudabimus eum. fecit enim mirabilia

Ayuntamiento de Madrid

rabilia in vita ſua. ¶ Itē tanꝗ̄ moriens atꝗ̄ paſſibilis. Unde. Eſa. liij. Quis credidit auditui noſtro. ſeqꝫ Uidim⁹ eū ⁊ nō erat aſpect⁹. Sequit. Uirū dolorū ⁊ ſcientē infirmitatē ⁊c. ¶ Itē tanꝗ̄ rediens ⁊ renouabilis. ſ. corporaliter reſurgēdo ⁊ ō morte ēt redeūdo. Uñ Eſa. lxiij. Quis ē iſte q̄ venit de edom tinctis veſtib⁹ de boſra: Iſte formoſus in ſtola ſua. i. in corpore glorificato. ¶ Itē tanꝗ̄ aſcēdens ⁊ triūphabilis. Et ſic loquitur in pſ. Quis aſcēdet in montē dñi aut qs ſtabit i loco ſancto ei⁹: Et alibi. Quis aſcēdet ſup equos tuos ⁊ quadrige tue ſaluatio. Et Hiere. xlvj. Quis eſt iſte q̄ quaſi flumē aſcēdit. ¶ Itē tanꝗ̄ ſeuerus ⁊ iraſcibilis. ſ. exequēdo iuſtitiā ꝯtra malos pſ. Quis nouit poteſtatē ire tue. ⁊ p̄ timore tuo irā tuā dinumerare. Et illud Hiere. x. Quis nō timebit te o rex gētiū. Et Amos. iij. Leo rugiet qs nō timebit: ¶ Itē tanꝗ̄ glorioſus atꝗ̄ laudabilis. ſ. beatos in patria p̄miando. Uñ in pſ. Quis eſt iſte rex glorie: dñs virtutū ip̄e eſt rex glorie. ¶ Itē tanꝗ̄ ſapiēs ineſtimabilis: q2. ſ. ſua ſapiētia ſūme apparet in regimine vniuerſi. Uñ Job. xxxviij. Quis cōcluſit oſtijs mare: Quis dedit vehemētiſſimo ymbri curſum ſuū. Quis poſuit in viſceribus hoīs ſapientiā. Quis dedit gallo intelligentiā. Quis enarrabit celorū rōnē. Concētū celi qs dormire faciet: Quis p̄parat coruo eſcā ⁊ qs dimiſit onagrū liberū. quaſi diceret. Iſte p ſuā ꝓuidentiā infinitam. ¶ Itē tanꝗ̄ triūphans ⁊ notabilis. Uñ de mirabili ⁊ ſtupendo maieſtatis diuine triumpho. q̄ fit de cūctis populis. regnis ⁊ imperijs in extremo iudicio dī Joel. ij. Magn⁹ dies dñi ⁊ terribilis valde. ⁊ quis ſuſtinebit eum. Et ſic ergo patet ꝙ homo per quis pōt querere de ſumma diuinitate ipſā admirando. ¶ Secundo

C principaliter dico ꝙ homo per quis ſolet querere de propria fragilitate ſeipſum deteſtando. Et ſic dico ꝙ homo per quis querit ⁊ admiratur.

Uanitatem ſue vilis conditionis.
Cecitatem ſue rudis cognitionis.
Feditatem ſue turpis infectionis.
Paucitatem ſue breuis durationis.
Bonitatem derelicte perfectionis.
Ruditatem inconſulte locutionis.
Grauitatem inquiete vexationis.
Tarditatem expectate ſaluationis.
Siccitatē elongate deuotionis ſeu compaſſionis.
Neceſſitatem determinate ſeu limitate cōcluſiōis.

Homo ergo conqueritur per quis de ſua vili conditione. Et ſic certe dicit in pſ. Quis eſt homo quia innotuiſti ei: aut filius hominis quia reputas eū. Homo vanitati ſimilis factus eſt dies eius ſicut vmbra p̄tereunt. ¶ Item de ſua rudi cognitiōe. Unde. j. Cor. ij. Quis enim ſcilicet hominum ſcit que ſunt hominis. q. d. nullus. Et Rom. xj. dicitur. Quis eīm cognouit ſenſum domini. Et in pſ. dicitur illud predictum. Quis nouit poteſtatem ire tue ⁊c. q. d. humana ſcientia rudis eſt ⁊ imbecillis. ¶ Item conqueritur de ſua turpi infectiōe. hoc eſt dictu de immundicia naturali proprie carnis tue. Unde ip̄e dicit Job. xv. Quis eſt homo vt immaculatus ſit. ⁊ iuſtus appareat natus de muliere. Et. xiij. Quis poteſt facere mundum de inmundo conceptum ſemine. ¶ Item conqueritur de ſua breui duratione. Et ſic dicat ipſe pſ. Notum fac mihi numerum dierum meorum quis eſt Sequitur. Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos ⁊ ſubſtantia mea tanꝗ̄ nihilum ante te. ¶ Item conqueritur de ſua priſtina perfectione. quam ſcilicet perdidit per peccatū. Et ſic dicit Job. xxix. Quis mihi tribuat vt ſim iuxta menſes priſtinos. ſm̄ dies quibus deus cuſtodiebat me. quando ſplendebat lucerna eius ſuper caput meum ⁊ ad lumen eius ambulabā in tenebris ⁊c. Uide ibi. ¶ Itē conqueriẗ de ſua rudi locutiōe. Et ſic poteſt dicere cum moyſe illud Exodi. iij. Quis ſū ego. vt vadam ad pharaonē ⁊ educam filios iſrael de egypto. ſequitur capitu. iiij. Impeditioris ⁊ tardioris lingue ſum. ¶ Itē conqueriẗ de hui⁹ mūdi vexatiōe ſcilicet de laborib⁹ ⁊ miſerijs hui⁹ vite. Unde in pſ. Quis dabit mihi pennas ſicut colūbe ⁊ volabo ⁊ requieſcā. ac ſi diceret. ꝙ hic nō poteſt requies inueniri. ¶ Item conqueriẗ de paradiſi dilatione. ⁊ ſic dicit in pſ. Quis deducet me in ciuitatem munitā. qs deducet me vſꝗ̄ in ydumeā. ¶ Itē cōqueriẗ de ſiccata deuotione ſeu compaſſione. Et ſic dicit Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquā. ⁊ oculis meis fontē lachrimarū. ⁊ plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei. ¶ Itē conqueriẗ de finali ꝯcluſione ſeu de neceſſaria defunctiōe: ⁊ ſic certe dicit in pſ. Quis eſt hō q̄ viuet. ⁊ nō videbit mortē. q. d. null⁹. Et ſic igiẗ pꝫ ꝙ hō p qs miraẗ ſeu cōqueriẗ de propria fragilitate ſeipm̄ deteſtando. ¶ Tertio dico ꝙ homo querit de iuſti ſinceri D

tate ipſam collaudando. Et ſic dico ꝙ per qs nos laudamus ⁊ admiramur iuſtum vt virum.

Uictorie ⁊ innocentie.
Splēdoris ⁊ ſapiētie.
Clamoris ⁊ eloquētie.
Terroris ⁊ moderātie.
Timoris ⁊ reuerentie.
Honoris ⁊ mundicie.
Ualoris ⁊ excellentie.
Dulcoris ⁊ affluētie.

Igiẗ dico ꝙ nos interrogādo ⁊ dicēdo qs collaudamus iuſtū ⁊ innocētē. Et ſic dicim⁹ i pſ. Quis aſcēdet in montē dñi aut quis ſtabit i loco ſancto ei⁹. Innocens manib⁹ ⁊ mūdo corde. ¶ Itē dicēdo quis cōmendam⁹ iuſtū ſapientē ⁊ ſic dicam⁹ illud pſ. Quis ſapiēs ⁊ cuſtodiet hec ⁊ intelliget miſericordias dñi. ⁊ Oſee. xiiij. Quis ſapiens ⁊ intelliget iſta: q2 recte vie dñi. ¶ Itē dicēdo quis nos exaltam⁹ iuſtū eloquentem. Et ſic dicimus illud pſ. Quis loquetur potētias dñi. auditas faciet oēs laudes eius: ¶ Itē dicēdo quis nos iuſtum magnificam⁹ verba moderātem. Unde ipſe dicit. Quis dabit ori meo cuſtodiam: ⁊ ſup labia mea ſignaculum certū. Ad quod illud pſ. Quis eſt homo q̄ vult vitam. diligit videre dies bonos. prohibe linguam tuam a malo. ⁊ labia tua ne loquanẗ dolum ⁊c. ¶ Itē dicēdo quis non iuſtū amplificam⁹ deū metuentē. Hiere. x. Quis nō timebit te o rex gentiū. ¶ Itē dicēdo quis nō miramur iuſtū mūde ſtantē. i. mūde ⁊ caſte viuentē. ſeu ēt ſe iuſte regentem. Et ſic dicimus illud pſ. Dñe qs habitabit in tabernaculo tuo aut quis requieſ. in mon. ſan. tuo. Qui ingrediẗ ſine macula ⁊ operaẗ iuſtitiā. ¶ Itē dicēdo qs non miramur iuſtū factis excellentē. Et ſic dicim⁹ illud Eccl. xxxj. Quis eſt hic ⁊ laudabim⁹ eū: fecit eīm mirabilia in vita ſua. ¶ Itē dicendo quis nos miramur iuſtum gloria fruentē. Et ſic dicimus Eccli. xlij. Quis ſatiabitur videns gloriam dei. Sic igitur bene patet ꝙ nos per quis interrogamus de iuſti ſinceritate ipſum collaudando. ¶ Quarto autem dico ꝙ p E

quis nos interrogamus de impij aduerſitate ipſam arguendo. Et ſic certe dico ꝙ impius per quis reprehenditur ſcilicet De.

Supba pompoſitate.
Acerba crudelitate.
Proterua rixoſitate.
Auara cupiditate.
Ignara obſcuritate.
Blaſphema loquacitate.
Inepta crudelitate.
Uelata malignitate.
Eterna penalitate.

De pompoſitate dicitur Judi. ix. Et quis eſt abymelech vt ſeruiamus ei. De crudelitate dicitur. Job. xxxj. Quis det dē carnibus eius vt ſaturemur ⁊ Eſaie. xlij. Quis dedit in direptionē iacob. de rixoſitate dicitur. j. Regum. xxvj. Quis es tu qui clamas ⁊ inquietas regē. De cupiditate dici poteſt illud Eccl. xliij. In conſpectu ardoris quis poterit ſuſtinere. De obſcuritate ſeu de mentis cecitate dicitur Eſaie. xlij. Quis cecus niſi ſeruus meus: aut ſurdus niſi ad quem nūcios meos mitto: quis cecus niſi qui venundatus eſt. ⁊ quis cec⁹ niſi ſeruus domini. De loquacitate poteſt dici illud Luce. v. Quis eſt iſte qui loquitur blaſphemias. De inepta crudelitate dicitur Eſaie. liij. ⁊ Johā. xij. Domine qs credidit auditui noſtro. De malignitate ꝓo ideſt de hypocritica falſitate dicitur Eſa. xxij. Tu qs

Ayuntamiento de Madrid

hic:aut quaſi quis hoc.q2 excidiſti tibi hic ſepulchrū Sepulcrū eīm pulcrū exteriꝰ. intus fedū:hypocriſim ſignificat.De penalitate ꝟo.i.de taliū futura penalitate dici pōt illud Eſa.xxxiij. Quis poterit habitare de vobis cum igne deuorāte quis habitabit ex vobis cū arboribus ſempiternis.q.d.illic finaliter habitabit ipius.Sic igiꝭ pꝫ quō iſta vox iterrogatiua quis ſpectare pōt ſcꝫ ad impiū.ad iuſtū.ad fragilitatē ꝓpriā.⁊ ad diuinitatē ſupremā.De qs vero inquātū ponit poſitiue.vide vbi ſi qs.de mundana varietate q̄re in multis titulis vt in tabula monſtrabitur.

A CUi. Cū cui ſit ꝓnomē datiui caſus ſignificans acq̄ſitionē.Dico ꝙ referri poteſt ad deū.ad iuſtū.⁊ ad impiū. ¶ Primo dico ꝙ referri pōt ad deū.Deus eīm acquiſitiuus eſt ⁊ datiuus.Acquirit eīm ⁊ appropriat ſibi animas penitentium ⁊ iuſtorum.Dat vero ſuis fidelibꝰ munera meritorum ⁊ premiorum.⁊ etiā pctōribꝰ munera terrenoꝝ bonoꝝ.Sicut eīm dicitur Jacobi.j. Jpſe eſt q̄ dat oībus afflueter ⁊ non improperat. Breuiter ergo notabo de iſto cui.ꝙ ipſe eſt Cui.

Nullus poteſt ſimilari.	Dico ergo ꝙ iſte ē cui
Omnis debet famulari.	nullus digne cōparaꝭ.
Juſti querunt adaptari.	Unde Eſa.xl.Cui ergo
Impij nolūt cōformari.	ſimilē feciſtis deū.Et
Circa rerū ſolet dari.	xlvj. Cui aſſimilaſtis
Debēt laudes cumulari.	me. ⁊ adequaſtis. q. d.

Impoſſibile eſt inuenire mihi ſimilem Eze.xxxj.Cui aſſimilatus es o inclite. ¶ Item iſte eſt cui omnis dꝫ famulari.Uñ Geñ.xlvj.diciꝭ.ꝙ dñs vocauit Jacob. Cui iacob reſpondit.aſſum.Uñ beata Agnes dicebat Jlli ſum deſponſata cui angeli ſeruiūt.cuius pulcritudinem ſol ⁊ luna miranꝭ.cui.ſ.parata ſum in oībꝰ obedire. ¶ Iteꝫ iſte eſt cui iuſtus querit adaptari.Et ſic dicit apl's.ij. Thi.j.Scio cui credidi.⁊ certus ſum. quia potens eſt depoſitū meuꝫ ſeruare. ¶ Itē iſte eſt cui malus nō vult conformari.Uñ ad Heb.j.diciꝭ de rebellibꝰ.Cui noluerunt obedire pr̄es vr̄i. ¶ Itē iſte eſt cui laudes debēt cumulari.Uñ Judith.xiij.Deus iſrael cui teſtimoniū dediſti.ipſe caput oīm icredulorū.incidit in manu mea. ¶ Itē iſte eſt cui cura rex ſolet dari.i.attribui ⁊ aſcribi. Uñ Sap.xij.dꝛ ꝙ ille eſt cui cura ē d̄ oībꝰ.Dico ergo ꝙ cui qñqꝫ referꝭ ad deū.

B ¶ Scdo ꝟo dico ꝙ qñqꝫ cui referꝭ ad iuſtū.⁊ ſic dico ꝙ iuſtꝰ ē ille q̄ ē acq̄ſitiuꝰ ꝟtutes aūgēdo ⁊ datiuꝰ ſua tribuendo.Et ſi dico ꝙ eſt cui a deo datur ⁊ concediꝭ.
Diuina benedictio ſeu gratia.
Interna conſolatio vel leticia.
Uirtutis roboratio vel conſtantia.
Timoris conturbatio ⁊ meſticia.
Honoris exhibitio ⁊ reuerentia.
Peccati abolitio ⁊ penitentia.
Benigna miſeratio ſeu clementia.
Corporis maceratio ⁊ abſtinentia.
Celeſtis retributio ⁊ refulgentia.

¶ Dico ergo ꝙ iſti cui concediꝭ celeſtis bñdictio.Et ſic diciꝭ Geñ.xxvij.Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui benedixit dominus.Et ioſue.xv.Cui ſcilicet axe dixit ſcilicet caleph.Quid habes.Sequiꝭ.Da mihi benedictionē.Cui eīm vult miſereꝭ deus ⁊ quē vult indurat.Rom.x. ¶ Itē ſibi datur a deo interna cōſolatio.Unde de thobia ceco dicitur Thobie.v.Cui dixit iuuenis ideſt angelus forti animo eſto in proximo eſt vt a deo cureris.⁊ Thobie.x.Cui dicebat thobias. Tace ⁊ noli turbari ¶ Itē ſibi datur virtutis roboratio.Uñ.iij.Reg.j.Cui dixit adonias.Ingredere.quia vir fortis es ⁊ bona nūcians. ¶ Item ſibi datur timoris conturbatio ſcilicet timor dei. Unde Eccli.xxv. Beatus cui donatum eſt habere timorem dei.⁊ Romana.xiij.Cui timorem timorem. ¶ Itē ſibi cōceditur ⁊ datur honoris exaltatio.Romana.xiij. Cui honorem honorem. ¶ Item ſibi concediꝭ peccati abolitio.pſ. Beatus vir cui non imputauit dñs peccatū.Cui vult enim miſeretur deus.Rom.ix. ¶ Itē ſibi conceditur interna miſeratio.Unde canitur in oratione. Cui eſt ꝓpriū eſt miſereri ſemper ⁊ parcere. ¶ Itē ſibi a deo datur corporis maceratio.iob.xxxix.Cui dedi in ſolitudine domum.Solitudo eīm carnis macerationem ſignat. ¶ Itē ſibi finaliter daꝭ ſplendoris retributio ſcilꝫ gloria paradiſi.Unde iudith.x.Cui dñs contulit ſplendorem ⁊c.Cui ergo refertur ad iuſtū. ¶ Tertio, C ꝟo dico ꝙ cui quandoqꝫ refertur ad impium ⁊ iniuſtum.Et ſic certe dico ꝙ iſte eſt.ſ.cui.
Ineſt detractio mordax.
Adeſt deceptio fallax.
Deeſt cognitio verax.
Subeſt damnatio vorax.

¶ Igitur dico ꝙ peccator eſt ille cui ineſt mordax detractio ideo.j.Pet.v.dicitur ꝙ aduerſariꝰ circuit q̄rens quem deuoret.cui reſiſtite. ¶ Item adeſt fallax deceptio.iij.Regnu.xxh.Ego decipiam achab. Cui dixit dominus.in quo.Sequitur.Decipies ⁊ preualebis. ¶ Item deeſt verax cognitio. Prouer.xxiij. Cui ſuffoſſio oculorum. ¶ Itē iſti cui finaliter ſuberit vorax ⁊ eterna damnatio ſeu maledictio. Prouerbioꝝ. xxiij.Cui ve.cuiꝰ patri ve.cui ſine cauſa vulnera. niſi his qui cōmorātur in vino.⁊ qui vacant calicibꝰ epotandis.Sufficit de cui.

A CUius. Nota ꝙ cuiꝰ eſt genitiuꝰ de q̄s q̄ q̄d qui qñqꝫ poſitiue ſumitur ⁊ qñqꝫ interrogatiue.Sicut ergo dictū eſt de cui.ſic dici pōt de cuiꝰ. ſ.ꝙ referri pōt ad deum ad iuſtū ⁊ ad impium.Et primo ad deum.Et ſic dico ꝙ iſte eſt cuius.

Subſtantia ꝓ nobis fundiꝭ.	Iſte eſt igiꝭ cuiꝰ ſub-
Potentia ſeculorū regiꝭ.	ſtantia.ſ.ſanguinis.ꝓ
Clementia fidei parcitur.	nobis fundiꝭ. Uñ de
Juſtitia impius flectitur.	ipſo pōt itelligi illud

Leui.ix.Aaron.i.genus humanū immolauit vitulū ꝓ peccato ſuo.cuiꝰ ſanguinē obtulerūt filij ſui. ¶ Itē iſte eſt cuius potentia ſeculū regiꝭ.Uñ Job.xij.dꝛ ſic. In cuiꝰ manu eſt aīa oīs viuētis.Uñ nos dicimus in collecta.Deus cuiꝰ eſt totū qd̄ eſt optimū. ¶ Itē iſte eſt cuius clemētia fideli pciꝭ.vñ Rom.ix.Cuius vult miſeretur deꝰ. ¶ Itē iſte eſt cuiꝰ iuſtitia ipius plectiꝭ. Uñ iob.ix.Deꝰ cuiꝰ ire reſiſtere nemo pōt ſub quo curuanꝭ qui portant orbē. ¶ De iuſto ꝟo dic ꝙ iſte diciꝭ B cuius ꝓnomē.ſ.genitiui caſus qñqꝫ poſitiuū.qñqꝫ interrogatiuū.quod.ſ.ſemꝑ poſſeſſionē deſignat. ⁊ hoc actiue vel paſſiue.hoc eſt dictu vel q2 poſſidet. vel q2 poſſideꝭ.Ad denotandū ꝙ iuſtus eſt ꝓnomen:q2 pro noīe.i.ꝓ proximo ſe ponit ⁊ exponit qd̄ facit caritas. Genitiuus eſt q2 bona opa generat ⁊ ꝓducit.qd̄ facit bonitas.Poſitiuus eſt q2 imobiliter manet ⁊ reſidet. qd̄ facit firmitas.Interrogatiuꝰ eſt q2 malos interrogat ⁊ arguit.qd̄ facit veritas.Poſſeſſiuꝰ ēt eſt q2 deus ipſuꝫ poſſidet.qd̄ facit diuine gr̄e benignitas. Aut ēt quia ipſe poſſidet deū ⁊ virtutes habet.qd̄ facit ſanctitas.Et ideo breuiter dico ꝙ iſte cuius.figuratur in illo candelabro luminis.de quo dicitur Exod.xxxvij. De cuius vecte inquit calami.ciphi.ſperule.⁊ lilia.ꝓcedebant.Calami enim cum quibus ſcribitur ſignificant eloquentiam.Ciphi cuꝫ quibus bibitur ſignāt ſapiētiam.Sperule que ſunt circuli volubiles ſignāt obedientiam ⁊ diligentiam.Lilia vero cādida ſignāt caſtitatem ⁊ mundiciam.Et ideo breuiter notabo de iuſto ꝙ ipſe eſt.Cuius.
Altitudo ſcandit ſuperius.
Pulcritudo fulget exterius.
Meſtitudo plangit interius.
Certitudo ſuperat vlterius.
Sanctitudo durat poſterius.

¶ Dico ergo ꝙ iſte eſt cuius ſuperiꝰ ſurgit altitudo ſcꝫ per contemplationem.Unde Daniel.iiij.Arborē vidiſti ſublimeꝫ cuius altitudo pertingit vſqꝫ ad celum. ¶ Item iſte eſt cuius exterius fulget pulcritudo ſcilicet per honeſtatem.Uñ de helya dꝛ.iiij. Regū.j.

Cuiꝰ figure

Ayuntamiento de Madrid

Cuius figure ⁊ habit⁹ eſt vir qui occurrit vobis. Qui
dixerūt. vir piloſus ⁊ zona pellicea accinct⁹ renibus.
Et ait helyas theſbytes eſt. Vñ de ymagine ſue exte-
rioris cōuerſationis dr̄ Math. xxij. Cui⁹ eſt ymago ⁊
ſupſcriptio? Dicūt ei. Ceſaris. ¶ Itē iſte eſt cui⁹ inte
rius plangit meſtitudo ſcz ꝑ penitentie lamenta. Vñ
de hieremia mortē ioſie regis iude plangente. dicit
ij. Paral. xxxv. Cui omnes cantores vſq; in pſentē diē
lamentatiōes replicāt. ¶ Itē iſte eſt cui⁹ vberius ſu
perat certitudo: q2. ſ. iuſtus certiſſime ſperat in dño.
Unde in pſ. Beatus vir cui⁹ eſt dñs ſpes ei⁹. Et ali-
bi. Beata gens cuius de⁹ iacob adiutor eius. Et ali-
bi. Beata gens cuius eſt dñs deus eius ⁊c. ¶ Itē iſte
eſt cui⁹ poſteri⁹ viget ſanctitudo. ſ. per longinquā re-
dolentiā bone fame. Vñ Eccl. xlv. Dilect⁹ deo ⁊ hoi-
bus moyſes cui⁹ memoria in bñdictōe eſt. ſiꝫ illū fe
C cit in glia ſctōꝝ ⁊c. Et hec de iuſto ſufficiant. ¶ De
ipio xp̄o ꝙ dici poſſit cui⁹ potes notare ꝙ iſte ē. ſ. cui⁹.

Conuerſatio inficitur.
Euagatio arguitur.
Gubernatio contemnit.
Exaltatio deprimitur.
Condēnatio promittit.

Igit dico ꝙ iſte eſt cuius
eſt infecta cōuerſatio. Et
ſic dr̄ Leui. xiij. ꝙ vir ſiue
mulier in cui⁹ capite vel
barba lepra apparuerit
videbit eum ſacerdos. Sequit. Vir ſiue mulier de cu
ius capite capilli fluunt caluus ⁊ immund⁹ eſt. Bar
ba em̄ ⁊ capilli conuerſationē exteriorē ſignificāt. vbi
ſ. ſi fluxus inconſtantie ⁊ lepre fetentis luxurie appa-
ret. immūda merito iudicat. ¶ Item iſte eſt cuius eſt
ſuſpecta euagatio. Et ſic dicitur illi inuento in agro.
j. Regum. xxx. Cuius es tu. ⁊ vnde ⁊ quo pergis? Qui
ait: Puer egyptius ego ſum. ¶ Iteꝫ iſte eſt cuius eſt
corrupta gubernatio. ⁊ ſic dr̄ Eccl. x. Ve terre cui⁹ rex
puer eſt ⁊ cuius principes mane comedūt. ¶ Itē iſte
eſt cuius eſt deſtructa exaltatio ſeu ēt tpalis cumula-
tio. Unde Luce. xij. Stulte hac nocte repetent animā
tuam a te. que autem paraſti cuius erunt. ¶ Iteꝫ iſte
eſt cuius eſt inſtructa cōdemnatio ſcilicet caſus mor
tis eterne. Vñ Lu. xiiij. Cuius veſtruꝫ aſinus aut bos
in puteum cadet. Puteuꝫ dico infernalē ⁊c. Sufficit.

A **Quem.** Nota ꝙ per queꝫ qd̄ eſt pronomen ac-
cuſatiui caſus de quis ſeu de qui deri-
uatim. poteſt intelligi xp̄s. iuſtus. ⁊ ſtult⁹. ¶ Primo
dic ꝙ per quem intelligitur xp̄s. Quē em̄ ſumit poſi-
tiue. ꝓnominaliter accuſatiue. interrogatiue. ⁊ ſingu
lariter. Sic vere xp̄s pōt ſumi poſitiue quo ad eſſen-
tiam deitatis. pronominaliter: ideſt pro homine quo
ad preſentiam humanitatis. Accuſatiue quo ad accu
ſationem ⁊ damnationem paſſionis ⁊ ſupplicij. In-
terrogatiue in diſceptatione iudicij. Singulariter in
retributione futuri premij ⁊ in excellentia ſui domi-
nij. Iſte eſt enim quem diligenter debemus querere. ⁊
eideꝫ nexu perpetuo adherere. vt ſcilicet figuretur in
illo theſauro de quo dicitur Matth. xiij. Simile eſt
regnum celorum theſauro abſcondito in agro quem
qui inuenit homo abſcondit. ⁊ vadens vendit vniuer
ſa que habet ⁊ emit agrum illum. Ager enim iſte fi-
des eſt. vbi. ſ. theſaur⁹ ineſtimabilis deus ⁊ nuſꝙ ali-
bi abſconditus reperitur. queꝫ certe ſumme debem⁹
diligere ⁊ cum diligentia cuſtodire. Iuxta illud Can-
ti. iij. Inueni quem diligit anima mea. tenui eum nec
dimittaꝫ. Sicut de maria madgalena canitur ꝙ ipſa
ſcilicet dicebat. Regnum mundi ⁊ omnem ornatum
ſeculi contēpſi propter amoreꝫ domini mei Ieſu xp̄i.
quem vidi. quē amaui. in quem credidi quem dilexi.
Et breuiter dico. ꝙ iſte diligendus. quia hic eſt.

Ductor indeuiabilis.
Tutor inuariabilis
Victor inſuperabilis.
Doctor ineſtimabilis
Dator interminabilis.

¶ Et ſic vere dico ꝙ hic
eſt queꝫ habemus primū
ductorem ſcilicet ad nos
regenduꝫ ⁊ exemplariter
precedendum in via dei
⁊ in via huius mundi. Vñ de ductore ⁊ preceſſore an-
gelo qui ſcilicet per deſertuꝫ filios iſrael ducebat ad
terram promiſſionis. dixit moyſes domino Exo. iiij.
Obſecro domine mitte quem miſſurus es. ſ. vt ad ce
leſtem patriam nos conducat. ¶ Item hic eſt quem
videmus validum tutorem ſcꝫ ad nos tuendum ⁊ li-
berandum. Unde Dañ. iij. dicitur. Deus noſter queꝫ
colimus poteſt eripe nos de manibus tuis. ¶ Itē hic
eſt quē ſentim⁹ ſolidū victorē quia ſicut dicit iudicū.
xvj. Adonay dñe de⁹. magnus es tu. ⁊ pclarus in vir-
tute. quē ſupare nemo poteſt. ¶ Itē hic eſt quē audi-
uim⁹ ſplēdidum doctorē. quia ſicut dicitur iohā. xiiij.
Paracletus aūt ſpūſſanctus quē mittet pater in no-
mine meo ille vos docebit oīa. ⁊ iohā. xv. Cum auteꝫ
venerit paracletus quem ego mittam vobis. ille teſti
moniuꝫ perhibebit de me. ¶ Itē hic eſt quē audiui-
mus prouiduꝫ datorē. q2. ſ. iſte eſt qui dat ſpiritualia.
temporalia ⁊ eterna. Rom̄. j. Per quē accepim⁹ gra-
tiam ⁊ apoſtolatum Et. j. Cor. j. Per quē vocati eſtis
in ſocietatē filij ei⁹. Et breuiter iſte eſt ꝑ quē oīa facta
ſunt. quē laudant angeli atq; archangeli. ⁊ in quē ani
ma beata cōprehēdendo quieſcit dicens. ſ. illud Cañ.
iij. Inueni quē diligit anima mea. vt ⁊ nos ſimili mō
dicamus illud iohā. vj. Domine ad quem ibim⁹? ver-
ba vite eterne habes. Et ſic patet ꝙ per quē intelligit
xp̄s. ¶ Sed ſecūdo dico ꝙ ꝑ quē quandoq; intelligit B
iuſtus iſte eſt enim accuſatiu⁹ alios corrigēdo. Quoq;
adiectiuus in bono creſcendo ⁊ virtutes virtutib⁹ cu
mulando. Singularis alios precellendo. ⁊ aliquādo
ſubſtantiuus in bono perſeuerando. Et nota ſi vis de
iſto quem ꝙ ſcilicet iſte eſt Quem.

Vendicat ſupna maieſtas.
Liberat pcelſa poteſtas.
Adornat externa venuſtas.
Informat diuina veritas.
Cōfirmat vigoris ꝓbitas.
Inflāmat eterna caritas.
Dirigit eterna dignitas.
Stimulat timoris aſperitas.
Corrigit paterna feritas.
Euigilat vigoris ſtrēnuitas.

Igit contēplare virū
pfectum quē ſibi ven
dicat maieſtas ſupna
iuſtus enim eſt here-
ditas ⁊ poſſeſſio ſūmi
dei. Unde Exodi. xv.
Fiant immobiles q̄ſi
lapis. donec pertranſ
eat popul⁹ tuus iſte
queꝫ poſſediſti. Et in
pſ. Memor eſto congregationis tue quam poſſediſti
ab initio. ¶ Item hic eſt quem curans liberat pote-
ſtas eterna. vnde Exodi. xxxij. Cur domine iraſcit fu-
ror tuus contra populum tuum quem eduxiſti de ter
ra egypti in fortitudine tua magna? ¶ Itē hic eſt quē
polit ⁊ ornat honeſtas externa. Unde Heſter. vj. dici-
tur. Homo quem rex honorare voluerit dꝫ indui ve-
ſtibus regijs ⁊c. Veſtes enim regie ſunt honeſta con-
uerſatio ⁊ exteriores virtutes. ¶ Itē hic eſt queꝫ fide
informat veritas interna. Vñ de paradiſo dicit Geñ.
ij. ꝙ plantauerat dominus deus paradiſum volupta
tis a principio. in quo poſuit hominem quem forma-
uerat. ¶ Itē hic eſt quē tutat ⁊ firmat vigoris vis ver
na: quia ſcilicet in iſto viget ⁊ manet fortitudo virtu-
tis. ⁊ tuta firmitas que non perit. vnde in Pſ. Et ſup
filium hominis quem confirmaſti tibi. ¶ Item hic
eſt quem feruens inflāmat amoris taberna. Unde iu-
ſtus eſt ille vitulus queꝫ coxit abraham angelis in cō
uiuio porrigendum ſicut dicitur Gene. xviij. Iuſtus
quoq; eſt aries ille herens in vepribus. de quo Geñ.
xxij. dicitur ſic. Quem arietem aſſumens obtulit ho-
locauſtum autem idē eſt quod totum incenſuꝫ. ¶ Itē
hic eſt quē ſurſum erigit honoris lucerna. Unde. iij.
Regum. xj. Propter dauid ſeruum meum quem ele-
gi qui cuſtodiuit mādata ⁊ precepta mea. Et Nume.
xvij. Quem elegero germinabit virga eius. ¶ Item
hic eſt queꝫ augens affligit timoris lex ſuperna. Vñ
de thobia dicitur Thobie. j. ꝙ genuit ſcilicet filium
quem ab infantia timere deum docuit ⁊ abſtinere a
peccato. ¶ Item hic eſt quem vrgens corrigit feritas
paterna quia ſcilicet ſicut dicitur prouerbio. iij. Quē
enim diligit dominus corrigit. ⁊ quaſi pater in filio
complacet ſibi. ¶ Item hic eſt quem diligens agit vi
goris lucerna. Unde de vigili diligentia talium dicit
Matth. xxiiij. Beatus ille ſeruus quem cum venerit

Ayuntamiento de Madrid

dñs eius inuenerit vigilantem. amen dico vobis. ſup omnia bona ſua cõſtituet eũ. Sic ergo dico ꝙ ꝑ iſtud ꝓnomen quem intelligit vir ꝑfectus ſeu ẽt hõ iuſtꝰ.

C ¶ Tertio vero dico ꝙ ꝑ iſtud ꝓnomen quẽ intelligit homo ſtultus ſeu ẽt vir iniuſtus. Et ſic nota ꝙ peccator eſt ille ſcilicet Quem vides.

Priuatum luce directiua.
Libatum fece infectiua.
Damnatũ voce dei viua.
Grauatum nece deiectiua.

Hic eſt ergo quẽ a ſe exulat clara diſcretio. figuratus. ſ. in Sanſon de quo dı̄ Judicũ xv. Quem cum cepiſſent philiſtei ſtatim eruerũt oculos eius. ¶ Item hic eſt quem fedans maculat carnalis vnctio. ij. Regum. xix. Quem vnximus regẽ ſup nos mortuꝰ eſt. ¶ Item hic eſt quem damnans iaculat diuina ſanctio. Et ſic dicit dominꝰ de homine peccatore Geñ. vj. Delebo inquit hominem quem creaui a facie terre. ſequitur. Penitet enim me creaſſe eos. ¶ Itẽ hic eſt quem dure vapulat mortis damnatio. Unde. ij. Paral. xiij. dicitur de Jeroboam. ꝙ reſiſtere non valuit regi iuda quem percuſſit dominus ⁊ mortuus eſt. Et de antixpo dicitur. ij. Theſ. ij. Quem dñs Jeſus interficiet ſpiritu oris ſui ⁊c.

A **Quo.** Pronomen ablatiui caſus. Nota ꝙ quo poteſt referri ad perſonas. ad res. ⁊ ad loca. Et primo ad ꝑſonas. ſ. ad deum. ad iuſtũ. ⁊ ad impium ſicut de alijs caſibus dictũ eſt. ¶ Primo igit dicamus de quo prout refertur ad ꝑſonas. Et ſic dico de deo ꝙ iſte ſm̃ dicta collecte eccliaſtice. Deꝰ a quo ſancta deſideria recta conſilia. ⁊ iuſta ſunt opera. Iſte eſt ſine quo nihil eſt validum nihil ſanctũ. Iſte eſt a quo bona cuncta ꝓcedũt ſicut canimus in Kyrie. Iſte eſt in quo omnis edificatio conſtructa creſcit in templum ſanctum in dño. In quo ⁊ vos coedificamini in habitaculum dei in ſpiritusancto. ſicut dicit Eph. ij. Et ſicut dicitur. j. Cor. xv. Iſte eſt in quo ⁊ ſtatis per quem ⁊ ſaluamini. ¶ De viro aũt iuſto dicamꝰ ꝙ iſte eſt de quo dñs videt poſſe dicere illud Matth. xvij. Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi bene cõplacui. Et merito. quia certe iſte eſt quo.

Purgant crimina noxia.
Celantur merita ꝓpria.
Sectant ſana conſortia.

Juſtꝰ eſt dico ille quo purgant crimina noxia. Uñ Leuiti. viij. Quo expiato ⁊ ſanctificato fudit ſanguinẽ ad fundũ altaris. Eſt etiã ille quo celantur merita ꝓpria. Uñ de angelo apparente dixit manue. Judi. xiij. Quẽ cũ interrogaſſem quis eſſet aut quo nomine vocaretur noluit dicere. Eſt inſup quo ſectantur ſana cõſortia. vnde Geñ. l. dicitur de Joſeph. Quo aſcendẽte ierũt cum eo omnes ſenes domus pharaonis. ¶ De viro vero impio ⁊ iniuſto poſſum dicere ꝙ iſte eſt de quo dicitur Leui. xv. ꝙ vir de quo egreditur ſemen coitus lauabit corpus ſuum aqua. Et Leui. xxij. Omnis homo qui acceſſerit ad ea que ſanctificata ſunt ⁊ q̃ obtulerunt filij iſrael domino in quo eſt immundicia. peribit coram dño. Sic ergo patet ꝙ quo refertur ad ꝑſonas. ¶ Secundo dico ꝙ quandoꝗ refertur ad res.

B Et ſic dico ꝙ eſt dare Unum quo: quo

Cibant viri peſtilentes.
Ornant viri ſapientes.
Ditant viri preſidentes.

Eſt dico vnum quo. quo cibantur peſtilentes viri. ſ. peccatores ⁊ hoc eſt peccatum ſeu etiã quodlibet delectabile mũdi huius. De quo Gene. iij. De ligno de quo preceperam ne comederes comediſti. Talibus poteſt dici illud. j. Regum. j. Digere paulisper vinũ quo mades. ¶ Item eſt vnum quo. quo ornantur ſapientes viri. Et iſtud ſignat bonum gratie ſcilicet merita ⁊ virtutes. De quo Nume. iiij. Sument palliũ hiacynthinũ quo cooperient candelabrum. Pallium enim iſtud ſignat ornamentũ virtutum quo ſcilicet ſancti viri veſtantur. De quo Deu. viij. Ueſtimentum tuũ quo operiebaris nequaꝙ̃ vetuſtate defecit. ¶ Item eſt vnum quo. quo ditantur preſidentes viri ſcilicet dyadema glorie paradiſi quo ſcilicet coronantur beati. De quo Canti. iij. Egredimini filij ſyon ⁊ videte regẽ ſalomonem in dyademate quo coronauit eũ mater ſua. Quo igitur aliquando refert ad res.

¶ Tertio dico ꝙ quo quandoꝗ refertur ad loca. C Et ſic dico ꝙ eſt dare ſcilicet vnum locum. Quo

Boni recedunt.
Juſti procedunt.
Bona ſuccedunt.
Mala accedunt.

¶ Primus locus ſignat locum mundialem. ſeu etiã ſtatum proſperitatis mundane. Iſte enim eſt ille locꝰ in quo mali delectantur ſtare. ⁊ a quo viri ſancti ſolẽt recedere. Iſte eſt eñ ille periculoſus locus. de quo dı̄ iij. Regum. xxj. In loco hoc in quo linxerũt canes ſanguinem naboth. lambent quoꝗ tuum ſanguinem. vt ⁊ de iſto poſſumus dicere illud. iiij. Reg. v. Locus in quo habitamus anguſtus eſt. ¶ Scd̃us ſignat locum regularem. ſ. locũ eccleſie vel religionis. ſeu ẽt ſtatũ hoim̃ perfectorũ. Iſte eſt paradiſus voluptatis quã dñs a principio plantauerat in quo poſuit hoiẽ quẽ formauerat. De quo. j. Paral. xj. Uenerũt ad ꝑſidiũ in quo morabat dauid. ¶ Tertius ſignat locũ ſupernalem in quo ſcilicet eſt abundantia omnium bonorũ. De quo Judi. xviij. Tradet vobis dñs locũ i quo nullius rei eſt penuria. Et de iſto poteſt dici illud. j. Reg. xix. In quo loco ſunt ſamuel ⁊ dauid. D ¶ Quartꝰ autẽ locꝰ ſignat ſtatum infernalẽ. De quo. ſ. dñs loquitur dãnatis Eſaie. j. Super quo percutiam vos vltra addẽtes preuaricationẽ. Omne caput languidũ ⁊ omne cor merens ⁊c. Si autẽ de tp̃e vis aliq̇d dicere. dic ꝙ iſtud ꝓnomen quo ſignat tp̃s.

Preſentis mortalitatis.
Ingentis vtilitatis.
Fluentis proſperitatis.
Sequentis penalitatis.
Florentis felicitatis.

¶ De tp̃e vite ꝑſentis põt dici illud heſter ij. Sicut ſolita erat eo tẽpore quo eã paruulam nutriebat. De tp̃e vitẽ ingentis. i. de vita ⁊ ſtatu hoim̃ ꝑfectorum põt dici illud Judi. xviij. Uenerat tempꝰ quo ſacrificiũ offerri ſolet. ⁊ Heſter. ij. Eo inquit tp̃e quo mardocheus ad regis ianuã morabatur. Iſtud eſt eñ tp̃s gratie quo ſ. ſacrificiũ cordis cõtriti deo offerimus. ⁊ quo ꝑ ſpẽ ⁊ ꝑ fidẽ ad ianuã celi ſtamꝰ. ¶ De tp̃e fortune labentis. ſeu mũdane ꝓſperitatis inſtabilis ⁊ fluentis põt dici illud. ij. Mach. j. Tẽpus fuit quo ſol refulſit qui prius erat ſub nubilo. ¶ De tp̃e vero pene ſequentis ſ. quo miſeri in inferno puniẽtur dı̄ Job. vj. Tp̃e quo fuerint diſſipati peribunt. ⁊ vt incaluerint ſoluentur de loco ſuo. ¶ De tp̃e aũt ſtatus florentis quo. ſ. beati in eterna felicitate gaudẽt põt dici illud Job. xiiij. Cõſtituas mihi tp̃s in quo recorderis mei. putas ne mortuus hõ rurſum viuat? cũctis diebus quibus nũc milito expecto donec veniat immutatio mea. Sequitur Operi manuum tuarũ porriges dexterã. Et hec igit de quo ꝓnomine ſufficiant quo ad preſens.

Quorum. Nota ꝙ iſtud pronomen quorum quod eſt genitiuũ plurale. poteſt referri ad bonos ⁊ ad malos. Et primo dicamus de malis ꝙ iſti ſunt. ſ. quorum. D

Rebellio deo opponitur.
Opinio fetet ⁊ ſpernitur.
Elatio cadit ⁊ labitur.
Poſſeſſio nimis extenditur.
Cognatio ſplendida cernitur.
Affectio ardet ⁊ vritur.
Cognitio tenebris tegitur.
Locutio murmure pungitur.
Cibatio melle vngitur.

¶ Iſti eñ obſtinate deo opponunt. Uñ iob. xxj. Qui dixerũt deo recede a nobis ⁊ quaſi nihil poſſet omnipotens eſtimabant eũ quorũ ſententia ꝓcul ſit a me. ¶ Item iſti vt infames iure cõtemnuntur. Uñ Prouerbio. ij. Quorũ vie peruerſe ⁊ infames greſſus illorũ. ¶ Itẽ iſti ꝑ prudẽtes nunꝙ̃ extolluntur. Uñ Job dicebat de talibus Job. xxx. Quorũ virtus erat mihi pro nihilo. Et ibidem. Quorũ patres non dignabar ponere cum

Ayuntamiento de Madrid

ponere cum canibus gregis mei.¶ Itē iſti terrenoꝝ opibus immerguntur. Vñ de peccatore diuite poteſt. dici illud ps. Hoc mare magnum ⁊ ſpacioſuȝ manibus.ibi reptilia quorum non eſt numerus. Reptilia dico.i.diuitie.¶ Itē iſti pre ceteris ꝓle fecundantur. Ps. Quoꝝ filij ſicut nouelle plantatiões ⁊c. Filie eoꝝ compoſite ⁊c.¶ Itē iſti cupidine reꝝ comburuntur. Unde i ps. In quoꝝ manibꝰ iniquitates ſunt.dextera eoꝝ repleta eſt muneribus.¶ Itē iſti caligine ceca cõteguntꝛ hoc eſt dictu.ignorãtie cecitate. Vñ Eſa.xxix. Ve q̄ ꝓfundi eſtis corde vt a dño abſcõdatis cõſiliuȝ quoꝝ ſunt in tenebris opa.¶ Itē iſti acredine ꝟboꝝ vtuntꝛ. Unde in ps. Quoꝝ os maledictiõe plenuȝ eſt ⁊ amaritudine.veloces pedes eoꝝ ad effundendũ ſanguinē.¶ Iteȝ iſti dulcedine cibi alliciuntꝛ.qꝛ ſicut dicitꝛ Deut.xxxij. De quoruȝ victimis comedebant adi-
B pes:⁊ bibebãt vinũ libaminũ. Et phil.iij. Quoꝝ deꝰ venter eſt ⁊c.¶ In bono ꝟo ſignificato dic ꝙ quorum põt referri ad bonos. Vñ nota ꝙ iſti ſunt Quorũ.

Expiatur prauitas ſublata per penitentiam.
Regulatur leuitas iuuata per temperantiam.
Declaratur lenitas planata per complacentiã.
Candidatur caſtitas purgata per continentiã.
Confirmatur entitas renata per permanentiã.

¶ Dico ergo ꝙ iſti ſunt quorum per penitentiã culpa remittitur Unde in ps. Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniquitates ⁊ quorum tecta ſunt peccata. Unde Luc. v. Quorum vt ieſus fidē vidit dixit.hõ remittuntꝛ tibi peccata tua. Et Iohan.xx. Quoꝝ remiſeritis peccata remittuntꝛ eis. Et quoꝝ retinueritis retenta ſunt eis. ¶ Itē iſti ſunt quoꝝ ꝑ tēperantiã vita dirigitꝛ. Unde Exo.xxvj. Uniꝰ menſure erunt oīa ſaga quoꝝ quinq̄ iunges ſeorſum. Quinarius.n.numerus q̄nq̄ ſenſus ſignat:qui.ſ.ſunt ſemꝑ ꝑ tēperantiã moderãdi.¶ Itē iſti ſunt quoꝝ ꝑ mititatē ⁊ clemētiã lenitas vngitur. iſti em̄ ſunt leues ſuaues ⁊ vncti. Nume.iij. Hec ſunt nōīa filioꝝ aaron qui vncti ſunt ⁊ quoꝝ cõplete ſunt conſecratiões. Et Eccl.xliiij. Hi ſunt viri miſericordie quoꝝ pietates nõ defuerunt.¶ Itē iſti ſunt quoꝝ ꝑ continentiam puritas tergitur. Unde de panibus ꝓpoſitõis ideſt de ſanctis viris dicitur Leui.xxiiij. Quoꝝ ſex altrinſecus ſuper menſam puriſſimã corã dño ſtatues.¶ Itē iſti ſunt quoꝝ ꝑ permanentiã durat eternitas:qꝛ.ſ.iſti viuũt ineternũ.vnde Phil.iiij. dicitur ꝙ iſti ſunt quorum nomina ſcripta ſunt in libro vite. Et hec de quorum ſufficiant.

A **Quos.** In accuſatiuo. Nota ꝙ quos ſimili modo põt dici de bonis. Unde nota ꝙ boni ſunt quos.

Status ſupernus facit tutiſſimos.
Amor fraternus facit cariſſimos.
Splendor lucernus facit doctiſſimos.
Uigor internus facit promptiſſimos.
Labor externus reddit aptiſſimos.
Rigor paternus facit ſanctiſſimos.
Dulcor maternus reddit letiſſimos.
Tenor eternus reddit certiſſimos.

¶ Dico ergo ꝙ iſti ſunt quos efficit tutiſſimos puritas ſuperna:quia ſcilicet propter virtuteȝ corruptibilem qua prepollent fortiſſimi ſunt ⁊ tuti. Unde de angelis dicitur Geñ.xxxij. Quos cum vidiſſet iacob ait Caſtra dei ſunt hec. ¶ Itē iſti ſunt quos dat gratiſſimos caritas fraterna. Unde de Ioſeph ⁊ fratribus ſuis dicitur Geñ.xliij.ſic. Quos cũ vidiſſet ⁊ beniamin ſimul fecit eos introduci domum. ¶ Item iſti ſunt quos dat doctiſſimos claritas lucerna:hec eſt reuelatio ſanctiſpiritus. Unde Exo.xxviij.loqueris cũctis ſapientibus corde quos repleui ſpiritu ſapiētie. ¶ Item iſti ſunt quos promptiſſimos facit vigoroſitas interna. Exod.xxxvij.vbi dicitur.ꝙ beſeleel fudit quatuor circulos quos poſuit ĩ quatuor angulis per ſingulos pedes menſe. Circulus enim in pede nihil aliud eſt q̄ volubilis obediētia in prompta executõe. pes em̄ curſum ⁊ motũ ſignat.¶ Item iſti ſunt quos efficit aptiſſimos aduerſitas externa:quia.ſ.quanto viri ſancti magis ꝑ tribulatiões concutiuntur ⁊ malleantꝛ.tanto aptiores in dei niſibꝰ iudicantꝛ. Vñ de lapidibus fundamēti templi dꝛ ſic.iij.Reg.v. Quos lapides dolauerunt cemētarij ſalomonis. Unde de tribulatis ⁊ pauperibus põt dici illud Iob.xiiij. Quibꝰ non eſt operimētum in frigore.quos ymbres montiũ rigant ⁊c.¶ Itē iſti ſunt quos efficit ſanctiſſimos ſeueritas paterna. Et ſic dicitur Apocal.iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo.¶ Itē iſti ſunt quos efficit letiſſimos felicitas ſuperioris hieruſalem que ſurſuȝ eſt ⁊ eſt mater noſtra. De quo Baruch.v. Ecce venient filij tui quos dimiſiſti diſperſos collecti ab oriente in occidentē in verbo ſancti gaudētes in honore dei.
¶ Itē iſti ſunt quos efficit certiſſimos ꝟitas eterna. hoc eſt dictu.veritas ꝑdeſtinationis eterne qua.ſ.iſti ſunt quos ab eterno numerauit.⁊ in ſaluandoruȝ numero deſcripſit ⁊ appropriauit. Unde de numeratiõe dicitur Nume.j. Hi ſunt quos numerauit moyſes.⁊ aaron. Et de deſcriptiõe dicitꝛ.ij.Paral.iiij. Hi ergo ſunt quos ſupra deſcripſimꝰ nominatim. De appropriatõe aũt dꝛ Leu.xxv. Mei aũt ſerui ſunt filij iſrael quos eduxi de terra egypti. Et breuiter de ꝑdeſtinatis dicit dñs ioh.xvij. Pr mãifeſtaui nomē tuũ hoibꝰ quos dediſti mihi de mũdo. Sequitꝛ. Ego ꝓ eis rogo. nõ ꝓ mũdo.ſȝ pro his quos dediſti mihi.qꝛ tui ſunt. Sequitꝛ. Pater ſancte ſerua eos in nomine tuo quos dediſti mihi. Et hec de quos in bono ſignificato ſufficiãt.¶ In malo ꝟo ſignificato dic ꝙ mali ſũt. Quos B

Adorat error ſecularis.
Honorat fauor ppłaris.
Deuorat rigor ſupnalis.
Lacerat terror ĩfernalis.

¶ Iſti dico ſunt quos error ſecularis ſolet adorare:qꝛ.ſ.iſti in ſeculo reputantur magni figurati ĩ ydolis.vnde Deu.xxix. Adorauerunt eos quos neſciebant ⁊ quibus nõ fuerant attributi. ¶ Item iſti ſunt quos honor popularis ſolet exaltare. Iſti enim honoribus eleuantur.ſed in fine turpiter deprimuntur.ij. Reg.xviij. Plures fuerunt quos ſaltus cõſumpſerat de populo q̄ quos vorauerat gladius. Saltus enim qui eſt rupes alta ⁊ ſciſſa.honoruȝ deſignat altitudinem. ¶ Iteȝ iſti ſunt quos rigor ſupernalis ſolet deuorare ſeu etiam condemnare ſcilicet rigor iuſtitie diuine. Vñ dñs ipſe dicit Hiere.xlv. Ecce quos ego edificaui ego deſtruo.quos plantaui per temporales ꝓſperitates.ego euello ⁊ deſtruo per eternales aduerſitates.¶ Itē iſti ſunt quos terror infernalis ſeu crudelitas hoſtilis ſolet iugulare ſeu etiaȝ lacerare. Unde iiij.Reg.x.de damnatis ⁊ demonibus dꝛ ſic. Quos cũ apprehendiſſent viuos iugulauerunt eos.

Quibus. Nota ꝙ ſicut dictum fuit de quos ⁊ quorum.ſic dicendum eſt de quibus.ꝙ ſcilicet ad bonos ⁊ ad malos.ſeu etiam ad bona ⁊ ad mala diuerſimode referatur. Dic ergo de bonis perfectis ⁊ virtuoſis ꝙ iſti ſunt quibus. A

Aſſignatur virtus integralis.
Miniſtratur panis ſpiritalis.
Perficitur iuſſus paternalis.
Tribuitur terra ſupernalis.
Non preualet hoſtis infernalis.
Ualde placet ſermo mgr̃alis.
Infligitur labor temporalis.
Aſcribitur cibus eternalis.

¶ Dicamus ergo de iſtis quibus.id eſt de viris perfectis ⁊ iuſtis ꝙ iſti ſunt quibus aſſignatur ſeu in quibus cõmēdatꝛ virtus generalis ſeu ſpiritalis. Iſti enim complete ⁊ adulte ſunt virtutis.vnde de duobus filijs yſaac dicitur Geñ.xxv.ſic. Quibus adultis factus eſt eſau vir gnarus venandi ⁊ homo agricola. Iacob autem vir ſimplex habitabat in tabernaculis.¶ Iteȝ iſti ſunt quibus miniſtratur panis ſpecialis ſeu ſpũalis ſcilicet euchariſtie. Iſte enim eſt panis iuſtorum non peccatorum. Vñ de Ioſeph ⁊ ſuis fratribus Geñ.xlvij.dicitur ſic. Quibus ſtatuta cibaria de horreis publicis prebuit. Et Exo. xvj. Quibus ait moyſes. Iſte eſt panis queȝ dedit vo-

Ayuntamiento de Madrid

bis dñs ad veſcendum. ¶ Item iſti ſunt quibus pficitur iuſſus paternalis. Iſti enim ſunt maiorib9 ad obedientiã ſemp prompti. Vñ Gen. l. Quibus iuſſa expleuerunt tranſierunt. xl. dies. ¶ Itẽ iſti ſunt quibus diuidit ſeu tribuit terra ſupnalis. ſ. hereditas paradiſi. Vñ Deut. j. Paruuli veſtri de qb9 dixiſtis q captiui ducerent. ipſi ingredientur. ⁊ ipſis dabo terrã ⁊ poſſidebũt eam. Et Job. xv. dicitur. Quib9 ſolum data eſt terra. ¶ Itẽ iſti ſunt quib9 non pualet hoſtis iſfernalis. Vñ iſti poſſunt cõparari filijs enachim. quib9 nullus põt ex aduerſo reſiſtere ſicut dicitur Deu. ix. ¶ Item iſti ſunt qbus valde placet ſermo magiſtralis. i. doctrina maiorum ⁊ meliorum. Vñ. ij. Para. xxiiij. Quib9 audientibus legit rex omnia verba voluminis. ¶ Item iſti ſunt quibus infligitur labor tpalis ſcilicet pſens aduerſitas ⁊ pauptas. Unde Job. xxiiij. Quibus non eſt operimentũ in frigore. Et Luc. xij. dicit de coruis. i. de hiſpidis heremitis ⁊ alijs viris ſanctis. Conſiderate inquit coruos quia non ſeminant neq metũt. quibus non eſt cellarium neq horreũ ⁊ deus paſcit illos. Unde de aduerſitate dicitur Hiere. xlix. Ecce quibus nõ erat iudiciũ vt biberẽt calicẽ ire dñi bibẽtes bibet ⁊c. ¶ Itẽ iſti ſunt quib9 aſcribitur cibus eternalis. ſ. cibus glorie ⁊ dulcedo paradiſi. Unde. Sap. xvj. Diſpoſuiſti inqt populũ tuũ. quibus dediſti concupiſcẽtiam delectamenti ſui nouũ ſaporem eſcam parans ⁊c. ¶ In malo vero dic q peccatores ⁊ impij ſunt illi ſcilicet quibus. B

Indignat ſumma diuinitas.	Iſti ſunt igit quibus
Hebetat mentis ſubtilitas.	ſumma diuinitas idi
Reſeruat mortis obſcuritas.	gnat vt de rebellib9
Obſtinat cordis calliditas.	filijs iſrael dr̃ Nume.

xxij. Quib9 irat9 dñs iurauit dicẽs. Si videbũt hoies iſti terram quã pollicit9 ſum abrahe ⁊c. Et in pſ. Quibus iuraui in ira mea ſi itroibũt i requiẽ meã. ¶ Itẽ iſti ſunt qb9 mentis ſubtilitas hebetat: q2. ſ. luce ſciẽtie p ignorantiã ſunt priuati. De quib9 Sap. xiij. Vani ſunt oẽs hoies. in qbus nõ eſt ſcĩetia dei. ¶ Item iſti ſunt qbus mortis obſcuritas reſeruat videlicet i iferno. Vñ. ij. Pet. ij. Hi ſũt fontes ſine aqua. nebule turbinib9 exagitate. qb9 caligo tenbrarũ reſeruat. ¶ Itẽ iſti ſunt qb9 cordis calliditas obſtinat. ſ. ad faciendũ malum. Unde de caldeis ⁊ eo2 malicia dr̃ Hiere. viij. Mittã vobis ſerpentes ⁊ regulos qb9 nõ eſt incantatio ⁊c. Hec ergo dicta de qbus ſufficiant quo ad pſonas. ¶ De reb9 vero dic tam bonis q malis q varia ⁊ diuerſa ſunt negocia rerũ v3 quedam bone qbus. C

Inſtruimur.	Dico ergo q ſunt res bone
Corrigimur.	qb9 iſtruimur ⁊ iſta ſunt di
Perficimur.	uina lex ⁊ mãdata. ⁊ ſacre
Reficimur.	pagine atq ſciẽtie documẽ
¶ Quedã male qb9.	ta. vñ de mandatis diuinis
Allicimur.	põt dici illud Gen. xlix. Fi
Inficimur.	nitis iacob mãdatis qbus
Afficimur.	filios iſtruebat collegit pe

des ſuos ſup lectum. De duob9 vero teſtamentis põt intelligi illud Num. x. Fac tibi duas tubas argẽteas qbus cõuocare poſſis multitudinẽ. Iſta aũt figurant in vaſis aureis ſalomonis. De qb9 dr̃. iij. Reg. x. Omnia vaſa de quibus potabat rex ſalomon erãt aurea. ¶ Itẽ ſunt quedã quib9 corrigimur. Et iſta ſunt mũdi tribulamina ⁊ aduerſa. De quib9 Luce. xxj. Venient dies in quibus nõ relinquet lapis ſup lapidem. Sequitur. Surget gens contra gentem. ⁊ terremot9 erũt per loca ⁊c. ¶ Item dico q ſunt quedam quibus pficimur. Et iſta ſunt gratie merita ⁊ virtutes. ⁊ iſta ſunt ſpiritualia ornamenta. de quibus dicitur Judic. viij. Tulit gedeon ornamẽta ⁊ bullas quibus colla regalium camelorum decorari ſolent. ¶ Item dico q ſunt quedam quibus reficimur. Et iſta ſunt delitie ⁊ gaudia paradiſi. De quibus dicitur Leui. xxv. Facite precepta mea atq iudicia ⁊ cõplete ea. vt habitare poſſitis in terra abſq vllo pauore. ⁊ gignat vobis humus fruct9 ſuos quib9 veſcamini vſq ad ſaturitatẽ. Iſta cibaria parant yſaac quibus ſcilicet libenter veſcitur ſicut dicitur Gen. xxvij. ¶ Itẽ dico q ſunt qdam res male quibus allicimur. Et iſta ſunt tpalia mundi bona qbus fatui plus debito attrahuntur. Ideo Deu. vij. dr̃. Nõ cõcupiſces aurũ ⁊ argentũ. de quibus facta ſunt ſ. ydola talia enim non ſunt cõcupiſcẽda. ſ. diuitie. imo ſm apſm. j. Thi. vj. Habẽtes alimẽta ⁊ qb9 tegamur his debem9 cõtenti eſſe. ¶ Item dico q ſunt qdã qb9 inficimur. Et iſta ſunt vitia ⁊ peccata de qb9. iij. Reg. xvj. dicitur. Ambulauit in vijs patris ei9. in peccatis ſuis qbus peccare fecit iſrael. Et. iiij. Regũ. xxiiij. dr̃. Seruiuit in immundicijs quib9 ſeruierat pater eius. ¶ Itẽ dico q ſunt qdã qb9 afficimur. Et iſta ſunt tormenta infernalia. quib9. ſ. ſi peccauerim9 affligimur. Iõ bene cõſulit ſcriptura Eccl. xij. dicens. Memento creatoris tui in dieb9 iuuentutis tue. anq veniet dies afflictionis tue. ⁊ appropinquãt anni de qb9 dicas nõ mihi placent. Hec igitur de quibus ſufficiant ⁊c. D A

Quiſquã. quicquid.

Nota q quiſq idem eſt quod quicunq ſeu aliquis. Sumitur tñ vt cõiter in terminis negatiuis. Nota igitur ſicut dictum eſt de qui ⁊ de quis. Quiſq poteſt ad diuerſa referri. vi3. Ad iuſtũ. ad ſtultũ. ad damnatum. ¶ Primo ergo dico q iuſt9 poteſt dici quiſq. idest aliquis vel quicũq q2 pcerto iuſti p eo q p caritatem ad oẽs generaliter ſe extendunt. iõ quiſq ſeu quicũq merito dici pñt. Notabis ergo de tali quiſq. i. de viro iuſto. ſ. Quod.

Hic maiorum legibus religatur.
Hic ciborum fluctibus non grauatur.
Vitiorum enſibus non truncatur
Deceptoris artibus non ledatur.
Adulantis vocibus non fraudatur.
Caſtigantis acubus non ſtimulatur.
Hic terrenis ſpecubus non locatur.
Hic proprijs opibus non ditatur.
Hic celitus omnibus ſatiatur.
Hic inferni cruciatibus non deputatur.

¶ Dicam ergo de dño. Quiſq. i. de quolibet viro iuſto. q hoc ſine imperio non vagatur. Ad iuſtum enim ſpectat q nõ ſit vagabundus. ſed q maiorum legibus ſit ſubiectus. Unde Joſeph in perſona ſuperioris dr̃ Gen. xlj. Abſq tuo imperio nõ mouebit qſq. ¶ Item dico q ciborũ edulio non grauat. Abſtinens enim dꝫ eſſe vir iuſtus. Vñ Leu. vj. Nec quiſq comedat ex eo. hoc eſt de ſacrificio ſacerdotũ. ¶ Itẽ dico q vitiorum gladio nõ truncat. Vñ. j. Reg. xj. Nõ occidetur quiſq in die hac. Ita q demones de iſto pñt dicere illud qd iudei de xpo dixerũt Joh. xviij. Nobis nõ licet interficere quẽq. ¶ Itẽ dico q hic fraudis cõmercio non letatur. Deus enim taleo non pmittit q ipſi fraudent ſeu decipiãt innocẽtes. Unde de filijs iſrael dicitur. j. Para. xvj. q de9 nõ pmiſit quẽq calũniare eos. ¶ Itẽ dico q v̾borũ eloquio non fraudatur. ſ. p adulationẽ. Non delectat enim in adulationib9 deceptorũ. Iõ cuilibet adulatori põt dici illud Prouer. xxiiij. Nõ lactes quẽq labijs tuis. Et Eccl. xj. Ante mortẽ non laudes hoiem quẽq. ¶ Itẽ dico q correctorũ iaculo ſtimulatur. vñ Eccl. vj. Priuſq interroges ne vituperes quẽq. ſed cũ interrogaueris corripe iuſte. ¶ Item dico q terrenorum tumulo nõ locat. vi3 p auariciam. Unde de tumulo nouo qd erat exciſum in petra dicit Luce. xxiij. q in eo nondũ quiſq poſit9 fuerat. ¶ Itẽ dico q pcitatis vinculo non ligatur. Juſt9 enim liberalis eſt ⁊ nõ pcus. ita q illa que hꝫ non ſunt ſibi ppria ſed omnibus cõmunia. Unde Act. iiij. Nec quiſq eorũ poſſidebat aliquid nec ſuum eſſe dicebat. ſed erant eis oĩa cõia. ¶ Itẽ dico q hic celeſti ferculo ſatiatur. Iſte enim habet finaliter ſufficiẽtiã paradiſi. Vñ Act. iiij. Nec enim qſq egens erat inter eos. ¶ Itẽ dico q hoc eterno ſtimulo nõ artat: q2. ſ. iſte nõ iudicatur aut cõdẽnatur ad penã eternã: q2. ſ. ſicut dr̃ Joh. v. Neq enim pater iudicat quẽq.

Ayuntamiento de Madrid

B dicat quēq̄.Sic ergo p3 q̄ qſq̄ ſumit in bono. ¶Sz adhuc dico q̄ ſumi poteſt i malo.Et ſic dico q̄ p qſq̄ intelligitur peccator. Quiſquis eñ ſemp ſignat aliquod dubium.ſicut cuz dicitur: Quiſquis ſic loquat mecū.Eſt eñ pnomē cōpoſitiuū ⁊ adiectiuuz ſignās ſ.peccatorem q.ſ.ſemper eſt dubius ⁊ incertus.fallax. cōpoſitus ⁊ ineptus.Sonitus enim terroris in auribus ipſi: ⁊ cuz pax ſit ſemp inimicicias ſuſpicat ſicut dr Job.xv.Dicam⁹ ergo q̄ qſq̄ ſeu qſquis.i.pctōr.

Detractionis vitio roditur.
Rebellionis odio foditur.
Poſſeſſionis amore moritur.
Obliuionis horrore mergitur.
Iniuſtitie furore ducitur.
Diffidentie pauore ſoluitur.
Opulentie dulcore pellitur.
Peſtilentie terrore ſternitur.

¶De detractione taliū dr nume.xiiij.Nec quiſquis ex his qui detraxerūt mihi ītuebit. ¶De rebellione iſtorū qui.ſ.obedire ſuis maioribus cōtradicūt dicit iij.Reg xij.Nec ſecut⁹ eſt quiſq̄ domū dauid.De poſſeſſione vero terrena quō tales p cupiditatē eneruat ⁊ quō vita gratie ipſos priuat dr Luc.xij.Nō in abundantia cuiuſq̄ vita eius. ¶De obliuione ꝟo ⁊ ignorātia iſtoꝝ dicitur.j.Corin.vj.Nō eſt inter vos ſapiēs quiſq̄.Iſti eñ nec vidēt nec audiunt illa q̄ ptinent ad ſalutē.Unde.j.Reg.xxvj.Non erat qſq̄ qui videret ⁊ itelligeret ⁊ vigilaret.Et.j.Reg.xxx.Nec audiet vos quiſq̄.De iniuſtitia aūt coꝝ dicit Rom.iij.Nō eſt iuſtus quiſq̄.nec eſt intelligens aut reqrēs deū. ¶De timore aūt ſeu diffidentia iſtoꝝ dicitur.ij. Reg.xvij. Fortiſſim⁹ quiſquis pauore ſoluetur. Un de vecordia taliuz dicit.ij.Mach.v.Nec ſimpliciter quiſq̄ ſe iudeū eſſe cōfitebatur.ſ.pre timore. ¶De opulentia autem que eis in morte eripitur.vide in diues ⁊ in ſimilibus ⁊ in alijs titulis.⁊ i tabula. ¶De peſtilētia ꝟo ſ.dānationis ⁊ mortis:que.ſ.iſtos finaliter cōprehendit.dr.j.Reg.xxx.Nō euaſit ex eis quiſq̄.Et.ij.paral. xxij.Nec ſupeſſe quēq̄ qui euadere neceſſe potuiſſet. Hec ergo de quiſq̄ ⁊ quiſquis ſufficiant.

A **Quiſpiam.** De quiſpiam ſicut ⁊ de quiſq̄ poteſt dici q̄ referri poteſt ad impium ⁊ ad iuſtum. Eſt enim idem quod aliqs ſeu quiſq̄.veruntamen vt cōmuniter refertur ad impiuz ⁊ iniuſtum.Unde nota q̄ talis quiſpiam.

Inficitur carnali macula.
Excludit a dei ſpecula.
Seiungit celi camerula.
Repellitur a ſacra copula.
Reijcitur a gente credula.
Nō paſcit ſecreta pabula.
Nāciſcitur inferni iacula.

¶Dico ergo q̄ talis quiſpiā carnali macula inficit. ſ.peccato luxurie: Un geñ.xxvj.Potuit coire qſpiam de populo cū vxore ſua. ¶Itē a dei ſpecula ſecludit Un Exodi.xxiiij. Moyſi ad loquēdum cū dño aſcēdenti dr ſic. Nullus aſcendat tecū nec videat quiſq̄ per totū montez.q.d. talis quiſq̄ non eſt dign⁹ contēplari vel audire diuina ſecreta. ¶Itē iſte a celi ſedula ſeiungit.Hoc eſt dictu a paradiſo.Un Deut.j.non videbit quiſpiā de hominibus generationis hui⁹ peſſime terrā bonā quaz ſub iuramēto pollicitus ſum patribus veſtris. ¶Itē iſte a ſacra copula repellitur ſeu refugitur: qr.ſ.mali a ſocietate bonorū vitantur ⁊ ab ipſis ſolitarij dimittuntur.Un de fatuo nabal dicitur.j.Reguz.xxv.Erat aūt vir quiſpiaz in ſolitudine.Un de bonis fit phibitio de frequentanda ſocietate maloꝝ.Joſue.vj.Cauete ne qppiā cōtingatis ⁊ ſitis rei puaricatiōis. ¶Itē iſte a gente credula reijcit ſeu ēt cōtemnit:qr.ſ.tales a fidelib⁹ tanq̄ excōicati habent.Et hoc eſt qd pcipit. iiij.Reg.iiij.vbi dicit.Si ſalutauerit te qſpiā nō rñdeas ei. ¶Itē iſte ſecreta pabula nō paſcit.ſ.de futuris rerū negocijs more pphetico meditando. Un.iij. Reg.xxij.Non eſt hic propheta dñi quiſpiā. ¶Item iſte inferni iacula nanciſcit.qr.ſ.finaliter īfernalis dānatio talibus intentatur.Unde Prouer.xxvj.Maledictum in quempiam ſuperueniet.Sufficit.

A **Quo.quocūqz.** Cū quo ſit aduerbiū loci,poſſum⁹ dicere q̄ in ſcriptura fit mentio de multiplici quo ſeu loco.vez de loco morali.vitali.letali.fatali.venali.mortali. Loc⁹

Moralis eſt frequentandus.ſ.virtutis ſtatus.
Uitalis eſt affectandus.ſ.paradiſus.
Letalis eſt deteſtandus.ſ.peccati virus.
Fatalis eſt acceptandus.ſ.mors aut letus.
Uenalis eſt refutandus.ſcilicet mundus.
Mortalis eſt formidandus.ſ.infernus.

¶Primo igitur dico q̄ per quo ſeu quocunq̄ intelligitur ſtatus moralis ⁊ virtualis.Uirtus enim ⁊ pfectio ⁊ morum locus ⁊ ſtatus eſt quo quilibet tendere debet.⁊ ibi quocūq̄ ierit declinare.ſicut dauid de ſeipſo dicebat.j.Regum.xv.Ego vadam quo itur⁹ ſuz. Ut ſic vnus alteri dicat illud.j. Regum.xiiij. Perge quo cupis ⁊ ero tecum.quia procerto ad iſtud quo.id eſt ad ſtatum ⁊ gradum virtutis debemus alter alterū comitare ⁊ virtuoſorum exemplis illuc accedere ⁊ tranſire.Iſte enim locus ſeu ſtatus eſt locus.

Diuinitatis.
Humilitatis.
Satietatis.
Securitatis.
Societatis.

¶Eſt dico locus diuinitatis. Deus eñ ad hunc locū ɔtinue nos pcedit ⁊ nos debem⁹ ēt eū ſequi dicēdo.ſ.illō Lu.ix.Magiſter ſequar te quocūq̄ ieris. Et Mar.xiiij.Sequimini eū quocūq̄ itroierit. Sed dico debemus eū inquātum.ſ.noſtre fragilitati poſſibile eſt:qr.ſ.attingere ſummam pfectionē ſuaz impoſſibile eſt.ſicut ſcz ipſe dicit Joh.xiij.Domine quo vadis: Rndit Jeſus.Quo ego vado vos non poteſtis venire.Et Joh.viij.ipe dicit.Ego ſcio vnde venio ⁊ quo vado.⁊ quo ego vado vos non poteſtis venire.Iſte eſt ergo locus diuinitatis:de quo.ſ.recedere nō valebat ille qui ī pš.dicebat deo.Quo ibo a ſpiritu tuo.⁊ quo a facie tua fugiam.Si aſcendero in celum tu illic es. ſi deſcendero ad infernum ades ⁊c.q.d.vbicūq̄ ad locum ⁊ ſtatum virtutis acceſſerimus.deum preſentez inuenimus.vnde ⁊ Petrus ſibi legitur dixiſſe. Dñe quo vadis: Et ille protinus reſpondiſſe.vado romaz iterum crucifigi.Spiritus vbi vult ſpirat.⁊ neſcimus vnde veniat aut quo vadat.Sequamur pro virib⁹ ad iſtud.quo ſeu quocunq̄. Juxta illud Ezech.j. Quocūq̄ ibat ſpiritus illuc ⁊ rote pariter eleuabantur ſequētes eū.Iſte eſt ergo locus autoritatis ſeu diuinitatis. ¶Item dico q̄ iſte eſt locus humilitatis.Jō viro pfecto poteſt dici illud Ezech.xxxij.Quo pulcrior es deſcende ⁊ dormi.Iſtuc enim debemus ire deū orando.ſanctos ſectando.mala calcando.maioribus parēdo.minoribus herendo.Deuz dico orando.Unde.iij. Reg.viij.Quocūq̄ miſeris eos orabunt te. Sanctos etiam ſectando ſeu etiam imitando dicentes ſcilicet Ruth.j.Quocūq̄ perrexeris pergam.Mala inſup vincendo ſeu etiam ſuperando.Unde.j.Reg.xiij.At ſaul confirmato regno ſuper iſrael pugnabat per circuitū aduerſus inimicos.⁊ quocūq̄ ſe verterat ſuperabat. ¶Item maioribus parendo ⁊ obediendo. Unde de nubibus dicitur Job.xxxvij. Quod luſtrant cuncta p circuitum quocūq̄ eas voluntas gubernantis duxerit ad omne quod preceperit illis.Minoribus etiam herendo ⁊ eis conuerſando ſcilicet cum innocentib⁹ ⁊ benignis.Sicut bene dicitur de innocentib⁹ Apoc. xiiij.Hi ſequuntur agnum quocūq̄ ierit.Unde de pditione talis pure ⁊ inocētis ſocietatis videbatur ruben vēdito Joſeph dicere Geñ.xxxvij.Puer nō comparet ⁊ ego quo ibo: Uirtus igitur ⁊ perfectio locus eſt humilitatis. ¶Item dico q̄ iſte locus eſt ſatietatis in iſto enim quo ſatiatur ⁊ reficitur donis ⁊ gratijs.mens humana.ibi etiam paſcitur ⁊ reficitur ipſe deus.vnde anime virtuoſe pōt dici de xpo illud Cant. vj.Quo abijt dilect⁹ tuus o pulcerrima mulieꝝ.Quo declinauit dilectus tuus.⁊ queremꝰ eū tecū. Dilect⁹

Ayuntamiento de Madrid

me⁹ deſcẽdit in hortũ ſuum ad areolam aromatũ. vt paſcat in hortis ⁊ lilia colliget. ⁊ Mar.xiiij. dixerunt diſcipuli chriſto. Quo vis eamus ⁊ paremus tibi paſcha? ¶ Itẽ dico ꝙ iſte eſt locus ſecuritatis. De⁹ enim ſeruat ⁊ cuſtodit oẽs illos qui in iſto loco morant ſcilicet in ſtatu virtutis. Iudi.ij. Quocũqꝫ ꝑgere voluiſſent. manus domini ſuꝑ eos erat. Et Prouer.xxi. Cor regis in manu domini. quocũqꝫ voluerit inclinabit illud. ¶ Itẽ eſt locus ſocietatis ſeu etiam caritatis vñ Luce.x. dicitur. Quod xp̃s miſit diſcipulos binos añ faciem ſuam in omnẽ ciuitatẽ ⁊ locum quo erat ipſe venturus. Patet igitur quomodo ꝑ quo ⁊ quocunqꝫ

B intelligitur ſtatus moralis ⁊ virtualis. ¶ Secũdo dico ꝙ ꝑ iſta aduerbia intelligit ſtatus vitalis ⁊ eternalis. ſ. gloria paradiſi. Iſte eſt.n. locus quo iuſtus aſcẽdere cupit. in quo finalr̃ ſicut in termino requieſcit. Vñ dñs dicit anime beate. j. Reg.xiiij. Perge quo cupis ⁊ ero tecũ. Et Exo.xxxij. Duc pplm̃ iſtũ ad locũ quo locut⁹ ſũ. ſ. ad terrã ꝓmiſſionis paradiſi. Et breuiter de iſto quo dici põt cuilibet btõ illud Ezec.xxi. Uade ad dexterã ſeu ad ſiniſtrã quocũqꝫ faciei tue eſt appetitus. Et.ij. Reg.ij. Quo aſcẽdã in ebron? Iſte tñ locus interdicit peccatori: q2. ſ. xp̃s dixit cuilibet tali. Queretis me ⁊ nõ inuenietis. ⁊ quo ego vado vos nõ poteſtis venire. Ioh.viij. Quia ſicut dr̃ Luce.xij. Paradiſus eſt loc⁹ quo fur nõ appropiat. nec tinea corrodit. ſoli.n. iuſti ⁊ beati ſunt ibi in ſecuritate. Mar.vj. Quocũqꝫ introieritis in domum ibi manete. Hic eſt igit loc⁹ vitalis ⁊ ſuꝑnalis. ¶ Tertio dico ꝙ ꝑ quo ⁊ quocũqꝫ intelligit locus ſeu ſtatus letalis ⁊ criminalis. hoc eſt dictu. ſtatus peccati. Iſte.n. eſt locus.

Obſcuritatis ⁊ ignorãtie.
Pronitatis ⁊ inſolentie.
Tenuitatis ⁊ indigentie.

Locus dico ignorãtie ⁊ obſcuritatis. Et ſic dr̃ de peccatore Iohã.iij. Quod neſcit vñ veniat aut quo vadat. vñ Ioh.xij. Qui ambulat ĩ tenebris. neſcit vñ veniat. aut quo vadat. ¶ Locus ẽt inſolentie ⁊ ꝓteruitatis: q2. ſ. peccator vt cõiter eſt ꝓteruus ⁊ obſtinatus. ⁊ voluntate ꝓpria nimis plenus. iij. Reg.xix. Abijt quocũqꝫ eũ ferebat volũtas. ¶ Locus inſuꝑ indigẽtie ⁊ ſterilitatis: q2. ſ. peccator caret diuitijs ⁊ copia gratiarꝫ. Luce.xij. Nõ habeo quo congregẽ fructus meos. Hic eſt ergo locus letalis ⁊ criminalis. ¶ Quarto dico ꝙ ꝑ quo in-

C telligitur locus ſeu ſtatus fatalis. i. mortis tẽporalis quo ſcꝫ omnes tendimt. Vñ cuilibet de mũdo recedẽti ⁊ ad mortẽ tendenti poteſt dici illud Geneſis.xvj. Agar ancilla ſaray. Vñ venis aut quo vadis? Sequitur. A facie domine mee fugio. Agar enim eſt caro mortalis domina ipſius eſt anima. a cuius facie caro fugit ad mortẽ. j. Macha.ij. Quo ergo nobis adhuc viuere. Hic igit eſt ſtat⁹ facilis atqꝫ mortalis. ¶ Quinto dico ꝙ ꝑ quo ⁊ quocunqꝫ intelligit ſtatus venalis ⁊ mundialis. Mundus enim eſt locus diſperſionis ⁊ exilij locus depreſſionis ⁊ martyrij. locus vagationis ⁊ diffugij. Locus dico diſperſionis ⁊ captiuitatis. Vñ Baruch.iij. Ecce inquit nos hodie in captiuitate noſtra ſumus quo nos diſperſiſti in improperiũ ⁊ in maledictum. Locus etiam depreſſionis: quia ſcilicet hic compellunt boni multa ⁊ varia pati. Unde Chriſtus dixit Iohã.xxi. Petre cum eras iunior cingebas te ⁊ ambulabas quo tu volebas. Cum autẽ ſenueris extendes manus tuas ⁊ ali⁹ cinget te. ⁊ ducet quo tu nõ vis. Locus inſuꝑ vagationis quia ſcilicet mali volũt per mundum diſcurrere ⁊ agere ſine freno: Hiere.xl. Quocunqꝫ placet tibi vt vadas vade. ¶ Sexto ṽo dico ꝙ ꝑ quo ſeu quocunqꝫ intelligi poteſt ſtatus mortalis ⁊ infernalis. Infernus enim locus erroris. locus eſt terroris. locus eſt horroris. De errore ⁊ ignorantia dicit Eccl's.ix. Nec ſenſus nec ratio. nec ſapiẽtia. nec ſciẽtia erit apud inferos quo tu properas. De terrore autẽ ſeu timore ſatis ſupponit in pſal. vbi dicit illud predictum. Quo ibo a ſpiritu tuo ⁊ quo a facie tua fugiam. Si aſcẽdero in celum tu illic es. ſi deſcẽdero ad infernum ades ſcilicet ad puniẽdum me. De horrore ṽo ſcilicet future ⁊ horrende habitationis poteſt dici de anima damnata illud quod de duab⁹ alatis mulieribus quandã anforã portantibus in qua latebat iniquitas dicit Zach.v. Quo iſte deferunt anforam vt edificet ei locus in terra ſennaar. Sennaar qui interꝑtat fetor ſignat infernũ quo ſcilicet anfora. ideſt peccatrix anima a duabus mulieribus. i. a duab⁹ culpis ꝑcipuis. q̃ ſunt caro alliciens. ⁊ mundi gloria decipiẽs finaliter deportat vt ibidẽ locus ſuus ꝑpetuo ſtatuat. Patet ergo ꝙ ꝑ quo ſeu quocunqꝫ põt locus aut ſtatus multiplex denotari.

Quotiẽs. Quotienſcunqꝫ. A

De quotiens quomodo accipit ꝑ multiplicationem. tam numeri ꝙ̃ tẽporis. poſſum dicere ꝙ ꝑ quotiẽs ſumitur multiplicatio in bono ⁊ in malo. In bono enim dico. multiplicanda eſt ⁊ reiteranda.

Compunctio cordis interioris.
Remiſſio culpe exterioris.
Deuotio cauſe ſuperioris.

¶ Reitera igitur compunctionẽ internam. Exẽplo ſcilicet filiorũ iſrael. De quibus dicit Iudicum.v. ꝙ quotiẽſcũqꝫ penituerũt ſe receſſiſſe a cultura dei ſui. dedit eis virtutẽ reſiſtendi. Reitera etiam remiſſionem fraternam. Iuxta illud Math.xviij. Quotiens peccauerit ĩ me frater meus remittã ei: vſqꝫ ſepties? Non dicã inquit ſepties: immo ſeptuagies ſepties. Reitera inſuꝑ deuotionẽ paternam ſeu ſuꝑnam ſcilꝫ deuotionẽ ad ſacramẽtũ altaris. j. Cor.xi. Quotiẽſcunqꝫ manducabitis panẽ hũc ⁊ calicem bibetis mortem domini annunciabitis donec veniat. ¶ In malo autem ſignificato nota ꝙ ꝑ quotiens oſtẽdit quomodo mali ſolent male agendo aut ſuſtinendo vices multiplicare videlicet.

Carendo lumine directiuo.
Utendo flumine turbatiuo.
Cadendo turbine deiectiuo.

¶ Iſti enim multotiens lumine priuantur ſcilicet lumine fidei. ſcientie ⁊ gratie. Unde Iob.xxj. Quotiens lucerna impiorum extinguetur ⁊ ſuperueniet eis inundatio. ¶ Item iſti multotiens turbant ⁊ turbant quia ſcilicet per mala opera ſua exacerbãt multotiẽs creatorem. Pſal. Quotiens exacerbauerunt eum in deſerto. in ira excitauerunt eum in inaquoſo. ¶ Itẽ iſti multotiens penis agitantur ſcilicet ab ipſo deo. Unde Exodi.x. Inquit quotiens ꝯtriuerim egyptios ⁊ ſigna mea fecerim in eis.

Quod. Quodcunqꝫ. et eoꝶ. A

De his cauſatim ſicut de que ſupra dictum eſt põt dici. De qd̃ videlicet ꝙ eſt dare multiplex quod. i. multiplicẽ ſubſtantiã in bono vel malo ſignificato aſſumptam. Nota ergo ꝙ eſt dare. Unum quod.

Reuerendum ſcilicet deus.
Atterendum ſcilicet corpus.
Promerendum ſcilicet paradiſus.
Perferẽdum. ſ. tribulatio ſeu tormẽtum.
Auferẽdum. ſ. culpa ſeu peccatum.
Deſerendum ſcilicet mundus.
Afferendum. ſ. fides ſeu cultus.
Regendum. ſ. cor vel ſubditus.
Operandum. ſ. bonum opus.
Formidandum ſcilicet infernus.

¶ Dico ꝙ inuenit vnum quod reuerẽdum. Et iſtud certe eſt deus. qui ſcilicet valde eſt neutre ⁊ anormale conditionis ⁊ hoc certe. quia durat eternaliter. j. Iohan.j. Quod fuit ab initio. quod audiuimus quod vidimus de ṽbo vite. Quia venit temporaliter. Luc.ij. Paſtores loquebantur ad inuicem. tranſeamus vſqꝫ in bethleem vt videamus hoc verbum quod factum eſt. ⁊ quod fecit dominus ⁊ oſtẽdit nobis. quia vincit virtualiter ſcilicet mundũ. Quia ſicut dicit. j. Ioh.v.

Nõ natũ

Ayuntamiento de Madrid

Quod natū eſt ex deo vincit mundū. Quia ꝓcedit libe
raliter ſcʒ conferēdo vitā eternā. ſicut dicit. Joh. j. Qd
factū eſt in ipſo vita erat ⁊ vita erat lux hoīm. ¶ Iteʒ
dico ꝙ inuenitur vnum quod atterēdum. Et iſtud cer
te eſt corpus noſtrū. quod ſcilicet per penitentiam et
abſtinentiam debet teri. calcari. pariter atqꝫ frangi.
Et hoc certe. quia cito perit et deficit. quia fedat et in
ficit. quia ad malū trahit et allicit. Deficit dico ⁊ hoc
quia eſt carneum fragile et defectiuum. quia ſicut di
citur. Johan. j. Quod natum eſt ex carne caro eſt. Infi
cit etiaʒ. quia ſicut dicitur Leuiti. xj. Omne qd reptat
ſuper terram abhominabile erit. Et Numc. xix. Uas
quod non hʒ operculum deſuper immundū erit. Alli
cit inſuper ſcʒ ad pctm̄. qꝛ ſicut dr̄. Sap. ix. Corpus qd
corrumpitur aggrauat animaʒ. ¶ Itē dico ꝙ inuenit
vnum quod promerendum. Et iſtud eſt premium glo
rie paradiſi. Iſtud enim eſt Quod

Dulciter delectat.
Pia mens affectat.
Patiens expectat.

Qd dico dulciter delectat.
Unde iſtud eſt illd mel. de
quo dicit puerb. xxv. Mel
inueniſti comede quod ſufficit. Quod etiaʒ pia mens
affectat. Unde dn̄s dicit anime ſitibunde illud. iij. Re
gū. iij. Poſtula quod vis vt dem tibi. Qd inſup homo
iuſtus expectat ſicut ſcilicet finale ſalarium ⁊ merce
dem. De quo dicit apls. j. Corin. ij. Quod oculus nō vi
dit. nec auris audiuit. nec in cor hominis aſcēdit que
ꝑparauit deus his qui diligunt illuʒ. In ſero eīm mor
tis redditur iſta merces Math. xx. Ite ⁊ vos in vineā
meam et quod iuſtū fuerit dabo vobis. Tunc enim di
cetur illud quod ſequitur. Amice nō facio tibi iniuriā
nonne ex denario conueniſti mecū: tolle quod tuū eſt
et vade. ¶ Itē inuenitur vnū qd perferendū ſcʒ omne
quod in mundo triſte vel aſperū reꝑitur. Iſtud eſt eīm
quod preſentem infert dolorem. Quod celeſtem con
fert honorem. Quod funeſtum aufert meroreʒ. Quod
enim preſentē dolorē conferat patʒ in ſcriptura vnde
Eccli. ij. Omne quod tibi applicitū fuerit accipe. ⁊ in
dolore ſuſtine. et in humilitate tua patiētiaʒ habe. Itē
ꝙ celeſtem honorem conferat patʒ Phil. ij. vbi de cru
ce ⁊ cruciatu xp̄i dicitur ſic. Propter quod et deus ex
altauit illum. ⁊ dedit illi nomen ⁊c. Quod inſuper fu
neſtum ideſt infernalem merorem auferat ſeu etiam
quod ſempiternum dulcorē conferat. patet. ij. Corint.
iiij. vbi dicitur. Id enim quod in preſenti eſt momen
taneum et leue tribulationis noſtre ſupra modum in
ſublimitatem eternum glorie pondus operatur in no
bis ⁊c. ¶ Item dico quod inuenitur vnum quod aufe
rendum videlicet peccatum. quod ſcilicʒ per peniten
tiam de conſcientia debet auferri. Et hoc certe qꝛ mē
taliter ſolet fedare. Quia mendaciter ſolet fraudare
quia finaliter ſolet necare. Peccatum enim animam
fedat ideſt peccatum dicitur immundicia. Unde Ja
co. j. Propter quod abijcientes omnē immundiciam
et abundantiam malicie. ⁊c. Peccatum etiam animā
fraudat. Et ideo dicitur mendacium. Unde Eph. iiij.
Propter quod deponentes omne mendacium loqui
mini veritatem. Peccatum inſuper animaʒ trucidat
ſcilicet in inferno. Unde Coll. iij. Qui enim iniuriam
facit recipiet illud quod inique geſſit. Unde Malac.
ij. Propter quod dedi vos contemptibiles omnibus
populis. vt et peccatoribus dicatur illud. Numeri.
xiiij. Cur tranſgredimini verbū domini quod vobis
non cedet in proſperum. ¶ Item dico quod inueni
tur vnum quod deſerendum. Et iſtud procerto eſt
mundus ſeu gloria vana. mundana. ſeu etiam vanum
gaudium terrenorum quod ſcilicet mentaliter debet
deſeri et contemni. Et hoc certe quia ſemper iſtud
concomitatur ingens iniquitas vrgens neceſſitas. ſe
quens aduerſitas. Ingens dico iniquitas quia ſicut
dicitur. prime Johannis. ſecundo. Omne quod in mū
do eſt: aut eſt concupiſcentia oculorū aut cōcupiſcētia
carnis. aut ſuperbia vite. Urgēs inſuper neceſſitas qꝛ
videlicet omne quod terrenum ſeu mundanū eſt cito
compellitur deficere: breue eīm ⁊ tranſitoriū ſolet eſſe
Unde. Eccl. xiiij. Omne opus corruptibile in fine de
ficiet. ⁊ zacha. xj. Quod moritur moriatur et quod ſuc
ciditur ſuccidatur ⁊c Sequens inſuper aduerſitas qꝛ
ſcilicet omne gaudium terrenum tranſit finaliter ad
merorem. De diuitibꝰ enim poteſt exponi illud Joh.
ij. Omnis homo primum bonum vinum ponit. ⁊ cuʒ
inebriati fuerint id quod deterius eſt. qꝛ ſcilicet bo
num vinum id eſt dulcedinem proſperitatis ſequi
tur quod deterius eſt ſcilicet poculuʒ aduerſitatis fu
ture. ¶ Item dico quod inuenitur vnum quod aſſe
rendum. Et iſtud eſt certe quicquid pertinet ad no
ſtre fidei ſacramentuʒ. Unde de fide catholica poteſt
dici illud. Apoc. iij. Tene quod habes vt nemo acci
piat coronam tuam. Unde de iſto ſecreto quod id eſt
de fide pōt modo dici qdʼē iſtud ꝑ qd homo ſaluat. Qd
nunc occultatur. Quod fine reuelatur. Per quod di
co homo ſaluatur. j. ad. Corintios. xv. Notū vobis fa
cio euangelium quod accepiſtis. in quo et ſtatis. per
quod et ſaluamini. Quod etiam nunc occultatur qꝛ
ſcilicet nunc videmus per ſpeculum in enigmate Un
de dominus cuilibet fideli dicit illud Johan. xiij. Qd
ego facio tu neſcis modo. ſcies autem poſtea. Quod
inſuper finaliter reuelatur ſcilicet in patria quando
ſcilicet tunc facie ad faciem videmus ſicut eſt Quia
ſicut dicitur Math. x. Nihil opertum quod non re
uele tur et occultum quod nō ſciatur. ¶ Item dico ꝙ
inuenitur vnum quod reparandum. Et iſtud certe eſt
cor et conſcientia mentis noſtre ſeu etiam noſtrorum
collegium ſubditorum. Iſtud enim quod.

Eſt requirendum quando perditur.
Eſt recedendum quando ſpernitur.
Eſt alligandum quando frangitur.
Eſt conſolandum quando infirmatur
Eſt conſeruandum quando firmatur.

Ut ſic dicat qlibet illud. Eze. xxxiiij. Qd perierat req
ram qd abiectum fuerat reducā. Qd fractū fuerat al
ligabo. Qd infirmum cōſolidabo. Et qd pingue ⁊ for
te cuſtodiam. ¶ Item dico: ꝙ inuenitur vnum quod
operandum: et iſtud certe nihil aliud eſt quā quodli
bet bonum opus ⁊ continentia mandatorum. Iſtud
enim quod debemus operari ⁊ facere. Ut indictum
magiſtraliter: vt edictū ſcripturaliter: vt oſtenſuʒ exē
plariter. vt impenſuʒ fraternalit. vt appenſuʒ equani
miter. Iſtud eīm qd eſt magiſtraliter indictū: qꝛ. ſ. deꝰ
iſtud qd ꝑcipit atqꝫ mandat. Uñ ipſe videt cuilibet di
cere illud. iiij. Regum. iiij. Hoc age qd ꝑcipio tibi. vñ
Baruch. vj. Perficiunt quod īperatum eſt eis. Itē
iſtud quod eſt literaliter edictum ſcʒ in diuina ſcri
ptura. Unde Apoc. j. Quod vides ſcribe. Et. ij. Corin.
iiij. Scriptuʒ eſt. credidi ꝓpter quod locutus ſuʒ. Itē
iſtud quod eſt exemplariter oſtenſuʒ. Exo. xxv. Inſpi
ce ⁊ fac ſm exemplar quod tibi in monte monſtratū
eſt. Et Judi. vij. Quod me videritis facere hoc facite.
Item iſtud quod eſt finaliter impenſum. qꝛ. ſ. bonum
opus ſemꝑ debet fieri fraternaliter ⁊ charitatiue. Qd
eīm deus coniunxit hō non ſeparet. et potiſſime iſtud
quod ſpectat ad ſubſtantiam temporalem que ſcʒ eſt
proximis miſericorditer impendenda. Unde. Actuū.
iij. Quod aūt habeo hoc tibi do. Et illud. Math. xx.
Tolle quod tuum eſt ⁊ vade. Iteʒ iſtud quod eſt equa
nimiter appenſuʒ: hoc eſt in iuſtitia ⁊ equitate quia
ſcʒ quicquid facimus. iuſte ⁊ eque fieri debet. Juxta
illud. ij. Paral. xxvij. Fecerunt quod erat rectum corā
domino. Et Deut. xvj. Juſte quod iuſtuʒ eſt exequeris
¶ Ultimo vero dico ꝙ inuenitur vnum quod formi
dandum. ⁊ iſtud certe eſt tormentū ⁊ pena inferni qd
ſcʒ correſpondet malis operibus que hic fiunt. Unde
de quolibet malo ⁊ peruerſo opere et de tormento ſi
bi correſpondente. poteſt dominus dicere cuilibet pec
catori illud. Ezechie. xxxiiij. Lac comedebatis et la
nis cooperiebamini. quod craſſum erat occidebatis.
Quod infirmuʒ erat nō cōſolidaſtis. Qd egrotū non

Ayuntamiento de Madrid

ſanaſtis. Quod fractū non alligaſtis. Quod abiectuȝ
non reduxiſtis. Quod perierat nō queſiſtis. Et ſic ptȝ
quō inuenitur multiplex qđ. De quo pro qꝛ qđ eſt cō-
iunctio cauſalis multa poſſent dici ſed omitto gratia
breuitatis. qꝛ ſupra ſatis dictū eſt de Qꝛ. ¶ De quod-
cunqȝ vero poteſt dici ꝙ idē eſt ꝙ quod: niſi quia ma-
gis diſtincte ⁊ ḡnaliter ſupponit. Eſt eṁ idē ꝙ oē qđ.
Nota ergo ſicut ſupra de quecūqȝ ꝙ ē dare. Quodcūqȝ
Prebēdum corde liberali.
Petēdum voce filiali.
Reddēdum iure naturali.
Vidēdum mente ſpiritali.
Dicēdum clamore verbali.
Agēdum manu corporali
Pendēdum lance equali.
Quodcūqȝ ꝓbēdū ⁊
erogandū ſignat bo
na mūdana ſeu qc-
quid tēpaliter poſſi
dem⁹ ꝙ.ſ. tale quod
cunqȝ eſt in neceſſi-
tate ꝓximis erogā-
dum. vnde cuilibet viro liberali dꝛ. j. Reg. xxv. Quod
cunqȝ inuenerit man⁹ tua da ſeruis tuis. ⁊. j. Eſdre. vij
Quodcūqȝ petierit a vobis eſdras ſcriba. abſqȝ mora
detis. ¶ Itē quodcūqȝ petēdū ſignat bona ſupna ſcilȝ
gratie ⁊ glorie. ⁊ quicquid eſt de eiſdem. peti et appeti
ſemꝑ oȝ. Joh. xv. Quodcūqȝ volueritis petetis ⁊ fiet vo
bis. Et ibidē. Quodcūqȝ petieritis patrē in noīe meo
dabit vobis. ¶ Itē quodcūqȝ reddēdum ⁊ reſtituēduȝ
ſignat vota ſeu verba non vana. in quib⁹ ſcȝ deo ⁊ pro-
ximo ſuim⁹ ſpāliter obligati. vnde Eccl'es. v. Quod-
cunqȝ voueris redde. ¶ Itē quodcunqȝ vidēdum ⁊ in
ueſtigandum ſignat ſecreta ſana ſcȝ ſacramēta ⁊ ſecre
ta fidei ⁊ ſcripture que. ſ. ſunt cum diligētia perſcrutā
da. j. Reg. xix. Quodcūqȝ videro nunciabo tibi. ¶ Itē
quodcunqȝ dicēdum ſeu ꝑdicādum ſignat preconia di
uina. ſ. omnē ſanā doctrinā ⁊ quicquid ad dei laudem
ſpectat. qꝛ ſcȝ quodcunqȝ tale loquēdū eſt ⁊ dicendum
iij. Reg. xxij. Quodcūqȝ dixerit mihi dominus hoc lo
quar. Et Job. xiij. Loquar quodcunqȝ mihi mens ſug-
geſſerit. ¶ Item quodcunqȝ agendum ſeu operandū
ſignat facta virtuoſa ſcilicet mandata dei et quecūqȝ
bona opera que nobis a deo indicuntur. De quibus.
Eccleſiaſtes. ix. Qđcūqȝ facere pt man⁹ tua inſtanter
operare. Et Col'. iij. Quodcūqȝ facitis ex aīo operami
ni. Et. ij. Eſdre. iiij. Quodcunqȝ dixerit illis faciunt.
¶ Item quodcunqȝ pendendum ſeu moderandum ſi
gnat ſerioſa acta. De quibus Eccleſiaſtici. xlij. Quod
C cunqȝ trades numera ⁊ appende. ⁊c. ¶ De eoquod au
tem inꝑtum ſumitur cauſatiue poteſt dici quod vt cō
muniter eoqđ denotat cām mali. Mali dico aut cul
pe aut pene. Si ergo q̄rit̄ q̄re de⁹ pctōribus indignat̄
et quare ipſis mala tēpalia et perpetua a deo inferunt̄
Certe poteſt reſponderi ⁊ reddi cauſa quod eoꝙ.
Immunde ſolent maculari.
Indigne ſolent indignari.
Conficte ſolent conuerſari.
Effronte ſolent obſtinari.
Inepte ſolent commutari.
Supbe ſolent eleuari.
Acerbe ſolent effrenari.
Verboſe ſolent garrulari.
Doloſe ſolent amicari.
Curioſe ſolēt verbis iactari.
Anxioſe ſolent inimicari.
Doloroſe ſolent inquietari.
Ocioſe ſolent deum ſectari.
¶ Iſte enim ſunt. xiij. eoꝙ ſeu cauſe quare altiſſimus
odio habet peccatores. et a deo arguuntur et vilipen-
duntur. Et primo certe eo quod inmundo ſtratu ma-
culantur quod ſcilicet facit luxuria. Unde de filio.
Emor qui corruperat. Dinam filiam Jacob dicitur
Geneſis. xxxiiij. Quod filij Jacob irati ſunt eo quod
fedam rem eſſet operatus in iſrael. ¶ Item arguun-
tur eoquod ſuperbo motu indignantur. quia ſcilicet
ſi alios in aliquo gradu ſapientie precedunt. faciliter
contra eos indignantur. Unde contra mundi ſapien-
tiam dicitur Eccleſiaſtes primo. Agnoui inquit
quod in his quoqȝ eſſet vanitas et afflictio ſpiritus
eo ꝙ multa ſapiētia multa ſit indignatio. Et q̄ addit
ſcientiam addit ⁊ laborem. ¶ Item arguunt̄ eoꝙ cō-
uicto ritu conuerſant̄: ſcilicet per hypocriſim: vnum
ſcilicet habētes in pectore: ⁊ aliud in opere. Vñ Eſai.
xxix. Eoꝙ populus iſte ore ſuo ⁊ labijs ſuis honorat
me. corde autē longe eſt a me. Sequit̄. Peribit ſapien
tia a ſapientibus ⁊c. ¶ Item arguunt̄ iſti eoꝙ edicto
chriſti non ligant̄. quia ſcilicet iſti non obediunt pre-
ceptis ⁊ verbis diuinis. Unde Hiere. xxix. Dabo eis
in vexationem. maledictionem. ſtuporem. ſibilum. ⁊
opprobrium cunctis gentibus eo ꝙ nō audierunt ver
ba mea. ¶ Item arguuntur iſti: eoꝙ infirmo ſtatu va
riantur: quia ſcilicet iſti non perſeuerant in bono. im
mo conuertuntur in nihilum ⁊ in malum. Unde Eze-
chie. xxij. Eo ꝙ conuerſi eſtis in ſcoriam: congregabo
vos in ignem ad conflandum. ¶ Item reprehendun-
tur iſti: eoꝙ pro elato ſtatu ſubleuantur: quia ſcilicet
iſti ſunt elati ⁊ preſumptuoſi in factis ſuis. Unde cui-
libet tali elato dicitur. Ezech. xxix. Eoꝙ eleuatum eſt
cor tuum quaſi cor dei: idcirco hec dicit dominus. Ec
ce ego adducā ſuꝑ te deos alienos robuſtiſſimos gen
tium ⁊ nudabunt gladios tuos ſuper pulcritudinem
ſapientie tue. ⁊c. ¶ Item redarguunt̄ iſti: eo ꝙ acerbo
tactu effrenantur: qꝛ ſcilicet iſti crudeliter acerbe ef-
frenantur contra alios ad vindictam. Unde. Eze. xxv.
Dabo vltionem meam ſuper ydumeam. Sequitur.
Pro eo ꝙ fecerunt paleſtini vindictam. ⁊ vlti ſe ſunt
toto animo. ¶ Item reprehenduntur iſti: eo ꝙ verbo
ſo ſtatu garrulantur: quia ſcilicet iſti ſolent verboſe ⁊
garruloſe alios deridere. Ezech. xxv. dictum fuit a do
mino populo Amon. Pro eo ꝙ dixiſti euge euge ſu-
per ſanctuarium meum quod pollutuȝ eſt: ⁊ ſuper do
mum iuda quoniam ducti ſunt in captiuitatem idcir
co ego tradam te filijs orientalibus ⁊c. Sequitur. pro
eo ꝙ plauſiſti manu: et percuſiſti pede: ⁊ gauiſus es
toto affectu ſuper terram iſrael: idcirco ego extendā
manum meam ſuper te. ⁊ dabo te in direptionem ⁊c.
Et breuiter iſtud eſt verum quod certe deo ſumme diſ
plicet. quando quis alios deridet et quando infortu-
nijs alienis letatur. ¶ Item reprehenſibiles ſunt iſti
eo ꝙ non fido nexu copulantur. quia ſcilicet iſti non
ſunt veri amici. immo falſi Unde Ezechie. xxix. dixit
dominus egypto. Pro eoꝙ fuiſti baculus harundi-
neus domui iſrael et de manu confractus es Sequi-
tur Adducam ſuper te gladium et interficiam te ⁊c.
Baculus enim harundine⁹ exterius eſt ſolidus, inte
rius vero concauus et cito ⁊ faciliter frangens. ſigni-
ficans falſum amicum. qui ſcilicet apparet ⁊ non eſt.
¶ Item argui poſſunt iſti eo ꝙ inſano iactu ſtimulā
tur. Iſti enim preſumptuoſe ſe iactant ſicut de pharo
ne dicitur Ezech. xxix. Pro eo ꝙ dixeris fluuius me⁹
et ego feci eum. idcirco dabo terram egypti in ſolitu-
dineȝ gladio diſſipatā ⁊c. ¶ Itē iſti ſūt reprehenſibi-
les eo ꝙ maligno ſo ductu inimicantur. quia ſcilicet
iſti ſunt qui graui odio et inimicicia alios ꝑſequūtur
Unde Ezechiel. xxxv. Ecce ego ad te mons ſeyr. ⁊ ex-
tendam manum meam ſuper te. ⁊ dabo te deſolatuȝ
atqȝ deſertuȝ eo ꝙ fueris inimicus ſempiternus. ⁊ cō
cluſeris filios iſrael in manus gladij ¶ Item argui
poſſunt iſti eo ꝙ inquieto fluctu coagitantur. Cor eṁ
impij quaſi mare feruens quod quieſcere non valet
ſicut dicitur Eſa. lvij. Unde de inquietudine maloruȝ
dicitur Tren. iij. Oculus meus afflictus eſt et tacuit
eo ꝙ non eſſet requies ¶ Itē iſti merito redargui p̄nt
eo ꝙ ocioſo cultu deum ſectantur. quia ſcilicet iſti pa
rum curant de cultu diuino. vnde Trenorum. j. Vie
ſyon lugent eo quod non ſint qui veniant ad ſolenni-
tatem. Sufficit.

Quomodo.

Nota quod iſta dictio quomo A
doquandoqȝ eſt aduerbium in
terrogandi ⁊ quandoqȝ eſt aduerbium ſimilitudinis
Interrogatiue enim ponitur vt communiter per
totum. ſicut illud Trenorum. quarto. Quomodo
obſcuratū

obſcuratum eſt aurū:ꝛ in ſimilibus.Cōparatiue ſeu narratiue vero ponit quotiens ꝓ ſicut:vel ꝓ quemad modum.ſicut illud Deut.xxxij. Utinam ſaperent ꝛc. Quō perſequebat vnus mille:ꝛ illud Luce.xij.Cōſiderate lilia agri quō creſcunt:Poſſumus ergo notare ꝛ inuenire in ſcriptura vnum quō inquiſitiuū.Aliud compatiuū ſeu exēplatiuū.¶ Primo dico:ꝙ quō ſumit inquiſitiue.Et hoc quaſi vbiqꝫ: qꝛ.ſ.pro maiori parte ſumit ꝑ modum qōnis. Et poſſumus notare ꝙ quomodo quandoqꝫ dicitur Ratione.

Stuporis ꝛ admirationis.
Doloris ꝛ deſolationis.
Meroris ꝛ cōpaſſionis.
Horroris ꝛ deprehenſiōis.
Timoris ꝛ deſperationis.
Feruoris ꝛ inquiſitionis.
Clamoris ꝛ allegationis.

Dico ergo ꝙ dicit quomodo: ꝓpter ſtuporem ꝛ admirationem.Et ſic dicebat beata vgo audita verbi conceptione.Luc.j.Quomodo fiet iſtud quoniam virum non cognoſco:Sic etiā ſtupebat nichodemus audita mirabili reuocatione ſpirituū dicēs. Jo.iij. Quō pōt hō naſci cum ſit ſenex:¶ Item dicit ꝓpter dolorem ꝛ deſolationē. Et ſic dicebant illi de ſua captiuitate de quoꝝ pſona in pſ.dicit.Quō cātabimus canticū dñi ī terra aliena:¶ Itē dicit ꝓpter merorē ꝛ miſerationē ꝛ ſic compatiendo dicebat Dauid loquens de morte Saul ꝛ Jonathe.ij.Regū.j.Quō ceciderunt fortes in bello.Et ſic etiam lamentabat Hieremias hieruſalē Treñ.j.dicēs.Quomodo ſedet ſola ciuitas plena populo: facta eſt quaſi vidua dña gentium ꝑnceps ꝓuinciarum facta eſt ſub tributo.¶ Itē dicit ꝓpter horrorem ꝛ reprehenſionē:ꝛ ſic dicit.Eſai.xiiij.Quō cecidiſti lucifer qui mane oriebaris ꝛc.ꝛ illud.Eſai.j. Quō facta ē meretrix ciuitas fidelis.plena iudicij: iuſtitia habitauit in ea.nunc autē homicide.Sic etiā reprehēditur ille cui dicit. Math.xxij.Amice quomodo huc intraſti non habēs veſtem nuptialem. ¶ Itē dicitur ꝓpter timorem ꝛ deſperationem.Et ſic timendo loquebantur illi.j.Mach.iij.dicentes.Quō poterimꝰ pauci pugnare contra multos:ꝛ ibidem . Quō poterimꝰ reſiſtere ante faciem coꝝ. ¶ Item ꝓpter feruorem et inquiſitionem ꝛ ſic dicit.Jo.vij. Quō hic literas ſcit cū non didicerit eas.ꝛ Joh.vj. Quō poteſt hic nobis carnem ſuā dare ad manducandū:¶ Itē dicit ꝓpter clamorem ꝛ allegationē:ꝛ ſic allegando dr.Joh.iij.Si terrena dico vobis ꝛ non creditis:quō ſi dixero vobis celeſtia credetis:ꝛ Nume.xxiij.Quō maledicam cuꝫ non maledixit dñs .q.d. non eſt iuſtum. Et ſic dico: ꝙ quō ponit interrogatiue. ¶ Secundo dico ꝙ quō
B accipit aliquando narratiue.ſeu cōparatiue. ſeu poſitiue.Et ſic dico:ꝙ in ſcriptura inuenitur quomodo.

Charitatiuum.
Diſtributiuū
Superatiuum
Regulatiuum.
Superlatiuum .
Augmentatiuum.

Eſt dico quomō charitatiuum:ꝛ ſic dicit.Johā.xj Ecce quō amabat eum Item eſt quomō diſtributiuum.Joh.xiiij.Nō quomodo mundus dat ego do vobis. ¶ Itē eſt quomodo ſuperatiuū.Deut. xxxij.Quomodo perſequebat vnus mille.ꝛ Gal.iiij. Quō is qui ſcꝺm carnē perſequebatur illum q̇ ſcꝺm ſpūꝫ ſic hodie.ꝛc.¶ Itē eſt quō regulatiuū:Et ſic ſumitur j.Theſſal.iiij.Quēadmodum accepiſtis a nobis quō vos oporteat ambulare ꝛ placere deo ſic ambuletis. ¶ Item eſt quomodo ſuꝑlatiuū qđ.ſ.eſt beatoꝝ.Sap. v.Ecce quomodo cōputati ſunt inter filios dei.¶ Itē eſt quomodo augmētatiuū qđ eſt iuſtoꝝ .Math.vj.ꝛ Luc.xij.Conſiderate lilia agri quō creſcunt.¶ Si vo
C de quomodo interrogatiuo vis aliquid amplius dilatare:dic adhuc de quomodo ꝙ hō dicit quō ſicut dictum eſt multis ex cauſis. videlicet.

Admiratiue .
Reprehenſiue.
Inquiſitiue
Deſolatiue
Inſultatiue.

Dico admiratiue. Hō em̄ qñ ſibi ꝓponit negociū qđ cōem rōneꝫ excedit: ſolet dicere quō: ꝛ admirādo ſeu ſtupēdo facti inq̇rere veritatē.ꝛ ſic certe hō miratur.ſ. Quomodo.

Tumeſcit puritas virginis.
Uileſcit dignitas numinis.
Nigreſcit claritas luminis.
Clareſcit cecitas turbinis.
Splendeſcit prauitas hominis.
Funeſcit vanitas culminis.

Dico ergo: ꝙ hō admirari merito pōt quō tumeſcit virginis puritas.ſ.ꝑ in carnationē beatam.Et ſic ipa dicebat. Luc.j.Quō fiet iſtud quoniā virū non cognoſco: ¶ Item mirabile eſt quō vileſcit numīs dignitas ſeu ſummitas.ſ.carnē ſumēdo.ꝛ carnem ſuam nobis cōicando:ꝛ humiliter cū hoībus cōuerſando. Et ſic fiet quō.Jo.vj. Quō poteſt hic dare nobis carnem ſuam ad manducandū:ꝛ Jo.iij.Quō pōt hō naſci cuꝫ ſit ſenex:ideſt quomodo pōt fieri tempalis cū ſit eternus.De humilitate etiā deridebat mirari illa.Joh. iiij.Tu inquit iudeus cū ſis.quō bibere a me petis q̄ ſum mulier ſamaritana. ¶ Itē admirari poteſt:quō nigreſcit ſeu nubeſcit fortune claritas: quia.ſ.mirabile eſt quō fortuna rex varia occaſione mutat.ꝛ ſic dicitur. Treñ.ij. Quō obtexit caligineꝫ in furore ſuo dñs filiam ſyon.ꝓiecit ꝺ celo inclitam iſrael ꝛc.¶ Itē mirari poſſumus :quō clareſcit turbinis cecitas:qꝛ.ſ.ecōuerſo valde ē mirabile quomō aduerſa ꝛ obſcura fortuna qñqꝫ ſubito mutat in ꝓſperam ꝛ ſplendentem ꝛ ſic poteſt dici illud.Jo.ix. Quomodo aperti ſunt tibi oculi:Sequit Quō ergo nūc videt.Et poſtea. Scimꝰ qꝛ iſte eſt filius nr̄. ꝛ qꝛ cecus natus eſt. quō aūt nunc videt neſcimꝰ. ¶ Itē admirari pōt qūo ſplēdeſcit ſeu ſuccreſcit hoīs prauitas:qūo .ſ. hō mortalis efficitur immortalis:ꝛ quomodo terrenus finaliter fit celeſtis Et ſic querit de beatis.Sap.v.Ecce qūo iſti computati ſunt inter filios dei ꝛ inter ſanctos ſors illoꝝ eſt.Finaliter autem admirari pōt quomodo funeſcit culminis vanitas.hoc eſt dictu. quō ſepius tendit ad nihilum vanitas glorie mundialis. Et ſic de ſubuerſione maloꝝ dicit in pſ.Deiecisti inq̇t eos dū alleuarentur quō facti ſunt in deſolationem:ſubito defecerunt:perierunt ꝓpter iniquitateꝫ ſuam. Quō igit quandoqꝫ ponitur admiratiue. ¶ Itē dico ꝙ quō qñqꝫ ponitur D
redarguitiue.ꝛ ſic certe dico:ꝙ taꝫ deus ꝙ iuſtus ſolet impios redarguere interrogādo quomodo tot impia ꝑpetrauerint.Dicunt igit Quō.

Leuaris ſuperbie flatu.
Fedaris luxurie ſtratu .
Priuaris noticie ſcitu.
Orbaris decentie ritu.
Jactaris facundie dictu.
Uagaris ꝓteruie ictu.

Peccator igit redarguit ꝺ ſuꝑbi flatu: quō nimis eleuatur.Et ſic dicit illud.Eſai.xiiij. Quō cecidiſti lucifer.Sequitur.Qui dicebas in corde tuo.In celū cōſcēdaꝫ:ſuꝑ aſtra dei exaltabo ſoliū meū. ¶ Itē arguit ꝺ luxurie ſtratu:quō valde maculat.Et ſic dr illd Eſa.j. Quō facta ē meretrix ciuitas fidelis ꝛc. ¶ Itē arguit de noticie ſcitu:quō hoc ꝓuat.ꝛ ſic dr Mar.iiij.Quō oēs pabolas cognoſcetis:ſupple ſi ꝑñteꝫ nō itelligitis ꝛ Mar.viij:Adhuc cecatū habetis cor vrm.Seqtur Quō nondū itelligitis. ¶ Itē arguit de decētie ritu. quō ſrite nō ornat.ꝛ ſic ſibi pōt dici il.ꝺ Mat.xxij.amice quō huc intraſti nō hñs veſtē nuptialē. Ut ꝛ de obſcura conuerſatione mala dici poſſit illud.Treñ.iiij. Quō obſcuratū ē aurū mutatus eſt color optimꝰ ꝛc. ¶ Itē arguit pctōr ꝺ iactātie dictu quo nimis effrenatur.ꝛ ſic dr Hie.viij. Quō dicitis ſapiētes nos ſumꝰ ꝛ lex domini vobiſcū eſt. Et Hie.xlviij. Quomodo di-

Ayuntamiento de Madrid

citis fortes ſumus ⁊ viri robuſti ad preliandū: ❡ Itē arguitur vir iuſtus de ꝓteruie ictu quo nimis debachat. ſ. murmurando contra alios ⁊ pungendo. Et ſic dicit detractoribus illud. pſ. Quomodo dicitur aīe mee tranſmigra in montem ſicut paſſer ⁊c. Patet ergo ꝙ quomodo quandoꝗ ſumit redargutiue. ❡ Itē
E dico ꝙ quō quandoꝗ ſumitur inqſitiue ſeu etiam allegatiue. Et ſic certe dico: ꝙ per quomodo homo ſolet inquirere de.

Propria ignorantia.
Diuina ſapientia
Diſcordium defluentia
Humana impotentia
Proteruia eloquentia
Malorꝫ pertinacia.
Ydolorꝫ continentia.

De ꝓpria dico ignorantia fit queſtio ꝑ quomodo. Et ſic dicitur. Iohā xiiij. ecce neſcimus quo vadis ⁊ quō poſſumꝰ viam ſcire: De diuina ſapientia ⁊ potētia fit queſtio per quomodo. ⁊ ſic dr̄ de xpo. Ioh. ix. Quomodo poteſt hec ſigna facere niſi fuerit deus cū eo: De malorꝫ etiam defluentia: ſeu etiam de diſcordium inſtabilitate ⁊ deſiſtentia querit Math. xij. vbi dicitur. Si ſathanas ſathanam eijcit quomodo ſtabit regnū eiꝰ. De humana impotentia queritur. j. Mach. iij. vbi dicitur. Quomodo poterimꝰ pauci pugnare ꝯtra multos. Et ibidē. Quomodo poterimꝰ ſubſiſtere ante faciem illorꝫ: ⁊ Hier. xij. Si cum peditibus currens laboraſti: quomodo poteris cōtendere cū equis: ❡ De ꝓteruia autem eloquētia querit. Math. xij. Quomodo poteritis bona loqui cū ſitis mali: ❡ Item queritur de obſtinata pertinacia. ⁊ ſic dicit. Exo. vj. Ecce filij iſrael me non audiūt: quō ergo audiet me pharao: ❡ Item fit queſtio de ydolorꝫ continentia. ⁊ ſic queritur. Baruch. vj. vbi dicit. Quomodo ergo eſtimādū eſt eſſe deos: et ibidem. Quomodo ergo ſentiri debeat quoniam dij ſunt. Ponitur ergo quomodo aliquotiens inquiſitiue. ❡ Item dico ꝙ aliqñ ponitur deplo-
F ratiue. ſeu etiā deſolatiue. Et ſic certe dico ꝙ homo lamentando querit. ſ. quomodo.

Labitur vite fragilitas.
Frangit ſtatus ꝓſperitas.
Perditur innocens puritas.
Spernitur celeſtis ciuitas.

Dico ergo ꝙ homo deſolatiue querit. Quomodo labunt vite curricula: q̄r. ſ. oēs morimur ⁊ quaſi aque dilabimur ſuper terram. Ideo bene poſſumus dicere illud. Ezech. xxxiij. Iniquitates noſtre ⁊ peccata noſtra ſuper nos ſunt. quō ergo viuere poterimus: ❡ Item querit homo quomodo frangunt mūdi pinnacula. ſ. alti ſtatus ⁊ eminente ꝓſentis fortune. Et ſic deſolatiue dicitur. Hier. xlviij. Quomodo cōfracta eſt virga fortis. baculus glorioſus: deſcende de gloria. ſede in ſiti filia dybon. Non eſt dare ſtatum mundane glorie tam potentē quin faciliter corruat aut frangatur Unde illud predictum. Tren. j. Quomodo ſedet ciuitas plena populo ⁊c. Et Tren. iiij. Quomodo obſcuratum eſt aurum ⁊c. ❡ Item querit homo quō perdūtur vite roracula. Hoc eſt dictu. innocentie puritas atqꝫ virtus. Unde anima de amiſſa innocentia dicere videtur illud. Canti. v. Expoliaui me tunica mea quō induar illa: quia. ſ. poſtꝗ̄ tunica innocentie perditur nunꝗ̄ faciliter reparat. ❡ Item querit homo quomodo ſpernūt celi cenacula. ſ. ciuitas paradiſi. ⁊ ſic dicit Hier. xlix. Quomodo dereliquerunt ciuitatē laudabilem vrbem leticie: Sic ergo patet ꝙ quomodo quā-
G doqꝫ ponitur deſolatiue. ❡ Itē dico ꝙ quandoqꝫ ponitur inſultatiue. E ſic certe quandoqꝫ nos inſultamꝰ ⁊ deridemus. ſ.

De rerum gloria ⁊ magnitudine quomodo deperit.
De carnis ſpuria ⁊ pulcritudine quomodo preterit.
De hoſtis furia ⁊ acritudine quomodo ſors conterit.

❡ Igitur dico ꝙ nos inſultamus mūdane glorie: quā ſubito videmus perire. Et ſic ciuitati ſencioſe ⁊ glorioſe dr̄ deriſoue. Sopho. ij. Hec iquit ciuitas glorioſa habitās in confidentia ⁊c. Sequit. Quomodo facta eſt cubile beſtie in deſertum omnis qui trāſit per eam ſibilabit. mouebit manum ſuam. ❡ Item inſultamus de carnis ſpecie: quam ſubito videmus tranſire. Et ſic dicamus illud ꝓdictum. Tren. iiij. Quomodo obſcuratum eſt aurum: mutatus eſt color optimꝰ. ❡ Item deridemus de hoſtis rabie: quā ſubito videmus finire. Hoc eſt dictu. de crudelitate ⁊ furia tyrānorꝫ. Et ſic dicimus illud. Eſai. xiiij. Quomodo cecidiſti lucifer qui mane ⁊c. ⁊ illud Hier. l. Quō confractus eſt ⁊ contritus malleus vniuerſe terre: Hec igit ſufficiant de quo interrogatiue. ❡ Sed adhuc dico ꝙ H
qñqꝫ ſumit poſitiue. ⁊ ſic quō eſt aduerbium ſimilitudinis ⁊ ſumit ꝓ qualiter vel ꝓ ſicut: ⁊ ſic quō ſumitur ꝓ certa regula ſeu forma. ſeu etiam ꝓ exemplari ſimilitudine vel ꝓ norma. Nota ergo ꝙ quō poteſt referri Ad deum. Ad iuſtum. Ad impium. ❡ Dicamus ergo ꝙ deus dr̄ quō pro eo. ſ. quia diuerſimode ſe ſolet alijs conformare: ⁊ ſic dic ꝙ iſte hꝫ vnum quomodo.

Pietatis paterne.
Feritatis ſeu ſeueritatis interne.
Poteſtatis ſuperne.
Charitatis fraterne.
Largitatis eterne.

Dico ergo ꝙ iſte dicit quō: ꝓpter quandā ymaginem paterne pietatis. Et ſic dr̄ in pſ. ꝙ quō miſeret pater filiorꝫ miſertus eſt dn̄s timentibus ſe: q̄m ipe cognouit figmentū nr̄um. ❡ Item dr̄ quō ꝓpter quandam voraginē interne feritatis. hoc eſt dictu. rōne iuſtitie que ſibi ad ſimilitudinē leonis incūbit. ⁊ ſic dr̄. Eſai. xxxj. Quomodo ſi rugiat leo ⁊ catulus leonis ſuꝑ predam ſuam. Sequit. Sic deſcendet dn̄s vt ꝓlietur ſuꝑ montem ſyon. ❡ Item dicit quō ꝓpter quandā vertiginem ſuꝑne poteſtatis. qua. ſ. iſte ſuos adiuuat ⁊ defendit. vn̄. Deut. iiij. Oculi veſtri viderunt oīa que fecerit dn̄s contra beelphegor: ⁊ quomodo cōtriuit oēs cultores eius de medio veſtri. ❡ Itē dicit quō: ꝓpter quandam pruriginē fraterne charitatis. ⁊ ſic dicitur de xpo. Lazarum deplorante. Io. xj. Ecce quō eū amabat. ❡ Item dicitur quō: ꝓpter quandam lanuginē externe largitatis: quia. ſ. iſte eſt qui large ⁊ libenter confert externis nobis pacem: dicens. ſ. illud Iohan. xiiij. Pacem relinquo vobis pacem meā do vobis nō quō mundus dat ego do vobis. Iſta eſt ergo ſimilitudo quomodo ſpectans ad deū. ❡ Deinde dico ꝙ iſta
ſimilitudo ſeu compatio quō: aliquādo ſpectat ad iu- I
ſtum. Et ſic dico ꝙ iuſtus poteſt compatiue dicere et videre. ſ. quomodo.

Satiſfaciat equali pondere.
Circumſpiciat occulto ſydere.
Se ſubijciat ſub duro verbere.
Semper gaudeat dicenda dicere.
Caute faciat ꝗcquid vult facere.
Semper habeat ſuum reſpondere.
Semper rideat ſuum impendere.
Semper ſtudeat a malo fugere.
Semper valeat in bono creſcere.
Semper ferueat amico ſuccurrere.

Quia reuera charſſimi ſi quis velit habere bonum quō ideſt bonam ſimilitudinem ⁊ cōformitatem exēplarē i bono neceſſe eſt. ſ. Qō in equitate fiat aſſiduꝰ in claritate fiat cōſpicuus. in firmitate fiat perpetuꝰ. in veritate fiat ꝯtinuus. in prudētia fiat ꝑcipuꝰ. in facundia fiat melliſluꝰ. in clementia fiat irriguus. in nequitia fiat deciduꝰ. in iuſtitia creſcat ꝓficuꝰ. in amicicia ꝑſiſtat ſedulus. Iuſtus eñ facta remunerat equa iuſtitia. ⁊ ſic dicit illō. ꝓuer. xxiiij. Quō fecit mihi ſic faciā ei. Iuxta illud Eccl. vij. Retribue illis quō ⁊ ipſi tibi. ❡ Itē iuſtus cūcta cōſiderat clara ſciētia: q̄r. ſ. ſicut dr̄. ꝓuer. xvij. Quō ſplēdent vultus reſpicientiū in aquis. ſic manifeſta ſunt corda hoīum prudētibꝰ. Itē iuſtus grauia tollerat cū patientia. q̄r ſicut dr̄. ꝓuer. xxvij. Quō in cōflatorio ꝓbat argentū ⁊ aurū in fornace: ſic ꝓbatur homo. ❡ Itē iuſtus ſemꝑ in veritate
perſeuerat

Ayuntamiento de Madrid

perſeuerat vera conſtantia.iiij.Regum.xx. Obſecro domine memento quomõ ambulauerim coram te in veritate ⁊ corde perfecto quod placitum eſt coram te fecerim. ¶ Item iuſtus ſeipſuʒ moderatur cauta prudentia. Ephe.v. Uidete itaqȝ fratres quomodo caute ambuletis non quaſi inſipientes. ¶ Item iuſtus verbis exuberat recta facundia: quia.ſ. deus adminiſtrat ſuis ꝓfeſſoribus quid ſit loquendũ. vnde illud. Math.x. Dum ſteteritis ante reges ⁊ preſides nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini. ¶ Iteʒ iuſtus pauperes munerat pia clementia. Thob.iiij. Quomodo poteris ita eſto miſericors. ¶ Item iuſtus fugiens ꝑperat mala cogentia. Amos.v. Quomodo ſi fugiat vir a facie leonis. ¶ Item iuſtus virtutes iterat cum diligentia. Mathei.vj. Cõſiderate lilia agri quomodo creſcunt. ¶ Item iuſtus cunctis obtemperat cum amicicia. Unde philippẽ.j. Teſtis enim mihi eſt deus quomodo concupiſco vos oẽs in viſceribus xp̃i ieſu. Et Johã.xj. Ecce quomodo amabat eum. patet igitur:
B ꝙ quomodo aliqñ ꝑtinet ad iuſtum. ¶ Denique dico ꝙ pertinet ad iniuſtum. Mali enĩ habent ſuum quõ ſuum quemadmodum ſuum ſicut ⁊ ſuum quaſi. hoc ẽ dictu. ſuam malam ſimilitudinem qua ſibi exemplariter cõformant: ⁊ qua alter alteri in malignis operibus ſimilatur. Et ſic nota ꝙ de impio videndum ⁊ cõſiderandum eſt. Quomodo.

Se fedat luxurioſe.
Seducit ꝑditioſe
Promouet ambitioſe.
Deprimit iniurioſe.
Contẽnit deſpectuoſe.
Siccat tempeſtuoſe
Cõfunditur verecundioſe.

De ipſo igitur videamus: quomodo ſe fedat luxurioſe. Et ſic dicit. j.Reg.ij. Quõ heli ſacerdos audiebat que faciebãt filij ſui vniuerſo iſraeli. ⁊ quomodo dormiebant cum mulieribus que obſeruabant oſtium tabernaculi. ¶ Item quomodo ſeducit ꝑditioſe. ⁊ ſic dicit. Mar.xiiij. ꝙ ſummi ſacerdotes ⁊ ſcribe querebant quomodo ieſum dolo tenerent ⁊ occiderent. Dalide etiam philiſtei dixerũt. Judic.xvj. ꝙ diſceret ⁊ inquireret quomodo ſanſonis ſecreta ſciret: ⁊ quomodo perdita fortitudine ſuperari poſſet. ¶ Iteʒ videamus de impio quomodo ꝓmouet ambitioſe: quia.ſ. mali vt cõmuniter malos ⁊ inſufficiẽtes promouent. ⁊ ipſos ad dignitates erigunt ⁊ exaltant. vñ. Eſai.xl. Nunquid ſculptile conflabit faber. aut artifex auro figurabit illud. Sequit. Querit quõ do ſtatuat ſimulacrum qđ non moueat ⁊c. ¶ Iteʒ videamus quomodo deprimit iniurioſe bonos vicʒ grauando ⁊ moleſtãdo. vñ. Dan.ij. dicitur de tyranno. Quõ enĩ ferruʒ cõminuit ⁊ domat oĩa. ſic diminuet ⁊ conteret omnia: vt ⁊ de ipſis ⁊ tyrannis dicatur illud. Math.xij. Exeuntes phariſei conſilium faciebant aduerſum ieſuʒ quomodo eũ ꝑderent. ¶ Item videamus de impio quõ contẽnit deſpectuoſe: quia.ſ. impij contemnunt dei ſcientiam ⁊ potentiam: ſicut de diuina ſcientia dicitur in pš. Et dixerunt quomodo ſcit deus. ⁊ ſi eſt ſcientia in excelſo. De potentia autẽ dicit. Hie.iij. Quõ ſi cõtemnat mulier amatorem ſuum. ſic contẽpſit me domus iſrael dicit dominus. ¶ Item videamus de impio quomodo ſiccat. tẽpeſtuoſe: hoc eſt dictu. quomodo ſua gloria temporalis ſubito deperit ⁊ ſiccatur Et ſic de ficu a xp̃o maledcta ⁊ areſacta dr. Math.xxj ꝙ videntes diſcipuli mirati ſunt dicentes. Quõ continuo aruit. Conſtat enĩ ꝙ mali qñqȝ ſubito florent ꝑ ꝓſperitatem: ⁊ ſubito arent ꝑ paupertatem ⁊ aduerſitatem quia ſicut dicitur de tabernaculo. Nume.ij. Quomodo erigetur ita deponet. vñ Eccls.v. dicitur de diuite: ꝙ ſicut egreſſus eſt nudus de vtero matris ſue. ſic reuertetur ⁊ nihil ſecum auferet de labore ſuo Miſerabilis prorſus infirmitas. quõ venit ſic reuertet ¶ Item videamus de impio: quomodo confunditur verecundoſe.ſ. finaliter in inferno. Unde de damnato poteſt dici illud. Hier.ij. Quomodo confunditur fur quando deprehenditur: ſic confuſi ſunt domus iſrael. Sequitur. Uerterunt ad me tergum ⁊ non faciem. Sic ergo patet de quõ: qualiter poteſt dici de impio. De iuſto: ⁊ de deo. Et qualiter quandoqȝ ſumitur poſitiue: ⁊ aliquando interrogatiue. Uide ergo de ſicut. Quemadmodum: quaſi ⁊ ſimilibus.

Quippe. Cum quippe ſit aduerbiũ affirmãdi notabo ꝙ iſta vox affirmatiua qppe põt ſpectare ⁊ ꝑtinere ad deũ: ad iuſtũ ⁊ ad impiũ. Multa enĩ qppe: id eſt certe dicũtur de deo: de iuſto: pariter ⁊ de iniuſto. Et ſic dico ꝙ eſt dare vnum qppe A
Certificans de dei bonitate.
Uerificans de iuſti ſanctitate.
Notificans de ſtulti prauitate.
Igitur dico ꝙ eſt dare vnum quippe pertines ad deum: per iſtud enĩ aduerbium quippe aſſeritur.
Dei potentie eminens titulus.
Dei clementie ſuſtinens baculus.
Dei iuſtitie indignans oculus.
Primo igitur dico: ꝙ per quippe aſſerit titulus eminens dei potentie: que.ſ. ſumme apparuit i hominis creatione: de quo Geñ.ix. Ad ymaginem quippe dei factus eſt homo. ¶ Item aſſeritur baculus ſuſtinẽs dei clementie: quia.ſ. iſte ſolet adiuuare ſperantes in ſe. Unde.ij. Paral.xxv. Dei quippe eſt adiuuare: ⁊ in fugam conuertere. ¶ Itẽ aſſerit indignans oculus dei iuſtitie: qua.ſ. malos ⁊ reprobos ipſe punit. Uñ.ij. paralip.xvj. Ualde quippe fuit ſuper hoc dominus indignatus: ⁊ interfecit de populo in tempore illo plurimos. Patet igitur: ꝙ eſt dare vnum quippe ꝑtinẽs ad
deum. ¶ Secũdo dico: ꝙ eſt dare vnũ quippe pertinens ad iuſtum. Per iſtud enĩ aduerbiũ quippe aſſeritur oĩs virtus in quolibet viro iuſto: viri enĩ iuſti ꝑñt dicere illud. Thob.viij. Filij qppe ſanctorum ſumus: quia ſ. iſti certiſſime pollent. B

Durationis ſolido vigore.
Diſcretionis lucido ſplẽdore
Compaſſionis fluido dulcore
Operationis viuido labore.
Adequationis rigido tenore

Dicamus ergo ꝙ i iuſtis viris aſſerit durationis tenor ſolidus: hoc eſt dictu. Conſtantie ⁊ fortitudinis vrgens virtus. Uñ. Hiere.j. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitã: ⁊ in murum ferreũ ⁊ pliabunt aduerſum te: ⁊ preualere non poterunt. ¶ Item aſſeritur in eiſdem diſcretionis ſplendor lucidus: vt ſic dicat ỏ eis illõ. Zach.ix. In terminis eius tyrus ⁊ ſydõ. aſſumpſerunt ſibi quippe ſapientiam valde. vñ.j. paralip.xv. Chonenias autem princeps leuitarũ ꝓphie preerat ad precinnendum melodiam. Erat quippe valde ſapiens. ¶ Item dico: ꝙ in vtris iuſtis aſſeritur compaſſionis dulcor fluidus: ſicut.ſ. de illa muliere dicit.iij. Regũ.iij. Commota ſunt quippe viſcera eius ſuper filio ſuo. ¶ Item aſſeritur in eiſdem operationis labor viuidus. j. Paral.xxvj. Erat quippe homo agriculture deditus. ¶ Item aſſeritur in ipſis adequationis tenor rigidus. Unde Luce.vj. Eadem quippe menſura qua menſi fueritis remetietur vobis. Patet igitur ꝙ eſt dare vnum quippe ꝑtinens ad iuſtum.

¶ Sed tertio dico ꝙ eſt dare vnum quippe pertinẽs ad ſtultum ſeu etiam ad iniuſtum. Et ſic certe dico ꝙ ꝑ quippe aſſeritur in iniuſtis. C

Luxurie feda corruptio.
Subſtantie diſcors poſſeſſio
Malicie fallax deceptio.
Pigricie grauis oppreſſio.
Diſcordie dura diuiſio.
Triſtitie dira turbatio
Ignorantie ceca concluſio.
Auaricie vorax intentio
Pertinacie effrons ꝑditio.
Peſtilẽtie triſtis dãnatio

De luxuria dñi quippe dicitur. Gene.vj. Omnis qppe caro corruperat viam ſuam. De ſubſtãtia ⁊ diſſenſiõe inde prouenientie domini qppe dici põt illud. Geñ.xiij. Erat quippe ſubſtãtia eorum nimia ⁊ neqbãt habitare communiter. De malicia dñi qppe, qua ſcilicet nõ ceſſant ſibi inuicem inſidiari dr. Joſue.ij. Exploratores qppe ſunt. De pigricia dñi qppe dicit.iij. Reg.iij. Dormiẽs qppe.ſ.

Ayuntamiento de Madrid

meretrix mulier oppreſſit filium. De diſcordia domi
ni quippe dicitur. Trenoꝝ .iiij. Jurgati quippe ſunt ꝛ
comoti. De triſtitia domini quippe dicit̃. ij. Paral.
xiiij. Grandis quippe terror cunctos inuaſerat. De
ignorantia domini quippe poteſt ipſe cum ſuis dicere
verbũ illud qđ. Job dicebat. xxxvij. Nos quippe inuo
luimur tenebris. de auaricia domini quippe dicitur.
Hiere. vj. A minore vſqȝ ad maiorem omnes quippe
auaricie ſtudent. De pertinacia domini quippe dicit̃
Ezech. iij. Omnis quippe dom⁹ iſrael attrita fronte
eſt ꝛ duro corde. De peſtilentia ꝛ finali dãnatione ꝛ in
iuria domini quippe poteſt dici illud. ij. Macha. ix.
Apprehendit eum dolor dirus viſcerum. Sequitur. ꝛ
quidem ſatis iuſte. Quippe qui multis ꝛ nouis crucia
tibus aliorum torſerat viſcera ꝛc. Patȝ ergo quomo
do quippe videtur affirmare. ꝛ aſſeuerare. ſ. de impio
Juſto ꝛ Deo.

A **Quondam.** Nota ꝙ quondam idem eſt qđ olim ſeu dudum. Sunt enĩ ad
uerbia temporis. tempus. ſ. preteritum deſignantia.
Et ſic dico ꝙ per quõdam intelligitur quicquid prete
ritum vel tranſactum eſt vicȝ.
Mſidanoꝝ tyrãnoꝝ dura ſeuicia: que morte deperit.
Mundanoꝝ bonoꝝ blandicia que cito preterit.
Mundanoꝝ fallax leticia quam caſus conterit.
Fictoꝝ amicoꝝ abſentia quam aduerſitas ſuggerit
Mũdanoꝝ egenoꝝ triſtis miſeria que celos aperit.
Nam tyranni quondam ſeuierũt. Nam terrena quõ
dam floruerunt. Nam leta quondam placuerunt. Nã
amici quondam dilexerunt. Nam miſeri quondã do
luerunt. Sed pro fletu celum habuerunt. ¶ Igitur di
co: ꝙ tyranni qui perierunt habent ſuum quondam.
quia. ſ. quõdam dum viuebant alios tyrannice oppri
mebant. Unde Ezechielis. xxxij. Uniuerſi inquit in
terfecti cadentes gladio. quia dederunt quondaȝ for
midinem ſuam in terra viuentium. Item dico: ꝙ diui
tes qui tranſeunt: habent ſuum quondaȝ q̃r. ſ. iſti quã
do de infortunio tranſeunt a fortuna. de ſuo quondaȝ
ideſt de ſua tranſacta gloria cum dolore incipiunt re
cordari: mundiqȝ vanam gloriam ꝛ fugacem ꝛ tranſi
toriam deteſtari dicẽtes. ſ. cuȝ Job. xvj. Concluſit me
deus apud iniquum ꝛ manibus iniquorum me tradi
dit. Et ego ille quondam opulentus repente cõtritus
ſum: de preterita etiam mũdi leticia ꝛ gloria: quomo
do poteſt plangere ſuum quondam. ꝛ quomodo etiaȝ
poteſt ſua prima felicitas derideri. poteſt dici illud.
Eſai. xxiij. Quis cogitauit hoc ſuper tyrum quondaȝ
coronatã. cuius negociatores principes: inſtitores ei⁹
incliti terre. Item dico ꝙ amici qui precunt habẽt ſuũ
quondam: quia. ſ. illi qui quondam in tempore pſpe
ritatis aſtabant. tandem tp̃e aduerſitatis recedunt.
Unde Job. xix. Abhominati ſunt me quondam conſi
liarij mei: ꝛ quem maxime diligebam aduerſatus
eſt mihi. Item dico: ꝙ egeni ſubeunt ꝛ habent ſuum
quondam: quia. ſ. de pauperibus egenis q̃ veniũt ad
gloriam ꝛ pſperitatem tempalẽ vel eternam poſſunt
alij recordari quomodo quondam habuerunt miſeri
am in hoc mundo. Unde de quolibet tali põt dici illđ
Ezech. xxxvj. In die qua terra deſerta fuerit exculta q̃
quondam erat deſolata in oculis oĩs viatoris. facta ẽ
vt hortus voluptatis. Sufficit vide. vbi olim.

B **Quoniam.** Nota ꝙ quoniam videtur ſigni ficare idem qđ q̃r: ſeu ppter hoc
ꝙ cum quadam aſſertione. Et quia quoniam eſt val
de generale vocabulum: ꝛ quandoqȝ videtur eſſe con
iunctio cauſalis. ꝛ quandoqȝ aduerbium affirmandi
notabimus qđ ſicut de multis alijs dixi iſtud q̃nqȝ dz
De ſummo creatore.
De iuſto viatore.
De vano peccatore.
De mundo nugatore.
De hoſte deceptore.

Primo ergo dicamus de quoniaȝ qđ refertur ad deũ
Si enim accipitur affirmatiue: conſtat ꝙ deus ſum
me eſt certus. firmus ꝛ verus. Si vero ſumitur cauſa
liter. cõſtat ꝙ ipſe eſt cauſa prima ꝛ omnium rex et
ſummus: pſ. Qm̃ deus mag. do. ꝛ rex magnus ſuper
omnes deos. ꝛ Roma. xj. dicitur ſic. Quoniam ex ipſo
ꝛ in ipſo ꝛ per ipſum ſunt omnia. ꝛ. j. Jo. v. Quoniam
xp̃s eſt veritas notabimus deum ſup omnia diligen
dum. ſ. ppter ſuam.
Poteſtatem inuincibilem.
Maieſtatem venerabilem.
Charitatem admirabilem.
Equitatem formidabilem.
Ueritatem infallibilem.
Bonitatem diffuſibilem.
Igitur dicamus de dei poteſtate inuincibili quam de
bemus timere: quia certe ipſe poteſt dici potẽtiſſim⁹.
Quoniam ſuperat preſidẽtes. Uulnerat ſibi reſiſtẽ
tes. Liberat preſſos ꝛ egentes. Roborat in ſe confidẽ
tes. Igitur dico ꝙ habet poteſtatem inuincibilẽ: quo
niã ſuperat omnes excellenter ſeu etiam preſidentes
vñ in . pſ. Quoniam excelſus dominus. terribilis rex
magnus ſuper omnem terraȝ. Item quoniam vulne
rat ſeu lacerat ſibi reſiſtẽtes ſeu i ſe delinquentes. pſ.
Quoniam veritatem requiret dominus: ꝛ retribuet
abundanter facientibus ſuperbiam. Item quoniam
liberat preſſos ꝛ egentes. pſ. Quoniam requirẽs ſan
guinem eorum recordatus eſt: non eſt oblitus clamo
rem pauperum. ꝛ alibi. Quoniam tu populum humi
lem ſaluum facies. ꝛ oculos ſuperborum humiliabis
Item quoniam roborat in ſe confidentes. pſ. Quoni
am quis deus preter dñm: aut quis deus preter deuȝ
noſtrum: Deus qui precinxiſti me virtute ad bellum
ꝛ ſupplantaſti omnes inſurgentes in me ſubtus me. B
Habet ergo deus poteſtatem inuincibilem. ¶ Item
deus habet maieſtatem honorabilem. vñ. Thob. xiij.
Qm̃ oſtendit maieſtatem ſuam. Et nota ꝙ maieſtas
eius conſiſtit ꝛ apparet quoniã.
Eternus immortalis. Eſt dico dominus ſubli
Supernus atqȝ regalis. mis ꝛ magnifice maie
Unicus ꝛ ſpãlis ſtatis. quoniam eſt im
Public⁹ famevocalis. mortalis exiſtentie. et
ideo de deo ſeu de ſapientia increata dr̃. Sapiẽ. viij.
Hoc cogitaui in corde meo qm̃ immortalis eſt ſapien
tia. circuibam querens vt mihi illa aſſumerem. Item
Quoniam imperialis excellentie. Omnia enim ſi
bi obedire ꝛ ſeruire tenent̃. vnde illud. pſ. Quoniam
rex omnis terre deus. pſalite ſapienter. ꝛ alibi. Quo
niam excelſus domin⁹ ꝛ humilia reſpicit ꝛc. Et iterȝ.
Quoniam oĩa ſeruiunt tibi. ꝛ Sap. x. Quoniam om
niuȝ potentior eſt. Item quoniam eſt ſpecialis pemi
nentie: q̃r. ſ. iſte ſolus ꝛ vnicus eſt deus. vnde ſibi dicit̃
Eccli. xxxvj. Quoniaȝ non eſt deus preter te. Ipſe etiã
dicit Eſai. xlv. Quoniam abſqȝ me nõ eſt deus. ꝛ. xlvj.
Quoniam ego ſum deus. Item quoniã eſt virtualis
ſeu etiã popularis redolentie: hoc eſt dictu. Magne
ꝛ glorioſe laudis ꝛ fame. pſ. Quoniam magna eſt glo
ria domini. Et. ij. Paral. vij. Laudate dñm quoniam
bonus ꝛ. ij. Paral. xxxvij. Laudabo te inquit omnib⁹
diebus vite mee. quoniam te laudat omnis virtus. vt
de nomine ꝛ fama magnificentie ſue dicatur illud.
Eſai. xiiij. Mementote quoniam excelſum eſt nomeȝ
eius. cantate dño qm̃ magnifice fecit: ꝛ illđ pſ. Confi
teantur nomini tuo magno qm̃ terribile ꝛ ſanctuȝ eſt C
Habet igitur maieſtatem honorabilem. ¶ Item de⁹
habet charitatem admirabilem ſeu etiam ineſtima
bilem. Mirabilem enĩ charitatẽ oſtendit deus erga
nos in multis vicȝ qm̃ Amorem anticipauit. Apud
nos huc declinauit. In mũdo pauper intrauit ſeu na
tauit. Pro nobis in cruce luctauit ſeu etiã in morte ſe
ſtrauit. Dic ergo: ꝙ dei charitas apparuit qm̃ amore
fuit preueniẽs. ꝛ ideo bene dicitur. j. Jo. iiij. In hoc eſt
charitas nõ quaſi nos dilexerimus deuȝ. ſed quoniaȝ
ipſe prior

Ayuntamiento de Madrid

ipſe prior dilexit nos.⁊ Sap.vij.dicitur. Quoniam
antecedebat me iſta ſapiẽtia. Item quoniã huc venit
carnem accipiens. Unde.j.Joh.iiij.In hoc apparuit
charitas dei in nobis:quoniam filium ſuũ vnigenitũ
miſit in mundũ vt viuamus ꝑ eũ.Et ibidẽ.Et nos vi-
dimus ⁊ teſtificamur qm̃ pater miſit filiuꝫ ſuũ ſalua
torem mundi.Itẽ qm̃ hic vixit paupꝛ ſiciens.vnde.ij.
Cor.viij.Qm̃ ꝓpter nos egenus fact⁹ eſt.Ita ꝙ etiaꝫ
ipſe humano generi potuit dicere illud pſ. quoniam
ꝓpter te ſuſtinui opprobrium:operuit confuſio faciẽ
meam.Itẽ qm̃ ꝓ nobis pugnauit moriens.ſ.in cruce
ꝓ redemptione noſtra.vñ.j. Jo.iij. Qm̃ ille ꝓ nobis
animam ſuã poſuit.⁊ Actu.viij.Qm̃ tolletur de terra
vita eius.Patet igit̃ ꝙ deus habet charitatẽ admira
D bilem.⁊c.¶ Item deus habet equitatem inflexibileꝫ
ſeu feritatem aut ſeueritatẽ formidabilẽ: qḋ.ſ.fiet in
iudicio qñ iudicabit orbeꝫ.Juxta illud pſ. Qm̃ deus
iudex eſt.⁊.j.Theſſa.iiij.Quoniã vindex eſt dominus
⁊ illud.Eccli.viij.Qm̃ quod iuſtum eſt iudicat.Et ſic
nota ꝙ iſte iuſtus eſt ⁊ ſeuerus quoniam.
Hic odit omne peruerſum.
Hic amat omne cõuerſum.
Hic leuat omne ſubuerſum.
Hic ligat omne diuerſum.
Igitur iuſtus eſt quoniaꝫ peruerſa ſolet corrigere. in
hoc em̃ apparet iuſtitia dei.ſ.in punitiõe maloꝝ. Uñ
in pſ.Super peccatores laqueos ignis ſulphur ⁊ ſpi-
ritus ꝓcellarum pars calicis eoꝝ.quoniam iuſt⁹ dñs
⁊ iuſtitias dilexit: equitatem vidit vultus eius vt de
ipſi⁹ iuſtitie rigoroſa dicatur illud.Judith.xj. Quo-
niaꝫ iratus eſt eis deus. Item iuſtus eſt qm̃ conuerſa
ſolet diligere.Juſtitia em̃ diuia bonos diligit.ipoſqꝫ
ſm̃ merita ſua remunerat ⁊ extollit. Juxta illud pſ.
Plantati in domo do. in atrijs domus dei nr̃i flore.
Sequit̃.Qm̃ rectus dñs deus noſter ⁊ non eſt iniq̃.in
eo.Item dico ꝙ iuſtus eſt quoniam ſubuerſa ſolet eri
gere:qꝛ certe ad dei iuſtitiam pertinet iniuſte preſſos
⁊ miſeros ſubditos ⁊ inocentes releuare.Uñ mundi
tyrannis opprimentibus dicit̃ in pſ. Quoniam dñs
in generatione iuſta eſt:conſiliuꝫ inopis confudiſtis
quoniã dñs ſpes eius eſt:vt ⁊ ſibi dicat quilibet illud.
pſ. Quoniam tu populum hu.ſal.facies ⁊ ocu.ſuper
borum humiliabis. Item iuſtus eſt quoniã diuerſos
ſolet coniũgere. Quia reuera dei iuſtitia magis qñqꝫ
inclinatur ad pacem ⁊ equitatem ꝙ̃ ad duriciam ⁊ ſe
ueritateꝫ.vñ in pſ.Qm̃ loquet̃ dñs pacẽ in plebẽ ſuã
⁊ ſup ſanctos ſuos ⁊c.Sequitur Miſericordia ⁊ veri
tas obuia. ſibi iuſtitia ⁊ pax oſcu.ſunt.Ueritas de ter
ra orta eſt ⁊ iuſtitia de celo ꝓſpexit. Patet igitur ꝙ
deus ſeu dñs:quoniam habet equitatem inflexibileꝫ
E ſeu etiam ſeueritatem formidabilem.¶ Item noſtra
prima cauſa quoniã.i. dñs deus noſter habet verita-
tem ſcientie ⁊ ſapientie ſummã ⁊ inefabilem.j. Joh.
v.Qm̃ xp̃s eſt veritas.Et ſic notabo quoniaꝫ hic. Lu
cet interius oĩa cognoſcendo. Nitet exterius omnia
ꝓuidendo.Fulget ſuperius oĩa gubernando. Splen-
det inferius oĩa reuelãdo.Qꝛ ꝓcerto chariſſimi veri
tas diuina.Primum facit ſua interior ſapientia.Se-
cundum facit ſua exterior ꝓuidentia.Sed tertiuꝫ ſua
ſuperior eminentia.Quartum vero ſua inferior influ
entia Spectat interius per ſapientiam cuncta ſigna-
cula.Tractat exterius per ꝓuidentiam reruꝫ opuſcu
la.Regit ſuperius per eminentiã celi pinacula. Agit
inferius per influentiam vite ſpiracula.¶ Igitur di
camus ꝙ deus hꝫ vitatem certã eternã ⁊ infinitã:qm̃
hic lucet interius:⁊ hoc facit ſua inobfuſcabilis ſapi
entia:que.ſ.oĩa ⁊ ſingula nouit:bona.ſ. atqꝫ mala :ſi-
cut enim dicitur in pſal. Quoniam nouit dñs viaꝫ iu
ſtorum:⁊ iter impio .⁊c. Ut ſic de luce inacceſſibili
ſapientie ſue dicat̃ illud.j.Johan.j. Qm̃ lux domin⁹
eſt.⁊ tenebre in eo non ſunt vlle. Et Sap.viij.Super
ſalutem ⁊ ſpeciem dilexi eam: ⁊ ꝓpoſui ꝓ luce habere
illam .ſ.ſapientiam quoniaꝫ inextinguibile eſt lumẽ
illius.⁊ Eccleſia.xv.dꝛ. Quoniam perfecta eſt a deo
ſapientia.⁊ iterum. Quoniam multa eſt ſapiẽtia dei
Item quoniam hic nitet exterius.Et hoc facit ſua in
defectibilis ꝓuidentia:qua ſcꝫ iſte de cunctis genera
liter gerit curam.ſicut Sap.vj.dꝛ Quoniam puſilluꝫ
⁊ magnum ipſe fecit:⁊ equaliter eſt ei cura de omni-
bus .Bene ergo dꝛ.j.Pe.v. Omnem ſollicitudinem
vr̃am ꝓijciẽtes in eum quoniam ipſi cura ẽ de vobis.
Item quoniam hic fulget ſuperius ⁊ hoc facit ſua val
de mirabilis efficacia illa.ſ.qua motus:virtutes ⁊ or-
dines rerum naturaliuꝫ ipſe regit ſuperiorum.ſ.⁊ in-
feriorum.vñ de ipſo dꝛ Eccli.xj.Quoniam mirabilia
opa altiſſimi.Item quoniam hic ſplendet inferius :⁊
hoc facit ſua inextimabilis influentia: qua.ſ ipſe ſo-
let grãm influere ⁊ ſecreta ſpiracula reuelare. vñ ſibi
dꝛ in pſ.Quoniam tu illuminas lucernam meaꝫ dñe
deus meus illumina tenebras meas .patet ergo quod
deus habet veritatem infallibilem. ¶ Item deus ha
bet bonitatem diffuſibilem:quia ꝓcerto bonitas iſti F
us qm̃ ideſt illius prime cauſe influẽdo per omnia ſe
diffundit.Et ſic nota qm̃ ipſe eſt bonus.iuxta illḋ pſ.
Confitemini domino quoniam bonus: quoniaꝫ in ſe
culum mĩa eius.quoniam hic.

Agit ſuauiter.	Dicam ergo quoniã hic agit
Audit faciliter	ſuauiter quia reuera in oib⁹
Parcit benigniter.	factis ſuis ſuauis eſt domin⁹
Saluat vtiliter.	⁊ alibi. Pſallite nomini eius
Seruat veraciter	quoniã ſuaue eſt.item hic au-
Juuat viriliter	dit faciliter:quia .ſ.preces de-
Amat ſtabiliter.	uotorum ⁊ humiliuꝫ libenter
Ditat fertiliter.	exaudit pſal.Quoniam ad te
Ornat nobiliter	orabo dñe ma.exau.vo.meam
Potat predulciter.	Et alibi. Quoniaꝫ exaudiuit
Saluat ꝑenniter.	pauperes do.⁊ victos ſuos nõ

deſpexit:⁊ iterum. Confitebor tibi domine quoniam
exaudiſti me:⁊ factus es michi in ſalutẽ.Item quoni
am hic parcit benigniter.Uñ in Pſal.Quoniam cõ-
fir.eſt ſuper nos miſe.eius.⁊ alibi Quoniam melior ẽ
mĩa tua ſuper vitas.⁊ Eccli.ij.dꝛ.ſic.quoniam pius ⁊
miſericors eſt deus.⁊ remittet in die tribulatiõis pec
cata. Item quoniam hic ſaluat vtiliter.ſ.a periculis
ſpiritualibus.tꝑalibus.⁊ eternis liberando.Et ſic di
citur in pſal.Saluũ me fac de⁹ qm̃ intra:aque vſqꝫ ad
animam meam.⁊ alibi.quoniã de⁹ ſaluã faciet.Item
quoniam hic ſeruat veraciter ſeu etiam tutat fidelit̃.
Unde in pſal. Quoniã a dextris eſt mihi do.ne ꝯmo.
⁊ alibi.Quoniam tu es ꝓtector meus. Item quoniaꝫ
hic iuuat viriliter pſal.Quoniam tu domine adiuui
ſti me:⁊ conſolatus es me.⁊ iudith.v. Quoniam de⁹
eorum defendit illos.Item quoniam hic amat ſtabi-
liter.Non .n. recedit ab homine niſi hõ ꝑnitus dere
linquat eum pſalmi.Si ambulauero in medio vmbre
mor.non timebo qm̃ tu mecum es.⁊ Hier.xxx.Reqe-
ſcet inq̃t ⁊ cunctis affluet bonis ⁊ non erit quẽ formi-
det.quoniã ego tecuꝫ ſuꝫ dicit dñs vt ſaluem te. Item
quoniam hic ditat fertiliter.ſ. bonis gratie:fortune ⁊
glorie.Sap.j.Quoniam ſpiritus domini repleuit or-
bem terrarum. Item quoniam hic ornat nobiliter.ſ.
corona ⁊ dignitate temporali ⁊ de lapide precioſo pſ.
Quoniam preueniſti eum in benedictionibus dulce
dinis:poſuiſti in capite eius coronam de lapi.precio.
Item quoniaꝫ hic potat predulciter:ſcilicet fonte glo
rie paradiſi pſalmi.Quoniam apud te eſt fons vite.⁊
in lumine tuo videbimus lumen. Item quoniam hic
ſaluat perenniter:quia ſcilicet ſicut dicitur ĩ pſalmi.
Quoniam hic mandauit dominus benedictionem.
Et vitam vſqꝫ in ſeculum.Patet igitur qḋ quoniam
refertur ad deum. Et hoc eſt primum principale. G
¶ Secundo principaliter dico: ꝙ iſta cauſalis con-
iunctio quoniam aliquando pertinet ad iuſtum.Con
ſtat enim ꝙ omnes virtutes que ſunt in viro iuſto et
perfecto poſſint affirmari ⁊ allegari per qm̃.Et ideo
ſi querit̃ q̃ ſunt merita vel virtutes ꝓpter q̃ vir iuſt⁹

Ayuntamiento de Madrid

a domino finaliter premiatur. Iuxta illud Thob.ij. Quoniam inquit filij ſanctoꝝ ſumus ⁊ vitam illaꝫ ex pectamus quam deus daturus eſt illis qui fidem ſuã nunq̃ mutant ab eo. Certe poteſt breuiter reſponde-ri. Quoniam hic eſt.

Innocens ſine malicia.
Prepotens plenus conſtãtia.
Exultans ſana leticia.
Meditans dei iudicia.
Metuens ſumma faſtigia
Tribuens pia ſuffragia.
Reſpiciens facta crudelia
Intuens legis iudicia.
Deteſtans vite curricula.
Conteſtans vite fluxibunda.
Clamitans mundi pericula
Cogitans mortis veſtibula.
Recitans culpe piacula.
Actitans pacis oracula
Flagitans dei iuuamina
Rogitans dei ſolatia.
Agitans dei volumina.
Predicans verba prudentie
Iudicans leges iuſtitie.
Abdicans faſtum ſcientie.
Duplicans nexus ꝯcordie.
Uendicans mercedem glorie
ſeu carens ignauia.

Igit̃ dicam⁹ de iuſto qualit̃ a deo vł a dño diligitur ⁊ tuet̃ multi plici ratione. Et hoc certe quoniaꝫ hic eſt innocẽs ſine malicia: vt .ſ. dicat illud .j. reg. xxiiij. Quoniã nõ eſt in manu mea malum ⁊ illud. pſ̃. Quoniaꝫ ego in inno. mea in-greſſus ſum: ⁊ in dño ſperans nõ infir. Iteꝫ quoniam hic eſt ꝑpo tens carens ignauia quia .ſ. virilis ⁊ virtuo ſus. et ideo iſte ꝓprie dicit̃ vir a virtute. iij. Regũ. xvij. Cognoui quoniam vir dei es tu Uir eñ dicitur a vir tute q̃ .ſ. ſicut dicitur ij. Eſdre. viij. Quoni-am virtus erat cum eis ideſt: cuꝫ viris ꝑfectis ⁊ iuſtis vt .ſ. ipi dño: dicat quilibet illud. pſ̃. Quoniam gloria virtutis eoꝝ tu es. Item quoniam hic eſt exultans ſa na leticia. Iuſti eñ ſemꝑ gaudent ⁊ exultant in dño .j. Eſdre. vj. Fecerunt ſolennitatem azimoꝝ ſeptem die bus qm̃ letificauerat eos dñs. Iteꝫ quoniã hic eſt me ditãs dei iudicia. vt dicat .ſ. illud. pſ̃. Qm̃ oĩa iudicia eius in conſpectu meo. ⁊ iuſtitias eius nõ repuli a me Item quoniam hic eſt metuens ſumma faſtigia .ſ. dei potentiam ⁊ ſanctoꝝ. vñ de Iudith dr̃. Iudicum. viij. Mõ hec erat in omnib⁹ famoſiſſima: qm̃ timebat do-minum valde ⁊ non erat qui loqueretur de illa verbũ malum Et merito q̃ certe. Eccli. xxiij. dr̃. Qm̃ nihil melius q̃ timor dñi. Et in pſ̃. Timete dñꝫ oẽs ſancti eius: qm̃ non eſt inopia timentibus eũ. Item quoniã hic eſt tribuẽs pia ſuffragia .ſ. egenis q̃bus .ſ. libẽter elemoſynaꝫ impert̃. et merito. Q̃ certe ſicut dr̃. Tho bi. iiij. Qm̃ elemoſyna ab oĩ peccato ⁊ a morte liberat ⁊ non patitur animas ire in tenebras. Item qm̃ hic re ſpiciens vti ſeuitia. Quia reuera iuſti nõ ſolẽt in alios crudeliter inſanire: ſed erga oẽs ſe gerere benigniter ⁊ modeſte dicentes .ſ. illud. Iudith. xj. Qm̃ ego nunq̃ nocui virum q̃ voluit obedire. Iteꝫ qm̃ hic eſt intuẽs legis indicia. hoc eſt dictu mandata dei q̃ .ſ. nobis in-dicunt̃ ⁊ iniungunt̃ in diuina ſcriptura. pſ̃. Qm̃ man data tua elegi: qm̃ iuſti. tu. exqui. Itẽ qm̃ hic eſt dete-ſtans vite curricula .ſ. vilitatem ꝓprie ꝯditionis. vñ i pſ̃. de iuſto põt dici illud. pſ̃. Recordatus eſt qm̃ pul uis ſumus homo ſicut fenuꝫ: dies eius ſicut flos agri Item qm̃ hic eſt conteſtans vite fluxibunda. pſ̃. Qm̃ ſpũs ꝑtranſibit in illo ⁊ non ſubſiſtet: ⁊ nõ cognoſcet amplius locum ſuũ. Itẽ qm̃ hic eſt clamitans mundi pericula: hoc eſt dictu: tribulationes mundi. pſ̃. Sal uum me fac deus qm̃ intra: aque vſq̃ ad animã meã. Sequitur. Qm̃ tribulor velociter exaudi me. Conſtat eñ q̃ iuſti ſunt in hoc mundo in tribulatione tẽpta-tione ⁊ pera. pſ̃. Quoniã ꝓbaſti nos deus: igne nos ex aminaſti ſicut examinat̃ argentum: vt .ſ. de mũdi mi-ſeria ⁊ penuria dicatur illud. pſ̃. Quoniã aduena ſuꝫ apud te ⁊ peregrinus. Et iterum. Quoniam egenus ⁊ pauper ſum ego. Item qm̃ hic eſt cogitans mortis obſtacula ſeu veſtibula dicens .ſ. illud. pſ̃. quoniã ſuꝑ uenit manſuetudo ⁊ corripiemur. vñ Eccli. xiiij. Me-mor es qm̃ mors nõ tardabit. ⁊ Eccli. viij. Qm̃ omnes in corruptiõe ſumus. ⁊ in. pſ̃. Quoniã defecit in dolo re vita mea ⁊ anni mei in gemitibus. Item quoniam hic eſt recitans culpe piacula. Ad iſtum eñ pertinet recognoſcere culpam ſuam. pſ̃. Qm̃ iniquitatem me aꝫ ego cognoſco ⁊ peccatum meuꝫ contra me eſt ſemꝑ Et alibi. Quoniam iniquitatem meam annunciabo ⁊ cogitabo ꝓ peccato. Item quoniam hic eſt actitans pacis oracula. Ad iuſtum eñ pertinet ſeruare: tracta re ⁊ ſeminare pacem. pſ̃. Qm̃ loquet̃ pacem in pl ebẽ ſuam: ⁊ ſuper ſanctos ſuos. Item qm̃ hic eſt flagitãs dei iuuamina. Ad iuſtum enim pertinet dei auxilium flagitare dicendo .ſ. cum pſ̃. quoniam tu protector no ſter es. Et iteruꝫ ne diſceſſeris a me qm̃ tribulatio ꝓxi ma eſt ⁊ non eſt qui adiuuet: ſupple niſi tu. Item qm̃ hic eſt rogitans dei ſolamina. Solamĩa dico mala re pellendo ⁊ ſolamina bona cõferendo ⁊ adhibẽdo. pſ̃. quoniam tu dñe adiuuiſti me ⁊ conſolatus es me. Itẽ quoniam hic eſt agitans ſpei volumina. Ad iuſtuꝫ .n. pertinet in deo ſperare. ⁊ ſe ſpem ſuam habere in deo multipliciter allegare. Exẽplo dauid q̃ dicebat i. pſ̃. Miſerere mei deus miſerere mei: quoniam in te con fidit anima mea: ⁊ in vmbra alarum tuarum ſperabo Et alibi Quoniam tu es domine ſpes mea altiſſimũ poſuiſti refugium tuũ. Et iterum. Quoniaꝫ domin⁹ ſpes eius eſt. Unde etiam domin⁹ cuilibet tali dicit Eſai. xliiij. quoniam ſeruus meus es tu: quoniaꝫ rede mi te. Item dico q̃ iuſtus apud deum ⁊ homines eſt venerandus: quoniam hic eſt ꝓdicans verba pruden-tie. Ad iuſtum eñ pertinet verba bona ⁊ vtilia ⁊ pru-dentia dicere ⁊ docere. Uñ. Sap̃. dicit ꝓuer. xviij. Au dite me quoniam de rebus magnis locutura ſum: et aperientur labia mea vt recta ꝓdicent. Item quoniã hic eſt iudicans leges iuſtitie. Iuſtus eñ dicitur eo q̃ de ſcꝫo ꝓximo iuſte iudicare probat̃. Eccli. viij. quoni am quod iuſtum eſt iudicat. vñ ipſe dicit .j. Corin. vj. Neſcitis quoniam angelos iudicabimus. Item qm̃ hic eſt abdicans faſtum ſcientie. Iuſto eñ ſufficit ſci re que pertinent ad ſalutem: nec in literis gloriat̃. pſ̃. Quoniam non cognoui literaturam introibo in potẽ tias dñi. Item quoniã hic ẽ duplicans nexus concor-die: quia ſcilicet ad iuſtum ſpectat diſcordes inuicem concordare. Unde ipſe allegat ⁊ dicit illud .j. Corin. x. Quoniam vnum corpus ſumus in xp̃o. Iuſti enim ꝑ charitatem omnes amant. Iuxta illud. Ro. xv. quo-niam ⁊ ipſi pleni eſtis dilectione. Et ideo omnes ali-os amant inuicem conciliant ⁊ concordant. Item quo niam hic eſt vendicans mercedeꝫ glorie: quia ſcilicet iuſtus poſt tot ⁊ tanta dona virtutum vendicat ⁊ acq̃ rit gloriam paradiſi. Unde breuiter de iuſtis dicitur Math. v. Beati qui lugent quoniam ipſi conſolabũ tur. Beati mites quoniam ipſi poſſidebunt terram. Beati qui eſuriunt ⁊ ſitiunt quoniam ipſi ſaturabun tur. Beati miſericordes quoniam ipſi miſericordiaꝫ conſequentur. Beati mũdo corde quoniam ipſi deũ videbunt. Beati pacifici quoniam filij dei vocabun-tur. Beati qui perſecutionem patiuntur ꝓpter iuſti tiam. Et beati pauperes ſpiritu quoniam ipſoruꝫ eſt regnum celoꝝ. Et ſic igitur patet: quõ quoniam mul-tis modis pertinet ad iuſtum. ¶ Tertio principali-ter dico: q̃ quoniam aliquando refertur ad ſtultum. Conſtat enim q̃ ſicut iuſti bonitas multorum eſt cau ſa bonoruꝫ: ſic ſtulti ⁊ impij multiplex prauitas mul torum eſt cauſa malorum. Igitur dicam⁹ q̃ peccator predicatur ⁊ affirmatur per quoniam: quantũ ad pre ſentem felicitatẽ: quia nitet floridus. Ingentem iniq̃-tatem qua fetet putridus. Sequentem aduerſitatem qua ſtupet turbidus. ¶ Igitur dicamus q̃ quoniam affirmat ſeu allegat de preſenti ſtultorum proſperi-tate. Et ſic nota q̃ per quoniam affirmatur q̃ iſti pre ceteris.

Florent rerum muneribus.
Gaudent fame fauoribus.
Fulgent magnis honorib9.
Feruent diris furoribus.

Sonant altis ſermonibus.
Sperant vanis flaminibus.
Arent citis fluminibus.
Igitur dico ꝙ mali in hoc mũdo preceteris florẽt ma
gnis diuitijs.pſ.Quoniã ecce ipſi pec.ꝛ ha.in ſeculo
obtinuerũt diuitias.¶Itẽ ꝑ ceteris gaudẽt fame blã
dicijs pſ.Quoniã laudaſ peccatoꝛ in deſiderijs ani-
me ſue.ꝛ iniquus bñdiciſ.¶Item ꝑ ceteris fulgent
altis in ſolijs.i.in dignitatibus ꝛ honoꝛibꝰ ꝑcellunt.
pſ.Quoniã dij foꝛtes terre vehementer eleuati ſunt.
¶Itẽ pꝛe ceteris feruent duris ſeuitijs ſeu ſuperbijs
ſcʒ bona alioꝝ rapiendo ꝛ occupando.Treno.i.Quo
niã erectus eſt inimicus manũ ſuam miſit hoſtis ad
om̃ia deſiderabilia.¶Itẽ pꝛe ceteris tenant altis ia
ctantijs.pſal.Quoniã ecce inimici tui ſonuerũt ꝛ qui
oderunt te extulerũt caput.¶Itẽ pꝛe ceteris ſperant
vanis leticijs.Sapi.v.Spes impij tanꝙ lanugo que
a vento tolliſ.¶Itẽ pꝛe ceteris arent citis moleſtijs
quia.ſ.pſperitas iſtoꝛũ cito tẽdit ad nihilũ.pſ.Quo
niã tanꝙ fenũ velociter areſcẽt.ꝛ queadmoduʒ olera
cito decident.Unde de diuite diciſ in pſ.Quoniam
cum interierit non ſumet omnia.neqʒ deſcendet cum
eo gloꝛia eius.Affirmat ergo qm̃ de pſiti maloꝝ pꝛo
3 ſperitate.¶Deinde dico ꝙ qm̃ allegat de ingẽti ma
loꝝ peruerſitate.Et ſic certe nota ꝙ peccatoꝛ fugien
dus eſt ꝛ vitandus ꝛ puniendus Quoniam
Obſtat obuius diuine voluntati.
Fallit cautius ſeqʒ dat falſitati.
Fauet deuius ſue fatuitati.
Obſtat varius ſincere veritati.
Subeſt ſepius lingue moꝛdacitati.
Fauet dulcius falſe loquacitati.
Claudit iuſtius poꝛtam ſagacitati.
Rite impius non credit deitati.
Obeſt durius hoſpitum charitati.
Adeſt pꝛomptius ſuperbe diuinitati.
ſeu Obſtat pertinacius diuinitati.
Hic attentius vacat ebꝛietati.
Cedit turpius virtutum claritati.
Se dat latius mundi pꝛoſperitati.
Hic iniuſtius repugnat equitati.
Hic obnoxius ſtudet carnalitati.
Iſte ſeuius vacat crudelitati.
Nequam ſocius obuiat vnitati.
Igitur ſi queras quare peccatoꝛ odibilis eſt deo ꝛ ho
minibus.Iuxta illud.Eccli.xij.Quoniaʒ altiſſimus
odio habet peccatoꝛes.id eſt quoniã peccatoꝛes odio
ſunt altiſſimo.certe põt reddi cauſa ꝛ allegari ꝑ quo
niã.Et vt oẽs allegationes melius cõcurrant ad pꝛo
poſitũ.Supponamus ꝙ qm̃ fuit peccatoꝛ maximus
om̃ibus.vitijs valde plenus vt.ſ.generaliter de quo-
niam.id eſt de peccatoꝛe dicaſ.Quoniã obſtat obuius
diuine volũtati.vnde Miche.ij.Quoniã cõtra deũ
eſt manus eoꝝ.Et ideo de rebellione peccatoꝛis dici
tur Nume.xv.quoniam inquit aduerſus dominũ re
bellis fuit peribit de populo ſuo.Ut ſic de cõmunita
te rebelliũ.diſcoꝛdiũ ꝛ maloꝛum dicaſ illud.i.Eſdre
iiij.Scies inquit quoniã vrbs illa vrbs rebellis eſt et
nocens regibus ꝛ bella cõcitans.¶Item quoniã fal
lit cautius.ſeqʒ dat falſitati.decipit enim ꝛ fraudat
alios quantuʒ põt.Unde de abner fuit dictũ.Dauid
ij.Reg.iij.quare inquit dimiſiſti abner ignoꝛãs quo
niam ad hoc venit vt deciperet te.Et.iiij.Regũ.xx.di
xit rex iſrael de rege ſyrie.Uidete quoniã inſidietur
nobis.¶Item quoniam fauet deuius ſue fatuitati.
Et ſic de nabal dictum eſt.ij.Regũ.xxv.quoniam ſm
nomen ſtultus eſt.¶Itẽ quoniam obſtat varius ſta-
bili veritati.pſ.quoniam diminute ſunt veritates a
filijs hominũ.Et alibi.quoniam non eſt in oꝛe eoꝛum
veritas coꝛ eoꝛũ vanum eſt.¶Item quoniam ſubeſt
ſepius lingue moꝛdacitati.hoc eſt dictu.vitio detra-
ctionis ꝛ murmurationis.Unde de talibus dicunt alij
illud pſ.quoniã circũdederũt me canes multi conſi-
lium malignantiũ obſedit me.ꝛ illud.qm̃ audiui vi-
tuperationẽ multoꝝ cõmoꝛantiũ in circuitu.¶Item
qm̃ fauet dulcius falſe loquacitati.ſ.adulando ꝛ per
verba falſa decipiẽdo.pſ.qm̃ mihi quidẽ pacifice lo
quebanſ.ꝛ in iracũdia terre loquentes dolos cogita
bant.¶Item qm̃ claudit inſcius poꝛtam ſagacitati.
Peccatoꝛ em̃ de ſapiẽtia ꝛ pꝛudẽtia nihil curat.vnde
Sapien.i.quoniã in maliuolam animã nõ introibit
ſapiẽtia.¶Itẽ quoniam rite impius nõ credit deita
ti.Unde Sapien.xv.dicitur ſic.quoniã ignoꝛauit euʒ
qui ſe finxit ꝛc.Et ibidem dicitur de ydololatra.quo
niã res ſuperuacuas fingit.¶Item qm̃ obeſt durius
hoſpitũ charitati.q.ꝛ.ſ.pctõꝛ non libenter recipit ho-
ſpites titulo charitatis.ſicut de ſodomitis a deo ſub
uerſis diciſ Sap.xix.qm̃ inuiti recipiebãt extraneos
ſicut em̃ dicitur Math.xxiiij.qm̃ abundabit iniqui-
tas.refrigeſcet charitas multoꝝ.¶Itẽ quoniã adeſt
pꝛomptius ſuperbe vanitati.ſ.ſe contra dñm erigendo
ꝛ de ſe plus debite pꝛeſumendo.Unde Eccli.x.Initiũ
ſuperbie hominis eſt apoſtatare a deo.qm̃ ab eo qui
fecit illum receſſit coꝛ eius.¶Item quoniã hic atten
tius vacat ebꝛietati vel guloſitati.Eſa.xxxiij.qm̃ ine
bꝛiatus eſt.¶Item quoniã cedit turpius virtutũ cla
ritati.hoc eſt dictu.clare cõuerſationi ꝛ honeſte.Eſa.
xiij.qm̃ ſtelle nõ expendẽt lumen ſuũ.¶Itẽ quoniã ſe
dat latius mundi pſperitati.pſ.Anima ipſius bene
dicetur.Benedictionem em̃ ꝛ pſperitatem mũdi di
ligũt.diuinam aũt gratiam ꝛ benedictionẽ ſpernũt.
Hiere.xvij.qm̃ dereliquerũt fontem aquaꝝ viuentiũ
dñm.¶Itẽ qm̃ hic iniuſtius repugnãt equitati.Ma
li em̃ iuſtitiã non faciũt ſed impugnãt.Amos.vj.quo
niã cõuertiſtis in amaritudineʒ iudiciũ.ꝛ fructus iu
ſtitie in abſinthiũ.ita ꝙ alij dicere poſſunt iniuſtis
illud.i.Macha.ij.quoniaʒ iniuſte pditis nos.¶Iteʒ
quoniã hic feruentius ſtudet carnalitati ſeu luxurie
voluptati.ij.Coꝛ.xj.qm̃ multi gloꝛianſ ſm carneʒ.ꝛ
tamen Roma.viij.diciſ qm̃ ſapientia carnis inimica
eſt deo.quia ſicut diciſ Gala.vj.quoniã qui ſeminat
in carne.de carne metet ꝛ coꝛruptionem.¶Iteʒ qm̃
iſte ſeuius vacat crudelitati ſimplices.ſ.perſequendo
dicens.ſ.illud Gala.i.Quoniã ſupꝛa modũ perſeque
bar eccleſiam dei.Ut ſic de eis dicant oppꝛeſſi illud
Pſal.Quoniã pſecuti ſunt me gratis.¶Iteʒ qm̃ ne
quã ſocius repugnat vnitati.q.ꝛ.ſ.peccatoꝛes paceʒ ꝛ
vnitatem nõ amãt ſed ipam deſtruunt ꝛ impugnant.
Actuũ.xvij.qm̃ hi ſunt qui oꝛbem concitant.ꝛ huc ad
hoc venerunt.ita ꝙ de talibus diſcoꝛdibus põt dice-
re ſimplex homo illud qð dicitur in Pſal.Qm̃ cũ his
qui oderunt pacem eram pacificus ꝛc.Sic igitur pa
tet quomodo per qm̃ affirmaſ de ingenti maloꝝ per
uerſitate.Et ſi queris quare mali fugiendi ꝛ cõtemnẽ
di ſunt.certe reſponderi poteſt ſic qm̃
Hi pꝛiuabuntur gazis ꝛ epulis.
Hi fruſtrabuntur fauoꝛum fabulis.
Spoliabuntur bonoꝛum titulis.
Moꝛti dabuntur in moꝛtis angulis.
Alligabuntur eternis vinculis.
Lacerabuntur ſubditis iaculis.
Satiabuntur amaris poculis.
Cruciabuntur ignitis faculis.
Dico pꝛimo qm̃ hi ꝑ iuabunſ gazis ꝛ epulis.de quo
vide in pꝛopꝛijs titulis ꝛ in tabula.¶Itẽ quoniaʒ hi
fruſtrabunſ fauoꝛ fabulis quia fauoꝛ adulationis ꝛ
popularis laudis ꝛ fame cũ talibus nõ deſcendet pſ.
qm̃ deus diſſipabit oſſa eoꝝ qui hominibꝰ placent cõ
fuſi ſunt qm̃ deus ſpreuit eos.¶Iteʒ qm̃ ſpoliabunſ
bonoꝝ titulis.q.ꝛ.ſ.mali quãto plus hic honoꝛati fue
rint tanto grauabunſ alibi confuſione maioꝛi.Sap.
vj.Qm̃ iudiciũ duriſſimũ fiet his q̃ pꝛeſunt.¶Item
qm̃ moꝛti dabunſ in moꝛtis angulis.ij.Reg.xij.viuit
dñs qm̃ filius moꝛtis eſt vir qui fecit hec.¶Iteʒ qm̃
alligabunſ eternis vinculis.ſ.in carcere infernali.vñ
Eccli.ix.dicitur peccatoꝛi.Scito inquit qm̃ in medio

rrr

Ayuntamiento de Madrid

laqueoꝛum ingredieris ⁊ ſuper dolentiū arma ambulabis. ¶ Item quoniā lacerabuntur ſubditis iaculis Hiere. xiiij. Gladio ⁊ fame ⁊ peſte conſumā eos Job. xix. Quoniam vltoꝛ iniquitatū gladius eſt. Quod vero iſta ſubito contingant eis patet .puer. xxiiij. vbi dicitur. quoniā inquit repente conſurget perditio eoꝝ. ⁊ Eſa. xxx. quoniā ſubito dū non ſperat veniet contritio eius. ¶ Item quoniam ſatiabuntur amaris poculis. Unde anima damnata pōt dicere illud Treno. j. Uide domine quoniam tribuloꝛ. conturbatus eſt venter meus ſubuerſum eſt coꝛ meū in memetipſa. amaritudine plena ſum. ¶ Item qm̄ cruciabuntur ignis faculis. pſ. ignis grando nix glacies. ſpiritus procellarum. pars calicis eoꝝum. quoniam iuſtus dominus Patet igitur quomodo quoniā diuerſimode dicitur de peccatoꝛe. De iuſto. ⁊ De deo ⁊c.

A **Quoqꝫ.** Nota ꝙ quoqꝫ quādoqꝫ ſumit pvero ſeu certe. q̄ſqꝫ ſumit pꝛo etiam. ſic eſt tamen ꝙ ſemper ſumitur affirmatiue ⁊ aſſertiue. ſeu adiectiue ſeu adiūctiue. igitur dicamus ꝙ iſta dictio quoqꝫ refert. ſcꝫ Ad deū. Ad iuſtū. Ad impium. ¶ Pꝛimo dico ꝙ quoqꝫ refertur ad deū. Deus aſſerit ⁊ affirmat cū ſit veritas. Addit quoqꝫ ⁊ multiplicat cum ſit bonitas Et ſic dicam ꝙ iſte quoqꝫ

Uere pꝛedicat.
Magna fabꝛicat.
Juſte iudicat.
Dure vindicat.
Pie ſe applicat ſeu communicat.

Uera dico pdicat nos inſtruēdo. Eſa. xlij. Noua quoqꝫ annūcio. ⁊ anteꝙ oꝛiātur audita vobis faciā. ¶ Itē magna fabꝛicat cuncta creando. Eſa. xlviij. Manus quoqꝫ mea fundauit terram. ⁊ iob. xxxvj. dicit de ipſo. Ecce inquit deus magnus ⁊ vincens ſcientiam noſtrā. Sequit. Si voluerit extendere nubes quaſi tentoꝛiū ſuum. ⁊ fulgurare lumine ſuo deſuper cardines quoqꝫ maris operiet. ¶ Item iuſte iudicat iuſtos coꝛrigendo. quia. ſcilicet deus ſuos quoqꝫ quando peccant punire ſolet. vñ iob. xxxiij. dꝛ qd deus vt auertat hominē ab his que fecit ⁊ liberet ipm a ſuperbia. et vitā illius vt nō tranſeat in gladiū. increpat quoqꝫ p doloꝛē in lectulo. Sap. xij. etiā dꝛ. Quod deus ⁊ bonos ⁊ iuſtos aliquotiēs punit. ⁊ hoc quoqꝫ iuſte. Quis cauſam ſue iuſtitie ignoꝛemus. Unī ibidē dꝛ. ipſum quoqꝫ o pater qui nō debet puniri condemnas. ⁊ exterū iudicas a tua virtute. ¶ Item dure vindicat malos puniendo. Et ſic dñs dicit impijs illud pꝛuer. j. Ego quoqꝫ in interitu veſtro ridebo. ⁊ ſubſannabo. cū vobis id qd timebatis aduenerit. ¶ Item pie applicat ſeu ſe cōmunicat ſua tribuendo ⁊ ſe bonis per grām ⁊ gloriam diffundēdo. vt de cōmunicatione gratie intelligi poſſit illud Leuiti. xxvj. Ego quoqꝫ viſitabo vos. De conceſſione quoqꝫ gloꝛie dicat illud zach. ix. Hodie quoqꝫ annuncians duplicia reddam tibi Duplicia eñ dicuntur bona gloꝛie pter duplicē ſtolam q̄ beatis datur. anime. ſ. ⁊ coꝛpoꝛis. Sic igit patet quomodo quoqꝫ pertinet ad deum.

B ¶ Secūdo dico ꝙ quoqꝫ aliquādo refertur ad iuſtum. iuſtus eñ aſſertiuus eſt ⁊ affirmatiuus per veritatē. Additiuus vero ⁊ aggregatiuus. ſ. bonoꝝum operum ⁊ virtutū multiplicitatem. per continuā charitatē. ⁊ per pꝛofectū ⁊ inceſſabilem bonitatem. Et ſic ergo nota ꝙ iuſtus habet multiplex quoqꝫ. i. multiplicem cumulationem ⁊ aggregationem virtutum. iuſtus eñ conſideratur qutū ad quatuoꝛ ſtatus ſuos. ſ. qūtum ad

Naturam.
Foꝛtunam.
Gratiam.
Gloꝛiam.

Quantum ad naturam ſe clamat fragilem ⁊ ruinoſum. Et ſic dicit. iob. xxxiij. ecce ⁊ me ſicut te fecit deus. ⁊ de codē luto ego quoqꝫ foꝛmatus ſum. quātum ad foꝛtunā ſe dicit flebilem ⁊ doloꝛoſum. ⁊ ſic dicit iob. xxiij. Nūc quoqꝫ in amaritudine eſt ſermo meus. ⁊ doloꝛ plage mee aggrauatus eſt ſuper gemitū meū. quia. ſ. iuſti in hoc mundo triſtē partem foꝛtune. ſ. mundi tribulationes ſibi vendicant. letam vero foꝛtune partē. ſ. mundi conſolationes ſpernunt ⁊ abdicant. dicentes. ſ. illud Eccle. j. Dixi ego in coꝛde meo vadā ⁊ affluam delicijs. fruar bonis. ⁊ vidi quoqꝫ ꝙ hoc eſſet vanitas. quātum ad gratiā ſe monſtrat vtilē ⁊ virtuoſum. Et ſic poteſt dicere illud Eccli ij. Supergreſſus ſum opibus oēs qui ante me fuerunt in hieruſalem ſapientia quoqꝫ perſeuerauit mecum. quantū ad gloꝛiam quam. ſ. iuſti poſt hanc miſeriam cōſequuntur. ⁊ de futura ſecuritate ⁊ gaudio poteſt dici illud iob. xj. Miſerie quoqꝫ obliuiſceris. ⁊ habebis fiduciā pꝛopoſita tibi ſpe ⁊ defoſſus ſecurus doꝛmies requieſcens. ⁊ non erit qui te exterreat. His ergo quatuoꝛ pmiſſis redeamus ad noſtrum quoqꝫ. i. ad noſtrū additamentum ⁊ pfectum quo. ſ. iuſti multis abundant virtutib⁹ in hac vita. Et ſic dico ꝙ nos poſſumus notare ꝙ iuſtus ſicut pꝛobatur per quoqꝫ

Clementie pollet dulcedine.
Juſtitie viget acredine.
Mundicie nitet albedine.
Pꝛudentie viuit margine.
Decentie fulget ymagine.
Penitentie dolet vredine.
Conſcientie ſtat ſanctitudine.
Famulari ſuccedit oꝛdine.
Exemplari pꝛecedit lumine.
Supernali conſcendit culmine.
Magiſtrali obedit ſarcine.
Aduerſali reſiſtit machine.
Bona ſua dat dicens heccine.
Judicia dat dicens ſuſtine.
Suffragia ſumme dat domine.

Igit ſuppoñēdo ſi volumus ꝙ dominus quoqꝫ fuit quidā ſanctus ⁊ pfectus homo dicere poſſum⁹ ꝙ iſte clementie pollet dulcedine. iuſtus enim clemēter remittit offenſas. iuxta illud. j. Machab. xij. Remittimus quoqꝫ ignorantias ⁊ peccata vſqꝫ in hodiernū diem. Unde ⁊ fratres ioſeph qui. ſ. erga eum multū deliquerant. ſcꝫ illud Gen. l. Nos quoqꝫ oꝛamus vt ſeruo dei patri tuo remittas iniquitatem hanc. ¶ Itē iſte iuſtitie viget acredine iuſtus eñ ſm diuerſos caſus ⁊ tempoꝛa quandoqꝫ clemētia. quandoqꝫ iuſtitia debet vti. Unde Exod. xxiij. iniungit iuſtitia rigoꝛoſo dicendo ſic. Pauperis quoqꝫ non miſereberis in iudicio. ¶ Item iſte munditie nitet albedine. Albedo eñ puritatem caſtitatis ⁊ mundicie ſignat vt de iſtis quoqꝫ dicatur illud Exo. xxix. Fecerūt tunicas byſſinas opere textili aaron ⁊ filius eius feminalia quoqꝫ linea byſſina ⁊c. Byſſus eñ ⁊ linum candoꝛem caſtitatis ſigniāt. que. ſ. in parte femoꝛalium pluſꝙ alꝭ apparet. iſte etiam candoꝛ figuratur in thꝛono eburneo Salomonis De quo ſcilꝫ dicitur. ij. Paralip. ix. Fecit quoqꝫ rex ſoliū eburneum ⁊c. Quia reuera ebur quod eſt candidū idest caſtitatis candoꝛ pꝛecipue decet reges. idest oēs in maieſtatis ſolio pſidentes. ¶ Itē iſte quoqꝫ pꝛudentie viuit in margine. iuſti eñ ſapientia ⁊ pꝛudentia fulgent. ſicut de dauid. j. Regum. xviij dicitur. In omnibus quoqꝫ vijs ſuis dauid pꝛudenter agebat ⁊. iij. Reg. iiij. Dedit quoqꝫ deus ſapientiam ſalomoni. ita vt quilibet talis dicat illud Eccli. ij. Sapientia quoqꝫ perſeuerauit mecū. ¶ Item iſte decentie fulget ymagine. quia. ſ. iuſti ſemper ſolent figura ⁊ ymagine bone cōuerſationis veſtiri qd. ſ. ſatis ſignat. iij. Reg. vj. vbi dicit ꝙ ſalomon domū quoqꝫ oꝛaculi veſtiuit auro. Et ibidem. Texit quoqꝫ cherubin auro iuſtus eñ dicitur domus oꝛaculi. quia libenter vacat oꝛationi. Dicit etiam cherubin. qui. ſ. interpꝛetat plenitudo ſciētie. qꝛ libenter intēdit ſcientie ⁊ lectioni. Talis ergo quoqꝫ auro tegit. inquantum. ſcilicet ſplendoꝛe honeſte cōuerſationis veſtit. ¶ Itē iſte quoqꝫ penitētie dolet vredine. figuratus. ſ. in ſalē more. de quo dicitur ꝙ ipſe quoqꝫ fecit mare fuſile. Mare enim amaritudinē contritionis ſignat fuſio vero diffuſionē ſatiſfactionis notat. ¶ Itē iſte quoqꝫ cōſcientie ſtat ſanctitudine qꝛ. ſ. iuſti coꝛde pfecto ⁊ ſancta cōſcientia fulgent. Unī conſcientia viri ſancti figurat in ſanctoſanctoꝝ. ⁊ etiā in medio atrij interioꝛis de qbus dꝛ. ij. Paralip. iij. Fecit quoqꝫ ſalomon domum

ſanctiſanctoꝝ

Ayuntamiento de Madrid

ſanctiſanctorū.ꝛ ca.vij.Sanctificauit quoqꝫ ſalomon mediū atrij ante templum dñi.❡Item iſte quoqꝫ famulari ſuccedit ordine. Ad iuſtū3 eīm ſpectat ſequi ꝛ famulari in maioribus.ioſue.iij.Uos quoqꝫ ſequimini precedentes.Figuratus Ezech.x.vbi dicit.ꝙ eleuatis cherubin a terra rote quoqꝫ ſecute ſunt. ❡Item iſte quoqꝫ exemplari ꝓcedit lumine: Juſti eīm bonis ipſos imitando ſuccedūt alios in bona dando exempla precedunt.Unde Joſue.iiij.Sacerdotes quoqꝫ pergebant ante populum. filij ruben precedebant armati. ❡Itē iſte quoqꝫ ſupernali cōſcendit culmine q2.ſ.iuſti per cōtemplationē ſuperius ſemper manet.Joſue x.vbi de Joſue dr̄ ſic.Aſcendit quoqꝫ cū omī iſraele de eglon in ebron.ꝛ Judic.j.Domus quoqꝫ ioſeph aſcendit in bethel.vt.ſ.iſte dicat illud Ezech.iij. Spiritus quoqꝫ leuauit me ꝛ aſſumpſit me. ❡Item iſte quoqꝫ magiſtrali obedit ſarcine.iuſtus eīm ſuis obedit maioribus.Joſue.xxij.Mihi quoqꝫ in olbus obediſtis. ❡Item iſte quoqꝫ aduerſali reſiſtit machine.q2 reuera iuſtus tp̄alibus ꝛ ſp̄ualibus reſiſtere ſolet hoſtib9 ꝛ alios debite defendendo ꝛ potiſſime pauperes ꝛ depreſſos.vn̄ de Sangar dicit Judic.iij.ipſe quoqꝫ defendit iſrael.de Banaya vero dr̄.ij.Reg.xxiij: ꝙ ipſe percuſſit leonem in media ciſterna in diebus niuis. ipſe quoqꝫ percuſſit virū egiptiū dignum ſpectaculo.❡Itē iſte quoqꝫ dat bona ſua dicens heccine.q2.ſ. vir perfectus per elemoſinā ꝛ largitatē cōmunicare ſolet alijs bona ſuā.ſicut.ſ. Boos ſuis meſſoribus precipiebat dicens.Ruth.ij.De manipulis quoqꝫ veſtris ꝓijcite ex induſtria ſupple vt ruth poſſit recipere qd̄ remanſit.Ad qd̄ facit illud.iij.Reg.xvij.vbi dr̄.ꝙ corui quoqꝫ deferebant ei.ſ.helye panem ꝛ carnes mane ꝛ veſpere.❡Item iſte quoqꝫ iudicia dat dicens ſuſtine.ꝓuer.xviij.Cōtradictiones comprimit ſors. ꝛ inter potentes quoqꝫ diiudicat. ❡Item iſte quoqꝫ ſuffragia dat ſumme dñe vicꝫ virgini glorioſe.q2.ſ.iuſtus apud ipſam tam ꝓ ſe ꝙ ꝓ alijs humiliter intercedit.Unde Heſter.ix.dr̄.Aman quoqꝫ ſurrexit vt rogaret heſter reginā pro anima ſua.Sic igit̄ patet quō iſtud additiuū ꝛ affirmatiuū quoqꝫ aliqñ refertur ad iuſtum.

C ſeu etiam quomō qñqꝫ ſignat ex cauſis varijs virum iuſtum.❡Tertio vero principaliter dico ꝙ qñqꝫ quoqꝫ ſignat virū ſtultū impius eīm ſeu vir peccator ꝛ ſtultus ꝓprie quoqꝫ dr̄.quia mala malis continue addere ꝛ accumulare dinoſcit̄.Et quia mendacia affirmare ſepius cōprobat̄.igit̄ nota ꝙ in iſto quoqꝫ.i.in peccatore addit̄ ꝛ aſſerit̄.Et hoc certe primo ꝙtū ad preſentia peccata.Secūdo vero ꝙtum ad futura ꝛ ſequētia tormēta.Et primo dico ad peccata quib9 imbuuntur.Et ſic dico ꝙ iſti induunt̄ ſuperbie faſtu. Acuunt̄ malicie aſtu.imbuuntur ſuperflue paſtu.Maculant̄ luxurie geſtu.Exulant̄ ſcientie textu. De faſtu eīm ſuperbie p3.iij.Reg.xxij.Fecit quoqꝫ Sedechias filius Chanaan cornua ferrea dicēs.His ventilabis ſyriā donec deleas eā.De aſtu aūt ſeu aſtutia ſue malicie. patet.j.Eſdre.iiij.vbi dicit̄.Mō populus terreuolens impedire iudeos ab edificatione hierlm̄. malicioſe conduxerūt aduerſus eos conſiliatores vt deſtruerēt conſiliū eorū.De paſtu vero ſeu guloſitate ſue caſtrimargie patet.Heſter.j.vbi dr̄.ꝙ in cōuiuio aſſueri vinum quoqꝫ vt magnificētia regia dignum erat abundans ꝛ precipuū ponebatur. Sequitur. vaſti quoqꝫ regina fecit conuiuium feminarum.Et bene dicit feminarum. quia ſcilicet tales qui potibus ꝛ conuiuijs vacant effeminati ꝛ femine poſſunt dici. De tactu vero ſeu geſtu ſue luxurie pat3 Ezechie.xxiij.vbi de Holiba meretrice dr̄ ſic.Denudauit quoqꝫ fornicationes ſuas.ꝛ diſcooperuit ignominiā ſuā.De textu vero vere ſcientie qualiter.ſ.iſti per ignorantiam exules facti ſunt ab eadem.patet.Eſa.xxviij.vbi dicitur Hi.quoqꝫ pre vino. neſcierūt.ꝛ pre ebrietate errauerunt.ſacerdos ꝛ propheta neſcierunt pre ebrietate abſorpti ſunt a vino.Et tamen ſcientia non ignorantia figuraliter precipitur in ſcriptura.ſc3.Deutero.xiiij. vbi dicit̄. Upupam quoqꝫ ꝛ veſpertilionem non comedetis.quia.ſ.iſte aues que de nocte volant ꝛ tenebroſam ignorantiā ſignant preſentia peccata quibus moderni quoqꝫ.i.peccatores preſentialiter imbuunt̄ Sed adhuc dico ꝙ per quoqꝫ aſſeruntur ſequētia tormenta quibus iſti finaliter cruciantur.Et ſic nota qd̄ iſti finaliter Deuorādi dabuntur canibus.Detrūcandi dabuntur enſibus.Captiuandi dabuntur hoſtib9. Moleſtandi dabuntur ictibus. Comburendi dabuntur ignibus.De canibus.i.demonibus infernalibus patet.iiij.Reg.ix.vbi dicit̄ ſic.Jezabel quoqꝫ comedent canes in campo iezrael.nec erit qui ſepeliat eā. De gladijs aūt ſeu de enſibus patet.Eſa.iij. vbi ſyon peccatrici dicitur ſic.Erit inquit ꝓ ſuaui odore fetor ꝛ pro zona funiculus.ꝛ ꝓ criſpanti crine caluiciū.ꝛ ꝓ faſcia pectorali cilicium.Pulcri quoqꝫ tui gladio cadent:ꝛ fortes tui in prelio. De hoſtibus etiam quomodo. ſcilicet damnati ab eis captiuabuntur ꝛ carcerabuntur patet Geneſ.xxxiiij. Paruulos quoqꝫ ꝛ vxores duxerunt captiuas.De ictibus autem ꝛ laboribus ſeu moribus quō.ſc3. damnatos inquietabunt p3 Eſa.xxiij.vbi.ſ.anime peccatrici dr̄ ſic.in ſethim cōſurgens trāſfreta ibi quoqꝫ nō erit requies tibi.Sethim eīm interpretatur ſpine ſignās puncturas ꝛ dolores inferni.Sic igitur p3 quomodo quoqꝫ Addendo ꝛ affirmando diuerſimode ſpectat.ſ.ad impium. Ad iuſtum.Ad deum.vide ſupra de etiam.

Quot quotquot.

A Nota ꝙ quot ſemꝑ ſignat numeru3 certū ꝛ limitatum.de quacūqꝫ re dictū fuerit. bona vicꝫ ſeu mala.Et ſic nota qd̄ eſt dare quotquot. Penitentes quos deus diligit. Eminentes quos deus eligit. Delinquētes quos deus negligit.Dicam ergo primo qd̄ deus diligit quotquot cū fletibus penitētes. Nullum eīm penitere volentē deus refutat. ſed quotquot veniunt aſſumit ꝛ adoptat.vnde Mar.vj.Quotquot tangebant eum.ſ.xp̄m ſalui fiebant.ille enim ſp̄ualiter deum tangit qui ad ipſum per penitentiā ſe conuertit. Per penitentiam enim

Chriſtum tangimus.	Chriſtū dico tangimus et
Culpas plangimus.	recipimus.Unde illud p̄-
Corpus frangimus.	dictum. Quotquot tange-

bant eum ꝛc. Culpas etiam plangimus ſeu linquimus.Unde.j.Macha.ij.Deſtruxerunt inquit aras. ꝛ circunciderūt pueros incircumciſos quotquot inuenerunt. Pueros enim id eſt pucrilitates noſtras et peccata circuncidimus.araſqꝫ demonum de noſtris cordibus euertimus.quando per penitentiam nos lauamus ſeu purgamus. Corpus etiam frangimus et atterimus.ij. Eſdre.viij. Quotquot tranſgreſſi fuerunt diligenter plectebantur.Patet ergo qd̄ deus diligit quotquot cum fletibus penitentes.❡Secundo dico qd̄ deus eligit quotquot virtutibus eminentes. id eſt in virtutibus ſcilicet excellentes. De quibus. ſcilicet dicitur Joan.j. Quotquot autem receperunt eum dedit eis poteſtatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Uiri enim perfecti filij dei dicuntur pro eo quod ad hereditatem celeſtis glorie adoptantur.ꝛ predeſtinatiue ad eam ordinantur. iuxta illud Actu.xiij.Crediderunt inquit quotquot erant predeſtinati ad vitam eternam. Eligit igitur quotquot virtutibus eminentes. ❡Tertio vero dico qd̄ deus negligit quotquot criminibus peſtilentes. id eſt omnes vniuerſaliter peccatores. Et certe de iſtis quotquot dicit dominus. Joannis.x. Quotquot autem ante me fuerunt fures ſunt ꝛ latrones. Sufficit videt vbi Omnes.vbi Quicunqꝫ ꝛ vbi Uniuerſi ꝛc.

Explicit litera Q.

Ayuntamiento de Madrid

Incipit litera. R.

A **Ratio.** notaꝙ in ſcriptu
ra inuenit᷑. Ratio ſequēda. Ratio docen-
da. Ratio reddenda. Ratio diſcenda. Ra
tio diuidenda. Dico ꝙ eſt ratio ſequenda
Et ſic ratio accipit᷑ pro ſuperiori portione anime que
quandā habet rectitudinē veritatis inſertaz. per quā
vnicuiqꝫ oſtendit᷑ quid ſit bonū ⁊ quid maluz. Et iſta
ꝓprie dicit᷑ ſyndereſis ſiue rectitudo mentis. De qua
dicit᷑ Eccſ. vij. hoc inueni ꝙ fecit dñs hominē rectū.
Et iſta eſt ꝓprie ſicut quedā regula moruz quā oīs
homo in ſuis actib⁹ debet ſequi. Et iſta eſt ratio quā
deus in terra dicit᷑ poſuiſſe. Job. xxxviij. Nunquid no
ſti ordinē celi: ⁊ rōnem eius pones in terra? Scdm or
dinē eñi celi. i. ſm imaginē ipſius dei poſita eſt ratio
iſta in terra. i. in homine: qr. ſ. ſm rōnem iſtā dictum
fuit faciamus hominem ad imaginē ⁊ ſimilitudinez
noſtrā. ¶ Itē eſt ratio docenda. Et iſta eſt intellectus
humanus. inquantū ſumit᷑ reſpectu credendorū: qr. ſ.
humana ratio nō attingit ad noticiā illoꝝ que debe-
mus credere: niſi per fidē doceamur. Sicut eñi dicit᷑.
Eccſ. viij. Operū dei nullā pōt homo inuenire rōnē
Et ideo ſicut dr Roma. xij. Neceſſe eſt ꝙ habeamus
ꝓphiam ſm rōnem fidei. ¶ Itē eſt ratio reddenda.
Et ſic rō accipit᷑ ꝓ cauſa vel etiā ꝓ cōputo: qr. ſ. nos ſu
mus rōnē. i. cauſam ⁊ cōputū reddituri de omnibus
que facimus ſiue fuerint bona ſiue mala. iuxta illud.
Luce. xvj. Redde rōnem villicationis tue. vñ Roma.
xiiij. Vnuſquiſqꝫ ꝓ ſe rōnem reddet. Non ſolū aūt de
proprijs factis: immo etiā de defectis ſubditorū. Vñ
de prelato dr Hebre. xiij. Nō ipſi peruigilāt tanꝙ ra-
tionē ꝓ animabus veſtris reddituri. ¶ Itez eſt ratio
diſcēda. Et ſic rō accipit᷑ pro cā ⁊ veritate negociorꝫ.
j. Petri. ij. Rōnabiles ſine dolo lac ꝯcupiſcite. ¶ Itē
eſt rō diuidenda. Et ſic rō idem eſt ꝙ po tio. Iuxta il
lud. j. Macha. x. Sumptus dabant᷑ de ratione regis.
De quo Eph. iiij. Nullus cōmunicauit mihi in rōne
B dati ⁊ accepti ⁊c. ¶ Si vis autem de ratiōe amplius
dicere. dic ꝙ eſt dare Rationem que

Cuncta ſupat que non attingit᷑.	Prima eſt ratio
Mores repat quā iuſtus ſequit᷑.	originalis. Se-
Iuſte impat ꝗ non ſubuertit᷑.	cūda eſt rō mo-

riginalis. Tertia eſt rō iudicialis. ¶ Primo igit᷑ eſt
dare rōnem originalem ꝗ non attingit᷑. Et iſta eſt rō
qua deus in ſecretis nature ⁊ fidei ſolet vti. Cōſtat eñi
ꝙ oīa dei opa ꝙꝙ ſint ardua ⁊ ſecreta: ſiue ad natu
ram ptineant ſiue ad fidem certa ⁊ vera rōne ſunt fa-
cta licet nobis incognita vel occulta. Et ideo cum hu
mana cognitio ad rōnis huius noticiā nō attinget. fa
tuū eſt indagare. Seneca eñi in li. de naturalibus que
ſtiōib⁹ dicit. qđ quāuis comete ſtelle caſualr videant᷑
oriri certū tamen habēt locū ⁊ ordinē in natura licet
hominibus necdū notū. vñ Eccſi. xj. dr. Quomō igno
ras que ſit via ſpūs: ⁊ qua rōne cōpingant᷑ oſſa in ven
tre pregnātis. ſic neſcis opa dei qui fabricator eſt om
niū. Et Job. xxxviij. Quis enarrabit celoꝝ rōnez ⁊ cō
centuz. Rōnem dico originalem. ¶ Scdo dico qđ eſt
dare rōnem moriginalē. Et iſta certe eſt illa que im-
preſſa eſt cordi humano. que. ſ. ad oēm virtutē mentē
componit. Homo eñi a bruto ꝓ tāto differt qr homo
rōnem habet. brutum vero rōne caret. illi igit᷑ magis
bruta ꝙ homines eſſe vident᷑: qui in ſuis actibus ra-
tionis obſequio nō vtunt᷑. bene ergo monet apſ Ro
ma. xij. dicens. Exhibeatis inquit corpa veſtra hoſtiā
viuentē. deo placentē. rōnabile obſequium veſtrum.
¶ Tertio dico qđ eſt dare rōnem iudicialem. in iudi
cando eñi valde eſt neceſſe vti iudicio rōnis. Ad qđ fa
cit. Exo. xxxix. vbi dicit᷑ quomō veſtis ſancta dictā ra
tionale iudicij cōtinēs doctrinā ⁊ veritatē factū fuit
ope polimito cum anulis ⁊ cathenis: ⁊ inſertū cū ſu-
perhumerali cū duobus onichinis ⁊ nominibus pa-
triarcharum. aſſignatum fuit ⁊ traditū aaron ſacer-
doti. Ad ſignificandum ꝙ aaron. ideſt quilibet ſupe-
rior vel prelatus rōnale iudicij. ideſt vſum debite ra-
tiōis in iudicādo debet habere. ⁊ in oībus ſuis iudi
cijs rōnem ſeruare. Nomina filioꝝ iſrael. i. curaz om
nium ſubditoꝝ debet portare: ⁊ doctrinā ⁊ veritatez
precipue cuſtodire. Superhumerale etiā qđ onus ne
gocioꝝ ſignat cū rōnali coniungere debet pro eo ꝙ iu
dex ⁊ ſuperior onera ſibi incumbentia debet cum ra-
tionis iudicio moderari. Rōnale aūt illud polimitū
ſeu opere polimito factū dicitur ꝓ eo ꝙ oē iudiciū
politū. ideſt examinatū ⁊ exquiſitū eſſe tenet᷑. Cathe-
ne etiam ⁊ anuli rōnale iudicij circumſtare dicunt᷑ ꝓ
eo ꝙ in omni iudicio qđ debita rōne regitur. ſemper
debet cathena charitatis haberi. ⁊ anulus celeſtis ꝑ-
mij ⁊ eternitatis ſperari. Hec oīa vide ⁊ allega ſi-
cut Exod. xxviij. ⁊. xxxix. dicit᷑. vñ Leuit. viij. dicit᷑. qđ
moyſes induēs Aaron tunica hiacynthina. deſuper
humerale impoſuit. qđ obſtringens cingulo. aptauit
rōnale in quo erat doctrina ⁊ veritas. Sic igit᷑ patet
quomodo ratio multipliciter ſumi pōt. Multa poſ-
ſent dici de ratione ⁊ de vſu rationis: ⁊ de creatura rō
nali: ſed pauce ſunt autoritates vocales. et de his om
nibus dictum eſt ſupra de homine: ⁊ dicetur infra de
Sapientia ⁊ in alijs titulis ⁊c.

Radere. raſus. Cuz radere nihil aliud ſit A
ꝙ capillos abſtergere vel
auferre: ⁊ hoc duntaxat nouacula mediante Per ca
pillos vero multa ſignificantur. ſcilicet.

Virtutes quibus adornamur.	Peccata quibus
Terrena quibus oneramur.	inflāmamur. ſeu
Temporalia quibus ſpoliamur.	quibus vermib⁹

⁊ pediculis ſtimulamur. Hinc eſt quadruplex rade-
re poteſt generaliter inueniri. Vnuz radere quod eſt.

fatuitatis.	Primo radit impius vir qꝫ peccator
Vtilitatis.	Sed ſcdo radit vir pius ⁊ miſerator
Aduerſitatis.	Sz tertio radit tyrānus ⁊ depdator
Neceſſitatis.	Quarto vero radit vir iniquus cul-

pe plorator. ¶ Primo ergo dicam ꝙ eſt dare vnum
radere ſumme vitioſum. Et iſtud certe eſt qñ quis a
ſeipſo per pctm̄ radit ⁊ euellit ornatū ⁊ capillaturaz
virtutū: quia. ſ. barba ſignat animi virilitatem capil
li vero deſignant virtutū ornatū ⁊ multiplicitatē. fa-
tuū eſt ergo talia radere: ⁊ a ſe vires animi ⁊ virtutuz
ceſariē abdicare. Iuxta illud Leui. xix. Attondebitis
comā: nec radetis barbam. Vnde ⁊ de ſacerdotibus
dicit᷑. Leuit᷑. xxj. Non radent caput. nec barbam. nec
in carnibus ſuis facient inciſſuram. Raſura enim et
auulſio capillorū. hoc eſt dictu exteriorū virtutū ⁊ bo
narū affectionū ⁊ conditionum vires animi tollit: et
mentē effeminatā efficit ⁊ in molliciem vertit. figu-
ra Judic. xvj. vbi dicit᷑ de Sampſone. ꝙ raſis ſeptem
capillis de capite ſuo receſſit ab eo fortitudo: ⁊ ſic de
ceptus a dalila fuit traditus philiſteis ⁊ ab eis exce
catus. figura etiā. ij. Reg. x. vbi dicit᷑. Qđ in vitupe-
rium dauid rex anon ſeruos dauid qui venerant ad
cōſolandū ipſum dimidia barba raſit ⁊ decaluauit: ⁊
ſic dehoneſtatos ad dñm ſuuz miſit. figura inſuper.
Hieremie. xlj. vbi dr. Qđ. lxxx. viri raſi barba ⁊ ſciſſis
veſtibus ⁊ ſqualentes percuſſi ſunt ab yſmahel in me
dio ciuitatis. in quibus ſcꝫ notat᷑ ꝙ illi qui capillatu
rā virtutū ⁊ barbam virilitatis ⁊ fortitudinis perdūt
a dalila. i. a propria carne decepti. a philiſteis. id eſt
demonibus ſuccūbunt ⁊ oculos vere diſcretionis per
dunt ⁊ fortitudinem cōſtantie amittunt. laxitatemqꝫ
⁊ debilitatem incurrunt. Judic. xvj. Si raſum fuerit
caput meum recedet a me fortitudo mea. Rex etiam
anon. i. diabolus. ſeruos dauid. i. viros eccleſiaſticos
xpi ſeruos capillis ⁊ barba virtutum ſpoliat. ipſoſqꝫ
multis vitijs dehoneſtat. yſmahel dyabolus illos oc
cidit quos ſine capillis ⁊ barba virtutum inuenit et
offendit. j. Reguz. xix. Pueros inquit dauid decalua
uit ⁊ raſit. O deus quot ⁊ quanti ſunt hodie ſerui da
uid. ideſt viri eccleſiaſtici ⁊ chriſtiani qui taliter barba
carent:

Ayuntamiento de Madrid

carent:⁊ qui virtutum ceſarie nudi ſqualent. Et iſti
ſunt ſimiles ſacerdotibus ydolorũ. De quibus ſcilicet
Baruc.vj.dicitur ſic. Sacerdotes inquit ſedent habē
tes tunicas ſciſſas ⁊ capita ⁊ barbas raſas. quorum ca-
pita nuda ſunt. Quia reuera tales tunicam exterio-
ris cõuerſationis habent laceratā ⁊ ſciſſam caput in
tentionis virtutibus denudatũ. ⁊ barbam virilitatis
abraſam. Eſaie.xv. Omnis barba radet in triuijs eius
accincti ſunt ſacco. Patet igitur ꝙ eſt dare vnum radere
B ſumme vitioſum. ¶ Secũdo dico ꝙ eſt dare vnum ra-
dere ſumme fructuoſum. Et iſtud pro certo nihil aliud
eſt ꝙ bona ſua tēporalia a ſe radere auellere ⁊ abdi-
care ⁊ ipſa pauperibus erogare. quod ſcilicet ſatis potuit
figurari in nazareo domino conſecrato: qui ſcilicet in fine
ſue cõſecrationis ⁊ obſeruantie capillos ſuos quos
intactos ſeruauerat abradebat: ipſoſq; cõburens ⁊ ſa
crificans domino offerebat. Ad denotandũ ꝙ naza-
reus qui interpretatur floridus.i. vir miſericors ⁊ pius
qui.ſ.apud deum floridus eſt ⁊ gratus capillos diui-
tiarũ ſuarum quos diu reſeruauit. debet loco ⁊ tem-
pore radere ⁊ abſtergere pauperibus. ſcilicet erogando ⁊
deo ipſos debet offerre ⁊ per charitatē incendere ipſa
in dei vſibus expendendo. Vñ Michee.j. Decaluare
⁊ tondere ſuper filios deliciarũ tuarum. ideſt ſuper pau
peres xpi. O ꝙ pulcra eſt ⁊ honeſta talis tonſio. raſio
terſio. ſeu nuditas capillorũ. Valde enim placet altiſſi
mo videre hominē decaluatũ: ⁊ per elemoſynas diui
tijs denudatum. Unde loquēs dominus Eccleſie de ta
libus Cant.iiij. dicit ſic. Greges inquit tonſarum que
aſcendunt de lauacro oēs gemellis fetibus. ⁊ ſterilis
non eſt in eis. Tonſionē tamen ſeu raſionē.i. conſum-
ptionem ⁊ expenſas faciunt multi ſicut nabal. de quo
dicitur.j. Regum.xxv. ꝙ cum oues tonderet. dare tamē be
nedictionem dauid ⁊ ſuis ſocijs indigentibus dene-
gauit quia ſunt multi qui bona ſua expendunt ⁊ ton-
dent in malis vſibus non bonis. Patet igitur ꝙ eſt da-
C re vnum radere ſumme fructuoſum. ¶ Tertio dico
ꝙ eſt dare vnũ radere valde doloroſum. Et iſtud pro-
certo eſt illud quo raptores ⁊ tyranni radunt ⁊ ſpo-
liant vniuerſos ſubſtantia temporali. vnde Hiere. xlviij.
Super omne inquit caput caluicium: ⁊ omnis barba raſa
erit. Iſta eſt etiam raſura quam finaliter faciet domi
nus impijs. quãdo ſcilicet barbam ⁊ ceſariem glorie
temporalis auferet ⁊ abradet. vnde Eſaie.vij. In die
illa radet dominus in nouacula acuta in his q̄ tranſ-
flumen ſunt in rege aſſyriorũ. caput ⁊ pilos pedum:
⁊ barbam vniuerſam. Et breuiter ſic eſt ꝙ deus finali
ter radet malos. ſicut in preſenti tyranni ⁊ impij ra-
dunt bonos. Legitur enim de dyoniſio tyranno ꝙ cũ eſſet
in templo eſculapij qui fingebatur fuiſſe filius Apolli-
nis: ⁊ qui cũ barba pingebatur. apollo vero pater pin-
gebatur ſine barba. dyoniſius videns barbam auream
eſculapij: que magnũ theſaurum valebat. occaſione
rapine accepta abſtulit eam ſibi dicens. ſ. indecēs val
de eſſe ꝙ filius eſſet barbatus: ⁊ pater ſuus ipſius imber
bis. Sic reuera tyranni noſtri videntur hoc dicere de
eccleſiaſticis: ꝙ ſcilicet indecens ſit eos barbam au-
ream.i. diuitias temporales obtinere. cum certum ſit
patrem ipſorum dominũ Ieſum xpm barba huiuſmo-
di caruiſſe. hac igitur occaſione nituntur radere bar
bas nr̃as. ⁊ ſpoliare ſingulos bonis ſuis dicentes. ſci
licet illud Hiere.vij. Tonde capillum tuum ⁊ proijce
⁊c. Et ſic ergo patet quomõ eſt dare vnũ radere valde
D doloroſum. ¶ Quarto dico ꝙ eſt dare vnum radere
valde virtuoſum. Et iſtud certe nihil aliud eſt ꝙ pilos
ſuperfluitatũ noſtrarũ. ſ. malarum affectionum interio
rum malorũ actuũ exteriorũ ⁊ malarũ conditionũ ⁊
morum radere ⁊ euellere: ⁊ per temperantiā ⁊ mode
ſtiā eradicare. figura Leuit.xiiij. vbi de leproſo mun
dando dicitur ſic. Cum lauerit homo veſtimenta ſua
radet omnes pilos corporis: ⁊ lauabit aqua purifica
tuſq; ingredietur caſtra. Quia pro certo leproſus. id
eſt peccator qui ad ſanitatem ⁊ mundiciam gratie re
dire deſiderat: omnia ſuperflua per penitentiam de-
bet mundare: ⁊ omnia per confeſſionem radere: ⁊ per
lachrymarum profluuium cuncta abſtergere ⁊ pur-
gare: vt ſic caſtra paradiſi purgatus valeat ſubintra
re. Sicut de muliere captiua dicitur. Deutero.xxj. ꝙ
ad hoc vt viri iſraelite vxor fieri mereatur veſtem debe
bat mutare: ceſariē ⁊ vngues radere: ⁊ parentes pro-
prios deplorare. Ad denotandum ꝙ mulier captiua
ideſt anima peccatrix que iſraelite xpi vxor vult fieri
ſiue ſponſa. ante omnia debet veſtem conuerſationis
mutare ſcilicet in melius conuertendo. Ceſariem ⁊ vn
gues. i. omnes ſuperfluitates vitiorum debet radere ⁊
tollere confitendo ⁊ parentes. ſ. carnem ⁊ mundũ de-
flere. tranſacta crimina deplorãdo. Exemplo ſcilicet Iob
de quo dicitur. Iob.ij. ꝙ teſta ſaniē radebat ſedēs in ſter
quilinio Teſta enim que de terra eſt. terreitatē noſtrã.i.
memoriam mortis deſignat: ſterquilinium autem vilita
tem noſtre carnis deſignat. Quia ſcilicet ſi ſaniem pec
catorum radere volumus ⁊ auferre: neceſſe eſt teſtam
⁊ ſterquilinium. ideſt propter vilitatis ⁊ mortis me-
moriam adhibere. Sic igitur patet quomodo eſt da-
re quadruplicem raſuram. ſ. Virtuoſam. Doloroſam
Fructuoſam. ⁊ Vitioſam. Sufficit.

Radix. Nota ꝙ radix in ſcriptura ſumitur in bo- A
no ⁊ in malo. Et ideo dicamus ꝙ per ra
dicem ſecundum ſuas diuerſas proprietates poſſunt intelli
gi varia ⁊ diuerſa. Unde nota ꝙ radix poteſt denota
re. ſcilicet

Iuſtorum conditionem.	Per radicem ſignifi
Virtutum perfectionem.	catur iuſtorum condi-
Mundanā ſucceſſionem.	tio virtuoſa Quilibet
Peccati corruptionem.	enim iuſtus põt dici ra
Malorum defectionem.	dix. Iuxta illud Pro

uer.xij. Radix iuſtorum proficiet. Sicut enim radix
eſt pars arboris inferior: occultior. vtilior. Sic iuſtus
in arbore eccleſie militantis debet eſſe inferior. ſ. per
ſuperbie deiectionem. Occultior per bonorum ſuorũ
abſconſionem. Utilior per bonorũ operum productio
nē. quia. ſ. iſte more radicis debet inferius per humi-
litatē mentaliter iacere Eſaie.xxxvij. Quod reliquum
eſt mittet radices deorſum. Debet etiam ſub terra. i.
in abſcondito per fugam omnis inanis glorie ſagaci-
ter latere. Sap.vij. Virtutes radicũ ⁊ quecunq; ſunt
abſconſa ⁊ inuiſa didici. Debet inſuper bene operan
do erga omnes vtiliter ſe habere Hiere.xij. Plantaſti
eos ⁊ radicem miſerunt proficiunt ⁊ faciunt fructum
Et ideo breuiter de quolibet viro iuſto poteſt exponi
illud Ezeciel.xvij. Poſuit illud in terra pro ſemine vt
firmaret radicē ſuper aquas multas. Ubi aduerte ꝙ
ſicut radix arboris materialis habet. ſ. Tenacitatem
terre fortiter adherendo. Ideo dicitur. Poſuit illud in
terra. Viuacitatē. fructus iugiter producendo. Ideo di
citur. Pro ſemine. Stabilitatē. pondus arboris ſuſtinē
do. Ideo dicitur. Firmaret. Teneritatem. rarã ſubſtan-
tiam retinendo. Ideo dicitur radicem que dicitur a rari-
tate. Humilitatē totam arborem nutriendo. Ideo di
citur ſuper aquas multas. ¶ Sic vere chariſſimi vir iu- B
ſtus ad modum radicis debet habere. ſcilicet Tenacem di
lectionem. ponet illud in terra. i. figet illud in deo per
amorem. Viuacem deuotionē. De ſemine inquit. Sta
bilem durationem. Firmaret inquit. Plicabilem ſub
iectionem. Radicem inquit. Fluxibilem compaſſio-
nē. Super aquas inquit. Dico ergo ꝙ in iſta radice debet
eſſe tenax dilectio ⁊ adherentia. quia ſicut radix fortiter
adheret terre: ⁊ totaliter figitur infra terram: ⁊ per quoſ
dam capillos fortiter ligatur cum terra. Et ideo fit
ꝙ radix infra terram viuit. extra terram vero ſicca-
tur ⁊ deficit. Sic iuſtus fortiter debet terre. ideſt cum
deo per amorem ligari ⁊ in ipſo profunde inijci ⁊ infi
gi. ⁊ in eo mediantibus venis ſeu capillis bonarum
affectionum totaliter radicari: quia ſi in eo ⁊ infra eũ
per charitatem fuerit: ipſe poteſt per gratiam viue-
re: ſi vere per peccatum terrã iſtam exuerit: neceſſe

eſt eis areſcere ſpiritualiter ⁊ perire. Poſuit inquit
illud in terra Daſi.iiij. Germen radicum eius in ter
ra dimittite. Sicut enim alique ſunt arbores ⁊ plan
te que conuertunt in radices. ⁊ que in omni parte ſui
habent virtutem ſeminariam: ſicut patet de ficu. vi
te rutha ſalice ⁊ ſimilibus quorum ramus plantatus
efficitur radix ⁊ terre adheret. quis primo a terra eſ
ſet penitus ſeparatus. Sicut etiam patet in propagi
ne vbi ramus in terram depreſſus ⁊ infoſſus nouam
radicem acquirit ⁊ per ſe efficit vna planta. Sic vere
quis quãdoqꝫ contingat nos a terra. i. ab amore dei
⁊ proximi ſeparari: nos tamẽ debemus iterum ibidẽ
per charitatem infigi. ⁊ ibi radices. i. tenaces fieri: ⁊
p tenacem amorem ibi veraciter radicari. Poſuit in
quit illud in terra. Quod eſt contra illos qui in terra
ideſt amore dei ⁊ proximi p dilectionem. vel in terra
ideſt paradiſo p contemplationẽ: vel in terra. i. mor
te vel inferno p timorem ⁊ conſiderationẽ nolunt ſe
ipſos radicare nec ſe ibi mentaliter profundare. Un
de talibus poteſt dici illud. pſ. lj. ſ. Dyabolus euellet
te ⁊ emigrabit te de tabernaculo tuo ⁊ radicem tuã
de terra viuentium. Nõ ſic chariſſimi: ſed ſit in nobis
tenax dilectio ⁊ adherentia. Poſuit inquit in terra.
C ¶ Item ſit in vobis viuax deuotio ⁊ influentia. Pro
ſemine inquit. Sicut enim ſemen habet in ſe radica
lem humorem virtute cuius fructus producit. Sicut
etiam radix habet quandam naturalem vitam ⁊ vi
gorem virtute cuius in ramos arboris foliorum ⁊ fru
ctuum vis influit: ⁊ p quam tota ad productionẽ diſ
ponit ⁊ aptat. Sic vir iuſtus debet habere in ſe vitã
vigorem ⁊ humorem gratie que ipſum debet interius
ſpiritualiter vegetare: ⁊ ad productionem fructuum
bonorum operum diſponere ⁊ aptare. De ſemine in
quit. Daſi. xj. Stabit de germine radicum eius plan
tatio. Multe enim ſunt plante que habent fructus
ſuos inferius in radice: ſicut patet de allio ⁊ de cepa.
Quedam etiam ſunt arbores que habent virtutem
ſeminariam in radice. ſicut de croco dicit. cuius ra
dix in plures partes diuidit: ⁊ in qualibet particula
plantata. planta vna: quod mirum eſt: generat. Ad de
notandum ꝙ in radice. i. in viro iuſto ſemper debet
fructus bonorum operum abundare: ⁊ virtus ſemi
naria ad productionem bonorũ operũ apparere. De
qualibet enim particula iſtius radicis ideſt de quoli
bet bono cogitatu vel affectu boni cordis. vel etiã vi
ri iuſti. debet naſci vna planta. i. debet produci aliqđ
bonum opus. De ſemine inquit. Quia ſicut dicit Luc.
viij. Semen cecidit in terram bonam ⁊ ortũ fecit fru
ctum. Quod eſt contra multos qui non habent viua
citatem gratie. immo p peccatum ſunt mortui ⁊ ſicca
ti: ⁊ ideo fructus bonorum operum non producunt.
Figurati in ſemine quod cecidit in petra: quod quia
caruit radice natum aruit: quia non habebat humo
rem. Unde dicitur ibidem. Et hi radicem non habẽt
ſed ſunt temporales. Unde de talibus dicit Oſee. ix.
Radix eorum exiccata fructum nequaquam faciet. Non
ſic ergo: ſed ſit in nobis viuax deuotio ⁊ influentia. p
ſemine inquit. ¶ Deinde dico ꝙ in iſta radice. ſcꝫ in
D corde ſeu in viro iuſto: debet eſſe fortis duratio ⁊ per
manentia. Firmaret inquit. Sicut enim radix inter
alias ptes arboris eſt firmior ⁊ ſtabilior: ⁊ hocqꝫ ter
re eſt adherentior. ⁊ ſub terra profundior. ⁊ pondere
terre oneratior: ⁊ ab impulſu ventorum occultior ⁊ re
motior. Et inde eſt ꝙ radix propter ſuam firmitatẽ
eſt totius arboris fundamentũ. Sic vere cor iuſti vel
ipſe iuſtus debet eſſe in fide ⁊ moribus valde ſtabilis
atqꝫ firmus. Et hoc procerto facit tenacitas ⁊ adherẽ
tia charitatis. Profunditas humilitatis. pondus ti
moris ⁊ remotio a vento vanitas: ⁊ ita poterit eſſe ⁊
ſui ⁊ aliorum fundamentum totius firmitatis. Ro
ma. xj. Non tu radicem portas ſed radix te. Firmaret
inquit Eccli. xv. Firmabitur in illo: non flectetur. Et
Eccli. xxiiij. In electis meis mitte radices. ⁊ ſic i ſyon
firmata ſum. Sicut enim corallus radix eſt: qui ſoli
exiccatus efficitur lapis durus ſic iuſtus in ſtabilita
tẽ lapideã conuertitur: qꝫ ſoli iuſtitie per amorẽ ⁊ de
ſiderium exponitur. Ideo de illa fortitudine dicitur.
Eſaie. xj. Radix ieſſe qui ſtat in ſignum populorum.
Quod eſt contra multos qui non ſunt radices ſta
biles: ſed magis debiles ⁊ flexibiles. Quod patet: qꝛ
in bono non perſeuerant: ſed ad mala faciliter ſe cõ
mutant. Unde de dyabolo poteſt dici illud Job. xxviij
Extendit ad ſilicem manum ſuam: ſubuertit a radi
cibus montes. Non ſic chariſſimi: ſed ſit in vobis for E
tis duratio ⁊ permanentia. Firmaret inquit. ¶ De
niqꝫ dico ꝙ in vobis debet eſſe mollis ſubiectio ⁊ re
uerentia: qđ notatur in vocabulo: radicem. radix enĩ
dr̃ a raritate. hꝫ enĩ ſubſtantiã valde tenerã atqꝫ rarã.
valde plicabilẽ atqꝫ mollẽ. ſignificans illos qui men
te ſunt humiles: teneri ⁊ benigni ad obediendum:
molles quoqꝫ flexibiles atqꝫ prompti: quia. ſ. tales ad
voluntatem dei vel prelati debent ſe flectere ad omnẽ
partem per prompte obedientie famulatum. De quo
poteſt dici illud. Eſaie. xj. Egredietur virga de radi
ce ieſſe: ⁊ flos de radice eius aſcendet: ⁊ requieſcet ſu
per eum ſpiritus domini. Quia proculdubio ſpiri
tus domini ſuper illos libẽter quieſcit qui ſunt ſicut
virga ⁊ ſicut radix. i. flexibiles per obedientiam ⁊ hu
militatem: qui ſunt yeſſe. i. incendium ⁊ per peniten
tiam ⁊ paupertatem: qui ſunt flos de radice aſcendẽs
per mundiciam ⁊ caſtitatem. Tales enim caſtos. obe
dientes ⁊ pauperes viſitat ſpirituſſanctus. Quia ſi
cut dicitur Eſaie. lxvj. Ipſe non reſpicit niſi ad pau
perculum contritum ſpiritu: ⁊ trementem ſermones
ſuos. Sit igitur in nobis grandis ſubiectio ⁊ reueren
tia. Radicem inquit. ¶ Inſuper dico ꝙ in nobis vel F
in corde noſtro debet eſſe dulcis compaſſio ⁊ affluen
tia Et iſta oſtenditur cum dicitur. Super aquas mul
tas. De natura enim radicis eſt ꝙ habeat multum
de humore ⁊ de medulla ad totius arboris nutrimen
tum. Unde radix humorem a terra ſuggit: ⁊ in ſe re
ſeruat ⁊ recolligit: ⁊ tandem ad nutriendos ramuſcu
los ipſum mittit. Et ideo a philoſophis radix: os ⁊
ſtomachus arboris dicitur: eo ꝙ in radice humor ter
re digeritur vt in nutrimentum arboris conuertatur
Sic vere vir iuſtus debet habere multam medullam
compaſſionis qua alios foueat ⁊ ſuſtentet. Humorẽ
enim bonorum temporalium debet a terra recolligẽ
re: vt inde ramos. i. pauperes valeat enutrire: vt ſic
totius arboris eccleſie os atqꝫ ſtomachus poſſit eſſe.
De prelatis etiam doctoribus ⁊ predicatoribus po
teſt dici ꝙ vere iſti humorem ſcientie debent in ſe re
colligere ⁊ habere: vt alios poſſint inſtruere ⁊ doce
re. Et iſta oſtenditur cum dicitur. Super aquas mul
tas: quia ſcilicet aque ſignificant riuulum pietatis.
⁊ dulcorem eloquentie vel doctrine. Job. xxix. Radix
mea aperta eſt ſecus aquas. Et Ezec. xxxj. Radix il
lius iuxta aquas multas. Quod eſt contra multos qui
procerto non ſunt humida radix ſed arida. De qui
bus Mar. xj. Uiderunt ficum aridam a radicibus.
Quia ſcilicet multi ſunt ita aridi atqꝫ ſicci qđ nihil
habẽt de humore ſcientie vel doctrine Eccli. x. Radi
ces gentium ſuperbarum areſecit dominus. Non ſic
ergo ſed ſit in nobis vel in corde noſtro compaſſio ⁊
affluentia. Subiectio ⁊ reuerentia Duratio ⁊ perma
nentia. Deuotio ⁊ dei gratia Dilectio ⁊ dei amicicia
Iſte enim ſunt quinqꝫ conditiones radicis ſpiritalis.
ſcilicet cordis deuoti vel etiam viri iuſti. Et hoc eſt pri
mum principale per quod oſtenditur qđ radix ſignat
iuſtorum conditionem. Et ſm hoc etiam chriſtus ſe
vocat radicem. Apocal. xxij. dicens. Ego ſum genus
⁊ radix Dauid ſtella ſplendida ⁊ matutina. Et Apo
cal. v. dicitur. Uicit leo de tribu iuda. radix Dauid.
Radix eius dicitur chriſtus. ſcilicet
In conceptione.
In paſſione.

Ayuntamiento de Madrid

In aſcenſione.
In iudicij diſcuſſione.
Dico in conceptione. Unde illud Eſaie.xi. Egredietur
virga de radice ieſſe ⁊c. Dico in paſſione. vñ illud iaꝫ
dictuꝫ Apocal.v. Uicit leo ⁊c. ¶ Item in aſcenſione.
Unde Eſaie.liij. Aſcendet ſicut radix de terra ſitienti
⁊c. ¶ Item in iudicij honore ⁊ prelatione. vnde illud
Eſaie.xi. Ecce radix ieſſe qui ſtat in ſignum populo-
rum: ipſum gentes deprecabuntur. Signat ergo radix
B viri iuſti conditionem. ¶ Secundo principaliter di-
co ꝙ radix ſignat virtutum perfectionẽ. Radices enĩ
ſumme ſunt medicinales: ⁊ vite ⁊ ſanitati humãe val
de neceſſarie ⁊ vtiles. Sic virtutes ⁊c. Et potiſſime il
le virtutes radices dicuntur que ſe habent per modum
fundamenti. principij vel radicis: ſicut eſt charitas.
que eſt vinculum perfectionis. Sicut eſt fides que eſt
fundamentum omnis vere cognitionis. Sicut eſt ſa
pientia que eſt principium totius diſcretionis ſicut
etiam eſt timor qui eſt origo omnis bone operatio-
nis. Quod charitas ſit radix ⁊ origo patet. Eph. iij.
In charitate radicati ⁊ fundati ⁊c. ¶ Iteꝫ ꝙ fides ſit
radix patet. Coloſ.ij. vbi dicitur. Ambulati radicati et
confirmati ⁊ ſuperedificati in fide. ¶ Item ꝙ ſapien
tia ſit radix. Patet Eccli.j. vbi dicitur. Radix ſapien
tie cui reuelata eſt. ¶ Item ꝙ timor ſit radix. patꝫ ibi
dem eodem cap. vbi dicitur. Radix ſapientie timere
deũ. Iſte ergo ſunt ſpecies ⁊ radices que in apotheca
cordis trite faciunt electuarium ſanitatis ⁊ ſic verifi
cabitur illud Eſaie.xxxvij. Mitte radices deorſum ⁊ fa
ciet fructum ſurſum. Radix ergo ſignat virtutuꝫ per
fectionem. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ radix deſi
gnat mundanam poſſeſſionem. Bona enĩ mundi di-
cuntur radices. Iuxta illud Hierem.xij. Quare via im
piorum proſperatur. bene eſt omnibus qui preuarican
tur ⁊ inique agunt plantaſti eos ⁊ radicem miſerunt
proficiunt ⁊ faciunt fructum. Iſta enim mundi bona
ſunt ille radices de quibus viuunt porci. i. peccatores
De quibus dicitur Job.xxx. Qui eſſe ſub ſentibus diui-
tias reputant. ⁊ radix iuniperorum eſt cibus eorum.
Iſte ſunt radices que faciliter ſiccantur ⁊ de leui ad ni-
hilum perducuntur: ⁊ ideo fatui ſunt qui in talibus ra
dicibus delectantur. Unde Job.xviij. Deorſum ſiccentur
radices eius: ⁊ ſurſum atteratur meſſis eius ⁊c. Signifi
cant ergo radices terrenam poſſeſſionem. ¶ Quar-
to principaliter dico ꝙ ſignificat criminum infectio
nem. Et ſic potiſſime per radicem intelliguntur pec-
cata radicalia ⁊ principalia ſicut eſt cupiditas ⁊ ſicut
eſt preſumptio ⁊ fatuitas. De qua dicitur. Job.v. Uidi
ſtultum firma radice: ⁊ maledixi pulcritudineꝫ eius
ſtatim. ¶ Quinto principaliter dico ꝙ radix ſignat
malorum defectionem: quia. ſ. mali ſunt ſicut quedaꝫ
venenoſe radices plantate in orto dyaboli. de quibus
j. Macha.j. Et exiuit ex eis radix peccati antiochus
illuſtris ⁊c. Iſti enĩ more radicis ſunt
Flexibiles per inconſtantiam.
Tortuoſi per maliciam.
Terre adherentes per auariciam.
Etiã deſpecti coloris per inhoneſtam apparentiam.
Tales tamẽ radices perſequitur ſecuris diuine iuſti
tie. Quia ſicut dicitur Mat.iij. Iam ſecuris ad radiceꝫ
arboris poſita eſt. Et ipſos inflamabit ignis inferna
lis in fine: quia ſicut dicitur Mal.iiij. Omnes ſuperbi
⁊ omnes facientes impietatem: quaſi ſtipula domus
inflãmabit eos: ⁊ non derelinquet eis radicem ⁊ ger-
men. Iſta igitur de bonis radicibus ⁊ de malis ſuffi-
ciant. Uide ſupra in multis titulis, vbi de radice fit
mentio ⁊c.

Raguel. Paſtor dei. vel egrotans deo interpre
tatur fuit enim pater ſare vxoris iu-
nioris thobie. Uide hyſtoriam in Thobia: ⁊ applica
⁊ moraliza De ramatha. ramaſſes ⁊ alijs nominibꝰ
hebreis incipientibus per. R. Uide hyſtorias in con
cordantijs ⁊ in biblia ⁊ interpretationes. ⁊ applica ⁊
moraliza ⁊c.

Ramus. Nota ꝙ ſicut arbor conſtat ex ramis A
⁊ corpus ex membris. Sic homo vel
anima ſpiritualiter loquendo conſtat ex pluribus re
bus adiacentibus ⁊ diuerſis. Sed vt breuiter omnia
perſtringantur notanduꝫ ꝙ tam homo ꝙ̃ arbor mul
tiplices habet ramos. Habet enim hõ. ſcilicet Quoſ
dam ramos.

Interiores.	Rami interiores ſunt virtuales cor
Exteriores	dis affectus. Rami exteriores ſunt
Superiores.	tẽporales charitatis ꝓfectus. Ra-
Inferiores.	mi ſuperiores ſunt xpi crucis aſpe-

ctus ſeu conflictus. Rami inferiores ſunt noſtre car-
nis defectus. ¶ Rami cordiales ſunt erigendi ꝑ cha
ritatis deſiderium. Exemplo palme cuius omnes ra
mi tendunt in ſurſum: ⁊ etiam rami cypreſſi ad mo-
dum piramidis ſurſum tendunt quod totuꝫ facit hu
mor purus: calidus ⁊ ſubtilis qui ſurſum eleuat ma-
teriam ⁊ humorem. ſignificans illos quoruꝫ rami. id
eſt quorum affectus ⁊ deſideria ſuperius ſunt in celo
eleuati. Iuxta illud Col.iij. Que ſurſum ſunt queri-
te Eccli.l. Circa illum ſteterunt quaſi rami palme.
Unde de ipſo dicatur qđ de cedro ⁊c. Ezech.xxxi. Eleua
ti ſunt rami eius pre aquis multis Anima enĩ eſt ſi-
cut arbor. que tot hꝫ ramos ⁊ frondes. quot habet bo-
nas affectiones ⁊ virtutes. Et ſic dico ꝙ ipſa habet ra
mos. ſcilicet
Ramos floridos caſtitatis,
Ramos virides honeſtatis,
Ramos vberes pietatis.
De ramis caſtitatis poteſt dici illud Joel.j. Albi fa-
cti ſunt rami eius. De ramis honeſtatis poteſt dici il
lud.ij. Macha.x. Ramos virides ⁊ palmas profere-
bant. De ramis vero pietatis põt dici illud Job.xiiij
Rami eius pullulant. Et Nee.viij. Afferte frondes
oliue ⁊ ramos palmarũ. Oliua enĩ pietateꝫ deſignat
Iſti ſunt ergo rami cordiales qui ſunt erigendi ꝑ cha
ritatis deſiderium. ¶ Rami temporales ſunt exten- B
dendi per pietatis refrigeriũ. Rami enim bonorum
temporaliũ ad pauperes dilatandi ſunt: ⁊ eorum fru
ctibus pauperes ſunt recreandi: eorumqꝫ vmbra ⁊ ſuf
fragijs ſunt benigniter refrigerandi. Exemplo. quer
cus ⁊ terebinti q̃ ramos ſuos valde in latum proten-
dunt. Exemplo etiam ficuum yndie quoruꝫ rami ita
vndiqꝫ dilatantur. ꝙ ſub vna ficu centum milites com-
petenter armantur. Quia. ſ. rami bonorum noſtrorũ tẽ
poralium debent ad pauperes per pietatem dilatari
vt ſub ipſis poſſint miſericorditer recreari. Ut ſic di-
cat homo pius illud Eccli.xxiiij. Ego quaſi terebin-
tus extendi ramos meos: ⁊ rami mei honoris ⁊ gra-
tie. Et Eſa.vj. Erit in extenſione ſicut terebintus. ⁊ ſi
cut quercus expandit ramos ſuos. Rami chriſti cru-
cis ſunt frequentandi per deuotionis myſterium. Ra
mi enim crucis ſunt ſicut rami arborum.
Ubi florent frondes varij decoris.
Ubi pendent fructus optimi ſaporis.
Ubi gaudent aues iocundi canoris.
Ubi ſperant gentes diuerſi laboris.
Iſti enim rami crucis Sunt
Fructuoſi per xpi corporis ſuſtentationem.
Specioſi per xpi ſanguinis colorationem.
Gaudioſi per meditantium conſolationem.
Uirtuoſi per confitentium ſuſtentationem.
Et ideo arbor crucis cuꝫ ramis ſuis fuit optime figu
rata in illa arbore. Dañ.iiij. que habebat folia pul-
cerrima ꝙ̃tum ad primum. Fructus eius erat nimius
ꝙ̃tum ad ſcóm. In ramis eius conuerſabantur volu-
cres celi ꝙ̃tum ad tertium. ⁊ ex ea veſcebatur omnis
caro ꝙ̃tum ad quartum. Et ideo breuiter crux eſt il-
lud granum ſinapis qđ facit homines flere pre nimio
ſui feruore: ⁊ cum ſit minus omnibus ſeminibus: fit
tamen maius omnibus oleribus: ita ꝙ rami eius in-
habitantur a celi volucribus. ſicut dicitur. Mat.xiij.

Ayuntamiento de Madrid

Marci.iiij.Luce.xiij. Crux enim dicitur granum ſi-
napis.in quo tantus feruor deuotiõis eſt ꝙ deuotos
ad fletum compaſſionis inducit. Iſtud enim granũ
primũ fuit valde modicũ:immo penitus nullum ꝙ-
tum ad dignitatem ⁊ reputationem.immo erat vlti
mata cõfuſio ⁊ contemptus ſicut reorum patibulum
generale.Uerumtamen ex quo xp̃s ibi pependit: tan
tum creuit in gloria ⁊ honore ꝙ hodie maius eſt om
nibus oleribus.Et ideo volucres celi.i. viri contem-
platiui ramos eius per deuotionẽ inhabitabũt. ⁊ vo
litando deſuper compaſſionẽ plurium ſe delectant.
Unde Sapien.xvij.Inter ſpiſſos arborũ ramos erat
auium ſonus ſuauis.Patet ergo qꝺ rami crucis xp̄i
ſunt frequentandi per deuotionis myſterium.Rami
noſtre carnis ſunt detruncandi per confeſſionis ma-
giſterium.Caro enim noſtra habet multos malos ra
mos.videlicet

Culpas criminales.
Motus carnales.
Amicos temporales.

Iſti enim rami ſunt a nobis
precidendi ⁊ per confeſſio-
nẽ penitus abdicãdi.Ma-
lus enim dicit̃ ſterileſcere quando rami ſuperflui nõ
amputant̃.Pinus etiam tunc dicitur altius creſcere
quãdo rami inferiores eidem auferuntur.Sic vere ſi
volumus in altum ꝑ vite ꝑfectionem creſcere: ⁊ ſi vo
lumus a bonis operibus non ſterileſcere . nos debe-
mus ramos inutiles ⁊ ſuperfluos viciorũ vel carna-
lium affectuum.vel etiam comitiuã parentũ ⁊ nepo-
tulorũ a nobis abſcindere ⁊ ab affectu cordis penitus
elongare.Iuxta illud.Iudic.ix. Precidentes ramos
de arboribus ſequebant̃ ducẽ.Iſta ſunt ergo quatuor
genera ramorum que poteſt habere homo ſiue in bono
ſiue in malo.¶ Sed adhuc dico ꝙ per ramos intelli
C gunt̃ ſubditi. Prelatus enim eſt quaſi radix que ra-
mos.i.ſubditos habet portare . habet cibare. habet.
augmentare.⁊ habet eos ad conditionẽ ꝓpriam im-
mutare.Quia ſcʒ neceſſe eſt ꝙ rami complexionẽ ra
dicis ſequãtur.rami vero radicẽ habent ornare. ha-
bent circũſtare ⁊ habent humorẽ ſuum ad eã in hye-
mis tẽpore diriuare . Sic ꝓcerto chariſſimi radix.i.
prelatus debet ramos ſuos.i.ſubditos portare ꝑ pa-
tientiã cibare per doctrinam vel clementiam augmẽ
tare per promotionẽ: ⁊ ad ſuã conditionem immuta-
re per conuerſionẽ.Quia ſicut dicitur. Roma.xi .Si
radix ſancta ⁊ rami.Econuerſo vero rami. i.ſubditi
debent radicem ſuam in qua ſunt.ſ.eccleſiã patriam
prelatum vel etiã bonos parentes ornare digne con-
uerſando circũdare ꝓmpte obediendo . ⁊ humorem
ſuum.i.propriam ſubſtantiã ei mittere ſibi in neceſſi
tatis tempore ſuccurrendo.Ezech.xvij.Reſpicienti-
bus ramis eius ad eã radices eius ſub ipſa erãt.q.di.
Ad iſtos ramos pertinet radices ſuas. ideſt paren-
tes prelatos.eccleſiam vel patriam reſpicere ⁊ ſi ne-
ceſſe fuerit ſubuenire.De ramis vero malis.ideſt de
peccatoribus qui more ramorum ramni ⁊ tribuli ple
ni ſunt aculeis peccatorum vel etiam rapinarum qui
bus ſcilicet alij leduntur ⁊ inflãmantur. Poteſt dici
illud.Ezech.xix. Egreſſus eſt ignis de virga ramorũ
eius ⁊ fructum eius comedit.Hoc igit̃ de ramis ſuf-
ficit ſiue in bono ſiue in malo.

A Rapina. Rapere.

Nota ꝙ rapere idem eſt qꝺ aliquid ſubito ⁊
violẽter auferre.Et poſſum notare ꝙ in ſcriptura in
uenitur rapina.

Uirtualis.
Corporalis.
Criminalis.
Eternalis.
Spiritualis
Supnalis.
Tẽporalis.

Uirtualis eſt rapina iuſtorũ qui. ſcʒ
ſubito ⁊ ex inſperato vendicãt ⁊ ra-
piunt gloriã paradiſi vnde Math.
xi.Regnũ celorum vim patit̃ ⁊ violẽ
ti rapiunt illud.¶ Corporalis eſt rapi
na luxurioſorum qui.ſ.rapiunt mulie-
res ad ſuam libidinẽ adimplendaʒ.
Unde de Dyna rapta dicit̃ ꝙ ſichem adamauit eam
⁊ rapuit ⁊ dormiuit cũ ea Geneſis.xxxiiij. ¶ Crimi
nalis eſt rapina gratiarũ quas. ſ.a nobis rapit ⁊ au-
fert diabolus per peccatũ.Et de hoc.Math.xiij.Ue
nit malus homo ⁊ rapit qꝺ ſeminatũ eſt. ¶ Eterna-
lis eſt rapina animarũ. qua ſcʒ anime a demonibus
rapiunt̃ ⁊ ad infernũ ducunt̃. Et de hoc dicit̃ . Oſee.
xiij.Erant quaſi nubes matutina.⁊ quaſi puluis tur
bine raptus ex area.¶ Spiritalis eſt rapina deuoto
rũ qua ſcʒ rapiunt̃ mentaliter ſuperius ad cõtempla
tionem paradiſi.Et de hac Act.viij.dr.Sp̃us domini
rapuit Philippũ.Et.ij.Cor.xij.Scio hominẽ ſiue in
corpe ſiue extra corpus neſcio deus ſcit raptũ vſq ad
tertiũ celum.¶ Itẽ eſt rapina ſupernalis ⁊ iſta eſt ra
pina beatorũ:qui ſcʒ de mundo a deo per mortem ra
piunt̃: ⁊ in paradiſuʒ ſubito inferunt̃.De quo.j.The.
iiij.Nos aũt ſimul rapiemur cum illis obuiam xp̄o
in aera: ⁊ ſic ſemper cuʒ dño erimus.Sic fuit raptus
enoch.De quo dicit̃ Sapiẽ.iiij.Ñõ raptus eſt iuſtus
ne malicia mutaret animam eius.¶ Temporalis eſt
rapina tyrannorum.qua.ſ. ipſi rapiunt bona tempora-
lia aliena.De quo in pſ.Inſidiat̃ vt rapiat pauperẽ.
rapere dũ attrahit eum.¶ Notemus ergo ꝙ vitiũ ra B
pine eſt deteſtandũ qr. ſcilicet.

Humanitatẽ tranſcendit.
Diuinitatem offendit.
Fraternitatem incendit.

Primo ergo dico qꝺ
rapina tranſcẽdit hu
manitatẽ.quia. ſ.ma
gis vident̃ raptores eſſe fere ꝙ homines: quia vʒ iſti
more leonũ ⁊ luporũ viuunt de rapinis innocentium
beſtiarũ.ſ.ſimplicium pauperũ ⁊ egenorũ. Eſaie. iij.
Rapina pauperis in domo veſtra.Iſta potiſſime pa-
tent in mundi principibus ⁊ tyrannis.In mundi vſu
rarijs ⁊ auaris.In mundi officialibus ⁊ balliuis Iſti
enim ſunt ſicut aues rapaces inter quas illa reputatur
nobilior ⁊ melior:que eſt crudelior ⁊ rapacior. Quia
ꝓculdubio hodie inter tyrannos ⁊ nobiles impios ⁊
peruerſos.illi quo ad mundũ valentiores reputant̃:
qui in crudelitate ⁊ rapina alijs preponunt̃: ⁊ qui ra
pacius contra pauperes debachant̃: ⁊ qui amplius
patriã ⁊ eccleſiam depopulant̃.Et ideo iſti in ſcriptu
ra nõ homines:immo lupi vel leones merito nuncu-
pant̃ Ezech.xxij.Principes eius quaſi lupi rapiẽtes
Et in pſ.Suſceperunt me ſicut leo paratus ad predã
ſicut leo rapiẽs ⁊ rugiens.Et ideo breuiter bene dico
ꝙ iſti tranſcẽdũt humanitatẽ.¶ Scdo dico ꝙ rapto
res offendunt diuinitatẽ.Sunt enim raptores deo ſum
me contrarij.Quia.ſ.deus eſt iuſtus:iſti ſunt iniqui.
Deus eſt miſericors:iſti impij.Deus dat ſua: iſti ve-
ro rapiunt aliena.Iſti ergo deo ſunt cõtrarij: ⁊ iõ ab
eo odiunt̃ tanꝙ ipſius publici inimici. Ouis enim na-
turaliter odit lupum.Sic deus qui tanꝙ ouis ad oc-
ciſionẽ ductus eſt odit iſtos q̃ lupi:ſicut dictũ eſt. no-
minant̃: ⁊ q̃ more lupi in rapinis ⁊ excoriationibꝰ oc
cupant̃.Un̄ ipſe dñs dicit Eſaie .lxi .ego dñs diligẽs
iudiciũ ⁊ odio habẽs rapinã. Un̄ ipſe cõquerit̃ de ra
ptoribus dicẽs. Ezech.xxxiiij.Facti ſunt greges mei
in rapinam: ⁊ oues mee in deuorationẽ oĩm beſtiarũ. C
¶ Tertio dico ꝙ raptores incendũt fraternitatem.
quia.ſ.tales omnes fratres vicinos ⁊ cõpatriotas per
rapinas excoriant ⁊ inflãmãt . Hyena enim animal eſt
crudeliſſimũ ⁊ naturaliter odit pantheram. ⁊ ideo ſi
pellis panthere iuxta pellem hyene ponat̃.pili pan-
there ꝑ violentiã abradunt̃.vt dicit Pli. Sic vere cũ
raptores ſint viris ſimplicibꝰ inimici.ſi contingat ꝙ
pelles.i.poſſeſſiones panthere.i.ſimpliciũ ſint cõtin
gue ⁊ vicine pellibus ⁊ poſſeſſionibꝰ hyene.i.raptorum
paulatim pellis panthere.i.poſſeſſio ſimplicis per
hyene pellem.i.rapinam ſpoliat̃.De quibꝰ dr Ezech
xxij.Rapiebant violenter egenum ⁊ pauperẽ ⁊ adue
nã opprimebãt abſq iudicio.Et procerto tales ſunt
fatui:qr procerto tales diuitie ſic per rapine violen-
tiã acquiſite:vt cõiter nec proficiunt nec ſufficiũt: im
mo inficiũt ⁊ deficiunt.Patet in mundi tyrannis qui
quãto ſunt ad rapinã ꝓmptiores.tãto ſunt a diuitijs
remotiores.Exemplo auiũ predaliũ q̃ vt cõiter nunꝙ
pingues ſunt immo ſunt vt cõiter macilentes. Iuxta
illud.

Ayuntamiento de Madrid

illud prouerb.xi. Alij diuidunt ꝓpria ⁊ ditiores ſunt: alij rapiunt nō ſua ⁊ ſemꝑ in egeſtate ſunt. Iſti etiam deberēt aduertere quō lex talionis exigit vt qui rapinaꝫ cōmittit rapinā ſentiat. Et ideo q: iſti rapiūt aliena iuſto dei iudicio fit ꝙ a demonibꝰ ab eis rapiūtur ⁊ auferunt ꝓpria. vcꝫ corpus ⁊ anima q̄ ſunt ſua. Exēplo formicaleonis qui formicas capit ⁊ venat ⁊ tandē a paſſeribꝰ rapit ⁊ vorat. Q: vere tales qui ad rapiēdum pauperes occupant a paſſeribꝰ qui patiunt mortuū caducū. i. a demonibus qui de celo ꝓpter ſupbiā ceciderūt: in inferno finaliter rapiunt. Un̄ Job. v. Cuius meſſem famelicus comedet: ⁊ ipm̄ rapiet armatꝰ ⁊ bibēt ſitientes diuitias eius. Patꝫ ergo quō rapina eſt fraternitatis grauatiua. Diuinitatis eſt offenſiua Humanitatis eſt exceſſiua. Maligni em̄ hoīes ⁊ peruerſi: qui. ſ. delectant ⁊ gaudēt in violētijs ⁊ rapinis. fugiēdi ſunt ⁊ vitādi. Juxta illud ꝓuer. xxiiij. Ne emuleris viros malos. nec deſideres eē cū eis: q: rapinas meditat mēs eoꝝ ⁊ fraudes labia eoꝝ loquunt. Quia reuera oīs rapina vitāda eſt ⁊ fugiēda. Quia

Deus hoc precipit ſtabiliter.
Raptus intercidit faciliter.
Inde mors accidit finaliter.

Quia dico deus hoc tradidit ſcripturis mandando Et ſic ipſe dicit Ezec. xlv. Iniquitatē ⁊ rapinas intermittite: ⁊ iudiciū ⁊ iuſtitiā facite. Q: etiā cito raptus intercidit. Conſtat em̄ ꝙ diuitie q̄ per rapinā veniunt cito deficiūt ⁊ pereūt. Un̄ de deo ⁊ fortuna pōt dici illud Dan. xi. Rapinas ⁊ ꝑdam ⁊ diuitias eoꝝ diſſipabit: ⁊ contra cogitationes firmiſſimas iniet ꝯſiliū. vn̄ Senec. dicit. Nemo eſt cui rapina diu feliciter ceſſit. Q: etiā mors raptu ꝓcidit. Cōſtat em̄ ꝙ rapina cā eſt dānatiōis ⁊ mortis. vn̄ ꝓuer. xxi. Rapine impioꝝ detrahēt eos: q: noluerūt facere iudiciū. Iſta ergo ſufficiant de rapina. Uide de auaricia ⁊ de preda.

a **Rachel.** Nota ꝙ rachel vxor yſaac ꝑdilecta interpretat ouis: vel viſio videns deū: ſeu videns principiū. Et pōt applicari ad quālibet ſanctā aīam aut pſonam deuotaꝫ. yſaac. i. xp̄o fide ⁊ caritate deſponſatam. benignā mitē ⁊ omniū deū qui eſt rerūꝫ principium videntem ⁊ ſpeculātem. Uide igitur hyſtoriam ⁊ applica vbi volueris.

Raphael. Raphael interpretat medicina dei angelus. ſ. qui thobiā ſanauit filiuꝫ eius conduxit ⁊ vxorauit. ſibiq; reſtitui pecuniam procurauit ⁊c. Applica.

Raphaym. ciuitas amorreorum interꝑtatur gygantes vel medici. ſiue facture noſtre: ſeu laxati eorum. ⁊c.

Raro. De raro multa poſſent dici: ſed in biblia nihil inueni vocale. Uide de tarde: Et de ſepe ⁊ cetera.

a **Rebecca.** Nota q̄d rebecca filia batuelis vxor yſaac patriarche. interꝑtatur patiētia ſeu etiam multum accipiens vel accepit. Et ſi vis dic quod rebecca fuit. ſcilicet

Oneri ſubiugata.	Hec applica de qualibꝫ de
Hoſpiti valde grata.	uota aīa ſeu deuota pſona
Munere ſubarrata.	que. ſ. interpretatur patien
yſaac coniugata.	tia. ſeu multū accipiens ꝓ
Geminis fecundata.	eo. ſ. q: in hac vita patienter
In ebron tumulata	mala tolerat. multa in pa

radiſo recipit ⁊ reportat. Dicā ergo ꝙ iſta fuit oneri ſubiugata per patiētiam: ⁊ ad hoc facit q̄d dictū eſt. ſ. ꝙ rebecca interpretat patiētia. vn̄ Gen̄. xxiiij. Ecce inquit rebecca egrediebat habēs ydriam in ſcapula ſua puella decora nimis. virgoq; pulcerrima ⁊ incognita viro. ¶ Item iſta fuit hoſpiti valde grata. vn̄ ibidem dicit. Quō ſeruus abrae petijt ab ea aquā ⁊ rebecca celeriter ydria depoſita dixit. bibe dn̄e mi. quin etiaꝫ camelis tuis hauriam aquam. ¶ Itē iſta fuit munere ſubarrata ſcilicꝫ munere gratie in preſenti ⁊ glorie in futuro. Unde etiā ibidem dicitur ꝙ eliezer qui interꝑtatur deus meus fortis ſeu adiutor ꝓ latis vaſis argēteis ⁊ aureis dedit ea rebecce ꝓ munere. Argētum em̄ gratiā. aurū gloriā ſignat: quas. ſ. deus noſter adiutor et fortis anie beate ꝑſtat ⁊ donat. ¶ Itē iſta fuit yſaac coniugata. yſaac em̄ interꝑtatur gaudiū. ſignificās ipſum deū cui in gaudio paradiſi aīa finaliter ꝯiugatur Sic beata agnes de ſeipſa dicebat. Illi ſum deſponſata cui angeli ſeruiunt. cuius pulcritudinem ſol ⁊ luna mirantur. Gene. xxv. yſaac cum. xl. eſſet annorū duxit vxorem rebeccam. ¶ Item iſta fuit geminis fecundata. Peperit enim rebecca prolē geminā. ſ. eſau ⁊ iacob ſignans ꝙ anima beata ſeu etiam quelibet ſacra virgo duplicem prolem. i. duplicia bona opera producit. ſcilicꝫ corporalia ⁊ ſpūalia. prouerb. xxxi. Oēs domeſtici eius veſtiti ſunt duplicibus. Uel duplicē prolem idest duplicem corporis ⁊ anime ſtolam Gen̄. xxv. Dedit dn̄s conceptūꝫ rebecce. Roma. ix. Rebecca ex vno concubitu habens geminos filios yſaac patris noſtri ¶ Item iſta fuit in ephron tumulata quia ſcilicet iſta in cimiterio paradiſi finaliter eſt ſepulta. Ephron em̄ interpretatur viſio ſempiterna. vn̄ Gen̄. xlix. In agro Ephron ſepultus eſt yſaac cum rebecca coniunge. ⁊c. a

Reus. Reatus. Cum reatus idē ſit q̄d peccatū: ſeu obligatio ad penam debitā pro peccato. Igitur notabo ꝙ hō efficitur peccator. ſeu reatu ad penam aſtrictus.

Propter omiſſam reuerentiam
Propter commiſſam violentiam.
Propter remiſſam diligentiam
Propter dimiſſam continentiam.

Efficitur dico reus ꝓpter obmiſſam reuerentiā. ⁊ ſic reus peccati dicitur qui deum ⁊ parentes non debite reueretur. Deum dico ſicut illi qui irreuerenter ad ſacramentuꝫ altaris accedunt. ſicut dicitur. j. Corint. xj. ꝙ quicunq; manducauerit panē. aut biberit calicē domini indigne: reus erit corporis ⁊ ſanguinis domini. Parētes etiam: quia ſcilicꝫ quicūq; patrem aut matrem irreuerenter offenderit: criminis reus erit Geneſis. xliiij. Niſi inquit reduxero puerum ſupple ſicut patri promiſi peccati reus ero in patrē meum. ¶ Itēꝫ efficitur homo reus propter commiſſam violentiam: vtpote quando committit homicidium ſeu furtum. vnde Numeri. xxxv. Qui volens ſanguinem fuderit. Sequitur. Si quis hominem ferro percuſſerit. et percuſſus mortuus fuerit: qui percuſſit erit reus homicidij. Sequitur. Non accipies precium ab eo qui reus eſt ſanguinis. ¶ Item reus efficitur homo propter remiſſam diligentiam. Et ſic dicitur Leuitici. v. quod anima que tetigerit aliquid immundum aut occiſuꝫ a beſtia: aut per ſe mortuum: et oblita fuerit immundicie ſue rea eſt et deliquit. ¶ Item efficitur homo reus propter dimiſſam continentiam ſicut de adultera dicitur. Numeri. v. Cum inquit mulier biberit. ſi contempto viro adulterij rea eſt pertranſibunt eam aque maledictionis. et inflato ventre computreſcet femur. Multa poſſent dici de reo: ſed ſatis dicitur de peccatore. De reo autem inquantum ſumitur ſecundum iura ſcilicet pro defenſore cauſe. ſeu etiam pro inuaſa vel accuſata: nihil ponit vocaliter in ſcriptura

Rebellio. Nota quod rebellare idem eſt quod ſurſum vel iterum bellare. Eſt enim idem quod contradicere Nota igitur quod inuenitur ſcilicet. a

Rebellio aduerſus ſpiritum que fit interius.
Rebellio aduerſus inditum ſeu prelatum que fit exterius.
Rebellio contra paracletum que fit ſuperius.
Primo modo rebellat animus.
Sed ſecundo modo rebellat infimus.
Sed tertio rebellat peſſimus.

Primo igitur dicam quod eſt quedam rebellio contra rationem que fit in animo. Conſtat ex mq; in mente noſtra ſemper inueniunt aliqui mali proterui af-

Ayuntamiento de Madrid

fectꝰ:qui ſenſualitatē ſequētes cōtra rationē rebellāt.
Caro em̄ concupiſcit aduerſus ſpm̄. ⁊ ſpūs aduerſus
carnē ſicut dicit̃.Gal.v.Dicit em̄ Pli.li.naturalium
ꝙ in ripa barotis opidi putei vacuātur ⁊ diminuunt̃
cum occeanus mūdat̃ ⁊ auget̃:quādo vero occeanꝰ di-
minuit̃ tūc illi putei plus replent̃. Putei abyſſi ſunt
noſtri interiores affectus:q̄r.ſ.iſti ſunt qui occeano.i.
mortui rōnis obuiant ⁊ ſuis inclinationibꝰ rebellant
Vñ de talibꝰ pōt dici illud Iob.xxiiij.Ipſi fuerunt re
belles lumini.neſcierūt vias eius:nec reuerſi ſunt p ſe
mitas illius.Ipſi inq̄t.ſ.carnales ⁊ ſenſuales affectꝰ,
lumini.i.rōni rebelles exiſtunt:⁊ p ipſiꝰ ſemitas non
incedunt.Iſta eſt igitur quedā rebellio ꝯtra rōnē q̄ fit
in animo.¶ Scdo dico ꝙ inuenit̃ q̄dam rebellio con
tradictionū q̄ fit ab infimo.Et iſta eſt illa qua ſcꝫ ma-
B li ſubditi ⁊ inferiores rebellāt ꝯtra p̄latos ⁊ ſupiores.
Multi eñ ita rebellis ⁊ ꝯtrarie ſunt nature ꝙ ſupio
ribus ⁊ melioribꝰ ſemp obſtāt ſimiles illi piſci qui dr̃
accipēſer vel accipēder vel elopes.ſm librū de rerum
natura.cuius ſquame tēdunt in cōtrariū verſus caput
qui etiā cauda p̄uia cōtra alioꝝ naturā p maria ſemp
natat.In iſto em̄ piſce cauda natādo p̄ponit̃ caput ve
ro retrocedit ⁊ poſt trahit̃.Sic vere dicā ꝙ in multis cō
munitatibus ⁊ collegijs inueni.it̃:q̄r.ſ.ſquame.i.ſubdi
ti:cōtra caput.i.ꝯtra ſupiores ⁊ meliores p rebelliōes
inuidias ⁊ detractiōes ſe ordināt:⁊ caudas.i.deterio-
res ⁊ minus valētes p̄ponūt ⁊ erigūt.Capita vero.i. il-
los qui capitaneatu digni fuerāt ſuppeditant.ipſoſq̄
poſt alios ſequi cogūt.Et ideo de ꝯgregatiōe taliū pt
dici illud.j.Eſdre.iiij.Ciuitas illa a diebus antiquis
aduerſus reges rebellat.⁊ ſeditiones ⁊ bella cōcitant̃
in ea.Et ibidē dicit̃ ſic.Rebellis eſt ⁊ nocēs regibus.
Nume.xx.Audite rebelles ⁊ increduli.Iſta eſt ergo re
bellio ꝯtra dn̄m q̄ fit ab infimo.¶ Tertio dico ꝙ inue
nitur rebellio ꝯtra ſanctionē q̄ fit a peſſimo.i.rebellio
ꝯtra deū.Cōſtat eñ ꝙ p̄uerſi ⁊ obſtinati ſemp ꝯtrariā
C tur ⁊ rebellāt deo.ipſiuſq̄ volūtati ⁊ iuſſionibꝰ ꝯtra-
dicūt:ꝯtra illud Nume.xiiij.Nolite rebelles ee cōtra
dn̄m.Et merito.Q̄r certe qui cōtra dn̄m rebellat ⁊ re-
calcitrat.finaliter mortē ⁊ dānationē reportat.Pau-
le paule durū eſt ꝯtra ſtimulū recalcitrare Actuū.ix.
Cuius tñ ꝯtrariū faciūt quidā ſupbi q̄r certe q̄dā ſunt
qui lꝫ a deo p tribulatiōes ſint p̄eſſi:ita tñ ſupbi ⁊ ob
ſtinati ſunt ꝙ ſemp deo recalcitrare ⁊ rebellare contē
dunt.Siles anguille q̄ etiā poſtq̄ excoriata eſt palpi-
tat ⁊ recalcitrat ⁊ ſe mouet.Sic tales etiā tribulatio
nibus excoriati.⁊ p paupertatē bonis oībus denudati p
ſupbiam tñ palpitare ⁊ recalcitrare nō ceſſant deoq̄
murmurādo ⁊ peccādo rebellāt.Audiāt ergo iſti illō
Nu.xv.Anima que p ſupbiaꝫ aliq̄d peccati ꝯmiſerit
q̄m aduerſus dn̄m rebellis fuit.pibit de p̄plo ſuo.Ta
libus ergo bñ dicit̃ Deut.ix.Contēpſiſtis inquit impe
rium domini dei vr̄i:⁊ nō credidiſtis ei.neq̄ vocē eius
audire voluiſtis.ſed ſemp fuiſtis rebelles.Sic igitur
pꝫ quomō multiplex rebellio reperit̃.Vide vbi. Con
tra.vbi aduerſus ⁊ in ſimilibus titulis.

Recedere. Nota ꝙ recedere idē eſt qḋ ab ali
quo fugere ⁊ elōgare.Et iō nota ꝙ
multiplex receſſus inuenit̃ in ſcriptura vicꝫ Receſſus
Damnabilis ⁊ vitioſus. Primꝰ eſt receſſus im
Laudabilis ⁊ virtuoſus pij a virtutibꝰ. Scd̄s
A Triſtabilis ⁊ doloroſus, eſt receſſus iuſti a cri-
minibus.Tertiꝰ eſt receſſus dei a pctōribus.Recedit
impius ab omni bonitate.Recedit iuſtꝰ ab omni pra
uitate.Recedit deꝰ a cordis feditate.¶ Dico ergo pri
mo ꝙ eſt quidaꝫ receſſus malus ⁊ vitioſus.Et iſte fit
qñ hō recedit ab illis cum quibus ipſe debꝫ manere.
vel q̄ ipſe ſecū dꝫ habere.Et ſic nota ꝙ mali recedunt
ſcꝫ A deo.A p̄lato.A ſcipſo.A proximo.⁊ a viro iuſto.
A deo em̄ recedūt p nequiciaꝫ ⁊ obſtinationē.A p̄lato
recedūt p proteruiā ⁊ indignationē.A ſcipſo recedunt
per ſuperbiam ⁊ elationem.A proximo recedunt per
fallaciam ⁊ p̄ditionē.A viro iuſto recedūt p inuidiam
⁊ pturbationē.¶ Dico ergo ꝙ a deo recedūt p nequi-
ciaꝫ ⁊ obſtinationē;q̄r.ſ.hō qui cū deo p grām ꝯiungi
tur.a deo p pctm̄ recedit ⁊ diuidit̃.⁊ maxime qñ ab ip
ſo p obſtinationē ⁊ maliciā elongat̃.Exēplo lune que
tunc tēporis cornuta eſſe incipit.qñ primo a ſole rece
dit.Quia pcerto iſti cornua ſupbe p̄ſumptionis ⁊ du
re etiā obſtinatiōis accipiūt.qui a deo p vitia ſe diſiū-
gunt.De iſtis dicit̃ Iob xxxiiij. Quaſi de induſtria re
ceſſerūt a deo.⁊ vias eius intelligere noluerūt.Potiſ
ſime aūt a deo recedūt illi q̄ ſibip idololatriā opponū
tur.⁊ q̄ aduerſario eiꝰ diabolo p vitia cōiungunt̃ ⁊ ſeq̄
viāi piꝰ dedignāt̃.De ydololatris em̄ dr̄ eccli.x.Initiū
ſupbie apoſtatare facit:a deo qui fecit illū recedit cor
eius.De illis etiā qui nolūt eſſe de eiꝰ amicis ⁊ iunxe
runt ſe inimicis illius dr̃ Hiere.v.Receſſerūt ⁊ abie
runt ⁊ nō dixerunt metuamꝰ dn̄m. et Hiere.xvij.Ma
ledictus hō qui ꝯfidit in hoīe:⁊ ponit carnē brachiuꝫ
ſuū ⁊ a dn̄o recedit cor eius.Et ſic dico ꝙ iſti recedunt
a deo p nequiciā ⁊ obſtinationē.¶ Itē dico ꝙ a p̄lato
recedūt p proteruiā ⁊ indignationē.Et iſti ſunt inobe
dientes apoſtate ⁊ negligētes:⁊ mādata doctorū ⁊ ma
iorum facere contēnētes.De q̄bus dr̄ zach.vij.Auerte
runt ſcapulā recedētes ⁊ aures ſu[illegible] aggrauauerūt ne
audirēt ⁊ cor ſuū poſuerūt vt adamantē.Iſti ſunt figu
rati in naamā qui ſalubre mandatū helyſei facere cō-
tēnebat.immo recedebat indignās:ſicut dr̃.iiij.Reg.
v.Quia ſicut.iiij.Reg.viij.dicit̃.Receſſit edom ne eēt
ſub iuda.¶ Itē dico ꝙ recedūt a ſcipſo p ſupbiā ⁊ ela
tionē.Auicule eñ vt cōiter recedūt a nido ſuo vbi ſunt
genite ⁊ nutrite ſtatim qñ ſciunt volare ⁊ qḋ plus ē vix B
aut nūq̄ ibi ꝯſueuerūt amplius reuenire.Sic vere cha
riſſimi hō a nido p̄prie vilitatis in quo eſt creatꝰ ⁊ ali
tus ⁊ nutritus.i.a ꝯſideratione ꝯditionis p̄prie tūc re
cedit qñ volatū ſupbie incipit:⁊ qḋ peius eſt ad ſcipm
vix aut nunq̄ amplius reuenit aut accedit. Sola em̄
ſupbia facit hoīem recedere a ſcipſo ⁊ obliuiſci penitꝰ
quid ſit hō.Vñ Hiere.iiij.Omne volatile celi receſſit
¶ Itē recedūt a p̄ximo p fallaciā ⁊ proditionē.Sicut
em̄ canis frequētat hoīem q̄diu videt ipm tenere pa-
nē i manu poſtq̄ vero nihil habuerit.recedit ⁊ dimittit
eum.Sicut etiā locuſte.yrundines ⁊ turtures in eſtate
apparēt ⁊ veniūt.in hyeme abeūt ⁊ recedūt. Sic falſi
amici optime frequētant hominē dum habꝫ panēꝫ in
manu.i.duꝫ eſt diues ⁊ dum eſt in eſtate proſperitatis
ſtatim vero quando iſta ceſſauerunt iſti ab eo recedūt
et de ipſo amplius nihil curant Prouerbio.xix.Fra-
tres pauperis hoīs oderunt euꝫ:⁊ inſuper amici eius
longe receſſerunt ab eo. Item recedunt a viro iuſto p
inuidiam et per turbationem. Inuidus enim nunq̄
vult eſſe cum meliore neq̄ cum potentiore ſe.Unde di
cebat Abimelech ad yſaac Geneſis.xxvj.Recede a no
bis quia potentior nobis factus es.Et Geneſis.xxxvj
Receſſit eſau a fratre ſuo Iacob. Iſte eſt ergo multi- C
plex receſſus malus et vitioſus.¶ Secundo principa
liter dico quod eſt quidam receſſus bonus et virtuo-
ſus.Et iſte eſt receſſus a malo ⁊ a peccato.Quia ſicut
dicitur Thobie.iiij.Multa bona habebimꝰ ſi timue-
rimus deum ⁊ ſi receſſerimus ab omni peccato.Unde
nota quod recedendum eſt ſcꝫ
A nefaria ſocietate,
A contraria crudelitate.
Ab omnimoda iniquitate.
Ab incommoda impietate,
Recedendum eſt ergo a mala ſocietate et amicicia.
Libenter enim recedit lepus a ſocietate canuꝫ:⁊ ouis
a ſocietate luporum:ſic ⁊ homo iuſtus a ſocietate ma
lorum.Unde Eſaie.lij.Recedite et recedite:pollutum
nolite tangere exite de medio eius:mundamini q̄ fer
tis vaſa domini.Et illud.Num.xvj.Recedite a taber
naculis hoīm impiorū.¶ Item recedēdum eſt a vana
crudelitate ⁊ ydololatria.Homo em̄ qui diligit dn̄m
ſuum.libēter recedit a cultura ⁊ a familia aduerſarij
ſui. Sic fidelis recedere debet a quacunq̄ cultura et
reuerētia

Ayuntamiento de Madrid

reuerētia dyaboli.Ezech.xiiij.Conuertimini ⁊ recedi te ab ydolis.¶ Itē recedendū eſt ab omni iniquitate et malicia.Aues enī alique de regionib⁹ frigidis ſolent in hyeme recedere ne ipſas ꝓpter frigus oportet ſuccumbere.Iniquitas eſt frigus congelās aīas ꝑ ſdeuotionē ⁊ peccatū:⁊ ideo eſt ab eo recedēdum.vnde prouerbi.iij.Time deum ⁊ recede a malo. ꝯtra illud.iiij. Regū.xv.Non receſſit zacharias rex iſrael a peccatis ieroboam.¶ Itē recedendū eſt ab impietate ⁊ iniuſticia.vñ Eccli.xxxv.Salutare ſacrificiū attendere mandatis:⁊ deꝑcatio pro peccatis recedere ab iniuſtitia.
D Iſte eſt ergo receſſus bonus ⁊ fructuoſus. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ eſt receſſus grauis et doloroſus. Et iſte eſt ille receſſus quo dñs recedit a peccatorib⁹ ⁊ iniuſtis.ipſis grām ſubtrahens in pñti ⁊ gloriam in futuro Vñ.j.Reg.xxviij.Philiſtijm pugnat cōtra me et dñs receſſit a me.Et vere quādo dñs recedit ab homine:bene ſequitur ꝙ philiſtim ideſt demones cōtra eum pugnant:quia vere qui a domino deſeritur.multis impugnationibus fatigatur.vnde Oſee.ix.Sed ⁊ ve eis non cum receſſero ab eis. Iſtuʒ tamen receſſuʒ procurant tria genera perſonarum.videlicet
Proſperitate gaudentes.
Carnalitate madentes.
Preſumptuoſitate tumentes.
De illis autē qui gaudēt ꝓſperitate dicitur. Job.xxj. Ducunt in bonis dies ſuos ⁊c.qui dixerūt deo recede a nobis ſcientiā viarū tuarū nolumus.De iſtis auteʒ qui madent carnalitate dicitur.Job.xxij.Fluuius deliciarū ſupple ſubuertit.fundamēta eorū qui dixerūt deo recede a nobis.De illis vo qui tumēt pſumptuoſitate dicitur.Eſaie.lxv.Recede a me:non ꝓpinques
E mihi:quia immūdus es.¶ Si aūt vis aliquid dicere negatiue.ſ.de non receſſu qđ idē eſt ꝙ alicubi vel cum aliquo ſtabiliter permanere ⁊ ab eodē nō excedere vel exire.dic ꝙ viri ſtabiles ⁊ ꝯſtātes a deo ⁊ a virtutib⁹ nō recedūt:ſʒ durabiliter ibi ſiſtūt.Exēplo Job.qui dicebat Job.xxvij.Donec deficiā nō recedā ab innocentia mea.Igitur nota ꝙ eſt dare non Receſſum fortis conſtantie quem iuſtus appetit.Non receſſum ingis malicie qui malis competit.Non receſſum dure triſtitie qui malos appetit ſeu impetit.Non receſſum grate leticie qui ſemper ſuppetit.i.ſufficit. Primus non receſſus pertinet ad iuſtos Secūdus nō receſſus ptinet ad ſtultos.Tertius nō receſſus ptinet ad damnatos. Quartus autē nō receſſus ſpectat ad beatos.¶ Dicā igitur ꝙ eſt vnus nō receſſus qui eſt pfectorū.Vir enī iuſtus ⁊ pfectus nūꝙ fugit aut recedit a xpi fide quaʒ ſemel ſuſcipit a xpi verbis q̄ ſemel ꝑcipit.a ſancta vita qua ſemel incipit a bono amore quē ſemel accipit. Dic a xpi fide quā ſemel ſuſcipit ps.Nō receſſit retro cor noſtrum.et Eccli.viij.Ne feſtines recedere a facie eius.Item non recedit a xpi verbis ſeu mandatis que ſemel percipit.vñ de Ezech.dr.iiij.Reg.xviij.ꝙ adheſit dño ⁊ non receſſit a veſtigijs eius. fecitꝙ mandata eius.Et Job.iij.A mandatis labiorū eius non receſſi. Itē nō recedit a ſancta vita qua ſemel incipit. ſicut.ſ. facit bon⁹ religioſus q̄ a via ſcepta nō faciliter recedit Exodi.xxxiij.Joſue nō recedebat a tabernaculo.Vñ.j. Reg.xij. precipitur ſic.Nolite recedere a tergo dñi:ſʒ ſeruite domino in omni corde veſtro. Itē non recedit ab amicicia quam ſemel accipit.Iuxta illud Senece. ſic diligamus quaſi deſinere non liceat.Hic eſt igitur non receſſus hominū perfectorū. ¶ Deide dico ꝙ eſt dare non receſſum hoim iniuſtorū illorū.ſ.qui in ſuis malicijs obſtinati nunꝙ volunt recedere ab iniquis. iiij.Regū.xvij.Ambulauerunt filij iſrael in vniuerſis peccatis ieroboam ⁊ non receſſerūt ab eis. nauis enī vbi eſt ferrum.quādo a caſu ad rupē adamantis trahitur vix aut nunꝙ pōt amplius recedere:ferrū enim quod ibi eſt tanto impetu trahitur ab adamāte ꝙ amplius recedere nō permittit. Sic vere in naui mentis humane ferrum dure obſtinationis cum fuerit coniunctum adamanti attractiuo.ideſt peccato ⁊ eius cōplacentijs.taliter adherebit quod amplius recedere non licebit.Quia ſicut dicitur Prouerbi.xxij.Adoleſcens iuxta viam ſuam graditur etiaʒ cū ſenuerit non recedet ab ea.Senuerit inquit ideſt in peccatis antiquatus fuerit.Quomodo igit̄ euadet aut recedet durus ⁊ obſtinatus peccator certe neceſſe eſt ꝙ facit ſicut naute.qui videntes ſe in mari ab adamante detentos. rupem illam adamantinam circueunt ⁊ q̄ſiꝙ fit ꝙ talem angulum rupis inueniunt.qui.ſ.ferrum nō attrabit immo fugit.Sicut enī dicunt doctores ⁊ ego ꝑ experiētiam vidi ſepe in eodem lapide eſt vnus angul⁹ attractiuus ⁊ alius retractiuus. Sic vere eſt de peccato.Habet enim cum ſuis angulis ⁊ conditionibus complacentibus et attractiuis multos alios retractiuos.Circui ergo ⁊ conſidera ⁊ certe multas cauſas inuenies recedenti.vnde Naū.iij.Omnis qui viderit te reſiliet a te.Vt ⁊ ſic dicat peccator penitens ipſi peccato ſuo dimiſſo illud Hiere.iij.Receſſimus non veniemus vltra ad te.Eſt ergo dare non receſſum hoim iniuſtorum.¶ Deniꝙ dico ꝙ eſt dare non receſſum hominū dānatorū.⁊ iſte certe eſt ille quo in inferno ligatis recedere non licebit.Job.xv. Non recedet de tenebris:⁊ ramos ipſius arefacit flāma. Iſti enim ampli⁹ non recedent a malis ⁊ mala amplius non recedēt ab eis .prouerbio.xvij.Non recedet maluʒ de domo eius Et naum.iij.Non recedet a te rapina.¶ Vltimo vero dico quod eſt dare non receſſum hominum beatoruʒ illorum ſcilicet qui ſunt in patria et gloria ſempiterna:quia ſcilicʒ iſti exinde recedere:nec volunt nec poſſunt.Ipſa etiam gaudia paradiſi ab eis recedere nūꝙ poſſunt Eſa.liiij.Miſericordia autem mea nō recedet a te ſufficit.Vide de fugere de dimittere.de relinquere.

Recenſere. Nota quod recenſere idem eſt qđ iuuare vel computare.Et ſi vis vide de Ibi.

Recidiuum. Nota quod recidiuum dicitur a reincido.dis. ſeu recido. dis. Et eſt proprie recidiuum idem quod reiteratus caſus Eſt autem recidiuus caſus magis pericloſus ⁊ magis vituperabilis ꝙ̄ caſus.Quia ſcilicʒ primus caſus debet eſſe cautio et preſeruatio recidiui.Sicut Seneca in prouerbi.dixit.quod cautio eſt in reliquum lapſus alterior.Etiam in infirmitatibus perculoſiora ſunt recidiua.Igitur dico quod loquendo moraliter ille recidiuare dicitur qui poſt conuerſionem aut penitentiam relabitur in peccatum.Quia tamen nō inueniuntur concordantie vocales de huiuſmodi recidiuo tranſeo quia ſcilicet in alijs titulis ſicut ſunt redire.retroſum ⁊ reuerti plenarie ſatis tangā ⁊c.

Reclinare. Vide vbi Inclinare

Recludere. Vbi Includere.

Recipere. Nota ꝙ recipere ſumitur multipliciter in ſcriptura.eſt enim generaliter loquendo Receptio . A

Contributiua.	Primo ergo dico qđ eſt generaliter receptio contributiua et illa eſt qua
Retributiua.	
Cōſolatiua	
Caſtigatiua.	
Condēnatiua	
Charitatiua.	
Obeditiua.	

quis recipit vt contribuat et vt reddat. Et ita recipiunt illi qui a deo recipiunt gratias et virtutes: et ipſi contribuunt et reddunt opera virtuoſa. Exemplo terre que recipit ſemen et fructum reddit. Exemplo radicis que humorem a terra recipit ipſum tamē ſibi non retinet ſed ad ramos reſtituit et transfudit quia . ſcilicet homo iuſtus recipit a deo ſemen bone inſpirationis:et retribuit fructum bone operationis recipit a deo per temporalem poſſeſſionem et ipſam

Ayuntamiento de Madrid

retribuit per gratiarūactionē vel per elemoſynarū
recōpenſationē. Exēplo ſpeculi qđ ſpēm ꝛ imagines a
facie recipit ꝛ eam ꝑ reflexionē radiorū iterū faciei ꝛ
oculis reſtituit ꝛ remittit q2 ſcilicet viri gratifici quic
quid beneficiū a domino recipiūt ſtatim ipi dño ꝑ gra
tiarum actionē vel per boni vſus executionē vſq3 ad
oculos repreſentāt reijciunt ꝛ remittūt. Et ſic faciunt
iuxta illud qđ dicit Eccli. iiij. Nō ſit porrecta manus
tua ad accipiendū ꝛ ad dandū collecta. Qđ eſt ↄtra il
los qui bene recipiūt ſed nihil reddūt ſimiles aeri vel
alij corpori dyaphano qđ bñ ſpecies ꝛ imagines reci-
pit ipſas tamē nō replicat oculo neq3 reddit. Sic vere
mali ↄtinue dei ꝛ aliorū beneficia recipiunt ipſi tamē
nec per recōpēſationē nec ꝑ gratiarūactionē reſtituūt
neq3 reddunt. contra illud. Rom. xiij. Reddite oībus
debita. Qđ eſt etiā cōtra illos qui non ſolū bona rece-
pta nō reſtituūt. immo qđ etiā peius eſt pro bono rece
pto malū reddūt. Exēplo male terre q̄ q̄uis recipiat
bonū ſemen: reddit tamē aliquotiēs malū fructū ps.
Retribuebāt mihi mala pro bonis ſterilitatē anime
mee. Iſta eſt ergo receptio cōtributiua ſeu reſtitutiua
B ¶ Secūdo dico ꝙ eſt receptio retributiua. Et iſta eſt
illa qua mali in iſto mūdo laute recipiūt mūdi bona
pro totali retributione ꝛ mercede. Math. vj. Amē di
co vobis receperūt mercedē ſuam. Iſti enim nō habēt
oculū niſi ad recipiēdum ꝛ aggregādū. Et iſti ſunt fa
tui: q2 cū natura plus de cibis recipit q̄ digerere poſ-
ſit. infirmitatē incurrit. Sic iſti quia de bonis mundi
magis recipiunt q̄ digerant ꝛ q̄ debite diſpenſant. in
firmitates diuerſorū vitiorū ꝛ poſtea mortē eternaliū
tormētorū exinde finaliter incurrūt. Et iſta quotidie
inueniunt in auaris qui nō ceſſant bona mūdi plenis
hauſtibus recipere et nullam ſatietatē habere. Sunt
eñi de natura materie que ſm phos hꝫ poſſibilitatem
recipiendi oēm formā. Sic iſti capacitatē habēt ad re
cipiendum oēm pecuniā. Sed audiāt quid dictū fuit
epulāti diuiti. Luc. xvj. Fili recepiſti bona in vita tua
lazarus aūt ſimiliter mala. Nūc autē iſte ↄſolatur tu
vero cruciaris. Quia procerto de receptiōe diuitiarū
peruenit ad receptionē penarū. et ſic dico ꝙ iſta eſt re
ceptio retributiua: q2. ſ. tales recipiunt ſuū premiū in
hoc mūdo. ¶ Tertio dico ꝙ eſt receptio conſolatiua.
Et iſta eſt illa qua iuſti a deo in paradiſum recipiunt
ꝛ qua ipſi a deo ſua p̄mia recipiūt ꝛ amplectunt Luna
eñi tunc a ſuꝑiori parte plenā a ſole illuminationē re-
cipit: q̄ñ ei immediatius in nouilunio ſe ↄiungit Tūc
eñi a ꝑte celi plene illuminat: q̄uis a ꝑte terre carere
lumine videat. Sic ↄ̄e beati in patria q̄ñ cū ſole iuſti
tie xp̄o cōiuncti ſunt: tūc a ꝑte ſuꝑiori. ſ. q̄tū ad aīam
illuminationē glorie paradiſi recipiūt. ꝛ tūc a deo ꝑ
gloriā ſuperi9 illuminant q̄uis a ꝑte inferiori. i. q̄tuꝫ
ad corpus eclipſari ꝛ perire hic inferius ſuꝑficialiter
cognoſcant. Et de tali receptione dr̄ Gal. iiij. vt adop
tionem filiorū dei reciperemus. Ibi recipiunt.
Operarij lucrum ꝛ vtilitatem.
Obſeſſi pacem ꝛ ſecuritatem.
Deuij hoſpitium ꝛ humanitatem.
Infirmi remedium atq3 ſanitatem.
Famelici conuiuium ꝛ ſatietatem.
Dico ꝙ ibi recipitur plena merces ꝛ vtilitas ab ope-
rarijs Ruth. ij. Plenā mercedē recipies a dño. Item
recipitur pax ꝛ ſecuritas ab obſeſſis. Thobie. iij. Re-
cipi in pace ſpiritū meū. Itē recipit hoſpitiū a deuijs
Lu. xvj. Recipiat vos in eterna tabernacula. et. j. Ma
cha. ij. Helyas dum zelat zelū legis recipit in celum.
Itē recipitur remediū ab infirmis. iiij. Regū. v. Reci
piet ſanitatē caro tua. Itē recipitur conuiuiū a fameli-
cis Unde Iudicū. xix. Poſtq̄ lauit pedes eorum reci
pit eos in conuiuium. Iſta eſt ergo receptio conſolati
ua. ¶ Quarto dico ꝙ eſt receptio caſtigatiua. Et iſta
eſt illa qua homo in mundo iſto recipit caſtigationes
et flagella quia ſicut dicitur Hebr. xij. Flagellat deus
omnē filium quem recipit. Et non ſolum viri iuſti re-
cipiunt tribulationem. immo etiā viri impij ꝛ iniuſti
Quia ſicut dicitur. prouerbio. xj. Si iuſtus in terra re
cipit: quāto magis impius ꝛ pctōr. Iſta tñ ē differētia: q2
iuſti recipiunt patienter: iniuſti vero impatiēter. Q2
ſicut dicitur Hiere. vij. Hec gens que non audiuit vo
cem dei: nec recipit diſciplinā. ¶ Quinto eſt receptio
condēnatiua. Et iſta eſt illa quam poſt laborē hui9 vi-
te mali recipiunt in inferno loco denarij diurni. Colo
ſenſes. iij. Qui iniuriam facit recipiet id quod inique
geſſit. ¶ Sexto eſt receptio charitatiua. Et iſta eſt il-
la qua quis recipit alios ad hoſpitiū ꝛ ad ver. ā Heb.
xiij. Hoſpitalitatē nolite obliuiſci. per hāc eñi quidā
placuerūt angelis hoſpitio receptis. De quo Math.
x. Qui vos recipit me recipit. ¶ Septimo ē receptio
obeditiua. Et iſta eſt illa qua deus per fidē ꝛ deuotio-
nem in corde recipitur a deuotis. de qua Ioh. j. Quot
quot aūt receperunt eum dedit eis poteſtatē filios dei
fieri. Iſta igitur de receptione ſufficiant. Uide. ſ. de ac
cinere Et infra de Suſcipere. A

Recordari. Cuꝫ de meminiſti ꝛ memoria. de
meditatione ꝛ cōſideratione ſint
ſuperius multa dicta. De recordari breuius eſt dicen-
dum Cum igitur recordari nihil aliud ſit q̄ aliquid ꝑ
teritum meditari. Poſſumus notare qđ in ſcriptura
inuenit recordatio humana. ſ. ꝛ diuina. Recordari eñi
pertinet ad mentem rōnalem q2 recordatio eſt act9 ip
ſius rōnis. Dicam9 ergo primo de his que dominus
recordatur Recordat eñi aliqua q̄tum ad ſe ꝛ aliqua
q̄tum ad nos. Quātum ad ſe enim recordatur. ſcilicꝫ.
Suam immenſam nobilitatem.
Suam clementem benignitatem.
Suam coniunctam fraternitatem.
Quantum ad nos vero ipſe recordatur.
Noſtram paternalem generoſitatem.
Noſtram deuotam ſedulitatem.
Noſtram innatam fragilitatem.
Noſtram perpeſſam aduerſitatem.
Noſtram commiſſam iniquitatem.
Iſta enim omnia recordatur deus vel ad noſtram mi
ſerationem: vel ad noſtram punitionem. Recordatur
ergo dominus ſue ſupernalis nobilitatis. Uir eñi po
tens ꝛ nobilis nocere debili dedignatur quando ſuaꝫ
eminentem celſitudinem recordatur. Et iſtud allegat
Hieremias volens deum ad miſericordiam prouoca
re dicens. Hieremie. xiiij. Solij glorie tue recordare
ne irritum facias pactum tuuꝫ nobiſcum. Item recor
datur ſue naturalis benignitatis Luce. j. Recordatus
eſt miſericordie ſue et veritatis ſue domui iſrael. Et in
ps. Cū iratus fueris miſericordie recordaberis ¶ Itē
recordatur ſue fraternalis communitatis: quia ſcili-
cet ipſe recordatur quomodo ipſe per incarnationē
fuit humano generi fraternaliter copulatus. Gene.
vj. ꝛ. ix. Cumq3 apparuerit arcus meus in nubibus re-
cordabor pacti mei quod pepigi tecum. ¶ Item ipſe
recordatur noſtre paternalis generoſitatis. ſicut fa-
ciunt homines qui quandoq3 recordantes parentum
nobilitatem ſeu probitatem cōtemplatione eorum fa
ciunt filijs multa bona. Sic deus recordatur ſanctorū
fundatorum et predeceſſorum noſtrorum. Exod. xxxij.
Recordare abraam yſaac et iacob. ¶ Itē ipſe recorda
tur noſtre ſpiritalis ſedulitatis quia ſcilicet homo al
teri facilius miſeretur: quando precum ſuarum inſtā
tiam recordatur. Unde Hieremi. xviij. Recordare qđ
ſteterim in conſpectu tuo. ¶ Item recordatur noſtre
corporalis fragilitatis Deus enim nobis facilius in-
dulget quando fragilitatem conditionis noſtre videt
Pſalm. Recordatus eſt quoniam puluis ſumus: ho-
mo ſicut fenum: dies eius tanq̄ flos agri ſic efflorebit
Et iterum. Recordatus eſt quia caro ſunt: ſpiritus va
dens et non rediens. ¶ Item ipſe recordatur noſtre
temporalis aduerſitatis. Deus enim illis libentius
compatitur: qui mundi tribulationibus affliguntur.
Pſalmiſ. Requirens ſanguinem eorum recordatus
eſt: non

Ayuntamiento de Madrid

eſt: nõ eſt oblitus clamoꝛe pauperũ. ¶ Itẽ recoꝛdatur noſtre criminalis iniquitatis quia ſcʒ ꝗuis modo crimina noſtra diſſimulat tñ recoꝛdatur ⁊ ea finaliter puniet. Oſee. viij. Nũc recoꝛdabit iniquitatũ eoꝛũ: ⁊ viſitabit peccata eoꝛũ. Iſta ſunt igitur illa que dominꝰ re-
B coꝛdatur. ¶ Secũdo dico ꝙ ſunt aliqua de quibus iuſtus recoꝛdari tenet. Et ſic nota ꝙ ad quẽlibet iuſtuʒ pertinet recoꝛdari multa. videlicet.

Flagicia que commiſimus.
Supplicia que meruimus.
Solacia que amiſimus
Iudicia que perpendimus.
Seueritatẽ quam euaſimus.
Maieſtatẽ quam offendimus.
Xpi paſſionẽ quã cauſauimꝰ.
Tribulationẽ quã habuimus
Beneficia que recepimus.

Igit recoꝛdemur flagicia ꝗ cõmiſimꝰ ezec. xvj. Recoꝛdaberis viarũ tuarũ ⁊ confunderis Et xx. ca. Recoꝛdamini viarũ veſtraruʒ exemplo petri. de quo dicit. Math. xxvj. Qñ recoꝛdatus verbi qđ dixerat illi Jeſus egreſſus foꝛas fleuit amare. ¶ Itẽ recoꝛdemur ſupplicia ꝗ meruimus. ſ. moꝛtẽ. iudiciuʒ ⁊ infernũ Cõtra quod dr Treno. j. Soꝛdes eius in pedibus eius. nec recoꝛdatꝰ eſt finis ſui. ¶ Item recoꝛdemur ſolacia que perdidimus. ſ. bona paradiſi ꝗ per peccatũ ꝑduntur ps. Super flumina babylonis illic ſedimus ⁊ fleuimus duʒ recoꝛdaremur tui ſyon ¶ Item recoꝛdemur iudicia ꝗ perpendimus. iſta enim ſunt ſumme recoꝛdanda. ſcʒ iudicia dei quomodo ſcilicʒ deus punit nocẽtes ⁊ ſeruat innocentes. De quo. Job. iiij. Recoꝛdare obſecro quis vnꝙ innocẽs perijt. Contra quod de malis iudicibus dicitur Dan. xiij. Qued auerterãt oculos ſuos ne recoꝛdarẽtur iudicioꝛũ iuſtoꝛũ. ¶ Iteʒ recoꝛdemur ſeruitutem quam euaſimꝰ quia ſcʒ homo qui euaſit a peccato ſemꝑ debet recoꝛdari ſeruitutẽ peccati. Deutero. xvj. Recoꝛdaberis quoniã ſeruꝰ fueris in egypto ¶ Item recoꝛdemur maieſtatẽ qua offendimus Eſa. xlvj. Redite p̄uaricatoꝛes ad coꝛ. recoꝛdamini prioris ſeculi. Et Eſa. lxiiij. In vijs tuis recoꝛdabunt nois tui. ¶ Itẽ recoꝛdemur xpi paſſionẽ quã cauſauimꝰ treno. iij. Recoꝛdare paupꝑtatis mee nec abſinthij ⁊ fellis ¶ Iteʒ recoꝛdemur tribulationẽ quã ꝑpter pctm̃ pertulimꝰ treñ. j. Recoꝛdata eſt hieruſalẽ dierũ afflictiõis ſue. Iteʒ recoꝛdemur bñficia que recepimus. Luc. xvj.
C Fili recoꝛdare quoniã recepiſti bona in vita tua. Iſta igitur ſunt illa ꝗ vir iuſtus recoꝛdari tenetur. ¶ Tertio dico qđ ſunt aliqua que vir vnicus recoꝛdari ꝓbatur. Et ſic nota quod peccatoꝛ recoꝛdatur

Deliciarum ad delectandum.
Iniuriarum ad vendicandum.
Nequiciarum ad complacendum

De delicijs dr Nũm. xj. Recoꝛdamur piſciũ quos comedebamus in egypto. De iniurijs etiã dicit. j. Macha. x. Recoꝛdati ſunt malicie magne quã fecerunt. De nequicijs etiam de quibus. ſ. ad cõplacẽdum mali recoꝛdantur. dicit. Ezechi. xx. Recoꝛdati eſtis iniquitatis vr̃e reuelaſtis p̄uaricatiões vr̃as ⁊ apparuerũt pctã veſtra. Sic ergo patʒ quõ aliqua recoꝛdatur deus. aliqua iuſtus. aliqua impius. Vide ſupra de Memoꝛia. de Conſideratione ⁊c.

A **Rectus. rectitudo.** Nota ꝙ rectitudo eſt quedã rerum dimẽſio per quã in equalitate ⁊ ꝓpoꝛtione debita ꝑſeuerant. ita ꝙ non plus ad vnã partẽ ꝙ̃ ad alterã ſe inclinant. In moꝛibus aũt rectitudo idẽ eſt qđ perfectio veritatis. ſanctitas et debita cõditio Rectũ ergo ideʒ eſt qđ debitũ et iuſtũ. Et ideo poſſumus dicere qđ rectitudo nihil aliud eſt ꝙ̃ moꝛũ iuſtitia ⁊ ſanctitudo. ⁊ ſic rectus dicitur quilibet hõ iuſtus. qui in nulla parte ſui eſt per hypocriſim: vel per fallaciã. vel per aliaʒ nequiciã toꝛtuoſus. Et non ineſt iſta rectitudo homini naturaliter niſi per accidens inclinetur. Sicut exẽplũ habemus de iſtis ardoꝛibus paruulis ſicut ſunt tribuli ſeu vepres. De intẽtione eni nature eſt ꝙ facit arboꝛem rectam. ⁊ ꝙ recte ipſam eleuet verſus celum ita etiã ꝙ in principio quãdo de terra naſcuntur recte ſunt et verſus celum tendunt. Sed pro certo tanta eſt in eis debilitas naturalis qđ ſtatim quando creuerũt ad terram inclinãtur ⁊ quanto plus ſenuerint. tanto amplius incuruantur ⁊ tanto magis a rectitudine deprauantur. Sic vere homo naturaliter creatur rectus ꝗtum ad aĩam qꝛ ſcʒ hõ a natura hʒ ſinderẽſim ſeu rectitudinem rõnis per quã cognoſcit naturaliter quid ſit iuſtum. ⁊ ꝑ quã naturaliter tendit ſurſuʒ ad deuʒ ꝑ deſideriumꝫ affectum. Quia ſicut dicitur prouerbio. xxvij. Coꝛ rectum exquirit ſapiẽtiam. Sʒ procul dubio conditio carnis ⁊ mentis noſtre ita eſt debilis ꝙ ſtatim ad terrã. i. ad terrenoꝛũ miſeriã inclinat. ⁊ ad mũdum ⁊ mundana quãto plus vixerit incuruatur. ⁊ ſic tota ipſius rectitudo in toꝛtuoſitatis vitiũ cõmutatur Et hoc eſt quod dicitur. Eccl's. vij. Hoc inueni ꝙ fecerit dominꝰ hominẽ rectũ ⁊ ipſe infinitis ſe immiſcuit queſtionibus. Quia igitur talis rectitudo naturalis de facili coꝛrũpitur per pctm̃ neceſſe eſt ꝙ homini inſit alia rectitudo que eſt moꝛalis ⁊ virtualis cuc ſcilicet ideʒ eſt quod iuſtitia que nõ ſinat hominẽ deflecti ad aliqua vitia vel peccata. De quo in perſona Job dicitur Job. j. Quod erat vir ille ſimplex et rectus et timens deum. Ubi aduerte qđ ſicut res recta ſiue ſit regula ſiue columna eſt vt communiter.

Firmioꝛ ad manendum.
Pulcrioꝛ ad videndum.
Planioꝛ ad tangendum.
Verioꝛ ed ſequendum.

Eſt infirmioꝛ per patiẽtie foꝛtitudinẽ. Erat inquit vir
Eſt pulcrioꝛ per apparẽtie gratitudinẽ. Ille inquit demõſtratiue loquit. Eſt planioꝛ per innocẽtie mititudinem. Simplex inquit. Eſt verioꝛ per exiſtẽtie certitudinem. Rectus inquit. ¶ Primo igitur dico ꝙ ille ꝗ B
ſimpliciter eſt rectus habet foꝛtitudinem patientie. quod oſtenditur cum dicitur. Erat vir. Iſtud enim verbum erat. ſignat ſterilem ſtabilitatem. ⁊ iſtud nomen vir ſignat virtualem foꝛtitudinem ⁊ firmitatem. Nã ſicut columna quãto magis eſt recta tanto magis eſt firma: ⁊ tanto ſub onere plus eſt ſolida atꝙ ſira. Sic homo quanto in moꝛibus eſt rectioꝛ: tanto ad ſuſtinẽdum onera tribulationum per patiẽtiam eſt foꝛtioꝛ ⁊ ad pſeuerãdum in bono ꝑ foꝛtitudinem eſt firmioꝛ. ij. Eſdre. ix. Cuʒ abſoluiſſet legem omnes recti ſteterũt. Iſte eñ videt ſimilis colũne cypreſſine que cũ eſt bñ recta vix aut nunꝙ flectitur ſub onere. Sic nec iuſtus Unde Seneca. Stat rectus ſub quolibet pondere nulla illuʒ res mouere facit. Vir inquit erat in terra hus nomine iob. Unde de ſtabilitate et perſeuerantia talium. dicitur Job. iiij. Recoꝛdare obſecro quis vnꝙ innocens perijt aut quando recti deleti ſunt. quaſi diceret tales qui ſunt recti ⁊ iuſti non faciliter pereũt per peccata. ⁊ ideo nõ merentur deleri per toꝛmenta. Iſti igitur habent foꝛtitudinem patientie. Erat inquit vir ¶ Secundo dico quod illi ſunt ſpiritualiter recti habent pulcritudinem apparentie. quod oſtenditur cuʒ dicitur Ille quod eſt pronomen demonſtratiuum. Res enim que ſunt notabiliter pulcre ſolent eſſe libẽtius demonſtrate. Et ideo cuʒ iſti demonſtrantur per iſtud pronomen ille bene videtur ſignificare quod iſti ſunt per honeſtam apparentiam demonſtrabiles atꝙ pulcri. Res enim que ſunt recte et alte. ſunt ad videndum vt communiter valde pulcre ſicut patet de illis arboꝛibus et columnis que quanto ſunt altioꝛes et rectioꝛes. tanto ſunt ad videndum pulcrioꝛes: delectabilioꝛes ⁊ mirabilioꝛes. Et maxime quia tales recte et alte arboꝛes ſunt vt communiter continue reuirentes. Sic vere illi qui ſunt recti in actu per iuſtitiaʒ ſunt vt cõmuniter delectabiles in aſpectu per honeſtã apparentiaʒ. ⁊ ideo de iſto ille id eſt de iſta demonſtrabili apparẽtia dicitur Sapieñ. x. Iuſtum deduxit dñs per vias rectas ⁊ oſtendit illi regnum dei. iſti ergo habent pulcritudinem apparentie. ¶ Tertio dico ꝙ iſti

Ayuntamiento de Madrid

qui ſpūaliter ſunt recti habent mititudinē innocētie. Simplex inquit. Res enim que ſunt bone ꝛ recte: ſunt vt communiter bene leues. ſuaues ꝛ plane qꝛ aſs ſi ha berent gibboſitates ꝛ aſperitates nō eſſent recte. Sic vere illi qui ſpiritualiter ſunt recti debēt eſſe innocen tes ſimplices atqꝫ plani non em̄ debēt habere aliquā concauitatē falſitatis. ſed ſimplicitatem ꝛ planiciem totius veritatis. Simplex inquit. i. ſine plica. qꝛ ſcilꝫ res q̄ ſunt ſine plica ꝛ ſine tortuoſitate ſunt recte. Sic illi qui ſunt innocētes ꝛ ſimplices ſunt ſine fraude. vn̄ prouerbio. ij. Qui enim recti ſunt habitabūt in terra ꝛ ſimplices permanebunt in ea. Ac ſi diceret. Idē ſunt recti ꝛ ſimplices. Habent igitur iſti aptitudinem in nocentie. ¶ Quarto dico ꝙ iſti qui ſpūaliter ſunt re cti habent certitudinem exiſtentie. qꝛ. ſ. tales nihil ha bent curuum: fictum ꝛ falſum. ſed totum quicquid eſt in eis ꝛ interius in intentione. ꝛ exterius in conuerſa tione totum eſt verum. ſolidum atqꝫ firmū. Et hoc no tatur in verbo. Rectus ꝛ timens deū Rectū em̄ ꝛ verū pro eodē ſupponunt. Et ideo ille proprie rectus dicit̄ qui ſine cuiuſcumqꝫ fictiōe verus. firmus ꝛ ſolidus inue nitur: vt ſic cuilibet tali poſſit dn̄s dicere illud qđ di ctum fuit dauid. ij. Regum. xxix. Rectus es tu ꝛ bonus in conſpectu meo Iſtam autē rectitudinē exiſtentie de bemus habere potiſſime religioſi ꝛ clerici qui ſumus exemplar ꝛ regula aliorū. Regula em̄ ſumme dꝫ eſſe recta. quia ſi eſſet falſa ꝛ curua. oīa regulata fierent ſi militer ita curua. Sic ꝛ nos qui ſumus exemplar et regula aliorū habemus neceſſario eſſe recti ꝛ virtuoſi qꝛ alias ſi eſſemus torti: curui ꝛ defectuoſi. oēs alij no ſtri imitatione fierent vitioſi. Rectus ergo ꝛ timens deum prouerb. xxi. Qui autē rectus eſt dirigit viam ſuā Sed proculdubio iſtud eſt aduertēdum ꝙ ad habēdū rectitudinē omnimode perfectionis multa recta ſunt neceſſaria. Debemus enim habere.

Rectum cor intentionis.	Omnes em̄ rectitu
Rectos oculos diſcretiōis	dines iſtas dꝫ habe
Rectos pedes affectionis	re hō ad hoc ꝙ poſ
Rectos amplexꝰ dilectiōis.	ſit ſpūaliter eē rectꝰ
Rectas pēnas cōtēplationis.	Igit̄ habeat rectitu
Rectas manus opationis.	dinē in corde intētio
Rectas vias ꝯuerſationis.	nis qꝛ ſicut dr̄ in ps.
Recta verba p̄dicatiōis.	Lux orta eſt iuſto. ꝛ
Recta labia eruditionis	rectis corde leticia.
Rectā vocē iubilationis.	Et iterū. Quā bonꝰ
Rectos frenos moderatiōis.	iſrael deꝰ his qui re

cto ſunt corde. Alibi ꝛ. Bn̄fac dn̄e bonis ꝛ rectis cor de. Rectitudo enim intētionis ꝛ cordis ſup oīa placet deo. ¶ Itē habeat rectitudinem in oculo diſcretionis Hieremi. xxvi. Facite mihi vt bonū eſt ꝛ rectū in ocu lis veſtris. Qđ eſt ꝯtra inuidos qui rectis oculis non poſſunt reſpicere alios. i. Regum. xviij. vbi dicit̄. Nō rectis ergo oculis aſpiciebat ſaul dauid. Qđ eſt ꝯtra fatuos qui etiā de ſuis proprijs actibus recte neſciunt iudicare. qꝛ ſicut dicit̄. prouerbi. xij. Uia ſtulti recta in oculis eius. ſed non ſic. ſed iuxta illud quod dr̄. puer. iiij. Oculi tui recta videant. ¶ Itē habeat rectitudinē in pede affectionis Ezech. i. Pedes eorū pedes recti ¶ Item rectos amplexus dilectionis. Canti. i. Recti diligunt te. ¶ Item rectas pennas contemplationis Ezech. i. Penne eorum recte alterius ad alterā. ¶ Itē rectas manus operationis. prouerbioꝝ. xx. Ex ſtudijs ſuis intelligitur puer ſi recta et munda ſunt opera eiꝰ Et. iij. Regum. xv. Fecit aſa rectum in conſpectu domi ni. ¶ Item rectas vias vite et conuerſationis. Unde Sapiētie. x. Iuſtum deduxit dominus per vias rectas Et Eccleſiaſtici. li. Ambulauit pes meus iter rectum. Quamuis de malis dicatur illud Prouerbiorum. ij. Quod ipſi relinquunt iter rectum ꝛ ambulant p vias tenebroſas. Quinimmo ſicut dicitur Prouerbiorum xxix. Abhominantur impij eos qui in recta ſunt via. Quia ſicut dicitur Prouerbio. xvi. Eſt via q̄ videt̄ ho mini recta ꝛ nouiſſima eius ducūt ad mortē. ¶ Itē ha beat recta verba predicationis prouerbio. viij. Ueritatem meditabitur guttur meuꝫ. aperientur labia mea vt recta predicent. ¶ Item habeat recta labia erudi tionis. prouerbiorū. viij. Recti ſunt omnes ſermones mei. ¶ Item rectam vocem iubilationis. ps. Rectos decet collaudatio. Laudabunt omnes recti corde: Iu ſtitie domini recte letificantes corda. rectis corde leti cia. ¶ Item habeant rectum frenum moderationis. Eccli. xxviij. Facito frenos ori tuo rectos. Et ſic habe bit ſpiritum rectum gratie ꝛ deuotionis. ps. Cor mun dum crea in me deus. ꝛ ſpiritū rectuꝫ innoua in viſce ribus meis. Et finaliter perueniet ad terram rectam eterne habitationis ps. Spiritus tuus bonus dedu cet me in terram rectam: letificabis in gaudio cū vul tu tuo. iſtis igitur modis efficitur homo rectus q̄uis multi ſunt ita peruerſi. quod nihil volunt cogitare: di cere aut facere recte ſimiles cancro qui nunq̄ vadit recte. Et ſimiles cani rabido qui vacillando et nunq̄ recte dicitur incedere: quia breuiter hodie ſunt pauci homines ita recti: quia ſicut dicitur Michee. vij. Pe rijt iuſtus de terra et rectus in hominibus non eſt. Et Amos. iij. Neſcierunt facere rectum. ꝛc. Non ſic ergo ſed ſit homo verus: rectus: realis: ꝛ non deuius vel ob liquus. Rectus inquit et timens deum Sic habebit. Exiſtētie certitudinem. Innocentie mititudinem. Ap parentie pulcritudinem. Permanentie fortitudinem Et ſic bene dicetur. Erat vir ille ſimplex et rectus ꝛ ti mens deum. Sufficit. vide. ſ. de iuſtitia.

Reconciliatio.

Nota ꝙ recōciliatio idem eſt qđ de diſcordia ad pacē ꝛ ad cōcordiā reductio. et qꝛ. ſ. de pace ꝛ pacificatione plenarie eſt tractatum: modo ſupereſt aliquid dicen dum. Nota ergo ꝙ reconciliatio eſt ſcilicet Actus ca ritatis. Actus vnitatis. Actus benignitatis. Indulgē tie venie et pietatis. Et ideo eſt triplex reconciliatio videlicet Una quam.
Fecit deus carnem aſſumendo.
Facit homo corde penitendo.
Facit iuſtus mente remittendo.
Eſt igitur reconciliatio celeſtis numinis placatiua. Exiſta eſt illa per quam deus fuit mundo reconcilia tus quando filius extitit incarnatus. Iſta enim recon ciliatio facta eſt per patrimoniuꝫ filij dei: quando ſo rorem noſtram humanam creaturam per incarnatio nem accepit in vxorem. Chriſtus enim fuit ſicut ſaphi rus qui dicitur diſcordes reconciliare: quia ſcilicꝫ iſte deum ꝛ hominem reconciliauit ꝛ ad vnitatem fidei concordauit. Unde. ij. Corint. v. Omnia autem ex deo qui reconciliauit nos ſibi per chriſtum. Et ibidem. Deus erat in chriſto mundū reconcilians ſibi. ¶ Itē eſt reconciliatio dei et hominis vnitiua Et iſta ſit per penitentiam. quādo enim deus eſt inimicus ꝛ contra rius alicui propter peccatuꝫ: ſi vult reconciliari neceſ ſe eſt quod penitentia interueniat ſatiſfaciendo: cul pam cogitando et emendam agendo. ꝛ ſe in omnibus humiliando. Adamas enim et magnes dicuntur la pides reconciliationis. Quia ſicut dicit Dyaſcori des Per iſtos mulier repudiata redit in gratiam viri ſui. Sic penitentia animam peccatricem chriſto viro ſuo reconciliat. ipſoſqꝫ ſimul pacificat et concordat. iu dicum. xix. Secutuſqꝫ eſt eam vir ſuus volens recon ciliari. Potiſſime autem iſta reconciliatio fit quan do mater ipſius dei pro peccatoribus intercedit Ora tio enim beate virginis et ſanctorum: et etiam oratio propria multum facit. Unde. ij. Machabeorum. i. Ex audiat dominus orationes veſtras ꝛ reconcilietur vo bis nec vos deſerat in tempore malo. ¶ Item eſt re conciliatio fraterni turbinis lenitiua. et iſta eſt illa qua hō tenetur reconciliari fratri ſuo ſibi diſcordi et offenſo. Charitas enim non debet pati ꝙ nos qui fra tres ſumꝰ in xp̄o p rixaꝫ aut p odiū diuidamur q̄nimmo neceſſe ē ꝙ ſtatim inuicē ꝯcordemur. Exēplo gruū que quandoqꝫ inter ſe dicuntur fortiter pugnare: ſed ſtatim

Ayuntamiento de Madrid

ſtatim finita pugna inuicem reconciliare non obmit-
tunt ꝓpter hoc inuicē volitare ⁊ cōiterū pariꝰ habitare
Sic ⁊ nos ſi alter alteri aliquotiēs iraſcimur neceſſe
eſt ꝙ inuicē recōciliemur ⁊ ꝙ omi odio ⁊ rācore dimiſ
ſo. ⁊ in habitatione ⁊ in volatu .i. in oratiōe ſimul ite-
rum copulemur. Et de hoc Math. v. Si frater tuꝰ hꝫ
aliqd aduerſum te: vade prius recōciliari fratri tuo ⁊
ſic offeres munus tuū. roma. v. Reconciliati ſalui eri
mus ab ira. Deꝰ eīm qui caritas eſt. nō haberet munꝰ
gratū ſi ſibi ab odioſis ⁊ iracundis offerret. Et iō vult
vt aſi omnia recōciliemur ⁊ vt per caritatē inuicē con
cordemur. ij. Mach. xij. Reconciliatus obtulit ſacri
ficium. patꝫ ergo ꝙ eſt recōciliatio fraterna. Interna.
Eterna ⁊c. Uide. s. de Pace Pacificare. Concordia.
Caritate. Amore. ⁊ ſimilibus. ⁊c.

recumbere. Uide vbi accumbere ſeu Accu
bare. Et vbi diſcumbere.

a **Redarguere. reprehendere.**
ſeu reprobare. Nota ꝙ multiplex redarguere inueni
tur videlicet. Redarguere quod facit

Animus.
Optimus.
Peſſimus

Primo dico qđ eſt vnū redarguere
qđ facit animus qđ eſt euitandū. Et
iſtud pcerto nihil aliud eſt ꝙ remor
ſus cōſcientie. q: ſcꝫ conſcia ſtatim vt hō malū aliquod
facit ipm redarguit ⁊ remordet. Eſt eīm ſicut verticu-
lum ſupra campanile. qđ ſtatim ⁊ ſubito vento ꝯtra-
rio ſe opponit. Unde Sap. xvij. Frequēter eīm p̄occu-
pant peſſima redarguēte eos ꝯſcientia. Boni aūt ⁊ iu
ſti hmōi redargutionē vitant: q: ſcꝫ a reprehēſibilibus
rebus cauent. ⁊ ſicut impij corda ſua non moleſtāt. ſi-
cut Job de ſeipſo dicebat Job. xxvij. Juſtificationē quā
cepi tenere non deſeram: neqꝫ enim reprehendit me cor
meuꝫ in tota vita mea. Et Judith. viij. dr. Omnia que
locuta es vera ſunt. ⁊ non eſt in ſermonibus tuis vlla
reprehenſio. Sic eſt tamē ꝙ certe talis ꝯſcientie repre
henſio tunc eſt vtilis qñ ex tali redargutione emēda-
tio ſequit. ⁊ quandoquis per pniam mordēte ꝯſciētia
reformat. ſicut Job de ſeipſo dicebat Job. xlij. Ipe me
reprehendo ⁊ ago penitētiam in fauilla et cinere. Et
bene dicit Ago pniam quia ſcilicꝫ ex tali cordis redar
gutione non debet ſequi obſtinatio vel deſperatio. ſed
potius ſpes venie ⁊ pnia ſeu conuerſio. ſicut bñ videt
innuere ſcriptura ſcilicꝫ. i. Job. iij. vbi dicit ſic. Si rep
hēdit nos cor noſtrū: maior eſt deus corde noſtro. q. d.
maior eſt deꝰ vt indulgeat ꝙ debeat eſſe cordis deſpe-
ratio. vt remordeat. Iſta eſt igitur redargutio quā fa-
cit animus. ¶ Scđo dico ꝙ eſt redargutio quā facit
optimus. hoc eſt dictu bonꝰ pdicator ſeu platus q. ſ.
malos redarguit ⁊ caſtigat. Iuxta illud. Jude. Redar
guere omnes impios. Ut ⁊ de malis operibꝰ dicat illud
Eph. v. Nolite cōicare operibus infructuoſis tenebrarū
magis aūt redarguite. Et certe non ſolū mali ⁊ mala
redargui debent immo etiam ipſi boni ſi ipſos contin
gat male agere ſicut paulus legitur reprehendiſſe pe
trum pro eo ꝙ gentes iudaizare cogebat. ſicut ſcilicet
ipſe dicit Gal. ij. Reſtiti inquit petro in faciē quia re
prehenſibilis erat. Iſta eſt igitur redargutio quam fa
cit optimus. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur redargutio
quam facit peſſimus. Inuidi enim ⁊ detractores nihil
inueniunt ita bene factuꝫ quin iugiter reprehendant.
Boni autem econuerſo. q: ſcꝫ boni redarguunt ſe et
non alios. alij vero nō ſe ſed alios. Unde de viro iuſto
dr in ps. Factus ſum ſicut hō nō audiens ⁊ non habēs
in ore ſuo redargutiones. Sufficit Uide de arguere et
corrigere ⁊ ſimilibus.

a **Reddere.** Nota ꝙ reddere pſupponit pmiſ-
ſionē. receptionē. vel aliqualem ob-
ligationem. Et quia homo obligatur et tenetur. Deo
Proximo ſibi ⁊ prelato. Quia etiam deus tenetur ho
mini ſicut creator creature. factor facture. genitor ge-
niture Hinc eſt quod Aliqua reddit deus. Aliqua red
dit homo. Et aliqua ſunt reddenda deo. Et aliqua ho
mini. ¶ Primo quidē dicamus de deo ſicut enim di
cit Eccli. v. Altiſſimꝰ eſt patientiſſimus redditor. Pa
tientiſſimus enim dicitur. q: ſcꝫ non ſtatim reddit ꝓ-
miſſa ſua ſiue bona ſiue mala. quinimmo cōmuniter
conſueuit differre vſqꝫ ad tēpus. ſed finaliter optime
reddit homini quicquid debet Ipſe eſt ſicut grus que
ſubito non mouetur a terra. immo in principio anteqꝫ
volare incipiat dicitur facere nouem paſſus. Poſtqꝫ
vero incepit cito volat. Sic deus non ſtatim proſilit
ad volatū ſuorū actuū exequēdū vel ad reddēdū pmia
iuſtis. vel ſupplicia iniuſtis. Multos eīm paſſus ſolꝫ trā
ſire diſſimulās pctā hoīm vt emēdētur ⁊ merita iuſto
rum vt meliꝰ pbētur. Sꝫ pro certo qñ ipſe incipit red
dere ipſe nō ſolꝫ p modico deſiſtere: imo ſolꝫ actū ſuū
exercere celeriter ⁊ cōplere ⁊ vnicuiqꝫ reſtituere ⁊ red
dere quod meretur ps. Tibi domine miſericordia. q:
tu reddis vnicuiqꝫ ſm opera ſua. Ipſe eſt eīm ſicut ter
ra que ſi bene colitur reddit homini fructus bonos.
Si vero non bene colitur. reddit ei ſpinas ⁊ tribulos
⁊ alios fructus malos. Quia pro certo deus reddit ge
neraliter bona bonis ⁊ etiā vt cōiter mala malis. Apo
ca. xxij. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecum eſt red-
dere vnicuiqꝫ ſm opera ſua. Diſpenſator enim qui eſt
ſuper opera ſua non reddit mercedē operarijs omni
ſero immo expectat vſqꝫ in finem ſeptimane. ⁊ tūc red
dit omnibus ſalarium quod promiſit. Sic deus fineꝫ
ſeptimane huius vite expectat: vbi poſt mortē reddet
omnibus quod debebit puerbi. xxiiij. Seruatorē ani
me tue nihil fallit. Reddetqꝫ homini iuxta opera ſua
Notemus igitur qđ deus Reddet.

Gratiam penitētibus.
Copiam indigētibus.
Gloriā triumphantibus.
Eloquētiā pdicantibus.
Brauium militātibus.
Premiū laborātibus
Gaudiū lamētantibus.
Salariū miſerātibus.
Suppliciū delinquētibꝰ.

Dicamꝰ igitur ꝙ deꝰ
penitētibꝰ reddit gra
tiam. Eccli. iij. Dñs p
ſpector eſt qui reddet
gratiā. iij. Re. ij. Filijs
berzellay reddes gras
¶ Itē indigētibꝰ red-
dit copiā. Joel. ij. Red
daꝫ vobis annos quos
comedit locuſta. ¶ Itē triumphantibus reddit gliaꝫ
zach. ix. Hodie quoqꝫ annūcians duplicia reddā tibi.
Per duplicia enim intelligit gloria paradiſi propter
duplicem ſtolam anime ſcilicet et corporis. ¶ Item
predicantibus reddit facundiaꝫ. vnde Soph. iij. Tūc
reddam populis labium electum. ¶ Item dico quod
deus militantibus reddit brauium. vnde. ij. Thimo.
iiij. Curſum conſummaui. fidem ſeruaui. bonum cer-
tamen certaui. ideo repoſita eſt mihi corona iuſtitie
quam reddet mihi dominus iuſtus iudex. Item labo
rantibus reddit premium. Unde Sapiētie. x. Reddet
deus mercedem laborum ſuorum ⁊ deducet eos in via
mirabili. ¶ Item lamentantibus reddit gaudium.
pſalm. Redde mihi leticiam ſalutaris tui et ſpiritu
principali confirma me. ¶ Item miſerantibus red-
dit ſalarium: quia ſcilicet deus valde remunerat
homines miſericordes. Unde dauid poſtqꝫ peper-
ciſſet ſauli dictum ſibi fuit. i. Regum. xxiiij. Reddat
tibi dominus viciſſitudinem. Unde Prouerbiorum.
xxv. Si eſurierit inimicus tuus ciba illum et dominꝰ
reddet tibi. ¶ Item delinquentibus reddit ſuppliciū
quia ſcilicet ipſe eſt qui reddit retributionem ſuper-
bis. pſalm. Ipſe eſt qui impijs et peccatoribus reddit
vindictam Eccleſiaſtici. xij. Ipſe eſt qui reddit vltio-
nem hoſtibus ſuis. et his qui oderunt eum retribuet.
Et ſic patet quod eſt quedam redditio ſuperior et di-
uina. ¶ Secundo vero dico quod eſt quedam reddi- B
tio inferior et humana. Et iſta eſt illa qua homo tene
tur reddere vnicuiqꝫ quod ſuuꝫ eſt. Omnia enim que
ſunt libenter reddunt illud ad quod naturaliter obli
gantur. Sicut patet de ſtellis que libenter reddunt
illuminationem. De terra que libenter reddit fructu
um productionem. Quia breuiter omnes creature ſi-
ne difficultate conſueuerunt reddere illum debitum

Ayuntamiento de Madrid

famulatum ad quē ipſas natura voluit obligare. ⁊ q̄ꝛ
hō grecis ⁊ barbaris ſapiētibꝰ ⁊ inſipiētibus debitoꝛ
eſt neceſſe eſt ꝙ vniciuiqꝫ reddat qđ dꝫ. vꝫ. deo. ꝓximo.
p̄lato. ſubdito. ſibiipſi. Juxta illud Math. xxij. Red
dite q̄ ſunt ceſaris ceſari ⁊ q̄ ſunt dei deo. Ubi aduerte
ꝙ in iſta redditiōe tria ſunt breuiter attēdēda videlicꝫ
Uolūtatis promptitudo.
Equitatis rectitudo.
Dignitatis celſitudo.
Primū facit autoritas legis. Reddite Scđm facit ne
ceſſitas gregis. q̄ ſunt inq̄t ceſaris ceſari. Tertium ꝓ
bat ſublimitas regis. que ſunt inquit dei deo. Jſte eñ
ſunt tres cauſe ꝓpter quas dꝫ hō reddere illud qđ dꝫ
vicꝫ. Propter timorem legis mandatorum. Reddite.
Propter amorē gregis proximorum q̄ ſunt ceſaris ce
ſari. Propter honorē regis ſup̄norum. q̄ ſunt dei deo.
¶ Jgitur dico ꝙ ad reddēdum debita nos excitat au
toritas mandatorum dei vel legis Et hoc oſtēditur cū
dicitur. Reddite. quod ē imperatiui modi ſignificās
qđ ex legis imperio ⁊ mandato ad reddēdum debita
obligamur. Juxta illud Romañ. xiij. Reddite oībus
debita. cui tributum tributū: cui vectigal vectigal. cui
timorē timorē. cui honorē honorē. ⁊ Math. xviij. Red
de quod debes. Quicquid eñ a deo vel a proximo rece
pimus neceſſe eſt ꝙ vno modo vel alio reddamꝰ. Exē
plo maris quod aquas fluminū ⁊ fontium recipit: ip
ſaſqꝫ iterum fontibus ⁊ fluminibus reſtituit atqꝫ red
dit. Sic ⁊ nos bona que a deo recipimus reddere de-
bemus per gratiarūactionē ps. Uouete ⁊ reddite dño
deo veſtro. Jlla vero q̄ recepimus a proximo debemꝰ
ſibi reddere p recompēſationem. Hierem. l. Reddite
illi ſm opus ſuum. Aduerte tamē quod quidam ſunt
ſimiles ſanguiſuge q̄ ſanguinē bene bibit ⁊ recipit: ip
ſum tamē non niſi per violētiam reddit. Sic ſunt mul
ti qui ſemꝑ volūt recipere ⁊ nihil reddere Hiere. xxij.
Mercedē eius non reddet ei. Nō ſic ergo ſꝫ reddamꝰ
q̄ꝛ ad hoc excitat autoritas mandatorum dei legis.

C ¶ Jtē reddamus debita quia ad hoc nos inuitat ne-
ceſſitas ꝓximoꝛꝫ gregis. Que ſunt inquit ceſaris ce
ſari ideſt q̄ ſunt hominis homini. Ac ſi dicat, Reddi-
te proximis veſtris illa q̄ tenemini eis reddere. Uñ no
ta qđ nos debemus reddere ſcilicꝫ.
Parentibꝰ pietatem
Maioribus humilitatem.
Uxoribus charitatem
Seruitoribus vtilitatem.
Conquerētibus equalitatem.
Delinquētibus ſeueritatē.
Arguētibus veritatem.
Jgitur reddamꝰ noſtris parētibꝰ pietatē. Exēplo qua
rumdam auium que parētes ſuo ſenio cōfectos fouēt
⁊ nutriunt. ſicut in iuuentute ab eis fuerant enutrite.
Et vocantur iſte aues ciconie. ⁊ tales ſunt aues illius
nature ſicut dicit Plinius. Dantes nobis exēplū. vt
parētibus vicē reddamus ⁊ quod eos neceſſitatis tē
pore nutriamus primo Thimo. v. Mutuam vicē red
de parētibus. ¶ Jtem reddamus noſtris maioribus
humilitatem: quia ſcilicꝫ ad ipſos ꝑtinet dicere nobis
illud. Luc. xvj. Redde rationē villicationis tue. Tene
mur enim eis humiliter reddere rationē de regimine
vite noſtre. Jtem reddamus charitatē noſtris vxoribꝰ
vicꝫ vxoribus naturalibus ſi ſumus laici: vel ſpiritua
libus ſcilicꝫ eccleſijs ⁊ beneficijs ſi ſumus clerici. Un-
de. j. Corinth. vij. Uir vxori debitum reddat. ¶ Jtē red
damus vtilitatē noſtris ſeruitoribꝰ. Math. xx. Uoca
operarios ⁊ redde illis mercedem. ¶ Jtem reddamꝰ
equalitatem de nobis conquerētibus Luc. xix. Si ali
quem defraudaui reddo quadruplum. ¶ Jtē reddamus
ſeueritatem malis delinquētibus. vnde Heſter.
ix. Percuſſerunt iudei inimicos reddētes eis quod ſi
bi parauerant facere. ¶ Jtem reddamus veritatē ar-
guentibus Actuū. iiij. Uirtute magna reddebant apo
ſtoli teſtimonium reſurrectionis Jeſu chriſti ⁊c. Sic

igitur patet quod homo debet reddere que ſunt ceſa-
ris ceſari ideſt reddere cuilibꝫ quod ſm diuerſam con
ditionem ipſius ſibi debet. Unde Marci. xij. Reddi-
te que ſunt ceſaris ceſari. Patꝫ quod ad reddendum
debita nos inuitat neceſſitas proximorum gregis.

¶ Tertio dico quod ad hoc nos iuitat ſublimitas ſu D
pernorū regis. que ſunt inquit dei deo quia ſcilicꝫ ho
nor et excellentia tāti principis nos debꝫ inducere ad
ſibi reddendum illa que debemus eidem pſalm̄. Red
de altiſſimo vota tua. Nota ergo quod ſibi reddende
ſunt. Uota ⁊ promiſſiones. Preces ⁊ orationes. Lau-
des ⁊ gratiarumactiōes. De promiſſionibus dicitur
Eccleſiaſtici. v. Si quid voueris deo non moreris red
dere. De orationibus dicitur. Oſee. xiiij. Reddemus
vitulos labiorum noſtrorum. De gratiarumactioni-
bus autem dicitur. Eccli. xxxv. Bono animo gloriam
redde deo. Et in pſal. Tibi reddetur votum in hieru-
ſalē. Sic igitur patet quomodo reddēdū eſt. Aliquid
ſup̄norum regi. Aliquid proximorum gregi. Aliquid
mandatorū legi. Et iſta eſt redditio inferior ⁊ huma
na. Jſta igitur de reddere ſufficiāt. Uide ſupra de Re-
cipere ⁊ de Reſtituere. A

Redigere. redactus.

Cū redigere idē ſit quod aliquid
in aliud conuertere vel mutare. Poſſumus dicere qđ
in ſcriptura reperitur Redigere quo
Uita terminatur.
Corpus caſtigatur.
Uirtus eneruatur
Libertas ligatur.
Fortuna mutatur.

Eſt igiť q̄dam redactio ter-
minatiua. Et iſta eſt illa qua
caro nr̄a finaliter redigitur
in cinerē ⁊ in mortē. vñ Job.
xvj. Jn nihilum redacti ſunt
oēs artus mei ⁊ Job. xvij. Caligauit ad indignationē
oculus meus: ⁊ membra mea quaſi ad nihilū redacta
ſunt. ¶ Jtē eſt redactio carnis ſubiugatiua Et iſta eſt
illa qua iuſtus corpus ſuum in ſeruitutē redigit ⁊ qua
etiam mentē ⁊ intellectum in fidei obediētiam ſuppo
nit. De corpore enim quō p ſpiritū viri iuſti in ſerui-
tutem redigitur. Patꝫ. j. Corin. ix. vbi dicitur Caſtigo
corpus meū ⁊ in ſeruitutē redigo: ne forte cum alijs ꝑ
dicauerim ipſe reprobꝰ efficiar. De intellectu ꝟo quō
in fidei obediētiam captiuatur. Patꝫ. ij. Corint. x. vbi
apoſtolus dicit ſic. Jn captiuitatē redigētes omnē in
tellectum in obſequium xp̄i. ¶ Jtē eſt redactio virtu-
tis deſtructiua. et iſta eſt illa quādo per pctā boni mo
res ⁊ conditiones ad nihilum rediguntur. ⁊ in malos
⁊ ſuꝑfluos cōuertuntur ⁊ qua etiam mēs humana in
ſeruitutē carnis ſeu dyaboli redigitur ⁊ frenatur. Si
cut dauid de ſeipſo dicebat in ps. Et ego ad nihilum
redactus ſum ⁊ neſciui. Ut ſic peccatoribus dicatur il
lud. Job. xiij. Memoria noſtra comparabitur cineri:
⁊ redigētur in lutum ceruices noſtre. Cuius tamē con
trarium dicebat apoſtolus de ſeipſo. j. Corin. vj. vbi. ſ.
dicebat ſic. Omnia mihi licent ſed ego ſub nullius re
digar poteſtate. ¶ Jtē eſt redactio pauperū grauati
ua. Et iſta eſt illa qua iuſtos impij ⁊ tyranni ſub ſue ty
rannidis redigunt poteſtate. Sicut ſcilicꝫ de Circe le-
gitur in Ouidio libro. xiiij. Fabula. xv. ꝙ hoſpites ab
ea recollectos in porcorum effigiē cōuertebat. ⁊ in ſer
uitutem propriam redigebat Quia ſcilicꝫ tyranni ho
ſpites ſuos. ideſt illos qui in ſuis territorijs hoſpitan
tur ⁊ manent. ſolēt in ſeruitutem ſuam redigere. ⁊ a li
bertatis effigie tranſmutare. Unde Sap. xix. Alij qui
dem ignotos non recipiebant aduenas. Alij autē bo-
nos hoſpites in ſeruitutem recipiebant: vt ⁊ ſic de bo
nis talibus iniurias ſuſtinētibus dicatur illud. ij. Co
rinth. xj. Suſtinetis inquit ſi quis vos in ſeruitutē re-
digit. ſi quis deuorat: ſi quis accipit: ſi quis in faciem
vos cedit. ¶ Jtē eſt redactio fortune mutatiua. ⁊ iſta
certe eſt illa qua mundi diuites ⁊ peccatores. qui ſcilꝫ
modo magni ⁊ excelſi quo ad mundanam gloriam re
putantur finaliter in nihilum rediguntur ps. Domi-
ne in ciuitate tua imaginē ipſorum ad nihilum redi-
ges. Et. ij. Eſdre. j. Omnia honorifica eius ad nihilū
redegerūt

Ayuntamiento de Madrid

redigerunt. vt r' ſic breuiter de redactione fortune eoꝝ in nihilum que fit per tribulationem. ⁊ etiam de redactione anime eorum in nihilum que fit per gratie ⁊ glie amiſſionem et finalem damnationem dicat dominus Ezech. xxvi. Porro cum dedero gloriam tuam in terra viuentium: in nihilum redigam te ⁊ non eris. ps. Ad nihilum rediges valde iſrael: Iſtam autem redactionem in nihilum que ſcilicet per culpam ⁊ penã efficitur ſum me timebat hieremias dicens Hierem. x. Scio inquit domine. quia non eſt hominis via eius. nec vt ambulet ⁊ dirigat greſſus ſuos. Corripe me domine verumtamẽ in iudicio ⁊ non in furore tuo: ne forte ad nihilum redigas me. Et ſic igitur patꝫ quomodo diuerſi diuerſimode in aliud rediguntur. Si vis latius cum exemplis et figuris. Uide vbi Conuertere. vel Mutare.

a **Redimere.** Nota ꝙ redemptio proprie habet locum in ſeruitute. in captiuitate in vẽditate. vel hereditate. Et ideo quia mũdus fuit ſeruituti peccati ſubiugatus. ad captiuitatem inferni dãnatus. et hereditate paradiſi priuatus. chriſtus nobis iſta tria reſtituit ⁊ redemit. quando pro iſtis obligationibus deo patri in crucis ſupplicio pro ſuo populo ſatiſfecit Eſa. lxiij. In dilectione enĩ ſua redemit nos. Et generaliter ⁊ ſpiritualiter loquendo per redemptionẽ intelligitur illa ſalus ⁊ liberatio. quam chriſtus natus ⁊ mortuus ſuis fidelibus procurauit. Et ita redemptio idem eſt. ꝙ ſalus vel ſaluatio. ¶ De iſta ergo aliquid eſt dicendum. Et dicamus. ꝙ ſicut hereditas vendita. per proximum poteſt redimi. ſicut habemus ex legibus ciuilibus ⁊ diuinis. ⁊ hoc introductuꝫ eſt: ne hereditates extra genꝰ illorum quorum ſunt deuoluantur. Et ſi caſu vendite fuerint vel diſtracte. vt per redemptionem ad genus ⁊ ad ſanguinem reuertantur. Sic vere chariſſimi cũ primogenitus frater noſter adã vendiderit poſteritatem ſuam. ⁊ noſtram ſcilicet hereditatem gratie ⁊ glorie. ipſamqꝫ dyabolo obligauerit pro vno miſerabili morſu pomi voluit dei filius per carnis aſſumptionẽ fieri frater noſter. vt haberet ius hereditatem redimendi ⁊ nobis reſtituendi ⁊ reddẽdi Leuit. xxv. Si attenuatus frater tuus vendiderit hereditatem ſuam propinquus eius poterit eam redimere. Deus enim pater miſit filium ſuum ſicut theſaurum precioſum repoſitum in ſacco humanitatis vteri virginalis. ad redimendum captiuos ſuos quos dyabolus ſubiugauerat ſeruituti ſue. quia ſicut dicitur in ps. Redemptionem miſit dominus populo ſuo mandauit ineternum teſtamentuꝫ ſuum. Quia ſcilicet iſte eſt qui venit dare animam ſuaꝫ redemptionem pro multis. ſicut dicitur Matthei. xx. Tantũ eſt enĩ preciũ ſalutis humane. ꝙ nulla res corporalis poterat ſufficere ad redẽptionẽ. ideo oportuit ꝙ pro iſta redemptione daret dei filius vitam ſuam. Quia ſicut dicitur. j. Thimo. ij. Ipſe dedit redemptionẽ ſemetipſum pro nobis. ¶ Et nota ꝙ ſicut ille qui redimit aliquẽ a captiuitate facit ſibi generaliter tria bona. quia ſcilicet ipſi ab hoſtibus liberantur. Ipſi qui erant ſerui liberi efficiuntur. Ipſis etiam patria ⁊ hereditas reſtituuntur. Sic vere chriſtus nos redimendo. Hoſtium tulit poteſtatem. Gratie dedit libertatem. Glorie reſtituit hereditatem. Quantum ad primum. ipſe nos redemit a demonũ iuriſdictione. Ps. Quos redemit de manu inimici de manu peccatoris liberauit eos. Quantuꝫ ad ſcḋm ipſe nos redemit de criminuꝫ obligatione. ps. Ex vſuris ⁊ iniquitate redimet animas eorum. Quantum ad tertium. ipſe nos redemit de inferni inflammatione. quia ſicut dicitur in ps. Ipſe eſt qui redimit de interitu vitam tuam. qui coronat te in miſericordia ⁊ miſerationibus. In prima redemptione confringitur hoſtium ditio. Quia iſte eſt qui redemit nos de manu tribulantis. pſal. In ſecunda redemptione aboletur vilis conditio ſcilicet ſeruitus peccati. ps. ⁊ ipſe redimet iſrael ex omnibus iniquitatibus eius. In tertia vero redemptione aperitur patrie regio: vel conceditur celi poſſeſſio. De qua Luce. xxj. Appropinquat redemptio veſtra. Quia ſicut dicitur de chriſto Hebreoꝝ. ix. Ipſe per proprium ſanguinem introiuit ſemel in ſancta eterna redẽptione inuenta. Et de iſta etiam dicitur Roma. viij. Expectantes redemptionẽ corporis noſtri. Iſta eſt igitur triplex redemptio de qua dominus nos redemit Sicut enim dicitur in libro Odorici de mirabilibus orientis. Eſt in India quedam regio vbi homines vadunt nudi faciem caninam habentes. qui ſi hominem in bello capiunt. ſi non ſit qui eum redimat ipſum comedunt. Si vero aliquis redemptor fuerit ipſum liberum dimittũt Sic vere chariſſimi in regione inferni ſeu mundi ſunt demones. qui ſunt nudi ſpiritualiter virtutibus. vel naturaliter ſine corporibus vel temporaliter ſine rebus mundialibus. ⁊ ſcḋm hoc dicit Grego. Nudi ergo cum nudo luctemur. Iſti igitur faciem habent caninaꝫ. propter crudeleꝫ inſatiabilitatem. Et ideo homines quos in bello tentationum poſſunt capere per peccatum. ſolent in inferno comedere ⁊ vorare: preter illos quos chriſtus ex ſua miſericordia voluerit redimere ⁊ ſaluare. ps. Dominus enim redemptor meus et adiutor meus. ⁊ in ipſo ſperauit cor meum ⁊ adiutus ſum. In iſto ergo redemptore noſtro debemus gaudere ⁊ ei de redemptione per eum nobis data gratias agere ⁊ eum collaudare. Iuxta illud. ps. Dicant nunc qui redempti ſunt a domino quos redemit de manu inimici. de regionibus cõgregauit eos. Iſta ergo de Redemptione ſufficiant. Uide ſupra de Liberare. Et infra. de Saluare. ⁊ ſimilibus titulis. ⁊c.

Reducere. Nota ꝙ reducere idem eſt ꝙ iteruꝫ vel retro aliquid ducere. Et pertinet reductio ad illos qui ſunt extra locum propriũ vel extra ſtatum. Et ſic dico ꝙ reducere pertinet ſcilicet. b

Ad victores.	Per victorem de captiuitate
Ad paſtores.	
Ad rectores.	Per paſtorem de deuietate:
Ad predicatores.	

Per rectorem ab iniquitate. Per ſpeculatorem ſeu predicatorem a fatuitate. Deus enim eſt victor qui reducit captiuos virtualiter eruendo. Prelatus eſt paſtor qui reducit deuios exemplariter precedendo. Iudex eſt rector qui reducit iniquos corporaliter puniendo. Predicans vero eſt ſpeculator qui reducit fatuos terribiliter clamando.

Quidã ergo reducuntur per deum victoreꝫ virtualiter.
Quidam reducunt̃ per bonũ paſtorem exemplariter.
Quidam reducuntur per iuſtuꝫ rectorem manualiter.
Quidam vero reducunt̃ per verum doctorẽ affabiliter.

¶ Primo igitur dico. ꝙ eſt reductio virtualis que completur per deum victoreꝫ. Sicut enim rex potens de aduerſario ſuo triumphãs captiuos ſuos quos alius primo acceperat ſolet de captiuitate liberare. ⁊ ad propria reducere ⁊ ſaluare. Sic vere deus qui de dyabolo triumphauit in cruce. captiuos ſanctos patres de inferno liberauit ⁊ ad patriam quam perdiderant reduxit ⁊ ſuperius ad gloriam ſecum duxit ⁊ traxit. Ipſe enim ſicut dicitur. j. Regũ. ij. Mortificat et viuificat. deducit ad inferos ⁊ reducit. Deus enim mortificauit et ad inferos humanum genus deduxit. quando ipſum propter peccatum ade morti corporis pene ⁊ eterne et anime condemnauit. Ipſum vero tunc viuificauit ⁊ reduxit. quãdo per mortem ſuam ipſum eripuit ⁊ ſaluauit Numeri. xxxv. Liberabitur innocens ⁊ reducetur per ſententiaꝫ in vrbem. id eſt in paradiſum. Quotidie etiam illos qui in carcere obſtinationis a dyabolo tenentur captiui. ſolet dominus ad ſalutem reducere et eos miſericorditer liberare Deutero. xxx. Reducet te dominus deus tuus de captiuitate tua. Ipſos enĩ reducit quandoqꝫ per cõſolationes. quandoqꝫ per inſpirationes. quandoqꝫ per tribulationes. Per cõſolationes enĩ reducitur per proſpera blandiendo Iudicũ. xix. Secutus eſt eaꝫ. id eſt animam peccatricem vir ſuus volens blandiri ⁊ ſecum reducere. Per tribulationes etiam reducit per aſpera deterrẽdo Ruth. j. Egreſſa ſum plena. ſed vacuã me redu

Ayuntamiento de Madrid

ꝑit omnipotens. Per inſpirationes vero reducit mirabiliter conuertendo. ſicut fecit paulum quia ſcilicet ſm̄ occulta ſua iudicia ſepe dimittit hominẽ ire in adinuẽtionibus ſuis ſm̄ praua deſideria cordis ſui. vt poſt euꝫ mirabiliter reducat. Unde Eſa. lvij. Uias eius vidi ⁊ dimiſi eum. ⁊ reduxi eum. Et ſic de iſta reductione ⁊ conuerſatione quam multipliciter facit deus ipſemet dicit zacha. x. Reducam eos de terra egypti. Ut ſic homo ſic reductus dicat ſibi illud. ps. De abyſſis terre iterum reduxiſti me. Iſta eſt ergo reductio ſpiritualis que com-
B pletur per deum victorem. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt reductio exemplaris que completur per iuſtum paſtorem. Quis ſcilicet ſicut paſtor ouium precedit gregeꝫ. ita ꝙ oues eum ſequuntur. ⁊ ſic a campis ⁊ paſcuis ad domicilium reducuntur. Sicut etiã oues errantes. qñqꝫ vocando. quandoqꝫ verberando. quandoqꝫ etiam precedẽdo ⁊ viam oſtendendo ad ſemitam rectam reducit. Sic prelatus precedendo per bona exempla clamando per bona monita vel feriendo per aſpera facta. debꝫ deuios ſubditos ad viam rectitudinis reducere. et eos vſqꝫ ad domicilium. ideſt eccleſie vel religiõis gratie etiam vel eterne ſaluationis domiciliũ anteire. ij. Reg. xv. Reduc tecum fratres tuos. Elephas enĩ dicitur hominem errantem ad viam reducere. ⁊ in via ſe ponens dicitur cũ precedere ⁊ viam oſtendere. Sic vere bonus prelatus in via iuſtitie exemplum dando ſe ponit. ⁊ ſic ſubditos errantes ad veritatem reducit. Unde prelatus dicit illud Ezech. xxxiiij. Qđ perierat requiram. qđ abiectum fuerat reducaꝫ. qđ confractum fuerat alligabo. ⁊ quod infirmum fuerat conſolidabo. ⁊ qđ pingue eſt ⁊ forte cuſtodiam. Iſta eſt ergo reductio exemplaris que completur per bonuꝫ paſtorem. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt reductio manualis que completur per iuſtum rectorem. Et iſta eſt illa quam faciunt mundi iudices ⁊ rectores. qui violenter ⁊ per timorem penarum reducunt homines a deuio vitiorum. ſimiles alchimiſtis. qui vi metalla puluerizata ⁊ calcinata non reducũt in corpus niſi per ignis violentiam. cum adiunctione rerum liquabiliuꝫ admixtarum. Baculus etiam tortus ad rectitudinem non reducitur niſi primo in igne ponatur. ⁊ niſi per violentiam ad partem oppoſitam conuertatur. Sic vere neceſſe eſt. ꝙ mali ⁊ impij per rigorem iuſtitie reducantur ad bonuꝫ quia alias ſemper vacarent ad malum ꝙuis iſti ſunt. quandoqꝫ aſina balaam. De qua dicitur Nũeri. xxij. ꝙ cum balaam verberaret eam volens ad ſemitã reducere. ipſa increpabat euꝫ reprehendendo dicens Cur me cedis ecce iam tercio ⁊c. quia ſcilicet tales in patientia non recipiunt huiuſmodi caſtigationes. ſed potius cum murmure ⁊ querela propter hoc tamen non debet iuſtus iudex ceſſare. ſed proteruum populum ad rectitudinem iuſtitie reducere. Exemplo bubulci qui ſtimulo boues reducit. dicens Eſaie. xxxvij. Ego reducam te in viam per quam veniſti. Iſta eſt ergo reductio manualis que completur per iuſtos rectores. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt reductio verbalis. que exercetur per predicatores. Doctores enĩ ⁊ predicatores clamando. docendo. monendo. arguendo reducunt homines ad saluteꝫ Unde ipſis dicitur illud Gene. xxix. Date potum ouibus. et ſic ad paſtum eas reducite. Et ſic igitur patet. quomodo eſt quadruplex reductio. Sed vide ſupra de Conuerſione. Et infra de Reuerti.

Redundare.
Uide vbi abundare.

Reedificare.
Uide vbi Edificare.

A. Referre. Reportare.
Nota ꝙ Referre idem eſt ꝙ iterum ferre ſeu iterato portare aut reportare. Et ſic dico ꝙ nos inuenimꝰ multiplex referre. Et ſic certe dico ꝙ a diuerſis diuerſimode Referuntur

Fructus ⁊ opera.
Merces ⁊ munera.
Uerborum federa.
Grates non aſpera.

¶ Primo igitur dico ꝙ referuntur fructus ⁊ opera. quia ſicut arbor recipit humorem ⁊ ager ſemen. ⁊ tandem fructuꝫ reſtituunt ⁊ referunt prout poſſunt. Sic homines ſemen ⁊ humorem gratie ⁊ boni propoſiti recipiunt. et tandem fructum bonorũ operum reportant ⁊ referunt Ut ſic dicant tales fructifici relatores illud Geñ. xliij. Inuenimus pecuniam in ore ſaccorum. quam nunc eodem pondere reportamus. Pecunia eniꝫ iſta eſt diuina gratia. que ſcilicet in ore ſacci conſcientie recipitur. ſed tandem per multiplicationem bonorum operum eodẽ pondere. ideſt proportione debita reportatur. Unde ibidem dicit Jacob filijs ſuis pecuniam duplicem ferte vobiſcum ⁊ illam quam inueniſtis in ſacculis reportare. Cuius tamen contrarium faciunt multi. qui ſcilicꝫ bonos fructus non referunt. immo nullos vel ſaltem inutiles ſeu paucos. Nullos dico. quia ſcilꝫ multi ſunt qui ſicut bone arbores in fide ⁊ eccleſia plantantur. ⁊ ſeminantur. qui tamen per peccata corrupti ⁊ bonis fructibus impediuntur. Sicut de ſemine iacto inter ſpinas dicit dominus Luce. viij. Et hi ſunt qui audiunt ⁊ a ſollicitudinibus ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibus vite euntes ſuffocantur. ⁊ non referunt fructum. Paucos etiaꝫ. quia ſcilicet multi ſunt qui paucos bonorũ operꝫ fructus reportant. ſicut Hiere. xiiij. dicitur. ꝙ ſcꝫ iuerunt ad hauriendum aquam ⁊ non inuenerunt. portauerunt vaſa B
ſua vacua. Patꝫ ergo ꝙ referũtur fructus ⁊ opera. ¶ Secundo dico. ꝙ referuntur munera. Ille enĩ referre debitum munus dicitur a quo merces iuxta qđ meruit reportatur. Homo enim qui alicui domino ſeruiuit hoc ſolum debet ab eo reportare. qđ apud eum noſcitur meruiſſe. Ideo bene dicitur. ij. Cor. v. ꝙ omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal xpi. vt recipiat vnuſquiſqꝫ propria corporis prout geſſit ſiue bonum ſiue malũ. Ut ſic de bonis dicatur illud Heb. x. Patientia inquit vobis neceſſaria eſt vt facientes voluntatem dei reportetis promiſſionem. ¶ Tertio dico. ꝙ referuntur verborꝫ pondera. quia reuera illi qui vba dei referũt. ſicut ſunt predicatores ⁊ qui aliena verba reportant ⁊ dicũt. ſicut ſunt nuncij vel relatores debent verba ſua debite ponderare. ⁊ id qđ iuſtum ⁊ verꝫ eſt reportare. iij. Reg. ix. Reuerſi nuncij retulerunt omnia. Et Judic. vij. In moduꝫ referebat qđ viderat. Qđ tamẽ eſt cõtra multos relatores verborꝫ. qui ſcꝫ nõ charitate ſed adulatione moti ſolent que ⁊ plus ꝙ̃ audierũt referre. Sed de talibus relatoribus et relationibus ſeu reportationibus bonis vel malis tranſeo. qꝛ multa dicta ſunt vbi. Dicere vel Narrare. ⁊ vbi Uerbũ ſeu ſermo ⁊ ſimilia. Et vbi Detractio. Inuidia ſeu murmur. ¶ Quarto aũt dico: ꝙ referunt grates nõ aſpera. qꝛ ſcꝫ gratias benefactoribꝰ noſtris debemus referre ⁊ ipſos de ſua munificentia cõmendare. vñ Mac. xij. Chorus ſcõs gratias referentiũ ibat ex aduerſo. Uide. s̄. ſatis de gratiarũactiõe. Et ſupra de Narrare. ⁊ ſimilibus. quia leuiter tranſeo de Referre.

Reficere. refectio.
A Nota ꝙ reficere quandoqꝫ ſumitur pro reparare. ſicut cum dicitur Matth. iiij. ꝙ chriſtus vidit duos fratres reficientes rethia ſua. Quandoqꝫ vero et communiter ſumitur pro ſatiare ſeu recreare. Et ſic igitur dico ꝙ in ſcriptura reperitur

Refectio ſpiritalis. qua reficitur homo ſerenus.
Refectio fraternalis. qua reficitur languens egenus.
Refectio ſupnalis. qua reficit homo pclarus. ſ. beatꝰ.
Refectio mundialis. qua reficitur ardens auarus.

¶ Primo igitur dicam ꝙ eſt dare refectionem hominis ſereni. hoc eſt dictu refectionem hominis ſpiritualis ⁊ iuſti. Nonne paterfamilias conſueuit ſeruos ſuos poſt laborem ad refectionem vocare. Et auicula etiam pullis ſuis refectionem afferre. ⁊ procurare. Sic deus deuotos ſuos reficit. ⁊ quandoqꝫ per gratiam. quandoqꝫ per euchariſtiam. et quandoqꝫ per diuine ſcripture ſcientiam eos paſcit. Unde ipſe dicit Matth. xj. Uenite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis et ego reficiam vos. Juſtus enĩ a deo ſpiritualiter reficitur. ipſe

etiam

etiam econuerſo delectat ſpiritaliter ⁊ reficit ipſum deū
ſicut ipſe deus noſter innuit Mar. xiiij. vbi ait. Ubi eſt
refectio mea vbi cum diſcipulis meis manducē: Et etiā
homo iuſtus reficit ⁊ recreat alterum ſicut ſcꝫ paulus
dicebat philemoni. Itaqꝫ frater ego te fruar in domino
refice viſcera mea in chriſto. Iſta eſt igitur refectio ani-
mi ſereni. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt dare refectionē pau-
peris egeni. Et iſta eſt illa qua pij ⁊ elemoſynarij nutri-
unt ⁊ reficiunt indigentes Judith. vj. Uocatis omnib⁹
expleto ieiunio refecerunt. Et Actuū. xxviij. dicit Pau
lus. ꝙ poſt exitum maris incole regionis accenſa pira
reficiebant eos. Et certe talis refectio faciēda eſt. quia
ſcilicet ipſe deus reputat ſibi factā. ſicut ipſe dicit Eſa.
xxviij. Hec eſt requies mea: reficite laſſum ⁊ hoc meū
eſt refrigerium. Eſt igitur dare refectionem pauperis
egeni. ¶ Tertio vero dico. ꝙ eſt dare refectionem homi
nis ſuperni. Et iſta certe eſt illa qua beati in patria per
fruitionem beatificam reficiuntur. ⁊ qua ibi perpetuo
delectantur. Pſalmi. Dominus regit me ⁊ nihil mihi
deerit: in loco paſcue ibi me collocauit. Super aquam
refectionis educauit me. ¶ Quarto autē dico. ꝙ eſt da
re refectionem diuitis externi. illā ſcilicet qua diuites
in hoc mundo replentur. ⁊ qua facultatibus ⁊ volupta
tibus ſatiātur. Contra quos dicit Eccleſiaſtes. x. Bea-
ta terra cuius rex nobilis. ⁊ cuius principes veſcuntur
tempore ſuo ad reficiendum ⁊ non ad luxuriā. Tranſeo
quia ſatis dictū eſt vbi. Satietas ⁊c.

A **Refrigerium. Refrigerare.** Nota ꝙ
refrigerare eſt de calore ad frigiditatē tranſire. Et ideo
ſcdm ꝙ inuenitur multiplex eſtuatio. ſic inuenitur mul
tiplex refrigeratio. Et ſic nota ꝙ eſt dare. Refrigerium
quod fit in
Pectore interiori.
Uictore exteriori.
Sub arbore ſuperiori.
Iecore deteriori.
Feruore poſteriori.
¶ Juſtus refrigeratur ab ardore temptationis. Pau-
per refrigeratur a furore vexationis. Beatus refrigera-
tur a feruore mutationis. Peccator refrigeratur a ſu-
dore ſolationis. Damnatus refrigeratur a ſudore con-
ſolationis. ¶ Primo igitur inuenitur refrigerium qđ
interior facit deuotio. Sicut enim videmus. ꝙ feruor cō
tinue febris hominem occideret. niſi refrigerium inter-
ueniret. qđ feruorem huiuſmodi terminaret. Sic vere
ardor temptationum animam per conſenſum occide-
ret. niſi ipſam gratie ⁊ deuotionis refrigerium tempe-
raret. Ideo iuſti dicere videntur domino illud pſal. Trā
ſiuimus per ignem ⁊ aquam et eduxiſti nos in refrige-
rium. ¶ Aduerte autem ꝙ ſicut medicus pro refrigerā
do ardorem infirmitatis plura exhibere ſolet antido-
ta. Sic vere ſi ardorem temptationis refrigerare volu-
mus plura temperatiua adhibere debemus. Adhibea
tur igitur.
Contritionis gemitus.
Confeſſionis vomitus.
Subiectionis aditus.
Turbationis fremitus.
Deuotionis ſpiritus.
¶ Refrigerat igitur mentem gemitus ⁊ fletus contri-
tionis ſeu compunctionis. Aqua enim frigida ſumme
ſolet refrigerare. Sic aqua ſeu profluuium lachrymar
Et de hoc Hieremie. xviij. Nunquid de petra agri defi-
ciet nix lybani aut auelli poſſunt erumpentes aque fri
gide ⁊ defluentes quaſi dicat non. immo tales aque fri
gide ſemper debent in petra agri. i. in firma conſcientia
reperiri. ¶ Item refrigerat mentem vomitus ⁊ iactus
confeſſionis. Homo enim quandoqꝫ refrigeratur ⁊ ſa-
natur per vomitum. Sic peccator per confeſſionis ia-
ctum. Unde Eccleſiaſtici. xxxj. Surge de medio et vo-
me ⁊ refrigerabit te. et non adijcies corpori tuo infirmi
tatem. ¶ Item refrigerat mentē aditus ⁊ motus ſubie-
ctionis. Motus enim in rebus ſubtilibus ſolet refrige
rare. patet in aere ⁊ in vento. Sic vere motus obedientie
⁊ diligentie mentem ab ardore temptationis ſolet refri
gerare. Unde Eccleſiaſtici. iij. Qui obedit patri: refrige
rabit matrem. ideſt conſcientiam ſeu mentem. ¶ Item
refrigerat animum fremitus ⁊ metus turbationis ſcili
cet diuini timoris. Unde ipſi menti humane poteſt di-
ci illud Hierem. xlvij. Uſqꝫ quo concideris o mucro do
mini? Uſqꝫ quo nō quieſces ingredere in vaginam tuā
refrigerare ⁊ ſile. ¶ Item refrigerat mentem ſpiritus ⁊
virtus deuotionis. Ros enim ⁊ etiam aure flatus ſolēt
refrigerare. Sic vere deuotionis ros ⁊ inſpirationis fla
tus refrigerant mentem eſtuantem ⁊ motā. Unde Ec
cleſiaſtici. xviij. Nonne ardorem refrigerabit ros. quia
ſcilicet ſicut dicitur Eccleſiaſtici. xliij. Ros obuians ab
ardore venienti humilem efficiet eum. Unde etiam da-
uid talem refrigeratiuum ſpiritum appetebat dicens.
Remitte mihi vt refrigerer priuſqꝫ abeam ⁊ amplius
non ero. Et breuiter iuſtus debꝫ eſſe frigidus ⁊ non fer
uidus. quia ſcilicet ad temperandū ſe ⁊ alios debꝫ eſſe
refrigeratus et maturus exemplo cerebri quod cum ſit
frigide nature. cordi quod eſt nature feruentis pro tan
to fuit oppoſitum vt refrigeraret ⁊ temperaret ſuo fri-
gore cordis eſtum. Quia reuera frigidi ⁊ temperati viri
feruorem ⁊ rigorem diuine iuſtitie ⁊ etiam alienum ri-
gorem temperant. ipſum quoqꝫ refrigerant atqꝫ ſedāt
dicentes. ſcilicet illud predictum Hieremie. xlvij. Uſqꝫ
quo concideris o mucro domini ⁊c. In omni enim com
munitate deceret habere tales. qui ſcilicet deū per ora
tionem. rigoroſos ſocios per diſcretam monitionem ſci
ant et valeant temperare. et debito refrigerio moderari
Sicut enim dictum eſt ſupra Eccleſiaſtici. xviij. Ardo-
rem refrigerabit ros. Sic igitur patet. ꝙ inuenitur re-
frigeriū qđ interior facit deuotio. ¶ Secundo dico. ꝙ B
inuenitur refrigerium qđ exterior facit compaſſio. Et
iſtud eſt refrigeriū miſericordie. quo ſcilicet pauperes
⁊ egeni a viris miſericordibus refrigerantur per opera
pietatis. ⁊ a mundi tribulationibus ⁊ miſerijs recrean-
tur. Quando enim fatigatus ⁊ eſtuans inuenit arborē
folijs ⁊ fructibus plenam. magnam complacentiam ⁊
refrigeriū ſumit ibi. Sic certe pauper ⁊ tribulatus quā
do inuenit hominem miſericordem. qui ſcilicet ipſum
ſub vmbra hoſpitij ſui recolligit. et fructibus elemoſy-
narum ſuarum eum paſcit ⁊ nutrit. maximū refrigeriū
ibi ſumit. Unde apſtus de ſeipſo dicebat. ij. Thimo. j. Dat
miſericordiam dominus oneſiphori domui. quia ſepe
me refrigerauit. Unde dominus de tali refrigerio dicit
Eſa. xxviij. Refice laſſum et ecce hoc meum refrigeriū
Iſtud eſt ergo refrigerium quod exterior facit compaſ-
ſio. ¶ Tertio dico. ꝙ inuenitur refrigeriū. qđ ſuperior
facit ſaluatio ſeu habitatio ſeu manſio. Et iſtud eſt cer
te refrigerium glorie paradiſi. In altis enim montibus
inuenitur gratius refrigeriū qꝫ in vallibus. Unde pro
habendo aere frigidiore ⁊ puriore ſolent diuites loca ar
dua frequētare in regionibus feruentibus. Sic vere in
altis montibus paradiſi inuenitur ⁊ eſt locus refrige-
rij ⁊ quietis. ⁊ non in vallibus huius mundi Sapien.
iiij. Juſt⁹ ſi preoccupatus fuerit morte in refrigerio erit
Et ideo monet ſcriptura Hiere. vj. dicens ſic. Interro-
gate de ſemitis antiquis que ſit via bona et ambulate
in ea. ⁊ inuenietis refrigeriū animabus veſtris. ¶ Quar C
to dico. ꝙ inuenitur refrigerium quod inferior facit de
fectio. ſeu etiam qđ deterior facit affectio. Et iſtud eſt
illud quo per indeuotionem a feruore charitatis ⁊ de-
uotionis peccator refrigeratur. ⁊ in diuerſis vitijs con
gelatur Math. xxiiij. Quoniam abundabit iniquitas
refrigeſcet. charitas multorum. Unde de infrigidatio-
ne talium dicitur zacha. xiiij. In illa die non erit lux. ſed
frigus ⁊ gelu. Quinto vero dico. ꝙ inuenitur refrige-
rium quod poſterior facit damnatio. Pena enim infer
ni frigori comparatur pro eo ꝙ ibi morte tam tempora
li qꝫ eterna virtus totaliter eneruatur. ⁊ omnis prece-
dens fortuna penitus adnullatur Deut. xxviij. Percu

Ayuntamiento de Madrid

tiet te dominus febre ⁊ frigore. Ut de damnatis ⁊ demonibus dicatur illud Job. xxiiij. Nudos dimittunt homines veſtimenta tollentes. quibus non eſt operimentum in frigore. Demones enim dimittunt damnatos nudos ab omni ſcilicet veſtimento ſpei gratie ⁊ fortune ⁊ ipſos frigore damnationis eterne grauant. Beati vero huiuſmodi refrigerium non timent. ſed celeſti ⁊ conſolabili refrigerio gaudent Prouerbiorum. xxxi. Non timebit domui ſue a frigoribus niuis. omnes enim domeſtici eius veſtiti ſunt duplicibus. Iſta ergo de Refrigeratio ſufficiant tam in bono ꝙ in malo. Vide ſupra vbi frigus ſeu frigiditas. ⁊c.

A **Refugium.** Nota breuiter ꝙ quia ille qui nõ eſt ſatis potens hoſtibus obuiare. ſolet ad alterius refugium recurrere ⁊ adire hinc eſt ꝙ cum nos ſatis fortes ⁊ potentes non ſimus vt noſtris hoſtibus ſpiritualibus obuiemus. neceſſe eſt vt ad tuta ⁊ ſecura refugia recurramus. Igitur nota ꝙ nos inuenimus Refugium

Tutum ⁊ ſecurum.
Bonum atque purum.
Vanum ⁊ obſcurum.

¶ Primo dico refugium tutum et ſecurum eſt deus. Ad iſtum enim debemus refugere. ⁊ ſue protectioni et cuſtodie nos committere. ⁊ noſtra a facie inimici. exemplo ſcilicet piſcium qui a facie leuiathan refugiunt ad caudam ceti. vt ab eo defendantur. qui ſcilicet pugnat pro ſeipſis viriliter contra ipſum. ſicut dicit Iorath. Sic vere nos leuiathan dyaboli pugnam atque inſidias metuentes. debemus ad chriſtum per orationem refugere ⁊ eius protectioni ⁊ cuſtodie nos committere. qui ſcilicet nouit ſuos defendere ⁊ ſaluare. Dicat igitur quilibet illud pſal. Deus noſter refugium ⁊ virtus: adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos. Et certe dico ꝙ iſte eſt refugium ſcilicet

Pauperibus ne fame pereant.
Debilibus ne hoſti pareant.
Vagantibus ne domo careant.
Sperantibus vt tuti floreant.

¶ Eſt dico deus refugium ne fame pereant pauperibus pſal. Factus eſt dominus refugium pauperi. adiutor in oportunitatibus. ¶ Item eſt refugium ne hoſti pareant debilibus qui ſcilicet ſe defendere non poſſunt pſal. Petra refugium herinacijs. ¶ Item eſt refugium ne domo careant vagantibus pſal. Eſto mihi in deum protectorem ⁊ in domum refugij vt ſaluum me facias. ¶ Item iſte eſt refugium vt tuti floreant ſperantibus pſal. Tu es refugium meum a tribulatione que circundedit me. Deus eſt igitur refugium tutum ⁊ ſecurum.

B ¶ Secundo dico. ꝙ inuenitur refugium ſanum atque purum. Et iſtud certe nihil aliud eſt ꝙ religionis atque penitentie ſecuritas ſeu etiam bonorum ſeu iuſtorum ſocietas. Homo enim qui fortes ⁊ impios habet hoſtes ſolet refugere ad loca ſeu ad caſtra fortia atque tuta. ſeu etiam ad conſortia ſolida atque firma. Unde etiam de cõchili marino dicit Solinus. Qui videns piſcatorum inſidias ad ſcopulos refugit vel ad canum marinorum auxilium fugiens ipſorum conſortio ſeu refugio ſe committit. Sic vere debet homo qui hic inſidias tot hoſtiũ experitur ad aſperos ſcopulos ⁊ ad caſtrum religionis vel penitentie debet refugere. ⁊ canibus marinis. id eſt bonis paſtoribus ſeu alijs iuſtis hominibus lupos. id eſt demones impugnantibus ſe committere. ſeque eorum orationibus commendare. vt ſic poſſit horum confugio tutus eſſe. Unde illud predictum. Petra refugium herinacijs. Petra inquit id eſt penitentie duricia. Ut et ſic cuilibet taliter refugienti. dicatur illud pſalmus. Altiſſimum poſuiſti refugium tuum. Iſtud eſt igitur refugium ſanum atque purum. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur refugium vanum ⁊ obſcurum illud ſcilicet quo mali recurrunt ad auxilia ſeu refugia mundanorum. Quod potiſſime eſt contra illos. qui refugiunt in neceſſitatibus ad ſortilegia ⁊ ad artes. ⁊ ad demonum refugia que non valent. ij. Mach. xij. Eos qui ab igne refugi erant gladius peremit. Et hec de refugio ſufficiant. quia pauce ſunt autoritates. Vide ſupra vbi fugere.

Refulgere. Vide ſupra vbi fulgor ſeu fulgere.

Regalis. Vide de rege. ⁊ vbi regius.

Regere. Nota ꝙ regere pertinet ad rectorem. Et inde dicitur rectitudo eo ꝙ ad rectorem pertinet ꝙ ſit rectus. Dicamus ergo primo de rege ⁊ rectore. ⁊ poſtea de rectitudine. ⁊ de recto. ⁊ ſucceſſiue de rege ⁊ regina ⁊ regno. Notemus igitur ꝙ regere eſt Actus A

Sapientie.
Diligentie.
Eminentie.

¶ Ille enim qui vult lex alios bene regere. debet habere ſapientiam ⁊ ſubtilitatem. j. Paralip. xxj. Det tibi dominus ſapientiam ⁊ ſenſum vt regere poſſis iſrael. Quia ſcilicet iſti qui alios regunt. ⁊ regi ⁊ regere per ſapientiam debent. Unde Prouerbiorum. xiij. Qui autẽ omnia agunt cum conſilio. reguntur ſapiẽtia. ¶ Item debet habere diligentiam et ſeculitatem. pſalmus. Qui regis iſrael intende. ¶ Item debet habere eminentiam ⁊ autoritatem. pſalmus. Reges eos in virga ferrea. Iſta enim tria pertinent ad rectorem. quia ſcilicet ſicut ille qui ducit alios non debet eſſe cecus. ſed clare videns. non debet eſſe dormiens. ſed ad viam attendens. non debet eſſe impotens. ſed gradu ⁊ autoritate alios precedẽs Sic vere ille qui ſe ⁊ alios vult bene regere ⁊ docere debet clare videre per diſcretionem. debet bene attendere per diligentie meditationem. debet etiam alijs preeminere per prelationem ⁊ iuriſditionem. Ut ſic de quolibet dicatur illud Apocali. vij. Agnus qui eſt in medio throni reget eos. Prelatus enim vel doctor dicitur agnus ab agnoſcendo. propter ſapientiam dicitur eſſe in medio regendi propter diligentiam. dicitur eſſe in throno propter eminentiam. ¶ Dicamus igitur hic ꝙ ſecundum verba iſtius autoritatis propter illa que dicta ſunt. Rector debet habere tres ſpirituales virtutes. Unde nota ꝙ ipſe debet habere. Clementiam ⁊ mititudinem. quia debet eſſe agnus: Iuſtitiam et rectitudinem. quia debet eſſe in medio. Potentiam ⁊ celſitudinem. quia debet eſſe in throno.

Primum probat nomen pietatis.
Sed ſecundũ locus equitatis.
Sed tertium ſtatus dignitatis.

¶ Dico ergo primo. ꝙ rector debet habere mititudinem ⁊ clementiam. quia debet eſſe agnus. Exemplo rectoris apum. qui aculeo dicitur carere. Iuxta illud Eccleſiaſtici. xxxij. Rectorem te poſuerunt noli extolli. eſto in illis. ſicut vnus ex ipſis. Valde enim commendatur clementia in rectore. ſicut dicit Seneca in libro de clementia ad Neronem. Quia ſcilicet rector debet eſſe agnus dulcis ⁊ humilis ⁊ benignus Apocalip. xiiij. Vide ſupra montem ſyon agnum ſtantem. Non auſterus impius aut crudelis. Pietas enim in ſuos: gladius eſt in hoſtes. ⁊ ideo pius debet eſſe vt ſecundum doctrinam apoſtoli. j. Thimo. v. diſcat prius domum ſuam regere ⁊ mutuam vicem reddere percuntibus. Habeat ergo mititudinem et clementiam. Iuxta illud Eſa. xlix. Miſerator eorum reget eos. ¶ Secundo dico. ꝙ rector debet habere rectitudinem et iuſtitiam. que notatur cum dicitur. In medio. Medium enim iuſtitiam ſignat. ſicut ſupra de medio viſum eſt. Quia ſcilicet rector debet eſſe in medio per equitatem non in angulo per perſonarum aut munerum acceptionem ⁊ partialitatem. Ut ſic ſit ille de quo dicatur illud Geñ. j. Fiat firmamentũ in medio aquarum. Firmus enim ⁊ firmamentum debet eſſe rector. vt non niſi ſecundũ iuſtitiam moueatur. Ut de eo dicatur illud Eccleſiaſtici. xlix. Natus eſt homo princeps fratrum firmamentum gentis. rector fratrum. ſtabilimentum populi. Et Eccleſiaſtici. x. In medio fratrum illorum rector in honore. ¶ Tertio dico. ꝙ rector debet habere celſitudinem ⁊ potentiam. Throni inquit. Quia ſcilicet

Ayuntamiento de Madrid

ſcilicet ad rectorem pertinet ꝙ habeat autoritatem vt
honoretur. et potentiam vt timeatur. Exemplo recto-
ris apũ qui duplo dicitur alijs eſſe maior. Aſs eñ nun-
ꝙ poſſet bene regere niſi haberet potentiam qua rebel-
les poſſet per violentiam gubernare. Exemplo celi qḋ
planetas inferiores regit ⁊ mouet ipſoſqȝ malo velle ſuo
contra naturam ſui proprij curſus ſecum per ſuam po-
tentiam ducit ⁊ tenet. Quia ſcilicet rector debet eſſe po-
tens in iuriſditione. dignitate ⁊ virtute vt ſubditos re-
belles poſſit per violentiaȝ gubernare. et proteruos qui
nolunt obedire poſſit violenter regere et ad ſequendum
curſum ⁊ ordinem iuſtitie contra appetitum proprium
coercere. pſal. Reges eos in virga ferrea. ⁊ tanꝙ vas fi-
guli confringes eos. Throni inquit. Quia ſcilicet thro
nus ſignat iudiciariam poteſtatem. De qua in. ps. Se
diſti ſuper thronum qui iudicas iuſtitiam. Quia ſicut
dicitur Apocalip. iiij. De throno procedebãt fulgura ⁊
voces ⁊ tonitrua. Et ſic igitur dico. ꝙ ad rectorem per-
tinet habere Potentiam et Autoritatem. Juſtitiam et.
Equalitatem. Clementiam ⁊ Benignitatem. Sufficit
A Uide infra de Rege. ⁊ ſupra de iudice ⁊c.

Rex. Reges. Regnare.

Nota ꝙ rex eſt nomen digni-
tatis officij et poteſtatis. Et dicitur rex ille qui regnat
dominando. et regit etiam gubernando. Et poſſumus
diſtinguere ꝙ in ſcriptura inuenitur Rex

Eternalis.
Spiritalis.
Temporalis.
Jnfernalis.

Rex eternalis eſt ſuperior. ſcilicet deus. De quo
Eſa. xxxiij. Dominus rex noſter. legifer noſter. dominꝰ
iudex noſter. Rex ſpiritalis eſt Rex interior. Et iſte eſt
quilibet homo iuſtus qui bene ⁊ debite ſe regit. De quo
j. Petri. ij. Uos eſtis genus electum. regale ſacerdotiuȝ
gens ſancta. ps. Domine in virtute tua, letabitur rex.
Rex temporalis eſt rex exterior. vt ſic per regem intelli-
gnatur omnes mundi principes ⁊ prelati ſiue boni ſiue
mali. De quibus Luce. xxj. Reges gentium dominan-
tur eorum. Rex infernalis eſt rex inferior. Et de iſto di-
citur Job. xlj. Jpſe eſt rex ſuper omnes filios ſuperbie.
Et Apocal. ix. dicitur. Qḋ ipſi habebant regem ſuper ſe
angelum abyſſi. Jgitur chariſſimi ceteris omiſſis dica
mus aliquid ſcilicet. De rege
Glorioſo et admirabili.
Uirtuoſo et laudabili.
Uitioſo et damnabili.

B ¶ Primo ergo dicamus. ꝙ eſt quidam rex admirabi-
lis ⁊ glorioſus. Et iſte eſt deus qui eſt rex regum et do-
minus dominantiuȝ Apocalip. j. ⁊. xix. Quia ſicut dici
tur in Pſalmi. Jſte eſt deus magnus ⁊ rex magnus ſu-
per omnes deos. Sicut enim quelibet commu itas ho
minum. vnum prelatum iudicem vel rectorem habet. ſi
cut Eccleſiaſtici. xvij. dicitur. Jn vnamquamqȝ genteȝ
conſtituit rectorem. Sic neceſſe eſt ꝙ ſit vnus rex reguȝ
qui preſidet omnibus alijs regibus. ⁊ omnibus etiam
creaturis. vt ſic non ſit proceſſus in infinitum. Quia ſi
cut dicitur Eccleſiaſtes. v. Excelſo excelſior alius eſt. et
inſuper vniuerſe terre rex imperat ſeruiẽti. Non eſt eñ
dare aliquid quin habet ſuperioreȝ preter deum. qui eſt
dominus ſuper omnes. Omnes enim numeri ad vnita
tem reſoluuntur. ibi autẽ eſt ſtatus nec vlterius eſt pro
ceſſus. Sic omnes mundi dignitates ad vnitatem diui
ne potentie terminantur. Ultra iſtam eniȝ non eſt pro-
cedere. nec vltra altum regem dare. ſummum enim ⁊ vl
timum gradum tenet. Jſte enim vnus eſt ⁊ modum vni
tatis tenet. a qua omnes numeri oriuntur. ⁊ ad quam
etiam reſoluuntur quia iſte vnus eſt omniuȝ principiũ
atqȝ finis Eccleſiaſtici. j. Unus eſt altiſſimus creator.
omnium. omnipotens rex potens ⁊ metuendus nimis
Et ideo breuiter de iſto rege vnico poſſumus exponere
illud Ezechielis. xxxvij. Rex vnus erit omnibus impe-
rans. Ubi aduerte. ꝙ iſte rex habet quinqȝ conditio-
nes boni regis. Quilibet enim rex debet eſſe ſcilicet Sa
piens Liberalis. Fortis. Communis. Seuerus Sapiẽs
ad gubernandum. Rex inquit Liberalis ad premian-
dum. Unus inquit. quia vnitas ſe communicat alijs
numeris. Fortis ad defendenduȝ. Erit inquit. qḋ eſt ver
bum ſubſtantiuum. Communis ad iudicandum. Om
nibus inquit. Seuerus ad caſtigandum. Jmperans in
quit. qḋ ſcilicet eſt verbum correctiuum. Sic vere dico.
ꝙ deus habet. Sapientiam prudentiſſimam. quia rex.
Clementiam diffuſiſſimã. quia vnus. Potentiam ſta-
biliſſimam. quia erit. Prouidentiam communiſſimaȝ
quia omnibus. Juſtitiam ſeueriſſimaȝ. quia imperans
Ad iſtos eniȝ quinqȝ actus pertinet quicquid in mun-
di regimine deus facit. Omnia enim que ipſe facit aut
ſunt actus ſue ſapientie. aut ſue clementie. aut ſue po-
tentie. aut ſue prouidẽtie. aut ſue iuſtitie. ¶ Dicamus C
ergo ꝙ deus eſt rex ſapiens ⁊ prudentiſſimus. qḋ oſten-
ditur in nomine rex. qui dicitur a regendo. quia ſcilicet
regere ⁊ ſe ⁊ alios eſt actus hominis ſapientis. Juxta il-
lud. Si bene regna regis dignus es nomine regis. Jſte
autem regit et ordinat vniuerſa. Et ideo preſupponere
oportet ipſum habere ſapientiã infinitam qui tot crea
turas ſcit regere ⁊ ordinare. Similis ſoli qui dicitur rex
nature. qui ſciliȝ ſplendore lucis omnes planetas alios
excedit. ⁊ qui videtur regere vniuerſa. quia ſcilicet iſte lu
cem habet ſapientie infinite per quam omnia bene re-
git. Unde Marcianus dicit. Qḋ ſol eſt principium lu-
cis. rex nature. mens mundi. fulgor olimpi. moderator.
firmamenti. Unde de chriſto ſic ſapiente ⁊ lucido dici-
tur in perſona dauid. Suſcitabo dauid germen iuſtum
⁊ regnabit rex ⁊ ſapiens erit. Quia ſicut dicitur Job. ix.
Sapiens corde eſt ⁊ fortis robore. Rex inquit. Et ideo
de ſapienti regimine huius regis poteſt ſibi dici illud.
iij. Regum. xxj. Grandis autoritatis es ⁊ bene regis re
gnum iſrael. Jſte eſt ergo rex ſapiens ⁊ prudentiſſimus
¶ Jtem deus eſt rex pius ⁊ clementiſſimus. qḋ oſtendi
tur cum dicitur. Unus. Unitas eñ ſe cõmuuicat omni
bus numeris. Nõ eniȝ eſt dare numerũ quin ↄſtet ex vni
tatibus aggregatis. Sic dominus cuȝ ſit vnus. omni-
bus ſe cõmunicat per miſericordiaȝ ⁊ liberalitatẽ. Nec
eſt dare aliquem qui dona ſue cõmunicatiue clementie
non ſentiat in ſeipſo Prouerbiorũ. xx. Miſericordia ⁊ ve
ritas cuſtodiunt regem. Et Eccleſiaſtici. j. Unus eſt al
tiſſimus omnipotens rex ⁊c. ¶ Jtem deus eſt rex prepo
tens ⁊ ſtabiliſſimus. Erit inquit. Ad regeȝ eñ pertinet
ꝙ habeat poteſtatem ad impugnandũ inimicos. ⁊ ſta-
bilitatem ad defendendum ſubditos. Sic deus potens
eſt ad operandum. ⁊ ſtabilis ad perpetuo perſeueran-
dum. Erit inquit. qḋ ſignat eſſentie ſtabilitatem ⁊ tem
poris eternitatem. Quia ſicut dicitur Daniel. vij. Po-
teſtas eius poteſtas eterna ⁊ regnũ eius non auferetur.
⁊ nõ corrumpetur. Et. iij. Regũ. xj. Regnabis ſuper om
nia que deſiderat anima tua. eriſqȝ rex ſuper iſrael. Alij
enim reges proprie loquendo non ſunt nec erunt. quia
omnis potentatus breuis vita Eccleſiaſtici. x. Et Eſa.
xl. Omnes gentes quaſi non ſint ſic ſunt coram eo. Jſte
autẽ ſolus eſt ⁊ erit. ps. Dominus virtutum ipſe eſt rex
glorie ¶ Jtem deus eſt rex prouidens ⁊ cõmuniſſimus
Omnibus inquit. Jſte eñ rex per ſuam occultiſſimam
prouidentiam. non ſolum de vno vel de pluribus ſolet
curare. ſed de omnibus rebus ⁊ perſonis ſolet vniuerſa
liter prouidere Cauſe enim vniuerſales equaliter ſe ha
bent ad omnia ſicut patet in ſole qui eſt pater planeta
rum ſecundũ Ambroſium ⁊ alijs corporibus ſimilibus
que generaliter influunt vniuerſis propter ꝙ ſol in me
dio aliorũ a deo eſt creatus. vt omnibus equaliter eſſet
influere magis promptus. Sic deus procerto ad om-
nes et ad omnia generaliter mediocriter ⁊ equaliter ſe
habet ſicut cauſa vniuerſalis ⁊ pater ⁊ dominus numi
nis. quia ſcilicet non eſt perſonarum acceptio apud do-
minũ quia ad modũ ſolis paratus eſt ⁊ omnes illumi-
nare ⁊ per ſuam prouidentiam paratus eſt de regimine
omnium tam naturali ꝙ ſpiritali curam gerere ⁊ ha-
bere. Omnibus inquit Sapiẽ. vj. Equaliter eſt ei cura

Ayuntamiento de Madrid

de omnibus. Oculi enim qui ſunt ad regimen corpo-
ris conſtituti. non magis curant de ſalute vnius mem
bri quam alterius. immo generaliter de omnibus curant.
Sic deus facit: quia ſicut dicitur in pſal. Rex omnis
terre deus: pſallite ſapienter. Eſt ergo rex prouidens et
communiſſimus. ¶ Item deus eſt rex iuſtus et ſeueriſ
ſimus. quod oſtenditur cum dicitur imperans. Impe-
rium enim iuſtitiam et rigorem ſignat. In ſignum cu-
ius imperator ſolet enſem euaginatum ante ſe facere
portari. in ſignum quod ſemper eſt paratus malos et im-
pios detruncare. Iuxta illud ad Roma. xiij. Vis non
timere poteſtatem. bonum fac et habebis laudem ex il
la. Sequitur. Si autem malum feceris time. non enim
ſine cauſa gladium portat. Leo enim qui eſt rex anima
lium eſt animal aſperum et ſeuerum: quia ſcilicet quan-
do fameſcit dure ſolet beſtias deuorare. Sic vere deus
rex omnium qui continue eſurit et ſitit iuſtitiam. ſeueri-
ter ſolet beſtias. ideſt beſtiales homines condemnare.
et eos per mortem anime et corporis acerrime deuora-
re. Prouerbiorum. xx. Sicut rugitus leonis ita eſt ira re-
gis. Imperans inquit. Eſaie. xlv. Hec ſunt iuſtitie et
imperium. Et Eſaie. ix. Multiplicabitur eius impe-
rium et regni eius non erit finis. Et potiſſime iſta ſe-
ueritas iſtius regalis iuſtitie. apparebit in iudicio vbi
impios ſeueriter condemnabit. Iuxta illud Sapiē. xj.
Illos tanquam durus rex interrogans condemnaſti. Sic
ergo patet quomodo et quare deus dicitur rex. Unde
etiam de chriſto dicitur. Ecce rex tuus venit tibi man-
ſuetus. Iuſtum enim regem querebant magi cum ſedu-
litate. Iſtum regem deridebant iudei cum fatuitate.
Iſtum regem deſcribebat pylatus cum ſubtilitate.
Magi enim dicebant inquirendo Math. ij. Ubi eſt qui
natus eſt rex iudeorum. Iudei autem dicebant deriden
do Marci. xv. Aue rex iudeorum. Pylatus vero dice-
bat deſcribēdo. Luce. xxiij. Hic eſt ieſus nazarenus rex
iudeorum. Et Iohan. xix. Ecce rex veſter. Iſte autem rex
fecit in ſua beata incarnatione ſicut ſolēt facere reges
prelium ingreſſuri. qui quandoque accipiunt arma et
habitum alienum ne ab hoſtibus cognoſcātur. Iuxta
illud quod dixit rex iſrael. iij. Regum. xxij. Mutabo
habitum et ſic ibo ad pugnandum. Sic deus prelium
mundi ingrediens. habitum et arma aliena noſtre hu
manitatis aſſumpſit. in quibus cum demonibus dimi-
cauit. figuratus in Ioue. de quo dicit Ouidius. quod de
celo veniens ad terram occidere illum tyrannum im-
pium licaonem mutauit ſe in hominem. vt de chriſto
dicatur illud. iij. Regum. xxij. Rex iſrael mutauit ha-
bitum ſuum. Ubi deſcribitur vt notabiliter honoratus
quia rex. Ut laudabiliter ſociatus. quia rex iſrael. ideſt
viuentium deum ſcilicet ſanctorum et angelorum. Ut mirabili-
ter alteratus. qui mutauit habitum ſuum. De iſto ergo rege
poſſumus notare quod ipſe eſt rex

Amoroſus.
Specioſus.
Glorioſus.
Gaudioſus.
Uigoroſus.
Rigoroſus.

Quod ſit rex amoro
ſus. patet in pſal.
vbi anime dicitur
Concupiſcet rex
decorem tuum: quo-
niam ipſe eſt do-
minus deus tuus. Quod ſit rex ſpecioſus. patet Eſaie
xxxiij. vbi de homine beato dicitur. Regē in decore ſuo
videbit. Quod ſit rex glorioſus patet. ij. Regum. vj. vbi
dicitur. Quam glorioſus fuit hodie rex iſrael. Et in pſal.
Dominus virtutum ipſe eſt rex glorie. quod ipſe ſit rex gau
dioſus patet in pſ. vbi dicitur. Domine in virtute tua
letabitur rex. Et alibi. Rex vero letabitur in domino.
Quod ſit rex vigoroſus patet Eſaie. xix. vbi dicitur rex for
tis dominabitur eorum. Quod ſit rex rigoroſus patet Eſa.
xxxij. vbi dicitur. Ecce in iuſtitia regnabit rex. pſ. Ho-
nor regis iudicium diligit. Et ideo Hieremias dicebat
Hiere. x. Quis non timebit te o rex gentium. Et ſcien-
dum quod ſedes iſtius regis fuit crux. dyadema fuit de ſpi
nis: ſceptrum fuit de clauis. Et ideo iudei dicebant. Si
rex iſrael es deſcende de cruce. Contra quos Bernar.
dicit: immo ſi rex iſrael es. regni ſolium non dimittas.
Et ſic ergo dico quod deus dicitur rex. ſ.
Propter iuſtitiam.
Propter prouidentiam.
Propter potentiam.
Propter clementiam.
Propter ſapientiam.
¶ Bene ergo dicit rex vnus erit omnibus imperans.
¶ Secundo principaliter dico quod dicendum eſt de rege
laudabili et virtuoſo. Et ſic dico quod per regem intelligi-
tur omnis bonus iudex. princeps. prelatus. vel etiam
vir perfectus qui ſe et alios bene regit. Quelibet enim
caterua apum dicitur habere vnum regem cui alie obe
diunt et obſequuntur. et a quo alie reguntur et guber-
nantur. Sic vere in omni caterua populi. in omni ſcili
cet regione vel legione religione vel natione. neceſſe eſt
eſſe aliquem regem. ideſt aliquem dominum. iudicem
vel rectorem cui a ſubditis obediatur et per quem ſub-
dite debite gubernentur. Eccleſiaſtici. xvij. In vnam-
quamque gentem prepoſuit rectorem. vt ſic de quolibet ta
li rege dicatur illud Hieremie. xxiij. Suſcitabo dauid
germen iuſtum et regnabit rex et ſapiens erit. Iſtam
autoritatem vide ſupra diuiſam et proſecutam titulo
de dauid. vbi oſtenduntur quinque que debent eſſe in quo-
libet principe vel prelato. ¶ Sed adhuc nota quod rex tē-
poralis vel ſpiritualis debet habere multas perfectio-
nes et conditiones. Quanto enim maior eſt honore. tā
to magis debet habere de bonitate. Nota ergo quod iſte
debet eſſe ſcilicet

Audax ad precauendum.
Fortis ad reſiſtendum.
Cautus ad preuidendum.
Clemens ad indulgendum.
Iuſtus ad iudicandum.
Diligens ad inquirendum.
Humilis ad ſeruiendum.
Aſtutus ad cognoſcendum.
Stabilis ad perſeuerandum.
Autenticus ad imperandum.
Liberalis ad premiandum.
Sapiens ad gubernandum.
Innocens ad operandum.
Pacificus ad conuiuendum.
Honeſtus ad conuerſandum.
Flebilis ad deum timendum.
Deuotus ad offerendum.
Tranquillus ad audiendum.
Seuerus ad corrigendum.
Modeſtus ad loquendum.
Facilis ad conſilium credendum.
Parcus ad vina guſtandum.

¶ Iſte ſunt enim viginti due conditiones quas debēt
habere boni reges et boni prelati. et etiam quicunque
boni iudices et prefecti. ſicut poſſunt probari exem-
plis creaturarum et autoritatibus ſcripturarum. ¶ Di
co ergo quod quilibet talis debet eſſe audax ad precedendum
quia ſcilicet prelatus debet alios audacter precedere.
bonum exemplum eis dando. terribilia pro eorum de-
fenſione non timendo. et pro defenſione reipublice pri
mus ad terribilia incedendo. Sicut de rege apum le-
gitur quod primus de alueari egreditur. et poſt ipſum
totus grex apum ſequitur et obſequitur. Sicut etiam
de Iulio ceſare legitur nunquam eum dixiſſe militibus
ſuis ite illuc. ſed ſemper venite huc. Exemplo leonis re-
gis animalium qui eſt animal audaciſſimum ita quod de
eo dicitur. Prouerbiorum. xxx. Leo fortiſſimus beſtia-
rum ad nullius pauebit occurſum. vt de tali proceſſi-
ua et exemplari audacia dicatur illud Michee. ij. Trā
ſibit rex eorum coram eis. Et. j. Regum. xij. Nunc rex
graditur ante vos et pugnabit bella veſtra. Sit ergo
audax ad precedendum. ¶ Item debet eſſe fortis ad re
ſiſtendum. Bos enim qui dicitur eſſe rex iumentorum
eſt animal fortiſſimum in labore. Prouerbiorum. xiiij.

Ibi manifeſta

Ibi manifeſta eſt fortitudo bonis. In quo notatur ꝙ
illi qui ſunt reges et preſides aliorum. Debent eſſe vir-
tutibus fortiores. et ad ſuſtentationem laborum terri-
bilium ⁊ penarum pro defenſione populi ⁊ vtilitate pa
trie infatigabiliter promptiores. Exemplo etiaꝫ regis
apum. qui in duplo dicitur aliis apibus eſſe maior et
corpore et virtute. Quia breuiter ſi fortitudo ſpiritalis
ad pugnandum contra dyabolum requiritur in ſub-
ditis inferioribus. multomagis in prelatis et in regi-
bus. vnde Eſaie. xix. Rex fortis dominabitur eorum. i.
Eſdre. iiii. Reges fortiſſimi fuerunt in hieruſalem.
¶ Item debet eſſe cautus ad preuidendum. quia ſcili-
cet ipſe debet caute preuidere pericula gregis ſui ⁊ inſi
dias hoſtium. demonum ſcilicet et hereticorum. Exē-
plo regis gruum qui caput ceteris frequentius erigit.
et vndiqꝫ frequenter circunſpicit et ſi aliqueꝫ inſidian-
tem viderit. ad precauenduꝫ clamando premunit. Sic
prelatus debet curam de ſubditis gerere. caput inten-
tionis et intellectus ſepe ſurſum erigere. ⁊ ne ſibi ſub-
ditis ſuis aliquod periculum accidat debet cautius cir
cumſpicere et videre. et ſi quod periculum videt immi-
nere debet eos clamore predicationis premunire. et ad
precauendum periculum animare. Iuxta illud Actuū
xx. Attendite vobis et vniuerſo gregi ſuper quem ſpiri-
tusſanctus vos poſuit epiſcopos regere eccleſiam dei.
¶ Item debet eſſe clemens ad indulgendum. De natu
ra enim regum et principum debet eſſe ꝙ ſint clemen-
tes illis qui penitent deliquiſſe. Non enim debent eſſe
crudeles nec vindicatiui. Exemplo regum apum. qui-
quis habeant aculeum. nunquam tamen vtuntur acu-
leo ſcd̄m Ambroſium et Plinium. Exemplo etiā leo-
nis regis animalium qui mulieribus pueris ⁊ proſtra
tis ſolet parcere. et ipſos niſi fame compulſus nunꝙ̄
ledere. Quia videlicet prelati et ſuperiores debent par-
cere miſeris et pauperibus. et quāuis habeant aculeū
ideſt potentiā vindicādi. ipo tn̄ non debent vti niſi for
te fame ideſt zelo iuſtitie compellantur. iii. Reguꝫ. xx.
Reges domus iſrael clementes ſunt. nihil enim me-
lius ſedet quam clementia in principe. ſicut vult Sene
ca libro de clementia ad neronem. vide ibi. In ſignum
cuius de dauid qui etiam inimico ſuo capitali bis pe-
percit ſcilicet ſauli dicitur. i. Machabeorum. ii. Quod
dauid in ſua miſericordia conſecutus eſt ſedem regni
in ſecula. Et Prouerbiorum. xx dicitur. Miſericordia
et veritas cuſtodiunt regem. ¶ Item iſte debet eſſe iu-
ſtus ad iudicanduꝫ. Iuſtitia enim ſuper omnes alias
virtutes debet eſſe ſuperioribus deſponſata. Iſta enim
eſt illa per quam communitates reguntur. per quam
iura ſua omnibus redduntur. et per quam impii pu-
niuntur. et per quam innocentes ab impiis defendun
tur. Iſtam ergo debent habere reges tam temporales
ꝙ̄ ſpirituales. pſal. Honor regis iudicium diligit. Et
Prouerbiorum. xxix. Rex iuſtus eriget terram ſuam.
Exemplo ſolis qui rex dicitur planetarum. et ideo locū
tenet medium inter eos. Ad denotandum ꝙ tales de-
bent eſſe iuſti et medii inter partes. et non plus ad vnā
partem ꝙ̄ ad aliam per acceptionem perſonarum ten
dere ſeu pēdere. Unde de talibus regibus loquitur ſub
metaphora ſolis. Ambroſius in Exameron dicens ſic.
Sol inquit eſt oculus mundi. iocunditas diei. pulchri
tudo celi. menſura temporum. virtus et vigor omniuꝫ
terrenaſcentium. decor et perfectio ſtellarum. rex ⁊ do-
minus planetarum. Et ideo breuiter de tali virtute iu-
ſtitie dicitur. ii. Paralipomenon. ix. Idcirco poſuit do
minus regem ſuper populum ſuum vt faciat iudiciuꝫ
et iuſtitiam. ¶ Item iſte debet eſſe diligens ad inquirē
dum. Debet enim prelatus diligenter inquirere verita
tem. et de illis que pertinent ad animam ⁊ de illis que
pertinent ad rempublicam. Quia ſicut dicitur Pro-
uerbiorū. xxv. Gloria regum eſt inueſtigare ſermoneꝫ.
Diligentes enim debent eſſe et potiſſime ad cuſtodiaꝫ
ſubditorū. Exemplo regis apum qui in domo manēs
non ceſſat vndiqꝫ circuire. dans exemplū ſuperioribus
qualiter debent eſſe ſolliciti ⁊ diligentes ad cuſtodiaꝫ
domus dei. Cant. iii. Surgam et circuibo ciuitatē. Un
de de diligenti inquiſitione et circumſpectione talium
reguꝫ dicitur Iob. xxix. Cum ſederem quaſi rex circun-
ſtante exercitu. Sequitur. Oculus fui ceco ⁊ pes clau-
do. et cauſam quam neſciebam diligenter inueſtiga-
bam. ¶ Iteꝫ iſte debet eſſe humilis ad ſeruiendū. quia
ſcilicet ipſi debent ſeruire et deo et populo. Unde etiaꝫ
papa qui eſt rex regum vocat ſe ſeruum ſeruorum dei.
vt et de iſtis dicatur illud ps. Reges vt ſeruiant domi-
no. Et Eſaie. lx. Reges coruꝫ miniſtrabunt tibi. ¶ Itē
iſte debet eſſe aſtutus ad cognoſcendum. Quia ſcilicet
ſicut aquila regina auium viſum habet limpidiſſimū
et clariſſimum intantuꝫ ꝙ ab altitudine aeris videt pi
ſces in mari natantes. Leo etiam rex animalium dici-
tur oculis apertis dormire. Sic vere tales q̄ aliorꝫ ſunt
rectores ⁊ reges debēt habere oculos cordis ⁊ intelle-
ctus limpidos atqꝫ claros: apertos. vigiles et attētos.
vt ſcilicet diſcrete videant agenda ⁊ fugienda. tenenda
pariter ⁊ vitanda. Ita ꝙ ſiue dormiant in temporali ꝓ-
ſperitate. ſiue ſurſum preſideant in dignitatis ſublimi
tate. Debent tamen ſemper cogitare. attendere ⁊ vide-
re quid inferius faciunt piſces. ideſt ſubditi in huius
ſeculi vanitate. Eſa. xlix. Reges videbunt ⁊ conſurgent
principes. ps. Et nunc reges intelligite: erudimini qui
iudicatis terram. ¶ Iteꝫ iſte debet eſſe ſtabilis ad per-
ſeuerandum. Non decet enim regem eſſe nec in dictis
nec in factis mutabilem atqꝫ vanum. Exemplo leonis
regis animaliū qui colluꝫ dicitur habere immobile: q2
ſcilicet edictū et voluntas talium debent eſſe immobi-
lia atqꝫ firma. Danielis. vi. Scito rex ꝙ lex medorū et
perſarum eſt vt omne decretuꝫ quod ſtatuerit rex non
liceat immutari. ¶ Item iſte debet eſſe autenticus ad
imperandum. Exemplo leonis regis animalium. qui
in inceſſu. vultu. geſtu et rugitu autoritatē ꝓcedit. in-
tantum ꝙ ſolo viſu vel auditu a cunctis animalibus ti
mentur. Sic vere reges et prelati debent eſſe autentici
in geſtu. habitu. opere. et ſermone. et hoc non vt ſuper-
biant. ſed ne ſubditi eos deſpiciant. et vt terrorem ma-
lefactoribus incutiant. ii. Paralipomenon. ix. Ma-
gnificatus eſt ſalomon ſuper omnes reges. ¶ Iteꝫ iſte
debet eſſe liberalis ad premiandum. Exemplo aquile
auium regine et leonis animalium. que conditionem
habent mirabiliter liberalem ſcilicet ad predam ſuam
ſoli non comedunt. ſed ipſam aliis auibus ſe inſequen
tibus condiuidunt. quia ſcilicet ad iſtos pertinet libe-
ralitatem habere. bona ſua aliis diuidere. et benemeri
tos premiare. Exemplo regis darii. De quo dicitur. ii.
Eſdre. iii. Rex darius fecit cenam magnam. Et in ſi-
gnum huius reges conſueuerunt inungi. ad denotan-
dum ꝙ oleo pietatis et liberalitatis debent totaliter
eſſe vncti. ii. Regum. v. Unxerunt dauid regem ſuper
iſrael. Manus enim vncta faciliter mittit labi quod
tenet. Res etiam vncta valde eſt ſuauis mollis et lenis.
Sic vere illi qui ſunt vncti oleo pietatis ſcilicet reges
ſpiritales. bona ſua debent aliis libenter dimittere et
largiri. et mites et ſuaues ab omnibus inueniri. ii. Re
gum. ii. Me vnxit domus iuda in regem. Pietas enim
eſt mammilla qua tales reges debent ſubditos nutri
re. Iuxta illud Eſaie. xlix. Erunt reges nutricii tui ⁊ re-
gine nutrices tue. Et Eſaie. lx. Mammilla regum la-
ctaberis. Sit igitur liberalis ad premiandum. ¶ Iteꝫ
iſte debet eſſe ſapiens ad gubernandū. vnde illud Eſa.
xxxii. Ecce in ſapientia regnabit rex. Et Sapiē. vi. Rex
ſapiens populi ſtabilimentum. ¶ Item innocens ad
operandū. ii. Reguꝫ. xiiii. Rex ⁊ thronus eius ſicut in-
nocens. ¶ Item pacificus ad conuiuendū. iii. Regum
i. Uiuat rex ſalomon. qui ſcilicet interpretatur pacifi-
cus. ¶ Item honeſtus ad conuerſanduꝫ. Eſaie. xxxiii.
Regem in decore ſuo videbit. ¶ Item flebilis ad deum
timendū. ii. Reguꝫ. xiii. Rex et omnes ſerui eius fleue-
runt. ¶ Item deuotus ad offerendū. pſal. Reges thar
ſis ⁊ inſule munera offerent ⁊c. ¶ Item tranquillus

Ayuntamiento de Madrid

ad audiendū.Sap.vj.Audite reges ꝛ intelligite.❡Itē ſeuerus ad corrigendū.Prouerbioꝝ.xx.Diſſipat impios rex ſapiens.❡Itē modeſtus ad loquendū.Eſaie lij.Continebunt reges os ſuū.❡Itē facilis ad conſilium credendū: quia ſcilicet illud quod ſumme pertinet ad regem.iudicem vel prelatū.eſt credere et habere bonū conſiliū.Quia ſicut rex apū ſemper eſt circundatus multitudine apū aculeo armatarū ipſum iuuare et defendere paratarum. ſic quilibet talis debet ſecum habere multitudinem bonarū perſonarum ꝛ diſcretorum conſiliariorū cū aculeo et ſtimulo ſtricte conſcientie inimicoꝝ quoꝝ conſilio regatur.ꝛ quorū adiutorio vtatur.Job.xxix.Cum ſederem quaſi rex circūſtante exercitu.eram tamen merentiū conſolator.❡Item parcus ad vina guſtandum.Nam etſi immoderatus vini vſus in omni ſexu.in omni etate.in omni hominū conditione turpitudinis alicuius ꝛ vitij ſit adminiculum ꝛ fomentū.magis tamē in regibus ꝛ principibus: qui maieſtatis nomen.in crudelitatis crimen vertere non erubeſcentes:putant ſibi quicquid libet licere:maxime vino eſtuātes propterea ſalomon ꝙuis rex regibus tamen vinū prohibet:dicens Prouerbio.xxxi. Noli regibus dare vinum.Iſte ſunt ergo conditiones boni regis. Et ſic dico ꝙ dictū eſt de rege laudabili ꝛ virtuoſo ꝙuis hodie poſſumus dicere illud Judicū.xvij. In diebus il-
f lis nō erat rex ī iſrael. ❡ Tertio principalr poſſumus aliquid de rege odibili ꝛ vitioſo dicere ideſt de fatuo principe vel prelato. Et poſſumus dicere ꝙ mali prelati et principes hodie ſunt vitioſi.quia ſcilicet

Delitijs impinguantur.
Blandicijs delectantur.
Luxurijs inquinantur.
Seuicijs effrenantur.
Ignorantijs hebetantur.

❡ Dico ꝙ tales impinguantur magnis delitijs. vnde Geneſis.xlix.Aſer pinguis panis eius ꝛ prebebit delitias regibus. ❡Item dico ꝙ delectantur falſis blandicijs.quia ſcilicet tales hodie non diligunt niſi adulatores.Oſee.vij.In malicia ſua letificauerunt regem ꝛ in mendacijs ſuis principes. ❡Item dico ꝙ iſti inquinantur fedis luxurijs.ſimiles baſiliſco venenoſiſſimo regi ſerpentū.cui luxurioſi cōparantur qui viſu interficiunt et aſpectu. Et compara eos plutoni regi inferni ps.Concupiſcet rex decorem. ❡ Itē effrenantur diris ſeuicijs.ſimiles aquile regine auium et leoni regi animaliū qui ſuper omnia ſunt crudeles.vnde Dan.ij.dicitur quia rex in furore et in ira precepit vt perirent ſapientes.❡Item iſti hebetantur magnis ignorantijs. ſimiles boui regi iumentorum quod eſt animal hebes ſtolidū ꝛ inane. Eccleſiaſtici.x. Rex inſipiens perdet populū ſuū.Et Eccleſiaſtes.x.Ve terre cuius rex puer
G eſt.Iſta igitur ſufficiant de Rege. Vitioſo. Virtuoſo ꝛ Glorioſo. ❡ Sed ſi velis vlterius procedere.dic ꝙ in ſcriptura fit mentio principaliter de quatuor regibus ſcilicet.De rege iuda.De rege dauid.De rege ſalomone.De rege iſrael. Qui ſcilꝫ quatuor ſtatus eccleſie ſignificant. quorū tres ſunt in via.ꝛ vnus in patria.Et iſti certe ſunt

Incipientes	Primi viuūt in vera fidei confeſſione.
Proficientes.	
Virtuoſe viuentes	
Glorioſe gaudentes.	Rex iuda.q̄

interpretatur confitens.Secundi viuunt in boni operis patratione. Dauid manu fortis.Tertij viuunt in quieta virtutum perfectione. Salomon pacificus. Quarti vero viuunt in beata ſalutis adeptione. Iſrael videns deum

❡Primū eſt regnū nouiter conuerſorū.
Secundū eſt regnū fortiter actiuorū.
Tertiū eſt regnū penitus perfectorū.
Quartū vero eſt regnū celitus beatoꝝ.
❡Primū eſt regnū penitentiū.
Secundū eſt regnū militantiū.
Tertium eſt regnum ſuperantium:
Quartū vero eſt regnū triumphantiū.
❡In primo regno incipiūt tyrones.
In ſecūdo regno exercentur agones.
In tertio regno vincūt commilitones.
In quarto regno condiuidunt predones.

❡ Dicamus ergo ꝙ eſt dare vnū regnū incipientium in quo viuunt homines penitentes. ꝛ iſti ſignantur ꝑ regem iuda.quia ſcilicet iuda interpretatur confitens vel glorificans.quia videlicet illi qui nouiter conuertūtur ad deum.debent peccata ſua confiteri ꝛ dicere.deū etiam debent per vere fidei confeſſionem agnoſcere. ipmq̄ laudare benedicere ꝛ agnoſcere. Hier.xvij. Sta in porta ꝑ quā ingrediunt reges iuda. Porta eīm iſta eſt penitētia ſeu fides que.ſ.eſt porta ingredientiū ad ſalutē. Vñ breuiter de quolibet tali rege iuda ſeu rege iudeoꝝ pōt dici illud Mat.ij.Vbi eſt qui natus eſt rex iudeoꝝ.vidimus ſtellam eius in oriente. Talis eīm rex nouiter natus dr̄ ſtella.q: ipſius vite claritas in oriente ſpectatur vbi certe a magis ſeu regibus.i.a perfectis hominibus laudatur ꝛ adoratur. Conſtat enim ꝙ viri iuſti nouiter incipiētes cōmendant.ipſorūq̄ nouū regnū ꝛ regimē magnificāt atq̄ laudāt.dicēdo.ſ.Mat. xxvij.Tu es rex iudeoꝝ. Et ibidē. Aue rex iudeoꝝ. Aduerte tñ ꝙ multi ſunt reges iuda.ſ.reges bene incipientes.cito aūt deficientes ꝛ male ꝑ oia finientes.ſicut ad literā videmus de mundi regibus ꝛ principibus ꝛ etiā noſtris p̄latis ꝛ antiſtitibus. Et ſic notabis d̄ talibus nouis regibus.ꝙ iſti ſcilicet

Chriſti eccleſias ſolent ſpoliare.
Vanas fantaſias ſolent frequentare.
Legis iuſtitias ſolent abdicare.
Pene moleſtias ſolent tolerare.

❡Iſti dico grauant et ſpoliant chriſti eccleſias. vnde iiij.Regum.xij.Tulit Joas rex iuda omnia ſacrificata que ſacrificauerunt patres ſui reges iuda. Item iſti agunt ꝛ frequentant multas neq̄cias. vnde.iiij. Reg. xxi.Fecit manaſſes rex iuda abominationes peſſimas ſup oia que fecerant ante eū ammorrei. Et ponunt ibi horribilia auguria de iſto rege iuda.Itē iſti ſolēt abdicare legis iuſtitias.vñ Eccli.xlix. Reliquerūt legē potētis(al's altiſſimi)reges iuda ꝛ ꝯtēpſerūt timorē dei. Itē iſti ſolē tolerare duras moleſtias.ſ. finalr in inferno vbi.ſ.demonib⁹ ſubiugant.iiij.Reg.xxiiij.Egreſſus eſt Joachim rex iuda ad regē babylonis.ꝛ trāſtulit fortes exercitus in captiuitatē ꝛc. Nō ſic boni incipiētes.non q: ſicut dictū eſt. Et dare vnū regnū incipientiū quo viuunt hoies penitētes.❡ Deinde dico ꝙ eſt dare vnū re- D
gnū ꝑficientiū quo viuūt hoies laborātes ſeu etiā militātes.Ibi eīm regnat et impat rex dauid q̄ īterptat̄ manu fortis.q:.ſ.illi ꝑ bonas opationes ꝛ fortes manualr ſeu actualiter laborant ꝛ militāt in iſto regno.ſ. in iſto ſtatu eccleſie imperāt atq̄ regnāt.Et ſiūt de iſtis manu fortibus ꝛ ad bene operandū ꝛ laborandū habilib⁹ poſſumus notare ꝙ iſti reges.

Deuotionis titulo ſunt dotati.
Compaſſionis riuulo ſunt rigati.
Durationis tumulo ſunt fundati.
Saluationis cumulo ſunt letati.

❡ Dic ergo ꝙ tales reges dauid dotātur titulo deuotionis:q:.ſ.iſti ſunt qui deo per orationē ꝛ deuotionem aſtāt ꝛ q̄ deo ſacrificāt ꝛ immolāt. Et hoc eſt qd̄ dr̄.ij. Reg.vij.Ingreſſus aūt dauid rex ſedit corā dño. Et.j. Para.xviij. Vaſa aurea argētea ꝛ enea cōſecrauit dauid rex dño. Itē iſti reges dauid rigant riuulo cōpaſſionis. Sicut.ſ.de dauid rege legit.ij.Reg.xij. Nō com paſſiōe duct⁹ ceſſauit ꝑſequi abſalon. ꝙuis amō ipſi⁹ primogenitū occidiſſet. Itē iſti reges dauid fundātur tumulo duratiōis.durāt eīm ꝛ ꝑſeuerāt in bono.iij. Regū.j. Rex dauid ſenuerat.Senect⁹ eīm ſignat longā durationē ꝛ perſeuerantiā.Vnde ibidē. Viuat dñs meus dauid rex ineternū.Item iſti reges dauid letant ioculo conſolationis.j.Paral.xix. Sed et dauid rex letat⁹ eſt gaudio

Ayuntamiento de Madrid

gaudio magno et benedixit domino. Patet ergo ꝙ eſt dare vnū regnum proficientium quo regnāt homines laborantes. ¶ Deniqꝫ dico. ꝙ eſt dare vnum regnum ſancte viuentiū. quo regnant vitia ſuperantes. Et iſtō eſt regnum hominum perfectorum. qui ſcilicet intelliguntur per regem ſalomonem qui interpretaſ pacificꝰ: qui ſcilicet viri perfecti reges pacifici proprie nuncupantur. Reges dico eo ꝙ debite ſe et alios regere dinoſcuntur. Pacifici eo ꝙ pacem cum hoſtibus mentalibus. mundialibus ⁊ infernalibus per virtutis predominantiam conſequuntur. De viro enī perfecto dicit Seneca. ꝙ iſte fecit ſibi pacem nil timendo diuitias non concupiſcendo. Unde de tali rege ſalomone dicitur Eccleſiaſtici. xlvij. Salomon imperauit in diebus pacis. Et. iij. Regum. iiij. Salomon pacem habebat ab omni parte. Et breuiter nota. ꝙ talis rex Salomon. id eſt. vir perfectus ſolet.

Affluere dono liberali.
Solet miteſcere more maternali.
Solet clareſcere luce doctorali.
Solet fragreſcere fama virtuali.
Solet exereſcere throno magiſtrali.

¶ Dico ergo ꝙ tales dono liberali ſolent affluere. iij. Regum. x. Rex ſalomon dedit regine omnia que voluit ¶ Item tales more maternali. ſolent niteſcere. quia ſcilicet tales ſolent eſſe vncti in regem. id eſt benigni. miſericordes et mites. iij. Regum. v. Miſit hyram rex tyri ſeruos ſuos ad ſalomonem. audiuit enim ꝙ vnxiſſent eum in regem. ¶ Item tales luce doctorali ſolent clareſcere. quia ſcilicet iſti luce ſapientie fulgent. iij. Regum iij. Dedit dominus ſalomoni ſapientiam. Unde. iij. Regum. x. Uaſa de quibus habebat rex ſalomon erant aurea. Aurum autem ſplendorem ſapientie ſignat. ¶ Item tales fama virtuali ſolent fragreſcere. Iſta ſunt aromata bone fame que regina ſaba attulit ſalomoni. quia ſicut dicitur. iij. Regū. x. Aromata dedit regina ſaba regi ſalomoni. Aromata autem ſignificant fragrantiā bone fame. quam ſcilicet regina virtutum ſapientia ſolet dare. ¶ Item tales throno magiſtrali ſolent precellere. quia ſcilicet tales viri perfecti ⁊ in hoc ſeculo ⁊ in futuro excellentia maieſtatis digni ſunt preſidere. iij. Regum. x. Fecit rex ſalomon thronum de ebore. Et ibidem Magnificatus eſt rex ſalomon ſuper omnes reges ⁊c. Sic igitur patet. ꝙ eſt dare vnum regnum ſancte viuentium. quo regnant vitia ſuperantes. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt dare vnum regnum ſemper letantium quo regnant celitus triumphantes. Et iſtud certe eſt regnum paradiſi. quod ſcilicet per regnum iſrael et per reges iſrael. denotatur. quia ſcilicet iſrael interpretatur videns deū. quia ſcilicet viſio beatifica eſt merces et gloria triumphalis. que ſcilicet beatis conceditur poſt obtentam victoriam vitiorum. Ut ſic cuilibet tali dicatur illud Johannis. j. Rabi tu es filius dei tu es rex iſrael. Sic ergo pꝫ. ꝙ in ſcriptura fit mentio de quadruplici bono rege.

k ¶ Sed ſiuis adhuc dic. ꝙ in ſcriptura fit mētio de quadruplici malo rege. videlicet. De rege

Aſſyriorum.	Iſti enī
Amorreorum.	quatuor
Babyloniorum.	reges ⁊ re
Egyptiorum.	gna fi

lios iſrael grauauerunt. deum contempſerunt. ⁊ ſuperbe ſuper alios regnauerunt. Et ideo certe per iſtos poſſum demones vel tyrannos intelligere. qui ſcilicet ſemper ſuperbe et tyrannice ſolent alijs imperare. De dyabolo enim legitur. ꝙ ipſe eſt rex ſuper omnes filios ſuperbie Job. xlj. De tyrannis autem ſeu malis prelatis dicit dominus Oſee. viij. Ipſi regnauerūt ſed non ex me principes extiterunt. ſed non per ſpiritum meū. Nota igitur de talibus malis regibus. quoniam. Iſti ſunt
Qui captiuant iuſtos et exulant.
Qui predantur atqꝫ depopulant.
Qui occidunt grauant ⁊ iugulant.
Qui affligunt pungunt ⁊ ſtimulant.
Qui promittunt falſum ⁊ ſtipulant.
Qui ſe malis iungunt ⁊ copulant.
Qui ſe morte eterna iaculant.

¶ Dic igitur ꝙ mali reges libertatem ſolent exulare. quia ſcilicet demones animas libertate gratie ⁊ glorie ſpoliant ⁊ eas in ſeruitutē peccati ⁊ inferni captiuant. Unde. iiij. Regum. xvij. Tranſtulit rex aſſyriorum iſrael in aſſyrios. Et. iiij. Regum. xxiiij. Omnes viros fortes ⁊ bellatores duxit rex babylonis captiuos. ¶ Item facultatem ſolent populare ſeu etiam depredando vaſtare. quia ſcilicet demones depopulāt poſſeſſiones virtutum. tyranni vero poſſeſſionem diuitiarum. Unde Hieremie. xxxvj. Rex babylonis vaſtabit terram hanc ¶ Item innocentes ſolent iugulare. tyranni enim etiā innocentibus non parcunt. Unde Hieremie. lij. Iugulauit rex babylonis filios Sedechie. ¶ Item quieſcentes ſolent ſtimulare ſeu etiam perturbare Eſaie. vij. In die illa reddet dominus his qui tranſflumen ſunt in rege aſſyriorum. ¶ Item verbis et promiſſionibus ſuis confidentes ſolent decipere. et eis falſa ⁊ mendacia narrare. Sicut patet. j. Machabeorum. xj. vbi dicitur ꝙ Jonathas miſit ad regem Demetrium vt eos qui in arce erant eijceret. Cui reſpondit demetrius. Non hoc tantum faciam tibi et genti tue. ſed etiam gloria illuſtrabo te et gentem tuam. Sequitur. Mentitus eſt demetrius cuncta que dixit. et abalienauit ſe a Jonatha. ¶ Item peſtilentes ſolent exaltare ſeu copulare. ſcilicꝫ ſibi. quia ſcilicet mali principes et tyranni malos ⁊ impios ſibi iungunt et copulant. ipſoſqꝫ in ſuis curijs et officijs promouent ⁊ exaltant. Unde Heſter. iij. Rex aſſuerus exaltauit aman. et poſuit ſolium eius ſuper omnes principes quos habebat. ¶ Item delinquentes ſolent damnare ſcilicet in fine quando deus poſtꝙ iſti durē grauauerunt. auſtere ipſos in inferno condemnat. Unde Ezechielis. xxx. Ecce ego ad pharaonem regem egypti. et comminuam brachium eius forte. ſed confractum. et eijciam gladium de manu eius. et confortabo brachia regis babylonis. id eſt dyaboli contra eos ⁊ brachia pharaonis concident. Et hec de Rege in bono ⁊ in malo ſufficiant ⁊c.

Regina.

Nota ꝙ regina in ſcriptura poteſt intelligi anima deuota. vel quelibet ſancta virgo. vel etiam virgo maria. Iſte enim regine ſunt. qꝛ ſeipſas bene rexerūt. ⁊ regis ſummi ſponſe ⁊ vxores ſunt Nota ergo. ꝙ ad reginam pertinet ſcilicet a
Regem cum populo concordare.
Semper clementiam demonſtrare.
Se per decentiam adornare.
Hoſtis potentiam refrenare.
Regis amiciciam vendicare.

¶ Hec enim omnia facit beata virgo. vel etiam ſancta anima vel perſona. Iſta ergo eſt regina cum rege populo concordatiua. Populus enim ad reginam ſolet recurrere: quando vult regem ad veniam aut clementiam inuitare. Exemplo regine Heſter. ad quam mardocheus cum populo iudeorum recurrens. regis Aſſueri iram ⁊ ſententiam mutauit. et ipſum iudeis reconciliauit concordauit Heſter. vij. vbi dicitur. ꝙ cum rex aſſuerus vidiſſet Heſter reginā: placuit oculis eiꝰ: ⁊ dixit ei. Quid petis heſter regina? Que eſt petitio tua? ſi dimidiam partem mei regni petieris dabitur tibi. At illa reſpondit. Da mihi animam meam pro qua rogo ⁊ populum meum pro qua obſecro. Iſta enim regina intantū placet regi aſſuero. id eſt deo. ꝙ peccatores ſibi pro libito reconciliat. ⁊ omnia que vult ab ipſo acquirit ⁊ impetrat. ¶ Item dico ꝙ iſta magne clementie demonſtratiua. Ad reginam enī proprie pertinet. ꝙ ſit clemens ⁊ miſericors. ⁊ ad indulgendū ⁊ ad gratiam impetendū ⁊ ad beneficia concedendum. ⁊ ad miſeris veniā procurandum Dan. v. Regina ingreſſa eſt domum conuiuij. Et Heſter. j. Regina vaſti fecit conuiuium. qꝛ ſcꝫ iſta eſt liberalis. ita ꝙ conuiuiū miſericordie ſue oībus eſt paratum. Unde Eſaie. xlix. Erunt reges nutricij tui ⁊ regine

Ayuntamiento de Madrid

nutrices tue. ¶ Item dico ꝙ iſta eſt megne decentie re
preſentatiua. Ad reginam enī pertinet ꝙ decentiſſime
ſit ornata. Sic iſta ornata fuit virtualiter per honeſta-
tem. Nunc vero ornata eſt ſupernaliter per gloriam et
maieſtatem. Unde in ps. Aſtitit regina a dextris tuis in
veſtitu deaurato circundata varietate. ¶ Item iſta eſt
hoſtis potentie refrenatiua. quia ſcilꝫ iſta ſola eſt que
hoſtem humani generis ſuperat et proſternit Luce. xj.
Regina auſtri ſurget in iudicio aduerſus generationē
iſtam et condemnabit eam. ¶ Item iſta eſt dei amici-
cie obtentiua vel vendicatiua. quia ſcilicet regina ſu-
per omnes alias perſonas a rege diligitur ⁊ familiari-
tatem ipſius aſſequitur ⁊ amplectitur. Unde Neemie
ij. dicitur. Et regina ſedebat iuxta regem. Iſtis ergo ra
tionibus ad iſtam reginam debemus per orationem re
currere. ⁊ eam per deuotionem colere. ⁊ per humilia ob
ſequia venerari Hieremie. xliiij. Uenite ſacrificemus re
gine celi. Unde Heſter. vij. Aman autem ſurrexit vt ro
garet Reginam pro anima ſua. Intellexit enim para-
tum a rege ſibi malū. Iſta igitur que tanti regni eſt re
gina. ⁊ que tanti regis eſt mater. filia ⁊ amica poteſt di
cere illud Apocal. xviij. Sedeo vt regina ⁊ vidua non ſum
vbi oſtenditur ꝙ iſta caret labore. pollet honore. feruet
amore. ¶ Primū probat ſtatus tranquillitas. Sedeo
Sed ſecundum regni ſublimitas. Ut regina. Sed ter-
tium viri communitas. Uidua inquit non ſū. Iſta enī
Eſt in refrigerio firmitatis. Sedeo. Eſt in faſtigio di-
gnitatis. Ut regina. Et in coniugio charitatis. Uidua
non ſum. Et breuiter dic ꝙ regina debet eſſe

B Decens ⁊ ſpecioſa.
Placens ⁊ amoroſa.
Clemens ⁊ viſceroſa.
Tremens ⁊ timoroſa.
Cultu religioſa.
Statu imperioſa.
Egeno paſcuoſa.
Impio rigoroſa.
Solio glorioſa.

¶ Igit dic ꝙ regina de bet eſſe de- cens ⁊ ſpecio ſa. decet enī vt reges pul cras vxores habeant ne vxorum tur
pium tedio ad adulteria aliarū prorumpant. Unde de
aſſuero dicitur Heſter. j. Quod precepit vt introducerent
reginam vaſthi coram rege vt oſtenderet cunctis popu
lis et principibus illius pulcritudinem. ¶ Item debet
eſſe placens ⁊ amoroſa. Unde de aſſuero dicit Heſter.
v. Cumqꝫ vidiſſet heſter reginā ſtantem placuit oculis
eius ⁊ dixit. Quid petis regina ⁊c. ¶ Item debet eſſe
clemens ⁊ viſceroſa. quia ſcilicet decens eſt vt regine cle
mentia mitiget iram regis. Unde Heſter. vij. Surrexit
aman vt rogaret reginam pro anima ſua. Intellexit enī
paratum a rege ſibi malū. ¶ Item debet eſſe tremens
⁊ timoroſa. quia ſcilicet regem debet timere et reuereri.
Unde Heſter. xv. Cumqꝫ inquit rex eleuaſſet faciem. et
ardentibus oculis furorem pectoris indicaſſet. regina
corruit colore in pallorem mutato. ¶ Item debet eſſe
cultu religioſa ſcilicet deum orando ⁊ ipſum deuote co-
lendo. Unde Heſter. xiiij. Heſter quoqꝫ regina fugit ad
dominum ⁊c. ¶ Item debet eſſe ſtatu imperioſa. Unde
in ps. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato
circundata varietate. ¶ Itē debet eſſe egenis paſcuoſa
quia ſcilicet libenter debꝫ pauperes recreare. Unde He
ſter. j. Uaſti quoqꝫ regina fecit conuiuium ⁊c. ¶ Item
debet eſſe impijs rigoroſa. quia ſcilicet regina nunꝙ de
bet eſſe ita clemens ⁊ pia quin bene permittat impios ⁊
proteruos ſuſpendi. ſicut Heſter regina permiſit Amā
ſuſpendi. licꝫ legitur ipſā rogaſſe pro anima ſua Mat
thei xij. Regina auſtri ſurget in iudicio contra genera
tionem iſtam ⁊ condemnabit eam ⁊c ¶ Item debꝫ eſſe
ſolio glorioſa dicens ſcilicet Apocal. xviij. Sedeo vt regi
na ⁊ vidua nō ſū. Sufficit vide ſupra de filia. de Puel
la. Et infra de Uxore.

A Regius. Regalis.

Cum regnum ſeu rega le dicat illud quod ad
reges noſcitur pertinere ſeu a regibus dependere. hinc
eſt ꝙ ſecundum diuerſitatem regum inuenitur diuerſi
tas regiorum. Et quia eſt dare reges bonos et malos.
hinc eſt ꝙ regiū ſumitur in bono ⁊ in malo. Et primo
quidem in bono. Et ſic certe dico. ꝙ eſt illud regium di
citur bonum. dignum. virtuoſum honeſtum ⁊ autenti
cum inuenitur. ſicut ſcilicet id quod a ſummo rege deo
procedere inuenitur. vel quod ad viros ſanctos et iuſtos
qui ſcilicet in ſcriptura regnū ſeu reges ⁊ ſacerdotes (
dicuntur Apocalip. j.) pertinere probatur. Sic ergo dic
ꝙ eſt dare Aliquod regium

Temporaliter.	Primum debet parum reputari.
Uirtualiter.	Sed ſecundum multum honorari.
Eternaliter.	Sed tertium ſemper affectari.

¶ Igitur dico ꝙ eſt dare regium temporale. quod eſt va
num ⁊ tranſitorium. quia reuera omnia illa que in hoc
mundo regalia vel regia dinoſcuntur. periculoſa vana
⁊ tranſitoria comprobantur. Et hoc certe multiplici ra
tione. videlicet Propter
Diſſenſiones ⁊ controuerſias.
Uagationes ⁊ inſolentias.
Occiſiones ⁊ iniuſtitias.
Detractiones ⁊ inuidentias.
Ambitiones ⁊ auaricias.
Proditiones ⁊ fraudulentias.
Uiolentias ⁊ extorſiones.
Delectationes atqꝫ blandicias.
Epulatiōes ⁊ caſtrimargias.
¶ Et breuiter dicam. ꝙ in domibus ⁊ curijs regijs ſo-
lent communiter eſſe ⁊ vigere controuerſie ⁊ diſſenſio-
nes. Unde. iij. Regum. x. dicitur. ꝙ ſuſcitauit dominus
aduerſarium ſalomoni de ſemne regio. ¶ Item ibi ſo-
lent vigere inſolentie ⁊ vagationes. Ut cōmuniter enī
tales regij ocijs et vagationibus intendunt. Sicut de
dauid legitur. ij. Regum. xj. Quod cum deambularet
in ſolario aule regie. vidit berſabee ſe balneātem. et eā
concupiſcens fedauit et vriam virum eius occidit.
¶ Item ibi ſolent vigere iniuſtitie et occiſiones. Mul-
ta enim homicidia iniuſta vel publica vel occulta ſo-
lent in curijs regijs perpetrari. ſicut in multis regnorū
hyſtorijs legitur ꝙ ſemen regium extinctum eſt vt alij
iure poſſent ſuccedere loco ſui. Sicut. iiij. Regum. xj. le-
gitur. ꝙ athalia omne ſemen regium interfecit vt re-
gnaret in hieruſalem. ¶ Item ibi ſolent vigere inuiden
tie et detractiones. ſicut de Aman legitur Heſter. v. ꝙ
inuidia motus dixit. Cum hec inquit omnia habeam.
nihil me habere puto quādiu videro Mardocheum iu-
deum ſedentem ante foras regias ⁊c. ¶ Ibi ſolent vige
re auaricie ⁊ ambitiones Semper enim ſolent ad am-
pliores diuitias anhelare et ad altiores ſtatus ambire.
Exemplo Aman de quo dicitur Heſter. vj. quod Aman
atrium domus regie intrauerat. quando ſcilicet voca-
tus fuit a rege vt diceret quo honore dignus eſſet quē
rex honorare vellet. credens pro ſe fieri queſtionem dixit
ſic. Homo quem honorare rex cupit debet indui veſti
bus regijs. et accipere regium dyadema ⁊c. ¶ Item ibi
ſolent vigere fraudulentie ⁊ proditiones. ſicut de yſma
el legitur Hieremie. xlj. ꝙ yſmael qui erat de ſemine re-
gio venit ad godoliam in maſphat et comederunt pa-
nes ſimul ⁊ tamen interfecerunt eum ipſe ⁊ ſocij ſui. Et
ſequitur ibidem. Quod yſmael incedens ⁊ plorans venit
in occurſum. xl. virorum ⁊ occidit eos ⁊c. ¶ Item ibi ſo
lent vigere violentie ⁊ extorſiones quia ſcꝫ tales officia
les regij. ſolent rapinas ⁊ extorſiones facere ⁊ crudelita
tibus violentijs ſe ⁊ regiū palaciū inflāmare. Unde iij.
Reg. xvj. dicit. ꝙ zamri ingreſſus eſt palaciū ⁊ ſuccēdit
ſe cum domo regia. O quot ſunt hodie tales in regijs
palacijs. qui ſcilicꝫ propter ſuas adinuentiones ⁊ con-
ſilia domos regias igne rapine ⁊ violentie incendunt.
¶ Itēꝫ ibi ſolent vigere blandicie ⁊ delectationis. quia
ſcilicet tales regij delitijs ⁊ blandicijs ſolum vacant
Unde Eſaie. vij. dicitur Babylonice ciuitati. Ornaſti
et inquit regio vnguento. Et multiplicaſti pigmenta
tua. ¶ Item ibi ſolent vigere caſtrimargie ⁊ epulatio-
nis. Unde de vria legitur. ij. Regum. xj. Quod cibus re
gius

gius ſecutus eſt eum. dormiuitqꝫ ante portas domus regie. Et tamen conſtat ꝙ occaſione illius dormitionis fuit mors ipſius machinata. Sic igitur patet. ꝙ eſt dare regium temporale quod eſt vanum ⁊ tranſitorium.

B ¶ Secundo dico. ꝙ eſt dare regnum virtuale. quod eſt ſanum et meritorium. Et ſic dico. ꝙ illi dicuntur regij. vel regales. qui ſcilicet chriſto regi celeſti ſunt dedicati. vel ipſius regijs virtutibus ſunt dotati. Illa enim bona regia dicuntur. vel regalia. que ſcilicet ſunt magnifica et honeſta. et a chriſto rege regum data. et ab ipſo dependentia et conceſſa. Siue igitur nos agamus de ſupremis. ſiue regalibus ſeu regijs. Dic ꝙ in ſcriptura reperitur ſcilicet.

Regia ſeruitus.
Regius tranſitus.
Regius habitus.
Regius affectus.
Regius aſpectus.
Regius paſtus.
Regius potus.
Regius cetus.
Regium genus.
Regium munus.

¶ Et ſic dic ꝙ viri iuſti ⁊ ſancti pro tanto dici poſſūt regij vel regales. quia ſub ſunt ſub regis diſtrictu. quia ſcilicet iſti in ſeruitute regis chriſti viuunt. ſibiqꝫ in ſtatu religionis. timoris. vel penitentie ſeruiunt atqꝫ ſubſunt. dicentes illud Geneſis. xlvij. Eme nos in ſeruitutem regiam. Sequitur. Et leti ſeruiemus regi. ¶ Item quia viuūt virtuoſo vel regio conuictu. Uita enim virtuoſa vita eſt regia et glorioſa. De qua ſcilicet dicitur Numeri. xxj. Uia regia gradiemur. non declinabimus ad dexteram aut ſiniſtram. ¶ Itez quia pollent regio contextu. hoc eſt dictu. ſancta ⁊ honeſta conuerſatione. quia ſcilicet honeſta conuerſatio eſt regius habitus regis chriſti. Unde de quolibet ſancto et honeſto viro poteſt dici illud Heſter. viij. Mardocheus autem de palacio ac de conſpectu regis egrediens fulgebat veſtibus regijs. hiacintinis ⁊ aerinis coronam auream portans in capite. ⁊ amicto pallio ſerico atqꝫ purpureo. ¶ Item quia parcunt regio affectu. quia ſcilicet viri perfecti debent habere pium ⁊ regium animum faciliter indulgendo. Exemplo regis Aſſueri: De quo dicitur Heſter. viij. Quod ſceptrum regium aureum protendit ſcilicet ad heſter. quo ſignum clementie monſtrabatur. ¶ Item placent regio aſpectu. Iſti enim habent aſpectum regium. autenticum videlicet. ⁊ honeſtum. Unde Danielis. ij. dicitur. Dentur inquit nobis legumina ad veſcendum ⁊ aquam ad bibenduz. ⁊ contemplare vultus noſtros ⁊ vultus puerorum qui veſcuntur cibo regio ⁊c. ¶ Item quia cibantur de regio paſtu ſcilicet ſacramento altaris. Unde. ij. Regum. xj. Secutus eſt eum cibus regius. Et illud ſupra dictum puerorum qui veſcuntur cibo regio. ¶ Item quia potantur de regio guſtu ſeu potu ſcilꝫ ſanguine precioſo chriſti Heſter. j. Uinum quoqꝫ magnificentia regia dignū erat. ¶ Item quia ſociantur a regio cetu. hoc eſt dictu. A digna ⁊ honeſta iuſtorum ſocietate. Unde de rege Aſſuero dicitur Heſter. j. Quod ipſe interrogauit ſapientes qui ex more regio ſemper ei aderant. ¶ Item quia extolluntur regio genere. j. Pet. ij. Uos eſtis genus electum. regale ſacerdotiuz. Et Danielis. j. Ait inquit rex prepoſito eunuchorum vt introduceret de filijs iſrael ⁊ de ſemine regio ſcilicet finaliter in paradiſum. Ut ſcilicet illis dicatur. quod dictum eſt. iij Regum. x. de regina ſaba ideſt de anima beata ꝙ rex ſalomon ſcilicet chriſtus dedit ei om̄ia que voluit. ⁊ que petiuit exceptis his que vltra obtulerat ei munere regio. Sic igitur patet. ꝙ eſt dare regium virtuale. qđ eſt ſanum ⁊ meritorium.

C ¶ Tertio dico. ꝙ eſt dare regium eternale quod eſt dignum ⁊ permanſorium. ⁊ iſtud certe ſignat bona ⁊ dona regia glorie paradiſi. vt ſic de anima beata ⁊ chriſto rege ⁊ ſponſo ſuo dicatur illud. quod de rege Aſſuero ⁊ regina heſter dicitur heſter. xv. Cumqꝫ inquit heſter regio fulgeret habitu. ſtetit contra regem vbi ipſe reſidebat ſuper ſolium regni indutus veſtibus regijs auroqꝫ refulgens. Et ſic ergo patet. ꝙ eſt dare quoddam regiū quod eſt eternale. Quoddam regium quod eſt virtuale. Quoddam regium quod eſt temporale. Et hec ſufficiant pro preſenti.

Regio.

Nota ꝙ regio inuenitur multiplex in ſcriptura. videlicet Regio A

Uiatorum.
Perfectoꝝ.
Beatorum.
Peccatoꝝ.
Uitiorum. ⁊
Meritorum.
Tormentoꝝ.

Regio viatoꝝ eſt vita temporalis. Iſta eſt eniz regio in quam miſſus eſt adā peregrinari poſt peccatuz. Ruth. j. Abijt homo de bethleem vt peregrinaretur in regiōe moabitide. ¶ Regio perfectorum eſt vita ſpiritalis. Et iſta eſt regio religionis vel eccleſie. vel ſancte ſcripture in qua ſcilicet viri perfecti habitant ⁊ meditant. Iſta eſt regio. de qua dicitur Iohan. xj. ꝙ ieſus abijt in regionem iuxta deſertum. Iſta eſt regio ad quam venit dei filius per incarnationem accipere ſibi regnum ⁊ recuperare poſſeſſionem animarum Luc. xix. Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquaz accipere ſibi regnum. Iſta eſt regio in qua ſancti ſicut ſpirituales mercatores merces virtutum portauerunt ⁊ lucruz meritorum ⁊ premium reportauerunt. Quia ſicut dicitur in ps. Deus dedit illis regiones gentium ⁊ labores populoruz poſſidebunt. ¶ Regio beatorum eſt patria ſupernalis. Et iſta eſt illa regio vbi ſancti poſt huius vite labores quieſcunt. De qua in pſal. dicitur. Placebo domino in regione viuorum. ¶ Regio peccatorum eſt patria mundialis. Et iſta eſt regio quaz alter alteri aufert violenter ⁊ in qua vnus multa mala facit ⁊ infert. De qua Eſaie. j. Regionem veſtram coram oculis veſtris alieni deuorant. Iſta eſt regio que q̄uis peccatoribus ſit delicioſa. eſt tamen ipſis damnabilis ⁊ periculoſa. Sicut de loth legimus. ꝙ ipſe eleuatis oculis vidit omnem regionem circa iordanem que vniuerſa irrigabatur aquis. Et ſequitur ꝙ ibi fuit paulo poſt captus. ⁊ captiuatus. ¶ Regio vitiorum ⁊ meritorum eſt habitatio cordialis. Et iſta eſt de qua dicitur Eſa. ix. Habitantibus in regione vmbre mortis. lux orta eſt eis. Regio enim vmbre mortis eſt excecatio cordis vbi lux ſpiritalis oritur. quando expulſis vitijs gratia ſubintrat. ¶ Regio damnatorum eſt habitatio infernalis. Et de iſta poteſt dici illud Ioel. j. Flamma ſuccendit omnia ligna regionis. Iſta igitur de regione ſufficiant Uide de Regno. de Patria. de habitatione. de Ciuitate ⁊ alijs ſimilibus titulis locū vel patriā ſignificantibus.

Regnum. Regnare.

A Nota breuiter ꝙ in ſcriptura multiplex regnum inuenitur tam in bono q̄ in malo. In bono enim inuenitur Regnum

Superius.
Inferius.
Interius.
Exterius.

Primum eſt regnuz eccleſie triūphantis. Secundum eſt regnum eccleſie militantis. Tertium eſt regnum anime vel conſcientie virtuoſe. Quartum vero eſt regnum ſcripture vel ſapientie luminoſe.

In primo regno regnant beati.
In ſecundo regno regnant prelati.
In tertio regno regnant deuoti.
In quarto regno regnant edocti.

Iſta enim ſunt quatuor regna dei. videlicet. Patria Eccleſia Anima ⁊ Scriptura. Regnat eniz deus in patria ſicut rex in conuiuio. De quo Luce. xiiij. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Regnat deus in eccleſia ſicut rex in exercitu ſeu prelio. De quo Hieremie. xxiij. Regnabit rex ⁊ ſapiens erit ⁊ faciet iudicium ⁊ iuſtitiam in terra. Regnat deus in anima ſicut rex in camera ſeu in palacio. iij. Regum. ij. Salomon ſedit ſuper thronum ⁊ firmatum eſt regnum eius. Regnat etiam deus in ſcriptura ſicut rex in ſecreto conſilio. Et de hoc Michee. iiij. Regnabit dominus ſup illos in mon

Ayuntamiento de Madrid

te ſyon Et breuiter iſta ſunt regna quibus loquit da-
uid in ps. Regna terre cantate deo: pſallite domino.
Et ideo ſicut legitimi hr̄des regni naturaliter habēt
affectum et appetitū ad regnū. ſic cū nos ſimus here-
des et ſucceſſores iſtius quadruplicis regni dei. Jaco.
ij. Heredes regni quod repromiſit ꝛc. debemus iſtud
regnū diligere ꝛ appetere ꝛ ad ipſum totis affectibus
anhelare. Juxta illud Math. vj. Primū querite regnū
dei. Regnū enim glorie eſt querendū vt occupetur. Re-
gnum eccleſie eſt querendum vt gubernetur. Regnū
anime eſt querendū vt reparetur. Regnum ſcripture
eſt querendū vt contempletur. Et ideo breuiter de iſto
quadruplici regno exponam⁹ illđ Luce. xiij. Videbitis
Abraam. Jſaac ꝛ Jacob et omnes prophetas in regno
dei. Ubi oſtenditur ꝙ ſicut dictū eſt. deus habet qua-
druplex regnū qđ a nobis diuerſimode eſt querendū.
videlicet Regnū

Beatorum. — Beati enī regnant
Prelatorum — in pria. Et iſti ſunt
Perfectorum — Jſaac qui interpre-
Diſcretorum. — tatur riſus. Prela-

ti regnant in eccleſia. et iſti ſunt Abraam qui interpre-
tatur pater multarū gentiū. Perfecti regnant in pro-
pria conſcientia. et iſti ſunt iacob. ideſt ſuplantator ſci-
licet dyaboli. Diſcreti regnant in ſcripture ſapientia.
B Et iſti ſunt prophete. ¶ Primo ergo dicamus ꝙ eſt
vnū regnum paradiſi quod datur intelligi per yſaac. q
interpretatur riſus ſeu gaudiū pro eo ꝙ illi qui ſunt il-
luc ſunt in perpetuo gaudio atꝙ riſu. ps. Dominus
regnauit exultet terra. letentur inſule multe. Gen. xxj.
Uocauit abraam nomen filij ſui yſaac dicens. Riſum
fecit mihi dn̄s. Et poſſumus notare ꝙ iſtud regnū eſt
affectandū multiplici ratione. videlicet q2 hꝫ ſemper
Interminabilē ſeu durabilē eternitatem.
Jndefectibilem fertilitatem.
Jmperturbabilem tranquillitatem.
Jnobfuſcabilem claritatem.
Jneſtimabilem amenitatem.
Jndepreſſibilem autoritatem.
Qđ enim ſit eternitas interminabilis. patet Dan. vij.
vbi dicitur. Poteſtas eius poteſtas eterna ꝛ regnum
eius non corrūpetur. Et Dan. iij. Regnū eius regnum
ſempiternū. ¶ Jtem ꝙ ibi ſit fertilitas indefectibilis.
patet in illo verbo Luce. xiiij. Beatus qui manducabit
panē in regno dei. Jdeo de pauperibus dicitur Mat.
v. Beati pauperes ſpiritu: quoniā ipſorū eſt regnū ce-
lorū. Sequitur. Beati qui eſuriunt ꝛ ſitiunt iuſtitiam
quoniā ipſi ſaturabuntur. ¶ Jtē ꝙ ibi ſit tranquilli-
tas imperturbabilis. patet Luce. xij. vbi dicitur. Noli
te timere puſillus grex: quia complacuit patri veſtro
dare vobis regnū. ¶ Jtem ꝙ ibi ſit claritas ſeu formo-
ſitas inobfuſcabilis patet Math. xiij. vbi dicitur. Ful-
gebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eorum. ¶ Jtē ꝙ
ibi ſit iocunditas incontriſtabilis. ¶ Jtē ꝙ ibi ſit ame
nitas ineſtimabilis patet Sap. v. vbi dicitur. Qđ ſan-
cti accipient regnum decoris ꝛ dyadema ſpeciei de ma-
nu domini. ¶ Jtem ꝙ ibi ſit autoritas indepreſſibilis
patet in ps. vbi dicitur. Regnum ipſius omnibus do-
minabitur. Jſtud eſt regnum ſuperius quod eſt affe-
C ctandū. ¶ Secundo dico ꝙ in ſcriptura inuenitur re
gnū inferius quod eſt gubernandū. Et iſtud eſt regnū
eccleſie militantis: qđ nullus debet appetere vt preſit
ſed ſolū vt proſit. vt ſcilicet ſibi poſſit dici illud. iij. Re
gū. xxj. Grandis autoritatis es et bene regis regnum
iſrael. Et hoc oſtenditur cū dicitur. Abraam qui inter-
pretatur pater multarū gentiū. ſignificans prelatos
qui in regno eccleſie principant. qui ſcilicet patres ſpi-
rituales merito nuncupant. Luce. j. Sicut iurauit ad
abraā patrē noſtrū daturū ſe nobis. Et nota ꝙ in iſto
regno debet eſſe
Juſtitie rectitudo.
Jnnocentie mititudo.
Perſeuerantie longitudo.
Penitentie artitudo.
Concordie quietudo.
¶ De iuſtitia dicit Eſaie. xxxij. Ecce in iuſtitia regna-
bit rex. De innocentia dicitur Math. xix. Sinite par-
uulos venire ad me. talium eſt enim regnum celorum.
De perſeuerantia dicitur Luce. ix. Nemo mittens ma-
nū ad aratrū et reſpiciēs retro aptus eſt regno dei. De
penitentia dicitur Mathei. iij. Facite penitentiam: ap-
propinquabit enim regnum celorum. De concordia di
citur. iij. Regū. ij. Confirmatum eſt regnū in manu
Salomonis qui ſcilicet interpretatur pacificus. Jſtud
eſt regnum inferius quod eſt gubernandum. Abraam
inquit. ¶ Tertio dico ꝙ in ſcriptura inuenitur regnū D
inferius quod eſt reformandum. Et iſtud eſt regnū po
tentiarum anime. et appetitiuū corporis et deſiderio-
rum corporalium ſenſuū. Jſta enim ſimul iuncta fa-
ciunt vnum regnū in quo nullus niſi perfectus domi-
natur ad plenum. vnde Seneca epiſtola. xxxvij. Mul-
tos reges ſi te ratio rexerit. Et de iſto regno dicitur Lu
ce. xvij. Regnum dei intra vos eſt. Jacob inquit. quia
ſcꝫ interpretat ſupplantator. ꝛ qui etiā fuit luctator: q2
ſcilicet illi qui ſunt Jacob ideſt illi qui ſciunt dyabolū
deludere et ſupplantare. et qui contra propria deſide-
ria ſciunt luctari. ſciunt in anima ſua ſpiritualiter re-
gnare. et ſuis appetitibus imperare. Et iſtud eſt illud
regnum de quo dicitur Romanorum. xiiij. Non eſt re
gnum dei eſca et potus. Quia ſcilicet illi qui volunt
eſcis et potibus indulgere nunꝗ poſſunt in regno ani
me imperare. quia videlicet non per carnis delectatio-
nes ſed per multas tribulationes oportet nos regnū
celorum intrare. Actuū. xiiij. Jacob inquit Luce. j. Re-
gnabit in domo Jacob in eternum. Et ideo de iſto regi
mine ſiue regno. dicit Origenes. Et habetur in gl. Rex
inquit a regēdo dictus eſt. Si ergo animus rite regnat
et corpus obtemperat. Si vitia freno ſobrietatis pre-
mas merito rex vocaris: quia iuſte te regis et effectus
talis vt digne ad audienda verba rex voceris. Jſtud eſt
ergo regnum interius quod eſt reformandum. Et ſm̄
iſtum modum regnandi quilibet viri iuſti dicuntur re
gnū ꝛ reges. Juxta illud Apoc. j. Feciſti nos deo noſtro
regnū. Et ſꝫ illđ cōe. Seruire deo regnare eſt. ¶ Quar
to vo dico ꝙ eſt regnū exterius qđ eſt habitandū. Et
iſtud eſt regnū ſacre ſcripture ꝛ fidei xp̄iane qđ deſigna
tur ꝑ ꝓphetas: q2. ſ. deus multifarie loquēs patrib⁹ in
ꝓphetis. i. in ſcripturis ꝓphetaꝝ ꝛc. Heb. j. Et de iſto
regno dicit Luc. xiij. Multi venient ab oriente et occi-
dente ꝛ recūbent cū abraam Jſaac ꝛ Jacob in regno ce-
lorū. filij aūt regni eijcient in tenebras exteriores. Tene
bras inqt. i. in cecitatē ꝛ obſtinationē eternā. Jſtud eſt
eñ regnū qđ perdiderunt iudei ꝛ tranſlatū eſt ad gen-
tes. Quia ſicut dicit Eccli. x. Regnū transfert de gente
in gentē ꝓpter iniuſtitias. iniurias. ꝯtumelias. ꝛ diuer
ſos dolos. vnde Math. xx. Auferet a vobis regnū dei ꝛ
dabit genti facienti fructus eius. Jſtud igitur eſt qua-
druplex regnū dei ſcilicet Scripture. Anime. Eccleſie.
ꝛ Patrie. Et ſic dico ꝙ regnū accipit in bono. ¶ Sed E
adhuc dico ꝙ regnū accipitur in malo. Et ſic dico. ꝙ
eſt triplex malū regnū. ſ. Regnū

Eminentie temporalis. — Regnū tēpora
Conſcientie criminalis. — le eſt regnū
Peſtilentie infernalis — tyrannoꝝ. Re-

gnū criminale eſt regnū vitioꝝ. Regnū infernale eſt re
gnū damnatoꝝ. Regnū tyrannorum eſt tranſitorium.
Et de hoc dicit Dan. ij. ꝙ deus mutat tpa ꝛ etates. trāſ
fert regna atꝙ ꝯſtituit. Regnū vitioꝝ eſt infectorū q2
ſcꝫ qn̄ vitia in aia regnāt ꝛ dn̄antur. oēs vtutes ipſi⁹ cor
rūpunt. Jdeo dr̄ Ro. vj. Nō regnet peccatū in mortali
corpe veſtro vt obediatis ꝯcupiſcētijs eius. Regnū dā-
natoꝝ eſt afflictorū. Et d̄ hoc dicit Apoc. xvj. ꝙ qntus
angelus effudit fialā ſuam in beſtiā ꝛ factū eſt regnū
eius tenebroſum. Quia. ſ. angelus xp̄s qui qntus pōt
dici ꝑ eo ꝙ ipe ſupeminet ſpiritib⁹. ſicut eſſentia qnta
corporibus fiala veneni ſue indignationis in beſtiam
ideſt

Ayuntamiento de Madrid

idest in dyabolum effudit. et ſic totum regnum inferni triſte et tenebroſum fecit. Et de hoc dicitur in pſal. Effunde iram tuā in gentes que te non nouerunt. ⁊ in regna que nomen tuum non inuocauerunt: Et ſic dico qđ in ſcriptura inuenitur triplex malum regnum. ¶ Sed de temporali regno poſſumus adhuc notare ꝙ illud regnum eſt vituperabile ſcilicet Propter ſuā.
Inſtabilem mobilitatē.
Turbabilem diuerſitatē.
Terribilem crudelitatem.
Odibilem fallacitatem.
Mirabilem carnalitatem.
Iſtud enim regnum habet mobilitatem mutabilem. quia ſcilicet ſicut dicitur Eccleſiaſtici.x. Regnū transfertur a gente in gentez. Iſtud eſt regnū tyri vbi ſemel accidit ꝙ ſerui dominos expulerunt et occiderunt. et loco eoruz regnauerunt. ſicut ponit iuſtinus. Si vero in regno mūdi et preſentis eccleſie mali imperant. ſerui regnant. domini vero ideſt viri iuſti et boni ſeruiunt atqꝫ ſubſunt. Eccleſiaſtici.x. Uidi ſeruos in equis ⁊ principes ambulantes quaſi ſeruos ſuper terram. Unde iiij. Regū.ij. dicit Adonias. Meum erat regnum. ſed tranſlatum eſt regnum et factum eſt fratris mei. Et Danielis.iiij. Regnuz tuum tranſit a te. Et Danielis v. Diuiſum eſt regnuz tuū et datum eſt perſis ⁊ medis. Item habet diuerſitatem turbabilem: quia ſcilicet in regno huius mundi non eſt pax. Unde ps. Conturbate ſunt gentes et inclinata ſunt regna. Et Luce.xxj. Surget gens contra gentem. et regnum aduerſus regnū. Item habet crudelitatem terribilem. Unde Prouerbiorū.xxx. dicitur ꝙ terra mouetur per ſeruum cuz regnauerit. Unde verſus. Crudelius nihil eſt humili cum ſurgit in altuz. Item habet fallacitatem cunctis odibilem. vnde Danielis.xj. Ueniet clam et obtinebit regnū in fraudulentia. Item habet carnalitatem valde mirabilem. quia hodie in multis regna reguntur per mulieres. Unde verſus. Regna regunt vulue clamat gens tota ſimul ve. Dedecus eſt regi a muliere regi. Iſta ergo de regno et de regnare ſufficiant. Uide ſupra de Regere et de Regno. et de Rectitudine: Et vbi princeps. Et vbi Miniſtrare. Et vbi pugna. quia ibi inuenies de Regno ⁊ miniſterio bonoruz ⁊ malorum angelorum ⁊c.

Regredi.

Uide vbi Reuerti.

a

Regula.

Nota ꝙ regula dicitur a regendo: quia ſcilicet illud debite regulatū dicitur qđ eſt iuſte et debite gubernatum et rectū. Eſt enim regula idem qđ regimen vel menſura. Et ſi vis dic ꝙ nos inuenimus Regulam
Rationis.
Lectionis.
Iuſſionis.
Regula rationis eſt in cordiali conſcientia. quia ſcilicz quilibet in corde ſuo habet inſtinctū ⁊ regulā rationis ſm quaz ſi ſe regulauerit non errabit. Iſta eſt enim regula valde recta. ad cuius exemplar ſi lineas operuz tuoruz protraxeris. opus rectuz et perfectum operaberis. Ad quod monet ſcriptura Leuit.xix. dicens. Nolite facere iniquū quid in iudicio. in regula. in pōdere. in menſura. Ille enim in regula iniquum aliquid facit qui cōtra conſcientiaz ſuā agit. Iſta eſt ergo regula rationis que eſt in cōcordiali conſcientia. ¶ Regula lectionis eſt in literali ſapientia: quia ſcilicet ſcriptura ſacra regula eſt ⁊ doctrina ſm quā recte ⁊ ſancte viuitur in hoc mundo. Figura ad hec.iij. Regū.vj. vbi dicitur ꝙ ſalomon in templo ſculpſit cherubin ⁊ palmas. operuitqꝫ omnia laminis aureis opere quadro ad regulā. Cherubin enī interpretatur plenitudo ſcientie. Palme ſempervirentes ſignificant immortalitatē. Quia procer toverus ſalomon dominus deum in templo eccleſie ſacrā ſcripturā durabilē ⁊ immortalem poſuit. vbi plenitudinē ſcientie collocauit. quā certe opere quadro ad regulam fabricauit. inquantum in ipſa omniū virtutum regulas ⁊ omnis certitudinis quadraturas ſignauit. Et de iſta dicitur Philip.iij. Idem ſapiamus et in eadem permaneamus regula. Cuius tamen contrariū faciunt heretici. qui ſcilicet in iſta ſacre ſcripture regula non idem ſapiunt cum fidelibus nec in eadem regula permanent, cum eiſdem. Figurati in illo acbior qui abſcondit regulam auream propter quod populus iſrael cecidit in prelio. et ideo lapidatus eſt. Quia in iſtam auream regulā ſcripture diuine ⁊ ipſius veritatem heretici celant et abſcondunt. immo etiaz male interpretando confundunt. ⁊ ſic populum iſrael decipiendo cadere ante hoſtes ſuos demones per diuerſos errores faciunt. ⁊ propter hoc ipſi finaliter in inferno pereunt et ſuccumbunt. Non ſic ſed ſequamur veram regulam lectionis que eſt in literali ſapientia. Iuxta illud.ij. Corin.x. Spem inquit habentes creſcentis fidei veſtre in vobis magnificati ſm regulā noſtram. ¶ Regula iuſſionis eſt in fraternali ſeu in virtuali obſeruātia. Et iſta certe eſt regula eccleſie vel religionis que ſtat in obſeruantia mandatorum: quā ſcilicet qui profeſſus ſemel fuerit perpetuo ſeruare debebit. quam ſi digne ſeruauerit eterne vite premiuz reportabit. Iuxta illud Gala.vj. Quicunqꝫ hanc regulam ſecuti fuerint pax ſuper illos ⁊ miſericordia ⁊ ſuper iſrael dei. Quod nobis concedat qui viuit ⁊ regnat.

Religio. Religioſus.

a

Nota qđ religio nihil aliud eſt ꝙ̄ ſtatus hominum perfectorum ſub certis mandatis et regulis deo famulantium. Et dicitur religio a religo religas. quia ſcilicet illi qui in baptiſmo ad fidei cognitionem obligantur et ligantur. in religione ad morum perfectionem voluntarie aſtringuntur ⁊ per certa vincula votorum ibidem fortius religantur. Et breuiter religio debet eſſe in mundo ſicut turris fortior ⁊ altior in caſtro. Quia ſicut illi qui in ciuitate vel in caſtro tuti non ſunt. ad turrim pro ſecuritate refugiunt. Sic infirmi qui in mundo a dyabolo timent capi. ad turrim religionis accedunt. Ibi enim a longe concurſus hoſtium ſpeculantur. Ibi tutius viuitur ⁊ ibi ſecurius habitatur. Iſta eſt enī ſicut turris lybani que reſpicit cōtra damaſcuz. mille clypei pendent ex ea omnis armatura fortiū. Breuiter igitur nos poſſumus notare ꝙ ſtatus talis eſt tanꝙ̄ ſecurior eligēdus propter multas laudabiles virtutes que ibidē eſſe noſcuntur. Et iſte procul dubio ſunt.ſ. Uirtus
Caſtitatis.
Paupertatis.
Humilitatis:
Cōmunitatis.
Taciturnitatis.
Habitus vilitatis.
Iſta ſunt enim quedam ſpiritalia ligamina quibus homo ligatus religioſus efficitur. Caſtitas enim ligat luxuriam. Paupertas auariciam. Obedientia et humilitas ſuperbiā. Communitas inuidiam. Parcitas gule immundiciam. Charitas iracundiam. Taciturnitas oris inſolentiam. Operoſitas accidiam. Habitus vilitatis inanem gloriam. Iſta ſunt ligamina quibus religauerunt ſancti patres pueros et ſubditos ſuos in cunabulo eccleſie vel religionis ne ſcilicet per vitia deſtruerent. ſed vt infra diſcipline limites perſiſterent et manerent. ¶ Dicamus ergo primo de virtute floride caſtitatis. Iſta eſt enim ſpecialis virtus religioſorum quia ſicut apes que communiter in eodem alueari morantur. perpetuam caſtitatem ſeruant. et nunꝙ̄ carnaliter cohabitant nec immundas aut fetidas ſedes libēter viſitant aut frequentant. Sic vere religioſi qui communiter habent viuere. debent caſtitatē perpetuam tenere. oīa immunda ⁊ carnalia fugere. ⁊ nunꝙ̄ ſe ꝑ carnis vitiū maculare. Et ideo dicitur Iac.j. Religio mūda ⁊ immaculata apud deū. hec eſt immaculatum cuſtodire. Et ideo Cyprianus libro de.xij. abuſionibus dicit. Quod pudicicia ſeu caſtitas eſt ornamētū nobiliū. exaltatio hūiliuz. nobilitas ignobiliū. pulchritudo viliū ſolamē merentiū. augmentū pulchritudinis. decus re

Ayuntamiento de Madrid

ligionis.minoratio criminũ. multiplicatio meritorũ.
amica creatoris omniũ. Iſta autem proculdubio ſunt
hodie contra multos ſimiles columbis . que q̃uis in
communitate viuant.⁊ q̃uis ſub eiſdem columbarijs
ambitu reſideant.ſunt tamen aues vltra modũ luxu=
rioſe ⁊ immunde.intantũ ꝙ etiã tempore ſenectutis et
ſi operari non valeant.tamen oſculari non ceſſant . In
quo notatur qḋ non omnes illi qui in collegijs et ce=
nobijs viuunt caſti ſunt:quinimmo multi ſunt qui vl
tra modum luxurie ⁊ inmundicie non ſolum in iu=
uentutis ,ſed etiam in ſenectutis tempore ſe ſubmit=
tunt.Sicut ad preſens patet de religioſis infinitis qui
plus vacant hodie voluptati q̃ caſtitati . plus luxurie
q̃ continentie vel religioni.Et hoc eſt ꝙ luxuria domi
na mũdi.tante eſt improbitatis ꝙ vbiqꝫ ſe ingerit.Re=
ſerat enim palacia principum : penetrat cameras pre=
latorum . poſſidet aulas clericorum ſubuertit currus
contemplatiuorũ.rumpit cellulas religioſorum.In ſe
nibus enim fumigat.in iuuenibus militat.in mulieri
bus imperat.Quid plura.totũ fedat.totũ inficit.totũ
aquis diluuij conſumit.iſta domina luxuria . Patet
B igitur ꝙ religioſi debent habere virtutem floride caſti
tatis.¶ Secundo dico ꝙ ipſi debent habere virtutem.
intime paupertatis : quia ſcilicet religioſi debent eſſe
pauperes voluntarij. ⁊ omnia bona temporalia debẽt
vilipendere.⁊ a mente ſua totaliter abdicare. ¶ Exem
plo apum que ſtercora ſua volando eijciunt : ita ꝙ ad
alueare ſuum ipſa nunq̃ portant neqꝫ deferunt. Colũ
be ⁊ hyrundines dicuntur de nidis ſtercora ſua eijcere:
⁊ ad hoc ſuos filios edocere. Sic vere religioſi qñ aluea
re religionis ſunt ingreſſuri:debent omnia ſtercora di=
uitiarũ dimittere:⁊ ipſa a nido cordis ſui quantũ ad
amorem ⁊ deſideriũ totaliter abdicare. Unde dicit Ce=
ſarius in ammonitione. xxv. Quod ad perfectionem
religionis pertinet ſubiectione ⁊ abiectione gaudere:
paupertatis ſtudiũ querere.et non ſolum facultates:
immo etiam voluntates de cordibus extirpare . Nihil
enim habere interdum neceſſitatis eſt:nihil autẽ cu=
pere eſt virtutis.Et iſta ſunt contra multos religioſos
qui magis ſunt ad temporalia inclinati.et in amorem
temporalium inuoluti q̃ alij qui ſunt in ſeculo nutri=
ti.Similes vpupe que de nido ſtercora nõ eijcit: immo
ipſa ibidem aggregat et dimittit . Quia ſcilicet tales
ſtercora diuitiarum non eijciunt nec relinquunt : ſed
in nido cordis et hoſpitij ſui ipſa per auariciam accu=
mulant et dimittunt intantum ꝙ multi qui pauper=
tatem profeſſi ſunt:ditiores in clauſtro fiunt q̃ eſſent
ſi in ſeculo remanſiſſent . Quod bene apparet de reli=
gione alborum monachorum qui faciunt de formicis
illud animal quod vocatur grillus : quod ſemper ſtat
iuxta ignem in muro.et ſpecialiter in furno : et de illo
animali faciunt formicas: quod eſt dictu : ꝙ religioſi
qui deberẽt ſemper ſtare in clauſtro ⁊ in eccleſia ad de=
uotionem et orationem:aſſimilantur formicis aggre=
gantibus corporalia:⁊ conuerſi qui debent facere tem
poralia ⁊ congregare in horrea pro monachis : modo
ſunt grilli.quia ſtant iuxta monaſterium ad ſeruitiũ
monachis vagantibus ad exteriora.de quibus Hiero=
ny.in epiſtola ad heliodorum. Multi inquit ſunt di=
tiores monachi q̃ fuerant ſeculares .⁊ ſub chriſto pau
pere opes poſſident:quas ſub dyabolo locuplete non
habebãt. Suſpiret ergo eos religio diuites:quos mũ=
dus habuit indigentes. Non ſic ergo ſed habeant re=
C ligioſi virtutem intime paupertatis. ¶ Tertio dico ꝙ
iſti debent habere virtutem obedientie et humilitatis.
Obedientia enim eſt propria virtus religioſorum: qui
proprie voluntati renunciant:et voluntati prelatorum
ſe ſubiugant . Exemplo apum que miro modo obedi=
unt regi ſuo.ipſumqꝫ precedentem ſequuntur:⁊ ipſum
fatigatum deferũt et ei obſequuntur. Sic religioſi mi=
ro modo debent regi idest prelato ſuo obedire:⁊ ipſum
patienter et humiliter ſupportare. Unde Bernard.in
quodam ſermone dicit: ꝙ in religione viuendũ eſt or=
dinate:ſocialiter et humiliter. Ordinate ſcilicet quan=
tum ad ſe. Socialiter quantum ad proximum. Humi
liter quantũ ad deum et prelatum . Que tamen ſunt
contra multos religioſos qui prelatis nolunt obedire
ſed contraire:non eis obſequi:ſed eos perſequi: nõ ſub
ferula laborare:ſed vndiqꝫ ſine regula diuagari. Simi
les vapori igneo in ventre nubis detẽto : qui dedignãs
manere et exterius ad libertatem appetens exire nu=
bem rumpit: et exterius fulminando oculos intuen=
tium valde ledit. Quia ſcilicet tales in ventre nubis id
eſt in clauſtrali obedientia morari non curantes. reli=
gionem rumpunt exterius vagando exeunt . et choru=
ſcationem malorum exemplorum oculos intuentium
valde ledunt. Contra quos loquitur Bernard . ſuper
Canti.ſermone.x. Non inquit eſtis contenti chriſti vi
ta:non ſufficit vobis regulare ieiunium: ſolennes vigi
lie:impoſita diſciplina:priuata prefertis cõmunibus.
et illam quam vobis ſemel ſubieciſtis ſcilicet propriã
voluntatem iterum habetis magiſtram . Nonne iſta
eſt que docet nos nature non parcere:rationi non acq
eſcere:ſeniorum exemplis et conſilijs contraire: nobis
etiam non parere:cum tamen melior ſit obedientia q̃
victima:⁊ vt noſtra teſtatur regula. Quicquid ſine pa
tris ſpiritalis mandato fit : vane glorie deputabitur
non mercedi. Debent ergo habere virtutem obedientie D
et humilitatis . ¶ Quarto dico ꝙ iſti debent habere
virtutẽ amicicie et communitatis : quia ſcilicet apes
commune habent domiciliũ. communẽ habent cibũ
communem habent exercitũ:communem regem ⁊ do=
minum. Sic religioſi omnia debent habere commu=
nia. Actuũ.iiij. Et ſpecialiter ad bonos religioſos per=
tinet habere communẽ vitam non partialem:quia ſci
licet vita partialis ſemper habet aliquid de hypocriſi
vel de vana gloria intermixtum. Quia pro certo vita cõ
munis religionis cuicunqꝫ perfecto ſatis eſt ardua: et
cuicunqꝫ infirmo ſatis eſt cõgrua. Unde hugo de clau
ſtro anime lib.j.dicit ſic. Abũdans eſt pauperi religio
mediocri ſufficiens.tolerabilis diuiti.infirmis larga.
delicatis compatiens.fortioribus moderata. peniten=
tibus miſericors.peruerſis ſeuera.bonis optima. Hec
ſunt inquit beneficia religionis. Quod eſt contra mul
tos qui vitam communem nolunt tenere . et maxime
cõtra illos qui in diuerſitate lauti victus:diſſoluti ge=
ſtus:curioſi habitus. ameni cantus : et omnis ſuper=
flui actus : ſtudent quanto plus poſſunt a communi
conuictu aliorum totaliter deuiare. Contra quos Hu
go de.xij.abuſionibus dicit ſic. Sunt quidem qui mẽ=
te vagi.oculis attoniti.habitu diſſoluti.aliud cantant
aliud cogitant . In choro ſunt corpore. in foro mente.
nunc intus ſunt nunc foris exeunt ⁊c. Non ſic ergo ſi
ſit in ipſis regula communitatis . ¶ Quinto dico ꝙ
in eis debet eſſe ſilentium magne taciturnitatis. Apes
enim certis horis ſilentium dicuntur ſeruare : et non
niſi vſqꝫ ad craſtinum poſtq̃ licentiam ſurgendi ha=
buerint amplius ſtrepere:vel aliqualiter murmurare
non audent. Sic et boni religioſi ſilentium ſeruant: et
non niſi cum licentia vel pro neceſſitate debita locutio
nibus vacant. Apocalypſis.viij. Factũ eſt ſilentium in
celo tribus horis ⁊c . Quamuis de multis dicat Ceſa=
rius ammonitione.xxviij. Quod nihil prodeſt in habi
tatione ſilentium.ſi in cogitatione ſit vitiũ. Nec valet
exterior ſerenitas:ſi in corde vel animo ſit tempeſtas. E
¶ Sexto dico quod in religione debet eſſe habitus
magne vilitatis : et etiam cibus magne ſobrietatis.
Exemplo formicarum que in congregatione viuunt.
que habent coloris deformitatem quantum ad vilita=
tis habitum : penitus ſtrictam tenuitatem quantum
ad ſobrietatis victum : laboris continuitatem quan=
tum ad ſedulitatis actum . Et ideo dicit Euſebius in
ſermone. Quod verus religioſus debet eſſe neglector
quietis.fugax voluptatis. appetitor laboris : patiens
abiectionis:impatiens honoris:pauper in pecunia:di
ues in conſcientia:humilis ad merita:ſuperbus ad vi
tia. Que

Ayuntamiento de Madrid

tia. Que tamen procul dubio ſunt hodie contra multos qui reuera in religione non diligunt ſobrietatem ſed ebrietatem: non habitus vilitatem ſed curioſitatem: non laboris ſedulitatem ſed magis quietis ⁊ laſciuie voluptatē. O deus vbi ſunt hodie religionis priſtini profeſſores: heremorum frequentatores: delitiarū corporis contēptores: diuitiarum ſeculi relictores: celeſtiū contemplatores. diſcipline ⁊ penitentie ſectatores: ⁊ dei ſolius amatores. ⁊ ſub aſperitate ⁊ vilitate habitus dñi ſeruitores? pauci ſunt enim hodie in clauſtro tales. Quia ꝓ certo modo obſcuratū eſt aurum: mutatus eſt color optimus: diſperſi ſunt lapides ſanctuarij in capite omniū platearum: vt ſcribitur Trenorum. iiij. Modo enim non eſt qui conſoletur hieruſalem de omnibus carnis eius quia hodie facta eſt quaſi vidua dña gentiū. Princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo. Teſte enim ꝓſpero libro de vita contēplatiua. Quidā ad religionem conuerſi ex priſtinis moribus nihil abijciunt: quia ſcilicet nō mutantur mente ſed veſte: non actu ſed habitu: non opere ſed ſermone. In religione enim ſeculariter viuunt: opinionem virtutis ꝓ virtute querunt: ꝑdicant magna nec faciunt: accuſant vitia nec deponunt: publice ſibi diſplicere diſſimulant: quod occulte cōmittunt. Quid plura? Magni ſtudent non fieri ſed videri. Non ſic chariſſimi ſed habeat religioſus. In habitu vilitatem. In verbo taciturnitatem. In conuictu cōmunitatem. In obedientia humilitatem. In mente paupertatē. In carne continentiā ⁊ caſtitatē. Et ſic erit religioſus id eſt virtutibus ⁊ ſpūalibus vinculis religatus. Sufficit. Vide de predictis virtutibus in titulis ſuis. Itē vide de Iuſto. de Perfecto ⁊c.

Relinquere.

Nota ꝙ relinquere ſumitur in bono ⁊ in malo. Quia. ſ. malum
A eſt relinquere bona: ⁊ bonum relinquere mala. Et eſt relinquere idē quod dimittere. Fugere ſpernere. Abijcere. ⁊ cetera ſimilia. ¶ Et poſſumus breuiter notare ꝙ in ſcriptura inuenitur relinquere

Virtuoſum.
Vitioſum.
Fructuoſum.
Doloroſum
Amoroſum.
Glorioſum.
Periculoſum.

Virtuoſe enim relinquit ſanctus iniquitatem. Eccli. xvij. Conuertere ad dominū ⁊ relinque peccata tua. Vitioſe relinquit iniuſtus bonitatē. Prouerb. ij. Relinquunt iter rectū et ambulant per vias tenebroſas. Fructuoſe relinquit iuſtus poſt ſe bona documenta ⁊ exēpla. Doloroſe relinquit diues ꝓſperitatem: et hoc eſt in morte: quando relinquēt alienis diuitias ſuas: ⁊ ſepulchra illorum domus eorum in eternum. Amoroſe relinquit deus hereditatē ſcilicet paradiſi quando fuit incarnatus. Hiere. xij. Reliqui domū meam: dimiſi hereditatem meā: dedi dilectam animā meā in manu inimicorū eius. Glorioſe relinquit beatus mortalitatē: videlicet quando in morte relictis temporalibus anima anhelat ad eterna. dicens illud Iohan. xvj. Exiui a patre et veni in mundū: ⁊ iterū relinquo mundū ⁊ vado ad patrem. Periculoſe relinquit deus fragilitatē: quia ſcilicet ſi deus ꝓpter peccatū relinquit hominem ſibi ipſi ſtatim cadit. Unde Ezec. vj. Qui relictus fuerit ⁊ obſeſſus fame morietur. ¶ Dicamus ergo primo ꝙ eſt quoddā relinquere virtuoſum. Et iſtud eſt illud quo viri ſancti relinquūt illa que ſue ꝯtraria ſunt saluti. Naturale eſt enim animalibus aliquibus preſentire pericula: ⁊ ipſa relinquere ⁊ fugere toto poſſe. ſicut de equis pluries eſt expertum. Sic homo qui peccata ſua ſcit ſibi eſſe periculoſa: debet ipſa relinquere: ⁊ ne propter ipſa pereat refutare. Exemplo caſtoris qui propria membra virilium venatori relinquit. propter que imminere periculum ſibi ſentit: et ſic venatoris periculum effugit et euadit. Quia ſcilicet homo videns ſibi imminere periculum mortis ſpiritalis et eterne: debet omnia illa propter que ſibi imminet relinquere: vt ſic poſſit periculum euitare. Iuxta illud Prouerbiorum. xxviij. Qui confeſſus fuerit ⁊ reliquerit peccata ſua miſericordiam conſequetur ſicut de apoſtolis legimus. Math. iiij. Quod relictis rhetibus ⁊ patre ſecuti ſunt dominū. In quibus verbis oſtenditur ꝙ tria ſunt que ſunt principaliter relinquenda: videlicet

Anxie ſeculi facultates.
Noxie corporis voluptates.
Proprie cordiū voluntates.

Mūdi facultatem probat factio alligatiua. rhetibus
Carnis voluptatem probat dictio generatiua: patre.
Cordis voluntatem probat optio proſecutiua: ſecuti ſunt dominū. Homo enim alligatur a ſeculi facultatibus. Et hoc oſtenditur cum dicitur: rhetibus. Homo etiam generatur ex corporis voluptatibus. ⁊ hoc oſtenditur per vocabulū patre. Homo inſuper famulatur cum animi voluntatibus: ⁊ hoc oſtenditur cū dicitur. Secuti ſunt dominū. Per rhete ergo intelligitur ſeculi facultas. Per patrem intelligitur corporis voluptas Per conſecutionem intelligitur animi volūtas. ¶ Et
breuiter dico ꝙ relinquere debemus anxiam rerū poſ- B
ſeſſionem que notatur per rhete. Noxiam carnis infectionē que notatur per patrem. Propriam mentis affectionē que notatur per hoc quod dicitur. Secuti ſunt dominū. Sequi enim alium ꝙ ſe: ſignum eſt ꝙ hoc eſt contra propriā voluntatem. Igitur relinquamus rerū anxiā poſſeſſionem: quod oſtenditur cū dicitur. Relictis rhetibus. Mundi enim poſſeſſiones ⁊ bona ſunt quedā rhetia quibus in hoc mari magno ⁊ ſpacioſo piſcator dyabolus per auariciā homines capit: ipſoſque per malam conſuetudinē taliter inuoluit ꝙ ad littus inferni ipſos pertrahit ⁊ perducit. Abachuc. j. Facies homines ſicut piſces maris: ⁊ ſicut reptilia non habētia ducē: totū in hamo ſuo ſubleuauit: traxit illud in ſagena ſua: ⁊ congregauit in rhete ſuū. Talia enim rhetia ſunt relinquenda: ⁊ a prudenti animo contemnenda. Exemplo cuiuſdam piſcis qui dicitur mugil qui per mare diſcurrens vbi rhete piſcatoris ſentit: ita fortiter in oppoſitū reſilit ⁊ recedit: ꝙ dum ante ſe rhete relinquit: a periculo ſe liberat ⁊ euadit. Quia vere dū rhetia iſta. ſ. mundi bona videmus ante nos. non debemus illuc per deſideriū fortius impingere: ſed per contēptū ipſa refugere ⁊ relinquere. ⁊ retrorſum ad ꝯſiderationē illorū que primo retro nos veniūt. ſ. mortis iudicij ⁊ inferni toto conatu animi nos trāſferre: ⁊ ita poterimus auaricie periculū euadere: ⁊ a dyaboli inſidijs nos ſaluare. Relictis inquit rhetibus. Marci. j. Relictis rhetibus ſecuti ſunt eum. Figurati Gen. xxxix. vbi dicitur ꝙ Ioſeph relinquens palliū in manu mulieris que tenebat eū: et ad peccatū inducere volebat: fugit: ⁊ peccatū luxurie ⁊ proditionis euaſit: propter quod ſuper totū regnū poſtmodū prefectus fuit. Dyabolus enim dicitur mulier propter maliciā: quia breuis omnis malicia ſuper maliciā mulieris. Eccli. xxv. Bona mūdi dicuntur palliū: quia exterius nos operiūt: ⁊ quia nos calefaciūt per auariciā. Sed pro certo dū illud palliū per cōtemptū relinquitur: multiplex peccatū vitatur: ⁊ regni celi ſoliū impetratur. Unde xp̄s diſcipulis ſuis querentibus. Mat. xix. ⁊ dicentibus. Ecce nos relinquimus omnia et ſecuti ſumus te: quid ergo erit nobis? legitur reſpondiſſe. Omnis qui reliquerit propter me domū: patrē: matrē: ſorores: fratres: vxorē: filios ⁊ agros. centuplū accipiet ⁊ vitam eternam poſſidebit. Relictis ergo rhetibus. i. contemptis bonis temporalibus. Quod eſt contra multos qui iſta rhetia non relinquunt: ſed ipſa pro viribus reparant ⁊ reficiunt: ⁊ in eis quod peius eſt per auariciam ſe inuoluunt. iuxta illud Iob. xviij. Immiſit in rhete pedem ſuum: tenebitur planta eius laqueo. Piſces enim habent viſum valde obſcurum: ⁊ ideo in rheti faciliter capiuntur. Aues vero que viſum naturaliter habent clarum: in rheti non faciliter inuoluūtur: niſi forte de nocte quando ab ipſis rhetia non videntur. Et ideo dicitur. Prouerbio. j. Quod fruſtra iacitur rhete ante oculos pennatorum: ipſi enim contra ſanguinem ſuum inſidiantur. Sic vere illi qui ſunt piſces fragiles ⁊ defectuoſi: quia ſcilicet viſum diſcretionis habent debilem ⁊ obſcurum in talia rhe-

Ayuntamiento de Madrid

tia facilis p cupiditatē impingūt. Illi vō q̄ visū discretionis habent clarum. ⁊ qui pennis contemplationis sursum tendunt. tales dico talia rhetia precauent: fugiunt ⁊ relinquūt. ita φ quilibet talis ⁊ de se ⁊ de aliis potest dicere illud ps. Cadent in retiaculo peccatores singulariter sum ego donec transeam. Relinquamus igitur rerum anxiam possessionem. j. Macha. ij. Relinquebāt quecunqȝ habebant in ciuitate. Et pculdubio charissimi relinquere temporalia q̄tum ad affectū nō debet esse nobis graue: cū certi simus φ infra breue siue velim⁹ siue nolum⁹ necesse erit nobis oīa in morte dimittere. Eccli. x. Nescit inqt φ vita preterit ⁊ mors appropinquet: ⁊ relinquunt omnia alienis. Et Ecclesiastici. xiiij. Relinques alienis labores tuos. Preueniamus ergo voluntate necessitatem: ⁊ relinquamus mentaliter: vt dictum est rerum anxiam possessionem

C Relictis inquit rebus. ¶ Deinde dico φ nos debemus relinquere carnis noxiam voluptatem seu infectionem. que ostenditur cum dicitur. Patre: quia scilicet carnis voluptas est ille pater qui pducit ⁊ generat vniuersos. De quo Ezech. xvj. Pater tuus amorreus ⁊ mater tua cethea. Talem ergo patrē scilicet carnis voluptatem ⁊ infectionem debemus relinquere ⁊ horrere. Genes. ij. Propter quod relinquet homo patrem ⁊ matrem suam. idest corpus ⁊ carnem ⁊ omnem carnis infectionem: ⁊ adherebit vxori sue idest gratie ⁊ virtuti. Sicut enim dicit saluator. Qui diligit patrem suum ⁊ matrem suam plus φ me non est me dignus. Math. x. ⁊ Luc. xiiij. Relicto ergo patre idest relicta omni carnali infectione: et omni carnali affectione. Unde. ij. Esdre. iiij. Homo patrem suū relinquit. Quod est contra illos qui non possunt relinquere carnis infectionē sicut sunt viles ⁊ luxuriosi. Nec carnales parentele excessiuam affectionem: sicut sunt multi ecclesiastici prelati qui sunt vltra debitum circa parentes affectuosi. Isti enī non relinquunt patrē: matrem: filios ⁊ fratres Hoc est dictu affectionē carnaliū amicoȝ: q̄nimmo ipsos p nimiū affectū continue secū portant. Similes symie que filios nimis diligens et eos relinquere nolens: sed potius secum portans a venatore capitur ⁊c. Uide supra de filiis. Nō sic ergo sed relinquamus carnis infectionem. Iuxta illud Prouerbio. ix. Relinquite infantiā ⁊ viuite. Et etiā carnalē affectionē. i. nimiū affectū parentū. Unde Thob. xiiij. Reliquerunt gētes idola sua. Igitur relinquamus carnis noxiā infectionē. Patre inquit. Ruth. ij. Nunciata sunt oīa que feceris ⁊ cū reliqueris parentes tuos ⁊ veneris ad terram quā nesciebas. ¶ Denique dico φ debemus relinquere mentis ppriē volitionem seu affectionem. Secuti sunt inquit dn̄m. Quamuis enī canis quāqȝ appetat alicubi currere: videns tamen dominū ⁊ magistrū suū ad partem oppositā ire. solet ppriū iter dimittere: ⁊ ad sequendum dn̄m se transferre. Sic vere φuis nos ex appetitu nostro multa velimus facere: si tamen dn̄s noster deus vel platus contrariū nobis dicat ppriā voluntatē nostram debemus relinquere: ⁊ nos volūtati domini cōformare. Secuti inqt sunt dominū. Unde d̄ paralitico per dn̄m saluatorem curato dicitur Luc. v. Qd relictis omnibus surgens secutus est eū. Sic igitur patet q̄uo tria sunt principaliter relinquenda: ⁊ q̄uo est vnū relin

D quere virtuosū. ¶ Sed scd̄o principalr dico φ est vnū relinquere vitiosū. Et istud est relinquere maloȝ: qui scȝ relinquunt illa que sunt vtilia ad salutē sic ẽ puero qui libenter relinquit castrū vt habeat pomū. Et qui libenter relinquit scholas vt currat ad coreas. Qz breuiter peccator voluntarie relinquit bonū ⁊ eligit malū Relinquit paradisum ⁊ currit ad infernū. Unde nota φ isti relinquunt

Deum per iniquitatem.
Parentes per impietatem.
Correctionem per proteruitatem.
Religionem per apostasie prauitatem.

Dico ergo φ isti relinquunt deū per iniquitatē. Deuteronomij. xxxij. Deum qui te genuit dereliquisti. Et ideo ipse dn̄s dicit. ij. Paral. xij. Reliquistis me ⁊ ego reliqui vos. Et. j. Paralipo. v. Reliquerunt dominum deum patrum suorum. ¶ Item relinquunt parentes per impietatem. ij. Esdre. iiij. Homo patrem suum relinquit ⁊ ad mulierem suam coniungitur. ¶ Item relinquunt correctionem per peruersitatem: Unde Prouerbio. x. Qui autem odit increpationes errat. ¶ Itē relinquunt religionem per apostasie prauitatem. vnde. Prouerbiorum. xxvij. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic homo qui relinquit locum suū. Istud est ergo relinquere vitiosum. ¶ Tertio vero dico φ est vnum relinquere fructuosum. Et istud est illud quod faciunt iusti quando relinquunt posteris suis bona documenta et bona exempla. Ut dicitur. ij. Machab. vj. Adolescentibus exemplum forte relinquam. De relinquentibus vero bonā doctrinam ⁊ bona documenta: dicitur Eccli. xxiiij. Prophetiam quasi aquas effundam ⁊ relinquam eā querētibus sapientiā. Mali vero post se relinquūt mala exempla: similes limaci que post se infectionis sue vestigiū relinquit. Sic isti relinquunt vbiqȝ signa ⁊ vestigia sue male vite. Sap. ij. Ubiqȝ relinquamus signa leticie nostre. De relinquere doloroso. amoroso. glorioso. periculoso collige ex premissis ⁊ ex tabula. Ista igitur de relinquere sufficiant. A

Reliquie.

Nota φ reliquie dicuntur omnia illa que post consumptionē alicuius rei remanent ⁊ relinquuntur. Et sic reliquie ppriē idē sunt qd̄ residuum. Et ideo nota φ in scriptura inueniūtur Reliquie

Mortalitatis	Et sic dico φ reliq̄e nr̄e sunt illa q̄
Prosperitatis.	post nos remanēt d̄ corpe de reb⁹
Posteritatis.	⁊ de gr̄a. Et sic dico φ sunt Reliq̄e
Nature	Prime sunt reliq̄e corporales:
Fortune.	Secunde sunt reliquie tēporales.
Parentele.	Tertie sunt reliquie personales.

¶ Reliquie corporales sunt honorāde. Et iste sunt reliquie sanctoȝ que nobis post eoȝ mortē sunt relicte. Iste enī deuote debent recolligi ⁊ honorifice pertractari. Michee. v. Erunt reliquie Jacob quasi ros a domino. Iste enī sunt reliquie ⁊ fragmenta que nobis remāserunt de mensa xp̄i. In mensa enī xp̄i que est ecclesia: mundus ⁊ sui tyranni parauerunt diuersa genera ferculorū. idest diuersa genera sanctoȝ. Iuxta illud Mat. xxij. Thauri mei ⁊ altilia mea occisa sunt. De quibus reliquie suorum corporum ⁊ eis adiacentium nobis sicut pauperibus remanserunt. De christo enim remanserunt vobis vestimenta quibus fuit vestitus. scilicet crux: claui quibus fuit astrictus. spine quibus fuit infixus: securis cum qua fuit perfossus scilicet lancea. et quod plus est fm̄ aliquos preputium quo fuit circuncisus: lachryma qua fuit plorando perfusus: sanguis qui fuit in cruce excussus. Preputium enim dicitur ab angelo Karolo regi delatum: et in eius nomine monasterium de corrosio pictauen. dyocesi esse factum. et corrosium a carne filij nuncupatum. Lachryme vero in monasterio vindocinensi ostenduntur. Et sanguis in diuersis mundi locis a fidelibus honoratur ⁊ veneratur. Quamuis enim mirum aliquibus videatur φ aliquid de corpore in virgine assumpto remansit in terra: non est tn̄ incōueniens: quia sufficit dicere φ illud solum de christi corpore cum eo resurrexit quod de necessitate humane nature fuit. Ista vero que nō necessaria. immo quodammodo superflua ipsi nature fuerūt in mundo ad consolationem fidelium remanserunt. ⁊ pro incomparabilibus reliquijs regis francie et eius populo tanφ speciali filio fideli ⁊ pacifico ex dei prouidentia restiterunt. Ps. Quoniam sunt reliquie homini pacifico. Iste enim primo fuerunt in hierusalem. tandē athenis. tandem rome. tandem parisius. Esaie xxxvij. De hierusalem exibūt reliq̄e. Illud tamen mirū videt φ in predictis ciuitatib⁹ φdiu ibi reliq̄e iste fuerūt tādiu ibi liberales artes ⁊ sciētie floruerut. Hierusalem

Ayuntamiento de Madrid

ſalcꝫ eñ atthenis ꝛ rome magna ſuis tempoꝛib⁹ fue
rũt ſtudia:que modo cũ reliquijs pariſius ſunt trãſla
ta zacharie.viij.Poſſidere faciam reliquias.Iſte eñ
reqiue que fuerũt nobis in teſtamẽto pr̃is noſtri xp̃i
relicte:ꝛ per diuerſas ſucceſſiones ad nos ſũt poſtmo
dum deuolute Quia ſicut dicitur Eſaie.x.In verita
te reliquie iſrael cõuertentur Et bene dicit cõuertent
quia.ſ.iſte ad francos finaliter ſũt cõuerſe Michee
v.Reliquie fratrũ eius cõuertent ad filios iſrael.Iſte
ſunt igitur reliquie coꝛpoꝛales que ſunt venerande.
De diuerſis aũt reliquijs ſanctoꝝ ꝛ de infinitis mi
raculis eoꝝ poſſent infinita narrari ſed trãſeo gra
tia breuitatis Illud ſolum adde ꝙ quando reperiun
tur reliquie ſanctoꝛum:magnũ debet eſſe gaudiũ et
deuotio populoꝝ.Iuxta illud qđ dicitur.iiij.Regũ.
xix.Fac oꝛationem pro reliquijs que reperte ſunt.Ni
ſcilicet tunc debet homo oꝛare ꝛ plus ꝙ alſ deuotius
eſſe Et ecce ꝙ hic oſtendit Grandis deuotio quã de
bes habere.Fac oꝛationem.Diues poſſeſſio qua de
bes ſplendere:ꝓ reliquijs.Noua detectio qua debes
gaudere:repte ſunt.Proſequere ſicut vis Sunt igit
quedam reliquie coꝛpoꝛales que ſunt venerande Et
ſi vis pone hic poſſibile ſatis videt nõ eſt mirũ ſi re
liquie ſanctoꝝ faciant miracula:ſi membꝛa hominũ
moꝛtaliter viuentiũ miranda faciunt in hac vita Po
uit eñ Plini.li.ij.ꝙ in ſcithia quedã erant mulieres
que aſpectu ſuo hoĩes occidebãt.Nec mirũ vt ait ci
cero:ſi deo nature moꝛem comedẽdi homines in ho
mine voluit generare:ꝛ etiam venena in aliqbus mẽ
bꝛis aliquoꝝ hominũ ponere ne quid inqt mali eſſet
quod homini deeſſet Sicut tamẽ natura poſuit vene
num in aliquibus mẽbꝛis hominũ aliquoꝝ Sic cer
te nõ mirum ſi in aliquibus hominũ mẽbꝛis poſuit re
media ſanitatũ vnde ait idem lib.vj.ca.iij.Nõ pollex
dextri pedis piri regis ſolo tactu limoſos ſeu areno
ſos curabat Vñ etiã vt ait dictus pollex cum reliquo
coꝛpoꝛe cremari nõ potuit:immo in templo pro reli
quijs conditũ fuit:ſicut etiam dicit idem Plini⁹ Et
varro dicit quoſdã eſſe quoꝛum ſaliue ſerpentum icti
bus medebantur Etiam hic apud nos reges franco
rum tactu ſuo infirmitatem gutturis ſeu glandulas
curant Que certe omnia ad virtutem ſanctarum re
liquiarum applicari poſſunt Quia certe ſi membꝛa
infidelium paganoꝝ talia potuerunt:multo foꝛti⁹
alia poſſe debent membꝛa fidelium ſanctoꝛum Si
cut enim ponit Ouidius li.xiij.fabula.iij.Nõ moꝛ
tuo in bello troiano memnone ab achille occiſo et in
phꝛygia ſepulto omni anno ad ſepulcrum memnonis
cõueniũt aues dicte mẽnonides:ꝛ memoꝛes belli ibi
foꝛtiter inter ſe confligũt.Quod etiam Pli.lib.x.ca.
xxvj.dicit.Non mirum ergo ſi a fidelibus functoꝛum
coꝛpoꝛa viſitant ꝛ honoꝛantur.ex quo aues irrõnabi
les ſimile facere compꝛobant:qꝛ.ſ.deus vult vt ſancti
in memoꝛia hominum viuant:qui.ſ.dum viuerent in
hac vita ſoli domino viuere curauerunt.vnde Eccl.
xliiij.Coꝛpoꝛa ſanctoꝛum in pace ſepulta ſunt ꝛ viuẽt
B nomina eoꝛum ineternum Roma.ix.Reliquie iſrael
ſalue fient.¶Secundo dico ꝙ ſunt quedã reliquie tẽ
poꝛales que ſunt erogande Et iſte ſunt reliquie bono
rum tempoꝛalium:que reliquie dicũtur:eo ꝙ ad mo
dum reliquiarum iſta parum valent ꝛ parum repu
tantur ꝛ quia tanꝙ ſuperflua et nõ neceſſaria eſſe di
gnoſcuntur.Vel etiam qꝛ poſt moꝛtem filijs ꝛ paren
tibus ꝛ alijs relinquũtur Pſ.Dimiſerunt reliqs
paruulis ſuis Et procerto iſti dimittunt reliquias bo
noꝛum tempoꝛaliũ paruulis ſuis:nolentes ipſas pau
perib⁹ dare:ſed magis ſtudentes eas filis ſucceſſoꝛi
bus erogare.Quia ſicut diuites plati et alij ma
gnas reliquias faciunt vt pauperibus dentur.Sic im
pij auari magnas poſſeſſiones congregant vt ſuis fi
lijs relinquantur.Relinquunt enim alienis diuitias
ſuas:ꝛ ſepulcra illoꝝ domus eoꝝ ineternũ.¶Ter
tio vero dico ꝙ ſunt quedam reliquie perſonales que
ſunt infoꝛmande Et ſic reliquie accipiuntur pro ſuc
ceſſoꝛibus ꝛ filijs:qui poſt hominem relinquuntur.
Iſte reliquie quandoqꝫ ſunt bone:qñqꝫ male. Bone
enim reliquie ſunt boni filij bene docti.De quib⁹ di
citur Thobie.xiij.Beatus ero ſi fuerint reliquie ſe
minis mei ad videndum ciuitatem hieruſalem Un
de de bono filio ſic relicto:dicitur Eccl.xxx.Moꝛtu⁹
eſt inquit pater eius ꝛ eſt quaſi non moꝛtuus:ſimilẽ
enim ſibi reliquit poſt ſe filium Male vere reliquie
ſunt mali filij male docti:de quibus dicit in pſ.Re
liquie impioꝛum interibunt.Quia ſicut dicitur Eccl.
xvj.Nõ vtilius eſt moꝛi ſine filijs ꝙ relinquere filios
impios.Et ſic ſm̃ iſtum modum accipiendi per reli
quias.per relictos ꝛ per reliquos intelliguntur viri
iniqui qui ſcilicet a deo relinquuntur ꝛ qui reliquie
nulli⁹ valoꝛis eſſe noſcunt.ꝛ quo reliqui ſupfluit non
neceſſarij inueniunt Unde nota ꝙ iſti.i.petõres Per.

Diſcoꝛdiam diuiduntur. C
Seuiciam efferuntur.
Auariciam alios perſecuũtur.
Inconſtantiam facile dilabuntur.
Inanem gloꝛiam de paradiſo expelluntur.
Iniuſtitiam damnati finaliter puniuntur.

De reliquoꝛum enim diuiſione dicitur.j.Reg.xj.Nõ
reliqui diſperſi ſunt ita vt nõ relinqrent duo pariter.
De reliquoꝛꝫ crudeli inuaſione:dicitur Math.xxij.
ꝙ reliqui tenuerunt ſeruos patriſfamilias ꝛ contu
melia affectos eos occiderunt De auara vero talium
perſecutione.dicitur zach.xi.Reliqui deuoꝛent vnuſ
quiſqꝫ carnem proximi ſui. Et Abacuc.ij.Spoliaue
runt te qui reliqui fuerunt de populis.De talium au
tem incõſtantia ꝛ fugitiua delapſione dicitur.j.Ma
cha.iij.Reliqui autem fugerunt in terraꝫ philiſtijm.
De finali vero talium a paradiſo excluſione:dicitur.
Math.xxv.ꝙ nouiſſime venerunt reliqe virgines,
quibus dictum fuit neſcio vos:ꝛ quibus clauſa eſt ia
nua nuptiarum.De finali autem talium damnatio
ne ꝛ punitione dicitur Apocal.xij.ꝙ dꝛaco.i.dyabo
lus abijt facere bellum cũ reliquis ꝛc.Sufficit.

Remanere. Cum recedere ꝛ remanere ſint
cõtraria:hinc eſt quod vbicun
qꝫ recedere eſt bonum:remanere ſemper eſt malum.
Et ecõuerſo.Si recedere eſt malũ:ꝛ proculdubio re
manere bonum.Nota ergo quod remanere ſignat vt
communiter ſtationem ꝛ perſeuerantiam ſiue in bo
ne ſiue in malo.In bono enim ſignat bonam perſeue
rantiam:qua ſcilicet homo remanet in ſtatu gratie
nec exinde per peccatum recedit.Exemplo regis apũ
qui ſemper dicitur in alueari remanere:ꝛ exinde nũ
ꝙ recedere niſi ad locum competentioꝛem cum toto
agmine ſuo ex toto decreuerit ſe transferre Sic vere
nec nos a ſtatu gratie:vel a gradu pꝛomotionis eccle
ſie vel religionis nobis a deo conceſſe vnꝙ per pecca
tum:vel per ambitionem:vel alias recedere debem⁹
ſed ibi per pſeuerantiaꝫ continue remanere:ꝛ niſi foꝛ
te ad locum ꝛ gradum ꝛ ſtatum alium melioꝛem con
tingat ex cauſa rationabili nos transferre quod potiſ
ſime pertinet ad curatos ꝛ ad prelatos qui reges ſunt
ꝛ preſides alioꝛum:qui ſcilicet de ſuis officijs bene
ficijs ꝛ eccleſijs nõ debent ſine cauſa recedere:ſed ibi
cõtinue reſidere Exemplo chꝛiſti de quo dicitur Lu
ce.ij Remanſit puer Ieſus in hieruſalem. Ubi nota
ꝙ taliter remanentes:ꝛ in ſuo loco ꝛ ſtatu perſeuerã
tes vt communiter.

Solent viuere magis humiliter.
Solent regere magis vtiliter.
Solent cernere magis ſubtiliter.

Talis enim remanentia valet ad magis ſinceriter cõ
uerſandum:quia facit hominem eſſe puerũ Ad ma
gis vtiliter gubernandum quia facit hominem eſſe
Ieſum.i.ſaluatoꝛem.Ad magis ſubtiliter contemplã
dum:quia facit hominem eſſe in hieruſalem:que.ſ.
interpꝛetat viſio pacis.Nõ ergo homo remanẽdo I

Ayuntamiento de Madrid

domo vel clauſtro efficiaꝛ mĕdioꝛ in cõuerſādo: patʒ cũ dicit. Puer: quia. ſ. ipſe efficit quaſi purꝰ aer. Ui de ſupra de puero titulo de. Puero Cõſtat enĩ ꝙ mul ta mala exterius exeundo cõmittimus: que non fie rent ſi in domibus clauſtris ꝛ beneficijs maneremus Manus enĩ Moyſi dum in ſinu manebat erat mun da dum vero eã extrahebaꝛ apparebat lepꝛoſa. Puer inquit. Jo hs. vj. Eſt puer vnus hic ꝛc. Nõ etiam ho mo ſic remanendo fit vtilioꝛ in gubernando: patet qꝛ ſcʒ homo fit Jeſus. i. ſaluatoꝛ: quia cõſtat ꝙ homo ma gis iuuat ꝛ ſaluat populũ ꝛ ſubditos ſuos cum eis re manendo ꝙ ab eis recedēdo ſi Jo hs. viij. Remanſit Jeſus ſolus: ꝛ mulier in medio: ꝙ inſup homo ſic re manens fit ſubtilioꝛ ad cõtemplandũ: patet in verbo hieruſalẽʒ: que interptaꝛ viſio pacis. Ɱia vacat ho mo melius ad vidēdum ꝛ contemplandũ vitam eter nã interius remanēdo ꝙ exterius euagãdo in hieru ſalem inquit. vnd. ij. Regũ. xj. Dauid ergo remanſit i hieruſalẽ. Sic ergo ptʒ ꝙ recedere ſignat in bono. Nõ tamẽ eſt contra multos in quibus nihil boni rema net Dan. x. Nihil remanſit in me viriũ. Et qui in nul

B lo bono remanẽt ps. Unus ex eis nõ remãſit. ¶ Sed adhuc dico ꝙ remanere ſignat in malo. Et ſic remane re nihil aliud ẽ ꝙ in malo perſeuerare vel a bono de ſiſtere ꝛ tradere ꝛ ſic remanere pertinet ad tardos et ad pigros. Iſti enĩ ſunt ſicut vinaciũ qd remanet poſt primã expꝛeſſionẽ: qd exinde nõ exit niſi ꝑ violentiam toꝛcularis: ꝛ ideo vt cõiter parum valet. Sic tales qui ad omne bonũ faciẽdũ ſemper volunt vltimi remane re: ꝛ nunꝙ a malis ſuis conſuetudinibus niſi violen ter exire: ideo parũ pſſit aut facere aut valere Nume. xxxiij. Qui remãſerint erunt vobis quaſi claui in ocu lis. Et ideo docet in ſcriptura Exo. x. dicens. Non re manebit ex eis vngula Et ſicut dicitur Ezech. xxiij. Qui remanſerint gladio concident ꝛc. Uide ſupra de Perſeuerare. de Manere. Permanere ꝛ ſimilibus.

A **Reminiſci.** Uide ibi Memoꝛia et vbi Recoꝛ dari. Et ſi vis dic ꝙ nos inueni mus. Reminiſci dei iuſticie. Dei clementie ꝛ Noſtre prudentie. Eſt dico reminiſci dei iuſticie quod eſt me tuendum. Et ſic dicebat thobias. Thob. iij. Ne remi ſca. dñe deli. no. neq paren. noſtroꝛũ: neq vin. ſũmas de peccatis noſtris. ¶ Item eſt reminiſci dei clemen tie qd eſt appetendũ Et ſic dicendum eſt illud ps. Re miniſcere miſerationũ tuarũ dñe: ꝛ miſericoꝛdiarũ tuarũ que a ſeculo ſunt. ¶ Item eſt reminiſci noſtre prudẽtie qd eſt faciendum Et ſic certe dico ꝙ nos de bemꝰ reminiſci maloꝝ que cõmiſimus. j. Mach. vj. Reminiſcoꝛ maloꝝ que feci in hieruſalẽ. Et in ps. Reminiſcenꝛ et conuertentur ad dñm vniuerſi fines terre. Et bonoꝝ que recepimus. ſ. a deo ꝛ a parentibꝰ ꝛ ab amicis. vñ Eſa. lxij. Qui reminiſcimini dñi ne taceatis ꝛc. Trãſeo: qꝛ nõ ſunt autoꝛitates. Et ꝑ ſatis dictum eſt de Memoꝛari ſeu memoꝛia.

Remittere. Remiſſio. Nota ꝙ re mittere quã doq idem eſt ꝙ retro ſeu iterum mittere. Et ſic ſumi tur. Luce. xxiij. vbi dicitur ꝙ herodes remiſit Jeſum ad pylatum: quẽ. ſ. idem pylatus ſibi miſerat. ¶ Iteʒ ſumitur pꝛo relaxare. Unde res dicitur eſſe remiſſa quãdo eſt inanis ꝛ laxa. Uñ ſic ſumiꝛ Ecci. iiij. Noli eſſe remiſſus ꝛ inutilis i opibus tuis. Et hoc qꝛ ſicut dicitur Pꝛouerb. xij. Manꝰ remiſſa tributis ſeruiet. ¶ Item ſumitur remittere pꝛo indulgere parcere mi ſereri. condonare. Et ſic cõiter ſumitur in ſcriptura. Et ita remittere eſt actus.

Pietatis.
Libertatis.
Benignitatis.

Unde nota ꝙ tam. deus ꝙ homo remittunt ꝛ indul gent. Et ſic eſt remiſſio diuina ꝛ ſuperioꝛ. Et remiſ ſio humana ꝛ inferioꝛ. Eſt dico remiſſio diuina et ſu perioꝛ. Et iſta eſt illa qua. ſ. deꝰ remittit et remittet.

Peccata penitentibus.
Debita poſtulantibus.
Toꝛmenta reſurgentibus.
Et iſta eſt triplex remiſſio. ſcʒ.
Remiſſio culparum.
Remiſſio debitoꝛum.
Remiſſio penarum.

Pꝛimo ergo dico ꝙ deus remittit peccata penitẽtibus: quia. ſ. ſtatim qñ ho mo penitet de peccato: deus ẽ paratus indulgere delicto ps. Co gitabo pꝛo peccato meo: ꝛ tu remiſiſti iniquitatẽ pec cati mei. Sicut enĩ videmus ꝙ homo remittit offen ſam ſibi factã quando plures amici eius ꝑ remiſſio ne huiꝰ intercedunt. Sic deus tũc remittit nobis pec cata: qñ amici eius. ſ. grẽ ꝛ virtutes ꝑ parte nr̃a ſunt: ꝛ ſe ꝑ nobis apud deũ iterponũt. Iſte aũt ꝟtutes qbꝰ mediãtibꝰ deus nobis pctã remittit. ſunt ſcʒ. Chꝛiſti.

Nominis inuocatio.
Sanguinis irrigatio.
Fluminis expiatio.
Luminis apparitio.
Flaminis inflãmatio.
Culminis exoꝛatio.
Duri turbinis tribulatio.
Praui criminis cõfeſſatio.

Remittunꝛ dico ꝑ xp̃i nominis inuo cationeʒ. j. Joh. ij. Remittuntur vo bis peccata ꝑ no mẽ eiꝰ. Jtẽ per xp̃i ſanguinis irriga tioneʒ vñ Heb. ix. Sine ſanguinis effuſione nõ fit remiſſio. ¶ Iteʒ ꝑ xp̃i fluminis expiationẽ ſcilicʒ baptiſmũ vñ Luce. iij. Pꝛedicans baptiſmuʒ penitentie in remiſſionẽ oim peccatoꝝ. ¶ Jtẽ ꝑ xp̃i luminis apparitionẽ. ſ. ꝑ lumẽ fidei ꝛ ſcientie Luce. j. Ad dandã ſcientiã ſalutis ple bi eius in remiſſionẽ peccatoꝝ eoꝝ. Item ꝑ xp̃i fla minis inflãmationẽ. ſ. per ardoꝛem charitatis. Unde Luce. vij. Remittũꝛ ei peccata multa qm dilexit mul tum. ¶ Jtẽ xp̃i culminis exoꝛationẽ. ſ. ꝑ humileʒ de uotionẽ ꝛ pꝛecem. vnde Actuũ. viij. Roga deum ſi foꝛ te remittat tibi peccata. Item ꝑ duri turbinis flagel lationẽ. ſ. ꝑ tempeſtates ꝛ miſerias huius vite vnde. Ecci. ij. Remittet in die tribulatiõis peccata. Item ꝑ omnis criminis cõfeſſationẽ. vñ in ps Dixi confite boꝛ aduerſum me iniquitatem meã dño: ꝛ tu remiſi ſti impietatẽ peccati mei. Patʒ ergo ꝙ deꝰ remittit peccata penitentibꝰ quod eſt pꝛimũ. ¶ Scđo dico qđ ipſe dimittit debita poſtulantibus Nos. n. tenemur ſibi ad multa debita, quia. ſ. non ſolum tenemur ſibi rõne pctõꝝ que erga eum cõmiſimus: imo etiaʒ rõne beneficioꝝ que cõtinue ab eo recipimus: tenemur ſi bi recõpenſare. Et quia ĩpotẽtes ſumus ei retribu ere neceſſe ẽ ꝙ nobis clemẽter remittat Math. xviij. Omne debitũ dimiſi tibi qm rogaſti me Uñ. j. Mac. x. Remittimꝰ vobis pꝛeſtatiões multas. Et. xj. Que ad nos pertinebant decimarũ ꝛ tributoꝛum remitti mus. Deus ergo remittit debita petentibus. ¶ Ter tio vero dico ꝙ deus remittet toꝛmenta ſanctis reſur gentibꝰ Pater enĩ noſter adã obligauit nos deo ad habendum miſeriaʒ: moꝛtẽ ꝛ penam: ſed ꝑcerto iſta omnia in reſurrectione vltima ſanctis remittenꝛ qñ abſoꝛbebitur moꝛs in victoꝛia ꝛ immoꝛtalitas reſtitu etur: ꝛ ideo vita eterna ſignificaꝛ ꝑ iubileum annũ in quo oẽs poſſeſſiões ad pꝛimos dños reuertebãtur: in quo omnis ſeruus ad libertatẽ reſtituebaꝛ: ꝛ oĩa que vendita fuerãt ſine pꝛecio redimebanꝛ. ſicut dicitur. Leuit. xxv. ſignificãs ſtatũ illum in quo eſt plena re miſſio oim miſeriarũ huiꝰ vite. De quo. Leuit. xxv. Sanctificabitis annũ qnquageſimũ ꝛ vocabitis eũ remiſſionẽ. Sic ergo ptʒ quo deꝰ remittit Offenſam, Debitũ ꝛ penã Et ſic dico ꝙ eſt qdã remiſſio ſupioꝛ et diuina. ¶ Sed adhuc dico ꝙ eſt quedã remiſſio infe rioꝛ ꝛ hũana. Et iſta ẽ illa q̃ nos tenemur alijs remit tere ꝛ offenſas ꝛ penas: ꝛ nõ vltra debitũ nec rigoꝛoſe ꝑcedere ꝯtra ipos: ſʒ ipis potiꝰ idulgere. Sed de hoc vide. ſ. de Parcere qꝛ hic nõ ſũt auctoꝛitates vocales Uide ſi vis in Mauricio: vbi inuenies multã theoꝛicã.

Renes. Nota ꝙ renes ſunt mẽbra coꝛpis ad hu moꝝ depurationẽ ꝛ ad caloꝛis cõſerua tionem: ad pꝛolis ſuſcitationem ꝛ generationem oꝛ dinata B

dinata Uis ei generatiua vis veneris excitatiua: vis humoris venerei communicatiua latet in renibꝰ Et ideo ſpūaliter loquēdo ꝑ renes poſſunt multa intelligi. videlicet.

Uiri ſpirituales. — Uiri em̄ ſpūales ſunt renes
Affectꝰ cordiales. — eccle. Affectus cordiales
Appetitꝰ carnales. — ſunt renes aīe. Appetitus

cardinales ſunt renes carnis noſtre. ¶ Primo ergo dico ꝙ per renes deſignanṫ viri ſpūales Renes enim habēt ꝟtuti generatiue ſeruire. calorē naturalē fortificare: ſanguinē purificare: ⁊ vrinā a ſanguine ſugere ⁊ ad veſicam deſtinare Sic vere viri perfecti in corpore eccleſie generationi bonorū operū: vel generationi. i. cōuerſioni fidelium deſeruiūt Calorē charitatis in ſe ⁊ in alijs cuſtodiunt. In alijs etiam purificāt ſanguinē id eſt deuotionem. Et vrinā peccati id ē ab alijs ſugunt audiendo eorum confeſſionem. Iſti ſunt ergo renes xp̄i et eccleſie. De quibus diciṫ Eſaie. xi. Fides cinctoriū renū eius Et Dan. x. dicitur ꝙ ille vir mirabilis quē vidit Daniel per quē chriſtꝰ ſignificaṫ: habebat renes accinctos auro obriſo q. ſ. viri ſpūales accincti ſunt auro ſplendide honeſtatis. Et ſicut videmus ꝙ inter renes ille qui eſt dexter: eſt ſemꝑ altior ꝙ ſiniſter Et etiam vt cōmuniter minus pinguis Sic inter viros ſpiritales illi qui ſunt magis dextri. i. magis virtuoſi ⁊ perfecti. ſunt per contemplationē ⁊ affectionē magis alti. ⁊ magis macri per paupertatem ⁊ rerum attenuationē. Unde etiaꝫ poteſt dici de iſtis illud Treno. iij. Miſit in renibus meis filias pharetre ſue. ſ. ſagittas paupertatis. Per renes ergo poſſunt ſignificari viri ſpirituales. ¶ Secundo dico qꝺ per renes poſſunt denotari affectus cordiales Sicut em̄ in renibus eſt deſiderium carnis: ſic in affectu eſt deſiderium mētis Unde domino diciṫ. Scrutans corda ⁊ renes deꝰ Uñ in Pſ. Ure igne renes meos ⁊ cor meum: deus meꝰ ⁊ ſpes mea deus in eternū Et Hier. xij. prope es tu ori eorum longe aūt a renibꝰ ipſorum. A renibus inquit id eſt ab affectibus. ¶ Tertio dico ꝙ per renes poſſunt denotari apetitus carnales. Quia em̄ in renibus eſt ſedes ⁊ domiciliū libidinis. bene poteſt per renes tota carnalis infectio: ⁊ tota carnalis cōditio deſignari. Iſti ſunt em̄ renes qui ꝑ delicias inficiunṫ diſſoluti per laſciuiam. Renes cōmutati per inconſtantiā. Renes madefacti ꝑ affluētiam De diſſolutione em̄ laſciuie diciṫ Ezech. xxix. Diſſoluti ſunt oēs renes eox. De cōmutatione ꝟo debilis inconſtantie dicitur in Pſ. Renes mei cōmutati ſūt. De malefactione vero ſeu indefectione temporalis affluentie diciṫ Ezech. xlvij. Tranſduxit me per aquā vſqꝫ ad renes: Et ideo quia tales renes ſunt ita diſſolubiles Ita variabiles ⁊ defectibiles. Ita madefactibiles ⁊ corruptibiles neceſſe eſt ꝙ iſti. ſcilicet Per.

Mundam continentiam contegantur.
Strictam abſtinentiam arceantur.
Artam penitentiam vigeantur.
Mortis reminiſcentiam compeſcantur.

De mundicia enim continentie: dicitur Exodi. xxviij. Quod ſacerdotes debent operiri feminalibus lineis a renibus vſqꝫ ad femora De abſtinētia poteſt dici illud Exo. xij. Renes veſtros accingetis. i. ſtringetis. Et loquitur de eſu agni qui cum lactucis agreſtibus comedebatur. De penitentia dicitur in ps. Ure renes meos ⁊ cor meum. De mortis memoria diciṫ. iij. Regū j. ꝙ helyas erat zona pellicea accinctus renibꝰ zona enim pellicea que fit de pellibus animaliū mortuorum: mortis memoriam deſignat Sufficit.

a **Renouare.** Nota ꝙ ſupra de Nouitate ſatis dixi: ⁊ etiam alibi in titulis pluribus. Sed qꝛ ſupra de innouare nihil dixi: ideo modo ſimul: ⁊ de renouare aliquid eſt dicendum. Igitur dic quod in ſcriptura reperitur Renouatio.

Naturalis. — Prima eſt innouatio nature.
Uirtualis — Secunda eſt innouatio gratie.
Mundialis. — Tertia eſt innouatio fortune.
Criminalis. — Quarta eſt innouatio culpe.
Supernalis: — Quinta eſt innouatio glorie.
Infernalis. — Sexta eſt innouatio pene.

¶ Primo igitur dico ꝙ eſt quedam innouatio ſeu renouatio que eſt naturalis et iſta eſt illa qua per viciſſitudinem temporum omnia renouat omni anno: ſicut ſcilcet patet de floribus herbis ⁊ fructibus: qui virtute diuina cum adminiculo celeſtium corporum pluuiarum: nubium ⁊ ventorum annis ſingulis renouantur ⁊ ad nouitatem priſtinā reducuntur. De quo litteraliter intelligitur illud pſ. Emitte ſpiritum tuū ⁊ creabuntur: ⁊ renouabis faciem terre. Spiritꝰ em̄ ventus eſt: cuius flatus ad terre renouationeꝫ cooperatur Unde de ſapientia eterna diciṫ Sap. vij. Qꝺ in ſe permanens innouat omnia. Deus enim idē manet. omnia autem alia per eūꝫ immutantur. ⁊ innouātur. Iſta eſt ergo renouatio naturalis. ¶ Scꝺo dico qꝺ eſt renouatio virtualis. Et iſta eſt illa qua homo de vetuſtate peccati mediante penitentia per gratiaꝫ renouatur: Quia ſcilicet ſicut aquila iuueneſcit ⁊ renouatur quando aſcendens ſurſum verſus ſolem caleſit ⁊ tandem in fonte balneatur: quia ſcilicet tunc ⁊ pennis antiquis relictis ipſius iuuenilis nouitas reparatur Sic in vitijs antiquatus: feruore conditiōis calefactus: ⁊ fonte lachrymarum rigatus: ⁊ per confeſſionem pennis veteribus. i. preteritis criminibus denudatus: fit ſpūaliter renouatus pſ. Iuuentꝰ mea renouabitur vt aquila Tre. v. Innoua dies noſtros ſicut a principio. Nōne ſicut ſupponit Ouidius li. vij. fabula. ij. Medea incantatrix eſonem teſſalie regem patrem iaſonis viri ſui in lebete decoctuꝫ renouauit ⁊ ad iuuentuteꝫ priſtinam reparauit: ſtellarū. ſ. ⁊ herbarum influentia mediante Quia reuera ſumma hominum incantatrix fides noſtra: que. ſ. mētes humanas ſic ſpiritualiter incantat ꝙ ipſas facit credere qꝺ nulla ratio nobis dictat pſ. Uenefici incātantis ſapiēter Iſta dico ſapiēs incātatrix homines in vitijs ātiquatos per decoctionē contritiōis ⁊ penitentie renouat: ⁊ mediante lumine ⁊ influentia gratie ipſum ad ſtatuꝫ priſtinum reſtituit ⁊ reformat. pſ. Cor mundum crea in me deus: ⁊ ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis Et breuiter dico ꝙ iuſti renouantur per penitētiā vitia relinquendo ⁊ ſemper Et etiam per gratiam de virtute in virtutem procedendo: ⁊ ſemper in melius ſe mutando ⁊ florendo. pſ. Et refloruit caro mea. Unde nota quod iſti renouant.

Conſcientiam interiorem.
Apparētiam exteriorem.
Amiciciam intimiorem.
Sapientiam ſinceriorem.
Penitentiam aſperiorem.

De renouāda cōſcientia interiori fit mentio Ephe. iiij. vbi diciṫ Renouamini ſpiritu mentis veſtre ⁊ induite nouum hominem De renouanda apparentia exteriori: dicitur Col. iij. Expoliātes veterem hominem ⁊ induite nouum hominem q̄ renouatur in agnitioneꝫ dei. Iſtud em̄ eſt ſpeciale dei templum qꝺ certe ſemꝑ eſt virtutibus reparandū. j. Macha. iiij. Aſcendamus nunc mūdare ſancta ⁊ renouare Tho. iij. Domus q̄ eſt in ea mecuſa reedificabitur De renouanda amicicia īteriori: dicitur. j. Machab. xij. Qꝺ ionathas ſummꝰ ſacerdos miſit romaꝫ renouare amiciciā cum romanis. Uera em̄ amicicia nunq̄ veteraſcit: immo continue renocatur: bonū tamen eſt quod per gratas epiſtolas: ⁊ per viſitationes ⁊ munuſcula multotiens renouetur Unde ibidem dicitur. Elegimus inquit eumenium et antipatrem et miſimus ad romanos renouare cum eis amiciciam ⁊ ſocietatem priſtinam. De renouāda ſapientia interiori ſeu limpidiori dꝛ. Eccl. l. Ieſus filius ſyrach renouauit ſapientiam in corde ſuo. De renouāda penitentia aſperiori: dicitur in pſ. Obmutui ⁊ humiliatus ſum: ⁊ ſilui a bonis: ⁊ dolor meus renouatus eſt Qui enim vult ſe per penitentiam renouare: aut in ſe

Ayuntamiento de Madrid

penitentiam renouare: neceſſe eſt eum ab huius ſeculi ⁊ a mundi delicijs abſtinere. Penitentia enim eſt illud per quod ſicut ſupra dictum eſt omnia renouantur: ⁊ per quod domus conſcientie reedificatur: et ad ſtatum priſtinum reuocatur. vide Amos. ix In die illa viſitabo tabernaculum dauid quod cecidit: ⁊ reedificabo aperturas murorum eius: ⁊ ea que corruerant inſtaurabo. Iſta eſt ergo renouatio virtualis.

B ¶ Tertio dico ꝙ eſt renouatio mundialis ſeu fortunalis. Et iſta eſt illa q̄ fatui peccatores quotidie multiplicant ⁊ innouāt in ſe mala: ⁊ qua mundus quotidie mutat ⁊ innouat malos mores. Membra eſt ſuperflua queadmodū in hoīe ↄtinue renouant̄: ſicut ſunt vngues ⁊ capilli ſic mali cogitatꝰ ⁊ actus Sed de hoc vide ſupra de Nouitate. ¶ Quarto dico ꝙ eſt renouatio criminalis. Et iſta eſt renouatio dolorū qui in pctōribus quotidie renouantur. Supbus eñ et ſi corporis pulcritudine vigeat: ſi honoris ⁊ dignitatis cōſcendit faſtigia: ſemp tñ dolet aliqua ſupeſſe: ad que nō poteſt attingere. Auarus et ſi multa poſſideat dolet tamē: q2 timet ſe illa non ſemper aucturū: vel ſcit ſe iſta aliquādo relicturū Iuuētuti: ad veneris oblectamenta: ſuſpicio: ſenectuti impotētia obſtat: vtero dolore torquet̄ Ira ſepe fieri ſuadet: quod poſt factus penitet feciſſe. vel pena eſt facere non potuiſſe. Gule: ſtomachi tarda digeſtio eſt moleſta. Inuidia prius ledit inuidētem ꝙ̄ inuiſum Accidia: etſi plurimuꝫ corporis molliciē foueat: ⁊ anime cōtēnat ſalutem diuina negligendo, Humana tamē verecūdia ſtimulata: dolet ſe delicijs nō debere frui ad ſatietatē Itaqꝫ nullu eſt crimē qđ nō aliquo dolore quotidie renouetur ex quo criminoſus nō offendat̄. Bene igit̄ dico ꝙ eſt renouatio criminalis: ita vt quocūqꝫ vitio qs fuerit arretitus: dicere cogatur illud ps, Dolor meus renouatus eſt. Quinto dico ꝙ eſt renouatio eternalis ſeu ſupnalis. Et iſta eſt renouatio beatoꝝ in paradiſo: quorum, ſ. gloria nunꝙ̄ ceſſat: immo continue renouatur ſicut. ſ, lux ſolis renouatur ⁊ renaſcit̄ omni die. vñ. Job. xxix. Sicut palma multiplicabo dies: gloria mea ſemper innouabitur: ⁊ arcus meꝰ in manū meā ſemp inſtaurabit̄. ¶ Sexto vero dico ꝙ eſt renouatio infernalis. Renouatio dico ⁊ cōtinuatio tormentoꝝ. Sicut ſcꝫ poſuerunt poete de ſiſipho a dijs in inferno damnatō ꝙ. ſ. pena ipſius perpetuo renouat̄ Dānatus enim fuit ſaxum grauiſſimū ad altiſſimi montis cacumen portandū. Ubi cum ſtatim ſaxum portauit: inferius cum ſaxo ruit: qđ iterū ſurſum reportat ⁊ extollit: ⁊ ſic pena eius vbi ceſſare viſa fuerat renaſcitur ⁊ recreſcit. Sic eſt de penis ⁊ miſerijs damnatorū: renouatur eñ quotidie ⁊ reuenit. Unde de Antiocho rege dicitur, j. Mach. vj. Quod decidit in languorem: ⁊ erat illic dies multos: q2 in eo renouata eſt triſticia magna. Sufficit de renouare.

Renunciare.

Uide ſupra vbi Annunciare. Et vbi Narrare, Et vbi Referre ⁊c.

A

Repellere.

Nota ꝙ repellere idē eſt ꝙ retro ſeu iterū pellere. Et eſt idē qđ fugare. Abijcere. Repudiare ⁊ Refutare, Et ſic notabimus ꝙ nos inuenimus Repellere

Sūmi creatoris, Primū repellere facit iuſtitia.
Iuſti viatoris. Sed ſecundum facit prudētia
Stulti peccatoris: Sed tertiū facit ſtulta neqcia.

¶ Primo igitur dico ꝙ eſt vnuꝫ repellere qđ diuina facit iuſticia, Iſta eſt eñ que quoſdā repellit ordinatiue, Quoſdam repellit caſtigatiue. Quoſdā repellit executiue. ¶ Prima repulſio fit per eternā deriſionē Et iſta eſt illa qua ab eterno duxit impios reprobandos ⁊ a ſua miſericordia repellendos. Ab eterno eñ vidit qui erāt mali futuri: ⁊ ideo repudiauit ⁊ repulit: ⁊ a ſua predeſtinatione ⁊ gratia reprobauit. Mach. j. Jacob eñ dilexit: ⁊ eſau odio habuit. Et repulit tabernaculum ſylo ⁊ tribum effrem non elegit: ſꝫ tribum iuda montem ſyon quē dilexit: ſicut dr in pſ.

Alia dei repulſio fit per modernam correctionē. Et iſta eſt illa quam dñs facit ad tempus inquantū. ſcꝫ bonos ⁊ predeſtinatos ſolet temporaliter affligere: ⁊ eos quantum apparet a ſuo amore repellere ⁊ ac ſi de eis nō curaret ipſos ſui amoris ſcrinio reijcere ⁊ fugare: ⁊ varijs tribulationibus ſubiugare. De quo. ſ. conqueritur dauid in pſ. dicens. Quare me repuliſti: et quare triſtis incedo dum affligit me inimicus. Et aduerte ꝙ talis repulſio ſuperficialis apparet in tormentorū inflictione pſ. Ut quid deus repuliſti in finem: deſpicis in opoꝛtunitatibꝰ: in tribulatōe. ¶ Itē in petitorū negationē. Deus eñ videtur petentem repellere quando nō ſtatim concedit qđ petitur pſ. Ut quid repellis orationē meam de medio ſinu tuo in finem. ¶ Itē in premioꝝ dilatione. pſ. Tu vero repuliſti ⁊ deſpexiſti: diſtuliſti xp̄m tuum. Sed quid certe talis tribulatio non eſt repulſio ſed eſt attractio: nec reprobatio ſed finalis miſeratio: ſicut ſcꝫ ipſe dauid dicit in pſ. Deus repuliſti nos ⁊ deſtruxiſti nos: iratus es ⁊ miſertus es nobis. Quia pcerto deus fideles ſuos a ſe finaliter non repellit: ſed ad ſe potius tribulando attrahit ⁊ impellit. Pſ. Non repellet dominus plebē ſuaꝫ: quia in manu eius ſunt oīs fines terre Et Treñ. iij. dr. Non repellet in ſempiternū dñs. Quia ſi abiecerit: ⁊ miſerebit̄. Iſta eſt igit̄ dei repulſio que fit per modernam correctionē. Eſt adhuc alia vero dei repulſio que fit per poſternam ſeu per finalē damnationē: qñ. ſ. ipſe dñs exequetur repulſionem ſuperius primo dictā: quā. ſ. ordinauerat ab eterno. Et iſta eſt illa quā metuebat dauid quādo dicebat in pſ. Exurge: quare obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in finem. Et ꝙ̄tum ad iſtam repulſionem dicit̄ alibi in pſ. de bonis. qm̄ non repellet dominus plebem ſuaꝫ: ⁊ hereditatē ſuam non delinquet. De malis autem ⁊ de damnatis dicit̄ alibi. Sicut vulnerati dormientes in ſepulcris quorum non es memor amplius: ⁊ ipi de manu tua repulſi ſunt Patet igit̄ ꝙ eſt repellere qđ diuina facit iuſtitia. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vnum repellere quod humana facit prudentia. Et iſtud certe B
eſt illud quo iuſti repellunt ⁊ abijciunt a ſe malum: ſicut. ſ. bene dicit̄. Ezech. xliij. Nunc ergo repellant a ſe pcul fornicationes ſuas: ⁊ ruinas regū ſuorū: ⁊ habitabo cum eis in medio coꝝ ſemper. ⁊ Eccli. xxxviij Ne dederis in triſticia cor tuū: ſed repelle eam a te ⁊ memento nouiſſimoꝝ. ¶ Tertio vo dico ꝙ eſt vnū repellere qđ inſana facit ſtultitia. Et iſtud eſt illud quo peccatores ⁊ fatui repellunt ⁊ abijciunt a ſe bona. Exēplo. ſ. frenetici qui repellit a ſe medicos ⁊ etiam medicinas. Unde nota ꝙ iſti repellunt

Deum ipſum contemnendo.
Amicum ipſum fugiendo.
Seipſum ſenſum ⁊ ſcientiam nō curando.

Repellunt igit̄ deum deteſtando ſuam iuſtitiā. Et ſic de deo dixit ſtephanus loquens iudeis. Act. vij. Cui inquit noluerunt obedire patres veſtri ſed repulerūt eum. Repellunt etiam primum abdicando ſuam fiduciam: ſicut de dalila dicit̄. Iudic. xvj. Que poſtꝙ̄ totondiſſet ſampſonem cepit abijcere eum ⁊ a ſe repellere, Repellunt inſuper cor ſuum non curando veraꝫ ſcientiā. Unde talibus dicit dominus, Oſee. iiij. quia tu ſcientiam repuliſti: repellam te. Patet ergo ꝙ in ſcriptura reperit̄ triplex repulſio. Uide ſupra de Expellere: ⁊ Abijcere ⁊ Eijcere ⁊c.

Repente. Repentinus.

Nota ꝙ repente idē eſt quod ſubito: cito celeriter ⁊ inſtāter. Et poſſumus notare ꝙ aliqua ſunt que repente operantur. ſcilicet A

Dei benignitas peccatores conuertendo.
Dei ſeueritas peccatores puniendo.
Iuſtorum ſedulitas maioribus obediendo.
Malorum crudelitas innocentibus officiendo.

Dicā ergo qđ eſt quoddā repēte diuine benignitatis. Et iſtud eſt

Ayuntamiento de Madrid

⁊t iſtud eſt illud quo deus quādoq̄ repente inſpirat
⁊ conuertit hominem ad bonum. Sicut apparuit in
Paulo qui repēte fuit a domino inſpiratus. Vñ Am
bro. Neſcit em̄ tarda molimina ſpūſſancti gratia. Et
ideo dicit̄. Act. ij. Factus eſt repēte de celo ſonus tanꝗ̄
aduenientis ſpūs vehementis: ⁊ repleuit totaʒ domū
⁊c. ¶ Item dico ꝙ eſt vnū repente diuine ſeueritatis.
Et ſic dico ꝙ tria ſunt que repēte a diuina ſeueritate
fiunt. ſcʒ Mors Caſus ⁊ Judicium. De morte em̄ pla
nū eſt ꝙ repente ſubito ⁊ ex inſpirato corrigat Hie
re. vj. Repente veniet vaſtator ſup vos. Et. j. Theſ. v.
Cum dixerint pax: tunc repētinus ſuperueniet interi
tus. De caſu etiaʒ apparet: quia. ſ. quotidie videmus
ꝙ diuerſi caſus ⁊ infortunia repēte accidūt diuerſis:
ſicut de Job habemus Job. j. ꝙ repente vētus irruit
a regione deſerti qui domū concutiens filios eius op
preſſit. vñ Ezech. xxvj. Attoniti ſuper repentino caſu
tuo mirabunt̄. Et Hiere. iiij. Repēte vaſtata ſunt ta
bernacula tua. Jſta potiſſime videmus de his qui flo
rentes pſperitate mundana repente quādoq̄ infor
tunijs obruunt̄. Eſaie. xlviij. Repēte veniet ſup te mi
ſeria quam neſcis. De iudicio etiam certuʒ eſt qđ do
minus repente veniet. Marci. xiij. Ne cum venerit
repente inueniat vos dormientes. Et Luce. xxj. Re
pente ſuperueniet in vos dies illa. ¶ Jtē dico qđ eſt
vnum repēte moralis ſedulitatis: quia. ſ. boni obediē
tes repēte. ideō ſubito obediūt Judicum. xxj. Exite re
pente de vineis. ¶ Jtem dico qđ eſt vnum repēte mū
dane crudelitatis: quia. ſ. mundi principes ⁊ tyranni
ſine deliberatōe repēte ſolēt alios moleſtare. De quo
dicit̄. Prouer. iij. Ne paueas repētino terrore impio
rū. Sed procerto ſicut ipſi repente ledunt alios ſic a
a deo repēte perimunt̄ ⁊ diuerſis cladibus obruunt̄:
ſicut ad ſenſum patet. Unde Prouer. xxiiij. Repente
veniet iudicium eorum ⁊c. Sufficit.

A **Reperire.** Nota qđ in ſacra ſcriptura inueni
tur reperire Dei. Juſti ⁊ Impij.

¶ Primo quidē reperire dei. Quāuis em̄ ipm mul
ti videant̄ in preſenti ſubterfugere: ⁊ ab eo ſe abſcon
dere vel ceſſare. finaliter tamē ipſos reperit: ⁊ bonuʒ
vel malum ſm qđ meruerunt eis reddet: ſicut. ſ. facit
bonus iudex qui facta inquiſitione ſm qđ tunc iuſti
tiam reperit iura dicit. Unde de deo qualiter in fine
reperiat mala noſtra. dicit̄ Job. iiij. Ecce qui ſeruiūt
ei nō ſunt ſtabiles: ⁊ in angelis ſuis reperit prauitatē
Etiam de venialibus qualiter deus ipa reperit at
q̄ punit. pʒ Job. xxxiij. vbi Job de deo dicit ſic. Qr in
B quit querelas in me reperit: arbitratus eſt inimicuʒ
ſuum. Jſtud eſt igit̄ reperire dei. ¶ Secundo dico ꝙ
inuenit̄ reperire iuſti. Canes em̄ nobiles: ⁊ maxime
parui ⁊ qui habent aures pendentes magis valēt ad
reperiendū predam ꝙ̄ ruſtici vel maiores. Ad denotā
dū ꝙ illi qui in moribus ⁊ virtutibus nobiles ſunt: ⁊
qui ꝑ humilitatem ſunt parui: ⁊ ꝑ obediētiam auri
bus inclinati: ſunt ad reperiendum ⁊ obtinendū pre
dam gratie ⁊ glorie magis apti vt ſic dicat quilibet
homo iuſtus illud. Job. xxxj. Letatus ſuʒ ſuꝑ diuitijs
meis multis: ⁊ qr plurima manus mea reperit. Diui
tijs inquit. i. virtutibus. Juſtus em̄ multa repire dr in
quantū illa que ſaluato ſunt vtilia acquirit: repit ⁊
ſectat̄. Et ſic dic ꝙ iuſti acquirūt ⁊ repiūt ⁊ intēdūt. ſ.
Summam diuinitatem vt diligatur.
Gratie voluptatem vt hauriatur.
Rerum vtilitatem vt acquiratur.
Bonam ſocietatem vt habeatur.
Cordis iniquitatem vt expellatur.
Scripture veritatem vt addiſcatur.
Senſus maturitatem vt teneatur:
Celi felicitatem vt naciſcatur..
Dicam ergo ꝙ iuſtus repit ſummā diuinitatem. Jſta
em̄ ſe voluntarie. querentibus offert. Et ideo nō mi
rum ſi ab eis reperit̄: vt ſic de quolibet iuſto dicat̄ il
lud. Job. xj. Forſitan veſtigia dei comprehendes: ⁊ vſ
q̄ ad perfectū omnipotentē reperies. ¶ Item repe
rit gratie voluptatē ſeu etiam bonitatem. Vñ Gen.
xxvj. dicit̄ de ſeruis yſaac. Qđ ipſi foderunt in torren
te ⁊ reppererūt aquam viuam. ¶ Jtē reperit rerū vti
litatē. vnde Judicum. xvij. dicit̄ de illo leuita. Qđ ipſe
peregrinari voluit vbicunq̄ ſibi cōmoduʒ reperiſſet
¶ Item reperit bonam ſocietatē. Unde de Helya di
cit̄. iij. Regū. xix. Qđ profectus inde repit helyſeum.
Sequit̄ Conſurgenſq̄ abijt ⁊ ſecutus eſt helyaʒ ⁊ mi
niſtrabat ei. ¶ Jtē reperit cordis iniquitatē. ſ. vt ipaʒ
per penitētiam ⁊ confeſſionē expellat. Vñ. ij. Para
lip. xxix. Sacerdotes quoq̄ ingreſſi ſunt tēplum do
mini vt ſanctificarēt illud ⁊ extulerūt omnem immū
diciam quā intus repererant. Sacerdotes em̄. i. ſacri
duces. i. quilibet iuſti: tēplum domini. i. ppriam con
ſcientiam ingrediunt̄ per conſiderationē: ⁊ immun
diciam peccati quam ibi reperiunt extra per confeſ
ſionē pcul repellere moliunt̄. Sacerdotes etiam rea
les conſciētias ſubditoꝝ debēt inueſtigare ⁊ peccata
que reperiunt expellere ⁊ fugare. ¶ Jtem reperit ſcri
pture veritatē. Unde. iiij. Regū. xxij. Librū legis re
peri in domo domini. ¶ Jtē repit ſenſus maturitatē
Vñ Prouer. xvj. Corona dignitatis ſenectuſq̄ que in
vijs iuſtitie reperit̄. ¶ Jtē reperit celeſtē vbertatem
quia ſcilicet iuſtus poſtꝙ̄ in mundo iſto reperit plu
ra meritoria ⁊ virtuoſa: in fine reperit premia glorio
ſa. ſ. vbertatem glorie paradiſi. j. Paralip. iiij. Uber
rima ibidē paſcua reperiūt. Pʒ igit̄ ꝙ inuenit̄ repe
rire iuſti. ¶ Tertio dico ꝙ nos inuenimus reperire C
ſtulti. Et hoc certe eſt illđ quo peccatores ⁊ impij res
malas ⁊ inutiles reperire nituntur. Unde nota ꝙ ma
li Reperiunt.

Diuitias temporales.	Mali ergo tempora-
Delitias gutturales.	les reperiunt diuitias
Luxurias corporales.	⁊ ad hoc tēdit tota in-
Diſcordias fraternales.	tētio auarorum. ſcʒ ad
Moleſtias eternales.	diuitias rapiēdas ⁊ ac

quirēdas. Ad hoc enim vacat tota ſuaruʒ venatio ra
pinarum. Unde Prouerbio. j. [illegible] icunt alterutrū. Ab
ſcondamus tendiculas contra inſontem. Sequitur.
Omnē precioſam ſubſtantiā repiemus: replebimus
domos noſtras ſpolijs Et Gen̄. xlij. dicitur ꝙ repere
runt in ore ſaccorum ligatas pecunias. ¶ Jtē illi gut
turales reperiunt delicias. Unde Prouerbioꝝ. xxiij.
dicit̄ in ꝑſona hominis ebrioſi. Quando euigilabo ⁊
rurſus vina reperiam. ¶ Jtē iſti corporales reperiūt
ſpurcicias ſeu luxurias. Vñ de muliere luxurioſa ⁊
iuuene dicitur Prouerbi. vij. Qđ ſcilicet apprehen
ſum deoſculat̄ iuuenem ⁊ procaci vultu blanditur di
cens. Jdcirco egreſſa ſum in occurſum tuum deſide
rans te videre ⁊ reperi te. ¶ Item iſti fraternales re
periunt diſcordias. Unde Judicum. v. Diuiſo contra
ſe ruben magnanimorū repta eſt contētio. ¶ Jteʒ iſti
eternales reperiunt moleſtias. ſcʒ in infernali pena.
Unde Joſue. x. dicitur qđ ioſue cuncta q̄ in ebron re
perit conſumpſit gladio Ebron interpretatur tran
ſcendēs vel trāſgreſſio que fuit ciuitas paganorum.
Quia ſcilicet om̄s illi qui in trāſgreſſiōe dei manda
torū reperiunt̄: eterne mortis gladio finaliter feriunt̄
Et ſic igit̄ patʒ quomodo eſt vnum repire quod fit a
pctōre. Aliud a iuſto viatore. Aliud vero a ſummo crea
tore. Sufficit. Uide ſupra vbi inuenire ⁊c.

A **Replere. Plenus. plenitudo**

Nota qđ plenitudo ſeu repletio ſignificat generali
ter abundantiam ⁊ complementum ſiue in bono ſiue
in malo. Plenitudo enim ſe habet poſitiue: ſicut va
cuitas priuatiue. Poſſumus ergo notare qđ eſt reple
tio ſeu plenitudo humana ⁊ diuina. Humana auteʒ
eſt multiplex. ſcilicet
Interior que eſt virtualis.
Exterior que eſt temporalis.
Inferior que eſt criminalis:

Ayuntamiento de Madrid

Superioꝛ que eſt eternalis.
Subterioꝛ que eſt infernalis.

Juſti eñ replent interius plenitudine meritoꝝ. Diuites replent exterius plenitudine pecuniarū. Mali replent inferius plenitudine vitioꝛum. Beati replent ſuperius plenitudine gaudioꝛum. Damnati replent ſubterius plenitudine toꝛmentoꝛum. De plenitudine virtuali dr̄ Eccli. xxxvj. Reple ſyon inenarrabilibus virtutibus tuis. De plenitudine tempoꝛali. dicit in pſ̄. Dextera coꝝ repleta eſt muneribꝰ. Et alibi. Pꝛomptuaria eoꝝ plena eructantia ex hoc in illud. De plenitudine aūt criminali dr̄ Eccli. xxiij. Uir multū iurās replebit iniquitate. De plenitudine vero eternali dicit in pſ̄. Replebimur in bonis domus tue: ſanctū eſt templū tuum mirabile in equitate. Et Eſa. vj. Plena eſt om̄is terra gloꝛia tua. De plenitudine vero infernali: qua ſcꝫ anima damnata repletur dicit Tren. j. Subuerſum eſt coꝛ meuꝫ in memetipſa quoniā amaritudine plena ſum. Et Ezech. xvj. Eras nuda ⁊ confuſione plena. ¶ Pꝛimo igit dicamus de plenitudine virtuali que eſt meritoꝛum. Uiri eñ iuſti ſunt pleni gratijs ⁊ virtutibus. Sciūt eñ ꝙ vacuitas in ſcriptura repꝛobat. Exod. xxiij. ⁊ Deutro. xvj. Non apparebis in conſpectu dei tui vacuus. Et ideo iſti ſtudent donis ⁊ gratijs ſe replere: vt digne corā domino valeant comparere. Sicut eñ videmus ꝙ piſces ⁊ animalia tunc habent plenitudinem medullarum quādo luna ſuperius plene lucet. ſ. in plenilunio Sic iuſti tūc medullis gratie ⁊ deuotionis pleni ſunt quādo luna perfecta internū ⁊ teſtis in celis. ſcilicet chꝛiſtus ſuper eos plene lucet. ideſt quādo p ſuā gratiam ipſos illuminat atqꝫ replet: dicentes illud. pſ̄. Repleti ſumus mane miſericoꝛdia tua: exultauimus ⁊ delectati ſumus. Jſtud bene apparuit in apoſtolis in die penthec. qñ luna illa. ſ. dei filius plene eis reluxit ⁊ lumen ſancti ſpiritus eis miſit: quia. ſ. tunc pleni ⁊ repleti fuerunt ſpūſſancti donis ⁊ vniuerſis gratijs atqꝫ donis Actuū. ij. Factus eſt repente de celo ſonus aduenientis ſpūs vehementis: ⁊ repleuit totam domum vbi erant ſedentes: ⁊ repleti ſunt om̄s ſpūſancto ⁊c. De iſta ergo ſpiritali plenitudine qua replet vir iuſtus pōt dici illud pſ̄. Replet in bonis deſiderium tuum: renouabit vt aquile iuuentus tua. in quibus verbis oſtendit ꝙ ſm̄ ꝙ homo triplicē vacuitatē naturalem habet in tribus potentijs anime: ſm̄ hoc triplici bono debet repleri Homo eñ habet tres potentias in anima. ſ. Concupiſcibilē que tendit in bonum. Rationabilē que tendit in verum. Jraſcibilem que tendit in arduum ⁊ in ſummū. Et q̄tum ad iſtas tres potentias dico ꝙ homo habet dum eſt in via triplicem vacuitatem: qꝛ. ſ. homo caret boni debita obtentione. Et ideo deus cōtra iſtam triplicem vacuitatem: triplici plenitudine grē replet iuſtos: ſicut oſtenditur in autoꝛitate pꝛedicta. qꝛ. ſ. ipſos replet

Debito feruoꝛe dilectionis.
Jnclito ſplendoꝛe cognitionis.
Pꝛedicto honoꝛe pꝛomotionis.

Jſte enim replet iuſtos boni dilectione q̄tum ad effectum. Replet in bonis inquit deſideriuꝫ tuum. Ueri cognitione q̄tum ad aſpectum ſeu ad intellectum: vt aquila inquit. Summi pꝛomotione q̄tum ad ꝓfectū ſeu q̄tum ad finale obiectū: quia. ſ. ipſe facit renouari iuuentutem tuam. iſte ergo replet iuſtos

Sanctitatis amoꝛe.
Ueritatis ſplendoꝛe.
Dignitatis honoꝛe.
Pꝛimū facit in ingreſſu.
Sed ſecundū in ꝓgreſſu
Sed tertium in egreſſu.

Jn ingreſſu eñ replet virtuali ſanctitudine Replet inquit in bonis deſideriū tuū. Jn ꝓgreſſu replet coꝛdiali limpitudine q̄ notatur per aquilam in egreſſu repletur ſupernali beatitudine que notat per renouationeꝫ iuuentutis. ¶ Dico igitur ꝙ iſti ſunt pleni virtuali ſanctitudine qđ oſtēditur cum dicit. Replet in bonis deſiderium tuuꝫ. Deſideriū eñ eſt affectus anime. hoc eſt dictu voluntas ſeu potentia concupiſcibilis ſunt recte in anima ſedes omnium virtualiū bonoꝝ: quia. ſ. nihil eſt bonum niſi q̄tum eſt voluntarium. Unde cum dicit. Replet in bonis deſiderium tuum iſtud intelligit de bonis virtutū moꝛaliū quibꝰ viri iuſti ſe cumulant atqꝫ replent. Pꝛouerb. xij. De fructu oꝛis ſui vnuſquiſqꝫ replebit bonis. Sicut eñ malagranata plena ſunt granis rubentibus ſicut fecunde arboꝛes replent in eſtate pomis ⁊ fructibus ſicut etiam pꝛata replentur herbis virentibus. Sic ꝓculdubio viri iuſti pꝛo poſſe ſuo ſe replent bonis virtutibus. Replet inquit in bonis deſiderū tuum. Luce. j. Eſurientes impleuit bonis ⁊ diuites dimiſit inanes. Luna eñ plena eſt lumine a ꝑte ſuperioꝛi qñ obſcura eſt a parte inferioꝛi ſcilꝫ in nouilunio. ſignificās deſiderium ⁊ voluntatē humanam q̄ ad modum lune fluit ⁊ refluit per varios cogitatus. Quia ſicut dicit. Job. xx. Multe cogitationes verſant in coꝛde viri: que ꝓculdubio tunc eſt plena lumine virtutis ſuperius quo ad deum quando caret lumine bonoꝛum tempoꝛalium inferius quo ad mundum. Quia pꝛo certo. mens tunc in virtutibus plenius illuminatur: quādo in affectione bonoꝛū tempoꝛaliū eclipſat. Et ideo ſancti pleni lumine virtutuꝫ ſuperius in anima fuerunt: quia lumine conſolationum tempoꝛaliū inferius in coꝛpoꝛe caruerunt. Replet inquit in bonis deſiderium tuū Thob. xij. Bonis omnibus per eum repleti ſumus. Et bene dicunt pleni: quia. ſ. illud qđ eſt plenum non pōt amplius aliquid recipere qđ maioꝛis ponderis ſolet eſſe: ⁊ ſi percuſſum fuerit ſonum nō conſueuit emittere: ⁊ exterius ſolet abundanter ſupereffluere. Sicut ad ſenſum videmus de dolio vino pleno. Sic vere chariſſimi illi qui ſunt pleni deo ⁊ dei gratia. meritiſqꝫ ⁊ operibꝰ virtuoſis. nihil aliud in hoc mundo recipere ⁊ acquirere querunt. Patet in apl'is ⁊ pꝛimis eccleſie diſcipulis qui repleti ſpiritu ſancto bona ſua vendebant ⁊ diſtribuebāt: ⁊ nihil pꝛeter deum in mundo habere volebant. ſicut dicit. Act. iiij. Jſti etiam graues ⁊ ponderoſi per humilitatem erant. per iuſtitiam ⁊ miſericoꝛdiam alijs ſupereffluebant: ⁊ quando mundi tribulationibus percutiebant. vllum ſonum impatientie non reddebāt ſed qđ magis eſt in tribulationibus exultabāt. Sicut ipſis ſic repletis dicit. Act. v. Qđ ibant apl'i gaudentes a conſpectu concilij. qm̄ digni habiti ſunt pꝛo nomine Jeſu cōtumeliam pati. ¶ Pꝛima eſt plenitudo religioſoꝛum: qui. ſ. debent bona tempoꝛalia refutare: dicentes illud pſ̄. Si eſuriero non dicam tibi: meus eſt eñ oꝛbis terre ⁊ plenitudo eius. ¶ Secunda eſt plenitudo cōpaſſiuoꝛum qui. ſ. ad modum fontis pleni ſolent bona ſua abundanter alijs erogare. Pſ̄. Flumen dei repletum eſt aquis paraſti cibum illoꝛum. ¶ Tertia eſt plenitudo viroꝛum ſtabiliuꝫ ⁊ perfectorum qui ſine murmuratione ſolēt mundi tribulamina tolerare. De quo Job. vj. Nunquid mugiet boſcū ante pꝛeſepe plenum fuerit: q. d. non. Quilibet ergo talis ſit ſicut Stephanus: de quo dicit. Act. vij. ꝙ ipſe erat plenus ſapiētia ⁊ foꝛtitudine: ⁊ faciebat ſigna et ꝓdigia magna in populo. Replet ergo in bonis deſiderium tuum Pſ̄. Replebimur in bonis domus tue Ad oſtendendum auteꝫ que ſunt iſta bona quibus replentur viri iuſti. Poſſumus notare ꝙ deus eſt ſicut paterfamilias qui ſm̄ ꝙ habet vaſa diuerſarum conditionum: replet ea rebus diuerſoꝛum valoꝛum. Sicut dolia vino: archas grano: burſas argento ⁊ ſic de alijs. Sic vere deus ſm̄ ꝙ videt fideles ſuos diuerſimode diſpoſitos varijs ⁊ diuerſis virtutibus replet ipſos. Unde nota ꝙ ipſe replet.

Penitentes contritione.
Pꝛeſidentes diſcretione.
Jnnocentes deuotione.
Contemplantes ſapientia.
Laboꝛantes permanentia.

Pꝛedicantes

Pꝛedicantes eloquentia.
Indigentes abundantia.
Miſerantes affluentia.

Dico ꝙ deus contritione replet penitentes. Et ſic loquitur Hieremie.xv.vbi dicit. Solus ſedebã quoniã amaritudine repleſti me. ¶ Item diſcretione replet pꝛeſidentes Eſa.lviij. Replebit ſplendoꝛibus animã tuam. ¶ Item deuotione replet innocentes Pſ. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur anima mea. ¶ Itẽ ſapientia replet contemplantes Eſaie.xj. Repleta eſt terra ſciẽtia domini. Et Eccli.xxxix. Spiritu intelligẽtie replebit illum. ¶ Itẽ permanentia replet laborantes Mich.iij. Ego autẽ repletus ſum foꝛtitudine ſpiritus domini. ¶ Item eloquentia replet pꝛedicantes Act.ij. Repleti ſunt omnes ſpirituſancto ⁊ ceperũt loqui. ¶ Item abundantia replet indigentes Luc.j. Eſuriẽtes impleuit bonis. Et Ioelis.ij. Dabo vobis frumentũ: vinũ ⁊ oleum ⁊ replebimini in eis. ¶ Itez affluentia replet miſerantes Luce.xj. Date ⁊ dabitur vobis. vnde Pꝛouerb.iij. Da pauperibus inquit: et implebuntur hoꝛrea tua ſaturitate: ⁊ vino toꝛcularia redundabunt. Et ſic igitur patet quomodo ſancti a parte virtutis cõcupiſcibilis pleni ⁊ repleti ſunt virtuali ſanctitudine. Replet inquit in bonis deſideriũ tuũ
C Et hoc eſt pꝛimum. ¶ Deinde dico ꝙ iſti ſunt pleni coꝛdiali limpitudine: vt aquila inquit. Aquila enim clariſſimũ habet viſum: ſignificans illos qui ſunt pleni ſapientia claritate: quia. ſ. deus replet viros iuſtos ſplendoꝛe ſapientie ⁊ doctrine vt ſcʒ ſciant quid agere vel quid omittere teneantur. vt aquila inquit Iob.xxxix. Ad pꝛeceptũ tuum eleuabitur aquila ⁊c. Unde de homine ſic repleto limpitudine coꝛdiali poteſt dici illud Ezec.xxviij. Tu cherub extentus ⁊ pꝛotegens: plenus ſapiẽtia ⁊ perfectus decoꝛe ⁊c. Uide eam ſupꝛa de cherub. Cherub enim figuram aquile pꝛetendere dicitur ⁊ plenitudo ſcientie interpꝛetatur. Unde Exo.xxviij Loquere cunctis ſapientibus coꝛde quos repleui pꝛudentia. Iuſti ergo replentur coꝛdiali limpitudine. Deniqʒ dico ꝙ iuſti replentur eternali beatitudine. et hoc oſtenditur cum dicitur. Renouabitur iuuẽtus tua. Sicut enim ſm Macrobiũ: quãdo luna renouatur mare in ſummo dicitur eſſe plenum. Sic quãdo per coniunctionem cũ ſole iuſtitie anima in gloꝛia efficitur noua tunc vere in mari voluntatis redundat bonoꝝ omniũ plenitudo pſ. Commoueatur mare ⁊ plenitudo eius. Aſtrien enim lapis eſt vbi refulget ſtella ad ſimilitudinẽ plene lune: ſignificans beatos in quibus refulgebit ſplẽdoꝛ eterne gloꝛie deus ad ſimilitudinẽ ipſius lune. i. ipſius xpi. qui ſicut luna plena in diebus ſuis lucet Eccli.l. Renouabitur inquit iuuẽtus tua: vt anima poſſit dicere illud Pſ. Introibo ad altare dei: ad deum qui letificat iuuentutem meam. Et nota ꝙ ſancti qui ſunt in patria replentur.

Laudis amenitate.
Status autoꝛitate.
Uite eternitate.
Mentis iocunditate.
Bonoꝝ fertilitate.

De laudis amenitate dicitur in pſ. Repleatur os meũ laude vt cãtem gloꝛiã tuã ⁊c. De ſtatus autoꝛitate dicitur in pſ. Replebitur maieſtate eius omnis terra. De vite eternitate dicitur in pſ. Longitudine dierũ replebo eũ. Et Eccli.xxiiij. In plenitudine ſanctoꝝ detentio mea. De mẽtis iocunditate dicitur in pſ. Adimplebis me leticia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua vſqʒ in finem. Luce.xv. Petite ⁊ accipietis vt gaudium veſtrũ ſit plenũ. De bonorũ fertilitate: dicitur in pſ. Campi tui replebuntur vbertate: ⁊ valles abundabunt frumento. Sic ergo patet quõ iuſti replentur. ſcʒ Gloꝛie beatitudine. Sapientie limpitudine. Gratie ſanctitudine. Et ſic patet ꝙ eſt quedam plenitudo ſeu quedã repletio virtualis que
D eſt interioꝛ. Et hoc eſt pꝛimũ pꝛincipale. ¶ Secundo dico ꝙ ẽ quedã repletio tẽpoꝛalis q̃ eſt exterioꝛ. Et iſta eſt plenitudo bonoꝝ tempoꝛaliũ qua ſcʒ mundi diuites ſunt repleti. Sicut enim arboꝛes ſilueſtres ſunt communiter fructibus fecundioꝛes ⁊ plenioꝛes: ſic mundani ſunt diuitijs abundãtioꝛes. ⁊ ſicut pili vituli mari exiſtente in plenitudine feruoꝛis ſui ſolẽt hoꝛreſcere dato ꝙ ſint in pelle moꝛtua ⁊ detracta ſumme etiã in plena luna dicuntur gaudere: ſic vere mundi diuites quãdo vident mare ⁊ lunã plenam eſſe. i. mundi pꝛoſperitatẽ que ad modũ maris ⁊ lune ſemꝑ eſt in augmento vel detrimẽto: ſolent per ſuperbiam hoꝛreſcere ⁊ per inanẽ gloꝛiã exaltare. De tali ergo plenitudine dicitur. Iob.iij. Cũ regibus: conſulibus ⁊ pꝛincipibus terre edificãt ſibi ſolitudines ⁊ poſſident aurum: ⁊ replent domos ſuas argento pſ. Impleta eſt terra poſſeſſione. Iſta eſt ergo plenitudo tẽpoꝛalis que eſt exterioꝛ.
¶ Tertio pꝛincipaliter dico ꝙ eſt quedaʒ plenitudo criminalis q̃ eſt inferioꝛ ſeu deterioꝛ. Et iſta eſt illa repletio qua mali replentur vitijs ⁊ peccatis. Repletio enim maloꝝ humoꝝ generat moꝛtẽ tempoꝛalem. Et repletio vitioꝝ generat moꝛtẽ eternalem. Pleni enim dicuntur peccatoꝛes. ſ. peccatis: quia homo natus de muliere breui viuens tẽpoꝛe replet multis miſerijs. Iob.xiiij. Nam ſicut res plena ꝓut certe dictũ eſt nihil amplius põt recipere: ſicut patet de fiala. que quauis oꝛe aperto in aqua immergatur. nihil tamen de aqua in eam ſubintrabit. Quia enim vas plenum eſt aere: qui exinde fugere nequeat nec exire: neceſſe eſt ꝙ nõ poſſit inibi ſubintrare: non obſtante ꝙ os vaſis ſit apertum: quia. ſ. duo coꝛpoꝛa nõ poſſunt eſſe ſimul. Sic vere cum iſti ſint pleni vitijs ⁊ peccatis: cõſtat ꝙ de bonis gratie ⁊ gloꝛie nihil poſſunt aut volunt recipere: et hoc ꝓ tanto quia cũ gratia ⁊ culpa: gloꝛia ⁊ pena: virtus ⁊ vitium: doloꝛ ⁊ gaudiũ: ſimul nequeant habitare: neceſſe eſt peccatoꝛibus vitia emittere ſi intra ſe velint gratiam ⁊ virtutes recipere. Et ideo cuilibet peccatoꝛi ſic pleno poteſt dici illud. Actuuʒ.xiij. O plene omni dolo ⁊ omni fallacia: fili dyaboli: inimice omnis iuſtitie vſqʒquo non deſinis peruertere vias domini rectas. Et ſic poſſumus notare ꝙ peccatoꝛes hodie ſunt repleti.

Stulticia ⁊ fatuitate.
Auaricia ⁊ cupiditate.
Caſtrimargia ⁊ guloſitate.
Uiolentia ⁊ crudelitate.
Immundicia ⁊ carnalitate.
Ignoꝛantia ⁊ obſcuritate.
Ignominia ⁊ vilitate.
Superbia ⁊ pompoſitate.
Malicia ⁊ fallacitate.

Pleni ⁊ repleti ſunt dico fatuitate ⁊ ſtulticia. Prouer.xij. Uijs ſuis replebitur ſtultus. ¶ Item cupiditate ⁊ auaricia. vñ Matth.xxiij. Intus autẽ pleni eſtis rapina. ⁊ Iob.iij. Replẽt domos ſuas auro. ¶ Item guloſitate ⁊ caſtrimagia. Eſaie.xxviij. Omnes menſe replete ſunt vomitu. ¶ Item crudelitate ⁊ violentia. Hiere.xix. Reges mundi repleuerunt locũ iſtuʒ ſanguine innocentium. ¶ Item carnalitate ⁊ immundicia. Ezech.ix. Repleta eſt terra ſanguinibus. ¶ Iteʒ obſcuritate ⁊ ignoꝛantia. Baruc.iij. Deus perfecit terrã in ſempiterno tꝑe: ⁊ impleuit eam pecudibus: ⁊ quadrupedibus. ¶ Item vilitate ⁊ ignominia Ezechie.xvj. Erat nuda ⁊ confuſione plena. Et Abacuc.ij. Repletus eſt ignominia ꝓ gloꝛia. ¶ Item pompoſitate atqʒ ſuperbia Uñ.ij. Mach.ix. Superbia repletur ignem ſpirans animo. ¶ Item fallacitate ⁊ malicia. Unde illud pꝛedictum Actuũ.xiij. O plene omni dolo ⁊ fallacia ⁊c. Sic ergo patet quomodo eſt multiplex repletio ſeu plenitudo. ſcilicet criminalis ⁊ deterioꝛ. Mundialis ⁊ inferioꝛ. Uirtualis ⁊ ſuperioꝛ. De eternali vero viſum eſt ſupꝛa in. §. Deniqʒ dico. De infernali ideſt de repletiõe que ſuo pondere mergit in infernum: poteris dicere omnia que in hoc ipſo. §. ſunt dicta Sufficit.

Reponere.

A Nota ꝙ reponere idem eſt ꝙ retro ſeu in abſcondito ponere ſeu

deponere:ſeu idem quod in loco tuto ponere:vt.ſ.re-
ſeruetur.Dicaȝ ergo ꝙ eſt dare vnū Reponere qđ eſt

Prudentie. — Eſt dico vnū reponere qđ faciunt
Miſeric. — prudentes:⁊ iſtud eſt illud quo re
Clementie. — ſeruamus ⁊ reponimus ꝓ futuris
Stulticie. — caſibus bona certa.Et ſic reponū
Fiducie. — tur theſauri ⁊ etiam blada ⁊ vina
Dementie. — ⁊ alia neceſſaria ꝓ ſe:ſuis: ⁊ pau-
Juſtitie. — peribus loco ⁊ tpe refouendis.vn

de Leuitici.x.Comedetis in loco mūdiſſimo:tibi eñ
⁊ liberis tuis repoſita ſunt.Sicut etiam fit in theſau
ris regū ⁊ eccleſiarū.vnde Joſue.vj.Quicquid auri
⁊ argenti.⁊ vaſoꝝ:eris:⁊ ferri:dño cōſecret repoſitū
in theſauris eius.¶ Jtē dico ꝙ eſt vnuȝ reponere qđ
incurrūt cadentes.i.moriētes:q2.ſ.poſt caſuȝ mortis
reponuntur in loculo vel in ſepulcro.ſic:ꝛ de Jacob.
dr Geñ.l.Qđ cōditus aromatibus repoſitus eſt locu
lo.¶ Jtē dico ꝙ eſt vnū reponere qđ faciunt clemen-
tes:qui.ſ.diuitias ſuas in ſinu pauperū reponunt vt
ea inueniāt poſt hanc vitā.Jlla eñ que hic pauperi-
bus in eccleſijs dant ſicut in quodā theſauro ꝓ alte-
rius vite neceſſitatibus rēponunt. Sicut de ſalomo-
ne legit.iij.Regū.vij.Qđ aurum ⁊ argentū ⁊ vaſa re-
poſuit in theſauris domus domini.¶ Jtem eſt repo
nere qđfaciunt demētes.ſ.auari qui ſcȝ non ceſſant cō
gregare ⁊ reponere diuitias ⁊ theſauros:nihil in bo
nos vſus expēdentes. Sicut de illo qui acceptū mna
abſcondit:⁊ ipſum dando pauperibus non multipli
cauit:dicitur Luce.xix.Ecce mna tua quam habui re
poſitam in ſudario.¶ Jtem eſt vnum reponere quod
faciunt fidentes ſeu in vita eterna ſperantes. Virtu-
tes eñ ⁊ merita iuſtorum ſunt ſicut quidaȝ theſauri
repoſiti in celis:quos ſcilicet inueniet gloria beato-
rum:ſicut Job.xix.Repoſita eſt hec ſpes mea in ſinu
meo.Et Colloceñ.j.Propter ſpem inquit que repoſi
ta eſt vobis in celis:quā ante audiſtis in verbo verita
tis euangelij.¶ Jtem eſt vnū reponere.quod faciunt
delinquentes.Et iſtud nihil aliud eſt ꝙ̄ pena eterna:
quam ſcilicet iſti peccando ſibi reſeruant ⁊ ſibi in in-
ferno reponunt:vbi ſcilicet anime eorum finaliter re
ponuntur.Unde de talibus poteſt dici illud.ij.Pet.
iij.Repoſiti ſunt igni reſeruati in die iudicij ⁊ perdi
tionis impiorum hominū.¶ Jtem eſt vnum repone-
re quod acquirunt ſeu faciunt triumphantes ſcilicet
ſuperius in paradiſo.Unde apoſtolus.ij.Thimo.iiij.
Jn reliquo autem repoſita eſt mihi corona iuſtitie:
quam reddet mihi in illū diem iuſtus iudex.Hec er-
go de reponere ſufficiant.Uide infra de Reſeruare.
B ¶ De componere vero quia ſupra in litera.C.quod.
ſcȝ idem eſt quod ſimul ponere.Aggregare.Confice-
re.vel Patrare.Quod etiam quādoqȝ ſumit pro Or-
dinare.Facere.vel Ornare.Notare poſſimus ꝙ in ſcri
ptura ceteris omiſſis inuenitur.ſcilicet Componere.

Moralis ornatus. — Jgit habemus compoſitā cō
Uerbalis affatus. — uerſationē.vt.ſcȝ.habitus ⁊
Realis conatus. — geſtus nr̄i ſint ornati ⁊ cōpo-

ſiti:ſicut.ſ.de Judith de ornatu ſuo dicitur.Judith.x.
Qđ omnis illa compoſitio ei non ex libibine:ſed ex
virtute pendebat:quaſi diceret licitum eſt cuicumqȝ.
ſcilicet in ſtatum ſuum ponere habitum ⁊ ornatū:dū
tñ ornatus ille non ex libidine.ſed ex virtute ꝓcedat.
Cuius tamē contrariū faciunt multi:ſe libidinoſe et
ſuperflue componētes pš.Filie coꝝ cōpoſite circūor-
nate ⁊c.Et Eſaie.iij.Pro eo ꝙ eleuate ſunt filie ſyon.
⁊ ambulauerunt collo extento:⁊ pedibus ſuis cōpoſi
to gradu incedebant:decaluabit dñs verticē filiaruȝ
ſyon ⁊c.Non ſic ergo ſed habeamus compoſitam cō-
uerſationē.Eccli.xlix.Memoria ioſie in cōpoſitione
C odoris.¶ Jtem habemus compoſitaȝ ꝓlocutionem.
Ualde eñ decet ꝙ verba noſtra ſint ornata:cōpoſita
⁊ honeſta:ad qđ facit ꝙ lingua noſtra certis clauſu-
ris ⁊ limitibus eſt incluſa:ita ꝙ extra limites ad il-
lius clauſuram ordinatos ſe vt cōiter non extendit.
Sic vere debet eſſe lingua locutiōis noſtre:certos eñ
⁊ ordinatos habere debet limites atqȝ fines.Quia ſi-
cut dicit Prouer.xvj.Fauus mellis verba compoſita
iſtud certe ſumme decet oratorē ⁊ aduocatū:ſeu etiaȝ
predicatoreȝ atqȝ prelatum.Quia breuiter oñis qui
pluribꝰ habet loqui:ſumme indiget pulcra ſerie ver
borū.Uerba enim qñqȝ magis mouent ꝙ̄ opera.ideo
Heſter volens ſuadere Aſſuero regi ⁊ populum ſuuȝ
de mortis manibus liberaret ⁊ recurrebat ad dominū
⁊ dicebat.Heſter.xiiij.Tribue inquit ſermonē cōpo-
ſituȝ in ore meo in conſpectu leonis huius:⁊ transfer
cor eius in odiuȝ hoſtis noſtri.Aduerte tamen ꝙ mul
ti vtunt verbis cōpoſitis ⁊ ornatis ad malum finem.
non ad bonum.videlicet
Ad fatua narrandum.
Ad impia tractandum.
Ad ſimplices fallendum.
Ad debiles ledendum ſeu terrendum.
¶ Primi ſunt vani ioculatores.De quibus dr Pro-
uer.xvij.Non decēt ſtultum verba cōpoſita:ne princi
pem labiū mentiens.Cuius tñ contrariū faciunt prin
cipes noſtri:qui.ſ.in taliū labijs mentientibus.dele-
ctant.Compoſitio eñ taliū inanium verborum ſimi
lis eſt compoſitioni opij vel veneni:qđ.ſ.facit come-
dētes dormire.Contra qđ dicitur Exodi.xxx.Talē cō
poſitioneȝ non facietis.¶ Secundi ſunt falſi machi
natores qui.ſ.cum ſuis falſis verbis cōpoſitis ⁊ orna
tis:falſa ⁊ ꝓditoria conſilia machinantur.Sicut de
duobus ſenibus dicit Dañ.xiij.Ecce morior cū nihil
hoꝝ fecerim que ipſi malicioſe compoſuerunt aduer
ſum me.Et Dañ.ij.Una eſt inquit ſententia de vobis
ꝙ interpretationem quoqȝ fallacē ⁊ deceptione plenā
compoſueritis:vel loquamini mihi donec pertran-
ſeat tps.¶ Tertij ſunt cauti exoratores ſeu fabulato
res illi.ſ.qui ornatis:fictis ⁊ compoſitis verbis:que-
ſtus gratia orant:predicant ⁊ ſupplicant ⁊ ſe quaſi ob
dormire faciunt audientibus ſicut ſcȝ ſunt caymandi
quoꝝ quidā ſe fingūt membris truncatos aut deſicca
tos:alij patria expulſos ⁊ hoſtibus captos:alij mor-
bo caduco cadentes alij reliquias ſanctoꝝ portantes
⁊c.Omnes eñ iſti verbis compoſitis ad decipienduȝ
vtunt:⁊ tñ viri prudentes:de talibus fictionibus ⁊ cō
poſitionibus admirati ⁊ auiſati verbis ſuis fallaci-
bus faciliter nō fraudantur.iuxta illud Job.xlj.Non
parcam ei ⁊ verbis potētibus ⁊ ad precandum com-
poſitis.¶ Quarti ſunt diri comminatoresqui ex cer
ta ſcientia verba terribilia componunt ⁊ dicūt:⁊ ver
bis etiam dura ⁊ crudelia facta adijciunt:⁊ ſic ad fa-
ciendum voluntatē ſuam alios attrahunt ⁊ inducūt.
vnde Geñ.xxij.dicit Qđ pro yſacc immolando abraā
edificauit altare:⁊ deſuper ligna compoſuit.Non ſic
ergo ſed bono ⁊ honeſto modo habeamus compoſi- D
tam prolocutioneȝ.¶ Tertio vero dico ꝙ habere de
bemus cōpoſitam operationē.Opera enim noſtra de
bent eſſe cōpoſita ⁊ honeſta:⁊ finibus ⁊ limitibus de
bitis ornata.Boni eñ artifices in oñibus que faciūt
⁊ cōponunt ſolent ſeruare regulam ⁊ menſuraȝ:ſicut
patet de lathomijs ⁊ alijs manualibus artificibꝰ qui
buſcumqȝ.oñia enim opera taliū ſunt compoſita.ſcȝ
pondere.numero ⁊ menſura ordinata ⁊ facta.Sic cer
te dicā in moribus:q2.ſ.oēs actus nr̄i debēt eſſe cōpo
ſiti:⁊ debitis modis ⁊ regulis ordinati.Ut ſic dicatur
de quolibet tali illud.ij.Mach.viij.Diligenter om-
nia compoſuerunt.Et bene dicit omnia:quia.ſ.oñia
debita ⁊ honeſta ſunt a iuſtis fidelibus componenda
Et hec certe principaliter.ſcȝ

Lux ⁊ ſcientia veritatis clare. — De luce verita
Pax ⁊ concordia vnitatis care. — tis et ſcientie
Ros ⁊ clementia pietatis mire. — qualiter.ſcȝ de
Flos ⁊ fragrātia ſanctitatis pure. — beat componi

⁊ ordinari.patet Exo.xxx.vbi dicitur.Qđ aaron ma-
ne quando componet lucernas adolebit incenſum.
De pace ⁊ concordia vere vnitatis ⁊ charitatis ꝙ.ſ.
ſit componēda

Ayuntamiento de Madrid

ſit componēda ⁊ ordināda.patet.j.Mach.ix.vbi dicit
Quod ionathas miſit ad bachidē componere cū eo pa
cem ⁊ reddere ei captiuitatē.Et.j.Mach.xj.dicit ſic
Ueni cōponamus inter nos pacem ⁊ dabo tibi filiam
meam. De rore aūt clementie ⁊ pietatis qualiter ſit
componēda ⁊ cōficienda. patet Exo.xxxvij. vbi dicit
q moyſes cōpoſuit oleū ad ſanctificationis vnguen
tū: ⁊ thymiama de aromatibus. Oleum enī ⁊ vnguē
tum dulcedinem pietatis deſignant. De flore vero bo
ne fame ⁊ fragrantie ſanctitatis pōt dici illud Exodi
xxx. Facies thimiama compoſitum opere vngueta
rij mixtum diligenter ⁊ purū ⁊ ſanctificatione digniſ
ſimū. Thimiama enī que erat confectio ſumme redo
lens: bone fame fragrantiam ſignat: quā.ſ. ſumme de
cet ſanctos habere. vñ ibidem dicit. Facies oleum vn
ctionis ſanctū vnguentū compoſitum opera vnguen
tarij. Sic ergo patet quō iuſti debent habere. Compo
ſitam operationē prolocutionem. Conuerſationem.
Hec igit de componere ⁊ reponere ſufficiant.

Reportare. vbi Referre: ⁊ vbi Narrare.

Reprehendere. vbi Arguere et Redar
guere.

A **Reprobare.** Nota q reprobare ſumit pro re
pudiare: pro refutare: pro repelle
re: pro reſpuere: pro damnare: vel etiam pro abijcere: vel
pro non curare. Et ſic dicam q in ſacra pagina repe
ritur reprobatio multiplex ſm q multi ſunt qui di
uerſimode reprobantur. vicȝ

Chriſtus quem reprobat iudea regio.
Juſtus quem reprobat malorum legio.
Stultus quem reprobat diuina ſanctio.
Fractus.ſ. pauper quē reprobat diuitum optio

¶ Primo igitur dico q xps fuit reprobatus per iu
daicam cōtionem ⁊ tñ ſepe contingit q lapis qui ab
edificantibus reprobat: ⁊ tanq̄ inutilis refutat: ⁊ lo
cus pro ipſo ponendo in edificio nō inuenitur: finaliter
vbi nō ſperat: inuento ſibi loco idoneo nō reprobet ⁊
vtilis iudicat. ⁊ ab omibus qui reprobatus fuerat ac
ceptatur. Sic xps a iudeoꝝ pplo reprobatus fuit: tan
dem ab ipſoꝝ pluribus approbatus pš. Lapidē quē
reprobauerūt edificantes hic factus eſt in caput an
guli. Tunc enī ipm iudei reprobauerūt qñ dixerunt.
Tolle tolle crucifige eū Tunc vero ipum receperunt
⁊ approbauerūt qñ reuertētes ⁊ percutientes pectora
ſua dixerūt. Uere filius dei erat iſte. Et certe ſimile ſe
pe videmus in mūdo q.ſ. illi qui vilipendunt ⁊ repro
bant: tandē magiſtri ſe reprobantiū efficiunt. Unde de
xpo dicit.j.Pet.ij. Ad quē accedētes lapidem viuum
ab hominibus quidē reprobatū: a deo aūt electum ⁊
honorificatū. Judei enī ⁊ alij infideles nō ſolū repro
bant xpm. immo etiam exprobrant ſibi ⁊ fidelibꝰ ſuis
Sic dico ipm blaſphemādo ſicut dicit.j.Regū.xvij.
de golia q.ſ. ipſe exprobrauit acies dei viuentis. Fide
libus vero ipos arguendo ⁊ vilipendendo: ſicut.ſ. da
uid de ſeipſo dixit in pš. Poſuiſti nos i opprobriū vici
nis nřis ſubſannationē ⁊ deriſum ⁊c. Sequit. Confu
ſio faciei mee cooperuit me. a facie exprobrātis ⁊ ob
loquentis ⁊c. Sed quid? Certe dñs conſolat ſic tales
reprobatos dicēs.ſ. Luc.vj. Cū vos oderint homines
⁊ exprobrauerint: ⁊ eiecerint nomen vřm tanq̄ malū
pro pter filium hominis: gaudete ⁊ exultate in illa die:
ecce enim merces veſtra multa eſt in celis. Xps ergo
fuit reprobatus per iudaicā cōtionem. ¶ Scōo dico
B q iuſtus eſt reprobatus per peſtificā legionē. hoc eſt
dictu per impios ⁊ peruerſos: qr.ſ. iſti ſunt qui bonos
reprobāt ⁊ contemnūt: qr.ſ. ſicut dr. Eccli.xxxiij. Con
tra bonū malū eſt: ⁊ cōtra vitā mors: ſic ⁊ cōtra viruȝ
iuſtū pctōr. Mali enī reprobāt ⁊ bonos ⁊ bona: qr. ſcȝ
nō placent talibus niſi mala. Juxta illud Eſa.xxx. Re
probaſtis verbū ⁊ ſperaſtis in calumnia. Et Ezech.
xx. Leuaui inquit dñs manū meā vt diſperderē illos
⁊ ventilarē eos eo q iudicia mea non feciſſent ⁊ pre
cepta mea reprobaſſent: ⁊ ſabbata mea violaſſent. Cu
ius tñ contrariū faciunt viri iuſti: qr.ſ. ipſi approbāt
bonos ⁊ bona: reprobāt vero malos ⁊ mala: vt ſic ſint
de illis de quibꝰ dicit. Eſaie.vij. Qui.ſ. butiruȝ ⁊ mel
comedūt: vt ſciant reprobare malū ⁊ eligere bonum.
Butirū dico ſuaue ⁊ pingue hoc ē charitas. Mel ve
ro ſapidū ⁊ dulce: hoc eſt ſapientie dulcis hereditas.
que.ſ. dicit Eccleſiaſti.xxiiij. Spūs meus ſuper mel
dulcis: ⁊ hereditas mea ſuper mel ⁊ fauum. Patet er
go q iuſtus reprobat per peſtificā legionē. ¶ Tertio C
dico q ſtultus ſeu pctōr reprobat per dñicam ſanctio
nē. Deus enī ab eterno ſciuit ⁊ nouit qui ſm merita
vel demerita ſui erāt futuri: ⁊ q bona opera vel ex pro
prio ſuo arbitrio eſſent facturi: ⁊ exinde vitam eternā
merituri vel pdituri. Hos igit predeſtinauit ⁊ alios
reprobauit. iſte enī ab eterno omia preſentialiter vi
dit: nullū habens preteritū aut futurū. Et ideo de fu
tura malorum damnatione. tanq̄ ⁊ ſibi pñti: ⁊ tanq̄
cauſas ipſius damnationis preſentialiter vidēs po
tuit iudicare ⁊ eos reprobare. Iſti enī vident ſimiles
leproſis ⁊ bannitis ſeu religatis. qui.ſ. ſicut indigni a
ſocietate ſanorū ⁊ bonoꝝ reprobant ⁊ ſentētialiter ex
pellunt. Ita q anima ſic reprobata videtur figurari
in muliere cui vir ſuus libellum repudij dabat: ⁊ eaȝ
a ſe ⁊ a ſuo cōiugio expellebat. Deutero.xxiiij. Quia
ſcilicet deus ab eterno talē libellū ſcripſit. dicens il
lud Hiere.vj. Argentū reprobuȝ vocate eos: quia do
minus proiecit illos. Et breuiter dico q pctōres dicū
tur reprobi multiplici ratione. videlicet Propter

Stulticiā qua ſunt hebetati.
Luxuriā qua ſunt inflāmati.
Pigriciā qua ſunt eneruati.
Facundiā qua ſunt effrenati.
Cecitatē qua ſunt obſcurati.
Ubertatē qua ſunt denotati.
Uoluptatē qua ſunt delicati.
Uanitatē qua ſunt eleuati.

Tales ergo repro
bi pñt dici pro pter
ſtulticiā qua ſunt
fatuati: quia. ſcȝ. ſi
cut dicit. Rom.j.
Quia nō probaue
rūt habere deū in
noticia: tradidit
eos in reprobum ſenſum vt faciant qō eis non expe
dit. ¶ Item iſti reprobi dicunt pro pter luxuriam qua
ſunt inflāmati vñ Eccli.ix. Propter ſpēm mulieris
multi perierunt. Et ex hoc cōcupiſcentia quaſi ignis
exardeſcit. Sequit. Speciem mulieris aliene multi
admirati reprobi facti ſunt. ¶ Itē iſti reprobi dicun
tur pro pter pigriciā qua ſūt eneruati: qr.ſ. iſti nō vacāt
ad aliqō bonū opus. vñ ad Tytū.j. Cōfitentur inquit
ſe noſſe deum: factis aūt negāt: cū ſint abhominati ⁊
incredibiles: ⁊ ad omē opus bonū reprobi. ¶ Iteȝ re
probi dici poſſunt pro pter facūdiā qua ſunt effrena
ti ſeu inordinati: quia.ſ. iſti nō loquunt moderate: vel
ordinate. vñ Eccli.xx. Ex ore fatui reprobat parabo
la: eo q nō dicit eam in tpe ſuo. ¶ Item reprobi poſ
ſunt eſtimari ⁊ dici pro pter cecitatē qua ſunt deuiati.ſ.
a fidei veritate. vñ.ij. Thimo.iij. Reſiſtunt inquit ve
ritati circa fidem: ſed vltra non pficient Inſipientia
enī eoꝝ manifeſta erit omibus. ¶ Itē iſti reprobi dici
poſſunt pro pter vbertatē qua ſunt vacuati: qr.ſ. iſti opu
lentia bonorū moraliū carent: ⁊ malorū copia claret:
ſpinas enī ⁊ tribulos pducūt: bonos vero fructus nō
pferunt. vñ Heb.vj. dicit. Quod terra pferēs ſpinas et
tribulos reproba eſt ⁊ maledicta. ¶ Itē reprobi dici
poſſunt pro pter voluptatē qua ſunt delicati. Et iō apl's
dicit.j.Coꝝ.ix. Caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruitutē redi
go: ne forte cū alijs pdicauerim ipſe reprobꝰ efficiar.
¶ Itē reprobi dici pñt pro pter vanitatē qua ſunt eleua
ti. Uanitatē dico pſumptionis ⁊ vane ſpei: ſicut eſau
dr. Heb.xij. Quod cupiens hereditare bñdictionē repro
batus eſt. Et cauſa reddit ibi. Quia ſcȝ antea vendide
rat pmogenita ſua: ⁊ ideo bñdictionē q ſibi nō debe
bat pſumptuoſe ⁊ vane ⁊ indebite petebat Patȝ igit
qualiter reprobat ſtultus p dominicā ſanctionē. vnde
Pš. Dominus reprobat cogitatiōes.i. vanas pſum
ptiones populoꝝ: ⁊ reprobat conſilia principum. Uñ
etiā de reprobatiōe ſeu repudiatiōe anime peccatricis:

Ayuntamiento de Madrid

dicitur Leuit.xxi.& Ezechie.xliiii. Quod sacerdos viduam & repudiatã non ducet vxorem. Non mirũ ergo si deus tales repudiatas non acceptat: & si ꝓpter ipsarũ demerita ipsa reprobat atqꝫ damnat. Aduerte tamen ꝙ talis reprobatio necessitatẽ peccãdi nõ inducit: q2.s. liberũ arbitrium homini dedit: quo videlicet pctõr libere peccans mortem eternam incurrit. Unde ipse deus illos qui de necessitate peccare se dicunt redarguit. Esaie.l. vbi ait. Quis est inquit iste liber repudii matris vestre quo dimisi eã: aut quis est iste creditor cui vendidi vos. Ecce enĩ i iniquitatib⁹ vestris venditi estis: & in scelerib9 vestris dimisi matrẽ vestram: quasi diceret talis repudiatio aut reprobatio ꝓpter peccata vestra deo ab eterna ꝑsentia fit libertatem tamen arbitrii nunꝙ tollit: q2.s. tempus nostrum quo peccamus cum ipsa dei eternitate concurrit temporisqꝫ successio que nos mensurat: eternitatis dei presentiaꝫ non immutat. Et si vis adhuc aliquantulũ dilatare. Dic ꝙ deus nõ soluꝫ malos reprobat: immo etiam malos: & malis: & mala: redarguit & exprobrat. Quia specialiter iste duobus generibus hominũ peccatorꝫ insultat & exprobrat in scriptura videlicet nolentibus penitere & fidei nolẽtibus adherere &c. De nolentibus enĩ penitere: dicit. Math.xi. ꝙ Jesus cepit exprobare ciuitatibus in quibus facte fuerant plurime eius virtutes: q2 non egissent penitentiam. De incredulis vero & fidei adherere refutantibus: dicit Marci.xvi. ꝙ xps recumbentibus discipulis apparuit: & exprobauit incredulitatẽ illorũ & duriciam cordis: q2 hiis qui viderant illum resurrexisse non crediderant. Patꝫ igitur ꝙ reprobat stultus per dominicã sanctionẽ & hoc est tertium. ¶ Quarto vero dico ꝙ reprobatur fractus: hoc est dictu pauper & egestate cõtemptilis: fractus per tyrannicã pressionẽ Constat enĩ ꝙ pauperes & simplices a malis nõ probant: & ab ipsis nõ releuant sed aggrauant. i. Reg.xv. Quicquid aũt vile fuit & reprobum demoliti sunt. Ut sic dicat quilibet taliter a talib⁹ reprobatus illud ps. Dum confringunt ossa mea exprobauerũt mihi qui tribulant me inimici mei. Et tamen isti deberent aduertere ad illud quod dicitur. Prouerbiorum.xiiii. ꝙ scilicet illi qui calumniant egentem exprobrat factori eius: honorat autẽ eum qui miseretur pauperis. Patet ergo ꝙ reprobat seu exprobratur fractus per tyrãnicam pressionem. Sufficit &c.

Reptile. Reptilia.

Cũ reptilia sint animalia circa terram repentia: que a reptãdo dicta sunt reptilia. Notandũ ꝙ per reptilia psũt intelligi.

Occulti tentatores.
Auari peccatores.
Affectus vagatores.

Repunt enĩ demones circa nos per tentationes inuenenãdo: quia sicut dicit in ps. Hoc mare magnũ & spaciosum manibus. illic reptilia quorũ nõ est numerus. Qđ Ambro. in sermone de cõfessionibus de demonib⁹ exponit. ¶ Repunt auari circa terrã solũ terrestria diligendo. Michee. vii. Sicut reptilia terre perturbabuntur. ¶ Repunt etiam carnis affectus in nobis nos per delectationes inficiendo & per cogitationes molestando. Unde Ezechie.viii. Omnis similitudo reptilium depicta erat in pariete. ¶ Si vis dic vltra ꝙ per reptilia intelligũtur peccatores: qui affectione & occupatione non cessant repere circa terram. Et sic nota qđ nos inuenimus Reptilia que.

Fedant tangentem.
Spernunt regentẽ.
Gubernant gentẽ.
Ferunt cogentem.

Pctõres ergo dicunt reptilia: q2 fedant se cõtingentes. Immunda enĩ erãt ꝑm legẽ reptilia & ideo quicquid tangebãt immundũ faciebãt. Sic vere pctõr quicquid ꝑ societatẽ frequẽtat & tangit: immunduꝫ & similẽ sibi reddit. Leuit.v. Anima que tetigerit aliquid immundũ aut quodlibet reptile rea erit. Et Leuit.xxii. dr sic Qui tãgit reptile immundus erit. ¶ Itẽ q2 spernunt sese regentes. Abacuc.i. Facies hominis sicut pisces maris: & sicut reptilia nõ habentia ducẽ. ¶ Itẽ q2 regunt ppĩos & gentes. Lacerte enĩ & scarabei & alia reptilia ascendunt super tecta. Sic mali sunt illi qui ꝑ ceteris ad altas dignitates ascendunt. Sicut enĩ dicitur Ezec.viii. Omnia genera reptiliũ depicta erant in parietibus templi. Ipsisqꝫ thurificabat: & cõtra deuꝫ a ppĩo colebant. Quia scꝫ mali sunt illi qui parietes tẽpli ecclesie pre ceteris aliqñ tenẽt & occupãt: & quos alii hodie exaltant & honorãt. Ad qđ etiam facit illud qđ dicit Act.xi. vbi beat⁹ petrus dixit. Qđ in lintheo sibi misso de celo ipse videbat quedrupedia terre: et bestias: & reptilia: & volatilia celi. Quia reuera in lintheo. Pet.i. in ecclĩa que reuera fuit a principio celitus sibi data & missa: habitant hodie omnia genera peccatorꝫ. s. quadrupedes. i. illi quos quatuor regunt affectiones. Bestie. i. illi qui sensu carent per ignorãtias & obliuiones. Reptilia. i. illi qui mundi querunt occupationes. Uolucres celi. i. illi qui alta ambiunt per superbias & elationes. Illic ergo reptilia quorũ non est numerus. ¶ Item finaliter pereũt per penas ingẽtes. s. in inferno. vñ Gen.vii. Consumpta est omnis caro q̃ mouebat super terraꝫ volucrũ animantiũ bestiarũ. omniũqꝫ reptiliũ que reptãt super terram. In bono ꝟo significato dic ꝙ reptilia sunt boni rustici & labo2ãtes: q2 circa terrã ꝑ ceteris intendũt. Isti enĩ

Cum deo sunt colligati.
In deo sunt occupati.
Per deum sunt liberati.

Colligati dico seu cõfederati. vñ Osee.ii. Percuciam fedus in die illo cum bestia agri: & cũ volucre celi: & cũ reptili terre: et dormire eos faciã fiducialiter. Occupati etiã. s. in laudibus dei. vñ in Ps. Laudent illuꝫ celi & terra: mare & oĩa reptilia in eis. Liberati insup. s. a submersione damnationis eterne. vñ Gen.viii. Omnia reptilia egressa sunt de archa ꝑm genus suuꝫ. Et hec de reptili sufficiant in bono & in malo &c.

Reputare. reputans. reputatus.

Nota ꝙ reputare sumit ꝓ extimare. Opinari. Credere. Asscribere. Iudicare. Igitur dicaꝫ breuiter ꝙ siue actiue siue passiue loquimur nos inuenimus in scriptura multiplex reputare Reputatio que est.

Uerax & certissima.
Fallax & nequissima.
Audax & stultissima.

Primo igit dicaꝫ ꝙ est reputatio cognitionis veracis. Et ista est illa qua de⁹ & vir iustus res appreciant: & reputant quantũ valẽt. Et sic dicam ꝙ isti reputant

Culpe stratum vilem & sordidum.
Mundi statum vanum & fluidum.
Iusti pratum sanctum & floridum.

Iaꝫ dico ꝙ iusti reputant culpe stratum abhominabilẽ. Et sic de diuersis generibus immundorꝫ animaliũ & reptiliũ dr Leuitici.xi. Omnia hec immũda sunt vobis: hec quoqꝫ inter polluta reputabunt. Et sic dicat quilibet illud ps. Preuaricantes reputaui omnes peccatores terre. ¶ Item iusti reputant mundi statũ paruꝫ durabilem: & sic de vana mundi leticia dicitur Eccl.ii. Risum reputaui erroreꝫ & gaudio dixi quid frustra deciperis: Et de gloria hic viuentium & dominantium dicitur Esa.xl. Ecce inquit gentes quasi stilla situle: & quasi momentuꝫ stateræ reputate sunt. Sequit. Omnes gentes quasi nõ sint sic sunt coram eo: et quasi nihilum reputate sunt. Et Act.xix. Magne diane templũ in nihilũ reputabit. Uñ & de mũdi diuitibus dicat illud Dan.iiii. Habitatores terre in nihilũ putati sunt. ¶ Itẽ deus & sancti reputãt iusti fructuꝫ dignum & nobileꝫ: quia. s. & deus & sancti viros iustos reputant & extimat oĩm honore temporali & celesti dignos. sicut de fideli Abraam dicit Gen.xv. Qđ credidit Abraam deo & reputatuꝫ est ei ad iustitiã. Et de zelo legis quẽ habuit finees dicit i Psal. ꝙ stetit finees & placauit &c. & reputatũ est ei ad iustitiam &c. Cuius tamẽ in multis videt hodie ꝯtrariũ: q2 scꝫ multi sunt ita impii

Ayuntamiento de Madrid

ita impij ⁊ ſuperbi qd nullum reputāt aliquid valere
niſi ſe aut ſibi ſimiles. Uñ de impio dicit̃. Eſa. xxxiij.
Diſſipate ſunt vie: ceſſauit tranſiens per ſemitam ir
ritum factum eſt pactum: ꝓiecit ciuitates: non repu-
B tauit homines Et ſic igit̃ patet ꝙ eſt reputatio cogni
tionis veracis. ❡ Secundo dico ꝙ inuenit̃ reputatio
opinionis fallacis. Et iſta certe eſt illa: qua mali re-
putant bona eſſe mala: vel etiam bona malos. Et ſic
nota ꝙ hi Reputant.

Fatuos vigere.
Paupes fetere.
Deum nil videre.
Juſtū nō valere.

Reputant dico ꝙ vigeat ſtul-
toꝝ poteſtas. Uñ iſti nihil re-
putāt niſi ſtatū ⁊ gloriā mun-
danoꝝ. Uñ de mundi gloria et
proſperitate dicit̃ Deutro. ij. Terra gigantium repu
tata eſt: ⁊ in ipſa olim habitabāt gigantes. ❡ Repu
tant etiam ꝙ feteat pauperū egeſtas. Nihil eñ repu
tāt pauperes ⁊ egenos. Unde iſti videnť dicere de pau
pere illud. Eſaie. liij. Et nos reputauimus eum quaſi
leproſum ⁊ percuſſum a deo ⁊ humiliatū. Sequit̃ Et
cū ſceleratis reputatus eſt. ❡ Reputant inſuper qd
nō videat diuina maieſtas: quia. ſ. eo ꝙ dei patientia
iram ſuam nō oſtendit: videt̃ ꝙ mali ipſum reputāt
nō videre. Nam ipſi dicūt. Eze. viij. Dereliquit domi
nus terrā: ⁊ dominus nō videt vt ſic de deo videantur
dicere illud. Eſaie. liij. Quaſi abſcōditus vultus eius
⁊ deſpectus: vnde nec reputauimus eum. Uñ Job. xij
Quaſi nihil poſſet facere omnipotēs extimabunt eū
Reputant nihilominus ꝙ nil valeat ſanctoꝝ hone-
ſtas. Unde de hoc ꝙ iſti nihil valere reputāt viros iu
ſtos poteſt dici illd Treno. iiij. Fili ſyon ⁊ incliti eius
amicti auro primo: quomodo reputati ſunt in vaſa te
ſtea: opus manuū figuli. Ut ſic talibus dicant ipſi iu-
ſti illud. Job. xviij. Reputati ſumus vt iumenta: ⁊ ſor
duimus coram te. Patet igit̃ quomodo inuenit̃ repu
tatio opinionis fallacis. ❡ Tertio vero dico ꝙ inue
C nitur reputatio preſumptionis audacis: q. ſ. mali et
ſuperbi ſeipſos reputant vltra debitum honore ⁊ glo
ria dignos eſſe. Exemplo. ſ. aman de quo dicitur. He
ſter. vj. ꝙ honorandū a rege ſummo honore iudicauit
extollendū. Reputans inquit ꝙ neminē alium ꝗ ſe
honorare vellet: vt ⁊ de illo qui fortitudinē ſuam re-
putat nimis magnā deriſorie dicat̃ illud Job. xlj. Re-
putabit inquit quaſi paleas ferrum ⁊ quaſi lignum
putridum es: ⁊ nō fugabit eum vir ſagittarius in ſti-
pulam verſi ſunt ei lapides funde. Sic igit̃ ptꝫ ꝙ tri-
plex reputatio reperit̃. ſ. Stulta ⁊ preſumptuoſa. Fal
ſa ⁊ pernicioſa. Uera atq; virtuoſa. De reputatione
peſſima inquantum ſcilicet poteſt ſignificare bonā
vel malam famā multa poſſent dici. ſed autoritates
deſunt ad ꝓpoſitum iſtud Uide ſupra de nomine. de
noſcere ⁊ de fama ⁊ opinione: ⁊ vbi putare ⁊c.

A **Requies. requieſcere.** Notaꝙ requi
eſcere qñq; ac
cipit̃ ꝑ ceſſare. Et ſic dicitur Eſaie. xiij. Requieſcere
faciā ſuperbiam infideliū. Aliquādo ſumitur ꝑ dor-
mire pſ. In pace in idipſum dormiam ⁊ requieſcam.
Aliquando vt cōiter ſumitur pro a labore deſiſtere: ⁊
pro dilationem ⁊ cōtemplationem habere. Et ſic cō-
muniter ſumit̃ in ſcriptura. Sic ergo notemus ꝙ in
ſcriptura multiplex requies inuenit̃. Eſt eñ Reqes

Interna.
Externa.
Eterna.
Subterna.

Prima ſignificat mētis trāquillitatē
Scd̄a deſignat mentis ꝓſperitatem.
Tertia denotat celi felicitatem.
Quarta ſignat mortis finalitatem.

❡ Prima eſt requies virtuoſa. Secunda eſt requies
vitioſa. Tertia eſt requies gaudioſa. Quarta ē reqes
doloroſa. Prima eſt requies hominū perfectoꝝ: qui
ſcilicet labores ſeculi dimittentes in ſolo domino re-
quieſcūt De quo Hiere. xxxj. Uadet ad requiē ſuā iſ-
rael. Secunda eſt requies diuitū mundanorū. De qua
Ecci. xxxj. Laborauit in congregatione ſubſtantie: et
in requie ſua replebitur bonis ſuis. Tertia eſt requies
ſanctorū triumphantiū. De qua in pſ. Hec requies
mea in ſeculū ſeculi hic habitabo: qm̄ elegi eā Quar-
ta eſt requies omniū morientiū. De qua. Job. iij. Nūc
enim dormiens ſilerem ⁊ ſomno meo requieſcerem.
De quadruplici ergo requie. ſcilicet Interiori. Exte-
riori Superiori et Poſteriori aliquid eſt dicendum.
❡ Primo dicamus ꝙ eſt quedam requies interior et
virtuoſa. Et iſta eſt requies mentis in deo ꝑ amorē et
deſiderium quieſcentis. Omnia eñ que ſunt in locis
proprijs requieſcūt Et cum locus proprius anime ſit
ſolūmodo ipſe deus. Hinc eſt ꝙ in ipſo eſt ſolūmodo
requies eius. Piſcis eñ non quieſcit extra aquam.
Homo non quieſcit extra patriam. Mēbrū nō quie-
ſcit extra ſui loci exiſtentiam: Quia piſcis extra aquā
corrumpitur. Peregrinus extra patriam laboribus
afficit̃ Membrū detruncatū magnis doloribꝰ affligi
tur. Sic vere cum deus ſit locus ⁊ patria cordis noſtri
reſtat ꝙ cor noſtrū non poteſt alibi requiem inuenire
immo ꝗdiu extra locum iſtum per peccatū fuerit: ⁊
ꝗdiu diuagando per mundū ab ipſo peregrinus exti
terit: tandiu habet doloribus ⁊ laboribus ⁊ corruptio
nibus ſubiacere: ⁊ ab omi requie longe eſſe. Patet in
mundi pctōribus ⁊ diuitibus qui ꝓcerto non habent
requiē nec in corde: nec in corpore: nec in animo: nec
in mundo. Quia ſcꝫ in corde laborāt per varios amo
res ⁊ affectiones. Juxta illud Job. xxx. Interiora mea
efferbuerunt abſq; vlla requie. In corpore vero diſcur
rūt ꝑ infinitos labores ⁊ afflictiones. Figurati in ſpū
immundo Luce. xj. Qui ambulat per loca deſerta et
inaquoſa querēs requiem ⁊ non inuenit: immo finali
ter dicit. Reuertar in domū meam vnde exiui. Quia
proculdubio homo qui in locis deſertis inuijs ⁊ ina-
quoſis huius mundi. ſ. in officijs ſecularibus in deli-
cijs corporalibus in diuitijs temporalibus vult requi
em querere: impoſſibile eſt inuenire. Treno. j. Mi-
grauit iudas ꝓpter afflictionem ⁊ multitudinem ſer
uitutis. habitauit inter gentes: nec inuenit requiem
quinimmo neceſſe habent ad deum ſicut ad dominū
refugium ſuum a quo per peccatum receſſerant reue
nire: ſi volunt requiem reperire. dicētes illud pſ. Cō-
uertere anima mea in requiē tuā: quia dominus be-
nefecit tibi. Et illud pſ. Quis dabit mihi pēnas ſicut
columbe: ⁊ volabo ⁊ requieſcā: Ubi aduerte ꝙ ad mē
tis requiem habendā quatuor ſunt neceſſaria. videli
cet. Mentis ſedulitas que requiem ſolet requirere.
Quis dabit mihi inquit. Mētis agilitas que requiē
poteſt acquirere. Pennas inquit. Mentis ſimplici-
tas que requiem ſolet diligere. Columbe inquit. Mē
tis ſagacitas que requiem nouit eligere. Uolabo in-
quit. Nam requiem requirit affectio deſideratiua.
Quis dabit. Nam requiē acquirit perfectio mentis
erectiua. Pennas inquit. i. virtutes. Nam requiē di-
ligit conditio pacis amatiua. Columbe. Nam requiē
eligit diſcretio deliberatiua. Uolabo inquit. Primū
ꝓbat amoris deſiderium. Quis inquit da. mihi. Se-
cundū probat valoris opertorium. Pennas inquit ꝑ
quas. ſ. virtutes ſignificantur. Tertiū ꝓbat timoris
miniſteriū. Columbe inquit. que ſcilꝫ ſemper timet ⁊
ideo diligit pacem ⁊ requiem. Quartum vero probat
honoris magiſterium cum dicitur Uolabo. ❡ Dico B
igitur qd ad requiem mentis habendam requiritur
affectio deſideratiua: quod oſtenditur cum dicitur.
Quis dabit mihi. Ille enim qui continue ab hoſtibꝰ
fatigatur: ſumme ſolet pacem ⁊ requiem deſiderare.
⁊ eam prece vel precio procurare: maxime quando vi
det qd nequit ſe defendere vel ſaluare. Sic vere: quia
dum ſumus in corpore ſumus ſicut in caſtro obſeſſo:
in quo a diuerſis hoſtibus. ideſt varijs tentationibꝰ
impugnamur. Ideo neceſſe eſt qd requiem ⁊ pacē cor
dis deſideremus: ⁊ ipam totis affectibus: ꝓcuremus
Quis dabit inqt mihi. q. d. Ego indigeo. Sic videbat̃
deſiderādo loqui ſponſa. Cant. iij. dicēs. Quis mihi
det vt inueniā te fratrē meū ſolū foris ⁊ oſculer te. Et
illud Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquā ⁊c. Quia

Ayuntamiento de Madrid

ꝓculdubio requies ſpiritalis debet deſiderari ⁊ ſum
mo ſtudio ꝓcurari. Omnia em̄ que ſunt mouent̄ na
turaliter ad locum vbi poſſunt requieſcere ⁊ ſedere.
ſicut pꝫ de igne qui hic inferius detentus nunꝙ̄ quie
ſcit. immo ſemper eſt in motu ſemper appetens ſur⸗
ſum ferri vt in ſpera ꝓpria requieſcat. Sic vere vbi⸗
cunqꝫ detineat̄ homo hic inferius: nunꝙ̄ inuenit re⸗
quiē nec in officijs nec in beneficijs huius mundi. Et
ideo ſi ſit hic inferius ꝑ malas cōplacētias alligatus
ſemper debet deſiderare ꝙ diſſoluat̄: ⁊ ꝙ ad requieꝫ
ꝓprie ſpere. i. ad trāquillitatem ꝓprie cōſcientie re⸗
ducat̄ dicēs. Quis dabit mihi ſupple requiem. Et ſic
deſiderando querebat requiem illi qui dicebat. Ec⸗
cli. xxiiij. Gyrū celi circuiui: profundū abyſſi penetra
ui: in fluctibus maris ambulaui: ⁊ in omī terra ſteti
in omnibus primatū habui: excelſorū ⁊ humiliū col⸗
la calcaui: ⁊ in om̄ibus his requiē queſiui. vbi oſten⸗
dit ꝙ requies ſpiritalis eſt querenda. Celum circuen
do per cōtemplationē. Abyſſum inferni penetrādo ꝑ
meditationē. Fluctus maris ideſt mundi amaritudi⸗
nes perambulādo per patiētie roborationem. In ter
ra. i. in terrena ꝓſperitate ſtando per ipſius cōculca⸗
tionem: ⁊ per nullam animi depreſſionē. In omī po⸗
pulo primatum tenendo ꝑ debiti regimis ordinatio
nē. Excelſoꝝ ⁊ humilium. i. ſuperboꝝ ⁊ ypocritarum
colla calcando ꝑ ipſorum deteſtationē. In hijs enim
omnibus requies querit̄: ⁊ per iſta ſupradicta heredi
tas dn̄i. i. pax ⁊ tranquillitas inuenit̄. Et ſic ergo dico
ꝙ ad iſtam requiem habendaꝫ neceſſaria eſt affectio
inueſtigatiua ſeu deſideratiua. quis inquit dabit mi
hi. Deinde dico ꝙ ad iſtam requiē habēdam neceſſe
eſt perfectio alleuiatiua. Pennas inquit quia. ſ. neceſ
ſe eſt ꝙ homo habeat pennas virtutū quibus. ſcꝫ poſ
ſit acquirere requiem iſtam. Sicut em̄ aues fluuiales
in aqua requieſcunt ⁊ delectant̄ mediātibus pennis
ſuis: quibus videlicet corpora eoꝝ alleuiant̄ ne infe⸗
rius ſubmergantur. Sic vere viri iuſti in aqua huius
fluxibilis vite ſpiritaliter in domino requieſcūt: quā
do pennis virtutuꝫ induunt̄ ⁊ ſupportant̄. Et de hoc
dicit̄ in pſ̄. Si ſumpſero pennas meas diluculo: ⁊ ha
bitauero in extremis maris. Ac ſi diceret. Nō in mari
huius vite non pōt aliquis quieſcere aut manere ſine
pennis virtutū. Eſaie. xl. Aſſument pennas vt aquile
current ⁊ non laborabunt: volabunt ⁊ non deficient.
Et nota hic ꝙ animalia ſancta que vidit Ezechiel. ha
bebant pennas ꝑ quatuor partes ſicut dicit̄ Ezechie.
j. Ad denotandū ꝙ illi qui mediantibus pennis vir⸗
tutum volunt in domino requieſcere: debēt quatuor
ſpirituales pennas ideſt quatuor ſpeciales virtutes
acquirere ⁊ habere. Et iſte ſunt ſcilicet.

Spes ſupernorum.
Timor infernorum.
Horror terrenorum.
Rigor animorum.

Iſte em̄ ſunt quatuor penne
quibus vir ſpūalis diuerſi⸗
mode volat. ſ. Spes Timor
Temperantia. Patientia.
Spes em̄ volat ſurſum ad celi felicitateꝫ. Iſta em̄ eſt
in anima ſicut anchora in naui: que. ſ. facit nauim re⸗
quieſcere in mari ſtabiliter ⁊ ſecure ⁊ que facit cū ma
ris ⁊ venti impetus non timere. Quia. ſ. quando ani⸗
ma per anchoram ſpei ſuperius in interiora velami⸗
nis paradiſi firmiter radicat̄ conſtat ꝙ non obſtanti⸗
bus huius mūdi fluctibus ſpūaliter requieſcere com
probat̄ pſ̄. Caro mea requieſcet in ſpe. Et Job. xj. Re
quieſces ⁊ non erit qui exterreat ⁊ habebis fiduciam
ꝓpoſita tibi ſpe. Timor volat deorſum ad inferni pe⸗
nalitatem. Pena em̄ timoris eſt illa qua ſancti volāt
in infernū per cōſiderationē tormentorū: ⁊ iſta etiam
facit requieſcere hominē: quia deprimit eum per hu
militateꝫ. Res em̄ infime ⁊ depreſſe ſunt magis quie
te: ſicut patet de terra. Res vero alte ſunt in periculo
⁊ in motu. ſicut patet de celo. Quia. ſcꝫ homines ⁊ in⸗
feriores ſunt in requie mentali. Superbi vero ⁊ ſupe
riores ſunt in motu ⁊ labore continuo temporali. Et
ideo ꝙ pena timoris faciat animam requieſcere. Pa
tet Nume. xxj. vbi dicitur Nō ſcopuli torrentium in⸗
clinati ſunt ⁊ requieuerūt in arnon. Arnon em̄ inter⸗
pretat̄ archa meroris ſignans timorē diuinuꝫ in quo
ſcopuli inclinati requieſcunt ideſt in quo viri humi⸗
les delectant̄. Temperantia volat dextrorſum ad mū
di proſperitatē. Homo enim in mundi proſperis nō
requieſcit nō enim habet pennam temperantie. per
quam ſciat vti mūdi proſperis moderate. Temperā
tia em̄ introducit cōtemptū reruꝫ: eo. ſ. ꝙ non diligit
res ꝓpter ſe ſed ꝓpter neceſſitateꝫ: non ſuperflue ſed
moderate: nō auare: ſed debite ⁊ iuſte. Exemplo apo
ſtoli dicentis. Philip. iij. Omnia arbitratus ſum vt
ſtercora vt xp̄m lucrifaciam ⁊ inueniam in eo requieꝫ
q. d. ſine contemptu terrenoꝝ non inuenit̄ requies ſpi
ritalis. Patiētia vero volat ſiniſtrorſum ad mūdi ad
uerſitatē. Penna em̄ patiētie facit hominem requie
ſcere etiam in aduerſis. Iſta enim eſt ſicut mandra⸗
gora que ita facit hominē requieſcere. ⁊ dormire. qđ
non ſentit ſi ab aliquo ſecet̄ aut ſcindat̄. Unde talis
patiens poteſt dicere illud Abacuc. iij. Requieſcā in
die tribulationis: ⁊ aſcendam ad populū accinctum
noſtruꝫ. Et illud Geñ. xlix. Uidit requiem ꝙ eſſet bo
na. ⁊ ſuppoſuit humerū ad portandum: ⁊ factus eſt
tributis ſeruiēs ⁊c. Iſte ergo ſunt quatuor penne. ideſt
quatuor virtutes que ſunt neceſſarie ad requiem mē
tis habendam. Quia ſicut dictuꝫ eſt ad hoc requirit̄
perfectio alleuiatiua. Pēnas inquit. Deniqꝫ dico qđ
ad iſtam requiem requirit̄ intentio pacis amatiua:
quod oſtendit̄ cum dicit̄. Columbe. Columba em̄ eſt
auis ſimplex ⁊ quieta: pacifica ⁊ modeſta: pace gaudēs
⁊ ſocietate: pacifice requieſcens: ſignificans illos qui
ſunt ſimplices: humiles ⁊ benigni: qui tunc ſunt in re
quie ⁊ gaudio: quādo ſunt in pacis ⁊ cōcordie coniu⸗
gio pſ̄. Si dormiatis inter medios cleros penne co⸗
lumbe deargētate. Columba em̄ eſt pacifica. Unde de
ea dicit̄ Geñ. ix. qđ nō inueniēs vbi requieſceret pes
eius redijt ad Noe. in archā Et ibidem legit̄. ꝙ in ſi
gnum pacis hominibus reſtitue⁊ ipa poſtmoduꝫ ra⸗
mū virentis oliue in ore ſuo portauit. Unde talis po⸗
teſt dicere illud pſ̄. In pace in idipſum dormiam ⁊ re
quieſcam. Sit ergo in tali intentio pacis amatiua. In
ſuper dico ꝙ in eo debet eſſe diſcretio deliberatiua:
qđ oſtendit̄ cum dicit̄. Uolabo. deliberatiue loquen⸗
do: quod ſcilicet deliberare eſt opus hominis ſapien
tis. Et bene dicit. Uolabo ⁊ requieſcam: quia vere ad
hoc ꝙ homo poſſit requiem mentis habere: neceſſe
eſt eum per contemplationem volare: ⁊ per munda⸗
noꝝ contemptū ſe a nocumētis elongare. Multa em̄
ſunt in mundo que turbant requiem ⁊ pacem. Uide
ſupra de ſeptem que pacem ⁊ requiem perturbant in
titulo de pace. Quia igit̄ in iſto mundo infinita ſunt
que requiem mētis turbant: neceſſe eſt ꝙ omnia iſta
fugiat: ⁊ ꝙ volando per contemplationem a mundi
tumultibus ſe abſcondat. Uolabo inquit Apocal. xij.
Date ſunt mulieri ale due aquile vt volaret in ſoli⸗
tudine Marci. vj. Uenite ſeorſum in deſertum locuꝫ
⁊ requieſcite. Sic igitur patet ꝙ quatuor ſunt ad re⸗
quiem ſpiritualem neceſſaria. ſcilicet

Sagax diſcretio.
Simplex cōditio.
Mox ꝑfectio.
Ardens affectio.

Et iſtud eſt primum principa⸗
le. iſta eſt ergo requies interior
⁊ virtuoſa. ¶ Scd̄o principali
ter dico qđ eſt quedaꝫ requies
exterior ⁊ vitioſa. Et iſta eſt illa requies maloruꝫ qui
ſcilicet requieſcunt ⁊ delectantur.

In prauitatibus ⁊ in vitijs.
In poſſeſſionibus ⁊ diuitijs.
In carnalitatibus ⁊ delicijs.
In dignitatibus ⁊ officijs.

Requieſcunt dico in vitijs et prauitatibus: ſimiles
porcis qui in luto ⁊ fecibus requieſcūt: ⁊ ibi dormiūt
⁊ pingueſcūt: vbi tamē nullū animal deberet requiē
inuenire: quia ſciliꝫ porci. ideſt peccatores ita habēt
appetitum corruptuꝫ: ꝙ ipſi immundicijs peccatorū
delectationem

Ayuntamiento de Madrid

delectationem inueniunt ⁊ quietē vbi tamen omnis
homo debet inuenire triſticiam ⁊ dolorē. Vñ nota ꝙ
Superbi requieſcunt in honoribus.
Auari requieſcunt in ardoribus.
Luxurioſi requieſcunt in fetoribus.
Inuidi requieſcunt in doloribus.
Iracundi requieſcunt in furoribus.
Guloſi requieſcunt in ſaporibus.
Accidioſi requieſcunt in torporibus.
Eſt igiť quedā requies ſuperborū qui ſcilicet requie
ſcunt in honoribus. Unde ſuperbi ſunt iſti volucres
celi. De quibus dicitur. Luce.xiij. Ubi loquitur de ſi
napi que eſt herba aſpera ⁊ lachrymarum inductiua
⁊ tamen dicitur ibidem ꝙ volucres celi requieuerūt
in ramis eius: quia. ſcꝫ eminentie huius ſeculi q̄uis
multas acerbitates ⁊ multas lachrymarum cauſas
habeant. ipſe tamen ſunt requies volucrū ſuperborū
Eſaie.xiiij. Requieſcere faciam ſuperbiam infideliū
Unde Ezech.xxiiij. Tolle ab eis fortitudinem ⁊ glo⸗
riam dignitatis: ⁊ deſideriū oculoꝝ ſuper que requie
ſcunt anime eorum. Et nota ꝙ hic oſtendit tres cau⸗
ſas ſuperbie. ſcilicet
Fortitudinem ⁊ poteſtatem.
Celſitudinem ⁊ dignitatem.
Pulcritudinem ⁊ oculorū delectabilitatem.
Eſt etiam quedam requies auarorū: qui requieſcunt
in ardoribus ſimiles ſalamādre q̄ requieſcit in igne
Quia tales in igne ⁊ ardore auaricie. quem continue
ſentiunt in acquirendo ſuper omnia delectanť. Un⸗
de de auaris poteſt intelligi illud. Eſaie.xiij. Requie
ſcent ibi beſtie: ⁊ implebunť domus eorum draconi⸗
bus. Dracones eñ. ignem ſpirantes auaros deſignāt
qui in diuitijs requieſcūt temporaliter: ⁊ tamen abſ⸗
q; requie intus ardent cordialiter. Job.xxx. Interio⸗
ra mea efferbuerunt abſq; vlla requie. ¶ Itē eſt que
dam requies luxurioſorum qui requieſcunt in fetori
bus: quia ſcꝫ iſti delectantur in rebus ⁊ membris feti
diſſimis: ſimiles vpupe q̄ q̄uis ſit auis colorata cri⸗
ſtata ⁊ valde pulcra. eſt tamen valde immunda: quia
in nido de ſtercoribus canis facto dormit. Sic iſti q̄⸗
uis ſint pulcri corpore: ſunt tamen valde immundi ⁊
⁊ fetidi in opere. Et de hoc Hiere.xlviij. Fertilis fuit
moab ab adoleſcentia ſua: requieuit in fecibus ſuis:
in captiuitatem non abijt. Ubi etiam oſtendit tria q̄
luxuriam inducunt. ſcilicet. Rerum opulentia. Ferti
lis inquit fuit. Gratis inſolentia. Ab adoleſcentia in
quit. Laboris carentia. Quia in captiuitatē nō abijt.
Iſti ergo requieſcunt: ⁊ eſt tamen iſta falſa requies ⁊
non vera. ſicut eſt requies ſomniantiū terribilis qui
plus laborant requieſcendo ⁊ dormiendo q̄ facerent
vigilando quia .ſ. omnibus conſideratis plus eſt in
iſto vitio de labore q̄ de requie. Quod bene figuratū
eſt in dalila: que ſicut dicitur. Judicum.xv. Moleſta
ſampſoni per multos dies: nec ei ad requieſcendum
ſpacium tribuebat. ¶ Item eſt quedā requies inui⸗
dorum quit requieſcūt in meroribus: quia ſcilicet iſti
gaudent de illis: de quibus conſuetum eſt dolere. ſcꝫ
de infortunijs aliorum. ſimiles ſyrenis ⁊ delphinis
que magis delectanť ⁊ gaudent in tempore tempeſta
tis q̄ ſereno. vnde Numeri.xxi. Scopuli torrentium
inclinati ſunt requieuerunt in arnon. Arnon enim in
terpretať archa meroris: quia ſcilicet iſti requieſcūt
in meroribus vicinorum. Et nota ꝙ iſti dicunť ſcopu
li ꝓpter aſperitatem. Dicunť torrentes a torreo tor⸗
res: quia torrenť per doloris immenſitatem. ¶ Item
eſt quedam requies iracundorum qui requieſcunt in
cruoribus ſeu in furoribus. Et iſti ſunt tyranni quorū
requies ⁊ delectatio tota eſt in ſanguine ⁊ in ira. Exē
plo leonis qui tunc eſt in gaudio ⁊ requie: quando po
teſt ſanguinem bibere animaliū innocentiū occiſorū.
Leo enim eſt animal iracundum: impium ⁊ crudele.
Sicut iſti ⁊c. Unde Geñ.xlix. Ad predam aſcendiſti fi
li mi: requieſcens accubuiſti vt leo. Eccli.vij. Ira in ſi
nu ſtulti requieſcit. ¶ Itē eſt quedam requies gulo⸗
ſorū qui requieſcunt in ſaporibus dicentes illud Lu⸗
ce.xij. Anima mea multa bona habes repoſita in an⸗
nos plurimos. requieſce comede. bibe. epulare. Sed
vere triſte eſt valde quod ſequitur. Stulte hac nocte
repetent animā tuā a te ⁊c. ¶ Item eſt quedā requies
deſidioſorū: qui requieſcunt in torporibus: dicētes il⸗
lud Eccleſiaſtes.iiij. Quod melior eſt pugillus cum re⸗
quie q̄ plena vtraq; manus cum labore. Quibus di⸗
ciť. Prouerbioꝝ.vi. Uſq; quo piger dormis? vſq; quo
de ſomno conſurges? parum inquit dormies: modi⸗
cum dormitabis. pauxillū conſeres manus tuas vt
quieſcas: ⁊ veniet tibi quaſi viator egeſtas: ⁊ mendici
tas quaſi vir armatus. Ecce ergo quomodo multipli
citer requieſcunt mali in mundi proſperitate. Ideo
de tali requie diciť. Nee.ix. Cūq; requieuiſſent reuer
ſi ſunt vt facerent malū. Et quia ſcilicet requies mun
dane ꝓſperitatis: ⁊ requies interne male complacen
tie ⁊ voluptatis cauſa eſt omnis malicie ⁊ iniquita⸗
tis. Exo.viij. Cumq; requieuiſſet induratū eſt cor pha
raonis. Iſta eſt ergo requies exterior ⁊ vitioſa. ¶ Ter⸗
tio principaliter dico ꝙ eſt requies ſuperior ⁊ glorio D
ſa. Et iſta eſt requies beatoꝝ. Res enim tanto magis
eſt in requie quanto magis coniungitur rei immobi
li ⁊ quieti: quia beati immediatiſſime coniunguntur
ipſi deo qui eſt immobilis ⁊ quietus. hinc eſt ꝙ in ꝑ⸗
petua ſunt quiete ⁊ pace. Et ideo ſunt ſicut milites q̄
diu militauerunt: naute qui diu nauigauerunt. ope⸗
rarij qui diu laborauerūt: peregrini qui diu extra do⸗
mum fuerūt: ſolent finē laborum: viarum premiorū ⁊
exiliorū deſiderare: ⁊ premium portum domum ⁊ re⸗
quiem affectare. Sic ⁊ nos hic qui ſumus dum viui⸗
mus ſicut milites dimicantes. Job.vij. Militia eſt vi
ta hominis ſuper terrā. Sicut naute transfretantes.
Eccli.xliij. Qui nauigant mare enarrent mirabilia
eius. Sicut operarij laborantes Math.xx. Uoca ope
rarios redde illis mercedem. Sicut etiam peregrini
per ſeculū tranſeuntes. ij. Cor.v. Quādiu ſumus in
corpore peregrinamur a domino: debemus paradiſū
ſicut locum ⁊ portum quietis appetere. ⁊ vt ibidē re⸗
quieſcamus illuc totis affectibus debemus anhela⸗
re. Juxta dictum apoſtoli dicētis. Heb.iiij. Feſtine⸗
mus ingredi in illam requiē. Et cauſam reddit ibidē
dicēs. Qui ingreſſus eſt in illā requiē requieuit in
ipſa opibus ſuis Et ideo bñ dicit Feſtinemus. ſcꝫ

Ad locum tutiorem.	Uide eam ſupra. Et ratio
Ad poſtū ſuauiorem.	quare debeat appeti re⸗
Et ad agrū vberiorem.	quies iſta ponitur Eſaie

xxxij. vbi ponuntur conditiones iſtius loci dicēdo ſic
Sedebit populus meus in pulcritudine pacis: in ta
bernaculis fiducie: ⁊ in requie opulenta: quia ſcilicet
ibi ſedet Iraſcibilis in pulcritudine pacis. Rationa⸗
lis. in tabernaculis fiducie. Cōcupiſcibilis. in requie
opulēta. De cōditionibus aūt iſtius requiei poſſum⁹
hic aduertere ꝙ eſt ibi Trāquillitas excludēs laborē
Sedebit inq̄t. Societas concludēs amorē. Populus
meus. Amenitas continēs decorem. In pulcritudine.
Suauitas auferens dolorē. Pacis Securitas non ti
mēs terrorem. In tabernaculis fiducie. Fertilitas ſa⸗
tians ardorē. In requie opulenta. Eſt ergo ibi tran⸗
quillitas laboris excluſiua ⁊ hoc oſtendiť cum diciť.
q̄ibi ſedebit. Sedebit inquit. Sedere enim ſignificat
carentiā motus ⁊ laboris. Conſtantiam ſtatus ⁊ vigo
ris. Preſidentiā ſitus ⁊ honoris. Ibi eñ eſt laboris
ſumma carētia. Quia ſicut diciť. Apocali.xiiij. Amo
do iam dicit ſpiritus vt requieſcant a laboribus ſuis
Ibi etiam eſt vigoris ſumma conſtantia: quia ſcilicet
iſti de cetero non poſſunt ledi quacunq; tribulatione
Abacuc.iij. Requieſcam in die tribulationis ⁊c. Ibi
etiam eſt honoris ſumma preſidentia: quia ſicut dici
tur Geneſis.viij. Archa ideſt anima requieuit ſuper

Ayuntamiento de Madrid

montes armenie.i.celſitudine honorũ eterne glorie.
Ibi ergo eſt ſedes.Sedebit inquit.Ut anima poſſit di
cere illud Apocalip.xviij.Sedeo vt regina ⁊ vidua nõ
ſum.Eſt igiť ibi tranquillitas laboris excluſiua. Se-
debit inquit. ¶ Item ibi eſt cõmunitas amoris con-
cluſiua,Populus inquit meus Perfecte enim com-
placentia ſeu requies nõ poteſt eſſe cum ſeipſo ſolo:
ſed magis cum. multitudine bonarum letarum.gra
tarum ⁊ innocentium perſonarum:que ſcilicet omĩa
cõcurrunt ibi Quia ſcilicet ibi eſt populus id eſt mul
titudo ⁊ cõmunitas beatorũ.Quia ſicut diciť Heſter
ij,Rex aſſuerus dedit requiem vniuerſi Quia ſcili-
cet ſicut dicitur in Pſal . Iſte eſt populus quẽ elegit
dominus in hereditatem ſibi.Iſti ſunt populi qui cõ
fitentur domino i'eternũ.Iſte eſt populus cui⁹ domi-
nus de⁹ eius.Iſte eſt populus de quo diciť.Qđ bene-
placitum eſt domino in populo ſuo : filijs iſrael ap-
propinquanti ſibi Conſtat igitur ꝙ eſt ibi cõmunitas
amoris cõcluſiua.Ppľs me⁹ inqt.¶ Itẽ ẽ ibi ameni
tas decoris cõtẽtiua.In pulcritudine inquitq̃.ſcilicet
ibi eſt pulcritudo dei i quã deſiderãt ãgeli ꝓſpicere.
i.Pet.j,Pulcritudo beate virginis q̃ eſt pulcra vt lu
na:electa vt ſol:cui oẽs appetũt reuerẽtiã facere.Pul
critudo ãgelorũ quã nõ poſſet lingua dicere.Pulcritu
do aĩarũ quã angeli ſolẽt diligere Et poſſem⁹ iſtã pul
critudinẽ cõficere de diuerſis coloribus:q̃ ſcʒ ibi ẽ co
lor niueus in maria ⁊ virginibus.Color igne⁹ ⁊ rube⁹
in xp̃o ⁊ martyribus.Color aureus in apoſtolis docto
ribus.Color celeſtis ⁊ azureus in prelatis ⁊ confeſſo-
ribus quorum in celis conuerſatio fuit . Color niger
ſeu terreus in heremitis ⁊ penitentib⁹ .Eſt igitur ibi
pulcritudo Eccľ.xliij.Pulcritudinem coloris admi-
rabitur oculus.Et maxime ibi eſt pulcritudo ſeptem
dotium ⁊c.Sedebit ergo populus meus in pulcritu-
dine Ezech.xxiij,Sediſti in lecto pulcerrimo ⁊ men-
ſa ornata eſt ante te.Eſt igitur ibi amenitas decoris
contentiua.¶ Item eſt ibi ſuauitas doloris ablatiua
Pacis inquit:q̃ ſcilicet ibi eſt pax ab omnib⁹ impu-
gnationibus interioribus ⁊ exteriorib⁹ Mentem eñ
non impugnabũt delectationes.Ibi eñ homo habe-
bit pacem cum deo cum proximo.cum ſeipſo,Ibi non
impugnabiť ab inimicis.Ibi non decipietur a falſis
amicis,vnde Luce.x. Requieſcat ſuper illam pax ve
ſtra.Et Eſaie.lvij.Ueniat pax et requieſcat in cubili
ſuo.¶ Item ibi eſt ſecuritas terroris expulſiua In ta
bernaculis inquit fiducie.In iſto eñ tabernaculo ni-
hil timet homo:nec mortem:nec infirmitatẽ nec cu-
iuſcunq̃ tyrãni aduerſitatem ps' Domine quis habi
tabit in tabernaculo tuo:aut quis requieſcet in mon
te ſancto tuo ⁊c.Cuilibet eñ beato videť domin⁹ dice
re illud.ij.Regũ,xix. Ueni mecũ vt requieſcas ſecur⁹
in hieruſaleʒ.Et illud Job,xj.Habebis fiduciam pro
poſita tibi ſpe:requieſces ⁊ non erit qui te exterreat.
¶ Item ibi eſt fertilitas ardoris repletiua ſeu ſatia-
tiua:quia ſcilicet ibi eſt tanta abundantia requiei ꝙ
ardorem deſiderij ex toto ſatiat atq̃ replet:quod oſtẽ
ditur cum dicitur.Opulenta Job.xxxvj.Requies mẽ
ſe tue erit plena pinguedine Et Eccľ.xxxj, In requie
ſua replebitur bonis Judicum.xviij.Uidimus terrã
valde opulentam ⁊ latam.Iſta eſt igitur requies bea
torum que laboribus emitur.que peccatoribus inter
dicitur que a ſanctis hominibus inuenitur. Labori-
bus dico emitur.Juxta illud Eccľ.lj. Modicũ labora
ui ⁊ inueni mihi multam requiem.Peccatorib⁹ etiã
interdicitur Trenorum.iiij.Laſſis nõ dabať requies
Et in pſal.Quibus iuraui in ira mea ſi introibũt in
requiem meam.Sanctis vero hominibus concediť.
Et ideo dixit xp̃s Matthei,xj. Uenite ad me omnes
qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiam vos:⁊ in-
uenietis requiem animabus veſtris. Et ſic patet q̃đ
E eſt quedam re quies ſuperior ⁊ gaudioſa. ¶ Quarto
principaliter dico ꝙ eſt quedam requies poſterior et

tedioſa:Et iſta eſt requies nature corporalis.Et iſta
ſm̃ Mauricium eſt triplex . ſcilicet Sanitatis Dor-
mitionis ⁊ Mortis . Requies enim ſanitatis eſt in
diſpoſita complexione Eccľ.xxxviij.Medici depreca
buntur dominum vt dirigat eorum requiem ⁊ ſani-
tatem.Requies dormitiõis conſiſtit in ſenſuum cor-
poralium ligatione Marci.xiiij.Dormite iam et re-
quieſcite.Requies mortis eſt in laborum ſeculi exclu
ſione Eccľi,xxij . Modicum plora ſuper mortuum:
quoniam requieſcit.¶ Quinto pĩcipaliter poſſum
dicere quod eſt requies inferior que eſt periculoſa ſci
licet requies inferni. De qua Eſa.xiij. Non figet ibi
tentoria arabs:nec paſtores requieſcent ibi:ſed requi
eſcent ibi beſtie:et replebuntur domus eorum draco-
nibus : ⁊ habitabunt ibi ſtrutiones:⁊ piloſi ſaltabũt
ibi : reſponderunt ibi vlule ⁊ ſyrene in edibus volu-
ptatis Ubi oſtenduntur multa genera peccatorum
quẽ in inferno requieſcunt.Sed vide eam expoſitam
ſupra ⁊c.Sufficit Uide ſupra de Quieſcere Et ſupra
de Perfectiõe ſup vocabulo Noe q̃ iterp̃tať requieſcẽs. B

Requirere.

Proprie loquendo nihil aliud ẽ
ꝙ aliquod debitum expetere. Il-
le enim proprie dicitur requirere qui illud quod ali-
cui tradidit : vel de quo aliquis ſibi tenetur repetit.
Et ſic breuiter loquendo dico ſm̃ Mauricium quod
ſcilicet Requirit deus animas de manibus prelato-
rum.Requirit prelatus bona opera de manibus ſub
ditorum Requirit iudex vidictam de operibus im-
piorum.Requirit pauper auxilium de manibus do-
minorum. Requirit peccator miſericordiam a facie
vitiorum requirit vaſallus dominum a facie ini-
micorum . ¶ Primo ergo dico quod requiruntur
anime de manibus prelatorum. Ipſis enim tradite
ſunt ſicut oues paſtoribus ad regendum Et ideo quã
do propter defectum eorum pereunt:de ipſorũ mani-
bus requiruntur tanq̃ illi de quibus rationẽ redde-
re obligantur.Unde Ezech.iij.Ipſe autem impius in
iniquitate ſua morietur.animam autem eius de ma-
nu tua requiram Et ideo iſte paſtor quando videt q̃đ
anima errantis ſubiecti eſt ab eo requirenda ipſe pri
mo debet eam requirere ⁊ per correctionem ad viam
ſalutis reducet et ne pereat ad domum eccleſie ver-
bo vel verbere facere reuenire Unde bonus paſtor di-
cit Ezechielis,xxxiiij. Quod perierat requiram : q̃đ
abiectum fuerat reducam:quod fractum fuerat al-
ligabo : quod infirmum erat cõſolidabo:⁊ quod pin-
gue et forte cuſtodiam . Quia alias,niſi ſic faciant:do
minus dicit eis illud quod ibidem dicitur.Requiraʒ
gregem meum de manu eorum.Et loquitur de paſto
ribus ⁊ de ſpeculatoribus per quos prelati intelligũ-
tur:qui ſunt paſtores gregem domini gubernando:
et ſpeculatores quecunq̃ nocua preuidendo. Requi-
runtur ergo anime de manibus prelatorum.¶ Secũ-
do dico quod requiruntur opera bona de manibus
ſubditorum. Sicut eñ agricola requirit fructus ab
arboribus quas colit.Sic deus ⁊ prelat⁹ requirit bo-
na opera a fidelibus quos regit ps.Nonne deus req̃-
rit:ipſe enim nouit abſcondita cordis . Et alibi. Ue-
ritatem requirit deus:⁊ retribuet abundanter faci-
entibus ſuperbiam. ¶ Tertio dico quod requiritur
vindicta de operibus impiorum.Unde conſtat quod
dominus requirit ſanguineʒ ⁊ mortem innocentium
de manu illorum qui eos occiderunt Requiritur di-
co ad vindicandum et puniendum:⁊ ſic de alijs ini-
quitatibus.Quia ſicut dicitur Job.xxij. Deus inul-
tum abire non patitur.Unde de tali vindicta dicitur
Geneſis.ix . Sanguinem animarum veſtrarum re-
quiram de manu beſtiarum ⁊c. ¶ Quarto requiri-
tur auxilium de manu dominorum:quia ſcilicet pau
peres debent requirere auxilium de diuitibus:ſub-
diti inſtructionem a ſuperioribus : peccatores gra-
tiam ⁊ veniam a deo ⁊ a ſanctis celeſtibus Iſti enim
ad hec

Ayuntamiento de Madrid

ad hec oīa reddēda ſūt obligati: et maxime ſi debite fuerint reqſiti. Et nota hic ꝙ ipi debēt requirere ⁊ q̄re re a deo tanq̄ a debitoꝛe ſuo iſta que ſequūť. videlicet.

Pacis tranquillitatem.
Laudis iocunditatem.
Uite eternitatem.

De pacis ergo trāquillitate dicitur Ezechielis. vij. ꝙ anguſtia ſuperueniente requirent pacem. De laudis iocunditate dicitur in pſ. Laudabunt omnes qui requirūt eū. De vite eternitate dicitur in Pſal. Unam petij a domino hanc requiram vt inhabitem in domo domini omnibus diebus vite mee. Iſta igitur de requirere ſufficiant. Qualiter autem peccatoꝛ requirat miſericoꝛdiam ⁊ vaſallus domini potentiam. Uide in tabula ⁊ vide ſupra De querere. De inquirere. De acquirere De petere. Rogare ⁊c.

Res. Nota ꝙ in ſcriptura ſacra omnia que ſunt dicuntur res ſiue ſint ſubſtantie accidentia paſſiones habitus ſiue actus. Unde breuiter nota ꝙ nos inuenimus in ſcriptura in malo ſignificato.

Res fugitiuas ⁊ deficientes.
Res nocitiuas ⁊ inficientes.
Res pungitiuas ⁊ afficientes.

In bono vero ſignificato nos inuenimus. Res iuuatiuas ⁊ proficientes. Res directiuas ⁊ perficientes. Res refectiuas ⁊ ſufficiētes. Iſta. eñ ſunt ſex genera rerum tam bonarum q̄ malarum rerum de quib⁹ debet quilibet cogitare. ¶ Pꝛimo dico ꝙ nos inuenimus res deficientes ⁊ fugitiuas que ſunt contemnende. Et iſte ſunt res huius mundi. ſ. bona tempoꝛalia ⁊ terrena. Iſta eñ ſūt quedā res que nihil habēt ſtabile ſeu fixum. nihil pacificum aut quietum Unde de mundo ⁊ de rebus ipſius poteſt dici cuilibet illud qđ dicitur Rom. xiij. Non concupiſces rem pꝛoximi tui. Pꝛoximus enim noſter eſt mūdus: cuius ſcilicet res nō ſunt cōcupiſcende nec a perfectis coꝛdibus appetende Narrat eñ Ouidi⁹ ꝙ pꝛoſerpina filia cereris a plutone rapta de inferno non potuit liberari ꝓ eo quod de inferni rebus aut fructibus guſtauiſſet. Lex enim inferni ita erat ſm poetas quod quicunq; deſcendens ad inferos de inferi fructibus comediſſet: nequaq̄ amplius exinde exire poſſet. Ad quod facit illud qđ narrať vt audiui de inſula puellarū que ſcilicet in mari dicunť viuere immoꝛtales quas videlicet magis crederem eſſe ſpirituum certum genus: q̄ aliquā rem humanam. Audiui enim ꝙ cum naute quidam caſu ad illam inſulam applicaſſent ⁊ ibi ſolas feminas excepto vno ſolo homine reppeririſſent: conſultū eſt ipſis per hominē illū ꝙ de bonis ⁊ fructibus inſule non comederēt aut tangerent quoquo modo. q2 ſi hec facerent: de inſula recedere decetero nō valerent Cui naute credentes bona inſule non tetigerunt ⁊ ſic liberi ſine periculo receſſerunt. Talis inſula eſt mūdus: qui ſcilicet bene inſula dicit: quia mari occeano vndiq; circuitur quia reuera bona omnia iſtius inſule: que ſcilicet ſūt diuitie: delicie ⁊ honoꝛes. talis conditionis exiſtunt ꝙ ſi aliquis ipſis vſus fuerit: vel ſiquis ea per complacentiam tetigerit: inde ſine miraculo non exibit. Qui vero a tactu ⁊ amoꝛe talium abſtinet: exiens ſine periculo tutus manet. Res enim iſte ſcʒ mundi bona venenoſe ſunt: quia ſcilicet ſuos occidunt ⁊ inuenenant dilectoꝛes. Unde Leui. vij. Qui tetigerit immundiciam omnis rei que polluere poteſt: peribit de populis ſuis. De talibus aūt rebus dicitur. j. Regū. xv. ⁊ conſulitur ſic. Uade inq̄t demolire amalech: ⁊ demolire vniuerſa eius: nec parcas ei: nec concupiſcas aliquid ex rebus ipſi⁹. Eſt igiť dare res deficientes ⁊ fugitiuas quas quilibet debet non amare. Res eñ iſte fugaces ſunt ſimiles vmbꝛe que ſcilicet ita fugit ꝙ cum eam appꝛehendere crediderīs nihil habes. Et ideo de talium vanitate dicit. Eccl. iij. In ſuperuacuis rebus noli ſcrutari multipliciter: ⁊ in pluribus operibus eius non eris curioſus.

B ¶ Secundo dico quod eſt dare res inficientes et nocitiuas quas quilibet debet euitare. Et iſte res nihil aliud ſūt q̄ vitia ⁊ peccata: malaq; opa ⁊ peruerſa. De quis. Rec. v. Nō eſt bona res quā facitis. Et Nee. xiij. Que eſt res hec mala quā vos facitis. Et ſi vis dic qđ talia ſunt. ſcilicet.

Res luxurioſe q̄ maculant.
Res iniurioſe q̄ ſtimulant.
Res delicioſe q̄ fiſtulant.
Res pꝛoditoꝛiſe q̄ vinculant.
Res periculoſe q̄ iugullant.

De re luxurioſa. dꝛ Leuiť. xx. Qui duxerit vxoꝛē fratris ſui rem facit illicitā. Uñ etiaʒ Dauid qui vxoꝛem Urie fedauerat dicitur. ij. Tu es rex qui feciſti rē hanc. Unde de filijs Iacob ⁊ ſychē, qui ſoꝛoꝛem eoꝛuʒ coꝛruperat dicit Geñ. xxxiiij. Qđ irati ſunt valde eo ꝙ fedam rem eſſet operatus in iſrael: ⁊ violata filia Iacob rem illicitam perpetraſſet. De re etiam iniurioſa dicit in Pſal. Qđ ſcilicet impij intēderunt arcum rem amaram vt ſagittent in occultis immaculatū. De re delicioſa dicitur Pꝛouer. xx. Qđ luxurioſa res eſt vinum ⁊ tumultuoſa ebꝛietas. De re perditioſa dixit Dauid in pſalmo. Non pꝛoponebā ante oculos meos rem iniuſtam: facientes pꝛeuaricationes odiui. De re periculoſa dicitur Leuiti. xx. Qui acceperit ſoꝛoꝛem ſuam ⁊c. occidenť amplo nephariam rem operati ſunt. Et Thobie. ij. Huius rei cauſa interfici iuſſus es. Eſt igitur dare res inficientes ⁊ nociuas quas quilibet debet euitare. ¶ Tertio dico ꝙ eſt dare res afficientes ⁊ leſiuas quas vir iuſt⁹ debet tolerare. Et iſte res nihil aliud ſunt q̄ mundi miſerie ⁊ tribulationes. quas ſcilicet iuſti tolerant patienter. Unde vir iuſtus tribulationibus ⁊ rebus aduerſis aſſuetus eſt ſicut ille de quo dicitur. ij. Mach. viij. Adiuncto inquit goꝛgia viro militari et in bellicis reb⁹ expertiſſimo. ¶ In bono vero ſignificato dic qđ eſt dare res pꝛoficientes et iuuatiuas quas debet quilibet frequentare. Et iſte certe ſunt bona opera q̄ pꝛoficiunt ad ſalutem. De quibus poteſt dici illud. j. Machabeoꝛum. v Audiuit ioſephus pꝛinceps virtutis res bene geſtas ⁊ pꝛelia que facta ſunt ⁊ dixit faciamus ⁊ ipſi nobis nomen. Et nota ꝙ res bene geſte pꝛopꝛie poſſunt dici. C

Res que fideliter incipiuntur.
Res que viriliter perficiuntur.
Res que diligenter examinantur.
Res que ſapienter expoſtulantur.

De inceptis fideliter patet Geñ. xxij. De abꝛaam ꝓpꝛium filium occidere volente vt domino obediret: cui dictum fuit. Nunc cognoui ꝙ timeas dominum qnia feciſti rem hanc: ⁊ non pepercisti filio tuo vnigenito pꝛopter me. De perfectis viriliter poteſt dici illud Ruth. iij. Bene res acta eſt. Et Iudith. xj. Perfectam rem faciet dominus tecū. De examinatis diligenter patet Deutro. xiij. Diligenter rei veritate perſpecta: ſi inueneris verum eſſe quod dicitur percuties ciuitatem. Et. ij. Machabe. j. dicit. ꝙ conſiderans rex rem ⁊ diligenter examinans cum pꝛobaſſet ſacerdotibus donauit multa bona. De expoſtulatis ſapienter poteſt dici illud Numeri. xxvij. Iuſtaʒ rem poſtulant filie ſalphaat. Res eñ iuſte a deo petēde ſūt ⁊ nō iniuſte q2 als nō obtinerenť. Iuxta illud Iacobi. iiij. Petitis ⁊ nō accipitis: eo ꝙ male petatis. Et. iij. Reg. iij. dicit. qđ deus ſumme gratū habuit qđ ſalomō rē huiuſcemodi ſcilicet ſapientiam ⁊ non diuitias poſtulaſſet. Ideo bene dicitur Iob. xxij. Tunc inquit ſcilicet quando iuſta poſtulabis: eleuabis ad deum faciē tuam. Rogabis eum ⁊ exaudiet te: et vota tua reddes. Decernes rem ⁊ veniet tibi: ⁊ in vijs tuis ſplēdebit lumen. Bona ergo opa ſunt res pꝛoficientes ⁊ iuuatiue quas quilibet debet frequētare. Deinde dico ꝙ eſt dare res pꝛoficiētes ⁊ directiuas quas quilibet debet pꝛocurare Et iſte certe ſunt virtutes ⁊ merita: etiam ſacre ſcripture documenta ⁊ verba. Iſte enim ſunt res que oꝛnant ⁊ perficiunt vitam noſtram. De quibus Pꝛouer. viij. Audite: inquit ſapiētia diuina: quoniam de rebus magis locutura ſum. Aperientur

Ayuntamiento de Madrid

labia mea vt recta predicēt. Res em̄ magne ſunt vir-
tutes ⁊ ſcientie: ⁊ certe difficiles ad acquirēdū. Sicut
em̄ dicit p̄hs. Virtꝰ eſt de bono ⁊ difficili: vn̄ de iſtis
dicit̄ Eccl's. j. Cuncte res difficiles: ⁊ non pōt eas ho-
mo explicare ſermonibus. Eſt igit̄ dare ⁊c. Denicꝫ di-
co q̄ eſt dare res ſufficientes ⁊ refectiuas quas quili-
bet debet affectare. ſ. res ⁊ bona glorie paradiſi. De
quibus dicit̄. Judicū. xviij. Tradet nobis dominus
locum in quo nullius rei erit penuria eoꝝ q̄ gignunt̄
in terra. Hec igit̄ de Re in bono ⁊ in malo ſufficiant
De re etiā ſeu de rebus generaliter.

Reſpublica.

Nota q̄ reſpublica dicit̄ cōis ſtatus plurium ſimul viuen-
A tium ⁊ ſub eiſdem legibus, moribus atqꝫ ritib'us con
iunctoꝝ ſicut. ſ. eſt ſtatus regū. vel ciuitatis vel etiam
cuiuſlibet collegij vel cōitatis. Et ſic dic q̄ nos inue-
nimus. Rempublicā.

Temporalē.	Pria ē laicoꝝ q̄. ſ. ſig̃t ciuitates re[g]na
Generalem.	Scd̄a eſt oīꝫ xp̄ianoꝝ. ſ. fides ⁊ eccl'ia
Specialem.	Tertia eſt religioſoꝝ ⁊ collegiatoꝝ.
Spiritalem.	Quarta eſt hominum perfectorum.
Criminalem.	Quinta eſt hominum peccatorum.
Infernalem.	Sexta eſt hominum damnatorum.
Supernalē.	Septima eſt hominum beatorum.

De omnibus em̄ iſtis rebuſpublicis innumera poſ-
ſent dici ſed de qualibet in ſuo ſpeciali titulo ſatis di-
xi. Vide ergo de Eccl'ia Religione. Gloria eterna ⁊c.
Verūtamē licet in ſcriptura: nulle ſint prorſus auto-
ritates vocales: aliquid tn̄ inquantū tangit cōmuni-
tatē regni ciuitatis eccl'ie. vel collegij. de republica di-
cere volo: ne forte ipſam penitus pretermittā. Dic igi-
tur q̄ reſpublica debet fideliter adamari. Viriliter
defenſari. Nobiliter adornari. Vtiliter ordinari. Sa-
gaciter gubernari Sufficit.

Reſeruare.

A Nota q̄ reſeruare idē eſt qd̄ re-
tro. i. impoſterū ſeruare ⁊ ſic dic
q̄ nos inuenimꝰ in ſcriptura Vnū reſeruare qd̄ facit

Sapiens.		Sapiens magis iuuantia.
Neſciens.		Neſciens magis placentia.
Patiens.	Reſeruat.	Patiens magis vtilia.
Puniens.		Puniens magis crudelia.

¶ Igitur dico q̄ eſt reſeruare qd̄ facit ſapiēs: q̄. ſ. iſte
ſibi reſeruat meliora: ⁊ dimittit ⁊ reſpuit viliora, Si-
cut videmus de prudentibus q̄ in theſauris ſuis p̄cio-
ſiora reſeruant. Viliora vero ⁊ magis tranſitoria ex-
pendere non formidant. Sic vere ſpūaliter ſi ſapien-
tes ſimus: precioſa ⁊ nobiliora. ſ. virtutes ⁊ merita in
theſauris cordiū noſtroꝝ reſeruabimus: vilia vero
tēporalia cōtemnemus Exemplo. ſ. auiū q̄bus natu-
ra dedit veſiculam in gutture pro granis cōtra futu-
rā eſuriem reſeruandis. Vnde Joſeph Geñ. xlij. fra-
tribus ſuis dixit, Premiſit me dominus vt reſerue-
mini. Et Nume. xxxj. Mulieres q̄ nouerunt viros in
coitu interficite. omnes vero feminas virgines reſer
uate. q. d. meliora ſunt reſeruāda: deteriora abijcien-
da. Iterum dico q̄ eſt reſeruare qd̄ facit neſciens ſcꝫ
fatuus ⁊ ignorans qui. ſ. cōtrarium facere conſueuit
quia. ſ. reſeruat deteriora: dimittitqꝫ ⁊ abijcit melio-
Et iſtud eſt qd̄ pharao. ideſt diabolus precepit egy-
ptijs. Exodi. j. vbi dicit. Si maſculus fuerit interfici-
te illum; ſi femina reſeruate. Maſculus em̄ bona vir-
tuoſa ſignat: femina vero bona temporalia: mollia ⁊
tranſitoria: necnō mala ⁊ defectuoſa ſignat Numeri.
xxxj. Cur feminas reſeruaſtis. Et iſta habent locū in
illis qui iram ⁊ odium in corde reſeruant. vt ſcꝫ vin-
dictam quādo poterūt inde ſumāt. vnde Eccli. xxviij.
Qui vindicari vult a deo inueniet vindictā. ⁊ ad pec-
cata illius ſeruans ſeruabit. Sequit̄ Ipſe dū caro ſic
reſeruat iram: et propiciationem querit a deo. Iſtud
etiam pōt allegari de auaris qui. ſ. bona terrena non
diuidunt pauperibus: ſed reſeruant filijs et parenti-
bus ſimiles vulturi qui reſiduum prede more aquile
alijs auibus non diuidit: ſed in nido pro ſe ⁊ pullis re-
ponit: contra illud Nume. xviij. Omnia que offertis
ex decimis in donaria dn̄i optima et electa erunt Se-
quitur. Et non peccabitis ſuper hoc egregia vobis ⁊
pinguia reſeruantes. ¶ Iterum dico q̄ eſt reſeruare
quod facit patiens: quia. ſi patiens mala que ſuſti-
net reſeruat iudicio ⁊ punicioni vel etiā quouſqꝫ tēpꝰ
reſiſtendi valeat inuenire. ē poſtea redditio iocundi-
tatis. Cuius tamen contrariū faciunt ſtulti: qui ſcili-
cet ſtatim indicant iram ſuam: nec aliquid ſciunt im-
poſterū reſeruare vel expectare. Vnde Prouer. xxix.
Totum ſpm̄ ſuum profert ſtultus ſapiens aūt differt
et reſeruat impoſterū. ¶ Iterum dico qd̄ eſt reſerua-
re quod facit puniens: quia. ſ. iudices qui malefacto-
res volunt punire ſolent ipſos i carcere detinere: ⁊ ad
dies quibus iura redduntur ipſos vt ibi ſm̄ demerita
ſua recipiāt reſeruare: ſicut pariſius facit prepoſitus
qui. ſ. malefactorū penam ſolet vſqꝫ ad ſabbatū finem
ebdomade referre ⁊ ibi ſua premia reſeruare Sic ve-
re deus ad diem iudicij vbi generalia iura reddentur
et ad finem ebdomade vite preſentis puniendos re-
ſeruat ⁊ penas etiam ibidē reſeruat impijs inferen-
das. Sicut em̄ dicitur Job xxj. Ad diem vltionis ſer-
uatur malus. Vn̄. ij. Pet. ij. Nouit deus iuſtos de ten
tatione eripere: iniquos vero in die iudicij reſeruare
cruciandos Sicut enim ibidem de impijs d̄r. Hij ſūt
fontes ſine aqua: ⁊ nebule turbinibꝰ exagitate: q̄bꝰ ca-
ligo tenebraꝝ reſeruatur. Sufficit Vide vbi Seruare.

Reſidere. reſidium

A Nota quod Reſi-
dere idēꝫ eſt quod
remanere: ſeu reſtare: finalit̄ iuenit̄: ſeu qd̄ in aliquo
loco reſtat remanet ⁊ morat̄ Dic igit̄ qd̄ in ſcriptura ſa-
cra multiplex reſidere ſeu reſiduum inuit̄ videlicet.

Reſiduum.	
Luminis intimi.	Primū ē reſiduū vir-
Criminis peſſimi.	tutū ⁊ meritorū Scd̄ꝫ
Turbinis vltimi.	eſt reſiduū culparū et
Graminis optimi.	pctōꝝ. Tertiū eſt reſi

duū penarū ⁊ tormētorū Quartū vero ē reſiduū do-
norū ⁊ premiorum. ¶ Primo igitur dico qd̄ eſt reſi-
duū luminis intimi: et hoc eſt virtutum ⁊ meritorū.
Virtutes em̄ ⁊ merita ſunt illa reſidua que viri iuſti
ſibi reſeruāt. quia. ſ. quicquid de bonis tpalibꝰ ſeu etiā
de corpalibus accidit. ſpiritualia tamen ⁊ virtualia
ſicut quedam reſidua expendere non audentes de eis
apud animā theſaurizant. Vnde de bonis laban pa-
tris iacob dixerūt rachel ⁊ lya Geñ. xxxj. Nunquid ha-
bemus quicq̄ reſidui in facultatibus ⁊ hereditate do-
mus patris noſtri: q. d. ſic. Quia. ſ. ſicut virtutes ⁊ me-
rita ſunt reſiduum: quod. ſ. iuſtis reſtat ⁊ reſidet de fa-
cultatibus dei patris Vnde de tali reſiduo dixerunt
filij iſrael domino. ij. Paral. xx. Cum ignoremus q̄d
agere debeamus: hoc ſolūꝫ habemus reſiduū vt ocu-
los noſtros erigamus ad te. Iſtud eſt ergo bonū reſi-
duum. ſ. charitas. gratia ſeu virtꝰ. Et certe ab iſto re-
ſiduo viri iuſti reſidui nuncupantur Vnde nota qd̄
iſti dicuntur reſidui Quia.

Reſeruati ſpecialiter.	Juſti em̄ dicūt̄ reſidui q̄a
Conculcati tēporaliter	a deo ſpāliter reſeruant̄.
Roborati virtualiter.	Iſti enim reſpectu malo-
Dedicati regulariter:	rum non ſunt niſi quod-
Sublimati ſingulariter.	dam modicum reſiduūꝫ

⁊ quedam modice reliquie quas ſibi dominus reſer-
uauit Vnde Leuit. x. Locutus eſt dominus ad filios
aaron q̄ erant reſidui. Tollite ſacrificium quod remā-
ſit: ⁊ comedite illud iuxta altare abſqꝫ fermēto: quia
ſanctū ſanctorū eſt. ¶ Item iuſti dicuntur reſidui q̄ ⁊
a mundo temporaliter conculcantur ſeu etiam contē-
nuntur. Reſiduum enim dicitur quaſi retroſedens:
quia. ſ. iſti a mundo retro ponuntur et poſt ponun-
tur. vnde Heſter. j. dicitur. Quod duces perſarum at-
qꝫ medorum qui videbant faciem regis poſt eum re-
ſidere ſoliti erant Et tamen de talibus poſtpoſitis:
reſiduis ⁊ contemptis dicitur Eſaie. iiij. Et erit iqu[i]t
omnis

Ayuntamiento de Madrid

omnis qui relictus fuerit in ſyon: ⁊ reſiduus in Hie
ruſalem: ſanctus vocabitur omnis qui ſcriptus fuerit
in vita in hiruſalem. ¶ Itē iuſti dicunt reſidui quia in ſe
ipſis virtualiter roborantur. Et ideo dicuntur reſidui
ſeu etiam reſidentes. i. in ſtatu virtutis firmiter rema
nentes. Luce. vij. Reſedit qui erat mortuus ⁊ cepit lo
qui. De quo dicit. j. Mach. ix. Nō licet videret ꝙ flu
xit exercitus eius: ipſe tñ dixit his qui reſidui erant:
fugiamus ⁊ eamus ad aduerſarios noſtros. Sequit.
Abſit vt fugiamus ab eis: ⁊ ſi appropiauit tempus
nr̄um moriamur in virtute: ⁊ non inferamus crimen
glorie noſtre. Dicuntur ergo iſti reſidui: q2 in ſeipſis
virtualiter roborant. ¶ Itē dicunt reſidui: quia deo
regulariter dedicant. Sicut enim videmus ꝙ reſidua
ciboꝝ dantur pauperibus: ſic viri iuſti ⁊ illi qui i mū
do reputant reſidui: ⁊ quaſi reliquie modicum repu
tati: xp̄o pauperi dedicantur ⁊ ipſius ſeruitio deputā
tur: ſicut patet de illis qui claudos ⁊ mancos in reli
gione ponunt. ſanos vero ſi ponerent: perditos repu
tarēt. Igitur de talibus reſiduis domino dedicatis di
cit. ij. Paral. xxxiiij. Nō ioſias rex iuda abſtulit om
nes abominationes de vniuerſis regionibus filioꝝ
iſrael ⁊ fecit omnes qui reſidui erant in iſrael ſeruire
domino deo ſuo. ¶ Item dicunt reſidui quia ſurſum
ſingulariter eleuant. Videmus enim ꝙ illi qui ſunt re
ſidui de genere alicuius rei principalibus heredibus
mortuis quandoꝙ ſublimantur ad regnum. Sic iuſti
principalibus heredibus regni celeſtis. ſ. angelis de
cedentibus per peccatum ad iſtud paradiſi regnum:
ſicut vltimi ⁊ reſidui aſſumpti fuerunt: ⁊ loco ipſorum
finaliter regnauerunt: ibiꝙ reſederunt ⁊ remanſerūt
Unde de aſſuero dicit Heſter. xv. Nō ipſe reſidebat
ſuper ſolium regni ſui indutus veſtibus regijs. Ueſtes
eñ regie q̄s hñt iſti reſidui. i. veſtes beatoꝝ ſunt.
Iocunditas ⁊ exultatio.
Fertilitas ⁊ cumulatio.
Eternitas ſeu duratio.
Iſti eñ reſidui. ſ. beati ſeu ſancti letantur valde iocū
de. Unde Eſai. xxviij. Erit dominus in die illa corona
glorie ⁊ ſertū exultationis reſiduo populi ſui. ¶ Itē
iſti fruuntur ſemꝑ abunde. Unde de quolibet beato
poteſt dici illud. Cañ. v. Oculi eius ſicut columbe ſuꝑ
riuulos aquarum que lacte ſunt lote: ⁊ reſident ſuper
fluenta pleniſſima. ¶ Item ipſi figunt valde profun
de: quia. ſ. iſti ſunt fixi indeficientes: perpetui ⁊ eter
ni. vnde apl's in perſona beatoꝝ dicit. j. Theſſalo. iiij.
Nos autem qui viuim9: qui reſidui ſumus: rapiemur
obuiam cum xp̄o in aera. ⁊ ſic ſemper cū domino eri
mus. Et breuiter de beatis dicitur. Ioelis. ij. In mon
te ſyon ⁊ in hieruſalem erit ſaluatio in reſiduis quos domi
nus vocauerit. De damnatis vero dicitur econuerſo.
Hier. xliiij. Non erit qui effugiat ⁊ ſit reſiduus Et ibi
dem. Non relinquet de reliquijs vr̄is quicꝙ̄ reſiduū
Iſtud eñ potiſſime patet de impijs quorum ſubſtan
tia. fama. gloria. ꝓgenies ⁊ memoria ꝑerit cum ſoni
tu: ita ꝙ de his omnibus nihil poſt ipſos reſtat reſi
dui: q2. ſ. ipſis non reſeruat dominus ſuum reſiduum.
ſ. gloriam paradiſi. quinimo etiam reſiduum quod in
mundo relinquunt finaliter totum perit: quia. ſ. iſtud
reſiduum partim per tyrannos partim ꝑ malos famu
los: aut etiam per heredes fatuos cito trāſit. Ioelis.
j. Reſiduū eruce comedit locuſta: ⁊ reſiduum locuſte
comedit brucus: ⁊ reſiduum bruci comedit erugo.
Non ſic boni non: quia certe iſti habent reſiduū bo
num glorie paradiſi: ⁊ ſunt etiam reſidui ⁊ beati. De
dānatis autem ⁊ peccatoribus dicit. iiij. Reg. xxj. Nec
vnus quidem reſiduus ſit. Patet ergo: ꝙ eſt dare reſi
duum luminis intimi: qđ eſt virtutū ⁊ meritoꝝ. ¶ Se
B cūdo dico ꝙ eſt dare reſiduū fulminis peſſimi: quod
eſt culpaꝝ ⁊ vitioꝝ. Pctm̄ eñ reſiduū dicitur ꝓ eo: ꝙ
ſemꝑ in conſcientia reſidet ꝑ remorſum: ⁊ ꝓ eo: ꝙ ad
punitionem ad vltimum iudicium reſeruat: ꝙꝙ illos
qui peccant vltimos ⁊ reſiduos facit eſſe. Unde bre
uiter nota ꝙ tales: reſidui. ſ. pctōres.
Liberaliter diffugiunt ⁊ vagant.
Mentaliter ſuꝑbiunt ⁊ lauant.
Finaliter depereunt ⁊ dānant.
Iſti igitur vagant ⁊ diffugiunt labiliter ſeu faciliter:
quia. ſ. nihil vere ſtabilitatis habent. Uñ Ezech. xvij.
Reſidui autem in oēm ventum diſpergent. Item iſti
leuantur ⁊ ſuꝑbiunt inaniter ſeu mētalit. j. Macha.
ix. Reſidui fugerunt in montē. Item iſti damnantur
⁊ deficiunt ſeu depereunt finaliter. Unde Deut. xxxij.
Uidebit ꝙ infirmata ſit manus ⁊ clauſi quoꝙ defe
cerunt reſiduiꝙ conſumpti ſunt. Patet igit ꝙ eſt da
re reſiduum fulminis peſſimi ⁊c. ¶ De reſiduo ergo
gratie ⁊ culpe ſatis dixi. De reſiduo aūt glorie ⁊ pene
tranſeo: quia etiam aliquid de eis ſupra dixi.

Reſiſtere. Nota ꝙ reſiſtere eſt actus cōtrarie
tatis ⁊ obuiationis: controuerſie et A
repulſionis. Reſiſtentia eñ non eſt inter ſimilia: ſed
inter contraria. Omnia enim que ſunt reſiſtunt natu
raliter ſuis contrarijs. Et ideo poſſumus notare: ꝙ ē
quedam reſiſtentia. ſ.
Superne iuriſditionis ⁊ potentie.
Interne cōtradictionis ⁊ cōſtantie.
Humane obſtinationis ⁊ ſtulticie.
Primo dico ꝙ reſiſtit potentia dei affectionibus ſu
perboꝝ: quia ſicut dicitur Iacobi. iiij. De9 ſuperbis
reſiſtit humilibus aūt dat gratiam. Uideo enim i iſtis
horologijs ferreis ꝙ quāuis ibi ſint diuerſi circuli di
uerſimode ſe mouentes. eſt tamē inter alios vnus cir
culus qui vadit contra impetum alioꝝ: qui nihil pe
nitus operatur: niſi ꝙ reſiſtit impetui aliorum: ipſoſꝙ
facit retardare ne currant citius ꝙ̄ oportet. Natura
etiam videns ꝙ ꝓpter impetum firmamenti multa
poſſent contingere incōmoda: dedit ſibi vnum reſiſtēs
ſcilicet curſum ⁊ motum naturalem planetarum: qui
ꝯtinue contra curſum firmamenti mouet: ⁊ hoc facit
vt per talem reſiſtentiam: ſui motus violentia reſtri
gatur. Sic vere deus eſt circulus contradictiuus ⁊ hu
mano impetui reſiſtiuus. Cum enim in horologio hu
ius mundi: multi ⁊ diuerſi ſint circuli. i. multe ⁊ diuer
ſe perſone: que diuerſos ⁊ contrarios habent motus
ideſt multas diuerſas ⁊ contrarias conditiones. af
fectiones ⁊ inclinationes. vnus enim currit ad diuiti
as: alius ad delicias: vnus diligit culmen honorum:
alius appetit vindictas inimicorum. Et breuiter im
petus iſtorum ⁊ ſe ⁊ alios deſtrueret: niſi circulus cō
trarius: hoc eſt dictu: motus occulte dei ꝓuidentie: ꝑ
ſuam occultam reſiſtentiam: ipſorum impetum im
pediret. Et ideo nō ſunt timēde malorum ſeuicie: cū
certiſſimum ſit: ꝙ non poſſunt ſeuire vltra ꝙ̄ eis per
miſſum eſt: cum certi ſimus: ꝙ deus qui eſt circulus ⁊
ſpera incircūſcriptibilis: cuius centrum vbiꝙ eſt: cir
cumferentia autem nuſꝙ̄ ſm philoſophum: qui ha
bet ſtatum hominis in manu ſua: ſuo motu cōtrario
eorum affectionibus ⁊ violētie reſiſtit: ipſoſꝙ vltraꝙ̄
expediat aliquid facere nō permittit. Sap. xviij. Re
ſtitit ire ⁊ finem impoſuit neceſſitati. Iſte eſt enim cui
nullus poteſt reſiſtere: ⁊ qui ſolus poteſt omnibus cō
traire. Unde Heſter. xiij. In ditione tua cuncta ſunt
poſita: ⁊ non eſt qui tue poſſit reſiſtere voluntati. Et
iſta eſt prima reſiſtentia qua. ſ. reſiſtit dei potentia af
fectionibus malorum. ¶ Secundo dico ꝙ eſt quedam B
reſiſtētia: qua reſiſtit iuſti cōſtantia tētationibus im
piorum. Apes enim ſemꝑ dicuntur ꝑate reſiſtere cui
libet domicilium ſuum impetēti: ⁊ mella ſua rapere cu
piēti. Aper etiam ſcutum oſſeum: hoc eſt dictu: carnē
duram ad modum ſcuti oſſei dicitur habere in late
re dextro: quod iaculis venatoris ſolet opponere: vt ſi
bi poſſit melius reſiſtere ⁊ ab ipſius impetu ſe ſalua
re. Sic ⁊ vos chariſſimi nos debemus ſemꝑ eē parati re
ſiſtere hoſtibus ſpiritalibus. ſcilicet Mundo. Carni
⁊ dyabolo: ⁊ eorum tētationibus. ſuggeſtionibus ⁊ im
pugnationibus: ſcutū fidei ⁊ conſtantie ipſis debem9

Ayuntamiento de Madrid

opponere.vt poſſimꝰ aduerſus eos debite preualere.
j.Pet.v.Aduerſarius vr̄ dyabolus tanꝙ leo rugiens
circuit querens quem deuoret:cui reſiſtite fortes in fi
de.Sicut enim inter lapides precioſos ametiſtus et
dyoniſius dicūtur reſiſtere ebrietati. Amerites alias
amatides dicitur reſiſtere igni: quia veſtis ab eo ta-
cta non comburitur igni.Ceramus al's ceraunius⁊co
rallus dicuntur reſiſtere tempeſtati.Sic vere charif-
ſimi nos debemus reſiſtere.
Ebrietati carnalis voluptatis.
Igneitati auare cupiditatis.
Et tempeſtati dyabolice malignitatis.
Judicum .xx. Qui ſimulauerant fugam verſa vice
fortius reſiſtebāt.⁊.ij.Paral'.xxvj. Uiri robuſtiſſimi
reſtiterunt regi.Quāuis hodie ꝓculdubio de multis
poſſit dici illud.Leuit.xxvj.Nullus veſtrum audebit
inimico reſiſtere. Hodie enim ita ſumus ſpiritualit
impotentes.ꝙ nec inimicis reſiſtimus:nec etiam ab
eis fugere volumꝰ. Sed quod peius eſt:ab ipſo cape
nos permittimus.Ad minus eīn ex quo nos nequimꝰ
eis reſiſtere:ſaltem nos debeamus fugere:⁊ occaſio-
nes vitioꝝ totis viribus declinare. Exemplo leporis
⁊ capree:q̄ animalia ſunt valde timida ⁊ debilia nul-
lius impetui reſiſtere valentia:⁊ ideo natura ipſis de
velocitate curſus prouidit: vt que per fortitudinem
nequeunt alijs reſiſtere:ſaltim poſſint per fuge reme
dium ſe ſaluare.Sic vere ⁊ nos in quibus non eſt tan
ta fortitudo ꝙ poſſimꝰ reſiſtere multitudini.ſicut di-
citur.j. Paralip.xx. Debemus nobis fuge remedia
querere:⁊ occaſiones pugne prudenter ⁊ ſagaciter de
clinare:ſic faciebat ille qui dicebat in pš. Ecce elon-
gaui fugiens ⁊ manſi in ſolitud ic.Iſta eſt ergo illa re
ſiſtentia qua reſiſtit iuſti conſtantia tentationibꝰ de-
C. moniorum. ¶ Tertio dico ꝙ eſt quedam reſiſtentia
qua reſiſtit impij ſtultitia preceptionibꝰ prelatorum.
Mali enim ⁊ obſtinati reſiſtunt dei inſpirationibus.
Prelati inſtructionibus.Proximi volūtatibus.Sub
diti ſupplicationibus. Reſiſtunt eñ mali deo:ſimi-
les gallo qui eſt ſupra cāpanile: qui ſemꝑ verſa facie
videtur reſiſtere vento.Unde Actū.vij.Dura facie ⁊ i
circūciſis cordibus ſemper ſpirituiſancto reſtitiſtis.
Item mali reſiſtūt prelato⁊ cuilibet viro iuſto.ij.Thi
mo.iij.Janmes⁊ mābres reſtiterunt Moyſi ⁊c.Item
mali reſiſtunt proximi volūtatibus.j.Reg.xv.Reſti-
tit amalech filijs iſrael in via cū aſcenderent de egy-
pto.Item mali reſiſtunt ſubditi ſupplicationibus.ij.
Thimo.iiij.Alexāder erarïꝰ valde reſtitit vbis meis.
Sufficit.Uide ſupra de contrarietate ⁊c.⁊ de Obuia
re ⁊ ſimilibus ⁊c.

Reſpicere. Reſpectus.

Nota ꝙ re-ſpicere idē
eſt quod aliquid attendere vel videre.Et inuenitur in
A ſcriptura duplex reſpectio.Dei ſcilicet ⁊ hominis.
¶ Deus enim habet tres oculos quibus reſpicit vni
uerſa.ſ.Oculum ſcientie:quo mundū reſpicit ad gu-
bernandum.Oculum clementie: quo bonos reſpicit
ad adiuuandum.Oculum iuſtitie quo malos reſpicit
ad contemplandum. Iſtis eñ tribus oculis reſpicit
dominus vniuerſa.Oculus enim ſcientie :eſt filiꝰ cui
attribuitur ſapientia.Oculus clementie:eſt ſpūſſan-
ctus cui attribuitur bonitas. Oculus iuſtitie:eſt pa-
ter cui attribuit potētia.Et ſic dic ꝙ deus habet.
Unum reſpectum valde luminoſum
Unum reſpectum valde gratioſum.
Unum reſpectum valde rigoroſum.
Reſpectus luminoſus eſt reſpectus ſue ſcientie. Iſte
eſt enim reſpectus lincis:que videt vltra ꝑietem. Re
ſpectus aquile que de ſummo aeris loco videt piſcicu
los in aqua nature.Reſpectus ſolis:qui ſm̄ philoſo-
phos dicitur oculus mundi:⁊ ſm̄ poetas ante omnes
alios deos omnia dicitur primus reſpicere ⁊ videre.
Juxta illud Eccleſiaſtici.xlij.Sol illuminans per om
nia reſpexit.Quia ſcilicet iſtum reſpectum diuine ſci
entie nullus paries poteſt occupare. nulla diſtantia
poteſt impedire. nulla nox vel obſcuritas poteſt ob-
fuſcare.Teſte enim pſal.Excelſus dominus ⁊ humi-
lia reſpicit:⁊ alta a lōge cognoſcit.Unde Job.xxxviij.
Omnia que ſub celo ſunt reſpicit.Reſpectus amoro-
ſus eſt reſpectus ſue clementie.Iſte eſt enim ſicut ocu
lus caladrij:qui reſpiciendo infirmum morbum ipſi
us ad ſe trahit:ipſum quoqꝫ qui debet ſanari libenter
reſpicit:ab alio vero oculum auertit.Sic deus oculo
ſue miſericordie reſpicit illos:qui ſm̄ occulta ſue pre
deſtinationis per eum finaliter ſunt ſaluandi. ⁊ qui ī
paradiſo perpetuo ſunt collocandi.Notaꝙ iſte reſpi
cit penitētes ⁊ tribulatos.indigentes ⁊ pauꝑatos.pa
tientes ⁊ humiliatos.De penitentibus enim dicitur
Luce.xxij.Quod dominus cōuerſus reſpexit Petrū
⁊ recordatus Petrus verbi Jeſu egreſſus foras fle-
uit amare.De indigentibus dicitur in pš.Oculi eius
in pauperem reſpiciunt:palpebre eius interrogāt fi-
lios hominum. De humilibus vero dicitur.Luce.j.
Reſpexit humilitatem ancille ſue: ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes. Iſte autem
reſpectus diuine clementie ſumme apparuit in incar
natione verbi:quando reſpexit indigentias noſtras⁊
venit nos viſitare.Juxta illud pš.Reſpice d̄ celo ⁊ vi
de.⁊ viſita vineam iſtam.Iſte eſt ergo reſpectus amo
roſus ſue clemētie. Reſpectus rigoroſus:eſt reſpectꝰ
ſue iuſtitie.Iſte eſt enī reſpectus baſiliſci qui inuene-
nat alios quos reſpicit. Quia ſcilicet reſpectus diui
ne iuſtitie quando finaliter reſpicit malos:ipſos inue
nenat ⁊ occidit.pš.Reſpice inimicos meos qm̄ multi
plicati ſunt nimis.Et alibi.Qui reſpicit terrā ⁊ facit
eam tremere:qui tangit montes ⁊ fumigant.Et illud
Exo.xiiij.Reſpiciēs dominus ſuꝑ caſtra egyptiorum
in colūna ignis ⁊ nubis interfecit exercitum eorum.
Et iſti ſunt tres oculi dei quibus ſcilicet reſpicit vni-
uerſos.Et ſic dico ꝙ iſte eſt reſpectus diuinus. B
¶ Secundo dico ꝙ eſt reſpectus humanus: ⁊ iſte ſi-
militer eſt duplex. Bonus.ſ.⁊ malus. Bonus enim
reſpectus hominis nihil aliud eſt: ꝙ̄ ſenſus ⁊ diſcre-
tio cordialis:quo.ſ.homo debet reſpicere ⁊ videre illa
que ſibi ſunt vtilia ad ſalutē. De quo Eccl'.xxiij.Ni-
hil melius ⁊ dulcius ꝙ̄ reſpicere in mandata dei. Et
ſic nota:ꝙ aliqua ſunt reſpiciēda ſuperius.Aliqua in
ferius.Aliqua exterius.Aliqua interiꝰ. Aliqua poſte
rius.¶ Supius enim ſunt reſpicienda.ſ. gaudia bea
torum. exemplo ſtrutionis que vidēdo ⁊ reſpiciēdo
verſus ſtellas celeſtes parit ⁊ cōcipit oua ſua ſm̄ gre-
gorium in moral'.Quia vere dum ſtelle celeſtes.i. bea-
ti qui ſunt in patria ꝑ contemplationē ⁊ deuotionem
ꝑ orationē ⁊ ꝑ ſui auxilij implorationē reſpiciuntur:
oua bonorum oꝑum ⁊ bonorum affectuum a deuotis
fidelibus pariūtur. Et iō.Luc.xxj.ꝑcipit dominus di
cēs.Reſpicite ⁊ leuate capita vr̄a. Quod eſt contra il
los qui non reſpiciunt ad bona ſuꝑiora:ſꝫ ad inferio
ra:non ad celeſtia ſꝫ ad terreſtria:nō ad īmortalia:ſꝫ
ad corruptibilia:ſimiles beſtijs que ſurſum reſpicere
non poſſunt:ſed ſolum inferius verſus terram.Figu-
rati in illa muliere curua ⁊ contracta.de qua dicitur
Luc.xiij.ꝙ omnino ſurſum reſpicere non poterat.In
ferius ſunt reſpicienda ſupplicia damnatorum. Leo
enim terram reſpicit quando vidit venatores: ⁊ exin
de audaciam contra eos reſumit.Sic vere homo dꝫ ter
ram miſerie ⁊ tenebarum reſpicere: ⁊ ex aſpectu tor-
mentorum timorem dei conciꝑe: ⁊ ſic poterit contra
venatores inferni fortis eē. Ut ſic ſibi poſſit dici illō.
ij.Mach.j.Contēptos ⁊ abhominatos reſpice.¶ Ex
terius autem ſunt reſpicienda ſuſpiria egenorū.Ho-
mo enim debet oculis miſericordie miſerias hominū
reſpicere: ⁊ eis affectum compaſſionis oſtendere:⁊
ſibi quantum poterit ſubuenire:ſicut de cherubin ꝑ-
cipitur.Exodi.xxv.Reſpiciant ſe mutuo verſis vulti
bus.Quod eſt contra quoſdam ſuperbos ⁊ crudeles
qui hominem in neceſſitate poſitum reſpicere non di
gnantur

Ayuntamiento de Madrid

guātur. Hiere. xlvij. Non reſpexerūt pr̄es filios mani bus diſſoluti. ¶ Interi⁹ reſpiciēda ſunt flagicia vitio rum Exēplo mulieris q̄ in ſpeculo diligenter reſpicit maculas vultus ſui. Sic ⁊ nos in ſpeculis ꝯſciētie no ſtre debem⁹ reſpicere defectus ⁊ maculas vite nr̄e. ij. Para. xiij. Reſpiciēs iudas vidit inſtare bellū ¶ Po ſterius reſpicieda ſunt diſpēdia futuroꝝ. illa ſcȝ que veniūt poſt nos ſcȝ demones. mors ⁊ iudiciū ⁊ ſimilia Exēplo ſerpētis qui hoc hȝ ꝓpriū ꝙ pōt poſt ſe reſpi cere ſm pli. Et ſcribit. ij. Reg. ij. Reſpexit abner poſt tergū ſuū. Iſti ſunt igit boni reſpect⁹. quib⁹ homines reſpiciūt vtilia ad ſalutē. ¶ Sed de reſpectu malo pt dici ꝙ multi ſunt qui libētius reſpiciūt vilia ꝙ vtilia Sicut ſunt illi qui reſpiciūt mulieres ⁊ delectabilia mundi. Similes ceruo qui oēm nouitatē admirans. quicquid pulcrū videt libēter reſpicit: propter qđ ſibi aduenit ꝙ a venatoris iaculo ſepe perit. Sic tales q̄ pulcritudinē incaute reſpiciūt: ſepe p malas ꝯcupiās pereunt. Ideo ꝯſulitur Eccli. xv. Nō reſpicias in mu lieris ſpēm. Et hec de reſpicere ſufficiāt Uide de Aſpi cere. De cōſiderare. De oculo. De videre ⁊c.

B **Reſpondere.** Nota ꝙ reſpondere nihil ali ud eſt ꝙ aliqđ dicere: vel cām alicuius allegare. Et eſt reſpondere ꝟbum ſatiſfacto rium. quia ille qui reſpōdet intendit ſatiſfacere petēti Eſt igitur Reſpondere.

Uerbum obediētie ⁊ humilitatis.
Uerbum ſapiētie ⁊ ſubtilitatis.
Uerbum iuſtitie ſeu equitatis.
Uerbum ſtultitie ſeu p̄ſumptuoſitatis

Qđ enim ſit ꝟbum humilitatis patȝ: qꝛ ſcȝ ad humi les pſonas ptinet humiliter de petitis rn̄dere. Qꝛ ſcȝ ſm ꝙ dicit. prouerbi. xv. Reſpōſio mollis frangit irā ſermo dur⁹ excitat furorē. Humilis eīm nūꝗ dedigna tur alijs rn̄dere. Job. xij. Loquere terre ⁊ rn̄debit tibi. Supbi ꝟo ſepe rn̄dere dedignant. q̄uis audierit que dicunt. Job. xix. Seruū meū vocaui ⁊ nō reſpondebat mihi ore ꝓprio depcabar illū. Et Prouer. xxix. Seru⁹ qđ dicis intelligit ⁊ rn̄dere contēnit. ¶ Itē ꝙ rn̄dere ſit ꝟbū ſapie ⁊ ſagacitatis ptȝ: qꝛ cōſtat ꝙ ad ſapientē pertinet de dubijs ⁊ arduis rn̄dere. Juxta illud Eccli. v. Si eſt tibi intellectus reſponde ꝓximo tuo: ſin autē ſit digitus tuus ſup os tuū ne capiaris in ꝟbo indiſci plinato: ac ſi diceret. Ad ſapiētes ⁊ intelligētes perti net reſpondere. Ad ignorantes vero pertinet ſubtice re. ¶ Item qđ reſpondere ſit verbum iuſtitie ⁊ equa litatis patȝ in hoc quod ſicut reſponſio debet ade qua ri petitioni: ſic reſponſioni debet eſſe ꝓportio adequa ta interrogantis. quia ſcilicet inter petitionē ⁊ reſpō ſionē debet eſſe proportio adequata ⁊ ſic ſm adequa tionem iuſtitie. pena. culpe ⁊ premium merito propor tionabiliter comparatur. De pena enim. ⁊ de culpa di citur Eſaie. lix. Peccata veſtra reſponderunt vobis. De premio vero ⁊ merito dicitur Geneſis. xxx. Cras reſpondebit mihi iuſtitia mea. ¶ Item quod reſpon dere ſit quandoꝗ verbum fatuitatis patet quia fatui nullam habentes patientiam loquaces nullam ha bentes moderantiam ſemper volunt ad verba om nia reſpondere: ſimiles illi voci montium que dici tur echo que ad omnia vltima verba reſpondet: ſi miles campane que non poteſt ita parum tangi quin reſpondeat et quin ſonet. Sic tales impatientes mo dico tactu dure reſpondent. Et tales loquaces ad ōm nia verba reſpondere ſtudent. De reſponſione enim talium loquacium dicitur Prouerbi. xviij. Qui prius reſpondet ꝙ audiat: ſtultum ſe eſſe demonſtrat et confuſione dignum. De reſponſione impatientiū di citur Eſaie. xiij. Reſpondebunt ibi vlule in edibus ſuis ⁊c. Ulula enim dicitur abvlulando. Sic igitur pa tet quomodo reſpōdere diuerſimode poteſt ſumi ⁊c.

B **Reſtituere.** Nota ꝙ i ſcriptura inuenit mul tiplex reſtitutio. Reſtituit enīȝ gr̄a Reſtituit gloria. Reſtituit tēporalis ſubſtantia.

Gratia enim reſtituitur penitentibus.
Gloria reſtituitur triumphantibus.
Subſtantia reſtituitur indigentibus

De reſti tutiōe eīm gratie cō ſtat: qꝛ vic⁹ penitentia eſt vna virtus que gratiam perditaȝ ſolet reſtituere ⁊ reddere penitēti. Coluber eīm poſt pellis veteris dimiſſionem reſtituitur ad pri ſtinam fortitudinem ⁊ virtutem Sic homo p penitē tiam reſtituit ad p̄ſtinam grām ⁊ ſalutem. Ut ſic ei poſſit dici illud Geneſ. xl. Tres adhuc dies ſunt poſt quos recordabitur pharao miniſterij tui: ⁊ reſtituet te in gradum priſtinū. Iſti eīm tres dies ſunt tres par tes pnie ſcȝ Contritio Confeſſio ⁊ Satiſfactio: que. ſ. plenam reſtitutionem faciunt de perditis per pecca tum. Et nota qđ reſtituendo gratiam deus reſtituit.

Diſcretionis viſum.
Locutionis vſum.
Operationis actum.
Habitationis ſtatum.

De viſu diſcretiō ſ dr̄ Mar. viij. Qđ cec⁹ il le reſtitut⁹ ē ita vt cla re videret. De locutio nis vſu patet de zacharia. De quo dicitur Luce. j. Qđ nato iohanne ſolutum eſt vinculum lingue eius: et reſtituta eſt ei locutio. Unde Soph. iij. Reddam po pulis labiū electum Johannes interpretatur in quo eſt gratia. quia ſcȝ in ortu ⁊ natiuitate diuine gratie. recta locutio ſolet reſtitui peccatori. De actu bone operationis dicitur Matthei. xij. de illa que ſcȝ ha buerat manū aridam. quia ſcȝ chriſtus dixit ſibi Ex tende inquit manum tuam: ⁊ extendit: ⁊ reſtituta eſt manus illius. Manus autem operationeȝ deſignat De ſtatu priſtine dominationis qualiter quādoꝗ re ſtituitur a domino patet Danielis. iiij. vbi rex Nabu chodonoſor a deo ꝓpter peccata fuit de regno eiectus tādem peracta penitentia ad regnū iterū reſtitutus. Un̄ ip ſe dicit ibidem. In tpe illo ſenſus me⁹ reuerſus ē ad me Sequit. Et in regno meo reſtitut⁹ ſum: ⁊ magni ficētia amplior reddita ē mihi. Et breuiter de⁹ ē ille q̄ ſicut dicit Job. xij. multiplicat gentes ⁊ perdit eas: ⁊ ſubuerſas in integrū reſtituit. Pone hic ſi vis mate riā iuris quō ſcȝ aliq̄ ſunt quos iura reſtituūt i inte grum vt ſic dicatur de quolibet a deo reſtituto illud. ij. Regū. xvj. Hodie reſtituit mihi dom⁹ iſrael regnū patris mei. De ſitu vero tute habitationis: ⁊ potiſſi me de ſitu celeſtis patrie quomodo bonis reſtituitur poteſt dici illō. Daniel. xiiij. Angel⁹ domini reſtituit Abacuc in locuȝ ſuum. Et breuiter de reſtitutione vir tutum que ſit per gratiam dixit. Dauid in pſ. Domi ne quando reſpicies reſtitue animam meam a mali gnitate illorum a leonibus vnicam meaȝ. Hec igitur eſt reſtitutio gratie. ¶ De reſtitutione etiam glorie planum eſt. Homo enim hereditatem glorie paradi ſi per peccatum ade perdidit: chriſtus vero per ſuaȝ beatam incarnationem eam ſibi reſtituit pſal. Tu es qui reſtitues hereditatem meam mihi. Fenice enim in igne conſumpta: ipſa eadem auis ex eiſdem cineri bus in integrum reſtituitur. ⁊ noua auis de antiquis cineribus efficitur. Sic in vltima reſurrectione reſti tuetur nobis humana forma: que p ignem ⁊ incinera tionem mortis fuerat deſtituta. iiij. Regum. v. Reſti tuta eſt caro eius ſicut caro pueri. Iſtam autem ple nam reſtitutionem faciet dominus in vltimo iudicio Quia tunc ſicut dr̄. Math. xvij. Helias venturus eſt ⁊ reſtituet omnia. Et bene dixit omnia quia. ſ. tunc re ſtituetur bonis gloria: malis pena. Gloria dico bonis ſicut de thobia dicitur. Thobi. j. ꝙ facultas eius reſti tuta eſt ei. Unde etiam de pauperibus qui tunc beati ficantur dr̄. Ezechie. xxxvij. Deſerti fuerunt ⁊ poſt ea reſtituti. Pena etiā ipis malis reſtitui dr̄. Job. xxxiiij Juxta vias ſingulorum reſtitues eis. ¶ De reſtitu tione ꝟo tēporalis ſubſtantie. ptȝ ꝙ debeat fieri: qꝛ. ſ. q̄cq̄d de alieno hr̄ dȝ reſtitui creditori. vn̄. iiij. Regū. viij. reſtitue ei oīa q̄ ſua ſunt. vn̄ etiā aīa poterit di cere illud. Dan. iiij. In regno meo reſtitut⁹ ſuȝ. Qđ ē cōtra multos q̄ nihil volūt reſtituere qđ debēat. vl' cā debiti vl' cauſa meriti: vel ex cauſa iniurie vl' delicti.

Ayuntamiento de Madrid

niſi violēter. Exēplo ſpōgie q̄ ſcꝫ aquā ebibitā nūq̄ reſtituit aut reuomit niſi violēter ꝯprimaꝛ. Itē exemplo ſanguiſſuge q̄ etiā ſanguinē bibitū nūq̄ reſtituit vel euomit niſi violēter cōprimaꝛ. Sic ⁊c multi ſunt qui illud qꝺ de alieno biberūt nolunt reſtituere niſi p tribulationē: vel aliam diuinā vel humanā ꝯpulſionem cōpulſi fuerit vel coacti: contra illud Thob. iiij. Quicunqꝫ tibi aliqͩd opatus fuerit ei ſtatim mercedē reſtitue. Statim enī volūtatē denotat nō coactionē. Ad denotandum ꝙ reſtitutio debꝫ fieri volūtarie nō coacte Sic ergo patꝫ ꝙ eſt triplex reſtitutio ſcꝫ. Gratie Glorie ⁊ Tēporalis ſubſtantie ⁊c. Uide ſupra de Reddere Et infra de Retribuere.

A **Reſurgere. reſurrectio.** Nota qꝺ reſurgere idē eſt quod iterū ſurgere. Res enim qñ cecidit. tūc reſurgit qñ ad ſtatum priſtinū iterū ſurgit. Specialiter autem reſurrectio nihil aliud eſt q̄ de morte ad vitaꝫ reuerſio. Et ideo ſm ꝙ vita ⁊ mors diuerſimode capiūtur in ſcriptura ſm hoc multiplex pōt reſurrectio reperiri. Sicut enī contingit hoīem cadere a ſtatus proſperitate. a vite mortalitate. a gratie ſtabilitate. ſecūdum hoc eſt dare triplicem reſurrectionem videlicet. Temporalem Corporalem et Spiritualem. Et ſic dico quod.

Reſurgat anima ſpūaliter p grē reſtitutionē.
Reſurgat hō tpaliter p ſubſtātie recuperationē
Reſurgat corpus pſonaliter p nature reparationem.

Dicamus primo ꝙ eſt reſurrectio aīe q̄ eſt ſpiritalis. Aīa enī p pctm̄ efficiꝛ mortua. Iuxta illꝺ. Ezech. xviij. Aīa que peccauerit ipa morieꝛ. Sed ab iſta morte aīa reſurgit; qñ vita grē reſtituta de pctō conſurgit. Et de iſta dicit ſalomon Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iuſt⁹ ⁊ reſurgit. ſimilis ficui egyptiace q̄ ꝯtra naturā oīm arborū ſi in aqua ponaꝛ ſtatim ſubmergiꝛ: ſed cū bene imbibita fuerit. iterū mirabiliter reſurgit ⁊ ſuperius reaſcendit. ſignificās virū iuſtū: qui ſi aliquando in aqua mūdane voluptatis p pctm̄ mergiꝛ ibi tamē non remanet: ſed iterum ad gratiam reſurgere ⁊ reaſcendere comprobatur. Etiam ſepe fit quod quanto plus primo per peccatum imbibiꝛ: tāto plus poſt conuerſionē ad altiorē gradū gratie reſurgere multotiēs inueniꝛ iuxta illud aplī. Roma. v. Ubi abūdauit delictum: ibi ſupabundauit ⁊ gratia. Et iſta eſt proprie reſurrectio prīa. De qua diciꝛ. Apoc. xx. Hec eſt reſurrectio prima: btūs ⁊ ſanctus qui hꝫ partē in reſurrectione prima. Prima enī diciꝛ iſta reſurrectio. qꝛ. ſ. pri⁹ dꝫ aīa reſurgere p grām q̄ corpus reſurgat ad gliam. Et poſſum⁹ aduertere ꝙ tria ſunt iſtius ſpiritalis reſurrectionis effectiua vel iuuatiua. ⁊ tria ſunt ipſi⁹ impeditiua ⁊ retardatiua. Prima tria ſunt ſcilicet.

Elemoſyna.
Euchariſtia.
Penitētia

De elyna dꝛ. Eccli. xvij. Elyna viri quaſi ſaccul⁹ ⁊ grāꝫ hoīs ꝯſeruabit ⁊ poſtea reſurget. De euchariſtia ꝟo diciꝛ. Iohā. vj. Qui manducat carnē meam ego reſuſcitabo eū. De pnīa vero diciꝛ. j. Theſ. iiij. Mortui qui in xpo ſunt reſurgēt primi. Mortui enī ſignant illos qui per pnīam mortificāt mēbra ſua. Tria vero q̄ iſtam reſurrectionē impediūt ſunt

Obſtinatio voluntatis.
Perpetratio iniqͩtatis.
Detētio i bonis mūdane pſperitatis.

Et de iſtis dicitur in pſalm. nunquid qui dormit non adijciet vt reſurgat; ⁊ eſa. xxiiij. Grauabit eā iniqͩtas ſua. nō adijciet vt reſurgat. Iſta ē ergo reſurrectio aīe que eſt ſpiritalis. ij. Thi. j. Admoneo te vt reſuſcites grām dei ⁊c. ¶ Scdo dico ꝙ eſt quedā reſurrectio fortune q̄ eſt tpalis. Et iſta eſt illa q̄ quis qñqꝫ cadit a ſtatu

B mūdane pſperitatis: ⁊ tande inde iterū ad pſperitateꝫ reſurgit. ps. Domine pbaſti me ⁊ cognouiſti me tu cog. ſeſ. meaꝫ ⁊ reſur. meam. Quāuis multi ſunt qui ita penitus cadant quod nunq̄ amplius reſurgunt Eſaie. xxiiij. Corruet not adijciet vt reſurgat. ¶ Tertio vero dico ꝙ eſt quedam reſurrectio nature que eſt perſonalis. Et iſta eſt illa qua omnis homo in nouiſſimo die reſurget ⁊ ante tribunal xpi perſonaliter aſſiſtet: vt iudicium pro ſe vel contra ſe recipiat: ⁊ penā aut gloriam reportet ⁊ habeat. De qua dicitur Iob. xix. In nouiſſimo die de terra ſurecturus ſum: ⁊ in carne mea videbo ſaluatorem meum: quem vi. ſum ego ipſe ⁊ non alius. Et poſſumus notare de iſta reſurrectione quod iſta.

Naturaliter exemplatur.
Exemplariter demōſtraꝛ.
Figuraliter predicatur.
Spiritualiter reuelatur.

Dico ergo qꝺ iſta exemplaꝛ naturaliter. Natura enī naturās deus volens ꝙ articulum reſurrectionis firmiter crederemus: nobis plura exēpla poſuit in natura Leo enī filios mortuos natos: ſuo rugitu ⁊ clamore i cubili vbi ſūt motu pariꝛ ⁊ tremore facit reſurgere: ⁊ vitā recipe ⁊ habere. Filij etiā pellicani mortui a mr̄e reſuſcitanꝛ. ⁊ per matris ſanguinē perſonaliꝛ ad vitam priſtinā reſtauranꝛ. Coluber etiā dimiſſa veteri pelle i foramine arto dꝛ renouari: ⁊ p noue pellis reſūptionē ad iuuentuteꝫ priſtinā reſtaurari. In qͥb⁹ quidē ꝟbis deſignat natura ꝙ ad terrorē ⁊ clamorē ipſi⁹ leonis xpi. p angelos clamātis ⁊ pconizātis. ſurgite mortui venite ad iudiciū: oēs q̄ mortui fuerāt reſuſcitabūꝛ: ⁊ reſumpta pelle corporū quā i arto mortis foramine iā ātiquatā dimiſerāt: iuuētutē ⁊ nouitatē corpoꝝ aſſeqꝛ. ueꝛ Ro. vj. Xps reſurrexit a mortuis ita ⁊ nos i nouitate vite. Reſurrectio ergo exēplaꝛ naturalib⁹. ¶ Itē dico ꝙ iſta demōſtraꝛ exēplariꝛ Iſti⁹ enī vltime reſurrectiōis exemplū preceſſit in reſurrectione chriſti. quia ſicut dicitur vbicunqꝫ intrat caput: intrant vel pnt intrare cōmuniter alia mēbra. Sic qꝛ chriſtus ad immortalitatem intrauit per reſurrectionem. ſignum et exemplū eſt quod ad eandem poſſumus finaliter introire. Chriſtus enim ſecundum apoſtolum. j. Corintios. xv. Reſurrexit primitie dormientium: quoniaꝫ quidem p hoīem mors ⁊ p hoīem reſurrectio mortuoruꝫ. Iſta ergo demonſtraꝛ exēplariter. ¶ Item dico ꝙ iſta predicatur figuraliter. Reſurrectio enī vniuerſaliꝛ figuratur. Ezech. xxxvij. In illo cāpo magno pleno oſſibus aridis q̄ ſpūm non habebāt in que venerunt caro: neruī ⁊ cutis. ⁊ igreſſus eſt in ea ſpūs ⁊ vixerūt. ſteterūtqꝫ ſup pedes ſuos exercitus magn⁹ valde. ¶ Et ſic quarto concluditur ꝙ iſta ordinatur ſeu reuelatur ſpūaliter. quia ſcꝫ in ſcriptura in multis locis ponitur iſta materia reſurrectionis. Ioh. xj. Reſurget frater tuus Cui reſpōdit martha. Scio qꝛ reſurget in reſurrectione in nouiſſimo die. Et. j. Coꝛ. xv. Oēs quidem reſurgemus: ſed non oēs immutabimur. Ubi aduerte ꝙ reſurrectio vlr̄ extendetur. Omnes inqͩt. Infallibiliter cōcludetur. Quidam inqͩt. i. certe. Diuiſibiliter diſtinguetur. Qꝛ non oēs immutabimur a ſua prima vili ⁊ ponderoſa conditione. Corpus enī beatum immutabitur p dotes aīe ⁊ corporis. Quia ſcꝫ quidā reſurgēt ad vitam eternam: ⁊ immutabuntur p dotes aīe ⁊ corporis. Quidam reſurgent ad penam eternā: ⁊ iſti nō immutabunꝛ a ſua prima vili ⁊ ponderoſa conditione. Corpus enī beatū immutabiꝛ in reſurrectione. De paſſibilitate ad immortalitatem ⁊ ipaſſibilitatē. De ponderoſitate ad agilitatē. De obtuſitate ad ſubtilitatem. De obſcuritate ad claritatē. Sed pcerto corp⁹ damnatū mutationes hmōi nō habebit: qͥmo i ſua obſcuritate. grauitate ⁊ paſſibilitate ppetuo remanebit. Sola enī imortalitas ſibi dabitur: ⁊ hoc non ad pmium ſed ad ſupplicium. Qꝛ ſicut dꝛ. Apoc. ix. Tunc deſiderabunt mortem: ⁊ fugiet mors ab ipſis. non ergo omnes immutabimur. Quia procerto ſicut diciꝛ j. Corin. xv. Stella differt a ſtella in claritate. Sic ⁊ reſurrectio mortuorum. Sic ergo dico: qꝺ reſurrectio pbatur. Spiritualiter. Figuraliter. Exemplariter. Naturaliter ⁊c. Uide infra de vita: ⁊ reſurrectione xpi in litera. X. Et infra de ſurgere.

Ayuntamiento de Madrid

A **Rethe.** Nota ꝙ rethe ⁊ ſagena ſunt quedam ſi-loꝝ vel viminum inſtrumenta:ad ca ptionem piſcium:aīalium vel volatilium ordinata.⁊ poteſt ſignificare in bono ⁊ in malo.In bono eñ ſigni ficato dico quod eſt vnum rethe mentale. Aliud ver bale.Aliud reale. ¶ Primo dico ꝙ eſt rethe mentale qđ ſignificat cordis affectionem. Iſta eſt eñ q̄ mediā te homo capit bona gratie ⁊ glie.Et iđ ꝓcipitur.Luc. v.Laxate rethia in capturaꝫ.Et rñſum eſt ibidē.Per totam noctem laborauimus ⁊ nihil prendidimus:in verbo autem tuo laxabo rethe.Ad denotandum:ꝙ ni hil de bono acquiritur:niſi quando ad voluntatē do-mini rethe affectionis ad capturam ſpiritualiuꝫ re-laxatur Iuxta illud Ioh.xxj.Mittite in dexteram na uigij rethe.Dextera eñ nauigij eſt eccleſia:⁊ ſignat bo na ſpiritualia ⁊ eterna:ad quoꝝ ꝓculdubio captionē rethe volūtatis ⁊ affectionis debet extendi: ⁊ non ad ſiniſtram bonorum temporalium relaxari. Iſta ſunt enim Rethia.

Mergenda ꝑ contritionem.
Lauanda ꝑ confeſſionem.
Reficienda ꝑ ſatiſfactionem.

Quđ ergo rethia affectionum ſint ꝑ contritionē in ma ri mergēda.Patet Math.iiij.Uidi duos fratres mit tentes rethia in mare.i.in amaritudinē contritionis Item ꝙ iſta rethia ꝑ confeſſionem ſint lauanda.Pa-tet Luce.v.Ubi piſcatores deſcenderāt ad littus ⁊ la-uabant rethia ſua.Item ꝙ ꝑ ſatiſfactionem ſint refi-cienda.ptꝫ Math.iiij.vbi Ieſus vidit Iacobum ⁊ Io hānem reficientes rethia ſua.Iſtud eſt ergo rethe mē tale qđ ſignat cordis affectionem. ¶ Secundo dico ꝙ eſt rethe verbale qđ ſignat verbi predicationem.Pre dicatio eñ doctorum dr̄ rethe: q: iſto mediāte hoīes in naui vel mari huius mundi ꝑ conuerſionem capi-untur ⁊ ad litus fidei ⁊ eccle̅ ꝓtrahunt. vñ Mar.j.ꝙ Ieſus vidit Symonem ⁊ Andream mittētens rethia ſua in mare:erant enim piſcatores: dixit eis. Uenite poſt me:faciam vos fieri piſcatores hominū.Iſtud ñ guraṫ.iij.Reg.vij.vbi hyram fecit capita duarum co-lūnarum ad moduꝫ rethis.Duo eñ colūne duo ſunt t̄ſtamenta:que vtꝙ rethe autoritatum ⁊ ſententiarū:in habēt.in quo myſteria regni dei ſpiritualiter continē tur.Exo.xxvij.facies craticulam in modū rethis ene am. ¶ Tertio dico:ꝙ eſt rethe reale: qđ ſignat ec-cleſie congregationem.Eccleſia eniꝫ eſt rethe ⁊ ſagēa miſſa in mare huius mundi:in quo omnia genera pi ſcium.i.hoīum congregant.⁊ in fine ad littus mortis ⁊ iudicij pertrahunt ⁊ boni in reſeruationem paradi ſi eligunt:mali vero in infernum reijciunt.Mat.xiij. Iſtud eſt rethe ſymonis qđ plenum fuit magnis piſci bus centum quinquaginta tribus ⁊ cum tāti eſſent nō eſt ſciſſum rethe.Ioh.xxj.Per iſtos eñ piſces vniuer ſitas fidelium deſignat ꝑ eo: q: quotquot fuerunt ibi piſces:tot ſpecies hoīum ſunt eccliam repñſentantes. Rethe tamen iſtud .ſ. eccleſia ꝓpter iſtorum multitu dinem non ſcinditur.quia.ſ.eccleſia nunꝙ ꝑ ſciſmata diuiditur aut caſſatur.Una eſt eñ columba mea ⁊c. Iſtud eſt ergo triplex bonum rethe ⁊ ſpūale.ſ.eccleſia ſtice cōgregationis.Dñice predicationis. Sanctifice
B affectionis ſeu meditationis. ¶ Sed adhuc dico:ꝙ rethe pōt accipi in malo.Et ſic ſignat oē illud ꝑ quod homo capiṫ.inuoluiṫ vel decipiṫ. Et ſic dic ꝙ ꝑm ꝙ i uenio tria genera rerū que rethibus capiuntur. viꝫ. Piſces, cum ceteris natatilibus . Fere cum ceteris greſſibilibus.Aues cum ceteris volatilibus poſſunt inueniri tria genera maloꝝ rethium ſpūaliuꝫ viꝫ.

Rethe deliciaꝝ.ad capiendum carnales ⁊ natatiles
Rethe diuitiaꝝ ad capiendum auaros greſſibiles.
Rethe eminentiaꝝ ad capiendū ſupbos ⁊ volatiles.

Irretiunṫ ergo carnales in rethi corꝑalium deliciaꝝ. Et ſic loqṫ ſcriptura.Eccl's.vij.vbi nominat mulierē ſagenā vincula mqṫ ſunt manus eius:ſagena cor eius Sic loqṫ etiā.prouer.vij. vbi de mala muliere loquēs dicit.Quđ irretiuit iuuenē multis ſermonibus:⁊ ſta-tim eam ſequit̄ qſi bos ductus ad victimā: ⁊ neſcit ꝙ ad vincula ſtultus trahatur.Et bñ dicit ſermonib⁹ q: ꝓcerto falſi ſermones ſiue mulierum ſiue adulato-rum ſunt rethe qbus incanti homines capiunṫ.vnde Prouer.xxix.Homo qui blandis fictiſꝙ ſermonibus loquitur amico ſuo:rethe expandit pedibus ſuis. ¶ Item dico ꝙ irretiuntur auari in rethi diuitiarū tpalium.Sūma eñ mundi bona ſunt quedaꝫ rethia vbi dum incaute homines appropinquāt:ſubito dya bolus auceps trahit cordā auaricie:⁊ eos ibi detinet ⁊ inuoluit.Figuratus in illo leunculo q̄ leo factus eſt ⁊ didicit rapere ꝑdam:cui dicitur.Extendaꝫ ſup te re the meum:quia.ſ.tales hoīes leonini qui non querūt niſi ꝑdam bonoꝝ tpaliuꝫ acquirere:in rethe auaricie finaliter inuoluuntur:de quo recedere a dyabolo pro hibenṫ.Eze.xij.Extendam ſup illum rethe meū:⁊ ca-pietur in ſagena mea adducamꝙ eum in babylonem ibiꝙ morietur.Tales eñ qui in rethi auaricie capiū-tur:in babilonem infernalem deducunṫ: ⁊ ibi ꝑ eter-na ſupplicia moriunṫ.Et iſta ſunt ꝓprie rethia relin-quenda:de qbus fit mentio ſupra de relinquere.§.j. ¶ Item dico:ꝙ irretiunṫ ſupbi in rethe eminentiaꝝ ſecularium.Mundi enim dignitates ⁊ eminētie ſunt quedam rethia qbus capiunṫ ſupbi ⁊ ambitioſi:ſicut aues q̄ alte volantes qñꝙ inueniunt rethe appenſuꝫ in altis mōtibus ⁊ arborib⁹:qbus ſubito ſe inuoluūt ſicut patet de aue q̄ diciṫ auiceca.Sic ſuperbi alte vo lantes:in dignitatibus mundi inueniunt rethe pom parum qbus ꝑ ſupbiam ſe inuoluunt. Oſee.v.Quaſi rethe expanſum ſup mōtes thabor.Thabor eñ inter ꝑtaṫ:veniat lux.Quia.ſ.illi qui inuoluntur in rethi eminentie ſeu auaricie in montibus dignitatum:ni hil querunt niſi aduentum lucis:ideſt niſi ꝙ in luceꝫ veniant facta ſua.Iſta ergo ſunt tria genera maloruꝫ rethium:que ꝓculdubio ſunt fugienda ⁊ relinqūda. Iuxta illud.Math.iiij.Relictis rethibus ⁊ pr̄e ſecu-ti ſunt eum.Uide.ſ.de relinquere.§.j.Et iſta de rethi bus ſufficiant in bono ⁊ in malo.Uide de ligare: ⁊ de vinculis:⁊ in certis titulis ſimilib⁹.

Retinere. Nota ꝙ in ſcriptura multiplex retentio reꝑitur viꝫ. A

Retentio nocens ⁊ damnificans.
Retentio docens ⁊ notificans.
Retentio arcens ⁊ rectificans.
Retentio ſeruans ⁊ ſaluificans.

Primo dico ꝙ inuenitur retentio damnificatiua.Et iſta ꝓcerto eſt retentio diuitiaꝝ que ꝑ elemoſynas nō expellunṫ.Retentio miſerorum qui in ſeruitutem re tinenṫ ⁊ includunṫ:nec liberati reſtituunṫ. Retentio peccatoꝝ:qui ꝑ confeſſionem non excludunṫ. Omnis enim talis retentio periculoſa eſt. Quia ꝓcerto ſicut ſanguis mēſtruus ⁊ alij mali humores in corpore re tenti nec euacuati.multas infirmitates ⁊ qñꝙ etiam mortem cauſant.Sic bona terrena in archis.peccata vero in cōſcīetijs retenta:multoꝝ vitioruꝫ: ⁊ finaliter mortis eterne ⁊ infernalium tormentoꝝ pericula ge-nerant .Quod etiam de impijs verū eſt:qui ſcꝫ in ſuis carceribus retinēt paupes ⁊ captiuos.Et etiaꝫ de vſu rarijs:qui ſcꝫ paupes ſuis falſis contractibus laquea tos retinēt ⁊ obligatos.ipſoſꝙ ꝓprijs ſubſtantijs ſpo liant deuorantes:ſimiles illi piſci qui dr̄ pina.Qui te ſte Pli.cum ſit de natura conchilium teſtam ſuaꝫ la-te apit:⁊ piſciculos ibi recipit:quos tandem retinen-do ſe claudit:⁊ retentos deuorat ⁊ conſumit.Sic vere vſurarij piſciculis.i. paupibus ſub ſpē charitatis ſe aperiunt .quos cum ſuis laqueis ⁊ contractibus inuol uerint:tamdiu retinent inuolutos.ꝙ quicqđ habent deuorant ⁊ conſumunt.Idem vero faciunt tyranni:q̄ ſcilicet captiuos ſuos vſꝙ ad mortem ſolent:niſi ſe re dimant:retinere.dicentes .ſ.illud.Math.v.Amen di co tibi :non exibis inde ſcꝫ de carcere:donec reddas vl timum quadrantem. Talis fuit pharao:qui.ſ.filios

Ayuntamiento de Madrid

iſrael in ſeruitute ꝑpetua retinere volebat: itaq̄ ipſos non niſi violenter dimittere volebat. vñ Exo. x. ſibi dñs dr mandaſſe. Adhuc inquit retines populū meū ⁊ non vis dimittere eum. En pluam gradinem multam nimis q̄lis non fuit in egypto. Mō etiam dici poteſt de tenacibus qui diuitias ſuas retinēt nec dimittunt: niſi forte qñ ꝑ mortem aut tribulationem ꝑmuntur. Exemplo ſpongie q̄ aquas bibit ⁊ eas retinet: nec dimittit niſi qñ comprimit violent. Apoc. c. iij. Tene qđ habes. Iſta eſt igit retentio damnificatiua.

B ¶ Scđo dico: ꝙ inuenit retentio notificatiua. Et iſta certe eſt illa qua nos in mente nr̄a retinemus dei mādata ⁊ documenta: peccata ⁊ nocumenta. Uirtus eñ retentiua valde ꝓficit ſanitati: q2. ſ. niſi iſta eſſet: cibaria ſtatim emitterentur nec digererent: ⁊ ſic corpus minime nutriretur. Sic vere virtus retētiua ⁊ memoratiua valde proficit anime ſanitati: q2 ſc3 niſi ꝑ quiq3 ſenſus recepta retinerēt ⁊ memorie cōmēdarent: nūq̄ aīa ſpūaliter nutriret. vñ Luce. viij. dr. Qui autem in terram bonam. hi ſunt q̄ in corde bono ⁊ optimo audientes verbum retinent. ⁊ fructum afferunt in patiētia. Iſta eſt igit retentio notificatiua. ¶ Tertio dico ꝙ inuenit retentio modificatiua: ⁊ iſta eſt illa q̄ nos retinemus ⁊ retrahimus ⁊ coibemus malos appetitus ne corruant in malos cōſenſus. Et q̄ etiam nos retinemus alios quos ſc3 videmus ad malum labiles ⁊ decliues. ne ſc3 ruāt in aliquos malos actus. Nota. n. moledini retinet. ne nimis impetuoſe currat per pondus lapidis ſeu mole. ⁊ ꝑ retinaculum qđ eſt ibi. Sic vere pondus diuini timoris. ⁊ retinaculū tpantie moderantis. ⁊ prudentie gubernantis. ⁊ boni etiam pdicatoris admonētis. debet mētes nr̄as ab impetu malorum appetituum aut actuū retinere. ⁊ ſub debita regula coercere. vñ. ij. Regū. xviij. dr. ꝙ ioab cecinit buccina ⁊ retinuit ppl'm ne pſequeretur fugientem iſrael. Iſta eſt ergo retentio modificatiua. ¶ Quarto dico: ꝙ inuenitur retētio ſalnificatiua. ⁊ iſta nihil aliud eſt ꝙ̄ perſeuerantia que ſc3 alias virtutes retinet ⁊ reſeruat. Non ſufficit eñ ꝙ canis pdam capiat niſi pdam captam reſeruet ⁊ retineat. Uirtutes igitur capiamus ⁊ cuſtodiamus. Uñ Heb. iij. Domus inquit xp̄i. ſumus nos: ⁊ ſi fiduciam ⁊ gloriam ſpeiuſq̄ ad finem firmam retineamus. Hec igit ſufficiant de retinere. Uide de tenere. ſeruare ⁊ preſeruare ⁊c.

A Retrahere.

Cum retractio ſit idē qđ aliqd ab aliquo termino vel ꝓpoſito retrotractio. poſſumus dicere ꝙ eſt. ſ. Retractio.

Uirtuoſa.
Uitioſa. et
Periculoſa.

Uirtuoſa dico: ſicut cū nos retrahimus nos ⁊ alios a pctō. Uitioſa etiam cū nos retrahimus nos ⁊ alios a bono ꝓpoſito facto ſeu cōſortio. Periculoſa etiam ſicut cū ꝑ diuinam ⁊ occultā ſententiam mali retrahunt ab huis mundi vita ⁊ ſolatio. De talibus ergo retractionibus multa poſſent dici: ſed autoritates vocales deſunt. Uide ergo de trahere. extrahere. amouere. reducere ⁊c.

A Retorquere. retortus.

Uide infra torquere.

Retribuere.

Nota ꝙ retribuere idē eſt qđ recompenſare. ſatiſfacere. reddere: vel pro aliquo beneficio vel maleficio cōpetens premiū aſſignare. Et dicitur a re ꝙ eſt cōtra: ⁊ tribuo buis. Unde retribuens quaſi ecōtrario tribuēs. Retributio eñ ſemp ſupponit precedere tributionē. Et ſic tribuere ſe habet per modum meriti. ⁊ retribuere per modum premij. Notare ergo poſſumus: ꝙ in ſcriptura inuenit. ſ. retributio.

Meritoria.
Damnatoria
Saluatoria.
Afflictoria.

Primo dico: ꝙ eſt retributio eq̄tatis ⁊ iuſtitie. Et iſta eſt illa q̄ quilibet tenet retribuere ⁊ recōpenſare alteri bñficia que ab ipſo recepit. tā deo. ſ. ꝙ̄ primo. Deo dico ſm ꝙ eſt ſibi poſſibile. iuxta illđ. pſ. Quid retribuam dño ꝓ oibus q̄ retribuit mihi. Calicem ſalutaris accipiam ⁊ nomē dñi inuocabo: ac ſi diceret. Aſſi non poſſum deo retribuere ſeu ſatiſfacere. ſaltem teneor ꝑ orationē ⁊ gr̄arum actionē nomē ipſius inuocare: Proximo etiam facienda eſt retributio. ſatiſfactio ⁊ recōpenſatio de bñfactis ⁊ de bñficijs ꝑ ipſum acceptis. Uñ. puer. xij. De fructu oris ſui vnuſquiſq̄ replebitur bonis: ⁊ ſm opera manuum ſuarum retribuetur ei. Eccli. vij. Honora patrem tuum ⁊ matrē tuam. ⁊ retribue illis quō ⁊ illi tibi. Exēplo ciconiar̄ que ſm Pli. ſunt aues maxime pietatis. Parētes. n. ſuos ſenio cōfectos ſolent nutrire: ſicut in iuuentute ab ipſis fuerant enutrite. Mō eſt cōtra multos ingratos ⁊c. De iſta autem retributione vide. ſ. vbicūq̄ agitur de gr̄arum actione. Iſta eſt ergo retributio equitatis ⁊ iuſtitie. ¶ Secundo dico: ꝙ eſt retributio prauitatis ⁊ nequicie. q2. ſ. multi ſunt ita puerſi: ꝙ non ſolū ꝓ bonis nō retribuūt bona. immo etiā ꝓ bonis multotiēs reddunt mala. pſ. Retribuebant mihi mala ꝓ bonis ſterilitatem aīe mee. ¶ Tertio dico: ꝙ eſt retributio bonitatis ⁊ clemētie. Et iſta eſt illa q̄ deus retribuit bonis ⁊ iuſtis retributionem vite eterne. puer. xij. Iuſtis retribuent bona. Nullum eñ bonum facit homo quin retribuat ei. vel in hoc ſeculo. vel in futuro. Uerūtñ melior eſt futura retributio ꝙ̄ ſit preſens Melius eñ retribuit filio ꝙ̄ ſeruo: ꝙ̄uis ſeruꝰ quotidianam mercedem accipiat. filius vero ad futuram attendat hereditatem. Q2 ſc3 ſeruus modico pn̄ti ſalario cōtentatur: filius vero expectans hereditate paterna finaliter premiatur. Sic vere multi ſunt ſicut ſerui qui in pn̄ti ſeruiunt ⁊ aliqua bona faciūt. ⁊ bona tēporalia a deo. ſicut totale ſuū ſalarium accipiunt. Boni vero ſunt ſicut filij q̄ a deo patre parum recipiunt in hoc mundo. ſed ab ipſo retributionem eterne glorie recipient in futuro. Luce. xiiij. Retribuet tibi in retributione iuſtorum. Et in pſ. Expectant iuſti donec retribuas mihi. Iſta eſt ergo retributio bonitatis ⁊ clementie. ¶ Quarto vero dico ꝙ eſt quedā retributio feueritatis ⁊ potentie. Et iſta eſt illa qua deus remunerat malos in inferno. retribuens eis ſupplicia que merentur. dicēs illud. Deut. xxxij. Mea eſt vltio ⁊ ego retribuam eis in tp̄e vt labat pes eorum. Teſte eñ ſapiēte. Eccli. xi. facile eſt deo in die obitus retribuere vnicuiq̄ ſm vias ſuas. Deus eñ tunc retribuet abundāter facientibus ſuperbiam. q2 ſicut dicitur. Eſai. lxvj. Uox domini reddentis retributionē inimicis ſuis ⁊c. Uide ſupra de reddere. de Reſtituere ⁊ de dare. de ꝑmio. de mercede ⁊ ſimilibꝰ.

Retro. retrorſum. A

Nota ꝙ iſta aduerbia retro ⁊ retrorſum videntur ſignificare partē interiorē ⁊ poſteriorē. Significant eñ quandoq̄ preteritum. qñq̄ futurum. Et ſic generaliter eſt aduertendum ꝙ diuerſimode ſignificant in ſcriptura. Unde nota ꝙ Retro ſunt aliqua.

Uidenda.
Timenda
Cauenda.
Habenda
Spernenda.
Promerenda
Pauefcenda

Primo ergo dico: ꝙ eſt vnū retro qđ eſt attēdendū. ⁊ iſtud ſignat oīa illa que nobis retroacto tempore acciderunt. vic3 vitia que cōmiſimus: bñficia que recepimꝰ ſupplicia q̄ ſuſtinimꝰ ⁊ bona q̄ facere potuimus ⁊ obmiſimꝰ. Collū eñ factū fuit flexibile ⁊ mobile vt hō poſſet poſt ſe reſpicere. ad denotādū ꝙ ad virū diſcretū ptinet ſeipſū ꝑ cōſideratōe3 ad retroacta flectere: ⁊ ipa i mēte gere re ⁊ hr̄e. ſicđ ciuitate peccatrice dr̄ Tren. j. ꝙ ipa gemēs ⁊ uerſa eſt retrorſum. Et iō ſctā aīalia nō ſolum a parte ante: ſ3 etiā a parte retro habebāt oculos. Apoca. iiij. Animalia

Et ſic dico ꝙ eſt Retro.

Penalitatis
Mortalitatis.
Iniquitatis.
Humilitatis
Proſperitatis.
Diuinitatis.
Aduerſitatis

Ayuntamiento de Madrid

Animalia erāt plena oculis ante ⁊ retro. ⁊ Judicū. xx. Beniamin aſpiciēs retro vidit flāmas in ſublime ferri. ⁊ Eſai. xliiij. Cōuerſi ſunt ſapiētes retrorſū. Iſtud eſt ergo vnum retro attendendum. ¶ Scđo dico: ꝙ ē vnum retro metuendum. ⁊ iſtud ſignat mortem. iudicium ⁊ infernū. Iſta em̄ dicunt eſſe retro: quia nos ſequunt ⁊ perſequuntur. quia non vident nec cognoſcūtur: quia ſcilicet homo non videt retrorſe: ⁊ q2 etiam iſta pre oculis a fatuis non habentur. Inimici em̄ qui pugnant a parte retro. magis ſunt timēdi. q2. ſ. eoꝝ inſidie non pn̄t bñ ꝑpendi. ij. Paral. xiij. Jeroboā retro moliebatur inſidias. Dum em̄ ceruꝰ ad venatorē qui ante ipſū ſibilat reſpicit. Venator qui retro latet ipſū ſagitta percutit ⁊ occidit. Et ideo talia q̄ modo ſunt retro: ⁊ q̄ mō ſunt nobis incognita ⁊ ignota: debēt diſcrete meditari. ⁊ magis a ſapientibus formidari pſ. Conuertant retrorſum ⁊ erubeſcant. Iſtud eſt igitur
B retro qđ eſt metuendum. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vnum retro qđ eſt ꝑcauendū: ⁊ illud retro nihil aliud eſt ꝙ̄ pctm̄ vel etiam ſtatus pctī. Pctōr em̄ ⁊ pctm̄ dr̄ eſſe retro: q2. ſ. peccatores pctm̄ retroponunt: nec de ipſo tollendo curant. vel etiā pctm̄ occulte nobis inſidiant vl' ꝓ eo etiā ꝙ ante oculos non hr̄. Pctōres etiā retro dicunt ꝓ eo ꝙ de ipſis apud dn̄m non curat. imo i inferno retroponent: ⁊ retro a facie dn̄i reijcient. vñ de pctōribus dr̄. Hie. vij. ꝙ facti ſunt retrorſū ⁊ nō in añ i. in ſtatu pctī nō gr̄e. Pctōr em̄ eſt ſemꝑ retro deū. i. in ſtatu pctī. Juſtus vō dr̄ ſꝑ eſſe ante deū. ſ. in ſtatu gr̄e. iuxta illud pſ. Non receſſit retro cor nr̄m. ⁊ declinaſti ſemitas nr̄as avia tua. Iſtud eſt illud retro i quo cecidit heli ꝑ deſperatione. De quo dr̄. j. Regū. iiij. ꝙ audita morte filioꝝ ⁊ captiōe arche, deſcendit de ſella retrorſum ⁊ cōfractis ceruicibus expirauit. Q2 ſcʒ q̄cunq; retro a ſtatu gr̄e ad ſtatū pctī cadit: niſi ipſum ſubleuet deus, morte incurrit ſpiritalē ⁊ eternā. Geñ. xlix. Cadat aſcenſor eius retro. Et ideo. j. Thimo. v. dr̄ ꝙ multe vidue abierunt retro poſt ſathanā. Retro. n. ire nihil aliud eſt: ꝙ̄ a recto itinere iuſticie retrocedere ⁊ abire. Exēplo planetaꝝ q̄ qn̄q; efficiunt retrogradi. Exēplo etiā fluminis q̄ per virtutē lapidis achatis qn̄q; a magis retrouertit a rectitudīe curſus ſui. ſicut dicit Pli. q2. ſ. magi demones mediante lapide. i. auricia pctī retrouertunt a rectitudine iuſtitie ſpiritales. ⁊ faciunt eos retrogrados. i. peccatores ⁊ obſtinatos. quēadmodū ſunt illi q̄ nihil volunt facere iuſte vel recte. immo quicquid faciunt agunt more cācri retrograde ⁊ iniuſte. Joh. vj. Multi diſcipuloꝝ abierūt retro: ⁊ iā cum xp̄o non ambulabant. Cuius tñ cōtrarium eſt de iuſtis. de quibꝰ dicit. ij. Regū. j. ꝙ ſagitta ionathe. i. volūtas viri iuſti nūq̄ retrorſū abijt. Eſa. l. Ego aūt non cōtradico. retrorſum nō abij. Dico igit ꝙ eſt vnum retro qđ eſt precauendum. ¶ Quarto dico ꝙ eſt vnum retro. qđ eſt acquirendum. Et iſtud eſt retro quod ſignat ſtatum pnīe: quia. ſ. penitētia facit hoīes reuerti ad ſtatum gr̄e quē dimiſerunt per peccatum. Sicut de magdalena penitēte dr̄. Joh. xx. ꝙ cōuerſa retrorſū vidit ieſū. ⁊ illud. Treñ. j. Iſta gemēs conuerſa eſt retrorſum. Vel etiam ſignat ſtatū humilitatis: q2. ſ. viri humiles non ſe reputant dignos apparere ante ſed magis eſſe retro. i. in ſtatu poſteriori: ⁊ depſſiori: ſicut de muliere emorroiſſa legimꝰ. Luce. viij. ꝙ ipſa acceſſit retro ⁊ tetigit fimbriā ieſu. ⁊ ideo meruit ſanari. Sicut etiam de Magdalena legit. Lu. vij. ꝙ ſtans retro ſecus pedes ieſu. flendo. lauādo. tergendo ⁊ oſculādo pedes domini meruit audire a dn̄o Dimiſſa ſunt ei pctā multa. qm̄ dilexit multū. Iſtud eſt ergo vnū retro acq̄rendū ⁊ habendū. ſ. ſtatus penitētie ⁊ hūilitatis q2. ſ. ſicut bos ſm̄ Pli. paſcitur retrocedendo. ſic iuſtus paſcitur gratijs ⁊ impiguatur virtutibꝰ retrocedendo. ꝑ penitentiā ⁊ humilitatem retro ſe tenendo. de quo Geñ. xlix. Gad accinctus preliabitur ante eū. ⁊ ipſe accinget retrorſum. Iſtud eſt ergo vnum retro quod eſt acquirendum.

¶ Quinto dico: ꝙ eſt vnū retro qđ eſt dimittēdū. Et C
iſtud retro ſignat ꝓſperitatē mundanā ⁊ bona huius mundi. q̄. ſ. retro ducunt eſſe. q2 retro nō ante in morte remanebunt. Vel retro: q2. ſ. retro nos debent eſſe. i. ī obliuione ⁊ contemptu. ipſaq; debemus retroponere ⁊ ante mētis oculos non hr̄e. Juxta illud apl̄i. Phil. iij. Que retro ſunt obliuiſcens. ad ea vero q̄ ante ſunt extendēs meipſum. Deſtinatum ꝓſequor ad brauiū ⁊ iſtud potiſſime requirit in religioſis: q̄. ſ. nunq̄ dn̄t retro reſpicere ad bona mundi que poſt ſe reliquerūt ſed recto itinere ſine retroceſſione ad deū ꝑ paupertatis ſemitam ambulare. Q2 ſicut. ſ. dr̄. Geñ. xix. Vxor loth retro reſpiciēdo mutata eſt in ſtatuā ſalis. Quia ſicut dr̄. Luc. ix. Nemo mittens manū ſuā ad aratrū ⁊ aſpiciens retro aptus eſt regno dei. Qđ tñ eſt cōtra multos modernos religioſos: q̄ ꝓ certo oculū cordis ſemper hñt retro ad deſiderium terrenoꝝ. Similes ſaturno. q̄ tunc dr̄ eſſe peſſimꝰ qn̄ eſt retrogradus: q2. ſ. illi religioſi ſunt peſſimi q̄ retrogradi dicunt. i. qui ad retro dimiſſa ꝑ ipſos more canis reuertētis ad vomitum cōuertunt. pſ. In cōuertendo inimicos meos retrorſum: ipſi infirmabunt ⁊ peribunt a facie tua. et ideo bene ꝑcepit. Luc. xvij. Qui in agro eſt nō redeat retro. Q2 ſicut dr̄. ij. Petri. ij. Melius eſt viā veritatis nō agnoſcere ꝙ̄ poſt agnitā retrorſum conuerti. Iſtud eſt ergo vnum retro. qđ eſt dimittendū. ¶ Sexto vero dico ꝙ eſt vnum retro qđ eſt ꝓmerendum. Et iſtud eſt retro quo xp̄s a dignitate ꝓpria retroceſſit: qn̄ humanam carnē aſſumpſit. Figuratus in ſole: q̄ ſicut. iiij. Regū. xx. dr̄. Reuerſus eſt retrorſum. x. gradibus. vñ eccl̄i. xlviij. Retro rediit ſol ⁊ addidit vitam regi. ¶ Sed ſeptimo etiā pōt dici: ꝙ eſt vnū retro qđ eſt paueſcendum. ⁊ iſtud eſt illud quo mali in iudicio ꝓijcient retrorſum. ſ. inferius in inferno. De quibus dicitur. Joh. xviij. Abierunt retrorſū ⁊ ceciderūt. Sic ergo pʒ quō ad ſeptē gn̄a rerū poteſt referri illud aduerbiū retro ⁊c. Vide ſupra de poſt. ⁊ poſterius.

Reuelare.

A Nota ꝙ reuelare nihil aliud eſt ꝙ̄ ſecretum ſuū alicui declarare. ⁊ illud dr̄ reuelare. quaſi retro velare. i. contrarium de velare. Et notemus ꝙ in ſcriptura inuenit quadruplex genus reuelationis. ſ. Reuelatio.

Admirabilis ⁊ gratioſa.
Commendabilis ⁊ virtuoſa.
Deteſtabilis ⁊ vitioſa.
Confuſibilis ⁊ tedioſa.

Prima eſt reuelatio diuine inſpirationis. q2 ſicut dicit. Job. xij. Ipſe eſt q̄ reuelat ꝓfunda de tenebris. Secunda eſt reuelatio mētalis cōfeſſionis. De q̄ in pſal. Reuela dn̄o viā tuā. Tertia eſt reuelatio hūane oſtentationis. contra illud. Prouer. xxv. Secretum extraneo ne reueles. Quarta vero eſt reuelatio eterne confuſionis ⁊ dānationis. Vñ ale damnate dr̄ Eſai. xlvij. Reuelabitur ignominia tua. ⁊ videbit opprobrium tuū. De iſtis igitur q̄tuor generibꝰ reuelationū ⁊ manifeſtationū aliq̄d per ordinē eſt dicendum. ¶ Dicamus igit p̄mo ꝙ eſt quedā reuelatio diuina valde mirabilis. Et iſta eſt illa q̄ deus reuelat ſecreta que latuerant illis quibꝰ datum eſt deſuꝑ reuelari: q2. ſ. deus multa abſcondit a ſapientibus ⁊ prudentibus ⁊ reuelat ea paruulis. ſicut dr̄ Mat. xj. Deus enim eſt ſicut rex q̄ ſecrete cū cōſiliarijs ſuis tractat de regimine regni ſui. ⁊ tandem quod ordinatum ſecrete fuerat. diuerſis diuerſimode publicat ⁊ reuelat. Quia ſcʒ deus in ſecreta camera ſue occulte ꝓuidentie primo diſponit omnia que facit: ipſaq; primo ſuis ſecretarijs ſcʒ angelis oſtendit. ⁊ tandem ſeneſcalcis ⁊ balliuis regni ſui ſcʒ ꝓphis ⁊ apl̄is ipſa primo declarat. ⁊ finaliter per ipſos omnibus publicat ⁊ denunciat. Sic fecit deus de ſecreto ſue beate incarnationis. Sic facit deus de ſecreto ſue ꝓuidentie ⁊ mundi gubernatiōe. Sic facit deus in vltimo iudicio ⁊ in die ſue magne iuriſdictionis. Et ideo de multiplici reuelatione dei

Ayuntamiento de Madrid

poſſumus exponere verbum illud ſcꝫ Eſai.lvj. Iuxta eſt ſalus mea vt veniat. ⁊ iuſtitia mea vt reueleť. In q̄bus verbis oſtenduntur quatuor que a deo ſunt vł erũt hominibus reuelata. Et iſta ſunt aliqua que pertinẽt ad ligam amoris. Aliqua que pertinent ad culmẽ honoris. Aliqua que pertinent ad limaꝫ rigoris. Aliqua que pertinent ad lucẽ ſplẽdoris. Et ideo dico: ꝙ apud deum eſt ſcꝫ reuelatio. amoroſa. fructuoſa. rigoroſa. luminoſa.

Prima fuit in verbi incarnatione. Iuxta eſt inquit.
Secunda erit in aīe ꝓmiatione. ſalus mea.
Tertia eſt ĩ impioꝝ condemnatione. iuſtitia inquit.
Quarta eſt in ſecretoꝝ demonſtratione. reueleť inq̄t.
Et ſic dico ꝙ eſt quedã reuelatio.
Grandis amoris.
Summi valoris.
Magni rigoris.
Magni ſplendoris.

Eſt dico quedã amoris reuelatio ineſtimabilis. ⁊ iſta eſt illa q̃ ipſe deus ſe per carnis aſſumptionẽ hoībus reuelauit que oſtendiť cuꝫ dr̃ iuxta eſt: q̄.ſ. per iſtam iſte factus eſt iuxta nos in iſto ſeculo. ſocius ⁊ vicinꝰ ps̄. Iuxta eſt dñs his qui tribulato ſunt corde: ⁊ hũiles ſpũ ſaluabit. de quo Eſai.xl. Reuelabiť gl̃a domini. ⁊ videbit omnis caro pariter ſalutare dei. Sicut eñ ſol aliq̄ñ diu latet ĩ nubilo. qui tandẽ clare hoībꝰ reuelatur. Sic deus q̄ ab origine mundi latuerat a viſibus hoīuꝫ. fuit ĩ incarnatione publice reuelatꝰ Lu. ij. Viderunt oculi mei ſalutare tuum. qđ paraſti ante faciem oīum populoꝝ. Lumẽ ad re.gen. ⁊ glo.ple.tue iſrael. Iſta eſt ergo reuelatio amoris ineſtimabilis. Iuxta ẽ inq̄t. Amor eñ ineſtimabilis iudicať. ꝙ rex iuxta paupem velit ſedere. ⁊ multo fortius ꝙ deus voluerat ꝑ incarnationem iuxta hoīes hõ corporeus apparere. Iudi.ix. Conſtituerunt regem abymelech. iuxta quercũ que eſt in ſychẽ. ¶ Deinde dico. ꝙ eſt q̄dã dei reuelatio valoris incõꝑabilis. Et iſta eſt illa q̃ deus ſe reuelat aīabus q̄ ſunt in paradiſo. ſe eis ꝑ viſionez btificam intimando ⁊ ſalutem perpetuam influẽdo. Et hoc oſtẽdiť cũ dr̃. Salus mea. Eſai.xlv. Iſrael ſaluatus eſt in dño ſalute eterna. Unde de tali reuelatione dr̃.ij. Coꝝ.iij. Nos aũt reuelata facie gl̃iam dñi ſpeculantes. transformamur a claritate in claritateꝫ. Iſta eſt ergo reuelatio valoris incõꝑabilis. ¶ Deniq̄ dico ꝙ eſt quedã dei reuelatio rigoris intꝑabilis. Iuſtitia inq̄t mea. ⁊ iſta eſt illa q̃ deus reuelabit in iudicio abſcondita ⁊ occulta hoīum fallacium ⁊ maloꝝ q̄ recte ſunt ſicut tortuce que infra teſtã ſuam taliter ſe occultat: ꝙ nihil de ipſa vr̃ penitus ꝓter teſtã. q̄ñ tñ ĩ aqua calida ponitur tunc oñdit ⁊ manus ⁊ pedes. ⁊ ſic q̄cq̄d ſub teſta latuerat reuelať. Sic vere multi ſunt ita inuoluti in vita iſta in teſta cuiuſdam exterioris ficte conuerſationis: ꝙ malefacta ipoꝝ nõ pñt nec inſpici. nec cognoſci. Sed ꝓcerto in die iudicij. q̄ñ in aq̄ calida eterne miſerie bullient. tũc oīa q̃ in ipſis latuerãt reuelabũt ⁊ caput ſue male intẽtiōis pedeſq̄ ſue male affectiōis oībꝰ intuentibꝰ mõſtrabũť. iuxta v̄bũ ſaluatoris. mat.x. Nõ ẽ opertũ qđ nõ reueleť ⁊ occultũ qđ non ſciatur. Tunc eñ oīs vſurarioꝝ cõtractus falſus reuelabitur. Tũc hypocritaꝝ cooperta. falſa intẽtio manifeſtabiť. ⁊ quicq̄d in cõſciẽtia latuerat: qđ nõ ꝑ confeſſionẽ vel ꝯtritionẽ deletum eſt. ibi corã cũctis viuentibus oñdeť. Ideo bñ cõſulit. Eccli.j. Ne fueris hypocrita in cõſpectu hoīuꝫ. ne forte cadas ⁊ reuelet deus abſconſa tua ĩ medio ſynagoge. j. Coꝝ.iij. Dies dñi declarabit. q2 igne reuelabiť vniuſcuiuſq̄ opꝰ q̄le fuerit. Iuſtitia inq̄t mea. vñ in ps̄. In conſpectu gentium reuelabit iuſtitiam ſuam. Iſta eſt ergo reuelatio rigoris intꝑabilis. ¶ Inſuper dico ꝙ eſt reuelatio ſplẽdoris inobfuſcabilis. ⁊ iſta eſt illa. q̃ deus ꝓphis ⁊ ſanctis ſecrete reuelauit futura. Et hoc eſt qđ oſtenditur in verbo reuelabiť. Qz ſicut diciť in ps̄. Dñs reuelabit cõdenſa. ⁊ in tẽplo eius oẽs dicent gl̃aꝫ. Et eſt ſciendum ꝙ reuelatio ſecretoꝝ dei voluntatis magis conſueuit fieri ſimplicibus q̄ ſapientibꝰ. Magis humilibus q̄ ſublimibus. magis pauperibus q̄ diuitibus. Sicut ad literã videmꝰ de ꝓphis ⁊ apl̄is: qui fuerunt valde d̾ modico ſtatu. i. de humili plebe. Amos eñ fuit paſtor. petrus piſcator. paulus perſecutor ⁊c. Spũs vbi vult ſpirat ⁊c. Sicut eñ ſol ſolet ſm̄ diuerſitatem nubium ſe diuerſimode reuelare. ⁊ inde eſt ꝙ ſm̄ ꝙ nubes magis eſt rara vel clara. denſa vel ſpiſſa ſol clarius vel turbulentius in ea reuelať. Sic ſm̄ ꝙ deus inuenit mentem humanam diſpoſitam ſibi per reuelationes ⁊ inſpirationes amplius intimať. Oleũ enim infuſum in ꝓfundum maris. clarificat totum mare. ibiq̄ facit reuelari ⁊ apparere illa que primitꝰ latitabant. Sic vere gr̃a dei effuſa in ꝓfundo cordis. ibidem reuelat ⁊ manifeſtat illa q̃ pertinent ad ſalutem. vñ de deo diciť. Dañ.ij. Qđ ſpũs reuelat ꝓfunda ⁊ abſcõdita ⁊ nouit ĩ tenebris ꝯſtituta. ⁊ lux cũ eo eſt. Et iſta ſunt ꝯtra illos q̄ reuelationes ⁊ occultoꝝ manifeſtationes querũt ab alijs q̄ a deo. ſicut ſunt augures ⁊ ſortilegi. ⁊ demonũ ꝯſultores. cum tñ ſolus deus ſit ille a quo oīs ſpiritalis reuelatio ꝓcedit. vñ Eph.j. Deus dat vobis ſpm̄ reuelationis in agnitionẽ eius. C

Et ſic patet ꝙ multiplex eſt reuelatio diuina .ſ.
Luminoſa.
Rigoroſa.
Glorioſa.
Et amoroſa.

Et ſic dico ꝙ eſt quedã reuelatio diuina valde mirabilis ⁊c. ¶ Scđo principaliter dico ꝙ eſt quedã reuelatio humana valde laudabilis: ⁊ iſta eſt illa reuelatio q̃ hõ reuelat pctã ſua ſacerdotibus. Qua ꝓdicator reuelat dei voluntatẽ auditoribus. Prelatus reuelat periculorũ incõmoda ſubditis inferioribus. Peccator eñ dꝫ eſſe ſicut infirmus q̄ vilẽ infirmitatem nõ verecundať diſcreto medico reuelare pro oportuno remedio apponendo. ſic ⁊ peccator ſacerdoti ps̄. Reuela dño viaꝫ tuã. ⁊ Hier.xj. Tibi eñ reuelaui cauſaꝫ meam. Luce.ij. Reueleñť ex multis cordibus cogitationes. Predicator etiã dꝫ eſſe ſicut ꝓco. qui edicta regis alijs annũciat ⁊ reuelat. vt.ſ. q̄libꝫ ſciat volũtatem pncipis. ⁊ vt agnoſcat q̄libet q̄d facere teneať. vñ ꝓdicatori loq̄ns deus dicit. Eſa.xlix. Dedi te in fedꝰ ppl̄i mei vt ſuſcitares terrã. vt poſſideas hereditates diſſipatas. ⁊ diceres his q̄ in carcere ſunt exite. ⁊ his q̄ ĩ tenebris ſunt reuelamini. Qđ tñ eſt ꝯtra multos ꝓdicatores. Nes cani q̄ herbas q̄bus ſe purgat ꝓ inuidia ſolet occultare. nolẽſq̄ alijs reueleñť. Sic ſunt multi ꝓdicatores ⁊ doctores q̄ herbas ſalutiferas q̃s cognoſcunt. i. ſecreta ſciẽtiaꝝ q̃ ſciſit. bona verba ⁊ documẽta. ſermões ⁊ libros quos habẽt: q̃.ſ. eccl̄ie poſſunt eẽ neceſſaria ad purgationẽ ſpũalez aīarum: nulli volũt cõicare vel reuelare: ſꝫ potius abſcondere ⁊ celare. ⁊ ſibi ſolũmodo reſeruare. Iudic.xiiij. Noluit reuelare ꝙ mel de ore leonis aſſumpſit. Os eñ leōis xp̄i quo mediãte nobis loquiť eſt ſacra ſcriptura. mel vero qđ ex inde ſumiť eſt ſciẽtia ⁊ doctrina: Prelatꝰ etiã eſt ſicut canis q̄ latratu ſolet feras ⁊ latrones ꝓdere. Et ẽ etiã ſicut ſaura paruus lacertulꝰ: q̄ ſaltando ſup faciẽ hominis dormiẽtis ſolet ſerpentis inſidias reuelare q2 ſ. ad ꝓlatũ ꝑtinet ſubditoꝝ pericula ⁊ hoſtiũ ſpũalium inſidias ꝓuidere. ⁊ ipſas ſubditꝭ vł latratu ꝓdicationis: vł ſaltu bone oꝑationis ſagaciť demõſtrare. eſai. xxij. Reuelabiť opimentũ iude. ⁊ ſic dico: ꝙ iſta ẽ reuelatio triplex hũana q̃ eſt laudabilis. ¶ Tertio pncipaliter dico: ꝙ eſt q̄daꝫ reuelatio mũdana q̃ eſt damnabilis: ⁊ iſta eſt illa quã habent ꝓditores ⁊ ſimulatores. ⁊ ſuoꝝ criminũ oſtẽtatores. Iſti eñ nihil ſciunt celare. quin etiã quicq̄d habẽt in corde ſiue bonuꝫ fuerit. ſiue malum volunt omnibus reuelare. Iſta enim tria pctã.ſ. proditio. iactantia. ⁊ hypocriſis ſimilia ſunt cuidã lapidi q̄ dr̃ q̄rin: q̄ eſt talis cõditiōis ꝙ ſup poſitꝰ capiti dormiẽtis faciť eũ cõiter reuelare oīa ſecreta D

creta cordis. Sic pcerto facit proditio. Quia ſicut dr Prouer. xj. Qui ambulat fraudulēter reuelat archana. Ita ēt facit hypocriſis ꝛ ſimulatio. ſeu ēt iactantia ſeu elatio: qꝛ. ſ. tales. quicqd habēt de bono ſemp volunt alijs reuelare Ezec. xiij. Deſtruā parietem ꝛ reuelabo fundamētum. Iſto etiā modo facit detractio ꝛ diffamatio q̄ ſemp cōſueuit reuelare oīa vitia aliorū cōtra illud Leui. xviij. Turpitudinē pr̄is. matris. filij. neptis. ſororis. fratris. ꝛc. non reuelabis. Iſtud ēt facit maloꝝ iactātia ꝛ oſtētatio: q. ſ. volūt oīb⁹ reuelare mala ſua. Eſa. xxvj. Reuelabit terra ſanguinē ſuū. Iſtud ēt facit luxuria ꝛ infectio q̄. ſ. ſecreta impudicicie diſcooprit. Unde de luxurioſis dicit Leui. xx. Occidant ambo. qꝛ turpitudinem ſuam reuelauerunt. Et ſic igit dico ꝙ eſt quedaꝫ reuelatio mundana que eſt damnabilis. ¶ Quarto dico ꝙ eſt quedam reuelatio eterna que eſt triſtabilis. ꝛ iſta eſt illa qua de⁹ reuelabit in iudicio ꝛ in inferno cūcta abſcōdita malignorū. Et qua etiam ira dei ꝛ rigor ſue iuſtitie q̄ mō non ꝑcipiunt ipſi mali eiſdem reuelabunt in futurū Roma. j. Reuelabit ira dei ſup omnem impietateꝫ ꝛ iniuſtitiā. Sed de tali reuelatione vide. ſ. §. Deniq̄. Et hec igitur de reuelatione ſufficiant. Uide. ſ. de apparere. oſtēdere. manifeſtare. ꝛ ſimilibus.

A **Reuereri. reuerentia.** Nota ꝙ reuereri idem eſt ꝙ dubitare. Et ideo reuerentia vt cōmuniter accipit pro honore cum quadam dubitatiōe exhibito vel impenſo. licet qnq̄ accipiat pro confuſione vel terrore. Nota igit ꝙ eſt dare Reuerentiam.

Humilis ꝛ ſubiecti.
Nobilis ꝛ perfecti.
Flebilis ꝛ deiecti.

¶ Primo dico ꝙ eſt reuerētia hoīm humiliū ꝛ ſubiectoꝝ. ꝛ iſta eſt illa qua viri humiles ꝛ ſubiecti ſolent alios ꝛ maxime ſupiores. ſeniores. ꝛ meliores honorare ꝛ reuereri. ꝛ eiſdē cū reuerētia in geſtu. ſitu. ordine ꝛ affatu ſubmitti. Genua eñ facta ſunt flexibilia vt ad reuerentiā poſſint curuari. Manus ꝛ brachia flexibilia ſunt vt ad exhibēdā reuerētiam poſſint cōiungi. Etiam caput ꝛ collum vt ad reuerētiā valeant inclinari. Uult eñ deus ꝙ maiores. meliores. ſeniores. ꝛ doctores. potentiores ꝛ ſupiores ab alijs honorent. Et ꝙ inferiores iuniores atq̄ minores ipſos honorēt ꝛ reuereant. ꝛ ꝙ eis cū reuerētia ſubmittant Hebre. xij. Pr̄es inqt habuimus eruditiores ꝛ reuerebamur eos. q. d. decet filios reuereri pr̄es. ꝛ ignaros reuereri doctores. Exēplo vituli qui teſte Plinio. Uoce ꝛ vultu ppſm ſalutat. Sic debemus locutione ꝛ opatione nr̄os reuereri maiores. j. Coꝝ. xv. Uigilate iuſti ꝛ nolite peccare. Ignorantiā eñ dei qdam habēt. ad reuerentiā vobis loquor. Nō certe eſt cōtra multos irreuerētes deuios ꝛ pteruos. De qbus dr Luce. xviij. ꝙ deū nō timebat ꝛ hoiem nō reuerebat. Siles. ſ. leoni q̄ dr nō poſſe flectere collū. Et ēt ſiles elephanti q̄ ſua genua nūq̄ flectit: qꝛ. ſ. iſti nec p reuerētiā caput ſubmittūt. nec p humilitatē genua ſua pñt flectere: qꝛ. ſ. neminē reuereri ſeu honorare volūt. Figurati in illis vinee dñice cultorib⁹ de qbus dñs dixit Mar. xij. Reuerebunt inqt filiū meū. quē tñ ſibi miſſum reueriti nō fuerūt. ſꝫ potius occiderūt. Quia pcerto cultores vinee dñi. i. mūdi rectores. iuſtos qui filij dei ſunt miſſos nō reuerent ſed potius pſequunt. Uñ ipſi dicere vident illō Sap. ij. Nō parcam⁹ vidue nec veterano. nec reuereamur canos multi tēporis. vñ Baruc. iiij. Non ſunt reueriti ſenē. neq̄ pueroꝝ miſerti ſunt. Et loquit de crudelitate hominum furore armatoruꝫ. q̄. ſ. nec ſenē reuerent nec iuueni miſerent. Cuius tñ cōtrariū faciūt aīalia bruta. qdā eñ naturali inſtinctu faciē hoīs reuerent. Sicut de lamia monſtro marino valde crudeli dr ꝙ ſi hoīeꝫ cape pōt ipm occidit. Uñ naute q̄ in mare deſcēdūt p anchoris: qñ retēte ſunt. expedicāis. ſi lamiā viderint mortuos ſe putāt. Remediū tñ hñt. qꝛ q̄diu mōſtrū illud recto vultu ꝛ aptis oculis reſpiciūt. ipſos nunq̄ tangere audet. Et iō monſtrum directe aſpiciēdo retrocedūt ꝛ ad nauē retrocedēdo refugiūt ꝛ ſaluant. Cui⁹ ſile dr de leone. In hoc eñ apparet ꝙ reuerētia faciei humane exhibet: qua. ſ. ſe digniorē ſentiūt atq̄ vidēt. Multo igit forti⁹ nos q̄ rōneꝫ habemus debem⁹ alios digniores ꝛ meliores nobis reuereri. ꝛ ipſos tanq̄ venerabilib⁹ ꝛ reuerēdis honorē debituꝫ imptiri. Bñ ergo docet ſap. Eccl. xxxij. Audi tacēs ꝛ pro reuerētia accedet tibi bona gr̄a: Adoleſcēs loq̄re in tua cauſa ius cum neceſſe fuerit. Et aduerte ꝙ reuerētia inuenit duplex. ſ. Actiua de qua dixi illa. ſ. qua quis alios reueret. ꝛ dr venerans aut reuerēs. Paſſiua. qua quis ab alijs venerat. ꝛ dr venerabilis ſeu ēt reuerēd⁹. Uiri. n. nobiles ꝛ prudētes. honeſti pariter ꝛ potētes reuerendi dicunt. Et loca ēt diuina ꝛ ſancta. ꝛ ēt ſanctorum reliquie. ſeu feſta dicunt ſimilr veneranda ſicut Exo. xxxix. Fecerūt lamiam ſancte veneratiōis. Et Numeri. xxviij. Dies primitiuorum venerabilis ꝛ ſancta erit. Hic tamē nota ꝙ multi vident venerabiles ſeu reuerēdi. q̄ nō ſunt ſꝫ potius cōtēnendi. ſicut ſunt hypocrite ſimiles ydolis q̄ dij reputabant ꝛ non erant. De quibus dr Baruc. vj. Non ſunt dij inquit. non ergo reueremini eos. Mali eñ non attēdunt ad reuerētiam ſtatus ſui. ꝛ iō merent a domino derelinqui. Sicut dicit Eccl. xxix. Remittit de proximo ſuo. ꝛ cuꝫ pdiderit reuerētiam derelinquet ab eo. Patet igit ꝙ eſt reuerentia hoīm humilium ꝛ ſubiectoꝝ ſeu diſcretoꝝ. ¶ Scdo dico ꝙ B inuenit reuerētia hoīm nobilium ꝛ pfectoꝝ ſeu deuotoꝝ. Et iſta eſt illa qua viri ſancti ꝛ iuſti deuꝫ ſup oīa reuerent. ipmq̄ timēt ꝛ honorant atq̄ magnifice venerant. Iuxta illud Hebre. xij. Seruiamus inqt placētes deo cū metu ꝛ reuerentia. Et bñ dicit placentes deo: qꝛ. ſ. tales reuerētes ꝛ tremuli deo placēt ſicut de Joſia pꝫ. ij. Paral. xxxiiij. vbi dixit. Quia inqt audiſti vba voluminis huius atq̄ emollitū eſt cor tuū. ſequit. Reueritusq̄ faciē meaꝫ ſcidiſti veſtimēta tua ꝛ fleuiſti. ego quoq̄ exaudiui te dicit dñs. Et bñ dixit. Exaudiui te. Quia pcerto de⁹ p̄ ceteris tales reuerētes exaudit. Sicut de xp̄o legit Hebre. v. ꝙ exauditus eſt p ſua reuerētia. Nō tñ eſt cōtra illos q̄ deū non timēt reuerent ſeu honorant. De qb⁹ dr. ij. Para. xxxiij. Nō eſt reuerit⁹ amon faciē dñi ſicut reueritus eſt manaſſes pr̄ eius. Iſta eſt igit reuerētia hoīm nobilium ꝛ deuotoꝝ. ¶ Tertio dico ꝙ inuenit reuerētia hoīm flebiliū ꝛ dānatoꝝ ſeu ēt miſeroꝝ. Et ſic reuerētia idē eſt ꝙ cōfuſio ſeu timor: qꝛ. ſ. mali ſemp ſunt in ꝯfuſione. miſeria ꝛ timore. pſ. Cōfundant ꝛ reuereant q̄rētes aīaꝫ meā. ſequit. Induant cōfuſione ꝛ reuerentia qui maligna loquunt ſup me. Et ſic ergo pꝫ ꝙ triplex reuerētia repit. Uide infra de vecundia. ꝛ de vereri. Et infra de ſalutare. Et. ſ. de honorare ꝛc. ¶ Quia tñ re- C uereri qñq̄ ſumit p vereri. Notabis ſi vis ꝙ vereri eſt idē ꝙ timere ſeu ēt dubitare. Et ſic dic ꝙ vereri in bono ſumitur ꝛ in malo. Uñ nota ꝙ iuſti reuerent.

Preſidentem diuinitatem.
Precedentem iniquitatem.
Nunc preſentem calamitatem.
Defluentem proſperitatem.
Imminentem feſtiuitatem.

¶ Igit vereat ꝛ reuereat a iuſtis diuinitas q̄ ſumme pſidet Eccl. viij. Cognoui ꝙ erat bonū hoīb⁹ timētibus deū qui reuerent faciē ei⁹. ¶ Itē vereri dꝫ iniquitas q̄ factis inſidet. Et ſic dr Job. ix. Uerebar oīa opa mea ſciens ꝙ non parceres delinquenti. Nō tamē eſt ꝯtra multos: q. ſ. nō verent paupes opprimere ꝛ grauare: ſicut Job de ſeipſo dicebat Job. xxx. Abhominant me ꝛ longe fugiunt a me. ꝛ faciē meam cōſpuere non verent. Innocētes occidere ꝛ turbare. ſicut. ſ. ij. Mac. iiij. dr de andronico q̄ oniam etiaꝫ datis dextris peremit nō veritus iuſtitiam. ¶ Item vereri dꝫ calamitas que pſens aſſidet ſicut ſcilicet Job de ſua pñti ca-

Ayuntamiento de Madrid

lamitate dicebat Job.iij.Antēꝙ comedaꝫ ſuſpiro.ſe-
quitur.Quia quod timebaꝫ euenit mihi qḋ verebar
accidit.nōne diſſimilaui:nōne ſilui:nōne quieui:⁊ve
nit ſuꝑ me tribulatio. ¶Itē vereri dꝫ ꝓſperitas que
parū reſidet.Unde Eccl.x. Qui gloriat̄ in ſubſtantia
pauꝑtatē vereat̄. ¶Itē vereri dꝫ feſtiuitas ſi qñ eui-
tet.vñ.ij. Macha.vj.dr̄ de illis ſanctis Machabeis.
Qḋ verebant̄ ꝓpter religionē ſibimet auxiliuꝫ ferre.
¶De malis aūt dic ecōuerſo.ꝙ.ſ.ipſi nihil verentur
ꝓpter ꝓſumptuoſitatem quā habent.dicētes.ſ.illud
Eccl.xxiij Quis inquit me videt.tenebre circundant
me ⁊ nemo circūſpicit me quem verear quaſi diceret
nullum ⁊c.Uide de verecundia ⁊c.

a Reuerti.reuertēs.reuerſus.

Nota ꝙ in ſcriptura poteſt multiplex reuerſio repe-
riri.Inuenitur enim Reuerſio.

Xp̄i aſcendentis.
Cordis penitentis.
Culpe redeuntis.
Carnis morientis.
Uite renaſcentis.

¶Et ſic poſſuꝫ dicere ꝙ
Chriſtus reuertitur ad
patris gloriaꝫ. Penitēs
reuertit̄ ad patris gra-
tiam. Peccator reuerti-
tur ad culpe materiaꝫ.Caro reuertit̄ ad mortis miſe-
riam. Natura reuertit̄ ad reſurrectionis victoriam
Chriſti reuerſio fuit in ſua aſcenſione.de qua Thob.
xij.Tēpus eſt vt reuertar ad eū qui miſit me.Penitē
tis reuerſio eſt in ſua cōuerſione.vñ Oſee.iij. Reuer-
tent̄ filij iſrael ⁊ querēt dominū deum ſuū. Culpe vero
reuerſio fit in mētis obſtinatiōe ⁊ peccati reuerſio fit
in culpe iteratione.vñ Oſee.vij.Reuerſi ſunt vt eēnt
abſꝗ iugo.Et Nee.ix.Reuerſi ſunt vt facerēt malū.
Carnis reuerſio fit in mortis diſſolutione.de qua Job
j.Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee:nudꝰ re-
uertar illuc.Uite reuerſio fiet in vltima reſurrectio-
ne.de qua poteſt dici illud eccl̄i.j.Oritur ſol ⁊occidit.
⁊ per circulos ſuos reuertit̄.Et ſic ergo dico ꝙ ī ſcri-
ptura reuerſio accipitur Quinꝗ pro.

Chriſti reaſcenſione.
Gratie renouatione.
Culpe iteratione.
Mortis diſſolutione.
Uite reſtitutione.

¶Dicamꝰ ergo primo
de reuerſione xp̄i reaſcē-
dentis.Chriſtꝰ enim fuit
ſicut aquila q̄ in arduis
locis hꝫ nidum.⁊ ſurſuꝫ
eſt ſolita in altis montibꝰ habitare.Et iō ſi ad terraꝫ
ꝓ preda deſcēderit.ibi diutiꝰ nō reſtabit.qñimo ſta-
tim aſſumpta p̄da ſurſum ſolet reuerti.⁊ ab infimis
fugere ⁊ diuerti.Fuit ēt xp̄s ſol q̄ in mane ſuꝑ noſtrū
emiſperium orit̄. ibiꝗ mūdum illuminādo aliq̄diu
labit̄.⁊ finaliter ꝑ vmbrā terre a nr̄is viſibus occidit
⁊ abſcondit̄.⁊ ī craſtino iterū reuenit ⁊ reuertit̄.Fuit
inſuꝑ xp̄s ſicut cyconia q̄ in hyeme nidū ſuū ſolet di-
mittere:⁊ ad remotas regiones trāſire ſed tandeꝫ in
eſtate ſolet ad nidū quē dimiſerat reuenire.⁊ ibi pul
los facere ⁊ nutrire.Sic cariſſimi xp̄s q̄ eſt aquila ꝓ-
pter regiā maieſtatē q̄ eſt ſol ꝓpter nimiā claritatē.
qui eſt cyconia:que.ſ.iuxta domos hoīm nidificat ꝓ-
pter eximiam caritatē.altam rupem ⁊ nidū paradiſi
reliquit.⁊ ꝓ p̄da ſanctorū patrū de inferno liberādo.
hic inferius ad remotam mundi regionē nuꝑ in hye-
me.i.in die natiuitatis intrauit.ibiꝗ ꝑſonalr̄ oriens
mundum ꝑ.xxxij.annos illuminauit.⁊ tandeꝫ modo
in eſtate ad proprium nidum ⁊ domicilium reuertēs.
iterū vñ venerat reaſcēdit dicēs illud Nume.x.Re-
uertar in terrā meā in qua natꝰ ſum. Ubi aduerte ꝙ
Chriſtus reuerſus fuit per aſcenſionem.ſ.
Ad maieſtatē ſuꝑne ꝑlatiōis.Reuertar inquit.
Ad vbertatē eterne poſſeſſionis.In terrā inq̄t meā.
Ad ciuitatē p̄me ſucceſſiōis.ī qua inq̄t natus ſum.
Iſte ergo reuerſus fuit in ſua aſcenſione.
Poſt victoriā ad ſtatū honoris vt coronet̄ Reuertar.
Poſt miſeriā ad locū valoris vt ſacietur.in terrā in-
quit meam.Poſt triſtitiam ad locum amoris vt con-
ſolet̄.in qua inquit natꝰ ſum.Dico ergo ꝙ iſte reuer-
titur ad ſtatum honoris poſt victoriam.Et hoc oſten
ditur cum dicitur Reuertar. Rome enim antiqui-
tus legati ⁊ milites quando contra hoſtes reipubli-
ce.victoriam habuerant.victor ſolebat a populo vr-
bis eidem occurrente ⁊ obuiante mirabiliter hono-
rari.⁊ ſuper currum quē trahebāt quattuor equi can
didi ſolebant in vrbem recipi: ⁊ oēs captiui quos in
bello ceperat ſolebāt ad currū ipſiꝰ alligari.⁊ ſic cuꝫ
hymnis ⁊ laudibus ſolebat honorabiliter acceptari.
Sic vere xp̄s qui ab vrbe paradiſi a deo patre ad iſtū
mundū legatꝰ miſſus fuit.vbi in ꝑlio crucis de lucife
ro triūphauit.⁊ captiuos ſanctos patres de eiꝰ dn̄io
accepit ipſoſꝗ ſecū ad vrbē paradiſi reuertēs traxit ⁊
duxit.Juxta illud Hiere.xlix.Reuerti faciā captiuos
elam.vbi in curru nr̄e humanitatis cū quatuor eq̄s.
i.cū quatuor corporis glorificati dotibꝰ itroiuit cui ⁊
reuertēti ppl̄s ciuitatis.i.collegiū angeloꝝ applau-
dens victorie redeūtis.obuiā veniēs multiplr̄ hono-
rauit.Iō dr̄ de ipſo in pſ̄.Qḋ ipſe aſcendit in altū ca-
ptiuā duxit captiuitateꝫ.Reuertar inquit.vñ zach.j.
Reuertar in hieruſm̄.⁊ Exo.iiij.Reuertar ad fratres
meos.⁊ Luc.xj.Reuertar in domū meaꝫ vñ exiui.Et
ſic igit̄ dico ꝙ iſte reuertit̄ ad ſtatuꝫ honoris poſt vi-
ctoriā.Reuertar inq̄t.ſuꝑ.de ꝑlio cū corona.vel de ꝑ-
lio ad honorē.q̄r ſicut dr̄.j.Thi.ij.Nō coronabit̄ niſi q̄
legitime certauerit.ergo ſupponit ꝙ xp̄s q̄ legitime
certauerat in reuerſione ad celū debuerit coronari.ij.
Reg.xix.Reuerſus eſt rex pacifice in domum ſuam.
¶Deinde dico ꝙ iſte reuertit̄ ad locum valoris poſt b
miſeriā.Et hoc oſ̄ditur cū dr̄.In terrā meā.Terra.n.
nomē eſt fertilitatis ⁊ abūdantie ⁊ vbertatis:q̄r.ſ.nō
eſt elementū ita fecūdū ſicut terra vt in pſ̄.dr̄.Terra
dedit fructū ſuū.Et iō ꝑ terrā bn̄ pōt intelligi celi fer
tilitas ⁊ felicitas denotari:vbi pōt oīm abundantia
reꝑiri:q̄r.ſ.ſicut ꝑegrinꝰ dū vadit ꝑ mundū ſolet mul
ta ſuſtinere q̄ tandē ad terrā ſuam reueniens ⁊ reuer
tens ſolet bonis q̄plurimis abundare. Sic xp̄s qui
in ꝑegrinatiōe huiꝰ mūdi ſuſtinuerat multa mala.⁊
magnis penis fuerat aliquotiēs fatigatꝰ debuit mō
qñ ad terrā ſuā paradiſi reuerſus fuit infinitis opulē
tijs ⁊ gaudijs redūdare.Terrā inq̄t meā. Uñ pōt ex-
poni illud pſ̄.Spūs eñ reuertet̄ in terrā ſuā.Hyrū-
dines eñ que de terra ſuā in hyeme egrediunt̄ in ter
ram longinquā.in eſtate iteꝝ reuertunt̄.Sic xp̄s qui
de terra opulēta paradiſi fuit egreſſus.ad eandē ter-
rā in p̄nti tp̄e eſt reuerſus eccl̄s.xij. Reuertet̄ puluis
in terram ſuā.Iſte ergo reuertit̄ ad locū valoris poſt
miſeriā.¶Deniꝗ dico ꝙ iſte reuertit̄ ad locū amo-
ris poſt anguſtiā ſeu triſtitiā.Et hoc oſtendit̄ cuꝫ di-
cit̄.In qua natus ſum.Hō eñ naturaliter diligit lo-
cum natiuitatis ſue.⁊ nullus vt cōiter maior amor q̄
inter illos q̄ de eodem ſanguine.vel p̄ria generantur.
Et iō qñ dicit ꝙ ibi natus eſt:bn̄ ſupponit ibi eſſe lo-
cum dilectionis ⁊ amoris.Colūba enim locuꝫ in quo
nata eſt naturaliter diligit.⁊ ſi alibi deferatur. illuc
reuertit̄ atꝗ redit.Et inde eſt ꝙ in egypto colūbe ad
loca remota portant̄ ⁊ cū neceſſe eſt litere eis ſub ala
ligant̄ ⁊ volari permittuntur ⁊ ſic per ſe ad locum na
tiuitatis vna cuꝫ dictis literis reuertuntur. Quis ſe-
pe contingat ꝙ antēꝙ attingant reuerſionis ſue ter-
minum ad hoſtibus propter literas ſagitantur. Chri
ſtus igitur eſt columba qui in locum natiuitatis ſue
paradiſi ⁊ ſinum patris naturaliter dilexit. Et ideo
qñ ad terrā remotā huiꝰ mundi ꝑ gabrielis miniſte-
riū portatꝰ fuit ibidē ſpūſſctūs literā nr̄e humanita-
tis ſibi cōiunxit ⁊ alligauit.quā ad terrā natiuitatis
reuertēs hodie trāſportauit.In cuiꝰ tn̄ itinere ipſum
hoſtis.i.iudeoꝝ populus mortis aculeo ſagitauit.In
qua inq̄t natꝰ ſum.vñ Ezech.xxj.Reuertere in vaginā
tuā o mucro dn̄i in locū in quo creatꝰ es.in terrā nati
uitatis tue.Et.ij.Regū.xix.Reuerſus eſt berzellai in
locū ſuū.vbi oſ̄dit̄ miniſteriū ſue aſcēſionis.Reuer-
ſus eſt.Faſtigiū ſue ꝑlationis Berzellai.q̄ interꝑtat̄
fortitudo mea.Refugiū ſue poſſeſſionis.Locuꝫ inq̄t
ſuū.Uel

Ayuntamiento de Madrid

Vel dic ꝙ ibi oſ̃dit virtus ſue cõditionis. Berʒellai:
Actus ſue reditionis. Reuerſus eſt. Status ſue pla-
tionis. In locũ ſuũ. Sic igit̃ pȝ quõ xp̃s reuerſus fuit.
Ad locũ amoroſuȝ ⁊ amicabilẽ. Ad locũ fructuoſuȝ ⁊
delectabilem. Ad ſtatũ gaudioſum ⁊ honorabilẽ. Iſta
igit̃ eſt reuerſio numinis aſcẽdentis. Et hoc eſt ꝑmuȝ
C principale. ¶ Scdo principalr̃ dico ꝙ eſt reuerſio ho
minis penitẽtis. ⁊ iſta eſt illa qua hõ reuertit̃ a pctõ.
vel qua reuertit̃ a bono cõmutabili ad bonũ incõmu-
tabile. Aĩalia .n. q̄uis careant rõne: iſta m̃ tñ habent
induſtriã ꝙ optime ſciunt reuerti ad domicilia ſua.
quãq̄ ad remota ſpacia multotiẽs trãſferant̃. Sicut
pȝ generalr̃ de auibus ⁊ de beſtijs vniuerſis. Multo-
fortius ergo hõ vtens rõne ſi ꝑ pctm̃ a domo ſua q̄ eſt
eccleſia ⁊ cõitas fidelium receſſerit. ⁊ in longinquam
regionẽ peccati ꝑegrinatus fuerit. nunq̄ dȝ ꝑ dei ob-
liuionẽ taliter ꝑuerti. nec inter mũdi negocia taliter
diuerti. q̄n illic ſciat reuenire ꝑ pniam ⁊ reuerti. Ad
hoc Eſa. lv. dicẽs. Derelinquat impi⁹ viaȝ ſuam. ⁊ vir
iniquus cogitationes ſuas ⁊ reuertat̃ ad dñm ⁊ miſe
rebit̃ eius. Et Ezech. xviij. dr̃. Et quare moriemini do
mus iſrael. Sequit̃. Reuertimini ⁊ viuite. Et loquit̃
ac ſi diceret. vel paſtor loqueret̃ oui erranti ⁊ ad hoſ-
pitiũ reuerti nolẽti ⁊ ſe lupoꝝ ⁊ latronum ꝑiculis ex-
ponẽti. Peccator eñ̃ errat ſicut ouis q̄ ꝑijt. ⁊ tñ reuer
ti ad domum dedignat̃. niſi boni paſtoris. ꝑdicatoris
vel p̃lati diligẽtia reducat̃. Et ideo omnibus peccato
rib⁹ generaliter loquit̃ ſcriptura dicẽs. Et quare mo
riemini ⁊c. Vbi oſ̃dunt̃ tria ꝓpter q̄ a pctõ ad pniaȝ
eſt generalr̃ reuertẽdum. ſ. Propter quoddam.

Dãnabile nocumẽtũ.
Amabile legamẽtum.
Notabile documẽtuȝ.

Primũ ꝓbat mortis oc-
caſio. Et quare moriemi
ni inq̄t. Sed ſcdm ꝓlis cõ
iunctio. Dom⁹ inq̄t iſrael. Sed tertiũ dulcis inſtru-
ctio. Reuertimini inq̄t ⁊ viuite. Iſta .n. tria bñ cõſide
rata faciunt reuerti hoĩem a pctõ ſcȝ Periculuȝ ter-
roris qd̃ declarat̃. Quare inq̄t moriemini. Tenaculũ
amoris qd̃ alligat̃. Dom⁹ inq̄t iſrael. Dom⁹ eñ̃ acci-
pit̃ ꝓ cognatione. Nã eſt Vocabulũ dulcoris qd̃ ꝑdi-
cat̃. Reuertimini inq̄t ⁊ viuite. Igitur dico ꝙ reuerti
debem⁹ ꝑ pniam ad dñm vt caueamus nocumẽtum
eterni terroris. Quare inq̄t moriemini. q. d. niſi reuer
tamini parata eſt vobis mors eterna. Videmus eñ̃
ꝙ aĩalia bruta dum ꝑſentiũt ꝑicula. nũq̄ volũt vltra
ꝓgredi. ſȝ retrocedere potius ⁊ reuerti. Iſtud videm⁹
de aliq̄bus eq̄s q̄ citius ſe ꝑmitterẽt laniari calcarib⁹
q̄ vltra ꝓcederẽt ꝑñtibus inſidijs vel latronib⁹. Ho-
mines ẽt non libẽter ꝑ illã viã incedũt ꝑ quã, ⁊ in qua
ꝑdeceſſores ſuos ꝑiſſe vel cecidiſſe cognoſcũt. Piſces
inſuꝑ ⁊ ẽt boues illũ locũ abhorrent ⁊ fugiũt. vbi ali-
quos piſces ⁊ boues occiſos fuiſſe vidẽt. ⁊ vbi eorum
ſanguinẽ cernũt. Sicut eñ̃ dicit Senec. in ꝓuer. Rui-
na ꝑcedentiũ poſteros docet. Et q: incedenti ꝑ viã vi-
cioꝝ paratũ eſt ꝑiculũ mortis eterne. in tantũ ꝙ quili
bet põt videre ibidẽ ꝑdeceſſores ſuos cecidiſſe. ⁊ etiã
ꝑiſſe ⁊ nullũ tute ibi tranſiuiſſe. merito debem⁹ iſtud
ꝑiculum timere. ⁊ iniquoꝝ ꝑcedentium mortẽ ⁊ ſan-
guinem abhorrere: ⁊ a tali via ꝑ pniam retrocedere ⁊
abire. Et quare inquit moriemini. q. d. mortui eſtis ſi
ꝓceditis. ſaluati ſi reuertimini vel reditis. Sicut eñ̃
dr̃ Ezech. xviij. Non vult deus mortẽ peccatoris ſȝ vt
conuertat̃ ⁊ viuat. Idõ conſulit Ezec. xxxiij. Conuerti-
mini a vijs veſtris peſſimis. Et quare moriemini. Fi-
gura de Iorã. de quo dr̃. iiij. Reg. viij. Vulnerauerunt
viri iorã q̄ reuerſus eſt vt curaret̃. Igit̃ reuertẽdũ eſt
vt caueam⁹ nocumẽtum eterni meroris. Quare inq̄t
moriemini: q. d. defect⁹ vr̃ erit ſi moriamini ꝓpter de-
fectũ nõ reuertẽdi. ¶ Iterũ dico ꝙ reuertẽdum eſt ne
D diſſoluamus tenaculũ amoris. Et hoc oſ̃dit̃ cum dr̃
Domus iſrael. Domus .n. accipit̃ ꝓ cognatiõe vel ꝓ
cõgregatione. q̄ oĩa ſignificant amorẽ. Et idõ q̄ñ rogat
ꝙ dom⁹ iſrael ad dñm reuertat̃ bñ videt̃ ſupponere.
vt l. moi reuerſio ex amore ⁊ amicicia cõpleat̃. Dom⁹
iſrael. Iuxta illud Abd. j. Erit dom⁹ Iacob ignis ⁊ do
mus ioſeph flãma. flãma .n. ⁊ ignis ardorẽ dilectiõis
deſignãt. Sicut .n. naturalr̃ omnia libẽter reuertunt̃
ad illa q̄ diligere tenent̃. ⁊ maxime ad illa a quib⁹ ori
ginale principiũ ſortiunt̃: q: .ſ. res de facili reuertunt̃
ad naturã priorẽ inde eſt ꝙ filius fatu⁹ poſtq̄ diu va-
gatus fuerit ad pr̃em reuertit̃. ⁊ ei⁹ mãdatis neceſſa-
rio ſubiugat̃. ſicut de filio ꝓdigo exẽplũ habem⁹ Lu.
xv. Qui poſtq̄ oĩa cõſumpſit ad pr̃em ſuũ ſicut ad vl
timũ refugiũ reuerſus fuit. Sic ergo nos deũ ſicut pr̃eȝ.
⁊ creatorẽ. ⁊ originalẽ omniũ fundatorẽ diligere debe
mus. ip̃mq̄ȝ naturalr̃ diligim⁹ vt ⁊ tenemur hinc eſt
ꝙ ſi ab ipſo ꝑ pctm̃ receſſimus. neceſſe eſt ꝙ pro dicto
amore repando ad ip̃m ꝑ pniam reuertamur. Dom⁹
inquit iſrl̃. ij. Reg. xx. Reuertere in tabernacula tua
iſrl̃. Ad qd̃ ip̃e ẽt deus monet nos dicẽs aĩe peccatrici
illud Hiere. iij. Tu aũt fornicata es cũ amatorib⁹ mul
tis. tñ reuertere ad me ⁊ ego ſuſcipiaȝ te. Qd̃ tñ eſt cõ
tra obſtinatos qui nec amore paterno nec dolore iter
no. nec labore externo pñt moueri ꝙ ad dñm debeant
regredi vel reuerti. Auis eñ̃ ꝑdalis ad aucupẽ clamã
tem voce nõ reuertit̃. q̄ñ in vẽti contrarij flatib⁹ dele
ctat̃. q̄ñ plus debito ĩpinguat̃. vel ẽt q̄ñ laqueis ſtrin-
git̃ vel ligat̃. Sic ꝟe pctõres ad deum pr̃em ſuũ dedi-
gnant̃ reuerti ꝑdicta triplici rõne. ſ. Propter ventuȝ
ſuꝑbie que ipſos agitat. Propter carnalitatẽ luxurie
q̄ ipſos impinguat. Et ꝓpter laqueũ auaricie q̄ ip̃os
detinet ⁊ alligat. Iſtis eñ̃ tribus rõnibus pctõres in
vitijs indurant̃. ita ꝙ reuerti ad dñm non dignantur
Hiere. v. Indurauerũt facies ſupra petrã. noluerunt
reuerti. Nõ ſic ergo. ſȝ reuertamur ad dñm. q: ipſe ce
pit ⁊ ſaluabit nos ⁊c. ne diſſoluamus ligamentũ amo
ris. ¶ Rurſum dico ꝙ eſt reuertẽdum vt impleam⁹
documentum valoris. Et hoc oſtendit̃ cum dicit̃. Re- E
uertimini ⁊ viuite. Iſtud enim ſaluberrimum eſt do-
cumentum. Deus enim in his docet imperat. ⁊ pro-
mittit. Reuertimini inquit ⁊ viuite. ac ſi diceret. Re-
uertimini ⁊ viuetis. Auerſio enim a deo cauſat mor-
tem. Reuerſio vero ad deuȝ cauſat vitam. Unde Eze-
chiel. xxxiij. Viuo ego dicit dominus deus. nolo mor-
teȝ impij ſed vt reuertat̃ impius a via ſua ⁊ viuat. Et
notandum ꝙ iſta reuerſio eſt faciẽda propter multa.
quia videlicet per ipſam.

Acquiritur honeſta pulcritudo.
Promittitur ſalutis certitudo.
Dimittit̃ culparum turpitudo.
Procuratur diuina gratitudo.
Roborat̃ humana fortitudo.
Renodat̃ amoris viciſſitudo.
Renouat̃ virtutum plenitudo.
Preparat̃ anime quietudo.

¶ Reuertimini igit̃. q: ꝑ hoc acquirit̃ honeſta pul-
critudo. Per reuerſionẽ eñ̃ ad deũ efficit̃ homo pul
cer ⁊ honeſt⁹ ⁊ ſũme delectabilis ad vidẽduȝ eſa. xxx.
Reuertamini ⁊ q̄eſcatis ⁊ ſalui eritis. vñ Cañ. vj. Re
uertere ſunamitis vt intueamur te. ¶ Itẽ quia ꝑ hoc
ꝓmittit̃ ſalutis certitudo. eſa. xxx. Reuertimini ⁊ ſal
ui eritis. ¶ Itẽ q: ꝑ hoc dimittit̃ culparũ turpitudo.
Vñ Eccl. xvij. Reuertere ad dñm ⁊ auerte ab iniuſti-
cia. ¶ Itẽ quia ꝑ hoc ꝓcurat̃ diuina gratitudo Eſaie
xix. Reuertent̃ egyptij ad dñm ⁊ placabit̃ eis. ¶ Iteȝ
quia ꝑ hoc roborat̃ vigoris fortitudo. vnde Daniel. x.
Nunc reuertar vt ꝓlier aduerſus principẽ regis ꝑſa-
rũ. ¶ Itẽ quia ꝑ hoc renodat̃ amoris viciſſitudo. Vñ
dñs dicit Malach. iij. Reuertimini ad me ⁊ ego re-
uertar ad vos. ¶ Item q: ꝑ hoc renouat̃ virtutis ſan-
ctitudo. vñ Iob. xxxiij. Cõſumpta eſt caro eius a ſup-
plicijs. reuertat̃ ad dies adoleſcẽtie. ⁊ Ezech. xvj. Tu
aũt ⁊ filie tue reuertimini ad antiquitatẽ tuaȝ. ¶ Itẽ
quia ꝑ hoc preparat̃ aĩe quietudo. j. Reguȝ. xxix. Re-
uertere ergo ⁊ vade in pace. Bene ergo dicit. Reuer
timini ⁊ viuite. q: ſcilȝ ꝑ talẽ reuerſionem acquiritur
vita gratie. ⁊ vita glorie. Et iſta cariſſimi ſunt contra

Ayuntamiento de Madrid

multos qui ad dn̄m nolunt reuerti.ſed ab ipſo ꝑ pec-
catum diuerti.ij.Paral.xxxvj.Indurauit ceruicē ſuā ⁊ cor vt nō reuerteret ad dn̄m.Et qđ plus eſt.Multi ſunt q̄ ꝗuis tot bn̄ficijs alliciant.ꝗuis ēt multis penis ⁊ ſupplicijs affligant.ita tamē corda eorum in vitijs indurant ꝙ nequaꝗ̄ ad dn̄m reuertunt Eſaie.ix. Adhuc man⁹ ei⁹ extenta.⁊ populus me⁹ nō eſt reuerſus ad pcutientē ſe.⁊ Hiere.xv.Interfeci ⁊ pdidi populum meū.⁊ tn̄ a vijs ſuis non ſunt reuerſi. Non ſic cariſſimi.ſ₃ reuertimini ⁊ viuite.Hiere.iij.Reuertimini filij reuertētes.Sic igit patet ꝙ reuertēdum eſt ad dominum.vt impleat vtile documētum.vt reiungatur amoris ligamētum.Ne incurrat eternum nocumētum.Et ſic dico ꝙ eſt reuerſio hominis penitentis.⁊ hoc eſt ſecūdum principale.¶Tertio dico ꝙ eſt reuerſio hominis delinquētis.⁊ iſta ē illa qua homo reuertit ad retroacta vitia ⁊ peccata.ſimilis cani qui malos humores euomit dum infirmatur.⁊ tandē ad eoſdē humores ſeu cibos reiectos reuertit cu₃ ſanat. Idē aūt facit ſerpēs qui coiturus cū murena venenū euomit:ſ₃ completa copula ad illud tandē redit.⁊ ip₃ iterū recipit ⁊ reſumit.Idē etiam de leone dr̄ qui.ſ.cibos ipſum grauantes timēs venatorē reijcit.ſ₃ tandē fame compulſus ad eos cibos comedēdos iterum redit.Sic proculdubio faciūt multi.qui quando vidēt infirmitatem tribulationis ineſſe.⁊ venatorē.i.mortē timent adeſſe.tunc vt cū murena.i.cum xp̄o ꝑ gratiam copulent.aliqn̄ venenum ⁊ humores peccatoꝝ ꝑ confeſſionē euomere ⁊ dimittere comprobant.ps. Cum occideret eos querebant eum ⁊ diluculo reuertebant veniētes ad eu₃.Sed proculdubio ceſſante tribulatione vel infirmitate.ad venenum peccatoꝝ reuertunt.⁊ipſi ſicut prius imbuunt ⁊ replent.Prouerbio.xxvij.Sicut canis reuerſus ad vomitum.ſic ſtultus qui iterat ſtulticia₃ ſuā.⁊ Neem.ix.Reuerſi ſunt vt facerēt malū.⁊ Hiere.xj.Reuerſi ſunt ad iniquitates patrum ſuorum priores qđ ꝓcerto ſancti viri non faciunt.figurati in ſanctis animalibus.Ezech.j.de quibus dr̄.ꝙ non reuertebant cum incederēt.Iſta eſt ergo reuerſio hominis delinquētis.¶Quarto principaliter dico ꝙ eſt reuerſio hominis morientis.⁊ iſta eſt illa qua homo qui de terra eſt.in terram ꝑ morte₃ reuertit.quia.ſicut dicit.Eccl.iij.De terra facta ſunt omnia.⁊ in terrā pariter reuertent.Omnia eīn naturalr̄ reuertunt ad illam originale₃ materiam.de qua facta ſunt ⁊ creata.Et iō cum de terra fuerimus procreati.neceſſe eſt ꝙ ad eam ſimus finalr̄ reducti ⁊ i eā cōmutati.Gen̄.iij.Puluis es ⁊ in puluerem reuerteris ⁊ in ps.Auferes ſpūm eorum ⁊ deficient.⁊ in puluerē ſuum reuertent.¶Quinto ⁊ vo dico ꝙ eſt reuerſio nature reſurgētis.⁊ iſta eſt illa qua natura eſt reuerſura de morte ad vitā in nouiſſimo die.de qua pōt dici illud Prouerbiorum.vij.Nō eſt vir in domo ſua. abijt via lōgiſſima.i die plene lune reuerſus eſt.Spiritus enim hominis ꝗdiu eſt a corpore ſeparatus eſt ſicut peregrinus extra domum ſuam.qui tunc ad domum corporis reuertit.quando in reſurrectione.corpori pſonaliter reunit.ps.Exiuit ſpūs eius ⁊ reuertet in terram ſuam.Tunc reuertit ſpūs ad corpus.ad reſurrectionē.anima ad deum ad reddendum rōne₃. Deus ad mundum ad rationis auditionem.Iſte eſt enim ille homo quida₃ nobilis qui modo abijt in regionē longinquam accipere ſibi regnum poſt multu₃ vo temporis reuertet cum ſuis famulis rationē poſiturus malos ſeruos pro negligentia punitur⁹.bonos autē ꝓ apportato cōmodo pmiaturus.Lu.xix.Quia igit ad iſtum iudicē a quo ꝑ creationem exiuim⁹.iterū ꝑ reſurrectionem reuerſuri ſum⁹.debem⁹facere ſicut apes que ad alueare non reuertunt niſi prius florib⁹ onerent.Elephantes etiam poſtꝗ̄ ſimul cohabitauerūt.ad gregē nō prius dicunt reuerti ꝗ̄ prius fuerint in flumine balneati.Igit anteꝗ̄ reuertamur ad illu₃ magnu₃ gregē ⁊ ad illud magnū alueare.qui in valle ioſaphat ꝯgregabit in nouiſſimo die.oneremus nos floribus virtutum.⁊ lauemus nos a maculis vitioꝝ. ⁊ ſic nō ſolū reuertemur ad deū corpora reſumpturi. immo ēt reuertemur ad paradiſum cū ipſo ⁊ ꝑ ipſu₃ eterna pmia recepturi.j.Eſdre.ij.Reuerſi ſunt de babilone in hieruſalem ⁊c.ſufficit.

Reuiuere.

Uide vbi viuere.⁊ reſurgere.

Reuocare.

Nota ꝙ reuocare ide₃ eſt ꝙ retro ſeu iterū vocare.de termino ad quē itur.ad ꝑcedentē terminū reducere vel vocare.Et ſic dic moraliter ꝙ in ſcriptura repit reuocatio.Ad bonū ꝓuocatiua.Ad malū reclinatiua.Ad ſtatū repatiua.Ad ſuppliciū directiua.Reuocat hō ꝑ pn̄iam ad vite brauiū.Stultus ꝑ inſolentiā ad culpe deuiū.Miſer ꝑ dei grām ad celi gaudiū.Diues ꝑ dei peſtilētia₃ ad mortis tediū.¶Dicā ergo ꝙ eſt reuocatio quā facit pn̄ia.Per penitētiam eīn hō de malo ad bonū reuertit.⁊ de morte ad vitā.de iniqtate ad iuſtitiā reuocat.Sicut eīn videm⁹ ꝙ venator qn̄ videt ꝙ canes ꝓdam indebitā cōſequunt.ſolet eos clamando ſeu cornuādo ad ſe iterū reuocare.qđ ēt venator ſolet de accipitre ꝑ aera vagante facere.⁊ eū ad laqueu₃ ⁊ muſcipulā clamādo iterū excitare.ſic deus mediāte cornu ⁊ tuba ſacre ſcripture.vel ēt aucupis ſeu ꝑdicatoris voces pctōres deuios.⁊ errantes.⁊ ꝑdas iutiles.hoc eſt dictu.peccata ſeu bona terrena ſequētes ⁊ diligētes. ad ſe ⁊ ad viam ſalutis reuocat.⁊ eos ad ſuē ſtatū reformat.Uñ videt ꝙ bonus ꝑdicator.paſtor vel rector qui.ſ.reuocat hoīes ad ſalute₃ ſimilis eſt illi regi ioſaphat de quo dicit.ij.Para.xix.ꝙ ipſe reuocauit populum iſrael ad dn̄m deū patrū ſuoꝝ vt ⁊ ſic de deo aīas interius inſpirante.⁊ ad deū reuocante.dicat illud Job.xxxiij.Ecce hec oīa opat deus vt reuocet animas ſinguloꝝ a corruptiōe ⁊ illuminet in luce viuentium.⁊.ij.Reg.xiiij.Reuoca puerū abſalon.Sicut.n. anima reuocat ad corp⁹.⁊ mortu⁹ reuocat ad vitam ſua₃.Sic ꝑ pn̄iam hō reuocat ad grām.Uñ de eo pōt dici illud Eze.xxxvij.Inſulta ſup interfectos iſtos et reuiuiſcēt.Ut ⁊ ſic de quolibet ſic reuocato dicat illđ Lu.xv.frater tu⁹ mortu⁹ fuerat ⁊ reuixit.⁊.ij.Eſdre j.Miſit dn̄s angelū ſuū ⁊ reuocauit eos.hec eſt ergo reuocatio quā facit pn̄ia.¶Scdō dico ꝙ eſt reuocatio quā facit inſolētia.ſicut eīn videm⁹ ꝙ canis ruſticus ⁊ idoct⁹ facile reuocat a pſecutiōe.ſic vir inſolēs ⁊ incōſtans facile ſolet a pſecutiōe bonoꝝ operū ⁊ virtutū ceſſare.vñ de illis q̄ bonos reuocant ad peccatū pōt dici illud Exod.x.vbi dr̄.ꝙ ſerui pharaonis reuocauerūt moyſen ⁊ aaron ad pharaonē.q: ꝓcerto ſui dyaboli ſemꝑ nitunt bonos ad pharaonis.i.dyaboli magiſtri ſerui ſeruitiū reuocare.¶Tertio dico ꝙ eſt reuocatio quā facit dei grā.⁊ iſta eſt illa qua miſeri ⁊ depreſſi de hac mūdi miſeria ad celi glīa₃ reuocant. ſicut eīn qn̄q₃ de captiuitate reuocat q̄s ad libertatē. ſic reuocant ⁊ reducunt hoīes de pn̄ti miſeria ad ſalutē.vñ dn̄s dicit Baruch.ij.Reuocabo inqt illos in terrā quā dedi patribus eoꝝ.Sequit.Multiplicabo eos ⁊ non minorabunt.¶Quarto dico ꝙ eſt reuocatio quā facit dei iuſtitia.⁊ hec eſt illa qua de⁹iuſte iudicās reuocat a pſentib⁹gaudijs pctōres ⁊c.Uide infra de vocare.⁊ ſuperi⁹ de conuocare de reducere.de appellare.⁊ de reſtituere.⁊ reconciliare ⁊c.

Ridere.riſus.

Nota breuiter ꝙ in ſcriptura inuenitur multiplex riſus ta₃ in bono ſignificato.ꝗ̄ in malo.Inuenitur eīn riſus iuſtorum.ſ.riſus.

Spei ⁊ iocunditatis.
Amoris ⁊ caritatis.
Glorie ⁊ felicitatis.
¶Item inuenitur riſus malorum.ſ.riſus.
Stultitie ⁊ fatuitatis.
Gaudij ⁊ alacritatis.
Iactantie ⁊ pompoſitatis.

Ignauie

Ayuntamiento de Madrid

Ignauie ⁊ dubietatis.
Blandicie ⁊ fallacitatis.
Deriſionis ⁊ peruerſitatis.
Diſſimulationis ⁊ tepiditatis.
Temporalis conſolationis ⁊ pſperitatis.
¶ Dico ergo primo ꝙ rident iuſti ꝑ ſpem futurorum ⁊ iocunditatē. ⁊ ſic abraā ſpe future ꝓlis legiꝶ riſiſſe. Geñ. xvij. Cecidit abraā in faciē ſuaꝫ ⁊ riſit. audito. ſ. ꝙ erat filiū geniturus. ⁊ ſic iuſti in tribulatiōe rident ꝓ eo ꝙ eterna ꝑmia tandem ſperant. vñ Job. v. In vaſtitate ⁊ fame ridebis ⁊ beſtiam terre nō formidabis. ¶ Itē dico ꝙ iuſti ridēt ꝓpter amorē ⁊ ꝓpter caritatem. vnde. ij. Eſdre. iiij. dicitur. Si arriſerit ridet. vñ ſic videꝶ riſiſſe Daniel. Dañ. xiiij. vbi diciꝶ. ꝙ riſit daniel ⁊ tenuit regeꝫ. Et ſic videtur ſara riſiſſe in partu ſuo filij ſui yſaac dicēs Geñ. xxj. Riſum fecit mihi dominus. ⁊ ideo filium ſuum yſaac nominauit. qui interꝑtaꝶ riſus. ¶ Itē dico ꝙ iuſti ridēt propter eternā gloriam ⁊ felicitatē. ⁊ iſte eſt riſus ⁊ gaudium beatorum. de quo Luc. vj. Beati qui nunc fletis qꝛ ridebitis. Sardinia enim inſula hꝫ quandam herbam q̄ dꝛ riſus apum. quia pro certo in inſula celi q̄ proprie diciꝶ inſula: qꝛ ibi non intraꝶ niſi ꝑ fluctꝰ tribulationū: eſt hec herba glīe eterne. q̄ riſus apuꝫ dꝛ ꝓ eo ꝙ apes.
B i. viri iuſti riſu huius cōſolanꝶ. vñ Prouer. xxxj. Fortitudo ⁊ decor indumētum eius ⁊ ridebit in die nouiſſimo. Iſti ſunt ergo diuerſi riſus bonoꝝ. ¶ Sꝫ q̄tū ad riſus maloꝝ dico ꝙ aliqui ridēt ꝑ ſtulticiā ⁊ iniquitatem ſeu fatuitatē. vñ prouer. x. Quaſi ꝑ riſum ſtultus opaꝶ ſcelus. ¶ Itē aliqui rident ꝑ gaudiū ⁊ alacritatem ſicut voluptuoſi ⁊ immundi pſperitatibus ⁊ vanitatibus. iocūdi. de q̄bus Eccl. xxvij. Narratio peccantiuꝫ odioſa. ⁊ riſus illoꝝ in delictis peccati. ¶ Itē aliqui rident ꝑ iactantiā ⁊ pompoſitāte Eccl. xxj. Fatuus in riſu exaltat voceꝫ ſuā. Uir aūt ſapiens vix tacite ridebit. ¶ Itē aliqui rident ꝑ ſcrupulum ⁊ dubietatē. Et ſic riſit ſara credēs impoſſibile ꝙ poſſet parere tam antiqua. vñ Geñ. xviij. Riſit ſara poſt oſtiuꝫ ⁊ tandē negauit dicēs. nō riſi. ¶ Itē aliq̄ ridēt ꝑ blandiciā ⁊ fallacitatē. ſicut ſunt adulatores. vñ Eccſ. x. In riſu faciunt panē. ¶ Itē aliqui rident ꝑ deriſorīaꝫ v̄boſitatē. ⁊ ſic diciꝶ Hiere. lj. Uana ſunt opa ⁊ riſu digna. ⁊ ſic etiā loquiꝶ Job. xxj. Suſtinete me vt ego loquar. ⁊ poſt mea ſi videbitur v̄ba ridete. ¶ Itē aliqui rident ꝑ diſſimulationem ⁊ tepiditatē. Et tales ſunt quidam qui nihil habēt ſeueritatis in moribus. de q̄bus diciꝶ Eccl. vij. Melior eſt ira riſu. quia ꝑ triſticiā vultus corrigitur animus delinquentis. ¶ Item aliqui ridēt ꝑ mundi conſolationē ⁊ proſperitatem. Iſta enim eſt ſicut herba que dicitur apum riſus que interficit hominem ridendo. vnde Prouerbioꝝ. xiiij. Riſus dolori miſcebitur. ⁊ extrema gaudij luctus occupat. ⁊ Luc. vj. Ue vobis qui nunc ridetis. quia plorabitis ⁊c. ſufficit ergo de riſu tam in bono q̄ in malo. Uide. ſ. de gaudio. ⁊ leticia.

Rigare. Nota ꝙ rigare eſt aqua ſeu re humecta vel liquida aliq̄d irrigare. Sꝫ vide ſupra. de irrigare. vbi dixi ſatis plene.

A **Ripa.** Nota ꝙ ripa idem eſt ꝙ litꝰ fluminis ſeu maris. illa. ſ. extrema pars terre que aquā immediate cōtingit. Cū igiꝶ ripa ſit illa pars terre ꝑ quā de aqua ad terrā ſolidā ſubintraꝶ. poſſum dicere ꝙ cum mare vel fluuius ſignificent.
Uitam mortalem.
Statum vitalem.
Culpam letalem.
Mundum venalem.
Statum moralem.
¶ Poſſum notare ꝙ ꝑ ripā deſignaꝶ mortis ꝯcluſio q̄ vitā terminat. Culpe corruptio q̄ mentē fulminat. Sancta cōuerſio q̄ corda ruminat. Celi poſſeſſio quā virtus germinat. Legis inſtructio q̄ mores ſeminat.
¶ Primo igiꝶ eſt dare ripam mortalis concluſionis. mors enī ripa eſt ⁊ terminus huiꝰ vite: quia ſ. quādo de mundi amaritudinibus ⁊ fluctibus exiꝶ. tūc ad ripam terre ſolide. hoc eſt dictu. ad terram ⁊ ad ſepulcrū. ſeu ēt ad extunc inuariabilē ⁊ ſolidū mortis ſtatū tanq̄ ad finalē terminum ꝑueniꝶ. qđ. ſ. figuraꝶ. Exod. ij. vbi dꝛ. Mđ mꝶ moyſi expoſuit eū in carecto ripe fluminis. Quia ꝓcerto mꝶ nr̄a. ſ. natura. deponiꝶ nos finalr̄ in carecto ſeu in harūdineto fluminis. hoc eſt dictu in cōcluſione fluminis huius vite. ⁊ ſupra ripam torrentis. i. in ripa ⁊ litore mortis. vbi. ſ. finalr̄ eſt ſtatus ⁊ repoſitio nr̄e carnis. vñ đ Helyſeo. dꝛ. iiij. Reg. ij. ꝙ ipſe reuerſus ſtetiꝶ in ripa iordanis cū pallio helye. Helyas. n. eſt deus: palliū aūt ipſius humane nature datū eſt ſudariū. Helyſeus ergo. i. quilibet mortalis hō reuerſus. i. q̄ſi reuertiꝶ de hoc mūdo. cuꝫ tali pallio in ripa iordanis. i. in ſtatu mortis ſtat. vbi finaliter ſeu ꝑenniter ꝑſeuerat Eze. xlvij. Eduxit inq̄t me ⁊ cōuertit me ad ripaꝫ torrētis. Iſta eſt ergo ripa mortalis cōcluſionis. ¶ Scđo dico ꝙ eſt ripa letalis corruptionis. Et ſic ꝑ ripā intelligiꝶ pctm̄: qꝛ. ſ. iſtud eſt finis ⁊ meta. ⁊ etiā litus ⁊ ripa vbi fluuius gr̄e ⁊ mare pn̄e terminaꝶ. B
Piſcis. n. ſine aqua nō viuit. ⁊ ideo q̄ſi ꝑ violētiā fluctuum ⁊ ventorum ad ripā ⁊ ad harenā ꝓijciꝶ. neceſſe eſt vt moriaꝶ. Sic hō q̄ſi ad ripā ⁊ harenam peccati ꝓijciꝶ. oportet ꝙ ſpiritualr̄ moriaꝶ. vt ſic de aīa peccatrice dicaꝶ illud. Ioſue. xiij. Aroher ſita eſt in ripa torrentis arnon. Aroher. n. interꝑtaꝶ vacuatio. ⁊ ſignat animam gr̄a vacuatā. Arnon interpretaꝶ anathema erroris vel ymago triſticie. ⁊ ſignat pctm̄. qꝛ reuera ciuitas aroher. i. aīa gr̄a vacuata. ſuꝑ ripaꝫ arnon. i. ſuꝑ ſtatū peccati poniꝶ. ibiq̄ꝫ ſedet ſiſtiꝶ ⁊ firmaꝶ. hec eſt ergo ripa letalis corruptiōis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ripa vitalis cōuerſionis. i. ripa pn̄e ad quā ſ. nauis aīe q̄ ꝑ fluctus peccati vagata erat. applicaꝶ finaliter ⁊ ſaluaꝶ. ⁊ ab eterne mortis ⁊ damnationis ꝑiculo liberaꝶ. Ripe. n. fluminuꝫ vt cōiter hn̄t harenas ſqualentes. hn̄t herbas virentes. hn̄t fluctꝰ ingentes. Et vere dico ꝙ pn̄e vel religionis ſtatus cōtinet ſqualorem ſiccitatis ⁊ aſperitatis. virorem honeſtatis ⁊ virtuoſitatis. fluctus bone operationis ⁊ bonitatis. Ezechie. xlvij. Ecce in ripa torrentis ligna multa. Et Danieꝶ. xij. Duo alij ſtabant. vnus hinc ſuꝑ ripam fluminis. ⁊ alius inde ex altera ripa fluminis. Ligna enim multa. ideſt multe virtutes ⁊ merita in ripa religionis ⁊ penitentie inueniuntur. ⁊ ibi angeli. ideſt viri angelici conuerſantur. Hec eſt ergo ripa vitalis conuerſionis. ¶ Quarto dico ꝙ inuenitur ripa finalis ſaluationis. Et iſta eſt paradiſus. que ſcilicet eſt finalis terminus ſeu ripa vbi fluctus ⁊ labores huius ſeculi terminantur. vt ſic de beatis poſſit dicere illud Geñ. xlj. Paſcebantur inquit in ipſa amnis ripa in locis vberibus ⁊ virentibus. C
¶ Quinto auteꝫ ſi vis dic ꝙ inuenitur ripa realis inſtructionis. ⁊ iſta eſt ſacra ſcriptura. Iſta eſt enim ripa fluminis imperſcrutabilis voluntatis diuine. In qua. ſcilicet ripa bibunt homines ⁊ iumenta. ideſt docti ⁊ indocti. Unde illud predictum Dañ. xij. Ecce inquit duo alij videlicet angeli ſtabant. vnus hinc ſuper ripam. ⁊ aliꝰ inde ex alia ripa fluminis. quia reuera ſcriptura duas habet ripas. ſcilicet hinc ⁊ inde hoc eſt dictu. duplicem intellectum. Rudem videlicet ⁊ ſubtilem. Ibi igitur duo angeli. ideſt duo genera hominum. docti. ſ. ⁊ idocti ⁊ alij hinc ſolidū cibum: alij inde lac ſimplicis eruditionis hauriūt ⁊c. ſufficit. vide de litore.

Ritus. Cum ritus nihil aliud ſit q̄ mos. obſeruantia. conditio. ſiue modus. Et eſt dare A
Ritum Juſtum ⁊ tolerabilem. Sanctum ⁊ admirabilem. Stultuꝫ ⁊ deteſtabilē. Ritus Tolerabilis eſt iuſtorum ſecularium. Admirabilis ſeu obſeruabilis eſt religioſorū ⁊ eccleſiaſticoꝝ. Ritus v̄o deteſtabilis eſt viroꝝ criminaliū. ¶ Primo ergo dico ꝙ eſt dare ritū ſupportādū ⁊ tolerabilē ⁊ iſte eſt ritꝰ mos ⁊ modus ⁊ obſeruantia ſecularis. iſte. n. ⁊ ſi in pluribꝰ eſt fugiēd

dus.eſt tñ ad euitandum ſcandaluꝫ tolerandus.Exẽplo.ſ.ſamaritanoꝝ.de quibus dicit̃.iiij.Regũ.xvij.ꝙ deum quidẽ colebant ritum tñ gentis ſue vñ originaliter ꝓceſſerant obſeruabant.Quia.ſ.ſeculares licet deuꝫ colant fidẽ credẽdo.diuerſos tñ ritus.diuerſe natõẽs ſeruant.ſe quelibet alteri ꝑferendo.Quilibet.n. in ſua ſecta.ritu ⁊ obſeruantia credit ſaluari.Et ideo oportet dei iudicio reſeruatos cum patiẽtia tolerari. ſicut ẽt de ſciſmaticis videmꝰ ⁊ de grecis quos eccl̃ia tolerat patiẽter ⁊ maxime de georgianis.armenis.nubianis.⁊ grecis.quoꝝ diuiſiones certe male ſunt ⁊ vitande.ſicut ẽt ſingularitas rituum atqꝫ morum inter fideles ⁊ catholicos eſt vitanda ⁊ vnitas ⁊ cõitas obſeruanda.iuxta illud Nume.xv.vbi dr̃ ſic.Taꝫ inquit indigene ꝙ̃ peregrini eodẽ ritu offerẽt ſacrificia.vnũ erit ꝓceptum atqꝫ iudiciuꝫ tam vobis ꝙ̃ aduenis terre.Eſt igitur dare ritum ſupportandum ⁊ tolerabilẽ.

B ¶Secundo dico ꝙ eſt dare ritum admiranduꝫ ⁊ venerabilẽ.⁊ iſte eſt ritus obſeruantie eccleſiaſtice ⁊ fidei.⁊ etiam ritus religionis ⁊ honeſte conuerſatõis. Unde de ritu bonorum eccleſiaſticorum ⁊ religioſoꝝ dici poteſt illud.j.Paral.xxiij.Separatus eſt aaron vt miniſtraret in ſanctaſanctoꝝ ipſe ⁊ filij eius ĩ ſempiternum.⁊ adoleret incẽſum dño ſm ritum ſuuꝫ.ſequitur in ñ.ca.Corã domino cuſtodiant obſeruatiões tabernaculi federis ⁊ ritum ſanctuarij.Hic poſſes dicere de diuerſis ⁊ mirabilibus ritibus orientaliũ regionum quos ꝑtextu ſanctitatis obſeruant.ſicut ſciꝫ eſt apud colũbũ vbi hoĩes pre fatua deuotione ꝓ deo ſuo ſe occidunt.ſeu ẽt trucidantes ſub curru ydoli ſe ſupponunt.Sicut ẽt de illis qui filios ſuos dijs ſuis immolant ⁊ offerunt ⁊ amoreꝫ dei ſui ſibi ⁊ filijs anteponunt ſicut inſuper de illis mulieribus que in rogum maritorum mortuorum cum ipſis comburende viue ſe inijciunt.⁊ vt cum ipo ad aliud ſeculũ trãſeãt ſeipſas cum eodem cõburunt.ſicut hec ⁊ multa alia ſimilia narrant marcus paulus.oroſius . ⁊ odoricus. de mirabilibus orientis.q̃ tamen ad propoſitum pñt adduci.ꝙ ſi iſti ꝑ fatuas crudelitates dijs ſuis.i.demonibus tam incredibilia faciant.equum tñ ⁊ cõſonum rõni videt̃ ꝙ nos iuſte ⁊ rite credendo.vero deo debitas obſeruantias faciamus ⁊ ꝙ amore ipſius ritus ſanctos ⁊ tolerabiles obſeruemus . Bñ ergo dicit ille ietro ſocero ſuo moyſi.Exodi.xviij.vbi ait ſic. Eſto populo in his que ad deum ꝑtinẽt vt referas ad eũ q̃ dicunt̃.Oſtendaſqꝫ populo cerimonias ritumqꝫ colendi.⁊ bñ dicit.Cerimonias ritũqꝫ:q2.ſ.nõ eſt incõueniẽs ſi diuerſe religiões ⁊ eccl̃ie.diuerſos ⁊ varios hñt ritus dum tñ oẽs ſint ritus ⁊ obſeruantie catholice ⁊ diuino cultui oportune . Ezech.xliij. Hec dicit dominꝰ deꝰ.Hi ſunt ritꝰ altaris.Et breuiter dic ꝙ circa altare.hoc ẽ ĩ ſtatu religiõis ⁊ eccl̃ie ĩueniunt̃ ritꝰ.

Arcte penitentie.
Pure cõtinentie.
Deuote obſeruantie.
Sumẽde eucariſtie.

¶De ritu pnĩe ꝓt dici illud Nũe.xix.Si qs hoc ritu nõ fuerit expiatus. ꝑibit aĩa eiꝰ de pplo ſuo.De ritu ĩo cõtinentie põt dici illud Nũe.viij.Tolle inq̃t leuitas de medio filioꝝ iſrael ⁊ purificabis eos iuxta ritũ hũc.Aſpergant̃ aqua luſtratiõis.⁊ radant oẽs pilos carnis ſue.Ritus em̃ cõtinẽtie req̃rit ꝙ hõ a ſocietate ſeculariũ ſepet̃ aqua lacrimaruꝫ luſtret̃ ⁊ expiet̃.⁊ ꝙ pili carnis ſue.i.oẽs carnales motus reijciant̃. radant̃ ⁊ abſtergant̃.De ritu etiam deuote obſeruãtie ſicut.ſ.ritus obſeruantie feſtoꝝ dr̃ Exo.xij.Cuſtodietis diẽ iſtũ ritu ꝑpetuo.De ritu inſuꝑ ſumẽde eucariſtie dici põt illud qđ de agno paſcali dr̃.Exo.xij.Iuxta quẽ ritũ tolletis ⁊ hedũ.imolabitqꝫ hedũ vniuerſa multitudo filioꝝ iſrael ⁊c.Sed q̇d certe multi ſunt q̃ ritꝰ tabernaculi.i.ritus ⁊ obſeruantias religionis ⁊ eccl̃ie nunq̃ tenẽt.ſꝫ ad ritꝰ ſeculares ⁊ fatuos ſe trãſportant.⁊ in geſtu ⁊ in habitu. actu pariter ⁊ affectu ritibus ſecularibꝰ ⁊ moribꝰ ſe gubernãt.ſicut de filijs iſrael.dr̃.iiij.Reg.xvij.Qđ coluerunt deos alienos ⁊ ambulauerunt iuxta ritũ gentium.Et potiſſime religioſi ⁊ clerici noſtri qui excurtant ⁊ circũcidunt veſtes ſuas ad ritum ⁊ formam iuuenuꝫ ſecularium fatuoꝝ pñt dicere illud Geñ.xxxiiij.Si circũcidamus maſculos nr̃os ritũ gẽtis imitantes. ⁊ ſubſtãtia eoꝝ ⁊ pecora cuncta q̃ poſſident noſtra erunt . Nõ ſic.ſed obſeruemus ritus religionis ⁊ eccleſie debitos ⁊ honeſtos dimittamus ſeculares ritus inutiles . ſuꝑuacuos ⁊ funeſtos.iuxta illud Judith.xiiij.Achior relicto gentilitatis ritu credidit deo.vt ſic ipſis dicat̃ illud Leui.viij.Septem inquit diebus finitur cõſecratio.ſicut in pñtiarum factum eſt vt ritus tabernaculi cõpleretur.die ac nocte manebitis in tabernaculo obſeruantes cuſtodias dñi.vt ⁊ dicatur illud.ij.Parali.xxxv.Omnis ergo cultura dñi rite cõpleat̃. Patet igitur ꝙ eſt dare ritum admirandum ⁊ venerabilem.

¶Tertio vero dico ꝙ eſt dare ritum euitanduꝫ ⁊ deteſtabilem.Et iſte certe eſt mos ⁊ ritus hominuꝫ C impiorum ⁊ potiſſime ydololatrarũ ⁊ hereticorum. ⁊ diuerſis ypocriſibus ⁊ ſuſpectis obſeruantijs deditorum.ſicut de prophetis baal dicitur.iij. Reg.xviij. ꝙ clamabant voce magna ⁊ incidebant ſe iuxta rituꝫ ſuum cultris ⁊ lanceolis . Et breuiter dic ꝙ mali ſequuntur Ritum.

Popularis inſolentie.
Secularis auaricie.
Singularis obſeruantie.

¶De ritu iſolẽtie popularis quõ.ſ.omnes mali ipꝫ ſequi nituntur patet de iaſone de quo dicitur.ij.Macha.iiij.Qđ poſt principatũ receptũ cõtribules ſuos ad gentilẽ ritũ trãſferre cepit.Quia reuera illi qui in hoc mũdo diuitias ⁊ principatum habẽt cõtribules ſuos.i.filios ⁊ amicos ad ſuꝑfluos mũdi ritus tranſferre ſtudent.De ritu auaricie ſecularis.dici põt illđ ij.Para.xxviij.vbi dr̃.ꝙ ille peſſimus rex achaꝫ adoleuit incẽſum in valle hẽnon ⁊ luſtrauit filios ſuos in igne iuxta ritum gentiũ.quas interfecit dñs.Luſtrare.n.in igne nihil aliud eſt ꝙ̃ ardore auaricie ꝓ viribus filios atqꝫ ſubditos inflãmare.De ritu inſuꝑ obſeruantie ſingularis quẽ.ſ.ypocrite obſeruant ⁊ a cõi ritu aliorum ſe ſeparant põt dici illud.ij. Macha.xj. Audiuimus inquit iudeos nõ cõſenſiſſe patri vt trãſferrentur in ritum grecoꝝ.Sic igitur pꝫ q̃ñ eſt dare ritum.tolerandum.venerandum ⁊ deteſtandũ.Uide vbi mos.modus.cõſuetudo ⁊c.ſimilia.

Riuus.riui.

Cũ riuꝰ nihil aliud ſit ꝙ̃ ꝓfluuiũ aquaꝝ fluẽtiũ de flumine. vel de fonte.Poſſumus notare breuiter ꝙ in ſcriptura inueniunt̃ multe ſpecies riuoꝝ.Sunt em̃ Riui. A

Cruoris ⁊ afflictionis.
Meroris ⁊ compunctionis.
Dulcoris ⁊ compaſſionis.
Splendoris ⁊ diſcretionis.
Saporis ⁊ vegetationis.
Ualoris ⁊ fruitionis.
Fetoris ⁊ infectionis.
Laboris ⁊ vexationis.

¶Dico igitur ꝙ inueniuntur riui cruoris chriſti paſſionis per varias plagas ſicut per quoſdaꝫ riuos.vñ Deuter.viij.dicitur ꝙ pro potando populo in deſerto deus eduxit riuos de petra duriſſima . Petra autem erat chriſtus.ſicut dicitur.j.Coꝝ.x.¶Item inueniuntur riui meroris in cordis cõpunctiõe.Et iſti riui nihil aliud ſunt ꝙ̃ profluuia lacrimarum.Joel.iij. Super riuos iuda ibunt aque. Juda.n. interpretatur confeſſio vel cõfitens:qui.ſ. debet habere riuos ⁊ ꝓfluuia lacrimarum.¶Item inueniunt̃ riui dulcoris in fraterna cõpaſſione.Homo enim cõpaſſiuꝰ ⁊ pius ad modum fontis ſemꝑ conſueuit ad alios beneficia ſua effundere ſicut quoſdã riuulos pietatis.iob.xxix. Petra fundebat mihi riuos olei.¶Itẽ inueniuntur riui ſplendoris ſanctiſpũs diffuſione.De fonte enim ſanctiſpũs proueniunt ad nos inferius ſeptem dona.

Eſa.xj.

Ayuntamiento de Madrid

Eſa.xi. Percutiet dominus fluuium in ſeptem riuis ita vt tranſeant ꝑ eum calciati. Iſti ſunt riui ſuꝑ quibus debet creſcere ꝛ vegetari. anime deuote. ꝛ ibidez fructificare. eccl. xxxix. Quaſi roſe plantate ſuꝑ riuos aquarum fructificate. Iſti ſunt riui ſpiritalis doctrine in ſacre ſcripture apertione quibus eſt anima rigāda ꝛ in quibus ſpiritualiter eſt paſcēda. vnde Ezech. xxxiiij. Paſcaz eos in montibus iſrael ꝛ in riuis ꝛ in cunctis ſedibus terre. ¶ Item inueniuntur riui valoris in celi beatificatõe. Et iſti ſunt illi riui eterne glorie quibus anime in patria ſuperius irrigant. in qb⁹ ꝑpetuo delectantur. Deutro. viij. Dominus introducet te in terram bonam. terram riuorum. aquarꝫ atqꝫ fontium. ¶ Item inueniuntur riui fetoris in carnis infectione. ꝛ de hoc dicitur Exod. vij. Extende manuz tuam ſuper fluuios. riuos ꝛ paludes. ¶ Itē inueniūtur riui laboris in mūdana proſperitate. i. poſſeſſione. Iſti ſunt riui bonorꝫ huius mundi qui fluunt ꝛ defluunt. Amos. viij. Defluet quaſi riuus egypti ꝛc. Vide. ſ. de fluuio. de aqua. de fonte. ꝛ infra de rore.

A **Rixa.** Nota ſi vis breuiter ꝙ rixe fugiende ſunt ꝛ vitande multiplici ratione. Quia fouent natam diſcordiam. Continent ſtultam facundiā. Reuelant ſtructam infamiaꝫ. Generant promptam iniuriaꝫ. Rixa enim eſt Diſcordie nutrix. Stultitie tutrix. Infamie dictrix. Iniurie factrix. ¶ Eſt dico diſcordie nutrix. odia enim ꝛ diſcordie ꝛ iracundie etiaꝫ inimicicie nutriuntur ꝛ generantur ꝛ continuantur per rixas. Prouerbiorꝫ. xvij. Qui meditatur diſcordias diligit rixas. qui ſapiens eſt ſuſcitatas mitigat. Eſt etiam ſtultitie tutrix. Multa enim ſtulta verba dicuntur in rixis Prouerbiorum. xviij. Labia ſtulti immiſcent ſe rixis. Eſt inſuper infamie dictrix ſeu et reuelatrix. vnde Eccl. vj. Eſt amicus qui conuertitur ad amiciciam. ꝛ eſt qui odium ꝛ rixam ꝛ conuicia denudabit. Eſt nihilominus iniurie factrix. Quia procerto ex rixis in brigis multe iniurie ꝛ violentie ſolēt ſequi Eccl'es. xxvij. Effuſio ſanguinis in rixa ſuperborum ſufficit. vide vbi iracundia diſcordia. lis. contentio. vel tumultus ꝛc.

A **Roboam.** Nota ꝙ roboam ſucceſſor atqꝫ filius ſalomonis fuit rex iſrael. Sed quia ſuperbe locutus eſt populo. ꝛ quia audiuit conſilia iuuenum ꝛ reliquit conſilia ſeniorum. ſicut dicitur. iij. Regum. xij. Ideo. x. tribus ab eo receſſerunt ꝛ hyeroboam in regem elegerunt. ꝛ ſolum due tribus. videlicet iuda ꝛ beniamin roboam adheſerunt. Interpretatur enim roboam impetus vel latitudo ſeu etiam dilatans populum. ſeu etiam diſſipans populos. Igitur ſi per roboam vis intelligere bonum principem aut prelatum. dic ꝙ iſte eſt ſucceſſor ꝛ vicarius ſalomonis. ideſt pacifici Ieſu Chriſti. iij. Regum. xj. Dormiuit Salomon regnauitqꝫ roboam. Iſte enim licet ſit ſui populi dilatator. ſit tamen quandoqꝫ ꝙ a hyeroboaꝫ. ideſt a malis ꝛ aduerſarijs impugnatur. Et ꝙ etiam quandoqꝫ magna pars ſue potentie ſibi ſubtrahitur ꝛ aufertur. Quia etiam de iſto roboam legitur. iij. Reguꝫ. xiiij. ꝙ quinto anno regni ſui aſcēdit contra eum ſeſac rex egypti. ita ꝙ vt eo recedente theſauros templi roboaꝫ ſibi dedit. Boni enim multotiens a malis ſuccūbūt ꝛ a proprijs ſubditis regno ꝛ prelatura priuantur ꝛ mali loco eorum ſuccedunt. vnde. ij. Paralip. xiij. dicit. Quod viri vaniſſimi ꝛ filij belial congregati ſunt ad hyeroboam ꝛ preualuerunt contra roboam filiuꝫ Salomonis. quod ſcilicet poteſt applicari ad prelatorum ꝛ maiorum electões. quia procerto ibi ſolēt viri vani ꝛ impij ad hyeroboā inuicem coniurare. proprium regem ꝛ heredem. ideſt iuſtum ꝛ bonum electum dimittere. ꝛ cum hyeroboā i. cum aliquo inſufficienti ꝛ impio cōuenire ꝛ contra roboam. i. boni electi iuſtitiam preualere. ¶ Si vero per roboam velis fatuuꝫ principem deſignare. dic ꝙ iſte ſit electus in locum ſalomonis. ideſt regis vel placiti mortui ſubſtitutus. qui. ſ. Solet.

Sapere de ſenſus gloria.
Contemnere ſana conſilia.
Incurrere bella trāſuaria.
Regere ſine modeſtia.
Preſidere cum ſeuicia.
Amittere regni imperia.

¶ Sic certe dico ꝙ mali principes ꝛ prelati in ſenſus gloria non ſolent vigere. ij. Parali. xij. Porro roboā erat rudis ꝛ corde pauido. ¶ Item iſti ſana conſilia non ſolent habere: quia ſcꝫ magis ſequuntur cōſilia iuuenum ꝙ̄ ſenum. Unde. iij. Reg. xij. dicitur. ꝙ hieroboam adhibuit adoleſcentes qui nutriti fuerāt cū eo. ꝛ non acquieuit conſilio ſenum. ¶ Iteꝫ bella trāſuaria ſolent ſuſtinere: quia vt cōmuniter tales nunꝙ̄ ſunt in pace. ſꝫ in cōtinuis diſcordijs. litibus ſeu guerris. iij. Regum. xiiij. Fuit bellum inter roboam ꝛ hieroboam cunctis diebus. ¶ Item omni prudentia ſeu modeſtia hi ſolent carere. Et ideo roboam interpretatur impetus: quia. ſ. nō moderate ſꝫ impetuoſe regnant. vnde Eccl. xlvij. Dormiuit inquit ſalomon cuꝫ patribus ſuis. ꝛ dereliquit poſt ſe de ſemine ſuo gentis ſtultitiam minutum ſenſum roboam. ¶ Iteꝫ pleni ſeuicia ſolent preſidere: quia ſcilꝫ tales per crudelitatem diſſipant ſubditos atqꝫ grauant. Ideo roboā interpretatur diſſipans populos. vnde de iſto roboā legitur. iij. Regum. xij. ꝙ ipſe reſpondit populo. Pater meus cecidit vos flagellis. ego aūt cedaꝫ vos ſcorpionibus ꝛc. Et iō ſequitur ꝙ iſti ſolent dominia diu non tenere: quia. ſ. tales vel moriunt vel deponuntur. ſicut. ſ. de roboam dictum fuit. Sufficit.

Roborare. robur. Robuſtus. Nota ꝙ cū robur nihil aliud ſit ꝙ̄ fortitudo ꝛ ſtabilitas. poſſumus breuiter tranſcūdo notare ꝙ in ſcriptura inuenitur robur Diuine firmitatis. Humane bonitatis. Tyrānice poteſtatis. Dyabolice prauitatis. Robur Dominicuꝫ eſt venerandum. Canonicum eſt amplexandum. Tyrannicuꝫ eſt deteſtandū. Demoniacū eſt formidandū. ¶ Dico ergo primo ꝙ eſt quoddā robur qḋ dꝫ admirari ſeu et venerari. Et iſtud eſt robur diuine potentie. qḋ tm̄ eſt ꝙ a nullo pōt concuti quod etiaꝫ tantum eſt ꝙ ꝑ ipm ꝑfit omnia alia roborari. ſicut dauid de ſe dicebat. ij. Reg. xxij. Dñs petra mea ꝛ robur meuꝫ. Uñ Iob. ix. Sapiens corde eſt ꝛ fortis robore. Et ibidem. ſi fortitudo queritur, robuſtiſſimus eſt. ¶ Scḋo dico ꝙ eſt quoddam robur humane virtutis ꝛ conſtātie. quo. ſ. iuſti ſunt fortes ꝛ robuſti ad reſiſtendum tēptationibus: ad ſubſiſtēdum tribulationib⁹. ꝛ ad inſiſtendum bonis operationibus. Ioſue. j. Cōfortare ꝛ eſto robuſt⁹ valde. vñ de dauid dr. j. Reg. xvj. Uidi filiū yſai fortiſſimum robore. virū bellicoſum ꝛc. Uide eaꝫ ſupra de dauid. ¶ Et nota ꝙ ad ſpirituale robur habēdū plura ſunt neceſſaria ꝛ proficua. videlicet. A

Clementia lenificatiua
Prudentia modificatiua.
Conſultatio deliberatiua.
Exhortatio fortificatiua.

¶ De clementia enim legitur Prouer. xx. ꝙ miſericordia ꝛ veritas cuſtodiunt regē ꝛ roborabitur clementia thronus ei⁹. De prudentia vo dicit Prouer. xxiiij. ꝙ ſapientia edificabitur domus ꝛ roborabitur prudētia. De conſilio autem dr Prouer. xx. ꝙ cogitationes cōſilijs roborant. De exhortatiōe aūt dr Iob. xvj. Cōſolarer vos ſermonib⁹ ꝛ roborarem vos ore meo. Ad corroborandū eīm cor populi in ꝑlio valde facit exhortatio ducum ꝛ tubicinarū. ꝛ ſic exhortatio dei. ſcripture. ꝑlatorꝫ ꝛ predicatorꝫ. Et iō ad iſtud robur exhortat dñs Deu. xxxj. Cōfortare ꝛ eſto robuſtus. ꝛ. ij. Reguꝫ xiij. dr. Roboramini ꝛ eſtote viri fortes. ¶ Tertio dico ꝙ eſt quoddam robur. quod dꝫ deteſtari. ꝛ iſtud eſt robur mūdane poteſtatis ꝛ potentie tyrannorum. qḋ ꝓculdubio eſt deteſtandum. quia iſtud.

Ayuntamiento de Madrid

Per ſuperbiam erigitur.
Per auariciam accenditur.
Per peſtilentiam deſtruitur.

Erigit dico p ſupbiaȝ Eze.xxviij. Eleuatū eſt cor tuū in robore tuo. ¶ Itē accendit p auariciam. Job.xviij. Attenuet famē robur ei⁹. ¶ Itē deſtruit p finaleȝ peſtilentiam. q2 ſicut dr Exo.xv. Robuſtos moab obtinuit tremor ꝛc. ⁊ Hiere.lj. Deuoratū eſt robur eorum facti ſunt quaſi mulieres. Iſtud eſt ergo robur qd dȝ deteſtari. ¶ Quarto vo dico ꝙ eſt quoddam robur quod dȝ formidari. ⁊ iſtud eſt robur demonuȝ. Unde de demonibus videtur loqui deus in figura gad. Eze. xxxviij. Ueniēt inquit latera aquilonis. ⁊ totuȝ robur eius. ⁊ multi populi tecū ꝛc. Et ſic patet ꝙ eſt quadruplex robur. Uide ſupra de fortitudine bona ⁊ mala. Et vide vbi vir. ⁊ vbi potentia ꝛc.

A **Rogare.** Nota ꝙ rogare idem eſt quod ꝑcari. orare petere. requirere. ſupplicare. ⁊ eſt rogare Officium.

Humilitatis.
Sedulitatis.
Flebilitatis.
Penalitatis.
Credulitatis.
Utilitatis.
Sagacitatis.

¶ Breuiter ergo dico ꝙ debemus deū rogare cū cordis humilitate. Tāta enī eſt noſtra infirmitas ⁊ ipſi⁹ dei ſublimitas ꝙ bñ requirit ꝙ in eius rogatione debeat humilitas inueniri. Ira.n. leonis dr mitigari. qñ hō corā ipo ad terram proſternitur. ſic ira dei contra homineȝ tēperat quando homo coram ipſo ad adorandum proſternit ⁊ humiliat. ij. Mach. x. Rogabant dominum pſtrati in terram. ¶ Item rogari dȝ cuȝ grandi ſedulitate. Multum.n. valet depcatio iuſti aſſidua. Jaco. v. ergo ſi non ſit aſſidua nihil valet. vñ Luce. vij. dr. ꝙ phariſei rogabant dñm ſollicite vt ſanaret filiū centurionis dicētes. Dignus eſt vt hic ei pſtet ꝛc. ¶ Iteȝ rogari dȝ cum mentis flebilitate. Deuote.n. ⁊ flebilr eſt dep̄catio faciēda. Oſee. xij. Inualuit ad angelū ⁊ cōfortatus eſt. fleuit ⁊ rogauit eum. ¶ Iteȝ rogari dȝ cuȝ penitētie penalitate. Ieiunare enim ⁊ penitentiā facere debemus ſi impetrare volumus quod rogam⁹. Dañ. ix. Poſui faciē meam ad deum rogare ⁊ depcari in ieiunijs. ¶ Item rogari dȝ cum firma credulitate. Fides enim ad obtinēdum qd petit ſumme eſt neceſſaria. iuxta illud. Quicquid orantes petitis. credite quia accipietis. vnde Luce. xxij. Ego rogaui pro te petre. vt nō deficiat fides tua ꝛc. ¶ Item rogari dȝ cū intentionis vtilitate: q2 ſcilicet quicquid rogare volumus debemus. vel pro noſtra vel pro proximi vtilitate rogare. Et ſic debemus rogare gratiam. concordiā ⁊ gloriam. De gratia poteſt dici illud Actu. iij. Rogauit vt elemoſynam acciperet. De cōcordia dicitur in pſ. Rogate que ad pacem ſunt hyeruſalē. De gloria vero poteſt dici illud Jo. xij. Rogabant dicētes. Dñe volumus Ieſum videre. ¶ Item rogari dȝ cuȝ diſcreta ſagacitate: quia. ſ. ſagaciter ⁊ diſcrete ſunt oratiōes faciende. Neceſſe eſt enī plura conſiderare. ſ. pꝓrium meritum. arduitatem negocij. rem de qua agit. pſonaȝ a qua petitur. Debemus ergo cogitare ſagaciter vt ſcilicet rogemus illud quod neceſſarium eſt. ⁊ ab illo qui poteſt replere. omne quod neceſſarium eſt ſcilicet a deo non a dyabolo: vel a mundo quod contra ydolatras eſt ⁊ ſortilegos qui inuocant aliuȝ ꝙ deū. vnde Eſaie. xlv. Rogant deum non ſaluantē. Et Sap. xiij. Pro ſanitate infirmum inuocat. ⁊ pro vita mortuum rogat. Non ſic ergo. ſed ſagaciter rogemus illum: qui ſcilicet poteſt proficere ⁊ iuuare deum. j. Eſdre. viij. Rogauimus dominum ⁊ euenit nobis proſpere. Iſta igitur de rogare ſufficiant. Uide. ſ. de oratione ⁊ ſimilibus.

A **Roma. Romanus.** Cum roma fuerit temporaliter nūc autem ſpiritualiter caput orbis. multa certe poſſent temporaliter dici. de rome.

Nobilitate.		Nobilitas a dijs eſt fundata.
Antiquitate.		Antiquitas eſt a troya nata.
Strennuitate.		Strēnuitas cūctis eſt prelata.
Fidelitate.	Rome	Fidelitas nūꝙ̄ ē mutata. ⁊ cē. ſ.
Malignitate.		Malignitas nūꝙ̄ eſt pacata.
Cupiditate.		Cupiditas nūꝙ̄ eſt ſaliata.
Pompoſitate.		Pompoſitas eſt ſemp elata.
Finali calamitate.		Calamitas cūctis ē mōſtrata.

¶ O quot ⁊ quāta de romanis virtutib⁹ ⁊ vitijs poſſent tangi. ſi fas eſſet moralia dimittere ⁊ ad hyſtoricā me tranſire. Ille enī excellentiſſimus hyſtoriographus tytus liuius cui certe in ſtili nobilitate. breuitate. ⁊ difficultate nemo eſt ſecūdus. quē ⁊ be. Hiero. in prologo biblie de eloquētia cōmendat in libro ſuo de romana hyſtoria quē ego licet indignus ad requiſitionem dñi Johānis incliti francoꝝ regis nō ſine labore ⁊ ſudoribus in linguam gallicam tranſtuli de latina tot ⁊ tanta miranda repperi. de prudētia. cōſtātia. fide ⁊ amicicia romanorum. Et etiam quandoꝗ de ipſorum diſcordia. inuidia. ſuperbia. ⁊ auaricia. ⁊ alijs vitijs ꝗ plerūꝗ virtutib⁹ ſunt admixta. ꝙ vt verum fatear audiuiſſe de alio quocūꝗ populo ſimilia non recordor: quia tamē in hoc opere tractare de hyſtoricis non intendo. cum iſtius libri materia ſit moralis. remitto lectorem hyſtorica cupientē ad ipſuȝ tytum liuium. ⁊ ad trogum pompeium. iuſtinum pariter atꝗ florum. ⁊ etiam ad oroſium qui. ſcilȝ romanorum hyſtorias tractauerunt. Et etiam ad innocentiū qui certo in libro ſuo de miſeria conditionis humane ⁊ romanorum vitijs multa dixit. Moraliter ergo dicaȝ ꝙ roma que fuit orbis caput. ⁊ que interpretatur magiſterium frangēs. tonās ⁊ ſublimis. ſeu tonitruū aut ſublimitas. poteſt moraliter quatuor deſignare: ſcilȝ quēdam Lucum interiorē. Lucuȝ exteriorē. Statum inferiorem. Situm ſuperiorem. Lucus interior eſt noſter animus ꝗ intus latitat. Lucus exterior eſt mūdus peſſimus qui foris habitat ⁊ qui iuſtos fatigat. Status inferior eſt vitijs proximus quo iuſtus militat. Situs ſuperior eſt polus optimus quē deus viſitat. ¶ Primo ergo dico ꝙ per romam poteſt intelligi humanus animus qui eſt interior. Sicut enim ro- B
me antiquitus fuit imperator. papa. clerus. ſenatus cōſiſtorium. aduocati. cardinales ⁊ auditores. ita ꝙ ibi iuſtitia tunc vigebat. Sic dico ꝙ in animo ſeu in anima viri iuſti habitat imperator. i. libera volūtas. papa i. ratio. clerus. i. memoria. ſenatus virtutuȝ moraliū. conſiſtorium virtutum cardinalium. aduocati. i. bone affectiones cardinales diuinarum contēplationū auditores. i. bone ſententie. ⁊ bona iudicia ⁊ determinationes. Et ſic certe a tali roma. i. a tali perfectione virtutum poterat quilibet vir iuſtus dici romanus. i. virtutum plenitudine decoratus. ⁊ omnium viriuȝ rectitudine moderatus. Et ſic certe de ipſo dicetur illud Act. xxij. Hic enim homo ciuis romanus eſt. Lucus ergo interior eſt noſter anim⁹ qui intus habitat. ¶ Secundo dico ꝙ lucus exterior eſt mundus peſſimus qui iuſtos fatigat ſicut enim in luco. i. in vmbroſo ⁊ tenebroſo nemore quandoꝗ habitant latrones ꝗ bonos qui ibi tranſeunt homines depredantur. Cui certe ſimile fuit rome quia ſicut in varijs libris ⁊ hyſtorijs inuenitur multi viri boni fuerunt ibi depreſſi. ſicut. ſcilicet dicit tytus liuius de camillo prudentiſſimo ⁊ fortiſſimo. inuidia populi bānito. ⁊ poſtea in anguſtia tēporum contra gallos ⁊ populos hoſtiles reuocato. Sicut etiam patet de ſcipione duce quidē romano feliciſſimo. finaliter tamē a romano populo taliter infeſtato ꝙ poſt tot pclaras victorias. totꝗ parta ⁊ parturita romanis imperia neceſſe habuit fugere ⁊ in exilio vitam finire. Sicut etiaȝ patet de coriolano a romanis iniuſte exulato tandeȝ tamē cū cōtra eos adduxiſſet exercituȝ. ſolo obiectu matris. vxoris. ⁊ matronarum vrbis pacatus ab obſidione deſtitit. Sicut.n. apud romanos bñmeritis ⁊ iuſtis virtus pfuit. Sic

Ayuntamiento de Madrid

fuit.Sic certe ipſis aliquotiẽs furor ⁊ inuidia populi nocuit.Talis ꝓculdubio eſt iſta exterior roma noſtra videlicet iſte mundus.Quia reuera ſepiſſime ↄtingit ꝙ boni prudẽtes virtuoſi.⁊ benemeriti ab honoribus ſcȝ ⁊ dignitatibus eijciũtur.ꝙꝫ neceſſitatis tempore repetũtur.vñ de expulſione bonorũ pōt dici illd Act. xviij.Quod ꝓcepit claudius oēs iudeos a roma recedere.vt ⁊ ſic iniuſte repulſi dicant de talibus romanis illud.Job.xj.cap.Quod venient romani ⁊ tollent locum noſtrũ ⁊ gentē.Patet igitur ꝙ lucus exterior eſt mundus peſſimus qui iuſtos fatigat.¶Tertio autē C de ſignificatione rome dicā ꝙ ſtatus inferior eſt vitijs proximus quo iuſtus militat.Et iſte certe eſt ſtatus et vicus eccleſie militantis.q.ſ.roma dicitur.Pro eo qđ realiter ⁊ imperator ⁊ papa.ſenatus ⁊ conſiliũ platorꝫ ⁊ etiā cohabitatio fideliũ ⁊ iuſtorũ inibi reperit.vnde Lucas Actuum.xxviij.dixit ſic.Cum autē veniſſemus romaꝫ permiſſum eſt paulo manere ſibimet.Et ſi vis nota ꝙ in roma.i.in eccleſia dꝫ inueniri.ſcȝ

Amicicia corda confederans.
Diligentia querens ⁊ properans.
Eloquentia docens et reſerans.
Patientia ferens ⁊ tolerans.
Sapiētia dictans ⁊ moderans.

De amicia confederatiua.patet.j.Macha.viij.vbi dicitur.Quod iudas machabeus miſit legatos ſuos romam conſtituere amiciciā.⁊.j.Machab.xiiij.dicitur ꝙ ſymon ſũmus ſacerdos miſit legatos ſuos romam amiciciam renouare.De diligentia exercitatiua dici poteſt illud qđ paulus de diſcipulo ſuo dixit.ij.Thimot.j.Cum romam veniſſet ſollicite me queſiuit.De eloquētia inſinuatiua hoc eſt dictu de officio predicationis ⁊ doctrine.dr Actuũ.xxiij.Quod ſcȝ domin⁹ dixit paulo.Te oportet rome teſtificari Et Roma.j.dicebat apoſtolus.Jn me inquit promptũ eſt ⁊ vobis q̃ rome eſtis euangelizare.De patiētia penarũ paſſiua dicebat paulus Actuũ.xvj.capi.Ceſos inquit nos publice indēnatos homines romanos miſerunt in carcerem.De ſapientia vero ſeu etiam de iuſtitia moderatiua dicitur.Actuũ.xxv.Non eſt conſuetudo romanis damnare aliqueȝ hominē priuſꝗ is qui accuſatur preſentes habeat accuſatores.locũqꝫ defendēdi accipiat. Patet igitur ꝙ iſta roma ſeu etiam ꝙ ſtatus inferior eſt vicus proxim⁹ quo iuſtus militat.¶Quarto vero tractādo de ſignificatione rome ꝙ ſitus ſuperior ē polus optimus quē deus viſitat.ſ.paradiſus quē.ſ.paulus ſumme deſiderabat dicens Actuũ.xix.Poſtꝗ fuero ibi.ſ.hieroſolime oportebit me romam videre Romam inquit.i.paradiſum Hec igitur de roma ⁊ romanis breui moraliqꝫ ſermone ſufficiant.

A **Ros.** Nota ꝙ ros eſt quedā aeris impreſſio frigida ⁊ humida:que in medio aeris generatur et hic ad nos inferius deriuaſ.Et pōt ſignificare multipliciter in ſcriptura inuenit eñ ſcȝ Ros

Proficiens.
Reficiens.
Jnficiens.
Perficiens

Ros qui ꝓficit ſtillat a celo ſuperiori.Et iſte eſt dei filius qui admodũ roris in maris conchilia deſcendentis.⁊ ipā precioſo lapide impregnantis.in beatam virginē inuiſibiliter deſcendit.⁊ eam precioſo lapide ſcȝ xpo deo ⁊ homine fecũdauit.Figuratus in rore qui vellus.Gedeonis tota terra exiſtente ſicca mirabiliter madidauit.Judic. vj.quia ſcȝ ros ſancti ſpirit⁹ contra naturā omniũ aliarum parientium feminarũ vellus iſtud.ſ.beatam virginem mirabiliter impregnauit ⁊ madidauit.de quo Eſaie.xlv.Rorate celi deſuper ⁊ nubes pluant iuſtuꝫ. Aperiatur terra ⁊ germinet ſaluatorem.¶Ros q̃ reficit ſtillat in parte poſteriori.⁊ iſte eſt ros paradiſi et dulcedo vite eterne.Quia ſicut ros poſt occaſuꝫ ſolis venit.ita ⁊ gloria eterna poſt occaſum vite.⁊ iſte eſt ille ros de quo dicitur.Gene.xxvij.Jn rore celi deſuper ⁊ in pinguedine terre erit benedictio tua.¶Ros qui inficit ſtillat in pte exteriori.Et iſte eſt ros dulcedo et pinguedo mũdane proſperitatis.Sicut enim ros corruptus frumentum ⁊ alias ſegetes nouas ſolet inficere ⁊ inde gñaliter fit illa ſegetum peſtilētia que dicit rubigo vel erugo.quādo ſcilȝ tota ſpica cedit in puluerem ⁊ nigredineȝ.Sic mundi proſperitas omnia que tangit ſolet ad nihilũ deducere.Ros eñ faciliter diſſoluit.⁊ fructus arboris rore madidi facilius ab arbore cadere dinoſcunt.Et inde eſt quod ꝓpter roris grauitateȝ fructus ſolent de nocte magis cadere ꝗ de die Sic vere mundi proſperitas faciliter deſtruit.⁊ illos quos imbuit faciliter de arbore diuine gratie cadere ⁊ corruere comprobatur. Et iſte eſt ergo ros quo fuit intinctus.Nabuchodo.de regno eiectus ⁊ in beſtiam mutatus.Sicut dicit Daniel.iiij.Alligetur inquit vinculo ferreo in herbis que foris ſunt.⁊ rore celi tingat. ⁊ cum feris ſit pars eius in herba terre.quia procerto tales qui de regno dei ſcilicȝ de ſtatu gratie ꝑ peccatũ eijciuntur.in beſtiam ideſt in virum beſtialem ⁊ peccatorem mutanſ.vinculo ferreo auaricie ligātur.⁊ cũ feris.ideſt cum alijs crudelibus peccatoribus in herbis bonorũ tēporalium couerſanſ ⁊ rore celi ideſt mũdane proſperitatis dulcedine intingunt ſe vnde ibidē Daniel.iiij.dicitur.Rore celi corpus eius eſt infectuꝫ. donec capilli eius creſcerent ſicut capilli aquilaruꝫ et vngues eius.¶Ros qui perficit ſtillat in parte interiori ⁊ iſte eſt ros.dulcedo et ſuauitas gratiarum que ſurſum eſt deſcendens a patre luminũ. interius rorificans corda noſtra.De quo Job.xxxviij.Quis eſt pluuie pater:aut quis genuit ſtillas roris.q.d.de⁹. Sicut enim ros occulte flante auſtro per influentiam lunarem in aere generatur a quo tandeȝ herbarum ſuperficies irrigatur et earum vires que per ardorem diurnum marcuerant reparanſ.⁊ in decore virore ⁊ pulcritudine renouanſ.Sic vere ros diuine gratie occulte ⁊ inuiſibiliter per auſtrum et per lunam ideſt ꝑ ſpiritũ ſanctum ⁊ beatam virginē in aere humane conſcientie generatur.ibiqꝫ ardores temptationum temperat Uirtutes ſpũales reparat ⁊ virorem honeſtatis:⁊ decorem ↄuerſationis introducit et renouat Eccli.xviij. Ardorē refrigerabit ros.Et ideo breuiter de rore iſto poteſt dici cuilibet viro iuſto illud.Gen.xxvij.Jn rore celi deſuper ⁊ in pinguedine terre erit benedictio tua Jn quibus verbis oſtēdiſ ꝙ ſicut ros naturaliter eſt.

Lucidus.
Humidus
Frigidus.
Fluidus.

Sic & de ros diuīe gratie dicitur lucidus et illuminatiuus. Jdeo dicitur.Celi.dicit humidus ⁊ mollificatiu⁹.Jdeo dicitur.pinguedo.Dicit frigidus et refrigeratiu⁹. Terre dicit fluidus ⁊ fructificatiuus.Jdeo dicitur benedictio tua Et ſic dico ꝙ diuina gratia eſt Ros illuminatiuus ꝗtum ad actũ diſcretionis.Jn rore celi inquit.Ros mollificatiuus ꝗtum ad tactum compaſſionis.Jn pinguedine inquit. Ros refrigeratiuus ꝗtum ad motum repreſſionis. Terre inquit. Ros fructificatiuus ꝗtum ad habituꝫ deuotionis.Erit inquit benedictio tua.¶Primo ergo dico ꝙ diuina gratia eſt ros illuminatiu⁹ per ſciētiam ⁊ diſcretionē.Celi inquit quod ſcȝ rutilat illuminat.atqꝫ ſplendet. Ros enim de ſe ſplendet et lucet. Hꝫ enim naturam ſpecularem cum ſit nature aquee. Sic ēt gratia ꝗtum ad habitum ſcientie eſt lucida.et per ſpiritalem inſpirationē ſplendida ⁊ fulgida Eſa. xxvj.Ros lucis ros tuus.Et hoc oſtenditur cum dicitur.Celi.Celi enim qui fundunt lumen. ſunt. Deus. angeli.ſancti.predicatores.boni viri et iuſti.qui fundunt nobis ſapientie ⁊ doctrine ⁊ ſcientie rorem.Geneſis.xxvij.Det tibi de⁹ de rore celi ꝗuis dicatur.Aggei.j.quod prohibiti ſunt celi ne darent rorē ſuũ.Ros enim facit germinare.creſcere.virere terram et herbam ſic doctrina.Nam ſicut ros ꝗuis faciliter diſſoluatur effectus tamen et virtus eius in herba remanet per quaꝫ ſpiritualiter vegetatur ⁊ impinguatur:ſicut pꝫ de margarita que virtute roris in piſciũ vētriculis B

xxx

Ayuntamiento de Madrid

generat. Sic vere ꝙuis ros doctrine ſuꝑficialiter videatur trāſire. ſolet tamē virtus ipſius remanere que corda noſtra facit ſpūaliter donis ⁊ gratijs impinguari ⁊ ꝑcioſum lapidē. ſ. xp̄m in noſtris cordibus gñari. vñ Oſee. xiiij. Ero quaſi ros. ⁊ iſrael germinabit quaſi lilium. Iſrael interꝑtatur quaſi vidēs deū ſignificans illos qui per rorem doctrine ad vidēduz dñm illuſtrātur. Iſte eſt ergo ros illuminatiuus ꝑ ſciētiaz ⁊ doctrinam ⁊ diſcretionē. ¶ Scḋo dico ꝙ gratia eſt ros mollificatiuus ꝑ clemētiam ⁊ cōpaſſionē. Pinguedine inquit. Pinguedo eniz q̄ mollis eſt ⁊ q̄ eſt nutrimētum ignis. ſignat virtutē clemētie que ignē dilectionis nutrit ⁊ mollit terrā ⁊ benignā reddit. i. mollit diuitem terrenis abundantē. Et iſte eſt ros qui mollis eſt ⁊ humidus qui eſt ⁊ humoris in herbis raparatiu⁹. ⁊ pullorū coruorū in nido dum nō habēt qui ipſos nutriat depaſtiuus. Quia. ſ. dulcedo ⁊ pietas virorū miſericordium. deferūt humores bonorū tꝑaliuz ꝑ elemoſinas ⁊ alia beneficia quibus reſtaurāt ſupplēt fouent ⁊ nutriunt pullos coruorū. i. pauperes q̄ aliūde nō habent auxiliū. oſee. vj. Miſericordia noſtra quaſi nubes matutina. ⁊ quaſi ros cito pertrāſiens. Uiri em̄ miſꝯdes ſunt ſicut nubes roris in die meſſis. Pinguedine inquit. vnde Gene. xxvij. Det tibi deus de rore celi ⁊ de pinguedine terre abundantiaz. Iſta t̄ñ ſunt cōtra multos qui iſtius roris pinguedinē nunꝙ habēt. Ros em̄ flante aquilone nunꝙ inuenit̄ bonus. Sicut em̄ vētus aquilonis rorem generari nō ꝑmittit immo ſi rorem inuenerit ip̄m penitus deſtruit ⁊ conſumit. Sic vere frigidus vētus aquilo. i. auaricia que corda ꝑ indeuotionem infrigidat ipſaqꝫ ꝑ parcitatē cōgelat ⁊ indurat. rorem compaſſionis ⁊ clemētie non ſinit venire. immo ipſum ſolꝫ deſtruere ⁊ ſiccare. ij. Reg. j. Mōtes gelboe. nec ros nec pluuia veniāt ſuꝑ vos. Contra illḋ qḋ in ꝑſona doctoruz dicit̄ Deutero. xxxij. Fluat vt ros eloquium meū. Quaſi ymber ſuꝑ herbam. Non ſic ergo ſed habeamus rorem gratie. q2 iſte eſt ros mollifi-
C catiuus ꝑ clementiam ⁊ compaſſionē. ¶ Tertio dico qḋ gratia eſt ros refrigeratiuus ꝑ potētiam ⁊ repꝛeſſionem. Terre inquit. Quia ſcꝫ ſicut terra eſt elemētum frigidum. ſic ros ita eſt naturaliter frigidus ꝙ ardorem ⁊ intēperantiam aeris refrigerat atqꝫ ſedat. Ros eſt etiam ita potēs ⁊ virtuoſus quod animalia venenoſa de nocte paruꝫ aut nihil nocere poſſunt. q̄ſi rore celeſti membra ipſorū frigeſcunt. Sic ꝓculdubio ros diuine gratie. Ardorē carnis ⁊ animi appetitus refrigerat. demones etiam ⁊ venenoſos tyrannos ne vltra debitū noceant contēperat ⁊ refrenat vnde Eccli. xliij. Ros mane obuians. ab ardore venti humilem efficit eum. Terra inquit. Iudicū. vj. Totum vellus ſiccuꝫ ſit ⁊ omnis terra rore madens. Et iſtud refrigeriū roris gratie bene figurat̄. Danie. iij. vbi dicit̄. Quod cū tres ſancti pueri eſſent in fornace cuius flāma quadragintanouē cubitis aſcendebat. angelus domini deſcēdebat de celo ⁊ fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantem. Fornax enim babylonis mundū deſignat vbi flāma auaricie. luxurie. iracundie ſeuicie ⁊ peſtilētie homines afficit ⁊ inflammat ⁊ quadraginta nouē cubitis ideſt numero. xlix. qui conſtat ex ſeptē ſepties ductis hoc eſt dictu per vniuerſitatem tēporalium bonorum per vniuerſitatem ſeptem capitalium vitiorū quia ſcilicꝫ numerus ſeptenarius vniuerſitatem deſignat ipſos grauiter cremat atqꝫ grauat. Sed quid? ꝓ certo quando angelus magni conſilij dei filius interpoſuit miſericorditer partes ſuas tunc fecit medium fornacis ſicut ventum roris flantem. hoc eſt dictu qḋ omneꝫ talem ardorem vitiorum ⁊ tormentorum rore ſue gratie refrigerat ⁊ temperat ⁊ exinde fideles liberat ſoluit atqꝫ ſaluat. Unde Eccleſia. xviij. Nonne ardorem refrigerabit ros? Gratia igitur eſt ros refrigeratiuus per potētiam ⁊ repreſſionem. Terra inquit. q̄ ſcilicꝫ eſt elemētum frigiduꝫ. ¶ Quarto vero dico ꝙ gratia eſt ros dulcificatiuus per pietatem ⁊ deuotionem. Et hoc oſtendit̄ cum dicitur Erit benedictio tuā. Benedictio enim deſignat dulcedinem deuotionis. Iuxta illud. pſalm̄. Domine pre. eum in bene. dulcedinis. Dulcedo em̄ roris ſolet ⁊ mel in floribus. ⁊ manna in quibuſdaꝫ graminibus que ſunt res dulciſſime generare. Sic vere ros diuine gratie. mel ⁊ manna deuotionis generat. ⁊ totum cor benedictione dulcificat et irrorat Numeri. xj. Cumqꝫ deſcenderet ſupra caſtra ros deſcendebat pariter ⁊ man. Unde de tali benedictione dicitur. Deutero. xxxiij. De benedictione domini terra eius. de pomis celi ⁊ rore. Sic ergo patet quomodo diuina gratia eſt ros ſcilicet dulcificatiuus. refrigeratius. mollificatiuus. illuminatiuus. Et ſic patet quod ſunt quatuor genera ſpiritalis roris videlicꝫ Ros qui perficit ſtillans interius. Ros qui inficit ſtillans exterius. Ros qui reficit ſtillans poſterius. Ros qui proficit ſtillans ſuperius. Et iſta de rore ſufficiant A
vide de pluuia et de aqua ⁊c.

Roſa. Nota qḋ roſa eſt flos fragrantiſſimus. placentiſſimus. amantiſſimus. virtuoſiſſim⁹. Cuius decor. cuius odor. cuius valor. quaſi cunctis floribus antefertur. Et poteſt ſignificare roſa Mariam eccleſiam: chriſtum ⁊ quēlibet martyrem ſeu iuſtum. Sed quia in biblia valde pauce ſunt autoritates. De roſa omitto gratia breuitatis. Uide ergo in diuerſis locis vbi exēpla habētur de roſa. Et maxime. ſ. de licentia vbi pone illa que habētur in ſermone de letare hieruſalē vbi papa dat roſam auream ⁊c. A

Rota. Nota ꝙ rota eſt inſtrumētum volubile et rotundū. faciliter vertibile ⁊ mobile ſtrepitum faciens ⁊ clamorem. Eſt em̄ idē rota quod circulus. ſeu ſpera ꝙuis inter ſe differant aliquo modo. Dicamus ergo quod inuenitur

Rota naturalis.
Rota temporalis.
Rota ſupernalis.
Rota magiſtralis.
Rota ſcripturalis.
Rota virtualis.
Rota criminalis.

Iſta enim ſunt ſeptem genera ſpiritualiū rotarum. ¶ Primo dico ꝙ in mundo inuenit̄ rota naturalis. ⁊ iſta eſt illa qua oīa naturalia ſunt in circulo ⁊ in rota Celum em̄ ⁊ oēs orbes continue circueunt ⁊ rotant̄ rotunda etiā ſunt ⁊ mobilia more rote. Generatio etiaꝫ ideſt alteratio rerum mutatio ⁊ variatio temporum nihil ſunt aliud niſi rota. cōtinue enim voluuntur de vno ſtatu ad alium ⁊ ſemper reueniunt in idipſum. Unde. iij. Reguꝫ. vij. dicit̄ ꝙ baſes lucerne templi habebant quatuor rotas ⁊ axes ereos. Quia res naturales que ſunt baſes et fundamentuꝫ omniū. habēt quatuor rotas. que ſcꝫ voluuntur. ⁊ iſte quatuor rote quatuor humores. quatuor tēpora quatuor elementa deſignant. Iſtis enim rotis voluuntur omnia. ⁊ potiſſime vita noſtra ⁊ humana complexio naturalis. Iſte eniꝫ continue mouentur et rotantur ⁊ nunꝙ in eodem ſtatu verſant̄. Et iſta eſt rota figuli de qua dr̄ Hiere. xviij. Deſcendi inquit in domuꝫ figuli. ⁊ ecce faciebat opus ſuper rotam. ⁊ diſſipatum eſt vas quod faciebat de luto. Figulus enim noſter eſt deus. Iuxta illḋ. Hierem. xviij. Sicut lutū in manu figuli. ſic vos in manu mea domus iſrael. Iſte ergo figulus deus ſuper rotam humane mortalitatis ⁊ flexibilitatis vas humani corpo- B
ris fabricat quod tandē mors diſſipat atqꝫ truncat. et ſic dico quod iſta eſt rota naturalis. ¶ Secundo dico quod inuenit̄ rota tēporalis. Et iſta eſt rota fortune et mundi ſucceſſus que more rote.

Modo eſt alte
Modo eſt baſſe.
Modo vnus aſcendit.
Modo idem deſcendit.

Et breuiter mundus et ſtatus mundanorum caſuum ſiue ſint proſperi ſiue aduerſi ſemꝑ ſunt in rotatiōe et cōmotione

Ayuntamiento de Madrid

commmotione ita ꝙ in mutatione ⁊ conuerſione iſtiꝰ rote quod erat ſuperius fit inferius. ⁊ qđ inferiꝰ fit ſuperius ⁊ hoc potiſſime fit in morte ⁊ in iudicio. vbi rota mũdani ſtatꝰ ⁊ fortune penitus reuoluta. inferiores fient ſupiores paupes diuites depſſi ſublimes. Et ecõuerſo. Magni fient parui. diuites egeni maiores minimi. Vñ de deo ⁊ eius occulta ꝓuidentia rotã hmõi gubernante dr̃. Eccli. xxxviij. Figulꝰ ſedet ad opus ſuũ conuertens pedibus rotam. ¶ Tertio dico ꝙ eſt rota ſupnalis. Et iſta eſt tumulus ⁊ ſtrepitus diuinorũ iudiciorũ quibus terret ne deuiẽt rectores. Iſte autẽ rote in vltimo iudicio ſpãliter reſonabãt. Sunt eñ inter animalia q̃dam que timẽt ſumme ſonũ ⁊ ſtrepitũ rotarum ſm̃ Pli. Sic vere iuſti valde debẽt timere ſtrepitum dici iudicij. de quo Dañ. vij. Antiquus dierũ ſedit ⁊ libri aperti ſunt. Et ſequit̃. Rote eius ignis aſcẽſus fluuiꝰ igneus rapiduſq; egrediebat̃ a facie eiꝰ. Loquitur eñ ſcriptura more regũ qui q̃ñdo vadunt ad preliũ ſolẽt facere ſtrepitũ pre multitudine curruũ et rotarũ. ¶ Quarto dico ꝙ inuenit̃ rota magiſtralis. ⁊ ſic p rotaꝫ poſſunt intelligi predicatores ⁊ doctores q̃
C more rote p̃dicando ⁊ docẽdo ſolẽt facere ſtrepitum ⁊ tumultũ p̃s. Vox tonitrui tui in rota. ¶ Quinto dico ꝙ inuenit̃ rota ſcripturalis. Et iſta eſt volubilitas diuine ſcripture q̃ more rote põt ad omnem partẽ volui ſm̃ intellectuꝫ ⁊ ſubtilitatẽ lectoris. Figurata in rota Ezechielis. Ezech. j. ⁊ x. Que erat plena oculis ante ⁊ retro. ⁊ q̃ ſequebat̃ animalia ſancta. ⁊ erat rota in medio rote. Scriptura ſctã plena ẽ oculis. i. intellectibus varijs ⁊ diuerſis. Iſta tamẽ rota quatuor aĩalia. i. quatuor euangeliſtas ſequit̃. inquantũ quicq̃d eſt in ſcriptura totũ ad quatuor euangelia ordinat̃. Rota vero in medio rote dr̃. q2 teſtamẽtũ vetꝰ in teſtamẽto nouo implet̃. ⁊ teſtamẽtum nouũ in teſtamẽto veteri figuratur vñ de rotis ſacre ſcripture poteſt dici illud Eze. x. Sũme ignẽ ſupple caritatis de medio rotarũ. ¶ Sexto dico ꝙ inuenit̃ rota virtualis. ⁊ ſic p rotã intelligit̃ quilibet homo iuſtus velox volubilis obediẽs ſollicitus ⁊ attẽtus. de quo. Eze. j. Apparuit rota vna ſuper terrã. Ubi aduerte ꝙ hic oſtẽdit̃ cuiuſlibet iuſti. Volubilitas cõuerſationis. Mobilitas opatiõis. Agilitas contẽplationis. Probat ↄuerſationẽ apparitio generoſa. Apparuit inquit. Probat opationẽ reuolutio vigoroſa. Rota. Probat contẽplationẽ eleuatio virtuoſa ſup terrã inquit nõ infra. ¶ Septimo dico ꝙ inuenitur rota criminalis. Et ſic per rotã intelligit̃ ſtatus malorũ qui ad modũ rote eſt valde tumultuoſus. valde etiã mutabilis. volubilis ⁊ defectuoſus. de quo dr̃. in p̃s. Deus meus pone illos vt rotã ⁊ ſicut ſtipulam añ faciẽ venti. Et Ezech. xxvj. A ſonitu rotarũ ⁊ equoꝝ mouebũtur muri tui. Et ſic igitur pꝫ quõ rota ſignat ſeptempliciter in ſcriptura. ſufficit ⁊c.

A **Ruben.** Nota ꝙ rubẽ filiꝰ iacob vnꝰ. ſ. de. xij. patriarchis fuit ille qui balaꝫ ↄcubinã patris fedauit qui ioſeph liberare tẽptauit. qui vltra iordanem poſſeſſionẽ accepit ⁊ hereditauit. Et qui tamẽ fratres ſuos ad p̃lium ãteiuit ⁊ hoſtes precedẽs alios expugnauit. Qui ſcꝫ interpretat̃ vidẽs filium viſionis ſeu etiam vidẽs in medio. aut vidẽs p medium. Poſſumus notare quod per rubẽ poteſt intelligi vir perfectus ⁊ etiam vir infectus. Vir dico perfectus quia ſcꝫ iſte eſt Qui fratres miſeros cupit liberare Qui trans hoc ſeculum vult hereditare. Qui exemplariter vult preambulare. Qui dei filium vult conſiderare. Qui ſe medium ſemper vult monſtrare. ¶ Igitur dico quod per ruben intelligitur vir perfectus quia hic miſeros nititur ſaluare. quia ſcilicet ruben viſus fuit liberare ioſeph de manibus impiorũ fratrũ. Geñ. xxxvij. Unde ioſeph in ciſterna non reperto dixit. Puer non cõparet ⁊ ego quo ibo? Item iuſtus trans iſtud ſeculum vult hereditare ſicut ſcilicet fecerunt illi de tribu ruben. qui citra iordanem hereditateꝫ habere noluerũt ſed vltra. ſicut dicitur. Nume. xxxij. quia ſcilicꝫ viri iuſti circa iordanem qui interpretatur riuus iudicij. idẽ eſt citra riuum mortis hoc eſt dictu in vita iſta nolunt hereditateꝫ habere. p̃s. Portio mea domine ſit in terra viuentium. Et alibi. Dominus pars hereditatis mee. ⁊c. Item iuſtus dicitur ruben qui exemplariter vult preambulare. quia ſcilicꝫ ſicut filij ruben preceſſerunt filios iſrael ad prelium contra hoſtes. ſic iuſti cõtra vitia precedunt exemplariter ſubſequẽtes dicẽtes ſcilicet illud. Nume. xxxij. Nunc autem dixerunt filij ruben ipſi armati ⁊ accincti pergimus ad preliũ ante filios iſrael. vt ſic dominus dicat cuilibet tali rubẽ illud Geneſ. xlix. Ruben primogenitus meus. tu fortitudo mea. tu principiuꝫ doloris mei. Viuat ergo ruben ⁊ non moriatur. Deutero. xxxiij. Item iuſtus dicitur ruben quia dei filium vult conſiderare. quia ſcilicꝫ ruben interpretatur videns filium ſeu etiam filius viſionis. Geneſis. xxix. genuit filium ⁊ vocauit nomen eius ruben. Item iuſtus dicitur ruben. quia ſe mediuꝫ ſemper vult monſtrare. Medium eñ ⁊ meditatorem ſe monſtrat iuſtus quia ſcilicꝫ ſemper vult eſſe in medio equitatis et debite iuſtitie conſtitutus. Et ideo ruben interpretatur videns in medio. aut videns per medium. Et ideo de ruben legitur Geneſis. xxxvij. Quod mediatorem inter fratres ſuos et ioſeph ſe exhibebat inquantum ruben nitebatur liberare eum. Et breuiter de filijs ruben. ideſt de viris iuſtis conſtat quod ipſis Apocalipſis. vij. dicitur. De tribu ruben. duodecim milia ſignati. ¶ Si autẽ p ruben vis peccatores intelligere dic ꝙ iſti.

Luxurie fece maculantur.

Diſcordie lite perturbantur.

Iniurie verbis efferantur.

Iſti enim ſunt inmũdi ⁊ luxurioſi. Vñ Geñ. xxxv. dicitur. ꝙ rubẽ dormiuit cũ bala concubina patris ſui. Item ſunt diſcordes ⁊ litigioſi Iudicũ. v. Diuiſo cõtra ſe ruben magna minorum reperta eſt contentio. Numeri. xvj. ca. Chore inquit ⁊ dathan de filijs ruben ſurrexerunt contra moyſen. Item ſunt verboſi ⁊ iniurioſi. vnde. Deutero. xxvij. dicit̃. qđ filij ruben fuerunt ordinati ad maledicẽdum. ⁊c.

Rubor. Rubedo. Nota quod rubedo ſm̃ quod poſſum inuenire. A eſt color igneus. color roſeus. color fulmineꝰ color ſanguineus. color purpureus. Et hinc eſt ꝙ multa poteſt ſignificare. Signat enim charitatem ⁊ amicicíaꝫ que eſt ignea. Trenor. iiij. Rubicundiores ebore antiquo ſaphiro pulcriores. Item ſignat humilitatem ⁊ verecundiam que eſt roſea. Cantico. v. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus electus ex milibus. Candidus dico per caſtitatem. Rubicundus per verecundie venuſtatem. ¶ Item ſignat crudelitatem et ſeuiciam q̃ eſt flammea Math. xvj. Hodie eſt tempeſtas. rutilat eñ triſte celum. Item ſignat carnalitatẽ ⁊ luxuriã q̃ ẽ carnea ſeu ſanguinea. iiij. Re. iij. viderũt moabite aquas rubeas quaſi ſanguinem. ¶ Item penalitateꝫ ⁊ patiẽtiaꝫ que eſt purpurea. Et ſic ſignat martyres ⁊ ſanguinem chriſti ⁊ martyrum. Figurata in operimẽto tabernaculi quod erat de pellibus arietum rubricatis. Exodi. xxvj. Ideo chriſti martyri dicitur. Eſaie. lxiij. Quare ergo rubrum eſt indumentum tuum? Et reſpondet Torcular calcaui ſolus ⁊c. De martyribus dicit̃ Sap. x. quod deus tranſtulit illos per mare rubrum ⁊ tranſuexit eos per aquam nimiam. ¶ De rubore vero inquantum ſignat confuſionem finalem quam damnati in inferno ſuſtinebunt poteſt dici illud. Luce. xiiij. Cum inuitatus fueris ad nuptias non recumbas in primo loco. ne forte honoratior te fuerit inuitatꝰ ⁊ dicatur tibi da huic locum. ⁊ tunc incipias cum rubore nouiſſimum locum tenere. Locus enim nouiſſimus eſt infernus qui ſcilicet cum rubore ⁊ verecundia poſſidetur quando in hac vita nimis preſumitur ⁊ ambitur Rubedo enim confuſionem deſignat eo quod cũ quis verecundia ſuffundit̃. facies ipſiꝰ rubricatur. Et

dic ſi vis ꝙ per mare rubꝛũ vbi filij iſrael ꝑambulauerunt. ⁊ vbi ꝑſequẽtium egyptioꝛum ꝑiculum euaſerũt ibi tamẽ ipſi egiptij ſubmerſi fuerũt ⁊ pericrũt. ⁊ quo etiam tranſacto iſraelite ad terrã ꝓmiſſionis venerunt quã. ſ. obtinuerunt ⁊ poſſederunt ⁊ põt deſignari penitẽtie ſtatus vbi ſcilicȝ amaritudo eſt in contritiõe rubedo vero verecundie in cõfeſſione. quia reuera ibi egiptij. i. demones ⁊ peccata delẽtur ⁊ ſubmerguntur ꝑs. Excuſſit pharaonẽ ⁊ virtutẽ eiꝰ in mari rubꝛo. Ibi filij iſrael. i. xp̄ifideles deuoti. ſ. ⁊ penitẽtes ſaluanꝶ et liberanꝶ. Sap. x. Tranſtulit illos ꝑ mare rubꝛũ. Et. j. Macha. iiij. Memẽtote quõ ſalui facti ſunt p̄res noſtri in mari rubꝛo. Ibi etiã. hoc eſt circa maris rubꝛi. i. ꝑnie fines iuſti habitãt ⁊ cõmoꝛanꝶ. vñ. Nume. xxxiij. dicitꝶ. ꝙ filij iſrael fixerũt tẽtoꝛia ſuꝑ mare rubꝛũ perinde inſuꝑ ad terrã ꝓmiſſionis venerũt. hoc eſt dictu ad terram paradiſi ⁊ ad ſtatũ ſaluationis de hoc ſeculo pertranſitur. Unde Exoð. xv. Tulit autem moyſes iſrael de mari rubꝛo ⁊ egreſſi ſunt per deſertum ſur. Hec igitur ſufficiant.

Rubigo. Cum rubigo ſit illud ꝙ in metalli ferri vel gladij ſuꝑficie generaꝶ a quo ſcilicet ſplẽdoꝛ ipſius hebetaꝶ. ⁊ ſubſtãtia conſumiꝶ ⁊ dãnatur que etiam quãdoqȝ in aquis ⁊ ſegetibus inueniꝶ Poteſt dici ꝙ per rubiginẽ intelligitur pctm̃ quia ſcilicet iſtud eſt qꝺ metallũ. i. foꝛtẽ cõſciẽtiam inficit. infectamvero ꝑ remoꝛſum coꝛrodit. coꝛroſam autẽ ſpũaliter deſtruit ⁊ cõſumit. Ideo de anime peccatrice dicitur Ezech. xxiiij. Ue inquit ciuitati ſanguinũ. olle cuius rubigo in ea eſt ⁊ rubigo eius non exiuit ex ea. Iſta eſt etiã que ſegetes virtutũ diſſipat ⁊ famẽ infernalis pene pꝛocurat Leui. xxviij. Fruges terre tue rubigo cõſumet. Igitur neceſſe eſt ꝙ talis rubigo ꝑ penitẽtiam abſtergaꝶ vt a vaſi ſeu metallo. hoc eſt dictu anime ſeu coꝛdi humano pulcritudo quam perdidit inferaꝶ pꝛouerbioꝝ. xxv. Aufer rubiginẽ de argẽto ⁊ egredieꝶ vas puriſſimũ. Nam quãdo vas ſeu ferrum in igne poniꝶ tunc liqueſcẽte metallo rubigo ipſiꝰ adnullaꝶ. Qꝛ pꝛo certo qñ anima peccatrix ꝑ contritionẽ liqueſcit. rubigo peccati ab eo recedit ⁊ euaneſcit ⁊ pꝛiſtina mũdicia reuertiꝶ ⁊ recreſcit vñ ergo dicit Ezechie. xxiiij. Pone eam ſcilicȝ ollam ideſt animam peccatricẽ ſuper pꝛunas vacuam vt incaleſcat es eius ⁊ liquefiat. ⁊ rubigo eius conſumatur Specialiter autem per rubiginem que adheret olle et coꝛrodit ſubſtantiam eius. poteſt intelligi peccatuȝ oꝛiginale quod aĩe noſcitur oꝛiginaliter adherere: ipſamqȝ ꝑ motus ⁊ concupiſcẽtias continue moleſtare ⁊ niſi ꝑ baptiſmum tergatur. totam eius ſubſtãtiam videꝶ deuoꝛare ⁊ ꝑ damnationẽ eternam cõſumere ⁊ grauare. Joel. j. Reſiduũ bꝛuci comedit rubigo. Sufficit. Uide de peccato.

Rubus. Nota ꝙ rubus eſt frutectum ſeu arboꝛ in deſertis abundans ⁊ creſcẽs. ſpinoſa eſt ⁊ ledens ⁊ pungens. Et quia ſpine ſue ſunt recurue vellera ouium veſteſqȝ hominum ipſam tangẽtiuȝ eſt dilacerans atqȝ rumpens roſas tamẽ candidas generans atqȝ ferens. ⁊ ad medicinas varias valde valẽs. Eſt etiam arboꝛ ſuperius non ſe erigens ſȝ ad terram inferius reſpiciens ⁊ inclinans. Medulla etiam plena eſt ⁊ abundans. ⁊ pꝛo paſtoꝛe ⁊ pauperum edulio rubeos fructus poꝛtans. Tales fuerunt homines penitentes ⁊ maxime heremite ⁊ anachoꝛite ⁊ etiam alij religioſi deuoti. Quia pꝛocerto iſti in deſertis ⁊ ſolitudinibus habitauerunt. ſpinis diuini timoꝛis ⁊ cõſciẽtie pungentis. cum curuitate reuerentie ⁊ honoꝛis armati fuerunt roſis patientie ⁊ candide pudicicie floruerũt tangẽtes ſe ideſt ſubditos ſeu ſocios male operantes per coꝛrectionem leſerunt ⁊ pupugerunt. ſurſum ꝑ ſuperbiã non ſe erexerunt ſed inferius ad terrã ideſt ad moꝛtem continue reſpexerunt. medulla pietatis ⁊ deuotionis abundauerunt. ⁊ per diuerſas medicinas virtutum ſaluti hominum valuerunt. ⁊ pauperes ſuis fructibus nutrierunt. Teſtaꝶ enim Plinius. quod radix roſe ſilueſtris ideſt rubi contra moꝛſuȝ canis rabidi ſumme valet quia ſcilicet tales rubi. i. viri ſancti contra moꝛſum canis rabidi. i. cõtra temptationes diaboli ſolent valere ⁊ ſanitatis remedium pꝛocurare. ¶ Uel ſi vis dic quod talis eſt penitẽtie virtus vel etiam beata virgo que bene figurata eſt in illo rubo qui ardebat ⁊ non comburebatur. et in quo dominus moyſi loquebatur Exodi. iij. Uadam inquit. moyſes ⁊ videbo quare non comburatur rubus. Et tamen dictum eſt ſibi ne appꝛopies inquit huc. Solue calciamenta de pedibus tuis locus in quo ſtas ſanctus eſt. Quia reuera que rubi pꝛopꝛietates ſuperius poſitas pꝛe cunctis habuit ardere hoc eſt dictu virginitatem perdidiſſe viſa eſt. inquantũ ſcilicȝ filium genuit ⁊ peperit. incombuſta tamen manſit inquantum ⁊ in partu ⁊ ante ⁊ poſt partum virginitatem habuit ⁊ ſeruauit Deus enim in iſto rubo per incarnationem latuit et exinde ideſt in carne ibi aſſumpta. moyſi ideſt humano generi locutus eſt ⁊ pꝛedicauit. rubumqȝ iſtum ſcilicȝ virginem gloꝛioſam locum eſſe ſanctiſſimũ demonſtrauit. appꝛopinquari tamen ad locũ pꝛohibuit hoc eſt dictu quod inueſtigari myſterium diuine incarnatiõis partumqȝ virginis ⁊ conceptionis ꝑ fatuã pꝛeſumptionem fieri denegauit. Actuum. vij. Apparuit autem angelus in igne flãme rubi. ¶ Sed ſi vis in malo ſignificato dic ꝙ rubus eſt auarus ad terram ideſt terrena inferius inclinatus aculeis rapine plenus. ⁊ tam gentium. hoc eſt dictu vicinoꝛum vellerib9 ideſt poſſeſſionibus trahendis ⁊ rapiendis intentus fructibus tamen bonis. ideſt bonis operibus vacuus omĩ ſoliditate foꝛtitudinis ⁊ virtutis pꝛiuatꝰ Luc. vj. Neqȝ enĩ de ſpinis colligũt ficus. neqȝ de rubo vindemiãt vuã. Sufficit. qꝛ valde pauce ſunt autoꝛitates.

Rudis. De ruditate ſeu rudi incompoſito indocto ⁊ in geſtu. ⁊ in actu et intellectu materiali ⁊ groſſo. multa poſſent dici ſed autoꝛitates deſunt. vide ergo vbi Imbecillis. Stolidus vel ineptus.

Ruere. Ruina. Cum ruere nihil aliud ſit ꝙ̃ ſubito ⁊ inſperate cadere. Et inde eſt quod illud dicitur ruinoſum quod eſt ꝓpinquum et facile ad ruendum. Cum ergo inueniunꝶ aliqui qui ruunt a ſtatu ſuo ſpiritualiter. aliqui temporaliter aliqui eternaliter. Hinc eſt qꝺ eſt quedã ruina ſpiritalis que eſt pꝛecauenda quedam ruina tempoꝛalis que eſt tolerãda. quedam ruina eternalis que eſt foꝛmidanda.

Pꝛima eſt ruina peccatoꝛum.
Secunda eſt ruina miſeroꝛum.
Tertia eſt ruina damnatoꝛum.
Pꝛima ruina eſt interius.
Secunda ruina eſt exterius.
Tertia ruina eſt inferius.

Pꝛima eſt ergo ruina quam debemus cauere. Et iſta eſt ruina peccati qua ſcilȝ homo ruit de gratia in culpam de qua Ezech. xviij. Agite penitentiam et nõ erit vobis in ruinam iniquitas. Sicut enim foꝛtis ventus facit magnas arboꝛes ruere ꝙ̃ꝙ̃ videantur foꝛtiter radicate. Sic vere ventus diabolice temptationis facit quandoqȝ ruere. cadere et deficere a ſtatu gratie ⁊ virtutũ arboꝛes ſublimes et foꝛtes. qui videbantur alios in virtutibus eminere. Iſtud autem accidit quãdo nõ ſunt bene fundati in fundamento humilitatis. ſicut ſunt pꝛeſumptuoſi qui ſcilicet nimis pꝛeſumunt de ſe ipſis ⁊ alios ruentes contemnunt. tales enim permittit deus ruere in peccatum. Quia ſicut dicitur pꝛouerbioꝛum. xvij. Qui in ruina letatur alterius nõ erit impunitus vnde Mathei. vij. Uenerunt flumina. flauerunt venti. et irruerunt ſuper domum illam et cecidit et fuit ruina illius magna. Et hec magna et terribilis eſt ruina taliuȝ. Magna enim fuit ruina luciferi quãdo cecidit. Magna fuit ruina Ade quando peccauit. Magna fuit ruina petri quãdo negauit. Magna fuit ruina Jude quando deſperauit. Non eſt ergo bonuȝ nimis

nimis pſumere quia exinde contingit faciliter ruere et cadere. Eſa.xxvi. Terra gigantiū detrahes in rui-
B nam. Iſta eſt ergo ruina quā debes precauere. ¶ Item eſt ruina temporalis fortune que ſcʒ facit nos per mul ta infortunia cadere ⁊ ruere. Mūdi eñ ruine tribula tiones ⁊ pene ſunt ſuſtinēde ſicut ppria onera proprij ſenſus ⁊ ppter redonātie terre noſtre. Parū eñ ſum⁹ ⁊ impoſſibile eſt quin a ſtatu proſperitatis ſepiſſime corruamus ⁊ ideo pniam habere debemus ⁊ laudare dominū quotiens ruinas huius ſuſtinemus. Leui.ix. Laudauerūt dominū ruentes in facies ſuas. Multa autē ſunt que in ruinis ⁊ tribulationibus mundi pſit ad pniam nos mouere vicʒ. Quia tales etiā ⁊ ipis ma iorībus ſepi⁹ inferuntur. Quia etiā iſte a deo occulte ordinātur. Quia inſup in iſtis fideles ſuos de⁹ conſo-latur. ¶ Qd eñ ipſi maiores ſepe patiētur ruinaʒ to ta die videmus ad oculū. Alta eñ edificia ⁊ citi⁹ ⁊ pe riculoſius ruūt ꝙ infima. Sic vere altas perſonas vi-demus q̄ſqʒ citius ruere: ⁊ periculoſius declinare. pro uerbi.xvij. Qui altā facit domū ſuam q̄rit ruinā. Qd etiā a deo pueniant hmōi ruine vel ad hoīm punitio nem vel ad pbationem ptʒ Eſaie.iij. vbi dicit. Ruina hec in manu tua ꝙ inſuper deus cōſolet bonos q̄ ſu ſtinent hmōi ruinas. patet in ps. vbi dr Judicabit i na tionibus implebit ruinas. ⁊ illud. Eſa.lj. Cōſolabitur deus oēs eius ruinas. Iſta eſt ergo ruina quā debet iu ſtus ſuſtinere. ¶ Tertio dico ꝙ eſt quedā ruina quam
C abhorrere debemus. Et iſta eſt illa ruina qua pecca-tores per huius mundi ſolacia ruunt inferi⁹ in infer-num.ij. Macha.xv. Cognouerūt nichanorē ruiſſe cuʒ armis ſuis fulgur eñ de celo cū impetu ruit ad terrā ⁊ nō ſolū vſqʒ ad terrā immo etiaʒ ſe profundat infra terrā. Sic vere peccator de celo.i. de altitudine digni-tatum ruit finaliter. ⁊ hoc nō ſolū ad terrā.i. ad ſepul-crum immo etiā infra terrā.i. ad infernū. de quo.ij. pa rali.xiiij. Ruerūt ethyopes vſqʒ ad internitionē. quia domino cedente cōtriti ſunt. Et ſicut in ruina magno rum edificiorū fit magnus ſtrepitus ⁊ tumultus ſic in ruina talium clamat atqʒ tumultuat. loquitur ⁊ mur-murat totus mūdus Hiere.xlix. A voce ruine eius cō mota eſt terra. Et poſſumus notare ꝙ iſtam ruinā in terne mortis procurant multa videlicet.

Amor et amicicia peruerſorum.
Cultus et reuerentia ydolorum.
Contemptus et iniuria diuinorum.
Imprudens eloquentia labiorum.
Tumor atqʒ ſuperbia animorum.
Iniuſta preeminentia malignorum.

Dico ergo quod eternam ruinam operatur peruerſo rum amicicia. Unde Exodi.xxxiij. Caue ne cum habi-tantibus terre iūgas amicicias que tibi ſint in ruinā Item ydolorum reuerentia. Leuitici.xxvi. Cadetis in ter ruinas ydolorum veſtrorum. Item diuinorum of-fenſa et ruina. ps. Irritauerunt deum in adinuentio-nibus ſuis. et multiplicata eſt in eis ruina. Iteʒ labio rum mala eloquentia. Prouerbiorum.xxvj. Os lubri cum operatur ruinas. Item ſuperborum excellentia. Prouerbiorum.xvj. Ante ruinam exaltatur ſpiritus. Item malignorum preſidentia. Unde prouerbiorum. xxviij. Regnantibus impijs ruine hominū. Iſta eſt er go triplex ruina ſcilicet eternalis externalis et inter-nalis. Uide ſupra de Cadere et ſimilibus.

Rufus.do.

A Nota ꝙ taʒ in bono ꝙ in malo ſi gnificato rufus dr i ſcriptura Xps ſanguine cruentatus. Juſtus flamine rubricat⁹. Pec cator crimine maculatus. Rufedo eñ color eſt rube⁹ ſubnigris maculis punctuatus. ¶ Primo igit dicaʒ ꝙ xps dicitur rufus propter ſanguinis cruentionem Sanguis enim ſue benedictiſſime paſſionis carnē⁊ pellem ipſius inrufauit Et ideo iſte in vacca rufa ex-titit figurat⁹. Quia ſicut dicit Nume.xix. ad moyſen adducebatur vacca a quo ſcʒ occidebatur. ⁊ populus eius ſanguine expiabat. Moyſes eñ populū iudaicū deſignat qui ſcʒ vaccā rufam xpm occidit ⁊ imolauit et ſic popul⁹ fideliū a peccatis ſuis expiatus fuit. Uñ ibidē ſcʒ Nume.xix. dicit. Adducant inq̄t ad te vaccaʒ rufam ⁊c. Uide hyſtoriam. xps igit dicit rufus ppter ſanguinis cruentationē. ¶ Secūdo dico ꝙ iuſt⁹ dicit rufus ppter flaminis rubricationē Calor eñ interior ⁊ complexio colerica ⁊ ignea efficit colorem rubicun-dum et rufum. Sic vere ignis et calor ſanctiſpūs quā do abūdat in hoīe: ipſum p charitatem facit rufum. ⁊ per honeſtam verecundiam rubicundum Ut ſic de quolibet tali rufo dicat illud.j. Reg.xvj. Erat aūt da-uid rufus et pulcer aſpectu. Iſte.n. eſt ille angelus de-quo dicit zach.j. Ecce inquit vir aſcendens ſup equuʒ rufum ⁊ ipſe ſtabat inter mirteta que erant in profun do. Quia pcerto vir virtuoſus equū rufum.i. corpus charitate ⁊ verūdia rubicūdū habet. et in profundo inter mirteta hoc eſt in ſocietate bonorum habitat atqʒ manet. Mirtus eñ arbor ſignificās viros famo ſos ⁊ bonos Mirtetū vero hoc eſt viridarium mirto rum. habitationeʒ ſignat eorundem zacha.vj. In qua driga prima equi rufi. Et ſi vis dic ꝙ iſti ſunt regioſi qui portant habitū rufum ⁊c. Sed de hoc plene dixi in reductorio meo morali vbi biblie figuras morali-zando vbi de viſionib⁹ zacharie tractaui. Juſtus ergo rufus dr ppter flaminis rubricationeʒ. ¶ Tertio di-co ꝙ etiam vir impi⁹ dicitur rufus propter criminis maculationē. Et ideo de eſau peccatore dicitur. Geñ. xxv. ꝙ qui primus egreſſus eſt rufus erat. Unde etiam iſti dixit fratri ſuo ibidē Da mihi de coctione hac ru fa. Color enim rufus vt dicit viſionomus maliciam ſignat ⁊ in facie ſubnigras maculas multas portat. ⁊ propter colericā complexionem quam pretendit ad vindictam et ſanguinem citovolat. Talis certe eſt vir impius quia ſcʒ iſte eſt iniquitate ⁊ malicia plenus. maculis infamie textus. et ad vindictaʒ et iracundiā ſemper prōptus: De malicia enim talium poteſt figu raliter dici illud Apoc.xij. Ecce inquit draco magnus rufus habens capita ſeptem ⁊ cornua ſepteʒ Uide ex poſitioneʒ alibi ſi vis in reductorio meo predicto De iracundia autem iſtorūʒ dici poteſt illud Apoc.vj. Ec ce inquit alius equus rufus: et qui ſedebat ſuper cuʒ datum eſt ei vt ſumeret pacem de terra ⁊c. De infa-mia vero luxurie iſtorum poteſt dici illud. Leuit.xiij. vbi dicitur quod ſi cicatrix ſubrufa apparuerit in cu te iudicabatur eſſe leproſus. Sequitur. Ueſtis inquit que alba, vel rufa macula fuerit infecta. lepra inquit iudicabitur. Lepra autem que inficit. vituʒ luxurie ſi gnat ⁊c. Uide vbi rubedo vel Rubor.

Rugitus.

A Nota ꝙ rugitus eſt vox et clamor leonis ſicut barritus eſt vox et ſoni tus elephantis. Et eſt rugitus quedam vox terribilis audientibus. furorem pectoris ſignificans a quo pro-cedit. Et vt breuiter tranſeamus. Per rugitum poteſt denotari omnis vox doloroſa. clamoroſa. ⁊ pre pecto-ris impetu furioſa. Et ſic nota quod inuenitur.

Rugitus penitentium.
Rugitus preſidentium.
Rugitus iudicantium.
Rugitus predicantium.
Rugitus murmurantium.
Rugitus ſeuientium.
Rugitus inſidiantium.

Dico ergo qꝺ pre dolore gemunt ⁊ rugiunt homines penitentes. ps. Rugiebaʒ a gemitu cordis mei. ¶ Itē dico quod rugiunt iudices preſidētes. Uox enim illo-rum debet eſſe ſicut rugitus leonis ad terrendum ma lefactores ſicut ad rugitum leonis alia animalia de-terrentur. Amos.iij. Leo rugiet quis nō timebit? Un de prouerbio.xx. Sicut rugitus leonis ita eſt furor re-gis. ¶ Item rugiunt deus ⁊ angeli iudicantes. Unde Joelis.iij. Et Amos.j. Dominus de ſyō rugiet. hieru ſalem dabit vocem ſuaʒ. Ad literam enim rugitus iu-dicij fiet circa hieruſalem et circa montē ſynai de quo

Ayuntamiento de Madrid

Oſee.xi. Ipſe rugiet ⁊ formidabunt filij maris. ¶ Item rugiunt homines indigentes. A quibus ſe liberatum gratias agit deo ſapiens Eccli.li. Liberaſti inquit me a rugientibus preparatis ad eſcam ¶ Item rugiunt predicatores diuina iudicia reſonantes Iob.xxxvij. Poſt eum rugiet ſonitus. ¶ Item rugiunt rebelles contra ſuperiores murmurantes. Hiere.ij. Super eum rugierunt leones. ¶ Item rugiunt tyranni in ſubditos ſeuientes Iudicu.xiiij. Apparuit catulus leonis ſeuus ⁊ rugiens. ¶ Item dico ꝙ rugiunt demones inſidiantes. Un.j. Petri.v. Aduerſarius veſter dyabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret ⁊c. ¶ Cum igitur rugitus idem ſit ꝙ terribilis vox leonum quia ſcilicet rugitus eſt vox leonum. Mugitus boum. Garritus auium. Hynnitus equorum. Barritus elephantium Griunitus porcorum. Ruditus aſinorum. Balatus pecudum. Sibiluſque ſerpentum. Poſſum adhuc dicere aliter ꝙ ſicut rugitus eſt terribilis vox leonis. ſic multiplex rugitus id eſt multiplex terribilis vox et ſonus in ſacra pagina reperitur ſcilicet Rugitus

Mirifice dominantium.
Meſtifice penitentium.
Iuridice preſidentium.
Famelice indigentium.
Autentice predicantium.
Venefice murmurantium
Tyrannice ſeuientium.
Malignice nos mordentium.
Dannifice deſperantium

B Primo ergo dico ꝙ inuenitur rugitus mirifice dominationis. Et iſte certe eſt ille rugitus quem facit dominus in ſcriptura viris impijs comminando ⁊ poſt hanc vitam in iudicio terribilius arguendo. De preſenti enim rugitu terribilis comminationis dicitur. Oſee.xi. Dominus quaſi leo rugiet ⁊ formidabunt filij maris. Filij enim maris id eſt filij amaritudinis ſcilicet homines timoroſi et penitentes formidant et tremunt quando rugitum leonis id eſt verba chriſti in ſacra ſcriptura audiunt. De futuro vero rugitu quem in iudicio exercebit quando ſcilicet impios iudicabit. poteſt dici illud Hiere.xxv Dominus inquit de excelſo rugiet de habitaculo ſuo dabit vocem. rugiens rugiet ſicut habitatores terre. ⁊ Amos.iij. Leo rugiet: quis non timebit? Omnia enim animalia timent rugitum leonis: etiam homo ſtupeſcit quando audit. Sic certe omnes homines tunc timebunt quando audient rugitum xpi. etiam homines id eſt viri rationabiles et iuſti timebunt aſperitatem et ſententiam iudicantis. Iſte eſt igitur rugitus mirifice dominationis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt rugitus meſtifice lamentationis: hoc eſt dictu: rugitus penitentie. Quia re vera ſicut leo tunc rugit ⁊ frendet quando predam ſuam ſe percipit perdidiſſe. Sic homo conſiderans quantam predam et quantum lucrum amiſit pre dolore commiſſorum frandere pariter et dolere incipit. pſal. Rugiebam a gemitu cordis mei afflictus ſum ⁊ humiliatus ſum nimis Unde penitens poteſt dicere illud iob iij. Antequam comedo ſuſpiro. et quaſi inundantis aque ſic rugitus meus. Penitens enim debet habere ſuſpirium contritionis. inundationem ſeu irriguum lacrymationis vocem et rugitum doloris confeſſionis. ¶ Ter-
C tio dico ꝙ eſt rugitus magnifice iuriſditionis. Sicut enim leo raro ſe oſtendit familiarem alijs animalibus niſi forte catulis ſecum nutritus immo toruitate vultus et rugitu vocis ſicut dictum eſt terret eos. Sic bonus prelatus ⁊ princeps nunquam debet ſubditis ſuis nimis familiaris eſſe: ſed toruitate vultus id eſt autoritate perſone ſue. et rugitu etiam et terrore vocis ſue debet eos a malo coercere et in obedientia debita continere. prouerbio.xx. Sicut rugitus leonis ita et terror regis. Princeps enim et iudex debet eſſe ita fortis: et ita etiam in loquendo ſeuerus ꝙ ſolo rugitu vocis ſue debet ſuperbos quoſlibet deterrere. zacha.xi. Uox rugitus leonum quoniam vaſtata eſt ſuperbia iordanis

Iſte eſt ergo rugitus magnifice iuriſditionis. ¶ Quarto dico quod eſt rugitus famelice ſeu triſtifice deſolationis. Et iſte certe eſt ille rugitus et ille clamor. quem miſeri in paupertate ⁊ tribulationibus faciunt in hac vita ſicut ſcilicet. Eſaias de ſe et ſuis ſimilibus dicebat Eſaie.lix. Rugiemus inquit quaſi vrſi omnes. et quaſi columbe meditantes gememus expectauimus iudicium et non ſalutem et elongata eſt a nobis. ¶ Quinto dico quod eſt rugitus autentice predicationis. Predicator enim alte clamans et comminans ſimilis eſt rugienti leoni qui ſcilicet ſolo rugitu ſuo infra circulum cauda factum continet ne exeant omnes fere. Quia per certo predicator rugitu predicationis ſue debet auditores taliter deterrere. quod de circulo dei mandatorum non audeant progredi vel exire. Unde de iſrael Hiere.ij. dicitur ſic. Super eum rugierunt leones. dederunt vocem ſuam. Hic eſt igitur rugitus autentice predicationis. ¶ Sexto dico quod eſt rugitus venefi- D
ce murmurationis. Detractores enim terrent et inficiunt auditores et etiam illos de quibus obloquuntur quando contra eos ipſos diffamando rugiunt et obloquuntur. Unde de talibus detractoribus poteſt dici illud. Baruch.vj. Sacerdotes inquit ſedent habentes tunicas ſciſſas. Sequitur. Rugiunt autem clamantes contra deos ſuos ſicut in cena mortui quaſi dicat ꝙ detractores contra deos ſuos ſolent faciliter murmurare. ¶ Septimo dico ꝙ eſt rugitus tyrannice depredationis. Tyranni more leonis rugiunt et predam et lucrum capere. et violenter ſemper querunt. Soph.iij. Principes in medio eius quaſi leones rugientes. Et illud Prouerbio.xxviij. Leo rugiens et vrſus eſuriens princeps impius ſuper populum pauperem. Sicut enim rugiendo et ſeuiendo leo rapit et ſi non poteſt rapere magis rugit. Sic tyranni rugiendo ⁊ comminando rapiunt alienum ⁊ ſi rapere nequeunt tunc amplius iraſcuntur Unde Eſaie.v. dicitur de tyranno Rote inquit eius quaſi impetus tempeſtatis rugitus eius vt leonis. rugiet vt catulus leonum. Et Ezec.xix. Leo inquit factus eſt; et didicit capere predam. et homines deuorare. Sequitur. Et deſolata eſt terra ⁊ plenitudo eius a voce rugitus ipſius. ¶ Octauo dico quod eſt rugitus malignice machinationis. Et iſte eſt ille quem dyabolus nos temptando contra homines rugire et machinare non ceſſat. j. Pet.v. Fratres. Sobrij eſtote et vigilate. quia aduerſarius veſter dyabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret cui reſiſtite fortes in fide. ¶ Nono dico quod eſt rugitus peſtifice deſperationis ille ſcilicet quo damnati in inferno recluſi dolent et rugiunt inceſſanter. Unde de inferno et rugitu habitatorum ſuorum dici poteſt illud Hiere.lj. Erit inquit babylon in tumulos habitatio draconum ſtupor ⁊ ſibilus ſimul vt leones rugient excutient comas velut catuli leonum. Et hec ſufficiant. Uide ſupra de leone ⁊ cetera.

Ruminare. Cum ruminare et maſticare idem ſit loquendo ſpiritualiter quod cogitare: deſiderare: ſtudere: et deliberare. multa poſſent dici ſed autoritates deſunt. Uide ſi vis in reductorio meo Leuiti.xj. vbi fit mentio de animalibus ruminantibus in lege mundis vel immundis.

Rumor. Nota quod rumor dicitur nouitas alicuius facti de nouo auribus publicata Uide ſupra nouitas quia autoritates non ſunt.

Rumpere. Nota quod rumpere idem eſt quod continuitatem intercidere vel caſ- A
ſare. Et poteſt ſignificare in bono et in malo. In bono enim ſignat diſſolutionem culpe ⁊ temptationis ⁊ ſic dicitur in ps. Diſrumpamus vincula eorum et proijciamus a nobis iugum ipſorum. In malo vero deſignat diruptionem culpe ⁊ temptationis ſpiritualium bonorum. et dei ſpeciliater mandatorum. Et ideo breuiter nota quod rumpunt.

Boni culpe prauitatem.

Mali maloꝝ

Ayuntamiento de Madrid

Mali morum honeſtatem.
Mors vite vanitatem.
Fortuna mundi proſperitatem.
Dyabolus bonorum tranquillitatẽ.
Deus malorum poteſtatem.

Quod ergo boni rumpunt culpe prauitatẽ patȝ Iudicum.xvj.vbi dicit᷑.Quod ſanſon rupit vincula dalide quõ ſi rumpat quis filum de ſtuppa.¶ Itẽ ꝙ mali rũpant morum honeſtatem patȝ Luc.viij.vbi de demoniaco dicitur.ꝙ ruptis vinculis agebatur a demonijs in deſerto.¶ Item ꝙ mors rumpit vite vanitatẽ patȝ Eccleſiaſtes.xij.Anteꝗ̃ rumpat᷑ funis argẽteus et cõfringatur ydria ſuper fontẽ.¶ Item ꝙ fortuna rũpat mũdi proſperitatẽ.patet Geñ.vij.vbi dicitur.ꝙ rupti ſunt omnes fontes abyſſi.Et Eſa.lix.Oua aſpidũ ruperunt et telas aranee texuerunt que ſcȝ difficiliter texuntur ⁊ faciliter rumpuntur. ¶ Item ꝙ dyabolꝰ rũpat bonorũ tranquillitatem patet Iob.xxx.vbi de demonibus poteſt dici illud quaſi rupto muro ⁊ aperta ianua irruerũt in me.¶ Item ꝙ deus rumpat malorum poteſtatem et pompoſitatem.patȝ Lu.v.vbi dicitur.ꝙ vinum nouum rumpit vtres veteres.¶ Si vero
B vlteriꝰ vis aliquid dicere de ruptura dic ꝙ in ſcriptura reperitur ruptio quam facit

Chriſtus.
Iuſtus.
Stultus.
Letus Uel.
Fletus.

Primo dico ꝙ eſt ruptio quaȝ facit chriſtus.Et iſta ꝓcerto eſt illa qua deus dirũpit diuerſimode diuerſa. Ipſe enim dirũpit Scelera que mẽtes vinculant.Aſpera que iuſtos iaculant.Proſpera que mali cumulant. ¶ Dirumpit dico ſcelera que vinculant mẽtis libertatẽ. Pctã enȝ funes et vincula dici poſſunt:quibus ſciliȝ aĩa taliter vinculatur q non niſi per dei gratiã liberat᷑.ſicut dicitur.Eccles.iiij.Funiculus triplex difficile rumpitur. Peccatum eñ dr̃ funiculus eo ſcȝ ꝙ triplex triplicem aĩe potẽtiam ligat.viȝ intellectum:memoriam:volũtatem.Sed ꝓcerto vincula dyaboli deus rumpit:quãdo gratiã ſuã in mentẽ influit ⁊ infundit.Exemplo ſcȝ ſaphiri lapidis precioſi.De quo ſcȝ dicit lapidariꝰ ꝙ vincula tacta dirũpit.Et ideo in ps.dr̃. Dirupiſti vincula mea:tibi ſacrificabo hoſtiã laudis. qđ potiſſime contingit in inferno qñ xp̃s ruptis vinculis dyabolice poteſtatis ipſos inde eripuit et extraxit ps.Eduxit nos de tenebris ⁊ vmbra mortis:⁊ vincula eorȝ diſrupit.Deꝰ ergo dirupit ſcelera q̃ vinculãt mẽtis libertateȝ.¶ Deinde dico ꝙ dñs dirupit aſpera que iaculãt iuſti bonitatẽ.Aſperitates eñ mũdi tribulationũ quibus ſcȝ in hoc mundo affligũtur iuſti.quãdoq; deꝰ miſericorditer rumpit ſicut ad literã factũ fuit d etẽporalibus vinculis beati Petri.Actuum.xij.Unde Hiere.xxx.Conteram iugum ſcȝ iſraelis de collo ſuo: et vincula eius dirumpã:⁊ non dominabuntur ei amplius alieni.¶ Deniq; dico ꝙ dñs dirũpit proſpera que cumulant culpe prauitatẽ.Deus enim fatuorũ proſperitates dirumpit et per tẽporales et eternales aduerſitates gaudio peruerſorum ſubuertit ps.Tu dirupiſti fontes et torrentes:tu ſiccaſti fluuios ethan. Deꝰ eñ irritatus nequicijs impiorum ſolet primo ſecretũ ſue patientie rumpere. Iuxta illud. Geneſis.vij. Rupti ſunt omnes fontes abyſſi. et catharacte celi apte ſunt Et poſt ſolet iram ſuam contra eos fulminare: ⁊ eorũ proſperitates et gaudia dirumpere et vaſtare. Sicut enim videmus quod rupta nube fulmina mittuntur. tonitrua audiuntur.et pluuie inferius in terram iaculantur et tranſmittuntur ps.Diſrupit petram et fluxerunt aque:abierũt in ſicco flumina. Unde etiam dicit dominus de impijs Oſee.xiij.Occurram eis quaſi vrſa raptis catulis:et dirumpam interiora iecoris eorum.Sic etiam chriſtus.Pȝ igitur ꝙ eſt ruptio quã facit chriſtus.¶ Secũdo principaliter dico quod eſt
C ruptio quã facit iuſtus. Et iſta certe eſt illa qua quis.

Peccatorum rumpit habenas.
Miſerorum rumpit cathenas
Malignorum rumpit ſequelas

Rumpit dico iuſtus vitiorũ habenas ps.Diſrumpamus vincula eorum.⁊ proijciamus a nobis iugum ipſorum.ſcilicet demonum vel vitiorum. ¶ Item rũpit iuſtus miſerorum cathenas.Eſaie.lviij. Dimitte eos qui confracti ſunt liberos et omne onus dirumpe. ¶ Item dirumpit iuſtus impiorum ſequelas. hoc eſt dictu concordias et federa hominum peruerſorum ſicut ſcilicet mouebat aſa rex iuda regem ſyrie dicens. ij.Paralippome.xvj. Rupto itaq; federe qđ habes cũ baaſa cũ facias a me recedere.Iſta ẽ ergo ruptio quã facit iuſtus.¶ Tertio principaliter dico ꝙ eſt ruptio quam facit ſtultus ſeu impius vel iuſtus.Mali enim dirumpunt et rumpunt ſcilicet.

Diuina mandata
Federa iurata
Secreta ligata.
Honeſta relata.

Diuina inquit mãdata:qꝛ ꝓcerto rũpunt vincula mandatorum:nec iugo dei quod eſt obedientia ⁊ obſeruantia ferri poſſunt exemplo ſcȝ illius demoniaci qui ruptis vinculis agebatur a demonibus in deſerto ſicut dicit᷑ Luc.viij.Qđ potiſſime poteſt dici de inſolẽtibus ⁊ apoſtatis.quos vincula mandatorũ ſeu obediẽtie nulla tenent Hiere. ij.A ſeculo confregiſti iugum:rupiſti vincula mea: et dixiſti non ſeruiam Et Hierem.v.Noluerunt inquit accipere diſciplinam:indurauerunt facies ſuas ſupra petram:noluerunt reuerti.Sequitur. Ecce hij ſimul confregerunt iugum ruperunt vincula.⁊c.Rumpunt ergo mali diuina mandata.¶ Item mali dirumpunt federa iurata quia ſcilicet vincula federum et naturales etiam leges q̃ ſunt de iuregẽtium tales rumpũt et omnẽ fidelitatem confundunt Sicut de illo anthioco dicitur.j.Machab.vj.Quod rupit citius iuramentũ quod iurauit ⁊c.¶ Item mali dirumpunt ſecreta collata ſeu ligata ſciliȝ ſecreta cordis ſui.quia ſcȝ nullũ proprium ſecretum ſciunt celare:ſimiles vtribus ſeu dolijs plenis muſto:que ſi aperta dimittantur nõ rũpuntur ſi vero clauſa fuerint et obtruſa.ſtatim per violentiam ſpiritus qui ibi per ebullitionem dilatatur ⁊ generatur neceſſe eſt quod rumpantur. Sic vere multi ſunt qui melius tenent res apertas ꝗ̃ clauſas. ⁊ minus temptantur dicere et reuelare res cõmunes ⁊ publicas ꝗ̃ ſecretas.Quod patet ſic quia quicquid eorũ fidelitati committitur ſtatim totum illud ſecretum rumpitur et omnibus publicatur. Unde ille heliu dicebat.Iob.xxxij.En venter meus quaſi muſtum abſq; ſpiraculo quod lagũculas nouas dirumpit. Math. ix.Rumpuntur et vinum effunditur.¶ Item mali dirumpunt honeſta relata ſcilicet bonam famam aliorum quam ſcilicet per detractionem diſſipant et dirũpunt Unde Mathei.vij.Ne conuerſi canes diripiant vos.Iſta eſt ergo ruptio quam facit ſtultus. ¶ Quarto vero dico quod inuenitur ruptio quam facit letus hoc eſt dictu mors temporalis ſcȝ ⁊ eterna quia mors temporalis rũpit et diſſipat ſcilicet.

Corporum naturam.
Carorum victuram.
Fortune figuram.

In morte eñ tam tẽporali ꝗ̃ eterna maxima fit diruptio diuiſio et deſtructio.De quibꝰ ſupra ſatis dixi.vt ſ. de diruptione mortis eterne que ſcilicet animã diſſicat et dirumpit.dicatur illud.Eſaie.xix. Dirumpetur ſpiritus in viſceribus eius.⁊ conſilium eius precipitabo.Et Sapieñ.iiij.dicitur ſic.Illos inquit dominus irridebit.Et erunt poſt hec decidentes ſine honore et in contumelia inter mortuos imperpetuũ. Quoniam dirumpet illos inflatos ſine voce et commouebit illos a fundamentis et vſq; ad ſupremum deſolabuntur.Sufficit de rumpere et dirumpere.

Rurſus. Rurſum.

Cum rurſus vbicũq; adiũgatur ſemper ſignificet iterationẽ multiplicationem vel reuerſionẽ. B
Poſſuȝ breuiter notare ꝙ in ſcriptura inuenit᷑ rurſus

Corporalis reſurrectionis
Spiritalis reformationis
Uirtualis iteratiouis.
Criminalis deformationis.
Primum rurſus fiet in tēporuʒ vltimis finibus. q2 ſcʒ
in nouiſſimo die de terra ſurrecturꝰ ſum ⁊ rurſus cir
cundabor pelle mea: ⁊ in carne mea videbo deuʒ ſal-
uatorem meum. Job. xix. Unde etiam de rurſus reſur
rectionis dicebat ipſe Job. xvij. Rurſuʒ poſt tenebras
ſpero lucem. Uide ſupra exempla de reſurrectione.
¶ Secundũ rurſus fit in pectorum intimis cordibus
vel ſordibus ſcʒ rurſus penitētie ſpiritalis quo ſcʒ ho
mo poſt peccatum rurſus vertitur ad viam ſalutis.
De iſto dicitur Job. xiiij. Putas ne mortuus hō ſup-
ple per peccatum rurſus viuat ſupple per gratiā. q. d.
difficile eſt: tamē eſt poſſibile. Et de hoc dicitur Job.
xiiij. Si preciſum fuerit lignum rurſum vireſcit. et ra
mi eius pullulant. Uide ſupra de penitentia ⁊ conuer
ſione. ¶ Tertium rurſum fit in operuʒ oportunis fru
ctibus. Et iſtud eſt illud quo iuſti rurſus. ideſt iteruʒ
et iterum multiplicant opera bona ſua, ſimiles natu-
re que non eſt contenta ſemel producere fructus. imo
tam in arboribꝰ ꝙ in animalibus rurſus. ⁊ rurſus om
ni anno multiplicat ⁊ renouat fructus ſuos. ſic iſti bo
na opera. Unde Job. xxxvj. In manibus abſcondit lu-
cem et precepit ei. vt rurſus adueniat. ¶ Quartũ rur
ſus fit in ſcelerum peſſimis fructibus. Et iſtud eſt illd
rurſus quo mali rurſus et rurſus non ceſſant reitera
re renouare ⁊ facere mala facta. De quo dicitur Heb.
vj. Rurſus crucifigentes in ſemetipſis filiũ dei. Iſtud
B eſt ergo quadruplex rurſus. ¶ Sed ſi vis dic adhuc
de bono rurſus hoc eſt dictu de bona et virtuoſa bono
rum operũ multiplicatione et iteratione Et ſic dic qd
iuſti ſemper volunt et querunt ſcilicet rurſus.
Concipere vt bona pariant,
Effodere vt aquam hauriant
Reſpicere ſi bona veniant.
Comedere vt rurſus dormiant,
Quieſcere vt alta videant.
Conſulere deum ne pereant.
Tremiſcere vt fletu madeant.
Horreſcere vana que trāſmeant.
Acquieſcere ſanctis vt valeant.
Reſurgere. vt ſemper videant.
Conſolantur vt celum habeant.
Dicā ergo ꝙ iuſti rurſus cōcipiũt vt bona rurſus pa-
reāt virtutũ opa. Nō ſufficit. n. iuſtis ſemel bona ope
ra concipere et parere. immo rurſus et ſepius nititur
bona opera parere. Geñ. xxx. Rurſuſq; bala cōcipiēs
peperit alterum filium. ¶ Itē rurſus effodiunt vt rur
ſus hauriant gratie munera. Effodiunt dico ſcilʒ per
humilitatis profundum Geñ. xxvj. Rurſus yſaac fo-
dit alios puteos. Sequitur. foderũt in torrēte ⁊ inue-
nerunt aquam viuam. ¶ Iteʒ iuſti rurſus reſpiciunt
ſi forte veniant bona vel proſpera. Quia ſcilicet iuſtus
aliquid orando a domino petit non debet ceſſare ſi ſta
tim non exauditur. ſed rurſus et iterum attendere
et reſpicere quouſq; veniat quod optauit. Unde he-
lyas daturus aquam populo dicebat. iij. Regũ. xviij.
puero ſuo. Aſcende ⁊ proſpice contra mare. Et rurſuʒ
ait illi. Reuertere ſeptem vicibus. ſeptima autem vice
peracta, facta eſt pluuia grandis. Iteʒ viri iuſti cibos
accipiunt vt rurſus dormiant in patris dextera. Iuſti
enim iterum et iterum comedunt ⁊ recipiunt corpus
chriſti. vt iterum per deuotionē dormiant ⁊ quieſcant
Unde de helya dicitur. iij. Reg. xix. ꝙ ipſe comedit et
bibit ⁊ rurſus obdormiuit, ¶ Iteʒ iuſti rurſus requie
ſcunt et ita ſomniant leta vel aſpera. Et ſic de pharao
ne dicitur. Geñ. xlj. quod rurſus dormiuit ⁊ vidit alid
ſomniũ ſcilicet de ſeptem ſpicis plenis et vacuis. Se
quitur ibidē. Rurſus ſopore depreſſus vidi ſomniũ ⁊c.
¶ Item iuſti rurſus conſulunt deum ne pereāt per
letiy vulnera. j. Regum. xxiiij. Rurſum ergo dauid con
ſuluit dominum. Itē iuſti rurſus cōtremiſcunt vt rur
ſum defleant culpas ⁊ ſcelera. Job. xxxvij. Flante deo
concreſcit gelu. et rurſus latiſſime funduntur aque.
¶ Itē iuſti rurſus perhorreſcũt bona que tranſmeāt
in vita miſera ſcilicet bona temporalia. Eccleſ. ij. Ui
dens mala vniuerſa eſſe ſub ſole ⁊ cuncta vanitatem
et afflictionem ſpiritus. rurſus deteſtatus ſuʒ. ¶ Iteʒ
iuſti rurſus deprecantur vt ipſis valeant ſupra. ſicut
ſcilicet de helya dicitur. Jaco. v. Rurſus orauit ⁊ celũ
dedit pluuiam. ¶ Item iuſti rurſus reformantur vt
rurſus gaudeāt ſurſum in ethera. Unde de ſpirituali
reſurrectione et reformatione iſta poteſt dici ſcilicet.
Dañ. ix. Rurſus edificabitur platea. Et Jone. ij. rur-
ſus videbo templum ſanctum tuum. Et zach. xij. Rur
ſus habitabitur hieruſalem. ¶ Item iuſti rurſus con
ſolantur vt tandem habeant celuʒ et ſydera. Job. xvij.
Rurſum poſt tenebras ſpero lucem Et Baruch. iiij.
Cum enim induxit vobis mala ipe rurſus adducet vo
bis ſempiternam iocunditatem cuʒ ſalute veſtra. Sic
ergo rurſus ſumitur in bono. ¶ Iterum vero dico qd
rurſus quandoq; ſumitur in malo. Quia ſcilicet viri C
peccatores et impij multiplicant et iterant mala ſua.
Habent enim vnum rurſus.
Carnalis infectionis.
Mentalis preſumptionis.
Realis diſſenſionis.
Letalis obliuionis.
Finalis perditionis
In iſtis enim rurſus iteratur carnis affectio. Iſta eſt
eñ dalida de qua dr̃ iudicũ. xvj. Quod rurſum dalida
vinxit ſanſonē. Itē in his rurſus iterat̃ mentis p̄ſum-
ptio ⁊ ſic dr̄. Judi. xx. ꝙ filij iſrael rurſus fortitudine ⁊
numero confidentes ꝯflixerunt ſcilicet contra filios
beniamim ⁊ victi ſunt. Item in ipſis rurſus iterat̃ di-
ra diſſenſio. Unde. ij. Regum. xxj. Factum eſt rurſum
prelium philiſtinorum contra iſrael. Et. iiij. Regum.
xxiiij. Rurſum rebellauit Joachim contra nabucho-
donoſor. Item in iſtis iteratur ceca obliuio. Hebre. v.
Cum deberetis magiſtri eſſe propter tempus. rurſus
indigetis vt doceamini. Item in ipſis iterat̃ dura per
ditio ſeu etiaʒ damnatio. Uñ. iiij. Reg. j. diciturq; rex
iſrael rurſum miſit alium principem ad helyam: qui
quia loquebatur ſuperbe deſcendit ignis de celo et de
uorauit eum. Sufficit. Uide vbi. Iterum. Et vbi Re-
uertere. Et ſupra de retro et retrorſum et ſimilia ⁊c.

Finit litera. R
Incipit litera. S

SAbbatum Nota ꝙ ſab A

batum accipitur pro feſtiuitate: dies enim
ſabbati fuit prima dies que precepta eſt a
domino feriari. Iſta enim fuit ⁊ eſt dies ſe
ptima que ſabbatuʒ dr̃ a ſaturno qui prima hora diei
ſabbati dominatur Iſtud igitur ſabbatum fuit in pre
cepto ad literā obſeruatũ ſed tandeʒ in lege euangeli
ca ſabbatum ſpiritualiter intellectum in diem domi-
nicum eſt mutatum. ⁊ ad alia feſta eccleſie dilatatum
Preceptuʒ enim de obſeruantia ſabbati partim fuit
cerimoniale et ſic tranſijt partim fuit morale. et ſic in
noua lege remanſit. Sabbatuʒ enim idem eſt quod re
quies quia ſicut dicitur. Geneſis. ij. Dominus in ſab-
bato requieuit ſignans requiem ſpiritalem ⁊ ceſſatio
nem a vitijs que principaliter in ſabbatis ⁊ ſolennita
tibus eſt habenda. Qr tamen non eſt intentionis mee
loqui ſcientialiter: ſed ſolum moraliter: poſſum nota
re quod in ſcriptura ſit mentio de quatuor generibus
ſabbatorum videlicet de ſabbato.

Exteriori,	Primum fuit ſabbatum legale.
Interiori,	Secundum eſt ſabbatum mentale.
Anteriori,	Tertium eſt ſabbatum feſtiuale
Superiori.	Quartum eſt ſabbatum eternale.

Primũ fuit ſabbatũ iudeorꝝ, Iſtud eñ ſeruauerũt iu-
dei ita ſtricte ꝙ nec ignē accēdere nec aliquid coquere

nec vltra

nec vltra mille paſſus ire de ſuis tabernaculis audebant Iſtud ita ad litteram ſeruauerunt ꝙ etiam ipſam terram colere ſabbato noluerunt. nam ſeptimã diem ⁊ ſeptimum annum ſabbatum vocauerunt Septima enim dies erat ſabbotum perſonaruꝫ Exo. xx. Memento vt diem ſabbati ſanctifices. Septimus autem annus erat ſabbatum terrarum: quia etiam ipſa terra non colebatur. ſed quaſi quieſcere in ſuo ſabbato videbatur. Leui. xxv. Septimo anno ſabbatũ erit terre. ❡ Secundum ſabbatum ē deuotorum Iſti eñ celebrant ſabbatum ſpiritale in corde ſuo in quo ſcꝫ ab operibꝰ ſeruilibus id eſt a vitijs requieſcit in quo deus laudatur ⁊ honorat. in quo inſuper ſacrificium deo ſpiritus cõtribulatꝰ in ara cordis ⁊ in igne ⁊ feruore charitatis offert. Leui. xvj. Sabbatuꝫ requietionis eſt. i. requietionis al. ❡ Tertiũ ſabbatũ eſt ſabbatum chriſtianorũ ⁊ iſtud eſt ſabbatũ feſtiuitatum dei ⁊ ſanctorum: que debemus colere ⁊ feſtiuare: ⁊ in quibus nos debemus in dei ⁊ ſanctorum laudibus occupari Ezech. xlvj. Adorabit populus terre in ſabbatis et in Kalendis. ❡ Quartum ſabbatum eſt beatoruꝫ Gloria 'eñ eterna dicitur ſabbatum. quia ibi eſt.

Requies ſine labore. | Iſtud eſt eñ illud ſabba
Feſtiuitas ſine dolore. | tum quo poſt labores eb⸗

domade tranquillitas ſine timore huius vite. beate aie requiſcunt Eſa. lviij. Vocaberis ſabbatũ delicatum. Et ſic ergo patet ꝙ ꝑ ſabbatum poteſt omnis feſtiuitas deſignari ⁊ ideo ad culturaꝫ ſabbati. i. oĩm tã ſpiritualiuꝫ ꝗ̄ temporalium feſtiuitatum monet nos deus dicens Exo. xxxj. Cuſtodite ſabbatum meum. Quia ſicut dicitur Nee. xj. Precepta bona ⁊ ſabbatũ ſanctificatuꝫ oſtendiſti eis. ❡ Breuiter ergo poſſumꝰ notare ꝙ in diebus ſabbatorũ ⁊ feſtorum ſi ipm bene volumus colere plura neceſſaria requiruntur Eſt eñ neceſſarium.

Abſtergere feces carnalitatis.
Deponere pondus cupiditatis.
Peragere opus vtilitatis
Perſiſtere ſtatum ſtabilitatis.
Adorare culmen diuinitatis.
Informare plebem ſimplicitatis.
Cogitare ſtatũ mortalitatis.
Manducare cibum ſuauitatis.
Liberare a penis aduerſitatis.

Qꝺ ergo in iſtis ſabbatis ſit carnalitas abſtergenda patet Eſa. lxv. vbi dicitur. ꝙ beatus vir cuſtodiẽs ſabbatum ne polluat illud. Quod eſt contra multos qui magis tunc vacant pollutionibꝰ carnalitatis ⁊ immũdicie ꝗ̄ in alijs diebus Quibus dicitur. Ezech. xxij.
B Sãctuaria mea ſpreuiſtis. ⁊ ſabbata mea polluiſtis. ❡ Item quod ibi ſit cupiditas deponenda patet. Hieremie. xvij. vbi dicitur. Nolite portare onera die ſabbati. Onera enim ſignãt pondus terrene cupiditatis et onus terrenorum negociorum que ſcilicet in ſabbatis nullatenus ſunt ferenda. Quod eſt contra illos ꝗ magis ſe implicant in ſecularibꝰ negocijs in feſtiuitatibꝰ ꝗ̄ als: ſicut patet de vſurarijs ⁊ mercatoribus Unde Nee. xxiij. Vidi calcãtes torcularia in ſabbato. ❡ Itẽ ꝙ in feſtis ſit operũ vtilitas exequẽda patet Math. xij. vbi dicitur. Itaq licet ſabbatis bene facere: Quod eſt contra illos qui magis vacãt in diebus feſtiuis ad mala opa' ꝗ̄ ad bona. de quibꝰ Ezech. xx. In preceptis meis non ambulauerũt. iudicia mea ꝓiecerũt ⁊ ſabbata mea violauerunt. ❡ Item ꝙ in feſtis ſit ſtabilitas amplectẽda patet Math. xxiiij. vbi dicitur. Orate vt non fiat fuga veſtra in hyeme vel in ſabbato. ❡ Item ꝙ ibi ſit diuinitas adoranda. patet Ezech. xlvj. vbi dicit. Adorabit populus in ſabbatis. ❡ Item ꝙ ibi ſit ſimplicitas informanda et docenda patet Mar. vj. vbi dicit. ꝙ xp̄s facto ſabbato incepit in ſynagoga docere. ❡ Item ꝙ ibi ſit mortalitas meditanda. patet Math. xxviij. vbi dicit. ꝙ Valde mane vna ſabbatorũ veniũt ad monumentũ orto iam ſole. Venire aũt ad monumẽtũ nihil aliꝺ ē ꝗ̄ mortis memoriã habere. ❡ Itẽ ꝙ ibi ſit eucharíſtie ſuauitas mãducanda. patet Lu. xiiij. vbi dicit. qꝺ ieſus ĩtrauit domum cuiuſdã phariſei ĩ ſabbato manducare panem. ❡ Itẽ ꝙ ĩ feſtis ſit miſerorum calamitas ſupportãda patet Lu. lxiiij. vbi dicitur. Si bos cadit in foueã ſabbato liberat Et ſic ergo patet quõ plura ſunt neceſſaria ad ſpũalez obſeruantiam ſabbatorũ. Sed ꝓcerto chariſſimi hodie non ſic quia proculdubio pauci ſũt hodie qui in obſeruãtia feſtiuitatũ faciunt ſupradicta Dyabolus eñ plus nititur temptare homines de peccatis in feſtis ꝗ̄ als. Iuxta illud. ij. Macha. xv. vbi ille nychanor cogitauit cum omni impetu die ſabbati cõmittere bellum ⁊ ideo qr magis ibi viget dyabolica temptatio. maior eſt hodie vitiorũ cõmiſſio quia breuiter nõ ē hodie ꝗ digne colat feſta. vel ꝗ digne obſeruet ſabbata. quinimmo in modernis feſtiuitatibꝰ et ſabbatis plura fiunt hodie dyabolica maleficia ꝗ̄ diuina officia plura peccata ꝗ̄ ſacramẽta plura delicta ꝗ̄ preparamenta anime In feſtis modernis corpora lautius pinguant. ludi ⁊ choree frequentat gentes ſuperflue adornantur. et immundis operibꝰ plus ꝗ̄ alio tpe occupant. Nota ſerpentes eñ plus nocent de die ſole preſente ꝗ̄ de nocte ipſo abſente. Sic mali plus peccant in feſtiuitatibus in pñtia dei ⁊ ſanctorũ ꝗ̄ in alijs diebꝰ. Quod potiſſime apparet in iſtis qui in feſtis non veniunt ad eccleſiam ad audiendum diuina. ſed potius ad cõmittẽdum delicta. ſicut ſunt illi qui ad videndum mulieres viſitãt eccleſias et cetera ſimilia. Unde proculdubio iam videmus fieri illud quod als fuit dictũ. ij. Macha. vj. Templum inquam luxuria et cõmeſſationibꝰ erat plenuꝫ ⁊ ſcortantiũ cũ meretricibus. Et ſequit Neq autẽ ſabbata cuſtodiebant: neq ſolennes dies more patrio ſeruabãtur. Et ideo proculdubio dñs hodie in noſtris ſabbatis non delectatur ſed ipſa potiꝰ abhominatur ſicut dicitur Eſa. j. Neomenia ſabbatũ ⁊ feſtiuitates alias nõ ferã iniqui ſunt cetus veſtri. incenſum abhominatio ē mihi Non ſic. ſed cuſtodiamus ſabbata ſicut dictum eſt Iuxta illud Deu. v. Obſerua diem ſabbati ⁊ ſanctifica eũ Iſta ſufficiãt de ſabbato Vide ſup̄ de celebrare.

Sacrificium. care.

Nota ꝙ cũ ſacrificium idẽ ſit ꝙ officium ſeu ſacram oblationem facere vel offerre et ſit ſacrificare vel offerre ſub ſpe gratie vel venie vel glĩe impetrande. A
Poſſumus notare ꝙ ſacrificiũ ſumitur in bono ⁊ in malo. ſm ꝙ videmꝰ ꝙ nõ ſolũ inueniunt ſacrificia ſctõꝝ ſed etiaꝫ ſacrificia ydolorum Opera eñ noſtra actus ⁊ affectus ſunt quedam ſacrificia. ꝗ ſi bona ſint ſunt ſacrificia virtuoſa. ſi vero mala. tunc ſunt ſacrificia vitioſa Dico ergo ꝙ eſt inuenire. ſ.

Sacrificium quod eſt mirabile. | Primũ ē quo
Sacrificium qꝺ eſt laudabile. | ſacrificamus
Sacrificiũ qꝺ eſt damnabile. | corporis mu⸗

nera glorioſa Secundum quo ſacrificamus domino opera virtuoſa. Tertium quo ſacrificamus demoni ſcelera vitioſa. ❡ Primum ergo ſacrificium eſt cũ ſumma reuerentia offerenduꝫ quia procerto ſacramẽtum ſeu ſacrificium eucharíſtie eſt offerendum non a perſonis immundis. ſed ab hominibus humilibus ⁊ honeſtis deo placitis reconciliatis et gratis. Iuxta illud. ij. Machabeorum. xij. Reconciliatus obtulit ſacrificium Quod primo deo patri pro peccatis noſtris in ara crucis fuit oblatũ quod etiam a ſacerdotibus in altari ⁊ in ſacramento continue ſacrificatur. figuratum Leui. ij. vbi dr ꝙ de ſimila ſacrificiuꝫ coctum in clibano immolatur Et Leui. xxiij. vbi precipitur quod nouum ſacrificium domino de nouis nouarum frugum panibus offeratur. quia ſcilicet ſacrificium iſtud ad litteram de ſimila quantum ad ſuam primordialem materiam conficitur et in clibano coquitur. et ſic in altari deo offertur vbi in corpus chriſti transformatur. Veruntamen nota quod

quotiens ſimila ſacrificabatur. ſemper oleum apponebatur. et ſemper in clibano coquebatur. ſicut dicitur Leui. vj. Ad denotandum ꝙ illi qui ſacrificant corpus xp̄i. debent habere ardorem dilectionis ⁊ oleum deuotionis ⁊ compaſſionis Numeri. vij. Simila conſperſa oleo in ſacrificio Quãuis proculdubio de multis poſſit hodie dici illud Joe. j. Interijt de domo dei noſtri ſacrificium ⁊ libatio. Quia ſcꝫ pauci ſunt hodie ĩ domo dei. q̄ domꝰ ſumꝰ nos teſte. apl̄o. Heb. iij. Qui ſacrificiū iſtō faciūt. q̄ libationē deuotiōis habeāt. Iſtud ergo ſacrificiū eſt cū ſumma reuerentia of-

B ferendum. ¶ Secundum ſacrificium eſt laudabile qđ eſt cum diligentia faciendum. ⁊ iſtud eſt ſacrificium ſpirituale quo homo offert ſpiritualiter ſe ⁊ ſua domino. ſcilicet perſonam ⁊ bona Et ſic ille ſpiritualiter deo ſacrificat qui cor verbum et opus ad ipſum ordinat. Et ſic breuiter poteſt notare quod iuenitur ſacrificium.

Contritionis.
Confeſſionis.
Correctionis.
Deuotionis.
Dilectionis.
Orationis.
Afflictionis.
Religionis.
Gratiarū actionis.

De ſacrificio contritionis dicit̄ in p̄s. Sacrificiū deo ſpiritus contribulatus. cor contritū ⁊ humiliatū deus non deſpicies. De ſacrificio confeſſionis dr̄ Malach. iij. Placebit deo ſacrificiū iuda ⁊ hieruſalē. Juda enim confitens interpretatur. De ſacrificio correctionis. p̄s. Sacrificate ſacrificiū iuſtitie ⁊ ſperate in dño De ſacrificio deuotionis dicitur Nume. xxviij. ꝙ ſacrificia ſingulorum erant ex ſimila conſperſa oleo. Simila eñ ⁊ oleum dulcedinem deuotionis deſignant. De ſacrificio dilectionis dicitur Leuiti. vj. Omne ſacrificium ſacerdotū igne conſumetur. Ignis enim ardorē dilectionis ſignat De ſacrificio orationis dicitur in p̄s. Eleuatio manuū mearū ſacrificium veſpertinuꝫ. De ſacrificio afflictionis dicitur. j. eſdre. ix. In ſacrificio veſpertino ſurrexi de afflictione mea. De ſacrificio religionis dicitur. Exo. v. Uiam triū dierū eamus vt ſacrificemꝰ deo noſtro in ſolitudine. De ſacrificio laudis et gratiarūactionis dicitur in p̄s. Sacrificiū laudis honorificabit me ⁊ illic iter quo oſtendam illi ſalutare dei. Iſta ſunt ſacrificia offerenda. ⁊ deo ſpiritualiter exhibenda quia proculdubio ſicut dicit̄. Eccli. xxxv. Salutare ſacrificiū attendere mādatis ⁊ diſcedere ab iniquitate Et ſi vis potes ponere quomodo antiquitus ſacrificabantur.

Boues.
Oues.
Thauri.
Hedi.
Columbe.
Turtures.
Thus.
Oleum.
Farina.
Uinum.

Et ſic de alijs q̄ oĩa poſſent exponi niſi eſſet ꝓlixū ⁊ ideo vide de hoſtia ⁊ de offerre. Illud ergo ē ſacrificiū laudabile qđ eſt cū diligētia faciēdū. ¶ Tertiū ē ſacrificium dānabile qđ ē cū vigilantia fugiēdū ⁊ illud ē ſacrificiū malorū opeꝝ qđ dyabolo faciūt pctōres. j. Mach. j. Acceſſit q̄dā iudeꝰ in oculis oĩm ſacrificare ydolis. Antiquitꝰ eñ ſolebant ſacrificare filios ⁊ filias ſuas demonijs ⁊ etiā ĩ aliquibus ꝑtibꝰ Indie aliq̄ ſunt q̄ ydolis ſuis ĩmolāt ⁊ ſacrificāt ſemetip̄os. ĩ p̄ſentia eñ ydoli ſe occidūt et ſic ꝓ deo ſe mori dicūt Sic vere chariſſimi hodie mlt̄i ſūt qui dyabolo ⁊ ſe ⁊ filios ſuos id eſt ſe ⁊ imitatores ſuos ſacrificāt ⁊ offerunt in q̄tum mala oꝑa faciunt et inq̄tum ad voluntatem ipſius viuunt. Unde nota ꝙ ſacrificant dyabolo.

Quidā ſacrificiū ſuperbie.
Quidā ſacrificiū pigricie.
Quidā ſacrificiū iuſtitie.
Quidā ſacrificiū luxurie.
Quidā ſacrificiū rapie ſeu auaricie.

De ſacrificijs ſuperbie dicitur. iij. Reg. xxij adhuc ppl̄s ſacrificabat ĩ excelſis. Et Eſa. lxv. Sacrificauerūt ſuꝑ mōtes. De ſacrificijs pigricie dr̄. ĩ p̄s. Comederūt ſacrificia mortuorū. Pigri eñ dicūt̄ mortui. q2 nō poſſūt ſe mouere De ſacrificijs iniuſtitie dicit̄. Sap. xij. Quō odibilia opera faciebāt ꝑ medicamina ⁊ ſacrificia iniuſta De ſacrificijs luxurie dr̄. Sap. xiiij. ꝙ egyptij obſcura ſacrificia faciebāt hoc ē dictu oꝑa luxurie q̄ ſemꝑ volūt fieri in obſcuro. De ſacrificijs vero rapine ⁊ ſeuitie dr̄. Eccle. xxxiiij. Qui offert ſacrificiū de ſubſtātia pauꝑis. quaſi qui victimat filiū in cōſpectu patris. Sic ergo patet quomodo ſunt ſacrificia ſceleris vitioſi. Sacrificia oꝑis virtuoſi. Sacrificia muneris glorioſi Sufficit de ſacrificio vide ſupra de hoſtia ⁊ de offerre ⁊c.

Sacramentum. Qui loq̄ de ſacramētis magis pertinet ad ſcientiā q̄ ad mores q̄uis ipſa ſacramenta ſint remedia contra peccata ſuperſedeo maxime q2 pauce ſunt autoritates in biblia. ⁊ potiſſime quia de ſacramentis faciunt tractatus infinitos theologi doctores in libris quorum corrigiam ſoluere non ſum dignus et maxime q2 de ꝑticularibꝰ ſacramētis locis pluribus eſt tractatum Et vide infra de ſeptem vbi forte aliq̄d dicam de ſeptem ſacramentis ⁊c.

Sacerdos. Nota ꝙ ſacerdos nomen eſt officij per quod quis diuinis vſibꝰ deputatur ⁊ ad exequendū cultū diuinuꝫ ſpecialiter dedicat̄. Et q2 breuiter ꝑ ſacerdotes ĩtelligi poſſūt omnes illi qui ſunt in eccleſia diuino cultui deputati ſiue ſint ſubditi ſiue p̄lati. Poſſumꝰ dicere ꝙ ex ip̄a nominis ſacerdotalis ſignificatione ſacerdotes tenentur eſſe hoĩes virtuoſi Sacerdos eñ ethimologizat̄.

Sacer dux. Sacra dans. Sacra docēs.

Quia ꝓcerto iſte debet eſſe ſacer dux ꝑ vite ſancte conuerſationē Sacra dās ꝑ ſacramētorū miniſtrationē Sacra docēs ꝑ ſancte doctrine predicationē. Iſte eñ eſt ſacer dux. quia habet alios exemplariter p̄cedere Exēplo arietis qui eſt dux gregis ouiū. ij. Reg. vij. Elegi te vt eſſes dux ſuꝑ populum meum iſrl̄. ¶ Item iſte eſt ſacra dans q2 iſte habet alios ſacramētaliter paſcere ⁊ ideo tales dicunt̄ paſtores. a paſcēdo q2 ſcꝫ tales ad ipſos ꝑtinet tꝑaliter ⁊ ſp̄ualiter ſubditos paſcere et nutrire vnde ſacerdotibus dicitur. j. Pet. v. Paſcite qui in vobis eſt gregē. ¶ Item iſte eſt ſacra docēs q2 habet alios ſp̄ualiter iſtruere. Unde Malach. ij. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam. et legē requirent ex ore eius Et breuiter in bonis ſacerdotibꝰ pōt dici illud. ij. Eſdre. v. Steterunt ſacerdotes habentes ſtolas cum tubis Ubi aduerte quod ſacerdos hic deſcribitur.

Quātū ad interiora.
Quātū ad exteriora
Quātū ad vlteriora.

Et ſic dico ꝙ illi deſcribunt̄ ad illa q̄ ſunt habēda Interius q̄tū ad cordis purificationem. Exterius q̄tū ad operis vel corporis honeſtatē Ulterius quātū ad verbi veritatem. ¶ Et ita dico ꝙ ſacerdotes debent habere Conſcientie ⁊ innocentie ſanctitudinem quia debent eſſe ſacerdotes id eſt ſacri duces. Apparentie et euidentie pulcritudinem quia debent habere ſtolas. Sapientie et eloquentie rectitudinem. quia debent habere tubas. Iſti eñ debēt eſſe ſacerdotes. i. ſacri duces ꝑ inocē- B
tiam interiorem. Iſti etiam debent habere ſtolas id eſt mundas veſtes per apparentiam honeſtiorē. Iſti inſuper debent habere tubas id eſt reſonantiam vocis per eloquentiam vberiorem. ¶ Dico ergo primo quod in iſtis debet eſſe conſcientie et innocentie ſanctitudo Quod oſtenditur cum dicitur Steterunt ſacerdotes id eſt perſeuerauerunt ſacri duces. Ille eñ ſacer dicitur. qui in mente purus et innocens inuenitur: et ideo proprie illi ſūt ſacerdotes. q̄ ſunt in cōſciētia inocētes Nota res ſacra dr̄. quādo deo ſimpliciter dedicatur. Sic vere illi ſacerdotes et ſancte perſone

dicuntur

dicuntur. qui per mentis etiā vite innocentiam dn̄o ſpiritualiter dedicantur. ſteterunt inquit ſacerdotes. ij. Paral. xxxv. Steterunt ſacerdotes in officio ſuo. Et bene dicit ſteterunt. Ad denotandum quod pſone eccleſiaſtice debent in fide et moribus ſtabiles perſiſtere. Igit̄ ſunt ſacerdotes id eſt ſacri ⁊ ſcti duces Et vere chariſſimi iſti debent eſſe ſancti ⁊ a cūctis vitijs expediti. Nō em̄ oꝫ merito eſſe ſanctus. qui taꝫ ſcti principis eſt famulus. ⁊ qui eſt ad tractandū taꝫ ſāctas reliquias deputat⁹ Iuxta illud Leui. xix. Scti eſtote qm̄ ego ſanctus ſuꝫ. Nō ergo iſti debēt eſſe ſancti ⁊ ſacri. exemplo naturali pꝫ. Quia ſcꝫ illa corpora que ſunt ſitualiter altiora. ſunt vt cōiter puriora. ſicut patet de ſtellis ſuperiorib⁹ reſpectu inferiorum. Illa etiam que magis ſuo principio appropinquāt. in puritate potius perſeuerant. Sicut patet de riuulo qui magis eſt purus vbi eſt contiguus ipſi fonti. Ꝙ qn̄ ab eo eſt remotus Sic vere cum ſacerdotes ſint in gradu et dignitate ceteris altiores ⁊ fonti ſapiētie verbo dei oīm originaliū principio in ſacramenti myſterio ꝓpiores ita ꝙ ſtelle poſite in firmamēto celi ad alios illuminandum. ⁊ riui aquarū viuentiū ad alios irrigādū bene ⁊ cōgrue pñt dici. ipſi ꝓculdubio debēt eſſe puri. ſacri ⁊ ſancti. ⁊ ab oī culparū macula eſſe mūdi. Iuxta illō. j. Math. iiij. Elegit ſacerdotes ſine macula. Dicit em̄ Plini⁹. ꝙ arabes circa thura tātā religionē ſeruāt. ꝙ arborem thuris nullus eſt auſus incidere vt gummi diſtillet. niſi ſit ſacerdos mūdus ⁊ ſanctus pre omnibus circa illud tempus non pollut⁹. ſic em̄ credūt vt dicit̄ thus maiorē efficaciam habere. et ampliori influentia pemінere. Multo ergo fortius ſacerdotes noſtri mundi et ſancti eſſe debent qui nō ſolum thus. immo etiam illum qui thurificat̄ in altari ſanctificant atꝙ tractant Et iſta proculdubio nō ſolum exemplant̄ naturaliter. immo et figurant̄ litera liter Leui. xxij. vbi precipitur ꝙ ſi homo maculas habuerit. nō offerat panes deo ſuo nec accedat ad miniſteriū eius. Maculas em̄ enumerat dicens. Si cecus fuerit claudus. ſi puo vel grandi vel torto naſo. vel fracto pede. ſi mācus. ſi gibb⁹ ſi lipp⁹. ſi albuginē hñs oculo. iugeꝫ ſcabiam. ſi impetiginē habens in corpore. ſi herinioſus. Ecce quot ſint macule vitiorū a quibus debent mundari ſacerdotes Iſti em̄ nō debēt eſſe ceci in intellectu: non claudi in affectu: non pigri in ope. vel effectu. ❡ Itē nō debent habere diffornitatē in naſo diſcretionis. qꝛ naſus diſcretionis taliū non debet eſſe nimis puus ꝑ ignorantiam. non tortuus per maliciā non nimis magnus per preſumptionis ſtulticiā. Iuxta illud Roma. xij. Non plus ſapere ꝙ oportet ſapere. Iſti non debent eſſe.

Per affectionem defectuoſi.
Per imꝑfectionē monſtruoſi.
Per ſuperbiā gibboſi.
Per inuidiam lippoſi.
Per vanā gloriam albuginoſi.
Per luxuriam ſcabioſi:
Per auariciā impetiginoſi.
Per pigriciam hernioſi.

Tales em̄ difformitates corpis. maculas ſignāt mentis Et ideo ſi tunc tpis illi q̄ ſic erāt diffotmes corꝑalit̄ repudiabāt̄ multo forti⁹ repudiandi ſunt illi qui viciorum maculis defedant̄. Dicit em̄ pſ. Qui ingredit̄ ſine macula debet in tabernaculo dn̄i habitare ⁊ ambulans in via imaculata debet dn̄o miniſtrare. ⁊ hoc nō ſolū naturaliter vel figuraliter. immo etiā ſcripturaliter ⁊ figuraliter precipitur. Vn̄ Exo. xix. Sacerdotes qui accedūt ad dn̄m ſanctificentur ne percutiat eos. Ecce ergo quō iſti debēt eſſe ſacri patet in natura. in figura in ſcriptura ſcꝫ ſacerdotes. i. ſacri duces et ſancti principes ⁊ magnates. Et poſſumus notare plura que requiruntur ad hoc qō ſacerdotes ſancti ⁊ ſacri efficiantur. Requirit̄ em̄ qō
Maneant ſtabiliter ꝑ mentis firmitatē.
Caueant diligenter prauum ſocietatem.
Horreant mentaliter mundi ꝓſperitatem.
Polleant ſinceritet̄ per carnis caſtitatem.
Fulgeant moraliter mētis ſanctitatem.
Arceant viriliter regni iniquitatem
Subeant carnaliter grauē penalitateꝫ. Vel.
Suſtineant corꝑaliter penitentie aſperitatem
Defleant veraciter culpe malignitatem.
Teneant realiter cibi ſobrietatem.
Prebeant vtiliter exempli veritatem.
Habeant humiliter orandi voluntatem.
Videant ſubtiliter ſtatus ſublimitatem.
Iſte ergo ſunt. xij. conditiões que in ſacerdote requiruntur ad hoc ꝙ ſpiritaliter poſſit eſſe ſanct⁹. Dico ergo ꝙ iſte per mentis firmitatem debet manere. qꝛ ſcilicet ipſe debet eſſe infirmus ⁊ ſtabilis in moribus ⁊ in fide. Iuxta illud Exo. xxix. Erūtꝙ ſacerdotes mei in religione perpetua. In eccleſijs etiā ſuis debent ꝑſonalit̄ reſidere. nō vndiꝙ diuagari. Unde. j. Mach. vij. Sacerdotes ſteterūt añ altare. ❡ Item iſte debet cauere prauam ſocietatē. Vn̄ Leui. xxi. precipitur cuꝫ dicitur. Sacerdotes ad mortuos non accedant. ne cōtaminentur in mortuis. ❡ Item iſte mundi ꝓſperitatem debet horrere. quia ſcꝫ iſte debet habere in mente bona paradiſi. non bona hui⁹ mundi. Unde Deu. xviij. dicitur. Non habebūt ſacerdotes ⁊ leuite hereditateꝫ cum reliquo populo iſrael dominus enim ipſe ē hereditas eorū. Vn̄. iiij. Regū. xij. ꝓhibiti ſunt ſacerdotes accipe pecuniā. ❡ Item iſti per carnis caſtitatē debent pollere. Unde Nee. xij. Mundati ſunt ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ mundauerūt populum. Itē iſti vite ſanctitate debent fulgere. Unde. j. Paral. xv. Sanctificati ſunt ſacerdotes ⁊ leuite. ❡ Iteꝫ iſti principū prauitatem debent arcere. Unde. ij. Paral. xxvi. Sacerdotes domini reſtiterunt regi. ❡ Item iſti debent penitentie aſperitatem ſuſtinere. Iudith. iiij. Induerūt ſe ſacerdotes cilicijs figura. ij. pal. iiij. vbi dicit̄ ꝙ ſacerdotes in mari lauabantur. Mare enim amaritudinē penitentie deſignat. ❡ Item iſte culpe malignitatē debet deflere. Culpam enim ſuam debet flere per compunctioneꝫ. Ioelis. j. Plangite ſacerdotes ⁊ vlulate miniſtri altaris. ⁊ culpam aliorum per compaſſionem. Ioelis. ij. Inter veſtibulum ⁊ altare plorabant ſacerdotes mini. do. ⁊ di. par. do. par. populo tuo ⁊c. ❡ Item iſte vite ſobrietatem debet tenere. Unde Ezech. xliiij. Uinum non bibet omnis ſacerdos quādo ingreſſurus eſt atriū interi⁹. ❡ Itē exēpli veritatem debēt prebere. vnde Deu. xvij. Accipietis exempla a ſacerdotibus leuitice tribus. ❡ Item orandi voluntatem debent habere. vnde. ij. Mach. j. Sacerdotes autem pſallebant hymnos vſꝙ quo conſumptuꝫ eſſet ſacrificium. ❡ Item humilitatē debent habere. videre em̄ ⁊ attendere debent ad ſublimitatem ⁊ eminentiam ſui ſtatus. de quo dicitur. j. Pet. ij. Uos autē eſtis genus electum regale ſacerdotium. gens ſancta populus acquiſitionis. Iſta ergo ſunt q̄ faciunt ſacerdotes eſſe veros ſacerdotes. i. ſacros duces. ſacros doctores. ⁊ ſacrorū datores Et ſic igitur patet ꝙ in iſtis debet eſſe innocentie ſanctitudo qō oſtenditur cum dicitur ſacerdotes. ❡ Secundo dico ꝙ hic oſtenditur apparentie vel euidētie pulcritudo. que oſtēditur cū dr̄. ſtolas Stola idē ē ꝙ nobilis veſtis. ſ. ſacerdotes debēt habere veſtes. i. exteriores. cōuerſatiões: nobiles ⁊ honeſtas. Honeſta enim conuerſatio ſumme requiritur in ſacerdote quia ſcilicet ſicut illa communiter libentius parantur et ornantur que viſibus hominum principaliter exponuntur ⁊ etiam que homines libentius intuentur Et inde eſt ꝙ mulieres ſolent melius ⁊ precioſius ſuas facies ornare. ad quam ſciunt viſus intuentium aſpirare Sic quia vita ſacerdotis eſt ſicut ſignaculum. ſicut ſpectaculum et ſicut miraculum. ad cuius vitam ⁊ mores reſpiciunt vniuerſi: neceſſe eſt ꝙ bene ſtolet̄ et honeſta cōuerſatione ⁊ virtutū multiplicatiōe multipliciter adornet Stolas in q̄t. de qb⁹ dr̄. ij. eſdre. j. Statuit ſacerdotes ❡ Scdo di

Ayuntamiento de Madrid

per vices dierum: amictos ſtolis. Ut ſic ſacerdotes figurentur in .xxiiij. ſenioribus, de quibus dicit. Apocal.iiij. Quod ſedebant ſuper thronos amicti ſtolis albis. Inueniunt enim bine ſtole ſcz prima ꝛ ſecunda. Prima eſt gratia que datur filio prodigo reuertenti Luc.xv. Cito proferte ſtolam primam ꝛ induite eum. Secunda eſt gloria que dat bone anime de corpore exeunti. de qua Eccli.xlv. Stola glorie induit eũ. Et iſte ſunt bine ſtole quibꝰ Joſeph induit fratres ſuos, Geneſis.xlv. vbi dicitur ꝙ proferri fecit ſingulis binas ſtolas beniamin autem dedit quinqꝫ ſtolas optimas. In generali enĩ omnibus dantur bine ſtole ſcz gratia in preſenti, ꝛ gloria in futuro. In ſpeciali aũt dabunt quinqꝫ ſtole ſcilꝫ qñ reſumpto corpore quinqꝫ ſenſus corporis quintuplici gloria dotabuntur ꝛ tunc implebitur quod dicit Apoc.vij. Uidi turbam magnaꝫ ꝛc. amicti ſtolis albis ꝛ palme in manibꝰ eorum. Et nota ꝙ hic per ſtolas, ideſt per veſtes ſacerdotales poſſunt intelligi ille virtutes que requirunt ad ornandũ cõuerſationẽ ſacerdotis ꝛ cuiuſlibet viri iuſti. Ueſtes enim ſacerdotales ſunt iſte ſcz.

Prima eſt linea interior,
Secunda eſt amictus.
Tertia eſt linea exterior vel ſuperior;
Quarta eſt cingulum,
Quinta eſt ſtola,
Sexta eſt manipulus,
Septima eſt caſula.

Secundum enĩ iſta ſeptem ego inuenio ſeptem ſpiritales ſtolas quibus viri iuſti ornantur ſcilicet,

Stola puritatis ꝛ innocentie,
Stola firmitatis ꝛ patientie.
Stola caſtitatis ꝛ continentie,
Stola charitatis ꝛ amicicie.
Stola humilitatis ꝛ obedientie.
Stola ſtabilitatis ꝛ perſeuerantie,
Stola felicitatis ꝛ affluentie,

Eſt igit habẽda ſtola innocentie ꝛ puritatis ꝛ iſta eſt illa veſtis linea que interius prius ꝛ ante oĩa eſt habẽda ꝛ a viris eccleſiaſticis induenda. Unde dicit .ij. Reg.vj. ꝙ dauid indutus ſtola biſſyna ſaltabat ante archam. Biſſus enĩ eſt ſpecies lini candidiſſimi. Quare ſcz Ezech.xliiij. precipit ꝙ ſacerdotes ꝛ leuite lineis induant. ¶ Itẽ eſt habenda ſtola patientie ꝛ firmitatis. ꝛ iſta ſignificatur per amictũ: quod eſt ornamentũ humerorũ: que portant onus. qꝛ ſcilicet patientia munit ꝛ ornat hominẽ ad hoc ꝙ poſſit tribulationũ onera ſuſtinere. Et de iſta ſtola dicitur. Eſa.lxiij. Iſte formoſus in ſtola ſua gradiẽs in multitudine fortitudinis ſue. iij. Reg.viij. Tulerunt ſacerdotes ꝛ portauerũt archã dñi Et Geñ.xlix. Suppoſuit humerum ad portandũ. ¶ Itẽ habẽda eſt ſtola continẽtie ꝛ caſtitatis. Iſta ſignificat in veſte linea ſuꝑiori q̃ ita dicit eſſe lata ꝛ longa ꝙ pedes attingat. Quia ſcz caſtitas debet ſe extendere vſqꝫ ad pedes ideſt affectus interiores. quia ſcz nõ ſufficit caſtitas corꝑis. niſi aſſit caſtitas mẽtis. Quod eſt cõtra hypocritas, qui iſtã ſtolam habent exterius in corꝑe ſed nunq̃ in corde. de quo. Mar.xij. Cauete vobis a ſcribis ꝛ phariſeis qui volunt ambulare in ſtolis ſupple exterius ꝛ nõ interius Ideo de ſtola ꝑfecte caſtitatis põt dici illud qđ de angelis dicitur Mar.xvj. ꝙ viderũt iuuenẽ ſedentẽ in dextris coopertũ ſtola candida. i. viderũt iuuenẽ angelicum ſtola caſtitatis indutũ. ¶ Itẽ eſt hñda ſtola amicicie ꝛ charitatis, ꝛ iſta ſignificat in cingulo quo pectus ſacerdotale debet ſtrĩgi

Amor enĩ eſt cingulũ copulatiuũ.
Amor eſt vinculũ colligatiuũ.
Amor eſt cingulũ amplexatiuũ.

Iſto ergo dñt eccleſiaſtici cingi. quia deo et primo debẽt charitatis amplexibꝰ ſemper cingi ſeu iungi. Unde de iſtis dicitur illud. ij. Mach.v. ꝙ apparuerunt equitantes per aera diſcurrẽtes: auratas ſtolas habentes. Aurum enim charitatem deſignat.

¶ Item habenda eſt ſtola obedientie ꝛ humilitatis: ꝛ iſta ſignificatur in ſtola qua ligat collum ſacerdotis, que deſignat xp̃i iugum ſuaue ꝛ onus eius leue. ſ. obedientiam voluntariam ꝛ humilitatem Eccli.vj. Torques illius in ſtola glorie Torques enim que pendet in collo obedientiaꝫ ſignificat. cui ſubijcimus colla noſtra. ¶ Item habenda eſt ſtola perſeuerantie et ſtabilitatis. ꝛ iſta ſignificatur in manipulo. qđ ponit in ſiniſtra manu, quia ſcz in ſiniſtra aduerſitatis neceſſaria eſt perſeuerantia ne ſuccumbat. Unde igitur in impoſitione manipuli dicit ep̃s. Accipe miniſter manipulum miniſterium tuum imple. Et de iſta ſtola põt dici illud, j. Mach.xiiij. Iuuenes induebant ſe gloria ꝛ ſtolis belli. Perſeuerantia enĩ eſt illa ſtola q̃ ſumme neceſſaria eſt in bello. ¶ Itẽ habenda eſt ſtola eterne glorie ꝛ felicitatis ſignificata per caſulã que eſt ſuperior cõtexta ex filis nobiliſſimus. quia vt communiter ſolet fieri de pannis aureis ꝛ ſericis ꝛ auratis. Quia ſcz ſtola eterne glorie eſt aurea: ſplendẽs rutilãs ꝛ fulgens. Iſta eſt ſtola qua deus veſtit milites ſuos poſt triumphũ vitiorum. Apoc.vj. Uidi ſub altari animas interfectorũ ꝑpter verbum dei ꝛ date ſunt eis ſingule ſtole. Iſta eſt illa ſtola iocũditatis de qua dicitur in pſ̃. Stola iocunditatis induit eum dñs. Et breuiter iſte ſunt ſtole bine ꝛ multiplices ꝛ veſtes virtutũ quibus debent ſacerdotes indui. Iuxta illud pſ̃. Sacerdotes eius induant ſalutari. Et ſic bene dico ꝙ in ſacerdotibꝰ debet eſſe apparẽtie ꝛ eminẽtie pulcritudo, qđ notat cum dicit ſtolas. ¶ Sed tertio dico ꝙ in ipis debet eſſe ſapiẽtie ꝛ eloquẽtie rectitudo. D
ꝛ hoc oñdit cum dicitur cum tubis. Per tubam enĩ in ſcriptura intelligitur predicatio redargutio: ꝛ comminatio prelatorum ꝛ etiã ſacerdotum. Ad iſtos enĩ pertinet tubare, ideſt alios corrigere. ꝛ eis predicare Et quia predicatio ſine ſcientia nõ põt eſſe. ideo notãdũ eſt ꝙ ſicut aquila que excedit alias aues in dignitate ꝛ in vocis roboantis terribilitate. ſicut ſacerdotes ꝛ eccleſiaſtici, qui reuera ſunt alijs gradu eminentiores debent eſſe in ſcientia clariores ꝛ in tubali vocis eloquẽtia auditoribus terribiliores. Iuxta illud. Oſee.viij. In gutture tuo ſit tuba quaſi aquila ſuper domum dñi. Aquile enĩ debent eſſe ꝑpter viſus ideſt ſciẽtie limpitudinẽ quia ſcz ad iſtos pertinet ſcire qđ ſit agendũ. Iuxta illud Nee.vij. Donec ſurgeret ſacerdos doctus ꝛ eruditus. iſti enĩ tenent ſcire iudiciũ inter mundũ ꝛ immundũ. inter leprã ꝛ peccatũ. ꝛ potiſſime in cõfeſſione. ideo leproſo dicit Math.viij. Uade oñde te ſacerdotibus. Sic dicitur enĩ Hiere.xviij. Nõ peribit lex a ſacerdote: nec conſiliũ a ſapiẽte: nec ſermo a ꝓpheta. Ad denotandũ ꝙ iſti debẽt ſcire legem diuinã ꝛ mãdata. debẽt dare conſiliũ ꝛ ſalubria documẽta. debẽt more ꝓphetarum denunciare futura gaudia vel tormẽta. Malach.ij. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiã ꝛ legẽ requirẽt ex ore eius. ¶ Itẽ tubã debent habere ſuper domũ dñi per autoritatem eloquentie. iuxta illud. ij. Paral.v. Concrepabãt ſtantes ſacerdotes canẽtes tubis. quia teſte Greg. ſuꝑ illo verbo. Dignus eſt operarius mercede ſua. Magne damnationis eſt ſine labore mercedem ſumere ꝛ vitiorum precia manducare. nihilqꝫ contra vitia predicare. Uide infra de tuba. Et ſic bene apparet quomodo ſacerdotes dñt habere iſta tria principalia. vicꝫ

Eloquentiã ad docendi rectitudinem.
Apparentiam ad conuerſandi pulcritudinem.
Innocentiam ad viuendi ſanctitudinem.

Bene ergo dictum eſt in autoritate ſteterunt ſacerdotes habentes ſtolas cũ tubis. iſta igitur dicta ſint de bonis ſacerdotibus. ¶ Sed heu proculdubio charissimi q̃ pauci ſunt hodie in ſancta eccleſia ſacerdo- E
tes qui habeant omnia ſupradicta. Quia teſte ſcriptura impletur illud. Eſa.xxiiij. Et erit ſicut populus ſic ſacerdos ꝛc. immo vere melior populus q̃ ſacerdos. Poſtquam igitur viſum fuit de illis dico breuiter ſicut

Ayuntamiento de Madrid

breuiter ſicut ad ſenſuꝫ videmus. moderni ſacerdotes
non precellunt alios in virtutibus ſed in criminibus
non ſanctitate ſed temporali poteſtate. nõ in iuſtitia
ſed in ſtultitia. nõ in ꝑfectione ſed in vite ⁊ moꝝ cor-
ruptione. Nam ꝓcerto chariſſimi ſunt hodie iſti

Symonie profeſſores.
Superbie ꝓceſſores.
Auaricie poſſeſſores.
Ignorãtie ſucceſſores.
Malicioſi machinatores.
Preſumptuoſi opinatores.
Delicioſi cõuerſatores.
Luxurioſi inquinatores.

Quod iſti ſint ſymonie ꝓ-
feſſores patet hodie. quia
multi ſunt qui ſymonia-
ce ingrediunt. ⁊ q̃ ſymo-
niace progrediunt. De
ingreſſu enĩ dicit ꝙ in-
trẽt ſymoniace. iiij. Re-
gũ. xiij. Igitur quicun-
qꝫ volebat implebat manum ſuã. ⁊ fiebat ſacerdos. q.
d. qui manibus plenis ingrediunt ſacerdotij digni-
tatem q̃uis indigni cõſequuntur. De ꝓgreſſu etiam
ſymoniaco talium dicit Michee. iij. Principes eius
in muneribus iudicabãt ⁊ ſacerdotes eius in merce-
de docebant. ⁊ prophete eius in pecunia diuinabant.
¶ Quod etiã ipſi ſint ſuꝑbie preceſſores patet ad literã
quia vere nulla eſt hodie maior ſuperbia q̃ in perſo-
nis eccliaſticis. Unde iſti ſunt ſacerdotes excelſoꝛuꝫ
quos ieroboam de nouiſſimis plebis conſtituit. iij.
Reg. xiij. Quia ſcꝫ in eccleſia illi qui ſunt de nouiſſi-
mis plebis ideſt de vili ⁊ humili plebe ſunt ſacerdo-
tes excelſoꝛũ. i. ſunt hodie magis ſuperbi ⁊ elati quã-
do ad ſacerdotium ſunt ꝓmoti. ⁊ tamen iſti deberẽt
timere illud quod dicit. iiij. Reg. xxiij. ꝙ ioſias occidit
omnes ſacerdotes excelſoꝛũ. ¶ Quod etiã iſti ſint aua-
ricie poſſeſſores patet Ezechie. xl. vbi in viſione mon-
ſtratum eſt ei gazophilatiũ ſacerdotũ qui excubabãt
in cuſtodijs tẽpli quaſi diceret. ꝓpterea excubant vt
gazam colligãt. Ad quod facit illud Malach. j. Quis
eſt in vobis qui claudat oſtia ⁊ incendat altare meuꝫ
gratuito. q. d. nullus. ꝙ etiã ſint ignorantie ſucceſſo-
res. patet. ij. Para. v. vbi dicitur ꝙ ſacerdotes nõ po-
terant ſtare: nec miniſtrare ꝓpter caliginem. ¶ Quod
iſti ſint malicioſi machinatores patet. Hieremie. vj.
vbi dicit. A minore vſqꝫ ad maximum omnes aua-
ricie ſtudent. ⁊ a propheta vſqꝫ ad ſacerdotem omnes
faciũt dolum. ꝙ etiã iſti ſint preſumptuoſi opinato-
res. patet. j. Machabeo. v. vbi dicit. ꝙ ſacerdotes ce-
ciderunt in bello dũ noluerunt fortiter agere. ¶ Quod
etiam iſti ſint delitioſi cõuerſatores patet quia hodie
magis vacant delitijs q̃ diuinis officijs. patet. Eſa.
xxviij. vbi dicit. Sacerdos ⁊ propheta neſcierunt pre
ebrietate abſorpti ſunt a vino. ¶ Quod etiam iſti ſint lu-
xurioſi inquinatores. patet ad ſenſum. quilibet enim
vult habere ſuam. Hieremie. xxxj. vbi in ꝑſona dya-
boli poteſt dici illud. Inebriabo animas ſacerdotum
pinguedine. Iſti enim in pinguedine luxurie ſue ⁊ in
nutriendo vxores ⁊ filias ſuas. expendunt patrimo-
niũ crucifixi. figurati in ſacerdotibus belis. Daniel.
xiiij. quibus occulte cũ vxoribus ⁊ paruulis de nocte
ſubintrantibus quicquid in altari ponebatur conſu-
mebant. Et ideo breuiter de pinguedine luxurie ſue
poteſt dici illud Hieremie. xxiij. Propheta nanqꝫ et
ſacerdos polluti ſunt in domo mea inueni maluꝫ eo-
rum ait dominus. Ecce ergo quales ſunt hodie mul-
ti ſacerdotes noſtri. Et inde eſt procerto chariſſimi.
quia tot vitijs inficiuntur. quot hodie a cuncto popu-
lo contemnuntur ⁊ a tyrãnis ⁊ principibus corrodun-
tur. ⁊ finaliter in inferno a demonibus affligunt. De
preſenti enĩ maledictione dicit. Malachie. ij. Ad vos
inquit mandatuꝫ hoc o ſacerdotes. Sequitur. Labia
ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam ⁊ legẽ requirẽt ex ore
eius. vos aũt receſſiſtis de via ⁊ ſcandalizaſtis pluri-
mos in lege. ⁊ irritum feciſtis pactuꝫ leui: ꝓpter hoc
dedi vos contẽptibiles ⁊ humiles cunctis ꝑplis. De
futura enĩ talium damnatione dicit. ij. Paral. xxiij.
Mathan ſacerdotem baal interfecerunt. Et ideo de
malis modernis ſacerdotibus pulcre loquit Hugo.
li. de. xij. abuſionibus dicit ſic. Sacerdotes inquit no-
ſtri otio vacant ebrietatibus ſtudent terrena ſapiunt
aſſidui in plateis. rari in eccleſijs tardi ad inueſtigan-
dum culpam peccatoris parati ad inquirendũ veſti-
gium leporis. libẽtius congregant canes q̃ pauperes
velocius panem cani q̃ pauperi porrigentes plures
ſeruiunt ad menſam q̃ ad miſſam famulos multos
clericos paucos quoꝝ thalamus ornatior eſt q̃ eccleſia
mẽſa paratior q̃ altaria cyphus calice ꝑcioſior. ⁊ equꝰ
miſſali carior cappa pulcrior caſula camiſia delica-
tior q̃ alba. ⁊ quod horribile eſt auditui mũdiora fe-
moralia q̃ corporalia. ecce ergo quomodo obſcuratũ
eſt aurum mutatus eſt color optimus. hec Hugo de
ſancto victore. Sic igitur breuiter oſtenſum eſt de cõ-
ditionibus tam bonorum q̃ malorum ſacerdotũ ſuf-
ficienter ⁊c.

Satiare. Uide infra vbi Saturitas. ibi pone- a
tur vtrunqꝫ ſimul ⁊ inuenies.

Saccus. Nota ꝙ ſaccus eſt veſtis ſeu inſtru-
mẽtum quod eſt vt[illegible]d continendum
penale ad induendum. vile ⁊ det[illegible]ile ad intuen-
dum. Et ideo nos poſſumus dicere ꝙ per ſaccum in
ſcriptura poteſt intelligi.

Saccus conſcientie interioris.
Saccus penitentie exterioris.
Saccus mortalitatis fragilioris.
Saccus ꝓſperitatis deterioris.
Saccus iniquitatis horridioris.

Dicamus igi-
tur primo quod
inuenit ſaccus
mentalis con-
ſciẽtie. Mẽs
enĩ humana eſt quidaꝫ ſaccus qui licet alia re preter
deũ impleri non poſſit. debemus tñ ipm ꝓ viribus
implere rebus ꝑtinẽtibus ad ſalutem. Impleat igit
iſte ſaccus duplici charitate. multiplici pietate ſapiẽ-
tie claritate. ⁊ totius iuſtitie equitate. Igit in iſto ſac-
co ponant duo talenta duplicis charitatis. Unde. iiij
Reg. v. Ligauit duo talẽta in duobus ſaccis. ¶ Item
in iſto ſacco ponant frumẽta nutricis pietatis. Gen.
xliij. Imple ſaccos eoꝛũ frumento. ¶ Itẽ in iſto ſac-
co ponat calix ſcientie ⁊ ſubtilitatis. Iſte eſt enĩ calix
Joſeph de quo dicit Gen. xliiij. Quod inuenit cyphũ in
ſacco benyamin. qui ſcꝫ erat minor filioꝛũ iacob. Ad
denotandũ ꝙ cyphus doctrine ⁊ ſcientie libentius in-
uenit in ſacco. i. mente ⁊ conſcientia humiliũ ⁊ mino-
rũ q̃ ſuperbientiũ ⁊ maioꝛũ. ¶ Item in ſacco iſto po-
nant pondera iuſtitie ⁊ equitatis. de quo Deu. xxv.
dicit Non habebis in vno ſacco diuerſa pondera. Et
ſic igit patet quõ inuenit ſaccus mẽtalis conſcientie.
¶ Secũdo dico ꝙ inuenit ſaccus penalis penitentie
Saccus enĩ qui eſt veſtis aſpera ⁊ pungitiuaꝫ ſignifi-
cat punctiones penitẽtie. de quibus dicit. Joel. j. Cu-
bate i ſacco miniſtri dei mei. Et Jone. iij. Ueſtiti ſunt
ſaccis a maiore vſqꝫ ad minorem ⁊ Eſa. xxij. Uocauit
dñs ad fletum ad planctũ ad caluiciũ ⁊ ad cingulum
ſacci. Sed de iſto ſacco penitẽtie potes videre titulo
de penitẽtia. ¶ Tertio dico ꝙ inuenit ſaccus morta-
lis impotẽtie: ⁊ iſte eſt ſaccus corporis humani qui a
beato Bern. in quinto libro meditationũ dicit: ſper-
ma fetidũ: ſaccus animarũ: cibus vermium Corpus
enĩ eſt ſaccus anime Unde ſancti in morte poſt exitũ
huius ſacci dicunt regratiando illud. pſ. Concidiſti
ſaccum meum ⁊ circumdediſti me leticia. ¶ Quarto
dico ꝙ inuenitur ſaccus temporalis affluentie: ⁊ iſte
eſt ille ſaccus quem dominus prohibet apoſtolis di-
cens Lu. x. Nolite portare ſacculum neqꝫ peram. Et
Lu. xij. Facite vobis ſacculos qui non veteraſcunt the-
ſaurum indeficientẽ in celis. Saccus enĩ eſt vile indu-
mentum: quo ſcꝫ ſoli viles homines induunt. Unde
Heſter. iiij. dicitur. Quod indutum ſacco non erat lici-
tum aulam regis intrare ſignans mundi proſperita-
tem: que recte eſt indumentum hominum peccatoꝛũ
quo qui induti ſunt. vix aulam regis paradiſi intra-
bunt. Et de iſto ſacco dicit Aggei. j. Qui diuitias con-
gregauit miſit eas in ſaccũ ꝑtuſum. ¶ Quinto vero di-
co quod inuenit ſaccus iniq̃tatis ⁊ nequitie. Saccus enĩ
vile eſt indumentũ: quod faciliter contrahit multas

Ayuntamiento de Madrid

foꝛdes: ſic peccatum. Unde Eſa. xx. precipitur. Solue ſaccuꝫ de lumbis tuis. Sic igitur patet ꝙ ſaccus quinqꝫ modis ſumitur.

A **Sagitta.** Nota ꝙ ſagitta eſt inſtrumentum bellicoſuꝫ ad pꝛoijciendum delonge oꝛdinatum: ⁊ ad penetrandum vel pungendum pꝛincipaliter pꝛeparatum. Et habet ſagitta tria pꝛopꝛia ſcilicet

Subito currere.
Acute pungere.
Delonge ꝓcedere.

Et ideo breuiter dicamus ꝙ ſagitta poteſt accipi in bono ⁊ in malo. Unde nota ꝙ in ſcriptura inueniuntur tres ſagitte bone ⁊ tres male. Bone ſagitte ſunt iſte. ſcilicet

Sagitte cõtritionis.
Sagitte coꝛrectiõis.
Sagitte ꝑ̃dicationis.

Cõtritio eſt ſagitta coꝛdis cõpunctiua. Coꝛrectio eſt ſagitta carnis afflictiua. Pꝛedicatio eſt ſagitta gentis argutiua. ¶ Dico igit̃ pꝛimo ꝙ eſt ſagitta cõtritionis ꝓ penitentibus compungendis. Ex dolore eñ cõtritionis fiunt quedã ſagitte ſpiritale[illegible]bus compungit̃ coꝛ hominis penitẽtis. Ipſe eñ ſunt ſagitte potẽtis acute cũ carbonibus deſolatoꝛijs. quia ſcꝫ cõtritio eſt acuta ꝑ compunctionis doloꝛem: ⁊ habet carbones deſolatoꝛios per peccatoꝛum preteritoꝛum recoꝛdationem. Preterea ſagitte tria habent. ſcilicet

Ferrum durum ⁊ acutum.
Lignũ rectum ⁊ planum.
Pennas ligatas ⁊ ceratas.

Sic contritio debet eſſe vel debet habere ferrum doloꝛis ⁊ diſplicentie: lignũ equitatis ⁊ iuſtitie: pennas ſpei ⁊ fiducie. Habere eñ debet ſagitta cõtritionis: doloꝛis meſtitudinẽ ad coꝛda trãſfigendũ: ⁊ iſta eſt ferrũ durum. Equitatis rectitudinem ad culpã cũ pena compenſandũ: ⁊ iſtud eſt lignũ rectum. Spei vero ⁊ fiducie certitudinẽ ⁊ celſitudinem ad veniã: gratiam gloriam ſperandũ ⁊ affectandũ. Et iſte ſunt tres pennature ſagitte cõtritionis. ſcꝫ ſpes de triplici bono. ſ. de venia ꝓcuranda: de gratia acquirẽda: ⁊ de gloꝛia finaliter obtinenda. Iſte ergo ſunt tres ſagitte quas deus delonge immittit in coꝛ humanũ. Iſte ſunt ſagitte volantes citiſſime ꝓcurrentes. Iuxta illud pſ. Etenĩ ſagitte tue trãſeunt vox tonitrui tui in rota. Iſte ſunt ſagitte pungentes: ⁊ vſqꝫ ad interioꝛa pectoꝛis penetrãtes. pſ. Sagitte tue infixe ſunt mihi: ⁊ confirmaſti ſuper me manũ tuam. Iſte ſunt ſagitte quibus venatoꝛ deus occulte ⁊ ſubito cepit paulũ ⁊ magdalenam ipſoſqꝫ interius taliter vulnerauit ꝙ fons lachꝛymarũ ex eis diſtillauit. Unde breuiter ipſi deo poteſt dici illud pſ. Sagitte tue acute: populi ſub te cadent in coꝛda. Iſte ergo ſunt ſagitte cõtritionis ꝓ penitentibus

B compungendis. ¶ Secũdo dico ꝙ eſt ſagitta coꝛrectionis ꝓ delinquentibus puniẽdis. Sagitte enim rigoꝛem iudiciariũ deſignant. quo ſcꝫ prelati debẽt pungere ⁊ coꝛrigere delinquentes. Prelatus eñ in manu tenere debet arcũ iudiciarie poteſtatis: in quo eſt lignũ durũ quod tñ eſt curuum: ⁊ coꝛda mollis que tamen eſt recta: quia ſcꝫ in prelato debet eſſe lignũ duri rigoꝛis: quod ꝑ penitentiã flectatur: ⁊ coꝛda mollis miſericoꝛdie ⁊ dulcoꝛis: que tamen per iuſtitiã rectificet̃: vt ſcilicet nunꝙ̃ ſit ſine iuſtitia pietas: nec ſine pietate iuſtitie ſeueritas. De iſto igit̃ arcu debet prelatus ſagittas coꝛrectionis emittere: ⁊ peccatoꝛes deuios ſagittare. Prelati eñ dicunt̃ ſagittarij: qui preibant exercitum dñi exercituũ. Quia ſicut ad ſagittatariũ pertinet clare videre ⁊ attente reſpicere: ⁊ inde eſt ꝙ vnum oculũ ſolet claudere: vt rem ſagittandam melius poſſit diſcernere: ⁊ magis certe ſagittã iacere Sic prelatus debet clare videre per diſcretionẽ: attente reſpicere per diligentẽ deliberationẽ. vnum oculũ. ſcꝫ oculum carnis. qui ſcꝫ non videt niſi preces: fauores: odia ⁊ premia: debet claudere ꝑ fauoꝛis ⁊ odij rejectionem: ⁊ cum oculo ſpiritus recte diſcernere. per delictoꝛũ examinationẽ ⁊ ſagittanda ſagittare per iuſtã coꝛrectionẽ ⁊ punitionẽ: ne foꝛte ſit ſicut Lamech qui cum eſſet cecus ⁊ haberet arcum ⁊ a puero duceret̃ pꝛo beſtia hominem ſagittauit ⁊ cayn loco vnius beſtie interfecit: ſicut dicitur in hyſtoꝛia ſcholaſtica. Quia ꝓcerto illi qui ducunt̃ a puero. ideſt a pꝛopꝛia ſenſualitate: ⁊ maxime ſi careant claro viſu. ideſt diſcretionis ſubtilitate: ſi tales habẽt acutũ. i. ſi pollent iudiciaria poteſtate ſolent ſepe ꝓ beſtia hominem ledere: ⁊ iuſtum loco impij vulnerare. iij. Regũ. xxij. In incertũ ſagittam dirigẽs caſu ꝑcuſſit regeꝫ iſrael. Iſte eñ ſunt ſagitte in manu potentis quibus vtunt̃ filij excuſſoꝛum. Aduerte tamẽ ꝙ ſagitte coꝛrectionis debẽt habere in ferro acuciẽ ſeueritatis. in ligno planiciem benignitatis ⁊ rectitudinẽ equitatis: in penna molliciẽ pietatis: ⁊ dulciflue charitatis: quia ſm veritatem in coꝛrectione debet eſſe ſeueritas: equitas: benignitas: pietas: ⁊ charitas. Iſta enim ſagitta debet remitti contra contritos ⁊ humiliatos: quia tũc ſagitte paruuloꝛum debent fieri plage eoꝛum: ⁊ debẽt acui contra pꝛoteruos ⁊ obſtinatos: foꝛtioꝛ eñ ſagitta requiritur ad vulnerandũ hominem armatum ꝙ̃ nudum. Sic vere foꝛtioꝛ coꝛrectio requiritur ad caſtigandum obſtinatos. duricia ⁊ excuſationibus armatos ꝙ̃ alios manſuetos. Multi eñ ita ſunt foꝛtes in malicia ſua: ꝙ nullus põt eos domare. Similes illi militi troyano. q̇ dicebat̃ tignus: cui vulcanus q̇ deus maris pater erat. ſicut narrat. Ouidius li. xij. fabula. iij. ꝙ conceſſerat pater nec ferro poterat penetrari: quem tamen achilles cuꝫ toto impetu ſue foꝛtitudinis ad terram pꝛoſtrauit ⁊ ſuperauit. ipſum vulcanũ in albam auem mutauit. Quia pꝛocerto chariſſimi: aliquãdo inueniunt̃ aliqui ita duri ⁊ obſtinati: ꝙ ipſi ferro ⁊ ſagitta coꝛrectionis ſunt impenetrabiles: ita ꝙ de talibus dicit̃ illud Iob. xlj. Non fugabit eum vir ſagittarius. in ſtipulam. verſi ſunt ei lapides funde. Contra tales ergo non eſt mitius ꝓcedenduꝫ. ſed cũ conatu ⁊ impetu ẽ ab achille. ideſt a bono ꝑ̃lato talibus obuiandũ: vt ſic a malis vſibus recedere cõpellant̃. ⁊ vt in albã volucrem. i. in viros ꝑfectos neceſſario cõuertant̃. Iudith. vij. Filij iſrael non in lãcea vel ſagitta confidunt. ſed montes defendunt eos. Iſta eſt igit̃ ſagitta coꝛrectionis pꝛo delinquẽtibus puniẽdis

C ¶ Tertio dico ꝙ inuenit̃ ſagitta ꝑ̃dicationis ꝓ auditoꝛibus arguendis. Predicatoꝛ enim eſt ſicut ſagittarius: qui pharetrã ſacre ſcripture q̇ plena eſt ſagittis eloquioꝝ diuinoꝛum ſecum debet poꝛtare quibus debet impios verbaliter vulnerare. dicẽdo. Abacuch. iij. In luce ſagittarũ tuarũ ibunt. in ſplendoꝛe fulgurantis haſte tue: quaſi diceret. Sagitte diuinoꝛũ eloquioꝛũ nõ ſolum ſunt lux ⁊ ſplendoꝛ ad viam veritatis oſtendendaꝫ. immo etiam ſunt ſagitta ⁊ haſta ad pctõꝛes pungendũ. arguendũ ⁊ ꝑcutiendũ. Predicatoꝛ eñ aliquãdo dicit̃ ſagittarius: ⁊ aliquãdo ſagitta Sagittarius eñ fingitur eſſe animal quod eſt in inferioꝛi parte coꝛpoꝛis equus. ⁊ in ſuperioꝛi parte homo cum arcu ⁊ ſagitta. Quia ſcꝫ ꝑ̃dicatoꝛ debet eẽ equus ꝓpter diligentẽ diſcurſionem. ⁊ debet eſſe ſagitta pꝛopter diuinoꝝ eloquioꝝ diffuſionẽ. Et ſꝫ hoc pꝛedicatoꝛ põt cõꝑari ſagittario ſigno celeſti: qui eſt ſignum.

Igneum.
Maſculinũ.
Diuinum.

qꝛ iſti debẽt eẽ

Ignei per feruoꝛem charitatis.
Maſculini ꝑ rigoꝛem pꝛobitatis.
Diuini per ſplendoꝛem veritatis.

Sagittarius etiam ſm aſtrologos eſt domus.

Itineris.
Fidei.
Sapiẽtie.
Honoꝛ.
Aſtroꝛũ.
Diuinatiõis.
Somnioꝝ.

qꝛ iſti dñt eẽ

Diſcurſiui ⁊ veloces ꝑ ſedulitatẽ.
Firmi ꝑ fidei firmam credulitatẽ.
Sapientes ⁊ magiſtri per doctrine ſubtilitatem.
Honeſti ꝑ vite venerabilitatem.
Syderei per celeſtis ciuitatis conſiderationem.
Diuini per eterne aduerſitatis ꝓmeditationem.
Somniãtes ꝑ ſuꝑne felicitatꝭ ꝯtẽplationẽ. Ecce ergo qualis

Ayuntamiento de Madrid

qualis ſagittarius debet eẽ quilibet predicator: ⁊ etiã quilibet vir iuſtus ⁊ pfectus. Et ideo breuiter de iſto poteſt dici illud Geñ.xxj. Creuit puer ⁊ manſit in ſolitudine ⁊ factus eſt iuuenis ſagittarius. Ubi aduerte ꝙ quilibet perfectus debet habere

In profectu ſedulitatem. Creuit.
In affectu ſimplicitatem. Puer.
In effectu ſtabilitatem. Manſit.
In conuictu aſperitatem. In ſolitudine.
In intellectu ſublimitatem. factus eſt iuuenis.
In affatu ſeueritatem. Sagittarius.

Sed adhuc dico ꝙ iſte nõ ſolũ eſt ſagittarius immo ⁊ ipſe aliquando dicit̃ ſagitta. quia ipſe eſt ſagittarius alios verbaliter arguendo: ⁊ eſt ſagitta ⁊ de ipſo ſagittã faciens alios exemplariter reprehendẽdo. Et ſicut loquitur Eſaie.xlix.d. Poſuit me dñs ſicut ſagittam electam in pharetra ſua ⁊c. Et predicator etiaꝫ ⁊ predicatio debet eſſe ſagitta irreuocabilis q: ſcꝫ nullius timore debet retrocedere. Iuxta illud .ij. Regum j. Sagitta ionathe nunꝗ abijt retrorſuꝫ. Et ſic igitur patet ꝙ inuenit̃ ſagitta predicationis. ⁊ ſic oſtendit̃ quõ in bono ſignificato inueniuntur tria genera ſagittarũ. ſcꝫ predicatio. correctio. ⁊ contritio. Sed pro certo dico ꝙ in malo ſignificato inueniuntur alia genera ſagittarum. vicꝫ.

Sagitta tentationis.
D Sagitta detractionis
Sagitta tribulationis.

¶ Dico igit̃ ꝙ eſt ſagitta tentationis. Et iſta eſt tentatio diabolica qua ſcꝫ impedit diuerſimode viros. Ceruus eñ dum in latratu canũ ⁊ in ſibilatione venatoris delectatur ab alio venatore ſubito ſagittat̃. Ceruus eñ ſimplex animal eſt admirãs quicquid viderit de nouo. ⁊ ideo cuꝫ duo ſint venatores ſibi inſidiantes: vnus. ſ. aperte. alius vero occulte: cũ illius aperti ⁊ canum ſuoꝝ admirat̃ latratũ ⁊ ſibilũ occulti: ſentit ſagittam ⁊ venabulum ⁊ nõ euadit mortis periculũ. Sic vere chariſſimi: plures venatores ſpiritales nobis inſidiantur. ſcꝫ vnus apertus cum multis canibus. ſcꝫ mundus cum omnibus delectationibus. ⁊ vnus occultus cum ſagittis ⁊ arcubus. ſ. diabolus cum infinitis tentationũ generibus. Conſtat eñ ꝙ ſi incaute in latratu ⁊ ſibilo iſtius aperti venatoris. i. in amplexu delectationuꝫ mundi intendimus. venator occultus dyabolus ſagittas tentationuꝫ emittet. ⁊ dum eum nõ precauemus nos ſubito per aliquod peccatum mortale percutiet ⁊ occidet. Tentator eñ eſt ſagitta volans in die. negocium perambulans in tenebris incurſus ⁊ demoniũ meridianũ. Sagitta eñ volans dicit̃. quia ſagitta perambulans ſcilicet ſubita. in tenebris. quia occulta. incurſus ⁊ demonij. quia violenta. Et ideo quia ſicut ſagitte baliſtarum non ſunt expectãde: ſed potius fugiende. niſi homo fortiter ſit armatus. Sic ⁊ tentationes dyabolice ſunt fugiende: non expectande: niſi homo magnis virtutibus. ita ꝙ reſiſtere valeat ſit munitus Hiereñ.iiij. A voce equitis ⁊ mittentis ſagittas fugit oĩs ciuitas. Iſta eſt igit̃ ſagitta tentationis. Deinde dico ꝙ eſt ſagitta detractionis. Lingua eñ detractorum dicitur ſagitta. quia ſcꝫ ab occulto ⁊ a longinquo. hoc eſt dictu. ab abſentia venit. Unde in pſalmo. Filij hominũ dentes eorum arma ⁊ ſagitte. ⁊ lingua eorũ gladius acutus. Lingua eñ detractorũ ſimilis eſt lingue ſerpentis. que ſimilis eſt ferro ſagitte. ⁊ ſemper fundit venenũ. ⁊ iſta ad modum ſagitte vſqꝫ ad cor vulnerat: ⁊ venenũ infamie fundit ⁊ prauas locutiones. Unde Hiere.ix. dicitur ꝙ ſagitta vulnerãs lingua eorum: pacem cum amico ſuo loquitur. ⁊ occulte ponit ei inſidias. Deniqꝫ dico ꝙ eſt ſagitta tribulationis. Et iſta eſt illa qua deus vtitur aliquando ad probandũ bonos. aliquãdo ad puniendũ malos. Tyranni eñ ⁊ demones ſunt arcus ⁊ baliſta diuine iuſtitie. quibus mediantibus ſagittas iudiciorũ ſuorũ: ⁊ mundi tribulationũ ⁊ tormentorum emittit. pſ. Emitte ſagittas tuas ⁊ conturbabis eos. Iſtis auteꝫ ſagittis punguntur boni in preſenti ad ipſorum probationem. Unde Iob.vj. dicebat ipſe ſic. Sagitte domini in me ſunt quarum indignatio ebibit ſpiritum meuꝫ: ⁊ terrores domini militant cõtra me. Unde .ij. Regũ.xj. dicitur. Mõ direxerunt iacula ſagittarij ad ſeruos dauid. Iſtis igitur percutiunt̃ mali per multiplicem tribulationẽ. Deutro.xxxij. Sagittas meas cõplebo in eis. Iſtis inſuper percutiunt̃ damnati. ſcꝫ in iudicio per eternam damnationẽ. quia ſcꝫ tunc accipiẽt ſagittam ſue ſeuere ſentẽtie. Iuxta illud. Hiere. vj. Sagittam ⁊ ſcutum arripiet. crudelis eſt ⁊ nõ miſerebit̃. Et ipſos percutiet per executioneꝫ eterne miſerie ⁊ triſticie. Deutrono. xxxij. Inebriabo ſagittas meas ſanguine: ⁊ gladius meus deuorabit carnes de cruore occiſorũ: ⁊ de captiuitate nudati inimicorum capitis. Sic ergo patet quomodo tam in bono ꝙ̃ in malo multa ſunt genera ſpiritualium ſagittarum. videlicet tribulationis. detractionis. tentatiõis. predicationis. correctionis. ⁊ contritionis. Sufficit ergo. Uide ſupra de Arcu.

Sal. Cum ſal ſit illud quo cibi condiuntur: quo carnes ſaliuntur. quo a putredine reſeruantur. Poſſumus breuiter dicere ſm diuerſas ꝓprietates ſalis. Multa eñ inueniuntur genera ſpiritaliuꝫ ſalium in ſcriptura ſancta. Inuenitur eñ A

Sal ſapientie.
Sal penitentie.
Sal amicicie.
Sal imprudẽtie.
Sal affluentie.

Primo dico ꝙ inuenit̃ ſal ſapientie ⁊ diſcretionis. Sal eñ habet virtutem condiendi cibos. ⁊ saporẽ congruũ conferẽdi. Sic vere diſcretio ⁊ ſapientia condit temperat omnes actus humanos. ipſiſqꝫ ſaporem tribuit ⁊ valorem. Sicut eñ ſine ſale nullus cibus eſt ſapidus. ꝙ̃ꝙ̃ al's eſſet bonus: ſic ſine diſcretione nullus actus eſt validus: ꝙ̃ꝙ̃ eſſet al's virtuoſus. Iob.vj. Nũquid poterit comedi inſulſum: qđ ſale nõ eſt conditũ. Et ideo viris ſapientibus aliorũ facta temperantibꝰ dicitur Math.v.ca. Uos eſtis ſal terre: Iſtud eſt etiã potiſſiſſime ſal quo debẽt cõdiri verba noſtra. Iuxta illud Col.iiij. Sit inquit ſermo veſter in gratia ſemꝑ ſale conditus. Quia ſicut dicit̃ Leuiti.ij. In omni ſacrificio tuo. i. in oĩ opere tuo ſal appones. ¶ Secũdo inuenit̃ ſal penitentie ⁊ afflictionis. Sal eñ habꝫ virtutem corroſiuã. ⁊ carnis ſuperflue conſumptiuã. Sic penitentia carnem ſuperfluam. ideſt carnalitatem conſumit: ⁊ corporaliter mordificat ⁊ affligit. vnde de impoſitione penitentie poteſt dici illud Ezech. xliij. Offeres inquit hyrcum caprarum ⁊ vitulum et arietem ⁊ mittent ſacerdotes ſuper eos ſal. Quia. ſ. quando peccator qui recte eſt

Hircus fetens ſuper luxuriam.
Uitulus ſaliens pre ſuperbiam.
Aries lanam portans per auariciam.

Uult ſe domino ſpũaliter offerre. ſacerdos debet ſibi ſal penitẽtie imponere ⁊ inferre. Sicut eñ ſal preſeruat a putredine: ita penitentia a damnatiõe. Et ideo ſicut per ſalis immiſſionem helyzeus aquas ſanauit ſicut dicitur .iiij. Reguꝫ.ij. Sic per penitentie conceſſionem: xp̃s mundum a vitijs liberauit. Et anime damnate dicitur Ezechielis.xvj. Aqua inquit non es lota in ſalutem: nec ſale ſalita. Iſtud eſt ergo penitentie ⁊ afflictionis. ¶ Tertio dico ꝙ inuenitur ſal amicicie ⁊ cõiunctionis. Unde nota. Antiquitus enim quãdo componebant homines inter ſe pacta ⁊ confederationes: ſolebant comedere ſal. in ſignum ꝙ ſicut ſal eſt incorruptibile ⁊ quodammodo perpetuũ ⁊ eternũ ſic amicicie ⁊ cõfederationes abſqꝫ vlla corruptela ꝑpetue ⁊ eterne eſſent future. Et ideo dicitur ſal federis Leuit.ij. vbi dicitur. Non auferes ſal federis dei tui de ſacrificio tuo. Et ſic loquitur etiam .ij. Paral. xiij. Quod deus dedit regnum iuda filijs dauid in pactum ſalis. Sic etiam loquebantur illi qui ſcribebant regi .j. Eſdre.iiij. Damna inquiunt regis videre nephas ducimus memores ſalis quod in palatio B

comedimus.Iſtud igiť ſal cōfederationis ⁊ amicicie
cum deo ⁊ cum proximo debemus habere.de iſto nos
aſpergere ⁊ ſalire.Marci.ix.Habete in vobis ſal: ⁊
pacem habete inter vos. ¶ Quarto dico. ꝙ inueniť
ſal imprudētie ⁊ imperfectionis.⁊ ſic per ſal intelli-
giť vir iniquus.Sal eñ eſt quid ponderoſum.eſt etiā
quid infructuoſum.q2 nihil creſcit ſeminatū in ſale.
Sic vere peccator grauis eſt ⁊ oneroſus ad ſuſtinen-
dū.Iuxta illud.Eccľi.xxij.c.Harenā.⁊ ſalē. ⁊ maſſaʒ
ferri facilius eſt portare ꝙ virū ſtultuʒ.Sterilis etiā
eſt ⁊ infructuoſus ad fructum bonoꝝ operum produ
cendū.Soph.ij.Siccitas ſpinarū.⁊ aceruī ſalis:⁊ de
ſertū vſqꝫ in ſempiternū.Unde proprie eſt ſicut ſal ſi-
cilie quod in igne liqueſcit:⁊ ab aqua reſilit cōtra na
turā cuiuſcūqꝫ ſalis.Sic vere peccator aquā deuotio
nis ⁊ gratie refugit ⁊ in igne tentationis deficit ⁊ li-
queſcit.Matth.v.Si ſal euanuerit ad nihilū valet vl
tra niſi vt mittatur foras ⁊c.¶ Quinto dico ꝙ eſt ſal
affluentie ⁊ temporalis ſucceſſus.Sal eñ terraʒ vbi
ſeminatur :facit ſterilem intantum:ꝙ ſi aqua maris
egreſſa limites ſuos effunditur ſup terram fructuo-
ſam vix de octo annis poterit fructificare . Talis eſt
mundi ꝓſperitas:q2 procerto facit ſterileſcere ab om
nibus bonis operibus dilectores ſuos . Et ideo dya-
bolus facit ſicut ſolebant facere antiqui victores qui
capta aliqua ciuitate.qñ nolebant ꝙ amplius reedi
ficareť.poſt deſtructionē ſeminabant ibi ſal in ſignū
perpetue ſterilitatis ⁊ deſtructionis.Quia vere dya-
bolus poſtqꝫ animam ſpūaliter vicerit ⁊ deſtruxerit:
qñqꝫ ſal mundane ꝓſperitatis in ea ſeminare nititur
vt ſterilis perpetuo poſſit eſſe.Deuť.iij.Uſqꝫ ad ma-
re deſerti qđ eſt ſalſiſſimū vñ de abymelech diciť Iu-
dic.ix.Qđ deſtruxit vrbem ita vt ſal in ea diſpergeret
Et ſic pʒ quō ſal multis modis ſumiť in ſcriptura.

a **Salomon.** Nota ꝙ ſalomon poteſt ſignifi-
care xp̄m.vel etiam quēlibet.vi
rum iuſtum ⁊ potiſſime regem:iudicem.vel prelatū.
⁊ hoc triplici ratione.ſcʒ

Rōne nominis.	Habuit eñ nomē gratioſiſſimū
Ratione ominis.	Omen fructuoſiſſimum.
Rōne culminis.	Culmen glorioſiſſimum.

Nominis gratioſitas patet in ipſius interpretatio-
ne.quia ſcʒ ſalomon interpretatur pacificus . Iuxta
illud.Salomon imperauit in dieb9 pacis.Eccľi.xlvij
Quia ſcʒ ad virū iuſtuʒ pertinet ꝙ ſit pacificus ⁊ mo
deſtus.Interius quantum ad ſe.⁊ exterius q̄tum ad
proximū.⁊ ſuperius q̄tum ad deū.Unde.iij.Regum
iiij.diciť.Qđ ſalomon habebať pacē ab omni parte.
Ominis fructuoſitas patet in bonoꝝ multiplicatio-
ne.quia ſcʒ iſte ex diuino munere fuit dotatus omni-
bus bonis gratuitis ⁊ fortuitis.ſicut patet.iij.Regū
iij.Et.iij.Regū.x.vbi diciť.Qđ magnificatus eſt rex
ſalomon ſuper oīes reges diuitijs ⁊ ſapientia.⁊ vni
uerſa terra deſiderabat videre vultum ſalomonis: ⁊
audire ſapientiam eius.Culminis glorioſitas. patet
in regiminis adminiſtratione.q2 ſcilʒ iſte fuit rex po
tens ⁊ excelſus vnde.iij.Regum.iiij.dicitur.Qđ in iu
riſditione ſalomonis erant omnia regna a flumine
terre phyliſtijm vſqꝫ ad terminū egypti.Ad denotan
duʒ ꝙ ille qui vult eſſe verus ſalomon:⁊ ſpūaliter ſa-
lomon debet eſſe rex.ſcʒ debet iuſte regere: ſe ⁊ ſua ⁊
ſuos.Quod potiſſime ꝑtinet ad prelatos de quo po-
teſt dici illud.j.Paralyp.xxix.Sedet ſalomon in ſo-
lio dei in regem ꝓ dauid patre ſuo vt ſic de quolibet
ſalomon dicat deus illud.j.Paralyp.xxij. Salomon
filius meus paruulus puer eſt ⁊ delicatus.Ubi aduer
te ꝙ ſalomon ſpūaliter loquendo: eſt nomen amoris
⁊ dilectionis:filius inquit.qđ eſt nomen magni amo
ris.Nomen honoris ⁊ ꝓmotionis. meus inquit.di-
cit deus Honorabile eſt eñ eſſe filium magni regis.
Nomen timoris ⁊ ſubiectionis.puer inquit.ad queʒ
ſcʒ pertinet ſubijci ⁊ timere.Nomen ſplendoris ⁊ di-
ſcretionis.paruulus inquit.Animalia enim paruula
magis ſunt ſagacia.vt patet in formica ⁊ aranea.No
men dulcoris ⁊ deuotionis:q2 delicatus.Ergo qui vo
lunt eſſe ſalomon:habeant amorem ⁊ dilectionem.fi
lius inquit.iij.Regum.j.Salomon filius tuus regna
bit. ¶ Item habeat honorem ⁊ promotionem. vt ſcʒ
ſit filius ipſius dei.meus inquit.ſupple ipm imitan-
do ⁊c.vnde.j.Paraľ.xxviij. Deus elegit ſalomonem
filium meum.¶ Item habeat timorem ⁊ ſubiectio-
nem:⁊ ſit puer.quia ſcʒ ipſe debet eſſe more pueri ſim
plex:timens deum ⁊ ſeruiēs ei.j.Paraľ.xxviij.Tu au
tem ſalomon fili mi ſcito dominū deum patris tui ⁊
ſerui ei corde perfecto.¶ Item habeat ſplendorem ⁊
diſcretionem.vt ſit paruulus.quia ſcilicet paruuli cō
muniter plus abundāt in ſenſu qꝫ magni.De ſalomo
ne vero dicitur. ꝙ ipſe fuit ſapientiſſimus: ſicut ſu-
pra patet. ¶ Item habeat dulcorem ⁊ deuotionem:
quia ſcilicet ſalomon ſicut vir catholicus ⁊ deuotus
edificauit deo templum.ſicut patet.iij .Regum. v.et
deinceps.Et.ij.Paraľ.j. Aſcendit ſalomon ad alta-
re:Sufficit.

Saluator.Saluare.Salus a

Nota ꝙ ſaluare idem eſt ꝙ adiuuare.protegere.libe
rare.Et eſt ſaluare

Actus pietatis.	Et ergo q2 ſaluare pertinet ad
Actus poteſtatis.	virum pium q̄ hoc velit:⁊ po-
Actus charitatis	tentē q̄ hoc poſſit. Poſſumus

notare ꝙ ſaluare pertinet proprie ad ſolum deum. q̄
vult ⁊ poteſt ſeruare ſperantes in ſe.Quia ſcilicet ſa
lus.honor virtus.⁊ gloria attribuitur deo noſtro:qui
ſedet ſuper thronum ⁊ agno. Apocaľ.vij .cap̄ . Dica-
mus igitur de ſalute illa que a ſolo deo procedit. Et
dicamus ꝙ deus

Saluat temporaliter a miſerijs mundialibus.
Saluat ſpiritualiter a nequitijs cordialibus.
Saluat eternaliter a ſupplicijs infernalibus.

Tria ſunt pericula a quib9 neceſſariū eſt nos ſaluari

Mundi miſerie ⁊ afflictiones.
Cordis nequicie ⁊ deceptiones.
Inferni moleſtie ⁊ damnationes.

Eſt dico quedam ſaluatio a miſerijs tp̄alibus. Et de
hac diciť in pš.Clamauerūt ad dominum cum tribu
larentur ⁊ de omnibus tribulationibus eorum ſalua
uit eos.¶ Item eſt ſaluatio a pectoralibus nequitijs
Et de hoc in pſal.Iuxta eſt dominus his qui tribula
to ſunt corde.⁊ humiles ſpiritu ſaluabit.¶ Item eſt
ſaluatio ab eternalibus ſupplicijs. ⁊ de hoc diciť in
pš.Salua me ex ore leonis ⁊ a cornibus vnicornium.

Deus igitur eſt ſaluator
Ad cuius ſalutem eſt recurrendum.
In cuius ſalute eſt ſperandum.
Per cuius adiutorium eſt triumphandum.
Per cuius miſericordiā eſt genus humanū liberādū

Iſtud expertus fuiſſe videbať iacob qui dicebat Geñ
xxxij.Uidi dominum facie ad faciē . ⁊ ſalua facta eſt
anima mea.In quibus verbis oſtenduntur plura ge
nera ſaluationū quib9 deus ſaluat homines.Ipe eñ
ſaluat homines per mentis illuſtrationē. quia vidi.
Saluat homines ꝑ hoſtis expugnationē.q2 dominū.
Saluat hoīes ꝑ carnis intuitionē.q2 facie ad faciem.
Saluat homines per celi retributionem.quia ſalua
facta eſt anima mea.

Deus enim ſaluat hominem.
Fidem ⁊ gratiam offerendo.
Hoſtis potentiam conterendo.
Carnis ſubſtantiam deferendo.
Celi felicitatem afferendo.

Primo modo ſaluat interius a mentis obſcuritate.
vidi inquit.Secundo modo ſaluat exterius ab omni
aduerſitate.dominuʒ inquit. Tertio modo ſaluat in
ferius ab inferni captiuitate : ⁊ apparuit ei facie ad
faciem.Quarto modo ſaluat ſuperius in celeſti feli-
citate.ſalua facta eſt inquit anima mea.

Ayuntamiento de Madrid

Prima eſt ſalus magne bonitatis.
Secunda eſt ſalus magne probitatis.
Tertia eſt ſalus magne caritatis.
Quarta eſt ſalus magne largitatis.

B ¶ Dicamus ꝙ hoïes ſaluat primo diuina bonitas ꝑ mentis illuſtrationẽ. ⁊ hoc oñdit̃ qñ dicit̃. vidi. Quia ſcꝫ ille dicit̃ ſaluare hoïem a ꝑiculo. qui lucernam ei accendit. ⁊ ꝑiculum ei oſtendit. ⁊ modũ ipm euadẽdi ſibi declarat ⁊ ꝓtendit. Sic ṽe deus hoïem ſaluare dr̃ inq̃tũ in obſcura domo cõſciẽtie pctõris: lucerna fidei ⁊ gratie ꝑ ipſum accẽditur. ⁊ ꝑiculum peccati: modusq̃ dictũ ꝑiculum exeũdi oſtendit̃ ⁊ monſtrat̃. vidi inq̃t. Baruch. iiij. Uiderunt in celeritate ſalutẽ. ⁊ iob xix. Uidebo in carne mea deũ ſaluatorẽ meuꝫ. Nulla eñ maior ſalus põt dari ceco: q̃ reſtituere ſibi viſuꝫ. Sic nec illi qui eſt mentalr̃ excecatus donum maius põt conferri q̃ ꝙ viſus debite diſcretionis in eo reparetur. Uñ ille cecus cui dñs dicit. Quid vis vt faciaꝫ tibi: nihil carius potuit petere niſi viſum: dicens. domine vt videam. ſicut dicitur Marci. x. Iſta igitur eſt ſalus prima quã introducit bonitas diuina. ſ. liberatio a peccato. Sed ꝓcerto ſicut ad plenaꝫ ſalutẽ viſus habẽdam tria naturaliter faciunt. ſ.

Organi diſpoſitio.
Luminis apparitio.
Collirij appoſitio.

¶ Sic ad ſalutẽ iſtam facit gr̃a que diſponit menteꝫ ⁊ aufert omne impediẽs ſcilicet peccata. ⁊ ꝑ cõſequẽs opatur ſalutem Unde Act. xv. Credimus ſaluari ꝑ gratiã. ¶ Itẽ apparitio luminis. ſ. fidei q̃ eſt lumen dirigens ⁊ erigens rõnem. ⁊ ꝑ ꝯñs lumẽ ſalutẽ faciens ⁊ procurans. vnde Marci. x. Fides tua te ſaluũ fecit. ¶ Itẽ appoſitio collirij ſacre ſcientie ⁊ ſcripture q̃ data eſt in ſalutẽ oïm credentiũ iudeo primũ ⁊ greco. vnde Luce. j. Ad dandã ſcientiã ſalutis plebi eius. Et ſic igitur patet quõ ſaluat diui-
C na bonitas ꝑ mentis illuſtrationẽ: q2 vidi inq̃t. ¶ Secundo dico ꝙ ſaluat diuina probitas ꝑ hoſtis expurgationẽ. ⁊ hoc oñditur cum dicit̃. dominum. Ad dñm n. ꝑtinet iuuare: ſaluare: protegere ⁊ defendere vaſallum ſuũ ab omnibus impugnatiõibus inimicorũ: qñ ſcꝫ req̃rit̃ a vaſallo. Sic ṽe dominus noſter ẽt nos vaſallos qui corpus ⁊ animam tenem⁹ ab eo: neceſſe eſt ſi ipſum ꝑ deuotam oratiõis inſtãtiã req̃ram⁹. ꝙ contra inimicos noſtros ſalutem ſui adiutorij ſentiam⁹. pſ. Domine deus ſalutis mee obumbraſti ſuꝑ caput meum in die belli. Iſte enim eſt iuſtus dominus qui nõ dimittit nos tentari vltra q̃ poſſumus ſuſtinere: q̃nimo ſtatim paratus eſt defendere ⁊ ſaluare qñ ei⁹ auxilium imploramus. dum tñ de repugnãdo tentationibus ⁊ tribulationibus noſtrũ debitũ primit⁹ faciamus. pſ. Ad ipm ore meo clamaui: ⁊ dominus ſaluauit me. Uñ notanduꝫ eſt ꝙ dominus noſter ſaluat nos a cũctis hoſtibus mentis ⁊ corporis. ⁊ ſpecialiter ipſe ſaluat nos ab iſtis. ſcilicet.

Ab hoſtili tentatione.
A carnali infeſtatione.
A tꝑali tribulatiõe.
A criminali infectiõe.
A corporali afflictione

¶ Saluat dico iſte dominus deuotos ſuos a tentatiõibus hoſtilibus. Et reuera null⁹ eſt q̃ poſſit reſiſtere tẽtationib⁹ dyaboli niſi ꝑ ipm ſaluet̃ ⁊ iuuet̃. Uerum tñ iſte eſt ſicut adeps leonis: quo ſꝫ Pliniũ. ſi quis inunctus fuerit: a cunctis ſerpentibus ⁊ reptilibus eo tꝑe ſaluus erit. Sic vere adeps ⁊ gratia iſtius leonis de tribu iuda ſi animã linit vel inungit ⁊ impinguat⁹ fuerit: ꝓcerto a reptilibus. i. a demonib⁹ ⁊ eoꝝ tentationib⁹ euꝫ ſaluat. vnde dicit̃ Hiere. xv. Ego tecũ ſum vt faluẽ te. Et in pſal. Deus ſaluauit eos de manu odientiũ vt notã faceret potentiã ſuã. ¶ Itẽ ſaluat ab infeſtationibus carnalib⁹. Nota ꝙ lapis q̃ dicit̃ gelaticẽ. ſeruat ⁊ ſaluat portãtẽ a morſibus vermiũ ⁊ muſcarũ. Quis melle fuerit ſine lacte inunctus ⁊ a veſtib⁹ totus nudus. ſicut videt̃ dicere Plinius. Sic vere deus qñ preſens eſt homini ꝑ gr̃am: ſeruat euꝫ a muſcis carnis. i. a malis ⁊ imũdis delectationibus ⁊ cogitationibus. Quis melle proſperitatis aliquotiens inungat̃. Ezechiel. xxxvj. Ego ero vobis in deuꝫ. ⁊ ſaluabo vos ab omnibus inq̃namẽtis vr̃is. ¶ Itẽ iſte ſaluat a tribulatiõibus tꝑalib⁹. Iſte eſt eñ ſicut lapis qui dicit̃ cerauni⁹: vel ſicut lignũ arboris que dicitur laurus quorũ p̃ſentia ſaluat ⁊ ſeruat hoïem a fulgure ⁊ tẽpeſtate. Quia ſcilicet nulla tẽpeſtas tribulationũ tẽporalium nocet homini quem domin⁹ ꝑ p̃ſentiam ſue gr̃e ſaluare voluerit. Exẽplum habemus de martyrib⁹. vñ apoſtoli ſentiẽtes tempeſtatẽ maris dixerunt Mat. viij. Dñe ſalua nos. perimus. Et ſequit̃ ꝙ impauit ventis ⁊ mari: ⁊ facta eſt trãquillitas magna. Ipſe eñ ſaluat a tribulationibus: vel eos tollẽdo vel temperando. vel in eis patiendi fortitudinẽ cõcedẽdo. vel illos q̃ inferũt ipſos ſubtrahẽdo vel auferẽdo. vñ in pſ. dicit̃. Saluaſti eñ nos de affligentib⁹ nos: ⁊ odiẽtes nos diſꝑdidiſti. vnde Eſa. xliij. Ipſe valde conſolatorie loquit̃ cuilibet tribulato ſic dicens. Noli timere ſeruus meus iacob q2 ego tecum ſum. Cum tranſieris ꝑ aquas tecum ero ⁊ flumina nõ opient te. Cum ambulaueris ꝑ ignẽ. nõ combureris ⁊ flãma non ardebit in te. q2 ego dominus deus tuus iſrael ſaluator tuus. ¶ Item iſte ſaluat ab infectionib⁹ criminalibus. ideſt a peccatis. Mat. j. Iſte ſaluũ faciet populũ ſuuꝫ a peccatis eoꝝ. ¶ Itẽ ipſe ſaluat a paſſionib⁹ corporalib⁹. vñ Mar. vj. Quicũq̃ eum tangebant ſalui fiebant ab infirmitatib⁹ ſuis. Sic igitur pꝫ quõ ſaluat diuina probitas D
ꝑ hoſtium ſuꝑationem. dominum inquit. ¶ Tertio dico ꝙ hoïeꝫ ſaluat diuina caritas ꝑ carnis intuitionẽ. ⁊ hoc oſtendit̃ cum dictum eſt: facie ad facieꝫ. Iſte eñ eſt ſicut caladrius qui ĩfirmũ ſaluat ⁊ ſanat qñ faciẽ ſuam ſibi vertit: ⁊ viuet qñ facie ad facieꝫ ipm ſpectat. Sic vere deus tũc humanum genus ꝓprie ſaluauit: qñ ꝑ beatam incarnationẽ faciẽ ſuaꝫ ꝑſonalr̃ declarauit. ⁊ quando facie ad faciẽ mũdum vidit. Iſtud bñ videbatur dauid ꝓtendiſſe cuꝫ dicebat in pſalmo. Ueni ad liberandũ nos dñe deus virtutũ. oſtende faciem tuam ⁊ ſalui erimus. Ueni inquit: ſupple ꝑſonaliter carnem aſſumẽdo: quia ſcilicet fili⁹ hominis venit ſaluare quod perierat Mat. xviij. Et Luc. xix. dicitur. Quod filius hominis non venit animas perdere: ſed ſaluare. Sciẽs enim filius dei. quia vana ſalus hominis: ⁊ quia longe a peccatorib⁹ ſalus. opatus eſt ſalutem in medio terre. vt ſcilꝫ ipſe daret ſalutẽ regibus. ⁊ redimeret dauid ſeruũ ſuum. Uñ nota ꝙ tũc tẽporis ipſe ſaluauit mundum.

A dyaboli poteſtate.
Ab inferni captiuitate.
A peccati malignitate.

¶ Saluauit dico mũduꝫ a dyaboli poteſtate. Eſa. xlix. Quod oblatum fuerit a robuſto ſaluabitur. ¶ Itẽ a captiuitate inferni. Hiere. xxx. Saluabo te de terra longinqua. ¶ Iteꝫ a malignitate peccati. vnde. j. Tymoth. j. Dominus ieſus xp̃s venit in hunc mundum peccatores ſaluos facere. Saluat igitur homineꝫ diuina caritas ꝑ carnis intuitionẽ. facie ĩquit ad faciẽ. De quo Soph. iij. Do-
minus deus tuus in medio tui fortis ipſe ſaluabit. E
¶ Sed quarto dico ꝙ ſaluat hominem diuina largitas per celi retributionem: ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur. ſalua eſt inquit anima mea. Iſta autem ſal⁹ fiet ſpecialiter in iudicio: quando ſaluatorem expectam⁹ dominum noſtrum qui reformabit corpus humilitatis noſtre. Phyl. iij. Tunc enim ſaluabitur populus omnis qui inuent⁹ fuerit ſcriptus in libro vite. ſicut dicitur Daniel. xij. Et poſſumus notare. ꝙ iſta ſalus eterna dabitur finaliter. ſcilicet.

Peccata fugientibus.
Tormenta ſuſtinentibus.
In deo confidentibus.
Dominum inuocantibus.
Humiliter conuerſantibus.
Carnaliter continentibus.
Perfecte penitentibus.
Pacifice quieſcentibus.

Ayuntamiento de Madrid

Integre confitentibus.
Limpide contemplantibus.
Canonice ſubintrantibus.
Iuſtifice cogitantibus.
Seipſos contemnentibus.
In fide permanentibus.
Baptiſmum profitentibus.
In finem ptingentibus ſeu pſeuerantibus.

¶ Dico ꝙ deus ſaluat peccata fugientes Ezech.vij. Qui fugerint ſaluabunt vnde dicebat dauid.j.Reg. xxvij.Melꝰ eſt vt fugiã ⁊ ſaluer. ¶ Itẽ ſaluat tormẽta ſuſtinẽtes Thobie.xiij.Tu flagellas ⁊ ſaluas:deducis ad iferos ⁊ reducis.mat.x.Qui pſeuerauerit vſqʒ in finẽ ſaluus erit. ¶ Itẽ ſaluat in deo cõfidẽtes.vnde pſal.Saluabit eos q2 ſperauerunt in ſe. ¶ Itẽ ſaluat dominum inuocantes.pſ.Clamaui ⁊ dominus ſaluabit me.Et Ioelis.ij.Omnis qui iuocauerit nomẽ dñi ſaluus erit. ¶ Item ſaluat humiles ⁊ timentes pſal. Humiles ſpiritu ſaluabit. ¶ Itẽ ſaluat caſtos ⁊ continentes.Prouerbio.ix.Qui abſceſſerit ab ea.ſ.a mala muliere ſaluabitur. ¶ Item ſaluat perfecte penitentes.vnde Eſa.xlv.Cõuertimini ad me:ſupple per penitentiam ⁊ ſalui eritis. ¶ Item ſaluat in pace q̄eſcentes.Eſa.xxx.ca.Si reuertimini ⁊ quieſcatis ſalui eritis. ¶ Itẽ ſaluat integre confitentes. Hiere.xxxij. ⁊.xxxiij.In diebus illis ſaluabitur iuda.que interpretatur confitens. ¶ Item ſaluat limpide contemplantes.pſ.Dabo in ſyon ſalutem.⁊ in hieruſalem gloriã meam.Syon eñ interp̃tatur ſpecula. ¶ Item ſaluat debite ſubintrantes.ſcʒ in eccleſiaʒ ⁊ in bñficia. Ioh. x.Per me ſi q̄s introierit ſaluabitur. ¶ Itẽ ſaluat iuſte ⁊ ſancte cogitantes.pſ.Saluos facit rectos corde. De corde aũt exeunt cogitatiões.Matthei.xv. ¶ Itẽ ſaluat ſeipſos affligentes.Luce.ix.Qui ꝑdiderit animam ſuam propter me.ſaluam faciet eam. ¶ Itẽ ſaluat in fide permanentes.vnde Luce.vij.Fides tua te ſaluam fecit. ¶ Item ſaluat baptiſmum profitentes. Tytum.iij.Saluos nos fecit per lauacrum regenerationis ⁊ renouationis. ¶ Item ſaluat ſemꝑ pſeuerantes.vnde Matthei.xxiiij.Qui autem perſeuerauerit vſqʒ in finẽ:hic ſalꝰ erit.Ecce igitur cariſſimi: quot genera perſonarum ſaluat dominus ineternũ.Quia ſicut dicitur Eſaie.xlv.Iſrael ſaluatus eſt in domino ſalute eterna.Et ſic igitur patet cariſſimi:quomodo inuenitur quadruplex ſalus.ſ.ſalus diuine largitatis ⁊ retributiõis.ſalus diuine caritatis ⁊ intuitiõis.ſalꝰ diuine poteſtatis ⁊ liberatiõis.ſalꝰ diuine bonitatis ⁊ illuſtrationis.Et ſic ſufficit.Vide de liberare ⁊c.

A

Salutare.

Nota ꝙ ſalutare nihil aliud eſt q̄ ſalutem alicui implorare. Vñ ille ſalutat hominem qui ſaluteʒ ⁊ bonũʒ imprecatur ei ⁊ orat.⁊ eſt ſalutare officium valde cõmune: nulli enim dʒ denegari ſalutatio:imo omnibus ſicut commune debitum dʒ ab omnibus exhiberi.Ad hoc etiã ipſa bruta debẽt nos monere.Pſitacus eñ ſeu pana gallus in ſuo cantu dicitur naturaliter promere.verbum ſalutarium.aue vel chere.Vitulus etiam marinus qui eſt animal valde diſciplinabile:dicitur etiaʒ voce ⁊ vultu homines ſalutare.Elephas edocetur regem cognoſcere.⁊ cuʒ reuerẽtia honorare.in quo inſtruitur homo ꝙ ſalutationem omnibus dʒ libenter ⁊ benigniter cõmunicare.⁊ nulli penitus.denegare.j. Pet.v.Salutate inuicem in oſculo pacis.Et nota ꝙ ſalutatio dʒ fieri quia eſt.

Actus caritatis.
Actus pietatis.
Actus largitatis.
Actus fidelitatis.
Actus ſedulitatis.
Actus tranquillitatis.
Actus iocunditatis.
Actus neceſſitatis.

¶ Quod ſalutare ſit atꝰ caritatis patet.j. Cor.xvj vbi dicitur.Salutate omnes fratres ĩ oſculo ſancto. ¶ Itẽ ꝙ ſit actus pietatis:patet.iiij. Reg.x.vbi poſt mortẽ Ochozie regis iuda fratres eius deſcenderant ad ſalutandum filios eius. ¶ Itẽ ꝙ ſit actus largitatis patet.j.Regũ.x.vbi dicitur.Quod cum te ſalutauerint dabunt tibi duos panes. ¶ Iteʒ ꝙ ſit actus fidelitatis patet Eccl.xxij.vbi dicitur.Amicum ſalutare non confundaris:⁊ a facie illius te non abſcõdas: ⁊ ſi male tibi euenerit:per illum ſuſtinebis. ¶ Itẽ ꝙ ſit actus ſedulitatis:patet Luc.j.vbi dicit.Exurgens maria abijt in montana cum feſtinatione ⁊ ſalutauit ⁊c. ¶ Itẽ ꝙ ſit actus tranquillitatis:patet Exo.xviij. Quod iethro ⁊ moyſes ſalutauerunt ſe inuicem verbis pacificis. ¶ Itẽ ꝙ ſit acꝰ iocunditatis:patet Luce.j vbi dicitur.Quod vt facta eſt vox ſalutatiõis tue in auribus meis.exultauit in gaudio infans in vtero meo. ¶ Item ꝙ ſit actus neceſſitatis:patet quia ſcilʒ tunc efficitur ſalutatio quãdo fit aliqua ſupplicatio. etiam illi humiliter ſalutãtur:a quibus bona aliqua ſupplicant.vnde.j.Reg.xxv.dicitur.Quod dauid volens a Nabal aliquid impetrare:dicit ſic.venietis ad nabal ⁊ ſalutabitis eum:dicens.Quodcũqʒ inuenerit manus tua da mihi ⁊c.Et ſic etiã ſalutari debent xp̃s ⁊ beata virgo pro gratia impetranda:⁊ etiaʒ alij ſancti.Iuxta illud apoſtoli.j.Cor.xvj.Salutate mariam que multũ laborauit in fratres.Exemplo elephantũ: qui teſte Solino.poſtq̄ aqua loti fuerint:ortuʒ ſolis q̄buſdam nutibus ſalutant. ¶ In malo autem poſſumus dicere:ꝙ inuenitur ſalutatio. B

Elationis.	¶ Primo dico ꝙ eſt ſalutatio ela
Deriſionis.	tionis ⁊ ſupbie:⁊ iſtam volunt ha
Proditionis.	bere inanis glorie dilectores. De

q̄bus dicit Mat.xxiij.Quod ipſi diligũt ſalutatiões in foro:⁊ vocari ab omnibus rabbi. ¶ Secũda eſt ſalutatio deriſionis ⁊ inſolentie.⁊ ſic Mat.xxvij. dicit. Quod milites ceperũt ſalutare Ieſum in cruce dicentes.Aue rex iudeoꝝ. ¶ Tertia eſt ſalutatio ꝓditiõis. ⁊ ſic loquit.j.Macha.vij.vbi dicit. Quod nychanor proditorie venit ad iudam ⁊ ſalutauerũt ſe verbis pacificis:hoſtes autem parati erant rapere iudã.Et ſic dico.ꝙ ſalutare ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Sanare.ſanitas.

Cũ ſanitas nihil aliud ſit q̄ quedaʒ corporis bñ temperata qualitas.Sanare nihil aliud eſt q̄ corpus infirmum ab infirmitate liberare:⁊ ad temperantiam reducere.Poſſumus dicere ꝙ ſanitas ſpiritualiter loquendo:nihil aliud eſt q̄ anime ſpiritalis incolumitas.⁊ per diuinam grãm ab infirmitate peccati reſtituta bonitas aut libertas.His igitur p̃miſſis poſſumus notare.ꝙ in ſcriptura triplex ſanitas inuenitur.Scilicet ſanitas.

Corporalis.	¶ Prima facit hoĩem ſanũ a car
Cordialis.	nis infirmitatibus. Secũda facit
Eternalis.	hominẽ ſanũ a cordis iniquitati

bus.Tertia facit hoĩem ſanũ a mũdi calamitatibus. ¶ Prima eſt ſanitas corporis alleuiatiua.Et de hac dr.iiij.Reg.v.Lauare ſepties in iordane ⁊ ſanitatẽ recipiet caro tua.Scd̃a eſt ſanitas criminuʒ exterminatiua.De qua in pſal,Ego dixi domine miſerere mei: ſana animam meã q2 peccaui tibi.Tertia eſt ſanitas glorie adminiſtratiua.de q̃ Hiere.xvij.Sana me dñe ⁊ ſanabor:ſaluũ me fac ⁊ ſaluus ero:qm̃ laus mea tu es.qualicũqʒ igit mõ accipiatur ſanitas:ſiue.

Pro corporis liberatione.	¶ Iſtud planũ eſt ꝙ
Pro anime depuratione.	ſanitas tanq̄ ſummũ
Pro glorie retributione.	bonũ ſũme eſt diligẽ

dum.ꝓcurandũ.⁊ recuperandum.conſeruandũ ⁊ cõtinuandum.Teſte eñ Sap.Eccli.xxx.Nõ eſt cenſus ſuꝑ ſanitatẽ corporis.⁊ nõ ẽ oblectatio ſuꝑ cordis gaudium.Et ꝓpter hoc conſulebat dominus illi mulieri emorroiſſe:ꝑ quaʒ peccatrix anima deſignat, dicens Marci.v.Vade in pace ⁊ eſto ſana.In q̄bꝰ verbis oſtẽduntur tria que ad ſanitatẽ anime requirunt.ſnt tria

que iu

Ayuntamiento de Madrid

que in ſanitate corporis requiruntur. Cõſtat enim ſanitas corporis ex morborũ reſecatione que fit ꝑ alterationẽ male complexionis. quia vade inqt. Ex viriũ reparatione que fit per conſeruationẽ ⁊ reformationem bone proportionis. quia in pace. Ex virtutum cõſeruatione: que fit ꝑ conſeruationẽ ſtatus ꝑfectionis. quia eſto inquit ſana. Sic vere cariſſimi dico. ꝙ ad ſanitatẽ ſpiritualem requiritur.

Quod exeas culpam infectiuam: vade.
Quod habeas normam refectiuam. ſ. pacez: in pace.
Quod teneas vitam perfectiuam: eſto ſana.

¶ Oportet enim: qui vult eſſe ſanus.
Quod inficit relinquere vel horrere.
Quod reficit aſſumere vel habere.
Quod perficit diligere ⁊ tenere.

B ¶ Primuz facit penitentia ſtatus immutatiua. que oſtenditur cum dicitur vade. i. exi de pctõ. Secunduz facit innocẽtia cordis quietatiua que oſtenditur cuz dicit̃. in pace. quã ſcz facit innocentia. Tertium facit permanentia ſtatus conſeruatiua: qḋ oſtendit̃ cuz dicitur. eſto ſana. i. ꝑſeuera in ſanitate. ¶ Dico igit̃ primo. ꝙ homo fit ſpũaliter ſanus ꝑ moduz ĩmutantis penitentie: ⁊ hoc oſtendit̃ cum dicitur. vade. Penitere enim nihil aliud eſt ꝙ̃ de peccato ad grãm ire: ꝓcedere vel trãſire. Peccator enim eſt ſicut peregrinus. Quãdiu enim eſt in peccato: valde longe eſt a deo. qꝛ ſicut dicit̃ Prouer. xv. Longe eſt deus ab impijs. Sz tunc temporis ad deum vadit: qñ per penitentiaz ad ipſum reuertitur ⁊ accedit. Sicut enim ille qui vadit dimiſſa poſteriori parte ad anterioꝛez tranſit. Sic penitens poſteriorẽ partem. i. ſtatum peccati dimittit: ⁊ ad anteriorem partem. ideſt ad ſtatum virtutuz ꝓgreditur atqꝫ tendit. Etenim ad deuz accedit cor per contritionem. vadit lingua per confeſſionem. tendit manus per ſatiſfactionem. Teſte enim Conſtantino: multum confert ad ſanitatem habendaz ⁊ conſeruãdam ire ⁊ ambulare. Motus enim ⁊ exercitium eſt vnum de illis ſex: que ad ſanitatis cuſtodiaz requirũtur. De quibus vbi tractatũ eſt: quere in tabula. Per motum enim.

Humor ſuperfluus conſumitur.
Calor naturalis confortatur.
Appetitus prouocatur.
Venter etiam euacuatur.

¶ Sic vere cariſſimi: iſtud ire penitentie de quo dicitur: eſt principium pro ſanitate anime recuperãda. Humores enim peccati cõſumit per contritionẽ. Calorem caritatis confortat per vulnerum chriſti meditationem. Appetitum bonorum eternorum prouocat per affectum ⁊ adoptationem. Ventrem conſcientie euacuat ꝑ confeſſionem ⁊ gratie reſtitutionem. vade ergo: Et de hoc. iiij. Reg. v. Vade lauare ſepties i iordane. ⁊ recipiet ſanitatez caro tua atqꝫ mundaberis. Expone autoritatẽ ſicut in eo loco expoſita eſt ad quẽ te tabula remittit. vnde de iſto vade dicitur Can. iiij. Vadã ad montem myrrhe ⁊ ad collem thuris Myrrha eñ qui eſt liquor amariſſimus: verũtamen quaſi morborum omnium ſanatiuus ſignat amaritudinez penitentie ⁊ afflictionis: thus in ſcriptura vaporem deuote orationis quia ſcilicet iſta duo ſanant animã a peccatis. ⁊ ipſam liberant a tormentis De myrrha enim penitentie poteſt dici illud Hiere. lj. Tollite reſinam ad dolorem eius ſi forte ſanetur. De oratione dicitur Thob. viij. Orabant ambo pariter vt ſanitas daretur eis. Patet ergo ꝙ fit homo ſanus per modũ immutantis penitentie. vade. i. per penitentiaz imutare.

C ¶ Scḋo dico ꝙ fit homo ſanus per actum quietantis innocẽtie qḋ oſtendit̃ cum dicit̃ in pace. Sicut eñ ille eſt corporalr̃ ſanus: in quo eſt debita humoris ꝓportio ⁊ adequatio: ⁊ nulla repugnãtia vl̃ turbatio. Sic ille eſt ſanus ſpũaliter in quo eſt affectuuz quietudo ⁊ innocentie rectitudo. innocẽtie reſtitutio: i pace inqt. Quãdiu enim homo in pctõ eſt: nunꝙ̃ põt habere pacẽ neqꝫ ſanitatẽ. ſemꝑ eñ impugnat᷑ interius ꝑ conſcientie ſtimulationẽ. ⁊ ſemꝑ eſt infirmus ꝑ fortitudinis relaxationẽ. Unde in pš. Nõ eſt ſanitas in carne mea a facie ire tue: nõ eſt pax oſſibus meis a facie inimicorum meoꝝ. Pax igitur cordis: tranquillitas animi: innocẽtia mentis ſunt ſanitas ſpiritalis. Quia breuiter oẽs viri iuſti ſunt illi qui habẽt ſpiritaliter ſanitatem ⁊ pacem. impij infirmitatem ⁊ litẽ. vnde Eſa. lvij. Creaui fructum labiorum pacez: pacẽ his qui prope: ⁊ pacẽ his qui longe. ⁊ ſanaui eos. Impij vero quaſi mare feruens quod quieſcere nõ valet. ⁊ nõ eſt pax impijs dicit dñs. Et poſſes hic dicere vel ponere quõ plura ſunt q̃ impediunt iſtam pacem: ſicut ſupra de pace: ⁊ plures etiam infirmitates q̃ impediunt mẽtis ſanitatẽ ⁊c. ſicut ſupra de infirmitate. Fit igitur homo ſanus per actũ quietantis innocẽtie in pace inquit.

¶ Tertio dico. ꝙ hõ fit ſanus ꝑ ſtatuz conſeruantis ꝑmanentie: hoc eſt dictu: ꝑ virtutẽ cõtinuantis ꝑſeuerãtie. qḋ oſtendit̃ cum dicit̃. eſto ſana. D
Iſtud enim ṽbum eſto: ꝑſeuerantiam deſignat. ſicut ſupra viſum eſt in loco ſuo ⁊ proculdubio proprie ille non eſt ſanus q̃ occaſione modica fit infirm⁹. Vñ lunatici nõ ſunt ſani ꝓprie. qꝛ ꝙ̃uis aliqñ nõ ſint ĩfirmi actualiter: ſunt tñ infirmi habitualr̃. ita ꝙ illa infirmitas reducit̃ de potentia ad actuz valde facilr̃. Sic vere ſpiritualr̃ loquẽdo: ille non dicit̃ ſanus q̃ ꝑ incõſtantiã facilr̃ fit mal⁹. ſed ille ſolus q̃ ꝑ ꝑſeuerantiam ſemꝑ eſt bonus. Eſto inquit ſana. i. ꝑſeuera in ſanitate. Iuxta illud Ioh. v. Ecce ſan⁹ fact⁹ es: iam noli peccare ne deteri⁹ tibi cõtingat. Et iõ ſicut videm⁹ ꝙ ſanitas ꝑdita difficilr̃ recupat̃. quapropter neceſſe ẽ ꝙ habita diligẽtiſſime ꝯſeruet̃. Et inde eſt ꝙ ꝓ cõſeruãda ſanitate: ſolent hoĩes a nociuis abſtinere. ⁊ de ſpecieb⁹ ⁊ herbis medicinalib⁹ electuaria cõficere ⁊ habere. Sic ṽe cariſſimi: cuz difficiliter peccator a pcti infirmitatib⁹ reſilire põt: ⁊ ad ſanitatẽ grẽ reuenire. ⁊ qñ potiſſime a planta pedis vſqꝫ ad ṽticẽ non eſt in eo ſanitas: Eſa. j. Hoc eſt dictu: qñ eſt in vitijs ĩduratus. ſ. qñ implet̃ illud Hiere. xlvj. c. Fruſtra multiplicabis medicinam: ſanitas nõ erit tibi. Proculdubio ꝙ ſi quis ſanitatẽ habuerit: dꝫ eam cuſtodire ⁊ a nociuis mundi delectatiõibus abſtinere: ⁊ electuario ꝑfectionis qḋ de multis ſpeciebus. i. de multis virtutib⁹ conficitur ſanitatez huiuſmodi ſuſtinere. eſto inquit ſana. Luce. viij. Inuenerunt hoĩez veſtitũ ⁊ ſane mẽtis. Et poſſumus notare ꝙ aliqua ſunt iſtius ſanitatis reſtitutiua. ⁊ iſta ꝓculdubio ſunt illa. ſ.

Summi numinis incarnatio.
Chriſti ſanguinis immolatio.
Sacri fluminis depuratio.
Fidei luminis illuſtratio.
Dolentis hominis ſuſpiratio.

¶ Dico igitur ꝙ ſanitas ſpiritalis eſt ⁊ fuit humano generi reſtituta ꝑ icarnationẽ ſummi numinis. Prima enim que fuit ſalus ⁊ ſanitas humano generi reſtituta fuit incarnatio verbi. Iuxta illud pſal. Miſit ṽbum ſuum ⁊ ſanauit eos. Verbum enim in mundũ miſſum: per incarnationem. ſanatiõis ⁊ ſanitatis humani generis cauſa fuit. Figuratum. iiij. Reg. xx. vbi petijt rex Ezechias infirmus dicẽs. Quod erit ſignũ qḋ dñs ſaluabit me. Et ſic factum eſt ꝙ de⁹ dedit ſibi ſignũ ſanatõis: retroceſſionẽ ſolis: qꝛ. ſ. ſol retroceſſit ꝑ decẽ lineas: intantũ ꝙ ſicut dicit̃ Eccl. xlviij. Retro redijt ſol ⁊ addidit vitam regi. Sic vere cariſſimi: qꝛ rex oĩm. ſ. hõ infirmus erat diuerſis peccatis: de⁹ volens ipm ſanare: fecit ſolem iuſtitie filiũ ſuũ a nobilitate ꝓpria ꝑ carnis aſſumptionẽ retrocedere: ⁊ ſic voluit ſanitatẽ humano generi ꝓcurare. vnde Sap. xvj. Sermo tuus dñe ſanat omnia. E
¶ Itẽ dico ꝙ iſta ſanitas reſtituta eſt ⁊ ẽt cõtinue reſtituit̃ ꝑ xp̃i ſanguinis ĩmolationẽ. Xp̃i. n. paſſio ⁊ ſui ſanguinis effuſio: cauſa fuit ſanitatis humani generis. Iuxta illud Eſa. liij. Ei⁹ liuore ſanati ſumus. Nã leo cuz infirmat̃ guſtato

ſanguine ſymie ſanatur. Ad denotandum ꝙ ſanguis xpi qui fuit ſymia: eo ꝙ ꝑ incarnationẽ humanã ſpeciem ſymeauit: eſt remedium ⁊ ſanitas peccatorum. ⁊ potiſſime qñ per deuotionẽ aſpicitur. ⁊ per cõſiderationẽ ⁊ cõpaſſionem teneriter cogitatur: q̄ ſicut vicz dra contea herba: que ſimilis eſt ſerpẽtibꝰ in colore: facit ſerpentes fugere: ⁊ a morſibus ſerpentum ſanat. Sic xp̃s qui fuit in colore. i. in apparẽtia ſiſis ſerpẽtibus. i. demonibus quãtum ad naturam corporalis ⁊ mortalis ſubſtantie. ſicut etiã demones ⁊ viſibiles ⁊ mortales apparẽt aſſumpto ⁊ accomodato aliquo corpore. Juxta illud Roma. viij. Miſit deus filium ſuum in ſimilitudinem carnis peccati. Contrarius eſt ſerpentibus. i. demonibus: ⁊ cõtra morſus ⁊ tentatões ipſorum ꝓbet hominibus ſanitatẽ. Figuratꝰ etiam in ſerpente eneo fabricato a moyſe: ⁊ ſuſpenſo in palo. vt illi qui ꝑcuſſi erant a ſerpentibus dum iſtum aſpicerẽt ſanarẽtur. ſicut dicitur Nume. xxi. Quia ꝓculdubio ſuſpẽſus in palo crucis. ſ. chriſtus ſanat illos q̄ a malis ſerpentibus demonibus ꝑ tentationes ꝑcutiũtur: ſi a ꝑcuſſis deuote pendẽs ĩ crucis patibulo ſpeculetur. Sic igitur pꝫ ꝙ iſta ſanitas reſtituitur ꝑ chriſti ſanguis immolationẽ. ❡ Jtẽ dico ꝙ iſta ſanitas eſt reſtituta ꝑ ſacri fluminis irrigatõem. Baptiſmus. n. poſt ꝓdicta duo reparat principalr̄ anime ſanitatem. vnde illud ꝓdictum. iiij. Regum. v. Lauare inquit ſepties in iordane: ⁊ recipiet ſanitatem caro tua. Juxta illud Ezech. xlvij. Sanabuntur aque ⁊ viuẽt omnia ad que ꝑuenerit torrens. Torrens dico. i. aque baptiſmales. ❡ Jtẽ reſtituitur iſta ſanitas ꝑ fidei luminis illuſtrationẽ. Fides enim reſtituit ſanitatẽ anime: qñ ꝑ incredulitatis vitium eſt infirma. vñ ꝓdicatori dicitur ad Tytum. ij. Loquere q̄ decent ſanam doctrinam ⁊ admone ſenes: vt ſobrij ſint ⁊ ſani ĩ fide. Actuũ. iij. Fides que ꝑ eum eſt dedit integram ſanitatẽ iſtam in cõſpectu omnium veſtrum. ❡ Jtẽ reſtituitur iſta ſanitas ꝑ dolentis hoĩs ſuſpiratiõem. ſ. ꝑ penitentiam. De quo dr̄ in pſ̃. Quod deus ſanat contritos corde: ⁊ alligat contritiones eorum. Penitentia enim ſanat.

Cor per contritionis dolorem.
Os per confeſſionis clamorem.
Manum per ſatiſfactionis vigorem.

Sanat dico cor ꝑ dolorẽ cõtritiõis. Luc. iiij. Euãgelizare pauꝑibus miſit me ⁊ ſanare cõtritos corde. Sanat ẽt os ꝑ clamorem cõfeſſionis. De quo Eccl. xvij. Viuens ⁊ ſanus cõfiteberis. Sanat inſuꝑ manum per vigorem bone oꝑatiõis ⁊ ſatiſfactiõis. Mat. xij. Manum ſuam extendit ⁊ reſtituta eſt ſanitati. Jſta ſunt. ſcilicet quinq̃ que ſunt ſanitatis reſtitutiua. ſ. penitẽtia. fides. baptiſmꝰ. xpi paſſio. xpi incarnatio. ❡ Sꝫ ꝓcerto adhuc dico. ꝙ ſunt aliqua iſtius ſanitatis cuſtoditiua ⁊ conſeruatiua. Et iſta ſunt.

Feruor orationis.
Cultus religionis.
Honeſtas locutionis.
Dulcor deuotionis.
Jctus tribulationis.
Auditus predicationis.
Nitor conuerſationis.
Parcitas epulationis.
Timor diuine oñationis.

De oratione dr̄ Geñ. xx. Mõ orante abrahã ſanauit deus abymelech. De religione dicitur Mat. xxi. Quod ceci ⁊ claudi acceſſerunt ad Jeſum in templo: ⁊ ſanauit eos. De honeſta locutione dicitur. ij. Tymo. j. Formam ſanorum verborum habẽs. De deuotione dicitur. Eccl. xxxviij. ꝙ vnguentarius faciet vnguenta ſuauitatis: ⁊ vnctiões conficiet ſanitatis. De tribulatione dicitur Job. v. ꝙ deus percutit ⁊ manus eiꝰ ſanabit. Et Eſa. xix. Percutiet deus plaga ⁊ ſanabit eos. De audita predicatione dicitur Luce. vj. Quod multi venerũt vt audirent ieſum ⁊ ſanarentur. Et Luce. xxij. Quod ieſus tetigit auriculã eiꝰ ⁊ ſanauit eum. De honeſta conuerſatione dicitur illud Luce. vij. Jnuenerunt hominem veſtitum ⁊ ſane mentis. De parca epulatione dicitur Eccli. xxxj. Sõmus ſanitatis in homine parco. Et ibidem. Sanitas anime ⁊ corporis ſobrius potus. De timoris conturbatione dicitur Eccli. xxxiiij. Quod oculi domini ſuper timentes eum. Sequitur. Dans ſanitatem ⁊ vitã ⁊ bñdictionem. Et Prouerbiorum. iij. Time deum ⁊ recede a malo: ſanitas quippe erit in vmbilico tuo. Sic ergo patet quomodo plura ſunt que faciũt ad ſanitatis anime cõſeruationem ⁊ reſtitutionem: ⁊ hoc eſt tertium principale: eſto igitur ſana. Jſta igr̄ ſunt tria requiſita principaliter ad ſanitatem: ſcilicet ꝑmanentia: innocentia. penitẽtia. Unde vade igitur in pace ⁊ eſto ſana. Sufficit.

Sanctus. ſanctitas. ſanctificatio. a

Nota ꝙ ſanctus dicitur ille qui a peccatis ⁊ vitijs eſt immunis. vñ proprie ſanctus dicitur. qui virtutibus eſt plenus: ⁊ vitijs expeditus. ⁊ etiam ſanctitas idem eſt ꝙ puritas ⁊ mũdicia. bonitas ⁊ iuſticia. Et eſt ſanctitudo nomen cõmune cõtinens generalr̄ omnes particulares gratias ⁊ virtutes. vnde ſanctus ethymologizatur quaſi ſanguine vnctus. vel quaſi ſine terra: vel quaſi ſanus ⁊ iuſtus. Ad denotãdum ꝙ ille ꝓprie dicitur ſanctus. qui ſanguinẽ chriſti ꝑ ſue mortis cõpaſſionẽ imaginatur qui eſt ſine terra. ideſt terrenorum amore nõ afficitur. ⁊ qui ſanus in affectibus nõ inuenitur. De ſanguine enim chriſti dicitur Hebreo. ix. Si enĩ ſanguis vitulorum inquinatos ſanctificat. q̄tomagis ſanguis xpi ⁊c. Unde breuiter de ſancto tali. ideſt de quolibet tali iuſto põt dici illd̓ eccli. xlv. c. vbi de aaron dicit dominꝰ in fide ⁊ lenitate ipſiꝰ ſanctum fecit illum: ⁊ elegit eum ex omni carne. De xp̃o etiam pontifice ſancto dicitur Hebre. vij. Talis enĩ decebat vt nobis eſſet pontifex: ſanctus. innocẽs. impollutus. ſegregatꝰ a peccatoribus: excelſior celis factus. Quia ſcilicet ille qui vult eſſe ſctũs dꝫ eſſe pontifex. ideſt pontem ad paradiſum faciẽs per bonã operationem. Jnnocẽs per perfectam intentionem. Jmpollutus per caſtam conditiõem. Segregatus a peccatoribus per ſingularem cõuerſatiõem. Excelſior celis factus per eternorum cõtemplationẽ. Talem enim ſanctitatem debẽt habere illi qui in altari cordis volũt deo miniſtrare ſpiritualiter. Homo enim dꝫ eſſe ſanctus: tum quia ſanctam vitam ſeruare fide profitetur. tum q̄ ſanctum officium exequitur. tum q̄ membrũ ſancti capitis chriſti efficitur. tum quia a ſancta matre eccleſia nutritur. ⁊ tum q̄ ſctõ ſpiritu ſuggerẽte dño famulatur ⁊ hoc eſt quod ꝓcipitur Leuit. xix. vbi dicitur. Sancti eſtote. q̄ ego ſanctus ſum. Ubi aduerte. ꝙ ſanctitudo eſt habẽda. Quia virtualiter põt habere ſancti iquit. Quia generaliter ſolet doceri. eſtote. Quia exemplariter ſolet videri. quia ego ſanctus ſum.

❡ Eſt dico habenda ſanctitas.
Quia conficitur multis virtutibus.
Quia precipitur diuinis iuſſibus.
Quia oſtẽditur exemplis pluribus.

❡ Dico igitur ꝙ ſctitas eſt habẽda ꝓpter virtutũ cumulum ⁊ ornamẽtum. ⁊ hoc oſtẽditur in verbo ſancti. Propter precepti ſtimulum ⁊ documẽtum. ⁊ hoc oſtẽditur in verbo eſtote. Propter exẽpli ſpeculum ⁊ ornamẽtum: ⁊ hoc oſtẽditur cum dicitur ⁊ allegatur. q̄ ego ſctũs ſum. ❡ Primo igitur dico ꝙ debemus eſſe b
ſancti propter virtutum cumulum aſſumendo: quod ſcilicet oſtẽditur in verbo ſancti. Jſtud. n. nomẽ ſanctꝰ excludit omnem iniquitatem: ⁊ includit omnem virtutem ⁊ bonitatem. Alie enim virtutes particulares habẽt effectus. iſta autem vniuerſalem. Lapides enĩ precioſi cõtenti ſunt vnam vel duas proprietates habere. Et inde eſt ꝙ vnus lapis proficit ad vnum: alius ad aliud: ⁊ nullus ad omnia. ⁊ ideo qui inueniret vnũ lapidem: qui oĩm aliorum contineret virtutes: ſumme deberet diligi: ⁊ cũ diligẽtia procurari. Sic alie virtutes operantur particulariter: q̄ ſcꝫ caſtitas facit hominem caſtum: ⁊ iuſtitia iuſtum. ⁊ ſic de alijs. ſed ſanctitas intnũ eſt vniuerſal' virtutũ: ꝙ ipſa ſola habita neceſſe eſt

ceſſe eſt eſſe hoīem in cūctis particularibꝰ virtutibꝰ virtuoſuꝫ. Si eīm vna virtus deficeret. ſanctꝰ ꝓculdubio nunꝙ̄ eſſet. Et iō de iſta virtutis plenitudine: dr̄ Eccleſiaſtici xxiiij. In plenitudine ſanctoꝛuꝫ detētio mea. Et ideo illi dicuntur ſancti.
Qui timent diuinam maieſtatem.
Qui amant diuinam bonitatem.
Qui oꝛant diuinam pietatem.
Qui habent fidei claritatem.
Qui tenent ſupernam caritatem.
Qui ſciunt omnem veritatem.
Qui ſciunt pacis tranquillitatem.
Qui ſentiunt mundi aduerſitatem.
Qui frequentant bonam ſocietatem.
Qui abhoꝛrēt omnem iniquitatem.
Qui contemnunt mundi pꝛoſperitatem.
Qui appetunt celi felicitatem.
Qui iubilant laudis amenitatem.
Qui retinent coꝛdis iocunditatem.
Qui vendicant gloꝛie nobilitatem.

¶ Iſte eīm ſunt q̄ndecim ꝓpꝛietates ⁊ cōditiōes per quas cognoſcitˀ hō ſanctus: qꝛ pꝛoculdubio vt dictuꝫ eſt. debent timere dei maieſtatē pš. Timete dn̄m oēs ſancti eius: qꝛ nō eſt inopia timētibꝰ euꝫ. ¶ Itē debēt diligere dei bonitatē. pš. Diligite dn̄ꝫ oēs ſcti. ¶ Itē oꝛare dei pietatem. Apocalˀ. viij. Data ſunt ei incenſa multa q̄ ſunt oꝛatiōes ſanctoꝝ. Et Judith. viij. dicitˀ. Oꝛa ꝓ nobis qꝛ mulier ſancta es. ¶ Itē hr̄e fidei claritatē. Ecclˀ. xlv. In fide ⁊ lenitate ipſius ſctūm fecit illuꝫ dn̄s. Et Sap̄. xviij. Sanctis aūt tuis maxima erat lux. ¶ Itē tenere ſupnam cāitatē. pš. Congregate illi ſanctos eius. ¶ Itē cognoſcere ſcientiaruꝫ ỽitatem. Pꝛouer. xxx. Noui ſciam ſctōꝛum. Et puer. ix. Scientia ſanctoꝝ pꝛudentia. ¶ Itē iſti debent amare pacis tranquillitatē. pš. Loquetˀ pacē in plebem ſuaꝫ ⁊ ſup ſanctos ſuos. ¶ Itē ſentire mūdi aduerſitatē: quia. ſ. ſcti ſuſtinent ꝑ ceteris mala mūdi tribulatiōes ⁊ penas. Vn̄ Hebꝛeo. xj. Sancti ludibꝛia ⁊ verbera experti. inſup ⁊ vincula ⁊ carceres. ſecti ſunt. lapidati ſūt. temptati ſunt ⁊c. Et in pš. dr̄. Sanctis q̇ in terra ſunt eius mirificauit oēs voluntates meas in eis. multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ. ¶ Itē debent ſectari bonā ſocietatē. pš. Cū ſancto ſanctus eris ⁊c. Et Ecclˀ. xxxvij. Cum hoīe ſancto aſſiduus eſto. ¶ Iteꝫ debēt hoꝛrere oēm iniquitatem pš. Nō dabis ſctm̄ tuum videre coꝛruptionē. ¶ Itē debent dimittere ſeu contēnere mundi pꝛoſperitatē. Mat. xxvij. Coꝛpoꝛa ſctōꝛum qui doꝛmierāt ſurrexerūt ⁊ venerūt in ſanctā ciuitatē. ¶ Itē debēt appetere celi felicitatem: qꝛ. ſ. ipſi debēt mentaliter habitare in paradiſo. Eph̄. ij. Iaꝫ nō eſtis hoſpites ⁊ aduene: ſꝫ eſtis ciues ſctōꝛum ⁊ domeſtici dei.
¶ Itē debēt iubilare laudis ſuauitatem. pš. Cantate dn̄o canticum nouum: laus eius in eccleſia ſanctoꝝ. ¶ Itē debent dilatare coꝛdis iocunditatē pš. Sancti eius exultatione exultabūt. Et ſic ſequitur vltimuꝫ. ſ. ꝙ ipſi poterant vendicare regni nobilitatē. Dan̄. vij. Sancti obtinuerūt regnū. Et ī pš. Gloꝛia hec eſt omnibus ſanctis eius. Ecce ergo quō ⁊ q̇bus cōcurrentibus fit hō ſanctꝰ. Iſta ſunt eīm quindecim gradus ſcale ꝑfectionis. ꝑ quas ſancti de mundo ad patrē aſcenderunt. ⁊ quibus mediantibus nomē ſanctitatis hr̄e meruerunt: ſancti inquit. Juxta illud Exodi. xxij. Viri ſancti eritis mihi. Vt tales ſic poſſint dicere illud Eph̄. j. Elegit nos deus ante conſtitutionem mūdi in xp̄o vt eſſemus ſancti ⁊ immaculati. Vt ⁊ ſic de quolibet ſancto poſſit dici illud. iiij. Reg. iiij. Animaduerto ꝙ vir dei ſanctus eſt iſte qui frequēter tranſit ꝑ nos. faciamus ergo ei cenaculum paruum ⁊ ponamus in eo lectulum. menſam ⁊ ſellam. ⁊ candelabꝛum: vt cū venerit ad nos maneat ibi. Sancti enim frequēter tranſeunt per nos: qꝛ. ſ. omni anno ſemel ad minus veniūt feſta eoꝝ. Et ideo pꝛocerto nos debemus eis parare cenaculum conſcientie ⁊ affectionis. ⁊ ibi ad honoꝛeꝫ ipſoꝛum hr̄e menſam miſericoꝛdie ⁊ compaſſionis. ⁊ ibi tenere lectuꝫ mollis dulcedinis ⁊ deuotionis: ⁊ ibidē ponere candelabꝛū pꝛudētie ⁊ diſcretiōis. ⁊ ibi ſtatuere ſellā iuſtitie ⁊ iudicialis oꝛdinatōis. ⁊ ſancti nobiſcū ꝑ grām manebūt: ⁊ ſuū nobis patrocinū ꝓpinabūt. Patet igitˀ cariſſimi ꝙ nos debemꝰ eſſe ſancti virtutū cumulū aſſumēdo: ſanc i iquit. Vt q̇libet efficiatˀ tēplum dei. de quo. j. Coꝛ. iij. Tēplum dei ſanctū eſt qd̄ eſtis vos. ¶ Secūdo dico ꝙ nos debemꝰ eē C ſancti: mandati ſtimulū exequēdo. ⁊ hoc oſtenditˀ q̄n nobis ſub ꝑcepto dicitˀ eſtote. Sub pꝛecepto. n. nobis iniungitˀ ſanctitas: qd̄. ſ. ỽbū impatiuū eſtote demonſtrat. Juxta illud Eccſiaſti. xxxvij. Cū viro ſancto aſſiduꝰ eſto. Leui. xx. Sanctificamini ⁊ eſtote ſancti. Vn̄ aduerte. ꝙ ꝑ iſta duo ỽba eſto ⁊ eſtote: pꝛecipiuntˀ nobis omnia que ad ſanctitudinem requiruntˀ. Pꝛecipitur enim ⁊c. vide ſupꝛa in titulo ſuo ⁊ dic ſicut ibi.
¶ Nota tamē hoc. ꝙ ſicut videmus ꝙ illa q̄ ad cultū diuinū vēdicantˀ: ſancta ⁊ ſacra ⁊ ſanctificata eſſe iubentˀ. ⁊ illa que in eis continentur. ſicut pꝫ de templis ⁊ altaribus eoꝝ. veſtibus ⁊ vaſibus ⁊ vtēſilibus. Ita ⁊ nos cum ſimus per fidē ⁊ baptiſmū deo pꝛincipalr̄ dedicati: debemꝰ eſſe gratijs ⁊ virtutibꝰ ſanctificati: atqꝫ ſanctis virtutibus adoꝛnati. ¶ Et iō poſſumus notare ꝙ nos debemus habere.
Sanctum locum religionis.
Sanctum templum oꝛationis.
Sanctum oleum deuotionis.
Sanctam hoſtiam ſubiectionis.
Sanctos libꝛos diſcretionis.
Sanctum candelabꝛum contemplationis.
Sanctas veſtes conuerſationis.
Sanctas carnes euchariſtie recreationis.

Igitur eſtote ſancti et ſitis in loco ſancto religionis: fidei et catholice pꝛofeſſionis. de quo Exo. iij. ⁊ Joſue v. Solue cal ciamenta de pedibus tuis. locus enim in quo ſtas terra ſancta eſt. In iſto enim loco habitat deꝰ quia ſicut dicitur in p̄s. Deus in loco ſancto eius ⁊c. Item eſtote ſancti et clamate in templo ſancte oꝛationis: hoc eſt dictu in conſcientia ſancta et deuota. de q̄ in p̄s. Sanctū eſt tēpluꝫ tuū: mirabile in equitate. Et ideo dicite deo. Adoꝛabo ad tēplum ſanctū tuū. ⁊ confiteboꝛ nomini tuo. Itē eſtote ſancti ⁊ habete oleum ſanctū deuotionis. de quo Exodi. xxx. Oleū vnctionis ſanctū eſt. vn̄ de dauid dicitˀ ī p̄s. Inueni dauid ſeruū meū: oleo ſancto meo vnxi eum. Itē eſtote ſancti et ſitis ſancta hoſtia humilitatis ⁊ ſubiectionis. Roma. xij. Exhibete coꝛpoꝛa veſtra hoſtiam viuentē ſanctam deo placentē. Iteꝫ eſtote ſancti ⁊ habete ſacros libꝛos ſacre ſcripture et ſcientie ⁊ diſcretionis. j. Machab. xij. Habentes ſolatio ſanctos libꝛos. Itē eſtote ſancti et habete ſanctum candelabꝛum ſapientie ⁊ contemplationis ⁊ de hoc. Eccli. xxvj. Lucerna ſplendens ſuper candelabꝛum ſanctum. Item eſtote ſancti et habete ſanctas veſtes conuerſationis. de quo Exodi. xxviij Facies veſtes ſanctā aaron fratri tuo: et Thobie. xiij dicitur de thobia. quod in bona vita et in ſancta conuerſatione permanſit. Item eſtote ſancti et comedite carnes ſanctas dominice refectionis ſeu ſacramentalis recreationis de quo Exodi. xxix. Coques carnes in loco ſancto. Et ſic ergo patet quod debemus eſſe ſancti mandati ſtimulum exequendo eſtote inquit. D
¶ Tertio dico quod nos debemus eſſe ſancti exempli ſpeculum exequendo ſeu imitando quod oſtenditur cum dicitur quia ego ſanctus ſum. ac ſi diceret. Accipiatis in me exemplum ſanctitatis Et reuera chariſſimi: ipſe ſanctus eſt quia ſicut dicitur. j. Reguꝫ. ij. Non eſt ſanctus vt eſt dn̄s: neqꝫ eniꝫ eſt alius extra te et non eſt foꝛtis ſicut deus noſter. Sicut de apibus legitur ꝙ ſunt animalia valde munda. qꝛ nūꝙ̄ habitāt niſi in loco puro et mundo. Sic nec chꝛiſtus delectatˀ habitare niſi in loco puro et mundo. Ipſe enim habitat in quatuoꝛ locis. ſcꝫ.

In maria.
In conſciētia.
In eccleſia.
In patria.

¶ In maria dico Eccľ.xxiiij. In ciuitate ſanctificata ſilr reqeui. In ꝯſciētia ēt viri iuſti. Iſte eſt eñ qͣdaꝫ locus valde honorādus ⁊ ſanctus. de quo in pš. Tu aūt in ſctō habitas laus iſrael. In ecclia ēt. Iſta eſt .n. ꝓpria domꝰ dei q̄ immaculata eſt ⁊ ſancta. de qua .ij. Macha.x. Hieruſalē ſit ſctā ⁊ libera cū finibus ſuis. In patria inſuꝑ vbi ſcꝫ eſt locus ſanctus ⁊ locus ſanctoꝝ. qꝛ ſicut dr̄ in pš. Currus dei quattuoꝛ milibꝰ multiplex milia letantiū, dñs in eis in ſyna in ſancto. Sanctꝰ igitur eſt qui vere in omnibus actibus ſuis ſemper apparuit ſanctus: ⁊ hoc.

In carnis aſſumptione.
In paſſionis redēptione.
In reſurrectiōe ⁊ aſcenſiōe.
In ſancti ſpiritꝰ miſſione

¶ Et ꝙ ſit ſanctus in incarnatione pꝫ Abacuch.iij. vbi dr̄. Deus ab auſtro veniet ⁊ ſanctus de monte pharan. Mō ēt ſit ſanctꝰ in paſſione ⁊ redemptōe pꝫ. Eſa.lxiij. Affixerūt ſpiritū ſancti eiꝰ. Et Eſa.xlix. Hec dicit dñs redēptoꝛ iſrael ſanctꝰ eiꝰ. Mō inſuꝑ ſit ſanctꝰ in reſurrectiōe ⁊ aſcenſione. patet Act.iij. vbi dr̄. Uos ſanctū ⁊ iuſtū negaſtis ⁊c. hūc deꝰ ſuſcitauit a mortuis. Et nihilominus ꝙ ſanctꝰ ſit in ſancti ſpiritus apparitione pꝫ Eſa.x. vbi dicitur. Erit lumē iſrael in igne ⁊ ſanctus eius in flāma. Sanctus ergo eſt: qd̄ bñ ſenſerant ſeraphin. cū dicebant. Sanctus. ſanctus. ſanctus. dñs deꝰ ſabaoth ⁊c. Eſa.vj. Iſte igit̄ eſt iſte ſanctꝰ diligens ⁊ inhabitans loca ſancta: amans ēt ⁊ deſiderans gentē ſanctā. vnde dico ꝙ nos exēplo eius debemus eſſe ſancti qꝛ inquit: ſanctꝰ ego ſum. Et ſic igit̄ pꝫ. ꝙ nos debemus eſſe ſancti.

Propter exēpli ſpeculū.
Propter mādati ſpiculū.
Propter cōmodi cumulum.

Sicut iā ſupꝛꝰ eſt oſtēſum vñ Luc.j. In ſanctitate ⁊ iuſtitia coꝛaꝫ

C ipſo oībus diebus noſtris. ¶ De ſancto aūt ſanctoꝝ dicitur illud qd̄ eſt ſpecialiſſimū ſanctū. Unde ī lege antiqua ſanctūſanctoꝝ accipiebat̄ pro qͥbuſdā ſacratiſſimis hoſtijs. vnde de oleo vnctionis ⁊ de thymiamate ⁊ de pluribus alijs dr̄ Exod.xxx. Sanctificabis omnia ⁊ erunt ſanctūſanctoꝝ. Uel accipiebatur ꝓ ſecretioꝛi parte tabernaculi ſeu templi: vbi archa teſtamenti cum cherubin ⁊ ꝓpiciatoꝛio apponebantur. ⁊ vbi ſacerdos ſemel in anno cum ſanguine ingrediebatur. ſicut dicitur .iij. Reg.vj. Fecit domuꝫ interioꝛem oꝛaculi in ſanctumſanctoꝛum. Et Exod.xxx. Deprecabit̄ aaron ſuꝑ coꝛnua altaris ſemel cum ſanguine: ſanctūſanctoꝝ erit dño. Et dico ꝙ ꝑ ſanctūſanctoꝛum ſpiritaliter loquēdo pōt intelligi.

Hoſtia coꝛpoꝛis chꝛiſti.
Cōſcientia viri iuſti.
Status ecclie militantis.
Domꝰ ecclie triūphantis.

¶ Dico ꝙ hoſtia coꝛpoꝛis xp̄i dicitur ſanctūſanctoꝛuꝫ. De quo Leuit.vj. Omnis maſculus de genere aaron veſcet̄ carnibus eius qꝛ ſanctumſanctoꝛum eſt. Et Leui.xxiiij. Panes comedent in loco ſancto: quia ſanctūſanctoꝛuꝫ eſt. De pollutis vero ſacerdotibꝰ: qui .ſ. duxerunt vxoꝛes alienigenas: dicitur Neemie.vij. Quod eiecti ſunt d̄ ſacerdotio vt non manducarent de ſanctiſſanctoꝛum: de quo dicit̄ Dañ.ix. Impleatur viſio ⁊ ꝓphetia ⁊ vngat̄ ſanctuſſanctoꝛum. ¶ Itē cōſciētia viri iuſti dicitur ſanctumſanctoꝛum. Ibi eñ dꝫ eſſe archa teſtamenti ⁊ oꝛdinatio diuine voluntatis. Ibi dꝫ eſſe cherubin .i. plenitudo ſcientie ⁊ veritatis. Ibi dꝫ eſſe ꝓpiciatoꝛiuꝫ clemētie ⁊ pietatis. Ibi etiam dꝫ eſſe ſacerdos cum ſanguine .i. xp̄s conſideratus in ſtatu crucis ⁊ moꝛtis: ⁊ ſue ſanguinee paſſionis ⁊ aduerſitatis vnde Exod.xxvj. Facies ꝓpitiatoꝛium ſuper archam teſtamenti in ſanctaſanctoꝛum. ¶ Item ſtatus militantis eccleſie dicitur ſanctumſanctoꝛum: quia ſcilicet ibi ſunt hoſtie ſacramentoꝛum: ⁊ ibi etiaꝫ eſt archa ꝓpiciatoꝛium ⁊c. ſicut ſupꝛa. Et de hoc Ezech.xlj. Menſus eſt longitudinem ⁊ latitudinē templi: ⁊ dixit. hic eſt ſanctumſanctoꝛuꝫ. ¶ Item eterna gloꝛia ſeu celi patria dicitur ſanctaſanctoꝛuꝫ: quia ſcilicet ibi eſt archa teſtamenti deus. Ibi eſt ſacerdos cum ſanguine chꝛiſtꝰ homo. Ibi eſt ꝓpiciatoꝛiuꝫ ⁊ ꝓpiciatrix beata virgo. Ibi ſunt cherubin .i. angeloꝛum ſcientifica plenitudo. Hebꝛeo.ix. Poſt velamētum erat factum ſecūdum tabernaculum. quod dicitur ſanctumſanctoꝛuꝫ. Hec igitur de ſanctoſanctoꝛum ſufficiunt.

Sanctificare. catus. catio.

A Cuꝫ ſanctificare nihil aliud ſit q̄ꝫ aliquid purum: ſacrū: ⁊ ſanctuꝫ facere. vel aliquid deo dicare vel ſanctificare. vel ſanctuꝫ aliquid celebꝛare. Poſſumus dicere pꝛopꝛie: ꝙ illi ſanctificantur qui a cunctis vitijs depurantur. ⁊ qui in ſtatum gratie conſtituunt̄ ⁊ virtutibus adoꝛnantur. ⁊ qui ad miniſtrādum in ſancto officio: vel in ſanctificatiōe: vel in ſancto loco: hoc eſt dictu in eccleſia: vel in gradu eccleſiaſtico deputantur. Sanctificatio eñ in ſcriptura accipitur vt cōmuniter pꝛo templo vel pꝛo eccleſia vel pꝛo ſtatu eccleſiaſtico. ſicut .j. Machab.j. de antiocho dicit̄. Quod intrauit ſanctificationem cum ſuꝑbia. Et ſanctificatus accipitur pꝛo illo q̄ digne dꝫ ibi miniſtrare. ſicut .ij. Paraľ.xxx. vbi dicitur. Quod leuite ſanctificati imolauerunt phaſe. ¶ Dico igitur ꝙ nos debemus ſanctificari: ⁊ ſancti ⁊ puri fieri ad hoc ꝙ ſancto deo in ſancta fide ſua ⁊ eccleſia poſſimus congrue famulari. Iuxta illud Exod.xix. Sacerdotes qui accedunt ad dominū ſanctificentur ne percutiam eos. Nam ⁊ gentilium ſacerdotes ſeruant ritū ſue ſanctificationis. ſicut enim dicit Solinus de cynamomo in ethyopia ꝙ in tanta reuerentia habetur ꝙ colligi nō niſi a ſacris flaminibus .i. ſacerdotibus permittitur lucente ſole qui ſi bñ ſanctificati fuerint pars cynamomi quam ſoli offerūt per ſe accēditur ⁊ incrematur. Multo foꝛtius qui non cynamomum ſed multiplex eccleſie ſacramentum habemus tractare. debemus ſanctificari ⁊ eſſe ſancti: vt a ſole iuſtitie xp̄o in noſtris coꝛdibus relucente: poſſit noſtrum ſacrificiuꝫ acceptari. ⁊ per caritatis ardoꝛē: in noſtris coꝛdibus confragrari. Ideo ꝑcipitur Leui.xx. Sanctificamini ⁊ ſancti eſtote: qꝛ ego ſanctus ſum dominus deus veſter. Iſtud potiſſime dꝫ eſſe qñ coꝛpus dominicum eſt ſumendum: quia tunc dꝫ ſanctificatio ⁊ criminum depuratio ꝓcedere: ⁊ virtutum ſanctitas anteire. Iuxta illud Numeri.xj. Sanctificamini: cras comedetis carnes. Et poteſt optime pꝛedicari in vigilia paſche. vel etiaꝫ in die mercurij dominice paſſionis. ¶ Et nota ꝙ ad iſtam ſanctificationem dꝫ nos mouere pectoꝛis ſanitas. que dꝫ placere. Sanctificamini. ideſt ſancti efficiamini. Tempoꝛis bꝛeuitas que dꝫ vrgere: cras inquit Coꝛpoꝛis ſanctitas que dꝫ replere. comedetis carnes. Igit̄ ſanctificemur ꝓpter pectoꝛis ſanitatem. Sicut enim coꝛpus ſanatur quādo a malis humoꝛibus euacuatur ⁊ purificatur. Sic anima ſanatur quando coꝛ a peccatoꝛum fecibus expurgatur. Ideo dicitur .ij. Paraľ.vij. Quod ipe ſcilicet ſalomon ſanctificauit medium atrij: hoc eſt dictu. mediuꝫ coꝛdis. ¶ Itē ſanctificemur pꝛopter tempoꝛis bꝛeuitatem. cras inquit. Homo enim ſolet magis feſtinare: quando videt terminuꝫ inſtare: ſic quia cras. ideſt cito inſtanter dꝫ fieri negocium quod ſanctificationem requirit: neceſſe habemus ſanctificari ⁊c. Cras inquit. Numeri.xj. Sanctificamini: cras comedetis carnes. ¶ Iteꝫ ſanctificemur pꝛopter chꝛiſti coꝛpoꝛis ſanctitatem: quod ſcilicet debemus ſumere: comedetis inquit carnes. Etiam vas in quo poni debent iſte carnes: pꝛimo ⁊ ante omnia dꝫ eſſe ſanctificatum. vnde zach.xiiij. dicitur. Quod omnis lebes in hieruſaleꝫ ⁊ in iuda ſanctificatus eſt domino exercituum. quia dicitur Leuiti.xxij. Alienigena. ideſt peccatoꝛ nō comedet ⁊c. Uide ſupꝛa de ſancto per omnia. ⁊ ſic ſufficit.

Sanguis.

A Nota ꝙ ſanguis eſt humoꝛ coꝛpoꝛis animalis calidus ⁊ humidus ad munimentum membꝛoꝛum naturaliter oꝛdinatꝰ.

⁊ qꝛ ſanguis

Ayuntamiento de Madrid

⁊ quia ſanguis quaſdam habet bonas:⁊ quaſdã ma
las ꝓprietates:hinc eſt ꝙ ſpũaliter loquendo: ſan
guis in ſcriptura in bono ſumitur ⁊ in malo.Dico ꝙ
in bono ſignificato eſt inuenire.

Sanguinem redemptionis.
Sanguinem affectionis.
Sanguinem compaſſionis.
Sanguinem afflictionis.
Sanguinem nutritionis.

¶Sanguis redẽptiõis eſt ſanguis virtuoſus.⁊ iſte eſt ſanguis xp̃i:de quo Eph.j.Habem⁹ redemptiõẽ ꝑ ſanguinem eius.¶Sanguis affectiõis eſt ſanguis amoroſus.Sanguis.n.eſt cauſa amoris: quod patet: quia homo ſanguine⁹ faciliter amat: ⁊ inde eſt ꝙ illi qui attinẽt ſibi in gradu cõſanguinitatis:⁊ qui ex eodem ſanguine procreãtur ſe inuicem ſolẽt magis diligere ideo per ſanguinem itelligitur bona affectio que faciliter diligit ⁊ affectat.Apoca.j.c.Dilexit nos ⁊ lauit nos in ſanguine ſuo. ¶Sanguis cõpaſſionis eſt ſanguis virtuoſus.Pietas enim ⁊ compaſſio per ſanguinem itelligitur.Sanguis enĩ eſt humor valde dulcis ⁊ benignus ⁊ nature placidus.ſignãs virtutẽ pietatis q̃ valde deo ⁊ proximo eſt amica.Iſte eſt ſanguis inoxius.De quo Dan.xiij.dicitur.Quod ſaluatus eſt ſanguis inoxius illa die.Leui.xvij.Sãguis eſt pro anime piaculo.Sãguis afflictiõis eſt ſanguis doloſus vel doloroſus.Et ſic per ſanguinẽ intelligitur mors ⁊ pena que bonis infertur. ⁊ maxime martyribus.de quo in pſalmo. Effuderũt ſanguinem eorum ſcilicet ſanctorum in circuitu hieruſalem:⁊ non erat qui ſepeliret.Et iterum in pſal.Uindica domine ſanguinem noſtrum qui effuſus eſt.Sanguis nutritiõis ſeu ſuſtentatiõis eſt ſanguis fructuoſus.ſcilicet diuitie.Subſtãtia enim hominis dicitur ſanguis:pro eo ꝙ ad vite neceſſitatem hominibus eſt cõceſſa. Et de hoc dicitur Deuterono.xij.Sanguis eorum pro anima eſt.ideſt pro vita.Talis enim ſanguis dicitur neceſſarius eſſe homini.⁊ ideo ei per rapinam:aut per ſeuiciam auferẽdus:ſed ei potius dimittẽdus. Leui.vij.Sanguinem omnis animalis non ſumetis in cibum.Cuius tamẽ cõtrarium faciũt vſurarij ⁊ tyrãni qui more leonum viuunt de ſanguine.ideſt de temporali ſubſtãtia inocẽtũ.De quibus dicitur Eſa.j.Manus veſtre plene ſunt ſanguine. Et ſic dico ꝙ in ſcriptura in bono ſignificato inuenitur.

Sanguis valoris vel amoris qui eſt ꝓcioſus.
Sanguis dulcoris qui eſt virtuoſus.
Sanguis doloris qui eſt luctuoſus.
Sanguis ſudoris qui eſt laborioſus.

B ¶Dico igiť primo ꝙ in ſcriptura inuenitur ſanguis valoris vel amoris precioſiſſimus.Et iſte eſt ſanguis chriſti:qui eſt ita precioſus:ꝙ vna gutta ſuffeciſſet.

Ad mundi redemptionem.
Ad hominum ſaluationem.
Ad paradiſi reſtitutionem.
Ad omnium vitiorum expiationem.

Ut de eo dicatur.j.Pet.j.ꝙ nõ corruptibilibus auro vel argento redempti ſumus: ſed precioſo ſanguine agni. Sanguis enĩ iſte aſſimilatur liquori balſami: qui valde eſt precioſus. Ualet enim cõtra omnia genera paſſionum.Uinea enĩ balſami in eſtate cultellis ferreis in iudea perforatur liquorq; balſamus dicitur.qui de illius vinee vitibus diſtillatur. qui in fialis appẽſis vitib⁹ ab incolis recipitur ⁊ cõtra varias paſſiones vſui reſeruatur.Sic vere cariſſimi:ille qui dicitur vinea facta dilecto in cornu filio olei ſcilicet xp̃s:fuit in eſtate.ideſt in paſſionis ardore:i iudea ad literam cultellis ferreis.ſcilicet clauis ⁊ lancea perforatus.liquorq; ⁊ balſamus ſui ſanguinis ꝓcioſi fuit de ſuis vulneribus diſtillatus.q̃ ſi in fiala deuoti cordis receptus fuerit:ad tollendas infirmitates vitiorum omnium bonus erit.Iſte ergo fuit ⁊ eſt ſanguis precioſus:qui ab infirmitate peccati mundum ſanauit.quando in chriſti paſſione de illis ſacris vulneribus emanauit.Similis ſanguini pellicani:qui voluntarie ſe vulnerans:⁊ ſanguinem ſuum ſuper pullos a ſerpẽte occiſos:ſtillans viuificat.ipſoſq; ſuſcitat atq; ſanat:quia ſcilicet xp̃s voluntarie ſanguinem ſuum fudit:ipſumq; ſup humanum genus a dyabolo ſerpẽte antiquo occiſum in pſona preuaricatoris ade effudit.⁊ ſic eos a morte peccati ⁊ inferni ſaluauit:⁊ ab iferni carcere:⁊ a poteſtate dyaboli liberauit.vt ad eũ referatur illud zach.ix.Tu autem in ſanguine teſtamẽti tui eduxiſti vinctos tuos de lacu in quo nõ erat aqua.Ubi aduerte ꝙ chriſti ſanguis eſt precioſus: q2 valet principaliter ad quatuor.videlicet.Ad iniquitatis expiationem:in ſanguine.Ad captiuitatis liberationem:eduxiſti vinctos tuos. Ad profunditatis vacuatiõẽ.de lacu.Ad hereditatis noſtre reſtitutionẽ.teſtamenti.Sanguis enim xp̃i.

Eſt criminis expurgatiuus.
Eſt captiuitatis diſſolutiuus.
Eſt voraginis vacuatiuus.
Eſt hereditatis reſtitutiuus.

¶Dico ergo ꝙ ſanguis xp̃i effuſus in cruce:⁊ conſi- C
deratus in mente.eſt expiatiu⁹ om̃is iniq̃tatis: quod ẽt oſtendiť in verbo:ſanguine.Tu aũt inquit in ſanguine.Sanguis enĩ aliquorũ animaliũ h3 virtutẽ abſterſiuam ⁊ mũdificatiuã:ſicut de ſanguine extracto de ſub ala dextera hyrũdinis vel colũbe legiť ꝙ abſtergit maculas oculorũ ſi ibi inſtilleť.Sic vere cariſſimi: ſanguis xp̃i qui fuit colũba ꝑ ſimplicitatẽ:⁊ fuit hyrũdo nũcians in ſuo aduẽtu tẽporis gratie nouitatẽ:q̃ fuit ad literã de ſub ala dextera:ideſt de chriſti latere ⁊ de ſub dextero brachio a iudeis extractus.de oculis cordis humani:ſi ibi ꝑ deuotionẽ iſtilletur:maculas peccatorum abſtergit:⁊ ſanitatẽ anime reſtituit atq; reddit.Quia ſicut dicitur Hebreo.ix.ca. Omnia pene in ſanguine mundantur : ⁊ ſine ſanguinis effuſione non fit remiſſio.Et vere omnia mundantur : quia ſcilicet humanum genus quod propter caſum Ade fuerat infirmum:virtute chriſti ſanguinis fuit ſanitati redditum:⁊ etiam per ſanguinis chriſti compaſſionem infirmitas peccati tollitur.conſcientia mundatur.dyabolus conteritur.⁊ homo a mortis eterne periculo liberatur.Iſte enim eſt ſanguis capre qui valde eſt medicinalis vt dicit Plinius.Nam vt dicit:venenum expellit.ſerpentes fugat. ⁊ leopardum infirmum liberat atq; ſanat.Sanguis etiã capre dicitur venena depellere:⁊ a morſibus ſcorpionum homines liberare.Sic vere chariſſimi:ſanguis chriſti qui vere recte fuit capra animal ſimpliciſſimũ:a canibus iudeis inter montana iudee venatũ:⁊ inter ſpineta crucis deprehenſum finaliter ⁊ occiſum:valde fuit et eſt medicinalis.Iſte enim venenum vitiorum exterminat.leopardum infirmum:ſcilicet genus humanum ab originali peccato ſanat.morſus tentationũ ipſorum ſcorpionum demonum curat.⁊ etiam ipſos ſerpentes demones exterret pariter atq; fugat.Quia ꝓculdubio dyabolus nunq̃ audet homine tentare:nec coram eo comparere:nec contra eũ preualere. in cuius corde viderit chriſti ſanguinẽ.ideſt ſanguinis ſui deuotam memoriam intereſſe.Et ſic figuratur in ſanguine hedi ſeu agni paſchalis :qui in exitu iſrael de egypto domus Jacob de populo barbaro mandatus fuit occidi Exodi.xij.Deus enim volens filios iſrael liberare ⁊ eripere de egypto:⁊ egyptiorum primogenitos trucidare:precepit agnum ⁊ hedum occidi:⁊ de ſanguine vtriuſq; poſtem oſtij domus aſpergi:⁊ ſic factum eſt ꝙ angelus exterminãs domos ſignatas ſanguine non fuit auſus tangere.ſ3 ipſis ſaluatis alijſq; percuſſis fecit eos totaliter interire.Sic vere cariſſimi deus.mediante ſanguine hedi:capre:ſeu agni ſcilicet Jeſu Chriſti:populum ſuum in egypto. ideſt in

Ayuntamiento de Madrid

hoc mundo a morte peccati ſaluat ⁊ preſeruat. Quia
procerto ille domus. ideſt ille conſciẽtie que iſto ſan-
guine per paſſionis memoriam intinguntur. a deua-
ſtante angelo non leduntur. ſed pre timore ſanguinis
illeſe ſane ⁊ libere dimittuntur. Unde Exodi. xij. Cũ
viderit ſanguinem in ſuperliminari ⁊ in vtroq; poſte
tranſcendet oſtium domus: ⁊ non ſinet angelum percu-
tientẽ ingredi domos veſtras. Et breuiter in lege anti
qua per ſanguinem ⁊ per ſanguinis immolationem
peccata dimittebantur leproſi ⁊ immundi purifica-
bantur. ⁊ deo homines placabãtur. Quia ſcilicet de⁹
pater iratus de humano genere perdito: nõ ante fuit
placatus nec homini reconciliatus ꝙ̃ ſanguis Chri-
ſti ſibi in cruce extitit preſentat⁹. Quia videlicet ſan-
guis Chriſti eſt ⁊ fuit cauſa placatiõis ire diuine ⁊ re-
conciliatiõis humane. Iuxta illud Col. j. Omnia pa-
cificans per ſanguinem crucis eius que in terris ſunt
⁊ que in celis. Unde de effuſione iſtius ſanguinis po-
teſt dici illud Leui. j. Sanguinem fundent ſuper alta
re filij aaron. Ad literam enim filij aaron. ideſt princi
pes ſacerdotum fuerunt cauſa effuſionis iſtius ſan-
guinis bñdicti. Iſte igitur ſanguis eſt expiatiuus om
nis iniquitatis: in ſanguine inquit. Unde Apoſtolus
ad Hebre. ix. Si enim ſanguis thaurorũ aut vitulo-
rũ ⁊ cinis vituli aſperſus: inquinatos ſanctificat ad
emundationem carnis: quãto magis ſanguis Chriſti
emũdabit cõſcientiam noſtram ab operib⁹ mortuis:
ſanguis Chriſti inquit. Qui eſt effuſus ſepties in ſcri
ptura contra ſeptem maculas mortalium peccatorũ.
homo enim erat maculatus. In genitalibus per car-
nis concupiſcẽtiam. Intus in ſanguine per iracũdiã.
Extra in carne per gule laſciuiam. Supra in capite ꝑ
ſuperbiam. Exterius in manibus per auariciam. In-
ferius in pedibus per accidiã. Interius in corde per
inuidiam. ¶ Sed procerto cõtra iſtas ſeptem macu-
las chriſtus ſepties ſanguinem ſuum diſtillauit. Pri
mo a genitalibus in circũciſione contra peccatum lu
xurie. Luce. ij. Secundo a ſudore in oratiõe contra pec
catũ ire. Luce. xxij. Quia ſcilicet ira nimia facit quã-
doq; ſudare. Et de chriſto legitur Luce. xxij. Quod fa
ctus eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decurrentis
in terram. Tertio in carnis flagellatione contra pec-
catum gule. Matth. xxvij. Gula enim nimis delica-
te nutrit carnem. Quarto a capite in ſpinarum coro
natione cõtra peccatũ ſuperbie. Matth. xxvij. Quin
to a manibus in clauorum infixione cõtra peccatum
auaricie. ibidem tunc enim fuerunt manus extente ⁊
aperte. Sexto a pedibus in ipſorum cõclauatione cõ
tra peccatum accidie. ibidem. tunc enim fuerunt pe-
des puniti. pro eo ꝙ ad bonum ſunt nimis tardi. Se-
ptimo a corde in lateris effoſſione. contra peccatum
inuidie. Ex iſtis ergo membris Chriſti ſanguis pro-
fluxit: que ſicut dictum eſt: ab omnibus maculis nos
lauit. ⁊ inquantum in ſe eſt: nos lauare continue non
deſiſtit. Quia ſicut dicitur Apocalip. vij. Sancti laue
runt ſtolas ſuas. ideſt animas ⁊ conſcientias ⁊ candi
das eas fecerunt in ſanguine agni. Unde Apocalip.
j. Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. In cu
ius ſeptemplicis lotura figura dicitur Leuitici. xiiij.
Quod ſacerdos aſpergebat eum qui a lepra munda
tus erat ſepties cum ſanguine paſſeris occiſi et cum
D aqua. Iſta eſt igitur vt dictũ eſt ſanguis expiatiuus
omnis iniquitatis in ſanguine inquit. ¶ Deinde di-
co ꝙ iſte ſanguis dicitur precioſus. quia diſſolutiuus
noſtre captiuitatis: eduxiſti inquit vinctos tuos. chri
ſti enim ſanguis non ſolum humanum genus a vi-
tiorum fecibus mundauit: quinimmo ſanctos pa-
tres q̃ in iferno tenebãtur vincti. de captiuitatis vin-
culo liberauit. Sanguis enim hirci hanc habet pro-
prietatem. ꝙ dura ſolet frangere ⁊ compacta ⁊ ſoli-
da relaxare. Unde de ſanguine hirci legitur. ꝙ ꝗuis
adamas ſit lapis durus ⁊ ſolidus: intantũ ꝙ nec fer
ro nec calibe poteſt frangi: ſi tamen cum dicto hirci-
no ſanguine primitus humectetur: faciliter ſculpi-
tur: frangitur ⁊ quaſſatur. Sic reuera cariſſimi ꝗuis
vincula quibus tenebantur antiqui ſancti patres in
captiuitate demonis ⁊ inferni eſſent recte adaman-
tina: hoc eſt dictu: indiſſolubilia: fortia ⁊ firma. in-
tantum ꝙ nec ferrum. ideſt nulla potẽtia poterat frã
gere vel etiam aperire: ſicut in fabulis poetarum di-
citur. ꝙ vulcanus faber iouis cum inueniſſet vxorem
ſuam venerem concũbentem cum marte. ligauit eos
cathena adamantina. Ita ꝙ diuidi ad inuicẽ nequi-
uerunt quouſq; omnibus dijs celeſtibus ridiculũ fa
cti fuerunt. Quia ſcilicet dea venus. i. anima pecca-
trix. cum marte. ideſt cum inferno mediante viro ſuo
vulcano: ideſt dyabolo primo cathena adamantis:
hoc eſt dictu: cuius vinculo indiſſolubili ligata extitit:
ita ꝙ omnibus dijs celeſtibus ridiculum facta fuit.
Treñ. j. Uiderunt eam hoſtes et deriſerunt ſabbata
eius. Quia ſicut dicitur Hiere. xvij. Peccatum iuda
ſcriptum eſt ſtilo ferreo in vngue adamantino: Sed
quid? procerto quãdo ſanguis hirci. ideſt chriſti: qui
ſcilicet fuit hircus inquantum venit in mundũ in ſi-
militudinem carnis peccati. ſm apoſtolum ad Ro-
ma. viij. ⁊ qui etiam pro peccatis hominum eſt obla-
tus. ſicut dicitur de hirco Leui. xvj. fuit effuſus. iſtud
adamantinum vinculum fuit fractum: ⁊ humanum
genus de inferni carcere liberatum. eduxiſti inquit
vinctos tuos. Unde etiam deus pater de chriſto dicit
Eſa. xlix. Seruaui te ⁊ dedi te in fedus populi mei vt
ſuſcitares terrã ⁊ poſſideres hereditates diſſipatas
⁊ diceres his qui vincti ſunt exite: ⁊ q̃ in tenebris ſunt
reuelamini. Et iſta bene figurata ſunt Exodi. xiij. vbi
dicitur ꝙ per tranſitum maris rubri populus iſrael
fuit de captiuitate egyptiaca liberatus. Mare enim
rubeum chriſti ſanguinem ſignat: quod in colore fuit
rubeum: ⁊ in effuſione fuit amarum. Ipſe enim Chri
ſtus figuratus fuit Apocalip. xix. vbi dicitur ꝙ ille q̃
ſedebat in equo albo cui nomen erat fidelis ⁊ verax q̃
habebat in capite ſuo multa dyademata: ⁊ habebat
in femore ſuo ſcriptum. rex regum ⁊ dominus domi-
nantium: ⁊ vocabatur nomen eius verbum dei: habe
bat veſtes aſperſas ſanguine ⁊ apprehendit beſtiam
⁊ poſuit eam in ſtagnum ignis et ſulphuris ⁊ exerci-
tus qui in celo ſunt ſequebantur eum in equis albis:
Quia Chriſtus qui fidelis ⁊ verax rex regum et ver-
bum dei dicitur: ⁊ qui omnium dignitatum dyade-
mate coronatur: poſtꝙ̃ veſtem humanitatis in cruce
aſperſam ſanguine habuit. Eſa. lxiij. Quare ergo ru-
brum eſt indumẽtum tuum. reſpondet. Aſperſus eſt
ſanguis eorum ſuper veſtimenta ⁊ omnia indumen-
ta mea inquinaui. Poſtꝙ̃ ibi de beſtia lucifero triũ-
phauit. eumq; in ſtagnum ignis et ſulphuris con-
demnauit. Ipſe ſuper equum album glorificate hu-
manitatis reſurrexit. ⁊ exercitum celorum. ideſt con-
uentum ſanctorum patrum ſequentium poſt ſe du-
xit. quos. ſcilicet in ſtolis albis immortalitatis de in-
ferno eripuit ⁊ eduxit. eduxiſti ergo vinctos tuos pſ.
Eduxiſti me de lacu miſerie ⁊ de luto fecis. Iſte igi-
tur eſt ſanguis diſſolutiuus noſtre captiuitatis.
¶ Denique dico ꝙ ille ſanguis precioſus eſt. quia va- E
catiuus dure profunditatis ſcilicet inferni ⁊ peccati.
quod ſcilicet oſtenditur cum dicitur. de lacu. Infern⁹
enim dicitur lacus. Ratione profunditatis. Ratione
feditatis. Ratione capacitatis pſal. Eſtimatus ſum
cum deſcendentibus in lacum. factus ſum ſicut ho-
mo inter mortuos liber. Iſtum igitur lacum ſanguis
Chriſti euacuauit. inquantum ſanctos patres exin-
de virtus ſanguinis eius liberauit. Apocalip. xiiij. Et
calcatus eſt lacus ⁊ exiuit ſanguis de lacu vſq; ad fre
nos equorũ. ¶ Inſuper dico ꝙ iſte ſanguis eſt ꝓcio-
ſus. quia reſtitutiuus noſtre hereditatis ⁊ hoc oñdit
in verbo teſtamenti tui. Quia ſicut in teſtamẽto ⁊ in
virtute

Ayuntamiento de Madrid

virtute teſtamēti hereditas aduenit heredi ſm̄ iura.
Sic virtute ſanguinis xp̄i: hereditas gratie ⁊ glorie
aduenit generi humano. Mar. xiiij. Hic eſt ſanguis
noui teſtamenti.i.eterni ſacramenti. Quia ſicut dici
tur ad Hebre.ix. Chriſtus per ꝓprium ſanguinem in
troiuit ſemel in ſancta: eterna redemptione inuenta:
quaſi dicat ſanguis xp̄i eſt cauſa quare in ſancta.i.in
paradiſi tabernaculo poteſt intrari. Et ideo ſicut vi-
demus: ꝙ ille qui eſt inſtitutus heres in teſtamento:
eſt diligens de teſtamento ſeruando. ne forte perdito
teſtamento perdat pariter ⁊ hereditatē. Sic vere cū
nos ſimus inſtituti heredes vite eterne in teſtamēto
ſanguinis xp̄i: vel in iſto ſanguine xp̄i teſtamēti val-
de debemus eſſe diligentes de iſto teſtamento in scri-
nio nr̄i pectoris ꝑ deuotionē ſeruando: ⁊ nunꝙ a me-
moria dimittendo: vt ſic q̄s ſemꝑ dicat illud. Math.
xxvj. Hic eſt ſanguis meus noui teſtamenti. Merito
ſanguis eſt habendus ⁊ in memoria retinendus. Te
ſte enī Auicenna. Animalia habentia ſanguinē mul
to ſunt nobiliora: maiora: meliora: ⁊ notabiliora non
habētibus. ſicut patet de animalibus corpis citi: cor-
pous auulſi: anuloſi. Aīalia enī habētia ſanguinē ha
bent pulmonem: habēt medullam: habēt cor: q̄ tn̄ nō
habētibus deficere dinoſcūtur. Sic vere chariſſimi il
li qui in ſe habēt ſanguinem xp̄i: ꝑ deuotionē ⁊ com
paſſionem: ſunt in virtutibus maiores: in moribus
meliores ⁊ in viribus fortiores: intantū ꝙ iſti habēt
cor diſcretionis ad recte meditandum. pulmonem de
uotionis ad ſanctum ſpiritum attrahendū: medullā
compaſſionis ad benigniter alijs ſuccurrendum ⁊ ad
alios miſericorditer nutriēdum. Quia breuiter talis
ſanguis eſt cauſa vite: cauſa clementie: cauſa vigoris
⁊ cōſtantie cōtra dyabolum. Cauſa vite dico. Ezechi.
xvj. Dixit tibi in ſanguine tuo.ſ. viue. Clementie etiā
Roma.iij. Poſuit deus ꝓpiciatorem ī ſanguine. Cō
ſtantie inſuper. Unde.j. Macha.vj. ꝙ elephantibus
pugnaturis: vt ſcʒ ad prelium animarentur oſtderūt
eis ſanguinem vue ⁊ mori. Habeamus igitur in mēte
iſtud teſtamentum.ſ. ſanguinem xp̄i ⁊ eius paſſionē
q̄r.ſ. ſine iſto teſtamēto.i. ſine iſtius ſanguinis memo-
ria: impoſſibile eſt hereditatē paradiſi haberi vl' ad
gloriam celi adipiſci. Ad Hebreo.ix dicitur ꝙ teſtamē
tum in mortuis confirmatum eſt. Unde nec primum
quidem ſine ſanguine dedicatum eſt. Patet igit̄ cha
riſſimi: ꝙ ſanguis xp̄i Reſtaurauit eternā heredita
tem. Uacuauit inferni ꝓfunditatē. Diſſoluit noſtrā
captiuitatem. Expiauit omnem iniquitatem. Et iſta
ſunt quatuor membra autoritatis. Patet igitur ꝙ in
f ſcriptura inuenitur ſanguis valoris precioſiſſimi.
¶ Secundo principaliter dico: ꝙ in ſcriptura inuenit̄
ſanguis dulcoris virtuoſiſſimi.ſ. ſanguis gratie. Gr̄a
enim eſt in anima ſicut ſanguis in corpore: q̄r.ſ. ſicut
ſanguis corpori dat vitam: ſic gratia anime. Et ſicut
videmus: ꝙ ſanguis cauſat in carne calorem. in vultu
ruborem. in actu vigorem. in intellectu ſubtilitatē. in
affectu pietatem. in manu largitatem. in voce iocūdi
tatem. Sic vere diuina gratia cauſat interius: calorē
charitatis. Exterius calorē ſeu ruborem verecūde ho
neſtatis. Uigorem virtuoſe operationis ⁊ probitatis.
Splendorem diſcrete ſubtilitatis. Dulcorē pietatis
Ualorem largitatis. Canorem iocūditatis. Unde ver
ſus. Naturales dicūt ꝙ ſanguineus eſt. Larg⁹ amās
hilaris cātans rubeiq; coloris: ⁊ breuiter ſanguis iſte
eſt vita ⁊ ſpūs ipſius anime. Quia ſicut dicitur Leui.
xvij. Anima omnis carnis in ſanguine eſt anima inq̄t
Iuxta illud. Ezech.xvj. In ſanguine tuo viue. Corpus
enī ſi perdat ſanguinem ſtatim moritur: ſic anima q̄
per peccatum perdit gratiā. Quia ſicut dicitur Eze-
chel.xviij. Anima que peccauerit ipſa moriēt. Et ad
uerte ꝙ ſm̄ Auicēnam: animalia carentia ſanguine
multo plures habent alas ⁊ pedes: quam animalia
ſanguinem habentia: ſicut patet de iſtis vermibus:
erucis. papilionibus: ⁊ ſimilibus. Tanta eſt virtus

ſanguinis: vt dicit: ꝙ natura in animalibus haben-
tibus ſanguinem per pauciora inſtrumēta poteſt ope
rari quā in nō habentibus per plura. Ad denotandū
ꝙ ſanguis gratie facit animam paucioribus eſſe cō-
tentam. illi autem qui iſto ſanguie carent ſcilicet pec
catores multis abundāt pedibus malarum affectio-
num: ⁊ multis alis diuitiarum ⁊ temporalium poſ-
ſeſſionū. Ideo bene dicitur. Deutero.xxxij. Nō deus
cōſtituit populum ſuum ſuper excelſam terram vt ſu
geret mel de petra ⁊ vt ſanguinem vue biberet mera
ciſſimum. Iſte eſt ergo ſanguis dulcoris virtuoſiſſimi
ſcilicet ſanguis gratie. ¶ Tertio principaliter dico G
ꝙ in ſcriptura inuenitur ſanguis doloris luctuoſiſſi
mi: ⁊ iſte ſanguis eſt mors ⁊ pena martyrum ⁊ bono-
rum: que per ſanguinem denotatur: quia ſcilicet ſan-
guis nō ſine dolore extrahitur: ⁊ per extractionē ho-
mo moritur. Et ideo per ſanguinem mors ⁊ pena me
rito deſignatur. de quo Gene.iiij. Uox ſanguinis fra
tris tui abel clamat ad me de terra. Effuſio enī ſan-
guinis iniuſta ſemper clamat iuſtitiam ⁊ vindictam
ad cuius clamorem deus taliter excitatur: ꝙ ſine vin-
dicta tranſire effuſionem ſanguinis nō patitur. Iu-
xta illud pſalmi. Ultiuo ſanguinis ſeruorum tuorū:
qui effuſus eſt introeat in conſpectu tuo. Unde etiā
ipſe dominus dicit. Gen̄.ix. Quicunq; fuderit huma
num ſanguinem. fundetur ſanguis ipſius. Et qd̄ plus
eſt ipſe dicit illud: ꝙ non tantum de manibus homi-
num. ſed etiam de manibus beſtiarum eſt vīdicta hu
mani ſanguinis requirēda. Unde etiam de harpia le
gimus: ꝙ cum hominem occiderit: tandem vidēs vul
tum ſuum virgineum in aqua: ⁊ perpendēs animal
ſibi ſimile occidiſſe: intantum dolet ꝙ mori dicitur
pre dolore. Dei etiam iuſtitia nō patitur quin qui ho
minē iniuſte occiderit. morte cōſimili ledatur. Apis
enim que aculeum infixerit: nequaquā amplius fru
ctum facit: quinimo cito moritur atq; perit. Sic vere
homo qui gladio animam pungit: morti neceſſario
ſubiacebit. quia ſicut dicitur Mathei.xxvj. Qui gla
dio percuſſerit: gladio peribit. Quod tamen nō attē-
dunt quidam qui ad ſanguinem fundendum contra
naturam inclinantur ⁊ in occidendo ⁊ vulnerādo ali-
os delectantur: et ſcire vel poſſe interficere glorian-
tur. Iſti ſunt quorum pedes ad malum currūt ⁊ feſti-
nāt vt effundāt ſanguinem. Prouerbiorum.j. Iſti de
berēt attendere: ꝙ animalia crudelia q̄uis ſitiāt ſan
guinem: nunꝙ tamē ſitiunt ſanguinem aliorum ſibi
ſimiliū. quia ſcilicet animalia ſui generis vel ſue ſpe
ciei nō occidunt. Iſti tamen illos qui ſunt eiuſdē na
ture cum eiſdem et chriſtiani homines ſicut ipſi. vul-
nerāt et occidūt: alios vero qui ſunt ſibi diſſimiles ī
moribus et ī fide: videlicet ſaracenos: cōtra quos de-
berent vertere iram ſuam. nō fatigāt neq; ledūt. Iſti
aſſimilantur quibuſdam hominibus cuiuſdam pa-
trie: quam Solinus lib. de mi. mun. notat de quibus
dicit ibidem ꝙ ſunt famuli dee martis: et in honore
ipſius enſes adorant et homines ipſis enſib⁹ ſacrifi
cant: et humanum ſanguinem eis. Et reuera chariſ-
ſimi tales ſunt illi: qui de enſibus faciunt deos ſuos
qui plus gloriantur in enſibus et lanceis: quam ī qui
buſcunq; bonis operibus. Iſti enim homines ſacri-
ficant ipſos impie occidendo: et per enſes eorum ſan-
guinem effundendo. Iſti enim ſunt qui immolant ho
mines vitulos adorantes. Oſee.xiij. Iſti ſunt qui ef-
fuderunt ſanguinem innocētem: ſanguinem filiorum
ſuorum: et filiarum ſuarum quas ſacrificauerunt
ſculptilibus Chanaam. pſal.cv. Et ideo hodie inter-
fecta eſt terra a ſanguinibus. q̄m maledictum: fur-
tum. adulterium et mēdacium inundauerūt ſuper ter
ram: et ſanguis ſanguinem tetigit. Oſee.iiij. Iſte eſt
igitur ſanguis doloris: qui eſt luctuoſus. ¶ Quarto
dico ꝙ in ſcriptura inuenitur ſanguis ſudoris qui eſt
laborioſus. Et iſte eſt ſanguis ſubſtantie temporalis
que ꝓ eo ſanguis dicit̄ ꝙ humana vita ex eo ſuſtentat̄

Ayuntamiento de Madrid

Uerũtamen ſicut videmus: ꝙ aues impie ſanguine vi
uunt. ⁊ hoc cum alieno non ſuo: ⁊ tamen ille aues no
biles nuncupant. Sic homines iniqui de ſanguine in
nocentium. i. de ſubſtantia pauperum viuunt: ipſumq́
vel ꝑ rapinam vel per vſuram deuorant ⁊ ebibunt: q̇
dam. ſ. violenter ⁊ aperte deuorando per rapinã more
leonis. De quo Nume. xxiij. Nõ accubabit leo donec
rapuerit predam ⁊ occiſoꝝ ſanguinem bibat. Quidam
occulte ⁊ fraudulenter ſugendo: ꝑ auariciam ⁊ vſuram
ſicut ſanguiſuga. Unde ꝓuer. xxx. Sanguiſuge due fi-
lie ſunt dicentes. Affer affer. Sanguiſuge enim ſunt
vſurarij. qui impceptibiliter ſanguinem temporalis
ſubſtantie nobis auferunt. ita ꝙ exinde nobis vacua-
tis ipſi groſſi ⁊ pleni fiunt. Eſai. j. Manus veſtre ſan-
guine ſunt plene. ⁊ Eſai. xv. Aque dibon replete ſunt
ſanguine. Iſti ſunt qui vehementer emungunt. ⁊ ideo
eliciunt ſanguinem. Prouerbio. xxx. Iſti ſunt viri ſan
guinum ⁊ doloſi: qui vt cõmuniter nõ dimidiant dies
ſuos. Iſta potiſſime ſunt contra crudeles principes ⁊
prelatos: qui ſunt ſicut leo ⁊ Aq̄la: que reges ſunt ani-
maliũ ⁊ auiũ: qui ipſa q̄bus principant̄ ſolent occide
re: ⁊ ſe de coꝝ ſanguine impinguare. Sic vere iſti ad
hoc vident̄ eſſe reges ⁊ principes alioꝝ. vt eos per in-
iuſtas exactiones temporaliter occidant: ⁊ de ſangui
ne ſue temporalis ſubſtãtie ſe impleant. ⁊ de hoc Ju-
dith. viij. Jam ordinant vt occidant pecora ſua ⁊ ſan-
guinem eorum bibãt. Iſte eſt igitur ſanguis ſudoris:
qui eſt laborioſus. Et ſic patet: ꝙ ſanguis in bono ſi-
I gnificato ſignat multipliciter in ſcriptura. ¶ Sed ad
huc in malo ſignificato: nota ꝙ in ſcriptura multipli
citer malus ſanguis inuenitur. videlicet Sanguis.
Luxurie ⁊ carnalitatis.
Nequicie ⁊ iniquitatis.
Seuitie ⁊ crudelitatis.
Item inuenitur ſanguis carnalitatis ⁊ luxurie. Per
ſanguinem enĩ intelligitur pctm̃ luxurie qḋ ad modũ
ſanguinis maculat ⁊ corrumpit. Unde de luxurioſo
poteſt dici illud: qḋ de Holoferne a muliere occiſo dr
Judith. xiiij. Nõ inuenerũt cadauer ſine capite holo
fernis in ſuo ſanguine volutatum. Iſti enim videntur
ſimiles illi ſerpẽti qui dicitur emorrois. qui morſu fa
cit ſanguinem fluere vſq; ad mortẽ. Quia. ſ. quos dya
bolus ꝑ tẽtationem luxurie momorderit: fluxu ſangui
nis carnalis voluptatis ipſos inficit ⁊ corrũpit. Exo.
iiij. Quicquid hauſeritis de flumine vertetur in ſan-
guinem. Tamẽ ſancti ⁊ iuſti bene cauent ab iſto fluxu
ſanguinis. Habent enĩ lapidem precioſum topazion
qui dicitur ſanguinem ſtringere. Hoc eſt dictu virtutẽ
caſtitatis: que nõ permittit iſti9 ſanguinis corruptio
nem ſentire: q2. ſ. iſti non ex ſanguinibus neq; ex volũ
tate carnis neq; ex volũtate viri: ſed ex deo nati ſunt.
Johã. j. Iſte eſt ſanguis carnalitatis ⁊ luxurie. Iſte
autem ſanguis non ſolum ſe extendit ad luxurie in-
fectionem. immo etiam ad nimiam carnis affectiõem
Sanguis enĩ ſi ſuꝑabundet. dicit̄ oculos obſcurare.
acutiem etiam gladij dicit̄ hebetare. Sic vere ſanguis
carnalis affectionis: oculũ recti iudicij ꝑuertit ⁊ acu
tiem iuſtitie cõfundit. Unde Petro dictum eſt. Mat.
xvj. Beatus es ſymõ bariona: quia caro ⁊ ſanguis nõ
reuelauit tibi. ¶ Item inuenitur ſanguis iniquitatis
⁊ nequicie: ⁊ ille eſt ſanguis iniquitatis culpe. qui i fi
ne corrumpit animam: de quo. Eſai. lix. Manus veſtre
pollute ſunt ſanguĩe. ¶ Itẽ iuenit̄ ſanguis crudelita
tis ⁊ ſeuicie: ⁊ ſm̃ hoc viri impij ⁊ crudeles dicuntur
viri ſanguinum ſeu viri ſanguinolẽti: qui ꝓ nummo
habent fundere ſanguinem. de quo dicitur. iij. Reg. ij
Effuderunt ſanguinem belli in pace. ⁊ tñ iſti deberent
timere illud. Eſai. ix. vbi dr. Nõ veſtimẽtum mixtum
ſanguine erit in combuſtiõem ⁊ cibus ignis. Sed de
iſto ſanguine ſupra viſum eſt ſufficit.

A Sapientia. ſapiens.

Nota ꝙ ſapiẽ
tia dicitur a ſa
pere. ⁊ etiam a ſapore. ſm̃ Iſid. in li. ethi. Quia inquit
ſicut guſtus dr a diſcretione ciborum: ſic ſapiẽtia a co
gnitione rerum ⁊ cauſarum. Et eſt drĩa inter ſapiẽtiã
⁊ ſcientiam ⁊ prudentiam. Quia ſapientia ꝓprie dr d
eternis ⁊ intellectualibus. Scientia de naturalibus ⁊
rationalibus. Prudentia vo de hũanis ⁊ agibilibus.
Sepe tñ fit ꝙ ſapientia accipitur ꝓ quolibet p̄dicto
rum. Et ideo notemus ꝙ in ſcriptura multiplex ſapiẽ
tia inuenitur. ſ. ſapientia.

Increata.	Prima eſt diuina ⁊ ſuperior.
Illuſtrata.	Scda eſt humana ⁊ interior.
Obfuſcata.	Tertia eſt mũdana ⁊ exterior
Deprauata.	Quarta eſt dyabolica ⁊ iferior ſeu

deterior. ¶ Eſt dico ſapientia ſuperior q̄ eſt increata
⁊ ſic ſapiẽtia nihil aliud eſt q̄ꝫ perſona filij: q2 ſcilicet
ſapiẽtia; fili9 eſt patris. Ille enĩ eſt ſapiẽtia. Increata
Incarnata. Inſcrutabilis. Infallibilis. ¶ Increata di
co de quo. Eccli. xxiiij. Sapientia laudabit aiam ſuam
⁊ ſequitur. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij p̄mogenita ante
omnem creaturam. Incarnata. Job. xxxviij. Quis po
ſuit in viſceribus hoīs ſapientiam. ¶ Inſcrutabilis
etiam. Unde ad Ro. xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtie
⁊ ſcientie dei q̄ꝫ incomꝓhenſibilia ſunt iudicia eius et
inueſtigabiles vie eius. ⁊ Eſai. xl. Neq; eſt inueſtiga-
tio ſapientie eius. ¶ Infallibilis inſuꝑ. Quia ſicut
dicitur in pš. Sapiẽtie eius nõ eſt numer9. ⁊ ſic deus
habet ſapiẽtiam. increatam quantum ad paternã ge
nerationem. incarnatam quantum ad maternam ob
umbrationem. inſcrutabilem quantum ad iudeorum
execationem. infallibilem quantum ad creaturarum
diſpoſitionẽ. Quia breuiter iſte ſapiẽs corde eſt ⁊ for-
tis robore. Iſta eſt ergo ſapientia increata: que eſt ſu-
perior: ſed quia indignus ſum aperire os ad loquẽdũ
de iſta ſapiẽtia infinita. iuxta illud. Prouerbio. xxiiij.
Excelſa eſt ſtulto ſapientia. in porta nõ aperiet os ſu
um ideo pretermitto. ¶ Eſt etiam ſapiẽtia illuſtrata
que eſt interior. ⁊ iſta eſt ſapiẽtia virorum ſanctorum
⁊ iuſtorum q̄ ſciũt ⁊ ſapiũt illa que pertinẽt ad ſalutẽ
de quibus Prouerbio. xxiij. Eſto ſapiens ⁊ dirige ĩ via
animam tuam. ¶ Eſt inſuper ſapiẽtia excecata que
eſt exterior. ⁊ iſta eſt ſapiẽtia mũdi: que q̄ꝫuis videat̄
eſſe videns. eſt tamen ceca in illis que pertinent ad ſa
lutem. de quo. j. Corin. iij. Sapiẽtia huius mũdi ſtul-
titia eſt apud deum. ¶ Et eſt ſapiẽtia deprauata: ⁊ iſta
eſt ſapientia dyaboli. que quamuis de ſe ſit valde lim
pida: eſt tamen per maliciã valde turbida. Unde dya
bolo dicit̄. Ezechie. xxviij. Perdidiſti ſapientiam in
decore tuo. Quia ſicut dicit̄. Jaco. iij. Iſta eſt ſapiẽtia
terrena animalis ⁊ dyabolica. His igitur premiſſis ⁊
omiſſis: dicamus ſolum de illuſtrata ſapiẽtia ſcilicet
vera ⁊ vana: diuina ⁊ mundana. Et dicamus ꝙ ſapiẽ-
tia eſt virtus per quam anime res ſapiũt prout debẽt
⁊ ſic ſapientia dicitur a ſapio. pis. quia res ei ſapiunt
prout ſunt. ſm̃ Bern. Uel a ſapore. quia iſta diſtigut
de ſapore ſeu de virtute ⁊ conditione rerum. Unde ec-
cleſiaſti. vj. dicit̄. ꝙ ſapientia ſm̃ nomen eius. ſapidã
habet ſcientiam. Et Bernar. dicit. Inueniſti inquit
ſapientiam ſi prioris vite peccata defleas. ſi huius ſe
culi deſideria paruipendas: ſi eternam beatitudinem
toto deſiderio concupiſcas: inueniſti ſapientiam ſi
horum tibi ſingula ſapiunt prout ſunt. Iſta eſt igitur
ſapientia proprie ſapida ſcilicet conſiderare et cogno
ſcere vnamquamq; rem ſm̃ ſuum valorem: et iſtam
ſapientiam proculdubio debemus habere. ipſamq;
ſi defuerit procurare. Etiam animalia bruta quodam
inſtinctu nature dãt nobis exemplum intendendi ſa-
pientie. ſciunt enim nociua fugere: remedia querere:
et contra pericula futura vtilia procurare. Nociua
dico fugere. Unde de apibus legimus qḋ ꝙ loca feti-
da fugiunt et dimittunt. Remedia querere ⁊ cetera.
Unde de ceruo legimus: qḋ ſi vulneratus fuerit. ye-
ptannum comedit: et de corpore ſagittam expellit.
De Cane etiam. qui gramen comedit. Et ſic humo
res corruptos euomit: et periculum euadit. Utia
etiam

etiam pcurare. Unde de formica videmus: ꝙ sapiēter illud in hyeme comedit quod in estate congregauerat. Idcꝫ legitur de mure auentano. ꝗ dicit marmota Et ideo ad considerandū istoꝝ sapientiā monet sapiēs Prouer. vj. Uade ad formicam o piger ꝛ considera vias eius: ꝛ disce sapientiam. Exēplo igit istoꝝ ꝗ sapiēs esse voluerit: vitiorum pericula precauebit: ꝛ si peccare eum contigerit. penitentie remedium adhibebit: ꝛ contra futura infortunia virtutum copiā cōgregabit ꝛ spūalia comoda pcurabit. Et sic dr̄. Prouer. x. Qui congregat in messe filius sapiēs est. ¶ Ubi aduerte ꝙ tria requirunt ad hoc: ꝙ sapiens possit qs esse. vicꝫ. Subiugatio ppꝛie affectionis. Emulatio moralis pfectionis. Uendicatio finalis saluationis. ¶ Primū pbat nomen subiectiuū filius. Scōm nomen coniunctiuum. congregat. Tertiuꝫ nomē refectiuū. in messe qꝛ pculdubio ad sapientem ptinet. Humiliter affect⁹ subiugare. fili⁹. Utiliter virtutes cōiungere. ꝛ cōgregat. Fertiliter premia reportare. in messe. ¶ Per primum vitia corriguntur. Per scōm merita colligunt. Per tertium premia eligunt. ¶ Dico primo ꝙ sapiētes debēt subiugare cordis affectionem: qđ ostendit cum dicit. fili⁹. Filius eīm est nomē timoris. obedientie. subiectionis ꝛ discipline. Filius eīm naturaliter est subditus pr̄i suo: ad denotandum ꝙ ille qui vult esse sapiens. debet se subijcere deo prelato ꝛ alijs maioribus. ꝛ affectionem cordis sui dꝫ ꝑ rationē frangere: et ipsam rationis legibus subiugare: sicut eīm dicit prouer. x. Filius sapiens letificat pr̄em. Et idō puer. xxiij. docet hominem esse sapientē ꝛ filiū dei. Audi fili mi ꝛ esto sapiens ꝛ dirige in via aīam tuam. Sequit Audi prēꝫ tuū ꝗ genuit te ꝛc. Null⁹ eīm ppꝛie pōt esse sapiens: nisi sit filius. i. nisi sit sub discipline regulis cōstitutus: ꝛ ideo ꝗ nulli volunt subesse. neqꝫ aliquibus legibus subiacere: ꝛ ppꝛie prudētie consentire. ꝛ sibi soli credere. nunqꝫ possunt esse sapientes. Talibus dr̄. Esai. v. Ue qui sapientes estis in oculis vestris: ꝛ corā vobisinetipsis prudentes. Isti sunt ꝑsumptuosi qui oīa volunt facere ꝓm proprium caput: ꝗ similes sunt freneticis: quib⁹ videt ꝙ ipsi vident mirabilia: ꝗuis penitus nihil videant: nec possibile est ꝙ aliud detur eis intelligere: ꝙ qđ in fantasia cōceperūt. Tales sunt multi ꝗuis nihil penitus sciant. ipsi tñ credūt se mirabilia scire: quinimo alioꝝ sapientiā solēt cōtemnere: ꝛ suam ꝗ nulla est solent alijs anteferre. Contra istud dicit. j. Corin. iij. Si quis vult sapiens esse in hoc seculo: stultus fiat vt sit sapiens. Et puer. iij. dicit. Ne sis sapiens apud temetipsuꝫ: ne innitaris prudentie tue sed sapientie tue pone modū. Dico igit: ꝙ ille ꝗ vult esse sapiens: dꝫ subiugare cordis elationem. Filius inquit. Et nota si vis ꝙ ad filium sapientem Pertinet.

Diligenter audire.
Dulciter assentire.
Supbe non sentire
Maiori obedire.
Cum bonis cōuenire.

Ista eīm quinqꝫ faciunt hominē sapientē. s. diligenter audire. Eccli. vj. Si dilexeris audire sapiēs eris. Idē consulit. Prouer. xxij. Fili mi inclina aurem tuam et audi ꝟba sapientum. Itē dulciter assentire. pertinet eīm ad sapientem nō repugnare omnibus que dicunt sed assentire his ꝗ fuerint rōnis. vñ Thob. iiij. Consilium a sapiente ꝑquire. ꝛ Eccli. iiij. Sapientia ꝛ scientia sensus ꝛ doctrina in ore sensati. Sequit. Non contradicas ꝟbo veritatis vllo modo. ¶ Item sapientis est superbe non sentire. Uñ Job. xiij. Utinaꝫ taceretis vt putaremini sapientes. ¶ Item sapientis est maiori obedire. de quo puer. xxviij. Qui custodit legem filius sapiens est: custodit legē inqt. i. ꝗ obedit legislatori. ¶ Itē sapiēs est cū bonis ꝯuenire. puer. xiij. Qui cū sapientib⁹ gradit sapiens erit. Et sic pcerto ꝗ ista quinqꝫ habuerit: fili⁹ sapiens erit. ita ꝙ de ipso poterit dici illud. ij. paral. ij. Bñdictus dn̄s ꝗ dedit dauid filiū sapientē ꝛ eruditū. Pꝫ igit ꝙ ad sapiētes ptinet subiugare cordis affectionem vel mentis elationem: filius inqt. ¶ Secundo dico ꝙ ad ipm ptinet emulare morum pfectionē. cōgregat inqt: qꝛ. s. aīalia prudentia cōgregant flores ꝛ mella sicut apes: ꝛ sicut herici⁹ cōgregāt poma. sicut formica ꝗ cōgregat grana. Congregare eīm est officiū sapientū. sicut dispergere stultoꝝ. Qꝛ vere si sapiētes esse voluerim⁹: debem⁹ flores gratiaꝝ: grana meritorum: poma ꝛ mella virtutū in persona ppꝛia cōgregare: cōgregat inqt. Uñ puer. vj. Uade inqt ad formicam o piger ꝛ disce sapientiam: ꝗ cum non habeat ducem: aut preceptorem: nec principem: parat in estate cibū sibi: ꝛ cōgregat in messe qđ comedat in hyeme. Et possum⁹ notare ꝙ sapiētes dn̄t cōgregare ꝛ accumulare in seipis Uirtutem.

Amoris.
Timoris.
Uigoris.
Doloris.
Fidelitatis.
Humilitatis.
Sedulitatis.
Taciturnitatis.
Patientie ꝛ stabilitatis.
Seueritatis.

Isti ergo aggregāt ꝟtutē amoris ꝛ dilectionis. qꝛ isti sunt ꝗ sicut dicit. puer. vij. Dicūt sapientie soror mea es. ꝛ prudētiā vocaui amicā meā. ¶ Itē ꝟtutē timoris ꝛ cōcussionis: qꝛ sicut dicit i. ps. Et puer. j. Principiū sapiētie est timor dn̄i. ¶ Itē ꝟtutē vigoris ꝛ durationis puer. xxiiij. Uir sapiēs fortis est vir doctus robust⁹ et validus. ¶ Itē ꝟtutē meroris ꝛ cōtritionis. Qꝛ sicut dicit. Eccles. vij. Cor sapiētis vbi tristitia. ¶ Itē aggregant ꝟtutem fidelitatis. ps. Testimoniū dn̄i fidele sapientiam ꝑstans paruulis. ¶ Itē virtutē hūilitatis: puer. xj. Ubi humilitas ibi ē sapientia. ¶ Itē ꝟtuteꝫ sedulitatis: qꝛ. s. sapientes sunt seduli ad obediēdum deo ꝛ ad mandata ipsius faciēdū. vñ. Exo. xxxv. Quis vr̄m est sapiens veniat ꝛ faciat quod dn̄s imperauit. ¶ Itē ꝟtutē taciturnitatis. Eccli. xx. Hō sapiēs tacebit vsqꝫ ad tp̄s. quinimo sicut dr̄. puer. xvij. Sstultus etiam si tacuerit sapiēs reputabitur. Naꝫ vt dr̄. Eccli. xxj. In corde sapientū os illoꝝ. ¶ Itē virtutē patiētie ꝛ stabilitatis: sicut dr̄. puer. xix. Si corripueris sapientem intelliget disciplinā. ꝛ Prouer. ix. Argue sapiētem ꝛ diliget te. ¶ Itē virtutē seueritatis. puer. xx. Dissipat impios vir sapiēs. Pꝫ igit: ꝙ ad sapiētē ptinet cumulare moꝝ pfectionē. cōgregat inqt. ¶ Tertio dico ꝙ ad sapientē ptinet vendicare vite saluationē: in messe inqt. Ille eīm ppꝛie est sapiēs ꝗ de pmissis suis scit bonā cōclusionem eligere: ꝛ ꝗ de opibus suis scit finem vtilē attingere ꝗ etiā de oīb⁹ ꝗ facit scit lucruꝫ ꝛ pmiū acqrere: ꝛ ꝗ ꝑ oēs vias quas tendit scit ad debitum portū ꝛ terminū puenire. Et pculdubio sapiēs est ille: ꝗ scit taliter ordinare se actus ꝛ affectus suos: ꝙ finem. terminū. portū cōclusionē ꝛ pmiū glīe paradisi nouit finaliter reportare ꝗ oīa ostendunt: qñ dicitur in messe. Messis. n. ꝗ est tp̄s in quo fit recollectio fructuū. ꝛ in quo agricola recipit pmiū ꝺ laboribus totius anni. signat paradisuꝫ in quo fructus glīe colligunt: ꝛ in quo labores hui⁹ vite remunerant. puer. vj. Cōgregat i messe vt comedat. Ista ē eīm messio multa: opari tñ pauci. Mat. xj. Qꝛ. s. soli sapiētes istā messeꝫ recolligūt: ꝛ ad istam pueniūt ꝛ attingunt. iuxta illud. puer. iij. Gliam sapientes possidebūt: stultoꝝ exultatio ignominia. Ista est eīm vltima ꝛ optima sapiētia: de ꝗ dr̄. Sap. vj. ꝙ ꝯcupiscentia sapientie deducet ad regnum perpetuuꝫ. Ista est clara ꝛ que nunqꝫ marcesset sapientia. Sap. ibidem. vj. Et sic patet quoniam sapiens proprie est ille: qui Attingit vite cōclusionem. Acquirit morum perfectionem. Deponit omnem presumptionem. Potissime autem talis sapientia requiritur in prelatis. Isti eīm qꝛ nō soluꝫ habēt re

gere ſe immo etiaꝫ alios neceſſe habent maiori ſapiē
tia illuſtrari. ſicut rex Salomon de ſeipſo dicebat. Ec
cleſ.ij. ſapientia inquit perſeuerauit mecum: ⁊ pre=
ceſſi ſapientia oēs q̄ fuerunt ante me in hierlm. ⁊ trā=
ſiui ad cōtemplandū ſapiam ⁊c. Et iō docet Sap.vj.
Si igiꝛ inquit delectamini in ſedibus ⁊ ſceptris ꝑpe=
tuis o reges ppli diligite ſapiam vt imꝑpetuū regne=
tis. Et circa hoc pones q̄cquid volueris de ſapientia
ſeu prudentia prelatoꝝ. Sic igiꝛ dico ꝙ eſt quedā ſapi
E entia v̄tuoſa. ¶ Sed adhuc dico ꝙ inueniꝛ ſapientia
vitioſa: ⁊ iſta eſt ſapientia mundana: q̄.ſ. pollent ho=
die ſapientes mundi. q̄ ſm doctrinam ſaluatoris. pru
dentiores filijs lucis in generatione ſua ſunt. Luc.xvj
Iſta eſt eñ ſapiētia q̄ ſtultitia eſt apud deū. j. Coꝝ.iij.
Et poſſumus notare ꝙ illa eſt ꝓprie ſtultitia multi=
plici ratione. videlicet. Quia.
Generat mentis elationem.
Inducit dei obliuionem.
Incendit fratrum deceptionem.
Peruertit rectam intentionem.
Procurat eternam damnationem.
Dico igiꝛ ꝙ mundi ſapia eſt mentis elationis gene=
ratiua. Ut cōmuniter eñ mundi ſapientes ſunt ſuꝑbi
⁊ ꝑ ſuꝑbia alios vilipendūt. vñ. j. Coꝝ. viij. Sciētia in
flat. charitas edificat. Exēplo bufonis q̄ oculos hꝫ lu
cidos ⁊ valde pulcros: ⁊ tñ ſuꝑ oīa aīalia iſtud eſt qd̄
magis faciliter ſe inflat. Ad denotandū ꝙ illi quoꝝ vi
ſus per mundi ſapientiā plus eſt clarus animus ꝑ ſu
perbiā facilius fit inflatus. Elementa eñ perſpicua ⁊
lucida habent motū ſuū a centro ad circūferentiam:
ſemꝑ eñ volunt ſuperius aſcendere: ⁊ etiam ſurſum
eſſe ſicut ptꝫ de aere ⁊ de igne. Sic illi q̄ lumine mūda
ne ſapientie ſunt fulgidi: vt cōmuniter ꝑ ſuꝑbiā ſunt
tumidi. ſemꝑ eñ volunt ſurſum ad eminentiā ferri: ⁊
alijs in oībus anteferri. Qd̄ bene aduertebat ſapiens
qui dicebat. Eccl'ſ. j. In multa ſapiētia multa eſt indi
gnatio: ⁊ q̄ addit ſcientiam addit laborem. Iſta igiꝛ
mentis elatiōis eſt generatiua. ¶ Deinde dico. ꝙ dei
obliuionis eſt introductiua. Cōſtat eñ ꝙ illi q̄ magis
ſunt in ſeculo ſapientes: ſunt dei ⁊ illoꝝ que ad ſalutē
pertinent amplius ignorantes. Ille eñ aues q̄ vident
clarius de nocte. vident obſcurius de die: ſicut ptꝫ de
bubone: ⁊ ſimilibus. Ad denotandū. ꝙ illi qui in no=
cte negotiorum mundi clarius vident. in die virtutuꝫ
ignorantius ſe habent. Hiere.iiij. Sapientes ſunt vt
faciant mala: bene auteꝫ facere neſcierunt. Breuiter
iſtud eſt hodie verum: ꝙ illi qui ſunt in mundi ſapien
tia clariores: ſunt in moribus deteriores. Aquila eñ ī
viſu eſt clariſſima. ⁊ tamen eſt in actibus impijſſima
⁊ crudeliſſima. Dracones habent oculos valde ſplen
dentes: ⁊ tamen ſunt in veneno valde nocentes. No=
ctiluca de nocte videtur lucere: ⁊ tamē in rei veritate
vermis eſt ſine decore: qui ad nihilum poteſt valere.
Reuera chariſſimi tales etiaꝫ ſunt qui oculos habēt
in ſecularibus clariores: ⁊ qui in nocte huius vite iu=
dicantur ſapientiores: quia ꝓcerto iſti hodie more aq̄
le ſunt crudeles ⁊ rapaces ⁊ iniurioſi: more draconis
autem inflāmati ⁊ ambitioſi: more etiā noctiluce ſunt
vermes viles luxurioſi ⁊ ignominioſi. Iſti igitur non
ſunt ſapientes. ſed magis inſipientes. Eſai. xliiij. Cō
uertens ſapientes retrorſum: ⁊ ſcientiam eoꝝ ſtultaꝫ
faciens. Iſta eſt ergo dei obliuionis introductiua.
¶ Denique dico: ꝙ iſta eſt oīs deceptionis machinati
F ua. Iſta eñ ſapientia ad nihil aliud ordinatur: ꝗ̄ ad
deceptionem ꝓximoꝝ. Iſta eſt ſapientia catti: qui de
nocte videt contra naturam animalium aliorum: nā
tota malicia ſua ad nihil aliō eſt niſi ad mures explo
randum ⁊ decipiendum: deuorandum ⁊ comedenduꝫ
Sic vere chariſſimi ſapientia mundanorum tunc op
tima dicitur quādo ſocios decipit: ⁊ cōtra ipſos frau
des atque malicias machinatur. tota enim ſapientia
talium ad nihil aliud vacat: ꝗ̄ ad alios decipienduꝫ
inuoluendum: ⁊ per vſuras deuorandum. Iſta eñ eſt
ſimilis lapidi qui dicitur optalius: qui portātis ocu=
los acuit. ita ꝙ clarius ſolito videt: circūſtantiuꝫ au=
tem oculos ita illudit: ꝙ cum alios videat. ipſe ab ali
is non videtur. ⁊ iſte eſt lapis qui dicitur hominē fa
cere inuiſibilem. Quia vere ſapientia mundi oculos
intellectus poſſeſſoris ſui ſolet clarificare. ſed circū=
ſtantes ſolet decipere ⁊ ꝑ diuerſas malicias obfuſca=
re. Alios enim vident: ⁊ ipſi ſunt inuiſibiles quia ſcꝫ
ipſi ſciunt quid faciunt alij: ⁊ intentio eoꝝ tot ⁊ tan=
tis malicijs palliatur: ꝙ a nullo ꝑcipitur aut videtur
Et de hoc dr̄ Iaco. iij. Non eſt hec ſapientia deſurſum
ſed terrena animalis ⁊ dyabolica. Uerūtamen iſtud ꝑ
experientiam ꝓbatur ꝙ illi q̄ ꝑ aſtutiam ſapiētie ſue
nō ceſſant alios decipere ī fine taliter decipiunꝛ: ꝙ de
pertinētibus ad ſalutem nihil cogitāt nec meditātur
ſicut dicitur. Ezec. xxviij. Sapientia tua ⁊ ſciētia tua
hec decepit te. Eſt igitur iſta ſapientia deceptionis
machinatiua. ¶ Inſuper dico: ꝙ iſta ſapientia eſt in=
tentionis perturbatiua. Perturbat eñ ⁊ peruertit in
iſtis rectam intentionem: quod patet: quia intentio
iſtoꝝ debet eſſe in eternis: ſemper tamen ponitur in
terrenis. Unde iſti ſunt filij agar qui exquiſierūt pru=
dentiam. Similes talpe que optime eſt ſapiens ad ſe
in terra regendum: ſed nō extra terram. Sic iſti in ter
renis ⁊ nō in ſpiritualibus ſunt ſapientes: quia ſicut
dr̄. Math. xj. Deus abſcondit hec a ſapientibus ⁊ pru
dentibus ⁊ reuelauit ea paruulis. ¶ Ultimo dico: ꝙ
talis ſapientia eſt damnationis ꝓcuratiua. tales eñ
facilius damnantur ꝗ̄ alij. ⁊ merito: quia quanto pl⁹
habēt de ratione: tanto cum peccant plus merentur
damnationem. ſicut enim dicitur. Lucc. xij. Seruus
ſciens voluntatem domini ſui: ⁊ nō faciens plagis va
pulabit multis. Et iō dr̄. Dañ. ij. ꝙ preceptum fuit ꝙ
interficerentur ſapientes babylonis. quia ſicut diciꝛ.
Rom. viij. Sapientia carnis mors. ſapientia autem
ſpiritus ⁊ pax ⁊ vita. Et ſic igitur patet: quomodo ſa
piētia mundi eſt damnatiōis procuratiua intentiōis
perturbatiua deceptionis machinatiua. dei obliuio
nis introductiua: mētis elationis generatiua. Suf=
ficit. Uide ſupra de prudentia: ⁊ infra de ſcientia.

Saturare. ſatiare

Nota ꝙ ſaturitas ideꝫ eſt: ꝙ repletio
de qua ſupra ſatis eſt factum. Et poſſumus notare ꝙ A
ſaturitas ſumitur in bono ⁊ in malo. Primo in malo
et ſic dico: ꝙ eſt ſaturitas. Guloſitatis. Crudelitatis.
Iniquitatis. Mundane ꝓſperitatis. ¶ Dico ꝙ eſt ſa
turitatis. guloſitatis. Et de iſta Prouer. xxv. Comede
quod ſufficit tibi ne forte ſatiatus euomas. ¶ Iteꝫ eſt
ſaturitas crudelitatis ⁊ iſta eſt illa: qua mali ſatianꝛ
de penis aliorum. Iob. xxxj. ſi nō dixerunt viri taber=
naculi mei: quis det de carnibus eius vt ſaturemur.
Qd̄ etiam pertinet ad detractores: qui recte ſatiātur
⁊ delectantur in diffamationibus alioruꝫ. de quibus
Iob. xix. Quare perſequimini me ſicut deus. ⁊ carni=
bus meis ſaturamini? ¶ Item eſt ſaturitas iniquita
tis: ⁊ iſta eſt illa qua mali ſe ſatiant vitijs ⁊ peccatis.
de qua dr̄. Ezc. xvj. Hec fuit iniquitas ſodome ſororis
tue. ſaturitas ⁊ abundantia panis. ocium ⁊ ſuperbia
vite. ¶ Item dico: ꝙ eſt ſaturitas mundane proſperi
tatis. ⁊ iſta eſt illa: qua diuites replentur bonis gau=
dijs huius mūdi: vicꝫ diuitijs temporalibus: delicijs
corporalibus. Iſta eſt quedam ſaturitas valde pericu
loſa ⁊ etiam cauſa multorum maloruꝫ. Iſta eñ talis
eſt que inflammat cordis affectionem. Inducit mētis
elationem. Contemnit dulcem deuotionem. Subuer
tit pacis quietationē. Excitat carnis corruptionem.
¶ Dico ꝙ iſta inflammat mentis affectionem. Sa=
turitas enim bonorum mundi ⁊ eorum repletio: ſem=
per portat ſecum deſiderium magis habendi pſalmi.
Manducauerunt ⁊ ſaturati ſunt nimis. deſiderium
eorum attulit eis. Quanto enim magis ſatiantur et
replentur: tanto magis ſunt inſatiabiles. ſemper eñ
creſcit venter auaricie. Prouerbiorum. xiij. Uenter
impioꝝ

Ayuntamiento de Madrid

implorꝝ inſatiabilis. Foliſinꝰ enim canũ nunꝗ̃ ad plenũ ſatiaṫ. ſic nec appetitus auarorũ. eſa.lvj. Canes impudentiſſimi neſcierunt ſaturitatem. ¶ Item dico quod iſta inducit cordis elationem. Satietas enim generat inflaturam. Sic vere mundi proſperitas generat ſupbiam. Oſe c.xiij. Saturati ſubleuauerunt cor ſuum et ſunt obliti mei. Nota lupus ſaturatꝰ nõ querit niſi ludere ſic nec iſti niſi mundi ludis ⁊ delicijs inhiare. et de deo penitus nõ curare. Nec.ix. Saturati ſunt ⁊ impinguati abundauerunt in delicijs. ¶ Itẽ dico ꝙ iſta contemnit omnẽ deuotionem. Ruſticus enĩ nimis ſaturatus groſſis cibarijs minꝰ de ſapore inuenit in delicatis. Sic illi qui groſſis mũdi bonis ſaturanṫ nũꝗ̃ in bonis delicatis ⁊ ſpiritualibus delectantur. Prouerbio.xxvij. Anima ſaturata calcabit fauum. ¶ Itẽ ſubuertit pacis quietationem. Sicut enim ille qui eſt ſatiatus ⁊ plenꝰ ſolet pati eructuationes ⁊ moleſtias in ventre. Sic ille qui plus debito in diuitijs ſatiatur penas ſollicitudines ⁊ controuerſias ſuſtinet in mẽte Eccſ.v. Saturitas diuitis nõ ſinit dormire eũ. ¶ Itẽ iſta excitat carnis corruptionẽ. Unde Hiere.v. Saturaui eos ⁊ mechati ſunt ⁊ in domo meretricis luxuriabantur. Et ſic dico quod ſaturitas proſperitatis facit multa mala. ⁊ ita patet ꝙ ſaturitas multipliciter ſu-

B mitur in malo. ¶ Sed adhuc dico ꝙ ſaturitas multipliciter ſumitur in bono. ⁊ ſic dico ꝙ ſaturitas bona multiplex eſt. Deus enim ſatiat bonos. Spirituali deuotione. Sacramentali refectione. Temporali afflictione. Eternali conſolatione. ¶ Satiat inquit eos deuotiõe ſpirituali. Unde in ps. De petra melle ſaturauit eos. Itẽ ſatiatꝰ eos refectione ſacramentali ps. Pluit illis manna ad manducandum. ⁊ pane celi ſaturauit eos. Item ſatiat eos temporali tribulatione. Job.x. Non leuabo caput ſaturatus afflictione et miſeria. Item ſatiabit illos eternali conſolatione ſcilicet voluptate glorie paradiſi De quo. Luce.vj. dicitur. Beati qui nũc eſuritis quia ſaturabimini. Et dauid dicebat in pſalm. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Illa eſt igitur vera ſatietas. quia dum viuit homo nunꝗ̃ repletur cor humanum. Iuxta illud Eccleſiaſtes.j. Non ſaturatur oculus viſu. nec auris auditu. Sed tunc erit perfecte ſaturatus; quando dominus qui infinitus eſt ſatiabit hominem de ſeipſo. Tunc dicitur illud in pſam. ſcilicet Edent pauperes ⁊ ſaturabuntur. ⁊ laudabunt dominum qui requirunt eũ. viuent corda eorum in ſeculum ſeculi. Sufficit Uide ſupra de replere

A
Scandalum Scandalizare.

Nota quod proprie ſcandalum eſt illud quod eſt cauſa vel occaſio ruine. Scandalizare autem nihil aliud eſt ꝗ̃ aliquid offendere vel cauſam ſeu occaſionẽ ruẽdi accipere vel habere. Et eſt proprie ſcandalum idem quod obex obſtaculum ſeu offendiculum. Et ſic dico quod ſcandalum poteſt intelligi ſpiritualiter illud quod in via morum nos facit cadere vel errare. Unde nota quod inuenitur ſcandalum.

Cruoris.	Scandalum cruoris eſt
Timoris	peccatum infidelitatis
Amoris.	ſcilicet cultus idolorũ
Tentationis.	vel defectus credendi
Locutionis	Ipſa enim idola erant
Operationis	alijs in ſcandalum et
Predicationis.	ruinam Exod i.xxiij.
Conuerſationis.	Si ſerуieris dijs eorũ
Oppoſitionis.	erit tibi in ſcandalum.

Chriſtus enim et crux iſto modo dicuntur ſcandalum cruoris. inquantum iudei nolẽtes credere offenderũt in iſtum. ſicut in quendam lapidem quem pedibus cõcuſſiſſent. propter quod a fide ceciderunt. et per obſtinationem retrorſum corruerunt. Unde.j. Petri.ij. dicitur. quod Chriſtus non credentibus factus eſt lapis offenſionis ⁊ petra ſcandali. Unde.j. Corinthiorũ.j. dicitur. Predicamꝰ chriſtũ crucifixũ iudeis quidẽ ſcandalum gentibus autem ſtultitiam. Et ſic dico ꝙ ydola fuerunt ſcandalum fatue eis credẽdo: xps vero ſcãdalum eſt ipſi fatue denegando. ¶ Scandalum timoris eſt quando per timorem aliquis corruit in peccatum: ſicut fecerunt diſcipuli: qui ꝓpter timorem mortis vel fugerunt vel Chriſtũ negauerũt. De quo. mat. xxvj. Omnes vos in hac nocte ſcandalum patiemini in me. ¶ Scandalum amoris eſt: quãdo amor alicuiꝰ rei eſt alicui cauſa peccati. Unde.j. Regum.xviij. dixit ſaul de Michol filia ſua quam diligebat dauid. Dabo inquit ſibi vt fiat ei in ſcandalum. ¶ Scandalum tẽtationis eſt: quando tentatio vel ſuggeſtio dyaboli. vel etiam peccatoris eſt cauſa vel occaſio delinquendi. Unde de talibus tentationibus dicit dauid in ps. loquens de demonibus di. Iuxta iter ſcandalum poſuerunt mihi. ¶ Scandalum locutionis eſt quando ex verbis alicuius accipit homo occaſionem peccandi. Unde de incaute loquentibus dicitur. Eccli.xxvij. Nouiſſime peruertit os ſuum ⁊ in verbis ſuis dabit ſcandalum. ¶ Scandalum operationis eſt: quando ex operibus alicuius alij ſcandalizantur. ⁊ ad peccatum vel ad malam operationem inuitantur. De quo Mala.ij. Uos autem ſcandalizaſtis plurimos in lege irritum feciſtis pactum leui. Et loquitur malis ſacerdotibus: quorum mala opera ſunt ſcandalum aliorꝝ ⁊ de his poteſt intelligi illud. Mathei.v. Si manus dextera tua ſcandalizat te: eijce eam ⁊ proijce abs te. Manus enim dextera eſt ille. ad cuius opera debemꝰ habere exemplum. ſed ſi iſte male operando ſcandalizat te. eijce eum: ⁊ dimittet te. Iuxta illud Mat.xxiij. Que autem faciunt nolite facere. ¶ Scandalum predicationis eſt. quando doctor vel predicator bene docet ⁊ male operatur: inde ſcandalum in populo generatur: qui magis ad opera ꝗ̃ verba attendens: male faciẽdi autoritatem ſumit: et benefaciendi doctrinam contemnit. Ita tales doctores ⁊ predicatores ⁊ ſibi ⁊ alijs occaſio ſcandali fiunt. contra illud Eccleſiaſt.j. Non ſcandalizeris in labijs tuis. ¶ Scandalum conuerſationis eſt quando ex mala conuerſatiõe maiorum redũdat malum exemplum ad oculos ſubditorum. ⁊ de hoc poteſt dici illud Math.v. Si oculꝰ tuꝰ ſcãdalizat te. erue eum ⁊ ꝓijce abs te. Oculus enĩ dirigit corpus. ⁊ idẽ oculus noſter eſt ille cuiꝰ cõuerſatio ⁊ diſcretio debet eſſe operis noſtri exemplariter directiua ꝙ ſi propter malam conuerſationem ſcandalũ operationis prebeat. non debet imitari: ſed ab eius conſortio ſeparari. ¶ Scandalum oppoſitionis eſt quando aliquis per duriciam mentis ita omnibus indebite ſe opponit quod alijs eſt ſcandalum faciendi aliquod bonum. Et ſic chriſtus dicens ſe crucifigendum dixit Petro dicenti Abſit a te domine nõ erit tibi hoc reſpondit. Mat.xvj. Uade retro ſathana ſcandalum mihi es. Iſtis ⁊ alijs multis modis ſumitur ſcandalũ. ſed quocunꝗ̃ modo ſumatur eſt malum facere vel prebere. ſiue ſit in verbis vel in operibus. ⁊ in factis Quia ſicut dicit ſaluator. Math.xviij. Qui ſcandalizauerit vnũ de puſillis iſtis qui in me credũt expedit ei vt ſuſpẽdaṫ mola aſinaria in collo eius ⁊ demergatur in mare. Sufficit. Uide ſupra de ruina ⁊ de cadere.

Scelus.

Nota ꝙ ſcelus accipitur pro quocunꝗ̃ enormi vitio vel peccato. Et ideo ſcḋm diuerſitatem mortalium peccatorum. potes diſtinguere varietatẽ ſcelerum ⁊ immanium delictorum. Uide vbi ſ. agitur de peccato ſiue generaliter ſiue particulariter.

Scindere. ſciſſura.

Nota ꝙ ſciſſura nihil aliud eſt ꝗ̃ diuiſio alicuius continui Et poteſt accipi in bono et in malo. Unde nota ꝙ breuiter loquendo in ſcriptura inuenitur pluribus modis ſciſſura videlicet. Sciſſura Contritionis Confeſſionis Afflictionis. Compaſſionis. Diuiſionis. Damnationis. ¶ Eſt dico ſciſſura contritionis. Contritio enim habet virtu-

Ayuntamiento de Madrid

tem inſciſſiuaꝫ. Res eñ inſciſſiue dant a medicis ad
compacte materie diſſolutionem ⁊ ad habilitanduꝫ
eam ad expulſionem. Sic vere contritio materiaꝫ vi-
tiorum in corde per obſtinationem compactam inſci
dit et diſſoluit. ⁊ ad expulſionem confeſſionis ipſam
habilitat et diſponit. Et de hoc Joelis. ij. Conuertimi
ni ad me i toto corde ⁊c. ⁊ ſcindite corda veſtra. ¶ Itē
dico quod eſt ſciſſura confeſſionis. Membrum enim
quādoqꝫ ſcinditur. vt malus humor ibi contentꝰ exte
rius expellatur. Sic vere homo cū gladio lingue ſeip
ſum per confeſſionem ſcindit ⁊ aperit. ⁊ ſic humor vi
tiorū exit. ⁊ iſta eſt ꝓpria ſciſſura veſtimētorū de qua
fit totiens mentio in ſcriptura. Ueſtes eñ opimentū
vitiorū ſignificant que tūc tēporis ſcindūtur quādo ꝑ
confeſſionem apparent ⁊ aperiuntur. Job. ij. Sciſſis
veſtibus ſparſerunt puluerem ſuper caput ſuuꝫ. Ubi
aduerte ꝙ iſti debent. Tollere omnem excuſationem
Sparſerunt. Cernere mortis reſolutionem. puluereꝫ.
Demere cordis exaltationem. ſuper caput Unde. iiij.
Regū. xix. dicit. ꝙ audiēs. Ezechias minas ſennache
rib. ſcidit veſtimenta ſua ⁊ indutus eſt ſacco. ¶ Item
dico quod eſt ſciſſura afflictionis ſeu correctiōis. Fer
rum enim ⁊ lapis ⁊ pannus ſcinduntur vt ad aliqua
opera adaptentur. per ſciſſuram enim amouent ſuꝑ-
flua que niſi ſcinderētur ⁊ tollerētur nunꝙ debito mo
do prepararent vel ad opera congrue aptarētur. Sic
vere ad hoc ꝙ homo ſit bene diſpoſitus in moribus ⁊
aptatus neceſſe eſt ꝙ per correctionem ⁊ tēperantiaꝫ
ſit a cunctis ſuperfluis preſciſſus ⁊ totaliter reſecatꝰ
Et de hoc Eccles. iij. Tempus ſcindendi ⁊ tempus cō
ſuendi. ¶ Item dico quod eſt ſciſſura compaſſionis.
Sicut enim arbores in eſtate ſcindunt vt liquor intus
latitans diſtilletur. ſicut patet de balſamo de vinea et
de thure. Sic vere dolor aliene miſerie debet nos per
compaſſionem ſcindere. ita quod liquorem beneficio
rum debemꝰ alijs diſtillare. Abacuc. iij. Fluuios ſcin
des terre. viderunt te ⁊ doluerūt montes. Quod bñ fi
guratur. zacha. xiiij. vbi dicitur. Scindetur mons oli
uarum ex media parte ſui. Mons oliuarū eſt vir mi
ſericors qui tunc tēporis ſcinditur quādo cōpaſſione
confoditur. ⁊ ad adiuuandum miſeros aperitur. Qđ
figuratum eſt in velo templi. qđ xp̄o moriente ſciſſum
legitur fuiſſe Math. xxvij. Quia corda miſericordiuꝫ
et piorum ſcinduntur ⁊ penetrātur in miſerijs aliorū
¶ Item eſt ſciſſura diuiſionis ſeu diſſenſionis. Quā-
do eñ aliqua res ſcinditur tūc vna pars ab alia ſepa-
ratur. Sic quādo diſcordia aliquos ſcindit tunc vnuꝫ
ab amore alterius ſeparat et ſeiungit. j. Corinthi. xj.
Conuenientibus vobis in eccleſiam dei audio ſciſſu-
ras eſſe inter vos. Et talis ſciſſura diſcordie partiali-
tatis et inuidie multum eſt hodie in eccleſia et in re-
ligione. Quod figuratum eſt tertij. Regum. xj. vbi di-
citur quod abdias propheta ſcidit pallium ſuum in
xij. partes. et vnam partem ſolum dedit Salomoni.
Ad denotandum quod deus ſcindebat et diuidebat
regnum Salomonis et quod vna ſola pars ſuis he-
redibus remanebat. Quia proculdubio chariſſimi
regnum Salomonis et pallium abdie. hoc eſt dictu
eccleſia chriſti ⁊ religio ſciſſa eſt hodie in multas par
tes. non enim eſt ibi vnitas vel continuitas concor-
die vel amoris. ⁊ ideo vix duodecima pars remanet
Salomoni pacifica. Quia procerto de nobis vix duo-
decimus inuenitur quod ſit pacificus aut modeſtus,
aut qui ſit a ſciſſura diſcordie et partialitatis aut in
uidie alienꝰ. Ideo dyabolus poteſt dicere illud quod
dictum eſt roboam tertij. Regum. xiiij. Scidi regnuꝫ
domus dauid et dedi tibi. Iſta igitur eſt ſciſſura diui-
ſionis. ¶ Item dico quod eſt ſciſſura damnationis.
Membra enim ſcinduntur ſceleratis ad penam. Et
ad punitionem talis eſt ſciſſura damnatoruꝫ qua ſci-
licet anima ſcinditur et affligitur diuerſis tormentis
qua etiam ſcinditur et diuiditur a conſortio beatoruꝫ
de qua ſciſſura poteſt dici illud quod dictum eſt. Da-
niel. xiij. Ecce angelus ſtat euaginato gladio. ⁊ acce
pta ſentētia ab eo ſcindet te medium Iſtud autem de
ſciſſura pene eterne intelligitur qꝛ cōſtat ꝙ ſenes qui
bus hoc dictum eſt. non fuerunt per angelum corpo-
raliter ſciſſi. ſed propterea lapidati. Sciſſura ergo ſi-
cut patet accipitur multis modis. Et ſic ſufficit.

Scire. ſcientia.

Nota ꝙ ſcientia multi-
plicit accipit. Inuenit et
ſcientia Diuina que eſt ſuperior Mundana que ē in-
ferior. Sp̄ualis que eſt interior Scripturalis que ē ex
terior. ¶ Dico ꝙ deus habet ſcientiam inſcrutabilē.
Mundus habet ſcientiam variabilem. Iuſti habent
ſcientiam ſpiritalem. Scriptura habet ſcientiam in
finitam. ¶ De ſcientia diuina dicitur. Romanorum.
xj. O altitudo diuitiarum: ſapientie ⁊ ſcientie dei ꝙ̄
incomprehenſibilia ſunt iudicia eius ⁊c. De ſcientia
mundana dicitur Hieremie. x. Stultus factꝰ eſt om-
nis hō a ſcientia ſpiritali dr̄. j. Theſ. iiij. Sciat vnuſ-
quiſqꝫ vas ſuum poſſidere in ſanctificatione ⁊ honore
De ſcientia ſcripturali dicit Joh. vij. Quomodo lite
ras ſcit cum non didicerit. His igit p̄miſſis ⁊ omiſ
ſis dicamus ſolū de ſpirituali ſcientia que nihil ali-
ud eſt ꝙ̄ diſcretio vel prudentia per quam ſcꝫ ratio il-
luminatur ad cognoſcēdum bonum a malo ⁊ verum
a falſo. ⁊ ad ſciendum quid agendum ⁊ quid dimittē
dum ⁊ quid credendum ⁊ quid refutandum. ⁊ cetera
ſimilia Quia breuiter iſta eſt vera ſcientia per quam
ſciunt celeſtia. ⁊ appetuntur deus ⁊ ſancti vt diligan-
tur virtutes vt acquirantur. terrena vt contemnant
dyabolus ⁊ peccatum vt fugiantur. infernus ⁊ pecca
tum ⁊ tormentuꝫ vt caueantur. Iſta enim omnia ſunt
ſcienda ⁊ per veram ſcientiam cognoſcenda. Quia
ſicut dicit Luce primo Data eſt ſcientia ſalutis plebi
eius in remiſſionem peccatorum. Illa eſt enim vera
ſcientia per quam cognoſcuntur principia et media
et concluſiones. ¶ Cum igitur per iſtam cognoſcunt
pricipia rerū. ſ. deꝰ ⁊ illa q̄ de deo ſūt credēda. Iuxta il
lud. pſ. Scitote qm̄ dominus ipſe eſt deus. Item me
dia ſcꝫ illa bona que facienda ſunt ⁊ mala que ſunt vi
tanda. Eſai. vij. Sciat reprobare malum ⁊ eligere bo
num. Item concluſiones. ſcilicet bonoꝝ premia ⁊ ma-
lorum ſupplicia. j. Johis. iij. Scimus quoniam trāſla
ti ſumus de morte ad vitam. Dico: ꝙ iſta eſt vera ſciē
tia: ⁊ ꝙ nulla alia debet dici ſcientia. nec ſapientia re
putari. Et ideo iſtam ſcientiam dat deus amicis ſuis
Exemplo patriſfamilias qui libenter docet filiuꝫ ali
quem ſecretum punctum per quem proficere poteſt ⁊
valere. Unde. Sapientie. x. di citi [illegible] eduxit
dominus per vias rectas. ⁊ oſtendit illi regnum celo
rum. ⁊ dedit illi ſcientiam ſanctoruꝫ. Scientia enim
ſanctorum eſt ſcientia ſcripture ⁊ ſpiritalis ſapientie
⁊ doctrine: per quam. ſ. deus cognoſcitur: ⁊ per quam
cognitus diligitur. per quam etiam dilectus acquiri-
tur ⁊ habetur. Et ad hoc ipſemet nos excitat in ſcriptu
ra di. Hieremie. ix. Non glorietur ſapiens in ſapiētia
nec fortis in fortitudine ſua nec diues in diuitijs ſuis
ſed in hoc glorietur qui gloriatur noſſe me: quia ego
ſum dominus. Ut ſic cuilibꝫ noſtrū dicat illud. Mar.
xiij. Uobis eſt datum ſcire myſterium regni dei. Ubi
aduerte ꝙ iſta ſcientia etiam conſiderat hic quantuꝫ
ad principium quantum ad medium. ⁊ quantuꝫ ad ter
minum. Iſta eñ interius influitur. exterius diffundi
tur. ſuperius refunditur. Influitur dico iterius ꝑ ani
morum inſpirationem. Uobis inquit datum eſt. Dif
funditur exterius ad ſecretoruꝫ reuelationē. ſcire my
ſteriū. Refundit ſuperiꝰ ad diuinoꝝ cōtemplationeꝫ
Regni dei. ¶ Dicamus ergo primo: ꝙ iſta ſcientia a
domino ſolet ꝓcedere. Uobis inquit datum eſt. Item
iſta ſcientia ex ſp̄ali dato diuino habet. quia ad ipſaꝫ
homo nunꝙ attingeret niſi hoc deus deſuper ſibi da
ret. Etenim ſuper poſſibilitatem nature eſt ſcire qđ
pertinet ad ſalutem. Uobis inquit datum eſt. Sap. x.
Dedit illi ſciētiā ſctōruꝫ. honeſtauit eū in laboribꝰ vn

Iaco. ſ

Ayuntamiento de Madrid

Jaco.j.Oē datum optimuꝫ ⁊ oē donum ꝑfectū de ſurſum eſt deſcēdens a patre luminū.Sequit.Scitis fratres mei dilectiſſimi.Et illud.Lu.j.Ad dandā ſcientiam ſalutis plebi eius in remiſſionem.⁊c.Qd eſt contra alias ſcientias:⁊contra illos q̄ in alijs ſcientijs occupant:que.ſ.dant non a deo ſed a mundo:q̄les ſunt hodie eccleſiaſtici ⁊ ꝑlati: q̄ libentius ſe occupant in ſcientijs humanis q̄ diuinis.q̄bus dr.Oſee.iiij.Quia tu ſcientiaꝫ repuliſti repellam te ne ſacerdotio fungaris mihi.Non ſic qꝛ eſt ꝓpꝛie ſcientia eccleſiaſticoꝛuꝫ Uobis datum inq̄t.Dan.j.c.Danieli dedit deus ſcientiam ⁊ diſciplinā.Jſta ergo a dn̄o ſolet ꝓcedere.

¶Secundo dico:ꝙ iſta ſcienta cūcta bona ſolet oſtēdere.ſcire inq̄t myſteriū.ſ.ſalutis nr̄e:⁊ generalit̄ oīa que pertinent ad ſalutem.⁊ que neceſſaria eſt nos ſcire.Nota ergo ꝙ per iſtam ſcientiam nos debem⁹ ſcire multa.ſ.Carnis ꝓpꝛie fragilitatem.
Uite labilitatem.
Moꝛtis neceſſitatem.
Judicij aſperitatem.
Reſurrectionis integritatem.
Dei eternam autoꝛitatem.
Dei aſperam ſeueritatem.
Culpe damnoſitatem.
Celi eternam felicitatem.
Laudis diuine iocunditatem.
Coꝛdis deuotam humilitatem.
Tenere mundiciam ⁊ caſtitatem.
Habere honeſtatem.
Sufferre paupertatem.
Parati pati aduerſitatē.
Diſcere ſapientiaꝫ.
Conſolari alienam calamitatem.

Dico ergo chariſſimi:ꝙ iſta ſunt ſcienda ⁊ eterne memoꝛie cōmendanda. Sciamus igit̄ carnis ꝓpꝛie fragilitatem.pſ.Sciant gētes qm̄ homines ſunt.⁊ Eſai.liij.Uidimus eum virum doloꝛum ⁊ ſcientē infirmitatem.Quod eſt cōtra illos q̄ vilitateꝫ ꝓpꝛie cōditionis ignoꝛantes ad ꝓphana ⁊ inutilia ſcienda: oēm curā:oēm laboꝛē.oēm tꝑis curſum cōferunt.Contra quos bern̄.in meditationib⁹ dicit. multi multa ſciūt ⁊ ſeipſos neſciunt. ¶Jtem ſciamus moderne vite labilitatē.ij.Reg.j.Sciebā .n. ꝙ viuere nō poterat poſt ruinam.Et in.pſ.Notū fac mihi dn̄e finē meū vt ſciā quid deſit mihi.ecce mēſurabiles poſuiſti dies meos ⁊ ſubſtantia mea tanq̄ nihilū ante te. ¶Jteꝫ ſciam⁹ future moꝛtis neceſſitatē.Job.xxx. Scio ꝙ moꝛti trades me vbi conſtituta eſt domus oīum viuentiū. Jteꝫ ſciamus futuri iudicij aſperitatē.Job.xix.Fugite a facie gladij.qm̄ vltoꝛ iniquitatū gladius eſt: ⁊ ſcitote eē iudiciū. ¶Jtē ſciam⁹ future reſurrectionis integritatem. Job.xix. Scio ꝙ redēptoꝛ meus viuit:⁊ in nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſum ⁊ in carne mea ⁊c. ¶Jtem ſciam⁹ dei eternā autoꝛitatē. Deut.iiij.Scito ⁊ vide qm̄ dn̄s ipſe deus. ¶Jtem ſciamus dei aſperam ſeueritatē.Job.xj.Uerebar oīa opera mea. ſciēs ꝙ non parceres delinquenti. ¶Jtem ſciam⁹ culpe cōmiſſe damnoſitatē.Hier.ij.Scito ⁊ vide quia malum eſt ⁊ amarum reliquiſſe te deū tuum ⁊ non eſſe timoꝛem eius apud te. ¶Jtem ſciamus eternam celi felicitatem. Unde.j.Job.iij.Scimus qm̄ cuꝫ apparuerit ſimiles illi erim⁹. ¶Jtē ſciamus laudis diuine iocūditatem.Quia ſicut dicitur in.pſ. Beatus populus qui ſcit iubilationem. ¶Jtem ſciamus coꝛdis deuotam humilitatē.Phil.iiij.ca.Scio humiliari. ¶Jtē ſciamus ſeruare mundiciam ⁊ caſtitatem.j.Theſ.iiij Sciat vnuſquiſq; vas ſuū poſſidere in ſanctificatione ¶Jtē ſciamus ſanctimoniā ⁊ honeſtatē.Un̄.j.Thim.iij.Scias quomodo opoꝛteat te in domo dei conuerſari. ¶Jtem ſciamus ſufferre inopiam ⁊ paupertatē. Ad Philip.iiij.Scio abundare ⁊ penuriam pati. ¶Jtē ſciamus pati miſeriam,⁊ aduerſitatem .Ro.v. Scientes qꝛ tribulatio patientiā opat̄. ¶Jtē ſciam⁹ diſcere ſapientiam ⁊ veritatem. Col.iiij.Sciatis quō vos opoꝛteat vnicuiq; reſpondere. ¶Jtem ſciamus conſolari omnem alienam calamitatem.Unde Eſai.l.Dedit mihi dominus linguam eruditam vt ſciam ſuſtinere euꝫ qui lapſus eſt verbo.Ex iſtis chariſſimi conſtat myſterium ſalutis quod diuina ſcientia facit ſcire. Scire inq̄t myſterium.Dan̄.j.Danieli myſterium ꝑ reuelationem reuelatum eſt.Dico ergo:ꝙ iſta ſcientia res ſecretas ſolet oſtendere. Scire inq̄t myſterium. ¶Tertio dico ꝙ iſta ſcientia res celeſtes facit appetere.Regni inquit dei.Per iſtam em̄ ſciētiam naturalia contemnunt̄: ⁊ celeſtia recognoſcūtur: ⁊ cognita appetūt̄.Regni inq̄t dei.Unde illud Sap.x.Oſtendit illi regnum dei ⁊ dedit illi ſcientiam ſanctoꝛum.Sic ergo patet:ꝙ ſcientia ſpūalis habet ſuū terminum in celeſtibus ⁊ ſupernis:ſuum mediuꝫ in moꝛalibus ⁊ mundanis.ſuum pꝛincipium in ſupernaturalibus ⁊ diuinis.Uide ſupꝛa:de Sapiētia:⁊ Prudentia:⁊ infra de ſcriptura.Et ſic ſufficit. C

Scribere. ſcriptura.

Nota breuiter ꝙ ſm̄ diuerſitatem libꝛoꝝ:inueniur diuerſitas ſcripturarum: A

¶Sic dico ꝙ inuenit̄ in ſancta ſcriptura Scriptura

Sapientie.	Prima ſcribit̄ liber mandatoꝝ.
Preſcientie.	Scd̄a ſcribit̄ liber ſecretoꝝ.
Apparentie.	Tertia ſcribitur liber meritoꝛuꝫ
Recoꝛdantie	Quarta ſcibit̄ liber animoꝛum.
Jniuſtitie	Quinta ſcribit̄ liber vitioꝛum.
Affluentie.	Sexta ſcribit̄ liber p̄mioꝛum.

¶Dico ergo ꝙ eſt ſcriptura ſapiētie: q̄ ſcribit̄ liber mādatoꝝ.Et iſta eſt ſcriptura ſacra:i qua.ſ.deus ſcripſit omnia illa mandata:que ſunt vtilia ad ſalutem. Jſta em̄ eſt ſicut tabule teſtamenti:in quibus ſcripſit nobis teſtatoꝛ noſter deus q̄cquid vult ꝑ nos heredes ſuos ſalubꝛiter adimpleri.Figurata in duabus tabulis legis que erant ſcripte digito dei ex vtraq; parte: ſcilicet in veteri ⁊ in nouo teſtamento digito diuine īſpirationis extitit exarata. ⁊ ꝑ ipſum deum hominibus diuulgata.Exo.xxxij.Jteꝫ.ij.Thimo.iij. Omnis ſcriptura diuinitus inſpirata vtilis eſt. Jſta eſt ſicut arboꝛ plena floꝛibus.campus plenus frugibus pratū plenum graminibus.hoꝛtus plen⁹ fructibus. Quia ꝓcerto chariſſimi in iſta arboꝛe. in iſto campo. ī iſto hoꝛto.in iſto prato inueniunt̄.
Floꝛes bonoꝛum exemploꝛum.
Fruges bonoꝝ documentoꝛum.
Herbe ſalubꝛium ſacramentoꝛum.
Fructus vtilium pꝛemioꝝ.

Et ideo ſunt apes de herbis ⁊ arboꝛibus floꝛes q̄ſq; amaros quandoq; dulces ſolent colligere:quibus ſolent mel conficere ⁊ componere.Animalia etiam que ſolent in pratis paſcere.nunc herbas ſuaues ⁊ dulces nunc aſperas ⁊ amaras ſolent cōedere:homines etiā inter fructus ſolent eligere quoſdam ꝓ cibo:quoſdaꝫ pꝛo medicina ſolent ſumere.Sic vere nos debem⁹ ad ſacram ſcripturam ire: ⁊ ibi diuerſitatem floꝛum fructuū ⁊ herbaꝝ.i.varietatem diuerſaꝝ ſententiaruꝫ ⁊ autoꝛitatū videre quaꝝ.ſ.quedam ſunt dulces:ꝑ pꝛomiſſiones pꝛemioꝝ:quedam ſunt amare:per comminationes toꝛmentoꝛum:⁊ inde recipere.vt mel deuotionis pꝛo nobis:⁊ mel doctrine ꝓ alijs conficiatur ⁊ ad cibum ⁊ medicinam anime conſeruetur. Simus igitur ſicut illi de quibus dicit̄ Actu.xvij. Qui ſuſceperūt verbū dei cū oī auiditate quotidie ſcrutantes ſcripturas.Jſta eſt fons ⁊ fluuius aque vite. Et dico,
Fons ſuauiſſimus.
Fons ameniſſimus.
Puteus pꝛofundiſſimus.
Fluuius cōmuniſſimus.

Jn fluuio em̄ ſunt diuerſe ꝑtes ⁊ diuerſa loca: quoꝝ q̄dā ſunt ſatis parua:q̄dā ꝓfunda valde:q̄dā ex toto ī attigibilia.ſic & ī ſcꝑtura ſūt loca parua ꝓ ſimplicib⁹

loca ꝓfunda: ꝑ ſapientibꝰ: loca inattingibilia ꝑ de ſe preſumentibꝰ. Ūn̄ Greg. in ꝓlogo mora. dicitꝙ ſacra ſcriptura fluuius eſt: in quo agnꝰ ambulat ⁊ elephas natat: quaſi diceret: ibi inuenit agnus. ideſt ſimplex in quo pōt ꝓficere. Ibi etiaꝫ inuenit elephas. i. q̇cūꝙ magnus doctor qd̓ nō pōt attigere: ⁊ in quo ipm̄ oporteat dubitare. Quia ſicut Hug. dicit d̓ archa Noe in primo libro. Scriptura liber eſt vite: cuius origo eterna. cuius incorporalis eſſentia: cuiꝰ cognitio vita: cuius ſcriptura indelebilis. cuiꝰ aſpectus deſiderabiľ. cuius doctrina facilis. cuius ſcientia dulcis. cuius ꝓfunditas inſcrutabilis. cuius verba innumerabilia. vnum tñ verbuꝫ ſunt oīa. Iſte fluuius figuraꝛ Ezech. xlvij. vbi dicit: ꝙ angelus menſus eſt aquas redundātes a latere dextro ⁊ duxit eum per aquam vſꝙ ad talos. Item menſus eſt ⁊ duxit eum vſꝙ ad genua. Item menſus eſt ⁊ duxit eum vſꝙ ad renes. Itē menſus eſt torrenteꝫ ⁊ non potuit ꝑtranſire: q̄ intumuerūt aque ꝓfunde torrentis qui non pōt ꝑuadari. Reuera cariſſimi iſte ſunt aque: ⁊ torrens ſacre ſcripture: que a latere dextro ipſius xp̄i. i. ab ipſo pectore mētis diuine originem habuerūt. Iſtas em̄ mēſurat angelus teſtamenti xp̄s: vni dans vnum talentum. alij duo. alteri quinꝙ. vnicuiꝙ ſ̄m ꝓpriam virtutem. Math. xxv. et inde eſt: ꝙ quidam ibi currunt vſꝙ ad talos. q̇ inueniunt ſenſum lr̄alem: q̇dam vſꝙ ad genua. q̇ inueniunt ſenſum allegoricum: quidaꝫ vſꝙ ad renes q̇ inueniūt ſenſum moralem: quidam enim inueniunt torrentem ita ꝓfundum ꝙ non pōt ꝑuadari. ⁊ iſti ſunt qui volūt inquirere illud qd̓ tranſcendit capacitatem naturalē. Ūn̄ dicit Augu. ſup Gen̄. c. iij. Mod̓ ſcriptura ſic loquitur: ꝙ altitudine ſuperbos irrideat. ꝓfunditate attentos terreat: ꝟtute magnos paſcat. ac ſtabilitate paruulos nutriat. Et breuiter iſta eſt copioſiſſima quedā apotheca: in qua iuenit omnis homo q̇cquid neceſſarium eſt ei ad ſalutem. Qꝛ ſicut dicit Criſ. ſup Mat. xxij. in ſcripturis ſacris inueniꝛ ignorās q̇d addiſcat cōtumax q̇d timeat: laborās quo premietur. puſillanimis quo nutriatur: famelicus conuiuiuꝫ. vulneratus remedium. impinguatus refrigeriū. Dico igiꝛ ꝙ iſta eſt ſcriptura ſapientie: qua ſcribiꝛ liber mandatorum Iſta eſt ergo ſcriptura d̓ qua Apoc. j. Beatus q̇ audit verba ꝓphetie huius ⁊ ſeruat ea que i ea ſcripta ſunt

B ¶ Dico ſcdo. ꝙ eſt ſcriptura ꝓſciētie qua ſcribitur liber ſecretorum. Iſta eſt ſcriptura illa qua in libro mētis diuine ſcribunꝛ boni ⁊ mali: cum meritis ⁊ demeritis ſuis ſ̄m quam quidē ſcripturam ſunt ⁊ fient oīa que ſunt ⁊ q̄ erunt. Eſai. viij. Sume tibi libruꝫ grandē ⁊ ſcribe in eo. Sicut em̄ i libris ſcribunꝛ leges ⁊ regule quibꝰ hoīes regunꝛ: ⁊ quibus humana iudicia diſponuntur. Sic in libro ꝓuidentie dei ſunt ordinationes ⁊ regule: q̇bus omnia inferiora gubernanꝛ. ps̄. In libro tuo oēs ſcribenꝛ. Scriptura tñ multum eſt obſcura: nullus em̄ ibi pōt legere niſi iudex ⁊ ſecretarij ſui quouſꝙ veniat dies iudicij: q̄ſi liber explicabitur ⁊ legendus omnibus exponetur. Ezech. c. ii vidit manum in qua inuolutus erat liber ſcriptus intus ⁊ foris qui tandem coram eo eſt expanſus: ita ꝙ ſcriptura q̇ inuoluta fuerat fuit aperta. ſicut dicit Eze. ij. Lamentationes carmen ⁊ ve ſunt ibi ſcripta. Sic ꝓcerto chariſſimi ſcriptura diuine ꝓuidentie ⁊ ꝓſciētie mō eſt valde obſcura ⁊ inuoluta. in iudicio tñ erit omnibus manifeſta. ita ꝙ ibi apparebit ꝙ ad iſta venit.

Lamentatio miſerorum.

Ve ⁊ damnatio damnatorum.

Carmen ⁊ ſaluatio beatorum.

Mod̓ em̄ ab iſta ſcriptura veniāt ꝑſtes miſerie ⁊ damnationes. Patꝫ. Dan̄. v. vbi manus ſcribens in pariete mutationem regni babylōis captiuos ciuitatis ⁊ mortem regis deſignauit: ꝙ etiam in ipſa ordinanꝛ future reproborum damnationes. ꝑtꝫ zacha. v. vbi dr̄ ꝙ oīs fur ⁊ ꝑiurus ſicut ſcriptuꝫ eſt in libro iudicabitur Et Job. xiij. Scribis em̄ cōtra me amaritudines. ⁊ cōſumere me vis peccatis adoleſcentie mee. Tunc eniꝫ ſcribit dn̄s libellum repudij qd̓ dabit vxori ſue: anime ſcilicet damnate: ꝙ in iſta ſcriptura ordinenꝛ ſanctorum beatificationes: ptꝫ. Apoc. xiiij. vbi dr. Scribe beati mortui qui in dn̄o moriunꝛ. Iſta eſt ergo ſcriptura Miſerie quantum ad miſeros. Mortis q̄tum ad dānatos. Vite q̄tum ad beatos. Et de hoc. Dan̄. xij. Saluabitur ppl̄s tuus: omnis qui inuentus fuerit in libro vite. de malis ꝟo dr. Ezec. xiij. In ſcriptura domꝰ iſrael non ſcribentur. Et ideo cōcluditur. Apoc. xxj. ꝙ in ciuitatem nouam hierl̄m non intrabunt niſi illi q̇ ſcripti ſunt in libro vite. Iſta eſt ergo ſcriptura diuine ꝓuidentie ſeu ꝓſcientie.

C ¶ Tertio dico: ꝙ eſt ſcriptura moralis apparentie: que eſt liber meritoruꝫ. Et ſic dico: ꝙ quilibet dꝫ de ſeipſo facere librū ⁊ ſcribere de ſeipſo ſcipturam virtutū ⁊ bonorum exēplor: vt alij poſſint in ipſo legere in ꝟbis bona documēta: ⁊ in factis bona exēpla. vt ſic iſti ſint de illis d̓ q̇bꝰ dr̄. Apo. xiiij. ꝙ ipſi habebāt ſcriptuꝫ in frontibus ſuis nomē agni: q̄ ſ. nomē fama fides ⁊ conuerſatio agni immaculati xp̄i ſcripta ſunt: per imitationem in frontibus. i. in conuerſationibus ipſoꝝ. ¶ Quarto dico ꝙ inuenitur ſcriptura mētalis recordantie: qua ſcribiꝛ liber animorum. Boni em̄ debent ſcribere in cordibus ſuis ꝑpetua memoria dei mandata ⁊ alia ad ſaluteꝫ ꝑtinentia. Ūn̄ Hier. xxxj. Dabo legē meā in viſceribus eoꝝ ⁊ in cordibꝰ eoꝝ ſcribā eā. ¶ Quito dico: ꝙ eſt quedam ſcriptura iniuſtitie: q̄ ſcribitur liber vitiorū ⁊ ſic peccata dicunꝛ quedam. ſ. ſcripture dyabolice: q̄ in cogitatiōe ſcribunꝛ interius ⁊ in conuerſatione exterius. Peccator enim liber eſt dyaboli in quo ſcribit diuerſa vitia: ita ꝙ cunctiſꝙ legere volētibus ſunt apparētia. Hiere. xxij. Scribe virum iſtum ſterilem virū qui in diebus ſuis non ꝓſperabiꝛ ⁊c. Et Apoc. xvij. dr de babylone ꝑ quam congregatio malorum deſignatur. ꝙ habebat in fronte ſua ſcriptum nomē myſterij. babylon meretrix magna mater fornicationuꝫ. ¶ Sexto dico ꝙ inueniꝛ ſcriptura finalis ſeu eternalis affluentie: qua ſcribitur liber premiorum: ⁊ iſta eſt ſciptura glorie paradiſi. q̄. ſ. deus ſcribit in animabus ſanctis ⁊ beatis cantilenas ⁊ gauda paradiſi. De quo Apoc. ij. dr. ꝙ in calculo erat nomen dei ſcriptum: qd̓ nemo ſcit niſi q̇ accipit. Ūn̄ ⁊ Apoc. iij. dr. Qui vicerit ſcribam ſup eum nomen meum ⁊ nomen ciuitatis noue hieruſalem. Hec igiꝛ de ſcripturis dicta ſufficiant. A

Scrutari.

Nota ꝙ ſcrutari accipiꝛ in ſcriptura ꝓ inueſtigare: vel ꝓ diligenter inquirere: vel videre: vide in mauricio de ſcrutinio. Et iueniꝛ in ſcriptura. Scrutari creatoris. Preceptoris. Viatoris. Peccatoris. ¶ Scrutaꝛ enim creator. quilitatem nr̄orum animorum. ps̄. Scrutans corda et renes deus. Scrutaꝛ preceptor qualitatem ſuorū ſubditoꝝ. Unde Amos. ix. Si abſconditi fuerint in vertice carmeli inde ſcrutans auferaꝫ eos. Scrutaꝛ iuſtus viator veritatē mandatoꝝ. Unde. ps̄. Ego autē in toto corde meo ſcrutabor mādata tua. Scrutaꝛ pctor vanitatem alienoꝝ ſecretoꝝ. Unde Gen̄. xxxj. Scrutatꝰ es omnem ſupellectilem meam. Sufficit Vide de diligentia ⁊ de inquirere ſupra.

Scutum.

A Nota cum ſcutum ſit armatura ad defenſionem ⁊ tuitioneꝫ. ſ. hominis ordinata. Poſſumus dicere: ꝙ ꝑ ſcutum intelligiꝛ illud ꝑ qd̓ hō ſpiritualiꝛ defendiꝛ vel tueꝛ. Et ſic dico ꝙ inueniꝛ Scutum.

Eternum.

Internum.

Supernum.

Externum.

Primum eſt ſcutum diuine tuitionis. Secunduꝫ eſt ſcutum moralis perfectionis. Tertium eſt ſcutum bonoꝝ ꝓlatorum. Quartum eſt ſcutū prauoꝝ tyrannoꝝ ¶ Deus enim eſt ſcutū in ſe ſperantiū. Virtutes ſunt ſcutū ſe poſſidentiū. prelati ſunt ſcutū ſub ſe iacentiū

Iniquitates

Ayuntamiento de Madrid

Iniq̄tates ſunt ſcutum tyrannizātium. ¶ Dico igitur
primo ꝙ eſt ſcutū diuine tuitionis ad qđ eſt fugiendum
vt ſic dicamus ipſi deo illud pſ. Apprehēde arma ⁊ ſcu
tum et exurge in adiutoriū mihi. Unde dauid dicebat
ij. Reg. xxij. dominus ſcutum meū. ⁊ cornu ſalutis mee
Dominus enim ſcutum dicitur qđ eſt triangulum ꝓ
pter tres perſonas que ſunt ī diuinitate. Dicitur cornu
ſalutis quod quidem cornu de carne naſcit̄ propter ſa-
lutem que facta eſt in humanitate vt ſic ei dicamus il
lud pſ. Scuto bone volūtatis tue coronaſti eos. Et ali
bi. Scuto circundabit te veritas eius non timebis a ti-
more nocturno. ¶ Secundo dico ꝙ eſt ſcutuꝫ moralis
perfectionis qđ eſt poſſidendum. Uirtutes eñ ſunt ſcu
tum contra dyabolum et peccata. Quelibet eñ virtus
eſt vnum ſcutum quo armatus reſiſtit iaculo illiꝰ vitij
cui opponitur. Scutum enim in ſiniſtra parte portat̄.
ſic virtus in ſiniſtra parte. ſcilicet aduerſitatis et tenta
tionis eſt neceſſaria. et ideo nota ꝙ in ſcriptura inueni
untur diuerſa ſcuta ſpiritualia. ſcilicet. Scutum fidei ⁊
firme cognitionis. Humilitatis et alte orationis. Iuſti
tie ⁊ omnis equitatis. Elemoſyne et dulcis pietatis.
¶ De ſcuto fidei dicitur. Ephe. vj. In omnibus ſumen
tes ſcutum fidei in quo poſſitis omnia tela inimici ex-
tinguere. De ſcuto humilitatis dicitur Sapiē. xviij. ꝙ
Moyſes protulit ſeruitutis ſue ſcutum orationem. De
ſcuto equitatis dicitur Sapientie. v. Quod deus in iu
dicio ſcutū ſumet īexpugnabile eq̄tatē de ſcuto vero ele
moſine et pietatis dicitur Eccleſiaſtici. xxix. ꝙ elemoſy
na ſuper ſcutum potentis. ⁊ ſuper lanceā aduerſus ini
micum tuuꝫ pugnabit. Iſtud eſt igit̄ ſcutū moralis ꝑfe
ctionis quod eſt poſſidendum. Sine enim tali ſcuto
nō eſt homo bene armatus quia ſicut dicitur. j. Para-
B lip. v. Uiri bellatores ſcuta penetrabunt et gladios
¶ Tertio dico ꝙ eſt ſcutum paſtoralis prelationis in
quo eſt ſperandum Quia. ſ. prelati ſunt ſcuta ad ſuſti-
nendum ictus tribulationū pro membris pro corpore ⁊
pro eccleſia et. pro ſubditis ſuſtinendis ⁊ defendendis.
Unde iſti ſunt ſcuta aurea que. Salomon dicitur feciſ
ſe iij. Reg. x. capit. Fecit rex Salomon ſcuta trecenta ⁊
ducentas lanceas de auro puriſſimo. Plura enim fecit
ſcuta ꝙ̄ lanceas. Ad denotanduꝫ ꝙ prelati debent ma
gis per patientiam ſuſtinere ꝙ̄ per ſeueritatem inuade
re. Ipſi enim debent eſſe ⁊ ſcuta ⁊ lancea quicquid tñ
fuerint debent eſſe aurei ſancti et precioſi et perfecti. ꝙ̄
uis proculdubio videatur illud verificatum hodie. iij.
Reg. xiiij. c. vbi dicitur ꝙ Seſach rex egypti per quem
dyabolus deſignatur diripuit ſcuta aurea que fecerat.
Salomon pro quibus facta ſunt ſcuta erea. Quia pro
certo chariſſimi in eccleſia hodie aurum mutatum eſt
in es. q̄ erant aurei facti ſunt erei. i. qui erant boni facti
ſunt mali. Quod in ſtatua Nabucho. ſignificatur. Cu
ius caput fuit aureū venter vero ⁊ femora fuerunt erea
quia ſemper qđ dolenduꝫ mūdus procedit deterioran
do ⁊ de auro in es. ideſt de bono in deterius ſe mutan
do. Quia hodie ſicut dicitur in pſ. Dyabolus ibi con
fregit potentias arcuum. ſcutum et gladium et belluꝫ
Iſtud eſt igitur ſcutum paſtoralis protectionis. quod
eſt extendendum. ¶ Quarto dico ꝙ eſt ſcutum tēpora
lis iuriſditionis quod eſt deteſtandum. Per ſcutū eñ
intelligit̄ duricia et obſtinatio malignorū. Job. xlj. cor
pus eius quaſi ſcuta fuſilia. ſcutum enim repercutit ic
tus aduerſarioruꝫ: ſic obſtinatio refutat omnes corre
ptiones et monita ⁊ verba prelatorum. Unde de crude
libus obſtinatis dicitur Hieremie. vj. ſagittam ⁊ ſcutū
accipiat crudelis ⁊ non miſerebitur. Iſta igitur de ſcu
A to ſufficiant.

Secretum.

Nota ꝙ in ſcriptura inueniūtur
plura ſecreta. videlicet ſecretuꝫ cō
ſcientie interioris quod eſt reuelandum in confeſſione
Secretum ſapientie ſubtilioris quod eſt ſpeculandum
cum diſcretione ſecretum amicicie fidelioris quod ē ob
ſeruandum ſine fictione ſecretum iniuſticie deterioris.
quod eſt deteſtandum cum attentione ſecretum eminē
tie ſuperioris quod eſt affectandum cum deuotione.
¶ Primo dico ꝙ eſt ſecretū conſcientie quod in confeſ
ſione debet reuelari q: ſcilicet nullum eſt ita ſecretuꝫ ⁊
occultum peccatū q̄n ſit in confeſſionis articulo reuelā
dū. vt ſic dicat homo ſacerdoti illud Judicū. iij. Uerbū
ſecretū habeo ad te rex. et merito ſecretū peccatū debꝫ re
uelari quia procerto quanto magis in confeſſione reue
latur apud deum. tāto magis eſt ſecretū apud mundū
Quia ſecundū Aug. ſi tegis deus detegit. ſi detegis deꝰ
teget. Communiter illud quod magis tenet̄ deo abſcon
ſum amplius publicabitur illud vero quod magis dici
tur amplius abſconditur et celatur. Rex enim midas
fingitur aures aſini habuiſſe quod quideꝫ ſecretarius
ſuus volens bene celare fecit magnam foueam in cuiꝰ
profundo ſecretuꝫ domini ſui dixit ⁊ humo coperuit vt
ſecretum domini ſui celaretur imperpetuum ſed q̄d ac
cidit in illo loco natus eſt ſambucus de quo a caſu fa
cta fiſtula nihil aliud poterat dicere niſi ꝙ rex Midas
habet aures aſininas ⁊ quod magis credebat eſſe ſecre
tum fuit amplius publicatum. Quia ſepiſſime fit ꝙ il
lud quod diligentiſſime abſconditur ex dei iudicio vn
decunq̄ exeat ⁊ reueletur. Iuxta illud Mat. x. Non eſt
occultum quod non ſciatur ⁊c. Debet igitur in confeſ-
ſione reuelari deo ne ex dei iudicio reuelet̄ mūdo. iſtud
eſt igitur ſecretum conſcientie qđ in confeſſione dꝫ re-
uelari. ¶ Secundo dico ꝙ eſt ſecretum ſapientie quod
cum diſcretione debet perſcrutari. Debemus eñ inq̄-
rere. Secreta diuine voluntatis vt ea compleamus. Fi
dei veritatis vt ea teneamus. Diuine poteſtatis ſiue iu
ſticie ⁊ equitatis vt ea timeamus vt ſic cuilibet noſtrū
poſſit dici illud Ezechi. xxviij. Ecce ſapientior es tu da
niele. omne ſecretum non eſt abſconditum a te. Ueruꝫ
tamen talia ſecreta neſciunt nec percipiunt niſi ſecreta
rij dei quibus. ſcilicet ipſa reuelare dignatur Unde iob
xj. Utinam deus loqueretur tibi et oſtenderet tibi ſecre
ta ſapientie ſue. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ſecretum amicicie
quod cum attentione debet obſeruari Inter omnia eñ
que magis decent ſapientem ſummum eſt ſeruare lin-
guam ſuam. Unde verſus. Uirtutem primam puto cō
peſcere linguam. Et ſecreta proximorum ſeruare. ſicut
enim dicitur Eccleſiaſtici. xxvij. Deſperatio eſt anime
infelicis reuelare amici commiſſum. Et ideo quia mul
ti ſunt ſecretoruꝫ ꝑſcrutatores et proditorie reuelatores
conſulit ſapiens ne ſecretum alicui niſi amicis fidelibꝰ
reueletur. Prouer. xxv. Cauſam tuam tracta cum ami
co et ſecretum extraneo ne reueles Prouer. xxj. Nulluꝫ
ſecretū vbi regnat ebrietas. ¶ Quarto dico ꝙ eſt ſecre
tum iniuſtitie. qđ cuꝫ abiectione debet refutari ⁊ iſtud
eſt ſecretum vitiorum q̄a ſcilicet aliqua ſunt vitia que
ſemper volunt fieri in ſecreto ſicut luxuria et vſura. Uñ
de peccatore poteſt dici illud Job. xl. ſub vmbra dormit
in ſecreto thalami. in locis humentibus. ¶ Quinto di
co ꝙ eſt ſecretum celeſtis patrie quod cum affectione de
bet habitari: Unde nota ꝙ aliqua ſunt animalia q̄ ne
ſciunt morari niſi in locis ſolitarijs ⁊ ſecretis. ſicut ona
ger ⁊ pellicanus ⁊ fenix. ſic ⁊ viri iuſti per affectionem
et deuotionem habitant in locis ſecretis paradiſi. Un
de Judith. viij. In ſuperioribus domus ſue fecit cubicu
lum ſecretum ſibi. ſic igitur patet ꝙ ſunt multa genera
ſecretorū. vide ſupra de abſcondere ⁊ reuelare

Seculum

Nota quia ſeculū quandoq̄ accipit̄
pro menſura temporis. ſcilicet ꝓ cē A
tum annis ſic accipit Ouidius. Aliquādo pro ſtatu ho
minū peccatorū. Aliquando pro ſtatu hominū beatorꝫ
et temporū futurorū. Poſſuꝫ notare ꝙ in ſcriptura in
uenitur ſeculū. Tranſitoriū et defectibile. Infectoriuꝫ
et infectibile. Permanſoriū ⁊ infinibile: ſeculum tran
ſitorium ſignat huius vite labilitatem. ſeculum enim
iſtud. ideſt preſens vita ſemper labitur et defluit ⁊ fina
liter deficit atq̄ perit. Mathei. xxiiij. Qđ ſignū aduen
tus tui ⁊ conſummationis ſeculi. ſeculum ergo eſt trā
ſitoriū. ſeculū infectorium ſignat ſtatus mundi iniqui
tatem. de quo Romano. xij. Nolite conformari huic ſe

culo nequam ſeculum permanſorium ſignat eternitatem. de quo Eſa. xxvi. Speraſtis in domino in ſeculis eternis. Et iſtud eſt ſeculum futurũ quod eſt perpetuum et eternum. In iſto enim futuro ſeculo. Eſt.

Amor charitatis	Eſt dico ibi amor charita
Honor dignitatis	tis et hoc appet quia ibi
Splendor veritatis	eſt de⁹ q̃ eſt pater omniũ
Status q̃ non labit	Paternitas autem eſt no
Vita que non morit.	men amoris et charitatis
Victus q̃ non minuit	Eſa. ix. Pater futuri ſe-

culi. princeps pacis. ¶ Item ibi eſt honor dignitatis. q. ſcilicet deus eſt ibi rex. Unde. j. Thimoth. j. Regi autem ſeculorũ. immortali: inuiſibili honor et gloria. ¶ Item ibi eſt ſplendor veritatis Sapiẽ. xviij. Incipiebat incorruptum nomen legis ſeculo dari. ¶ Item ibi eſt ſtat⁹ qui non labitur. Eccleſiaſtici. xl. Fides autẽ in ſeculum ſtabit. ¶ Itẽ ibi eſt vita que non moritur. Lu. xviij. Habebitis in futuro ſeculo vitam eternã ¶ Itẽ ibi eſt abundantia que non minuitur. Unde Epheſe. ij Ut oſtenderet in ſeculis ſuperuenientibus abundãtes gratias diuitie ſue. Iſta ergo de ſeculo ſufficiãt quia ſatis ſupra dictum eſt de mundo Iſtud tamen aduerte ꝙ vbicunq̃ dicitur a ſeculo ſemper ſumitur ab eterno et ſimiliter de ſecula ſeculorum. ſignat eternitatem temporum futurorum. Unde breuiter iſtud eſt verum ꝙ a ſeculo ſignificat eternitatem preteritam a parte ante ſecula ſeculorum vero ſignat eternitatẽ futurã a parte poſt

Secundus. Nota quod ſecundus ſit ille a parte poſt qui immediate venit poſt primum. Poſſumus notare ꝙ ſecundus in ſcriptura ẽ Nomen.

Humilitatis.	Eſt dico nomen humilitatis q̃
Autoritatis	ſ. ille qui eſt ſecundus non prece-
Equalitatis	dit immo ſequitur et ſic ille dicit
Sedulitatis	ſecundus q̃ eſt deo vel prelato hu
Propinquitatis	milis et ſubiectus. j. Re. xxiij. tu
Nobilitatis	regnabis ſuper iſrael et ego ero ti
Felicitatis.	bi ſecundus. ¶ Item eſt nomen
Penalitatis	autoritatis. quia ſicut dicitur. j.

Corintio. xv. Primus homo de terra terrenus ſecund⁹ homo de celo celeſtis. Secũdus homo dico. ſ. chriſtus qui dicit de ſeipſo Mat. xxviij. Data ẽ mihi omnis poteſtas in celo et in terra. ¶ Item eſt nomẽ equalitatis Nihil enim tam equale primo ſicut illud quod eſt contiguum et ſecundum. Unde. Mathei. xxij. Secundum autem eſt ſimile huic. ¶ Itẽ eſt nomen ſedulitatis Homini enim ſedulo et intelligenti non ſufficit ſemel benefacere ſed ſecundo vel tertio iterare Unde Joſue. v. Circũcide ſecundo filios iſrael. ¶ Item eſt nomen propinquitatis. et ſic dicitur ille eſſe ſecundus alicui qui ẽ ſibi magis per amiciciam proximus et vnicus vnde. ij. Eſdre. iij Secundo loco poſt darium ſedebit. ¶ Item eſt nomen nobilitatis. Familia enim vadit prima. dominus vero qui nobilior eſt vadit ſecundus vnde de adam et de chriſto fit mentio per illud predictum. j. Corintho. xv. ꝙ primus homo de terra terrenus ſecundus homo de celo celeſtis. ¶ Itẽ eſt nomen felicitatis quia ſcilicet felicitas non venit nunc in primo tempore. ſed finaliter veniet in futuro. vnde ſicut Heb. ix. dicitur Factum fuit primum tabernaculum et ſecundum. Sed per primũ intelligebatur eccleſia militans et per ſecundum triumphans. iij. Reg. ix. Apparuit dominus Salomoni ſecundo et ſic ẽt gloria et felicitas dicit ſtola ſecunda ſicut gratia dicit ſtola prima. Luc. xv. ¶ Item eſt nomen penalitatis q̃ ſ. pena et mors eterna in ſcdo anno veniet et non in primo. et in futuro et non in tpe iſto et ideo dicitur mors ſecunda vnde. Apocali. ij. Qui vicerit nõ ledetur a morte ſecunda. Sic igitur patet quomodo vir iuſtus dicit ſecundus multiplici ratione et ſic ſufficit.

Secundum Nota ꝙ iſta prepoſitio ſm ſemper ſignificat mihi quandã adequationẽ quandã imitationem quandam comparationem vel idem eſt ꝙ ſicut. vt quemadmodum quaſi et ceu et cetera ſimilia et de quo ſuperius iam tactum eſt. Poſſum tamen breuiter notare ꝙ ſecundum ſignat aſſimilationem in bono et in malo vnde poſſumus diſtinguere et notare ꝙ tam in bono q̃ in malo nos inuenim⁹ vnũ ſecundum quod. eſt.

Uirtuoſum.	Secundum virtuoſum eſt illud: p
Amoroſum	quod nos adeq̃mur et aſſimilamur
Gratioſum.	regulis legis diuine. et de hoc. ij. Eſ
Uiſceroſum	dre. viij. Omnia ſm legem dei fiant
Rigoroſum.	vnde Luce. ij. dicit ꝙ ipſi portauerũt
Gaudioſum.	puerum ſuũ ieſum in hieruſalem vt
Fructuoſum.	facerent ſecundum conſuetudinem
Uitioſum.	legis pro eo. Secundum amoroſum
Doloroſum	eſt illud quo homo conformat affe
Luctuoſum.	ctum ſuum deo per virtutem chari-

tatis et de hoc Roma. vij. Condelector enim legi dei ſm interiorem hominẽ. Secundũ gratioſum eſt illud quo homo in exteriori conuerſatione ita bonis hominibus ſe cõformat ꝙ deo et mũdo efficitur gratioſus et de hoc j. Cor. xiiij. Omnia honeſte et ſecũdum ordinem fiãt in vobis. ¶ Secundum viſceroſum ſeu dulcoroſum eſt illud quo quis petit ſm viſcera miſericordie dei et non ſecundum rigorem ſue iuſtitie iudicari di. in pſ. Miſerere mei deus ſm magnã miſericordiam tuam. ¶ Secũdum rigoroſum eſt illud quo deus ſm merita habet hominem iudicare. pſ. Tu reddis vnicuiq̃ ſm opera ſua. ¶ Secundum gaudioſum eſt illud quo deus premiat bonos in patria. aliquando ſm iuſtitiam pſ. Retribuet mihi deus ſm iuſtitiam meam. et ſm puritatem manuũ mearũ. Aliquando ſm miſericordiam. Unde ad Titum. iij. Non ex operibus iuſtitie que fecimus nos ſed ſm ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit. ¶ Secũdum fructuoſum eſt illud quo chriſtus conformis fragilitati noſtre in crucis arbore peperit nobis fructũ redemptionis gratioſe. Ephe. j. Deus gratificat nos i dilecto filio ſuo. in quo habemus redemptionem per ſanguinem eius ſꝫ diuitias gratie eius etc. ¶ Secundum vitioſum eſt illud quo peccator ſe conformat et quo homo ambulat ſecundum praua deſideria cordis ſui. Pſalm. Dimiſi eos ſm deſideria cordis eorum. ibunt in adinuẽtionibus ſuis. ¶ Secundum doloroſum ẽ conformitas qua hominis mors et natiuitas adinuicem adequãtur de qua dicitur. Oſee. ij. Statuam eã ſm. diem natiuitatis eius et ponam eam in ſolitudinem. ¶ Secundũ vero luctuoſum eſt illud quo. ſ. tormenta malorum fiunt in inferno ſꝫ vitia ipſorũ. Unde Roma. ij. Secundum duriciam tuam et impenitens cor tuũ theſaurizas tibi iram. Sic patet quomodo ſꝫ ſignat i diuerſis materijs. Aſſimilationem imitationẽ et exemplaris regule conſecutionem etc. vide de ſicut et alijs ſimilibus.

Securus ſecuritas Nota breuiter ꝙ in ſcriptura inuenitur ſecuritas bona et mala vnde generaliter eſt notãdum ꝙ eſt Securitas triplex videlicet.

Interior.	Interior eſt perfectorũ. et eſt virtuoſa.
Exterior	Exterior eſt peccatorũ. et eſt vitioſa
Superior	Superior eſt beatorũ. et eſt glorioſa.

¶ Eſt dico primo ſecuritas que eſt virtuoſa Et ita eſt illa quam habent boni et iuſti in hac vita qui ſcilicet ſecuri viuunt in domino expectantes beatam ſpem et aduentum domini ſui magni dei. Spes enim eſt mater ſecuritatis et qui iſti poſuerunt in deo ſpem ſuam. ideo ſũt ſecuri Iuxta illud. ij. Paralipo. xx. Audite me iuda et iſrael credite domino deo veſtro et ſecuri eritis. vbi aduerte ꝙ quatuor ſunt que faciunt homines ſpiritualiter ſecurum et a timore deſperationis tutum. videlicet.

Futurorum ſecreta promiſſio.	Prima ẽ ſecuritas
Secretorum clara cognitio.	ſpei. Audite me Se
Uitiorũ firma expulſio.	cũda ẽ ſecuritas fi
Amorũ pura conditio.	dei credite domino

Tertia eſt ſecuritas penitentie. iuda. i. confeſſio. Quarta eſt ſecuritas innocentie. hieruſalem inquit ¶ Iſta enim quatuor reddunt hominem ſecurum Spes enim et dei

auxilio

Ayuntamiento de Madrid

auxilio confidit fides hominū in alto et forti caſtro cu
ſtodit. Penitētia omnes inimicos expellit ⁊ confundit
Innocentia vero cuꝫ omnibus pacem reddit. ⁊ duꝫ nul
lum vult ledere ſe credit a nullo ledi. ¶ Dico igit̄ ꝙ bo
nos facit eſſe ſecuros certa promiſſio futurorum. Au-
dite me inquit. ſupple quanta ſunt q̄ ꝑmittūtur electis
Spes enim premij facit militem ſecurum ⁊ audaceꝫ. vn
dē dicitur. Securitas premij minuit vim flagelli. Boni
igitur qui audiunt ꝙ bene militatibus promittitur vi
ta eterna. ⁊ premium glorie paradiſi non gaudia hui⁹
mundi que ſunt ad matutinū leticia. ⁊ ad veſperū flet⁹
non ſic erit illis: ſed gloria ſiue gaudia celeſtis paradiſi
dedita ſanctis hos faciet letos. ⁊ pax eterna quietos ſꝑ
ibi viues diuino munere diues. Ideo ſecuri aggrediun
tur bona. ⁊ ſine timore ſuſtinēt mala. Quia breuiter cer
ta ſpes quā habent iuſti de dei auxilio ⁊ certa ſpes quā
habent ex premio futuro facit ipſos ſecuros. ⁊ inter ho
ſtes fiducialiter ſtare tutos. Sciunt enim ꝙ deus nō ſi
nit nos tentare vltra q̄ꝫ poſſumus. j. Corint. x. quinim-
mo protector eſt omniū ſperantiuꝫ in ſe. Sicut dicitur
in pſ. Sciunt enim ꝙ parata eſt viatoribus corona quā
reddet illis dominus in illo die iuſtus iudex. ij. Thim.
iiij. Et ideo talibus loquitur ſcriptura. j. Machab. iiij.
State in fide contra inimicos veſtros ⁊ expugnate eos
⁊ poſt hec ſumetis ſpolia ſecuri. Audite ergo Apocalip
ij. Qui habet aures audiendi audiat quid ſpiritus di-
cat eccleſijs. Vincenti dabo manna abſconditū ⁊c. Fa-
cit igitur bonos ſecuros certa promiſſio premiorū. Au
dite inquit ¶ Inſuper dico ꝙ ipſos facit ſpūaliter ſecu
ros clara cognitio ſecretorum hoc eſt dictu fides que re
uelabit homini ſecreta dei ⁊ illa que pertinēt ad ſalutē
que quideꝫ fides notatur cum dicitur Credite domino.
fides enim eſt fortiſſimū caſtrū in quo q̄ bn̄ ſteterit cō
tra pericula ſalu⁹ erit. Lux eniꝫ mater eſt ſecuritatis: ſi
C cut tenebra eſt mater timoris. ⁊ inde eſt ꝙ homo ſecuri
or eſt de die q̄ꝫ de nocte. Et vere lux fidei ſecuritatem mē
tis generat hominēq₃ ita mortificat et confirmat ꝙ ni-
hil aduerſum trepidat aut formidat. Iſta apparuerūt
in martyribus quos fides ita fecit ſecuros ꝙ nihil ad-
uerſi timuerunt ⁊ ideo cōtra tyrannos viriliter perſtite
runt. Similes elephantibus q̄ tunc ad prelium animā
tur ⁊ audaces ⁊ ſecuri efficiuntur q̄ſi vino inebriātur vt
ad prelium acuantur. Vinū fidei tantū feruorem gene
rat ꝙ inebriatos tutificat et letificat. Vn̄. ij. Eſdre. iij. vi
nū inq̄t. i. ſecuritas menteꝫ vertit in iocunditateꝫ. Cre-
dite inquit domino. j. Petri. j. Credētes exultabitis le
ticia inenarrabili et glorificata. Facit igitur hominem
ſecurū clara cognitio ſecretorū credite inq̄t dn̄o. ¶ De
inde dico ꝙ hominem facit ſecurū fortis expulſio vitio
rum quod oſtenditur cum dicitur iuda. quod interpre-
tatur confeſſio. Nullus enim bene poteſt eſſe ſecur⁹ q̄ꝫ
diu eſt hoſtibus circunſeptus. tūc autem ſecurus red-
ditur. quando expulſis hoſtibus de eorū manib⁹ libera
tur. Igitur hoſtes noſtros. ideſt vitia ⁊ peccata noſtra
que inſidiantur animabus hominuꝫ. ſicut dicit̄ Eccle
ſiaſtici. xxj. Debemus per confeſſionem expellere vt ſe
curi poſſimus in caſtro penitentie habitare. iuda inq̄t
i. confeſſio. Quia ſicut dicitur. Hiere. xxiij. Saluabitur
iuda ⁊ hieruſalem habitabit confidenter. Homo enim
cum iſtis hoſtibus. ideſt qui ipſos in ſua ꝯſcientia por-
tat ſecur⁹ eſſe nō pōt. ſꝑ enī eſt in ꝑiculo ꝙ ab eis ꝑimat̄
⁊ iō aſi q̄ꝫ ſit ſecur⁹ neceſſe ē ꝙ vitia expellātur. ⁊ ꝙ ante
omnia ſugentur. Vnde iob xj. Si iniquitatem tuam q̄
eſt in manu tua abſtuleris a te ſequitur ⁊ habebis fidu
ciam propoſita tibi ſpe. ⁊ defoſſus ſecurus dormies. Fa
ciet igitur homineꝫ ſecurum. fortis expulſio vitiorum.
iuda inquit. Deniq₃ dico ꝙ hom̄ineꝫ facit ſecuruꝫ pura
conditio animoruꝫ. hoc eſt dictu innocentia. quod intel
ligitur in hieruſalem quia hieruſalem interpretatur vi
ſio pacis. Innocentia enim cum omnibus habet paceꝫ
nullum enim ledit et ideo a nullo timet ledi. et ideo eſt
ſecura zacha. xiiij. Hieruſalem ſedebit ſecura. Innocēs
eniꝫ nihil timet. Quia ſecundū Ariſto. pueri innocen-
tia ſua alios menſurant cum tales eniꝫ eſtimant alios
quales ipſi ſeipſos eſſe ſciunt. ⁊ ideo quia nullum libē-
ter lederēt. ſecuri ab omnibus eſſe ſe credunt. Vn̄ Aug.
de innocentia dicit ſic. Gaude inquit et letare innocen
tia q̄ vbiq₃ ſecura. Cum eniꝫ tentaris proficis. ſi humi
liaris erigeris: ſi pugnas vincis: ſi deꝑmeris coronaris
⁊c. Vide autē eā. ſ. de innocētia ſic igitur pꝫ quomodo
quatuor ſunt que faciunt homineꝫ ſpiritualiter eſſe ſe-
curum. ſ. Innocentia pacificatiua. Penitentia culpe ex
pulſiua. Fides illuminatiua. Spes fortificatiua. et iſta
proculdubio ſunt contra peccatores q̄ re vera ſemꝑ ſūt
in deſperatione ⁊ timore. ⁊ nunq̄ꝫ in ſecuritate ⁊ amo-
re. non enim habent ſpem fortificātem non fidem illu
minantem: non penitentiam hoſtes expellenteꝫ non in
nocentiam pacem conſeruantem. Quomodo eniꝫ ſecu
ri ſunt illi qui in caſtro conſcientie ſentiunt ciues rebel
lare. videlicet mentis affectus ⁊ carnis qui ſentiunt ho
ſtes expugnare. ſcilicet mundū. carnem et dyabolum q̄
ſupra ſentiunt deum flagellare. et qui ſubtus ſentiunt
infernum eos expectare. Et breuiter iſti no poſſunt ha
bere perfectam ſecuritateꝫ niſi ex toto amiſerint ratio
nem. Cecus enim quandoq₃ eſt ſecurus q̄ꝫuis in perica
lo ſit conſtitut⁹ ſic iſti. Eccleſiaſtes. viij. Sunt impij q̄
ita ſecuti ſunt ac ſi iuſtorū facta habeant. Non ſic iuſti
quia iſti habent ſecuritatem in mente. Quia ſicut dr̄
Prouerbiorum. xv. Secura mens quaſi iuge conuiuiū
Iſta eſt ergo ſecuritas virtuoſa que eſt interior. ¶ Se
cundo principaliter dico ꝙ eſt ſecuritas vitioſa que eſt
exterior: ⁊ iſta eſt ſecuritas preſumptionis malorum q̄
ſcilicet in proſperitate mundi gaudentes non cogitant
periculum dānationis in quo ſunt naute ei qui cogno
uerunt ire per mare magis ſunt in maris fluctibus ſe-
curi q̄ꝫ in terre ſiccis littoribus et tamen ſepe fit ꝙ illa
die q̄ ſecuri ⁊ leti cantauerunt ꝙ ſubuerſionis periculū
incurrunt. Vnde Sen. dicit epiſtola. iiij. Illa die qua lu
ſerant nauigia abſorbebantur. Sic vere mali qui aſſue
ti ſunt fluctibus maris. i. negocijs ſeculi in ipſis ſecu
ri ⁊ leti habitant. ⁊ inferni ſubmergiuꝫ non formidant
ſepe tamen fit ꝙ ipſorum falſa ſecuritas fallitur ⁊ ꝙ ſu
bito ad inferni periculuꝫ pertrahuntur. Vnde de Ge
deon dicitur. Iudic. viij. ꝙ ipſe percuſſit caſtra hoſtiuꝫ
q̄ ſecuri erant ⁊ nihil aduerſi pati formidabant. Iſta eſt
ergo ſecuritas valde fatua. non eſt. i. proprie ſecuritas
ſed potius ꝑſumptio ⁊ fatuitas. Vnde de talibus dicit̄
ꝙ filij dan viderunt populum ſecurum ⁊ quietum nul
lo eis penitus reſiſtente. quē ſubito captiuauerūt ⁊ bo
nis omnibus ſpoliauerunt ſicut dicitur Iudicū. xviij.
Iſta eſt igitur ſecuritas exterior que eſt vitioſa. ¶ Ter
tio dico ꝙ eſt ſecuritas glorioſa que eſt ſuperior. ⁊ iſta ē
ſecuritas beatorum. Iſti enim ſunt in ſecuro venīūt enī
de via ad terminū de curſu ad brauiū de labore ad ꝑmi
um de nauigatione ad portū. Illi ergo modo ſunt in ꝑ
fecta ſecuritate. quia iam ſunt certi de ſua felicitate. Et
de hoc poteſt dici illud Ezech. xxxiiij. Securi dormiunt
in ſaltibus ⁊ ponā eos in circuitu collis mei. Vnde bre
uiter de iſta ſecuritate loquitur Bern. di. Feſtinemus
inquit ad locum tutiorem. ad agrum vberiorem. vt ha
bitemus ſine metu abundemus ſine defectu iocunde-
mur ſine tedio epulemur ſine faſtidio. Iſta igitur de tri
plici genere ſecuritatis ſufficiant.

Sedere ſedes. Nota ꝙ i ſcriptura inueni
tur quadruplex genus ſedē
di videlicet. Sedere Virtuoſum. Glorioſum. Vitioſuꝫ
⁊ luctuoſum Sedent iuſti in mentis tranquillitate btī
in celi felicitate Impij in temporali proſperitate. Dam
nati in inferni calamitate. ¶ De ſeſſione tranquillita
tis dicit̄ Luce. x. Maria autem ſedens ſecus pedes dn̄i
audiebat verbum illius De ſeſſione felicitatis dicitur.
Eſa xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pa
cis. in tabernaculis fiducie. ⁊ in requie opulenta. De ſeſ
ſione vero proſperitatis dicitur Exo. xxxij. Sedit popu
lus manducare ⁊ bibere ⁊ ſurrexerunt ludere. De ſeſſio
ne autem infernali, vel penalitatis dicitur Treno j. In

perſona anime damnate ſedet in triſtitia domina gentium princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo: ⁊ ſic dico ꝙ eſt ſedere. Virorum.

Perfectorum.
Beatorum.
Impiorū
Damnatorum.

Iſta ergo in duas partes ſolūmodo diſtinguamus. ⁊ dicam⁹ ꝙ eſt ſedere bonorum ⁊ malorum. Et q̄dem dico ꝙ eſt ſedere iuſtorum et perfectorum. Iſti enī ſedere dicuntur proco ꝙ in ſerenitate conſcientie quietātur. Ille enī q̄ ſedet nō ſe agitat quia ſcilicet iuſti ⁊ ſancti non ſunt in motu vanorū deſideriorum. nec in caſu temporaliū negociorum. quinimo ipſi per tranquillitatem animi ſunt ſedētes. ⁊ in deo mētaliter et in affectu celeſtium cordialiter quieſcētes Unde Apo. iiij. Ecce in celo ſedes poſita erat. ⁊ ſupra ſedem ſedens. Ubi auerte ꝙ boni ſedere ſolent triplici genere ſeſſionis videlicet

Interiori.
Exteriori
Superiori

Sedent interius in ſede conſcientie quietate ſedes inquit poſita erat. Sedent exterius in ſede pēminentie ſublimitate. ſupra ſedem Sedēt ſuperius in ſede affluentie non create: ſedens inquit. ¶ Triplici enim ratione cōtingit hominem ſedere ſedent enim.

Ad quieſcendum.
Ad preſidendum.
Ad comedēdum.

Prima ſede ſedent perfecti.
Secunda ſede ſedent prelati.
Tertia ſede ſedēt beati.

¶ Dico ergo primo ꝙ iuſti ſedēt in trāquillitate mentalis cōſcientie ſedes inquit poſita erat. Sedes enī iuſtorum ponitur quādo conſcientia eorum in tranquillitate animi ſtabilitur ⁊ quādo a cūctis mundi motibus ⁊ fluctibus ſegregatur. Marci. v. viderunt hominē ſedentem veſtitum ⁊ ſane mentis. Homo enim q̄ diu currit non poteſt aliquid boni facere ſed quando ſtat vel ſedet tunc poteſt vtilius laborare. Alique ſunt hōc artes que nō poſſunt fieri niſi homo ſedeat. ſicut ſuturia. ſcriptura ⁊ ſimilia. Sic vere hō q̄ diu in curru ⁊ motu mūdanorum negociorum ⁊ mentalium deſideriorū vagat nequaq̄ bonum aliquid operatur. neceſſe eſt enī ſi vult opera virtuoſa facereꝙ in tranquillitate animi ſedeat et a vanis motibus ſe compeſcat Elephas enim ſedendo dormit. nūquam enim totaliter ad terram ſe proſternit quinimmo flexis poſterioribus poplicibus ſedēdo arbori innititur ⁊ ſic dormit ⁊ quieſcit ⁊ ſoporatur. ſic vere homo nunq̄ debet ex toto corpore ſe ad terram proſternere. ideſt. ad amorem terrenorum deflecti. ſed arborem ſancte crucis per deuotionē amplecti. ⁊ ſedendo ꝑ mētis trāquillitatem i ſolo domio quietari ſedes iquit poſita erat vt ſic viro iuſto dicatur illud pſ. Sedes tua deus i ſclm ſeculi virga directionis virga regni tui. Et nota hic ꝙ iuſti ſeruando mentis tranquillitatē diuerſimode ſolent ſedere. ſicut nos inuenimus in ſcriptura Inuenimus enim ꝙ ſedent. Quidam.

Jn terra
Jn vmbra.
Jn petra.
Jn cinere.
Sub arbore.
Jn puluere.
Jn littore
Jn mari
Jn naui.
Jn domo.
Jn ſepulcro.
Jn monte
Jn igne.
Jn celo

Jn terra vt ibi lugeant
Jn vmbra vt minus ferueant.
Jn petra ſedent vt tutius maneāt.
Jn cinere ſedent vt ibi doleant
Sub arbore ſedēt vt fructum habeant
Jn puluere ſedent vt viles pareant
Jn littore ſedent vt mergi caueant.
Jn mari ſedent vt fluctus timeant
Jn naui ſedent vt mare tranſeant.
Jn domo ſedent vt ibi ſtudeāt.
Jn ſepulcro ſedent vt mortem videant
Jn monte ſedēt vt ibi doceant.
Jn igne ſedent vt intus ardeāt.
Jn celo ſedent vt ſemper gaudeāt.

¶ Dicamus igitur ꝙ iuſti ſedēt i terra per ſuipſius deiectiōem. Unde Tren. ij. Sederūt in terra conticuerunt ſenes filie ſyon: aſperſerūt capita ſua cinere virgines ieruſalem. ¶ Item ſedent in vmbra. i. in diuine protectionis memoria ⁊ fiducia per deuotionem. Canti. ij. Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi. ⁊ fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. ¶ Item ſedēt in petra. ideſt in fortitudine conſtātie ⁊ propoſiti confirmatiōe. Judicū. xx. Sederūt in petra remmō quatuor mēſibus. Numer⁹ quaternarius quadraturam cōſtantie deſignat. ¶ Itē ſedent in cinere per penitentie macerationē. Jone. iij. ſurrexit rex de ſolio ſuo. ſcidit veſtimenta ſua ⁊ indut⁹ eſt ſacco. ⁊ ſedit in cinere. ¶ Item ſedēt ſub arbore. ſ. crucis per paſſionis chriſti recordationem. Unde Judic. iiij. dr Quod delbora ꝓphetiſſa ſedebat ſub palma. ¶ Item ſedent in puluere ꝑ proprie vilitatis eſtimationē Eſa. xlvij. Deſcēde ⁊ ſede in puluere virgo filia babylōis. itē ſedēt in litore. ſ. ſacre ſcripture per ſciētiarum diſcuſſionem. Mat. xiij. ꝙ ſagenam plenā piſcibus. ideſt ſcripturē plenam ſcientijs educentes ⁊ ſecus littus ſedentes elegerunt bonos. item ſedent in mari ideſt in amaritudine penitentie per compunctionē ⁊ lachrimationē Unde Ezechielis. xxviij. Jn catedra dei ſedi in corde maris. itē ſedent in naui ſupple volūtarie paupertatis ꝑ bonorum mundi abdicationem. Unde de chriſto dicit. Luce. v. ꝙ ſedens in nauicula docebat. ¶ Item ſedēt in domo cōſcientie. ſcilicet per ipſius iugem examinationem. Joh. xj. Maria autē domi ſedebat. ¶ Itē ſedēt i ſepulcro per mortis ⁊ iferni cōſiderationem. Unde Matthei. xxvij. ꝙ ibi erat maria magdalēa ⁊ altera maria ſedētes iuxta ſepulcrū. ¶ Item ſedēt in mōte legis diuine ꝑ ſciētiā ⁊ diſcretionē Unde Mat. v. ꝙ ieſus aſcēdit in mōtem ⁊ cum ſediſſet aperiens os ſuum docebat diſcipulos ſuos. item ſedēt in igne per charitatē ⁊ dilectionem. vnde de petro dicitur Mar. xiiij. ꝙ petrus ſedebat cum miniſtris ⁊ calefaciebat ſe ad ignē. itē ſedēt in celo per celeſtium cōtemplatiōem. Eſ. lxvj. Celū mihi ſedes eſt terra autē ſcabellum pedū meorū. Ecce ergo chariſſimi quomodo diuerſimode ſedēt iuſti. Bene igitur dictum eſt ꝙ ipſi ſedēt in trāquillitate mētalis conſciētie. ſedes inquit poſita erat ⁊ hoc eſt primum. ¶ Secūdo dico ꝙ iuſti ſedent in ſublimitate paſtoralis eminētie. ⁊ ſic dico ꝙ ſedere pertinet ad prelatos ⁊ ad iudiciariam poteſtatem quod notatur cum dicitur ſupra ſedē Jn ſede enim ſedēt preſules ad preſidēdū principes ad imperādum. iudices ad iudicandum. vñ in pſ. Illuc ſederūt ſedes in iudicio ſedes ſuper domū dauid. Et poſſumus notare ꝙ iſta ſedes debet eſſe. Sedes.

Juſtitie.
Modeſtie.
Potētie.
Prudētie
Clemētie
Cōcordie
Innocētie
Preſidētie.

Hec enim ſunt cōditiōes que debēt habere illi qui ſedēt ſuper ſedē regiminis paſtoralis. Dico ergo ꝙ iſti debent eſſe iuſtitiā tenētes Ad illos enī qui ſedent ad iudicia ſumme pertinet ꝙ ſint iuſti pſ. Sediſti ſuper thronum qui iudicas iuſticiā ⁊ Eſa. xxxij. Juſtitia i chermel ſedebit. item neceſſe eſt ꝙ iſti ſint modeſtiam poſſidētes. Patiētiam enī ⁊ temperātiam debēt habere i actibus ſuis vt poſſint temperate ⁊ deliberate procedere ⁊ cōſulte. Unde de chriſto dicitur. ꝙ iſti inuenerūt eum in templo i medio doctorum ſedentem ⁊ interrogātem eos Luce. ij. Quod eſt cōtra multos qui nō ſedēt in medio doctorum bonorū cōſiliatorꝝ ſed potius in medio raptorum adulterorum ⁊ iniquorum. Exemplo Danie. de quo dicitur Dan. xiij. ꝙ ipſe ſedebat i medio leonum. item neceſſe eſt ꝙ iſti ſint potētes viri. Nihil enim valet iudex prelatus niſi ſit potens. Hoc enī eſſet dare gladium in manus paralitici. ideo dicit Eſa.

B

C

ix. q

ix. ꝙ ſuper ſolium dauid et ſuper thronum eius ſedebit
vt confirmet illud ⁊ corroboret. Sola enim potentia pu
niendi incutit timorem delinquentibus ne delinquant
Iuxta illud Prouer.xx. Rex qui ſedet in ſolio ſuo diſſi
pat omne malum intuitu ſuo. ¶ Item iſti debent eſſe
viri prudentes. Unde enim alias ſi eſſent fatui. iſtud eſ
ſet dare gladium in manum frenetici. Ideo.ij. Regū.
xxiij. dicitur. ꝙ Dauid ſedet in cathedra ſapientiſſimus
inter tres. Et inde eſt ꝙ dauid voluit ꝙ ſalomō qui erat
ſapiens ſederet in ſolio ſuo poſt ipſum di.j. Para.xxviij.
Dominus elegit Salomonem filium meum vt ſederet
in ſolio. ¶ Item iſti debent eſſe viri clemētes. Ad prela
tum enim pertinet ⁊ iudicem ſumme ꝙ ſit clemens ⁊ ꝙ
loco ⁊ tempore ſit ⁊ ſciat miſeris miſereri. quia ſicut di
citur Eſa.xvj. Preparabitur in miſericordia ſolium ⁊ ſe
debit ſuper illud in veritate iudicans. Unde Job dixit
de ſeipſo. Job.xxix. Cum ſederem quaſi rex circunſtāte
exercitu eram tamen merentium conſolator. Item iſti
debent eſſe concordiam amantes. Ad iſtos enim qui ſe
dent in iſta ſede pertinet ꝙ ſint pacifici ⁊ modeſti. Et iō
de ſalomone qui interpretatur pacificus dicitur.j. Pa
ra.xxix. Sedit Salomon ſuper ſolium pro dauid patre
ſuo et Eſa.xxxij. dicitur Sedebit populus meus in pul
critudine pacis. item iſti debent eſſe innocentiā ſeruā
tes. quia ſcilicet nulla ibi debet eſſe corruptio ⁊ acceptio
perſonarum vel munerum. pſ. Sedet ſuper ſedem ſan
ctam ſuam. Iſti etiam debent eſſe autentice preſidētes
ij. Para.xviij. Rex iſrael ⁊ ioſaphat rex iuda vterqꝫ ſede
bant in ſolio ſuo. Sic igitur patet quales debēt eē illi qui
ſedent in ſede paſtoralis eminentie. ſupra ſedem inquit
Ut ſic quilibet bonus prelatus ſit de illis ſenioribus de
quibus dicitur Apoca.xj. Quod vigintiquatuor ſenio
res in conſpectu dei ſedebant in ſedibus ſuis iſtud figu
ratur Apoca.xiiij. vbi Joannes vidit angelum ſedentem
ſupra nubem candidam ſimilem filio hominis haben
tē in capite coronam auream ⁊ in manu falcem acutam
iſte enim angelus eſt bonus prelatus qui dicitur angelus
propter ſanctitatem dicitur ſedere propter dignitatem
dicitur eſſe ſupra nubem candidam propter caſtitatem
dicitur habere coronam auream propter charitatem. ⁊
dicitur habere falcem acutam. propter iuſtitie ſeuerita
tem. dicitur filio hominis ſimilis. ideſt chriſto propter
diuine conuerſationis conformitatem iſti igitur ſunt q
non ſedent in catedra peſtilentie nec ſedent in conſilio
vanitatis. ⁊ cum impijs non ſedebunt. quinimmo proculdubio
D culdubio chariſſimi ſicut dictum eſt. iſti ſedent in ſede
paſtoralis eminentie ⁊ hoc eſt ſecundum. ¶ Tertio di
co ꝙ iſti ſedent in ſede ſupernalis affluētie ſedens inquit
⁊ iſta ſeſſio eſt qua in celo ſedent beati. qui nihil aliud ē
ꝙ ſeſſio ſeu quies ſempiterna. qua beati quieſcunt ⁊ ſe
dent. di. quilibet illorum illud.j. Regum.xx. Ego ex mo
re ſedere ſoleo iuxta regem ad veſcendum. figurati Ge
neſis.xliij. vbi dicitur. Quod filij iacob ſederunt coram
ioſeph vnuſquiſqꝫ ſecundum primogenita ſua ⁊c. fiat ex
poſitio ſicut ſupra titulo ſuo. et nota ſi vis ꝙ ſedes eter
ne glorie eſt ſedes Honoris Dulcoris. Splēdoris ⁊ Ui
goris. Eſt dico ſedes honoris ⁊ dominationis. Quelibet
enim aīa beata eſt ibi regia ⁊ regina dicēs illud Apocalip
xviij. Sedeo vt regina ⁊ vidua non ſum. deus enim ele
uat pauperem vt ſedeat cum principibus ⁊ ſolium glo
rie teneat.j. Regum.ij. Eſt etiā ſedes dulcoris ⁊ refectio
nis. vnde anime beate poteſt dici illud Eze.xxiij. Sedi
ſti in lecto pulcerrimo ⁊ menſa ornata eſt ante te. Eſt in
ſuper ſedes ſplendoris ⁊ illuminationis ibi enim rex re
gum ſtellato ſedet ſolio. vnde quilibet beatus poteſt di
cere illud Eſaie vltimo. Celum mihi ſedes eſt. Eſt etiā
ſedes vigoris ⁊ triumphationis quia ſcilicet in iſta ſe
de non ſedet niſi qui de vitijs. carne mundo ⁊ dyabolo
habuerit triumphum: vnde Apo.iij. dicit. Qui vicerit
faciam illum ſedere mecum in throno meo ſicut et ego
vici ⁊ ſedeo cum patre meo in throno eius. Ecce ergo quo
modo ſedes eterne quietis eſt ſedes. vigoris Splēdoris
Dulcoris ⁊ honoris. Et ſic dico ꝙ iſta eſt certa ſedes in
qua ſedent ſancti ſcilicet ſedes ſupernalis affluentie. et
ſic ergo dico ꝙ iuſti diuerſimode ſedent. ſcilicet inquan
tum ſunt perfecti inquantum ſunt prefecti inquantum
ſunt beati ſeu refecti. Patet igitur ꝙ ſedere ⁊ ſedes acci
piuntur in bono. ¶ Sed adhuc dico ꝙ ſedere accipitur
in malo. Et ſic dico ꝙ in ſcriptura inuenitur multiplex E
mala ſedes videlicet

Carnalitatis.	Prima eſt ſedes immundorum ⁊ la
Cupiditatis	ſciuorum De quibus Exo.xxxij. Se
Proſperitatis	dit populus mādučare ⁊ bibere ⁊ ſur
Fallacitatis.	rexerūt ludere Iſti ſunt illi qui preuſ
Crudelitatis	ſi in poſterioribus fecerūt ſibi ſedes
Tepiditatis.	pelliceas.j. Regū.v. Secunda eſt ſe
Flebilitatis.	des auarorū qui.ſ. quotidie ſedēt ad

lucra. ſicut patet de mercatoribus ⁊ theloncarijs. q ſūt
ſimiles araneis. que quotidie ſedēt in foramine tele ſue
⁊ expectant ſi muſca veniat quam capiant. vnde Mat
ix. dicitur ꝙ ieſus vidit hominem ſedentem in theloneo
nomine leui. Et Jo.ij. dicitur ꝙ ieſus inuenit ī templo
nummularios ſedentes ⁊ ſubuertit menſas eorum. Et
iſti figurantur in ceco. de quo dicitur Luce.xviij. ꝙ cecus
ſedebat ſecus viam mendicans. Iſti enim ſunt ceci per
mentis obſtinationem ſunt ſecus viam per verecundie
oſtentationem. ſunt mendicantes per auariciam ⁊ am
bitionem. ¶ Tertia eſt ſedes hominum ſuperborum de
qua Eccleſiaſtici.x. Sedes ducum ſuperborum deſtru
xit deus. ¶ Quarta eſt ſedes doctorum malignorum de
qua Mat.xxiij. Super chatedram moyſi ſederunt ſcri
be ⁊ phariſei que dicunt facite: que faciūt nolite facere
¶ Quinta eſt ſedes principum ⁊ tyrannorum. Et de hac
Eccleſiaſtici.xj. Multi tyranni ſederunt in throno.
¶ Sexta eſt ſedes hominum tepidorum quia ſcilicet
pigri ⁊ delicioſi non faciunt niſi ſedere Cōtra quos nu
meri.xxxij. dr. Numqd fratres veſtri vadent ad pugnā ⁊
vos hic ſedebitis. ¶ Septima eſt ſedes hominum dā
natorum. Damnati enim ſedent in carcere infernali:
vbi perpetuis vinculis ſunt ligati. de quibus in pſ. Se
dentes in tenebris ⁊ vmbra mortis vinctos mendicita
te ⁊ ferro Patet igitur cariſſimi quomodo in ſcriptura
inuenitur diuerſitas ſedium ⁊ thronorum in bono ⁊ in
malo. ¶ Sed quia plerumqꝫ fit mētio de ſede vel de ſeſ F
ſione dei notandum eſt ꝙ in ſcriptura inuenitur quintu
plex ſedes dei. Sedere enim dicitur. In corde per gratie
infuſionem in virgine per carnis aſſumptionem. in cru
ce per mortis tolerationem. in celo per glorioſam aſcen
ſionem in iudicio per rigoroſam iuriſditionem. in corde
ſedet ſicut in lecto ad quieſcendum ⁊ de iſta dicit in pſ.
Deus ſedet ſuper ſedē ſuā ſanctā. i. in anima ſancta. in
virgine ſedet ſicut in thalamo ad veſtes mutandum qꝛ
ſcilicet in iſta ſede fecit ſe deus calciari ⁊ veſtiri noua ve
ſte humanitatis ⁊ ideo de beata virgine que fuit ſedes
iſta dicitur in pſalmo. Parata eſt ſedes tua extunc a ſe
culo tu es. ¶ Itē in cruce ſedit ſicut in ludo ad ludibria
ſuſtinendum ⁊ ſicut in equo ad dimicādum. Et de hoc
poteſt dici illud.j. Re.iiij. Hely ſedebat ſup ſellā ſequitur
⁊ cecidit de ſella ⁊ fractis ceruicibus mortuus eſt. ¶ Itē ī
celo ſedet ſicut in conuiuio ad feſtinandum vnde iij. re
gū.xxij. vidi dominum ſedentem ſuper ſolium ſuum. ⁊
exercitus celi erat circa eū a dextris ⁊ a ſiniſtris. ¶ Itē
ſedebit finaliter in valle ioſaphat ſicut in palacio ad iu
dicandum Et de hoc Mat.xix. Cum ſederit filius ho
minis in ſede maieſtatis ſue. tunc ⁊ vos ſedebitis ſuper
thronos iudicantes duodecim tribus iſrael. Et ſic patet
quomodo deus diuerſimode inueniatur ſedere. vide ſu
pra de habitare ⁊ alijs ſimilibus.

Seditio Nota ꝙ ſeditio proprie eſt illa diſſen A
ſio vel turbatio quā ciues vel domeſti
ci inter ſe ſuſcitant contra ſuperiores: principes ⁊ recto
res Teſte enim Grego. in omelia de martyribus. bella
quippe ad hoſtes pertinēt ſeditiōes ad ciues. Sic ergo
poſſum dicere ſpiritualiter ꝙ per ſeditionem poteſt diſ
cordia inuidia. murmuratio ⁊ quelibet ciuium eccleſie.
ideſt chriſtianorum ⁊ maxime clericorum diuiſio ⁊ diſ

Ayuntamiento de Madrid

ſetio denotari. Et ꝓculdubio talis ſeditio debet ſūmope re precaueri generat enim omne malum. Unde nota vi bem enim romanam plus deſtruxerunt ſeditiones interiores ꝙ quecunq; clades exteriores ſicut patuit de ſeditionibus pro lege agraria pro matrimonijs patriciorum. pro conſule et plebeis creando. pro tribunis obtinendis ſicut patuit de ceſſione plebis in monte auentino ſic alia omnia infinita patent tytum liuiū intuenti. Patet etiam de bellis ciuilibus ſcillano ſcipiano. pompeiano. iuliano ⁊ antoniano. in quibus omnibus tot ⁊ tante fuerunt ſeditiones ꝙ reſpublica fere ad nihiluꝫ eſt redacta. Hodie ad literam videmus ꝙ interiores ſeditiones que fiunt in collegijs ⁊ ciuitatibus cauſe ſunt deſtructionis ⁊ damnationis earum Actuum. xix. capitulo Periclitamur argui ſeditionis hodierne. ſic tamen eſt ꝙ quidam ita ſunt peruerſe ⁊ ſeditioſe nature ꝙ vbicunq; ſint ſolēt lites ⁊ diſcordias excitare Similes ſiderici lapidi. de quo dicit Solinus ꝙ maleficus eſt lapis hic et vbicūq; ſcit diſcordias ſuſcitat. Sic vere multi ad hoc videntur eſſe creati vt diſcordias ſuſcitēt atq; lites ita ꝙ de eis poteſt dici illud. ij. Macha. xiiij. Illi qui dicuntur aſſidei bella nutriunt. ſeditiones mouēt nec patiuntur regnum eſſe quietum. Et procul dubio talibus ſolet in fine male accidere; q; vt communiter ſeditioſi. Nefanda ſolent committere Horrenda ſolent appetere ſtupenda ſolent incurrere. Illi enim dico committūt nefanda. ſicut patet Math. xv. de barraba ꝙ in ſeditione fecerat homicidium. ¶ Item appetunt horrenda. ſicut de carnalibus populis legitur. Numeri. xx. ꝙ verſi in ſeditionem dixerunt vtinam periſſemus in egypto quando ſedebamus ſuper ollas carnium. ¶ Item incurrunt ſtupenda ſicut de chore legitur. Numeri. xvij. Perierunt in ſeditione chore. Merito igitur dicebat apoſtolus. ij. Cor. xij. Timeo inquit ne forte contentiones emulationes animoſitates diſſentiones. detractiones ſuſurrationes inflationes ſeditiones ſint inter vos ⁊c. Unde ſupra de diſcordia.

Seductio ſeducere.

Nota ꝙ ſeducere idem eſt ꝙ decipere vel fraudare. prodere fallere vel nocere. Dicitur autē ſeducere quaſi ſeorſum a via veritatis ⁊ recta ducere.

Nota ſicut enim latrones in ſiluis ſe peregrinos ſimulant et viatoribus ſe aſſociant. ipſoſq; ſeorſum a via ducunt ⁊ in manibus latronum tradunt: et periculum trahunt ⁊ iſti proprie ſeductores. i. ſeorſum ductores ſunt ſic hodie multi ſunt q̄ a via recta ſecuritatis ⁊ veritatis alios ſolēt ſeorſū ducere ⁊ eos fallere ⁊ ſeducere ⁊ ab omni fortitudine ⁊ rectitudine trahere declinare ad pericula trahere ⁊ minare. patꝫ. In dyabolo tētatore. In vſurario prędatore. In muliere vel luxurioſo blanditore. In falſo amico adulatore. In hypocrita proditore. Omnes enim iſti homini ſe aſſociant vt ad ſpiritale temporale vel eternale periculum ipſum trahant ⁊ ſic fatuos a via ſecuritatis educunt ⁊ ſeorſum ad periculum ſecuꝫ trahunt Unde in ſecūda. Canonica Joannis dicitur. Multi ſeductores exierunt in mundum. Et ſi volumus poſſumus illos comparare cuidam piſci qui dicitur pina. Qui eſt piſcis cum teſta de genere conchilium. de quo dicit. plinij. li. nono capitulo. xlij. Quod coram alijs piſcibus ſe aperit. ⁊ mortuum ſe fingens tanq̄ ad deuorandum omnibus ſe exponit cum vero concham ſuam plenam piſciculis ſenſerit. continuo ſe claudere cōſueuit ⁊ piſciculos ſic ſeductos deuorat ⁊ conſumit Etiaꝫ potes notare de renardo q̄ fingit ſe eſſe mortuuꝫ. ⁊ ſic quadrigarij poſuerunt eum in curru ſuo ⁊ deuorauit allecia. Re uera ſic faciunt ſeductores. fingunt enī ſe mortuos. id eſt quaſi ſimplices ⁊ ignorantes: ⁊ incautos ⁊ ſe etiam alijs quandoq; in aliquibus aperiūt et eis in obſequijs ⁊ familiaritatibus ſe exponunt. vt eos attrahant ad ſe ipſos ſeducti igitur ſimplices in talibus confidūt ⁊ eis approximant ⁊ accedunt Joannis. ſeptimo. Nunquid ⁊ vos ſeducti eſtis iſti tamen ſeductores ſolent ſe ſubito claudere fauorē ⁊ auxilia negare et deceptos ī ſuis clauſuris ⁊ laqueis retinere. Patet de dyabolo qui primo ſe aperit et exponit delectabilia offerendo. promotiones et proſperitates dando ⁊ ſub ſpecie bona temporalia cōcedendo qui tandem incautos ſeducit ⁊ clauſa manu per mortem ipſos ſecum retinet ⁊ in inferno conſumit. Unde de iſto Apocali. xij. dicitur Serpens antiquus qui ē dyabolus ⁊ ſathan ſeduxit vniuerſum orbem. Patet in vſurario qui bona ſua pauperibus exponit. archas ſuas eis aperit ⁊ ſe quaſi mortuum ideſt ſimplicem ⁊ omnis malicie ſexpertem oſtendit: tandem vero ipſis ligatis ⁊ obligatis ſe claudit et eos exheredītat ⁊ cōſumit ⁊ ſic eos ſub ſpecie boni decipit et ſeducit. ij. Joannis. j. hic eſt ſeductor ⁊ antichriſtus. ¶ De muliere vero mala q̄d dicam. Iſta oblectando ⁊ obſequendo ſe exponit et aperit vt virum demulceat. cum vero ipſum in amore ſuo ligauerit ⁊ incluſerit ipſum vorat ⁊ ſic ſeducit miſerum et deuaſtat. Unde iſta eſt Jezabel de qua Apocalip. ſecundo dicitur. Permittis enim inquit Jezabel docere et ſeducere ſeruos meos. fornicari ⁊ manducari de ydolotitis. De adulatoribus ⁊ proditoribus planum eſt ꝙ ante omnia illis quos volunt ſeducere. aliqua ſecreta ſua reuelare ſolent ⁊ vt ad ſe eos alliciant. ſe aperiunt. et eis dulcibus promiſſionibus ſe exponunt cū vero ipſos capere poterint contra eos mox inſurgunt ⁊ ad ſeducēdū ſe eis aperiunt ⁊ oſtendunt Unde de adulatoribus dicitur Roma. xvj. ꝙ per dulces ſermones ⁊ benedictiones ſeducunt mentes innocentium. ¶ De hypocritis ⁊ hereticis idem conſtat ꝙ ſe ſimplices ⁊ mortuos ſimulant vt ad amorem ſuum gentes attrahant. ⁊ vt ſeducant ⁊ in erroribus inuoluant. Ita ꝙ iſti poſſunt dicere illud Neemie. j. Per vanitatem ſeducti ſumus. Breuiter igitur notare poſſumus ꝙ diuerſimode homines ſeducūtur. videlicet. Quidam per vinum ⁊ ebrietatem. Quidā per mulierem ⁊ carnalitatem Quidam per mendaciuꝫ ⁊ vanitatem Quidaꝫ per peccatum ⁊ iniquitatem. Quidam per hypocriſim ⁊ falſitatem. Quidam per dyabolum ⁊ malignitatem Quidam per adulatoreꝫ ⁊ verboſitatem. Quidam per hereticos ⁊ eorum peruerſitatē. Quidam per falſos amicos ⁊ eorum familiaritatem. Quidam per malos prelatos ⁊ coruꝫ exempla ⁊ prauitatem ¶ Dico igitur ꝙ quoſdam ſeducit vinum ⁊ ebrietas vnde. ſecundi Eſdre tertio. Viri q̄ preualet vinum omnibus qui bibunt illud ſeducit mentem regis. et orphani facit mentem vanam. ¶ Item quoſdam ſeducit luxuria et carnalitas. Unde Prouerbiorum. Quinto quare ſeduceris fili mi ab aliena ⁊ foueris in ſinu alterius. ¶ Item quoſdam ſeducit mendacium et vanitas. Hieremie. vigeſimotertio. Seduxerunt populū meum in mendacio ſuo ⁊ in miraculis ſuis. Iſtud potiſſime poteſt dici contra queſtores ⁊ reliquiarū portitores ¶ Item quoſdam ſeducit peccatum ſeu iniquitas Romanos ſeptimo. Peccatuꝫ ſeducit me ⁊ occidit. ¶ Itē quoſdam ſeducit hypocriſis atq; falſitas. figurati in illis qui per ſigna pſeudo prophete decepti ſunt Apocalipſis. decimonono Pſeudo propheta qui fecit ſigna q̄bus ſeducit gentes miſſus eſt in ſtagnum ignis. ¶ Itē quoſdam ſeducit dyaboli malignitas Apocalipſis. xx. Soluetur ſathanas de carcere ſuo ⁊ exibit et ſeducet gētes. ¶ Item quoſdam ſeducit adulatorum verboſitas de quo. Eſaie. nono. Erunt qui beatificant populum iſtum ſeducentes et qui beatificantur precipitati. Et idē dicitur Ephecſos. quinto. Nolite ſeduci inanibus verbis. ¶ Item quoſdam ſeducit hereticorum peruerſitas a doctrina veritatis ad doctrinam falſitatis. Unde taliter ſeductis poteſt dici illud. ſecundi Chorinthi. Undecimo. Sicut ſerpens euaꝫ ſeduxit aſtutia ſua. ita corrumpuntur ſenſus veſtri ⁊ excidunt a ſimplicitate que eſt in chriſto. ¶ Item quoſdam ſeducit amici ficta familiaritas. Unde ſedechie dictum eſt Hieremie. xxxviij Seduxerunt te ⁊ preualuerunt aduerſuꝫ te viri pacifici tui. demerſerunt in ceno ⁊ lubrico pedes tuos. ¶ Itē quoſdam ſeducit maloruꝫ ſuperiorum prauitas ⁊ exemplaritas Unde de manaſſe rege iuda dicitur quarti regum. xxj

Ayuntamiento de Madrid

gum vigeſimoprimo. Manaſſes iudam ⁊ habitatores
hieruſalem ſeduxit vt facerent maluȝ. Sufficit de ſedu
cere. Uide vbi decipere. ⁊ vbi fraus dolus ⁊c

A **Seges.** Nota ꝙ ſeges que nihil aliud ſignat ꝗ̄
blada ſeu ſpicas adhuc exiſtẽtes in cam
pis breuiter dicaȝ ꝙ diſcurrendo ſcripturam innuenio
plures ⁊ multas ſegetes moraliter intellectas etcetera
Eſt igitur Seges
Uirtutum ⁊ meritorum.
Salutum ⁊ premiorum·
Sanctorum ⁊ perfectorum.
Prauorum ⁊ peccatorum
Culparum ⁊ vitiorum
Gazarum ⁊ terrenorum
¶ Seges meritorū eſt multum vtilis Iſta eſt enī ſeges
quam boni ⁊ ſancti cōgregāt in horreo cordis ſui vt ex
inde tpe hyemis ⁊ mortis viuere valeāt ineternū. Et de
hoc gen. xij. In māipulos redacte ſegetes ꝯgregate ſūt
¶ Seges p̄miorū ē appetibilis. Iſta eīn ſeges quā poſt
hyemē hui⁹ vite beati colligunt in glīa eterna. De iſta
enim dicitur in pſ. Euntes ibant ⁊ flebant mittẽtes ſe
mina ſua ſcilicet duȝ viuerent. Nunc vero venientes ve
niunt cum exultatione portantes manipulos ſuos. Et
de iſtis dicitur Prouerbiorum. decimoquarto Ubi plu
rime ſunt ſegetes ibi manifeſta eſt fortitudo bouis. biſ
enim quanto fuerunt fortiores tanto ſunt his ſegetib⁹
pleniores. ¶ Seges perfectorū eſt cōmendabilis Per
fecti eniȝ ſunt ſeges chriſti quā ī agro eccleſie ſeminauit
et quam in horreo celi finaliter cōgregabit. vnde de ta
libus ſegetibus poteſt anima dicere illud verbum Ru
th. ij. Precepit mihi booȝ vt tamdiu meſſoribus iun
gerer donec omnes ſegetes meterentur. Meſſores eniȝ
ſunt angeli iuxta ſententiam ſaluatoris Mat. decimo
tertio quibus procerto anima debet iungi per deuotio
nem quamdiu ſegetes ideſt congregatio perfectorū ad
huc eſt ī mūdo ſcilicȝ in agro huius vite. ¶ Seges pctō
rum vel iniquorū eſt deteſtabilis. ⁊ iſta eſt illa ſeges dya
boli figurata in ſegetibus philiſtinorum quas vulpes
ſamſonis ligatis ad caudas facibus combuſſerunt. ſi
cut dicitur Iudicuȝ. xv. Quia vulpes. ideſt demōes quā
do a ſanſone: ideſt a chriſto poſt mortis terminuȝ emit
tentur. ſegetem reprobořum in inferno comburent. ij.
Regum xiiij. Succenderunt ſerui abſalon segeteȝ igni
¶ Seges vitiorū eſt execrabilis. Iſta enim ē ſeges que
in agro cordis reconditur ⁊ que tandem a vermibus re
morſus conſcientie deuoratur Hieremie quinto. Come
dit ſegetes tuas etcetera. ¶ Seges terrenorū eſt imper
manibilis. Iſta eſt enim ſeges diuitiarum. quam ſcilicȝ
diuites non debent ſibi totaliter retinere ſed parteȝ eax
debent pauperibus erogare. Iuxta illud Leuitici. deci
monono. Cum meſſueris ſegetem non tōdebis vſq; ad
ſolum. ſed relinques aduenis et pauperibus et cetera.
Sufficiat de ſegete Uide ſupra de meſſe ⁊ infra de ſemi
ne ſatis habebis.

A **Semen ſeminare.** Nota cum ſemen de
ſe habeat rationem
principij initiatiui. ſucceſſiui. termini multiplicatiui.
hinc eſt ꝙ ſecundum diuerſas ſuas acceptiones diuer
ſas habet morales ſignificationes. Et ſic dico ꝙ ſemen
in ſcriptura tam in bono ꝗ̄ in malo ſignat. Et ſic dico
ꝙ inuenitur. ſemen
Nobile ⁊ virtuoſum.
Utile ⁊ fructuoſum
Mirabile ⁊ glorioſum.
Damnabile et vitioſuȝ
Horribile et pudoroſum. Uel
Fluxibile et lubricoſum
¶ Dico ꝙ ſemen virtuoſum ſignat iuſtos. de quo. Io
annis octauo. Semen abrahe ſumus ⁊ non ſeruiuim⁹
vnꝗ̄. Semen fructuoſum ſignat bona opera de quo.
Oſee decimo ſeminate vobis in veritate iuſtitiaȝ ⁊ mete
te more miſericordie. Semen glorioſum ſignificat chri
ſtuȝ de quo Geneſis vigeſimoſexto In ſemine tuo bene
dicentur omnes tribus terre. Semen vitioſum ſignat
peccatores de quo Danielis decimotertio Semen cha
naan ⁊ non iuda ſpecies decepit ⁊c. ¶ Item ſemen pu
doroſum ⁊ lubricoſum ſignat peccatum carnis. de quo.
Leuitici decimoquinto. Uir qui patitur fluxū ſeminis
immundus eſt etcetera. Dicamus de duobus tantum.
⁊ dicamus ꝙ per ſemen intelligitur bonorum congre
gatio virtuoſa Boni enim ⁊ ſancti dicuntur ſemen. qꝛ
Semen eſt illud quod decidit ur a parentibus. Semen
eſt illud quod dat originem ipſis fructibus Semen eſt
illud quo mundus ditatur fructibus multis. ¶ Itē tri
bus rationibus ſancti dicuntur ſemen. qꝛ ſcilicet a ſan
ctis patribus ⁊ parentibus fuerunt deſceſi ⁊ diriuati ꝑ
ſucceſſionem ⁊ imitationem. Et ideo de ſanctis loquēs
dauid in Pſalmo. ſemen abraham ſerui eius filij iacob
electi eius. Iſti etiam fructibus bonorum operum de
derunt originem per ſanctitateȝ ⁊ perfectionem. Uñ de
eccleſia dicitur Eſaie ſexto. Semen ſanctum erit id qḋ
ſteterit in ea. ¶ Iteȝ inſuper fructus eterne glorie ſibi ip
ſis multiplicant per eterne vite adeptioneȝ. De quo Ec
cleſiaſtici. xliiij. Cuȝ ſemine ipſorum perſeuerant bona
Iſti ſunt ſemen quod dominus in agro eccleſie ſemina
uit. quod doctrinis ⁊ gratijs irrigauit et quod tandem
fructibus bonorum pullulauit Luce octauo ſemen ce
cidit in terraȝ bonaȝ ⁊ ortuȝ fecit fructum centuplū. O
deus quot boni fructus peruenerūt de bonis ſeminib⁹
ideſt de bonis perſonis quas dominus antiquitus in
agro eccleſie ſeminauit. Sed procerto mundus et eccle
ſia videtur eſſe ſicut quedam terra ſterilis. ſicut eſt nor
uegia. alique ſunt terre ſteriles de quibus bona ſemina
iactata degenerant in mala ita ꝙ ſi bonum frumentuȝ
iacitur. ſucceſſu temporis ſilligo efficitur. Sic vere cha
riſſimi videtur eſſe in eccleſia. Deus enim ſeminauit in
principio bonum ſemen bonum triticum: bonuȝ popu
lum ſed procerto ſucceſſu temporis ſemper fuit deterio
ratum quia facta ſunt nouiſſima hominis illius peio
ra priorib⁹ luce. vndecimo Ita ꝙ hodie videtur frumē
tuȝ in ſiligineȝ ⁊ aurum in rubigneȝ commutatū. O ꝗ̄
obſcuratuȝ eſt aurum mutatus eſt color optimus. Tre
norum primo. et ideo dominus conqueritur de eccleſia
Hieremie. ſecundo dicens. Quomodo conuerſa es in
amaritudinem vitis aliena. Ego plantaui te vineā ele
ctam. ⁊ omne ſemen verum. quaſi dicat. modo non ſic.
Nos etiam admiratiue poſſumus dicere illud. Mat
thei decimotertio Domine nonne bonū ſemen ſemina
ſti in agro tuo. vnde ergo habꝫ ȝiȝania. Et ipſe poteſt re
ſpondere illud quod ſequitur. Inimic⁹ homo hoc fecit
ſcilicet dyabolus figura habetur in athalia. quarti re
gum vndecimo ꝙ ipſa occidit omne ſemen regiuȝ in ie
ruſaleȝ Quia breuiter illi qui modo non videntur de tā
bonis ſeminibus proceſſiſſe. primi Eſdre ſecundo. Nō
potuerunt indicare ſemen ſuuȝ vtrum ex iſrael eſſet. nō
ſic chariſſimi ſed ſimus ſemper ſemen bonum ⁊ ſanctū
vt ſimus imitatores bonorum predeceſſoruȝ ⁊ deteſtato
res maloruȝ ſucceſſoruȝ. Iuxta illud Neemie nono. Se
paratuȝ eſt ſemen filiorum iſrael ab omni alienigena.
Ubi aduerte ꝙ ſicut agricola ſapiens ſemen quod ſemi
nandum eſt ſolet purgare inter alia blada eligere ⁊ a cū
ctis bladis alijs ſeparare. Sic vere illi qui bonuȝ ſemen
volunt eſſe in eccleſia ſunt corrigendi per diſcipline pur
gationem. ſeparatuȝ inquit ſupple ab immūditijs ſūt
eligendi per examinis diſcuſſioneȝ quia ſcilicȝ ibi debēt
eſſe ſemen filioruȝ iſrael. Sunt ſeiungendi per iniquorū
vitationeȝ quia ſcilicet ſeparādi ſunt ab omni alienige
na. ¶ Dico ꝙ iſti ſunt corrigendi. ſeparatum inquit. qꝛ
ſcilicet ſicut ſemen per ventum et flabelluȝ ſeparatur a
paleis ſic homo per flatum bone doctrine ⁊ aſpere diſci
pline ſeparatur a vitijs Hieremie decimoquinto. Si ſe
paraueris precioſum a vili quaſi os meum eris. ¶ De
inde dico ꝙ iſti ſunt eligendi quia ſicut agricola de me
lioribus granis eligit ad ſeminandum. Sic vere illi q

Ayuntamiento de Madrid

in eccleſia ſeminantur electi inter alios,eſſe tenētur.Ju
xta illud Hieremie ſecundo Ego plantaui te vineā ele
ctam ⁊ omne ſemen verum.Deuteronomij quarto.Di
lexit domin⁹ patres et elegit ſemen eorum poſt eos . Et
hoc oſtenditur cum dicitur ſemen filiorum iſrael qd̄.ſ.
fuit ſemē electū a dn̄o ſup̄ oēs alias nationes Ut de tali
iſraelitico ſemine dicatur illud Hieremie.xxxj. Adhuc
ſeminabo domum iſrael : et domum iuda ſemine ho
minum ideſt ſemine perſonaruꝫ rationabiliuꝫ ⁊ nobi
lium.Quod eſt hodie contra prelatos qui non ſemināt
domū eccleſie ſemine filiorum iſrael per quos intelligo
bonos ⁊ diſcretos ⁊ videntes deum . ſed potius ibidem
ſeminant ſemen ſuuꝫ.ſcilicet ignorantes nepotulos et
parentes.De quibus dicitur Eccleſiaſtici.qdrageſimo
ſeptimo. Dereliquit poſt ſe de ſemine ſuo gentis ſtulti
tiam.Et procerto tale ſemē poſt ſuos promotores ⁊ car
nales introductores non perſeuerat quia ſicut per p̄de
ceſſorum affectum introducuntur.ſic ſepe fit ꝙ ſucceſ
ſorum odiuꝫ deponuntur de quo Sapientie.tertio Ab
iniquo throno ſemen exterminabitur . Quod etiam eſt
contra principes ⁊ tyrannos qui procerto non ſemināt
in patria bonos ⁊ iuſtos officiales ⁊ balliuos.ſed crude
les ipſos ⁊ iniquos.et de hoc Eſa.decimoqrto de radice
enī colubri egredietur regulus ⁊ ſemen eius abſorbēs
volucrem.Colubri enim ideſt mali principes producūt
malos balliuos qui procerto ſunt quoddam ſemen peſ
ſimū per quod volucres abſorbētur .ideſt per quos bo
ni qui ſunt in patria rapinis ⁊ exactionibus deuorant.
¶ Denique dico ꝙ iſti ſunt ſubiungēdi ab omni inquit
alienigena . Quia ſcilicet. agricola ſemen ſuum electū
ad partem ponit nec ipſum bladis immiſcet.ſic et iſti q̄
ſemen ſanctuꝫ volunt eſſe: debent eſſe ad parteꝫ poſiti
ideſt per vite excellentiam necnon per ſocietatis fugaꝫ
ab oī alienigēa ideſt ab omni mala perſona ſeparati et
diſiuncti Quod tamen eſt contra multos in agro eccle
ſie ſeminatos qui procerto a malis perſonis non ſciun
guntur.ſed eis potius adiunguntur Scriptura enī pre
cepit Leuitici decimonono Non feres agruꝫ diuerſo ſe
mine Sed procerto ager eccleſie multum diuerſo ſemi
ne ſeminatur quia ſcilicet non tantum vnuꝫ ſemen ho-
minum ſed multiplex et diuerſuꝫ ſcilicet paruulorum ⁊
mulierū ⁊c. Ita ꝙ hodie verificatur illud ſecūdi Eſdre.
octauo Commixtum eſt ſemen ſanctum alienigenis gē
tibus.Et quid procerto dico ꝙ qꝛ ſeminatores ſunt im
mūdi neceſſe ē ꝙ ſemia ſint imūda.Quis enī pōt facere
mūdū de imūdo cōceptū ſemine.Job decimotertio.ꝗ iō
talibus poteſt dici hodie illud Eſaie.lvij. Accedite huc
filii auguratricis.ſemen adultere ⁊ fornicarie. Ab tamē
non ſic ſed ſimus ſemen ſanctum a malis diſtinctum.
ſemen electum ſemen purgatum atque correptum vt de
nobis dicatur illud Eſaie lxj.Iſti ſunt ſemē cui benedi
xit dominus.Et ſic nos erimus Semen.

Humile ad ſeruiendum.
Utile ad poſſidendum
Stabile ad reſiſtendum
Flebile ad penitenduꝫ.
Fertile ad producendum

Sint igitur boni humiles ad ſeruiendū Pſalm̄. Et ſe
men meū ſeruiet ipſi . ¶ Iteꝫ ſint vtiles ad poſſidendū
Pſalm̄. Semen ſeruorum eius poſſidebit eam ⁊ qui
diligunt nomen eius habitabūt i ea ſcilicꝫ in terra pa
radiſi ¶ Iteꝫ ſint ſtabiles ad reſiſtenduꝫ. Pſalm̄. Po
tens in terra erit ſemen eius generatio rectoruꝫ benedi
cetur.¶ Itē ſint flebiles ad penitenduꝫ.Quia ſicut dici
tur in Pſalmo.Qui ſeminant in lachrymis in exulta-
tione metent.¶ Item ſint fertiles ad bona opera pro-
ducendum Job quinto.Multiplex erit ſemen tuuꝫ. ſic
igitur patet quomodo per ſemen intelligitur ſanctorū
congregatio virtuoſa.¶ Adhuc dico per ſemen intelli
B gitur virtutum acquiſitio fructuoſa.Uirtutes enim et

bona opera ſunt ſemina quē in autumno huius vite ſe
runtur.Paradiſus vero ⁊ eterna premia ſunt fructus
qui in eſtate futuri ſeculi colliguntur. Bona etiam do
cumenta dicuntur ſemina iuxta verbum chriſti dicen-
tis Mathei.decimotertio.Semen eſt verbū dei.Iſtud
enim in corde auditoruꝫ ſeminatur vt fructus bonoruꝫ
operū reportetur Mathei decimotertio. Exijt qui ſemi
nat ſeminare ſemen ſuuꝫ etcetera.Sic ergo videmus ꝙ
ſecunduꝫ quantitateꝫ ſeminum expectatur quantitas
fructuuꝫ.Quia ſecundum Apoſtolum ſecunda ad.Co
rinthios nono. Qui parce ſeminat parce ⁊ metet.⁊ qui
ſeminat in benedictionibus de benedictionibus ⁊ me-
tet.Et ſic ſecunduꝫ quantitatem virtutum et meritorū
poſſumus ſperare copiaꝫ premiorum ⁊ gaudiorum. Et
ideo multis talibus ſeminibus debemus conſcientiam
ſeminare.vt poſſimus glorie copiaꝫ reportare.vt ⁊ ſim⁹
de illis de quibus dicit.Pſalm̄. Seminauerunt agros
⁊ plantauerunt vineas et fecerunt fructuꝫ natiuitatis.
Ubi aduerte ꝙ ſemen materiale Primo in agro diſper
gitur. Secūdo in terra affligitur.Tertio pluuijs aſper
gitur.Quarto in fructus conuertitur.Et ſic dico ꝙ per
iſtam quadrupliceꝫ ſeminis conditioneꝫ poſſunt qua-
tuor ſemina ſpiritualiter intelligi que debent a fidelib⁹
ſeminari.videlicet.Semen ſubſtantie temporalis . Se
men conſtantie virtualis.Semen ſcientie ſpiritalis . Se
men clementie cordialis . Semen ſubſtantie eſt diſper
genduꝫ ſeminauerunt inquit agros.Semen conſtātie
ideſt boni propoſiti eſt infigenduꝫ Plantauerūt inqt
ſemen ſcientie eſt effūdendū. Uineas inquit.Semē cle
mentie eſt influendum.fecerunt inquit fructuꝫ . ¶ Di
co igitur primo ꝙ eſt diſpergenduꝫ ſemen ſubſtantie tē
poralis quod oſtenditur cuꝫ dicit ſeminauerunt agros
Quia .ſcilicet ad diuites pertinet ſemē bonorum ⁊ opū
temporalium ſpargere et exinde agros pauperuꝫ irri-
gare et impinguare. Teſte enim . Gregorio. Fecundus
eſt ager pauperuꝫ et cito reddit ſeminantibus fructum
Et ideo in tali agro eſt ſeminandū.vbi eſt celeſte premi
uꝫ colligenduꝫ . Gen.vigeſimoſexto. Seminauit Iſaac
in terra illa et inuenit in illo anno centupluꝫ.Iſtud eſt
contra crudeles qui agros . ideſt pauperes per elemoſi
nas non ſeminant.ſed ipſos per rapinas depopulātur
et exterminant. Quod bene figurat in parabola ſemi
nantis vbi dicitur ꝙ volucres celi comederunt ſemē qd̄
ceciderat ſecus viaꝫ.Uia enīꝫ que continue cōculcatur
pauperes tribulatos deſignat et . Quia procerto volu
cres celi.ideſt mundi raptores.Et ſuperbi non ceſſant
ſemen huius vite ideſt ſubſtantias pauperuꝫ deuorare
Igitur eis poteſt dici illud quod dicitur leui. vigeſimo
ſexto Fruſtra ſeretis ſementē.quia ab hoſtibus deuora
bitur. Non ſic chariſſimi.qꝛ ſicut oſtenſuꝫ eſt diſpergē
dum eſt ſemen ſubſtantie temporalis ſeminauerunt in
quit agros ¶ Scđo dico ꝙ infigendum eſt ſemen pro
poſiti pectoralis ⁊ hoc oſtendit cū dicitur:plantauerūt
Bonū enīꝫ propoſitum eſt quaſi quoddaꝫ ſemē.a.quo
ſcilicet ampla ſeges pullulat operum et virtutuꝫ.Iſtud
ergo ſemen plantandū eſt et per perſeuerātiam in corde
firmiter radicandum.ſemen enim niſi mittat radicem
fructuꝫ non facit et ſic bonuꝫ propoſituꝫ niſi habeat p̄
ſeuerantiaꝫ ſtatiꝫ perit plantauerunt inquit quod ſcili
cet deſignat radicum firmitatem Iuxta illud Hierem̄
duodecimo. Plātaſti eos: ⁊ miſerunt radiceꝫ. Unde de
firmitate talis ſeminis poteſt dici illud Job . vigeſimo
primo Semen eoruꝫ permanet coram eis.Et illud Ge
neſis vigeſimoſecundo . Multiplicabo ſemen tuum ſi
cut ſtellas celi:ſtelle enim a ſtando dicuntur . Quod ta
men eſt contra multos qui in bono propoſito non ſunt
ſtabiles ſed potius variabiles et defectibiles . Figurati
in ſemine quod cecidit ſupra petram.quod natuꝫ aruit
quia radiceꝫ figere non potuit. Quare vere multi ſunt
ita duri et petrei ꝙ licet ſemen boni operis.ſemen boni
propoſiti

Ayuntamiento de Madrid

propoſiti ⁊ gratie diuine recipiant. quia tamen in ipis
non figitur in bono minime perſeuerant. pſ. Semē im
piorum peribit. Non ſic ergo ſed dico ꝙ infigenduȝ eſt
ſemen propoſiti pectoralis. Plantauerūt inqt. ¶ Ter-
tio dico ꝙ effundendum eſt ſemen ſcientie ſpiritualis. ſe
men enim verbum dei eſt quod predicator docēdo ſemi
nat et paterfamilias deus fructū bonoruȝ operuȝ repor
tat. Unde Apoſtolus dicit prima ad Corinthios nono
Si nos ſpiritalia ſeminauimus vobis non magnuȝ eſt
ſi veſtra carnalia metamus. Et hoc ſemen intelligitur
cuȝ dicitur vineas. Quia ſcilicet vinea que emittit vinū
quod inebriat ⁊ letificat. ſignat illuȝ qui ſemen doctri-
ne docet et predicat Hieremie. ſecundo. Ego plātaui te
vineaȝ electaȝ et omne ſemen veruȝ. Sed quid? proter-
to multis predicatoribus poteſt dici illud quod dicitur
Michee. ſexto Tu ſeminabis ⁊ non metes. Et Aggei.
primo Seminaſtis multuȝ ⁊ intuliſtis paruȝ. Quia ſci
licet multi ſunt qui ſemen doctrine bene recipiunt. ſed
fructuȝ operuȝ non faciunt: immo quandoqȝ peiores ꝙ̄
ante fiunt et tūc impletur illud Hieremie. duodecimo
Seminauerunt triticuȝ ⁊ meſſuerūt ſpinas. Ideo ergo
dico ꝙ effundendum eſt ſemen ſciētie ſpiritalis vineas
inquit. ¶ Quarto dico ꝙ influendum eſt ſemen clemē
tie ſupernalis fecerunt inquit fructum. ſemen eniȝ qḋ
producit fructus ad homines nutriendum eſt pietas q̄
fructus bonoruȝ operum producit et que indigentes ad
iuuat atqȝ nutrit Mathei. decimotertio. ſemen cecidit
in terram bonam et ortum fecit fructū. Et ſicut ſemen
modicuȝ eſt reſpectu fructus. ſic bonum opus valde eſt
modicuȝ reſpectu premij. Et breuiter omnia bona ope-
ra ſunt quedam ſemina fructus glorie eterne producti-
ua. dum tamen lachrymarum profluuio fuerint irriga
ta. Quia ſicut dicitur in Pſalmo. Qui ſeminant in la
chrymis in exultatione metēt. Uerum tamen ille qui ſe
minat caueat a nimio vento ſicut ille qui facit bonū opꝰ
debet cauere a vane glorie figmento quia alias de ipſo
dicetur illud Oſee octauo ſeminabunt ventum ⁊ turbi
nem metent. Quia vcȝ quādo cupido vane glīe ⁊ vane lau
dis fit in ſemine meſſis premij erit in turbine. Non ſic
ſed ſeminemus ſemina noſtra ſine tali vento ⁊ ſic repor
A tabimus fructum bonū Iuxta illud Geneſis. xlvij. Ac
cipite ſemina ⁊ ſerite. Quia ſicut dicitur Galathas. ſex
to. Quod ſeminauerit homo hoc ⁊ metet. Sic ergo pa
tet quomodo quatuor ſemina ſunt habenda et a fideli
bus diuerſimode ſeminādā hoc ergo de ſemine ſufficit

Semita.

Cum ſemita nihil aliud ſit ꝙ̄ parua ⁊
breuis via: ⁊ ſepiſſime vnum pro alio
aſſumatur. Poſſumus dicere ꝙ per ſemitam poteſt in
telligi vita noſtra et tranſitus huius mundi. in quo di
uerſimode ambulamus. Breuiter ergo dico ꝙ inueni-
tur triplex ſemita. ſcilicet. Quedam breuis et tranſiti
ua. Quedam ſuauis et directiua Quedam grauis ⁊ de
ceptiua. ſemitam breuem currunt omnes mortales. ſe
mitam ſuauem currunt omnes morales ſemitaȝ grauē
currūt omnes carnales. ſemita ergo ſignat vitā morta
lium de qua. Iob decimoſexto ſemitam per quam nō re
uertar ambulo. ſemita etiam ſignat ſtatum moralium
B hoc eſt dictu vitam iuſtorum et perfectorum de quo ꝓ
uerbiorum quarto Iuſtorum quaſi lux ſplendens Si-
gnificat inſuper vitam carnalium hoc eſt dictu vitam
et conditionem malorum. ⁊ de hoc Iob. vigeſimoſecun
do. Nunquid ſemitaȝ ſeculorū cuſtodire cupis quā cal
cauerunt viri iniqui? Semita ergo. Prima eſt natura
lis que morte clauditur. Secunda eſt ſemita virtualis.
qua iuſtus graditur. Tertia eſt ſemita criminalis. que
a malo teritur. ¶ De prima nihil ad preſens De ſecun
da vero et tertia eſt aliquid dicendum. ¶ Dicamus er-
go ꝙ eſt quedam ſemita virtuoſa et quedam ſemita vi
tioſa. Semita eſt vita perfectorum. Iſta eſt enim ſemi-
ta per quam chriſtus ambulauit et perambulandaȝ do
cuit et mandauit Eſaie. ſecundo. Uenite aſcendamus
ad montem domini et ad domum dei Iacob. et docebit
nos vias ſuas ⁊ ambulabimus in ſemitis eius. Semita
enim eſt arta via per quam tranſeunt homines nō qua
drige. quam vt communiter non omnes ſciunt. ⁊ q̄ bre
uius ducit ad terminum quam via publica et quam in
ſuper pauci vadunt. Sic et nunc via perfectionis eſt ſi-
cut quedam parua ſemita iuxta viam publicam huius
mundi poſita: quam proculdubio pauci intrant. Quia
ſicut dicitur Mathei ſeptimo. Arcta ē via que ducit ad
vitam eternam. ⁊ pauci ingrediuntur per eaȝ. Soli enī
homines ideſt ſoli perfecti viri et perſone ratione vten
tes ſemitam perfectionis ambulant quia ſcilicet quaſi
omnes vadunt per ſtratam publicā ſtatus mundi pau
ci enim videntur ſcire iſtam ſcilicet perfectionis ſemitā
⁊ ideo neceſſarius eſt ibi ductor ſcilicȝ chriſtus qui nos
doceat ambulare et conducat. Quod bene petebat Da
uid dicens Deduc me domine in ſemita mandatorum
tuorum quia ipſam volui. quia ſicut dicitur Iob. vigeſi
mooctauo. Semitaȝ ignorauit auis nec intuitus eſt eā
oculus vulturis. Aues enim altevolantes ideſt ſuperbi
et preſūptuoſi. vultures ponderoſi et tardi. ideſt carna-
les luxurioſi iſtam viam ignorant. nec ipſam libenter
intrant. Iſta enim via ſecretior et per conſequens ſecuri
or et ad tranſeundum terminum paradiſi eſt breuior ce
tius enim et facilius ſaluatur ibi homo ꝙ̄ in via publi
ca ideſt ꝙ̄ in ſtatu ſecularium perſonarum. Sicut igi-
tur cerui ⁊ alia animalia ſilueſtria non libenter vadūt
per vias publicas timentes venatores ⁊ canes et homi-
nes trāſeūtes ſȝ potiꝰ vadūt ꝑ ſemitas ſolitarias ⁊ ſecre
tas ⁊ a paucis trāſeūtibꝰ freq̄ntatas. Sic ⁊ nos debemꝰ
ſemitā ꝑfectionis intrare et nos a via publica. i. a cōmu
ni tumultu ſeculi elongare vt ſic a canibus inferni poſ
ſimus nos tutius ſeruare quia ſicut dicitur Prouerbio
rum duodecimo. In ſemita iuſtitie vita ⁊ Prouerbiorū
tertio dicitur. quod vie eius ſcilicet ſapientie vie pulcre
et ſemite eius pacifice omnes. Et ſic cuilibet poterit di-
ci illud Pſalm̄. In mari via tua et ſemite tue in aquis
multis. Ubi aduerte ꝙ ſicut ſemita habet tres cōditio
nes quia. ſcilicet ipſa eſt ſtrictior rectior et mundior. ſic
ſemita ſtatus et perfectionis habet et continet.
Penitētie amaritudineȝ. in mari.
Iuſtitie rectitudinem ſemite tue.
Continentie ſeu mundicie pulcritudinē. in aquis mul-
tis. ¶ Primo igitur dico ꝙ in iſta ſemita debet eſſe
penitentie amaritudo cum dicitur in mari. Mare eniȝ
ſalſum et amaruȝ. vndoſum difficile ad potandū. vtile
tamen ad medicanduȝ. penitentiaȝ deſignat que diffici
lis eſt et aſpera ⁊ tamen vtilis atqȝ ſana. Semita enim
vt dictuȝ eſt ſtricta eſt ⁊ etiam difficilis aliquotiens ⁊ aſ
pera. tranſit enī per loca altiora que ſunt ad aſcendēdū
communiter grauiora. Sic vere penitentia grauis eſt
et difficilis ad eundum in celuȝ. eſt tamen breuis et pe-
netrabilis. in mari inquit. Eſaie xliij. Dominus dedit
in mari viaȝ et in aquis torrētibus ſemitam. De iſta ta
men ſemita nō curant delicioſi. Unde de carnali mulie
re dicitur. Prouerbiorum. quinto. Per ſemitam vite
non ambulat. vagi ſunt greſſus eius et inueſtigabiles.
Iſta ſemita potiſſime deſignat ſtatum religionis. vbi
ſcilicet penitentia valde viget vel vigere videt̄ ſicut enī
aliqua animalia ſunt ita indomabilia ꝙ nunꝙ̄ volūt
incedere ꝑ rectitudinē ſemitarū ſed potius vndiqȝ ſine
via ⁊ ſine ſemita diuagari. ſicut de onagris ⁊ bubalis
dicit̄ que ſunt animalia q̄ ſine iugo diſcipline ꝑ ſeculū
diuagant̄ figurati in aſina balaā que quia vidit angelū
cū gladio i via declinauit a ſemita ⁊ attriuit pedem ſedē
tis. q̄ dum verberaret eam ⁊ vellet ad ſemitam reduce
re incepit aſina murmurare. ſicut dicitur Numeri. xxij.

Quia vere chariſſimi aſina. ideſt vir carnalis dum i via penitentie ⁊ religionis videt ſtare angelum cuz gladio ideſt prelatum cum puniendi ⁊ corrigēdi officio. timet illuc accedere ⁊ quandoqꝫ nititur a tali ſemita retrocedere: ſicut potiſſime patet in apoſtatis ꝙ ſi ipſum ad ſemitam vite ⁊ penitentie verbo vel opere reducere voluerit ſtatiꝫ contra euz reclamabit. Et iſti deberent aduertere ꝙ ſanſon declinans per ſemitam inuenit in ore leonis mortui fauū mellis ſicut dicitur Iudi. decimoquarto. Quia videlicet illi qui declinant ſe ad ſemitaꝫ penitentie inueniunt ſibi fauum mellis diuine Sapientie et gratie in mari inquit. Sapientie quinto. Semita carine in fluctibus. Sic igitur in iſta ſemita eſt penitentie artitudo. quod oſtenditur in verbo ſemite. ¶ Quia ſci
D licet de natura ſemite eſt ꝙ ſit breuis ⁊ recta: ⁊ quanto breuior tanto rectior Iuxta illud Luce tertio. Dirigite vias domini rectas facite ſemitas dei noſtri. Quia procerto illi qui in ſemita perfectionis ambulant. rectitudinem iuſtitie ⁊ breuitatem expeditionis ſeruant quia ſcilicet ipſi ſunt breues alios celeriter expediendo ⁊ recti nunq̄ a iuſtitia deuiando Eſaie. vigeſimoſexto. ſemita iuſti recta eſt. rectus callis iuſti ad ambulandum. vide ſupra de rectitudine. Quod tamen eſt cōtra multos quorū ſemita nō eſt recta per fallaciā non eſt breuis ꝑ celeritatem ſed prolixa per tepiditatem ſicut ad litteraꝫ videmus de modernis multis iudicibus ⁊ prelatis de q̄bus poteſt dici illud Eſa. lix. Semite eorum incuruate ſunt. Semita talium eſt ſicut ſemita fluminū ⁊ aquaꝝ que ſemper eſt tortuoſa ⁊ longa. Sic a conditio iſtoruꝫ tortuoſa eſt per falſitatem ⁊ longa per prolixitateꝫ. Unde de ipſis intelligitur illud Gen. xlix. Fiat dan coluber in via Ceraſtes in ſemitis. Coluber eniꝫ qui ſemper tortuoſe incedit et dicitur a collabēdo ⁊ ceraſtes qui eſt ſerpens cornutus iuxta ſemitas inſidians beſtijs tranſeūtibus ſignat tales qui. ſcilicet ſunt tortuoſi per falſam intentioneꝫ ſunt collabentes per blandaꝫ adulationē: ſunt cornuti per ſuperbam elationem. ſunt etiam inſidiantes tranſeuntibus per aſtutam deceptionē. Quia proculdubio aliud non videntur facere hodie tales iudices et prelati et balliui niſi inſidiari tranſeuntibꝰ. vt ipſos mordeant rapine dētibus. Serpēs q̄q̄ ſit i recta ſemita. nunq̄ tamen propter hoc recte incedit nec etiaꝫ venenuꝫ dimittit. ſic vere iſti q̄uis ſint poſiti in ſemita recta iuſtitie. hoc eſt in officio ⁊ in ſtatu iudicature vel prelature. vbi. ſcilicet iuſtitia eſt facienda nunq̄ tamen ſunt iuſti ſed venenoſi. fallaces ⁊ infecti ſunt enim in ſemita iuſtitie. ſed procerto ipſaꝫ non ſequuntur nec per eam gradiuntur. ſed magis in ipſa alijs inſidiant. Unde ipſi dicere videntur illud Eſaie. xxx. Auferte a me viā declinate a me ſemitam ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Non ſic chariſſimi non. ſed ſit in iſta ſemita iuſtitie rectitudo vt ſic quilibet dicat illud. Prouerbiorum octauo In vijs iuſtitie ambulabo in medio ſemitarum iudicij. Ut et eis dominus dicat illud Prouerbiorum. Quarto. Ducam te per ſemitas equitatis quas cum ingreſſus fueris non artabuntur greſſus tui. ¶ Tertio
E dico ꝙ in ſemita perfectionis debet eſſe mūdicie ſeu cōtinentie ſanctitudo quod oſtēditur cum dicitur in aq̄s multis. Aque autem que maculas tollunt mundiciaꝫ et puritatem deſignant. Quia ſcilicet ſicut ſemita de ſui natura debet eſſe munda. ſic vita bonorum debet eē munda ⁊ pura. Unde Eſaie. xliij. dicitur. Quod dedit deus in aquis torrentibus ſemitam. et hoc eſt contra illos qui in ſemita perfectionis et religionis mundiciaꝫ non obſeruant. Quia procerto ibi debet eſſe mundicia et interius in corde. et exterius in carne et ſcilicet vlteriꝰ in ſermone Prouerbiorum tertio. Uie eius vie pulcre: et omnes ſemite eius pacifice. Iſte ſunt igitur ſemite iuſtorum et perfectorum. ſcilicet.

Mundicia corporalis.
Iuſtitia virtualis.
Penitentia temporalis.

De quibus admiratiue loquens ſcriptura dicit Iob. xxxvij. capitulo. Nunquid noſti ſemitas nubium magnas et perfectas Sancti enim ⁊ iuſti dicuntur. nubes ſicut ſuperius eſt oſtenſum. Iſte enim ſunt ſemite q̄s dauid ſibi doceri petebat dicens i pſalmo ſemitas tuas doce me. Iſte ſunt ſemite in quibus deduci poſcebat dicēs in pſa. Deduc me domine in ſemita mandatorum tuoꝝ Iſte ſunt inſuper ſemite in quibus illuminatum ſe dicebat. ibidem. Lucerna pedibus meis verbuꝫ tuū. ⁊ lumē ſemitas meis Et ſic igitur patet ꝙ ſunt ſemite virtuoſe ¶ Adhuc dico ꝙ ſunt q̄dam ſemite vitioſe. Et iſte ſunt ſemite impiorum. Peccata enim ſunt ſemite per quas gradiuntur iniqui Et ſic nota. ꝙ in ſcriptura inuenit.

Semita montuoſa
Semita tortuoſa
Semita tenebroſa.
Semita lubricoſa
Semita periculoſa

Montuoſa dico eſt ſemita ſuperborum. Iſti enim ſemper appetunt alta vnde Iudith. decimoquinto capitulo dicitur de illis qui erant de exercitu holofernis. ꝙ ipſi fugiebant per vias camporum: et ſemitas collium. Tortuoſa eſt ſemita auarorum. Iſti eñ in actibus ſuis nunq̄ recte incedunt. Eſa. lix. Semite eoruꝫ incuruate ſunt. Et ſemper intendunt ad iniuſtitiam ⁊ rapinam. Prouerbiorū primo. Semite omnis auari animas poſſidentium rapiunt. Tenebroſa eſt ſemita inuidorum. Iſti enim nunq̄ volunt videre bonum alicuius. Unde Iob. vj. Inuolute ſunt ſemite greſſus eiꝰ. Lubricoſa eſt ſemita immundorum. Unde ſicut ſemita per quam limax gradit eſt infecta ita ꝙ appet ibi veſtigiū gradientis. ſic vita illorum ita eſt immunda. vt eorum veſtigia appareant lubricoſa Iob. xlj capitulo. Poſt eum lucebit ſemita. Periculoſa eſt ſemita deceptorum vnde Iob decimooctauo: Diſcipula eius ſuper ſemitā. Et ſic igit patet ꝙ eſt ſemita virtuoſa ⁊ vitioſa ⁊ hoc ſufficit vide infra de via Et ſupra de Ambulare. ⁊ de Ire. ⁊ de Gradi.

Semel.

Nota ꝙ iſtud aduerbium ſemel in ſcriptura inuenitur vel ſumitur in bono ⁊ in malo Unde breuiter dico ꝙ i ſcriptura inuenitur ſemel. A

Autoritatis.
Neceſſitatis.
Mortalitatis.
Seueritatis.
Felicitatis.
Penalitatis
Confeſſionis.
Damnationis.

Semel autoritatis ꝑtinet ad quemlibet ſuperiorē. magni eñ homines qꝺ ſemel precipiūt dꝫ fieri ad ipſos eñ ꝑtinet ſemel aliq̄d ordiare. ⁊ nō nūc vnū nūc aliud variare ſicut de deo dr Iob. xxxiij. Semel loq̄tur deus: ⁊ ſecundo idipſum non repetit. ¶ Semel neceſſitatis eſt illud qꝺ ſi q̄s ſemel voluerit. neceſſario obligatꝰ erit. de quo Deutero. xxx. Qꝺ ſemel egreſſuꝫ eſt de labijs obſeruabis Semel mortalitatis eſt illud quo homines tenētur ſemel neceſſario mortē pati. De quo Hebre. ix. Statutuꝫ eſt hominibus ſemel mori. Semel ſecuritatis eſt illud quo deꝰ ſemel in iudicio ſentētiā proferet quā nullus ſubfugiet aut ꝑuertit Et de hoc i pſ. Semel locutꝰ eſt deꝰ: duo hec audiui. q2 poteſtas dei ē. ⁊ tibi domine miſericordia q2 tu reddes vnicuiqꝫ ſm opa ſua. Semel felicitatis ē illud quo ſemel bti gloriaꝫ adipiſcunt quaꝫ nunq̄ amplꝰ perdere dinoſcūtur: vñ de chriſto dicitur Hebre. ix. Qꝺ ꝑ propriū ſanguinem introiuit ſemel in ſancta eterna redemptione inuenta. ſemel penalitatis ē illud quo xp̄s oblatus eſt ſemel pro nobꝰ deo patri. de quo. j. Petri. iij. xp̄s ſemel pro peccatis mortuus eſt iuſtus pro iniuſtis ⁊c. Semel confeſſionis eſt illud. quo q̄libet ad minus ſemel in anno tenetur confiteri de quo pōt dici illud. ij. Regum. xiiij. Semel in anno tondebantur capilli abſalon. Semel damnatiōis eſt illud quo mali ſemel damnati. perpetuo remanent in iferno de quo

Ayuntamiento de Madrid

de quo poteſt dici illud .j. Regum xxvj Percutiam eũ ſemel lancea in terra ⁊ ſecundo opus non erit. Sufficiat ergo de ſemel quia exẽpla nõ allegaui. quamuis multa ſint. Quia tranſiui gratia breuitatis

Semper.

Nota ꝙ ſemper ẽ vnũ aduerbium. quod ſignificat continuitatẽ frequẽtationem ⁊ eternitatem taꝫ in bono ꝙ̃ in malo. Et ideo breuiter diſcurrendo poſſumus notare ꝙ iſtud ſemper poteſt pertinere ad quatuor genera perſonarum. videlꝫ

Ad perfectos inferius reſidentes.
Ad beatos ſuperius preſidentes.
Ad infectos exterius delinquentes
Ad damnatos ſubterius gemiſcentes.

Et ſic dico ꝙ ſemper poteſt ſignare. Perſeuerantiaꝫ in gratia reſpectu perfectorum. Perſeuerantiam in gloria reſpectu beatoꝝ Perſeuerãtiã in culpa reſpectu peccatorum. Perſeuerantiam in pena reſpectu damnatorum ¶ Igitur dicamus primo de ſemper: quod ptinet ad perſeuerantiam perfectoruꝫ. quia ſcilicet perfecti viri ſemper in bono perſeuerant quia ſua bona opera nũ ꝙ̃ per peccatum mortale diſcontinuant ſeu ceſſant. Sicut enim creature ſemper continuant actus ſuos: ſicut videmus de igne continue calefaciente de celo cõtinue currente ⁊ influente: de ſole ſemper illuminante ⁊ ſic de alijs. Sic iuſti ſemper continuant bona opera. vel ĩ habitu vel in actu ſemper enim mouentur obediẽdo. ſemper caleſcunt charitatiue diligẽdo ſemper luminant bona documenta ⁊ exempla alijs oſtendendo vt ſic quilibet dicat illud Joannis. viij. cap. Que placita ſunt illi facio ſemper. Et ſic poſſumus notare ꝙ iuſti debent.

Semper ſperare.
Semper orare
Semper laudare
Semper videre.
Semper gaudere.
Semper ardere
Semper lucere.
Semper docere

Quod debeant ſemper ſperare in domino. Exemplo paruuli qui innititur nutrici ſue ne forte cadat in lutũ. ptꝫ per prophetam dicentem. Oſee duodecimo Spera in deo tuo ſemper. Quod etiaꝫ ipſi debeant ſemper orare patet per apoſtolum dicentem .j. Theſſaloni. v. Semp gaudete ſine intermiſſione orate. Et Luce. xviij. Oportet ſemper orare Quod inſuper ſemper debent laudare exemplo alaude ⁊ phylomene. que ſemper ſine itermiſſione cantant. patet Ephe. ſeos quinto vbi dicitur. Gratias agentes ſemper pro omnibus. ¶ Iteꝫ ꝙ iſti debẽt ſemper per contemplationem videre exemplo leonis. q̃ ſemper dormit oculos habens apertos Patet exemplo angelorũ. de qb⁹ dr̃ Mat. xviij. Qd̃ angeli ſp vident faciem patris q̃ in celis eſt. ¶ Item ꝙ etiam iuſti debeãt p ſpiritusſancti cõſolationẽ ſemper gaudere ptꝫ phi. iiij. vbi dr̃. Gaudete in domino ſemper iterum dico gaudete. Quod etiam ipſi ſemper debeant per dilectioneꝫ ardere. Exemplo lapidis albeſton. qui ſemel accenſus ſẽper ardet. patet Leuiti. vj. Ubi precipitur Ignis in altari meo ſemper ardebit. Quod nihilominus iſti ſemper debeant per diſcretionem lucere. Exemplo ſolis. qui lumen ſuum ſemper ſeruat patet Exodi. xxvij. vbi dicitur Ardeat lucerna ſemper in tabernaculo. Quod etiam ipſi adhuc debeant ſemper per predicationem docere ptꝫ exemplo chriſti Joannis. xviij. dicentis. Ego ſemper docui in ſynagoga. Iſtud eſt ergo ſemper id eſt perſeuerantia inquantum pertinet ad perfectos. ¶ Secundo dico ꝙ ſemper pertinet ad perſeuerantiam refectorum. i. beatorum. Iſti enim omnia que habent. habent ſemp. ⁊ omnia que faciunt. ſemper faciunt. Iſti enim ſunt.

Sicut ſtelle ſemper lucentes.
Sicut palme ſemper virentes.
Sicut angeli ſemper viuentes
Sicut piſces ſemper in aqua voluptatis eterne reſidentes.
Sicut ſponſi ſemper gaudentes.
Sicut reges ſemper regnãtes.
Sicut heredes hereditatem glorie ſemper diuidentes.

Et ideo breuiter nota de iſtis ꝙ ipſi

Semper ſunt in lauta ſatietate.
Semper ſunt in grata ſocietate
Semper ſunt in quieta tranquillitate.
Semper ſunt in leta iocunditate
Semper ſunt in tuta ſecuritate
Semper ſunt in noua felicitate.
Semper ſunt in magna fertilitate.

Dico ꝙ beati ſemper ſunt in lauta ſocietate quia ſcilicꝫ cuilibet ipſorum dominus videtur dicere illud qd̃ dixit dauid Miphyboſeth. ij. Reguꝫ. ix. capit. Tu comedes panem in menſa mea ſemper. ¶ Item dico ꝙ ſemp ſũt in grata ſocietate. Habent enim deũ pro ſocio. Ipſe enĩ dicit celeſti hieruſalem Ezechielis. xliij. capitulo Habitabo in medio tui ſemper: Et. iij. Regum. x. Beati ſerui tui q̃ ſtãt corã te ſp. ¶ Itẽ dico ꝙ ſp ſunt ĩ q̃eta tranq̃llitate nullum enim inueniunt perturbantem. Unde eſaie. lviij. Requiem dabit tibi dominus deus tuus ſemp ¶ Item dico ꝙ iſti ſunt ſemper in leta iocunditate vnde. j. Theſſa. v. capitulo. Semper gaudete ſine intermiſſione. ¶ Itẽ dico ꝙ iſti ſemper ſunt ĩ tuta ſecuritate. vnde. j. Theſſalo. iiij. Rapiemur ſimul obuiam chriſto in aera. et ſic cum domino ſemper erimus. ¶ Iteꝫ dico ꝙ iſti ſemper ſunt in noua felicitate Job. xxix. capitu. Gloria mea ſemper inouabitur ⁊ arcus meus ſemper in manu mea inſtaurabitur. ¶ Iteꝫ dico ꝙ iſti ſunt ſemper in magna fertilitate. vnde cuilibet dicatur a deo patre. fili tu ſemper mecuꝫ es ⁊ omnia mea tua ſunt Luc. xv. vbi oſtenditur ꝙ iſti ſunt.

Nobiliter vocati fili inquit.
Tenaciter obligati. tu ſemper mecum es
Utiliter ditati quia omnia mea tua ſunt.

Et ſic dico ꝙ pertinet ad perſeuerantiaꝫ perfectoruꝫ.

¶ Tertio dico ꝙ ſemper pertinet ad perſeuerantiam. malignorum. Mali enim ſemper ſunt perſeuerantes C in vitijs ⁊ ſemper addunt peccata peccatis. Et ideo notandum eſt ꝙ ſemper mali multis modis dicuntur mali videlicet quia.

Semper ſunt ſuperbi ⁊ ambitioſi.
Semper ſunt diſcordes et litigioſi.
Semper ſunt peruerſi et inuidioſi.
Semper ſunt rapaces ⁊ penurioſi.

Dico ergo ꝙ iſti ſũt ſemp preſumptuoſi. pſal. ſuperbia eorum qui te oderunt aſcendit ſemper. ¶ Item ſemper ſunt litigioſi quia ſicut dicitur Prouerbiorum decimo tertio Inter ſupbos ſemp ſunt iurgia. ¶ Itẽ ſemp ſunt inuidioſi et odioſi Geneſis vigeſimoſeptimo. Oderat ſemper eſau iacob. ¶ Item ſemper ſunt penurioſi quia ſicut dicitur. Prouerbiorum vndecimo. alij diuidunt propria ⁊ ditiores ſunt: alij rapiunt non ſua ⁊ ſemper in egeſtate ſunt. Iſtud igitur eſt ſemper quod pertinet ad perſeuerantiam malignoruꝫ. ¶ Sed quarto dico ꝙ eſt vnum ſemper qd̃ pertinet ad perſeuerantiã damnatorũ Et iſtud eſt illud quo damnati ſemper ⁊ perpetuo ſũt in pena. ⁊ cetera allega quia non inuenio ad preſens: vt dic ſicut immediate. ſufficiat ergo de ſemper.

Sempiternus.

Nota ꝙ ſempiternus idẽ A eſt quod ſemper eternus. Et poteſt ſempiternus accipi moraliter pro perſeuerantia ſempiterna. diuturna ſiue bona ſiue mala. Quia. ſcilicet ille eſt moraliter ſempiternus qui in bono vel ĩ malo propoſito eſt durabilis ⁊ eternus. Et ideo tam moraliter ꝙ̃ literaliter accipiendo. poſſum breuiter dicere: ꝙ in ſcriptura inuenitur ſempiternitas.

Uirtuoſa
Uitioſa
Gaudioſa.
Tedioſa.

Prima eſt hominũ pfectoruꝫ q̃ ſcꝫ boni dicuntur ſem

Ayuntamiento de Madrid

piterni pro eo ꝙ perſeuerando in bono ſunt ſtabiles et diuturni. Unde Hieremie.j. Apponentur ad dñs federe ſempiterno. Scḋa eſt hominū peccatoꝝ quia ſcilꝫ mali qñqꝫ ſunt in ſua mala volūtate taliter obſtinati ꝙ i ſempiternū videnſ ibi eē imutabilr confirmati Unde quilibet talis debꝫ dicere illud Treno.iij. In tenebris collocauit me ſicut mortuos ſempiternos. Tertia eſt ſempiternitas hoīm beatoꝝ quia ſcꝫ iſti ſunt ſuperi⁹ in gl̃ia ſempterna. vbi ſine defectu cuncta ſunt eis perpetua et eterna. Quia proculdubio iſti habent ſempiternam

Lucem
Ducem.
Nomen.
Omen
Leticiam.
Amiciciam

Dico ſempiternaꝫ lucē Eſaie.lx. Erit tibi dominus in lucem ſempiternam Dico etiam ſempiternū ducem Hie.x. ipſe de⁹ tu⁹ et rex ſēpitern⁹.

Itē nomē ſēpiternū eſa.lvj. nomē ſēpiternū dabo eis. Dico ſempiternum omen. Eſa.lj. Salus mea in ſempiternum erit. ❡ Item ſempiternam leticiaꝫ quia ſicut dicit Eſa.xxxv. Leticia ſempiterna ſuper capita eorum gaudium ꝛ exultationem obtinebunt iteꝫ ſempiternā amiciciam. Eſa.lv. feriam vobiſcum pactum ſempiternuꝫ quod nulla obliuiōe delebitur. Iſta eſt igitur ſempiternitas beatorum. ❡ Quarta eſt ſempiternitas i reproborum qui ſempiterne cruciantur. vnde in pš. dicitur. Quod deus percuſſit inimicos ſuos i poſteriora opprobrium ſempiternuꝫ dedit illis ꝛ cetera. Uide vbi perpetuus ꝛ eternus.

a **Senex ſenectus.** Nota breuiter ꝙ i ſcriptura inuenio triplicē ſenectutem videlicet
Senectutem moralem que eſt perfectionis
Senectutem letalem que eſt infectionis:
Senectutem carnalem que eſt defectionis.
❡ Prima ſenectus eſt virtualis. ❡ Secunda ſenectus eſt criminalis. ❡ Tertia ſenectus eſt naturalis. ❡ Dico primo ꝙ eſt ſenectus perfectionis. Moraliter enim loquendo. ſenectus ſignificat. Uitam perfectam virtuoſam ꝛ honeſtam quia ſicut dicitur Sapien. iiij. Senectus venerabilis eſt vita immaculata Palma enim dum eſt iuuenis non fructificat ſed tunc incipit fructum facere. quādo incipit ſeneſcere Sic vere homo dum eſt ignarus ꝛ iuuenis. per bona opera nō bene fructificat. Quando vero eſt ſenex ideſt prudens: matur⁹ ꝛ honeſtus ꝛ in moribus bene compoſitus ꝛ formatus tunc proculdubio fructus bonos facit ꝛ producit. et in bonis operibus fertiliter ſeneſcit vnde Pš. Multiplicabuntur in ſenecta vberi et bene patientes erūt vt annuncient ꝛ Eccleſiaſtici.xlvj. Uſqꝫ ad ſenectutem pmāſit in eo virtus: Et ideo quilibet vir perfectus et iuſtus ꝛ in ſtatu et gradu honoris ſemel vt pote in ſtatu prelationis conſtitutus: poteſt dicere de ſeipſo illud pš. Iunior fui etenim ſenui In quibus verbis oſtenduntur tria que quilibet ſenex: ideſt quilibet vir virtuoſus. debꝫ habere ſecundum tres conditiones naturales ſenectutis.
Senes enim naturaliter ſunt.
Senſu clariores.
Statu curuiores
Motu grauiores.
❡ Sic vir iuſtus ſpiritualiter. Senſus claritatem debet poſſidere. Mortis curuitatem ſeu qualitateꝫ debet preuidere. Morum grauitatem debet tenere: Primuꝫ probat etatis complexio. Iunior. Secunduꝫ temporis defluxio. fui. Tertiū nominis conditio. Senui. ❡ Dico igitur ꝙ ſenex ſpiritualiter debꝫ poſſidere ſenſus claritatem. ꝛ hoc oſtenditur cum dicitur. Iunior. Quia ſicut iuuenes plus pollent in ſenſibus corporalibus. ſic ſenes plus pollent vel ſaltem pollere debent in ſenſib⁹ ſpiritualibus Senex enim dicitur qui prudēs et diſcretus eſt in illis que pertinēt ad ſalutem Pš. Senes e⁹ prudentiam docent. vnde etiam danieli ꝙuis temporaliter valde iuueni pro eo ꝙ prudenter ſciuit iudices redarguere dictuꝫ fuit Danieli.xiij. Ueni ꝛ ſede i medio noſtrorum quia tibi deus hodie dedit honoreꝫ ſenectutis Nota ꝙ in India eſt genus hominū vt dicit Pli. qui in ipſo ſeptennio dicuntur caneſcere. ꝛ ita ſimul et ſemel ſenectutem ꝛ iuuentuteꝫ habere. Sic vere moraliter. poſſibile eſt ꝙ homo ſit iuuenis corpore canus tamen ſenex prudens ꝛ maturus ſit in mente Deuteronomij xxxiij. Sicut dies iuuentutis tue ita ꝛ ſenectus tua Iunior inquit Iob .xxix. Uidebant me iuuenes ꝛ abſcōdebantur ꝛ ſenes aſſurgentes ſtabant acſi diceret. in talibus iuuenes .i. motus iuuenilis abſconduntur. ꝛ ſenes .i. prudentie ſeniles habitant ꝛ morantur Patet igitur ꝙ ille qui locum ꝛ officium ſenum vult tenere debꝫ habere ſenſus claritatem. Deinde dico ꝙ qui ſpiritualiter vult eſſe ſenex. debet preuidere mortis curuitatem fui inquit quaſi dicat. iam tranſiuit tempus meuꝫ iaꝫ non ſum nec ero: ſed fui.
Senes enim naturaliter ad terram incuruantur
Senes etiam libentius terram intuentur.
Senes inſuper ad mortē amplius proximantur
Iuxta illud Hebreo.viij. Quod autem antiquatur ꝛ ſeneſcit prope interitum eſt. Sic vere cariſſimi: ille q̄ ſpiritualiter vult eſſe ſenex. debet ſemper ad terrā ad quā tendit reſpicere. et ad mortis cōſiderationē oculos inclinare ꝛ ſe moriturum in proximo cogitare dicendo fui. Iuxta illud Apocalip.xvij. Beſtia quam vidiſti fuit et non eſt ꝛ in interitum vadit. Igitur iſte debet preuidere mortis curuitatem. ❡ Deniqꝫ dico ꝙ iſte debet continere morum honeſtatem ſeu grauitatem ꝛ hoc oſtenditur in verbo. ſenui. De natura enim etatis ſenis eſt ꝙ ſit in moribus bene compoſitus ꝛ maturus iuxta illud Tytum.ij. Admone ſenes vt ſobrij ſint. Sicut enim videmus ꝙ ſenex naturaliter eſt curuior. albior., ſiccior. triſtior, tardior. ꝛ honeſtior. quia ſcilicꝫ ſenē pudet multa facere que iuuenem non puderet. Sic vere illi qui tenent locum ſenuꝫ vel qui ſenes volunt ſpiritualiter eē: debent eſſe.
Curui per humilitatem.
Albi per innocentiam et continentie puritatem.
Sicci per abſtinentie ſobrietatem
Triſtes per timoris diuini anxietatem.
Tardi per deliberationis maturitatem
Honeſti per geſtus ꝛ habitus compoſitam venuſtatē.
Talis enim ſenex erat abraam de quo dicitur Geneſis. xxiiij. Abraaꝫ erat ſenex dierumqꝫ multoruꝫ et domin⁹ in cunctis benedixerat ei. ꝛ ſic igitur dico. Quod illi q̄ officium ſenum ducunt et gerunt. ſcilicet eccleſiaſtici ꝛ prelati et qui ſenes virtualiter eſſe volunt debent.
Mores vendicare.
Mortem cogitare.
Senſu redundare.
Iunior fui etenim ſenui ꝛ ſic figurabantur in.xxiiij. ſenioribus qui in diuerſis ſedibus iuxta agnum cum coronis et cytharis et phialis morabantur ſicut dicitur. Apocalipſis quarto. Quia procerto illi qui iuxta ſedeꝫ dei ꝛ agni que eſt eccleſia in diuerſis ſedibus ideſt in diuerſis et diſtinctis officijs ꝛ dignitatibus ſedent coronam ſingularis perfectionis. cytharam laudis et gratiarum actionis ꝛ phyalam deuotionis habere debent Iuxta illud. Pſalmi. Iuuenes ꝛ virgines ſenes cum iunioribus laudent nomen domini iſta eſt igitur ſenectus moralis perfectionis. ❡ Secundo principaliter dico ꝙ in ſcriptura inuenitur ſenectus letalis corruptionis ꝛ iſta eſt ſenectus peccati. Senectus enim antiquitatis et diuturnitatis ꝛ conſuetudinis continuitatem deſignat. Et ideo ille proprie ſenex dicitur. qui per malam conſuetudinem in vitijs antiquatur. Prouerbiorum. vigeſimoſecundo Adoleſcens iuxta viam ſuam graditur et cum ſenuerit non recedet ab eo. Dico ergo ꝙ peccator dicitur ſenex multiplici ratione. videlicet quia ſenex naturaliter habet
Uiſum hebetatum.
Uultum corrugatum

Corpus

Ayuntamiento de Madrid

Corpus incuruatum.
Pilum dealbatum.
Dentem dislocatum.
Caput decaluatum.
Nasum inquinatum.
Sic vere peccator eſt hebetatus ꝓpter defectum viſus diſcretionis ⁊ contemplatiõis. Ge.xxvij. Senuit yſaac ⁊ videre non poterat: quod bene apparuit in q̄ñ iacob pro eſau benedixit. ¶ Item eſt corrugatus ꝓpter defectum honeſte conuerſationis Uultus enim exterioris apparentie totaliter eſt infectus Unde Eſa.xiij. facies combuſte vult⁹ eoꝝ. ¶ Itē ē incuruat⁹ quo ad effectū auaricie ⁊ ambitiõis ſemꝑ eñ reſpicit p' auaritiā inferius ad terram. pſ. Dorſum eorū ſemꝑ incurua. Et Treno. ij. Jacent in terra foris ſenex et puer. Figuratus. Judicum. viij. capitu. Ubi gedeon combuſſit ſenes ciuitatis cum ſpinis deſerti. Spine enī diuitie ſunt gregum cū q̄bus procerto ſenes ideſt procuratores per auaritiā concuruātur. ¶ Item eſt dealbatus per canicies hypocriſis ⁊ ſimulationis. Prouer. xx. Dignitas ſenū canicies. ¶ Itē eſt extentatus proper defectum diſcrete locutionis neſciunt enim dicere vnū bonū verbum: nec dare vnum bonū conſilium. Ezech. vij. Peribit lex a ſacerdote ⁊ conſiliū a ſenioribus. ¶ Itē eſt decaluat⁹ ꝓpter diſcooperturam iactantie et elationis. Quia ſcil3 peccator ſemper habet caput intentionis nudum. inq̄tum cor ſuum indiſcrete reuelat. Unde Eſa. iij. Decaluabit dominus verticem filioꝝ ſyon Et Ezec. xxix. Omne caput decaluatū ⁊ omnis humerus depilat⁹. ¶ Itē eſt inquinat⁹ per carnis infectionem. figuratus in ſenibus qui ſurrexerūt contra ſuſanam. Danie. xiij. Unde iij. Regū. xi. Salomon cum iam eſſet ſenex. deprauatū eſt cor eius per mulieres. Et ideo breuiter de talibus ſenibus poteſt dici illud Ezech. viij. Certe vides fili hominis q̄ ſeniores iſrael faciūt vnuſquiſq₃ in ſecreto cubili ſuo. Iſta eſt igit̄ ſenectus letalis corruptionis. ¶ Tertio dico principaliter q eſt ſenectus carnalis ſeu naturalis conditionis. Iſti enim ſenectuti oīa corruptibilia ſunt ſubiecta. Nihil enim de quatuor elemētis componitur. quin ſenectutē neceſſario patiatur. Illa enī3 que ſunt eterna ⁊ perpetua non ſeneſcunt. Illa vero que ſūt temporalia neceſſario veteraſcunt. Iſta ergo ſenect⁹ cōtinet multa commoda ⁊ incōmoda. Cōmoda autē3 ſūt iſta quia ſcilicet per ſenectūtem.
Caro ſubijcitur
Senſus acuitur
Finis aſſequitur.
Honor impenditur.
¶ Dico q caro ſubijcitur quia: ſcilicet in ſenectute ⁊ motus. ⁊ actus iuueniles ⁊ carnales minuūtur motus ſpirituales ⁊ virtuales confortantur ⁊ componuntur vnde. Seneca dicit Gaudeo q ſenui: eo q vitia in me ſenuerit vnde Eccle. xlvj. Uſq₃ in ſenectutem permāſit in eo virtus dico etiā3 q ſenſus acuit̄. Sicut enim dicit̄ Iob. xij. In antiquis eſt ſapientia ⁊ in multo tempore prudētia. vnde. Eccle. xxv. Corona ſenū multa peritia. et ideo ibidem docet ſapiens. in iuuentute diſceret homo ꝑ in ſenectute valeat prudēs eſſe. Quō inq̄t in iuuētute nō cōgregaſti. quomodo in ſenectute reperies? ¶ Item dico q finis attingitur quia ſcilicet ſenectus eſt ſtatus pro prior morte.
Ubi ſcilicet terminatur pugna ⁊ acquiritur victoria.
Ubi completur ſeruitium ⁊ adipiſcitur ſalarium.
Ubi labores terminantur ⁊ attrahuntur honores.
¶ Unde Iob. xlij. dicitur. Quod mortuus eſt in ſenectute bona plenus dierū ⁊ diuitijs. ¶ Item dico q honor impēditur: vt habetur Leuiti. xix. Honora patrē ⁊ matrē exēplo. pbicū. q̄ ſunt aues parentib⁹ confectis ſenio alimenta adminiſtrantes. Quod tamen eſt cōtra multos preſumptuoſos ⁊ proternos qui ſcilicet non reuerētur ſenes nec eis impendunt honorem. De quibus. Trenorum. quarto Facies ſacerdotum non erubuerunt: nec ꝗſenum miſerti ſunt quinimo ſenes hodie vilipendun tur et a fatuis iuuenibus abhorrentur vnde Eſaie. iij. c. Tumultuabitur puer contra ſenem ⁊ ignobilis contra nobilem Et illō Ezechie. nono. Non reueramur ſenem etcetera Sed non ſic boni. quia procerto ipſi impēdunt honorem. amorem. obſequium et ſubſidium ſeniorib⁹ Eccleſiaſtici. viij. Ne ſpernas hominē in ſenectute ſciens quia ex nobis ſeneſcunt. Patē igitur q plura ſunt commoda ſenectutis. ¶ Sē adhuc dico q multa ſunt ſenectutis incommoda. Senes enim ſunt naturaliter vt videmus. D
Paratiores ad iraſcendum.
Rapaciores ad acquirendum.
Tenaciores ad poſſidendū.
Debiliores ad ſubſiſtendum.
¶ Dico q iſti ſunt ad iraſcendū paratiores. ſenes eñ deficiunt in caloribus ⁊ in ſpiritibus vitalibus que ſūt cauſa dilatationis cordis et leticie ⁊ ideo ꝓpter frigiditatē conſtringentem: neceſſe eſt q faciliter iraſcantur Unde Innocentius in libro de miſeria humana dicit ſic Senex facile prouocatur: ſed non facile reuocatur. cito credit ⁊ tarde diſcredit velox eſt ad loquendum tardus ad audiendum. ſed non tardus ad irandum. ¶ Item dico q iſti ſunt ad acquirendum rapaciores Sicut eñ ouis auidius comedit in ſero q̄ in mane. ſic vere homo auiditus acquirit in ſenectute ſerotina. q̄ in iuuentute matutina. Quia ſcilicet teſte. Seneca. ceteris vitijs in homine ſeneſcentibus. ſola auaricia iuueneſcit. ¶ Itē iſti ſunt ad poſſidendum tenaciores. Senes enim naturaliter ſunt parci ſimiles auibus predalibus que quanto plus antiquantur: tanto vngues eorū plus claudūtur ⁊ incuruantur. ſic vere manus iſtorū tanto ſunt ad dandum clauſiores. quāto ſunt ſeniores ⁊ antiquiores Et iſti ſunt fatui ſenſus ſenectutis. quia quāto minus reſtat de via: tanto plus augent et ſeruant de viatico. ¶ Item iſti ſunt ad ſubſiſtēdum debiliores Quia ſcil3 in ſenectute virtus naturalis corrūpitur armonia corporis diſſoluitur. ⁊ membrorum cōgeries eneruatur. iō de miſeria ſenum loquitur Innocētius vbi ſupra. dicēs ſic in ſenectute inquit. cor affligitur ⁊ caput concutitur langueſcit ſpiritus. ⁊ fetet anhelitus facies rugat̄ ⁊ ſtatura curuatur. caligant oculi. ⁊ vacillāt articuli. nares effluunt ⁊ crines deffluūt. tremit tactus ⁊ deperit act⁹ dentes putreſcunt ⁊ aures ſurdeſcunt. Hec igitur de ſenectute ſufficiant tā in bono q̄ etiā in malo

Sentire ſenſus.

Nota q ſentire nihil aliud eſt q̄ aliquid percipere: attingere. opinari vel cognoſcere. Et ideo a ſentire dicitur ſenſus inquantum accipitur pro ratione mentali de rebus diſcrete ſentiente ⁊ iudicante vel etiam inquātum accipitur pro ſenſu ⁊ potentia naturali vel cōmuni vel particulari obiecta exteriora cognoſcente ⁊ mente rante. His igitur prelibatis. Dicamus de ſenſu ⁊ ſentire quo ſentiuntur illa que pertinent ad ſalutem Et dicamus. q ſicut corpus per quinq₃ ſenſus naturales exteriora percipit ⁊ cognoſcit. Quia ſecundum Philoſophum Omnis noſtra cognitio incipit a Senſu ſic anima per quinq₃ ſenſus ſpirituales illa que ad ſalutē pertinent apprehendit. videlicet. A
Per viſum ſapientie diſcretionis
Per auditū obedientie ſubiectionis.
Per odoratum redolentie contemplationis.
Per guſtum ſuauis deuotionis
Per tactum penetrabilis compaſſionis.
¶ Sicut enim homo non viuit: niſi habeat ſenſus naturales. quinimo membrum dicitur mortuum vel paraliticum. quod non ſentit. Sic vere anima per gratiam non eſt via niſi ſpūalibus ſenſibus ſit dotata q̄nimo ſi illa q̄ ad ſalutē pertinēt ſentire ⁊ ꝑpendere nō cognoſcitur. ꝑfecto mortua iudicatur et per peccatum mortale ſicca ⁊ paralitica comprobatur. et iō ad ſpiritualia ſentiendum monet apl's Philipenſis. ij. dicens ſic Hoc ſentite in vobis quod ⁊ in xp̄o Ieſu ¶ In quibus verbis oſtenduntur quatuor que ſunt a pijs cordibus ſentien-

Ayuntamiento de Madrid

da ſcilicet.
Aliqua quē ſunt inferius.
Aliqua que ſunt interius.
Aliqua que ſunt exterius.
Aliqua que ſunt ſuperius.

¶ Igitur ſentiamus inferius mundi diſpendia. Hoc inquit quod eſt demonſtratiuum. Sentiamus interiꝰ cordis flagitia. In vobis. ſentiamus exterius crucis ſupplicia. In chriſto. ſentiamus ſuperius celi ſolacia. Jeſu inquit qui interpretatur. ſaluator. ¶ Dico igitur primo ꝙ nos debemus ſentire mundi diſpendia vt caueantur. Hoc inquit quod ſcilicet eſt pronomen demōſtratiuū ſignificās diſpēdia q̄ in mundo ſuſtinent. ſicut ſūt
Voluptates que decipiunt
Aduerſitates que afficiunt
Mors ⁊ penalitates que concutiunt.
Iſta enim ſunt demonſtrabilia quia preſentia ⁊ iō magis ſunt ſentienda: ⁊ ne noceant precauenda. hoc inqt. vnde Phi. iij. Quicunqꝫ perfecti ſumꝰ. hoc ſentiamꝰ. Meliꝰ em̄ ſentiunt pſentia ꝙ abſētia ⁊ meliꝰ demōſtrata ad digitū ꝙ denūciata ad placitū ſēſibile em̄ pſitatū potentie ſenſitiue magis mouet ſenſum. Et ideo iſta q̄ ſunt preſentia debemꝰ ſentire: ⁊ ab ipſis ſi mala ſunt: ſicut a nociuis retrocedere et abire. Salmo. n. ſentiens aquam amaram. retrocedit ad dulcem. Apes ⁊ formice ſentientes fumi vel alterius rei fetorē locū illū dimittūt bos ēt ſētiēs cadauer alteriꝰ bouis d̄ nouo mortui ⁊ occiſi: horrendo mugit ⁊ fugit. O chariſſimi quot ſunt in mundo amaritudines ⁊ dolores quot ſunt immūdicie ⁊ fetores ⁊ quot ſunt inſuper mortes. occiſiōes. triſtitie ⁊ merores Iſta ergo ſi diſcrete ſenſerimus: ipſa procerto fugiemus. ⁊ ab ipſis mentaliter recedemus. hoc ergo ſentite. Phylip. j. Sicut enim mihi eſt iuſtū hoc ſentire. Sed procerto videtur ꝙ multi poſſunt dicere illud. ij. Reg. xix. Nunquid vigent ſenſus mei ad diſcernēdū quaſi dicat non. Quia ꝓcerto multi ſunt qui ita ſenſū diſcretionis habent turbatū ꝙ inter bonū ⁊ malum ⁊ inter vtile ⁊ iutile diſcernere neſciūt quinimo vnū ꝓ alio recipiunt. mundiqꝫ tribulationes ⁊ miſerias non fugiunt neqꝫ ſentiunt. Similes enī ſunt. porcis qui nō ſentiunt fetorem ſtercorū. Similes etiam vrſis ſunt. qui non videntur ſentire dolorē verberū. Similes ſunt aſinis qui non ſentiunt laborem onerū: Ita enim ſunt deditiad mundi delectabilia. ⁊ ad mundi triſtabilia ꝙ illa non curant: immo quod peius eſt ipſa diligunt ⁊ ꝓcurant. vnde videntur dicere illud Prouer. xxiij. Verberauerūt me ⁊ non dolui. traxerūt me ⁊ no ſenſi. Iſti enī non ſentiunt nec mundi verbera que retrahunt. nec mundi vbera q̄ attrahunt. Hiere. iiij. Senſus cordis mei turbati ſunt. Non ſic ergo: ſꝫ ſentiamus mūdi diſpendia vt caueantur. hoc inquit ſentite. ¶ Secundo dico. ꝙ ſentiamus cordis flagitia vt deleant. ⁊ hoc oſtenditur cū dicitur. in vobis. Nihil enim eſt tantum in nobis ſicut ſunt peccata. quia ſcilicet iſta ſunt intus in medio cordis noſtri. Sunt enī in nobis ⁊ de nobis ⁊ a nobis ⁊ ideo ſicut ille qui habet ſpinam bene ſentit illam. Sic ⁊ nos debemus ſentire ſpinam peccatorum que ſemper conſcientiam pungit ⁊ remordet. niſi forte fuerimus ex toto mortui. i. i malo penitus obſtinati in vobis. inquit. vnde illud Actu. xx. Attēdite vobis ⁊ vniuerſo gregi ⁊c. Quod eſt contra multos ſimiles frenetico vel litargico. qui proprias infirmitates non ſentiūt ⁊ ideo vnus dormiendo ⁊ alius cantando moriuntur ⁊ deficiunt. Sic vere multi ſunt qui vitiorū pondere ſunt grauati ⁊ ita in profundū vitiorū demerſi. ꝙ proprias non ſentiunt infirmitates: quinimo cantando ⁊ dormiendo ⁊ in bono dies ſuos ducendo: incurrunt dum non aduertunt mortis eterne penalitatē. De quibus Rom. j. Quia non curauerunt habere deum in noticia: tradidit illos in reprobum ſenſū. Non ſic chariſſimi: ſed ſentiamus cordis flagitia vt deleantur. In nobis inquit.
¶ Tertio ſentiamus crucis ſupplicia vt videantur. in chriſto inquit. Chriſtus enī poteſt dici criſmate vnctꝰ vel quaſi cruci traditus. et ideo per nomen chriſti bene poteſt crucis ſuppliciū deſignari. Iſtud enim debemꝰ ſentire ⁊ per compaſſionem ⁊ deuotionem in corde iugiter continere. Sapien. j. Sentite de domino in bonitate. ſi enim caput patitur. totum corpꝰ ſentit. Et q2 caput noſtrum chriſtus eſt etiam crucis ⁊ mortis illiꝰ ſentiamus dolorem. Et ſic faciebat ille qui dicebat. Gala. ij. Chriſto confixus ſum cruci. Membrum tamen non ſentit dolorem capitis: niſi quamdiu capiti eſt coniunctum: Et ideo peccatores qui ab iſto capite ſunt diſiuncti non ſentiunt hodie penā ſuam. Romano. xj. Quis cognouit ſenſum domini: quaſi dicat: pauci. Nota oleū mandragore facit hominē ita dormire ꝙ pūcturas aut ſectiones non ſentit. Vnguentum etiam de ſemine iuſquiami factum ita ſtupefactum facit membrū cui apponitur. ꝙ quaſi totaliter perdit ſenſum. Sic vere quia hodie multi ſunt liniti oleo deliciarum. ⁊ repleti ſemine diuitiarū: hinc eſt ꝙ ſenſus cōpaſſionis ⁊ doloris chriſti et proximi perdiderūt ita ꝙ quaſi inſenſibiles remāſerunt. Sapien. iiij. Inconſtantia concupiſcentie tranſuertit ſenſum. Non ſic ergo: ſed ſentiamus crucis ſupplicia vt videantur. In chriſto inquit. ¶ Quarto ſentiamus celi ſolacia vt habeātur. Jeſu inquit quod interpretatur ſaluator quia ſcilicet ſalus ⁊ ſaluatio glorie eſt ſentienda et toto deſiderio appetenda. Quia ſicut dicitur. Roma. viij. Qui ſecundū ſpiritū ſunt q̄ ſunt ſpiritus ſentiunt. Nota vultur dicitur ſentire predā ſuā etiā vltra mare: valde enim viget in ſenſu odoratꝰ. Canis etiam poſtꝙ predam ſuā ſenſerit. nec ceſſat donec inuenerit. Illam ergo predā eterne glorie ſētiamus. et ipſam querere ꝑ bona opera non ceſſemus quouſqꝫ in patria habeamus. Quia ſicut dicitur Sapientie vj. Cogitare de illo ſenſus eſt conſummatus. Quod eſt cōtra multos ſimiles illis qui comedunt fructus dulces qui ſapores non ſentiunt boni vini quia certe nec ſapor nec odor eterne glorie ſentitur. ſi ſenſus cordis temporaliū dulcedine repleatur Sap. ix. Deprimit inhabitatio terrena ſenſum Non ſic ſed ſimus ſicut Iſaac De quo Geneſis. xxvij. ꝙ ſtatim vt ipſe ſenſit odoris veſtimentorū iacob fragrātiā ipſe dixit: Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni. Et ſic patet ꝙ quatuor ſunt que ſunt mentaliter ſentienda. ſed adhuc nota de ſenſu: inquantum dicit inibi rationem ꝙ in ſcriptura inuenitur multipliciter ſenſus. videlicet ſenſus
Diſcretionis.
Corruptionis.
Preſumptionis.
Elationis.
Primus eſt ſenſus hominum perfectorum De quo. j. Paralipome. xxij. Det tibi dominus ſenſum ⁊ prudentiam vt regere poſſis iſrael ſecundꝰ eſt ſenſus hominū peccatorum. De quo Geneſis octauo. ſenſus et cogitatio hominis in malum prona eſt ab adoleſcentia ſua. Tertius eſt ſenſus hominum ſuperborum qui. ſcilicet ſemper preſumunt ſcire maiora ꝙ ſciant De quo Rom. decimoquarto vnuſquiſqꝫ in ſuo ſenſu abundat. Quartus vero eſt ſenſus hominum fatuorum vnde. Epheſeos quarto. Gentes ambulant in vanitate ſenſus ſui ⁊c. Vide ſupra de ſapientia. Prudentia ⁊ ſcientia.

Separare ſeparatus.

Nota ꝙ ſeparare idem eſt qđ diuidere. ſegregare. diſiungere vel abinuicem ſpargere. Et ſic poſſumus notare breuiter. ꝙ eſt ſeparatio.
Virtuoſa
Vitioſa.
Doloroſa
Luctuoſa
¶ Prima eſt ſeparatio grandis bonitatis. ⁊ iſta eſt illa qua iuſti ſeparantur a vitijs ⁊ a malis conſortijs ⁊ qua ipſi deputātur diuinis vitijs et obſequijs de q̄. j. para. xxiij. Separatus eſt aaron vt miniſtret in ſancta ſanctorum. ſecunda ſeparatio eſt magne prauitatis. ⁊ iſta eſt illa qua homo a deo ꝑ peccatū diuidit. ⁊ qua homo ab alijs

ab aliȷ̈s ꝑ diſcordiã ſeiũgit ⁊ qua homo per partialita
tez ⁊ ſingularitatez a cõmuni more hominũ ſeparatur
De qua .ij. Parali.xxvj. Habitauit ozias ĩ domo ſepa
rata plenus lepra. ¶ Tertia ſeparatio eſt magne neceſ
ſitatis. Et iſta eſt illa qua corpus ab anima ꝑ mortẽ ſe
parat. De qua .j. Regũ.xv. caplo. Siccine ſeparat ama
ra mors. ¶ Quarta ẽ ſeparatio magne aduerſitatis. Et
iſta eſt illa q̃ impiȷ̈ ſicut ſunt excommunicati a deo et a
ſanctis in iudicio ſepabuntur ⁊ quando ab ipſis perpe
tuo diuidenẽ. de qua Mathei.xxv.cap. Separabit eos
queadmodum paſtor ſegregat gregem ſuũ et ponet qui
dẽ oues a dextris ⁊ hedos a ſiniſtris. Nota: ignis con
iungit ſimilia: ⁊ ſeparat diſſimilia ſicut pꝫ in metallis
Et ideo ignis cõflagrationis. ſeu etiã ignis. ideſt rigor
diuine iuſtitie malos a bonis tanq̃ diſſimiles ſepara-
bit. Bonos tanq̃ inuicẽ ſimiles in celo: malos etiã ſi-
cut inter ſe ſimiles ⁊ ꝯformes in inferno locabit Mat-
thei.xiij. Exibunt angeli ⁊ mittent eos in caminũ ignis
ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiũ. ¶ De ſeparatione pecca
ti ⁊ excõmunicationis: debes habere iſtã autoritatẽ di
uiſam Geneſis.xxx. Separauit in illo die capras ⁊ oues
⁊ hircos ⁊ arietes. pone eã hic. ¶ De ſeparatione vero
bona ⁊ virtuoſa. qꝛ ſcilicet iuſti per vite ſingularem ſan
ctitatẽ ab aliȷ̈s ſunt diſtincti. necnon a vitiȷ̈s ⁊ a malis
maloꝝ conſortiȷ̈s ſeparati poſſumus dicere. ſicut natu-
ra creaturas nobiliores ab ignobilioꝛb9 ſeparauit igno
biles vero inferius in terra dimiſit. nobiles aũt ſurſuꝫ
in celo ⁊ in ethere collocauit ſicut patet de ſtellis ſurſuꝫ
poſitis. ⁊ de animabus deorſuꝫ dimiſſiſque ſcilicꝫ ſepa
rate ſunt q̃tum ad naturalẽ conditionẽ. ⁊ q̃tum ad lo
ci diſtictionẽ. Sic vere chariſſimi: boni ſe debent a ma
lis diuidere: ⁊ ab eis q̃tũ ad mores per ſingularẽ excel-
lentiã ſegregare: necnon per loci ab ipſis diſiunctionez
ſeparare. Neemie.ix. Separatũ eſt ſemẽ filioꝝ iſrael ab
omni alienigena. Uide eã diuiſam ſupra de ſemine. In
vino eñ illud qđ eſt puꝝ. optime ſe ſeparat ab impuro.
Sic vere inter homines ille qui eſt iuſtus: optime ſe di
uidet ab iniuſto Hiere.xv. Si ſeparaueris precioſuꝫ a
vili quaſi os meũ eris. vnde breuiter de quolibet viro iu
ſto poteſt dici illud Eccleſiaſtici.xlvij. ſurrexit nathan
propheta in diebus dauid. ⁊ quaſi adeps ſeparatus eſt
de carne. Ubi aduerte. ꝙ illi qui in partẽ dñi ſeparanẽ
ab aliȷ̈s ſeparati q̃tũ ad quatuor eſſe tenenẽ. videlicet
ꝙ ipſi. Tarditatẽ debent excutere: ſurrexit inquit. Lar
gitatẽ debent perficere nathan qui interpretaẽ donans
Charitatẽ debent cõiũgere. quaſi adeps. Uoluptatem
debẽt diſiungere. ſeparatus a carne. Primũ probat mo
tus virtuoſus. Surrexit. Secũdũ actus gratioſus na-
than. Tertiũ viſcus glutinoſus. adeps. Quartũ cibus
venenoſus a carne. ¶ Dico ergo primo. ꝙ iſti debent a
B carne excutere omnẽ tarditatẽ. qđ oſtendiẽ in verbo ſur
rexit. Res eñ quãto ab iſtis inferioribus ſunt ampli9
ſeparate. tanto ſunt motu velociori agitate. ſicut patꝫ
de celo ⁊ de planetis reſpectu inferioꝝ. Nubes etiã quã
to plus eſt ſeparata a terreſtri materia tantoq; mouetur
ampliori ⁊ fortiori violentia. Sic vere illi qui ab aliȷ̈s ⁊
gradu ⁊ actu ⁊ loco ⁊ merito ſũt diſtincti ſicut ſunt eccli
⁊ religioſi. debent in motu bonoꝛũ opeꝝ eſſe velocius
occupati: qđ oſtendiẽ cum diciẽ ſurrexit. Surgere eniꝫ
motũ ſignificat ⁊ virtutẽ. vnde Mathei.xxv. Tunc ſur
rexerunt omnes virgines ille ⁊ ornauerũt lãpades ſuas
¶ Secundo dico. ꝙ iſti debent diuidere reꝝ facultatez
qꝛ videlicet quilibet ipſoꝝ debet eſſe nathan. ideſt do-
nans: quia ſcilicꝫ ipſi debent donare iniurias ⁊ dare ele
moſynas. Quia ſcilicet ſicut ille res que altius ſunt ſe-
parate ſunt ad influendũ magis parate. Sic illi qui in
ſortẽ dñi ſeparanẽ. plus liberales eſſe tenenẽ. ſcientes ꝙ
teſte ſcriptura Prouerbio.xviij. Donũ hominis dila-
tat viã eius ⁊ ante principes ſpaciũ facit. ¶ Tertio di-
co. ꝙ iſti debẽt ꝯiungere cordiũ claritatẽ. qđ oſtendiẽ cũ
diciẽ. adeps que ſcilicꝫ eſt viſcoſa ⁊ glutinoſa. ⁊ adherẽ-
tia magis prõpta. vt dicat illud Ps. Sicut adipe ⁊ pin-
guedine repleaẽ anima mea. ¶ Quarto dico. ꝙ iſti de-
bẽt dimittere corporis voluntatẽ: Quia ſicut dicit apo
ſtolus. Roma.viij. Qui aũt in carne ſunt deo placere
non poſſũt. Sic ergo dico ꝙ iſti debẽt eſſe ſeparati ab ĩ
mũdiciȷ̈s ⁊ a vitiȷ̈s per virtutes vnde leuiti.xx. Ego do
minus qui ſemper ſeparaui vos ab vniuerſis populis
ſeparate ergo mũdũ ab immundo ⁊c. tranſeo cauſa bre
uitatis vide de diuidere ⁊ de diſcordia ⁊ in aliȷ̈s ſimilibus
titulis ⁊ ſatis de materia inuenies.

Sepelire ſepultura.

A Nota ꝙ ſepelire idem eſt ꝙ aliq̃d abſcondere. et contegere vel etiaꝫ operire. Et poteſt accipi literaliter ⁊ moraliter in bono ⁊ in malo. Et nota ꝙ homines diuerſimode ſepeliuntur. ſcilicꝫ.

In clauſtro per vite religionem.
In animo ꝑ morũ abſconſionem
In peccõ per mentis indurationem.
In mundo per reruꝫ delectationem.
In ſepulchro ꝑ mortis conditionem.
In paradiſo per glorie adeptionẽ
In inferno per eternam damnationẽ.

Dico ergo ꝙ ẽ ſepultura que fit in vite religione Quia religioſi iam ſũt ſpiritu mortui et ſepulti ⁊ in
proprio ſudario inuoluti. Et de hoc.iiȷ̈. Regũ.xiij. Cum
mortuus fuero ſepelite me in ſepulcro in quo vir dei ſe
pultus eſt. ¶ Item fit ſepultura in morũ abſconſione
iſta eſt ſepultura humilitatis. Uir eniꝫ humilis abſcõ
dit velat et ſepelit bona ſua mortuum eniꝫ et nulli9 va
loris ſe reputat. et ideo ſepeliendum et ab hominib9 nõ
videndum. De quo Eccleſiaſtici.xliiȷ̈. Corpora eorum
in pace ſepulta ſunt. ⁊ viuent nomina eorum in eternũ.
¶ Iteꝫ fit ſepultura in mentis obſtinatione. Peccator
eniꝫ ſepultus dicitur quando per obſtinationeꝫ totus
in vitiȷ̈s inuoluitur et quando per malas excuſationes
peccatũ ei9 ſicut per quoddaꝫ ſudarium inuoluitur: et
abſconditur. ⁊ quando ſub tũba. ideſt ſub pondere ma
le conſuetudinis ſepeliẽ. Et de hoc Hieremi. vigeſimo
Ibis in captiuitatem in babylonem ⁊ ibi ſepelieris. Se
pultores auteꝫ taliũ ſunt adulatores qui peccata alio
rum excuſant et ſepeliunt ⁊ abſcondũt De quib9 Luce
nono. capitulo. Dimitte mortuos ſepelire mortuos
ſuos. ¶ Iteꝫ fit ſepultura in mũdi delectatione. Quia
ſcilicet multi ſunt qui ita diligũt mundum ⁊ mũdana
ꝙ ibi videtur penit9 eſſe ſepulti. De quo.iiȷ̈. Reg. vige
ſimoprimo. Dormiuit manaſſes cũ patribus ſuis: ⁊ ſe
pultus eſt in orto domus ſue. ¶ Item fit ſepultura in
cadaueris tumulatiõe. ſcilicet ĩ morte Et de hoc. Tho.
iiȷ̈ Cuꝫ acceperit dominus animaꝫ meaꝫ corpus meuꝫ
ſepeli. ¶ Iteꝫ fit ſepultura in paradiſi habitatione.
Ibi enim eſt cimiteriũ vbi ſepeliuntur anime beatoruꝫ
vnde ſecũdi. Paralipo.xxvj. Quod ſepelierunt eũ ſcili
cet oziaꝫ in agro regaliũ ſepulcroruꝫ. ¶ Iteꝫ fit ſepultu
ra in inferni regione ⁊ manſione De qua luce.xvj. Mor
tu9 eſt diues ⁊ ſepult9 eſt in inferno His igitur preliba
tis dicam9 aliquid de ſepulturis iuſtorũ. ſicut eniꝫ vide
mus ꝙ ſemina ĩ terra ſepeliũtur et abſcondũtur vt iteꝝ
reueniant et naſcantur. ſic deus ordinauit ꝙ homo ſe
peliatur in terraꝫ. ſeminaẽ in morte: vt finaliter glorifi
catus reſurgat in beatorum ſorte ⁊ ꝙ etiaꝫ moraliter lo
quendo homo per humilitateꝫ ſepeliatur. vt tandẽ fru
ctificans oriaẽ per gratiaꝫ. Et ideo breuiter de diuerſis
ſepulturis ⁊ ſepulcris beatorũ poteſt dici illud.iiȷ̈. Reg
ij. Dormiuit dauid cuꝫ patrib9 ſuis ⁊ ſepultus eſt in ci
uitate. vbi aduerte ꝙ boni tripliciter ſunt ſepulti. vicꝫ.

Corporaliter in terre puluere.
Spiritualiter in morũ vellere
Eternaliter in celi litore.

Primum probat actus quietionis quia ſcilicet dormi
uit Scdm probat nomen perfectionis quia dauid. Ter
tium probat locus refectionis in ciuitate. ¶ Dico ergo B
primo ꝙ eſt quedam ſepultura q̃ eſt corporalis. Et iſta
eſt illa qua humana corpora ſepeliunẽ. et qua poſt mor
tem iuxta mores eccleſie recondunt ur que oſtendiẽ cuꝫ
dicitur. dormiuit ꝑ dormitionẽ eñ ſepultura itelligiẽ qꝛ
ſicut hõ volens dormire infra pannos. ſolꝫ in lectũ itra
re ⁊ ibi requieſcere ⁊ ſedere ſic homo ꝑ mortẽ dormire vo

Ayuntamiento de Madrid

lēs.pannis ſudarij ſolet inuolui ⁊ ſic in loco ſepulcri re-
queſcit corporaliter ⁊ ſopitur ⁊ ibidem abſconditᷣ ⁊ vela-
tur.Pſal.Sicut vulnerati dormientes ī ſepulcris.⁊.iij
Reg.xj.Dormiuit ſalomon cum patribus ſuis ⁊ ſepul
tus eſt.Et talis proculdubio ſepulta eſt meditanda eſt
frequentanda eſt etiam deflenda.⁊ cuȝ meſticia deplo-
randa.Eccleſiaſtici.xxxviij.Fili in mortuum produc la
chrymam et quaſi dira paſſus incipe plorare et non de
ſpicias ſepulturam eius et iſtud eſt vnū de operibus mi
ſericordie ſcilicet ſepulturis mortuorū intereſſe.⁊ eos ſi
neceſſe fuerit ſepelire.De hoc enim commendatᷣ.Tho.
dicente angelo.Thobie.xij.Cum orabas cuȝ lachrymis
et ſepeliebas mortuos:ego detuli orationem tuam do-
mino.Et bene dicit cum lachrymis orabas q: ſcilicȝ cū
lachrimis compaſſionis.⁊ cū feruore orationis debent
fieri ſepulture.Propter enim multa debet homo ſepul
turis intereſſe.videlicet.

Ad pietatis officium exercendum.
Ad orationis et elemoſyne ſufra-
 gium impendendum.
Ad communis caſus naufra-
 gium meditandum.
Ad amicorū ſuſpiriū conſolandū
Ad vane glorie diſpendiū deteſtandū
Ad hūane vite compendiū cogitandū.

Igitur dico ꝙ
in ſepulturis
debet pietatis
officiū exerce-
ri.Mouet em̄
pietas natura
lis quod tibi
vis fieri: aliis
debeas impartiri.Et ideo qui poſt mortem ſepeliri deſi
derat.iuſtum eſt ꝙ ad ſepeliendum alios manum mit-
tat.vnde Gene.xlix.Sepelite me cum patribus meis.
Sepultura enim corporū fuit a fidelibus tā noui ꝙ ve-
teris teſtamenti ſeruata.licet loco ſepulture combuſtio
vel comeſtio mortuorum fit a multis natiōibus frequē
tata.Antiqui enim corpora mortua comburebant.ip
ſa etiam yndi loco ſepulture comburūt yrcani vero ip-
ſos ne putreſcant comedunt et conſumunt.Sed procer
to fidelium pietas non patitur vt corpus humanū tali
ter pertractetᷣ.ſed potius abſconſum a viſibus.ſepultu
re eccleſiaſtice cōmendetur Ioſue.xxiiij.Mortuus ē io-
ſue et ſepelierunt eū.Ibi ergo debet pietatis officiū exer
ceri.Orationis etiam ſuffragium debet adimpleri ⁊ ſic
de aliis.quod tamen eſt contra multos qui magis ſe-
pulturas frequentant cauſa vanitatis ꝙ vtilitatis ma
gis ad mundi gloriā ꝙ ad mortis leticiaȝ magis ad po
puli honorē ꝙ ad mortui ſubſidiū et amorē.⁊ hoc patȝ
quia trāſacto die ſepulture nullum bonum faciunt am
plius pro eiſdem.Patet igitur ꝙ eſt quedam ſepultura
C corporalis.¶ Secundo dico ꝙ eſt quedam ſepultura
virtualis.Et iſta oſtenditur cum dicitur dauid.q̄ ſigni
ficat virtuoſum hominem.ſicut ſupra in ſuo titulo eſt
oſtenſum q: ſcilicet quilibet vir virtuoſus et perfectus
debet eſſe per humilitatem ſepultus:et in ſeipſo recon
ditus et abſconſus vnde.Geneſis.xv.Tu autem ibis
ad patres tuos ſepultus in ſenectute bona.Sicut enim
ille qui ſepelitur.

Primo ſudario inuoluitur.
Secundo in feretro ornato ponitur.
Tertio circa ipſum cerei accendūtur.
Quarto ad foueam defertur.
Quinto a cātātib⁹ ſacerdotib⁹ ꝯducitᷣ
Sexto in terra inferius inhumatᷣ.

Sic ꝓcerto iu-
ſtus debet po-
ni in ſudario.ſ.
puritate conſci
entie.Poni ēt
in feretro orna
to exterius honeſte apparentie.Cereis etiam et lumina
ribus circundari.i.claritate ſapientie.Ad foueam mor
tis deferri per conſiderationeȝ mortis ⁊ humane deflu
entie.Circa eum debet cantus audiri.ſcilicet laudis di-
uine et ſpiritalis leticie.et ſic debet inhumari per ſepul
turam et abſconſionem ſue virtutis et exiſtentie.Et ſic
erit dauid iſta tū ſunt contra multos q̄ ſcilȝ ꝑ abſconſi
onem virtutum non ſepeliuntur:ſȝ magis ſine ſepultu
ra ante conſpectum hominum dimittuntur ſicut ſunt
hypocrite.q̄ magis volūt videri ꝙ a conſpectu hominū
ſepeliri.ſicut ſunt etiam apoſtate q̄ magis volūt extert
us vagari ꝙ in religionis tumulo latitare Hierem̄.xvj
Non plangentur et non ſepelientur in ſterquiliniū ſuꝑ
facieȝ terre erunt.Nota hyena beſtia eſt horribilis que
in deſepelitione corporū delectatur.homineſq; de ſepul-
cris extractos deuorare ſecundum plinium.comproba-
tur.Sic vere diabolus tales de ſepulcris religiōis.hūi-
litatis abſconſionis vel etiā cōſiderationis per inanem
gloriam vel per apoſtaſiā extrahit et eos ꝑ diuerſa pec
cata deuorat ⁊ conſumit.Hiere.vij.Eiicient oſſa eoruȝ
qui habitauerunt hieruſalem de ſepulcris et expandēt
ea ad ſolem ⁊ lunam.Non ſic ſed ſepelientur vt dictum D
eſt q: iſta eſt ſepultura virtualis.dauid inquit.¶ Ter-
tio dico ꝙ eſt quedam ſepultura ſupernalis.Et iſta eſt
ſepultura animarū beatarum.que ſuperius in paradi-
ſo ſepeliri dicuntur intantum ꝙtum a noſtris viſibus
abſconduntur quod oſtenditur cuȝ dicitur in ciuitate.
ideſt celeſtium ciuium felicitate.Nota ꝙ in hybernia
dicitur eſſe quedam inſula vbi ſepulta corpora non pu-
treſcunt.ſignans paradiſum vbi ſi homo poſt iudiciū
ſepelitur.nunꝙ perpetuo corrumpetur.vnde.ij.Paraᷣ
xvj.Sepelierunt eum in ſepulcro ſuo quod foderat ī ci-
uitate.quod eſt contra multos.qui non in paradiſo.ſȝ
in inferno ſepeliūtur ſicut ſunt illi q̄ in peccato mortali
decedunt:qui tanꝙ excommunicati non ſunt digni in
paradiſi cimiterio ſepeliri:ſed potius in ſterquilino in-
fernali.Hiere.xxij.Sepultura aſini ſepelietur putrefa
ctus et eiectus extra portas hieruſalem.Ut cuilibet pec
catori dicat dominus illud.iij.Reg.xiij.quia inobedi-
ens fuiſti voci mee non inferetur cadauer tuū in ſepul-
crum patrum tuorum Et Eſa.xxiiij.Tu auteȝ proiect⁹
es de ſepulcro tuo tanꝙ ſcriptus inutilis.Sed non ſic
ſancti quia procerto ipſi ſunt ſepulti in agro figuli qui
fuit emptus precio ſanguinis ieſu chriſti.in quo ſepeliū
tur ꝑegrini beati.Mathei.xxvij.Unde de talibus po-
teſt dici illud Iob.v.Ingredieris in abundantia:ſepul-
crū tuū.ſicut infertur aceru⁹ tritici ī tēpore ſuo Iſta eſt
ergo ſepultura ſupernalis.et ſic patet ꝙ eſt quedam ſe
pultura perfectorū.¶ De ſepelitione autem malorū et E
etiam de multiplici genere ſepulcrorum poſſumus bre
uiter dicere ꝙ in ſcriptura inuenitur ſepulcrum

Uirtuoſum.
Glorioſum.
Uitioſum.
Lubricoſum.
Doloroſum.
Curioſum.
Gaudioſum.
Pernicioſum
Periculoſum

Primum eſt ſepulcrum humilita
tis Mathei.xxvij.Munierunt ſe-
pulcrum ſignantes lapidem cuȝ cu
ſtodibus.¶ Secundū eſt ſepulcrū
diuinitatis.ſ.ſepulcrū chriſti.vnde
de radice yeſſe qui ſtat in ſignuȝ po
pulorum dicitur.Eſaie.xj.quod ip
ſum gentes deprecabuntur et erit ſe
pulcrū eius glorioſum et zacharie
iij.dicitur.Adducam ſeruum meum orientem et ego ce
labo ſepulcrum eius.¶ Tertium eſt ſepulcrum iniqui
tatis.de quo in pſ̄ Sepulcrum patens eſt guttur eoꝝ
linguis ſuis doloſe agebant ⁊c.¶ Quartum ē ſepulcrū
carnalitatis Nume.xj.Sepelierūt populū qui deſide
rauit carnes.⁊ vocauerunt nomen loci illius ſepulcruȝ
concupiſcentie.¶ Quintum eſt ſepulcrum mortalita
tis.iob.xvij.Spiritus meus attenuabitᷣ:dies mei breui
abuntur:et ſolum mihi ſupereſt ſepulcrum.¶ Sextū
eſt ſepulcrum fallacitatis.ſicut hypocriſis et duplicita
tis.De quo mat.xxiij.Ue vobis hypocrite qui ſimiles
eſtis ſepulcris dealbatis que parent exterius homini-
bus ſpecioſa intus autem ſunt plena oſſibus mortuorū
et omni ſpurcicia.¶ Septimum eſt ſepulcrum felicita
tis.Et de Iob.iij.Gaudentq; vehementer cum inuene
rint ſepulcrum.¶ Octauum eſt ſepulcrum proſperita
tis de quo diuitibus dicitur Eſaie.vigeſimoſecūdo.Cu
quis es quia hic excidiſti tibi hic ſepulcrum.¶ Nonū
eſt ſepulcrum damnoſitatis.ſcilicet ſepulcrum inferni
de quo dicitur in pſalmo vbi dicitur de damnatis.Quō
ipſi ſunt ſicut vulnerati dormientes in ſepulcris quorū
non eſt memor amplius et ipſi de manu tua repulſi ſūt
Et alibi.Sepulcra illorum domus illorum in eternum
Sufficit.

Septem ſeptimus.

Nota breuiter ꝙ ſecundum grego A
riū ꝙ ꝑ nūerū ſeptenariū vniuerſitas deſignatᷣ ſiue bo-
na ſiue

na ſiue mala. Et iſtud probat idem in omel. De Maria magdalena. quia vniuerſitas creaturarum in ſeptenario conſiſtit.

Terra enim diſtinguitur ſeptem climatibus.
Celum regitur ſeptem ſyderibus.
Tempus voluitur ſeptem diebus.
Mundus labitur ſeptem etatibus.

Et breuiter omnia que ſunt in quodam ſeptenario cōſiſtūt. quapropter d' tā generali numero in ſcriptura tā multipliciter dilatato: poſſumus notare ꝙ in ſcriptura inuenitur ſeptenariuꝫ.

Iuſtoruꝫ.
Malorum.
Donorum.
Bonorum.
Dolorum:
Doctorum.
Prelatorum.
Uitiorum.
Premiorum.
Remediorum
Demoniorum.
Angelorum.
Tormentorum.

¶ Dicamus ergo pᷣmo de ſeptenario iuſtorum. quia. ſcꝫ per iſtū numerum iuſtorum vniuerſitas deſignat. Iſti eñ ſunt ſicut ſepteꝫ planete qui cōtra curſū ꝓpriū firmamenti motui ſe conformant. Quia ſcilicet iuſti non curſum volūtatis proprie ſunt ſecuti. ſed firmamentuꝫ eccleſie chriſtum ſunt in moribus imitati. Unde iſti ſunt ſepeꝫ ſtelle ille. quas filius hominis in dextera ſua tenebat. ⁊ illa ſeptem candelabra: in quoꝝ medio ambulabat Apocal. j. Et ideo iſti configurant. iij. Reg. xix. In illis ſeptē milibus iuſtoꝝ quos ſibi deus ſeruauerat. qui nō curuauerunt genua ſua ante baal. Iſti figurantur in ſeptem filijs Job. De quibus Job. j. ⁊ xlij. dicitur. Iſti figurant etiam in ſeptem angelis ſtantibus ante deum. De quibus dicitur Thobie. xij. c. Quia ꝓculdubio chariſſimi iſti ſunt ſtelle per ſtatus eminentiam. ⁊ ſunt candelabra per ſplendentem ſapientiam: non curuantur ante baal per ydololatriam. immo ſunt filij Job. ideſt chriſti per ſpecialem amiciciaꝫ. ⁊ ſunt angeli per puram innocentiam. ſtantes ante deum per firmitatem ⁊ conſtantiaꝫ. Et ideo de ſeptenario iuſtoꝝ dicitur zacharie. iiij. Iſti ſunt ſeptem oculi dei diſcurrentes per vniuerſam terrā. Habent eñ ſapientie ſplendorem. quia oculi. Habēt. etiam diligentie vigorem. quia diſcurrentes. Habent inſuper penitentie laborem. quia ſcilicꝫ ipſi vadunt per vniuerſam terram. Unum tamen aduerte de iſto ſeptenario: quod Geneſis. xlj. dicitur. Quō pharao vidit in ripa fluminis ſeptem pulcras et pingues vaccas que virecta carpebant. ⁊ ſeptem alias macerrimas, que illas pulcerrimas cōſumebant. Sic procerto hodie fit. quia boues pingues. ideſt viros iuſtos qui per virtutes ſunt pinguiſſimi: deuorant hodie ⁊ infeſtant ſeptem macre. ideſt vniuerſitas malorum. qui per defectū gratie ſunt macerrimi. Patet igitur. ꝙ eſt ſeptenarium iuſtorum quia etiaꝫ ſicut dicitur Geneſis. iiij. In archa noe. ideſt in eccleſia poſita ſunt de mundis animalibus ſeptena ⁊ ſeptena que ibidem a diluuio ſunt ſaluata. ¶ Scdo dico. ꝙ eſt ſeptenarium malorum. Uniuerſitas eñ malorum ſicut ⁊ iuſtorum poteſt per ſeptenarium denotari. Iſti eñ figurant in ſeptem capitibus draconis. que ſeptem erant dyadematibus inſignita Apocal. xij. Iſti etiam figurant in ſeptē malis angelis cū ſeptem fialis que ire dei continebant venena Apoca. xvj. Iſti inſuper figurant in ſeptē viris de ſtirpe ſaulis: q̇ a dauid ſuſtinuerūt crucis ſuſpendia. ij. Reg. xxj. Quia ꝓculdubio chariſſimi: mali in iſto mundo dicunt ſeptē capita. inquātum capitanei ⁊ magiſtri ⁊ inquātū etiā dyadematibꝰ ideſt vniuerſis officijs ⁊ honoribꝰ ſunt in mundo precęteris inſigniti. Dicunt angeli inquātū eñ habēt limpidam ſenſus ſubtilitatē. habētes ſeptē fialas ire dei. i. cūctoꝝ criminū vniuerſitatē. Dicunt inſuper ſeptē viri de ſtirpe ſaulis. i. dyaboli qui finaliter ſuſpendunt ad furcas eterni patibuli. De iſto etiā ſeptenario ꝑt dici illud Luce. xj. ꝙ malignus ſpiritus aſſumit alios ſeptē ſpūs nequiores ſe. q: ſcilꝫ peccatores ſunt quodāmodo ipſis immūdis ſpiritibꝰ nequiores. Iſtud eſt ergo ſeptenariū maloꝝ. ¶ Tertiò dico. ꝙ eſt ſeptenariū donoꝝ. Septeꝫ eñ ſunt dona ſpūſſancti quibus ſancti mētaliter ſunt repleti. Iſti eñ ſunt ſeptē crines ſamſonis. quibus per dalilā. i. dyabolū ſubtractis receſſit ab eo ſpūs ⁊ amiſit fortitudinē. ⁊ captus a phyliſteis eſt ⁊ incarceratus et ligatus. Quia ꝓcerto tunc homo a demonibus excecatur. qñ ſeptem crinibus. i. ſeptē donis ſpūs viduat. Et ideo iſta dona figurant in illo candelabro de quo dicit zaca. iiij. Ecce candelabrū aureum totū. ⁊ ſepteꝫ lucerne eius ſuper illud. Iuſtus eñ dicit candelabrū: q: portat ignem charitatis. dicit aureus. q: continet ſplendorem honeſtatis: dicit habere ſeptē lucernas: q: habet ſeptēplicem ſpiritum virtutis. vnde Nūe. viij. Cum poſueritis ſeptē lucernas candelabruꝫ in parte auſtrali erigat. ¶ Quarto dico. ꝙ ē ſeptenariū bonoꝝ: ⁊ iſtud eſt ſeptenarium virtutū: ⁊ etiā miſericordie opeꝝ. Uniuerſitas eñ virtutū ad ſeptenariū reducit ſcꝫ triū theologicaꝝ ⁊ quatuor cardinaliū. vel etiā ſeptē virtutes figurantur in ſepteꝫ lampadibus que ante thronū chriſti ardebāt ſicut dicit Apoca. iiij. Iſte ſunt ſeptē gradꝰ tēpli: ꝑ quos homines ad veſtibulū aſcendebant. ſicut dicit Ezech. xl. Iſti ſunt ſeptem panes qui in deſerto turbam xpi famelicam ſatiabant Mat. xv. Uñ proculdubio chariſſimi: ſeptē opera miſericordie: ⁊ ſeptē virtutes: vel vt breuius loquar. vniuerſitas bonoꝝ opeꝝ ⁊ virtutū cōparātur ſeptē lāpadibus. quia mentē habēt illuminare ⁊ accēdere. cōparant ſeptē gradibus: quia animaꝫ habent ad celum eleuare ⁊ erigere. Cōparantur etiā ſeptem panibus: quia mentē habēt ſpiritualiter ſatiare ⁊ reficere. Et ideo de iſto ſeptenario pōt dici illud Geñ. xlj. Septē ſpice pullulabant in culmo vno. q: ſcꝫ in culmo vno. i. in animo vno debent ſeptē ſpice. ideſt vniuerſitas virtutū ⁊ opeꝝ pullulare. Et ſic ptꝫ. ꝙ eſt ſeptenarium bonoꝝ. ¶ Quinto dico ꝙ eſt ſeptenariū doloꝝ. quia ſcilicꝫ per ſeptenariū intelligitur vniuerſitas penarum. tam temporaliū q̄ eternaꝝ. Et de hoc Job. v. In ſex tribulationibus viſitabit te. ⁊ in ſeptima nō tanget te malū. Sex eñ tribulationes ſunt: fames. ſitis. frigus eſtus. labor ⁊ dolor. ⁊ mors eſt ſeptima. ¶ Sexto dico. ꝙ eſt ſeptenariū doctoꝝ ⁊ etiā predicatoꝝ: ⁊ iſti figurant per ſeptem angelos. ſeptē tubas habentes. De quibus dicit Apoca. viij. Uidi ſeptem angelos ſanctos in conſpectu dei. ⁊ date ſunt ei ſeptē tube. Angeli eñ qui dicuntur nuncij predicatores ſunt. qui debent eſſe nuncij diuine voluntatis ⁊ angeli mirande puritatis. ⁊ habere tubas vocalis auctoritatis. vnde Apoca. x. Locuta ſunt ſeptem tonitrua voces ſuas. ¶ Septimo dico. ꝙ eſt ſeptenariuꝫ prelatorum: quia ſicut viſum eſt per ſeptenarium prelatorum poteſt vniuerſitas denotari. Et ſic dico. ꝙ iſti figurantur in ſeptem ducibus. De quibus dicitur Heſter. j. ꝙ erant primi ⁊ proximi ſeptem duces perſarum qui videbant faciem regis. ⁊ primi poſt eum ſedere ſoliti erant. Quia ſcilicet prelati ⁊ eccleſiaſtici ſunt duces exercitus chriſtiani ⁊ gradu ⁊ ſtatu ſunt proximi regis chriſti. et in ſacramento altaris facieꝫ ipſius intuentur. Et ideo Michee. v. dicitur. Suſcitabimus ſuper eum ſepteꝫ paſtores ⁊ octo primates homines. ¶ Octauo dico. ꝙ eſt ſeptenarium vitiorum. quia ſcilicet vniuerſitas vitiorū ſub ſeptenario continetur. ⁊ ſeptem capitalibus vitijs ſubalternatur. figurata in ſeptem demonibus que dominus de magdalena eiecerat Luce. viij. quia de peccatore dicitur Prouerbioꝝ. xxvj. Cum ſubmiſerit vocem ſuam ne credas ei: quoniam ſeptem nequicie in corde illius ſunt. De iſto poteſt etiam exponi illud Deutero. xxviij. ꝙ per vnam viam veniant ad te: ⁊ per ſeptem fugient a facie tua. Quia ſcꝫ per vnam viam venit ad deū ſcꝫ per viam gratie ⁊ penitentie: ⁊ per ſeptē ab eo receditur. ſcꝫ per viā ſeptem criminaliū peccatoꝝ. Iſti eñ ſunt ſeptē funes cū quibus ligatus fuit ſamſon a dalila. i. a dyabolo. vnde Judicū. xvj. Si ligatus fuero ſeptem fu-

nibus ero infirmus ſicut ceteri homines. et ſic eſt ſepte narium vitioꝝ. ¶ Nono dico. ꝙ eſt ſeptenarium premiorum. Premia eñ eterna in ſeptenario conſiſtunt ſciꝫ in tribus dotibus anime: que ſunt viſio. fruitio et dilectio. ⁊ in quatuor corporis. que ſunt agilitas. ſubtilitas impaſſibilitas. ⁊ claritas. Iſti enim ſunt ſeptem dies conuiuij aſſueri. in quo fuit regina heſter. ideſt anima coronata. De quo heſter. j. dicit. Quod rex aſſuerus qui interpretatur beatificans: ſeptē diebus iuſſit conuiuium preparari. Et hoc bene figuratur Eſa. xxx. vbi dicitur. ꝙ tūc erit lux lune ſicut lux ſolis: ⁊ lux ſolis ſeptēpliciter ſicut lux ſeptem dieꝝ Luna eñ humanā conditionē ſignat. que ad claritatem ſolis per beatificationē reducitur in q̄ꝝ tum per iſtum ſeptenariū augumentat. Iſtud eſt eñ ſeptenariū ſabbatoꝝ in quo terra a culturis ⁊ laboribus deſcebat. ⁊ in quo quilibet ſeruus liber fiebat. ſicut dicitur Deutero. xv. Iſte etiā eſt dies ſeptimus in quo dñs dicit omnia compleſſe: ⁊ quem dicitur benedixiſſe. ⁊ in quo dicitur quieuiſſe. ⁊ requieſcere precepiſſe. ſicut dicit Geñ. ij. Quia procerto in iſta ſeptima die. ideſt in ſtatu glorie paradiſi. eſt pfecta requies beatoꝝ. ⁊ liberatio ſeruitutū ⁊ laboꝝ. ⁊ cōplementum omnium gaudioꝝ Exo. xiij. Die ſeptima erit ſolēnitas domini. Iſtud eſt ergo ſeptenariū premioꝝ. ¶ Dico. ꝙ eſt ſeptenariū remedioꝝ. Et iſtud eſt ſeptenariū ſacramentorum. que ſunt remedia contra omnia vitia ⁊ peccata figurata in ſeptē vicibus. in quibus naaman in iordane fuit lotus. ⁊ a lepra curatus. iiij. Regum. v. Uade lauare ſepties in iordane ⁊ recipiet ſanitatez caro tua. Et in ſeptem vicibus quibus digitus in feſto expiationis in ſanguine intingebatur Nume. xix. Et in ſeptem vicibus quibus leproſis mundificādus ſanguine paſſeris aſpergebatur Leui. xiiij. figurata etiam in ſeptimo mēſe vbi fiebat feſtum expiationis Leuit. xxiij. Et in ſeptimo anno qui erat annus remiſſionis Deute. xv. Quia proculdubio chariſſimi ſeptenarium ſacramentoꝝ. qđ in iordane gratie inuenitur. ⁊ qđ in ſanguine paſſeris mortui. i. xp̄i efficacia ſortitur. leproſos. i. peccatores ſanat ⁊ mundat. ⁊ eos expiat ⁊ depurat. Ut ſic cuilibet dicatur illud ps. Argentū igne examinatū probatū terre purgatum ſeptuplū. Et Ioh. iiij dicit. ꝙ hora ſeptima dimiſit eum febris. febris eñ peccati tunc ſanatur. qñ ad horam ſeptimā. ideſt ad ſeptem ſacramentoꝝ remedium peruenitur. Iſtud eſt ergo ſeptenariū remedioꝝ Et nota de ſeptem virtutibus contra ſeptem peccata. ¶ Undecimo dico. ꝙ eſt ſeptenarium demonioꝝ. quia ſcꝫ vniuerſitas demonū per ſeptenariuꝫ intelligitur. ſicut de alijs eſt expreſſum. vnde iſti figurant in ſeptē angelis qui habebant ſeptem plagas nouiſſimas Apoca. xv. Et qui habent ſeptem fialas ire dei. Quia ſciliceꝫ demones habebant fialas: vbi eſt venenum tentationis. ⁊ faciunt plagas eterne mortis ⁊ dānationis. ¶ Duodecimo vero dico. ꝙ eſt ſeptenarium angeloꝝ. Iſti figurantur Apoc. v. vbi dicit. ꝙ agnus dei habebat cornua ſeptē: ⁊ oculos ſeptem. qui ſunt ſeptez ſpiritus dei miſſi in omnem terrā. Iſti eñ dicuntur cornua agni xp̄i propter ipſoꝝ fortem ⁊ inuincibilem poteſtatē. Dicuntur etiam oculi eius propter ipſoꝝ puritatem. quia ſcilicet iſti regunt mundum. ſicut oculus regit corpus zacha. iij. Super lapidem vnum ſeptem oculi ſunt. Et ꝙ etiaꝫ iſti per ſeptenarium intelligant: patet per raphaelem ducem Thob. xij. Ego ſum vnus ex ſeptez qui aſtamus ante deum. iſtud eſt ergo ſeptenarium angeloꝝ. ¶ Terciodecimo vero dico. ꝙ eſt ſeptenarium tormentoꝝ. quia ſcilicet per iſtum numerum poteſt etiaꝫ penaꝝ infernalium vniuerſitas deſignari. Et ſic loquit Geñ. iiij. Qui occiderit cayn ſeptuplum punietur. Sic etiam loquit. Leuit. xxvj. Addā plagas veſtras in ſeptuplum ꝑpter peccata veſtra. figurata Dañ. iij. vbi dicitur Nabuchodonoſor precepit vt ſuccenderetur fornax ſeptuplū. fornax eñ babylonis. ideſt pena inferni ſeptuplum ſuccēditur: quando reprobis penaꝝ vniuerſitas intentatur. vnde in ps. dicitur. Redde vicinis noſtris ſeptupluꝫ in ſinu eorum. Et Eccle. vij. dicitur. Non ſemines mala in ſulcis iniuſtitie: ⁊ non metes ea in ſeptuplum. Sic igitur patet chariſſimi: quomodo numerus ſeptenarius ſepe vniuerſaliter ſignificat. et quomodo diuerſimode ſumitur in ſcriptura.

Sequi. Secutus.

Cuꝫ de ſequi ſit dictū in multis locis ⁊ titulis. de quibus dicitur in precedentibus. tamen breuiter poſſumus dicere. ꝙ ſequi moraliter loquendo ſumitur pro conſentire. pro imitari. pro obedire ⁊ etiam pro confirmare. Et ideo nota. ꝙ ſequi ſumitur in bono ⁊ in malo: vt ſequitur. Eſt enim quoddam A.

Sequi vtilitatis.
Sequi iniquitatis.
Sequi damnoſitatis.
Sequi felicitatis.

¶ Primum eſt ſequi perfectoꝝ. De quibus dicit Actuū. xij. Circūda tibi veſtimētū tuū ⁊ ſequere me. Secundū eſt ſequi peccatoꝝ: qui ſciliceꝫ ſequuntur dyabolum ei obediendo: ⁊ ſequūtur alios malos ſceleris conformando. ⁊ eorum conſortia frequentando. Unde de fatuo ⁊ muliere dicitur Prouer. vij. ꝙ ſtatim eam ſequitur quaſi bos ductus ad victimam: ⁊ neſcit ꝙ ad vincula trahatur ſtultus. Tertium eſt ſequi reproborum. qui ſciꝫ neceſſario dyabolum in infernuꝫ ſequitur ⁊ ab ipſo in baratrum pertrahuntur. De quo poteſt dici illud. ij. Regū. xx. Separatus eſt omnis populus iſrael a dauid: et ſecutus eſt ſyba filium bochri. Quartum eſt ſequi beatorum. Iſti eniꝫ ſecuti ſunt vſq ad paradiſum bene operando. ipſum etiam ſequi dicūtur ipſi aſſociando ⁊ cum eo perpetuo perſeuerādo. De quibus dicit Apoca. xiiij. Hi ſequūtur agnum quocunq ierit. hi empti ſunt ex omnibus primitie deo ⁊ agno. ¶ Dicamus ergo primo. ꝙ eſt vnū ſequi vtilitatis. qđ eſt valde virtuoſum ⁊ iſtud eſt illud quo iuſti ſequunt dñm vel prelatum. vel etiam opera virtuoſa. Nota ꝙ

Canis ſolet ſequi ſuum benefactorem.
Captiuus ſuum redemptorem.
Exercitus ſuum ductorem.
Populi ſuum tutorem.
Diſcipuli ſuum doctorem.
Filij ſuum genitorem.

Sic vere nos debemus ſeq deum noſtꝝ creatorez nec non prelatuz ⁊ preceptorez ⁊ quēlibet iuſtum rectorem ⁊ informatorē. ⁊ hoc exēplo apoſtoloꝝ dicentiū Mat. xix. Ecce nos relinquimus omnia ⁊ ſecuti ſumus te. Ubi oſtendunt quatuor neceſſaria ad hoc ꝙ aliquis per humilē ſubiectionē vel per moꝝ imitationē ſequat dñm vel prelatū. Debet enim

Diſponere motum volitiuū. Ecce nos.
Deponere malum retractatiuum. Relinquimus oīa.
Perficere actum completiuum. Et ſecuti ſumus.
Reſpicere finem allectiuum. Te inquit.

¶ Primum facit diſpoſitio mentis obedientis.
Secundo depoſitio rei impedientis.
Tertio frequentatio motus perficientis.
Quartum meditatio finis allicientis.

¶ Igitur chariſſimi dico. ꝙ debemus diſponere mentē obedientem. Ecce nos inquit. Uoluntarie eñ non coacte eſt ſequella obedientie facienda. Canis eñ nobilis cum magno gaudio ſequitur dñm ſuum quando vadit venari. Magis eñ eſt neceſſe: ꝙ teneatur ne excedat: q̄ ꝙ prouocetur vt accedat. Sic vere ⁊ nos cum magna voluntate debemus ſequi dñm: ei humiliter obediendo: ⁊ voluntatem eius faciendo: ⁊ qđ precepit gaudenter exequendo: ⁊ nos ei virtualiter conformando dicens. Ecce nos. Exemplo Eſaie. v. ⁊. vj. Ecce ego. mitte me. gloria eñ magna eſt ſequi dñm. ſicut dicitur Eccleſiaſti. xxiij. Et ideo ſicut prompti ⁊ voluntarij debemus nos preofferre ad ſequendum dominum vel ſuperiorem vel meliorem. ⁊ nunq̄ retrocedere vel differre. ferrum enim voluntarie ſequitur adamantem. ⁊ ſolſequium voluntarie ſequitur ſolem. Sic procerto ⁊ tu voluntarie debes ſequi chriſtum vel quēlibet preceptorem: exemplo illius qui ſe preofferebat ad ſequendum chriſtum dicens Matt. viij. Magiſter ſequar te quocunq ieris. Quod eſt contra multos qui non ſequuntur deum: vel prelatum voluntarie: B

Ayuntamiento de Madrid

luntarie:ſed coacte.ſicut ſunt illi quibus eſt neceſſaria impulſio tribulationum. vel iniunctio mandatoꝝ ad hoc ꝙ volũtatem dei velint facere vel ſuperioribus obedire. Canis em̄ qui conſueuit ſequi vnum dñm: non libenter ſequitur alium niſi tractus. Planete etiam qui habent curſum propriũ contrarium motui firmamenti:nunꝙ̄ ipſum firmamentum ſequerentur: niſi per violentiam traherentur. Sic vere chariſſimi. quia multi ſunt qui pleni motu proprie volũtatis ſemper motui voluntatis diuine ſolent contrariari. ꝛ qui aliuꝫ dominũ ſcilicet dyabolũ per diuerſa vitia ſolent ſequi. Hinc eſt ꝙ non voluntarie xp̄m vel prelatum ſequuntur:immo neceſſe eſt.ꝙ per violentiã tribulationis aut correptionis ad ſequendũ trahantur Thobie.xj. Lento greſſu ſequantur iter noſtrum familie. Et de petro dicit Mathei.xxvj. Petrus aũt.ideſt peccator durus ſequebatur a longe. Non ſic ſed habeamus mentem obedientem. Ecce inquit nos. Quia ſicut dicitur Luce.ix. Si quis voluerit me ſequi deneget ſemetipſum. ideſt. propriam vluntatem. ꝛ tollat crucem ſuam ꝛ ſequatur me. Debemus igitur diſponere mentem obedientem. ¶ Deinde dico ꝙ nos debemus deponere cauſam impedientem. relinquimus inquit omnia.ſupple impedientia. Quia ſcilicet neceſſe eſt ꝙ homo dimittat.

Onera bonoꝝ temporalium.
Federa amoꝝ ſecularium.
Scelera fetorum carnaliũ.

Iſta em̄ omnia ad ſequenduꝫ dñm ſolent impedire. quapropter neceſſe eſt ipſa dimittere vel ſalteꝫ ab eis ſi non realiter Munera bonoꝝ mundialium.tamen mentaliter reſilire. Exemplo apoſtoloꝝ de quibus dicit Matth. iiij:ꝙ relictis rhetibus ſecuti ſunt xp̄m. Hec em̄ omnia ſunt quedam rhetia ſequelam dñi impedientia. Uide ſupra. de Relinquere. Dicit em̄ de ferro ꝙ ſi inunctum fuerit allio vel pinguedine: nunꝙ̄ poteſt ſequi adamantem. Quia procerto chariſſimi:illi qui predictis vnguentis. liniuntur.ꝛ qui predictis rhetibus vinciuntur obediendo dominum vel prelatum:non ſequuntur nec eiſdem. vt requiritur famulantur. Relinquimus inqt omnia. Math.xix. Uos qui reliquiſtis omnia ꝛ ſecuti eſtis me in regeneratione cuꝫ ſederit filius hominis in ſede maieſtatis ſue:ſedebitis ꝛ vos ꝛc. Oportet igitur deponere.

C cauſam impedientem. ¶ Denique dico.ꝙ qui vult ſequi dominũ.oportet perficere motũ expedientem. qḋ oſtenditur cum dicit. Secuti ſumus. quaſi dicat. iam cõpleuimus. Non enim ſufficit ꝙ homo incipiat:niſi perficiat. Nota aliquando eniꝫ ruſticus canis incipit ſequi predam:ſed inuentis cadaueribus vel ſpinis ꝛ ſepibus ſtatim ſequi omittit. Canis vero nobilis non ſic: qꝛ qḋ ſemel ſeq̄ inceperit:nunꝙ̄ quouſqꝫ apprehẽderit.vel apprehẽdat ſi ſit poſſibile ꝑtermittit. Sic vere multi ſunt qui quandoqꝫ ſequi dominum incipiunt:ſed occaſione modica pretermittunt. Sancti vero ꝛ iuſti:ex quo ſequi ceperint.nunꝙ̄ ceſſant.quouſqꝫ ipſum in gloria apprehenderint:ꝛ quouſqꝫ voluntatem ſuam fecerint ꝛ compleuerint: ſecuti inquit ſumus Thobie. vj. Profectus eſt thobias ꝛ canis ſecutus eſt eum. Silenites em̄ lapis eſt qui ſequitur motum lune.imago eniꝫ lune candide in ipſo refulget.que ſcḋm ꝙ luna in celo variatur: ſic ꝛ ipſe ſequendo lune influentiam variatur.cum noua em̄ innouatur.cum antiqua antiquatur.ꝛ cum eclypſante eclypſatur.ſicut dicitur in lapidario. Sic procerto chariſſimi:illum qui eſt luna perfecta ineternuꝫ:ꝛ teſtis in celo fidelis. videlicet chriſtum debemus mentaliter ſeq̄ per dilectionem et ſubiectionem. et nos ei conformare per ſuorum actuum imitationem Marci. xiiij. Sequimini cum quocũqꝫ introierit. Magnes enim lapis eſt qui trahit ferrum ſicut adamas. Uerumtamen ſi ambo lapides ſint preſentes:ferrum adamanteꝫ ſequitur ꝛ a magnete fugiens elongat. Sic vere chariſſimi:magnes. ideſt diabolus trahit poſt ſe homines ſicut chriſtus. Uerumtamẽ chriſto exemplariter nobis preſentato: vel nobis in paſchate ſacramentaliter reuelato: vel coraꝫ nobis in natiuitate corporaliter incarnato. ipſuꝫ ſequi eligere debemus.ꝛ a magnete.ideſt dyabolo reſilire. Secuti inquit ſumus Job.xxiij. Ueſtigia eius ſecutus eſt pes meus. viam eius cuſtodiui ꝛ non declinaui ex ea. Quod etiam in iſtis agilibus debemus facere. qꝛ dato ꝙ aliquando ſecuti fuerimus aliquas malas ſocietates vel operationes.quãdo tñ nobis beatorum exẽpla proponuntur.ipſos ceteris omiſſis ſi prudentes fuerimus ſequamur Math.ix. Sequere me ꝛ dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos Matthei.viij. Deus enim tales ſequentes.ideſt tales humiliter ſubiacentes valde diligit.ꝛ ipſos alijs amore maiori anteponit. Iuxta illud Geneſis.xlix. Amorem ſequentis priori pretulit. Quia ſcilicet priores.ideſt maiores ꝛ potentes a deo repudiantur. ſequentes vero.ideſt ſubditi et humiles ab eo temporaliter ꝛ eternaliter preferuntur Hebreorum. x. Aufer primum vt ſequens ſtatuat.ſecuti ſumus. Patet ergo.ꝙ nos debemus perficere motum expedientem. ¶ Inſuper dico. ꝙ qui vult digne ſequi dominum: ipſe debet reſpicere finem allicientem.ꝛc.inquit. Finis enim eſt cauſa eorum,que ſunt ad finem. ꝛ ideo quanto finis eſt melior.tanto ad alliciendum querentem eſt delectabilior. Cum igitur in iſta inquiſitione dominus ip̄e eſt finis qui debet conſequi et haberi. Ideo dico ꝙ neceſſe eſt ipſum reſpicere ꝛ ad eum accedere. Obiectum enim mouet potentiam. ꝛ ideo ſi conſideretur qualis ꝛ quantus eſt iſte quem ſequimur.ad ipſum proculdubio allicimur. ꝛ ipſum faciliter conſequimur.ꝛc inquit.ſcilicet o deus Hiere.xvij. Ecce ego non ſum turbatus ꝛc paſtorem ſequens. Bonum eſt em̄ ſequi bonum ductorem. qui libenter ducit ad bonuꝫ hoſpitium. Unde ille de ſe dicit Johannis.viij. Qui ſequitur me non ambulat in tenebris:ſed habebit lumen vite. Ideo docet Deutero. xiij. Dominum deum veſtrum ſequimini ꝛ ipſum timete:vide ſupra de Reſpicere ꝛc. Sic igitur patet.quomodo quatuor requiruntur ad hoc ꝙ digne dominus ſequatur. Iſtud eſt igitur vnum ſequi quod eſt virtuoſum.

¶ Secundo dico.ꝙ inuenitur vnum ſequi iniquitatis D quod eſt valde vitioſuꝫ:ꝛ iſtud eſt illud quo mali ſequũtur dyabolũ eius ſuggeſtionibus fauẽdo vel quo ſequũtur peccatum ip̄m implendo ꝛ eligendo. vel quo ſequũtur malum conſortiũ. Nota porcus enim libentius ſequitur illum qui portat ſtercorum fetorem: ꝙ̄ illuꝫ qui fragrat roſarum odorem. Sic mali plus amant ſtercora peccatoꝝ ꝙ̄ roſas virtutum ꝛ meritoꝝ Hiere.ij. Prophete prophetauerũt in baal ꝛ ydola ſecuti ſunt. Et nota ꝙ mali ſequũtur ꝛ nituntur ſequi

Auaricie cupiditatem.
Immundicie carnalitatem.
Superbie pompoſitatem.
Symonie peruerſitatem.
Nequicie malignitatem.
Mentis proprie ſimplicitatem.

¶ Quod em̄ iſti ſequũtur auariciam.patet Ezech.xxxiij. vbi de malis dicit ꝙ auariciaꝫ ſequitur cor eoꝝ. Et Eſa. j.dicit.ꝙ omnes diligunt munera ſequũtur retributiones. Similes lingue ſtatere que illã partem ſequit.vbi plus de pondere ponitur. Quod etiam ſequũtur immũdiciam patet.ij. Petri.ij.vbi dicit ꝙ multi ſequũtur eoꝝ luxurias. ¶ Quod etiã iſti ſequant eoꝝ ſuperbiam. patet Oſee.xij.vbi dicit. Effraym paſcit ventũ et ſequit eſtũ. ¶ Quod inſuper ſequant ſymoniã. patet.iiij. Reg.v. vbi dicit de giezi.per quem ſymoniaci intelliguntur: ſecutus eſt poſt tergũ naaman. ¶ Quod iſti ſequantur nequiciã patet Job.xxxvj.vbi dicit. Caue ne declines ad iniquitatem:hanc em̄ cepiſti ſequi. ¶ Quod etiã iſti ſequant mentem propriã. patet Ezech.xiij.vbi dicit. Ue prophetis inſipientibus qui ſequũtur ſpiritũ ſuũ. Iſtud eſt igit ſeq̄ vitioſuꝫ. ¶ Tertio dico.ꝙ eſt vnũ ſequi dãnoſitatis qḋ eſt valde doloroſuꝫ.ꝛ iſtud eſt illud quo mors eterna ſequit ꝛ cõſequit peccatores figurata Apo.vj. vbi dicitur Ille qui ſedebat ſuper equũ pallidũ :nomen illi mors ꝛ infernus ſequebat eũ. Uñ Prouer.xviij. Impius cũ in profundum peccatoꝝ venerit contẽnit. ſed ſequit eum

AAA ij

Ayuntamiento de Madrid

ignominia et opprobrium. ¶ Quarto vero dico. ꝙ eſt vnum ſequi felicitatis. quod eſt valde glorioſuꝫ: ⁊ iſtud eſt illud quo gloria eterna ſequitur bonos poſt morteꝫ De quo Apocalip. xiiij. Ammodo iam dicit ſpiritus vt requieſcāt a laboribus ſuis: opa eñ illoꝝ ſequūtur illos.

A **Sermo.** Nota cum ſermo nihil aliud ſit ꝗ̄ verbuꝫ ſeu locutio: ſeu ꝗ̄ ordinata verboꝝ pronūciatio. poſſumus notare breuiter ꝙ inuenitur in ſcriptura multiplex ſermo. tā in bono ſignificato ꝗ̄ in malo. Jnuenitur enim ſermo diuinus ⁊ humanus. Diuinus ſermo eſt multiplex. Habet enim deus Sermonem naturalem qui eſt interius. Sermonem ſcripturalem qui eſt exterius. Sermonē regularem qui eſt poſterius. Sermonē legalē qui eſt ſuperius. ¶ Primū ergo ſermonē deus interius generauit. Jſte eñ ſermo eſt filius qui in mente patris eternaliter eſt conceptus ⁊ tādem voce. ideſt hūanitate corporaliter eſt veſtitus. ⁊ finaliter per partū virginis: ſicut per os patris exterius tēporaliter eſt prolatus. Et de iſto dicit̄ Sapien. xviij. Cum mediū ſilentiū tenerent omnia et nox in ſuo curſu mediū iter perageret. omnipotens ſermo tuus domine de regalibus ſedibus venit. Et Deutero. xxx. Juxta eſt ſermo valde in ore tuo. Secūdū ſermonē deus procul promulgauit ſcilicet ſermonē ſacre ſcripture. Jſte eſt ſermo qui primo fuit cogitatus in inſpirationibꝰ prophetarum tandē fuit dictatus in libris ⁊ voluminibus ſcripturaꝝ poſtea vero fuit diuulgatus in dictis doctoruꝫ ⁊ predicatoꝝ. Et de iſto dicit̄ Prouerbioꝝ. xxx. Omnis ſermo dei ignitus clipeus eſt omnibꝰ ſperantibus in ſe. Jſte eñ ſermo dicit̄ ſermo dei. quia continet diuinitatis honorem. Dicit̄ ignitus: quia inflammat charitatem vel charitatis ardorem. Dicit̄ clipeus: quia roborat firmitatis vigorē. Jſte eſt ſermo de quo dicit̄ Johannis. xvij. Sermo tuus veritas eſt. Quia ſicut dicitur in pſal. Declaratio ſermonū tuoꝝ illuminat ⁊ intellectuꝫ dat paruulis. Tertiū ſermonē deus poſterius fulminabit: ⁊ iſte eſt ſermo quē dicet reprobis i iudicio. De quo Eccleſiaſtes. viij. Omnia quecunqꝫ voluerit faciet. ⁊ ſermo illius poteſtate plenus eſt. Jta ꝙ etiam reprobi dicent tunc tēporis illud Johannis. vj. Durus eſt hic ſermo ⁊ quis poteſt eū audire? Quartū vero ſermonē deus ſuperius exclamabit: quando ſcilicet beatis dicet. Venite benedicti patris mei ⁊c. Quia ſicut dicit̄ Prouerbioꝝ. xij. Meror in corde viri humiliabit eū ⁊ ſermone bono letificabitur. Et ſic dico breuiter. ꝙ inuenit̄ multiplex ſermo diuinus.

B ¶ Sed adhuc dico. ꝙ inuenit̄ ſermo multiplex humanus. Et ſic dico ꝙ tā in bono ꝗ̄ in malo in ſcriptura inuenitur.

Sermo bonus ⁊ fructuoſus.
Sermo vanus ⁊ vitioſus.
Sermo durus ⁊ furioſus.
Sermo duplex ⁊ malicioſus.
Sermo ſimplex ⁊ ſuſpitioſus.
Sermo multus ⁊ preſumptuoſus.
Sermo ſtultus ⁊ infructuoſus.
Sermo falſus ⁊ proditioſus.
Sermo iniquus ⁊ pernicioſus.

¶ De ſermone bono dicit̄. j. Coꝝ. xij. Alij dat̄ per ſpiritum ſermo ſapientie: alij ſermo ſcientie. De ſermone vano dicit̄ Eccleſiaſtici. xxxij. Ubi non eſt auditus non effundas ſermonē. ¶ De ſermone duro dicit̄ Prouerb. xv. Reſponſio mollis frangit irā. ſermo durus ſuſcitat furorem. ¶ De ſermone duplici dicit̄ Eccleſiaſtici. xlij. Non duplices ſermonē auditus. ¶ De ſermōe ſimplici dicit̄. ij. Coꝝ. xj. Nam ſi imperitus ſum ſermone non tamē ſcientia. ¶ De ſermone multo dicitur Job. xxxij. Plenus ſum ſermonibus et coartat me ſpiritus vteri mei. ¶ De ſermone ſtulto dicit̄ Job. xxxviij. Quis eſt iſte inuoluens ſentētias ſermonibus imperitis. ¶ De ſermone falſo dicit̄ in ps. Molliti ſunt ſermones eius ſuper oleum ⁊ ipſi ſunt iacula. ¶ De ſermone iniquo dicitur in ps. Firmauerunt ſibi ſermonē neqꝫ. Jgit̄ de ſermonibus bonis ⁊ fructuoſis ⁊ virtuoſis poſſumus aliquantulū dilatare ⁊ dicamus ꝙ ſicut

Bona arbor facit bonum fructum.
Bonus ſuccus habet bonū guſtum.
Bonus fructus ſtillat bonū ſuccum.
Bona vitis profert bonū vinum.

¶ Sic vere vt cōmuniter bonus homo profert bonum verbū. Nam ſicut bonus liquor ⁊ ſapidus demonſtrat bonum eſſe vaſculum de quo ſtillat. ſic bonus ſermo demonſtrat ſeu denotat hominē bonuꝫ eſſe a quo manat Boni eñ homines non libenter ſe occupant in vanis ſermonibus. ſed in bonis. Juxta illud apoſtoli Eph. iiij. Omnis ſermo malus ex ore veſtro non procedat. Et potiſſime illud pertinet ad doctores: ad predicatores: ad prelatos ⁊ preceptores. iſti eñ qui alios debent docere: debent habere ſermones limatos ⁊ ab omni turpitudine depuratos. vt ſic quilibet poſſit dicere illud. quod dicit ſapientia diuina Prouerbioꝝ. viij. Audite me quoniam de rebus magnis locutura ſuꝫ: aperientur labia mea vt recta predicent: veritatem meditabitur guttur meum. labia mea deteſtabuntur impiū. Juſti ſunt omnes ſermones mei: nō eſt in eis prauū quid neqꝫ iniquū

C Jn quibus intelligitur tota ars predicandi ⁊ ſermoneꝫ faciendi: quia ſciliꝫ homo debet ſermocinari de rebus magnis. Audite inquit me quoniā de rebus magnis locutura ſuꝫ. ideſt de rebus arduis ⁊ eternis. de rebus glorioſis ⁊ periculoſis. de rebus ad ſalutē pertinentibus ⁊ ſpectantibus: non ad mundum pertinentibus. Unde. Hebreoꝝ. v. De quo inquit nobis grandis ſermo ⁊ interpretabilis ad dicendum. ¶ Jtem debent ſermocinari cum ſumma rectitudine. vt recta inquit predicent: qꝛ ſcilicet nec fauore nec timore debꝫ deuiare a recto dicēs illud Heſter. xiiij. Da ſermonem rectū ⁊ bene ſonanteꝫ in ore meo. Sed hoc eſt contra multos qui non audent recte predicare: quinimmo per adulationeꝫ ſolent a ſermonis rectitudine deuiare. Et tamen ſcriptura dicit Prouerbiorum. xxix. Quod homo qui blandis fictiſqꝫ ſermonibus loquitur amico. rethe expādit ante pedes eius. ¶ Jtem debet ſermocinari cum veritatis certitudine. veritatem inquit. Vera eñ debet dicere non falſa quia ſcilicet ſi falſa diceret: errandi auditoribus cauſa eſſet: ⁊ ideo vt veritatem ſciat dicere. primo debet addiſcere poſt docere vt ſic ei dicatur illud Johannis. xvij. Sermo tuus veritas eſt. ¶ Jtem debet ſermocinari cū deliberationis plenitudine: meditabit̄ inquit guttur meum. Unde verſus. Qui bene vult fari: bene debet premeditari. Non eñ debet loqui a caſu ⁊ fortuna: ſed magis ex deliberatione ⁊ ratione. Quia ſicut dicitur Prouerbioꝝ. xvij. Qui moderatur ſermones ſuos prudentiſſimus eſt. ¶ Jtem debet eſſe ſermo cum correctionis acredine ⁊ fortitudine. Quia ſcilicet prudens debet loqui contra vitia ⁊ ea deteſtari. labia inquit mea deteſtabuntur impium. j. Regū. xxiiij. Confregit dauid viros ſuos in ſermonibus. ¶ Jtem debet eſſe ſermo cū acceptionis viciſſitudine. Juſti inquit ſunt ſermones mei. Juſtus eñ dicitur ſermo. quando equaliter arguit diuites et pauperes. notos ⁊ ignotos. ps. Diſponet ſermones ſuos in iudicio. vbi ſciliꝫ debet eſſe ſumma equitas. ¶ Jteꝫ debet eſſe ſermo ſine quacunqꝫ turpitudine: nō eſt inquit in eis prauū quid neqꝫ impium. quia ſcilicet in ſermone nih debet hereticum. nihil turpe. nihil diſſolutum: nihil etiam inhoneſtum ſonare. Juxta illud. Eccleſiaſtes. xij. Compoſuit ſermones rectiſſimos ac veritate plenos. Et ſic poterit talis ſermocinator dicere illud Sapiē. vij. Jn manu dei ſumus nos ⁊ ſermones noſtri. Et bene dicit in manu dei: quia procerto homo qui proprie ſentētie innititur: nunꝗ̄ vt cōmuniter bene ſermocinatur. A deo eñ debet egredi ſermo non ab homine: quia alˢ non haberet virtutē Eccleſiaſtici. xliij. Cōſummatio ſermonū ipſe eſt Gene. xxiiij. A deo egreſſus eſt ſermo ⁊ non poſſumus aliud. Et ideo prudēs in principio ſermonis debet dñm orare: vt ſermonē eius velit dirigere et iuuare: dicens illud Heſter. xiiij. Da ſermonem rectum ⁊ bene ſonantē in os meū. Ubi oſtenditur ꝙ ipſe

Ayuntamiento de Madrid

ꝙ ipſe debet. Implorare diuinã maieſtatẽ. Da. Intima
re verborum venuſtatem. Sermonẽ rectum. Intimare
diuinã voluntatẽ. Bene inquit ſonantem. Et ſic procer
to chariſſimi ſermones tales audientur ⁊ ab auditori
bus implebunt. Quãuis em̃ hodie ſermões nec libẽter
audiantur: nec efficaciter compleãtur Ezechiel. xxxiij.
Audiũt ſermones tuos ⁊ non faciunt eos: ſed qḋ peius
eſt deridentur: ⁊ vt in pluribus contennantur. vnde de
multis poteſt dici illud. ij. Para. xxxvj. Subſannabãt
nuncios dei: ⁊ paruipendebãt ſermones eius ⁊c. Omit
to. Vide ſupra de Loqui. de Lingua ⁊ labijs.

a **Serpens.** Nota breuiter ꝙ per ſerpentem ge
neraliter poſſunt ĩtelligi quatuor
videlicet chriſtus. iuſtus. impius ⁊ dyabolus. Et ſic di
co ꝙ inuenitur in ſcriptura ſerpens

Mirabilis ⁊ glorioſus,	¶ Dico p
Laudabilis ⁊ virtuoſus.	mo ꝙ inue
Execrabilis ⁊ vitioſus.	nit ſerpẽs
Deteſtabilis ⁊ odioſus.	glorioſus ⁊

mirabilis. ⁊ ſic per ſerpentẽ intelligitur chriſtus. qui di
citur ſerpens a ſerpendo. quia ſcilicꝫ circa terram ſerpit
homo corporaliter incedendo. Teſte em̃ Plinio: coriũ
ſerpentis pulueriſatum valde eſt medicinale. Sic pro
certo humanitas chriſti: que ſcilicꝫ fuit corium ⁊ pellis
ipſius dei. eſt cõtra crimina medicinalis: potiſſime q̃ñ
accipitur pulueriſata. ideſt quando conſiderata et ad
ſummã humilitatẽ reducta. ⁊ in haſta crucis cremata
⁊ quaſi in cinerem cõmutata. Teſte em̃ eodem Plinio
Qui pinguedine ſerpentis mortui inungitur: a cũctis
alijs viuis ſerpẽtibus formidatur. Sic vere ſi iſtius ſer
pentis. ideſt chriſti mortui pinguedine te per deuotio
nes ⁊ compaſſionẽ inunxeris. a viuis ſerpentibus. ideſt
a peruerſis ⁊ immortalibus demonibus tutus eris. Qḋ
bene figuratur Exod. iiij vbi virga moyſi dicitur in ſer
pentem mutata fuiſſe. Et ſerpentes magoꝝ pharaonis
legitur deuoraſſe. Quod etiam figuratur Nũe. xxj. vbi
dominus propter peccata populi miſit in eos ſerpẽtes
ignitos. ideſt ſerpentes ignem ſpirantes: vel dolorẽ ar
doris ignei inferentes. homines pungentes ⁊ inuenenã
tes. ex precepto tamen domini factus eſt ſerpens eneus
⁊ ſurſum pro ſigno in ſigno in palo leuatus. quẽ quicũ
qꝫ intuebatur. a ſerpentum morſibus ſanabatur. Item
dicit Plinius de ſerpente. ꝙ dicitur eſſe quidã ſerpens
qui vocatur tyrus. de quo mortuo tyriaca conficitur:
que ſerpentũ morſibus contrariatur. Sic procerto cha
riſſimi eſt de chriſto. qui voluerit ipſum ſequi ⁊ eius pin
guedine iungi ⁊c. Item proculdubio virga moyſi. ideſt
chriſtus qui eſt virga virtutis dei: quē miſit dominus
ex ſyon dominari in medio inimicorum ſuorum. in ſer
pentem. ideſt in corporalem hominẽ eſt mutatus. ⁊ tan
dem poſtꝙ factus fuerat eneus. ideſt per predicationẽ
reſonans in palo alte coram omnibus eſt leuatus. ⁊ ſic
per ipſum alij ſerpentes ſcilicet demones fuerunt victi
⁊ deuorati. ⁊ illi qui flammis deuotionis ipſorum vre
bantur per aſpectum. ideſt per fidem ⁊ conſideratione
ipſius ſunt ſanati. Et ideo ipſe chriſtus de ſeipſo loquẽs
dicit Johannis. iij. Sicut exaltauit moyſes ſerpentem
in heremo: ſic exaltari oportet filium hominis. Iſte eſt
B igitur ſerpens glorioſus et mirabilis. ¶ Secundo di
co. ꝙ eſt ſerpens virtuoſus ⁊ laudabilis ⁊ ſic dico. ꝙ per
ſerpentem intelligitur homo iuſtus. Serpentes enim
quandoqꝫ in capitibus habent lapides precioſos. Ser
pens etiam in hoc ſummã prudentiam dicitur habere
quia pro tuitione capitis totum corpus exponit percuſ
ſori. Sic vere chariſſimi vir iuſtus in cuius capite. ideſt
in cuius mente inuenit lapis precioſus chriſtus ⁊ eius
fides ⁊ gratia. quia ſcit ꝙ in ſuo capite ſcilꝫ chriſto. vel
in fide conſiſtit proprie vita ſua percuſſionibus ⁊ tribu
lationibus ſe exponit pro ipſo ſcilicet defendendo et ſe
ſibi perpetuo conſeruando. Et ideo bene monet deus.
Matthei. x. Eſtote prudentes ſicut ſerpentes ⁊ ſimpli
ces ſicut columbe. Et in pſ. etiam dicitur. Laudate do
minum de celis: beſtie ⁊ vniuerſa pecora ſerpentes ⁊ vo
lucres pennate. Iſti em̃ dicuntur beſtie propter ſimpli
citatem. Dicuntur ſerpentes propter ſagacitatem. Di
cuntur volucres. propter contemplationis ſublimita
tatem. Dicuntur etiam pennate propter aliarum virtu
tum multiplicitatem. Sic ergo dico. ꝙ iuſtus dicitur
ſerpens viruoſus ⁊ laudabilis. ¶ Tertio dico. ꝙ inue C
nitur ſerpens vitioſus ⁊ execrabilis. Et ſic dico ꝙ per ſer
pentē intelligitur peccator. Serpens enim eſt animal
nociuum et venenoſum. Sic peccator per mala verba ⁊
exempla et opera nociuus eſt et venenoſus. Ideo pecca
toribus loquitur dominus Matthei. xxiij. Serpentes
genimina viperaruꝫ quomodo fugietis a iudico gehē
ne. Unde breuiter poſſumus dicere. ꝙ peccatores ſunt
etiam ſerpentes.

Deceptione fallentes:	Sunt dico
Ambitiones feruente.	fallentes ꝑ
Detractione mordentes:	deceptionē
Turbatione ſeuientes.	Serpēs em̃

ſibilando mordet ⁊ inuenenat. Serpens eñ eſt valde le
nis ⁊ ſuauis. vix enī poteſt teneri. ſicut nec anguilla. et
ideo dicitur coluber a collabendo. Serpens inſuper nũ
ꝙ recte immo ſemper tortuoſe incedit. ſignans peccato
rum: qui quandoqꝫ ita eſt tortuoſus ⁊ cauteloſus. ꝙ eti
am dū ſibilat. ideſt dū blande ⁊ ſuauiter loquit ipſe ta
men inuenenat ⁊ perſequitur. Ita enim ſcit per cauilla
tiones collabi: ꝙ vix poteſt ab aliquo comprehendi. Et
ideo de ſerpente loquitur ſcriptura Gene. iij. Serpens
erat callidior cunctis animantibus terre. Talis figu
ratur in ſerpente qui ſeduxit euam. qui ſecundum Jo
ſephum vultum habebat virgineum: corpus tamen ſer
pentinũ. mulieri vero quam decipiebat: vultum virgi
neum oſtendebat corpus vero ſerpentis ſub arboris fo
lijs abſcondebat. Sic vere multi ſunt qui quando ali
quē volunt decipere. corpus ſerpentinũ ſuum. ideſt ſuã
prauam intentionem: et ſuam venenoſam conditionē
ſolent ſub folijs palliationum abſcondere: et vultum
virgineuꝫ. ideſt faciem blandientem et fallacem ſolent
alijs demonſtrare Eccleſiaſtici. xij. Qui medicabit als
miſerebitur incantatori a ſerpente percuſſo. Et ideo de
cautelis et malicijs talium dicitur Hieremie. viij. Ecce
mittam vobis ſerpentes ⁊ regulos quibus non fit incã
tatio. Iſti ergo ſunt fallentes per deceptionem. ¶ Ites
dico. ꝙ iſti ſunt feruentes per ambitionem. Sunt enī
ſerpentes aliqui tanti feruoris. ꝙ etiam pelles eoꝝ in
aqua frigida poſite faciunt eam feruere. vt dicit Pli
nius. Serpens toto corpore terram tangit ⁊ ſemper ad
herendo terre incedit. Serpens inſuper terram come
dit: ⁊ de puluere cibum ſumit. Sic vere chariſſimi mul
ti ſunt peccatores qui per auariciam ⁊ ambitionē ſunt
feruentiſſimi Nũeri. xxj. ⁊ Deutero. viij. Miſit domi
nus in populum ſerpentes ignitos. Toto enim corde ⁊
corpore. ideſt tota affectione ⁊ occupatione terram ⁊ ter
rena tangunt ⁊ diligunt: ⁊ puluerem bonorum tempo
ralium ſumme volunt. Eſaie. xv. Serpenti puluis pa
nis eius. Et ideo ſerpentem legitur dominus maledi
xiſſe dicendo ſic Geneſis. iij. Super pectus tuum gra
dieris ⁊ terraꝫ comedes cunctis diebus. Iſti igitur ſunt
feruentes per ambitionē. ¶ Item dico. ꝙ iſti ſunt mor
dentes per detractionem. Lingua em̃ ſerpentum eſt ve
nenoſa. ita etiam agitatur per violentiam veneni ꝙ vi
detur duas lingua habere. Sic vere lingua peccato
rum per detractionem venenoſa eſt ⁊ per duplicitatem
furcoſa eſt pſ. Acuerunt linguas ſuas ſicut ſerpẽtes ve
nenum aſpidum ſub labijs eorum. Iſti em̃ non ceſſant
alios mordere: ⁊ ipſos veneno infamie inficere et noce
re. Eccleſiaſtes. x. Quemadmodum ſi mordeat ſerpens
in ſilentio ſic qui detrahit proximo in ſecreto. Iſti igit
ſunt mordentes per detractionem. ¶ Item dico. ꝙ iſti
ſunt ſeuientes per turbationem. Serpens enim prouo
catus ſolet acriter indignari. ⁊ hominem quandoqꝫ in
uadere ⁊ rimari. Quando eñ venenum ſuum calefit.
tunc faciliter percutit atqꝫ ledit. Sic vere peccator quã
do venum ſue iracundie in cordis ſuis viſceribus inca

Ayuntamiento de Madrid

leſcit. ita quandoq; furit et in iracundiam ardeſcit. ꝙ
modica occaſione alios verbo vel facto percutit aut in
uadit. ps. Furoꝛ illius ſecundū ſimilitudinem ſerpen⸗
tis. Et ſic figuratur Apocal. ix. vbi dicitur. Quod equi
locuſtarum de oꝛe ſuo emittebant ſulphur ignem et fu
muin: ⁊ caude eoꝛum erant ſimiles ſerpentibus. Quia
ſcilicꝫ tales ſunt ſuperbi ſicut equi. de oꝛe ſuo ſolent ver
ba ſulphurea: pꝛopter infamationis fetoꝛē. verba ignea
pꝛopter iracundie furoꝛem verba fumea pꝛopter iactan
tie clamoꝛem emittere. ita ꝙ cauda eoꝛum eſt ſerpenti⸗
na. inꝙtum finis verboꝛum qui per caudam intelligi⸗
tur: ad malūꝫ dicitur declinare Deutero. xxxij. Dentes
beſtiarum immittam in eos cum furoꝛe trahentiuꝫ ſu⸗
per terram atq; ſerpentium. Sic igitur dico: ꝙ per ſer⸗
pentem intelligitur peccatoꝛ. Et ſic patet. ꝙ in ſcriptu⸗
D ra inuenitur ſerpens vitioſus ⁊ damnabilis. ¶ Quar⸗
to dico. ꝙ eſt ſerpens venenoſus ⁊ odibilis. ⁊ iſte ſerpēs
eſt dyabolus: qui dicitur ſerpens pꝛopter maliciam in
decipiendo: ⁊ pꝛopter venenoſitatē in temptando ⁊ ſug
gerendo. Iſte eſt ſerpens quem dominus de celo pꝛoie⸗
cit. Quia ſcilicet ſicut inſula hybernie nullum ſerpen⸗
tem admittit: ſic inſula paradiſi nullum dyabolum re
cipit: aut ibi ſtare permittit. Unde Apocali. xij. dicitur
ꝙ de celo pꝛoiectus eſt draco ille magnus ſerpens anti⸗
quus ⁊c. Iſte enim eſt ſerpens qui peccatoꝛes in inferno
moꝛdebit ⁊ ipſos atrociter deuoꝛabit. Unde de peccato
ribus dicit dominus Amos. ix. Quod ſi celauerint ſe in
pꝛofundo maris: ibi mandabo ſerpenti ⁊ moꝛdebit eos
Et Eccleſiaſtici. x. dicitur. Quod homo cum moꝛtuus
fuerit hereditabit ſerpentes ⁊ vermes. Ueruntamen iſte
ſerpens finaliter viſitabitur ⁊ ad ignem eternum con⸗
demnabitur. Quia ſicut dicitur Apocali. xx. Angelus
qui habebat clauem putei abyſſi appꝛehendit dracone̅
ſerpentem antiquum qui eſt dyabolus ⁊ ſathanas ⁊ li⸗
gauit eum clauſitq; ⁊ ſignauit ſuper eum. Iſtud autēꝫ
erit in iudicio. quando chꝛiſtus qui eſt angelus teſta⸗
menti: luciferum ligabit: ⁊ eum in abyſſi puteo religa⸗
bit Eſaie. xxvij. Uiſitabit dominus ſuper leuiathan ſer
pentem antiquūꝫ ⁊c. Sic igitur patet quomodo per ſer
pentem poteſt dyabolus: peccatoꝛ: iuſtus: ⁊ chꝛiſtus in
telligi ⁊c. Uide de colubꝛo. ⁊ in titulis infinitis. vbi plu
ra de ſerpentibus ſunt exempla.

A **Seruare.** Nota ꝙ ſeruare ſignificat rei poſſe⸗
ſionēꝫ: tuitionem ⁊ defenſionem. Et
inuenitur in ſcriptura multiplex ſeruare: videlicꝫ

Diuine pꝛotectionis.	¶ Deꝰ em̄
Mundane afflictionis.	ſeruat iu⸗
Humane diſcretionis.	ſtos ne cō
Eterne damnationis.	fundātur.

ij. Paral. xix. Diligit deus iſrael ⁊ vult ſeruare eū ineter
num. Mundus ſeruat bonos vt affligantur Actuū. xij
Petrus autem ſeruabatur in carcere. ¶ Deus ſeruat
peccatoꝛes vt conuertantur. Iuſti vero ſeruant ſeipſos
ne deſtruantur. Unde in epiſtola iude. Uos ipſos in dile
ctione ſeruate. ¶ Dyabolus ſeruat iniquos vt occidan
tur. ſicut carnifex qui ſeruat pingue animal. ⁊ poꝛcum
ad occidendum Iob. xxj. In diem perditionis ſeruatur
malus et ad diem furoꝛis ducetur. ¶ Dicamus ergo
breuiter et generaliter. ꝙ eſt vnum ſeruare diuinum: et
vnum humanūꝫ. Seruare diuinum eſt illud quo deus
ſeruat iuſtos

Ipſos liberando a temptatione.
Ipſos pꝛeſeruando a damnatione.
Ipſos collocando in ſaluatione.

¶ Pꝛimo ergo dico. ꝙ deus ſeruat iuſtos ipſos a tem⸗
ptatione liberando. Deus enim eſt ſicut nutrix que ſer⸗
uat puerum ne cadat in lutum ne maculetur. Deus eſt
ſicut diues mercatoꝛ qui ſeruat bonam pecuniaꝫ ne ex⸗
pendatur. Deus eſt ſicut tutoꝛ qui ſeruat pupilli here⸗
ditatem ne conſumat. Deus eſt ſicut ductoꝛ qui ſeruat
illum quem ducit ne in erroꝛēꝫ mittatur. Quia procul⸗
dubio cariſſimi deus eſt.

Iuſtoꝛum nutritoꝛ.	
Iuſtoꝛum mercatoꝛ.	Et ideo ipſos tan
Iuſtoꝛum tutoꝛ.	ꝙ ſuos a peccato
Iuſtoꝛum ductoꝛ.	ſeruat ⁊ ne perdāt

hereditatē gratie ipſos cuſtodit benigniter ⁊ pꝛeſeruat.
Uñ. j. Reg. ij. Pedes ſanctoꝝ ſuoꝝ ſeruabit et impij in
tenebꝛis conticeſcent: quia non in foꝛtitudine ſua robo
rabitur vir. Deus igitur ſeruat iuſtos a temptatione li
berando. ¶ Secundo dico. ꝙ deus ſeruat iuſtos a dam
natione pꝛeſeruando. Medicus enim qui curam habꝫ
de egro ſeruat eum a moꝛte ⁊ infirmitate dando ei aſpe
ras medicinas. Sic deus qui curam habet generaliter
de omnibus Sapientie. vj. Hominem a moꝛte inferni
pꝛeſeruat: dum ſibi aſperas medicinas tribulationum
miniſtrat. Mundi enim tribulationes medicine ſunt
Quia ſecundū Hieronimuꝫ. Quod creditur eſſe pena
medicina eſt. Et ideo dominus poſtꝙ licentiam vulne
randi ⁊ depauperandi Iob dederat dyabolo: legitur ſi⸗
bi dixiſſe Iob. ij. Uerumtamen animam eius ſerua. Un
de Apocalip. iij. Quoniam ſeruaſti verbum patientie
mee: ⁊ ego ſeruabo te ab hoꝛa temptationis. ¶ Tertio
dico. ꝙ deus ſeruat iuſtos in ſaluationem collocando.
Ille enim qui vult aliquid bene cuſtodire et ſeruare: ſo⸗
let illud in tuto loco reponere et locare. Patet in iſtis
magnis hominibus qui libēter ponūt theſauros ſuos
in religionibus: ⁊ maxime literas ſuas ⁊ pꝛiuilegia. Sic
vere deus qui vult ſeruare iniuſtos. Ideo ponunt iuſti
theſauros ſuos et coꝛ ſuum in deo: qui eſt vera religio.
et iſte eos imperpetuo ſibi vult reſeruare. Et ideo in tu⸗
to loco ſcilicꝫ in paradiſo ponit eos. Fructus enim qui
bene ſeruantur et cuſtodiuntur in tuto loco ponuntur
Sic et iſti. Unde Eſaie. xlix. Seruaui te et dedi te in fe⸗
dus populi. Deus ergo in paradiſo ſeruat bonos ⁊ bo⸗
na eoꝛum in paradiſo pꝛo eis reſeruat. Nota homo me
lioꝛa ⁊ vtilioꝛa ſeruat pꝛo amicis: vilioꝛa autem dat ex⸗
traneis. Sic deus pꝛo iuſtis ſeruat eterna: peccatoꝛibꝰ
ſeruat tempoꝛalia ⁊ terrena. pſal. In eternum ſeruabo il
li miſericoꝛdiam meam et teſtamentum meū fidele ipſi
Et ſic patet. ꝙ eſt quoddam ſeruare diuinūꝫ. ¶ Adhuc B
dico. ꝙ eſt vnum ſeruare humanum. Et iſtud eſt illud
quo quis ſe ſeruat a vitijs et a peccatis et quo quis ſer⸗
uat illa que ſunt vtilia ad ſalutem. Ille enim qui ſe vult
ab infirmitate ſeruare: ſolet bonam dietam et bonum
regimen: necnon et mandata medici obſeruare. Sic ve
re qui ab infirmitate et moꝛte peccati ſe ſeruare volue⸗
rit regimen diſcipline et mandata dei neceſſario obſer⸗
uabit. Iuxta illud verbum celeſtis medici Mathei. xix.
Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata. Ubi aduerte.
ꝙ ad ſeruandum.

Animus requiritur. Si vis.
Fructus pꝛomittitur. Ad vitam ingredi.
Modus oſtenditur. Serua mandata.
¶ Homo em̄ qui vult ſe bene ſeruare.
Debet habere motum electiuum. Si vis.
Debet habere fructum allectiuum. Uitam:
Debet tenere modum pꝛofectiuū Mandata.

¶ Igitur habeamus motum ſeu etiam votum electi⸗
uum. Si vis inquit. quaſi dicat voluntas requiritur.
Quia ſcilicet niſi homo velit ſeruare ſeipſum. impoſſi⸗
bile eſt ꝙ poſſit ſeruari. Bona enim voluntas ⁊ bonus
affectus eſt pꝛimum requiſitum ad cuſtodiam viri iu⸗
ſti. Si vis inquit quaſi dicat. niſi velis impoſſibile eſt.
Freneticus vix poteſt a moꝛte ſeruari. ⁊ hoc eſt. quia nō
vult nec patitur curari: nec credit infirmari. Sic vere:
nec homo a moꝛte eterna ſeruatur. qui infirmitate pec⸗
cati voluntarie delectatur. Uoluntas enim interioꝛ eſt
neceſſaria. Alioquin cuncta cuſtodia eſt fruſtratoꝛia.
Eccleſiaſti. xv. Si volueris mandata conſeruare: cōſer
uabunt te imperpetuum. Fidem placitam ſeruare ap⸗
poſuit tibi deus aquam et ignem ad quod volueris poꝛ
rigere manum: moꝛs et vita appoſita ſunt homini: qđ
placuerit ſibi dabitur ei. ſi vis ergo. Et nota ꝙ iſta di⸗
ctio ſemper ſignificat conditionēꝫ. Quia pꝛo certo mul
te conditiones requiruntur ad hoc. ꝙ homo debite a

peccato

peccato ſeruetur. Requiritur enim dilectio Johannis xiiij. Si diligitis me mandata mea ſeruate. Requiritur etiam verbi impletio Johannis. xiiij. Si quis diligit me ſermonem meũ ſeruabit. Requiritur inſup mortis euaſio: quia ſicut dicitur Johannis. viij. Si quis mandata mea ſeruauerit mortem non guſtabit ineternum. Et bene dicit mortis euaſio. idest peccati euaſio. Habeamus igitur chariſſimi motuꝫ electiuũ. ſi vis. Quod eſt contra multos qui non volunt a malo ſeruari quinimmo voluntarie criminibus ſubiugari. Quia ſcilicet teſte Augu. Peccatum a deo eſt voluntarium. ꝙ ſi voluntarium non eſt non eſt peccatum. Iſti enim ſunt ſimiles pueris. qui voluntarie intrant lutum: ſcientes ſcilicet ꝙ ibi maculãtur: ⁊ ſcientes exinde a matre ſepius verberentur. Quia procuIdubio miſer peccator voluntarie currit ad peccatuꝫ: ſciens exinde ſciat certiſſime ſe reportare primo maculam poſt tormentuꝫ. Iſti deberent attendere ad illud ſcilicet quod finaliter ſequitur: ⁊ dicere illud Danielis. xiij. Si enim hoc egero mors mihi eſt. Non ſic ergo: ſed ſeruemus nos ⁊ habeamus motũ ac votum electiuum: ⁊ firmam voluntatem Si vis inquit. ℭ Inſup dico. ꝙ videamus fructũ allectiuũ. Uitã inquit. Ad conuiuiũ regis inuitatus: ſeruat ſe a puerilibus ne fedatur. ſeruat ſe a fecibus ne maculet: ⁊ a vanis conſortijs ne tardet. Clericus enim ſciens qui ſperat aliquam bonam collationem ſiue bonum beneficium. bene caueat ꝙ habeat proceſſum in bonum: ⁊ bene ſeruet ſe ne faciat aliquem exceſſum: timet enim ꝙ ſibi obijceretur. quando vacante beneficio ipſuꝫ apprehendere niteretur. Cum igitur chariſſimi nos ſumus impetrantes ⁊ expectantes ad collationem ſummi prelati dei. ⁊ cum omnes ſimus inuitati ad illud eternum conuiuium ſupremi regis. ⁊ omnes ſperemus illud eternũ beneficiũ reportare: ⁊ nos in illo dulci conuiuio recreare. bene debemus ſeruare nos: ne vltra ꝙ deceat exceda mus. ⁊ cauere vt proceſſum bonarum virtutum et operum habeamus: necnon fedemur maculis vitiorum. ne ſatiemur groſſis cibarijs terrenorum. ⁊ ne tardemur vanis ſolacijs mundanorũ. Ad vitam inquit ingredi. qua ſi dicat. ingreſſus vite eterne illi promittitur qui voluntatem dei ſeruat ⁊ qui a vitijs preſeruatur. Unde Prouerbiorum. vij. Serua mandata mea ⁊ viues. ℭ Igitur videamus fructum allectiuum. Ad vitam inquit ingredi ℭ Denique dico. ꝙ neceſſe eſt ꝙ teneamus modũ directiuum ſeu perfectiuum. Serua inquit mandata. Obſeruantia eñ mandatorum eſt proprie modus ⁊ regula ſeruandi noſmetipſos. Mandata eñ dei. idest diuina: ſunt ſicut recepta medici quam infirmus debet ſeruare: vt ⁊ ipſe valeat a mortis periculo ſe liberare ⁊ ſaluare. ſicut enim dicitur Apocalip. j. Beatus qui legit et qui audit verba prophetie huius: ⁊ qui ſeruat ea que in ea ſcripta ſunt: quia ſicut dicitur. j. Johãnis. iij. Qui ſeruat mandata eius in ipſo manet. Et ideo breuiter nota ꝙ iſta mandata precipue mandantur ſeruari. videlicet

Mandatum charitatis.
Mandatum caſtitatis.
Mandatum firmitatis.
Mandatum puritatis.

ℭ De obſeruantia charitatis dicitur Ephe. iiij. Solliciti ſeruare vnitatem invinculo pacis. ℭ De obſeruantia caſtitatis dicitur Thobie. iij. Mundaꝫ ſeruaui animam meam ab omni concupiſcentia. ℭ De mandato firmitatis dicitur deutero. xxiij. Quodcũꝙ ſemel egreſſum eſt de labijs tuis obſeruabis. ℭ De obſeruãtia puritatis dicitur Geneſis xxxvij. Manus veſtras ſeruate innocias. Et ſic igitur patet. quomodo et que debemus ſeruare tenere ⁊ complere: vt generaliter dicatur illud Mat. xxiij. Omnia quecunꝙ dixerint vobis facite ⁊ ſeruate: vt ſic dicat hõ illõ Mar. x. hec oia ſeruaui a iuuẽtute mea. hec igit de Seruare ⁊ obſeruare ſufficiãt.

a

Seruire. ſeruus.

Cum ſeruire pertineat ad ſubditum: ſeruire vero pertinet ad magiſtrum. Poſſumus dicere ꝙ generaliter et in ſcriptura inueniuntur quatuor genera ſeruitutis. Inuenitur enim ſeruitus.

Uirtuoſa. Prima eſt ſeruitus perfectorum.
Uitioſa. Secunda eſt ſeruitus peccatorum.
Gaudioſa. Tertia eſt ſeruitus beatorum.
Tedioſa. Quarta eſt ſeruitus damnatorum

ℭ Prima eſt ſeruitus magne perfectionis: ⁊ iſta eſt qua boni ſeruiunt domino vel prelato. de qua Luce. j. Seruiamus domino in ſanctitate ⁊ iuſtitia corã ipſo. ℭ Secunda eſt ſeruitus vilis conditionis: et iſta eſt ſeruitus vilis peccati. qua homo ſeruit dyabolo vel peccato. de qua Judicum. ij. Fecerunt filij iſrael malum in conſpectu domini ⁊ ſeruierunt baalim ⁊ aſtaroth. ℭ Tertia eſt ſeruitus magne prelationis. et iſta eſt illa qua beati ſeruiunt deo de qua dicitur. Quod ſeruire deo regnare eſt de qua poteſt dici illud. iij. Regum. x. Beati ſunt ſerui tui qui ſtant coram te ſemper. Et Eſaie lxv. dicitur ⁊ eſt verbum domini loquentis de ipſis damnatis. Ecce inquit ſerui mei comedent. ⁊ vos eſurietis. ſerui mei bibẽt et vos ſitietis: ſerui mei letabuntur. et vos contriſtabimini. ſerui mei laudabunt pre exultatione ⁊c. ℭ Quarta eſt ſeruitus dire damnationis. et iſta eſt illa qua reprobi ſunt in inferno ſubiecti. ⁊ ipſis tormentis ⁊ demonibus ſubiugati. De qua Hieremie. v. Seruietis ibi ſcilicet in babylone dijs alienis qui non dabunt vobis requiem die ac nocte. ℭ Generaliter ergo dicamus aliquid de ſeruitute bona et mala: ⁊ dicamus ꝙ per ſeruũ poteſt intelligi quilibet perfectus vir. qui ſcilicet deo et prelato humiliter obedit ⁊ ſeruit. Seruus enim dicitur ille qui nõ eſt ſui iuris: ſed qui potius eſt ſubditus aliene voluntati: et dicitur ſeruus a ſeruiendo. vel etiam a ſeruando. Illi enim qui in bello capiuntur cum occidi poſſint a morte ſeruantur. Et ideo ſerui vitiorum efficiuntur. ⁊ poteſtati ipſorum ſubijciuntur. Sic vere chariſſimi cum deus nos a morte eterna preſeruauerit. ⁊ in bello crucis acquiſierit. iuſtum eſt vt ei obediamus et vt voluntatem noſtram voluntati ipſius totaliter ſupponamus. Juxta illud Joſue. xxiiij. Timete dominum ⁊ ſeruite ei corde perfecto. Uñ de iuſtis dicamus ſiue exponamus illud Apocalip. xxij. Serui eius ſeruient ei ⁊ videbunt faciem eius. Ubi aduerte ꝙ ille qui vult eſſe ſeruus dei debet habere quatuor. que debꝫ habere ſeruus cuiuſlibet magni viri: ℭ Seruus eñ magni viri dꝫ eſſe

b

Ornatus ⁊ compoſitus.
Diligens ⁊ expoſitus.
Diſcretus ⁊ informatus.
Ditatus ⁊ premiatus.

ℭ Sic ſerui dei moraliter diſponuntur: quia ſunt ſerui eius. Diligẽter exponuntur: quia ſeruient ei. Subtiliter inſtruuntur. quia videbunt. Utiliter aſtruuntur quia contemplantur faciem eius. Primum facit virtutum opulentia diſpoſitiua. Serui. Secundum operuꝫ diligentia expoſitiua. Seruient. Tertium ſenſuum vigilantia ſpeculatiua. Uidebunt. Quartum bonorum affluentia premiatiua. faciem eius. Primuꝫ pertinet ad virtualem diſpoſitionem. Secundum pertinet ad manualem operationem. Tertium pertinet ad cordialem ſpeculationem. Quartum pertinet ad eternalem retributionem. ℭ Dicamus ergo. ꝙ iſti ſunt diſpoſiti virtualiter. expoſiti actualiter. illuſtrati cordialiter. retributi ſeu premiati eternaliter. ℭ Dico ergo primo. ꝙ iſti ſunt virtualiter diſpoſiti: quia ſcilicꝫ ipſi ſunt ſerui eius ſcilicet dei qui eſt omnipotens rex potens et metuẽdus nimis ad magnum enim dominum pertinet ꝙ habeat ſeruos diſpoſitos ⁊ ornatos et in habitu et in geſtu. Unde etiam de ſalomone legimus. ꝙ miniſtri eius erant. ita diſpoſiti et ordinati ꝙ regina ſabba ſup hoc eſt mirata. ſicut legitur. iij. Regum. x. Sic vere chariſſimi deus qui eſt rex regum ⁊ dominus dominorum vult. ꝙ ſerui ſui ſint in moribus bene diſpoſiti: et gratijs et virtutibus adornati. ſerui inquit eius: vt etiaꝫ de eis intelligatur illud Apocali. vij. Iſti ſunt qui venerunt ex magna

tribulatione: et lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni et dealbauerunt eas ideo ſunt ante thronum dei et ſeruiunt ei die ac nocte. Et nota ꝙ ſeruitor debet eſſe talis videlicet. Quod

Sit letus.
Sit lotus.
Sit erectus.
Sit accinctus.
Sit ſuccinctus
Sit veſtitus.
Sit humilis ꝛ verecundus.
Sit pauidus ꝛ tremebūdus.

¶ Dico ꝙ pcerto charisſimi ſerui dei debent eſſe leti per ſpiritalem iocunditatē pſalmi. Seruus autem tuus letabitur. Hylaris enim dominus nunꝙ diligit ſeruum triſtem. Et ideo viri iuſti debent eſſe leti ꝛ in diuinis laudibus occupati, Eſa. lxv. Serui mei laudabunt cum exultatione: vt ſic dicatur illud Geneſis. xlvij. Salus noſtra in manu tua eſt: reſpiciat tantū nos dominus noſter et leti ſeruiemus regi. ¶ Item debent eſſe loti. per mundicie puritatem. Mundus enim dominus mundam vult habere famiiam. Unde illud predictum Apocalipſ. vij. Lauerunt ſtolas ſuas ꝛc. Et Luce. j. Seruiamus illi in ſanctitate. ¶ Item debent eſſe erecti per contemplationis ſublimitatem. Homo enim nunꝙ bene ſeruit: ꝙdiu eſt ad terram proſtratus. Sic nec homo: ꝙdiu ad terrena eſt per affectum inclinatus. Ualde enim eſt dominus excelſus et altus, quia ſcilicet ipſe dicit ꝙ celum ſibi ſedes eſt et terra ſcabellum pedum ſuorū Eſaie. lxvj. Et ideo neceſſe eſt ꝙ ille: qui ſeruit ſibi ſit ſurſum mentaliter erectus: et ad bona eterna per affectum et deſiderium eleuatus. Unde Eſaie. lij. Ecce intelliget ſeruus meus iacob: exaltabitur et eleuabitur et ſublimis erit valde. ¶ Item debent eſſe accincti. per abſtinentie parcitatē quando enim homo cingitur: venter eius ſtringitur. Nota ꝙ ſeruitores libenter aliqua zona nobili ſe accingunt. Sic vere chariſſimi: ſerui chriſti debent zona abſtinentie ſe cingere: Et ventrem ſuum per parcitatem ſtringere et artare. Unde Eccleſiaſtici. xxxiij. Onus virga et cibus aſino panis et diſciplina ſeruo cum opere. ¶ Item iſti debent eſſe ſuccincti per prompte obedientie voluntatem. Seruitores enim ſolent veſtes ſuas ſuccingere vt ad obſequia poſſint liberius currere et circuire. Sic vere ſerui chriſti debent eſſe parati ad obediendum ꝛ ad obſequia diſcurrendū Eccleſiaſtici. iiij. Qui ſeruiunt ei obſequentes erunt. ¶ Item iſti debent eſſe veſtiti per honeſte apparentie venuſtatem. Non enim decet ſeruitorem eſſe nudum. ne forte appareat in ipſo aliqua turpitudo. Sic vere ſerui dei debent per honeſtam conuerſationem eſſe veſtiti: et ante intuentium oculos cooperti. Honeſtas enim omnia ſolet tegere: et nihil ſinit in homine apparere. Unde Prouerbiorum. xxxj. Omnes domeſtici eius veſtiti ſunt duplicibus. vnde de quolibet tali ſeruo poteſt exponi illud Philip. ij. formam ſerui accipiens in ſimilitudinem hominum factus: et habitu inuentus vt homo. Iſtud totum eſt hodie contra multos domini ſeruitores. qui procerto ſunt hodie. ita inſolentes et impudentes. quod ac ſi nudi accederent ſiue incederent omnes eorum turpitudines ſunt omnibus apparentes. figurati in ſeruis dauid quos rex Amon in vituperium dauid vſq ad nates veſtibus detruncauit: et eis mediam barbam raſit. ſicut dicitur. ij. Regum. x. Barba in viro prudentiam ſignat. que duas partes habere debet. quia ſcilicet neceſſe eſt. ꝙ homo ſit prudens in ſpiritualibus et temporalibus. Sed quid: procerto rex amon dyabolus ſeruos dauid religioſos et eccleſiaſticos hodie dehoneſtauit: quia procerto mediam partem barbe ſue. hoc eſt dictū: prudentiam ꝛ diſcretionē ſpiritalem eis abſtulit. Aliā vero mediam partem. hoc eſt dictū. prudentiam terrenorū eis dimiſit. Ueſtes vero honeſtatis eis taliter truncauit. nates eis diſcooperuit: inꝙtum ſuarum natium turpitudinem et libidinem omnibus declarauit. vt de talibus ſeruis dicatur hodie illud Eſa. xx. Ambulauit ſeruus meus Eſaias nudus ꝛ diſcalciatus et diſcoopertus natibus. Non ſic ergo: ſed ſint veſtiti per honeſtatem. ¶ Item ſerui chriſti debent eſſe humiles et verecūdi. per reuerentie ſimplicitatem. Ad ſeruum enim pertinet. ꝙ ſit verecūdus. humilis ꝛ reuerens Danielis. xiij. Erubuerunt ſerui vehementer. ꝛ ꝙ ſuperioribus impēdat reuerentiam ꝛ honorem. Sic vere debent eſſe ad literam ſerui chriſti. Unde Philip. ij. Semetipſum exinaniuit formam ſerui accipiens. Et ſic dicat illud verbum, humilitatis quod dicitur in pſalmi. Seruus tuꝰ ſū ego et filius ancille tue. Iſtud eſt contra multos ſeruitores chriſti. qui magis ſunt ſuperbi ꝙ alij. nam hodie ſicut abundant in terrenis facultatibus: ita etiam abūdant in ſuperbijs ꝛ vanitatibus. Unde Prouerbiorum. xxx. dicitur. Quod per tria mouetur terra: ꝛ ſequitur per ſeruum cum regnauerit. Seruus enim ſuperbꝰ diceretur. qui proprio domino dedignaretur ſeruire nec vocatus inſuper reſpondere. Tales ſunt mali eccleſiaſtici: qui procerto domino ſuo ꝓprio chriſto ſeruire dedignatur. patet in canonicis qui intrant ad eccleſias ad recipiendum. ꝛ non ad ſeruiendū. de talibus ſuperbis loquitur Iob. xxxix. Nunquid volet rinoceros ſeruire tibi aut morabitur ad preſepe tuum: quaſi dicat ꝙ non. Rinoceros enim. id eſt vnicornis qui nulla arte domatur. a virgine tamen decipitur in cuius gremium inclinatur. ſignat tales cornutos. ꝛ ſuperbos: qui libenter in mulierū gremijs inclinantur. nunꝙ tamen per obedientiam domantur: nec ad preſepe chriſti. id eſt ad diuinum officium morantur: quinimmo ſibi ſeruire pre arrogantia dedignātur. Quod potiſſime apparet de multis fatuis nobilibus. qui in religione vel eccleſia poſiti nolunt facere officia conſueta dicentes illud Iohannis. viij. Filij abrahe ſumus et non ſeruiuimus vnꝙ: et de eis poteſt dominus dicere illud Iob. xix Seruum meum vocaui et non reſpondit mihi ore proprio deprecabar illum ꝛc. Non ſic chariſſimi: ſed ſint humiles et verecundi per ſimplicitatem. Unde Iudith viij. In ſpiritu contrito ꝛ humiliato ſeruientes illi. ¶ Item dico. ꝙ iſti debent eſſe pauidi ꝛ tremebūdi per diuini timoris dubietatem. Seruus enim ſemper debꝫ eſſe pauens et timidus. ne forte faciat quod diſpliceat domino ſuo: ſic ſerui chriſti. Sicut dicitur in pſalmi. Seruite domino in timore: et exaltate ei cum tremore. Et ſic chariſſimi dico ꝙ ſerui chriſti debent habere predictas octo conditionꝫ: et ſic erunt virtualiter diſpoſiti. ſerui inquit eius quod eſt primum autoritatis Geneſis. xliij. Omnes ſerui ſumus domini noſtri. ¶ Secundo dico. ꝙ illi qui volunt eſſe proprie ſerui chriſti. debēt eſſe actualiter expoſiti: quod oſtenditur cum dicitur. Seruient ei. Seruus enim debet eſſe diligens et attentus ad ſeruiendum magiſtro ſuo et expoſitus et paratus: ſic iſti ſeruiunt ei. Serui enim officium eſt ſeruire. quia alꝰ ſeruus proprie non diceretur ſi ſeruire non dignaretur. Et ideo ſerui chriſti debent eſſe ſeduli in ſeruiendo. et in laborem penitentie ſuſtinendo. Iuxta illud. j. ad Corinthios. ix. Caſtigo corpus meum et in ſeruitutem redigo ne forte cum alijs predicauerim ipſe reprobus efficiar. Et domino etiam per bona opera miniſtrando. j. Regum. vij. Preparate corda veſtra domino et ſeruite illi ſoli. Et bene dicit illi ſoli. quia procerto illi qui ſoli deo ſunt dedicati. ꝛ qui eius patrocinio et patrimonio ſunt ditati. debēt in eius ſeruitio eſſe ſolummodo occupati. Unius enim materie vnica eſt forma. vnius ſerui vnus debet eſſe dominus. vnius miniſtri vnus debet eſſe prelatus. Ideo cuilibet ſeruitori chriſti dicitur. Deutero. vj. Dominum deum tuum timebis. ꝛ illi ſoli ſerues. Quod eſt cōtra multos ſeruitores chriſti, qui ꝙuis in eccleſia deo ſoli fuerint dedicati: mundi tamen negocijs ſunt communiter occupati. cum tamen dicat dominus Luce. xvj. Quod nemo poteſt duobus dominis ſeruire ꝛc. Iſtud patet de clericis beneficiatis ꝛ prelatis. et alijs qui curas principum frequentantes. magis ſeruiunt regibus ꝙ deo vel celi ciuibus. Et tamen

iſtis

Ayuntamiento de Madrid

iſtis loquiꝛ ſcriptura.j.Coꝝ.vj.Precio empti eſtis ma
gno.ac ſi.d.Ideo nolite fieri ſerui hoim̄. Unde nota ꝙ
iſti non habent vnū dn̄m:immo multos. Seruiūt em̄
Delicijs corporalibus.
Diuitijs temporalibus.
Blandicijs feminalibus.
Principibus ſecularibus:
Demonibus ſpiritalibus.
Qd̄ em̄ iſti ſeruiant delitijs corporalibus.ſcilicet poti-
bus atqꝫ cibis.patet ad Roma.xvj.vbi diciꝛ. Domino
non ſeruiūt ſed ſuo ventri. Item ꝙ ſeruiant temporali-
bus diuitijs.patet per illū qui dicit ꝙ largus expendit
diuitias vt dn̄s.auarus aūt cuſtodit eas vt ſeruus.vn-
de Gal.iiij.Rurſum conuertimini ad infirma ꝛ egena
mūdi elementa quibus denuo ſeruire vultis.Et Rom̄.
j.diciꝛ ꝙ ſeruierūt creature potius ꝙ̄ creatori. Item ꝙ
iſti ſeruiant feminalibus blandicijs:patet Oſee.xij.
vbi diciꝛ.Seruiūt iſrael in vxore. Et de luxurioſo diciꝛ
Romanoꝝ.vj.Exhibuiſtis membra veſtra ſeruire im-
mundicie. Item ꝙ iſti ſeruiant ſecularibus negocijs.
patet Judith.iij.vbi diciꝛ. Melius eſt,vt viuentes ſer-
uiamus nabuchodonoſor regi magno.ſicut ſunt illi q̄
dimittūt ſeruire eccleſijs ſuis propter ſeruitiū regum.
Item qd̄ iſti ſeruiant ſpiritualibus nequicijs. Patet
Judicū.x.Seruierūt ydolis baalim ꝛ aſtaroth.Et bre-
uiter iſti videntur ſeruire demonibus:dum ſuis ſugge-
ſtionibus obediunt.Juxta illud.ij.Petri.ij. A quo ꝗs
ſuperatus eſt huius ꝛ ſeruus eſt.Uidentur etiam ſerui
re vitijs inquantū ipſa implent ꝛ perficiūt. Juxta illud
Omnis qui facit peccatū ſeruus eſt peccati.Johannis
viij. Non ſic chariſſimi:ſed ſeruiamus ei ſcilicet deo.
D Hiere.xxx.Seruiant domino ꝛ dauid regi ſuo.¶ Ter-
tio dico ꝙ illi qui volūt eſſe ſerui chriſti. debent eſſe cor
dialiter illuſtrati:quod oſtenditur cū dicitur. Uident
Seruus enim qui non poteſt videre bene nunq̄ poteſt
bene ſeruire.Et ideo de ſeruo dicitur Luce.xij.Beatus
ille ſeruus quem cū venerit dominus eius inuenerit vi
gilantē.Quia proculdubio chariſſimi:ſeruus dei de-
bet videns eſſe per diſcretionem ꝛ vigilans per conſide-
rationem:et per vtilium meditationē. Uidens inquit.
Apocalypſis.iij.Collirio vnge oculos vt videas. Ideo
iſtam diſcretionem petebat dauid in pſ.dicens. Ser-
uus tuus ſum ego da mihi intellectum.quaſi dicat.in
tellectus et diſcretio eſt neceſſarius ſeruo dei.Eſaie.lij.
Ecce intelliget ſeruus meus iacob.Quia procerto cha
riſſimi ſicut dicitur Prouerbioꝝ.xvij. Seruus ſapiēs
dominabitur filijs ſtultis. Seruus em̄ ſapiens eſt ho-
mo iuſtus:filius vero ſtultus eſt dyabolus cui procer-
to ſeruus ſapiens dominaꝛ:quando ſibi obuians ſuis
temptationibus contrariaꝛ. Eccl.x.Seruo ſenſato li-
beri ſeruiunt. Uel etiam per liberos poſſunt intelligi
ſeculares qui procerto ſeruis ſenſatis ideſt viris iuſtis
et religioſis ſeruiūt. quando ſenſatos eos conſpiciunt
Juxta illud Eccleſiaſtici.vij. Seruus ſenſatus ſit tibi
dilectus quaſi anima tua. Aduertendum tamen quod
dicit dominus Luce.xij.ꝙ ille ſeruus qui cognouit vo-
luntatem domini et non fecerit eam plagis multis de
bet vapulare.Quia proculdubio multi ſunt hodie ſer-
ui dei qui bene ſunt prudentes et diſcreti:et bene ſciūt
quid oportet facere.quid cauere:ſed procerto dei volun
tatem nunq̄ faciunt.nec ad aliquod bonum manū po
nunt:et ideo finaliter plagis eterne miſerie ſe exponūt.
Quod bene figuratur in ſeruo pigro.qui negociari no
luit in talento.ſed illud in terram abſcondit.ꝛ ideo au
dire meruit ſeruū inutilem eijcite ꝛ in tenebras exterio
res proijcite.ſicut dicitur Mathei.xxv. Quia procer-
to ille in tenebras exteriores ideſt in infernum proijci-
tur qui talentum ſcientie vel prudentie ſibi conceſſum
in terram ideſt in terrenis negocijs fodere ꝛ expendere
nititur:et exinde vitam eternam per virtutes et bona
E opera non lucratur. Non ſic ergo chariſſimi ſed ſint
cordialiter illuſtrati. ¶ Quarto modo dico ꝙ illi qui
ſunt ſerui dei erunt ſupernaliter premiati. faciem eius
inquit.Facies enim domini eſt gloria eterna.quia viſio
eſt tota merces.Iſtam igitur ſerui eius pro premio vi-
debunt quando celeſtem gloriam obtinebunt. dicētes
ipſi deo illud Heſter.xiiij.Ualde eni admirabilis es do-
mine et facies tua plena eſt gratiaꝝ.Ut de tali premio
ſeruorum dicatur illud Eſaie.xlj. Et tu iſrael ſeruus
meus quem elegi:ſemen abraam amici mei in quo ap-
prehendi te ab extremis terre:et a longinquis vocaui
te et dixi tibi. ſeruus meus es tu elegi te ꝛc. Quilibet
enim beatus dicitur videns deum qui ab extremis ter-
re ideſt ab iſta mortali vita ſurſū vocatur vbi a deo per
petuo premiatur.Sic igitur patet chariſſimi quomo-
do ſerui dei
Debent premiari ſupernaliter.
Debent doceri cordialiter.
Debent moueri actualiter.
Debent ornari virtualiter.
Bene ergo dictum eſt. ſerui eius ſeruient ei et faciem
eius videbunt. et hoc de bonis ſeruitoribus ſufficit. F
¶ Sed adhuc dico ꝙ ſeruitus accipitur in malo. Et
ſic per ſeruum intelligitur peccator homo enim eo ipo
qd̄ peccat ſubijcit ſe ſeruituti dyaboli et peccati:quia
ſicut diciꝛ Johan.viij.Qui facit peccatū ſeruus eſt pec
cati.Et illud predictū.ij.Pet.ij. A quo ꝗs ſupatus eſt:
eius ſeruus efficitur.Et ideo breuiter dico ꝙ eſt pecca-
tor Seruus

Obliuioſus.	¶ Eſt dico pec-
Tedioſus.	cator ſeruus ob-
Preſumptuoſus.	liuioſus. Obli-
Luxurioſus	uiſcitur enim ea
Pernicioſus.	que pertinēt ad
Malicioſus.	ſalutem ac igno
Proditioſus.	rat domini volū-
Furioſus.	tatem. Johānis

xv. Seruus neſcit quid faciat dominus. Unde de ſer-
uo qui obliuioni dederat ꝙ dominus ſuus redire debe
ret dicitur Luce.xij. Ueniet dominus ſerui illius die
qua non ſperat ꝛ hora qua neſcit et diuidet eum:par-
temqꝫ eius ponet cum infidelibus. ¶ Eſt etiam pec
cator ſeruus deſidioſus ideſt piger. vnde iſte eſt ille
qui pre deſiderio operari noluit in talento. Mathei
xxv.Ideo a domino legitur audiuiſſe.Serue male ꝛ pi
ger ſciebas ꝙ homo durus ſum ꝛc. Peccator enim pi-
ger eſt ad omne bonū faciendum.Job.vij. Seruus de-
ſiderat vmbram. Unde de malo ſeruo dicitur Eccliaſti
ci.xxxiij.Seruū inclinant operationes aſſidue.Sequiꝛ
Mitte illū in operationē ne vacet. Multa em̄ mala
docuit ocioſitas.Et ibidem. Operatur in diſciplina ꝛ
querit requieſcere.laxa manus illi ꝛ querit libertatē.
¶ Item peccator eſt preſumptuoſus.quia ſcilicet indi
gnatur ſeruire deo ſuo vel prelato. Hierem̄.ij.Locutus
ſum tibi in abūdantia tua dixiſti non ſeruiā. Et Job
xix.Seruum meū vocaui ꝛ non reſpondit mihi. ¶ Itē
peccator eſt ſeruus luxurioſus. Romaṅ.vij.Carne ſer-
uio legi peccati. ¶ Item eſt ſeruus pernicioſus ideſt
iniquus et ingratus. Unde figuratur in illo Mathei
xviij.Qui veniam a domino ſuo obtinuit ꝛ tamen con
ſerui ſui miſereri noluit:et ideo in carcere poſitus fuit
Serue inq̄t neq̄ nonne ꝛ te oportuit conſerui tui miſe
reri ſicut ꝛ ego miſert⁹ tui ſū:vt habeꝛ ibidem. ¶ Itē
eſt ſeruus malicioſus.de quo Eccleſi.xxxiij.Seruo ma-
liuolo tortura ꝛ compedes. ¶ Item eſt ſeruus ꝓditio-
ſus:qꝛ ſcilicet fidelitatem non ſeruat dn̄o:immo ꝑ pec
catū ſe iūgit dyabolo ſui domini inimico.iiij. Regum
xxj.Tetenderūt ei inſidias ſerui ſui ꝛ interfecerūt eū.
¶ Item eſt ſeruus furioſus ꝛ ebrioſus. Unde Luc.xij.
Qd̄ ſi dixerit ſeruus ille,moram facit dominus meus:
et ceperit comedere et bibere et percutere familiam.ve
niet dn̄s eius hora qua neſcit et partem eius ponet cū
infidelibus.Et ſic igitur patet quomodo peccator ſub
ijcitur criminum ſeruituti:et quomodo comparatur
in ſcriptura multipliciter malo ſeruo.Et ideo breuiter
de peccatore dicitur Trenorum.j. Migrauit iudas

Ayuntamiento de Madrid

propter afflictionem et multitudinem ſeruitutis: habitauit inter gentes nec inuenit requiem. Quia procerto peccator nunq̄ poteſt proprie requieſcere q̄diu ſubiectus eſt ſeruituti peccati ſemper enim ſpinis remorſus conſcientie pungitur. ⁊ ſemper a magiſtro ſuo dyabolo de peccato in peccatum diſcurrere compellitur: multis etiam flagellis et tribulationibus ſubiugatur ps. Multa flagella peccatoris ⁊c. Unde de tali ſeruitute dicitur Hieremie. v. et. xvj. Seruietis ibi diis alienis qui non dabunt vobis requiem die ac nocte. Hoc igit̄ de ſuitute ſufficit tā in bono ſignificato q̄ ī malo

A **Sex.** Nota breuiter cum ſenarius ſit numerus ꝑfectus. diuerſimode ſignificat in ſcriptura Unde breuiter dico ꝙ iſte numerus ſignat

Statum mortalis conditionis.
Statum moralis ꝑfectionis.
Statum penalis afflictionis.
Statum finalis ſaluationis.
Statum letalis corruptionis.

Dico primo ꝙ ſenarius ſignat mortalem conditioneꝫ videlicet ſtatum vite preſentis. Iſte enim eſt ſtatus laboris et doloris. figuratus in ſex annis quibus ſeruire ſeruum emptitium oportebat: figuratus in ſex annis quibus ſeminare decebat. Figuratus in ſex diebus quibus operari licebat. figuratus etiam in ſex diebus quorum curriculo ciuitas hiericho corruebat. De ſex annis ſeruitutis dicitur Exodi. xxj. Si emeris ſeruuꝫ hebreum ſex annis ſeruiet tibi: et ſeptimo egredietur liber. De ſex annis ſeminationis dicitur Exod. xxiij. Sex annis ſeminabis terram tuam et in ſeptimo ceſſabis ſeminare ⁊ metere. De ſex diebus operationis dr̄ Exo. xxiij. Sex dieb⁹ oꝑaberis. Et Luc. xiij. Sex dies ſunt quibus operari oportꝫ. De ſex vero diebus deſtructionis hiericho dicitur Joſue. vj. Circuite inquit vrbem ⁊c. Sequitur. Sic facietis ſex diebus. Et dicitur ibidem ꝙ tandem muri hiericho corruerunt. Et iſte ſenarius chariſſimi ſignat vitam preſentem que per ſex mundi etates vſqꝫ ad mortem diſcurrit: et tandem in ſeptima cū mortuis requieſcit. In iſto enim ſenario diuerſis ſeruitutibus ſubiugamur. In iſto ſenario gratiis et virtutib⁹ ſeminamur. In iſto ſenario variis operibus occupamur. In iſto ſenario more ciuitatis hiericho a noſtris hoſtibus impugnamur et tandem muris corporis cadentibus per mortem deſtruimur ⁊ caſſamur. Chriſtus enim ſexta hora mortuus eſt. ſicut dicitur Luce. xxiij. et Johannis. xix. Ad denotandum q̄ in iſto ſenario ſtatutum eſt hominibus ſemel mori. Igitur ſignificat iſte numerus conditionem mortalē.

B ¶ Secundo dico ꝙ ſignificat perfectionem moraleꝫ. Unde per numerum ſenarium poſſunt intelligi opera pietatis corporalia que continentur in iſto verſu. Uiſito poto cibo recolligo veſtio condo. Et etiam ſex opera pietatis ſpiritualia que ſimiliter in hoc verſiculo continentur. Inſtrue caſtiga ſolare remitte fer ora. Iſte eñ ſenarius eſt numerus perfectionis. Flos enim lilii ſex habet folliculos. lapis precioſus qui dicitur yris ſex habet angulos. leena cum primo parit ſex habet catulos. Quia procerto chariſſimi vir perfectus vel etiam anima ſancta debet iſtos ſex folliculos producere. in iſtos ſex angulos ſe diuidere: iſtos ſex catulos generare atqꝫ parere dicens illud Geneſis. xxx. Mecum erit maritus meus eo ꝙ genuerim ei ſex filios. Iſte ſenari⁹ figuratur in ſex calamis et in ſex brachiis candelabri per quod tabernaculum illuminabatur Exodi. xxv. Sex calami egredientur de lateribus candelabri. Figuratus fuit in ſex aliis quibus ſeraphin volare dicebatur. Eſaie. vj. Seraphin ſtabit ſuper illud ſex ale ⁊c. Figuratus inſuper fuit in ſex gradibus quibus ad thronum ſalomonis aſcendebatur. ij. Paralipomenon. ix. Fecit et ſex gradus quibus aſcendebatur ad ſolium. Figuratus nihilominus in ſex ydriis lapideis in quibus aqua in vinum in nuptiis a domino tranſmutatur. Johan. ij. Erant ibi lapidee ydrie ſex poſite ⁊c. Quia ꝓcul dubio ſancti viri qui debent eſſe

Sicut candelabrū lucentes per honeſtatē.
Sicut ſeraphin ardentes per charitatem.
Sicut ſalomon pacifici per vite tranqllitatē.
Sicut ſponſi nuptias faciētes ꝑ ſpūaleꝫ iocunditatē.

¶ Debēt habere ſex opera pietatis. quia procerto iſta ſunt ſex brachia quibus pauperes amplexamur. Iſta ſunt ſex ale quibus in celum eleuamur. Iſta ſunt ſex gradus quibus ad ſoliū eterni culminis ſublimamur Iſta ſunt ſex ydrie quibus aqua tribulationis in vinū cōſolationis mutata in paradiſi nuptiis conſolamur Et ſic ergo dico ꝙ iſte numer⁹ ſignificat ꝑfectionē moralē. ¶ Tertio dico qđ iſte numerus ſignat afflictionem penalem. Cuncte enim miſerie hominis in quodam ſenario continentur: quia ſcilicet quicquid patitur homo C

Aut eſt labor.	Et de hoc ſena-
Aut eſt dolor.	rio dicitur Job
Aut eſt timor.	v. In ſex tribula
Aut eſt caſus.	tionibus libera
Aut eſt infirmitas.	bit te ⁊ in ſepti-
Aut eſt mors.	ma non tanget

te malum. Quia procerto vt communiter illi qui hic iſtis ſex tribulationibus affliguntur. ſeptima tribulatione id eſt morte eterna non tanguntur. ¶ Quarto dico qđ iſte numerus ſignificat ſaluationem finalem: Sex enim ſunt que conſtituunt gloriam paradiſi ſcilicet

Perfecta dilectio.	Et ideo iſti videntur eſſe ſex dies
Clara cognitio.	quib⁹ gloria do-
Eterna duratio.	mini obūbra-
Grata aſſociatio.	uit montē ſyon
Corporis glorificatio.	De quo dici-
Immortalitatis incorruptio.	

tur Exodi. xxiiij. Habitauit gloria domini ſuper ſynai tegens euꝫ nube ſex diebus. ¶ Quinto dico ꝙ iſte numerus ſignat corruptionem letalem: quia ſcilicet per ſenarium poteſt intelligi multitudo peccatorum vel etiam vitiorum. Iſte enim numerus non attingit ad ſeptenarium virtutum et donorum. Et ideo dicitur Prouerbioꝝ. vj. Sex ſunt que odit deus ⁊c. Et hec de Senario ſufficiant.

Siccitas. Siccare. Nota qđ ſiccitas eſt quedam paſſiua qualitas contractiua. mortificatiua ⁊ de circūferentia ad centrū habēs motū: ⁊ poteſt ſignificare in bono et in malo: Et ideo nota ꝙ ſiccitas ſignificat A

Etatis antiquitatem.
Penitentie aduerſitatem.
Abſtinentie tenuitatem.
Uirtutum vacuitatem.
Diuitiarum ſterilitatem.
Tormentorum penalitatem.

¶ Prima eſt ſiccitas naturalis. Iſta eſt enim qua cōſumpto humido radicali corpus humanuꝫ in ſenectute ſiccatur. đ qua Ezechiel. xxxvij. Erant inqt oſſa multa ſuper faciē terre ſiccaqꝫ vehementer. ¶ Secunda eſt ſiccitas virtualis. ſ. ſiccitas penitentie: que. ſ. ſiccat ⁊ attenuat ſuperfluitateꝫ omniū vitiorū. Iſta eſt eñ ſicut ſal quod primo carnem remollit: deinde ipſam ſiccat ⁊ conſumit. Quia ſcꝫ penitentia remollit hominē ꝑ penitentiā ⁊ cōpunctionē. ⁊ tandē deſiccat eū per omniū ſuperfluoꝝ abſterſionem. De qua Exodi xiiij. Ingreſſi ſunt filii iſrael per mediū maris ſicci. Penitentia eñ eſt veſtis chriſti. qua tacta ſanatus eſt fons ſanguinis mulieris. ſicut dicit̄ Marci. v. Quia vere tunc ſanguis peccati ⁊ immūda. delectatio ſiccat̄ quando veſtis chriſti que eſt penitentia tangitur ⁊ habetur. ps. Abierūt in ſicco flumina. ¶ Tertia eſt ſiccitas corporalis. ⁊ iſta eſt ſiccitas abſtinentie. que ſcilicet facit hominē macidum atqꝫ ſiccū. Cynamomū enim ſiccum magis valet q̄ humidū. ſic plus valet homo abſtinens q̄ deliciis ſe humectans

Ayuntamiento de Madrid

humectans. Hieremie.lj. Deſertum faciaȝ mare eius
et ſiccabo venam eius. ¶ Quarta eſt ſiccitas crimina-
lis. Peccator enim dicitur ſiccus inquantum humore
gratie vacuatur. Ardor enim temptationis et peccati
tantus eſt. ꝙ rigorem virtutuȝ ⁊ gratiarum ſtatim de-
ſiccat. Unde de peccatore dicit dyabolus illud Eſaie
xxxvij. In veſtigio enim pedis mei ego ſiccaui omnes
riuos aggerum. Uirga enim ſicca facilis eſt ad fran-
gendū. inhabilis ad fructificandum: apta eſt ad com-
burendum. Brachium etiam ſiccum et paraliticum
q̄uis a corde aliqualiter nutriatur: nihil tamen am-
plius operatur. Sic vere peccator faciliter frangitur ꝑ
peccatū nunq̄ tamen a corde vel a radice ſcilicet ab ipſo
deo per gratiam vegetatur. et ideo nunq̄ poteſt bono-
rum operuȝ fructu fecundari: nec aliquid virtutis ope-
rari. Zacharie.xj. Brachiuȝ eius dextrū ariditate ſic-
cabitur et oculus eius dexter tenebreſcens obſcurabit̄.
¶ Quinta eſt ſiccitas temporalis, quia ſcilicet fortu-
na temporaliter aliquando ſiccat in vno homine mun-
danaȝ proſperitatem: ⁊ aliquando facit eam in alio re-
uireſcere. fortuna enim facit de hominibus ſicut natu-
ra de arboribus. alios facit per proſperitatem vireſcere
alios auteȝ per paupertatem areſcere. Unde de ipſa po-
teſt dici illud Ezechi.xvij. Humiliaui lignum ſublime
⁊ exaltaui lignum humile: et ſiccaui viride et frondere
feci lignum aridum. ¶ Sexta vero ſiccitas eſt eterna-
lis et infernalis: et iſta eſt illa qua impij in inferno cre-
mantur: et qua a cunctis bonis naturalibus et tem-
poralibus ſiccantur. Eccle.xl. Subſtantie impiorum
quaſi fluuius ſiccabuntur. Unde Apocalyp.xvj. Sex-
tus angelus effudit phialam ſuam in eufraten ideſt
in peccatorem. et ipſum ab omni bono deſiccauit. Eſa.
xix. Deſolabitur fluuius et ſiccabitur. Sic igitur pa-
tet quomodo ſex ſunt genera ſiccitatum. et de Sicca-
re ſufficit.

A **Sicut.** Cum iſta dictio ſicut ſemper denotat ſi-
militudinē. conformitatem ⁊ equalitatē
Poſſum⁹ dicere ꝙ ſm̄ ꝙ diuerſa ſunt genera perſonaꝝ
que diuerſis rebus aſſimilantur et conformantur. ſm̄
hoc poſſumus inuenire diuerſos ſicut. ideſt diuerſa ge-
nera ſimilitudinū. Notemus ergo ꝙ iſtud aduerbiuȝ
ſicut deſignat Similitudinē

Uirtuoſam et laudabilem
Glorioſam ⁊ mirabilem.
Uitioſam et damnabilem.
Tedioſam et triſtabilem.

¶ Prima pertinet ad gratie ꝓfeſſores. Secūda perti-
net ad criminū executores. Tertia ptinet ad glorie poſ-
ſeſſores. Quarta pertinet ad inferi habitatores. ¶ Di-
camus primo aliquid de ſicut ideſt de ſimilitudine ꝑfe-
ctorū: qꝛ ſcilicet viri iuſti ſe debent conformare deo. an-
gelis ſanctis ⁊ bonis ꝑſonis alijs ⁊ ꝓlatis. Juxta illud
apoſtoli.d.j. Coꝛ.vij. Uolo em̄ oēs eſſe ſicut meipſum.
Sicut em̄ mare ꝯformat ſe lune. ⁊ ſolſequiū ſe ꝯformat
ſoli: ita ꝙ ſicut luna ⁊ ſol ſuperius mouent̄ ⁊ diſponun-
tur. ſic mare et ſolſequiū inferius regunt̄ ⁊ regulant̄. qꝛ
generaliter omne inferius appetit eſſe ſicut ſuū ſupe-
rius. Sic vere nos q̄ ſumus hic inferius in lachrymaꝝ
valle. q̄ ad modū maris fluimus ⁊ refluimus. ⁊ nunq̄
in codē ſtatu manemus: ⁊ q̄ more ſolſequij ſolē iuſtitie
chriſtū per ſpem ſeq̄mur: ⁊ nos ad ip̄m ꝑ deſideriū in-
clinamus: debemus noſtris ſuꝑioribus ꝑ imitationeȝ
aſſimilari. ⁊ ſoli ⁊ lune ideſt deo et ſanctis conformare
⁊ ſicut ſe habuerūt: ſic ⁊ nos debemus moraliter ⁊ vir-
tualiter ordinare Math.ix. Sufficit diſcipulo ꝙ ſit ſi-
cut magiſter eius quaſi dicat. Sicut filius imitat̄ pa-
trem. diſcipulus magiſtrum atq̄ doctorem. ſic homo
debet imitari ſuū creatorem. ⁊ quemlibet boni exempli
datorē ⁊ collatorē. Juxta illud Ephe.v. Eſtote imitato-
res dei ſicut filij chariſſimi. Ut ſic de tali conformita-
te exponat̄ illud qđ de angelo dicitur q̄ apparuit mu-
lieribus Math.xxviij. Erat auteȝ aſpectus eius ſicut
fulgur. veſtimenta eius candida ſicut nix. Ubi oſtendi-
tur ꝙ nos debemus eſſe ſimiles deo et ſanctis in qua-
tuor. videlicet

In ſenſus claritate.
In cordis charitate.
In moꝛum honeſtate.
In carnis puritate.

Primū ꝓbat ſplēdor limpidus. Aſpectus eius. Scđm
ardor feruid⁹. Sicut fulgur. Tertiū pudor nitidus. Ue-
ſtimēta. Quartū cādor floridus ſicut nix. ¶ Igit̄ dico
ꝙ debemus eſſe ſicut ſancti in ſenſus ſplendore: quod
oſtendit̄ cū dicit̄. Aſpectus eius: qđ idē eſt ꝙ oculoꝝ vi-
ſus. Juſti em̄ debent eſſe ſicut linx cuius aſpect⁹ trāſcē-
dit parietē: qꝛ. ſ. aſpect⁹ diſcretionis ⁊ cognitionis nr̄e
debȝ penetrare vſq̄ ad intima ⁊ ꝓfunda. non em̄ debȝ eſſe
contentus cognitione iſtorū exterioꝝ temporaliū. ſed
vt etiā penetret vſq̄ ad profundū ſpiritualiū et eterna.
Unde Ezechi.j. Similitudo animaliū ⁊ aſpectus eorū
quaſi carbonū ignis ardentiū ⁊ quaſi aſpectus lampa-
darū. Sequit̄. Statura quoq̄ erat in rotis et aſpectus
horribilis: ⁊ totuȝ corpus plenū oculis in circuitu. Ut
de tali reꝑſentatione diſcretionis dicat̄ illud Mathei
xvij. Reſplenduit facies eius ſicut ſol. Et iſtud eſt con-
tra illos quoꝝ aſpectus non eſt ſicut ſol per diſcretio-
neȝ: quia ſcilicet magis delectantur aſpicere exteriora
temporalia q̄ eternalia. magis ſunt diſcreti in tempo-
ralibus q̄ in ſpiritualibus. Similes em̄ ſunt noctue
cui⁹ aſpectus eſt magis acutior de nocte q̄ de die. Non
ſic ergo ſed ſimus ſiles deo in ſenſus ſplēdore. ¶ Dein-
de dico ꝙ debemus eſſe ſimiles deo ⁊ ſanctis in cordis
ardore. ſicut fulgur inquit. fulgur eſt quid ardentiſſi-
mū: ita ꝙ quicquid tangit inflammat et vrit. Sic nos
debemus ita per charitatē eſſe flammei. ꝙ nos ⁊ alios
in dei amorem inflammando videamur eſſe fulgurei.
ſicut fulgur inquit Math.xxiiij. Sicut fulgur exit ab
oriente et apparet in occidente: ſic erit aduentus filij
hominis. Juxta illud Ephe.v. Ambulate in dilectio-
ne ſicut et chriſtus dilexit vos. Et illud Mathei.xxij.
Dilige proximum tuum ſicut teipſum ⁊c. Tamen de
fulgure vide ſupra ſi eſt aliquid ſuper. f. Simus igitur
deo conformes in cordis feruore. ¶ Denīq̄ dico ꝙ eſſe
debemus ſibi ſimiles in moꝛum decore. Ueſtimenta in-
quit. Per veſtimenta enim que tegunt omnia puden-
da et pudibunda intelligitur honeſtas geſtus. actus ⁊
habitus exteriororeſ: que ſicut exteriora quedam in-
dumenta vſibus hominum exponuntur et ab ipſis
omnia turpia ſi que in corde latitant occultantur. Si-
cut cameleon qui in pellis coloribus omnibus rebus
circumiacentibus ſe conformat. Sic et nos debemus
in moribus exterioribus omnibus bonis perſonis et
adiacentibus conformari. Ueſtimenta inquit Math.
xvij. Ueſtimenta eius facta ſunt alba ſicut nix. Et Ge-
neſis.xxvij. dicitur. Mō yſaac vt ſenſit veſtimentorum
Jacob fragrantiaȝ dixit. Ecce odor filij mei ſicut odor
agri pleni cui benedixit dn̄s. In iſta aūt exteriori ꝯuer-
ſatione potiſſime debent apparere quatuor ſpeciales
virtutes ſcilicet

Humilitas in obediendo.
Stabilitas in ſuſtinendo.
Sublimitas in contemplando.
Liberalitas in erogando.

Dico ꝙ ibi debet eſſe obedientia quia ſcilicet ipſe debȝ
conformare voluntatem ſuam voluntati dei ⁊ prelati. ⁊
dicere illud Mat.xxvj. Uerūtamen non ſicut ego ſed
ſicut tu vis. Item dico ꝙ ibi debet eſſe patientia. Eſaie
liij. Sicut ouis ad occiſionem ductus eſt. Et Math.x.
Ecce ego mitto vos ſicut oues in medio lupoꝝ ⁊c. Item
ibi debet eſſe contemplationis eminentia. Unde Eſaie
liij. Aſcendet ſicut radix de terra ſitienti. Item ibi debȝ
eſſe compaſſionis miſericordia. Luce.vj. Eſtote miſeri-
cordes ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt. Igitur ſimus
deo ſiles in morū decore. ¶ Inſuꝑ dico ꝙ debemus eſſe
deo ⁊ ſanctis ꝯformes in carnis candore ſeu pudore: ſi-
cut nix inq̄t. Nix ei q̄ eſt cādidiſſima caſtitatē dſignat

Ayuntamiento de Madrid

in qua nos debemus quantum poſſumus ſanctis hominibus ſimilari. Marci.ix. Veſtimenta eius facta ſunt candida ſicut nix. vt ſic imitetur illum qui dat niuem ſicut lanam: nebulam ſicut cinerem ⁊c. Sic igitur patet quomodo ſicut denotat conformitatem vel
B ſimilitudinem quam gerunt perfecti. ¶ Secundo dico principaliter. ꝙ ſicut quandoqꝫ denotat ſimilitudinem quã habent imperfecti. hoc eſt dictu peccatores. Et circa hoc breuiter nota ꝙ iſti dicunt eſſe Sicut

Ignis.		Furorem crudelitatis.
Aqua.		Algorem tepiditatis.
Cera.		Fluorem carnalitatis
Ouis:	ꝓpter	Errorem ſimplicitatis
Locuſta.		Ardorem voracitatis.
Vacca.		Feruorem fatuitatis.
Vmbra.		Horrorem obſcuritatis.

Dico primo ꝙ peccatores ſunt ſicut ignis qui comburit ſiluã. hoc eſt propter crudelitatem. Ideo ps. Sicut ignis qui comburit ſiluam et ſicut flãma comburens montes. Item ſunt ſicut aqua per tepiditatem. ps. Sicut aqua effuſus ſum: et diſperſa ſunt omnia oſſa mea Item ſunt ſicut cera que fluit per carnalitatem. vnde ps. Sicut cera que fluit auferẽtur: ſuper cecidit ignis et non viderunt ſolem. Item ſunt ſicut ouis per ſimplicitatem. ps. Erraui ſicut ouis que periit. Item ſunt ſicut locuſta per voracitatem. ps. Excuſſus ſum ſicut locuſta ⁊c. Item ſunt ſicut vacca ꝓpter fatuitatẽ. Oſee. iiii. Sicut vacca laſciuiens ⁊c. Item ſunt ſicut vmbra per obſcuritatem vel etiam per debilitatem et inſtabilitatem. vnde in. ps. Sicut vmbra cum declinat ablatus ſum. Iſtud igitur ſicut denotat ſimilitudinẽ quã gerunt imperfecti. ¶ Tertio dico principaliter quod ſicut denotat ſimilitudinem quam gerunt beati: et ſic dico quod beati ſunt ſicut.

Sol.		Splendorem inobfuſcabilem
Angelus.	ꝓpter.	Vigorem indefectibilem.
Deus.		Honorem ineſtimabilem.

Iſti enim habent eternum ſplendorem. Mathei.xiii. Fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eorum: Item iſti habent eternum vigorem: quia ſcꝫ ſunt ſicut angeli immortales. Marci.xii. In regno illo non nubẽt neqꝫ nubentur. ſed ſicut angeli dei ſunt. Item habent ſupernum honorem: quia ſcꝫ ſicut iſti homines ſunt ſic et ipſe deus eſt homo. vnde. i. Iohã. iiii. Fiduciã habeamus in die iudicii: quia ſicut ipſe eſt ⁊ nos ſumus. Et ſic dico qđ ſicut denotat ſĩltudinẽ quã gerũt beati. ¶ Quarto dico ꝙ ſicut denotat ꝯformitatẽ quã gerunt damnati: et ſic dico quod iſti ſunt Sicut fulgur igne inflãmati. Sicut oues lupis deuorati. Sicut greges valde diſſipati. Sunt dico ſicut fulgur quod ſemper iflãmatur. Lu.x. Videbam ſathanam ſicut fulgur de celo cadentem. Item ſunt ſicut oues que a lupis deuorantur. ps. Sicut oues in inferno poſiti ſunt: mors depaſcet eos. Itẽ ſunt ſicut grex que valde diſſipat̃. Mathei.ix. Erant vexati et iacentes ſicut oues non habentes paſtorem. Hoc igitur de Sicut ſufficit. vide de quaſi de ſecundũ. de velut. de vt. de tanꝙ: ⁊ ifra de ſimilitudine ⁊c.

A Signare. Signum.

Cum ſignum dicatur om̃e illud quod eſt alicuius rei future vel occulte ſignificatiuũ. Poſſumus dicere quod quelibet virtus poteſt aliqualiter dici ſignum. Signat enim ſignum quod gratia latet interius: et quod gloria venit finaliter ⁊ poſterius. Virtus enim ſignum eſt gratie: et gratia eſt arra future glorie. Deus enim ſignat ſuos gratiis ⁊ virtutibus vt eſſe ſui ab omnibus cognoſcantur et ne ab aliis ſcꝫ a demonibus infeſtentur. Nam ſicut vexillũ regium ante domuꝫ ponitur in ſignũ ꝙ ipſa eſt ſaluagardia ⁊ protectione regis. Sic deus ſigna diuerſarum virtutũ in ſuis ponit ad oſtendendum quod ipſos ſuos reputat et ſui tuitione reponit. Breuiter igitur notabo ꝙ tam in bono quam in malo ſignificato inuenio primo ſcꝫ Signum.

Redemptionis.	Signum redẽ-
Defenſionis.	ptionis eſt xpi
Perfectionis.	incarnatio. de
Infectionis.	quo Eſaie. vii.
Damnationis.	Pete tibi ſignũ
Saluationis	a domino deo

tuo. Sequitur. Propter hoc dabit dominus ipſe vobis ſignuꝫ. Ecce virgo concipiet et pariet filium ⁊c. Signũ defenſionis eſt crucis eleuatio. De quo Eſaie.v. Leuabit dominus ſignum in nationes. Signum perfectionis eſt virtutum decoratio. De quo Eccleſiaſtici.xlv. Corona aurea ſuper mitram eius expreſſa ſigno ſanctitatis: gloria honoris et opus fortitudinis. Signum infectionis eſt culparum maculatio: quia ſcilicet peccata ſunt quedam ſigna quibus dyabolus ita ſignat homines ꝙ faciliter ab aliis cognoſcuntur. De quo Ezechielis.xvi. In cunctis plateis ad omne caput vie ſigna edificaſti ſigna proſtitutiõis tue. ⁊ loquitur anime peccatrici. Signum damnationis eſt tormentoruꝫ flagellatio. De quo Trenorum.iii. Poſuit me quaſi ſignum ad ſagittam. Signum ſaluationis eſt premiorũ cumulatio. De quo Apocalypſis.xii. Signum magnũ apparuit in celo. mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝰ eius et in capite eius corona ſtellaruꝫ duodecim. Mulier enim iſta eſt anima beata. que ſole ideſt immortali claritate tegitur. ⁊ que lunam ideſt inflexibileꝫ mortalitatem calcat. et que duodecim ſtellis ideſt duodecim celi gaudiis coronatur. Iſtis igitur duobus omiſ-
ſis dicamus aliquid de quatuor generibus primorum B
ſignorum. ¶ Dicamus igitur primo aliquid de ſigno incarnationis chriſti. Chriſti em̃ incarnatio fuit vnuꝫ valde mirabile ſignum. nullus enim potuit ipſum facere niſi deus. Iuxta illud Iohannis.iii. Nemo poteſt hec ſigna facere que tu facis niſi deus fuerit cum eo. Vnde poſſumus notare. ꝙ in chriſti incarnatione fuerunt quatuor notabilia ſigna. quia ſcilicet

Stabilitas.		Immutata
Virginitas.	fuit	Impugnata
Seueritas.		Temperata
Sublimitas.		Inclinata

¶ Dico ꝙ fuit immutata dei ſtabilitas. quodam em̃ modo fuit immutatus ille qui eſt immutabilis ⁊ eternus quãdo de immortali factus eſt mortalis. Et iſtud eſt illud ſignum quod fecit Moyſes coram pharaone quando virgam ſuam proiecit in terram et mutata eſt in draconem. ſicut dicitur Exodi.v. Quia vere moyſes ideſt deus pater volens coram pharaone. ideſt coram humano genere ſicut ioculator mirabilis facere ſigna ſua. virgam ſuam. ideſt filium ſuum benedictum qui virga eſt virtutis dei. proiecit in terram ideſt in beataꝫ virginem vbi per carnis aſſumptionem in ſerpentem ideſt in ſimilitudinem carnis peccati fuit mutatus et in hoĩeꝫ trãſformatus. Fuit igit̃ imutata dei ſtabilitas ¶ Deinde dico ꝙ fuit mirabile ſignũ: q2 fuit impugnata mr̃is v̾ginitas. ⁊ ſic figurata fuit in v̾ga Aaron ꝗ ſicca floruit ⁊ flores et fructus produxit. ſicut dicit̃ Numeri.xvii. Vnde ibidem dicitur. Refer virgam Aaron in tabernaculum teſtimonii vt ſeruetur in ſignuꝫ. Virga enim iſta de radice yeſſe ideſt beata virgo que ꝙuis ſicca ſine carnalitatis humore ſemper fuerit per virginitatem florem tamen et fructum. ideſt ipſum dei filium produxit: quantum ad humanitatem. Et de iſto ſigno dicitur illud predictum Eſaie.vii. Dabit dominus ipſe vobis ſignum. Ecce virgo concipiet ⁊c. vt de beata virgine dicat humanum genus illud Deuteronomii.xxii. Hec ſunt ſigna virginitatis filie mee. Fuit igitur impregnata matris virginitas. ¶ Deniqꝫ tertium ſignum fuit ꝙ ibi fuit temperata dei ſeueritas. ⁊ ſic fuit figuratum in aſſuero. qui ita erat rigidus ⁊ auſterus ꝙ nullus ſub pena mortis erat auſus igredi ad ipſum niſi vocatus. niſi forte virgam aureã quam tenebat in ſignũ clemẽtie tenderet. Et ideo dicit̃ ꝙ regina heſter iſti regi placuit ⁊ virgam aureã ꝓ ſigno clementie ſibi

Ayuntamiento de Madrid

tis ſibi tetēdit. ⁊ ſic dicta regina heſter reconciliationē
populi ſui qui ad mortē adiudicati fuerāt. pro qua ad
regem intrauerat impetrauit. ſicut dicitur Heſter. iiij.
⁊. viij. Sic vere chariſſimi cum tanta eſſet regis aſſueri
ideſt dei patris ſeueritas ꝙ totū populum morti infer
ni adiudicauerat ꝙ nullus intrare ad euz poterat. niſi
primo virgā ſuā ideſt filiū ſuuz benedictū pro ſigno re
conciliationis extenderet in hūc mundū ad tandē re-
ginam heſter ideſt ad beatam virginē in ſignū clemen
tie fuit per incarnationem extenta. ⁊ ſic populo. i. hu-
mano generi venia eſt obtenta ⁊ tota ſeueritas obtem-
perata: Iuxta illud Geñ. ix. Arcū meū ponam in nubi
bus. ideſt filiū meū ponam in marie puris viſceribus
⁊ erit ſignū federis inter me ⁊ terram Eſt igitur tem-
perata dei ſeueritas. ¶ Inſuper quartuz ſignū fuit. ꝙ
ibi fuit inclinata celi ſublimitas. Magnū enim ſignū
⁊ mirabile eſſet. ſi celū ad terraz deſcenderet. Eſa. lxiiij.
Utinaz dirūperes celos ⁊ deſcenderes. Iſtud ſignū fuit
bene figuratū De Ezechia. iiij. Reg. xix. Cum enim ſi-
bi infirmanti ſanitas promitteretur. pro ſigno ſue futu
re ſanitatis ſol reuerſus eſt decem lineis in horologio
achaz. Ita ꝙ tunc ſicut dicitur Eccli. xlvj. Facta eſt vna
dies quaſi duoꝝ: q̄ vt dicit̄ Ecci. xlviij. Retro rediūt ſol
vt adderet vitā regi. Rex iſte eſt humanū genus qđ ſu
per alias creaturas mundi regnat. q̄ igitur ſanitas re
demptionis fuerat humano generi per ꝓphetas ꝓmiſ
ſa. hinc eſt ꝙ ꝑ ſigno ſue ſanitatis perficiende. ſol ideſt
dei filius in horologio corporis virginalis vſq; ad hu-
militatez incarnationis retroceſſit. ⁊ hoc per. x. lineas
ideſt vſq; ad decimū ordinem qui de hominibus conſti
tuit̄ nouē ſcilicet angeloꝝ ordinibus pretermiſſis. Un
de de iſto ſigno humilitatis poteſt dici illud Luce. ij.
Et hoc vobis ſignū. inuenietis infantem pannis inuo
lutum poſitum in preſepio. Et ſic poteſt humana na-
tura dicere illud Danielis iij. Signa ⁊ mirabilia fecit
apud me deus excelſus. placuit mihi predicare ſi-
gna eius: quia magna ſunt. ⁊ mirabilia eius: q̄ fortia.
Et ideo de iſtis multiplicibꝰ ſignis poteſt exponi illud
Luc. xxj. Erunt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis. In ſole enī
ideſt in filij diuinitate. In luna. ideſt in matris virgini
tate. In ſtellis. ideſt in iuſtoꝝ cōmunitate. Fuerūt tūc
temporis multa ſigna. q̄ ſcilicet ſicut dicit̄ Actuū. ij. ꝑ
apoſtolos multa ſigna ⁊ prodigia fiebāt in hieruſalē.
Et aduerte ꝙ iſta autoritas erūt ſigna. tria ſigna que
fecit deus hominibus videt̄ includere ſcilicet Signum
C Amoris. Terroris. Stuporis. ¶ Signū amoris eſt de-
lectabile. ſicut oſculū dilecto impenſum. Signū terro-
ris eſt formidabile ſicut patibulum latroni oſtenſum.
Signum ſtuporis eſt admirabile ſicut miraculū de no
uo factum. Et iſtud triplex ſignū legit̄ oſtendiſſe deus
quando ad oſtendendū amorem de iſto fecit ſignuz in
ſole. Joſue. x. quando ſol ſtetit in medio celi ⁊ non feſti-
nauit occumbere ſpacio vnius diei. vt populus iſrael ſe
vindicaret de ſuis inimicis. ad incutiendū terrorem. ſi-
cut faciet in die iudicij vel in aduentu. ſicut dicit̄ Joelis
ij. Sol conuertet̄ in tenebras. vnde Math. xxiiij. Poſt
tribulationem dierum illoꝝ obſcurabitur ſol. Et Apo
calyp. vj. vbi dicit̄ ꝙ ſol factus eſt niger ſicut ſaccus ci-
licinus. Sed ad inducendū ſtuporem fuit ſignū quan-
do ſol reuerſus eſt in decez lineis per gradus quos aſcē
derat in horologio achaz. iiij. Regū. xx. Et ideo Gene.
j. Cūq; dominus feciſſet duo luminaria dixit ꝙ eſſent
in ſigna. Certe beata virgo comparatur ſoli aptiſſime:
quia ſicut ſol materialis ceteras ſtellas et planetas ex
cedit in quatuor. vel extra quatuor: quia ſcilicet ſol eſt
maioris
Splendoris in claritate.
Feruoris in caliditate.
Ualoris in fecūditate.
Dulcoris in ſuauitate.
Sic beata virgo comparat̄ ſoli in claritate. patet q̄ ha
buit inter omnes gratiam dei. non ſolum ſicut ⁊ ceteri
fidem. immo experimentalem cognitionem. nam ipſa
ſciuit ſe ſine virili ſemine concepiſſe. ſine dolore peperiſ
ſe et multa alia. Ideo dicamus ꝙ beata virgo fuit cla-
rior in cognitione. Fuit etiam feruentior in dilectione.
Fuit etiam fecundior in operatione. Fuit etiaz dulcior
in exauditione. Unde in ipſa ſola fides in paſſione re-
manſit. Luc. ij. Maria autem conſeruabat omnia ver
ba hec in corde ſuo ⁊c. ¶ Nota ſex conditiones quas
beata virgo ſeruauit: videlicet Uiuendo innocenter.
Inquirendo ſapienter. Conferendo libenter. Memo-
rando frequenter. Obediendo humiliter. Continuan
do perſeueranter. Habuit puritatem incorruptionis:
quia virgo. Sedulitatez inquiſitionis. Quomodo fiet
iſtud. Utilitatem collationis. Conferens in corde ſuo.
Aſſiduitatem rememorationis. Conſeruabat omnia
verba hec. Humilitatem obeditionis. Ecce ancilla do
mini. Firmitatem continuationis. Actuū. j. Ibi omnes
erant vnanimiter perſeuerātes in oratione cum mulie-
ribus et Maria matre ieſu. ¶ Item ipſa fuit feruen-
tior in dilectione. patet in paſſione filij ſui domini no-
ſtri. nec miruz ſi vnicū filiū diligebat ſumme. ¶ Item
ipſa fuit fecundior in operatione. vnde beatus Ambr.
in libro. ij. de virginitate dicit. Quid nobilius dei ma-
tre que omniū regum nobiliſſimū genuit deum? quid
ſplendidius eſt ea. quam ſplendor elegit? quid caſtius
eſt ea que corpus ſine corporis contagione generauit?
vt de ceteris virtutibꝰ taceā. virgo erat nō ſolū corꝑe. ſed
etiam mente. corde humilis. verbis grauis. animo pru
dens. loquendi parcior. legendi ſtudioſior. non in nu-
mero diuitiarū. ſed in precepto pauperum ſpem repo-
nens. intenta operi verecunda ſermone arbitrium ha-
bens non hominez ſed deū querere. nullū ledere. omni
bus beneuelle. maioribus cōſurgere. rationē ſequi. vir-
tutē amare. Quando iſta faſtidiuit humilē: quando
deſeruit debilē. quando vitauit inopē? nihil eſt in ocu-
lis toruū. nihil eſt in verbis ꝓcax. nihil in actu verecun-
dum. non geſtu ſanctior. non inceſſu ſolutior non vox
ſpeculatior. vt ipſa ſpecies corporis ſimulatiuuz fuerit
mentis. figura probitatis. talē hanc euāgeliſta demō-
ſtrauit. talem angelus reperit. talē ſpiritu ſanctus ele
git. que digna fuit ex qua filius dei naſceretur. ¶ Itez
iſta fuit ſuauior in exauditione. Beatus Bernard. in
quodā ſermōe dicit. Ille ſolus ſileat o beata virgo Ma-
ria laudes tuas. qui te fideliter inuocataz ſenſerit vnq̄
in ſuis neceſſitatibus defuiſſe. et quid mirum ſi inuo-
cata adeſt que etiam non vocata preſto adeſt. ¶ Item
in alio ſermone. Maria omnibus omnia facta eſt. ſa-
pientibus ⁊ inſipientibus copioſiſſimā charitate debi
tricez ſe fecit omnibus miſericordie ſaccū aperuit. vt de
plenitudine ipſius accipiant vniuerſi. captiuus redem
ptionem. eger curationem: triſtis conſolationem:
peccator veniam. iuſtus gratiam. angelus leticiam. de-
inde tota trinitas gloriam. Dictum eſt igitur de ſi-
gno noſtre redemptionis. ſcilicet de dei filio incarna D
to. ¶ Secundo principaliter dicendum eſt de ſigno
noſtre defenſionis. ſcilicet de ſigno crucis. Crux enim
ſignum ſignificat dominicam paſſionem. noſtraz per
lignū ſaluationem. hoſtiū exterminationem. paradiſi
apertionē. Et ſic breuiter notabo quod crux eſt Signū
Amoris.
Ualoris.
Terroris.
Honoris.
Decoris.
Defenſionis.
¶ Eſt dico
crux ſignuz
amoris. Si
cut enī co-
lor rubēs ſi
gnificat ca-
lidam ⁊ feruidā complexionem. Sic vere crux xp̄i ſan-
guine rubefacta ſignū ſummi amoris ⁊ feruidi fuit fa-
cta. vt ſic ab ipſa cruce dicat̄ illud Cantico. viij. Pone
me vt ſignaculum ſuper cor tuuz. ¶ Item dico ꝙ eſt ſi-
gnum valoris. ⁊ ſic figuratur per ſerpentem eneū pro ſi
gno in palo eleuato. quē aſpicientes a ſerpentiū morſi-
bus ſanabantur. Numeri. xxj. Fac ſerpentem eneum ⁊
pone eū pro ſigno ⁊c. Quia ſcilicet ſi ſignū crucis ⁊ ſer-
pentis. i. xp̄i in eo pendentis aſpexeris. ab alijs ſerpen-

Ayuntamiento de Madrid

tibus ſcilicet a demonibus ſaluus eris. Xps enim cru-
cifixus fuit ſignũ. quia poſitus eſt in ruinam ⁊ reſurre
ctionem multorũ et in ſignũ cui contradicetur. Luc. ij.
¶ Item dico ꝙ crux eſt ſignũ terroris. Signũ enĩ ⁊ ve-
xillũ magni ducis. terror eſt ipſis inimicis. ſignũ enim
ſaluegardie regis ſolent homines timere. et ne contra
faciant precauere. Sic vere ſignum crucis ab hoſtibus
infernalibus timetur. et vbi in corde deuoto et in con-
uerſatione ſancta ſignũ illud viderint. ſtatim retroce-
dere compellũtur. vnde etiam dyabolus de iudeo qui
ſignũ crucis fecerat inueniſſe ſe dixit vas vacuum. ſed
ſignatũ. ſicut dicitur in vitaſpatrũ. Et ideo in ps. dicit
Timebunt qui habitant terminos terre a ſignis tuis.
vt ⁊ nos dicamus. Ecce ſignum domini. fugite partes
aduerſe: quia hoc ſignũ crucis erit in celo cũ dominus
ad iudicandũ venerit. ¶ Item dico ꝙ crux eſt ſignum
honoris. illi enĩ qui portant ſigna ⁊ arma regis ſibi re-
putant ad honorem. Sic vere illi qui iſtud crucis vexil
lum portant in corpore ⁊ in opere ⁊ in corde. vt ſic crux
dicat expreſſa ſigno ſanctitatis. gloria honoris ⁊ opus
fortitudinis. Item dico ꝙ eſt ſignũ decoris quia certe
iſtud ſignũ totũ decorat conuerſationẽ fideliũ. quan-
do ipſum in ſeipſis per bona opera reputant. ps. Si-
gnatũ eſt ſuper nos lu. vul. tui domine. ¶ Item dico ꝙ
crux eſt ſignũ defenſionis. per iſtã enĩ ab hoſtibus de-
fendimur. et a periculis mortis eterne preſeruamur.
Iuxta illud Ezec. ix. Signa thau ſuper frontem virorũ
gementiũ ⁊ dolentiũ ⁊c. Et dicitur ibidẽ ꝙ omnes illi
qui ſignati fuerũt. a morte preſeruati fuerunt. omnes
autem alij perierunt. Thau autẽ litera eſt que ſignum
crucis repreſentat. Quia procerto qui iſtud ſignũ in fron-
te. i. in interiori ⁊ exteriori conuerſatione habuerit a mor-
tis eterne periculo tutus erit. Sic ergo dictuʒ eſt de ſi-
E gno defenſionis. ſ. de cruce. ¶ Tertio principaliter di-
co de ſignis perfectionis. Et ſic dico ꝙ per ſigna poſſunt
intelligi gratie ⁊ virtutes. quibus viri iuſti ſicut peregri
ni tendentes ad celeſtem gloriã ſunt ſignati. Peregri-
ni enĩ portantes ſigna ſanctorum viri deuoti iudican-
tur. ⁊ ad ſui hoſpitiũ reuerti merito eſtimãtur. Pau-
peres etiã portantes ſignũ recipiuntur in conuiuium
et oues proprie a paſtore ſignate in domiciliũ introdu
cuntur. Sic procerto chariſſimi illi qui ſigna virtutuʒ
ſecuʒ portant de peregrinatione huius mundi ad celi
patriam properant. ⁊ ad ſummi regis conuiuiũ ſine re
futatione intrant. Igitur angelus qui habebat ſignũ
dei legitur dixiſſe. Apoca. vij. Signemus ſeruos dei no
ſtri in frontibus eorũ. Ut cuilibet virtutibus ſignato
dicatur illud Ezech. xviij. Tu ſignaculum ſimilitudi-
nis. plenus ſcientia: perfectus decore ⁊c. Et potes hic
ponere quomodo equi boni: ſpecies ⁊ moneta: certo ſi-
gno cognoſcuntur. Et applica ſimiliter. quomodo iu-
ſti certis ſignis celeſtibus comparantur. Et nota de ſe
pteʒ ſigillis alio loco. Et aduerte diuerſa diuerſis cau
ſis ſolent ſignari. Signatur enĩ

Litera vt expediatur.
Archa ne aperiatur.
Locus vt inueniatur.
Res vt cognoſcatur.
Mercatura vt bona dicatur.
Domus ne plus inuadatur.

Iſtis ſignis proculdubio chariſſimi ſignat deus ſignis
virtutũ viros ſanctos ⁊c. Uide in ſermone. Audiui nu-
merũ ſignatorũ vbi de ſigillis ſeptẽ ⁊ de ſignatione vir-
tutũ inuenies ad plenũ ⁊ pone totũ hic. Iſtud eſt dictũ
F de ſigno perfectionis. ¶ Quarto principalr̃ dico ꝙ in
ſcriptura inuenit̃ ſignũ corruptionis. correptionis vel
infectiõis. Hoĩes enĩ ⁊ porci leproſi cognoſcunt̃ per cer-
ta ſigna: ſic procerto peccatores ⁊ infecti. ⁊ corrupti per cer
ta indicia cognoſcunt̃. Unde nota ꝙ peccator cogno-
ſcitur per ſignum

Superbie et pompoſitatis.
Luxurie et carnalitatis.
Malicie et fallacitatis.
Auaricie et cupiditatis.

Dico ergo ꝙ ſunt quedã ſigna ſuperborũ. ⁊ iſta ſunt ele
uatio oculorũ. curioſitas veſtimentorũ. iactantia verborũ
⁊ cetera ſimilia. De hoc Heſter. xiiij. Tu ſcis ꝙ abho-
miner ſignũ ſuperbie quod eſt ſuper caput meũ. Superbia
enĩ ſigno leonis cõparatur in cuius conſtellatione na
ti. iracundi ⁊ ſuperbi efficiũtur. Eſt enim ſignũ igneũ
et diurnũ quod eſt de prima triplicitate. quia ſcilicet ſu-
perbia homines facit vanos. igneos ⁊ crudeles. primã
triplicitatem. ideſt prima loca diligentes et diem ma-
nifeſtationis ſuorũ laudabilium operuʒ appetentes.
¶ Item eſt ſignum immundorum: quia procerto luxu
rioſi cognoſcuntur per plura ſigna mala. Luxuria enĩ
ſimilis eſt ſigno capricorni quod homines facit turpes. ⁊
per ſe in immundicijs delectantes. Eſt enĩ ſignum ter
reum et nocturnum. in quo dominatur ſaturnus. Sic
vere luxuria homines turpes ⁊ infames facit. ipſoſq
ad delectationem immundiciaruʒ allicit et nocturnũ
ſignum dicitur. eo quod in obſcuro et in occulto opera
ſua facit. Et de iſto ſigno luxurie dicitur. Apocalypſis
xiij. Quod beſtia que aſcẽdit de abyſſo. faciebat ſigna
ita vt ignem faceret de celo deſcendere. Beſtia enĩ ideſt
beſtialitas luxurie que de abyſſo: ideſt de inſatiabilita-
te carnis aſcendit ignem malorum deſideriorũ in ho-
minibus accendit. et tunc plura mala ſigna exterius
oſtendit. vnde luxurioſis perſonis dicitur illud Ezec.
xvj. predictum. Feciſti tibi proſtibulum in cunctis pla
teis et ad omne caput vie. ideſt publice. Quia ſcilicet
mali ornatus: diſſoluti greſſus. et inhoneſti affatus.
ac immundi aſpectus que a mulieribus in publico fi-
unt. ſigna luxurie ſunt manifeſta. Equo enim qui eſt
vendendus ponitur certum ſignum ſuper caput. ſic
iſtis ⁊c. ¶ Item dico ꝙ eſt ſignum proditorum homi-
num. et iſtud eſt ſignum hypocriſis et fallacie amici-
cie. Signum enim quandoq; eſt falſum quod non ſu-
um repreſentat ſignificatum: vnde latrones quando-
q; ponunt ſigna publica in vijs periculoſis. vt homi-
nes iſtis ſignis inducti et decepti ad periculuʒ trahan
tur. Sic dyabolus ponit falſa ſigna hypocriſis in ma
lis hominibus et proditoribus. vt per eos leuius tran
ſeuntes per mundum ad inferni periculuʒ trahantur
De quibus Mathei. xxiiij. Surgent pſeudo chriſti et
pſeudo prophete. et dabunt ſigna et multos ſeducent.
Iſtud ſignum ſimile eſt ſigno ſcorpionis: quia ſcorpio
facie lambit et cauda pungit. Sic proditor oſculando
blanditur. et tamen blandiẽdo decipit atq; ledit. Ma
thei. xxvj. Traditor auteʒ dedit eis ſignũ dicens. quem-
cunq; oſculatus fuero ipſe eſt tenete eum. ¶ Item eſt
ſignum auarorum. et iſtud eſt ſignum cayn. qui inter-
pretatur poſſeſſio ſcilicet tremor capitis. quia ſcilicet
ſolent continue formidari. de talibus igitur malis ſi-
gnis vide infra de inuentionibus ſeptẽ ſigillorũ. et hec B
igitur ſufficiant quo ad preſens.

Silentium. ſilere.

Nota ꝙ ſilere accipitur pro tacere. ac-
cipitur pro quieſcere. accipit̃ pro ceſſare. accipitur pro non
audere. Pro tacere ſumitur. j. Machabeorum. vij. Si-
luit terra iuda per paucos dies. Pro quieſcere ſumi-
tur. Iob. iij. Nunc enim dormiens ſilerem et ſomno
meo requieſcerem. Pro ceſſare ſumitur. Ezechiel. xxj.
vbi dicitur. Mucro domini ingredere in vaginam tuã
⁊ refragrare ⁊ ſile. Pro nõ audere ſumitur. j. Mach. j.
vbi de Alexandro dicitur. Quod ipſe obtinuit ſpolia
gentium. et ſiluit terra in conſpectu eius. Non proſe- B
quor. quia infra de taciturnitate dicet̃. ⁊ quere in loco ſuo.

Similitudo.

Nota ꝙ in ſcriptura inueni-
tur multiplex ſimilitudo. ſci-
licet. Quedam mirabilis ⁊ ſtupenda. Quedam lauda
bilis ⁊ habenda. Quedaʒ damnabilis ⁊ cauenda. Pri
ma eſt ſimilitudo xpi incarnati. Secunda eſt ſimilitu
do iuſti reparati. Tertia eſt ſimilitudo impij damna-
ti. Primo modo fuit xps mortalibus aſſimilatus. Ut
ſicut dicitur Philippen. ij. Ipſe fuit in ſimilitudinem
hominũ

Ayuntamiento de Madrid

hominū factus ⁊ habitu inuentus vt homo. Secūdo modo iuſtus ſemper eſt melioribus conformatus. Luce.xii. Et vos ſimiles hominibus expectātibus domi‑num ſuum quando reuertatur a nuptijs. Tertio modo impius ſemper eſt deterioribus comparatus. Quia ſicut in Pſal. Homo vanitati ſimilis factus eſt. Et de iſta igitur triplici ſimilitudine aliquid eſt per ordinē dicendum. ¶ Dicamus ergo primo ꝙ eſt ſimilitudo mirabilis et glorioſa. et iſta eſt illa qua deus ſimilis factus eſt hominibus per carnis aſſumptionē ⁊ per mortalem conditionem ⁊ complexionem. Sol enim videtur aliquando eclypſari. ⁊ obſcurari ad ſimilitudinem lune q̃uis in veritate nec eclypſetur nec mutetur. hoc enim facit vmbra et interpoſitio lune que quandoqꝫ viſum ſolis impedit quando ſibi in nouilunio ſe coniungit. Sic vere ipſe ſol dei filius ad lune. ideſt ad mortalis inflexibilis nature ſimilitudinē obſcuratus fuit quando ipſe lune ideſt mortali et carnali nature extitit vnitus et coniunctus quamuis in rei veritate nunq̃ in ſe fuerit immutatus. Iuxta illud Malach.iij. Ego dominus qui non mutor. vnde de iſta ſimilitudine dicitur Roma.viij. ꝙ deus filium ſuum miſit in mundū in ſimilitudinem carnis peccati. Radius enim tranſiens per vitrum. vitri colorem et ſimilitudinem ſecum portat. et tamen vitrum non violat neqꝫ caſſat. Sic vere cum chriſtus per carnem virginis tranſiuit ipſam non corrupit nec violauit. et tamen carnis ſimilitudinem ſcilicet corpus quod aſſumpſit propriū ſecū traxit. Unde iſte videtur poſſe dicere illud quod ſamſon Iudic.xvi. Si ligatus fuero nouis funibus que nunq̃ fuerunt in opere infirmus ero et aliorum hominū ſimilis. Noui enim funes fuerunt viſcera virginis glorioſe quorum amor ſamſonem dei filium traxit ⁊ ligauit que in opere carnali nunq̃ fuerunt inquantum illam per carnis copulam nullus hominū maculauit. Iſtis igitur ligatus infirmus factus et carnem aſſumendo. ⁊ ſimilis alijs hominibus humanitus conuerſando. d. illud Sap.vij. Sum quidē ⁊ ego mortalis homo ſilis hominibus. Ubi aduerte ꝙ iſte ſimilis eſt hominibus .ſ. q̃tū ad

Nature veritatem.
Propriam diuinitatem.
Corporis qualitatem.
Intimam charitatem.

¶ Primum probat realis quidditas. ſum quidē. Secundum probat nominis dignitas. Ego. Tertium probat carnis raritas. Mortalis homo. Quartū probat communis paritas. Similis hominibus. ¶ Dico ꝙ deus eſt ſimilis nobis q̃tum ad nature veritatem. Ueram em̄ carnē habuit ⁊ non fictā. ſicut dixerūt heretici. qđ oſtendit cū dicitur. Sum quidem. Unde cū diſcipuli turbarentur de xpo. d. quia fantaſma eſt ipſe rn̄dit. habete fiduciā q2 ego ſum. q. d. nō ſum fantaſticus immo verus vt ſic ei dicatur illud Eſa.xiiij. Et tu vulneratus es ſicut ⁊ nos. noſtri ſimiles effectus es. Et illud Exo.iiij. Erat ſimilis carni relique. ¶ Deinde dico ꝙ nobis eſt ſimilis quantū ad ꝓpriam diuinitatē. Ego inquit. quod eſt prime perſone. ſignans illum qui dicit ego ſum primus ⁊ nouiſſimus. Eſa.xliij. Quia. ſ. deus habet ſimilitudinē cū anima rationali quantū ad intellectū: memoriā ⁊ voluntatē. d. illud Gene.j. Faciamus hominē ad imaginem ⁊ ſimilitudinem noſtram. ¶ Denique dico ꝙ eſt nobis ſimilis quantū ad corporis qualitatem: quia. ſ. ipſe fuit mortalis homo. Unde Philip.ij. dicitur ꝙ in ſimilitudinem hominū factus eſt. ⁊ habitu inuentus vt hō humiliauit ſemetipſm factus obediens vſqꝫ ad mortē. ¶ Inſup fuit nobis ſilis quantū ad mutuā charitatē. Similis inquit hoibus. Similitudo em̄ ſignificat amorē: q2. ſ. ſimilitudo mater eſt amicicie. xps aūt hoibus ſe charitatiue aſſimilauit. et omniū ſalutem appetens ſe diuerſis diuerſimode conformauit. vnde et aliquando cum apoſtolis orabat aliquando cum peccatoribus manducabat. vt de

ipſo dicamus illud Iaco.v. Helyas homo erat ſimilis nobis. Et ideo finaliter propter iſtā quadruplicē ſimilitudinē quā ad humanū genus habuit. ſancti in gloria ſumme gaudebūt. quādo deū ſibi ſimilē videbunt. Iuxta illud. j. Iohan.iij. Scimus quoniā cū apparuerit ſimiles ei erimus. Iſta eſt igitur ſimilitudo mirabilis et glorioſa. ¶ Uerūtamen adhuc poſſumus dicere ꝙ iſte ſm diuerſas cōditiones. ad diuerſas refertur aſſimilationes. Unde iſte dicitur ſimilis Homini q̃tū ad incarnationem. Boui quantū ad paſſionē. Leoni q̃tū ad reſurrectionē. Aui ſcilicet aquile quantum ad aſcenſionē. ¶ Iſte figuratur in ſimilitudine quam vidit Ezechiel qui vidit vnū animal quod erat ſimile in quatuor ſuis partibus quatuor dictis animalibus ⁊c. Unde ipſe de ſeipſo poteſt dicere illud ps. Similis factus ſum pellicano ſolitudinis. factus ſū ſicut paſſer ſolitarius in tecto. Narra ſi vis de pellicano qui ſe vulnerat pro viuificatione pullorū ⁊c. Iſta eſt ergo ſimilitudo mirabilis ⁊ glorioſa. ¶ Secundo dico ꝙ eſt quedā ſimilitudo laudabilis ⁊ virtuoſa. et iſta eſt illa qua quilibet debꝫ eſſe pro poſſe ſuo ſimilis ſcilicet deo ⁊ ſanctis. q̃uis enim dicatur illud ps. Non eſt ſimilis tui in dijs domine. ⁊ nō eſt ſm opera tua. nihilominus tamen inquantū eſt humane conditioni poſſibile. ſemper debet homo conari ꝙ deo et ſanctis in virtutibus aſſimiletur. ⁊ ꝙ eis in moribus conformetur. Omnia enim appetunt aſſimilari principio et ſuo eſſe. et inde eſt ꝙ in omni perfecta generatione ſemper producitur ſimile. ſicut de homine generatur homo. de frumento frumentū. de vite vinū. ⁊ ſic de alijs q̃uis in imperfecta productione quandoqꝫ diſſimile de diſſimili oriatur. ſicut patet q2 pediculus naſcitur de homine. ⁊ vermis de carne. Sic ꝓculdubio chariſſimi nos debemus naturaliter appetere aſſimilari in moribus deo ⁊ ſanctis. qui fidei ⁊ ſalutis noſtre ſunt cauſa. ⁊ totius bonitatis principiū ⁊ origo. Geñ.j. Faciamus hominē ad ſimilitudinem noſtram. Saphyrus em̄ quanto eſt melior. tanto eſt colori celeſti propinquior ⁊ ſimilior. Sic pro certo illi qui ſunt in moribus meliores. ſunt in colore. ideſt in cōuerſatione celo ideſt celeſtibus hominibus ſimiliores. vt ſic dicat homo illud Eſaie xiiij. Aſcendam in celum ſuper aſtra celi exaltabo ſolium meum. ſimilis ero altiſſimo. Uide eam ſupra de aſcendere. vt et ſic figuretur homo in illis ſimilitudinibus. d quibꝰ iij. Regum.vij. ꝙ Salomon ſculpſit in tabulis cherubin leones et palmas et ſimilitudinem hominis ſtantis. Ubi aduerte ꝙ nos debemus deo et ſanctis in quatuor cōditionibus aſſimilari. videlicet. In ſciētie ſplendore limpido. Cherubin. In audacie rigore feruido. Leones. In clementie dulcore fluido. Palmas. In conſtantie vigore ſolido. Hominis ſtantis. Igitur ſimus homines ſimiles viris Limpidis et prudentibus. Rigidis et audacibus. Fluidis et clementibus. Solidis ⁊ conſtantibus. ¶ Dico ꝙ debemus eſſe ſimiles viris prudentibus et limpidis. Et iſtud denotat ſimilitudo cherubin que erat quedam figura vergens ad ſimilitudinem aquile que eſt auis clariſſimi viſus. et denotat illos qui in templo eccleſie viſum diſcretionis ⁊ prudentie habent clarum ita quod prudenter vident. conſiderant et cognoſcunt illa que pertinent ad ſalutem. Deuteronomij.xxviij. Adducet dominus ſuper te gentem in ſimilitudinem aquile volantis. Ut ſic figurentur tales in illis ſimilitudinibus animaliū que vidit Ezechiel. vbi erat ſimilitudo aquile et ſimilitudo animalium et aſpectus quaſi carbonum ignis ardentiū ⁊ quaſi aſpectus lampadarum. Sicut dicitur Ezechi.j. Quia pro certo chariſſimi inter ſancta animalia. ideſt inter ſanctos viros illi ſunt precipue ammirandi. qui ſunt ſimiles aquile clare videnti per ſplendorem ſapiētie. Carboni ardenti per fauorē amicicie. lampadi ſplēdenti per fulgorem honeſte apparentie. Et iſtud etiam ſignat iſta interpretatio nominis cherubin. q2. ſ. cherubin ſm Hierony. interpretat ſciētie plenitudo. Et ideo

B

Ayuntamiento de Madrid

de ſimilitudine taliuꝫ poteſt dici illud .j. Paral. xxviij.
Dedit eis aurū multū vt ex ipſo fieret ſimilitudo qua-
drige cherubin. ꝛ Ezech. xxviij. dicitur. Tu ſignaculuꝫ
ſimilitudinis plenus ſapientia ꝛ perfectus decore. Se-
quitur. Tu cherubin extentus ꝛ protegens. Uide ſi vis
ſ. de cherub. Simus igit̄ ſimiles vt dictū eſt viris pru-
dentibus ꝛ prouidis. ¶ Simus etiam ſimiles viris au
dacibus ꝛ rigidis. leones inquit. quia ſcilicet ad modū
leonū debemus eſſe audaces ad omne opus bonū agē
dū: q2. ſ. ſicut dicit̄ ꝓuer. xxx. Leo fortiſſimus beſtiarꝫ ad
nullius pauebit occurſum. Iſta potiſſime pertinēt ad
ꝓlatos. q debent eſſe rigidi ꝛ ſeui in iuſtitia ꝓſequenda
Iſta etiam apparuerunt in martyribus qui audacio-
res leone tyrannis intrepide reſtiterunt. Leones inqt.
vt ſic de quolibet tali dicatur illud .j. Mach. iij. Simi
lis factus eſt leo in opibus ſuis. vide. ſ. de leone. ꝛ aſſi-
mila virū iuſtū quibus volueris conditionib⁹. Leones
inquit. ¶ Simus inſuper ſimiles viris clementibus ꝛ
fluidis. palmas inquit. Palma enim que fructus dul
ces dactilorꝫ ꝓducit. ꝓpter quod ab elephantibus fre-
quentat̄. viros miſericordes deſignat. qui portant fru-
ctū dulcē miſericordie ꝛ operū pietatis. quo. ſ. elephan-
tes. i. pauperes nutriunt qui ipſos frequentant et cir-
cueunt. Unde de aſſimilatione virorꝫ piorꝫ ꝛ clementiū
dicitur Luce. x. vbi dn̄s petijt quis videret̄ ꝓximus illi
ſauciato. ꝛ rn̄dit legiſperitus. ꝙ ille q miſericordiā fece
rat in illo. Xp̄s vero dixit ei. vade ꝛ tu fac ſilr̄. Palmas
inquit. vt ſic dicat quilibet pauperum illud Cant. vij.
Aſcendam in palmam ꝛ apprehendam fructus eius.
vide. ſ. de palma. ꝛ cōpara virū piū. etiā in alijs condi-
tionibus palme. Similes ergo ſimus viris clementib⁹
ꝛ fluidis. ¶ Deniqꝫ ſimus ſimiles viris cōſtantibus ꝛ
ſolidis. Et ſimilitudinē inquit hominis ſtantis. Sta-
re em̄ ꝯſtantiā ſignat ꝛ v̄tutem. ſicut cadere deſignat
inconſtantiā ꝛ infirmitatem. Q2 ꝓcul dubio nos debe-
mus eſſe ſimiles ſanctis viris qui in fide ꝛ in moribus
fuerunt ſtabiles ꝛ manentes. vt ſint ſimiles non ſtellis
erraticis. immo fixis que. ſ. herent perpetuo firmamen
to. Iuxta illō. j. Corꝫ. x. Qui ſtat videat ne cadat. Simi-
litudinem inquit hoīs ſtantis. vnde Luce. xij. Et vos
ſimiles hoībus expectātibus dn̄m ſuū. Uide infra de
ſtare. Et ſic igit̄ dico ꝙ nos debemus eſſe ſimiles viris
ꝯſtantibus. clemētibus audientibus ꝛ prudentibus.
Que tn̄ ꝓculdubio ſunt hodie cōtra multos q magis
volunt ꝛ ſtudent eſſe ſimiles malis perſonis ꝙ̄ bonis
viris. impijs ꝙ̄ honeſtis. vnde ꝓculdubio chariſſimi
iſti non ſunt cherubin ſiſes ſeu aquile ſed noctue. non
leonibus ſed leporibus. non palme ſed ſpine. nō homi
ni ſtanti. ſꝫ potius homini corruēti. Iſti em̄ non habēt
more aquile viſum. ſed potius more noctue oculorꝫ cor
dū cecitatē. Iſti etiā more leonis non ſunt audaces. ſꝫ
more leporū ſunt fugaces. Iſti inſuꝑ more palme non
ſunt hoīm ꝑ elemoſynas nutritiui ſed more ſpine ſunt
corꝫ rapinis ꝛ exactionibus pungitiui. Iſti nihilomin⁹
more hoīs ſtantis non ſunt in bono perſeuerātes. ſed
potius more ruentis hoīs ab omni bono opere deſiſtē-
tes. Et ideo breuiter de iſtis poteſt dici illud Luce. vij.
Q2 ſimiles ſunt pueris ſedētibus in foro: quia ſcilicet
puer. nec eſt ſagax nec eſt audax. nec eſt ꝑ elemoſynam
fluidus nec eſt per ꝯſtantiā ſolidus. Non habeamus
igitur ſimilitudinē ſicut iſti pueri qui non ſunt ꝑ con-
ſtantiam ſolidi. Non ſic chariſſimi. ſed habeamus bo-
nam ſimilitudinem ꝛ non malam. quia ſicut dictum
eſt quedā eſt ſimilitudo laudabilis ꝛ virtuoſa. De hoc
autem ꝙ homo libenter aſſimilatur illi cui aſſociatur
C vide infra de ſocietate. ¶ Tertio dico ꝙ eſt quedam ſi-
militudo vitioſa ꝛ damnabilis. ꝛ iſta eſt illa qua mali
alijs malis libenter aſſimulantur. Quia ſicut cera mu
tat diſpoſitionem ſuam ꝛ figurā ſuam ad diſpoſitionē
ſigilli cui imprimitur. ꝛ ſigillo ſimilis efficitur. Sic ve
re homo aliorum moribus ſe aſſimilat. et ſic quando
eis per ſocietatem adiungitur ipſoruꝫ malis impreſſio
nibus ꝛ conditionibus ſe conformat. Iuxta illud Pro
uerbiorꝫ. xiij. Amicus ſtultorꝫ ſimilis efficitur. Poſſuꝫ
igitur notare ꝙ mali libenter ſe conformant viris.
Impijs ꝛ crudelibus.
Immundis ꝛ carnalibus.
Auaris et tenacibus.
Hypocritis et fallacibus.
Superbis et inanibus.
Laſciuis et ludentibus.
Obſtinatis et ſeipſas indurantibus.
Habent igitur iſti ſimilitudinē crudeliū vnde iſti ſunt
figurati in illa horribili beſtia. de qua fit mentio Apo-
calyp. xiij. de qua ibidem dicitur ꝙ ſimilis erat pardo.
Pardus enim eſt animal crudele ad ſanguinem pre-
ceps valde. Item gerunt ſimilitudinem carnaliuꝫ. Un
de iſti ſunt ſimiles beſtijs que naturaliter ſunt immū
de. Eccleſiaſtes. iij. Dixi de filijs hominum vt proba-
ret eos deus ꝛ oſtenderet eos ſimiles eſſe beſtijs. Unde
de luxurioſis dicitur Hieremie. xxiij. In prophetis hie
ruſalem vidi ſimilitudinem adulterantium. Item ge-
runt ſimilitudinem tenacium. Et ſic ſunt ſimiles vrſo
qui cibos ſuos nulli vult libēter dimittere. ſic nec aua-
rus bona ſua. Unde Dan. vij. Ecce beſtia alia ſimilis
vrſo in parte. Item iſte gerunt ſimilitudinem fallaciū
hypocritarum: De quibus Math. xxiij. Ue vobis hy-
pocrite qui ſimiles eſtis ſepulchris dealbatis. Item ge
runt ſimilitudinem inaniū de quibus pſal. Homo va-
nitati ſimilis factus eſt. Item gerunt ſimilitudinem
ludentium: quia ſcilicet iſti nihil aliud querunt ꝙ̄ in
ludis et ſpaciamentis occupati. Mathei. xj. Similis
factus eſt pueris ludentibus in foro. Iteꝫ gerunt ſimi-
litudinem ſeipſos indurantium. Unde Job. xxxviij. In
ſimilitudinē lapidis indurantur aque. Hoc igitur de
ſimilitudine ſufficit. Uide. ſ. de ymagine. de imitari. de
ſicut. de quaſi. et in alijs ſimilibus. et infra vide de ſo-
cietate.

Symon. Uide ſupra vbi beatitudo in illa au-
toritate. Beatus es ſymon bariona.
ꝛ ſi nō ſufficit adiūge que tabula indicat adiungēda.

Simplex. Simplicitas. Cuꝫ ſimplex dicatur B
quaſi ſine plica. Notandū ꝙ ſim-
plicitas idem eſt ꝙ innocentie veritas et puritas. Uir
enim innocēs ꝛ ſimplex in ſuis moribus ꝛ actibus ſem
per eſt planus. nunꝙ̄ per duplicitatem et fallaciaꝫ pli
catus. Plica enim obſcuritatem continet ꝛ duplicita-
tem habet. Quando enim pannus plicatur. tunc du-
plicatur. ꝛ tunc ſub plica aliquid occultatur. Sic vere
plica falſitatis et malicie duplicitateꝫ importat. ꝛ ſem
per aliquid de veritate abſcondit in corde interius ꝛ oc
cultat. Sed ꝓ certo ſimplex qui nunꝙ̄ vtitur tali plica.
ſemper eſt planus et apertus. et nunꝙ̄ abſcōditus aut
velatus. Iuxta illud eſtote prudentes ſicut ſerpentes ꝛ
ſimplices ſicut columbe. Mat. x. Ubi aduerte ꝙ ſim-
plex ꝛ innocens habet Longitudinem in duratione.
Eſtote. Limpitudinē in cognitione. Prudentes. Apti
tudinem in coniunctione. Sicut. Mititudinem in cō
ditione. Serpentes. Firmitudinem in dilectione. Et.
Rectitudinem in intentione. Simplices. Promptitu
dinem in affectione. Sicut. Pulchritudinem in con-
uerſatione. Columbe. Iſte enim ſunt octo conditiones
viri ſimplicis. ¶ Primo dico ꝙ iſti habent duratio-
nis longitudinem. Quia ſicut res ſimplices in natu-
ra ſua magis ſunt durabiles ꝙ̄ compoſite. Sic viri in-
nocentes et ſimplices magis ſunt in moribus perſeue
rantes. quod oſtenditur cum dicitur. Eſtote. Iuxta il-
lud Eccleſiaſtici. v. Eſto firmus in via domini. Unde
Job. ij. Adhuc permanes in ſimplicitate. Elephas em̄
eſt animal ſimpliciſſimum. in viuendo diuturniſſimū
et in ſtando fortiſſimum. Unde de durabilitate taliuꝫ
dicitur Prouerbiorū. ij. Qui enim recti ſunt habita-
bunt in terra et ſimplices permanebunt in ea. ¶ Se-
cundo dico ꝙ iſti habent cognitionis limpitudinem.
Res enim quanto ſimpliciores. tanto ſunt cōiter cla
riores. patꝫ in corporibus celeſtibus. ꝛ in luce que ſim-
plicia

Ayuntamiento de Madrid

plicia dicuntur eo ꝙ de elementis minime ꝯponũtur
Sic ſimplex homo a deo plus illuminatur vera pru-
dentia ꝙ illi qui confidũt in ſua ſapientia. Capra em̄
que eſt animal ſimpliciſſimum. viſum habet limpi-
diſſimum ⁊ acutiſſimum Sic vere ſimplices viſuꝫ di
ſcretionis habent ſubtiliſſimum Et de hoc poteſt di
ci illud Lu.xj. Si oculus tuus fuerit ſimplex totum
corpus tuum luminoſum erit ⁊ hoc oſtenditur cũ di-
citur prudentes. De quo Math.xxv. Prudentes vir-
gines aptauerunt lampades ſuas. ¶ Tertio dico ꝙ
iſti habẽt cõiunctionis aptitudinem. De natura em̄
ſimplicis eſt faciliter credere ⁊ ſe libenter aliis con-
formare Res enim que ſunt puriores ⁊ ſimpliciores
ſunt naturaliter cõuertibiliores vtꝫ in aqua pluuiali
Etiam ouis que eſt animal ſimplex faciliter ſequitur
preceſſoreꝫ Sic iſti. quod oſtendit cum dicitur Sicut.
quia iſti faciliter fiunt ſicut alij per imitationem vt
dictum eſt. Unde Philip.ij. Sitis ſine querela ſicut
ſimplices filij dei. ¶ Quarto dico ꝙ iſti habent cõdi
tionis mititudinem. Mite em̄ plane. dulciter ⁊ ſua-
uiter cõuerſantur quod oſtenditur cum dicitur. Ser
pentes Quia. ſ. ſerpentes non currendo nec ſaltando
ſed ſuauiter collabendo incedunt Unde prouerbio.
xj. Iuſtitia ſimplicis diriget viam eius Concorda de
ſerpente ſicut ſupra. ¶ Quinto dico ꝙ iſti habent di
lectionis firmitudineꝫ Simplices enim veraciſſime
⁊ tenaciſſime diligunt quicquid amant quod oſtendi
tur cum dicitur. Et: quod eſt coniunctio copulatiua
vnde Actu.ij. Sumebant cibum cum exultatiõe ⁊ ſim
plicitate. ¶ Sexto dico ꝙ iſti habent intentionis re-
ctitudinem quod oſtenditur cuꝫ dicitur ſimplices. i.
ſine plica. quia. ſ. res recta ſine plicatione nullam ha-
bet plicam. vt de quolibet dicat̃ illud Iob.j. Erat vir
ille ſimplex ⁊ rectus ac timens deum. ¶ Septimo di
co ꝙ iſti habent affectionis promptitudinem qꝛ ſcili
cet ſtatim volunt facere ſicut precipiunt ſuperiores.
Sicut inquit. dicentes illud Non ſicut ego volo ſed ſi
cut tu. Et Ephe.vj. Serui obedite dominis in ſimpli-
citate cordis. ¶ Octauo dico ꝙ iſti habent conuerſa-
tionis pulcritudinem quod oſtenditur cum dr̃ colum
be. que. ſ. in collo pulcerrimas habet pennas. ⁊ que ē
auicula valde ſimplex. ij. Cor. j. In ſimplicitate ⁊ ſin
ceritate conuerſati ſumus in hoc mundo Uide ſupra
A de columba Sufficiat ergo. vide de innocentia.

Simul. Cum illa que ſimul habitant. ſolent vt
cõiter ſe magis diligere ⁊ ſe meliꝰ co-
gnoſcere ⁊ inter ſe melius conuenire. patet ꝙ ꝑ iſtud
aduerbium ſimul poteſt intelligi ſocietas ⁊ coniun-
ctio amicicia ⁊ dilectio ſiue bona ſiue mala. Nota er
go ꝙ in ſcriptura inenit̃ quadruplex ſimul ⁊ quadru
plex ſocietas videlicet Simul.
Charitatiue dilectiõis.
Maculatiue coniunctionis.
Superlatiue religionis.
Copulatiue punitionis.
Primũ eſt ſimul hominum perfectorum: quia. ſ. per
fecti habitãt ſimul per charitatẽ. vnde. Gen. xxxiiij
Habitantes ſimul vnum efficiamus populum. Se-
cundum eſt ſimul hominuꝫ peccatorum Mali enim
et peccatores ſimul per malas concordias combi-
nant̃. ⁊ per malarum ſocietatum vinculum inuicem
adunantur. de quo in ps. Simul inutiles facti ſunt.
Tertium eſt ſimul hominum beatorum. beati enim
omnes ſimul habitant in paradiſo. ſicut omnes ſtel-
le ſimul ſunt in firmamento. Unde Eſa.lx. Gloria li-
bani ad te veniet. abies ⁊ pinus. ⁊ buxus ſimul Quar
tum eſt ſimul hominum reproborum. qui. ſ. ſimul in
inferno puniuntur ⁊ ſicut vue in torculari ſimul pre-
muntur vnde in pſal. Simul inſipiens ⁊ ſtultus peri
bunt. Igitur de duobus primis. ſ. de copulatione ⁊ ſo
cietate bonorum ⁊ malorum aliquid dicamus Boni
enim ſimul combinantur. inquantum in vna fide fir-
mantur vno amore ligantur. vni deo famulantur ⁊ in
vna eccl̃ia. religione vel patria commorantur. Oues
enim que ſunt animalia innocentia. Apes que ſunt
animalia fructificantia. Formice que ſunt animalia
prudentia. Cerui qui ſunt animalia valde ſimplicia: ſi
mul conſueuerunt commorari. ⁊ in vno loco pacifice
ſimul conuerſari. Sic proculdubio ⁊ nos ſi innocẽtes
vtiles prudentes ⁊ ſimplices eſſe volumus. ſimul per
charitatem ⁊ cõitatem ⁊ per morum conformitatẽ eſ-
ſe debemus. Iuxta illud ps. Simul in vnum diues et
pauper Ubi aduerte ꝙ vbicunq; de cõi vtilitate agi-
tur vel de concordie vnitate. oportet tria facere. vide-
licet. Perſonaliter conuenire. Cordialiter conſentire
Corporaliter ſubuenire. Primum facit plurium con-
gregatio: Simul. Secundum cordium copulatio. In
vnum. Tertium omnium contributio. diues ⁊ paup.
Iſte em̄ eſt triplex modus quo boni debent eſſe ſimul
Tenendo conformitatem perſonaleꝫ. Habendo con-
corditatem cordialeꝫ Regendo communitatem tem-
poralem. ¶ Igit̃ primo dico. ꝙ nos debemus conue- B
nire ꝑſonalit̃: ſimul inquit. Simul em̄ oportet conue
nire communitatem quando de republica vult tracta
rẽ nũꝙ em̄ negocia publica bene fierent. niſi illi quos
tangit inuicem conuenirent. bonum enim commune
debet preponi priuato Nam etiam ipſi planete ⁊ ſtel
le ſimul omni die ſuper noſtrum emiſperium tranſe-
unt ⁊ non ſibi immo communitati creaturarum pro
uident ⁊ ſuccurrũt Quando etiam planete plures in
vno ſigno conueniunt. tunc opera rerum mirabilia
faciunt. ⁊ effectus mirabiles quos ſeparati non face-
rent introducunt Simul igitur conueniamus. vt vti-
litatem cõem tractemꝰ ⁊ faciamus. Iuxta illud Ioh.
xxj. Erant ſimul petrꝰ ⁊ thomas ⁊ nathanael. Quod
eſt contra multos qui ad colloquia publica conueni-
re nolunt ⁊c. Iſtud etiam ſimul poteſt pertinere ad il
los qui ſunt eiuſdem collegij vel conſilij qui. ſ. non ſo
lum debent eſſe ſimul per communem habitationeꝫ.
immo etiam q̃tum ad morum ⁊ actuum conformita-
tem. Apes. n. que ſimul in eodem alueari morantur.
ſimul laborant ⁊ operantur. ⁊ ſimul in viuendo alte-
ra alteri conformantur Qđ vtiq; eſt contra ſingula-
res qui ſunt in eccleſia vel religiõe qui non ſunt ſimul
cum aliis communiter viuendo. ſed ſunt ſeparati ab
aliis ſingulariter viuendo ⁊ partialiter conuerſando
Et tales proculdubio ſunt hypocrite inter regulares
diuites vero ⁊ ſuperbi inter ſeculares qꝛ ſcilicet iſti de
communitate ⁊ concordia non curant ſed diſcordant
vnde Gen̄. xxxvj. Diuites erant valde et ſimul habi-
tare non poterant. Non ſic. quia nos debemus vt di-
ctum eſt conuenire perſonaliter. Simul inquit. vt de
diuerſis generibus hominum dicatur illud. Eſa. xj.
Uitulus leo ⁊ ouis ſimul morabuntur. Conuenire igi
tur debemus potiſſime religioſi ad ſimul.

Laudandum.	Debemus igit̃ ſimul dominuꝫ
Tractandum.	laudare. Iob. xxxviij. Cũ me lau
Laborandum.	darent ſimul aſtra celi ⁊ iubila
Habitandũ.	rent omnes filij dei. ¶ Item ſi-
Manducandũ.	mul negocia tractare. Eſa. xlj.

Simul ad iudiciũ ꝓpinquamus. ¶ Itẽ ſimul laborẽ
tolerare. vnde. ij. Macha. xj. Hortatus eſt ceteros ſi-
mul ſecũ periculum ſubire. ¶ Item ſimul in vnũ ha
bitare. vñ illud predictum Eſa. xj. Uitulus. leo ⁊ ouis
ſimul morabuntur. ¶ Item ſimul adinuiceꝫ mandu
care. vnde Eſa. lxv. Lupus ⁊ agnus paſcentur ſimul.
Dico ergo ꝙ nos debemus conuenire perſonaliter.
¶ Secundo dico ꝙ nos debemus conſentire cordia-
liter. in vnum inquit. Nihil em̄ valerent corpora eſſe
ſimul ſi corda in vnũ non iungerentur. ſicut enim ani
ma ⁊ corpꝰ q̃uis ſint res diuerſe. efficiuntur tñ vnuꝫ
quando ſimul iunguntur. vicꝫ vnus homo: Sic ex no
bis q̃uis diuerſis debet modo fieri vnum per vnita-
tem concordie in negocio quod tractat̃. vt dicatur ꝙ
vnus ſpũs. vna fides erat in eis. Et illud dictũ. Gen̄.
xxxiiij. Simul habitantes vnum efficiamus populũ.

Ayuntamiento de Madrid

Igitur debemus conſentire cordialiter. vide infra de vno. ¶ Tertio oportet ſubuenire generaliter qđ oſtēditur cum dicit. Pauper ⁊ diues. q uia. ſ. ad diuites ⁊ pauperes pertinet contribuere ſm conditionē eu iuſlibet. q2 negocium eſt commune. Iuxta illud prouerb. xxij. Diues ⁊ pauper obuiauerunt ſibi: Inuehe. ſi vis contra diuites qui minus volunt contribuere ꝙ egeni. ⁊ minus ad iſtā ſimultatē venire ⁊c. Non ſic ſimus ſed ſimul ſubuenimus. Iuxta illud Eſa. xlv. Accedite ſimul q2 ſaluati eſtis. Iſtud eſt ergo ſimul in bono
C ¶ In malo vo dico ꝙ ſiľ maloꝝ ꝯcordiā deſignat. Canes em̄ ⁊ lupi ꝗuis nō ſint animalia ſimul gregati naturaliter incedentia. nec ſimul vt cōiter paſcentia vel viuentia. ſed magis inter ſe diſcordantia ⁊ pugnantia. ſimul tamen multotiens conueniunt qſi. ſ. aliquā beſtiam ſimul deuorant aut inuadūt Sic mali ꝗuis inter ſe non habeant concordiā neq; pacem ſimul tñ quandoq; veniunt ad nocendum ⁊ ad diuerſa crimina faciendum. ps Congregati ſunt ⁊ conuenerunt in vnū aduerſus dñm ⁊ aduerſus xpm eius. Nota ꝙ dracones volentes trāſire mare ſimul conueniūt ⁊ deinde per caudas ſe ligant ⁊ inuoluūt ⁊ ſic tutius tranſeunt. vt dicit Pli. Sic iſti etiam Et ideo mali ſolent cōuenire multipliciter. videlicet ad ſimul.

Deficiendum.	Iſti em̄ ſolēt ſimul de
Decipiendum.	ficere. ps Simul inuti
Se deuorandum,	les facti ſunt nō eſt q
Alios inuadendum.	faciat bonū. Itē ſolēt

ſimul decipere. ps. Simul aduerſum te teſtamēta diſpoſuerūt tabernacula ydumeorū ⁊ yſmaelite. Itē ſolent ſimul ſe ledere Unde Eſa. ix. Manaſſes deuorabit effraym ⁊ effraym manaſſen. ſimul ipſi contra iudam. Item ſolent ſimul alios inuadere. Un̄ in ps. Circūdederunt me tota die. circumdederūt me ſimul Iſta igiť de ſimul ſufficiant tā in bono ꝙ in malo. Uide de congregare de concordia de pariter ⁊ de vno.

A **Simulacrum.** Nota ꝙ ſimulachrum dicitur a ſimulo las proco ꝙ ſimulachrum ſeu ydolū res eſt ficta et ſimulata nō exiſtens. neq; propria neq; vera Dico igitur ꝙ p ſimulacra poſſunt intelligi omnia illa que nullam habent veram eſſentiam nec durabilem veritatem. Et ſic dico ꝙ ſignat Uanitatem bonorum terrenorū. Falſitatem hominū deceptoꝝ. Qualitatem vanorū amicorum. Uilitatem diuitiū mūdanorū. ¶ Dico primo ꝙ ſimulacrum ſignat terrenā vanitatem. quia. ſ. bona mundi non ſunt bona quia ſunt quedam bonorū ymagines ⁊ ſimulacra. ps. Simulacra gentiū argentū et aurum. Et Oſee. x. dicitur. Mō iuxta vbertatem terre ſue exuberauerunt ſimulacris. Iſta em̄ ſimulacra hodie adorantur. ⁊ ſicut dij a mundi cupidis reputātur. ps. Confundantur q̄ gloriātur in ſimulacris ſuis. Veruntamen iſta ſunt proijcienda ⁊ a cordibus hominū expellenda Eſa. ij. Proijciet homo ydola argenti ſui ⁊ ſimulacra auri ſui. Significat igitur terrenam vanitatem. ¶ Secundo ſignificat hominū prauitatem. et ſignificat proprie hypocritas qui ſunt ſimulati ⁊ ficti. ⁊ qui ſunt ymagines ⁊ non res. ⁊ qui aliud ſimulant ⁊ aliud cogitāt. Iuxta illud. ij. Regum. xiiij. Lugere te ſimula ⁊ induere veſte lugubri Talia em̄ ſimulacra debent de domo dei que eſt eccleſia proijci ⁊ exinde omnis hypocriſis relegari. ſicut de Manaſſe dicitur. id eſt de bono prelato. ij. Parilip. xxxiij. ꝙ abſtulit deos alienos ⁊ ſimulacra de domo dei. Per ſimulacra etiā intelligunť luxurioſi qui ſciunt ſimulare falſos amores ⁊ dolores vt decipiant mulieres. ⁊ iſti ſunt ſimulacra priapi. Priapus em̄ fuerat quidam magnus ruſticus qui habuit virile membrum valde et exceſſiue magnum. ideo ſicut deus a mulierib9 gentilibus fuit cultus Unde. ij. Paralip. xv. dicitur Mō rex proiecit in luto ſimulacrum priapi. Ad denotandum ꝙ luxurioſi ſunt ſemper lutei ⁊ ſimoſi. Per ſimulacra etiā poſſunt intelligi ignorantes homines qui hodie in eccleſia ꝓ dijs. id eſt loco hominū ſanctoꝝ ſunt poſiti ⁊ exculti. et ibidem ab iniuſtis promotorib9 introducti. Figurati. j. Regum. xix. Ubi inuentum eſt ſimulacrum ſuper lectū dauid. Et nota de illo ſimulacro ſicut ſupra de dea ⁊ inuehe bene contra nepotes prelatorū qui ſunt ſimulacra muta ⁊c. j. Corint. xij. Ad ſimulacra muta ducebamini euntes neſciunt enim nec bene operari nec bene loqui. Zacha. x. Simulacra locuta ſunt inutile. ⁊ tamen iſta ſimulacra oportet adorare ⁊ honorare. ⁊ ipſis per adulationem thurificare Actuū. vij. Obtulerunt hoſtiam ſimulacro Sed procerto de iſtis ſimulacris ⁊ ſimulatis dicit Seneca vnū notabile Nihil inquit quod ſimulacrum ⁊ fictum eſt poteſt eſſe diuturnum. Quia vere tales ficti non diu perſeuerant Unde. Ezechielis. vj. Confringentur ſimulacra veſtra. Quod etiam de hypocritis ⁊ de malis diuitibus ⁊ de falſis amicis videmus. tales em̄ cito deficiunt ⁊ non durant. ij. Paralip. xxxj. Egreſſus omnis iſrael confregit ſimulacra. Igitur dico ꝙ ſimulacra ſignant hominū prauitatē. ¶ Tertio dico ꝙ ſignāt mūdanā charitatē ⁊ mūdanā amicitiā: q2 ſcilicet mundi amici non ſūt veri amici: nec perſeuerantes. ſed ſimulati ⁊ apparentes ⁊ in neceſſitatis tempore deſiſtentes. Et ideo conſulitur bene. j. Iohannis. v. Cuſtodite vos a ſimulacris. ¶ Quarto etiā ſignāt diuitum vilitatem. q2 ſcilicet ſicut diuites mundi ſūt ſimulacra qui ꝗuis non valeant nec bene operentur tamen per proſperitatem pinguntur ⁊ deaurantur ⁊ principaliter ab alijs honorant Oſee. xj. Simulacris ſacrificabāt Sufficit vide ſupra de ydolo.

Synagoga. Cum ſynagoga proprie loquēdo nihil aliud ſit ꝙ iudeorū cōgregatio vel eccleſia. Poſſumus breuiter dicere ꝙ p ſynagogam poteſt intelligi omnis congregatio hominum iniquorum de quibus Apoca. ij. Ecce dabo tibi de ſynagoga ſathane qui ſe dicunt iudeos ⁊ nō ſūt ⁊ mentiuntur Et ideo breuiter nota ꝙ ſicut poſſū videre pcurrēdo ſcripturam iſta ſynagoga. i. malorum collectio habet generaliter iſta vitia. ſ. A

Superbie tumorem,
Seuitie furorem,
Malicie liuorem,
Iracundie ſtridorem,
Auaricie ardorem.

De ſuperbia patet. Eccl. iij. vbi dr̄ ꝙ ſynagoge ſuperborum non erit ſanitas. De ſeuicia dicitur Math. x. In ſynagogis ſuis flagellabunt vos. De malicia. i. de hypocriſi dicitur Math. vj. ꝙ hypocrite faciunt elemoſynas ⁊c. De iracundia dicitur Luce. iiij. Repleti ſunt omnes in ſynagoga ira. De auaricia dicit. ps. B
Exarſit ignis in ſynagoga peccatorū. Sufficit

Sine. Nota ꝙ iſta dictio ſine eſt prepoſitio conſignificatiua; per ſe em̄ non ſignat. ſed cū alio. Semper autem habet aliquid tollere et priuare ſiue bonum ſiue malum fuerit Et ideo ſm ꝙ ſunt q̄ttuor genera perſonarum ſcilicet viri iuſti viri impij. viri beati. viri damnati. ſm hoc poteſt hec dictio ſine diuerſimode ſignare. ſignat enim quo ad.

Perfectos carentiam viciorum.
Imperfectos carentiam meritorum.
Beatos carentiam tormentorum.
Damnatos carentiam gaudiorum.

Dico enim ꝙ ſunt perfecti ſine criminibus Imperfecti ſine virtutibus. Beati ſine ſupplicijs Damnati ſine ſolatijs. Dico ergo primo ꝙ eſt vnum ſine quod ptinet ad viros perfectos Uiri enim iuſti ſunt ſine vitijs ⁊ ſine alijs que ſuam poſſent impedire ſalutem et ad hoc potes applicare oīa illa q̄ ſupra dicta ſunt de relinquere ⁊ de abſtinere quia ſine illis debemus eſſe. que de neceſſitate ſalutis ſūt relinquēda. vel etiā fugienda Et ideo breuiter nota quod beati. ſunt et debent eſſe Sine.

Luxurie fetore,

Deſidie

Ayuntamiento de Madrid

Inuidie liuoꝛe.
Deſidie toꝛpoꝛe
Triſtitie meroꝛe
Auaricie ardoꝛe.

Dico ergo quod debent eſſe ſine fetoꝛe luxurie: mundi enim ⁊ puri ſunt ⁊ ſicut apes ſine copula. et ſine luxurie macula vitam ducunt. pſalmiſta. Quod ille qui habitabit in tabernaculo tuo.⁊.quieſcet in mōte ſancto tuo. Qui ingreditur ſine macula.et operatur iuſticiaꝫ. Quod bene ſciuit Judas machabeꝰ.de quo dicitur.j. Macha.iiij. Quod ipſe elegit ſacerdotes ſine macula quia.ſ.iſti debent eſſe ſpeculum ſine macula ⁊ ymago bonitatis dei.ſicut dicitur Sapiē.vij. ¶ Jtem debent eſſe ſine coꝛpoꝛe deſidie Exemplo.ſ.ſolis ⁊ celi.qui ſine requie ſemper currunt ⁊ fluunt.vt ſic dicat iuſtus illud ps. Sine iniquitate cucurri ⁊ direxi. Homo enī ſine intermiſſione pꝛecipitur oꝛare.j.ad Thimo.v. Sine toꝛpoꝛe pꝛecipiẗ laboꝛare. Quia ſicut dicitur Jaco.ij. Fides ſine operibus moꝛtua eſt. ¶ Jtem debent eſſe ſine liuoꝛe inuidie exemplo creaturarum irrationabilium.que.ſ.ſine inuidia cōmunicant alijs bona ſua. De quo Sapiē.vij. Sapientiam inquam ſine fictione didici.⁊ ſine inuidia communico. ¶ Jtem debent eſſe ſine meroꝛe triſtitie De quo Eccle.iiij. Declina pauperi aurem tuam ſine triſtitia. ¶ Jtem debent eſſe ſine ardoꝛe auaricie Exemplo arboꝛum que fructus ſuos hominibus in eſtate dimittūt.⁊ ſine fructibus in hyeme perſiſtunt quia.ſ.fructus diuitiaruꝫ alijs debemus dimittere ⁊ ſine eoꝛum affectu in hyeme pꝛeſentis vite viuere ⁊ manere.quia ſicut dicitur Eccleſia.xxxj. Beatus vir qui inuentus eſt ſine macula.⁊ qui poſt auruꝫ non abijt.nec ſperauit in pecunie theſauris. Jſtud eſt ergo ſine.i.carentia que pertinet
B ad viros perfectos. Uide exempla in moꝛali pꝛopꝛietatū in tabula de carcere. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vnū ſine qđ pertinet ad viros īperfectos. Et ſic dico quod mali ſunt ſine virtutibus ⁊ gratijs ⁊ ſine rebus pertinentibus ad ſalutem. Quia.ſ.vrſa parit catulum ſuū in ſpecie fruſti carnis ſine pedibus.ſine auribus ſine oculis ſine quibuſuis alijs membꝛis. Sic vere peccatoꝛes qui vrſi diaboli ſunt filij. carent pedibus.id eſt virtute perfectiōis.carēt auribus.id.eſt auditu obedientie ⁊ ſubiectionis.carent oculis.ſ.viſu pꝛudentie ⁊ diſcretionis carent etiam membꝛis moꝛalis perfectionis. Quia breuiter ſicut limax eſt ſine viribus.ſic peccatoꝛ ſine virtutibus. Breuiter igitur nota quod peccatoꝛ eſt.

Sine vigoꝛe.
Sine timoꝛe.
Sine dulcoꝛe.
Sine honoꝛe.
Sine rege.
Sine lege.
Sine auxilio.
Sine conſilio
Sine deuotione.
Sine quietione.
Sine cognitione.
Sine operatione.

Sunt dico ſine vigoꝛe Uñ. Judith.v. Homines ſunt ſine virtute ⁊ ſine pitia artis pugne. Jtē ſūt ſine timoꝛe. ideo dicitur Eccli.j. Qui ſine timoꝛe ē nō poterit iuſtificari. Jtem ſunt ſine dulcoꝛe.ſ.miſericoꝛdie. Sap.xix. Jllis ſine miſericoꝛdia ira ſuperueniet. Jtem ſunt ſine honoꝛe Judith.viij. Humiliabit oēs gentes et faciet illas ſine honoꝛe. Jtē ſunt ſine rege nolūt enī regi nec a ratione nec a deo.nec a bono pꝛelato. Oſee.iij. Longo tempe ſedebūt filij iſrael ſine rege ⁊ ſine pꝛincipe. Jtem ſunt ſine lege nō enī ſequuntur regulam neqꝫ legem.cum tamen dicat Apoſtolus Roma.ij. Qui ſine lege peccauerunt ſine lege peribunt. Jtem ſunt ſine auxilio.non enī habent auxiliū gratie dei. ps. Factꝰ ſuꝫ ſicut homo ſine adiutoꝛio inter moꝛtuos Jtem ſunt ſine conſilio.non enī ſequuntur conſilium ſapientum. cum tamen dicatur Eccleſiaſtici.xxxij. Fili ſine conſilio nihil facias Jtem ſunt ſine deuotiōe. Unde Oſee.ij.dicit.ꝙ filij iſrael ſedebūt ſine ſacrificio.ſine altari ſine ephot ⁊ ſine teraphin. Jtem ſunt ſine quietione hoc eſt dictu ſine pace. Cum tamē dicatur Hebꝛe.xij. Pacem ſequimini cum omnibus ⁊ ſanctimoniā ſine qua nemo videt deum. Jtem ſunt ſine cognitione id eſt ſine lumine fidei et ſcientie. Cum tamē dicatur ad Hebꝛe.xj. Sine fide impoſſibile ē placere deo ⁊c. Jteꝫ ſunt ſine bona operatione.cum tamen dicatur Jaco.ij.ꝙ fides ſine operibus moꝛtua eſt. Et ſic igitur patet ꝙ eſt vnum ſine.id eſt vna carentia que pertinet ad viros.ſ.ad peccatoꝛes. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vnuꝫ aliud ſine quod pertinet ad viros beatos quia.ſ.iſti ſunt in patria ſine quocunqꝫ malo dicentes illud. Lu.j. Ut ſine timoꝛe de manu inimicoꝛū noſtroꝛum liberati ſeruiamus illi. ¶ Quarto vero dico quod eſt vnum ſine.quod pertinet ad viros dānatos q2.ſ.iſti ſunt perpetuo ſine omni bono.vñ Ecci.xx. Moꝛs hominū mēdacium ſine honoꝛe hec igitur de ſine gratia collationis ſufficiant.

Sinere. Uide vbi de ceſſare.de permittere.de relinquere.⁊ de dimittere.

Singularis. Uide vbi de ſingularitate.id eſt de excellentia virtutū.vel de ſingularitate.i.de partialis vite vanitate. Infra de ſolus ⁊ de vnus.⁊ in tabula in locis infinitis.

Siniſtra. Cum pars ſiniſtra hominis ſit illa que minus habet de caloꝛe ⁊ de naturali virtute ⁊ vigoꝛe et cum qua homo non bene vt communiter operatur. Quis.ā.in locis ⁊ exēplis pluribus.⁊ potiſſime in titulo de dextera ſint de ea multa dicta. Poſſum tamen notare ꝙ ſiniſtra multipliciter ſignificat in ſcriptura. Significat enim ſiniſtra.
Pꝛoſperitatis ſucceſſum.
Iniquitatis pꝛoceſſum.
Aduerſitatis exceſſum.

Dico pꝛimo ꝙ ſignat ſucceſſuꝫ pꝛoſperitatis. Quia.ſ. in ſcriptura per partē dexteram intelliguntur eterna per partem ſiniſtram intelliguntur terrena Dextera enī mundi pars.ſ.meridionalis eſt clara.calida ⁊ lucida.q2 ibi eſt ſemper ſol perfecte influens et lucens. Mūdi vero ſiniſtra pars.ſ.ſeptentrionalis. ſemp eſt frigida ⁊ obſcura q2.ſ.ſol ad partes illas nunꝙ totaliter ſe conuertit. Sic vere chariſſimi in dextera parte bonoꝛū ſpiritualiū ⁊ eternoꝛū ibi.ſ.ſol iuſticie ſemper lucet.ſemper caloꝛ charitatis feruet.⁊ ſplēdoꝛ veritas fulget. Jn parte vero ſiniſtra pꝛoſperitatis mūdane obſcuritas ignoꝛantie abundat ⁊ frigus indeuotionis viget.ibiqꝫ ſolis xpi pꝛeſentia nunꝙ apparet. De iſta ergo parte duplici dicitur Pꝛouerb.iij. Longitudo dierum in dextera eius ⁊ in ſiniſtra illius diuitie ⁊ gloꝛia. Et ſiniſtram diligunt multi magis ꝙ dextram quia.ſ.multi ſunt q̄ plus amant tempoꝛalia ꝙ eterna.⁊ plus pñt in tempoꝛalibus ꝙ in ſpiritualibꝰ et multi ſunt qui minus valent in parte dextera ꝙ in ſiniſtra Unde de ſtulto dr̄ Eccleſi.x.ꝙ coꝛ ſapientis in dextra eius.⁊ coꝛ ſtulti in ſiniſtra illius. Coꝛ enim ſtulti ⁊ affectio ſemper eſt in ſiniſtra terrenoꝛum. Quis in ipſa non ſit ſatietas animoꝛum.iuxta illud Eſa.ix. Comedet ad ſiniſtram ⁊ non ſaturabitur. Etiam dicitur ꝙ omne animal habet coꝛ in ſiniſtra parte excepto illo monſtro marino quod dicitur Xylion ⁊c. Uidebis multa de iſta materia in oculo moꝛali ſignat igiẗ ſiniſtra ſucceſſum pꝛoſperitatis. ¶ Secundo ſignificat pꝛoceſſum iniquitatis Status enim peccati ſignatur per ſiniſtram. Siniſtra enim minus eſt digna immo etiam ad ſiniſtram ponūtur illa que minus diligūtur Siniſtra etiam dicuntur illa.que mala ⁊ impꝛoba dicūtur. Et de hoc pꝛouer.iiij. Peruerſe vie q̄ a ſiniſtris ſunt. ¶ Tertio dico ꝙ ſignat exceſſum aduerſitatis. Dextera enim quandoqꝫ pꝛoſperitatem ſignat. ſiniſtra vero aduerſitatem.ij.Coꝛ.vj. Per arma iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris.vnde etiam de peccatoꝛibus dr̄. Mat.xxv. Quod chriſtꝰ in iudicio ponet agnos.i.iuſtos

Ayuntamiento de Madrid

a dextris.hedos id eſt peccatores a ſiniſtris ⁊c. Uide
ſupra de dextra ⁊ adiunge plura exempla ſi vis ſicut
ponitur infra de videre quomodo deluditur viſus et
ſic ſufficit.

A **Syon.** Nota ꝙ hyſtorice loquendo ſyon erat q̄-
dam pars ciuitatis hieruſalem vbi erat
caſtrum ⁊ fortaliciuꝫ ciuitatis ⁊ ideo pars illa erat al
tior.⁊ tutior ⁊ mundior ⁊ pulcrior ⁊ ideo quia caſtruꝫ
illud eminebat ciuitati.ita ꝙ per illud poterat tota
ciuitas hieruſalem defendi.ſicut per matrem filia de
fenditur ⁊ tenetur.Hinc eſt ꝙ in pleriſqꝫ ſcripture lo
cis ſyon mater dicitur ⁊ hieruſalem filia nuncupatur
Et inde eſt ꝙ in ps.dicitur ſm aliam tranſlationem.
Mater ſyon dicet homo.⁊ illud Treno.j. Egreſſus ē
a filia ſyon.i.a hieruſalem omnis decor eius.qꝛ.ſ.hie-
ruſalem que erat ciuitas inferior dr filia.⁊ ſyon q̄ erat
pars ciuitatis ſuperior dicitur mater eius Igitur cuꝫ
per ſyon in ſcriptura poſſit intelligi eccleſia militās
eccleſia triumphans.beata virgo et anima ſancta.
Poſſum notare ꝙ in anima inuenitur.

Syon inferior.	Prima eſt locus ſaluationis
Syon ſuperior.	Secūda eſt locus refectionis.
Syon interior.	Tertia eſt locus deuotionis..
Syon exterior.	Quarta eſt locus defenſionis.

¶ Dico primo ꝙ eſt ſyon inferior que eſt locus ſalua
tionis quia.ſ.in eccleſia ſolummodo inuenitur ſalus
animarum omnes em̄ alie ſecte hominuꝫ ſunt extra
ſalutem preter illos qui ſunt in eccleſia per fidē ⁊ gra
tiam collocati.Syon em̄ erat locus magne fortitudi
nis vbi tutius morabat̃.iuxta illud Eſa.xxvj.Urbs for
titudinis noſtre ſyon. Sic vere eccleſia ē locus in quo
qui bene ſtat per gratiā ⁊ per fidem nō timet aliquem
ſpiritualē impugnatorē.nec aliquem aīe temptatorē.
Ibi em̄ ⁊ non alibi eſt defenſio tuta. Et hoc eſt qđ di-
citur Abdie.In mōte ſyon erit ſaluatio.Compa ſi vis
ſyon.i.regionem eccleſie vel religionis illi inſule hy-
bernie.vbi dum homo fuit nō moritur ⁊ illi vbi corp⁹
nunꝗ̄ putreſcit aut corrumpitur.qꝛ.in iſta ſyon.i.in
religione vel eccleſia ſi quis debite vixerit ⁊ manſerit
nnuꝗ̄ corrūpitur per vitia.nec moritur per ſupplicia
Ideo breuiter de laudibus ⁊ conditionibus iſti⁹ ſyon
ſcilicet de ſtatu religionis vel eccleſie poteſt dici illud
Eſa.xlvij.Dabo in ſyon ſalutem ⁊ in hieruſalem glo-
riam meam.Ubi aduerte ꝙ in iſta ſyon eſt vel debet
eſſe locus valde famoſus ⁊ virtute plenus.ſ.locus Li
beralis collationis.Dabo.Uirtualis cognitionis.in
ſyon que interpretatur ſpecula.Specialis tuitionis.
Salutem.Supernalis coniūctionis.Hieruſalē.Uir
B tualis laudationis.gloriam.¶ Dico igitur ꝙ hec de
bet eſſe locus libere collationis.qꝛ.ſ.ibi debent libere
dari ⁊ conferri beneficia ⁊ libere miniſtrari ſacramē-
ta Dabo:quaſi dicat.do gratis.non do ſi detis.Iuxta
illud Gratis accepiſtis gratis date Mat.x. Th⁹ em̄
quod libere exit de arbore.multo pl⁹ valet ꝗ̄ illud qđ
cum vinculis ferreis per fractionem corticis extorq̄-
tur.Sicut etiam de myrrha dicit Pli.Quia procerto
viri eccleſiaſti debent liberaliter dare ſua beneficia ſi
ue elemoſinas.⁊ non expectare ꝙ precib⁹ vel precijs
extorqueantur vel qđ per ſymoniaꝫ acquirantur.Da
bo inquit.Pſal'.Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrael.
Sit igitur ibi locus libere collationis Quod eſt con-
tra multos ⁊c.Inuehe contra auaros.⁊ contra ſymo-
niacos qui non libere dant immo vendūt. ¶ Deinde
dico ꝙ iſte debet eſſe locus limpide cognitionis.Sy-
on inquit.quod interpretatur ſpecula qꝛ ſcilicet i iſta
ſyon debent eſſe homines ſpeculatiui.qꝛ.ſ.viri eccle-
ſiaſtici debēt ſpeculari ⁊ circūſpicere ꝓ ſe ⁊ ꝓ alijs illa
que pertinent ad ſalutem Debent em eſſe ſicut ſpecu
latores in exercitu chriſtiano quia.ſ.aduentū inimico
rum debent preuidere et alijs intimare. Ezech.xxxij.
Fili hominis ſpeculatoreꝫ te dedi domui iſrael.Sed
procerto multi eccleſiaſtici ſic nō faciunt.immo ſunt
ſpeculatores pulcrarum mulierum. Non ſic chariſſi
mi Nota in exercitu apium dicūtur alique eſſe que vi-
ce ſpeculatorū fungūtur.⁊ que pro ſui ⁊ exercitus cu-
ſtodia alijs quieſcentibus vigilare dicūtur.quod etiā
in gruibus dicitur eſſe notum Tales igitur debent eſ-
ſe eccleſiaſtici in exercitu chriſtiano quia.ſ.debent eſſe
vigiles ⁊ ſpeculatiui vt preſeruēt ſe ⁊ alios a nociuis.
ſcꝫ ab inſidijs infernalium proditorū.Quod etiam be
ne deſignāt ⁊ nomen ⁊ locus ſyon.quia.ſ.nomē inter-
pretatur ſpecula.⁊ locus altus ⁊ aptus ad ſpeculādū
⁊ delonge inſultus hoſtium intuenduꝫ. Et hoc quod
videtur ſupponere in ps.vbi dicitur. Circundate ſyō
⁊ complectimini eam.narrate in turribus eius.Nar
rate inquit.ſ.aduentus ⁊ inſidias hoſtium.Eſt igitur
religio vel eccleſia locus limpide cognitionis.Syon
inquit.et hoc potiſſime.quia ibi.debet deus diligi
⁊ cognoſci.pſal.Uidebitur deus deorum in ſyon.De-
niqꝫ dico ꝙ iſte eſt locus ſecure tuitionis.Salutem
inquit quia.ſ.ibi ⁊ non alibi eſt ſalus ⁊ ſecuritas ani-
maruꝫ.Syon em̄ erat pars fortior et tutior ciuitatis.
Ideo dicitur de eccleſia.iiij.Reg.xix.Qđ ſaluator ex-
iet de monte ſyon.vide ſupra de ſalute ⁊ ſalutare.In-
ſuper dico ꝙ iſte eſt locus fraterne quietionis vel con
cordis coniunctionis quod oſtenditur cū dicitur hie-
ruſalem que interpretatur viſio pacis.Quia.ſ.ſicut i
ſuperiori parte aeris nō fiunt tonitrua nec gradines
ſic nec in eccleſia vel religione debent eſſe litigia nec
diſſenſionum turbines.Uide ſupra de hieruſaleꝫ vn
de in ps dicitur.Benedicat tibi dominus ex ſyon et
videas bona hieruſalem omnib⁹ diebus vite tue.Eſt
igitur locus concordis coniunctionis.Etiam dico qđ
iſte eſt locus ſolennis laudationis.Gloriam inquit
meam.Quia.ſ.in iſta ſyon debet eſſe gloria.laus.ho-
nor ⁊ magnificentia dei qꝛ ad literam in latere mon-
tis ſyon dn̄s iugiter laudabatur.ſic debet ⁊ in eccle-
ſia.pſal'Lauda hieruſalem dominum lauda deū tuū
ſyon.Gloriam meam inquit.ps.Diligit domin⁹ por
tas ſyon ſuper omnia tabernacula iacob.Glorioſa di
cta ſunt de te ciuitas dei.Et vere glorioſa fuerunt di-
cta.quia ibi fuit dei gloria collaudata.Iuxta illud ps.
Pſallite domino qui habitat in ſyon.annunciate
inter gētes ſtudia eius.Iſta eſt igitur ciuitas que vt
dictum eſt eſt locus.

Letus.	Qđ ipſuꝫ dili-
Quietus	gat patet i ps.
Tutus.	vbi dr.Diligit
Clarus.	dn̄s portas ſy
Gratus.	on Qđ ipm eli
Et ideo iſtis.	gat pꝫ i ps vbi
rationibus iſtum.	dicitur.Elegit
locum dicit̃ deus.	dn̄s ſyō ꝙ etiā
Diligere.	ipm habitat.
Eligere.	pꝫ in ps.vbi di
Habitare.	citur Mōs ſy
Conſeruare.	on in quo ha-

bitaſti in eo.ꝙ inſuper ipm conſeruet patet in ps.vbi.
dr.Deus ſaluam faciet ſyon ⁊ edificabūtur ciuitates
iude.¶ Sed adhuc proculdubio ⁊ procerto pn̄s eccle
ſia vel religio non videtur hodie talis ſyon qꝛ procul-
dubio hodie in ea non ſunt predicte quinqꝫ virtutes.
ſed potius loco quinqꝫ virtutum eſt ibi quintuplici-
tas vitiorum.Unde procerto ſicut hodie video.ibi ſūt
hodie iſti ſcilicet.

Superbia tumentes.
Fallacia pallentes.
Pigricia torpentes.
Culturam dei ſpernentes.
Mundi bona vellentes.

Dico ꝙ ibi eſt hodie copia hominum ſuperboꝝ.vn̄.
Eſa.iij.Eleuate ſunt filie ſyon ⁊ ambulauerūt exten-
to collo Et nota ꝙ iſte dicuntur filie ⁊ non filij.ꝓ eo
quia ipſi ſunt quaſi femine effecti.⁊ ꝑ carnalitate ⁊ i
conſtantiam ad femineitatem deducti. ¶ Itē ibi eſt
copia hoīꝫ deceptorū.ſ.hypocritaꝝ.Un̄.Eſa.xxxiij.

Ayuntamiento de Madrid

Conterriti ſunt in ſyon peccatores . poſſedit tremor hypocritas. ¶ Itē eſt ibi copia hominū torpentium ⁊ pigrorū. Vñ Eſa.lij. Solue vincula colli tui captiua filia ſyon. ¶ Item ibi eſt copia hominū dei cultū contemnentium ⁊ laſciuorū quia ſcȝ nec deo dignantur diuinū officium celebrare. Treñ.j. Vie ſyon lugent eo ꝙ non ſit qui veniat ad ſolennitatē. ¶ Item ibi eſt copia hominū crudeliū ⁊ iniquorū. qr.ſ.nō faciunt cōſciētiā acquirere per extorſionē auaricie vel rapine de quo. Mich.iij. Ve qui edificatis ſyon in ſanguinib⁹ ⁊ hierusalem in iniquitate. Non ſic chariſſimi qr ꝓcerto
C ſyon inferior. vt dictū eſt.ſ.eccleſia debet eſſe locus ſaluationis. ⁊ hoc eſt primū principale . ¶ Secundo dico principaliter ꝙ eſt ſyon ſuperior que eſt ſtatus refectionis. ⁊ iſta eſt ciuitas paradiſi vbi eſt ſalus ⁊ refectio beatorum. Iſta eñ eſt ſyon ſuperior.

Vbi apparet dei magnitudo.
Vbi eminet dei celſitudo.
Vbi abundat laudis gratitudo.
Vbi fulget luminis limpitudo.

De magnitudine dr in ps. Deus in ſyon magn⁹. De dei celſitudine dr in ps. Ego cōſtitut⁹ ſum rex ab eo ſuper ſyon montē ſanctū ei⁹ De laudis plenitudine. dr. Eſa.xxxv. Veniet in ſyon cū laudib⁹. De luminis limpitudine dr i ps. Videbit de⁹ deorū i ſyon. Eſt ergo ſyō ſuperior locus refectionis ſeu ꝓmotionis. ¶ Tertio dico ꝙ inuenit ſyon interior que eſt locus deuotionis Et ſic per ſyon intelligit anima ſancta vbi.ſ.deus ſpiritualiter cōmorat. ⁊ que deū mentaliter contemplatur. Iuxta illud Joel.iij. In ſyon dñs commorabitur. Quarto principaliter dico ꝙ eſt ſyon exterior que eſt locus defenſionis Et ſic ꝓcerto dico ꝙ per ſyon intelligitur beata virgo a qua ⁊ in qua omnis homo pōt defendi ⁊ ſaluari qui ad iſtum locū per ſpem voluerit fugere ⁊ ibi per deuotionem morari. Ideo docet in pſalmis. Circumdate ſyon ⁊ complectimini eam. Iſta eſt eñ ſyon ſpūalis in qua deus perſonaliter habitauit. Quā cordialiter illuſtrauit Quā dñs mirabiliter adamauit. ⁊ quā dñs ſpecialiter dedicauit. Beata eſt virgo ⁊ etiam ꝗlibet ſancta ꝑſona ſicut in ſcriptura patet a deo.

Spūaliter habitatur.	De⁹ eñ ē iſtius ſyon
Cordialiter conſolat.	ſpūaliter habitator.
Efficaciter adiuuat.	Joel.iij. Ego dñs de⁹
Supnaliter adamatur.	vr habitans in ſyon.
Specialiter dedicatur.	Itē ē iſtius ſyon ami-
Virtualiter roboratur.	cabilis cōſolator Eſa.

lj. Conſolabitur de⁹ ſyon Item eſt iſtius ſyon prōptiſſimus adiuuator. ps. Diligit dñs portas ſyon. Item eſt iſtius ſyon ſupernaliter adamator. zach. viij. zelatus ſum ſyon zelo magno Item eſt illius ſyon ſpecialiſſimus dedicator. ps. Elegit dñs ſyō. Itē ē iſti⁹ ſyō virtualiſſim⁹ roborator. qr ipe dicit.j.Paral.ij. Ponā i ſyō lapidē angularē qr .ſ. deus ſemper adiuuat roborat ⁊ fortificat perſonā ſanctā. ⁊ maxime virginē glorioſam. ⁊ ideo de ipſa dr. Eſa.xxvj. Vrbs fortitudinis noſtre ſyon. ſaluator ponet in ea murus. Iſta igitur ad ſyon pertinent que dicta ſunt ⁊ ſic de ſyon ſufficit ꝙtum ad omnes partes.

A

Sitis. ſitire.

Cum ſitis nihil aliud ſit ꝙ bibēdi appetitus ex interiori calore cauſatus. Poſſumus notare ꝙ tam in bono ꝙ in malo ſitis diuerſimode ſumitur in ſcriptura . vnde nota ꝙ inuenitur Sitis.

Amoris charitatiui.	Prima ſignat deſide
Ardoris inflāmatiui.	riū hominū ꝑfecto-
Doloris maceratiui.	rū de qua dr in Pſal.
Feruoris cōcrematiui.	Sitiuit aīa mea ad
Dulcoris delectatiui.	deū fontem viuū Se-

cunda deſignat deſiderium malignorū de quo in ps. Eſurientes ⁊ ſitientes anima eorum in ipſis defecit. Tertia denotat ſuſpirium et indigentiam miſerorum. de quo Ro.xij. Si eſurierit inimicus tu⁹ ciba illum ſi ſitit potū da illi Quarta denotat ſuppliciū dānatorū: qr pena valde grauis ē ſitis exceſſiua. vñ de anima poteſt dici illud Ezec.ij. Ponam eā quaſi ſolitudinem. ⁊ ſtatuam eam velut terrā inuiam. ⁊ interficiam eam ſiti Quinta vero ſignificat appetitum beatorū. qui ſcȝ quanto plus deum vident. tanto amplius ipſum ſitiunt ⁊ cupiunt. vñ Eccl.xxiiij. Qui edunt me adhuc eſurient. ⁊ qui bibunt me adhuc ſitiēt. De duplici ergo ſiti bona ⁊ mala in genere aliquid ſpecialiter eſt tractandū. ¶ Dicamus ergo ꝙ eſt ſitis beatorum. que eſt virtuoſa. ⁊ iſta eſt proculdubio ſitis illa ꝗ ſancti ſitiunt. deſiderāt ⁊ cupiūt omne bonū. Nota ꝙ onager intantum diligit aquam claram ꝙ licet multum ſitiat nunꝙ vult bibere. dato ꝙ inueniat aquam turbidā. immo ſitim ſuā dicitur tolerare quouſqȝ reperiat aquam puram Quod etiam videtur ſupponere dauid in ps. cum dicitur. Expectabunt onagri in ſiti ſua vide.ſ. de expectare Si vere homo naturaliter ſitiat ⁊ appetat aquam puram.ſ.deum ⁊ bona ſpūalia ⁊ eterna. nunꝙ procerto debet aquā turbidā.ſ.delectabilia bonorū temporalium bibere: nec ex illis ſitum ſui deſiderij refrigerare ſed potius ipſum deum ⁊ bona eterna vſqȝ poſt iſtam vite miſeriam expectare. d. in ps. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuū quando veniam ⁊ apparebo ante faciem dei. Vbi aduerte ꝙ tria ſunt principaliter ſitienda ⁊ toto deſiderio appetenda. vicȝ Stabilitas deſiderij . Fecunditas refrigerij. Nobilitas miniſterij. Primā ſitim prouocat gratia. Sitiuit inquit. a. m. ad deum Secundā ꝓuocat gloria. ad fontem viuum. Tertiā prouocat patria quando veniam ⁊c. Igitur ſitiamus gratie ſocietatem. glorie ſatietatem. patrie ſecuritatem. ¶ Dico B
ergo primo ꝙ nos debemus ſitire dulcem ſocietatem que fit a gratia ad deū inquit. Sponſa eñ deſiderat ad ſponſum ſuū attingere ⁊ ipm amplexari perſonaliter ⁊ tenere. ſic anima debet deum amplexari ꝑ charitatem ⁊ tenere. ⁊ attingere per gratie ſocietatem. ad deū inquit. Ad deū eñ ſignificat dependentiā ad terminum ad quem: Vñ ipe deus dixit Johan.vij. Qui ſitit veniat ad me ⁊ bibat.ſ.aquam vite gratis. Quando eñ homo ſitiens nō pōt inuenire aquā ſolet quādoqȝ tēꝑare ſitim ſuam cū malogranato. vel cū lapide candi in ore poſito quouſqȝ per aquā penitus ſatietur Sic vere qr nos ad preſens non poſſumus attingere ad fontem glorie ſempiterne vbi eſt refrigerij plenitudo neceſſe eſt ꝙ ſitim deſiderij cordis noſtri temperemus cū lapide ⁊ cum malogranato id eſt cū illo qui lapis angularis dicitur. ⁊ qui in ſcriptura malū punicum nuncupatur. Vnde ſcriptura dicit. Sap.xj. Sitierunt ⁊ inuocauerunt te. ⁊ data eſt eis de petra altiſſima aqua ⁊ requies ſitis de lapide duro. ad deū ergo. ps. Sicut ceruus deſiderat ad fontes aquarū. ita deſiderat anima mea ad te deus Debemus ergo ſitire dulcem ſocietatē que fit a gratia. ad deum inquit. ¶ Secundo debemus ſitire plenam ſatietatē ꝗ fit a gloria. fontē inquit viuū. Ceru⁹ eñ ſitiens nō bibit in riuulo. immo currit ad fontem vbi ſatiet ad plenum Sic ⁊ nos nō debem⁹ bibere in riuulo bonorū mūdi. quia ibi nō eſt requies ſitis noſtre quia.ſ. de aqua iſta dr Johan.iiij. Qui biberit ex hac aqua ſitiet iterum. quinimo debemus properare ad fontem viuū glorie paradiſi qui ad plenū refrigerat ⁊ ſatiat cor humanū Vnde Johā.iiij. Qui biberit ex aqua quā ego dabo nō ſitiet in eternum. ſed aqua quā dabo illi fiet in eo fōs aque ſalientis in vitam eternam . Vnde breuiter de temperamento iſtius ſitis dicitur Apoca.vij. vbi loquitur de beatis. non eſurient neqȝ ſitient amplius. neqȝ cadet ſuper eos ſol neqȝ vllus eſtus. quoniam agnus qui eſt in medio throni reget eos ⁊ deducet eos ad fōtes aquarum ⁊c. Igitur ſitiamus plenam ſatietatem que fit a gloria. ¶ Tertio dico ſitiamus tutā ſecuritatem que fit in patria. quando inquit veniam ⁊ apparebo ⁊c. Sicut enim peregrinus valde ſitit ⁊ appetit

Ayuntamiento de Madrid

reuenire ad patriam Miles bannitus de curia valde desiderat reuerti ad regis presentiam Mulier repudiata valde cupit redire ad viri gratiam Sic homo qui in Adam de patria paradisi fuit bannit⁹ ⁊ in hoc mundo relegat⁹ ⁊ peregrinat⁹. ⁊ dei regis ⁊ viri sui presentia destitut⁹ valde debet sitire ⁊ appetere ꝙ ibi sit iterum restitut⁹. quando inquit veniam ⁊ apparebo ante faciē domini. Idē faciebat absalon qui bannitus ꝑpter fratricidium dicebat ioab. ij. Reg. xiiij Obsecro ergo vt videam faciem regis. q̄si inq̄t veniā. vñ de isto desiderio ⁊ de ista siti veniendi ad patriā dr̄ Apoc. xxij. Sponsus ⁊ sponsa dicūt veni ⁊ qui sitit veniat. ⁊ qui vult accipiat aquā vite gratis. Sic igit̄ patet quō sitiēda est bonitas beatoꝝ q̄ est virtuosa q̄ꝛ procerto bonoꝝ est sitire bona. j. Coꝛ. iiij. Esurimus ⁊ sitim⁹ ⁊ nudi sum⁹. quia sicut dicitur Math. v. beati qui esuriūt et sitiūt iusticiam q̄m ipsoꝝ est regnū celoꝝ. ¶ Sed adhuc dico ꝙ est sitis maloꝝ q̄ est vitiosa. Mali. eñ semper sitiūt et desiderant mala Situla eñ serpens est quem qui momorderit siti perit Sic diabol⁹ post ꝙ hoiem peccato moꝛtali inuenenauerit facit eū taliter per mala desideria sitire ꝙ eternā moꝛtem solet incurrere et sentire. vt de talibus sic moꝛsis dicatur illud Ezec. xix. Transplantata in desertū in terra inuia ⁊ sitienti. Et ideo nota ꝙ mali sitiunt.

Diuitias ⁊ facultates.
Delicias ⁊ voluptates.
Eminentias ⁊ dignitates.
Violentias ⁊ feritates.

Sitiunt ergo auari facultates diuitiaꝝ Sicut eñ draco animal sitibūdum sitit sanguinē elephantis. q̄ꝛ cognoscit cum esse melancolicū ⁊ frigidū. ꝑpter quod cōtra eū solet pugnare ⁊ sanguinē ei⁹ bibere ⁊ haurire Sic auari sitiunt pauperū sanguinē ⁊ substantiā tpa lem istos eñ impetūt ad terrā id est ad miseriā trahūt. ⁊ eoꝝ diuitias vsuris ⁊ rapinis ebibūt. Et de hoc Job. v. Cuius messem famelicus comedet. ⁊ ip̄m rapiet armatus. ⁊ bibent sitientes diuitias ei⁹. ¶ Item sitiūt luxuriosi voluptatē deliciarū ⁊ de istis dicitur. Esa. l. Cōputrescent pisces sine aqua ⁊ moꝛientur in siti. Nota quō dicūtur pisces sicut supra in titulo suo Pisces eñ nunꝙ videntur posse satiari aqua ip̄aꝫ eñ semꝑ h̄nt intus ⁊ extra. ⁊ sic isti delicias ⁊c. fons eñ deliciarū est fons tantali quia est in aqua vsꝙ ad os: ⁊ tamen nunꝙ satiatur. imo perpetuo est in siti. Job. xxiiij. Calcatis. toꝛcularibus sitiunt. ¶ Item ambitiosi sitiūt vanitatē eminentiarū. Isti ei sūt sicut draco q̄ tāto ardoꝛe sitis vritur. ꝙ totū mare nō pōt eū refrigerare sufficiēter. ⁊ iō sursum volat ad vela nauiū vt refrigeret sitim suā Sic isti nō possunt satiari beneficijs vel officijs ⁊ ideo ad vela nauiū. i. ad alta culmina dignitatū semꝑ nitūtur volare. vt sitim sue ambitionis valeant satiare ⁊ ip̄m vento inanis gloꝛie recreare. vnde de ambiciosis pōt dici illud Esa. liij. Ascēdet quasi radix de terra sitienti. ¶ Itē seditiosi sitiūt feritatē violentiaꝝ. Multi eñ sunt sicut leo semꝑ vindictam ⁊ sanguinē sitientes ⁊ oppressionē hoim appetentes. de q̇bus Esa. xxv. Spūs robustoꝝ sicut turbo impellens parietem: ⁊ sicut estus in siti Et tales potissime sunt nostri moderni nobiles q̄ semꝑ sunt per appetitū rapine sitibūdi. Juxta illud Esa. v. Nobiles interierūt fame multitudo eius siti exaruit. Ista ē igitur quadruplex sitis q̄ inflāmat ⁊ fatigat peccatoꝛes Nam sicut ebriosi sitientes tantū bibūt ꝙ quicquid habent expendūt. Sic peccatoꝛ siti maloꝝ desirioꝝ accensus: bibit ita ad plenū iniquitatem ꝙ ipse perdit gloꝛie ⁊ gratie bonitatē ⁊ paradisi etiā habitationem seu ciuitatem Judith. vij. fatigati siti tradēt ciuitateꝫ suaꝫ. Et sic ergo patet ꝙ ē sitis mala ⁊ vitiosa. ⁊ ē sitis bona ⁊ v̄tuosa Sufficit de siti. vide. s. de fame

Sobrius. Sobrietas.

Cum sobrietas nihil aliud est ꝙ temperantia Notare possumus breuiter. ꝙ in tribus principaliter sobrietas ⁊ temperantia est habenda Debet enim haberi.

In sensu ne nimium presumamus.
In actu ne nimium effluamus.
In victu ne nimium excedamus.

De sobrietate enim sensus dicit̄. Roma. xij. Nō plus sape ꝙ opoꝛtet sapere sed ad sobrietateꝫ. De sobrietate actus scꝫ operū ⁊ verboꝝ pōt dici Ecci. xxxj. Infirmitas carnis sobriā facit animaꝫ. De sobrietate vero victus cibi scilicet atꝙ pot⁹: potest dici illud Ecci. xxxj. Equa vita hominibus vinū in sobrietate potatū Talem ergo sobrietatem triplicem debent homines habere: ⁊ a cunctis rebus superfluis abstinere Juxta illud. j. Tymo. v. Nos qui diei sumus sobrij simus. Vñ etiā notandū ꝙ s̄m scripturā quinꝙ genera hominum. percipiuntur sobrietatem habere. videlicet.

Prelati vt debite possint principari.
Religiosi vt attēte. possint cōtēplari.
Viri senes vt discrete possint meditari.
Viri iuuenes vt astute possint famulari.
Mulieres vt pudice possint conuersari.

De sobrietate eñ prelatoꝝ dicitur. ij. Tymoth. iiij. Ubi tymotheo episcopo apostolus loquitur sic. Tu vero vigila. in omnibus laboꝛa. opus fac euangeliste. ministerium tuum imple. sobrius esto. De sobrietate religiosoꝝ dicitur. j. Pet. v. fratres sobrij estote ⁊ vigilate. ¶ De sobrietate senū dicit̄ Tytum. ij. Admone senes: vt sobrij sint. ¶ De sobrietate iuuenū dicit̄ similiter Tytū. ij. Juuenes similiter hoꝛtare vt sobrij sint ¶ De sobrietate mulierū dicit̄. j. Tymo. iij. Mō opoꝛtet esse mulieres pudicas. sobrias. ⁊ fideles in oībus vt sic generaliter de omnibus istis dicat̄ illud. j. Pet. j. Sobrij et perfecti sperate in eaꝫ que offertur vobis gratiam. Non allego exempla: nec alīs prosequoꝛ sed vide supra de abstinentia ⁊ de ieiunio. vbi est illa auctoꝛitas ꝑsecuta ministeriū tuum imple. sobri⁹ esto ⁊ sic sufficit.

Societas. socius.

Nota ꝙ societas ē pluriū personarū cōiuncta cōitas. Est aūt societas bona ⁊ mala. acceptāda ⁊ refutanda. frequentanda ⁊ fugiēda verū q̄ꝛ supra in locis pluribus de societate ⁊ federe est tractatū vt supra de amicicia ⁊ coniunctione ⁊ de congregatione. ⁊ de simul ⁊ de pariter. ⁊ in titulis similibus Ideo de societate in breuiloquio est loquendum maxime quia nomen societatis est rarum in scriptura. nihilomin⁹ tamē inuenitur societas multiplex. vicꝫ societas.

Unita virtuose.
Juncta vitiose.
Stricta doloꝛose.
Vincta dulcoꝛose.

Prima est societas hominum perfectoꝝ que est laudabilis Secunda est societas hominum perfectoꝝum que est hoꝛribilis Tertia est societas hominuꝫ damnatoꝝ que est tristabilis Quarta est societas hominum saluatoꝝ. que est letabilis. ¶ Prima societas ē desideranda. s. societas bonoꝝ ⁊ sociabilitas et affabilitas cum eisdē. de qua dicitur Prouerbi. xviij. Mō vir amabilis ad societatem magis amicus erit ꝙ frater Secunda societas est vituperanda scꝫ societas maloꝝum. de qua Job. xxx. frater fui draconū ⁊ soci⁹ strutionū Tertia societas est consideranda. s. societas reproboꝝum De qua Job. xviij. vbi de dyabolo dicit̄ qō habitent in tabernaculo eius socij eius q̄ nō est scꝫ dyaboli. Quarta societas ē remunerāda. s. societas bonorū vel beatoꝝ. De hoc. ij. Coꝛ. j. Sicut passionū socij estis ita ⁊ cōsolationū eritis. ¶ Igit̄ i genere de bona ⁊ mala societate est aliquid dicendum. Et dicam⁹ de societate bona ꝙ summopere est querenda. Valde ei est vtile homini se bonis socijs iungere ⁊ se bonis hominibus copulare. Cuprum eñ aurum. ⁊ rubeū. si cum nitro liquefactum bulliat ductibile ⁊ clarum efficitur ⁊ a ruboꝛe ⁊ fragilitate aliqualiter immutatur. Sic vere homo

Ayuntamiento de Madrid

vere homo ꝙꝙ ſit per carnalitatē rubeus ⁊ per obſtinationem durus: ⁊ ꝑ impatientiam fragilis ⁊ impurus ſi tamen nitro.i.bonis ⁊ claris perſonis adiungatur.ſolet immutari ⁊ temperari.⁊ a ſuis malis cōditionibus alterari ⁊ in bonis ſi ipſas habeat cōſeruari.Exemplum habemus de ſaul ⁊ ſeruis eius . qui ꝙuis prophetie ſpiritū nō haberēt immo ad ꝑſequendum dauid in malo propoſitio eſſent Dicitˀ tamen.j.Regū.xix.Nō uenietes ad cuneū prophetarū:ceperūt cum eis prophetare: ⁊ conditionem propriā alterare. Unde de ſaul dicitˀ.j.Regū.x.ꝙ mutatus eſt in virum alterū.qñ ſcꝫ venit ad prophetarum cuneū Item de ramo ſilueſtri oliue domeſtice inſerto.i.de malo homine per bonā ſocietatem alterato:dicit aplꝰs Roma.xj.Socius radicis ⁊ pinguedinis oliue factus es quaſi dicat ſicut ſurculus radici vel ſtipiti inſertus participat ipſius radicis influentiam ⁊ virtutem ita qđ ſiccari non permittitur.ſed potius virtute radicis viret.fructificat ⁊ augmentatur.Sic illi qui adiungitur cum bona ſocietate.participat cū ipſius bonitate.ij.Macha.v.Particeps malorū.fiet poſtea ſocius bonorum vt ſic quilibet ſociꝰ dicat illud Apocalˀ.j.Ego iohannes frater veſter ⁊ particeps in tribulatione ⁊ regno.Et poſſumus notare ꝙ illi qui volunt eſſe ſocij debent omnia cōmuniter habere. Et ideo dico ꝙ iſti.

Cōmuniter gratioſe debent conſeruari.
Cōmuniter amoroſe debent amplexari.
Communiter ſerioſe debent coaptari.
Communiter vigoroſe debent fatigari.
Communter gaudio ſe debēt proſperari.
Cōmuniter dico.gratioſe.Johannes.
Cōmuniter amoroſe.frater veſter.
Cōmuniter ſerioſe.Particeps.
Cōmuniter vigoroſe.In tribulatione.
Communiter gaudioſe.⁊ regno.

Dico ergo primo.Nō iſti debēt cōuerſari inuicē gratioſe quia ſcꝫ ſocij tenētur amiciabiliter et ſociabilitˀ ſe habere.qꝛ ſicut dicitur Prouer.xviij.Uir amicabilis ad ſocietatē magis amicus erit ꝙ frater.⁊ hoc oñditur cum dicitur Johānes.qui interpretatˀ in quo eſt gratia.Uide ſupra de Johanne Nō eſt cōtra iſtos qui ī ſocietate ſe nō exhibēt nec amicabiles nec benignos ¶ Secundo dico ꝙ iſti debent copulari inuicem amoroſe.frater inqt frēs eiˀ debēt eſſe.i. fraternaliter ſe diligere.ſicut ⁊ aialia bruta ſocios diligunt ⁊ cognoſcunt.ſicut de bobus ⁊ quis pluribus eſt exptum Uide ſupra de fratre.j.Macha.viij.Quare grauaſti iugum ſuꝑ amicos noſtros ⁊ ſocios iudeos.q.d.illi ſicut ſocij ſunt ⁊ amici Cuius tamen in multis cōtrariū inuenitur.¶ Tertio dico ꝙ iſti debent coaptari inuicem ſerioſe Particeps inquit.Quia vicꝫ ad ſocios pertinet ꝙ ſint eiuſdē ſimilitudinis ⁊ paritatis qꝛ ſcꝫ nō decet ſocios eſſe diuerſi ſtatus ⁊ gradus Unde Ecci.xiij.Ditiori te ne ſocius fueris Et ibidem.Omnis hō ſibi ſimili ſociabitur.particeps inquit. ¶ Quarto dico qđ iſti debent fatigari inuicem vigoroſe. in tribulatione inquit.Quia ſcꝫ illi qui ſunt in vna ſocietate : debent ſimul eſſe in labore ⁊ aduerſitate.quia ſcilicet alij nō debēt viuere ī ſolatio ⁊ alij in labore ⁊ ſuplicio.Quia ſicut dicitur.ij.Cor.j.Si fuerimus ſocij paſſionū:erimus ⁊ cōſolationū. ¶ Quinto dico ꝙ iſti debēt ꝓſperari inuicem gaudioſe.Et regno inquit. Per regnuꝫ eñ ꝓſperitas ītelligitur in qua debent eſſe participes ſocij ſicut participes ī labore Mat.xxv.Percipite paratum vobis regnū.vnde Eccl's.iiij.Melius eſt duos eſſe ſimul ꝙ vnū.habent eñ emolumentum ſocietatis ſue.ſi vnus ceciderit ab altero fulcietur ⁊ ſi ſimul duo dormierint fouebuntur mutuo.Iſta tamen ſūt cōtra multos malos ſocios qui bene volunt cum alijs immo pre alijs gaudere ⁊ tamen cum alijs nolunt laborare volunt ſoli ꝑcipere proſpera.⁊ tamen nolunt ſentire aſpera volunt habere ſocietatis emolumentum. ſed nullum recipere nocumentum De quo dicit augꝰ Nō multi volunt gaudere cum ſanctis.⁊ tribulatiōes mundi nolunt ſuſtinerē cum ipſis.Non ſic:ſed ſm eūdem Si nunc loborabimus ⁊ conregnabimus . Habeamus igitur iſtam quintuplicem conditioneꝫ ⁊ ſic erimus ſocij competentes Et ſic patet ꝙ dictū eſt aliquid de ſocietate bona . Patet ergo ꝙ ſocietas bona debet frequentari qꝛ ſicut videmus aialia domeſtica in ſocietate viuūt.⁊ ſe inuicem diligunt ⁊ cognoſcunt qꝛ ſicut dicitur Iudicū.xviij.Ille populꝰ qui in remotis ſolitariꝰ habitabat.⁊ cum nullo hoīm ſocietatē habebat.fuit a tribu dan depopulatus.⁊ bonis omnibus viduatus.Et breuiter multa mala eueniunt ſolitarijs ⁊ ſingularibus que non eueniūt ſocialibus. Ut breuius concludam.verum eſt verbum Senece dicentis in epl'a Nō nullius boni ſine ſocio iocunda ē poſſeſſio.¶ Sed adhuc dico ꝙ inuenitur ſocietas mala. quia ſunt ſocij.

Litigioſi.
Proditioſi.
Deſidioſi.
Raptores.
Deceptores.

De litigioſis.i.de murmuratoribus ⁊ querulosis.iracundis ⁊ litigioſis dicitur Job.xxx.frater fui draconum ſocius ſtruthionum. De proditioſis qui ſcꝫ tm̄ ſe ſociant homini in ꝓſperitate.⁊ ſtatum ipſum dimittūt in aduerſitate Poeta frōte capillata poſt hec occaſio calua.Et Eccli.v.Eſt amicus ſocius menſe:ſed non permanebit in die neceſſitatis De deſidioſis qui ſcꝫ volūt quieſcere ⁊ ſocietatis onera non ſufficere poteſt dici illud predictum. Iudicum.xviij.ꝙ cum nullo hominum habent quicꝙ ſocietatis ⁊ negocij.De raptoribꝰ poteſt dici illud. Job.xvij.Predam pollicentˀ ſocijs ⁊c. De deceptoribus vero dicitˀ Eſa.j.Nō principes infideles ſocij furum.Sufficiat ergo gratia breuitatis Uide de amicicia.de fraternitate.de coniungere congregare inter pariter ſimul ⁊ alijs.titulis ſimilibus.

Sol. Cum eñ ſol ſit principium luminis ⁊ caloris poſſum dicere ꝙ in ſcriptura in bono ſumitur ⁊ in malo. Unde nota ꝙ per ſoleꝫ intelligitur. A
Conditio regis eternalis.
Perfectio viri virtualis.
Combuſtio pene temporalis.
Elatio glorie mundialis

Dico ergo primo ꝙ ſol ſignificat regem eternaleꝫ.ſcꝫ qꝛ ſol dicitˀ quaſi ſolus lucens ꝑ excellentiam.⁊ iſte dicitur ſolus omnipotens Et de hoc dꝛ. Ecci.xxvi.ꝙ ipſe ſicut ſol oriens mundo in altiſſimis.¶ Secundo ſignat virum virtualē.qꝛ ſcꝫ ſol inter ⁊ ſuꝑ oīa corpora eſt ſumme perfectionis ⁊ virtutis.vñ Ecci.xxvij.dicitur ꝙ homo ſanctus in ſapientia manet ſicut ſol. ¶ Tertio ſignat penā tꝑaleꝫ.qꝛ vicꝫ ſol habet cōburere ⁊ deſiccare ⁊ etiam affligere cor humanū.Unde de beatis qui ab iſta pena ſunt liberi:dꝛ. Eſaie.xlix.Nō percutiet eos eſtꝰ ⁊ ſol ⁊ Apoca.vij.Nō cadet ſuꝑ eos ſol neqꝫ vllus eſtus.¶ Quarto dico ꝙ deſignat gloriā mūdialem.qꝛ ſcꝫ ſol ſumme eſt pulcer ⁊ fulgidus.oculorū tamen intuentiū eſt nociuus.ſic ⁊ mundi gloria eſt delectabilis.⁊ ſuis amatoribꝰ nociua ⁊ dānabilis vnde Eccleſiaſtici.xliij.Tripliciter ſol exurens montes excecat oculos Et dicitur tripliciter ꝓpter tria genera bonorum glorie ⁊ proſperitatis mūdane que ſūt delicie:diuitie.⁊ honores.· de duobus autem primis aliquid eſt dicendum . ¶ Dicamus ergo primo de ſole:ꝙ ſignat diuinam conditionem Deus enim ꝙtum ad diuinitatē ⁊ ꝙtum ad humanitateꝫ poteſt dici ſol Quia ſicut ſol habet.

Claritatem q̄ nō obfuſcatˀ.
Celeritatem que retardatˀ.
Caliditatem q̄ nō refrigeratˀ.
Utilitatē que nō impeditur
Nobilitatē que nō percipitˀ.

Sic proculdubio xp̄s habuit claritatē ſapiē tie q̄ predicādo mūdū illuminauit Ecci.xlij.Sol illuminās per oīa reſpexit. ¶ Itē habuit celeritatem potentie qua mundū creauit ꝑs. Fecit ſolē in poteſtatē diei. ¶ Item habuit caliditatē

Ayuntamiento de Madrid

amoris perfecti qua mūdū fouit ⁊ reformauit.j. Re-
gum.xj. Cras erit vobis ſalus cū incaluerit ſol. ¶ Itē
habet ⁊ habuit vtilitatē oīs ſufficientie qua mūdum
ditauit. Eccleſiaſtici.xxvj. Sol oriens mūdo.i.ad oīm
que in mūdo ſunt vtilitatem. ¶ Item habet ⁊ habuit
mobilitatem occulte ⁊ impceptibilis ꝓuidentie qua
mundū gubernauit.qꝛ ſcꝫ ſicut motus ſolis non per-
cipit̄.cum tamē cōſtet ipm valde celeriter moueri.ſic
motus ꝓuidentie nō percipit̄ ꝙuis oīa regendo con-
tinue moueat̄.vnde de ſole dicitur. Eccleſiaſtes.pri-
mo. Quod oritur ſol et occidit ⁊ ſuper circulos ſuos
reuertit̄:girat ad meridiē,et flectitur ad aquilonem
quaſi dicat deus per ſuam prouidentiam vndiqꝫ circu
it ⁊ girat Et ideo breuiter de iſto ſole chriſto ⁊ de eius
conditionibus ⁊ affectibꝰ poteſt exponi illud Joelis.
ij. Sol conuertetur in tenebras.⁊ luna in ſanguinem
vide eam diuiſam ſm alium intellectum in ſermōe.
Reſplenduit facies eius ſicut ſol. Ubi aduerte ꝙ ſi-
cut aliquando inuenitur.

Sol velatus.	Sic xp̄s fuit velatꝰ p carnis aſ-
Sol eclypſatus.	ſumptionē. Fuit obſcuratus p
Sol illuminatus.	mortis afflictionē Fuit illumi-
Sol rubricatus.	natus p vite reſumptionē Erit

rubricatꝰ p iudicij prelationē vel correctione, Iſte eīn
ſunt quattuor reuolutiones iſtius ſolis xp̄i.ſ.natiui-
tas.⁊ mors ⁊ vita.⁊ ſtatus poſt mortem.ſ.reſurrectio
et aſcenſio ⁊ finalis aduentus ad iudicium. ¶ Dico
igitur.ꝙ iſte ſol deſcribitur ꝙtum ad quatuor in his
verbis. Quātū ad aſſumptionē carnalis nature. Quā
tū ad afflictionē mortalis iacture. Quātū ad reſūptio
nem noue veſtiture. Quātū ad correctionē dure pre-
lature. Primū probat vigor immutatus.cōuertet̄. Se
cūdū ſplendor obſcuratꝰ.in tenebras. Tertium fulgor
renouatꝰ.luna. Quartū ardor inflāmatus.in ſanguinē

B ¶ Dico igitur.ꝙ xp̄s ſol iuſticie fuit immutatus aſſu-
mendo carnis naturā cōuertetur Conuerti eīn nihil
aliud eſt ꝙ̄ mutari. Et iō iſti dicit̄ cōuerſus qn̄ in ho-
minē eſt mutatꝰ. Iſta eīn tribuit cōuerſio nō per ſe:
ſed per accidēs.nō ſimplicit̄:ſed ſꝫ qd nō i toto:ſed in
tanto ꝙuis eīn ſol nō mutetur nec cōuertatur forma-
liter aut realiter,mutatur tamen ⁊ cōuertit̄ ſupficia-
liter ⁊ localit̄ qꝛ ſcꝫ qn̄ velat̄ nubibꝰ.tūc mutat̄ i colorꝫ
varietatē.qn̄ vō de oriente in occidentē progreditur
tunc mutat̄ ad locorꝫ diuerſitatem. Sic vere chariſſi
mi:dei filius ꝙuis in ſe ſit immutabilis ⁊ eternus.
Iuxta illud Malach.iij. Ego dominus qui nō mutor
Quādo tamē nubibus.i.puris ⁊ ſanctis carnibꝰ fuit
veſtibus. tunc fuit viſus ſuperficialiter mutatus et
de celo ad terram localiter inclinatus.cōuertet̄.vnde
Act.ij. Dabo prodigia in celo ſurſum:⁊ ſigna in terra
deorſum. Sequit̄.ſol vertetur. Pone ſi vis quō elytro
pia lapis qui interpretat̄ ſolis cōuerſio. facit ſolē cō-
uerti in ſanguineum colorē Applica. Uide ſupra titu-
lo de applicare. Figura quomō ſol tempe Ezechie re-
gis reuerſus eſt in horologio achaz decem lineis vi-
de eam ſupra vbi ſignare vel ſignū. Iſta autē conuerſio
fuit facta i ortu ſolis iſtius id eſt in natiuitate ⁊ incar-
natione dei filij. Sol enim ad litteraꝫ in ortu ſuo ap-
paret alterius coloris ꝙ̄ ſit ſꝫ rei veritateꝫ. Poſſumꝰ
ergo notare ꝙ in iſto ortu facte ſunt mirabiles con-
uerſiones.videlicet,

Humilitas conuertitur in ſublimitatem.
Maternitas conuertitur in virginitatem,
Deformitas conuertitur in formoſitatem,
Diuerſitas conuertitur in concorditatē.

Quō eīn tūc ꝯuerſa in ſublimitatē fuerit humilitas ap
paruit in paſtoribus ⁊ gentilibus.quibus fuit iſta na
tiuitas plus ꝙ̄ magnis hoibꝰ reuelata.cū tn̄ a iudeis
reputarentur viles humiles ⁊ deiecti. Et de hoc dicit̄
Heſter.xj Sol ortus eſt ⁊ hūiles exaltati ſunt. ¶ Iteꝫ
ꝙ tūc i virginitatē cōuertat̄ maternitas.ptꝫ ex hoc qꝛ
virgo ⁊ mater Maria ſimul fuit. Et de hoc.ij. Regū.
xxiij. Lux aurore.i.virginitas marie oriente ſole ma-
ne abſqꝫ nubibꝰ rutilat. ¶ Itē ꝙ in virtutuꝫ formoſi-
tatem conuertatur vitiorū deformitas.ptꝫ in p̄s.vbi
dicitur. A ſolis ortu vſqꝫ ad occaſum ex ſyon ſpecies
decoris eiꝰ. Quō etiā in cōcordiā ꝯuertat̄ diuerſitas.pꝫ
ex hoc ꝙ tūc gentiles ppl̄i ⁊ iudei q̇ ſemp fuerāt con
tra ⁊ diuerſi.in vnitate fidei ſūt cōiuncti.xij.p̄s. Ortꝰ ē
ſol:et congregati ſunt:⁊ in cubilibꝰ ſuis collocabūtur
Ecce ergo quō iſto cōuerſo etiaꝫ alia ſunt conuerſa.cō
uertetur inq̇t Tunc eīn fuit alia claritas ſolis alia lu
ne.alia ſtellaruꝫ.j.Corithios.xv. Uide eam ſupra de
claritate. Patet igitur,quod hic fuit alteratus aſſu-
mendo carnis naturam. ¶ Deinde dico de iſto ſole C
quod hic fuit eclypſatus ſuſtinēdo mortis iacturam
⁊ hoc oſtenditur cum dicitur in tenebras. Sol eīn ꝙ̄-
uis in ſui exiſtentia ſemp ſit clariſſimꝰ in noſtra tamē
apparentia:qn̄qꝫ eclypſat̄ et efficit̄ obſcuriſſimꝰ. Sol
eīn i nouilunio qn̄qꝫ eclypſim patit̄.⁊ in exteriori ap-
parentia obfuſcatur. Sic xp̄s quia ꝙuis ꝙtū ad diui
nitatem ſemper fuit lucidus.per mortē tn̄ factus ē ap
parenter in humanitate eclypſatꝰ.obſcurus ⁊ palli
dus.⁊ in nouilunio.i.in nouitate ⁊ ortu noſtre fidei
mortis tenebris obſcuratus.in tenebris,inquit. Joe-
lis.iij. Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt. Sol inquit ⁊ luna
id eſt xp̄s ⁊ fides ſua.qꝛ ſcꝫ tūc verificatū fuit illō. Eze-
chiel.xxxij. Solē nube tegā.⁊ luna nō dabit ſplendorē
ſuū.qꝛ.ſ.qn̄ ſol iſte fuit nube.i.mortis turbine obſcu-
ratus.tunc ſplendor lune.i.fides fuit in diſcipulis oī-
bus excepta. Maria virgine eclypſatꝰ. Mat.xxiij.
Poſt tribulationem dierū illoruꝫ ſol obſcurabitur.
Mors eīn fuit occaſus iſtius ſolis.qui quidē occaſus
ab ipſo ſole fuit precognitus. p̄s. Sol cognouit occa-
ſum ſuū In meridie fuit diſpoſitus. Amos.viij. Occi
det ſol in meridiem Juxta hieruſalē fuit cōpletꝰ. Ju-
dicū.xix. Occubuit ſol iuxta gabaon Ad ſalutem po-
puli fuit cōfectus. Leuiti.xxj. Cū occubuerit ſol mū
datus veſcetur ſanctificatis. Et tandem per ſepulturā
fuit perfectus Thob.ij.vbi de Joſeph pōt dici. ꝙ cū
ſol occubuiſſet abijt ⁊ ſepeliuit eū. Fuit igit̄ eclypſatꝰ
ſuſtinendo mortis.iacturā.in tenebras inquit Quod
etiā bn̄ apparuit in morte ſua:vbi ſol materialis fuit
obſcuratus. in ſignum ꝙ ſol eternalis p mortem fu-
erat eclypſatus. Quod bene figuratum eſt Apocal.ix
vbi dicitur ꝙ,obſcuratus eſt ſol ⁊ aer de fumo putei
abyſſi. Ad denotandū ꝙ fumus. i. inuidia q̄ proceſſit
de puteo abyſſi.i.de cordibus iudeorum fecit ſolē chri
ſtum per mortē obſcurari.⁊ vite lumine ſpoliari. Fuit
igitur vt dictū eſt eclypſatus ſuſtinendo mortis ia-
cturā. ¶ Deinde dico ꝙ iſte ſol fuit renouatus acqui
rendo vite veſtituraꝫ. Et iſtud proculdubio fuit in re
ſurrectiōe:⁊ aſcēſiōe vbi p corpis glorificationē ⁊ p eter
ne p̄lature adeptionem iſte ſol factus eſt lucidꝰ atqꝫ
clarus.ſicut ſol q̇ poſtꝙ̄ fuit ſub nubilo:ad ſuam ta-
men reuertitur claritatē ⁊ hoc oſtenditur cuꝫ dicitur
luna. Quia ſcilicet luna eſt ſtella que de claritate ad
obſcuritatem deducitur et iterum de obſcuritate ad
claritatem reducitur.⁊ de vetuſtate ad nouitatem re
nouatur.ſignans iſtum qui primo per immortalita-
tem erat clarus.tandem factus eſt mortalis ⁊ obſcu-
rus finaliter tamen in reſurrectione ⁊ aſcenſione ad
immortalitatē extitit renouatus ⁊ claritate glie per-
petuo illuſtratus.luna inquit. Un̄ de chriſto dicit de
us pater illud Pſalmiſte. Thronus eius ſicut ſol in
conſpectu meo. ſicut luna perfecta in eternum.⁊ te-
ſtis in celo fidelis.vt etiam poſſimus dicere illud Eſa.
lx. Non occidet amplius vltra ſol tuus ⁊ luna non mi
nuetur Fuit igitur iſte ſol renouatus acquirendo vi-
te veſtiturā. Inſup dico de iſto ſole quod iſte erit inflā
matus exercendo mundi prelaturā. ſcilicet in iudi-
cio vbi ipſe erit rigidus ⁊ ſeuerus quod oſtenditur
cum dicitur in ſanguinem. Quia ſcilicet iſte erit tunc
totus feruidꝰ ⁊ ſanguineus per iuſtitiam ⁊ rigorem.
Sol eīn qn̄ ē in medio orbis.ſ.in puncto meridiei.ſolet
eſſe feruētiſſimꝰ. ſic xp̄s qn̄ in medio celi ⁊ in medio.

terre ſcꝫ in iudicio apparebit ⁊ q̄ſi ſe in valle ioſaphat que eſt in medio mũdi demõſtrabit. vbi ſcꝫ mundũ iudicabit ⁊ mediabit. tunc dico ꝑ rigorẽ iuſtitie erit feruidus. ⁊ condẽnando peccatores ſanguineꝰ ⁊ ſeuerus. Qd̄ bene figuratũ fuit Apoca. xvj. vbi dr̄. ꝙ datũ ꝫ fuit ſoli affligere homines eſtu ⁊ igni. et eſtuauerũt hoĩes eſtu magno ⁊ blaſphemauerũt deum. Sol em̄ feruore ſuo in eſtate quãdo eſt in leone ſolet herbas ſiccare. q̄ tempore veris contigerat reuirere. Sic xp̄s in illo feruore iudicij vir ferus ⁊ leoninꝰ apparebit. pctõres ſiccabit. ⁊ virorem ꝓſperitatis qua in mũdo viruerãt deuaſtabit Jaco. j. Exortꝰ eſt ſol cũ ardore ſuo ⁊ areſecit fenũ ⁊ flos eius decidit. ⁊ decor vultus eius deperijt. Sic igitur patꝫ quõ ſol iſte ſignat diuinã conditionẽ. quod eſt primũ principale. ¶ Secũdo ꝑcipaliter dico. quod ſol deſignat virtualẽ perfectionẽ. Et ſic dico
D ꝙ per ſolẽ põt intelligi homo iuſtus qui ad modũ ſolis hꝫ calefacere per caritatẽ. habet illuminare ꝑ doctrine veritatem ⁊ per exẽplorum bonitatem ⁊ honeſtatem. Sol em̄ nunꝙ̄ perdit lumen ſuũ. ſic nec iuſtus gratiã. Et breuiter ſicut ſol perſeuerat ſemꝑ infra ambitum celi. ſic iuſti ſemper manẽt per gratiã infra ambitum eccleſie ſponſe dei. Juxta illud Joſue. x. Stetit ſol in medio celi. Ubi aduerte ꝙ ſol hꝫ quatuor conditiones. quas debent habere generaliter viri iuſti. Sol eſt perpetuus. ſtetit. Sol eſt perſpicuꝰ vel aſſiduꝰ. ſol ideſt ſolus lucẽs. Sol eſt planetarũ medius vel perarduus in medio. Sol eſt elemẽtis altius. celi. Sic vere iuſti debẽt habere.

Longitudinem in duratione. ſtetit.
Limpitudinem in cognitione. ſol.
Rectitudinẽ in intẽtione. in medio.
Celſitudinẽ in affectione. celi.

Igitur dico. ꝙ iuſtus dꝫ habere durationis longitudinem ſtetit inquit. Sol em̄ perpetuo manet in eadem qualitate. nunꝙ̄ enim amittit proprie eſſentie quantitatem nec proprij luminis claritatẽ. nec ſui motus cõtinuitatem. Sic vere nec vir iuſtus lumẽ gratie ꝑdit: ſed per diligentiam ſemꝑ currit. ⁊ ꝑ perſeuerẽtiam in in bono ſemꝑ manet ⁊ exiſtit. vnde Eſaie. lx. Nõ occidet vltra ſol tuus. ſtetit inq̄t. j. Paral. iiij. Jn domo iuramenti ſtare fecit ſolẽ ſuum. Qd̄ tamẽ eſt cõtra multos: nõ ſoli ſed lune cõparandos. qui ꝗuis aliquando habeant ꝑſeuerantie ſtabilitatẽ non habẽt tamẽ durabilem. imo ſtatim vertũtur ad deſiſtẽtie mobilitateꝫ. Juxta illud Eccli. xxvij. Hõ ſanctus in iuſtitia manet vt ſol. ſtultus aũt vt luna mutaꝛ. Nõ ſic iuſtus chariſſimi. qꝛ ſemper vt dictũ eſt: eſt durationis longitudinẽ faciens. Juxta illud Joſue. x. c. Sol contra gabaon ne mouearis. ¶ Item iſte debꝫ habere cognitionis limpitudinem ſol inq̄t. qꝛ ſcꝫ quaſi ſolꝰ lucens. Solꝰ dico ſcꝫ per excellentiam. Quia ꝓcerto ſicut ſol lucet interius ⁊ exteriꝰ. intantũ etiã ꝙ lux ipſiꝰ illuminat totũ mundũ. Sic iuſtꝰ lucet interiꝰ ꝑ diſcretionẽ ⁊ ſapiam et per fidei veritatẽ ⁊ ſciẽtiaꝫ exteriꝰ aũt lucet ꝑ honeſtam apparẽtiam. ⁊ ꝑ bonorũ exẽplorum redũdantiaꝫ Et ideo ꝗtum ad primũ: ipſe illuminat alios docẽdo ⁊ predicando. Et ꝗtũ ad ſecundũ. exẽplũ vite ꝓbendo ⁊ oſtendẽdo. j. Mac. vj. Refulſit ſol in clypeos aureos ⁊ ereos ⁊ reſplẽduerũt mõtes ab eis Eccli. xvij. Quid lucidius ſole ⁊ hic ſupra ſolẽ. Iſta tñ ſunt contra multos qui ſcꝫ nec diſcretione ne cõuerſatione ſunt ſplendentes. Sicut em̄ lune interpoſitio obſcurat ſolẽ ⁊ eũ facit eclypſari nubiũ etiã oppoſitio ipm̄ aut totaliter impedit aut alterius coloris oſtendit. Sic ⁊ vos chariſſimi. nubes carnalis humiditatis. et luna fluxibilis et mutabilis proſperitatis. facit multos turbidos ⁊ obſcuros ⁊ lumine ſcientie ⁊ honeſte apparẽtie denudatos Apocal. vj. Sol factus eſt niger ſicut ſaccus cilicinus. Non ſic: ſꝫ habeat homo iuſtus cognitionis limpitudinem. ſol inquit. ¶ Tertio dico ꝙ iuſtus dꝫ habere intẽtionis rectitudinẽ. qđ oſtẽdiꝛ cũ dicitꝛ. in medio. Medium em̄ rectitudinẽ deſignat qꝛ illud qđ medium eſt nõ declinat ad dexteram nec ad ſiniſtrã. Sol etiam in medio planetarũ diciꝛ eſſe ſitus. Et ideo dicitur ꝙ iſte alios planetas in ſuis modulationibus concordare facit ſicut corda media inſtrumẽti Sic ⁊ vos chariſſimi viri iuſti vel iuſtus: et maxime iuſtus prelatus debet medium et iuſtitie tenere rectitudinem: et in medio aliorꝫ per iuſtitiã incederere. ⁊ alios ſicut mediator ad cõcordiã reducere ⁊ ipos in pace ⁊ cõcordia retinere. Et ſic talis dicetur ſol iuſtitie a deo datꝰ ⁊ ordinatus ad iuſtũ regimẽ aliorũ p̄s. Juſtitia eiꝰ ſicut ſol in conſpectu meo ⁊ Malach. iiij. c. Timẽtibus nomẽ meũ orietur ſol iuſtitie. in medio inq̄t vnde Johan. xx. diciꝛ. Quod ſtetit ieſus in medio ⁊ dixit diſcipulis ſuis. pax vobis ⁊c. Uide ſuꝑ de medio. Habeat igitur homo iuſtus rectitudinẽ intẽtionis. ¶ Itẽ iuſtus debꝫ habere celſitudinẽ affectionis. celi. Qꝛ ſicut ſol ſemper ſurſuꝫ perſiſtit. nunꝙ̄ ⁊ vo ad terrã peruenit et deſcendit. Sic iuſtus ſemꝑ dꝫ mẽtaliter in celo morari ⁊ nunꝙ̄ in terra ſeu terrenis mẽtaliter cõuerſari. di. Phyl. iij. Conuerſatio noſtra in celis eſt. Et Eccli. xxvj. Sol oriens mũdo in altiſſimis dei. Sic ergo pꝫ quõ ſol ſignificat viruꝫ iuſtũ per dictas quatuor rationes. Et propter hoc videtur ꝙ iuſtus vel perfectus poteſt cõparari vel figurari in illo filio hominis qui tenebat ſeptem ſtellas in dextera ſua: et ambulabat in medio ſeptẽ cãdelabrorũ cuius facies erat ſicut ſol in regno patris eorũ. Patet igiꝛ. ꝙ ſol ſignificat viri iuſti perfectionẽ. ¶ Sed adhuc poteſt dici ꝙ ſol ſignificat virtutũ conditionẽ. Sol enim Inquantũ feruet ſignificat caritatẽ. Jnquantũ ſplendet ſignat fidei ⁊ ſciẽtie claritatẽ. Jnquantũ continue ſe mouet ſignat diligentie ſedulitatem. Jnquantũ lumẽ ſeu omnibꝰ exhibet ſignat largitatem. Jnquantũ in medio permanet ſignat equitatẽ. Jnquantũ ſurſuꝫ reſidet ſignat contẽplationis ſublimitatem. Quia ſol ideſt diuina gratia eſt iſte ſol. qui. E

Per caritatem feruet.
Per fidei claritatem ſplendet.
Per diligentiaꝫ currit.
Per pietatem influit.
Per iuſtitiã medium tenet.
Per ꝯtemplationẽ ſurſuꝫ reſidet.

Qđ ferueat ꝑ caritatẽ. pꝫ Jaco. j. Exortus eſt ſol cũ ardore. ¶ Itẽ ꝙ ſplẽdeat ꝑ veritateꝫ patet. ij. Macha. j. vbi diciꝛ. ꝙ ſol refulſit qui prius erat in nubilo. Multi tamẽ dicũt illud Sap. v. Sol intelligẽtie nõ eſt ortus nobis. ¶ Item ꝙ per diligẽtiã ſe moueat: patet. Naum. iij. Ortus eſt ſol ⁊ auolauerũt. Et Eccli. xlviij. Retroceſſit ſol ⁊ addidit regi vitam. ¶ Item ꝙ per pietatẽ alios foueat: patet in p̄s. Ortꝰ eſt ſol ⁊ ꝯgregati ſunt. ſupple pauperes ad elemoſynã accipiendã ¶ Item quod per iuſticiã mediũ teneat. patet Joſue. x. Stetit ſol in medio celi. ¶ Item ꝙ ſurſum per contemplationem reſideat. pꝫ Eccli. xxvj. Sol oriẽs mundo in altiſſimis dei. Uel etiã poſſunt iſte conditiones competere viro iuſto qꝛ. ſ. vir iuſtus.

Feruet per charitatem.
Splendet per honeſtatem.
Se mouet per ſedulitatem.
Alios mouet per pietatem.
Jn medio eſt per paupertatem.
Jn celo manet per contẽplationis ſublimitatẽ ⁊c.

Cõcorda ſicut in ꝓcedẽti de ſole. Sufficit. Uide quaſi in titulis infinitis.

Solẽnitas Cũ ſolẽnitates fuerit iſtitute ad deũ laudãdũ collaudãdũ ⁊ honorãdũ. poſſũ tñ dicere: ꝙ ſolẽnitas ſumiꝛ i bono ⁊ i malo. vñ nota. ꝙ inuenitur quadruplex ſolennitas in ſacra ſciptura. ſ. A

Interior.	Solẽnitas iterior eſt ꝯmẽdãda.
Exterior	Solẽnitas exterior eſt celebranda
Superior.	Solennitas ſuperior eſt affectanda.
Inferior	Solennitas inferior eſt deteſtanda.

Ayuntamiento de Madrid

Dico primo, ꝙ eſt ſolēnitas interior, que dꝫ cōmenda
dari. Et iſta eſt ſolēnitas ſpiritualis quā faciunt vir-
tutes in corde viri iuſti. vbi fides inuitat ceteras ⁊ illu
minat. deuotio eſt ſacerdos. honeſtas eſt ſacriſta. qui
altaria ornat. oro vero eſt ſacriſta qui campanilia tan
git ⁊ pulſat. Et de hoc dicitur in ps. Buccinate in neo
menia tuba in inſigni die ſolēnitatis veſtre. gratiarū
actio tenet librū que cantat ⁊ laudat. ¶ Secūdo dico
ꝙ eſt ſolēnitas exterior que dꝫ celebrari. Et iſta eſt ſo-
lennitas ſanctorū. iij. Reg. viij. Conuenit vniuerſus iſ
rael ad ſalomonē i die ſolēni. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ſolē
nitas ſuperior que debꝫ affectari. Et iſta eſt ſolēnitas
beatorum. De qua. ij. Paral. xxx. Cōgregatiq; ſunt in
hieruſalē multi vt facerēt ibi ſolēnitatem azimorum.
¶ Quarta eſt ſolēnitas inferior que dꝫ deteſtari. Et
iſta eſt ſolēnitas. gaudium ⁊ iocūditas mundanorum
De qua. Eſaie. j. Solēnitates vr̄as odiuit anima mea
Vide de feſto ſupra de celebritate.

A **Sollicitus. Sollicitudo.** Nota ꝙ ſolli
citudo idē eſt ꝙ diligētia ſeu cura. Unde poſſum⁹ no
tare breuiter. ꝙ in ſacra ſcriptura inuenitur.
Sollicitudo naturalis. Prima ē mortaliū vniuerſor
Sollicitudo virtualis. Scd̃a ē mortaliū virtuoſorum
Sollicitudo crialis. Tertia ē mortaliū vitioſorū.
Dico ergo primo ꝙ eſt quedā ſollicitudo q̄ eſt natura
lis. Et iſta eſt illa qua nos ſumus naturaliter ſolliciti
et attenti de cōuerſatione vite de euaſione pene. de ci
borum prouiſione. ⁊ de morborū curatione. qḋ etiam
nō ſolū hoīes: ſed etiā aīal'a faciūt ⁊ procurāt. De iſta
dicit. j. Corin. xij. Pro ſe inuicē ſollicita ſunt membra.
Et Math. vj. Craſtina dies ſollicita erit ſibi ipſi. Iſta
tñ ſollicitudo reprobat in viris pfectis q2 ipos retra-
hit ne ſolliciti ſint de his q̄ pertinent ad ſalutē. Puer
enim pro quo pater ⁊ mater continue cogitant: non dꝫ
eſſe ſollicitus quid induat ſeu manducet. ſatis eñ pa
rentes curabūt. ⁊ vlterius q2 cura pueri nō ſufficeret
nec valeret. Sed pro certo nec hō ⁊ maxime vir pfect⁹
debꝫ eſſe nimis ſollicitus de pdictis. Habꝫ eñ patrē
in celis qui cogitat ⁊ prouidet ſuper iſtis. Luc. xij. No
lite ſolliciti eſſe anime veſtre quid manducetis. Et ſe-
quitur. Pater eñ veſter ſcit ꝙ his oībus indigetis.
Et ideo ſicut pulli auiū nūꝙ ſollicitant querere cibū
ſed ſolum ſollicitātur clamare ad patrē ⁊ ad matrem
qui ſolliciti ſunt pro ipſis. Sic nec viri perfecti debēt
ſolliciti neceſſaria querere. ſꝫ in deo ſperare ⁊ ad ipm
recurrere ⁊ clamare. Iuxta illud. j. Petri. v. Omē ſol-
licitudinē veſtrā proijciētes in eū qm ipſi cura ē de vo
B bis. Iſta eſt ergo ſollicitudo naturalis. ¶ Scd̃o dico.
ꝙ eſt ſollicitudo virtualis. Et iſta eſt illa q̄ ſancti ⁊ iu
ſti ſunt ſolliciti de ptinētib⁹ ad ſalutē. Exēplo creatu-
rarū q̄ ſollicite ſunt. ⁊ in cōtinuo motu ⁊ exercitio. de
exequēdo officiū qḋ ſibi datū eſt a natura ſicut patet.
In celo ſollicite currente.
In ſole ſollicite illuminante.
In aqua cōtinue fluente ⁊ refrigerante.
Et ſic de alijs. Exēplo etiam boni ſeruitoris. qui valde
eſt ſolicitus ⁊ attētus ꝙ magiſtro ſuo bñ ſeruiat ⁊ pla
ceat. Exemplo canis qui in multitudine hoīm ſequēs
dn̄m ſuū valde ſollicite attendit ne ipſum perdat. Pro
certo chariſſimi iuſti debent eſſe ſolliciti facere offi
cia ſua ſibi iniūcta. Ioſue. xxij. Eſtote ſolliciti vt cuſto
diatis cūcta que ſcripta ſunt. et facere deo ⁊ magiſtro
aut dn̄o ſuo ſeruicia debita ⁊ honeſta vnde Mich. vj.
dicitur. Indicabo tibi homo quid ſit bonū ⁊ quid dn̄s
a te requirat vtiq; facere iudiciū miſericordiā ⁊ iuſti-
ciam. ⁊ ſollicite ambulare cum deo tuo. Vide eam ſu-
pra poſitam ⁊ diuiſam in titulo de bonitate. Unde no
ta ꝙ debemus eſſe ſolliciti de multis videlicꝫ.
De faciendo orationem.
De exhibendo compaſſionem.
De conſeruādo pacis coniūctionem
De gubernando ſumptā plationem.
Simus igitur ſolliciti pro alijs orare. Iuxta illud col.
iiij. Salutat vos epaphras ſemp ſollicit⁹ pro vobis in
orationib⁹. Itē ſimus ſolliciti alios adiuuare. Iuxta
illud. j. Corinth. xij. Pro ſe inuicē ſollicita ſunt mēbra
Item ſimus ſolliciti federa conſeruare. Eph. iiij. Sol
liciti ſeruare vnitatē in vinculo pacis. Itē ſimus ſolli
citi ſumpta officia gubernare Rom. xij. Qui preeſt in
ſollicitudine ⁊c. Iſta eſt igitur ſollicitudo virtualis.
¶ Tertio dico ꝙ eſt ſollicitudo criminalis. et iſta eſt C
illa qua pctōres ſunt ſolliciti ⁊ attenti de rebus nō per
tinentibus ad ſalutem. ſ. de diuitijs. ⁊ delicijs ⁊ hono
ribus acquirendis ⁊c. Contra illud Phyl. iiij. Nihil
ſolliciti ſitis: ſꝫ orationes veſtre innoteſcāt apud deum
Pueri eñ ⁊ fatui magis ſolliciti ſunt de rebus inuti-
libus ꝙ̄ de vtilibus. Non eñ ceſſant pueri opera pue
rilia facere. ⁊ circa illa ſollicite vigilare. in quibus ni
nihil proficiūt: ſed ſeipos maculāt ⁊ inficiūt. ſic pecca
tores. Unde nota ꝙ iſti ſunt ſolliciti.
De carnis voluptatibus.
De mundi facultatibus.
De negociorum magiſtratibus.
Solliciti ſunt de carnis voluptatibus. Luc. viij. A ſol
licitudinibus ⁊ voluptatibus vite eūtes ſuffocantur.
Itē de mūdi facultatibus. de qua. Mat. xiij. Sollicitu
do ſeculi ⁊ fallacia diuitiarū ſuffocant verbum. Item
de mūdi dignitatib⁹. de qua Luce. xij. Nolite ſolliciti
eſſe anime veſtre. Et ſequit. Nolite in ſublime extolli
Itē de negociorū miniſtrationib⁹. De hoc dictum eſt.
Luc. x. Martha ſollicita es ⁊ turbaris erga plurima.
vnde etiā de figulo dicit Eccli. xxxviij. In ſollicitudine
poſitus eſt propter opus. Sic igitur patꝫ quō triplex
inuenitur generaliter in ſacra ſcriptura ſollicitudo vi
de in libro de oculo ⁊ attentione oculi. Vide ergo ſu-
pra de exercitio et in alijs ſimilibus.

Solium. Nota ꝙ ſoliū ꝓprie dicitur vel eſt A
ſedes ſeu thron⁹ regalis vel iudicia-
rie maieſtatis. Et poſſumus breuiter notare. ꝙ in ſcriptu
ra inuenitur multiplex ſolium. videlicet.
Soliū eternū. Primū eſt ſoliū diuine maieſtatis.
Soliū internū. Scd̃m eſt ſoliū mentalis volūtatis.
Soliū ſupernū. Tertiū eſt ſoliū ſumme felicitatis.
Soliū externū. Quartū ē ſoliū mūdane autoritatis.
Solium eternum debet venerari.
Solium internum debet preparari.
Solium ſupernum debet affectari.
Solium externum debet refutari.
In ſolio maieſtatis ſedet deus eternaliter. Eſaie. vj.
Vidi dominum ſedentem ſuper ſolium excelſum. et
plena erat omnis terra maieſtate eius. ¶ In ſolio vo
luntatis ſedet deus ſpiritualiter vnde de anima ſan-
cta dicitur Hieremie. iij. Uocabitur hieruſalem ſo-
lium domini. ¶ In ſolio felicitatis ſedent ſancti ſu-
pernaliter: vnde de deo dicitur Job. xxxvj. Quod re-
ges in ſolio collocat. quia ſcilicet ibi quilibet beatus
eſt rex. ¶ In ſolio vero autoritatis ſedent prelati vir-
tualiter et etiam tyranni criminaliter. vt de bono iu-
dice vel prelato dicatur illud Prouerbio. xx. Rex qui
ſedet in ſolio iudicij diſſipat omne malū intuitu ſuo
Quia ſicut dicitur Prouerbiorum. xvj. Iuſtitia firma
bitur ſolium. ¶ De malo vero iudice vel tyranno di-
citur illud. Amos. vj. Ue qui opulenti eſtis in ſyon.
Sequitur. Qui ſeparati eſtis in diem malam. et ap-
propinquatis ſolio iniquitatis. qui dormitis ⁊c. ¶ So
lium maieſtatis eſt adorandum vt dicamus deo illud
Eſaie. lxiij. Uide de habitaculo ſancto tuo et ſolio glo
rie tue. ¶ Solium voluntatis eſt preparandum.
Eſaie. xvj. Preparabitur in miſericordia ſolium eius
¶ Solium felicitatis eſt affectandum. Job. xxiij.
Quis mihi det vt videam et vt cognoſcam illum et
veniam vſq; ad ſolium eius. ¶ Solium autorita-
tis mundane eſt refutandum. Jone. tertio.
Surrexit

Ayuntamiento de Madrid

Surrexit rex de ſolio ſuo ⁊ abiecit veſtes ⁊c. vide ſupra de ſede ſedere. ⁊ infra de throno Sufficit ⁊c.

A **Solus.** Cũ ſolus dicaẜ iſte qui nec alij eſt aſſociatus vel cõiunctus. Poſſumꝰ dicere ꝙ aliqñ ſolitudo ſumiẜ in bono. aliqñ etiã in malo inuenitur. Significat enim quãdoqꝫ.

Dei ſublimitatẽ inattingibileꝫ.
Juſti ſanctitatem incomparabilem
Imperij prauitatem inenarrabilem.
Pauperis contẽptibilitatem miſerabilẽ.
Damnatorũ aduerſitatẽ ineſtimabilẽ.

Deus eñ diciẜ ſolꝰ qui ſuperat in omĩ qualitate. Unde. ij. Machab. j. Deus creator terribilis: omĩpotens ſolus: iuſtus: ⁊ ſolus preſtãs. Juſtꝰ diciẜ ſolus. qꝛ ſe ſeparat a mũdi cõitate. Hiere. xv. Solꝰ ſedebã quoniaꝫ amaritudine repleſti me. Peccator diciẜ ſolus qꝛ caret dei ſocietate. Eccleſ. iiij. Ue ſoli qꝛ ſi ceciderit non eſt qui ſubleuet eũ. Pauper diciẜ ſolꝰ: qꝛ caret amicorum fertilitate. Eſaie. lxiij. Torcular calcaui ſolus ⁊c Dãnatus ṽo diciẜ ſolus: qꝛ caret ⁊ ſanctorũ amore et caritate: ⁊ totiꝰ auxilij ſecuritate Leui. xiij. c. Quicũqꝫ maculatus fuerit lepra ſolꝰ habitabit extra caſtra. Dicamus ergo breuiter. ꝙ eſt ſolitudo pertinens.

Ad deitatem.
Ad ſanctitatẽ.
Ad prauitatẽ.

Primo igitur dico ꝙ eſt ſolitudo pertinẽs ad deitatẽ. qꝛ. ſ. deꝰ dꝛ ſolus per excellentiã ſicut ſol dicitur ſolus lucẽs. Solus eñ eſt qꝛ nullũ habet parẽ in diuinitate. nullũ equalẽ i maieſtate: nullũ ſociũ in bonitate. Excellit eñ intantũ oĩe qḋ eſt. qḋ nihil ad eius perfectionẽ attingit. ⁊ ideo ſolꝰ ꝑmanet ⁊ exiſtit ps. Tu es deus ſolus. Iſte eñ eſt ſicut fenix q̃ eſt auis ſola ⁊ vnica in natura. et ideo res ſi habeẜ ſola. in ſuo genere plus diligiẜ ꝙ̃ ſi multiplex habereẜ. Uñ etiam ſi ſolus habeẜ oculus. diligẽtius cõſeruaẜ. ſi ſolus filiꝰ habeẜ. melius adamaẜ: ſi ſolus etiã dñs habeẜ. meliꝰ ſeruitur ⁊ honoraẜ. Hinc eſt ꝙ cũ iſte ſit ſolꝰ deus. dico ꝙ debemꝰ ipm ſumme diligere. diligenter ſeruare ⁊ ei hũiliter ſeruire. Luc. iiij. Dñm deũ tuũ adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies. Una eñ vxor ſola vni viro coniũgitur ⁊ ſi pluribꝰ nupſerit adultera eſſe iudicaẜ. Sic ṽe anima que ſoli deo debꝫ coniungi per fideꝫ ⁊ amorem Ideo bene diciẜ. j. Tymo. j. Regi ſeculorũ inuiſibili ſoli deo ⁊c. Et poſſumus notare ꝙ deus diciẜ ſolus ꝗ̃tũ ad multa. quia ſcilicet ſolus

In potentie fortitudine.
In clementie plenitudine.
In ſcientie limpitudine.
In bonitatis ſanctitudine.
In equitatis rectitudine.
In dignitatis celſitudine.
In eternitatis longitudine.

Dico ergo ꝙ iſte ſolus poteſt pctã dimittere. Luce. v. Quis põt peccata dimittere niſi ſolus deꝰ. Solus etiã põt mirabilia facere. ps. Qui facit mirabilia ſolꝰ. Solus inſuꝑ põt ſaluare ⁊ eripere. j. Reg. x. Solꝰ deꝰ ſaluauit nos de vniuerſis tribulationibꝰ. Itẽ dico ꝙ ſolꝰ habꝫ clemẽtie plenitudinem. vnde Apõc. xv. Quis nõ timebit te dñe ⁊ magnificabit? qꝛ tu ſolus pius. Itẽ dico ꝙ habꝫ ſciẽtie limpitudinẽ. vñ. iij. Reg. viij. Tu noſti ſolus corda filiorũ hoĩm. Itẽ hꝫ ſolꝰ bonitatis ſanctitudinẽ vñ Mar. x. Nemo bonꝰ niſi ſolꝰ deus. Item ſolus habꝫ equitatis rectitudinẽ. ps. Memorabor iuſtitie tue ſolius. Et illud Eccli. xviij. Deus ſolꝰ iuſtificabitur. Itẽ ſolus hꝫ dignitatis celſitudineꝫ. vñ in ps. Tu ſolꝰ altiſſimꝰ ſuꝑ omnẽ terrã. Uide cã ſupra de altitudine. Itẽ dico. ꝙ ſolꝰ hꝫ eternitatis longitudineꝫ. qꝛ ſicut diciẜ. j. Tymo. vj. Solꝰ hꝫ imortalitatẽ ⁊ luceꝫ
B inhabitat inacceſſibilẽ. ¶ Scḋo dico ꝙ eſt quedã ſolitudo ꝑtinens ad vite ſanctitatẽ. Et iſta eſt illa qua viri iuſti ⁊ ſancti ſoli qñqꝫ viuere volunt a mũdi negocijs. necnõ a tumultibus ⁊ ſolatijs ⁊ a vanis hoĩm ꝯſortijs fugere: ⁊ ſoli deo vacare ⁊ a cunctis abſtinere. ſicut ad literam fecerũt heremite ⁊ alij ꝙ̃plurimi viri ſancti. Nam ſicut aues nobiles nõ ſolẽt ſocietates hoĩm frequentare: ſed ſolũ in locis ſecretis ⁊ remotis nidificare ⁊ habitare. Sic viri ſancti tumultus et plauſus nõ requirũt: ſed ſoli in mẽtis ſecreto xpo viuere ſpvolũt Uñ etiã vox de celo lapſa legiẜ dixiſſe beato anthonio Si vis ſaluari fuge hoĩes. Uñ etiã ſanctꝰ vir dauid dicebat in ps. Ecce ego elõgaui fugiens ⁊ manſi in ſolitudine. Et ideo hieremias de ſeipſo dicit Hierem. xv. Solus ſedebaꝫ quoniã amaritudine repleſti me. Ubi aduerte ꝙ talis ſolitudo.

Pacis tranquillitatẽ ſolet generare
Culpe peruerſitatẽ ſolet deplorare.
Morũ fecunditatẽ ſolet ampliare.
Notat pacis tranquillitatẽ ſedebam.
Culpe peruerſitatẽ. amaritudine
Morum fecunditatẽ. repleſti me.

Eſt igiẜ talis ſolitudo pacis ⁊ tranquillitatis generatiua quod oſtẽditur cũ diciẜ. ſedebã Sedere eñ quietem ⁊ tranquillitatẽ deſignat. vñ illud Eſa. lij. Cõſurge: ſede hieruſalẽ: induere veſtimentis glorie tue. Ille eñ qui ſolꝰ eſt nõ hꝫ qui eũ moleſtet. ⁊ ideo q̃ vite ſolitudinẽ querũt: in pace ⁊ trãquillitate vitã tranſigunt. Trenox. iij. Sedebit ſolitariꝰ ⁊ tacebit: qm̃ leuauit ſe ſupra ſe. Tales potiſſime debẽt eſſe boni religioſi qui ſoli habitare voluerũt. i. ſoli viuere elegerũt ⁊ a mundi tumultibꝰ receſſerũt ⁊ etiã ſoli ſine ſuijpſius multiplicatiõe per carnis copulam viuere decreuerũt. De iſtis eñ videtur loqui. Job. iij. ſm ꝙ exponit Grego. vbi dicit. Quare data eſt miſero lux ⁊c. Sequiẜ. Nunc eñ dormiẽs ſilerem ⁊ ſomno meo requieſcerẽ cũ regibus ⁊ conſulibus terre. qui edificãt ſibi ſolitudines. q̃ poſſidẽt aurũ. ⁊ replẽt domos ſuas argẽto. Iſti eñ reges ⁊ cõſules q̃ ſeipſos bñ regũt. ⁊ ſibi de ſalute ꝯſulũt inꝗ̃tũ vite ſolitudinẽ edificãt ⁊ eligũt. abũdant in auro ſapie. ⁊ in argẽto eloquẽtie. ſedebam ergo. Quãuis hodie de multis dicat plãgẽdo. Hieremias illud Treno. j. Quõ ſedet ſola ciuitas ⁊c. Nõ ſic ergo. ſꝫ dico qḋ iſta ſolitudo dꝫ eſſe pacis ⁊ trãquillitatis generatiua. ¶ Deinde dico ꝙ dꝫ eſſe culpe ⁊ ꝑuerſitatis deploratiua. amaritudine inꝗt Solitudo. n. amica eſt merorибꝰ vñ illi ſoli ſedere ꝯſueuerũt q̃ plorare vł plãgere decreuerũt. iuxta illḋ Eſa. xxxv. Sciſſe ſunt aque in deſerto ⁊ torrẽtes in ſolitudine. Sic ṽe illi q̃ in tali ſolitudine perſiſtũt pctã ꝑterita plãgũt. Exẽplo turturis q̃ amiſſa ſocia ſꝑ ſola incedit ⁊ cõtinue plorat ⁊ gemit. Sic illi qui ſociã ſuã. i. grãm vel caritatẽ ꝑdiderũt. debẽt ſoli incedere ⁊ ſocietatẽ perditã deplorare. amaritudine inquit Eſa. xxij. Recedite: amare flebo nolite incũbere vt cõſolemini me ſuꝑ vaſtitate filie ppli mei. Unde etiã quilibet penitẽs põt dicere illud ps. Similis factus ſum pellicano. ⁊c. Et ſequitur. Et factus ſuꝫ ſicut paſſer ſolitarius in tecto. Pellicanus eñ eſt auis valde ſicca ⁊ macra q̃ ſemꝑ in ſolitudine moraẜ. Nocticorax aũt eſt auis q̃ nocte in domibꝰ deſertis vlulare et plangere cõſueuit. Paſſer etiã ſolitariꝰ cũ alijs auibꝰ non ꝯſueuit volare: ſꝫ in domo ſolus ſine alijs habitare. Ad denotãdũ ꝙ illi qui ſolitudinẽ frequẽtant pnĩe debẽt eſſe per abſtinẽtiaꝫ ſicci. debẽt ꝑ ꝯpunctione plãgere ⁊ aliorũ ꝯſortia fugere ⁊ vitare. dicentes illud. qḋ in ꝑſona hieruſalẽ diciẜ. Eſa. xlix. Ego ſterilis ⁊ nõ pariens. trãſmigrata ⁊ captiua. ego deſtituta ⁊ ſola. Eſt igitur iſta ſolitudo oĩs iniꝗtatis deploratiua. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ iſta ſolitudo eſt mox fecunditatis ampliatiua repleſti me inquit. Solitudo enim ⁊ deſertum ꝙ̃uis non abundant granis ⁊ frugibus. abundant tamẽ herbis ⁊ floribus. Arbores enim que due vel plures in vna radice naſcuntur. minus proficere dinoſcuntur. illa vero que alijs ſubtractis ſola remanet: creſcit amplius ⁊ ingroſſatur. Etiã ſi ſolus oculus homini remanet: virtus viſiua in eo fortificatur. Sic vere chariſſimi. illi q̃ ſoli ⁊ ſolitarij eſſe volũt. ꝗuis granis ⁊ fructibus bonorũ tꝑaliũ ſunt pauꝑiores virtutũ tñ fructibꝰ ſunt vt cõiter pleniores. Tales enim ſolẽt virtutibus

Ayuntamiento de Madrid

augmētari gratijs ⁊ meritis ampliari.repleſti me in quit pſalm̄.Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea.vnde de diuerſis virtutū floribus ⁊ fructibus que in ſolitudine abūdant:dicitur Eſa.xlj.Dabo i ſolitudinem cedrū:⁊ pinū ⁊ mirtū ⁊ lignū oliue. abietē quoq; et vlmū ⁊ buxū ſimul.vide eam alibi ⁊ expone ſi cut ibi expoſita eſt quo te tabula remittit.Et nota qđ illi qui ſolitarie volūtviuere:vel in ſolitudine religio nis ⁊ pnie remanere.debēt habere has virtutes.vic;.
Celſitudinem contemplationis.
Amplitudinem circūſpectionis
Magnitudinem tribulationis.
Plenitudinem conſolationis
Gratitudinem exultationis.
Rectitudinem iuriſditionis.
Acritudinem correctionis.
Dulcedinem refectionis.
Querelam orationis.
Tutelam habitationis.
Dico ꝙ in iſta ſolitudine debet eſſe ſublimitas contē platiōis vt ſic dicat quilibet talis ſolitarius illud.Ecclēſia.xxiiij.Gyrum celi circuiui ſola. ¶ Itē ibi debꝫ eſſe circumſpecta viſio vt dicatur illud Danie.x.Uidi ego Daniel ſolus viſionē.¶ Itē ibi debet eſſe laboris fatigatio.quia ſicut dicit Eſa.xxviij.Sola vexatio dabit intellectū.¶ Itē ibi dꝫ eſſe diuina cōſolatio Exod. xvj.Reſpexerūt ad ſolitudinē.⁊ ecce gloria dñi apparuit in nube.¶ Itē ibi dꝫ eſſe exultatio laudantiū dominum.Eſa.xxxv.Exultabit ſolitudo ⁊ florebit ſicut liliū.¶ Itē ibi dꝫ eſſe iuſtiſſima iuriſditio. Eſa.xxxij. Habitabit in ſolitudine iudicium.Et Eſa.xl.Rectas facite in ſolitudine ſemitas dei noſtri.¶ Itē ibi debet eſſe acerrima caſtigatio.Math.xviij.Si peccauerit in te frater tuus corripe eum inter te et ipſum ſolum. ¶ Itē ibi debet eſſe dulciſſima refectio.ſ.corporis xp̄i Marci.viij.Quis poterit multitudinē hanc panibus ſaturare in ſolitudine.¶ Itē ibi debet eſſe feruentiſſima oratio ſeu ſupplicatio.De qua Math.xiiij.Aſcē dit in montem ſolus orare.¶ Item ibi debꝫ eſſe tutiſſima habitatio.vnde in pſ.Elongaui fugiens et māſi in ſolitudine.Et Job.xxxix.cap.Onagro dedi in ſolitudine domū.Et ſic igitur de tali ſolitudine ⁊ de eius conditionibus poteſt dici illud Eſaie.lj.Ponet deſertum quaſi delitias ⁊ ſolitudinem quaſi ortum domini
Patet ergo ꝙ talis ſolitudo eſt.
Morum fecunditatis ampliatiua.
Pacis ⁊ tranquillitatis generatiua.
Culpe et peruerſitatis deploratiua.
Et ſi vis potes inuehere contra ſolitudinē religionis quā filij iſrael ſolitudinē vt irent in terrā pmiſſionis intrauerunt.ꝙ ibi diuerſis cladib⁹ perierūt.⁊ pone ſi vis ⁊ applica pericula.Iſta eſt igit ſolitudo pertinens ad vite ſanctitatē.¶ Tertio principaliter dico. ꝙ in
C ſcriptura inuenit ſolitudo ptinēs ad morū prauitatē Et ſic pculdubio dico ꝙ ille dicit ſol⁹ qui a dei ⁊ ſanctorū ſocietate per peccatū eſt ſegregat⁹ ⁊ qui ab alio rum cōi vita ⁊ caritate p ſingularitatē ⁊ odiū eſt diſtinctus.Et ſic dico ꝙ ſolitudo ſemp in malum deſignat. Eſt eīm cōtraria ſocietati caritati ⁊ largitati.Iſte enī tres virtutes.ſ.ſocietas.caritas ⁊ largitas.nūꝙ volūt eſſe ſole.Et ideo poſſum⁹ dicere ꝙ talis ſolitudo eſt vitioſa ⁊ cunctis ſanctis hoībus odioſa.Teſte eīm auicē na.Hō perfectiſſimus animaliū nō pōt viuere ſolus. formice ꝟo ⁊ apes in hoc ſibi ꝯueniūt prout dicit Sic viri ſancti qui ſunt hoīes.i.rationales p ſagacitatem qui ſunt formice.i.diligētes per ſedulitatem. qui ſunt apes.i.mel elemoſynarū propinantes p pietatē. tales dico nunꝙ volunt per peccatū ⁊ partialitatē ſoli viuere ſed magis ſemp volūt per gratiā ⁊ ſocietatē ſimul atq; cōiter permanere.Audiūt eīm ꝙ illi ſoli a deo maledicuntur ⁊ a ſanctis hoībus cōtemnūtur.Eccleſ.iiij. Ue inquit ſoli dicit ſalomō quia ſi ceciderit nō eſt qui ſubleuet eum ⁊ ſi dormierint duo ſimul mutuo fouebuntur:vnus quomodo caleſiet . Et tñ multi ſunt qui ſolitarij eſſe volūt ⁊ qui dei et bonorū ſocietatē fugiūt et contemnūt.Et tales reprehēduntur.j.Reg.xxj. vbi dicitur.Quare tu ſolus ⁊ null⁹ tecū eſt.q.d.male ſtas Et poſſumus notare ꝙ ſola eſſe dicuntur tria genera peccatorū.vic;.Caritate carentes. Uanitate tumētes Parcitate rigētes.¶ Soli ſunt qui carēt xp̄i caritate tales eīm poſſunt dici ſoli.ſicut vidua q̄ ſola poſt virū remanet.Sicut orphan⁹ q̄ ſine parte reſidet.Sicut pupillus q̄ ſine tutore ſol⁹ ſe regere neſcit. Sicut ouis q̄ ſola a grege remāſit.deuiās patri luporū ſolet cedere. Et ideo de aīa peccatrice pōt dici illud Tren.j. Quō ſedet ſola ciuitas ⁊c.Uide ſi vis ſupra ⁊ applica totū reſiduum illius capi ad aīam peccatricē. Sicut eīm palma femella nō pōt fructificare ſola ſine maſculo. quinimmo vult ſemp habere ſociā Sic aīa ſine gratia dei. Niſi eīm deū habeat ſociū.nullū bonorū operum profert fructū.Et ſicut mulier cōcipere nō pōt nec parere ſine viro.Sic nec aīa pōt bonū facere ſine deo.Et ideo anima peccatrix pōt dicere illud Eſaie.xlix.Ego ſterilis ⁊ nō pariens ⁊c.Sequit ego deſtituta ſola.Iſta eſt ergo ſolitudo peccati.in qua ſolet homo.
Faciliter errare. Et ſ. in ſolitudine nō ſunt vie
Faciliter perire. nec ibi eſt q̄ doceat iter ⁊ etiā
Faciliter timere. ſol⁹ homo faciliter errat ouis etiā ſi ſola eſt audiēs tonitruū ſolet abhorrere. ſolus etiā homo faciliter ſolet timere. Sic ꝟe in ſolitudine ideſt in ſtatu peccati ſolet faciliter hō errare pſ. Errauerunt in ſolitudine ⁊ inaquoſo ⁊c. Itē ibidē faciliter periculū incurritur.ij.cor.xj.Periculū in ſolitudine Itē faciliter ibidē timet. Judicū.vij.Si ſol⁹ ire formidas deſcendat tecum phara puer tu⁹. Iſti igitur ſunt ſoli qui carēt xp̄i caritate.¶ Soli ſunt etiā illi qui tument pōpe vanitate.Et iſti ſunt qui gloriantur in ſingularitatib⁹.⁊ qui volūt ſoli videri ⁊ honorari.⁊ p ſupbie vanitatē ⁊ vite ſingularitatē a cunctis alijs ſegregari ⁊ ſocietatē hoīꝫ dedignari.Iſti ſunt ſicut popul⁹ terre qui dicit ſeros.de quo dicit Solin⁹.ꝙ ita eſt popul⁹ ſingularis ꝙ cū nullo mortaliū aliorū hꝫ ſocietatem.aſpernātur eīm oēs alias natiōes reputātes ſe cūctis hoībus ſanctiores.Uñ dicit ꝙ qñ mercatores delōge veniūt ad eorū fines.ipos nō dignātur videre imo oportꝫ ꝙ mercatores in certo loco pcia reponant.Illi ꝟo de terra illa nocte veniētes aſſumptis pcijs.ſmiva lorē in loco eodē merces collocāt quas mercatores in craſtino inuenientes abſq; hoc ꝙ hoīes videāt ſecum portāt.Tales ſunt pculdubio hoīes ſingulares. ſolitarij ⁊ ſupbi q̄.ſ.nulli⁹ ſocietatē ſectant. ſꝫ aliorū merita deteſtant ⁊ ſoli apparere vel aliqđ ſoli facere gloriātur.Sicut ad l̄ram in religione ptꝫ de ypocritis ⁊ parcialib⁹ infinitis.Talibus loquit.Job.xij.vbi dr̄.Ergo vos eſtis ſoli homines ⁊ vobiſcū moriet ſapiētia. Tales eīm ſunt fatui.qz pcerto magis valet ſocietas ꝙ ꝑtialitas.Sola eīm corda in inſtrumento nihil pficit:q̄ tamen cū alijs poſita dulcē facit melodiā.Sol⁹ miles hoſtibus nō ꝑualet.qui cōiunct⁹ alijs ipos terret. Solus carbo faciliter extinguitur. qui tñ vnitus cū alijs conſeruat.Et breuiter verum eſt qđ dicit Sene.Quod omnia mala docuit ſolitudo .Quia ſicut dicit ſcriptura de populo lachis qui cū nullo hominū habebat ſocietatē.⁊ ideo nullo ferēte pſidium a tribu dan extitit interfect⁹.ſicut dicit.Judic.xviij.Unde de tali b⁹ videtur loqui ſcriptura de monibus.d. Hiere.xlix. Aſcendite ad gentē quietā ⁊ habitantē cōfidenter.non oſtia non vectes ſunt eis ſoli habitant. Daniel.etiam.xiij. dicitur.quod Suſanna erat in pomerio ſola. quando ſenum impudicorum falſo ſuccubuit teſtimonio ſi ſola non fuiſſet nunꝙ ſenum maliciam incurriſſet.Et ſi vis potes dicere quod tales volunt eſſe ſoli ⁊ ſingulares.ſicut bos qui ſolus dicitur herbam retrocedendo carpere.Sicut crocodillus.qui ſolus ſuperiorem maxillā dicit mouere.Sicut ceruus qui ſolus cornua ſua dicitur mutare. Sicut camel⁹ qui ſolus dr̄ inter alia animalia

Ayuntamiento de Madrid

animalia caleſcere. ¶ Tales enim ſolitudines ꝛ ſingu-
laritates quas cõitas aliorũ nõ facit placẽt talibus. Ꝙ
nus illa que magis ſunt ſingularia: nõ ſunt magis vti
lia. vt cõiter dicentes illud. Deut. xxxij. Uidete ꝙ ego
ſim ſol⁹ ꝛ nõ ſit ali⁹ de⁹ preter me ꝛc. Dico ergo ꝙ ſoli
eſſe volũt: vt dictũ eſt illi qui tumẽt pompe vanitates
¶ Deniqꝫ ſoli eſſe volũt illi qui rigent dura parcitate
ſicut auari. Soli enĩ volunt viuere et eſſe in patria. vt
ſoli habeãt omĩa lucra. vt patet de vſurarijs. Soli enĩ
volunt eſſe in domo ſua. nullum enĩ aliũ volunt inue-
nire. cui bona ſua oporteat erogare. Similes cani qui
ſolus cõſueuit os rodere. ꝛ non niſi violenter alijs ali
quid dimittere. d. illud. Eccli. xi. Inueni requiẽ mihi.
manducabo de bonis meis ſolus. Iuxta illud. prouer.
v. Habeto eas ſol⁹. ſ. diuitias. ꝛ nõ ſint alieni partici-
pes tui. Iſta eſt ergo triplex mala ſolitudo. ſ. parcita-
tis. vanitatis. iniquitatis que pertinent ad morũ pra-
D uitatem. ¶ Sed ſi vis adhuc dicere de ſolitudine inꝗ-
tum ſignificat terram deſertam. inuiam ꝛ inaquoſaꝫ.
que ab hominibus nõ frequẽtatur. ſed a ſolis auibus
et animalibus habitatur. Potes notare ꝙ in ſcriptu
ra inuenitur ſolitudo.

Superior que eſt virtuoſa.
Interior que eſt vitioſa
Exterior que eſt periculoſa.
Inferior que eſt tempeſtuoſa

Prima ſolitudo eſt ſtatus perfectorum ſciliꝫ religio
que eſt in multis ſterilis et aſpera. ꝛ tamen in multis
dulcis ꝛ proſpera. Et ideo iſta a viris pfectis habitaĩ
ꝛ ab ipſis libenti animo frequẽtatur. Iuxta illud Hie
re. ij. Curſor leuis explicans vias ſuas: onager aſſuet⁹
in ſolitudine. Et ſi vis dilatare expone oĩa que ſupra
ſunt expoſita vbi agitur de ſolitudine que pertinẽt ad
vite ſanctitatem: ꝛ precipue illa que ponuntur in ſecũ
do membro. ¶ Secũda eſt ſolitudo peccatorũ quia. ſ.
peccator non eſt niſi ſolitudo carẽs virtutum floribus
et fructibus meritorũ. De qua Hieremi. xxij. Ciuita-
tes iuda dabo in ſolitudinẽ. ¶ Tertia eſt ſolitudo ſta
tus mũdanorũ Mũdus enĩ ſolitudo dr̃ q2 nullũ bonũ
ibi creſcere cõprobatur et q2 a beſtijs ꝛ pctõribus ha
bitatur. De quo Soph. ij. Ponet ſpecioſam in ſolitu
dine. Et Ezech. xxvi. Collocabo te in terrã nouiſſimã
ſicut ſolitudines veteres. ¶ Quarta vero eſt ſolitudo
ſtatus damnatorũ. quibus dicitur. Nũeri. xiiij. In ſo
litudine hac iacebũt cadauera noſtra. Iſta ẽ enĩ ſolitu
do valde aſpera. vbi eſt carẽtia oĩs boni. De qua Nu-
meri. xxi. Cur eduxiſti nos de egypto vt moreremur in
ſolitudine ꝛc. Uide ſupra de deſerto. Et ſi vis dic de ſo
litudine mũdi. ꝙ iſta eſt ſolitudo per quam filij iſrael
ad terraꝫ promiſſionis ambulare decreuerunt vbi ta-
men plurimi perierunt. nec terram quam queſierant
intrauerunt. Ibi enĩ inuenerunt.

Ignem deuorãtem. Nũeri. xvij.
Terram abſorbẽteꝫ. Nũeri. xvj.
Serpẽteꝫ mordẽteꝫ. Nũeri. xxj.
Plebẽ rebellãtem. Nũeri. xx.
Ibi etiã dereliquerũt deũ.
Uitulum adorãdo.
Carnes deſiderãdo
Contra moyſen murmurãdo
Moabitidas adamando

Itẽ alij adorãt vi
tulũ. i. diaboluꝫ
eidẽ ſeruiẽdo et
ſuperbiã ſectãdo
Alij carnes deſi-
derãt gulã laute
paſcẽdo. Alij cõ-
tra alios murmu
rant diſcordiã ſu
ſcitãdo. Alij mulieres alienigenas amãt luxuriaꝫ fre
quentando In quibus notatur. ꝙ in ſolitudine mũdi
huius per peccatum perẽut hoĩes multis modis.

Alios enĩ deuorat ignis p iracũdiam.
Alios mordent ſerpẽtes per detractionẽ.
Alios turbãt rebellãtes per tribulatiõem
Alios trahit mũdus p cõdemnationeꝫ.

Iſtis enĩ de cauſis ꝛ pluribus alijs perẽut hoĩes in ſo
litudine huius mundi ita quod impediunĩ ab introi
tu glorie paradiſi. Iuxta illud ſupradictũ. Errauerũt
in ſolitudine in inaquoſo ꝛc. Hec igitur de ſolitudine
ſufficiãt Uide ſuperi⁹ de deſerto in litera. D.

Soluere.

Notã ꝙ ſoluere accipiĩ pro redde-
re ſeu ſatiſfacere accipiĩ. etiã pro de B
legare vel dirũpere. Accipiĩ etiã pro liquefacere ſeu li
queſieri. Et ſic dico. ꝙ eſt vnum ſoluere ſatiſfactionis
Eſaie. xix. Uota vouebũt dño ꝛ ſoluẽt. Itẽ eſt vnũ ſol-
uere liquefactionis ſeu relaxatiõis. ij. Pet. iij. ca. Ele
menta ꝑ calore ſoluẽtur. Itẽ eſt vnũ ſoluere delegatio
nis ſeu expeditiõis de quo dr̃ in ps. Dñs ſoluit cõpedi
tos ꝛc. De iſto igitur genere ſolutiõis inꝗtũ dicit mi
hi expeditionẽ delegationem ſeu ligamenti apertio
nem poſſumus notare quod multiplex vinculum eſt
ſoluendum ſcilicet vinculum.

Scelerum criminalium.
Onerum temporalium.
Federum corporalium.

Soluẽduꝫ eſt ergo primo vinculũ ſceleris criminalis.
Peccata enĩ ſunt quedam vincula que ita hoĩem per
malam cõſuetudinem ligant: ꝙ vix poteſt inde libera
ri. In corde per mentis duriciam ligant ne poſſit pe-
nitere quandoqꝫ in ore per verecũdiam vt non poſſit
clamare: qñqꝫ in manib⁹ p pigriciã ꝙ nõ poſſit labo-
rare. quãdoqꝫ in pedibus per ignauiam vt ad bonum
non poſſit ambulare. Uinculũ enĩ cordis debet diſſol
ui per cõtritionẽ remollitiuã. et de hoc. Iob. xxviij. Si
cut lapis ſolutus calore in es ꝯuertiĩ. Uinculum oris
debꝫ ſolui per confeſſionẽ apertiuã. Marci. vij. Solu
tum eſt vinculum lingue eius ꝛ loquebatur recte. Uin
culum manuũ debet ſolui per operum ſatiſfactioneꝫ
occupatiuam. ꝛ de hoc Luce. xiij. Quãto magis hanc
filiam non oportuit ſolui a vinculis dyaboli. Uinculũ
vero pedum debet ſolui per laborum executionem fa-
tigatiuam. de quo Iob. xi. Soluite eum ꝛ ſinite abire.
Talis enim ſolutio vitiorũ dꝫ fieri ꝛ a nobis ſummo-
pere exerceri. Iuxta mandatũ ſcripture di. anime pec
catrici. Eſa. lij. Excutere de puluere conſurge ſede hie
ruſalem. ſolue vincula colli tui captiua filia ſyon. Ui-
de eam expoſitam ꝛ diuiſam in eo loco ad quem te ta
bula remittit. Patet ergo. ꝙ ſoluẽdum eſt vinculum
ſceleris criminalis. ¶ Secũdo dico ꝙ ſoluẽdũ eſt vin
culum oneris tẽporalis q2 in nobiſipſis debem⁹ ſolue
re onera et dimittere onera bonorum temporalium.
ipſa contemnendo et pauperibus erogando. de quo
Ioſue. v. Solue calciamenta de pedibus tuis ꝛc. Tẽ-
poralia enim ſunt calciamenta et ligamina pedum et
affectionum. In alijs vero debemus ſoluere onera tri
bulationum mundialium. de quibus dicitur. Eſaie.
lviij. Solue faſciculos deprimentes dimitte eos qui
confracti ſunt liberos. et omne opus dirumpe.
¶ Tertio dico quod ſoluendum eſt vinculum fede-
ris corporalis. i. amoris carnalis. qui ſcilicet eſt quod
dam vinculum valde ſtrictum. qui enim ipſo ligatus
fuerit: de ipſo vix amplius exibit. et ideo dicitur. j. Co
rinthi. vij. Solutus es ab vxore. noli querere vxorem.
Iſta igitur de ſoluere ſufficiant. Uide de contritione
de confeſſione de vinculo et de ligamento

Somnus. Sopor.

Cum ſupra de dor
mire ſatis dictuꝫ A
ſit breuiter notabo. quod ſex ſunt genera ſomniorum.
videlicet ſomnus.

Finitionis mortalis.
Deuotionis mentalis.
Infectionis carnalis
Succeſſionis temporalis.
Damnationis infernalis.
Refectionis ſupernalis

¶ Somnus mortalis eſt ſomnus omnium viatorum
quia nullus eſt hic viator. quin finaliter ad ſomnum
mortis veniat de quo dicitur. Iohannis. xi. Lazarus
amicus noſter dormit. ꝛc. Iſte eſt ſomnus quo ſi quis
ſopitus fuerit: nunꝗ vſqꝫ in diem iudicij euigilabit.
de quo poteſt dici illud Iudicum. iiij. Soporem mor-
ti ſocians defecit et mortuus eſt. ¶ Somnus men-
talis eſt omnium perfectorum. Uiri enim perfecti

Ayuntamiento de Madrid

dormiunt de ſomno deuotionis in quo ſcꝫ per ſpem et deſideriũ in dño requieſcunt ps. Si dedero ſomnium oculis meis ⁊c. Iſte eſt ſomnꝰ in quo vidit iacob ſcalã cuius ſummitas celũ tangebat. Gen. xxviij. Quia ſancti viri ſomno deuotionis de ſecretis celeſtibus multa guſtant. i. Reg. xxi. Omnes dormiebant qꝛ ſopor dñi irruerat ſup eos. ¶ Sõnus infectionis carnalis eſt ſomnus hominũ peccatorum qui ſomno corporis deſidie volunt quieſcere et dormire. ⁊ ad nullũ bonũ opus cõſurgere vel vacare. Quia ſicut dicitur prouerb. xix. Pigredo immittit ſoporem Cũ tamen dicatur. prouerb. xx. Noli diligere ſomnuꝫ ne egeſtas te opprimat. Et hoc dicit apl's Roma. xiij. Hora eſt iam nos de ſomno ſurgere. ¶ Sõnus tẽporalis eſt diuituꝫ mundanorum Proſperitas enim mundana quid eſt niſi ſomnꝰ in quo diuites ita delectantur ⁊ quieſcunt ꝙ ibi penitus videntur cõſopiti. de quo. Eccli. v. Dulcis eſt ſomnus operanti. ſaturitas autẽ diuitis non ſinit euꝫ dormire ⁊c. ps. Dormierũt ſomnũ ſuuꝫ ⁊c. q. d. pſperitas eſt quidam ſomnꝰ qui faciliter labitur. ita ꝙ tota copia diuitiarũ annullatur. Iſte eſt enim ſopor ione qui in naui in qua periclitabaꝛ: dormiebat ſopore graui. quia ſcꝫ tales ac ſi eſſent imbuti veneno aſpidis: quod ſomnũ faciendo occidit in naui mundane pſperitatis dormiunt. vbi tamẽ mortẽ pene et culpe incurrũt. Talibus ergo dicitur Ione. i. Quid in ſopore deprimeris ſurge inuoca deum tuũ. ¶ Sõnus infernalis eſt ſomnus damnatorũ. Iſti enim ita ſunt ſopiti ⁊ depreſſi: ꝙ perpetuo non veniant ad ſalutem. Et ideo dicit ſomnus ſempiternus quia ꝙuis in iudicio a ſomno corporis reſurgendo euigilent nunꝙ tamen a mortis eterne ſomno reſurgent. Hiere. lj. Sopientur ⁊ dormient ſomnũ ſempiternũ. ¶ Sõnus ſupernalis eſt hominũ beatorum qui ſcꝫ poſt vite huius labores vbi ſuſtinuerunt pondus diei et eſtus ad ſomnũ ⁊ requiem glorie peruenerunt. Et de hoc in ps. Cũ dederit dilectis ſuis ſomnũ: ecce hereditas domini Multa poſſent dici de iſto ſeptuplici ſomno ſed ſupra ſatis dictum eſt de dormire ⁊ in pluribus aliis titulis huius libri.

a **Somniare. ſomnium.** Cũ ſomnia quãdoqꝫ ꝑueniant a deo per inſpirationem quãdoqꝫ a libertate anime per ſuiipſius a dormiente corpore expeditonẽ. qñqꝫ a dyabolo per fallaceꝫ deceptionẽ ⁊ machinationem. quãdoqꝫ a mente per nimiam ſollicitudineꝫ ſeu circa aliquã intentiõeꝫ quãdoqꝫ ab humore in corpore abundante per fumorũ et fantaſiarum cerebri eleuationem. ⁊ dicte fantaſie immutationẽ quãdoqꝫ a complexione corporis ſm̃ ſuam naturalẽ diſpoſitionẽ ⁊ ſic ſomnia ſm̃ ſuaruꝫ cauſarum varietatem. aliquãdo cõtineant veritatem aliquãdo falſitateꝫ poſſum de ſomniis multa ⁊ varia fabulari. niſi ꝙ intentio noſtra non eſt tractare de aliquo niſi ꝓut potẽſt ad aliquid moraliter applicari. Dicamus ergo breuiter. ꝙ per ſomnia que prout cõiter nullã firmitatem roboris pretendunt. ſed potius falſaꝫ imaginariã vanitatẽ. poſſumꝰ intelligere fatuas imaginationes hominũ peccatorũ qui ſomniant. ⁊ imaginantur. preſumunt ⁊ opinantur multa ⁊ varia de iſtis temporalibus ⁊ mundanis. Uñ nota quod ſomniant.

Auari de diuitiis.
Luxurioſi de immundiciis.
Superbi de officiis.
Seditioſi de litigiis.
Pauidi de triſtitiis.

b Et ſic dico primo ꝙ eſt quoddã ſomniũ cupidorũ. Sicut eñ ſepe contingit ꝙ homo ſomniat tractare et acquirere pecuniam. de quo ꝙdiu ſomniat: multũ gaudet. ⁊ tamen cum euigilat nihil inuenit de premiſſis. Sic diuites modo nõ faciunt niſi ſomniare. Uidetur enim eis ꝙ acquirant mirabilia. qđ tamẽ penitus nihil eſt. quando vero excitabuntur per mortem tunc inuenient ſe deluſos ⁊ cognoſcent certiſſice ꝙ ipſi ſomniauerant vanitatem. ⁊ nullam prorſus viderant veritatem. Sicut enim dicitur in pſalmo. Dormierũt ſomnium. ⁊c. nihil. inue. di. in ma. ſuis. vnde de auaris dicitur illud Eſa. xxix. Somniat eſuriens ꝙ comedat. et cum expergefactus fuerit vacua eſt anima eius Iſtud eſt ergo ſomniuꝫ cupidorũ. ¶ Secũdo dico. ꝙ eſt ſomnium hominũ immũdorũ luxurioſorũ. Homines eñ ſanguinee cõplexionis dicũtur ſomniare leta iſti ſunt carnales qui non ſomniant nec deſiderant niſi feſta. De talibus loquitur. Deut. xxiij. vbi dicitur ꝙ illi qui nocturno polluti ſomnio debeant egredi extra caſtra quia ſcꝫ tales ſomniatores extra caſtra paradiſi debẽt excludi. Et bene voluptas carnis dicitur ſomniuꝫ nõ eñ pſeuerat nec ſatiat. Unde Eſaie. xxix. Sõniat ſitiẽs quod bibat. et cum expergefactus fuerit adhuc ſitiet. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ſomniũ ſuperborum. Hoĩes eñ qui habent vacuũ cerebrũ: multũ ſolent ſomniare. ſic ſuperbi qui pre ceteris ſunt vacui ⁊ inanes: ſemꝑ ſomniant ꝙ debeant ad maiora promoueri ⁊ a cunctis hominibus honorari. d. illud. Geneſ. xxxvij. Uidi ꝑ ſomnium quaſi ſolem lunam ⁊ ſtellas ⁊c. ¶ Quarto dico ꝙ eſt ſomniũ litigioſorꝫ. Qꝛ ſcꝫ multi ſunt ita litigioſi ⁊ brigoſi ꝙ nõ cogitãt nec ſomniãt niſi diſcordias atqꝫ brigas ſimiles illis qui ſunt complexiõis colerice. qui ſemper dicuntur res igneas ſomniare quia ſcilicet tales ſe ſolent in igne diſcordie. ire. et controuerſie delectare. Et illud eſt ſomniũ pharaonis. qui vidit ſepteꝫ macras vaccas que ſeptem alias pingues deuorabãt Geneſis. xlj. ¶ Quinto dico ꝙ eſt ſomniũ timidoruꝫ. Timidi enim ſemꝑ ſomniant ⁊ opinant ꝙ eis inferri debeat nocumẽtum. ſicut ſunt iſti qui ſunt cõplexiõis melancolice. qui ſemper ſomniant nigra. turpia ⁊ obſcura et res terribiles ⁊ nociuas ſicut illi qui ſomniãt ꝙ ſuffocantur. Sicut ſunt ille qui ſanguine vppupe inungũtur qui ſm̃ Plinium ſomniant: ꝙ a demonibus opprimũtur. Uñ Sapiẽtie. xviij. dicit. Uiſus ſomniorũ malorũ turbauerat eos. Hoc de ſomno moraliter accipiendo ſufficiat. Uide infra de viſione ⁊ ſupra de prophetia et reuelatione.

Sonare. ſonus. ſonitus. Qꝛ ſupra dictum eſt de loqui. et de clamare. ⁊ de cantare. Infra vero dicetur de voce. hinc eſt ꝙ ad preſens de ſonare modicum dicẽdum eſt. ⁊ ne intactum dimittatur. Dicamus ꝙ moraliter accipiendo: poſſum dicere ꝙ ſonus in bono ſumitur ⁊ in malo. ¶ Et primo quideꝫ in bono quia deus ſonat in corde. a

Interius inſpirando.
Exterius informando.
Superius in paradiſo beatos delectando
Inferius in iudicio homines iudicando.

Iuſtus etiam ſonat ad deum ipſum collaudando. propter deum gratias agendo propter proximuꝫ ipſum inſtruendo. ad ſubditum ipm̃ corrigendo ad preſbyterũ culpas confitendo. ¶ Sic igitur dicam ꝙ tam referẽdo ad deum: ꝙ ad virum iuſtũ in ſcriptura inuenitur multiplex ſonus ſcilicet

Inſpiratiuus.
Informatiuus.
Conſolatiuus.
Deceptatiuus.
Deprecatiuus.
Collaudatiuus.
Iudicatiuus.
Caſtigatiuus.
Predicatiuus.

¶ Eſt igitur dico ſonus inſpiratiuusꝰ et iſte eſt ille quod ſpiritusſanctus ſonat in cordibus deuotorum ipſos ſcilicet inſpirando et ad bona opera incitando ſicut bubulcusꝰ qui aliqñ ſolo ſibilo ad laborandum excitat boues ſuos. Et de hoc. Act. ij. factꝰ eſt de celo ſonꝰ tãꝙ aduenientis ſpũs. ¶ Itẽ eſt ſonꝰ informatiuus Et iſte eſt ille quo xp̃s pſonalr ſonuit pdicãdo de quo Cantic.

Ayuntamiento de Madrid

Canti.ij.vbi ſponſa loquitur ſponſo.Oſtende mihi faciem tuam.ſonet vox tua in auribus meis vox em̄ tua dulcis et facies tua decora.Uel quo etiam ipſe xp̄s in ſcriptura ſonat nos literaliter ammonendo quia ſcilꝫ per ora ſanctorum ⁊ ꝓphetarum in ſcriptura dn̄s inſonuit et nos mirabiliter docuit⁊ iſtruxit.Eccli.xlvij. Stare fecit cantores ante altare ⁊ in ſono ipſorum dulces facit modulos.¶ Item eſt ſonus cõſolatiuus. Et iſte eſt ille de quib⁹ deus in patria ſonat melodia gaudiorū dicens.Uenite benedicti patris mei ⁊c.qui ita eis eſt delectabilis:ꝙ omnis miſerie obliuiſcuntur.⁊ omni gaudio perficiuntur.De quo Eccli.l.In magna domo factus eſt ſonus ſuauitate plenus.¶ Itē eſt ſonus deceptatiuus ⁊ iſte erit in iudicio dei.vbi de⁹ more tonitrui aliquādo ſonabit baſſe q̄tū ad bonos aliquando alte⁊ ſeueriter q̄tum ad malos.De quo Job xxxviij.Quis dedit vehementiſſimo ymbri curſuꝫ ſuū et viam ſonantis tonitrui.Imber enim dicit̄ ſonus q̄tum ad bonos propter refrigeriuꝫ dulcoris. tonitruū vero dicit̄ q̄tum ad malos ꝓpter exterminiū terroris

B ¶ Iteꝫ quo ad iuſtos dico.ꝙ eſt ſon⁹ depcatiuus ⁊ iſte eſt ille quo iuſti ſonant ⁊ citharizant in auribus dei. Deus em̄ eſt ſicut ceruus qui valde in ſonitu campanarum delectatur.⁊ eſt ſicut murenula que ſonitu ⁊ ſibilo ad ſerpentis copulaꝫ ꝓuocatur. Et inſuper ſicut bos qui ad arandū ſono vocis bubulci excitatur.Et ꝓcerto chariſſimi:de⁹ delectatur in ſono deuote orationis:⁊ per ipm̄ ad faciendum qḋ petimus excitatur ⁊ nobiſcum per amorem ligatur. Iſte eſt em̄ ſon⁹ quē audiri deus precepit quando ad ſacrificandū ⁊ adolēdum incenſum ſacerdos intrauerat tabernaculū. Et ſcilicet quotiens ad altare vel eccleſiam accedim⁹: ſonum orationis facere debemus Exodi.xxviij. Audiat̄ ſonitus q̄n ſacerdos ingreditur ſanctuarium.¶ Iteꝫ eſt ſonus collaudatiuus.ſicut patꝫ in auibus que ſuis ſonis et canticis deum collaudant.Ideo dr̄ in pſalmo In cymbalis bene ſonantibus laudate deum.Et alibi Laudate eum in ſono tube.laudate eum in pſalterio et cythara.¶ Item eſt ſonus indicatiuus⁊ iſte eſt ille quo peccator indicat in confeſſione ſacerdoti culpam ſuam.Sonus enim melodie fugat demones ſicut patꝫ j.Regū.xvj.vbi per melodiam dauid ſpiritus malus recedebat a ſaul.Sic vere illum ſonū ſcꝫ cõfeſſiõis melodiam dyabolus valde timet.De quo pōt dici illud. Job.xv.Sonitus terroris ſemper in auribus impij.et cuꝫ pax ſit ille ſemper inimicicias ſuſpicatur.Et ideo talem ſonū facere debemus vt poſſimus demones deterrere.Lupus enim timet ſonitū lapidū colliſorum. ſic dyabolus tunc timet q̄n hō paruulos ſuos.i. cõceptus mentis ſue ad petrā.i.ad cõfeſſionē allidit.Ideo dicitur in p̄s.In voce exultationis⁊ cõfeſſionis ſonus epulantis.¶ Itē eſt ſonus caſtigatiuus ⁊ iſte eſt ſon⁹ ille quo p̄latus ſonat in auribus ſubditorū. ipſos ſcꝫ ammonēdo et arguēdo.Iſte enim ſonitus leonis qui terret animalia vt figere velint greſſum.vnde.Leuit. xxvj.Terrebit eos ſonitus.¶ Itē eſt ſonus excitatiu⁹ ſeu p̄dicatiuus⁊ iſte eſt ille quo p̄dicatores excitant homines ad virtutes.Inter apes em̄ eſt vna que quodam ſono excitat apes facto ſero ad quieſcendū: ⁊ facto mane ad ſurgēdum Et ſcꝫ ſonus p̄dicatiõis excitat nos vt ſurgamus ad laborū executionē:⁊ vt quieſcamus per pacem et cõtemplationē.Iſte enim eſt ſonus tube quo homines excitantur ad bene bellanduꝫ vnde Hieremi.xlviij.Cor meū ad moab quaſi cythara eris ſonabit.Iſtū autē ſonuꝫ debent facere eccliaſtici viri.quia ad ipſos pertinet.De quo Eccli.l.dicit̄.Et filij aarō in tubis ductilib⁹ ſonauerūt.⁊ in p̄s.In oēm

C terraꝫ exiuit ſonus eorū ⁊c.Iſta igitur dicta ſufficiāt de ſono in q̄tū ſumitur in bono.¶ Secūdo dico ꝙ ſonus ſumitur in malo. Et nota ꝙ in ſcriptura inuenit̄ multiplex malus ſonus.videlicet ſonus.

Clamoris et diſcordie.
Terroris et meſticie.
Erroris et fallacie.
Canoris et leticie

Primus eſt ſonus detractorū qui.ſ.ad modū eris modica percuſſione ſonant multū de quo.Eſaie.xvj.Uenter meus ad Moab quaſi cythara ſonabit.Boni eniꝫ ſunt ſicut aurum qḋ percuſſum non ſonat.Mali vero ſunt ſicut es qḋ ad tactuꝫ modicū ſtatim clamat. Hiere mie.xlvj.Uox eius quaſi vox eris ſonabit. ¶ Scḋs eſt ſonnus tyrannorū qui.ſ.ſonitu minarum ⁊ iactantiarum ſuarū terrent pauperes ⁊ egenos vt pauperibus dicatur illud.Ezech.xxvj.A ſonitu clangoris ⁊ rotarum curuū mouebūtur muri tui.¶ Tertius eſt ſonus deceptorū.ſ.hereticorū.adulatorū.ypocritarum. ⁊ ſimilium de quo in p̄s.Inimici tui ſonauerunt ⁊ qui oderunt te ⁊c.¶ Quartus vero eſt ſonus laſciuorū illorum.ſ.qui delectātur in ſonis⁊ canticis hui⁹mundi de quibus.Job.xxj.Tenent tympanū ⁊ cytaraꝫ. ⁊ gaudent ad ſonitum organi:ducunt in bonis dies ⁊c. Sicut em̄ poſt magnū cantū ⁊ ſonitū ſyrenarum ſolet insurgere turbo ⁊ ſonitus tempeſtatuꝫ.Sic talibus poſt ineptas leticias dat deus tēpeſtates⁊ moleſtias.Eſa. xxiiij.Ceſſauit gaudiū tympanorū. quieuit ſonitus letantium conticuit dulcedo cythare cum gaudio nō bibent vinum amara erit potio illorum bibentib⁹ illaꝫ. Quia procul dubio tales de ſonitu tante leticie cadūt ſepe in ſonitum ſumme miſerie.De quo in p̄s.dicitur Perijt memoria eorū cum ſonitu ⁊c. Primi ergo ſonant ſicut campana fracta que ſonat nimis rauce. Secūdi ſicut corda nimis tracta que ſonat nimis alte Tertij ſicut moneta plumbea que ſonat nimis baſſe⁊ obſcure.Quarti ſicut buccina argētea q̄ ſonat nimis clare.Sufficit.Uide infra de voce⁊ alijs ſimilibus ⁊c.

Sordes.ſordidus.

Cū per Sordes intelligātur peccata que animā ſordidant atq; fedant. a quibus potiſſime eſt cauendum.Iuxta illud Leuit.xv.Docete filios iſrael vt caueant immundicias ⁊ vt non moriant̄ in ſordibus.Poſſumus notare qḋ vitia ſordibus cõparātur.a quibus aīa polluitur et ſordidatur. Sordeſcit dico anima.videlicet. A

A ſuperbie tumore.
A luxurie fetore.
A ſymonie ſudore.
A caſtrimargie fluore.
Ab inſolentie liuore.

Sordeſcit dico a ſuperbie tumore.Unde ſuperbe ciuitati loquitur ſcriptura Ezech.xxij.di.Sordida:nobilis:grandis interitu.¶ Item ſordeſcit per luxurie fetorem.de quo Eſaie.iiij.Si abluerit dominus ſordes filiarum ſyon et ſanguinem hieruſaleꝫ lauerit. ¶ Itē ſordeſcit per ſymonie ſudorem. Dona enim ſymonia ca etiam a canoniſtis dicuntur ſordes eo quod apud deū ⁊ hoīes faciāt hoīeꝫ ſordeſcere.Unde de ſymonia cis iudicib⁹dr̄ oſee.v.Calumniā patiēs fact⁹ē effraym fractus iudicio.q̄m cepit abire poſt ſordes.¶ Iteꝫ ſordeſcit per caſtrimargie fluorem.ſ.per gulevitium De quo Eſaie.xxviij.Omnes menſe replete ſunt ſordium vomitu.¶ Item ſordeſcit per inſolentie.idest per inhoneſte apparentie liuoreꝫ.De quo dicitur zacharie. iij.ꝙ ieſus ſacerdos erat indut⁹ ſordidis veſtibus.Uide de immundicia ⁊ ſimilibus.

Soror.

A Breuiter notando poſſumus dicere:ꝙ ſoror nomē eſt caritatis nomē fraternitatis nomē equalitatis nomē cõitatis. Et iō loquēdo ſpūaliter poſſumus dicere ꝙ illud nomen poteſt competere anime marie.⁊ cuilibet ſancte.vtraq; em̄ iſtarum propter amorem quem ad ipſam debemus habere vel quem ad nos gerit poteſt proprie ſoror dici.Soror enim naturaliter diligit fratrē ⁊ diligit̄ a fratre.Et ideo iſta beata.A.ſoror noſtra nos diligit. et a nobis ſe diligendam oſtendit.Cant.iiij.Uulneraſti cor meū ſoror mea.¶ Nota igitur ꝙ taꝫ in bono ꝙ in malo ſoror multipliciter accipit̄ in ſcriptura.Eſt em̄ Soror.

Vituperanda.
Deſideranda.
Cuſtodienda.
Prediligenda

Prima eſt ſoror criminibus ꝓ
ſtituta. Et iſta eſt caro q̄ eſt ſo-
ror anime quam dyabolus cū-
ctis vitijs proſtituit ⁊ corrūpit
Job. xvij. Putredini dixi. Pater me⁹ es et mater mea
⁊ ſoror mea vermibus ⁊ Ezech. xxij. Socer nurum ſuā
polluit nepharie. Frater ſororē ſuā filiā patris tui op-
preſſit in te. ¶ Secūda eſt ſoror celeſtibus inſtituta et
iſta eſt ſapientia ſeu etiam quelibet virtus quam de-
bemus diligere vt ſororem. prouerbi. vij. Dixi ſapien-
tie ſoror mea es. ⁊ prudentiam vocaui amicam meaʒ.
¶ Tertia eſt ſoror virtutib⁹ deſtituta et iſta eſt anima
ſoror corporis. Figurata in thamar ſorore amon quaʒ
proprius frater fedauit de qua. ij. Regum. xiij. Habe-
bat ſororem ſpecioſiſſimā vocabulo thamar. ¶ Quar
ta eſt ſoror pro omnibus conſtituta ⁊ iſta eſt beata vir
go que ſoror omnium poteſt dici. vt de quolibet dicat
illud Luce. x. Huic erat ſoror nomine Maria. Ubi de
beata virgine notatur. Affectio generalis. huic erat.
Dilectio cuilibet ſpecialis ſoror. Conditio virtualis
Maria. Ut igitur beata virgo vel quelibet ſancta ſit
propria ſoror xpi ⁊ noſtra. poſſumus notare ꝙ ſicut ſo
ror potiſſime quādo eſt paruula A parentib⁹ dotatur
A fratribus adamatur. A ſeruientibus honoratur.

B ¶ Sic iſta a patre ſuo deo in patria eſt dotata. a fra-
tribus ſuis. i. angelis fuit ⁊ eſt ſeruata et adamata. A
ſeruientibus. i. deuotis xpicolis eſt honorata. Iſta em̄
per humilitatem paruula fuit. ⁊ ideo deo et homini-
bus placuit ⁊ etiam angelis grata fuit vt de eius com
mendatiōe dicatur illud Canti. viij. Soror noſtra par
uula eſt et vbera non habet. Ubi aduerte quod iſta eſt
Caritatis vigimie ligata. Pietatis flumie rigata Hu
militatis culmine fundata. Carnalitatis crimine pri
uata. ⁊ Uirginitatis noīe dotata. ¶ Dico ergo ꝑmo
quod fuit ligata vigimine caritatis. quia ſoror eſt no
men amoris. Unde Cantico. iiij. Uulneraſti cor meuʒ
ſoror mea. Iſta enim omnes iuuat. ⁊ diligit ſicut fra-
tres. vt de ea poſſit quilibet dicere illud. Gene. xx. Ue
re ſoror mea eſt. filia patris mei et ideo ipſam ſicut ſo
rorem. immo etiaʒ ſicut vxorem debemus diligere. ⁊ ꝑ
caritatis ligamentum cum ipſa nos firmiter vnire. vt
et nos poſſimus dicere ſicut abraaʒ de quo dicitur ꝙ
dixit de ſara vxore ſua ſoror mea eſt. Ipſius etiam dei
eſt vxor et ſoror. ſimilis ipſi dee. Junoni De qua dixe-
runt poete quod ipſa erat Jouis qui ſummus de⁹ erat
et vxor et ſoror. et tamen ſemper virgo: nunꝙ enim vt
dicunt a Joue fuit carnaliter cognita quāuis ſibi con-
iugaliter coniuncta Sic et iſta ſummi dei per ſummā
copulam caritatis et coniunx et vxor fuit. virgo tamē
et integra ſemper permanſit. Unde Gene. xxj. Cumqꝫ
interrogaretur ſuper vxore ſua dixit ſoror mea eſt. Et
ideo deus beatificando ipſam potuit ſibi dicere illud
Cantico. v. Ueni in hortum meum ſoror mea ſponſa.
¶ Secundo dico qđ ipſa eſt rigata flumine pietatis
quia noſtra. Uiri enim miſericordes ⁊ pij non ſunt pro
prie ſui. immo ſunt aliorum. Et iō iſta dicitur noſtra
quia ad proficiendum ſemper nobis eſt parata et no-
bis exhibita et donata. Et ideo beneficia ſua recordā-
do poſſumus dicere illud Cantico. viij. Quid faciem⁹
ſorori noſtre: q. d. non poſſumus digne tanta beneficia
ꝑēſare. Eſt igitur rigata flumine caritatis. ¶ Tertio
dico quod eſt fundata culmine humilitatis. paruula
inquit. Uide ſupra de conditionibus paruuli. Unde ſi
bi poſſumus dicere illud Gene. xxiiij. Soror noſtra es
creſcas in mille milia. ¶ Quarto nota ꝙ ipſa fuit pri
uata crimine carnalitatis. quia vbera inquit. Ubera
enim dicuntur ab vbertate lactis. quia ſine corruptio
ne precedente non habetur. et ideo quando vbera non
habet dicitur eſſe virgo et caſta ſupponitur. Juxta il-
lud Canti. iiij. Hortus concluſus ſoror mea, hortus cō
cluſus fons ſignatus. Procerto iſta ſoror ſemper fuit
clauſa et per virginitatem ſignata vbera inquit non
habet. Juxta illud Oſee. ix. Da eis vuluā ſine liberis
et vbera arentia. Iſta enim non habuit vbera que per
tinent ad corruptas. ſed habuit mamillas que perti-
nent ad virgines et ad caſtas. Unde Canticorum. iiij.
Quaʒ pulcre ſunt mamme tue ſoror mea ſponſa. Sic
ergo patet quomodo iſta eſt ſoror quia habuit virgini
tatem humilitatem pietatem et caritateʒ. Uide. ſ. de
Fratre ſuper literam. F.

Sors. Nota ꝙ ſors proprie eſt illud quod a caſu A
vel a fortuna prouenit. ⁊ quod diſpoſitio
ni hominis non ſubſiſtit ſed quod ſolum a diſpoſitio
ne quadam occulta accidit et inde fuit introductuʒ ꝙ
portiones rerum et hereditatum ſortes ſunt dicte eo
quod facta prius diſtincta diuiſiōe per ſortes ſunt cui
libet diſtribute. Poſſumus notare de ſorte quod ſors
generaliter dicitur quicquid extra humanam diſpoſi
tionem hominibus accedere cōprobatur Antiqui em̄
in omnibus actibus ſuis vtebantur ſorte ſicut patet
diſcurrendo ſcripturam. Occulta enim diuina proui
dentia per euentum ſortium oſtendebat veritatem ne
gocij quod petebant ſicut patet in aaron per ſortē ele
cto. Numeri. xvij. patet in achor per ſorteʒ inuento Jo
ſue. vij. Patet etiaʒ in ionatha per ſortem ſuper come
ſtione mellis deprehenſo. j. Regum. xiiij. Suppoſue-
runt enim antiqui qđ deus ordinabat que ſors prima
et que vltima veniebat. Quod etiam velle videtur ip̄e
ſalomon prouerb. xvj. Sortes mittuntur in ſinum ſed
a domino temperantur. Omnes etiaʒ antiqui ph̄i in
inueſtigatione ſecretorum ⁊ futurorū ſortibus ſunt vſi
vnde etiam ſcientias diuinatorias habuerunt. que ſo
lummodo ſuper ſorte fundate fuerunt ⁊ ſm̄ ꝙ ſorte ſi
gna eſſe videbant. ſm̄ hoc ꝙ de ſuis interrogationib⁹
iudicabant. Unde etiā ſicut patet per Sen̄. li. v. de na-
turalibus queſtionibus. vbi agit de augurio auium ⁊
extarum earum a deo occulte ꝓuidentie dixerunt ſor
te ſigna talia procedere vt per talia ſigna ſicut per q̄-
dam ſue occulte prouidentie inſtrumenta poſſit deus
veritatem oſtendere. Uerum. quia iſta poterant ſim-
plicibus occaſioneʒ errandi prebere hinc eſt qđ ſortes
cum omnibus ſcientijs ſortilegis vel ſuper ſortem fun
datis que ſunt geomantia ydromātia aerimantia. py
romantia. ſpatulamātia. extimantia animantia. ab
eccleſia ſunt tanꝙ ſuperſtitioſe vel ſalteʒ nimis curio
ſe repudiate ⁊ ne eſſent cauſa damnationis fidelibus
interdicte ſed q2 de iſtis ſortibus nihil ad preſens hoc
ſolum notabo quod ſiue accipiatur ſors pro inſpera-
to rei euentu vel proportionis obtentu tria genera ſor
tium in ſcriptura ponuntur videlicet ſors flebilium et
miſerorum. Potentium et ſuperborum Feliciuʒ ⁊ bea
torum. Merentium et damnatorū. ¶ Dic de illis ſor
tibus generaliter illam autoritatem Sap. v. Tunc ſta
bunt iuſti. ⁊c. vſqꝫ ibi Ecce quomodo computati ſunt
inter filios dei. et inter ſanctos ſors illorum eſt.

Species. ſpecioſus. Nota ꝙ ſpecies A
quandoqꝫ ſumit
pro manerie vel pro rerum varietate. ⁊ ſic ſumit Ezec.
xlvij. vbi dicitur. Plurime ſpēs erunt piſciū ei⁹. Quā
doqꝫ etiam ſumitur pro rerū formoſitate. ſicut in ꝑs.
Specioſus for. pre fi. ho. Et ſic dico quod ſpecies: for-
ma: pulcritudo et ſimilitudo idem eſſe videntur. Sed
q2 ſatis dictū ē de pulcritudine ideo de ſpecie breuiter
eſt dicendum. quia in ſcriptura inuenitur Species.

Uilitatis. — Periculoſa.
Falſitatis. — Ridiculoſa.
Ueritatis. — que eſt valde. — Miraculoſa.
Uanitatis. — Defectuoſa.
Sanctitatis. — Uirtuoſa.
Dignitatis. — Specioſa.

¶ Species vilitatis eſt ſpecies dominorum. Iſta eſt
em̄ valde periculoſa. ſimilis ſpeciei et ſplendori pel
uis candentis viſorum oculos excecanti. ⁊ etiam ſimi
lis ſpeciei pulcritudini fulguris choruſcantis omnia
comburenti et deſtruenti quia ſcilicet quando pulcri
tudinem corporum homines admirant ſtatim malis
deſiderijs

Ayuntamiento de Madrid

deſiderijs ,muntur et peruerſis concupiſcentijs excecantur. Et de tali ſpecie loquitur ſcriptura. Eccli.ix. Non ↄcupiſcas ſpeciem alienã. ſpeciẽ mulieris multi admirati reprobi facti ſunt Hiere.vj. Specioſe ⁊ delicioſe aſſimilaui filiam ſyõ. ¶ Species falſitatis eſt ſpecies hypocritarum que valde eſt ridiculoſa q2 iſti videntur ſpecioſi et non ſunt. ſpecioſi enim ſunt exterius ⁊ non interius. ſimiles pennis pauonis ⁊c. Uel ſimiles ſtellioni qui ꝙuis ſit in pelle ſpecioſus in carne tamen eſt venenoſus. Et ideo de iſtis bñ dicit eccli.xj. Non laudes virum in ſpecie. Et ꝓpter hoc xp̃s comparat eos ſepulcris dealbatis que apparent hominibus pulcra. intus plena ſunt ſpurcicia ⁊ oſſibus mortuorum. Math.xxiij. Unde etiam iſta ſunt vaſa erea. de quibus dicitur.ij. Eſdre.viij. ꝙ de babylone ad hieruſalem apportata ſunt vaſa erea auri ſpeciem reddẽtia. ¶ Species veritatis eſt ſpecies creaturarũ que ꝑ certo eſt valde miraculoſa. Mirum enim eſt videre ⁊ attendere quanta ſpecies et ordo nature de qua Eccli.xliij. Species celi gloria ſtellarum illuminans in excelſis dominus. Iſta eſt enim ſpecies que cognoſcitur ſpecies conditoris. Iuxta illud. Sapieñ.xiij. A magnitudine ſpeciei et creature cognoſcibiliter poterit horum creator videri. Ipſe enim deus eſt ſpecioſiſſimus artifex. Iuxta illud. Exod.xxiiij. Species glorie domini quaſi ignis: ⁊ ideo ſpecioſas condidit creaturas.

¶ Species vanitatis eſt ſpecies diuitiarum. ſcilicet ſpecies glorie mundane iſta eſt enim valde defectuoſa. ſimilis glaciei vel vitro cuius eſt mira pulcritudo. nulla tamen eſt in eis durabilis fortitudo quia diu in ipſis inniteretur. faciliter laberetur et glacies etiam frangeretur Teſte Seneca. Fortuna vitrea eſt dũ ſplẽdet frangitur de quo. Soph.ij. Ponã ſpecioſam in ſolitudine. ¶ Species ſanctitatis eſt ſpecies gratiarũ q̃ valde eſt virtuoſa. Iſta eſt ſpecies morũ et virtutũ que facit hominẽ coram deo et hominibus ſpecioſum.ij. Mach.iij. Apparuerũt duo iuuenes ſpecioſi. ¶ Species dignitatis eſt ſpecies celeſtium diuitiarũ que valde eſt ſpecioſa. Illic enim nulla eſt diſplicens turpitudo ſed in omnibus ⁊ per omnia oĩmoda pulcritudo de qua Sap̃.v. Accipient iuſti regnum decoris ⁊ dyadema ſpeciei de manu domini. Iſtis igitur premiſſis de ſpecie virtuoſa nos aliquantulum dilatemus, et dicamus quod ſpiritualiter loquẽdo ille dr̃ ſpecioſus qui eſt apud deũ ⁊ homines virtuoſus. ¶ Nota ꝙ arbores que ſemper virent ſunt pre ceteris ſpecioſe ſic ⁊ ille perſone que ſemꝑ virtutibus vigent et pollent ſunt pre ceteris gratioſe. Nã ſicut cedrus ⁊ oliua ſpecioſe ſunt q2 nunꝙ folia deponunt ſic iuſti q2 nũꝙ virtutes ex toto perdunt. Ideo de quolibet iuſto põt dici illud Cantic.v. Dilectus meus candidus ⁊ rubicũ-
B dus electus ex milibus. Species eius vt libani. elect⁹ vt cedri. ¶ Ubi aduerte ꝙ ſpecies ⁊ pulcritudo cõſiſtit in quinq3. ſ. In puritate continentie. In venuſtate verecundie. In claritate ſapientie. In honeſtate apparentie. In ſuauitate redolentie. ¶ Primũ probat continentia ſpẽs candoris. q2 candidus. Secũdum ꝓbat verecundia ſpecies ruboris. q2 rubicundus. Tertium probat ſapientia ſpecies valoris q2 electus ex milibus Quartum probat apparentia ſpecies viroris. quia libani. Quintum probat redolentia ſpecies doloris q2 cedrus que ſemper fragrat. ¶ Primo igitur dico qđ ad faciendum hominem ſpecioſum debet conuenire continentie puritas que ſignatur per candorẽ cum dicitur candidus. ſicut ſupra de albedine viſum eſt. Nã caſtitas eſt illa virtus per quã ſumme efficimur ſpecioſi. Unde Eccli.xxvj. Non eſt condigna ponderatio anime continentis. ſicut ſol oriens mundo in altiſſimis dei. ſic mulieris bone ſpecies in ornamentum domus ſue. Et nota quod ipſe comparat ſpeciem hominis continentis ſpeciei ſolis ſplẽdentis ⁊ illuminãtis candidus inquit Apo.j. Capilli eius erant candidi ſicut nix. ¶ Secundo debet eſſe ibi venuſtas verecundie. ⁊ iſta ſignat̃ ꝑ ruborem. rubicundus inquit. Rubedo eñ valde bene ſedet ſuꝑ candorem Sic vere verecundia que faciẽ rubere facit. optime ſedet qñ mixta eſt cum caſtitate candoris vel cum caſtitatis candore. Nota ꝙ verecũdia que apparet in facie eſt hac de cauſa q2 facies eſt principale ſubiectũ. in quo habet eſſe verecundia: Et ideo quãdo homo habet verecundiam. ſanguis amicus nature deducit ſanguinem ad faciem. hec pħus Sic anima ſancta debet fugere ad omnia membra interiora. ſ. ad cor cogitando de deo qui paſſus fuit mortem ⁊ expandit ſanguinem pro ſe ⁊ iſta cogitando debet habere ruborẽ et mittere ad faciem ſuper candorem tunc erit optimus color. ⁊ tunc rubicundus flos etiam roſarum qui eſt rubeus id eſt rubor verecundie optime ſedet in ſerto, virtutũ vt ſic figuretur in pellibus rubricatis quibus tabernaculum tegebat̃ Exodi.xxvj. Unde etiam ſancti dicuntur candidiores lacte. rubi. ebo. anti. ſaphi. pulcriores. Treno.iiij. Unde etiam ſancto de tali ſpecie põt dici illđ Ezechiel.xl. Ecce vir cui⁹ ſpecies erat q̃ſi ſpecies eris. Es ei vergit ad ruborẽ ⁊ cãdorẽ Sit igit̃ ibi venuſtas verecũdie. ¶ Tertio dico ꝙ ibi dꝫ eſſe claritas ſapiẽtie q2 ipſe debet eſſe elect⁹ ex milib⁹. ſupple ꝓpter ſapientie claritatem. que facit homines eligibiles et honorabiles ſuper omnes. quod patet. Exodi. xviij. vbi moyſes elegit ex omni ꝑplo viros, ſapiẽtes et gnaros ⁊c. Unde de iſta ſpecioſitate dicitur. Eccleſia.xliij. Uide arcum ⁊ benedic qui fecit illum. valde enim ſpecioſus eſt in ſplendore ſuo. Sit igitur ibi claritas ſapientie. ¶ Quarto dico ꝙ ibi debet eſſe honeſtas apparentia vt libani. Libanus eſt mons ſemper virens. Sic iuſtus per honeſtatem. vt ſic dicat illud Eccleſiaſtici.xxiiij. Quaſi cedrus exaltata ſum in libano quaſi oliua ſpecioſa in campis. Sicut enim ſine veſtibus exterioribus nullus dicitur ſpecioſus. Sic nec ſine exteriori honeſtate conuerſationis que per veſtes ſignatur poteſt eſſe quis gratioſus. Ideo dicitur. Job.xl. Circunda tibi timorẽ ⁊ in ſublimi erigere: ⁊ ſpecioſis induere veſtibus. ¶ Quinto dico: ꝙ ibi debet eſſe ſuauitas redolentie: hoc eſt bona ⁊ ſana fama: que notatur in cedro. vt cedri inqui. Cedr⁹ habet iocundum odorem: ſignans virum iuſtũ qui odorem bone fame ſine qua nemo eſt moralit̃ ſpecioſus vndiq3 circumfundit. Ezechie.xvj. Egreſſum eſt nomẽ tuum in gentes ꝓpter ſpeciem tuã. Cedri inquit. pſ̃. Iuſtus vt palma florebit: ſicut ce. mult. ideſt diuulgabitur per famam. Iſta eſt ergo ſpecioſitas virtutum: quam ſi habuerimus erimus deo ⁊ hominibus grati ita ꝙ cuilibet dicetur illud. pſ̃. Specie tua ⁊ pulcritudine tua, intẽ. pſpe. pce. ⁊ reg. Et illud Specioſus forma pre filijs hominum ⁊c. que nobis concedat Chriſtus Amen.

Speculum. Nota ꝙ ſpeculum ſignat virũ iuſtum ⁊ honeſtum. Sꝫ de hoc vide in illa autoritate. Candor eñ lucis eſt ⁊ ſpeculũ ſine macula. vide ſupra de Luce. Item ſpeculũ ſignat ſcripture preſentatiuam luciditatem. Itẽ ſignat mũdanam ꝓſperitatẽ: ſed de oĩbus vide ſupra in varijs titulis. Multa eñ poſſent dici de diuerſis varietatibus ſpeculoꝝ: ſed pauce ſunt autoritates de ſpeculo ideo ſuperſedeo quo ad preſens.

Speculari. Uide ſupra vbi de contemplatione vel conſiderare: quia. ſcꝫ ſpeculator eſt q̃ conſtituitur in ciuitate ad inſidias ⁊ aduentus hoſtium ꝑuidendum: ad vigilandum ⁊ ad clamandum; ſignans prelatos ⁊ predicatores ⁊c. Uide de prelatis: de contemplatione ⁊ conſideratione ⁊ ſic ſufficit.

Spes. ſperare. Cuꝫ ſpes ⁊ timor ſint due mentis affectiones: que ſemper reſpiciunt ad futura ſicut dolor ⁊ gaudiũ ſunt ille due que ſemper reſpiciunt ad preſentia et moderna. Poſſumus dicere ꝙ tam in bono ꝙ in malo

Ayuntamiento de Madrid

ſignificato ſpes multimode ſumitur in ſcriptura. Uñ nota ꝙ inuenitur ibidem. Spes.

Uacua.	Prima eſt ſine fulcimēto.
Fatua.	Scḋa ſine nutrimēto vel condimēto.
Nocua.	Tertia eſt ſine iuuamento.
Ardua.	Quarta eſt ſine fraudamento.

Primo igitur dico ꝙ eſt ſpes vacua q̄ ſtabilitatis caret fulcimento. et iſta eſt illa qua homo ſperat. In diuitijs temporalibus. In blandicijs feminalibus. In amicicijs ſecularibus. In eminētijs popularibus. In diuitijs non eſt ſperādum. Iſte eñ ſunt quedam arbores q̄ optime florent itaq̄ ad ſperādū fructuum copiā hominem inuitāt. flores tamē faciliter fluunt gelu vel vento excutiūtur ita qḋ tota ſpes quā habuerat eneruatur. Sic vere eſt de illis qui ſperant in floribus diuitiarum ꝗuis enim videātur vtilitatem futuram atq̄ durabilitatem ꝑtendere. ſolent tamē facillime deficere ⁊ poſſeſſorē ſuum ſpe quam habuerat defraudare. ṗs. Sperauit in multitudine diuitiarū ſuarū ⁊ ꝑua. in va. ſua. ⁊ Sapiē. iij. dicitur. ꝙ vacua eſt ſpes illorum et labores ſine fructu. et inutilia eorum opera. cuȝ tamen dicatur in ṗs. Nolite ſperare in iniquitateȝ ⁊ ra. ⁊c. nolite cor apponere. Et nota quod dicit cor. ¶ Iteȝ in blandicijs non eſt ſperandum ſcilicet in feminalibus. quia iſte blandientes et decipientes adulatrices ſimiles ſunt ſerpentibus. que valde ſunt ſuaues dum tanguntur. ſibilant dulciter vt audiantur. ſed tamen certum eſt quod valde mordent et inuenenant acriter dum ſentiuntur. Nota. Fiſtula dulce canit volucres dum decipit auceps. Sic igitur in talibus ſperare nō eſt tutum. Iſte enim ſunt ſicut glacies. que quamuis et ſplendeat et aliquam fortitudinem pretendat in ipſa tamen ſperantem et deſuper ambulantem ſolet decipere q̄r ſtatim vt ſentit aliquantulum oneris vel caloris incipit liq̄ſcere ⁊ quaſſare. Sic vere tales licȝ ſplēdeāt ⁊ arrideāt. ſtatī tñ cū ſenſerit onus alicui⁹ tribulatiōis vel calorē alicui⁹ tentatiōis iſti deſiſtūt ⁊ deficiūt atq̄ ceſſant. ⁊ ī ſe ſperātē ⁊ ꝯfidētē decipiūt atq̄ fraudant. Ideo dicit̄ Job. xix. Quaſi euulſe arbori abſtulit ſpem meā. Ideo contra illos qui in mundi adulatoribus impudenter confidunt dicitur. Eſa. xxx. Ue filij deſertores vt faceretis conſilium ⁊ non ex me ⁊ ordiremini telam ⁊ nō per ſpiritū meū. ſperantes auxilium in fortitudine pharaōis: ⁊ habentes fiduciam in vmbra egypti. ¶ Item non eſt ſperandum in eminentijs quia nulla eſt tanta eminentia quin poſſet defluere et perire. Res enim altiores non ſunt firmiores. et montes alti terre motuȝ ſepius ꝗ plane terre patiuntur. Celum etiam quod eſt altum ſemper eſt in motu. Spes igitur altitudinis dignitatum non eſt tuta. Qḋ tamen eſt contra illos qui ſemper ſperant aſcendere ad maiora nec in ſuis deſiderijs greſſum figunt. contra illud apoſtoli. j. ad Thimot. vj. Precipe diuitibus huius ſeculi non ſublime ſapere. nec ſperare in incerto diuitiarum. Iſta eſt igitur ſpes vacua que ſtabilitatis caret fulcimento. ¶ Secundo dico quod eſt

B ſpes fatua que ſagacitatis caret condimento et iſta ꝓculdubio eſt illa ſpes qua mali ſine meritis ſperant.

In dei miſericordie plenitudine. In ſuarum virium fortitudine. In ſue vite longitudine. ¶ Dico enim quod fatue ſperatur ab ipſis de dei miſericordie plenitudine. quia tales peccare non ceſſant. penitere recuſant. et tamen finaliter ſaluari ſperant: et damnationis periculum non formidant. Cum tamen ſpes et timor ſint due ſorores. quarū vna ſine altera nō debet eſſe. Iſti ſunt ſimiles porco. qui ſecundum Plinium ſedens in luto multo plus ſedet vel iacet in dextro latere ꝙ ſiniſtro. Qr ſcilicet tales qui in luto vitiorūȝ iacent. parum aut nunꝗ ſedent in ſiniſtro latere. ideſt in ꝯſideratione aduerſitatis eterne. ſed potius in dextero latere ideſt in ſpe miſericordie ſuperne. ⁊ ſperant in miſericordia illa quā portant illi armigeri. ſ. ſcuto quod portatur in ſiniſtro latere. id eſt ſperant fortitudine. cum tamen ſit valde fatuum ſine meritis ſperare quod nullus poteſt de communi curſu ſine meritis obtinere. Iſti videntur dicere illud Eſaie. xxviij. Poſuimus mendacium ſpem noſtram. et mendacio protecti ſumus pepigimus fedus cum morte. ¶ Iteȝ dico quod fatue eſt ſperare ab ipſis in virtute proprie fortitudinis Iſti quidem ſunt fatui qui tantum confidunt de proprijs viribus quod etiaȝ in tentationibus nec in tribulationibus dignātur in deo ſperare: nec ipſius auxilium implorare. Similes puero qui dum ſperat bene poſſe incedere ſolet in lutum cadere et ſe turpiter maculare. Et ideo de talibus dicitur. Eccleſiaſtici. xxxviij. Omnes hi in manibus ſuis ſperauerunt. ¶ Item dico. quod fatue ſperatur in vite ꝓprie longitudine fatuum eſt ſperare diu manere vbi videm⁹ nos breuiter ⁊ cito pertranſire. Et tamē multi ſunt qui ꝗuis alios quotidie mori videant. ipſi tamen viuere ſemper ſperant. et iſta occaſione multa mala faciunt atq̄ penſant. Teſte. Iſido. Symie que habēt longam caudam ceteris ſunt peiores. Qua ꝓ certo illi qui in ſpe et in imaginatione ſua habent lōgam caudā id eſt longāvitam. hoc eſt dictu illi qui diu viuere ſperant. ceteris ſunt deteriores quia ſcilicet propter talem ſpem faciunt multa mala. Iſtis ergo videtur quod ſemper debent iuueneſcere dicentes illud. Job. xvij. Rurſum poſt tenebras ſpero lucem. Iſta eſt igitur ſpes fatua que ſagacitatis caret condimento. ¶ Tertio dico quod eſt ſpes nocua que fidelitatis caret iuuamento et iſta eſt illa qua heritici ſperant in dyabolo cum tamen in illo nullo modo ſit ſperandum quia quod promittit totum eſt ad nocendum et decipiendum. Mus enim non pro eo debet ſperare in catto quod cum eo ludat cum conſtet quod poſt multos ludos ſemper ſolet eum deuorare. Sic vere tales fatuos poſt ludos ⁊ plauſus ſolet dyabolus decipere ⁊ eos temporaliter detegere et dimittere. ⁊ in inferno finaliter deuorare.: qua propter nullus debet in eo confidere vel ſperare. Et de hoc Prouerbiorum. xxv. Dens putridus ⁊ pes laſſus qui ſperat ſuper infideli in die anguſtie ⁊c. Iſta eſt igitur ſpes nocua que fidelitatis caret iuuamento. C

¶ Quarto dico: ꝙ eſt ſpes ardua: que ſecuritatis pollet complemento: ⁊ iſta proculdubio eſt ſpes bonorum: quia ipſi ſperant in deo vero: et contra impetuȝ tribulationum: et contra inſultum tentationum. Sicut enim piſcis qui dicitur Echinus ſm Ambroſiuȝ quando ſentit tempeſtatem timens fluctibus de mari eijci lapillum arripiens: ipſi tam fortiter adheret: qḋ eius pondere ſiſtitur ⁊ a periculo liberatur. Sic vere vir iuſtus quādiu nauigat in hoc mari in periculo eſt qḋ fluctibus tribulationum ⁊ tempeſtatum de ſtatu ⁊ aqua gratie eijciatur: ⁊ piſcatorum infernalium periculis exponatur: debet Chriſtum lapideȝ angularem adire: ⁊ ei per firmitatem fidei: ⁊ ſpei firmiter adherere: ⁊ ſe ſibi ſoli commitere: ⁊ ſimpliciter commendare: ⁊ ſic ſine dubio ab ipſo ⁊ per ipſum liberabitur: ita qḋ dictis fluctibus nō mergetur: dicat igitur illud Pſalmiſte. Mihi autem adherere deo bonum eſt ⁊ cetera. Ad quod etiam nos monet dauid dicēs in pſalmiſta. Sperate in eo omnis congregatio populi ⁊c. Et ideo breuiter ad ſperandum in deo: ⁊ ad ipſum ſinceriter confidendum nos monet in pſalmi. Dauid dicens. Spera in deo ⁊ fac bonitatem: et inhabita terram et paſceris in diuitijs eius. Ubi aduerte qḋ dauid volens ſuos inducere ad ſperandum in deo Preponit actum qui iniungit̄. ſpera in domino. Supponit modum q̄ requirit̄: fac bonitatem. Proponit locum quo perficitur: inhabita terraȝ. Exponit lucrū qḋ ꝑmittitur: paſceris in di. Hic oſtenditur.

Actus.

Actus virtuoſus.
Modus gratioſus.
Locus glorioſus.
Fructus precioſus.

D ¶Igitur dico:ꝙ hic iniungit actus virtuoſus.ſpera in dño.Spes eñ in dño eſt vna de virtutibus theologicis.Quia ꝓculdubio ſumme eſt virtuoſum ⁊ a corde virtuoſo ⁊ nobili ꝓcedens ſperare illud qđ oculꝰ nõ vidit:nec auris audiuit:nec in cor hoĩs aſcendit. Spes eñ eſt virtus:qua homo de ſeipſo nõ vult cõfidere.⁊ qua qđ a ſe habere nõ poteſt a deo ſatagit obtinere.ſpera inquit in domino. Nota pulli videtes miluum:ad alas galline cõfugiunt vt defendantur ſm Phm⁊ꝙdiu ibi fuerint nõ leduntur.ſi vero exterius vagati fuerint rapiuntur.Etiam ſm phm.Columba exiſtens ſub vmbra arboris que dicitur parcidiõ.draconem nõ timet:ꝙ ſi vmbram dimiſerit draco ipſam rapiet ⁊ occidet.Sic vere ſi ad alas protectionis diuine per ſpem ⁊ fiduciam recurramus:⁊ ſi ad vmbram ſue potentie fugiamus:⁊ ibidem per ſpem ⁊ deſiderium maneamus.draconem ⁊ miluum.ideſt dyabolum contra nos preualere non habebimus timere:ſed ab ipſo ſalui ⁊ liberi poterimꝰ permanere.pſ.In vmbra alarum tuaꝝ ſperabo ⁊c. Clamabo ⁊c.Spes eñ eſt.

Fortiſſima ꝓpugnatrix.
Dulciſſima conſolatrix.
Doctiſſima ꝓcuratrix.
Promptiſſima ſubleuatrix.

Dico ergo ꝙ eſt ꝓpugnatrix fortiſſima.Iſta eſt eñ ſimilis lapillo q̃ dicitur alectoria:que facit homines inuincibiles:quia homo qui in domino ſperauit nunꝙ̃ tribulationibus.⁊ tentationibꝰ victus erit.pſ.In domino ſperauit cor meum ⁊ adiutus ſum. Patuit in martyribus:qui ſpem firmam in domino habuerunt ⁊ in ipſo tam fortiter ſperauerunt:ꝙ nunꝙ̃ in penis ⁊ verberibus defecerunt.pſ.Domus iſrael ſperauit in domino adiutor ⁊c.Fidelis eñ dominus fidelẽ vaſallum in ipſo ſperantem ⁊ ad eum recurrentem non libenter dimittit.ſed ei in neceſſitate ſubuenit ⁊ ſuccurrit.pſ.Qm̃ in me ſperauit liberabo eum ⁊c. ¶Item dico ꝙ iſta eſt conſolatrix dulciſſima. Spes eñ quaꝫ habet homo in tribulatione:penitus de finali euaſione:de diuine gratie acquiſitione:⁊ de eterna retributione ipſum confortat ⁊ conſolatur:⁊ ita ꝙ facilius ſuſtinet quicquid anguſtie intentat. Uirtus eñ arbor eſt:que feſſa mẽbra dicitur confortare.mitigatiue eñ ⁊ refrigeratiue eſt nature:⁊ ſemper cõmunit creſcere noſcitur iuxta mare: vt dicit Pli.⁊ Hiero.Talis eſt ſpes iſta.temperat enim ⁊ mitigat miſerias:dolores tribulatiões refrigerat ⁊ confortat.⁊ ideo iſta iuxta mare.ideſt in ſtatu amaritudinis tribulatiõis debet inueniri vt ꝑ ipſam poſſimus debite conſolari.vnde Eſai.xxv.dicitur.ꝙ dominus factus eſt fortitudo pauperi egeno in tribulatiõe ſua.Spes a turbine.vmbraculũ ab eſtu.Et breuiter iſta eſt ſicut papauer:que patientem facit dormire.ſicut mandragora:que potantem facit gladium non ſentire:ſicut cignus auis q̃ q̃ſi vult mori ſolet dulciter canticuꝫ facere ⁊ garrire.Nã ꝓcerto iſta facit hominem quieſcere in labore.pſ.Caro mea requieſcet in ſpe.Nihil ſentire de mũdano dolore.pſ.In deo ſperaui nõ timebo quicquid faciat mihi homo.Letare ⁊ cantare etiam in mortis periculo ⁊ terrore.Prouer.xiiij.Sperat autem iuſtus in morte ſua.Et illud Si me occiderit ſperabo in eum.Iſta eſt igitur conſolatrix dulciſſima. ¶Item iſta eſt ꝓcuratrix doctiſſima. Iſta eñ vadit vſꝗ ad interiora velaminis:⁊ nobis apud ſummum iudicem ꝓcurat ſecuritatem.ſatietatem ⁊ in bono ſtabilitatem.diuinam miſericordiam ⁊ bonitatẽ.De ſecuritate eñ dicit.Eccleſia.xxxiiij.Qui timet deum nihil trepidat neꝗ pauebit:qm̃ ipſe eſt ſpes eius. De ſacietate dicit in.pſ. Oculi oĩum in te ſperãt dñe .De perfecta inſuꝑ ſtabilitate dicit.Eſai.xl.Qui ſperãt in dño aſſumẽt pẽnas vt aquile volabũt ⁊ nõ deficient. De miſcđia aũt dr ꝑ pſ.Sperantes in dño miſcđia circũdabit.Iſta igitur ſpes vtiliſſ eſt ꝓcuratrix eſt doctiſſima. ¶Itẽ dico ꝙ iſta eſt ſubleuatrix ꝓmptiſſima: vel etiã gubernatrix certiſſima.Iſta ante nos ad paradiſuꝫ vadit:⁊ nos ab inferioribus ad ſuperiora ſubleuat ⁊ extollit.prouer.xxix.Qui ſperat ĩ dño ſubleuabit.Gloſſa ſuꝑ illđ.pſ. Spera in dño .Spes eſt introitus fidei.per ſpẽ intrat ad illud videndũ qđ creditur. Ad ſpem videt ꝑtinere illud.Eſai.liiij.Suſtolam te ſuper altitudinem terre

Patet igit ꝙ ſpes e
Subleuatrix.
Procuratrix.
Conſolatrix.
Propugnatrix.

Bene igit dico:ꝙ hic iniũgitur actꝰ virtuoſus.ſpera inquit in deo:⁊ hoc eſt primũ autoritatis. ¶Deinde dico ꝙ hic ſubiũgit modꝰ fructuoſus ⁊c.cũ dr fac bonitatem. Iſte eñ eſt rectus modus ſperãdo in deo.ſ.facere bene:quia ille q̃ non vult bene facere nõ dꝫ a deo ſperare.vbi eñ bona facta ⁊ bona merita non ꝓcedũt bona premia cõmuniter nõ ſuccedũt.fac ergo bonitatem.qꝛ ſicut dicit. Math.vij. Bona arbor bo.fru.fa. Seruitor eñ non dꝫ ſperare ſalariuꝫ niſi bene fecerit ſeruitium.Sap.j.Sentire in dño in bonitate. Fac ergo bonitatem.i.exerce virtutẽ: vel virtutũ copioſitatem vt ſic poſſis a deo ſperare ꝑmiũ eterni voluptatꝫ Oſee.xij. Miſcđiam ⁊ iudiciũ cuſtodi ⁊ ſpera in deo tuo.Igit dico ꝙ hic ſubiungit modus fructuoſus. E ¶Deniꝗ dico ꝙ hic ꝓponit locus gratioſus.ſ.paradiſi.inhabita inq̃t terram.q.d.Iſte eſt locus in quo tu debes ſperare recipere ſalarium nõ in iſto mundo.qꝛ vicꝫ iam in illa terra debemus habitare ꝑ ſpem:vt tãdem ibi habitemus ꝑ ſpeciẽ. Ceruus eñ viget in ſenſu odoratus intantũ:ꝙ et ſi terram que eſt vltra ripaꝫ nõ videat ipſam tamẽ qualis eſt odore dicit ſentire: ⁊ ad eam transfretare ſm Pli.Sic ⁊ nos lꝫ terram q̃ eſt vltra ripam huius mundi minime videamus.odore tamen ſpei ipſam cognoſcere debemus. Ut ad eam per deſideriũ mentaliter transfretemus. inhabita terram.pſ.Iuſti hereditabunt terram ⁊c.Unde de tali ſpe dr Heb.xj.ꝙ fides eſt ſperandaruꝫ reꝝ ſubſtãtia:argumentum non apparentium. Et ad Rom.viij. Que non videmus ſperamus.Dico ergo:ꝙ hic ꝓponitur locus gratioſꝰ. ¶Inſuꝑ dico.ꝙ hic exponit fructus ꝓcioſus.paſceris inq̃t in delicijs eiꝰ.Iſte eñ fructus eſt qui reportat de bona ſpe.ſ.delicie ⁊ pabulum glorie paradiſi.Arbor eñ ⁊ vinea ſolent finaliter fructum ⁊ paſtum reddere. dato ꝙ quaſi ꝑ annum oporteat expectare.Sic vere deus poſtꝙ̃ ipſum ꝑ ſpem expectamus fructũ eterne glorie nobis reddet:quo nos in paradiſi delicijs nutriet atꝗ paſcet.Ideo dicit ad Tytum.ij.Expectantes beatam ſpem ⁊ aduentũ glorie magni dei:q̃ſi.ſ.dñs dicet illud.Ezec.xxxiiij.de beatis animabus. In paſcuis vberrimis paſcam eas ⁊ in montibus excelſis iſrael erunt paſcue earum. Sic ergo ad bene ſperandũ debet nos monere ⁊ inducere fructus ꝓcioſus:locus gratioſus modus fructuoſus: ⁊ actus virtuoſus.Et ſic ſufficiat.vide ſupra:de confidere. ⁊ alijs multis locis.

Spelunca.

Nota ꝙ ſpelunca: ſm ꝙ habet multas cõditiões:ſm hoc diuerſimode ſumit in ſcriptura tam in bono ꝙ̃ in malo. A

Spelunca.	Tutior	que eſt	Perfectorum.
	Inferior		Mortuoꝝ
	Secretior		Animorum.
	Immundior		Mundanoꝝ
	Obſcurior		Damnatorum

¶Eſt ergo ſpelunca penitẽtiũ perfectoꝝ:que eſt virtualis.⁊ iſta ꝓprie ſignificat ſtatũ religionis: q̃ more ſpelunce dꝫ eſſe infima humilis ⁊ ſecreta.de hoc dicit Judicũ.vj.Qđ filij iſrael fecerunt ſibi antra ⁊ ſpeluncas in montibus.Unde etiam de ſanctis viris dicitur

Ayuntamiento de Madrid

Hebreo.xj. Qđ ipſi habitabant in ſolitudinibus ⁊ in
montibus ⁊ in ſpelūcis ⁊ in cauernis terre. Nā ſicut
dicit̃.iij.Reg.xviij. Abdias abſcondit quinquagenos
in ſpeluncis ⁊ pauit eos in ſpe. Ad denotandū ꝙ illi
qui in ſpelunca religionis abſconduntur a deo ſpūali
ter paſcunt̃ ⁊ educant̃. Et tamen de multis poteſt dici
illud. Mat.xxj. Domus mea ſcriptū eſt domus ora⸗
tionis vocabitur: vos aūt feciſtis eam ſpeluncā latro
num. ¶ Item eſt ſpelunca mortuorū: que eſt corpora
lis: ⁊ iſta eſt ſpelunca ſepulcri: vbi mortua corpora re
ponunt̃. de qua Gen.xlix. Sepelite me cum patribus
meis in ſpelunca. ¶ Item eſt ſpelunca animorꝫ: que ē
pectoralis: ⁊ iſta eſt ſpelunca conſcientie: que iuſtis ē
ſerena. ⁊ impijs eſt obſcura ⁊ īfecta. de hoc. Eſai.xxxij
Tenebre ⁊ palpatio facte ſunt ſuper ſpeluncas. ¶ Itē
eſt ſpelunca mundanorꝫ: que eſt temporalis. ⁊ iſta eſt
mundus: qui eſt ſpelunca vilis ⁊ immūda. In qua ia⸗
cent ⁊ habitant beſtie pecorales. Vñ de quolibet ra⸗
ptore ⁊ deceptore poteſt dici illud. pš. ꝙ ipſe inſidiat̃
in abſcondito quaſi leo in ſpelunca ſua. ¶ Itē eſt ſpe⸗
lunca damnatorꝫ: que eſt infernalis: ⁊ iſta eſt ſpelunca
vilis. putrida ⁊ immūda: obſcura atqꝫ periculoſa: qꝛ
ibi anime a dyabolo trahunt̃ crudeliter ⁊ deuorantur
Unde đ dyabolo poteſt dici illud. Nauꝫ.ij. ꝙ leo cepit
ſufficienter ſibi ⁊ impleuit ſpeluncas ſuas p̄da: ⁊ cubi
le ſuū rapina ⁊c. Vide de cauerna: ſi eſt aliqđ ſupra.

A **Spina.** Spina eſt arbor aculeata: vel etiaꝫ ipſe
aculeus: ⁊ poteſt multipliciter ſignare
in ſcriptura. Unde nota ꝙ breuiter diſtinguendo ego
inuenio in multis locis ſpinam. ſ.
Ad defendendum.
Ad offendendum.
Ad comburendum.
Ad affligendum.

Primo dico ꝙ eſt ſpina defenſiua: ſignificans penitē⸗
tie ſtimulum: qꝛ ſicut videm⁹ ꝙ de ſpinis fiunt ſepes
circa ortos que ipſos ab animalibus muniūt ⁊ defen⸗
dunt. Sic de aſperitate penitentie fit in horto aīe mu
nimentū: ꝑ qđ a tribulationib⁹ ⁊ tentationib⁹ defen⸗
ſatur. Oſee.ij. Sepiam vias tuas ſpinis ⁊ ſepiam eas
maceria. Roſa eīm que eſt arbor: cui⁹ flos eſt fragrās
⁊ nobilis. ſethim q̄ eſt arbor incremabilis ⁊ putribilis
arbores ſunt ſpinoſe. Cynamomum etiam que eſt ar⸗
bor bona ⁊ vtilis inter vepres ſm̄ Pli. creſcit: a quib⁹
ſic defendit̃ ꝙ cū difficultate tollit̃. Reuera chariſſi⸗
mi quanto ſancti fuerunt magis fragrantes ꝑ famoſi
tatem: ⁊ magis incremabiles ⁊ imputribiles: ꝑ cōſtā
tie ⁊ pſeuerantie firmitatē magis vtiles ꝑ vie ⁊ doctri
ne bonitatem: tanto ſunt ſpinis penitētie magis mu
niti: ⁊ ne faciliter a dyabolo euellant̃ ſpinis timoris
diuini amplius ſunt circūſepti. Qđ bene precipitur.
Eccleſia.xxviij. Sepi aures tuas ſpinis ⁊ noli audire
verbum neqꝫ. Iſta eſt igit̃ ſpina defenſiua. ¶ Secūdo
dico ꝙ eſt ſpina offenſiua. Spina eīm nocet ⁊ pungit
tangentem: naſcit̃ in terra ſterili: ſemē etiam iactū in
ibi impedire ⁊ ſuffocare noſcit̃. dolorē mēbro cui infi⸗
gitur magnum facit: ⁊ niſi ſpina extracta fuerit: dolor
ab homine nō recedit: talis ſpina eſt peccatū vel etiā
diuitie. Iſta eīm duo in homine ſterili ⁊ virtutibus va
cuo ſolēt abūdare. De diuitijs dicit. pš. Ecce ipſi pec
catores abūdātes in ſeculo obtinuerūt diuitias. De
peccato dicit̃ Prouer.xxiiij. Per agrū hominis pigri
tranſiui: ⁊ ecce operuerāt ſupficieꝫ eius ſpine. Iſta. n.
mentem poſſeſſorꝫ ſuorum ꝑ ſollicitudinem ⁊ ꝑ remor
ſum conſcientie inquietant ⁊ moleſtant ſemen verbi
dei: vel boni propoſiti impediunt ⁊ ſuffocant: ⁊ niſi đ
corde extracte fuerint. ſ. peccata confitendo ⁊ diuitias
cōtemnendo quietis ſpaciū nulli preſtant. Exorte eīm
ſpine ſuffocauerūt ſemen. ſicut dr̃. Luc.viij. Qua pro⸗
pter tales ſpine debent a cordibus noſtris euelli ⁊ ne
nobis dolorē inferāt extirpari. Ezech.xxviij. Non erit
vltra domui iſrael offendiculū: nec ſpina dolorem in
ferens. Et ſicut videm⁹ ꝙ arbor q̄ habet ſpinas ſolet
tangentes pungere. Alia etiam ſpinoſa ſicut eſt he⸗
ricius ⁊ porcus ſpinoſus ſolent ſe ſpinis ſuis median
tibus defendere. ſic illi qui habent ſpinas vitiorꝫ vl' di
uitiarum alios contangentes. i. vicinos circa ſe cōmo
rantes: vel etiam p̄dicatores eos corrigere cupientes
pungunt ꝑ moleſtias ⁊ exactiones: ⁊ etiam ꝑ mala ꝟ⸗
ba ⁊ detractiones mediantibus etiam ſpinis diuitia⸗
rum ⁊ munerum: quas ſolent p̄latis ⁊ iudicibus pro
ſcuto opponere: ipſi ſolent a cunctis oppoſitis ſe ſal⸗
uare: ita ꝙ tales correctores poſſunt dicere illud. pš.
Conuerſus ſum in erumna mea dum configit̃ ſpina.
Nos etiam ipſis munerū acceptoribus dicere poſſu
mus illud. Gen.iij. Cum operatus fueris terram nō
dabit fructus ſuos: ſed ſpinas ⁊c. Iſta eſt igit̃ ſpina of
fenſiua. ¶ Tertio dico: ꝙ inuenit̃ ſpina cōbuſtiua: et
ſic ſpine ſignificant congregationeꝫ peccatorꝫ. Spine
eīm nihil valent niſi ad ignem fouendū. ſicce eīm ſunt
nature ⁊ ideo facillime comburunt̃. Habent aūt ꝓpri
um ſpine: ꝙ ſeinuicem cōplectunt̃. ꝙ lꝫ omnes alios
pungant: vna tñ ab alia non pungit̃. Sic ſeinuicē ma
li complectunt̃ ⁊ diligunt: ⁊ ſimul iuncti omnib⁹ alijs
nocent: ⁊ tñ ſeſe inuicem non ledūt. Nau.j. Sicut ſpi⸗
ne pariter ſe inuicem cōplectunt̃. ſic cōuiuiū pariter
potantiū conſumet̃. Et ideo tales ſicciſſimi ꝑ indeuo
tionem apti ſunt non ad paradiſi edificationē cōſtru
endam. ſed potius ad inferni incendiuꝫ ſuccendendū
pš. Exarſerūt ſicut ignis in ſpinis: ⁊ Eſai.xxxiij. Spi
ne cōgregate igni cōburent̃. Iſta eſt ergo ſpina crema
tiua. ¶ Quarto dico: ꝙ ē ſpina afflictiua: ⁊ ſic ꝑ ſpinā
intelligim⁹ tribulationes punitiōes ⁊ ſupplicia dā⸗
natorū. Spinis eīm comburi ſolent ſcelerati ⁊ heretici.
vñ Iud.viij. dicit Gedeō. cōterā carnes vr̃as cū ſpi
nis ⁊ tribul' deſerti. Sic ergo ptꝫ: ꝙ ſpina generaliter
loq̄ndo ſumit̃ quatuor mōis vt. ſ. ⁊ ſic ſufficit.

Spiritus. Nota ꝙ ꝓprie loquendo ſpūs di A
citur quelibet materia aerea ſub
tilis ⁊ leuis ſicut eſt anhelitus: flatus: que facilit̃ po
teſt ſe diffundere vel ſpirare. Et poſſum notare ꝙ ge
neraliter loq̄ndo īuenio multa genera ſpūuꝫ in ſcrp⸗
tura vicꝫ Spirituꝫ.
Corporis.
Temporis.
Pectoris.
Etheris.
Federis.
Hominis.
Luminis.

Spūs corporis eſt quo corpora aīalium naturalit̃ ve
getant̃. De quo Sapiētie.ij. Extinctus cinis erit cor⸗
pus nr̃um: ⁊ ſpūs diffundet̃ tanq̄ molis aer. ¶ Spūs
tēporis eſt: quo oīa pflant̃ ⁊ aſpirant̃. ſ. turbo ſeu ven⸗
tus. De quo dicit̃ in. pš. Ignis: grando: nix: glacies:
ſpūs ꝓcellarꝫ q̄ faciunt ꝟbꝫ eius. ¶ Itē ſpūs pectoris
eſt quo hō cogitat aliq̄d vl' imaginat̃. đ quo. Job.xxxij
Plenus ſum ſermonib⁹ ⁊ coartat me ſpūs vteri mei
⁊ venter me⁹ quaſi muſtū abſqꝫ ſpiraculo. ¶ Itē ſpūs
etheris eſt ille: quo hō in caliginoſo loco vl' aere tētat̃
vel impugnat̃. ſ. dyabolus. de quo Mat.xij. Cū immū⸗
dus ſpūs exierit ab ho. am. ꝑ lo. ari. ⁊c. ¶ Itē ſpūs fe⸗
deris eſt quo hō iuuat̃ ⁊ cōcomitat̃. ſ. angelus. de quo
Aggei.ij. Spūs meus erit in medio vr̃i. ¶ Item ſpi
ritus hominis eſt: quo conſtituit̃ ⁊ viuificat̃. ſ. aīa. De
quo Luc.xxiiij. Palpate ⁊ videte qꝛ ſpūs carnē ⁊ oſſa
non habet. ¶ Item ſpūs luminis eſt quo mundus re
gitur ⁊ gubernat̃. ſ. ſpūſſanctus q̄ eſt vna pſona in dei⸗
tate. De quo Sapientie.j. Spūs dñi repleuit orbem
terrarꝫ. ¶ His igit̃ p̄miſſis notandū: ꝙ hic nō inten⸗ B
do de ſpūſancto ſcientialiter: inq̄tum videlicet ema⸗
nat a pr̄e ⁊ filio: ſed ſolummō moraliter: inq̄tuꝫ. ſ. ad
vtilitatem aīarum ex aliquib⁹ eis affectibus aliquid
balbutire. Ille igit̃ ſpūs q̄ vbi vult ſpirat: dignet̃ ali⸗
quid in imaginem mei ſpūs per ſuā gratiā inſpirare
qđ ego q̄ ꝑ ſiccitate indeuotionis reſpirare non valeo
ad ipſum

Ayuntamiento de Madrid

adipſum poſſim taliter ſuſpirare. Ueni ergo ſancte
ſpiritus ⁊ reple tuorum corda fidelium. Igitur dico ꝙ
hic de triplici ſpiritu ꝑ ordinem eſt dicendum: videli
cet. De ſpū ſupremo ⁊ ſuperiori. ſ. de ſpūſancto. de ſpū
peſſimo ⁊ deteriori. ſ. de peccato ⁊ dyabolo. De ſpū
intimo ⁊ inferiori. ſ. de aīa vel de vita. ¶ Dico ergo
primo ꝙ eſt vnus ſpūs ſummus ⁊ admirabilis. ſ. ſpūſ
ſanctus. Spūs em̄ ſanctus admirabilis poteſt dici:
qꝛ in rebus mirabiliter operaꝉ. Ad ipſum em̄ ꝑtinet
creare de nihilo: illa que ſunt deperdita recreare, illa
que ſunt deſtructa reformare: ⁊ illa que ſunt vetera re
nouare. Ecce ꝙ admirabilis magiſter. Ideo ð ſpūſan
cto dicīꝉ ſapientie. vij. Nō ſpūs dn̄i oīum eſt artifex:
oēm habens virtutem: oīa ꝓſpiciens. Et ideo ſpūſ-
ſanctus compaꝉ igni: q̄ ſm̄ Dionyſium habet virtutē
Immutatiuam.
Copulatiuam.
Conſeruatiuam.
Eleuatiuam.
Renouatiuam.
Illuminatiuam.
Immutat em̄ ignis materiam in quā agit: ſicut patet
qꝛ de cinere facit vitrum. Conſeruat etiam res natura
les: qꝛ. ſ. caloris naturalis bñficium facit ⁊ continuat
corp⁹ viuū. Eleuat etiā materiā ſuā. ſicut patet: quia
virtute ignis ſcintilla ꝙdiu fuerit ignita ferꝉ ſurſum
Copulat etiā diuerſas materias: ſicut patet qꝛ de dua
bus laminis ferri facit vnū. Renouat inſuꝑ oīa: qꝛ ſi-
cut patet virtute caloris quolibet anno renouat totū
mundum. Talis ignis ꝓculdubio eſt ſpūſſanctus: qꝛ
ſ. Immutat ꝑ conuerſionem. Copulat ꝑ dilectionem.
Conſeruat ꝑ tuitionem. Eleuat ꝑ eternoꝝ affectiōeꝫ
Renouat ꝑ virtutum ꝓductionem. Illuminat ꝑ grāꝝ
collationeꝫ. ¶ Nō iſte habeat immutare peccatores
⁊ iuſtos ipſos mirabiliter ꝯuertendo. patet in Saul.
Petro. Dauid. Paulo. ⁊ ſimilibus q̄ per ſpūmſanctū
conuerſi ſubito in aliud ſunt mutati. Ouidius em̄ nō
potuit tot mirabiles mutatiōes pōere ſicut quotidie
facit iſte. Unde. j. Reg. x. Inſiliet in te ſpiritus dn̄i ⁊ p
phetabis ⁊ mutaberis in viruꝫ alterum. ¶ Iteꝫ ꝙ iſte
habeat copulare ſcilicet diuerſas ſectas ad vnitatem
fidei ꝓducendo: ⁊ diuerſa corda ad vnitatem amoris
reducendo. ptꝫ eph. iiij. vbi dꝛ. Solliciti ſeruare vnita
tem ſpiritus in vinculo pacis. ¶ Itē ꝙ ipſe habeat cō
ſeruare: in bono perſeuerare faciendo, ⁊ ab hoſtis tē-
tationibus defendēdo. ptꝫ. Michee. ij. Nunqd abbre
uiatus eſt ſpiritus dn̄i vt ſaluari non poſſit. ¶ Iteꝫ ꝙ
iſte habeat eleuare. ſ. mentē ad cōtēplanda ⁊ deſiderā
da celeſtia inflāmando. ptꝫ Ezec. xj. Eleuauit me ſpi-
ritus ⁊ introduxit ad portam orietalē. ¶ Nō inſuper
iſte habeat renouare hominē ꝟtutū floribus venuſtā
do. ptꝫ in. ps. vbi dꝛ. Emitte ſpūꝫ tuū ⁊ crea. ⁊ reno. fa.
terre. ¶ Nō aūt iſte habeat mentē illumīare gratijs
⁊ donis ſuis inſpirando ⁊ informādo patet. Ioh. xiiij
vbi dicīꝉ ꝙ ſpūs veritatis quem mittet pr̄ in nomine
meo. ille vos docebit oīa ⁊ ſug. vo. om. ⁊c. Et breuiter
iſte ſpūs habet tot effectus ⁊ virtutes ꝙ etiā mortuos
ideſt peccatores obſtinatos ad vitā gratie ſuſcitat: ⁊ ī
bono ſtabilit ⁊ confortat: ſicut patet. Ezeh. xxxvij. De
oſſibus aridis q̄ ſpūm non habebant. de quib⁹ dꝛ ibi-
dem: ꝙ ingreſſus eſt in ea ſpūs ⁊ vixerunt. ſteterūtꝗ
ſupra pedes ſuos. In quib⁹ aduerte ꝙ ſicut ſpūs cor-
poralis. ſ. aer vel anhelitus ſeu ventus habet.
Subintrare.
Inſufflare.
Agitare.
Confirmare.
Eleuare.
Inflammare.
Spiritus penetratiuus ſubtiliter inſpirando: ingſ-
ſus inquit. Spūs inflāmatiuus ſagaciter informani
do: ſpūs. Spiritus agitatiuus vitaliter animando: v
xerunt. Spūs roboratiuus viriliter confirmando ſte-
terunt. Spiritus eleuatiuus ſublimiter defendendo.
ſuper. Spūs inflāmatiuus mentaliter accendēdo pe.
ſu. i. affectus. ¶ Spūs em̄ ſanctus. Penetrat ꝑ occul
tam inſpirationē: ingreſſus. Inſufflat ꝑ diſtinctā eru
ditionem: ſpiritus in ea. Uegetat ꝑ gratie diſtributio
nem: vixerunt. Roborat ꝑ virtutum confirmationem
ſteterunt. Eleuat ꝑ celeſtem contemplationē: ſuꝑ. Il-
luminat ꝑ calefactam affectionem pedes ſuos. ¶ Di C
camus igiꝉ de ſpirituſancto: ꝙ ipſe ꝑ inſpirationem
habet penetrare: ingreſſus eſt inquit. Spūs em̄ mun
di. ſ. ventus ita eſt ſubtilis ⁊ penetratiue nature: ꝙ vbi
cunꝗ inuenit foramen apertū ꝙꝙ ſit modicū intrat
Spiritus etiam corporis ꝑ occultas venas neruos et
arterias ꝑ corpus ſe diffundunt: ⁊ ibi ſenſum ⁊ motū
faciunt ⁊ infundunt. Sic vere chariſſimi ſpūſſanctus
ita labilis ⁊ penetratiue eſt nature: ꝙ vbicūꝗ foramē
cordis ſibi ꝑ affectum aliquantulū aperiꝉ: ſtatī vult
intrare: ⁊ in mentibus hominum ſe preſentare: ⁊ eis
ſenſum contritionis ⁊ motum bone operationis mi-
niſtrare: quinimo etiā qn̄ꝗ venit ad hoīeꝫ nō vocatus
ſicut in Paulo apparuit: quē ſubito ⁊ nō vocatus in-
grediens: predicatorē ⁊ apl̄m fecit: ingreſſus eſt inqt
Eze. ij. Ingreſſus eſt in me ſpūs poſtꝙ locutu⁹ eſt mi-
hi ⁊ ſtatuit me ſuꝑ pedes meos. aer q̄ ſpiritalis eſt na
ture: ſtatim ingreditur vbicunꝗ loc⁹ aliquis aliquo
corꝑe vacuaꝉ etiā de verme qui dicīꝉ bombꝛe: bombix
dicīꝉ ꝙ qn̄ de ſuis viſceribus fila fecerit: de quib⁹ do-
mum ⁊ habitaculū contra hyemis frigora ſibi facit:
ita vacuus efficitur: ꝙ ſolo aere plenus īueniꝉ: a quo
tn̄ mirabiliter ſuſtentaꝉ. ſicut dicit Pli. Sic vere cha
riſſimi ſi de corde tuo peccata eieceris. ⁊ bona tempo
ralia pauperib⁹ eroganda domū in paradiſo de ipis
tpē mortis hyemis preparaueris: ſtatim aer. i. ſpiri-
tuſſanctus ſubintrabit: q̄ te replebit ſpiritualiter ⁊ do
tabit. Actu. ij. Factus eſt repente de celo ſonus ⁊c. Iſte
igiꝉ ꝑ inſpirationem habet intrare. Etiam dico ꝙ iſte
per eruditionem habet inſufflare ſeu īformare: ſpūs
inquit. Spiritus dicīꝉ a ſpirando. Spirare em̄ nihil
aliud eſt ꝙ ore flatum emittere vel cauſare. In quo no
tatur: ꝙ iſte ſpūs non eſt aliud ꝙ q̄dam flatus ab ore
patris ⁊ filij ꝓcedens qui nobis inſufflat ⁊ inſpirat:
docet: inſtruit ⁊ reuelat illa que ꝑtinent ad ſalutē: ſpi
ritus inqt. Ioh. iij. Spūs vbi vult ſpirat ⁊ voceꝫ eius
audis. Et de doctrina ſpirituſſancti dꝛ. Ioh. xvj. Cū
aūt venerit ille ſpiritus veritatis docebit vos omneꝫ
veritatem. Ille eſt ſicut legatus quia ſede patris ve-
niens: voluntateꝫ eius nobis inſinuat: in illis que ad
ſalutem ꝑtinent nos informat. Nō bene apparuit in
apl̄is qui per miſſionem ſpirituſſancti oīa linguaruꝫ
genera ſciuerunt: ⁊ donum ꝓphetie receperunt ⁊ va-
rijs linguis dei magnalia retulerunt: ſicut dꝛ Actu. ij.
Nam ſicut lapis precioſus qui de oculis hyene extra
hiꝉ. facit eum cuius dormientis capiti ſupponiꝉ futu
ra ꝑdicere: ⁊ occulta ⁊ ardua diuinare. ſm̄ Dyaſcori.
Sic ſpiritus ab ipō patre ⁊ filio emanās ⁊ extractus
facit Apoſtolos cognoſcere. ⁊ propetare, futura: et
predicare abſcondita ⁊ obſcura. Actu. ij. Ceperunt lo
qui varijs līguis prout ⁊c. Et hoc eſt qđ dicit apl̄us. j.
Corin. xij. Nō alij datur ꝑ ſpiritum ſmō ſapiētie: alij
ſermo ſcientie ſm̄ eundem ſpiritum ⁊c. Diuiſiōes. n.
gratiaꝝ ſunt: vnus autem atꝗ idem ſpiritus diuidēs
ſingulis ꝓut vult. Iſte ergo ꝑ eruditionem habet in-
formare. ¶ Iterum dico ꝙ iſte ſpūs ꝑ inſpirationem
hꝫ vegetare: vixerunt inqt. Nā ſicut ſpiritus corpus
ipſuꝫ vegetat ⁊ viuificat, ipmꝗ ad motum ⁊ oꝑatio-
nem diſponit ⁊ abilitat: ſic ſpiritus iſte aīam cui per
gratiam infundiꝉ ſolet ſpūaliter viuificare: ⁊ ad motū
bonoꝝ opeꝝ diſpōere ⁊ aptare. Ezec. xxxvij. Intromit
tam in vos ſpūm meū ⁊ viuetis. Celum em̄ ſm̄ Ariſt.
moueꝉ a ſpiritu motore: ⁊ ſm̄ eundem orbes ⁊ plane-
te a ſpiritibus moueīꝉ: de ſe em̄ nec motum nec vitā
haberent: niſi ipſi ab alieno poſſiderent. Sic vere cha
riſſimi homo ſanctus: ſpirituꝫ ſanctum ſolū. ſ. habet

Ayuntamiento de Madrid

motorem ⁊ ſuoꝝ bonorum directorem: ſine eñ ſpiri
tu iſto ſpiritualiter non viueret nec motum bonorum
operꝝ exerceret. Qđ bñ figuratur Ezec. xxxvij. In illis
oſſibus aridis in quibꝰ extenſa eſt caro ⁊ nerui ⁊ cutis
⁊ tamē non vixerunt nec ſe mouerūt donec a quatuor
ventis ſpiritū habuerunt. Quia .ſ. peccator q̄uis ha
beat carnem .i. humorem naturalis cōpaſſionis: ner-
uum .i. ligaturam mundialis dilectionis: cutem .i. ve-
ſtituraꝫ exterioris cōuerſationis: ſi tamen careat iſto
ſpū non debet dici ꝑ gratiam viuere. nec poteſt ꝑ bo-
na opera ſe mouere. Iſte eñ ſpiritus dicit mobilis: q̄
ſubito mouet ſe in diuerſoꝝ ſe cordibus ingerēdo. vñ
j. Reg. x. Inſiliet in te ſpūs domini. Unde etiaꝫ. Actu.
ij. dr̄ Spiritūſanctuꝫ repente aduenisse. Quia ſicut
dicit Ambroſius. Neſcit tarda molimina ſanctiſpiri-
tus gratia. Unde Sap. vij. Iſte dicit ſpiritus diſertus
mobilis ⁊ incoinquinatus. Dicitur etiam mouens: q̄
iſte ſcꝫ mouet nos ad bene operandum. ambulanduꝫ
⁊ incedendum. Ezec. j. vbi erat impetus ſpūs illic gra
diebant: ſpiritus enim vite erat in rotis. Unde etiam
Ezec. viij. dicitur. Eleuauit me ſpūs ⁊ adduxit in hie
ruſalem in viſione dei: vixerūt inquit. Joh. vj. Uerba
que ego loquor vobis ſpiritus ⁊ vita ſunt. Roma. viij
Uiuificabit mortalia corpora noſtra ꝓpter inhabitā
tem ſpiritum eius in nobis. Dico ergo ꝙ iſte ꝑ inſpi-
rationem habet vegetare: ¶ Deinde dico: ꝙ iſte ꝑ cō
firmationem habet roborare: ſteterunt inquit. Quia
ſicut ſpiritus corporis facit eum ſtare: durare ⁊ ꝑſeue
rare: qđ ptꝫ. q̄ corpus ſine ſpiritu nō poteſt ſtare: imo
neceſſe habet cadere vel iacere: ⁊ durare nō poteſt: q̄
cito habet corrumpi ⁊ putrefieri ⁊ fetere. Sic vere iſte
ſpiritus ſolus facit homines ſtabiles ⁊ perſeuerātes
fortes durabiles ⁊ cōſtantes. Ignis eñ vaſa fictilia ⁊
lutea decoquendo facit ſtabilia atq̄ dura. Illud autē
apparuit in apoſtolis: qui ante aduentum ſpūſſancti
erant lutei: timidi atq̄ fragiles: poſtq̄ vero igne ſpūſ
ſancti ſunt afflati: facti ſunt audaces atq̄ conſtantes.
Unde Michee. iij. Ueruntamen ego repletus ſuꝫ for
titudine domini iudicio ⁊ virtute: vt annuncieꝫ iacob
ſcelus ſuum ⁊ iſrael peccatum ſuum: ſteterunt inquit
Job. iiij. Dum ſpiritꝰ me preſente tranſiret inhorrue-
runt pili carnis mee: ſtetit quidaꝫ cuius non agnoſce
bam vultum ⁊c. quaſi diceret: tranſitus huius ſpiritꝰ
cauſa eſt ſtabilitatis. Iuxta illud Ezec. ij. Ingreſſus ē
in me ſpiritus ⁊ ſtatuit me ſuper pedes meos. Uñ eti
am. Job. xxvj. ⁊ xxvij. dicitur ꝙ ſpiritus domini orna-
uit celos qui ſolidiſſimi quaſi ere fundati ſunt. Iſte
ergo ꝑ confirmationē habet roborare. ¶ Deniq̄ dico
ꝙ iſte ſpiritus ꝑ contemplationem habet ſubleuare:
ſuper inq̄t. Q̄ .ſ. ſi iſte habitat in homine nō permit-
tit eum inferius in terrenis morari: immo facit eum
ſurſum ꝑ contēplationeꝫ ad celeſtia ſubleuare. Ignis
enim fauillas ⁊ vētus paleas eleuat. Sic illi qui igne
⁊ flatu ſpirituſſancti moti erunt ſtatim ſe ad contem
plandum celeſtia ſubleuabunt: ſuꝑ inq̄t. Ezec. iij. Le
uauit me ſpūs ⁊ aſſumpſit me. Oſee. iiij. Spiritus li-
gauit euꝫ in alis ſuis. Unde de iſto pōt dici illđ. Eſa.
lxj. Spiritus domini ſuꝑ me eo ꝙ vnxerit me. ⁊ Mar
ci. j. dicit. Qđ ſpūſſanctus deſcēdit in columbe ſpecie
ſuper xp̄m. Igit dico: ꝙ iſte ꝑ contemplationē habet
eleuare: ſuꝑ inquit. ¶ Inſuꝑ dico: ꝙ iſte ꝑ affectio
nem habet inflammare: ⁊ hoc oñditur cū dicitur: pe-
des ſuos: quia ꝑ pedes intelligunt affectiones. Iuxta
illud Aug. Pes meus affectꝰ meus: eo feror quocūq̄
feror: q̄ .ſ. pedes affectionum quando igne ſanctiſpi-
ritus tangunt: tunc per ſancta deſideria inflammant
Apoc. j. Pedes eius ſimiles auricalco cū eſt in cami-
no ignis. Spiritus eñ ſeu ventus facit ignem fortiter
ardere: ſic ſpirituſſanctus mētem ſeu voluntateꝫ per
charitatem facit accendi. Unde. Roma. v. Charitas
dei diffuſa eſt in cordibus noſtris per ſpiritūſanctuꝫ
qui datus eſt nobis. Iſti igitur ſunt ſex effectus iſtius
ſpiritus. Quia procerto chariſſimi iſte habet tot ef-
fectus mirabiles ⁊ ſtupentes ꝙ non poſſunt ab homi
ne declarari. Iſte enim eſt ſicut quidam fluuius: qui
per ſeptem riuulos .i. per ſeptem dona diuiſus fecū-
dat ⁊ irrigat cor humanuꝫ. Unde Eſai. xj. Poſtq̄ ſe-
pteꝫ dona ſpirituſſancti innumeraſſet dicens: reple-
bit eum ſpiritus domini: ſpiritus ſapientie ⁊ intelle-
ctus: ſpiritus ſcientie ⁊ pietatis. ſpūs conſilij ⁊ fortitu
dinis: ⁊ ſpiritus timoris domini. dixit ꝙ percutiet do
minus fluuium egypti ſeptem riuis ita vt tranſeāt ꝑ
eum calciati. Quia procerto iſte eſt ſimilis flori lilij:
qui in medio ſex foliorum mollium habet ſeptem au
rea grana: ideſt ſeptem ſpiritualia dona. Gene. xlj.
Septem ſpice pullulabāt in culmo vno. Propter hec
igitur ⁊ his ſimilia iſtum ſpiritum deſcribit ſapiens
Sapientie. vij. vbi. dicit. Eſt inquit in ſapientia ſpiri-
tus intelligentie: ſpiritus multiplex: vnicus: ſubtilis
modeſtus: diſertus: mobilis: ⁊ incoinquinatus: certꝰ
ſuauis: amans: bonus: humanus: benignus: ſtabilis:
ſecurus: omnem habens virtutem: omnia proſpiciēs
Iſte igitur vt viſum eſt: eſt ſpiritus ſummus et admi
rabilis. ¶ Sed adhuc dico ꝙ poteſt dici admirabi- E
lis: quia eſt.

Ductor ad gubernandum.
Doctor ad informandum.
Tutor ad ꝓtegendum.
Rector ad corrigendum.
Paſtor ad nutriendum.
Conſolator ad mittigandum.
Meditator ad concordandum.
Roborator ad conſolandum.
Premiator ad remunerandum.

Qđ iſte habeat officium ductoris patet: q̄ ſicut ven-
tus ducit naues ad portum. ſic ſpirituſſanctꝰ animas
ad paradiſum. pš. Spiritus tuus bonus deducet me
in terram rectam. ¶ Item ꝙ iſte officium habeat do
ctoris: patet. Joh. xvj. vbi dicitur illud predictuꝫ. Spi
ritus veritatis ille vos docebit omnem veritatem.
¶ Item ꝙ iſte habeat officium tutoris ⁊ defenſoris:
patet Rom̄. viij. vbi dicitur: ꝙ ſpiritus adiuuat infir-
mitatem noſtram. ¶ Item ꝙ ipſe habeat officium re
ctoris: ⁊ correctoris. patet. ij. Theſ. ij. vbi dicitur: ꝙ do
minus ieſus antixp̄m interficiet ſpiritu oris ſui. Un-
de Eſai. xxx. dicitur. ꝙ ſpiritus domini velut torrens
inundans ⁊c. ¶ Item ꝙ iſte habeat officiuꝫ paſtoris
⁊ nutritoris: patet Eccli. xxiiij. vbi dicitur. Spūs meꝰ
ſuper mel dulcis: ⁊ here. me. ſuꝑ mel ⁊ fa. ¶ Itē ꝙ ha
beat officium conſolatoris patet: q̄ dicitur paracletꝰ
qui interpretatur conſolator. Unde etiam. Sapientie
xij. O q̄ bonus ⁊ ſuauis eſt domine ſpūs tuus in no-
bis. ¶ Item ꝙ habeat officium meditatoris. patet:
Eze. xxxvj. vbi dicitur. Ponam ſpiritum nouum i me
dio veſtri. ¶ Item ꝙ habeat officium cōfirmatoris:
patet in . pš. vbi dicit. Spiritu principali cōfirma me
¶ Item ꝙ habeat officium premiatoris. patet. Apoc.
xiiij. Ammodo dicit ſpiritus vt requieſcant a laboribꝰ
ſuis. opera eñ illorum ſequunt illos. Iſte eſt ergo ſpi
ritus ſummus ⁊ admirabilis. ¶ Secundo principa- F
liter dico: ꝙ inuenitur ſpiritus peſſimus ⁊ deteſtabi-
lis. Spiritus eñ accipitur in malo: ſic per ſpiritum
intelligitur dyabolus: vel etiam mala peccandi volū
tas: vel etiam ipſe peccator. Unde generaliter loquē-
do dico: ꝙ ſpiritus in malo ſignat quatuor .ſ.

Demones hominum inpugnatores.
Homines demonum imitatores.
Afflatus malaꝝ cogitationum.
Impetus grauium tribulationum.

Dicamus ergo ꝙ inueniunt ſpūs hominū impugna
tores ⁊ iſti ſunt immundi ſpūs qui de paradiſo fuerunt
excluſi: ⁊ hic cū hominibus in caliginoſo aere ad eoꝝ
exitium vſq̄ in diem iudicij ſunt incluſi: ⁊ finaliter
poſt iudicium in inferno erunt poſiti ⁊ recluſi. Iſti .n.
non ceſſant homines tentare ſeu tentationibus im-
pugnare: ⁊ diuerſis moleſtationibus infeſtare. Unde
de quodam

Ayuntamiento de Madrid

de quodã. Marci.ix. dicit. Quod ſpiritus cõturbauit eũ
⁊ eliſus in terra volutabat. ¶ Itẽ dico ꝙ ſunt ſpiritus
demonum imitatores: ⁊ iſti ſpiritus ſunt mali hoies
qui dicunt ſpiritus q2 ſcȝ nihil habẽt de conſtantie fir
mitate. multum autẽ de inanitate. Luc.xxiiij. Palpa-
te ⁊ videte quia ſpiritus carnẽ ⁊ oſſa nõ habȝ. etiaȝ oſ
ſibus firmitatis carẽt. Iſti eñi dicunt ſpiritus. Q2 im
petuoſe ambulant per ſuperbiã. Sonitũ faciũt per ia
ctantiam. Omnia commouẽt per diſcordiã. Arbores
frangunt ⁊ domos diruunt ꝑ tribulationẽ ⁊ maliciaȝ
Et ſic ſm hoc peccator quandoq3 dicitur ſpirit9 ſuper
bie ⁊ tumoris. ps. Dixit et ſtetit ſpũs procelle et exal.
fluct. eius. Item dicitur ſpiritus iactantie ⁊ clamoris.
Unde Apoc.xvj. dicitur. Quod iohãnes vidit tres ſpi
ritus immundos ad modũ ranarũ de ore beſtie exiſſe
Rana enim loquaciſſimũ animal eſt Item dicitur ſpi
ritus diſcordie ⁊ rancoris. Omnes eniȝ alios commo
uet. j. Regum.xvj. Exagitabat enim ſaul ſpiritus ne-
quam Itẽ dicit ſpiritus peſtilentie ⁊ terroris quia ſcȝ
iſti admodum ſpiritus ⁊ turbinis: non ceſſant alios
moleſtare. vnde. iiij. Regum.xix. Ecce ſpiritus grãdis
et fortis ſubuertens montes ⁊ conterens petras ante
dominũ. ſed non in ſpiritu dominus. Pȝ ergo ꝙ pec
catores dicuntur ſpiritus demonũ imitatores. ¶ Iteȝ
dico ꝙ ſunt ſpiritus cordiũ deturpatores ⁊ ſic per ſpi
ritus intelliguntur male cogitationes ⁊ affectiones q̃
in mente peccatorum ventilant atq3 ſpirant. Et ſic di-
co ꝙ ibi flant et ſpirant ſpiritus.

Superbie ⁊ pompoſitatis.
Luxurie et carnalitatis.
Somnolẽtie ⁊ tepiditatis.
Inſolentie et fatuitatis.
Iracundie ⁊ crudelitatis.

De ſpiritu ſuperbie dicitur. zacha.v. Quod ipſe vidit
duas mulieres egredientes ⁊ ſpiritus erat in alis eaꝝ
De ſpiritu luxurie dicitur Oſee.v. Quod ſpiritus forni-
cationis erat in medio eorum. De ſpiritu ſomnolẽtie
dicitur Eſa.xxix. ꝙ domin9 miſcuit eis ſpirituȝ ſopo-
ris. De ſpiritu inſolẽtie dr Eſa.xix. ꝙ dñs miſcuit egy
ptijs ſpiritũ vertiginis. De ſpiritu iracũdie dicit Nu
meri.v. Si ſpiritus zelotipie cõcitauerit virũ contra
vxoreȝ. Iſti ergo ſunt cordiũ deturpatores. ¶ Itẽ dico
ꝙ inueniunt penarũ fabricatores. ⁊ ſic per ſpirit9 ven
tos ⁊ turbines. intelligo penas et miſerias ſempiter-
nas. q̃ damnatos perpetuo perflabunt de quib9 in ps.
patet. Ignis: ſulphur: ſpiritus procellarũ ⁊ cetera. Q2
ſicut dicitur. Eccleſiaſtici.xxxix. Sunt ſpiritus qui ad
vindictam creati ſunt. Sic igitur patet quõ ſpirit9 di-
uerſimode ſumitur in malo ⁊ ꝙ eſt ſpiritus peſſimus
B et deteſtabilis. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ inueni
tur ſpirit9 intimus ⁊ amicabilis ⁊ iſte eſt ſpũs huma
nus qui quãdoq3 accipitur pro vita quandoq3 pro ipa
anima vite cauſa. Nota igitur ꝙ ſm medicos ⁊ natu-
rales tria genera ſpirituum ſunt. ſ. naturalis quo ve-
getamur. ⁊ iſte habet ſedem in epate. Uitalis quo vi-
uificamur. Et iſte habet ſedem ſuã in arterijs ⁊ in cor
de. Animalis quo ſentimus ⁊ mouemur. ⁊ iſte habȝ ſe
dem ſuam in neruis: ⁊ in cerebro. Scdm igitur iſtũ tri
plicem ſpiritum corporaleȝ: poſſumus dicere ꝙ ſpiri
tus inq̃tum refertur ad homineȝ. poteſt intelligi tri-
bus modis. Eſt enim Spiritus

Tranſitorius ⁊ temporalis.
Uolitorius ⁊ cordialis.
Permanſorius ⁊ eternalis.

Primus ſignat epatis actiuitateȝ que ſemper ſangui
nem concomitat. ⁊ ad nutriẽdum ipm corpus humi-
ditat atq3 defert quia ſcȝ vita preſens ſanguinea eſt ⁊
carnalis ⁊ humani nerui corporis nutritiua. Iſte eſt
enim ſpiritus tranſitorius: quia parum durat: quia ſi
cut dicitur. Job.xvij. Spiritus meus attenuabitur ⁊c.
¶ Secund9 ſignificat cordis voluntatem. Uoluntas
enim dicitur ſpũs. quia ſicut ſpiritus ſpirat ⁊ reſpirat
ſic voluntas generaliter vult ⁊ non vult. De quo. Ec-
cleſiaſtici.vij. Humilia valde ſpiritum tuum. id eſt vo
luntatem tuam ⁊ menteȝ: quia vindicta carnis impij
ignis ⁊ vermes. ¶ Tertius aũt ſpũs ſignificat anime
quidditateȝ: que ſcilicet a carne ſeparatur: ⁊ deo crea
tori ſuo iungitur ⁊ vnitur. De quo in. ps. Auferes ſpi-
ritum eoꝝ ⁊ deficiet. ⁊ Eccliaſtes.xij. Donec ſpiritus
redeat ad deum qui fecit illuȝ. Iſti ergo ſunt tres ſpi
ritus quorum primus cum carne eſt defectibilis. Sa
pientie.ij. Spiritus diffundet tanq̃ mollis aer. Secũ
dus eſt cũ carne compaſſibilis. voluntas eñi ⁊ caro ſe
inuicem cõpatiunt. De quo Math.xxvj. Spiritus q̃
dem promptus eſt caro autem infirma. Tertius vero
eſt a carne ſeparabilis. De quo in. ps. Exibit ſpiritus
eius ⁊ reuertetur in terram ſuaȝ: ſupple caro. Igitur
chariſſimi de ſpiritu ſiue denotet aiam: ſiue volunta
tem: ſiue etiam denotet virum iuſtum ⁊ ſpiritualem
Poſſumus dicere ꝙ talis ſpũs. D

Per penitentiam renouatur.
Per ſapientiam illuſtratur.
Per gratiam conſeruat.
Per continentiam depurat.
Per amiciciam preſentat.
Per imprudentiam moleſtatur.
Per eleuationem diſſipat.
Per contritionem acceptatur.
Per dei timorem cõturbatur.
Per laudis canorem iocundat.
Per dilectionem inflammat.

¶ Iſte eñi ſunt cõditiones boni ſpiritus. i. bone volũ
tatis vel bone anime. Et dico: ꝙ iſta debet ꝑ peniten-
tiam renouari. Ezec.viij. Facite vobis cor nouum. ps.
Et ſpiritum nouum. ⁊ in. ps. Spiritum rectum inno-
ua in viſceribus meis. ¶ Item debet per ſapientiam
illuſtrari. Rom.viij. Prudentia ſpiritus vita ⁊ pax.
¶ Item debet per dei gratiam conſeruari. Job.x. Ui-
ſitatio tua cuſtodiuit ſpiritum meum. ¶ Item debet
per continentiam depurari Luc.xxiiij. Spiritus car-
nem ⁊ oſſa non habet. ¶ Iteȝ debet per amiciciam p̃-
ſentari Col.ij. Si corpore abſens ſum. ſpiritu tamen
pñs ſum. ¶ Item ſolet per imprudentiam impugna-
ri. Gal.v. Caro concupiſcit aduer. ſpiritum. ¶ Item
ſolet per elationẽ diſſipari Prouer.xvj. Ante ruinam
exaltatur ſpũs. ¶ Item per dilectionem debet inflã-
mari Actuũ.xviij. Feruens ſpiritu loquebatur ea que
ſunt ieſu. ¶ Item debet per contritionem acceptari
Une ps. Cor contritũ ⁊ humiliatũ de9 non deſpicies.
Dan.iij. Animo contrito et humili ſpiritu ſuſcipia-
mur domine a te. ¶ Item per dei timorem debet con
turbari. Uñ de xpo dicit Joh.xj. Infremuit ſpiritu ⁊
turbauit ſemetipſum. ¶ Item per laudis canoreȝ de
bet iocundari Unde Luc.j. Exultauit ſpiritus meus
in deo ſal. meo Et ideo breuiter de ſpũ morali. i. de bo-
na voſitate vel aĩa. vel etiam de ſpirituali homine po
teſt poni ⁊ exponi illud predictum. Sap.vij. Spiri-
tusſanctus multiplex ⁊ ſuauis ⁊ ſubtilis ⁊c. Expone ſi
vis. ¶ Item per dilectionis feruorem debet inflãma
ri Gal.v. Fruct9 ſpiritus eſt charitas. Charitas vero
incendit Luc.xxiiij. Cor noſtrum ardens erat in no-
bis. ſ. pre charitate. Iſta ſufficiãt de ſpiritu humano q̃
eſt intimus ⁊ amicabilis. Et ſic patent aliqua de ſpi-
ritu intimo ⁊ peſſimo ⁊ optimo. ¶ De ſpũalib9 aũt
bonis multa poſſunt dici: ſed pauce ſunt auctorita-
tes. Hoc ſolum nota ꝙ ſpiritualia ⁊ temporalia con-
trarie ſunt nature: q2 ſi vnum proficit aliud deficit. et
econuerſo. Nam vt dicit. Plinius. Si ver ſit ſiccum.
mella apum abundant. filij aũt earum depauperant.
ſi vo ver ſit humidũ tũc filij abũdãt ⁊ mella minuũt.
Sic vere ſi ver preſentis vite per paupertatem ⁊ tem
poralium tenuitatem ſiccuȝ fuerit: tunc mel bonorum
ſpũalium abundabit. Si vo ver illud per pſperitatẽ
fuerit humidum. tunc vo q̃tum ad mella bonoꝝ ſpi
ritualium erit ſiccuȝ De filijs apum. i. de amicis mũ-
danis contrarium eſt q2 iſti procerto tẽpore humido

Ayuntamiento de Madrid

proſperitatis abundāt in tempore vo ſicco paup̄tatis deficiunt ⁊c. Multa alia poſſent adduci ſed omitto gratia breuitatis q2 in infinitis titulis feci de bonis ſpūalibus mentionē ideo ſufficiant ad preſens.

A **Splendere.** Cum ſplēdor ſit fluxus corpis glorioſi poſſuꝫ dicere ſicut de luce: claritate ⁊ fulgore: ꝙ ſplēdor ſumit̄ i bono ⁊ i malo. Breuiter notādū ē ꝙ in ſcriptura iuenit̄. Splēdor.

Honeſtatis.	Splēdor honeſtatis dꝫ cōſidera-
Ueritatis.	ri. ⁊ de iſto dicit̄. Eccli. xxvj. Lu-
Caſtitatis	cerna ſplēdēs ſup cādelabrū ſan-
Falſitatis.	ctū. ſpēs faciei ſup etatē ſolidaꝫ
Uanitatis.	Iſte em̄ eſt ſplendor criſopaſſi:
Dignitatis	qui in nocte lucidior eſt ꝙ̄ in die

Quia. ſ. virtus honeſtatis plus abundat in nocte tribulationum ꝙ̄ in die conſolationū. Quia pcerto ſepe fit ꝙ ille qui aduerſitatis tēpore ſanctorū ſplendoribꝰ illuſtratur. ſi aduenit proſperitas per vitia obſcurat̄. Ioelis. ij. Stelle retraxerint ſplendorem ſuuꝫ. Splendor veritatis debet deſiderari. Ille enim eſt ſplendor qui oſtendit res vt ſunt ſcilicet veritas que neſcit aliquid palliare. Danielis. xij. Qui docti fuerint fulgebunt ſicut ſplendor firmamenti. ❡ Splendor caſtitatis debet appropriari. Iſte eſt ſplendor qui ſupra omnia oculos delectat. Unde de anima caſta dicitur Apocal. xix. Uxor agni preparauit ſe et datum eſt ei vt operiat ſe byſſino ſplendenti ⁊ candido. ❡ Splendor falſitatis debet vituperari: et iſte eſt ſplendor ypocritarum qui ſplendent ſicut noctiluca. lucens ſolum in nocte. Similes lune. que licet aliquando ſplendeat. perdit tamen aliquando lumen ſuum patet Marc. xiij. Luna non dabit ſplendorem. ❡ Splendor vanitatis debet renunciari ſcilicet ſplendor proſperitatis mundane que in diuitibus ſplendet. ſicut de diuite dicitur Luce. xvj. Quod epulabatur quotidie ſplendide.

❡ Splendor vero dignitatis debet appreciari ſcilicꝫ ſplendor felicitatis eterne qua ſplēdent beati. de qua Actuum. xxvj. Uidi de celo ſupra ſplendorem ſolis circumfulſiſſe me lumen ⁊c. Uide de luce lumine fulgere ⁊ ſimilibus

Spolium. Spoliare. Nota ꝙ ſpoliuꝫ ſiue ſpo-
A lia intelliguntur exteriora indumenta et etiam quecunqꝫ bona exteriora ⁊ generaliter omnia quibus poſſunt ſpoliari homines vel veſtiri. Aduertendum ergo eſt ꝙ in ſcriptura inuenio ſpolia.

Infima.	Prima ſignant tēporalē poſſeſſionem.
Intima.	Secunda virtualem perfectionē.
Peſſima	Tertia criminalem infectionē.
Optima	Quarta eternalem ſucceſſionem

Temporalia ſunt exuenda. Uirtualia ſunt induenda. Criminalia ſunt refutanda. Eternalia ſunt affectāda ❡ Dicamus ergo primo quod ſpolia que debemus exuere ſunt bona temporalia que procerto exuenda ſunt ſaltem ꝙ̄tum ad affectionem. Nota quod pinus arbor groſſi corticis: faciliter vermibus corroditur. ſi cū tali cortice cuſtoditur ⁊ lōgui ipſam ſine corruptione ſeruare voluerit: neceſſe eſt quod tali cortice ſpolietur. vt dicit Plinius. Oues etiam ſub groſſo vellere nimis caleſierent: niſi ipſas paſtores annis ſingulis velleribus ſpoliarent. Arbores etiam propter onera fructuum frangerentur. niſi vel a natura vel a caſu ab ipſis annis ſingulis ſpoliarentur. Sic procerto chariſſimi cortex: vellus et fructus. quando vltra debitum in nobis abundant. poſſunt eſſe cauſa plurium vitiorum quia ſcilicet faciunt nos. Uermibus ſollicitudinum corrodi. Calore auaricie accendi. Fractione iracundie quaſſari. Et nota iſta debemus quantum ad affectum dimittere et nos eis ſaltem mentaliter ſpoliare: et ea ſi neceſſe ſit pauperibus erogare: quinimmo deus paſtor et creator omnium his velleribus ſolet nos ſepe per infortunium exuere ne nobis cauſa criminum poſſint eſſe. Iohelis. j. Ficum meam decorticauit: et nudans ſpoliauit eam. Figuratus in illo rege. Alexandro. de quo dicitur. j. Machabeoruꝫ. xj. qui iuſſit Ionatan ſpoliari veſtibus ſuis ⁊ indui eum purpura. Quia ſcilicet Chriſtus iubet ſuos veſtibus bonorum temporalium ſpoliari: ⁊ purpura ſpiritualiū veſtiri. Iſtud tamen aduerte: ꝙ ꝙ̄uis iſta temporalia ſint exuenda: hoc tamen nunꝙ̄ debet vt cōmuniter fieri: quin ſemper debeamus victui ⁊ ſtatui neceſſaria reſeruare. Papyrus enim quando in lampade ponitur ad illuminandum: nunꝙ̄ ex toto decorticatur: quī immo ſemper vna pars ſibi remaneat: vt per eaꝫ medulla que eſt debilis ſuſtentetur. Sic vere chariſſimi nunꝙ̄ nos debemus cortice temporalium ita penitus ⁊ totaliter exuere: quin ſemper debemus ſuſtentationi noſtre neceſſaria reſeruare. Quod bene faciebat ille qui dicebat. Prouerbio. xxx. Mendicitatem ⁊ diuitias ne dederis mihi: tribue tantuꝫ victui meo neceſſaria. Iſta tamen ſunt contra raptores: qui ſcilicet ſpoliant homines ſine quacunqꝫ pietate: non curantes de ipſorum neceſſitate: nec aliquid dimittentes: pro ſuſtentanda ſue vite fragilitate: quod non ſolum inuenitur in publicis raptoribus ⁊ tyrannis: immo etiam in multis iniquis iudicibus ⁊ prelatis: quibus dicitur. Iob. xxij. Abſtuliſti pignus fratrum tuoruꝫ ſine cauſa ⁊ nudos ſpoliaſti veſtibus. Et Eſai. iij. dicitur. Populum meum exactores ſui ſpoliauerunt. Et Iob. xxiiij. Uim fecerunt predantes pupillos: ⁊ vulgum pauperem ſpoliauerunt. Unde quilibet talis videtur habere nomen: de quo loquitur. Eſai. viij. Uoca nomen eius: accelera ſpolia detrahere. feſtina predari. Tales enim mali videntur ad rapiendum inducere ⁊ ad ſpolia inuitare. Prouerbio. j. Implebimus domos noſtras ſpolijs: ſortem mittamus marſupiuꝫ vnum ſit omnium noſtrum. Non ſic chariſſimi: ſed exuamus illa ſpolia mētaliter ⁊ ſpontanee: ne per tyrannos cogamur ipſa dimittere violenter. Iſta igitur ſunt ſpolia que debemus exuere. ❡ Secundo dico: ꝙ ſunt ſpolia que debemus induere: et iſta ſunt B
ſpolia bonorum ſpiritualium. Iſta etiam ſunt ſpolia ſcientia ꝑphiloſophorū: q̄ debemꝰ ab ipis poetis ⁊ philoſophis tollere ⁊ ſciētijs fidei applicare: ⁊ exide tabernaculū eccl'ie cōſtruere ⁊ ornare. Nota ꝙ̄uis em̄ hericiꝰ ſit animal inutile. ſpoliū tn̄ pellis ſue ad pannos leniendos eſt vtile. Serpēs etiā ꝙ̄uis ſit venenoſus ſpoliū tn̄ pellis cōpetit medicine. Sic vere chariſſimi ꝙ̄uis antiqui philophi ⁊ poete in multis fuerūt vicioſi. ſpolia tn̄ eorū que nobis dimiſerunt. ſ. ſcientie quas dictauerūt nobis ⁊ eccleſie ⁊ fidei in multis vtiles ſūt ⁊ fuerūt. Figurata in ſpolijs egyptiorū. de quibus filij iſrl' in deſerto dn̄o tabernaculū cōſtruxerunt Exo. iij. Nō exibitis vacui ſed ſpoliabitis egyptum. Sap. x. Iuſti tulerūt ſpolia impiorum ⁊c. Iſta ſunt igit̄ ſpolia que debemꝰ iduere. ps. Letabor ego ſup eloqua tua ſi. q̄ inue. ſpolia multa. Qd bene poterat dicere paulꝰ. De quo exponit̄ illud Gen̄. xlix. Mane comedit predā. ⁊ veſpere diuidet ſpolia. Comedit dico mane in iudaiſmo p̄dam. i. eſcas ſcientiarum legaliū ⁊ ꝓpheticarum: ⁊ veſpere. i. tpe vocationis ad opoſtolatum diuiſit ſpolia. i. a litera legali euangelicā ⁊ ſpiritualē doctrinā itellexit eſſe diuidendā q2 litera occidit ſpūs aūt viuificat. ij. Cor. iij. ❡ Tertio dico ꝙ ſūt ſpolia q̄ debemꝰ remouere. ⁊ iſta ſignant vitia ⁊ pctā que ſunt quedā valde turpia veſtimēta q̄ pcerto ſunt expolianda et per confeſſionem ſacerdoti dimittenda. Exemplo cerui qui ſe ſolet ſpolia e veteribus cornibꝰ. Et exemplo ſerpentis q̄ ſe ſpoliat antiqs pellibꝰ Mich. j. Faciam luctū quaſi draconum. ⁊ planctū quaſi ſtrutionū vadā ſpoliatus ⁊ nudus. ❡ Quarto dico: ꝙ ſūt ſpolia que debemꝰ appetere Iſta em̄ ſunt ſpolia vite eterne q̄ hic ꝑ bona opa rapimus. ⁊ tandē ea illic diuidimꝰ ⁊ habemꝰ. Iuxta illud Eſa. ix. Exultant victores qn̄ diuidūt ſpolia Un̄. ij. Mach viij. dicit̄. ꝙ poſt

ſabbatum

ſabbatum debilib⁹ orphanis ⁊ viduis diuiſerūt ſpolia. Sic patet ꝙ ſunt ſpolia appetēda: refutanda: induenda exuenda. Vide ſupra de exuere: de Induitate ⁊ Induere. ⁊ ſic ſufficiant.

A Sponſus. ſponſa.

Nota ꝙ ſpōſus poteſt ſignificare chriſtum qui humane nature fuit deſponſatus per incarnationem: ⁊ qui ēt ſponſatur anime chriſtiane per baptiſmum ⁊ fidei ſuſceptionem. De ipſa etiam dicitur in pſal. Tanꝙ ſponſus dominus procedens de thalamo ſuo. ꝙtum ad primum. Et Oſee. ij. Ipſe Chriſtus anime Chriſtiane dicit illud. Sponſabo te mihi in fide: ꝙtum ad ſecundum. Poteſt ſignificare etiam prelatum qui eſt ſponſus eccleſie cui preeſt Joh. iij. Qui habet ſponſam ſponſus eſt. Igitur poſſum dicere breuiter ꝙ ſponſus nomen eſt.

Amoroſum. — Amoroſe cū ſponſa ligari
Gaudioſū. Jō dꝫ ſpōſus — Gaudioſe cū ſponſa letari
Studioſum. — Studioſe cū ſpōſa morari
Gratioſum. — Gratioſe ſe veſtib⁹ ornari

¶ Sic vere ſponſus eccleſie platus debet iſtam ſponſam diligere nullam aliam deſiderando. dicens illud Sap. viij. Hanc amaui: ⁊ exquiſiui ſponſam mihi aſſumere eā: ⁊ amator factus ſum forme illius. Quod tamen eſt contra ambitioſos qui eccleſias ſuas nō videntur diligere. niſi inꝙtū quotidie cupiunt ad alias ſe mutare. Joelis. ij. Egrediatur ſponſus de cubili ſuo. ¶ Item iſte ſponſus debet cum ſponſa gaudere deum laudando ⁊ eidem gratias agendo. Eſaie. lxij. Gaudebit ſponſus ſuper ſponſam. Quāuis de multis ſponſis ⁊ eorum eccleſijs ⁊ ſponſalibus poteſt dici illud Apocalip. xviij. Vox ſponſi ⁊ vox ſponſe non audietur in te. ¶ Item iſte ſponſus dꝫ cum iſta ſponſa morari cum ipſa perſonaliter reſidendo. Quod eſt contra illos qui ſponſas. i. eccleſias fugiūt, quiꝗ eas non viſitant nec frequētant: niſi tempore recipiēdi bona. Similes locuſtis que non apparent niſi in tempore verno ⁊ in pratis ⁊ in hyeme deficiunt ⁊ non apparent. ⁊ multis ſimilibus. ita ꝙ eccleſia poteſt dicere illud Exodi. iiij. Sponſus ſanguinū tu mihi es. ¶ Item debet propter iſtam ſponſam ornari: ſe virtutibus preparando: dicens illud Eſaie. lxj. Indumēto iuſtitie circundedit me quaſi ſponſum decoratum corona ⁊c. Dic de ſponſa ꝙ per ſponſam intelligitur eccleſia militans vel triumphans: vel etiam anima: de quo Apocalip. xxj. Vidi ciuitatem ſanctam hieruſalem deſcendentem de celo a deo paratam ſicut ſpōſam ornatam viro ſuo. vide eam in titulo de ciuitate. ſufficiant hec.

A Sponte. Spontanee.

Nota ꝙ ſponte dicitur illud quod fit libenter: voluntarie: vltro: gratanter ⁊ ex corde. Et de his ſupra dictū eſt in multis titulis: ⁊ de voluntate dicetur infra: hoc ſolum breuiter eſt notandum ꝙ quatuor ſunt ſponte ⁊ voluntarie facienda ſcilicet Elemoſinarum erogatio. Tribulationum toleratio. Obedientie ſubiugatio. Fraterne caritatis copulatio. ¶ Quod debemus ſponte tribuere: patet Exodi. xxxv. vbi dicitur. ꝙ mulieres que venerant dederunt ſponte omnia tribuentes. ¶ Itē ꝙ debeamus ſponte penitere. patet Judicum. v. Qui ſponte obtuliſtis domino animas veſtras diſcrimini benedicite dominum. ¶ Item ꝙ debeamus ſponte maioribus ſubiacere. patet Judith. vij. Sponte tradamus nos omnes populo Holofernis. ¶ Item ꝙ debeamus ſponte alter alterum diligere poteſt dici illud Judith. xij. Suade hebream illam vt ſponte cōſentiat habitare mecum. vide ſupra in titulis ſupra dictis: ⁊ ſic ſufficit.

A Stare. Stabilis. ſtabilitas.

Nota ꝙ ſtabilire idem eſt ꝙ ſtatuere: ſtare vero accipitur pro ſiſtere quandoꝗ: ſicut dicitur Exodi. xv. ſtetit vnda fluens: quādoꝗ pro erectus eſſe. Ezechiel ij. Surge ⁊ ſta ſuper pedes tuos: quādoꝗ pro morari ſeu pro manere: ſicut Hiere. xxvj. Sta in atrio dom⁹ domini ⁊ predica ibi verba que ego loquor ad te. Verūtamen quocunꝗ modo ſumatur ſtare ſemper ſignificat moraliter loquendo Animi ſtabilitatem. Perſeuerantie durabilitatē. Conſtantie firmitatē. ¶ Illud enim ſtare dicitur quod non fluit: nec circuit: nec mouetur. ⁊ ideo ille dicitur moraliter ſtabilis: qui in bono ſtatu manet immobilis. Iſta eſt enim virtus ꝓpria perfectorum omnium. Sicut enim amatides lapis eſt qui reſiſtit ignibus: quia ſcilicet in igne non conſumitur ſed purgatur. Sic ⁊ de vir pfectus ita dꝫ eſſe pfectus ⁊ ſolidus atꝗ cōſtans. ꝙ ignes tribulationū dꝫ contemnere. ⁊ ſine leſione peccati in eiſdē immobilis ⁊ ſtabilis permanere. ꝙꝙ talibus ignibus affligatur. Debet ſemꝑ clarior ⁊ lecior apparere. quia non contriſtabit iuſtū quicquid ei acciderit. Prouerbio. xij. Quinimmo illos quos habet tangere. i. illos cū quibus habitare debet: debet per bona exempla ad conſtantiam ſimilem: ⁊ ad nō ſentiendum ignes tribulationum viriliter animare. vnde de tali ſtabilitate dicitur Ephe. vj. Induite vos armaturam dei vt poſſitis ſtare. Armatura dei que reſpuit tela tribulationū eſt animi conſtantia. que facit hominem ſtare: ⁊ mundi tribulamina non timere. Et ideo ad iſtam ſtabilitatem habendam monet Sapiens Eccli. ij. Fili accedēs ad ſeruitutē dei ſta i iuſtitia ⁊ timore. Vbi aduerte ꝙ res naturaliter quinꝗ modis efficitur ſtabilis. videlꝫ. Qñ rei firme fortiter cōiungitur. Qñ rei forti initif. Qñ inferius in terra figif. Qñ ſuperius recte erigif. Qñ graui⁹ in terra premitur. ¶ Sic pcerto dico ꝙ hoiem ſtabiliūt Caritatis cōiunctiſſima fortitudo: fili. Firmitatis atꝗ ſpei certitudo. accedens. Veritatis ⁊ fidei limpitudo: ad ſeruitutem. Equitatis indeuians rectitudo: in iuſtitia. Grauitatis concutiēs meſtitudo: timor. ¶ Iſta enim quinꝗ faciunt nos ſtabiles ⁊ firmos videlꝫ. Dilectio qua deo copulamur. Spes qua a deo ſuſtentamur. Fides qua in deo radicamur Juſtitia qua a deo rectificamur. Timiditas q̄ a deo grauamur. B ¶ Dico ergo primo ꝙ homo ſtabilis efficitur atꝗ conſtans quādo ꝑ amorē fortiter alligaf qđ oſtēditur cuꝫ dr: fili. qr filius eſt nomē amoris. Sicut eñ videmus ꝙ illud qđ fortiter ligatur ⁊ ſtringitur. cum re firma. non faciliter cadit. immo ſtat ⁊ ꝑſeuerat. ſicut pꝫ de vinea que per ſe ſtare non pōt cum ſit valde debilis: tñ ſtat per aliud. ſ. ꝑ palum vel arborem cui ⁊ ꝙdiu ligatur. Sic vere homo qui de ſe debilis ⁊ inſtabilis eſt tunc conſtans ⁊ perſeuerans efficif qñ cum deo. qui ineternū ſtat ꝑ amoris tenaculum copulatur. Nauis. n. ꝙdiu eſt in mari ſemper eſt in motu. verūtñ qñ piſci q̄ dr echin⁹ adheret: ita ſtabil' efficitur ꝙ ventis ⁊ fluctibus nō mouef. Sic vere hō qui eſt ſicut nauis fluctuans in hoc mari. tūc efficitur cōſtans: firmus ⁊ ſtabilis qñ xpo ꝑ caritatem adheret: ⁊ ei efficitur fili⁹ familiaris ⁊ amicabilis. fili inquit. Vñ de ſtabilitate iſtius amoris poteſt dici illud Joh. viij. Fili⁹ manet ineternū. Et illud. j. Cor. xv. Fratres mei dilecti ſtabiles eſtote ⁊ imobiles. Qui. n. pfecte aliquē diligit. pfecte cum eo ſtat ⁊ manet. Sic vere ſi deum dilexerimus: cū ipſo ꝑ gratiaꝫ perſeuerabim⁹. Juxta illud Phil. iiij. Fratres mei dilectiſſimi ⁊ deſiderantiſſimi: gaudium meum ⁊ corona mea: ſic ſtate in domino chariſſimi. Fit ergo homo ſtabilis: qñ per amorē fortiter alligaf. ¶ Scđo dico ꝙ homo efficif ſtabilis: qñ per ſpem firmiter ſuſtentatur. Accedens inqt. Acceſſus. n. approximationē ſpei dſignat. qr ille deo accedit ⁊ approximat: q̄ in ipſo ꝯfidit ⁊ ſperat. ⁊ ī eo ꝑ ſpeꝫ ⁊ deſideriū ſe ſtabilit ⁊ ſuſtentat. Iſte eñ acceſſus hoiēs facit ſtabilē. qr ſicut illud qđ fundamētū hꝫ firmiſſimū eſt ſtabile ſeu firmū. Sic ille q̄ ponit in deo ſpeꝫ ſuā ſicut in fortiſſimū fundamentum: Juxta illud. ij. Thi. ij. Firmum fundamentum dei ſtat: cor-

Ayuntamiento de Madrid

ſtans ⁊ſtabilis efficit ⁊ in pſeuerãtia firmat. Accedẽs
inquit. Et Rom̄.v. Acceſſum habemꝰ ad deũ ꝑ grãm
in qua ſtamus. Ut ſic vir iuſtꝰ dicat eſſe terra. de qua
dicitur in pſ̄. Qͦ deus fundauit terrã ſuꝑ ſtabilitatẽ
ſuã ⁊c. Electũ. n. gummi eſt liq̃dũ q̃ſi de arbore ſtillat.
q̃ſi ꝟo ſuꝑ terraz vel lapidẽ ceciderit: mox in metalli
duriciẽ ſe cõuertit. Sic ꝟe chariſſimi vir iuſtus q̃uis
in principio ſit fragilis ⁊ fluxibilis: q̃ſi. ſ. ď arbore mũ
di naſcit. q̃ſi ad terrã. i. ad deum ꝑ deſideriũ ⁊ ꝑ ſpem
ꝑuenit. in metalli duriciẽ ꝑ ſtabilitatẽ conſtantie ꝟti
tur ⁊ mutat. Job. xj. Eris ſtabilis ⁊ non timebis. Iſta
bñ apparuerunt in martyribꝰ: q̃ ꝓpter ſpem celeſtis
glie ita conſtanter ludibria ſuſtinuerunt. Fit ergo hõ
ſtabilis q̃ñ ꝑ ſpem firmiter ſuſtentat. Accedens inq̃t.
¶ Tertio dico ꝙ hõ ſit ſtabilis. q̃ñ ꝑ fidem intime ra
dicatur. qđ oñditur cum dr. ſeruitutem dei: q2 illi qui
ſunt proprie ſerui dei. ſ. fidei ipſius profeſſores. ſunt p̄
ceteris ſtabiles ⁊ conſtantes. Nota arbor q̃ profundã
habet radicẽ ſtabilior eſt ⁊ cõtra impetum ventoꝝ fir
mior. Sic vere illi qui ꝑ fidem ſunt ꝓfunde in dño ra
dicati. j. Coꝝ. xv. Uigilate: ſtate in fide. Quia ſeruitus
dei facit hominẽ audacẽ: ſeruitutẽ inq̃t dei. iij. Regũ
x. Beati ſerui tui q̃ ſtant corã te ſemꝑ. Uñ in pſ̄. Lau
date ſerui dñi dñm qui ſtatis in domo dñi ⁊c. Fit igit
hõ ſtabilis cuz ꝑ fidem intime radicat. ¶ Quarto di
co ꝙ hõ ſit ſtabilis cuz ꝑ equitatẽ optime regulatur.
Juſtitia inquit. Columna eñ recta magis eſt ſtabilis
q̃ obliqua. Sic ꝟe homo quando ꝑ iuſtitiaz eſt rectꝰ:
magis eſt vt cõmuniter ſtabilis atq3 firmus. Non di
gnatur enim homo iuſtus a ſtabilitate propoſiti vel
ꝟbi recedere. nec ꝑ fraudẽ aut inconſtantiam varia
re. Uñ Sap̄. v. Stabunt iuſti in magna cõſtantia ad
uer. eos qui ſe anguſt. Sta ergo in iuſtitia. Et nota ꝙ
iuſtitia omnes alias virtutes comprehendit. Et ideo
poſſumus dicere ꝙ ad ſtandum in iuſtitia. neceſſe eſt
ꝙ ſtemus ⁊ ꝙ ſimus.
In mentis eleuatione.
In carnis caſtigatione.
In dei contemplatione.
In corporis immolatione.
In laboris operatione.
In humilitatis ſubiugatione.
In ſedulitatis execucione.
In ſublimitatis affectatione.
In ſocietatis combinatione.
In iniquitatis impugnatione.
In diuerſitatis concordatione.
In prauitatis intuitione.
In veritatis predicatione.
In maieſtatis meditacione.
In confeſſionis reuelatione.
In orationis ſupplicatione.
In ſcientiarum acquiſitione.
In omnium rerum circũſpectione.
¶ Iſta enim ſunt illa in q̃bus debemꝰ ſtare ⁊ ꝑſeuera
re vt iuſti poſſimus eſſe ⁊ in iuſtitia ꝑmanere. Stemꝰ
igitur in mentis eleuatione. Baruch. v. Hierl̃m ſur
ge ⁊ ſta in excelſo. Stemꝰ in carnis depuratiõe. Eph.
vj. State ſuccincti lumbos veſtros Stemus in dei cõ
templatione Exo. xiiij. State ⁊ videte mirabilia dei.
Stemus in corporis immolatione. iij. Reguz. iij. Ste
tit ſalomon corã archa federis domini ⁊ obtulit ho
locauſtum Stemus in laboris operatiõe. Uñ Ruth.
ij. De mane vſq3 nunc ſtat in agro. Stemus in humi
litatis ſubiugatione. Joſue. viij. Abijt ioſue nocte illa
⁊ ſtetit in vallis medio. Stemus in ſedulitatis execu
tione. ij. Paral. xxxv. Steterunt ſacerdotes in officio
ſuo. Stemus in ſublimitatis affectione. Joſue. x. Ste
tit ſol in medio celi. Stemus in ſocietatis congrega
tione Ezechiel. j. Cum euntibus ibant. ⁊ cum ſtanti
bus ſtabant. Stemus in iniquitatis impuguatione
ij. Paralip. xviij. Rex iſrael ſtabat in curru ſuo con
tra ſyros vſq3 ad veſperaz. Stemus in diuerſitatis cõ
cordatione. j. Regum. x. Stetit ſaul in medio populi.
Stemus in proprie prauitatis intuitione. Hieremie
vj. State ſuper vias veſtras. j. Corint. x. Qui ſtat vi
deat ne cadat. Stemus in veritatis predicatione. ij.
Eſdre. ix. Stetit Eſdras ſacerdos ⁊ lector legis ſuꝑ li
gneum tribunal. Stemus in maieſtatis meditatione
Job. xxxvij. Auſculta hic Job ⁊ ſta ⁊ audi mirabilia
dei. Stemus in confeſſionis reuelatione Neemie. ix.
Steterunt coram domino ⁊ confitebant peccata ſua.
Stemus in orationis frequẽtatione pſal. Qui ſtatis
in domo domini extollite manꝰ veſtras in ſancta. Ste
mus in ſciẽtiarum acquiſitione. Neemie. viij. Stetit
Eſdra: ſcriba ſuꝑ gradum ligneum quẽ fecerat ad lo
quẽdum: ſtetitq3 populus in gradu ſuo ⁊ legerunt in
libro legis. Stemus in omnium rerum circũſpectio
ne. Eccli. xxiiij. Gyrum celi circuiui ſola. in omni ter
ra ſteti. in omni loco primatum habui. Iſta ergo ſunt
q̃ componunt iuſtitiam moralem: ⁊ q̃ ſtabiliunt con
ſciẽtiam cordialẽ: ſta inquit in iuſticia. ⁊ ſic oſtẽditur
ꝙ homo ſit ſtabilis cum ꝑ equitatẽ optime regulatur
vel rectificat. ¶ Quinto dico ꝙ homo ſit ſtabilis cuz
ꝑ dei tremorẽ in fine aggrauat. ⁊ timore inquit. Res
enim quãto grauior tanto ſtabilior ⁊ immobilior: ſi
cut patet in montibus ⁊ rupibus que faciliter nõ mo
uent. Sic ꝟe illos quos timor dei premit ⁊ aggrauat:
deus in bono ſtabilit atq3 firmat. in timore inq̃t. Uñ
bñ innuit Eccli. xxvij. vbi dr. Quod niſi in timore te
nueris te inſtanter cito ſubuertetur domus tua. Uñ
de thobia dr Thob. ij. ꝙ immobilis ĩ dei timore per
mãſit. Et. ij. Coꝝ. vij. Illa q̃ ſm deũ triſtitia eſt pnĩam
in ſalutez ſtabilẽ opatur. Sic igitur pʒ ꝙ quinq3 ſunt
q̃ cauſant ſtabilitatem mentis. ſ. timor: iuſtitia: fides:
ſpes. caritas. Ut ſic de homine ſic ſtabilito dicatur il
lud Hebre. xiij. Optimum eſt gratia ſtabilire cor. Et
Prouer. iiij. Uie tue ſtabilient. Et ſic patet quõ ſtabi C
litas accipit in bono. ¶ Sz procerto chariſſimi mul
ti ſunt hodie qui non vident ſtare. immo potius cade
re: deficere vel ceſſare. ⁊ iſti ꝓculdubio ſunt Amici fal
laces. Hypocrite fluẽtes. Homines mentiẽtes. Diui
tes eminẽtes. Amici falſi nõ ſtant in amoris firmita
te. Hypocrite nõ ſtant ĩ virtutis bonitate. Mẽdaces
nõ ſtant in ꝟborum ꝟitate. Diuites nõ ſtant in mun
dana ꝓſperitate. ¶ De inſtabilitate. n. falſoꝛuz ami
coꝝ dr in pſ̄. Qui iuxta me erant de longe ſteterunt.
De inſtabilitate hypocritarũ dicitur Job. viij. Quia
ſicut tela aranearum ſic fiducia eius. De inſtabilita
te ꝟo mẽdacium ⁊ ꝟboſoꝛuz dicit Joh. viij. In ꝟitate
nõ ſtetit. q2 ꝟitas non eſt in eo. De inſtabili vero labi
litate diuitum dr in pſ̄. Expulſi ſunt nec potuerũt ſta
re. Iſti eñ non habẽt ſtabilitatẽ. nec in bono ꝑmanẽ
tiam ⁊ firmitatẽ ſimiles nubibus q̃ nihil habẽt firmi
tatis ſeu ſtabilitatis. ſemꝑ enim ſunt in motu ⁊ fluxu.
modo ſunt: modo deſinunt: modo apparẽt: modo diſ
parent. Quia procerto chariſſimi tales proprie non
ſtant nec exiſtunt. ſed faciliter deſiſtunt ⁊ defluũt Eze
chiel. xxxj. Non ſtabunt in ſublimitate omnia que ir
rigantur aquis. Iſta ergo dicta ſint de bona ſtabilita
te. ¶ Sed adhuc poteſt dici. ꝙ ſtare accipitur in ma
lo. Multi enim ſunt qui male manent ⁊ male ſtant. ſ.
illi qui indurati ⁊ obſtinati ſunt in malo. Unde nota
ꝙ male ſtare ⁊ male perſeuerare vidẽtur tria genera
perſonarum. videlicet.
Ambitioſi.
Deſidioſi.
Proditioſi.
¶ Stant enim ambitioſi vt valcãt ſurſuz aſcendere.
De quo Hieremie. xiiij. Onagri ſteterunt in rupibꝰ.
attraxerunt ventum quaſi dracones. ¶ Itẽ ſtant deſi
dioſi vt valeant leti quieſcere de quo Mat. xx. Quid
hic ſtatis tota die ocioſi? ¶ Itẽ ſtant proditioſi vt va
leant gentes decipere. Et de hoc Job. iiij. Stetit qui
dam cuius non agnoſcebam vultum imago corã ocu
lis meis. Iſta igitur de ſtare ſufficiant.

Statim

Ayuntamiento de Madrid

Statim. Nota ꝙ ſtatim denotat celeritatem ſiue bonam ſiue malam:⁊ eſt ſtatim idē ꝙ celeriter:cito:ſubito:ꝓmpte:⁊ ſic de alijs. vide in alijs titulis:quia omitto gratia breuitatis.

Status. Uide de ſtatua:vbi idolum: ſimulacrum ꝛc.

A **Statuere.** Nota ꝙ ſtatuere accipitur ꝓ ſtabilire.Ezech.ij.Ingreſſus eſt in me ſpiritus dñi ⁊ ſtatuit me ſuꝑ pedes meos. Alñꝫ. ꝟo ſumitur pro ordinare.ſicut Hebre.ix.Statutum eſt hominibus ſemel mori.Et in pſ.Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram.Quandoꝫ ꝟo pro ponere ſumitur.ſicut dicitur Dañ.iij.Quod nabuchodonoſor fecit ſtatuam auream:⁊ ſtatuit eā in campo durā.Breuiter ergo ⁊ generalr̃ ſtatuere nihil aliud eſt ꝙ̄ aliquid ſtabiliter facere ⁊ firmare. ⁊ iō mandata ⁊ ordinationes maiorum ſtatuta dicuntur.pro eo ꝙ ſtabiliter obſeruari ꝓcipiuntur.Iuxta illud Daniel.vj.Non immutetur quod ſtatutuꝫ eſt a medis ⁊ perſis. Et nota breuiter ꝙ debemus ſtatui ⁊ poni firmiter atꝫ locari In chriſto ꝑ deuotionē ⁊ fidē.In celo ꝑ ſpeꝫ ⁊ affectionē.In eccleſia ꝑ diſciplinam ⁊ religionē.In patria ꝑ continuam contemplationeꝫ. ¶ Quod nos debeamus ſtatui in chriſto.pꝫ in pſ.vbi dicitur.Statuiſti ſupra petram pedes meos.Et.j.Corin.x.Petra autē erat chriſtus.¶ Quod etiam debeam⁹ ſtatui in celo pꝫ in pſ.vbi dr̃. Statuiſti in loco ſpacioſo pedes meos.¶ Qđ debeamus ſtatui in eccleſia.pꝫ Nume.viij.Statues leuitas in cōſpectu aaron. ¶ Qđ inſuꝑ ſtatui debeamus in patria:patet in pſ.vbi dicit̃.Suꝑ excelſa mea ſtatuēs me.¶ Sꝫ contra alij ſunt ſtatuti in terra ꝑ auariciam.alij ꝛc. Uide ſupra de ponere ⁊ ſtatuere:ſtare:de firmitate ⁊ alijs ſimilibus.Uide ſupra de precepto ⁊ mandato.

A **Stella.** Cuꝫ ſtelle dicant̃ a ſtabilitate.eo ꝙ ſtabilr̃ ſtent in celo.Poſſumus dicere moralr̃ loquēdo ꝙ in ſcriptura inueniuntur ſtelle Interiores.Exteriores.Superiores.Inferiores.¶ Prime ſignant virtutuꝫ nitorē qui eſt interius.Secunde deſignant iuſtorum ſplendorē qui eſt exterius.Tertie denotant beatoruꝫ decorē qui eſt ſuꝑius.Quarte demōſtrant peccatorum fulgorē qui eſt inferius. Stelle interius ſplendentes ſunt virtutes ꝛc. Stelle exterius fulgētes ſunt viri iuſti.qui ſicut cuſtodijs ſuis.Stelle ſuꝑius lucētes ſunt virib⁹ ꝛc.Stelle inferi⁹ pollentes ſunt mundi diuites ⁊ peccatores q̄ more ſtellarum lumine ꝓſperitatis inter alios ſplendēt.de quo Apoca.viij.Nomē ſtelle dr̃ abſinthium.Uirtutes.n.ſunt ſtelle ſplēdentes.Uñ de filio hoīs dr̃ Apoc.j.ꝙ ipſe habebat ſeptē ſtellas.i.ſeptē virtutes. Iuſti ꝟo ſunt ſtelle manētes.de q̄bus Iudi.v.Stelle manētes in ordine ⁊ curſu ſuo:aduerſus ſyzaram pugnauerūt.Beati aūt ſunt ſtelle lucētes de quibus Eccli.xliij.Spēs celi gloria ſtellaruꝫ:illuminans in excelſis.Mali inſuꝑ ſunt ſtelle cadētes.de quibus dicit̃ Apocal.vj.Stelle ceciderūt de celo.ſicut ficus emittit groſſos ſuos.Et ezec.xxxij.Nigreſcere faciaꝫ ſtellas.Ut ergo ad pñs intelligamus viros iuſtos.ſ.xp̄m:beatā virginē angelos ⁊ ꝑfectos poſſumus dicere ꝙ iſti ſunt ſtelle.q: ſicut ſtelle facte ſunt a deo ad ornatum ſuꝑioꝝ ⁊ ad regimē inferiorum.ſic ſancti ⁊ ſancte facti ſunt vt inferiora.ſcꝫ militantē eccleſiam regerēt ⁊ iuuarēt.ſuꝑiora vero.id eſt triumphantem eccleſiam ꝑ ſuam finalē ꝓſentiam adornarēt. Uñ de luminarib⁹ dr̃ Geñ.j.ꝙ de⁹ poſuit ſtellas in firmamento celi ⁊ voluit vt eſſent in ſigna ⁊ tp̄a ⁊ dies ⁊ mēſes ⁊ annos Quelibet eñ bona ꝑſona eſt ſtella ad decorē eccleſie cōſtituta.Mulier eñ amicta ſole coronā de duodecim ſtellis habebat. ſicut dr̃ Apoca.xij.Filius ꝟo hominis ſeptē ſtellas in dextera ſua ꝯtinebat.Apo.j.Quia.ſ.iuſti q̄ ſunt ſtelle ſpūales ſūt gaudiū ⁊ corona mlieris amicte ſole.i.eccl'ie militantis xp̄o cōiuncte:dū hic inferius ꝯtinent̃:in manu ꝟo dei ſunt quando ſurſum in gloria collantur. ſpēs enim celi gloria ſtellarum.Sicut dicitur Eccleſiaſti.xliij.Et iō q̄libet ſtella.i.quilibet homo iuſtus vel ſanctus poteſt dicere illud Apoca.xxij.Ego ſum genus ⁊ radix dauid.ſtella ſplēdida ⁊ matutina.¶ Ubi aduerte ꝙ ſancti dicunt̃ ſtelle ꝓpter ſex conditiones ſtellaꝝ q̄ in iſta autoritate cōtinētur. Quia ſicut ſtelle habēt Exiſtētiam ꝑmanſiuam.ego ſum inquit. Influentiaꝫ diffuſiuam genus:qđ ſe cōmunicat ſpeciebus.Adherētiam coniunctiuam:radix:q̄ firmiter adheret terre.Apparētiam delectatiuam vel electiuam:dauid.q̄ interꝓ̄tatur vultu deſiderabilis Eminētiam ſuꝑlatiuam:ſtella q̄ hꝫ locum in celo.Loculētiam illuſtratiuam vel ꝑſpectiuam:ſplēdida.Per firmitatem ſemꝑ manere.ego ſum.Per pietatē ſemet exhibere.genus Per caritatē ſimul adherere:radix. Per honeſtateꝫ cunctis complacere.Dauid.Per affectionem ſurſuꝫ reſidere.ſtella.Per diſcretionē intus relucere.ſplēdida.¶ Dico ergo primo ꝙ ſi volum⁹ eſſe ſtelle:neceſſe eſt ꝙ ꝑ firmitatē ſolidi maneamus. Ego ſum inquit. Subſtātia.n.ſtellaruꝫ ita eſt ſolida ⁊ firma:ꝙ nec vetuſtate corrumpit̃ nec putredine remollitur.nec aliquo caſu diſſipat̃:⁊ inde eſt ꝙ ſtelle a ſtando ſunt dicte. Sic viri iuſti in conſtanti ſoliditate animi perſiſtunt. ita ꝙ nulli corruptioni peccati ſubſunt nullo eñ tribulationis impetu quatiuntur.nullo tēptationis turbine corrūpunt̃.ego ſum inquit:quaſi diceret.Ego non fui nec ero:imo continue ſum.Exo.iij. Ego ſum qui ſum.Uñ Deut.j.Eſtis hodie ſicut ſtelle celi. Iſta tñ ſunt cōtra multos q̄ non habēt conſtantie vel ꝑſeuerantie firmitatē.ſꝫ potius incōſtantie ⁊ deſidie vanitatē:tales ſunt illi qui in vno propoſito non ꝑſiſtunt.Similes vaporibus inflāmatis:qui vidētur eē ſtelle ⁊ nō ſunt:iō nō ꝑſiſtunt.immo ſubito apparēt:⁊ ſubito deficiunt. Sic tales ꝙ̄uis aliquando videant̃ apparere ⁊ manere: ſolent tamē a firmitate cadere ⁊ ceſſare:⁊ nunꝙ̄ in firmitate propoſiti vel mentis reſidere. Sicut pꝫ de hypocritis non exiſtētibus ⁊ falſis amicis non ꝑſeuerantibus.⁊ de viris inconſtantib⁹ ⁊ nō ꝑmanētib⁹.Iſti.n.nō poſſunt dicere ego ſum.imo poſſunt dicere ego fui.Apoca.xvij.B ſtia quam vidiſti fuit ⁊ nō eſt.Nec poſſunt dici ſtelle manētes.ſꝫ potius cadētes ⁊ deſiſtētes.Matth.xxiiij.Sol obſcurabitur ⁊ ſtelle cadēt de celo.Non ſic chariſſimi: ſꝫ neceſſariuꝫ eſt ſi volum⁹ dici ſtelle ſpiritualr̃:ꝙ ꝑ firmitatē ſolidi maneamus. ¶ Scđo dico ꝙ neceſſe eſt ꝙ ꝑ pietatē noſipſos ꝓbeamus:genus inquit.Stelle.n. continue habet influere.⁊ ſuam influētiam inferius diriuare.Sic iuſti ꝑ pietatē in alios influunt: ⁊ bona ſua ēt alijs diſtribuunt ⁊ exponunt.⁊ hoc oſtēdit̃ cuꝫ dicitur genus.Quia ſicut genus eſt illud quod naturam ſuam cōmunicat omnibus ſpeciebus non eſt eñ dare ſpēm in qua non poſſit natura generis reperiri.ſicut animal quod eſt genus inuenitur in boue ⁊ in homine q̄ ſunt ſpēs.Sic ꝟe pij ſe habēt ꝑ modum generis:non ꝑ modum indiuidui:quia ſcilꝫ ipſi volunt generalr̃ ⁊ liberalr̃ viuere.⁊ bona ſua alijs diſtribuere:communicare ⁊ diuidere:⁊ non indiuidualr̃ manere.genus inquit.j.Pet.ij. Uos eſtis genus electuꝫ. regale ſacerdotiuꝫ:gens ſancta:populus acquiſitionis.Uñ de talibus ſtellis ſic cōmunicatiuis ⁊ diffuſiuis dicitur Geñ.xxvj.Multiplicabo ſemē tuuꝫ ſicut ſtellas celi.Qđ eſt contra multos qui non ſunt ſicut ſtelle diffuſiue:pie ⁊ cōmunicatiue:ſꝫ potius ſunt ſtelle ꝑ auariciaꝫ inflāmatiue.⁊ ꝑ cupiditatē attractiue. Similes ſtelle q̄ dr̃ mars:⁊ illi que dr̃ canicula.q̄ ſunt ſtelle fermētiſſime.figurate in illa ſtella de qua dicit̃ Apoc.viij.Qđ ſtella magna cecidit đ celo ardēs ſicut facula:quia.ſ.iſti ꝑ auariciam ⁊ ꝑ cupiditatis deſiderium ſunt ferꝑētes.Non ſic chariſſimi ſed ꝑ pietatem noſipſos prebeamus:genus inq̄t.¶ Tertio dico ꝙ neceſſe eſt ꝙ ꝑ caritatem firmiter hereamus:radix

B

C

inquit.Stella enim firmiſſime adheret celo ⁊ in eo ta
liter radicatᷣ ꝙ nunq̄ euellitur ab eodem. Sic ꝺ͛ʒ hō
ꝑ caritatem ⁊ veram amiciciaʒ ita dʒ adherere firmi⸗
ter deo ⁊ proximo: ꝙ nullo caſu dʒ euelli: nec ſepara⸗
ri: ſed ibidē firmiter radicari: radix inquit. Et hoc po
tiſſime ꝑtinet ad viros fideles: qui ſcilʒ radicanᷣ tena
citer in dei amore. Ita ꝙ de eis pōt dici illud Eſa.xj.
Ecce radix yeſſe qui ſtat in ſignū populoꝝ. ipm gen⸗
tes deprecabūᷣ. Et bn̄ dicit deꝑcabūᷣ quia vere tales
ſtabiles ⁊ fideles quādo inueniunᷣ ſunt deprecandi:
⁊ cum omni reuerētia venerandi. Uñ de talibus ſtel⸗
lis poteſt dici illud Daniel.xij. Qui ad iuſtitiam eru
diunt multos quaſi ſtelle in perpetuas eternitates.
Quod tamen eſt contra multos qui ſunt ſimiles pla⸗
netis ⁊ non ſtellis in celo fixis: quia ſcilicet ad modū
planetarū: que ſtelle erratice dicuntur: aliquando va
dunt cum celo aliquando contra celū. Quia aliquan⸗
do ſeruant fidem ⁊ amorem deo ⁊ proximo ⁊ aliquā⸗
do faciunt contrarium. ſicut ad literam patet de per⸗
ſonis imperfectis. ⁊ de amicis inconſtantibus appa⸗
ret. qui nec cum deo nec cū hominibus perſeuerant.
Figurati Apocalip.xij. vbi dicitur. ꝙ cauda draconis
trahebat tertiam partem ſtellarum. Et Dan.viij. di⸗
citur. ꝙ cornu modicū quarti animalis deiecit de for
titudine ⁊ de ſtellis: quia draco ideſt dyabolus cū cau
da ſue fallacie de fortitudine ſtabilitatis ⁊ fidelitatis
trahit ſecum ſtellas celi. inquātum facit ipſos a dei ⁊
amicorum conſortio variare. Ideo de talibus incon⸗
ſtātibus dicitur in canonica Jude. Hi ſunt nubes ſi⸗
ne aqua que a ventis circumferūtur. arbores autum⸗
nales. infructuoſe. bis mortue. eradicate. fluctus ſe⸗
ui maris diſpumantes ſuas cōfuſiones. ſydera errā⸗
tia. quibus procella tenebrarum reſeruata eſt. Quia
breuiter iſti ſimiles ſunt Uentis ⁊ nubibꝰ. Marinis
fluctibus. Stellis errantibus. Arboribus eradicatis
⁊ cito ardentibus ſiccitatem ⁊ ſterilitatem incurren⸗
tibus. Non ſic chariſſimi: ſed per caritatem firmiter
hereamus: radix inquit. ¶ Quarto dico ꝙ ſi volumꝰ
ſpiritualiter eſſe ſtelle neceſſe eſt ꝙ per honeſtatem
D omnibus placeamus: quod oſtenditur cum dicitᷣ Da
uid: qui dicitur vultu deſiderabilis: quia ſcilicet ſicut
ſtella habet decorem in aſpectu: ita ꝙ ipſam delecta⸗
bile eſt videre. Sic vir iuſtus in aſpectu ſue exterio⸗
ris conuerſationis propter reſplendentiam honeſta⸗
tis debet eſſe deſiderabilis ⁊ delectabilis ad vidēdū.
dauid inquit. j. Regum.xvj. Uidi dauid ſcienteʒ pſal⸗
lere: fortem robore. pulcrum viſu. prudentem verbis
⁊ dominus eſt cum eo. Sicut enim ad aſpectum ſtel⸗
le: naute in mari diriguntur. ⁊ ſicut ferrum acus ta⸗
ctum ab adamante: adamantē naturaliter ſequitur.
Sic vere ad aſpectum bonorum exemplorum ⁊ hone
ſtatem conuerſationis iuſtorum. alij dirigūtur ad vi⸗
tam ⁊ ab ipſis ad bonum trahuntur: ⁊ per ipſos ve⸗
niunt ad ſalutem. Matth.ij. Uidimus ſtellam eius
in oriente ⁊ venimus adorare eum cum muneribus.
Iſta tamen ſunt contra multos qui per honeſtatem
non ſunt fulgidi. ſed per inhoneſtatem ſunt obſcuri.
Ezechielis.xxxij. Celum nube tegam: ⁊ nigreſcere fa⸗
ciam ſtellas eius. Poteſt enim eſſe verbum dyaboli:
qui celum. ideſt eccleſiam nube vanitatis tegit: ⁊ ſtel⸗
las eius. ideſt perſonas per inhoneſtatem nigreſcere
facit. Non ſic chariſſimi: ſed per honeſtatem omni⸗
bus placeamꝰ. ¶ Quinto dico ꝙ ſi volumus eſſe ſpi⸗
ritualiter ſtelle. neceſſe eſt ꝙ per affectum ſurſum re⸗
ſideamus: cum dicitur ſtella: quia de natura ſtelle eſt.
ꝙ ſurſuʒ in celo reſideat. Juxta illud Geneſis.j. Stel
las poſuit in firmamento celi. Ad denotandum ꝙ ſur
ſum in celo debemus per affectionem manere: ⁊ ibi
per mentis deſiderium reſidere. Daniel.iij. Benedi
cite ſtelle celi domino. Quod tamen eſt contra mul⸗
tos qui magis ſunt in terra per deſiderium terreno⸗
rum: q̄ in celo per deſiderium ſupernorum figurati
in illa tertia parte ſtellarum: quam draco cuʒ cauda
trahebat in terram. Apocalipſis.xij. Unde Matthei
xxiiij. Sol obſcurabitur ⁊ luna non dabit lumen ſuuʒ
⁊ ſtelle cadent de celo. Non ſic chariſſimi ſed per de⸗
ſiderium ſurſum reſideamus ⁊c. ¶ Sexto dico ꝙ ſi
volumus ſpiritualiter eſſe ſtelle: neceſſe eſt ꝙ per diſ E
cretioneʒ intus reluceamus: ſplendida inquit ⁊ ma⸗
tutina. Stella enim non ſolum ſplendet exterius per
apparentiam: immo etiam ⁊ intra ⁊ infra in ſubſtan
tia. Habet enim ſtella ſubſtantiam peruiam ⁊ dyafa
nam que a ſolis radijs penetratur: eo ꝙ intꝰ ſicut ex⸗
terius illuſtratur. Sic vere iuſtus non ſolum eſt luci⸗
dus per honeſtam conuerſationem. immo etiam in⸗
terius per ſcientiam ⁊ diſcretionem. ſplendida inq̄t
Baruch.iij. Stelle dederunt lumē in cuſtodijs ſuis.
Thobie.xiij. Luce ſplendida fulgebis. Radius enim
diuine gratie ⁊ influentie dum corda iuſtorum pene⸗
trat. ipſos dono ſcientie ⁊ ſapientie illuminat ⁊ illu⸗
ſtrat. ſplendida inquit ⁊ matutina. Ita ꝙ de quolibet
iuſto poteſt dici illud Eccleſiaſti.l. Quaſi ſtella ma⸗
tutina in medio nebule: ⁊ ſicut luna perfecta in diebꝰ
ſuis lucet. Quod tamē eſt contra multos qui per diſ⸗
cretionem non ſplendent ſed per ignorantiam ſunt
turbidi ⁊ obſcuri: ita ꝙ nec ſe ſciunt in via morum di
rigere nec alios iuſtruere vel docere. Eſaie.xiij. Stel⸗
le celi ⁊ ſplendor earum non expandent lumen ſuuʒ.
Non ſic chariſſimi: ſed Per diſcretionem intus lu⸗
ceamus. Per affectionem ſurſuʒ ſedeamus. Per ho
neſtatem cunctis placeamus. Per caritatem iuncti
hereamus. Per pietatem noſmetipſos prebeamus.
Per firmitatem fortes maneamus. Et ſic bene dicet
quilibet ſtellatus. Ego ſum genus ⁊ radix dauid. ſtel
la ſplēdida ⁊ matutina. ⁊ optime talis ſtella fuit chri
ſtus. Quia ſicut in ventre lapidis precioſi qui dicitur
aſteron lucet interius quoddam lumen ad ſimilitu⸗
dinem vnius ſtelle: ⁊ ideo aſteron dicitur: eo ꝙ in ſe
continet quoddam aſtrum. Sic vere in ventre veri la
pidis ꝓcioſi ſcilicet virginis glorioſe apparuit que⸗
dam ſtella ſcilicet dei filius benedictus: qui ibi per
incarnationem ſplenduit. ⁊ tandem in natiuitate ex⸗
terius prodijt: ⁊ per radiuʒ ſtelle materiales magos
ad ſe adorandum adduxit: quia ſcilicet iſti lumen re⸗
quiſierunt lumine: deum fatētes munere. Iſta eſt ſtel
la de qua dixerat balaam Nume.xxiiij. Orietur ſtel⸗
la ex Jacob. Et ideo ſicut elephantes noue ſtelle ſci⸗
licet lune renouate ſolent inclinare. Orix ſtellam que
dicitur canicula: quando de nouo oritur ſolet reſpi⸗
cere. ita ꝙ eam videtur adorare: ſicut dicit Plinius.
Sic vere quando iſta ſtella dei filius per incarnatio⸗
nem ortus. reuelatus ⁊ renouatus fuit. ſtatim ele⸗
phantes ⁊ orices: hoc eſt dictu: paſtores et gentiles
ipſum inquiſierunt per fidem aſpexerunt: ⁊ per deuo
tionem adorauerunt. Uidentes enim ſtellam gauiſi
ſunt gaudio magno valde ⁊c. Matthei.ij. Et ideo bre
uiter iſte bene poterit dicere predictam autoritatem.
Ego ſum genus ⁊ radix Dauid: ſtella ſplendida ⁊ ma
tutina. Uide eam diuiſam in quatuor membris in
ſermone. videntes ſtellam ⁊ pone eam ibi. quia po⸗
nendus eſt hic. ¶ Et ſi vis dicere per ſtellas poſſunt F
intelligi angeli. Juxta illud Apocalipſis.j. Septem
ſtelle angeli ſunt ſeptem eccleſiarum. Uide ſupra in
ſermone. Stelle vocate ſunt ⁊ dixerunt aſſumus. Et
pone illam autoritatem diuiſam que ibi ponitur.
Stelle manentes in ordine ⁊ curſu ſuo aduerſus ſy⸗
ſaram pugnauerunt. Hoc igitur ſufficit de ſtella.
¶ Et ſi vis potes addere adhuc ⁊ dicere ꝙ quilibet
iuſtus dicitur ſtella: quia ſicut ſtelle ſunt In ſitu al⸗
tiſſime. In viſu pulcerrime. In ſtatu firmiſſime. In
actu potentiſſime. In motu velociſſime. In ordine
diſpoſitiſſime. In lumine abundantiſſime. Sic viri
iuſti ſunt. Situ alti ſurſum contemplando. Uiſu pul⸗
cri ſancte conuerſando. Statu firmi ſemper ꝑſeue⸗
rando. Uirtute

Ayuntamiento de Madrid

rando. Uirtute pleni bñ operando. Motu prompte obediendo. Ordine ſunt diſpoſiti alterutrum non nocendo Lumine limpidi ſe ⁊ alios inſtruendo ⁊c. Si vis proſequere ⁊ concorda ſicut ſupra. quia omitto gratia breuitatis.

A **Sterilis. ſterilitas.** Nota ꝙ ſterilitas q̄ nihil aliud eſt ꝙ̄ fructuū nullitas vel tenuitas: producendi fructus debilitas vł impoſſibilitas. poteſt ſignificare in bono ⁊ in malo. ſm ꝙ fructus diuerſimode accipiuntur in ſcriptura. Unde nota ꝙ ſicut inuenio fructus bonorum temporalium. fructus malorum criminalium. fructus operum virtualium. fructus munerū ſupernalium. Sic inuenitur quadruplex ſterilitas p̄dictis fructibus correſpondēs ſcilicet ſterilitas Paupertatis. Sanctitatis. Prauitatis ⁊ Grauitatis.

¶ Pauper eſt ſterilis q̄tum ad fructum temporaliū diuitiarum. Juſtus eſt ſterilis q̄tum ad fructus criminalium nequiciarum. Peccator eſt ſterilis quantum ad fructus virtualium iuſtitiarum. Damnatus eſt ſterilis q̄tum ad fructus eternalium deliciarum. ¶ Dico primo ꝙ eſt ſterilitas egenorum. quia ſcilicet paupes ⁊ egeni carent fructibus ⁊ diuitijs huius mundi. Similes arboribus ſiluarū que q̄uis ad fructificandum ſint ſteriles ſunt tamen ad edificandum magis vtiles. ita ꝙ ſepe fit ꝙ in nobilib⁹ edificijs ponuntur. vbi arbores fructifere exterius ad eſtuꝫ ⁊ ad frigora dimittūtur. Sic vere pauperes ſterilitate tēporaliuꝫ vacillantes tanq̄ magis accepti a deo reponuntur in edificio paradiſi. Jlli vero qui fructibus diuitiarum abundant multotiens dimittuntur in frigore infernali. Jdeo in pſal. dicitur ꝙ deus habitare facit ſterilem in domo matrē filiorum letantē. Quinimmo ēt ſepe fit ꝙ arbor fructifera efficit̃ quandoqꝫ ſterilis: ⁊ ſterilis fructifera. Sic etiam in iſtis temporalibus videm⁹ ꝙ deus facit diuites ſterileſcere ⁊ ad paupertatē venire. pauperes vero facit fructificare ⁊ diuitijs abundare. Quod bñ figuratur Geñ. xxix. vbi dicitur ꝙ rachel pariens deſpiciebat lyam ſororem ſuam ſterilem propter quod indignatus domin⁹ aperuit vuluam lye: ſorore ſterili permanēte. Quia ſepe fit occulto iudicio dei. ꝙ diuites alios quos vidēt pauperes ⁊ ſteriles contemnentes ad paupertatē veniūt: pauperes vero qui contempti fuerant mox reſurgūt j. Regum. ij. Sterilis pepit plurimos. ⁊ que mul. ha.

B fi. in ſir. eſt. Jſta eſt igitur ſterilitas egenorum. ¶ Secundo dico: ꝙ eſt ſterilitas perfectorum: ⁊ iſta eſt illa qua iuſti volunt eſſe nudi ⁊ ſteriles quo ad ꝓductionem vitiorum. Mala enim arbor malum fructum facit. Et ideo tali fructu ſteriles volunt eſſe: ne poſſint male arbores apparere. Jdeo talibus ſic ſterilibus dicitur ad Gal. iiij. Letare ſterilis que nō paris. erumpe ⁊ clama que non parturis potiſſime autem ſterilis dicitur ille qui eſt caſtus: qui ſcilicet per carnis propagationem fructum non facit. De quo Sap. iij. Felix ſterilis ⁊ incoinquinata que neſciuit thorum in delicto. Jſta eſt ſterilitas perfectorum. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ſterilitas peccatorum: qui ſcilicet bonorum operum fructum non producunt. Similes mulo qui eſt animal ſterile naturaliter: ꝑ eo ꝙ ab aſino ⁊ equa generatur. quia nullum animal equiuoce generatum generat ſm Ariſto. quia animalium poſſent eſſe infinita genera ſpecierum. Sic vere mali ⁊ iniqui quos aſinus dyabolus in mundo generat ⁊ producit: quo ad fructum bonorum operum ſunt ſteriles. vacui pariter ⁊ inanes. vt ſic dicat̃ illud Hieremie. xxij. Scribe virum iſtum ſterilem: virum qui in diebus ſuis nō proſperabitur. Jſta eſt ſterilitas quaꝫ introducit peccatum ⁊ etiam temporalia mundi bona. Arbor enim aliquando fit ſterilis propter fructuum nimiā fecūditatē. q2 arbor que in iuuentute multū fructificat. cito dicitur ſterileſcere. Aliqꝫ etiam propter terre nimiaꝫ pinguedinem ⁊ vbertatē. Unde etiam palma in terra pingui plantata ſterilis efficitur. Quādoqꝫ inſup ꝓpter ramorum nimiam multiplicationem. Uinea enim cui rami ſupflui dimittūtur: de facili ſterileſcit. Aliqꝫ propter aque vel aeris contigui malignitateꝫ: q2. ſ. aqua ſalſa vel ſulphurea ſterileſcere facit terram in quā fluit. Unde ēt in ſicilia dicitur eſſe fons Aqua cuius potata facit mulierē ſterileſcere. Quandoqꝫ ēt ꝓpter ſolis abſentiam. Uñ nouergia que eſt terra remotiſſima a ſole eſt penitus quaſi ſterilis. Jſte ſunt etiam cauſe quibus arbor efficitur ſterilis que etiam moraliter intellecte poſſunt in homine repiri. Quia proculdubio chariſſimi homo a fructu virtutum efficitur ſterilis ⁊ inanis. quando in iuuentute fructuuꝫ ⁊ diuitiarū fecūdatur: quādo in terra ⁊ in ſtatu pingui deliciarū collocatur: quando in multitudine ramorum. i. nepotum: familiarium ⁊ parētum fecundatur. cū aqua ſalſa ⁊ maligna mūdane proſperitatis irrigatur. cum etiam a ſolis chriſti gratia ⁊ p̄ſentia per obſtinationem elongatur. His igitur ⁊ plurib⁹ alijs modis perdit homo virtutum ⁊ bonorum operuꝫ fecunditatem: ⁊ incurrit vacuitatē ⁊ ſterilitatem. ita ꝙ tali poteſt dici illud Eſa. xlvij. Uenerūt tibi duo hec. ſterilitas ⁊ viduitas. Jſta eſt ſterilitas quam domin⁹ prohibet Deute. vij. Nō erit apud te ſterilis vtriuſqꝫ ſexus. Et ideo ſponſa cōmēdatur de hoc ꝙ talis ſterilitas ei deficit: vel quia tali ſterilitate caret laudatur. Unde Canti. iiij. Dentes tui ſicut greges tonſarum: ⁊ ſterilis non eſt in eis. Jſta eſt ergo ſterilitas peccatorū. ¶ Quarto dico ꝙ eſt ſterilitas damnatorum. Jſti enim ſunt ſteriles omni ſolatio ⁊ omni bono. Unde anima damnata pōt dicere illud Eſa. xlix. Ego ſterilis ⁊ nō pariens: tranſmigrata ⁊ captiua. Jſta de ſterilitate ſufficiant. Uide ſupra de fructibus.

Sternere. Nota ꝙ ſternere nihil aliud ē ꝙ̄ aliquid ad infima deprimere vel ad terre ſuperficiem adequare. Et ideo ſtratura dicitur pauimentum quo via ſternitur ⁊ ad ambulandū ⁊ ornandum diſponitur. Eſt igit̃ ſtratura illud quod inferius ponitur vel quod tranſeuntibus ſubijcitur: ⁊ quod ab homine ⁊ omnibus conculcat̃. Et ideo breuiter nota ꝙ ſex ſunt principalia loca que ſternuntur ſex generibus perſonarum ⁊ rerum. videlicet. Sancta eccleſia que ſternitur viris virtuoſis. Bona conſcientia que ſternitur rebus fructuoſis. Mens plena nequicia que ſternitur culpis periculoſis. Celi curia que ſternitur viris glorioſis. Mundi patria que ſternitur viris vitioſis. Jnferni miſeria que ſternitur viris vel penis doloroſis. ¶ De viris virtuoſis quibus ſternitur eccleſia dicitur Eſa. liiij. Sternam per ordinem lapides tuos. Et Tho. xiij. dicitur. Ex lapide candido ⁊ mundo platee eius ſternentur. ¶ De virtutibus etiam fructuoſis quibus ſternitur bona conſciētia poteſt dici illud. ij. Paralip. iij. Salomon ſtrauit pauimentum preccioſiſſimo marmore. Bona enim conſcientia eſt illud cenaculum in quo paratur cena domini. de quo dicitur Marci. xiiij. Oſtēdet vobis cenaculum grande ſtratum. ¶ De peccatis vero ⁊ moribus defectuoſis quib⁹ ſternitur mens impia. dicitur Eſaie. xiiij. Subter te ſternetur tinea ⁊ operimentum tuum erunt vermes. De viris autem glorioſis quibus ſternitur celi curia poteſt dici illud Eſaie liiij. Sternam per ordinem lapides tuos. fundabo te in ſaphiris ⁊ ponam iaſpidem propugnacula tua ⁊c. ¶ De viris autem vitioſis quibus ſternitur mundana patria. dicitur illud Prouerbiorum. vij. vbi mala mulier ideſt mundi proſperitas dicit ſic: lectulum meum ſtraui tapetibus pictis ex egypto. ¶ De penis doloroſis quibus ſternitur inferni miſeria poteſt dicere quilibet damnatus illud Job. xvij. Jn tenebris ſtraui lectulum meum. ¶ De ſtratu vero inq̄tum ſignificat lectulum. Uide ſupra de lecto. ¶ Jtē vide ſupra de proſternere ⁊c. B

a **Stola.** Cũ ſtola nihil aliud eſt ꝙ indumētum ad oꝛnamentum hominis ꝑparatum. Poſſumꝰ diſtinguere de ſtola ſicut de veſtimēto. No ta ergo breuiter ꝙ tam in bono ꝙ in malo ſignificato in ſcriptura inuenio multas ſtolas. vide in ſermone bi filij dei iunt. Inuenies enim ibi ſtolam.

Incipientium.
Pꝛoficientinm.
Perficientium.
Pꝛedominantiũ.
Potentium.
Decipientium.

¶Dico ergo ꝙ eſt ſtola q̃ vtũtur icipiētes. ſ. illi qui de nouo ſunt ꝯuerſi. Iſti enim induunt ſtola pꝛima. ſ. gratia dei q̃ nulli redeunti negatur. Quod bñ figurat Luc. xv. de filio ꝓdigo reuertēte. de quo dicit pater. Cito ꝓferte ſtolam pꝛimã ⁊ induite eũ. ¶Itē dico ꝙ eſt ſtola qua vtunt ꝓficientes. ⁊ iſta eſt pnĩa q̃. ſ. eſt neceſſaria pꝛoficientibus. vt ipſos dirigat ⁊ augmētet. Penitētia. n. eſt ſtola belli. de qua dicit. j. Macħ. xiiij. Iuuenes induebant ſe gloriam ⁊ ſtolam belli. ¶Itē dico ꝙ eſt ſtola qua vtunt ꝑficiētes: ⁊ iſta eſt ꝑſeuerantia q̃ eſt indumētum ꝑfectoꝛum. vel ēt honeſta apparētia. De qua. ij. Eſdre. j. Statuit ſacerdotes ꝑ vices dierum ſtolis amictos. ¶Itē eſt ſtola qua induuntur celo manētes. ſ. beati. ⁊ iſta ſtola eſt veſtimētum gloꝛie qua deus ſtolat ⁊ induit triumphantes. De qua Eccli. xv. Stolam iocunditatis induit eum dñs ⁊ co. ꝑ. po. ſuꝑ ca. eius. ¶Itez eſt ſtola qua induũtur mundi potētes. Et iſta ſignificat indumētum bonoꝛum tēpoꝛalium ⁊ gloꝛie mundialis. ij. Macha. v. Vidi ꝑ aera equites diſcurrētes amictos ſtolis aureis. ¶Itē eſt ſtola qua induuntur mũduz fallētes. ſ. hypocrite. ⁊ iſta eſt ſtola exterioꝛis apparētie honeſte: ⁊ cõuerſatiõis hypocrite. De qua
B. Marci. xij. Cauete a ſcribis q̃ volũt in ſtolis ãbulare. ¶Vel dic ꝙ in ſcriptura inuenitur.

Stola nitoꝛis.
Stola decoꝛis.
Stola vigoꝛis.
Stola honoꝛis.
Stola ſplendoꝛis.

¶Pꝛima ſtola induunt caſte cõtinētes: ⁊ iſta eſt ſtola byſſina qua Ioſeph mutatis carceris veſtibus eſt indutus Geñ. xlj. Unde Leui. xvj. dicitur ꝙ ſacerdotes ſtolis lineis induantur Byſſus vero eſt linum candidum quod caſtitatem deſignat. ¶Secunda ſtola induuntur ſancte conuerſantes ſcilicet ſtola decoꝛis ⁊ honeſte apparentie. de qua Geñ. xlv. dicit. Quod ioſeph ꝓferri iuſſit ſingulis fratribus binas ſtolas. beniamin vero dedit. ccc. argenteos cũ quinq ſtolis. Hinc eñ ſtole ſunt honeſtas i ſermone ⁊ oꝑe. Quinq vero ſtole ſunt quinq ſenſuum continentia. ¶Tertia ſtola induuntur viri militantes ſcilicet illi qui continue ſunt in pugna. ⁊ iſta eſt ſtola conſtantie. de qua illud pꝛedictũ. j. Macha. xiiij. Iuuenes induebant ſe gloꝛia ⁊ ſtola belli. ¶Quarta ſtola induuntur viri triumphantes de vitijs. Et iſta eſt illa ſtola qua ſancti in patria induuntur ⁊ veſtiũtur. de quibus Apocalip. vij. dicitur. ꝙ illi qui erant ante thꝛonum dei erant amicti ſtolis albis ⁊ palme in manibꝰ eoꝛum. Et dictum eſt ꝙ iſti ſunt qui venerunt ex magna tribulatione ⁊ lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni. ¶Quinta vero ſtola induuntur beati contemplantes. ſcilicet angeli ⁊ beati qui ſtola gloꝛie ⁊ ſplendoꝛis induuntur. Figurati in. xxiiij. ſenioꝛibus qui ſedebant ſuper thꝛonos. xxiiij. circumamict. ſtolis albis. Unde de angelis dicitur Marci. xvj. Quod mulieres inuenerunt iuuenem ſedentem coopertum ſtola candida ⁊ obſtupuerunt. Vide de veſte. Inducere. in litera. I ⁊ V.

Studium. De ſtudentibꝰ ⁊ ſcholaribꝰ ⁊ eis neceſſarijs: vide in lib. de oculo moꝛali ca. xl. ⁊ in alijs ſeptē capitulis ſequētibꝰ: ⁊ pone hic ſi vis ⁊ vide ſupꝛa vbi deſiſtere.

a **Stulticia.** Nota ꝙ ſtulticia ⁊ fatuitas eſt quoddam vitium quo mens taliter hebetatur ꝙ contra rationē aliquid operatur. Eſt ergo ſtulticia rationis carentia. ⁊ ideo ſtultus ꝓpꝛie dicitur qui ſine ratione vel conſideratiõe vel debita diſcretione aliquid exiſtimat vel imaginatur vel facit: operatur: eligit vel deteſtat: Quãuis ergo ſtultitia aliq̃n poſſit accipi in bono: inq̃tum ſcʒ ꝑ ſtultos intelliguntur illi quos mundus ſtultos reputat. ſcilʒ viros iuſtos. de quibus. j. ad Coꝛinthios pꝛimo. Stulta mundi elegit deus: communiter tamen ſtulticia ſumitur in malo. Unde peccatoꝛ pꝛopꝛie dicitur ſtultꝰ. Quia ſm Ariſto. qui omiſſis omnibꝰ melioꝛibus deterioꝛa ſectatur ſtultus eſt. Et ideo peccatoꝛ qui melioꝛa omittit. ſcilicet bona ſpiritualia ⁊ eterna. ſectatur vero deterioꝛa ſcilicet terrena bona ſtultus merito poteſt dici. Animalis homo nõ percipit ea que dei ſunt. ſtulticia enim eſt illi ⁊ non poteſt intelligere. j. Coꝛinth. ij. Et ideo breuiter ⁊ notabiliter dico ꝙ ſtultus eſt naturaliter.

Superbus ⁊ pꝛeſumptuoſus.
Indignans ⁊ deſpectuoſus.
Iraſcens ⁊ ſeditioſus.
Toꝛpens ⁊ deſidioſus.
Loquax ⁊ tumultuoſus.
Pꝛocax ⁊ iniurioſus.
Letus ⁊ ſolatioſus.
Iuſtus ⁊ obliuioſus.

¶Dico ꝙ ſtultus eſt ſuperbus ⁊ pꝛeſumptuoſus qꝛ ſtultus videtur ſibi ſapientioꝛ eſſe alijs. Pꝛeſumit. n. de ſeipſo vltra debituʒ. Unde Eccl's. x. Stultus iuxta viam ſuam ambulans: cum ⁊ ipſe inſipiēs ſit omnes ſtultos exiſtimat. Unde de talibus pꝛeſumptuoſis dicitur Roma. j. Dicentes ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſunt: ¶Itez eſt indignans ⁊ deſpectuoſus. Stulti. n. deſpiciunt quicquid faciunt alij ⁊ etiaʒ omnes alios. Unde Pꝛouer. j. Sapientiã atq doctrinam ſtulti deſpiciunt. Iob. xix. Stulti quoq deſpexerũt me. ¶Itē eſt iraſcens ⁊ ſeditioſus. facilis enim eſt ad mouēduʒ bꝛigam magnam ⁊ ſeditionē. vnde Pꝛouer. xiiij. Impatiens operabitur ſtultitiam. Et Iob. v. dicitur ꝙ virum ſtultum interficit iracundia. ¶Itez eſt toꝛpens ⁊ deſidioſus: tardus enim eſt ad omne bonum ⁊ credendum ⁊ faciendũ. Unde Luce. xxiiij. O ſtulti ⁊ tardi coꝛde ad credendum his que locuti ſunt pꝛophete. ⁊ Eccl's. iiij. dicitur ꝙ ſtultus complicat manus ſuas ⁊ laboꝛat ſi ad os miſerit eas. ¶Itez eſt loquax ⁊ tumultuoſus. Eſt enim pꝛopꝛium ſtulti ſemper velle loqui. Eccl's. x. Stultus verba multiplicat. ⁊ Eſaie. xix. Stultus autem fatua loquitur. Et Eccl's. v. In multis ſermonibus erit ſtulticia. ¶Item eſt pꝛocax ⁊ iniurioſus. Unde Pꝛouerbio. xxix. Totum ſpiritũ ſuuʒ pꝛofert ſtultus. Eccl's. x. Labiã impꝛudentium pꝛecipitabunt illum: initium verboꝛum eius ſtulticia. ¶Item eſt letus ⁊ ſolatioſus. Stultus enim nõ querit niſi eſſe in leticia ⁊ quiete. vnde Eccl's. vij. Coꝛ ſtultoꝛum vbi leticia. Et Pꝛouerbioꝛum. x. Quaſi per riſum ſtultus operatur ſcelus. ¶Itez eſt inſcius ⁊ obliuioſus. quia ſtultꝰ neſcit aliquid quod pertineat ad ſalutem. Unde Pꝛouerbioꝛum. vij. Neſcit ꝙ ad vincula ſtultꝰ trahatur. Et. j. Coꝛin. ij. Stulticia enim eſt illi ⁊ non poteſt intelligere. Et in pſal. Vir inſipiens non cognoſcet: ⁊ ſtultus non intelliget hec. ⁊ ſic ſufficit de ſtulticia.

Stupoꝛ. ſtupere. Nota ꝙ ſtupoꝛ ꝓpꝛie idem eſt ꝙ inſenſibilitas. Unde membꝛum dicitur ſtupidum quando inſenſibile efficitur. Mens enim ſtupere dicitur. quando pꝛe nimia admiratiõe nihil exterius ſentit. Quia igitur ſupꝛa de mirari ſatis dictum eſt. hoc ſolum notandum eſt ꝙ ſtupoꝛ mentis accidit de rebus inſolitis: arduis ⁊ ignotis. Et ideo poſſum dicere ꝙ quandoq ſtupet homo ⁊ vehementer miratur. a

De mirabili ſcientie limpitudine.
De notabili decentie pulcritudine.
De terribili iuſtitie rectitudine.
De laudabili potentie foꝛtitudine.

¶Stupoꝛ ergo accidit de limpitudine ſciētie mirabilis: ⁊ ſic

bilis: ⁊ ſic

Ayuntamiento de Madrid

bilis: ⁊ ſic ſtupemus qñ audimus ſubtiles ſcientias ⁊ occultas. Uñ de regina Sabba dicitur. ꝙ audita ſapientia ſalomonis ꝓ ſtupore non erat in ea ſpiritus .ij. Paral. ix. ¶ Itē accidit de pulcritudine notabiliũ decentiarum. Stupet enim homo quando videt pulcritudinem admirandam. Et ſic ſtupebant aſſirij videntes Judith. Uñ Judith .x. Stupentes mirati ſunt nimis pulcritudinē eius. ¶ Itē ſtupor accidit de meſtitudine terribilium moleſtiarũ ſeu rectitudine ſupernalium iuſtitiarum. ⁊ ſic ſtupemus quando videmus terribilia dei iudicia ⁊ in proximis ⁊ in nobis. Deutero. xxviij. Stupebis ad terrorem eorum que videbunt oculi tui. ¶ Item ſtupor accidit de magnitudine ſiue de fortitudine eternalium potentiarum. Et ſic vere ſtupemus quando videmus aliqua mirabilia in natura: que ſcilicet ſunt impoſſibilia fieri ꝑ potentiam inferiorem ita ꝙ ſolum pertinēt ad potētiaꝫ diuinam ⁊ ſuperioreꝫ. ⁊ ſic ſtupebant homines de mirabilibus xp̄i ⁊ apoſtolorum. Unde de paralitico curato dicitur Luce .v. ꝙ ſurrexit ⁊ tulit lectum ſuuꝫ in quo iacebat. ⁊ ſtupor apprehendit omnes ⁊c. vide ſupra de mirari ⁊ de miraculo.

A **Suadere.** Nota: ꝙ ſuadere eſt idem ꝙ monere: inducere: attrahere. hortari. Et pertinet ſuadere ad benignitatem: ſicut precipere ad ſeueritatem. ⁊ ſumitur vt communiter in malo: quia ſcilicet illi ſolent blande inducere ⁊ ſuadere qui volunt decipere vel fraudare. ſimiles aucupi qui ſibilando auem trahit ad laqueum. ⁊ ſicut dicitur Judi. xiiij. Blandire viro tuo ⁊ ſuade vt tibi dicat quid ꝓbleuma ſignificet. Sic etiaꝫ ſuadebant ſibĳnuicē illi de quibus dicitur .j. Mach. j. Exierunt de iſrael viri iniqui: ⁊ ſuaſerunt multis dicentes. eamus ⁊ diſponamus teſtamentum cum gentibus. Aliquando tamen ſuaſio ſumitur in bono: ⁊ ſic nihil aliud eſt ꝙ̄ blanda ⁊ ſuauis ad bonum inductio ⁊ monitio. Et ſic ſumitur Act. xiij. vbi Paulus ⁊ barnabas ſuadebant fratribus ꝙ permanerent in gratia. ⁊ Apocalip. iij. dicitur. Suadeo tibi emere aurum probatum ignituꝫ vt locuples fias. ⁊ ſic ſufficit.

A **Suauis. ſuauitas.** Cum ſuauitas ⁊ dulcedo quaſi ꝓ eodem ſupponunt: excepto hoc ꝙ dulcedo ꝑtinet ad guſtum ⁊ ſuauitas ꝑtinet ad tactum. Notare poſſumus ꝙ ſicut de dulcedine dictuꝫ eſt: ſuauitas multis modis ſumit̃. Inuenit̃ enim ĩ ſancta ſcriptura. Suauitas deſiderabilis. Suauitas remunerabilis. Suauitas vituperabilis. ¶ Prima eſt ſuauitas eterne felicitatis. Secunda eſt ſuauitas eterne benignitatis. Tertia eſt ſuauitas externe delectabilitatis. ¶ Primo dico ꝙ eſt ſuauitas quaꝫ debemus concupiſcere. ⁊ iſta eſt illa qua deus eſt miſericors ⁊ ſuauis ipſuꝫ diligentibus ⁊ qua eterna gloria eſt ſuauis ⁊ delectabilis deguſtantibus. Unde de ipſo poſſumus dicere ꝙ ipſe eſt Suauis penitētibus ipſis miſericorditer indulgēdo. Suauis contemplantibus ipſos ſpiritualr̃ confortando. Suauis triumphantibus ipſos ſupnalr̃ ꝓmiando. De ſuauitate quam in ipſo inueniunt penitentes dicitur in pſal. Tu domine ſuauis ⁊ mitis ⁊ multe miſericordie om. inuo. te. De ſuauitate quā in ipſo inueniunt contemplantes dicitur in pſ̄. Guſtate ⁊ videte quoniam ſuauis eſt dominus beatus vir qui ſperat in eo. Et Mat. xj. Jugum enim meuꝫ ſuaue eſt ⁊ onus meum leue. De ſuauitate vero quam in ipſo inueniunt triumphantes. ſ. beati in gloria ꝑmanētes poteſt dici illud pſ̄. Et tu domine fac mecũ ꝓpter nomē tuũ qm̄ ſuauis eſt miſericordia tua. Unde et beati poſſunt dicere illud Sap. xij. O ꝙ̄ bonꝰ ⁊ ſuauis eſt dñe ſpũs tuꝰ in nobis. qꝛ ſicut dr̄ in pſ̄. Suauis dñs vniuerſis: ⁊ miſe. eius ſuꝑ om. oꝑa eiꝰ. Iſta eſt ergo ſuauitas quam debemus cōcupiſcere. ¶ Secũdo dico ꝙ eſt ſuauitas quam debemꝰ cũctis facere. ⁊ iſta eſt ſuauitas benignitatis: qua ſcilꝫ nos debemꝰ eſſe oībus miſericordes ⁊ ſuaues. ſ. In ỽborum eloquētia In operũ efficacia. In fame redolētia. De ſuauitate ſermonis dicit̃ Eccli. xl. ꝙ tybia ⁊ pſalterium ſuauē faciũt melodiam: ⁊ ſuꝑ vtraqꝫ lingua ſuauis. De ſuauitate oꝑis dicit̃ Judicuꝫ. ix. Nunqd poſſum deſerere dulcedinem meam fructuſqꝫ ſuauiſſimos. De ſuauitate ỽo fame vel nominis dicit̃ Eccli. xxxix. Quaſi libanꝰ ſuauitatē odoris habete. Eccl̃. xxxiiij. Quaſi mirrha electa dedi ſuauitateꝫ odoris. Iſta eſt ergo ſuauitas quā debemꝰ cunctis reddere. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ſuauitas delectabiliũ huius mũdi. ſ.

Diuitiarum temporalium.
Deliciarum corporalium.
Eminentiarum ſecularium.

¶ De ſuauitate diuitiarũ dr̄ Prouer. xx. Suauis eſt homini panis mēdacij ⁊ poſtea implebit̃ os eius calculo. De ſuauitate delitiaꝝ dr̄ eccl'ſ. x. Muſce moriētes ꝑdunt vnguenti ſuauitatem. Muſce eñ ſunt mũdi pctōres. qui qñ moriunt̃. ſuauitate deliciarum priuantur. De ſuauitate ỽo eminentiarum dr̄ Geñ. ij. ꝙ mulier cōcupiſcēs deitatē videns lignum pulcruꝫ viſu ⁊ ad guſtandũ ſuaue guſtauit de pomo vetito. Iſta eſt ergo triplex ſuauitas mala. de qua dr̄ Eſa. iij. Erit ꝓ ſuaui odore fetor. ⁊ ꝓ criſpanti crine caluicium ⁊c. Uide. ſ̄. de dulcedine ⁊ quere exempla ſi vis.

Subter. ſub. Nota ꝙ ſubet ſubter q̄ ſunt prepoſitiones ſtatus partis ⁊ loci inferioris ſignificatiue. ſignificare poſſunt multipliciter in ſcriptura. tam in bono ꝙ̄ in malo. ¶ Notare ergo poſſumus breuiter ꝙ in ſcriptura ſacra inuenitur vnum Sub quod eſt. A

Frequentandum.
Tolerandum.
Deteſtandum.
Conculcandum.
Formidandum.

¶ Eſt dico primo vnũ ſub qḋ dꝫ cũ diligētia frequētari. ⁊ illud eſt refugiũ diuine ꝓtectionis: quo. ſ. ad deũ cōfugimꝰ ꝑ orationē dicēdo illud pſ̄. Sub vmbra alarũ tuarũ ꝓtege me. Exēplo pullorũ qui a facie milui fugiunt ſub alis galline qꝛ eſt ipſe qui cōgregat filios ſuos quēadmodũ gallina congregat pullos ſuos ſub alis. Sicut Matth. xxiij. Et ſub vmbra crucis diuine paſſionis debemꝰ manere ꝑ deuotionē Canti. ij. Sub vmbra illius quē diligebā ſedi ⁊ fructꝰ eiꝰ dulcis gutturi meo. Iſte .n. eſt ſicut arbor ficus ſub qua ruta melius dicit̃ virere ⁊ ꝓficere. ⁊ ſub qua tauri ligati melius dicunt̃ manſueſcere. Quia. ſ. ſi ſub cruce ꝑ deuotionē māſerimꝰ. ⁊ meliꝰ ꝑ grãm vireſcimꝰ. ⁊ ꝑ patientiā ⁊ manſuetudinē nos domamꝰ. Uñ Judicũ. vj. dr̄. ꝙ angelꝰ ſub quercu ſodit. Et Job. ix. Sub deo incuruātur qui portant orbē. Iſtud eſt igitur ſub qḋ dꝫ cum diligentia frequētari. ¶ Scḋo dico ꝙ eſt vnũ ſub qḋ dꝫ cũ patientia tolerari: ⁊ ſic ꝑ ſub intelligit̃ ſtatꝰ ſubiectōis: quo ſub iugo obediētie reſidemus. Balſamus eñ nō ſophiſticatꝰ deſcēdit ſub aqua ſignans bonos qui ſemꝑ ſubeſſe volunt ⁊ nō ꝓeſſe. ⁊ ꝑ obedientiā inferius ſubiacere. Radix eñ que eſt ſub terra eſt pars arboris vtilior ⁊ melior. ⁊ ad ſuſtentādũ arborē habilior: qꝛ. ſ. illi q̄ ſunt in ſtatu ſubiectionis ⁊ obedientie maioris ſunt virtutis ⁊ efficacie. Ezec. xvij. Radices eius ſub ipſa erant. Uñ de iſto dr̄ Luc. vij. Nam ⁊ ego homo ſum habēs ſub me milites ⁊ dico huic vade ⁊c. Iſtud ergo ſub dꝫ cum patiētia tolerari. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vnũ ſub quod dꝫ cum ſapientia deteſtari: ⁊ illud ſub ſignificat illam ſubiectionē qua nos dyabolo ſubiacemꝰ per peccatũ. ⁊ qua carni ⁊ mũdo ꝑ malas cōcupiſcētias ſiue complacētias ſubĳcimur ⁊ ſubſtamus. Pctm̄ eñ nos facit eſſe ſub ⁊ nō ſupra. ꝯtra illḋ qḋ dr̄ iuſtis Deut. xxviij. Cōſtituet te dominꝰ in caput ⁊ nō in caudā. ⁊ eris ſemꝑ ſupra ⁊ non ſubter. Uñ peccator de illo ſub poteſt dicere illud Rom. vij. Ego aũt carnalis ſum venũdatꝰ ſub peccato. Dyabolꝰ eñ eſt

Ayuntamiento de Madrid

 B

ſicut arbor nucũ quercꝰ a nocẽdo,qꝛ cũctis q̄ ſub ipſa ſunt nocet.ſic iſte oĩbus qui ei ꝑ peccatũ ſubijciũtur. Similis marti quo dꝛ cõtineri bellum carcer ⁊ inimicus.ſm Ariſto.qꝛ ſcilꝫ qui ſub ptãte dyaboli ſunt.ſunt dei inimici.carcere peccati detenti ⁊ bello tormentorum infernaliũ reſeruati pſ̄.Populi ſub te cadẽt in corda inimicoꝝ regis.Vñ de iſto ſub animę peccatrici dꝛ Hiere.ij.Sub omni ligno frondoſo ꝓſternebaris meretrix.Iſtud eſt ergo ſub qđ dꝫ cũ ſapiẽtia deteſtari.¶ Quarto dico ꝙ eſt vnũ ſub qđ dꝫ cũ vigilãtia conculcari.⁊ illud ſub nihil aliud eſt vel ſignificat ꝙ̄ bona mũdi que hic ſubtus inferiꝰ ꝯtinent.Iſta enim ſunt cõculcanda ⁊ cordialiter contemnenda.In oleo eñ ⁊ vino illud qđ ſubmanet eſt impurũ ⁊ feculentũ ita qđ nihil valet.Iſtud vero qđ eſt ſupra eſt vtile atqꝫ bonũ.Ad denotãdum ꝙ iſta q̄ ſunt hic ſub celo ⁊ ſub ſole nõ ſunt reſpectu ſupioꝝ vtilia.ſed potiꝰ inutilia atqꝫ vana.Eccls.xij.Vidi cũcta q̄ ſub ſole ſunt ⁊ ecce vniuerſa vanitas.⁊ ideo talia debẽt vilipendi ⁊ cõculcari.Unde de muliere euãgelica dicitur Apoca.xij.ꝙ ipſa erat amicta ſole ⁊ luna ſub pedibꝰ eiꝰ Luna em̃ i.mũdialis ꝓſperitas dꝫ eſſe ꝑ cõtemptũ ſub pedibꝰ mentis noſtre.¶ Quinto dico ꝙ eſt vnũ ſub qđ dꝫ cũ tremulẽtia formidari.⁊ illud eſt ſub quod eſt inferiꝰ in inferno.vbi.ſ.ſub terra lugent demones ⁊ dãnati. Vñ Iob.xxvj.Ecce gigantes gemũt ſub aquis ⁊ q̄ habitãt cuꝫ eis.Iſtud eſt ergo quintuplex ſub qđ in ſcriptura multipliciter reperit̃.⁊ ſic ſufficit.

A **Subditus.Subiectus.ſub**dere.Subijcere.Nota ꝙ ſubditio vel ſubiectio.ſeu ẽt ſubiugatio ſunt quedaꝫ nomina ſeruitutis. Unde qꝛ ſeruitꝰ qñqꝫ eſt bona.qñqꝫ mala notabo ꝙ ſubiectio ſumit̃ multis modis.Eſt enim.

Subiectio ꝑfectorum.
Subiectio peccatorum.
Subiectio bonorum.
Subiectio damnatorum.
¶ Subijciunt̃.
Perfecti ſuis maioribꝰ.
Infecti,multis criminibꝰ.
Beati celi,numinibꝰ.
Damnati inferni demonibꝰ.

¶ Eſt igit̃ ſubiectio ꝑfectorũ q̄ eſt virtuoſa.q̄ ẽt de xp̄o dꝛ Luc.ij ꝙ ꝑgens cũ parentibꝰ erat ſubditꝰ illis. ¶ Item eſt ſubiectio pctõꝝ q̄ eſt vitioſa.⁊ iſta eſt illa q̄ peccator ſubijcit̃ criminibus ⁊ peccatis.De qua Sap.j.In maliuolam animã nõ introibit ſapiẽtia.nec habitabit in corpore ſubdito peccatis.¶ Itẽ eſt ſubiectio btõꝝ q̄ eſt gaudioſa . ⁊ iſta eſt illa qua ipi ꝑfecte ſubijciũtur deo.⁊ qua eidẽ ſubijciunt̃ oĩa.De qua in pſ̄.Omnia ſubieciſti ſub pedibus eiꝰ.¶ Itẽ eſt ſubiectio dãnatorũ q̄ eſt doloroſa.⁊ iſta eſt illa qua ipſi damnati ſubijciunt̃ miſerijs ⁊ tormẽtis.de qua Hiere.xxvij.Subijcite colla veſtra regis babylonis iugo.¶ His igitur ꝑmiſſis de bona ⁊ morali ſubiectiõe eſt aliq̄d dicẽdũ. Dicamus ergo ꝙ ſicut ĩ natura ſunt aliq̄ creature ſupiores aliq̄ iferiores.ita tñ ꝙ ſupiores regũt ⁊ dñant̃.iferiores vero obediũt.ſequunt̃ ⁊ ſubijciunt̃:Sic vero ĩ eccl'ia deꝰ aliquos poſuit vt p̄eſſent alios ſtatuit q̄ ſubeſſent Prelati eñ ſunt inſtituti ad dominãduꝫ.ſubditi vero facti ſunt ad miniſtrãdũ:qꝛ.ſ.ad p̄latos ꝑtinet dñare.ad ſubditos ꝑtinet obedire.Et iõ breuiter.de ſubiectiõe q̄ fit ꝑ humilitatẽ dꝛ in pſ̄.Subditꝰ eſto dño ⁊ ora eum . Et ſic dꝛ.ij.Mach.ij.Iuſtũ eſt mortalẽ ſubditũ eſſe deo. De ſubiectione vero prelati q̄ fit ꝑ obediẽtie ſedulitatẽ.dꝛ. Rom.xiij.Omnis anima poteſtatibꝰ ſublimioribus ſubdita ſit.De ſubiectione etiam proximi que fit per mutuam caritateꝫ dꝛ.j.Pet.ij.Subditi eſtote oĩ humane creature ꝓpter deũ.Et Eph.v.Subiecti inuicẽ in timore dei.Ubi aduerte ꝙ ſubditi debent.

Humiliter ſubiugari.
Cõmuniter colligari.
Reuerenter famulari.

¶ Iſti eñ internaꝫ humilitatẽ debẽt obſeruare,fraternam caritatẽ debent colligare.Supernam autoritatem debent formidare.¶ Dico ergo primo ꝙ ſubditi debent humiliter conuerſari.ſubditi inquit. Nomen enim ſubiectionis.ſtatus inferioritatem ⁊ humilitatem deſignat.Natura enim q̄uis dederit cornua arietibus non tamen ouibus.elementa etiã ſuperiora q̄uis ſunt leuia illa tamẽ que ſubſunt ſcilicet inferiora ſunt ponderoſa naturaliter ⁊ grauia.quia procerto cariſſimi q̄uis in grege fideliũ illi q̄ ſunt arietes ſcilicet prelati ſuperiores ⁊ maiores habeãt qñqꝫ cornua ꝑ ſupbiam vel ſuperbie vanitatem.illi tamen qui oues ſunt ſcilicet ſimplices ſubditi debent carere talibus cornibus ꝑ humilitatem ⁊ obediẽtiam.q̄uis eñ illi ſurſum per elationem mẽtis quandoqꝫ eleuẽtur.iſti tamẽ ꝑ humilitatem inferius premũtur. ſubditi inquit.j.Paral̃.xxij.Subiecta ſit terra coram domino.Et bñ ſubditi dicunt̃ terra : que ſcilicet ventis interclufis agitatur omnibus elementis ſubijcitur.a cunctis conculcatur trãſeuntibus. grandinibus a nubibus veniẽtibus flagellatur.A leone etiam cum iratus fuerit ictibus caude verberatur.Quia proculdubio ſimplices ⁊ ſubditi ĩter ſe ventis vanitatis incluſis agitantur per diſcordiam . a tranſeuntibus ſcilicet a ballinis ⁊ officialibus cõculcantur per iniuriaꝫ. a nubibus.i.a ſuperioribus grãdinibus flagellantur per exactionem ⁊ moleſtiam.a leonibus.ideſt a tyrãnis crudelibus verberantur per ſeuiciam ⁊ rapinam Geñ.j.Replete terram ⁊ ſubijcite eam.Iſti ergo debent humiliter conuerſari:quia ſcilicet illi debẽt eſſe ſubiecti.Quod tamen eſt contra multos:qui ſcilicet nolunt ſubijci:ſed prefici.nolũt ſubeſſe ſed preeſſe.nolunt humiliter conuerſari.ſed magis ſuperbe ⁊ ſublimiter dominari.Iſtud patet in ambitioſis ſimilibus vento ⁊ igni.qui ſi ſub terra teneantur.non ceſſabunt eaꝫ concutere donec eam egrediantur exterius. quia tales ambitioſi abhorrẽt locum ſubiectionis . ⁊ affectant locum eminẽtie ⁊ prelatõis.⁊ iõ non ceſſant terram.i.eccleſiam in qua ſunt ꝑ lites ⁊ contentiões cõcutere.donec poſſint ꝯtingere ad optatuꝫ ⁊ venire.ij. Paral̃.xxj.rebellauit edom ne eẽt ſubditus iude.Nõ ſic fratres cariſſimi.ſed debemus humiliter cõuerſari. Subiecti inquit.j.Petri.v. Adoleſcentes ſubditi eſtote ſenioribus.¶ Secundo dico ꝙ iſti debent tenaciter copulari inuicem.quia illi qui ſunt eiuſdem domini ſubditi.debẽt ⁊ cuꝫ domino ſuo ⁊ inter ſe ſimul ſtabiliter ⁊ cõcorditer eſſe iuncti.Exemplo apum inter quas ille que vni regi ſubijciuntur.ſimul ⁊ inuicẽ cõmorantur . Ad denotandum ꝙ nos qui vni deo vel vni prelato ſumus ſubditi debemus eſſe ꝑ amorem ⁊ concordiam ſimul iuncti.Inuicẽ inquit.Unde.j.Ioh. iiij.Diligamus inuiceꝫ.quia caritas ex deo eſt.Quia ſicut dicitur ibidem.Si deus dilexit nos ⁊ nos debemus inuicem diligere.Quia ſi diligamus inuicẽ deꝰ in nobis manet.Unde de tali caritatiua combinatõe ⁊ ſubiectione poteſt intelligi illud Exodi.xxvj.Bine baſes ſingulis tabulis ꝑ duos angulos ſubijciantur. Iſti ergo debẽt concorditer colligari.¶ Tertio dico: ꝙ iſti debẽt mentaliter excitari vel turbari.in timore inquit.Ad ſubdituꝫ enim ꝑtinet ꝙ reuereat̃ ⁊ timeat dominuꝫ ſuum ⁊ magiſtrum. Vñ ẽt alie aues aquile ſubdite dicuntur ipſaꝫ timere ⁊ vocẽ ipſius formidare.ſic nos debemus illos q̄bus ſumus ſubditi timere ⁊ eis cũ reuerẽtia obedire.in timore inquit.Vñ.j.Petri.ij.Serui ſubditi eſtote dñis in omni timore. Hec ergo de ſubditis ſufficiãt.Vide de Obedire.de Seq. de Seruus.⁊ in alijs ſimilibus titulis.

C

Sublimitas.ſublimis. Nota ꝙ ĩ ſcriptura inuenit̃ multiplex ſublimitas.videlꝫ Sublimitas. B

Interioris intentionis.
Utilioris perfectionis.
Superioris prelationis.
Exterioris promotionis.
Deterioris elationis.

¶ Prima eſt

Ayuntamiento de Madrid

¶ Prima eſt ſublimitas mētalis: q̄ꝛ.ſ.affectio mentis noſtre dʒ eſſe ſublimis ⁊ erecta ſuperius ad eterna. ⁊ hoc ipſa contēplando ⁊ ēt ipſa affectando. Et de iſta ſublimitate mentis poteſt dici illud Job.xl. Circūda tibi decorem ⁊ in ſublimi erigere ⁊ ſpecioſis induere veſtibus. ¶ Secunda eſt ſublimitas affectus moralis ⁊ iſta eſt ſublimitas vite ⁊ morum.i.excellentia ꝑfectionis ⁊ ſanctitatis ad quaʒ eſt difficile attingere. De qua Eſaie.lij. Ecce intelliget ſeruus me⁹ Jacob elatus ⁊ ſublimis erit valde. ¶ Tertia eſt ſublimitas ſuꝑnalis culminis ſcilʒ glorie paradiſi.in qua ſ.beati glorioſi ſunt ⁊ ſublimes.de qua dicitur Job.v. ꝙ deus ponit humiles in ſublime ⁊ merentes erigit ſoſpitate. ¶ Quarta eſt ſublimitas ſtat⁹ ⁊ glorie mūdanorū.de qua Daniel.ij. Facta interpretatione ſomnij.rex Danielem in ſublime extulit.verūtamen iſta ſublimitas cito deprimitur.quia quando rota voluitur illud quod erat ſublime baſſum efficitur. ⁊ illud quod infimum erat eleuatur. Sic iſti qui in hoc mundo infimi ⁊ pauperes ſunt.poſt mortem in paradiſo ſublimes erunt. Jlli vero qui mō in mundo ſunt ſublimes tunc tēporis baſſi erunt.de qua Eſaie.ij. Oculi ſublimis hominis humiliati ſunt. ⁊ incuruabitur altitudo virorum. Et Eze.xvij. Humiliaui lignuʒ ſublime ⁊c. ¶ Quinta eſt ſublimitas criminalis cordialis.ſcilʒ ſuꝑbie que cor facit altum ⁊ ſublime. contra illud quod Luc.xij.dicitur. Nolite in ſublime extolli. Et.j.Thimo.vj. Precipe diuitibus huius ſeculi nō altum vel ſublime ſapere nec ſperare in incerto diuitiarum. Jſta eſt ergo quintuplex ſublimitas.tam ī bono ꝙ̄ in malo.ſed non ꝓſequor nec pono exēpla.quia ſupra de altitudine ⁊ de elatione ⁊ de excelſo ſatis dictū eſt. ⁊ infra de ſurſum aliquid dicetur.

a **Subito.** Nota ꝙ ſubito ſignificat actuum celeritatē. ⁊ ſm ꝙ illa que fiunt ſubito ſunt ſiue bona ſiue mala. ſm hoc actus ſubitane⁹ pōt dici bonus vel malus. Et ſic poſſum notare ꝙ in ſcriptura inuenio vnum ſubito.

Prompti vigoris.
Magni valoris.
Magni timoris.
Magni furoris.
Grandis doloris.

¶ Primum eſt ſubito obediētie. quia ſcilʒ obedientes debēt ſubito ⁊ prompte ⁊ celeriter obedire. ſimiles luci: que ab oriente in occidenteʒ ſubito ſe diffundit.de quo Act.ix. Subito circumfulſit eum lux de celo. ¶ Secundum eſt ſubito dei potentie: quia ſcilicet deus oꝑatur ſubito. Natura enim non facere conſueuit aliquid ſubito.nec in inſtanti ſicut deus. Vñ Eſa.lx. Ego dominus ſubito faciam illud. ¶ Tertium eſt ſubito dei iuſtitie: quia iuſtitia diuina ſubito irruit in iuſtos. Exemplo aquile que ſubito irruit in ardeā vel in piſcem quem videt inferius natitare. ⁊ de hoc Eſaie.xxx. Subito dum non ſperatur veniet cōtritio eius. ¶ Quartuʒ eſt ſubito magne ſeuicie. ⁊ illud eſt iſtud quo crudeles mouentur ad iram ſubito. ⁊ quo precipites iudices mouentur ſubito ad vindictaʒ vel etiam ad rapinam. Similes catto qui inſidians muri fingit ſe mitem. ⁊ tamen ſtatim quando videt eam proſilit in eandem. ſic tales in pauperes ⁊ ſimplices. Unde in pſal. Subito ſagittabunt euʒ ⁊ non timebūt ⁊c. ¶ Quintus vero ſubito eſt magne triſtitie. ⁊ illud eſt ſubito mortis.quia ſcilicet ſubito dum non ſperatur veniet mors. Job.vij. Viſitas eum diluculo ⁊ ſubito probas illum. Unde etiam anime deſolate dicitur Eſaie.xlvij. Venient tibi hec duo ſubito in die vna ſterilitas ⁊ viduitas. Vide de Cito. Repente ⁊ ſimilibus.

a **Subſtantia.** De ſubſtantia inꝙ̄tum dicit mihi cuiuſlibet rei eſſentiaʒ ⁊ qualitatem. quidditatem ex materia ⁊ forma conſtanteʒ.nihil ponitur in ſcriptura. Sed de ſubſtantia inꝙ̄tum poteſt ſignificare poſſeſſionem ſeu diuitiaꝝ acquiſitionem vel congregationem aliquid eſt dicendum. Cuʒ ergo homo poſſit habere ⁊ poſſidere ſex genera rerum ſcilicet corpus. Animam. Gratiā. Scientiam. Gloriam ⁊ mundi opulentiam. Poſſum notare ꝙ in ſcriptura inuenio ſubſtantiam multipliciter intellectam. Jnuenio enim Subſtantiam.

Corporalem.
Pectoralem.
Uirtualem.
Cordialem.
Eternalem.
Temporalem.

¶ Subſtantia corporis eſt fragiliſſima de qua in pſ. Memorare que mea ſubſtantia ⁊c. Et alibi. Subſtātia mea tanꝙ̄ nihilum ante te. ¶ Subſtantia pectoris eſt anima que eſt nobiliſſima. ⁊ de hoc poteſt dici illud Eccleſiaſti.xiij. Bona eſt ſubſtantia cui non eſt peccatum in conſcientia. ¶ Subſtantia virtualis ſeu gratie eſt vtiliſſima. De iſta pōt dici illud ꝓuer.x. Subſtantia diuitis vrbs fortitudinis eius. Et Joſue.xxij. Jn multa ſubſtātia ⁊ diuitijs reuertimini ad ſedes veſtras. Jſtam tamē ſubſtantiam ꝑdunt homines quādo peccāt. Exēplo filij prodigi qui diſſipauit ſubſtātiam ſuaʒ viuēdo luxurioſe Luc.xv. Quia ſicut dicitur Eccle.xl. Subſtātia impioꝝ quaſi fluuius ſiccabitur. ¶ Subſtātia cordialis ſeu ſcientie eſt amantiſſima.facit enim hominē honorari. Eccli.x. Eſt homo honorabilior propter ſuam ſubſtantiaʒ. ¶ Subſtātia eternalis ſeu glorie eſt fecundiſſima. iſta enim nūꝙ̄ deficit nec minuitur. Et de iſta poteſt dici illud quod dixit dn̄s ſalomoni. diuitias. gloriā ⁊ ſubſtantiā dabo tibi. Et Sapiē.xvj. Subſtantiam tuam ⁊ dulcedinem tuam in filios oſtēdiſti. ¶ Subſtātia vō opulentie eſt debiliſſima. q̄ꝛ tēporalis opulentia parū durat. Unde Prouer.xiij. Subſtantia feſtinata minuet̄. De ſubſtantia iſta vltimo modo ſumpta.ſcʒ de diuitijs huius mundi multa poſſunt dici: ſed ſupra de diuitijs ſatis dictū eſt ⁊ ēt in multis titulis huius operis. hoc ſolum ego notabo ꝙ tales ſubſtantie tꝑales ſi expendunt̄ ſunt ꝓficue. ſi retinētur ſunt nocue. Jſte enī ad propriam ſuſtentationē ⁊ ad pauperuʒ releuationē ſunt ordinate. ⁊ ideo qui aliter ipſis vtitur ſine ratione oꝑatur. Eccli.xiiij. Uiro tenaci ⁊ cupido ſine rōne eſt ſubſtantia. Vñ Prouer.iij. Honora dn̄m de tua ſubſtantia. ⁊ de primitijs frugum tuarum da paupib⁹. Et bñ dicit de tua. q̄ꝛ elemoſyna non valet niſi de proprio detur ſicut nec minutio infirmo ꝓficeret. ſi alienum ſanguinem extraheret ⁊ nō ſuum. quia ſicut dicit̄ Eccleſiaſti.xxxiiij. Qui offert ſacrificiuʒ de ſubſtantia pauperis. ſicut q̇ victimat filiuʒ in conſpectu patris. Uide ſupra de diuitijs.

Subuertere. Cum ſubuertere nihil aliud eſt ꝙ̄ illud quod ſurſum eſt. A
ſubtus vertere. Poſſum dicere ꝙ ſubuerſio quadruplex inuenitur.ſ.ſubuerſio.

Uirtuoſa.	Uirtuoſe ſubuertitur reus penitēdo.
Criminoſa.	Criminoſe ſubuertit̄ homo peccando
Doloroſa.	Doloroſe ſubuertit̄ diues decipiēdo.
Luctuoſa.	Luctuoſe ſubuertit̄ reus moriendo.

¶ Dico primo ꝙ eſt quedam ſubuerſio virtualis mutatiōis. ⁊ iſta eſt illa qua cōgeries vitiorum edificium dyabolicū ꝑ pniam ſubuertit̄ ⁊ quaſſat̄. De qua Joñ.iij. Adhuc.xl.dies ⁊ niniue ſubuertet̄. q̄ꝛ niniue eſt ciuitas dyabolica.ſ.cōſciētia pctōꝝ. tunc ꝓculdubio ſubuertet̄. qñ ꝑ quadrageſimā vel pniam in meli⁹ cōmutat̄. Vñ.iij.Reg.xix. Spirit⁹ fortis ⁊ grandis ſubuertēs montes ⁊ cōterēs petras apparuit helye. Talis aūt ſubuerſio fit ꝑ miniſteriū boni p̄dicatoris. cui demones vident̄ dicere illud Luc.xxiij. Hunc inuenimus ſubuertentē gentem noſtram ⁊c. Nam p̄dicatoribus dr̄ Job.xij. ꝙ ſi deus continuerit aquas oīa ſiccabunt̄. ⁊ ſi dimiſerit eas ſubuertent terram. De⁹ enī

DDD

vt dicit ibidē multiplicat gentes ⁊ ꝑdit eas. ⁊ ſubuerſas in integrum reſtituit. ¶ Scḋo dico ꝙ eſt quedam ſubuerſio criminalis corruptionis. ⁊ iſta eſt illa qua hō ꝑ vitia ⁊ peccata a virtutuꝫ rectitudine ſubuertit ⁊ caſſatur. Subuertuntur enim.
Quidam per ſuperbie vanitatem.
Quidam per luxurie voluptatem.
Quidam per diſcordie contrarietatem.
Quidam per auaritie cupiditatem.
Quidam per hereſis ⁊ malicie falſitateꝫ.
¶ Qḋ ſupbia ſubuertat pꝫ Eccli. x. vbi dicit. ꝙ initiū pcti ſupbia. ꝗ tenuerit eam adimplebit maledictis ⁊ ſubuertet eam in finē. Qḋ luxuria ēt ſubuertat patet Dañ. xiij. vbi ſeni luxurioſo dictū eſt. Semē chanaan ⁊ non iuda ſpēs decepit ⁊c. ⁊ ꝯcupiſcētia ſubuertit cor tuū. ¶ Itē ꝙ diſcordia ſubuertat ptꝫ. ij. Tymo. ij. vbi dicit. Noli vbis cōtendere ad nihilū eñi vtile eſt: niſi ad ſubuerſionē audientiū. ¶ Itē ꝙ auaricia ſubuertat pꝫ Job. xxviij. vbi dr. ꝙ terra de qua oriebat panis in loco ſuo igni ſubuerſa eſt. ¶ Itē ꝙ hereſis ⁊ mala doctrina ſubuertat pꝫ ad Tytū. j. vbi dr de hereticis. ꝙ vniuerſas domos ſubuertunt docētes ꝗ non expedit. Iſta eſt ergo ſubuerſio criminalis corruptionis.
¶ Tertio dico. ꝙ eſt ꝗdā ſubuerſio temporalis afflictiōis. ⁊ iſta eſt illa qua diuites a ſtatu ꝓprio aliquotiēs ſubuertunt. ⁊ qua ꝑ occulta dei iudicia ad paupꝫtatē de diuitijs deducunt. Deꝰ. n. ſubuertit a radicibꝰ montes. ſicut dr Job. xxviij. Figura in egyptijs ⁊ pharaone ꝗ dū in equis, ⁊ curribꝰ ꝑſeq̄rent filios iſrl. ⁊ ꝑ ſicci maris mediuꝫ introiſſent. reduxit ſup eos deus aquas maris ⁊ ſubuertit rotas curruū i ꝓfundū. ſicut dr Exo. xiiij. Ad denotandū ꝙ ſepe fit ꝙ cuꝫ diuites ⁊ ſupbi in ſuis potētijs gliantes: mare mūdane fluxibilis ꝓſperitatis ingrediunt. filios iſrl. i. paupꝫes ⁊ ſimplices ꝑſequētes. dñs ipos qñq; ſubuertit: ⁊ in ꝓfundū paupꝫtatis ⁊ miſerie demergit. vñ de fortuna ⁊ talibus dr Job. xxij. Qḋ ſublati ſunt añ tp̄s ſuū. ⁊ fluuiꝰ ſubuertit fundamēta eoꝝ. Iſta eſt ergo ſubuerſio temporal afflictiōis. ¶ Quarto dico ꝙ eſt ſubuerſio eternalis punitiōis. ⁊ iſta eſt illa qua pctōres in infernuꝫ ſubuertūt. ⁊ qua poſt vite diſceſſuꝫ dānationi ꝑpetue ſupponūt. de qua Amos. iiij. Subuerti vos ſicut ſubuertit dñs ſodo. ⁊ go. Et Judi. viij. ꝙ gedeon ſubuertit turrē phanuel occiſis habitatoribus ciuitatis. Hoc igit de ſubuerſione ſufficit gratia breuitatis.

A **Succendere.** Nota ꝙ ſuccendere idem eſt ꝙ ignē miniſterialr inflāmare. ⁊ ad ardendū quibuſdaꝫ adminiculis excitare. Et iō ſm ꝙ in ſcriptura iuenit diuerſitas igniū. ſm hoc inuenimꝰ diuerſitatem ſucceſſionum. notemꝰ ergo ꝙ quadrupliciter homines ſuccenduntur. ſ.
Uirtuoſe ſanctis feruoribus.
Uitioſe malis ardoribus.
Doloroſe mundi laboribus.
Luctuoſe orci doloribus.
¶ Primo mō ſuccēditur iuſtꝰ ꝑ verā dilectioneꝫ. ſ. qꝛ qñ ꝑ ventū ſanctiſpūs inſufflat. vel qñ pinguedine diuine grē impinguat. vel qñ ꝓdicatoꝝ ſermonibꝰ ſicut vētilabris excitat. tūc ad ſancte diligēdū ⁊ affectāduꝫ multiplr inflāmat. Et de hoc in Ps. Ignis a facie eiꝰ exarſit. carbones ſuccēſi ſunt ab eo. Et Eſa. x. dicitur. Qḋ gloria ſuccenſa ardebit quaſi ignis combuſtio. ⁊ erit lumen iſrael in igne. ⁊ ſanctꝰ eiꝰ in flāma. ¶ Secundo ſuccenditur peccator ꝑ malam affectionem. qꝛ ſicut arbores gūmoſe qualis eſt pinus. ⁊ abies facilr ſuccendunt. ⁊ difficilr extinguunt. Sic peccator ꝗ gūmoſa pinguedine carnalitatis eſt plenus. faciliter ꝑ mala deſideria accēditur. ſed accenſus nō faciliter tēperatur. Eſaie. ix. Succenſa eſt quaſi ignis impietas. Demones enim qñ capiūt ciuitatē aie ꝑ peccatuꝫ. ſtatim ſuccēditur ꝑ malum deſideriuꝫ ⁊ affectū. j. Reg. xxx. Amalechite impetum fecerūt in ſycelech. ⁊ ſuccēderunt eā. Aliqñ enim ibi ſuccēdunt ignem iracūdie, aliqñ ignē luxurie. ⁊ ſic de alijs malis ignibus. Uide eos ſupra de igne Hierem. xxx. Succenderūt chaldei domū regis. ¶ Tertio dico ꝙ ſuccendit paupꝫ ꝑ mundi tribulationē ⁊ afflictionē. Ignis enim mūdane tribulationis quotidie ꝑ tyrānos in pauperibus ſuccendit. ⁊ ꝑ adulatoruꝫ ſufflamina augmētatur. ita ꝙ turba pauperū ſuccenditur ⁊ crematur. Hiere. vij. Patres ſuccendūt ignem. filij apportant ligna. mulieres cōſpergunt adipem ad faciēdū placentas. Et Eſaie. j. Ciuitates veſtre ſuccenſe ſunt igni. regiones veſtras coram oculis veſtris alieni deuorant. ¶ Quarto mō ſuccēditur anima ꝑ damnationē. Exemplo lapidis albeſton. qui ſemel ſuccenſus: nunꝗ amplius poteſt extingui. Deuterono. xxxij. Ignis ſuccēſus eſt in furore meo ⁊ ardebit vſq; ad iferni nouiſſima. Eſt igit quadruplex ſuccenſio. vide ſupra de igne de accēdere. vbi plene eſt factum.

Succingere. Uide ſupra de Accingere. et ſufficit.

Sufficientia. Nota ꝙ Sufficiētia eſt virtus. qua appetitus animi a ſuis deſiderijs quietatur. Sine enim iſta non pōt animus quieſcere. quinimo ſine iſta ſemper ſolet ad alia aſpirare. Sufficientia vero medium tenet. diminutū ⁊ ſuperfluum ſunt extrema. Et ideo breuiter notare poſſum. ꝙ triplex eſt ſufficiētia. Reperitur enim ſufficientia bonorum. A

Exteriorum.	Prima eſt corporis ſuſtētatiua.
Interiorum.	Secūda eſt animi quietatiua.
Superiorum.	Tertia eſt bonorū cumulatiua.

Prima eſt in rerum temperata poſſeſſione.
Secunda eſt in mentis regulata affectione.
Tertia eſt in celi cumulata ſucceſſione.
¶ Primo dico. ꝙ eſt ꝗdam ſufficiētia corporalis. Et iſta nihil aliud eſt ꝙ̄ tēperata mediocritas bonorum tēporalium huius mūdi ad vite neceſſaria requiſita. Sufficientia enim tēporaliū eſt cōmendabilis. ſuperfluitas vō ⁊ diminutio deteſtabilis. Ille enim qui diſcrete nutrit apes. non dꝫ eis de melle nimis vel parū dimittere. ſed mediocriter ⁊ ad ſufficiētiā. quia ſi nimis de melle habuerint: moriuntur. ſicut dicit Plinius. Sic vere mellis bonorum temporalium ſufficiētia proficit. ſupfluitas vero vel diminutio officit. naꝫ ſi nimis abundat. tūc ad opa bona pigreſcimꝰ. ſi vero plus debito deficit. tūc ꝑ deſperationē ⁊ impatientiā deficimus ⁊ perimus. Et ideo bene dicitur Exoḋ. xvj. Colligat vnuſquiſq; quod ſufficit ad veſcendum. Carnes enim ſi ſint ſuperflue pingues vel nimis macre: non ſunt ad eſum vtiles. Supflua enim pinguedo inflāmat calorem. ⁊ ſtomachuꝫ lubrefacit macres vero carnes ſtomachum infrigidant: ⁊ a ſanguine depauperant totuꝫ corpus. Mediocritas vō cōmendatur. Sic vere chariſſimi: eſt de ſubſtātia temporali. ſi eñ eſt nimis pinguis ⁊ lauta nocet. qꝛ hominem inflammat ꝑ auariciam. ⁊ lubrefacit ꝑ luxuriam. Si vō fuerit nimis macra vel tenuis. facit hominē ꝑ impatientiaꝫ ⁊ deſperationē frigidū. ⁊ ſanguine diuine gratie denudatum. Sufficiētia ergo. que tenet medium cōmendat. Paupꝫtas vō ⁊ diuitie exceſſiue. ꝗ ſunt extremi termini reprobant. Nō eñ oportet excedere in diuitijs. Juxta illud Exo. xxxvj. Ceſſatum eſt a muneribus offerendis ⁊c. Non oportet excedere in miſerijs. vñ angelo percutienti dicit deus. ij. Reg. xxiiij. Sufficit. contine manū tuam. ſꝫ oportet incedere vijs medijs. Exemplo apl̄i dicentis Phyl. iiij. Ego aūt didici in quibus ſum ſufficiēs. qꝛ ſicut ipſe dicit. j Tymo. vj. Queſtus magnus eſt pietas cū ſufficientia. Et ꝓpter hoc ipſe docet. ij. Cor. ix. In omnibus oēm ſufficientiam habentes abundetis in omne opus bonuꝫ. Iſta eſt igitur ſufficientia temporalis. ¶ Secūdo dico. ꝙ eſt ſufficiētia cordialis. Et iſta eſt illa qua ſancti ⁊ iuſti ita ſunt gratia dei repleti: ꝙ gradu ⁊ ſtatu ſibi a deo ꝯceſſo per omnia ſunt contenti. Exemplo canis nobilis. B

Ayuntamiento de Madrid

nobilis.qui ꝗuis multum currat ⁊ laboret ad magiſtri ſui imperium.cõtentus tñ eſt vili ⁊ modica parte ꝓde q̄nimo ſi nihil penitus habuerit:ex hoc ad aliaꝫ currere non dimittit.De dromedarijs ēt legimus ꝙ ſunt animalia parci victus:⁊ ꝙ poſt longiſſimos terrarũ circuitus vili ⁊ modico cibo.ſ.datillorum oſſibꝰ ſunt contenti.Sic ꝟe chariſſimi:viris ſanctis ⁊ virtuoſis ⁊ nobilibus ſufficit tenuitas.⁊ bonorum tēporaliũ modica quãtitas.Sufficit eñ eis volũtatē chriſti magiſtri ſui facere.⁊ ad laborem ⁊ ad bona opera currere.⁊ de bonis ſolum vite neceſſaria reportare.ij.Cor.xij.Saule ſufficit tibi gratia mea.Et bene dicit gratia.quia ꝓcerto victus ſufficiẽtie non habeꝛ.niſi prius deus ⁊ dei gratia habeatur.Deus eñ ſoluꝫ replet cor humanum.⁊ iõ bona q̄ habẽtur illis nõ pñt ſufficere:qui primo dei grã nõ ſtuduerint ſe replere. teſte apľo.ij.Cor.iij.Sufficiẽtia nr̃a ex deo eſt.Et ꝓpterea:ſanctis modica ſufficiunt.q2 ſemꝑ ſecũ deum qui eſt maximus habẽt.Qñ eñ delicatis cibarijs fuerit hõ primo ſatiatꝰ.pauca groſſa cibaria ſufficiũt in fine mẽſe.Sic q̄ grã ⁊ ꝟtutibꝰ fuerit repletꝰ.cõtentus paucis tꝑalibus erit.Iuxta illud.iiij.Reg.xiiij.Contentus eſto gloria:⁊ eſto in loco tuo.Iſta eſt ergo ſufficientia cordialis.que ſola diuites facit.Quia ſm Senecaꝫ.diues eſt q̄ minus cupit.non qui magis hꝫ.Et ecõuerſo pauꝑ eſt nõ q̄ minus hꝫ.ſꝫ q̄ plus cupit.De tali ſufficiẽtia dicit Thob.v.Sufficiebat nobis paupertas noſtra.Et Eccli.xxix.dicit.Minima pro magnis tibi placeant.Quod proculdubio eſt cõtra multos:qui ſcilicet ita ſunt ambitioſi.cupidi ⁊ auari.ꝙ i acquirendo non poſſunt ſumere gradum.quin in acq̄rendo ꝗto plus acquirunt.tanto minus ſufficiũt acquiſita.⁊ tanto ſemper appetunt ampliora.De natura.n.ignis eſt.ꝙ ꝗto plura ligna in eo ponunꝛ.tanto amplius inualeſcit.Iõ Prouer.xxx.dicitur.Ignis nũꝗ dicit ſufficit:quia.ſ.cordi inflãmato per auariciaꝫ nõ ſufficiunt omnia bona mũdi.Quod apparuit in alexãdro cui nõ ſuffecit vnũ mundũ acq̄ſiſſe.qñ audiuit plures alios mundos eſſe.vñ Eſa.xl.Lybanus nõ ſufficit ad ſuccendenduꝫ ⁊ aĩalia eius non ſufficient ad holocauſtũ.Sed de hoc vide ſupra de ambitõe ⁊ auaricia.Patet ergo ꝙ eſt q̄dam ſufficiẽtia cordialis vł

C ēt virtualis.¶ Tertio dico.ꝙ eſt quedaꝫ ſufficientia ſuꝑnalis.Et iſta ſufficiẽtia eſt gloria paradiſi.q̄ tanta eſt ꝙ q̄libet propria gloria taliter eſt contentus:ꝙ amplius nihil vult habere: appetere ſeu velle. Nos etiam qui ſumus in mundo:ſumus ſicut materia elementaris que non eſt contenta forma ſua.⁊ ideo omnia elementa illa ſunt corruptibilia.Illi auteꝫ q̄ ſunt in gloria:ſunt ſicut materia corporum celeſtiũ cui ſufficit forma ſua intantum.ꝙ nulli alij appetit ſubijci. quapropter corpora celeſtia contingit non corrumpi. Sic ꝟe chariſſimi:voluntas beatorũ eſt totaliter repleta ⁊ ſatiata beatificata forma ſua.intantum ꝙ ſibi ſufficit taliter ꝙ nihil ãplius appetit ſeu cupit.Nos autem qui elementatores ſumus.nullam ſufficiẽtiaꝫ in formis.i.in bonis tꝑalibus reperimꝰ. Tria.n.ſunt que cauſant ſufficientiam beatificã.ſ.

Pleniſſima delectatio.
Clariſſima ſpeculatio.
Digniſſima ſublimatio.

Ibi enim eſt plenitudo ſummi dulcoris Prouer.xxv. Mel inueniſti:comede qđ ſufficit tibi.¶ Iteꝫ ibi eſt limpitudo clari ſplendoris.clare enim vident deum. Ioh.xiiij.Dñe oſtende nobis patreꝫ ⁊ ſufficit nobis. ¶ Item ibi eſt celſitudo grandis honoris: quia ſcilꝫ quilibet quodãmodo eſt equalis ip̄i deo.vnde Mar.x.Sufficit diſcipulo ſi ſit ſicut magiſter eiꝰ.Sic igiꝛ patet.ꝙ triplex eſt ſufficientia.ſ.ſuꝑior.interior.⁊ exterior.vide ſupra ⁊c.

A
Summus.ſummitas.

Nota ꝙ ſummꝰ vł ſũmũ proprie dicitur illud quod in vnoquoq; genere excellens ſupremum ⁊ arduũ inuenitur.Et ſic ſummitas nihil aliud eſt ꝗ cuiuſlibet rei cacumen vel altitudo.Poſſuꝫ notare ꝙ ſicut ſupra de altitudine.eleuare.erigere.⁊ de ſublimitate dictũ eſt.multiplex poteſt ſummitas reperiri.ſcilicet ſummitas.

Eterne deitatis.
Interne voluntatis.
Superne dignitatis.
Externe poteſtatis.
Mundane vanitatis.

¶ Eſt igiꝛ ſũmitas maieſtatis eterne: q2.ſ.deus ſuꝑ oĩa eſt ſũmꝰ ⁊ ſua maieſtas eſt ſuꝑ oĩa ſũma.vñ dicit in pš.A ſũmo celo egreſſio eiꝰ.⁊c.vñ de ipſo dicit balaam Nume.xxiiij.De ſũmis ſilicibus videbo eum. ¶ Itẽ eſt ſũmitas volũtatis interne.q2 volũtas ſũma ⁊ excelſa efficiꝛ.qñ ꝑ affectionẽ ⁊ contẽplationẽ ſurſũ eleuaꝛ.De qua in pš.dr.Erit firmamentũ in terra in ſũmis montiũ ſuꝑextol.ſuꝑ li.fru.eiꝰ ⁊ flo.de ci.ſicut fenũ terre.¶ Itẽ eſt ſũmitas dignitatis ſuꝑne. ⁊ iſta eſt ſũmitas glie paradiſi.De qua Hiere.xlviij.capi. Eſtote ſicut colũba nidificãs in ſũmo ore foraminis. ¶ Itẽ eſt ſũmitas poteſtatis externe.Et iſta eſt ſũmitas ſeculariũ dignitatũ.in q̄bꝰ ambitioſus ſemꝑ deſiderat ſũmꝰ eſſe vñ de ambitioſo iaſone dr.ꝙ i ſemetipm retorſit ſũmũ ſacerdotiũ.ij.Macha.iiij.¶ Iteꝫ eſt ſũmitas vanitatis mũdane.⁊ iſta eſt ſũmitas ⁊ celſitudo ſuꝑbie:q2.ſ.ſuꝑbi volũt eſſe i ſũmo.De quo in pš.Poſuerũt ſigna ſua ⁊ nõ cognouerunt.ſicut in ex.ſuꝑ ſũmũ.Patet ergo q̄lio ſũmitas ſumiꝛ multis modis ſꝫ nõ ꝓſequor.q2 in p̄dictis titulis multa dixi.

Super.Supra.Superius.

Superior.Surſum.Nota ꝙ ſuꝑ eſt q̄dam prepoſitio A
ſignificans cuiuſlibet rei:loci: vel operis ſuꝑioritatẽ vel excellentiam vel ſublimitateꝫ.Et ideo ſm dictiones quibus adiungitur põt ſignificare ⁊ in bono ⁊ in malo.Notare ergo poſſumus:ꝙ iſta dictio ſuper:ad q̄uq; generaliter ſe extẽdit.Et ſic videlicet dico.ꝙ in ſcriptura inuenio ſuper:quod pertinet ad.

Summum creatorem.
Altum preceptorem.
Iuſtum viatorem.
Uanum peccatorem.
Malum tentatorem.

¶ Deus eñ dr ſuꝑ:cũctis p̄dominãdo.Et ſic diciꝛ in Pš.Excelſus ſuꝑ oẽs gentes dñs ⁊ ſuꝑ celos glia eiꝰ. Prelatꝰ eſt ſuꝑ ſubditos p̄cellẽdo.Et de hoc Eſa.ix. Suꝑ thronũ dauid ⁊ ſuꝑ regnũ eiꝰ ſe.vt cõfir.illud ⁊ cor.in iu.⁊c.Iuſtus eſt ſuꝑ: ſumma ꝯcupiſcẽdo.Et de hoc Eſa.xl.Suꝑ montẽ excelſum aſcẽde tu q̄ euangelizas ſyon.Impiꝰ eſt ſuꝑ ſe cũctis p̄ferẽdo.di.cuꝫ dyabolo illud Eſa.xiiij.Aſcendã ſuꝑ altitudinẽ nubium. ſuꝑ aſtra celi exaltabo ſoliũ meũ.Dyabolus eſt ſuper malos ſubijciẽdo.Et ſic diciꝛ Iob.xlj.Iſte eſt rex ſuꝑ omnes filios ſuꝑbie.¶ Dicamꝰ ergo primo.ꝙ eſt ſuperioritas ſũmi creatoris.q2 ipſe deꝰ eſt ſuꝑ omnes ⁊ quãtum ad excellentiã nature.⁊ ꝗtũ ad p̄dominium p̄lature.De natura eñ ⁊ de ꝓprietate ipſius alios p̄cellẽte diciꝛ Ioh.iij.Qui de terra eſt:de terra loquiꝛ. qui de celo venit ſuꝑ oẽs eſt.De p̄latura ꝟo ⁊ de poteſtate ipſius alijs p̄dominãte dr in pš.Exaltate ſuꝑ celos deus ⁊c.Sol enim ſuꝑius reſidẽs in emiſperio ſuo inferioribus iñuit.cũctaq; fouet.vegetat atq; regit.vnde ſol eſt ſuꝑ oẽs creaturas.non ſolũ per nobilitatẽ conditionis.imo etiam per ſuperioritatem p̄lationis.ſignificans ipſum deum.q̄ ſuꝑeminet vniuerſis.⁊ ſicut rex ⁊ ſuperior omnium habet curam.Et iõ ſicut videmꝰ ꝙ corpora ſuperiora.⁊ maxime ſol iſta inferiora ſolet illuminare.vegetare ⁊ inflãmare.Sic deꝰ inferiꝰ illuminat corda ꝑ graꝫ illuſtrãdo.vegetat cũcta ꝑ miſericordiã cõfouendo.inflãmat ꝑ iuſtitiã puniẽdo.De gratia ſua dr Matthei.v.Qđ pater ſolem ſuũ facit oriri ſuꝑ bonos ⁊ malos.De miſcđia autem

Ayuntamiento de Madrid

ſua dr̄ in ꝑſalmo. Fiat miſeꝛdia tua dn̄e ſuper nos ⁊c.
Miſerationes ciꝰ ſuper oīa opera eiꝰ. De iuſtitia vero
dr̄. j. Reg. ij. Dominum formidabūt aduerſarij eius.
⁊ ſup ipſos in celis tonabit. Quia ꝓcerto cariſſimi
de iſto ſup. i. de ſupioritate dei: nō ſoluz venit ad nos
benignitas miſericordie. imo etiaz veritas ⁊ iuſtitia.
aſperitas ⁊ ſeueritas. Sicut de nubibus que ſunt de⸗
ſup nō ſolū deſcendit ros ⁊ pluuia: imo etiam grādo.
fulgura ⁊ tonitrua. q2 ipſe non ſolum facit miſerico⸗
diam humilibus. iuxta illud pſ̄. Ueniet ſup nos miſe
ricordia tua dn̄e ſalu. tuū. imo ēt facit iuſtitiam delin
quentibus. q2 ſicut in pſ̄. dicit. Ipſe pluit ſup peccato
res laqueos. ignis. grando. nix ⁊c. Iſta eſt igit ſūmi⸗
tas vel ſuperioritas ſūmi creatoris. Iſta aūt ſuperio⸗
ritas tunc ſumme apparuit: qn̄ in aſcenſione inferio⸗
ra reliquit. ⁊ ſurſum ad celeſtia tranſuolauit. Exem⸗
plo ignis cuius natura eſt ſurſum aſcēdere ⁊ de imis
ad ſuperiora ſe leuare. Superius enim eſt ſua regio.
ſuaq3 ꝓpria habitatio ⁊ manſio. Iuxta illud Deute.
iiij. Dominus ipſe eſt deus in celo ſurſum. ⁊ Deute.
xxxiij. Habitaculum eius ſurſum. Ubi aduerte ꝙ ipſe
deus in ſuperioritate maieſtatis Habet ſecuritatem
imperturbabilem. Habitaculum Habet autoritatez
ineſtimabilem. Eius. Habet ſublimitatem inattingi
bilem. Surſum. Et propter hoc ipſe ſicut ſuperior dz
amari. ⁊ totis viſceribus ⁊ deſiderijs honorari. Quis
peccatores nolunt ipſum habere ſuperiorez nec eius
iuſſionibus obedire. di. illud Luce. xix. Noluimꝰ hūc
regnare ſuper nos. Ipſe vero malis gratibus eorūdez
ſuper eos regnabit. ⁊ ipſos in iudicio condemnabit.
Iuxta illud Ezech. xx. c. In manu forti ⁊ brachio extē⸗
to ⁊ in furore effuſo regnabo ſuper vos. Patet igitur
B ꝙ per ſuper: intelligitur ſuperioritas ſummi creato⸗
ris. ¶ Secūdo dico. ꝙ per ſuper intelligitur ſuperio⸗
ritas boni preceptoris ſcilicet iuſti prelati quia ſcili⸗
cet ipſe eſt ſuper ſubditos. ſicut magiſter ſuper diſci⸗
pulos. vt ipſos doceat. ⁊ ſicut gallina ſup pullos ſuos
ipſos fouēdo. tutor ſuper pupillos vt ipſos ſuſtineat.
Et ideo de tali ſuperiori ⁊ ſuperioritate ſua: poteſt di
ci illud Pſal. Quod ipſe eſt ſicut aquila prouocans
pullos ſuos ad volandum ⁊c. Celum enim eſt ſurſuz
⁊ terra deorſum. Sicut dicitur Prouerbiorum. xxv.
Quia celum. ideſt prelatus qui totus debet eſſe cele⸗
ſtis: ſurſuz eſt in maieſtate. terra vero. ideſt populus
ſubditus: deorſuz eſſe debet in humilitate. Prelatus
enim dz eſſe ſuperior.
Ad prouidendum.
Ad corrigendum.
Ad inſtruendum.
¶ Dico ad prouidendum. quia ſicut de ſuperioribus
venit pluuia: que eſt inferiorum omnium nutritiua.
Sic vere de prelatis dz pluuia bn̄ficiorum deſcēdere.
quibus debet in neceſſarijs ſubditis ſubuenire. vnde
Luc. xij. dicitur. Quod iſte debet eſſe fidelis ſeruus ⁊
prudens ⁊c. ¶ Item dz eſſe ſup ad corrigendum. Lo⸗
ca enim ſuperiora ſunt vt cōmuniter frigidiora. patet
in montibus. Sic vere prelati ⁊ ſuperiores debēt eſſe
ꝑ iuſtitiaz aſperiores ⁊ ſeueriores. vn̄ de lapide angu
lari. i. bono ⁊ iuſto p̄lato dr̄ Luc. xx. Qd ſi qs ſup lapi
dem iſtū ceciderit conquaſſabit. ſup quē vero ceciderit
cōminuet eū. ¶ Itē ſup dz eſſe in inſtruēdo. q2 lumen
venit de ſuperioribꝰ: nō de inferioribꝰ. Et iō de p̄latis
ad illuminandū alios inſtitutis dicit Mat. v. Lucer
na nō ponit ſub modio. ſ3 ſup candelabruz: vt luceat
omnibus qui in domo ſunt. ⁊ vt ingrediētes lumē vi⸗
deant. Sic igit ptz ꝙ ꝑ ſup intelligit ſupioritas boni
C ꝓceptoris. ¶ Tertio dico. ꝙ ꝑ ſup intelligitur ſupio⸗
ritas iuſti viatoris. quia ſicut ſtelle ſunt ſurſum in ce⸗
lo. ⁊ non deorſum in terra. Sic iuſti ſunt ad deum per
deſiderium erecti. ⁊ ad bona celeſtia per affectum ele
uati. ⁊ ad morꝫ excellentiā ſublimati. vt ſic dicant im⸗
perfectis hominibus ⁊ terrenis illud Io. viij. Uos de
deorſum eſtis: ego de ſuperius ſum. Et merito. quia
ſicut dicitur Iaco. j. Omne datum optimū ⁊ omne do
num ꝑfectū: deſurſum eſt deſcēdens a patre luminū.
Uidemꝰ em̄ ꝙ res ceteris leuiores. ꝙ res ceteris pin⸗
guiores. ꝙ res ceteris calidiores: ſempˀ volunt ſupius
eſſe. ⁊ nunꝗ volunt deorſuz: niſi ꝑ violentiā detineri.
De rebus em̄ leuibus patet in aere. De rebꝰ calidis ⁊
feruētibus patet in igne. De rebus pinguibus patet
in oleo vel in pice. Quia ꝓcerto leuia ⁊ ardentia ⁊
pinguia. naturaliter ſurſum petunt. ⁊ nunꝗ niſi vio⸗
lenter deorſuz remanēt aut ſubſiſtūt. Sic ꝓculdubio
viri iuſti q̄ ſunt Leues ꝑ obediētie agilitatē. Feruētes
ꝑ amiciciā ⁊ caritatē. Pingues ꝑ clementiā ⁊ pieta⸗
tem. Nunꝗ deorſum in amore terrenoruz manere: ſ3
ſurſuz ad bona eterna ſemper querunt mentaliter ſe
transferre. Sicut. n. ſupponitur Eccl'es. iij. Spūs. i. af
fectus filiorum hoim aſcēdit ſurſum. ⁊ ſpiritus iumē
torum deorſum. Quia iumenta. ſ. homines beſtiales
deorſum ad bona mundi deſcēdunt. ſpiritus vero ⁊ vo⸗
luntas hominum. i. virorum rōnabilium ⁊ iuſtorum:
ſuperius ad celeſtia aſcēdunt. Arbor enim quis infe⸗
rius radicet in terra. ſurſum tn̄ erigitur ⁊ leuat. Sic
homo quis in terra quo ad corpus ſit neceſſario ra⸗
dicatus. dz tn̄ mētaliter ſuperius eſſe eleuatus. vnde
Eſaie. xxxvij. Mittit radices deorſum: ⁊ fructū ſuum
faciet ſurſuz. Ad hoc monet ſcriptura Col'. iij. vbi apo
ſtolus monet ſic. Que ſurſuz ſunt querite: vbi Chriſtꝰ
eſt in dextera dei ſedens. que ſurſum ſunt ſapite: non
que ſuper terraz. In quibus verbis aduerte. ꝙ illa q̄
ſurſum ſunt: ſunt affectanda. contemplanda ⁊ medi⸗
tanda multiplici ratione. ſcilicet.
Quia clariora.
Quia puriora.
Quia tutiora.
Quia tranquilliora.
Quia dulciora.
Quia vtiliora.
¶ Primū ꝓbat locus luminoſus q̄ declarat. ſurſum. D
Scōm hoſpes glorioſus q̄ receptat. vbi xp̄s eſt. Ter⸗
tium vigor virtuoſus quo qs iuuatur. in dextera dei.
Quartū ſtatꝰ gratioſus quo qs firmat. ſedens. Quin
tū cibus dulcoroſus qui miniſtrat. ſapite. Sextū fru⸗
ctus vitioſus quo qs reſecatur. non q̄ ſuper terrā. Eſt
enim vt patet in autoritate predicta ſuperiꝰ claritas
inobfuſcabilis. q2 ſurſum. Quia pars ſuperior mūdi
magis eſt luminoſa. Puritas imaculabilis. vbi xp̄s
eſt inquit quaſi dicat. aſs nō eſſet ibi: niſi eſſet locꝰ pu
rus. Firmitas incōcuſſibilis. q2 in dextera dei. qua ſc3
ꝓteguntur ⁊ defendunt ſancti dei. Tranqllitas impˀ⸗
turbabilis. ſedens. Sedere em̄ tranquillitatē ſignat.
Suauitas ineſtimabilis. ſapite. q. d. ibi ſunt res ſapi⸗
de. Utilitas ſeu nobilitas incōparabilis. non que ſup
terram. q. d. iſta nō ſunt vtilia ſicut illa. ¶ Igit quera
mus iſta ſuperiora tanꝗ loca cūctis clariora. Ibi em̄
eſt claritas corporalis ⁊ materialis. ⁊ ēt ſpiritualis.
q2 ibi eſt ꝑfecta claritas ſciarum. ⁊ ꝑfecta ſcīa rerum.
Montes em̄ ⁊ loca ſupiora ſunt magis vt cōiter lumi
noſa. ⁊ iō aues nobiles q̄ lumen diligūt. in locis altis
⁊ ſuperioribꝰ nidum faciūt. Sicut de aqla dicit Gre⸗
go. ſup illud Iob. xxxix. c. Eleuabit aquila ⁊ in arduis
ponet nidum ſuuz. Sic ⁊ nos qui ſumꝰ nobiles ⁊ vir⸗
tuoſi: debemus patriam illā ſupiorē diligere: ⁊ veruz
lumen clare cognitionis qd ibi eſt appetere ⁊ amare.
ſurſum inqt. Iaco. j. Omne em̄ datū optimū: ⁊ oē do⸗
nū vtſ. a patre luminū. apud quē nō eſt trāſmutatio.
nec viciſſitudinis obūbratio. Qd tamē eſt contra mul
tos q̄ plus diligūt bona inferiora cū ſua obſcuritate.
ꝗ ſuperiora cū ſua claritate. Siſes talpe: q̄ oculos ha
bens ſub corio nihil videt ⁊ in locis obſcuris. ſ. nō ſu⸗
pra: ſed infra terraz reſidet atq3 manet. Sic vero iſti de
quibus dicitur. Oculos habēt ⁊ nō videbūt. ſuperio⸗
ra bona ſpūalia ⁊ eterna cum claritate vere ſciētie vi
lipendunt. Inferiora vero ⁊ terrena cū obſcuritate ſe⸗
cularium ſcientiarū appetunt. habēt ⁊ attendūt. pſ̄.
Introibunt

Ayuntamiento de Madrid

Introibūt in īferiora terre.tra.in ma.gla.partes vul.
erunt.Non ſic chariſſimi:ſed q̄ ſurſum ſunt q̄rite.ſi
cut loca cūctis clariora.ſurſum.¶ Iterū dico ꝙ ſunt
appetēda illa q̄ ſunt ſurſum.tanq̄ loca cūctis purio
ra.vbi xp̄s eſt inq̄t.Preſentia eīm xp̄i denotat locum
eſſe purū ⁊ mundū.Ipſe eīm more apum non habitat
niſi in loco mundo ⁊ puro.Loca enim ſuperiora ma
gis ſunt munda q̄ inferiora.pꝫ de montibꝰ ⁊ vallibꝰ.
Ideo cum in iſta valle lachrymarū non ſit ꝑfecta mū
dicia.debemus ſuperiora appetere.vt cum xp̄o mun
de poſſimus habitare.vbi inquit xp̄s eſt.quia dꝛ.Ga
la.iiij.Que ſurſum eſt hieruſalem libera eſt q̄ eſt ma
ter noſtra.vt ſic dicat q̄libet illud Phyl.j.Cupio diſ
ſolui ⁊ eſſe cum xp̄o.Quod tñ eſt contra multos q̄ nō
curant nec de mundo loco.nec de mūda ſocietate.ſed
de immūdo potius ⁊ īmunda.ſicut ſunt luxurioſi.ſi
miles porcis q̄ non reſpiciunt ſurſum:īmo deorſuꝫ.q̄
non delectantur in mundis:ſed potius in fetidis ⁊ im
puris ſicut ⁊c.vnde Treno.iiij.c.Qui veſcebantur vo
luptuoſe amplexati ſunt ſtercora.Nō ſic chariſſimi:
ſed ſurſum vbi ſunt loca cūctis puriora ⁊ mundiora.
vbi eſt chriſtus di.Iohā.xiiij.Vado parare vobis lo
cum.⁊ vbi ſum ego ⁊ vos ſitis.¶ Etiam dico.ꝙ habi
temus ſurſum.quia ibi ſunt loca cūctis tutiora.Dex
tera inquit dei.que ſcilicet defendit ⁊ tuetur ſanctos
⁊ eos reddit tutos ⁊ ſecuros.pš Dextera tua protexit
me.In locis enim ſuperioribus eſt difficilior hoſtiuꝫ
acceſſus.ibi eīm fundant̄ caſtra fortiora.⁊ propter hoc
loca ſunt ad habitandum tutiora.Auis ēt q̄diu eſt ſu
perius.magis eſt in loco tuto q̄ ſi eſſet in aliquo baſſo
loco.ſurſuꝫ enim nec laqueus attingit nec ſagitta vo
lat.Sic vere q̄diu mens noſtra ſurſum fuerit in con
templatione ⁊ affectione eternorum tādiu ab hoſtiuꝫ
impugnationibus eſt ſecura.Et econuerſo.ſi deorſuꝫ
ad terrena deſcēderit:tentationum periculuꝫ ſtatim
ſubit.Et ideo bñ conſulitur Matthei.xxiiij.Qui ſu
pra tectum eſt non deſcendet.Simus igitur ſurſum:
quia loca ſunt cunctis tutiora.¶ Deinde dico.ꝙ ibi
ſunt loca cunctis tranquilliora.ſedens inquit.Sede
re enim tranquillitatem deſignat.eo ꝙ ille qui ſedet
videtur quieſcere non moueri.De quo Apocalip.iiij.
Ecce ſedes poſita erat ⁊ ſupra ſedem ſedens.Quia ſu
perior pars aeris plus eſt tranquilla ⁊ quieta:q̄ infe
rior.eo ſcilicet ꝙ ibi tonitrua.venti ⁊ turbines nō aſcē
dunt.que tamē partem inferioreꝫ perambulant ⁊ diſ
currunt.Sic vere ſuperioritas iſta affectionis vel cō
templationis.vel etiam celeſtis habitationis tranq̄l
la eſt ⁊ quieta.non enim ibi ſunt venti ⁊ flatus tenta
tionum:turbo ⁊ tonitruum comminationum . gran
do ⁊ fulgura tribulationuꝫ:que tamen omnia hic in
ferius inueniuntur.vbi homines nulla tranquillita
te viuere comprobantur. ſurſum ergo ſedeamus . ſe
dens inquit.Vnde Matthei.xxj.dicit̄. Quod impo
ſuerunt apoſtoli veſtimenta ſua pullo aſine:⁊ cū de
ſuper ſedere fecerunt.Et iō breuiter de iſta tranquil
litate pacis vel mentis que eſt in iſto ſuper:ideſt ī ex
cellentia perfectiōis.poteſt dici illud Apocalyp.xiiij.
Vidi ſupra montem ſyon agnum ſtantem.q.d.ibi ſur
ſum eſt quies ⁊ ſtatus ⁊ deorſum nō.Et Luc.xxij.Eda
tis ⁊ bibatis ſupra menſam meam in regno meo.⁊ ſe
deatis ſuper thronos:quia loca ibi ſunt tranquillio
ra . ¶ Deniq̄ꝫ dico . ꝙ ſimus ſurſum. quia loca ſunt
cunctis dulciora . ſapite inquit . Fructus enim in ar
bore ſuperiores ſunt vt communiter ſapidiores : et
maturiores . Sic procerto loca ſuperiora ſpiritua
lia ⁊ eterna:ſplēdidiora ſunt ⁊ magis delectabilia q̄
terrena:vnde Eccleſiaſti.xxiiij.dicitur.Spiritus meꝰ
ſuper mel dulcis:⁊ hereditas mea ſuper mel ⁊ fauꝫ.
ſapite inquit.ideſt ſaporeꝫ cognoſcite.Roma.xij. Nō
plus ſapere q̄ oportet ſapere.ſed ſapere ad ſobrieta
tem.Quod tamen eſt contra multos qui plus ſapiūt
q̄ neceſſe eſt.quia ſcilicet ipſi inueniūt ſaporē in infe
rioribus.⁊ tamē dicitur Iacobi.iij.Nō eſt iſta ſapiē
tia deſurſum.ſed terrena.animalis.dyabolica. Sunt
eīm animalia que habēt dentes in inferiori mandibu
la tantum:ſed nō ſunt aliqua q̄ tantum habent in mā
dibula ſuꝑiori.Ad denotanduꝫ ꝙ multi inueniuntur
qui ſolum maſticant ⁊ ſapiunt inferiora.Non ſic:ſed
q̄ ſurſum ſunt ſapite.vbi ſunt loca cūctis dulciora.
¶ Inſuꝑ ſimus moraliter ⁊ mentaliter ſurſum:quia
loca ſunt cunctis nobiliora.non ſuper terram inquit
q.d.iſta ſunt notabilia ⁊ nobilia ⁊ non illa.differunt
enim ſicut perpetuum ⁊ incorruptibile.ſicut perma
nens ⁊ mutabile.ſicut exiſtens ⁊ defectibile . Et ideo
iſta nobilia poſſunt dici:⁊ maxime quia iſta ⁊ nō illa
a ſanctis viris ſolent eligi ⁊ amari:non ergo illa que
ſunt ſuper terram ſed ſuperius que ſunt in celo pſal.
Suꝑ oēs celos gloria eius.Sicut enim Leui.xj.dicit̄.
Animal qđ ſuper manus ambulat terram.vicꝫ tangē
do imundū erat:quia.ſ.illi qui ſuꝑ terram ꝑ affectuꝫ
ambulāt:⁊ bona q̄ ſunt ſupra terram amant.immūdi
apud deū dici debent.Qđ eſt contra ambitioſos. q̄bꝰ
dicit̄ Geñ.iij.Suꝑ pectꝰ tuum gradieris: terram co
medes cunctis diebus vite tue.Patet igit̄.ꝙ ſex ſunt
cauſe:propter quas ſuꝑ magis dꝫ appeti q̄ inferiora.
Igitur bñ dico ꝙ iſta ſuꝑioritas eſt iuſti viatoris:qr.ſ.
ipſe dꝫ eſſe ſurſum.⁊ ſuper alios. ipſos ſcilicet ꝑ ꝑfe
ctionis apicem precellendo:⁊ mentem ſuam ab iſtis
infimis eleuando.⁊ in locis ſuperioribus habitādo.
⁊ ea cordialiter affectādo.Iuxta illud Deuter.xxviij.
Conſtituet te dominus in caput ⁊ non in caudā.⁊ eris
ſemper ſuper ⁊ non ſubtus.Vel dic ſi vis.ꝙ iuſtus dꝫ
eſſe ſcilicet ſuper.

Deum per deuotionem.
Proximum per compaſſionem.
Celum per affectionem.
Seipſum per conſiderationem
Mundum per deteſtationem.
Infernum per formidationem.
Empyreum per glorie adeptionem.

¶ Sit ergo ſuper deum ipſum diligēdo Michee.iij. B
Suꝑ dñm requieſcebant.Et de anima deuota dicitur
Canti viij.Que eſt iſta q̄ aſcēdit ꝑ deſertū delitijs af
fluens.inīxa ſuꝑ dilectū ſuū.¶ Itē ſit ſuꝑ ꝓximū ipm
cōfouēdo.vñ Geñ.xliij.dꝛ.Qđ Ioſeph videns benya
min fleuit:qꝛ cōmota ſūt viſcera eiꝰ ſuꝑ fr̄e ſuo.¶ Itē
ſit ſuꝑ celū ipm cōtēplando.Eſa.xiiij.Aſcēdā ſuꝑ alti
tudinē nubiū.¶ Itē ſit ſuꝑ ſeipꝫ ſe ꝯſiderādo.Hiere.
vj.State ſuꝑ vias vr̄as ⁊ videte ⁊ interrogate de ſemi
tis antiq̄s.¶ Itē ſit ſuꝑ mūdū ipm deteſtādo . ꝑ ipſiꝰ
vanitatis recogitationē.De quo Mar.viij.Qđ ieſus
ꝓcepit turbe diſcūbere ſuꝑ terrā.¶ Itē ſit ſuꝑ īfernū
ipm formidādo.eſa.viij.Suſcipiet ſurſum ⁊ ad terrā
intuebit̄.Et tūc tremēs dicet dño illud.Suꝑ me ꝯfor
tatus eſt furor tuꝰ ⁊c.Et eccl's.v.Deus ī celo ⁊ tu ſuꝑ
terrā.¶ Et ſic ſequit̄ ꝙ final'r ipſe erit ſuꝑ empyreuꝫ
ipm habitando:⁊ ibi celeſtē gloriam vendicādo.Deu
tero.xxxiij.Habitaculū eius ſurſum . Ita ꝙ tūc dicet̄
illud Deute.xxxij.Conſtituit eū dñs ſuꝑ excelſam ter
ram vt co.fruct.agro.⁊c.Et tūc etiā habebit illas ſex
conditiōes que ſupradicte ſunt in autoritate.q̄ ſurſuꝫ
ſunt q̄rite.Et ita apparet ꝙ eſt q̄daꝫ ſuperioritas vel
q̄ddaꝫ ſuper iuſti viatoris.quod eſt tertiū principale.
¶ Quarto dico ꝙ eſt vnuꝫ ſuper:vani peccatoris.Et C
illud ſuꝑ nihil aliud eſt q̄ ſuꝑbia.Quia ſcilicet ſuꝑbi
⁊ ambitioſi ſemꝑ volunt eſſe in altis dignitatibus ⁊
officijs.Iuxta illud Mat.xxiij.Suꝑ cathedrā moyſi
ſederunt ſcribe ⁊ phariſei ⁊c.vide ſupra de ambitiōe.
vbi ponitur quedam autoritas.Aſcendam ſuper alti
tudinem nubiuꝫ.¶ Quinto dico eſt ſuꝑioritas hoſtis
deceptoris.ſ.dyaboli.qui ſuꝑeminet pctōribus . ſicut
accipiter ſuꝑuolat auibus.vnde de ipſo poteſt dici il
lud pš.Qđ ipſe pluet ſuꝑ peccatores laqueos.ſupple
tentationū.Ipſe eīm eſt ſuper eos.primo eos fouēdo ꝑ
delectationē.tandē ipſos tangendo . ipſos capiēdo ꝑ
tentationē.⁊ finaliter occidēdo ꝑ eternā damnationē.

Ayuntamiento de Madrid

vnde de ciuitate malorum dicitur in pſ. Quod circū⸗
dabit eam ſuꝑ muros eius iniquitas ⁊c. Iſta ergo de
ſuper ⁊ ſuperius ⁊ ſurſum ſufficiant.

Superare. Nota ꝙ ſuperare tribus modis ſumitur in ſcriptura. Sumitur
enim pro excedere vel pro ꝑcellere. vel pro manere. vel
pro vincere. Pro ꝑcellere vel excedere ſumitur: qñ di⸗
citur ꝙ vna res ſuperat aliam in aliqua qualitate. Et
ſic dicitur Eccleſiaſti. xxxiij. vbi dicitur. Dies diez ſu⸗
perat. ⁊ lux lucem. Pro manere ſumitur. quando di⸗
citur. ꝙ cibus remanens quem comedere nequimus
nos ſuperauit. ⁊ in ſimilibus. Et ſic ſumitur Iohā. vj.
vbi dicitur Colligite fragmenta que ſuperauerūt ne
pereant. Pro vincere vero ſumitur. quando ille a quo
vincitur vel vincimur. nos ſuperare dicit̄. ⁊ ſic ſumi⸗
tur. ij. Petri. ij. A quo quis ſuperatus eſt eius ſeruus
efficitur. Secundum autē illum modum ponitur cō⸗
muniter. Et ideo de tali ſuꝑatiōe vel victoria poſſent
multa dici. ſz pauce ſunt autoritates. Et ideo vide in⸗
fra de vincere ⁊ de victoria. vbi tractabitur.

A **Superbia. ſuperbus.** Cum ſuꝑbia ſit vitium vi⸗
tiorum. ⁊ ſuꝑ omnia alia graue ⁊ reprobuz reputetur.
⁊ hoc propter hoc ꝙ quaſi contra naturam eſſe vide⸗
tur. pro eo ꝙ ex fragilitate nature ſue homo ad humi⸗
litatis ſemitam inuitatur. Poſſemus multa de eo di⸗
cere. niſi quia de eo fuerunt in diuerſis ꝑcedētibus ti⸗
tulis multa dicta. Breuiter ergo dico. ꝙ ſuperbia eſt
vitium mentis quo quis vltra debitum de ſeipſo pre⸗
ſumit. ⁊ tantum ſe glorificans alios vilipendit. Ter⸗
ra enim ꝗuis ſit vile ⁊ graue elemētum. quandoqꝫ ta⸗
mē in interioribus ventus generatur. qui terram cō⸗
cutiēs terremotum ⁊ tonitruum magnum facit. Sic
vere ꝗuis terra. i. homo terreus ⁊ mortalis viliſſime
ſit nature. cōtingit tamē ꝙ ventus vanitatis ⁊ ꝑſum⸗
ptionis. elationis ⁊ ſuꝑbie in eo generatur. ita ꝙ ter⸗
remotus tribulationum excitat. ⁊ tonitruum verborū
⁊ cōmmationum promulgat. contra illud Eccleſia. x.
Quid ſuꝑbis terra ⁊ cinis. q. d. non decet terram ſuꝑ⸗
bire. i. non decet terrenum hominē ad quē humiliari
ꝑtinet: ꝑ ſuꝑbie vitium inſanire. Iſtud enim vitiū pri⸗
mum ⁊ principale dicit̄ aliorum. Nam ſicut dr̄ Eccli.
x. Initiū peccati ſuꝑbia. Et iō illud vitiuz eſt ſumme
fugiēduz. Hoc monebat Thobias cū dicebat Thob.
iiij. In ſenſu tuo aut in verbo tuo ſuperbiaz nunꝗ do⸗
minari ꝑmittas. ab ipſa enim ſumpſit initium om̄is
ꝑditio. Et bñ dicit dominari: quia ſcilicet primi mo⸗
tus ſuꝑbie non ſunt in nobis vel in noſtra poteſtate.
cum forſitan a complexione naſcantur. Dominatio
vero ſuꝑbie interdicit̄. ⁊ hoc quia non niſi in homine
B voluntarie principatur. Dico ergo ꝙ ſuꝑbiam debe⸗
mus fugere multiplici ratione. ſcilicet quia eſt.

Diuine diſplicentie prouocatiua,
Interne iracundie concitatiua,
Verbalis arrogantie ſuſcitatiua,
Mentalis ſapientie excecatiua,
Crudelis violentie executiua,
Pompoſe extollentie declaratiua,
Verboſe eloquētie generatiua,
Criminoſe excreſcētie augmētatiua,
Ruinoſe opulentie diſſipatiua,
Doloroſe peſtilentie introductiua.

¶ Iſta enim decē mala vel cornua facit iſta beſtia ma⸗
la ſuperbia. propter que dz a nobis refugi ⁊ vitari. Fi⸗
gurata ꝑ decē cornua beſtie quam mulier purpurata
equitabat. ſicut dicit̄ Apocal. xvij. c. Quia ſcꝫ ſuꝑbia
quā equitant ⁊ portant purpurati huius mundi ha⸗
bet decē cornua ſupradicta. ¶ Primum cornu eſt di⸗
uine diſplicētie prouocatio. deo enī ſūme diſplicet ſu⸗
perbia. quia ſuꝑbꝰ eſt ſicut baſiliſcus quē muſtela par⸗
ua beſtiola ꝑſequit̄ ⁊ odit. Vñ Iudith. ix. Suꝑbi non
placuerunt tibi ab initio. Vñ ⁊ ipſe deus dicit Amos
vj. Deteſtor ego ſuꝑbiam Iacob. Sicut. n. ſimilitudo
eſt mater amoris. Sic diſſimilitudo eſt mater odij ⁊
rancoris. Et iō ſicut deus qui eſt humilis: alios dili⸗
git ſibi ſimiles. Sic ſuperbos ſibi contrarios ꝑſequi⸗
tur ⁊ inuadit. Deus enim ſuperbis reſiſtit: humilibꝰ
autem dat gratiaz. Iacobi. iiij. Ideo dicitur Eccleſia⸗
ſtici. x. Quod odibilis eſt coram deo ⁊ hominibus ſu⸗
perbia. Et propterea ipſa ſapientia increata dei filiꝰ.
Prouerbiorum. viij. dicit ſic. Arrogantiam ⁊ ſuꝑbiā
⁊ viam prauam ⁊ os bilingue ego deteſtor. Igitur pri⸗
mum cornu illius beſtie: eſt diuine diſplicētie prouo⸗
catio. ¶ Secundum cornu eſt interne iracundie con⸗
citatio. Superbus enim faciliter iraſcitur. ⁊ difficilr̄
complacatur. Patet de leone quod eſt animal ſuper⸗
bum. ⁊ tamen ad iracundiam promptiſſimum. Iſtud
patet ad literaz de ſuperbis. qui inter ſe nunꝗ habēt
pacem: ſed potius diſcordiam atqꝫ litem. Duo enim
corpora rotunda ſperica vel tumoſa non poſſunt in⸗
uicem copulari. ſolum enim in puncto ſe tangunt. et
ideo nunꝗ tenaciter ſe coniungunt immo ab inuicez
faciliter ſe diſiungūt. Sic vero tumoroſi. ſuperbi. in⸗
flati. ita parum ſe coniungunt per amorem. ꝙ nun⸗
ꝗ poſſunt per concordiam copulari firmiter. quinim⸗
mo facillime ſolent litibus ⁊ controuerſijs ab inui⸗
cem ſeparari. Nam ſicut dicitur Prouerbiorum. xiij.
Inter ſuperbos ſemꝑ ſunt iurgia. Secundū ergo cor⸗
nu iſtius beſtie eſt interne iracundie concitatio.
¶ Tertium cornu eſt verbalis arrogantie ſtimulatio.
Superbi enim vt cōmuniter ſunt arrogantes in ver⸗
bis. nullum enim poſſunt dicere verbum gratioſum: ſꝫ
magis arrogans. indignum ⁊ iniurioſum. pſ. Muta
fiunt labia doloſa que loquuntur aduerſus iuſtuz in
ſuperbia ⁊ in abuſione. Elephas enim q̄ flectere neqt
genua: deteſtabilem promit arrogantie barritum. vñ
Eſa. xvj. Audiuimus ſuperbiam moab. ſuperbus eſt
valde. Suꝑbia eius ⁊ arrogantia eius plus ꝗ forti⸗
tudo eius. Et ideo Hierem. xlviij. dicitur illud idem
ſ. Audiuimus ſuperbiam. vt ſupra Hiere. xlix. dicitur
Arrogātia tua ⁊ ſuperbia tua decepit te qui habitas
in cauernis petre: ⁊ apprehendere niteris altitudinē
collis. Iſtud ergo cornu tertium eſt verbalis arrogan⸗
tie ſtimulatio. ¶ Quartum cornu ſuperbie eſt mēta⸗
lis ſapientie excecatio. Suꝑbus enim videtur eſſe ce⸗
cus. Non enim videt ſeipſum nec cogitat in his q̄ ꝑ⸗
tinent ad ſalutē. Bubo. n. q̄ videtur eſſe auis cornuta
debiliſſimū viſum hꝫ. Sic ſuꝑbus cornutus ⁊ elatus:
parum viſu ſapiētie illuſtratur. Ventus enī ⁊ fumus
ſuꝑbie oculos intellectus eius ita hebetat ⁊ obfuſcat
ꝙ nec ſe nec alios videt. Nō enim videt ſuperbus vñ
venit. nec vbi eſt. nec quo vadit. non videt etiam quā⸗
ta eſt aliorum ſufficientia: quia ſcilꝫ ſeipſum reputat
ſolum ⁊ omnes alios vilipendit. Et ideo de ſapiētia
dicitur Eccleſiaſtici. xv. Homines ſtulti non videbūt
illam. longe enim abeſt a ſuperbia ⁊ dolo. Eſt igitur
quartum cornu ſuperbie mentalis ſapiētie excecatio.
¶ Quintum cornu eſt crudelis violētie executio. Su⸗
perbi. n. naturaliter ſunt crudeles. rapine ⁊ violentie
ꝓfeſſores. ſimpliciuz ⁊ pauperū oppreſſores Prouer⸗
biorum. xxij. Arma ⁊ gladius in via ſuꝑbi. Draco enī
qui alte videtur volare. ⁊ ignē dicitur emittere ⁊ ſpi⸗
rare. eſt aīal crudeliſſimuz. elephanti beſtie ſimplici
inimicum. Sic vere ſuperbi. volatiles ⁊ elati ignez cru⸗
delitatis ſpirant. ⁊ ſimplices ⁊ pauperes ꝑſequuntur
odiunt atqꝫ grauant. pſ. Dum ſuꝑbit impius incēdi⸗
tur pauꝑ. Eſt igitur quintum cornu crudelis violētie
executio. ¶ Sextum cornu eſt pompoſe excellentie
oſtentatio. Superbi enim geſtu et habitu ſunt elati.
quod patet. quia vix hominem dignantur reſpicere.
erecti ſolent in ſuis actibus ⁊ verbis ſemper ſuper⸗
biam declarare. Similes hyene ſuperbe beſtie que
collum habet inflexibile. quia ſuperbi colluz flectere
non dignant̄. ⁊ tamen iſti deberent attendere: ꝙ equꝰ
qui non poteſt flectere genua. faciliter cadit. ſic tales.
vnde Daniel. iiij. dicitur. Quod deꝰ gradiētes in ſu⸗
perbia pōt

Ayuntamiento de Madrid

perbia pōt humiliare. ¶ Septimū cornu ſupbie eſt verbo⁊ ⁊ iactantie cumulatio. Supbi enī ſemper volunt loqui. habere enim volūt omnia verba. ⁊ de ſuis factis ⁊ diuitijs ſe iactare. Tympanū enī plenū vento quando eſt bene ſiccum ⁊ extentū: multū eſt ſonorum. Sic vere qui vento ſuperbie eſt repletus: ⁊ ad oē malum per obſtinationem extentus. ⁊ per defectum diuine gratie aridus atq ſiccus. Per verboſitatē iactantie ⁊ ſupflue eloquentie cōmuniter eſt ſonoroſus. Modica enim occaſione ſuperbus prorumpit ad ſonum. vnde Sophonie. iij. Auferam de medio tui magniloquos ſuperbie tue. pš. Os eorum locutum eſt ſuperbiam. Iſtud eſt ergo ſeptimum cornu ſuperbie. ſ. verborum iactantie cumulatio. ¶ Octauū cornu eſt criminoſe excreſcentie augmētatio. Quia. ſ. ſuperbia eſt vitium quod continue creſcit. Uentus enim quando a mari vel a terra oritur: eſt vapor modicus ſ; tandem continue creſcens efficitur aliquādo valde magnus. Sic ⁊ ſupbia a corde procedens. ⁊ q̄uis in ſui principio ſit modica: continue tñ creſcendo fit poſtea valde magna. pš. Superbia eorum qui te oderūt aſcēdit ſemper. Superbi enim in ſua ſuperbia facili⁹ obſtinantur ꝙ alij criminoſi. Uent⁹ enim ſuperbie ipſos agitare non ceſſat: quouſq per mortem ipſos interficiat ⁊ occidat. vnde de Nabuchodonoſor dicit Dañ. v. Qñ ſpiritus eius obfirmatus eſt ad ſuperbiā. ⁊ depoſitus eſt de ſolio regni ſui. ⁊ gloria ei⁹ ablata eſt ei. ⁊ ab hominibus eiectus eſt. Expone ſi vis cōtra ſupbos. vnde de tali obſtinatione dr̄ Iob. xv. Cunctis diebus ſuis impius ſuperbit. Iſtud eſt ergo octauū cornu ſuperbie. ſ. criminoſe excreſcentie augmentatio.

¶ Nonum cornu eſt ruinoſe opulētie diſſipatio. Superbia enim cauſa eſt ⁊ occaſio. ꝙ ſuperborū gloria ⁊ opulentia parum durat ⁊ faciliter diſſipat. Luna. n. que ſtella eſt cornuta: faciliter perdit lumē. Montes enī qui pre alijs partib⁹ terre eleuant. terremotū ſepius ꝙ valles patiuntur. Sic vere elati ⁊ cornuti ſuperbi lumen proſperitatis ⁊ glorie ſue temporalis faciliter perdunt. ⁊ terremotum tribulationum incurrunt. vnde Eccli. xxi. Domus que nimis locuples eſt annullabitur ſuperbia. ¶ Decimum cornu ſuperbie. doloroſe eſt peſtilentie itroductio. ſcilicet mortis eterne. Quia procerto non ſufficit deo temporaliter ſupbos pſternere. quinimo ſolet eos ſagitta mortis eterne iaculare. Fulmen enim quod celeſte iaculū ab antiquis dicebatur ſolet magis alta loca percutere. Sic iaculū mortis eterne ⁊ percuſſio diuini iudicij: ſolet libentius ledere corda ſuperba. Iob. xl. Diſperge ſupbos in furore tuo. ⁊ omnem arrogantē humilia. Maiori enim impetu ⁊ conatu impellit fulgor loca fortia ⁊ reſiſtentia. ꝙ humilia ⁊ debilia. Patet de leone qui libētius inuadit erectos homines ꝙ proſtratos. Iuxta illud Hierem. xlvj. Fortis impegit in fortem. Sic de⁹ magis vult reſiſtere ſibi reſiſtentibus ⁊ ſuperbis: ꝙ humilibus ⁊ benignis. Quia ſicut dictum eſt Iacobi. iiij. capitulo Deus ſuperbis reſiſtit: humilib⁹ autem dat gratiam. Sic igitur patet ꝙ ſuperbia eſt beſtia habens decem cornua propter decem mala que cauſat. ⁊ ſeptem capita propter ſeptē genera quibus conſtat. Quia ſcilicet ſuperbia habet ſeptem ſpecies que ſunt Arrogantia. que fit quando bonum quod nō habet: ſe credit vel dicit habere. Inanis gloria. quando de bonis ſuis laudem hominum querit. Iactantia. quando homo ſeipſum oſtentat ⁊ laudat. Singularitas. quando aliquod bonū ſolus ſe credit habere. Preſumptio. quando bonum quod habet ſuis attribuit meritis. Proteruia. quando alijs ſubijci dedignatur. Ambitio. quando alijs vult preferri. Iſta ergo beſtia cum ſuis ſeptem capitibus ⁊ decem cornibus ſumme debet vitari: ⁊ a cunctis hominibus declinari. Uide ſupra in titulis de altitudine. aſcendere. exaltare eleuare ⁊c.

Supplantare. Uide ſupra de decipere.

Superuenire. Uide ſupra de accidere.

Supplicium. Uide de pena ⁊ vbi aduerſitas. tribulatio vel afflictio.

Surdus. ſurditas. Nota ꝙ ſurditas q̄ nihil aliud ē ꝙ defect⁹ ⁊ impoſſibilitas audiendi. pōt ſumi in bono ſiue in malo. Unde nota. ꝙ eſt ſurditas. A

Patientie.
Ignorantie.
Peſtilentie.

¶ Prima eſt ſurditas magne pfectiōis. Et iſta eſt qñ vir patiens iniurijs ⁊ improperijs que ſibi dicuntur ſe pbet ſurdum patiēter audiēdo. De quibus in pſal. Ego autē tanꝙ ſurdus non audiebam ⁊c. ¶ Scōa eſt ſurditas magne defectionis. Et iſta eſt quando. ſ. homo eſt ita ſimplex ⁊ imperfectus ꝙ neſcit aliquid intelligere vel audire. talis ſurditas eſt ſupportanda ⁊ benigniter informanda. Exēplo xp̄i Mar. vij. c. Surdos fecit audire. ⁊ mutos loqui. Unde et Leui. xix. pcipitur. Non maledices ſurdo: ⁊ coram ceco non ponas offendiculum. ¶ Tertia eſt ſurditas magne peruerſionis. Et iſta eſt quando homo eſt ita obſtinatus ⁊ ſupbus ꝙ aliquod bonum verbū non vult audire. De quo in pſal. Furor illis ſm̄ ſimilitudinem ſerpentis. ſicut aſpidis ſurde ⁊ obturātis aures ſuas ⁊c. Uide de audire de auribus. vtš.

Surgere. Nota ꝙ ſurgere nihil aliud eſt ꝙ de loco baſſo ⁊ infimo ſe ſurſū erigere ⁊ leuare. A Uñ ſurgere idē eſt ꝙ ſurſum pgere vel ſurſum ſe erigere. Igit notandum. ꝙ quadruplex ſurrectio vel ſurſum erectio inuenit in ſcriptura. ſ.

Surgere morale ⁊ virtuoſum.
Surgere mirabile ⁊ glorioſum.
Surgere amabile ⁊ fructuoſum.
Surgere letale ⁊ vitioſum.

¶ Primum eſt ſurgere mentalis eleuatiōis. De quo Ephe. v. c. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s. Scōm eſt ſurgere diuie ſuſcitationis. illud. ſ. quo xp̄s a mortuis ſurrexit i reſurrectiōe. de quo Mar. xvj. Surrexit nō eſt hic. venite ⁊ videte locū. Et illud quo xp̄s de mūdo ſurrexit in aſcēſione. de quo pōt dici illud. Surgā ⁊ ibo ad prēm meū Luc. xv. Tertiū eſt ſurgere tribulatiōis. illud. ſ. quo ſancti poſt mortē ſurgūt de miſeria mūdi ad glīa₃ paradiſi Et ppter hoc pōt dicere cuilibet aīe btē illud Eſa. lx. Surge illuminare hieruſalem: q₂ venit lux tua ⁊ glo. do. ſup te or. eſt. Quartū eſt ſurgere ſupbe cōtradictionis. q₂ ſupbo⁊ alter ſurgit ꝯtra alterū. ⁊ alter ſemper ſurgere vult ⁊ erigi ꝯtra aliū. vñ Luc. xxj. Surget gēs contra gentē. ⁊ regnū aduerſus regnū. vñ et ſuperbo ⁊ iniquo achab dicit iezabel. iij. Reg. xxj. Surge poſſide vineam naboth. Igit de iſto quadruplici ſurgere eſt aliquid dicendū. ¶ Dico ergo primo ꝙ eſt vnū ſurgere humanū ⁊ virtuoſum. Et iſtud eſt illō quo mens ſurgit a depreſſione vitiorū. vel ab affectu mūdanorū. ⁊ quo ſe leuat ad cōtemplationē bono⁊ eternorū. Uas enī plenū aere ſi ſub aqua ponitur. ibidem non reſidet: imo ſtatim ſurgit ſuperius ⁊ ibi reſidet atq manet. Sic ⁊ homo qui aere ſpūſſancti eſt plenus. ſi qñq cōtingat aliqua carnis delectatione. vel aliqua rerum tēporalium affectione. vel aliqua mundi negociorum occupatione inferius deprimi nunꝙ d₃ ibi qeſcere ſed ſtatim ad deū ſurſum ſurgere ⁊ redire. Iuxta illud. j. Reg. xxviij. Surrexit ſaul de terra. ⁊ ſup lectū ſedit. In terra enim. id eſt in affectu terrenorū nō debemus eſſe ſicut talpe. ſed debemus ſurſum ad celum ⁊ ad celeſtia aſcendere ⁊ ſurgere ſicut aues. vnde Ioſue. vij. Surge cur iaces pronus in terra. Ubi aduerte ꝙ ad ſurgendum mentaliter debent quattuor pcipue nos monere. videlicet.

Ayuntamiento de Madrid

Excitatio dei p̄cipientis.Surge.
Increpatio verbi corripiētis.Cur iaces.
Diſpoſitio ſtatus deficientis.Pronus.
Inquinatio mundi inficiētis.In terra.
¶ Primum ꝓbat ṽbum impatiuū.Surge.
Scōm ṽbum rep̄henſiuum.Cur iaces.
Tertium nomē inclinatiuum.Pronus.
Quartum nomen maculatiuum.In terra.
¶ Igiť ſurgamus propter excitationē dei p̄cipiētis.
Surge inquit.Uapor enim purus ⁊ leuis ſolet ſurge-
re qñ ſol ſolet eum attrahere ⁊ ſuperius eleuare. Ca-
merarius,et regis nō ſurgit:niſi ad excitationē regis
continuo ſurgere niteť.Sic ṽe ſol iuſtitie dei filius
dulciter ad ſurgēdum nos attrahit ⁊ inuitat.vñ debe
mus ipm̄ audire ⁊ ſicut puri vapores ad ipſiꝰ vocē de
mūdo ⁊ de peccato ſurgere ⁊ exire.ſurge inquit.Luc.
vij.Adoleſcēs tibi dico ſurge. Et aduertēdū eſt. ꝙ ad
xp̄i preceptum ⁊ excitationem debemus ſurgere.ſ.
Ad deum amplexandum per dilectionem.
Ad deum deprecandum per deuotionem.
Ad hoſtes impugnandum per orationem.
Ad mortem meditandum per diſcretionē.
Ad plebem informandum per p̄dicationē.
Ad iter parandū per operationē.
Ad mundum fugiēdum per deteſtationē.
Ad corpus xp̄i ſumēdū ꝑ recreationē.
Ad culpam dimittēdum ꝑ confeſſionē.
¶ Dico ꝙ deus p̄cipit nos ſurgere ad ipſum ample-
xandū.Et ſic dicit anime Canti.ij.Surge ꝓpera ami
ca mea.¶ Item precipit nos ſurgere ad ipſum depre
candū.⁊ ſic dicitur Jone dormienti.Jonc.j.Surge i-
uoca deum tuum.Et apoſtolis dormiētibus dictum
eſt Luc.xxij.Surgite ⁊ adorate ne intretis ī tentatio-
nem.¶ Itē p̄cipit nos reſurgere ad hoſtes impugnā
dum.Eſa.xxj.Surgite principes.accingite gladios.
¶ Itē precipit ſurgere ad mortē meditādum.⁊ ſic po
teſt intelligi illud Hierem.xviij.c. Surge ⁊ deſcende
in domum figuli.⁊ dicitur ibi.ꝙ cum intraſſet domū
confractum eſt quod faciebat figulus ſupra rotaꝫ.Et
de hoc etiam Luc.xxiiij.Surgens petrus cucurrit ad
monumentum.¶ Item p̄cipit nos ſurgere ad plebeꝫ
informandam Jonc.j.Surge ⁊ vade in niniuen ciui-
tatē magnam ⁊ p̄dica ibi.¶ Itē precipit nos ſurgere
ad iter ꝑagendum.Mat.ix.Surge:tolle grabatū tuū
⁊ ambula.Et Johā.xiiij.Surgite eamus hinc. ¶ Itē
p̄cipit nos ſurgere ad mundum fugiendum.Mat.ij.
Surge accipe puerum ⁊ matrem eius ⁊ fuge in egy-
ptum.¶ Item precipit nos ſurgere ad ipſum mādu-
candum.iij.Reg.xix.Surge.comede.grandis tibi re-
ſtat via.¶ Item p̄cipit nos ſurgere ad culpam confi-
tēduꝫ.Et ſic dicitur Eccleſiaſtici.xxxj.Si grauatꝰ fue-
ris in edēdo multū:ſurge de medio ⁊ vome.pſ. Me-
dia nocte ſurgebā ad confitēdum tibi . Sic igiť patet
B ꝙ ad diuerſa ſpiritualia negocia debemus ſurgere ꝓ-
pter excitationē dei p̄cipiētis . ¶ Deinde ſurgamus
propter increpationē ṽbi corripiētis.Cur iaces inq̄t.
Ipſe enim non monet ſed arguit ⁊ increpat contra-
rium faciētes.Iſti enim aucupes ſolent ſecum habe-
re aliqua tympana vel inſtrumēta vt aues territe de
terra ſurgant.Sic chriſtus volens:quia hora eſt iam
de ſomno ſurgere ad partē ſuā capere ſono terribiliū
cōminationum ⁊ redargutionum nos concutit ⁊ exci
tat.vt a peccato nos erigat ⁊ extollat.cur iaces īquit.
Similis rep̄henſio ponitur Mat.xx.vbi diciť.Quid
hic ſtatis tota die ocioſi.Et ideo a talibus paſſionibꝰ
in quibus homo iacet debemus ſurgere : vt increpa-
tionis poſſimus ſtimulis obedire.Exēplo iudith . de
qua dr̄ Judith.x.Quod ſurrexit de loco in quo iacue-
rat.Uide ſi vis ſupra de iacere. Surgamus igitur ꝓ-
pter increpationē dei corripiētis.¶ Deniqꝫ ſurgamꝰ
propter diſpoſitionē ſtatus deficiētis . Pronus inq̄t.
Pronitas ⁊ inclinatio ad tēporalia eſt vitiuꝫ vel ſtatꝰ
vitioſus.Homo.n.curuus ⁊ pronꝰ eſt in natura defe-
ctiuus.Sic illi qui ad vitia ⁊ ad tēporalia ſunt mēta-
liter inclinati.Et ideo a tali pronitate eſt ſurgēdum ⁊
a prauis cogitationibꝰ recedēdum.ſicut enim dicitur
Geñ.viij.Senſus ⁊ cogitatio hominis prona ſunt in
malum.Et iō cuilibet prono poteſt dici illud Jonc.j.
Quid tu ſopore deprimeris ſurge. Surgamus igitur
propter diſpoſitionē ſtatus deficiētis.¶ Inſuꝑ ſurgē
dum eſt propter inquinationem loci inficiētis. In ter
ra inquit.Homo enim qui cadit in aliquem locuꝫ fe-
tidum ⁊ immundum cito ⁊ velociter ſolet ſurgere.ti-
met enim ibi fedari.⁊ verecūdatur ibi videri . Sic qꝛ
peccatum ⁊ mundus ſunt loca fetida ⁊ immūda in q-
bus homo fedatur.⁊ propter q̄ pudor ⁊ verecūdia in-
curritur ⁊ habetur.inde dꝫ homo velociter ſurgere ⁊
omnia peccata dimittere ⁊ horrere.In terra inquit.
Exemplo Job.qui dicebat Job.xix.De terra ſurrectu
rus ſum:⁊ in carne mea videbo deum ſaluatorē meū.
Sic igitur patet quomodo quadruplici ratione ſur-
gendum eſt a mūdi deſiderijs ⁊ peccatis.⁊ quomodo
mens dꝫ ſurſum in amore dei ⁊ bonorum eternalium
leuari.⁊ ibi firmiter radicari.vt ſic dicat q̇libet illud
Luce.xv.Surgam ⁊ ibo ad patrem meum.Et hoc eſt
quod conſulitur Michee.ij.vbi dicitur.Surgite ⁊ ite
quia non habetis hic requiem. Uide alias autorita-
tes de ſurgere.ſcilicet Surrexit rex de ſolio ſuo.quas
habes ſupra ď ambire.ſicut credo valde bonas ⁊ mul
tas in multis locis.Iſtud eſt igitur ſurgere laudabi-
le ⁊ virtuoſum.Et ſi vis inuehe contra non ſurgētes.
iacentes ⁊ dormientes . ligatos ⁊ iniuſtos ⁊c. ¶ Se-
cundo principaliter dico.ꝙ eſt vnum ſurgere mirabi C
le ⁊ glorioſum.Et iſtud eſt illud quo Chriſtus ſurre-
xit a mortuis.⁊ quo mortui a morte reſurgēt.De chri-
ſto enim dicitur Luce.xxiiij.capi.Surrexit dominus
vere ⁊ apparuit ſymoni.De mortuis etiam dicitur.j.
Cor.xv.Quod ſeminať in ignobilitate ſurget in glo-
ria.Sꝫ de tali ſurgere vide ſupra vbi reſurgere ⁊ īfra
de chriſti reſurrectione.Iſtud eſt igitur ſurgere mira
bile ⁊ glorioſum.¶ Tertio principaľr dico.ꝙ eſt vnū
ſurgere amabile ⁊ fructuoſum.Et iſtud eſt illud quo
ſancti ſurgūt de miſeria mundi ad gloriam celi.ita ꝙ
eis pōt dici illud Michee.ij.Surgite ⁊ ite quia nō ha
betis hic requiē . Et Actuum.ix.Surge ingredere ci-
uitatem.¶ Quarto vero dico.ꝙ eſt vnum ſurgere dā
nabile ⁊ vitioſum.Et iſtud eſt illud quo mali per ſu-
perbiam volunt ſurgere.Nota ꝙ mali ſurgunt mul-
tipliciter.ſcilicet.
Ad obloquēdum mordaciter.
Ad deridendum nugaciter.
Ad cogitandum fallaciter.
Ad imitandum malos moraliter.
¶ Surgunt dico ad mordaciter detrahendum Dañ.
vij. Surge comede carnes plurimas . Ad nugaciter
deridēdum.Pſal.Surgentes teſtes iniqui igno.in-
ter.me.¶ Item ad fallaciter cogitandum.Unde So
pho.iij.Diluculo ſurgentes corrumpunt omnes cogi
tationes ſuas . ¶ Item ad malos moraliter imitan-
dum.De quo Numeri.xxxij.Uos ſurrexiſtis pro pa-
tribus veſtris ⁊c.Iſta ergo de Surgere ſufficiant. Ui
de de Eleuare.⁊ de Erigere.⁊ Aſcendere.⁊ de ceteris
ſimilibus.

Surſum.

Uide ſupra de Super.

Suſcipere.

Nota ꝙ ſuſcipere ſicut recipe-
re ſumitur multipliciter in ſcri A
ptura. ¶ Unde nota.ꝙ in ſcriptura inuenitur ſuſce-
ptio diuina ⁊ ſuſceptio humana. Prima debet men-
taliter concupiſci.Secunda debet realiter adipiſci.
¶ Dicamus ergo primo.Quod eſt ſuſceptio diuina.
que eſt mentaliter concupiſcenda . Deus enim ma-
nu ſue miſericordie ſuſcipit hominem.⁊ ipſum libe-
rat atqꝫ ſaluat . Juxta illud Pſalm̄ . Salus tua deus
ſuſcepit me . Suſcipere enim nihil aliud ē q̄ aliquid
in ſuum accipere . Et ideo peccator a deo ſuſcipitur

qñ per ſuam

Ayuntamiento de Madrid

quando per ſuam miſericordiam ſuus efficitur: ⁊ quando per penitentiā ab eo acceptatur. Rex enī illū quē i ſuū caſtrum ⁊ tuitionē ſuſcipit. tutius ꝓtegit ⁊ defendit. Sic deus qui fideles ſuos ſuſcipit ad gratiā: a tētatio nibus ⁊ periculis eripit: ⁊ eos liberaliter cuſtodit. pſ. Suſcepit eos de manu iniquitatis eorū ⁊c. Potiſſime aūt deus ſuſcipit i ſui tutela hūiles ⁊ tribulatos. Sicut etiā rex in ſui ꝓtectione ſuſcipit perſonas miſerabiles. ſ. religioſos: viduas: ⁊ pupillos: ⁊ ſicut auis q̄ dicit Rym. ſuſcipit filios ab aquila derelictos. pſ. Pupillum ⁊ viduam ſuſcipiet ⁊ vias peccatorꝫ diſperdet. Nota ꝙ deus ſuſcipit.

Penitentes ad remiſſionem.
Confidentes ad tuitionem.
Morientes ad ſaluationem.
Seruientes ad ꝓmotionem.
Innocentes ad defenſionem.
Manſueſcentes ad dilectionem.

Dico ꝙ iſte ad remiſſionē recipit penitētes. Hier. iij. Reuertere ad me ⁊ ego ſuſcipiā te. Itē ad tuitionē ſuſcipit ꝯfidentes. pſ. Suſcepiſti me dextero mr̄is mee de ven. ma. mee tu es ꝓtec. meus. Itē ad ſaluationē ſuſcipit morientes. vn̄ mortuꝰ pōt dicere illud ⁊c. Adheſit aīa mea poſt te me ſuſcepit dextera tua dn̄e. Itē ad ꝓmotionē ⁊ remunerationē ſuſcipit ſeruientes: vn̄ in pſ. Suſcipe ſeruū tuū in bonū ⁊c. Itē ad defenſionē ſuſcipit innocentes. pſ. Me aūt ꝓpter inocentiā ſuſcepiſti. Itē ad dilectionē ſuſcipit manſuetos. vn̄ in. pſ. Suſcipiēs manſuetos dn̄s hu. aūt pec. vſq ad terrā.

b Iſtud eſt ergo ſuſcipere quo ſuſcipit deꝰ. ¶ Scd̄o dico: ꝙ eſt vnum ſuſcipere quo ſuſcipit hō iuſtus. Et ſic debemus ſuſcipere nos.

Uerbum dei ad audiendū.
Hoſpites ad reficiendum.
Infirmos ad cōpatiendum.
Fidem ad ipſam credendum.
Diſciplinam ad ipſam tenendum.
Chriſtum ad ipſam colendum.

Suſcipiamꝰ ergo v̄bum dei: vt ei obedire poſſimus. Actu. xvij. Suſceperunt verbū cū oī auiditate. Itē hoſpites vt eos reficiamꝰ. Ro. xv. Suſcipite inuicē ſicut ⁊ xp̄s ſuſcepit vos. Itē infirmos vt eis cōdoleamꝰ. act. xx. Oportet ſuſcipere infirmos ⁊c. Itē fidē: vt eā corde teneamꝰ. Jaco. j. In māſuetudine ſuſcipite inſitū v̄bū qd̄ pōt ſaluare aīas vr̄as. Itē diſciplinā vt eā teneamꝰ puer. xix. Suſcipe diſciplinā vt ſis ſapiēs. Itē xp̄m vt eū colamꝰ. vn̄. Luc. j. Suſcepit iſrael puerū ſuū recordatus miſericordie ſue. ¶ Tertio dico: ꝙ eſt vnū ſuſcipere quo ſuſcipit vir iniquꝰ. ⁊ ſic dico: ꝙ iniuſtꝰ ſuſcipit ad deuorandū. pſ. Suſceperūt me ſicut leo paratꝰ ad p̄dam ⁊c. Uide de accipe: ⁊ recipe: vbi ad planū inuenies.

Suſcitare.

a Nota ꝙ ſuſcitare accipit multotiens ꝓ excitare. puer. vj. Uade ſuſcita amicū tuū. Itē ꝓ generare. ⁊ ſic ſumit. Hiere. xxiij. vbi dicit. Suſcitabo dd̄ germē iuſtū. Itē ꝓ releuare. Et hoc vel a ſtatu paupertatis. ſicut Amos. vij. quis ſuſcitabit Jacob. quia paruulus eſt. Et Amos. ix. Suſcitabo tabernaculū dauid qd̄ cecidit. Uel a ſtatu mortis. Et ſic dicit. j. Petri. j. Deus ſuſcitabit eum a mortuis. De nobis reſuſcitandis dicit. Ozee. vj. Nō deus viuificabit nos. Item ſumit ꝓ introducere vl' ordinare. Un̄ Abacuc. j. Suſcitabo ſup te caldeos gentē amaram. Et Eccl̄i. x. Utilem rectorem in tempore ſuſcitabis. Breuiter ergo accipiendo ſuſcitare pro introducere: promouere. exaltare. Poſſumus notare quod deus ſuſcitat.

Filiū ad mundi redemptionem
Prelatum ad mundi directionem.
Egenum ad ſtatus promotionem.
Mortuum ad vite reſumptionem.
Impium ad culpe remiſſionem.
Dyabolum ad malorꝫ punitionem.
Malignū ad inferni damnationem.

Eſt igit ſuſcitatio dei filij mundū redimentis. Iſte. n. per magna tēpora videbat dormiſſe qſi ad carnis aſſumptionē viſus fuit excitatus ⁊ ſuſcitatus fuiſſe. vn̄ deo patri dicebat. Abacuc. iij. Suſcitās ſuſcitabis arcum tuum ⁊c. ¶ Itē eſt ſuſcitatio boni prelati mūdū gubernantis. Deus enī qn̄qꝫ patitur eccleſiam bono prelato carere. ſed tandē miſericordia motus. ſolet ei vnum ꝓuidum ſuſcitare. Et ſic dicit. Hiere. xxiij. Suſcitabo dauid germen iuſtū ⁊ reg. rex ⁊ ſa. erit. Uide eam ſupra: de dauid. vbi diuidit ⁊ ꝓſequit. vbi inuenies ſex ꝓprietates quas debet habere prelatus a deo ſuſcitatus: ⁊ tamen dn̄s indignatꝰ videt dicere. zach. xj. Suſcitabo paſtorē in terra q̄ derelicta nō viſitabit. ¶ Item eſt ſuſcitatio egeni ſtatum erigentis. Sicut enī parua herba exiens de terra ſurſum creſcit ⁊ augmentatur. ſic ſepe fit: ꝙ pauper in terram depꝛeſſus. per ſolius xp̄i influentiam ſurſum ad ſtatū ꝓſperitatis erigit ⁊ leuat. pſ. Suſcitans de terra inopem: ⁊ de ſtercore erigens pauperem. ¶ Itē eſt ſuſcitatio mortui vitā reſumentis. Et ſic xp̄s mortuus: fuit reſuſcitatus. Exemplo leonis qui natus mortuus: rugitu patris poſt triduum ſuſcitatur. j. Theſſal. j. Expectare filium eius de celis quē ſuſcitauit a mortuis. Humanū etiam genus in fine mundi a morte ſuſcitabit. Exemplo fenicis qui cōbuſtus ⁊ incineratus in auem priſtinā ſuſcitat. De quo Job. v. Sicut pater ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat: ſic ⁊ filius quos vult viuificat. ¶ Itē eſt ſuſcitatio impij culpam dimittentis. Peccator. n. de morte culpe ſpūaliter ſuſcitat: qn̄ ad ſtatum gratie reformat. De quo Math. iij. Potens enī eſt deus de lapidibus iſtis ſuſcitare filios abrahe. ¶ Item eſt ſuſcitatio dyaboli bonos affligentis. Deꝰ enī ad exercitium iuſtorꝫ: qn̄qꝫ ſuſcitabit dyabolū ⁊ mēbra ſua. vt per eorꝫ punitiones ſtimulent ad bonū ⁊ vt mali puniantur propter peccatum. de quo. Eſai. x. Suſcitabit dn̄s exercituū ſup eum flagellū iuxta plagam madiā. Abacuc. ij. Suſcitabit lacerantes te. ¶ Item eſt ſuſcitatio impij penam incurrentis. Impij enī modo videntur dormire: ⁊ tunc ſuſcitabuntur. qn̄ inferni malleis turbabuntur. Job. iij. Maledicant ei qui maledicunt diei: qui parati ſunt ſuſcitare leuiathan. Iſta de ſuſcitare ſufficiant. Uide de excitare: de eligere: de ꝓmouere: ⁊ ceteris ſimilibus.

Suſpendere.

Uide ſupra vbi appꝛehendere.

Suſtinere.

a Nota ꝙ ſuſtinere. ponitur ꝓ portare: ꝓ expectare. pro diſſimulare. pro pati. ꝓ ſupportare. ⁊ ꝓ aliqd̄ in patientia tolerare. Nota igit ꝙ eſt.

Suſtinentia patientie.
Suſtinentia violentie.
Suſtinentia peſtilentie.
Suſtinentia amicicie.

Primā habent ſtabilitate firmati. De qua Eccl̄i. j. c. Uſqꝫ ad tp̄s ſuſtinebit patiēs: ⁊ poſtea redditio iocunditatis. Secundā aūt habent aduerſitate grauati. ſ. pauperes qui continue ſuſtinent violentiam iniquorꝫ. De quo Eſai. j. Facta ſunt mihi moleſta: laboraui ſuſtinens. Tertiam vero habebunt eternitate damnati. De qua Jude. Facte ſunt exemplū ignis eterni penā ſuſtinentes. Quartā vero habent in charitate fundati: illi. ſ. qui amicos ⁊ eorum onera ſuſtinent ⁊ ſupportant. De quo Roma. xv. Nos qui firmiores ſumus debemus imbecillitates infirmorꝫ ſuſtinere. ¶ Ceteris igit omiſſis loquamur de ſuſtinētia patiētie: qua boni ſuſtinēt onera grauiora ꝓpter deū. Sicut enī aurū tunc verum reputat. qn̄ violentiam ignis poteſt ſine diminutione ſuſtinere ⁊ ſubſtantie ⁊ ponderis. Sic ille apud deū optimus reputat. q̄ mundi tribulamina ſine inpatientie vl' indiſpoſitiōis vitio poteſt in patiētia tolerare. Sicut enī rex diligit militem: qui ꝓpter eū ſuſtinuit multas plagas. Sic deꝰ diligit illos q̄ ꝓpter eū ſuſtinēt mūdi mala. Et ideo deus illū p̄mēdat

Ayuntamiento de Madrid

qui propter ipſum penas ſuſtinuerat. Apocalip.ij.dr̄
B Suſtinuiſti ꝓpter nomen meū ⁊ non defeciſti. ¶ Ubi
aduerte: ꝙ in ſuſtinentia tribulationum tria requirū
tur.ſcilicet:modus:cauſa:⁊ finis. Nos enim debemꝰ
habere. Modum humilem expedientem:quia ſuſti-
nuiſti.ideſt tenuiſti.Cauſam vtilem ⁊ ſufficientē:pro
pter nomen meum.Finem ſtabilem ⁊ perficientem.⁊
non defeciſti.Modus expediens ſit pro fundamento
Cauſa ſufficiens ſit pro ſupplemento.Finis perficiēs
ſit ꝓ complemento. ¶ Primo igitur dico: ꝙ ad patiē
ter ſuſtinendum debet eſſe humilitas pro fundamen
to:quod oſtenditur inverbo:ſuſtinuiſti.Suſtinere.n.
nihil aliud eſt: ꝙ ſub eſſe ſe tenere:quia ille qui aliqd
ſuſtinet:ſub ⁊ inferius ſe tenet.Ad denotandū: ꝙ ſub
eſſe debemus per humilitatem.ſi in ſuſtinendo volu-
mus habere firmitatem.Arbor enim melius ventorū
impetus ſuſtinet:quando ſub terra ꝓfunde radicat ⁊
ponit.Colūna ad ſuſtinēduz ſtabilior eſt: q̄ fundata ē
inferior ⁊ ꝓfundior.Sic ꝟe chariſſimi:ille q̄ melius mūdi
tribulatiões ſuſtinet: q̄ inferiꝰ ꝑ humilitatē ſe tenet ⁊
ꝑ mortis ꝯſiderationē magis ſub terra remāet atq; ia
cet.Suſtinuiſti inqt.Eccli.ij.quicqd tibi applicitū fue
rit accipe ⁊ i dolore ſuſtine.Hūilitas eīm ⁊ ꝯſideratio
mortis valde valent ad patiētiaz.Nota ouis q̄ breuē
habet caudam melius ſuſtinet hyemē: ꝙ que longaz
Ad denotandum ꝙ illi q̄ caudam.i.finem vite ſue re-
putant breuem ꝑ conderationem mortis:cōiter meli
us ſuſtinent ⁊ patiētius mundi mala.Eccli.ij.Depri-
me cor tuum ⁊ ſuſtine.Illi vero q̄ longā habēt caudaz
i.illi q̄ diu ſperant viuere:ſicut ſunt diuites: q̄ ſolent ī
delicijs abundare:nihil poſſunt impatiētie tolerare:
debiles eīm ſunt:⁊ ideo nihil pñt in patiētia tolerare.
Iuxta illud Job.vj.Que eīm fortitudo mea vt ſuſtineā
Aut quis finis meus vt patienter agā.Nec eīm fortitu
do mea vt fortitudo lapidū:nec caro mea enea ē.ſuſti-
nuiſti inqt.Et nota ꝙ debemus ſuſtinere patienter
Tarditatem eterne conſolationis.
Grauitatem p̄ſentis tribulationis.
Aſperitatem mortalis reſolutionis.
Onerositatem fraterne ſupportationis.
Dico igit: ꝙ ſuſtinenda eſt ⁊ patienter expectāda eter
na conſolatio.De quo Eccli.ij.Metuentes dn̄m ſuſti
nete miſericordiā eius:qr ſicut dr̄ in.ps̄. Suſtinentes
dn̄m.i.ipſum expectantes ⁊ in eo ſperantes ipſi here-
ditabunt terram.Item ſuſtinenda eſt mūdana tribu-
latio.de quo.ij.Cor.iiij.Perſecutiones patimur ⁊ ſu
ſtinemus.Itē ſuſtinenda eſt mortalis reſolutio.Mor
tē eīm non debemus timere.ſed ipſam in patientia ſu
ſtinere.Exēplo xp̄i.Heb.xij.qui ꝓpoſito ſibi gaudio ſu
ſtinuit crucem.Item ſuſtinere debemus fraternā ſup
portationem.i.ſuſtinenda eſt fraterna ſupportatio:qr
fratrum ⁊ ꝓximorum debemus onera ſuſtinere.⁊ eos in
ſuis neceſſitatibus adiuuare.Eccli.xxij.Amicuz ſalu
tare non confundaris.⁊ a facie illius nō te abſcōdas.
⁊ ſi male tibi euenerit ꝓpter illum ſuſtinebis. Patet
igit ꝙ in ſuſtinendo mūdi tribulamina debet eſſe hu
militas ꝓ fundamento. ¶ Secundo dico. ꝙ in ſuſti-
C nendo aduerſa debet eſſe vtilitas ꝓ cauſamēto ꝓpter
nomen meum inqt.Cauſa facit martyrem ⁊ nō pena
Unū qui ꝓpter deum penā ſuſtinet:cauſaz ꝓculdubio
iuſtam habet.Si qd eīm patimur ꝓpter iuſtitiā.beati
Suſtinere eīm ꝓter mundū non eſt meritorium:ſʒ pro
pter deum tantūmodo.vn̄.j.Pet.ij. Hec eſt gratia ſi
quis ꝓpter deum ſuſtinet triſtitias.Qḋ eſt cōtra mul
tos q̄ penam libentius ſuſtinent ꝓpter mundū: ꝙ ꝓ-
pter deum.Similes piſcibꝰ q̄ plus laborant de nocte
ꝙ de die:ſimiles etiam argento viuo qḋ ſuſtinet ma-
gnum lapidem ſuppoſitum:modicum vero auro ſup
poſito ſtatim cedit.Quia.ſ.iſti in nocturnis mūdi ne
gocijs plus laborant ꝙ in ſpiritualibus ⁊ diutnis:et
grauem lapidem onerum temporalium libentius ſu
ſtinent ꝙ modicum aurum:⁊ ꝙ modicū pondus ſpi-
ritualiū paſſionū.dicunt eīm illud.Exod.xviij.Ultra

vires tuas eſt negocium illud:ſolus non poteris ſuſti
nere.Nō ſic:ſed ſuſtineamꝰ: ꝓpter nomē meum inqt
di.cum martyribꝰ illud.ps̄.Propter te mortificamur
tota die.Et illud.Propter te ſuſtinui opprobrium.Et
ſic intelligitur illud Jaco.v. Beatificamus eos q̄ ſu-
ſtinuerunt. Sit igitur ibi vtilitas ꝓ cauſamento.
¶ Tertio dico: ꝙ ibi debet eſſe ſtabilitas ꝓ cōplemē-
to:non defeciſti inqt:qr.ſ.neceſſe eſt vt ſtabiles ⁊ pſe-
uerantes ſimus ⁊ ꝙ ſuſtinendo nō deficiamus.Unde
Eſai.xl.Ambulabunt ⁊ non deficient.Gal.vj. Bonū
facientes nō deficiatis.Uide ſupra de deficere.Quod
tamen eſt contra multos:qui ſtatiʒ deficiunt ſub one-
re dicētes illud.Hiere.xx. Defeci ferre nō ſuſtinēs ⁊c.
vide infra de vinculo:⁊ ſupra in multis locis.

Explicit lr̄a.S. Incipit litera.T.

TAbernaculum.

Nota ꝙ taber- A
naculuz eſt domus portabilis vl̄ mu
tabilis:facta de pellibus pannis:fo
lijs ſeu lignis.Et pōt accipi in bono
⁊ i malo.In bono eīm primo inuenio
quatuor genera tabernaculorum. vicʒ.
tabernaculū ad habitādū:tabernaculū ad meditādū
tabernaculū ad militandū:tabernaculū ad feſtiuādū
Primum eſt tabernaculum pudicicie virginalis.
Secundū eſt tabernaculum conſcientie cordialis.
Tertium eſt tabernaculum eccleſie temporalis.
Quartum eſt tabernaculum familie ſupernalis.
¶ Eſt igitur tabernaculum interius: qḋ factuz eſt ad
dei habitationem:⁊ illud eſt tabernaculum humani
tatis xp̄i in quo dei filiꝰ habitauit.de quo Apo.xxj.Ec
ce tabernaculum dei cū hominibus. In quo xp̄s no-
uem menſibus latitauit.de quo in.ps̄. In circuitu eiꝰ
tabernaculum eius.Et iterū.In ſole poſuit taberna-
culum ſuum ⁊c.Eſt tabernaculum exterius qḋ factuz
eſt ad noſtram meditationē:⁊ illud eſt tabernaculum
cordis noſtri i quo debet homo ſpecialiter meditari
Et de hoc poteſt dici illud.ij.Reg.xx.Reuertere in ta
bernacula tua iſrael.i.in ſecreta conſcientie.Et d̄ hoc
dicitur etiaz illud.Gen.xviij. Apparuit deus abrahe
ſedenti in oſtio tabernaculi ſui. ¶ Eſt tabernaculum
inferius:qḋ factū ē ad bonorum militationeʒ ⁊ illud eſt
tabernaculum eccleſie:in quo nos omnes ꝙdiu ſumꝰ
in hac vita militamꝰ. Et de iſto intelligitur illud.ps̄.
Uox exultationis ⁊ ſalutis in tabernaculis iuſtorum.
¶ Eſt tabernaculuz ſuperius qḋ factū eſt ad beatorum
recreationem.Et de hoc in.ps̄. Quā dilecta taberna
cula tua dn̄e ⁊c.Et illud. In troibo in locum taberna
culi admirabilis vſq; ad domum dei .Et illud.Domi
ne quis habitabit in tabernaculo ⁊c.Uide eam ſupra
titulo:de habitare. ¶ His igit p̄miſſis.ſiue ꝑ taber- B
naculuz intelligat beata virgo q̄ eſt tabernaculū xp̄i:
ſiue etiam qlibet iuſtus:vel cōſcientia boni viri ī qua
eſt tabernaculum ſummi regis:ſiue etiam religio q̄
eſt tabernaculum fidelium.Poſſumus ſi placet expo
nere illud.Nume.ix.Die qua erectum eſt tabernacu-
luz operuit illud nubes.Et poteſt eſſe thema de aſcē-
ſione xp̄i:vel de aſſumptiōe beate marie. Ecce igitur
ꝙ ſicut tabernaculum in quo ponūtur reliquie habet
quatuor conditiones qr ſcʒ ipſum erigitur: depingit:
clauditur:atq; mundatur.Sic dico ad hoc ꝙ hō ſit ta
bernaculum dei ſpirituale ipſe neceſſario.Eleuatur ⁊
extollitur per contemplationem.Erectum eſt.Orna-
tur ⁊ depingitur:per honeſtam conuerſationē:taber-
naculum.Seratur atq; clauditur:per virtutum occul
tationem. operuit.Purgatur atq; tergit: ꝑ culparuz
abdicationem.nubes.Primum probat ſtatus erectio
Secunduz loci cōditio.Tertium loci cōcluſio. Quar
tum roris aſperſio. ¶ Igitur dico primo: ꝙ taberna-
culum debet ſurſum leuari: per ſublimeʒ conditio-
nem. Erectum eſt inquit:quia ſicut tabernacula ſur-
ſum eriguntur

Ayuntamiento de Madrid

cut tabernabcula ſurſum erigunt.⁊ ī locis altis ⁊ emi
nentibus collocantur ⁊per formaꝫ pyramidis quā ob
tinent ſuperius extolluntur Sic vere iuſti debent ſur-
ſum mētaliter leuari per affectionem in deū ⁊ ſurſuꝫ
ad celeſtia erigi ⁊ extolli erectum eſt inquit. Hō eīm
erectam figurā habet:non ad modum brutorum preſ-
ſam Ad denotandū ꝙ ſi figura corporis erigitur mul-
tomagis mentē debemus ad deum erigere et leuare.
Exo.xl.Menſe primo prima die menſis eriges taber
naculū.Uide ſupra de erigere .Quod tamen eſt cōtra
multos qui non ſunt tabernaculū erectū ſed deiectū.
nō ſuperiꝰ.ſꝫ īferiꝰ nō ad celū ꝑcontēplationē leuatū
ſed ad terram per auariciam inclinatum Iuxta illud
Numeri.x.Depoſitum eſt tabernaculum.Et ideo ta-
libus eſſet neceſſarium ꝙ dn̄s diceret illud Amos.ix.
Suſcitabo tabernaculū dauid quod cecidit. Quia ve
re multi ſunt qui ita per vitia ceciderunt ⁊ qui per cu
piditatem ad terram mentem ⁊ animum depreſſerūt
ꝙ non potuerūt ſurſum erigi.niſi mereantur a dn̄o ꝑ
miſericordiam ſuſcitari.Patet ergo ꝙ iſti debent ſur
ſum leuari ꝑ ſublimē contemplationē.¶ Scd̄o dico.
ꝙiſti pulcre ornariꝰdebētꝑ honeſtā ꝯuerſationē.taber
naculū inqt.qđ etiam ꝑ nomen tabernaculi denotat.
Quia tabernacula in qbus ponit corpus xp̄i : ſolent
eſſe depicta.⁊ etiam multipliciter diſpoſita ⁊ celata.
Ad denotandū ꝙ ſi tabernaculū xp̄i eſſe volumꝰ.ne-
ceſſe eſt ꝙpicturā ⁊celaturā virtutū ⁊ honeſte apparē
tie habeamꝰ tabernaculū inqt . Et ſic de nobis pote-
rit dici illud Numeri.xxiiij. Quā pulcra ſunt taber-
nacula tua iacob.Quod bene figurat Deutrono.xvj.
vbi precipitur filijs iſrael ꝙ de lignis pulcerrimis ta
bernacula facerēt.in quibus diebꝰ ſeptem habitarēt.
Qꝛ illi q tabernaculū dei eſſe volūt debēt honeſtatis
virore ⁊ pulcritudie ſe ornare.Tale em̄ tabernaculū
fuit btā vgo:⁊ ideo dn̄s ī ea habitauit Sicut dicit ip
ſa Eccl'iaſti.xxiiij.Qui creauit me reqeuit ī taberna-
culo meo.Tale etiā hītaculuꝫ dꝫ eē religio:vl'eccleſia:
qꝛ ipſa debet honeſtatis floribꝰ eſſe picta.Iuxta illud.
Eſai.xxxij.Sedebit populus meꝰ in pulchritudine pa
cis:in tabernaculis fiducie:in requie opulenta. Tale
etiam tabernaculum debet eſſe vir iuſtus: quia ſemꝑ
debet per ſanctam cōuerſationem eſſe pictus ⁊ hone
ſtus.ps̄.Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus.vt
ſic de diuerſis picturis virtutum in iſto tabernaculo
relucentibus intelligat illud.Heb.ix.Tabernaculuꝫ
factum eſt primum in quo erāt candelabra ⁊ menſa ⁊
ꝓpoſitio panū. Qꝛ.ſ.in quolibet viro iuſto debet eſſe
Candelabrum honeſtatis ſplendentis.Menſa pieta
tis cibantis.Prepoſitio panū eucharıſtie nutrientis
Sic ergo dico:ꝙ illi qui tabernaculum dei volūt eſſe
debent ornari per honeſtam cōuerſationē. ¶ Tertio
dico:ꝙ tute debet ſeruari vel velari: ꝑ virtutuꝫ occulta
tionem.operuit inquit. Tabernaculum em̄ diligent
clauditur:ne reliquie illic contente perdantur:pānis
etiam ſolet velari:ne per ſubintrantem puluerem va
leat maculari.Sic vere chariſſimi nos debemus per
diligentem cuſtodiam nos claudere: ⁊ ꝑ humilitateꝫ
nos abſcondere ⁊ tegere:ne reliquias virtutū ꝑ inanē
gloriam perdamus:⁊ feces alicuius preſumptionis:
vel ſuperbie incurramꝰ: operuit inquit.Exo.xl. Ope
ruit nubes tabernaculum teſtimonij ⁊gloria domini
impleuit illud:qđ bene eſt figuratū.Exodi.xxvj. vbi
dicitur: ꝙ tabernaculum federis tribꝰ operimentis
erat opertum videlicet.

Primo operimento ſagorum.
Secundo pellium rubricatarum.
Tertio pellium hiacynthinarum.

Saga enim que erāt de pellibus caprarum: que val-
de ſunt pungentes:ſignificant timorem mortis. qꝛ ſcꝫ
valde pungit: et corpus facit fetiduꝫ ſicut capra. Pel
les rubee ſignāt timorem inferni. Ubi ſcilicet eſt ru-
bor igneꝰ ⁊ vbi furor ſanguineus inuenitur. Pelles
vero hiacynthine q colorē habēt celeſtē:ſignāt amorē
paradiſi.qui ſcꝫ in celo ſurſum eſſe credit ⁊ ꝑparatur
¶ Iſta em̄ tria .ſ. mortis timor horror inferni ⁊ amor
paradiſi debent nos claudere ⁊ velare: ⁊ a cūctis exte
rioribus vagatiōibus ꝯſtringere ⁊ arcere.Math.xvij.
Faciamus hic tria tabernacula.operuit inquit.Unde
Exo.xxvj.Facies operimētuꝫ de pellibus. Qđ tamen
eſt cōtra multos qui non ſunt opti ſed aperti. non ab
ſcōditi ſed expoſiti.nō per humilitatē incluſi. ſed per
inanē gloriā ſunt excluſi ⁊c.Uñ de abſcōdere ⁊ aperi-
re ibi multa inuenies.Nō ſic ſed qui tabernaculū ſpi
rituale volunt eſſe caute debēt velari per virtutum oc
cultationē.Nota ꝙ tribus indumētis induit ſe ſacer-
dos.¶ Quarto dico ꝙ iſti mūde debēt rigari vel pur
gari per culparum expiationē qđ oſtēditur cum dicit
nubes.Nubes em̄ que hꝫ pluere.ſolꝫ terrā abluere et
lauare.In tabernaculo etiam nō reponūtur reliquie
prius q̄ a cunctis ſordibus emūdetur. Ad denotāduꝫ
ꝙ illi qui tabernaculū dei volunt eſſe.ſe per confeſſio
nem debēt abluere ⁊ a cūctis culparū ſordibus ſe mū
dare.⁊ ſic in mundicia perpetua ſe ſeruare nubes in
quit.per quā ſcꝫ puritas deſignatur. Uñ Nume. xvj
Apparuit gloria domini ⁊ operuit nubes tabernacu-
lum.Et Exo.xl.Operuit nubes tabernaculū. Qđ eſt
contra multos qui nube puritatis ⁊ mūdicie nō ſunt
operti.ſed per multas culparū immūdicias ſunt pol
luti.De quibus poteſt intelligi illud. Nume.xj. Nu-
bes receſſit que erat ſuper tabernaculū.Quia ꝓcerto
hodie de tabernaculis eccleſiarū videt nubes purita
tis ⁊ mūdicie receſſiſſe.⁊ ipſos in multis immūdicijs
dimiſiſſe ps̄.Polluerunt tabernaculum nominis tui
⁊ Num̄.x.Eleuata ē nubes de tabernaculo.Nō ſic cha
riſſimi ſed ſi volumꝰ eſſe tabernaculū vbi deus debeat
habitare habeamꝰ ꝑdictas quatuor cōditiones ſcilꝫ.

Mundicie loturam.nubes.
Cuſtodie clauſuram.operuit.
Decentie picturam.tabernaculum.
Eminentie precturam.erectum.

Bene ergo dictum eſt.Die qua erectū eſt tabernacu
lum operuit illud nubes. Hoc igitur de tabernaculo
in bono ſignificato ſumpto ſufficit. ¶ Sed adhuc di-
co ꝙ tabernaculum poteſt accipi in malo.⁊ ſic poſſuꝫ
notare ꝙ in ſcriptura inuenitur multiplex tabernacu
lum.videlicet Tabernaculum.

Corruptibile. Primū ſignat ſtatum mortalitatis.
Deteſtabile Scd̄m ſignat ſtatum proſperitatis.
Exterribile. Tertiū ſignat ſtatum penalitatis.

Eſt igit tabernaculū corruptiōis.⁊ iſtđ eſt tabernacu-
lū corꝑis noſtri.in quo.ſ.aīa miſerabiliter hoſpitatur
Corpꝰ em̄ tabernaculū dr̄.qꝛ tabernaculū ad manēdū
nō ſemꝑ ſed ꝓ tp̄e extēditur.ſic corpꝰ ad manēduꝫ nō
ſemꝑ.ſed pro tp̄e extēdit ⁊ finaliter ꝑ mortē colligitur
alibi.ſ.ad ſepulcrū ꝑſonaliter trāſportat Eſa.xxxviij.
Generatio mea ablata ē ⁊ ꝯuoluta ē a me.q.ta.paſ.q.
d.Sicut paſtores cōplicāt ⁊ mutant ſua tabernacula.
ſic ⁊ mors humana corpꝰ.Iſtud enim tabernaculum.

A demonibus per tētationes impugnatur.
A mundo per tribulationes fatigatur.
A morte per afflictiones diſſipatur.

Quod a demonibus impugnetur patet . Job.xix.vbi
de demonibus dicitur.Simul venerunt latrones eius
et fecerunt ſibi viam per me ⁊ obſederunt in gyro ta-
bernaculuꝫ meū.¶ Itē ꝙ mundi tribulationibus fa-
tigetur.patet Dan̄.xj.vbi dicit.Figet tabernacula ſua
inter maria ſuper montes.inter maria inquit.i. inter
amaritudines.¶ Itē ꝙ a mortis vexationibus ꝑtur-
betur.patet.ij.Petri.j.vbi dicitur. Qđ velox eſt depo
ſitio tabernaculi mei.Iſtud eſt ergo tabernaculū mor
talis corruptionis.¶ Deinde dico ꝙ eſt tabernaculū
mundane poſſeſſionis.⁊ illud eſt tabernaculum ſtatꝰ
mūdanorūꝫ de quo dicit.Job.xxxix. Tabernacula eiꝰ
in terra ſalſuginis. Et nota qđ iſta tabernacula ſunt
mala ⁊ vituperanda.ſcilicet
Quia ditātur per iniquā proſperitatem.

Ayuntamiento de Madrid

Quia turbant̄ per maloꝝ aduerſitatē.
Quia cremant̄ per auaram cupiditatem.
Quia caſſantur ꝑ inſtabilē mobilitatem
Quia damnātur per diuinā autoritatē.
Dico ergo ꝙ iſta tabernacula.ſ. mūdanoꝝ per proſpe
ritatē ditant̄. Qꝛ ſicut dꝛ Job.xij. Habundabāt taber⸗
nacula predonū qui audacter ꝓuocāt deū. ¶ Itē dico
ꝙ per aduerſitatē turbant̄ ⁊ vaſtant̄. Hiere.iiij. Repē
te tabernacula mea vaſtata ſunt. vnus em̄ malus in⸗
uadit ⁊ ꝑturbat domū.ſtatuꝫ ⁊ tabernaculū alterius
Abacuc.j. Suſcitabo ꝯtra eos chaldeos vt poſſideant
tabernacula non ſua. ¶ Itē ꝑ cupiditatē cremant̄. In
iſtis em̄ tabernaculis habūdat ignis auaricie: vñ hie
re.lj. Incēſa ſunt tabernacula eius. ¶ Itē dico ꝙ ꝑ mo
bilitatē variātur vel etiā deſtruunt̄. qꝛ talia taberna⸗
cula nō perſeuerāt nec durant. Eſai.xxiiij. Agitatione
agitabitur terra. auferet̄ ſicut tabernaculū vnius no⸗
ctis. ¶ Itē dico ꝙ ꝑ dei autoritatē dānant̄. Deus eniꝫ
nō reputat immo reprobat mala tabernacula. qꝛ ſicut
dicit̄ in ps. Deꝰ repulit tabernaculū ſylo. tribu. ef. nō
ele. Iſtud eſt ergo tabernaculū mundane poſſeſſionis
¶ Deniqꝫ dico qđ eſt tabernaculū eterne dānationis
ſcilꝫ domus ⁊ tabernaculū inferni vbi habitant demo
nes ⁊ dānati. ⁊ de iſto dicit̄ Job.xx. Deuorabit eum ig
nis qui nō ſuccēditur.ſ. damnatū. affliget̄ relictus in
tabernaculo ſuo. Iſtud eſt ergo triplex malū taberna
culū. ¶ Si vis adhuc dicere de tabernaculo celi vel ec
D clesie potes notare ꝙ illud tabernaculum eſt
Eternū ⁊ immutabile.
Jocundum ⁊ delectabile.
Amenum ⁊ conſolabile.
Excelſum ⁊ admirabile
Amandum ⁊ appetibile.
Firmum ⁊ inexpugnabile.
Pulcrum ⁊ immaculabile.
Splendidum ⁊ inobfuſcabile.
Extenſum et incoartabile.
Dico ergo ꝙ illud tabernaculū ē immutabile ad ſem
per perſeuerandū. Eſaie.xxxiij. Oculi tui videbūt hie
ruſalē habitationē opulētam. tabernaculū qđ nunꝙ
transferri poterit ⁊ Lu.xvj. Ut cū defeceritis recipiāt
vos in eterna tabernacula. ¶ Item eſt delectabile ad
iocūde ſemꝑ exultandū. ps. Uox exultationis et ſalu⸗
tis in tabernaculis iuſtorum. ¶ Iteꝫ eſt ſpectabile ad
amena conſiderandum. Numeri.xxiiij. Quaꝫ pulcra
tabernacula tua iacob. ¶ Item eſt admirabile ad pro
funde ſemꝑ cogitādū. ps. Trāſibo in locū tabernaculi
admirabilis vſqꝫ ad domū dei. ¶ Itē eſt affectabile vel
appetibile ad amoroſe cōcupiſcendū. ps. Quā dilecta
tabernacula tua domine virtutū ⁊c. ¶ Itē eſt inexpu⸗
gnabile ad ſecure ibi habitandū Eſaie.xxxij. Sedebit
populus meus in tabernaculis fiducie ⁊ requie opu⸗
lenta. ¶ Itē eſt immaculabile ad ibi honeſte viuendū
ps. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus. ¶ Iteꝫ
inobfuſcabile ad ibi clariſſime videndum. ps. In ſole
poſuit tabernaculum ſuum altiſſimus. ¶ Itē incoar
tabile ad ſpacioſe ibi manēdum. Uñ de celis dicitur.
Eſaie.xl. Qđ dominꝰ expādit eos ſicut tabernaculum
ad habitandū. De tali tabernaculo dicit dauid in ps.
Domine quis habitabit in tabernaculo tuo ⁊c. aut. q.
d. Nullus eſt dignus

A **Tacere. taciturnitas.** Nota ꝙ taci turnitas ſeu
tacere in ſcriptura inuenit̄ ꝑñaliter loqndo duplex di
uinum ⁊ humanū. Deus em̄ tacet vel per modū tacē⸗
tis ſe ſolet habere tribus modis. ſcilicet.

Peccata ſufferendo.	Patiētia em̄ dei dꝛ tacere qñ
Supplicia nō inferēdo.	pctā fieri tolerat atqꝫ ſuffert
Premia differēdo.	de quo ꝯqueritur Abacuc.j. Ta

ces inquit deuorāte impio iuſtiorem ſe. ⁊ facies homi
nes ſicut piſces maris et ſicut reptilia non habentia
ducem. Deus em̄ tacet qñ fiunt peccata nec ipſa fieri
impedit cū hoc poſſit ꝓ eo ꝙ de malis ſemꝑ ſcit eli⸗
cere bona Et ideo pctōꝛ ſuā taciturnā patientiā con⸗
tēnenti dꝛ Eſa.lvij. Cogitaſti in corde tuo qꝛ ego tacēs
⁊ quaſi nō vidēs ⁊ mei oblita es. ¶ Item deꝰ tacere dꝛ
qꝛ patiētia ſua ſupplicia nō infert qꝛ ſcꝫ iſte ſtatim nō
punit pctā. immo diſſimulat pctā hominū ꝓpter pe⸗
nitentiam. veruntamē ſicut ſagitta quātoplus arcu⸗
trahitur. tanto dimiſſa currere fortius debachat̄: ſic
patientia dei quanto magis retrahit̄ a percutiendo.
⁊ quantomagis deꝰ tacere videt̄ penā ꝑ criminibꝰ nō
inferēdo. niſi emēdati fuerimꝰ. acrius nos punget et
puniet finaliter nos dānādo vñ Eſa.xlij. Tacui. ſemꝑ
ſilui. patiēs fui qſi pturiēs loquar. diſſipabo ⁊ abſor
bebo ſimul. ¶ Iteꝫ deꝰ tacere dꝛ qꝛ iuſtioꝛ premia di⸗
fert. ⁊ ſic orabat dauid in ps. d. Deus laudē meā ne ta⸗
cueris. Et illud. Ne taceas neqꝫ cōpeſcaris deus ſcꝫ ſe
benefaciendo nobis. Et talem taciturnitatē ꝑmittit
ſe deus nō commiſſurū. Eſa.lxij. Propter ſyō nō tace
bo ⁊c. Sed de iſta triplici taciturna patiētia vide ſuꝑ
de miſericordia Juſticia patiētia ⁊ alijs multis titulis
¶ Sed adhuc dico ꝙ inuenit̄ taciturnitas humana.
Et ſic notabo ꝙ taciturnitas nihil aliud eſt ꝙ locutio
nis raritas ſeu paucitas Iſta aūt aliquādo ē virtuo⸗
ſa. aliqñ vitioſa. Unde nota ꝙ inuenio tacere.

Patientie.	Eſt dico vnū tacere hoim patien⸗
Sapientie.	tiū qꝛ viri patiētes iniuriati non
Ignorantie.	rñdent imo qñ etiā docent̄. nō ſo⸗
Peſtilentie.	lent redarguere. ſed patienter au

dire ⁊ tacere. vñ Job.vj. Docete me ⁊ ego tacebo. ⁊ ſi
qđ ignoraui inſtruite me. ¶ Item eſt vnū tacere ho
minū ſapientiū. Ad ſapientē em̄ tacere pertinet ⁊ nō
multū loqui qꝛ i multiloquio nō deerit pctm̄ ſicut dꝛ.
Prouer.x. Elephas ꝗ ſm̄ Pli. inter bruta plus vtitur
rōne. modicā dꝛ habere linguā ꝗ ſcꝫ vltra os raro aut
nunꝙ videt̄. Sic illi ꝗ rōne magis vtunt̄. minori lin⸗
gua.i. rariori lingue vſu abundāt intantū ꝙ per taci⸗
turnitatem ſilencij lingua eox.i. locutio raro videtur
Uñ quidā petijt a Socrate ꝗliter poſſet ſapiens re⸗
putari. Reſpondit ſerua ſilentium continue. Sic dꝛ.
Proue.xvij. Stultus ſi tacuerit ſapiens reputabitur
Unde Catho. Uirtutem primam reputo cōpeſcere li
guam. Proximus ille deo eſt qui ſcit ratione tacere.
Amos.v. dicitur. Prudens in tempore illo tacebit: qꝛ
dies mali ſunt. Iſtud eſt ergo tacere hominū ſapien⸗
tium. ¶ Item dico ꝙ eſt tacere hoium inſipientium
vel ignorantium: ⁊ iſtud eſt quando hō tacet: qꝛ neſcit
loqui vel dicere ꝗcquaꝫ boni. Et de hoc Eccli.xx. Eſt
tacens non habens ſenſum loquele. ¶ Iteꝫ eſt tacere
hoium peſtilentium: ⁊ illud eſt ꝙ aliquis tacet mali⸗
cioſe illa que tenetur dicere. ſicut peccata in confeſſio
ne: ſicut ſunt rñſiones in qōne. ⁊ cetera ſimilia. Quia.
Quidā tacent a loquela cōfeſſionis.
Quidam a loquela inſtructionis.
Quidam a loquela orationis.
Quidam a loquela reſponſionis.
¶ Tacent igitur male qui peccata nolunt reuelare.
Talis enim taciturnitas cauſat mentis indurationē
⁊ male conſuetudinis obſtinationem. de quo in pſal.
Quoniam tacui inueterauerunt oſſa mea. ¶ Item
male tacent qui nolunt predicare: ſicut illi qui quam
uis habent ſciētiam: nolunt tamen ⁊ non dignantur
frequentare predicationem. Contra illud. Eſai.lxij.
Super muros tuos Hieruſalem conſtitui cuſtodes:
tota die ⁊ nocte non tacebunt. Iſti enim ſunt ſicut ſpe⸗
culator ſuper murum. qui merito puniri deberet: ſi vi
dens hoſtes a clamore taceret. Unde Hiere.iiij. Non
tacebo quoniam vocem buccine audiui. ¶ Item ma⸗
le tacent illi: qui nolunt dominū exorare. Cōtra quos
Eſai.lxij. Qui reminiſcimini deuꝫ ne taceatis ⁊ ne de.
ſilen.ei. ¶ Item male tacent illi qui nolunt debite re⸗
ſpondere: qꝛ multi ſunt ꝗ ex indignatiōe tacēt ⁊ nolūt
dicere veritatē: ſicut erāt phariſei: quibꝰ dñs dicebat.
Luce.xiiij. Si licet ſabbatis bene facere: at illi tacue
runt. Iſta ſunt igit̄ ꝗtuor taciturnitatis genera ꝗbus
homo

Ayuntamiento de Madrid

homo ſolet tacere ⁊ a loquẽdo varijs cauſis abſtinere.
¶ His ergo premiſſis de bono ſilẽtio quod ſeruatur:
vel ratione ſapientie vel ratione patiẽtie: vł rõne peni
tentie ⁊ diſcipline aliqđ eſt dicendũ. Bona eniz taci-
turnitas ⁊ ſilentium ⁊ inepte locutionis carentia ⁊ in
natura cõmendatur: ⁊ in ſcriptura predicatur. ¶ In
natura dico: quia. ſ. apes dant nobis formam ⁊ exem-
plar ſilentij. In ſero eñ vna ipſaꝝ facto bombo ſeu ſo
no alias ad ſilentium inuitat: qđ tũc quelibet rite ſer
uat: quouſqꝫ eadez excitante de mane exeat ⁊ exurgat
vt dicit Ambro. ⁊ Pli. In quo quidem natura nos do-
cet: ⁊ maxime religioſos: ꝙ ad ſonitum ⁊ monitum ꝓ
lati ſilentium ſeruemus: ⁊ ꝙ niſi eiuſdem licentia os
noſtrum ad eloquia non laxemus: ſed ꝙ in taciturni-
tate debita maneamus. Eſai. xxiij. Tacete qui habita
tis in inſula. In india eñ dicuntur eſſe homines carẽ
tes ore oĩno: ⁊ nullum verbuz proferentes: loco ſermo
nis ſignis vtentes. ⁊ loco cibi odore arborum viuẽtes
ſm Iſidorum. ⁊ Pli. ſignantes vtiqꝫ religioſos ⁊ ho-
mines prudentes ⁊ maturos: qui ore carere dicũt ſilen
tium ſeruantes ad ſuperflua colloquia non laxantur:
cibo etiam ſuperfluo dicunt carere: per abſtinentiaz:
⁊ carnis macerationem ⁊ odore bonoꝝ eternoꝝ dicũt
viuere per deuotionez. Unde de quolibet tali dr̃ illud
Tren. iij. Sedebit ſolitarius ⁊ tacebit. qm̃ leuauit ſe
ſupra ſe. Quia vicz ad religioſum ⁊ penitentem perti
net: ꝙ ſedeat per mentis tranquillitatẽ: ꝙ taceat vitã
do verboſitatem: ꝙ ſit ſolitarius: ꝑ vite ſingularitatẽ
ꝙ eleuet ſe ſupra ſe per contemplationis ſublimita-
tem. Et ideo breuiter cuilibet tali põt dici illđ. Eſai.
xlvij. Sede. tace. intra in tenebras. In quibus vbis ad
uerte ꝙ ſilentium ſeu taciturnitas valet ad tria. ſ.
Ad ſedandum mentis affectionem. ſede
Ad vitandum malam locutionem. tace.
Ad ſpectanduz mortis afflictionez. intra in tenebras
¶ Ualet ergo taciturnitas ad affectionem mentis ſe
dandam: qꝛ ſede inqt. Sedere eñ quietẽ a motu deſi-
gnat. Cum ergo vana locutio mentis quietem impe-
diat: bene ſequitur: ꝙ taciturnitas ipſam ꝓcuret ⁊ fa
ciat. vnde illud ꝑdictum. Tren. iij. Sedebit ſolitariꝰ
⁊ tacebit ⁊c. Uide ſupra de ſede. Ualet igiꝛ ſilentiũ ad
affectionem mentis ſedandam. ¶ Deinde dico: ꝙ va
let ad locutionem vanam vitandam tace inqt. Frenũ
in ore equi ponitur: vt totus equus melius ducatur.
Ore enim regulato ⁊ frenato cetera membra faciliter
reguntur. Sic vere ſi hõ bñ voluerit regere equũ ſuuz
ſ. carnem: qꝛ equi eoꝝ caro ⁊ non ſpũs. Eſai. xxxj. Ne-
ceſſe eſt ꝙ in ore frenum ſilentij ſibi ponat: ⁊ ꝙ penitꝰ
ab inanibꝰ ⁊ mordacibꝰ verbis abſtineat vt ſic reſidua
membra. i. reſiduos actus melius dirigat atqꝫ regat.
tace inquit. Ezec. xxiiij. Ingemiſce tacẽs in ↄturbatio
ne ſpũs. ¶ Deinde dico: ꝙ ſilentiũ valet ad afflictio-
nem mortis ſpectandã: intra in tenebras inqt. qꝛ dum
hõ in verbis non occupatur. in penis mortis iudicij ⁊
inferni ⁊ in ſecretis cõſcientie meliꝰ ⁊ ꝓfundius medi
tatur. Gen̄. xxxvij. Pr̃ vero rẽ tacitus cõſiderabat. In
tra ergo i tenebras. i. cogita illa tenebroſa loca. Naũ.
iij. Intra in lutũ ⁊ calca. iob. xxxviij. Nunqđ apte ſunt
tibi porte mortis ⁊ oſtia tenebroſa vidiſti. Ideo de ta
li taciturna meditatione põt dici illud. Dan. x. Deie
ci vultum in terrã ⁊ tacui. vide. ſ. de intrare. Sic ergo
ptz: ꝙ taciturnitas valet ad meditandũ reꝝ ꝓfundita
tem ad euitandum oris ꝟboſitatẽ ad qetandũ mẽtis
mobilitatẽ. vñ ergo dictũ eſt: ſꝫ tace ⁊c. vide. ſ. de Lo
A qui. Lingua. Labijs. Ore. Mutus. ⁊ ſimilibus.

Talis. Cum talis ⁊ q̃lis ſint duo relatiua ſemꝑ ſignificãtia ſimilitudinẽ alicuius antece
dentis. verũ tñ eſt ꝙ talis magis hꝫ rationẽ ſundamẽ
ti demonſtratiui ꝙ̃ qualis. Breuiter ergo notabo de
tali ꝙ in bono ſumiꝛ ⁊ in malo. Signat enim adequa
tionem ⁊ ſimilitudinem inter duo. Uñ talis q̃lis tan-
tum valent ſimul iuncti ſicut tanq̃. vel ſicut. vel quẽ-
admodum vel quaſi ⁊ cetera ſimilia. Notabo igitur
ꝙ talis ſignat.
Conditionem hominis virtuoſi.
Infectionem hominis vitioſi.
Afflictionem grauaminis doloroſi.
Refectionem ſolaminis glorioſi.
Primo dico ꝙ eſt q̃litas. i. quedã cõparatiua q̃litas
hominis virtuoſi: qꝛ. ſ. hõ iuſtꝰ diciꝛ talis quaſi demõ
ſtratiue loquendo: vt ſit exemplũ ⁊ regula alioꝝ. Un-
de de quolibet viro iuſto poteſt dici illud. Cant. v. Di
lectus meus candidus ⁊ rubicundus: electus ex mili-
bus. caput eius aurũ. Et ſequiꝛ. Talis eſt dilectus me
us ⁊ iſte eſt amicus meus: immo etiã ipſe xp̃s fuit di-
lectus talis. Heb. vij. vbi diciꝛ. Tali decebat vt nobis
eſſet pontifex. ſanctus. innocens. impollutus et excel
ſior celis factus. Etiam Paulus apoſtolus fuit dictꝰ
talis. Uñ ipſe dicit Actuũ. xxvj. Cupio omnes qui me
audiunt tales fieri qualis ego ſuz. Et merito: qꝛ ꝓcer-
to illud nomen ſignificat virtutum excellentiam: ⁊ ꝑ
meretur celoꝝ opulentiam. Significat dico excellen-
tiam virtualem ſicut in illis predictis duobus: talis
eſt dilectus meus. ⁊ talis decebat vt nobis eſſet ponti-
fex ⁊c. Unde etiam. Judith. xj. Nõ eſt talis mulier ſu
per terram in ſenſu verborum ⁊ pulcritudine. Mere
tur etiam opulentiam eternalem: quia. ſ. illi qui ſunt
tales. i. ita in virtutibus excellẽtes celeſtis glorie ſunt
heredes. vñ Math. xix. dr̃. Sinite ad me paruulos ve
nire: talium eſt enim regnum celorum. Et ſic dico ꝙ ta
lis poteſt ſignificare perfectionem hominis virtuoſi
¶ Secundo dico: ꝙ ſignificat īfectionẽ hominis vi-
tioſi: Peccator eniz qui excellenter eſt malus dicitur
talis ꝓpter excellentiam prauitatis. Unde yronice dr̃
Mal. ij. Omnis qui facit malum bonus eſt in conſpe
ctu dei ⁊ tales ei placent. Iſti enim videnꝛ tales ⁊ ope
ra eorum talia dicuntur. Unde Roma. j. dicitur. Quõ
qui talia agunt digni ſunt morte: Unde etiam de ma-
lis operibus dicitur. Hiere. v. Stupor ⁊ mirabilia fa
cta ſunt in terra: prophete prophetabant mendaciuz
ſacerdotes plaudebant manibus: ⁊ populus meꝰ di-
lexit talia. Et tamen. Gal. v. dr̃ ꝙ qui talia agunt re
gnum dei non poſſidebunt. ¶ Tertio dico: ꝙ talis ſi-
gnificat excellentiam oneris doloroſi. ſ. laboris ⁊ gra
uaminis huiꝰ ſeculi: de quo. Hebreo. xij. Recogitate
eum qui talem ſuſtinuit aduerſum ſe a peccatoribus
contradictionez. ¶ Quarto dico: ꝙ talis poteſt ſigni
ficare eminentiam muneris glorioſi ſcꝫ gloriam para
diſi: vbi eſt grandis honoris excellentia. dulcis ſapo-
ris opulentia. ſuauis odoris redolentia. Iſta eñ tria
ſunt in celo: que propter excellentiaz talia poſſunt di
ci. De eminenti enim honore qui ibi eſt poteſt dici il-
lud. ij. Paralip. ix. Non fuit tale ſolium in vniuerſis
regnis. De dulci etiam ſapore qui eſt ibi: poteſt dici il
lud. Regum. xxiij. Non eſt factum tale phaſe a dieꝰ
iudicum. Phaſe enim erat feſtum in quo agnus pa-
ſchalis comedebatur: ſignificans paradiſuz vbi agnꝰ
qui eſt in medio throni cibat ⁊ paſcit beatos. De ſua
ui etiaz odore q̃ ibi eſt poteſt dici illud. ij. Paralip. ix
Non ſunt viſa talia aromata allata: ſicut dedit regi-
na Saba Salomoni. Sic igitur patet: quõ talis ⁊ Ta
le poteſt diuerſimode applicari: ſm ꝙ alijs rebus di- A
uerſis ⁊ varijs copulatur.

Tangere. Cum ſenſus tactus ſit ille qui ma-
gis prope tangit obiectum ſuum.
Hinc eſt ꝙ in ſenſu tactus eſt maior afflictio ⁊ maior
delectatio quã in ceteris ſenſibus inuenitur. In tan-
gendo enim ſemper agens paſſo applicatur: ⁊ vnum
alteri preſentialiter coniungitur ⁊ aptatur. Et ideo
moraliter loquendo poſſum notare ꝙ multiplex tan-
gere inuenitur in ſcriptura. ſ. tangere.
Dilectionis
Infectionis.
Deuotionis.
Probationis.
Preſumptionis.

Ayuntamiento de Madrid

Correptionis.
Inſpirationis.
Predicationis.
Imitationis.
Tribulationis.

Dico primo: ꝙ eſt tactus dilectionis: qꝛ nihil ꝓprius tangit ꝙ̄ amor: Unde aſſuerus in ſignuꝫ amoris ⁊ clementie dixit heſter. Heſter. xv. Accede ad me ⁊ tange ſceptrum. ¶ Scḋo eſt tactus infectionis. ⁊ iſte eſt qñ aliqua mala perſona aliã per malã cõbinationẽ tãgit de quo Leuit. xxij. Qui tetigerit quodlibet immundũ immũdus erit. ¶ Tertio eſt tactus deuotionis: ⁊ ille eſt quando anima cupit mentaliter deum tangere: ⁊ ſe ei per deuotionis obſequiuꝫ applicare: ſicut de muliere infirma legimus. Math. ix. Qḋ cupiebat tangere fimbriam veſtimenti Ieſu dicens: ſi tetigero fimbriam veſtimenti eius ſalua ero. ¶ Quarto eſt tactus ꝓbatiõis. Res eñ tangit̾ vt ꝓbetur: ſic videmus: ꝙ monete ꝓbant̾ per tactum: ⁊ ſic voluit tangere Iſaac Iacob. d. Gen̄. xxvij. Accede ad me vt tangam te ⁊ probem ſi tu ſis filius meus Eſau. ¶ Quinto eſt tactus preſumptionis: ⁊ iſtud eſt quando homo ꝑ̄ſumit tangere res ſanctas: quaꝝ tactu non eſt dignus: ſicut oza qui ꝑ̄ſumptuoſe tetigit archam teſtamenti: de quo. j. Paral. xiij. Iratus dominus ꝑcuſſit ozam eo ꝙ tetigerit archam. ¶ Sexto eſt tactus correptiõis: ⁊ iſtud eſt: qñ aliquis a deo vel ꝑ̄lato aliq̃ afflictione tãgitur: vt a ſuis exceſſibus corrigat̾. Et de hoc Iob. xix. Miſeremini mei miſeremini mei: ſaltem vos amici mei quia manꝯ domini tetigit me. ¶ Septimo dico ꝙ eſt tactus inſpirationis. Deus eñ tangit hominem ſpiritualiter ſuam gratiam inſpirando: ⁊ ipſuꝫ ad penitentiam conuertendo. Et de hoc dicit̾. j. Regũ. x. Qḋ cum ſaul abijt pars exercitꝯ quoꝝ tetigerat deus corda. ¶ Octauo eſt tactus predicatiõis. Predicator. n. tangit ⁊ excitat audientes dure ipſos arguendo: ſuauiter ipſos monendo: ipſos conſolando ⁊ docendo. Et de hoc poteſt dici illud. iij. Reg. xix. Angelus domini ideſt ꝑ̄dicator tetigit helyam dicens. ſurge ⁊ comede grandis tibi reſtat via. ¶ Nono eſt tactus imitationis: ⁊ illud eſt quando aliquis illos quos aſſociat tãgit: ideſt ſiue ĩ bono ſiue in malo imitatur. Exemplo cere que impreſſionem ſigilli a quo tangitur ſolet recipere. Quod enim tactus ⁊ ſocietas maloꝝ faciat hominem maluꝫ: patet Eccleſiaſti. xiij. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. Qḋ etiam tactus bonoruꝫ faciat hominem bonum. patet. iiij. Regum. xiij. vbi dicitur. Qḋ mortuus poſitus in ſepulcro heliſei cuꝫ eiꝯ oſſa tetigiſſet reuixit. ¶ Decimo eſt tactꝯ tribulationis: ⁊ iſte eſt quando mali aliquos tribulationibꝯ tangunt: ⁊ vexationibus conterunt ⁊ affligunt. Contra quos in pſal. Nolite tangere xp̄os meos. ⁊ in ꝓphetis meis ⁊c. His igitur ꝑ̄miſſis poſſumus generaliter dicere: ꝙ eſt quadruplex tactus. vicꝫ.

Quidam correctiuus.
Quidam perfectiuus.
Quidam infectiuus.
Quidam afflictiuus.

¶ Primo dico: ꝙ eſt quidam tactus per quem corri-
B gimur: ⁊ iſte eſt quo deus nos tangit per tribulationem: vel quo prelatus nos tangit ad correptionem. Equus enim inſoleſcẽs quando calcaribus fortiter tangitur. ad ſemitam quaſi violenter reducitur. Limax etiaꝫ que leuato capite ⁊ erectis cornibus incedit ſtatim quando tactus fuerit: ad teſtam rediens ſe incluſit. Calculus etiã ꝗ̄uis ſit frigidus ⁊ durus: tamẽ ſi ſit ferro fortiter tactus ignis de eo mox exibit. Etiã ferrum ponderoſum ⁊ frigidum ad ſtellam maris vertitur. ſi Adamante fuerit tactum. ⁊ leui ligno appenſum in aqua apponatur. Sic ꝓculdubio chariſſimi tactus correptionis quo a deo vel prelato tãgimur facit nos inſolentiam carnis dimittere: ⁊ ad ſemitaꝫ veritatis redire. Fecit nos cornua elationis ⁊ ſuperbie deponere: ⁊ in teſtam humilitatis includere ⁊ venire. Facit nos ꝗ̄ꝗ̄ more calculi frigidos ⁊ indeuotos: duros etiam ⁊ obſtinatos ignem charitatis emittere. et nos ſanctis deſiderijs incẽdere ⁊ inflãmare. Facit etiã nos ꝗ̄ꝗ̄ feroces ⁊ põderoſos ad ſtellã maris. ſ. ad ipſum deum ⁊ ad beatam virginem recurrere ⁊ reuerti ⁊ ipſos per deuotionis ⁊ orationis ſuffragium inſpicere. Ecce ergo quot bona facit nobis ille tactus: quo per tribulationem a deo tangimur vel quo per correptionem a prelato ferimur. Et hoc vtiꝗ figuratuꝫ eſt Luce. v. de leproſo: vbi dicitur: ꝙ xp̄s tetigit euꝫ dicẽs Uolo mundare: ⁊ ſtatim mundatus eſt. Luce. vij. etiã dicitur: ꝙ xp̄s tacto lectulo in quo ferebatur iuuenis mortuus. ipſum ſtatim a mortuis liberauit. Marci etiam octauo dicitur. ꝙ adducto ſcilicet ceco ad Ieſuꝫ rogabant vt eum tangeret: quem protinus illuminauit. Quia ꝓculdubio chariſſimi tactus tribulatiõis ⁊ correptionis a lepra infectionis ⁊ luxurie nos emũdat: a morte obſtinatiõis ⁊ malicie nos ſuſcitat: ⁊ a cecitate ignorantie nos illuminat. Quia breuiter ſicut dicitur in pſal. Ipſe eſt qui reſpicit terram ⁊ facit eaꝫ tremere: qui tangit montes ⁊ fumigant. Quia videlicet terra. ideſt terrenus peccator quando per tribulationem tangitur. ſolet ex conſideratione diuine potẽtie tremere: ⁊ ſic ad deum cogitur reſurgere: ⁊ ad ip̄m per orationem compellitur fumigare. Et ſi vis potes aduertere ⁊ dicere: ꝙ hic oſtenduntur quattuor genera bonoruꝫ que tactus tribulationis facit. Quia per talem tactum.

Reportatur fructus poſſeſſio. reſpicit terram.
Refrenat̾ cordis elatio: facit eam tremere.
Formidatur dei punitio: tangit montes.
Inflãmatur mentis affectio: fumigant.

Dico ergo ꝙ talis tactus generat fructum perfectionem: reſpicit inquit terram. Tactus eñ ferramentorum: aſpectus ſolis: ⁊ tactus radiorum corporum celeſtium: terram ad fructus proferendum diſponit: qꝛ procerto terra fructus non generat: niſi ferris ⁊ aratris tangeretur: ⁊ niſi a radijs ſolaribus videret̾. Sic vere homo per bona opera fructificat: quando radio diuine gratie interius penetratur: ⁊ quando tactu tribulationum exterius fatigatur: quod oſtenditur cuꝫ dicitur: terram quia terra eſt elementum fructificatiuum. Amos. ix. Dominus deus exercituum tangit terram. Iſta tamen ſunt contra multos: qui tali tactu nõ emendantur: ſed potius indurantur: ſimiles incudi qui tactu malleorum non mollitur: ſed magis durat̾. Iob. xlj. Cor eius indurabit̾ quaſi lapis: ⁊ ſtringetur quaſi malleatoris incus. Nõ ſic ſed generet iſte tactꝯ in nobis fructuuꝫ perfectionem. ¶ Deinde dico: ꝙ iſte tactus concutit mentis preſumptionem: facit eaꝫ inquit tremere: Timorem enim dei ⁊ tremorem introducit. Forte enim tonitruum quando terram tangit qñꝗ generat terremotum: ſic tonitruum tribulationum: ſi hominem tangit: ipſum ad tremendum excitat ⁊ inducit. Iob. ij. Tange os eius ⁊ carnem: niſi in faciem benedixerit tibi. Tunc dicit homo illud. pſal. Timor ⁊ tremor venerunt ſuper me ⁊ contexerunt me tenebre. ¶ Deinde dico: ꝙ iſte malleus vel tactus deprimit cordis elationem: tange inquit montes. ideſt elatos ⁊ ſuperbos: vt ſupple humilient̾: quia ſcꝫ tactꝯ ⁊ impulſus ventorum montes ita fortiter concutit: ꝙ terra aperta mons ipſe in concauitatem propriam ſe recludit: ita ꝙ vbi fuerat mons altiſſimus: inuenitur vallis ⁊ locus infimus. Sic vere tactus ⁊ impulſus tribulationum montuoſos ⁊ elatos ſolet deprimere: ⁊ ad concauitatẽ humilitatis reducere: ⁊ ad ſui conſiderationem ⁊ cognitionem inferius inclinare: ⁊ tange inquit montes. Iob. xiiij. Mons cadens defluit: ⁊ alluuione terra paulatim conſumit̾. Quod tamen eſt contra multos ſimiles bufoni: qui quanto plus tangitur tanto ꝑ impatientiã plus inflatur: Sic iſti quãto plus tribulationibus ⁊ correptionibus reprimuntur

tanto plus

Ayuntamiento de Madrid

tanto plus ꝑ ſuperbiam eleuantur. Quod bene figuratur. Exo. xi. vbi dicitur: ꝙ dñs dixit. Adhuc vna plaga tangam pharaonem. Et ſicut patet ibidem: ꝙ ex tali tactu non eſt pharao emendatus: ſed magis contra deum inflatus: ⁊ ad perſequendum filios iſrael aſtutus ꝓpter qđ in maris baratrū eſt ſubmerſus. Tact⁹ igitur iſte deprimit cordis elationem. ¶ Inſuper dico ꝙ iſte tactus accendit mentis affectionem: qđ oſtēditur cum dicitur fumigant. Fumigare igne arguit. Nã ſicut impulſus venti ſolet ignem accendere: ⁊ fumū ſurſū eleuare ⁊ euolare: ſic tact⁹ tribulationis ignē charitatis accendit: ⁊ ſancti deſiderij fumum eleuat ⁊ extollit: fumigant inquit. vñ in. pš. đ. Tange montes ⁊ fumigabunt. ful. cho. ⁊ diſ. eos: emit. ſa. tu. ⁊ contur. eos. Tactus eñi fulguris ⁊ ſagitte cõturbatio ſolet hominem mentaliter conturbare: ⁊ eum a ſtatu peccati moraliter diſſipare: ⁊ eum per eternoꝝ deſiderium: et per mundanoꝝ cõtemptū cõpellere fumigare. Et ſic patet: ꝙ tactus correptionis ⁊ tribulationis in nobis efficit multa bona. Quod tñ eſt contra multos: qui ſunt ſimiles illi morbo qui dr. noli me tangere: qꝛ ille morbus qñ tangitur indignatur. Quia ꝓcerto multi ſunt qui nullo modo per correptionē volunt tangi: ſꝫ potius per adulationem palpari: qui ſi a deo vel prelato tanguntur: ſtatim ꝑ impatientiam indignantur. Es eñi nunꝗ poteſt ita modicū tangi quin ſonet. Sic nec tales quin murmurent. Et ideo iſti ſimiles ſunt illi lapidi qui dicitur pirites: de quo dicit Iſidorus in lapid. Nõ tangi vult leuiter blandaq; manuq; teneri: nã preſſus nimium digitos tangentis adurit. Sic ergo oportet ꝙ tales intacti ⁊ incorrepti dimittantur: qꝛ alias ſuos tactores comburere ⁊ ledere niterentur. Ideo cõſulitur. Nume. xvi. Recedite a tabernaculis hominū impioꝝ ⁊ nolite tangere que ad eos pertinent. Nõ ſic ergo: quia ꝓcerto medicina non ſanat infirmum: niſi perſonaliter tangat ipſū. Et ſic eſt ergo tactus ꝑ quē corrigimur. ¶ Scđo principaliter dico: ꝙ eſt alius tactus per quem perficimur: ⁊ iſte eſt tactus ſocietatis

C bonorum: quia ꝓcerto ſi bonos ſocialiter tangimus: mores eoꝝ induimus: ⁊ nos coꝝ conditionibus cõformamus. Smaragdus eñi eſt lapis viridiſſimus intantum: ꝙ aerem quē tangit in virorem conuertit: ſignificans viros bonos qui illos quos frequentant ⁊ tangunt ſuis doctrinis ⁊ exēplis virides ⁊ honeſtos faciunt. Quia procerto qui conſortium bonorum frequentauerit: ſe ipſoꝝ ſimilitudini faciliter ꝯformabit. Bonos igitur tangamus: vt nos eoꝝ moribus conformemus. Ideo frequentemus: quia ſicut dicitur. Luce. vi. Omnis turba querebat xp̃m tangere: quia virtus de illo exibat ⁊ ſanabat omnes. Iſte eſt igitur tactus: per quem perficimur. ¶ Tertio principaliter dico: ꝙ eſt alius tactus per quem inficimur: ⁊ iſte eſt ille quo tāgimus mundi bona ipſa diligendo: ⁊ quo nos tangimus maloꝝ vitam ipſam imitando quo nos etiā tāgimus alioꝝ iniquitatem ipſam explorando: tales. n. tactus illiciti ſunt ⁊ nobis penitus interdicti. Uiade eos eñi eſt lapis ꝓcioſus: qui ſi tetigerit mortuum: virtutem ſuam amittit. Sic ꝓcerto ⁊ homo ꝗꝗ precioſus ſit ⁊ ſanctus: per tales tamen malos contactus: virtutem ⁊ gratiam perdit. Sicut eñi dr. Nume. xix. Quicqđ tetigerit immūdus immundum faciet. ⁊ Leuiti. v. ꝙ aīa que aliquid immundū tetigerit rea erit. Bonū eſt ergo: teſte apl'o. i. Coꝛ. vij. Mulierē nõ tāgere ⁊ ſe a talibus tactib⁹ abſtinere. Quamuis. Oſee. quarto dicatur. Maledictū furtū: adulteriū: inundauerunt ſup terrā ⁊ ſanguis ſanguinem tetigit. Iſte eſt ergo tactus per quē inficimur. ¶ Quarto dico: ꝙ eſt alius tactus per quē affligimur ⁊ iſte eſt tactus eterne damnationis. Bonum eſt ergo vt preſentibus penis tangamur: ne eternis miſerijs affligamur: vt de nobis poſſit dici illud. Sapiē. iij. Iuſtorum anime in manu dei ſunt ⁊ non tanget illos tormentum mortis

Et ſic ergo patet: ꝙ eſt quadruplex tactus ſcilicet. Afflictiuus. Infectiuus. Perfectiuus. et Correctiuus. et ſic ſufficit.

Tanquam.

A Cum tanꝗ denotet mihi quandam comparatiuam ſimilitudinem: ſicut quemadmodū ⁊ ſimilia aduerbia: quia igitur oīa que ſunt poſſunt aliquibus ſimilitudinib⁹ cõparari. Poſſumus dicere ꝙ illud vocabulum tanꝗ poteſt pertinere ad viros.

Perfectos.	Primū eſt tanꝗ magne bonitatis.
Infectos.	Scđm eſt tanꝗ magne prauitatis
Dānatos.	Tertiū ē tāꝗ grãdis aduerſitatis.
Beatos.	Quartū ē tanꝗ ſumme felicitatis.

¶ Igitur primo dico: ꝙ eſt vnū tanꝗ qđ pertinet ad viros perfectos. Uiri eñi perfecti ⁊ iuſti rebus varijs comparantur. Iſti enim quandoq; gerunt ſimilitudinē diuerſarum rerum. Sunt enim.

Tanꝗ ſurdi non audientes per patientiam.
Tanꝗ in fornace manentes ꝑ penitentiam.
Tanꝗ vxoribus carentes per continentiam.
Tanꝗ nihil habentes per paupertatem.
Tanꝗ paruuli lactantes per humilitatem.
Tanꝗ lapides viuentes per ſtabilitatem.

Dico ꝙ iſti ſunt ſicut ſurdi non audientes per patientiam. Unde. pš. Ego autem tanꝗ ſurdus non audiebam ⁊c. Item ſunt tanꝗ in fornace ardentes per penitentiam. Et de hoc. Sap. iij. Tanꝗ aurum in fornace probauit eos dominus ⁊ qſi holo. ho. ac. eos. Itē ſunt tanꝗ vxoribus carentes: per continentiā. Uñ. i. Coꝛ. vij. Qui vxores habent ſint tanꝗ non habentes. Itē tanꝗ nihil habentes: per paupertatē. ij. Coꝛ. vi. Tanquā nihil habentes ⁊ omnia poſſidentes. Item ſunt tanꝗ paruuli lactantes per humilitatem. i. Coꝛin. iij. Tanꝗ paruulis in xp̃o lac dedi vobis edere non eſcā. Item ſunt tanꝗ lapides viuentes: per conſtantie ſtabilitatem. Unde. i. Pet. ij. Uos tanꝗ lapides viui ſuperedificamini domos ſpirituales. Igitur illud eſt tanꝗ. i. illa ſimilitudo ſeu comparatio que pertinet ad viros perfectos. ¶ Secundo dico: ꝙ eſt vnum tanquā quod pertinet ad viros infectos: ⁊ ſic de ipſis đ. ī pš. ꝙ tanꝗ fenum velociter areſcent ⁊ quēadmodum ole. her. ci. deci. ¶ Item tercio dico: ꝙ eſt vnum tanꝗ quod pertinet ad viros damnatos: ⁊ ſic de Chriſto in iudicio dr. Reges eos in virga ferrea ⁊c. ¶ Quarto dico ꝙ eſt vnum tanꝗ quod pertinet ad viros beatos: ⁊ ſic ipſis dr Heb. xij. Tanꝗ filijs ſe offert deus vide de ſicut ⁊ alijs titulis ſimilibus.

Tantum.

Idem eſt ꝙ ſolummodo. vide ergo de ſolus. Tantum enim videtur eſſe dictio priuatiua. Priuat enim omnē vlteriorem dictionem vl' poſitionē. Et ideo dilata ſi vis. ſed omitto quia vocabulum eſt ſterile.

Tantus.

Idem eſt ꝙ tam magnus: vide ſupra de magnitudine.

Tarditas.

A Nota ꝙ tarditas multa poſſet ſignificare: ſꝫ valde pauce ſunt auctoritates notabiles: ne tamē intacta videatur totaliter. Notandum ꝙ eſt tarditas.

Commendabilis.
Deteſtabilis.
Formidabilis.
Tollerabilis.

Eſt dico primo tarditas commendanda: ⁊ iſta eſt tarditas deliberatiua: qua ſcilicet homo tardat ⁊ deliberat facta ſua facere: vt ad ipſa mature procedat. Leo enim ⁊ Aſinus ſunt animalia valde tarda: ſunt tamē multo magis vtilia quā tigrides. vl' leones: que valde ſunt leuia et velocia dinoſcuntur. Sic vere meliores ſunt illi: qui per deliberationem ſunt tardi. ꝗ illi qui per nimiā precipitationē ſunt in ſuis actib⁹ precipites atq; citi. Ideo Iacobi. i. dr. Sit aūt oīs homo velox ad audiendū. tardus aūt ad loquendū ⁊ tardus ad iram

Ayuntamiento de Madrid

¶ Secundo dico: ꝙ est tarditas detestanda: ⁊ illa est tarditas pigricie: qua hō est tardus ⁊ piger ad faciendum illa que pertinent ad salutem: similes limaci qđ est animal valde tardum. Contra quos dicit. Deut. xxiij. Cum votū voueris domino tuo non tardabis reddere. ⁊ Eccli. v. Ne tardes conuerti ad dominum.
¶ Tertio dico ꝙ est tarditas formidanda: et ista est tarditas diuine patiētie: qua scʒ ipse tardat vsqꝫ post mortem reddere retributionem supbis: quia ipse est sicut aries: q̄ quanto plus tardat percutere retrocedēdo: tanto durius percutit veniendo. Tarda eniʒ videt ista iustitia iniuriam patienti: non est tamen tarda in cōspectu dei: cui omne qđ est totum est p̄sentia: ⁊ ideo dicit. Eccli. vij. Memento ire q̄m non tardabit.
¶ Quarto dico: ꝙ est tarditas que est tolerāda. ⁊ ista est tarditas diuini auxilij ⁊ gratie: ⁊ tarditas felicitatis eterne. Deus em̄ tardat dare beneficia suavt auidius appetant: sed quanto plus tardat. tanto habundantius remūerat: similis patrifamilias qui ex certa scientia tardat reddere operario mercedem vsqꝫ ad finem septimane: vt in fine septimane merces sibi reddita plus ametur. Ideo dicit. Abacuc. ij. Si moram fecerit expecta euʒ: quia nō tardabit. Vide supra đ. Patientia. Differre. Amicicia. Pigricia ⁊ alijs similib⁹.

Taurus.

a Nota ꝙ taurus in scriptura accipit vł sumitur quatuor modis. per taurum em̄ quod est animal indomitū nulli adhuc iugo subiectum possuʒ intelligere christum: qui đr taurus propter fortitudinem indomabilem. Deut. xxxiij. Fortitudo eius rynocerōtis: quasi primogeniti tauri pulcritudo eius. ¶ Item significat dyabolum ꝑpter crudelitatem incredibilem. Unde de damnatis đr. Esai. xxxiiij. Descendent vnicornes cum eis. ⁊ tauri cū potentibus. Item significat quemlibet martyrem ꝑpter immolationem deo placabilem. Tauri em̄ deo solēt immolari: ⁊ de carne etiam tauri mortui apes vt dicitur solent nasci: quia scʒ corpora sanctoꝝ deo fuerunt immolata: ⁊ multitudo apum. i. fidelium de corporibus suis mortuis fuit nata: q2 occasione mortis ipsoꝝ in fide fuit generata. Unde Math. xxij. đr in persona xp̄i. Tauri mei ⁊ altilia mea occisa sunt. ¶ Item significat quēlibet impium ꝑpter prauitatem detestabilē sic cōmuniter sumit in scriptura. Sicut em̄ taur⁹ est.
Animal ceruicosum.
Animal lubricosum.
Animal furiosum.
Animal clamorosum.
Sic vere peccator est elatus ⁊ ceruicosus: ꝑpter superbiam: q2 scʒ more tauri caput portat elatuʒ ꝑ superbiam ⁊ cornutum. Contra quod. Eccli. vj. Non te extolas a cogitatione tua sicut taurus. Item est immund⁹ ⁊ lubricosus per luxuriaʒ. Unde de luxurioso đr i. p̄s. Congregatio taurorum in vaccis populorum. Iteʒ est pteruus ⁊ furiosus: per discordiaʒ. Ipse em̄ more tauri gloriatur cum alijs luctari: ⁊ pugnaʒ alijs pofferre Unde de illis potest dici illud. p̄s. Tauri pingues obsederunt me. Item est clamorosus ⁊ verbosus per iniuriam: quia scʒ more tauri non cessat ꝑ murmurationem mugire ⁊ ꝑ iniuriam alios perturbare. Hiere. l. Effusi estis sicut vituli super herbam ⁊ mugistis vt tauri ⁊c. vide. ſ. de Boue.

Tecum.

Vide infra vbi vobiscum.

Tegere. tegimen. tectum.

Multa possent dici de tegere: sed deficiunt autoritates notabiles ⁊ ideo vide in alijs titulis scʒ de abscondere: operire: velare. celare: induere ⁊ vestire: oia em̄ huiusmodi tegumenta designant. Quia in scriptura inuenit tegumentum.
Honestatis.
Potestatis.
Pietatis.
Falsitatis.
Excusationis.
Obstinationis.
Luxuriationis.
Occultationis.
De tegumēto honestatis quo boni tegunt: đr. iij. Regum. vj. ꝙ salomon texit domum tabulis cedrinis.
De tegumento potestatis: quo deus tegit ⁊ ꝓtegit in se sperantes: đr in. p̄s. Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ sperabo donec transeat iniq̄tas. Et Sap. v. Dextera dn̄i teget sctōs. De tegumēto pietatis quo nudoꝝ corpora sunt tegenda. đr. Thob. iiij. De vestimentis tuis nudos tege. De tegumento falsitatis: quo hypocrite se velant: ⁊ de tegumēto excusatiōis: quo adulatores diuites excusant: de tegumento obstinationis. dicit Aug. Si tegis deus detegit: si detegis deus teget. De tegumēto luxurie ⁊ cōsanguinitatis dicit Ouidi. Dulcia frater no sub noie furta tegemus. De tegumēto ꝟo occultationis: quo vir humilis tegit ⁊ occultat facta sua virtuosa nolens ea videri. đr Ezec. xxxij. Solem nube tegam ⁊ luna non dabit splendorē suum: transeo vide i alijs titulis supradictis.

Tempestas.

a Nota ꝙ tempestas nihil aliud est ꝙ quedā aeris distēperantia: q̄ intuentibus ⁊ sentientib⁹ horrorē incutit et terrorē q̄ scʒ ex aqua: vento: turbine: fulgure ⁊ grandi ⁊ alijs aeris impressionib⁹ generatur. Possum moraliter notare ꝙ tempestas significat
Iniquitatis redundantiam.
Prosperitatis affluentiam.
Crudelitatis violentiam.
Aduersitatis pestilentiā.
Est igit tempestas iniq̄tatis. Multitudo. n. vitioꝝ est sicut q̄dā tēpestas q̄ submergit ⁊ obruit pctōres. p̄s. Ueni in altitudinē maris ⁊ tēpestas demersit me. Tēpestas vitioꝝ illū submergit: q̄ altitudinē maris. i. mundi eminentiā ascendit. Exēplo syrene: cuius cant⁹ ⁊ plausus signa sunt tēpestatis. Sic vere solatia ⁊ ꝓsperitates maloꝝ signa sunt tēpestatis p̄ritus vitioꝝ ⁊ futuroꝝ tormentoꝝ. Hier. xxiij. Tēpestas erūpens sup caput impioꝝ. Cōtra qđ dauid in. p̄s. Nō me demergat tēpestas aq̄ ⁊c. Itē est tēpestas ꝓsperitatis. Tēpestas em̄ vltra debitū habūdās oia dissipat atqꝫ turbat vnū t̄n est qđ modicū pseuerat atqꝫ durat. Sic ꝟe maloꝝ ꝓsperitas alijs ē nociua: parū t̄n est durabilis aut mansiua. Cito em̄ mali ī sua glia deficiūt: ⁊ ꝗuis dū durāt multa mala faciāt: cito t̄n pereūt ⁊ desistut. ꝓuer. x. Quasi tēpestas transiens impius nō inuenit. Iustus aūt q̄si stabile fundamentū. Itē est tēpestas crudelitat. Qn̄ tyrāni more tēpestatis alios fulmināt: ⁊ crudeliter inflāmant. vnde de crudeli nabuchodonosor dicit. Esai. v. ꝙ rote eius quasi impetus tēpestatis. Ista t̄n vtilis est patientib⁹ Exēplo graminis ⁊ herbe q̄ viridior est tpe tēpestatis Item est tempestas aduersitatis illa q̄ deus in infernu fulminabit dānatos: de q̄. in. p̄s. Ignis in cōspectu eius exardescet ⁊c. Ita ꝙ quilibet damnatus poterit dicere illud. Tren. v. Pellis nostra quasi clibanus exusta est a facie tempestatis et famis. Contra istam tamen valet corallus rubeus: idest memoria sanguinis Christi: sufficiat. vide de Fulgure. Grandine. et Turbine.

Temperantia.

De temperātia nihil pono quia pauce sunt autoritates notabiles: vide ergo de ea ⁊ pone ea si vis originalia.

Templum.

a Cum templum proprie sit locus ad cultum dei dedicatus: ⁊ ad religionis officium ordinatus. Possumus dicere ꝙ ſm ꝙ aliqui spiritualiter colunt diuersos quidam scilicet deum celi: quidam deuʒ seculi huius. ſm hoc possunt inueniri bona templa ⁊ mala. ¶ De templo ergo bono ⁊ in bono significato sumpto primitus est dicendum. Notemus ergo ꝙ est templum.
Interius. Templum interius est tēpluʒ deuotoꝝ.
Exterius.

Ayuntamiento de Madrid

Exterius. Templũ exterius eſt templũ clericoꝝ.
Inferius. Tēplũ inferius: eſt tēplũ perfectoꝝ.
Superius. Templũ ſuperius. eſt tēplũ angeloꝝ.

Primum fit de virtutibus.
Secundum fit de lapidibus.
Tertium fit de hominibus.
Quartum fit de ſpiritibus.

Primũ ergo eſt tēpluꝫ interius qđ eſt deuotoꝝ: ⁊ illđ eſt tēplum cōſciētie: q̄ꝛ.ſ. iuſtus ⁊ iuſti cōſcientia tēplũ eſt ⁊ habitaculũ ſpũſſancti. Ideo dr̄.j. Coꝛ.iij. Tēplũ dei ſanctũ eſt qđ eſtis vos. ¶ Scđm eſt templũ exterius qđ eſt clericoꝝ. ⁊ illud eſt materiale. in quo viri eccleſiaſtici ſeruiunt deo: de quo Joh.xviij. Semꝑ docui in ſynagoga ⁊ in tēplo quo oēs iudei conueniũt. ¶ Tertiũ eſt tēplũ inferius qđ eſt templũ ꝑfectoꝝ ⁊ illud eſt templũ eccleſie.i. ſtatus fideliũ ⁊ potiſſime eccleſiaſticoꝝ. De quo in pſ̄. Adoꝛabo ad tēplũ ſanctuꝫ tuũ ⁊ confiteboꝛ nomini tuo. ¶ Quartũ eſt tēplũ ſuperius qđ eſt beatoꝝ. De quo in pſ̄. Dñs in tēplo ſancto ſuo: dñs in celo ſedes eius. His premiſſis de tēplo moꝛali: hoc eſt dictu: de ſtatu eccleſiaſtico aliq̄d eſt dicendũ ⁊ dicamꝰ ꝙ ſicut iſta tēpla materialia ſolēt firmiter fundari: decenter oꝛnari: diligenter mũdari: ſic ſtatus eccleſie firmiter fundat̄.ſ. ſuꝑ fidei fundamēto. de quo.ij. Eſdre.v. Fũdauerũt tēpluꝫ dñi ĩ nouilunio. i. in nouitate fidei. Decenter oꝛnat̄ virtutũ oꝛnamēto. de quo.j. Mach.iiij. Oꝛnauerunt faciē tēpli coꝛonis aureis: ⁊ ſi vis ponere ꝙ ſicut ad oꝛnandũ tēpluꝫ multa requirunt̄.ſ. panni: cerei: candelabꝛa: cāpane: ⁊ cātores: crux ⁊ ſctōꝛum imagines. Sic in tēplo eccleſie vel etiā conſcientie debēt eſſe panni aurei decentis honeſtatis: lāpas ⁊ cerei ſplendentis veritatis. cāpane ⁊ cātores diuine laudis ⁊ ſonoꝛe ſuauitatis: crux.i. paſſio xp̄i moꝛtis ⁊ calamitatis: imagines ſanctoꝝ.i. imitatio ſanctitatis ⁊ bonitatis. Hiere.xxx. Tēplum iuxta oꝛdinem ſuũ fundabit̄. Itē diligent̄ mundat̄.ſ. a culparum ⁊ criminuꝫ paramento.ij. Mach.x. Purgato tēplo aliud altare fecerũt. De tali altari ⁊ tēplo ſic fundato poſſumus dicere illud.pſ̄. Sanctum eſt tēplum tuũ mirabile in eq̄tate. Aduerte ergo ꝙ tēplum eccl̄ie vel etiam quelibet bona perſona dꝫ habere.

Puritatem immaculabilem.
Libertatem inuiolabilem.
Excellenciam conſiderabilem.
Equalanceaꝫ impturbabilem.

Primũ ꝓbat ſtatus cōditio: q̄ꝛ ſanctũ. Scđm dei poſſeſſio: q̄ꝛ tuum. Tertium loci ꝑfectio: quia mirabile. Quartũ iuſta liberatio: quia ĩ eq̄tate. tēplũ ergo dꝫ eē

Per nullam feculentiam deturpatum. ſanctum.
Per nullam peſtilentiam violatum. tuum.
Per ſummam excellentiam honoꝛatum. mirabile.
Per rectam lācceā regulatũ. in equitate.

B ¶ Dicamꝰ ergo primo ꝙ tēpluꝫ illđ debet pollere puritate q̄ꝛ ſcꝫ ſanctuꝫ eſt. mundũ ⁊ purũ. ⁊ nullis vitijs defedatum: Iuxta illud ꝑdictũ.j. Coꝛ.iij. Tēplum dei ſanctum eſt. Sicut eñ turtur loca munda diligit. immunda ꝟo odit ⁊ refugit. Apes etiā floꝛes mundos ⁊ bonos ſectant̄. in mundo loco ſiſtunt aut moꝛant̄. Sic vere deus q̄ turture vel ape mundioꝛ ⁊ purioꝛ eſſe dinoſcitur: in loco quem inhabitat ſcꝫ in tēplo eccleſie: vel conſcientie mundiciam vult inuenire: al's illud nō ſolet accedere nec venire: ſed potius inde recedere et abire: ſanctum eſt ergo.pſ̄. Deus in tēplo ſancto ſuo. Cum igitur iſte locus debeat eſſe ſanctꝰ ⁊ mũdus: nō decet ꝙ ab immundis hominibꝰ frequētetur: nec ꝙ vitioꝝ immũdicijs maculet̄. Dicit eñ Solinus đ mirabilibus mũdi: ꝙ aues q̄ dicunt̄ dyomedee q̄ plumā habent albam ⁊ oculos igneos: domum ⁊ habitaculũ in altiſſima maris rupe ſibi edificant: quaꝫ quodā ritu mirabili omni die conſecrant ⁊ ſanctificāt. Ad mare enim deſcendentes in aqua ſe demergunt. ⁊ ſic domum luſtrantes ipſam alis vibꝛatis quodammodo mundant. ſanctificant: conſecrant: purificant ⁊ aſpergunt: ſignantes illos qui in habitaculo eccleſie ſunt conſtituti: ꝙ etiam in alta rupe ſcꝫ ſuper firmam petram xp̄m in medio maris fluctuoſi ſeculi eſt fundatũ ipſum habitaculum ſuum ſcꝫ eccleſiam vel religionē in quo ſunt omni die nitunt̄ in aqua penitentie ſe balneare: ⁊ ſe aqua lachꝛymaꝝ aſpergere: deo ſe ꝯſecrare ⁊ edificare: dedicare: ⁊ ipſuꝫ in ſanctitate ſeruare: ⁊ ab omnibus ſoꝛdibus ⁊ immũdicijs ſe depurare: ſanctũ inquit eſt templuꝫ.ij. Paral.xxix. Sacerdotes ingreſſi ſunt templum dñi vt ſactificarent illud. Nđ tamē eſt contra multos: qui templum conſcientie vel eccleſie non ſanctificant: nec ſancrificate ſeruant: ſed potiꝰ ipſum varijs vitijs deturpant: maculant atq̄ꝫ fedant. Iuxta illud.pſ̄. Deus venerunt gentes in hereditate tua polluerunt templum ſanctum tuũ. O deus quot hodie ſunt pollutoꝛes hm̄ōi: ⁊ quot ſanctitudinis fedatoꝛes. Videtur eñ impletum illud.ij. Macha.vj. Templum luxuria ⁊ comeſſationibꝰ erat plenũ ⁊ ſcoꝛtantium cum meretricibus in ſacriſq̄ꝫ edibus mulieres vltro ſe ingerebant. Non ſic chariſſimi: non quia ꝓculdubio ſicut dictum eſt: templuꝫ illud ſcꝫ eccleſia religio vel conſcientia debet puritate pollere: ſanctũ eſt inquit templum. ¶ Secundo dico: ꝙ illud tēpluꝫ C debet libertate gaudere: cum dicitur tuum. Iſtud eñ ꝓnomen tuum eſt ꝓnomen poſſeſſiuuꝫ. Et ideo ſicut videmus: ꝙ poſſeſſiones fiſci ⁊ eccleſie magnis libertatibus ⁊ priuilegijs ſunt dotate: intantum ꝙ nullus audet eas violare. Sic templum eccleſie ⁊ conſcientie qđ ꝓprie eſt tuum deus ſumma libertate gaudet: intantum ꝙ hic ⁊ nō alibi poteſt homo ſaluari: ⁊ ꝓpter hoc non poteſt nec debet nec ꝑ demones nec per homines violari.j. Coꝛ.iij. Qui templum domini violauerit deſtruet eum dñs. tuum ſupple o deus. Quis eſt ille qui auderet domũ regis inuadere: vel qui fugiētē ad imunitatē materialis eccleſie: ⁊ ſi crimen maximũ cōmiſiſſet auderet violenter extrahere: nō eñ dꝫ preſumptuoſe inuadi. ſed ob reuerentiam illius cuius ē cum reuerentia venerari. tuuꝫ inquit.pſ̄. Adoꝛabo ad templum ſanctuꝫ tuum domine ⁊ confiteboꝛ nomini tuo. Iſtud eſt templum ſuum vbi.

Adoꝛatur.
Laudatur.
Honoꝛatur.

Dico ꝙ ibi moꝛatur.pſ̄. Dominus in templo ſancto ſuo. Dico ꝙ ibi laudatur.pſ̄. In templo eius omnes dicent gl'am. Dico ꝙ ibi honoꝛatur.pſ̄. A templo ſancto tuo qđ eſt in hieruſalem tibi of.re.mun. Iſtud ē tñ contra multos: q̄ ꝗuis ſciant ꝙ eccleſia eſt ꝓpꝛium tēplũ dei. ipſi tñ ipſuꝫ non honoꝛant nec reueret̄. ſed ipſum violenter offendunt ⁊ depꝛedantur: ſicut ſunt potiſſime tyꝛanni. ⁊ vt cōiter ſeculares domini ⁊ balliui qui ꝓcerto ſumme ſtudent tēplum dñi offendere: poſſeſſiones eccleſie inuadere. ⁊ quicq̄d habent templi ⁊ eccleſie ſeruitoꝛes ꝓ viribus deuaſtare. Exemplo vꝛſi qui examen apum non obſtantibus apum punctionibus caſſat atq̄ꝫ laniat vt mella coꝝ deuoꝛat atq̄ꝫ rodat. Quia ꝓcerto tyranni hodie ſtudent examen apum.i. congregationem bonoꝝ: hoc eſt dictu: domũ ⁊ tēplũ eccleſie caſſare ⁊ inuadere quicq̄d habent vt melle diuitiarum ſuarum poſſint famē auaricie ſue ſatiare. Iſtud pꝛoculdubio videmus: ꝙ ꝓpter tales vꝛſos famelicos ⁊ furibundos quaſi templum eccleſie eſt penitus deſtructum. Naum.ij. Poꝛte fluuioꝛum aperte ſunt ⁊ templum ad ſolum dirutum eſt. Fluuij eñ dicuntur tales homines violenti. figurati in antiocho: de quo dr̄.j. Mach.vj. Nđ cum audiſſet in ciuitate helymaida eſſe templuꝫ locuplex valde: querebat capere ciuitatem. ſed occurrentes illi de ciuitate ad pꝛelium contra eum exierunt. ⁊ eũ fugere compulerunt. Qꝛ ꝓcerto multi ſunt tyꝛanni inuadētes templo ⁊ eccleſie: q̄ vt poſſent locupletari ipm̄ penitus raperent ⁊ deſtruerent: niſi illi de illo tēplo ⁊ de ciuitate eis occurrerent: ⁊ ſeviriliter defenſarēt. Et bꝛeuiter iſti ſunt

Ayuntamiento de Madrid

illi de quibus dicitur. Ezech. viij. Qđ dorsa habebant contra templum ⁊ adorabant ad ortum solis: quia s. isti cōtra templuꝫ ecclesie dorsa verterunt. Non sic charissimi: quia vt dictum est templum illud debet libertate gaudere: q2 tuum inqt. ¶ Tertio dico: ꝙ illud tēplum excellentiaꝫ debet habere: quia mirabile. Illud enī templum antiquum qđ edificauit salomon valde fuit excellens ⁊ mirabile: intātuꝫ: ꝙ ipse. j. Para. xxij. de eo dicebat. Domus quam edificare cupio talis debet esse: vt in cunctis regionib⁹ nominetur. Discipuli etiam admirantes mirabilia edificia templi dixerūt christo. Marci. xiij. Magister aspice quales lapides ⁊ quales structure. In quo notat̄ ꝙ ecclia vel conscientia viri iusti dꝫ habere excellentes ⁊ notabiles virtutes: qđ merito dꝫ ab alijs admirari. Sicut enī nos.

Miramur celum: ꝓpter stellarum multitudinem.
Miramur mare: ꝓpter aquarum amplitudinem.
Miramur terram: ꝓpter fructuuꝫ multitudinem.
Miramur aerem: ꝓpter auium celsitudinem.

Sic ꝓculdubio mirari debet ecclia: ꝓpter virtutum magnitudinem: mirabile inqt. Luce. j. Erat popul⁹ expectans in tēplo ⁊ mirabat̄: ita ꝙ antiquitus solebant dicere illud. Luc. v. Vidimus mirabilia hodie. De mirabilib⁹ aūt que erant in tēplo illo: ꝑ que pñt mirabiles virtutes ecclesie denotari: possum⁹ dicere ꝙ sicut in templo illo erat archa testamenti continēs manna: virgam ⁊ tabulam legis dei. que quidē archa erat coopta ꝓpitiatorio ⁊ duo cherubin deportabant Juxta vero archam erat altare thymiamatis: vbi incensum offerebatur: tandem erat ibi velum: candelabrum: mensa: ⁊ altare holocaustoꝝ: sicut dr̄. iij. Reg. vij. Sic ꝓculdubio charissimi in tēplo ecclesie debent esse omnia ista mysterialiter intellecta. Per archā. n. testamenti intelligunt̄ viri ꝑsidentes. s. ꝙ manna. i. dulcorem pietatis: virgā. i. rigorem seueritatis. tabulas legis. i. scientiam totius veritatis debēt continere: secuꝫ vero duo cherubin: ꝙ interpretant̄ plenitudo sciētie. i. duos ad minus sapientes consiliarios debēt habere. ꝓpiciatorium venie ⁊ misericordie debet tenere ⁊ iuxta altare incensi ⁊ thymiamatis. i. iuxta exercitium deuotionis ⁊ orōnis debet manere. Per veluꝫ aūt intelligunt̄ virgines ⁊ continentes. Per candelabrum doctores ⁊ alios illuminantes. Per mensaꝫ boni diuites pauperes pascentes. Per altare holocaustorum martyres ⁊ religiosi: seipsos dño immolantes oēs tales ꝑsone in templo ecclesie solebāt reperiri: ꝓpter qđ merito poterat admirari. Vñ verificat̄ ꝓprie illud. iij. Reg. vj. Qđ nihil erat in templo qđ nō auro tegeret̄: q2 ꝓcerto oē illud qđ in illo templo esse solebat. auro sanctitatis ⁊ mundicie ꝑpollebat. Cuius tñ ꝓculdubio est hodie contrariū: q2 ꝓcerto ꝑsone ecclesiastice nō sunt hodie mirabiles sancteqꝫ ⁊ auree: sꝫ potius immūde: atqꝫ terree: hodie non miran̄t excellentiam sue sanctitatis: sed potius nequitiam sue prauitatis: atqꝫ fallacie nimie magnitudinis. vñ. j. Mach. j. dr̄. rex antiochus tulit de templo dei altare aureuꝫ ⁊ candelabrum luminis: ⁊ vasa concupiscibilia deportauit. Sic rex dyabolus de templo ecclesie predictas sctās ꝑsonas sustulit ⁊ subtraxit: ⁊ in loco eaꝝ malas personas instruxit ⁊ instituit. Vñ ꝓprie hodie videt̄ verificatum illud. Dan. ix. vbi dr̄. ꝙ in templo erit abhominatio desolationis. Non sic charissimi: sed sicut dictum est illud templum excellentiā habere debet: mirabile inquit. ¶ Quarto dico ꝙ in isto tēplo equalitatē debet manere: q2 in equitate inqt. Ibi enī debet esse equitas: iustitia: ⁊ veritas adeqta ⁊ in iurisdictione ⁊ in subditoꝝ ꝓmotione: Latera enī templi hierusalem debebant esse equalia: sicut dicit̄ Apoc. xxj. Sic seruitores huius tēpli debēt ꝑ sanctitatē esse equales non per acceptionem munerum vl' ꝑsonaꝝ inequales sꝫ ꝓmouendo vnuꝫ. ⁊ aliuꝫ dimittendo. Vnde Leui. ij. Equa mensura ⁊ equ⁹ sit pondus. Ut de quolibet ecclesiastico dicat̄ illud. Mal. ij. In pace ⁊ equitate ambulauit mecum. Vide supra de equitate. de acceptiōe de muneribus. Acceptio enī personaꝝ ⁊ munerum facit inequalitatem ꝓmotionum. Et ideo dñs vendentes ⁊ ementes. i. munera dantes ⁊ recipientes: legitur eiecisse: sicut dicit̄. Joh. ij. Sed ꝓcerto illi extra templum illud non diu manserunt: immo cōtinuo redierunt. Tanta est enī ibi copia talium: ⁊ sunt ita hodie multiplicati: ꝙ non percipitur ꝙ vnꝙ fuerint a dño expulsi ⁊ eiecti: sicut de lysia legim⁹. ij. Mach. xj. Qđ estimabat se ciuitatem hierusalem habitaculum gentium facturū. templum vero sicut cetera delubra gentium inquestū pecunie habiturum. Non sic. sed sit ibi equitas. ⁊c. Sic pꝫ quō templum dei quod est ecclesia vel conscientia debet habere.

Justiciam adequatam.
Excellentiam antelatam.
Libertatem priuilegiatam.
Puritatem nunꝙ maculatā.

Sic igitur dico: ꝙ templum sumit̄ in bono. ¶ Adhuc dico ꝙ templum sumit̄ in malo. Templū enī non solum est locus vbi deus adoratur. immo etiā dicit̄ loc⁹ vbi dyabolus cum suis ydolis adoratur. Et ideo breuiter per diuersa tēpla ydoloꝝ possum intelligere diuersos status vitioꝝ: vel etiam hominum iniquoꝝ. Et sic notabo breuiter ꝙ in scriptura inuenit̄.

Templum dagon.
Templum astaroth.
Templum nesrath.
Templum baal.
Templum remon.
Templum dyane.
Templum belis.
Et ita possum dicere quod est templum.
Iracundie.
Luxurie.
Accidie.
Auaricie
Superbie.
Gule.
Inuidie.

Habet igitur templum suum iracūdia ⁊ in hoc tēplo iracūdus est sacerdos: enses sunt cerei cōminationes ⁊ iniurie sunt campane: relatores vero verboꝝ sunt incensores. Illi vero qui ad vindictam excitant sunt cātores: ⁊ illđ ꝓculdubio est templū dagon: ꝙ interpretat̄ piscis iniqu⁹ vl' piscis meroris: q2. s. iracundia dicit̄ piscis. quoꝝ maior deuorat minorē ratiōe crudelitatis: dicit̄ iniqu⁹ rōne malignitatis: dicit̄ meroris rōne facte ⁊ execute contra alios aduersitatis. Et de isto tēplo dicit̄. j. Mach. x. Qđ ionathas illos ꝙ ad templuꝫ cōfugerūt vna cū templo succendit: q2 sꝫ illi qui in tēplo iracundie hospitantur. furoris ignibus succendunt̄. ¶ Habet templum domina luxuria ⁊ capellas suas: ⁊ dominatur ⁊ vocatur magna ecclesia. In isto luxuriosus est sacerdos: mala mulier est altare: quod multum adoratur. Lenones sunt ministri: infamie hominū sunt campane. Mali laudatores aut deceptores ⁊ procuratores: ac cautele vetularum sunt cantores. ⁊ istud est templum astaroth. qui interpretatur cubile. quia tales semper in cubilibus ⁊ ipudicicijs volunt esse. Unde de Philisteis dicitur primi Regum. xxxj. ꝙ ipsi posuerunt arma Saul in templo Astaroth. Saul interpretatur abutēs: quia nullus bonis nature magis abutitur ꝙ luxuriosus. ¶ Habet templum suum accidia: ⁊ in isto templo sacerdos est accidiosus: lectus est altare. Quies somnus ⁊ delicie sunt ministri. ⁊ illud est templum nesrath: qui interpretatur temptatio tenera: q2 scilicet illi qui sunt ita teneri ꝙ labores nequeunt sustinere. semꝑ per accidiam solēt qescere ⁊ dormire: ⁊ multis solent temptationibus subiacere. Unde de Sennacherib dicitur. iiij. Regum. xix. qđ cum adoraret in templo Nesrath. fuit a filijs interfectus. ¶ Habet templum suum auaricia. Et illud templū ē mercatura vel tabula. Auarus est sacerdos. archa est altare: pecunia est deus: qui colitur et adoratur: quia pecunie obediunt omnia. Ecclesiastici decimo. Uxor vero ⁊ filij necnō ꝑseuce. ⁊ famuli sunt ministri. Et

Ayuntamiento de Madrid

-ſtri.Et illud eſt tẽplũ baal qui interpretaƚ deuorator: quia ſcꝫ auaricia deuorat circũſtantes Et de hoc dicitur.iiij.Regum.x.ꝙ rex iehu omnes ꝓphetas baal in templo ipſius cõgregauit.⁊ eos ibi morte damnauit ¶ Habet templum ſuum domina ſuperbia et illud templum eſt ſtatus eminentiarum vbi ſupbus eſt ſacerdos.adulatores ⁊ blanditores ſunt cantores.iactãtie ſunt campane ⁊ ſic de alijs ⁊ illud eſt templum remon.qui interpretatur exaltatio inutilis.quia ſcꝫ ſuperbi inutiliter exaltantur Et de hoc.iiij. Regum.v. vbi dicitur ꝙ rex ſyrie adorabat in tẽplo remon. ¶ Habet templum ſuum gula ſeu caſtrimargia ⁊ illud tẽplum eſt taberna.guloſus eſt ſacerdos.menſa eſt altare.mappa eſt corporale.cocus eſt miniſter.odor ciborũ eſt incenſuꝫ ⁊ illud eſt templũ dyane quia dyana interpretatur ſuſcitans egritudines.ſignificans gulam que infirmitates excitat ⁊ inducit. De quo dicitur Actuum.xix.Templum magne dyane in nihilum reputabitur. ¶ Ultimo eſt templum inuidie.que ⁊ habet templum ſuum et illud eſt aliena proſperitas. Inuidus eſt ſacerdos.murmuratores ſunt miniſtri ⁊c.⁊ illud eſt templum belis qui interpretatur vetuſtas quia ſcꝫ inuidia eſt primum ⁊ vetuſtiſſimum peccatũ.Peccatum enim illud quod primo homini nocuit.fuit inuidia diaboli Quia ſicut dicitur Sapientie.ij. Inuidia dyaboli intrauit mors in orbem terrarũ.Et illud Danielis.xiiij.ꝙ venit rex cum daniele in templum belis. Hoc igitur de templo ſufficit Uide ſupra de domo de Tabernaculo ⁊ ſimilibus.

A **Temptare. Temptatio.** Nota ꝙ temptatio aliquando ſumitur pro probare.ſicut Gen.xxij. Temptauit deus abraam Aliquando ſumitur pro ſuggerere ſeu ad maluꝫ inclinare.Et de hoc Jacobi.primo Deus autẽ intemptator malorum eſt.ipſe enim neminẽ tẽptat Aliquando ꝓ tribulare vel tribulationẽ ſuſtinere ⁊ ſic ſumitur Judith.viij.vbi dicitur. Temptati ſunt patres nr̃i vt probarentur.Eſt igitur triplex genus temptationis videlicet.

Probatiua.
Inductiua.
Afflictiua.

Sed iſte tres poſſunt reduci ad duas. Et ſic breuiter diſtinguo ꝙ duplex eſt tẽptatio.ſ.Una ſuſtinenda cũ patiẽtia.Altera fugienda cũ diligentia. ¶ Dicamus ergo primo ꝙ eſt quedã tẽptatio que eſt ſuſtinenda cuꝫ patiẽtia ⁊ iſta eſt illa:qua deus ꝑ tribulationes nos tẽptat vt ꝓbet:ſi firmi ⁊ ſtabiles maneamus. Aurifaber enim aurum in igne ſolet ponere:vt bonitatem illius ꝓbare valeat ⁊ temptare.Moneta etiaꝫ tactu lapidis tẽptatur. Etiam balſamus ꝓbatur cũ in aqua portatus ad ꝓfundum deſcendit ⁊ deriuatur. Etiam quidam ſunt homines in vna regione qui ita ſunt zelotipi de mulieribus ſuis:ꝙ quando mulier habet infanteꝫ ⁊ volũt ꝓbare an ſit ſuus.portant eum ad quendam ſerpentẽ ⁊ ſi ſerpens ille non tangat:puer eſt ſuus.⁊ ſi tangat nõ eſt ſuus.Quia quandoqꝫ deus bonitatem hominuꝫ probat ⁊ temptat igne infirmitatis ipſos affligendo. Aliquando ipſos lapide tribulationum tangendo. Aliquando aqua mundane proſperitatis abluendo. Talis enim temptatio ſi bene ſuſtinetur proficit:⁊ bonitatem moralem declarat ⁊ oſtendit.Quia ſicut dicitur.Jaco.j.Beatus vir qui ſuffert temptationem ⁊c. Uide eam ſupra de probare vel ſufferre.Iſta eſt igitur temptatio ſuſtinenda. ¶ Sed ſecundo dico ꝙ eſt temptatio metuenda:⁊ iſta eſt temptatio ſuggeſtionis vel
B inductionis:quia ſcꝫ ad malefaciendum mundus.caro:demonia nos alliciunt atqꝫ temptant.Temptatio itaqꝫ ſuggeſtionis nihil aliud eſt:quam ad caſuꝫ inductio atqꝫ impulſio.Sed quia ſupra quaſi in locis infinitis de tali temptatione eſt actum.ideo ad preſens paruꝫ eſt de ea dicendum.Hoc ſolum ergo notandum eſt ꝙ temptatio huiuſmodi.

Inchoatur a cogitatione.
Meditatur in delectatione.
Terminatur in executione.

Quia ſcꝫ dyabolus primo facit hominẽ de peccato cogitare.Scḋo facit hoĩem in pctõ hmõi delectationeꝫ inuenire ſcꝫ ꝓponẽdo ſibi delectabilia que ſunt ibi.Tertio facit eũ ↄſentire ⁊ negocio operã demũ dare.Tentatio enim eſt ſicut ſerpẽs qui ſibilat dulciter in ingreſſu.occidit turpiter in egreſſu. Et aduerte ꝙ homini in tentatione tria ſunt neceſſaria videlꝫ.

Fugere omnem occaſionem.
Tollere omnẽ preſumptionem.
Querere dei tuitionem.

Dico ergo ꝙ occaſionẽ oportet fugere. Non enim oportet ꝙ hõ frequẽtet illa.que poſſunt eſſe cauſa vel materia tentationis ſed ꝙ inde fugiat ⁊ recedat. Papilio enim quaſi in ſplendore lampadis delectatur.nõ combureretur.nec in oleo ſubmergeretur.niſi frequẽtãdo lampadi approximaretur.Balena etiã incaute littori appropians mari ſubito recedẽte ibi ſiſtit.⁊ piſcatoruꝫ inſidiantiuꝫ parti cedit.eſt igitur vtile balene a littore ſe elongare ⁊ in profundo maris manere.Papilioni vero vtile eſt a lampade recedere ⁊ a ſuis ſplẽdoribus ꝑcauere.Sic vero chariſſimi ſumme eſt vtile homini quod ꝑſentiam rerũ que tentationẽ poſſunt inducere fugiat et ꝙ inde pro viribus retrocedere ſtudeat.Cum enim incaute littori mũdi ⁊ lampadi ꝓſperitatis appropiat et eorꝫ ſplẽdoribus ſe delectat ſubito igne tentationis comburitur.⁊ per malũ deſideriũ in mundi littore circa diuitiarũ ſabulum arreſtatur ⁊ ſic a venatore dyabolo ꝑ conſenſum malũ capitur. ⁊ per mala opa punitur ⁊ necatur.quia ſicut dicit apoſtolus prima Thi.vj.Qui volũt diuites fieri incidunt in tentationem ⁊ laqueũ dyaboli. Igitur dico ꝙ occaſionẽ tentationis oportet fugere quod etiã dñs in oratione dominica docet petere in illo verbo.⁊ ne nos inducas in tentationem.Hoc eſt dictu ne nos permittas induci in occaſionẽ tẽtationis. ¶ Deinde dico quod preſumptioneꝫ oportet tollere. Neceſſe eſt enim ꝙ hõ nõ ſit ꝑſumptuoſus.⁊ ꝙ in ꝓprijs viribus non cõfidat.tales enim ſepius ſolẽt cadere.quia deus vt experiantur vires ſuas ipſos ſolet ſibiipſis dimittere.vt tandem debilitatem ſuam cognoſcens.in ſe nõ preſumãt cõfidere vel ſperare.ſed cor ſuũ in dño ſtabilire. Iſtud videmus quotidie in nouicijs religiõis.⁊ etiã multis alijs qui preſumũt de ſuis viribus vltra modum ꝙ ſi vident aliquos delinquẽtes ipſos horrẽt ⁊ cõtemnunt Contra tales loquitur apoſtolus.Gal.vj.Fratres ſi ꝑoccupatus fuerit hõ in aliquo delicto vos qui ſpũales ⁊c.Et ibi dicit.ne ⁊ tu tẽpteris.quia ſcꝫ deus ꝑmittit aliquos tentari vt expertis viribus proprijs poſſint humiliari.Exemplo petri qui in proprijs viribus dicebat cõfidens.etiã ſi oportuerit me mori tecũ nõ te negabo ⁊ tamen ipſum dimiſit deus cadere.vt diſceret de ſuis viribus non preſumere nec ſentire vtilis enim eſt talibus talis caſus.Nam vt dicit Plinius Dens lupi ſanat paſſionem lunaticam ſuſtinentes.quia procerto illi qui ſunt lunatici.i.preſumptuoſi tunc temporis ſanantur quãdo dentibus lupinis.i.tentationibus demonũ ſupponuntur.Sap.xviij.Tetigit autẽ ⁊ iuſtos tunc tentatio. Igitur dico ꝙ preſumptionem oportet tollere. ¶ Denique dico ꝙ tuitionem dei oportet querere. Eſt enim neceſſe ꝙ homo tentatus recurrat ad deũ ſe ei cõmittẽdo ⁊ ne vincatur ab hoſtibus ipſum humiliter deprecando. Math.xxvj.Uigilate ⁊ orate ne intretis in tentationẽ Pulmo in corpore animalis eſt neceſſarius ad ſpirituꝫ attrahẽdum.⁊ ad cordis ardorẽ tẽperandum. ⁊ ad refrigerium procurãdum.Sic vere attractio ſpũſſancti per deuotionem ⁊ orationẽ eſt homini neceſſaria vt tẽtationum ſuarum ardorem temperet ⁊ vt appetitus ⁊ mala deſideria cordis ſui refrigeret ⁊ immutet orate inquit.Et merito quia procerto deus ille nos põt contra tentationes iuuare nos vero non poſſumus ſine eius auxilio contra dyabolum triumphare. Non eſt enim

Ayuntamiento de Madrid

poteſtas ſuper terram que ei cõparatur qui factus eſt
vt nullũ timeret. Job quadrageſſimo primo. Sed pro
certo ſi deũ in adiutoriũ requirimus conſtat ꝙ eo me
diante omnibus hoſtibus preualemus. Iſte enim eſt ſi
cut allectoria lapis precioſus. cuiusvirtus facit in pre
lio vincere. Iſte eſt ſicut lapis amatides. qui veſtẽ ta
ctã facit incendia nõ ſentire. Quia. ſ. qui dei pñtia
per gratiam adiuuatur. nec in bello tentationis vincitur
nec tentationũ ignibus inflãmatur. vñ in ps. In te eri
piar a tentatione ⁊ in deo. ⁊c. Deus enĩ a tẽtatione eri
pit inquãtum ſuccumbere non permittit. ij. Petri. ij.
Nouit deus pios de tentationibꝰ eripere. ipſos tamẽ
quandoꝙ fortiter tentari permittit ⁊ ſtatim non ad-
iuuat nec ſuccurrit vt eorũvirtus ⁊ patiẽtia comprobe
tur. Sic etiam rex fortiores militẽ hoſtibus opponit
et eum ex certa ſcientia ꝗꝗ beneverberari permittit
glorians in eius virili defenſione. Sicut de thobia le-
gimus Thob. ij. ꝙ deus ei hanc tentationem permiſit
euenire. vt poſteris daretur exẽplum patiẽtie. Et Tho.
xij. dicitur ab angelo. Quia acceptus eras deo neceſſe
fuit vt tentatio te probaret. Ipſe enĩ facit illud qđ ipſe
alijs conſulit. Eccleſiaſtici ſexto. Si habes amicum in
tentatione poſſide illum quando enĩvidet ꝙ ipſe facit
quod in ſe eſt. ipſum ſolet eripere. ⁊ ne ſuccumbat ab
hoſtibus liberare. Quia ſicut dicitur primo Cor. x. Fide
lis eſt deus ⁊ non ꝑmittit vos tentari vltra ꝙ poteſtis
ſed faciet cum tentatione etiam prouẽtum vt poſſitis
ſuſtinere. et Hebreos. ij. dicitur. Quod xp̄s ꝓpter hoc quia
tentatus eſt potẽs eſt. ⁊ his qui tentantur auxiliari.
Igitur dico ꝙ homini tentato.
Tuitionem oportet querere.
Preſumptionẽ oportet tollere.
Occaſionem oportet fugere.
Iſta de tẽtatione ſufficiant quia de ea tractatum eſt in
titulis infinitis. De tentatione vero inquãtum dicit
probationem. Uide de Probatione ⁊ aggrega ſi vis
autoritates notabiles. in illa autoritate. Beatus vir
qui non abijt in conſilio ⁊c.

Tempus. Nota ꝙ tẽpus ſcḋm philoſophos ni
hil aliud eſt ꝙ mẽſura motꝰ. Omne
enĩ qđ fit virtute creata. fit cum quadã ſucceſſione ⁊ cũ
quadam motus continuatione ⁊ iſta ſucceſſio ſeu cõ
tinuatio dicitur tempus. Cum igitur diuerſe ſint rerũ
que ſunt in motu cõditiões neceſſe eſt eſſe diuerſas tẽ
porũ variationes. Et ideo breuiter ⁊ moraliter loquẽ
do poſſum notare ꝙ in ſcriptura inuenitur tempus.
Uiuentis fragilitatis.
Labentis proſperitatis
Urgentis aduerſitatis.
Sequentis mortalitatis.
Ardentis calamitatis.
Gaudentis ſocietatis.
Iſta enĩ ſunt tẽpora ſtatuũ pſonarũ videlicet.
Uiuentium corporaliter.
Labentium temporaliter.
Egentium miſerabiliter.
Morientium naturaliter
Pereuntium infernaliter.
Triumphantium eternaliter.
Dico ergo primo ꝙ eſt vnũ tẽpus pñtis vite. ſ. fragili-
tatis viuẽtes. Uita enĩ pñs ꝓprie dicitur tp̄s. quia tẽpus
ſemper fluit ⁊ currit. ⁊ de pñti in futurũ tranſit. ⁊ de
ipſo nihil omnino ꝑter nũc exiſtit in eodẽ ſtatu etiam
tempus non moratur. ſed ſubito de ſerenitate ad ob-
ſcuritatem aliquotiens trãſmutatur. Sic ꝓculdubio
vita noſtra a die natiuitatis vſꝗ ad diem mortis non
ceſſat fluere ⁊ currere et nunꝗ poteſt in eodem ſtatu
ſiſtere aut manere quinimmo ꝑ diuerſas etates labi
tur ⁊ de ſtatu ad ſtatum ſubito tranſmutatur. Et ideo
de tali loquitur. Eccleſiaſtici. xviij. A mane vſꝗ ad
veſperam mutabitur tempus. Uide eam in ſermone
et pone eam ibi. Quia ſicut dicitur. Job. xiiij. Homo
natus de muliere breui viuens tempore: repletur
multis miſerijs: qui quaſi flos. egreditur ⁊ conteri-
tur: ⁊ fugit velut vmbra. ꝯſtituiſti terminos eiꝰ. Iſtud
enim tp̄us habet.
Uilem inceptionem. quia natus de muliere
Curtam dimenſionem. quia breuiviuens tempore.
Triſtem afflictionem. quia repletur multis miſerijs.
Debilem conditionem. quia quaſi flos egreditur.
Labilem durationem. quia conteritur ⁊ fugit velut vmbra
Stabilem pñxionem. cõſtituiſti terminos eius.
¶ Iſte ſunt ſex conditiones tp̄is vite noſtre. Nam breui
ter illud eſt tempus viliter inceptiuum: natus inquit
de muliere. Job. xxv. Nunquid apparere poteſt mun
dus natus de muliere. quaſi diceret non. Unde Eccl.
iij. dicitur. Quod tempus naſcendi ⁊c. Item illud tem-
pus eſt leuiter tranſitiuum: breui inquit viuens tem-
pore. Sapientie. ij dicitur. Exiguum ⁊ cum tedio eſt
tempus vite noſtre. Item illud tempꝰ eſt grauiter af-
flictiuum: repletur inquit multis miſerijs. Unde illud
tempus eſt illud de quo dicitur. Soph. j. Dies illa di
es ire ⁊c. ⁊ Ezech. xxx. Dies nubis tempus gementium
Quia puer natus ſtatim gemitum et planctum ſolet
emittere: ad ſignificandum: ꝙ ad laborem ⁊ gemitum
natura nos voluit parturire. Item illud eſt tempꝰ de
biliter permanſiuum. Super omnia enim debilis eſt
⁊ fragilis vita noſtra: quia quaſi flos inquit egreditur.
Cant. ij. Flores apparuerũt in terra nr̃a tp̄s putatio-
nis aduenit: quaſi diceret: vita nr̃a ſicut flos in iuuen
tute apparet ⁊ egreditur: cito vero conquaſſatur dum ꝑ
mortem tollitur ⁊ putatur. Item illud tempus celeri
ter eſt defectiuum: quia cõteritur inquit ⁊ fugit velut vm
bra. Unde Sap. ij. Umbre enim tranſitus eſt tempus
vite noſtre. Item tempus illud eſt ſtabiliter pñxium
quia ſcilicet tempus vite noſtre eſt apud deum limitatum
⁊ certum: conſtituiſti inquit terminos eius qui pre-
teriri non poterunt. Conſtat enĩ ꝙ illud tempus dura
tionis vite noſtre: quod a deo conſtitutum eſt ⁊ pñxum
impoſſibile eſt pertranſiri. Sicut enĩ dicitur Job. xxiiij.
Ab oĩpotẽte nõ ſũt abſcõdita tp̄a. Et ideo bñ dr̃ Job. xiiij
Conſtituas mihi tempus in quo recorderis mei. Sic
igitur patet ꝙ eſt vnum tempus fragilitatis viuẽtis
¶ Secundo dico ꝙ eſt vnum tempus proſperitatis
labentis. Proſperitas enim mundi eſt ſicut tempus
quia ſcilicet ſicut more temporis continue mouetur atꝗ la- B.
bitur. Iſtud enĩ eſt tale tempus: quando pluuia ⁊ tem
peſtas eſt ventura. tunc ſolet ardor ſolis fortior eſſe pu
lices ⁊ muſce ſolent acrius pungere. ſyrene ſolent dul
cius cantare delphini ſolent altius ſaltare: ſed procer
to tale tempus ſolet ſtatim deficere. ⁊ tempeſtas ⁊ plu
uia cito venit que totam ſerenitatem preteriti tempo
ris obnubilat ⁊ obducit. Quia vere mundi proſperi-
tas tempus huius vite eſt. vbi viget ardor auaricie
fortioris: vbi pungunt pulices ⁊ muſce id eſt miniſtri
ſeuicie acrioris: vbi cãtãt ⁊ ſaltant ſyrene ⁊ delphini. i.
diuites qui nũc gaudẽt fructu leticie plenioris. Uerũ-
tamen cito perit ⁊ deficit talis ſerenitas ⁊ ſubito per
mortẽ adnihilatur talis ꝓſperitas ⁊ maieſtas. Nam ſicut
dicit Seneca. reproborũ leta cito ad perniciem veniũt.
Et breuiter de tali tempore dicitur Eccl. xj. Tempus ꝑ
terit. mors appropinquat Et illud proculdubio non
conſiderant tales quia videtur eis ꝙ tempus ſemper
debeat durare Contra quos dicitur Eccleſiaſtici. xviij.
Memor eſto paupertatis in tempore abũdãtie: quod
vtiꝗ non faciunt. Et ideo ſicut naute qui mutationem
tẽporis nõ preuidẽt. in mare inferni ſe detrahũt ⁊ ſub-
mergunt Iſti enim modo habent tempus ſuum. ſed
procerto finaliter veniẽt ad tẽpꝰ alienũ. Et breuiter il
lud ẽ tp̄s. de quo dr̃. Oſee. ij. Ceſſare faciã oẽ gaudiũ eiꝰ
ſolennitates eius, neomeniam eius, ſabbatum eius
et omnia feſta ⁊ tempora eius quia ſicut dicitur Da-
nielis. ſecundo. Deus mutat tempora ⁊ etates: tranſ-
fert regna atꝗ conſtituit. Iſtud eſt ergo tempus
proſperitatis

proſperitatis labētis. ¶ Tertio dico: ꝙ eſt vnum tē-
pus neceſſitatis vrgentis: ſeu aduerſitatis preſentis:
⁊ illud eſt tempus: quo in mundo diuerſimode fla-
gellamur. De quo Heſter. xiiij. Oſtēde te nobis in tē
pore tribulationis. Iſtud eſt eñ ſicut temp⁹ hyemis:
quod ꝗuis videtur aſperum. turbidū ⁊ ſterile: eſt tñ
rebus naturalibus congruum ⁊ vtile. Uirtus eniꝫ na
turalis per ramos arborum: ⁊ per membra animali-
um diſperſa ad interiora retrahiť: vbi fortificatur et
reparatur ita ꝙ in vere ⁊ in eſtate ad fructificandum
aptior inuenitur. Sic vere tempus tribulatiōis ꝗuis
ſit frigidum ⁊ rigidum ⁊ ad ſuſtinendum aſperum ē
tamen ipſum in patientia ſuſtinentibus ꝙ plurimuꝫ
virtuoſum. Compellit enim affectus ⁊ appetit⁹ mē-
tales vndiqꝫ ad temporalia diſperſos ad interiora re-
trocedere: de ſalute cordis ⁊ anime cogitare: ⁊ ſic ho-
mo ad fructificandum ꝑ bona opera habilitatur ⁊ vꝰ-
tus ſpūalis in eo reparatur. Unde de bona arbore di-
citur. Hiere. xvij. Et tempore ſiccitatis non erit ſolli
cita. nec aliquando deſinet facere fructum. Quinimmo ſi
cut gramina ſm̄ Plini. in tempore tempeſtatis gau-
dent: ⁊ tempore pluuie magis virent. Sic iuſti tempo
re aduerſitatis fiunt meliores ſanctitate ⁊ morib⁹ pul
criores. Et ideo tēpus penitentie: tribulationis ⁊ mi-
ſerie preſentis eſt illud tempus, de quo loquiť. Apoſto
lus. ij. Corin. vj. Ecce nunc tēpus acceptabile. ecce nūc
dies ſalutis. Eſai. xlix. Tempore accepto exaudiui te
⁊ in die ſalutis adiuui te. Patet ergo: ꝙ eſt vnum tē-
C pus aduerſitatis preſentis. ¶ Quarto dico ꝙ eſt vnū
tempus mortalitatis ſequentis: ⁊ illud eſt tēpus mor
tis. qď ſcꝫ cōparatur nocti: quod eſt tempus naturali
ter obſcurum: ⁊ diei luminis priuatiuuꝫ: que ꝗuis in
meridie non videatur de ꝓpinquo: tamen de aduen-
tu ipſius nullatenus dubitatur: quia. ſ. nox eſt temp⁹
mortis qď diem p̄ſentis vite deſtruit neceſſario eſt fu
turum: ⁊ ꝗuis non videatur: debet tamen p̄uideri cō
tinue ſicut certum: de quo Eccľs. xj. Si multis dieb⁹
vixerit homo ⁊ in his omnibus letus fuerit: meminiſ
ſe debet temporis tenebroſi ⁊ dierum maloꝝ. ¶ Quī
to dico: ꝙ eſt vnum tempus calamitatis ardentis ſeu
vrgentis: ⁊ illud eſt tempus iudicij vel inferni. de qui
bus dicitur. Deut. xxxij. Iuxta eſt dies perditionis: et
adeſſe feſtinant tempora. Illud eſt tempus in quo ma
li cuꝫ ſuis vitijs puniunť. Quia ſcilicet animalia que
in eſtate impinguanť: ſicut oues ⁊ boues: econuerſo ī
hyeme carnibus depauperanť: ⁊ econtra illa que tē-
pore eſtatis ſunt macra: ſicut ſunt aues fluuiales: in
hyeme ꝓpter quietem ſunt pinguia. Sic vere tempus
eſtatis huius vite: ⁊ tempus hyemes mortis ſunt duo
tempora contraria. Quia diuites q̄ in eſtate huius vi
te ꝑ proſperitatem ſunt pingues: in hyeme morti ſue
erunt miſeri atqꝫ macres. Econtra aūt illi qui modo
ſunt macres per paupertatem: erunt tunc pingues ꝑ
eternam voluptatē ⁊ felicitatem. Teſte ſapiente. Ec-
cleſiaſtes. iij. Omnia tēpus habent ⁊ ſuis ſpacijs trāſ
eunt vniuerſa. Et ideo de piſcibus videmus: ꝙ ſm̄
temporꝝ varietatem ſuam augent pinguedineꝫ: vľ mi
nuūt bonitatem. Tempus ergo quo mali aliquid va-
lent eſt in preſenti. Tempus vero quo nihil reputabū
tur erit finaliter in ſequenti. Ideo de iſtis diciť. Deut.
xxxij. Mea eſt vltio ⁊ ego retribuam eis ī tempore vt
labatur pes eorum pš. Cum accepero tempus ego iu-
ſtitias iudicabo. Iſtud eſt igitur tempus calamitatis
ardentis. ¶ Sexto dico: ꝙ eſt vnum tempus ſocieta-
tis gaudentis: vel tempus ſatietatis replentis. ⁊ illď
eſt tempus glorie paradiſi. Homo enim nunꝗ ſemi
nat ⁊ metit eodem tempore ⁊ modo: ſed potius con-
trario quia quod homo vno tempore ſerit: in tempo-
re contrario colligit: ⁊ quod vno tempore ſeminatur
diſpergendo: in contrario tempore colligitur aggre-
gando. Sic vere chariſſimi cum tēpus huius vite ſit
ordinatum ad ſeminua virtutum ⁊ bonorum operuꝫ ſe
minandum: ⁊ ad bona noſtra pauperibus diſpergen-
dum: neceſſe eſt: ꝙ ſit aliud tempus contrariuꝫ. ſ. tem
pus vite eterne: vbi ſeminata metantur: ⁊ vbi diſperſa
aggregenť. Unde ſm̄ apľm. Qui ſeminat in lachry-
mis in gaudio metet. ij. Cor. ix. ⁊ Gaľ. vi. Tp̄e eñ ſuo
metemus non deficientes. Et ideo de tali tempore di-
citur. Dañ. vij. Tempus aduenit ⁊ ſancti obtinuerūt
regnum. Omnia eñ habēt tempus ſuū: qꝛ ſicut diciť.
Eccľs. viij. Omni negocio tempus ⁊ opportunitas.
Unde de conchilibus videmus: ꝙ vno tp̄e. ſ. nouilunij
inueniuntur vacui: contrario vero tempore. ſ. plenilu
nio fiunt plena. Sic vere pauperes non habēt modo
tempus ſuū: ſed habebunt in futuro: modo eis ſplen-
det luna noua. i. ꝓſperitas temporalis q̄ eſt valde di-
minuta: ⁊ ideo iſti modo ſunt inanes ⁊ vacui: ⁊ bonis
tp̄alib⁹ non repleti: ſed ꝓcerto in futuro tp̄e: qñ luna
plena ꝓſperitatis eterne fulgebit: tunc ꝓculdubio oī-
bus bonis replebuntur: ⁊ oībus opulentijs ditabunť
Unde de ſanctis dicitur. Sapieñ. iiij. Et in tempore
erit reſpectus illoꝝ: qñ vt dř. Sap. iij. Donum ⁊ pax
eſt electis dei. Non ergo debent triſtari pauperes ſi ī
tp̄e preſenti flagellabunť: ſed potius gaudere ⁊ exulta
re ſperando ꝙ in futuro tp̄e letabunť. Quia ſicut dř
Eccľi. j. Uſqꝫ ad tempus ſuſtinebit patiens: ⁊ poſtea
redditio iocūditatis. Sic ergo patet: ꝙ inter ceteros
modos: temp⁹ ſex modis ſumitur. Omnia ergo que
ſunt ſub tempore: ad aliqď iſtoꝝ temporꝝ ꝑtinent ⁊ re
ducuntur: ⁊ ideo diuerſa negocia diuerſis tp̄ibus cō-
petere dinoſcunť. In verbis eñ ⁊ in factis obſeruan-
da ſunt tempora: qꝛ q̄ debito tp̄e non fiunt: melius eſt
ꝙ non fierent ꝙ ſi fierēt. Unde etiam de verbo debito
tp̄e dico dř ꝓuerbio. xxv. Et mala aurea in lectis ar-
genteis qui loquiť verbum in tp̄e ſuo. Econtra Eccľi.
xx. dicitur: ꝙ ex ore fatui reprobať parabola eo ꝙ non
dicit eam in tempore ſuo ⁊ ſufficiat.

Temporalia. De tp̄alibus poſſent infinita dici: ſed nulle ſunt autorita-
tes notabiles: ⁊ de eis in pluribus locis eſt tractatuꝫ
id circo omitto. Uide de diuitijs ⁊ ſimilibus. Et ſi vis
pone hic materiam: ⁊ allega orginalia.

Tendere. Nota ꝙ tendere qñqꝫ ſumitur pro A
fortiter extendere: qñ ſumiť ꝓ inſi
dias parare: qñqꝫ ꝓ creſcere: qñqꝫ ꝓ ire vel ꝓ ambula
re. Et eñ ſumitur ꝓ forti vel rigida extenſione. patꝫ
ij. Regum. xvj. Tetenderunt abſalon tabernaculum
in ſolario. Item ꝙ ſumatur ꝓ inſidiaꝝ ꝑparatione.
patꝫ. ij. Paraľ. xxv. vbi diciť de quodaꝫ rege: ꝙ poſtꝙ
receſſit a dño tetenderunt ei inſidias ſerui ſui. Iteꝫ ꝙ
ſumatur ꝓ augmentatione: vel cremento patet. Exo.
xix. vbi dicitur: ꝙ ſonus buccine paulatim creſcebat
⁊ in prolixius tēdebatur. Itē ꝙ ſumať ꝓ ire vel ad ali-
quam partem ꝑgrare diciť Joſue. viij. ꝙ q̄ ſimulaue
runt fugā: ⁊ tendebāt ad ſolitudinem: reuerſi ſunt ⁊c.
vide in predictis titulis.

Tenere. Nota breuiter ꝙ tenere ⁊ teneri in ſcri A
ptura multipliciter ſumitur. Uñ bre-
uiter notanduꝫ eſt ſicut in alijs materijs ꝙ in ſcriptu
ra inuenitur.

Tenere virtuoſum.
Tenere vitioſum.
Tenere doloroſum.
Tenere gaudioſum.

Eſt dico tenere virtuoſum ⁊ cōmendabile: ⁊ illud eſt
quando homo tenet vel ſeruat diuina mādata. Iuxta
illud ꝓuer. iiij. Tene diſciplinam ⁊ ne dimittas eam.
¶ Item eſt tenere vitioſuꝫ ⁊ deteſtabile: ⁊ illud eſt qñ
homo tenet ⁊ ſeruat vitia ⁊ peccata. de quo Eccľi. x.
Initium omnis peccati ſuperbia. qui tenuerit eaꝫ ad-
implebiť maledictis. Uel etiam qñ homo a peccatis
tenetur ⁊ occupatur. de quo Luce. iiij. Socrus aūt ſy-
monis tenebatur magnis febribus. ¶ Item eſt tene-
re doloroſuꝫ ⁊ cōtriſtabile: ⁊ iſtud eſt illud quo hom o
in tribulationib⁹ teneť. de quo Math. xiiij. Herodes
aūt tenuit Johannem ⁊ ligauit eum in carcerem ⁊c.

¶ Item eſt tenere gaudioſum ⁊ cōſolabile: ⁊ iſtud eſt illud quo beati tenent ⁊ pſeuueranter retinent glorie dignitatem: q̄ ſicut dicit. j. Reg. ij. Deus de ſtercore erigit pauperem vt ſedeat cum principib⁹ ⁊ ſoliū glie teneat. ¶ Igit dicam⁹ aliquid de tenere cōmendabili ⁊ virtuoſo. Tenere eni idem eſt ꝙ adimplere: ⁊ aliqd inuiolabiliter obſeruare: q̄ pcerto ſicut videmus: ꝙ illud qd ab aliquo fortiter tenet: abire non pmittitur: ſed ſeruatur. Sic homo debet virtutes ⁊ merita ita tenere: ⁊ dei mandata taliter ſeruare ⁊ implere: ꝙ non debet ab ipſo fugere nec abire. Tenere em̄ pſeuerātiā denotat in tenente. Et etiam vir iuſtus ſimilis debet eſſe viti: que dicitur quaſi vi tenens: vel quaſi virtuoſe tenens: eo ꝙ de natura vitis eſt arbori ſe pxime iungere: ⁊ illud cui adheret ſtrīgere fortiter ⁊ tenere: q̄ pcerto viri iuſti alijs p charitatem ſe fortiter iungunt: ⁊ bonum qd ſemel ceperint: decetero nō dimittunt. Quod vtiq patꝫ de viris charitatiuis: qui tenaciter diligūt d. illud. Cant. iij. Inueni queꝫ diligit anima mea. tenui eum nec dimittam. Qd etiam patet in viris pſeuerantibus ⁊ nunꝙ defectiuis: q. ſ. virtutes quas ſemel apprehenderunt ſemp tenent. Iuxta illud. j. Theſſal. v. Oia pbate qd bonum eſt tenete. Qd tn̄ eſt cōtra multos q̄ manū pſeuerantie ita habent infirmam: ꝙ nihil poſſunt tenere: immo q̄cquid ꝟtutis habuerint: ſolēt dimittere ⁊ laxare. Similes dolio fracto vel deligato qd liquorem tenere nō poteſt: quia tales qui circulis diuinoꝝ mandatoꝝ non ſunt ligati: ſed potius diuerſis vitijs diſſipati: virtutes cōtentas non tenent: ſed ipſas perdunt potius atq fugant. Eccli. xxj. Cor fatui quaſi vas confractum perdit oēs ſapientiā. Nō ſic: ſꝫ teneamus q̄ ſunt tenenda. Iuxta illud. Apoc. iij. Tene qd habes vt nemo accipiat coronaꝫ tuā. Ubi aduerte ꝙ talis tenentia ⁊ perſeuerantia dꝫ teneri vel haberi triplici rōne. ſ.

Ut cōpleamus mandatum qd precipitur.

Ne careamus virtute que recipit.

Ne amittamus ſalutem que pmittit.

B ¶ Igit primo tenenda ſunt: cōplenda ⁊ obſeruāda q̄ ſunt ad ſalutē vtilia: tene inqt. imperatiue loqtur. vñ ij. Theſ. ij. Qui tenet nūc teneat. Et illd pdictū: quod bonum eſt tenete. Et nota ꝙ pcipimur tenere.

Baculum ad ſuſtentandum.

Clipeum ad ptegendum.

Gladium ad pugnandum.

Thuribulum ad incendendum.

Organum ad decantandū.

Deum ad adorandum.

Proximum ad adiuuandum.

Igit teneamus baculū crucis: vt ſuſtētemur. Exo. xij. Tenentes baculos in manib⁹ comedētes agnū. Itē teneamus clipeū fidei: vt defenſemur. j. Paral. xij. Fugerunt ad dauid viri robuſtiſſimi clipeos tenentes. Itē teneamus gladiū verbi dei vt demonib⁹ aduerſemur. Unde de fortibus ſalomonis dicit Cant. iij. En lectulum ſalomonis ſexaginta fortes ambiūt oēs tenētes gladios. Item teneam⁹ thuribulū orōnis. vt in deum mentaliter inflāmemur. Uñ d oꝛia dicit. ij. Paralip. xxvj. ꝙ in manu teneret thuribulum vt adoleret. Iteꝫ teneamus organum leticie: vt gratias agendo ⁊ deum laudando gratulemur ⁊ iocundemur. ij. Paral. xxix. Steterunt leuite tenētes organa dauid. Itē teneam⁹ deum p fidem vt ipſum veneremur. Marci. xiij. Tenete eum ⁊ ducite caute. Itē teneamus pximū p charitatem: vt ei federemur. Uñ Gen. xxv. Alter egrediens plantam fratris manu tenebat. Job. xlj. Tenētes ſe nequaꝙ ſeparabunt. Igitur teneamus tenenda vt

C que precipiunt teneamus. ¶ Secundo dico: ꝙ tenere debemus tenenda: ne quod acquiritur caream⁹. quod habes inqt. Natura enim abhorret vacuū: ⁊ ideo dolium quod habet plenum ſuū illud intantum diligit ⁊ tenet ꝙ ꝗꝗ perforatuꝫ fuerit: niſi ab alia parte aer poſſit ſubintrare: ipſum fluere non permittit. Sic vere ⁊ nos debemus abhorrere vacuitatem virtutum intantum: ꝙ illas quas habuerimus dimittere non debemus. Quod habes inquit. Unde. Apoc. ij. Uerumtamen illud quod habetis tenete donec veniam. Iſtud tamen eſt contra non perſeuerantes: qui illa que habent non poſſunt tenere. Similes illi qui brachiū habet fractū. Unde de talib⁹ poteſt dicere dyabolus: brachiuꝫ pharaonis confregi: ⁊ ecce nō eſt obuolutū ⁊c. Non ſic chariſſimi: ſed teneamus ne quod acquiritur careamus. ¶ Tertio dico ꝙ tenere debemus tenēdā. ne quod promittitur amittamus. vt nemo inquit accipiat coronam tuam: quaſi diceret: coronā pmiſſam perdes: niſi bene teneas quod poſſides. Sicut em̄ dicitur. ij. Thy. ij. Nō coronabitur niſi qui legitime certauerit. Qz pcerto corona glorie non dabitur niſi qui perſeueranter tenuerit ⁊ impleuerit quod precipitur quia ſicut dicitur Eccli. xxvij. Niſi in timore domini tenueris te inſtanter: cito ſubuertetur dom⁹ tua. Patet ergo ꝙ tenere debemus illa que pertinent ad ſalutem: ne quod pmittitur amittam⁹: ne quod acquirit dimittamus: vt quod precipitur faciamus. Iſta de bono tenere ſufficiunt. ¶ Sed adhuc dico ꝙ tenere accipi poteſt in malo. Et ſic dico ꝙ eſt tenacitas. Auaricie D mundialis. Immundicie corporalis. Uiolentie infernalis. Eſt dico tenacitas mundialias auaricie. Auari em̄ quod ſemel rapiunt nunꝙ amplius volunt dimittere vel reſtituere: ſed continue retinere: ſimiles leoni. qui predā quam rapuit: quando aliquē viderit timēs ꝙ eam velit ſibi aufferre: fortius ſolet tenere ⁊ eā amplexando cubare deſup ⁊ ſedere. ſicut dicit Pli. Sic vere raptores ⁊ auari illud qd rapuerūt nunꝙ amplius dimittere querunt: ſed ſemper fortius illud tenēt: amplexant ⁊ cuſtodiunt. Unde Eſai. v. de raptore dicitur. Rugitus eius vt leonis: rugiet vt catuli leonuꝫ frendet ⁊ tenebit predam ⁊ amplexabitur ⁊ nō erit q̄ eruat. Iſta eſt ergo tenacitas mundialis auaricie. De inde dico ꝙ eſt tenacitas corporalis immundicie. Luxuria em̄ ita fortiter ligat ⁊ tenet: ꝙ ſemel infectū vix illeſuꝫ dimittit. Similis bitalaxo piculo maris: q̄ ita tenet nauem impingentem ꝙ citius frangitur ꝙ euadat: q. ſ. luxuria illum quem tenet vſq ad fracturam mortis non dimittit. Unde de luxurioſis mulieribus dicitur. Prouer. xviij. Qui tenet adulteram ſtult⁹ eſt ſupple ⁊ ſtultior qui tenet ab illa. Deniq dico: ꝙ ē tenacitas temporalis amicicie. Amicicia em̄ mala valde ligat ⁊ tenet: ſimilis adamanti: a quo trahit ⁊ tenetur ferrum. Unde de ſquamis behemoth dr̄. Job. xlj. Tenentes ſe nequaꝙ ſeperabunt. ¶ Inſuper dico: ꝙ eſt tenacitas infernalis violentie. Illi em̄ qui ſunt ibi tenaciter ibi tenent. d. ex deſperatione illud. ij. Reg. j. Interfice me: q̄ tenent me anguſtie. Hoc ergo ſufficiat de tenere. Unde de ligare: de retinere ſi fiat aliqd

Tentorium.

Idem eſt qd tabernaculum. Uide vbi tabernaculum.

Tenebra.

A Cum tenebra dicit a tenendo: eo ꝙ teneat oculos ne videāt: ⁊ nihil aliud. eſt ꝙ obſcuritas aeris ex carentia luminis generata. Poſſum dicere ꝙ in ſcriptura breuiter inuenitur multiplex tenebra. ſ.

Superior.

Inferior.

Anterior.

Interior.

Exterior.

Poſterior.

Subterior.

Primo dico ꝙ tenebre ſuperiores ſignāt diuinā humilitatem. Sol em̄ qñq videt obſcurari: qñq nube immergitur vl' eclypſim patit. Sic dei filius quodāmodo viſus eſt duobus modis a ſuo lumine obtenebrat⁹ qñ vicꝫ poſitus eſt in nube. i. in virgine Maria. per incarnationē: ⁊ qñ eclypſim paſſus eſt p paſſionis afflictionē. De incarnatone em̄ eius dicitur in pſ. Poſuit tenebras

Ayuntamiento de Madrid

tenebras latibulum in circuitu eius tabernaculuꝫ eiꝰ. De paſſione vero eius poteſt dici illud. quod legitur Luce.xxiij. ꝙ moriente domino facte ſunt tenebre ſuper vniuerſam terrã. Et breuiter ſicut dicitur Joelis. ij. Et exponitur ſupra de ſole. Sol conuertetur in tenebras ⁊ luna in ſanguinem. Sol eñ dei filius conuerſꝰ eſt in tenebras carnem aſſumendo pſ. Exortum eſt in tenebris lumẽ rectis corde. ⁊ luna ideſt aſſumpta mutabilis caro ſua: conuerſa eſt in ſanguinem mortẽ ſuſtinendo. Sic ergo dico: ꝙ tenebre ſuperiores ſignant diuinam humanitatẽ: tunc eñ deus fuit in tenebris: ꝙ quaſi a nemine fuit notꝰ. Quis ipſe eſſet lux qui in tenebris lucebat. tenebre tamen eum non comprehenderunt. Johannis. j. ¶ Secundo dico: ꝙ tenebre inferiores: ſignant ſcripture ꝓfunditatem. Abyſſus enim ꝓpter ſuam ꝓfunditatem eſt tenebroſa: ⁊ hoc quia lumen ſolis non poteſt attingere ipſius ꝓfundum. Sic vere tanta eſt abyſſus diuine ſcripture: ⁊ tanta eſt ibi copia aquarum ⁊ ſcientiarum: ꝙ ꝓpter ſuam ꝓfunditatem oibus eſt tenebroſa: ⁊ quaſi nulli hominum clara ꝑuia aut luminoſa. Unde in pſ. dicit. Tenebroſa aqua in nubibus aeris. Veruntamen ſicut illi qui ſunt in ꝓfundo maris in tenebris ſolent oleum habere in ore: quo emiſſo ſolent videre ⁊ reſpirare. Sic ⁊ ſi in ꝓfunditatem ſacre ſcripture volueris videre. neceſſe eſt ꝙ oleum diuine gratie habeas vt tenebras obſcuritatis repellas. Ut de ſcriptura dicat illud Exod. xiiij. Eratq; nubes tenebroſa ⁊ illuminans nocte: quia ſicut dicitur. ij. Cor. iiij. Deus facit de tenebris lumen ſplendeſcere. Et ſicut dicitur. Job. xij. Ipſe reuelat ꝓfunda de tenebris. Tenebre igitur inferiores ſignificant ſcripture ꝓfunditatem. ¶ Tertio dico ꝙ ſunt tenebre anteriores: que ſignificant iuſtoꝝ humilitatem Humilitas eñ tenebris compatur: quia omnia bona ſua vult abſcondere: ⁊ nihil ꝑ inanem gloriam ꝓpala Amos. v. Dies domini tenebre ⁊ nox lux. Unde etiam de viris iuſtis dicitur. Eſai. l. Induam celos tenebris ⁊ ſaccum ponam operimentum eoꝝ. Sancti eñ viri ſemꝑ ſunt obtenebrati: ⁊ tenebroſi ꝑ mortis ⁊ iudicij meditationẽ: ⁊ vmbroſi ⁊ obſcuroſi: per ſuaꝝ virtutuꝫ occultationẽ: ⁊ abſconſionem: vt de ipſis poſſit dici illud pſ. Tenebre non obſcurabunt a te ⁊ nox ſicut dies illuminabitur ⁊c. Iſte ſunt ergo tenebre anteriores q̄ ſignant iuſtoꝝ humilitateꝫ. Anteriores dico: qꝛ iſte tẽdunt ad bona ſpiritualia ⁊ eterna que ante nos ſunt ¶ Quarto dico ꝙ ſunt tenebre iteriores: q̄ ſignificãt cordium obſcuritatem: ſeu culpaꝝ iniquitatem: ⁊ iſte ſunt tenebre ignorantie vel peccati: que ꝓ tanto dicũtur tenebre: qꝛ ſicut tenebra.

Lumini contradicit.
Colores rerum abſcondit
Verecundiam tollit.
Timorem incutit.
Et ſomnolentiam nutrit.

Sic peccatum. Lumẽ veritatis repellit: per ignorantiam. Colorem honeſte conuerſationis abſcondit per inſolentiam. Verecundiam tollit: per impudentiam. Timorem deſperationis incutit: per ſpei carentiam. Somnolentiam male delectationis nutrit ꝑ accidiaꝫ ⁊ pigriciam. ¶ Habet ergo tenebra peccati: lumen vere cognitionis repellere: quia. ſ. ita obnubilat oculuꝫ intellectus: ꝙ non videt que pertinẽt ad ſalutem. Uñ Joh. xj. Qui ambulat de nocte offendit: quia lux in eo nõ eſt. Et. j. Joh. ij. Qui odit fratrem ſuum ambulat in tenebris: ⁊ neſcit vnde veniat aut quo vadat. Quia peccator nõ aduertit vnde venit per vilem natiuitatẽ aut quo vadat ꝑ triſteꝫ mortis aduerſitateꝫ. Ideo breuiter poſſumus dicere illud. Eſai. lix. Palpauimus quaſi ceci parieteꝫ: ⁊ quaſi abſq; oculis attractauimꝰ impegimus meridie quaſi in tenebris. ¶ Item habet tenebra peccati coloreꝫ honeſtatis abſcondere. Peccator eñ vix oſtendit bone conuerſationis honeſtatẽ vel colorem. Math. vj. Si oculus tuus. i. conſcientia tua nequam eſt totum corpus tuum tenebroſum erit ¶ Item habet iſta tenebra verecundiam ⁊ pudorem tollere. Peccator eñ ⁊ obſtinatus exiſtẽs in tenebris peccati: nõ verecũdat de ſuis ſceleribus qd̾ tñ faceret ſi in lumine gratie eſſet: dicens illud Eccli. xxiij. Tenebre circundant me: parietes cooperuerunt me. ⁊ nemo circũſpicit me quem vereor: delictoꝝ meoꝝ nõ memorabitur altiſſimus ⁊c. ¶ Item iſta tenebra habet timorem incutere. Peccatores eñ trepidauerunt timore vbi nõ erat timor. Tenebra eñ peccati facit eos deſperare de ſalute: ⁊ per conſequens timere mortẽ ⁊ iudicij aduerſitatem pſ. Timor ⁊ tremor venerũt ſuꝑ me ⁊ contexerunt me tenebre. ¶ Item habet iſta tenebra ſomnolentiam facere. Tenebra eñ eſt aptum tẽpus ad dormiendum: quia. ſ. illi qui in tenebris peccati delectant. dicuntur dormire. ꝓpterea ꝙ ad exercitiũ bonoꝝ nõ vigilãt ⁊ occupant pſ. Tenebre cõculcabũt me ⁊ nox illuminatio mea in delicijs meis. Et ideo q̄ ſunt in tenebris peccati: non poſſunt nec bene facere nec bene incedere. Via enim peccatoꝝ tenebroſa. neſciunt vbi corruũt. Prouer. iiij. Multa tamẽ turpia et enormia ꝑpetrant: quia iſte tenebre peccatoribus audaciam preſtant. Quia ſicut dicitur Job. xxiiij. Perfodiunt in tenebris domos: ⁊ in tenebris quaſi in luce ambulant. Unde queſitum fuit a quodaꝫ pictore: quomodo imagines pulcherrimas faciebat: ⁊ tamẽ turpiſſimos filios generabat: qui reſpondit cauſam eſſe quia imagines de die ⁊ in lumine pingebãtur: ⁊ ideo pulcre erant. pueri vero de nocte ⁊ ĩ tenebris generabantur: ⁊ ideo turpes erãt. Quia ꝓculdubio: opera q̄ fiunt in lumine gratie: ſunt deo pulcra ⁊ gratioſa. Illa ⁊ o que in tenebris fiũt: ſunt turpia ⁊ vitioſa. vñ Eſai. xxix. Ve qui profundi eſtis corde vt a dño abſcõdatis cõſilium quoꝝ ſunt ĩ tebris opera. Uñ aduerte ꝙ quatuor genera oꝑum cõſueuerũt fieri in tenebris. ſ.

Auaricie contractus.
Immundicie cõtactus.
Detractorũ latratus.
Inuidioſi ſufflatus.

Qd̾ eñ cõtractus auaroꝝ ⁊ vſurarioꝝ fiãt in tenebris ⁊ abſcõditis patet. Job. v. vbi dicitur. Per dieꝫ incurrent tenebras ⁊ quaſi in nocte ſic palpabunt in meridie. Patet etiam de mercatoribus pannoꝝ: quorũ domus ſunt tenebroſe. Qd̾ etiam luxurioſoꝝ tactus fiãt in tenebris patet. Quia conſtat ꝙ talia opera volunt fieri in abſconditis ⁊ ocultis. vnde Prouerbiorum. vij dicitur. Cõſidero vecordem iuuenem qui tranſit per plateas iuxta angulos domus mulieris male: gradit in obſcuro adueſperaſcente die: ĩ noctis tenebris ⁊ caligine. Qd̾ etiam detractorũ latratus habeãt fieri in tenebris. i. in abſentia ⁊ in occulto. ptꝫ. Eccſ. v. vbi dicit Qd̾ cũctis diebus vite ſue comedit in tenebris: ⁊ in curis multis ⁊ erumna ⁊ triſtitia. Qd̾ etiam inuidioſi afflatus fiãt in tenebris. patet: quia viri ĩuidi ſemper ſunt tenebroſi: pallidi ⁊ obſcuri. Inuidia etiam in tenebris ſolet latere: ⁊ nunq̃ in palam euenire. Unde ĩuidus poteſt dicere illud. iob. vij. Replebor doloribꝰ meis vſq; ad tenebras. ſic ergo patet ꝙ ſunt tenebre interiores: que ſignificãt criminum iniquitatem.

¶ Quinto dico ꝙ ſunt tenebre exteriores q̄ ſignificant mundanam ꝓſperitatem. Proſperitas enim mundi tenebris comparatur. Quia procerto omnia ꝓdicta mala que facit peccatum: in hominibus proſperitas operatur. Unde dominus loquẽs homini iuſto dicit. Eſai. lx. Ecce tenebre oꝑient terram ⁊ caligo populos ſuper te aũt orietur dominus: quaſi diceret: terre ⁊ populis ⁊ mundi peccatoribus dabo tenebras mundane ꝓſperitatis: tibi ⁊ o orietur dominus: ꝑ lucẽ gratie ⁊ ſpiritualis claritatis. Quia procerto ſicut Bubones plus diligunt tp̃s noctis quod ẽ tenebroſuꝫ q̃ diẽ qui eſt luminoſus. Sic peccatores plus diligunt tenebroſitatẽ proſperitatis: q̃ claritatẽ ſpiritualis ſanctitatis. Unde Joh. iij. Dilexerunt homines magis tene

bꝛas ꝗ lucem. Iſte ergo ſunt tenebꝛe exterioꝛes que ſignificant mundanā pſperitatē. ¶ Sexto dico ꝙ ſunt tenebꝛe poſterioꝛes: que ſignificant coꝛpoꝛis moꝛtalitatem. Moꝛs enim tenebꝛis comparatur: qꝛ p eaꝫ hō lumīe vite priuaꝛ ꝛ obſcuraꝛ. iob. xvij. In tenebꝛis ſtraui lectulum meum. Et. iob. xxxviij. Nunquid aperte ſunt tibi poꝛte moꝛtis: ꝛ oſtia tenebꝛoſa vidiſti. Unde etiam iſte ſunt tenebꝛe poſt quas ſperabat Job ad lucem vite redire: dicens. iob. xvij. Et rurſum poſt tenebꝛas ſpero lucem. Unde etiam de moꝛte poteſt intelligi illud pſ. Poſuiſti tenebꝛas ꝛ facta eſt nox: in ipſa ptranſibunt oēs beſtie ſilue. Iſte ergo ſunt tenebꝛe poſterioꝛes: q̄ ſignificant coꝛpoꝛis moꝛtalitatem. ¶ Septimo dico: ꝙ ſunt tenebꝛe ſubterioꝛes: q̄ ſignificant doloꝛis aduerſitatem. ſ. tribulationes mundi ꝛ inferni: qꝛ ibi eſt tēpus tenebꝛoſum: tedioſuꝫ: ꝛ doloꝛoſum. Unde de tenebꝛis pn̄tis tribulationis poteſt dici illḋ. Exo. x. Extende manum tuam ꝛ fient tenebꝛe ſup vniuerſam terrā egypti. Thob. v. Quale gaudiū eſt mihi qui in tenebꝛis ſedeo ꝛc. quaſi diceret nullum. De tenebꝛis vero infernalis deſolationis diciꝛ. Mat. xxv. Seruū vero inutilē pijcite in tenebꝛas exterioꝛes ꝛc. Quia ſicut diciꝛ in epiſtola Jude. Iſti ſunt ſydera errantia quib⁹ caligo tenebꝛaꝝ ineternū cōſeruata eſt. Sic igiꝛ ptꝫ quō tenebꝛa ſumiꝛ ſeptem modis. Uide infra de vmbꝛa: ſupꝛa de cecitate ꝛ obſcuritate.

Ter. Tertio

Uide infra vbi tria ꝛ tres

a **Terra.** Nota ꝙ terra multipliciter ſignificat in ſcriptura: in bono. ſ. ꝛ ī malo. Poſſum⁹ enim dicere ꝙ terra in bono ſignificato poteſt multa denotare. ſ.

Juſtoꝝ pfectionem.
Bonoꝛum collectionem.
Sanctoꝛum poſſeſſionem.
Uiuoꝛum defectionem.
Iniquoꝝ cōditionem.
Afflictoꝝ deiectionem.
Moꝛtuoꝛum coꝛruptionem.
Damnatoꝝ incarcerationem.
Mundanoꝛum habitationem.

Iſti ſunt nouem modi q̄bus terra ſumiꝛ in ſcriptura. Dicamus ergo ꝙ p terrā deſignaꝛ pfectio hominum iuſtoꝝ: qꝛ. ſ. xp̄s beata virgo Maria: ꝛ etiam quilibet homo iuſtus pōt dici terra: qꝛ ſicut diciꝛ Gen̄. j. Pꝛotulit terra herbam virentē ꝛ facientem ſemen. ¶ Itē per terram deſignaꝛ collectio hominum bonoꝝ ꝛ ſic terra deſignat eccl̄iaꝫ vel religionē vbi boni homines habitāt ꝛ verſanꝛ. Et de hoc Gen̄. xij. Egredere de terra tua ꝛ de cognatione tua ꝛ veni in terrā quā mōſtrauero tibi. ¶ Item p terrā deſignaꝛ poſſeſſio hominū ſanctoꝝ. ſ. gloꝛia paradiſi de q̄ dici poteſt illḋ. Gene. xxvij. In roꝛe celi ꝛ pinguedine terre erit benedictio tua. ¶ Itē p terram ſignificaꝛ defectio hominū viuoꝝ hoc eſt cōditio fragilis humane nature. De qua Eccli. x. Quid ſuperbis terra ꝛ cinis. ¶ Item p terraꝫ deſignatur conditio hominum maloꝝ. Quia. ſ. peccatoꝛ multis rationib⁹ compatur terre. Un̄ Job. xvj. Terra ne aperias ſanguinē meū. Et Job. xiiij. Alluuiōe paulatim terra conſumiꝛ. ¶ Item p terram deſignaꝛ deiectio hominum miſeroꝝ. ſ. ſtatus deiectionis ꝛ tribulatiōis: ꝛ ſic ſumiꝛ in pſ. Deus ſuſcitat de terra inopē ꝛ de ſtercoꝛe eleuat pauperē. ¶ Itē p terrā ſignificaꝛ coꝛruptio hominū moꝛtuoꝝ. Et ſic ſumiꝛ. Job. xix. In nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum. ¶ Item per terram ſignificaꝛ incarceratio hominū damnatoꝛuꝫ. ſ. infernus. Et ſic ſumitur. Job. x. Dimite me vt plāgā paululum doloꝛem meum anteꝗ vadam ꝛ nō reuertar ad terram tenebꝛoſam ꝛ opertam moꝛtis caligine. ¶ Item per terram ſignificatur habitatio hominum mundanoꝛum: ꝛ ſic ſumitur pꝛo mundo vel p mūdi ſtatu ꝛ pſperitate. Unde Gene. j. Terra autem erat inanis ꝛ vacua ꝛ tenebꝛe erant ſup faciem abyſſi. B

His igitur pꝛemiſſis dicendum eſt per oꝛdinem aliquid de iſtis nouem conditionibus. ¶ Dico ergo primo ꝛ pꝛincipaliter: ꝙ terra ſumitur p iuſtoꝛum perfectione. Terra enim ꝗuis ſit in apparentia elemētum turpiſſimum: eſt tamen in efficacia vtiliſſimum: quia per terram oīa ſuſtentanꝛ ꝛ etiam taꝫ animalia ꝗ volatilia p terre beneficium educantur: ſignificās p oīa viros iuſtos: qui ꝗuis ſint in apparentia p humilitatem viles: ſunt tamen virtuoſi ꝛ vtiles. Ipſi em̄ ſunt totius eccleſie fundamentum: ꝛ ſuis bonis doctrinis ꝛ exemplis ſpūale nutrimentum. Un̄. j. Paralip. iiij. Inuenerūt paſcua vberrima ꝛ terraꝫ latiſſimaꝫ quietam ꝛ bene fertileꝫ. Quia pcerto ſicut videmus: ꝙ terra ꝗuis ſit exterius defoꝛmis hiſpida: intus tamē pꝛecioſis metallis ꝛ lapidibus aliquotiēs eſt referta. Sic vere iuſti: ꝗuis in apparentia ſint defoꝛmes ꝛ eiecti vꝛ inanes: intus tamē in coꝛde pꝛecioſas virtutes cōtinēt quibus ſe cumulant atq₃ replent. Uirtus em̄ celeſtis ideſt gratia ſpūſſancti ad iterioꝛa illius terre iugiter influit: ita ꝙ ibi virtutum copiam generat ꝛ pducit. pſ. Uiſitaſti terram ꝛ inebꝛiaſti eā: multiplicaſti locupletare eā. Terra em̄ diciꝛ terra: eo ꝙ cōtinue teriꝛ. Diciꝛ humus quia hūoꝛe aquaꝝ ꝛ fluminum cōtinue imbibitur. Diciꝛ tellus: quia fructus eius oī anno tollitur. Dicitur ops: quia oībus opē dat: vel quia opes ab ea repoꝛtantur. Dicitur arida vel qꝛ naturali ariditate fundatur: vel arature hominum ſubiugaꝛ. Sic vere hō iuſtus in vita teriꝛ per multas tribulationes Eſaie. xxiiij. Confractione confringetur terra: ꝛ cōtritione cōtereꝛ. Item humoꝛe ꝛ aqua diuine gratie imbibitur p occultas inſpirationes. Judicuꝫ. vj. Sit oīs terra roꝛe madēs. Humoꝛē ꝛ gratiā immittit p lachꝛymarum diſtillationes pſ. Dedit terram ſine aqua in exitus aquarum. Fructus ſuos: ideſt bona tempoꝛalia ſepiſſime perdit per raptoꝛum iniurias ꝛ exactiones. Unde de tyranno dicitur. Job. xxij. Egeno ſubtraxiſti panem: ꝛ in foꝛtitudīe bꝛachij tui poſſidebas terram. Opem fert omnibus p ſuas inuentiōes: quia ſcilicet iuſtus eſt terra que poꝛtat fructum vnde alij viuūt. Quia ſicut dicitur in pſ. Miſericoꝛdia domini plena eſt terra. Et alibi. Terra dedit fructuꝫ ſuum. Arida eſt a carnis voluptatibus p deliciarum abdicationes. Gene. j. Uocauitq₃ deus aridam terram. Aratur etiam p diſciplinas ꝛ afflictiones: quia ſicut diciꝛ Pꝛouerbioꝛuꝫ. xij. Qui operatur terram ſaturabitur panibus. Sic ergo patet ex diuerſis nominibus: ꝙ iuſtus comparatur terre. Et pꝛopter hoc de ipſo poteſt dici illud. j. Paralip. iiij. Inuenerunt terraꝫ latiſſimā quietam ꝛ fertilem. Ubi aduerte: ꝙ iſta terra ſcilicet chꝛiſtus. beata virgo vel quicunq₃ iuſtus habet quinq₃ conditiones terre moꝛaliter intellectas. Eſt enim terra.

Media ad coniungendum.
Infima ad ſubſidendum.
Extenſa ad continendum.
Quieta ad perſiſtendum.
Fecunda ad nutriendum.

Sic vere iuſtus vult eſſe Medius per pmptaꝫ ſubuētionem. Infim⁹ p humilē ſubiectionē. Extentus p magnam dilectionem. Immotus p durā ꝛ foꝛteꝫ durationem. Fecundus p piam nutritionē. ¶ Et ſic dico ꝙ ad virum iuſtum ptinent iſta q̄ ſequūtur. ſ.

Celeriter ad eſſe. Inuenerunt.
Humiliter ſubeſſe. Terram.
Patienter pdeſſe. Latiſſimam.
Stabiliter ineſſe. Quietam.
Utiliter pdeſſe. Fertilem.

Dicamus igiꝛ: ꝙ ille qui vult ſpiritualiter eſſe terra: debet ſuccurere cūctis celeriter qḋ oñditur qñ diciꝛ inuenerūt: qꝛ vir iuſtus ſemp debet inueniri in neceſſitate. Quia ſicut terra eſt in medio elementoꝛum: que tamē a loco pꝓꝛio nūꝗ fugit. immo ſemp ī medio elementoꝛum

Ayuntamiento de Madrid

mētoꝝ nō poteſt inueniri. Sic ⁊ ve iuſtus nunꝙ̄ eſt in
angulo. ſed ſemꝑ in medio. ſemꝑ enim in ꝑſenti para
tum ſe exhibet: ⁊ nunꝙ̄ a fidelitate variando. abſcon⸗
ditur ſeu latet. quinimmo ſemꝑ paratus ad ſubueniē
dum alijs inuenitur ⁊ nequaꝙ̄ fugit. variat aut muta
tur. Inuenerunt inquit. Vñ in pſ. Inuenerunt eum in
terra deſerta. i. in loco neceſſitatis. Ut ſic de quolibet
tali dicat̃ illud Sapiē. vj. Inuenit̃ ab his q̄ q̄runt il⸗
lam. Vide ſupra de inuenire. Iſta tamē ſunt ↄtra mul
tos qui non ſunt in medio ſe alijs paratos exhibēdo:
ſꝫ ſunt in angulo ſe ab alijs in neceſſitatis tēpore ab⸗
ſcondendo: quia iſti in neceſſitate non inueniuntur. ſꝫ
ab alijs fugiunt ⁊ abſcondunt̃. Vñ iſti ſunt illa terra.
de qua dicit̃ Geñ. j. Terra aūt erat inanis ⁊ vacua: q̄
ſ. iſti ſunt illa terra non habētes aliquam firmitatē: ⁊
vacui non habētes aliquam bonitatē: ſꝫ potius omnē
vanitatē ⁊ mutabilitatē pſ. Vidit ⁊ cōmota eſt terra.
Non ſic ergo chariſſimi: ſꝫ ſicut dictum eſt iuſtus dꝫ
ſuccurrere cunctis celeriter. ¶ Inuenerunt inquit.

¶ Deinde dico ꝙ ſi quis vult ſpiritualr̃ eſſe terra. dꝫ
ſe ſubijcere humiliter. Terram inquit. Quia terra eſt
omnium elemētoꝝ infima: ⁊ ſub omnibus alijs cō
ſtituta. ſic iuſtus omnibus ꝑ humilitatē ſe ſubijcit: ⁊
ꝑ ſubiectionē omnibus ſe ſupponit. Vñ de tali terra
dicitur. j. Paralip. xxij. Subiecta eſt terra corā domi⸗
no ⁊ coram populo eius. Et aduerte ꝙ q̄uis terra ſit
omnibus elemētis infimior. eſt tamē herbis ⁊ fructi⸗
bus fecūdior: floribus ⁊ folijs ornatior. Sic ⁊ ve vir iu⸗
ſtus quanto ꝑ humilitatē eſt magis infimus: tāto fru
ctu bonoꝝ operum eſt opulentiſſimus ⁊ floribꝰ vir
tutum ornatiſſimus. Vñ de viro iuſto pōt dominꝰ di⸗
cere illud Canti. ij. Flores apparuerunt in terra nr̃a.
Dꝫ ergo vir iuſtus ſubijcere ſe cunctis humilr̃. Ter⸗
ram inquit. ¶ Iterum dico ꝙ qui ſpiritualr̃ vult eſſe
terra: dꝫ ſe extendere cunctis mentalr̃. Latiſſimaꝫ in⸗
quit. Quia ſicut terra maximam habet latitudinem.
intantum ꝙ a termino vſqꝫ ad terminū attingit intm̄
ēt ꝙ infra ambitum ſuum continet totū mundū. Sic
iuſtꝰ dꝫ eſſe ꝑ charitatis ambituꝫ valde latus. De ter
mino enim amicoꝝ vſqꝫ ad terminum inimicoꝝ
ſe dꝫ extendere: ⁊ omnes tam bonos ꝙ̄ malos. tā ami
cos ꝙ̄ inimicos ſub caritatis brachijs continere. La⸗
tiſſimam inquit. Eccleſi. j. Altitudineꝫ celi ⁊ latitudi⸗
nem terre. profundum abyſſi quis dimenſus eſt? q. d.
latitudo charitatis noſtre dꝫ attingere vſqꝫ ad celum
i. ad ſuꝑiores. ad abyſſum. i. ad inferiores. ad terram
ideſt ad partes exteriores. De iſta ergo latitudine dr̃
Geñ. xxxiiij. Negocientur in terra que ſpacioſa ⁊ la⸗
ta eſt ⁊ cultoribꝰ indiget. Et bñ dicit cultoribus indi⸗
get: quia procerto pauci ſunt hodie qui hanc latitudi
nē charitatis colant. quinimmo hodie pōt verificari
illud Ioſue. xiij. Terra latiſſima derelicta eſt. Et bene
dicitur iuſtus terra lata: quia deum quē celi caꝑe non
poterant cōtinet ſpiritualiter. Ipſuꝫ ēt continuit btā
virgo ꝑſonalr̃. Vñ etiam de latitudine beate Marie
que continuit ipſum deum dicit̃ admiratiue Hiere.
xiiij. Quaſi colonus futurus es in terra: ⁊ quaſi via⸗
tor ad manēdum. Et breuiter terra iſta vir iuſtus la⸗
tiſſima dicit̃. vel dꝫ dici. ſ. quia in ipſa poſſunt oēs vir
tutes ⁊ gratie contineri. Continetur. n. ibi.

Clementie plenitudo.
Scientie limpitudo.
Iuſtitie rectitudo.
Conſtantie fortitudo.
Mundicie ſanctitudo.
Meſticie magnitudo.

¶ Qd em̄ iſta terra. ſ. iuſtus contineat clemētie pleni
tudinē. Patet in pſ. vbi dicit̃. ꝙ miſericordia dñi ple
na eſt terra. Et alibi. Terra dđit fructū ſuū. Quia vir
iuſtꝰ ſolet dare alijs q̄cq̄d habet. ¶ Itē ꝙ ↄtineat ſcīe
limpitudinē. Pꝫ Eſa. xj. vbi dicit̃. ꝙ repleta eſt terra
ſcīa dñi. ¶ Itē ꝙ ↄtineat iuſtitie rectitudineꝫ Patet
Eſa. xlv. Rorate celi deſuꝑ ⁊c. ¶ Itē ꝙ ↄtineat ↄſtan⸗
tie fortitudinē. Pꝫ Eccl's. j. Terra aūt ineternuꝫ ſtat.
¶ Itē ꝙ contineat mūdicie ſanctitudinē. Patet Eſa.
lxv. vbi dominꝰ dicit. Ecce ego creo celos nouos ⁊ ter
ram nouam. ¶ Itē ꝙ cōtineat triſtitie meſtitudinem
pꝫ: q̄. ſ. ſicut terra ſemꝑ ſtillat aquas: ſic vir iuſtus la
chrymas Hiere. iiij. Lugebit terra ⁊ merebūt celi. Iu
ſtus igit̃ dr̃ terra lata q̄ tot bonis ↄtētis ꝑmanet occu
pata. Latiſſima inq̄t: vt de eo dicat̃ illud Iob. xj. Lon
gior terra mēſura eius. ⁊ latior mari. Patet igit̃ ꝙ iu
ſtus eſt terra: quia ſe dat extēdere cunctis mētalr̃. La
tiſſimā inq̄t. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ vir iuſtus dꝫ ſubſiſte⸗
re malis ſtabilr̃. Quietā inq̄t. Quia ſicut terra eſt oīꝫ
fundamētum grauium: ⁊ q̄uis omnia alia ſint mobi
lia. ipſa tñ ita firmiter ſtabilitat̃. ꝙ nullo impetu pōt
cōcuti vel moueri. q̄nimo ſemꝑ eſt ſtabilis ⁊ q̄eta. Sic
procerto iuſtus in tanta firmitate cōſtantie ſolidatur
ꝙ nunꝙ̄ a ⁊ vitate fidei. nec a fidelitate amicicie. nec a
ſtabilitate boni ꝓpoſiti cōcutit̃ nec mouet̃ pſ. Funda
uit terrā ſuꝑ ſtabilitatē ſuā ⁊c. Eſt. n. iuſtus quoddam
ſtabiliſſimū fundamētum qđ pōt om̄ia grauia ⁊ diffi
cilia ſuſtinere. ⁊ ſub oīm tribulationū pondere ꝑma⸗
nere. Quietam inq̄t Eſa. iij. Conq̄euit ⁊ ſiluit oīs ter⸗
ra. Et ī pſ. Terra tremuit ⁊ q̄euit. Et aduerte ꝙ dicit
Areſto. ꝙ cauſa quietis terre eſt. q̄ oēs partes eiꝰ na⸗
turalr̃ tēdunt ad cētrum. ⁊ iō dicit ꝙ circa cētrum ita
ſuis equis ponderibus: ⁊ partes eius q̄ ſunt pondero
ſe circa cētrū taliter cōprimunt̃. ꝙ quiete ⁊ ſtabilitate
ꝑpetua ſolidat̃. Sic ꝓculdubio: q̄ oēs partes. i. affe⸗
ctiones pondera ⁊ inclinationes viri iuſti tēdunt ad
cētrum. i. ad deū ⁊ ad eū inclinant̃: ⁊ circa eum ꝑ deſi⸗
derium cōprimunt̃. Hinc ē ꝙ ipſe in pace ⁊ cōſtantia
animi ſolidat̃. Quietā iq̄t Iudi. iij. Quieuit terra. xl.
annis. Qđ tñ eſt contra multos q̄ more terre patiunt̃
multotiēs terremotū. Quia ſicut terra q̄uis ſit natu
ralr̃ ſtabilis. aliq̄ñ tñ ꝓpter incluſionē igniū vel ven⸗
toꝝ. fit accidētalr̃ mobilis ſicut pꝫ in terremotu. Sic
⁊ ve q̄uis homo iuſtus ī deo debeat ſtabiliri. aliq̄ñ tñ
ꝑ ventum ſuꝑbie vel ꝑ ignē auaricie cōtingit ipſum a
firmitate boni propoſiti cōcuti vel moueri. ij. Reguꝫ
xxij. Mota eſt ⁊ ↄtremuit terra. Nō ſic ꝓcerto iuſtus:
q̄ dꝫ malis ſubſiſtere ſtabilr̃. ¶ Inſuꝑ dico. ꝙ ſi vult
ſpūalr̃ dici terra ipſe dꝫ bona vtiliter producere. Fer⸗
tilem inq̄t. Quia ſicut terra eſt elemētum valde fecū⸗
dum. in tantū ꝙ cunctis viuētibꝰ ꝓfert cibum. ſic iu⸗
ſtus ita fecūdus ⁊ fertilis dꝫ eſſe. ꝙ fructꝰ bonoꝝ ope
rum. exēploꝝ ⁊ documētoꝝ dꝫ ferre. quos alijs poſ⸗
ſit ꝓducere ⁊ offerre. Fertilis inq̄t. Vñ breuiter iuſtꝰ
videt̃ eſſe illa terra de qua dr̃. iiij. Reg. xviij. Tranſfe⸗
ram inq̄t vos in terram fructiferam ⁊ fertilē vini. ter
raꝫ panis ⁊ vineaꝝ. terrā oliuaꝝ. ⁊ olei ⁊ mellis. Iuſtꝰ
enim dicit̃. Terra panis: q̄ alios nutrit ꝑ doctrinam
erudiēdo. Terra vini. q̄ alios letificat cōſolādo. Ter
ra olei ⁊ oliuarum: quia alios mitigat ⁊ lenit miſeri⸗
cordiam faciēdo. Et iō breuiter terra fertilis pōt dici
vñ Iudicum. xviij. dicit̃. Vidimꝰ terrā valde opulētā.
Et Nume. xiiij. Terram quā circuiuimꝰ valde bona
eſt. Quod tamē eſt contra multos qui ſunt terra ſteri
lis. Vide ſupra de ſterilitate. Sꝫ nō ſic iuſtus: quia ꝓ⸗
certo iſte eſt terra fertilis. Et ideo bñ deductum eſt ꝙ
vir iuſtus dicit̃ terra: quia.

Producit fructus vtiliter.
Suſtinet cuncta ſtabiliter.
Continet cuncta patienter.
Subſidet cunctis humiliter.
Adiuuat cunctos benigniter.

¶ Et talis terra proculdubio fuit beata virgo: quia
ipſa eſt ad adiuuandum promptiſſima ad ſubſiſtēdū
humilima. ad cōtinēdum latiſſima. ad ſubſiſtēdū for
tiſſima. ad ꝓducēdum opulētiſſima. Iſta eſt. n. terra
q̄ germinauit ſaluatorē: que pacē homini generauit:
⁊ q̄ ſine cultura virilis ſeminis deum hominibꝰ ap⸗
portauit. vñ pſ. Bñdixiſti domine terrā tuā: auerti⸗
ſti captiuitatē Iacob. Quia veritas đ terra orta eſt: ⁊

iuſtitia de celo ꝓſpexit. Quia terra de qua dr̃ Ezech. xxxvj. Illa terra īculta facta eſt quaſi ortꝰ voluptatis. Patet igiẗ primo ⁊ principalr̃ ꝙ terra ſumiẗ pro iuſtorū ꝑfectiōe. C ¶ Scḋo principalr̃ dico ꝙ terra q̄ſiq3 ſumiẗ pro bonorū collectione. Et ſic terra nihil aliud eſt ꝙ̄ eccleſia vel religio. vel q̄libet collegium hoīm perfectorum. Sicut. n. videmus ꝙ oēs herbe ī terra ſunt radicate ⁊ plantate. ita ꝙ ibidē viuunt ⁊ vegetanẗ. ſi vero irradicate fuerint deſiccanẗ. Sic procerto oēs plante .i. omnes fideles in terra eccleſie ſunt ꝑ fide3 plantate. ꝑ caritatem radicate: ⁊ ꝑ gratiam nutrite: ⁊ vegetate. alʼs niſi in iſta terra ꝑ fidē ⁊ caritatē radicentur. vita gratie priuanẗ. ⁊ ꝑ peccatū virtutibus deſiccanẗ. Extra. n. iſtam terram non eſt vita. Vñ dn̄s pōt dicere de iſta terra illud. iiij. Reg. xviij. Veniā ⁊ tráſferam vos in terram fructiferam ⁊ fertilem. ⁊ viuetis ⁊ non moriemini. Et breuiter eccleſia vel religio pōt ꝯꝑari terre ꝓmiſſionis: quia illa erat Terra.

Specioſa.
Spacioſa.
Precioſa.
Montuoſa.
Paſcuoſa.
Fructuoſa.
Bellicoſa.
Dulcoroſa.
Humoroſa.
Virtuoſa.

¶ Sic ꝓcerto terra religionis. vel eccleſia d3 eſſe Specioſe cōuerſationis. Spacioſe delectationis. Precioſe reputationis. Montuoſe cōtēplationis. Paſcuoſe recreationis. Fructuoſe opatiōis. Bellicoſe propugnatiōis. Dulcoroſe deguſtatiōis. Humoroſe lachrymatōis. Virtuoſe cōſolationis. ¶ Dicamꝰ ergo. ꝙ iſta terra eſt ſpecioſa: quia ſicut terra efficiẗ ſpecioſa ꝓpter flores quibus induiẗ. ꝓpter flumina q̄bus imbuiẗ. ꝓpter caſtra q̄bus conſterniẗ. Sic procerto religio ſpecioſa ⁊ gratioſa d3 dici propter flores virtutu3 quibus eſt induta Canti. ij. Flores apparuerunt in terra noſtra. propter flumina ſcientiaru3 q̄bꝰ eſt imbuta Pš. Qui fundauit terra3 ſupra aquas. ꝓpter caſtra diuinarum protectionum quibus eſt conſeruata Ezech. xxxiiij. Habitabunt in terra ſua abſq3 vllo timore. ¶ Itē dico ꝙ iſta eſt terra ſpacioſa: quia ſcilicet homo poteſt ibi viuere ſine offendiculo delectabilium terrenorum. Unde etia3 iſta terra eſt ſicut ortus delectabilis: in quo poſſunt homines ſpaciari. ⁊ a mundi laboribus quietari. Vñ Gen̄. xxxiiij. Negocienẗ in terra que ſpacioſa eſt ⁊ lata: ⁊ cultoribus indiget. ¶ Itē dico ꝙ iſta eſt precioſa. Iſtam enim reputat dominus valde caram. vnde eſt hereditas ipſius ſpecialis. vnde Sap. xij. dicitur de terra promiſſionis ꝙ deo omnium carior eſt terra de qua dominus dicit illud Eſa. lxvj. Sedes mihi celum eſt. ⁊ terra ſcabellū pedum meorum. ¶ Itē iſta eſt terra montuoſa: quia ſcilicet in ipſa d3 eſſe montuoſitas ⁊ celſitudo contēplationis. Illi enim qui ſunt ibi debent ſurſum ad celeſtia eleuari. Unde Deutero. xxxij. dicitur. de populo iſrael ꝙ dominus conſtituit eum ſuꝑ excelſam terra3 vt co. fru. agro. ⁊c. Vide eam ſupra de excelſo. ¶ Item iſta terra eſt paſcuoſa. Ibi enim inueniunẗ paſcue doctrine verborum ⁊ exēplorū. vbi ſimplices poſſunt nutriri. ⁊ in fide ⁊ in moribus erudiri. Vñ. j. Paraẗ. iiij. Inuenerunt paſcua vberrima ⁊ terram latiſſimā quietam ⁊ fertilem. ¶ Item dico ꝙ iſta terra eſt fructuoſa. In terra enim creſcunt omnes fructus. ſic in eccleſia ⁊ religione creſcunt omnia opera bona Pſal. Dominus dabit benignitatē: ⁊ terra noſtra dabit fructū ſuum. ¶ Item iſta terra eſt bellicoſa. In terra enim promiſſionis ſemper fuerunt viri iuſti ⁊ ſtrennui. ſic in iſta terra debent homines ſtrennue viuere. ⁊ contra hoſtes anime ſtrēnue militare. Unde Nume xiij. Venimus ad terram ad quam miſiſti nos que reuera lacte ⁊ melle manat: ſicut ex fructibus cognoſci poteſt. ſed fortiſſimos cultores habet. ¶ Ite3 iſta eſt terra dulcoroſa. In terra enim ꝓmiſſionis humana natura abundantia lactis ⁊ mellis fruebatur: ⁊ ideo terra fluens lac ⁊ mel dicebatur ſignans terram religionis ⁊ eccleſie. vbi lac ⁊ mel deuotionis d3 abundare: que poſſit deuotam animam confortare. Vñ Ezech. xx. Eduxi te de terra egypti in terram quā promiſerā que fluit lacte ⁊ melle. ¶ Item iſta terra eſt humoroſa vel influoſa: quia ſcilicet in iſta terra abundant fluuij lachrymarum. fluuij ſcientiarum elemoſynarum. Vñ Deutero. viij. Dominus introducet te in terram bonam. terram riuorum atq3 fontium. terram olei ⁊ mellis. ¶ Item iſta terra eſt virtuoſa: quia ſcilicet ſicut in terra promiſſionis abundabant oliue: ⁊ arbores alie aromatice. de quibus gummi ſuauis odoris ⁊ ſaporis manabant. Sic in terra religionis debēt abūdare homines virtuoſi qui oleu3 pietatis debēt alijs vicinis diffundere: ⁊ liquorem compaſſionis debent diſtillare Pš. Terra mota eſt. etenim celi diſtillauerunt. Unde. iiij. Regum. xviij. Transferam vos in terram vini ⁊ oliuarum ⁊c. Iſte ſunt igitur decem conditiones terre propter quas multum d3 amari ⁊ a viris ꝑfectioribus frequentari. Ibi enim tutius viuitur: ⁊ ibi ſecurius habitatur pſal. Iuſti autē hereditabunt terram ⁊c. Si vis inuehe cōtra terram religionis vel eccleſie: ⁊ cōtra ꝯditiones illius dic illa que inferius dicenẗ de terra inquātum ſignificat mundum ⁊ mundi proſperitatem. Quia hodie proculdubio nō eſt religio vel eccleſia talis terra. Quia procerto hodie verificatur illud pš. ꝙ deus conuertit terram. ſ. fructiferam ſalſuginem a ma. hi. in ea. Salſugo enim eſt terra penitus ſterilis. Quādo enim aqua maris refluit aliquo caſu in terram fertilē: tanta eſt eius ſalſugo. ꝙ ex ſolo refluxu illa terra fit ſterilis ꝑ ſex annos: ⁊ talis terra proprie dicitur ſalſugo. a maris ſalſedine ſic vocata. Sic vero exquo aqua maris. i. affluentia tēporalis cepit influere in terram fructiferam religionis. ipſa procerto facta eſt ſterilis ⁊ inanis. iiij. Regū. ij. Aque peſſime ſunt ⁊ terra ſterilis. Dic ſi vis figuram: quia breuiter exquo in religione ⁊ eccleſia vitia abundauerunt: virtutes ⁊ merita defecerūt zach. vij. Poſuerūt terram deſiderabilē in deſertum. ⁊ hoc a malicia habitantium in ea. Quia ſicut diciẗ Eſaie. xxiiij. Interfecta eſt terra ab habitatoribus ſuis. deſerta eſt omnis leticia: ⁊ tranſlatum eſt gaudium terre. relicta eſt in vrbe ſolitudo. Sic igitur patet ꝙ terra ſumiẗ pro iuſtorum collectione. hoc eſt dictu pro religionis vel eccleſie habitatione. ¶ Tertio dico principaliter ꝙ terra ſumitur pro ſanctorum poſſeſſione. hoc eſt dictu ꝓ ſanctorum regione ⁊ congregatione. ſ. pro terra paradiſi. Sicut enim videmꝰ ꝙ terra eſt in ſe ſtabiliſſima: ita ꝙ cunctis alijs rebus in motu exiſtētibus iſta ſola eſt immobilis ad terram etia3 omnia grauia deſcēdunt ibiq3 ⁊ nunq̄ alibi requieſcūt. Sic vero ſtatus ⁊ gloria paradiſi eſt ſine quacūq3 mutatiōe ſtabilis ⁊ eternus: ⁊ iſto ſolo excepto omnis alꝰ ſtatus eſt mutabilis atq3 vanus Eccls. j. Terra aūt ineternum ſtat: ⁊ iō oīa grauia. i. mortaliū corda ad iſtā debēt naturaliter tendere: q2 hic ſolum ⁊ nunq̄ alibi poſſunt ꝑfectā requiē inuenire. d. illud Pſal. Portio mea domine ſit in terra viuentium. Naute enim q̄diu ſunt in mari. ſemꝑ ſunt in periculo ⁊ motu: ⁊ ideo valde deſiderāt eſſe in terra firma. ſtabili ⁊ in portu. ⁊ ideo nō ceſſant continue currere. quouſq3 ad terram ⁊ portum quem expectant: vel petunt applicari poterint. Nos igitur qui in fluxu ⁊ in mari mortalis vite viuimus. nunq̄ a curſu bonorum operum deſiſtamus. quouſq3 ad terrā paradiſi ⁊ portum ſalutis perſonaliter attingamus. Iuxta documētu3 Sen̄. epiſtola. xix. In freto viximꝰ. moriamur in portu. Quod tamē eſt contra multos ſimiles piratis. qui nunq̄ vellent attingere terram: ſ3 ſemꝑ eſſe in mari ⁊ viuere: vt tranſeuntes poſſint deꝑdari ⁊ occidere. Sic mundi raptores ⁊ peccatores attingere terram ⁊ portum paradiſi non curant: ſed eſſe ⁊ viuere in fluctibus vite p̄ntis affectant. vt alios noceant ⁊ inuadāt. De quibꝰ dr̃ in pš. Pro nihilo habuerunt terrā deſiderabilē ⁊c. Non ſic chariſſimi: ſ3 procerto boni ⁊ iuſti ad terra3 paradiſi trāſeūt mētaliter. ⁊ mihi D

liter. ⁊ mihi

Ayuntamiento de Madrid

liter.⁊ inibi viuere ⁊ eẽ appetunt eternalr. Deut.iiij. Vos trãſibitis ⁊ poſſidebitis terrã egregiã. Vbi aduerte ꝙ ad iſtã terrã habẽdã tria ſunt neceſſaria.ſ.
Dimittere quod inficit. Vos tranſibitis.
Appetere quod proficit.⁊ poſſidebitis.
Attendere quod allicit.terra egregia.
¶ Dimittamus ergo mundum inficientẽ tranſibitis Ille enim qui tranſit vnum locum ad ſuuȝ contrariũ tendit:ſic ⁊ nos debemus mundũ dimittere:⁊ ad terram paradiſi accedere ⁊ trãſire Eſa.xxiij. Tranſi terram tuam quaſi fluuium filia maris. Et bñ dicit filia maris:quia procerto ꝙdiu eſt in mundo. ſemꝑ eſt in amaritudine ⁊ dolore: ⁊ ideo ſicut vitulus marinus poſtꝙ diu in mari voluit natare.ſolet ad terram trãſire vbi ſolet catulos parere ⁊ cubare. Sic ṽe anima illius iniquitate laceſſita.dȝ ꝑ affectuȝ illud mare dimittere:⁊ ad terram paradiſi ꝑ deſiderium ſe transferre:⁊ ibi mentalr quieſcere ⁊ iacere: ⁊ catulos bonorum operum educere ⁊ nutrire. Tranſibitis inquit pš. Tranſibo in locum tabernaculi admirabilis vſqꝫ ad domum dei.vnde Joſue.xxij. Tranſite ad terrã in qua tabernaculum domini eſt. Vt dicamus illud Nu me.xx. Obſecro vt liceat mihi tranſire ꝑ terram tuã. Igiꝷ dimittamus mundũ inficientẽ. ¶ Itẽ appetamꝰ fructũ ꝓficientẽ. Poſſidebitis. Poſſeſſio eñ totum fructum ⁊ vtilitatẽ importat. Proprietas eñ ſine poſſeſſione nihil valet.⁊ iõ ꝗuis ꝑ mortẽ xp̄i facti ſimus heredes ⁊ ꝓprietarij terre paradiſi:in hoc tamẽ nullum fructum habebimus:niſi poſſeſſionẽ ipſius ꝑ bona opa acquiramꝰ. Poſſidebitis inquit. Vñ de quolibet iuſto põt dici illud Job.j. Opibus manuum eius bñdixiſti:⁊ poſſeſſio eiꝰ creuit in terra. Quia ſicut dr Mat.v. Beati mites:qm̃ ipſi poſſidebũt terrã. Vide ꝫ.de poſſidere. Igiꝷ appetamꝰ fructũ ꝓficientẽ. ¶ Itẽ attendamus locũ allicientẽ.terrã egregiã inqt. Quia ſ.paradiſus põt dici nobilis. egregia ⁊ amena. Et iõ bonũ eſt nobiles cõditiones eiꝰ attẽdere.vt allecti poſſimꝰ libẽtius illuc ire. Obiectũ.n.delectabile attrahit potẽtiã:⁊ iõ Moyſes allectꝰ delectabilitate terre ꝓmiſſionis ipſaȝ intrare cupiebat. Deute.iij. Trãſibo igiꝷ ⁊ videbo terrã hãc optimã tranſiordanẽ montẽqꝫ iſtũ egregiũ ⁊ lybanuȝ. Et bñ dicit tranſiordanẽ:qr.ſ. iſta terra eſt vltra flumen mortalitatis humane. Bñ dicit montẽ:qr ibi eſt mons ſublimitatis eterne. Bñ dicit lybanũ:ꝗ candor ĩterꝑtaꝷ:qr ibi eſt candor ⁊ pulcritudo claritatis ſuꝑne. Iſta eſt igiꝷ terra egregia.
Vbi nullus ꝑturbatione concutiꝷ.
Vbi nullus malus intrat nec recipitur.
Vbi quilibet iuſtus duciꝷ ⁊ introduciꝷ.
Vbi deus ꝑſonaliter videtur.
Ibi gloria in ſuo fonte guſtatur ⁊ ꝑcipiꝷ.
Ibi timor mortis fugaꝷ ⁊ excludiꝷ.
Ibi opulentia beatorum habeꝷ ⁊ inuenitur.
¶ Dico ꝙ in iſta terra beati tribulationibus non cõcutiunꝷ Matth.ij. Vade in terram iſrael.mortui eñ ſunt qui ꝗrebant animam pueri. ¶ Itẽ dico ꝙ ibideȝ nulli mali recipiunꝷ.vñ Prouerbio.x. Juſtus ineternum non mouebiꝷ.impij ṽo habitabunt ſuꝑ terram. ¶ Itẽ dico ꝙ ibi om̃s boni introducunꝷ pſal. Spiritꝰ tuus bonus deducet me in terram rectam. ¶ Itẽ dico ꝙ ibi tres ꝑſone viſibilr conſpiciunꝷ pš. Credo videre bona domini in terra viuentium. ¶ Iteȝ dico ꝙ ibi glorie voluptatis ſenſibilr ꝑcipiunꝷ pš. Suꝑ oẽm terram gloria tua. ¶ Itẽ ibi mors ⁊ timor abijciunꝷ. Ezech.xxxiiij. Habitabunt in terra tua abſqꝫ vllo timore. ¶ Itẽ ibi oẽs opulẽtie habenꝷ ⁊ inueniunꝷ. vñ Judicũ.xviij. Dabit vobis dñs terrã in qua nulliꝰ boni erit penuria. Iſta eſt igiꝷ terra egregia. vñ Ezech. xx.dicit dñs. Eduxi eos de terra egypti in terrã quam promiſeraȝ eis fluentẽ lacte ⁊ melle:ꝗ eſt egregia inter om̃s terras. Sic igiꝷ pȝ ꝙ terra ſumiꝷ pro ſctõrum poſſeſſione.⁊ hoc eſt tertiũ ꝑncipale. ¶ Quarto dico ꝙ terra ſumiꝷ pro mortalium defectiõe. Mortalis eñ homo terra dr.eo ꝙ de terra factus in terrã finalr cõmutaꝷ. Quia.ſ.ſicut dr Eccl'ſ.iij. Cũcta ſubiacẽt vanitati ⁊ oĩa ꝑgunt ad vnũ locum.de terra facta ſunt ⁊ in terram pariter reuertenꝷ. Nã Eccli.xvij.dr. Deus de terra creauit hoĩem.nõ de auro:vel lapide ꝑcioſo: ne forte ſuꝑbiret:ſed potiꝰ materiã humilitatis in ſe ipſo inueniret. Caro eñ eſt illa terra de qua dr Geñ. iij. Cũ opatus fueris terrã nõ dabit fructꝰ ſuos:ſȝ ſpinas ⁊ tribulos germinabit tibi. Nã ſicut terra nõ ꝓfert niſi ſcindatur.aperiaꝷ.ſemineꝷ.fimeꝷ.⁊ raſtris ⁊ aratris excolaꝷ. Sic homo terreus ⁊ fragilis nõ fructificat ꝑ bonam operationẽ:niſi prius.
Scindaꝷ per contritionem.
Aperiatur per confeſſionẽ.
Seminetur per inſtructionem.
Fimeꝷ ꝑ proprie vilitatis meditationẽ.
Aretur ⁊ excolaꝷ ꝑ maceratiuã ſatiſfactionẽ.
¶ Homo.n.dȝ ꝑ contritionẽ ſcindi ⁊ concuti pš. Cõmota eſt ⁊ contremuit terra:ſana contritiones eius; quia cõmota eſt. ¶ Per confeſſionem dȝ aperiri pš. Aperiaꝷ terra ⁊ germinet. Per inſtructionem dȝ ſeminari Geñ.xxvj. Seminauit yſaac ĩ terra illa. Per proprie vtilitatis conſiderationeȝ dȝ fimari. Quia ſicut multarum regionum agri ſteriles ſunt niſi fimo impinguentur.ſicut dicitur.iiij. Regum.ij. Terra ſterilis eſt.ſic multi ſunt homines omnino ſteriles a bonis opibus.niſi ꝑ humane vtilitatis memoriaȝ.ſqualidi.tumidi ⁊ impinguati ſpiritualr ad fertilitatẽ aptenꝷ.vt terre ſic aptate poſſit dici illud Eſa.iiij. Erit fructꝰ terre ſublimis. Per ſatiſfactionẽ ⁊ carnis macerationẽ dȝ exarari. Amos.iij. Triturabiꝷ ⁊ circuieꝷ terra:⁊ ſic ꝑ bonas opationes poterit fecũdari. Quia ſicut diciꝷ Eccli.xx. Qui opatur terram ſuam inaltabit aceruũ frugum. Sumiꝷ ergo terra pro mortaliuȝ defectiõe. ¶ Quinto dico ꝙ terra ſumiꝷ pro iniquorum conditione. Et ſic dico ꝙ ꝑ terram intelligiꝷ peccator:quia ſicut terra eſt elemẽtum durum ⁊ ſoliduȝ: ſiccum ⁊ frigidum:turpe ⁊ hiſpidum.graue ⁊ ponderoſum.fuſcum ⁊ tenebroſum.fedũ ⁊ maculoſum. Sic procerto peccator dicitur terra:quia.
Durus ⁊ ſolidus ꝑ mentis obſtinationem.
Siccus ⁊ frigidus.ꝑ mentis indeuotionem.
Turpis ⁊ hiſpidus.ꝑ malam conuerſationẽ.
Grauis ⁊ ponderoſus.ꝑ malã inclinationẽ.
Fuſcus ⁊ tenebroſus.ꝑ mentis obſcurationẽ.
Fedus ⁊ maculoſus.ꝑ carnis inq̄natione.
¶ Igiꝷ dico ꝙ peccator eſt terra:quia ꝑ obſtinationẽ eſt ſolidus. Terra enim eſt ita firma ꝙ non põt de loco ſuo mutari:ita profunda ꝙ non põt faciliter diſſipari. Sic vere peccator ita eſt ꝑ mentis obſtinationeȝ ⁊ indurationem firmus ſolidus ⁊ profundus ꝙ ꝑ predicationem non penetratur:nec per conuerſationem de propria malicia tranſmutatur:⁊ ideo ipſe eſt proprie illa terra. De qua diciꝷ Deutero.xxviij. Sit terra quaȝ calcas ferrea. Dyabolus enim ita ſepe tranſit ⁊ calcat ſuꝑ peccatorẽ ꝙ ipſum neceſſario durum facit ſicut via efficiꝷ alia terra durior pro eo ꝙ a pluribus conculcaꝷ. ¶ Itẽ dico ꝙ peccator eſt terra:quia ꝑ indeuotionẽ eſt frigidus. Terra enim naturaliter eſt frigida ⁊ ſicca.ꝗ ſunt due qualitates mortificatiue:⁊ ad centrum deſcenſiue ⁊ compreſſiue.⁊ ideo terra immobilis inueniꝷ.quia ꝑ ſuas mortiferas qualitates verſus centrum comprimiꝷ ⁊ calcatur. Sic vere peccator ꝑ indeuotionem eſt frigidus:⁊ ꝑ incompaſſioneȝ aridus Geñ.j.ca. Vocauit deus aridam terram. Iſte.n. ſunt due peſſime qualitates que ipſum ad centrum.i. ad mũdum ⁊ ad mundanam gloriam comprimunt:⁊ motum bonorũ operũ ſibi tollunt Eccl'ſ.j. Terra autẽ ineternum ſtat. Prouerbio.xx.ꝓpter frigus piger arare noluit. ¶ Itẽ dico ꝙ peccator eſt terra:qr ꝑ malaȝ ꝯuerſationẽ eſt hiſpidus terra turpis ⁊ pallidi eſt coloris.ſic ⁊ peccator infamis eſt cõuerſationis Hieremie.iiij. Vidi terram ⁊ vacua erat ⁊ nihil.⁊ celos ⁊

Ayuntamiento de Madrid

non erat lux in eis. ¶ Itē dico q peccator eſt terra qꝛ p malā inclinationē eſt ponderoſus. Terra enim eſt ponderoſa τ grauis. ſemꝑ deſcēdens ad yma. ſignificans peccatorē. qui grauis τ ponderoſus eſt ad bn faciēdum τ ſemꝑ eſt inferius inclinatus ad tēporalia diligēda Prouer. xxv. Celum ſurſum: τ terra deorſum. Sicut enim terra nature eſt auide intantum q oēs aquas ſolet bibere τ pluuias haurire. ſic peccator omnes mūdi diuitias τ delicias appetit acquirere τ habere. figuratus Apocalip. xv. vbi dicitur. Quod aperuit terra os ſuum τ abſorbuit fluuium. Ideo Salomon Prouerbio. xxx. iter inſatiabilia numerat terrā que non ſatiatur aqua. Iſte eſt igit terra p malam inclinationem ponderoſus. ¶ Itē dico q peccator eſt terra: quia p mentis obſcurationem eſt tenebroſus. Terra elemētum eſt obſcurum τ tenebroſū nihil habens pſpicui vel ſplendoris. Sic vere peccator nō hꝫ aliquid de lumine diſcretionis ſpiritualis. quinimo totus eſt obſcurus τ plenus turbine ignorantie τ erroris Amos. viij. Tenebreſcere faciam terram in die luminis. ¶ Item eſt peccator terra: quia p carnis inquinationē eſt maculoſus ſeu lutoſus. Quia ſicut terra faciliter in lutum τ in immundiciam conuertitur quando cum aqua plus debito commiſcetur. Sic peccator aquis deliciarum admixtus fit faciliter lubricus: τ p luxuriā maculoſus: ita q ei poteſt dici illud Ezech. xxij. capi. Tu es terra immunda τ nō compluta. Sic igitur patet q terra quādoq ſumitur pro iniquorum conditione. ¶ Sexto dico q terra ſumitur p
G afflictorum tribulatione. Terra enim que eſt elementum aſperum. deforme τ infimum ſtatum paupertatis. penitentie aduerſitatis. ſubiectiōis humilitatis. deſignat. De quo Geñ. xlj. Creſcere me fecit dñs i terra paupertatis mee. Iſta eſt enim terra.
In qua humiles verſantur.
In qua penitentes purgantur
A qua purgati releuant.
Ad quā ſuperbi deducuntur.
¶ Dico q in tali terra humiles ſolent conuerſari: qꝛ ſicut aper non poteſt ſedere ad terram proſtratus. ſic nec dyabolus hominē inferius humiliatum. Dañ. x. Deieci vultum meum in terram τ tacui. vnde pš. In terra deſerta τ inuia τ inaquoſa τc. ¶ Item tali terra penitētes ſolent expiari. Quia ſicut lapides precioſi in terra τ arena purgant τ polliunt. ſic penitentes in terra penitentie τ tribulationis purgant τ emundantur. Unde anime penitēti dicit Hieremie. ij. Secuta es me in deſerto in terra que non ſeminat. ¶ Itē a tali terra humiles ſolent eleuari: quia ſicut dicit in pš. Deus ſuſcitat de terra inopē: τ de ſtercore eriget pauperem. ¶ Itē ad talem terrā ſupbi ſolent detrahi τ condemnari. Unde ciuitati ſupbe dicit Luc. xix. Circumdabunt te inimici tui vallo: τ ad terrā proſternēt te. Sic ergo dico. q terra ſumit pro miſerorum affli-
H ctione. ¶ Septimo dico q ſumit pro mortuorū corruptione vel reſolutione. Mors enim τ etiā mortuꝰ terra dicit. eo q in morte homo in terram conuertit: vel quia terra tegit τ abſcondit: vel quia p inſenſibilitatem terre ſimilis efficit pš. Spiritus eius reuertet in terram ſuā. ſcꝫ hō. Et Ezech. xxxj. Omnes dati ſunt ad mortem ad terram vltimam. Mors enim terra vltima eſt. quia ad ipſam vltimo neceſſario puenit. Et ideo ſicut videmus q τ vultus τ ſenſus animaliū reſpiciunt ad terram. ſic τ mens τ cogitatio hominum dꝫ reſpicere verſus mortem. Eſaie. lj. Uidete ſub terra deorſum. Leo enim terrā reſpiciens fit audacior contra venatorem. Aſpis etiam cum cauda τ cuꝰ obiectione terre auriculas ſuas claudens. fit tutior cōtra incantatorem. Quia procerto ille qui terram mortis ſue bn conſiderauerit τ viderit: τ qui terram ſue vilis conditionis: τ caudam ſue finalis reſolutionis in aure poſuerit. proculdubio a tentationū incantationibus tutus erit: τ venatorem dyabolum non timebit.

Uñ Numer. xiij. Conſiderate terrā qualis ſit. Et Dañ. x. Uultus meus herebat terre. Sic ergo pꝫ q terra ſumit p mortuor corruptione vel reſolutione. ¶ Octa- I
uo principalr dico q terra qñq ſumit pro damnatorꝫ cōcluſione. ſ. pro ipſo habitaculo inferni. Sicut enim terra eſt domus τ habitaculum omnium reptiliū τ ſerpentum. Sic infernus eſt locus τ habitaculū oīu damnatorū: tam hominū q̄ angelorꝫ. Iſta eſt terra in qua iniqui reponunt τ ibidem ꝑpetuo morant. ſicut de antiocho dr. j. Macha. vj. q mortuꝰ eſt in triſtitia magna in terra aliena. Iſta eſt enim terra.
Meroris.
Feruoris.
Doloris.
Laboris.
Occiſionis.
Obliuionis.
Detentionis.
¶ Eſt eñ in iſta meror incōſolabilis Uñ Hiere. iiij. Lugebit terra τ merebunt celi. Celi inqt. i. alti viri. ¶ Itē ibidē eſt feruor ſeu ardor inextinguibilis. Unde Eſa. xxxiiij. Couertent torrētes eius in picē: τ humus eius in ſulphur: τ erit terra eius in pice ardentē. die ac nocte non extinguet. ¶ Itē ibi erit dolor intolerabilis. Eſa. xiij. Torſiones τ dolores tenebūt. Et ſequit Ecce dies dñi ira plenꝰ ad ponēdū terrā i ſolitudinē. ¶ Itē ibi ē labor intēpabilis. vñ pš. Laborabit ineternū τ viuet adhuc in finē Hiere. v. Sicut ſeruiſtis dijs alienis in terra vr̃a: ſic ſeruietis dijs alienis in terra non vr̃a. hoc eſt dictu. Sicut ſeruiſtis in mūdo criminibꝰ τ peccatis: ſic τ in inferno ſeruietis demonibus. ¶ Itēꝫ ibi eſt occiſio. i. crudelitas immitigabilis. vnde Eſa. xxxiiij. Inebriabit terra eius ſanguine. τ humus eiꝰ adipe pinguium. Et pš. Introibunt in inferiora terre. tra. in ma. gla. par. vul. erunt. ¶ Itē ibi eſt obliuio immemorabilis: quia ſcilicet memoria taliū cito perit. vnde pš. Memoria eorū veteraſcet in iferno a gloria eorū. Et ideo in pſal. dicit. Nunquid cognoſcent in tenebris mira. tu. inter. ob. ¶ Itēꝫ erit ibi detentio ineuitabilis quia qui ſemel illuc ierit exide ampliꝰ non exibit. Unde Hiere. xvij. Habitabit in deſerto in ſiccitate. i. terra ſalſuginis τ inhabitabili. Sic igitur patet. q terra ſumit pro damnatorum habitatiōe ſeu concluſione. ¶ Nono dico q terra ſumit pro terrenorum ſucceſſione. ſeu mundanorū poſſeſſione. τ re- K
gione. Et ſic dico q p terram intelligit ſtatus τ conditio terrene proſperitatis. τ iſta eſt proculdubio fugienda. Quia ſicut videmus q auis vt communiter non capitur quamdiu volat in aere: ſed quando deſcēdit vel appropiat circa terrā. Sic vere nec homo eſt in periculo delinquendi q̄diu ad celeſtia. vel ſpiritualia volitat: ſed quando aſcēdit vel deſcendit per acceſſionem τ affectum inferius ad terrena. Utile eſt igit terram. ideſt terrena mentaliter dimittere: τ ab ipſis fugere τ abire. Iuxta illud Gene. xij. Egredere de terra tua. τ de cognatione tua: τ de domo patris tui: τ veni in terram quā monſtrauero tibi. Unde eam ſupra de egredi. vt ſic nobis dicatur illud Ezech. x. Eleuauerunt cherubin alas ſuas: τ exaltata ſunt a terra. Ubi aduerte q tria ſunt neceſſaria ad hoc q terrena proſperitas fugiatur: ſcilicet Feruidus affectus ſuperiorum. Eleuauerunt alas ſuas. Limpidus aſpectus interiorum. Cherubin. quod interpretat plenitudo. Solidus deſpectus exteriorum. Exaltata ſunt a terra. ¶ Dico igitur q ad hoc q terrena proſperitas euitetur. neceſſarius eſt feruidus ſuperiorū affectus. Eleuauerunt inquit alas. Ale enim noſtre quibus ad celeſtia vehimur. ſunt affectus. quos procerto ſurſum ad bona paradiſi debemus erigere. vt ſic poſſimus a terrenorum periculis nos liberare. Iob. xxxix. capitu. Cum tempus fuerit in altum alas erige. Et ideo bene monet Apoſtolꝰ. Coł. iij. Que ſurſum ſunt querite vbi Chriſtus eſt in dextera dei ſedens. que ſurſum ſunt ſapite non

Ayuntamiento de Madrid

ſapite non que ſuper terraꝫ. Res enim leues ſicut eſt ignis ⁊ aer ſemꝑ nituntur ſurſum aſcendere. Graues nituntur deoꝛſum deſcēdere. Quia ꝓcerto illi q̄ ſunt leues ⁊ puri ſurſum mentaliter ſe erigunt ad eterna. illi vero qui ſunt graues ⁊ ꝑ peccata immūdi inferius ſe redigunt ad humana. Quia proculdubio hodie nō eſt alia cauſa quare iſta terrena ita ardenter queruntur ⁊ diligunt᷑: niſi quia ſuperioꝛa ⁊ celeſtia non deſiderant᷑ nec amant᷑: quia procerto ſi iſta bñ amarent᷑. illa neceſſario ſpernerentur. Sic igitur patet ꝙ in nobis dꝫ eſſe ſuperioꝛum affectus feruidus. ¶ Rurſuꝫ dico ꝙ in nobis dꝫ eſſe interioꝛuꝫ aſpectus limpidus: quod notat᷑ cum dicit᷑ cherubin. quod interꝑtat᷑ plenitudo ſciētie: quia procerto ꝙ terrena diligant᷑ ⁊ appetant᷑. illud non eſt niſi propter defectum vere ſcientie: quia proculdubio ſicut dicit᷑ Oſee. iiij. Non eſt veritas. non eſt miſericoꝛdia non eſt ſciētia dei in terra. Et bñ dicit non eſt ſcientia dei: quia. ſ. ſatis eſt ibi de ſcientia mundi. de qua dicitur Hiere. iiij. Sapientes ſunt vt faciant mala. bñ autem facere neſcierūt. Iſta eſt enim ſimilis lumini lune: quod ſolum apparet de nocte ⁊ non de die. ſic ſcientia ſeculi vtilis eſt circa terrena q̄ ſunt nocturna. nihil vero proficit circa ſpūalia ⁊ diurna. Quinimo ſicut videmus ꝙ aues ⁊ alia que de nocte vident clarius. de die vident obſcurius ⁊ deterius. Sic vere illi qui in terrenis ſunt clarius videntes: ſunt in ſpiritualibus plus ignoꝛātes. Nō ſic chariſſimi: ſed ſimus cherubin: habeamus plenitudineꝫ ſciētie. vt terrenoꝛum vilitatem ⁊ vanitatē cognoſcamus: ⁊ vt ipſa cognita fugiamꝰ Ezech. xxviij. Tu cherub extentus ⁊ protegens. plenus ſapientia ⁊ ꝑfectus decoꝛe ⁊c. Igit᷑ neceſſarius eſt interioꝛū aſpectus limpidus. ¶ Demū dico ꝙ neceſſarius eſt exterioꝝ aſpectus ſolidus ſeu ꝓuidus. Exaltata ſunt inq̄t a terra. Hō em̄ qui vult ſeruare coꝛpoꝛis ſanitatem. libenter dimittit locum vbi ſentit aerē coꝛruptuꝫ. Etiam auis ꝑdalis parū ſolet in terra manere. ſed ſtatim ſurſum aſcendere ⁊ volare. Terra enim ideſt terrena proſperitas eſt fugienda: ⁊ ne ibi coꝛrumpamur aut capiamur mentaliter deteſtanda zacha. ij. Fugite de terra aquilonis. ¶ Et nota hic ꝙ iſta terra dꝫ deſpici multiplici ratione. videlicet. quia.

Tenaciter ſolet irretire.
Mentaliter facit eſurire.
Faciliter ſolet pertranſire.
Diſcoꝛditer facit ſentire.
Moꝛtaliter facit ſuperbire.
Crudeliter facit inſanire.
Carnaliter facit laſciuire.
Finaliter ſolet deperire.

a ¶ Dico ergo ꝙ iſta terra. i. terrena ꝓſperitas ⁊ facultas irretire ſolet tenaciter. Eſt em̄ ſicut terra argilloſa ꝓ eo ꝙ ibi hō ita ꝑ malas cōplacētias ligat᷑. vt difficil'r expediat᷑. Terra. n. quāto eſt maioꝛis fecūditatis: tāto eſt trāſeūtibꝰ maioꝛis tenacitatis ⁊ lubꝛicitatis: ſicut pꝫ de terra pingui tꝑe pluuiali. Sic ⁊ ꝓſperitas quāto eſt āplioꝛ tanto ad detinēdum habilioꝛ. Unde Eſa. xxiiij. Formido. fouea ⁊ laqueus ſuꝑ te q̄ habitatoꝛes terre. Homo. n. qui eſt in terra mundane ꝓſperitatis: de leui foꝛmidat ⁊ ſuſpicat᷑ in foueam peccati faciliter intrat ⁊ inclinat᷑ a laqueo vero malaꝝ cōplacētiaꝝ difficil'r extrahit᷑ ⁊ liberat᷑. Iſta igit᷑ irretire ſolet tenaciter. ¶ Itē dico ꝙ iſta terra eſurire facit mētal'r. Cauſat enim famem ⁊ ſitim auaricie. nec ſatiat. immo vacuat coꝛ humanum. Un̄ de iſta terra dꝛ Hiere. ij. vbi dicit᷑. Transduxi vos ꝑ terram ſitis ⁊ imaginē moꝛtis. Un̄ auari ⁊ mundani ſimiles ſunt onagro. De quo dicit᷑ Job. xxxix. Quis dimiſit onagruꝫ liberꝫ: ⁊ vincula eiꝰ quis ſoluit. cui dedi in ſolitudine domū. ⁊ tabernaculum eius in terra ſalſuginis. Terra enim ſalſuginis dicit᷑ illa terra. que ꝓpter ſalſuginē maris ⁊ ꝓpter ſiccitatem propꝛiam eſt ſterilis ⁊ deſerta. In aliquibus. n. partibus britānie minoꝛis. terra fex ⁊ limus maris in cāpis poꝛtat᷑: ⁊ ꝗuis ille feces ſalſe de ſe ſteriles ſint. terram tamē in qua ponunt᷑ ꝑ accidēs faciunt fertilem. virtute enim ſua calida humoꝛē ab interioꝛibus ad terre ſuꝑficiem attrahūt: ⁊ ſic fertileꝫ eam reddūt. ſꝫ poſt. xx. annos ſterilis efficitur: ⁊ rōne opulētie ꝑcedētis maioꝛ ſterilitas generatur. Sic vere chariſſimi ſalſugo mūdane ꝓſperitatis in principio ſ. in vita p̄nti facit hoiem diuitijs abundare. Sꝫ procerto in futuro ipꝫ faciet eſurire: quia. ſ. quāto ipm in ꝑſenti maioꝛi opulentia ditat. tanto in futuro maioꝛi ſterilitate ⁊ indigētia ipſum dānat. Iuxta illud Oſee iiij. Scđm gloꝛiam eius multiplicata eſt ignominia eius. Iſta eſt igit᷑ terra ſalſuginis q̄ eſurire facit mētaliter. ¶ Itē dico ꝙ iſta terra ꝑtranſire ſolet faciliter. Terra enim. i. ꝓſperitas cito tranſit. Matthei. xxiiij. Celum ⁊ terra tranſibunt. Celum enim ſignificat altas ſeculi dignitates. terra vero deſignat magnas ſeculi facultates: que ſcilꝫ non ſunt ſtabiles: ſꝫ potiꝰ variabiles ⁊ mutabiles. Eſa. xiij. Mouebitur terra de loco. ¶ Item dico ꝙ iſta terra ſentire facit diſcoꝛditer. Quia ſicut ibi nulla eſt terra ita firma: quin terremotus ibidem aliquando generet᷑: quando foꝛtibꝰ vapoꝛibus interius agitat᷑. ſic vere nulla eſt tā magna ꝓſperitas: quin terremotum diſſentionū ⁊ tribulationum patiat᷑. quando vapoꝛibus. i. malis hominibus inuicē collidentibus ⁊ ſeinuicē litigijs impellētibus concutiunt᷑ ⁊ mouent᷑ pſ. Cōmota eſt ⁊ cōtremuit terra. j. Paral. j. Nomē viri phalech: quia in diebꝰ ſuis diuiſa eſt terra. In iſta terra mundane proſperitatis continent᷑ mali vapoꝛes. i. mali ⁊ iniqui habitatoꝛes. Quia ſicut dꝛ Hiere. xxx. Dabo terram in manu peſſimoꝛum: ⁊ iō ibidē non ſolet pax ⁊ concoꝛdia habitare: ſꝫ ⁊ potius lis ⁊ diſcoꝛdia pullulare. Quod bñ figurat᷑ Apoca. viij. vbi dicit᷑. Mō ignē miſit in terraꝫ ⁊ facta ſunt tonitrua ⁊ terremotus: qꝛ ignis ire. inuidie ⁊ auaricie qñ in terra ponit᷑ terremotus contradictionis ⁊ tonitrua ⁊ ligatiōis ibi audiunt᷑. Iſta ergo terra ſentire facit diſcoꝛditer. ¶ Itē iſta terra facit ſuꝑbire real'r. Terra. n. multos hꝫ montes ⁊ tumoꝛes. Sic mūdi ꝓſperitas multas hꝫ ſuꝑbias ⁊ ꝑſumptiōes Mich. j. Attēdat terra ⁊ plenitudo eiꝰ. ¶ Itē dico ꝙ iſta terra inſanire facit crudel'r. Quia procerto terra. i. abundantia ꝓſperitatis. eſt aliqñ cauſa crudelitatis ⁊ impietatis qđ pꝫ: qꝛ illi ſunt crudelioꝛes q̄ ſunt in terra ⁊ in ſeculo ditioꝛes. Un̄ de crudelibus dꝛ Ez. xxxij. Mō ipſi dederunt terroꝛē ſuum in terra viuentium: ⁊ ideo poꝛtauerunt ignominiam ſuam cum his qui deſcendunt in lacum. Ezech. vij. Terra plena eſt iudicio ſanguinum. ¶ Itē iſta terra laſciuire facit carnal'r. vnde Oſee. j. cap. Foꝛnicans foꝛnicabit᷑ a dño. Et Oſee. iiij. Maledictū. mēdaciū. furtū. adulteriū ⁊ homicidiuꝫ inundauerunt. ⁊ ſanguis ſanguinē tetigit: ꝓpter hoc lugebit terra. ¶ Itē dico ꝙ iſta terra deꝑire facit finaliter. Quia nulla eſt terrena proſperitas q̄n finaliter deſtruat᷑: ⁊ potiſſime in moꝛte ⁊ in iudicio: qꝛ dñs i furoꝛe conculcabit terram: ⁊ in furoꝛe obſtupefaciet gētes Abacuch iij. ⁊ Soph. j. In igne em̄ zeli mei deuoꝛabit᷑ ois terra. Iſtis igit᷑ octo rōnibus pꝫ ꝙ terra. i. terrena ꝓſperitas eſt contemnenda ⁊ mentaliter fugienda. Et ſic ergo dico ꝙ iſta tria ſunt neceſſaria ad terram. ideſt ad terrenam proſperitatē ne noceat cuitandam. ſcilꝫ mundanoꝛum ꝓuidus deſpectus. amicoꝛum limpidus aſpectus ſuperioꝛum feruidus affectus. Unde ergo dictuꝫ eſt de iſta terra. ꝙ eleuauerūt cherubin alas ſuas ⁊ *exaltata* ſunt a terra. Hec igit᷑ ſufficiant de terra. q̄tum ad nouē eius partes.

Terroꝛ. Terribilis. territus. a

Terrere. Cum terroꝛ ſeu terribilis nihil aliud eſt q̄ quedaꝫ exceſſiua timoꝛis ſpecies. ſeu qualitas. que ex exceſſu alicuius ſubiecti ⁊ ſenſibilis excellentis ⁊ inſoliti generatur. Poſſumus dicere ꝙ in ſcriptura inuenit᷑ multiplex terroꝛ. ſcilicet Terroꝛ.

Ayuntamiento de Madrid

Humani timoris.	Primꝰ eſt terror iniquorū.
Deuoti tremoris.	Secundus eſt perfectorum
Mundani furoris.	Tertius eſt miſerorum.
Diuini rigoris.	Quartus eſt damnatorum

¶ Dico primo ꝙ eſt terror imbecillis pauiditatis:⁊
iſte eſt quando homo pauet vel terret̄ ſine cauſa. Im-
pij enim ſunt ſemꝑ in timore ⁊ deſperatione: quia ſi-
cut dicitur Job.xv. Sonitus terroris in auribus ipſi⁊:
⁊ cuꝫ pax ſit inimicicias ſemꝑ ſuſpicatur. Homo eñ
cui propria conſciētia male reſpondet: ⁊ qui nihil hꝫ
gratie vel meriti in quo cōfidat: merito terret̄. Quia
ſcilicet ſicut melancolici propter abundantiaꝫ nigre
colere corpus occupantis:⁊ imaginatiuā capitis de-
nigrantis ſolent ſine cauſa timere concuti ⁊ terrere.
Sic ⁊ illi ī quibus niger humor peccati dominatur:
ita ꝙ imaginatio ⁊ conſciētia maculatur modica tri
bulatiōe tꝑali: vel mortis future afflictione. vel diui-
ni iudicij executione ſuꝑnali vſꝫ ad deſperationē ter
rent̄:⁊ ſine cauſa legitima ꝑturbātur. Sic territi fue-
runt populi carnales: qui audiētes fortitudinem ha-
bitatorum terre ꝓmiſſionis de dei auxilio diffidētes
in egyptum redire voluerunt Deutero.j. Nunciꝫ ter-
ruerunt cor noſtrū. Vñ Leui.xxvj. Terrebit eos ſoni-
B tus folij volantis. Iſte eſt ergo terror deſperantis pa-
uiditatis. ¶ Scđo dico. ꝙ eſt terror formidantis hu-
militatis:⁊ iſte eſt terror quo terrētur boni. Quia ſi-
cut pueri faciliter terrentur ab aſpectu virge. Sic hu
miles ⁊ puri ex aſpectu diuine potētie ⁊ iuſtitie facil'r
conturbantur. d. deo ⁊ angelis illud Joſue.ix. Proui-
dimus animabus noſtris terrore veſtro cōpulſi. Deꝰ
enim ⁊ opera ſua valde debēt eſſe terribilia cordibus
deuotorum. Cantus galli mirabiliter terret lupū ſm
Pli. Sic vere ꝟba xpi debēt terrere virum iuſtum. vt
dicat illud Job.vj. Terrores domini militant contra
me. Et nota ſi vis ꝙ deus dꝫ eſſe terribilis. taꝫ bonis
ꝙ̄ malis propter multa. vcꝫ propter Sue.
Clemētie plenitudinem.
Iuſtitie rectitudinem.
Scientie limpitudinem.
Potentie fortitudinem.
¶ Terribilis eſt ergo deus propter plenitudinē ſue
clementie. Iſte enim fecit oꝑa valde terribilia ⁊ mira
bilia in carnis aſſumptione:⁊ in mundi clemen i re-
demptiōe. Tūc enim deus fecit magnalia in egypto.
mirabilia in terra cham. terribilia ī mari rubro. Ter
ra egypti eſt mundi regio. vbi terribile fuit diuinita-
tē deſcēdiſſe. Terra cham. i. matris ꝑfectio. in qua ter
ribile fuit virginitatē remanſiſſe. Mare rubrū. i. xpi
paſſio vbi terribile fuit deuꝫ morte ſuſtinuiſſe. Et b e
uiter ſicut in pš. dicitur. Iſte eſt deus terribilis ⁊ lau-
dabilis:⁊ faciēs mirabilia. ¶ Itē terribilis eſt iſte ꝓ-
pter rectitudinē ſue iuſtitie. Terribile eñ eſt videre
iudicia dei:⁊ quantum ſunt iuſta:⁊ quantuꝫ ſunt oc-
culta. Sicut. n. in pš. dicitur. Quoniam dominus ex-
celſus terribilis ſuꝑ oēs deos:⁊ rex magnus ſuꝑ oēm
terram. ¶ Itē eſt terribilis propter limpitudineꝫ ſue
ſciētie. quia ſicut dicitur in pš. Iſte eſt terribilis ī cō-
ſilijs ſuꝑ filios hominum. ¶ Item ipſe eſt terribilis
propter fortitudinē ſue potētie. Unde Deutero.x. di-
citur. Quod deus magnus terribilis ⁊ potens qui ꝑ-
ſonam non accipit. Et bene eſt terribilis potētia ſua:
quia etiam ipſi demones audito eius nomine exter-
rentur. Sanctum enim ⁊ terribile nomen eius. initiū
ſapiētie timor domini. Sicut eñ de beata virgine le-
gimꝰ. ꝙ ipſa eſt terribilis inimicis. quia ſicut leo ter-
retur quando videt gallū album. ſic dyabolus. quan-
do videt contra ſe militare virgineꝫ caſtitate candẽ
tem. Ideo de ipſa dicitur Canti.vj. Terribilis vt ca-
ſtrorum acies ordinata. Ita ꝙ etiaꝫ nos poſſumus di-
cere illud Geñ.xxviij. Quā terribilis eſt locꝰ iſte. non
eſt hic aliud niſi domus dei ⁊ porta celi. Patet igitur
C ꝙ eſt quidam terror humilitatis formidatis. ¶ Ter
tio dico ꝙ inuenit̄ terror iniquitatis alios impugnā-
tis. Et ſic dico ꝙ tyrāni dicuntur terribiles ꝓpter cru
delem affectionem. Alij vero mali dicūtur terribiles
propter horribilem conuerſationem. Tyranni enim
ſunt ſicut leo cuius aſpectus ⁊ rugitus eſt terribilis
omnibus animalibus: quia ſcilꝫ tyrannorum dicta ⁊
oꝑa pauꝑibus ſunt terribilia. figurata in illa beſtia
q̄ Danie.vij. erat terribilis. mirabilis ⁊ fortis nimis.
q̄ dentes ferreos magnos habebat comedens ⁊ com-
minuens:⁊ reliqua pedibus ſuis conculcans. diſſimi
liſꝫ erat alijs beſtijs: quas Daniel viderat ante eam.
Tales enim beſtie ſunt tyrāni: quia ſcilꝫ ipſi ſunt for-
tes inquantum habent ſeculi ⁊ iuriſditionis poteſta-
tem. dentes habent ferreos inquantum habēt crude
lem iniquitatem. comedunt ⁊ comminuunt inquan-
tum contēnunt aliorum autoritatem. diſſimiles ſunt
alijs inquātum omnes excellunt ꝙ̄tum ad morum vi
litatem ⁊ ꝑauitatem. Et ideo de talibus dicitur Da-
nielis.ij. Eratꝫ ſtatua illa magna ⁊ intuitus eius ter
ribilis valde. De illis vero que ſunt terribiles ꝓpter
iniquā conuerſationē poteſt dici illud Eſa.xviij. Iteꝫ
angeli veloces ad gentem conuulſam ⁊ dilaceratam.
ad populum terribilem poſt quē non eſt alius. gentē
expectantem ⁊ conculcantē. cuius diripuerunt flumi
na terram eius. Iſte eſt igit̄ terror malignitatis alios
impugnantis. ¶ Quarto dico ꝙ eſt quidaꝫ terror ſe-
ueritatis impios iudicantis. Deus enim in iudicio
valde terribilis apparebit. impioſꝫ valde terribil'r
iudicabit pſal. Terribilis etiaꝫ es ⁊ quis reſiſtet tibi.
ex tunc ira tua. Quia ſicut dicitur Eſaie.x. cap. Domi
nus deus exercituuꝫ confringet laguiculas in terrore.
Et ita ſufficit Vide ſupra de Timore.

Terminus.

Nota ꝙ termini dicuntur limi A
tes vſꝫ ad quos aliq̄ res exten-
ditur:⁊ infra quorum ambitum cōtinetur. Et poſſuꝫ
breuiter notare ꝙ in ſcriptura īuenimus multos ter-
minos. quorum.
Quidam ſunt boni.
Quidam mali.
Quidam tenendi.
Quidam pretermittendi.
¶ Et idō nota ꝙ inuenit̄ Terminꝰ excluſiuꝰ. q̄ nequit ꝑ-
teriri. Incluſiuꝰ q̄ dꝫ cuſtodiri. Cōpletiuus q̄ dꝫ inue-
niri. Deſpectiuꝰ q̄ dꝫ ꝑtranſiri. Infectiuꝰ qui dꝫ non
adiri. Afflictiuus qui dꝫ ꝑſentiri. ¶ Primus eſt ter-
minus humane durationis: qꝛ. ſ. vita ⁊ humana dura
tio cōtinetur infra duos terminos. ſ. natiuitatē ⁊ mor
tē. que cum ad vltimū terminum ꝑuenit tranſire vlte
rius non valebit. Similis mari cui deus terminos li
mitauit certos quorum nō poteſt ambituꝫ ꝑtranſire.
Vñ de aquis dicitur in pš. Terminū poſuiſti eis quē
non trāſgredient̄ ⁊c. Et de hoc Job.xxxviij. dicit dñs.
Circūdedi mare terminis meis: ⁊ poſui vectē ⁊ oſtia
⁊ dixi. huc uſꝫ venies ⁊ non ꝑtranſibis amplius:⁊ hic
confringes tumētes fluctꝰ tuos. Et nota ꝙ iſti termi-
ni maris nihil aliud ſunt ꝙ̄ eiꝰ littora vel harena. De
quo Hiere.v. Poſuit harenā terminuꝫ maris. Quia
ꝓcerto mare fluctuoſe vite noſtre vſꝫ ad harenam ⁊
terminum mortis pōt venire. ſed impoſſibile eſt vlte
rius ꝑtranſire. Job.xiiij. Conſtituiſti terminos eiꝰ q̄
ꝑteriri nō poterūt. Iſte eſt igit̄ terminus humane du
rationis. ¶ Scđo eſt terminus moralis incluſionis
ſeu ꝑfectionis. Dei eñ mandata ⁊ ꝑlatorum ſtatuta
ſunt quidam termini infra quos oportet permanere.
Quia ſicut leo facit circulum ⁊ ſignat terminum ani
malibus quē tranſgredi non audet. Sic deꝰ terminuꝫ
ſtatutoꝝ ſuoꝝ ꝯſtituit hoibꝰ quē nullo mō ꝑteriri de-
bent Exo.xix. Conteſtare populū ne forte velint trāſ-
cēdere terminos ad vidēdū dominuꝫ. Iſta dꝛ cōtra cle
ricos ꝑſumptuoſos: q̄ terminos humane cogitatiōis
nitunt̄ trāſcēdere. ⁊ vltra ꝙ̄ liceat de diuinitatis ſecre
tis inq̄rere ⁊ videre: qꝛ. ſ. potētie intellectiue ⁊ potētie
volitiue termini ſunt ꝑfixi. tra quos nō licet aliquē
proficiſci Prouer.xxij. No tranſgrediaris terminos
antiquos

Ayuntamiento de Madrid

antiquos quos poſuerũt patres tui. Iſte eſt ergo. terminus moꝛalis incluſionis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt terminus finalis ſaluationis. Terminus iſte eſt illud in quo homo poſt vite decurſum quieſcit: ⁊ quod curſoꝛ attingere ſemꝑ querit. Sic vere vita eterna eſt finis ille ⁊ terminus ad quem dꝫ quilibet recurrere: ⁊ in quo poteſt quieſcere ⁊ manere. Et de hoc Joſue. xiiij. Factꝰ eſt terminus filioꝛuꝫ ruben ioꝛdanis fluuius. Ruben interꝑ̄tatur videns ꝑ mediuꝫ ⁊ ſignificat ſanctos qui in paradiſo vident per mediuꝫ trinitatis clare: quia ꝓcerto ioꝛdanis fluuius. i. affluẽtia gloꝛie paradiſi factus eſt terminus coꝛũdem. Iſte eſt terminus finalis ſaluationis. ¶ Quarto dico ꝙ eſt terminus temporalis poſſeſſionis. Et iſte eſt terminus. mũdi ⁊ mũdanoꝛum in quo ꝓculdubio non eſt ſiſtendum: nec infra eius ambitum mentaliter remanẽdum: ⁊ ideo nos debemus dicere mundo illud Numeri. xx. Gradiamur via publica. nec ad dexteram. nec ad ſiniſtraꝫ declinemus donec tranſeamus terminos tuos. Iſte eſt igitur terminus tẽpoꝛalis poſſeſſionis. ¶ Quinto dico ꝙ eſt terminus criminalis infectionis. Et iſte eſt terminus peccati: quia peccatum habet generaliter duplicem terminuꝫ. ſcilicet declinare a bono ⁊ facere malum: ⁊ ideo tales termini non ſunt attingendi: ſed toto deſiderio fugiẽdi. Unde de iſtis terminis dicitur Malach. i. Uocabuntur termini impietatis ⁊ populus cui iratus eſt dominus. Iſte eſt igitur terminus criminalis infectiõis. ¶ Sexto dico. ꝙ eſt terminus infernalis damnationis. Infernus enim eſt vltimus terminus peccatoꝛum. ad iſtum enim per peccatum tendũt ⁊ illum per toꝛmentum attingunt. Uñ de peccatoꝛe dãnato poteſt dici illud Joſue. xv. Mare magnum termini eius: quia ſcilicet quilibet peccatoꝛ ad mare magnũ. ideſt ad magnam inferni amaritudinem. terminatur. Sic patet ꝙ ſunt ſex genera terminoꝛum.

a Theſaurus.

Nota ꝙ theſaurꝰ nihil aliud eſt ꝙ̃ locus occultus ⁊ ſecretus rebus ꝓ̃cioſis ⁊ caris repletus. Breuiter ergo ꝑ theſauruꝫ põt omnis opulentia denotari. ſiue bona ſiue mala. Nota igitur ꝙ inuenio in ſcriptura theſauruꝫ

Admirabilem.
Imperſcrutabilem.
Cõmendabilem.
Affectabilem.
Deteſtabilem.

Primus eſt theſaurus. ſ. diuine ꝓ̃ſciẽtie. ſ. ipſa occulta dei ꝓ̃ſcientia eſt theſaurus occultꝰ: in quo ſunt oĩa iudicia occulta abſcondita. ⁊ a quo ſ̃m quod oꝛdinat clauis ſue ſciẽtie ſeu ſapiẽtie diuerſis tẽpoꝛibus educuntur. Et ſic loquitur Deutero. xxxij. Nõne hec abſcondita ſunt apud me ⁊ ſignata in theſauris meis: quia ꝓculdubio ſicut in Pſ̃. dicitur. Iſte eſt qui ꝓducit ventos ꝺ theſauris ſuis. ¶ Scd̃s eſt theſaurus diuine ſapiẽtie: ⁊ iſte theſaurus nihil aliud eſt ꝙ̃ ſancta ſcriptura: in qua ꝓcerto ſicut in quodam inexhauſtibili theſauro eſt omnis ſapiẽtia abſcõdita ⁊ incluſa Coll. ij. In quo ſunt omnes theſauri ſapiẽtie ⁊ ſciẽtie abſconditi. Unde de ſacra ſcriptura dicitur Sap. vij. ꝙ infinitus theſaurus eſt hominibus. ¶ Tertius eſt theſaurus interne conſciẽtie. Conſciẽtia enim viri iuſti eſt theſaurus precioſiſſimus: in quo virtutũ abũdantia ꝑ humilitatẽ recondit ⁊ ſeruat Mat. xij. Bonus homo de theſauro coꝛdis ſui ꝓfert bona. Et ſic dicitur Mat. xiij. Paterfamilias ꝓfert de theſau-
B ro ſuo noua ⁊ vetera. ⁊ Prouer. xxj. dicitur. ꝙ theſaurus deſiderabilis ⁊ oleũ in habitaculo iuſti. ¶ Quartus eſt theſaurus ſuꝑne opulẽtie: ⁊ iſte eſt theſaurus gloꝛie paradiſi in quo deus habet ⁊ reſeruat oĩa bona ſua: q̃ tñ nullis niſi tm̃ ſuis amicis ⁊ familiaribꝰ vult aliqualr̃ reuelare. Nam ſicut diues homo theſauruꝫ ſuũ nõ ſolet alijs oñdere niſi ſuis amicis. Sic nec deꝰ theſauꝝ gloꝛie paradiſi pctõꝛibꝰ oſtẽdit: ſꝫ tm̃ ſanctis qui eius ſunt amici intimi. Illis enim dicit Eſa. xlv. Dabo tibi theſauros abſcõditos ⁊ archana ſecretoꝝ. Iſte eſt igit theſaurus affectãdus ⁊ toto deſiderio ꝓcurandus. Iuxta illud Mat. vj. Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra vbi erugo vel tinea demolitur: ⁊ vbi fures effodiunt ⁊ furantur. theſaurizate autem vobis theſauros in celo ⁊c. Modus enim acquirẽdi iſtum theſaurum eſt dare elemoſynam: quia qñ theſaurus tꝑalis ꝑ elemoſynaꝫ erogatur. theſaurus celeſtis. acquiritur ⁊ lucratur. Nam ſicut illi qui tute volunt poꝛtare theſaurũ ad patriã alienam: ſolẽt illũ in terra ſua ſocijs mercatoꝛibꝰ tradere: ⁊ aſſumptis literis ſolent in patria ad quã vadunt ab alijs mercatoꝛibus illoꝛum mercatoꝛũ ſocijs theſaurum quẽ tradiderãt rehabere. ſicut quotidie in romana curia faciunt floꝛẽtini. Sic ⁊ nos cũ ad patriam paradiſi ꝑtrãſire cupiamus. neceſſe eſt ꝙ in terra iſta theſauros diuitiarum noſtrarum mercatoꝛibꝰ regni celeſtis. ideſt pauꝑibus erogemus: ⁊ ſic virtute literarum euangelij. ab eoꝛum ſocijs. ſcilicet ab angelis cuꝫ illic ꝑuenerimus theſaurum noſtrum recuꝑabimꝰ ⁊ ſumemus. Uñ Matth. xix. Omnia q̃ habes da pauꝑibus ⁊ habebis theſaurum in celo. Iſte eſt ergo theſaurus ſuꝑne opulẽtie. ¶ Quintus eſt theſaurus mundane affluentie: ⁊ iſte eſt theſaurus generaliter loquẽdo. qui ſignificat congregationẽ diuitiarum tempoꝛalium: ⁊ iſte eſt theſaurus deteſtabilis ⁊ vituperabilis. Eſt. n. pauperibus erogandus: ⁊ non in archarum abditis retinẽdus. Quia ſicut dicitur Eccli. xx. Sapiẽtia abſcõdita ⁊ theſaurus occultus que vtilitas in vtroqꝫ? q. d. nulla. Et ideo breuiter ille commendatur. Eccleſiaſti. xxxj. Qui inuentus eſt ſine macula nec ſperauit in theſauris pecunie. Et ſequitur. Quis eſt hic ⁊ laudabimus eum. quaſi dicat pauci ſunt tales. Quia ꝓcerto bene pauci: quia quaſi nulli ſunt hodie qui theſauros pecuniarum non diligant. ⁊ qui in eis ſpem ⁊ deſiderium nunꝙ̃ ponant: ⁊ illud ꝓcerto eſt fatuuꝫ ſicut dicitur Prouerbioꝛum. x. Nihil ꝓderunt theſauri iniquitatis: iuſtitia auteꝫ liberabit a moꝛte. Et ideo bene dicit Prouerbioꝛum. xv. Melius eſt paruꝫ cum timoꝛe dei. ꝙ̃ theſauri magni ⁊ inſatiabiles. Et ſic breuiter oſtenſum eſt ꝙ quinqꝫ ſunt genera theſauroꝛum. ⁊ ſic ſufficit.

Teſtamentum. teſtari. a

Nota ꝙ teſtari idem eſt ꝙ oꝛdinare. diſponere vel tractare. ⁊ poteſt dici teſtamentum a teſtis. eo ꝙ plures teſtes ibidem requirebantur. vel a teſtari. eo ꝙ voluntas defuncti ibi teſtabatur ⁊ reuelabatur. ſignificans ſacram ſcripturã. vel diuinam ꝓ̃ſcientiam. que ſunt diuine voluntatis oꝛdinatiue. vel ipſius declaratiue. Scriptura enim cõtinet duo teſtamẽta vetꝰ. ſcilicet atqꝫ nouum. De veteri enim dicitur in pſ̃. Diſpoſui teſtamẽtum meum electis meis: q꞉. ſ. vetus teſtamẽtum fuit diſpoſituꝫ ⁊ traditum amicis dei. ſ. patriarchis ⁊ ꝓphetis. De teſtamẽto nouo dicitur Baruch. ij. ca. Statuam eis teſtamẽtum alterum ſempiternum. Et breuiter ſicut teſtamẽtum a teſtatoꝛe oꝛdinatur. in moꝛte cõfirmatur. ⁊ ꝑ teſtamẽtum hereditas acquiritur: ⁊ legatarij diſponuntur ⁊c. Sic lex vel ſcriptura a deo fuit oꝛdinata: in moꝛte fuit cõfirmata: ⁊ per ipſam hereditas paradiſi nobis eſt conceſſa: ⁊ virtutum abundantia eſt delegata ⁊c. q꞉ videtur mihi materia ſterilis. Uide ſupra de ſanguine vbi eſt illa autoꝛitas. Tu autẽ in ſanguine teſtamẽti eduxiſti vinctos tuos de lacu.

Teſtis. teſtimoniuꝫ. a

Cũ teſtis ſit ille q̃ veritate alicuiꝰ teſtimonij teſtat: reſerat vel affirmat. Põt ergo teſtificatio capi ĩ bono ⁊ in malo. ⁊ ſic inuenio ĩ bono.

Teſtẽ ſuꝑioꝛẽ. Teſtis ſuꝑioꝛ eſt deus infallibilis.
Teſtẽ iterioꝛẽ. Teſtis iterioꝛ eſt ꝯſcĩa immutibilis.
Teſtẽ exterioꝛẽ Teſtis exterioꝛ ẽ oꝑatio dmõſtrauit.
Teſtẽ iferioꝛẽ. Teſtis inferioꝛ ẽ iuſtꝰ vere ſtabilis.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Primo dico ꝙ eſt quidam teſtis ſupior. Eſt enim deus teſtis q̄ non fallit. Ipſe.n.videt facta nr̄a ⁊ iō de ipſis poterit teſtificari ⁊ verum iudiciū ꝓhiberi. Uñ ipſe dicit illud Hiere.xxix. Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit dñs. Ipſe eſt ſm ps. ſicut luna pfecta ineternū ⁊ teſtis in celo fidelis. Ipſe enim poteſt teſtificari.
De cordium qualitate.
De bonorum ſanctitate.
De malorum prauitate.
Teſtis em̄ eſt de cordiū qualitate ⁊ aliorum. Uñ Job. xvj. Ecce in celis eſt teſtis meus ⁊ conſcius me⁹ in excelſis. ¶ Itē teſtis eſt de bonitate ſanctorū ⁊ pfectorꝝ. vñ Apoca.iij.dicit dñs anime. Teſtis fidelis ⁊ verus ⁊ principium creature dei. ¶ Itē teſtis eſt de prauitate maloꝝ ⁊ iniquorū. Uñ ipſe dicit Malach.iij. Accedā ad vos in iudicio ⁊ ero teſtis velox maleficis adulteris ⁊ piuris. Iſte eſt ergo teſtis q̄ nō fallit. ¶ Scdō dico ꝙ eſt qdā teſtis interior q̄ non flectit. ⁊ iſte eſt cōſciētia q̄ ita eſt recta ꝙ nullo mō flectit. qn ſemꝑ teſtificetur homini cuiuſcūq negocij ꝟitatē. ij.Corꝫ.j. Nā gloria nr̄a hec eſt teſtimoniū cōſcie nr̄e. Iſte em̄ teſtis nihil aliud eſt ꝙ innocētia: quia.ſ.innocētia cōſcie eſt ille teſtis cuius teſtimonium ſup omnia reddit hoīeꝫ ſecurum. vñ Roꝫ ix. Ueritatē dico ⁊ non mentior teſtimoniū phibēte mihi cōſcia mea in ſpūſancto. Iſte eſt enim teſtis qui non flectitur. ¶ Tertio dico ꝙ eſt teſtis exterior qui non vincitur ⁊ iſte eſt opatio. Opa enim ſumme teſtificant de hoīe: quia ſicut dī Johā.x. Opera q̄ ego facio teſtimonium phibēt de me. Sicut enim dicitur Deutero.xvij.⁊ Joh.viij. In ore duorum vel trium teſtium ſtabit omne verbum. Primus em̄ teſtis eſt ꝯſcīa. Scdꝰ eſt opatio. Terti⁹ eſt bona fama. De primis duobus viſum eſt. De tertio ꝟo.ſ.de teſtimonio fame bone dicitur Act.vj. Cōſiderate fratres viros ex vobis boni teſtimonij. Quando em̄ iſti tres ſunt boni.ſ.ꝯſcia.operatio ⁊ fama.tunc non dꝫ timere homo.quin pro ſe iudicium reportet. Et ſic dicit.j. Joh.v. Tres ſunt qui teſtimoniuꝫ dant in celo: ⁊ tres ſunt qui teſtimonium dant in terra. Si ꝟo mali ⁊ ſibi contrarij fuerint.ſententiam in iudicio pro ſe ſperare penitus nunꝙ poſſunt: quia ſicut dicitur Numeri xxxv. Homicida ſub teſtib⁹ interficietur. Iſte eſt igit teſtis exterior qui non vincitur. ¶ Quarto dico ꝙ eſt quidam teſtis inferior qui nō puertitur: ⁊ talis teſtis eſt quilibet vir iuſtus qui habet iferius reſidere: quia vir iuſtus ⁊ verax ſemꝑ eſt teſtis ꝟitatis. dicens illud Johā.xviij. In hoc natus ſum vt teſtimoniuꝫ phibeā veritati. Teſtis ver⁹ ſimilis eſt vitro ſeu ſpeculo mundo ⁊ albo.qd verum colorē cuiuſlibet rei oſtēdit: quia vir fidelis ⁊ verus nihil ſcit palliare: ſed veritatē negocij ſolet certificē declarare Johā.j. Hic venit in teſtimonium vt teſtimonium perhiberet de lumine. Multi enim ſunt ſimiles vitro rubeo.quod colorem rei impoſite ſolet mutare.vl' penitus abſcondere vel celare: quia ſcilicet falſi teſtes veritatem negociorꝫ non demonſtrant ſed ipſam mutant penitus ⁊ abſcōdunt Prouerbiorum.xij. Qui autem mentitur teſtis eſt fraudulentus. ¶ De teſtibus vero in malo ſigni-
B ficato poſſum dicere ꝙ tria ſunt genera teſtium malignorum.ſcilicet.
Mendaces deieratores.
Mordaces murmuratores.
Loquaces adulatores.
¶ Deieratores enim teſtificantur illa q̄ neſcieuerunt. Uñ de falſis teſtibus dicitur Mat.xxvj. Audis quanta aduerſum te teſtificantur. Murmuratores teſtificantur illa que non viderunt. Contra quos Eccleſia. xxviij. Lingua teſtificans adducet mortem. Sicut de Suſanna dicebāt falſi iudices Daniel.xiij. Nos hui⁹ rei teſtes ſumus. Adulatores vero teſtificantur illa q̄ non fuerunt.quia ſcilicet adulatorum eſt aliorum dicta approbare: ⁊ de vanis ⁊ falſis ⁊ friuolis laudibus teſtimonium perhibere: ⁊ alios ſuis nouis teſtimonijs cōmendare. Unde diuites poſſunt dicere de adulatore illud Roma.viij. Spiritus teſtimoniuꝫ reddit ſpiritui noſtro ꝙ ſumus filij dei. Spirit⁹ q̄ caret oſſibus viros vanos ſignat. Et ſic dico ꝙ teſtimoniuꝫ ſumitur in bono ⁊ in malo. Et ſufficit.

Timor.timere.

Nota ꝙ timor i bono ſumitur ⁊ in malo. Uñ breuiter poſſum dicere ꝙ in ſcriptura inuenitur triplex timor.ſcilicet.

Timor filialis.	Primus eſt grē ⁊ humilitatis.
Timor criminalis.	Scdꝰ eſt culpe ⁊ iniquitatis.
Timor infernalis.	Terti⁹ eſt pene ⁊ aduerſitatis.

Primus eſt hominum pfectorum. De quo Deutero. vj. Dominum deum tuum timebis ⁊ illi ſoli ſerujes. Secundus eſt hominum peccatorum. De quib⁹ i ps. Trepidauerunt timore vbi non erat timor. Tertius eſt timor hominum damnatorum. De quo loquitur. Sapieñ.v. Uidentes turbabuntur timore horribili ⁊ mirabuntur in ſubitatione inſperate ſalutis. De iſto triplici timore per ordinem eſt dicendum. ¶ Primo dicamus ꝙ eſt timor hominuꝫ perfectorum. Uiri em̄ perfecti ſemper ſunt in timore: quia ſemper timent deum offendere.gratiam perdere.culpam committere ⁊ penam incurrere. Exemplo leonis. qui ꝙuis ſit audaciſſimum animal dicitur tamen timere multa. ſcilicet gallum ⁊ eius criſtam ⁊ cantum ⁊ ignem ⁊ ei⁹ ardorem ⁊ ictum.⁊ rotas ⁊ earum clamorem ⁊ ſtrepitum. ¶ Item beſtiam venenoſam que dicitur leoleſares ⁊ eius morſum. ¶ Item verberationem ſui catuli ⁊ ſue pene exēpluꝫ. Sicut dicunt Plinius ⁊ Solinus. Sic pro certo chariſſimi ꝙuis homo iuſtus ratōe innocentie quam ſibi videt ineſſe ſit audax ſolidus ⁊ ſecurus. Iuxta illud Prouerbiorꝫ.xxviij. Juſtus quaſi leo confidens abſq; terrore erit. Habet tamen timorem filialem impreſſum.quo ipſe timet multa: quia ſcilꝫ ipſe timet gallum.i.ipſum deum ratione ſue criſte ſeu mitre alte iuriſditionis: ⁊ ratione lapidis precioſi ſue ſanctiſſime perfectionis: ⁊ ratiōe cantus ſue alte pdicationis ⁊ cōminationis. Iſtis enim de cauſis debemus deum timere ⁊ ipſius potentiam formidare. Exēplo Job dicentis Job.xxiij. A facie ipſi⁹ turbatus ſum ⁊ conſiderans cuꝫ timore ſollicitor. ¶ Itē ignē.ſ.infernalē ⁊ eternam penā. Deutero.v. Timuiſtis ignē ⁊ non aſcēdiſtis in montē. ¶ Itē ſtrepituꝫ rotarum.hoc eſt dictu rugitū cōminationis diuine ⁊ ꝟborū ſacre ſcripture. Eꝫe.xxvj. A ſonitu rotaꝝ ei⁹ mouebunt muri tui. ¶ Item dꝫ timere beſtiā venenoſaꝫ ſ.dyabolum ⁊ morſum tentationum ſuarum: quia.ſ. nullus eſt ita ſanct⁹ quin debeat venenū dyaboli formidare. Uñ de holoferne dicitur Judith.ij.ꝙ cecidit timor illius ſup oēs habitantes terrā. ¶ Itē dꝫ timere qñ videt coram ſe catulum ꝟberari.i. quādo alios videt a deo ꝓpter pctā ſua ⁊ mala puniri ⁊ vindicari. Juxta illud ps. Deus deſtruet te in finē ⁊c. Sequitur. Uidebunt iuſti ⁊ timebunt ⁊c. Et iō breuiter ꝙ iuſtus debeat eſſe timidus pꝫ Prouer.xiiij. vbi dicitur.ꝙ ſapiēs timet ⁊ declinat a malo. Et ad hoc monet dauid in ps. vbi dicit. Timete dñm oēs ſancti ei⁹ qm̄ nō eſt inopia timētibus eū. Ubi aduerte ꝙ timor dei eſt habēdus triplici ratione.videlicet Propter.
Obiectum excellentiſſimum.
Subiectum diſpoſitiſſimum.
Adiectum fructuoſiſſimum.
Primum ꝓbat dñs qui ꝓficit. Dñm. Scdm famulus qui ſubijcitur. Sancti eius. Tertium cumulus q̄ ſubſequitur. Non eſt inopia timentibus eum. Iſta enim tria debēt inueniri in diuino timore. Subiectum grādis autoritatis. Ti.do. Subiectum grādis humilitatis. Sancti eius. Adiectū grandis vtilitatis. Non eſt ⁊c. Igitur timeamus deum. Propter.

Suam prelationem.	Igit dico ꝙ de⁹ eſt timēdus
Noſtrā ſubiectionē.	propter celſitudinē ſue pla-
Noſtre finis ſucceſſionē.	tionis. timete igit dominū

Dia ciū

Omnia eñ que ſunt timent ⁊ reuerētur illud quod pre
ficitur eis in natura: propter quod animalia dicuntur
rugitum leonis timere. ⁊ eius audito ſonitu de eis pꝛefi
xo circulo ſeu termino egredi non audere. Leo enim rex
animaliuꝫ eſſe dicitur. Et ideo iuſtum eſt. ꝙ ab alijs ſi-
cut rex timeatur. Cum ergo deus ſit rex ⁊ dominus vni
uerſalis. iuſtum eſt. ꝙ iſtum ſubditi ſui reuereantur.
ipſumqꝫ timeant. ita ꝙ de circulis ⁊ terminis manda-
toꝛum ſuoꝝ exire penitus nō pꝛeſumant Amos. iij. Leo
rugiet quis non timebit. Iſte eñ eſt dominus ⁊ per cō-
ſequens metuēdus. Iuxta illud Deutero. vj. Dominū
deum tuum timebis ⁊ illi ſoli ſeruies. Timete dominū
inquit. Quia proculdubio dominatio et poteſtas ⁊ iu-
riſditio eius debet mouere coꝛda noſtra ad ipſum timē
dum ⁊ ipſam poteſtatem reuerendam. Oculus eñ non
poteſt reſpicere ſolem quin reuerberetur ⁊ quin in ſeipo
recludatur. Sic vere nec oculus mentis noſtre. ſoleꝫ iu
ſtitie xp̄m poteſt reſpicere. quin in ſeipſo habeat per ti-
moꝛeꝫ reſilire: ⁊ infra clauſtra ſue humilitatis ſe abſcō
dere ⁊ redire. timete dñm inquit Apocali. xiiij. Timete
dñm ⁊ date illi honoꝛem. Et Apoca. xv. Quis non time
bit te dñe. Et proculdubio metuendus eſt: quia habet

Potentiam inuincibilem.
Prudentiam infallibilem.
Iuſtitiam implacabilem.
Magnificentiam admirabilem.

¶ Timēda
eſt eius pote
ſtas ſeu potē
tia inuincibi
lis Hierē. x. Quis non timebit te o rex gentiū. Et Mat.
x. Timete eum qui poteſt animam ⁊ coꝛpus mittere in
gehennam. ¶ Item timenda eſt eius ſcientia infallibi-
lis. iij. Regū. iij. Timuerunt regem videntes ſapientiaꝫ
in eo. ¶ Item timenda eſt eius iuſtitia implacabilis.
ps. Confige timoꝛe tuo carnes meas a iudicijs eñ tuis
timui. ¶ Item timenda eſt eius magnificentia admi-
rabilis. Unde in ps. Timebunt gentes nomen tuuꝫ do-
mine ⁊c. Patet igitur. ꝙ deus eſt metuendus propter
celſitudinem ſue pꝛelationis. Timete inquit dominū. j.
B Petri. ij. Deum timete regem honoꝛificate. ¶ Deinde
dico. ꝙ deus eſt timendus propter aptitudinē noſtre cō
ditionis. ſeu noſtre ſubiectionis. Sācti inquit eius. ho-
mines enim naturaliter timent illū cuius viribus ſunt
ſubiecti: ſicut patet. quia ſeruus timet dominū ⁊ filius
timet patrem Leuit. xix. Unuſquiſqꝫ patrem ⁊ matrem
timeat. Cum ergo iuſti ⁊ ſancti ſint ſerui ⁊ filij dei eius
ditioni ſubiecti: ſicut patet. quia redempti ſunt ab eo et
creati. bene ergo dico. ꝙ ipſum debent timere: ⁊ ex condi
tione propꝛia ſe eidē ſubmittere vel ſubeſſe. Sancti in-
quit eius. Iſtud pꝛonomen eius ſubiectionē ſignificat.
Animalia eñ que iuriſditioni hominum ſunt ſubiecta
naturaliter ſunt timida: ſicut patet in ouibus ⁊ iumen-
tis. que ſimpliciter ſolent viuere: ⁊ cum timoꝛe ſuis re-
ctoꝛibus ⁊ dominis et paſtoꝛibus obedire. Nos igitur
qui dei ſumus: ⁊ qui ſub manu eius viuimus et mane
mus. debemus eſſe timidi: ⁊ in obediendo deo ⁊ ſuperio
ribus tremebundi. o. Matth. xvij. Audientes diſcipuli
ceciderunt in facies ſuas ⁊ timuerunt valde. Unde etiā
Daniel dicebat. Daniel. j. Dominū meū regem timeo
Humilitas. Innocentia. Simplicitas ⁊ timoꝛ ſoꝛoꝛes
ſunt. Quod eſt contra multos qui non ſunt ſimiles ani
malibus ſubiectis ⁊ mitibus: ſed potius feris ⁊ crudeli
bus que ſcilicet naturaliter non ſunt timida: ſed po-
tius crudelia ⁊ ferocia. Unde de iſtis dicitur in ps. Con
tritio ⁊ infelicitas in vijs coꝛum: ⁊ viam pacis non cog.
non eſt timoꝛ dei ante oculos coꝛum. Et ideo tales non
timent nec deum: nec iudicem: nec pꝛelatū. Dicunt eñ
illud Oſee. x. Ecce deuꝫ non timemus: ⁊ rex quid faciet
nobis: figurati in illo iudice iniquitatis. de quo Luce.
xviij. Quod deum non timebat. nec hominem vereba-
tur. Cum tamen dicatur illud Eccleſiaſtici. j. Qui ſine
timoꝛe eſt nō poterit iuſtificari. Non ſic ergo ſed timea
mus deum propter aptitudinem noſtre ſubiectionis:
qua ſancti inquit. ¶ Deniqꝫ dico. ꝙ deus timendus eſt
propter plenitudinem dande ſucceſſionis: non eſt ino-
pia timentibus euꝫ inquit quaſi dicat. Plenitudo om
nium bonoꝛuꝫ comitatur illos qui timent dominum.
Amigdalo eñ ſterili ⁊ antiquo quādo in radice clauis
tranſfigitur. fecundus ⁊ fertilis efficitur. Sic proculdu
bio illi qui aculeis diuini timoꝛis in radice coꝛdis tranſ
figuntur. fertilitatem omnium bonoꝝ conſequentur.
Et de hoc Eccleſiaſtici. j. Timenti deum bene erit in ex-
tremis. Et ideo de illis bonis que ex dei timoꝛe ſequū-
tur. poſſum dicere. ꝙ ſicut radix ſe habet reſpectu ramo
rum. Sic timoꝛ reſpectu omniū bonoꝝ. Iuxta illud Ec
cle. j. Radix ſapientie timere deū. Breuiter ergo nota-
bo. ꝙ ab iſta radice ſcilicet dei timoꝛe oritur et naſcitur

Mentis ſtabilitas.
Coꝛdis ſecuritas.
Pacis tranquilitas.
Uera credulitas.
Sagax ſubtilitas.
Prompta ſedulitas.
Moꝛum fertilitas.
Leta iocunditas.
Pura ſinceritas.
Culpe fugacitas.
Celi ſuauitas.
Salutis firmitas.
Luminis claritas.
Uenie largitas.

¶ Dico er
go ꝙ timoꝛ
dei generat
mentis ſta
bilitatem:
quia ſicut
dicitur in.
ps. Firma
mentuꝫ eſt
domin⁹ ti-
mentib⁹ eū
Et Eccleſia
ſtici. ij. Sta
in iuſtitia
⁊ timoꝛe ⁊ pꝛepara animā tuaꝫ ad tentationeꝫ. ¶ Item
generat coꝛdis ſecuritatē Eccleſiaſti. xxxiiij. Qui timet
dominū nihil trepidabit. ¶ Item generat pacis tran-
quillitatem Pꝛouerbioꝝ. xiiij. Qui timet dominū in pa
ce verſabitur. ¶ Item generat veram credulitatē Exo.
xiiij. Timuit dominū populus ⁊ credidit. Et Eccleſiaſti
ci. ij. Qui timetis dominū credite illi. ⁊ iterū Eccleſiaſti
ci. ij. Qui timent dominuꝫ non erunt incredibiles verbo
eius. ¶ Itē generat clarā ſagacitatem. Unde Eccleſia-
ſtici. j. Plenitudo ſcientie timere deū. Et in ps. Initiuꝫ
ſapientie timoꝛ domini. ¶ Itē generat promptā ſeduli
tatē. facit eñ hominē humilē ⁊ ſollicituꝫ ad ſeruiendū
⁊ obediendū. ps. Seruite domino in timoꝛe. Et Deute.
vj. Dominū deū tuū time ⁊ illi ſoli ſeruies. ¶ Itē gene
rat moꝝ fecunditatem Thob. iiij. Pauperem vitā geri
mus: ſed multa bona habebimus ſi timuerimus deuꝫ.
¶ Item generat letam iocunditatem. pſal. Letetur coꝛ
querentiū dominū. Et iterū. Letetur coꝛ meū vt timeat
nomen tuum. ¶ Item generat puram ſinceritatē: quia
purgat hominem a peccato. Iob. xlj. Timebunt angeli ⁊
territi purgabuntur. ¶ Item generat culpe fugacitatē
facit eñ fugere ⁊ declinare a peccato. Unde Eccleſiaſti
j. Timoꝛ domini expellit peccatū. Eſt eñ timoꝛ ſicut bo
nus ianitoꝛ: qui de domo eijcit gartiones. ⁊ ſicut dyptā-
nus herba que ſagittam de coꝛpoꝛe eijcit: ⁊ ſicut os qd̄
eſt in coꝛde cerui quod partuꝫ accelerat ⁊ adducit quia
ſcilicet timoꝛ domini habet peccatū repellere: ⁊ ab eius
conſoꝛtio declinare. Unde Pꝛouerbioꝝ. xv. Per timoꝛē
eñ domini declinat omnis a malo. ¶ Item generat ce
li ſuauitatem. Ps. Quam magna multitudo dulcedi-
nis tue domine quā abſcondiſti timentibus te. ¶ Item
generat ſalutis firmitatē. Ps. Prope timentes eum ſa
lutare ipſius. ¶ Item generat luminis claritatē Ma
lach. iiij. Oꝛietur ſol iuſtitie vobis timentibus nomen
meū. Et Luce. ij. Claritas circunfulſit illos ⁊ timuerūt
timoꝛe magno. ¶ Item generat venie largitatē. Quia
ſicut dicitur Luc. j. Miſericoꝛdia eius a progenie in pro
genies timentibus eum. Ecce ergo quantā opulentiaꝫ
virtutum generat dei timoꝛ. Non eſt ergo inopia timē
tibus eum. Et ſic patet in autoꝛitate ꝙ deus eſt metuē-
dus. Propter plenitudinē moralis vtilitatis. Propter
aptitudinem ſeruilis humilitatis. Propter celſitudi-
nem ſupernalis autoꝛitatis. Bene ergo dictuꝫ eſt time
te dominū omnes ſancti eius ⁊c. Et illud eſt primū pn̄-
cipale. Patet igitur ꝙ eſt timoꝛ hominū perfectoꝛum.
¶ Secundo pꝛincipaliter dico. ꝙ eſt timoꝛ hominum
peccatoꝝ: ⁊ iſte eſt timoꝛ ſeruilis. qui eſt cōtrarius cha
ritati. Quia ſicut dicitur. j. Iohānis. iiij. Perfecta cha-

Ayuntamiento de Madrid

ritas foras mittit timorem. Peccator enĩ ſemper eſt in timore. Sicut enĩ dicunt naturales. obſcuritas mater eſt timoris: ſicut claritas mater eſt ſecuritatis. Et inde eſt ꝙ homo facilius timet de nocte: ꝙ de die. Inde etiã eſt ꝙ hoĩes patiẽtes melancolicã paſſionẽ timẽt ⁊ neſciũt de quo. Humor enĩ melancolicus in eis abundans niger eſt ⁊ obſcurus. Et ideo dum cellulã fantaſticaʒ occupat: generat timorem atqꝫ cauſat. Sic procerto chariſſimi: obſcuritas peccati: et defectus luminis gratie. timorẽ et deſperationẽ in mentẽ inducit: et ſecuritatem ſpei eijcit et educit. Unde adam anteꝙ peccaſſet non legimus ꝙ timuiſſet. Ipſe autem poſt peccatuʒ legitur dixiſſe Geneſis. iij. Uocem tuã domine audiui ⁊ abſcondi me et timui. eo ꝙ nudus eſſem. Animalia enĩ quanto minus habent de ſanguine et calore: tantomagis ſunt timida ſicut patet de mulieribus. que reſpectu viroꝝ deficiunt in ſanguine et calore. Sic vere. quia peccator deficit in ſanguine grẽe et benignitatis: ⁊ calore ⁊ in feruore charitatis ⁊ deuotionis: neceſſe eſt ꝙ non timenda timeat: ⁊ ꝙ ſpei ſecuritatem ⁊ audaciã amittat. Unde populo peccatori loquitur Moyſes Deutero. xxviij. Timebis die ⁊ nocte ⁊ non credes vite tue. Et ps. Cur timebo in die mala iniqui. calca. me. circũ. me. Et ij. Corinth. vij. foris pugna ⁊ intus timor. Quia ſcilicet mali ſunt in pugna exterius ⁊ turbatione: ⁊ intus in timore ⁊ deſperatione. Iſti enim timent

Amittere mundi proſperitatem.
Incurrere mundi aduerſitatem.
Aggredi penitentie probabilitatem.
Ingredi mortis acerbitatem.

¶ De malis dicitur in ps. Trepidauerunt timore vbi non erat timor. Et ideo iſte timor reprehenditur. Prouerbioꝝ. xxix. Qui timet hominẽ cito corruet. Bene ergo dicitur Mathei. x. Noli timere eos qui occidunt corpus: animã autem non poſſunt occidere. Patet ergo ꝙ

D iſte eſt timor hominũ peccatoꝝ. ¶ Tertio dico principaliter ꝙ eſt timor hominũ damnatoꝝ. Ipſi enĩ ſunt ſicut ouis que deuoratur a lupo. que timendo moritur ⁊ moriendo timet. Ita ꝙ quilibet damnatus poteſt dicere illud Pſ. Timor ⁊ tremor venerunt ſuper me et contex. me. ⁊c. Ubi aduerte ꝙ iſtum timorẽ comitatur. Debilitas animoꝝ. Timor ⁊ tremor. Immenſitas tormentoꝝ. Uenerunt ſuper me. Obſcuritas oculoꝝ. Contexerunt me tenebre. Et breuiter iſte eſt timor ſine ſecuritate. Tremor ſine ſtabilitate. Pauor ſine firmitate. dolor ſine ſanitate. labor ſine quietis tranquillitate Deutero. xxviij. Timebis nocte ⁊ die. ⁊ non credes vite tue. Timet ergo anima damnata. Sicut ouis que a lupis deuoratur. Sicut auicula que a falconibus deplumatur. Sicut latro qui ad patibulũ applicatur. Sicut reus qui a carnifice capite detrũcatur Judith. xuij. Intolerabilis timor ⁊ tremor cecidit ſuper nos. Patet igitur ꝙ triplex eſt timor humanus. ſcilicet timor perfectoꝝ peccatoꝝ. ⁊ damna-

E toꝝ. ¶ Sed adhuc poſſum dicere ꝙ inuenitur timor. dyabolicus. Dyabolus enim timet

Signum crucis.	¶ Timet
Matrem lucis.	ergo ſignũ
Uires boni ducis.	crucis. Quia

ſicut de lupo legimus: ꝙ ſi ſequatur hominẽ. et homo facit aliquod ſignũ figendo in via baculũ vel aliud ad moduʒ crucis: lupus omittit cum proſequi timens illa queari propter ſignũ. Etiam leones videntes alium leonem ſuſpenſum ſolẽt timere: ⁊ a perſecutiõe hominũ recedere. ⁊ ceſſare. Quia procerto leo ⁊ lupus. id eſt dyabolus timet leonem de tribu iuda in cruce pendentẽ et ſigno crucis ſe munientes: tales enĩ pre timore ſolent dimittere et a tentationibus abſtinere. Pſal. Timebunt qui habitant terminos a ſignis tuis. ¶ Itẽ timent matrem lucis. id eſt virginẽ glorioſam. Exemplo ſtellionis quod eſt animal ſtellatũ: quod intantũ a ſcorpionibus timetur ſecundũ Iſid. ꝙ eo viſo pauorẽ eis inferat. Sic vere beata virgo virtutibus ſtellata. et in muliere que duodecim ſtellaꝝ coronã portabat figurata Apocali. xij. ſcorpionibus ⁊ demonibus ſolet timorẽ ⁊ terrorẽ incutere: ⁊ eos a ſuis punctionibus ⁊ venenoſis tentationibus cohercere: Unde de demonibus beatã virginem contra ſe venientẽ videntibus poteſt dici illud Judith. xij. Solo timore agitati fuge preſidiũ querunt. ¶ Iterum timent vires boni ducis. id eſt virtutẽ viri iuſti. Exemplo pugilis qui timet aggredi illũ quẽ non ſperat poſſe vincere. ⁊ a quo aliquotiens fuit victus. Exẽplo etiaʒ baſiliſci qui timet. quando videt muſtelã armataʒ paſtu ruthe. quia procerto dyabolus timet iuſtos. quando ruthã penitentie inuenit eos armatos: et hoc quia ipſos faciliter non vincit: ſed ſub ipſis deficit ⁊ ſuccũbit. Unde de viro iuſto dicitur. j. Machabeoꝝ. iij. Cecidit timor iude ſuper omnes gentes in circuitu. Hoc igitur ſufficit de. Timore taʒ dyabolico ꝙ humano: quia in alijs locis pluribus de eo eſt tractatum.

Tyrannus.

Multa poſſunt dici ſecundum multos: ſed omitto: quia deficiũt autoritates.

Tollere.

Nota ꝙ tollere quandoqꝫ ſumitur pro auferre. quãdoqꝫ pro portare: ⁊ poteſt ſumi ſecundũ vtrunqꝫ ſignificatũ in bono ⁊ in malo. Igitur notemus ꝙ inuenitur Tollere

Penitentie.	¶ Eſt dico vnũ
Sapientie.	tollere penitẽtie.
Patientie.	Et ſic loquitur.
Diligentie.	Math. xj. Tolli
Obedientie.	te iugũ meũ ſup
Sufficientie.	vos ⁊ diſ. a me. q2
Reuerentie.	mi. ſum. ⁊ hu. cor.
Uiolentie.	Penitentia enim
Negligentie.	eſt illa reſina me
Peſtilentie.	dicinalis. de qua

dicitur Hiere. lj. Tollite reſinaʒ ad dolorẽ eius: ſi forte ſanetur. ¶ Item eſt vnum tollere ſapientie: ⁊ ſic loquitur Deute. xxxj. vbi dicitur de libro legis. Tollite librũ illum ⁊ ponite in latere arche: liber ſapientiã diuinam ſignat. ¶ Item eſt vnũ tollere patientie. Et ſic loquitur Matt. xxvj. vbi dicitur. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſuʒ ⁊ tollat crucẽ ſuã ⁊ ſequatur me. Crucẽ enĩ tollere nihil aliud eſt ꝙ cruciatũ ⁊ penã in patientia ſuſtinere. ¶ Itẽ eſt tollere diligentie. Et ſic loquitur Mat. ix. vbi paralitico dicitur tolle grabatũ tuuʒ ⁊ ambula. ¶ Item eſt vnũ tollere obedientie. Et ſic loquitur Mat. xxj. Si dixeritis monti huic tolle te et iacta te in mare obediet vobis. ¶ Item eſt vnuʒ tollere ſufficientie. Et ſic cuilibet ſcriptura dicit Matt. xx. Tolle qꝺ tuũ eſt ⁊ vade. ¶ Item eſt vnũ tollere reuerentie. Et ſic petijt ioſeph licentiã a pylato vt tolleret corpus Ieſu Johã. xix. ¶ Item eſt vnũ tollere violentie. Et ſic raptoribus loquitur ſcriptura de pauperibus Mich. iij. Uiolenter tollitis pelles eoꝝ deſuper eis. ¶ Item eſt vnũ tollere negligentie. Et ſic de dijs gentiũ dicitur Hierem. x. Portata tollentur quia incedere non valent. ¶ Item eſt vnum tollere peſtilentie: et illud eſt quo a damnatis tolluntur omnia bona. de quo Matthei. xxv. Tollite ab eo talentũ. Et Actu. xxij. Tollite huiuſmodi ⁊ Jonã. j. Tollite me ⁊ mittite in mare. Sufficit de Tollere. Uide de ferre ⁊ Auferre. Portare ⁊ ſuſtinere ⁊c.

Tonitruus.

A Cum tonitruum nihil aliud ſit ꝙ quidam terribilis ſonus. aliquando ex concurſu ventoꝝ in terre viſceribus: aliquando ex extinctione ignũ in nubibus. aliquando ex corruptione nubium in aere generatus. Poſſumus breuiter notare ꝙ in ſcriptura per tonitruum intelligitur

Sonitus predicationis	¶ Dico p
Tumultus tribulationis.	mo. ꝙ inue
Rugitus iuriſditionis.	nitur toni-

truũ predicationis: quia predicatio more tonitrui debet eſſe quandoqꝫ alta de paradiſo: quãdoqꝫ baſſa de inferno. quandoqꝫ media de mundo. quandoqꝫ terribilis cõtra vitia. quandoqꝫ temperata pro virtutibus: vt ſic de

vniuerſitate

Ayuntamiento de Madrid

vniuerſitate predicatorum dicatur illud Apocalipſ. x. Locuta ſunt ſeptē tonitrua voces ſuas. Cum tonitruo enim deſcendunt pluuia choruſcatio ⁊ fulgur: quia in predicatione debet eſſe pluuia doctrine ⁊ eruditionis: ⁊ choruſcatio boni exempli et clare operationis. Fulgur etiā. i. ardor iuſtitie ⁊ rigoroſe reprehenſionis. Et ſic verificatur illud Apocali. iiij. De throno procedebant fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua. Iſtud eſt ergo tonitruum predicationis. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt tonitruum tribulationis. Terror enim tribulationis per tonitruum deſignatur: quo fulgur rapine et exactionis emittit̄ ⁊ quo patria pauperū deuaſtatur. Unde Eccleſiaſtici. xl. Subſtantie iniuſtorū ſicut fluctus ⁊ ſicut tonitrua magna in pluuia perſonabunt. ſicut etiam Eccleſiaſtici. xliij. Uox tonitrui eius verberabit terram. Tonitruum enim agnos pre timore occidit: vina perturbare conſueuit: ⁊ oues pregnantes abortiri facit. Sic vere impetus tribulationis vel tentationis innocentes et ſimplices ſolet terrere. cōſcientiam ſolet turbare. ⁊ abortū fetus boni propoſiti ſolet multotiens generare Apocalip. viij. Facta ſunt tonitrua ⁊ voces ⁊ fulgura et terremotus magnus. Iſtud eſt ergo tonitruū tribulationis ſeu tentationis. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt tonitruū diuine iuriſdictionis: quia ſcilicet diuinum iudiciū ſimile erit tonitruo ſed de hoc vide ſupra de iudicio. ⁊ allega illā autoritatē j. Regū. ij. Dñm formidabunt aduerſarij eius ⁊ ſuper illos in celis tonabit do. iu. f. Sic igitur patet. ꝙ tonitruum ſumitur tribus modis. Et hoc ſufficit.

A **Torcular.** Breuiter per torcular quod eſt locus ad exprimendum vina diſpoſitus poteſt intelligi.

Redundantia diuine ſcripture.
Affluentia temporalis iacture.
Abundantia proſperitatis terrene.
Uiolentia infernalis preſſure.

¶ Dico ergo ꝙ eſt torcular diuine ſcripture. Scriptura enī ſancta torcular dei dicit̄. eo ꝙ exinde de diuerſis vuis. ideſt de diuerſis ſanctoꝝ ſententijs vinum ſcientie eliquatur. Unde eccleſia eſt vinea domini: in qua torcular ſacre ſcripture fodit Matthei. xxi. Unde ſapiens de ſeipſo Eccleſiaſtici. xxiiij. dicit. Quaſi qui vindemiat repleui torcular. ¶ Item eſt torcular iacture mundane qui ſcilicet mundi iactura et tribulatio torcular dicit̄: eo ꝙ ibi vua. idest homo diuerſimode premitur: intantum ꝙ ſepe lachrymas diſtillare comprobatur. Unde chriſtus de tribulatione ſue paſſionis dicit Eſaie. lxiij. Torcular calcaui ſolus ⁊c. Trenoꝝ. j. Torcular calcauit dominus virgini filie iuda. ¶ Item eſt torcular proſperitatis terrene in quo vinum diuerſarum conſolationū inuenitur: ⁊ tamen a pondere ⁊ preſſura non liberabit. Unde de iſto dicitur Prouerbioꝝ. iij. Implebuntur horrea tua ſaturate: ⁊ vino torcularia tua redūdabunt: proſperitas enī dicitur torcular vbi diuites inebriantur: ⁊ vbi more ebrioꝝ ſiti auaricie inflammantur Job. xxiiij. Inter aceruos eorum meridiati ſunt q̄ calcatis torcularibus ſitiunt. ¶ Item eſt torcular aduerſitatis eterne: in quo ſcilicet vue. idest peccatores premunt̄. Et de hoc dicitur Apocalip. xix. Quod ſedens in equo albo calcat torcular furoris dei. Patet igitur. ꝙ torcular poteſt ſignificare eternam preſſuram. mundanam vncturam. terrenam iacturam ⁊ diuinam ſcripturam.

A **Torrens.** Torrens eſt fluuius ex aquis aduenticijs generatus. Torrens enī ex aggregatione aquarum pluuialium introducitur: ita ꝙ quandoqꝫ ſubito inundat: ⁊ ſubito deſiccatur. Loquendo igit̄ moraliter notandū ꝙ in ſcriptura torrens ſumitur multis modis in bono ⁊ in malo. Eſt enī torrens

Notabilis vtilitatis.
Laudabilis ſuauitatis.
Fluribilis mortalitatis.
Damnabilis iniquitatis.
Mutabilis proſperitatis.
Triſtabilis aduerſitatis.

¶ Iſta enī ſunt ſex genera torrentium in quibus homines diuerſimode balneantur. ¶ Et primo dico. ꝙ eſt vnus torrens vtilitatis valde notabilis: ⁊ iſte eſt torrēs ſcripture ⁊ inſtructionis. torrens gratie ⁊ deuotionis. torrens lachrymarum ⁊ compunctionis. torrens baptiſmi ⁊ ablutionis. torrēs penitentie ⁊ ſaluationis. torrente enī ſcripture potantur ſapientes. j. Machab. v. vbi dicitur ꝙ iudas ſtatuit ſcribas populi ſecus torrentem. Torrente gratie potantur contemplantes. Pſ. de torrente in via bibit propter ea exaltauit caput. Torrente lachrymarū potantur penitētes Trenoꝝ. ij. Deduc quaſi torrentem lachrymas per diem ⁊ noctem. Torrente baptiſmi lauantur innocentes Hiere. xxxj. Adducam eos per torrentem aquarum viam rectam. Iſte eſt ergo torrens vtilitatis valde notabilis. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt torrens ſuauitatis valde laudabilis: ⁊ iſte eſt torrēs glorie paradiſi. in quo beati balneantur: ⁊ in quo a cunctis mundi ardoribus refrigerant̄. Iſte eſt torrens

Letificatiuus.
Charitatiuus.
Uiuificatiuus.
Fructificatiuus

¶ In torrēte enī glorie paradiſi eſt voluptas delectabilis. Pſ. Inebriabuntur ab vbertate domus tue ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos. ¶ Item in iſto torrente eſt charitas contemplabilis. Pſ. Torrente voluptatis tue potabis eos: quoniam apud te eſt fons vite ⁊ in lumine tuo videbimus lumen. ¶ Item in iſto torrente eſt viuacitas indefectibilis Ezechie. xlvij. Omnis anima viuens quo ſerpit quocunqꝫ venerit torrens viuet. ¶ Item in iſto torrente eſt fecunditas ineſtimabilis: quia ſcilicet ibi eſt copia fructuum ⁊ bonorū. Unde Ezechie. xlvij. dicitur. Quod ex vtraqꝫ parte ripa torrentis orietur lignum pomiferū: non defluet foliū eius. ⁊ nō deficiet fructus eius. Quia proculdubio charitatiuus in torrente glorie paradiſi eſt fructus qui nō minoratur. vita que non terminatur: claritas que non obfuſcatur: voluptas que non faſtiditur ſeu reprobatur. Unde breuiter de gloria eterna: ⁊ de ipſis beatis dicit dominus Eſaie. lxvj. Ecce declino ſuper eos vt flumen pacis: ⁊ quaſi torrentem inundantem gloriam gentium. Unde Job. xxij. Dabit pro terra ſilicem: ⁊ pro ſilice torrentes aureos. Patet igitur. ꝙ eſt torrens ſuauitatis valde laudabilis. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt torrēs mortalitatis valde fluribilis. Torrens enī currit ſemper: nec habet cauſam fluendi perpetuam. ſed temporalem. quinimo ſi hodie currit cras forſitan deficiet ⁊ areſcet. ⁊ ſignificat mortalem vitam noſtram: que non eſt perpetua ſed defectiua. non eſt permanſoria ſed tranſitiua atqꝫ vana Unde iſte eſt ille torrens qui raptim tranſit in conuallibus. ſicut dicitur Job. vj. Figuratus in illo torrente. de quo dicitur. iij. Regū. ij. Quacunqꝫ die tranſieris torrētem cedron ſcito te interficiendum. quia ſcilicet ſtatim quando torrentem vite tranſimus per mortem interficimur et perimus. Iſte eſt igitur torrens mortalitatis ſemper fluribilis. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt quidam torrēs iniquitatis valde damnabilis. B Impij enī homines torrentes dicuntur: quia more torrentium ꝙdiu ſunt ſicci ⁊ aridi. idest pauperes depreſſi. nulli nocere vel proficere videntur. quando tamen aquis diuitiarum repleti fuerint. tunc per ſuperbiam ita tumeſcunt ⁊ inflantur ꝙ circūmanentes pauperes ⁊ eorum poſſeſſiones corrodunt ⁊ depredantur. Pſ. Torrentes iniquitatis conturbauerunt me. Nullus enī fluuius vel fluxus eſt periculoſior. vilior aut immundior. turbidior atqꝫ violentior: ꝙ ſit torrens qui ſubito venit de ſiccitate ad plenum: ⁊ de nihilo venit ad ſummū. Quia procerto nullus put communiter deterior inuenitur. ꝙ ille qui de paupere diues efficitur: ⁊ qui de ſtatu infimo in aliquod altum officium promouetur: tales enim vt communiter ſunt peiores: ⁊ contra alios pauperes nequiores. Exemplo Saul qui de aſinario rex factus fuit crudelis ⁊ nequiſſimus. ſicut dicitur. j. Regum. ix. ⁊ xv. Exemplo abymelech. qui ſpurius ad regimen aſſumptus fratres legiti-

Ayuntamiento de Madrid

mos occidit: ⁊ vltra modum crudeliter imperauit: ſicut dicitur Judic. ix. Et propter hoc Areſto. ſcribens Alexã dro ipſum docebat in epiſtola. Quod nũq̃ illos quos natura iacere precipit exaltaret. Quia ſicut dicitur prouerbioꝝ. xxx. Terra mouetur per ſeruum cum regnauerit. Ideo poeta dicit. ꝙ torrens qui paulatim pluuialibus tumuit vndis acrior eſt amne perhenni ⁊c. Dic verſus ſi vis. Et ideo pauperes poſſunt dicere talibus torrentibus illud. ij. Regũ. xxij. Torrentes belli terruerũt me. Patet igitur. ꝙ eſt torrens iniquitatis valde damnabilis. ¶ Quinto dico. ꝙ eſt vnus torrens proſperitatis valde mutabilis. Torrens enĩ vt dictum eſt. non habet cauſam durabilem: ſed aduenticiam. modo enĩ eſt paruus mõ magnus. mõ ſiccus modo plenus. Sic ⁊ ce mũdi proſperitas. aliqñ creſcit. aliqñ decreſcit. pax aũt durat in ſua plenitudine vel augumẽto: tamẽ magis ſolet nocere alijs. quando eſt in ſummo q̃ quando eſt in decremento Ihiere. xlvij. Aque deſcendunt ab aquilone et erunt quaſi torrens inundans. ¶ Sexto dico. ꝙ eſt vnus torrẽs aduerſitatis valde triſtabilis. Aduerſitas enĩ temporalis ⁊ eterna per torrentis violentiam deſignatur. Mundi enĩ tribulatio eſt torrens. ps. Torrentem pertranſiuit anima noſtra: for. pertrauſ. a. no. a. in tol. Infernus etiã eſt torrens vbi damnati cremantur ⁊ ſubmerguntur Eſa. xxxiiij. Conuertantur torrentes eius in picem. Et Eſaie. xxx. Preparata eſt tophet a rege profunda ⁊ dilatata. Nutrimenta eius ignis ⁊ ligna multa flatus domini ſicut torrens ſulphuris ſuccẽdẽs eam. Per torrentem iſtũ poteſt deſignari impetus diuini iudicij. de quo Job. xxviij. Lapidem caliginis ⁊ vmbrã mortis diuidit torrens a populo peregrinãte id eſt a ſanctis. qui ſunt in iſto ſeculo peregrini diuident lapidem caliginis. id eſt vmbroſos ⁊ caliginoſos peccatores quando ſcilicet chriſtus ſeparabit malos de medio iuſtoꝝ ⁊c. Patet igitur ꝙ ſex modis ſumitur torrens. Vide ſupra. de flumine ⁊ aqua. ⁊ ſic ſufficit.

A **Totus.** Nota cum totus ſignificet rei integritatem ⁊ complementum. poſſumus dicere ꝙ in bono poteſt accipi ⁊ in malo. Et ſic poſſum dicere ꝙ eſt quedam totalitas bonorum. ⁊ quedam totalitas malorum. De bonis igitur dicamus. ꝙ ſicut balſamus eſt arbor tota medicinalis: eo ꝙ quicquid in ea inuenitur totum eſt bonum lignum. cortex. folium fructus ⁊ ſuccus. ſicut dicit Plinius. Sic proculdubio nos debemus eſſe toti. ſcilicet Quantum.

Ad fructum operationis.
Ad folium locutionis.
Ad lignum corporalis conditionis.
Ad ſuccum interioris affectionis.
Ad corticẽ exterioris conuerſationis.

Toti enĩ ⁊ integri debemus eſſe boni: ita ꝙ in nobis nõ debet eſſe aliquid mali. vt cuilibet noſtrum poſſet dici illud Canticoꝝ. v. Species eius vt libani. electus vt cedri. guttur eius ſuauiſſimum: ⁊ totus deſiderabilis ⁊ bonus: quia procerto ſi aliquid deficeret homo perfectus non eſſet. quinimmo vnicum mortale peccatum virtutum copiã ſolet corrumpere ⁊ fedare. j. Corinth. v. Modicum fermentum totam maſſam corrumpit. Et Jacobi. ij. Si quis totam legem ſeruauerit: deliquerit aũt in vno fit omniũ reus. Toti igitur ⁊ integri eſſe debem⁹ ⁊ deo totaliter militare. figurati in holocauſto: quod dicitur ab olon quod eſt totum. ⁊ cauma. quod eſt incendium: eo ꝙ totũ deo incendebatur ⁊ offerebatur. ⁊ exinde nihil alijs diuidebatur. Ad denotandum. ꝙ viri perfecti debent deo toti ⁊ totaliter conſecrari ⁊ ſibi generaliter dedicari: ita ꝙ nihil de ſuis actibus ⁊ moribus. debet alijs ſcilicet carni. mundo ⁊ dyabolo aliqualiter immolari. vt ſic anime viri perfecti dicatur illud Canticorum. iiij. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula non eſt in te. Et breuiter de quolibet tali viro iuſto totaliter dedicato poteſt dici illud zacharie. iiij. Ecce candelabrũ aureum totum: ⁊ lampas eius ſuper caput ipſius. Ubi aduerte ꝙ vir iuſtus debet eſſe.

Totaliter luminoſus.
Totaliter virtuoſus.
Totaliter amoroſus.

Primũ facit ſplẽdor honeſtatis Candelabrum. Secundũ valor ſanctitatis. Aureũ. Tertium ardor charitatis. Lampas. B ¶ Primo igitur dico ꝙ debemus eſſe luminoſi. per honeſtatem. Ecce inquit candelabrũ enĩ lumen portat: ⁊ non ſolum ſe ſed alios illuminat ⁊ illuſtrat. Sic homo iuſtus chariſſimi lumẽ honeſte conuerſationis debet habere: quia debet ſe et alios illuſtrare Math. v. Nemo accendens lucernam ponit eam ſub modio: ſed ſuper candelabrum ⁊c. Similes igitur ſimus ſoli: qui eſt totus ⁊ totaliter luminoſus vt toti ſimus lumen honeſte conuerſationis pleni: ⁊ in omnibus actibus ⁊ moribus luminoſi. Juxta illud Luce. xj. Si totum corpus tuum lucidũ fuerit non habens aliquam partem tenebrarum. erit lucidum totum. Quod eſt contra multos ſimiles lune: que nunq̃ eſt tota luminoſa: immo ſemper habet vnã maculam inter mixtã. Sic vere multi ſunt qui q̃uis ſint in pluribus clari: ſunt tamen ſemper in aliqua parte nigri: q̃ q̃uis pro maiori parte virtutibus vulgeant. ſemper tamen in aliquo vitio peccant. propter qđ ſuam famam totã ⁊ pulcritudinem obnubilant ⁊ obſcurant. Unde dicitur Matthei. vj. Si oculus tuus fuerit nequã. totum corpus tuum tenebroſum erit. Non ſic chariſſimi ſed ſimus totaliter luminoſi. per honeſtatem. ¶ Secundo dico. ꝙ debemus eſſe virtuoſi per ſanctitatẽ: quia nos debemus eſſe toti aurei. Aureum inquit. Totũ aureũ enĩ dicitur illud: qđ interius et exterius eſt de auro: q̃ ſcilicet debemus eſſe aurei. id eſt ſancti ⁊ iuſti. non ſolũ exterius in conuerſatione: ſed etiam in interius in intẽtione. Aureum inquit totum. j. Paral. xxix. Totis viribus preparaui impenſas domus dei mei: aurcum ad vaſa aurea. argentum ad argentea. es ad erea. Quod tamen eſt contra multos qui non ſunt aurei: ſed aurati: quia ſcilicet non habent ſanctitatem totalem ſed ſuperficialem: non ſunt ſancti in conſcientia ſed in apparetia. nõ in intentione: ſed ſolũ in conuerſatione. ſicut ſunt ypocrite. Unde iſti non ſunt aureũ totũ: ſed aureum in parte Et procerto ſicut denarius qui non eſt totus de argento vel auro q̃uis non cognoſcatur a ſimplicibus. bene tamen cognoſcitur a prudentibus. ſcilicet in pondere ⁊ in tactu ⁊ et etiam in ſono et colore. Sic ypocrite et falſi amici ⁊c. Quomodo enĩ obſcuratum eſt aurum mutatus eſt color optimus Tren. iiij. Non ſic chariſſimi: ſed aureum totũ inquit. Et aduerte ꝙ ad hoc ꝙ ſimus toti aurei ⁊ ſancti. neceſſe eſt nos.

Totaliter amare.
Totaliter orare.
Totaliter ſperare.
Totaliter clamare.
Totaliter ſaltare.
Totaliter laborare.
Totaliter mutare: vel
Totaliter ſe conformare.
Totaliter perſeuerare.

¶ Dico ergo ꝙ debemus habere totalem integritatẽ i cordis dilectiõe matthei. xxij. Diliges dominum deum tuũ ex toto corde tuo. Item in totali vocis oratione. ij. Para. xx. Joſaphat timore perterritus: totum ſe contulit ad rogandũ deum. Et in ps. Deprecatus ſum faciem tuam in toto corde meo. Item in totali ſpei confeſſione. Unde Prouerb. iij. Habe fiduciã in domino deo in toto corde tuo. Item in totali laudis proclamatione ps. Clamaui in toto corde meo exaudi me domine. Item in totali gaudij exultatione. ij. Regũ vj. Dauid totis viribus ſaltabat corã archa. Item in totali laboribus executione Luce. v. Dñe tota nocte laborantes nihil cepimus. Itẽ in totali ad deum conuerſione Ihiere. xxiiij. Toto corde reuerent ad dñm. Itẽ in totali dñi ſubiectiõe Gen. xxxj. Noſtis ꝙ patri veſtro ſeruiui totis viribus. Itẽ in totali cũ deo permãſione ⁊ duratione Eſa. lxij. Tota die ⁊ nocte non tacebũt imperpetuum. ſcʒ predicare nomẽ dñi. Sic igitur patʒ ꝙ nos debemus eſſe totaliter virtuoſi per ſanctitatẽ. ¶ Tertio dico. ꝙ

co. ꝙ

Ayuntamiento de Madrid

co.ꝙ nos debemus eſſe totaliter amoroſi per charitatē Lampas eius inquit. que ſcʒ ſolet ignem ⁊ oleum conti nere. quia ſcʒ lampas charitatis ignem continet ⁊ oleū dulcoris Eſa. lxij. Saluator eius vt lampas accendat. Unde de iſto vero ⁊ totali amore debʒ eſſe ſicut de rebus ſimplicibus. que ad vnam partē totaliter ſe conuertūt ſicut apparuit in natura angelica. que ex toto ſe conuer tit vel ad bonum vel ad malum. Si igitur ſimplices ⁊ in nocentes fuerimus nos ex toto per ordinem ad dn̄m et ad proximū cōuertemus. ⁊ ipſos ſine fictione totaliter ⁊ veraciter diligemus. Unde Act. ij. dicit. ꝙ ſpūſſanctus in ſpecie ignis deſcendēs: ⁊ per conſequens igneā chari tatem pretendens: repleuit totā domum vbi erant diſci puli ſedentes. Patet igitur. ꝙ nos debemus eſſe

Per charitatem toti amoroſi.
Per ſanctitatem toti virtuoſi.
C Per honeſtatē toti luminoſi.

Et ſic dico ꝙ totum poteſt ſumi in bono. ¶ Sed adhuc dico. ꝙ totus pōt accipi in malo: ⁊ ſic ſignat il lam totalem ⁊ integralem corruptionē ⁊ imperfectio nem. qua mali ſunt totaliter corrupti. Multi enī ſunt qui in toto videntur peſſimi: ita ꝙ in eis inuenitur pe nitus nihil boni Prouer. xxiiij. Per agrū pigri homi nis tranſiui ⁊ ecce totū repleuerant vrtice ⁊ ſpine ⁊c. Un de tales ſunt ſimiles arbori que dicit taxus: in qua quic quid eſt: totum eſt venenoſum ſcilʒ fructus folia. rami ſuccus ⁊ etiam vmbra. Sic quicquid eſt in talibus totū eſt malum ⁊ alijs inutile ⁊ damnoſum Johannis. ix. In peccatis natus eſt ⁊c. Uide ſupra de Omni.

D Tradere. Traditio. traditus.

Nota breuiter ꝙ tradere ſumitur pro ex ponere: ſubijcere. et concludere: et ſic ſumitur vt com muniter in ſcriptura Judicū. iij. Iratus dn̄s contra iſra el tradidit eos in manus chuſan. Quandoqʒ ſumit pro concidere ⁊ ſic ſumitur Mat. xj. vbi dicit. Omnia mihi tradita ſunt a patre meo. Et Math. xxv. vbi pater fami lias vocauit ſeruos ſuos ⁊ tradidit illis bona ſua. Quādoqʒ ſumitur pro prodere vel decipere: ⁊ ſic ſumitur Joh. xiij. vbi chriſtus de iuda dixit vnus ex vobis tradet me. Quā doqʒ ſumitur pro ordinare: ⁊ ſic ſumitur. j. Cor. xj. vbi dicitur. Ego enī accepi a domino quod ⁊ tradidi vobis. Quandoqʒ ſumitur pro ordinatione vel traditione. vn de. ij. The. ij. Tenete traditōes quas didiciſtis. ¶ His igitur premiſſis ⁊ omiſſis dicamus ſolū aliquid de tra dere inquantum ſumitur pro exponere. dare ponere vel ſubijcere. Et dicamus ꝙ aliqui traduntur

Ad penitentiam.
Ad immundiciam.
Ad violentiam.
Ad peſtilentiam.

¶ Primo di co ꝙ eſt vnum tradere penitē tie ⁊ ſubiectio nis: ⁊ illud eſt quando homo tradit corpus ſuū penitē tie ⁊ afflictioni: vel quando tradit voluntatē ſuam obe dientie ⁊ ſubiectioni. Et ſic videtur tradidiſſe chriſtus ſemetipſum Eſaie. liij. Tradidit in mortem animā ſuā ⁊ cum ſceleratis deputatus eſt. Sic etiam loquitur Ec cleſiaſtici. xxxix. vbi de iuſto dicitur. Juſtus cor ſuū tra det ad vigilanduʒ diluculo ad dn̄m qui fecit illum ⁊c. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt vnum tradere immundicie ⁊ cor ruptionis: ⁊ illud eſt quando homo tradit ⁊ exponit ſe ipſum ditioni dyaboli: vitijs ⁊ peccatis. vel etiam quan do exigentibus demeritis a deo permiſſiue traditur et exponitur ditioni dyabolice. Unde de talibus dicitur ad Rom̄. j. ꝙ quia non probauerunt deū habere in no ticia: ſed ſeruierunt creature ⁊ nō creatori. tradidit eos deus in paſſiones ignominie. tradidit eos deus in deſi deria cordis eoꝝ. tradidit eos in reprobum ſenſum vt fa ciant que eis non expedit. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt vnū tra dere violentie ⁊ punitionis vel correptionis. ⁊ illud eſt. quando deus hominem peccatorem tradit et exponit aliquando mūdi tribulationibus ⁊ tormentis vt reuer ti ad penitentiam compellatur. Unde. j. Cor. v. de forni cario dicit apoſtolus. Quod tradi iudicauit ipſuʒ dya bolo in interitum carnis ſue vt ſpiritus ſaluus ſit in die domini Jeſu chriſti. Sic etiam tradit dominus iuſtos penis ⁊ laboribus huius mundi: vt a futuris tribula tionibus liberentur. ij. Cor. iiij. In mortē tradimur pro pter chriſtum. ¶ Quarto dico: ꝙ eſt vnum tradere pe ſtilentie ⁊ damnationis: ⁊ iſtud eſt illud. quo deus tra dit peccatores demonibus ad deuorandum: tormentis ad affligendū. Tradi enī demonibus timebat dauid in pſ. cum dicebat. Ne tradas beſtijs animā confitenteʒ tibi ⁊ ani. pau. tu. ⁊c. Tradi āt inferni tribulationibus timebat cuʒ dicebat. ne tradideris me mani. tribu. me. Quia proculdubio damnati tradentur demonibus et tormētis. vt ibi perpetuo puniantur Math. xviij. Tra didit eum tortoribus donec redderet vniuerſum debitū Joſue. xj. Ne timeas eos: cras enī omnes iſtos tradam vulneratos in manus tuas. Patet igitur de tradere: et ſic ſufficit gratia breuitatis.

Trahere. Attrahere. A

Nota breuiter ꝙ in ſcriptura inuenio multiplicem tractum. videlicet bonū atqʒ ma lum. Et ſic dico ꝙ in bono ſignificato inuenitur

Tractus inductiuus. Primus eſt ſupne dilectionis.
Tractus eductiuus. Scōs eſt diuine inſpirationis
Tractus reductiuus. Tertius eſt eterne caſtigionis.
Tractus ꝯductiuus. Quartus eſt fraterne cōmotōis

¶ Dico igitur primo ꝙ homo trahitur per ſupernam delectationem. Obiectum enī delectabile trahit ⁊ mo uet potētiam. Et ſic dico ꝙ pulcritudo luminis trahit oculum ad videndū. dulcedo ſaporis guſtū ad guſtan dum: ⁊ ſic de alijs. Unde etiam de adamante videmus. ꝙ quadā ſua occulta perfectione ⁊ virtute ferrum ſolet attrahere. ⁊ ipſum ad ſe viſibiliter inclinare. Talis tra ctus proculdubio eſt tractus amoris. quo ſcʒ homo ex conſideratione bonitatis diuine ⁊ ſuperne felicitatis ad ipſum trahitur. ⁊ ratione ſue perfectionis ad eū inclina tur: ⁊ ad eum diligendum: ⁊ ſe ad eū conuertendū ſpiri tualiter inuitatur. Sic videbatur trahi amore celeſtis patrie Sapiēs. qui dicebat. Canticoꝝ. j. Trahe me poſt te. curremus in odorem vnguentoꝝ tuoꝝ oleuʒ effuſuʒ nomen tuū. Aduerte tamē ꝙ iſte tractus amoris eſt du plex. quia ſcilicet homo trahitur a re amata. deus vero ad ſe trahit rem amatam: ⁊ iſte videtur eſſe tractus a ſi mili. quod ſcd̄m medicos ſimile attrahit ſuum ſimile. Et inde eſt ꝙ ſol ſolet puros vapores attrahere ⁊ ipſos ſuperius eleuare. Sic vere ipſa charitas: ipſe feruor amo ris ſolis iuſtitie chriſti: puros ⁊ innocentes ad ſe trahit ⁊ ipſos ad bonum excitat ⁊ inducit Hiere. xxxj. In cha ritate perpetua dilexi te. Et ideo attraxi te miſerans tui. Patet igitur: ꝙ homo trahitur ad bonū per ſuper nam delectationē. ¶ Secundo dico. ꝙ homo trahitur ad bonū per diuinam inſpirationem. Naturales enim dicunt ⁊ aſſignant quoddam genus tractus: quod di citur a tota ſpecie: ⁊ illud fit quando non apparet ratio virtutis attractiue. ſicut eſt in ſtella maris. que quadaʒ incognita virtute attrahit ferrum: ⁊ ſicut eſt in ambra. que quadam occulta potentia trahit ad ſe paleam ſeu lignum. Et ſic breuiter videtur trahere potētia diuina ſeu inſpiratio: quia ratio ſui tractus non bene poteſt co gnoſci: quadam enī occulta ſue prouidentie virtute. ſo let quandoqʒ ex inſperato hominē peccatorē qui ſcil: ex ferro durior. palea vilior videbatur poſt ſe ad peniten tiam trahere: ⁊ ipſum per occultam inſpirationem ad veritatis ſemitaʒ inuitare: vt in paulo videtur penitus eſſe factum. Unde Job. xxxiiij. Quod ſi homo ad deum direxerit cor ſuum: ſpiritum eius ⁊ flatum ad ſe trahet. Et proculdubio chariſſimi ſine tali tractu diuine inſpi rationis nullus ſaluatur: quia ſicut dicitur Johannis vj. Nemo poteſt venire ad me niſi pater meus traxerit euʒ. Sic bene dico. ꝙ homo trahitur ad bonū per occul tā inſpirationē. ¶ Tertio dico. ꝙ hō trahit ad bonū per B apertā tribulationem. Tractus enim quo celū trahit ſtellas ſecum in ſe fixas: eſt tractus naturalis: ſed pro culdubio tractus quo ſecū trahit ſtellas erraticas que in eo non ſunt fixe: non eſt naturalis: ſed violentus ⁊ ac

Ayuntamiento de Madrid

cidentalis. Sic vere in mundo inuenio. ꝙ deus duplici
modo trahit homines ad virtutem: quidam ſunt in eo
fixi per gratiam ⁊ amorem ſcilicet boni ⁊ iuſti. ⁊ iſti pro
culdubio ab ipſa potentia et gratia diuina trahuntur
vbi voluerit voluntarie non coacte Oſee. xj. In funicu-
lis adam traham eos in vinculis charitatis. Alij vero
ſunt qui non ſunt in eo fixi ſcilicet peccatores. qui ſtelle
erratice poſſunt dici. ⁊ ſic iſti a deo voluntarie non tra-
huntur: ſed contra impetum proprij curſus ⁊ proprie vo
luntatis ab ipſo quandoqȝ ad gratiam per tribulatio-
num violentiam pertrahuntur. Unde de paulo quaſi
p violentiã reducto ⁊ conuerſo dicitur Actuũ. ix. Quod
ad manus ipſum trahentes introduxerunt damaſcum
Figurato in illo magno piſce. qui de flumine extractus
⁊ exenteratus Thobie factus eſt medicina. de qua dici
tur Thobie. vj. Apprehende branchiam eius ⁊ trahe eũ
ad te. Ad bonum ergo trahitur homo per aſperam tri-
bulationem. ¶ Quarto dico. ꝙ ad bonum homo tra-
hitur per fraternam commotionem. Sicut enim vnus
anulus ferreus tractus ⁊ tactus ab adamate. trahit ſe
cum plures alios anulos: ⁊ etiaȝ ſicut in virtute primi
motoris. prima ſua motura trahit ⁊ mouet ſecundam.
Sic ſpiritualiter loquẽdo. vnus homo iuſtus a deo ſpi
ritualiter motus ⁊ tractus: plures alios ad bonum tra
hit: ⁊ eos ſuis doctrinis ⁊ exemplis ad bonum excitat ⁊
inducit. Unde de illo magno piſce dicitur Thobie. vj. ꝙ
thobias iuuenis attraxit eũ ſicco ⁊ palpitare cepit. Sic
C ergo homo trahitur ad bonum quatuor modis. ¶ Sȝ
adhuc dico. ꝙ in malo ſignificato ſumendo poſſum di
cere ꝙ eſt vnum. Trahere

Tentationis.	¶ Primũ
Uexationis.	ẽ hominuȝ
Damnationis.	peccatoruȝ

Quia ſicut ſyrene ſuis cantibus trahũt nautas ad ſub
mergendũ. ſic demon: mundus: ⁊ caro: ſuis tentationi-
bus trahunt homines ad peccatum Dyabolus eñ tra
hit peccatores figuratus in illo dracone. De quo dici-
tur Apocalip. xij. Quod trahebat in terram tertiaȝ par
tem ſtellarum. Mundus etiam ⁊ caro ipſos attrahũt
figurati in cocyto flumine infernali. De quo dicitur
Job. xxj. Quod ſe poſt omnẽ hominẽ trahet: ⁊ ante ſe in
numerabiles. Iſte eſt ergo tractus hominũ peccatorũ.
¶ Secundus eſt tractus hominũ miſeroꝝ. Quia ſicut
illud periculũ maris quod dicitur caribdis: violenter
trahit in maris voraginẽ naues tranſeuntes. Sic tyrã-
ni trahunt ad ſupplicia violenter pauperes innocẽtes
Actuũ. xxj. Apprehendentes paulũ traxerũt extra tem
plum. ¶ Tertius tractus eſt hominũ peccatoꝝ ⁊ dam-
natoꝝ: qui poſt mortẽ violenter trahuntur ad infernũ
ſimiles latroni qui violenter trahitur ad ſuſpendium.
De demonibus ipſos trahentibus dicitur Deute. xxxij.
Dentes beſtiaꝝ immittã in eos ⁊c. Patet igitur: quo-
modo tractus ſumitur multipliciter in ſcriptura.

A **Tranſferre.** Nota ꝙ tranſferre dicit a trans
qđ eſt vltra ⁊ ferre: quia ſciliȝ il-
lud quod tranſfertur de vno loco ad aliũ vltra fertur.
Tranſferre igitur ſignificat quandã mutationẽ ⁊ tran
ſitionẽ ⁊ quandã de vno loco ad alium motionẽ. Et ſic
poſſum dicere procerto ꝙ generaliter diſtinguendo in
ſcriptura inuenio Tranſlationẽ

Affectabilem.	¶ Prima
Delectabilem.	eſt trãſlatio
Honorabilem.	bonoꝝ peni
Uariabilem.	tentiuȝ qui
Deteſtabilem.	ſcilicet per
Formidabilem.	penitentiaȝ

de culpa ad gratiã transferuntur: ⁊ cõtinue de bono in
melius mutãtur de quibus. j. Johãnis. iij. Tranſlati ſu
mus de morte ad vitã quoniã diligimus fratres. ¶ Se
cunda tranſlatio eſt iuſtoꝝ decedentiũ: qua ſcilicet per
mortẽ de hoc mũdo tranſferuntur ad patrẽ. ⁊ de huius
vite tenebris tranſferuntur ad lucẽ. de quibus Eccleſia
ſtici. xliiij. Quod enoch placuit deo ⁊ tranſlatus eſt in
paradiſum. ¶ Tertia tranſlatio eſt ſanctorum trium-
phantiũ. ⁊ iſta eſt illa qua corpora ſanctoꝝ transferun-
tur: ⁊ de loco ad locũ tranſuehuntur: vt a populis hono
rentur: et vt a fidelibus deuotis excolantur: et de iſta
tranſlatione poteſt dici illud Job. xiiij. Saxum tranſfe
runt de loco ſuo. ¶ Quarta eſt tranſlatio glorie mun-
danorum. Mundi eñ proſperitas nunq̃ in eodẽ ſtatu
permanet: ſed continue tranſfertur de ſtatu ad ſtatum
de vno ad aliũ: de preſenti ad futurum. Et ſic loquitur.
Eccleſiaſtici. x. Regnũ de gente in gentem tranſfertur.
Et Danielis. ij. Deus mutat tempora ⁊ etates. trãſfert
regna atqȝ conſtituit. ¶ Quinta eſt tranſlatio homi-
num iuſtoꝝ: qui continue ſe transferũt de gratia ad pec
catum: de vitio ad vitium. de malo ad malum: Unde in
Ps. Nutantes tranſferantur filij eius ⁊ mendicent ⁊c.
¶ Sexta eſt tranſlatio hominũ impioꝝ: qui tranſfe-
runtur de mundo ad infernũ: ⁊ de mundi gloria ad tor-
mentũ. Unde in Pſal. dicitur. Tranſferentur in cor ma
ris. Unde de dyabolo dicitur. iiij. Regũ. xvij. Quod rex
aſſyriorum cepit ſamariam ⁊ tranſtulit in aſſyrios.
¶ His igitur premiſſis de tranſlatione bona aliquid B
eſt dicendum. Boni enim tranſferuntur. vt dictum eſt
de bono in melius. Quia ſicut videmus. ꝙ porri ⁊ olera
proficiunt ⁊ emendantur: quando tranſferuntur ⁊ trãſ
plantãtur. Sic homo proficit. quando ſpiritualiter de
peccato ad gratiam. de mundo ad eccleſiam de ſeculo
ad celi gloriam tranſfertur et tranſit: vt ſic de quolibet
viro iuſto dicatur illud Pſal. Uineã de egypto tranſtu
liſti. Ubi aduerte. ꝙ ad hoc qđ bene ⁊ vtiliter tranſfera
mur neceſſe eſt. ꝙ interiora bene diſponamus: quia de-
bemus eſſe vinea. ꝙ exteriora caute deſeramus: quia de
bemus exire de egy. ꝙ vlteriora ſemper adeamus: quia
debemus eſſe tranſlati. ¶ Primo igitur dico. ꝙ nos de
bemus diſponere menteȝ interiorẽ: quia nos debemus
eſſe vinea. Uinea inquit. Uinea habet multũ de humo
re: Et ideo apta eſt ꝙ alibi poſſit tranſferri: ⁊ ꝙ vbicun-
qȝ trãſlata fuerit poſſit vtiliter radicari ⁊ fundari. Sic
vere ad hoc ꝙ predictis modis tranſferri poſſimus: ne
ceſſe eſt ꝙ more vinee humorẽ gratie intus habeamus
⁊ ꝙ voluntatẽ noſtram in bono propoſito radicemus.
Uineam inquit Ezech. xvij. Tulit de ſemine ⁊ poſuit in
terram illud: vt firmaret radicem ſuper aquas multas
Sequitur. Et creuit in vineam latiorem. Iſtud tamen
eſt cõtra multos: qui non ſe diſponunt interius per mẽ
tis immutationẽ ⁊ boni propoſiti cõfirmationẽ. ⁊ ideo
q̃uis ad ſtatum religionis tranſferantur localiter. ipſi
tamen nõ mutantur: nec tranſferuntur formaliter aut
moraliter. Arbor enim de ſilua ad ortum trãſlata nun
q̃ fructificat nec vegetatur: niſi radix cum arbore tranſ
feratur. Nam ſi radix in ſilua remaneat. truncus vero
ad ortum feratur. nec fructificat propter hoc: ſed ſiccat.
Sic proculdubio niſi radix cordis tranſlata fuerit ⁊ mu
tata de ſilua mundi ⁊ per contemptum eradicata: non
poteſt proficere moraliter q̃uis localiter ad ortum re-
ligionis vel eccleſie fuerit delata. Et ideo religioſi vel ec
cleſiaſtici qui radicẽ cordis ſui in ſeculo dimiſerunt: et
ſolum truncũ corporis ad eccleſiã. ideſt ad diuinum ſer
uitium tranſtulerunt: non poſſunt in virtutibus profi
cere: nec de culpa ad gratiam ſe tranſferre. Iſti ergo pri
mo ⁊ principaliter debent dicere illud. ij. Reguȝ. xxiiij.
Precor domine vt transferas iniquitatem ſerui tui. Igi
tur ſi volumus bene tranſferri de culpa ad gratiam. de
mundo ad eccleſiam. de ſeculo ad religionem tranſmu
tari. nos debemus diſponere mentem noſtram interio
rem: quia ſciliȝ nos debemus eſſe vinea. Uinea inquit
Quia ſicut dicitur Eſa. v. Uinea domini ſaboth domꝰ
iſrael eſt. ¶ Secundo dico. ꝙ nos debemus dimittere
formam exteriorem ſciliȝ mundũ ⁊ peccatũ. de egypto
inquit. Nam ſicut res aliqua a loco: ſeu forma a ma-
teria non tranſfertur: niſi locus ⁊ forma quam habue-
rat dimittatur. Sic vere nos ad formaȝ glorie non trãſ-
ferimur: niſi mundum et peccatum primitus dimitta-
mus. Exemplo coralli. qui ad hoc ꝙ de radice lignea in
lapidem

Ayuntamiento de Madrid

lapidem tranſformetur. neceſſe eſt ꝙ de mari ad terraȝ antea deferatur. Quia proculdubio nullus lapideus efficitur. niſi primo a mari peccati vel ſeculi transferatur De egypto inquit Oſee. xi. Ex egypto vocaui filiũ meũ Unde. iiij. Regū. xxv. Tranſlatus eſt iuda de terra ſua. Oportet igitur dimittere locum exteriorem. ¶ Tertio dico. ꝙ qui vult transferri neceſſe eſt locũ acquirere vlteriorẽ. Tranſtuliſti inquit. ideſt te vlterius tuliſti. Quia procerto ſi moraliter transferri volumus: neceſſe eſt ꝙ trans. ideſt vlterius vſq; ad bona paradiſi nos mentaliter trãſferamus Luc. viij. Transfretemus trãs ſtagnũ Joh. vi. Venerũt trans mare capharnaū. Capharnaũ interpretatur ager pinguedinis: ſignificans paradiſuȝ ⁊ bona ſpiritualia ⁊ eterna. que proculdubio trans mare. ideſt vltra fluxũ ꝑſentis mortalitatis inueniunt. qñ ibi corda mẽtaliter transferunt. Trãſtuliſti inqt Heb. xi. Fide enoch trãſlatus eſt ne videret mortẽ quoniam tranſtulit eũ dñs. Patꝫ igit. quomodo ad tranſlationẽ ſpũalẽ neceſſe eſt aſpicere qđ põt ꝓdeſſe. dimittere qđ ſolet obeſſe diſponere qđ debet adeſſe. Et ſic ſufficit.

Transformare. transfigurare.

Multa poſſent dici de transformare ⁊ trãſfigurari moraliter: que nihil aliud eſt ꝙ ↄuerſio ſeu mutatio ſpiritualis: ſed vide in tabula: ⁊ ſupra de cõuerſione: quia autoritates notabiles in iſta materia ſunt valde. Pone ergo hic illa que ſunt in ſermone ſi vis.

Tranſgredi.

Nota ꝙ tranſgredi idem eſt qđ tranſire. preterire: ⁊ vltra terminos alicuius loci procedere ⁊ abire: ⁊ tranſgredi ideȝ eſt qȝ vlterius gradi ⁊ tranſire. Cum igitur ire ⁊ gradi idẽ ſunt. Uide infra de Trãſire. ⁊ ſupra de Gradi ⁊ greſſus: de egredi ⁊ ſimilibus.

A Tranſire.

Nota ꝙ tranſire. idẽ eſt qđ ire vltra. ſignificat enĩ tranſire motũ ⁊ fluxuȝ de termino a quo ad terminum ad quem. Et ideo tam in bono ꝙ in malo ſignificato per tranſitum poteſt intelligi motus noſter. Notemus ergo ꝙ in ſcriptura inuenitur. Tranſitus

Diuinitatis.
Moralitatis.
Mortalitatis
Proſperitatis.
Iniquitatis.

¶ Iſta ergo ſũt quinq; genera tranſituũ de quibus põt fieri mẽtio in ſcriptura.

¶ Dicamus primo ꝙ eſt tranſitus ſumme diuinitatis Deus enĩ tranſire dicitur ꝙuis non varietur. nec tranſeat. nec mutetur. ⁊ hoc ꝙtum ad imaginationẽ humanam ad modũ tranſeuntis in aliquibus operibus ſuis regulatur. Ille enĩ qui tranſit de vno loco ad alium vadit. Sic vere deus tranſire videtur multis modis. Iſte enĩ tranſit vt mihi apparet ſcriptura ſacra

Per virginem carnem aſſumendo.
Per hominem ipſum viſitando.
Per pauperem ipſum conſolando.
Per peccatorem ipſum conuertendo.
Per iniuſtum ipſum iudicando.

¶ Tranſit enĩ deus per virginem ſicut digniſſimus imperator. qui tranſit aliquãdo per medium ciuitatis in regia maieſtate. Unde beata virgo dicit illa porta clauſa: de qua dicitur Ezec. xliiij. Porta hec clauſa erit ⁊ nõ aperietur: ⁊ vir non tranſibit per eaȝ. quoniã dñs deus iſrael ingreſſus eſt per eam. eritq; clauſa principi: princeps ipſe ſedebit in ea. ¶ Item tranſit per hominem ſicut dulciſſimus viſitator. Quia ſicut viſitator trãſit per conuentus. ipſos reformando. ſic deus per corda hominum ipã inſpirando. ⁊ ipſa quandoq; tribulationibus caſtigando ⁊ fide ⁊ moribus reparando. Unde Ezech. xvi. Loquens dominus anime peccatrici dicit. Et eras nuda ⁊ confuſione plena. ⁊ tranſiui per te ⁊ vidi te. Sequitur. Expandi amictum meũ ſuper te. ⁊ operui ignominiam tuaȝ. ¶ Item tranſit per pauperem ſicut piiſſimus conſolator. Quia ſcilicet ipſe deus tranſit per miſeros ⁊ depreſſos vt ipõs liberet ⁊ tueatur: ⁊ vt ipſos premiet ⁊ conſoletur Eſa. xxxi. Proteget dominus hieruſalem ⁊ erit tranſiens ⁊ ſaluans. ¶ Item tranſit per peccatorem. ſicut ſeueriſſimus iudicator. quia ſcilicet modo videtur peccata hominuȝ diſſimilare. qñq; tamen tranſit vt videat quid agatur: ⁊ per mortem temporalẽ ⁊ eternã contra impios debachatur Exo. xij. Tranſiuit dñs percutiens egyptios. Ita ꝙ ipſi mali poſſunt dicere dño illud. ps. In me tranſierũt ire tue ⁊ om. flu. tu. indux. ſuper me. Iſti enĩ ſunt quatuor tranſitus quibus tranſit deus ad homines Mich. ij. Tranſibit rex eorũ coram eis. Patet igitur primo ꝙ eſt quidam tranſitus ſumme diuinitatis. ¶ Secũdo principaliter dico. ꝙ eſt tranſitus ſancte moralitatis: ⁊ iſte eſt trãſitus. quo homo ſpiritualiter ⁊ moraliter procedit ⁊ trãſit. ⁊ quo nec in mũdo quieſcit aut ſiſtit. Iuſti in hoc mundo ſemper fuerunt in tranſitu ⁊ motu. tranſierunt enĩ in hoc mũdo ſicut peregrini nihil ſuperfluum appetentes: ſed ſoluȝ vite neceſſaria inquirẽtes. Similes canibus in egypto. De quibus dicit Solinus. ꝙ quando in nylo flumine volunt bibere: ſolent currendo ⁊ lambendo aquã bibere ⁊ pre timore crocodillorum ibidem latitantiũ celeriter pertranſire. Sic proculdubio ſancti ⁊ iuſti de flumine ⁊ aqua mundane proſperitatis modicum tetigerunt. quinimmo quia crocodilos. ideſt demones ibidẽ inſidiantes timuerunt. vitã iſtam quaſi eam contẽnentes velociter tranſierunt. Figurati in filijs iſrael qui dicebant regi Edom. ideſt mundo Nũe. xx. Obſecramus vt tranſire nobis liceat per terram tuam: non ibimus per agros nec per vineas: nec bibemus aquas de puteis tuis. gradiemur via publica. nec ad dexterã: nec ad ſiniſtrã declinantes donec tranſeamus terminos tuos. Nam procerto ſancti terram huius mundi: ſicut terram alienam quaſi de licentia habitauerunt. aquam deliciaruȝ ⁊ diuitiarum non biberunt: nec ad dexteram proſperitatis: nec ad ſiniſtram aduerſitatis declinauerunt: ſed ſicut dictum eſt. per mundi terminos celeriter tranſierunt. ij. Reg. xvij. Tranſierunt feſtinanter guſtata paulum aqua ſcilicet dauid ⁊ ſuis ſignans chriſtũ ⁊ ſanctos Iſte eſt ergo tranſitus virtualis. Unde de iſto videntur ſancti dicere: tranſeamus vſq; bethleem. Ubi aduerte ꝙ iſte eſt. Tranſitus

Appetibilis.
Terminabilis.
Premiabilis.

Primuȝ probat verbum optatiuũ. Trãſeamus. Secundũ ſignum prefixiuũ. Uſq; tertiũ nomẽ refectiuũ. Bethleẽ: que interpretatur domus panis. Et ſic dico ꝙ oportet. Iſtum tranſitũ deſiderare. Tranſeamus. In iſto tranſitu perſeuerare. Uſq; poſt iſtuȝ tranſitum exuberare in bethleem. ¶ Dico ꝙ iſte tranſitus eſt affectibilis. Naturale enim eſt cuilibet rei velle tranſire ad nobileȝ formaȝ ⁊ inde eſt ſecundũ naturales. ꝙ iſta inferiora ſunt corruptibilia. que ſcilicet forma ſua que imperfecta eſt non ſunt contenta. Et ideo ipſaȝ cupiũt exuere ⁊ aliã induere. ⁊ de ignobili ad nobilem tranſire. vellet enĩ appetitus naturalis ad aliam formã perfectaȝ tranſire. que ſuam capacitateȝ poſſet replere: ⁊ que ſecum ſine corruptione poſſet manere. Sic procerto chariſſimi: nos qui ſumus in peccato. vel in mundo ſub forma imperfecta ⁊ incompleta: tranſire ad nobilem formam gratie ⁊ glorie debemus appetere. ⁊ ad hoc totis viribus laborare. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur. Tranſeamus optatiue loquendo. Unde ipſe dominus dicit Eccleſiaſtici. xxiiij. Tranſite ad me omnes qui concu. me ⁊ a ge. me. adimple. Et bene dicit. Tranſite ad me contra illos quorum motus ⁊ tranſitus. affectus ⁊ appetitus nõ ſunt ad deũ ſed potius ad carnem. ad dyabolum vel ad mundum. quia ſcilicet iſti non tranſeunt de malo ad bonum: nec de bono ad melius: ſed potius de bono ad malum: ⁊ de malo in deterius vel peius Hiere. l. De monte ad collẽ tranſierunt: obliti ſunt cubilis ſui. Non ſic chariſſimi ſed tranſite ad me ⁊c. Iuxta illud. iij. Reg. ix. Tranſi ⁊ ſequere me. Et aduerte ꝙ nos debemus tranſire B ad ſtatum religionis.

Ad affectum compaſſionis.
Ad amplexum dilectionis.
Ad aſpectum contemplationis.
Ad profectum operationis.

¶ Tranſeamus ad ſtatuꝫ religionis Ioſue. xxij. Tranſite ad terram in qua tabernaculum domini eſt. ¶ Item ad affectum compaſſionis Tren. j. O vos omnes qui tranſitis per viaꝫ attendite ⁊ videte ſi eſt doloꝛ ſicut doloꝛ meus. ¶ Item ad amplexuꝫ dilectionis Heſter. ij. Compoſite de triclinio feminarum ad cōcubitum regis tranſibant ſcilicet anime. ¶ Item ad aſpectum contemplationis Eccleſiaſtes. ij. Tranſiui ad cōtemplandū ſapientiam. Et Deut. iij. Tranſiui igitur ⁊ videbo terram hanc optimā ⁊ libanū. ¶ Item ad profectum operationis Nume. xxxij. Omnis vir bellatoꝛ armatos iordanem tranſeat. Iſte eſt igit̄ vt dictū eſt tranſitus appetibilis. Tranſeamus inquit. optime loquendo. ¶ Deinde dico ꝙ eſt tranſitus terminabilis. Vſqꝫ inquit. Motus em̄ ⁊ tranſitus faciliter aggreditur. qn̄ certo fine ⁊ termino limitatur. Sic vere quia motus et tranſitus virtuoſus modicū durat: ⁊ vſqꝫ ad certum et prefixum terminū poꝛrigitur. ſcꝫ vſqꝫ ad moꝛtem: iuſtū eſt ꝙ libenti animo frequentetur. Vſqꝫ inquit. quia ſcꝫ iſta dictio Vſqꝫ ſignificat terminū moꝛtis in quo tranſitus laboꝛum finitur. ⁊ ſignat terminum paradiſi. in quo trāſitus appetitiuus terminatur. Vſqꝫ inquit. Lapis em̄ deſcendens vſqꝫ ad terram ſtatim ceſſat a tranſitu ⁊ motu. Sic pro certo iuſtus quando ad paradiſum vſqꝫ peruenit tranſitus eius deficit ⁊ quieſcit. ps. Tranſibo in locum tabernaculi admirabilis vſqꝫ ad domuꝫ dei. Exemplo Helye. qui ſicut dicitur. iij. Reg. xix. Ambulauit in foꝛtitudine cibi aſſumpti vſqꝫ ad monteꝫ dei oreb. Sꝫ aduerte ad hoc ꝙ ad iſtud vſqꝫ. ideſt ad terminum perſeuerātie attingamus. neceſſe eſt ꝙ omnia mūdi delectabilia tranſeamus. Tranſire ergo opoꝛtet

Delicias ne inficiamur.
Diuitias ne alliciamur.
Eminentias ne deijciamur.

¶ Tranſeamus dico delicias inficientes: figuratas in flumine ioꝛdanis: quod neceſſarium fuit tranſire vt filij iſrael poſſent vſqꝫ ad terre pꝛomiſſionis limites peruenire: quia ſcilicet qui fluuium deliciarum non tranſit aut preterit: vſqꝫ ad terram paradiſi nunꝙ peruenit j. Regū. xiij. Hebꝛei autē tranſierunt ioꝛdanem. ¶ Itē tranſeamus diuitias allicientes. Unde de trāſitu. ideſt de contemptu terrenoꝛum dicitur Eſa. xxiij. Tranſi terram quaſi flumen filia maris. ¶ Item trāſeamus eminentias deijcientes. Unde Michee. ij. Tranſibit rex eorum coꝛam eis. Et Oſee. x. Tranſire fecit ſamaria regeꝫ ſuum. Iſta ergo tria debent iuſti tranſire ⁊ contemnere vt vſqꝫ ad paradiſum poſſint finaliter peruenire. Vſqꝫ inquit. Unde Iudicū. xix. Non introibo opiduꝫ gentis altene que non eſt de filijs iſrael: ſed trāſibo vſqꝫ gabaa Iſte eſt tranſitus terminabilis. Vſqꝫ inquit. ¶ Deniqꝫ dico. qḋ iſte eſt tranſitus pꝛemiabilis. Quia quando tranſitus virtuoſus perficitur exinde celeſte pꝛemium repoꝛtatur: quod oſtenditur cum dicitur bethleem. qḋ interpꝛetatur domus panis. ſignificans paradiſi pꝛemiū. quo per taleꝫ tranſitum reficimur ⁊ nutrimur. Iuxta illud Eccleſiaſtes. xj. Mitte panem tuū ſuper tranſeuntes aquas ⁊ poſt multos dies inuenies illum. Cerui ſolent lata ⁊ magna flumina trāſire: vbi odoꝛatu ſolent pinguia pabula pꝛeſentire. Sic vꝫ chariſſimi: qꝛ vltra fluuiū mundi ſcilicet in celeſti gloꝛia ſunt paſcua vberrima voluptatis eterne: ita ꝙ ibi ꝓprie eſt bethleē ideſt domus panis. hinc eſt ꝙ illuc debemus per affectum tranſire: ⁊ per mentis deſideriū nos transferre: vt ſic pꝛo iſto tranſitu poſſimus ſummū pꝛemiū repoꝛtare Bethleem inquit. j. Regū. xvj. Uenit in bethleem ⁊ admirati ſunt ſenioꝛes Deutero. iiij. Uos tranſibitis ⁊ poſſidebitis terram egregiam. Uide eam ſupꝛa de terra Coturnices ⁊ oꝛtigometre mare tranſeunt: ⁊ per mare ad regiones calidas ſe transferūt. Sic vere viri iuſti per mare tribulationū ad paradiſum tranſeunt. ⁊ ibi finaliter requieſcunt Hiere. xlviij. Pꝛopagines tue tranſierunt mare. Qui figurati ſunt in filijs iſrael. qui quādo de egypto tranſierunt exierunt per deſertum hoꝛribile ad terre pꝛomiſſionis ſolatia: quia ſcilicet per deſertum penitentie ⁊ tribulationis: ad terraꝫ pꝛomiſſionis. ideſt ad paradiſum tranſitur: ⁊ ibidē finaliter peruenit Iudith. viij. Quotquot deo placuerunt per multas tribulationes tranſierunt. Ubi aduerte ꝙ ad illud celeſte pꝛemium tranſitur

Per mare contritionis.
Per aquam compunctionis.
Per ignem afflictionis.
Per heremum tribulationis.

Iſti ſunt quatuoꝛ paſſus per quos opoꝛtet trāſire Per mare contritionis Sapien. xiiij. Tranſeuntes mare per ratam liberati ſunt. Per aquā compunctionis Eſaie. xliij. Cum tranſieris per aquas tecum ero. Per ignem coꝛrectionis. ps. Tranſiuimus per igneꝫ ⁊ aquā ⁊ eduxꝫ in ref. Per heremū macerationis Deutero. j. Tranſiuimus per heremū terribilem. Patet igitur ꝙ eſt ſpiritualiter tranſitus faciendus. qꝛ videlicet vt dictuꝫ eſt per iſtum tranſitū pꝛemiū repoꝛtatur. Iſte tranſitus leui terminatur. Iſte tranſitus a bonis affectatur. Iſtud eſt igitur ſecundū pꝛincipale. vide ſupꝛa de currere. egredi ⁊ exire. Iſte eſt igitur tranſitus ſancte moꝛalitatis.

¶ Tertio pꝛincipaliter dico. ꝙ eſt tranſitus vilis moꝛtalitatis. Uita em̄ moꝛtalis ſemper eſt in tranſitu ⁊ motu. nūꝙ autē in reditu vel ſtatu: ſimilis flumini. quod non ceſſat labi. currere ⁊ trāſire quouſqꝫ ad mare. peruenire valeat. Quia pꝛo certo vita continue labitur. quouſqꝫ perueniat ad mare. ideſt ad moꝛtis amaritudinē. Et ideo ſcriptura dicit ⁊ cōparat vitā humanaꝫ pluribus rebus que ſemper ſunt in tranſitu: ⁊ in fluxu videlicet C

Umbꝛe fugienti.
Tele ⁊ eam ſuccidenti.
Naui transfretanti.
Mane tranſeunti.
Herbe floꝛeſcenti.

Quod em̄ cōparetur vmbꝛe fugienti: patꝫ Sapien. ij. vbi dicit̄. Umbꝛe em̄ tranſitus eſt tēpus noſtrū. ¶ Iteꝫ ꝙ cōparetur tele ⁊ eam ſuccidenti: patet Iob. vij. vbi dicitur. ꝙ dies noſtri velocius trāſierunt ꝙ̄ a texente tela ſucciditur. ¶ Item ꝙ comparetur naui transfretanti: patet Iob. ix. vbi dicitur ꝙ tranſierunt quaſi naues poma poꝛtantes. ¶ Item ꝙ cōparetur mane tranſeūti et herbe floꝛeſcēti: patet in ps: vbi dicit̄. Mane ſicut herba floꝛeat ⁊ tranſeat ⁊c. Iſte eſt ergo trāſitus noſtre moꝛtalitatis. ¶ Quarto dico. ꝙ eſt tranſitus vane pꝛoſperitatis. Mundi em̄ pꝛoſperitas ſimilis eſt lumini lune que cōtinue tranſit de vna figura ad aliam. Similis eſt etiā mari. qḋ cōtinue eſt in tranſitu ⁊ in motu: qꝛ. ſ. mūdi pꝛoſperitas nunꝙ in eodē ſtatu permanet. continue em̄ fluit ⁊ defluit creſcit. ⁊ decreſcit. ⁊ finaliter tota perit ⁊ faciliter finitur. deficit atqꝫ trāſit. Uñ. j. Ioh. ij. Mundus tranſit ⁊ cōcupiſcētia eius. Quia breuiter nulla bona mūdi ſunt durabilia: ſed trāſitiua ⁊ mutabilia Sap. v. Tranſierunt omnia velut vmbꝛa. Iſte eſt igitur tranſitus vane pꝛoſperitatis. ¶ Quinto dico. ꝙ eſt tranſitus grauis iniquitatis. Quia ſcꝫ iniqui homines ſemꝑ trāſeunt ⁊ mutātur de deſiderio ad deſideriū. de vitio ad vitium de mundi miſeria ad toꝛmentum. Dico de deſiderio ad deſiderium. ps. Tranſierunt in deſideriū coꝛdis. ¶ Item tranſeunt de vitio ad vitium. Unde Eccleſiaſtes. viij. Quaſi vmbꝛa tranſeunt qui non timent faciē domini. ¶ Item tranſeunt de mundi pꝛoſperis ad toꝛmentum. Unde Pꝛouerbioꝝ x. Quaſi tempeſtas tranſiens non erit impius. Et ſic igitur patet. quomodo trāſire generaliter loquendo ſumitur quinqꝫ modis. Uide ſupꝛa de Currere. Mouere. Mutari ⁊ ſimilibus.

Tremoꝛ. tremere.

Cum tremoꝛ ſit filia timoꝛis. hinc eſt ꝙ filia pꝛo matre. ideſt tremoꝛ pꝛo timoꝛe ſepiꝰ ſumitur in ſcriptura. Breuiter ergo notandum ꝙ inuenio in ſcriptura. Tremoꝛem A

Ayuntamiento de Madrid

Perfectorum.
Peccatorum.
Miſerorum.
Damnatorum.

Tremūt enim pfecti a facie diuine ſublimitatis. d. illud ps. Timor ⁊ tremor venerūt ſuper me ⁊c. Exemplo Thobie. de quo dicit Thobie. ij. ꝙ mãducauit panē cū luctu ⁊ tremore. ¶ Tremuerūt infecti ſcilicet peccatores a facie proprie iniquitatis. j. Eſdre. x. ſtetit omnis populus tremēs pro peccato ⁊ ꝓ pluuijs. Unde Exo. xv. Robuſtos moab obtinuit tremor: obri. e. ha. cha. ¶ Tremunt miſeri a facie calamitatis proprie. Hieremie. xlix. Diſſoluta eſt damaſcus: tremor apprehendit eam. ¶ Tremūt damnati a facie eterne penalitatis. Sap. xvij. Serpentiū ſibilatione cōmoti tremebundi peribant. Sufficit: vide ſupra de Timore.

Tres. tria. tertius. trinitas.

De multiplici morali Trinitate poſſent multa dici. veruntamen quia in ſermone videbā vitē in qua erāt tres ꝓpagines ⁊c. dixi multa de multiplici trinitate. Vide in tabula.

A

Tribuere.

Nota ꝙ tribuere idē eſt qđ ꝯcedere vł donare. Notemus breuiter ꝙ in ſcriptura inuenit ꝙ deus tribuit

Juſtis gratiam.
Sanctis gloriam.
Humilibus prudentiā.
Indigentibus ſufficientiā
Peccantibus peſtilentiā.

Tribuit dico deus gratiaꝫ iuſtis penitētibus. ps. Cātabo dño qui bona tribuit mihi. Quia ſicut dicit Gal. iij. Deus eſt qui operat in vobis ſpm̄ ⁊ tribuet vobis v̓tutes. ¶ Itē tribuit gloriā triūphantibus. ps. Vitam petijt a te tribuiſti ei dñe lon. die. in ſe. ſe. ¶ Itē tribuit ſapientiam vel prudentiā patientibus: qꝛ ſicut dicitur Prouerbi. xxix. Virga atꝗ correctio tribuit ſapientiam. ¶ Item ſufficientiā tribuit indigentibus. Prouerbio. xxx. Nō diuitias nec paupertatem dederis mihi domine: tm̄ victui meo tribue neceſſaria. ¶ Item tribuit peſtilentiā delinquētibus ps. Redde retributionem coꝝ ipſis ſm̄ opera manuum eorum tribue illis. vide. ſ. de Dare. et ſic ſufficit.

A

Tribulatio. tribulare.

¶ Tribulatio. aduerſitas. infortuniū idem eſt: ⁊ quia quaſi in infinitis locis de tribulatione fit mentio. et maxime ſupra de labore. dolore. afflictione et ſimilibus. intendo breuiter tranſire. Notabo tamen ꝙ eſt tribulatio exterior. interior. poſterior

Prima eſt cū patientia toleranda.
Secūda eſt cū diligentia declinanda.
Tertia eſt cū reuerentia formidanda.

Prima eſt tribulatio exterioris vexationis. De qua in ps. Multe tribulationes iuſtorum ⁊c. Secūda eſt interioris temptationis. De qua in pſalmo. Tribulationes cordis mei multiplicate ſunt. ¶ Tertia eſt tribulatio poſterioris damnationis. De qua Eſaie quinto. Aſpiciemus in terrā ⁊ ecce tenebre tribulationis. His premiſſis ſolum de tribulationibus mundanarum vexationum aliquid eſt dicendum. Sicut enim videmus ꝙ natura ordinauit diuerſa diuerſis officijs. Et inde eſt ꝙ hyems fuit expoſitus vētis. frigoribus ⁊ pluuijs eſtas vero floribus fructibus et ſolatijs. Sic proculdubio deus hyemem preſentis vite. et eſtatem future glorie diuerſimode variauit: quia procerto illa hyems habet tribulationum frigora tolerare. ⁊ future vite ſerenitatem et gaudium expectare. Nam vt communiter ille qui in preſenti tempore tribulationibus affligitur in futuro gaudijs conſolatur. Juxta illud ps. Quantas oſtendiſti mihi tribulationes multas et in ⁊c. Nā ſicut de hyeme ad eſtatem: ⁊ de eſtate ad hyemē peruenimus. ſic de hyeme tribulationū ad eſtatē cōſolationū pertingimus. ⁊ econuerſo de eſtate preſentium conſolationum ad hyemem futurarum tribulationuꝫ venimus. Nam ſicut videmus ꝙ in inſulam non intramus niſi per mare prius tranſfretemus. ſic nec paradiſum ingredimur. niſi primo duꝫ viuimus per mare tribulationuꝫ tranſeamus. Et hoc quidem dicit apoſtolus Actuum. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare regnum celorum. Et aduerte ꝙ mundi tribulationes ſunt

Plurime et ingruentes.
Intime et adherentes.
Optime ⁊ preualentes.

Primū probat ipſaꝝ multitudo que ſemper augmentatur. Per multas tribulationes. Secundū ipſaꝝ certitudo que nunꝙ euitat. Oportet inquit. Tertiū celeſtiū plenitudo que per has reparat. Intrare in regnuꝫ celoꝝ inquit. Et ſic dico ꝙ tribulationes. Mirabiliter ſolent excreſcere. Per multas tribulatiōes. Infallibiliter ſolent ꝯtingere. Opꝫ. Multipliciter ſolent ꝓficere. Intrare in regnū celoꝝ. ¶ Primo dico ꝙ iſte ſunt mirabilr̓ excreſcētes: qꝛ multas inqt. Nā ſicut videm9 ꝙ B

Mare concutit multis fluctibus.
Terra ſtringit multis frigoribus.
Aer vero mouet multis flatibus.

Sic vere hō ꝙdiu viuit hic tribulat diuerſis aduerſitatibus. Nā ſicut elementa non vni impreſſioni ſeu alterationi ſed multiplici mutationi ⁊ inqetationi ſubijciuntur. Sic procerto homo nō vna tribulatione poteſt tranſire: quinimmo multas ⁊ magnas tribulationes habꝫ neceſſario preſentire. ps. Quantas oſtendiſti mihi tribulationes: vt. ſ. Nam ſicut dicit Iſid. de ſummo bono. Impoſſibile eſt ꝙ hō ⁊ tribulationes nō ſentiat ⁊ ad celoꝝ gaudia ꝑueniat. Per multas inqt. Qꝛ ſicut dicit in ps. Multe tribulationes iuſtoꝝ. Nauis enim qñ tranſit ꝑ mare multis ventorū impulſibus multis aquaꝝ fluctib9. multis pirataꝝ inſultib9 ſubijcit: ⁊ cū vnū ꝑtrāſierit ad aliđ deuenit ⁊ quouſꝗ ad portū venerit: nunꝙ tuta aut ſecura. nunꝙ immunis aut libera iudicat. Sic v̓e ꝙdiu hō nauigat in mari hui9 amare vite ſemꝑ de vna tribulatiōe ad aliā deuenit ⁊ cū euaſiſſe ſe credit. ſubito tribulamina noua ſentit: ita qđ tribulationes ſeculi nunꝙ euadimus. quouſꝗ ad portū ſalutis paradiſi ⁊ ad mortis terminū attingamus. Per multas inqt. Qđ bene Job. v. ſenſerat. qui dicebat in ſex tribulationibus liberabit te. ⁊ in ſeptima nō tanget te malū. Sex em̄ tribulationes qbus in hoc mūdo affligimur ſunt dolor: labor: eſuries: timor. infirmitas ⁊ caſus. Septima v̓o mors in qua malū temporale nō tanget nos amplius. Cauſa quare tot ⁊ tantas poſuit deus tribulationes in dorſo noſtro eſt iſta ſm̄ Grego. vt. ſ. dū iter preſentis vite plenū tribulationibus inuenimus. ibidem ſiſtere pedē non amemus. ⁊ ne viā ꝓ termino acceptemus: ſed vt tribulationibus impulſi alibi quietē queramus. ⁊ ꝑ bona opa ad patriā ꝓperem9 ⁊ eterne vite terminū totis viſceribus affectemus. Ceruicem ⁊ alie fere non libenter conſueuerūt morari in illa parte nemoris vbi ſolent quotidie a canibus ⁊ venatoribus moleſtari. Sic vere homo in mūdo morari non debet appetere: vbi tot inſultibus canum ⁊ venatoruꝫ ideſt tot tribulationibus ⁊ temptationibus demonuꝫ ⁊ tyrannoꝝ ſe videt totiens ſubiacere. Judith. viij. Per multas tribulationes tranſierūt fideles. Sic igit patꝫ ꝙ tribulationes ſunt mirabiliter excreſcētes. Per multas inqt. ¶ Scđo dico ꝙ iſte ſunt īfallibiliter ꝯtingētes. opꝫ inquit. q. d. neceſſariū eſt ꝙ veniant. Nā ſicut video ꝙ motus ⁊ mutatio naturaliter inſunt mari. intantum ꝙ de ꝓpria ꝯditione maris eſt ꝙ cōtinue moueat. C
Ignis etiā eſt elementū valde mobile: ventorūꝗ flatibus agitabile ⁊ turbabile. Aer etiam valde eſt paſſibile elementū. ita ꝙ quidiuerſis impreſſionibus ſupponitur. ⁊ per ſuperioꝝ influentiam de vna qualitate ad aliā tranſmutat. ⁊ inde eſt ꝙ ibi nunc ventus. nūc pluuia. nunc grando. nunc tonitrua. nunc eſtus. nunc frigus generat. Sic ꝓculdubio charíſſimi: qꝛ motus ⁊ fluxus tribulationū nobis inſunt naturaliter adherētes

Ayuntamiento de Madrid

τ erga nos contingentes neceſſario a proprietate con∕ditionis humane neceſſario habemus mūdi miſerijs ſubiacere τ tribulamina ſuſtinere: quod oſtenditur cū dicitur. Oportet. Quia etiam ſicut dicitur Luc. xxiiij. Oportuit pati chriſtum et ita intrare in gloriam ſuā. Et bene dicit Oportet. quia procerto impoſſibile eſt ꝙ etiam vna ſola dies ſine tribulatione tranſeat. Unde etiam ſm Homerū. Antiqui iuxta iouem duo vaſa a dextris et a ſiniſtris pingebant. per hoc dantes intelli∕gi ꝙ iupiter idest deus et fortuna duo habēt dolia vnū plenum tribulatione: et aliud plenum conſolatione: ita ꝙ quotiens aliquem de dolio conſolationis et pro∕ſperitatis potant: ſemper aliquid de dolio tribulatio∕nis miſcent. τ econuerſo nunꝙ ita homo dolio tribu∕lationis potatur. quin ſemper ſit ibi aliquid de conſo∕latione mixtum. Oportet inquit. Quod bene de illo rege legitur: qui malis gratibus fortune diem letum tranſire voluit: et tamen a caſu oculum perdidit: et ſic fortuna ſuum maximum gaudium in tribulationem maximam commutauit. Quia ſicut dicit verſificator. Poſt vinū verba poſt hymbrem naſcitur herba. Poſt flores fructus: poſt maxima gaudia luctus. Oportet inquit. Marci. viij. Oportet filium hominis pati. Et j. Petri. j. Nunc oportet triſtari in varijs tribulationi∕bus. Eſaie. v. aſpiciemus in terram et ecce tenebre tri∕bulationis. Et quia igitur chariſſimi: tribulationes ſunt ſenſus et tributum ad quod reddendum natura eſt obligata: onus ad quod portandum eſt ſubiugata. iugum ad quod trahendū eſt alligata. ipſas debemus benigniter portare et humiliter in patientia ſuſtinere. Exemplo cameli qui ad ſuſtinendū onus voluntarie ſe inclinat. Et exēplo formice que onus maius ꝙ ipſa ſit ſecum portat. Galat. vj. Unuſquiſꝙ onus ſuū por∕tabit. Aduerte tamen ꝙ ſi infirmos nos ſentimus tri∕bulationes non appetere: ſed fugere debemus. Quia ſicut apes in hyeme latitant in cauernis. quia propter viriū paruitatem ſi exterius egrediuntur. ventis prui∕nis et pluuijs obruuntur. τ propter hoc tali tempore ſo∕lent latitare et ſerenitatem temporis expectare. Sic ve∕re infirmi debent aſperitatem tribulationum fugere. τ ne ſuccumbant ad tempus donec tranſeant latitare. Exemplo chriſti qui gerens perſonam infirmorū. ſi∕cut dicitur Johannis. viij. Judeis ipſum lapidare vo∕lentibus: ſe non oppoſuit: ſed de templo exiens ſe ab∕ſcōdit. pſal. Jn tribulatōe inuocaſti me: exaudiui te in abſcondito temp. ꝛc. Jſta etiam faciebant ſancti: quia ſicut apes quando preſentiunt diem ſerenum: volant ad paſtum. al's in ergaſtulo ſuo manent. Sic antiqui∕tus ſancti viri quando ſerenitas pacis ſe offerebat ad predicandum currebant. quando tyrannorū rabies ſe∕uiebat ſe in latibulis abſcondebant. et cum diſſimula∕tione malicie cedebant. et importunitatem temporis pertranſibant. Job. xv. Terrebit eos tribulatio τ angu∕ſtia. Patet igitur ꝙ tribulationes ſunt infallibiliter contingentes. Oportet inquit. Ut etiam chriſto dicat quilibet illud Math. xxvj. Et ſi me oportuerit mori te
D cum non te negabo. ¶ Tertio dico ꝙ mundi tribula∕tiones ſunt multipliciter preualentes ſeu proficientes quod oſtenditur cum dicitur. Jntrare in regnum celo∕rum: Supponit enim ꝙ per tribulationes introitur τ acquiritur regnū dei. Apoca. j. Ego Johannes frater veſter τ ſocius τ particeps in tribulatione τ regno. Et ideo de vtilitate quam per tribulationem acquirimus poſſumus dicere ꝙ per iſtas

Mentaliter eleuamur.
Humiliter inclinamur.
Utiliter caſtigamur.
Faciliter adiuuamur.
Nobiliter ſublimamur.

¶ Dico ergo ꝙ mūdi tribulationes nos faciūt mēta∕liter eleuari: q. ſ. ſicut ꝙuis per impulſum venti ignis prematur τ turbet inde tamen fortius accenditur τ ſur∕ſum erigitur τ leuatur. Sic vere homo impulſus et li∕beratus quis in mente turbetur. ſolet tamen exinde in deum per charitatem fortius accendi: τ ad deū per deſiderium erigi: τ ad ipſum per orationis ſuffragium eleuari. ps. Ad dominū cum tribularer clamaui τ ex∕audiuit me: Quia ſm Grego. Mala que nos hic pre∕munt: ad deum citius venire cōpellunt. Jgnis enim ſa∕lamandram dicitur nutrire et acetum apes mortifica∕tas oleo dicitur viuificare: quia procerto ignis τ ardor tribulationis a morte peccati ſolet ſaluare: τ vitā cha∕ritatis τ gratie generare. Thobie. iij. Hoc procerto ha∕bet omnis qui colit te. quia vita eius ſi in probatione fuerit coronabitur. ſi autem in tribulatione fuerit libe∕rabit. Facit ergo tribulatio mentaliter eleuari. ¶ De∕inde dico ꝙ nos facit humiliter iclinari. Limax enim ſi tangitur: ſtatim in propriam teſtudinem recluditur que tamen antea elatis cornibus ferebatur. Quia vere homo tribulationibus tactus. ſolet cornua preſum∕ptionis et ſuperbie deponere. τ ad ſeipſum redire. et in teſtā humilitatis ſe recludere et ſopire. Sopho. j. Tri∕bulabo homines et ambulabunt vt ceci. Et ps. Juxta eſt dominus his qui tribulato ſunt corde et humiles ſpiritu ſaluabit. Facit ergo tribulatio nos humiliter inclinari. ¶ Etiam facit nos vtiliter caſtigari. Quia ſcilicet ſicut leo caſtigatur videns catulum verberari. Elephas etiam verberibus caſtigatur. ſic iuſtus tam in ſe ꝙ in aliis tribulationū verbera vigere videns: ſi ſa∕piens eſt caſtigatur τ timet et a malo abſtinet atꝗ ca∕uet. Thobie. iij. Jn tempore tribulationis peccata di∕mittis. Facit ergo tribulatio vtiliter caſtigari. ¶ Deni∕ꝙ dico ꝙ facit nos faciliter iuuari. Deus enim liben∕tius iuuat tribulatos ꝙ alios. Exemplo apum que ſo∕cias fatigatas ſolent portare. Exemplo elephantum qui ſocios vulneratos ſolēt defendere τ iuuare. ideo de homine tribulato dicit deus in pſal. Cum ipſo ſum in tribulatione eripiam eum et glorificabo eum. Et iterū Jn tribulatione dilataſti mihi. Facit ergo tribulatio vtiliter iuuari. ¶ Quinto vero dico ꝙ nos nobiliter fa∕cit ſublimari. q̄ ſcilicet per tolerantiā tribulationis pertingimus ad regnū perpetue ſaluationis. Aurum eni qd ſine diminutione ſuſtinet ignē meli⁹ reputatur. τ in theſauro ponitur τ ſeruatur. Sic vere illos quos ignis tri∕bulatiōis nō cōſumpſit: ſed pbauit τ purgauit in the∕ſauro paradiſi erūt repoſiti τ corona celeſtis glie coro∕nati. Eſa. xxij. Coronās coronabit te tribulatiōe. Patꝫ igitur quō tribulatio ē vtilis. τ quō p tribulationē veniūt nobis miſta bona. Uide infra de vtilitate paragrapho. Scđo dico. Et ide eſt pculdubio ꝙ ſancti ſtatū tribu∕latiōis elegerūt. τ p ipm ad regna celeſtia puenerūt. et iſtud eſt tertiū autoritatis. Jntrare inqt regnū celoꝝ. Eccl. iiij. De carcere educitur ad regnū. Et bn dico ꝙ tri∕bulatōes mūdi hnt vtilitatē hnt neceſſitatē. hnt plura∕litatē. Sufficit ergo vidē. ſ. d affligere. pcutere τ ꝯſilib⁹ i alijs titulis ifinitis: vbi pticulr̄ d tribulatiōe tractat.

Tribus.

Nota ꝙ trib⁹ idē eſt qđ genus. Eſt enī tribus collectio populi eiuſdē conſan∕guinitatis vel generis. Et ideo poſſū notare ꝙ in ſcri∕ptura inuenitur B

Tribus bonorū τ perfectorum.
Tribus malorū τ iniquorum.
Tribus ſanctoꝝ τ beatorū.
Tribus prauorū et damnatorum.

¶ De tribu eni bonoꝝ dr̄ in ps. Nō deus elegit tribū iuda: monte ſyon quē dilexit. Juda eni interpretatur ꝯfi∕tens: ſignās iuſtos q deū ꝯfitentur τ laudāt. Trib⁹ enim iſtoꝝ deū ſeqtur. τ ab ipſo bndicitur τ iuuatur. Nō eni deus ſequitur. p3. iij. Reg. xij. ꝙ nō eſt ſecutus quiſꝙ domū da∕uid pter tribū iuda ſolam. ꝙ etiam a deo benedicitur: pa∕tet in ps. Jn ipſo benedicentur oēs tribus terre: omnes gentes magnificabunt eū. ¶ De tribu maloꝝ dicitur Apoc. xiij. ꝙ beſtie. i. diabolo data eſt ptās ſup omnem tribū ꝛc. ¶ De tribu beatoꝝ dicitur in ps. ꝙ deus habi∕tare fecit in tabernaculis ſuis tribus iſrael. i. collegiū videntium deum. ¶ De tribu vero damnatorum dicitur

Apoca

Ayuntamiento de Madrid

Apoc.j. Ecce veniet cū nubib⁹.⁊ videbit eū oīs oculus ⁊ plangent ſe ſuper eū oēs tribus terre.i. oīa genera dānatorum ⁊c.

A **Tributum. tributarius.** Tributū dicitur a tribuo is.co ꝙ in ſignū ſubiectiōis ⁊ ſeruitutis tribuatur. Et ideo poſſumus dicere ꝙ in ſcriptura inueniuntur quinqꝫ genera tributoꝝ.ſ.

Tributum perfectionis.
Tributum ſubiectionis.
Tributum afflictionis.
Tributum infectionis.
Tributum damnationis.

¶ Eſt dico tributū gratie ⁊ ꝑfectiōis:⁊ illud eſt tributū bonoꝝ operū qđ deo ſcilicet a ſeruis ſuis redditur.⁊ qđ ad reddendū quilibet obligaſ. et de hoc diciſ Geñ. xlix.vbi de yſachar diciſ.ꝙ vidit requiē ꝙ eſſet bona:et terram ꝙ eſſet optima:⁊ ſuppoſuit humerū ad portandū factuſqꝫ eſt tributis ſeruiens. ¶ Item eſt tributuꝫ penitentie ⁊ ſubiectionis.iſtud eſt quando homo carnem ⁊ mundū ſubījcit ſibi ſeruire:⁊ tributū obedientie reddere compellit.Unde de bonis q̄ ſibi ſubījciūt motus carnales diciſ Joſue.xvij.Filij iſrael ſubiecerūt chananeos ⁊ fecerunt ſibi tributarios. Filij eñ iſrael chananeos delere penitus nequerunt ip̄os tamen ſubiecerunt ⁊ ſub tributo viuere dimiſerunt. ſicut diciſ Joſue xvj.Quia ꝑcerto iuſti non poſſunt delere chananeos. ideſt motus carnales.⁊ ideo in terra carnalitatis noſtre neceſſe habent remanere ſub tributo tamen ⁊ ſub lege ſeruitutis debent viuere: ⁊ rationis motibus obedire.ij.Reg.viij.Facta eſt ſyria ſeruiens dauid ſub tributo.Et.iij.Reg.ix.Quos non poterant filij iſrael exterminare fecit ſamſon tributarios. ¶ Item eſt tributū miſerie ⁊ afflictionis. ⁊ iſtud eſt tributū tribulationū mundi.ſcilicet laboris:doloris:mortis ⁊c. qđ ſuper humanū genus fuit impoſitum quando de paradiſo fuit eiectum. Unde de ciuitate hieruſalem per quam poterat deſignari humana natura dicitur Treñ.j. Facta eſt quaſi vidua domina gentium.princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo.¶ Item eſt tributum culpe et infectionis.Anima enim tributaria dyabolo efficitur quando ſibi per peccatū ſubiugaſ. Nam anima que peccando dyabolo ſeruit tributū malorum operū ſibi reddit.Prouerbio.xij. Manus fortiū dominabitur:que autem remiſſa eſt tributis ſeruiet. ¶ Item eſt tributuꝫ pene ⁊ damnationis.⁊ iſtud eſt illa pena quā ex perpetuo tributo luunt miſeri in inferno.Heſter.x. Cūctas maris inſulas fecit tributarias.Inſule enim que ſunt in mari ſignant: animas que ſunt in amaritudine infernali.Et ſic dico ꝙ eſt tributum pene ⁊ turbationis.Et ſic patet quomodo ſunt quinqꝫ genera tributorum.

A **Triſticia. triſtis.** ¶ Nota ꝙ triſticia eſt dolor animi aliquādo ab interiori.aliquando ab exteriori cauſa proueniens. Poteſt igitur inueniri triſtitia bona ⁊ mala.Uñ nota ꝙ eſt triſticia

Commendabilis.
Deteſtabilis
Formidabilis.

Pria ē triſticia hoim ꝑfectoꝝ.qr.ſ.viri iuſti in hac vita nunꝙ̄ ſunt leti: ſed more colūbe ſemꝑ ſunt triſtes:meditātes ⁊ gemebūdi.Et de tali triſtitia diciſ Eccl's.vij.Cor ſapiētis vbi triſtitia.¶ Scđa eſt triſticia hoim peccatoꝝ q.ſ.ex mūdi īfortunijs facil'r ſunt triſtes:⁊ aliqñ deſperantes.de qua Eccl'i.xxx. Triſticiā longe repelle a te.¶ Tertia eſt hoim damnatorū. qui ſcꝫ ſunt in perpetua triſticia ⁊ merore. de qua pōt dicere quilibet damnatus illud.j. Macha.vj. Ecce pereo triſticia magna in terra aliena.Igiſ dicamus aliq̄d de triſticia commendabili ⁊ v̄tuoſa. Iſta eñ eſt triſticia que ꝯtrariaſ leticie mūdane:qr ſancti in hac vita raro letanſ ⁊ ſepe ꝑ ſpūalem triſticiam deſolanſ. Sol eñ in veſpere apparet pallidus.ſic vere homo q̄ ꝓpe veſperaꝫ mortis ſe exiſtimat:fit faciliter gemebūdus.j. Eſdr.ix. Sedebaꝫ triſtis vſqꝫ ad veſpertinū ſacrificiū. Et aduerte ꝙ quatuor ſunt que faciūt hominem ſpūaliter eſſe triſtem.ſ.quando conſiderat

Iram offendiſſe numinis ingentis.
Culpam cōmiſiſſe criminis labentis.
Penā incurriſſe turbinis preſentis.
Ignem acquiſiſſe fulminis ſequentis.

¶ Triſtaſ etiam iuſtus qñ videt ſe
Offendiſſe maieſtatem ſuperiorem.
Commiſiſſe prauitatem interiorem.
Incurriſſe aduerſitatem exteriorē.
Acquiſiſſe penalitatem poſteriorem

¶ Dico igiſ primo ꝙ homo dꝫ triſtari ex offenſione maieſtatis diuine.Qr ſicut homo triſtis efficiſ quando rex ſuper ipſum offenditur ⁊ iraſciſ. Sic homo triſtis ⁊ pallidus debet eſſe quando regeꝫ celi ſe grauiter videt offendiſſe.Malac.iij.Ambulauimus triſtes coram dño exercituū. ¶ Scđo dico ꝙ dꝫ triſtari ex cōmiſſione interne prauitatis:qñ ſe videt feciſſe facta vilia et enormia.Exēplo crocodili q̄ vidēs ſe offendiſſe hoīeꝫ diciſ triſtari ⁊ dolere qđ etiā de harpia inueni ſcriptuꝫ Uñ Baruch.ij.Non mortui q̄ ſunt in inferno dabunt honorē ⁊ iuſtificationē dño ſed anima triſtis ſuꝑ multitudine malicie ſue incedit curua ⁊c. ¶ Tertio dico ꝙ homo debet triſtari ex incurſione aduerſitatis mūdane.Quia.ſ.homo qui bene conſideraret quot miſerijs ⁊ tribulationib⁹ humana natura ſubījciſ: nunꝙ̄ gauderet aut letareſ.ſed omni tꝑe triſtareſ.d.alijs in miſeria poſitis illud Mar.xiiij.Triſtis eſt anima mea vſqꝫ ad mortem:ſuſtinete adhuc modicū ⁊ vigilate mecum. ¶ Quarto debet triſtari ex inſpectiōe penalitatis eterne. ¶ Quia ſcilicet conſideratio iudicij ⁊ inferni facit hoīem triſtem:ſicut carceratus dꝫ triſtari qñ ꝯſiderat ꝙ eſt neceſſario iudicandus:⁊ ꝙ adhuc eſt in periculo vtruꝫ ſit ad patibulū iudicandus. Eſa.xxix. Circūuallabo ariel ⁊ erit triſtis ⁊ merens. Iſta eſt igiſ bona triſticia:qr ꝑcerto boni timere ⁊ triſticiā habere debēt ⁊ nihilominus per ſpem ⁊ leticiā debēt gaudere.ij.Coꝝ.vj. Quaſi triſtes:ſemꝑ autem gaudentes. Bona eñ triſticia ſpem ⁊ conſolationem comitatur. et finaliter in eterne ſalutis gaudiū commutatur. Iuxta illud Job. xvj.Mundus autem gaudebit:ſed triſticia veſtra vertetur in gaudiū.Patet ergo ꝙ eſt vna triſticia cōmendabilis ⁊ virtuoſa. ¶ Adhuc dico ꝙ eſt quedam triſticia deteſtabilis ⁊ vitioſa.ſic eſt triſticia peccatoꝝ qui ſine cauſa triſtanſ.⁊ non ponentes in deo ſpem ſuam ꝓpter mūdi fortunam vſqꝫ ad deſperationem aliquādo deſolantur.Unde Eccl'i.xxx.Ne dederis in triſticiā cor tuū:ſed expelle eā a te.Unde etiam Math.vj.dicit dominus. Nolite fieri ſicut hypocrite triſtes. quaſi diceret non ſolum triſticia vera:immo etiaꝫ triſticia hypocritica eſt deteſtanda.Qr ſicut dicitur Eccl'i.xiiij.Beatus homo qui non habuit animi triſticiaꝫ ⁊c. Unde de timore ⁊ dolore ⁊c.

A **Triticum.** ¶ Triticum eſt granum quoddam quod melius inter alia reputatur:et quod ad victum hominum ſpecialiter deputatur. Poſſum ergo intelligere ꝙ triticū ſignificat

Perfectionem virtualem.
Refectionem cordialem.
Collectionem ſpiritualem.
Poſſeſſionem temporalem.
Nutritionem ſupernalem.

¶ Primo dico quod triticum ſignat perfectionem virtualem:quia ſcilicet triticum ſignificat gratias.ſcientias et virtutes quas in corde debemus ſeminare.vt inde bona ſcilicet opera poſſint pullulare.j. Regum.vj. Bethſamite meteba̅t triticū i valle. Multi tñ triticū bone doctrine recipiunt.⁊ ipſi bona opera non faciunt nec ꝓducūt. Sicut eñ diciſ Mat.xiij. Inimic⁹ homo in tritico zizania ſeminauit:⁊ ſic totam fructuū copiā deprauauit.Unde Hiere.xij. Seminauerunt triticum

Ayuntamiento de Madrid

⁊ meſſuerūt ſpinas. Et ideo ꝓpter defectū talis tritici
poteſt dici illud Joelis.j. Luxit humus qm̄ vaſtatū eſt
triticū. Significat ergo virtutū perfectionē. ¶ Secū
do dico ꝙ ſignat ſacramenti refectionem: q̄r .ſ. triticū
ſignificat corpus xp̄i quod nobis concedit in ſacramē
to altaris. De quo Oſee.xiiij. Uiuent tritico et germi-
nabūt vt vinea. Et Exod.xxix. Lagena azima oleo aſp-
ſa de ſimila triticea facies. ¶ Tertio dico ꝙ ſignificat
iuſtoꝝ collectionem. Juſti enim ſunt triticū qui cum
flagello tribulationū de paleis vitioꝝ purgantur ⁊ in
horreo paradiſi reponūtur. Unde Math.xiij. Congre
gabit triticū in horrea. paleas aūt comburet igni inex
tinguibili. ¶ Quarto dico ꝙ ſignificat tēporaliū poſ-
ſeſſionē. Copia enim tritici eſt iſtud quo multi homi
nes ſunt ditati. ⁊ ideo per triticū poſſunt mūdi diuitie
deſignari. Legimus enim.ij. Regū.iiij. Q̄ dū ancilla
oſtiaria purgando triticū obdormiret latrones ſubin-
trauerunt. qui regem iſrael occiderūt. Quia ꝓ certo dū
oſtiaria ſenſuū naturalium ſcilicet diſcretio circa tem
poralia occupata obdormit: rex iſrael. ideſt ratio que
eſt regina anime per latrones. ideſt demonum tenta-
tiones damnabiliter ſuffoditur ⁊ necatur. ⁊ ideo debe-
mus nos tale triticū ſpernere: et ab ipſo quanto pote-
rimus abſtinere. Exemplo illorum de quibus dicitur
Actuū.xxvij. Q̄ alleuiabant nauem iactantes triticū
in mare. ¶ Quinto dico ꝙ ſignificat celeſtē nutritio-
nem. Unde xp̄s in paradiſo eſt ille ſeruus de quo dicit
Luc.xij. quē conſtituit dominus ſuper familiā ſuā ⁊c.
Uide.ſ. de frumento ⁊ ſufficit.

A **Thronus.** Cū thronus ꝓprie ſit locus in quo
reges vel iudices ſolent ſedere. Poſ-
ſum notare ꝙ in ſcriptura inuenit generaliter triplex
thronus. ſ. Thronus
Jn quo ſedet ſummus imperator.
Jn quo ſedet iuſtus iudicator.
Jn quo ſedet prauus dominator.
Primus eſt thronus dei ſuperioris: q̄r ſicut in ps. Se-
des ſuper thronū qui iudicas iuſticiam. Secundus eſt
thronus iuſti predeceſſoris ſcilicet boni prelati. de quo
Eſaie.xxviij. Spiritus iudicij ſedet ſuper thronos. Ter
tius eſt thronus crudelis exactoris. de quo Eccleſiaſti
ci.xj. Multi tyranni ſederunt in throno. ⁊ inſuſpicabi
lis portauit dyadema. Igit dicamus de throno dei vel
de throno bono boni iudicis vl' prelati. ¶ Dico igitur
primo ꝙ inuenitur thronus maieſtatis diuine. Sicut
eñ reges mundi habent thronos vel ſedes diuerſos in
quibus diuerſis temporibus ſedent ſcilicet.
Unū in hoſpitio ad quieſcendū.
Unū in conuiuio ad comedendū.
Unū in iudicio ad ius reddendū.
Unū in palatio ad preſidendū.
Sic vere deus habet quatuor genera thronoꝝ. ſcilicet
Pudicicie virginalis. Conſciētie virtualis. Preeminē-
tie iudicialis. Excellentie imperialis. Jn primo throno
ſedet habitans perſonaliter. Jn ſecūdo throno ſedet vi
ſitans ſpiritualiter. Jn tertio ſedebit iudicans terribi-
liter. Jn quarto ſedebit imperans mirabiliter. ¶ Pri
mus ergo thron⁹ dei eſt v̄ginalis pudicicie. Uirgo eñ
fuit ille thronus. de quo dicitur Apocal.xx. Uidi thro-
num magnum et candidum et ſedentem ſuper eum: q̄r
ſcilicet iſta fuit magna per charitatis latitudinē. fuit
candida per puritatis ſanctitudinem. fuit thronus et
ſedes per equitatis rectitudinē. Et ideo figuratur be-
ne in throno ſalomonis. de quo dicitur.iij. Regum.x.
Q̄ rex ſalomon fecit ſibi thronum de ebore grandem
qui auro puriſſimo tegebatur. ad quem ſex gradibus
aſcendebatur: ⁊ in gradibus duodecim leunculi aurei
ponebant. Quia vere chariſſimi rex ſalomon chriſtus
thronum ſuum ſcilicet virginem benedictam mirabili
ter fabricauit ebore interioris candide caſtitatis auro
exterioris fulgentis honeſtatis veſtiuit mirabiliter et
dotauit. Circa ergo iſtam.xij. leunculi.xij. apoſtoli fue
runt conuerſati et ad ipſam per ſex gradus ideſt per
ſex pietatis opa ſublimati. Et ideo breuiter d' iſto thro
no dicitur Eze.hi.j. Quod ipſe vidit ſuper firmamen-
tum ſimilitudinē throni ſimilem filio hominis. Jſta
enim ſuper firmamentum fidei fuit fundata. et ipſi fi-
lio dei thronus et habitaculum fabricata. Unde deus
pater potuit dicere illud.j. Paralipo.xxviij. Elegi ſalo
monē filiū meum vt ſederet in throno regni. Jſte eſt er
go thronus virginalis pudicicie. ¶ Secundo dico ꝙ B
eſt thronus virtualis conſcientie. Conſcientia enim vi-
ri iuſti eſt thron⁹ ⁊ ſedes xp̄i. Thron⁹ eñ quo ſedet rex
Solet eſſe mundus. Sic vere vir
Solet eſſe firmus. iuſt⁹ ad hoc
Solet eſſe altus. ꝙ ſit thron⁹
dei debet eſſe mundus per innocentiam.ij. Regū.xiiij.
Rex autem ⁊ thronus eius ſit innocens. Firmus per
conſtantiam.j. Paralypo.xvij. Thronus eius erit fir-
miſſimus imperpetuum. Altus per contemplationis
eminentiam. Eccleſiaſtici.xxiiij. Ego in altiſſimis ha-
bito et thronus meus in columna nubis. Jſte eſt thro-
nus virtualis cōſcientie. ¶ Tertio dico ꝙ eſt thronus
iudicialis eminentie: quia ſcilicet ipſe deus ſedebit in
iudicio in throno iuſtitie ⁊ equitatis et in ſede iudicia-
rie poteſtatis. de quo dicitur Dañ.vij. Thronus eius
flamme ignis rote eius ignis accēſus. fluuius igneus
rapiduſꝙ egrediebatur a facie eius. et loquitur de an-
tiquo dierum. ideſt de deo adueniente in iudicio mun-
dum iudicaturo. quia ſcilicet thronus iſte eſt ſeuerita
te plenus: ita ꝙ igni et flāme ⁊ flumini rapido ⁊ igneo
merito poterit comparari. Quia ſicut dicit Apoc.iiij.
De throno ꝓcedebant fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua. Jſte
ſunt thronus in quo
Pauperes ſaluantur.
Pauperes aſſecurantur.
Pauperes exaltantur.
Q̄ enim ibi ſaluantur ⁊ eripiantur a tyrannis. patet
Apocal.xij. vbi dicit. Q̄ filius mulieris raptus eſt ad
deū ⁊ thronū eius ne a dracone deuoret. Jtem ꝙ ibi aſ-
ſecurentur ⁊ tueantur a nociuis. patet. Hebre.iiij. vbi
dicit. Adeamus cum fiducia ad thronum gratie eius.
Jtem ꝙ ibi promoueantur ⁊ exaltentur. patet Math.
xix. Et Luc.xxij. vbi dicitur. Uos qui reliquiſtis oñia
et ſecuti eſtis me cū ſederit filius hominis in ſede ma
ieſtatis ſue ⁊c. Jſte eſt thronus iudicialis eminentie.
¶ Quarto dico ꝙ eſt thronus imperialis excellentie:
q̄r ſicut imꝑator ſedet in palatio, Sic de⁹ ſedet in thro-
no celi. Unde Math.v. dicit. Q̄ celū thronus dei eſt.
Jn iſto ergo throno et in excellentia ſue maieſtatis ſe-
dens dñs ſolet ad libitū de creaturis ⁊ coꝝ operibus or
dinare: ⁊ ſm̄ ſecreta ſue occulte ꝓuidentie ſolet multa
⁊ varia differre. Apoc.xxj. Et dixit q̄ ſedebat in throno
ecce noua facio oīa. Jn iſto etiā throno ſolent angeli
⁊ beati ſeruire ⁊ multipliciter eū honorare. Uñ de ipſis
dicit Apoc.xiiij. Q̄ ſine macula ſunt ante thronū dei
Et ſic ergo p̄z qūo deus quadruplicē habet thronum.
Et ita dico ꝙ ī ſcriptura inuenit thronus maieſtatis
diuine. ¶ Sed adhuc dico ꝙ inuenit thronus dignita C
tis humane. Per thronū eñ ītelligit vt dictū eſt ꝑtās
iudiciaria prelatoꝝ ita ꝙ quilibet dꝫ dicere illud Eccli
xxiiij. Ego in altiſſimis habito ⁊ thronus meus in co-
lumna nubis. Ubi aduerte ꝙ ꝑſidentes debent habe-
re quatuor conditiones. Debent eñ eſſe
Contemplādo ſublimiores. Ego in altiſſimis habito.
Judicando maturiores. Thronus meus.
Preſidendo conſtantiores. Columna.
Miſerando benigniores. Nubis.
¶ Dico ergo ꝙ iſte thronus dꝫ habere ſublimitatē in
contēplando. Jn altiſſimis inq̄t habito: q̄r regulam iu
ſtitie dei ⁊ deū ſemper debꝫ pre oculis habere. ⁊ quicq̄d
ad deum debet attendere ⁊ videre.iij. Regū.ij. Eleuet
thronus Dauid ſuper iſrael. Scriptor enim qui recte
vult ſcribere debet ſemper ad exemplar reſpicere. Sic
prelatus ⁊ iudex ad deum qui eſt ipſius regula ⁊ exem-
plar. Jn altiſſimis inquit habito. Deuterono.xxxiij.
Habitatio

Ayuntamiento de Madrid

Habitatio eius ſurſum. Habeat igitur iſte thronus ſublimitatem in conſiderando. ¶ Deinde dico ꝙ debet habere maturitatem in deliberãdo .ſ. quia iſti debent habere thronum: qui ſcilicet inſtitutus eſt ad ſedendum: non currendum. Thronus inquit meus. Ad denotandum ꝙ ad bonos iudices pertinet per precipitationem ſententiarum ⁊ proceſſuum non currere: ſed potius per deliberatiuam prudentiam in throno maturitatis ſedere. Math. xix. Sedebitis ſuper ſedes iudicantes ⁊c. Quod eſt contra multos fatuos ⁊ precipites iudices et prelatos de qbus pt dici illud Dan. vij. Thronus eius flamma ignis. fluuius igneus rapidus ꝗ egrediebatur a facie eius: quia ſcilicz thronus taliũ eſt igneus per rapacitatem: rapidus et violentus per indeliberatã celeritatem. Non ſic ergo: ſed habeat iſte thronus maturitatem in deliberando. Thronus inqt. ¶ Denique dico ꝙ debet habere ſtabilitatem in perſeuerando: quia ſcilicet iudex debet eſſet cõſtans. immobilis. ſtrennuus ⁊ audax: ita ꝙ nihil debet omittere de his que ſunt iuſtitie per ignorantiam aut timorem. qḋ oſtenditur cum dicitur. Colũna. que ſcilicet debet eſſe recta ⁊ firma. Ad denotandum ꝙ thronus iudiciarius debet habere rectitudinem iuſtitie et firmitatem conſtantie. Quia ſicut dicitur Prouerbiorum. xxv. Aufer impietatem de vultu regis. ⁊ firmabitur iuſtitia thronus eius vt ſic conſtanti et firmo iudici et prelato dicatur illud Hieremie. j. Ego quippe dedi te in ciuitatem munitam. ⁊ in colũnam ferream ⁊ in murum eneum. ⁊ debellabunt aduerſum te et non preualebunt. Habeant igitur ſtabilitatem in perſeuerando. ¶ Inſuper dico ꝙ iſte thronus debet habere benignitatem in compatiendo ſeu in miſerando. quod oſtenditur cum dicitur nubis. Quia ſicut nubes non ſolũ emittit ignem. immo loco ⁊ tempore ſtillat aquam. Sic iudex ⁊ prelatus non ſolum debet habere ignem rigoris et iuſtitie. immo etiam aquam dulcoris et gratie vel clementie: quia Prouerbiorũ. xx. dicitur. Miſericordia ⁊ veritas cuſtodiũt regem ⁊ roborabitur clementia thronus eius. Ut ſcilz iudex vel prelatus debet eſſe ſubditis in nube diei tota nocte in illuminatione ignis. Quod tamen eſt cõtra multos de quorum throno non procedit pietas ſed crudelitas Apoca. iiij. De throno procedũt fulg. vo. et to. vt ſupra. fulgura rapinarũ ⁊ exactionũ et deceptionum. tonitrua et voces etiam comminationum et tribulationum procedũt hodie de throno multorum iudicum ⁊ prelatorum. Iuxta illud. Preſidentes in thronis ſeculi ſunt hodie dolus ⁊ rapina. ⁊ dic totum finis Nõ ſic chariſſimi. ſed habeat iudiciarie poteſtatis clementiam: conſtantiã: prudentiã: iuſtitiã ſeu eminentiã. Sufficiat qḋ dictũ eſt de throno. vide de ſede. ſolio iudice ⁊ ſimilibus.

A **Tuba.** Cũ tuba ſit quoddaz inſtrumentũ ad vocem ⁊ ſonũ emittendum. Poſſumus notare ꝙ ſm ꝙ in ſcriptura ſonus et vox ſumuntur multis modis: ſm hoc tuba multipliciter poteſt ſumi. Nota igitur ꝙ in ſcriptura inuenio tubam.

Ad iubilandum.	Prima eſt tuba laudationis
Ad conuocandũ.	Scḋa eſt tuba orationis.
Ad excitandũ.	Tertia eſt tuba pdicationis.
Ad deterrendũ.	Quarta ẽ tuba cõminatõis.

¶ Tuba laudis ⁊ confeſſionis eſt qua vtũtur contemplantes q non ceſſant deũ laudare. ⁊ ipm ⁊ eius opera voce tubicina laudare ⁊ magnificare. Unũ in ps. Buccinate in neomenia tuba ⁊c. Unde. ij. Paral. xxix. dicit. Ut ſacerdotes ceperũt laudes canere domino: ⁊ clangere tubis ⁊ organis concrepare. ¶ Tuba planctus et orationis vtũtur penitentes qui in cõſpectu dei veniaz exorando vlulant atque tubant. vnde. j. Macha. v. dicitur de populo in tribulatione poſito dei auxilium implorante. clamauerũt in oratione. ¶ Tuba doctrine ⁊ excitationis vtunt predicantes q ſcilicet in conſpectu populi habent tubicinare. ⁊ mãdata dei declarare. vñ j. Macha. vj. Clamauerũt tubis ⁊ oſtenderũt elephantibus ſanguinem vue ⁊ mori. ¶ Tuba terroris ⁊ comminationis vtuntur iudicantes. qui ſcilicet ad terrorẽ aliorum malorum debent vti voce terribili et tubante. In ſignum cuius etiam in executionibus ſolent vti tubis. Unde Amos. iij. dicitur. Si clanget tuba in ciuitate ⁊ populus non expaueſcet. Unde etiam ad denotandum terrorem iudiciarie poteſtatis. quã dominus in iudicio pretendit. ſupponit ꝙ in extremo iudicio erũt tube. ſicut dicitur. j. Cor. xv. Canet enim tuba et mortui reſurgent incorrupti. Et Apocal. xix. Audiui quaſi vocem magnam tubarum multarum in celo. ¶ His B igitur premiſſis ſolũ de tuba predicationis erit aliqd dicendum. Per tubam enim intelligitur predicator et eius predicatio. Predicatores enim ſunt tube quibus ſpirituſſanctus clamat ⁊ reſonat verbum dei. Iuxta illud Nume. x. Fac tibi duas tubas argenteas quibus conuocare poſſis multitudinem. Scriptura etiam et predicatio ſunt tube quibus ſcilicet ſancti et doctores vtũtur quãdo per ipſos ad bonũ populi excitant. ⁊ qñ per ipſos ipſis mandata dñi exponuntur. Oſee. viij. In gutture tuo ſit tuba quaſi aqla ſup domũ dñi. Sicut enim tuba vtunt hoies. In ſolennijs populos ad ecclias cõuocando. In pſidijs ɔtra inſidias hoſtiũ pmuniendo. In prelijs ad pliũ milites excitãdo. In iudicio mãdata regũ pconizando. In cõuiuijs gaudiũ ⁊ leticiã deducendo. Sic vere tuba pdicationis ad multa eſt ⁊ erit neceſſaria. p iſtã enim ad celeſte feſtũ ⁊ ſolenniũ ɔuocamur Num. x. Quãdo congregandus eſt populus erit ſimplex clangor tubarum. Per iſtam contra hoſtiũ inſidias preparamur. Ezec. vij. Canite tuba pparent oẽs. Item per iſtam ad preliandũ viriliter contra temptationes hoſtiũ excitamur. Unde. j. Mach. iiij. dicit. Ut cũ nationes cõtra populũ iſrael adueniſſent exclamauerũt tubis filij iſrael magna voce. ſe ſcilicet alterutrum ad preliũ exhortando. Item per iſtam tubam de diuinis mandatis informamur. Apocalyp. j. Audiui vocem magnam quaſi tube dicentis mihi. quid vides ſcribe. Item per iſtã tubã ad leticiã cõuiuij inuitamur ⁊ animamur. ps. Laudate eũ in ſono tube ⁊c. Et breuiter tuba doctrine ⁊ pdicationis ad multa eſt vtilis. Igit plati ⁊ pdicatores talem tubã debent habere ⁊ cũ ipa pſallere ⁊ cantare. ⁊ bonos inſtruere ⁊ docere. malos vo deſtruere ac terrere. figurati Apoc. viij. vbi dicit. Ut ſeptem angeli qui habuerant ſeptem tubas preparauerunt ſe vt tuba canerent. Septem angeli vniuerſitatem pdicatorum ⁊ platorum deſignant. qui pculdubio angeli. i. viri angelici debent eſſe. Iſti ergo debent ſe pparare ad tuba canendũ. ⁊ ad pdicationis officiũ exercendũ. Ut ſicut dicitur. ij. eſdre. v. Steterũt ſacerdotes habentes ſtolas cũ tubis. Quod tamen eſt contra multos qui tubicinare neſciũt vel docere. Apoca. xviij. Uox cytharedorum ⁊ tuba non audiet in ea. Sed nõ ſic chariſſimi: q pcerto Eſa. lviij. pcipit ſic. Clama: ne ceſſes: quaſi tuba exalta vocem tuam ⁊c. Uide ca. ſ. de clamare. vbi exponit vel ſ. de Annũciare.

Tunica. Nota ꝙ tunica cũ ſit quoddã indumẽtũ corporis. poſſum notare ꝙ ſicut ⁊ veſtis. ſic tunica multipliciter põt ſumi. Et ſic dico ꝙ inuenio in ſcriptura A

Tunicam decoris.	Prima tuni
Tunicam honoris.	ca eſt que dz
Tunicam laboris.	indui et iſta
Tunicam meroris.	eſt tunica grẽ
Tunicam horroris.	⁊ virtutũ. fi-

gurata in tunica ſuperhumeralis que erat quoddam nobiliſſimũ ornamentũ de quo Exod. xxix. ꝙ fecerũt ſibi tunicã ſuphumeralẽ totam hiacynthinã. ¶ Secunda tunica eſt que dz integre cõſui. ⁊ iſta eſt tunica honeſte cõuerſationis. que dz eſſe integra ⁊ ɔſuta. Ut tñ eſt ɔtra multos. figurati in ſeruis dauid quos deboneſtauit rex amon. ſicut. j. Para. xix. Et pcidit eis tunicas a natibus vſque ad pedes: q pcerto multi ſunt hodie

Ayuntamiento de Madrid

quibus tunicam honeſtatis dyabolus ita precidit ꝙ nates.ideſt viles actus ſue luxurie ſunt patētes. Multi tamen ſunt quamuis iſtam tunicam habent exterius integram.ipſam tamen ſubtus habēt hypocriſi laceratam.Figurati in illis.ij.Macha.xij.Quibus ſub tunicis inuenta ſunt donaria ydolorum.Et ideo dñs vult ꝙ tunica honeſtatis ſit ſimplex.et nullā habeat hypocriſis foderaturam.Unde.Math.x.precepit ne duas tunicas habeamus quia ſi tunicam honeſtatis habeamus. nunꝙ debemus tunicam habere hypocritice falſitatis.Tertia tunica eſt que debet exui.et iſta eſt tunica bonorum temporalium quā debemus exuere ex affectu.quia. Luce.iij.precipitur.Si quis habet duas tunicas det vnam non habēti.Et ideo.j.Reg.xviij. legimus quod ſe expoliauit Ionathas tunica ſua ⁊ dedit eam dauid.¶ Quarta eſt tunica que debet ablui. et iſta eſt tunica carnis.Geñ.iij.Fecit dominus ade tunicam pelliceam quam debemus per penitentiā abluere et mundare.et iſta eſt tunica parua quam fecit mater ſamuelis eidem.Iſta eſt tunica quam filia dauid a fratre ſuo primogenito deflorata legit̃ ſcidiſſe.ij.Reg. xiij.vbi dicitur.Quod cinere aſpergens caput ſciſſa talari tunica virginitatem perditam deplorabat.Quia ſcȝ anima filia dei a ꝓprio fratre ideſt a dyabolo filio primogenito creaturarum corrupta.debet tunicā carnis per penitentiam ſcindere:cinere mortalis reſolutionis per conſiderationem ſe aſpergere.et gratiam perditam deplorare.¶ Quinta eſt tunica que dȝ deſtrui. et iſta eſt tunica peccati et inhoneſte conuerſationis. De qua.Cañ.v.expoliaui me tunica mea quomodo induam eam.q.d.non debeo. Unde in canonica Iude dicitur.Odientes eam que carnalis eſt maculatam tunicam.

Tumulus. Uide ſupra de Sepelire.

Tumultus. Uide.ſ̃.de clamore ⁊ diſcordia.

A ## Turbare.turbatio.

Nota ꝙ hō turbat̃ rōne timoris:vel ratione doloris:vel ratione terroris.Ideo poſſum breuiter notare quod inuenit̃ in ſcriptura turbatio quadruplex.ſ.

Uirtuoſa.
Uitioſa.
Doloroſa.
Uenenoſa.

Prima eſt turbatio hominum perfectorum.quia viri iuſti ſemper per ſpiritualem iuſtitiam turbantur.Uñ dauid dicebat in ṗs.Anima mea turbata eſt valde ſed tu domine vſꝙ quo.¶ Secūda eſt hominum peccatorū:qui ſine ratione turbantur. ⁊ nūꝙ ſpirituali leticia conſolantur.ṗs.Turbati ſunt oñes inſipientes corde.¶ Tertia eſt hominum miſerorum. quia tyrānis quotidie turbantur.j.Eſdre.iij.Factum eſt vt populus turbaret eos in edificando.¶ Quarta eſt turbatio hominum damnatorum.qui ſunt perpetua damnatione et turbatione:et deſolatione.Sap.v. B Uidentes turbabuntur timore horribili.et mirabunt̃ in ſubitatione inſperate ſalutis.¶ His premiſſis dicamus quod eſt quedam turbatio laudabilis.et quedam turbatio damnabilis. Eſt ergo quedaȝ turbatio laudabilis.et iſta eſt in qua boni in hoc mundo pauēt faciliter et turbantur.Ad virum enim ſimplicem et innocentē pertinet ꝙ de facili turbet̃. Res eñ turbide nō ſunt ſemper deteriores.ſed aliquotiens meliores.Uinū enim ruppellenſe ꝙ ſuper alia vina eſt ſapidum.raro ⁊ nunꝙ eſt bene clarum.ſed ſemper vt cōiter eſt in colore turbidū ⁊ obſcurū.Nilus etiaȝ nobiliſſimus fluuius q̃ irrigat egyptū.⁊ eſt de quatuor fluminibus paradiſi ſemper inuenit̃ turbidus.nunꝙ aūt limpidus vel clarus.Quid plura?in aqua eñ turbida homo melius piſcat̃.⁊ bibere aquā turbidā equus ⁊ camelus amplius delectant̃.Sic ꝓculdubio chariſſimi q̃ per dei timoreȝ ⁊ per contritionis dolorem ſpiritualiter ſunt turbati. ⁊ qui per inanem leticiam nunꝙ ſunt limpidi ſeu clari.meliores apud deū reputantur.⁊ in eis melius piſcatores ⁊ predicatores ſpiritualiter piſcantur. ⁊ a deo diliguntur.Homo enim turbatus timore citius predicationem recipit. Et ideo prudens predicator et piſcator primo ⁊ ante omnia peccatorē turbat.ei ſcilicet dei tribulamina indicando ⁊ preferendo:⁊ ſic capit eum facilius ⁊ conuertit.Sicut in ṗs.dicitur.Sonauerūt ⁊ cōturbate ſunt aque eorū.contur. ſunt mon. in for.eius. Sonauerunt ſcilicet predicatores. turbate ſunt aque ideſt audientes:conturbati ⁊ contriti ſunt montes ideſt ipſi ſuperbi peccatores. Et ideo breuiter de tali turbatiōe poſſunt deo dicere iuſti illud ṗs. Turbatus eſt a furore oculus meus.inueteraui inter omnes inimicos meos.Ubi aduerte ꝙ iuſtus turbatus eſt quadruplici ratione ſcilicet

Propter offenſionem regis ſuperioris
Propter amiſſionē lucis interioris.
Propter culpe commiſſionem exterioris:
Propter vexationē pene poſterioris

Pro primo dicitur. Conturbatus eſt a furore ſupple ipſius.Pro ſecūdo oculus. Pro tertio inueteraui ſcilȝ ꝑ peccatis.Pro quarto dicit̃ inimicos meos. ¶ Primo dico ꝙ turbati debemus eſſe de offenſione diuini rigoris.turbatus inquit a furore.Sicut enim vina turbida efficiuntur.quando forti tonitruo vel forti aeris motu concutiūtur.Mare etiam turbat̃.quando aſcēdente canicula aer feruentius inflammat̃. Animalia etiam turbant̃.quando rugitu leonis terrent̃.Sic vere iuſti viri turbidi ⁊ pauidi fiunt.quando tonitruū diuinorꝫ iudiciorꝫ percipiūt.quando feruorem diuini rigoris ſentiūt.⁊ quando rugitū diuini furoris audiūt.Dicunt enim iuſti ipſi deo Iob.xxiij. A facie ipſius turbatus ſum.⁊ conſiderans eum timore ſollicitor.Quia ꝓculdubio q̃ furorem diuine iuſtitie contemplaret̃. non mirū ſi continue turbaret̃.turbatus inq̃t a furore.ṗs. Domine in ira tua defecimus. ⁊ in furore tuo turbati ſumus .Turbemur ergo de offenſione diuini rigoris. ¶ Secūdo turbemur de amiſſione eterni ſplendoris. C oculus inquit meus.Homo enim non modicū turbaret̃.ſi lumen oculorꝫ ꝑdere cogeret̃. Aer eñ tūc turbat̃. quando per immiſſionem nubiū vel vaporis ſolari lumine ſpoliat̃.Sic vere iuſti dolent et turbant̃ quando lumen gratie vel fidei perdidiſſe ſe vident. oculus inq̃t meus.Nam quando oculus turbat̃. viſus neceſſario impedit̃.Turbatio oculi:ſignū eſt animalis diu mortui vel corrupti.Sic vere ſi oculus cordis ꝑ carnē luminis gr̃e ⁊ fidei turbet̃.ſignū eſt ꝙ hō putreſcit et corrūpit̃. Hier.iiij.Uentrē meū doleo ſenſus cordis mei turbati ſunt.ṗs.Turbatꝰ eſt in ira oculus meꝰ:ala mea ⁊ vēter meus.Turbemur ergo de amiſſione eterni ſplendoris. ¶ Tertio turbemur d̓ cōmiſſiōe terribilis horroris cū dr̃ inueteraui.Qr̃.ſ.qñ videt hō ſe in pctīs inueteraſſe.⁊ nouitatē gr̃e ꝑdidiſſe.multū dȝ turbari ⁊ ꝑ ꝯtritōe plurimū ꝯtriſtari.d.illō ṗs.Qm̄ tacui iuetrauerūt oīa oſſa mea.De pauone eī legit̃ ꝙ tūc tpīs turbat̃ qñ turpitudinē ⁊ rugoſaȝ ⁊ q̄ſi inueteratā pellē pedū ſuorꝫ ꝯtēplat̃.Sic vere iuſtus triſtat̃ ⁊ dolet qñ pellē ſue ꝯuerſationis in malis iueteratā videt.Uñ iuſtus dicit ſibi ipſi illud Baruc.iij.Quid eſt iſrl̃ ꝙ in terra inimicorū es: iueteraſti i terra aliena.coinquinatus es cū mortuis:deputatꝰ es cū deſcēdentibꝰ in infernū.reddit̃ cā. dereliquiſti eñ inq̃t fontē ſapiētie.Sicut eñ videmꝰ ꝙ aqua:vinū:oleū:turbāt̃ qñ ꝑ eiꝰ motionē ꝓpͤ feces admiſcent̃ Sic iuſtꝰ tūc ſolet turbari qñ ꝑ ꝯſideratione ſuas ꝓprias feces.i.ꝓpria ſua d̓licta ſibi facit mētalr̃ admiſceri. Recordatio eī ꝓpriorꝫ pctōrꝫ materia eſt dolorꝫ ⁊ exterminiū temporaliū gaudiorꝫ d̓ quo in ṗs.Anxiatus eſt in me ſpūs:⁊ in me turbatū eſt cor meū: memor fui dierū antiquorū.Turbemur igit̃ de commiſſione horroris.¶ Quarto turbemur de aſpectione poſtremi doloris.Inter oñes inimicos meos inquit. q̄r ſicut homo turbat̃ qñ videt inimicos ſuos ſpūales.i.mūdi tribulationes.hoſtiū machinationes.iudicij cōminatiōes infernī ꝯcrematiōes.q̄ q̄deȝ parata ſunt occidere. nec ſe

pōt de

poteſt de eoꝝ manib⁹ liberare. debet multū turbari: et ad deū recurrendo in bono corde cōtriſtari. Inter oēs inimicos meos inq̄t. ps. Turbatus ſum a voce inimici ⁊ a tribulatione peccatoris. Iſtis igiſ quatuor ratio nib⁹ iuſti debent eſſe turbati. d. cū dauid in ps. Renuit conſolari anima mea: memor fui dei mei ⁊c. Conſideratio enim iſtoꝝ quatuor ſcilicet.

Pene quam meruimus.
Culpe quam commiſimus.
Gratie quam perpendimus.
Iuſtitie dei quam offendimus.

Similis eſt illi lapidi q̄ dicif galactides. q̄ in ore poſit⁹ mentem ſolet turbare. ⁊ appenſus ad collum ſolet vbera lacte replere: q: ſcilicet conſideratio premiſſoꝝ mentem per dei timorem. ⁊ per contritionis dolorem ſolet turbare. ⁊ lac diuine gratie facit in homine redundare ps. Cor meum cōturbatum eſt intra me. formido mortis
D ceci. ſ. me. Patet igitur ꝙ eſt quedam turbatio laudabilis ⁊ virtuoſa. ¶ Sed adhuc dico ꝙ eſt quedam turbatio damnabilis ⁊ vitioſa. ⁊ iſta eſt turbatio ⁊ iracundia ſeruilis impatientie: timoris ⁊ triſtitie. In aqua eñ turbata imagines non videntur. ſic nec in conſcientia turbida imago dei ⁊ gratia non generatur. Ideo de peccatoribus dicitur in ps. Conturbati ſunt principes ſicut ebrius ⁊ om. ſa. eorum deuo. eſt. Exodi. xv. Conturbati ſunt principes edom robuſtus moab obti. tre. ob. omnis habi. tha. Sufficit. vide de timore. triſtitia. ⁊ ſimilibus ſicut turbare.

A **Turba.** Nota ꝙ turba eſt nomen collectiuū ſicut tribus: populus. plebs: gens ⁊ ſimilia. Significant enim omnia multitudinē congregatam. Ideo notandum eſt ꝙ inuenitur in ſcriptura turba multiplex. videlicet.

Turba perfectorum.
Turba miſeroꝝ.
Turba mūdanoꝝ.
Turba vitioꝝ
Turba peccatoꝝ.
Turba beatorū.

¶ Turba pfectorum. eſt collaudāda. Iſta eſt enim turba q̄ culpam vult abluere. que fidem vult recipe que dei opa vult admirari. que dei munera vult amplexari. Qḋ eñ turba bonorū velit abluere ꝓpriā prauitatē patet Luc. iij. vbi dicif. ꝙ exibant turbe vt baptizarētur a xp̄o ꝙ etiam velit recipere fidei veritatem. patet Marci. iiij. vbi dicitur. Qḋ cepit ieſus docere: ⁊ congregata eſt ad eū turba multa. ꝙ etiam velit admirari diuinam poteſtatem. patet Luce. xj. vbi dicitur qḋ locutus eſt mutus et admirate ſunt turbe. ꝙ iſta turba velit amplexari diuinam bonitatē poteſt patere. Luc. vj. vbi dicif ꝙ omnis turba querebat ieſum tangere quia virtus de illo exibat ⁊ ſanabat omnes. Turba ergo perfectoꝝ eſt collaudanda. ¶ Item turba miſerorū eſt ſuſtentanda. Unde de xp̄o dicitur Luce. ix. ꝙ ipſe panes quos multiplicauerat diſtribuit diſcipulis vt ponerent ante turbas. Quia panes bonoꝝ temporalium diſcipulis ſuis ideſt xp̄ianis. maxime eccleſiaſticis voluit diſtribuere largiter vt inde poſſint turbas ⁊ turmas pauperū ſuſtētare. Mar. viij. Miſereor ſuper turbas: quia ecce iam triduo ſuſtinent me. nec habent qḋ mādu cent. ¶ Item turba mūdanoꝝ eſt declinanda. Q: ſcilicet viri ſancti debent turbam mūdanoꝝ fugere. ⁊ populoꝝ frequentiam declinare. Mat. v. Uidens ieſus turbas aſcendit in montē. Qḋ eſt contra multos qui turbas diligunt ⁊ frequentant. ſicut ad literam ſunt multi religioſi ⁊ mendicantes. qui omnia mundi negocia volunt ordinare. ⁊ ſicut multi ſunt epi q̄ omnia regū conſilia volūt tractare. cū tamen ſe deberent a turbis populoꝝ. ⁊ eoꝝ negocijs penitus abſentare. Similes ſunt cyconijs q̄ iuxta hominū domicilia ſemp faciūt nidos ſuos. et in ꝓpinq̄tate hoim delectanf. ⁊ tū ille pre ceteris venenoſis vtunf nutrimentis. Q: ꝓcerto q̄ turbas hoim frequentant ⁊ diligunt neceſſario venenoſa vitia ſepe cōmittunt Luce viij. Preceptor turbe te comprimūt ⁊ affligūt. Et Luc. iiij. dicitur ꝙ turbe detinebant ieſum ne diſcederet ab eis. Q: ꝓcerto iſta eſt turba de qua dicitur Iohan. vij. Turba que non nouit legē maledicti ſunt. Non ſic ergo ſed exemplo chriſti fugiamus iſtam turbā de qua dicitur Iohan. vij. ꝙ ipſe declinauit a turba conſtituta in loco. Turba ergo mundanorum eſt declinanda. ¶ Item turba vitiorum eſt deteſtanda. Iſta eſt illa turba que impedit accedere ad ieſum. Sicut legitur de zacheo principe publicanorum ꝙ querebat videre ieſum ⁊ non poterat pre turba. quia ſta. pu. erat. ¶ Item turba peccatorū eſt vitanda. Ipſa enim eſt parata ad malum dicendum et faciendum. Dico dicendum: quia ſicut dicitur Iohan. vij. Turba reſpondit ieſu demoniū habes. faciendum. ſicut dicitur Marci. xiiij. Ecce iudas et cum eo turba multa cum gladijs ⁊ fuſtibus venerunt ad capiendum dominum. ¶ Item turba beatorum eſt affectanda. ⁊ de iſta Apoca. vij. Poſt hec vidi turbā magnā quā dinūerare nemo poterat ⁊c. Sic igitur patet ꝙ ſunt ſex genera turbarū. vide. ſ. de gente ⁊ populo.

Turbo. Nota ꝙ per turbinem q̄ nihil aliud eſt q̄ violētus aeris motus circūuolute incedens ex collucta tione diuerſorum ventorum ſibijnuicem ꝓueniens poteſt intelligi quilibet violentus ⁊ fortis actus ſiue bon⁹ ſiue malus. Notabo ergo breuiter ꝙ in ſcriptura inuenitur A

Turbo ſupremi vigoris.
Turbo extremi rigoris.
Turbo externi doloris.
Turbo eterni furoris.

Primo eſt turbo potentie deifice: q: ſcilicet deus quando vult ſe habet ad modū turbinis ſcilicet malos fortiter eradicando. bonos leuiter eleuando et ꝓtegendo. Turbo eñ arbores fortes eradicat. paruas vero ⁊ ſubtiles ſuo impetui non reſiſtentes ſolum plicat. paleas vero ⁊ res leues ſurſum eleuat atq; portat. Sic vere turbo dei ſibi reſiſtentes radicitus euellit. pauperibus vero ſibi obtemperantibus parcit. leues vero ⁊ puros ad paradiſū extollit atq; rapit. ꝙ enim turbo diuine potētie malos euellat. patet Eſa. xlj. vbi de malis dicitur ipſi xp̄o. Ecce ventilabis eos ⁊ ventus tollet ⁊ turbo diſperget. Qḋ etiā iſte turbo humilib⁹ parcat. patet Eſa. xxv. vbi dicif domino. factus es fortitudo pauperi in tribulatione ſua. ſpes a turbine vmbraculū ab eſtu. ꝙ inſuper iſte bonos ad paradiſū extollat. ptz. iiij. Reg. ij. vbi dicif ꝙ dñs per turbinem rapuit helyam in celū. Iſte eſt ergo turbo potentie deifice. ¶ Scḋo eſt turbo iuſtitie iuridice. ⁊ ſic finale iudiciū turbini cōparaf: q: ſcꝫ iuſtitia diuina ad modum turbinis malos rapiet. ipſoſq; deſtruet ⁊ ſubuertet. Hiere. xxiij. Ecce turbo dominice indignationis egredief: et tempeſtas erūpens ſup caput impioꝝ irruet. ¶ Tertio dico ꝙ eſt turbo ſeuicie tyrānice. Tyranni eñ more turbinis impetuoſe incedūt. ⁊ p rapinas et violētias alios deſtruūt ⁊ dirumpunt. Eſa. xxv. Spūs robuſtoꝝ quaſi turbo impellens parietem. Aduertendū tñ ꝙ turbo cito hꝫ deficere ⁊ parū durare. Q: ſicut dicit Sene. Turbo q̄to plus hꝫ de violentia ⁊ virtute. tanto minus de tpe hꝫ. Sic vere tales qui more turbinis faciūt quicq̄d mali poſſunt parum durare dinoſcuntur. ⁊ cito percūt. deficiūt ⁊ vertuntur. Abacuch. iij. Maledixiſti ſceptris eius. ¶ Quarto dico ꝙ eſt turbo meſticie damnifice ſ. turbo violētie infernalis. qui dicif turbo: q: turbat aīas dānatorū. Uñ de peccatorib⁹ dr̄ Oſee. viij. Seminauerūt ventū ⁊ turbinē metēt. Q: vere q̄ ventus manū opeꝝ ſeminaf. turbo dānationis ꝑpetue reportaf. Et etiā breuiter de turbine inferni dicif Soph. j. Dies illa dies ire: dies tribulationis ⁊ anguſtie: dies calamitatis ⁊ miſerie ⁊c. Uide ſupra de tempeſtate.

Turris. Cum turris ſit altū edificiū ⁊ forte edificijs ꝓeminens. ad defenſionem caſtri. ville: vel ciuitatis ordinatū. Poſſumus breuiter dicere ꝙ in ſcriptura pōt multiplex turris inueniri. ſcilicet A

Ayuntamiento de Madrid

Turris ſuperior que eſt mirabilis.
Turris inferior que eſt durabilis.
Turris interior que eſt amabilis.
Turris exterior que eſt laudabilis
Turris poſterior que eſt mutabilis.
Turris deterior que eſt damnabilis.

¶ Dicamus ergo p̄mo ꝙ eſt turris mirabilis. que ſuperior. ⁊ iſte eſt ip̄e deus ⁊ beata v̄go maria, q̄ ſunt turris ⁊ defenſio in ſe ſperantiū ⁊ afflictoꝝ. Vn̄ Prouer. xviij. dicit̄ ꝙ turris nomen dn̄i ad eam fugit iuſtus et ſaluabitur. De beata virgine etiā dicit̄ Cant. vij. Collū tuū ſicut turris eburnea. Qꝛ proculdubio ipſa eſt turris dauid que reſpicit cōtra damaſcū. mille clipei pendent ex ea omnis armatura fortiū. Cantic. iiij. Turris enim dauid dicit̄ beata virgo: qꝛ ſicut de ſtirpe dauid q̄ interpretat̄ ſanguinē bibens reſpicere dicit̄. eo ꝙ oculi ſue miſericordie ad peccatores ſanguinem diuitiarū bibentes miſericorditer conuertūtur. In iſta igitur ſunt mille clipei ideſt mille genera ad alios defendendū. ita ꝙ omnis armatura fortiū proprie poteſt dici: vt quilibet dicat illud p̄s. Deduxiſti me qꝛ factus es ſpes mea. tur. for. a facie inimici. Iſta etiam turris poteſt dici gloria ⁊ habitatio paradiſi que more turris ſupius eſt eleuata. vbi procerto ſecure viuit̄ ⁊ quiete. Iuxta illud p̄s. Fiat pax in virtute tua ⁊c. Iſta eſt igit̄ turris ſuperior q̄ eſt mirabilis. ¶ Secūdo dico ꝙ eſt turris inferior que eſt durabilis. ⁊ iſta eſt triplex ſcilicet turris religionis eccleſie ⁊ ſcripture. Iſte enim ſunt tres turres hic inferius in mūdo fundate. ⁊ ad defenſionem hominū ꝯſtitute. Vnde de qualibet ipſaꝝ poteſt dici illud Math. xxi. Hō paterfamilias plantauit vineam in quā edificauit torcular ⁊ turrem: qꝛ. ſ. vinea mūdi eſt turris eccleſie. In vinea eccleſie eſt turris religionis. In vinea religionis eſt turris ſcripture. ij. Paralip. xvij. Edificauit in iuda domos ad inſtar turriū. ¶ Tertio dico ꝙ eſt turris interior que eſt amabilis. ⁊ iſta eſt turris cōtemplationis que interius in ciuitate anime conſtruit̄ vt per rationem ibi ſpeculantem hoſtiū inſultus p̄uideant̄ ⁊ ipſa ciuitas defendat̄. Iudic. ix. Erat turris excelſa in media ciuitate. ¶ Quarto dico ꝙ eſt turris exterior que eſt laudabilis ⁊ iſta turris eſt q̄libet vir iuſtus ꝑ ꝯtemplationē altus: ꝑ ꝯſtantiā ⁊ ꝑſeuerantiā robuſtus. tūc em̄ ciuitas religiōis vel eccl'ie fortis d̄r. q̄n turribus ideſt ſanctis ⁊ altis hominib⁹ roborat̄. ij. Paralip. xiiij. Edificemus ciuitates ⁊ roboremus eas turribus ⁊ portis. Vn̄ Iudith. j. Hō ille rex edificauit ciuitatem potentiſſimā ⁊ turres poſuit in altitudine cubitoꝝ centū. Qꝛ ſcilicet ciuitas eccleſie fundata ſupra firmā petrā: turrib⁹ ideſt ſanctis hominib⁹ munit̄. q̄ centū cubitis. ideſt omnimoda virtutū perfectione dotantur. j. Mach. iiij. Edificauerūt murū ſyon ⁊ per circuitū eius turres. Iſta eſt turris exterior que eſt laudabilis. ¶ Quinto dico ꝙ eſt turris poſterior q̄ eſt mutabilis. ⁊ iſta turris eſt ſtatus excellentie mūdane: qꝛ procerto iſta eſt turris tranſitoria. mutabilis ⁊ vana. ⁊ eſt turris babel quam gygantes edificauerūt. ⁊ quamvſq; ad celū erigere voluerūt. Gen̄. xj. Faciamus ciuitatē ⁊ turrim cuius cacumen celos tangat. Sicut tamen turris illa excellentiſſima fuit deſtructa ⁊ edificiū per confuſionem linguarū fruſtratum. ſic turris mundane eminentie deſtruet̄. et p̄e edificantiū ſuorū ſuperbia confundet̄ Ezec. xxvj. Diſſipabūt muros tyri ⁊ deſtruent eius turres. ¶ Sexto dico ꝙ eſt turris deterior que eſt damnabilis. ⁊ iſta turris nihil aliud eſt q̄ peccator ſuperbus q̄ quaſi more turris per ſuperbiam eſt erectus. Vnde de dyabolo ⁊ ſuperbis poteſt dici illud predictū Iudith. j. Hō ciuitatis ſue turres poſuit in altitudinē cubitoꝝ centū. Et ſic ergo patet ꝙ ſunt ſex genera turriū. ⁊ ſic ſufficit ad preſens.

a **Turpitudo.** Cum turpitudo nihil aliud eſt ſp̄ualiter loquendo q̄ peccatū vel inhoneſtas conuerſationis. Poſſum notare ꝙ ſunt turpes ⁊ deformes ſcilicet

Quidam in intentione.
Quidam in affectione.
Quidam in locutione.
Quidam in operatione.

¶ Eſt igit̄ turpitudo intētionis. de qua. Ephe. v. Que in occulto ab eis fiūt turpe eſt dicere. ¶ Item eſt turpitudo affectionis. ⁊ iſta eſt turpis affectus temporaliū. Vnde apoſtolus. j. Thym̄. iij. Decet dyaconos nō elie bilingues: nec multo vino deditos. non turpe lucrū ſectantes. ¶ Item eſt turpitudo locutionis. De qua primi Coꝝ. xiiij. Turpe eſt in eccleſia mulieri loq̄. ¶ Itē eſt turpitudo opatiōis. ⁊ maxime carnalis delectationis. vnde Exodi. xxviij. Precepit dn̄s ꝙ ſacerdotes habeāt femoralia linea q̄bus opiant carnē turpitudinis ſue. Et ideo dicit ap̄ls Ephe. v. Fornicatio ⁊ oīs immūdicia aut turpitudo aut ſtultiloquiū non nominet̄ in vobis ⁊c. Vide. s̄. de pulchritudine ⁊c.

Thus. Thuribulum. Nota ꝙ tam per thus q̄ ꝑ thuribulū intelligit̄ virtus orationis vel deuotionis. q ſuper carbones feruentis charitatis poſita fumū ſanctoꝝ deſiderioꝝ emittūt: ſed de iſto vide in tabula: quia omitto gratia breuitatis.

Finit litera. T.

Incipit litera. V.

Vacuus. vacuitas. Nota ꝙ vacuitas contraria eſt plenitudini ⁊ ideo in ſcriptura ſumit̄ in bono ⁊ in malo. ſicut etiam plenitudo vt cōtrarioꝝ ſit eadē diſciplina. ¶ Notandū ꝙ eſt vacuitas perfectoꝝ: egenoꝝ: iniquoꝝ: damnatoꝝ. Prima eſt affectanda. Secunda eſt ſupportanda. Tertia eſt deteſtanda. Quarta eſt formidanda. ¶ Dico primo ꝙ eſt vacuitas affectanda que eſt perfectoꝝ. Nam A

Perfecti vacuant̄ criminū fecibus.
Egeni vacuant̄ terrenis opibus.
Iniqui vacuant̄ virtutū moribus.
Damnati vacuant̄ mūdanis riſibus.

¶ Dico igit̄ primo ꝙ eſt vacuitas affectanda que eſt perfectoꝝ. Quia procerto perfectoꝝ eſt vel pertinet ꝙ a vitijs vacuent̄. ⁊ ꝙ virtutibus impleant̄. Inſtrumentū enim muſicū ſi terra vel liquoribus eſſet plenū. nū q̄ daret ſonū. Oportet enim vt talibus vacuetur. vt intrāte aere ſonū armonicū operet̄. Medicina etiam quando ſtomacho vacuo porrigitur melius operatur. Et etiam de lupo legitur ꝙ quando p̄e fame terram comedit. ⁊ inde ventrem ſuū repleuerit. tandē inuentis bonis cibarijs ſolet priſtina euacuare. vt ipſis ſe poſſit reficere ⁊ replere. Sic vere chariſſimi viri ſancti ſolent criminibus ⁊ terrenis affectibus eſſe vacui ⁊ ſpiritualib⁹ bonis eſſe boni Cum enim homo talibus criminibus vacuat̄: tūc ſonum diuine laudis melius modulatur. Medicina penitentie in ipſo citius operat̄. ⁊ bonus cibus euchariſtie dignius ſumit̄ ⁊ haurit̄. Vnde. j. Coꝝ. xiij. Cū eſſem paruulus: loquebar vt paruulus ⁊c. Et talis vacuitas figurat̄ Exod. xxxviij. vbi dicitur. Hō altare holocauſti erat quadratū: ⁊ concauū: ⁊ intus vacuū ⁊c. Iudic. vij. dicit̄. Hō gedeon militibus ſuis contra madian pugnaturis dedit tubas in manu lagenaſq; vacuas: et lampades in medio lagenaꝝ. Quia procerto chariſſimi altare cordis noſtri debꝫ eſſe quatuor cardinalibus virtutibus quadratū per humilitatem curuū et concauū. et a cunctis vitijs et terrenis cupiditatibus mundū et vacuum. Nam illi qui contra madian dyabolū volunt p̄liari tubas predicationis et orationis debent tenere: lampadibus honeſte conuerſationis debent ſplendere. et lagenas vacuas mūde et humilis affectionis debent habere. Iſta igit̄ eſt illa vacuitas de qua dicit̄. Eccleſiaſtici. xxxviij. Sapientiam ſcribe in tempore vacuitatis. Iſta tamen ſunt contra

multos

multos iudices ⁊ prelatos qui nunꝙ̄ volunt eſſe va-
cui: ſed muneribus ſemper pleni: dicentes omī ho-
mini qui habet facere cum illis illud. Exo. xxiij. Non
apparebis in cõſpectu meo vacuus. Natura eñ ab-
horret vacuum. compara cosventoſe que vacua attra
hit ad ſe ſanguinem vt impleaꝭ ⁊c. ſicut in ſequenti.
§. Ceruus ⁊ vnicornis habent cornua nō vacua: ſed re
pleta contra naturã omnium animalū cornutorum.
Sic vere cornua iuriſditionis talium non ſunt hodie
muneribus vacua ſed volunt eſſe plena. Unde. ij. Re
gum. j. Gladius ſaul nō eſt reuerſus vacuus. Non ſic
boni. ſed ꝓcerto ipſi a criminibus ſunt vacuati. mu-
neribus ſunt nudi. j. Reg. xx. Apparuit locus dauid
vacuus. Unde apl's in perſona viri iuſti dicit. j. Cor.
xiij. Cum factus ſum vir euacuaui que erant paruuli
Iſta eſt ergo vacuitas affectanda que eſt perfectorū.
B ¶ Scđo dico ꝙ eſt vacuitas ſupportanda que eſt e
norum. Egeni eñ dicunꝭ vacui: q2 diuitijs temporali
bus non ſunt pleni. Uas eñ vacuū minus ponderat
ꝙ̄ plenū: ⁊ ideo pauperes qui non ſunt diuitijs pleni
ſed vacui. minus criminibꝰ ſunt aggrauati: ⁊ ideo ad
celum ſunt leuiores: erūtqꝫ faciliꝰ ſubleuati. Iſti eñ
ſunt vacui modo. ſed finaliter erūt pleni. Unde ouis
duos habet vētres: quoꝝ vnus in paſcuis repletur: ⁊
alter euacuaꝭ ⁊ inde eſt ꝙ ouis dū eſt in paſcuis nun
ꝙ̄ ſatiaꝭ: immo in ſero dum ruminat: ad ventrē va-
cuum cibum transferendo plene reficiꝭ ⁊ repleꝭ. Ta-
les ꝓculdubio ſunt pauperes huius mundi: in ſero ta
men qñ ſunt in morte: qñ ducenꝭ ad hoſpitium para
diſi. tunc perfecte replebunꝭ: ⁊ omni bono ſatiabūꝭ
Unde de iſtis in preſenti poteſt dici illud. Marci. xij.
vbi dicitꝭ ꝙ agricole ſeruū patriſfamilias ceciderūt
⁊ dimiſerunt vacuū. Quia ꝓcerto pauperes qui ſunt
ſerui dei ab agricolis. i. diuitibus terrenis tribulatio
nibus ceduntꝭ: ⁊ per rapinas nudi ⁊ vacui dimittunꝭ.
Natura eñ abhorret vacuū: ⁊ ideo vas qđ dicitur vē
toſa: per actionem ignis aere vacuatū. ſolet de mem
bris hominū ſanguinē attrahere vt vacuitatē ſuam
poſſit replere. Sicut dicitꝭ Math. v. Beati q̄ eſuriūt
⁊ ſitiunt iuſtitiam quoniam ipſi ſaturabuntur. Sic
vere diuites huius mundi quorum cor per actionem
ignis auaricie vacuatum quanto magis habent: tan
to magis ſunt vacui: ⁊ inanes: vacuum pauperta-
tis abhorrent: ⁊ ideo non ceſſant ſanguinem ſubſtan-
tie alioꝝ ſuggere ⁊ attrahere ⁊ per rapinam ⁊ vſuras
acquirere. vt vacuitatem ſui cordis poſſint replere: ⁊
alios bonis ꝓprijs euacuare. Eccli. xiij. Euacuabit te
⁊ non dolebit de te. Unde breuiter de talibus vacuis
pauperibus dicitꝭ. Hieremie. xiiij. Uenerunt ad hau
riendū aquã ⁊ nō inuenerunt: reportauerunt vaſa va
cua. Iſta eſt ergo vacuitas que eſt toleranda: que eſt
egenoꝝ. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vacuitas deteſtãda que
C eſt iniquorū. Peccator eñ dicitur vacuus ⁊ non ple-
nus. Peccatū eñ nihil eſt: ⁊ ideo non replet locū quē
inhabitat. ſed ſemper ſeipm vacuū relinquit. Unde
de peccatore dicitur. Hiere. iiij. Reſpexi terram ⁊ ec
ce vacua erat. Gratia vero dei eſt aliud: ⁊ ideo quem
inhabitat plenum facit. j. Cor. xv. Gratia dei ſum id
quod ſum ⁊ gratia eius in me vacua non fuit. ⁊ gratia
eius ſemꝑ in me manet. Et bene dicitur peccator va
cuus: quia res vacua faciliter erigitur: ſicut patet de
ſpica que plena granis ſolet incuruari: vacua vero ſo
let eleuari: ſicut etiam patet de dolio qđ plenum ſo-
let ſubmergi vacuū vero ſolet natare. ¶ Item res va
cua percuſſa ſonat. ¶ Item res vacua faciliter moue
tur. Sic vere chariſſimi peccator qui eſt virtutibus
vacuus per ſuperbiam erigiꝭ faciliter. per impatien
tiam cito ſonat ⁊ loquiꝭ: per inconſtantiam faciliter
agitatur. Timor eñ dei qui corda habet deprimere
talibus deficit. ⁊ ideo cor eorum faciliter erigitur per
ſuperbiam: ⁊ inſurgit. Job. xv. Quantū in te eſt eua-
cuaſti timorem. Et ideo de peccatore breuiter dicitur
Geñ. j. Quod terra erat inanis ⁊ vacua ⁊ tenebre erant
ſuper faciem abyſſi. Nam ſicut videmus qđ vas ad
ignem poſitum vacuum. faciliter frangiꝭ ⁊ liqueſcit.
Sic vere peccator ſi ad ignem tribulationū vel tenta
tionū applicaꝭ faciliter per impatientiã ſolet frangi
vel per luxuriam eliquari. Unde Ezech. xxiiij. De ci-
uitate peccatrice in figura vnius olle: pone eã ſuper
prunas vacuã vt incaleſcat ⁊ caleſcat es eius ⁊ lique-
fiat. Et non mirū ſi peccator ſit vacuus: qui ſcilicet bo
nis terrenis que vacua ſunt ⁊ vana innititur: ⁊ infir-
mitate eternorū bonorū per bonum deſiderium non
ſolidaꝭ. Contra illud Eccli. iij. In ſuperuacuis rebus
nolite ſcrutari. Et ideo breuiter concludit ſcriptura.
Sap. iij. Uacua eſt ſpes illorū. ⁊ labores ſine fructu: ⁊
inutilia eorū opera. Et Sapien. xv. dicitꝭ de peccatore
Cinis eſt cor eius. ⁊ terra ſuperuacua ſpes illius: ⁊ lu
to vilior vita illius. Iſta eſt ergo vacuitas deteſtanda
que eſt iniquorū. ¶ Quarto dico ꝙ eſt vacuitas for- D
midanda que eſt damnatoꝝ. Peccatores eñ nunc vi
denꝭ eſſe pleni: ſed ꝓcerto in fine inuenientur bonis
operibus vacui. Sicut eñ ioculator videꝭ ponere ali
quando ſub aliquo vaſe multa ⁊ infinita: ſed qñ aperi
tur totū vacuū inueniꝭ. Sic modo dyabolus videtur
implere peccatores multis ⁊ mirandis. ſ. diuitijs: ho
noribus ⁊ mundi bonis: ſed vere in fine poſtꝙ̄ mors
ipſos tulerit de medio: tūc vacui inuenienꝭ: ⁊ omnia
que videbanꝭ eis ineſſe ab eis ſubtrahenꝭ. Eſaie. xxix
Sonniat eſuriēs ꝙ comedat: ⁊ cum expergefactus
fuerit vacua eſt anima eius. Et merito iſti ſiunt vacui
q2 ſicut de duabus ſitulis in vno puteo iſta videmus
ꝙ alternatim plena efficiꝭ vacua: ⁊ econuerſo vacua
efficiꝭ plena. ſic fit duobus generibus pauperū. ſ. ⁊ di
uitū. Quia illi qui modo ſunt vacui. ſ. pauperes. fina
liter bonis oībus replebunꝭ illi vō qui modo ſunt
pleni. ſ. diuites bonis oībus nudabunꝭ. Luce. j. Eſu
rientes impleuit bonis: ⁊ diuites dimiſit inanes. Illi
ergo vacui erunt bonis ſpūalibus: tꝑalibus ⁊ eternis
Spūalibus dico. de quibus. Gal. v. Euacuati eſtis a
xpo Tꝑalibus etiã Prouer. xxvij. Oleum dextre ſue
euacuet. Eternis vero de quibus Judith. j. dicitꝭ. Qui
oēs remiſerunt eos vacuos ⁊ ſine honore abiecerūt
Sic ergo patet ꝙ quadruplex eſt vacuitas.

Vado. vadere.

Cum ſupra ſatis ſit tracta
tum de ambulare: ire: gra A
dir ſimilibus. Hinc eſt ꝙ de vadere modicū eſt dicē
dum Breuiter ergo dico ꝙ iſtud verbum vado deno
tat motum de termino a quo ad terminum ad quem
⁊ ſignificare poteſt quemcunqꝫ inceſſum profectum
⁊ progreſſum ſpiritualem. ſiue bonus ſit ſiue malus.
Proceditur igitur.

Naturaliter. — Iſta eñ ſunt ſex genera proceſſuū
Uirtualiter. — humanorum quibus tam boni ꝙ̄
Criminaliter. — mali diuerſimode incedunt Dico
Tēporaliter. — ergo primo ꝙ iſtud verbum vado
Infernaliter. — ſignificat proceſſum naturalem.
Supnaliter. — Uita enim noſtra non eſt niſi vnū
vado: q2. ſ. homo naturaliter vadit

De natiuitate ad mortem. — Et ideo homini dr
De ſanitate ad infirmitatē. — Jone. j. Quod eſt
De iuuentute ad ſenectutē. — opus tuū: q̄ terra

tua: ⁊ quo vadis: vel ex quo pplo es tu. Iſte enim ſunt
quatuor queſtiones attendende. Diceꝭ ergo homini.
Quod eſt opus tuum qđ defectuoſe facis. Que terra
tua de qua materialiter exis. Quo vadis. i. quo ꝑ mor
tem continue tendis. Ex quo pplo es tu. i. ex quibus
parentibus per originē deſcendis. Quia breuiter ho
mo debet notare vñ venit naſcendo: ⁊ quo vadit mo-
riendo vt ſic breuiter dicaꝭ ſibi illud Geñ. xvj. Agar
ancilla ſarai vnde venis ⁊ quo vadis? Et ipſe reſpon
deat illud Joan. viij. Scio vnde venio ⁊ quo vado. pa
tet ergo ꝙ vado ſignificat proceſſum naturalē. ¶ Se B
cundo dico ꝙ ſignat proceſſum virtualem. Quia ſcilꝫ
vir perfectus nunꝙ̄ a virtutū proceſſu deſiſtit: ſed de
bono in melius tranſit ⁊ vadit ſimilis flumini quod

Ayuntamiento de Madrid

continue vadit vltra. Sic poſſum notare ꝙ iuſtus vadit ſpiritualiter.
Ad humilitatem vt occultetur.
Ad baptiſmum vt depuretur.
Ad euchariſtiam vt ſatietur.
Ad amiciciam vt concordetur.
Ad obedientiam vt operetur.
Ad penitentiam vt lamentetur.
Ad confeſſionem vt emundetur.
Ad predicationem vt in ea occupetur.
Ad bonorum conditionem vt in ea conformetur.
Ad pauperum collationem vt conſoletur.
Ad mortem vt meditetur.
Ad infernum vt conturbetur.
Ad paradiſum vt iocundetur.

Iſti enim ſunt termini tredecim. ad quos diuerſimode vadunt iuſti. Dico enim ꝙ iuſti vadunt ad humilitatem vt poſſint occultari. Exemplo cerui pinguis. qui fugit ⁊ vadit ad abdita ne inueniatur. vñ. iij. Regum. xvij. Vade ad orientē ⁊ abſcondere in torrente carith. Eſa. xxvj. Vade pplus meus cubicula tua. claude oſtia ſuper te ⁊ abſcondere. ¶ Item vadunt ad baptiſmum: vt poſſint expiari. ſimiles elephantibus qui libenter vadunt ad fluuiū balneari. Vñ. iiij. Regū. v. Vade lauare in natatoria ſyloe. ¶ Itē vadūt ad ſacramentum euchariſtie vt poſſint ſatiari. Vnde. iiij. Regū. vj. Comedāt ⁊ bibant ⁊ vadant ad domū ſuam. ¶ Item vadunt ad amiciciā vt poſſint cōcordari Math. v. Si offers munus tuū ante altare vade prius reconciliari fratri tuo. ¶ Itē vadunt ad obedientiā: vt poſſint operari Mat. viij. Habeo ſub me milites ⁊ dico huic vade ⁊ vadit. ¶ Item vadunt ad penitentiam vt poſſint lamētari. vñ Mich. j. Super hoc plangā ⁊ vlulabo: vadā ſpoliatus ⁊ nudus. ¶ Item vadunt ad confeſſionē vt poſſint emundari. vñ Math. viij. Vade ⁊ oſtende te ſacerdoti. Et Ioā. viij. Vade ⁊ amplius noli peccare. ¶ Itē vadūt ad predicationē vt poſſint occupari. vñ Ione. iij. Vade in niniuen ciuitatē magnā ⁊ predica ibi verbū dñi. Et Luce. ix. Vade ⁊ annuncia regnum dei. ¶ Itē vadūt ad bonos. vt eis poſſint cōformari. Prouer. vj. Vade ad formicā o piger ⁊ conſidera vias eius ⁊ diſce ſapientiam. vñ Luc. x. Vade et tu fac ſimiliter. ¶ Itē vadunt ad pauperes vt ipſos poſſint conſolari. Vñ Math. xix. Vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da pauperibus. ¶ Itē vadūt ad mortē vt poſſint eam meditari. Ioan. xj. Vadit ad monumentū vt ploret. ¶ Itē vadunt ad infernū. vt ꝑ hunc poſſint cōturbari. vñ Eſaie. xxxviij. Ego dixi in dimidio dierū meorū vadā ad por. inferi. ¶ Itē vadunt ad paradiſum vt ipm poſſint contemplari: ⁊ vt per eū poſſint iocūdari. Hiere. xxxj. Vadet ad requiē ſuā iſrael

Iſti ergo ſunt tredecim paſſus quibus ad deū vadit iuſtus ⁊ quibus ad paradiſum gradiť iuſtus ⁊ deuotus. d. illud Ioan. xvj. Relinquo mundū ⁊ vado ad patrē. Qđ de xpi aſcenſione ⁊ aſſumptione virginis. vel etiā cuiuſlibet ſancti vel etiā de depoſitione vel feſto pōt eſſe thema. Vbi oſtenditur ꝙ ille abhorruit locū inficientē relinquo inquit mundum. Exercuit actum proficientem: vade inquit. Obtinuit fructū reficientē ad patrē inquit. Vide eam ſupra diuiſam ⁊ ꝓſecutā. Patet ergo ꝙ iſtud verbum vado ſignat inceſſū virtualem.

C ¶ Tertio dico ꝙ ſignat inceſſum criminalē. Mali enim ⁊ criminoſi ſemꝑ ad malū aliqđ vadunt: ⁊ de vno vitio ad aliud vadunt. Et ideo breuiter notandum ꝙ iſti vadunt.

Ad delicias ⁊ carnalitates.
Ad ſeuicias ⁊ crudelitates.
Ad diſcordias ⁊ ꝑuerſitates.
Ad ſtulticias ⁊ mobilitates.

Vadunt iſti ad delicias ⁊ pꝫ Eccli. ij vbi dr. Vadā ⁊ affluā delicijs ⁊ fruar bonis. ¶ Itē ꝙ vadūt ad ſeuicias pꝫ. Ezech. xxj. vbi gladio limato dr. Accede ⁊ exacuere: ⁊ vade ad dexteram ⁊ ſiniſtram. ¶ Itē ꝙ vadant ad diſcordias patet Math. xvj. vbi petro contrarianti dño dr. vade retro me ſathanas ſcandalū mihi es. Sathanas aduerſarius interpretať. ¶ Item ꝙ vadunt ad ſtulticias. pꝫ Hiere. viij. vbi dr. Omnes cōuerſi ſunt ad curſum quaſi equus impetu vadens in prelium. Et breuiter malus ſemper diciť ire: ⁊ nunꝙ in eodē ſtatu ſiſtere vel manere q: ſicut dr in pſ. de ipis malis. Recordatus eſt: q: caro ſunt ſpūs vadēs ⁊ nō rediēs. Patet ergo ꝙ vado ſignificat inceſſum criminalē. ¶ Quarto dico ꝙ ſignificat defluxū tpalem. Mundus enim ⁊ temporalis ꝓſperitas ſemper vadit ⁊ tranſit ⁊ nunꝙ in eodē ſtatu permanet ſiue ſubſiſtit. Quia ſicut dicitur Sap. v. Tranſierunt omnia velut vmbra. ¶ Quinto dico qđ ſignificat deſcenſum infernalem Apoca. xvij. Beſtia quam vidi fuit ⁊ non eſt ⁊ in interitū vadit loquitur de beſtiali peccatore qui continue vadit ad infernū. ¶ Sexto vero ſignat acceſſum ſupernalē. ⁊ ſic iſtud dicitur ire quo iuſti vadunt poſt mortem ad gloriam paradiſi. quibus poteſt dici. j. Regum. xxv. Vade pacifice in domum tuam. ¶ Sed adhuc dico ꝙ de xpo D
poſſumus dicere ꝙ ipſe multotiēs dicit vado. Quia ipſe vadit.

Ad infirmos ipſos medicandū.
Ad ſocium ad ipſum viſitandū.
Ad celum ad locum ꝑparandū.
Ad dñm ad ipm famulandū. ⁊
Ad patrem ad ipſum honorādū.

Vadit dico ad infirmos ſicut medicator doctiſſimus. Vñ de Lazaro mortuo ſanando ⁊ ſuſcitādo dr Ioan. xj. Lazarus amicus noſter dormit. vado vt a ſomno excitem illum. ¶ Vadit ad ſocios ſicut viſitator dulciſſimus. vñ Io. xiiij. Audiſtis q: ego dixi vobis vado ⁊ venio ad vos. Vadit inſuper ad celū ſicut preparator altiſſimus. Vñ ipſe dicit apoſtolis. Ioan. xiiij. Vado vobis parare locū. Vadit ad dñm ⁊ ad patrē. Ioan. xiiij. Vado ad patrem: q: pater maior me eſt. Iſta ergo de vado ſufficiant quo ad preſens vide ſupra de ambulare. ire. Gradi ⁊. Currere. Tranſire ⁊ alijs vocabulis motum ſignificantibus. A

Vagus. vagabilitas.

Nota qđ ille dicitur vagus qui ſine ꝓpria vel certa manſione vndequaqꝫ vagať. Notabo ergo ꝙ vagi poſſunt dici tria genera perſonarum. ſcilicet

Sanctitate pollentes.
Facultate carentes.
Vanitate mutantes.

Sūt ergo vagi viri ſancti ⁊ virtuoſi: q: .ſ. ſancti certas habitationes nō elegerunt in mundo: ſed vagi per diuerſas partes mundi circuierunt: ⁊ habitationē celeſtem tantummodo quēſierunt: ſimiles peregrinis. Vide. ſ. de peregrinis in titulo Dicebat enim iſtud Heb. xiij. Nō habemus hic manentē ciuitatē ſed futurā inquirimus. Vñ etiam de xpo dr. Hiere. xiiij. Quaſi colonus futurus es in terra: ⁊ quaſi viator declinās ad manendū: quare futurus es quaſi vagus. ¶ Itē vagi dicunť inopes viri ⁊ penurioſi: qui ſine ꝓprietate domorū ⁊ rerū mendicando vagantur. Et ſic dr Eſa. lviij. Frange eſurienti panē tuū: ⁊ egenos vagoſqꝫ induc in domū tuā ⁊c. ¶ Item vagi dicunť vani ⁊ defectuoſi: quia. ſ. viri inconſtantes ⁊ mutabiles ⁊ vani mentem ſuam in ſtabilitate boni ꝓpoſiti non pñt figere. ſed deſideria ſua ad mundi delectabilia deflectūt. ſicut ſunt ambitioſi quorū mens per omnia mundi officia ⁊ beneficia vagatur ſicut etiam ſunt inconſtantes: qui nunꝙ in eodem ꝓpoſito firmanť. Sicut auari qui terminū non ponunt in acquirendo: ſed ſemper ad amplius accenduntur. Tales figuranť in chaym: qui interpretatur poſſeſſio qui fuit vagus ⁊ ꝓfugus. ſuper terram. ſicut dicitur Geñ. iiij. Vnde etiā de vana ⁊ inſtabili muliere dicitur. Prouer. v. Quod vagi ſunt greſſus eius ⁊ inueſtigabiles. Et Prouer. vij. dr. ꝙ ipſa eſt garrula ⁊ vaga: quietis impatiens ⁊ non valens in vno loco cōſiſtere pedibus ſuis. Ideo breuiter de peccatoribus inſtabilibus dicitur Oſee. ix. Abijciet eos deus meus: q: non audierunt eum: ⁊ erunt vagi in nationibus ⁊c. Vide infra de vanitate.

valere

Ayuntamiento de Madrid

Valere. Vide ſupra vbi Bonitas: ⁊ infra vbi Vtilitas.

Validus. Vide vbi Fortis.

A **Valde.** Nota ꝙ iſtud aduerbium valde quali-tatis ſemper ſignat exceſſum vel excel-lentiam ipſius cuius adiungit̃ poteſt igit̃ competere bonis ⁊ malis. Et ideo poſſum notare: ꝙ quilibet vir iuſtus ⁊ bonus debet habere iſtud aduerbium valde qꝛ in ſuis qualitatibus valde efficax ⁊ ſumme debet eſſe. Dico ergo ꝙ iuſtus debet eſſe
Valde fortis ⁊ vigoroſus.
Valde diligens ⁊ amoroſus.
Valde pauidus ⁊ timoroſus.
Valde formoſus ⁊ ſpecioſus.
Valde ſubtilis ⁊ luminoſus.
Valde letus ⁊ gaudioſus.
Valde humilis ⁊ obſequioſus.
Valde mirabilis ⁊ glorioſus.
Sit igit̃ vir iuſtus fortis ⁊ vigoroſus. Joſue. j. Confortare ⁊ eſto robuſtus valde. Naũ. ij. Contẽplare viam: conforta lumbos. robora virtutem valde. ¶ Item ſit valde feruens ⁊ amoroſus. Vñ. j. Reg. xix. dr. ꝙ Jonathas diligebat dauid valde. ¶ Itẽ ſit valde pauidus ⁊ timoroſus vñ. iij. Reg. xviij. Abdyas timebat dñm deum iſrael valde. ¶ Itẽ ſit valde pulcer ⁊ ſpecioſus ſcʒ per honeſtã cõuerſationem. Vñ de arcu celeſti. dr Eccli. xliij. Vide arcum ⁊ benedic qui fecit illum. valde em̃ ſpecioſus eſt in ſplendore ſuo. ¶ Itẽ ſit valde ſubtilis ⁊ luminoſus ſeu induſtrioſus. Eſa. lij. Ecce intelliget ſeruus meus iacob. eleuabit̃ ⁊ exaltabit̃ ⁊ ſublimis erit valde. ¶ Itẽ ſit valde iocundus ⁊ gaudioſus. j. Mach. iiij. Et facta eſt leticia magna in populo valde. ¶ Itẽʒ ſit valde humilis ⁊ obſequioſus. vñ Eccli. vij. Humilia valde ſpm̃ tuũ: quia vindicta carnis impij ignis ⁊ vermis. ¶ Item ſit valde mirabilis ⁊ glorioſus. vt ei dicat̃ illud. Heſter. xv. Valde mirabilis es dñe. ⁊ facies tua plena eſt grãrũ. Sic ergo pʒ ꝙ valde ſignat virtutum excellentiam que pertinet ad bonos. Sed adhuc dico ꝙ ſignificat excellentiam vitioꝝ que pertinet ad malos ſiue iniquos. vnde Ezechiel. ix. Iniquitas domus iuda ⁊ iſrael nimis magna eſt valde: ſed ita ſufficit. vide ſupra ⁊c.

A **Vallis.** Cum vallis ſit locus terre baſſus ⁊ infimus ⁊ in medio montiũ conſtitutus. Poſſumus dicere ꝙ multipliciter ſumit̃ in ſcriptura. Et ſic dico ꝙ ſm̃ conditiones naturales vallis. poſſunt quatuor vales ſpiritualiter denotari. quia ſicut vallis naturaliter eſt
Locus inferior.
Locus fecundior.
Locus obſcurior.
Locus immundior
Sic inuenio. Vallẽ humileʒ q̃ eſt infima. Vallem fertilẽ que eſt optima. Vallem obſcuraʒ q̃ eſt diuidua. i. dubia. Valleʒ impurã que eſt peſſima. Dico primo ꝙ vallis inferior eſt ſtatus miſerorum. Pauper em̃ ⁊ miſer vallis dicunt̃ ꝓ eo ꝙ inferius pre ceteris deprimunt̃ ⁊ calcant̃ vñ Hiere. xlix. defluxit vallis tua filia delicata. Montes prelatos deſignat. valles vero pauperes ⁊ ſubditos manifeſtant. Nam ſicut vallis eſt locus ſecurior q̃ ſit mons eo ꝙ ventus non flat ibi. nec faciliter accidit ibi terremotus: ⁊ ſic edificia ſecura ibi remanẽt ⁊ intacta. Sic vere ſtatꝰ ſubiectiõis ⁊ paupertatis q̃ ſit obſcurior ⁊ turbulẽtior ẽ tñ in veritate ſolidior ⁊ ſecurior qꝛ. ſ. valles. i. paupes nõ ita flant̃ vẽtis inanis glo riationis: ⁊ ſic ita nõ concutiunt̃ impetu tentationis ⁊ ſic non incurrunt terremotũ eterne damnationis. Tutius eſt ergo in valle paupertatis ⁊ ſubiectionis manere q̃ in dignitatũ montibus reſidere. Et rõ reddit̃ Luce. iij. vbi dr. Omnis vallis implebit̃. ⁊ omnis collis humiliabit̃. ſ. interdũ in hac vita: ⁊ deprimetur finaliter in inferno. Pone ſi vis quomodo vallis humane nature ante xp̃i aduentum carebat
Semine fecundante.
Lumine illuſtrante.
Omine conſolante.
Culmine ſubleuante.
Propter pmũ ſterilis degebat Deutro. xxj. Ducẽt eũ ad vallẽ ſaxoſaʒ ⁊ aſperã q̃ nõ ſeminat̃. Propter ſcd̃ʒ debiliter videbat. Eſa. xxij. Onus vallis viſionis. Propter tertiũ ſeruiliter ſine omine conſolante viuebat. Hiere. vij. Nõ vocabitur vallis tophet. ideſt ꝓtectio: ſed vallis interfectionis. Propter quartũ flebiliter gemebat. Eſaie. xxij. Dies fletuũ dñi exercituũ in valle. Sed ꝓculdubio huius vallis ſterilitas: cecitas: calamitas: ⁊ infinitas fuit in aduẽtu xp̃i permutata. Nam cõtra iſtos quatuor defectus. xp̃s impleuit vallem humane nature. Semine diuinitatis ad eius indigentiã fecundandam. Lumine veritatis ad eius ignorantiã illuſtrandã. Omine benignitatis ad eius meſticiã ſeu triſticiã conſolandã. Culmine dignitatis ad eius ſubiacentiã ſubleuandã. Iſte em̃ eſuriẽtes impleuit bonis. Luce. j. Vallis igitur inferior vallis eſt miſeroꝝ. ¶ Scd̃o dico ꝙ vallis fecũdior eſt ſtatus pfectoꝝ. pfecti em̃ ⁊ eoꝝ ſtatus ſ. religiõis ⁊ eccl̃ie valles dicunt̃: qꝛ ſicut in vallibꝰ eſt B
Loci infinitas.
Terre vacuitas.
Fructus fertilitas.
Aque fluxibilitas.
Sic ꝓculdubio vir perfectus vel eorum ſtatus eſt infimus ꝑ humilitatem: ⁊ vacuus ꝑ paupertatẽ eſt fecundus per bonorũ operum vbertatẽ. eſt etiam irriguus per lacrymarũ fluxibilitatem. Ibi enim eſt infinitas humilitatis. Hiere. ij. Vide vias in conualle: ⁊ ſcias quid feceris. Cõuallis em̃ humilẽ conſcientiam deſignat: vbi vie noſtre ſunt vidende: ⁊ per compunctionẽ feruidã meditande. ¶ Item ibi eſt vacuitas tenuitatis. Status em̃ perfectoꝝ bonis tpalibus eſt vacuus. bonis vero ſpũalibus repletus. Nã ſicut in valle vbi eſt vacuitas citius niues liquefiunt q̃ in monte: cum ſit locus calidior q̃ ſint montes. Sic viri perfecti q̃tum ad affectum qui terrenis opibus ſunt vacui. niues diuitiarũ non ſolent diu ſeruare. ſed ipſas mediante calore charitatis faciliter facit pauperibus diſtillare. Michee j. Valles ſcindent̃ ſicut cera a facie ignis ſicut dicit̃ in pſ. Deus emittit fontes in cõuallibus ⁊c. Fontes dico miſericordie quibus pauperes potant̃: ⁊ per quoꝝ diſtillationẽ opum fecunditas vacuatur. ¶ Item ibi eſt fecunditas totius bonitatis. Ibi enim abundant fructus bonorũ operum ⁊ flores honeſte vite. Pſal. Valles abundabunt frumento ⁊c. ¶ Item ibi eſt fluxibilitas lachrymoſitatis. Fluuij enim lachrymarum in iſtis vallibus fluunt Pſal. Aſcenſiones in corde ſuo diſpo. in val. in lo. quem po. Status ergo perfectionis dicitur vallis
Lachrymarũ.
Salinarum.
Silueſtris.
Illuſtris.
Saxoſa.
Nemoroſa.
Vallis ergo lachrymarũ dicit̃ qꝛ ibi vigent lachryme compunctionis pſ. Qui emittis fontes in cõuallibus. ¶ Item dicit̃ vallis ſalinarũ: quia ibi acredo eſt aſpere correctionis. ij. Paral. xxv. Amaſias abijt in vallem ſalinarum ⁊ percuſſit filios ſeyr. Amaſias eſt qui in valle eccleſie. ſ. religionis corrigit ⁊ percutit inſolentes. ¶ Itẽ vallis ſilueſtris dicit̃ ꝓpter ſolitudinem ſolitarie habitatiõis. vñ Geñ. xiiij dr ꝙ vallis ſilueſtris habebat multos puteos. ¶ Itẽ vallis illuſtris dicit̃ ꝓpter nobilitatẽ famoſe reputationis. Vnde de Abraã ⁊ loth dr. Geñ. xij. ꝙ ipſi venerunt vſq; ad vallem illuſtrem. ¶ Item vallis ſaxoſa dicit̃ ꝓpter aſperitatẽ laboris ⁊ vexationis. Vnde de vinculo ſiue iugo perficientiũ dicit̃ Deut. xxj. Quod duci debebat ad vallem aſperã ⁊ ſaxoſam. ¶ Item vallis nemoroſa dicit̃ ꝓpter amenitatẽ honeſte cõuerſationis. vñ Nume. xxiiij. Quã pulcra tabernacula tua Jacob ⁊ tentoria tua iſrael vt valles nemoroſe: ⁊ vt orti iuxta fluuios irrigui. ¶ Tertio dico ꝙ vallis obſcurior eſt ſtatus mundanoꝝ. Mundani enim ⁊ ipſe mũdus vallis dicunt̃. eo ꝙ ſicut vallis eſt naturaliter Locus obſcurior. A celo remotior. Inferno propinquior. Sic vere mundus ⁊ mundanus ꝑ ignorantiã ſunt ob C

ſcuri ⁊ per vitia: ⁊ peccata inferno ſunt ꝓpinqui: ⁊ a celo ⁊ celeſtibus ſunt remoti. longe enim a pctōribus ſalus q2 iuſtificationes tuas nō exquiſierunt. Valles ſunt loca ſecreta ⁊ loca ꝓfunda. ⁊ ideo fere ſolent in vallibus habitare: ⁊ latrones inſidiando tranſeunti bus latitare. Sic vere chariſſimi vallis miſerie hu⸗ius mundi eſt habitatio ⁊ locus beſtiarū. i. hominuȝ immundoꝝ locus etiam furum: raptorū ⁊ auarorum Unde de malis hominibus vallē iſtam inhabitanti⸗bus dicit Num. xiiij. Quod amalech ⁊ chananeus ha⸗bitabāt in vallibus Et. j. Paral. xiiij. dicitur ꝙ phili ſtijm diffuſi ſunt in valle raphaym Et. ij. Regū. xxiij. Caſtra philiſtinoꝝ erant poſita in valle gygantium Amalech interpretatur lambēs ſanguinē chananeus negociator: philiſtijm populo ruens interpretaꝫ gy⸗gantes ſignant ſuperbos. Quia ꝓculdubio chariſſi⸗mi vallis huius mundi eſt proprie locus horum qui lambunt ſanguinem deliciarū ſcȝ hominū luxurio⸗ſorū: illorum qui ſunt negociatores id eſt hominū aua rorū ⁊ mundanorꝝ: ⁊ etiam illorum qui poculo ruunt id eſt hominū ebrioſorꝝ ⁊ guloſorū. Eſaie. xxviij. Ve co rone ſupbie ebrijs effraym q̄ erāt in vertice vallis pin guiſſime ⁊ etiā illoꝝ q̄ ſunt gigātes. i. hominū magno rum ⁊ ſupboꝝ. Omnes enī iſti in valle hui⁹ mūdi inha bitant ⁊ ibi dominantur ⁊ militant. Et ſic bene dico ꝙ vallis obſcurior eſt ſtatus mundanoꝝ. ¶ Quarto dico ꝙ vallis immundior eſt ſtatus damnatoꝝ. Infer nus enī vallis dicit eo ꝙ ſcilicet ad modum vallis fe ces ⁊ immūdicie id eſt viles homines peccatores ibi deſcendunt ⁊ eo ꝙ ad modum vallis infernus in ter⸗re voraginibus habet ſitum. Iſta figuraꝫ in valle filio rum ennon vbi dicit ꝙ antiquitus dicebatur gehēna eo ꝙ ſemper ardebat ⁊ eo ꝙ ydololatre ibideȝ filios comburebant ſicut ſupponitur. Hiere. vij. quia ſcili⸗cet in inferno ſemper eſt ignis ⁊ vermis. ita ꝙ demo⸗nes filios ſuos peccatores ibi comburunt ⁊ occidunt Hieremie. xix. Non vocabitur amplius locus iſte to phet: ſed vallis occiſionis.

A

Vanum. vanitas.

Nota ꝙ illud ꝓprie dicitur vanuȝ. qđ in ſe habet vacuitatē. qđ in ſe habet inſtabilitatē. quod in ſe habet inutilitatē: ⁊ ſic verificaꝫ illud cōmune di ctū ꝙ vanum eſt qđ nō prebet plenitudinē cōtinenti: nec fulcimentū innitenti: nec fructū laboranti. Ergo poſſum dicere ꝙ vanitas ſemper accipiꝫ in malo. Et ſic notabo ꝙ in ſcriptura inuenitur.

Vanitas naturalis.
Vanitas tpalis.
Vanitas pſonalis.
Vanitas criminalis.

Prima eſt vanitas omniuȝ creaturarum. Secunda omniū bonoꝝ terrenorū. Tertia omniū hominum peccatorum. Quarta omnium operum malignoꝝ. ¶ Primo ergo dico ꝙ inuenitꝫ vanitas que eſt omniū crea⸗toꝝ. Omne enī illud qđ creatum eſt eo ipſo ꝙ creatura eſt quandā naturalem habet vanitatē: quia ſcȝ a prin⸗cipio nata eſt deficere ⁊ in nihilū tendere. Vn̄ etiam Auguſti. dicit. Quod omīa tenderēt in nihilum niſi dei manutenentia tenerenꝫ. Unde in Pſ. dicitꝫ. Verunta men vniuerſa vanitas omnis homo viuens: ſicut enī dicitꝫ. Rom. viij. Vanitati ſubiecta eſt omnis creatu⸗ra non volens. Teſte ſap. Eccl's. j. Vanitas vanitatū ⁊ omnia vanitas. Iſta eſt vanitas naturalis q̄ eſt om niū creatoꝝ. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vanitas tpalis q̄ eſt bonoꝝ mundanoꝝ. Omnia enī bona tpalia dicun tur vana: quia mentē nō ſatiant velut inania. tum q2 innitētem fallunt velut inſtabilia: tuȝ etiam q2 ſpem fruſtrant velut mendacia ⁊ inutilia. Res enī vana di citur que apparentiam habet nō exiſtentiam que vi⸗detur fortis ⁊ eſt debilis que videtur durabilis: ⁊ eſt defectibilis. patet in veſica que plena vento aliquid videtꝫ eſſe firmum qđ tamē in veritate eſt vacuum et inane. Sic vere mundi bona que q̄uis firma ⁊ dura⸗bilia aliq̄diu videanꝫ tn̄ debilia ⁊ defectibilia com⸗probanꝫ. Et ideo dicit Eccl's. j. Vidi cuncta que fiunt ſub ſole ⁊ ecce vniuerſa vanitas ⁊ afflictio ſpūs. Et ve re chariſſimi vniuerſa vanitas ⁊ afflictio: q2 non eſt dare aliqua bona mūdi quin inueniātur vana ⁊ mētis ⁊ ſpūs afflictiua. Inuenitꝫ enim in ſcriptura Vanitas.

In diuitijs temporalibus.
In delitijs corporalibus.
In ſcientijs ſecularibus.
In amicicijs mundialibus
In corporū pulcritudinibus.
In laborum meſtitudinibus.
In verboꝝ amplitudinibus.

Dico ꝙ eſt vanitas in temporalib⁹ diuitijs vn̄ Eccl's. v. Qui amat diuitias fructus non capiet ex eis: ⁊ hoc ergo vanitas. Ubi opes ſunt plurime multi qui comedunt eas. ¶ Itē eſt vanitas in corporalibus delicijs vnde Eccl's. xij. Adoleſcē tia ⁊ voluptas vana ſunt. ¶ Item eſt vanitas in ſecu laribus ſcientijs. vnde Eccl's. ij. Sapientia perſeuera uit mecum. Sequitur. Et vidi in omībus eſſe vanita tem Hiere. iiij. Doctrina vanitatis illorum lignum eſt. ¶ Item eſt vanitas in mundialibus blādicijs ſeu amicicijs Pſ. Verūtn̄ filij hominū mēdaces. ¶ Iteȝ eſt vanitas in corporū pulcritudine Prouer. xxxj. Fal lax gratia ⁊ vana pulcritudo. ¶ Item eſt vanitas in laboꝝ ſollicitudine. Eccl's. ij. Alius laborat in ſapien tia ⁊ doctrina ⁊ ſollicitudine: ⁊ homini ocioſo que⸗ſita dimittet. in hoc ergo vanitas: ⁊ magnum ma⸗lum. ¶ Item eſt vanitas in verborum amplitudine. vnde pſ. Quorum os locutum eſt vanitatem: dextera eorum dextera iniquitatis. iſta ergo ſunt ſeptem ge⸗nera vanitatū que in bonis tpalibus inueniunꝫ: pro⸗pter que tanq̄ vana ⁊ ſuperflua a prudentibus con⸗temnunꝫ. Sicut de Dauid legimus q̄ dicebat in Pſ. Auerte oculos meos ne videant vanitatē ⁊c. Et ſic er go dico ꝙ eſt quedam vanitas tpalis que eſt munda⸗norum. ¶ Tertio dico ꝙ eſt quedaȝ vanitas perſona lis que eſt hominū peccatorū. Peccatores enī dicunꝫ vani: q2 ſcȝ vitiorum vanitatibus ſunt pleni ⁊ repleti ⁊ rebus vanis ⁊ temporalibus ſunt innixi. Iſti enī nō habent nec ſtabilitatem nec vtilitatem ſed in omīb⁹ habent vanitatē. Sap. xiij. Vani ſunt omēs homines qui nō habent ſcientiā dei. Res enī vana dicitꝫ que ful cimento ⁊ fundamēto priuaꝫ. que in pendulo conſti⸗tuitꝫ. que nulla ſtabilitate firmaꝫ. ſicut eſt ventus: nu bes: lampas: que nō ſunt res firme ſed vacue: ⁊ ideo nō ſtant. ſed potius vndequaq̄ diſcurrunt ⁊ nunc ad vnaȝ partem: ⁊ nunc ad aliam ſe deflectūt. Talis igi tur peccator eſt cui deficit gratie fundamentū. Talis enī eſt ſicut res que eſt in pendulo: quia cunctis moti bus tribulationū ſubiacet: ⁊ firmitate conſtantie ca⸗ret. vn̄ Pſ. Homo vanitati ſimilis fact⁹ eſt dies eius ſicut vm. preter. Peccator enī ꝓprie vmbra dicitur eo ꝙ more vmbre vanus nō ſolidus inuenitꝫ. ſicut patet in hypocritis. vanglorioſis. iactantibus ⁊ ſuperbis: ſed de ipſis vide ſupra in ſuis titulis. Ergo poſſuȝ no tare ꝙ peccator multipliciter eſt vanus. ſcȝ

B

In ſenſu ⁊ cognitione.
In corde ⁊ affectione.
In verbo ⁊ locutione.
In mente ⁊ cogitatione.
In manu ⁊ operatione.
In habitu ⁊ cōuerſatione.
In ſupbia ⁊ pſumptione.

Dico ꝙ peccator va⸗nus eſt in ſenſu ⁊ cogni tione. Eph. iiij. Gens ambulans in vanitate ſenſus ſui ⁊ Ezech. xiij Vident vana ⁊ diuināt mēdacia. ¶ Iteȝ eſt va nus in corde ⁊ affectione: ergo appetunt res inutiles ⁊ vanas. Pſ. Filij hominū vſq̄quo graui corde vt quid diligitis vanitatem ⁊ queritis mēdacium. ¶ Iteȝ eſt vanus in verbo ⁊ locutiōe. pſ. Vana locuti ſunt vnuſ quiſq̄ ad prox. ſu. ⁊c. Et iterū. Inquirebāt mala locu ti ſunt vanitates. ¶ Item vanus eſt in mente ⁊ cogita tione Pſ. Dn̄s ſcit cogitationes hominuȝ qm̄ vane ſunt. ¶ Item vanus eſt in manuū operatione. vn̄ Hie re. lj. Vana ſunt opera ⁊ riſu digna. ¶ Iteȝ vanus eſt in habitu ⁊ conuerſatione. j. Pet. j. Redempti eſtis de vana cōuerſatione. ¶ Item vanus in vana ſuper⸗bia ⁊ preſumptione. vnde Job. v. Vir vanus in ſuper⸗biam erigitꝫ ⁊ tanq̄ pullum onagri ſe liberuȝ natum putat.

Ayuntamiento de Madrid

putat. Iſta eſt ergo vanitas perſonalis que eſt hominum peccatoꝝ. ¶ Quarto dico ꝙ vanitas criminalis. que eſt operum malignoꝝ. Mala cū opera dicuntur vana eo ꝙ finali retributione fruſtrantur. eo ꝙ a malis hominibus inuanū exequuntur. Hiere. x. Vanū eſt opus ⁊ riſu dignū. Potiſſime aūt opera ſuperbie dicunt vana ſeu vanitas: quia. ſ. illa que fiunt ad ſuperbiam pompā ſeu gloriā ſeculi nō habēt aliquam iuſtam cauſam: nec merent aliquē bonum fructum. Et ideo illi commendantur in pſ. Qui non acceperunt in vano ani. ſuam nec iura. in do. ꝓx. ſuo. Sic igitur pꝫ ꝙ quatuoꝛ ſunt genera vanitatum. Veruntamē ad vanitatem poteſt referri materia de inſtabilitate ⁊ leuitate ⁊ alie ſimiles.

a **Varius. varietas.** Cum varietas nihil aliud ſitꝙ̄ rerū ⁊ maxime coloꝝ diuerſitas ⁊ contrarietas. Poſſumus notare ꝙ in bono ſumit ⁊ in malo. Vnde nota ꝙ in ſcriptura inuenitur varietas.

Cōmendabilis.	Pꝛia ē varietas hōeſte apparētie
Euitabilis.	Scđa eſt mentalis inconſtantie.
Deteſtabilis.	Tertia eſt fallacis fraudulentie.

¶ Pꝛima eſt varietas hominū perfectoꝝ: qui ſcilꝫ varietatē habent honeſtatis ſimiles panthere. qđ eſt animal pulcrum varijs coloꝛibus picturatū. Quia. ſ. in pelle. i. in cōuerſatione iuſtoꝝ debent eſſe varij coloꝛes: ⁊ varie virtutes lucere. Exemplo yridis in quo omnium coloꝝ varietas relucet. Quod bene figurat Exod. xxvi. vbi pꝛecipit. Mo. in tabernaculo fiat velū quatuoꝛ coloꝛibus compoſitum ⁊ pulcra varietate cōtextum: quia. ſ. viri iuſti qui tabernaculi eccleſie ſunt oꝛnamentū ⁊ velum quatuoꝛ coloꝛibus. i. quatuoꝛ virtutibus cardinalibus ſpiritualibus componuntur ⁊ per honeſtatem moꝛum: virtutū honeſtatibus diſtinguuntur pſ. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circundata varietate. De palatio regis aſſueri. etiam dicit Heſter. i. ꝙ ipſuꝫ mira varietate pictura decoꝛabat. Iſta eſt ergo varietas hominū perfectorum. ¶ Scđo dico ꝙ eſt varietas hominū infirmoꝝ. Viri eī infirmi ⁊ imbecilles leues ⁊ incōſtantes varij dicuntur eo ꝙ in nullo ꝓpoſito bono perſeuerant ſed de vno ad aliud variantur. Similes hyene q̄ mutat ⁊ variat ſexum. Similes etiam iſtis marinis conchilibus que ſm̄ varia tp̄a variantur. ita ꝙ in vno tēpoꝛe plena ⁊ in alio vacua inueniuntur. Similes etiā ſunt mari cuius coloꝛes variantur ⁊ fluxus. Similes inſuper ſunt ⁊ lune cuius figura variatur ⁊ ſtatus. Et breuiter iſti in eodem ſtatu non perſeuerant nec ſubſiſtunt: ſed variant continue ⁊ tranſeunt ⁊ de conditione ad conditionem. de affectu ad affectionem de verbo ad verbum. de deſiderio ad deſiderium ſe flectunt vnde Tytum. iij. Eramus ⁊ nos aliquando inſipientes ⁊ increduli: errantes: ſeruientes deſiderijs ⁊ voluptatibus varijs. Iſta eſt ergo varietas hominum laſciuoꝛum. ¶ Tertio dico ꝙ eſt varietas hominum doloſoꝛuꝫ. Fallaces enim fraudulenti ⁊ doloſi ſciunt variare ⁊ moꝛes ⁊ verba vt ſic poſſint decipere innocentes varij. eī inueniuntur adulatoꝛes: quia vnum dicunt ante ⁊ aliud retro. Falſi amici: quia vnum fingūt in verbo: ⁊ aliud in animo. Hypocrite: quia vnū monſtrant in apparentia: ⁊ aliud notant in ꝯſcientia. Iſti ergo ſunt ſimiles pardo. quod eſt animal varijs coloribus diſtinctum. Similes lupis ethiopie. de quibus dicit Iſido. ꝙ ita varij ſunt ꝙ nullus coloꝛ eis deficit. Sic vere chariſſimi tales mira varietate pinguntur ⁊ ſuis conditionibus ⁊ moꝛibus eſſe duplices ⁊ varij dinoſcuntur. De iſtis dicitur. Hieremie. xiij. Si mutare poteſt ethyops pellem ſuam. ⁊ pardus varietates ſuas ſic ⁊ vos poteritis bonum facere cum didiceritis malum. Sic ergo patet quomodo varietas poteſt tripliciter ſumi. Vide. ſ. de Mutare ⁊ de Coloꝛe.

a **Vas. vaſa.** ⁊ cetera. Nota ꝙ per vaſa in ſcriptura intelligunt homines. Vn̄ apoſtolus Rom. ix. diſtinguit duo genera vaſoꝝ bonoꝛum ſcꝫ ⁊ maloꝛum. Dicit eī ꝙ figulus de eadem maſſa facit diuerſa vaſa aliud quidem in contumeliā aliud vero in honoꝛē. Quia ſcilicet deus de eadē maſſa. ſ. de nihilo diuerſos homines creat quoꝛum alij cōtumelioſe damnant alij honoꝛifice ſaluantur. Nota ho igitur ꝙ in ſcriptura inueniuntur vaſa

Fragiliſſima.	Pꝛia ſunt vaſa moꝛtalis ꝯceptōis
Nobiliſſima.	Scđa ſunt mentalis affectionis.
Vtiliſſima.	Tertia ſunt moꝛalis perfectiōis.
Viliſſima.	Quarta ſunt letalis infectionis.
Clariſſima.	Quinta ſunt vitalis ſaluationis.
Turpiſſima.	Sexta ſunt finalis damnationis.

Dico ergo ꝙ ſunt quedā vaſa moꝛtalis coꝛpulentie. ⁊ iſta ſunt vaſa coꝛpoꝛum nr̄oꝝ que ꝓpꝛie pn̄t dici vaſa lutea: q2. ſ. ſicut vaſa que de luto componuntur: cito frangunt ⁊ nunꝙ̄ poſtea reparant ſic pariſoꝛmiter coꝛpoꝛa nr̄a naturaliter ſunt ⁊ materialiter cōfecta. Iob. x. Memēto qđ ſicut lutū feceris me. ⁊ in puluerē reduces me. Que cum per moꝛtē fracta fuerint nō pn̄t amplius eē reparata naturaliter. Hiere. xviij. Ecce figulus faciebat manibus ſuis vas ſuper rotaꝫ ⁊ diſſipatū eſt vas qđ ipſe faciebat manibus ſuis de luto. Iſtud eſt vas qđ per cōtritionē fricat ⁊ per confeſſionē lauat: ⁊ per ſatiſfactionē frangit ⁊ caſſatur: ⁊ ſic ſm̄ apſm. i. Theſ. iiij. Sciat vnuſquiſꝙ vas ſuum poſſidere in ſanctificatione ⁊ honoꝛe. ¶ Itē ſunt quedam vaſa mentalis cōſcientie. Cōſcientie eī ſunt vaſa illa in quibus debemus diuine gr̄e balſamū recondere ⁊ ad vſum bonoꝝ operū reſeruare exemplo apothecarij. qui in vaſis vngēta ⁊ electuaria colligit. ⁊ ꝓ medicine vſibus in poſterū cuſtodit. Figurata in ſapientibus virginibus que accipiētes oleum in vaſis ſuis ad ſponſi nuptias ſunt recepte. Mathei. xxv. et Hiere. xl. Colligite vindemiam ⁊ meſſem: ⁊ oleuꝫ recondite in vaſis veſtris. Vbi oſtenditur qđ in vaſe cōſcientie debet quilibet colligere.

Sāguinis poculū. vindemiā.
Coꝛpoꝛis ferculū. meſſem.
Gratie riuulum. oleum.

Quod tn̄ eſt cōtra multos qui in vaſe cōſcientie nō reponunt precioſum liquoꝛem: ſed potius vitioſum fetoꝛē. Figurati in illa muliere dyabolica Apo. xvij. que habebat vas plenū abhominationibus foꝛnicatiōis ſue. Mulier eī meretrix eſt anima peccatrix. que ꝑ certo vas cōſcientie abhominatione plenum habet ⁊ in ipſo feces vitioꝝ cōtinet atꝙ tenet. Eſaie. lxv. Comedunt carnem ſuillam ⁊ ius ꝓphanū in vaſis coꝝ. Iſta ergo ſunt vaſa mētalis cōſciētie: q2 ſicut đr̄ Eccli. xxi. Coꝛ fatui quaſi vas cōfractum oēm ſapientiā non tenebit. ¶ Item ſunt vaſa moꝛalis cōtinētie ⁊ iſta vaſa nihil aliud ſunt ꝙ̄ viri iuſti qui ſunt diuine gratie cōtentiui. iſta ſunt illa vaſa de quibus đr̄. Pꝛouer. xx. Aurū ⁊ multitudo gemmarū ⁊ vas pꝛecioſum labia ſapientie: ſed de hoc dicet infra latius. ¶ Item ſunt vaſa letalis iniuſtitie ⁊ iſta nihil aliud ſunt ꝙ̄ viri impij: ⁊ iniqui: q̄ in ſcriptura dicunt vaſa. eo qđ ſunt omniū criminū cōtentiua. Vn̄ in perſona peccatoꝛis dicit pſ. Factus ſum tanꝙ̄ vas perditū qm̄ audiui te. ⁊c. De dyabolo đr̄ etiā qđ ipſe parauit vaſa moꝛtis: ſagittas ſuas ardētibꝰ effecit Vaſa eī moꝛtis dicunt. eo ꝙ moꝛte culpe inficiunt ⁊ moꝛti pene eterne reſeruant. In ſcriptura eī oīe inſtrm̄ vas dicebat. Vn̄ etiam gladij interfectionis dicebant. vn̄ Ezech. ix. Vnuſquiſꝙ vas interfectionis habet in manu ſua. ⁊ ſignat peccatoꝛes: qui vaſa interfectionis dicunt: quia vel aliquos ſpūaliter vel tp̄aliter interficiūt vel q2 a demonibus finaliter occiduntur qn̄. ſ. de iſtis implebit illud qđ in pſ. de eis dicit Reges eos in virga ferrea. ⁊ tanꝙ̄ vas figuli cōfringes eos. ¶ Itē ſunt vaſa vitalis eminētie: ⁊ iſta vaſa ſunt beati qui munus gloꝛie cōtinēt in ſeipſis. vn̄. ij. Thy. ij. Siquis emundauerit ſe a peccato erit vas in honoꝛe ſanctificatū a domino vtile Eccli. xliij. Vas caſtroꝝ in excelſis in firmamēto

Ayuntamiento de Madrid

celi reſplendens.¶ Item ſunt vaſa finalis peſtilētie. ⁊ ſic per vaſa intelliguntur damnati qui dicuntur vaſa ire vn̄ Hiere.l. Aperuit dn̄s theſaurū ſuum ⁊ ꝑtulit vaſa ire ſue. Quia ſicut dr̄ Hiere.xlviij. Dn̄s contriuit
B moab.i.peccatorē ſicut vas inutile.¶ His premiſſis dicamus generaliter ꝙ per vaſa in bono ſignificato intelligūtur boni viri ⁊ iuſti quos.ſ.dominus per tribulationes fabricat. per tentationes ꝓbat per gratiā ⁊ virtutes coronat.⁊ per glorie dationem in theſauro ſuo cuſtodit ⁊ ſeruat. Iſti em̄ ſunt vaſa.

Aurea, Argētea, Lignea. Fictilia. Iſti em̄ ſunt qui Per patientiā fulgēt tanꝙ aurei. Per eloquētiam reſonāt tanꝙ argentei. Per parcitatem ſicci ſunt ſicut lignei Per humilitatē ponderoſi velut terrei. Et ideo breuiter. Apl̄s.ij.Thy.ij. dicit. Nō in magna domo nō ſolum ſunt vaſa aurea ⁊ argētea:ſed etiā lignea ⁊ fictilia. Ac ſi diceret in domo diuerſa vaſoꝝ ſunt genera indifferētium:oīa tamen ſunt vtilia:⁊ ad domuꝫ neceſſaria. Sic in domo dei que eſt eccleſia.diuerſa ſunt genera differentium hominuꝫ in virtutibus:quia vnicuiqꝫ data eſt gratia ſm menſurā damnationis xp̄i:⁊ nō oīs caro eadeꝫ eſt caro.ſed alia eſt caro volucrum:alia beſtiarum.j.Cor.xv. Verūtamen oēs neceſſarij ſunt ad vnū vel ad aliud opus. Scit em̄ ipſa bonitas dei de ipſis malis bona elicere:⁊ eorum mala opera ad vtilitateꝫ bonorū ordinare.vn̄ dicit Bern. Quod in domo magna ſunt vaſa aurea ⁊ fictilia.tamen vtraqꝫ ſunt neceſſaria,et ideo breuiter viro iuſto dicitur Eccli.l. Ipſe eſt quaſi vas auri ſolidum ornatum omni lapide precioſo. Vbi aduerte ꝙ ſicut vaſa quedam ſolent habere.

Vacuitatem vt poſſint tenere.vas.
Nobilitatem vt poſſint valere auri.
Soliditatem vt poſſint manere.ſolidum.
Formoſitatem vt poſſint placere.ornatum.

Sic viri iuſti dicuntur vaſa:qr in ipſis eſt.

Aptitudo continentis tenoris.vas.
Sanctitudo mirabilis valoris.auri.
Fortitudo durabilis vigoris.ſolidum.
Pulcritudo amabilis decoris.ornatum.

Dico primo ꝙ iuſtus dicitur vas ꝓpter aptitudinē magni tenoris. Quia ſicut vas de ſui natura eſt nature contentiue.⁊ hoc qr eſt profundum ⁊ cōcauum.⁊ ideo quicquid recipit cōtinet ⁊ cuſtodit. Sic vere iuſtus cū ſit per humilitatē cōcauus ⁊ ꝓfundus per virtutes: quas acquirēdo recipit perſeuerādo retinet: ⁊ continue ſecum habet recte vaſi comparatur. Nō bene figuratur. Exodi.xvj.vbi dr̄. Sume vas vnuꝫ ⁊ pone ibi manna vt cuſtodiatur in futuras retro generationes Manna em̄ quod erat cibus dulciſſimus dulcedinē gratie ſignat.que ꝓcerto in vaſe.i.in viro iuſto ꝑ longas generationes cuſtoditur ⁊ ſeruatur. Quod eſt contra multos qui ſunt ſicut vaſa fracta non integra:quia.ſ. res ſubtiles nō poſſunt tenere:res vero groſſas ⁊ palpabiles ſolent optime tenere ſicut pꝫ de dolio fracto qd̄ bene tenet pluuiā vel terram.vinuꝫ aūt ⁊ oleuꝫ nō tenet. Sic vere chariſſimi multi ſunt qui per peccatū ſunt fracti.⁊ a ſtatu innocentie diſſipati:⁊ iſti procul dubio liquores precioſos diuine gratie ⁊ ſapiētie nō retinent:ſed groſſa ⁊ inutilia.ſ.bona temporalia. peccata ⁊ inutilia verba optime continēt cōſeruant.atqꝫ retinēt. Sicut em̄ dicitur Eccli.xxj. Cor fatui quaſi vas confractum oēm ſapientiam nō tenebit. Iſtud optime apparet de illis q̄ illud bonum quod dicit predicator nō tenet ſed bene dicunt.ſic predicauit ⁊ predicat ⁊ non plus.ſi quis vero minus bene dictum dixerit.ſtatim memorie commendant. Sed non ſic iuſti: quia iſti ſunt vaſa bonorū cōtentiua malorum vero ⁊ inutiliū emiſſiua ſimiles vaſi quod fit de edera quod ad probandum vina,ſicut dicit Plinius mirabilem habet virtutem:quia ſi vinum limphatum infunditur. vinuꝫ in vaſe retinetur ⁊ aqua effunditur:quia proculdubio quādo iuſtis offeruntur duo.ſ.vinum ⁊ aqua hoc eſt dictū bona ⁊ mala.ſpiritualia ⁊ temporalia:virtutes ⁊ vitia proculdubio ipſi bonum retinent ⁊ malū dimittunt. Exemplo bonarum virginum que acceperunt oleum in vaſis ſuis cuꝫ lampadibus Math.xxv Sed ꝓcerto econuerſo mali ſunt ſicut vaſa papirea: que vino ⁊ aqua impleta ſimul ſolent aquam attrahere ⁊ bibere.vinum vero dimittere quia ſcilꝫ iſti citius bibunt aquam ꝙ̄ vinum ideſt melius continent mala ꝙ̄ bona.temporalia ꝙ̄ eterna. Apocal.xvij. Habebat in manu ſua vas abhominatione plenum. De bonis ergo vaſis.i.de viris iuſtis dicitur. Eccli.xliij. Sol in conſpectu nuncians:in exitu vas admirabile opus excelſi. Quia procerto mirabile eſt videre.quomō excelſus operatus eſt iſta vaſa patet de beato paulo q̄ mirabiliter fuit cōuerſus. Jō de eo dicit xp̄s Act.ix. Vas electiōis eſt iſte mihi:vt portet nomen meū corā regibus ⁊ principibus ⁊ filijs iſrael. Patet in beata virgine cuius procerto cōceptus ⁊ ortus:cōuictus ⁊ deceſſus fuerunt mirabiles. Iſta em̄ ſimilis fuit vaſi ioculatoris. Ioculatores aliquādo ſub minimo vaſe vidētur ponere res maxime quātitatis:quia ſcꝫ in vaſe ſui vteri precioſi deus pater poſuit filium ſuum: cuius tanta eſt quantitas ꝙ celi ⁊ terra eum capere non valebant. Vnde dicitur. Quia quem celi capere non poterant tuo gremio contuliſti. Iſtud eſt vas mundiſſimum in quo deus pater poſuit reliquias oēs paradiſi de quo Prouer.xxv. Aufer rubiginem de argento ⁊ egredietur vas puriſſimū. Vbi deſcribitur ipſa vt prauitatis purgata fecibus.aufer rubiginem ſupple originalis vel actualis peccati.caſtitatis dotata floribus. de argento quod rōne candoris caſtitatem deſignat ſanctitatis ornata moribus vas puriſſimū.ſ.per omnimodā ſanctitatem. Patet ergo ꝙ iuſti vaſa ſunt propter aptitudineꝫ magni tenoris.¶ Secundo dico. ꝙ C
iuſti dicuntur vaſa ꝓpter ſanctitudinem magni valoris.auri inquit. Magnates em̄ nō dignantur habere vaſa in domibus ſuis niſi magni precij ⁊ valoris. Exemplum de aſſuero magno rege.in cuius conuiuio omnes bibebant in vaſis aureis.ſicut dicitur. Heſter.j. Sic vere nos qui ſumus vaſa ſpūſſancti. debemus eſſe valentes ⁊ precioſi:⁊ cūctis moribus virtuoſi.quod oſtenditur cum dicitur auri. Nā vaſa aurea ſunt maioris valoris ꝙ̄ alia:ſignantia viros iuſtos cuius valori non poteſt aliquid comparari. Iuxta illud Eſaie xiij. Precioſior eſt vir auro ⁊ homo mūdo obrizo.quare autem iuſtus dicitur aurum vel aureus.vide ſupra de auro:quia ꝓculdubio heu pauca ſunt hodie vaſa aurea in eccleſia ſancta dei. Verificatū em̄ videtur illud.ij. Paralip.xxxvj. Nō nabuchodonoſor vniuerſa vaſa domus domini taꝫ maiora ꝙ̄ minora tranſtulit in babylonem. Et.iiij. Reg.xxiiij.dicitur. Concidit vniuerſa vaſa aurea que inuenit in domo domini. Quia procerto hodie nabuchodonoſor dyabolus vaſa argentea.ideſt viros iuſtos ⁊ ſanctos de domo dei que eſt eccleſia trāſtulit ⁊ amouit ipſoſqꝫ deſtruxit ⁊ occidit ⁊ confregit ⁊ in babylonem ideſt in confuſionem peccati portauit. Et ideo breuiter ibi modo non ſunt vaſa aurea:ſed potius vaſa.

Enea. Lutea. Lignea Saxea. Papirea. Vaſa em̄ enea que faciliter ſonāt ſignāt viros diſcordes ⁊ litigioſos. qui procerto ſunt hodie in eccleſia in magna quātitate.ij. Reg.viij. Tulit dauid es multū de quo fecit ſalomō vaſa enea.¶ Itē lutea ⁊ terrea ſignant immundos ⁊ luxurioſos: illi ſunt vaſa de quibus dicitur.ij. Regū.xvij.quod berzellai galaadites miniſtrauit dauid vaſa fictilia. Ozee. viij. Deuoratus eſt iſrael:factus eſt in nationibus quaſi vas immundum. Sic ſunt luxurioſi qui volunt habere de omnibus decimas.ſcꝫ de mulieribus. Et hoc apparet:quia tota eccleſia dei eſt deturpata. De iſto prauo vitio non oportet probare:quia ſatis videmus ad oculum.¶ Item vaſa lignea ſignant viros leues ⁊ crimioſos. Lignum enim leue faciliter ſupernatat

in aqua

in aqua. Jſti enim ſunt illa vaſa de quibus Leuit. xv.
dicitur. Quod vas ad tactum fluxus ſeminis fiebat
immundum: ſi terreum erat debebat frangi: ſed ſi li
gneum erat debebat aqua lauari. Quia procerto ta-
les leues ⁊ inſoletes, q̄ terrei ſunt ⁊ lignei. i. fragiles ⁊
infirmi. ſi ſemine carnalis voluptatis inficiuntur: de
bent correctionibus frangi ⁊ aqua confeſſionis laua
ri. ¶ Jtem vaſa ſaxea ſignant diuites crudeles ⁊ ma
licioſos. de quibus dr̄ Exo. vij. Quod cruor erat in egy
pto tā in vaſis ligneis ꝙ̄ ſaxeis. ¶ Jtē vaſa papirea
ſignant viros inanes. hypocritas ⁊ ſuperſticioſos qui
ſcȝ ad moduȝ papiri. que eſt quedā ſpecies iunci ſunt
in intentione vani: ⁊ in conuerſatione virides ⁊ hone
ſti. de quibus Eſaie. xviij. Ve terre cymbalo alarum
que eſt trans flumen ethiopie. que mittit per mare le
gatos ſuos: ⁊ in vaſis papiri ſuper aquas. Non ſic iu
ſti non ſic chariſſimi: quia iſti ſunt aurei. Et ſic dico
D ꝙ iſti dicunt̄ vaſa ꝑpter ſanctitudinē grandis valo-
ris: auri. ¶ Tertio dico ꝙ iſti ſunt vaſa ꝑpter fortitu
dinē magni vigoris. Solidū inq̄t. vas, eī ſolidū ⁊ fir-
mū melius valet: qđ. ſ. nec facil'r frangit̄: nec facil'r li-
queſcit. ⁊ inde eſt ꝙ vaſa q̄ faciliter frāgunt̄ ⁊ vaſa ſtā
nea que faciliter igne liqueſcunt parum a diuitibus
reputantur. Sic vere chariſſimi ad hoc ꝙ nos ſimus
vaſa domini precioſa neceſſe eſt ꝙ per conſtantiam ſi
mus ſolidi. ⁊ per patientiam valde firmi deus eī il-
los non approbat. qui per impatiētiam cito frangun
tur ⁊ per mala deſideria reſoluunt̄. ſolidum inquit:
vt ſic de nobis dicatur illud Job. xxxvij. Nunquid cū
eo fabricat᷒es celos qui ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſunt
Quod tamē eſt hodie contra multos: qui procerto ꝑ
inconſtantiam nō ſunt ſolidi. ſed per impatientiam
⁊ per inconſtantiam valde vani. Hiere. lj. Reddidit
me quaſi vas inane. abſorbuit me quaſi draco. Unde
etiam plangit hodie ſcriptura. Treno. iiij. Filij ſyon
⁊ inclyti eius quomodo reputati ſunt in vaſa teſtea
opus manuum figuli? Et quaſi hodie ſunt teſtei ⁊ nō
erei. debiles ⁊ non ſtabiles feruidi ⁊ non ſolidi cadē-
tes ⁊ nō conſtantes. Nō ſic chariſſimi. ſed ſimus vas
ſolidum. Ezech. xix. Egreſſe ſunt de covirge ſolide ⁊c.
Habeamus ergo fortitudinē firmi valoris. ¶ Quar
E to dico ꝙ debent habere pulcritudinem magni deco
ris. quod oſtenditur cum dicit̄ ornatum oīn lapide
precioſo. Precioſi lapides virtutes: ⁊ bonos mores
deſignant quibus qui ornantur. pulcri ⁊ honeſti ⁊ in
anima ⁊ in corpore reputant̄. vnde illud predictum.
Prouer. xx. Aurum ⁊ gemmarū multitudo: ⁊ vas pre
cioſuȝ labia ſapientie. Unde de ipſa pulcritudine ho
neſtatis poteſt dici illud Nume. iiij. Cuncta vaſa alta
ris operient̄ velamine hiacynthino. Jta ꝙ cuilibet ta
li poteſt dici illud. Ezechiel. xxviij. Omnis lapis pre-
cioſus operimentum tuuȝ. Hec potes dilatare ſi vis
quomodo diuerſi lapides ſignificant diuerſas virtu-
tes. que vaſorum ſpiritualium ſunt fulgidum ⁊ placi
dum ornamentum. Sed de hoc vide ſupra de lapidi-
bus in ſuo titulo. Sic ergo patet quomodo viri ſan-
cti ⁊ iuſti debent habere quatuor. ſcilicet

Pulcritudinem vt placeant.
Fortitudinem vt permaneant.
Sanctitudinem vt preualeant.
Aptitudinem vt obtineant.

Et ſic bene dictum eſt quaſi vas auri ſolidum ornatū
omni la. preci. Sufficiat ergo de vaſe. Vide de vaſis
in ſpeciali ſicut de calice ⁊ de archa ⁊ ſimilib᷒. Et no-
ta ſicut audiuiſti ꝙ quatuor ſunt genera vaſorum. ſci
licet fortia vacua ⁊ ſana ⁊c. Et nota ꝙ ſignum eſt qđ
vas ſit plenum quando tactū non ſonat: quando igni
appoſitum non frangitur quando ſepe fluit quando
amplius non recipit quando ponderat: ⁊ expone ⁊c.

A Vaſtitas. Vaſtus. vaſtator.

Nota ꝙ vaſtitas idem eſt ꝙ vacuitas. Unde res dici
citur eſſe vaſta que eſt omnibus bonis vacuata. Et ſic
vaſtare nihil aliud eſt ꝙ̄ aliquam rem ſiue locum bo
nis omnibus vacuare. Notare ergo poſſumus ſm ꝙ
generaliter ſunt tria genera bonorum. ſcilicet ſpiri-
tualia: temporalia ⁊ eterna: ſm hoc ſunt tria genera
vaſtitatum. videlicet

Jnterior.	Prima eſt vaſtitas peccatorū qui va
Exterior	ſtant̄ bonis ſpūalibus. Scđa eſt vaſti
Poſterior.	tas egenoꝝ qui vaſtant̄ bonis tem-

poralibus. Tertia eſt vaſtitas damnatorum qui va-
ſtantur bonis eternalibus. Dico igitur primo ꝙ eſt
quedaȝ vaſtitas interior ſpūalis: ⁊ iſta eſt illa qua cor
da humana bonis ſpūalibus vaſtant̄. ⁊ qua per pec-
catū ⁊ dyabolicā tentationē gratijs ⁊ virtutibus de-
nudantur. Sicut eī videmus quādo aduerſarij poſ-
ſunt murum caſtri frangere: ſtatim ſolent ingredi: ⁊
bona oīa deuaſtare. Sic vere dyabolus ſtatim quā
do poteſt murum ciuitatis in volūtate anime dirum
pere malum ſenſum imittendo: ſolet totum vaſtare ⁊
deſtruere virtutes ⁊ grās diſſipando. Unde de phili-
ſteis dicitur. ij. Paral. xxj. Quod ipſi deſcenderunt
in terram iudam ⁊ vaſtauerunt eā. ⁊ diripuerunt cun
ctam ſubſtantiam domus regis. Philiſtijm eī ſunt
demones qui in terram iudam. i. in eccleſiam aſcen-
dunt: quia iuda interpretatur confitens. eo ꝙ ibi ſit
confeſſio nominis Jeſu xpi: ipſamqȝ vaſtant virtuti-
bus ⁊ concidunt. ⁊ quicquid inueniunt in domo regis
ideſt in eccleſia dirumpunt ⁊ vaſtant: ⁊ vacuam red-
dunt eaȝ. Uñ de anima peccatrice pōt dici illud. Hie
re. vj. Jniquitas ⁊ vaſtitas audiet̄ in ea: infirmitas et
plaga. Jſta eī quatuor habent ſe per ordinem quan-
do anima peccat ſcȝ iniquitas delinquendo. vaſtitas
virtutes perdendo infirmitas fragilitatem incurren
rendo. plaga de qua mors infernalis ſequitur. niſi ꝑ
penitentie medicamina ſuccurratur. Jſta eſt ergo va
ſtitas interior ⁊ ſpūalis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vaſti
tas exterior ⁊ temporalis. ⁊ iſta eſt illa qua tyranni et
raptores vaſtant ⁊ diripiunt bona pauperuȝ: ſimiles
locuſtis que aliquando in aliquibus regionibus ita
abundant ꝙ ſegetes ⁊ omne viride vaſtant. Figurati
in illis locuſtis que egyptum vaſtauerunt: ⁊ eoruȝ fru
ctus ⁊ ſegetes vorauerunt ſicut dicitur. Exodi. x. quia
ſcilicet iſti roſores: vſurarij ⁊ vaſtatores: balliui offi-
ciales ⁊ raptores abundant in intantū modernis tem
porib᷒ in hoc mundo. ꝙ oīa ſubditorū bona ab eis
deuaſtant̄. ⁊ ꝑ tribulationē variā deuorant̄ iſti figurā
tur in madianitis. De quibus dicitur. Judicum. vj. ꝙ
ipſi ⁊ reges eorum venerunt ſuper terram iſrael in-
ſtar locuſtarum vniuerſa deuaſtantes. Unde Judicū.
ix. Habitatores ſychem egreſſi ſunt in agrum vaſtan
tes vineas. Sed quid? procerto de iſtis vaſtatorib᷒ ve
rificatur multotiens illud Hiere. xxx. vbi dicitur po
pulo. propterea oēs qui comedunt te deuorabunt̄:
⁊ oēs hoſtes tui in captiuitatē ducentur. ⁊ vaſtan-
tes te vaſtabuntur. Quia proculdubio plerunqȝ acci-
dit ꝙ illi qui ſunt aliorum deuoratores ſcȝ vſurarij et
balliui. tandem a ſuis maioribus deuorantur ⁊ exem
plo piſcium qui minores ſe moleſtauerunt tandem a
ſuis maioribus moleſtant̄ Michee. v. Nunc vaſtabe
ris filia latronis. Eſt ergo vaſtitas exterior ⁊ tempo-
ralis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vaſtitas poſterior ⁊ eterna
lis: ⁊ iſta eſt vaſtitas qua miſer damnatus vaſtat̄ quā
do bonis fortuitis ⁊ gratuitis ſpoliatur ⁊ in tortoruȝ
manibus dimittitur vt torqueatur ⁊ ſine fine vaſtet̄.
Unde de vaſtatione hominum ſuperborum dr̄. zach.
xj. Ulula abies qm̄ cecidit cedrus qm̄ magnifici. va-
ſtati ſunt. Jſta eſt ergo triplex ſpecies vaſtitatis quā-
do accipitur in malo. Jn bono vero accipitur quādo
deus per ſe ⁊ per predicatores ſuos vaſtat ⁊ diſſipat
terram dyaboli ſcȝ peccatores. bellum. ſ. predicatores
inferendo ⁊ ignem ſancti ſpiritus immittendo: ⁊ poſ
ſeſſiones ſuorum cordium ſegetibus: hoc eſt dictu vi-
tijs ⁊ criminibus extirpando. Et de hoc poteſt intel-
ligi illud. ij. Reg. xj. Miſit dauid ioab ⁊ ſeruos ſuos

Ayuntamiento de Madrid

qui erant cum eo ꝛ vaſtauerunt filios amon. Dauid
enim qui deum patrem ſignat: qui ioab.ideſt xp̄m et
ſeruos eius.ideſt p̄dicatores ꝛ ſanctos miſit. filios
amon.i.demones deuaſtauit.i.Regum .xiiij. Irrua-
mus ſuper philiſteos nocte ꝛ vaſtemus eos ꝛc. Et ſic
de vaſtitate ſufficit.

A **Ubera.** Cum vbera ſint illa membra in quib⁹
lac procreatur.a quo pueri lactantur ꝛ
nutriuntur. Notare poſſumus ꝙ ſunt duo genera vbe
rū.ſ.diuina ꝛ humana. Tria eñ deus habet vbera.vȝ
Unum quo lactat homines penitentes.
Unum quo lactat homines triumphantes.
Unum quo lactat homines ignorantes.
Sicut enim videmus ꝙ animalia generaliter pariūt
tot fetus quot vbera habent. Sic procerto deus qui
eſt mater noſtra: ſcḋm ꝙ habet varios fetus ſcḋm hoc
habet varia vbera pro eis lactandis ꝛ nutriendis. ha
bet enim.
Aliquos filios qui indigent miſeratione.
Aliquos qui indigent eruditione.
Aliquos qui indigent conſolatione.
¶ Primi ſunt penitentes. qui lactant vbere miſera-
tionis. Unde ipſis penitentibus dicit Eſaie.xxxij. Ac
cingite lumbos veſtros: ſuper vbera plāgite. Sicut
eñ videmus ꝙ canicula neſcit denegare vbera ſua ca
tulis ſuis adhuc cecis ꝛc. Uñ ipſi etiā ꝗꝗ ceci quod-
dam inſtinctu naturali ſciūt vbera petere: ꝛ ſe ad ſug
gendum lactis dulcedinem applicare. Sic vere deus
vbera miſericordie ſue nulli denegat ꝗuis per pecca
tū fuerit excecatus. Solem enim ſuum facit oriri ſu
per bonos ꝛ malos: ſicut dicit Math.v. Et ideo nos
ꝗꝗ ſumus ceci ꝛ peccatores debemus vbera diuine
miſericordie cognoſcere ꝛ ad obtinenda dei beneficia
nos diſponere. ꝛ ſurſum ad ipm̄ per deuotionē ꝛ con
uerſionem mentaliter nos erigere ꝛ leuare dicens il-
lud Cant.i. Oſculetur me oſculo oris ſui. quia melio-
ra ſunt vbera tua vino. fragrantia vngentis optimis
Primi ergo filij dei ſunt qui lactant vbere miſeratio
nis. ¶ Secundi ſunt filij ignorantes qui lactant vbe-
re eruditionis. Deus eñ habet duo vbera ſacre ſcri-
pture. ſ. vetus ꝛ nouum teſtamentum quibus pueri.i.
ſimplices lacte doctrine potant: quibus in fide ꝛ mo-
ribus imbuuntur. Joelis.ij. Congregantes paruulos
ꝛ ſuggentes vbera. ¶ Tertij filij ſunt indigentes qui
lactantur vbere cōſolationis. Deus enim habet vbe-
ra eterne retributionis ꝛ affluentie quibus lactat et
ſaciat tribulatos. Sicut paruulus ꝗꝗ doleat ꝛ plan
gat. ſtatim tamen qñ ad vbera venit conſolatur. a plo
ratu quieſcit. ꝛ priſtinum dolorem obliuiſcitur. Sic
miſeri pauperes ꝛ tribulati quando veniunt ad iſta
vbera perfecte conſolant: ꝛ in omnibus bonis delec-
ctantur. Eſaie.xi. Delectatur infans ab vbere. Unde
etiam deus dicit illud. Cant.i. Dilectus meus mihi
inter vbera mea commorabitur. Uñ Eſaie.lxvi. Gau
dete vniuerſi cū hir'l'm qui lugebatis ſuper eā vt ſu
gatis ꝛ repleamini ab vberibus conſolationis eius.
Iſta igitur ſunt vbera diuina. ¶ Sed adhuc dico qḋ
B ſunt vbera humana. Et ſic dico ꝙ inueniuntur.
Ubera clementie ꝛ pietatis.
Ubera ſcientie ꝛ charitatis.
Ubera opulentie ꝛ proſperitatis.
Ubera immundicie ꝛ carnalitatis.
Sunt dico vbera clementie ꝛ pietatis ꝛ iſta ſunt illa
que debent habere diuites p pauperibus nutriendis
Unde de ipſis pauperibus debent dicere illud. Eſa.
lxvi. Ad vbera portabimini ꝛ ſuper genua blandient
vobis. Sunt etiam vbera charitatis ꝛ ſcientie. ꝛ iſta
vbera nihil aliud ſunt ꝙ labia predicatorum. a quib⁹
lac doctrine ſugitur ꝛ hauritur Cant.vij. Duo vbera
tua ſicut duo hynnuli gemelle capree. Et tñ d̄ multis
dicitur Oſe.ix. Da eis dñe quid dabis eis: vuluam ſi
ne liberis ꝛ vbera arentia. ¶ Item ſunt vbera proſpe
ritatis ꝛ mundane opulentie ꝛ iſta ſunt vbera quibus
dyabolus lactat malos ꝛ de quibus. Job dicit plāgen
do. Quare non in vulua mortuus ſum egreſſus de vte
ro ſtatim perij: quare exceptus genibus cur lactatus
vberibus? Job.iij. Sunt nihilominus vbera carnali-
tatis ꝛ immundicie ſeu luxurie: ꝛ ſic loquitur mulier
mala fatuo iuueni. Prouer.vij. veni inebriemur vbe
ribus ꝛ fruamur cupidis amplexibus donec illuce-
ſcat dies. vide ſupra de Lacte vbi ſatis inuenies ꝛ ſuf
ficit ad preſens.

Ubi. Nota ꝙ vbi aliquando ſumit interrogati-
ue: ꝛ aliquando poſitiue. vel aliter vbi ſigni A
ficat per modū poſitionis: ꝛ ſic poteſt eſſe aduerbiū
interrogandi ſicut Jo.viij. vbi ſunt qui te accuſabant
Aliquando ſumit per modū inheſiōis: ꝛ ſic eſt aduer
bium loci ſicut qñ dicitur Math.vj. Ubi eſt theſau-
rus tuus ibi eſt ꝛ cor tuum. Dicamus ergo ꝙ iſtud vo
cabulum ſignat queſtionem interrogatiue ſumptum
ꝛ per conſequens dubitationē cum queſtio nō fit niſi
d̄ dubijs. Poſſumus igitur generaliter dicere ꝙ per
vbi intelligitur dubietas humane conditionis ſicut
eñ quādoꝗ eſt queſtio dubitatiua de tempore ſic eſt
quandoꝗ queſtio dubitatiua de loco. Sed dicamus
melius ꝙ vbi ſignificat dubitationis incertitudinem.
ꝛ ſic ſignificat queſtionem. ꝛ dubietatem ſtatus ꝛ con
ditionis humane circa qḋ notandum ꝙ ſtatus noſter
eſt dubius ꝛ incertus in multis ꝛ maxime
De dei benignitate.
De ſtatus ſecuritate.
De morum ſtabilitate.
De mortis propinquitate.
De ſtatus poſt mortem varietate.
¶ Primo quidē ſumus incerti de dei benignitate: qꝛ
neſcit homo vtrum amore vel odio dignus ſit ſicut d̄r
Eccl'ſ.ix. Quāuis homo ſciat ſe a deo dilectū. neſcit
tamen ſi ſua gratia apud deum perſeuerabit: qꝛ ſcilȝ
ſua occulta ꝛ eterna predeſtinatio aliquando pecca-
tores facit iuſtos aliquando iuſtos patit fieri pecca-
tores. Sicut eñ ſcḋm Iſidorū eſt quoddam genus ada-
mantis in ethiopia cuius vnus angulus attrahit fer
rum alius depellit ipſum ita ꝙ iſte lapis ſcḋm diuer-
ſos angulos ſimul ꝛ ſemel attrahit ferrum ꝛ fugat.
Sic vere deus per ſuam occultam prouidentiam vnū
attrahit cōuertit ꝛ ſaluat quia cui vult miſeret deus
ꝛ quem vult indurat.i.indurari permittit. Rom.ix.
Alios etiā attrahit per pſperitatem. alios repellit p
aduerſitatem. Et ideo de xp̄i. grata acceptione ꝛ be-
niuolentia poſſumus dicere ꝛ dubitare per vbi dicen
tes illud pſ. Ubi ſunt miſericordie tue antique domi
ne. Et potiſſime illi qui in tribulatione tēporali ſunt
ꝛ eternali poſſunt dicere illud.iiij. Reg.ij. vbi ē deus
helye Et nos procerto poſſumus reſpōdere illud pſ.
Deus aūt noſter oīa quecunꝗ voluit fecit. Sumus
ergo incerti de dei benignitate. ¶ Secundo dico qḋ
ſumus incerti de ſtatus ſecuritate. Quādiu enim ſu-
mus in hac vita nos ſumus ſicut arbor in flore que fa
ciliter incurrit periculum. ꝛ faciliter a frigore vel ca
lore a conſecutione fructuum impedit. Sic vere ho-
mo nihil poteſt habere ſecuritatis in hoc mundo: qꝛ
ſemper eſt in periculo ꝙ per mentalem tentationem
vel per corporis infirmitatem ꝛ vexationem: vel per
rerum exteriorē aduerſitatem ꝛ tribulationem aliqḋ
īfortuniū tēporaliter corporaliter. ſpiritualr ꝛ eternalr
conſequat. Et ideo dicit Ambroſius in ſermone de cō
feſſoribus. Quis niſi in tuto ꝛ ſine trepidationib⁹ po
ſitus poteſt ſibi quicꝗ vēdicare de meritis vbi de pre
terito meminit ſe habere quod doleat: ꝛ de futuro vi
deat ſibi deeſſe qḋ timeat. Ideo de iſta incertitudine
poteſt fieri cuilibet iſta queſtio Geñ.iij. Adam vbi es
Et illud. Joan.i. Rabbi vbi habitas? Et maxime po-
teſt peccatoribus qui reuera habitant in mundo in
ſtatu peccati reſpōderi ꝛ dici illud Apoc.ij. Scio vbi
habitas vbi ſedes eſt ſathane. finaliter autē erunt in
inferni tormento vbi habitabunt in terra tenebroſa ꝛ
operta

Ayuntamiento de Madrid

operta mortis caligine.vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo:ſed ſempiternus horror inhabitat.Job.x.Et breuiter cuilibet qui eſt in ſtatu peccati poteſt dici illud. Ezechielis.ij.Impij ſubuerſores ſunt tecum ⁊ cum ſcorpionibus habitas.Sumus igitur incerti de ſtatus ſecuritate.¶Tertio dico ꝙ ſumus incerti de morum ſtabilitate:quia.ſ.neſcimus ꝙdiu ſtemus in vitijs ⁊ peccatis ⁊ ꝙdiu perſeuerabimus i ſtatu gratie Job.iiij.Ubi eſt timor tuus.fortitudo tua.patientia tua:⁊ perfectio viarum tuarum.Ad qđ ipſe debet reſpondere.Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs ⁊c.¶Quarto dico ꝙ ſumus incerti de mortis ꝓpinquitate.Sic enim videmus ꝙ nauta ꝙdiu eſt in mari tādiu eſt in ſtatu incerto:⁊ hoc quia neſcit quādo ventus mutabitur.nec vtrū ad bonū portū applicabitur:vel vtrū fracta naue in profundū mergatur.Sic vere chariſſimi homo qui in fragili naue corporis nauigat ꝑ hoc mare huius mundi vbi ſunt reptilia quorum non eſt numerus.ſemper eſt incertus quando ventus ſue vite mutabitur.quando nauis ſui corporis ad portum ⁊ ad littus mortis applicabitur.⁊ vtrum in profundo abyſſi per deſperationem vel damnationē anime ſubmergetur.De iſta ergo incertitudine mortis poteſt fieri iſta queſtio prima.Corinth.xv.vbi mors victoria tua ⁊c.Et poteſt reſponderi illud Bernardi lib.de meditatione.Scito ꝙ mors vbiq; te expectat.tu ergo ſi ſapiens fueris vbiq; eam expectabis.Sumus ergo incerti de mortis ꝓpinquitate.¶Quinto dico ꝙ ſumus incerti de ſtatus poſt mortem varietate.Quia ſiue ſimus reges ſiue principes neſcimus vbi erimus vbi ſunt qui nos preceſſerunt.Uñ Baruch.iij.Ubi ſunt principes gentium qui dominantur ſuper beſtias que ſunt in terra:qui in auibus celi ludunt ⁊c.vſq; alij in loco eorum ſurrexerunt.Patet ergo quomodo per vbi intelligitur ſtatus humane conditionis Et breuiter de finali queſtione dubitatiua dicamus illud Job.xiiij. Homo cū mortuus fuerit nudatus atq; cōſumptus vbi queſo eſt:In quibus verbis oſtenduntur quinq; que ſumme ſunt apud nos dubia ⁊ incerta.ſc3

Labilitas carnalis nature.homo.
Flebilitas finalis iacture.mortuus.
Debilitas moralis ſtructure.conſumptus.
Mobilitas mundialis texture.nudatus.
Finalitas localis clauſure.vbi queſo eſt.

Sumus enim incerti de carnalis nature fragilitate. Homo inquit.qui ſcilicet modo eſt viuus modo mortuus modo ſanus.modo infirmus.¶Item de finalis iacture velocitate mortuus inquit:q2 ſcilicet de morte neſcimus quando.vbi ⁊ quomodo venerit.¶Item de moralis ſtructure debilitate.conſumptus inquit: quia neſcimus vtrum illud modicum quod homo de gratijs habet ⁊ virtutibus conſumetur vel durabit. ¶Item de mundialis texture mobilitate:nudatus inquit.Quia quātūuis modo ſimus diuites.neſcimus tamen vtrū per fures.vel per ignē vel per raptores.vel per aliud infortunium nudabimur cunctis bonis. ¶Item incerti ſumus de localis clauſure finalitate. vbi queſo eſt inquit:quia ſcilicet poſtꝙ homo receſſit de hac vita neſcitur vbi proprie eſt vel in inferno.vel in paradiſo vel in purgatorio.Poteſt igitur queri de quolibet illud Geneſis.iiij.Ubi eſt abel frater tuus.

B ¶Sed adhuc dicamus ꝙ vbi de chriſto poteſt fieri ⁊ maxime de chriſto nato.Unde Matthei ſecundo.vbi eſt qui natus eſt rex iudeorum.¶Item de Chriſto in ſacramento recepto illud Joannis.xx.Dicito mihi vbi poſuiſti eum.¶Item de chriſto refecto Matth. xxvj.Ubi vis paremus tibi comedere paſcha.Ad primam ergo queſtionem reſpondet ꝙ ipſe natus eſt in loco paupertatis.Uñ Luce ſecūdo.Inuenietis puerū pannis inuolutū.Ad ſecundam queſtionem dico qđ chriſtus in ſacramento recipiēdus eſt in loco puritatis ſcilicet i corde puro.Et dicamus ergo.Ecce locus vbi poſuerunt eum Marci decimoſexto.Ipſe tñ dicit de peccatoribus poſuerunt me in lacu inferiori in tenebroſis etc.Pſal.Ad terciam queſtionem dico ꝙ iſte eſt refectus cibo pietatis.ſcilicet corde pio et deuoto.Uñ Marci decimoquarto.vbi eſt refectio mea vt cum diſcipulis meis manducē.Et ad hoc ipſemet reſpondet.Eſaie.xxviij.Reficite laſſum ⁊ hoc eſt refrigerium meum⁊ noluerunt audire ⁊c. C ¶Nota ſicut ſupra dictum eſt vbi non ſolum ſignificat interrogatiue:ſed etiam localiter ⁊ indefinite.Circa quod poſſumus aduertere ꝙ vbi in bono ſignat ⁊ in malo.

In bono ſignificat.
Locum vbertatis.
Locum charitatis
Locum dignitatis
Locum equitatis.
Locum ſanctitatis.
Locum felicitatis.
Locum ſocietatis.
Locum nobilitatis.

Significat enī locum vbertatis ⁊ opulentie. vñ Prouer. xiiij.Ubi aūt multitudo ſegetis ibi fortitudo bouis manifeſta eſt.¶Item locū charitatis ⁊ amicicie.Matthei xviij.Ubi duo vel tres cōgregati fuerint in nomine meo ibi ſum in medio eoꝝ.¶Itē locum dignitatis⁊ eminentie.Ideo dicebat xp̄s.Joā. vij.Ubi ego ſum ibi nō poteſtis venire.¶Item locū equitatis.vnde Luce.xvij.vbi fuerit corpus illic congregabuntur aquile.¶Item locū ſanctitatis:quia ſicut dicitur.ij.Cor.iij.vbi ſp̄s domini ibi libertas.¶Itē locū felicitatis.vñ Matth.vj.vbi eſt theſaurus tuus ibi eſt ⁊ cor tuum.¶Item locū ſocietatis vnde Joā. xiiij.vbi ſum ego ⁊ vos ſitis.¶Item locum nobilitatis.ideo dicitur.Coll.iij.Que ſurſum ſunt querite vbi chriſtus eſt. D ¶Sed adhuc dico ꝙ vbi poteſt ſignificare in malo poteſt enim ſignificare.

Locum moralis ſterilitatis.
Locum realis tenuitatis.
Locum finalis penalitatis.
Locum carnalis iniquitatis.

Significat enī ⁊ denotat ſterilitatem moralem. vñ Prouerbio.xiiij.vbi nō ſunt boues preſepe vacuū eſt.¶Item ſignificat tenuitatem realem.i.paupertatem.vñ Luce.ix.Filius autem hominis nō habet vbi caput ſuū reclinet.¶Itē ſignificat penalitatem finalem ſcilicet infernum vnde Job.x.vbi vmbra mortis⁊ nullus ordo ⁊c.¶Item locum carnalis iniquitatis.vnde Auguſtinus ſuper Joannem.vbi caro imperat.ſpiritus ſeruit.peruerſa domus eſt quidem penis dome:vbi femina non obtemperat.⁊ rectus vir vbi ſpiritus imperat ⁊ caro ſeruit:⁊ ſic ſufficit de vbi.

Ubiq3.vbicunq3.

A Nota qđ iſta aduerbia ſignificant generalitatem ⁊ poſſunt referri ad deum.⁊ ad prelatum ⁊ ad ſubditum Habet enī deus generaliſſimam poteſtatem Habet bonus prelatus generaliſſimam charitatem.Habet bonus ſubditus generaliſſimam obedientiam.Dei enī poteſtas eſt vbiq; ad proficiendū. vñ.ij.Regum.vij.Brachiū tuum extentum vbiq;.Et iſtud Phil.iiij.vbi ⁊ in omnib⁹ inſtitutus ſum.¶Itē prelatus debet eſſe vbiq;

Ad ſubueniendum.
Ad inſtruendum.
Ad corrigendum.

Uñ.ij.Regum.vij.Et fui tecum in omnib⁹ vbicūq; ambulaſti.¶Item ſubditus debet eſſe vbiq; ad obediendū ⁊ ad ſe voluntarie ſcūctis bonis obſequijs ſubijciēdū.vñ Sap.vij.Attingit vbiq; ꝓpter ſuam mundiciam.¶Item vbiq; ⁊ vbicunq; ſignare poſſunt in malo ſc3.

Curioſos exploratores:
Uitioſos murmuratores.
Guloſos deuoratores.

Dico curioſos exploratores qui vbiq; volūt videre.omnia ſcire.inueſtigare ⁊ inquirere.vnde Luce.xvij.vbicunq; fuerit corpus ibi congregabuntur ⁊ aquile.¶Item vitioſos murmuratores quia vbicunq; volūt eſſe ad loquēdum murmurandum ⁊ detrahendum.Unde Actuū. xxviij.De ſecta hac notum eſt nobis ꝙ vbiq; ei contradicitur.¶Item ſignificat guloſos deuoratores ꝙ vbicunq; ſentiunt aliq; conuiuium ibi currunt. vñ Job. xxxix.vbicunq; ſenſerit cadauer ſtatim adeſt.⁊ hoc de vbicunq; ſufficiat.

Ayuntamiento de Madrid

A Ve. Nota q̄ iſtud nomen ve. nomen eſt commina
toriū. ꝛ nomen maledictorium. Nā per iſtud
pōt intelligi quicunq; malus ſucceſſus ꝛ quodlibet
infortunium ꝛ grauamen. igitur triplex incommodū
poteſt homini ineſſe ſcilꝫ miſerie. culpe ꝛ pene Hinc
eſt quod Mauricius bene proſequitur ꝛ ſcribit q̄ tri
plex poteſt inueniri ve. Quod ſcꝫ bene figuratur Apo
ca. viij. vbi dicitur. Quod Joannes audiuit vocem ma-
gnam aquile volantis per medium celū dicentis ve.
ve. ve. habitātibus ſuper terram. Aquila enim iſta eſt
dei filius qui pcerto cariſſimi habitatoribus terre. i.
dilectoribus mundi triplex ve. ideſt triplicem male-
dictionem comminatur ſcilicꝫ ve miſerie. ve culpe. ve
eterne pene. Notabo igitur q̄ inuenitur in ſcriptura
Unum ve quod eſt miſerorum.
Unum ve quod eſt peccatorum.
Unum ve quod eſt damnatorum.
Primum ve debet ſuſtineri cum patientia. Secundū
debet abhorreri cum diligentia. Tertium debet pre-
caueri cum ſapientia. ¶ Primum ve eſt terrene tri-
bulationis cui ſubijcimur. Scdm eſt interne inquina
tionis per quam inficimur. Tertium eſt eterne da-
mnationis per quam affligimur. ¶ Dicamus ergo
q̄ eſt vnum ve cui miſeri ſubijciuntur. Multis em̄ af
flictionibus ꝛ maledictionibus multis infortunijs ꝛ
caſibus ſubijcimur in hoc mundo. Subijcimur enim
dolori. merori. errori. languori. timori ꝛ clamori. Sub
ijcimur dico ve multorum dolorum. Unde Hiere. xlv
Ve mihi miſero quia addidit dominus dolorem do-
lori meo. ¶ Item incurrimus ve multorum merorꝫ
Dominus em̄ mittit nobis quotidie librum ezechie-
lis. vbi ſcripta erant lamētationes ꝛ carmen ꝛ ve Eze
chi. ij. quia quotidie riſus dolori miſcetur ꝛ extrema
gaudij luctus occupat. ¶ Item incurrimus ve multo
rum errorum. Sepe em̄ fit q̄ errore ſeducti nos dici-
mus bonum eſſe malum. ꝛ econtrario malū eſſe bo
num. Eſa. v. Ve qui dicitis malum bonum ꝛ bonum
malum ꝛc. Et merito nos erramus quando ſenſuali-
tas ꝛ non ratio nos gubernat vnde Eccl's. x. Ve terre
vbi rex eſt puer. ¶ Item incurrimus ve multorꝫ lan
guorum. Quotidie enim languoribus affligimur et
grauamur. Unde Hiere. x. Ve mihi ſuper contritio-
ne mea. peſſima plaga mea. ¶ Item incurrimus ve
multorum timorum. Ps. Timor ꝛ tremor venerunt
ſuper nos ꝛ cōtexerunt nos tenebre. Unde Hiere. iiij
Ve mihi q2 defecit anima mea propter interfectos.
¶ Item incurrimus ve multorum laborum ſeu cla-
morum. quia ſcꝫ non ſumus in loco pacis. ſed potius
diſcordie ꝛ clamoris. vn̄ Hieremie. xv. Ve mihi ma-
ter mea quia genuiſti me virum rixe ꝛ diſcordie in vni
B uerſa terra. Sic ergo patet q̄ eſt vnū ve cui ſubijciun
tur miſeri. ¶ Scdo dico q̄ eſt vnum ve quod eſt pene
per qd̄ homines inficiuntur ꝛ illud eſt ve culpe. Que
libet em̄ culpa quam contrahimus eſt vnum ve ꝛ vna
maledictio quam incurrimus. Unde Job. x. Et ſi im-
pius fuero ve mihi eſt. Et dico q̄ per iſtud ve in ſcri-
ptura maledicuntur multa genera peccatorū ſcilicet
Uiri mendaces.
Uiri loquaces.
Uiri fallaces.
Uiri tenaces. vel
Uiri rapaces.
Uiri procaces.
Uiri voraces
Uiri mordaces.
Uiri lete viuentes.
Uiri male regentes.
Uiri contradicentes.
Uiri inſipientes.
Uiri male penſantes.
Uiri dure regnantes
Uiri carnem amantes.
Uiri deum linquentes.
Uiri dupla loquentes
Uiri ſuperbientes.
Uiri de ſe ſperantes.
Uiri decipientes.
Eſt igitur vnū ve viris mendacibus. vnde Eſa. v. Ve
qui dictis bonum malum. ¶ Item eſt ve viris loqua
cibus. i. adulatoribus. q2 tales verbis alios decipien
tes a deo maledicti ſunt Ezech. xiij. Ve qui conſuunt
puluillos. i. puluinaria ſub omni cubitu. ¶ Item eſt
ve viris fallacibus ſcilꝫ hypocritis Math. xxiij. Ve
vobis ſcribe ꝛ phariſei hypocrite qui ſimiles eſtis ſe
pulcro dealbato ꝛc. per totū illud capitulū. ¶ Item
eſt ve viris tenacibus ꝛ auaris. Abacuc. ij. Ve q̄ mul-
tiplicat non ſua Eſaie. v. Ve qui coniungitis domum
ad domuꝫ. ¶ Itē eſt ve viris rapacibus. Eſa. xxiij. ve
qui predaris. nonne ꝛ ipſe predaberis. ¶ Itē ve eſt vi
ris procacibus ꝛ fatuis inſolētibus. obſtinatis inobe
dientibus. Eſa. xxix. Ve qui pfundi eſtis corde. ¶ Itē
eſt ve viris voracibus ꝛ guloſis ſcꝫ ꝛ ebrioſis Eſa. v.
Ve qui potentes eſtis ad bibendum vinum ꝛ fortes
ad miſcendam ebrietatē. Et Prouer. xxiij. Cui ve. cu-
ius patri ve. cui rixe. cui fouee. cui ſuffoſſio oculorum
cui ſine cauſa vulnera. niſi his qui morantur in vino.
ꝛ ſtudent calicibus epotandis. ¶ Item eſt ve morda-
cibus viris. ſ. detractoribus ꝛ prouocatoribꝰ. Soph.
iij. Ve prouocatrix ꝛ redempta ciuitas. ¶ Itē eſt ve
lete viuētibus. i. diuitibus mundi. Luc. vj. Ve vobis
diuitibus qui hic habetis conſolationem. Et Amos.
vj. Ve qui opulenti eſtis in ſyon. ¶ Item eſt ve male
regentibus. ſ. malis iudicibus ꝛ prelatis Hiere. xxiij.
Ve paſtoribus qui diſpergunt ꝛ dilacerant gregē pa-
ſcue mee dicit dn̄s Et Eze. xxxiiij. Ve paſtoribꝰ iſrael
qui paſcebant ſemetipſos. ¶ Itē eſt vnum ve contra-
dicentibus. ſ. rebellibus. inobedientibus ꝛ brigoſis.
Eſa. xlv. Ve qui contradicit factori ſuo. Et Luc. xvij.
Ve autem homini illi per quē ſcandalū venit. ¶ Itē
eſt ve inſipientibus Ezec. xiij. Ve pphetis inſipienti
bus q̄ ſequunt̄ ſpm̄ ſuum ꝛ nihil vident. ¶ Itē eſt ve
male pēſantibus ſeu cogitantibus. Michee. ij. Ve q̄
cogitatis inutile ꝛ operamini malū. ¶ Item eſt ve du
re furentibus ſeu regnātibus. ſ. viris crudelibꝰ. Eſa.
x. Ve aſſur virga furoris mei ꝛc. ¶ Itē eſt ve carnem
amantibus Naū. iij. Ve ciuitas ſanguinū ꝛc. ¶ Iteꝫ
eſt ve deū ſpernētibus Eccli. xlj. Ve vobis impij qui
dereliquiſtis legē dei. Et Oſee. vij. Ve eis qm̄ receſſe
runt a me. ¶ Itē eſt ve dupla loquētibus. ſ. viris du-
plicibus ꝛ fallacibus Eccli. ij. Ve duplici corde ꝛ la-
bijs ſceleratis. ¶ Itē eſt ve ſuperbiētibus Eſa. xxviij
Ve corone ſupbie. ebrijs effraym. ¶ Itē eſt ve de ſe ſpe
rantibꝰ. Eſa. v. Ve qui ſapiētes eſtis in oculis veſtris
¶ Itē eſt ve decipiētibꝰ. ſ. pditoribus ꝛ iniquis. vnde
Math. xxvj. Ve homini p quē filius hominis tradet̄
Abacuc. ij. Ve qui dat potum amico ſuo miſcens fel.
Iſta ſunt viginti ve. i. viginti maledictiones q̄ generi
bus viginti peccatorū applicant̄. ꝛ quibus ipſi pecca-
tores ſpūaliter corrumpunt̄. Sic ergo dico q̄ eſt vnuꝫ
ve per qd̄ inficimur. ¶ Tertio dico q̄ eſt vnū ve p qd̄ C
affligimur ꝛ illud eſt ve. i. maledictio pene eterne qd̄
ſequit̄ ve miſerie. ꝛ ve. ſ. quo damnati ipſi maledicun
tur ꝛ excōmunicant̄. ꝛ a deo perpetuo reprobantur.
Et aduerte q̄ iſtis eſt ve ppter multa vicꝫ
Quia pena eorum non releuatur. — Qd̄ non rele
Quia pena ipſorꝝ ſemp augmentat̄. — uet̄ pena eo-
Quia pena illorꝝ nunq̄ terminat̄. — rū vel tempe
ret̄. patꝫ Eccl's. iiij. vbi dr̄. ve ſoli q2 ſi ceciderit nō ha-
bet qui ſubleuet eū. Qd̄ etiā ſemp augmentet̄. patet
Hiere. xlv. vbi dr̄. ve mihi miſero qm̄ addidit dn̄s do
lorē dolori meo. Et q̄ etiā nunq̄ terminet̄. patꝫ Soph.
ij. vbi ipſis dr̄. ve ve q̄ habitatis funiculū maris gens
pditorꝝ. funiculū em̄ ligamētū eternitatis deſignat.
Mare aūt amaritudinē deſignat. Perditio vero q̄ nū
q̄ amplius dꝫ inuenire denotat. Ideo ipſis dr̄. Nume.
xxj. ve tibi moab. periſti pp'le camos. Sic ergo pꝫ quō
generaliter

generaliter loquendo triplex.ideſt tria damna vel in-
fortunia in ſciptura ponuntur. miſerie pene ⁊ culpe.
Et ſic ſufficit quo ad preſens.

A ## Velare. Velum. Velamen.

Velamentū. Cum velare nihil aliud ſit ꝙ̄ tegere vel
operire. Poſſumus notare ꝙ multiplex velare vel te
gere inuenio in ſcriptura ſcꝫ.
Velamen humilitatis.
Velamen nobilitatis.
Velamen ſecuritatis.
Velamen obſcuritatis.
Velamen duplicitatis.
Velamen fallacitatis.
Velamen ſimplicitatis.
Et dico primo ꝙ eſt velamen humilitatis. Nam pre-
cioſe merces groſſo velamine ſolent tegi ⁊ velari. vt
mundius ſecretius ⁊ tutius poſſint cuſtodiri. Etiam
natura aliquibus dedit fructibus quedaꝫ groſſa ⁊ ru
dia velamenta vt ipſis ſint vtilia tutamenta. ſicut pa
tet in pineis ⁊ malogranatis q̄ in rudibus ⁊ duris the
cis velanẜ. ⁊ ibi ne faciliter pereant abſcondunẜ. Etiā
ſunt quedam animalia que ſpinis ⁊ thecis rudibꝰ ve
lanẜ vt ipſo velamine tutius a nociuis defendantur.
ita qd ſi quid nociuū ſenſerint: ſtatim ſub eo reclu-
dunẜ. ſicut patet in hericijs ⁊ formicis. Sic vere cha-
riſſimi natura naturans deus vult ꝙ precioſe merces
virtutū ſi ſint in homine ſub velamēto humilitatis
ſeruenẜ. ⁊ ne ibidem per inanem gl'iam pereant occul
tentur. q꞉ ꝓcerto groſſa ⁊ rudia humilitatis velamē-
ta. ſunt virtutum tutiſſima munimenta. Nam ſi ſine
iſto velamine viſibus hominum exponuntur. cito per
inanem gl'iam a demonibus rapiunẜ. Quia ſm̄ Gre
go. in omel'. Depredari deſiderat qui theſaurū publi
ce in via portat. Ac etiam de iſto velamine rudi appa
ret de celo quod eſt coopertum nubibus ⁊ de multis
impreſſionibus. Iſtud velamentum fuit figuratū in
veteri teſtamēto. Nā Exo. xl. preceptum eſt ꝙ ante ar
chā teſtamenti velum ponereẜ. ne ſcꝫ ab intuentibus
videreẜ. Etiam de zara legimus. Geñ. xx. Qd eſt ſibi
data pecunia ꝓ faciendo velamine faciei ſue. ne forte
pulcritudo ipſius videreẜ. ⁊ ab intuentibus per vio-
lentiā rapereẜ. Ad denotandū ꝙ pulcritudo virtutū
noſtrarū per humilitatē debet velari vt poſſint meli
us ab intuitu hominū ⁊ a periculo inanis glorie con
ſeruari. j. Cor. xj. Debet mulier. i. anima velum ha-
bere ſuper caput ſuū ⁊c. Et Nume. iiij. precipiẜ filijs
caath. ꝙ archā teſtamēti inuoluant velamine hiacyn
thino. Iſtud eſt ergo velamen hūilitatis. ¶ Secūdo
B dico ꝙ eſt velamen nobilitatis ⁊ ſic per velamen po-
teſt intelligi virtus honeſtatis q̄ omnia interiora ope
rit ⁊ velat ⁊ cuncta cōtegit atqꝫ celat. Figuratū in ve-
lo tabernaculi qd de quatuor coloribus precioſis erat
factum ⁊ qd erat ad ornamentū tabernaculi conſtitu
tuꝫ. Ibi em̄ erat byſſus. hiacynthus purpura ⁊ coccus
bis tinctus ſicut diciẜ Exodi. xxxvj. Quia ſcꝫ veluꝫ ho
neſte cōuerſationis vt exinde poſſimus moraliter or
nari debet diuerſis coloribus. i. multis ⁊ varijs com-
poſitis virtutibus aggregari. Ibi em̄ debet eē crocus
qui dr̄ igneus color. qui ſignificat iuſtitie rigorē. Pur
pura que eſt roſeus color qui ſignificat patientie vi-
gorem. hiacynthus q̄ eſt color celeſtis ⁊ aereus. qui ſi-
gnificat prudentie ſplendorē. Byſſus vero qui eſt co-
lor candidus atqꝫ niueus q̄ ſignificat caſtitatis atqꝫ
temperantie nitorem. Quia ꝓculdubio chariſſimi
velum honeſte cōuerſationis debent quatuor iſti co-
lores. i. quatuor cardinales virtutes in nobis cōficere
⁊ nos moraliter adornare. ⁊ oēs mores interiores con
tegere ⁊ velare. Ezech. xxvij. Byſſus varia de egypto
texta eſt tibi in velum. Vñ cherubin per que viri ſpi-
rituales intelliguntur. diciunẜ habuiſſe quatuor alas.
Eze. j. Quarum duabus velabāt corpora ſua. ⁊ dua-
bus tegebant capita ſua. quia due ale. i. due ſpecies
honeſtatis actus ſcꝫ ⁊ geſtus debēt velare corpora cō
uerſationis exterioris ⁊ ſic due ale alie ſcilꝫ honeſtas
cogitationis ⁊ affectus debēt velare capita. i. menteꝫ
hominis interioris. Vt ſic de ſancta eccleſia poſſit in
telligi illud. j. Macha. vj. vbi dicitur. Quod in perſi-
de erat ciuitas nobiliſſima dicta elymaida vbi erat
templū ⁊ illic velamenta aurea ⁊ lorice ⁊ ſcuta. Iſtud
eſt ergo velamen nobilitatis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt ve
lamen ſecuritatis. ⁊ iſtud eſt velamen protectionis
diuine. Nam ſicut gallina ſub velamine alarum ſua-
rum ponit pullos. i. deuotos vt ipſos a rapacibꝰ aui-
bus tueaẜ. Sic vere deus ſub velamento ꝓtectionis
ſue. pullos ſuos. i. deuotos cōtegit ipſoſqꝫ a rapacita
te demonū ⁊ tyrannorum cuſtodit. Iſta aūt protectio
ſit quotidie hic a deo finaliter aūt fiet in paradiſo qñ
complebiẜ illud pſ̄. ꝙ beatus quilibet poteſt dicere.
Inhabitabo in tabernaculo tuo in ſeculum protexiſti
in velamento alarum tuarū. ¶ Quarto dico ꝙ eſt ve C
lamentū obſcuritatis. ⁊ iſtud eſt velamē. i. ſecretum
⁊ abſconditū occulte dei ꝓuidentie ⁊ etiā difficultas
ſacre ſcripture. ibi em̄ ſunt quedā velamina. i. quedā
obſcure profunditates que nō poſſunt faciliter pene
trari nec cognoſci vel videri. Nam vt dicit Seneca in
libro de naturalibus queſtionibus vbi loquēs de co-
metis reddens rōnem quare non ſit certa ſcientia de
eiſdem ſicut de alijs ſtellis cum ipſas dicat ſtellas ve
ras. Multa inquit futuris ſeculis reſeruat rerū natu
ra. ſecreta ſua nō ſimul tradit. Ac ſi diceret nō eſt no-
bis mirum ſi natura aliqua velit eſſe occulta ⁊ vela-
ta. q꞉ forte eoꝝ manifeſtatio alijs tēporibus reſeruaẜ
Iſtud velamen figuraẜ Exodi. xxxiiij. vbi diciẜ. ꝙ moy
ſes videns ꝙ pplś abhorreret claritatē vultus eius.
poſuit velamen ſuper faciem ſuā. vt ſaltem mediante
velatione videreẜ. Quia ſcꝫ moyſes. i. deus videns ꝙ
ꝓpter debilitatem viſus noſtri intellectus nos nō poſ
ſumus ipm̄ videre nude cū claritas ſue eſſentie cecat
penitus nr̄m ſenſum. ⁊ ideo velamē enigmatū ⁊ figu-
ratū in rebus ⁊ in ſcripturis poſuit vt per fidem am-
bulantes ⁊ nō ꝑ ſpeciem ipm̄ ſub tali velamine vide-
remus. ij. Cor. iij. Cum legiẜ moyſes velamen eſt poſi
tum ſup cor eorum cum aūt conuerſus fuerit ad deū.
auferet velamen quaſi dicat modo ſumus ſub vela-
mine ſpei ⁊ fidei. in futura aūt gloria erimus in clari
tate fidei ⁊ rei. Velum em̄ poſitum erat in tabernacu
lo ⁊ nulli preterꝙ̄ ſacerdotibus erat licitum intrare
intra velum vel videre que intus erant. vel etiam de-
ponere velum ſicut dr̄. Nume. iiij. Ad denotandum ꝙ
ſoli ſacerdotes digni ſunt velum. i. obſcuritateꝫ. ſcri
pture ⁊ diuinorū iudiciorū deponere ⁊ exponere ⁊ vſqꝫ
ad interiora intellectus penetrare ⁊ ſecreta que ibi
latent aſpicere ⁊ videre. Iſtud eſt ergo velamē obſcu
ritatis. Veruntamen illud velamen obſcuritatis po-
teſt bene ſignificare velamen humanitatis xp̄i. quo. ſ.
deus voluit velari ⁊ ſub carnis obſcuritate celari. Exē
plo reliquiarum que non nude oſtendunẜ. ſed ſub ve-
lamine vel ſub tecto. vt ſit ipſe deus ſub moyſe figura
tus qui filijs iſrael claritatem ſuam intueri non valē
tibus. ſub velamine. i. ſub carnis tegimine demonſtra
uit. quod quidem eſt oſtenſum. quia ſcꝫ myſterium ve
laminis incarnationis xp̄i non omnibus eſt licitum
tangere vel tractare. ſed ſolum ſacerdotibus. i. ſacra
dantibus ⁊ perfectis Leui. xxj. Omnis qui habuerit
maculam in velum non ingredietur. Eſt igitur velū
obſcuritatis. ¶ Quinto dico ꝙ eſt velamen duplici- D
tatis. Viri enim proditores ⁊ duplices ſemꝑ ſub quo
dam velamine duplicium verborum ſolent loqui ita
ꝙ vix vel nunꝙ̄ poteſt ſciri quid volunt loqui vel tra
ctare. Similes leoni qui volens in beſtias ſubito inſi
lire. ſolet ſe ſub velamento foliorum abſcondere. vt
in ipſas poſſit cum oportunitatē viderit inſilire Sic
iſti ſub velamento fallacium diſſimulationum ſe con
tegunt vt oportunitate accepta dum non caueẜ illis
noceant quos oderunt. j. Cor. xj. Vir non debet velare

Ayuntamiento de Madrid

caput.q.d.ad hominē virilem ⁊ perfectū nō pertinet qđ ſit duplex varius ⁊ velatus. Iſtud eſt ergo velamē duplicitatis. ¶ Sexto dico qđ eſt velamē fallacitatis ⁊ iſtud eſt velum hypocritarum qui velamine honeſte cōuerſationis ſe velant vt alij ꝙ ſunt appareant de quo velamine dr̄.j.Cor.xj. Omnis vir orās velato capite ſupple velamine fallacitatis deturpat caput ſuū ¶ Septimo dico ꝙ eſt velamē ſimplicitatis qn̄ ſcilȝ ſimplices erroris velamine ſunt operti ⁊ de hoc. Luce.ix. Ignorabant verbū ⁊ erat velatum ante eos. Ut ſic cuilibet tali dicaꝛ illud Ezec.xij. In caligine efferens faciem tuā velabis ⁊ non videbis terrā. Iſta ergo ſunt ſeptē velaminum genera de quibus facit diuina pagina mentionem. Uide ſupra de Abſcondere ⁊ tegere. ⁊ ſufficit ad preſens.

Velle. voluntas.

A Quia voluntas eſt illa anie potētia. a qua liberum arbitriū noſciꝛ emanare. ⁊ que in bonū naturaliter tendit. Poſſum notare ꝙ per voluntatē communiter intelligitur ipſe actus ita ꝙ vnū pro alio ſepiſſime ſumiꝛ in ſcriptura. Et etiam velle aliqn̄ ſumitur ꝓ cogitare. ordinare, amare ⁊ ſimilibus. Quocunqȝ ergo modo velle accipiaꝛ. Notandū ꝙ in ſcriptura inuenitur voluntas quadruplex ſcȝ voluntas.

Ordinata.	Prima eſt volūtas ſummi creatoris
Regulata.	Scđa eſt volūtas iuſti viatoris.
Deuiata.	Tertia eſt voluntas vani peccatoris
Obſtinata.	Quarta eſt voluntas diri tēptatoris.

Prima eſt voluntas que eſt imitanda.
Secunda eſt voluntas que eſt regulanda.
Tertia eſt voluntas que eſt refrenanda,
Quarta eſt voluntas que eſt refutanda.

Dico ergo ꝙ eſt volūtas ſummi creatoris, que eſt immitāda. Ipſe eñ videtur dicere illud.j.Cor.vij. Uolo omnes homines eſſe ſicut meipſum. Et ideo nos debemus intelligere ⁊ ſibi reſpondere illud. Luce.xxij. Ueruntamē nō mea voluntas. ſed tua fiat ⁊ illud Ueruntamen non ſicut ego volo ſed ſicut tu. ¶ Item eſt voluntas iuſti viatoris que eſt regulanda. Quia ſcilȝ iſti debent ſuam voluntatem ſm̄ dei voluntatem ordinare ⁊ regulare. Deus eñ ſicut diciꝛ Phil.ij. operatur in illis velle ⁊ perficere. Et ideo de ipſis caniꝛ. Luce.ij. Gloria in excelſis deo ⁊ i terra pax hominibus bone voluntatis. ¶ Item eſt voluntas vani peccatoris que eſt refrenāda. vult eñ ⁊ non vult ſicut diciꝛ. Oſee.x. Confundetur iſrael in volūtate ſua. Eccl. xviij. Poſt concupiſcentias tuas non eas ⁊ voluntate tua auertere. ¶ Itē eſt volūtas viri tēptatoris que eſt refutāda ſcȝ voluntas diaboli que eſt obſtinata in malo. Apoc.ij. Dedit illi dn̄s tp̄s penitētie ⁊ ipſa non vult penitere a fornicatione ſua. His igitur premiſſis poſſumus aliquid dicere de dei voluntate.

Que eſt glorioſa.	Dicamus ergo primo
Iuſti q̄ eſt virtuoſa.	ꝙ eſt quedā voluntas q̄
Impij que eſt vitioſa.	eſt ſumme potentie. et

iſta eſt volūtas ⁊ diſpoſitio diuina qꝛ ſcȝ quicq̄d ipſe deus vult, hoc totū facit. qꝛ ſicut dr̄. Eccl'ſ.viij. Omne qđ voluerit faciet ⁊ ſermo eius poteſtate plenus eſt. Deus enim habet triplicem voluntatem ſcilicet.

Poteſtatiuam que eſt metuenda.
Ordinatiuam que eſt facienda.
Benefactiuam que eſt promerenda.

¶ Prima eſt volūtas magne poteſtatis que debet timeri.
B Iſta eſt ſimilis motui ⁊ curſui firmamenti. cuius impetus trahit ſecū omnes inferiores orbes ⁊ ipſis inuitis ipſos curſum ſuum ſequi cōpellit. Iſta eſt etiam ſicut impetus fluminis qui facit voluere molendinū. ⁊ cuius curſum non eſt facile impedire. quia ꝑ certo motus ⁊ impetus volūtatis diuine omnia facit ad votum ꝓprium voluere. nec eſt qui ipſiȝ valeat retardare. Sicut eñ diciꝛ in Ps̄. Omnia quecunqȝ voluit dn̄s fecit in celo ⁊ in terra. in mare ⁊ in omnibus abyſſis. Et ideo fatui ſunt illi qui voluntati dei obuiare nituntur. cum quicquid agant ab ipſa trahatur ⁊ voluatur. ⁊ eam ſequi neceſſario compelluntur Ipſum enim ſequuntur noſtri affectus ⁊ effectus De affectibus enim noſtris ꝙ a deo ⁊ eius voluntate moueantur ⁊ ordinentur. patet Prouerb.xxj. vbi dicitur. Quod cor regis in manu dei eſt quocunqȝ voluerit inclinabit illud. De effectibus etiaȝ ⁊ operibus noſtris ꝙ ab ipſo ⁊ eius voluntate ordināťur. patet Job.xxvij vbi de nubibus dicitur. Quod illuſtrant cuncta per circuitum quocunqȝ eas voluntas gubernantis duxerit. Nubes enim ſunt homines qui in aere huius inanis vite incerti vagantur ⁊ occurrunt iſtos ergo vel occulte vel aperte ad voluntatem ſuam deus dirigit: ⁊ ipſos ordinat ⁊ diſponit vt ⁊ ſic quilibet poteſt dicere illud. Joan.vj. Deſcendi de celo. ideſt a deo per creationem. non vt faciā voluntatem meam. ſed eius qui me miſit. Spiritus enim vbi vult ſpirat. ſicut dicitur Joannis.iij. quia non eſt volētis neqȝ currentis ſed dei miſerantis. Roma.ix. Iſta eſt ergo voluntas magne poteſtatis que debet timeri. Deinde dico qđ eſt voluntas magne veritatis que debet impleri ⁊ iſta proculdubio eſt voluntas ordinatiua. Sicut enim artifices habent certas regulas ⁊ rectas quas ſuis diſcipulis oſtendunt. quas ſequentes idem diſcipuli non deficiunt, ſed recte ⁊ debite ſemper agunt. Sic deus quandam certam ⁊ infallibilem regulam ſcilicet voluntatem ſuam tradidit adimplendam quam ſequēdo non deuiamus quinimmo recte facimus quod debemus. Regula eniȝ torta nunꝙ rectificatur. niſi certe regule applicetur. ⁊ niſi ei conformetur. Sic vere voluntas noſtra que eſt ſicut regula quedam valde torta: quia ſemper a recto deuiat. ⁊ a vero declinat nunꝙ rectificaretur. niſi cum regula voluntatis diuine que eſt recta ⁊ infallibilis corrigeretur. ⁊ eidem per imitationem efficaciter aptaretur. Si autem tu queris que ſit iſta voluntas dei. Apoſtolus.j. Theſſa. iiij. reſpondet vbi dicit ꝙ hec eſt voluntas dei ſanctificatio veſtra. Si etiam tu queris quomodo voluntas noſtra voluntati dei conformabiꝛ, reſpondit apl's Heb. xiij. Deus autem pacis aptet vos in omni bono. vt faciatis eius voluntatem. Et nota ꝙ ſicut videmus qđ ſtella que fixa eſt in firmamento ad motum ipſius ſine rebellione ſe mouet. Sic vere homo qui deo ꝑ amorem ⁊ affectionem figitur ipſum voluntarie ſequitur ⁊ volūtati ipſius conformatur. d. illud Act.ix. Domine quid me vis facere: q.d. In omnibus paratus ſum obedire. Et nota qđ nos debemus facere voluntatem eius. quia

In ſcriptura nobis iniungitur.
Ex officio nobis committitur.
Premium inde promittitur.
Mens noſtra ad hoc inſtruitur.

Dico qđ iſtud in ſcriptura nobis iniungitur. Quia ſicut dicitur in Pſal. In capite libri ſcriptuȝ eſt de me. vt fa.vo.tu.de.me.vo.le.tu.in me.cor.me. Dico etiam officio nobis committitur. Nos enim ſumus ſerui ⁊ miniſtri dei. ⁊ ideo voluntatem magiſtri debemus facere. ⁊ ex iniuncto nobis officio ſibi in omnibus obedire vt dicitur in ps̄. Benedicite domino omnes virtutes eius mi. eius qui facit voluntatem eis. Dico inſuper qđ magnum premium inde promittitur. quia ſicut dicitur.j. Joannis.ij. Omnis qui facit voluntatē domini manet ineternum. Unde Heb.x. facientes voluntatem dn̄i reportetis promiſſionem. Dico etiā qđ mens noſtra inſtruitur ad hoc. Quia ſcȝ ſicut magiſter habens nouum ſeruitorem ſolet illum inſtruere iſta que ſunt bene placita ſue volūtati. Sic deus et per documenta ⁊ per exempla nos inſtruit. quid eſt illud qđ ipſe nos facturos deſiderat atqȝ cupit. Ps̄. Notas fecit vias ſuas moyſi: filijs iſrael voluntates ſuas. Quod etiam bene petebat dauid in ps̄. dicens. Doce me facere voluntatem tuam: quia deus meus es tu. Nos enim ſumus ſicut heredes qui debemus

facere

Ayuntamiento de Madrid

facere voluntatem teſtatoris.ſicut miniſtri qui debe
mus facere voluntatem preceptoris. ſicut vie ignari
qui debemus facere voluntatem conductoris. Jdeo
bene precipitur Rom̃.xij. Ut probetis que ſit volun-
tas dei bona bene placens ⁊ perfecta. Quia breuiter
ſicut dictũ eſt.j.Theſſa.iiij. Hec eſt voluntas dei ſan
ctificatio veſtra. Ubi aduerte ꝙ ſcriptura.
Oſtendit qd̕ eſt videndum exemplariter.
Pretendit qd̕ eſt tenendum regulariter.
Jntendit quid eſt habendum ſingulariter.
Primũ eſt via moralis bonitatis.hec eſt.Scd̕m eſt ne
ceſſariũ diuine voluntatis.voluntas dei. Tertiuꝫ eſt
forma eterne ſanctitatis.ſanctificatio veſtra.et ſic pa
tet ꝙ eſt voluntas dei ordinatiua.que ſcꝫ eſt implẽda
⁊ totis viribus facienda vt ſic cõmendemur ſicut ille
de quo legit̃ in pſ̃.Jn lege dñi fuit voluntas eius.⁊ in
lege eius meditabitur die ac nocte. Patet igit̃ ꝙ in-
uenitur vna dei voluntas ſumme veritatis. Deniqꝫ
dico ꝙ inuenit̃ vna dei volũtas ſumme bonitatis ſeu
largitatis. Deus enim habet voluntatem non ſolum
ordinatiuam ad poteſtatis fortitudinem. ⁊ etiam ad
veritatis ſeu equitatis rectitudinẽ.immo etiaꝫ ad bo
nitatis ſeu largitatis amplitudinem ⁊ iſta eſt ꝓpria
dei voluntas qua ipſe vult omnes ſaluos fieri ⁊ ad co
gnitionem veritatis venire ſicut dicit̃.j.Timo.ij. Tã
ta enĩ eſt eius bonitas ꝙ ipſe ſemper nobis vult ꝓfi-
cere ⁊ nõ nocere. Et ideo ſicut pater ſolet filijs heredi
tatẽ diuidere ⁊ vnicuiqꝫ ꝓpriam portioneꝫ ſm̃ volun
tatem ſuam aſſignare. Sic ꝓcerto deus nobis bona
ſua ſpũalia ⁊ eterna diuidit.⁊ ſm̃ liberalem ſuam vo
luntatem de cunctis ordinat ⁊ diſponit. ſicut dicitur
j.Cor.xij. Diuiſiones gratiarum ſunt:vnus aũt ſpiri
tus diuidens.ſ.vnicuiqꝫ prout vult. Et ideo circa hoc
nota ꝙ voluntas dei eſt ꝙ
Quoſdam extollit ad promotionem.
Quoſdam mundat per confeſſionem.
Quoſdam turbat per afflictionem.
Quoſdam ducit per directionem.
Quoſdam dimittit per obſtinationem.
Quoſdam deſtruit per damnationem.
Dico igit̃ ꝙ dei voluntas quoſdam extollit ad ꝓmo-
tionem.vnde ſicut di.Eſa.xlvj.ipſe vocat ab oriẽte in
ſtuꝫ ⁊ de terra longinqua virum voluntatis ſue.vnde
Marc.iij.dr̃ ꝙ cũ xp̃s aſcendiſſet in montem vocauit
ad ſe quos voluit. ¶ Jtem dico ꝙ aliquos mundat ꝑ
confeſſionẽ vel gr̃e collationem. Uñ Matth.viij. Do
mine ſi vis potes me mundare.⁊ rñdit.volo munda-
re. ¶ Jtẽ quoſdã turbat per tp̃alem afflictionem. Un
de etiã de xp̃o dicit̃ Eſa.liij. Dolus nõ eſt inuentus in
ore eius ⁊ dñs voluit ꝯterere eũ in infirmitate. ¶ Jtẽ
aliquos deducit per directionem. Uñ pſ̃. Jn volunta
te deduxiſti me. ¶ Jtem aliquos dimittit per obſtina
tionem. Unde Roma.ix. Cui vult miſeret̃ deus ⁊ quẽ
vult indurat. ¶ Jtẽ aliquos deſtruit per damnationẽ
Uñ de amaſa pctõre dr̃.ij.Paral.xxv. ꝙ noluit audire
verbũ dñi:qꝛ volũtas dei fuit vt traderet̃ ĩ manus ho
ſtiũ. Sic ergo pꝫ ꝙ triplex inuenit̃ voluntas dei ſcilꝫ.
Una que pertinet ad dei bonitatem diſpenſatiuam.
Alia que pertinet ad dei veritatem ordinatiuam.
Alia vero que pertinet ad dei poteſtatem operatiuã.
Et ſic dictũ eſt de voluntate dei que eſt glorioſa. ¶ Se
C cundo principaliter dico ꝙ eſt voluntas iuſti que eſt
virtuoſa. Uoluntas enĩ de ſui natura eſt potentia va
na ⁊ vaga.diſcurrit enĩ per omnia delectabilia mun-
di nec aliquid eſt qd̕ poſſit eam ſatiare quouſqꝫ in deũ
figat̃.⁊ quouſqꝫ motus deſideriorum ſuorũ terminatur.
Quãdiu enĩ auis currit per aerem ſemper eſt in pen-
dulo ⁊ in motu qñ vero ad nidum ſuum venerit. ⁊ qñ
alicui rei firme adheſerit.tunc in certo eſt ⁊ in ſtatu ⁊
firmo. Sic voluntas humana ꝙdiu volat per deſide-
riũ per aerem huiusmundi ſemper eſt in quieta ⁊ va
ga pendula.dubia ⁊ incerta. Rei enĩ firme ⁊ ſtabili.ſ.
ipſi deo.qui eſt ꝓprie nidus cordis humani ⁊ habita
culum mentis nr̃e.debemus per deſideriuꝫ inniti. vt
in ſtabilitate boni ꝓpoſiti poſſimus firmiter ſtabili
ri. Quia ſicut dicit Auguſtinus. Jnquietũ eſt cor meũ
bone ieſu donec quieſcat in te. Uoluntas enĩ viri iu-
ſti eſt ferro ſimilis.qd̕ cõtra naturã ꝓprie grauitatis
adamantem ſequit̃ ⁊ in eo ſiſtit ⁊ quieſcit ⁊ terminat̃
Unde de viris iuſtis põt dici illud.ij.Paral.xv. Jn to
ta voluntate queſierunt dominuꝫ ⁊ inuenerũt. Quia
ſicut dicit pſ̃. Beatus vir qui timet dominum.in mã
datis eius volet nimis. Ubi diligenter aduerte ꝙ vo
luntas viri iuſti debet habere
Unum repreſſiuum.
Unum allectiuum.
Unum directiuum.
Unum erectiuum.
Nam voluntatem noſtraꝫ
dꝫ reprimere timoris gra-
uitas.qꝛ beatus inquit vir
qui timet Debet allicere di
uina bonitas dñm inquit. Debet dirigere mãdati ve
ritas in mandatis inquit Debet erigere amoris veri
tas.volet inquit nimis. Dico ergo ꝙ voluntas noſtra
debet habere per qd̕ reprimat̃:⁊ illud ꝓcerto debet eſ
ſe timor.qꝛ timor diuine offenſe debet eam reprime-
re a vanitate affectuũ laſciuorum beatus inquit vir qui
timet. Uoluntas enĩ eſt ſicut puer ſine ſenſu qui mul
ta inutilia faceret:niſi a matre vel a patre verberari
timeret. Naꝫ ſicut oculi falconis operiunt̃ corio ⁊ pe
des ligant̃ laqueo vt a volatu ſuperfluo refrenet̃. qꝛ
alias ad omnes predas quas videret volare vellet ni
ſi haberet qd̕ ipm̃ reprimeret vel teneret. Sic vere vo
luntas noſtra ⁊ cor noſtrum debet de corio diuini ti-
moris velari:⁊ laqueo diuini amoris ligari vt ſic poſ
ſit a vanis volatibus ⁊ affectibus refrenari beatus in
quit vir qui timet. Quia ſicut dicit̃ in pſal. Uolunta-
tem timentiũ ſe faciet ⁊ deprecationem eorum exaudiet
⁊ ſaluos faciet eos. Habeat ergo aliquid voluntas ꝑ
quid reprimat̃. ¶ Jtem habeat aliquid per qd̕ attra
hatur.dñm inquit. Uoluntas enĩ naturaliter tendit
ad bonũ ſicut intellectus in verum ⁊ ideo quanto res
eſt magis bona.tantomagis eſt attractiua volunta-
tis. Cum igit̃ deus ſit ſumme bonum ⁊ ſummus bo-
nus dico ꝙ ſumme debet eſſe voluntatis noſtre alle-
ctiuus.⁊ ad ſui amoreꝫ attractiuus dñm inquit. Pſ̃.
Jn lege dñi fuit voluntas eius ⁊ in lege eius medita-
bit̃ die ac nocte. ¶ Jtem dico ꝙ debet habere aliquid
per qd̕ dirigat̃.in mandatis eius. Equus enĩ nõ bene
ambulare docet̃ niſi eius pedes quibuſdam cordulis
aſtringant̃. Sic ꝓculdubio voluntas humana que re
cte eſt ſicut equus indomitus ⁊ effrenis nunꝙ bene
vel recte in via morum ducitur.niſi freno diuinorum man-
datorum vndiqꝫ coarceat̃.ſemper enĩ effrenate ad mun
di delectabilia tenderet.niſi ipſam dei mandatorum
cordula retineret in mandatis inquit eius. Unde de
iſto velle per mandata dñi regulando.dr̃ Matth.xix
Si vis ad vitã igredi ſerua mãdata Et pſ̃. Deduc me
in ſemita mandatorum tuorum qꝛ ipſam volui. Habeat igi
tur aliquid per quod dirigatur. ¶ Jteꝫ dico qd̕ debet
habere aliquid per quod erigatur vel per qd̕ accenda
tur vel moueat̃ ⁊ iſtud nihil aliud eſt ꝙ amor. Quia
ſcꝫ amor mouet ⁊ accendit voluntatem.ipſamqꝫ facit
facere cito ⁊ voluntarie quicquid facit.quod oſtendi
tur cum dicitur:volet nimis.quãdo enim homo vult
aliquid valde ſine difficultate exequitur ⁊ facit. Si-
cut enim videmus qd̕ ſcintilla accenſa per ſe ſurſum
ſolet aſcendere ⁊ celeriter vndiqꝫ diſcurrere ⁊ tranſi-
re quando autem eſt extincta non ſolet penitus ſe mo
uere. Sic vere voluntas igne feruentis amoris accen-
ſa.celeriter per ſe faciliter ſolet diſcurrere obediendo
⁊ ſurſuꝫ aſcendere contemplando. Sapien.xvj. Unuſ
quiſqꝫ voluntati deſeruiens ad quod quis volebat cõ
uertebatur. Jſta potiſſime debent eſſe de voluntate
boni obedientis. Sed proculdubio illi qui per pecca
tum ſunt extincti.⁊ igne diuini amoris priuati nõ ſo
lent voluntarie per obedientiaꝫ ſe mouere immo ne
ceſſe eſt ipſos coartare ⁊ per violentiam excitare. Et
tamen iſti deberent attendere ⁊ aduertere qd̕ placent

Ayuntamiento de Madrid

deo opera voluntaria magis ꝙ̄ coacta. Quia etiam thus ⁊ myrrha precioſiora reputantur quando de arbore voluntarie creunt. ꝙ̄ quādo per inciſſuras corticis per violentiam extorquentur. Et ideo dicebat dauid in pſ̄. Voluntarie ſacrificabo tibi ⁊ confitebor nomini tuo. volet inquit nimis. Sed circa hoc nota qđ plura ſunt que a fidelibus volenda ⁊ voluntarie cupienda ſunt. debent enim velle

Xp̄i viſionem. — Dico xp̄i viſionē. Joan. xij. Domine volumus ieſum videre.
Pacis vnionem.
Vite regionem. — Dico pacis vnionem. Pſ̄. Exultent ⁊ letentur qui volunt pacem ſerui eius. Dico inſuper vite regionem. Pſ̄. Quis eſt homo qui vult vitam ⁊c. Sic ergo patet quomodo aliquid dictum eſt

D de voluntate iuſti que eſt virtuoſa. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ eſt aliquid dicendum de voluntate impij que eſt vitioſa. Impij enim habent voluntates diuerſas ⁊ peruerſas ſcʒ a bono incōmutabili auerſas ⁊ ad bonum cōmutabile conuerſas. In muliere enim de nouo pregnante quādoq̄ peruertit appetitus. ita ꝙ bonos cibos abhominatur in malis vero ⁊ inſipidis delectatur: Sicut patet quia multe ſunt que tunc comedunt terram ⁊ carbones. Sic vere chariſſimi cū dyabolus fetu peccati impregnauerit animam peccatricem ſtatim appetitus voluntatis ſue peruertitur ⁊ mutatur. Nam bona ⁊ ſapida ſcʒ bona ſpūalia ⁊ eterna abhorrere. horrida vero ⁊ vilia. ſ. bona tpalia ⁊ carnalia velle incipit amare. Job. vj. Anime eſurienti etiā que amara ſunt dulcia eſſe videntur ⁊ que prius nolebat tangere anima mea. modo pre amaritudine cibi mei ſunt. Infirmus enim magis vult que ſibi ſunt cōtraria ꝙ̄ illa que ſunt vtilia. Sic peccator nociua vult ⁊ appetit: vtilia vero renuit ⁊ delinquit. Notabo ergo ꝙ iſti volunt.

Diſcordias ⁊ diuerſitates.
Delicias ⁊ carnalitates.
Diuitias ⁊ crudelitates.
Blandicias ⁊ familiaritates.
Proditiones ⁊ fallacias.
Stulticias ⁊ preſumptiones.
Adulationes ⁊ verſutias.

Dico ꝙ mali volūt diſcordias ⁊ diuerſitates, Et ideo dicit pſ̄. Domine diſſipa gentes q̄ bella volūt. ¶ Itē volunt carnalitates ⁊ delicias. Ideo quilibet talis reprehēditur Hieremie. ij. Quid tibi vis in via egypti vt bibas aquam turbidam: quia iſti ſunt qui dicunt illud Ephe. ij. Cōuerſati ſumus in deſiderijs carnis noſtre facientes volūtatem carnis. j. Thimo. vj. Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationē ⁊ in laqueū dyaboli. ¶ Itē volunt crudelitates ⁊ diuitias. Dicūt enim cū filia herodiadis. Marci. vj. Volo protinus vt des mihi in diſco caput Joannis baptiſte. ¶ Item volunt familiaritates ⁊ blandicias. Et tamen dicitur Jacobi. iiij. Qui voluerit amicus eſſe huiuſſeculi inimicus dei conſtituetur. ¶ Item volunt ꝓditiones ⁊ fallacias. Dicūt enim illud Matthei. xxvj. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eum tradam. ¶ Itē volūt preſumptiones ⁊ ſtulticias. Et ſic dicitur Prouerbiorum vigeſimonono. Qđ puer qui voluntati ſue dimittitur confundit matrē ſuam. ¶ Itē volunt adulationes ⁊ verborū verſutias. Dicunt enī illud Geneſis vigeſimoſeptimo. Fac mihi pulmentū ſicut velle me noſti. Iſta ergo de voluntate ſufficiant. Vide de affectione. Cogitatione ⁊ Concupiſcentia ⁊c.

A Velox. Velocitas. velociter.

Cum velocitas in bono ⁊ in malo ſignificet. Poſſum notare ꝙ in ſcriptura velocitas inuenitur ſcilicet.

Metuenda.
Requirenda.
Fugienda.
Attendenda.
Exequenda.
Dimittenda.
Intuenda.

Prima eſt velocitas ſeueritatis diuine que ci . o ⁊ celeriter punit malos Hieremie. xlviij. prope eſt interitus moab. ⁊ malū eius velociter occurret. ⁊ vbi non ſperāt occurrit malis ſicut de balaam dicitur Nume. xxiij. Velociter occurrit ei deus. ¶ Secūda eſt velocitas benigne deitatis. Deus enī velociter qn̄ neceſſe eſt iuuat ſuos. Qđ bene ſciebat ſanctus dauid. d. in pſ̄. Qn̄ tribulor velociter exaudi me. ¶ Tertia eſt ꝓſperitas velox vel velocitas mundane ꝓſperitatis. Quia ſcilʒ iſta eſt ſicut torrens qui velociter trāſit ⁊ currit. Vn̄ de mundanis poteſt dici illud pſ̄. Velociter tanꝙ̄ fenū areſcent ⁊c. ¶ Quarta eſt velocitas humane mortalitatis. Vita enī mortalis valde velociter tranſit ⁊ currit. Job. ix. Dies mei velociores fuerunt curſore. Et iterum dies mei velocius tranſierunt quaſi a texente tela ſuccidītur. ¶ Quinta eſt velocitas moralis agilitatis. quia nos debemus eſſe veloces ⁊ agiles deo ⁊ prelatis celeriter ad bona opera facienda. Juxta illud. Eccl'. xxxj. In omnibus operibus tuis eſto velox. ⁊ omnis infirmitas non occurret tibi. Quia ſicut dicit. Prouerb. xxix. Vidiſti hominem velocem in opere ſuo coraʒ regibus ſtabit. ¶ Sexta eſt velocitas letalis fatuitas. q̄ ſcʒ fatui ⁊ iniqui veloces ſunt ⁊ prēcipites ad malū faciendū ſicut dr̄ in pſ̄. Veloces pedes eorū ad effundendū ſanguinē. Juxta illud Eſa. viij. Accelera. velociter ſpolia detrahere. feſtina predari. Similes enim ſunt tygridi ⁊ pardo que ſunt animalia iniqua velocia ⁊ crudelia tamē Prouer. vj. dr̄. ꝙ deus odit pedes veloces ad currendum in malū. ¶ Item ad iraſcendū cōtra illud Eccl's. vij. Ne ſis velox ad iraſcendum. q̄ ira in corde ſtulti requieſcit. ¶ Item ad vane loquendum. vn̄ Prouer. xxix. Vidiſti hominem velocem ad loquendum, ſtulticia ſperanda eſt de ipſo ⁊c. Similes enī ſunt ſerpenti qui tactus velociter iraſcitur ⁊ ſi torquetur linguā habet valde celerem ⁊ velocem. ſic iſti. vn̄ Eſa. xxxij. Lingua balborum velociter loquet̄ Contra illud Jacobi primo. Sit omnis homo velox ad audiendū ⁊c. Iſta eſt velocitas letalis fatuitatis. ¶ Septima eſt velocitas mortalis celeritatis. Quia mors valde velociter nos ſequitur ⁊ conſequit̄. Nullus enī eſt ita velox qui poſſit effugere morſum ſuum Eſa. xxx. Et dixiſtis. ſuper veloces aſcendemus. ideo velociores erunt qui perſequentur nos. vn̄ Amos. ij. Peribit fuga a veloce ⁊ fortis nō obtinebit virtutem ſuam. Et ſequit̄. Robuſtus nō ſaluabit animā ſuā. et velox pedibus nō ſaluabitur. Et ſic ſufficit. Vide. ſ. de Cito. Statim ſubito. Celeriter ⁊c.

Venatio.

Nota ꝙ venatio eſt qn̄ quis aliqđ animal pro capiēdo inſequitur. Significat ergo venatio diligentiā ⁊ inquiſitioneʒ. morſum ⁊ apprehenſionem. Notemus ergo moraliter ꝙ multa ſunt genera venatorum. Nam Subditos venatur prelatus vt per eum puniantur. B

Peccatores venatur predicator vt per eū cōuertant̄.
Animas venatur dyabolus vt per eum capiantur.
Pauperes venatur tyrannus. vt per eum depredant̄.

Dico ergo ꝙ eſt quedam venatio diligentis viſitationis ⁊ iſta eſt illa qua prelatus venatur ⁊ inquirit proteruos. vt ipſis inuentis puniat ſicut decet. Nobiles etiam venantur lupos ⁊ leones non ad comedenduʒ. ſed ad occidendum. Sic vere prelatus debet venari. inquirere ⁊ perſequi hereticos. tyrannos ⁊ obſtinatos ad ipſos puniendum ⁊ expellendum de grege eccleſie vnde Hiere. xvj. Mittam eis venatores multos ⁊ venabuntur eos. ¶ Item dico ꝙ eſt quedam venatio curioſe predicationis. Predicator enim eſt ſicut canis nobilis qui peccatores venatur ⁊ capit ⁊ ipſos ſibi ꝑ dilectionem incorporat vt ad deum conuertat. nō ceſſat enim latrare in predicando vndiq̄ currere. vt predam domino ſuo ſcilicet deo valeat inuenire Geneſ. xxvij. Cumq̄ venatu aliquid apprehenderis fac mihi inde pulmentum ſicut velle me noſti. ¶ Item eſt venatio dyabolice machinationis. Dyabolus enim temptando: et rhetia mundi delectabilium tendendo non ceſſat animas venari. vt ipſas in inferno

valeat

Ayuntamiento de Madrid

valeat depredari. Uñ illud põt dici de ipſo Gẽn. xxv. Fuit eſau homo gnarus venandi. Ipſe eñ quandoqꝫ tendit laqueum ꝛ rethe ſuũ ſcꝫ malas mulieres vt homines irretiat ꝛ inuoluat. vñ Eccſ. vij. Inueni mulierem morte amariorem que laqueus venatorum eſt ¶ Item eſt venatio tyrannice depredationis. Tyranni enim ſunt ſicut leones qui animalia groſſa venantur balliui ꝛ alij inferiores ſunt ſicut aranea que muſcas ꝛ papiliones venatur. vnde breuiter de iſtis dr. Eccl. xiij. Uenatio leonis onagri i heremo. ſic paſcua diuitũ ſunt ipſi pauperes. iſti eñ ſunt ſicut nemroth qui erat robuſtus venator corãꝫ dño ſicut dicit Gẽn. x. Uide ſupra de Depredari ꝛc.

A **Uendere. vendens.** Nota ꝙ vendere nihil aliud eſt ꝙ̃ proprietatem alicuius rei cũ alterius pecunia cõmutare. In venditione enim id quod noſtruꝫ eſt amittimus. ꝛ quod alienum acquirimus. Notabo igitur ꝙ moraliter loquendo venditio ſumitur multis modis. Eſt enim venditio.

Temporalis ꝛ neceſſaria.	Prima eſt venditio
Spũalis ꝛ meritoria.	hominũ mercatorũ.
Criminalis ꝛ deceptoria.	Quia ſcꝫ mercatores
Mortalis ꝛ damnatoria.	pro neceſſitate reipu

blice ſolent vendere ꝛ emere res venales ꝛ de vna patria ad aliã tranſportare. ꝛ ipſas etiam ad neceſſitatis opera reſeruare. Natura eñ in hyeme humores de ramis ꝛ remotis partibus arborũ retrahit ꝛ ipſos pro cuſtodia vite arboris ꝛ radicis ad interiora colligit ꝛ cuſtodit quos tandem in vere ad ramos nutriendos iterũ influit ꝛ remittit ꝙ ſi forte nõ faceret. adueniente forti frigore tota arboris ſubſtantia deperiret Sic vere boni mercatores merces victualium recolligunt ꝛ ipſas ꝓ neceſſitate reipublice cuſtodiunt ꝛ reponunt eaſqꝫ loco ꝛ tpe diſtribuũt ꝛ refundũt. Exemplo ioſeph qui poſtꝙ̃ frumenta per ſeptẽ annos recollegiſſet tandẽ ſicut dicit Gẽn. xlj. aperuit horrea ꝛ vendidit frumenta egyptijs. Quod tñ eſt contra multos malos mercatores qui nõ recolligunt ad vtilitatẽ publicam ſed priuatam qđ patet qꝛ vltra debituꝫ precium tpe neceſſitatis ſolent vẽdere ꝛ qđ peius eſt malas merces ꝓ bonis ſolent pauperibus tradere ꝛ qđ deterius eſt quia ad menſurã magnaꝫ ſolent recipere ſolutioneꝫ ꝛ ad paruam tradere vel preſtare. Contra quos dr. Amos. viij. Audite hoc inquit qui conteritis pauperẽ ꝛ deficere facitis egenos terre dicentes quãdo trãſibit meſſis ꝛ ſabbatũ. venũdabimus merces ꝛ aperiemus frumentũ vt imminuamus menſuram ꝛ augeamus ſicluꝫ. ꝛ ſupponamus ſtateras doloſas vt poſſideamus in argẽto egenos ꝛ pauperes pro calciamentis. ꝛ quiſquillias frumenti venũdamus. Iſta eſt venditio hominũ mercatorũ. ¶ Scđo dico ꝙ eſt venditio hominum perfectorũ. Uiri eñ iuſti ſeipſos xp̃o ſolent vendere ꝛ ius ſue ꝓprie voluntatis xp̃o ꝛ prelatis tradere. ꝛ ad religionis ſeruitutẽ pro reportando precio glorie ſe q̃diu vixerint obligare. Dicunt eñ illud Gẽn. xlvij. Eme nos in ſeruitutẽ ꝛ leti ſeruiemus regi. Uñ de iſta venditione dicit. Deut. xv. Cum venditus fuerit frater tuus hebreus ſex annis ſeruiet tibi ꝛ ſeptimo egredietur liber. Et poſſunt eſſe verba directa ad xp̃m cuius fratres ſumus. cui ſcilꝫ bonus xp̃ianus venditur ꝛ obligatur. vt dictum eſt. veruntamen ſex annis. i. ſex mundi etatibus debet ſeruire. in ſeptimo vero. i. poſt mortem debet cum eo in paradiſo eſſe liber. Eſa. lij. Gratis venundati eſtis ꝛ ſine argento redimemini. Iſta eſt ergo vẽditio hominũ perfectorꝫ

B ¶ Tertio dico ꝙ eſt venditio hominũ proditorũ qui ſcꝫ alios vẽdunt dominis ſuis ꝛ maioribus ipſos falſe accuſando ꝛ ipſos in manibus eorꝫ obligando. vnde in pſ. Uendiderunt pplm meum ſine precio ꝛc. iſti enim vendunt alios ſine precio quia tales detractores ab his quibus detrahunt precium ꝛ lucrum nõ reportant quia ſecrete ꝛ in occulto dicunt peſtifera verba ſua. Iſta eſt ergo venditio hominum proditorum: qui ſcilicet figurantur in iuda qui deũ vendidit Ioelis. iij. Filios iuda ꝛ hieruſalem vendidiſtis filijs grecorum. ¶ Quarto dico ꝙ eſt venditio hominum iniquorum. Et ſic inuenitur

Uenditio ſymonie.	Mali eniꝫ eccleſiaſtici vẽ
Uenditio luxurie.	dunt ſpũalia per ſymoniã
Uenditio blandicie.	ꝛ ſic dr Ioan. ij. ꝙ xp̃s eiecit
Uẽditio ſcientie.	de tẽplo vendẽtes ꝛ emen
Uenditio nequicie.	tes. ꝛ etiã cathedras ven

dẽtiũ columbas euertit Lenones vendũt carnalia ad luxuriã. qꝛ. ſ. mala mulier ſeipſam vendit. ꝛ vetula iuuenculam tradit. Ioel. iij. Poſuerunt puerũ in proſtibulo. ꝛ puellã vendiderunt pro vino vt biberẽt. ¶ Itẽ adulatores vendunt pulcra verba per fallaciam Et ſic dicitur Math. xxv. ¶ Itẽ potius ad vendendes ꝛ emite vobis Ubi dicit Grego. Quod oleum vendere nihil aliud eſt ꝙ̃ verba dicere adulatoria. ¶ Item aduocati vendunt ſenſum ſuum per auariciam. Contra quos dr. Prouer. xxiij. Ueritatẽ eme ꝛ noli vendere ſapientiam doctrinã ꝛ intelligentiã. ¶ Item peccatores vendunt animas ſuas per nequiciaꝫ qꝛ qñ homo peccat mortaliter tunc aliquid delectabile pro precio accipit a dyabolo. ꝛ animam ſuam vendit. vñ Roma. vij. Ego aũt carnalis ſum venundatus ſub peccato. ꝛ Eſa. l. dicit peccatoribus. in iniquitatibus veſtris venditi eſtis. iſti eñ vendunt ſemetipſos in ſeruitutẽ dyaboli. qui ipſos tandem ſicut ſuos ſeruos flagellat. lacerat ꝛ occidit. Unde de demonibus poteſt dici illud zach. xj. Paſce pecora occiſionis que qui poſſederant occidebant ꝛ vendebant: ꝛ ſufficit.

Uenenum. Cum per diuerſa genera venenorum poſſint accipi varie ſpecies vitiorum. qꝛ tamen autoritates deficiunt ꝛ etiaꝫ in pluribus exemplis dicta ſunt plurima de venenis ideo omitto faciam enim tabulaꝫ deo dante per quã iſta que per librum ſparſa ſunt ad certum ordinem deducentur.

Uenerabilis. venerari. Uide vbi Honor.

Uenia. Uide ſupra de miſericordia. de Indulgere. de Parcere.

Uenire. Nota qđ venire nihil aliud eſt ꝙ̃ ad aliquem terminũ applicare ꝛ de vno A
termino ad alium accedere ꝛ tranſire. Accipitur etiã quandoqꝫ venire pro accidere vel euenire. Et breuiter notare poſſuꝫ ꝙ in ſcriptura venire multiplex inuenitur. Eſt enim venire

Perfectorum.	Ueniunt perfecti vt deo pareãt
Peccatorum.	Eſa. lx. Filij tui delonge veniẽt.
Meritorum.	ꝛ filie tue de latere ſurgẽt ¶ Ue
Uitiorum.	niunt peccatores vt bonis noce
Tormentorum.	ant. Hiere. vj. veniet repẽte va
Premiorum:	ſtator ſuper vos. ¶ Ueniũt me
Diuinorum.	rita vt bonos foueant. Sap. vij
Malignorum.	Inuocaui ꝛ venit in me ſpũs ſa

pientie. Sequitur. Uenerunt mihi omnia bona pariter cũ illa. ¶ Ueniunt vitia vt bona tranſeant. Eze. j. Ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone. ¶ Ueniunt tormenta vt alios arceant. Pſ. Ueniat mors ſuper illos ꝛ deſ. in infer. vi. ¶ Ueniunt premia vt boni gaudeant Iob. xiiij. Cunctis diebus quibus nunc milito expecto donec veniat immutatio mea. ¶ Ueniunt diuina vt boni valeant. vñ Ioan. xiiij. dicit xp̃s de viro iuſto. Ad eum veniemus ꝛ manſionem apud eum faciemus. ¶ Ueniunt etiam maligna ſcilicet ipſi demones vt mala compleant Math. xiij. Dum dormirent homines venit malus homo ꝛ ſuperſeminauit zizania. Et de omnibus iſtis generibus veniendi multa poſſent dici. ſed ſolum ad preſens intendo dicere de venire iuſti viatoris de venire vani peccatoris ꝛ venire pij ſaluatoris. ¶ Igit pmo dicam⁹ ꝙ eſt vnũ venire iuſti viatoris. Et iſtud eſt illud venire quo iuſti B

Ayuntamiento de Madrid

veniunt ad deum ſcʒ per grām moraliter in preſenti. ⁊ in futuro per gloriam perſonaliter. Videmus enim naturaliter ꝙ omnia veniunt ⁊ accedunt ad illud vbi inueniunt fundamentum. vbi inueniunt nutrimentum. De fundamēto patet. qꝛ lapis ſurſum iactus naturaliter venit ad terrā vbi ſtabilitur. De nutrimento etiam patet ꝙ bos ⁊ porcus venit ſeduliter ad ſtabulum vbi educatur. Sic etiam chariſſimi iuſtus venit ⁊ accedit ad deū qꝛ deus eſt fundamentū defenſatiuū. deus eſt nutrimētū delectatiuū. quia iſte eſt qui ſuſtinet debiles fatigatos. Hebre. j. Portans omnia verbo virtutis ſue. Iſte eſt qui adiuuat miſeros impugnatos. Pſ. Deus adiutor noſter ineternum. Iſte eſt qui reficit pauperes deſolatos. d. Joan. vj. Ego ſuʒ panis viuus qui de celo deſcendi. Et ideo pcerto chariſſimi cum nos indigeamus

Iſto fundamento tanꝗ fatigati.
Iſto iuuamento tanꝗ impugnati.
Iſto nutrimēto tanꝗ depauperati.

Dico qd ad iſtum debemus venire. nos ei conformando, ⁊ ad eum charitatiue appropinquando moraliter accedere ⁊ tranſire. Ad quod etiaʒ ipſe monet. Matth. xj. Venite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiam vos. Vbi aduerte ꝙ ad deum veniendum mentaliter ⁊ moraliter quatuor nos breuiter inducunt.

Primum eſt quo benigniter inducimur.
Secundum eſt quo fideliter recipimur.
Tertium eſt quo ſeueriter incutimur.
Quartum eſt quo ſuauiter attrahimur.
Primum probat clamor attractatiuus venite.
Scdm amor locatiuus cum dicit ad me.
Tertium terror impulſiuus qui la. ⁊ one. eſtis.
Quartum dulcor allectiuus. ⁊ ego reficiam vos.

Dico ergo ꝙ venire debemus ad deū ꝓpter clamorē vocatiuū per quē inducimur benigniter. venit inquit Omnia eīn domeſticata ſolent venire ⁊ ad vocationē ſui magiſtri veniunt ⁊ occurrunt. Cum igit dñs noſter ⁊ magiſter vocaliter nos vocat ad eū venire debemus. Patet etiam in pauonibus. caponibus ⁊ gallinis. qui ad pabula vocati ſtatim veniūt ⁊ accurrunt. ita vocat nos xp̄us in ſcriptura. dicens venite. Ideo nos debemus ꝓculdubio ad ipm venire ⁊ nos ſibi ꝑ verū amorem coniungere ⁊ copulare. venite inquit. Et aduertendū eſt ꝙ xp̄s in ſcriptura per iſtud verbū venite. vocat nos ad omnia que ſunt neceſſaria ad ſalutem. dicit enim venite

Ad preſumptionem dimittendum.
Ad dei operationem admirandum.
Ad eucharistie refectionem manducandum.
Ad dei contemplationem ſpectandum.
Ad diligentem inquiſitionem faciendum.
Ad gratie inſpirationem hauriendum.
Ad verbi predicationem frequentandum.
Ad laudis modulationem decantandum.
Ad xp̄i deſponſationem copulandum.
Ad celi creationem nanciſcendum

Iſta eīn ſunt decem officia ad que per iſtud verbū venite conuocamur ⁊ ad que veniēdo ad ipm deū illi coniungimur ⁊ cū eo copulamur. Dicit eīn venite ad dimittēdū oēm preſumptionē. Et ſic dicit. Job. xvij. Conuertimini ⁊ venite ⁊ nō inueniā in vobis vllum ſapiētem. Itē venite ad admirandum dei operationem Pſ. Venite ⁊ videte opera dñi terribilia in cōſpectu eius ſuper filios hominū. Itē venite ad guſtanduʒ euchariſtie refectionē. Prouerb. ix. Venite comedite panē meum ⁊ bibite vinū qd miſcui vobis. Iteʒ venite ad cōtemplandū celi conditionē. Eſa. ij. Venite aſcendamus in montē domini ⁊ ad domū dei iacob. Itē venite ad faciendū bonaʒ inquiſitionem. Eſa. xxj. Si queritis querite cōuertimini ⁊ venite. Iteʒ venite ad gratie infuſionē vel inſpirationē hauriendū. Eſa. lv. Oēs ſitientes venite ad aquas. Itē venite ad frequentandū predicationē. vn̄ Math. iiij. Venite poſt me faciā vos fieri piſcatores hominū. Itē venite ad decantandū laudis modulationē. pſ. Veni exultemus dño iubilemus deo ſalutari nr̄o. Itē venite ad copulandū xp̄i deſponſationem Matth. xxij Omnia parata ſunt. venite ad nuptias. Itē venite ad obtinendū vite participationē. Matt. xxv. Venite benedicti patris mei percipite paratū vobis regnū. Sic ergo patʒ ꝙ deus dicendo venite ad multa bona nos inducit ⁊ ad veniendū ad ſe multipliciter excitat ⁊ exclamat. venite inquit. Vt eīn noſipſi dicamus illud pſ. Venite ⁊ videte oēs qui timetis deū quanta fecit anime mee. Patet ergo ꝙ veniendū eſt ad deuʒ propter clamorem vocatiuum per quem inducimur.

C Deinde dico ꝙ ad ipm veniendū eſt ꝓpter amorē locatiuū per quē recipimur fideliter. ⁊ hoc oſtendit cuʒ dr ad me. Iſte eīn eſt ſicut amoroſus hoſpes. qui inuitat ⁊ recipit tranſeuntes. ⁊ qui vnicuiqꝫ ſm ꝙ vult expendere parat mēſam ⁊ camerā meliorē. Quia. ſ. iſte eſt ſemꝑ paratus ad hoſpitari ⁊ recipere oēs venientes ad eū ⁊ oēs ad ſe cōuertentes nullū eīn ſcit refutare quinimmo ſm ꝙ quilibet vult de bonis vel de laboribus ꝓ eo expendere ſolet ſibi de gradu ⁊ ſtatu meliori ſpūaliter ꝓuidere. ad me inquit Joā. vj. Omne qd dat mihi pater ad me veniet ⁊ eū qui venit ad me nō eijciā foras. Iſta eīn prepoſitio ad ſignificat terminum ad quē. qui. ſ. recipit ⁊ terminat dependentiaʒ a quo. Et ideo bn̄ dicit ad me. vbi dat nobis intelligere ꝙ ſe offert ad depēdentiā affectuū nr̄orum: ſicut finalis terminus. ad me inqt Joā. vij. Qui ſitit veniat ⁊ accipiat aquā vite gratis. Et nota ꝙ ad iſtū eſt veniendū

Sicut ad doctorē vt informemur.
Sicut ad paſtorē vt recreemur.
Sicut ad medicū vt conſolemur.
Sicut ad dominū vt premiemur.
Sicut ad fontē vt ſatiemur.
Sicut ad hoſpitē vt receptemur.

Dico ergo ꝙ ad ipſum venire debemus ſicut ad doctorē vt informemur Exemplo regine ſaba q venit ad regē ſalomonem audire ſapientiam eius ſicut dicitur. iij. Regū. x. Unde Eſaie. ij. Venite aſcendamus ad montem domini ⁊ docebit nos vias ſuas. Item ad paſtorem vt recreemur. Paſcit eīn ⁊ recreat cor deuotū. Unde ipſe dicit. Johānis. vj. Ego ſum panis vite qui venit ad me nō eſuriet ⁊ qui credit in me nō ſitiet. Itē ad medicū vt cōſolemur vel vt ſanemur. Pſ. Exaudi orationem meā ad te omnis caro veniet. Itē ad dñm vt premiemur. Oſee. vj. Venite ⁊ reuertamur ad dñm qꝛ ipſe cepit ⁊ ſanabit nos ⁊c. Item ad fonteʒ vt ſatiemur Gen̄. xxiiij Veni ad fontē aque Et illud. Joā. vij. Qui ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Item ad hoſpitem vt receptemur ⁊ vt apud eum cōmoremur dicēs illud. Joā. xiiij. Ad eū veniemus ⁊ manſionē apud eum faciemus. Iſtis eīn rationibus eſt ad deū veniendū ⁊ ad ipm per deſiderium eſt fugiendum. Iſte eſt eīn ſicut liberalis dñs qui oēs veniētes ſolet de familia ſua recipere ⁊ ſicut pius teſtator q ſolet etiā extraneos qꝫqꝫ in filios adoptare ad me ergo ſupple venite. Quod eſt cōtra multos qui ad deū nō veniūt. ſed ad mundum. ſimiles auicule q veniēs ad ſibilum aucupis laqueo capitur ⁊ occidit. Quia ſcʒ illi qui veniūt ⁊ accedunt ad ſibilum dyaboli carnis ⁊ mundi: quia ſcʒ nō ceſſant ſibilare ⁊ dicere illum verſum. Ad mea decepti iuuenes precepta venite: laqueis malarū complacentiarū capiunt. ⁊ per peccata mortalia puniunt. Quod figuratū eſt in iabele que ſixare ſeſſo ⁊ calefacto dixit. Ad me intra dñe ne timeas que offerens ſibi lac fecit dormire. ⁊ dum dormiret clauo tabernaculi ipm occidit. vide iſtam figuram ſupra. Nō ſic ergo chariſſimi. ſed ad deum veniamus venite inquit ad me. pſ. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuū ⁊c. Veniendum eſt ergo ad deū ſicut patet ꝓpter amorē locatiuū per quē recipimur.

D Deniqꝫ dico ꝙ veniendum eſt ad deum propter terrorem incuſſiuum. per quem impellimur. ⁊ hoc oſtenditur cum dicit. omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis.

Quia ſcʒ

Quia ſcꝫ laboꝛ ⁊ onus mundanarũ tribulationuꝫ nos cõpellit ad deũ venire ⁊ nos ad ipm cõuerteret redire Quia ſm Grego. Mala q̄ nos hic premũt ad deũ citius nos venire compellunt. De ceruo eñ legimus ꝙ impulſus a canibus ſolet venire ad hominē ſciēs eũ eſſe animal benignũ. Uentus etiã naui ↄtrarius q̄nꝗ ipſam impellit ad melioꝛē poꝛtũ ꝙ al's eſſet ventura. Quia breuiter ⁊ mũdi canes ⁊ tyranni ⁊ moꝛſus eoꝛuꝫ et latratus. necnõ ⁊ vētus contrarius mundanarũ aduerſitatum nos cõpellunt de amoꝛe mundi reſilire et ad ipſum hoiem xp̄m per deuotionē redire. ⁊ ad poꝛtum ſalutis accedere ⁊ venire qui laboꝛatis inq̄t ⁊ onerati eſtis p̄s. Humiliatũ eſt in laboꝛe coꝛ eoꝛũ ⁊ appropinquauerũt. Ueniēdũ eſt ergo ad deũ ꝓpter terroꝛē ↄcuſſiuũ ꝑ quē īpellimur. ¶ Inſupveniēdũ ē ad deũ ꝑ dulcoꝛē allectiuũ ꝑ quē attrahimur q̄ꝛ ego reficiã vos inq̄t. Deꝰ eñ nõ ſolũ infert mũdi verbera vt retrahamur. imo etiaꝫ exponit vbera vt attrahamur. Promittit eñ ad ſe venientibꝰ eternã refectionē ⁊ eterni ſolacij regionē. Et ideo ſicut puer libenter venit ad matrē vt lacte reficiatur ſic vere libenter debemus venire ad deum vt lacte ſue dulcedinis in gloꝛia ſatiemur reficiaꝫ inquit vos. p̄s. Super aquã refectionis educauit me. Quod bñ figuratur. Luce. xiiij. in illo rege qui miſit ſeruum ſuũ hoꝛa cene dicere inuitatis vt venirent. quia parata ſunt oĩa. Quia rex noſter xp̄s prandium ſuum paradiſum parauit. vbi per ſeruos ſuos apoſtolos pꝛophetas ⁊ alios ꝑdicatoꝛes ad veniēdum illuc totũ genus humanũ inuitauit. Paratus eſt eñ oēs reficere ⁊ ſic nulli oſtium denegare dicens Mathe. xxij. Omnia parata ſunt venite ad nuptias. Ueruntamen aduertēdum eſt ꝙ tria genera hoim ſe venire ad illas nuptias excuſarũt vnus. ſ. qui dicebat ſe emiſſe villam alius qui dicebat ſe emiſſe quatuoꝛ iuga boum alius qui dicebat ſe duxiſſe vxoꝛē ſicut totũ patꝫ ibidem Luce. xiiij. Naꝫ chariſſimi emptoꝛ ville ſignificat mũdanos opulētie poſſeſſoꝛes. Ductoꝛ vxoꝛis ſignificat carnalis immundicie dilectoꝛes. Emptoꝛ parium boum ſignificat ſenſuum incontinētie ſectatoꝛes. Quia proculdubio iſta tria genera hoim q̄ ſcꝫ in his tribꝰ mercimonijs occupātur: ad feſtũ paradiſi nõ veniunt nec accedunt ſed inde per peccata potius fugiunt ⁊ recedunt. d. xp̄o illud. Hieremie. ij. Receſſimus non veniemus vltra ad te. Sed non ſic boni quia iſti veniunt ad deum per gratiam in pꝛeſenti ⁊ in futuro per gloꝛiam Iſti enim finaliter veniunt ad paradiſum

Ut milites vt coꝛonentur.
Ut diuites vt ſpacientur.
Ut virgines vt deſponſentur.
Ut pꝛincipes vt honoꝛentur.

Ueniunt dico iuſti vel iuſtoꝛũ aĩe ad paradiſuꝫ vt ibi coꝛonētur. Cañ. iiij. Ueni de libano ſoꝛoꝛ mea ſpõſa veni de lybano ⁊ coꝛonaberis. Ueniũt ibidē ad deũ ſpaciari. Cant. v. Ueni in oꝛtũ meũ ſoꝛoꝛ mea. Ueniũt ibidem a deo ꝑmiari vel honoꝛari. Mathei. xxv. Uenite benedicti patris mei ⁊c. Sed proculdubio chariſſimi eſt impoſſibile venire ad terminũ niſi per viam. Uia autē veniendi ad celum eſt via virtutũ penitētiaruꝫ ⁊ laboꝛũ. Quia ſicut dicit Gregoꝛius. Ad magna ꝑmia ꝑuenire nõ põt niſi per magnos laboꝛes. Et ideo ſi ad paradiſum venire volumus ꝑ viam virtutum incedere debemus. Notabo igiꝉ ꝙ ad iuſtũ terminum allectiuum peruenitur.

Per parcitatem abſtinentie.
Per puritatem innocētie.
Per pietatem amicicie.
Per artitudinē indigētie.
Per meſtitudinē conſciētie.
Per pꝛomptitudinem obedientie.

Dico igiꝉ ꝙ ad veniēdum ad paradiſum opoꝛtꝫ tranſire per iſtam ſcalam in qua ſex iſti gradus requirunꝉ ſcꝫ abſtinētie parcitas ⁊ ſic diciꝉ Mat. xj. Uenit iohānes nõ manducãs neꝗ bibens. ¶ Itē requiriꝉ innocētie puritas. ⁊ ſic diciꝉ. Math. xix. Sinite paruulos ad me venire. ⁊c. ¶ Itē requiriꝉ amicicie pietas Et ſic videtur dñs dicere. Math. xxv. In carcere erã ⁊ veniſtis ad me. ¶ Itē requiriꝉ indigētie artitudo ſcꝫ paupꝑtas ſpũalis: ⁊ ſic diciꝉ diuiti. Math. xix. Uade ⁊ vēde omnia que habes ⁊ da pauperibus ⁊ veni ſequere me. ¶ Item requiriꝉ conſciētie meſtitudo ſcilꝫ cõpunctio lacrymarũ. Et ſicut diciꝉ. Hiere. xxxj. In fletu veniēt ad me per toꝛrētes aquarũ deducã eos in viam rectaꝫ ¶ Itē requiritur obediētie rectitudo vel pꝛõptitudo. et ſic loquitur. Math. xvj. vbi diciꝉ. Si quis vult poſt me venire abneget ſemetipſum ⁊ tollat crucē ſuaꝫ ⁊ ſequatur me. Iſtã autoꝛitatē diuiſam ⁊ pꝛoſecutã habes alibi pone eam hic ſi vis. Sic ergo ptꝫ chariſſimi quõ ſunt multe vie veniēdi ad deũ ⁊ ad gloꝛiam paradiſi. naꝫ ſi oēs iſtas vias tenuerimus ibi pꝛocerto veniemꝰ ita ꝙ implebitur illud p̄s. Euntes ibant ⁊ flebant mittentes ſemina ſua veniētes aũt veniēt cuꝫ exultatione poꝛtãtes manipulos ſuos ⁊c. Sic igitur patꝫ ꝙ veniēdum eſt a deum ſpũaliter ⁊ moꝛaliter.

Propter dulcoꝛem allectiuum.
Propter terroꝛē impulſiuum.
Propter amoꝛem receptiuum.
Propter clamoꝛē vocatiuum.

Bene ergo dictũ eſt venite ad me oēs q̄ laboꝛatis ⁊c. Sic ergo patꝫ pꝛimo pꝛincipaliter ꝙ eſt vnũ venire iuſti viatoꝛis. ¶ Adhuc dico ꝙ ē vnũ venire vani pctõꝛis. f Peccatoꝛ venire diciꝉ ad malũ ⁊ non ad bonum. ſicut eñ venit aqua abſꝗ hoc ꝙ voceꝉ. Sic ꝓ̄c vbi mali nocere ſciunt veniunt nõ vocati. Ueniunt etiã demones quotidie ⁊ ad nocēduꝫ accelerãt ⁊ accurrũt. Uñ de ipſis videtur dicere homini illud. ij. Paraꝉ. xx. Nunciauerunt ioſaphat dicētes venit cõtra te multitudo magna. Ipſi etiã hoꝛtãtur ſe ad ↄtra nos veniēdũ. dicētes illud. Mathei. xxj. Hic eſt heres venite occidamꝰ eũ. Uñ Eſaie. lvj. Oēs beſtie agri venite ad deuoꝛandum. ¶ Sed tertio pꝛincipaliter dico ꝙ eſt vnum venire pij ſaluatoꝛis. Chꝛiſtus enim venit in mundũ peccatoꝛes ſaluos facere quoꝛũ primꝰ ego ſuꝫ. j. Thi. j. Iſte enim.

Uenit ad virginē vt incarnaretur.
Uenit ad ſeculũ vt viſitaretur.
Uenit ad hieruſalē vt repararetur.
Uenit ad patibulum vt immolaretur
Uenit ad infernum vt vacuaretur.
Uenit ad ſepulcrũ vt ſuſcitaretur.
Uenit ad celum vt coꝛonaretur.
Uenit ad iudicium vt foꝛmidaretur.
Uenit ad coꝛ humanũ vt fecundaretur.

Dicamus ergo ꝙ iſte venit ad carnē aſſumēdũ. Iohã. xx. Uenit Ieſus ianuis clauſis. ¶ Itē venit ad mundũ viſitãdum. Mathei. xvj. Uenit ieſus in partes ceſaree philippi. ¶ Itē venit ad vꝛbē hierl'm reparãdũ. Ideo ſibi in hierl'm ingrediēti fuit dictũ. Luc. xix. Benedictꝰ qui venit in noie dñi. ¶ Itē venit ad crucē tolerãduꝫ. Iohãnis. ix. Ego in iudiciũ veni in mundũ Et Marc. xiiij. Uenit hoꝛa ⁊ filius hoĩs tradetur. ⁊c. ¶ Itē venit ad infernũ ſpoliandũ. Unde de ipo ad inferos vēturo diciꝉ. Math. xj. Tu es qui vēturus es an aliũ expectamus? Quia ſm Bernardum. Uenit medicus ad egrotos. venit redemptoꝛ ad perditos ⁊c. ¶ Item venit ad coꝛpus reſumēdum. Unde ipſe dixerat. Ioh. xiiij. Uado ⁊ venio ad vos. Iterum Iohannis. xiiij. Ueniaꝫ iterum ad vos et accipiam vos ad meipſum. ¶ Item venit ad celum aſcendendum. Unde Aggei. ij. Uenit deſideratus cunctis gentibus. Unde ſibi poterat dicere deꝰ pater iſtud. ij. Reg. xix. Ueni mecuꝫ vt requieſcas ſecurus in hieruſalē. ¶ Itē veniet ad iudiciũ iudicandum Eſa. iij. Ecce dñs ad iudiciũ veniet. ¶ Itē quotidie venit ad mentē illuſtrãdã. j. Coꝛin. iiij. Ueniet dñs et illuminabit abſcondita tenebꝛarũ ⁊c. His igiꝉ pꝛemiſſis poſſumꝰ breuiter dicere de aduētu xp̄i nõ ſoluꝫ de aduētu in mentē qui eſt ſpũalis. ſꝫ etiã de aduentu carnis qui eſt ꝑſonalis ⁊ etiã ad iudiciũ qui eſt impe

nalis.Sꝫ de oībꝰ iſtis ſupra litera ⁊ titulo de aduentu vide vbi ad plenum inuenies quatuor autoritates diuiſas ⁊ proſecutas de venire ſcꝫ Veniat dilectꝰ meꝰ in ortum ſuuꝫ.Canti.v.Item hucuſqꝫ venies Iob.xxxviij Ego lux veni in mūdum.Ioh.xij.Item ecce ventꝰ turbinis veniebat ab aquilone nubeſqꝫ magna ⁊ ignis in uoluens Ezec.j.De venire inquantū idem eſt ꝙ accidere ꝯtingere vel venire vide.ſ.de aduenire. Et pone hic autoritates notabiles ſi vis qꝛ pauce ſunt, ⁊ ſufficit q̄tum ad preſens.

A **Venter.** Cum venter ſit illa corpis cōcauitas qua cibi recipiuntur.⁊ in qua iecur ⁊ alia inteſtina cū multis alijs mēbris ꝯtinētur ⁊ in qua appetitus carnis generaliter originatᷣ.Poſſumꝰ dicere ꝙ generaliter per ventrē poſſumꝰ intelligere quodcunqꝫ abditum vel ſecretum qđ interior conſciētia et affectio mentis noſtre verſat. Notādum igitur ꝙ in ſcriptura inuenitur venter.

Corporeus, Primus ſignat noſtrā natiuitatē.
Eburneus Secundus matris virginitatem.
Pectoreus, Tertius cordis profunditatem.
Stercoreus. Quartus carnis fragilitatē.
Extraneus. Quintus mundi cupiditatem,
Ethereus. Sextus veram humilitatē,
Tartareus, Septimus inferni voracitatem,

Dico ergo primo ꝙ eſt venter corporeus noſtre natiuitatis.Iſte eſt em̄ venter noſtre matris vbi nouē menſibus hoſpitamur,⁊ tandem in hāc vallē miſerie parturimur ⁊ ideo dicitᷣ Eccl'i,xl. Graue iugum creatuꝫ eſt omnibus a die exitus de vētre matris ipſoruꝫ vſqꝫ in diem ſepulture eorū in matrē oīm. ¶ Dico ſecūdo ꝙ eſt venter eburneus pure virginitatis,⁊ iſte eſt venter virginis glorioſe que eburnea dr̄, pro eo ꝙ caſtitatis nitoribus cādidatur. Iſta eſt em̄ virgo pigmaleonis, Pigmaleon em̄ cuꝫ eſſet ſummus pictor ⁊ ſculptor ⁊ carnalem coniugij copulam ⁊ concubituꝫ abhorreret imaginē virginē pulcerrimā fecit de ebore,quā vidēs ita pulcram,amore ipſius inflāmatus eſt ipſamqꝫ in camera ⁊ in lecto ſuo loco vxoris ſue amplexandā habebat ⁊ oſcula ſibi dabat.Caſus vero accidit ſicut recitat Ouidius fabulator ꝙ ipſa ficta ⁊ mortua imago dum eſſet iuxta dn̄m ſuum in lecto ſuo incepit incaleſcere.⁊ venter eius inſpirare ⁊ ſic vitam recepit humanam ipſamqꝫ pigmaleon accepit vxorem de qua poſtmodum filiū generauit.Reuera chariſſimi talis pigmaleon fuit deus.ipſe em̄ virginem Mariā eburneā fabricauit.Ebur em̄ candidā puritatē caſtitatis deſignat.⁊ q̄uis iſte abhorreret carnalem amplexuꝫ. iſtā tamē imaginē ſuam intātuꝫ dilexit.ꝙ caꝫ mirabiliter in mulierē mutatā,i.in imaginē pregnātem cōuerſaꝫ, ipſam ſibi in vxorem perpetua caſtitate ligauit ⁊ in vētre eius xp̄m deū ⁊ hominē generauit. Ita ꝙ vēter eiꝰ potuit figurari in throno eburneo ſalomōis.iij. Reg. x.ſupra inuenies de throno.Et iō de ipſa ⁊ eius ventre dicitᷣ.Can̄.v.Manꝰ eius tornatiles plene hyacynthis venter eius eburneus diſtinctus ſaphiris venter eniꝫ et manus iſtius hyacinthos ⁊ ſaphiros habuerūt.inquātum p̄cioſis virtutibus ſemꝑ ſplēduerunt.Etiam de cōceptu mirabili huius ventris dicitur. Eccl'es.xj. Ignoras q̄ ſit via ſpūs ⁊c.Ergo fuit bn̄ dictū,Luce.xj. Beatus venter qui te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti. Iſte ergo venter eſt eburneus pure virginitatis. ¶ Tertio

B dico ꝙ eſt venter pectoreꝰ cordis ꝓfunditatis.Cor em̄ et cōſciētia viri iuſti dicitᷣ venter qꝛ ibi cōtinetur iecur quod amare facit .i. feruēs amor ⁊ dilectio.vn̄ Canti, v.dicit anima ſponſo.Venter meꝰ intremuit ad tactū eius. ¶ Item ibi eſt ſplen qđ ridere facit.i.virtus ſpei ⁊ virtualis conſolationis.ps,Tu es qui extraxiſti me de ventre.ſpes mea ab vberibꝰ matris mee. ¶ Itē ibi eſt fel quod iraſci facit.i.ſpūalis dolor ⁊ contritio ps. Conturbatus eſt in ira oculus meus. aīa mea et vēter meus.Item ibi ſunt feces.i.materie vilis cogitatiōis meditatio.De quo pōt exponi illud ps.Conglutinatꝰ eſt in terra venter meus ⁊c.Animal ruminans habet duos ventres vel plures.Vn̄ etiam de camelo legimꝰ ꝙ quinqꝫ habꝫ ventres interius.ita ꝙ de vno ad aliuꝫ cibum tranſmittit vt melius decoquatur.Sic homo debet habere plures.i.plura conſcientie receptacula. in quibus ſcꝫ cogitationes decoquātur ⁊ ad ꝑfectionē cōuertātur.Quinqꝫ enim ventres ſunt quinqꝫ conſiderationes que in oībus factis ſunt habende ⁊ dictis .ſ. que in iſto verſu ꝯtinētur.Quis quid cui dicas cur qn̄ quomō queras.Vel.Qui quid facias cui quādo quomodo queras. Iſta em̄ ſunt quinqꝫ diuerticula mētis noſtre vbi oīa dicta ⁊ opera noſtra debemus voluere anteqū exterius operētur.Iſte eſt em̄ venter de quo dr̄ Apoca.x.Qđ cum Iohānes comediſſet librū amaricatus eſt venter eius quia ſcꝫ dum liber ſacre ſcripture attenditur venter conſcientie merito conturbatur.Et ſi in ventre conſcientie de peccatis confitendis agitur per quinqꝫ reuolutiōes primo a prudētibus deuoluūtur.Quia ſcꝫ conſiderari debet.quis.quid.cui.cur.qn̄ quomodo.Quis qui offendiſti ſcꝫ religioſus vel laicꝰ prelatus vel ſubditus ⁊c.Quid de quo fit offenſa ſcilꝫ q̄uile fuerit factum. vel quomodo contra rationem. Cui facta eſt offenſa.Cur ſcꝫ quibus additis vel circūſtantijs delectationibus vel accidentibus.Et quo tp̄e vel quo loco vtrū ſcꝫ in ieiunio vel in feſto.Ita em̄ duo quomō ⁊ qn̄ ſub vno poſſunt optime ꝯprehendi.His enim ventriculis mentis noſtre cibus peccati deducitur,vt per confeſſionem expelli valeat ⁊ educi qꝛ ſicut dicitur Math.xv.Omne quod in os intrat, in ventrē vadit ⁊ in ſeceſſum emittitur. His em̄ conſiderationibus mens cōcutitur.⁊ in contritionis amaritudinem cōmutatur.Vnde anima dicit illud. Treno.j.Venter meus conturbatus eſt.ſubuerſum eſt cor meuꝫ in me metipſa,quoniā amaritudine plena ſuꝫ.Iſte em̄ eſt vēter pectoreus cordis ꝓfunditatis. ¶ Quarto dico qđ eſt venter ſtercoreus qui eſt venter noſtre carnalitatis C

Et ſic dico ꝙ per vētrē intelligitur ſenſualitas carnis noſtre in quo cōtinētur feces oīm peccatorū ⁊ vilitas conditionis humane.Nam qꝛ in ventre puer generatur bene per ventrē natura noſtre vilis conditiōis deſignatur,Vnde Sap.vij.Septē menſibus in ventre matris mee figuratus ſum caro.Venter enim iſte eſt conditio carnis noſtre ⁊ etiā ipſe carnalis appetitus.qui ſcꝫ niſi per prudētiam ab illicitis reſtringatᷣ.totus hō per ipꝫ interius ⁊ exteriꝰ maculatᷣ.Apes em̄ ⁊ formice que animalia ſunt prudentiſſima circa ventrem ſunt valde ſtricta ventrē em̄ habēt magis ſtrictū q̄ pectus cōtra naturā aliorū animaliū.Sic vere chariſſimi aliqui ſunt prudētes viri.qui habēt vt cōiter ventrē ſtrictum.qꝛ ſcꝫ ventrē corporis.⁊ ipam conditionē ſenſualitatis ⁊ carnis pro viribus reſtringūt.Plus em̄ abūdant in pectore vbi eſt animus q̄ in ventre vbi eſt ſtercus.hoc eſt dictu ꝙ magis vigeant in ſpūali bonitate q̄ in carnali voluptate ⁊ ſenſualitate.Quod bn̄ penſabat Sap.Eccl'i.xxiij.cū dicebat.Aufer a me concupiſcētias vētris.⁊c.Qđ eſt cōtra multos qui ventrē ſenſualitatis ⁊ voluptatis.⁊ carnis habēt valde magnuꝫ et latū.Similes locuſte que nō habēt niſi vnū inteſtinum totū em̄ corpus eſt quaſi venter. Serpēs etiaꝫ reſpectu corporis ventrē habet longiſſimū ⁊ maximuꝫ. Vnde etiam plinius narrat ꝙ ſub claudio ceſare ſerpens quidā fuit occiſus in cuius ventre puer integer fuit inuentus ⁊ de noſtris ſerpentibus apparet qđ habent magnum ventrem,quia auiculas ſolent deglutire,Sic vere chariſſimi quidam habēt ventrē carnalis appetitus ⁊ ſenſualitatis valde latum toti em̄ videntur eſſe venter.quia ſcilicet nihil de ſpūalitate videntur ſapere vel habere quod apparet, quia oīa mūdi delectabilia non poſſunt ſuum ventrē.i.ſuū carnaleꝫ appetitū implere.prouer.xiij.Iuſtus comedit ⁊ replet aīam ſuā.Venter aūt impioruꝫ inſaturabilis eſt. Et bn̄ inſaturabilis.quia iſti habēt ventrem.

Cupiditate voracem,

Carnalitate

Carnalitate vomacem
Fatuitate loquacem.
Voracitate capacem. :
Verboſitate mordacem.
Venter em̄ malo inflat per cupiditatē. Iſtud em̄ figu
ratur de filio ꝓdigo qui cupiebat replere ventrē ſuuꝫ
de ſiliquis quos porci māducabāt. ſicut dicit Luc. xv.
Et tamē dicit Ezech. vij. Animā ſuā nō ſaturabunt et
ventres eorū nō implebūtur. ¶ Itē ſpumat ꝑ carnali
tatem. ideo venter ſatur facile ſpumat in libidinem.
¶ Item feruet per loquacitateꝫ. Unde Iob. xxxij. En
venter meus quaſi muſtū ſine ſpiraculo qđ laguncu-
las nouas dirūpit. loquar ⁊ reſpirabo paululū. ¶ Itē
capax eſt per voracitatē. Vñ Eccli. xxxvj. Omnē eſcaꝫ
manducabit venter. ¶ Itē mordet ꝑ detractoriā ver-
boſitatē. Unde Eccli. xl. In ore imprudētis cōculcabit
inopia. ⁊ in ventre eius ignis ardebit. ignis em̄ mor-
daciter vrit. Et breuiter iſte eſt venter vilitatis noſtre
omnia enim vilia ſunt in vētre ⁊ ideo vētrem deus po
ſuit in medio corporis ⁊ etiam a parte ante. vt ſic vili-
tatem ⁊ cōditionem vilitatis noſtre ante oculos et in
cordis medio poneremus vel portaremus. Sic etiam
dico ꝙ vētrem fragilitatis humane cū omībus fecibꝰ
vitiorū pre oculis debemus habere ⁊ in cordis medio
collocare. Quia proculdubio iſte venter eſt pars nr̄a
vilior ⁊ pars noſtra pōderoſior ⁊ pars noſtra fragilior
Animal citius ledit in ventre ꝙ̄ alibi. Et ideo vnicor-
nis ſciens ꝙ elephas habet mollē vētrem. ſemꝑ ſolet
ip̄m in ventre ſi pōt ꝑcutere vt ip̄m citius poſſit occi-
dere. qđ ſciens elephas ſolet ſibi dorſum vertere ⁊ ſic
ſolet pericula declinare. Sic vere chariſſimi ſenſuali-
tas ⁊ caro ſunt partes hominis magis debiles ⁊ mol
les ⁊ ideo vnicornis. i. diabolus libētius nos ꝑcutit in
hoc ventre. in quo. ſ. de peccatis carnis libentius nos
tēptat. Scit enim ꝙ valde ſumꝰ debiles. quia ſicut di-
citur Tytū primo. Cretenſes ſemꝑ mēdaces. male be
ſtie. vētris pigri. Quapropter ſolet ibi libētius ꝑcute
re. vt cōtra nos poſſit facilius preualere. Nos nos pre-
ſentientes dorſum ſibi debemus vertere. ⁊ occaſiones
peccatorum ⁊ temptationū fugere ⁊ vitare ⁊ ſic ab hu
ius vnicornis cornibus poterimus nos ſaluare. maxi
me ſi cum dauid ad dn̄m proclamātes dicamus. Sal-
ua me de ore leonis ⁊ a cornibus vnicorniū humilita-
tem meā. Caueāt aūt illi quorū deus venter eſt Phil.
iij. Quia ſicut dicit. Iob. xx. Diuitias quas deuorauc-
runt euomet ⁊ de ventre eorū extrahet eos deus. Iſte
D eſt ergo vēter ſtercoreus carnalitatis noſtre. ¶ Quin
to dico ꝙ inuenitur venter extraneus mūdi cupidita-
tis. Mundus em̄ eſt venter noſter. qꝛ. ſ. ibi in peccatis
cōcipimur ⁊ nutrimur ⁊ inde in lucē fidei ⁊ gratie. vel
etiam in lucem religionis vel eccleſie a dn̄o parturi-
mur. Puer em̄ in ventre matris non plorat ſed ibi vi-
uendo de matris menſtruis ſe delectat. ſed ſtatim quā
do de matre extrahitur plorare incipit. Sic peccator
exiſtens in mūdo nutritus in immūdicijs ⁊ peccatis
nō plorat nec ad cauſas ſui planctus attendit quando
tamen ad eccleſiam vel religionē perturit. ſtatim inci
pit vite huius miſeriā agnoſcere. ⁊ ad plāctum ⁊ lacry
mas ſe donare. De iſto vētre gaudebat ſe dauid exiſſe
in p̄s. Quoniam tu es qui extraxiſti me de ventre ⁊c.
Multi tamē ſunt qui de iſto ventre. ſ. de mūdi ꝓſperi
tate egrediūtur. ⁊ ſtatū religionis vel eccleſie cōfiten-
tur ⁊ tamē in iſtū vētrem iterū ingrediunt. inquātum
ad mundana negocia reuertunt. Glarea em̄ mōſtruꝫ
eſt marinū que filios ſuos quos peperit vidēs tempe
ſtatem ne ſubmergant. ſolet in vētrem iterū reponere
vt poſſit a fluctibus ipſos liberare. Si vere diabolus
illos quos aliquo caſu de ventre mūdane proſperita-
tis peperit ⁊ euomit vidēs ꝙ fluctus tribulationuꝫ et
inundatio lacrymarum poſſent ipſos ſibi penitus au
ferre ⁊ ad dn̄m conuertere ſolet eos pro viribus in iſtū
vētrem iterum inferre ⁊ reponere ⁊ ipſos ſolet allice-
re ⁊ fouere. ⁊ ſibi eos quos iam perdidiſſe videbat pe
nitus retinere. ſicut ad literā videmus. de clericis mer
catoribus. de prelatis officialibus regum ⁊ de religio
ſis negociatoribus. Iſtud videtur reꝑhendere. Nicho
demus. d. Ioh. iij. Quomodo inquit poteſt homo na-
ſci cum ſit ſenex. ideſt quomodo poteſt homo in mun-
dum ⁊ ad mundana redire cū debeat eſſe perfectus.
Nūquid poteſt in matris ſue vētrem iterato introire
et renaſci: quaſi dicat nō dꝫ. imo ꝓcerto cū Eſaia dꝫ di
cere ⁊ clamare. Eſa. xlix. Dn̄s ab vtero vocauit me de
ventre matris mee recordatus eſt noīs mei: poſuit os
meū dn̄s vt gladiū acutū: ſub vmbra manus ſue prote
xit me ⁊ poſuit me ſicut ſagittā electā: in pharetra ſua
abſcondit me ⁊ dixit mihi ſeruus meus es tu iſrael qꝛ
in te gloriabor. Quia ꝓculdubio chariſſimi deꝰ ex ſpe
ciali priuilegio nos extrahit. ⁊ in eccleſie ⁊ religionis
pharetra nos abſcondit. vbi nos ſagittā vel gladium
facere intendit ⁊ ſic ſeruos ſuos quibus gloriet ſpecia
liter ordinat ⁊ facit. Et ideo iſtū ventrē vn̄ eximimꝰ de
bemus horrere ⁊ illic ampliꝰ per mūdi ꝯcupiſcentias
nō redire. d. domino illud. Eccli. xxiij. aufer a me cōcu
piſcētias vētris. Iſte eſt ergo venter extraneus mūda
ne cupiditatis. ¶ Sexto dico ꝙ eſt vēter ethereus per E
fecte humilitatis ⁊ iſte eſt vēter religionis ⁊ eccleſie.
vbi deus generat cōcipit ⁊ nutrit filios ſuos. ſ. religio
nis clericos. Item in vētre nubis generatur lapis pre
cioſus qui dicit ceraunius. Sic vere in ventre religio
nis generātur viri ꝑcioſi ⁊ perfecti. Vñ de Hieremia
dicitur Eccli. xlix. Qui a ventre matris ſue conſecratꝰ
eſt propheta. Iſtud eſt tn̄ contra multos ſimiles filijs
viperarū qui abhorrētes eſſe in vētre matris ſue volūt
exire. expectare nolētes nature ſolutionē ⁊ ideo corro
dunt latera eius ⁊ ſic exeunt ſine partu. Sic vere mul
ti ſunt quibus diſplicet venter religionis ⁊ ſtatus in-
terioris clauſtri ⁊ ideo ſuā matrē religionē deſtruunt
⁊ corrodūt ⁊ ſic per apoſtaſias vel per appellationes
fugiūt ⁊ recedūt. Multi ſunt in eccleſia vipperei filij q̄
ſunt cauſa corroſionis ⁊ deſtructionis proprie matris
ſue. quibus dr̄ Eſa. xlviij. Scio em̄ ꝙ preuaricās ꝑuari
caberis: ⁊ trāſgreſſorē de vētre vocaui te. Iſte eſt ergo
venter ethereus perfecte humilitatis ⁊c. ¶ Septimo
dico ꝙ eſt venter tartareus eterne calamitatis. et iſte
proculdubio eſt venter inferni vbi diabolus peccato-
res concipit ⁊ recipit: ipſos tamē nunꝙ̄ amplius par-
turit vel emittit. Iſte eſt venter ceti in quo ionas deuo
ratus fuit. Iſta eſt altitudo ventris inferi. De quo di
citur Eccli. lj. Liberaſti me dn̄e ⁊c. De altitudine ven-
tris inferi. ⁊ de leonibus p̄paratis ad eſcam ⁊c.

Ventus. Nota ꝙ vētus nihil aliud eſt ꝙ ſpiri A
tus vel flatus. Eſt em̄ proprie ventus
idem ꝙ aer motus cū ſiccis vaporibus intermixtus.
De vento igitur materiam tractare quid ſit: ⁊ quare
ſint. xij. venti ⁊ nunc flat vnus nunc alius. nihil ad pn̄s
pertinet opus. Sed quid vētus poſſit moraliter ſigni-
ficare. hoc ſolum breuiter eſt dicēdum. Dicamus ergo
ꝙ ventus habet aliquos effectus bonos ⁊ aliquos ma
los. et ideo nunc malum ſignificat in ſcriptura. Nota
bo ergo ſecūdum ꝙ inuenio in ſcriptura: quod ventus
naturaliter habet.

Sufflare
Siccare
Pulſare.
Mundare.
Turbare.
Leuare.
Inflare.
Spirare.
Refrigerare.

Sic vero dico ꝙ moraliter lo
quēdo plura genera ventorū
inueniūtur. Eſt igitur vētus
ſufflatiuꝰ qui ſignificat ma-
lam ſuggeſtionē. Multi em̄
ſunt ſicut vētus qui per mala
conſilia ⁊ colloquia non ceſ-
ſant alijs aliq̄d mali ſugge-
rere ⁊ ſufflare. ⁊ ꝑ adulatio-
nem ⁊ ſuggeſtionē aliquid ſibilare. Eccli. xliij. Frigidꝰ
vētus aquilo flabit ⁊ congelabit criſtallus ab aquis.
¶ Item eſt ventus ſiccatiuus qui ſignat hoſtis tenta
tionem. Iſte enim quando fortiter ſufflat. ſolet oēm
virorem gratie deſiccare. Figuratus in illo vento cali-
do ⁊ vrente qui ſiccauit illā viridem ederam. ſub cuiꝰ

vmbra ionas delectabať intãtũ ꝙ̄ ionas incepit eſtua re ſicut diciť Jone.iiij. Quia.ſ.tentatio dyabolica vi rorem ⁊ vmbram gratie deſiccat ⁊ vrit.⁊ eſtum maloꝝ deſiderioꝝ in cordibus introducit.Unde de diabolo diciť Abacuc.j.Quod facies eius ventus vrens.¶ Itẽ eſt ventus pulſatiuus qui ſignat mũdi tribulationeꝫ que pulſat deſtruit ⁊ ſubuertit.Unde Job.j.Repente ventus vehemẽs irruit a regione deſerti qui cõcuſſis angulis dom⁹ ſubuertit eã ⁊ liberos interfecit.¶ Itẽ eſt vẽtus mũdatiuus qui ſignificat violẽtam correctio nem.Uẽtus enim bladũ a palea purgat.Et ſic loquiť. Math.iij.vbi diciť.Cuius ventilabrũ in manu dñi ⁊ mũ dabit aream ſuã.Unde prouerbi.xxv.Uentus aquilo diſ ſipat pluuias.⁊ facies triſtis linguã detrahẽtẽ.¶ Itẽ eſt vẽtus turbatiuus ⁊ ſublatiuus qui ſignat eternam damnationẽ ſicut diciť in ps.Non impij erũt ſicut pul uis quã proijcit vẽtus a facie terre.¶ Itẽ eſt vẽtus le uatiuus:qr vẽtus eleuat paleas qui ſignat proſperam ſucceſſionẽ.de quo.Job.xxx.Eleuaſti me ⁊ quaſi ſuper vẽtum ponens eliſiſti me valide.¶ Itẽ eſt ventus in flatiuus qui ſignat cordis elationẽ ⁊ pſumptionẽ.Uẽ tus enĩ veſicam inflat.⁊ ſic de vanglorioſis elatis ſu perbis ⁊ preſumptuoſis loquiť.Hiere.xiiij.vbi dicit: ꝙ onagri ſteterunt in rupibus ⁊ attraxerunt ventum quaſi dracones.¶ Item eſt ventus inſpiratiuus qui ſi gnificat diuinam reuelationeꝫ.⁊ de iſto dicitur in ps. quõ de⁹ ꝓducit vẽtos de theſauris.¶ Itẽ eſt vẽtus re frigeratiuus qui ſignat ſanctiſpũs inflãmatiõeꝫ:⁊ ſic dr̃.Dan.iij.ꝙ angel⁹ fecit mediũ fornacis quaſi vẽtuꝫ roris flantẽ.¶ His igitur pmiſſis poſſum notare qð vẽtus ſignificat in bono ⁊ in malo.Et ſic dico ꝙ eſt

Uentus gratie qui eſt mirabilis.
Uentus culpe qui eſt damnabilis
Uentus pene qui eſt triſtabilis,
Primus flat ab interiori.
Secundus flat ab inferiori,
Tertius flat a poſteriori.

B Dico ergo primo ꝙ eſt vẽtus gratie qui eſt glorioſus: ⁊ iſte ꝓculdubio nihil aliud eſt ꝙ̄ ſpiritusſanct⁹ ⁊ gra tia que per eum inſpirať.Spiritus enim eſt quaſi ven tus.ſed de hoc vide ad plenum ſupra de ſpiritu in pri mo membro principali.Sicut enim ventus hꝫ

Arbores agitare.
Aerem depurare.
Ignẽ inflãmare.
Eſtum temperare.
Naues tranſportare.
Feces deſiccare.
Paleas eleuare.
Omnia fecundare.

Qr ſicut ventus aquilo cooperať ꝙ maſculi ge nerãtur Sic vere ſpũſ ſanctus agitat ꝑ men tis diſcuſſionẽ.Unde xp̃s vocat beatũ iohãnẽ ha rundinẽ vẽto agitataꝫ. ¶ Itẽ depurat ꝑ vitio rum reſtrictionẽ.Unde Job.xxxvij.Aer cogeť in nubes ⁊ ventus tranſiẽs fugabit eas: qr.ſ.vẽtus purificat aerẽ tollẽdo nubes.¶ Ite inflãmat ꝑ caritatẽ ⁊ dilectionẽ Ezech.j.Ecce vẽtus turbinis veniebat ab aquilone nu beſqꝫ magna ⁊ ignis inuoluens. ¶ Itẽ tẽperat ⁊ refri gerat ꝑ gratie irrorationem.Dan.iij.Fecit mediũ for nacis quaſi vẽtum roris flãtem.Unde de viro iuſto diciť Hiere.ij.Non ipſe ſicut curſor leuis explicãs vias ſuas ⁊ onager aſſuetus in ſolitudine i deſiderio anime ſue attraxit ventum.¶ Itẽ tranſportat.ſ.naues.i.animas ad paradiſum.per ſpũalem deductionẽ.Jaco.iij.Na ues cum magne ſint a ventis validis minẽtur.¶ De ſiccat per omniũ ſcelerũ abſterſionẽ.vñ Exo.xiiij. Ab ſtulit mare dñs vẽto flante vehemẽti ⁊ vrenti tota no cte ⁊ vertit in ſiccũ.Eleuat per celeſtẽ contemplationẽ Johan.vj. Mare auteꝫ magno vẽto flante exurgebat. ¶ Fecundat etiã per bonã operationẽ ⁊ ꝑ gratiarum irrigationẽ.Unde.iij.Regũ.xviij.diciť.Non celi obtene brati ſunt ⁊ nubes ⁊ vẽtus ⁊ facta eſt pluuia magna ⁊ grandis.Iſtis ergo ⁊ multis rationib⁹ põt intelligi ꝑ ventum ſpiritusſanct⁹ ⁊ maxime per vẽtuꝫ ſubſolanũ qui ventus eſt oriẽtalis:dictus ſubſolanus.qr ſub ſo le oritur ⁊ ab ortu ſolis nobis dirigiť.Sic vere ſpũſſan ctus a loco vñ ſol iuſtitie chriſtus .ſ. a paradiſo nobis mittitur.⁊ inde nobis ſpũalis deriuať.Unde ps.A ſum mo celo egreſſio eius ⁊c.vide de iſto ſupra de aduentu in illa autoritate.Ecce vẽtus turbinis ⁊c.Iſte eſt ergo vent⁹ gratie qui eſt glorioſus.¶ Secũdo dico ꝙ eſt vẽ tus culpe qui eſt vitioſus.⁊ iſte eſt vẽtus quẽ diabolus cõtinue ſuſcitat:per quẽ nos ad malũ incitat atqꝫ pul ſat.Uẽtus enim de refractione ⁊ conflictu brachioruꝫ maris in quatuor mundi partibus oritur ⁊ inde eſt ꝙ quatuor venti principales oriuntur et inueniuntur eo ꝙ ſcꝫ mare confligendo mouẽs aereꝫ:incorporatis va poribus ventum alternatim in diuerſis mũdi parti bus operatur.Mare enim chariſſimi ſignificat dia bolum qui continue eſt in labore ⁊ motu. qui ꝑ deſpe rationem eſt turbidus ⁊ amarus.Iſte ergo per ꝯflictũ brachiorum ſuorũ.i.per executionẽ maliciarum ſuaꝝ ventũ peccati generat per queꝫ nos concutit ⁊ pertur bat.Quatuor autem iſti venti ſunt. C

Subſolanus qui eſt orientalis.
Fauonius qui eſt occidẽtalis.
Auſter qui eſt meridionalis.
Aquilo ſeu boreas qui eſt ſeptentrionalis

Orientalis ſignat mundi vanitatẽ ⁊ eleuationẽ.Occi dentalis ſignat mundi prauitatẽ ⁊ tentationẽ.Auſtra lis ſignat mũdi pſperitatẽ ⁊ ſucceſſionẽ.Aquilonaris ſignat mundi aduerſitatem et afflictionem. Iſti ergo ſunt quatuor venti diabolici.quibus quotidie impel limur ⁊ turbamur.Figurati.Daniel.vij.Ubi diciť qð quatuor venti pugnabant in medio maris.Quia pro certo in mari huius mundi ſemper iſti quatuor venti contra nos pugnant ⁊ nunc vnus nũc alius nos impu gnat vt ſic dicatur illud .j. Paral.ix. Per quatuor vẽ tos erant oſtiarij:ideſt demones qui iſtos ventos de ambulant vt eos contra nos flare faciant vt ꝑ eos nos deſtruãt ⁊ ſubuertãt.Figurati Apo.vij. In quatuor an gelis qui habebãt dñium in quatuor vẽtos celi Proſe quamur ergo de iſtis quatuor ventis .

Elationis.
Tentationis.
Proſperitatis.
Aduerſitatis.

D Dico ergo ꝙ eſt vẽtus elationis ⁊ ſuperbie ⁊ iſte eſt vẽtus ſubſola nus ⁊ orientalis : qui ſubſolanus diciť:qr ſub ſole oritur ⁊ ab ortu ſolis deri uatur ad nos:⁊ ſignat ſuperbiam que ſurſum in para diſo vnde ſol iuſtitie chriſtus venit cuꝫ lucifero fuit or ta.Iſte enim eſt ventus qui ipſum luciferum de para diſo ſubuertit. Uẽtus enim ſuperbie inflat per pſum ptionem:eleuat per elationem.ventat per iactantiaꝫ vbiqꝫ intrat per inanem gloriam. Iſti enim ſunt qua tuor venti proprietates.ſcꝫ

Sufflare.
Leuare.
Clamare.
Subintrare.

Quia proculdubio vẽ tus ſupbie:ſeu homo ventoſus ⁊ ſupbus in flatur de ſe pſumẽdo. Eleuatur ſe alijs preferẽdo.Clamat bona ſua verbali ter iactando.Subintrat bona ſua alijs ꝑ inanem glo riam oſtẽdẽdo.⁊ ſe corã hominibus exponẽdo.Quod enĩ iſti per pſumptionẽ inflẽtur.patet Joh.vj.vbi dici tur.Non mare vento magno flante exurgebat.¶ Item ꝙ iſti per elationẽ leuẽtur:patet in ps. vbi diciť.Aſcẽ dit ſuper cherubin ⁊ vo.vo.ſu.pen.ventorũ.¶ Iteꝫ qð iſti per iactantiam loquãtur patet Job.xv.vbi dicitur Nunquid ſapiens reſpondebit quaſi in ventũ loquẽs ¶ Itẽ ꝙ iſti per inanẽ gloriam vndiqꝫ oſtẽduntur ptꝫ in canonica.Jude vbi dicuntur tales nubes inanis glo rie quia vndiqꝫ circumferunt eos venti ad tirocinia:fe ſta:et quelibet loca publica:vbiqꝫ enim volunt diſcur rere:vbiqꝫ volunt quicquid habent de bono oſtendere vt vbiqꝫ poſſint de vana gloria aliquid obtinere . Si miles camelconti:qui de vento dicitur viuere.Simi les dracoui qui attrahendo ventum ſolet ardorem pe ctoris minuere.Similes etiam onagro qui ventũ pro inuenienda vxore ſua:montes aſcendendo ſolet attra here Apes autẽ ventum timent:ne per ipm ꝓijciať.

cuꝫ ipm

Ayuntamiento de Madrid

eum ipſum ſenſerit baſſe volant ⁊ lapillum vt magis
ponderent ſecum portant. Hericij etiam p̄ſentientes
⁊ timētes ventum ad cauernā fugiunt: ⁊ ibidem ſe ſa
gaciter oſtendunt ⁊ abſcondunt. Cameleon ⁊ draco vē
tum diligunt: ⁊ onager ipſum attrahunt et bibunt et
draco eſt vt dicit Plinius animal criſtatuꝫ quibuſdā
ſitulis quibus attrahit vētum ⁊ cuꝫ ſit ardentis natu
re pro vento inueniendo libēter aſcendit ad nauis ma
lum. Sic procerto chariſſimi apes ideſt viri iuſti ⁊ ſan
cti ſolent iſtum ventum fugere per humilitateꝫ baſſe
volare lapillum ideſt pondus diuini timoris portan-
do pericula precauere. Videntes enim ventum validū
ideſt mundi pompas et ſuperbias ventilare. Ipſi mo
re ericij ad cauernam ideſt ad ſepulcrum per mortis
memoriam ſolent recurrere. ⁊ ibi a periculis ſe ſalua
re. Nam ſicut dicitur Math. xiiij. Petrus videns ven
tum venientem timuit ⁊ ad precandum domi ū ſe cō
uertit. Chriſtus vero ipſum miſericorditer liberauit:
quia procerto tales pondus diuini timoris portantes
dum ad deum humiliter recurrunt venti huius impe
tu non ſuccumbunt: immo dicunt cum apoſtolo Eph.
iiij. Non ſimus paruuli fluctuātes vt circumferamur
omni vento. Sed quid? procerto non ſic in eccleſia ⁊ in
mundo quia procerto ibi ſunt cameleontes qui habēt
pellem omniū colorum capacem ideſt ypocrite ⁊ pal
liati. Item ibi ſunt onagri qui ſunt animalia libera et
nulli iugo ſubiecta ideſt homines nobiles ⁊ effrenati.
Ibi ſunt animalia dracones criſtata ⁊ inflāmata. ideſt
homines clerici ⁊ mitrati qui procerto de vento vane
laudis: preſumptionis iactantie. et elationis ſolent vi
uere et ipſum bibere et diligere et corde ſitibundo vt
ipſum ventum hauriant ad alta dignitatuꝫ officia ſe
transferre et per ambitionē aſcendere ⁊ volare. Oſee.
xij. Effraym paſcit ventum. et ſequitur eſtum. Unde
Hieremie. xiiij. Onagri ſteterunt in rupibus ⁊ attra-
xerunt ventum quaſi dracones. Iſte eſt ergo vētus ela
tionis et ſuperbie de quo Hieremie. lj. Cor ſuuꝫ leua
E uerunt quaſi contra ventum peſtilentem. ¶ Deinde
dico ꝙ eſt ventus tentationis et malicie et iſte eſt ven
tus proculdubio occidentalis et dicitur occidentalis.
eo ꝙ vt animam occidat ſemper incipit a blandicijs ⁊
fauore. ſemper enim proponit dulcia vt alliciat ⁊ tan-
dem fortiter impellit vt deijciat. Ventus enim in prin
cipio quando ſurgit valde eſt paruus. ſed per additio
nem vaporum continuam quando venit ſurſum ad ae
rem efficitur valde magnus. intantum ꝙ aliquotiens
per ipſum arbores euelluntur terra etiam quando vē
tus eſt in ipſius viſceribus concutitur ⁊ turres ⁊ edi-
ficia ſubuertūtur. Sic ꝓcerto chariſſimi vētus tenta-
tionis a principio ſurgit paruus ſed paulatim diabo-
lus admiſcet vapores diuerſarū complacentiarū ita
ꝙ ventus iſte continue recipit incremētum ⁊ breuiter
niſi a principio reſiſtatur: intantum creſcit ⁊ augmetatur
ꝙ eius violentie nō faciliter reſiſtitur. quinimmo ar-
bores ⁊ edificia ideſt viri ſancti qui in fide ⁊ moribus
videbantur radicati per eum euelluntur. ⁊ peccando
mortaliter deſtruūtur. j. Mach. vj. Niſi ꝓueneris eos
velociꝰ. maiora his facient ⁊ nō poteris obtinere eos.
Ideo de iſto vento breuiter dicitur Math. vij. Uene-
runt flumina ⁊ flauerunt venti. ⁊ irruerūt ſup domuꝫ
illam ⁊ cecidit. O deus quātum peſtillens eſt iſte ven
tus. vix eniꝫ eſt aliquis qui reſiſtat quinimmo ſicut vē
tus corporalis fortiꝰ impellit ⁊ citius eradicat fortes
arbores ꝙ̄ debiles ⁊ hoc quia magis agit contra reſi-
ſtentes ꝙ̄ contra obedientes. Iuxta illud Hieremie.
xlvj. Fortis impegit in fortem. Sic vere tētatio dyabo
lica fortius impugnat bonos qui ſibi reſiſtunt ꝙ̄ ma-
los qui ſibi faciliter obediunt ⁊ ideo neceſſe eſt ꝙ ſimꝰ
optime radicati. ſi ab iſto vento non volumus euelli.
Teſte Seneca. Inuicti eſſe poſſumꝰ incōcuſſi nequaꝙ̄
Et quia neceſſe eſt ꝙ impulſus tentationum ſuſtinea
mus. ſimus in fide radicati ⁊ perfecti in moribꝰ vt vin
camus. Quia ſicut dicitur ibidem Multi inueniūtur
qui multas habent vrbes ⁊ populos in ſua poteſtate:
pauciſſimi vero ſunt qui ſe habent. Et ſequitur Quod
nulla eſt maior victoria ꝙ̄ vitia deuiciſſe Uerumtamē
cauēdum eſt de iſto vento. quia. ſ. iſte ventus ſolet ince
dere circulariter ⁊ non recte. Ventus etiam aliquādo
cauſatur ab influentia corporuꝫ celeſtiū quia ſcꝫ ſicut
dicūt aſtrologi ſi in principio anni planete fuerint cō
gregati in ſignis aereis ⁊ ventoſis. totus annus ꝓ ma
iori parte erit ventoſus. Quia procerto diabolus non
immediate ſeu directe tentat de peccato enormi. ſcit
enim ꝙ nunꝙ̄ ſubito ratio conſentire immo ſolet ve-
nire circulariter ⁊ indirecte diuerſas imagines ⁊ com
placentias ⁊ circumſtantias ſuggerendo ⁊ tandeꝫ ad
ſuum propoſitum concludendo. Et ideo de iſta circū-
uolutione iſtius venti dicitur in pſ. Domine pone il-
los vt rotam ⁊ ſicut ſtipulam ante faciem venti. Uerū
tamen adhuc eſt potiſſime attendendum procerto qꝛ
iſte ventus tentationis aliquādo venit ex influentia ⁊
ordinatione ſuperiorum. dei. ſ. ⁊ angelorum. quia ſepe
fit ꝙ aliquis quādo de viribus ſuis preſumit nec pro-
priam fragilitatem attendit: deus ipſum vt experiatur
vires proprias tentari permittit ⁊ in manibus hoſtis
tradit. Quapropter bene conſulit apoſtolus ad Gal.
vj. Quod homo de ſuis viribus nō confidat ⁊ ꝙ alios
non cōtemnat. ſed ꝙ fragilitatem propriaꝫ cognoſcat
et ꝙ exinde patiētibus compatiatur. indulgeat delin-
quentibus dicens conſiderans temetipſuꝫ ne ⁊ tu ten
teris. Quia ſepe fit ꝙ deus producit ventos de theſau
ris ſuis. ideſt de ſue ꝓuidentie occultis permittit fla
re tentationes. ⁊ percutit primogenita egypti vſqꝫ ad
pecus ideſt permittit percuti. ideſt tentari perfectos
et imperfectos. Patet igitur ꝙ eſt ventus tentationis
et malicie. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ eſt ventus ꝓſperitatis et
affluentie. Diabolus enim videns ꝙ non poteſt preua
lere contra hominem per duos primos ventos. ſ. per
ventum elationis et per flatum tentationis. apponit
quandoqꝫ tertium ventum mundane proſperitatis et
ſucceſſionis que proprie comparatur vento eo ꝙ mo-
re venti nullam habet firmitatem ſed tranſitoria labi
litatem. et quandam tumultuoſam pompoſitatem.
Iſte eſt ventus auſter qui eſt ventus laxatiuus ⁊ mol-
lis impetuoſus ⁊ turbatiuus. nauium a recto itinere
retardatiuus. et ipſarum in mari ſubmerſatiuus. ⁊ ip
ſarum quando non ſperant ad manus piratarum vel
ad aliud periculum deductiuus. Sic vere ventus mū-
dane proſperitatis inſtabilis ⁊ vētoſus valde eſt peri-
culoſus. Ualde enim per mala deſideria nos remollit
et nobis ad nauigandum ad portum paradiſi multi-
pliciter contradicit. ſicut dicitur Math. xiiij. Nauicu
la iactabatur in medijs fluctibus. erat enim ventꝰ con
trarius illis. Quod contrarius ſit ad nauiganduꝫ in
celum ventus mundane proſperitatis patet per illum
qui dicit. ꝙ facilius eſt intrare camelum per foramen
acus ꝙ̄ diuitem in regnum celorum. Math. xix. Naꝫ
proculdubio iſti qui ducūtur iſto vento ꝙ̄uis non ſpe
rent damnari. ſed finaliter ad ſalutem peruenire. iſte
tamen ventus ita eſt impetuoſus ꝙ contra ſpem pro-
priam ipſos ad portum mortis impellit ⁊ in piratarū
infernalium manibus eos ducit vt ſic nauicule anime
dicatur illud Ezech. xxvij. Uentus auſter contriuit te
in corde maris diuitie tue ⁊ theſauri tui multiplex in
ſtrumentum tuum in medio tui cadent in corde ma-
ris. Quid ergo? procerto iſte ventus non eſt ſequēdus
nec eius flatui motus animi eſt laxandus immo eius
impulſui eſt contrariandum ⁊ fortune fauoribus ob-
uiandum. Exemplo prudentis rectoris nauis qui ſen-
tiens ventum contrarium deponit velum. ⁊ ponit an-
choram: in medio figit greſſum. Exemplo etiam lupi
qui vadens ad predam ſolet contra ventum incedere.
ne canes villarum ad quas vadit per ventum poſſint
aduentum ipſius preſentire ⁊ opus ipſius impedire.
Sic vere chariſſimi nos qui in mari huius ſeculi flu-
ctuamus et ad portum celeſtis glorie nauigamus: qꝛ

Ayuntamiento de Madrid

videmus ꝙ ventus mundane proſperitatis nobis obuiat.⁊ canes inferni contra nos excitat greſſus deſideriorum noſtrorū debemus ad eū figere⁊ anchoram fidei noſtre vſqꝫ ad interiora velaminis penetrare ⁊ huius venti impulſui pro viribus obuiare. Ad quod. Seneca libro.iij.dicebat ſic. In ſecūdis nemo confidat.in aduerſis nemo deficiat alterne ſunt vices rerū. Et ſequitur. In melius aduerſa.in deterius optata flectuntur. Quod proculdubio eſt contra multos qui fortune fauoribus nec ventoſis ſuis promiſſionibus non repugnant ſed quantum poteſt flare.tantū velum animi ſibi laxant.quare fit ꝙ dum ad finis periculū nō attendunt.ad aduerſitatem corporis ⁊ animi ſepe vadunt. Oſee.viij. Seminauerunt vētum ⁊ turbinem metent. Quod bene figuratū eſt Exo.x.vbi dicitur ꝙ locuſtas quas vētus auſter adduxerat frigidus vētus aquilo ꝓiecerat,in mare. Sic procerto patꝫ ꝙ illos quos vētus proſperitatis nutrit.finaliter vētus aduerſitatis frigidus confundit Eſaie.lvij. Omnes vos auferet vētus ⁊ tollet aura. Iſte eſt ergo vētus proſperitatis ⁊ opulētie. ¶ Inſuper dico ꝙ inuenitur vētus aduerſitatis ⁊

B pestillētie.⁊ iſte eſt quartus vētus qui dicitur boreas: qui de locis frigidiſſimis veniēs corpus ſtringit ⁊ affligit.flores ⁊ vineas diſſipat ⁊ comburit. Sic proculdubio vētus aduerſitatis eſt multū noxius: flores enī ideſt imperfectos ⁊ inſipiētes ſolet deſtruere ⁊ fruct⁹ bonorum operū in eis impedire. Diabolus enī illos quos non poteſt per illos tres primos ventos deſtruere nec vento elationis.nec vento tentationis.nec vēto ſucceſſionis mouere ſolet vento tribulationis concutere vt ſaltem per iſtum vētum poſſit eos in fide vel in moribus variare. Unde de qualibet perſona debili et inepta dicitur. Ezech.xvij. Ecce plātata eſt ergo ne ꝓſperabitur.nōne cum tetigerit eam vētus vrens ſiccabitur. Iſte ergo ventus eſt debilibus periculoſus:iuſtis tamē⁊ perfectis vtilis eſt ⁊ fructuoſus. Vētus enī aquilo licet corpus affligat.aerem tamē ſerenat ⁊ nubes fugat ⁊c. Vide ſupra de aduētu in vltima autoritate diuiſa in primo membro. Boni enim iſto vēto non debēt ſuccumbere.ſed ei fortiter reſiſtere ⁊ viriliter ꝑualere. Solinus de vēto loquens in libro de mirabilibus mundi dicit ꝙ huic etiam edificia tranſeunti gallici gratias agunt tanqꝫ ſalubritatem celi attribuant ei.qđ credo intelligendum de illa parte gallie Lugdunēſi.que ꝓuincia nuncupaꝛ que vltra modū eſt patria ventoſa. Dicitur enim ꝙ ventus ille depurat aerem ⁊ ꝙ tota patria aere corrupto inficereꝛ niſi aer per venti impetum purgaretur. Iſte vētus chariſſimi pōt ſignare impetum mundane tribulationis qui proculdubio viros perfectos non permittit corrumpi nec in eis aliquid mali generari. In vitis enim patrum de quodā fratre legitur qui cum vltra modum tētaretur de peccato carnis ⁊ nullo modo poſſet tentationē euadere. quinimmo vellet monaſteriū dimittere:cōfeſſus fuit abbati:qui ſicut vir prudēs duos alios fratres ipſo ignorante cōtra ipſum inſtituit qui fortiter eū de adulterio accuſauerūt quare cū de purgatione ſua frater fortiter cōtinue tribularetur tētationē penitus eſt oblitus. Et ſic per vētum aduerſitatis aer ſue conſciētie fuit depuratus⁊ ipſe a periculo liberatus.⁊ ecce ergo de iſto vēto quomodo ſibi profuit. Talis ergo vētus tribulationis ꝗuis a dyabolo poſſit multotiēs introduci debet in patiētia tolerari.⁊ ſic poteſt fructus plurimos ex eo reportari. Iuxta illud. Senece vbi dicit. Quod animus debet eſſe contra calamitates fortis ⁊ contumax:nec auidus periculorū nec fugare. Iſte eſt ergo ventus qui iuſtis⁊ perfectis patienter ſuſtinentibus proficit imperfectis vero ⁊ deſperantibus officit. Et ideo de iſto vento ⁊ de mēte debili per ipſum diſſipata poteſt dici illud. Ezec.xix. Euulſa eſt in ira:in terramqꝫ proiecta eſt.⁊ ventus vrens ſiccauit fontes eius. Iſte eſt ergo ventus aduerſitatis ⁊ peſtilentie ⁊,ſic apparet.quō per iſtos quatuor ventos homines ad peccatum attrahūtur⁊ a bonis opibus retrahūtur. Et ſic dicit diabolus iſtis peccatoribus illud zach.ij. In quatuor vētis celi diſperſi vos. Igitur ſic patet principaliter ſecundo ꝙ eſt vētus culpe qui eſt vitioſus. ¶ Ter D

tio dico principaliter ꝙ eſt vētus pene qui eſt doloroſus. Et ſic dico ꝙ per vētum poteſt intelligi pena eterna.que paleas.ſcꝫ ſuperbos ⁊ vanos importat peccatores.⁊ puluers.ideſt vanos ⁊ auaros⁊ terreſtres diſſipat.⁊ lutum ideſt carnales⁊viles deſiccat. Unde ps. Erunt ſicut puluis ante faciem venti vt ſlu.pla.de.eos. Unde de iſta pena dicit dominus Ezech.xiij. Dabo lapides pregrandes deſuper ⁊ vētum procelle diſſipantem. De chriſto enī in mundū iſtum vētum emittēteꝫ dicitur. Deutero.xxxiij. Quod cornua rinocerōtis cornua eius in ipſis ventilabat gentes. Sic igitur patꝫ ꝙ generaliter loquēdo inuenitur vētus pene qui eſt doloroſus ventus culpe qui eſt vitioſus.ventus gratie q eſt glorioſus. Iſta igitur de vento ſufficiant vide ſupra de ſpiritu et de flare ⁊ ſic ſufficit.

Verberare. Vide de Percutere.⁊ de Tribulatione. A

Verbum.

Nota ꝙ verbū proprie loquēdo eſt ille mentis conceptus.qui de voce formāda ⁊ emittēda concipiꝛ anteqꝫ vlterius ad labia producatur. Sepe tamē accipitur pro voce⁊ locutione ⁊ pro predicatione vel pro filio dei qui dicitur verbū patris. Et ideo breuiter notandum eſt ꝙ quintuplex verbum inuenitur.ſ. Verbū

Incarnatum. Primū verbū quod eſt caro factum.
Exaratum. Secundū quod eſt libro ſcriptum.
Predicatum Tertium quod eſt a ſanctis dictum
Moderatum. Quartū qđ eſt a ſanctis datū
Effrenatum. Quintum quod eſt a malis fictum

Primū eſt verbū ſumme diuinitatis de quo Ioh.j. In principio erat verbum.⁊ verbum erat apud deū.⁊ de⁹ erat verbum. ¶ Scđm eſt verbū ſumme veritatis.ſ. verbum ſcripture. Unde Mathei.xxiiij. Celū et terra tranſibunt verba autē mea non tranſibunt. ¶ Tertiū eſt verbum magne ſanctitatis ſcꝫ verbū predicationis de quo Lu.viij. Semē ē verbū dei. ¶ Quartū eſt v̄bū grandis honeſtatis ſcꝫ verbū locutionis iuſtorum. de quo. Eccli.xxviij. Verbis tuis facito ſtateram.et frenos ori tuo rectos. ¶ Quintum eſt verbum magne vanitatis.ſ.loquela fatuorū de quo ꝓuer.xiiij. Ubi verba ſunt plurima ibi frequēter egeſtas. Videamus⁊ dicamus igitur ꝙ inuenitur Verbum.

Eterne generationis.
Diuine predicationis.
Humane prolocutionis.

Dico primo ꝙ eſt verbū generationis eterne et iſtud eſt dei filius qui mēte patris fuit concept⁹ et in eſſe genitus ⁊ productus ⁊ tandeꝫ humanitate ꝑ incarnationem fuit indutus.⁊ exterius ad mundū eductus vbi ꝑ predicationis officiū fuit expoſitus ⁊ auditus. Sicut enim aqua primo in venis terre ſecretiſſimis inuiſibiliter generatur. et tandem in fontem recipitur.a quo viſibiliter diſtillatur.ſic verbū patris ab eterno in ſecreto mentis diuine fuit inuiſibiliter genitū quia ſcꝫ in principio erat verbum,et verbum erat apud deum ⁊ deus erat verbum tandem fuit ad fontem miſericordie ſcilicet ad beatam virgineꝫ per incarnationē emiſſum quia fons ſapientie verbū dei in excelſis. Eccli.j. Sumpta carne humana fuit hominib⁹ viſibiliter publicatum ⁊ tunc fuit verificatū, illud Eſa.ij. De ſyon exibit lex⁊ verbū domini de hieruſalem. Ubi aduerte quod iſtud verbum.

Humiliter ſe inclinauit.
Benigniter nos viſitauit.
Moraliter nos regulauit
Vocaliter nos informauit
Mentaliter nos concordauit.

¶ Primum probat locus alte generationis de ſyon. Secundum actus ſue incarnationis q exibit. Tertiū

ſtatus

ſtatus ſue conuerſationis.qꝛ.ſ.fuit lex.Quartū ſonus
ſue predicatiōis.qꝛ fuit verbū.Quintū modus noſtre
coniunctionis hieruſalē.quia fuit pax. ¶Dico ergo
ꝙ iſtud verbum ſe inclinauit humiliter qꝛ.ſ.ipſe venit
de ſyon.i.de altitudine ſue deitatis. Syon enī qui eſt
mons altus iuxta hieruſalem ſignat ipm deū ⁊ emi-
nētiam paradiſi de quo iſtud verbū originē ſumpſit et
vbi ab eterno habitauit.Juxta illud ps.Dominus in
ſyon magnꝰ ⁊ excel.ſu.om.po.venit.Iterū illud ps.Ex
ſyon ſpecies decoris eiꝰ ⁊c.De ſyon.ideſt de celo venit
illud verbū qđ vtiqꝫ fuit magna humilitas Vñ Eſaie
lv.Quō deſcendit ymber ⁊ ros de celo ſic erit verbum
qđ egredicꝫ de ore meo.De humilitate iſtiꝰ verbi quo
ſcꝫ de celo voluit deſcēdere:poſſumus dicere.Qđ iſte
eſt ſimilis ceraunio lapidi preciſo qui ſurſum in nu-
bibus in loco tonitrui generatꝫ.⁊ tandē cū tonitruo ve
niens contra fulgura plurimū operatꝫ ſignificans ver
bum dei:qđ de profunda paternorū ſecretorūꝫ mente
vbi ab eterno fuit genitꝰ ad nos venit.⁊ pro ſalute no
ſtra multū profuit ⁊ nos cōtra tēpeſtatem dānationis
iuuauit.Et iō in ps.dicitꝫ de deo patre ꝙ miſit verbuꝫ
ſuum ⁊ ſanauit eos ⁊c.Sicut enī dicitꝫ Eſa.ix. Verbuꝫ
miſit dominus in iacob ⁊ cecidit in iſrael. Patꝫ ergo
ꝙ iſtud verbū humiliter ſe inclinauit . de ſyon inquit
Joel.iij.Dominus de ſyon rugiet. de hieruſalē dabit
vocem ſuam.¶Etiā dico ꝙ iſtud verbū nos viſitauit
humaniter qđ oſtēditur cū dicitꝫ:exibit. Exiuit enī ho
mo ad opus ſuū.⁊ ad opera ſu.vſ.ad veſ.Et bene dicit
operationē ideſt redēptionem noſtram.qꝛ .ſ.exiuit de
celo in virginis vterū:de vtero ad mūdum de mundo
ad patibulū:de patibulo ad infernū de inferno ad ſe-
pulcrum de ſepulcro ad celū de celo exibit ad iudiciū.
Unde ille eſt iſte de quo.Joh.xvj.Exiui a patre ⁊ veni
in mundum ⁊ iterum relinquo mūdum ⁊ vado ad pa
trem.Iſtud enim verbum exiuit a patre vt.

Mundum viſitaret.
Mundum habitaret.
Mundum liberaret.
Mundum illuſtraret. .:
Mundum ſuſtentaret.
Mundo ſe manifeſtaret.

Dico ergo ꝙ iſtud verbū incarnatum exiuit ad mun-
dum viſitādū.Ideo dicebāt antiqui illud.Hiere.xvij.
Ubi eſt verbum domini.veniat.Item ad mundum ha
bitandū.ſicut dicitꝫ.Johan.j.Et verbū caro factū eſt ⁊
habitauit in nobis ⁊c.Itē ad mūdum liberandū quia
iſtud verbū liberat atqꝫ ſoluit vñ Jaco.j.In manſuetu
tudine ſuſcipite inſitū verbuꝫ qđ pōt ſaluare animas
veſtras.Item ad mūdum illuſtrāduꝫ ps.Lucerna pe-
dibus meis verbū tuū ⁊ lumē ſemitis meis Itē venit
ad mūdū ſuſtētanduꝫ vt in ps. Suſtinuit anima mea
in verbo eius.ſperauit anima mea in domino.Iteꝫ ad
ſe manifeſtandū.vñ Lu.ij.Tranſeamus in bethleem
⁊ videamus hoc verbū quod factū eſt ⁊c.Dico ergo ꝙ
iſtud verbum viſitauit nos humaniter: exibit inquit.
Eccli.xxiiij.Exiui de paradiſo ⁊ dixi.rigabo hortum
plantationū mearū.¶Deinde dico ꝙ iſtud verbū re
gulauit nos moraliter. Ipſe enim fuit lex ⁊ regula bñ
viuendi.Conuerſatio enim:vita:regula ⁊ doctrina ip
ſius fuerūt lex: quam ſequēdo:ipſi nos in cunctis mo
ribus optime regulamus.Sicut enī in ps dicitur.Re
ctum eſt verbum domini ⁊ oīa opera eius in fide.Iſta
enim eſt lex domini conuertens animas: teſtimoniuꝫ
domini fidele ſapiētiaꝫ preſtans paruulis:vide ſupra
de lege.Dico igitur ꝙ iſtud verbū nos regulauit mo-
raliter.¶Deniqꝫ dico ꝙ iſtud verbū nos informauit
vocaliter ⁊ hoc oſtēditur cū dicitur:verbum.De natu
ra enī verbi ſm ſuam cōmunē acceptionē eſt ꝙ audia
tur ⁊ ꝙ per ipſum homines informātur.Quia procul
dubio iſtud verbū dei filiū maria virgo produxit qui
predicando nos informauit.⁊ in fide ⁊ in moribus in-
ſtruxit.Et inde dicitur Luc.x.Maria ſedens ſecus pe
des domini audiebat verbū illius.Et merito.quia ſi-
cut dicitur.Johan.v.Qui audit verbū meū habet vitā
eternam.Igitur iſtud verbū nos informauit vocaliter
¶Inſuper dico ꝙ iſtud verbū nos concordauit mēta
liter.hieruſalem inquit que interpretatur viſio pacis
Quia ſcꝫ per verbū patris pax fuit in terra inter deuꝫ
et reformata quando per ipſum deum fuit humanita
ti diuinitas copulata.Vide ſupra de hieruſalē Verbū
eſt medium inter mētem et voceꝫ ſic perſona filij me
dia eſt inter deum ⁊ carnem.Et ideo poteſt dici illud.
Actuum.vj.Qđ verbū domini creſcebat ⁊ multiplica
batur in hieruſalem.Et ideo breuiter virtute medita
tiua ⁊ concordatiua iſtius verbi dicitur.Eccli.vj. Ver
bum dulce multiplicat amicos ⁊ mitigat inimicos.
Sic ergo patꝫ quō verbū concordatiuum patris fuit.
et ſuipſius inclinatiuum ⁊ humiliatiuum Si vis di-
latare de incarnatiōe verbi:vide ſupra de chriſti aduē
tu et infra in litera .x. de incarnatione xpi. vide ſupra
de ſyon ⁊ de exire:de lege de hieruſalem: quia tranſeo
gratia breuitatis.Iſtud eſt ergo verbū eterne genera- C
tionis quod eſt primū principale ¶Secūdo principa
liter dico ꝙ inuenitur verbum diuine predicationis.
Scriptura enim ſacra ⁊ doctrina ſanctorū:nec nō pre
dicatio doctorū catholicorū dicitur verbū dei.Deꝰ enī
per iſtud verbū voluntatē ſuā nobis aperit:⁊ nos etiā
de agendis:omittēdis: ⁊ credendis inſtruit et erudit.
Illi enim qui iſtud verbū proferūt non ſunt niſi os ⁊ in
inſtrumētum diuine mētis quia ſcꝫ verba dei ⁊ nō pro
pria dicunt:ſicut dicitur in ps.Dominus dabit verbū
euangelizantibus.⁊c.Et ideo ſicut videmus ꝙ edicta
regum audiuntur reuerentur ⁊ ſeruantꝫ:ſic debꝫ verbū
dei quod nihil aliud eſt ꝙ ſummi imperatoris edictū
reuerenter audiri: ⁊ diligenter perfici ⁊ impleri..Exē
plo animaliū innocētium que timent leonē exemplo
auium rapacium que timent aquile volatum.qꝛ pro
certo clamor diuini predicatoris ab innocentibus et
rapacibus.ideſt a bonis ⁊ malis eſt timendus.⁊ in re
uerentia audiendus : ⁊ executioni debite demandan-
dus.Juxta illud.Luce.viij.Audientes verbum domi-
ni retinent et fructum afferunt in patientia. Ubi ad-
uerte quod verbum dei debet.

Seduliter auſcultari:audientes.
Stabiliter conſeruari:retinent.
Utiliter adimpleri:fructum afferunt. :
Humiliter ſuſtineri in patientia.

Dico ꝙ verbū dei eſt ſeduliter attendendum qđ oſten
ditur cum dicitur.audientes.quia ſcꝫ libēter ⁊ attente
debet audiri.Juxta illud.Luc.x.Maria ſedens ſecus
pedes domini audiebat verbum illius.Vide ſupra de
audire Sicut enim homo libēter recipit bonos cibos
vt nutriatꝫ.ſic anima dꝫ libenter recipere bona verba
vt dei gratia impleatur.Verbum enim dei nutrimen
tum eſt anime ſine quo vita gratie non poteſt, ſeruari
nec diutius retineri.Quamuis animalia viuant aliq̄
diu ſine cibo.nunq̄ tamen ſemper. Sic vere ꝙuis hō
ſine cibo verbi dei poſſit vita gratie aliq̄diu viuere:
non poteſt tamen ſemper immo nec diu ſine cibo vi-
ta gratie permanere.Quia ſicut dicitur Math.iiij.
Non in ſolo pane viuit homo ſed in omni verbo quod
procedit de ore dei.audientes ergo.⁊c.Boues et cerui
delectantur melodiam audiendo. Sic vere nos gau-
dere debemus.quando verbi dei melodiam attendi-
mus et audimus.Actuū.xiij.Audientes gentes gauiſi
ſunt et glorificabant verbum domini. Sed ſcitis qui-
dem ꝙuis ſit generale ꝙ animalia bibāt aquam.⁊ il-
lud tamen fallit in illis animalibus quorū cibus mul
tum eſt humidus:ſicut aues predales que vtuntur cru
dis carnibus.⁊ ſicut cuniculi qui vtuntur herbis virē
tibus.talia animalia raro bibūt. Sic vere chariſſimi
ꝙuis generaliter omnes teneamur bibere.haurire et
audire aquam diuine ſapientie et verbi.Iſtud tamen
non faciunt qui habitant in cauernis terre vſurarij .ſ.
et auari ⁊ predales qui vtuntur carnibus crudis ideſt
crudeles nobiles et tyranni.Quia proculdubio aquaꝫ

Ayuntamiento de Madrid

verbi dei non bibūt libēter nec audiſſit nec ipſum reci piunt aut faciūt quia ſicut dicit de iſtis Joh.viij. Qui ex deo eſt verba dei audit. ꝓpterea vos nō auditis. qꝛ ex deo non eſtis. Eſt igitur verbū dei ſeduliter attendendum. ¶ Itē dico ꝙ iſtud eſt memoꝛiter addiſcendum retinent inquit. Cibus enim ſumptus nec etiam medicina proficiunt niſi retineātur. Sic vere nec verba pꝛedicationis niſi tenaciter memoꝛie cōmēdentur Si enim infirmus medicinā ſumptā ſtatim vomeret. potius noceret ꝙ̄ iuuaret. Litera enim ſcripta in pergameno ſi ſtatim deleretur. illa ſcriptura nō proficeret. ſed pergamum per eam defedaretur. Sic vere neceſſe eſt ꝙ verba pꝛedicationis in coꝛde maneant. ⁊ ꝙ ſtatim non fugiant nec recedant. Luc.ij. Maria autē conſeruabat omnia verba hec conferens ea in coꝛde ſuo. retinēt inquit. Hebr.iij. Initiū ſubſtātie eius vſq̄ in finem firmū retineam⁹: Qđ eſt tamē cōtra multos qui verba ſalutis nō retinēt immo quicquid de bono eis pꝛedicatur obliuioni tradētes pro nihilo totū hñt ſimiles illis petris. ſuper quas ſemē pꝛoiectū non fructificauit eo ꝙ ſe numꝙ̄ interius fundauit ſicut patꝫ ꝙ per vnam aurē intrat. ⁊ per aliā euolat. Contra illud. Deut.iiij. Ne obliuiſcaris verboꝛū que viderūt oculi tui. Patet ergo ꝙ verbū dei memoꝛiter eſt retinendū ¶ Item dico ꝙ iſtud verbū eſt vtiliter adimplendū. fructum inquit afferunt. Non enim ſufficit verbū audire. niſi fructum bonoꝛum operum ſtudeat quiſq̄ dare ⁊ verbum executioni demandare. Ager enim nō bonus diceretur eſſe qui ſemen acciperet et fecunditate fructuū oꝛbaretur Unde Col.j. Spes que vobis repoſita eſt in celis in verbo euangelij fructificat ⁊ creſcit. ¶ Item dico ꝙ iſtud humiliter eſt ſuſtinēdum in patientia inquit. Quia ſcꝫ ſicut ſapiens infirmus libenter ſuſtinet medicinā: ꝙ̄uis aſperā ipſam inueniat et amaram. Sic ꝙ̄uis verbum dei nobis ſit q̄ſiq̄ aſperū correctoꝛiū ⁊ ſeuerū non eſt propter hoc fugiēdū ſed in patiētia ſuſtinēdum quia ſicut dicitur.ij. Thimo. iiij. Pꝛedicans verbū dei debet inſtare opoꝛtune impoꝛtune. arguere ⁊ increpare in omni patiētia ⁊ doctrina. Quod eſt contra multos qui verba correctionū nequeunt ſuſtinere: de quibus Hiere.vj. Ecce verbū dei factū eſt eis in oppꝛobꝛiū ⁊ non ſuſcipiunt illud. Qꝛ ſcilꝫ iſti diligunt verba adulatoꝛia ⁊ nō correctoꝛia. et ideo pꝛedicatoꝛes noſtri ſolent ipis adulatoꝛibus parcere nec audent triſte aliquid immiſcere. Cuius tamē contrarium debet eſſe. ſicut dicitur Eccl'es.xij. Uerba ſapiētium debēt eſſe quaſi ſtimuli vt timoꝛē incutiant auditoꝛi. ps. A verbis tuis foꝛmidauit coꝛ meū. Sic ergo ptꝫ ꝙ verbū eſt humiliter ſuſtinēdū vtiliter adimplendū ⁊ exequēdum. memoꝛiter cōtinēdū ſeduliter attendēdum. ſed vide ſupꝛa de audire ⁊ pꝛedicare. Patet ergo ꝙ eſt verbum diuine ꝑdicationis qđ eſt ſecūdum pꝛincipale ¶ Tertio dico pꝛincipaliter quod eſt
D verbum humane locutionis. Et ſic dico ꝙ inuenitur verbum bonoꝛū ⁊ verbum maloꝛū. Unde de verbis iuſtoꝛum nota ꝙ iſti debent habere verba.

Dulcis benignitatis.
Certe veracitatis.
Pꝛudentis maturitatis.
Aſpere ſeueritatis
Euidentis vtilitatis.
Conſolantis alacritatis
Grate ⁊ accepte ſonoꝛitatis.

Dico ergo ꝙ verba iuſtoꝛū debēt eſſe benigna ⁊ dulcia quia ſicut dicitur. Eccli.vj. Uerbū dulce multiplicat amicos. Unde roboam fuit dictū.ij. Para.x. Si lenieris populum verbis clemētibus ſeruiet tibi omni tēpoꝛe qđ tamē nō fecit. ideo perdidit regnū ei⁹. ¶ Itē debēt eſſe verba certa ⁊ veracia. Uñ Eccli.xxxvij. Ante omnia verbum verax precedat te. Ideo petebat dauid in ps. Ne auferas de oꝛe meo verbum veritatis vſq̄quaq̄. ¶ Itē debēt eſſe matura ⁊ ſagacia. Eccli.xviij. Senſati in verbis ſapiēter egerunt. ¶ Itē debent eſſe aſpera ⁊ pungētia. qꝛ dicitur Eccl'es.xij. Uerba ſapientum quaſi ſtimuli. ¶ Itē debēt eſſe vtilia ⁊ proficua. Uñ de ſalomone dicit Eccl's.xij. Qđ ipſe cōpoſuit parabolas multas que ſunt ꝟba vtilia. ¶ Itē debēt eſſe leta ⁊ conſolatiua. Uñ.j. Theſ.iiij. Itaq̄ conſolamini inuicem in verbis iſtis. Et.ij. Para.xxxij. Confoꝛtat⁹ eſt pp̄ſ verbis Ezechie regis. ¶ Itē debēt eſſe grata ⁊ complacētia. qꝛ ſicut dicit Eccli.xx. Sapiēs in verbis amabilē ſe facit. ¶ Sed nota ꝙ ꝟba maloꝛū hominū ſunt contrarie conditionis. quia iſta Sunt

Uana ⁊ pompoſa.
Falſa et doloſa.
Dulcia ⁊ adulatoꝛia.
Multa et copioſa.
Mendacia ⁊ vitioſa.
Moꝛdacia ⁊ venenoſa.

Dico ꝙ iſta habēt vanam pompoſitatem. Unde Job. xvj. Nunquid finem habebūt verba pompoſa ⁊ ventoſa? Item falſam doloſitatem Unde in ps. dicitur. Uerba oꝛis eius iniquitas ⁊ dolus ⁊c. item blandam falſitatem. vel adulatoꝛiā duplicitatē. Unde de mala muliere dicitur pꝛouerbio.xvj. Quod fauus mellis verba compoſita. Et Pꝛouerbioꝛum.xviij. Uerba bilinguis quaſi ſimplicia. Item habent multā loquacitatem. ⁊ tamen dicitur. pꝛouerbi.xiiij. Ubi verba ſunt plurima ibi frequenter egeſtas. Et Eccli. dicitur.xx. ꝙ qui multis vtitur verbis ledit animā ſuam. Item habēt omnē mendacitatem. Cum tamē dicitur. pꝛouerbio.xxix. qđ princeps qui libenter audit verba mēdacij omnes miniſtros habebit impios. Itē habent detractoꝛiā moꝛdacitatem. pꝛouerb.xxvj. Uerba ſuſurronis quaſi ſimplicia et ipſa perueniūt vſq̄ ad interioꝛa ventris. Iſta ergo ſufficiant. vide ſupꝛa de loqui ⁊ labijs. vbi de iſta materia magis ad planum tractatur.

Verecundia. Nota quod verecundia eſt quedā animi paſſio a timo A re oꝛiginaliter generata. Eſt enim verecundia timoꝛ confuſionis et accipitur in ſcriptura in bono et in malo. Unde bꝛeuiter nota quod in ſacra ſcriptura verecundia eſt

Quedam commendabilis.
Quedam deteſtabilis.
Quedam confuſibilis.
Pꝛima eſt perfectoꝛum.
Secunda eſt peccatoꝛum.
Tertia eſt damnatoꝛum.

Dico ꝙ eſt verecundia commendabilis et virtuoſa et iſta eſt illa qua multi iuſti ſunt verecundi ⁊ pudibūdi ⁊ qua verecundātur facere aliquid inhoneſtū. Iſta eſt vna virtus quā ⁊ ſacra ſcriptura ⁊ natura cōmēdant. Natura dico qꝛ etiam animalia aliqua ſunt q̄ de reb⁹ turpib⁹ verecundant. Uñ de elephātibus legimus ꝙ intantū verecundātur vinci ꝙ victoꝛis vocem ſemper ſolent timere ⁊ ad eius pꝛeſentiā erubeſcunt amplius apparere. Uſa etiam erubeſcit videri quando cū ſuo maſculo vult carnaliter copulari quapꝛopter abdita loca ſolet querere vt tunc ſecurius poſſit latitare. De leone legimus ꝙ ſolet verecundari. quādo perſecutus a venatoꝛe in nemoꝛibus occultatur: quapꝛopter tunc de nemoꝛe ſolet velociter decurrere. vt extra nemus in publicum poſſit apparere. Si igitur natura bꝛuta verecundiam habere voluit multo foꝛtius hominibus ratione vtentibus ipſam imperauit. Quapꝛopter verecundiā debem⁹ habere ſi ab hoſtib⁹ vincimur. ſi inſi cimur carnaliter. ⁊ ſi ꝑ ignauiā ab occurſu ꝑſecutoꝛū eccleſie occultamur. ¶ Pꝛima debꝫ eſſe verecūdia penitentie quia pꝛo certo viri penitētes quādo ꝯſiderant ſe a diabolo in tot tentationibus victos fuiſſe erubeſcere debent ⁊ ex indignatiōe ad ꝑlia foꝛtius anhelare Uerecūdia enim ſuccūbendi magna pars eſt victoꝛie vñ Ambꝛo. de moꝛte abel dicit: ꝙ erubeſcere debemus et cōdēnare peccatū non defendere qꝛ peccatū pudoꝛe minuit. ⁊ culpa defenſione auget. ¶ Secūda verecundia eſt

dia eſt prudentie.q2.ſ.ad prudentē ꝑtinet verecundari facere peccatum: ꝗuis a tentatione vincamur, carnalitate ſua tamen ſecurius quod poterit debet, opari confidens de dei auxilio ꝙ etiam natura in radice mandragore indicare voluit que cum formam pretendat humanā. tamen manū tenet dexteram ſuper virilia ⁊ ea operit atqꝫ celat. Ad denotandum ꝙ quicq̇d fit circa illa membra eſt celandum ⁊ cum verecundia occultandum. Exemplo ſenū impiorum et malorum qui turpitudinem cogitationis ⁊ carnalitatis ſue quā in Suſannam habebant erubeſcebāt indicare ſibi inuicem ſicut dr Dan.xiij. Cuius tamen cōtrarium eſt de multis qui non verecundantur ſi eorum carnales turpitudines videantur. ſed in his potius gloriant. ſimiles pueris ⁊ beſtijs: qui nō verecundantur nudi videri. vnde. Gen.ij. dicit de adam ⁊ eua ꝙ erat vterqꝫ nudus ⁊ non erubeſcebāt vnde Hiere.vj. Confuſione nō ſunt confuſi: erubeſcere neſcierūt. Et Hiere.iij. Frōs mulieris meretricis facta eſt tibi ⁊ noluiſti erubeſcere. ¶ Tertia eſt verecundia audacie ⁊ conſtantie que potiſſime ꝑtinet ad prelatos qui debent verecundari ꝑſecutionis tempore latitare: immo ipſi tyrannis et perſecutoribus ſe publice debent opponere ⁊ eis obuiare. Pueri eñ habent fugere ⁊ timere. ſed viri non Et ideo loquitur. Seneca talibus in epiſtola. xxvij. Numera annos tuos ⁊ pudebit eadem velle que volebas puer. Iſta eſt igitur verecūdia virtuoſa quaꝫ viri virtuoſi ſectant. ⁊ per quam a turpibus operibus retrahuntur Nobiles enim caniculi habent aures pendentes. ⁊ etiam elephantes. que animalia ſunt nobiliſſima. ſignantes viros iuſtos qui aures pendentes dicuntur habere: inq̄tum verecundia reuerentia et obedientia faciliter ſuffundūtur Sciunt enim ꝙ ſm Bern. ſuper cantica vbi dicit. Verecundia eſt bone ſpei nuncia: bone indolis indicium virga diſcipline expurgatrix maloruꝫ propugnatrix prauitatis gloria cōſcientie: fame cuſtos: vite decus. virtutuꝫ ſedes: gratiarum primitie: nature laus: totius inſigne honeſtatis. Ecce quomodo commendat verecundiam Et breuiter Seneca dicit epiſtola. xxvj. Quādiu durat in homine verecundia peccandi. tandiu non eſt de corruptione ipſius deſperandum Et ideo ipſe docet epiſtola. xxv. ꝙ ſumme prodeſt ad verecundiam nutriendā. ſi quicquid facimus acſi ſpectaret epicurus prodeſt ſub dubio cuſtodem tibi imponere ⁊ habere in quem reſpicias Patet ꝙ eſt verecundia commendabilis ⁊ virtuoſa. ¶ Secundo dico ꝙ eſt verecundia deteſtabilis et vitioſa ⁊ iſta eſt illa qua homo verecundatur confiteri. ſimiles oui cui lupus ſtringit guttur ne clamet ⁊ liberetur. q2 ſcilicet verecundia ſimilis eſt morbo. qui dicit ſquinantia. quo guttur ita ſtringitur. ꝙ ſpiraculum denegat. Similes ſtrangulo ſuſpenſoruꝫ ⁊c. ſicut dr i ps Tota die verecūdia mea cōtra me ē ⁊ cōfuſio ⁊c. Sicut etiam ſunt aliqui qui verecundant facere que tenētur ſicut ſunt aliqui religioſi ⁊ clerici q̇ verecundātur ⁊ erubeſcunt ſe portare religioſe. ⁊ facere cerimonias regulares: immo econuerſo volunt imitari actus ⁊ habitus ſeculares: dicentes illd Luce. xvj. Fodere non valeo: mendicare erubeſco Non attēdentes qd dn̄s dicit in euāgelio Luce. ix. Qui erubuerit me corā ho. ⁊c. Tales enim ſunt illi qui verecūdātur recognoſcere humilitatem ſui generis et amare pauperem parentelā Similes illi mulo. qui requiſitus de quo genere eſſet: noluit cognoſcere patrē ſuuꝫ aſinum: ſed dixit ſe nepotem equi regis hyſpanie qui frater fuerat matris ſue Totū eſt iſtud hodie quia ſi tales habēt aliquē nobilē i genere ſuo ꝗuis lōginquū ſolent eū preponere: pauperes vero ꝗuis ꝓpinquos ſolēt poſtponere: erubeſcere ⁊ horrere. Cōtra illd Eccle.iiij. Nō verearis proximū tuū in caſu ſuo. Iſta eñ eſt igitur verecūdia deteſtabilis ⁊ vitioſa. ¶ Tertia ē dico ꝙ eſt verecūdia confuſibilis ⁊ damnoſa. ⁊ iſta eſt qua damnati in inferno cōfundunt ⁊ verecūdātur. ſicut hō qui venit de alto ſtatu ad infimū de regno ad patibulū. ⁊ cuius ſcelus venit de occulto ad publicū. Et ideo dr in ps. Erubeſcāt impij ⁊ dedu. in infer. mu. ſi. la. do. Iſti eñ ſunt ſicut lupus qui tunc tempis valde rubeſcit quando ſe in foueam cecidiſſe videt vnde nequit exire. Sunt etiā ſicut latro qui publice ſe dep̄henſum videt ⁊ ſentit. Sic ergo patet ꝙ eſt verecūdia doloroſa vitioſa: ⁊ virtuoſa. vide ſupra de confuſione. A

Vermis.

Cū vermis ſit animal vile ⁊ modice virtutis. turpiſſimiqꝫ coloris. Poſſum dicere ꝙ moraliter loquendo poteſt accipi multis modis. Sic igitur notabo ꝙ inuenitur vermis.

Deſpectiuus.
Corruptiuus.
Corroſiuus.

Primꝰ ſignat humilitatē chriſti. Iſte eñ in ſcriptura vermis dr q2 ſicut aliqui ſunt vermes qui ſine ſexus cōmixtione naſcuntur: q̇ tacti molliſſimi tāgentes vero duriſſimi inueniunt: inq̄tū ligna duriſſima ꝑ tactuꝫ corū ꝑforant. qui etiā amara fugiūt ⁊ dulcibꝰ delectātur ⁊ qui inſuꝑ nec falſa nec aromatica corrodere dinoſcunt. Sic vere chriſtꝰ ſine ſexu virili genitus ſi per oratione tangit: inuenitur molliſſimus ⁊ pijſſimus: in iudicio vero quando tanget inuenitur duriſſimus qui in hoc mundo vilis apparuit ⁊ deſpectus. Vnde. ps. Ego autem vermis ſum ⁊ nō homo: opprobriū hominum ⁊ abiecto plebis. Nam iſte peccatores fugit: benignos ⁊ dulces diligit: aromaticos vero. id eſt virtuoſos. ⁊ famoſos ⁊ falſos. i. penitētes ⁊ doloroſos nō ledit Ideo dicit de dauid. ij. Regū. xxiij. Mō ipſe ē quaſi tenerrimus ligni vermiculꝰ. ¶ Scd̄s vermis ſignificat culpe malignitatem. ⁊ eſt vermis peccati qui corrumpit ⁊ inficit mentem noſtram. Diuerſa enim ſunt genera vermium Quia.

Quidam generantur in herbis: vt eruce.
Quidam in arboribus: vt teredones.
Quidam in carnibus: vt madones.
Quidam in veſtibus: vt tynee.
Quidam in animalium viſceribus vt lumbrici.
Quidam in aīaliū pilis ⁊ pellibus vt pediculi.
Quidam in hominū capitibus vt lendes.
Quidam in hominum manibus: vt cirones.

Sic vere chariſſimi diuerſa inueniuntur genera peccatorū quia quedā ſunt in herbis id eſt in pauperibꝰ ⁊ depreſſis vt eruca corrodens: hoc eſt impatientia. Vñ Job. xxj. Simul in puluere dormiēt: vermes cooperiēt eos. Alij ſūt i arboribꝰ. i. i altis hōibꝰ hoc ē teredo cōterēs in rapina ⁊ ſeuitia Ecci. vij. Vindicta carnis impij ignis ⁊ vermis Alij ſūt in carnibꝰ. i. in viris carnalibꝰ. ſ. madones: hoc ē gula ⁊ luxuria. ij. Macha ix. De corpore impij vermes ſcaturiunt. Alij ſunt in veſtibus. i. in religioſis qui ꝑ veſtes cognoſcunt hoc eſt inuidia. ſ. tynea occulte conſumens Ecci. x. Cū mortuus id eſt religioſus fuerit homo: hereditabit ſerpētes ⁊ beſtias ⁊ vermes Alij ſunt in viſceribus. hoc eſt ira ⁊ triſtitia. Vnde Actuū. xij. dicitur. de herode. quoniam conſumptus eſt a vermibus ⁊ expirauit Alij ſūt in pilis diuitiarum vt pulices ⁊ pediculi. hoc eſt auaricia. Deutro. xxviij. Vineam plantabis ⁊ non bibes vinum quoniam vaſtabit eam vermis. Alij ſunt in capitibus hoc eſt in intentione cordis. ſicut ſunt lendes id eſt hypocriſis ⁊ inanis gloria Vnde. j. Macha. ij. Gloria eius ſtercus ⁊ vermis Alij vero ſunt in manibus. id eſt in operationibus. ſicut ſunt cyrones. hoc eſt ocium ⁊ pigritia. Vnde negligenti dr Eſaie. xiiij. Subter te ſternetur tynea ⁊ operimentum tuum erit vermis Iſta enim ſunt genera varia vermium. id eſt culparum. quibus vas anime corrodit quibus ne teneat li quorem gratie perforatur Et ſic dico quod vermis ſignificat culpe malignitatem. ¶ Tertio dico ꝙ vermis ſignificat pene acerbitatem. Pena enim ⁊ miſeria tam temporalis q̄ eterna per vermes deſignatur quibꝰ homo corroditur ⁊ vaſtatur Corpꝰ eñ ver

Ayuntamiento de Madrid

mibus corporalibus traditur.ꝛ anima peccatorum
vermibus infernalibus deuoratur De corpore dicit
Job.xvij. Mater mea ꝛ ſoror mea vermibus De ani
ma vero dicitur. Eſaie.lxvj. Vermis eorum non mo-
rietur:ꝛ ignis eorum non extinguetur. Vermis iſte eſt
corroſio conſcientie. vel ipſe diabolus infernalis. Un-
de Judith.xvj. de damnatis dicitur. Quod dabit do-
minus ignem et vermes in carnes eorum vt vran-
tur ꝛ ſentiant vſq; in ſempiternum Patet ergo q̄ eſt
vermis deſpectiuus. corruptiu⁹ ꝛ corroſiuus. Si vis
dic de verme qui inuolutus luto intrat ventrem cro-
codilli; qui ſignat auariciam. Item de verme quem co
medens bos inflatur interius qui ſignificat inuidiaꝫ
Item de verme qui eſt in capite a rictis qui ſignat ſup
biam ꝛ ſtulticiam Vel potes applicare de vermibus
particularibus: ſicut eſt ſerpēs: ſcorpio eruca ꝛ ſic de
alijs. Vide ergo ſup̄ i locis plurib⁹ ꝛ iuenies plura ꝛc.

A **Vertex.** Vertex eſt illud ſummum cacumen
quod in montibus eminet ꝛ apparet
ꝛ accipit vertex pro capite pro eo q̄ caput eſt pars al-
tior in homine ꝛ pro eo q̄ vertex dicit a vertēdo. quia
caput de ſui natura vertibile membrum eſt ꝛ mobile.
Vertex igit p̄ oia pōt ſignificare idem q̄ altitudo No
tare ergo poſſum q̄ in ſcriptura inuenio. ſ. verticem,
Intentionis.
Perfectionis.
Promotionis.
Elationis.
Prim⁹ eſt vertex interior, ꝛ iſte ē vertex intellect⁹ qui
eſt caput mentis Vn̄ Seneca ad Paulū dicit. Cū ſis
altiſſim⁹ vertex oīm mōtiū Dan̄.xiiij. Apprehēdit eū
angelus dn̄i in vertice ei⁹ Et ſic dr̄ de peccatore Eſai.
j. A planta pedis vſq; ad verticē nō ē in eo ſanitas Plā
te em̄ pedis eſt affectus vertex vero intellect⁹. quia. ſ.
peccator infirmat in pedibus affectus per malū deſi-
riū ꝛ amorē, in vertice intellect⁹ per malam opinionē
ꝛ errorē Vn̄ de diabolo dicit Job. ij. q̄ ipſe percuſſit
iob vlcere peſſimo a planta pedis vſq; ad verticē capi
tis ꝛc. ¶ Scd̄s eſt vertex perfectionis eminentie Sta
tus em̄ perfectionis vertici cōparat. eo q̄ alijs ſuper
eminet ꝛ pre alijs i morū celſitudie eleuat. Vn̄ Exod.
xvij. dicitur. Quod moyſes ꝛ aaron et vr. qui fuerunt
viri perfectiſſimi aſcenderunt in verticeꝫ montis. Et
iij. Regū. xviij. Aſcendit helyas in verticem carmeli.
¶ Tertius eſt vertex ſublimioris excellentie. ꝛ iſte p̄
culdubio eſt vertex dignitatum ꝛ prelationū ꝛ ſtatus
eccleſie ꝛ religionis, de quo Eſaie. ij. Erit in nouiſſi-
mis diebus preparat⁹ mons dom⁹ dn̄i in vertice mō
tiū ꝛ fluent ad eū omnes gentes fluere enim debem⁹
ad iſtum verticem,
Ut ibi ſecure habitemus.
Ut ibi mandata predicemus.
Ut ibi animum eleuem⁹.
Ibi em̄ ſecurius habitatur Judith. iiij. Preoccupaue
runt oēs vertices montiū. ꝛ circundederūt muris Ibi
etiā lex dn̄i aptius predicat Vn̄ Prouer. viij. dicit q̄
ſapientia clamitat in plateis dat vocē ſuā ꝛ loquitur
in ſummis excelſiſq; verticibus Ibi inſuper de⁹ ſplē-
didus ſpeculat. Unde Nume. xiiij. Mane ſurgentes
filij iſrael aſcenderunt verticem montis. Iſrael enim
interpretatur vidēs deū. Quartus eſt vertex elatioris
arrogantie ꝛ iſte eſt vertex elationis ꝛ ſuperbie. i. fa-
tuorum qui. ſ. incedunt vertice elato. Unde Eſaie. iij.
Pro eo q̄ eleuate ſunt filie ſyon, ꝛ extento collo ambu
lauerunt, decaluabit dominus verticem filiorū ſyon.
Et ſic breuiter dico q̄ vertex ſumitur quattuor modis
ſed tranſeo qui a ſupra de monte de altitudine ꝛ de ca
pite ſatis dictum eſt.

Vertere. Nota q̄ vertere nihil aliud eſt q̄ mo
uere. voluere. ꝛ mutare. ꝛ poteſt acci-
pi in bono ꝛ i malo. Et ideo breuiter notabo q̄ in ſcri
ptura inuenitur verſio.
Penitentium.
Sapientrium,
Peſtilentium,
Fugientium:
Adamantium.
Proſperantium,
Deſperantium.
Indigentium.
Adulantium.
Pereuntium

Dico ergo q̄ vertunt hoïes penitētes. Iſti
em̄ vertunt. q̄n̄ p̄ pe-
nitētiā ad virtutes de
vitijs cōmutāt. ſicut
videmus q̄ per calo
rē ignis mmera terre
conuertit in metallū
vn̄. Job. xxviij. Lapis
ſolut⁹ calore in es ver
titur vt ſic dicat quilibet penitens illud Job. xxx. Ver
ſa eſt in luctum cythara mea, tympanum meum in vo
cem flentium. ¶ Item vertuntur homines ſapientes
ſciunt enim ſe ad plura cōſideranda vertere. ꝛ per diſ
ſimulationem dicta ꝛ opera palliare. Similes ſerpē
tibus quorum totum corpus flexibile eſt ꝛ etiam ver-
tibile. q̄r illi ſūt prudētes ſicut ſerpētes. ſūt nūc ante
nūc retro. i. nunc ad preterita. nunc ad futura. nunc ad
preſentia ſe cōuertunt Unde Eccl. ix. Verti me ad al-
ta ꝛ vidi que ſub celo ſunt Et per diſſimulationem ſe
etiam ſciunt vertere. id eſt ſciunt vna cogitatione et
ſub fictione vnius aliud cogitare. Exemplum de da-
uit qui coram achis linguam in amentiam ſibi cōuer
tit. j. Regū. xxj. Exemplo Joſue qui vertendo vultum
fugere ſimulauit Joſue. viij. Fugiamus ꝛ terga verta-
mus donec perſequentes nos longius ab vrbe per-
trahātur. Unde verſus. Stulticiaꝫ ſimulare loco pru
dentia ſumma eſt. ¶ Item vertuntur homines peſti-
lentes. ſ. obſtinati ꝛ peccatores qui ſimiles ſunt gallo
qui eſt ſupra cāpanile qui ſemper vertit faciem cōtra
ventum. quia iſti in oīnibus factis ſuis: contra ventū
ſpūſancti vertuntur ꝛ contra eum per obſtinationeꝫ
obdurantur figura in vxore loth Gen̄. xix. Que reſpi
ciens retro verſa eſt in ſtatuam ſalis. Unde iſti vertūt
deo ꝛ prelato tergum. ꝛ contra eos ſtomachando. ꝛ de
mandatis eoruꝫ non curando. Hiere. vj. Verterūt ad
me tergum ꝛ non faciem. ¶ Item vertunt homines
fugientes ꝛ iſti ſunt imperſeuerantes ꝛ inconſtantes
qui vbi teneri in aliquo propoſito creduntur. ſtatim
in oppoſitum vertuntur. ſimiles lingue ſtatere que fa
cillima occaſione de vna parte ad aliam partē ſe ver-
tit Sic inconſtantes ꝛ falſi amici et alij proditores.
Prouer. xxvj. Sicut oſtium vertitur in cardine ſuo.
ſic piger in lecto ſuo. Et tamen iſti deberent attende-
re iſtud, quod dicitur Joſue. vij. Terga vertentes per
cuſſi ſunt a viris vrbis hay. ¶ Item vertuntur homi-
nes diligētes q̄r. ſ. illi qui ſe diligūt lebenter ſe vertūt
mutuo Similes acui tacte ab adamante. que ad ada-
mantem faciliter ſe conuertit. Unde de cherubin di-
citur Exo. xv. Quod reſpiciebant ſe mutuo verſis vul
tibus. ¶ Item vertūtur ſe homines proſperantes q̄r
illi qui proſperitate fruuntur faciliter ad infortunia
conuertuntur ſimiles rote cuius ad infirma altitudo
vertitur. ꝛ ad terram motus eius continuo inclinat.
q̄r ſcilicet iſti de alto vertuntur in baſſum id eſt de p̄-
ſperitate in infortunium ꝛ in caſum. Unde Prouer.
xij. Verte impios et non erunt Unde ipſi dicunt il-
lud Trenorum. iiij. Hereditas noſtra verſa eſt ad alie
nos domus noſtre ad extraneos. ¶ Item vertuntur
homines deſperantes qui ex toto in crudelitatem et
in iniquitatem vertuntur. ſimiles aliquibus homini
bus ſm̄ Iſidorum. qui certis temporibus de homini-
bus conuertuntur in lupos figura in virga moyſi.
Exodi. iiij. Que proiecta in terra verſa eſt in colubruꝫ
¶ Item vertuntur homines indigentes quia ſcilicet
pauperes et indigentes in conſolationem vertuntur
quando de mundi miſeria ad celi gloriam tranſfe-
runtur. ſimiles cineri pallido qui quando igne forti
ſuccenditur. in vitri ſubſtantiam conuertitur ꝛ muta
tur Quia illi qui in igne tribulationis hic vruntur. de
cinere in vitrum clarum. i. de infortunato in proſperū
cōmutāt. Juxta illd̄ Job. xvj. Triſticia veſtra vertetur
in gaudiū Sicut i rota vertēte ps ſupior iferior effici
tur vt dictū eſt. ꝛ inferior efficit ſuperior Vertēte em̄
rotam fortu

Ayuntamiento de Madrid

rotam fortuna ⁊ mutato continue ſtatu rerum diuites fiunt infimi: ⁊ pauperes fiunt ſummi q̄r.ſ.mali diuites ad inferos trahunt boni vero ⁊ pauperes ad ſuperiora extollunt. Unde de iſta verſione dicit Heſter.ix. Nõ iudei q̄b⁹ab aduerſarijs interit⁹pabat. verſa vice ſuperiores eſſe ceperũt ⁊ de ſuis hoſtibus ſe vindicauerunt. ¶ Item vertuntur homines adulantes ⁊ iſti ſimiles ſunt ſitule que vertit faciem ad aquaꝫ quouſqꝫ ſit plena ⁊ ſtatim poſt vertit ei dorſum quia iſti vertunt faciem ad hominẽ blandiendo vt bona ei⁹ hauriant adimplendo Similes etiam ſunt iſti ſerpenti q̄ velociter vertit linguam ſuaꝫ diuerſimode. ſm ꝙ magis ſperant placere. Similes illi vetule que dicit.ij. Regum.xiiij. Joab. precepit mihi figuram ſermonis vertere. ¶ Item vertuntur homines pereuntes.ſ.dãnati quibus fortuna vertitur de proſperis in aduerſa De ipſis eñ facit diabolus ſicut facit latro. de veſte furata quam facit in aliam formam ne cognoſcatur. quia ſcꝫ de tunica facit ſupertunicale ⁊c. Sic diabol⁹ omnia iſta vertit in contrarium.ſ.diuitias in paupertatem: gaudium in triſticiam gloriaꝫ in vilitatẽ Ideo ipſi dicunt illud Treno.v. Cecidit corona de capite noſtra ceſſauit gaudiuꝫ cordis noſtri. verſus eſt in luctũ chorus noſter ve nobis quia peccauimus Sic igit͛ patet quomodo vertere ſumitur multis modis Proſequere de verſione penitentie ⁊ diuine gratie ſed ſupra de reuerſione fuit plane tractatum vide igitur ſupra de mutare ⁊ in alijs titulis ſimilibus.

a Verus. verax. veritas. vere.

Nota ꝙ veritas eſt illa virtus per quã rerum quidditas demonſtratur. Poſſum ergo notare ꝙ in ſcriptura triplex veritas inuenit͛ ſcilicet.

Veritas eterna.
Veritas interna.
Veritas externa.

Prima eſt veritas diuĩe permanẽtie Scd̃a eſt veritas moralis exiſtentie. Tertia eſt veritas verbalis eloquẽtie. Et hoc diuiſionis mẽbrũ in vltimo.§. huius vocabuli propter auctoritatis conuenientiam expeditur. ¶ Dico ꝙ eſt veritas que eſt exiſtens ⁊ realis ⁊ iſta ẽ veritas diuine eſſentie ⁊ nature que ſ. vere certe ⁊ ꝑfecte eſt: nihil habens cõpoſitũ. fictũ ſeu mixtũ. Vñ ipſa dicit Joh.xiiij. Ego ſum via. veritas ⁊ vita. ¶ Itẽ dico ꝙ eſt quedã veritas permanẽs ⁊ moralis. ⁊ iſta ẽ veritas vite virtutũ ⁊ morũ. quã.ſ. iuſti habẽt qui nihil habẽt hypocriticũ ſeu fictũ De quo. Hiere.ij. Ego plantaui te vineam electã ⁊ omne ſemẽ verũ. ¶ Itẽ dico ꝙ eſt veritas eloquentie verbalis ⁊ iſta ẽ illa quã homo habet in ore q̄n verbis certis ⁊ veris vtitur ⁊ nõ falſis de qua in p̄s. Nõ auferas a me verbũ veritatis vſqꝫ quaqꝫ. q̄r in iudicijs tuis ſperaui. ¶ Hijs p̄miſſis dicam⁹ aliq̄d de veritate moralis ⁊ eterne ꝑmanẽtie.ſ. de ip̄o xp̄o dei filio q̄.ſe vbiqꝫ p̄dicat veritatẽ. Iſte eñ non ſolum fuit verus. imo etiã veritas in abſtracto verũ eñ balſamũ cognoſcitur. q̄r ſemꝑ ad ꝓfundũ aque in q̄ ponit͛ deſcẽdere cõprobat͛ Sic v̾itas ſue charitatis a ꝑparuit ꝑ hoc. q̄r per carnis aſſumptionẽ de celo ad terrã deſcendit. Vñ in p̄s. Veritas de terra orta eſt ⁊ iuſticia de celo proſpexit. Ubi aduerte ꝙ iſte habuit habet ⁊ habebit veritatem.

Qualitatis corporee.
Deitatis etheree.
Bonitatis pectoree

Primũ probat ort⁹ hũanitatis de terra orta eſt. Secũdũ probat ritus equalitatis. iuſticia. Tertium probat
b locus diuinitatis. de celo proſpexit.

Prima ẽ carnalis et exterior.
Secũda eſt moralis ⁊ interior.
Tertia eſt realis ⁊ ſuperior.

Dico igit͛ ꝙ iſte habuit veritatẽ carnalis humanitatis q̄d oſtenditur cũ dicitur de terra orta eſt. nihil eñ pot oriri de terra quin veraciter corporeũ ſit ⁊ terreſtre. Igit͛ iſte d̾ terra.i. de corpore virginis fuit ort⁹ Vñ dico ꝙ ipſe fuit veraciter humiliatus iuxta verbũ eiuſdẽ q̄ dicit Johannis.iij. Qđ natũ eſt de carne caro eſt. Qđ cõtra quoſdã hereticos eſt qui dixerũt chriſtũ carnẽ habuiſſe fucatã aereã ⁊ non verã Cuius contrarium fuit verũ quia ipſe veraciter fuit verus homo. Unde ipſi deo de aſſumpta humana carne poteſt dici illud. P̄s. Domine deus virtutum quis ſimilis tibi ⁊c. In circuitu eñ diuinitatis. fuit veritas humanitatis. veritas inquit de terra orta eſt Unde in p̄s. Lux orta ẽ iuſto Lux dico de qua dicitur Johãnis.j. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundũ ergo veritas hũanitatis carnalis de terra orta eſt. ¶ Deinde dico ꝙ iſte habuit veritatẽ moralis ſinceritatis ſeu bonitatis. ⁊ hoc oſtendit͛ cũ dicitur iuſtitiã. Juſtitia enim continet omnes virtutes. Quia proculdubio omnia que in chriſto fuerunt ſcilicet dicta ⁊ facta fuerunt iuſta vera ſancta atqꝫ bona. Apoca.xv. Domine deus omnipotens iuſte ⁊ vere ſũt vie tue. Circa quod nota ꝙ iſte habuit. Veram.

Perfectionem.
Compaſſionem.
Protectionem.
Locutionem.
Correctionem.
Durationem.
Ordinationem.
Illuminationem.
Conuerſationem.

Dico igit͛ ꝙ in iſto fuit vera ꝑfectio nõ eñ fuit ypocrita ſꝫ verus ⁊ ſctũs. Vñ p̄s Oẽs vie tue veritas. Iteꝫ vera compaſſio vere eñ ⁊ nõ ficte cõpatit͛ miſeris p̄s. Miſericordia ⁊ veritas precedent faciem tuã. ¶ Item vera ꝓtectio Iſte enim eſt ſolus qui vere ꝓtegit ⁊ ſaluos facit. p̄s. Scuto circundabit te veritas eius. ¶ Item vera locutio q̄r non mendaciter loquit͛ p̄s. Principiuꝫ verborum tuorum veritas ⁊c. ¶ Item vera correctio. Tribulationes eñ quas immittit atqꝫ correctiones. iuſte ſunt ⁊ vere. Unde p̄s. Juſticie domini recte ⁊c. Et iterũ. In veritate tua humiliaſti me. ¶ Item vera duratio. veritas enim ſuarũ virtutũ nunq̄ deficit. Unde p̄s. Veritas tua manet ineternũ. ¶ Item vera ordinatio q̄r.ſ. lex ⁊ mandata eius ſunt vera ⁊ ſancta p̄s. Oia mandata tua veritas: iniq̄ ꝑſecuti ſunt me adiuua me domine Et alibi. Juſticia tua iuſticia ineternum: ⁊ lex tua veritas. ¶ Item vera illuminatio quia ſicut dicitur.j. ioh.ij. Tenebre tranſierũt ⁊ verũ lumen iam lucet. ¶ Item vera vita ⁊ conuerſatio. Unde ipſe dicit Eccl.xxiiij. in me gratia omnis vite ⁊ veritatis. i me omnis ſpes vite ⁊ virtutis. Ecce ergo quõ iſte habuit veritatem realis bonitatis que per iuſticiam deſignat͛. iuſticia inquit Unde in. p̄s. dicit͛. Propter veritatem ⁊ manſuetudineꝫ ⁊ iuſticiã ⁊c. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ iſte habuit veritatem realis diuinitatis cũ d̾r. de celo proſpexit Celum enim eſt proprie locus dei. Unde d̾r. Eſa.lxvj. Celum mihi ſedes eſt Et ideo bene cõcluditur ꝙ iſte eſt verus deus. quando d̾r in celo fuit locus eius In p̄s. in eternum miſericordia eius edificabitur in celis ⁊c. Et iſtud fuit contra multos hereticos ſicut fuerunt neſtoriani quorum adhuc maxima eſt copia in oriente. qui dixerunt chriſtum purum hominem ⁊ non deũ cuius contrarium eſt verum q̄r ipſe per omnia fuit verus deus. Unde Hiere.x. Dominus autem deus verus eſt: ip̄e de⁹ viuẽs ⁊ rex ſempitern⁹ de celo inq̄t p̄s Dñs de celo in terrã aſpexit. vi. om. fi. ho. Et aſpexit dico de celo in terram. i. de vera diuinitate in veram humanitatem. Quia.ſ. dicitur in p̄s. Domine in celo miſericordia tua ⁊c. Patet ergo ꝙ deus dei filius fuit verus in reali diuinitate in morali bonitate ⁊ in carnali humanitate Et ideo ipſe eſt q̄ dicit ioh.xv. Ego ſum vitis vera, ⁊ pater me⁹ agricola eſt Eg oſuꝫ inquit. q̄d pertinet ad diuinitatem que ſcilicet ſola vere eſt. Vitis inquit quod pertinet ad moralem bonitatem quia iſta vitis bonum ſpiritualis iocunditatis hominibus procurat. Et pater meus agricola eſt quod pertinet ad carnalem humanitatem que ex hac agricultura

ſpirituale recipit nutrimentum Et ideo no. breuiter
poſſumꝰ dicere illud Gen. xxviij. Vere dn̄s eſt in loco
iſto ⁊c. Et bene dicit vere. qꝛ ſicut dictum eſt procerto
iſte. Vere.

Fuit carne velatus.
Fuit in cruce grauatus.
Fuit a morte leuatus.
Fuit virtute dotatus.
Fuit honore ditatus.
Fuit in altare ſacratus.
Fuit propheta vocatꝰ.

Dico ergo ꝙ iſte fuit vere carne velatus. Unde Eſaie
xlv. Tu es vere deus abſconditus. ¶ Item fuit cruce
vere grauatus Eſa. liij. Vere languores noſtros ipſe
portauit ¶ Iteꝫ fuit vere a morte leuatus. vnde Luce.
xxiiij. Surrexit dominꝰ vere ⁊ apparuit ſimoni ¶ Itē
ipſe fuit vere virtute dotatus. Unde Luce. xxiij. Vere
hic hō iuſtus erat. ¶ Itē fuit vere honore ditatꝰ quia
de eo dicitur. Matth. xxvij. Vere filius dei erat iſte.
¶ Iteꝫ fuit in altari vere conſecratus ſiue ſacratus qꝛ
ſicut dr̄ Joh. vj. Caro mea vere ē cibus ⁊ ſanguis meꝰ
vere eſt potus. ¶ Item ipſe fuit vere ꝓpheta vocatꝰ
vñ ipſi dicebatur Joh. vj. Hic eſt vere ꝓpheta q̄ ven-
turus eſt in mundū Sic ergo patet q̄ñ primo ⁊ princi-
D paliter quedā eſt veritas eterne permanentie. ¶ Se-
cundo dico ꝙ eſt veritas moralis eminentie. ⁊ iſta p-
culdubio eſt illa veritas qua quilibet iuſtus dicitur
eſſe verus ⁊ non fallax. varius ſeu falſus. In celo enim
inueniuntur ſtelle vere que ſcilicet nunq̄ pereunt ne-
q; cadunt. ſed in firmamento fixe ſunt. ⁊ cum eo ſemꝑ
vadunt Ibi etiam quandoq; falſe ſtelle apparent vere
que quia vere non ſunt ideo q̄uis aliq̄diu ſplendeāt.
cito tamen pereunt ⁊ recedunt. ſicut patet de vapori-
bus in aere inflāmatis qui a ruſticis dicuntur ſtelle
eſſe que de nocte cadere exiſtimantur. Sic proculdu-
bio in mūdo duo ſunt genera perfectoꝝ ſcilicet falſi ⁊
veri: falſi nullam habent exiſtentiam veri vero habēt
in moribus ⁊ in fide perpetuam permanentiam falſi
a ꝑfectione quam videntur habere cito pereunt atq;
cadūt: veri vero in firmitate ꝓpoſiti ſemꝑ ſūt ⁊ cū fir-
mamento deo vere ⁊ virtualiter ſemper vadunt. Ita
ꝙ de talibus dicere videtur chriſtus illud Johannis
viij. Si manſeritis in ſermone meo. vere mei diſcipu-
li eritis. quaſi diceret. In hoc cognoſcitur homo verꝰ.
ſi in fide ⁊ in moribus ſtabiliter manet firmus. Ita ꝙ
de quolibet tali poteſt dici illud Joh. vj. Hic eſt vere
propheta. In quibus verbis oſtendit triplex veritas
quam iuſti tenentur habere videlicet.

Veritas tenenda.
Veritas credenda
Veritas dicenda.

Prima ꝑtinet ad moralem
exiſtētiā. Hic eſt. Secunda
ꝑtinet ad mētalē ſapientiā
cū dr̄. Vere. Tertia ꝑtinet ad verbalē eloquentiā cum
dr̄. ꝓpheta. ¶ Dico ꝙ iuſtus debet habere veritatem
moralē vere exiſtētie: ⁊ hoc oſtendit cū dr̄: hic ē. qđ eſt
ꝓnomē repreſentatiuū. i. demōſtratiuū. ē vero ē verbū
ſubſtantiuū: vtrūq; ergo realē exiſtentiā denotat ⁊ ve-
ritatē morū ⁊ verā firmitatē ⁊ virtutū ſubſtantiā ma-
nifeſtat De vero em̄ homine qui. ſ. ē in amicicia ⁊ vir-
tutū exiſtentia ſemꝑ firmus dr̄: hic eſt De falſis vero
amicis: ⁊ de fictis hypocritis ⁊ de varijs hominibꝰ at-
q; vanis: nō ꝓprie dicit: hic eſt: immo potiꝰ hic nō eſt:
quia ſcꝫ iſti ꝓprie nō ſunt qui faciliter deſinūt eſſe: et
nō exiſtētiā: ſed ſolū apparentiā pretendunt Ita ꝙ de
eis poteſt dici illud Joh. ix. Alij dicebāt ꝙ hic ē. Alij
dicebāt nō: ſed ſimilis eiꝰ eſt: ſed de hoc vide ſupra de
eſſe: ⁊ in ſermone. Eſt puer vnꝰ hic. Sed de viro iuſto
⁊ vero reali exiſtente dr̄ hic ē. ſcꝫ indeficiēs ⁊ ꝑmanēs
nō vanꝰ nec defectiuꝰ. ſꝫ ad oīa paratꝰ tā i amicicia q̄
in moribꝰ duraturꝰ: ⁊ ſic de illo pōt dici illud Math.
xv. Vere hic hō filiꝰ dei erat ⁊ vere filiꝰ dei qꝛ ſcꝫ deus
diligit homines firmos ⁊ veros ⁊ ipſos reputat filios
ſuos ⁊ ſeruos quia ſicut dr̄ in pſ Veritatē diligit deꝰ:
gratiā ⁊ gloriā dabit dn̄s. De vero em̄ amico dr̄: hic eſt
qꝛ ſcꝫ nūq̄ mutat in aliū: ſed ſemꝑ idē ꝑſeuerat in ꝓ-
ſperis ⁊ in aduerſis. Ideo dicit Eccl. xxv. Beatꝰ q̄ in-
uenit amicū verū De viro etiā cōſtāte dicit: hic ē: qꝛ. ſ.
in tentatione ⁊ extra ſemꝑ manet idē Vñ. Tu aūt idē
ipſe es ⁊ anni tui nō deficiēt. De iuſto etiā dicit. hic ē:
qꝛ ſcꝫ nō debet eſſe aliud q̄ ſit: vt vnū videat in app-
rentia: ⁊ aliud in exiſtentia ſicut hypocrita: vt ſic de
triplici veritate bonoꝝ dicat illud Lu. xxiij. Vere h̄
homo iuſtus erat Sed heu iſta triplex veritas hodie
in multis variat ſicut dicit in pſ. Diminute ſunt ve-
ritates a filijs hominū. vana locuti ſūt vnuſquiſq; ad
ꝓximū ſuū. Similes em̄ ſunt mercurio qui ē planeta
varius ⁊ mutabilis. intantū ꝙ nūc bonꝰ nunc malus
nunc feminꝰ nūc maſculus inuenit. Sic iſti nullā ha-
bent in moribꝰ firmitateꝫ ſicut patet de falſis amicis
⁊ viris inconſtantibus et hypocritis. de quibus non
poteſt dici hic eſt. ſed potius illud. Venite ⁊ videte lo-
cum. ſurrexit non eſt hic. Non ſic chariſſimi ſed habe-
at iuſtus vir virtuteꝫ moralis exñtie. hic eſt inquit. vt
ſibi dicatur illud Math. xiiij. Vere filꝰ dei es. Quia
dicit Sene. in epiſtola. lxxix. Veritas in omnē partem
ſui eadē. ¶ Itē habeat veritatē mētalis ſapiētie que
notatur cū dr̄. vere. quia. ſ. ipſe vere cognoſcere ⁊ ſen-
tire debet tam in fide q̄ in naturalibus mundi rebus
vt ſic dicat illud Actu. xij. Nunc ſcio vere. Clarum em̄
lumen ⁊ clarus viſus requiritur ad hoc ꝙ quis bene
iudicet de coloribus ⁊ de rebus Cecus enim vere nun-
q̄ iudicat de colore etiam de nocte non vere iudica-
tur. immo vna res pro alia ſepiſſime extrahit. Sic ve-
re ad lumen vere fidei ⁊ gratie. verus viſus ⁊ verus
intellectus ſcientie requirit ad hoc qđ vere veritas re-
rum cognoſcatur. et ideo illi qui in cecitate ignoran-
tie ſunt conſtituti. ⁊ ſapientie ⁊ fidei lumine ſunt pri-
uati non de rebus vere iudicant neq; ſentiunt. ſed
ſepe vnum aliud credunt. Patet in antiquis philoſo-
phis qui lumen fidei non habuerūt. et ideo de deo et
alijs plurimis male iudicauerunt. ſicut enim dicitur
Roma. j. Ipſi euanuerunt in cogitationibus ſuis ⁊
obſcuratum eſt inſipiens cor eorum. Et ſequitur. Cō-
mutauerunt veritatem dei in mendacium. Fides em̄
eſt illa lux que illuminat omnē hominem venientem
in hunc mundum. Johan. j. Quia ſcilicet iſta oculum
cordis diſponit ad videndum credendorum veritateꝫ
dei. Unde Johannis. viij. Si manſeritis in ſermone
meo vere diſcipuli mei eritis. ⁊ veritas liberabit vos
Et. ij. Thim. iij. dicit apoſtolus. Aliqui ſunt ſemper
diſcentes, ⁊ nūq̄ ad veritatem dei venientes. Iſti em̄
ſunt ſapientes mūdi ſimiles noctue que pulcerrimos
habet oculos, tamen nunq̄ reſpicit vel videt lumen
ſolis. quia ſcꝫ iſti oculos limpidos intellectus atq;
pulcros habent in mundi ſcientijs exercitatos ſed in
lumine ſolis. id eſt in veritate fidei ⁊ in ſcientia bono-
rum ſpiritualium parum vident immo falſas opini-
ones ⁊ hereticas ſemper tenent. Iſta potiſſime vide-
mus de aduocatis qui magis diligunt falſa q̄ vera.
quod patet qꝛ ad veritatem negociorum non vadunt.
ſed ad cautelas ⁊ falſitates vadunt ⁊ tendunt. Cōtra
illud zacha. viij. Tantum veritatem ⁊ pacem diligite
Quod ſcilicet iſti non faciunt qꝛ non pacem ſed liteꝫ.
non veritatem ſed falſitatem non concordiam ſed diſ-
cordiam ſemper volunt. Similes piſcatoribus q̄ ma-
gis diligunt aquam turbidam q̄ claram quia i clara
piſces rhetia ſua vident ipſi vero in turbida non ſe ca-
uent Sic iſtis ad capiendum ⁊ ad illaqueandū alios
obſcuritas q̄ claritas hoc eſt dictu falſitas magis q̄
veritas ꝓdeſt nā ſi clare ⁊ vere icederēt hoīes rhetia
ſuaꝝ cautelaꝝ viderēt. ſꝫ qꝛ i turbedine ſuaꝝ falſitatū
nihil videt. hinc ē ꝙ ab eoꝝ malicijs nō cauet. Vñ bre-
uiter tales poſſūt dicere illđ Eſa. lix. Cōcepimꝰ ⁊ locu-
ti ſumꝰ verba mēdacij ⁊ conuerſū eſt retrorſum iudi-
ciū ⁊ iuſticia a lōge ſtetit. qꝛ corruit i plateis veritas.

et eq̄tas non

Ayuntamiento de Madrid

⁊ equitas non potuit ingredi. Iſti eñ ꝓprie ſũt inimici veritatis Unde Seneca. Nihil moleſtius veritati ꝙ̃ nimia ſublimitas Ueruntamen ſi veritas modo ab eis deprimit̃ finaliter tñ p̄eualet: ⁊ inuitis aduerſarijs dominat̃. Iſta eñ ſimilis eſt oleo. qḋ ſub aqua aliq̃diu põt nõ penitus detineri. quia ſemper ſolet ſuperius eleuari Sic vere veritas quomodocũq̧ ad tempus ſupprimitur finaliter p̄eualens libertati tradita dominatur. ⁊ ſe omnibus reuelat. Unde. ij. Eſdre. iiij. Ueritas magna eſt ⁊ fortior p̄e omnibus. Omnis terra veritatem inuocat ⁊ celũ etiam benedicit Sequit̃. Ueritas valet ⁊ inualeſcit ineternũ. ⁊ viuit ⁊ obtinet. Sequitur. Magna eſt veritas ⁊ p̄eualet. Iſtud multotiens ad lr̃am videt̃ ꝙ veritas q̃ longo tp̄e occultata fuerat. finaliter reuelat̃. ⁊ potiſſime hoc fiet in iudicio quando omnium veritas apparebit quia ſicut dicitur in p̄s. Dominus cuſtodit veritatem in ſeculũ ⁊c. Non ſic ergo ſed habeat iuſtus vir veritatem mentalis conſcientie ⁊ ſapientie. vite inquit. dicens illud. iij. Regũ. v. Uere ſcio ꝙ nõ ſit ali⁹ de⁹ ĩ terra vniuerſa

f niſi tãtũ de⁹ iſrl'. ¶ Itẽ habeat iuſt⁹ veritatẽ verbalis eloquẽtie. ⁊ hoc oſtendit̃ cũ dicit̃. propheta. Prophete erant illi qui veritatez dicebant ⁊ nunq̃ mendaciũ dicebant ſiue p̄edicabãt. Unde Hebreo. j. Multipharie multiſq̧ modis olim deus loquens patrib⁹ in ꝓphetis. quia ſcʒ ſm̃ hoc quilibet debet eſſe propheta. id eſt veriloquus ⁊ fidelis. dicens iſtud Pro. viij. Ueritatez meditabit̃ guttur meũ ⁊ labia mea deteſtabũtur impium. Iuſti erunt omnes ſermones mei. Lingua enim noſtra formata eſt plana non curua nec anguloſa. ⁊ mollis non aſpera nec dura Ad ſignificandũ ꝙ lingua vel locutio debet habere planiciem veritatis. ⁊ non curuitatem falſitis vel mendacitatis. benignitatis molliciem nõ aſperitatis duriciez Act. xxvj. Non inſanio optime feſte ſed veritatis ⁊ ſobrietatis verba eloquor. Et aduerte ꝙ veritas habẽda ẽ in ore.

Predicando.
Iudicando.
Reſpondendo.
Corrigendo.

Dico predicando quia. ſ. nos q̃ docem⁹ ⁊ p̄edicam⁹ ſumme debem⁹ curare ꝙ dicam⁹ omnem veritatẽ vt ſic dicat̃ nobis illud Math. xxij. Magiſter ſcimus q̄ verax es ⁊ viam dei in veritate doces. Quod tamen ẽ contra multos qui magis volunt p̄edicare vana ꝙ̃ vera. ⁊ potius mirabilia ꝙ̃ vtilia quod eſt contra p̄s. qui dicit. Non eſt in ore eorum veritas ⁊c. Dico etiam iudicãdo quia ſemper ad iudicem ꝑtinet veritatem dicere ⁊ tam in ſententia ꝙ̃ in proceſſu nihil niſi verum ſupponere ⁊ dicere vt dicatur de iudice ⁊ aduocato illud Malach. ij. Lex ⁊ veritas fuit in ore eius. et iniquitas non eſt inuenta in labijs eius. Qḋ eſt contra multos de quib⁹ poteſt dici illud. j. Machabeorum vij. Ueritas ⁊ iudicium non eſt in eis. ¶ Dico inſuper ⁊ reſpondendo. quia ſcilicet. quicquid a nobis petum̃ fuerit veritas dicenda eſt vel ſaltem ſub ſimulatione tacenda Eccleſiaſtici. xix. Ut eſt qui emittit verbum certum enarrans veritatem. Quod eſt contra multos qui in quibuſdam collocutionibus ⁊ reſponſionib⁹ vix poſſunt veritatẽ dicere. ſed ſemper per mẽdacia reſpondere. Unde Oſee. iiij. Non eſt veritas. non eſt miſericordia non eſt iuſtitia in terra Dico etiam corrigendo. quia ad viros iuſtos pertinet in correctionib⁹ veritatẽ dicere. ⁊ tam magnos ꝙ̃ paruos veritatis eloquijs caſtigare. vnde. ij. Thi. ij. Seruũ dei non oportet litigare ſed manſuetũ eſſe ad omnes. docilem. patientem ⁊ cum modeſtia corripientem eos qui reſiſtunt veritati. Non debet propter timorem auditorum dimittere veritatẽ Exemplo apoſtoli qui dicebat ad Gala. iiij. Ego inimicus factus ſum vobis vera dicens vobis. Debet enim aduertere ꝙ ſm̃ Sene. Ueritas odium. obſequium amiciciam amicũq̧ parit. veritas. eñ non auditur. ſed potius cõtemnitur ⁊ horretur. Similes eñ ſunt peccatores aſpidi quiaures incantatori claudit quia procudubio quando veritatem de vitijs ſuis audiunt. ſtatim rennuunt ⁊ recedũt. Contra quos. ij. Thimo. iiij. Quod erunt quidam in nouiſſimis diebus qui a veritate quidem auditum auertent ⁊ ad fabulas conuertentur Sic ergo patet quõ triplex eſt habẽda veritas. ſ. in locutione in cogitatione in cõditione ⁊ ſic dictum eſt de veritate humana ⁊ diuina ⁊c.

Ueſcor. veſceris.

Nota ꝙ veſci idẽ ẽ qḋ mãducare. comedere. cibo. potu. pane ⁊ alijs ſimilib⁹ corpori alimenta miniſtrare. vide in tabula.

Ueſpera.

Nota ꝙ veſpera eſt vltima pars diei q̃ ſm̃ diuerſas ꝓprietates põt in ſcriptura varia deſignare. Notabo ergo ꝙ in ſcriptura inuenitur. A

Ueſpera antiquitatis.
Ueſpera iniquitatis.
Ueſpera mortalitatis.
Ueſpera longanimitatis.
Ueſpera finalitatis.

Dico ergo primo ꝙ veſpera ſignificat ſenũ antiquitatem Ueſpera eñ eſt hora diei nocti ꝓpinquior in qua dies incipit obtenebrari. ⁊ calor refrigerari. Sic vere in ſenectute dies vite noſtre minuitur. claritas ſenſuum obſcuratur. calorq̧ naturalis debilitat̃ ⁊ nox mortis in ꝓximo comitat̃ tota eñ vita de mane vſq̧ ad veſperam labitur. ⁊ de iuuentute vſq̧ ad ſenectutem mutatur ibiq̧ finaliter terminatur Eccl. xviij. A mane vſq̧ ad veſperam immutabit̃ tẽpus. Et aduerte de iſto veſpere ꝙ ſicut viator qui habet adhuc ante noctem ire magnam viam ⁊ qui in mane parum proceſſit. ſolet quando videt adueſperaſcere diẽ citius ꝓcedere ⁊ ad veniendum ad terminum properare. Sic vere chariſſimi qui mane iuuentutis parum profecimus: ⁊ adhuc de virtutum itinere multum reſtat quo ad ciuitatẽ paradiſi intrem⁹ debem⁹ ſaltẽ ĩ veſpere ſenectutis laborare: ⁊ per virtutum exercitium celeriter anhelare ne forte nox preoccupet nos: ſcʒ mortis: ⁊ nõ poſſimus ianuam introire: ⁊ hoc eſt quod dicitur Eccl. xj. Mane ſemina ſemen tuum ⁊ veſpere ne ceſſet man⁹ tua. Quod figuratur antiquitus Exo. ij. vbi dicitur. Quod iuge ſacrificium fieret. ſcʒ vnus agnus mane ⁊ vnus agnus veſpere Ad ſignificandum ꝙ homo debet de ſeipſo facere ſacrificium ⁊ ſe exhibere agnũ immaculatum mane ⁊ veſpere: hoc eſt in iuuentute ⁊ in ſenectute: hoc eſt dictu continue ⁊ ſemper. Iuxta illud p̄s. Ueſpere ⁊ mane ⁊ meridie narrabo ⁊ annunciabo laudem tuam. Dues enim auidius comedunt in veſpere ꝙ̃ in die ⁊ mane Sic vere nos auidius debemus comedere pabulum gratie ⁊ doctrine in ſenectute ꝙ̃ in iuuentute. Multi ſũt ſimiles iſtis magnis dominis ſiue burgenſibus: qui de mane comedũt diuerſa cibaria: tot ⁊ tanta ꝙ in veſpere non poſſunt comedere: cauſa eſt quia de mane nimium comederunt Ita ſunt multi qui nimis faciunt in iuuentute de abſtinentia anteꝙ̃ ſunt bene membrati ⁊ de diuerſis penitentijs ꝙ in ſenectute non poſſunt ꝑficere. Non ſic eſt bonum ſed moderamine ⁊ regula corpus eſt cuſtodiendum. Item operarius qui vſq̧ ad veſperaʒ nõ continuat dietam p̄emium non reportat. Nam ſi premium paradiſi habere volumus: neceſſe eſt quod vſq̧ ad veſperam ſenectutis: finis ⁊ mortis in virtutibus laboremus Unde pſalmiſta. Exibit homo ad op⁹ ſuum ⁊c. Iſta eſt ergo veſpera que ſignificat ſenum antiquitatem. ¶ Secundo dico quod veſpere ſignificãt

B cordis iniquitatem. Ueſpera enim ſignificat ſtatum peccati: in quo lux gratie deficit, et color charitatis tepeſcit. Sicut enim videmus quod vmbra in veſpere eſt longior: noctes ꝓpinquiores: aues nocturne ſunt letiores fere ſunt ad nocendum promptiores ⁊ potentiores. Sic vere in veſpere peccati vmbra bonorum temporalium exiſtimatur longior: nox eterne mortis imminet propinquior: immunda auis ſcilicet peccator diſcurrit letior: fera vero. i. dyabolus pu⸗

Ayuntamiento de Madrid

gnat audacior: ⁊ contra nos eſt tunc promptior ⁊ paratior. Illi enim tunc qui in ſtatu peccati ſunt reputant magnam vmbram mundane proſperitatis Vn. Hieremie. vj. Ve nobis quia inclinata eſt dies ⁊ facte ſunt longiores vmbre veſperi. Item in iſto veſpere magis ſeuit ira diabolice poteſtatis et tyrannice prauitatis. Unde Sophonie. iij. Iudices eius lupi rapaces veſpere Et Abacuc. j. dicitur. Qui leuiores pardis equi eius. velociores lupis veſpertinis. Ad literam lupi plus nocent de veſpere quam de mane. Sic vere raptores ⁊ alij homines lupini plus ſeuiunt in pauperes in veſpere ſenectutis. vel in obſcuro iniquitatis quam in mane iuuentutis vel gratie bonitatis Teſte Seneca. Auaricia ſeneſcente homine iuueneſcit Unde de iſtis ⁊ de pauperibus dicitur Hieremie. v. Lupus ad veſperam vaſtauit eos pardus vigilans ſuper ciuitates eorum. Item in iſto veſpere appropinquat ⁊ preſto eſt nox eterne mortis ⁊ calamitatis. Unde. iij. Regum. xxij. Rex iſrael, ſtabat contra ſyros et mortuus eſt veſpere. Patet ergo quod veſpera ſignificat culpe malignitatem.

C ¶ Tertio dico quod veſpera ſignificat mortis obſcuritatem Dies enim in veſpera finit. ⁊ operarijs premium redditur et donatur. Sic vere in veſpera mortis dies preſentis vite deficit ⁊ tam bonis quam malis premium ⁊ ſalarium deus reddit. Video enim quod veſpere.
Dormiunt qui vigilauerunt.
Quieſcunt qui laborauerunt.
Comedunt qui ieiunauerunt.
Sic vere dico quod in veſpera mortis iuſti dormiunt ⁊ delectantur. quia ſcilicet homines ⁊ animalia vadunt de veſpere ad lectos. Unde Eſaie. xxj. In ſaltu ad veſperam dormietis. ¶ Item iuſti ceſſant a laboribus ⁊ conſolantur Unde in ps. Ad veſperam demorabitur fletus Quia ſicut dicitur in ps. Exitus matutini et veſpere delectaberis. ¶ Item iuſti cibo eterne glorie paſcuntur ⁊ ſatiantur videmus enim quod homines veſpere vadunt ad cenam. Iudith. xij. dicitur. Quod manebat in tabernaculo vſque dum acciperet eſcam ſuam ad veſperam. Dico igitur quod veſpera ſignificat mortis obſcuritatem. ¶ Quarto dico quod veſpera ſignificat vite longinquitatem. Hora enim veſpertina eſt finis diei. ⁊ ſignat virtutem perſeuerantie que finis eſt omnium virtutum. iſta enim eſt hora quam deus magis elegit. ſcilicet finalis veſpera. Et ideo chriſtus legitur Matth. xxvj. cum diſcipulis veſpere diſcubuiſſe. Et mulieres leguntur Matthei. xxviij. ad ſepulcrum ad vngendum dominum in veſpere acceſſiſſe Et breuiter iſta eſt hora qua lux diuine gratie lucet ⁊ per quam homo ſummo deo placet. Unde zacharie. xiiij. In tempore veſperi erit lux. Et Iob. xj. dicitur cuilibet bene perſeueranti illud. Meridianus fulgor conſurget tibi ad veſperam Et breuiter ſi ſic homo aduesperaſcit. manet cum eo deus. Ita quod tunc quilibet poteſt ſibi dicere illud Luce. xxiiij. Mane nobiſcum domine quoniam aduesperaſcit. Patet igitur quod veſpera quandoque ſignificat vite longinquitatem ſeu perſeuerantie longanimitatem. ¶ Quinto dico quod veſpera deſignat mundi finalitatem Finis enim mundi dicitur veſper eo quod in fine ſeculorum ſecundum apoſtolum. Hebreo. ix. chriſtus incarnatur. Marci. xj. Cum iam veſpera eſſet venit ieſus in bethaniam ⁊c.

A **Veſtibulum.** Nota quod veſtibulum eſt domus ſeu locus circa templum ſanctorum, vel circa cameras regum vel dominorum ad veſtes induendum ſpecialiter ordinatus Unde poſſum dicere quod eſt veſtibulum.
Superius.
Inferius.
Interius.
Exterius.
Superius eſt patria vbi ſumuntur veſtes immortalitatis et iſtud eſt veſtibulum orti vbi aſſuerus fecit conuiuium preparari. Heſter. j. de quo dicitur Ezech. xl. Quod in veſtibulo porte domus domini erant due menſe Due enim menſe ſunt in paradiſo ſcilicet chriſti diuinitatis ⁊ humanitatis In prima enim delectabitur anima. In ſecunda corpus. ¶ Inferius eſt eccleſia vbi ſumuntur veſtes ſanctitatis ⁊ honeſtatis ⁊ iſtud eſt veſtibulum ⁊ ſtatus eccleſiaſticorum. de quo dicitur. Iohelis. ij. Inter veſtibulum ⁊ altare plorabunt ſacerdotes ⁊ leuite miniſtri domini ⁊c. ¶ Interius eſt conſcientia vbi ſumuntur veſtes ſanctitatis Heſter. j. Iuſſit preparari conuiuium in veſtibulo orti. ¶ Exterius eſt miſeria vbi ſumuntur veſtes pene et calamitatis. vel etiam veſtes mundane proſperitatis. ⁊ iſtud eſt veſtibulum corporis ſeu mundi de quo dicitur Hiere. xxxvij. Precepit ſedechias vt traderet hieremias in veſtibulo carceris vide ſupra de tabernaculo ⁊ conſimilibus.

Veſtigium. Nota quod veſtigium idem eſt quod ſignum veruntamen ſignum extendit ſe ad omnia veſtigium extendit ſe ſolum ad preterita. Eſt enim veſtigium ſignum quod remanet poſt alicuius rei tranſitum vel receſſum. Nota loquendo moraliter quod in ſcriptura inuenitur veſtigium. A
Mirabile ⁊ glorioſum.
Laudabile ⁊ virtuoſum.
Damnabile ⁊ vitioſum.
Mutabile ⁊ fluctuoſum.
Primum eſt veſtigium eterne maieſtatis et iſtud eſt illud ſignum ⁊ ymago illa ſimilitudo illa impreſſio. ille caracter ipſius in anima ⁊ in omnibus creaturis quia in omnibus creaturis reſultant et apparent quedam manifeſta veſtigia potentie bonitatis ⁊ ſapientie dei. ſcilicet inquantum deus creaturas creare potuit. ſciuit ⁊ voluit Unde de creaturis poteſt dici illud Eze. xliij. Hic eſt locus viſtigij pedum meorum vbi habito in medio iſrael. ¶ Secundum eſt veſtigium moralis bonitatis. ⁊ iſtud eſt illud quod deus in hoc mundo reliquit ⁊ quod etiam ſancti nobis poſt eos reliquerunt. ſcilicet caracter ⁊ impreſſio bonorum exemplorum ⁊ bonorum documentorum. Iſta enim ſunt quedam veſtigia bonitatis ⁊ vite ipſorum que a nobis ſunt ſequenda ⁊ ſubtiliter attendenda. Nota venator ſequendo veſtigia prede ad ipſam venit ⁊ attingit. ipſam quod accipit ⁊ acquirit Sic vere deum ⁊ ſanctos in paradiſo inuenimus ⁊ accipimus. ſi in hoc mundo veſtigia eorum ſequimur ⁊ ſi eorum vitam moraliter imitamur. vt ſic dicamus illud Iob. xxiij. Veſtigia eius ſecutus eſt pes meus. vitam eius cuſtodiui ⁊ non declinaui ab ea. Sicut enim dicitur. j. Pe. ij. Xps pro nobis paſſus eſt relinquens nobis exemplum vt ſequamur veſtigia eius Unum eſt tamen aduertendum quod in eccleſia ſunt multi quorum veſtigia non ſunt ad ſequendum facilia nec etiam vtilia De ceruo etiam dicitur quod adfinem quod venator perdat veſtigia eius. ⁊ canis perdat odorem ipſe facit tres vel quattuor ſaltus. non recte. ſed a dextris ⁊ ſiniſtris. vt ſic ad quam viam declinauerit neſciat. Etiam de leone legimus quod cum cauda delet veſtigia eius. ne a venatoribus poſſit deprehendi Sic vere ſunt multi qui dato quod nobis relinquant aliquando multa veſtigia bonorum exemplorum ⁊ documentorum. ipſi tamen quandoque faciunt aliquos ſaltus tranſuerſales id eſt aliqua enormia facta. per que odor ſue vite bone perditur. ⁊ ſuorum operum veſtigia dimittuntur: nam quando cauda id eſt finis vite malus efficitur. tunc omnium bonorum precedentium veſtigia ſubmouentur. Ita quod cuilibet tali poteſt dici illud ps. In mari via tua. ⁊ ſe. tu. in a. mul. ⁊ veſ. tu. non cognoſcentur. Et. Grego. Non reſpicit deus quales ante vixerimus: ſed quales circa finem vite erimus. Non ſic chariſſimi: quia boni eccleſiaſtici ⁊ prelati maxime debent habere bona veſtigia vt a ſubditis merito ſint ſubſequenda et executioni debite demandanda. Iuxta illud Gen. xxxiij. Precedat dominus ſeruum ſuum: ⁊ ego paulatim ſequar veſtigia eius: Iſtud eſt ergo veſtigium moralis bonitatis. ¶ Tertium eſt veſtigium prauitatis localis et iſtud nihil aliud eſt quam veſtigium malorum. hominum qui ſcilicet vbicunque vadunt. relinquunt vſtigium malorum exemplorum Limax eſt vermis viliſſimus: vbicunque vadit relinquit veſtigium fedum. Et de ſerpentibus dicitur quod corpus habent valde humidum: quapropter ſolent

Ayuntamiento de Madrid

pter ſolent veſtigium quoddā relinquere: quod poſt modū ſolet intuentib⁹ apparere Sic vere tales ſerpē tini pctōꝛes vbiq; relinquūt mala veſtigia vite ſue Vñ Dañ.xiiij. Reſpice cuius ſunt veſtigia: ⁊ dicitur ꝙ to tū tēplū plenū erat veſtigijs puerorū ⁊ mulierꝝ. Quia proculdubio ī eccleſijs nō apparēt hodie niſi veſtigia ⁊ exēpla muliebꝛia ⁊ puerilia: ⁊ inania et incpta que proculdubio non ſunt ſequenda: ſed potius dimittēda: vt ſic dicant illud Trenorum. iiij. Lubricauerunt ve ſtigia noſtra in itinere platearum noſtrarum. Iſtud eſt ergo veſtigiū localis prauitatis. Quartū eſt veſti giū mutabilis vanitatis Vita eñ non eſt propꝛie vi ta noſtra ſed quoddā veſtibulum ⁊ quedam ſimilitu do vite. ⁊ ſic loquitur Sapientie.ij. vbi dicitur. Tran ſit vita noſtra tanꝙ veſtigium nubis. Et ſic ergo pa tet quo modo veſtigiū ſumitur multis modis. Vide ſupꝛa de ymagine ⁊ ſimilitudine ⁊c.

A

Veſtis. veſtire. veſtimentū.

Nota ꝙ in ſcriptura multa inueniunt genera veſti mentoꝛum. Eſt eſt veſtis.

Naturalis.
Coꝛpoꝛalis.
Tempoꝛalis.
Virtualis.
Supernalis.
Criminalis.
Infernalis.

Sunt dico veſtes naturales quia ſicut videm⁹ oīa que ſunt vtunt quibuſdā natu ralibus indumentis patet de arboꝛibus. que veſtiunt cū coꝛticib⁹ de pratis q̄ ve ſtiunt cū graminib⁹. de ani malibus q̄ veſtiunt pellib⁹. Coꝛpus etiā nihil eſt ali ud ꝙ veſtimentū aīe. Pellis vero nihil eſt aliud ꝙ coꝛ poꝛis indumentū. De quo Job.x. Pelle ⁊ carne veſti ſti me. oſſibus ⁊ neruis cōpegiſti me. ❡ Item dico qđ ſunt veſtes coꝛpoꝛales. que. ſ. non debent eſſe nimis ꝑ tenſe nec vltra ſtatum debitum ſumptuoſe Et de hoc dicit Eccleſiaſti.xj. In veſtitu ne glorieris vnꝙ ❡ Itē dico ꝙ ſunt veſtes tempoꝛales Quia ſcꝫ teſte Grego. Omnia que videmus non ſunt niſi quedā coꝛpoꝛis in dumenta Vnde Eſaie. xlix. Poſtꝙ enarraſſet bona multa tempoꝛalia dicit his omnibus velut oꝛnamē to veſtieris. ❡ Item dico ꝙ ſunt veſtes virtuales vel ſpirituales. Virtutes eñ ſunt quedam ſpiritualia in dumenta De quibus Apocal.xvj. Beatus qui vigilat ⁊ cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambulet. ❡ Itē ſunt veſtes ſupernales bona enim celeſtia ſunt quedā beatoꝛum nobiliſſima veſtimenta de quibus dicitur ipſi anime beate Eſaie.liij. Conſurge. conſurge. indu ere foꝛtitudine tua ſyon. induere veſtimentis glorie tue hieruſalem ciuitas ſancta. ❡ Itē ſunt veſtes cri minales vitia enim ⁊ peccata ⁊ inhoneſte conditiōes ſunt quedam veſtimenta quibus diabolus veſtit ma los. Unde de peccatoꝛe dicitur in ꝑs. Induit maledi ctionem ſicut veſtimentum ⁊ intrauit ſicut aqua in oſ ſibus eius. ❡ Item dico ꝙ ſūt veſtes infernales ⁊ iſte nihil aliud ſunt ꝙ pene eterne quibus damnati ſicut quibuſdam veſtibus circundātur Vnde de quolibet damnato poteſt dici illud. ꝑs. Moſ abyſſus ſicut veſti mentū amictus eius ſuper montes ſtabūt aque Aque enim miſeriarum. montes. id eſt ſuperbos in inferno operiunt. veſtimenta penarum ipſos veſtiunt atq; te gunt. ❡ His ergo premiſſis dicendū eſt generaliter de veſtimentis bonoꝛum ⁊ maloꝛum. Et ſic poſſumus

B dicere ꝙ ſunt veſtimenta que ſunt induenda ⁊ ſunt ve ſtimenta que ſunt exuēda. ❡ Dico igitur pꝛimo ⁊ pꝛī cipaliter ꝙ ſunt veſtimenta que ſunt induenda. ⁊ iſte ſunt veſtes virtutum que. ſ. ſancti ⁊ iuſti debent indue re. et inde pꝛo oꝛnamento ſe veſtire. Sicut enim turpe eſt ꝙ homo ſit nudus ſine veſtimento. ſic turpe eſt qđ homo ſit ſine virtutum quolibet oꝛnamento. Sicut enim nobiles ⁊ diuites ſolent induere bonis veſtibus filios ſuos econtra ruſtici ⁊ pauperes faciūt filios ſu os ire nudos Sic vere nobilis ⁊ diues pater chꝛiſtus vult ꝙ illi qui ſunt filij ſui: virtutum bonis veſtibus ſint veſtiti.ij. Paral.ix. fecit ſolium et veſtiuit illud auro mūdo ſed proculdubio etiā pauper ruſticus. id eſt diabolus non curat filios ſuos eſſe veſtitos virtu tibus. immo gloꝛiatur ſi videt ipſos nudos. Iſti ſunt ſicut impꝛobi mendici qui bonas veſtes datas filijs ſo lent vendere. ⁊ eos faciunt vt elemoſinam habeant eſ ſe nudos Job.xxiiij. Nudos dimittunt homines veſti ſtimenta tollētes Veſtimenta enim virtutum homi nibus auferunt. ipſos nudos gratijs deſerunt ⁊ dimit tunt vt ſic diabolo dicatur illud Job.xxij. Abſtuliſti pi gnus fratrū tuoꝝ ſine cauſa. ⁊ nudos ſpoliaſti veſtib⁹ Et ideo de veſtimento virtutum induendo acquiren do ⁊ habendo dicatur cuilibet viro iuſto illud ꝑs. Cō feſſionē ⁊ decoꝛem induiſti. amictus lumine ſicut ve ſtimento Vbi aduerte ꝙ iuſti tria habent generaliter veſtimenta ſcilicet Veſtimenta.

Doloꝛis.
Honoꝛis.
Splendoꝛis.

Dico ꝙ ſunt quedam iuſtoꝛū ve ſtes q̄ ſunt lugubꝛes et luctuoſe. Et ꝓculdubio iſte ſunt veſtes pe nitentie que notātur cum dicitur. Confeſſionem. que ſcilicet cōfeſſio ⁊ penitentia ſunt fratres. Sicut enim videmus ꝙ qñ amici noſtri moꝛiunt. veſtes lugubꝛes ſumunt. ⁊ in ſignum doloꝛis homines faccis induun tur. ⁊ ſm ritū aliquaꝝ terraꝝ veſtes in ſignum maio ris triſtitie ſcindunt ⁊ coꝛam omnibus hominib⁹ la cerantur Reuera chariſſimi: talia ſunt penitentie ve ſtimenta lugubꝛia enim ⁊ doloꝛoſa eſſe noſcunt. ⁊ in ſi gnum doloꝛis ab omnibus accipiunt. Quando enim accidit ꝙ amici nři. i. anima ſpūs ⁊ virtutes ſunt moꝛ tui interius per peccatū nos procerto debemus do loꝛem ⁊ pñiam induere gaudiū ⁊ leticiā exuere. faccū aſperitatis accipere ⁊ noſmetipſos per confeſſionem aperire ⁊ ſcindere. dicēs. illud. iiij. Regū. xix. Quod audiēs Ezechielis ſennacherib verba. ſcidit veſtimē ta ſua et indutus eſt facco. de dauid etiam dicitur. ij. Regum. j. Quod quando audiuit moꝛtem amici ſui ſaul ⁊ ionathe ſtatim veſtimenta ſua ſcidit. ⁊ omnes viri qui cum eo erant planxerunt. et ieiunauerunt et fleuerunt. Nux enim ſeu nucis nucleus ſeu fruct⁹ tria habet veſtimēta ſcilicet pellē īterioꝛē coꝛticē exterioꝛē. teſtam ſuperioꝛem. Sic vir iuſtus debet habere inte rioꝛem tunicam que coꝛdi adheret. hoc eſt contritio nem. ſuperioꝛem coꝛticem que fracta ſonat hoc eſt cō feſſionē: exterioꝛē teſtā que amariſſima eſſe. hoc eſt ſa tiſfactionem Sicut enim ericij veſtiuntur pelle ſpi neata. Caſtanea etiam habet veſtimenta pungitiua. Malogranata habent veſtimenta dura ⁊ pallidiſſi ma. Poma que dicuntur arenchi vel cytrones que ha bent veſtimenta amariſſima Sic vere nos ſi fuerim⁹ penitentes veſtimur in exterioꝛi conuerſatione veſti mento penitentie quod ſcilicet pungit per contritio nem ⁊ ſicut cytrones habent veſtimenta amariſſima ⁊ rubicundiſſima ita penitens rubet per verecundie cōfeſſionem pallidus e ſꝑ abſtinentie macerationem durus ⁊ amar⁹ per laboꝛū ⁊ doloꝝ tolerationē vſ. Ec cle.xxix. Aqua panis. ignis. ferrum. lac. mel. oleum. veſtimentum Et ideo veſtes penitentie figurantur in ſcripturā vbi inuenio veſtem.

Cilicinam.
Saccinam.
Camelinam.
Igneam.
Purpuream.
Candidam.
Fulgidam.

Quia ſcilicet veſtis penitē tie debet eſſe ci licina per aſ peritatē. ꝑs. Poſuiſti ve ſtimentum ci licinum. ❡ Item debet eſſe faccina per vilitatem. Jo ne.iij. Abiecit rex veſtimenta ſua ⁊ indutus eſt facco ⁊ ſedit in cinere. ❡ Item debet eſſe camelina per hu militatem. Camelus enim quando oneratur. ſuper genua ſe inclinat. Exemplo Johānis baptiſte de quo dicitur. Matthei.iij. Quod ipſe habuit veſtimen tum de pillis cameloꝛum. ❡ Item debent eſſe ignea per cotritionis feruoꝛē. ⁊ per diuine dilectionis ardo rē Job.xxxvij. Nonne veſtimenta tua calida ſunt cū

Ayuntamiento de Madrid

perflata fuerit terra auſtro ꝙuis de multis hypocri-
tis pōt dici hodie illud qđ de dauid ſene dicitur. iij.
Reg.j. Qđ cum operiretur veſtibus non caleficbat.
¶ Item debent eſſe purpurea per verecūde cōfeſſio-
nis ruborē. Joh.xix. Exiuit ergo ieſus portans ſpineā
coronā ⁊ purpureū veſtimētū. ¶ Itē debēt eſſe cādida
ꝑ innocentie nitorem Eccl'i.ix. Omni tempe ſint veſti-
menta tua candida ⁊ oleū de capite tuo non deficiat.
¶ Item debet eſſe fulgida per honeſte conuerſationis
decorē. ps. Aſtitit regina a dextris tuis ī veſtitu deau
rato ⁊c. ¶ Itē ſunt veſtes lugubres ⁊ luctuoſe. ij. Reg.
xiiij. Lugere te ſimula ⁊ induere veſte lugubri. Patet
ergo ꝙ ſunt quedā veſtes iuſtorū que ſunt lugubres et
luctuoſe. Qđ oſtendit cū dicit. Confeſſionē. eo ꝙ con-
feſſio eſt ps penitētie: et debet eſſe in merore ⁊ luctu:
C Vñ. Mar.j. Baptizati ſunt confitentes peccata ſua:
vt ſic de quolibet dicat illud ps. Confeſſio ⁊ magnifi-
centia opus eius manet in ſeculū ſeculi. ¶ Deinde di-
co ꝙ ſunt quedā veſtes iuſtorū ⁊ ſanctorū que ſunt ſa-
lubres ⁊ virtuoſe, ⁊ iſte ſunt veſtes gratiarū ⁊ virtutū
quibꝰ aīa induitur ⁊ veſtitur: quod oſtendit cū dr. De-
corem. Quia ſicut decor mulieris procedit ex natura-
li habitudine ⁊ ex veſtiū pulcritudine ſic ſpiritualis
decor anime conſiſtit in ſua conditione: ⁊ in veſtimen
torū virtutū diſpoſitione. Decorē inquit. Juxta illud.
Prouer. xxxj. Fortitudo ⁊ decor indumētū eius Ut ſic
anime ſpūaliter ornate dicat illud Ezechi. xvj. Veſti-
ta es byſſo: ⁊ polimito: ⁊ multicoloribꝰ. ſimilam ⁊ mel
⁊ oleū comediſti: ⁊ decora facta es vehemēt. Et bñ dixit
multis coloribꝰ. qr ſcꝫ veſtes virtutū ex multis perfe-
ctionibus conſiſtunt. Unde ipſi anime dicitur ibidem
Sumpſiſti veſtimēta tua multicoloria ⁊ veſtita eſt eis
Et ideo multitudo veſtimentorū ſpūaliū ſcꝫ virtutū:
optime pōt figurari in veſtimentis ſacerdotalibꝰ an-
tique legis q̄ erant varia ⁊ mirāda. ¶ Summꝰ enim
ſacerdos debebat hēre ſicut dr. Exo. xxviij. xxix. ⁊ xxxix
Et in alijs multis locis ad hoc ꝙ cōſecraret. ⁊ ꝙ di-
gne dño miniſtraret quedā mirabilia veſtimenta. Ip
ſe em̄ debebat. Primo ad oſtiū tabernaculi moyſi ap
plicari. Secundo corpꝰ eiꝰ debebat aqua lauari. Ter-
tio debebat tunica linea veſtri. Quarto feminalibus
lineis debebat circa femora opiri. Quinto veſte ſup
hūerali debebat ſup humeros inſigniri. Sexto veſte
rationali iudicij in pectore decorari. Septimo balthe
is vittis ⁊ anulis debebat cōſtringi. Octauo debebat
oleo inungi. Nono mitra ſup caput eiꝰ debebat loca-
ri. Decimo lamina ſup capitis frontem debebat liga
ri. Undecimo tunica hiacynthina cū caputio debe-
bat ornari. Duodecimo tintinnabulis ſonātibꝰ ⁊ ī tu-
nica pendentibꝰ debebat iugiter ingrediendo taber-
naculū comitari ⁊ hoc ritu ſicut ibidē dr Debebat do
mino cōſecrari. Sic vere chariſſimi quilibet ſacerdos
ſacra docēs ſacer dux. vel ſacre doctus. i. quilibet chri
ſtianꝰ ⁊ maxime eccleſiaſticus vel ꝑlatus ad hoc qđ
deo cōſecret ſpūaliter eſt neceſſe ꝙ virtutū varijs ve-
ſtimentis induat Iſte ergo debet ad oſtiū tabernacu-
li ad moyſen applicari qr. ſ. iſte debet moyſi. i. ſuo ſupe
riori ad oſtiū tabernaculi. i. dū adhuc eſt in oſtio ⁊ in-
greſſu applicari. i. diligēter examinari. Veſtes em̄ q̄
dñt emi ſolēt bene explicari ⁊ videri ⁊ examinari ſic ⁊
veſtes virtutū q̄s iſti habent, a ꝑlato vel a ſuperiori
emi videtur. inq̄tum ꝓpter eas beneficiū cōfert. dico
ꝙ bene dñt per examinationē videri. ⁊ per diſcuſſio-
nē penitus explicari. ⁊ debet ſibi dici illud Eſa. iij. Ve
ſtimentū tibi eſt: eſto princeps. vñ de iſta applicatiōe
dr Exo. xxviij. Applica ad te Aaron fratrē tuū. Quod
eſt tñ cōtra multos q̄ ſine applicatione. ſine examina-
tione ſolēt alios ꝓmouere. contra quos facit illud qr
oīe anial qđ erat in tabernaculo offerēdū. primo de
bebat per ſacerdotes videri ⁊ ſi haberet maculā refu
tari ſi vero careret macula acceptari. ſicut dr Leui.
xxij. Juxta illud Apl'i. j. Theſ. v. Omnia probate qđ
bonū ē tenete. Scđo dico ꝙ iſti debebāt lauari. Quia

vere ad eccleſiaſticos ꝑtinet ꝙ ſint loti ⁊ a cunctis vi-
tiorū immūdicijs depurati. Serui em̄ regis ſolēt ha-
bere veſtes mūdas vnde Exo. xix. Lauēt veſtimēta ſua
⁊ ſint parati. Qđ eſt cōtra multos eccleſiaſticos quo-
rum veſtes exterioris cōuerſationis non ſunt lote ſed
carnalitatum fecibus maculate. ita ꝙ pñt dicere illđ
Eſa. lxiij. Aſperſus eſt ſanguis eorum ſuper veſtimen-
ta mea ⁊ omnia indumenta mea inquinauit. Et tñ iſti
deberent aduertere ꝙ illi ſoli qui non inquinauerūt
veſtimenta ſua reputant digni in albis ſedere ⁊ coram
filio hoīs miniſtrare Apoca. iij. ¶ Tertio dico ꝙ iſti
debeant tunica linea veſtiri per quā puritas innocen
tie ⁊ interioris cōſcientie deſignatur quibus. ſ. anima
in feriori tunica linea induit ⁊ veſtitur Linea em̄ tuni
ca. i. camiſia puritatē deſignat De quo. Leui. viij. Ve-
ſtiuit pontificem ſubucula linea. Qđ tamē eſt contra
multos eccleſiaſticos qui pro certo habent conſcien-
tiam magis impuram ⁊ immundā ꝙ̄ ceteri ſeculares
ps. Induit maledictionem ſicut veſtimentū ⁊ intrauit
ſicut aqua interiora eius. ¶ Quarto dico ꝙ iſti femi-
nalibꝰ circa lumbos debent operiri. ſ. circa virilia. et
illa ſignificant caſtitatem que. ſ. membra virilia ope-
rit atqꝫ ſeruat. quia vtiqꝫ tales debent veſtiri ⁊ a car-
nis affectionibus reſeruari vel refrenari. Unde Le-
ui. xvj. Veſtiet ſacerdos tunica linea. feminalibus li-
neis ferenda celabit. Qđ eſt cōtra multos qui nō vidē
tur portare feminalia. quia non vident habere aliq̄d
quo ſtringant impudiciciā carnis ſue vnde iſti figurā
tur in ieſu ſacerdote De quo dicit zacha. iij. Qđ ieſus
erat indutus veſtibus ſordidis. Et magis iſtud eſt vi-
tuperandum. quia quando ignis tenet in vna domo
in parte anteriori ⁊ in fronte ⁊ domus eſt alta diffici-
lius defenditur ignis ꝙ̄ ſi teneret in poſteriori domo
qr aliqualiter defenditur magis de poſteriori ꝙ̄ de an
teriori Sic ē de iſtis eccleſiaſticis qui debēt eſſe oſtiū
ſancte matris eccleſie ⁊ via paradiſi. ⁊ ſi ignis luxu-
rie ⁊ peccati tenet ī eis. qr debet eſſe exēplū aliorū diffi
cile intrabūt alij in viam rectā ſi accipiūt introitū via
rum eorum. ¶ Quinto dico ꝙ iſti ſuperhumerali de-
bent inſigniri. Erat autem ſuperhumerale veſtis pre
cioſa qua humeri ornabantur. que duos lapides oni-
chinos continebat. in quibus duobus patriarcharum
nomina ſculpta erāt. In compoſitiōe vero veſtis iſtiꝰ
erat aurum hiacynthus purpura coccus biſtinctꝰ. byſ
ſuſqꝫ retorta Et iſta proculdubio ſignāt virtutem ſpei
Humeri enim qui onera portant. patientiā deſignāt.
Veſtis autem que patientiā ornat. eſt ſpes. nunq̄ eni
ſine ſpei conſolatione patientia preualeret. Aduerte
tamen quod iſta veſtis debet habere quinqꝫ colores.
id eſt quinqꝫ ſubalternas virtutes. ſcilicet aurum ſa-
pientie ⁊ diſcretionis quia ſpes ſine ſapientia preſum
ptio eſt. Item hiacynthum celeſtis apparentie ⁊ alte cō
templationis. Item purpurā que habet colorem ſan-
guineum id eſt exemplum patientie chriſti ⁊ domini-
ce paſſionis. Item coccum colorem igneum biſtinctū
id ē ardorē duplicis charitatis ⁊ dilectiōis. Itē byſſū
etiam retortam id eſt puritatem carnis ⁊ affectionis.
⁊ ſic anime tot coloribus veſtite dicetur illud Ezechi.
xvj. Veſtiui te diſcoloribꝰ. calciaui te hiacyntho ⁊ cin
xi te byſſo. Judic. v. Veſtes diuerſorū colorū ſiſare tra-
duntur in predam. Iſtā etiā veſtis debet habere duos
lapides onichinos qui ſūt ymagines obſcure reꝑſen
tantes ⁊ generantes triſticiā per quos duo teſtamēta
figurantur. que nobis ymagines ⁊ veritates rerum ob
ſcure tamē ⁊ enigmatice repreſentant. ⁊ mentis timo
rem ⁊ triſticiam delinquentibus incutiunt eꝗ inten-
tant. Iſtos enim lapides in ſcripture ſcientia debe-
mus habere que nomina filiorum iſrael idest, vitam.
mores ⁊ exempla ſanctorum noſcitur continere. que
per imitationem nobiſcum debemus gerere ⁊ porta-
re ⁊ ideo de iſta veſte ſuperhumerali. ideſt de virtu-
te ſpei ⁊ patientie cum ſuis appendicijs dicitur Leui.
viij. Quod moyſes veſtiuit pontificem ſubucula li-
nea. ⁊ deſuper

Ayuntamiento de Madrid

nea et deſuper humerale poſuit. ¶ Sexto dico ꝙ iſti ra
tionali iudicij debebant in pectore ornari. Iſta enim
erat veſtis quedam que ſuper pectus poſita rationabi-
le dicebatur. in quo. xij. lapides precioſi ponebantur
in quibus. xij. patriarcharum nomina ſcribebantur et
iſta veſtis ſignificat procerto virtutem prudentie. quã
in pectore debet prelatus vel eccleſiaſticus habere: ⁊ in
eis debet habere. xij. lapides p̃cioſos ideſt. xij. articulos
fidei cum nominibus patriarcharuꝫ ideſt doctrinis ⁊
exemplis doctorum. vt ſic rationale iudicij. ideſt ratio-
nem in iudicio poſſit oſtendere et tenere. Iſta tñ veſtis
erat quadrangula et duplex et in ea erat ſcripta doctri-
na et veritas Pſ̃. Sacerdos tui induantur iuſtitia. ecce
tera. Quod eſt contra multos iudices ⁊ prelatos ꝗ non
habent aliquid predictorũ de quibus. j. Macha. vij. ve
ritas et iudicium non eſt in eis. ¶ Septimo dico ꝙ vit
tis ⁊ baltheis ideſt charitatis ligaminibus ſtringãtur
et per veram concordiam inuicem coartentur: vnde de
talibus ſtricturis ⁊ iuncturis dicitur Exodi. xxix. Indu
es aaron veſtimẽtis ſuis. ideſt linea tunica ſuperhume
rali et rationali iudicij quod conſtringes baltheo. que
tñ hodie ſunt ↄtra multos ꝗ ſunt in ecc̃ia et in mũdo ꝗ
procerto non hñt veſtẽ iunctã ⁊ conſtrictaꝫ ſcilicet con
cordie et vnitatis ſed potius veſtem ſciſſam. ideſt diui-
ſionis diſcordie et diuerſitatis. vnde Gene. xxxvij. dicit.
Q̃d iacob ſciſſis veſtibꝰ idutus eſt ſacco. ¶ Octauo iſti
oleo puriſſimo debebant inungi. et iſtud proculdubio
ſignificat virtutem pietatis que. ſcilicet per oleum deſi
gnatur qua. Eccleſiaſtici debent liniri. et per compaſ
ſionem et miſericordiam aliorum miſerijs miſereri. In
cuius etiam ſignum manus noſtrorum ſacerdotuꝫ in
ſua conſecratione oleo inunguntur. Ad denotandum
ꝙ pietatis dulcore liniti eſſe tenentur. Res enim vncta
oleo ſuauis eſt. Manus etiam inuncta oleo non ſolet
bene tenere. immo ſolet faciliter dimittere quod habet
Sic vere iſti qui oleo pietatis ſunt vncti: et mites ⁊ ſua
ues debent eſſe et illud quod tenẽt. ſcilicet bona tempo
ralia dñt per elemoſynas faciliter paupibꝰ dimittere ⁊
largire ⁊ id̃ breuiter de veſte pietatis ꝑ oleũ deſignata dr
Eccleſi. ix. Omni tempore ſint veſtimenta tua candida
et oleum de capite tuo non deficiat. Quod tamen eſt cõ
tra multos eccleſiaſticos qui non videnẽ eſſe vncti oleo
pietatis. ſed potius ſanguine crudelitatis. Et iſti tamẽ
deberent aduertere ad iſtud quod dicitur Eſa. ix. ꝙ ve-
ſtimentum mixtũ ſanguine erit in combuſtionem et ci
bus ignis. ¶ Nono dicitur ꝙ mitra ſuper caput debet
poni. Caput chariſſimi ſignificat itentioneꝫ que eſt ca
put cuiuſlibet et principiuꝫ. Mitra que caput ornat et
piramidaliter ſurſum tendit ſignificat rectam ad deuꝫ
mentis eleuationem et erectionem. quia ſcilicet eccleſia
ſtici debent rectam intentionem ad deum erectam ha-
bere et quicquid agant ſemper intentionem iuſtam ⁊ li
citam habere de quo Exodi. xxviij. Baltheos et thya-
ras facies in gloriam et decorem veſtiſq; his omnibꝰ
aaron fratrem tuum. quod tamen eſt contra multos ꝗ
non habent veſtem recte intentionis. ſed veſtes falſita
tis duplicitatis et deceptionis ſicut habent illi qui vnũ
dicunt exterius ⁊ aliud cogitant interius. Cõtra quos
dicitur Leuiti. xix. Veſtem que ex duobus texta ẽ nõ in
dueris ⁊ Deutero. xxij. Non indueris veſtimentum qđ
ex lana linoq; contexitur. ¶ Decimo dicitur ꝙ iſta la
mina aurea cum nomine dei tetragrammatõ debebat
ligari. et iſta proculdubio ſignat virtutem deuotionis
⁊ reuerentiã diuine potentie ⁊ ſui nominis dominatio
nis que in fronte et ante oculos debꝫ haberi et a chriſti
fidelibus intueri Leuiti. viij. Contra frontem poſuit la
minam aureaꝫ conſecratã. Quod eſt contra multos ꝗ
pre oculis non habent nomen domini nec ſue poteſta
tis magnificentiã nec videntur deum in potentia cogi
tare. Contra quos dicitur in pſ̃. Non poſuerunt te ĩ cõ
ſpectu ſuo. ¶ Vndecimo dicitur ꝙ iſti tunica iacintina
debebant velari. Iſtud enim erat maius ⁊ latius veſti
mentũ quod ſub rationali ⁊ humerali erat poſitũ ⁊ cõ

ſtrictum et ſignat conuerſationem bonam et celeſtem.
quia hiacynthꝰ color eſt celeſtis vt ſic dicant illud Phi
lip. iij. Conuerſatio noſtra in celis eſt. In ipſa tamen tu
nica erat capuciuꝫ quod ſub ſe premit et continet om̃ia
alia veſtimenta. Ipſa etiam tunica habebat limbuꝫ ſeu
oram textileꝫ ne faciliter rumperetur quod ſignificat ti
moreꝫ dei quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. xxv. Timor do
mini ſuper omnia ſe ſuperpoſuit. Quia procerto in ve-
ſte noſtre conuerſationis celeſtis ſemper debet timor do
mini ſupereſſe qui veſtes virtutũ ne per vanã gloria per
dantur ſub ſe contineat ipſaq; deprimat et componat.
Lymbuꝫ et oram finalis perſeuerantie debet habere ne
tunica bone couerſationis rumpatur. ſed vt perpetuo
conſeruetur. Vnde de iſta tunica dicitur Exo. xxviij. fa
cies inquit tunicam totaꝫ hiacynthinaꝫ in cuiꝰ medio
erit capucium et ora textilis per gyrum. ſicut ſolet fieri
in extremis veſtium ne facile rumpantur. Iſtud tamẽ
eſt contra multos. quorum veſtis conuerſationis facile
rumpitur. ſicut dicitur de hypocritis in pſ̃. Omnes ſi-
cut veſtimentum veteraſcent ⁊ ſicut opertorium mutabis eos.
¶ Duodecimo dicitur ꝙ titinabulis et malis punicis
aureis circa tunicaꝫ pendentibus debebat muniri. ita
ꝙ eius inceſſus per tabernaculuꝫ debebat audiri Cha
riſſimi per mala punica que ſunt fructus nobiles intel
liguntur opera fructuoſa per tintinabula ſonantia in
telliguntur verba vtilia ⁊ fructuoſa quia procerto in fi
ne tunice conuerſationis noſtre iſta duo debent pende
re. ſcilicet fructus bone operatiõis et ſonus vtilis locu
tionis ſcilicet predicatiõis et confeſſionis laudis ⁊ gra
tiarum actionis. Sine enĩ iſto ſono tintinnabulorum
non debemus templuꝫ domini ingredi nec ĩ ſtatu eccle
ſie conuerſari. Vnde Eccleſiaſtici. xlv Induit illũ ſtola
glorie Sequitur. Circumpedibus ⁊ femoralia ⁊ humera
le impoſuit eiſ cinxit illũ tintinabulis aureis plurimiſ
in gyro dare ſonuꝫ in inceſſu ſuo Sic ergo patet quibꝰ
veſtibus. ideſt quibus virtutibus eccleſiaſtici debent or
nari. ⁊ in quibus ritibus debent domino conſecrari. Et
de hoc Exodi. xxviij. Veſties hijs omnibꝰ aaron fratrẽ
tuum ⁊ filios eius cum eo ⁊ cunctorũ conſecrabis ma-
nus. Et bene dicit omnibus his. quia ſcilicet nos debe
mus indui omniũ virtutum generibus Circa quod no
tandum ꝙ veſtiri debemus. ſ. veſtibus.

Patientie.
Penitentie
Abſtinentie.
Continentie
Honeſte apparentie
Iocunde conſcientie

Habeamus dico veſtes patientie. que. ſ. in aduerſis nõ
atterantur Deutero. xix. Non ſunt attrita veſtimenta
veſtra. ¶ Item habeamus veſtes penitentie. Exemplo
beati Ioannis baptiſte Marci. j. Ipſe Ioannes veſtitꝰ
erat pilis camelorum. ¶ Item habeamus veſtes abſti
nentie quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. xxix. Initium vi
te hominis aqua panis et veſtimentuꝫ. ¶ Item habea
mus veſtes continentie Ezechielis. ix. Vir qui erat i me
dio eorum veſtitus erat lineis. ¶ Item habeamꝰ veſtes
honeſte apparẽtie. De quo in pſalmis Aſtitit regina a
dextris tuis in veſtitu deaurato circundata varietate.
¶ Item habeamus veſtes iocunde conſcientie. De qui
bus Iudith. x. Induit ſe veſtimentis iocunditatis Sic
ergo patet ꝙ ſunt quedam veſtes ſanctorum atq; iuſto
rum que ſunt ſalubres et virtuoſe. Decorem inquit iſte
enim ſunt iſte veſtes nuptiales quas non habens a chri
ſto reprehenditur. a conuiuio paradiſi excluditur ⁊ tor
toribus carceris religatur. Mathei. xxij. Amice quomõ
huc intraſti non habens veſtem nuptialem. ¶ Denique
dico ꝙ ſunt veſtes iuſtorum celebres atq; virtuoſe ⁊ hoc
oſtenditur cum dicitur Amictus lumine ſicut veſtimẽ
to. Iſte veſtes ſunt veſtes beatorum que ſunt ſeptem. ſ.
quatuor dotes corporis et tres dotes anime. Sicut enĩ
videmus ꝙ homo alijs et alijs veſtibus vtitur in diebꝰ
ferialibus et alijs in diebus ſolẽnibus. Sic vere homo

Ayuntamiento de Madrid

perflata fuerit terra auſtro Quis de multis hypocri-
tis pōt dici hodie illud qđ de dauid ſene dicitur. iij.
Reg.j. Qđ cum operiretur veſtibus non caleſiebat.
¶ Item debent eſſe purpurea per verecūde cōfeſſio-
nis ruborē. Joh.xix. Exiuit ergo ieſus portans ſpineā
coronā ⁊ purpureū veſtimētū. ¶ Itē debēt eſſe cādida
ꝑ innocentie nitorē Eccli.ix. Omni tempe ſint veſti-
menta tua candida ⁊ oleū de capite tuo non deficiat.
¶ Itē debet eſſe fulgida per honeſte conuerſationis
decorē. ps. Aſtitit regina a dextris tuis i veſtitu deau
rato ⁊c. ¶ Itē ſunt veſtes lugubres ⁊ luctuoſe. ij. Reg.
xiiij. Lugere te ſimula ⁊ induere veſte lugubri. Patet
ergo ꝙ ſunt quedā veſtes iuſtorū que ſunt lugubres et
luctuoſe Qđ oſtendit cū dicit. Confeſſionē. eo ꝙ con-
feſſio eſt ps penitētie: et debet eſſe in merore ⁊ luctu:
C Uñ. Mar.j. Baptizati ſunt confitentes peccata ſua:
vt ſic de quolibet dicat illud ps. Confeſſio ⁊ magnifi-
centia opus eius manet in ſeculū ſeculi. ¶ Deinde di-
co ꝙ ſunt quedā veſtes iuſtorū ⁊ ſanctorū que ſunt ſa-
lubres ⁊ virtuoſe, ⁊ iſte ſunt veſtes gratiarū ⁊ virtutū
quibꝰ aīa induitur ⁊ veſtitur: quod oſtendit cū dr. De-
corem. Quia ſicut decor mulieris procedit ex natura-
li habitudine ⁊ ex veſtiū pulcritudine ſic ſpiritualis
decor anime conſiſtit in ſua conditione: ⁊ in veſtimen
torū virtutū diſpoſitione. Decorē inquit. Juxta illud.
Prouer.xxxj. Fortitudo ⁊ decor indumētū eius Ut ſic
anime ſpūaliter ornate dicat illud Ezechi.xvj. Ueſti-
ta es byſſo: ⁊ polimito: ⁊ multicoloribꝰ. ſimilā ⁊ mel
⁊ oleū comediſti: ⁊ decora facta es vehemēt Et bñ dixit
multis coloribꝰ. qr ſcz veſtes virtutū ex multis perfe-
ctionibus conſiſtunt. Unde ipſi anime dicitur ibidē
Sumpſiſti veſtimēta tua multicoloria ⁊ veſtita eſt eis
Et ideo multitudo veſtimentorū ſpūaliū ſcz virtutū:
optime pōt figurari in veſtimentis ſacerdotalibꝰ an-
tique legis q̄ erant varia ⁊ mirāda. ¶ Summꝰ enim
ſacerdos debebat hēre ſicut dr. Exo.xxviij. xxix. ⁊ xxxix
Et in alijs multis locis ad hoc ꝙ cōſecraret. ⁊ ꝙ di-
gne dño miniſtraret quedā mirabilia veſtimenta. Ip
ſe eñ debebat, Primo ad oſtiū tabernaculi moyſi ap
plicari. Secundo corpꝰ eiꝰ debebat aqua lauari. Ter-
tio debebat tunica linea veſtiri. Quarto feminalibus
lineis debebat circa femora opiri. Quinto veſte ſup
hūerali debebat ſup humeros inſigniri. Sexto veſte
rationali iudicij in pectore decorari. Septimo balthe
is vittis ⁊ anulis debebat cōſtringi Octauo debebat
oleo inungi. Nono mitra ſup caput eiꝰ debebat loca-
ri. Decimo lamina ſup capitis frontem debebat liga
ri. Undecimo tunica hiacynthina cū caputio debe-
bat ornari. Duodecimo tintinnabulis ſonātibꝰ ⁊ i tu-
nica pendentibꝰ debebat iugiter ingrediendo taber-
naculū comitari ⁊ hoc ritu ſicut ibidē dr Debebat do
mino cōſecrari. Sic vere chariſſimi quilibet ſacerdos
ſacra docēs ſacer dux, vel ſacre doctus, i. quilibet chri
ſtianꝰ ⁊ maxime eccleſiaſticus vel ꝑlatus ad hoc qđ
deo cōſecret ſpūaliter eſt neceſſe ꝙ virtutū varijs ve-
ſtimentis induat Iſte ergo debet ad oſtiū tabernacu-
li ad moyſen applicari qr. ſ. iſte debet moyſi. i. ſuo ſupe
riori ad oſtiū tabernaculi. i. dū adhuc eſt in oſtio ⁊ in-
greſſu applicari. i. diligēter examinari. Ueſtes eñ q̄
dñt eim ſolēt bene explicari ⁊ videri ⁊ examinari ſic ⁊
veſtes virtutū q̄s iſti habent, a prelato vel a ſuperiori
eius videntur. inq̄tum ꝓpter eas beneficiū cōfert. dico
ꝙ bene dñt per examinationē videri. ⁊ per diſcuſſio-
nē penitus explicari. ⁊ debet ſibi dici illud Eſa.iij. Ue
ſtimentū tibi eſt: eſto princeps. vñ de iſta applicatiōe
dr Exo.xxviij. Applica ad te Aaron fratrē tuū. Quod
eſt tñ cōtra multos q̄ ſine applicatione. ſine examina-
tione ſolēt alios ꝓmouere, contra quos facit illud qr
oīe anial qđ erat in tabernaculo offerēdū, primo de
bebat per ſacerdotes videri ⁊ ſi haberet maculā refu
tari ſi vero careret macula acceptari. ſicut dr Leui.
xxij. Juxta illud Apl̄i.j. Theſ.v. Omnia probate qđ
bonū ē tenete. Scđo dico ꝙ iſti debebāt lauari. Quia
vere ad eccleſiaſticos ꝑtinet ꝙ ſint loti ⁊ a cunctis vi-
tiorū immūdicijs depurati. Serui eñ regis ſolēt ha-
bere veſtes mūdas vnde Exo.xix. Lauēt veſtimēta ſua
⁊ ſint parati. Qđ eſt cōtra multos eccleſiaſticos quo-
rum veſtes exterioris cōuerſationis non ſunt lote ſed
carnalitatum fecibus maculate. ita ꝙ pñt dicere illđ
Eſa.lxiij. Aſperſus eſt ſanguis eorū ſuper veſtimen-
ta mea ⁊ omnia indumenta mea inquinaui. Et tñ iſti
deberent aduertere ꝙ illi ſoli qui non inquinauerūt
veſtimenta ſua reputant digni in albis ſedere ⁊ corā
filio hoīs miniſtrare Apoca.iij. ¶ Tertio dico ꝙ iſti
debeant tunica linea veſtiri per quā puritas innocen
tie ⁊ interioris cōſcientie deſignatur quibus. ſ. anima
in feriori tunica linea induit ⁊ veſtitur Linea eñ tuni
ca. i. camiſia puritatē deſignat De quo. Leui.viij. Ue-
ſtiuit pontificem ſubucula linea. Qđ tamē eſt contra
multos eccleſiaſticos qui pro certo habent conſcien-
tiam magis impuram ⁊ immundā q̄ ceteri ſeculares
ps. Induit maledictionē ſicut veſtimentū ⁊ intrauit
ſicut aqua interiora eius. ¶ Quarto dico ꝙ iſti femi-
nalibꝰ circa lumbos debent operiri. ſ. circa virilia. et
illa ſignificant caſtitatem que. ſ. membra virilia ope-
rit atq̄ ſeruat. quia vtiq̄ tales debent veſtiri ⁊ a car-
nis affectionibus reſeruari vel refrenari. Unde Le-
ui.xvj. Ueſtiet ſacerdos tunica linea. feminalibus li-
neis ferenda celabit. Qđ eſt cōtra multos qui nō vidē
tur portare feminalia. quia non vident habere aliqđ
quo ſtringant impudiciciā carnis ſue vnde iſti figurā
tur in ieſu ſacerdote De quo dicit zacha.iij. Qđ ieſus
erat indutus veſtibus ſordidis. Et magis iſtud eſt vi-
tuperandum. quia quando ignis tenet in vna domo
in parte anteriori ⁊ in fronte ⁊ domus eſt alta diffici-
lius defenditur ignis q̄ ſi teneret in poſteriori domo
qr aliqualiter defenditur magis de poſteriori q̄ de an
teriori Sic ē de iſtis eccleſiaſticis qui debēt eſſe oſtiū
ſancte matris eccleſie ⁊ via paradiſi. ⁊ ſi ignis luxu-
rie ⁊ peccati tenet i eis. qr debet eſſe exēplū aliorꝫ diffi
cile intrabūt alij in viam rectā ſi accipiūt introitū via
rum eorum. ¶ Quinto dico ꝙ iſti ſuperhumerali de-
bent inſigniri. Erat autem ſuperhumerale veſtis pre
cioſa qua humeri ornabantur. que duos lapides oni-
chinos continebat. in quibus duobus patriarcharū
nomina ſculpta erāt. In compoſitiōe vero veſtis iſtiꝰ
erat aurū hiacynthus purpura coccus biſtinctꝰ. byſ
ſuſq̄ retorta Et iſta proculdubio ſignāt virtutē ſpei
Humeri enim qui onera portant. patientiā deſignāt.
Ueſtis autem que patientiā ornat. eſt ſpes. nunq̄ enī
ſine ſpei conſolatione patientia preualeret. Aduerte
tamen quod iſta veſtis debet habere quinq̄ colores.
id eſt quinq̄ ſubalternas virtutes. ſcilicet aurum ſa-
pientie ⁊ diſcretionis quia ſpes ſine ſapientia preſum
ptio eſt. Itē hiacynthū celeſtis apparentie ⁊ alte cō
templationis. Item purpurā que habet colorem ſan-
guineum id eſt exemplum patientie chriſti ⁊ domini-
ce paſſionis. Item coccum colorem igneum biſtinctū
id ē ardorē duplicis charitatis ⁊ dilectiōis. Itē byſſū
etiam retortam id eſt puritatem carnis ⁊ affectionis
⁊ ſic anime tot coloribus veſtite dicetur illud Ezechi
xvj. Ueſtiui te diſcoloribꝰ. calciaui te hiacyntho ⁊ cin
xi te byſſo. Judic.v. Ueſtes diuerſorꝫ colorꝫ ſiſare, tra
duntur in predam. Iſta etiā veſtis debet habere duos
lapides onichinos qui ſūt ymagines obſcure repſen
tantes ⁊ generantes triſticiā per quos duo teſtamēta
figurantur, que nobis ymagines ⁊ veritates rerum ob
ſcure tamē ⁊ enigmatice repreſentant. ⁊ mentis timo
rem ⁊ triſticiam delinquentibus incutiunt et inten
tant. Iſtos enim lapides in ſcripture ſcientia debe
mus habere que nomina filiorum iſrael ideſt, vitam
mores ⁊ exempla ſanctorum noſcitur continere. quē
per imitationem nobiſcum debemus gerere ⁊ porta
re ⁊ ideo de iſta veſte ſuperhumerali. ideſt de virtu
te ſpei ⁊ patientie cum ſuis appendicijs dicitur Leui
viij. Quod moyſes veſtiuit pontificem ſubucula li
nea. ⁊ deſup

Ayuntamiento de Madrid

nea et deſuper humerale poſuit. ¶ Sexto dico ꝙ iſti ra
tionali iudicij debebant in pectore ornari. Iſta enim
erat veſtis quedam que ſuper pectus poſita rationabi-
le dicebatur. in quo .xij. lapides precioſi ponebantur
in quibus .xij. patriarcharum nomina ſcribebantur et
iſta veſtis ſignificat procerto virtutem prudentie. quã
in pectore debet prelatus vel eccleſiaſticus habere: ⁊ in
eis debet habere .xij. lapides pcioſos id eſt .xij. articulos
fidei cum nominibus patriarcharũ id eſt doctrinis ⁊
exemplis doctorum. vt ſic rationale iudicij. id eſt ratio-
nem in iudicio poſſit oſtendere et tenere. Iſta tñ veſtis
erat quadrangula et duplex et in ea erat ſcripta doctri-
na et veritas Pſ. Sacerdos tui induantur iuſtitia. et ce
tera. Quod eſt contra multos iudices ⁊ prelatos q non
habent aliquid predictorũ de quibus .j. Macha. vij. ve
ritas et iudicium non eſt in eis. ¶ Septimo dico ꝙ vit
tis ⁊ baltheis id eſt charitatis ligaminibus ſtringãtur
et per veram concordiam inuicem coartentur: vnde de
talibus ſtricturis ⁊ iuncturis dicitur Exodi. xxix. Indu
es aaron veſtimẽtis ſuis. id eſt linea tunica ſuperhume
rali et rationali iudicij quod conſtringes baltheo. que
tñ hodie ſunt ↄtra multos q ſunt in ecclia et in mũdo q
pcerto non hñt veſtẽ iunctã ⁊ conſtrictã ſcilicet con
cordie et vnitatis ſed potius veſtem ſciſſam. id eſt diui-
ſionis diſcordie et diuerſitatis. vnde Gene. xxxvij. dicit.
Nõ iacob ſciſſis veſtib9 idutus eſt ſacco. ¶ Octauo iſti
oleo puriſſimo debebant inungi. et iſtud proculdubio
ſignificat virtutem pietatis que. ſcilicet per oleum deſi
gnatur qua. Eccleſiaſtici debent liniri. et per compaſ
ſionem et miſericordiam aliorum miſerijs miſereri. In
cuius etiam ſignum manus noſtrorum ſacerdotũ in
ſua conſecratione oleo inunguntur. Ad denotandum
ꝙ pietatis dulcore liniti eſſe tenentur. Res enim vncta
oleo ſuauis eſt. Manus etiam inuncta oleo non ſolet
bene tenere. immo ſolet faciliter dimittere quod habet
Sic vere iſti qui oleo pietatis ſunt vncti: et mites ⁊ ſua
ues debent eſſe et illud quod tenẽt. ſcilicet bona tempo
ralia dñt per elemoſynas faciliter paupib9 dimittere ⁊
taxare ⁊ iõ breuiter de veſte pietatis p oleũ deſignata dr
Eccleſi. ix. Omni tempore ſint veſtimenta tua candida
et oleum de capite tuo non deficiat. Quod tamen eſt cõ
tra multos eccleſiaſticos qui non vident eſſe vncti oleo
pietatis. ſed potius ſanguine crudelitatis. Et iſti tamẽ
deberent aduertere ad iſtud quod dicitur Eſa. ix. ꝙ ve-
ſtimentum mixtũ ſanguine erit in combuſtionem et ci
bus ignis. ¶ Nono dicitur ꝙ mitra ſuper caput debet
poni. Caput chariſſimi ſignificat itentionẽ que eſt ca
put cuiuſlibet et principiũ. Mitra que caput ornat et
piramidaliter ſurſum tendit ſignificat rectam ad deũ
mentis eleuationem et erectionem. quia ſcilicet eccleſia
ſtici debent rectam intentionem ad deum erectam ha
bere et quicquid agant ſemper intentionem iuſtam ⁊ li
citam habere de quo Exodi. xxviij. Baltheos et thya-
ras facies in gloriam et decorem veſtieſq3 his omnib9
aaron fratrem tuum. quod tamen eſt contra multos q
non habent veſtem recte intentionis. ſed veſtes falſita
tis duplicitatis et deceptionis ſicut habent illi qui vnũ
dicunt exterius ⁊ aliud cogitant interius. Cõtra quos
dicitur Leuiti. xix. Veſtem que ex duobus texta ẽ nõ in
dueris ⁊ Deutero. xxij. Non indueris veſtimentum qđ
ex lana linoq3 contexitur. ¶ Decimo dicitur ꝙ iſta la
mina aurea cum nomine dei tetragrammatõ debebat
ligari. et iſta proculdubio ſignat virtutem deuotionis
⁊ reuerentiã diuine potentie ⁊ ſui nominis dominatio
nis que in fronte et ante oculos deb3 haberi et a chriſti
fidelibus intueri Leuiti. viij. Contra frontem poſuit la
minam aureã conſecratã. Quod eſt contra multos q
pre oculis non habent nomen domini nec ſue poteſta
tis magnificentiã nec videntur deum in potentia cogi
tare. Contra quos dicitur in pſ. Non poſuerunt te i cõ
ſpectu ſuo. ¶ Vndecimo dicitur ꝙ iſti tunica iacintina
debebant velari. Iſtud enim erat maius ⁊ latius veſti
mentũ quod ſub rationali ⁊ humerali erat poſitũ ⁊ cõ
ſtrictum et ſignat conuerſationem bonam et celeſtem.
quia hiacynth9 color eſt celeſtis vt ſic dicant illud Phi
lip. iij. Conuerſatio noſtra in celis eſt. In ipſa tamen tu
nica erat caputiũ quod ſub ſe premit et continet oĩa
alia veſtimenta. Ipſa etiam tunica habebat limbũ ſeu
oram textilẽ ne faciliter rumperetur quod ſignificat ti
morẽ dei quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. xxv. Timor do
mini ſuper omnia ſe ſuperpoſuit. Quia procerto in ve-
ſte noſtre conuerſationis celeſtis ſemper debet timor do
mini ſupereſſe qui veſtes virtutũ ne per vanã gloria per
dantur ſub ſe contineat ipſaq3 deprimat et componat.
Lymbũ et oram finalis perſeuerantie debet habere ne
tunica bone conuerſationis rumpatur. ſed vt perpetuo
conſeruetur. Unde de iſta tunica dicitur Exo. xxviij. Fa
cies inquit tunicam totã hiacynthinã in cui9 medio
erit capucium et ora textilis per gyrum. ſicut ſolet fieri
in extremis veſtium ne facile rumpantur. Iſtud tamẽ
eſt contra multos. quorum veſtis conuerſationis facile
rumpitur. ſicut dicitur de hypocritis in pſ. Omnes ſi-
cut veſtimentum veteraſcent ⁊ ſicut opertorium mutabis eos.
¶ Duodecimo dicitur ꝙ tintinabulis et malis punicis
aureis circa tunicã pendentibus debebat muniri. ita
ꝙ eius inceſſus per tabernaculũ debebat audiri Cha
riſſimi per mala punica que ſunt fructus nobiles intel
liguntur opera fructuoſa per tintinabula ſonantia in
telliguntur verba vtilia ⁊ fructuoſa quia procerto in fi
ne tunice conuerſationis noſtre iſta duo debent pende
re. ſcilicet fructus bone operatiõis et ſonus vtilis locu
tionis ſcilicet predicatiõis et confeſſionis laudis ⁊ gra
tiarum actionis. Sine enĩ iſto ſono tintinnabulorum
non debemus templũ domini ingredi nec ĩ ſtatu eccle
ſie conuerſari. Unde Eccleſiaſtici. xlv. Induit illũ ſtola
glorie Sequitur. Circumpedibus ⁊ femoralia ⁊ humera
le impoſuit ei ⁊ cinxit illũ tintinabulis aureis plurimis
in gyro dare ſonũ in inceſſu ſuo Sic ergo patet quib9
veſtibus. id eſt quibus virtutibus eccleſiaſtici debent or
nari. ⁊ in quibus ritibus debent domino conſecrari. Et
de hoc Exodi. xxviij. Veſties his omnib9 aaron fratrẽ
tuum ⁊ filios eius cum eo ⁊ cunctorũ conſecrabis ma-
nus. Et benedicit omnibus his. quia ſcilicet nos debe
mus indui omniũ virtutum generibus Circa quod no
tandum ꝙ veſtiri debemus. ſ. veſtibus.

Patientie.
Penitentie
Abſtinentie.
Continentie
Honeſte apparentie
Iocunde conſcientie

Habeamus dico veſtes patientie. que. ſ. in aduerſis nõ
atteruntur Deutero. xix. Non ſunt attrita veſtimenta
veſtra. ¶ Item habeamus veſtes penitentie. Exemplo
beati Ioannis baptiſte Marci. j. Ipſe Ioannes veſtit9
erat pilis camelorum. ¶ Item habeamus veſtes abſti
nentie quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. xxix. Initium vi
te hominis aqua panis et veſtimentũ. ¶ Item habea
mus veſtes continentie Ezechielis. ix. Vir qui erat ĩ me
dio eorum veſtitus erat lineis. ¶ Item habeam9 veſtes
honeſte apparẽtie. De quo in pſalmis Aſtitit regina a
dextris tuis in veſtitu deaurato circundata varietate.
¶ Item habeamus veſtes iocunde conſcientie. De qui
bus Iudith. x. Induit ſe veſtimentis iocunditatis Sic
ergo patet ꝙ ſunt quedam veſtes ſanctorum atq3 iuſto
rum que ſunt ſalubres et virtuoſe. Decorem inquit iſte
enim ſunt iſte veſtes nuptiales quas non habens a chri
ſto reprehenditur. a conuiuio paradiſi excluditur ⁊ tor
toribus carceris religatur. Mathei. xxij. Amice quomõ
huc intraſti non habens veſtem nuptialem. ¶ Denique
dico ꝙ ſunt veſtes iuſtorum celebres atq3 virtuoſe ⁊ hoc
oſtenditur cum dicitur Amictus lumine ſicut veſtimẽ
to. Iſte veſtes ſunt veſtes beatorum que ſunt ſeptem. ſ.
quatuor dotes corporis et tres dotes anime. Sicut enĩ
videmus ꝙ homo alijs et alijs veſtibus vtitur in dieb9
ferialibus et alijs in diebus ſolẽnibus. Sic vero homo

Ayuntamiento de Madrid

nunc in vita iſta laborioſa ſimplicibus veſtibus. ideſt grata ⁊ virtutibus vti debet vt tandem quando ſolennitas eterna venerit precioſis veſtibus glorie poſſit vti Gene xlj. viri antequam introducerent incarceratuꝫ ad regem mutauerunt veſtes carceris eius. et ipſum nouis veſtibus induerunt. Quia vero chariſſimi quando homo de carcere huius mundi ⁊ carcere carnis educitur ⁊ ad regem paradiſi introducitur tūc veſtes interiorum laborum mutantur ⁊ noue veſtes glorie induuntur vnde Judith. x. dicitur Quod ipſa deſcendens in domum ſuam abſtulit a ſe cilicium ⁊ exuit veſtimentum viduitatis ſue ⁊ vnxit ſe mirrha optima. diſcriminauit ſe. et impoſuit ſuper caput ſuum mitram. ⁊ induit ſe veſtib⁹ iocunditatis vide eā. ſ. de inducre. Amictus inquit lumine ſicut veſtimento. vt ſic anima figuretur ī iſta muliere Apoca. xij. Que erat amicta ſole ⁊ luna ſub pedib⁹ ei⁹. ⁊ in capite eius corona ſtellarū. xij de lumine exponitur ſupra. Lumine inquit ſicut veſtimento quia ſcilꝫ lumen. i. eternorum premiorū claritas erit veſtis beatoruꝫ. ⁊ Luc. xxiiij. de angelis dicitur. Ecce duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſtibus albis. i. veſte fulgētī. Jſtud eſt enim veſtimentum

Splendoris. Splendoris dico quia beat⁹
Honoris. eſt ſoluꝫ ſalomonis qd fuit
Valoris. veſtitum de auro mundo ſi-

cut dicitur. ij. Paralip. ix. Honoris etiam vnde cuilibꝫ beato dicitur illud Job. xl. Circunda tibi decorē. ⁊ ī ſublime erige et ſpecioſis induere veſtibus. Valoris inſup vnde beat⁹ dicit illud Eſa. lxj. Induit me dominus veſtimento ſalutis ⁊c. Et ſic patet quomodo iſti habent varias veſtes taꝫ in pſenti quam in futuro ſeculo. ſ. Veſtes

Celebres
Salubres.
Lugubres.

E Et ſic patet ꝙ in ſcriptura inuenitur veſtis iuſtorū ⁊ pfectorū. Secundo principaliter dico ꝙ eſt veſtis malorum Et ſic dico ꝙ peccator habet veſtem carnalitatis ⁊ eſt illa de qua dicitur illud predictum. Eſaie. ix. Veſtimentum mixtum ſanguine erit incōbuſ. cib. ig. Habēt etiā veſtem proſperitatis. Bona enim mundi ſunt quedam veſtimenta quibus homo indutus per auariciaꝫ caleſcit per luxuriam ſudat faciliter ⁊ ſordeſcit. zach. iij Joannes auteꝫ erat indutus veſtibus ſordidis Bona enim temporalia ſordida dicuntur quia etiaꝫ ſordes in canonibus nominantur. Jſta enim ſunt illa veſtimenta De quibus Job. xxvij. Si comportauerit quaſi terrā argentū: ⁊ ſicut lutum preparauit veſtimēta ſua preparauit qdem ſed iuſtus veſtietur illis. Habēt ſuperveſtē duplicitatis ⁊ iſta eſt veſtis hypocritarum. qui. ſ. veſteꝫ conuerſationis habent precioſam mentem vero habēt vilem ⁊ vitioſam vnde. ij Paralip. xx dicitur Quod ipſi inter cadauera inuenerūt veſtes ⁊ vaſa quia in hypocritis inter cadauera carnalis vite inueniuntur ſepe veſtes precioſe apparentie. Jſti ſunt qui habent veſtem peregrinam. Contra quos dicit dominus Sopho. j. Viſitabo ſuper eos qui induti ſunt veſte peregrina. Vide ſu

A pra de Jnduere ⁊c.

Vetuſtas vetus.

Nota ꝙ vetuſtas ſicut ſenect⁹ ſignat in bono et in malo quia aliqua ſunt que veteraſcunt in gratia. aliqua in pena aliqua in culpa Notabo igitur ꝙ inuenio vetuſtatem

Que dꝫ haberi Prīa ē vetuſtas veteris cōuerſationis
Que dꝫ horreri Scda ē vetuſtas mētis obſtinatiōis.
Que dꝫ terreri Tertia eſt vetuſtas īfernalis hitatōis

¶ Eſt igitur primo vetuſtas perfectorum ⁊ ſapientum ⁊ ſic vetuſtas nihil aliud eſt quam ſenſus ⁊ prudētia. maturitas et cōuerſationis bonitas. boneqꝫ conſuetudinis antiquitas ⁊ honeſtas Multa enim ſunt in quibus cōmendatur vetuſtas. Palma enim quanto veterior tanto fecundior Corallus etenim antiquior eſt rubicūdior Vinum etiam quanto veterius. tanto calidius. Ebur quanto plus ſeneſcit. tanto plus candeſcit. Sic et cha riſſimi vetuſtas bone conuerſationis conſuetudinis ⁊ prudentis maturitatis eſt multipliciter commendāda per hanc enim in bonis operibus ſumus fecundiores per honeſtam verecundiam ſumus rubicundiores per deuotam orationem ſumus feruentiores ⁊ per innocentiam ſumus puriores Ad omnia enim iſta ſolet valere vetuſtas: ⁊ in iſtis proficere et iuuare lu. v. Nemo vinū bibens vetus ſtatim vult nouū: dicit eīm vetus melius eſt. Noua enim ſolent plus placere: ſed procerto ceteris paribus vetera plus ſolent valere. Quod bene figuratꝰ. Joſue. ix. in gabaonitis qui induētes ſe veſtibus veteribus ⁊ calciamenta ſumentes vetera ⁊ ſaccos ⁊ vites veteres aſinis imponentes filijs iſrael confederati fuerūt ⁊ ſic mortis periculum euaſerunt ⁊ extunc cum ſua poſteritate in templo domino ſeruierunt. De hieremia etiam legimus Hiere. xxxviij. ꝙ cuꝫ pannis veterib⁹ de lacu fuit leuatus ⁊ ne ibi moreretur. de laci fecibus liberatus quia illi breuiter qui in vetuſtate perſeuerantie delectantur in quibus veſtes et calcei exterioris cōuerſationis. necnon ſacci et vtres interioris capaces affectiōis in bonis moribus antiquantur ⁊ qui non varias nouitates. ſed honeſtas vetuſtates ſectantur. ſolent Joſue ⁊ filiorum iſrael ideſt dei ⁊ angelorum amiciciam acquirere ⁊ de lacu peccatorum ſe eripere ⁊ de mortis pculo eterne ſe ſaluare. Et ideo bene conſulit. Sapiens Eccleſiaſtici. ij. d. Crede deo et recuperabit te dirige viam tuā ⁊ ſpera in illum. ſerua timorē eius ⁊ in illo veteraſce. Jſta eſt igitur vetuſtas perfectorum et ſapientium. De qua Eccleſia. ix. Vinū nouū amicus nouus. veteraſcit et cū ſanitate bibes illud. ¶ Secundo eſt vetuſtas peccatoꝝ B et delinquentium Peccatores enim veteraſcere dicunt inquantum per malas conſuetudines in vitijs indurātur ⁊ in malis operibus antiquantur. De qua Judicum. x. dicitur Filij autem iſrael peccatis veteribus iungentes noua fecerunt malum in conſpectu domini Jſta eſt eīm vetuſtas valde vituperabilis Veſtes enim ⁊ alie res veteres vt communiter perdunt.

Colorem. Perdūt colorem qꝛ turpes efficiūtur
Vigorem Perdūt vigorē qꝛ faciliter dilaniantꝰ.
Valorem Perdūt valorem qꝛ parū reputantur

Sic iſti qui tali veteri antiquitate grauantur.
Perdunt colorem honeſte conuerſationis
Perdunt vigorem perſeuerantie ⁊ durationis
Perdunt valorem bonitatis et perfectionis.

Et ideo de talibus dicitur in pſ. Omnes ſicut veſtimentum veteraſcent ⁊c. Et ideo chariſſimi iſta vetuſtas eſt dānanda et deponenda et a prudentibus abhorrenda. Vetuſtas enim a ſuis poſſeſſoribus nō amatur. immo ſi poſſunt faciunt vt ab eis remoueatur patet in ſerpēte que nouam pellem comparat ⁊ ventrem abducit Jn ceruo qui vetera cornua abijcit in arbore qui veteres fructus et folia exuit et noua inducit ⁊ producit. Et iō apoſtolus monens Coloſſen. iij. dicit ſic. Expoliātes vos veterem hominem cum actibus ſuis induite nouum hominem qui ſecundum deum creatus eſt. Ergo chariſſimi expurgemus vetus fermentum vt ſimus noua conſperſio et ambulemus in nouitate ſpiritus ⁊ non vetuſtate litere. j. Coꝛ. v. Et Roma. vij. Juxta illud. Leuiti. xxvj. Nouis ſuperuenientib⁹ vetera pijcietis. Jſta ē ergo vetuſtas peccatorum ⁊ delinquentium. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vetuſtas damnatoruꝫ ⁊ pereuntium et iſta eſt illa ipſius loci inferni qui a mundi principio fuit fact⁹ et vbi impij taliter veteraſcunt eo ꝙ illuc fuerūt memoria non datur vnde ipſis dicitur Eze. xxvj. Collocabo te in terram nouiſſimam ſicut ſolitudines veteres. Et in pſ dicitur de ipſis Quod auxiliū coꝝ veteraſcet ī inferno a gloria eorum. Jſta igitur ſufficiant de vetuſtate quia. ſupra de antiquitate dicitur ſatis plene ⁊c.

Vexatio.

Nota ꝙ vexatio ſumitur pro tribulatione pro caſtigatione. pro temptatione pro damnatione. Notabo ergo breuiter ꝙ.
Juſti vexantur mundi verberibus.
Pauperes vexantur raptoꝝ manibus.

Subditi

Ayuntamiento de Madrid

Subditi vexant a correctoribus
Temptati vexant a demonum actibus.
Damnati vexantur penis et ignibus
Eſt ergo quedam vexatio mundane tribulatiõis ⁊ iſta
eſt illa quam iuſti patiunt in hoc mundo. De qua Sa
pien. iij. In paucis vexati in multis bene diſponentur.
¶ Item eſt vexatio rapine et exactionis ⁊ iſta eſt illa q̃
pauperes vexantur continue a tyrannis. De qua Pſ.
Vexati ſunt a tribulatione malorũ et dolore. ¶ Item ẽ
vexatio diſcipline ⁊ correctionis ⁊ iſta eſt illa qua prela
ti vexant et corrigunt inſolentes De qua Eſa. xxviij. ſo
la vexatio dabit intellectum. ¶ Item eſt vexatio diabo
lice temptationis et ſuggeſtionis. De qua Mathe. xv.
Filia mea. ideſt anima mea male a demonio vexatur.
¶ Item eſt vexatio eterne damnationis ⁊ affectionis.
Hiere. xxiiij. Dabo eos in vexatiõem. vniuerſis regnis
terre. Vide ſupra de afflictione de tribulatione temptatione: dolore: ardore: et conſimilibus ⁊c.

A **Via.** Cum via ſit illud terre ſpaciũ per quod itur
et per quod de termino ad terminum pertrã
ſitur. Poſſumus notare ꝙ per diuerſas vias poſſunt
intelligi varij mundi ſtatus per quos .ſ. de mũdo ad pa
trem incedimus ⁊ per quos de vita ad mortem iugiter
incedimus et ambulamus. Notabo ꝙ in mundo inue
niuntur tres vie per quas diuerſi tranſeunt. ſed diuerſi
mode videlicet. Via

Naturalis.	Prima eſt via cunctorum.
Virtualis	Secunda eſt via bonorum.
Criminalis.	Tertia eſt via malorum.

Per primã vadunt vniuerſi.
Per ſecundam vadunt conuerſi.
Per tertiam vadunt ſubuerſi.

Dico primo et principaliter ꝙ eſt via naturalis que eſt
via cunctorum. Natura enim humana non dicitur ꝓ
prie eſſe in termino. ſed in via. Continue enim tranſit et
labitur et de ſtatu ad ſtatum commutatur. Omnia enĩ
naturalia habent vias ſuas certas naturales ⁊ neceſſa
rias per quas vadunt ſicut de flumine patet vel de fon
te que ſcilicet ꝑ tramites vie ſue currunt cõtinue verſus
mare. Sic vere chariſſimi cum homo ſit res naturalis
et ex naturalibus pricipijs cõſtitutus neceſſe eſt ꝙ viã
naturalem habeat per quam neceſſario trãſeat atq̃ va
dat. Et iſta proculdubio nihil aliud eſt q̃ ſtatꝰ ⁊ decur
ſus humane nature infra cuius ambitum vadunt ⁊ ve
niunt vniuerſi. Iuxta illud Eſa. xxx. Hec eſt via ambula
te in ea non declinetis ex ea neq̃ ad dexteram neq̃ ad ſi
niſtram. Et aduerte ꝙ via naturalis eſt triplex. ſ. Via.

Per quam venimus.
Per quam tranſimus.
Per quam eximus.

Prima via eſt ortus vel ingreſſus. Secunda eſt via vite
vel progreſſus. Tertia ẽ via mortis vel egreſſus. ¶ Di
co ꝙ eſt quedam via naturalis per quam ingredimur:
⁊ iſta ẽ proculdubio via natiuitatis humane per quam
intramus ad miſeriam huius mundi de qua poteſt q̃li
bet dicere cũ naſcitur illud Ioſue. xxiij. Heu viã vniuer
ſe carnis ingredior hodie. Et bene poteſt dicere heu: q̃
eſt interiectio dolentis. quia procerto ingreſſus huius
vie ſi bene conſideremus q̃ viliter celebratur. ⁊ ad quan
tam miſeriam ordinatur. bene eſt triſtitie materia ⁊ do
loris. Iſta enim eſt via immundiſſima. quia. ſ. hanc in
gredimur menſtruis nutriti. ⁊ hanc intramus pelle vi
liſſima ornati ⁊ veſtiti. Ezechie. xxxvj. Iuxta immundi
ciam menſtruate facta eſt via eorum coraꝫ me. ⁊. j. Reg.
xxj. Porro via hec polluta eſt. Iſta ẽ via naturalis per
quaꝫ igredimur. ¶ Deinde dico ꝙ eſt via naturalis ꝑ
quam progredimur: ⁊ iſta proculdubio eſt via vite pre
ſentis per quam neceſſe eſt progredi ⁊ tranſire: ⁊ iſta eſt
ſicut via ſpacij. per quam de termino ad terminum per
uenitur. Iſta autem via ẽ aſpera. ⁊ ad tranſeunduꝫ mo
leſta. Similis enim eſt vijs iſtorum montium que ſunt
tortuoſe et montuoſe: et aſpere et tedioſe et propter in
ſidias latronum atq̃ ferarum dubie et periculoſe. Sic
proculdubio via huius vite noſtre eſt per tribulationẽ
aſperrima et per diuerſos errores tortuoſiſſima et ꝑ in
ſidias tyrannoruꝫ. et demonum periculoſiſſima de inſi
dijs demonum que ſunt in iſta via poteſt dici illud pro
uerbio. xxiij. Inſidiatur in via q̃ſi latro ⁊ quos incantos
viderit interficiet de moleſtia peccatorum que hic inue
nitur dicitur Geneſis. xlix. Fiat dan coluber in via. cera
ſtes in ſemita. De aſperitate vero tribulationum. infir
mitatum. laborum caſuũ et infortuniorum dicitur Ba
ruch. iiij. Delicati mei ambulauerũt vias aſperas. Iſta
ergo eſt vna via naturalis per quã ꝓgredimur. ¶ De
niq̃ dico ꝙ eſt vna via naturalis per quam egredimur
et iſta proculdubio eſt via mortis. per quam. ſcilicet de
hoc mundo exeunt vniuerſi. Iſta eniꝫ eſt via valde ſtri
cta. ſimilis eſt vie per quã tranſit coluber quando vult
dimittere pellem ſuam quia ſcꝫ per foramen ſtrictuꝫ in
ter duos lapides tranſit vbi violenter pellem ſuã dimit
tit: ⁊ vlterius nudus exit. Quia procerto via mortis eſt
ſtricta: dura ⁊ arta. Ibi eniꝫ pellis corporis exuitur: ⁊ ve
ſtimentum bonorum temporalium exuitur et nudꝰ ho
mo egreditur et cum dolore vehementi per foramẽ hu
ius mundi pertranſitur. Et de hoc dicitur. Ezech. xlvij
Eduxit me per viam porte aquilonis ⁊ conuertit me ad
viam foras portam exteriorem. Pars enim aq̃lonaris
frigida eſt et gelida ſignificans viam mortis vbi ſpiri
tus et vita gelantur ⁊ vbi tribulationum frigora inten
tantur homo enim moriens per iſtam viam educitur ⁊
vltra portam iſtam vſq̃ ad paradiſum: purgatoriũ vel
infernum tranſducitur et portatur. Iſta ergo eſt via ma
ris trãs iordanem galylee gentium que ſuper homines
aggrauatur: ita ꝙ in galylcam ideſt transmigrationes
mortuorum trans iordanem. ideſt vltra fluuium huius
vite miſerabiliter tranſportatur. Ita ꝙ moriens poteſt
dicere illud quod dauid in proximo moriturus dicebat
Ego ingrediar viam vniuerſe terre ⁊c. iij. Regum. ij. pa
tet igitur chariſſimi ꝙ eſt via Egredientiuꝫ. Progredi
entium. Ingredientium. ¶ Et ſic dico ꝙ eſt quedã via B
naturalis que eſt via cunctorũ. et hoc eſt primuꝫ princi
pale. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ eſt quedam via
virtualis que ẽ bonoruꝫ: et iſta eſt via virtutuꝫ per quã
ſcilicet boni ad paradiſum vadunt. ⁊ per quaꝫ a mũdo
⁊ peccato recedunt. Formice enim vias. tritas et rec
tas ⁊ ſtrictas ſolent facere per quas ſolent iugiter ince
dere ⁊ per quas ſolent grana ad ſuum domicilium de
portare. Sic ꝓculdubio formice per quas viri perfecti:
et ſapientes intelliguntur. vias virtutum ſibi eligunt ꝑ
quas vadunt et per quas grana meritorum ad paradi
ſi domicilium ſecum trahunt. Iuxta illud Prouerbio.
vj. vade ad formicam o piger ⁊ conſidera vias eiꝰ ⁊ diſce
ſapientiaꝫ. Iſte tamen vie ſunt arte trite ⁊ recte quia ſcꝫ
in vijs virtutum poteſt artitudo penitentie tritico ſeu
tritura tribulationis et anguſtie rectitudo veritatis ſi
gnari. Quia procerto via virtutis eſt via arta vel ſtricta
per penitentie artitudinem. Igitur dicitur Math. vij
Arta eſt via que ducit ad vitam et pauci ingrediuntur
per eam. ¶ Item eſt trita per laborum multitudinem.
Unde pſ. Propter verba labiorum tuorum ego cuſtodi
ui vias duras. Et Numeri. xx. Per tritaꝫ gradiemur viã
¶ Item eſt recta per iuſtitie rectitudinem. De quo pro
uerbiorum. xj. Iuſticia ſimplicis diriget viam eius. Et
ideo breuiter q̃libet virtꝰ eſt vna via ad eundum in celũ
ita ꝙ eundo non deficimus ſi per virtutum vias ⁊ ſemi
tas ambulamus et rõ reddit ꝓuer. iij. vbi dicitur. Oẽs
vie eiꝰ vie pulcre et omnes ſemite illius pacifice. vie inq̃t
eiꝰ ſcilicet dei hoc eſt dictu virtutes q̃. ſ. ſunt vie ꝑ quas
deus venit ad nos ⁊ per quas nos venimꝰ ad deũ. Aduer
te ergo ꝙ vie virtutum ſunt tenende multiplici rõne vcꝫ

Quia pluriores.
Quia puriores.
Quia breuiores.
Quia tutiores

Primum probat pluralis multitudo quia vie
Secundum amena gratitudo quia pulcre.

Tertium ſpaciū rectitudo. quia ſemite.
Quartum ſecura quietudo quia pacifice.
¶ Dico ꝙ iſte vie tenende ſunt propter ipſarum multitudinem. Vie inquit. Plures enim vie et non vna ſola date ſunt hominibus ad ſalutem. Ad eundem enim terminum poſſunt eſſe plures vie: quia aliquādo vna via aſperior eſt pro peditibus aliquando vna via latior pro equitib⁹. aliquādo vna via ſecretior pro familiaribus. Melius eſt enim habere plures vias ꝙ̄ vnā q̄r ſi hō in vna via deficiat. ad aliam ſe conuertat. Exemplo muris qui plures vias ⁊ ſemitas eundi ad cauernas ſolet habere vt catto in vna inſidiante ad aliam poſſit introire. Sic proculdubio chariſſimi ad eundum ad paradiſuꝫ conſtituit nobis deus plures vias. i. plures virtutes: et plura opera virtuoſa. quedam enī faciliores: ⁊ latiores ſunt: ſicut elemoſyna et charitas. ⁊ iſte ſunt vie pro diuitibus. Quedam ſunt vie aſperitatis. ſ. ieiuniū. penitētia peregrinatio ⁊ ſimilia ꝓ pauperibus quia breuiter nobis date ſunt plures vie ſalutis vt ſi i vna deficiam⁹ ad aliā recurramus. vt ſi temptatio dyaboli inſidiātis in vna nobis paratur: ſtatim ꝑ aliaꝫ ambulem⁹. Nā ſi carne ꝗ̄ dyabolo impediētibus non poſſumus per penitentiam ambulare. ſtatim debemus ad aliam viam. ſcꝫ ad miſericordiam recurrere. et ſic de vna via in aliam de virtute in virtutem debemus diſcurrere quouſqꝫ poſſumus ad terrene glorie viam peruenire. Vie īquit in plurali. Ad quod monet. Hiere. v vbi dicit. Circuite vias hieruſalem aſpicite et conſiderate ⁊c. Et merito. quia ꝓ certo ſicut in pſ̄. Vniuerſe vie domini miſericordia ⁊ veritas. Viam igitur virtutū teneamus: et vias ⁊ greſſus noſtros per eas dirigamus. ij. Para. xxvij. Corroborat⁹ eſt Joathan eo ꝙ direxiſſet vias ſuas corā domino. Igitur de pluralitate viarum iſtarum poſſumus notare ꝙ tenenda eſt et etiam ambulanda. ſ.

Veritatis	Veritatis eſt via certior.
Pietatis.	Pietatis eſt planior.
Puritatis.	Puritatis eſt mūdior
Sanctitatis	Sanctitatis eſt tutior
Via Honeſtatis.	Via Honeſtatis eſt pulcrior.
Paupertatis.	Paupertatis eſt breuior.
Charitatis.	Charitatis eſt latior
Equitatis	Equitatis eſt rectior
Jocunditatis	Jocunditatis eſt letior

¶ Igitur chariſſimi ambulemus et vadamus per viaꝫ veritatis ⁊ prudentie. Iſta enim eſt via certior Juxta illud pſ̄. viam veritatis elegi iudicia tua non ſum oblit⁹ Vnde de Thobia legitur Thobie. j. Quod in captiuitate poſitus viam veritatis non deſeruit. Homines eniꝫ libenter vadūt per viam certam et notā et inter omnes virtutes nulla via certior veritate. ¶ Item vadamus ꝑ viā pietatis ⁊ clemētie. Iſta enī eſt via planior: q̄r ſcꝫ iſta nō ē via aſpera: ſꝫ mollis ⁊ leuis. De qua. ij. Reg. xv. Cūctus populus incedebat ꝑ viā oliue. ¶ Item curramus per viam puritatis et mundicie iſta eſt via mundior et hec eſt innocentia interior: ⁊ continētia exterior. De qua pſ̄. Beati immaculati in via qui ambulant in lege domini. Quia ſicut dicitur alibi. Deus meus impolluta via eius. ¶ Item vadamus per viam ſanctitatis ⁊ decentie. Iſta enim eſt via tutior. ſignata per viam tritaꝫ. De qua Deuteronomij. xix. In medio terre quam dedit tibi deus ſternas diligenter viam tuam. ¶ Item vadamus per viam honeſtatis et congruentie. Et iſta ē via pulcrior. prouerbiorum. iij. vie eius vie pulcre. ⁊ omnes ſemite eius pacifice. ¶ Item vadamus per viam paupertatis et inopie. Iſta enim eſt via breuior minus enim inuenit vbi erret ꝙ̄ in alia. vnde de via iſta: ſecundi Regū xviij. Currens achimaas per viam compendij preuenit chuſi. ¶ Item vadamus per viam charitatis et amicicie. Iſta eſt enim via latior. continet enim deum et proximum. ⁊ amicum et inimicuꝫ vnde iſta eſt via regia. De qua Numeri. xx. ⁊ xxj. Gradiemur via publica non declinantes ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtram. ¶ Iteꝫ eam⁹ per viam equitatis et iuſtitie. Et iſta eſt via rectior. j. Regum. xij. Docebo vos viam rectam. ¶ Item vadamus per viam ſpiritualis iocunditatis et leticie. Iſta enī eſt via latior. De qua in pſalmī. Cantent in vijs domini. magna eſt gloria domini pateꝫ ergo ꝙ eundi ad celum plures ſunt vie que omnes ſunt vtiles et recte. Ideo dicitur Sapien. x. Quod iuſtum deduxit dominus per vias rectas ⁊c. De quo etiam regratiādo deo. Dauid dicebat Notas mihi feciſti vias vite adimplebis me. ⁊c. Sed qd certamus de vijs virtutum cum ipſe chriſtus ſit generalis via per quaꝫ ambulantes non deficiunt nec errāt Ipſe enim dicit Joannis. xiiij. Ego ſum via veritas ⁊ vita. Quod exponens Augu. de quatuor virtutib⁹. d. via factus ē tibi ipſe ſaluator. ſurge ambula. habes quo noli pigreſcere queris quo. vides eam. queris quo ducat. ſ. ipſa via. ad veritatem et ad vitam ducit. ſi ergo amas veritatem et deſideras vitam. ſi cupis ad vitam ⁊ ad veritatem venire a via noli errare. Uideo inquis viā ⁊ cupio ambulare. ſed aſpera eſt. Arta enim ē via que ducit ad vitā ſed chriſtus tranſiuit et adhuc aſpera eſt. caput tranſiuit et adhuc membra dubitant. Sed chriſtus inquis deus ⁊ homo. vide quot milia tranſierunt. Senes enim. iuuenes. pueri et puelle tranſierunt. ⁊ viam quaꝫ times tritam tibi fecerunt. Hec Aug. Patet ergo ꝙ vie virtutum ſunt vie vtiles per quas debemus ambulare Quod tamen proculdubio pauci hodie faciunt quia ꝓ certo multi ſunt qui vias virtutū ⁊ vias viciorꝫ renuūt cupiunt atqꝫ volunt. d. illud Eſa. xxx. Loquimini nobis placentia. videte nobis errores. auferte a me viam. declinate a me ſemitam. ceſſet a facie noſtra ſanctus iſrael. Et ideo propter raritatem ambulantiū iſte vie ſunt hodie deſerte ⁊ oī frequētia hodie deſtitute. Sicut enī dicitur Treno. j. Vie ſyō lugēt eo ꝙ nō ſit q̄ veniat ad ſolēnitatē. Et merito. Qr ſicut dr̄ Eſa. xxxiij Diſſipate ſunt vie ⁊ ceſſabit trāſiēs ꝑ ſemitā ⁊c. Nō ſic chariſſimi. ſed teneam⁹ vias virtutū q̄r ꝓ certo iſte ſunt eligibiles ꝓpter ipſarum multitudinem Vie inquit Si vis pone quare diſſipatur via in ſitibus. ¶ Item dico ꝙ iſte debent eligi propter ipſarum gratitudinem Pulcre inquit. Et vere vie virtutuꝫ pulcre ſunt et pulcrū eſt incedere per virtutes. Via enim dicitur pulcra

Quando ſternitur herbis virentibus:
Quando cernitur aquis fluentibus — Vñ iſta
Quando frequentatur auis cantātibus — ē illa via
Sic vere merito vie virtutum pulcre poſſunt dici quia in iſtis. — De qua dicitur.
Vigor decentie abundat. — Sapi. x.
Aqua diuine gratie fluitat: — Reddidit
Cantus ſpiritualis leticie deum laudat. — domin⁹

mercedem laborum ſanctorum ſuoruꝫ ⁊ de. illos in via mirabili ⁊c. Et iō de pulcritudine anime viā iſtā frequētantis dicitur illud Canti. vij. ꝙ̄ pulcri ſunt greſſus tui in calciamētis filia principis. Iſta enim via et eius pulcritudo figuratur per viam quaꝫ phęton iuit ad palacium ſecundum fabulas poetarum. de qua Ouidi⁹ metha. eſt via ſublimis ⁊c. Iſtam vocat viam ſublimem: viam lacteam: et viam ſplendentem viam vergentem ad orientem viam ſigna. xij. continentē quia proculdubio via virtutum eſt ſublimis et alta dulcis ⁊ admirabilis. lactea pulcra et delectabilis ⁊ clara. ⁊ a. xij. ſignis id eſt ab vniuerſitate ſanctoruꝫ. xij. fidei articulo s contin entiū frequentata. Iſti ſunt beati immaculati in via Quia ſicut dicitur alibi in Pſal. Hic ambulans in via immaculata mihi miniſtrabat. Dico igitur ꝙ vie virtutum ſunt eligende propter earum gratitudinem. ¶ Itē dico ꝙ vie virtutum ſunt vtiles propter ipſarum rectitudinē et hoc oſtēdit cū dicit. ſemite ei⁹. Sūt enī ſemite pulcre vie difficiliores ⁊ magis arte et ſignificāt virtutū viā q̄ ꝙ̄uis ſit difficilior. aſperior. occultior et ſecretior. eſt tn̄ ad eundum ad celum certior breuior atqꝫ rectior Joannis. j. Dirigite viam domini rectas facite ſemitas dei noſtri. Et ideo ad incedendum per iſtam viam moueamur. Eſa. ſecundo venite aſcendamus ad montē domini et ad domum dei iacob. ⁊ docebit nos vias ſuas ⁊ ambulabimus

ambulabimus in ſemitis ſuis. Quod tamen eſt contra multos de vie rectitudine non curantes: et per obliqua vitiorū continue decurrētes. Qui proprie ſimiles ſunt iſtis fluminibus: que nūꝙ viam rectam vadunt: ſed ꝑ vias obliquas incedūt. Sic iſti ſunt de quibus dicitur Prouer. ij. ꝙ ipſi dereliquerunt iter rectum et ambulauerunt per vias tenebroſas. Non ſic chariſſimi: ſed vadamus per vias virtutum propter ipſarū rectitudinē. ¶ Item ambulandum eſt per iſtas vias propter iſtarū quietudinem. Pacifice inquit. Vie enim virtutum ſunt pacifice et quiete quādiu enim in iſtis ſumus, ſpiritualium latronum rapinas aut homicidia non ſentimus et ab ipſis demonibus tuti ſumus. Luce. j. Ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis. Si vero ad vias vitiorum acceſſerimus viam virtutum pacificā derelinquētes. ſtatim ſumus in periculo. ne ſpiritualiter et eternaliter a demonibus occidamur. Dyabolus enim ſicut dicitur Prouer. xxiij. Inſidiatur in vijs quaſi latro quos incautos viderit occidet. Et ideo contra fatuos qui magis volunt viam vitiorum litigioſam: ꝙ viam virtutū pacificam dicitur in. ps. Cōtritio et infelicitas in vi. eo. et viam pa. non cogno. Non ſic chariſſimi. ſꝫ eligantur et diligantur vie virtutum propter quietudinem: qꝛ pacifice inquit: propter rectitudinē: qꝛ ſemite propter gratitudinem quia pulcre propter multitudinē. quia vie. Sic ergo patet ſecūdo et principaliter ꝙ eſt vna via virtualis que eſt bonorum. ¶ Tertio principaliter dico ꝙ eſt vna via criminalis que eſt malorū. Iſta ergo via eſt nihil aliud ꝙ proceſſio ſeuorum criminum vel operum malignorum. Iſti enim habēt vias ſuas per quas hunc mundum tranſeunt: et per quas ad infernum vadunt. et ideo ſm ꝙ ſunt diuerſa peccatorum genera ſm hoc ſunt diuerſa genera itinerum et viarum. Et ſic notabo ꝙ in malo ſignificato inuenio viam.

Superborū q̄ eſt altiſſima.
Immūdorū que eſt fediſſima.
Iniquorū que eſt baſſiſſima.
Mūdanorū q̄ eſt longiſſima
Proditorū q̄ eſt tortuoſa.
Imperitorum que eſt tenebroſa.
Fatuorum que eſt preſumptuoſa.
Laſciuorum que eſt ſolatioſa.

Dico ergo ꝙ ē via alta q̄ eſt ſupborū Iſti ſunt ſicut capra que ſemꝑ vult in altis locis eſſe ſicut ſunt rupes. cuius cōtrariū eſt de oue: et ſemꝑ volunt ſummitates cōſcendere: et ita ſuperbus contra ſuperbum inſurgere. Hoc eſt ꝙ ſcribitur Prouerbi. xiij. Inter ſuperbos ſemꝑ ſunt iurgia. Ideo ſuperbi ſemper querunt in altis dignitatibus ambulare. Ezech. ix. Sex viri veniebāt de via porte ſuperioris. Et i. ps. In via hac qua ambulabam abſcon. la. mi. ¶ Item dico ꝙ eſt via feda q̄ eſt immūdorum ſeu luxurioſorum. Iſti enī ſunt ſicut limax cuius via apparet immunda et limoſa. ps. Inquinate ſunt vie illius in omni tempore. ¶ Item eſt via baſſa: que eſt iniquorum et auarorum. ¶ Iſti enim more talpe infra terrā. id eſt in bonis terrenis querūt et faciunt vias ſuas. De quibus Job tertio. Quaſi effodientes theſaurum gaudent vehemēter cū inuenerint ſepulcrum viro cuius abſcondita ē via Item eſt via lōga que eſt mundanorum Mūdani enim vadūt vnam viam longiſſimam vix enim poſſunt venire ad terminū id eſt ad paradiſum qui eſt terminus. Prouer. vij Abijt via longiſſima. ſacculum pecunie ſecum tulit. Et ioſue. ix. Tollite in manibus veſtris cibaria ob longiſſimam viam. ¶ Item eſt via torta que eſt proditorum: qui ſunt ſimiles cancro vel ſerpenti qui nunꝙ faciunt viam rectam. Vñ Eccle. ij. dereliquerūt vias rectas et diuerterūt in vias prauas. ¶ Itē eſt via obſcura que eſt via imperitorū. Viri enim ſimplices et ignorantes ſunt: ſicut illi qui ſine lumine de nocte vadunt qui faciliter in lutum cadunt. Unde prouer. iiij. Via impiorum tenebroſa: neſciunt vbi corruāt. ¶ Item eſt via incerta que eſt fatuorum. De quibus Prouer. xij. Via ſtulti recta in oculis eius. Item eſt via lata que eſt diuitum repletorum. De quibus Mathei. vij. Spacioſa eſt via que ducit ad mortem. et ſic de alijs malis vijs. Iſte enim ſunt male vie.

Que ſunt preuidēde.
Que ſunt cauēde.
Que ſunt dimittēde

Quia ſcilicet homo debꝫ cōſiderare et videre quibꝰ vijs et operibus trāſacto tempore et vitam egit Hieremie. ij. Vide vias tuas in cōualli. ſcito quid feceris. Et Hiere. vj. State ſuper vias veſtras Sunt etiam precauende: quia multum precauere debꝫ homo ne intret huiuſmodi malas vias. ps. Ab omni via mala prohibui pedes meos. Sunt inſuper dimittende. Non eſt enim ſapiens qui eſt in via mala. niſi citius ꝙ poterit ipſam dimittat et ad rectam et vtilem ſe conuertat: quia quanto ibi diutius tardabit tanto a termino lōgius declinabit. Ideo dicitur Hieremie. xviij. Reuertatur vnuſquiſqꝫ a via ſua mala ꝛc. Quod eſt tamē cōtra multos q̄ vias ſuas malas nolūt ꝓuidere precauere dimittere vel horrere immo in ipſis nituntur perſeuerare et diutius remanere. Contra quos. Hieremie. ij. Vilis facta es nimis iterans vias tuas. et hoc male: quia procerto tales vie ducunt ad malum terminum ſcilicet ad hoſpitium demonum et latronum. Quia ſicut dicitur Prouer. xiiij. Eſt via que videtur hominibus recta et interiora eius ꝛc. Sic chariſſimi patet quomodo generaliter in ſcriptura inueniuntur tres vie ſcilicet via malorum que eſt criminalis via beatorū que eſt virtualis via cunctorum que eſt naturalis. Et hec ſufficiant de Via. Vide ſupra de ſemita de ire: deambulare. et con ſimilibus.

Vicis. Viciſſitudo. Viciſſim. A

ꝛc. Nota ꝙ accipiuntur vt communiter pro ſimili caſu vel recompenſatione. vel pro alterna retributiōe. Et poſſum notare ꝙ in ſcriptura inuenitur quadruplex viciſſitudo Vna.

Que redditur pauperibus.
Que redditur diuitibus.
Que redditur peccantibus.
Que redditur promerentibus.

Eſt dico viciſſitudo indigentium. Pauperes enim viciſſim habent bonum et malum. In prima vice habēt malum in hoc ſeculo. Secunda vice habent bona mirabilia in futuro. Unde de iudeis prima vice captiuatis et ſuppeditatis: dicitur Heſter. ix. Nō iudei verſa vice ſuperiores eſſe ceperunt. ¶ Item eſt viciſſitudo proſperantium: quia ſcilicet iſti qui ſunt in proſperitate verſa vice erunt in aduerſitate. Unde ipſi poſſunt dicere illud dyabolo vel mundo qđ dixit Jacob. Gene. xxxj. Mutauit mercedem meam decem vicibus. ¶ Item eſt viciſſitudo delinquentium. qꝛ ſcilicet iuſti hac vice faciunt peccatū. ſed altera vice ſentiunt tormentum. de quo dicitur Hiere. lj. Nō dominꝰ reddet viciſſitudinem babyloni. ¶ Item eſt viciſſitudo promerentium: quia iuſtum eſt qđ iuſtis et promerentibus dotes reddantur: et ꝙ vice ſua ſm merita premientur. j. Thimo. v. Doce inquit filios mutuam vicem reddere parentibus. ¶ Nota ꝙ viciſſim ſeu vicis accipitur pro temporis ſucceſſionibus. vel pro certa ꝛ diſtincta tēporis portione. Unde Luce. j. Nō zacharias ſacerdotio fungebatur in ordine vicis ſue. Et. ij. Regum decimoſe primo dicitur. Non eſt bonum conſilium achitophel hac vice ꝛc.

Vicinus. B

Nota ꝙ vicinus idem eſt quod propinquus ſocius et amicus. Et ideo quia ſupra de ſocietate et amicicia ſatis dictū eſt. Hinc eſt ꝙ breuiter de vicinitate et vicino aliquid eſt tangendum. Notabo ergo qđ eſt dare Vicinum.

Honorabilem.
Amicabilem.
Comendabilem.
Caſtigabilem.
Delectabilem.
Formidabilem.

Dico primo ꝙ eſt vicinꝰ honorabilis. Et iſte procerto ē chriſtꝰ qui per carnis aſſumptionem factus eſt vicinus noſter et prope nos in hoc ſeculo. xxx. annis et amplius manſit. Exod. duodecimo. Aſſumet vicinum ſuum qui eſt iunctus domui ſue. Ipſe enim vicinum ſuum. id eſt hominem aſſumpſit qui domui ſue. id eſt eccleſie ꝑ charitatem et gratiam iunctus fuit. ¶ Itē eſt vicinus amicabilis: et iſte eſt angelus qui deo et homini eſt vicinus

Ayuntamiento de Madrid

Unde iſte eſt vicinus ille de quo dicitur Prouer.xxvij. Melius eſt vicinus iuxta ꝙ frater procul. Vicin⁹ enim iuxta eſt āgelus:frater vero procul eſt dyabolus. ¶ Itē eſt vicinus commendabilis et iſte ſignificat bonum ſocium vel amicum qui cum vicinis ſuis in proſperis ſolet congaudere:et in aſperis condolere. Luce primo. Audierunt vicini et cognati eius ꝛc. ¶ Item eſt vicinus caſtigabilis.et iſte nihil aliud eſt ꝙ caro et corpus et mūdus que anime vicinantur. quia ipſe ſe debet caſtigare et ſpiritui ſubijci vt ſic dicat anima illud Eſa.xxxiij. Cognoſcite vicini fortitudinem meam. ¶ Item eſt vicin⁹ deteſtabilis:et iſte eſt peccator vel iniqu⁹ ſoci⁹ vel ꝓpinqu⁹. Vn⁹ ergo malus vicin⁹ eſt cauſa multoꝝ maloꝝ in vicinis Unde illi ciuitati ſcꝫ hieruſalē ſub typo mulieris dicitur Ezech.xvj. fornicata es cum filijs egypti vicinis tuis. ¶ Item eſt vicinus formidabilis.et iſte eſt dyabolus:quia ſcilicet demones nobiſcuꝫ in iſto caliginoſo aere commorantes ſunt vicini noſtri. Unde Hieremie.xij. Hec dicit dominus aduerſos omnes vicinos meos peſſimos ꝛc.omitto. Uide ſupra de ſocietate et amicicia.

a **Victima.** Nota ꝙ victima nihil aliud eſt ꝙ ſacrificium.hoſtia immolatio.Unde victima proprie dicebatur.quando animal victum ad mactandum adducebatur et domino immolabatur.Et idō victima dicebatur quaſi ad mactandum vincta. Cum igitur victima de ſuo ſignificato ſignat aliquaꝫ occiſionem.vel aliquam carnis combuſtionem:ad dei honorem vel glorificationem. Notabo ꝙ tam in bono ꝙ in malo inuenio in ſcriptura victimam ſcilicet.

Saluationis.
Afflictionis.
Religionis.
Deuotionis.
Corruptionis.
Damnationis.

¶ Victima ſaluatiōis eſt chriſtus qui in ara crucis ꝓ ſalute hominum victimatus fuit. Prouerb. viij. Victimas pro ſalute deuoui.vnde Exo.xij. Victima tranſit⁹ domini eſt.Et Nume.xix. Iſta eſt religio victime quam conſtituit dominus. ¶ Victima afflictionis ſignificat martyres qui deo fuerant victimati et immolati. vnde Exo.xxiiij. Immolauerunt victimas pacificas deo.

¶ Victima religionis ſignificat ipſos religioſos qui de ſeipſis faciunt victimas deo patri. Unde de loco religionis dicitur. Mē dauid rogauit vt iret celeriter ī bethlcē: quia victime ſolēnes ibi ſunt.j.Regum.xx. Victima deuotionis ſignificat volūtatem cuiuſlibet viri iuſti.qui domino victimatur:quando deuotioni ꝛ obedientie ſubiugatur. Melius eſt enim obedientia ꝙ victime ipſi domino immolate.Eccl's.quarto. Significat etiā opera virtuoſa que ſunt quedam ſpeciales victime ipſi domino imolate. De quibus dicitur Marci nono. Victima omnis ſale ſalietur: quia ſcilicet in omni victima bone operationis debet apponi ſal ſapiētie et diſcretionis.vnde prouerb.ix. Sapientia edificauit ſibi domuꝫ ꝛc. Victima corruptionis ſignat mala opera malorum que continue ipſis demonibus offeruntur. De quibus Prouer.xv. Victima abhominatio domino Victima dānationis ſignificat ipſos damnatos q ſcꝫ ipſis demonibus finaliter offeruntur.vt ab eis crementur et puniantur. Unde auibus celi et demonibus dicitur Ezechie.xxxix. Concurrite ad victimam quam ego do vobis et immolo:tranſeo et omitto:quia materia eſt ſatis ſterilis. Vide de ſacrificio et hoſtia.

a **Videre.** Cum videre ſit actus nobiliſſime potentie ſenſitiue.videlicet viſus ꝛ oculi corporalis.et eſt videre illud per quod cognoſcuntur rerum colores et quantitates. Poſſumus notare ꝙ videre ſpiritualiter loquendo nihil aliud eſt ꝙ aliquid cognoſcere vel ſentire ſicut enim videt homo exterius per ſenſus ſic videt interius per intellectum. Notabo ꝙ inuenio in ſcriptura duplex videre diuinum ſcilicet et humanū: deus enim videt ſe in ſe.et omnia alia a ſe.homo autem videt deum ſupra ſe.animam intra ſe.mundum extra ſe infernum ſubtus ſe.Breuiter ergo poſſum diſtinguere quatuor genera viſionum ſcilicet.

Dei. Uidet deus per limpidam cognitionē.
Juſti. Uidet iuſtus ꝑ prouidam diſcretionem.
Impij. Uidet impius per inuidā inquiſitionē
Dyaboli. Uidet dyabolus ꝑ liuidā explorationē.

Dico ꝙ deus dicitur omnia videre cognoſcendo.Unde Gene.j. Uidit deus cuncta que fecerat ꝛc.Item videt iuſtus prouide diſcernēdo:et ſic loquitur in.ps. Ut videā voluntatem domini:et viſitem templum eius.Item videt impius inuida inquirendo. Et ſic loquitur.ps.vbi dicitur. Quod peccator videbit et iraſcetur:dentib⁹ ꝛc. Item videt diabolus omnia explorando.vnde Iob.xli. Omne ſublime videt et eſt rex ſup omnes filios ſupbie

Deus aliquando dicitur videre.
Benigniter compatiendo.
Seueriter officiendo.
Utiliter proficiendo.

¶ Primuꝫ eſt viſus pietatis.
Secundus eſt viſus ſeueritatis.
Tertius eſt viſus liberalitatis.

¶ Uidet enim benigniter dolorem patientium. Sicut enim dicitur Ezechie.xvj.vbi deus miſeret ciuitati loquitur.o.tranſiens inquit per te vidi cōculcari te in ſanguine tuo.vnde in lib.pe.damiani narratur:ꝙ deus apparuit cuidam barbitonſori qui pauperes amore dei radebat in ſpecie pauperis radi petētis:quem cum vellet radere:vidit ſibi duos oculos in capite.de quo cum miraretur.dicit dominus:illi ſunt oculi cum quibus vidi porcum quē furatus es et ſic euanuit. et alter penituit et ſe correxit.Iſta enim eſt viſio diuine miſericordie qua ipſe videt miſericorditer delinquentes et etiā deſolatos Quod petens anima dicebat.Treñ.j. Uide domine ꝛ cōſidera ꝙ vilis facta ſum.et ſic ſimilis eſt caladrio qui videns infirmum ſanat eum.vnde ps. Uide humilitatē meam et laborem meum et dimitte omnia delicta mea. ¶ Item iſte videt ſeueriter peccata delinquentiuꝫ. Iſte enim diſſimulat ſe non videre:inquantum peccata que fiunt non ſolet ſtatim ad vnguem punire:ſed ac ſi neſciret ipſa ſub diſſimulationis pallio pertrāſire:omnia tamen videt et itelligit et in fine omnia vindicabit atqꝫ puniet.Et de hoc. Deuter.xxxij. Uidit domin⁹ et ad iracūdiam concitatus eſt ꝛc. Et iſte eſt viſus terroris incuſſiuus. Homo enim a peccato ꝛ peccati commiſſione debet ceſſare quando ſcit deum ipſum reſpicere et videre. Exemplo leonis qui videns animalia ipſa terret. Quod eſt contra multos qui non credunt deum iſta inferiora videre.o.Ezechie.viij. Dereliquit dominus terram ꝛ dominus non videt. Item iſte videt vtiliter merita laborātium:quia ſcilicet iſte eſt qui cuſtodit operarios:q optime ſtudet et videt quomodo et quantum operantur:vt ipſos premiet ſm merita ſingulorum. Mathei.vj. Pater tuus qui videt in abſcōdito reddet tibi. Multa poſſent dici de iſto triplici videre diuino.ſed ſupra de oculo.de aſpectu et de aſpicere vide magis. ¶ His igitur premiſſis dicamus ſm apoſtolū.j.Cor.xiij. Uidemus nūc per ſpeculum:et in enigmate:tunc autem facie ad faciē. Ubi ipſe oſtendit duplicem viſionem ſcꝫ vnam temporalem et aliam eternalem.vnam enigmaticam et aliaꝫ claram et veridicam.vnam ſpeculatiuam et aliaꝫ intuitiuam.vnam perfectorum que eſt in via.aliam beatorū
que eſt in patria. ¶ Primo igitur dicamus de iſta viſio- b
ne morali:qua boni et iuſti vident illa que pertinent ad ſalutem Nullum enim animal eſt perfectū niſi videat. Et ideo canes:vrſi:lupi:vulpes imperfecti dicūtur naſci pro eo ꝙ ceci et ſine viſu naſcuntur. Uiſus enim eſt potētia ſenſitiua:ſine iſta nulluꝫ in corde generatur gaudiū Quod bene aduertebat thobias dicens. Thob.v. angelo. Quale gaudiuꝫ mihi eſt qui in tenebris ſedeo ꝛc. Sic vere chariſſimi ille nō pōt dici ſpiritualiter pfectus qui viſu diſcretionis et ſapientie eſt priuatus.oportet enim

illa que ſunt

Ayuntamiento de Madrid

illa que ſunt neceſſaria ad ſalutem videre.et bonū a malo ſcienter diſcernere.et quod eſt bonum et malum clare cognoſcere et ſentire: alˀs ſi ignorātes fuerimus atqꝫ ceci:nec perfecti eſſe poterimꝰ neqꝫ leti.Et ideo dicitur Deuter.xv.Animal quod oculos habebat:deo immolari nō debebat.Leui.etiam.xxi.A ſacerdotali miniſterio repellitur qui cecus vel albuginē habens in oculo reperitur.Sic procuidubio nullus eſt dignꝰ dño immolari vel adˀeius miniſterium in eccleſia dedicari:niſi q̄ oculos clari intellectus habet:et niſi qui per diſcretionem clare intuetur.et videt.Unde Prouerb.xiiij.Acceptus eſt regi miniſter intelligens.Quod eſt hodie contra multos.De quibus dicitur in ps.Oculos habent et non vidēt ꝛc.Sed adhuc inferius dicetur magis plane Uel inuche ſi vis.et pone de aſina balaam. Et Eſa.xlij. Quis cecus niſi ſeruus meus ꝛc.Clare ergo chariſſimi debemus videre ꝛ inquātum proficimus vel deficimus aduertere vel ſentire.Ad qđ monet nos ſcriptura Marci.xiij.d.Uigilate videte et orate.Et bene dicit videte imperando ꝛ excitando.Quia ſcꝫ peccator qui longo tēpore fuit criminibus excecatus in cecitate permanet: niſi ad videndum per diſcretionem et gratiaꝫ fuerit fortiter excitatus.Quod bene ſciebat hieremias qui ciuitati vel anime peccatrici dicebat Hie.iij. Leua oculos tuos i directū et vide vbi nūc proſtrata ſis.Et aduerte ꝙ in iſtis verbis oſtendūtur ſeptem que ſunt videnda et que ſunt cum diligentia meditanda ſcilicet.

Celi dignitatem vt eam habeamus.
Uite veritatem vt eam teneamus.
Fratrum charitateꝫ vt eam foueamus.
Morum prauitatem vt eam horreamus.
Rerum vanitatem vt eam caueamus.
Uite breuitatem vt eam defleamus.
Pene grauitatem vt eam timeamus.

¶ Primum probat mentis erectio.Leua oculos.
Secundum motum directio. In directum.
Tertium ligans coniunctio. Et.
Quartum culpe inſpectio.Uide.
Quintum dubia dictio. Ubi.
Sextum curta duratio. Nunc.
Septimum vilis depreſſio. Proſtrata.

¶ Dico ꝙ videnda eſt ſumma bonitas vt habeatur:et hoc oſtenditur cum dicitur.Leua oc.tu.ſupple ſurſum ad deum: ad celeſtia et ad eternaˀ. Potentia enim viſiua habet locum ſuuꝫ in alto loco corporis ſcilicet in capite:vbi quāto profundius radicatur:tanto clarius videt homo.Exemplo aquile cuius oculi ſunt parui et in capite foſſati:et ideo ad videndum optime ſunt diſpoſiti.Sic vere viſus diſcretionis et cognitionis noſtre:debet eſſe principaliter locatus.ſ.in rebus ſublimibus et eternis.et ſurſum in bonis glorie paradiſi: et potiſſime in capite.i.in deo.quia primo et ante omnia nos videre debemus deum et eius potētiam et largitatem.ꝛ glorie paradiſi claritatem qualitatem et bonitatem.Leua inquit ocu.tu.Unde Gene.xxij.dicitur de abraam.Qđ cū leuaſſet oculos ſuo vidit locum procul.Et maxime iſta pertinēt ad eccleſiaſticos et prelatos qui more contemplatoris in alto ſpeculationis loco conſtituuntur vt ſecreta dei et bonorum eternorum videant et contemplentur.ꝛ alijs enarrare conentur.Eſa.xxi. Pone ſpeculatorem et quodcūqꝫ viderit annūciet. Herodius enim die qua aquilam vidit vel audierit pre timore venari vel predari.hoc eſt dictu volare non audebit.Sic vere homo die qua per contemplationem dñm intuetur.a venatione et comparatione cuiuſcūqꝫ prede male operationis retardatur.Prouer.xv. Per timorem dñi omnis declinat a malo.Quod bene figurat.Exo.xxviij.vbi onichinus quiſ oculos intuētium tremulos facit precipitur in indumēto ſacerdotis poni et ibi precipue contineri.Ad denotāduꝫ ꝙ cōſideratio diuine maieſtatis que oculos mentis facit tremulos.precipue eſt habenda. et a ſacerdotibus et viris eccleſiaſticis poſſidenda:vt ſic quilibet cuꝫ heſter poſſit dicere illud Heſter.xv.Uidi te quaſi angelum dei ſtantem:et conturbatum eſt cor meum pre timore glorie tue.Ualde enī admirabilis es dñe et facies tua plena gratiarum. Hec etiam figurata ſunt in lamina aurea in qua nomē dñi tetragrāmaton ſculptū erat quam in fronte ſuper oculos ſacerdos ponebat.Ad denotādum ꝙ deum et nomen eius pro oculis habere debebat:Et aduerte ꝙ viſus cognitionis et attētionis noſtre debet eſſe eleuatus ad videndum et conſideranduꝫ ea que ſunt procul videlicet.

Dei autoritatem.
Dei benignitatem.
Dei humilitateꝫ.
Dei ſeueritatem.
Dei felicitatem.
Uirginis puritatem.
Angeli bonitatem.
Celorum felicitatem.
Sanctorū ſocietatem.

Hec enim omnia ſunt videnda et diligentius attēdenda. Dico ergo ꝙ attēdēda eſt dei autoritas et potentia Eſa.vj. Uidi dñm ſedētem ſup ſoliuꝫ excelſum et plena erat omnis terra maieſtate eius . Et potiſſime potentia et magnificētia eius que eſt in vnitate deitatis et in trinitate perſonarum debet videri et multipliciter adorari.Gene.xl.Uidebam coram me vitem in quaˀ erant tres propagines. Sicut enim in ſcientia perſpectiua experimentaliter videtur ſi radius ſolis in aqua poſitum ſpeculum percutiat.apparebūt due ſolis imagines:et ſic videtur eſſe ſol triplex.ſ.vnus in celo et duo in aqua ꝛ ſpeculo.et tamen ſm rei veritatem nō ſit niſi vnus.Sic vere chariſſimi ſi radiꝰ diuine gratie nos illuminauerit:et ſpeculo cordis aqua deuotionis fuerit infuſum ſtatim tres ſoles.i.tres perſone apparebūt in ipſa trinitate.cū tamen conſtet ꝙ nō eſt niſi vnus ſol.i. vnus deꝰ i ſua ſimplicitate et quidditate.Ideo de abraā dicitur Gene.xviij.Tres vidit et vnum adorauit.Magnificentia enim qua creauit omnia de nihilo:ꝛ qua cūctis modo preſidet in empyreo eſt videnda.Iuxta illud ps.Uenite et videte opera dñi terribilia ꝛc.Ut ſic dicat quilibet contemplator illud Eſa.vj.Regem dñm exercituum vidi oculis meis.¶ Item videnda eſt dei benignitas quam habuit in carnis aſſumptione: et mundi redēptione.et eius clemētia videnda eſt deuote:et cum fidelibus intuēda.Ps.Guſtate et videte quoniā ſuauis eſt dominus.beatus vir qui ſperat in eo.Iſtud eſt eniꝫ myſterium viſionis rubi qui ardebat et non comburebatur.De quo dicit Moyſes.Exo.iij.Uadam et videbo viſionem hanc magnam quare non comburatur rubus.Quia vere valde fuit vidēda et admiranda viſio ignis qui ardebat et rubus qui non cōburebatur id eſt deitatis apparitio.et rubi.i.virginitatis nō cōſumptio De quo Luc.ij.Uideamus hoc verbuꝫ qđ factuꝫ eſt qđ dñs oſtendit nobis.Et potiſſime illa dulcedo diuina.de qua deus indulget delinquētibꝰ qua ipſe ſubuenit indigentibus:eſt attendēda.De qua in ps.Uenite et videte opera domini et narrate omnes qui timetis deuꝫ quāſ.a.m.¶ Item videnda eſt dei humilitas et patientia. Quia ſcilicet humilitas quam habuit in mūdo conuerſando.patientia quam ſuſtinuit morteꝫ ſuſtinēdo ſumme debet attēdi.De qua Eſa.liij.Uidimus eum et non erat aſpectus.et deſiderauimus eum deſpectum et nouiſſimum virorum.virum dolorum et ſcientem infirmitatem.Ad quem etiam ſpinis coronatum conſiderāduꝫ monet nos ſcriptura diuina.Canti.iij.Egredimini filie ſyon et videte regem Salomonem in dyademate ſuo ꝛc.O inquit filie ſyon.i.anime deuote egredimini et in dyademate ſpinatum regem xp̄m coronatum a ſynagoga matre ſua in cruce intuemini. ¶ Item videnda ē dei ſeueritas atqꝫ iuſticia:et potiſſime illa quam in iudicio pretendit:quādo ſcilicet ipſe veniet cum nubibus et videbit eū omnis oculus.Unde Iob.xix.Et in carne mea videbo deum ſaluatorem meum.Iſte enim ſtatus debꝫ a iuſtis videri et cum formidineˀ intueri et cogitari.Ad quod ipſe etiaꝫ inuitat.Deute.xxxij.Uidete ꝙ ego ſim ſolus et non eſt alius deus preter me.ego occidam ꝛc. ¶ Item videnda eſt dei felicitas et eminentia:quia illa ſumma felicitas et gloria ipſius cuius intuitiua viſio eſt tota merces. debet nunc per fidem in enigmate vi

Ayuntamiento de Madrid

deri ⁊ ſpeculatiue mentaliter intueri De quo in ps Uideant pauperes ⁊ letent̄ que. do. ⁊ vi. aïa veſtra. Et Eſa. xxxiij. Regem in decore ſuo videbit. ¶ Itē videnda eſt virginis puritas ⁊ cōtinentia quia honor ⁊ excellentia beate virginis debet per deuotionē videri: et ꝑ contemplationis ſpeculum intueri. De quo Cant. vj. Uiderunt eam filie ſyon: ⁊ beatiſſimā eam predicauerunt ⁊ regine laudauerūt eā. ¶ Itē videnda eſt angelorum cōmunitas ⁊ conſonantia Unde Gen. xxxij. dicitur. Mō iacob obuiam fuerunt angeli dei: quos cum vidiſſet ait. Caſtra dei ſunt hec. ¶ Item videnda eſt felicitas celorum ⁊ opulentia id eſt felicitas vite eterne ſumme eſt conſideranda. vt ad eam atrahamur. Unde pſal. Uideas bona hieruſalem omnibus diebus vite. Uidendū em̄ eſt quomō iſta gloria eſt leta. lata. alta ⁊ eterna interna. ſuperna pura. ſecura ⁊ non obſcura: ⁊ cōſimilia: vt dicat homo illud pſal. Credo videre bona dn̄i in terra viuentiū. ¶ Itē videnda eſt ſanctorum ſocietas ⁊ amicicia. vide Numeri. xxiiij. Uidit balaā iſrael in tentorijs ⁊ dixit. Ꝙ pulcra tabernacula tua iacob. Sic igitur patet quomodo videnda ſunt bona ſuperiora ſcꝫ deus ⁊ bona eterna Leua inquit oculos tuos Pſ. Leuaui oculos meos in montes. Homines em̄ volentes transfretare primo ſolent altiſſima aſcēdere vt videāt ad quā partē debeāt declinare: ſic ⁊ nos mentaliter ſurſum per contemplationem aſcendamꝰ vt illa bona eterna videamus ⁊ ad ea tranſeamꝰ Nume. xxiij. De ſummis excelſiſqꝫ ſilicibus videbo eum. Patet ergo quomodo videnda eſt bonitas ſumma vt habeat̄ Leua inquit oculos tuos. ¶ Etiā dico ꝙ eſt videnda vite ſanctitas vt teneatur: et hoc oſtendit̄ cuꝫ dicit̄ in directum. Quia ſicut videmus ꝙ artifex libēter videt regulam ⁊ exemplar ſm̄ qḋ debet operari: ⁊ ad ipſum ſepe reſpicit ⁊ attendit Sic vere ⁊ nos debemus ad exemplar ⁊ regulas vite noſtre ſepe videre. ſ. ad virtutes ⁊ ſcientias attendere. ⁊ eas ſequendo poſſumus aliqualiter non errare. In directuꝫ inquit. q. d. in directione morū ſcilicet virtutes debemus attendere ipſaſqꝫ videre ⁊ reſpicere. Unde ps. Pes meus ſtetit in via recta in eccleſijs benedicam dominū Unde Gen. xiij. Leua oculos tuos ⁊ vide. Uidere enim debet ⁊ conſiderare dicta ſanctorum precepta maiorum exempla iuſtorum. opera ſingulorum Sic videbatur videre. Sap. cuꝫ dicebat Eccl's. j. Uidi cuncta que fiūt ſub ſole. Et Prouer. xxiiij. Cum vidiſſem poſui in corde meo ⁊ exemplo didici diſciplinam Quod tamē eſt contra multos qui magis ſunt diligentes ad videndū vilia ꝙ vtilia. curioſa ꝙ virtuoſa exēplo dd̄ cui viſio mulieris ſe in fluuio balneantis fuit cauſa ruine. ſicut dicitur. ij. Reg. xj. Exemplo Dyne que voluit videre mulieres regionis ⁊ oppreſſa eſt Gen. xxxiiij. Ideo dicit̄ Eccli. iij. In ſuperuacuis rebus ne fueris curioſus. Non enim eſt neceſſarium ea que abſcondita ſunt videre Dico igitur ꝙ videnda eſt vite ſanctitas vt teneatur In directum inquit prouerbiorum. iiij. Oculi tui in directum videant: ⁊ palpebre tue precedant greſſus tuos. ¶ Iterū dico ꝙ eſt videnda fratrū charitas vt foueatur. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur Et. Iſta enim ſil'aba ⁊ eſt coniunctio copulatiua. ſignificans illos q̄ ſūt nobis vicinitate. familiaritate. caritate fidei religione ordine vel alia cauſa cōiuncti qui a nobis debēt videri ad defendendum: ſicut moyſes qui egreſſus ad fratres ſuos vidit affectionem eorum: et virum egyptium percutientē quendam de. Hebreis fratribus ſuis occidit Exo. ij. ne forte hebreus frater ab egyptio occideret. Itē debēt videri ad veniā cōcedendā: ſi i nos deliquerūt. vel debēt videri ad fouendū ſi egent. Exēplo ioſeph: qui fratribꝰ de cōmiſſo in eū ſcelere nō ſolū pepercit: ſed etiam eos humaniter tractauit. ⁊ eoꝝ inopiā ſuis operibꝰ leuauit. ſicut clare dz. Gen. xliij. Uideat̄ ergo fratrū charitas vt foueat̄ Et ſi placeet iūge hic illa que ponunt̄ infra in ſermone. Uidete quomodo caute ambuletis ſub. §. Quarto dico. ꝙ videda eſt fraterna charitas ⁊c. ¶ Rurſū dico ꝙ eſt videnda morum prauitas vt horreat̄ ⁊ hoc oſtenditur cū dicit̄ Uide. iuxta illud Hiere. ij. Uide vias tuas i cōualle ſcito quid feceris. Infirmus debet ſepe videre ſua vulnera vt ſaltē ex dolore ⁊ horrore eorū cōpellat̄ remediū adhibere. Unde Oſee. v. Uidit effraym languorem ſuum. Sic vere homo debet videre ⁊ attendere que ⁊ quanta ſunt ſuorum vulnera vitiorum: ex hoc enim mouetur ad penitentiam et dolorem. et ad conſiderandum dei offenſam ⁊ dei iuſtitiam ⁊ ad concipiendum reuerentiam ⁊ timorem. Pauo enim videns turpitudinē pedū ſuorū dicit̄ rotā ſuā deponere: ⁊ de plumarum gloria non curare. Sicut vere cum turpitudo defectuū noſtrorū reſpicit̄ rota ſuperbie deſpicitur. ⁊ ſi quas plumas pulcras id eſt aliquas virtutes ⁊ gratias habuerimus non curat̄. Et ideo ad iſta videnda monet ſcriptura Hiere. ij. Scito. ⁊ vide: qꝛ malum ⁊ amarum eſt dereliquiſſe te dn̄m deum tuū ⁊ nō eſſe timorē eius apud te. Quod eſt tamē cōtra multos ſimiles oculo qui videt alia nō ſe. qꝛ multi ſūt q̄ vidēt aliorū defectꝰ ⁊ nō ſuos quinimo defectꝰ ſuos paruos reputant. viſus tamen qn̄qꝫ decipit̄ quia quod longe eſt maius ab eis reputatur Un̄ ⁊ luna exiſtēs in oriēte maior nobis videtur ꝙ qn̄ eſt in meridie. vbi tamē cōſtat nobis propior eſſe. Et ideo dz Math. vij. Quid inquit vides feſtucā in oculo fratris tui ⁊c. Dyabolꝰ em̄ in principio ante oīa nititur peccatorē excecare vt propriā vilitatē non poſſit videre. Exemplo latronis qui qn̄ ſolet intrare domū ante omnia ſolet extinguere lumen. Unde de Antiocho dz. j. Mach. j. Mō de templo dicit̄ candelabrū abſtuliſſe Sicut enim videmus ꝙ viſus primo excecatur. ⁊ tandem coram domino ſuo ludere docetur Sic dyabolus peccatorem ne peccatum videat excecat: ⁊ ſic ad libitū ſuuꝫ ad mala opera ludit ⁊ ſaltat. Figura de ſanſone qui primo fuit tonſus: ⁊ tandem excecatus: deinde in carcerem ligatus: ⁊ ad ludendum coram philiſtijm eſt locatꝰ Quia ſcꝫ peccator primo virtutum criminibus ſpoliat̄ deinde per obſtinationem ne peccatum ſuum videat excecatur ⁊ ſic funibus male cōſuetudinis ligatur ⁊ ſic coram dyabolo ludos malorūꝫ operū operatur. O deus ſi oculos mentis apertos haberent: culpam ſuam noſcerent ⁊ viderent. Unde de gentibus regis ſyrie dicit̄. iiij. Regum. vj. Domine percute gentem hanc cecitate Et ſequitur. Aperi oculos eorū vt videāt: ⁊ viderūt ſe eſſe in medio ciuitatis ſcilicet inter hoſtes. Ad denotandum ꝙ ſi peccator oculos cordis apertos haberet in medio hoſtium ſe videret Et ideo Auguſtinus dicit ſic O homo ſi te videres: tibi diſpliceres ⁊ mihi placeres. nunc autem quia te non vides tibi places et mihi diſplices: veniet tempus quando tibi ⁊ mihi diſplicebis mihi quando iudicaberis. ⁊ tibi quando ardebis. Uideatur ergo morum prauitas vel horreatur Unde inquit. ¶ Adhuc dico ꝙ eſt videda rerū vanitas vt caueatur. et hoc. oſtenditur cum dicitur. Ubi enim quando ponitur interrogatiue: ſignificat locum dubium ⁊ incertum ſicut dicitur Gene. iiij. Ubi eſt Abel frater tuus. Aliquādo etiam ponitur inheſiue ⁊ poſitiue ⁊ ſic ſignificat conſtructiue ⁊ certitudinaliter locatiue. Sicut dicitur Matthei. vj. Ubi eſt theſaurus tuus ⁊c. Et ideo proprie per iſtud ſignificantur mundi bona q̄ ſunt dubia ⁊ icerta breuia. limitata et arta. Ubi inquit. Iſtud ergo vbi id eſt vanitas rerum temporalium eſt videndum: ⁊ a diſcretis cordibus intueridū Un̄ Matthei. xxviij. Uenite ⁊ videte locū vbi ⁊c. Mō enim qui eſt in nūdinis ſolet libenter videre merces quas vult emere: ⁊ ſecundum quod valent in precio conuenire. Sic vere in nundinis huius vite mundi: neceſſe eſt quod bona temporalia diſcretius videantur ne vltra debitum reputentur. ⁊ ne nimis carum precium ſcilicet anima pro eis expendat̄. Quia ſcꝫ ſicut dicitur. ij. Cor. iiij. Que videntur temporalia ſunt: que autē non vident̄ eterna ſunt. Ideo benedicebat

Ayuntamiento de Madrid

ecbatiſta ſe vidiſſe Sapiēs. Eccles.j.d. Vidi cūcta que ſub ſole fiunt. ⁊ vidi in omnibus vanitatē ⁊ afflictionē ſpiritus. Videatur ergo rerum vanitas vt caueatur. Iuxta illud. Naū.iij. Omnis qui viderit te reſiliet a te. Quod tamen eſt cōtra multos ſimiles illi qui eſt in aere nebuloſo. qui non videt ſe ibi eſſe: ſed ille qui eſt extra aerem: nebuloſitatem ipſius bene videt. Quia illi qui ſunt inuoluti in aere nebuloſo mūdane proſperitatis obſcuritatē ipſius non percipiunt neq̄ vident. Sancti vero qui extra iſtum groſſum aerē poſiti ſunt eius obſcuram turbulentiā bene noſcunt: vt de talibꝯ dicat mundus. Oēs qui viderūt me deriſerūt me. Videat ergo rerū vanitas vt caueat. Vbi inquit. ¶ Deinde dico. ꝙ eſt videnda vite prauitas vt defleatur. Nūc inquit. Nunc enim eſt breuiſſima pars tēporis. qꝛ nūc eſt illud tēpus ⁊ momētum qḋ in preſenti durat quod ſcꝫ multum eſt attendēdum qꝛ de certitudine vite non habemus niſi nunc. Vnde Iob.vij. Ecce nunc in puluere dormiam. Quia pro certo ſumme debemus videre et conſiderare iſtud nunc ſcilꝫ breuitatem vite noſtre ſcilꝫ q̄ vilis ſit in ingreſſu q̄ fragilis in progreſſu q̄ debilis ſit in egreſſu. Ad quod nos monet ſcriptura dicens Marci.xiij. Videte voſmetipſos quia ſcilicꝫ nos debemus nos conſiderare q̄tum ad vanitatem ⁊ q̄tū ad noſtre vite labilitatē: ⁊ q̄tum ad noſtre mortis neceſſitatem. Cattus enim non ſolum videt de die: ſed etiam de nocte. Quod etiā de capra dicit. Sic nos debemus de die videre: ⁊ etiam de nocte id eſt illa que ꝑtinent ad diē preſentis miſerie ⁊ ad noctē future mortis. Vñ Math.xxviij. Venit maria magdalena ⁊ altera maria videre ſepulcrū. Videat igit vite breuitas: vt defleatur. Nūc inqt. Vñ Exo.vj. Dñs dixit moyſi nūc videbis. ¶ Deniq̄ dico. ꝙ videnda eſt pene grauitas vt timeat cū dicit Proſtratu ſis. Humana eñ natura ꝓſtrata fuit a ſtatu ſue prime ꝯditionis per pctm̄ Ade et penis tēporalibus ſubiugata. Quotidie etiā anima proſternitur in inferno per peccatū proprium. ⁊ a ſtatu glorie ⁊ gratie ſupplantatur. Iſta proſtratio eſt videnda ⁊ quotidie meditanda. quia. ſcꝫ vidende ſunt proſtrationes ⁊ miſerie temporales pene ⁊ triſtitie infernales De quo.j. Reg.xiiij. Ecce multitudo proſtrata huc atq̄ illuc diffugiens. Sequitur. Inquirite ⁊ videte: preſentes enim ⁊ futuri caſus ſunt videndi ⁊ diligentius intuendi et ne eueniant metuēdi. Quod maxime verū eſt de penis inferni quas bene attendebat ille qui dicebat Hierem.j. Ollam ſucceuſam ego video. Leo enim timet quando flāmam et ignem videt. Sic vere penas et ignes eternos vitabimus. ſi ipſos per conſiderationem timeamus. Et Iſaie.xxxiij. Ecce vidētes clamabūt foris an.pa.ama.ſle. Sicut enim leo caſtigat ⁊ timet qñ videt catulum verberari. ſic et nos caſtigamur ⁊ peccare timemꝯ: qñ in mūdo vel in inferno peccatores caſtigare videmus zacha.ix. Videbit aſcalon et timebit. Sic ergo patet quomodo ſeptē ſunt in genere que principaliter ſunt videnda et a deuotis cordibus attendenda. Iſta eſt ergo viſio ſpeculatiua q̄ eſt primū principale. ¶ Scdo principaliter dico ꝙ eſt viſio intuitiua. ⁊ iſta eſt viſio beatorū qua ſcilꝫ beati vident in patria intuitiue et intrinſece faciē dei patris: que eſt eis cauſa beatitudinis ſempiterne. De qua. Mathei quinto. Beati mundo corde. qm̄ ipſi deum videbunt. ⁊c. Eſt igitur quedam viſio.

D

Letificatiua.
Deſideratiua
Saluificatiua.
Recreatiua.
Certificatiua

Eſt dico viſio letificatiua Quia ſicut apes dicūtur letari quando vident regē ſuum ſic beati in viſione dei dicuntur ſummopere letari Ioh.xx. Gauiſi ſunt diſcipuli viſo dño. Nec mirū ſi beati q̄ ſunt amici dei gaudēt in dei viſiōe qꝛ ipē etiā inimicꝯ herodes in eius viſiōe nō beatifica: ſed enigmatica dicebatur gaudere Vñ. Lu.xxiij. dicit. Qḋ herodes viſo Ieſu gauiſus eſt. Erat enim multo tpe videre eum cupiens. et merito. quia ſicut dꝛ Eccl'es.xj. Delectabile eſt oculis videre lumē. ¶ Item eſt viſio deſideratiua quāto enī plus videt: tanto magis deſiderat ſcꝫ videri ſicut pulcritudo caloris ⁊ magnitudo amoris ſolet viſum attrahere ad vidēdum: ⁊ intuēduꝫ aliquod inuitare. Vñ proverbialiter. Vbi amor ibi oculus. vñ de panthera legimus qꝫ eſt animal gratū ⁊ amicabile pulcrum coloratum ⁊ delectabile. ideo ab alijs aīalibus aſpicitur libēter ⁊ videt. ⁊ ab ipſis diligit ac etiam frequētatur Sic vere chariſſimi beati qui perfectiſſime deū diligunt. ⁊ qui infinitā pulcritudinē in eo currūt ipꝫ ſemper videre deſiderāt ⁊ quātovidēt plus tātomagis deſiderant videre ⁊ tenere. Vnde.ij. Para.ix. Oēs reges terrarū deſiderabant videre faciē ſalomonis qꝛ ſicut dicit.j. Pet.j. Iſte eſt in quem deſiderant angeli proſpicere. ¶ Item eſt viſio ſaluificatiua qꝛ eo ipſo quod beati vident deum ſunt ſaluati ⁊ in ſecuritate ſalutis poſiti: et a cunctis malis preſentibus ⁊ futuris expediti. Quod bene ſentiebat iacob quando dicebat. Geneſis.xxxij. Vidi deuꝫ facie ad faciem ⁊ ſalua facta eſt anima mea. ¶ Item eſt viſio recreatiua. Videndo eñ deum omnes anime appetitus ſatiātur et nihil aliud deſiderant: ſed in iſto ſolummodo delectantur. Pš. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Quia eis proprie poteſt dici illud ps. Guſtate et videte quoniam ſuauis eſt dominus. Vnde de iſta opulenta ſaturitate dicitur anime beate Eſaie.lx. Tunc videbis et afflues et mirabitur ⁊c. ¶ Item eſt viſio certificatiua quia ſcilicet videndo deum: etiam omnia alia videntur. et eo beatifice cognito. omnia alia cognoſcuntur. ps. Quoniam apud te eſt fons vite ⁊ in lumine tuo videbimus lumen. Et Greg. in omelia. Quid eſt qḋ nō videāt qui videntem omnia vident. Iſta eſt ergo viſio intuitiua que eſt beatorum. Et ſupra viſum eſt de viſione ſpeculatiua que eſt viatoruꝫ. ¶ Sed adhuc dicere poſſumꝯ quod videre aliquando ſignificat admirationem: attentionē: vel circa aliquid occupationē. Et ideo ſicut videmus ꝙ diuites ⁊ potentes diligunt illos ſeruos q̄ res notabiles ſolent diſcernere ⁊ videre ⁊ ipſas poſtq̄ viderunt recitare. Sic vere apud deum diſcretiores reputantur: qui res mundi notabiles contemplantur: ipſaſq̄ alijs predicando nunciant ⁊ loquuntur. Ideo Apoca.j. cuilibet noſtrū ꝑcipit ⁊ dicit. qḋ vides ſcribe id eſt omnia que videris diligenter retine et attende. Vnde etiā ipſe deus facit ſicut diligens pater qui volens filium ſuum inſtruere. ducit cum ſecum ⁊ oñdit ei ſecreta que poſſint ei eſſe vtilia ⁊ honeſta dicat illud ps. Venite ⁊ videte opera domini. Et ſic videbatur inſtruxiſſe ⁊ ad vidēdum dei mirabilia inuitaſſe beatuꝫ Iohā. euangeliſtam quando ſibi apocalipſim reuelauit. d. Apo.vj. ⁊ in alijs multis locis veni ⁊ vide vbi in iſto ⁊ quolibet alio ſancto oſtenditur ꝙ ipſum

E

Benigniter inuitauit.
Veraciter adamauit.
Subtiliter informauit

Primū probat verbū allectiuum. Veni. Secunduꝫ ſignum coniunctiuū. Et Tertium dictum inſtructiuꝫ Vide De ſua allectiua vocatione que oſtenditur cum dicitur. Veni Vide ſupra de venire. De ſua copulatiua dilectione: que oſtenditur cum dicitur. Et vide ſupra. De ſua vero inſtructiua informatione: que oſtenditur cum dicitur. Vide. Poſſumus aduertere ꝙ deꝯ informauit eum de omnibus abſconditis et ſecretis. Oſtendit enim ſibi.

Que ſunt credenda.
Que ſunt tenenda.
Que ſunt facienda.
Que ſunt reſpicienda.
Que ſunt timenda.
Que ſunt petenda.

Et breuiter de omnibꝯ que ſunt virtuoſa ⁊ que ſunt vitioſa ita quod dominus poterat ſibi dicere illud Ezech.viij. Certe vides fili hominis. et ideo ſicut videmus ꝙ homo narrat libēter mirabilia

Ayuntamiento de Madrid

que vidit vt auditores inciſet ad ſtuporem. Sic beatus ioãnes mirabilia et notabilia que vidit in mũdo nobis narrat et dicit. Igitur ſi queratur ab ipſo: quid vidiſti vel illud Mathei. xi. Quid exiſtis in deſertum videre. ipſe poteſt optime reſpondere. vidi.

Deum cunctis imperantem.
Angelum deo famulantem.
Prelatum digne gubernãtem.
Iuſtum ſancte ſe regentem.
Egenum multa ſuſtinentem.
Celum beatos continentem.

¶ Sed ſi queras: quid vidiſti de malo tam pene ꝙ culpe: ipſe proculdubio reſpondet. vidi

Dyabolum cunctis inſidiantem.
Infernum malos recipientem.
Mundum malos perficientem.
Impium mala perficiẽtem.
Hominem fictum bonũ diſſimulantem.
Iudicem malos exterminantem.

¶ Iſta enim ſunt duodecim mirabilia. que dicit Ioannes ſe vidiſſe et in rerum ordine proſper iſſe. ¶ Primo ergo dicit ꝙ vidit deum cunctis imperãtem: et ſic loquitur Apoca. iiij. vbi dicitur. Vidi et ecce oſtium apertum in celo: et ecce ſedes poſita erat et ĩ circuitu ſedis. xxiiij. ſedilia et ſuper thronos. xxiiij. ſeniores ſedẽtes circũamicti veſtimẽtis albis: et in capitibus eorũ corone auree. et de throno ꝓcedebãt fulgura et voces et tonitrua et ſeptem lampades ardentes ante thronum: que ſunt ſeptẽ ſpiritus dei. Chariſſimi oſtium diuine reuelationis iſti primo fuit apertum. et ideo ante omnes ſuper ſedẽ maieſtatis eterne: ipſe vidit ſedentem et cunctis imperantẽ dominum. ſeniores vero. i. ſanctos in ſuis ſedibus cum coronis aureis eterne dignitatis: et cum veſtibus albis eterne claritatis circa ipſum vidit ſedere. lampades vero ardentes. i. ſpiritus et angelos charitate feruentes circa ipſum vidit lucere. ⁊ yridem ⁊ arcum eterne iuriſditionis in circuitu ſue ſedis vidit manere: et de iſta ſede voces fulgura et tonitrua. i. diuinorum iudiciorum diuerſa genera vidit exire et ad nos inferius peruenire. Unde de iſto vidi dicit Eſa. vi. Vidi dominum ſedentẽ ſuper ſoliũ excelſum: et plena erat omnis terra maieſtate eius. ſeraphin ſtabat ſuper illud ⁊c. Iſtud eſt enim illud quod primo volunt ſancti videre ſcilicet ipſum deum cuius honorem et maieſtatẽ volũt contemplari et ante omnia ſentire. Exẽplo Iacob. Gene. xxxij. qui dixit. Vidi dominũ facie ad faciem et ſalua facta eſt anima mea. Iſte ergo vidit deum cunctis imperantẽ. ¶ Secundo dico ꝙ iſte vidit angelorum cetum deo famulantem. Et ſic loquitur Apoca. viij. vbi dicit. Vidi ſeptem angelos ſtantes in cõſpectu dei. et date ſunt eis ſeptem tube. Septẽ enim vniuerſitatem angelorum deſignat qui in cõſpectu dei ſemper ſtant. et voluntatem dei per occultas inſpirationes: vel per ſuorum iudiciorum excitatiões nobis diuerſimode tubãt. Apoca. xiiij. Vidi alterum angelum volãtem per mediũ celi habentem euangelium ſempiternũ ¶ Tertio dico ꝙ iſte vidit chorũ prelatorum digne gubernantem. Et ſic dicit Apoca. x. Et vidi alium angelũ fortem deſcendentem de celo amictũ nube et yris in capite eius. oculi eius erant vt ſol: et pedes eius vt colũna ignis et habebat in manu eius libellum apertum. Iſte angelus chariſſimi eſt bonus prelatus qui dicitur fortis per conſtantie firmitatem: dicitur de celo deſcẽdere per ſue promiſſionis deriuantem a deo ſublimitatem. dicitur amictus nube per pietatis quam debet habere confluitatẽ dr̃ hr̃e yridẽ in quo ſunt colores multi. i. cõuerſationis honeſtatẽ et virtutũ multiplicitatẽ dicitur habere librũ. i. ſacre ſcripture omnimodam veritatẽ. et iſte liber dicitur apertꝰ. qꝛ ſcilicet ipſum aperire ſolet aliis ꝑ predicationis ⁊ eloquẽtie claritatẽ. Et ideo de aſpectu boni iudicis vel prelati breuiter dicit ipſe. Apoca. xiiij. Vidi et ecce nubem cãdidam ſimilẽ filio hoĩs ſedentẽ in capite ſuo coronã auream. et in manu ſua falcem acutã Quia ſcilicet tales qui perſonis rõnabilibus ſimiles videntur eſſe. et qui coronam dignitatis noſcunt portare debent in nube ronde pietatis ſedere. et tamẽ falcem iuſtitie acute debẽt in manu iugiter tenere ſiue cõtinere. Vidit igitur iſte platorũ chorũ digne gubernantẽ. ¶ Quarto dico. ꝙ ipſe vidit iuſtorum ppl'm ſancte regentem Et ſic loquitur Apocal. vi. Vidi ⁊ ecce equus albus: et qui ſedebat ſuper eum habebat arcũ: et data eſt ei corona ⁊ exiuit vincens vt vinceret. Iuſti enim habẽt equũ album. id eſt corpus mundũ ſuper mundiſſimam caſtitatẽ. habent arcũ. id eſt iuſtitiam ⁊ equitatem. ⁊ ideo qꝛ vincunt peccata per vigorem et probitatem. ipſi ꝓ certo finaliter reportãt coronam. i. gl'iam et claritatẽ. Eccl'. xliij. Vide arcum et benedic qui fecit illum. Iſte ergo vidit iuſtum iuſte ſe regentem. ¶ Quinto dico ꝙ iſte vidit pauperẽ multa ſuſtinentem. Et ſic loquitur Apoca. vi. Vidi cũ aperuiſſetꝰ ſigillũ ſextum. et ecce terremotus factus eſt magnus. et ſol factus eſt niger tanꝙ ſaccus cilicinus: ⁊ luna tota facta eſt tãꝙ ſanguis. ⁊ ſtelle ceciderunt de celo. Terremotus chariſſimi motum tribulationum deſignat qui ſcilicet tantus eſt in hoc mundo. ꝙ ſol et luna et ſtelle id eſt ſuperiores medij et inferiores multas miſerias patiuntur: et nunc nigri per timorem nunc ſanguinei per ruborem cadentes de proprio ſtatu per tribulationis horrorẽ ſepiſſime efficiuntur. Unde ſimile videbatur vidiſſe. Sapien. Eccleſiaſtes. quarto. Verti me inquit ad alia. et vidi calumnias que ſub ſole geruntur. et lachrymas innocentium: et neminem conſolatorem nec poſſe reſiſtere eorũ violentie cunctorũ auxilio deſtitutos: et laudaui magis mortuos ꝙ viuentes. Vidit ergo pauperem multa ſuſtinentẽ. ¶ Sexto dico ꝙ ipſe vidit paradiſum bonos recipientem Et ſic loquitur Apoc. xxi. Vidi celum nouum et terram nouam. et vidi ciuitatem hierl'm nouam deſcendentem de celo a deo paratam. Et audiui vocem magnam dicentẽ. ecce tabernaculum dei cum hominibus. et ipſe cum eis erit eorũ deus. et abſterget deus omẽ lachrymaz ab oculis eorũ Paradiſus enim eſt celum nouum ⁊ terra noua. qꝛ ſcilicet ibi intrantibus omnia noua ⁊ mirabilia videntur. Iſte enim locus deo et hominibus preparatur. et inde omnis luctus et lachryma reſecatur. vt ſic dicat quilibet ibi exiſtens illud predictum. Geneſis. xxxij. Vidi dominum facie ad faciem ⁊c. Iſte enim ſunt ſex viſiones quas vidit iohãnes et quas quilibet poteſt mẽtaliter videre que pertinent ad bonos. de quo Ezechie. octauo. Leuauit me ſpiritus et adduxit me in hieruſalem in viſione dei.

¶ Sed adhuc ſeptimo dico ꝙ ipſe vidit dyabolum cunctis inſidiantem. et ſic dicit Apoca. decimotertio. Vidi de mari beſtiam aſcendentem habentem capita ſeptem et cornua decem. Sequitur et beſtia quam vidi ſimilis erat pardo et pedes eius ſicut pedes vrſi. et os eius ſicut os leonis et dedit illi draco virtutem ſuam et poteſtatẽ magnam et admirata eſt vniuerſa terra: et adorauerũt beſtiam dicentes. Quis ſimilis beſtie. quis poterit pugnare cum beſtia ⁊c. Iſta beſtia chariſſimi eſt diabolus cui draco lucifer dat poteſtatem. et qui de mari inferni contra nos pugnare nititur in hunc mundũ: qꝛ pro certo iſte dicitur.

Pardus propter verſipellitatem.
Urſus propter inſtabilitatem.
Leo propter crudelitatem.

¶ Quis ergo iſti ſimilis? quis contra ipſum pugnare poterit: qui generaliter omnes vincit. Iſte proculdubio a multis adoratur ⁊ eidem quaſi ab omnibus obeditur et ideo de tam mirabili viſione dicitur Apoca. xvi. Vidi de ore draconis exire tres ſpiritus immũdos in modũ ranarum. hi ſunt ſpiritus demoniorũ facientes ſigna. Et no. ꝙ demones dicuntur tres. pro eo ꝙ triplici concupiſcentia tentant. Vidit ergo dyabolum cunctis inſidiantem. ¶ Octauo dico. ꝙ ipſe vidit infernum malos recipientem. Et ſic loquitur Apocalipſis vigeſimo Vidi angelum deſcendentem de celo: et habentem

clauē abyſſi et cathenam in manu ſua: et appꝛehendit
ſerpentem antiquum et miſit eum in abyſſuꝫ clauſitqꝫ
et ſignauit ſuper illum. Quia proculdubio abyſſus id
eſt inſatiabilis infernus per angelum qui habet cla-
uem eius. i. per dyabolum peccatoribus aperitur et ibi
ſerpens antiquus. i. quilibet malicioſus peccator reclu
ditur et ligatur. Unde ipſemet dicit Apoca. xix. Vidi be
ſtiam et reges terre et exercitus eorum congregatos. Et
ſequitur Vidi miſſi ſunt in ſtagnum ignis ardentis et
ſulphuris. Unde iſta eſt illa viſio. de qua dicitur Eſa.
xxj. De terra horribili viſio dura demonſtrata eſt mihi.
Vidit igitur infernuꝫ malos recipientē. ¶ Nono dico
ꝙ ipſe vidit mundum malos pꝛeficientem. Iſtud eſt enī
de maioribus monſtris et mirabilibus huius mūdi. ſ.
ꝙ mundus indignos pꝛeficit et exaltat. Illa enim que
videntur in ſpeculo videntur reuerſa. quia ſcilicet dexte
ra videtur ſiniſtra. Alta videntur baſſa. ſiniſtra videnꝫ
dextra. baſſa videntur alta. Sic hodie in mundo qui de
bent eſſe in alto. ſunt in īfimo ſtatu et depꝛeſſione et illi
qui debent eſſe in dextra et proſperitate ponūtur in ſini
ſtra et aduerſitate. Quia ſcilicet viri perfecti qui debe
rent eſſe in dextera et proſperitate. i. in alto ſtatu et in al
ta pꝛelatiōe ſunt in īfimo ſtatu et depꝛeſſione et ecōuer
ſo illi qui inferius deberent iacere videmus in altis di-
gnitatibus pꝛeſidere: et illi qui digni ſunt ſiniſtra aduer
ſitatis. videmus in dextera pꝛoſperitatis. Iſta viderat
ipſe Ioānes Apoca. decimoquarto. vbi dicit. Vidi īquit
agnum ſtantem ſupꝛa montem ſyon et cum eo centuꝫ
quadragintaquattuor milia habentes nomen eius et
nomen patris ſui. Quia proculdubio agnos inſuffi-
cientes et ignorantes ſuper montem ſyon. id eſt ſuper
omnes dignitates videmus pꝛeſidere. et deportātibus
nomen ſuum. i. de illis de genere ſuo videmus cū ipſis
centum quadragintaquatuor milia. i. infinitam multi
tudinem habitare. Et ideo ad iſtud videbatur attende-
re ſapiēs cū dicebat Eccleſiaſtes. x. Vidi inquit ſub ſole
quaſi per errorem egrediens a facie pꝛincipis poſitum
ſtultum in dignitate ſublimi: et diuites ſedere deorſum
Vidi ſeruos in equis et pꝛincipes ambulātes ſuper ter
ram. Iſte ergo vidit mundum malos pꝛeficientem.
¶ Decimo dico ꝙ iſte vidit impium bonis efficienteꝫ
Unde etiam de magnis mirabilibus que poſſunt fieri
eſt ꝙ iniqui pꝛeſumūt bonos offendere. ꝙ illi qui digni
ſunt omni ſupplicio. malum audent aliqs ex officio in
tentare. Sicut ad lr̄am videmus de iniquis iudicibus ⁊
bailliuis q̄ ꝓprios defectus nō vidēt ſed alienos. Unde
ſiles ſunt oculo qui melius videt diſtantia ꝙ ſibi adhe-
rentia. quinimmo alios videt Et tales iniquos bene vi
dit ioānes. d. Apoca. xvij. Vidi mulierem ſedentem ſuꝑ
beſtiam coccineam plenam nominibus blaſphemie: q̄
habebat capita ſeptem: cornua decē. et erat ornata pur
pura auro et lapide pꝛecioſo et habebat ī manu vas ple
num abhominatiōe fornicationis: et erat ebria ſangui
ne martyrum ieſu. Iſta mulier ſignificat malos iudices
et balliuos: molles femineos et ineptos: qui ſcilicet ſuꝑ
beſtiam portantur coccineam: inquātum beſtialibus
pꝛincipibus. coccineis. ſanguineis et crudelibus cōiun
guntur: et ab eis ſuſtinentur. Iſti enim dicūtur habere
capita id eſt plures capitaneos et magiſtros. plura etiā
habēt cornua. id eſt plura officia: dignitates eminētias
et pꝛebendas. Et ideo iſti ſunt et dicūtur purpura ⁊ au
ro et lapide pꝛecioſo ornati inquantum ſcilicet tam pro
pter magiſtros quos habent ꝙ ꝓpter pꝛelaturas. digni
tates vel officia que tenent pꝛe ceteris diuites ſiunt. Iux
ta illud ps. Ecce ipſi peccatores et abūdantes in ſeculo
ob. di. Quid plura? pro certo iſti habent vas plenū for-
nicatione inquātum ipſi abūdant in luxuria et ſangui
ne martyrum ieſu. id eſt pauperum ſubſtantia. Sicut
ebrij inquantum ipſi abūdant in rapina et ſeuicia. Et
ideo de iſto vidi. i. de impiorū viſione dicitur in ps. Vi-
di impium ſuperexaltatuꝫ ⁊c. Vidit ergo ioānes impiū
bonis efficientem. ¶ Undecimo dico ꝙ iſte vidit hypo
critam bona diſſimulantem. et ſic loquitur Apoca. vj.
v. Vidi et ecce equus pallidus et qui ſedebat ſuper illuꝫ
nomen ei mors et infernus ſequebatur eum. Hypocri-
ta dicitur equus. quia carnalis eſt. realiter dicitur palli
dus: quia abſtinens eſt. ſuperficialiter dicitur mors: q̄
detrahēdo alios occidit. mordaciter dicitur ab inferno
ſequi. quia pro certo infernus appꝛehendit eum finali-
ter. ideo de iſto vidi dicitur Eccle. viij. Vidi impios ſepul
tos: qui cum adhuc viuerent in loco ſancto erant et lau
dabantur in ciuitate quaſi iuſtorum operum. Vidit er
go hypocritam bona diſſimulanteꝫ. ¶ Duodecimo di
co ꝙ iſte vidit iudicem malos exterminātem. poſtꝙ enī
multa in iſto mundo viſa fuerint dies iudicij ſicut vlti-
ma conſpicitur vbi mali recipient quod merentur. Et
ſic loquitur Apoca. xx. vbi dicit. Vidi ſedes ⁊ ſederunt
ſuper eas. et iudicium datuꝫ eſt illis. Sequitur. Et libri
aperti ſunt: et iudicatum eſt de ſingulis ſm̄ opera eorū
Ecce ergo que et quāta mirabilia dicit ſanctus ioānes
ſe vidiſſe. et quomodo diſcretionem legitur ad videndū
mirabilia extēdiſſe. Iſte eſt ergo qui potuit dicere Ioā.
ix. Abij et laui et vidi. Quia exēplo iſtius nos debem⁹.

Dimittere quod officit. Abij.
Abſtergere quod inficit. Laui.
Aſpicere quod proficit. Vidi.

Sic ergo dico ꝙ videre ſignat admirationem vel alicu
ius enarrabilis attentam conſiderationem et narratio
neꝫ. ¶ Sed adhuc dico ꝙ videre in bono ſignificato ſu-
mitur multis modis. Iuſti enim vident.

Diſcutiendo. Primum eſt videre iudicatiuuꝫ.
Inſpiciendo. Scd̄m eſt videre contēplatiuum.
Compatiendo. Tertium eſt videre miſeratiuum.

Dico ergo pꝛimo ꝙ pꝛelati vident diſcrete diſcutiendo.
Sicut enim aquila rex auium dicitur limpidiſſime vi-
dere. ſic illi qui reges ſunt et iudices aliorum debent vi-
ſum diſcretionis et diſcuſſionis habere clarum. et meri
ta ſubditorum promouendorum vel puniendorum diſ-
crete examinare. et cauſas negociorum caute diſcutere.
vt veritate comperta poſſint quod iuſtum eſt iudicare:
vnde apoſtolus Ephe. v. dicit. Videte quomodo caute
ambuletis. Et illud Col. ij. Videte ne quis vos decipiat
Et iſtud etiam. Mar. xiij. Videte vigilate et orate. Ubi
dicit ꝙ iſti debent eſſe.

Per diſcretionem illuſtrati. Videte.
Per attentionem excitati. Vigilate.
Per deuotionem occupati. Orate.

Sic ergo dico ꝙ pꝛelati habent videre diſcrete diſcutiē
do. Pꝛelatus enim debet eſſe ſicut oculus qui non ſolū
pro ſe: ſed pro toto corpore videt: ſicut ſpeculator qui pro
toto caſtro videt: vigilat et attendit. Ideo ipſis dicitur
Marci. xiij. Videte ne quis vos ſeducat. ¶ Secūdo di
co ꝙ attente vident contemplatiui ſcilicet cōſpiciendo
quia contēplatiui ſcilicet morales debent habere viſum
more lincis: qui videt vltra parieteꝫ: q̄ ſcꝫ iſti vidēt iſta
que ſunt in remotis partibus ſcilicet.

Superiora.
Inferiora.
Interiora.
Exteriora.

Superiora dico ſcilicet deū. angelos. beatos. bona eter-
na: et etiam quāta dei bonitas eſt et eius pietas: et qua
ſcilicet voluit carnem ſumere et crucem ſubire. Unde
Matthei. xxiiij. Videbunt filium hominis venientem
in nube quātum ad incarnationem. Luce. xxiiij. Videte
manus meas et pedes meos quantum ad paſſionem.
Et in pſal. Venite et videte opera domini ter. in conſi.
ſu. fi. ho. Unde dicitur Hiere. tertio. Leua oculos tuos
in directum et vide. Inferiora etiam debet videre ſcili-
cet mortem. iudicium et infernum. pſal. Ipſi viderunt
opera domini et mirabilia eius in profundo. ¶ Interio
ra etiam debet videre ſcilicet cor et conſcientiam conſi-
derando quantum proficimus: et quantum deficimus
quot culpas commiſimus quanta bona omiſimus: et
quanta pꝛemia amiſimus. Marci. xiij. Videte voſmet
ipſos ⁊c. ¶ Exteriora etiam debet videre ſcilicet quāta

Ayuntamiento de Madrid

eſt in carne vilitas. quanta eſt in mundo vanitas quã
ta eſt in hoſte fallacitas: vnde in pſal. Uidi preuarican
tes: et tabeſcebam: quia elo. tua non cuſto. Et ſic tales
cum ſuo quadruplici viſu figurabũtur in animalibus
ocularibus que habebant ante et retro totum corpus
plenuꝫ oculis. ſicut dicitur Apoca. iiij. et Ezech. j. et. x.
Contẽplatiui et literales. id eſt ſcolares debent videre
et attendere ⁊ ſtudere. Et ſi vis pone hic illa ſeptem que
pertinent ad ſcolaris viſus inſtructiones que ponunt
in lib. de oculo. vel pone ea que poſita ſunt ſupra de ſtu-
dere vel diſcere. Patet ergo ꝙ contemplatiui vident at-
tente conſpiciendo. Quod bene poteſt dici de ſubditis.
et religioſis qui ſemper debent videre et pre oculis ha-
bere mãdata ſuperiorum et exempla hominum melio-
rum. Ipſis enim dicũt ſuperiores illud Judicũ. vij. Quod
me videritis facere hoc ſtatim facite. quia ſicut diſcipu-
lus nititur facere quod magiſtrum videt feciſſe. ſic ⁊ iſti
debent. Juxta illud Joã. v. Nõ poteſt filius facere ꝗcꝗ̃
niſi quod viderit patrem facientem: quecũqꝫ enim ille fe
cerit hec et filius ſimiliter faciet. Contemplatiui ergo
vident attẽte conſpiciendo. ¶ Tertio dico ꝙ boni acti-
ui vident deuote compatiendo. quia ad bonum virum
pertinet pauperes et deſolatos videre eorũ miſerijs co
dolendo. De proprietate enĩ oculi eſt ꝙ faciliter plorat
multum enim habet de humido: et proprium eſt oculo
ꝙ ſuo cõpari aſſimilatur. et pro eius leſione aliquotiẽs
lachrimatur. Sic vere viri iuſti debẽt ſe pauperibus cõ
formare. ⁊ eis condolere et pro eorũ infortunijs lachry
mas compaſſionis emittere et ſtillare. Ad qḋ inuitant
ipſi pauperes. Tren. j. vbi dicitur. O vos omnes qui trã
ſitis per viam attẽdite et videte ſi eſt dolor ſimilis dolo
ri meo. Quod tamen eſt contra multos qui de viſione pau
perum non curantes ad ipſorum miſeriam non atten
dunt. Sicut enim ille qui eſt in lumine non videt eum
qui eſt in tenebris. ſed bene econuerſo qui eſt in tenebris
videt eũ ꝗ eſt in lumine. Sic vere chariſſimi illi qui ſunt
in lumine ꝓſperitatis non dignant videre homines illos
qui ſunt in tenebris miſerie et aduerſitatis: et ecõtra illi
qui in tenebris et in vmbra mortis ſedent. alios ꝗ ſunt
in proſperitatis lumine bene vidẽt. et ad ipſorum auxi
lium reſpiciunt ⁊ anhelãt. Quod bene figuratum eſt.
Gene. xl. in illo pincerna pharaonis. qui exiſtens i tene
bris carceris bene cognoſcebat ioſeph. ſed tãdẽ ad lumẽ
ꝓſperitatis eductꝰ ſuccedẽtibus ꝓſperis oblitꝰ eſt inter
pretis ſui in carcere remanẽtis. Exemplum audiui de
quodã ſcolari nobili. qui magiſtro ſuo dicere ſolebat et
conſueuerat. ꝙ ſi eps fieret. ipm egregie beneficiaret: ꝗ
tandem epus factus. de magri miſeria non curauit et
ideo quadã die ſibi partibus venienti magiſter in meri-
die cũ multis luminaribus ardẽtibus cereis ei occurrit
cui querenti cur hoc faceret. Reſpondit mgr. dñe nõ vi
detis. et qr vt video compaſſionis oculos perdidiſtis.
Iſti enĩ oculos habẽt ⁊ non vident. aures habent ⁊ non
audiunt ⁊c. Et breuiter iſtud eſt generale ꝙ hoĩes diui-
tes pauperes ꝓpinquos non ſolent libenter cognoſcere
ſi vero ad paupertatem ipos venire contingat. tũc ſolẽt
eos libenter cognoſcere ⁊ videre. Exemplo ſtrutionis
ꝗ oua ſua dum ſunt in ſabulo obliuiſcitur. cũ vero pul-
li creuerũt. ipos libenter recipit ⁊ maternis viſceribus
amplexatur. qr illi qui in ſabulo paupertatis iacent a
ſuis conſanguineis non videntur. ſi vero per proſperi-
tatem creuerunt. vel per dignitatem aliquam. libenter
ab eis cognoſcuntur. ſi vident promoueri in aliquo gra
du. dicunt enĩ nonne fuit filius illius. ⁊ ſic videntes et
dicentes iter ſe pater ſuus ſiue mater erat de genere no-
ſtro propinquo. ⁊ ſic cognoſcũt non in ſabulo pauperta
tis. Sicut enĩ habetur per ſcientiam perſpectiuam quic
ꝗd in aquam ponitur melius vr̃. vnde ponatur ꝙ dena
rius ſit in tanta diſtantia ꝙ non poſſit amplius appa
rere dicitur ſi in ea diſtantia ponatur in aqua. ꝙ ſtatim
clare cognoſcitur ⁊ videtur. Sic vere proculdubio cha-
riſſimi dato ꝙ aliquis a nobis diſtet tantum propter
ſui pauperis ſtatus difformitatem vel per remotam cõ
ſanguinitatem vel familiaritatem. ꝙ ipm nõ videamꝰ
et ꝙ de ipſo penitus non curamus. ſi cõtingat ꝙ iſte in
aqua mundane proſperitatis ponatur ſeu in dignitate
et ꝙ diues et proſper efficiatur. ſtatim ipſum cognoſci-
mus et videmus et non obſtante quacũqꝫ diſtantia ge
neris patrie ſeu ſtatus ipſum diligimus et amamus.
Quod bene figuratum eſt in nabucho. Dan. iiij. Quē
mutatum in beſtiam principes ſui eum de regno ſuo
eiecerunt: ſed cum ipſum viderũt remutatum in homi-
nem ipſum gratiſſime receperunt. Sic ergo ſicut dicitur
Joan. ix. Ut qui non vident videant. et qui vident ceci
fiant. Non ſic ergo ſed egenos pauperes et tribulatos
videamus. Exemplo Matthei. de quo dicitur. j. Ma-
cha. ij. Quod videns miſeriam filiorum iſrael doluit et cõ
tremuerũt renes eius. Juxta illud Abacuc. iij. Uiderũt
et doluerũt montes. Iſta ergo eſt triplex bona viſio cõ-
paſſionis attẽtionis et diſcuſſionis. ¶ Sed adhuc ho
die ꝓculdubio videtur verificatuꝫ illud Ezechie. xij. In
longũ differẽtur dies et ceſſabit omnis viſio. Quia ho
die ceſſauit apud prelatos viſio diſcutionis. Non enim
curant videre vel diſcutere de meritis cauſarum. ſed ꝓ
donatiõe burſarum. nõ de ſufficientijs perſonaruꝫ. ſed
potius de exactione pecuniarum non de iuſticia nego-
ciorum. ſed de receptione munerum vel donoꝝ. Quod
ptꝫ in multis prelatis. indignos ſine deliberatione pro
mouentibus. ⁊ multis iudicibus ſententias ſine debita
cauſe cognitione ꝑcipitantibus. Iſti enĩ videre nõ vidẽt
inquãtum merita ſingulorum nõ diſcutiunt nec rimã
tur. Gene. xxvij. Senuit yſaac et caligauerũt oculi eius
et videre non poterat. Item ceſſauit apud religioſos vi
ſio attentionis ſeu cõtemplationis. Quia proculdubio
iſti libẽtius vident hec terreſtria ꝗ̃ celeſtia temporalia
ꝗ̃ ſpiritualia. mũdi fauores et ſolatia ꝗ̃ celi dulcores et
beneficia. Ezechie. xiij. De prophetis inſpiciẽtibus ꝗ ſe
quũtur ſpiritum ſuum et nihil vident. Item ceſſauit in
actiuis viſio compaſſionis. quia ꝓculdubio nullus vi-
det alium ei compatiẽdo. ſed potius ad eum.

Deridẽdum.
Explorandum.
Contẽnendum.

Ad eum dico deridẽdũ. ps. Uiderunt me et mouerunt
capita ſua. Ad eum etiaꝫ ex
plorandum. Gene. xlij. Ut videatis infirmiora terre ve
niſtis. Ad eum inſuper cõtẽnendum. d. Sap. ij. Grauis
eſt nobis etiam ad videndum quoniã diſſimilis eſt alijs
vita eius. Et breuiter tales bone et ſpirituales viſiones
perierunt. et videntes vidẽda defecerunt. Eccle. xij. Ob
tenebreſcent videntes per foramina. Quibus premiſſis
poſſumus dicere ꝙ multa ſunt que viſuꝫ et diſcretionẽ
mẽtis impediũt ſicut optime ponit autor de oculo mo
rali et accepit de ſcientia perſpectiua ſcilicet Propter.

Digiti impulſionem.
Medij obſcurationem.
Nimiam attentionem.
Medij variationem.
Speculi appoſitionem.
Radij fracti reflexionem.
Diuerſi ſitus diſpoſitionem.
Directam appropinquationem.

Decipitur ergo viſus ꝓpter oculi fortem impulſionem
nam ſicut in ſcientia perſpectiua oſtenditur oculus im
preſſus digito vidit vnam rem eſſe duo. Sic procerto lo
quendo ſpiritualiter quando ab aliquo cõſiliatore ma
lo fortiter inducimur et impellimur. tunc male videre
et iudicare compellimur. Nam duo vnum videntur qñ
per malum conſiliarium aliquid fortiter allegat. Iſtud
patet de conſiliarijs principum et prelatorum qui ſiue
excuſant ſiue accuſant. ſemper de vna re faciunt videre
duo: quia ſcilicet ſi accuſent de feſtuca. ſolent trabem fa
cere et vt pecuniam exigant faciunt vnum defectũ duos
videri et apparere. Ita ꝙ accuſati poſſunt dicere illud.
ps. Uidentes me deriſerunt me. locuti ſunt labijs ⁊ mo.
ca. Si enim aliquem apud dominum commendãt et ex
cuſant: ita fortiter ſolent impellere ꝙ bona eius faciũt
duplicia apparere: ita quod ſufficientiam nõ vnius ſed

duorum

duorum in moribus cõtinere videtur. vt ſic dicat conſi
liarius illi cõmendato illud zacha.ix. Ego autem annũ
cians duplicia reddam tibi. Dicunt enim ipſi domino
ipſius vel magiſtro illud Math.xi. Quid exiſtis in de
ſertum videre prophetam. etiam dico vobis plus q̄ pro
phetã. Et illud Cañ.ſeptimo. Quid videbis in ſunami
te niſi choros caſtrorũ. Et breuiter iſti ſunt magi pha-
raonis qui de ſeipſis poſſunt dicere. Digitus dei eſt hic
Et bene magi: quia illud quod nihil eſt faciũt aliquid:
et quod aliquid eſt faciunt nihil videri. Si enim prin-
ceps vult exactiones facere vel aliquam maliciam exer
cere. ſtatim adeſt Achitofel: cuius cõſilium quaſi ſi q̄s
cõſuleret dominum: ſcꝫ cum alicuius falſe cauſe allega
tione ipſum impellit: et cum male iudicare cõpellit exẽ
plo aliorum tyrannorum. Dicit enim talis prelatus ſic
facit: et talis ſic. ſubditi veſtri tantum deliquerũt. vos
habetis modo talem neceſſitatem ⁊c. Si quis etiaꝫ pre
latus aliquem indignum vult promouere ſtatim adeſt
malus cõſiliarius ad excuſandum. q̄r ſi dicitur puer eſt
reſpõdit hieremiam et precurſorem fuiſſe pueros ⁊ Da
nielem puerum ſenes iudicaſſe. et de iniuſticia condẽ
naſſe. Si ignobilis et illiteratus. reſpondit ignobilia
mundi ſm apoſtolum electa fuiſſe. et apoſtolos ſtudia
nunq̄ frequẽtaſſe. Elinguis eſt. dicet. Aaron qui fuit im
peditioris lingue functus eſt ſacerdotio. Luxurioſus ẽ.
Sed et oſeas ꝓpheta fornicariaꝫ legitur accepiſſe mu
lierem. ⁊ dauid legitur adulterium commiſiſſe. Percuſ
ſor eſt ⁊ vinolẽtus. ſed ⁊ Petrus legitur gladio ꝑcuſſiſſe
dñs vini potator legitur dictus fuiſſe. Obiurgator eſt ⁊
cõtẽtioſus. Sed et paulus legitur petro apoſtolorum
principi in faciem reſtitiſſe. ⁊ ipſi apoſtoli leguntur q̄s
eorum eẽt maior cõtẽdiſſe. Et breuiter nullam cauſam
repulſionis poterit quis allegare: quin ipſam ſciat ma
lus cõſiliari⁹ excuſare quinimmo ſi ex toto inutilis et
ineptus dicit. reſpõdebit ꝙ ſanſon in mandibula aſini
philiſteos expugnauit. et ꝙ potẽs eſt ⁊ deus: ⁊ nunc de
lapidibus filios abrae ſuſcitare. O deus quot et quãti
tales digiti. curiam dominorũ frequẽtãt. ipſoſq̄ ad ma
le iudicãdum ⁊ vidẽduꝫ excecãt ⁊ inclinant. Ideo bene
cõſulitur. Eccle.xxxvij. A malo cõſiliario ſerua aiaꝫ tuã
Unde de talibus dicitur Eſa.lix. Digiti eorũ pleni ſunt
iniquitate. Impeditur ergo viſus per fortem impulſio-
nem: q̄r mali cõſiliarij ſunt illi de quibus dicit Eſa.xxx.
ꝙ ipſi dicunt vidẽtibus nolite videre: ⁊ aſpiciẽtibus no
lite aſpicere nobis ea q̄ recta ſunt. ¶ Scdo dico viſus
decipitur per obſcuram habitationem. q̄r ſcꝫ ex perimẽ
to ꝓbatur: ꝙ oculus exiſtẽs in aere turbulento non vi-
det nec percipit turbulantiam in qua manet: quãdo vo
ad clarum aerem venerit: tũc bene videt turbulentiã in
qua fuit. Talis turbulẽtia chariſſimi ẽ pctm̃: qḋ ſcꝫ ocu
lum ⁊ viſum rõnis intãtum turbat. ꝙ ibideꝫ exiſtens ſe
illic eſſe ignorat. ita ꝙ vilitatem ꝓprij ſtatus nõ videt
nec conſiderat: neq̄ ſpectat. Contra qḋ Hiere.iij. Leua
oculos tuos in directum ⁊ vide vbi nunc ꝓſtrata ſis: q̄ſi
vo ſurrexit de peccati vilitate in qua iacuerat tũc agno
ſcit. Exemplo frenetici q̄ dum eſſet in infirmitate nõ ſe
ſentit infirmuꝫ: q̄ſi vo ſanari incipit. tunc ſe eſſe fractũ
debilem et infirmum fuiſſe ſentit. In figura cuius dicit
Exo.xiiij. Nõ filij iſrael de ſeruitute egypti recedentes
leuauerunt oculos ⁊ viderũt egyptios poſt ſe. Quia pro
certo dum egyptus et egyptius. i. peccatũ et peccati ſta
tus dimittitur: tũc ꝑfecte cognoſcitur ⁊ videtur. Anſel-
mus de ſimilitudinibus dixit. ꝙ conſuetudo vitij eſt. vt
nõ facile videatur ab ipſo: q̄ ipõ premitur. ſed mox vt ceſ
ſauerit videntur ⁊ illa i qua quis iacuerit: et feditas tũc
ſentitur viſus ergo decipitur ꝑ obſcuram habitationeꝫ
¶ Tertio decipitur viſus ꝓpter nimiam mediationem
et attẽtionem. Unde ſicut ſenſibiliter experitur. et in pre
fata ſcientia probatur et monſtratur ad candelam. ꝙ ſi
oculum valde conuerteris ad aliquid. ⁊ virgam vel digi
tum in medio duorum oculorum intra te ⁊ rem viſam
poſueris. tunc duos digitos videbis. et quod mirũ eſt ſi
oculum dextrum clauſeris diſparebit imago ſiniſtra
e conuerſo ſi ſiniſtram dextra. Quod valde mirum repu
tat. Auguſti.x. de trinitate. Iſta deceptio accidit chariſ
ſimi in illis qui nimis attente reſpiciunt. quia carnaleꝫ
affectum habent ad nepotulos et parẽtes. Illud enim
quod vnum eſt videtur duo. quia bona eorum videntur
eis in duplo maiora q̄ ſint. ſicut omnia que vidẽtur in
aqua videntur eſſe maiora: et meliora eſſe creduntur.
Ut de tali viſione dicatur illud Ioan.xx. Inclinauit ſe
et proſpexit in monumentũ et vidit duos angelos. Iſti
enim habent duos oculos ſcilicet oculum dextrum ve-
ri iudicij: et oculum ſiniſtrum carnalis affectus: qui in
re viſa conſiderant dextra. id eſt eorum virtutes et pro-
fectus: quia ergo ſi iſti claudunt oculum dextrum recti
iudicij. ſtatim diſperit imago ſiniſtra: quia nihil vidẽt
in talibus de ſiniſtro et malo. quia ſi oculum ſiniſtrum
carnalis affectus clauderent et oculum dextrum veri iu
dicij apertum tenerent ſtatim dextra pars illorum diſ-
pareret. in quantum ſcilicet in ipſis nullum meritum
appareret. Quia breuiter clauſo carnali affectu et aper
to oculo recti iudicij nihil videtur in iſtis dextrum ſiue
bonum. ſed quia e conuerſo iſti oculum carnalis affe-
ctus aperiunt oculum vero recti iudicij claudunt. idcir
co nihil ſiniſtrum poſſunt videre. Sed cuncta ſolent bo
na et dextera exiſtimare. Unde de multis modernis af-
fectuoſis et carnalibus prelatis. et alijs parentũ ⁊ ami-
corum delectoribus poteſt dici illud Eſa.vj. Exceca cor
populi huius: et aures eius aggraua. ⁊ oculos ei⁹ clau-
de. ne forte videat oculis ſuis. et auribus ſuis audiat: ⁊
corde ſuo intelligat. Unde zacha.ix. oculus eius tenebre
ſcens obſcurabitur. Deluditur ergo viſus ꝓpter nimiã
attentionem ſeu meditationem. ¶ Quarto dico ꝙ de-
luditur viſus propter medij variationem. Res enim q̄
eſt in raro medio. ſicut aer videtur minor et remotior et
res que eſt in groſſo medio. ſicut eſt aqua videtur groſ-
ſior et propinquior. Et inde eſt quod baculus quanuis
ſit rectus. ſi tamen pars ſit in aqua: vel videtur fractus
vel tortus. Et ꝓ certo chariſſimi talis deluſio ſpiritua-
liter intellecta contingit in multis: quia ſcilicet quãuis
aliquis religioſus vel alius ſit rectus et perfectus. ſi ta
men aliquis videt eum in aquis deliciarum in parte ꝓ-
fuſum. vtpote quia laxat ſe ad aliquas mundi conſola
tiones. vel quia habet aliquas temporales diuitias vel
promotiones. ſtatim credunt eum eſſe fractuꝫ: deuium
vel iniuſtuꝫ. Iſtis deberet dici illud Mathei.vij. Quid
vides feſtucam ⁊c. Et ideo religioſi non debent in con-
ſpectu ſecularium conſolationes accipere. ne forte ſcan
dalum poſſint parere: et malas opiniones in eis gene-
rare. facile enim de prelatis et religioſis male iudicatur
et eorum vita magis mala q̄ bona in exemplum trahi
tur et habetur. Et ideo apoſtolus primo Corintio.viij.
Quãuis comedere ydololotita non eſſet peccatum. illa
tamen comedere coram infirmis prohibentur. ne viden
tes ſcandalizentur. et ad gehennam ducantur. Quia
ſicut dicit Claudianus. Regis ad exempluꝫ totus com
ponitur orbis. mobile ſemper cum principe vulgus.
¶ Quinto dico quod deluditur viſus ꝓpter ſpeculi ap-
poſitionem. Conſtat enim q̄ res viſe in ſpeculo viden-
tur euerſe: quia ſcilicet homo videt dextrum ſiniſtrum
et altum baſſum: et quod plus ẽ memoria illorum que
vidẽtur in ſpeculo valde eſt labilis: quod accidit ideo.
quia illa viſio cauſatur per reflexiões et fractos radios
non directos inde eſt ꝙ homo melius recordatur de for
ma alterius quam ſemel aſpexit nude q̄ de forma pro-
prie faciei quaꝫ in ſpeculo ſepe vidit. Chariſſimi per ſpe
culum quod eſt fragile. et tamen ſplendet intelligo mũ
di proſperitatem que fragilis eſt: et de facili frangitur.
ſculptum tamen videtur ſplendens et amabile modo
ſic eſt: ꝙ quicquid mediante iſto ſpeculo cernitur. nec
recte per radios fractos vel reflexos aſpicitur: quia pro
certo illi qui nõ nude vel directe ad hominem aſpiciũt:
ſed ipſum mediante ſpeculo mundane ſue ꝓſperitatis

diligunt.⁊ attendũt non eſt dubiũ ꝙ iſtam viſiones in
ſeipſos reflectant .inquantũ ꝓpriam vtilitatem in vi
ſione huiuſmodi ſemper querũt. Phili.ij. Omnes q̄ ſua ſunt
querunt.non que ſunt Jeſu xpi. Quid ergo procerto il
li vident aliquid in ſpeculo:ideſt illi cum viſum et aſpe
ctum cordis ad ſpeculum proſperitatis mundane ver
tunt deluduntur quia quod vnum eſt aliud credere no
ſcuntur.quod patet quia oīa vident prepoſtera ⁊ euerſa
Quia procerto viros iuſtos ⁊ ſanctos qui ī veritate ſũt
ſublimes et alti in rei reputatione .⁊ nobiles atqꝫ ſum-
mi vident et eſtimant.infimos.ignobiles.viles ⁊ depreſ
ſos econuerſo mali homines ⁊ iniqui.qui apud deum ⁊
in veritate ſunt infimi videntur a ſpeculanter videnti
bus eſſe ſummi.Et quare?certe quia ſpiritualia que in
veritate apud deum ſunt dextera et proſpera ab ipſis re
putantur ſiniſtra et aſpera.temporalia vero que apud
deum ſunt aduerſa ⁊ ſiniſtra precipua :et proſpera eſſe
credunt.Et igitur propter ſpeculum mundane proſpe-
ritatis viſus ⁊ aſpectus veri iudicij deluditur.in tantum
bonũ qḋ malũ ē ⁊ malũ quod bonũ eſt reputatur.Con
tra quos.Eſa.v.Ve qui dicitis bonũ malum ⁊c. Et be
ne iſti ponunt tenebras lucem et econuerſo quia procer
to iſti ſicut dictum eſt dextera reputant ſiniſtra ⁊ ſini-
ſtra reputãt dextera.temporalia exiſtimant proſpera et
ſpiritualia credunt aduerſa. Cuius tamen deus contra
rium facit quia procerto illud quod mundus credit al
tum.de⁹ credit infimũ et illud quod deus credit infimũ
mundus altũ credit .Quia ſicut dicitur.j. Corinthio.
j.Quod infirmũ eſt dei fortius eſt hominibus quia in-
firma mundi elegit deus vt confundat fortia.ſicut dici
tur ibidem:⁊ illa que mũdus dextera reputat ⁊ domin⁹
ſiniſtra predicat ⁊ aduerſa:⁊ econuerſo quod ſiniſtrum
⁊ aduerſum a mundo creditur a deo dextrum et proſpe
rum reputatur . Ita ꝙ deus mundane iudicanti ⁊ ſpe
culariter videnti poteſt dicere illud.Geneſis.xiij. Si ad
ſiniſtram ieris dexteram tenebo.ſi dexterã elegeris.ego
ad ſiniſtram pergo.Quod bene figuratũ fuit in patri
archa iacob.qui ſicut dicitur Geneſis.xlviij.Cum ordi
nati eſſent effraym ad dexterã qui erat primogenitus
Et manaſſes ad ſiniſtram qui erat ſecundogenitus.
Jacob benedictionem daturus cancellauit manus ⁊ de
xteram manum poſuit ſuper ſiniſtram :⁊ ſiniſtram ſup
dexteram. In quo poſſumus videre ꝙ ſummus patri
archa deus dextrum reputat quod mundus ſiniſtrum
et quod mundus ſiniſtrum .ipſe reputat dextrum. Nã
ſuper effraym qui interpretatur augmentũ.i.ſuper di
uites ⁊ opulentos qui modo videntur primogeniti eſſe
et dexteram proſperitatis tenere ſiniſtrã ſue iuſtitie de
us ponit.vt oſtendat eos non eſſe dextros ſed ſiniſtros
⁊ finaliter in ſiniſtra aduerſitatis eterne ponendos qñ
ſcilicet dicet tunc his qui a ſiniſtris ſunt. Ite maledicti
in ignem eternum ⁊c. Super manaſſen vero qui interp̄
tatur obliuio.i.ſuper pauperes qui nunc obliuioni dã
tur.⁊ qui nunc in ſiniſtra aduerſitatis locant̄.Et ſicut
vltimogeniti poſtponitur dexterã ſue gratie collocat
vt ſtatum eorum magis proſperum ꝙ aduerſum oſten
dat.⁊ vt dexteram eterne proſperitatis eis finaliter por
rigat quando ſcilicet his qui a dextris eius ſunt dicet ve
nite benedicti patris mei ⁊c. Pſ. Me ſuſcepit dextera
tua domine. Que etiã figurantur Apo.x. vbi angelus
pedem dextrum ſuper mare.⁊ ſiniſtrum ſuper terram le
gitur poſuiſſe.Et vere angelus teſtamenti chriſtus de
xterã proſperitatis eterne.mari.i.amaris et fluctuoſis
pauperibus extendit.ſiniſtrum vero eterne miſerie ſup
terram.i.ſuper terrenos diuites ponit . Quod inſuper ima
go crucifixi denotatur que dexteram aquiloni. i. illis q
ſunt in frigore aduerſitatis videtur oſtendere et promit
tere.⁊ ſiniſtram pene eterne ad meridiem.i.ad illos qui
nunc ſunt in claritate proſperitatis videtur extendere ⁊
donare.Circa quod eſt aduertendũ ꝙ imago virginis
ad aquilonem ponitur.Ad denotandum ꝙ deus nullũ
habet tam charum quin in mundo iſto aquiloni.i.mũ
di frigoribus et tribulationibus exponat vt ſic ſua diui
ne protectionis dextera ꝓtegatur ⁊ ad eterne proſperita
tis dexteram aſſumat̄.d.illud pſ. Dextera domini fecit
virtutem dextera domini exaltauit me. non moriar ⁊c.
Sic ergo patet quomodo viſus decipitur propter ſpecu
li appoſitionem. Sed quid? procerto talis viſio facta in
ſpeculo non eſt durabilis.q2 vere ſi quis mediante ſpecu
lo ſue proſperitatis ab aliquo aſpicitur diligitur ⁊ vide
tur ſua viſio faciliter obliuioni tradetur .quia deficien
te proſperitatis ſpeculo.nunꝗ amplius de eo recorda
tur.Etiam ſi homo ipſum ſe mediante tali ſpeculo re-
ſpiciat ita ꝙ oculum conſiderationis ſue:primo ad ſpe
culum in quo relucet.i.ad mundũ diuitias quas obti
net principaliter cõuertat.:ſtatim iudicando de ſeipſo
decipitur et ſibiipſi alius ꝗ ſit eſſe videtur. Et ſicut ſu
pra dictum eſt de ſeipſo dextrum ſiniſtrum ⁊ ſiniſtrum
dextrum.ideſt bonum malum.⁊ malum bonũ a ſuo de
cepto oculo eſtimabit. Unde tales dicere poſſunt illud
j.ad Corinthios.xiij. Uidemus nunc per ſpeculum in eni
gmate: nude ergo et non cum ſpeculo:⁊ nos aut alios:
videamus.et non ad fortunam:ſed ad naturam.non ad
proſperitatem.ſed ad perſone ſufficientiam:principali
ter intendamus quia alias ſicut dicitur Jacob.j. Hic cõ
parabitur viro conſideranti vultum ⁊c. Fallitur ergo vi
ſus per ſpeculi appoſitionẽ. ¶ Sexto dico ꝙ viſus fal
litur per radiorum reflexionem Uiſio enim que fit ꝑ ra
dios fractos vel reflexos nunꝗ eſt certa ſicut viſio nu
da et directa ⁊ inde eſt ꝙ ī quantitate rei viſe in ſpeculo
vel in aqua nunꝗ vere iudicat̄. Sic vere chariſſimi quã
do viſus recti iudicij per aliquod delectabile frangitur
tunc veritas cognitionis impeditur. Et inde eſt ꝙ quã
do auaricia.inuidia vel luxuria immiſcetur.nũꝗ de re
veraciter iudicatur. Et iſtud patet de doctoribus q quã
do vident peccatum directe , ſcilicet quando predicant
vel diſputant tunc quantitatis veritatem optime mon
ſtrãt ſi vero veniat tentatio que radios veri iudicij fran
gat.tunc procul dubio male iudicant . in tantum ad illḋ
quod condemnauerunt.ſe inclinant. Trenorũ.ij. Pro-
phete eius non inuenerunt viſionẽ a domino De inui
dis quid dicemus in quibus inuidia ita viſum recti iu-
dicij frãgit et cecat.de homine ꝗꝗ propinquo nihil bo
ni exiſtimant. Sicut.n.dicitur Gene.xxxvij. Uidentes
fratres Joſeph venientẽ dixerunt Ecce ⁊c. Dicunt enĩ
inuidi iſtud. Sapien.ij. Grauis eſt nobis etiã ad vidẽ
dum. Sed quid de auaricia iudicabimus. Iſta enim do
minatur in omni terra egypti.ſcilicet que oculos ſapiẽ
tium et verum iudicium contemplatiuũ ⁊ iudicatiuũ
peruertit:⁊ omnem veri cognitionem confundit. Iſtud
patet de munerum acceptoribus qui a veritate iudicij ex
cecantur. Iſti enim ſunt ſicut vrſus qui videndo peluẽ
candentem excecatur.quia ſcilicet dum iſtis munera ⁊
vaſa vbi ardor auaricie eſt incluſus offeruntur ipſi a ve
ro iudicio excecantur . Unde. Danielis decimotertio.
Auertunt oculos ſuos ne videant celum : et ne remini-
ſcantur iudiciorũ iuſtorum. Quia breuiter apud iſtos
nihil fit ſine muneribus: Sed cum muneribus quic-
quid volunt. Unde de malis iudicibus et eorum cu
rijs et familiaribus pulcre loquitur verſificator qui di
cit. Audito nummo quaſi viſo principe ſummo. So
luuntur value nihil auditur niſi ſalue . Patet ergo ꝙ
viſio deluditur per radij reflexionem . ¶ Septimo
dico ꝙ viſus deluditur propter diuerſi ſitus variatiõẽ
Probatum eſt in dicta ſcientia ſicut ponit dictus actor
de oculo. Quod oculus exiſtens in medio raro . vt pote
in aere.videt illud quod eſt in medio groſſo ſicut eſt aq̃
eſſe maius quam ſit in rei veritate. ⁊ econuerſo : qui eſt
in aere groſſo:videt illud quod eſt in medio raro eſſe mi
nus. Chariſſimi medium rarum et tenue ſignificat pau
pertatem. medium vero groſſum et pingue.ſignat tem
poralium facultatem. Pauperum ergo et diuitũ viſus
et diſcretio taliter deludit̄: ꝙ illi qui ſunt in raro pauꝑ
tatis.diuites ſunt ī groſſo medio terrene facultatis ma
gnos exiſtimãt:diuites vero pauꝑes quos ī raro vidẽt
paruos ⁊ minimos eẽ putãt. Unde breuiter ipſi pauꝑes

videndo

videndo magnos ſtatus diuitū dicūt illud Nume.xiij
Filios enachim vidimus ibi quibus comparati quaſi lo
cuſte videbamur diuites. ꝟo de pauperibus quos con-
temnunt dicunt illud Eſa .liij. Vidimus eum ⁊ nō erat
aſpectus: virum dolorum ⁊ ſcientem infirmitatem. Cō
tra quos dominus dicit Math.xviij. Videte ne contē
natis vnū ex iſtis ⁊c. Angeli eorū ſemper vident faciē pa
tris ⁊c. Deluditur ergo viſus per medij variationem.
❡ Octauo dico ꝙ viſus deluditur propter directam ap
propinquationem. Videmus enim ꝙ ſtella vel luna vi
detur maior quando a nobis eſt remota. ſcilicet in oriē
te. ꝙ quando eſt in pūcto meridionali, vbi conſtat ꝙ eſt
magis prope nos. Et ideo talis proculdubio deluſio in
uenitur quotidie in nobis quia pcerto illi qui ſunt ali-
quantulum a nobis remoti ⁊ minus familiares nobis
videntur nobis maiores ⁊ meliores. Illi vero quotidia-
ni familiares ⁊ propinqui ꝙuis pre ceteris ſint excellen
tes dicuntur reſpectu aliorū eſſe parui. Teſte eni. Oui
dio. Obſequium gratiam ⁊ familiaritas contemptum
parit. Iſtud etiam ad mortuos applicatur. quia cōſtat
ꝙ ꝙ diu aliquis viuit. ⁊ eſt prope nos. ſua quantitas. ſu
us honor: valor et bonitas non videtur quādo vero mo
ritur et a nobis elongatur tunc quantum erat vtilis co
gnoſcitur et eius ſufficientia melius declaratur. Iſtud
inſuper apparet de officialibus . ⁊ alijs maioribus qui
dum ſunt preſentes parui ⁊ mali reputantur. ſi vero re
ceſſerint ⁊ a nobis remoti fuerint tunc alijs deterioribꝰ
ſuccedentibus ipſi meliores eſſe probantur. Iniquitas
enim ſuccedentium auget famam precedentium. Vnde
Ezech.xvj. hieruſalem nequiſſime ciuitati dicitur. Tu
autem iuſtificaſti ſorores tuas ſceleratius agens ab eis
Illa ergo que ſunt remota melius videntur quia etiam
cecutiens melius videt aliquantulum a remotis: ſicut
de Hely dicitur. j. Regū. iij. Quod non poterat videre
lucernam domini donec extingueretur. Sic ergo patet
chariſſimi ꝙ viſus recti iudicij octo cauſis vel caſibus
deluditur ita ꝙ vnum aliud creditur vel videtur ⁊ ſic vi
ſio vana ⁊ falſa perficitur et cauſatur. Vnde de talibus
ſic videntibus dicitur Oſee.x. loquimini verba viſionis
b inutilis De quo tamē iudicio viſionis dauid ſe abſolui
rogabat dicens. in pſ. Auerte oculos meos ne videant
vanitatem. ❡ De videri confuſionis quo ſcilicet repro
borum opera praua que modo abſcondita ſunt ī die iu
dicij videbūtur poſſum dicere ꝙ lapis qui dicitur criſo
praſſus melius videtur de nocte ꝙ de die quia ſicut di-
cit Dyaſcorides. iſtum lux celat et prodit obſcuritas ſic
vitia talium que in die preſentis vite celantur in nocte
futuri iudicij videbuntur quia nihil opertum quod nō
reueletur ⁊ nihil abſconditum quod non ſciatur in die
iudicij. Vnde dominus loquens anime peccatrici dicit
ſic Ezech.xvj. Nudabo ignominiam tuam coram eis. ⁊
videbunt omnem turpitudinem tuam. ⁊ iudicabo te iu
dicio adulterorum. Nota ꝙ luxurioſi. preſumptuoſi in
uidioſi guloſi et curioſi volūt videre. ❡ Luxurioſi ꝯtra
illud Math.v. Qui viderit mulierē ⁊c. Sed de viſu ⁊ aſ
pectu mulierum vide ſupra vbi agitur de oculo luxurio
ſo. ❡ Item preſumptuoſi qui volunt videre ⁊ inquirere
de diuinis ſecretis. Contra quos Nume.iiij. Alij nulla
curioſitate videant que ſunt in ſanctuario. tales enim
per talem viſum incidunt in errorem. figurati in viris
bethſames: qui quia viderunt archam nudam. mortui
ſunt quia ſicut dicit dominus Exo.xxxiij. Non eni vide
bit me homo et viuet. Et ideo ipſe dicit. Moyſi ibidem
Poſteriora mea videbis faciem autem meam nō vide-
bis. Quia preceptum eſt ſimplicibꝰ ne faciem dei ideſt
ſublimia diuinitatis videant aut ſcrutentur ⁊ ꝙ in dor
ſo eius. ideſt ī ſuperficialibus ⁊ magis groſſis ſtudeāt
⁊ meditentur. deū enim nemo vidit vnꝙ ſicut dicitur.
Joannis quarto Quia ſicut dicitur. j. Thym. vj. Ipſe ē
qui lucem habitat, inacceſſibilem quē nemo hominū
vidit. ſed nec videre poteſt ſupple pro tempore vite pre-
ſentis nude ⁊ intime Alias tamen in vita futura ibi eū
videbimus ſicuti eſt. j. Joannis. iij. ❡ Item vident inui
dioſi. de quo in pſalm̄. Peccator videbit et iraſcetur dē
tibus ſuis fremet et tabeſcet etcetera. ❡ Item male vi-
dent guloſi ⁊ curioſi. Vnde Geneſis tertio: dicitꝰ ꝙ mu-
lier vidit lignum etcetera. ❡ Videri vero loquendo paſ
ſiue accipitur in bono ⁊ in malo. In bono qꝫ ſcilicet ma
lus dꝫ velle videri vt corrigatꝰ bonꝰ ꝟo vt eiꝰ exēplo aliꝰ
melior efficiatꝰ. Dico malꝰ vt caſtigetꝰ. Infirmꝰ ēni bene
vult vt medicus eum videat ⁊ vt eius conſulat ſanitati
Sic et peccator debet velle ꝙ peccata eius ſacerdos ī cō
feſſione videat. Prelatus ꝟo in viſitatione videat. ⁊ vt
ſalutis remedium interponāt. Vnde talis debet dicere
correctori vel confeſſori illud Tren. j. vide domine ⁊ con-
ſidera quia facta ſum vilis ❡ Item bonus vt per eum
alius informetur Exemplo boni magiſtri qui bene vult
ꝙ diſcipulus videat opera ſua et adiſcat. Et ſic dicitur
Mathei.v. Sic luceat lux veſtra coram hominibus vt
videant opera bona ⁊c. ❡ Sed verum illud videri paſ-
ſiuum accipitur in malo ⁊ ſic refertꝰ ad vanigloriōs hy
pocritas ⁊ curioſos qui volunt videri ab hominibus
et vt laudentur ab hominibus intueri Math.vj. Faci
unt opera ſua vt videantur ab hominibus. Similes
ſymie que gloriatur quando homines vident catulos
ſuos. Similes etiam pauoni qui gloriari dicitur quan
do cauda et rota ſua ab hominibus inſpicitur ⁊ videtꝰ.
Sic vere hypocrite qui habent pulcram conuerſatio-
nem ⁊ mulieres. Et iuuenes que habent pulcram iuuē
tutem bene vero parati et induti qui habent pulcrum
ornatum et diſpoſitionem ab hominibus videri cupi
unt. Et ideo quicquid habent pulcrum vt videatur
oſtendunt ſi non haberent niſi truncum. Valde bene
oſtendunt: Patet in iſtis armigeris tam in veſtibꝰ ꝙ in
alijs dicentes illud Sapien.viij. In multitudine vide-
bor bonus et in bello fortis. Contra illud Math.vj. At
tendite ne iuſtitiam veſtram faci. Sed de tali videri vi
de lupra de apparere in titulis conſimilibus. Iſta igitꝰ
de videre ſufficiant. Vide de. Aſpicere. Apparere Oſten
dere et ſimilibus titulis. Et ſic ſufficit.

Videte quomodo caute am

buletis Ephe.v. In lumine tuo videbimꝰ. pſalm̄. Quia
preclariſſimi ad viſionem corporalem non ſolum eſt ne
ceſſaria obiecti preſentatio. nec ſolum neceſſaria eſt or
gani diſpoſitio quinimmo neceſſaria eſt luminis influ
tio. Hinc eſt ꝙ nos qui ſecundum thematis noſtri con
tinentiam de viſu morali locuturi ſumus non ſolum in
digemus obiecto materiarū nobis preſentato: organo
potentiarū bene diſpoſito. quinimmo ſuper omnia in
digemus lumine diuine gratie nobis ſurſum a patre lu
mine deriuato. Et hoc videtur dicere verbum ſuperius
ſecundo dictum. In lumine tuo videbimus lumen. Ac
ſi dicat ꝙ ſine lumie diuine gratie nihil vtiliter videre
vel cognoſcere poſſimus. Iſtud eſt enim lumen qḋ non
ſolum illuminat cognitionem quinimo mouet ⁊ infor
mat rectam et debitam locutionem. ideo indigemꝰ lu
mine diuine gratie vt vtiliter videre vel cognoſcere poſ
ſimus. Quia procerto chariſſimi nec predicator bene vi
det ſeu loquitur. nec auditor bene retinet ſine hoc lumi
ne. Quod probari poteſt.
Naturaliter
Figuraliter.
Exemplariter
Scripturaliter
❡ Naturaliter enim iſtud patet ī iſtis auiculis que ad
ueniente ſolis lumine ſolent dulcius ⁊ letius reſonare.
et voces ſuas altius exaltare et creatorem ſuū modulo
ſuo attentiꝰ collaudare ❡ Figuratr iſtud pꝫ in apoſto
lis q̄ tunc varijs linguis dei magnalia locuti fuerunt
qn̄ lumē celeſte. ſ. ſpm̄ ſanctū in forma luminoſa ignea
receperunt ❡ Exemplariter illud probo ⁊ hoc quidē p
exemplum ſatis mirabile legitur enī ꝙ alexander poſt
ꝙ Indias pagraſſet et ad terminos liberi patris et ad
herculis colūnas attigiſſet īuēit ī deſerto duas arbores

Ayuntamiento de Madrid

ſoli et lune dedicatas. ⁊ ipſis ſpecialiter a gentilibus cõſecratas. que quidem arbores certis temporibus loquebantur ⁊ de omnibus queſitis reſponſa certiſſima querentibus fatebantur. Erat enim error gentiliũ ꝙ ſol et luna in his arboribus eſſabantur. verumtamẽ ſic erat ꝙ iſte non loquebantur: nec reſpondebant. niſi quãdo lumen ab iſtis ſuis numinibus recipiebant. vnde ſic fiebat ꝙ in mane quando ſolares radij tangebant arborẽ ſolis. ipſa arbor querentibus reſpondebat. In ſero ṽo arbor lune querentibus loquebatur. quando lux lunaris ſuper eam influebat. Reuera chariſſimi ſic eſt ꝙ predicatores poſſunt dici apoſtoli. poſſunt dici arbores. Aues quia debent volare celeſtia contemplando. Pſ. Volauit ſuper pennas ventorũ: apoſtoli ſunt et nuncij. quia debent fidei et morum myſteria nunciare auditoribus predicando Eſaie. lxvj. Nunciabũt gentibus fortitudinem meã. Arbores ſunt: quia debent fructificare bona opera faciendo et etiã fructũ doctrine ꝓferre alios erudiẽdo Danielis. iiij. Ecce arbor in medio terre ⁊ fructus eius nimius Et ſpecialiter iſti debent eſſe arbores ſolis ⁊ lune quia ſcilicet ſoli iuſtitie chriſto ⁊ lune perfecte in eternum. ideſt virgini glorioſe debent eſſe dati et dedicati per deuotionem ⁊ confeſſionẽ eiſdem penitus conſecrati. Ita ꝙ de iſtis poteſt dici illud Eſa. lx. Non occidet vltra ſol tuus ⁊ luna non minuetur. iſti etiam ſunt arbores que habent loqui omnimodã ſanctitatem. ⁊ de ſecretis fidei reſpondere querentibus veritatem. Eccleſiaſtici. v. Si tibi eſt intellectus reſponde ꝓximo Et in pſ. Magnificentiam glorie tue loquentur et mirabilia tua narrabũt. Sed quia procerto iſti nunꝙ poſſunt nec bene loqui. nec bene dicere. nec bonũ reſponſum alijs facere niſi celeſtis luminis. ideſt diuine gratie radijs tangantur. ⁊ niſi ſolis ⁊ lune. ideſt chriſti et Marie lumine ſeu gratie perfundantur. Teſte beato Gregorio. Inuanũ laborat lingua predicatoris niſi intus fuerit gratia ſaluatoris. Et hoc etiã ꝓbatur quarto ſcripturaliter. quia mar. vij. de illo muto et ſurdo dicitur ꝙ cum chriſtus ipſum ſputo tetigiſſet: ſolutũ eſt vinculum lingue eius et loquebatur recte Chriſtus enĩ interpretatur vnctus. ⁊ ſignificat celeſtem vnctionem ꝗ ſcilicet mutos ideſt predicatores inſcios et ſurdos. i. tepidos auditores facit diſcere loqui et predicare et attẽte intendere et audire. Et ſequitur Bene omnia fecit. i. ſurdos diuina gratia fecit audire ⁊ mutos loqui. igitur chariſſimi pro iſto lumie celeſti impetrãdo ad iſta duo numina ſolem et lunam ideſt chriſtum ⁊ mariam ſupplex recurramus. et ipſam lunam. i. beatam virginẽ pro obtentu iſtius luminis ſalutando dicẽtes. Aue maria ⁊c. Videte quomodo caute ambuletis Ephe. v. Chariſſimi ſicut ex ſcripturis poſſumus colligere preter viſionẽ corporalem ſenſibilem et communem quatuor ſunt ſpecies mentalium viſionum. Eſt enim. viſio

Naturalis vel mathematica.	Vident philoſophi. Mathe
Figuralis vel enigmatica.	matice ⁊ natura
Moralis atꝙ ſantifica	liter. Contẽ
Realis atꝙ beatifica.	platiui enigma
Prima eſt viſio demonſtratiua.	tice ⁊ figurali
Secunda eſt viſio optatiua.	ter. Viri iuſti ſãc
Tertia eſt viſio meditatiua.	tifice vel mora
Quarta eſt viſio intuitiua	

liter. Viri vero beati certifice vel realiter: Eſt ergo quedam viſio Philoſophantium Fidem tenentium. Iuſte
B viuentium. Beate fruẽtium. ¶ Dico ergo primo ꝙ eſt quedam viſio naturalis ⁊ mathematica: ꝗ quandoꝗ ẽ vana ⁊ curioſa et ſub iſta volo comprehendere omnem ſcientiam literalem ſiue ſit phiſica ſiue ſit ciuilis vel canonica. quia procerto tales ſcientie quãto cordi magis approximantur. tanto maiora mala quantum ad animam operantur. Nam ſicut ocul9 corporalis hebetatur quando reſpicit nimiam claritatem. ac etiam viſus excecatur quando reſpicit peluem cãdentẽ Et ſicut claritas exceſſiua ſolet ſpiritum viſualem attrahere ⁊ diſgregare nihilominus vero calor humorem neruorum viſualium deſiccare et ſic neceſſario oculum excecare ſic vere chariſſimi quando oculus mẽtis noſtre nimis curioſe attendit et reſpicit ad claritatem ſubtilitatum ſcientialium ſpiritus interioris affectionis ita quandoꝗ delectatur ⁊ attrahitur ⁊ ita per varias opiniones. ⁊ ꝑ magnas ſciendi affectiones diſgregatur ⁊ diſpergitur ꝙ humor gratie in eo conſumitur ꝙ homo ſiccus ⁊ indeuotus efficitur et ſic ſpiritualiter excecat̃ figurati Act. ix. in apl'o Paulo quẽ primo circunfulſit lux de celo et ſtatim extitit excecatus ita ꝙ apertis oculis nihil videbat Ad denotandũ ꝙ ſplendor ⁊ ſubtilitas ſcientiarũ mentem ſpũaliter excecat ⁊ dato ꝙ homo oculos intellectus habeat apertos ⁊ acutos de his tamen que ad ſalutem pertinent nihil ſpectat. ſicut ad literã videmus de inutilibus clericis in ſpiritualib9 hebetatis atꝗ cecis vñ. Hiere. v. Stultus factus eſt omnis homo ſcientia. Quod etiam figuratum eſt in eua que videns ſcientie lignum contempſit lignum vite. ⁊ dũ ipſi9 fructũ guſtauit. et lignum vite ⁊ paradiſi amenitatem amiſit Sic vere multi ſunt qui plus volunt ſcire ꝙ̃ viuere. ſciẽtiam ꝙ̃ gratiam ſubtilitatem ꝙ̃ ſanctitatẽ. ⁊ ideo dũ ſcientiarum fructum guſtant et colligunt lignum vite ideſt diuinam gratiam et deuotionem negligunt et paradiſum neceſſario perdunt. Et ideo de tali curioſa viſione dicitur Eccleſiaſti. iij. Altiora te ne queſieris. ⁊ in ſuperuacuis rebus ne fueris curioſus. Non enĩ eſt neceſſarium que abſcondita ſunt videre oculis tuis. Iſta eſt ergo viſio ſcientifica ꝗ eſt curioſa Rom. xij. Non pl9 ſapere ꝙ̃ oportet ſapere. Scđo dico ꝙ eſt quedam viſio enigmatica que ẽ caliginoſa et iſta ẽ viſio fidei. Quia ſicut aues nocturne que habent debilem viſum non poſſunt videre lumen ſolis. ideo de nocte in lumine tanꝙ̃ magis contemperato volitant Sic et nos pro tempore huius vite intellectus viſum valde debilem habemus intantũ ꝙ claritatẽ ſolis ideſt myſteria regni dei nude videre et clare cognoſcere non valemus donec lunare. i. obſcurũ fidei lumen. i. lumẽ et cognitionẽ nobis voluerit dominus concedere et ipſum temperato lumine videremus figuratũ in Moyſe cuius vultum ſplendidum et cornutum filij iſrael videre non poterant quaꝓpter velamen ſuꝑ faciem ſuam poſuiſſe legitur. et ſicut legitur filij iſrael vultum ipſius contemperato lumine aſpexiſſe. Sic vere quia ipſius moyſi. i. ipſius dei nõ poſſumus videre diuinitatem aut claritatem. nec faciẽ cornutã. nec maieſtatem vel poteſtatem adhibuit fidei velamentum quo. ſcilicet mediante vultũ ipſius cernim9 et ipſum naturaliter conſpicim9 et videmus. Et de hac tali caliginoſa viſione loquit̃ apl'us j. Cor. xiij. Videm9 nũc per ſpeculũ in enigmate. Iſta eſt ergo viſio enigmatica que eſt caliginoſa. ¶ Tertio dico ꝙ ẽ viſio moral' et ſctifica ꝗ ẽ vtilis ⁊ fructuoſa. ⁊ iſta nihil aliud eſt ꝙ̃ ſpiritualiter meditatio ⁊ cognitio qua nos videm9 ⁊ attẽdimus illa que pertinent ad ſalutem. ſ. vtilia ꝗ ſunt facienda ⁊ nociua que ſunt fugienda ⁊ ꝑcauenda. Exemplo galli qui vnũ oculum ad granũ inueniendũ ad terrã vertit aliũ vero ad accipitrẽ precauendũ ſurſũ erigit ſignificãs. ſ. virũ iuſtũ ꝗ vnũ oculũ. i. conſiderationis ṽtit ad grana virtutũ querẽda alium vero erigit ad nociua omnia precauenda. Et machinamenta accipitris dyaboli euitanda Coloſſen. ij. Videte ne quis vos decipiat Hec eſt ergo viſio ſanctifica ⁊ fructuoſa que eſt vtilis. ¶ Quarto dico ꝙ eſt quedam viſio beatifica que ẽ gaudioſa: et iſta eſt procerto illa qua beati in patria vident intuitiue ⁊ communicatiue eſſentiam deitatis de qua dicitur ꝙ viſio eſt tota merces ſignificati per philoſophos yndorum de quibus dicit Solinus ꝙ indi i orenis feruentibus ſolem irreuerberatis oculis intuentur ⁊ in ipſo orbe candentis luminis quedam ſecreta inceſſanter rimantur. Sic vere ſancti angeli in ipſo deſerto et in loco occulto paradiſi non ceſſant ſolem. i. claritatem diuine ẽntie cõtemplari ⁊ ſecreta deitatis videre cognoſcere ⁊ rimari ⁊ i hoc multipli delectari iuxta illũ eccle xj. delectabile ẽ oculis videre lumẽ ⁊ illũ Geñ. xxxiij. Vidi dñm

Ayuntamiento de Madrid

di dñm facie ad facieꝫ ⁊ ſalua facta eſt anima mea. Et ſicut dicitur .j. Pet. j. Iſte eſt in quem deſiderant angeli proſpicere. Figuratus in ſalomone. de quo dicit. iij. Regum. x. Quod omnes reges terre deſiderauerunt videre faciem ſalomonis ⁊ audire ſapientiaꝫ eius. Quid ergo chariſſimi procerto. ꝙ apoſtolus in themate preaſſumpto non nos monet ad iſtā viſionē beatificā: quia bene ſcit ꝙ iſta non eſt pro tempore huius vite apprehendenda. nec ad viſionē fidei ſeu enigmaticā. quia ſupponit. ꝙ quilibet habeat eā. nec etiā ad viſionē ſcientialē mathematicā: quia iſta quandoq̄ nocet magis q̄ proficit ſed vere ipſe monet nos ad viſionē moralem ſeu ſanctificam: que ſcilicꝫ nos bona docet eligere. mala fugere. recte viuere: ⁊ ad gloriam paradiſi per paſſus bonoꝝ operum ambulare. ⁊ hec facit in themate preaſſumpto. Videte ⁊c. In quibus apoſtolus facit tria. Vidit eñ apoſtolus. ꝙ hō in mūdo generaliter patiebat tria mala. ſ.

In cognitione ignorantiam.
In conuerſatione inſolentiam.
In operatione negligentiam.

In cognitione carebat lumine directiuo. In conuerſatiōe carebat ordine correctiuo. In operatiōe carebat lumine commotiuo. ¶ Contra iſta tria

Ignorantiam monet illuſtrari.
Inſolentiam monet regulari.
Negligentiam monet excitari.

¶ Habeamus ergo in aſpectu mentalis ſapientie ſplē dorem. Videte. Habeamus in affectu moralis moderātie decorē. quomodo caute. Habeamus vitalis operationis progreſſionē ambuletis. Mentalis meditatio ſenſus atq̄ cognitio: nobis iniungitur. Moralis ordinatio modus atq̄ diſcretio. nobis inducit. Vitalis ope-
C ratio motus atq̄ progreſſio nobis precipit. ¶ Habeamus igitur primo ⁊ principaliter in profectu morali diligentie vigorē. ambuletis. ⁊ principaliter ꝙ nos debemus habere in aſpectu mentalis ſplendorē ſapientie videte inquit. primo ſapientiā. prudentiam ⁊ veraꝫ cognitionem. Iſta eſt ergo veritas. quia viſus cordis inter ceteras partes corporis eſt magis nobilis ⁊ magis appetibilis ⁊ commendabilis. Et iſtud patet

Exemplo nature.
Enigmate figure.
Autoritate ſcripture.

¶ Exemplo dico nature: qꝛ viſus inter potētias corporales magis eſt ſpiritualis. ⁊ inde eſt ꝙ phiſonomi magis iudicant de anime paſſionibus. ⁊ de hominis cōditionibus per oculū ⁊ viſum q̄ per alia queq̄ membra. Ad quod etiā ſcriptura Ecclesiaſti. xix. Ex viſu cognoſcitur vir. ⁊ ex occurſo faciei cognoſcitur ſenſatus. Iſte eñ eſt ſenſus qui totum corpus habet regere ⁊ cetera mēbra gubernare: ⁊ ideo natura voluit omne perfectū animal viſu tanq̄ dono nobiliori ⁊ potiori nobilitate dotare ⁊ etiā decorare. ¶ Item patet enigmate figure. Quia ſicut legitur Leuit. xxi. Ipſe deus nature ſeruitores clare videntes, ⁊ ſenſum viſus habentes habere voluit. et omnes cecos et oculis maculatos a ſuo miniſterio repudiauit. ⁊ eos ab ingreſſu interioris tabernaculi reprobauit. ¶ Item iſtud patꝫ autoritate ſcripture. Quia in ſcriptura patet. ꝙ illi qui viſu carebant ſe viles et miſeros reputabant. Sicut patet de thobia Thobie. v. Quale gaudium eſt mihi ⁊c. Illi etiam qui viſum non habent. ipſum tanq̄ donum nature precipuū totis affectibus appetebant: ſicut dicitur de illo ceco Ieſu adducto. cui cum dixiſſet dominus. quid tibi vis faciam? reſpondit. domine vt videam. Si ergo corporalis viſus qui regit totum corpus cōmendatur. ⁊ in ſcriptura ⁊ in figura ⁊ in natura. Multomagis eſt cōmendabilis viſus ſpiritualis ſcilicet prudentia ſeu meditatio et circumſpectio virtualis. quia ſcilicet anima regitur: que inter ceteras virtutes ſpecialior et vtilior iudicat. Iſta eſt eñ quam omnis homo ⁊ omne animal perfectam tenetur habere. Iſta eſt per quaꝫ a brutis. ideſt a peccatoribus diſtinguimur. Iſta eſt ſine qua nullus dignus miniſtrandi in tabernaculo militantis eccleſie iudicatur: ſed potius tanq̄ indignus ab officijs ⁊ beneficijs eccleſiaſticis a domino reprobatur. Iſta eſt ſine qua homo miſer ⁊ flebilis reputatur. Iſta eſt que in ſpeciali viris eccleſiaſticis iniungitur ⁊ mandatur. videte inquit Marci. xiij. Videte vigilate ⁊ orate. Sꝫ heu ꝓh dolor videtur. ꝙ vltima pars prelibate figure hodie tenetur ad vnguem. ⁊ hodie in hoc articulo videtur eccleſia iudaizare. Dicitur eñ Leuiti. xxi. ⁊ ſequenti capitulo. ꝙ dato ꝙ quis propter maculam vel albuginem vel etiam ceſſitatem vel aliam quācunq̄ maculam quam in oculo pateretur. deberet a miniſterio ⁊ ab ingreſſu interioris tabernaculi. vt dictum eſt reprobari. Si tamen erat de genere ſacerdotum non propter hoc a comeſſione panum ⁊ ſacrificioꝝ que offerebantur in tabernaculo repellebantur: immo portionem ſuam ſicut illi qui clare videbant percipere noſcebantur. Sic reuera chariſſimi hodie videmus. ꝙ multi ſunt in eccleſia militante. qui dato ꝙ ipſi ſint ſpiritualiter ceci ⁊ ignorantes. ⁊ diuerſas vitiorum maculas ſuſtinentes. dato ꝙ ipſi bene caueant. ne deo in tabernaculo eccleſie ſeruiant aut miniſtrent. qđ qꝛ vix aut nunq̄ ipſum eccleſie tabernaculū intrent: niſi forte ꝓ fructibus ⁊ diſtributōibus colligendis. Iſtud tamen eſt verum. ꝙ dum ſint de genere ſacerdotum. ideſt conſanguinei prelatorū. nunq̄ propter hoc a perceptione panum ſacrificioꝝ. ideſt beneficiorum eccleſiaſticoꝝ et bonoꝝ que dudum a ſecularibus in tabernaculo eccleſie ſunt oblata repellūtur: ſed potius q̄q̄ cecus ⁊ indignus portionem ſuam pinguē ⁊ lataꝫ inde recipere comprobantur. Quinimmo quod dolendū eſt tales cognati ſacerdotum et ipſoꝝ conſanguinei dato ꝙ ſint ignorantes ⁊ ceci. ⁊ diuerſis vitioruꝫ maculis irretiti. ſunt ipſis clare videntibus. ideſt diſcretis viris ſufficientibus in domo ⁊ tabernaculo eccleſie. ditiores: ⁊ de iſtis panibus ⁊ ſacrificijs pinguiores. Iſta eñ eſt regula ſecundū Pliniū. ꝙ de catulis canuꝫ. ille qui tardius videt eſt pinguior. Pinguedo lactis retardat viſum. Sic vere ſepe fit. ꝙ qui eſt magis cecus ⁊ imbecillis eſt in bonis eccleſie magis pinguis. Quia ſicut videmus multi viri clare videntes. ideſt viri ſcientifici. ⁊ ſufficientes in eccleſia pre paupertate languent: tales vero ſuperfluūt ⁊ abūdant: de quo plangendo poſſunt dicere illud Luce. xv. Quanti mercenarij in domo patris mei ⁊c. Iſtud eñ verum eſt. ꝙ animalia crudelia et guloſa pariunt catulos imperfectos: ſicut patet de leone. qui parit mortuos: de vrſo qui parit in nullo formatos aut figuratos. de vulpe: lupo. ⁊ cane qui pariūt cecos. Et eſt cauſa quare iſti informes pariunt: quia etiam ipſi a ſuis parentibus informes ⁊ ceci parturiti fuerunt. Et ideo ratione ſimilitudinis filios informes parturiunt et emittunt. Sic vere chariſſimi animalia crudelia ⁊ guloſa. ideſt ſuperiores crudeles ⁊ raptores. ambitioſi ⁊ auari: ſolent hodie i ſuis antris ⁊ cubiculis ideſt in ſuis officijs et beneficijs et dignitatibus. filios ideſt ſubditos informes ⁊ male compoſitos. cecos. inſcios et ignaros introducere et parere: ⁊ ipſos indebite promouendo inibi generare. eo ꝙ ipſi ſimili modo. ſcilicet per carnalem affectum et per ſymoniacum ingreſſum fuerūt ceci ⁊ informes. mali ⁊ inſufficientes. in cubilibus eccleſie collocati. Et illud videtur figuratuꝫ Luce. xiiij. In illo patrefamilias qui miſit ſeruuꝫ ſuum. d. Exi inquit per vicos ciuitatis ⁊ quos inueneris debi. cecos ⁊ claudos. introduc huc vt imple. do. me. Quia reuera iſti hodie implent domum eccleſie viris debilibus ⁊ inconſtantibus. viris claudis. ⁊ duplicibus: viris cecis ⁊ ignorantibus ⁊ ad vtranq̄ partem nunc a dextris adulando: nunc a ſiniſtris detrahendo claudicantibus ⁊ vacillantibus. Et tamen iſti deberent attēdere ad illud quod dictū fuit Dauid hieruſalē ingredienti. Non ingredieris inquiunt huc. niſi abſtuleris cecos ⁊ claudos: quia ſcilicet tales debent de hieruſalem. ideſt de eccleſia non introducere: ſed tollere non promouere: ſed remouere non parturire: ſed potius eijcere et bannire. Cuius contrarium faciunt vt dictuꝫ eſt. Et breuiter de

Ayuntamiento de Madrid

Nis qui per malos ſuperiores in eccleſiam introducun
tur poteſt quilibʒ malus introductor dicere illud Hie=
remie.xxj. Ecce ego ducam eos de terra aquilonis. ⁊ cō=
gregabo eos ab extremis terre. inter quos erūt cecus ⁊
claudus. pregnans ⁊ pariens ſimul. Et ſic applica. quo
modo ab extremis terre. ideſt de patria ſua congregant
ad eccleſiam in qua' preſunt ſuos cecos et ignorantes
nepotes ⁊ etiam quomodo quandoqʒ inter eos ſunt cō
cubine pregnantes ⁊ parientes. Non ſic chariſſimi nō
introducantur in eccleſiam homines ignorantes: ſed
potius ſcientifici prudentes videntes et cognoſcentes:
videte inquit. Ut ſic inuitando dicat ſuperior illud p̄s.
Uenite ⁊ videte omnes qui timetis deum: vt etiam ta=
les ſic videntes ſint ſimiles oculis: quorum officiuʒ eſt
videre qui mobilis et vertibilis ſunt nature. Ut ſcilicet
vnam rem ſolūmodo non videant. ſed ad omnia conſi=
deranda ſeſe vertant. Sic vere nos per conſiderationeʒ
debemus nos ad omnem partem vertere. vt poſſimus
non ſolum vnū: ſed vniuerſa vtilia cognoſcere: ⁊ vniuer
ſa nociua precauere. Et hoc eſt quod precipitur Geneſ.
xiij. Leua oculos tuos in directuʒ ⁊ vide de loco in quo
nunc es ad aquilonem ⁊ meridiem. ad orientem ⁊ occi=
D dentem. ¶ In quibus verbis aduerte ꝙ homo debet vi
dere ⁊ conſiderare multa ſcilicet

Deum.
Seipſum.
Proximum.
Mundum.
Egenum.
Impium.
Paradiſum.
Terminum.

Et ſic no=
ta. ꝙ in iſta
autoritate.
oſtenditur
Diuina bo
nitas que
eſt metuen
da. Huma
na vilitas. que eſt intuenda. Fraterna charitas. que eſt
attendenda. Mundana vanitas. que eſt contēnenda.
Egeni paupertas que eſt nutriēda. Impij libertas. que
eſt punienda. Celi felicitas. que eſt appetenda. Finis ne
ceſſitas. que eſt preuidenda. Et ſic dico. ꝙ tu debes vide
re Deum qui eſt ſuperior Le. ocu. tuos. Teipſum. qui es
interior. in directum. Proximum qui eſt exterior. Et vi
de. Mundum. qui eſt inferior. de lo. in. q. n. es. Egenum
qui eſt ſterilior. ad aquilonem. Impiuʒ. qui eſt deterior
ad meridiem. Paradiſum. qui eſt felicior. ad orientem
Finem ſeu terminuʒ. qui eſt aſperior. ad occi. ¶ Iſti em̄
ſunt octo partes conſiderationis ad quas debʒ oculus
mentis noſtre deuolui: ⁊ que debemus videre ⁊ menta=
liter perſcrutari. ¶ Igitur primo dico ꝙ videre debʒ ho
mo dei bonitatem. que eſt ſuperior. quod oſtenditur cū
dicitur. Leua oculos tuos ſupple. ad deum conſideran
dum: ad maieſtatem eius meditandū. ad ipſum timen
dum. amandum ⁊ honorandum. ⁊ ad ipſius miſericor=
diam implorandum p̄s. Ad te leuaui oculos meos. qui
habitas in celis. Quia reuera chariſſimi ſicut oculus
corporalis ſitus eſt in alto loco ſcilicet in capite. Sic ve
re oculus cordis noſtri ſitus debʒ eſſe in capite noſtro
deo. Et iſtud probare poſſumus

Per naturam.
Per figuram.
Per ſcripturam.

Per naturā
dico: quia p=
certo natura
videtur nobis ad hoc formaſſe vnum exemplum ſatis
optimū. ſicut eniʒ dicitur libro de proprietatibus reruʒ
Eſt quidā piſcis qui nominatur granus. qui vnicuʒ ha
bet oculuʒ ⁊ iſtū habet in occipitio capitis ſupra caput
contra naturā omniū alioꝝ piſcium. ita ꝙ iſte poteſt vi
dere ſuperius et nunꝗ inferius. Sic vere homo qui in
mari. ideſt in amaritudinibus mundi vagat ⁊ fluctuat
ſicut piſcis Abach. j. Facies hominis ſicut piſcis maris
debet vnum oculum. ideſt vnicā ad deū affectionē ⁊ in=
tentionem habere quā ſcilicet ſurſum in ſuperiori par=
te rationis debet tenere. Et ſic deū qui eſt ſuperius de=
bet continue meditari ⁊ videre. ⁊ ad iſta. que ſunt infe=
rius mentē ſuam nullatenus inclinare. d. ipſi deo illud
quod ſcribit Job. xlij. Auditu auris audiui te. nunc ocu
lus meus videt te. Per figuraʒ etiam patet: quia ſicut
Exo. xxviij. dicitur. Summus ſacerdos vnam laminaʒ
auream in qua ſcriptū erat nomen domini in fronte in=
ter oculos portabat. quādo in ſanctuario miniſtrabat.
Sic vere nos eccleſiaſtici. qui dei ſumꝰ ſacerdotes: ⁊ qui
diuerſis gradibus in ſanctuario eccleſie vel prelationis
domino miniſtramus. ſemper nomen domini pre ocu=
lis habere debemus. Et hoc etiā patet per ſcripturam.
Quia ſicut dicitur in p̄s. Sicut oculi ancille in ma. do.
ſue. ita oculi noſtri ad dn̄m deū noſtrū donec miſereat
noſtri. Exēplo eſaye qui dicebat Eſa. vj. Regē dominū
exercituū vidi oculis meis. Sed heu proh dolor videtur
hodie ꝙ verificetur vna fabula poetica. Quia antiqui
tus fuerūt in natura monoculi gygantes. qui cyclopes
vocabantur. quoꝝ vnū excecauit vlixes: ideo poete acce
perunt licentiā fabulandi. Finxerunt ergo ꝙ in quadā
inſula fuit gygas vnus monoculus qui poliſemus ap=
pellabatur. qui tante erat fortitudinis. ꝙ montes de lo
co ad locū proijcere dicebatur. Iſte aūt vnum oculū ad
modū clypei in fronte habebat. qđ quando dormiebat
ſolebat iuxta ſe ponere. ⁊ quando vigilare volebat. ipm
iteruʒ in fronte ponebat. Ulixes igitur de deſtructione
troyana rediens ad illā inſulā applicuit ⁊ poliſemū ibi
dormientē inuenit: ⁊ oculū iuxta ſe poſitū. qui caute ac
cedens oculū gygantis eſt furatus: ⁊ eo recedente remā
ſit miſer fatuus excecatus. quando eniʒ euigilauit ocu=
lum ſuū inuenire credidit: ſed q: latro cuʒ ſubripuerat
non inuenit. Chariſſimi iſtud verū eſt hodie in eccleſia
quia eccleſia militās poteſt inſule cōparari pro eo ſcilʒ
ꝙ ſolet ictibus maris. ideſt tribulationū fluctibus ver
berari. In iſta em̄ fuerunt antiquitus gygantes. ideſt vi
ri in quantitate virtutū excellentes alios. ⁊ etiā per do=
ctrinam et exempla montes. ideſt ſuperbos de loco ad
locū mouentes. ideſt de peccato ad virtutes. ad fidē ⁊ pe
nitentiā conuertentes Baruch. iij. Ibi fuerunt gygan
tes nominati: illi qui ab initio fuerunt ſtatura magna
ſcientes bellū. Iſti em̄ vnicū oculū habebant. ideſt vni=
cā in deū affectionē ⁊ meditationē: quia eū ſolū videbāt
⁊ cogitatū ſuū in eo iactabant. Unde in p̄s. Oculi om
niū in te ſperant domine. Sed quid pro certo iſti homi=
nes qui eſſe debebant ⁊ ſolebant ſicut dictū eſt gygan=
tes. eſſe nunc incipiunt in delicijs dormientes: ⁊ in mū=
di proſperis delectari ⁊ requieſcere. Et ideo iam oculuʒ
conſiderationis ſue de capite proprio. ideſt de deo aufe=
runt: ⁊ iſtū iuxta ſe. ideſt ad mundi bona ⁊ ad carnales
conſanguineos recolligunt ⁊ reponunt. Iſtud em̄ eſt vi
tium noſtrū cōmune: quia proculdubio oculū mentis
a deo vidēdo ⁊ conſiderando quaſi penitus auertimus
⁊ ipſum iuxta nos ad parentelas carnales inclinamus
p̄s. Lumen oculoꝝ noſtroruʒ ⁊ ipſum non eſt mecū. Et
ideo Ulixes. ideſt dyabolus oculū noſtruʒ. ideſt cogni=
tionē ⁊ meditationē per diuerſas diſtractiōes ſubripuit
⁊ nos cecos ⁊ ignorātes dimittit. Quia vere pauci ſunt
hodie homines magis ceci in ſpiritualibus ꝗ religioſi
⁊ eccleſiaſtici Eſaie. xlij. Quis cecus niſi ſeruus meus:
quia ſimplices et ſeculares laici deū vident. clerici vero
non conſiderant neqʒ ſtudent. Quod pulcre figuratuʒ
eſt Nūe. xxij. in balaam propheta ⁊ in aſina ſua: que dū
angelus ſtaret econtrario coꝝ in alto loco ⁊ arto duoꝝ
parietū. euaginato gladio aſina vidit angelū ⁊ a ſemi=
ta inclinauit: quē propheta non videbat. Et ideo a ſuo
malo itinere propter angeli gladiū non recedebat. Sic
vere cū angelus teſtamenti chriſtus ſtat aduerſus pec=
catores. habens gladium ſue ſententie contra eos eua=
ginatū ⁊ ad percutiendū paratū: ⁊ tamen ipſos etiā ex=
pectat inter duos parietes. ideſt in foramine mortis. in
diuiſione anime ⁊ corporis. vt eos interficiat. niſi a ſua
mala via diuertant. Iſtud etiaʒ eſt veꝝ. ꝙ aſina melius
videt angelū ꝗ propheta. ideſt ꝙ ſimplices et brutales
laici melius vident deū ⁊ magis pre timore eius a mala
via declinant. ꝗ nos alij clerici. qui prophete. ideſt ſub=
tiles ⁊ literati poſſumus nuncupari. Quia breuiter il=
lud iam videtur impletū Johan. ix. vbi dicitur. Ego in
mundū veni. vt qui non vident videant: ⁊ qui vident ce
ci fiant.

Ayuntamiento de Madrid

ci fiant. Quod videtur exponere Augu. cum dicit: ꝙ et ſimplices ⁊ ydiote rapiunt celos. ⁊ nos cum literis noſtris deſcendimus ad inferos. Quia iam reuera ſimplices in ſpiritualibus ſunt videntes Eccleſiaſtici vero qui tanꝗ prophete melius videre deberent ſunt cecutientes Quapropter iam nos alij prophete maledicimur in ſcriptura Ezechielis. xiij. vbi dicitur. Ue prophetis inſipientibus qui ſequuntur ſpiritū ſuū ⁊ nihil vident. Non ſic chariſſimi ſed videamus deum. Leua inquit oculos tuos. Exemplo Abrae de quo dicitur Geneſis. xxij. Eleuans oculos ſuos Abraam vidit. Et Eſaie. vj. Uidi dominum ſedentē ſuper ſoliū excelſum ⁊ eleuatū. Sic patet. ꝙ videnda eſt diuina bonitas que eſt ſuperior quo eſt primū autoritatis. ¶ Secundo dico. ꝙ videri debet humana vilitas que eſt interior cū dicitur in directū. quia ſcilicet illa ſola viſio dicitur propria ⁊ directa. qua homo conſiderat ſemetipſum. Alie aūt viſiones quibus videmus alios ⁊ alia ſunt improprie viſiones ⁊ reflexe. ps. Pes meus ſtetit in directo. Directe ergo ſe debꝫ homo quid ſit diligenter attendere ⁊ ſtudere. In hoc em̄ eſt differentia inter oculū corporalem ⁊ oculū ſpiritualē ſeu mentalē: quia ſcilicꝫ oculus corporalis non poteſt videre ſeipſum: ſed bene videt aliū. Spiritualis vero ⁊ mentalis oculus ſemper ſeipſum reflectitur ⁊ ſic ſeipſum videt ⁊ intuetur. Sic vere inter carnales viros ⁊ ſpirituales eſt magna differentia: quia oculi corporales. ideſt homines mundani: et terreni ac carnales non vident nec conſiderant ſeipſos. nec defectus proprios. tamen optime aſpiciunt ⁊ iudicant alienos Matthei. vij. Uides feſtucam in oculo fratris tui. trabem aūt que eſt in oculo tuo non conſideras. Unde Tullius ſic ait. Neſcio quomodo magis in alijs cernamus ſi quid delinquit. Quam in nobis. Sed procerto mentalis oculus ideſt homo iuſtus ⁊ ſpiritualis ſupra ſeipſum eleuatur. per conſiderationē ſue vilitatis: ⁊ ſeipſū ⁊ ſuos proprios defectus intuetur. j. Cor. ij. Quis em̄ nouit hominū que ſunt hominis niſi ſpiritus. ideſt ſpiritualis homo. quaſi dicat nullus. Iſte em̄ eſt ſimilis linci: cuius viſus eſt ita acutus ⁊ limpidus ꝙ per parietem penetrat. ⁊ ꝙ vltra modum videt. conſiderat ⁊ attendit. Sic vere conſideratio viri iuſti ⁊ eius viſus in tantū debet eſſe limpidus. ꝙ in accidentibus. ideſt in exterioribus mundi bonis temporalibus non debet ſiſtere. nec ibi officiū ſuū vel animū arreſtare: immo procerto ipſe debet parietē ſui proprij corporis per conſiderationē penetrare: ⁊ quid ſit interius agnoſcere ⁊ videre. Figura habetur ad hoc Ezech. viij. vbi dicitur. Fili hominis fode parietem: ⁊ cū fodiſſem dixit ad me. ingredere ⁊ vide abhominationes. ⁊ ingreſſus vidi ⁊ ecce omnis ſimilitudo reptilium et animalium. abhominatio ⁊ vniuerſa ydola domus iſrael depicta erant in pariete. Chariſſimi paries iſte ſignat corpus noſtrū: quod ſcilicet ad modū parietis conſtat ex lapidibus ⁊ ex terra. ideſt ex oſſibus ⁊ ex carne. ⁊ reptilia ſignant motus carnales ⁊ affectus anime qui ibi ſerpunt. ydola ſignificant vitiorum imagines que iſti ſtrepunt. Quia reuera chariſſimi ſi parietem noſtri corporis perfodimus mentaliter noſtra interiora conſiderādo ⁊ exteriora contemnendo: tunc proprie cognoſcimus quid ſumus. tunc in nobis abhominationis varietatē videmus. ⁊ tunc reptilia motuū carnaliū. animalia affectionū mentaliū. ydola ſeu imagines. ideſt imaginationes preſumptionū cordialiū in nobis habitare cernemus abhominationes etiam videmus in nobis ſcilꝫ quantum ad corpus. Horrorem quantum ad vilem ingreſſū Laborem quantū ad triſtem progreſſum. Dolorē atque fetorem quantum ad turpem egreſſum. ¶ Etiam videbimus abhominationes quantum ad ſpiritum. ideſt

In intellectu ignorantiam.
In affectu concupiſcentiam.
In memoria obliuionem.
In ſtatu dubietatem.

Et ſic poteſt dicere homo illud Hieremie. xij. In agro vidi abhominationes. Et Oſee. vj. In domo iſrael vidi horrendum. Et ꝙ homo debeat videre ⁊ conſiderare ſeipſum poſſum probare multipliciter. videlicet. Ex verbis

Dominicis.
Propheticis.
Sanctificis.
Apoſtolicis.
Philoſophicis.
Dyabolicis.

¶ Ex verbis dico dominicis. Quia ſcilicet ipſe dominus ad hoc monet mar. xiij. d. Uidete voſmetipſos. ¶ Item patet ex verbis propheticis Hierem. ij. Uide vias tuas in conualle ⁊ ſcito quid feceris. ¶ Item ex verbis ſanctificis: iacet ex verbis ſanctorū. vnde Hugo. libro. ix. de clauſtro anime dicit ſic. Melius eſt ꝙ teipſum videas. quam curſus ſyderum. complexiones hominum. naturas animaliū cognoſcas. Multi em̄ multa ſciunt ⁊ ſeipſos neſciunt. cū tamen ſumma philoſophia ſit ſeipſū cognoſcere. Ad quod facit quod dicit idem Hugo. iij. libro capitulo. vj. Non fruſtra videre deū nititur. qui ad videndū ſeipſum inutilis reperitur. ¶ Item probatur ex verbis philoſophicis: quia ille moralis philoſophus Seneca dicit ſic. Interius teipſum conſidera. non qualis ſis alijs credas. ¶ Item probatur ex verbis apoſtolicis Gal. vj. Conſiderans teipſū ne ⁊ tu tenteris. ¶ Item patet ex verbis dyabolicis. ⁊ ad hoc aduerte: quia antiquitus in monte pernaſo fuit templū dei phetōtis appolini dedicatū ſcilicet in ydolo appollinis. ideſt ſolis. dyabolus ita vera reſponſa dabat de quacunque materia: ⁊ ꝙ quaſi totus mundus ad iſtud ydolum confluebat. Et ideo templum illud tanta reuerentia apud orientales antiquitus habebatur. vt ſecundū Tytum liuium iſtud vnicū ⁊ ſingulare humani generis oraculū dicebatur. Philoſophi ergo ab iſto ydolo ⁊ ab iſto dyabolo qui loquebatur in illo. quē ſcilicet dcū ſolem eſſe dicebant. ſemel petierunt quid erat magis neceſſariū pro tempore huius vite. Qui reſpondit tantū duo verba ſcilicet gothos ſolithos. quod nihil aliud eſt grece. quam noſſe teipſum latine. Philoſophi ergo iſtorū verborū vtilitatem viderunt. Et ideo iſta verba intrepide. ideſt in corona ipſius appollinis ad perpetuā rei memoriā deſculpſerunt. Et ſic patet. ꝙ videnda eſt humana vilitas que eſt interior. in directum inquit. Heu prohdolor videtur ꝙ pauciſſimi ſunt hodie qui habent talem viſionē: ⁊ qui conſiderant ⁊ videant ſuam vilem conditionem. Unde breuiter notare poſſū. ꝙ tria ſunt que impediunt. ne homo videat aut conſideret ſeipſum. videlicet

Proſperitas mundialis.
Cupiditas temporalis.
Fatuitas cordialis.

¶ Impediunt ergo ſeipſos quidā cognoſcere ex mundana proſperitate. Uiſio em̄ que fit in ſpeculo. duos habet defectus. Unus eſt. quia iſta eſt debilis ⁊ incerta: ſic patet ꝙ homo melius recordatur de facie alterius quā ſemel vidit cū oculo. quam de ſua propria quā multotiens vidit in ſpeculo. Alius eſt quia iſta viſio dicitur tranſuerſa. ⁊ non directa. quia illud quod videtur in ſpeculo ſi ſit altum videtur infimū. ſi ſit dextrū videtur ſiniſtrum: ſicut videmus ad ſenſū: ⁊ ſic probat ſcientia perſpectiua. Chariſſimi ſpeculum quod eſt candidum ⁊ tamen fragile ſignificat mundi proſperitatē. De qua dicit Sene. ꝙ fortuna vitrea eſt. cum ſplendet frangitur: quia illi qui conſiderāt ⁊ vident ſeipſos non directe: ſed potius ſpeculatiue. vtpote qui non conſiderant ſuam naturam. ſed ſuam fortunam. ita ꝙ oculos mentis ſue ad propriam ſcientiam vel opulentiā vel propriam dignitatem vel autoritatem. ad corporis fortitudinem vel pulcritudinē conuertunt. non poſſunt ſe bene cognoſcere. nec de ſe proprie iudicare. Unde Jacobi. j. dicitur de illo qui conſiderauit vultū natiuitatis ſue in ſpeculo. conſiderauit ſe et abijt et oblitus eſt qualis fuit. Quinimmo procerto tales in ſeipſis vidēt omnia tranſuerſa. Infima vident alta: ⁊ econuerſo: quia ſcilicet ſeipſos dato ꝙ ſunt viles ⁊ infimi. ⁊ de infima plebe nati. ⁊ infima ſcientia dotati. reputant altos ſolennes ⁊ magnos. Altos vero ⁊ nobiles ſcientificos vel perfe

Ayuntamiento de Madrid

ctos reſpectu ſui infimos ⁊ deiectos: quia reuera in ſui
imaginatione ipſi ponunt potentes de ſede ⁊ exaltant
humiles ⁊c. Et illa que ſunt dextera apparent eis ſini-
ſtra. ⁊ econtra. quia tribulationes que eis eueniũt. que
ſecundum veritatem eis eueniunt magis dextre ꝙ ſini-
ſtre. ⁊ magis ſpiritualiter ꝙ temporaliter. ⁊ magis pro
ſpere ꝙ aduerſe. iudicãtur ab eis ſiniſtre. peſtifere ⁊ ob-
lique. Siniſtra vero. ideſt bona temporalia. de quibus
Prouerbiorum. iij. dicitur. Longitudo dierum in dextra
eius: et in ſiniſtra eius diuitie et gloria. que in veritate
ſunt ſiniſtra et damnoſa ac periculoſa videntur ab eis
dextra bona et vtilia: proſpera ⁊ iocunda. Itaqꝫ iſti figu
rari pñt in Iacob Gen. xlix. Qui cancellati manibꝰ ſu-
per filios Ioſeph quorum vnus erat ad dextram. alius
ad ſiniſtram. de dextro fecit ſiniſtrum. ⁊ de ſiniſtro fecit
dextrum. Sic vere iſti iſta mala et periculoſa reputant
bona. et econtra bona mala. Et ideo contra tales dici
tur Eſaie. v. Ue qui dicitis bonum malum ⁊c. Ecce er-
go quomodo viſum illudit viſio ſpecularis. ideſt atten
tio ad propriam proſperitatem. Ideo Bern. in lib. me-
ditationum. vel Innocen. de vilitate conditionis huma
ne. dicit, ſic ponens duos verſus. forma fauor populi fer
uor iuuenilis et opes. Subripuere tibi noſcere quid ſit
homo. Et bene dicit forma contra fatuos iuuenes ⁊ iu-
uenculas: qui in ſua forma corporali taliter delectan-
tur. ꝙ quid ſunt obliuiſcũtur: ⁊ ꝙ per diuerſa vitia ma
xime per ſuperbiam ⁊ inanem gloriam mouentur. Exẽ
plo narciſſi: qui intantũ dilexit imaginem ſuam quam
vidit in aqua. ꝙ pre nimio amore periit ⁊ deceſſit: ⁊ re-
ſpiciebat ad figuram. non ad naturam. attendebat ad
ſpeculum. non ad oculum. videbat pulcritudinem. non
rectitudinem. attendebat vero ad vanitatem non adue
ritatem. Quia breuiter quando quis tali imaginaria.
vel ſpeculari viſione ſe cernit. nec ad ſuam imaginẽ vel
ſtatus ſui figuram attendit. mortem diuerſorum peccato
rum incurrit. Exemplo alexandri qui videns ſe mundi
dominum. ſe deum eſſe ⁊ filium iouis credidit. et ſe eſſe
hominẽ oblitus ſe adorari ⁊ ſibi ſacrificari mandauit:
de quo cum ipſum Caliſtenes philoſophus reprehen-
deret. naſum aures. oculos. labra philoſopho detrun-
cauit: ⁊ ipſum cum cane ligatum per exercitũ duci iuſſit
Quia breuiter ſicut concludit ſapiens Prouerbiorum. j.
Proſperitas ſtultorum perdit eos. ¶ Item quidam impe-
diuntur ſeipſos cognoſcere. ex cupiditate temporali.
ſicut ſunt diuites huius mundi. quibus nihil ſufficit.
Iſti enim impediuntur ſeipſos cognoſcere ex auaricia et
cupiditate. Auaricia enim ſuper omnia cecat mentem in
tantum enim impedit rectum iudicium. ꝙ ipſe auarus
neſcit ſe eſſe auarum: ſicut patet in talibus. qui ſolent
magis contra auaros loqui. ⁊ liberalitatem cõmenda-
re ꝙ alij. dato ꝙ parciſſimi et cupidiſſimi a cunctis de-
prehendantur eſſe. Ideo Seneca vrbane loquendo com
parat tales vxori ſue. que ſcilicet ceca erat. ⁊ tamen bene
ſe videre credebat. quinimmo pedagogum ſuum a ſe fu-
gabat ⁊ domũ tenebroſam dicebat. Unde ipſe in epiſto
la. lj. dicebat. At noſti inquit o Lucille peſtem illã vxo-
ris mee fatuam. onus hereditarium domui mee remã
ſiſſe. hec enim fatua videre ſubito deſijt. Narro tibi rem
incredibilem ſed veram. ſe eſſe cecam neſcit ⁊ pedagogo
dicit ꝙ migret. ⁊ domũ dicit tenebroſam eſſe hoc quod
in hac ridemus: omnibus nobis tibi accidere liquebat
nemo ſe auarum intelligit. nemo cupidũ. ceci ducẽ que
runt. nos ſine duce erramus. Sic ergo patet quomodo
iſti impediuntur ſeipſos cognoſcere ex temporali cupi-
ditate. ¶ Denique quidã impediuntur ſeipſos cognoſce
re ex fatuitate cordiali ſcilicet ex preſumptione: quia pro
certo quidã ſunt ita preſumptuoſi ⁊ elati. ꝙ non conſi-
derant quid eſt homo. Preſumunt enim.

Quidam de iuſtitia.
Quidam de ſciẽtia.
Quidam de opulentia.
Quidam de ſanctimonia.

¶ De iuſti
tia dico: ſi-
cut ſunt iſti
crudeles iu
dices. qui ſine quacũqꝫ iuſtitia effrenantur in delinquẽ
tes. non aduertentes quanta ſit hominis in delinquen
do fragilitas. ⁊ quanta ſit occaſionis ⁊ impulſionis ne
ceſſitas: non attendentes. ꝙ ſecundũ Senecam. Nobi-
le genus vindicte eſt ignoſcere. Et ſcḋm Hug. Culpa eſt
totam culpam proſequi. Ita ꝙ de talibus poteſt proprie
dici illud Danielis. iiij. Cor eius ab humano immute-
tur: ⁊ cor fere detur. De ſcientia vero tam inter theolo-
gos ꝙ inter ciuiles ⁊ etiam canonicos. illi qui aliquid
ſciunt. ſtatim de ſeipſis preſumunt: ⁊ omnes alios con-
temnentes. ſe magnos ⁊ omne credunt: ⁊ ſic conditio-
nem propriam non cognoſcunt. Contra quos Hiere. v.
Stultus factus eſt omnis homo a ſcientia. ¶ De opu
lentia etiã patet. ꝙ ſtatim. quando aliquis ditatur. vel
ad eminentiam eleuatur. de ſeipſo taliter preſumit: ⁊ ſe
alijs taliter anteponit ꝙ clare apparet ꝙ ſe nullatenꝰ
cognoſcit. Unde Inno. de vili. hu. na. Ambitioſus ſta-
tim vt ad ſtatum honoris prouectus eſt. in ſuperbiam
erigitur. ⁊ in iactantiã effrenatur. non curat prodeſſe:
ſed gloriatur preeſſe. preſumit ſe meliorem qui ſe videt ſu
periorem. ¶ De ſanctimonia etiam patet. ꝙ reuera ſunt
quidã qui ſtatim quando ſe prepollere in aliqua virtu-
te ſentiunt. vtpote: quia in continentia vel in abſtinen
tia. vel deuotione. vel oratione. alios antecedunt. ſolent
ſe mirabiliter reputare. ⁊ ſe dignos omni honore repu-
tare Job. xij. Ergo vos ſoli eſtis homines ⁊ vobiſcũ mo
ratur ſapientia. Iſtud potiſſime allegari poteſt contra
quoſdam religioſos. quibus videtur ꝙ in mundo non
ſunt homines niſi ipſi. Ita breuiter ꝙ tantũ preſumere
de ipſis videntur. ꝙ ſe homines minime eſſe recordan-
tur. qḋ patet inquantũ ardua opera ⁊ virtuoſa intantũ
aggrediuntur. ꝙ quandoqꝫ deficientes in via. vſqꝫ ad fi
nem attingere non merentur. Acres enim in principio in
fine franguntur. vt dicit Ariſto. Iſti igitur videntur ſi-
miles quibuſdã melãcolicis: quorum imaginatio ita quã
doqꝫ corrumpitur. ꝙ ſe eſſe non homines ſed volucres
opinantur. De quodã enim tali audiui. ꝙ ſe eſſe gallũ cre
debat et manibus percutiens more galli cantabat. De
alio etiã audiui. ꝙ nudus ſe ſub vepribus abſcondit. et
ſe eſſe philomenã totaliter extimabat vñ dicebat quã
do vidit homines. Thy. thy. taceatis ego ſum philome
na. Sic vere chariſſimi corruptus humor. ideſt corru-
pta preſumptio imaginationẽ multorum hodie inficit. ita
ꝙ ſe eſſe homines neſciunt. immo aues vel angelos. vel
aliquid vltra hoiem ſicut dictũ eſt eſſe ſe credũt. immo
ſemel legi. ꝙ duo fratres germani cũ in vno deſerto vi-
tam heremiticã aſſumpſerunt. ⁊ pro laborando ⁊ operã
do vnũ tuguriũ elegiſſent. vnus eorum de ſeipſo preſumẽs
dixit ſe nolle circa actiua opera laborare. ſed ſolum velle
circa contemplatiua vacare. nec amplius cibo vti: ſed ſi
cut angelus ſpiritualiter viuere. quod cũ recedens a fra
tre aliquot dies feciſſet. ⁊ ſine cibo diu per deſertũ vaga
tus fuiſſet. horrenda fame correptus. propriã fragilita
tem cognouit. ⁊ ad tuguriũ fratris rediens. ſibi aperiri
⁊ cibum dari popoſcit. a quo cũ frater peteret quis eſſet
⁊ ipſe ſe fratrẽ ſuũ diceret. ecõtra frater deridendo dixit.
Nequaꝙ es frater meus. frater enim meus angelus fa
ctus eſt: ⁊ ſic cum vſqꝫ mane in verbis tenens ſibi cellu
lam aperuit. qui operari incipiẽs nequaꝙ de ſeipſo am
plius preſumpſit. Et reuera chariſſimi. quando deus
videt tales preſumptuoſos. ſolet quandoqꝫ ſibi ipſis di
mittere: ⁊ labi in peccatum dimittere vt ex proprio caſu
diſcant fragilitatẽ propriã cogitare. Unde Greg. xxviij.
mor. Sepe inquit pia dei diſpenſatione agitur. vt de ſe
confidens anima tentationis iaculo feriatur. vt infir-
mata quid ſit inueniat. ⁊ de ſeipſa amplius nõ pſumat
Seneca etiam in prouerbijs dicit. ꝙ cautior eſt in reli-
quum lapſus anterior. Ideo chariſſimi non impedia-
mur a preſumptiõis fatuitate. nec auaricie cupiditate.
nec a mundana proſperitate: ſed pro deo videat quilibet
ſemetipſum. Iuxta illud Oſee. v. Uidit effraym languo-
rem ſuum. Unde Criſoſto. de ſymbolo. lib. iij. Eſt prin-
cipium ſapientiam affectantis. cogitare. quid ipſe ſit.
quid intra. quid extra. quid ſupra. hec enim conſideratio
quadruplicẽ

Ayuntamiento de Madrid

quadruplicem fructum parit. videlicet vtilitatem ſibi.
charitatē chriſti contemptū mundi ⁊ amorē proximi.
Igitur videnda eſt humana vilitas. que eſt interior. In
G directuȝ inquit. ¶ Tertio dico ꝙ videnda eſt fraterna
charitas que eſt exterior: ⁊ hoc oſtenditur in illa ſilla-
ba: ⁊: que eſt cōiunctio copulatiua. ſignificās illos qui
nobis ſunt vicinitate ⁊ familiaritate vel charitate con-
iuncti: qua ſcilicet a nobis ſunt videndi benigniter. vti
liter diligendi: ⁊ ſcdm merita promouendi. vide inquit.
Dani. ix. Aperi oculos ⁊ vide. Homo eñ vt cōmuniter
poteſt videre tria ſcilicet. Illa que ſunt clara vt can-
dela. Illa que ſunt propinqua. et non nimis remota
Illa que ſunt ſolida et non nimis rara. Sic vere homo
debet valde videre ⁊ attendere ad res claras. ideſt ad vi
ros iuſtos ſcientificos ⁊ ſanctos vt ipſos promoueat et
honoret. Item ad res propinquas vt familiares ⁊ ſerui
tores. vt eos ſtipendiet ⁊ remuneret. Iteȝ ad res ſolidas
ideſt ad bonos ⁊ fideles amicos. vt eos ſumme diligat ⁊
conſideret. Quod tamē hodie eſt contra multos: quia
proh dolor iam non eſt aliquis qui videat. Uiros ſcien
tificos in paupertate iacentes. Seruitores bonos in do
minoruȝ domibus laborantes. Ueros ⁊ fideles amicos
alioꝝ auxilium implorantes. Reuera chariſſimi vide-
tur eñ de viris ſufficientibus. ꝙ ipſi ſunt ſimiles car-
bunculo. de quo dicit dyaſcordes. ꝙ cum lux eclat ⁊ pro
dit obſcuritas: quia ſcilicet iſte lapis de die non rutilat
ſed de nocte. Sic vere iſte in die preſentis vite in oculis
mundanoꝝ non rutilāt nec apparent: quia ſcilicet iſti
eos nō reputāt nec honorāt: nec eos promouent aut vi-
dēt. ſicut pȝ de democrito. de quo dicit Tulius lib. v. de
tuſculanis queſtionibus. Ueni athenas inquit Demo
critus nec ibi quiſꝗ me agnouit. Uerūtamen de nocte
poſt mortem iſti ſplendebunt ⁊ videbuntur: ⁊ corā deo
⁊ angelis eoꝝ ſufficientie demonſtrabuntur Pſal. Nox
illuminatio mea in delicijs meis. Et ideo videt ꝙ mun
dus ⁊ mundani ſint figurati in Hely. j. Reguȝ. iij. De
quo dicitur. ꝙ nō poterat videre lucernam dei donec ex
tingueretur Unde de iſto videtur ſcriptura ſupponere.
ꝙ melius lucernam extinctam videret ꝙ̄ illuminataȝ.
⁊ melius. eā obſcuram ꝙ̄ claram. Sic vere mundus ⁊
mundani melius vident malos ꝙ̄ bonos. extinctos ꝙ̄
illuminatos. imbecilles et inſcios ꝙ̄ ſufficientes et bo-
nos. Apparet aūt ꝙ tales mali melius a mundo viden
tur: pro eo ꝙ iſti ab eo promouentur. boni vero impro-
moti ab ingratis hominibus dimittunt. Unde de iſtis
bene poteſt dici illud Exod. x. Tribus diebus nemo vi-
dit fratrem ſuum. ¶ Et ſi vis dic ꝙ tres mali dies ſunt
qui impediunt diuites ne videant fratres ſuos. ⁊ ne co-
gnoſcant aut promoueant illos quos videre ⁊ cognoſce
re tenebantur. que ſunt tria vitia quibus diuites hodie
ſunt infecti ſcilicet
Uitium ingrate obliuionis.
Uitium diſtracte intentionis.
Uitium carnalis affectionis.
Et iſtud patet de vitio ingratitudinis. Quia vere nul-
lus eſt qui ſit gratus: nec erga benefactorē. nec erga ſer
uitores. non vident eñ hominē. nec de eius promotione
cogitāt. niſi ꝙ̄diu preſentialiter vel munera vel ſeruitia
ab eo recipiunt ⁊ reportant: quinimmo ſtatiȝ ei dorſuȝ
vertunt et de eo amplius nihil curant. Et ideo ſimiles
ſunt linci. De quo dicit Petrus damiani in quodam
ſermone. Quod ꝙ̄uis limpidiſſimū viſum habeat. me
moriam tamen habet debilem intantū ꝙ quando faciē
ſuam auertit. omne illud quod ante ſe viderat obliuio-
ni tradit. Sic vere ingrati nulli vident niſi preſentem ⁊
eis principaliter obſequentē. Unde Seneca bene dicit.
Quod memoria beneficioꝝ labilis eſt. Iſtis eñ ingra-
tis videtur. ꝙ omnia eis fiant ex debito. Et ideo omnia
beneficia ⁊ ſeruitia: ⁊ omnes labores hominū ſolent ab
ſorbere: ⁊ pauperes ſeruitores irremuneratos dimitte-
re. Similes eñ ſunt duobus fontibus. qui ſecūdū Pli
nium ſunt in agro cannenſi hyſpanie. quoꝝ vnus nihil
recipit: alter eñ omnia abſorbet. Quia ſcilicet vt dictū
eſt pauperes ſeruitores nihil recipiunt. mali vero domi
ni ⁊ diuites omnia ſeruitia ⁊ beneficia abſorbent ⁊ de-
gluttiunt. Job xl. Abſorbebit fluuiuȝ ⁊ non mirabitur.
habet eñ fiduciam ꝙ influat Jordanis in os ſuum. Et
bene dicit non mirabitur: quia iſti ſicut dictum eſt cre-
dunt ſibi cuncta ex debito fieri. Et ideo nō ſolent de mu
neribus aut hominuȝ laboribus admirari. O ingrata
generatio diuitum. vt quid eſt manus tua ad accipien-
dum porrecta. ad tribuenduȝ collecta Eccleſiaſtici. iiij.
Interroga ſupple iumenta ⁊ docebunt te. ⁊ volatilia ⁊
indicabunt tibi Job. xij. Quia reuera vix eſt dare aliqḋ
animal ingratum preter hominē. Audi rogo te quid di-
cit ille autor naturalis hyſtorie libro. viij. in primo ca-
pitulo. vbi agit de gratitudine animalium ⁊ beſtiaruȝ.
dicit eñ democritū narrare. Quod quidam homo di-
ctus Cohans. dum erat puer in affrica dracunculū nu-
triebat: ⁊ ac ſi eſſet parens ſerpentis manualiter educa-
uit. qui dum tandem ad horrendam quantitatem cre-
uiſſet timuit puer ne a dracone huiuſmodi voraretur.
Quia propter ipſum longe in ſolitudinem duxit: ⁊ ibi
eum ſue libertati dimiſit. Accidit ergo lapſu temporis.
ꝙ illuc Cohans per illas ſolitudines tranſiens a latro
nibus inuaderetur. ⁊ ꝙ vox illius clamantis a dracone
illo audiretur ⁊ intelligeretur: qui ſtatim ad locum cur-
rens latrones in fugam vertit ⁊ nutritorem ſuuȝ de coꝝ
manibus liberauit. Hoc ergo aduertat ingratus ho-
mo an non debeat recognoſcere ſuum benefactoreȝ ſeu
etiam ſeruitorem. quando videt ꝙ draco liberat ſuū nu-
tritorem. Ideo beatus Bernardus ſuper Cantica pul-
cre iſtud vitium deteſtatur. Ingratitudo inquit inimi-
ca eſt anime. exinanitio meritoꝝ virtutū diſperſio. bene
ficiorum perditio. ventus vrens ſiccans fontem pieta-
tis. roreȝ miſericordie. fluenta gratie. Iſtud ergo eſt pri
mum quod impedit ne homo cognoſcat proximū ſcili-
cet ingrate obliuionis vitium. ¶ Item dico ꝙ iſtud im
pedit vitium diſtracte attentionis. Sicut eñ ſerpens
dicitur male ante ſe videre pro eo ꝙ oculos in tempori-
bus habeat ſeu in capitis lateribus Sic homo etiā ma
le videt ante ſe homines ſufficiētes. iuſtos ⁊ ſanctos: p
eo ꝙ habent oculos in tēporib9 vel capitis lateribus i.
in rebus collateralib9. ſ. in exterioribus negocijs vel di-
uitijs: quia etiā eoꝝ intentio fertur ad conſanguineos
nepotes vel collaterales amicos ad dexterā: quia ſcilicȝ
ad illos qui filij ſunt fratrū. ⁊ ad ſiniſtrā. ideſt ad illos
qui ſunt filij ſororum: ideo non vident ante ſe ſcilicȝ ſuf
ficientiam hominū beatoꝝ. nec ſuoꝝ miſerias ſeruitoꝝ
Job. xxiij. Si ego me verto ad dextram non videbo euȝ.
ſi ad ſiniſtram non intelligam: ac ſi dicat. ꝙ iſti vertūt
oculos mentis ſue. nunc ad dexterā. nunc ad ſiniſtram
nunc ad negocia. nunc ad officia. nunc ad amicos car-
nales. nunc ad illos qui munera offerunt vel diuitias
temporales. nunc ad eos qui ad dexterā adulātur: nūc
ad illos qui ad ſiniſtrā obloquuntur. Ideo alios reco-
gnoſcere ⁊ videre dedignantur. Hoc ergo eſt ſcdm impe
diens ſcȝ vitiū diſtracte intentionis. ¶ Itē tertia mala
dies. eſt vitiū carnalis affectionis: quia iſti ita attente
vident ⁊ diligunt ſuos carnales nepotulos. ꝙ nō vacat
eis reſpicere alienos. Et circa hoc aduerte. ꝙ carnalis
affectio conſanguineoꝝ ſuoꝝ. non ſolum facit alios ob
liuioni tradere. immo ⁊ iſta facit iſtos plus ꝙ̄ valeant
reputare. Probatur eniȝ in ſcientia perſpectiua in illo
egregio opuſculo de oculo morali per Petruȝ de ſopra
recitato. Quod ſi quis digitū ſuū ad candelam appli
cet: ⁊ attentiſſime oculos figat. vnus digitus videbitur
ſibi duo: ⁊ quod magis eſt mirabile. ⁊ ſi claudit oculuȝ
dextrum diſparet imago digiti ſiniſtri. ſi vero ſiniſtruȝ
clauſerit. diſparebit dextri. cuius rationem difficile eſt
reddere. niſi recurratur ad rationē viſualiū radioꝝ ⁊ ad
doctrinā perſpectiue. Sic vere nos ⁊ alij viri eccleſiaſti-
ci iſta cecitate ſumus percuſſi: quia ad digitos noſtros
ideſt ad nepotes ⁊ ad conſanguineos noſtros ita atten
te. per carnalem affectionē intendimus: ⁊ eos diligim9
ꝙ preter eos nullum reſpicimus ⁊ videmus. ꝙ etiā eñ

videtur nobis eſſe duo inquantuꝫ bonū quod in eis eſt
duplum ꝙ ſit eſſe credimus: inquantū q̄ uelibet eorum
duobus alijs equipollere cenſemus. Unde de iſtis po-
teſt exponi illud Actuū. j. Uidentibus illis eleuatus eſt
⁊ nubes ſuſcepit eum ab oculis eoꝝ: ⁊ ecce duo viri aſti-
terunt. Iſtis inquit eccleſiaſticis viris vel quibuſlibet
alijs affectuoſe videntibus ⁊ corporaliter aſpicientibus
eum ſcilicet amicum ⁊ conſanguineū ſtatim eleuatus
eſt ſcilicet in eoꝝ reputatione. inquantū ſcilicet ab iſtis
eſtimatur aliquid eſſe magis ꝙ eſt. ⁊ nubes ideſt carna-
lis affectio ſuſcepit ⁊ tollit hominē huiuſmodi ab ocu-
lis eoꝝ. ideſt a iudicio euidētis veritatis. Et ideo ſequi-
tur. Ecce duo viri aſtiterunt in veſtibus albis. quia ſci-
licet vt dictum eſt. vnus apparet eſſe duo eis in ſuffici-
entia ⁊ valore: vnum bonū quod in eis eſt videtur tali-
bus maius duplo. Quod etiam figurari poteſt Eccle-
ſiaſtici. xlvj. vbi de Joſue dicitur. In iracundia ſua impe-
ditus eſt ſol. ⁊ facta eſt vna dies quaſi duo. In iracun-
dia em̄. ideſt in carnali affectione: noſtra que ꝯtra nos
prouocat irā dei impeditur ſol. i. claritas veri iudicij no-
ſtri: ⁊ ſic in mente noſtra: fit vna dies: quaſi duo. ideſt
vnus talis a nobis dilectus reputatur valere duos. Sꝫ
aduertamus vltra. dictū eſt em̄. ꝙ clauſo vno oculo ſcili-
cet dextro. diſparet imago ſiniſtra illius digiti. ⁊ econ-
uerſo. clauſo ſiniſtro diſparet dextra. Chariſſimi nos
habemus duos oculos. ideſt duo iudicia ſcilicet dextrū
ideſt iudicium certū quod iudicat veritatē qđ eſt veruꝫ
⁊ ſpirituale. ⁊ ſiniſtruꝫ qđ iudicat falſitatem. qđ eſt fal-
ſum vel carnale. Iſti etiam habent duas imaginatiōes
ſcilicet dextram que ſignat aliqua eoꝝ bona. ⁊ ſiniſtraꝫ
que ſignat ſua mala. Iſta em̄ eſt veritas. ꝙ quando ho-
mo clauſum habet oculuꝫ dextrū. ideſt verum iudiciuꝫ
⁊ ſolum conſiderat tales dilectos cuꝫ ſiniſtro oculo car-
nalis affectionis: tunc diſparet imago ſiniſtra eorū: et
apparet ſolū dextra eoꝝ. quia ſcilicet tunc omnia in eis
videbimus eſſe dextra ⁊ bona. nulla vero ſiniſtra ⁊ ma-
la: ſicut iam in multis apparet: qui quia oculū dextruꝫ
veri iudicij perdiderunt: ⁊ ſolū oculum ſiniſtrū carna-
lis affectus retinuerunt. ideo nulla ſiniſtra ſcilicet ma-
la in talibus conſpiciunt: ſed omnia eis dextra ⁊ vtilia
eſſe credunt ⁊c. figurati in viris iabes galaad. j. Regū
xj. Cum quibus naas qui coluber interpretatur dyabo-
lus ſcilicet princeps filioꝝ amon pactū volebat facere.
ita ꝙ erueret oculos eoꝝ dextros. Sic coluber dyabo-
lus videtur nobiſcum tale pactū feciſſe: ⁊ dextros ocu-
los veri iudicij eruiſſe: ⁊ ſolos oculos ſiniſtros. ideſt af-
fectuoſum iudicū dimiſiſſe: ita ꝙ iam iſti tales a nobis
dilecti poſſunt dicere illud Gal. iiij. Teſtimoniū perhi-
beo vobis: quia ſi fieri poteſt oculos veſtros eruiſſetis.
⁊ dediſſetis nobis. Unde etiaꝫ de nobis iam videtur lo-
qui ſcriptura zacharie. xj. Gladium ſuper brachiū eius
⁊ ſuper oculum eius dextrum. brachiuꝫ eius ariditate
ſiccabitur: ⁊ oculus eius dexter obtenebreſcens obſcu-
rabitur. Brachiuꝫ eſt operatio. oculus dexter eſt vera
cognitio: que ſcilicet quaſi correlatiue ſe habent: quia.
quando oculus dexter veri iudicij obſcurabitur. tunc ⁊
brachium dextrum. ideſt fortitudo bonoꝝ operum exic-
catur. Sed quid: procerto chariſſimi ſi contrariū face-
remus: ⁊ tales digitos. ſcilicet dilectos ſiue tales de qui-
bus nos dicimus vere digitus dei eſt hic Exo. viij. clau-
ſo oculo ſiniſtro carnales affectus. cum dextro oculo ve-
ri iudicij conſideramus. tunc vere contrario modo iudi-
caremus: quia ſcilicet tunc ſola imago ſiniſtra appare-
ret. dextra etiā diſpareret. inquātuꝫ omnia in eis praua
cognoſceremus: ⁊ pauca vtilia in eis viderem⁹. Ideo bre-
uiter tales poſſunt dicere illud Gen. xiij. Si ad dexterā
ieris. ego ſiniſtrā tenebo. ſi ad ſiniſtraꝫ ⁊c. Ac ſi diceret.
talis ſit affectuoſus viſus ſi tu vadas ad dexteram me
directe conſiderando: tunc ego ſiniſtrā tenebo inquan-
tum omnia in me videbis inutilia ⁊ ſiniſtra. Econtra
vero ſi ad ſiniſtrā ieris. ideſt carnali affectione videbis
tunc econtra ego ad dexterā pergā. inquantū omnia in
me apparebunt eſſe virtuoſa ⁊ dextera ⁊ bona. Et ideo
breuiter contra nos ⁊ alios carnales affectuoſos loqui-
tur ſcriptura Job. x. dicens. Nunquid oculi carnei tibi
ſunt. aut ſicut homo videt. et tu videbis quaſi dicat. ꝙ
ſic. ergo patet ꝙ tribus diebus nemo videt fratrē ſuum
⁊ quomodo illa tria vitia ſcilicet carnalis affectio men-
talis diſtractio ⁊ ingratitudinis obliuio impediunt. ne
proximos videam⁹. Quod bene figuratū eſt in illo pin-
cerna pharaonis. qui poſt tres dies ad officium reſtitu-
tus. ſuccedentibus proſperis oblitus eſt interpretis ſui
ſcilicet Joſeph. q̄ in carcere etiā ſibi ſeruierat. Ad deno-
tandū ꝙ illi qui poſt iſtos tres dies. ideſt poſt iſta tria
vitia ad dignitates ⁊ officia promouentur. ſuoꝝ ſeruito-
rum et bonaꝝ perſonarū ſuccedentibus ſibi proſperis
obliuiſcuntur. Non ſic chariſſimi. ſed videamus viros
proximos benemeritos ⁊ prouectos ⁊ vide inquit: vt qui-
libet dicat de tali Johānis. ix. Abij ⁊ laui ⁊ vidi. Idcirco
dico ꝙ videnda eſt fraterna charitas. que eſt exterior. ⁊
vidi inquit. ¶ Quarto dico. ꝙ videnda eſt mūdana va- D
nitas. que eſt inferior. cū dicit. de loco in quo ſtas: quia
ſcilicet locus in quo nunc ſumus ⁊ nūc viuimus eſt mū-
dus. qui reuera debet videri. ⁊ ꝙ plurimū reſpui ⁊ horre-
ri. Eſt em̄ mundus ſicut baſiliſcus qui occidit hominē
ſi primo eum viderit: ſi tamē ab homine preuiſus fuerit
non nocebit. Unde in vitaſpatruꝫ legitur de fratre ſan-
cto. qui caſu in deſerto vidit baſiliſcuꝫ. ⁊ ſtatim territus
clamauit (et non mirū ſi ſerpens hominē interficit vi-
dendo quia ſicut Solinus ponit. In ſchitia fuerūt mu-
lieres cum duplici pupilla in oculo: que viſu ſi quem vi-
derāt irate occidebant. Unde Plini. lib. vj. cicero autor
eſt ꝙ cum deus nature. ferarū morē comedendi carnes
humanas in aliquibus hominibus poſuiſſet. in quorū-
dam etiā oculis venena poſuit vt nullum malū eſſet qđ
homini deeſſet) O deus inquit aut mihi moriendū eſt
aut iſti: ⁊ ſtatim baſiliſcus crepuit. fuerat em̄ preuiſus.
vt ſupra ponitur. Baſiliſcus animal venenoſiſſimū ſi-
gnificat mundū. cuius viſus. ideſt cuius fauor animaſ
ſpiritualiter occidit. ⁊ aues. ideſt contemplatiuos a vo-
latu alte contemplationis peruertit. Uidere iſtius baſi-
liſci ſignificat mundi promotiones: quia tunc aliquē
videre dicit ⁊ reſpicere: quando ſolet eū honorare ⁊ pro-
mouere. Juxta illud ps. Reſpice in me ⁊ miſerere mei. vi-
dere aūt vt iam pluries dixi. diſcretionē ſeu limpidā co-
gnitionē ſignificat: que ſcilicet ſcđm conſiderationē ſi-
gnificat veritatē atqꝫ penſat. Igitur iſta eſt veritas. ꝙ ſi
baſiliſcus. ideſt preſens mūdus viderit primo. ⁊ aliquē
promouerit: vel exaltauerit. ipſum procerto per diuerſa
vitia enecabit. inquantū ſcilicet mediante tali viſu ſu-
perbiā. luxuriā ⁊ auariciam in eo generabit. Iſte em̄ po-
teſt dici mulier cuꝫ pupilla duplici. Mulier dicitur pro-
pter rerum ſuaꝝ inconſtantiā: duplex vero pupilla pro-
pter diuitiaꝝ ⁊ honoꝝ reſplendentiam. Et ideo ſi iſtis
duabus pupillis hominē viderit. ideſt ſi alicui fauendo
honores ⁊ diuitias dederit. reuera facile erit ꝙ ipſuꝫ ſpi-
ritualiter venenabit: quia talis eſt viſus periculoſus: et
his qui ſic viſi ſunt venenoſus. Juxta illud qđ dicitur đ
muliere Prouerbioꝝ. xxiij. Fouea profunda meretrix: ⁊
puteus anguſtus aliena. inſidiatur in via quaſi latro: ⁊
quos incautos viderit interficiet. Mundus em̄ dicitur
meretrix: qua magis dantem prediligere noſcitur. ſolū
propter lucrū hominē ſequitur. Dicitur fouea: quia in
eius pericula facile caditur. Dicitur puteus anguſtus
ꝙ exinde difficiliter exitur. Dicitur quaſi latro inſidia-
ri: quia fallacijs ⁊ inſidijs eſt totus plenus. Dicitur quos
viderit occidere: quia qui ab ipſo viſi et promoti ſi non
ſunt cauti diuerſis inſidijs moriūtur. Sed quid de iſto
proculdubio baſiliſco dico. ſi ab homine diſcreto preui-
deatur: ⁊ ipſius vanitas cognoſcatur: tunc nocere non
poterit. dato ꝙ gloria eius obtineatur. Mundus enim
ſolus interficit qui eum non videt nec vanitatem eius
aut iniquitatem attendit: quia ſi eius vanitas ⁊ iniqui-
tas preuidetur. homo indemnis. et immunis meretur
euadere. Unde. Naū. iij. Omnes qui viderint te reſilient.
Quia procerto qui viderit mundum. ab amore eius re-

ſilietet

filiet ⁊ exibit. Et ſic eũ viderat Sapiēs. q̄ dicebat Eccl. j. Vidi cuncta que ſunt ſub ſole: ⁊ ecce vniuerſa vanitas ⁊ afflictio ſpiritus. Vide ergo de loco in quo nunc es. i. de mũdo Math. xxviij. Venite ⁊ videte locum. Et Gene. xxij. Vidit locum procul. Videri ergo debet munda-
3. na vanitas que eſt reſpuenda. ¶ Quinto dico. ꝙ videnda eſt egeni paupertas. que eſt nutrienda: quia ſcilicet nos debemus videri miſericorditer paupes. ⁊ ipſos miſericorditer confouere. Homo em̄ medicus magis libēter videt membra leſa ꝙ̄ ſana. vel illeſa ⁊ hoc ſm doctrinam chriſti Math. ix. Non eſt opus valentibus medicus: ſed male habentibus. Sic vere pauperes tribulati infirmi vel leſi ſunt libentius a nobis videndi et benigniter recipiendi. ꝙ̄ illi q̄ nullo indigent ſcilꝫ diuites et opulenti. ſeu in proſperitatibus conſtituti. Exemplo ſamaritani. De quo dicitur Luce. x. ꝙ ſauciato appropians videns eum. miſericordia motus eſt. ⁊ lauans vulnera eius adhibuit oleum ⁊ vinũ. Et hoc oſtenditur cū dicitur. ꝙ nos debemus videre ad aquilonem. Quia ſcilicet pars aquilonis que eſt frigida. ſterilis ⁊ nuda pauperes ſignat: qui ſcilꝫ ſunt nudi propter frigiditatē. ſicci propter famē. ſteriles et egeni propter paupertatem. Quia ſicut dicitur Hiere. j. Ab aquilone pandetur omne malum. Et Eccle. j. Ventus aquilo ⁊c. Ad aquilonē ergo. ideſt ad pauperē debemus reſpicere ⁊ ipſis miſericorditer ſubuenire. Exemplo beate virginis imaginis que ad aquilonē ſolet eſſe iuxta imaginem crucifixi filij ſui benedicti. Quia ſcilicet chriſtus dextrā perpetue largitatis pauperibus porrigit: et beata virgo ipſos aſſociat ⁊ cuſtodit. Sic et nos debemus ad ipſos dexteram extendere bona largiēdo Eſa. xliij. Dicam aquiloni da. Et eos debemus aſſociare. et in neceſſitatibus viſitando. ⁊ ad partem aquilonē ſtare deſolatoꝝ pauperũ iuſtitiam confouendo Pſ. Oculi eius in pauperes reſpiciunt. Sed proh dolor videtur hodie ꝙ homines cōtra faciunt: quia pauperem non vident nec reſpiciunt multa genera perſonarum. ſcilicet

Tyranni rapaces.
Auari tenaces.
Judices fallaces.
Amici nugaces.

¶ Dico ꝙ pauperes miſerando non vident tyranni rapaces. ſicut ſunt mali principes officiales. balliui. ⁊ dominoꝝ familiares: qui ſcꝫ pauperibus non miſerant. nec ad eoꝝ paupertatē attendere dignātur. Sed magis cōtra eos ꝙ contra diuites debachant. Figurati in Saul ⁊ in ſocijs ſuis. De quibus dicitur. j. Reg. xv. ꝙ pepercerunt pinguioribus amalech. quicquid aũt vile ⁊ reprobum fuit demoliti ſunt. Quia procerto iſti predicti rex Saul ⁊ ſocij eius. ideſt mundi principes ⁊ eoꝝ balliui. necnon ⁊ quicũꝙ vſurarij ⁊ tyrāni fouent diuites ⁊ pingues: ⁊ depredantur reprobos ⁊ pauperes ⁊ viliores pſ. Inſidiatur vt rapi. pau. ra. dum attra. eum. Et bene dicit dum attrahit: quia ſcilicet balliui ⁊ vſurarij obſequio attrahunt diuitibus blandiendo. occidunt officio pauperes exhereditando. Iſti tamen non deberent auferre ſed conferre. Quia ſicut dicitur Prouer. xj. Alij rapiũt non ſua ſed ſemper in egeſtate ſunt. Alij vero diuidunt propria ⁊ ditiores ſunt. Quia ſicut dicitur Prouerbioꝝ xxviij. Qui dat pauperi non indigebit. Pauperes ergo non videntur a tyrannis rapacibus. ¶ Item adhuc dico. ꝙ non videntur ab auaris tenacibus. quia ſicut pts diuites auari non dignātur pauperes reſpicere. nec aliquid eis errogare. Similes ſitule plene. que vertit dorſum ad puteũ: quia ſcilicet iſti diuites pleni dorſum vertunt inhũaniter ad pauperes: et egenos. Figurati in illo leuita Luce. x. vbi dicitur ꝙ viſo ſautiato pertranſijt eiꝙ munus miſericordie non impendit. Contra illud Thobie. iiij. Ex ſubſtantia tua fac elemoſynam: ⁊ noli auertere faciem tuā ab vllo paupere. vt ſic dicat cū propheta illud Eſaie. lxvj. ca. Ad quem inquit reſpiciam niſi ad pauperem ⁊ contritum corde. Ergo non videntur homines pauperes ab auaris tenacibus. Etiã dico ꝙ non videntur ab iniquis iudicibus qui cauſas paupeꝝ non dignantur reſpicere. ſed magis ſolēt ipſas diſſimulare ⁊ protrahere ⁊ contra eoꝝ inſtantiā diuites ſuſtinere. Ideo contra tales loquitur Innocentius de vili. nature. vbi dicit ſic: Vos non intenditis merita cauſarũ ſed perſonaꝝ. non iura ſed munera. non qd ratio dictet: ſed qd voluntas affectet: nō qd cor ſentiat: ſed qd mens cupiat. non qd liceat: ſed quod libeat. Sequitur. Pauperum cauſas cum mora protrahitis. diuitũ tamen cũ inſtantia promouetis: in illis rigorē oſtenditis. in iſtis cũ manſuetudine diſpenſatis. illos difficulter reſpicitis. iſtos cũ fauore tractatis. illos negligenter auditis. iſtos ſubtiliter auſcultatis. Patet ergo quomodo vidētur miſeri a malignis iudicibus. ¶ Deniꝙ dico. ꝙ iſti non videntur ab amicis nugacibus. Quia ſcilicet mũdani amici ita ſunt ficti ⁊ falſi. ita inconſtantes ⁊ vani. ꝙ ſi quis amicus eoꝝ ad paupertatē venerit. vel aliqd infortunium incurrit. nullus amplius ipſum reſpicere vel videre curabit. Et hoc probo

Exemplo naturali.
Enigmate figurali.
Probleumate fabulari.
Autoritate ſcripturali.

¶ Probando ergo per naturā poſſum eos naturaliter cōparare ſtrutioni: que eſt auis ſũme obliuioſa. intantũ ꝙ poſtꝙ̄ in deſertis ethiopie in ſabulo ouũ ſuum ponit ſtatim obliuiſcitur vbi ipſum poſuerit ⁊ dimiſit. Unde etiā de hoc cōcordat ſcriptura Job. xxxix. vbi dicit de ſtrutione. ꝙ priuauit eũ deus ſapientia. qñ ponit in arena oua ſua obliuiſcit vbi poſuit ea: ſed pcerto iſtud ouũ ſic in harena oblitũ virtute ſolis fouetur: ⁊ in volucrē trāſformat. quā vidēs mater aſſumptis plumis ſibi ſimilem ipſum filium recognoſcit et ipſum recipiens diligens de eo optime recordat. Sic vere faciũt hodie amici mũdani. qui poſtꝙ̄ ouũ ſuũ. ideſt aliquis cōſanguineus ⁊ amicus ad ſabulũ ſterilitatis ⁊ paupertatis peruenit. ipm ſtatim obliuiſcunt ⁊ ꝯtemnunt: ipmꝙ amplius non reſpiciũt ſed procerto ſi contingit ꝙ virtute ſolis. i. miſericordia diuina talis fit diſpectus fit de ſabulo paupertatis auis plumoſa. i. diues efficiatur. ⁊ de ouo in pullũ. i. de paupertate in diuitem cōuertat. plumis. i. diuitijs ⁊ beneficijs induit. tũc ſtatiꝫ ab iſta matre. i. ab iſto fallaci amico. vel parente recolligitur: ⁊ tanꝙ̄ pullus. i. tanꝙ̄ partus vel ꝯſanguineus recipit: qui antea ſpernabat. ¶ Et hoc viterius probo p figurā. Quia Dan. iiij. dicit. ꝙ nabuchodonoſor. rex babylonis mutatus fuit in beſtiā ⁊ ſtatim a principib9 ſuis de ſolio regni ſui fuit eiectus. tandē vero poſt ſeptē tpa de beſtia mutatus fuit in hoiem. ⁊ in ſoliũ regni ſui ſtatiꝫ ab eiſdē principibus eſt erectus. ⁊ reſtitutus. Sic vere chariſſimi hodie ſi cōtingit. ꝙ aliquis amiſſa figura humana. i. exteriori proſperitate ⁊ ſtatu. in beſtiā. i. in pauperē conuertat. procerto principes. i. priores amici ſui ipſum contemnũt. eijciunt ⁊ deteſtantur: ⁊ eũ videre dedignant. Sed procerto ſi contingit eũ de beſtia in hominē. ideſt de paupere in diuitē remutari. ſtatim ipꝫ recipere aduocare ⁊ ad honorē reſtituere comprobant.
¶ Probo etiā hoc per poeticā fabulam vel ficturam. Caliſto em̄ ex ira iunonis fingitur in vrſam mutata: et quis mentē ſemper retineret humanā. humana tamē figura eidem penitus eſt adempta. arcbades aũt filius ſuus ſemel ad venationeꝫ properans matrem inuenit. quam propter mutationeꝫ nature nullatenus recognouit. Ipſa tamen eum videns affectu ducta materno ad eum venit. qui timens eam ſagittare voluit: ſed hec clamans iupiter impediuit. Sic vere chariſſimi. ſi mater. ideſt aliquis amicus: vel benefactor: vel cōſanguineus viſa. ideſt pauper efficitur. amplius non cognoſcitur. ⁊ dato ꝙ ipſa viſa. ideſt ipſe pauper filiũ. ideſt priorē amicum vel conſanguineũ bene cognoſcat: ⁊ ad ipſum petendo auxiliũ reſpiciat. ⁊ ad eum veniat. ipſe tamen fictus ⁊ malus filius ⁊ amicus ipſam non reſpicit: ſed ſagittat: ⁊ ſagittis maloꝝ verboꝝ ipſam quandoꝙ percutit atꝙ grauat. ¶ Et hoc viterius per ſcripturā: patet Gen. xlij. vbi de Joſeph captiuato dicitur. ꝙ fratres ipe cognoſcēs nō eſt agnitus ab eis. Qd etiam proh dolor

Ayuntamiento de Madrid

de pꝛopꝛijs filijs naturalibus habetur: qui ſcilicet pau
peres parentes videre ⁊ reſpicere dedignantur. Juxta il
lud Pꝛouerb. xiiij. Etiam pꝛoximo ſuo pauper odioſus
erit. Et in iſto articulo videntur repꝛehenſibiles multi
qui de paupere ſtatu ad officia ⁊ alta faſtigia veniunt:
qui pꝛocerto conſanguineos pauperes. vel amicos pꝛe
ceteris deſpiciunt ⁊ contemnūt. Contra quos Jnno. vbi
ſupꝛa. Ambitioſus inquit ſtatim vt ad honoꝛē pꝛomo⸗
tus eſt in ſuperbiaꝫ erigitur in iactantiam effrenatur:
non curat pꝛodeſſe ſed gloꝛiaſ pꝛeeſſe. pꝛeſumit ſe melio⸗
rem quo ſe videt ſuperioꝛem. pꝛioꝛes deteſtatur amicos
notos ignoꝛat. externos comites eligit: contēnit anti⸗
quos vultum auertit. ceruicem erigit faſtum pꝛetendit
grandia loquitur. ſubtilia meditatur. ſubeſſe non pati
tur pꝛeeſſe molitur. Et vt bꝛeuiter concludam. tales vi
dentur figurati in Samuele. De quo dicitur. j. Reg. xv.
Poſtꝙ̄ fuit Saul a domino repꝛobatus. ꝙ non vidit
Samuel vltra ſaul. Non ſic chariſſimi. nō ſimus amici
fallaces. nec ſimus iudices ſeu aduocati rapaces. nec
auari tenaces ad egenos. ſed miſericoꝛditer nos habea
mus ad ipſos. ⁊ maxime ad pꝛioꝛes ⁊ familiares pꝛoxi⸗
mos et amicos. Quia ſicut dicitur. Pꝛouerbioꝝ. xiiij.
Qui deſpicit pꝛoximū ſuuꝫ peccat. ⁊ qui miſeretur pau
peri beatus erit. Exo. xiiij. Uiderunt filij iſrael egyptios
moꝛtuos ſuper littus maris. Uide inquit ad aquilonē
ideſt reſpice paupereꝫ Hierem. j. Ollam ſuccenſam ego
video. ⁊ facies eius ad aquilonem. Dico ergo. ꝙ videri
debet egeni paupertas. que eſt nutriēda. ⁊ hoc eſt quin
K tum qđ eſt videndum. ¶ Sexto dico. ꝙ videri debet ma
loꝛuꝫ prauitas que eſt punienda ⁊ fugienda. ⁊ hoc oſtē⸗
ditur cum dicitur. ad meridiem. Pars eñ meridiona⸗
lis. vbi eſt pꝛouincia gaulolie. vbi ſecundū Seruaſium
occeanus ſicut olla pꝛe caloꝛe feruet. vbi eſt pꝛouincia
thoꝛonie que perpetuis incendijs ſemper flammat ⁊ ar
det. Ubi eſt pꝛouincia ethiopie. que monſtris ⁊ ſerpen⸗
tibus abundat ⁊ ſcatet. ⁊ tamen his non obſtantibus a
ſole. plus contingit illuminare. Et amplioꝛi claritate
pollere. peccatoꝛem ſignat. qui ſerpentibus. ideſt vitijs
eſt plenus per carnis concupiſcentiaꝫ. eſt coꝛroſus per
auariciam ⁊ per ſuperbiam et diſcoꝛdiam eſt feruidus.
tamen pꝛe ceteris hominibus ſplendoꝛe humane glo⸗
rie eſt lucidus atq; clarus Eſaie. lvij. Impij quaſi mare
feruens quod quieſcere non valet. Tales enim videndi
ſunt. ideſt excutiendi et examinandi. et ab inferioꝛibus
declinandi ⁊ contemnendi. a ſuperioꝛibus vero caſtigā
di et puniendi. Juxta illđ Phil. iij. Uidete canes videre
malos operarios. ps. Uidi impiū ſuperexaltatuꝫ ⁊c. vt
de tali meridie dicatur illud Amos. viij. Occidit ſol in
meridie. vt nunc etiam pꝛelati in illis duodecim bobus
figurentur. de quibus tres reſpiciebant ad meridieꝫ. iij.
Regū. vij. Quod tamen eſt contra multos malos iudi
ces. qui non vident nec examinant malos et publicos
peccatoꝛes. immo clauſis oculis tranſeunt ⁊ eos facere
permittunt quicquid volunt. ipſoſq; non puniunt nec
arguunt. ſed potius ſuſtinent et defendunt. ſicut patet
ad literam de vſurarijs manifeſtis. Et ſi tu petis cau⸗
ſam quare iſti non vident tales. dico ꝙ duplex pōt eſſe
cauſa ſcilicet munerum excecatio. ⁊ timoꝛis remollitio.
De excecatione eñ patet. ꝙ dona ⁊ munera que mali iu
dices reſpiciunt. oculos eis claudunt. Optalius eñ la⸗
pis pꝛecioſus eſt. qui ſi ab aliquo poꝛtet. ita illudit ocu⸗
los alioꝝ. ꝙ illuꝫ qui poꝛtat non reſpiciunt nec percipi
unt. Et ideo de iſto dicitur in lapidario. ꝙ aſſeritur fur
tis tutiſſimus eſſe patronus. Sic vere chariſſimi quan
do aliquis malus timet a iudicibus videri diſcuti ⁊ pu
niri. ſolet adhibere lapidem optalium pꝛecioſum. ideſt
optabilia ⁊ munera atq; dona. Et ſic pꝛocerto dum iſta
offert iudicibus. atq; pꝛelatis pꝛeſentat. oculos ſui iudi
cij illudit. ⁊ excecat. ita ꝙ ipſum tunc nequeunt perpen
dere nec videre. quinimmo ac ſi non videret ſolet ipſum
impunitum dimittere ⁊ tranſire. ⁊ ſic mali inuiſi ⁊ im⸗
puniti tranſeunt. ⁊ iudicum oculos cum ſuis muneri⸗
bus ſic illudunt Deutero. xvj. Munera excecant ocu⸗
los ſapientum et peruertunt verba iuſtoꝛum. Item iſti
omittunt videre malos remollitione timoꝛis. quod pa
tet. quia ſcilicet mali fallaces ⁊ iniqui quandoq; nitun
tur ſupꝛa ſuum viſoꝛem ⁊ inquiſitoꝛem inſurgere. ⁊ euꝫ
diffamare. ledere ⁊ grauare. Geruaſius enīꝫ narrat eſſe
quoddam ſtagnum in finibus ſcotie iuxta occeanum
quod omni die fluit et refluit. Juxta illud ſtagnum ac⸗
cidit mirabile. quod ſi faciem quis ad ſtagnum vertat
aqua quaſi foꝛtis pluuia diſpergitur. et ipſum ſtagnuꝫ
quaſi indignatum ſupꝛa ſic videntem ⁊ reſpicientem in
ſurgat. ⁊ vix ſine periculo euadat. ſi vero ſtagnum non
reſpiciat aut videat. ſed ſibi potius doꝛſum vertat. tunc
aquis eius non aſpergetur. nec tumoꝛ eius. nec tempe⸗
ſtas aliqua ſentitur. Sic vere in hoc ſunt mali huic ſta
gno ſimiles. quia in ſuis malicijs nolunt videri. quin⸗
immo quando pꝛelatus eos videre ⁊ examinare. ⁊ eoꝛuꝫ
maliciam exploꝛare ⁊ cognoſcere nititur. ſtatim flucti⸗
bus infamiarum ⁊ iniuriaruꝫ ⁊ rixarum. ac appellatio
num ab eis impetitur. qui tamen ſi faciem auerteret. et
diſſimulando tranſiret. in pace dimitteretur. nec ab
ipſis malis ſubditis lederetur Quapꝛopter hodie mul
ti ſuperioꝛes compelluntur ſub diſſimulatione tranſi⸗
re ⁊ maloꝛum culpas nō coꝛrigere vel videre. Sicut eñ
dicitur Pꝛouerbioꝝ. xv. cap. Non amat peſtilens eum
qui ſe coꝛripit. Ideo de tali iudice. qui ſic per malos ſub
ditos diſſimulare cogitur. dicitur Eccleſiaſtici. xix. Eſt
qui declinat faciem ſuam ⁊ fingit ſe non videre qđ igno
ratum eſt. Non ſic chariſſimi. non ſimus diſſimulan⸗
tes malos. ſed aſpicientes ⁊ diſcutientes. ⁊ ſecunduꝫ iu⸗
ſtitiam punientes. Et reuera ſicut dictum eſt videri de⸗
bet maloꝝ prauitas. que eſt puniēda. Ad meridiem in⸗ L
quit. ¶ Septimo dico. ꝙ videri debet felicitas celi que
eſt appetenda. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur ad oꝛienteꝫ
Pars enim oꝛientalis que eſt luminoſioꝛ. et in quo ſol
oꝛitur paradiſum deſignat. vbi lumen eterne gloꝛie con
tinetur. ⁊. Unde ſol iuſtitie chꝛiſtus mundo oꝛitur atq;
datur. Iſte ergo locus debet videri. ⁊ in mente ⁊ deſide⸗
rio ſemper haberi ⁊ totis deſiderijs ſemper affectari. qđ
vtiq; in tabernaculo federis figuratur. quod ab omībꝰ
partibus erat clauſum. ⁊ ſolum ad oꝛientem ⁊ ad lucis
ingreſſum aperiebatur. Ad denotandum ꝙ tabernacu⸗
lum debet eſſe clauſum ad terrena apertum vero ad oꝛi
entem. ideſt ad celeſtia ⁊ ſuperna Geneſis. xxviij. Dila⸗
taberis ad oꝛientem. Et in ps. Aſcendiſti ſuper celum
celoꝛum ad oꝛientem. quia oꝛientalia. ideſt bona eterna
debent videri ⁊ contemplari. deſiderari ⁊ affectari. bona
vero terreſtria reſpui. ſperni. ⁊ abdicari. vnde Eſa. xxxiij
Oculi tui videbunt hieruſalem regionem opulentam.
tabernaculū quod amplius trāſferri non poteſt. Pere⸗
grinus enim qui eſt captiuus in terra aliena. libenter
recoꝛdatur patriam ſuam. ⁊ multum appetit reditum.
ad eandeꝫ. Unde in perſona captiuoꝛum dicitur in ps.
Super flumina babylonis illic ſedi. ⁊ fle. duꝫ recoꝛ. tui
ſyon. Sic vere nos qui ſumus peregrini ⁊ hoſpites ſu⸗
per terram. ⁊ qui non habemus hic manentem ciuita⸗
tem. ſed futuram inquirimus Hebꝛ. xiij. Debemus pa
triam noſtram de qua cecidimus paradiſum ſcilicꝫ mē⸗
taliter videre. et ad eandem totis affectibus anhelare.
Unde pſal. dicit. vt videas bona hieruſalem omnibus
diebus vite tue. Quod tamen eſt hodie pꝛohdoloꝛ con⸗
tra multos. qui ſcilicet oꝛientem. ideſt paradiſum non
vident. nec qui ⁊ quāta ſint illa bona conſiderant quin⸗
immo intantum ſunt allecti bonis moꝛtalibus ⁊ cadu
cis huius mundi. ꝙ nunꝙ̄ moꝛi vellent. ⁊ ꝙ ſemper bo
na terrena poſſiderent. Sic enim ponit Plini. In affri
ca eſt quedam arboꝛ que dicitur lechos. quod interpꝛe⸗
tatur obliuio. ⁊ hoc. quia facit peregrinos obliuiſci pa⸗
triam. ⁊ hoc pꝛotanto dicitur. ꝙ fructus iſtius arboꝛis
eſt opulentiſſimus. et vere loco panis eſt eius fructus
dulciſſimus. ⁊ bibitur ab eis loco vini. quapꝛopter cum
incole ⁊ aduene inueniunt in iſta arboꝛe. vnde ſine labo
re poſſunt viuere non querunt amplius patriam ſuam
ingredi. nec videre. ſicut ponit Plinius. xxx. libꝛ. iij. Na

turalis

turalis mūdi hyſtorie. In illis eñ partibus affrice eſt qdam fluuius dictus leches qui obliuionem inducit. quapropter leches .i. obliuio dictus fuit. quez .ſ. ꝓpter hoc garrulitas poetica ſecundū infernalē fluuiū eſſe dixit. Sic vere chariſſimi arbor mūdane vite ⁊ mūdane proſperitatis ⁊ ſtatus cum ſua altitudine eminentiaꝝ cum ſuo ſucco delitiaꝝ ⁊ cū ſuis fructibus diuitiarū. necnon fluuius infernalis mūdialium ſcientiarū. ita hodie alliciunt mentes noſtras. ꝙ dato ꝙ ſimus peregrini et aduene in hoc mundo. Iuxta illud Hebreo. xj. Peregrini ⁊ hoſpites ſunt ſuper terram. nihilominus tantū delectamur ſuꝑ terram. ⁊ in iſtis terrenis ꝙ patriam noſtrā ſcilicet paradiſum obliuiſcimur et ꝙ ab eius viſu ⁊ conſideratione penitus impedimur. Figurati in loth. qui interpretatur declinans. qui vidēs regionem circa iordanem que irrigatur aquis ſicut paradiſus elegit habitare ibidem ⁊ receſſit ab oriente. Sic vere peccator qui facit malum ⁊ declinat a bono. regionē iordanis .i. deſt mundū ⁊ irriguū proſperitatis eligit. ⁊ ab oriente ideſt paradiſi ⁊ eterne lucis amore fugit ⁊ recedit. ſuper quos videtur poſſe dici illud Job. xx. Nō videbit riuulos torrentis mellis ⁊ butyri. Non ſic chariſſimi. ſed videamus ad oriētem. ideſt ad paradiſum. ps. Credo videre bo. do. in ter. vi. Videri ergo debet celi felicitas que eſt appetenda. Ad orientē inquit. Zacha. vj. c. Oriens nomen eius ⁊ cū eo orietur lux eius. Si vis declarare. dic quomodo in oriente ſunt multa nobilia ſcilicet ſpecies: precioſi lapides. elephātes ⁊c. Ac applica ad bona paradiſi. vel ad ipſos beatos. ¶ Octauo dico ꝙ videri debet finis neceſſitas. que eſt ꝓuidenda. et hoc oſtenditur cū dicitur. Ad occidentem. Pars eñ occidentalis ad quam continue currit quam ſol continue reſpicit. ⁊ vbi ſolis claritas deficit ⁊ occidit. finē noſtrum ſignificat ad quem vita noſtra cōmuniter labit in quo claritas vite noſtre ceſſat ⁊ moritur. ad quem q̄libet reſpicere ⁊ ꝑmeditari tenetur. Joſue. j. Uſqꝫ ad ſolis occaſum erūt termini veſtri. dū enim pauo videt pedes ſuos. faſtum rote ⁊ caude ꝓpter cuius pulchritudinem ſuperbierat deponit ⁊ remouet. Sic vere ſi pedes noſtros. ⁊ finem vite noſtre ⁊ affectiones bene conſiderando cernimus nunꝗ̄ proculdubio ſuperbimus. ſed etiam faſtū ⁊ pompam deponimus ⁊ laxamus. Dañ. ij. Tu rex cogitare cepiſti in ſtratu tuo quid futurum eſſet poſt hoc. Et ſic poſſet notari ꝙ circa finem conſideranda et videnda ſunt multa. ſcilicet quia ibi videre debemus

Mortis horrorem.
Judicis terrorem.
Purgatorij ardorem
Inferni dolorem.
Dyaboli furorem.

De morte patet Apoca. vj. vbi dicit. Et ecce equ⁹ pallidus .i. homo mortuus. ⁊ qui ſedet ſuper equū nomen illi⁹ mors. ¶ De iudice patet Apocal. xx. vbi dicit. Vidi mortuos puſillos ⁊ magnos ante thronum. ⁊ libri aperti ſunt. ⁊ mortui iudicati ſunt. de his que ſcripta in libris erāt De purgatorij ardore ꝙ ſit videndus patet Hierem. j. vbi dicitur. Ollam ſuccenſam ego video. De inferni vero dolore videndo ⁊ conſiderando patet Apoca. xx. vbi ait: Vidi angelum deſcendentem de celo habentē clauem abyſſi ⁊ cathenam magnam in manu eius. ⁊ comprehendit draconem. et miſit eum in abyſſum. ¶ Q̄d etiam dyaboli malicia videnda ſit. patet exemplo chriſti qui dicit Luc. x. c. Videbam ſathanam tanꝗ̄ fulgur Et Hierem. j. vbi dicitur. Virgam vigilantem video. De iſtis qnqꝫ poſſet magnus fieri tractatus. ſꝫ quodlibet habet ſuam materiam in inuentorio ſcilicet morali vide ibi. Talia etiam videnda ſunt vt homo etiam timeat. ⁊ territus a malo reſiliat ⁊ recedat. exemplo leonis. qui dicitur timere quando videt ignem. ⁊ quando videt gallum ſcilicet album. ⁊ quando videt verberare catulum. et quādo videt leoceſanum animal leonibus venenoſuꝫ. Sic vere iuſtus timere debet quando videt iſta poſteriora ſcilicet quando videt ignem purgatorij ⁊ gallum ideſt iudicem ſtrepitum mortis verberationem ⁊ damnationem catuli ideſt impij et venenum hoſtis noſtri dyaboli. Unde de iſto viſu poteſt dici iſtud quod de deſtructione damaſci dicitur Zacha. ix. Ecce dominus percutiet in mari fortitudinem eius. ⁊ hec igni deuorabitur. videbit aſcalon ⁊c. Et ſi vis inuehe contra diuites qui non vident ad iſta poſteriora. ſimiles hyene que non poteſt flectere collum vt videat poſt ſe. Similes etiam quibuſdam qui breuem habent viſum qui non vident aliquid niſi prope ſit ⁊c. Contra quos Trenorum. j. Sordes eius in pedibus eius. nec recordata eſt finis ſui. Non ſic chariſſimi. ſed videatur

Finis neceſſitas
Celi felicitas.
Maloꝝ prauitas.
Pauperū egeſtas.
Mundana vanitas
Fraterna charitas.
Humana vilitas.
Diuina maieſtas.

¶ Et ſi ſic ad iſtas octo ꝑtes oclos mētis noſtre vertimus. et circūſpicimus in illis ſancti animalibus que habebant oculos ante ⁊ retro. Apocalyp. iiij. et in illis rotis quorum corpus in circuitu plenum erat oculis. Ezechie. j. figurati erimus. Et ſic procerto nos habebimus in aſpectu mentali ſplendorem. quod eſt primum principale. Videte inquit. ¶ Secundo principaliter dico qd̄ nos debemus habere in affectu morali decorem moderantie. et hoc oſtenditur cum dicitur: quomodo caute. ac ſi diceret ꝙ in omībus actibus noſtris adhiberi debet modus et cautela. quod vtiqꝫ totū facit diſcretio. vnde Petrus Rauen. in ſermo. ꝙ diſcretio modum virtutibus adminiſtrat et ſine diſcretione virtutis vitia reputantur. dicit. Sine iſta enim timor in deſperationem. amor in adulationē. ſpes in preſumptionem. leticia in diſſolutionem. ira in furorem. dolor in amaritudineꝫ commutantur. Notandū ergo ſi volum⁹ de iſto vocabulo qūo. ꝙ multipl̄r ſumit in ſcriptura. tam per modum interrogationis. ꝗ̄ ꝑ modum ſimulationis. Unde aduerte ꝙ ꝗ̄tum ad interrogationem ſumitur

Admiratiue.
Miſeratiue.
Deſolatiue.
Inquiſitiue
Allegatiue.
Reprehenſiue
Charitatiue.
Conſolatiue
Superatiue.
Supperlatiue
Cōparatiue:
Regulatiue.
Ordinatiue

Sumit iſtd̄ vltimum qd̄ ē noſtrū quomodo. quod ſcilicet ordinem et regulam actuum noſtroꝝ deſignat quomodo inqt caute ambuletis j. Theſſa. iiij. Queadmodū accepiſtis qūo vos oporteat ambulare. ita ambuletis ⁊c. De oibus alijs ſi vis ꝯcordātias vide .ſ. in litera Q. ti. qūo: Sꝫ aduerte hic ꝙ nō ſolū ponit qūo. imo ēt caute ambuletis: q̄r .ſ. in nr̄is actib⁹ non ſolū neceſſari⁹ eſt mod⁹ vt meli⁹ fiāt bona. ſꝫ neceſſaria etiam eſt cautela vt ꝓcaueant mala. vñ Sen. li. de mori. dicit ſic. Cunctis inqt eſto benign⁹. nemini blādus. paucis familiaris. oibus equus. ſeuior eſto iudicio ꝗ̄ ſermone. vita ꝗ̄ vultu. clemētie cultor. clemēs vltor. ſeuicie deteſtator. fame bone nec tue ſeminator. nec aliene detractor. ſuſpitionib⁹ minime credulus. ad irā tardus. ad miſericordiā ꝓnus. in aduerſis firm⁹. ⁊ in ꝓſperitate caut⁹. qūo inqt caute ⁊c. j. Mach. vj. Ibant caute ⁊ ordiate. Et ſic patꝫ ſcdm .ſ. ꝙ hr̄e debem⁹ affectu morali decorē tꝑantie ¶ Tertio principal̄r dico ꝙ nos debemus habere in ꝓfectu reali vigorē diligētie. qd̄ oſtēdit cū dicit. ambuletis .i. de vno opere ad aliud procedatis. Quia in via bonorum moꝝ quodlibet bonū opus eſt vnus paſſus. Et ideo ſicut oia animalia vt cōiter ꝓcedūt anterius eundo. non poſterius redeundo. Sic ois homo qui eſt per gratiā animatus. oꝫ anterius per virtutes procedere. ⁊

Ayuntamiento de Madrid

nunꝙ poſterius aduerſa vel tpalia retroire. Exemplo
apoſtoli Phil.iij. Que retro ſunt obliuiſcens.ad ea ve-
ro que ante ſunt extendēs meipm deſtinatū perſequor
ad brauium.ambuletis inquit. Ut ſic poſſimus figu-
rari in ſanctis animalibus.de quibus dicitur Ezech.j.
Q ipſa erāt quatuor:et quodlibet habebat quatuor
facies.habebat quatuor pedes.habebat quatuor alas.
⁊ habebat ſub alis quatuor pennas.⁊ vnumquodlibet
ante faciē ſuam gradiebaꝫ. nec reuertebaꝫ dū ambula
rent. Iſtam vide expoſitam in reductorio meo. lib. xvj.
Ezec.j. Ambuletis ergo. Ad col.j. Ut ambuletis digne
per omnia deo placentes.in omni opere bono fructifi-
cantes ⁊ creſcentes. Et ſic replicando dico ꝙ nos debe-
mus habere. Diligentie vigorem. Ambuletis. Mode-
rantie decorem.quō caute. Sapientie ſplendorem. Ui-
dete. Uidete ergo quō caute ambuletis: vt.ſ. exemplo
helye in fortitudine cibi iſtius ambuletis vſqꝫ ad mon
tem dei oreb.⁊ vt de virtute in virtutē taliter pcedamus
ꝙ deū deorꝫ in ſyon.ſ.videamus. Iuxta illō Ioh.j. Uidi
mus gloriā eius gloriā quaſi vnigeniti a patre plenū
gratia ⁊ veritate. Et ſicut dicit Aug. Ipſe erit finis de-
ſideriorum noſtrorū qui ſine fine videbitur. ſine faſti
dio amabitur.ſine fatigatione laudabitur. qd nobis
concedat xps ⁊c.

A **Vidua.** Nota ꝙ vidua dicitur illa que virū ha
buit.ſed eſt viri ſolatio per mortis infor-
tunium deſtituta. Et ideo breuiter in ſcriptura ſtatū
deſolabilem ⁊ miſerabilem deſignat in bono ꝑiter ⁊
in malo. Et ideo breuiter notare poſſumus ꝙ inuenio
viduitatem

Honorabilem. — Prima eſt bonarꝫ matronarū.
Miſerabilem. — Secūda eſt pauperꝫ perſonarꝫ
Deteſtabilem. — Tertia eſt malarū animarum.

Dico primo ꝙ eſt viduitas matronarꝫ honorabiliū
Et ſic loqtur.j.Thi.v. vbi dicit. Uiduas honora que ve
re vidue ſunt. Uere em vidue honorande ſunt ⁊ in reue-
rentia habēde.harꝫ em ſtatus in turture deſignaꝫ que
ſcꝫ mortuo compare nulli alio copulaꝫ.ſed ſola incedē
do mortem cōparis lamentaꝫ. ſignans vtiqꝫ bonarū vi-
duarū ⁊ honeſtā que mortuo viro nullū aliū querit. ſed
ſola ſine coniuge in viduitate ⁊ caſtitate domino famu
tur ⁊ ſeruit.⁊ propter mortem coniugis ſemper gemit.
inquantū ꝑ ipſo mortuo dño preces fundit.ꝯ. illud.ij.
Regum.xiiij. Heu mulier vidua ego ſum. mortuus eſt
enim vir meus. Unde nota ꝙ que volunt eſſe vere vi-
due debent

Pauperes nutrire.
Infirmis ſeruire.
Caſtitatem ſeruare.
Orationi vacare.
In penitentia laborare.

Dico ꝙ debent pauperes nutrire per pietatē vnde he
lye dicit.iij. Reg.xvij. Uade in ſareptā ſydoniorꝫ. pcepi
enim ibi mulieri vidue vt paſcat te. Item debent in-
firmis ſeruire per ſedulitatē.vnde.j. Thym.v. Uidua
eligatur in bonis operibus teſtimoniū habēs.ſi hoſpi
tio pauperes recipit ſi ſanctorꝫ pedes lauit. ſi retribu-
tionem patiētibus ſubminiſtrauit. Item debent ca
ſtitatē ſeruare. Unde Eſa.xlvij. Uenerūt tibi hec duo
ſimul ſterilitas ⁊ viduitas. Exēplo palme femelle. que
precisa palma maſcula ſibi coniuncta inter triduū ſte
rileſcit. Denotans bonas viduas que mortuo viro ſuo
fructui prolis non dant operam.ſed ꝯtinuā continen
tiā ſeruando ſterileſcunt. Mō eſt tñ cōtra multas que
ꝙtumcunqꝫ ſint vidue vetule vel antique volūt nubere
⁊ non ꝯtinere.ꝯ.illud Eſaie.xlvij. Non ſedebo vidua ⁊
ſterilitatem ignorabo.qnimmo tantū eſſe extra ſtatū
viduitatis delectanꝫ ꝙ videnꝫ dicere illud Apoc.xviij.
Sedeo vt regina ⁊ vidua non ſum. Item debent ora-
tioni vacare.exēplo anne vidue. de qua dicit Luce.ij. ꝙ
hec vidua erat ⁊ non diſcedebat de tēplo ieiunijs ⁊ ora-
tionibus ſeruiens die ac nocte. Itē debent in penitē
tia laborare. Exēplo Iudith de qua dicit Iudith.viij.
Erat aūt Iudith relicta vidua ⁊ in ſupioribus domus
ſue fecit ſibi ſecretū cubiculū.ſ. in quo cū puellis ſuis
clauſa morabaꝫ. ⁊ ſup lumbos habens ciliciū ieiuna-
bat. Quod tamē eſt contra multas que magis vacant
delicijs ꝙ cilicijs.⁊ ideo plus abundant in carnalita-
te ꝙ in caſtitate.de quibus.j.Thy.v. Uidua que eſt in
delicijs viuens mortua eſt. Sequiꝫ. Adoleſcentiores vi
duas deuita.cū luxuriate fuerint volūt nubere.diſcūt
et vt ait circuire domos.ſ.ocioſe.curioſe.⁊ verboſe loqn
tes q̄ nō expedirēt. Nō ſic ꝑcerto:qꝛ bona ⁊ honeſta vi-
duitas eſt viduitas honorabiꝫ. Scdo ē viduitas mi B
ſerabilis ⁊ ſic p ſtatū viduitatis itelligiꝫ ois ſtatꝰ tribu
lationis ⁊ paupertatis.vnde p viduā intelligiꝫ ois per
ſona deſolata ⁊ ſolatio deſtituta cui eſt miſerandum.
⁊ miſericorditer ſuccurrendum:qꝛ ſicut dicitur Iaco.j.
Religio munda et immaculata hec eſt viſitare pupil-
los et viduas in tribulatione eorū. Notabo ergo ꝙ ta
les vidue ſunt

Defendende — Sūt dico
Nutriende. — defendēde ne
Conſolande. — moleſtentur
Uiſitande. — Eſa.j. Queri

te.ſ.iudiciū.ſubuenite oppſſo. iudicate pupillo. defen-
dite viduā. Mō tñ eſt ꝯtra multos q̄ viduas ⁊ pauperes
non defendūt.ſed ipſas depdanꝫ ⁊ rapiūt ac offendūt.
de malis em iudicibꝰ dicit Eſa.j. Pupillo nō iudicant
⁊ cauſa vidue non ingrediꝫ ad eos. De raptoribus dicit
Iob.xxiiij. Ꝙ vim fecerunt pupillo depdantes ⁊ acce
perunt ꝑ pignore bouem vidue.dicūt em illud Sap.ij.
Nō parcamus vidue nec veterano. Itē ſunt nutrien
de ne moriaꝫ. Diuites em debēt nutrire viduas pau-
peres ⁊ egenos.j.Thi.v. Si qs hꝫ viduas ſubminiſtret
eis. Item ſunt ꝯſolande ne cōtriſtenꝫ. Iob.xxix. Be-
nedictio pituri ſup me veniebat.⁊ cor vidue ꝯſolatus
ſū. Mō tñ eſt ꝯtra multos q̄ magis nitunꝫ moleſtare
⁊ contriſtari pſonas miſerabiles ꝙ potentes. Eze.xxij.
Pupillū ⁊ viduā contriſtauerunt apud te. Et Hiere-
mie.xxij. Uiduā nolite cōtriſtari. Item ſunt viſitande
ne deſolenꝫ. Iuxta illud pdictū. Uiſitate pupillū et vi-
duā ⁊c. Iſta eſt ergo viduitas miſerabilis. Tertio di C
co ꝙ eſt viduitas deteſtabilis.⁊ iſta eſt viduitas pecca-
ti. Anima em que xpo in baptiſmo deſponſaꝫ ꝑ fidem.
tunc ſpūaliter viduaꝫ.qñ ꝑ peccatū xpi viri ſui ꝯſugio
deſolaꝫ.vñ de iſta dicit Tren.j. Et facta eſt quaſi vidua
dña gentiū.⁊ princeps puinciarꝫ facta eſt ſub tributo
Dyabolus em eſt ille d quo dicit Eze.xix. Et factus eſt
leo ⁊ didicit pdā capē ⁊ hoies deuorare. didicit viduas
facere.⁊ ciuitates earū in deſertū adducere. Mꝛ pcerto
dyabolus per temptationes ſuas pdam meritorꝫ ſub-
ripit.⁊ homines p peccatū deuorat ⁊ occidit.animas a
xpo viduas facit.⁊ ciuitates eccliarꝫ deſertas a virtutibus
reddit. Et ſi vis dic ꝙ iſta viduitas poteſt intelligi eccle
ſia que.ſ.vidua efficiꝫ.qñ bono paſtore priuaꝫ. ⁊ qñ bo
no plato viduaꝫ.ꝯ.illō pdictū.ij. Reg.xiiij.c. Heu mu-
lier vidua ego ſū ⁊c. Patet ergo ꝙ eſt viduitas deteſta
bilis ⁊ vitioſa.miſerabilis ⁊ doloroſa.honorabilis ⁊ vir
tuoſa. Uide.ſ.de pupillo.

A **Vigilare.** Nota ꝙ cum vigilare ſit vnū de ſex
ſcilicet accidentibus hominē in eſſe
conſeruantibus ⁊ proprie nihil aliud ſit ꝙ libera ſpiri
tuum per organa ſenſus ⁊ motus diffuſio. virtutis na
turalis per corpus peragēs paſſiones. Poſſumus no
tare ꝙ vigilia moraliter loquendo nihil aliud eſt ꝙ vi-
gil et circunſpecta diligentia. Accipitur enim vigilia in
in bono ⁊ in malo. Et ideo breuiter notabo ꝙ inuenio
vigiliam

Summi creatoris. — Dico igiꝫ ꝙ vigilat ſum
Noſtri protectoris. — mus creator ad creatu-
Iuſti viatoris. — rarꝫ gubernationē.qꝛ.ſ.
Beati fruitoris. — iſte videꝫ nunꝙ dormire
Uani peccatoris. — ſed ad punitionē malorꝫ
Hoſtis deceptoris. — ⁊ pmotionē bonorꝫ con-

tinue vigilare.vñ.Hiere.xxxj. Sicut vigilaui ſup eos
vt diſperderem

Ayuntamiento de Madrid

vt diſperderem ⁊ affligerem. ſic vigilabo ſuꝑ eos vt edi-
ficem. euellerem ⁊ demolirer. ⁊ plantem. ⁊ Hiere. j. Vi-
gilabo ego ſuper verbo meo vt impleam iſtud. ¶ Item
vigilat noſter protector angelus. ſ. ad mortaliū cuſto-
ditionem. Angelus enim noſter nunꝙ̄ dormit. ſed ad
cuſtodiendū nos continue intendit. ⁊ teſte ſaluatore
ſemper faciem patris cernit. Et ideo in ſcriptura ange
lus vigil dicitur eo ꝙ advigilandū ſuper cuſtodiā ho-
minis ordinatur. Dan. iiij. Ecce vigil ⁊ ſanctus deſcen-
dit de celo. ⁊ Cant. iij. Inuenerūt me vigiles qui cuſto-
diunt ciuitatē. ¶ Item vigilat iuſtus viator ad bono-
rum operū executionem. Nā iuſti tam ſubditi ꝙ̄ ꝓlati
debent vigilare in ſuis bonis operibus. vnde. j. Thi. v.
Non dormiamus ſicut ceteri. ſed vigilemus ⁊ ſobrij ſi-
mus. ¶ Item vigilat beatus in paradiſo vbi. ſ. ꝑ mortē
perpetuo nō dormiet. d. illud ps. Deus deus meus ad
te de lu. vi. ¶ Item vigilat impius. ſ. in penis peccato-
rū per malicie circunſpectionem. Job. xxiiij. Vigilan-
tes aduſqꝫ predā preparant panē liberis. Et Job. xxj.
In diē perditionis ſeruabit malus. ⁊ ad diē furoris du
cetur. ⁊ ipſe ad ſepulchrū ducet. ⁊ in igne mortuoꝝ vigi
labit. ¶ Itē vigilat hoſtis deceptionis. ſ. dyabolus per
cōtinuā machinationē. Nā. ſ. iſte ſiſis eſt draconi q̄ ra-
ro vel nunꝙ̄ dicit dormire: qꝛ. ſ. ſemꝑ vigilat ad temptā
dū. vnde de dyabolo ⁊ peccatoribus dicit Hiere. v. Per
cuſſit eos leo de ſilua. lupus ad veſperā vaſtauit. leopar
dus vigilans ſuꝑ ciuitates eoꝝ. His ꝓmiſſis dicamus
aliq̄d de vigilia bonoꝝ que eſt vꝛtuoſa. ⁊ de vigilia ma-
B loꝝ que eſt vitioſa. ¶ Et primo ꝙ eſt quedā vigilia que
eſt laudabilis ⁊ vꝛtuoſa. ⁊ iſta eſt vigilia bonoꝝ que. ſ. fa
cit vigiles ⁊ attentos ad ea que pertinent ad ſalutē. Si
cut eñ dicit Ariſto. Omne animal habens ſanguinē
ambulat. vigilat ⁊ dormit. Sic vere ſpūaliter loquēdo
oīs qui ſanguine ⁊ humore diuine gratie vegetat. debꝫ
ambulare bona opera frequentando. debet dormire de
nocte in deo quieſcendo. debet vigilare diſcrete neceſſa-
ria preuidendo. nociua cauendo. ⁊ ꝓſicua. ſ. ꝓcurando
vt ſic de tali vigilia dicat cuilibet illud Math. xiij. Vi-
dete vigilate ⁊ orate. Vigilia eñ diſcretionē deſignat: qꝛ
ille qui vigilat poteſt videre. ⁊ operari ⁊ ſentire. Ille vꝛo
q̄ dormit nec videt: nec operat. nec ſcit q̄d ſit circa ipm.
Sic vere ille qui eſt vigil ꝓuidus ⁊ diſcretus pōt oꝑari
vtilia videre ⁊ cognoſcere neceſſaria. illi vꝛo qui ꝑ igno-
rantiā ⁊ negligentiā dormiūt. nec bona opera faciunt
nec quid debeant facere ſciunt. Et ideo dñs diſcipulos
ſuos de dormire increpat. ⁊ advigilandū ipſos inſtruit
⁊ informat. d. illud Mar. xiiij. Nō potuiſtis vna hora
vigilare mecum. Et addit hortando ſuſtinete hic ⁊ vigi
late mecum. Ubi aduerte ꝙ homo ſolet vigilare ꝓpter
quatuor. ſ. ꝓpter

Commodum. | Sic pro certo
Periculum. | nos advigilā
Preceptum | dū dꝫ mone
Conſortium. | re cōmodum

copioſum quo in fine gaudemus. periculū tedioſum.
qđ ad preſens videmus mandatū vigoroſum qđ taliter
implemus. conſortiū generoſum qđ in iſtis habemus
Advigilandū chariſſimi nos debꝫ incitare fructus ex-
pectatus q̄ eſt copioſus. ſuſtinete. q. d. gaudebitis inde
locus denotatus. qui eſt. l. tedioſus. hic. ſ. mūdo vbi eſt
locus periculi. actus imperatus qui eſt vigoroſus. Vi-
gilate. quod imperatiue dicitur. nexus colligatus qui
eſt amoroſus mecum dicit ipſe ſaluator. ¶ Dico ergo
ꝙ vigilandum eſt ꝓpter fructū copioſum quem conſe-
qui valemus. quod oſtenditur cū dicitur. ſuſtinete. q. d.
non diu. immo breuiſſime durabit. ſed poſt vigiliā ſem
per venit feſtū ⁊ poſt laborem venit quies. ſuſtinere eñ
patiēter expectationem futuri cōmodi deſignat. Juxta
illud Eccleſiaſtici. j. Uſqꝫ ad tempus ſuſtinebit patiēs
et poſtea redditio iocūditatis: quia ſi vigilia in pſenti
ſuſtinetur. commodū eterne glorie ex hoc finaliter re-
portatur. Homo ſanus poſtꝙ̄ vigilauerit dormit. alꝰ
ſi dormire nequit. ſanus et incolumis eſſe nequit. Sic
vere ſi ſanitate gratie ſumus ſani. poſtꝙ̄ in hoc mun-
do in bonis operibꝰ vigilauerimus. finaliter in celi re-
quie dormiemus. ſi vero per peccatum egrotamus. tūc
de vigilia laborū mundi ad inferni vigilias pertranſi-
mus. Ideo de vigilantibus dicitur Luc. xij. Beati ſunt
ſerui illi quos cum venerit dominus ⁊ pul. ia. ⁊c. Ideo
ſancta eccleſia canit. ſurgite vigilemus venite adoremꝰ
quia ꝓmiſit dñs coronā vigilantibus. Et vere chariſſi-
mi multa cōmoda poſſunt euenire ex ſuſtinētia bona
rum vigiliarum

Paſtoribus. | Vigilant eñ
Scholaribus. | paſtores gre-
Curſoribus | gē cuſtodiē-
Seruitoribus. | do. Nā ꝓlatis
Laborantibus. | q̄ ſunt paſto-
Egrotantibus. | res gregis ec

cleſie neceſſaria eſt vigilia ⁊ circūſpectio ſuꝑ gregem ne
forte fierent negligentie. ⁊ dū dormirent lupus inferni
totū gregem deſtrueret ⁊ voraret. Luce. ij. Nā paſtores
erant in regione eadem vigilantes ⁊ cuſt. vi. noc. ſuper
gre. ſu. ¶ Item vigilant ſcholares ſapientiam contem-
plando ⁊ addiſcēdo. Sapientia eñ ſine vigilijs nō acq̄
ritur. ⁊ ſcientia ſine laboribꝰ non habet. Unde de quo-
dam pħo legit ꝙ cū q̄dam ab eo peteret. q̄uo in tantā
ſcientiā perueniſſet. r̄ndit qꝛ plus conſumpſi de oleo in
cruſibulo ꝙ̄ de vino in cypho. vñ ꝙ iſta ſcīa cū vigilijs
acq̄rat inuenit ꝓuer. viij. vbi dꝛ. Ego diligētes me dili-
go. ⁊ q̄ mane vigilauerūt ad me iuenient me. Et bñ dicit
mane: qꝛ vt cōiter melius eſt ſcholari vigilare de mane.
ꝙ̄ de ſero. tunc eñ ꝓpter cibos digeſtos ⁊ ſenſus ſumno
quietatos intellectus reddunt liberiores. ſpūs purio-
res ⁊ ſenſus acutiores. vñ Eſaias ſe dicebat de mane vi
gilare. d. Eſa. xxvj. De mane vigilabo ad te. Moraliter
tñ loquendo ꝑ mane intelligit iuuentus que eſt tp̄us
aptū ad laborandū ⁊ vigilandū. ⁊ ad mores ⁊ ſciētias
acquirendū. Quod eſt contra illos qui in ſero vix volūt
in ſapientia vigilare. d. illud Eccli. xxxiij. Ego nouiſſi-
mus vigilaui. ¶ Itē vigilant curſores iter continuan-
do. Curſor enim ſi nimis dormiret. nunꝙ̄ ad terminū
prefixum bona hora perueniret. Nos igitur qui ꝑ viā
vite preſentis currimus in bonis operibus vigilemus
vt ad paradiſum feliciter attingamus. j. Regū. xj. In-
greſſus eſt ſaul in media caſtra in vigilia matutina.
¶ Item vigilant ſeruitores ꝓpꝛium dñm expectantes
ſollicite famulando. deus enim qui dñs noſter eſt ad
nos in morte veniens quos in bono vigilantes inuene-
rit premiabit. quos vꝛo dormiētes in peccatis inueniet
condemnabit. Math. xxiiij. Vigilate ergo. quia neſci-
tis qua hora dñs veſter ventur' ſit. Iſte enim eſt domi-
nus qui vult habere famulos vigilantes. ⁊ ſeruos attē
tos. dicens cuilibꝫ ſeruitori ſuo illud. ij. Thym̄. iiij. Tu
vero vigila. in omnibus labora. opus fac euangeliſte.
miniſterium tuum imple. ſobrius eſto. ¶ Item vgilāt
ſpeculatores de hoſtibus precauendo. Nos ergo qui
ſumus in militia huius vite vbi hoſtes infiniti inſidiā
tur. debemus vigilare ⁊ ne pereamus ab hoſtibus pre-
cauere: qꝛ ſicut dicit Luce. xij. ꝙ ſi ſciret paterfamilias
qua hora fur veniret. vigi. vti. ⁊ non ſi. perfo. domum
ſuā. ¶ Item vigilant laborantes ⁊ ſua bona opera fre
quentantes. et inde premium eternū expectantes. Ec
cleſiaſtici. xxxviij. Cor ſuum dabit in conſummationē
operum et vigilia ſua ornabit imperfectionem. ¶ Itē
vigilant egrotantes ſuis infirmitatibus obuiando: qꝛ
ſcilicet alique ſunt infirmitates que per vigiliam ſanā
tur. ſicut eſt litargia. Sic vigilia diligētie ꝯtra multas
infirmitates valet. ⁊ maxime ꝯtra litargiā inuidie. acci
die ⁊ luxurie que dormire faciūt peccatorē. Vigilia ⁊ ſol
licitudo etiā auferūt luxū carnis. Eccli. xxxj. Vigilia
honeſtatis tabefaciet carnes. Patet ergo quomodo
vigilia eſt vtilis. et ideo debet in patientia ſuſtineri. ſu-
ſtinete inquit vt ſic dicat quilibet illud ps. Suſtinuit
anima mea in verbo eius. Patet ergo ꝙ vigilandū eſt
propter fructum copioſum quem conſequi valemus.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Secũdo dico ꝙ vigilandũ eſt propter locum pericu loſum quo nos eſſe videmus. Hic inq̃t. Sicut em̃ ſenſi biliter videmus ꝙ homo qui eſt in loco periculi liben ter vigilat. ſicut patz in illis qui ſunt in exercitu ⁊ guer ra qui ꝓpter timorem ne hoſtes ſuperueniant ſolent libenter vigilare ⁊ ad vigilandũ alios aliquos ordina re. vnde de gruibus legitur ꝙ inter ſe de ſero quando quieſcũt. ſolent aliquem ad vigilandũ inſtituere. vt ꝑ ipm̃ poſſint hoſtiũ pericula preſentire. Cuȝ igitur nos omnes ſimus in loco periculoſo ſcilȝ in exercitu huius mũdi. vbi hoſtes multiplices nos impugnant: q2 ſicut dicitur Job. vij. Militia eſt vita hominis ſuper terraȝ Neceſſe eſt vt attente ambulemus. ⁊ vt ſic hoſtiũ aduẽ tũ precaueam⁹. ad qđ monet nos ap̃ls petrus. j. Pe. v. Fratres ſobrij eſtote ⁊ vigilate ⁊c. Iſte em̃ locus pericu loſus eſt cũ dicit̃ hic q2 in mũdo locus eſt vbi oportet vi gilarẽ. Non em̃ habemus hic manentẽ ciuitatẽ ſed fu turam inq̃rimus. vt dicit apoſtolus ad Hebreos. xiij. Et ideo bene conſulitur Mich. ij. vbi dicit. Surgite et ite: q2 non habetis hic requiẽ. Surgere ⁊ ire vigiliã re quirũt. Uigilandũ eſt igit̃ ꝓpter locũ periculoſum quo nos eſſe videmus. ¶ Tertio dico ꝙ vigilandũ eſt ꝓpter preceptũ rigoroſum qđ taliter implemus: q2 dicit̃ impe ratiue. Uigilate. Homo em̃ q̃ ex officio ⁊ expreſſo mã dato vigilare intendit. ſolet vigilare. ⁊ a ſomno quanto plus põt nitit̃ abſtinere patet in paſtoribus armento rũ. Speculatoribus caſtroꝝ. Seruitorib⁹ magnoꝝ do minoꝝ. Sic dñs in verbo ſuo dat vigilandi ſpãle man datũ. d. vigilate. Neceſſe eſt ergo vt vigilemus ⁊ ꝙ dili genter in bonis operibus nos occupemus qđ potiſſi me debẽt facere illi q̃bus ex officio incũbit. ſicut paſto res gregis eccl'ie. ſicut boni p̃lati ⁊ vigiles ciuitatis hie ruſalez. ſicut religioſi ⁊ contẽplatiui. ſicut etiã ſerui re gis xp̄i ſcilicet boni actiui. Omnibus em̃ iſtis vigilia ⁊ ſollicitudo precipit̃. ⁊ apud ipſos diligens circũſpectio approbat̃. ⁊. j. Machab. xij. precepit Jonathas ſuis vi gilare. Prelati enim debent vigilare ſuꝑ ſubditoꝝ gu bernatione. Apoc. iij. Eſto vigilans et confirma cetera que moritura erãt. vnde illud p̃dictũ Mar. xiij. Uide te vigilate ⁊ orate. Uidete ꝑ diſcretionẽ. Uigilate per at tentionem. Orate per deuotionem. Prelatus enim q̃ eſt vigil exercitus xp̄iani ⁊ paſtor gregis xp̄i dȝ habere. Quo ad ſe diſcretionẽ ⁊ ſapientiã. videte. Quo ad ꝓxi mũ diligentiã ⁊ attentionẽ vigilate. Quo ad deũ deuo tionẽ ⁊ reuerentiã. orate. Religioſi debent vigilare ſuꝑ celeſtiũ contẽplationẽ. vnde Mat. xxv. Uigilate itaq3. q2 neſcitis diẽ neq3 horã. Et Mar. xiij. Qđ vni dico oĩ bus dico vigilate. Scholares etiã debẽt vigilare ſuper ſuoꝝ defectuũ emendatione ⁊ ſuꝑ criminũ rõne. Et ſic dicit̃ Mat. xxvj. Uigilate ⁊ orate ne intretis in tentatio nem. Omnib⁹ em̃ iſtis ex officio p̃lationis. vel xp̄iane profeſſionis. necnon ex ſpãli mandato diuine ordina tionis incũbit vigilare ⁊ a ſomno corꝑis ⁊ deſidie abſti nere. Exẽplo piſciũ q̃ rariſſime dormire dicunt̃. ⁊ quoꝝ oculi nunq̃ claudi dicunt̃. ⁊ ſi aliquo caſu dormiũt. fa cillime excitant̃. Uigilate ergo. vnde. j. Coꝝ. xvj. Uigi late ⁊ ſtate in fide vi. agi. ꝯfor. ⁊ omnia v. in ca. fi. Uigilã dũ eſt ergo ꝓpter mandatũ rigoroſum qđ taliter iple

D mus. vigilate imꝑatiue. ¶ Quarto dico ꝙ vigilanduȝ eſt ꝓpter conſortiũ gratioſum quod in iſtis habemus mecũ inquit. Homo enim libentius ſolet vigilare q̃n videt gratũ ſociũ vel conſortiũ. Homo em̃ ſolus ſolet li benter dormire. ille vo q̃ gratũ habȝ conſortiũ non ſic. Cum igitur vigilando in bonis operibus habemus ſo cios xp̄m ⁊ angelos q̃ nobiſcũ vigilant ⁊ laborant. dico ꝙ iſta vigilia nõ debet eſſe alicui grauis. ſed libens. fa cilis atq3 leuis. Iſtud autem oſtenditur cũ dicit̃ mecũ. Pauper enim famulus libenter vigilat quando inui tat magnos dominos. Ille enim eſſet reprehenſibilis q̃ dormiret ⁊ ſuũ dominũ vigilantem videret. Sic ⁊ nos ſi vigilante domino dormiamus. Ideo ipſe conquerẽs dicit petro Math. xxvj. Symon dormis. non potuiſti vna hora vigilare mecum. quaſi dicat ꝙ nõ bene factũ eſt. Et vere qui chriſtũ ardenter diligeret. libenter cum eo vigilaret. Ametiſtus em̃ eſt lapis qui ſcintillas igne as emittere videtur. qui ſm̃ Dyaſco. hominem facit vi gilem. bonũ confert intellectũ. valet contra ebrietateȝ ⁊ malam aufert cogitationem. Et ſic ꝓcerto chariſſi mi ſi chriſtum lapidem precioſum ſociũ habuerimus ipſumq3 per amorem nobiſcũ portauerimus. ipſe ꝓcer to facit nos vigiles. et diligentes. ⁊ prudentes. intelligẽ tes. ſobrios. abſtinentes. honeſte cogitantes. ⁊ ebriati ⁊ etiam luxurie reſiſtentes. Bene ergo dicitur iſtud. j. Pet. v. Sobrij eſtote ⁊c. Et bene ſobrij. q2 ſobrietas eſt mater honeſtarũ vigiliaruȝ. ⁊ non dormiamus ergo ſi cut ceteri ſed vigilemus ⁊ ſobrij ſimus. j. Thym. v. Et merito quia dominus ipſis vigilare nolentibus com minatur. d. Apoc. iij. Si aũt non euigilaueris veniã ad te tanq̃ fur. ⁊ neſcies qua hora veniam ad te. Mecum inquit. Mat. xxvj. Uigilate mecũ. Et bene mecũ. quia ꝓcerto ſine iſtius inuocatione ⁊ auxilio nihil valent vi gilie noſtre. q2 ſicut dicitur in p̃s. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatẽ fruſtra ⁊c. Patet igit̃ ꝙ vigilandũ eſt propter

Conſortiũ quod habemus.
Mandatũ quod implemus.
Periculum quod timemus.
Commodum quod videmus.

Suſtinete ergo hic ⁊ vigilate mecũ. Et ſic ptȝ ꝙ eſt vigi lia bona ⁊ v̾tuoſa. ⁊ iſtud eſt primũ principale. ¶ Sed E adhuc dico ꝙ eſt mala vigilia ⁊ vitioſa. ⁊ illa eſt vigilia malorũ. qui valde ſunt vigiles. ſolliciti. ⁊ vigilantes. di ligenter ad ſua mala opera facienda. ſicut patet in lu xurioſis. furibus. homicidis ⁊ auaris. qui pro implen dis nequicijs ſuis quantũ vigilãt deus nouit. Similes lupo qui ſm̃ Homerũ dicit̃ animal eſſe vigil. ⁊ ſimiles etiam ſenibus qui ꝓpter frigiditatem cerebri ⁊ ſiccita tem ſolent eſſe vigiles ⁊ inſomnes: quia pro certo impij lupini ⁊ crudeles indeuoti ⁊ in malicia veteres atq3 ſe nes. ſolent eſſe ad optandũ maluȝ vigiles. ⁊ in ſuis ini quitatibus diligẽtes. Sap. xiiij. Obſcura ſacrificia fa cientes aut inſanie plenas vigilias habentes. neq3 vitã neq3 mundas nuptias iam cuſtodiũt. Iſta ergo de bo na ⁊ mala vigilia ſufficiant.

Uiginti. ¶ Nota ꝙ numerus vicenarius ſi gnificat in bono et in malo. Eſt enim numerus conſtans ex denario bis ducto. Et ideo in bo no ſignat illos qui cuȝ binario duplicis charitatis ſer uant denarium mandatorum. Et ſic viri perfecti vigin ti eſſe dicuntur inquantum in denario mandatorum cum binario duplicis charitatis dei ſcilicet et proximi viuere dinoſcuntur. Figurati Exodi. xxvj. in tabulis ta bernaculi. vbi ex vtroq3 latere viginti tabule cedrine au ro operte ponebantur quia ſcilicet de illis tabulis ce drinis. ideſt viris perfectis tabernaculum eccleſie con ſtruitur. qui viginti propter cauſam iam dictam eſſe di cuntur. Iſti ſunt viginti illi ꝓpter quos dicit dominus ſe ꝑperſurum ſodome. Geñ. xviij. In malo etiam po teſt ſignificare. ⁊ ſic ſignificat malos qui viginti dicun tur ꝓ eo ꝙ ex quinario reducto conſtituunt̃. inquantũ quinq3 ſenſuũ inordinatis actibus. ⁊ quantũ affectio nũ inordinatis paſſionibus gubernantur. Et ideo iſti ſunt de q̃bus facit encenũ dyabolus. vnde Geñ. xxxij. dicit̃. Qđ iacob parauit munera fratri ſuo Eſau. vigin ti hircos. arietes. viginti. thauros viginti. aſinas vigin ti. Ad denotandũ ꝙ per vicenarium numerum ſignã tur Hirci. ideſt illi qui fetent per luxuriã. Arietes. i. illi q̃ percutiũt ꝑ ſeuiciã. Thauri. i. illi q̃ vadũt elate ꝑ ſup biã. Aſini. i. illi q̃ ſtolidi ſunt ꝑ ſtulticiã. Et ſic de vno quoq3 crimine per vicenarium deſignato põt dici illud Judi. iiij. ꝙ ꝑ viginti annos oppreſſerat filios iſrael ⁊c. Expone. Et ſic ſufficit.

Villa. Cum villa nihil aliud ſit q̃ domoꝝ cõgre gatio ad habitationẽ hominũ conſtituta. Poſſum notare ꝙ ſicut inueniũtur diuerſa genera ho minũ. ita diuerſa genera inueniunt̃ villaꝝ. Et ſic dico ꝙ inuenitur villa.

Perfectoꝝ

Ayuntamiento de Madrid

Perfectorū. Villa ꝑfecto
Peccatorū. rum eſt reli-
Beatorum. gio vel ꝯſcien
Damnatoꝝ. tia. Vñ Joſue

xv. dicitur. Hō date ſunt tribui filiorū iuda ville ad ha bitandū. Juda aūt qui interpretatur confitens. Viruꝫ perfectū ſolet ſignificare. Et Neem. xij. dicitur ꝙ cantores edificauerūt villas in circuitu hieruſalem. ¶ Itē villa peccatorum eſt carnalis parentela et mundi patria. ⁊ de hoc dicitur Luc. xv. ꝙ filius prodigus miſſus eſt ad villam vt paſceret porcos. Mundus enim eſt villa. pro qua auarus vidanda de cena ſe excuſat. d. illud Luce. xiiij. c. Villam emi ⁊ neceſſe mihi eſt videre eam. Quia mūdani in tantū delectantur mundi villam videre ꝙ non dignantur paradiſi conuiuium intrare. ¶ Item villa beatorū eſt celi gloria. de qua Marc. xvj. dicitur ꝙ chriſtus in alia effigie oſtenſus eſt duobus diſcipulis euntibꝰ in emaus. Sed non ita beatis oſtēditur quando nō per ſpeculū in enigmate. ſed facie ad faciem contemplabit eternaliter. ¶ Iteꝫ villa damnatorum eſt infernus ⁊ eterna miſeria. de qua. j. Regū. v. dicit ꝙ ville ⁊ agri ebullierūt ⁊c. Vide de ciuitate. de domo. q̄ illud parū iam dictū eſt.

Vincere.

Victoria. Nota ꝙ victoria nihil aliō eſt ꝙ̄ predominatio quam habet aliquis. vel poteſt habere cōtra aliū prenalendo et ei dominari. Eſt autem vincere idem qō dominari. preualere vel ſuperare. excellere. vel violenter aliquem edomare. Victoria enim non eſt ſine aduerſario repugnante: Nam ſicut dicit Senec. in prouer. Victoria ſine aduerſario breuis eſt laus. Igitur notanduꝫ ꝙ in bono et in malo poteſt multiplex victoria reperiri. Et ſic dico ꝙ eſt laus vel victoria Dei. vincit enim deus mirabiliter. Juſti. vincit iuſtus commendabiliter. Dyaboli. vincit dyabolus deteſtabiliter. ¶ Dicamus ergo primo ꝙ eſt victoria dei que eſt mirabilis. deus enim vincit oīa et ſuperat in bonitate. in poteſtate. in ſapientia ⁊ eminentia. Iſta enim eſt ſicut aquila que vincit alias aues quantum ad viſus limpitudinem. Sicut leo qui vincit alia animalia quantū ad virtutis magnitudineꝫ. ſicut topazion qui vincit alios lapides quantū ad claritatis pulchritudinem. ſicut rinoceros que vincit alias feras. quantū ad roboris fortitudinem. Quia iſte vincit ſicut aquila in viſus et ſapientie limpitudine. Job. xxxvj. Magnus enim deus eſt vincens ſcientiam noſtraꝫ. Sicut enim leo in virtutis et potentie magnitudine. Apocalypſis. v. Vicit leo de tribu iuda radix dauid. Sicut topazion in claritatis ⁊ apparentie pulchritudine. necnon in dignitatis et eminētie celſitudine Abacuc. iij. Super excelſa mea deducet me victor. ſicut rinoceros in poteſtatis et predominij fortitudine. Judith. v. Deus eoꝝ pugnat pro eis et vincit. Et breuiter de ipſo dicitur. ij. Eſdre. iij. Super omnia vincit veritas. Deus enim quandoq; et veritas permittunt ſe vinci vt finaliter fortius vincant more boni militis. qui quandoq; permittit ſe fortiter verberare. et quaſi non defendens ſuperari. et tandem fatigatis aduerſarijs in pugnatione ipſe victus vires ſuas oſtendit et preualet in ſue virtutis oſtenſione. Deus enim et veritas vident in principio ſuis pugnatoribus cedere. et eiſdem victorie palmam dare. finaliter tamen cuꝫ ſatis malas pugnationes et percuſſiones ſuſtinuerunt virtutem ſuaꝫ ſolent oſtendere et contra omnes fortiter preualere. Hec potiſſime de veritate videmus ꝙ multotiens ſupprimitur et in fine vincere reperitur. quando enim non ſperatur victrix omnibus declarat. Similis eſt enim ſicut egyptiace. cuius lignum in aqua poſituꝫ ſtatim mergitur et tamen cū diu ſe occultauerit et humectatum fuerit ex inſperato ſuſcitatur et contra naturam omnium lignorum madefactū ſuperius eleuatur. Sic pro certo veritas aliquando ſe permittit ſupprimi et ſubmergi. et quaſi victa abſcondit ſe ⁊ celat ſubito tamen ⁊ inſperato poſtꝙ̄ diu latuerit ſolet vincere et in conſpectu oīm apparere. Nihil enim opertuꝫ quod non reueletur ⁊c. Math. x. Exemplo nature ſane. que ſubito infirmitatem non vincit. ſed paulatim ſolet contra eam pugnare. et in fine contra eam preualere. ij. Eſdre. iiij. Magna eſt veritas etiam preualet. Idem etiam de fide chriſtiana apparuit. que primo in martyribus ſubmerſa. ideſt in abſcondito fuit. ſed vbi et vnde deficere videbatur. in hoc magis vincere et creſcere noſcebatur. j. Joh. iiij. Nam hec eſt victoria que vincit mundum fides veſtra. Et ideo de deo et ſua fide et veritate certum eſt ꝙ nunꝙ̄ finaliter poſſunt ſuperari. Juxta illud Judith xvj. Adonay domine rex quem ſuperare nemo poteſt. Et ꝙ ipſa ſolent omnia vincere. ⁊ finaliter omnia ſuperare. patet Eſaie. ix. Virgam humeri eius et ſceptrum exactoris eius ſuperaſti ſicut in die madian. Iſta eſt enī victoria chriſti precipue ⁊ facta in prelio paſſionis. vbi ſpinis coronatus ſicut rex dyabolum ſuperauit. Figuratus Apoc vj. Ecce equus albus etiaꝫ qui ſedebat ſuper eum habebat arcū. ⁊ data eſt ei corona. ⁊ exiuit vincens vt vinceret. Xp̄us enim in equo puriſſimi corporis ſedens ⁊ arcum crucis in manibus tenens. coronamq; ſpineam in capite portans. exiuit in mundum. vt dyabolum vincens vinceret. Iſta eſt ergo victoria dei que eſt mirabilis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt victoria iuſti que B eſt laudabilis. Juſtus enim cōtra multa habet pugnare ſcilicet contra dyabolū. contra ſe. contra peccatum. ⁊ ideo quando vincit victoria eſt multū laudabilis. Victoria enim tūc laudabilis dicitur. quando de forti aduerſario. vel quando de multis triūphatur. Cum igitur iſti aduerſarij ſint plurimi ſint peſſimi ſint fortiſſimi. bene dico ꝙ victoria laudabilis dicitur. cū per virtutes ⁊ merita triūphatur. Juſtus enim debet eſſe ſicut muſtella que ꝙ̄uis parua ſit beſtiola. armata tamen ruta audacter ſolet baſiliſcuꝫ inuadere et vincere ac de ipſo triumphare. Sic vere ꝙ̄uis homo paruam virtuteꝫ in ſe habeat. tñ ruta armatus. i. penitentia. poterit de baſiliſco ideſt de dyabolo. necnon de fortiſſimo inimico carne et mundo triumphare. ⁊ eas non per naturam. ſed per gratiam vincere ⁊ domare. Berillus ⁊ allectorius lapides ſunt qui portatorem victorem ⁊ immunem ab hoſtibus faciūt ⁊ reddunt: quia pro certo poſſibile eſt ꝙ homo qui ex conditione humana debilis eſt naturaliter. fortis fiat per virtutes accidentaliter. Si enim berillū ⁊ allectorium ideſt virtutem fortitudinis ⁊ patientie habuerimus inuicti eſſe poterimus. et hoſtes anime ſuperabimus et vincemus. Ita qō de nobis poterit dici illud Hebreo. xj. Vicerunt regna ⁊c. Fides enim cum ſuis ſororibus ſcilicet patientia ⁊ fortitudine faciliter vincit ſalutis inimicos. Vbi aduerte ꝙ ad victoriam habendam tria ſunt neceſſaria ſcilicet Cauſa efficiens per fidē. Modus perficiens. ſancti operati ſunt iuſtitiam. Finis alliciens. adepti ſunt promiſſi. Proſequequere ſi vis. Homo enim quatuor inimicos debet vincere. ſcilicet quendam fortiſſimū ſcilicet dyabolum. Duriſſimū ſcilicet mundū. Falſiſſimū ſcilicet carnem. Familiariſſimū ſcilicet propriam voluntatem. Dyabolus enim cum ſuperbia vincitur per humilitatem. j. Johannis. ij. Juuenes fortes eſtis et viciſtis malignum. Mundus cuꝫ auaricia vincitur per contemptū ⁊ ſpiritualē paupertatē. quia ſicut dicitur. j. Joh. v. Omne qō natū eſt ex deo vincit mundū. Caro cū luxuria vincit per continentie puritatē. vnde Apoc. vj. dicitur ꝙ ille q̄ ſedebat in equo albo. ideſt in corpore caſto ⁊ mūdo habebat arcū ſcilicet ad ſagittandū ⁊ ſtimulandū carnē. ⁊ data eſt ei corona ⁊ exiuit vincens vt vinceret. Animus vero ⁊ ꝓpria volūtas vincitur per prudētie maturitatē ⁊ obedientie ſtabilem ⁊ promptam firmitateꝫ de qua Sen. in prouer. dicit ꝙ vincit bis qui ſe vincit. Idem in epiſtolis. Imperare ſibi magnū imperiū eſt. Et vere chariſſimi magnū imperium eſt vincere ſemetipm. Homo em̄ q̄libet eſt inimicus ſibi. qm̄ ipſe habet magnam victoriā facere. ⁊ tñ facilius eſt omnia vincere ꝙ̄ ſeipſum. vnde Sen. dicit alexan. in epiſtola

Quod tot populorum ⁊ tot regnorum victor ire triſti⸗
cieqꝫ ſuccubuit. De hanibale fortiſſimo pugnatore.
De quo dicitur ꝙ armis vicit ſed victus eſt vitijs. vnde
alibi dicit Seneca ꝙ multi ſunt qui gentes ⁊ populos
habuerunt in ſua poteſtate. pauciſſimi autem qui ſe. ⁊
ideo dicitur Prouerbi. xvj. ꝙ melior eſt patiens viro for
ti. ⁊ qui dominatur animo ſuo expugnatore vrbium.
Oportet ergo chariſſimi noſmetipſos vincere. et vitijs
proprijs non ſuccumbere. ſed de ipſis viriliter triumi⸗
phare. vt ſic nos victores q̄s valeat appellare vt de quo⸗
libet noſtrum dicatur illud Apocalyp. v. Ecce vicit leo
de tribu iuda radix dauid. In quibus oſtenduntur q̄n⸗
qꝫ que ad ad habendam victoriam ſuffragantur. ſ.

Dulcor animoꝝ.
Ualor meritorū.
Splendor exēploꝝ.
Timor tormentoꝝ.
Amor premioꝝ.

❡ Primū ꝓbat mētalis prōptitudo. ecce. Secun⸗
dum viriū for
titudo leo. Tertium attenta ſanctitudo. de tribu iuda.
Quartum inferni meſtitudo radix. Quintum ſuper⸗
na pulchritudo. dauid. qui dicitur vultu deſiderabilis.

C ❡ Dico ꝙ ad victoriam ſuffragatur promptitudo bo
norum operum ⁊ animorum. quod oſtenditur cum di
citur ecce. Homo enim qui promptus eſt obediencie et
maioribꝰ parere. melius ſolet vincere q̄ ille qui eſt soli⸗
tus repugnare. Homo enim qui per fortitudinem nō
poteſt leonem vincere. ſolet ſe proſternendo ⁊ humiliā⸗
do iram ipſius ſuperare. Sic vere iras tyrannorum me
lius vincimus. ſi ipſis non reſiſtimus ſed paremus. d⸗
ecce. quod eſt aduerbium promptitudinē ſignans vo⸗
luntatis. Iuxta illud Eſaie. vj. Ecce ego mitte me. De
forti etiam vento videmus ꝙ fortes arbores ſolet eradi
care ⁊ vincere. flexibiles vero debiles ⁊ impetui eius ce⸗
dentes non reſiſtentes ſolet illeſas dimittere. Sic vere
fortis temptatio ⁊ ipſe dyabolus vincit ⁊ ſuperat ipſos
feroces. hoc eſt dictu illos qui ſe fortes reputāt. qui de
ſuis preſumunt viribus et ſperant. A debilibus autem
vincitur ideſt ab humilibus cedentibus temptationi⸗
bus ⁊ fortes flatus fugientibus. et de ſuis viribus non
preſumentibus ſuperatur. Quia breuiter melius ipſi
viri humiles vincunt hoſtes anime qui fragilitatem
ſuam propriam attendunt et cedunt q̄ multi fortes q̄
de ſuis viribus confidentes. reſiſtere volunt et credunt
In ſignū huius dicitur baruch. Iudic. iiij. Uictoria nō
reputabitur tibi. quia in manu femine dabitur ſiſara.
Iuxta illud. j. Regū. ij. Arcus fortiū ſuperatus eſt ⁊ in⸗
fir. acti. ſunt ro. Fatuū eſt enim de proprijs viribus con
fidere. quia victoria non ab homine. ſed a deo ſolet con
tingere. Sicut enim dicitur. j. Mach. iij. Non in mul⸗
titudine exercitus eſt victoria belli. ſed de celo eſt auxi⸗
lium. Quia procerto illi qui de fect mundi adiutorio
confidunt non vincunt ſed vincūtur: non ſuperant ſed
ſuperantur. ij. Paralipomenō. xxv. capi. Si in multitu
dine confidis. ſuperari te faciet dominus ab hoſtibus
tuis. dicat ergo ecce. ideſt ſupponat ſe deo et non ſibi.
Quia procerto multum valet ad victoriam habendam
mentalis promptitudo bonorum animorū. ecce. Iob
xxxvj. Ecce magnus deus et vincens. ❡ Iterum dico
ꝙ ad victoriam operatur ſtabilis fortitudo. cum dicit
Leo. qui ſcilꝫ eſt ita fortis ꝙ omnia animalia ſuperat
atqꝫ vincit. ſic enim vides ꝙ fortitudo virium eſt cauſa
victorie. et inde eſt ꝙ alia aīalia fortia de curſu cōmu
ni vincunt debilia. Sic vere ad vincendum temptatio⸗
nes et vitia. neceſſaria eſt virtutis plenitudo ⁊ conſtan
tie fortitudo. Leo habet multas conditiones. nobiles
et notabiles per quas virtutes morales intelliguntur.
que ad triumphandū de vitijs ſuffragantur. vnde no⸗
tandum ꝙ leo eſt ⁊c. Uide. ſ. titulo de leone. et applica
quicquid volueris. Ideo de iſto leone. ideſt de viro iuſto
poteſt dici illud Prouerbiorū. xxviij. Iuſtus quaſi leo
confidens abſqꝫ vllo timore erit. Et potiſſime leo habꝫ
duas conditiones propter quas melius vincit: quia ve
recundatur fugere. et dedignatur timere. In ſignum
cuius quando vadit per nemus incedit furtiue ⁊ curue
quaſi verecundans abſcondi. quando autem in plano
et in publico non ſic. In ſignuꝫ etiam quando pugnat
non ſolet ſpicula venatorum intueri. ne ipſum contin⸗
gat metuere vel terreri. Sic ⁊ ve chariſſimi duo ſunt que
iuuant hominē ad vincendum ſcilicet verecundia vir⸗
tuoſa. et audacia generoſa. quando enim verecūdatur
et dedignatur timere. tunc ſolet fortius pugnare. et vi⸗
ctoriā obtinere facilius. Uerecundari enim debet ho
mo ſi vincatur. Exemplo elephantis qui intantum ve
recundatur cum vincitur. ꝙ vocem victoris timet. ⁊ ſo⸗
lo barritu ipſius terretur et verecundatur. Sic procer⸗
to iuſtus ſi vinci et ſuperari ſe videat. debet fortiter vere
cūdari. Iuxta illud Hieremie. xlviij. Confuſus eſt mo⸗
ab quoniam victus eſt. Et ideo ad pugnandum et vin⸗
cendum debet fortiter animari. Leo inquit. ideſt au⸗
dax ſtrennuus et vigoroſus. Iuxta illō Ezechielis. xix.
Leo factus eſt et didicit capere predam. Et vt ſibi dica⸗
tur illud Paralipomenon. ix. Uiciſti famam virtuti⸗
bus. Et ideo ſancti inuicti dici potuerunt pro eo ꝙ dya
bolum tyrannos et vitia cum fortitudine vicerunt. Un
de Auguſtinus de vera religione. Nunquam ab homi⸗
ne vinci poteſt qui ſua vitia vicerit. Non enim vincitur
is cui quod amat niſi ab aduerſario eripitur. qui ergo
amat id ſolum quod ab aduerſario auferri non poteſt
ille inuictus eſt. Ualet igitur ad victoriam ſtabilis for
titudo operum perfectorum. ❡ Deinde dico quod va⸗ D
let ad victoriam habendam attenta ſanctitudo noſtro
rum predeceſſorum. ſeu bonorum exemplorum. De tri
bu inquit iuda. Homo enim de nobili proſapia ſeu ge⸗
nere timet degenerare. ⁊ ideo fortius ne vincatur ſolet
pugnare. Et inde eſt ꝙ probitas parentum ad memo⸗
riam reducitur. vt eorum exemplo vincant et fortiter
operentur. Sic vere chariſſimi per ſcripturam ſacram
probitates et merita ſanctorum parentum noſtrorum
ſcilicet chriſti et martyrum. et noſtrorum fundatorū
et inſtitutorum ad memoriam reducuntur: vt eorum
exemplo ad pugnandum et vincenduꝫ quilibet aduer
tat. Dicitur enim eis illud Eſaie. lj. Attendite ad abra⸗
am patrem veſtrum. et Saram que peperit vos. Atten⸗
dite ad petram de qua exciſi eſtis. quaſi dicat. Attendi
te q̄ vos eſtis de tribu iuda. Et ꝙ ſicut dicitur Apoca⸗
lypſis. vij. De tribu iuda duodecim milia ſignati. At⸗
tendite quis locus cui in officio paſtorali ſucceditis:
quia quales fuerunt illi quorum in terris locum tene
tis. et in quorum religionibus et eccleſijs habitatis.
horum exemplo fortiter agatis. et vt victores ſitis pro⸗
uide cogitate. Sicut enim lapis qui dicit panthcron.
ſi de mane reſpicitur. facit hominem inuictum in illa
die. Sic vere ſi chriſtuꝫ ⁊ ſanctos qui nos preceſſerunt
attente reſpiciamus. et per deuotionem et orationem
oculos mentis in eo figamus. nos proculdubio exem⸗
plo et auxilio eorum hoſtes ſpirituales vincimus. ⁊ de
dyabolo ⁊ vitio triumphamus. Unde Senec. in epiſto
la ad exempla perfectorū virorum. qui tribulationes ⁊
temptationes vicerunt volentes nos reducere ſic ait.
De his que terribilia videntur. nihil eſt inuictum. ſin⸗
gula priores vicere. iam multi vincunt. ignem mutius.
crucem regulus. venenum ſocrates. exilium rutilus.
mortem ferro adductā cato. et nos inquit ſuppleiſto⸗
rum vincamus. Uictores ergo chariſſimi nos faciunt
exempla que reſpicimus. orationes quas ad deum fun
dimus. Quia ſicut bonus dominus reſpiciens vaſallū
ad eum recurrentem ne vincatur. Sic dominus homi⸗
nem temptationem timentem et ad dominū fugien⸗
tem. et ſe protectioni ipſius committentem iuuat ne
a dyabolo ſuperetur. Cuius exempluꝫ habemus Exo⸗
di. xvij. vbi dicitur. Quod moyſe leuante manus vin⸗
cebat iſrael. ſi vero manus dependerent vincebatur.
Ad deum ergo et ad ſanctos per deuotionem ⁊ oratio⸗
nem aſpiciamus. ⁊ eorum exempla videamus. quia ſi⸗
cut dictum eſt ad victoriam habendam multum facit
attenta promptitudo. vel ſanctoꝝ ſanctitudo noſtroꝝ
predeceſſoꝝ

Ayuntamiento de Madrid

predeceſſorū. De tribu iuda. ¶ Deniq dico ꝙ ad hoc multum facit retenta meſtitudo inferni tormentoꝝ. cum dicitur radix. Radix enim que ſub terra iacet. ſignat illos qui per conſiderationem ſub terra ideſt inferius in inferno morantur. ⁊ qui ibi dolores ⁊ ſupplicia contemplantur. ⁊ exinde ad pugnandum et triūphandū per bona opera animantur. Sicut enim videmus ꝙ pugil qui pro alio pugnat in ſtadio. non ſolum perdit lucrū quod ſperabat. immo etiam ſuſpenditur aut punitur. quapropter ſi ſit ſapiens pro pena cuitanda quantum poteſt pro victoria habenda decertat. Sic igitur et nos qui contra hoſtes anime in ſtadio mundi pugnamus penā inferni. quam ſi victi fuerimus. incurremus. Attendamus ergo iuxta verbum Senece ex deſperatione etiam animū ſumamus. ⁊ pre tormentoꝝ timore faciamus taliter ꝙ vincamus. Radix inquit. ſ. more radicis ad infernū mētaliter penetremus. Juxta illud Eſa. xxxvij. ꝙ reliquū eſt mittet radicē deorſum. et fructū faciet ſurſum. ⁊ breuiter timor pene ⁊ miſerie eſt cauſa victorie. Unde etiam de quodā imperatore legimus ꝙ fugientes ad bellū ire compulit. ⁊ victores qui victi fuerant eſſe fecit. Ad quod facit fabula poetica q̄ dicit qđ ſtix palus infernalis. que interpretatur triſticia. filiam habuit nomine victoriam que quia dijs pugnantibus cōtra gygātes dicit̄ reſtitiſſe. ideo ipſa ſtix legitur ab ipſis dijs certū priuilegiū accepiſſe. Ex qua quidē fabula poete nihil aliud intellexerūt. niſi ꝙ ſtix infernalis ideſt timor pene inferni victoriaꝫ haberet a mortis ſententia. Qđ bene innuit q̄ dicit Apoc. ij. Qui vicerit non ledet̄ a morte ſecūda. q. d. pre timore illius mortis vincendū eſt. Igitur valet ad victoriam obtinendam retēta meſtitudo inferni tormentoꝝ. ¶ Inſuper dico ꝙ valet ad victoriā preuiſa beatitudo glorie beatorū. cū dicit̄ dauid. q̄ interpretatur vultu deſiderabilis. Quicq̄d enim eſt ibi ſumme eſt deſiderabile ⁊ delectabile. ſ. deus. beata vgo. ⁊ gaudia que ſunt ibi. Iſtud eñ ſumme ſolet conſolari victorē ⁊ ipſum iuuat ad vincendum. Quia ſm Grego. in omel. Conſideratio premij minuit vim flagelli. Unde petitū fuit a quodam philoſopho. quid erat quod non permittebat hominē fieri laſſum q̄ reſpondit. lucrū q: certe quando de celeſti premio qđ promeret̄ attendit̄ infatigabilius pugnat̄. ⁊ ꝑ cōſequens victoria facilius reportat̄. Iſta aūt bona futura que per victoriā habent victores. donantur cuꝫ dicit̄ Dauid vultu deſiderabilis. Quia quicquid eſt deſiderabile per eam obtinetur. De quo Eſa. ix. Exultant victores capta preda quando diuidunt ſpolia. Sequitur ſuper ſolium dauid et ſuper regnū eius ſedebit. Et aduerte ꝙ iſtud premiū qđ victoribus dabit̄ conſiſtit

In delitijs cordialibus. exultant.
In delicijs ſpūalibus. capta preda.
In conſortijs fraternalibus. diuidunt.
In diuitijs eternalibus. ſpolia.

Iſti eñ cordialiter iocunditatē habent et ſunt ſimiles equis qui gaudent cuꝫ vicerint. vnde Judith. xvj. Per tres menſes gaudiū huius victorie celebratū eſt. Tres eñ menſes ſunt viſio. fruitio. ⁊ dilectio. ¶ Itē habent ſpūalem voluptatem. capta inq̄t preda. Canes eñ q vicerunt ⁊ acceperunt predā. de ea delectabiliter delectabantur. Num. xxj. Victor exiſtens duxit ex eo p̄dam. vñ Apoca. ij. Uincenti dabo edere de ligno vite quod eſt in paradiſo dei mei. Et ibidem. Uincēti dabo manna abſconditum. ¶ Item habent fraternalem charitatem diuidunt. ſicut dicitur Actuū. ij. Diuidebat̄ vnicuiq ſicut opus erat. ¶ Item habent eternalem felicitatem. ſpolia. quia ſicut dicitur Apoc. xxj. Qui vicerit poſſidebit hec ⁊ ego ero illi deus. ⁊ ipſe erit mihi filius. Sic ergo patet chariſſimi ꝙ ad victoriam de ſpūalibus hoſtibus obtinendā quīq ſuffragant̄ ⁊ iuuant. ſ.

Amor premiorum.
Timor tormentorum.
Splendor exemplorum.
Fortitudo meritorum.
Ardor animorum.

Per iſta enim quinq iuſtus vitia ſuperat. ⁊ demones viriliter deuincit ⁊ expugnat ita ꝙ cum gaudio poteſt dici illud Hieremie. l. Confuſus eſt bel. victus eſt meradach. Noſq dicamus de eo iſtud. ij. Paralipom. xxvj. Diuulgatū eſt nomen eius per crebras victorias. Patet ergo ꝙ eſt victoria iuſti que eſt laudabilis. ¶ Ter- E
tio dico ꝙ eſt victoria dyaboli que eſt dānabilis. ⁊ iſta eſt victoria qua dyabolus in temptationibus ⁊ tribulationibus vincit iuſtos. Juxta illud. ij. Pet. ij. a quo qs ſuperatus fuerit eius ſeruus efficitur. De quo potes videre. ſ. de pugnare. ⁊ de temptatione. Eſt eñ dyabolus ſicut draco qui tunc vincit elephantem: quando cauda eius pedes ligat ⁊c. vide in ſuis titulis quia tranſeo ⁊ ſufficit.

Uincire. vinctus.

Uinculū. Nota ꝙ vinculū eſt illud quo q̄d A
tenetur. ſtringitur. vel ligatur. Et quia in ſcriptura inuenitur vinculum gratie. culpe et pene. notabo ꝙ inuenio vinculū Utilitatis. Iniquitatis. Penalitatis. Primū eſt perfectorum. Secundū eſt peccatorū. Tertium eſt damnatorū. Primū eſt vinculum alligandum. Secundū eſt vinculū diſſipandum. Tertiū eſt vinculū formidandum. ¶ Eſt dico primo vinculum perfectorum quod eſt alligandū. ⁊ iſtud procerto nihil aliud eſt ꝙ iſtud quod ipſos ſtringit. ligat ⁊ vincit cū deo ⁊ cū proximo. Et ſic loquitur deus ipſi Hieremie. Hiere. xxvij. Fac tibi vincula et cathenas. et pone eas in collo tuo. Sicut enim Boues vinciūtur ⁊ ligantur vt ſimul operentur. Equi vt ad preſepe paſcantur. Tauri vero vt domiti reddantur. Cerui ne vt fugientes perdantur. Uinee ne ad terram premantur. Dolia vt longius ſeruentur. Symie et fere vt poteſtate teneantur. ¶ Sic proculdubio dico ꝙ iuſti diuerſis vinculis ſolēt ligari. vt deo et proximo adhereāt firmiter. ⁊ vt in fide ⁊ in moribus diutius remaneāt. ⁊ ne a chriſti ſeruitute ⁊ dominio recedant et retranſeant fortiter vinculari ⁊c. vnde de Johanne dicitur q̄ interpretatur gratia dei ꝙ audiuit in vinculis opera xp̄i. Math. xj. Que aūt ſunt iſta vincula perfectoꝝ. Dico ꝙ ſunt vincula

Religionis.
Dilectionis.
Coniunctionis.
Durationis.
Coertionis.

Sūt dico vincula religionis. ⁊ iſta ſūt vincula mandatorū ⁊ ſtatutorum et potiſſime trium votorum. de quibus Eccleſiaſtes. iiij. Funiculus triplex difficile rumpitur. Iſta enim vincula quibus homines dei ſeruituti ligantur ⁊ quibus ne libere fugiant conſtringuntur de quibus Eze. xx. Subijciā vos ſceptro meo ⁊ inducam vos in vinculis federis. iſta dico vincula multi rūpunt ⁊ per trāſgreſſiones obſeruantiarū. mandatorum ⁊ votorum volunt fugere ⁊ recedere. Iſti ſunt ſimiles onagro. qui tātū diligit libertatem ꝙ nulli vinculo ſubiugatur. Job xxxix. Quis dimiſit onagrum liberum. et vincula eius qs ſoluit. Figurato in illo demoniaco Luce. viij. de quo dicit̄ ꝙ funibus multoꝝ vinculis ligatus ⁊ ruptis vinculis agebat̄ a demonijs in deſerto. Iſta ergo ſunt vincula religionis. ¶ Itē dico ꝙ ſunt vincula dilectionis. Amor eñ fortiſſimū eſt vinculū. q̄ ita ſtringit ꝙ de duobus facit vnū. Iſti eñ qui in iſto vinculo vinculantur. vnū inter ſe ⁊ vnū cum deo efficiūtur. vnde Col. iij. Super oīa charitatē habentes qđ eſt vinculū ꝑfectionis. Qđ tñ eſt cōtra multos q̄ nec cū deo. nec cū proximo ſuo veram charitatē habent. qđ apparet qñ modica occaſione rumpit̄ amor ſuus. ⁊ per vanitatē ⁊ inconſtantiā ⁊ falſitatē facile diſſipat̄. Hiere. ij. A ſeculo fregiſti iugū. vincula mea dirupiſti. ¶ Item eſt vinculū coniunctionis. ⁊ iſtud eſt vinculum concordie ⁊ pacis. qđ vagos firmiter debet iungere. ne alter ab altero in aliquā diſcordiā poſſimus diſgregare. Ephe. iiij. Sollicite ſeruate vnitatem ſpūs in vinculo pacis. Quod tamen eſt cōtra multos q̄ motu vel arrogantia. vel inuidia nunq̄

Ayuntamiento de Madrid

poſſunt in pacis ⁊ vnitatis vinculis cõtineri. Siles ſy-mie que vincula ſua nitiꝰ rūpere vt euagãdo poſſit offi-cere ⁊ nocere. Mrvere multi ſunt q̄ non ceſſant querere tendicula occaſionis qua poſſint vincula pacis rūpere ⁊ vnitatis federa violare. ꝺ. illud in ps. Dirūpamꝰ vin-cula eoꝝ ⁊c. ¶ Item eſt vinculū durationis: qua. ſ. iuſti ſub vinculo tēperantie ligantꝰ ita ꝙ a bono ꝓpoſito nū ꝙ varientꝰ. Eccſi. vi. Uincula eius alligantꝰ. De qua pſe-uerantia duratiua põt dici illud Ezec. iiij. Ecce circun-dedi te vinculis. ⁊ nūc cõuertere de latere vno ad aliud. Mõ tñ eſt ꝯtra multos q̄ vincula pſeuerantie cito rum-punt. vñ Hiere. v. de optimatibus dr. Ecce ipſi magis cõfregerunt iugū. ruperūt vincula. ¶ Itē eſt vinculum coertiõis quo. ſ. mali ad opa bona ⁊ ſalutaria exercēda ligantꝰ ⁊ iſta ſunt vincula tribulationū tpaliū infirmi-tatū corpaliuꝫ ⁊ triſticiaꝝ cordialiū. Sicut freneticus vīculis ligatꝰ vt ſanetꝰ. ſic deꝰ iuſtos vinculis tribulatio-num ligat. vt ipſos a malo coerceat. ⁊ ſanitatē reducat. Uñ de eo dicitꝰ in ps. Mõ animā inanem ſatiauit in bo-nis. ſedentes in tenebris ⁊ vmbra mortis vinctos in mē-dicitate ⁊ ferro. Sicut enim bos vinculis ſtringitꝰ. ſti-mulis pungitur. ⁊ ſic arare cogitur et compellitur. ſic ſancti vinculis tribulationū fuerunt ligati ſtimulis in-firmitatū fuerunt artati. ⁊ ſic ad arandum ⁊ ad laborā-dum ⁊ ad benefaciendum. ⁊ ad mala precauendū fue-runt edocti. Exemplo apoſtoli qui quotidie ad literaꝫ in vinculis ponebatꝰ. in quibus exiſtens ſcribebat epi-ſtolas per quas tota eccleſia illuſtratꝰ. vnde Ephe iiij. dicitꝰ. Obſecro vos ego vinctus in dño. ⁊ Ephe. iij. dice-bat. Ego paulus vinctus xpi ieſu. Et ideo breuiter ipſe concludit Hebr. xj. ꝺ. Sancti ludibria ⁊ verbera ⁊c. Ad quorum compaſſionem monet idem. Hebre. xiij. Me-mentote vinctorum tanꝗ ſimul vincti. q. ꝺ. vinctis in carceribus ⁊ ligatis in mundi pugnatorijs cathenis atqꝫ funibus eſt compatiendum: ⁊ eis dulciter ſuccur-renduꝫ. ⁊ eis miſericorditer condolendū. Patet igitur ꝙ ſunt quinqꝫ genera bonoꝝ vinculorum. ſ. religionis dilectionis. coniunctionis. durationis ⁊ cohertionis. Et ſic dico ꝙ ſunt vincula hominū perfectorum qđ eſt

B primū. ¶ Secundo dico ꝙ ſunt vincula hominū pec-catorū. Peccatores enim vinculis vitiorū ⁊ complacen-tiarū ⁊ delectationum ligantur vt in ſeruitute dyaboli perpetuo teneantur. Illi enim qui furantꝰ alienos ca-nes ſolent eos ligare. ne ad magiſtros ſuos redeant et vt ſecum maneant vinculant. Aues etiam predales vin-culis ad perticam. ⁊ ne volent ſurſuꝫ fortiter aſtringū-tur. Illos enim quos ſeruare volumus alligamus ⁊ ne manus noſtras fugiant aſtringimus ⁊ artamus. Sic vere dyabolus quando furatus eſt hominē ꝑ peccatū timens ne ad magiſtrū ſuū. ſ. xpm redeat per peniten-tiam ⁊ ipſum deſerat. ligare ſolet vinculis malaꝝ com-placentiarū. ⁊ obdurare conſuetudinis funibus ipm aſtringere ⁊ ligare. ⁊ ſuo iuri penitus ſubiugare. Unde herodes miſit ⁊ tenuit Iohannē ⁊ vinxit eū in carcere. Nam dyabolus ſolet hoiem vinculare. ſ. Uinculis

Carnalitatis. — Ligat ergo
Cupiditatis — dyabolꝰ vin-
Pompoſitatis — culis. ſ. carna-
Tepiditatis. — litatis et im-
Obſcuritatis — mūdicie. Ma-
Taciturnitatis — la enim mu-

lier ⁊ eius viſus. geſtus ⁊ affatus ſunt quedam vincula quibus qui per malas conſuetudines ligatus fuerit. vix euadit. Unde de fatuo iuuene. et de mala muliere dicitur Prouerbi. vij. Mõ eam ſequitur quaſi bos du-ctus ad victimam. ⁊ neſcit ꝙ ad vincula ſtultus traha-tur. Unde de muliere dicitur idem Sap. Inueni mulie-rem morte amariorem vincula ſunt manus illius ⁊c. Eccſs. vij. ¶ Item ligat vinculis cupiditatis et auari-cie. Auaricia enim eſt fortiſſimū vinculuꝫ. Iſtud enim in amore terrenorum ligat taliter ꝙ ab affectu eterno-rum penitus abſtrahitur ⁊ elongatur. Et iſto vinculo videbatur ligatus manaſſes cū dicebat. ij. Paralipo. xxxvj. Incuruatus ſum multo vinculo ferri et non eſt mihi reſpiratio. ¶ Item ligat vinculo pompoſitatis ⁊ vane glorie. ⁊ ſic ligantur illi qui amore pomparū mū-di corpus ⁊ animā ponunt. ſimiles illis ſuſpenſis qui in altis ligantur. vnde de vinculo ſuperbie dicitur Eſa. xxv. Precipitabit dominus in monte iſto faciem vin-culi colligati. ¶ Item ligat vinculo tepiditatis ⁊ acci-die. Accidia enim eſt vinculum pedum ⁊ manuum. et non permittit aliquem benefacere. Hiere. xxxix. Uin-xit eum compedibus. ⁊ duxit euꝫ in babylonem. ¶ Itē ligat vinculo obſcuritatis. ⁊ iſtud eſt vinculū cecitatis mentis. obſtinationis. ⁊ male conſuetudinis. quod re-cte videtur eſſe vinculum oculorum. de quo Sap. xvij. Uinculis tenebrarum et longe noctis compediti inclu-ſi iacuerūt. ¶ Itē ligat vinculo taciturnitatis. ⁊ iſtud eſt quo ligat linguam per verecundiam ne confiteatur et per conſequens ne aliquid recte loquatur. De quo Marc. vij. de muto ꝙ ſolutum eſt vinculū lingue eius et loquebatur recte. Iſta igitur chariſſimi ſunt mala vincula quibus cuꝫ peccator a dyabolo vinculatur. vix aut nunꝗ liberatur. Et ideo ſtatim quando nos ſen-timus vinctos debemus vincula rumpere. ⁊ nos ab ho-ſtis dominio liberare. ꝺ. illud ps. Dirumpamus vincu-la eorum ⁊c. ⁊ hoc cum auxilio illius qui vinctos ſuos non deſpexit. ſed educit eos in fortitudine ⁊c. Hec ergo ſunt vincula peccatorum. ¶ Tertio dico ꝙ ſunt vincu-

C la hominum damnatoruꝫ. ⁊ iſta ſunt pene eterne ⁊ ſen-tentie diuine. quibus damnati in inferno damnantur ſiue ligantur. vt ineuaſibiliter penis eternis affligan-tur. Puniendi enim ſcelerati ſolent vinculis alligari. ⁊ ne euadãt firmiter vinculari. Sic damnati vinculo di-uine ſententie. ⁊ ordinationis ligantur quibus ineua-ſibiliter detinētur. Eſa. xxij. Omnes qui inuenti ſunt vincti ſunt pariter. dureqꝫ ligati ſunt. Et. ij. Paralip. xxxvj dicitur ꝙ ſedechias cathenis ⁊ compedibus vin-ctus ductus eſt in babylonem. Patet ergo ꝙ ſunt vin-cula ꝺãnatoꝝ peccatoꝝ ꝑfectoꝝ ⁊c. Omiſſis autem exēpla que. ſ. de ligare poſita ſunt. vide de ligare et laqueo et ſimilibus.

Vindicta.

A Nota ꝙ vindicta nihil aliud eſt ꝙ punitio dura ⁊ ſeuera cum furore et verecundia executa propter cauſam vel occaſionem precedentis iniurie generata. Et poſſumus notare ꝙ in ſcriptura inuenitur triplex vindicta. ſ. Uindicta

Crudelitatis et ſeuicie.
Equitatis ⁊ iuſtitie.
Autoritatis ⁊ potentie.

¶ Primā facit peccator crudelis.
Secundam facit prelatus fidelis.
Tertiam facit imperans in celis.

¶ Primo dico ꝙ eſt vindicta crudelitatis ⁊ ſeuicie. et iſta eſt illa q̄ crudeles ⁊ etiā vindicati uivindicãt. q̄ nul-li volunt parcere. immo volunt vltra debitum punire. ⁊ ad ſatiſfaciendū priuate offenſe in publico ſupra ali-quem penitus deſeuire. Cum tamen dicit Señ. ꝙ cul-pa eſt totā culpā ꝓſequi. Et tales ſunt ſiles viſo. qui de quolibet ꝑcutiente ſe nititꝰ defendere vel vindicare. ita ꝙ vnus eū inſeqtur. ⁊ alius eū ꝑcutit. ſtatim dimittit primū ⁊ currit ad ſcđm. ⁊ ſic deinceps. Siles etiā ſunt cani q̄ lapidē ꝓiectuꝫ ſolet in ore recipe ⁊ pre ardore ne ipm cū non poſſit. ipm tñ tēptat deſtruere ⁊ mordere. in quo ſolet qñqꝫ dentes ꝓprios ledere ⁊ caſſare. Simi-les etiā ſunt api q̄ ita crudeliter infigit qñqꝫ aleū ꝙ cū aculeo dimittit inteſtina. ⁊ ſic dū vult ledere aliū ꝓpriū efficit nocumentū. Sic vere chariſſimi multi ſunt ita iracundi ⁊ furibundi ꝙ de qualicūqꝫ offenſa ſibi facta volūt accipe vindictā. ⁊ more viſi q̄ ſolet de vno ad aliū currere. nūc vnū nūc aliū infeſtare. Et qđ plus eſt ſepe accidit ꝙ dū ſe vindicare nituntꝰ. amplius etiā leduntꝰ ⁊ grauantꝰ. ⁊ vbi nocere plus crediderūt. plus nocentꝰ. vt ſic verificatꝰ illud qđ dicitꝰ. Eccli. xxviij. Qui vindica-ri vult a deo inueniet vindictā. Sicut videtur ad literaꝫ de ſuperbis qui volūt oĩa vindicare. qui tamen cū non vindicant

vindicant alios de ſeipſis vindictam patiūtur: ergo
melius eſt diſſimulare.vel penitus indulgere.teſtib⁹
Hugo:ꝛ Sen.Nobile gen⁹ vindicte eſt ignoſcere. Et
potiſſime cum ſit vnus iudex ꝛ vindex omnium Chri
ſtus qui vindictam talium ſibi ſpecialiter reſeruauit
d.Deutero.xxxij.Mea eſt vltio ꝛ ego retri.e.in tēpo-
re.Cum igitur de beneficijs collationi apoſtolice re-
ſeruatis .nullus alius prelatus ſe intromittit.nec nos
ad vindictam ſumendam nos intromittere debem⁹.
quoniam a deo ſpecialiter reſeruataꝫ videmus. Ro.
xij.Mihi vindictam.ꝛ ego retribuam.Quod tamen
eſt contra multos crudeles qui diuinum.ſ. officium
vſurpant ꝛ pſumunt.ꝛ vſqꝫ ad vltimam ſeuiciā ſe vin
dicare contēdunt.Similes billano de quo inueni ſcri
ptum.ꝙ quando occidit hominē diu poſt auſcultat ſi
ſpirare audiat ipſum ne forte ipm viuuꝫ dimittat: qꝛ
pcerto multi ſunt q̄ illū quē pſequunt nolūt dimitte-
re.nec a pſecutiōe q̄eſcere.ꝙ diu ipm ſentiunt reſpira
re.ꝛ quouſqꝫ ipſum ex toto videant mortuum.hoc eſt
dictu ad nihilū deuenire.de hoc dꝛ illud.ij. Reguꝫ.ij.
Nunq̄d ad internitionē mucro tu⁹ deſeuiat.q.d.non
dꝫ ſic eſſe:qꝛ naturalr hō dꝫ ſuo ſili pcere.ꝛ cū eo miſe
ricorditer agere.ꝛ nō de malefactis oībus vindicare.
Iuxta illud Leui.xix.Non queras vltionem.nec me-
mor eris iniurie ciuiū tuoꝝ.vñ Eccl.xxviij.Poſtq̄ di
xiſſet ꝙ qui vindicare vult a deo inueniet vindictam.
dicit ſic.Hō hoi reſeruat vindictā.ꝛ a deo q̄rit mede
lā.in hoiem ſilem ſibi nō hꝫ miſericordiam ꝛ p pctis
ſuis depcaꝫ ipſe dum caro ſit reſeruat iraꝫ.ꝛ ppicia-
tionē q̄rit a deo.Ad qđ facit parabola de ſeruo cui mi
ſertus ēt fuerat dñs.ꝛ tñ ipſe cōſeruo ſuo noluit miſe
reri.Mat.xviij.Etiā conſtat ꝙ in multis delinq̄mus
oēs ꝛ iō nō debem⁹ vindictam petere:ſꝫ p grā deū ora
re.vt velit eos emēdare ꝛ corrige vt ſoluent.vñ in pſ.
Letabiꝫ iu.cū vi.vindi.vñ ſcribiꝫ.Fiet illi mia q̄ fece-
B rit miam.ꝛ q̄ nō.nō.Pꝫ ergo ꝙ eſt vindicta crudelita
tis ꝛ ſeuicie.¶Scdo dico ꝙ eſt vindicta ſeueritatis ꝛ
iuſtitie.ꝛ iſta eſt illa q̄ boni iudices ꝛ plati vindicant
illos qui iniuriam patiunꝫ. Apes.n.hñt aculeum ad
duoſ.ad ſuperflui cōſumptionē.ꝛ ad mellis depura-
tionē.Hꝫ.n.aculeus virtutē igneam.ꝛ p pñs ſolet con
ſumere ꝛ purgare.Sic chariſſimi iudices ꝛ plati . p-
pter duo habēt ptātem ꝛ dominium.ſ.ad cōſumptio-
nē malorum ꝛ ad purgationē ꝛ tuitionē bonorū. De-
bēt.n.cum aculeo iuſtitie ꝛ vindicte ſupfluū.i.malos
conſumere ne noceāt.ꝛ mel.ideſt bonos defendere ne
pcant.Et ſic legitur Rom.xiij.vbi de iudice dicit.Nō
enim ſine cauſa gladium portat dei enim miniſter eſt
ꝛ vindex in ira ei qui malū agit.Aduerte tamē ꝙ vin-
dicta iudicis non dꝫ culpam excedere . ſed ei penitus
adequare.Exemplo leonis qui inter multos lapides
contra ſe iacientes primo pcutientē eligit.ipmqꝫ ſm
ꝙ ipſum parum vel multum leſerit.rotat:lacerat ꝛ af
fligit.In quo inſtruitur iudex ꝙ vindicta non dꝫ cul-
pam excedere.ſꝫ malos qui deliq̄runt caſtigare.vnde
j.Macha.vij.Exēplo iude machabei qui fecit vindi-
ctam in viros deſertores.Et ſicut poſcebat illa Luce
C xviij.ꝙ vindicaret eā de aduerſario ſuo ꝛc. ¶Tertio
dico ꝙ eſt vindicta autoritatis ꝛ potentie ꝛ iſta eſt il-
la qua deus in pñti ꝛ in futuro punit ꝛ vindicat ma
ledicta in preſenti enim vindicat.verūtamen occulte.
ꝛ ſub ſpecie alterius cauſe.qꝛ q̄uis permittat deus ꝙ
quotidie fiant multa mala que remanere videtur im
punita.tamē ſub diſſimulatione alterius occaſionis
punit deus peccatorē ex cauſa criminis pcedētis.Vñ
legiꝫ cum quidam induceret alium ad falſuꝫ teſtimo
nium dicēdum ꝛ allegaret ꝙ duo falſa teſtimonia tu-
lerat.ꝛ tamē nihil mali ſibi euenerat.ſtatiꝫ facta fuit
vox de celo.d.mētiris .quia procerto pro primo ocu-
lum pdidiſti.pro ſecundo domū tuaꝫ amiſiſti . Deus
enim facit ꝛ vtitur rebus ſicut ioculator ſuis iſtrumē
tis.q̄bus ita ſubtilr vtiꝫ.ꝙ abſqꝫ hoc ꝙ pcipiaꝫ. vnuꝫ
loco alterius inuenitur.ꝛ qđ i loco vno reponitur. in
alio repitur.Et iō breuiter de vindictis ꝛ punitionib⁹
quas de⁹ quotidie nobis facit. dꝛ Eſa.lix.Indutus eſt
veſtimētis vltiōis.ꝛ optus eſt quaſi pallio zeli ad vin
dictam.Et bñ dicit pallio p eo ꝙ ſub coopertura vnius
rei aliā efficit.in futuro aūt deus iudicabit:ſed mani
feſte ꝛ publice.vñ nūc tpis peccata latent.ſꝫ tunc tpis
parent.tūc.n.in iudicio generali impios iudicabit ꝛ
oppreſſos eorum iniurijs vindicabit.Sol eīn qui na-
turaliter eſt clar⁹ ꝛ purus.qñqꝫ ppter terre vapores
apparet rubeus ꝛ ſanguine⁹.ꝛ ardēs ꝛ obſcur⁹.Quia
procerto ſol iuſtitie xps.licet modo clarus pius ꝛ pla
cidus videatur ppter vapores vitiorū quos inueniet
in mūdo.in die iudicij ppter ardorē ꝛ rigorē iuſtitie ꝛ
vindicte ſanguineus ꝛ igneus apparebit inquātuꝫ ze
lo vindicte impi⁹ deſtruet ꝛ cremabit.Ignis enim in
principio faciliter extinguitur:ſꝫ qñ ad augmētū ve-
nerit:nullaten⁹ tēperaꝫ.Sic ꝛ̄ vindicta ꝛ ira dei mō
pōt p miſericordiam extingui . tūc ꝛ̄ tñ excreſcet.ꝙ
nō poterit apponi remediū. Prouer.vj.zelus ꝛ furor
viri nō pcet in die vindicte nec acquieſcet cuiuſq̄ pre-
cib⁹.nec recipiet p redēptiōe dona plurima.Et ꝛ̄ nō
pcet.qꝛ tūc nō ſolū corp⁹ immo ēt aiam interficiet.ſi-
miles ſerpēti q̄ diciꝫ ſeps.qui ſm Iſiđ.ita venenoſe ſo
let mordere.ꝙ nō ſolū carnē inficit.ſꝫ ēt oſſa q̄ ſubtus
ſunt ſolet liquefacere ꝛ ardere.Quia pculdubio.xps
tūc carnē ꝛ oſſa.i.corpus ꝛ aiam liq̄faciet ꝛ deſtruet.ꝛ
in inferno ſtatuet ꝛ cōfundet.Iuxta illud Hiere.xlvj.
Dies enim exercituum dies vltionis.ꝛ vindictaꝫ re-
tribuet inimicis ſuis. Quia ſicut diciꝫ Deuter.xxxij.
Vindictaꝫ retribuet in hoſtes eorum ꝛ ppi.e.ter. po.
ſui.Et ſic pꝫ ꝙ eſt vindicta iuſtitie.ꝛ ſic ſufficit.Vide
ſupra de Ira Iudicio.Iuſtitia.ꝛc.

Vinea. Nota ꝙ vinea eſt ille loc⁹ vbi vinea vel
vites ī uicē cōgreganꝫ.qb⁹ vinū in vſus A
hoīm eliquaꝫ.Per vineā pōt vt mihi videꝫ quecunqꝫ
congregatio deſignari.ſiue bona fuerit ſiue mala.Et
poſſum breuiter notare ꝙ inuenio vineam.
Perfectorum.
Reproborum.
Damnatorum.
Beatorum.
Meritorum.
Terrenorum.
Tormentorum.
Premiorum.
¶Eſt dico vinea pfectorū q̄ nihil aliud eſt q̄ religio
q̄ eſt vinea dñi.in qua vites.i.viri pfecti inuicē cōgre-
ganꝫ.ibiqꝫ p fidē plantanꝫ ꝛ adiuuanꝫ.De iſta dꝛ eſa.
v.Vinea dñi ſabaoth dom⁹ iſrael.eſt . ¶Itē eſt vinea
reproborū.ꝛ iſta eſt congregatio hoim malorū.q̄ ſunt
vinea dyaboli.qꝛ de botris ſuoꝝ malorū operum eli-
quaꝫ vinū deſtructōis aīe:ꝛ iſta eſt vinea deſerta que
nullū bonū fructum portat.Et de illa dꝛ Ioelis.j.Mō
cōſumpta eſt:ꝛ ſic⁹ elanguit.ꝛ oīa ligna agri aruerūt.
¶Itē eſt vinea hoim dānatoꝝ:ꝛ iſta eſt vinea in qua
naſciꝫ vinū infernaliū tormētorū.De quo dꝛ Deuter.
xxxij.Fel draconū vinum eoꝝ ꝛc.De qua quidē vinea
diciꝫ in pſ.ꝙ deus occidit in grādine vineas eorum.
¶Itē eſt vinea beatoꝝ.Beati.n.ſunt illa vinea.ī qua
vinū eterne cōſolationis colligiꝫ.De quo dñs ꝛ ange
li recreanꝫ.De qua zach.iij.diciꝫ.Vocabit vir amicū
ſuū ſubt⁹ vineā ſuā.¶Itē eſt vinea bonoꝝ meritoꝝ.ꝛ
iſta eſt vinea aīe.vel bone ꝯſcie in qua ſunt virtutes ꝛ
merita ſicut vites.ꝛ bona opa ſicut fruct⁹.Vñ ſpōſus
dicit ſpōſe Canti.vij.Videam⁹ ſi vinea noſtra floruit
ꝛc.¶Itē eſt vinea bonoꝝ terrenorum. ꝛ iſta eſt vinea
hui⁹ mundi.ppter quā occiſus fuit Naboth ſicut dꝛ
iij.Reg.xxj.Quia ſepe vinee bonorū terrenorū cauſe
ſunt quare ipſoruꝫ domini ſpiritualiter ꝛ tēporaliter
pereunt.Iſtas enim nituntur alter ab altero rapere ꝛ
habere.ꝛ niſi ipſas dimiſerint.ſolēt ipſos tribulatio-
nibus moleſtare.Amos.v.Vineas amātiſſimas plā-
tabitis ꝛ non bibetis vinum earū.¶Itē eſt vinea du

Ayuntamiento de Madrid

rorum tormentorũ.ꝛ iſta eſt vinea inferni.cuius vinũ
ſunt miſerie eterne.quibus damnati inebrianť hic.ꝛ
q̄bus imperpetuuʒ ſopiunť.De qua Deute.xxxij. Ui
nea ſodomorum vinea eorum ꝛc.Et notanter dicit de
vinea ſodomoruʒ que.ſ igne ꝛ ſulphure eſt cōſumpta.
¶Itē eſt vinea ſummorum gaudiorum:ꝛ iſta eſt glo
ria eterna.cuius fructus ſunt infinita gaudia.ꝛ cuius
vinum letificat cor hominis ꝛ cor beatificat. De qua
Canticorum ij.Uinee florentes odorem dederunt.
¶His premiſſis dico ꝙ de quadruplici vinea ſolum
eſt agendum ſcilicet de quadam vinea.
Glorioſa.
Uirtuoſa.
Fructuoſa.
Luctuoſa.

B ¶Dicam⁹ ergo primo ꝙ eſt vinea glorioſa:ꝛ iſta ni-
hil aliud eſt ꝙ̄ vinea corporis xp̄i.vel etiā ipſe xp̄s dei
filius incarnatus. De quo Cañ.j. Botrus cipri dile-
ctus me⁹ mihi in vineis engaddi. Uinea.n. engaddi
eſt illa in qua balſamus creſcit ſignans beatā virgi-
nem.ꝛ ēt crucem chriſti que botrum cypri ꝛ ēt balſa-
mum veruʒ xp̄m portauerunt. Nā ſicut vinea de vno
loco accipitur ꝛ ad alium tranſplantatur varijs fer-
ramētis fodiť.ꝛ diſcalciatur ꝛ nudatur ad palū: ꝛ ad
arbores ligať.ſoli vt matureſcat exponiť:ꝛ ſic vinum
inde eliquatur.ꝛ ī vaſis diligēter recipitur:ex quo ho
mines recreantur ꝛ inebriantur. Reuera chariſſimi
talis eſt xp̄s.ip̄e em̄ a paradiſo fuit aſſumpt⁹.ꝛ in ter
ram huius mundi fuit tranſlatus. in horto humane
nature fuit ꝑ incarnationē plantatus ferreis inſtru-
mentis.ſ.clauis.ſpinis.ꝛ lancea in paſſione fuit trāſ-
foſſus.arbori crucis fuit alligatus ꝛ ardori ſolis fuit
expoſitus.Et ſic exinde fuit vinum ꝛ ſanguis p̄cioſus
ipſius diſtillat⁹.Iſtud.n.vinū in vaſis cordiū deuoto-
rū recipiť:ꝛ exinde xp̄ianus populus ꝑ deuotionē ie-
briatur:ꝛ tota gens fideliū iocundať.De iſta ergo vi-
nea ſic foſſa.ſic nudata loquitur de⁹ pater.vbi de po-
pulo iudeoruʒ poteſt dicere illud Ioelis.j.Poſuit vi-
neam meam in deſertum ficum meā decorticauit nu-
dans ſpoliauit eam ꝛ proiecit.Iſta vinea figurať Eze
chielť.xvij.vbi dicitur ꝙ aquilla grandis venit ad liba
num.tulit medullam cedri:ꝛ trāſplantauit eā in ter-
ram chanaan.in vrbe negociatorum poſuit eaʒ.cūq;
germinaſſet creuit in vineam latiorem reſpicientib⁹
ramis eius ad eaʒ.facta eſt ergo vinea ꝛ fructificauit
in palmites:ꝛ emiſit propagines Aquila grādis cha
riſſimi eſt dei filius qui de celo ad libanuʒ huius mū
di venit.ꝛ medullam cedri.i.nobiliſſimam portioneʒ
humane nature aſſumpſit.quam in terra chanaan.i.
in iudea:ꝛ in vrbe negociatorū.ideſt in Maria per i-
carnationem ipſe plantauit que tandem ramos ꝛ ꝓ-
pagines.ideſt fideles populos produxit ꝛ emiſit:ꝛ ſic
in vineam latiorem ꝙ̄tum ad corpus ſuum myſticuʒ
quod eſt chriſtianitas ſe diffudit.ꝛ rami ei⁹.ideſt chri
ſtiani ad eam tenentur reſpicere ꝛ ꝑ fideʒ ꝛ deſideriū
anhelare.De iſta dicitur in pſal. Uineam de egypto
tranſtuliſti ꝛc.Egyptus enim qui īterpretatur obſcu
ritas eſt paradiſus inquātuʒ ad nos hic locus iſte eſt
ignot⁹ ꝛ mirabilr̄ tenebroſus.Et quia procerto vinea
iſta.i.xp̄s de iſto egypto.i.ad mūdum fuit tranſlata.
ideo gentibus.i.gentium erroribus eiectis in mūdo
Iddem fuit plantata.ꝛ ſic per omnem terraʒ eſt mul
tiplicata:ꝛ vndiq; per cultores eius p̄dicatores ꝛ apo
ſtolos dilatata. Hiere.ij.Ego plantaui te vineam ele
ctam.¶Secundo dico ꝙ eſt quedam vinea virtuoſa.

C Et ſic dico ꝙ per vineam intelligiť aīa ꝛ̄ bona ꝑſona:
ꝛ potiſſime xp̄s ſeu ſanctus vel etiaʒ beata virgo. Si-
cut.n.videmus ꝙ per vinee coloris amenitateʒ hoīes
reficiunt viſum:odoris ſuauitate reficiunt olfactum.
fructum dulcedine recreant guſtum.foliorum molli-
cie afficiunt tactum.Sic vere iuſti virore ſue honeſte
conuerſationis recreant intuentes: odore ſue fame ꝛ
conditionis delectant audientes:ꝛ valore ſue opera-
tiōis ſatiant ꝛ nutriunt deguſtantes.hoc eſt dictu exē
pla ꝛ opera imitantes:dulcore ꝛ mollicie ſue bonita-
tis mulcent ꝛ attrahunt contingentes:ꝛ eorum quo-
rum conſortia ſunt frequentantes.Iſte enim ſunt vi-
nee que virorem habent ꝛ florem honeſte cōuerſatio-
nis:Cañ.vij.Uideamus ſi vinea noſtra floruit. ¶Itē
habent odoreʒ famoſe reputationis.Cant.ij. Uinee
florentes odorem dederunt.¶Item habent fructum
gratioſe operationis zacha.viij.Uinea dabit fructuʒ
ſuum.ꝛ terra dabit germen ſuum.¶Item habēt hu-
morē mollis ꝛ benigne conſolationis:ꝛ dulcis ꝛ amo
roſe conſolationis.Quia vinea faciliter ſtillat lachry
mas ꝓ abundantia humoris ſic vir iuſtus faciliter cō
patitur pre abundantia benignitatis ꝛ dulcoris. Eſa.
xvj.Plorabo in fletu iazer vineā ſabama: inebriabo
te lachryma mea.Et ſic ꝓcerto beatam viginē:ꝛ quā-
libet bonam ꝑſonam poſſumus dicere.
Uineam ſpecioſam.
Uineam odoroſam.
Uineam fructuoſam.
Uineam lachrymoſam.

¶Ut ſic poſſit dicere illud Eccle.xxiiij.Ego quaſi vi
tis fructificaui ſuauitateʒ odoris ꝛc.Et ideo breuiter
de vinea ſpūali pōt dici illud Canti.vij.Uinea noſtra
floruit.Ubi aduerte ꝙ ſicut in vinea de ſui natura in-
uenitur liquor qui diſtillatur:ꝛ iō dicitur vinea a vi-
no:labor qui reportať noſtra:decor q̄ ſpeculatur. ꝛ iō
dicitur floruit.Sic nos debemus habere.ſcilʒ.
Liquorem flebilis pietatis.
Laborem vtilis caritatis.
Decorem nobilis honeſtatis.

¶Primum ꝓbat pietateʒ.humiditatis liquoris.vi-
nea.Secundum charitatem laboris cōmunitatis.no
ſtra.Tertium famoſitateʒ honeſtatis decoris.floruit.
¶Dico ergo ꝙ ille vel illa qui vult eē ſpiritualis vi-
nea.dʒ habere humiditatē flebilis pietatis cum diciť
vinea.Quia.ſ.vitis vinee ſtillat vinuʒ ſiue fundit ꝛc.
Nomē vinee ſonat vinū:fruct⁹ vinee ſtillat vinū.Ui-
tis.n.ſiue vinea duplicē fundit liquorē.ſ.aquā lachry-
mando.ꝛ vinū fructificando.Sic ꝛ nos debemus fun
dere duplicē liquorē pietatis.vnum ſcilʒ lachrymādo
per compaſſionem ꝛ affectum.alium v̄o fructifican-
do ꝑ elemoſynam ꝛ effectum.Uir pius dʒ interius la
chrymas pie affectus ſtillare. exterius vinuʒ conſola
tiōis dʒ ad pauperes ſeminare.vinea inquit. Geñ.xj.
Plantauit vineam bibitq; vinū.Uitis enim plus hʒ
de medulla ꝙ̄ alie arbores.ꝛ ideo plus poteſt emitte-
re de humore.Sic v̄e ille q̄ in medulla caritatis ꝛ de-
uotionis abundat generaliter in humore pietatis ꝛ
compaſſionis redundat.Cuius tamē contrarium in-
ueniť ꝙ vinee ideſt homines ab humore pietatis tal'r
deſiccantur.ꝙ fructum elemoſynarum non operātur
vñ Abacuch.iij.Ficus nō germinabit ꝛ nō erit germē
in vineis nunciet op⁹ oliue ꝛ arua nō afferunt fructū.
Iſtis em̄ accidit ſicut viti vl' vinee.que faciliter ſicca-
tur.quādo in terra ſalſa plantať.humor em̄ ſalſus ra
dicē eorum rodit ꝛ humorē conſumit.ꝛ ſic fructuʒ re-
tardat ꝛ impedit:ꝛ ideo in monte in quo eſt dulcor.ſo
lent vinee dulciores fructus facere ꝙ̄ in valle. Sic v̄e
chariſſimi vallis mundi vbi eſt terra ſalſa mundane
proſperitatis.q̄ quidē ſalſa dicitur.eo ꝙ ꝑ ipſam ſitis
auaricie ꝓuocať.ſolet in vinea.i.in hoīe radicem cor
dis ꝑ ſollicitudinē corrodere.humorem deuotionis ꝛ
compaſſionis conſumere ꝛ fructū elemoſynarū ꝛ bo
noꝝ operū deſiccare.Mons ergo cōtēplationis ꝛ ſta
tus ꝛ celſitudo ꝑfectionis vtilis dicitur.quia ibi non
ſalſedo auaricie.ſed dulcedo miſericordie reperitur.
Ioelis.j.Poſuit vineam meā in deſerto.Non ſic cha
riſſimi.ſʒ habeam⁹ humiditateʒ flebilis pietatis.vi-
nea inq̄t.¶Deinde habeamus vtilitatē cōis carita-
tis nr̄a.Caritas em̄ virtus eſt q̄ non eſt proprie ſua.ſʒ
noſtra:qꝛ ſcʒ magis eſt cōis ꝙ̄ ꝓpria.Uinea em̄ nō cu
rat de vtilitate ꝓpria ſʒ cōi:qꝛ fructus nō ſibi ſed alijs
proficiunt.

Ayuntamiento de Madrid

ꝓficiunt. Vinea.n. ſeu vitis eſt arbor q̄ multū ſolet ſe dilatare ⁊ extēdere. habet etiā q̄dam ligamina quibus ſolet ſe altera alteri colligare. Sic vere ꝑſona caritatiua non q̄rit proprium cōmodum: ſ; publicum. q̄ magis querit alijs proficere ⁊ fructū ſuū.i. bona ſua tꝑalia vtilitate aliorū cōmunicare ⁊ diſtribuere: ſeq; alijs cum tenaculis caritatis cōiungere: ⁊ ſe ad alios ꝑ amorē ⁊ liberalitatē extēdere. ꝙ ſibi ſoli prodeſſe. ⁊ ꝙ bona ſua ad vtilitatem ſolam propriam ordinare. Exemplo apl̄i.j. Corin.iiij. Ego ꝑ oīa omnibus placebo non q̄rens q̄d mihi vtile eſt ⁊c. Iſtud potiſſime poteſt ꝑtinere ad ꝑſonas publicas. ſicut ſūt iudices ⁊ p̄lati. qui debēt eſſe noſtri ⁊ non ſui cōes. ⁊ non proprij publici. ⁊ non priuati. noſtra inq̄t. Joſue.v. Noſter es an aduerſariorum. Multa.n. accidunt in vinea q̄ impediunt ne cōitati fructus eius proficiat. tēpore enim humido ex rore corrupto generantur circa eam vitē multi vermes germina corrodentes. ſ. eruca. teſtudines. aranee que circa vitē faciunt telas ſuas. ⁊ ibi nutriunt peſtiferum ſemen ſuum. Iſte cū vinee germina depaſcuntur. ⁊ poſt ipſam dimittere dinoſcuntur. Sic vere chariſſimi multi mali vermes.i. multi mali homines circa p̄latos ⁊ ꝑſonas publicas. ⁊ circa alios eccleſiaſticos hodie aggregātur ꝑ quos ſua germina ideſt bona oꝑa ſua tēporalia ⁊ ſpiritualia deuaſtant. ⁊ potiſſime tꝑe pluuioſo ⁊ in rore mundane pꝛoſperitatis tunc videbitis circa eas erucas: que dicuntur ab erodendo. ideſt detractores ⁊ falſos accuſatores qui alios moleſtant ⁊ rodunt. Job.xxx. Rodebant in ſolitudine ſqualentes. Itē ibi videbitis teſtudines ideſt adulatores qui molliter incedunt ⁊ eos qui adherent liniunt ⁊ eos inficiēdo corrumpunt Ezech.xiij. Prophete eorum liniebant eos ſine temperamēto. Et nota ꝙ iſti dicūtur prophete: quia ſcilicet illi ſemꝑ p̄noſticant in bono illis ſcilicet quibus adulant. Item ibi videbitis araneas. ideſt malos familiares ⁊ parētes circa tales habitantes. ⁊ circa eos genus ſuū peſtiferum nutrientes. ⁊ pro muſcis beneficiorum ⁊ bonorum tēporalium capiendis cancellare rhetia faciētes. Ab iſtis enim omnibus videmus vineas hodie.i. p̄latos circumdari ⁊ bona eorum temporalia etiā deuaſtari. ita ꝙ ad vtilitatem aliorum: ſcilicet pauperum vel ſubditorū non videntur aliquid ſuffragari. Figurati in illis ſacerdotibus Dan.xiiij. Qui cū vxoribus ⁊ paruulis cibos ſuper aram appoſitos comedebant. ⁊ templum per occulta abdita introierunt. Quia vere vt cōiter illi tēplum eccleſie non ꝑ oſtium intrant ſ; aſcēdunt aliunde ſicut fures. cibos bonorū tēporalium pauperibus non diſtribuunt. ſed ipſi cū ſuis improbis famulis totum deuorant ⁊ cōſumunt. Vñ talis vinea non eſt noſtra immo penitus aliena. Ita ꝙ pro nobis pōt dici illud Eſa.xvj. Super vineā tuam vox calcantium irruit. Et nos poſſumus dicere illud Neemie.v. Agros noſtros ⁊ vineas alij poſſidēt. Non ſic ergo, chariſſimi: ſ; ſit p̄latus noſter nō ſuus. nec alienus. proficiat paupibus non parētibus. iuuet paupes non adulatores. proficiat eccleſie non parentele vel familie. vt ſic dicatur ei iſtud Eſaie.iij. Veſtimētum tibi eſt eſto princeps noſter. Si ergo volum⁹ eſſe ſpirituales vinee habeamus vt dictum eſt vtilitatem cōmunis caritatis. ¶ Deniq; habeamus formoſitatē decētis honeſtatis. floret inquit Sicut enim videmus ꝙ vinee habēt flores que delectant ⁊ reficiunt intuentes. ſic iuſti habēt honeſta verba ⁊ pulcra oꝑa que oculos recreant attendentes. Juxta illud Cāti.ij. Vinee florentes dederunt odorē ſuum. Flos enim vinee delectabilis eſt omnibus hominibus. odibilis tñ ⁊ triſtabilis bufonibus. quia fama odorifera bonorū ⁊ eorum florida conuerſatio placet bonis. diſplicet, tamē malis inuidis ⁊ malignis. de quibus dicitur Job xxiiij. Maledicta ſit pars eius in terra: non ambulet ꝑ viam vinearū. Vide ſupra de flore. Sic ergo patet ꝙ iuſtus poteſt dici vinea propter.

Honeſtatis inclytum decorem.
Caritatis cōmunem amorem.
Pietatis fluidum liquorem.

¶ Sic ergo patet ꝙ eſt quedam vinea virtuoſa quod eſt ſecundum principale. ¶ Tertiū principale eſt ꝙ eſt quedam vinea fructuoſa: ⁊ iſta nihil aliud eſt ꝙ religio vel eccleſia. que vinea domini ſabaoth dicitur. D
de qua ſicut dictum eſt Eſa.v. Vinea domini ſabaoth domus iſrael eſt. Iſta enim dicitur in ſcriptura vinea ſabama. vinea ſoreth. vinea engaddi. Sabama enim interpretatur excelſa vel conuerſio. Soreth interpretatur vitis electa. Engaddi interp̄tatur fons ſiue oculus temptationis. In quibus poteſt notari ꝙ vinea eccleſie vel religionis poteſt dici ſabama. ideſt altitudo pro eo ꝙ ibi celeſtia ſolent contemplari. ⁊ conuerſio eo quia ibi crimina ſolent deplorari. Vnde Eſaie.xvj. Plorabo in fletu gazer vineam ſabama. ¶ Item dicitur ſoreth. ideſt vitis electa pro eo ꝙ vites ideſt pſone que ibi ſunt a deo ſpecialiter eliguntur: ⁊ diuinis vſibus deputantur. Vnde ſm̄ tranſlationē.lxx. Eſa. v. dicitur. Quod dominus plantauit vineam ſoreth. ¶ Item dicitur vinea engaddi q̄ dicitur fons vel oculus temptationis. pro eo ꝙ viri eccleſiaſtici ⁊ eccleſia continue ab impijs ⁊ tyrānis tentantur ⁊ ſollicitantur. ſ; balſamo diuine gratie perfuſi non ſuperantur. Vnde de quolibet viro iuſto in iſta vinea commorante poteſt dici illud Canticorum.j. Botrus cipri dilectus me⁹ in vineis engaddi. Botrus enim cipri groſſior ⁊ in vino eſt fecundior. ⁊ ideo propter p̄excellentiam ſcriptura facit de eo mentionē. Ad denotandū ꝙ viri iuſti. qui ſunt in vineis engaddi. ideſt in eccleſia debent alios p̄cedere. ⁊ in honore gratie pre alijs abſidare. Dicamus igitur ꝙ ſicut vinea diſcalciatur ⁊ circa radices aperitur. deinde putatur ⁊ de ſuperfluis expeditur. ⁊ tandē ſcinditur. ⁊ poſtea ad palos ligatur vt rurſus matureſcat fructus. A folijs pampinatur: ⁊ ſic cuſtodit ⁊ ſepitur. viſitatur ⁊ finaliter vindemiatur. Sic vere religio vel eccleſia dꝫ aperiri circa radicem cordis per confeſſionem. debet putari per contritionem. Leuiti.xxv. Sex annis putabis vineā tuam. Debet ſcindi per diuini timoris confeſſionē. Ad palū crucis debet ligari per paſſionis Chriſti cōpaſſionem. Luce.xiij. Arborem vici habebat quidam plantatam in vinea ſua. Debet pampinari. ideſt folijs ſuperfluis bonorum temporaliū exui. per ſuperfluarum diuitiarum reſecationē. Debet viſitari per p̄latorum circūſpectionem. Debet ſepiri per ſtatutorum circūcluſionem. Debet a feris ⁊ canibus, ideſt tyrannis ⁊ hereticis cuſtodiri per p̄latorum defenſionem. Cañ.j. Poſuerunt me cuſtodem in vineis. Et ſic poteris vindemiare per bonorum operum reportationē ⁊ ſic eccleſia vel religio figurabitur Eſaie.v. vbi dicitur. ꝙ vinea facta eſt dilecto meo ⁊c. Iſta enī vinea dilecti ieſu Chriſti eſt eccleſia vel religio q̄ oleo pietatis debet eſſe plena. ſtatutis ⁊ diſciplinis debet eſſe ſepta: lapidibus. ideſt offendiculis ⁊ vitijs debet eſſe nudata: ⁊ turri alte cōtemplationis debet eſſe ſtabilita. torculari vero ideſt preſſura crucis Chriſti. hoc eſt memoria paſſionis Chriſti debet eſſe munita. Et ideo breuiter iſta eſt vinea de qua dicitur Marci.xij. Vineam paſtinauit homo. ⁊ circundedit ſepem ⁊ circumfodit lacum. ⁊ edificauit turrim. Cū igitur in iſta vinea ſicut patet in tractatu ſunt diuerſi operarij ſcilicet foſſatores putatores. cuſtodes ⁊ viſitatores. hinc eſt ꝙ ad laborandum in iſta vinea dominus dicit operarios cōduxiſſe. ⁊ pro denario eterni p̄mij ad laborandum collocaſſe. vnde Matth.xx. Homo exijt primo mane conducere operarios in vineam ſuam. Et ideo ad laborandum monet ipe ſaluator Matth.xxj. Fili vade hodie operari in vineam ⁊c. Vbi aduerte ꝙ ſicut homo ſolet operari. Quādo res eſt propria que diligitur. Quando mandatum quod eſt expreſſū iniungitur. Quando expectatur cōmodū quod eligit.

¶ Sic ḋe in vinea religionis ⁊ eccleſie laborandū eſt ⁊ operandum. quia propria eſt hereditas. quia iniuncta eſt neceſſitas. quia ꝓmiſſa eſt vtilitas. ¶ Primū probat hereditatem precedens filiatio. quia fili. Secundum neceſſitatem precedēs imperatio. homo na. opa. Tertium vtilitatē accedens germinatio. vi. me.

¶ Dico ꝙ vinea colēda eſt. quia eſt hereditas noſtra que diligitur naturaliter. cum dicitur fili. Ac ſi vellet dicere ꝙ nos ſumus filij. Iſta eſt hereditas cuius ſucceſſores proprij ⁊ heredes ſumus. Homo enim libentius colit hereditatem propriam ꝙ̄ alienam. Et ideo cum ſumus huius hereditatis filij ⁊ heredes. dico ꝙ ipſam proprie debemus colere ⁊ per labores mentis varios ipſam exercere. Exemplo naboth qui intantū dilexit vineam ſuam. pro eo ꝙ ſua propria erat ⁊ ꝙ ipſam a patribus ſuis receperat: ⁊ ideo ipſam dimittere noluit. ſed occidi potius ſe permiſit iij. Regū. xxj. Abſit a me vt dem tibi hereditatem patrum meoruꝫ. Et ideo iſte videbatur filius ⁊ non ſeruus. Filius enī ⁊ ſeruus diſiuerſimode operant̄ i vinea quia filiꝰ operatur fideliter ⁊ perſeueranter ſicut in proprio ſeruus autem ſuperficialiter ſicut in alieno. Sic vere boni et mali diuerſimode operantur in vinea religionis vel eccleſie: quia boni diligenter ⁊ vtiliter ſolent ſeruire. mali vero ſuperficialiter ſolent tranſire. Iſtud patet in canonicis ⁊ alijs ſimilibus. qui non ſtant nec laborant in ſeruitio diuino niſi habeant diſtributionē vel fructuum collectioneꝫ. Quod apparet quia lucratis diſtributionibus ⁊ collectis fructibus ſolent eccleſiā dimittere ⁊ recedere. ⁊ de labore ⁊ ſeruitio ampliꝰ nō curare. Exemplo vinee que dum habet vinum ſeu fructum optime viſitatur. circuitur clauditur ⁊ cuſtodit̄. collectis autem fructibus vaſta ⁊ aperta dimittitur. ⁊ lupis ⁊ beſtijs exponitur. ⁊ de ea amplius non curatur. Ideo dicitur Eſa. j. Derelinquetur filia ſyon ſicut vmbraculum in vinea. ⁊ ſicut tugurium in cucumerario. Iſti ergo non ſunt filij ſed ſerui mercēnarij. quod tamē non dꝫ eſſe. Quia procerto nos debemus iſtam vineam colere tanꝙ̄ filij ⁊ non vt ſerui. filij inquit. Vñ nobis loquitur iſte dominus Luc. xv. Fili tu ſemper mecum es ⁊ omnia mea tua ſunt ⁊c. Dico ergo ꝙ colenda eſt. quia eſt hereditas noſtra que diligitur naturaliter. fili inquit. Seruus enim non dꝫ manere in domo ineternum. ſed filius manet ineternum. ¶ Item dico ꝙ eſt colenda quia ineſt neceſſitas que iniungit̄ magiſtraliter. cuꝫ dicitur imperatiue vade hodie operari. Subditus enim tenetur obedire mandato ſuperioris: pupillus tutoris. diſcipulus doctoris. Cum ergo deus q̄ eſt ſuperior ⁊ doctor noſter nobis precipiat ⁊ indicat ⁊ iniūgat. o. vade ⁊c. bene dico ꝙ iſtud debemus pro viribus implere. vade inquit. o. ho. Iuxta illud quod de patrefamilias dicit̄. Quod exijt primo mane conducere operarios in vineam ſuam. qui dixit ocioſis iſtud Matth. xx. Ite ⁊ vos in vineam: ⁊ quod iuſtum fuerit dabo vobis. Vide eam ſupra de Ire ⁊ vadere ⁊ operari. ¶ Itē dico ꝙ eſt colenda. quia eſt ſubſtantie vtilitas que requiritur ſpecialiter cuꝫ dicitur vineam meam. Cultor enim vinee fructum ⁊ vtilitatem expectat. Sic vere quilibet iuſtus de labore queꝫ in vinea religionis vel eccleſie ſuſtinet lucrum ſpirituale ⁊ eternuꝫ reportat. Unde Amos. ix. Plantabūt vineas ⁊ bibent vinum earum ⁊c. Aduerte tamen ꝙ vulpes: lupi ⁊ canes qui non arcentur a vineis ita ſolent quandoqꝫ vaſtare fructus ꝙ ab accolis modicuꝫ reportatur. Sic vere canes mordaces ⁊ deſtructores: ⁊ lupi rapaces ⁊ prelati exactores: vulpes fallaces ⁊ hypocrite ⁊ ſimulatores hodie omnes fructꝰ eccleſie ⁊ religionis deuaſtant: ⁊ omnia beneficia ⁊ officia reportant. boni vero laboratores viri boni ꝙ̄diu eccleſie ſeruierunt. ⁊ iſtam vineam bonis operibus coluerunt nihil poſſunt aut modicum reportare. immo neceſſe habent pondus diei ⁊ eſtus cōtinue tolerare. De talibus ergo vulpibus dicitur Can. ij. Capite nobis vulpes paruulas que demoliuntur vineas. Quia procerto tales inutiles perſone ſunt de eccleſia eijciēde ⁊ ibi nullatenus inducende. Scriptura enim dicit Deutero. xx. Quod vinea altero ſemine non ſeminetur. hoc eſt dictu ꝙ nullus malus in vineaꝫ eccleſie ingredi dimittatur. Quia vere tales illud quod debet̄ alijs ſolent reportare ⁊ bonos beneficijs defraudare. ⁊ ideo ipſi boni videntur incurriſſe illaꝫ maledictionem que ponitur Deutero. xxviij. Edifices ⁊ non habites in ea. plantabis vineam ⁊ non vindemies eam. Sic procerto chariſſimi non debēt eſſe. quia fructus ſpirituales temporales ⁊ eternales debent boni ⁊ ſpirituales agricole reportare. qui vt dictum eſt ſolēt ad culturam vinee anhelare. Patet igitur ꝙ vinea religionis ⁊ eccleſie eſt colenda.

Propter futuram vtilitatem.
Propter mandati neceſſitatem.
Propter conceſſam proprietatem.

¶ Et ſic dico ꝙ inuenitur quedam vinea que eſt fructuoſa. ¶ Quarto principaliter dico ꝙ inuenitur vinea que eſt luctuoſa. ⁊ iſta nihil aliud eſt ꝙ̄ congeries iniquorum. que vinea dyabolica poteſt dici. Iſtis enī querulando dicit dominus Iere. ij. Ego plantaui te vineam electam ⁊ omne ſemen verum. quomodo verſa es in prauum vinea aliena. Deus enim in fide eccleſie iſtos plantauit: ſemen ſue gratie ſeminauit. ⁊ eos electos nominauit. Dyabolus autem in maluꝫ ipſos conuertit ⁊ mutauit. ⁊ ideo eos peruertit ⁊ alienauit. vinea īquit. Et poſſumus dicere ꝙ iſta vinea ſterilis efficitur multis modis. aliquando propter defectum culture ⁊ putationis. aliquando propter malas herbas que ſecum plantantur. vt eſt olus: raphanus: nitrum: allium: faba ⁊ vitie putamina que omnia ſm̄ Plinium vitium ſunt vinee. Aliquando propter multitudinem ramorum inutiliuꝫ ⁊ ſpurie purgationis. Aliquando propter falſaꝫ terram in qua collocatur. Sic vere chariſſimi vinea ⁊ ſtatus malorum: fructus bonorum operum amittit producere propter multa. Primo quando a multis ramis inutilibꝰ ideſt a multis nepotibus ⁊ parentibus humorem ſue ſubſtantie ſuggentibus ⁊ ipſum propter ſuas ſollicitudines ſiccantibus circuitur. ¶ Item quando a deo ⁊ prelato inculta ſine correctione dimittitur. ¶ Iteꝫ quando a falſa terra bonorum mundi per auariciaꝫ fundatur. ⁊ vltimo quando a malis vicinis ⁊ ſocijs circumſtat̄. hec enī faciunt vites. ideſt homines ſterileſcere ⁊ fructus bonorum operum ab eis diſſipare. Quod videt̄ dominus dicere Eſaie. v. Quid debui facere vinee ⁊ non feci ei? an expectaui ꝙ faceret vuas ⁊ fecit labruſcas ⁊ nunc oſtendā vobis quid faciam vinee mee ⁊c. O chariſſimi ꝙ̄ bene deſcribitur hic modus quomō deus vineam ſuam ſterilem. ſcilicet congerie malorū gubernat. quia enim facit in principio debitum ſuuꝫ erga eam. ipſa vero non vuas. ſed labruſcas ideſt non bona opera ſed mala producit. hinc eſt ꝙ dominꝰ ſepem ⁊ maceriem ſue cuſtodie ei ſubtrahit. ⁊ eam in direptionem ſecularium ſcilicet tyrannorum. ⁊ in cōculcationem ⁊ contemptum demonum ⁊ aliorum tradit ipſam. quia ſcilicet de ipſa non curans: non putat: nō corrigit: neqꝫ fodit. ſed potius in viam ſue voluntatis dimittit nubium pluuias. ideſt ſanctorum ⁊ angelorum conſolationes ⁊ gratias eis tollit: ⁊ ideo vepris ⁊ ſpina diuerſorum peccatorum ibi pullulat ⁊ aſcendit. Iſta ergo dici ſolebat vinea chriſti: ſꝫ modo facta eſt vinea dyaboli. Et ideo breuiter de ea dici pōt iſtud Prouerbio. xxiiij. Per agruꝫ hominis pigri trāſiui. ⁊ per vineam viri ſtulti ⁊ ecce totum repleuerant vrtice ⁊ vepres ſed etiam maceria lapiduꝫ deſtructa erat. Quid ergo de vinea dicendum eſt? pcerto iſtud quod reſtat Apocalip. xiiij. vbi dicitur. ꝙ angelus qui habebat falcem acutam ad vocem alterius angeli dicētis mitte falcem tuam acutam ⁊ vīdemia botros vinee terre quoniam mature ſunt ⁊c. Vinea enim terre eſt

congeries

Ayuntamiento de Madrid

congeries malorum qui in die iudicij venient ad maturitatem. quando tempus erit ꝙ debēt colligi ⁊ abſcindi. Angelus autem cum falce acuta. ideſt Chriſtꝰ cum ſeueritate ſententie iudicialis de mandato alterius angeli ſcilicet dei patris cum falce ſue acute ſententie. vineam de terra ideſt congeriem malorum colliget ⁊ in locum inferni congeret atqꝫ mittet. Treñ. j. Vindemiauit me ſicut locutus eſt dominꝰ. Patet ergo ꝙ in ſcriptura generaliter loquendo quadruplex vinea reperitur ſcilicet.

Defectuoſa.
Fructuoſa.
Virtuoſa.
Glorioſa.

¶ Sufficit ergo ſicut dictuꝫ eſt. Si vis vide ſupra de transferre. vbi ponitur illa autoritas. Vineam de egypto tranſtuliſti. ¶ Item de ire. vbi ponitur illa autoritas. Ite ⁊ vos in vineā meam. ¶ Itē ſupra de adducere. vbi ponitur ꝙ in inferno non eſt vinea dilectōis vel conſolationis. ¶ Itē de abſtinere vbi ponit̃. ꝙ nazareus nō bibebat de hoc qđ naſcitur de vinea tꝑalis delectationis. Et ſic ſufficit ad preſens de Vinea.

A **Vinum.** Nota ꝙ vinū eſt ille ꝓcioſus liquor qui a vinea naſcitur. vel qui naſcit̃ a vinea ⁊ a vite ad vſus hominum diſtillatur: ⁊ ideo dicitur vinum quaſi a vite natum. Cum igitur vinuꝫ ſit omnibus notum ⁊ omnibus familiare ⁊ omnibus dilectum. non oportet circa diffinitioneꝫ vini amplius immorari. ſed quot modis dicatur vinum ſpiritualiter loquendo neceſſe eſt ſpeculari. Notandum igitur ꝙ in ſcriptura inuenitur vinum ſcilicet.

Bonum ⁊ delectabile.
Summum ⁊ affectabile.
Vanum ⁊ deteſtabile.
Durum ⁊ execrabile.

¶ Primum eſt vinum quod bibitur interius: ⁊ illud eſt vinum gratie ⁊ ſcientie quod. ſ. animaꝫ reficit etiā delectat. de quo Canti. v. Bibi vinum cuꝫ lacte meo. co. fa. cum mel. me. Secundum eſt vinum quod bibit̃ ſuperius. ⁊ iſtud vinum eſt voluptas eterna ⁊ conſolatio beatorum. de quo in pſ̄. Vinum letificat cor hominis. Tertium eſt vinuꝫ qđ bibitur exterius. ⁊ iſtud eſt vinum mūdane voluptatis. proſperitatis ⁊ carnalitatis. de quo Eph. v. Nolite inebriari vino ī quo eſt luxuria. Quartum eſt vinum quod bibitur inferius. ⁊ iſtud eſt vinum pene eterne. De quo Deut. xxxij. Fel draconum vinum eoruꝫ ⁊ ve. aſ. in ſat. His igitur ꝓmiſſis dicamus in generali de vino quod bibūt perfecti. ⁊ aliquid de vino quod bibūt imperfecti. ¶ Dicamus igitur ꝙ eſt vinum perfectorum ⁊ iſtud eſt vinum gratie ⁊ ſcientie ⁊ doctrine feruoris ⁊ amoris et ceterarum virtutum que per vinum poſſunt notari. Diuites enim generaliter bibunt vinum. aquā vo raro aut nunꝙ. Sic ſpiritualiter illi qui gratijs ⁊ meritis ſunt diuites vinum gratie ⁊ ſciētie volunt bibere ⁊ de aqua mundane ſapientie non guſtare. Chriſtus enim in conuiuio ſpirituali dat vinum ſuis bibere et non aquā. Canti. viij. Dabo tibi poculum ex vino cōditum. Gratia enim diuina vinum conditū dicitur pro eo ꝙ ex herbis ⁊ ſpeciebus ideſt ex pluribus particularibus virtutibus conficitur ⁊ miſcetur. Et ſicut videmus ꝙ vinum inter omnes liquores obtinet principatum. ⁊ inter omnes ſuccos herbarum ⁊ fructuūꝫ principaliter habet vires: quia ſcilicet ſꝫ yſaac ī dictis vinum corpus nutrit. roborat ⁊ augmentat. intellectum clarificat. cor letificat. dolorem ⁊ triſtitiā obliuiſci facit. ⁊ libertatem ⁊ audaciam inducit. ⁊ lachrymas quandoqꝫ excitat ⁊ educit. Sic vere diuina gratia infinitas ſpirituales habet virtutes. Iſta enim nutrit ⁊ vegetat per deuotionem. roborat ⁊ augmentat per conſtantiam ⁊ perfectionem intellectum clarificat per fidem ⁊ diſcretionem mentem letificat ꝑ ſpēꝫ ⁊ ſpiritualem conſolationē. dolores ⁊ triſtitias obliuioni tradit per patientiam ⁊ indulſionem. liberum facit hominem per elemoſynam ⁊ compaſſioneꝫ. audaciam procurat per fortitudinē ⁊ fortiuꝫ aggreſſionem. lachrymas ⁊ fletum excitat per penitentiaꝫ ⁊ cōtritionem. Et ideo breuiter de iſto vino dicitur Eccſ. xxxj. Vinum moderate potatum ſanitas eſt corporis ⁊ anime. In quibus chariſſimi oſtendūtur quinqꝫ genera ſpiritualium vinorum quibus deus potat ſuos ſm̄ quinqꝫ ꝓprietates que. in vino poſſunt reperiri. Vinum enim vt dictum eſt.

Corpus nutrificat.
Senſus clarificat.
Calorem viuificat.
Moribus mordificat.
Mentem letificat.

Sic inuenio genera bonorum ⁊ ſpiritualium vinorū. quibus deus ſuos reficit. ⁊ quibus ipos diuerſimode ſatiat atqꝫ nutrit. ſcilicet.

Vinum dulcoris ⁊ deuotionis. Vinum.
Vinum ſplendoris ⁊ diſcretionis. Moderate.
Vinum liquoris ⁊ curationis. Sanitas.
Vinum doloris ⁊ afflictionis. Corporis.
Vinum amoris ⁊ affectionis. Anime.

¶ Primum eſt vinum gratie numinis. Secundū eſt vinum doctrine luminis. Tertium eſt vinum diuini ſanguinis. Quartum eſt vinū mūdi turbinis. Quintum eſt vinuꝫ eterni flaminis. Liberalis enim paterfamilias non eſt contentus in menſa. vinum vnū porrigere. immo ſolet nunc vnum nunc aliud propinare etiam in eodem conuiuio nō omnibus idem vinū datur ſed ſm̄ diſtinctiones perſonarum. vni de vno. ⁊ alteri de altero ꝓpinatur. Sic vere deus multis vinis ad inebriandum ⁊ ſaturādū bonos vtitur. ita ꝙ vnicuiqꝫ ſm̄ eterne ordinationis prouidentiā vel de omnibꝰ vel de vno vel de alio liberaliter erogatur. Iuxta illud Heſter. j. Bibebant qui inuitati erāt aureis poculis ⁊c. Vinum quoqꝫ vt magnificentia regia dignū erat abūdans ⁊c. Igitur dicamus de iſtis quinqꝫ ſpeciebus vinorum. ¶ Et primo dicamus ꝙ eſt vinum dulcoris ⁊ deuotionis. ⁊ iſtud eſt vinum diuine gratie quo. ſ. aīam vegetat per deuotionem ipſamqꝫ in virtutibus augmentat. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur vinum. Quia vinum dicitur a vena. vel a vite natuꝫ virtute enim ſolis humor a terra vſqꝫ ad īteriores venas vitis attrahitur. ibiqꝫ diſponitur ⁊ digeritur. ⁊ in vini ſubſtantiam cōmutatur. Sic vere chariſſimi vinum diuine gratie in vena cordis per ſolem iuſtitie. ſ. xp̄m ſolet ꝓduci ⁊ generari. ⁊ ibi nutriri: quia. ſ. diuine gratie vinum non induſtria hominis naſcitur. ſed a deo perficitur ⁊ creat̃. Iuxta illud Eccſ. xxxj. Vinū in iocūditate creatum eſt. Et ita poteſt dici vinum dulce qđ pre alijs vinis ſolet reficere ⁊ nutrire ⁊ corporalr augmētare. quia ille qui vino dulci gratie nutritur. virtutibꝰ ⁊ meritis perficitur ⁊ augetur. ⁊ temporaliter. ⁊ ſpiritualiter ⁊ eternaliter augmentatur. vnde ī pſ̄. A fructu frumēti vini ⁊ o. ſu. mul. ſ. Et ſicut videmus ꝙ illi qui ſunt vino ebrij: ſolent eſſe iocundiores: audaciores: liberaliores. Sic vere illi qui de vino gratie ſunt imbuti. per ſpem: conſolationem: laudem ⁊ gratiarumactionem ſunt leti. Eccli. xl. Vinum ⁊ muſica letificant cor. Illi etiam qui iſtud vinum ad plenū bibunt ad aggrediendum opera vtilia ⁊ ad ſuſtinendū terribilia audaces ſunt. ij. Eſdre. iiij. Viri ꝙ preualet vinum omnibus hominibus. ſequitur ꝙ mentem cōuertit in ſecuritatem ⁊ iocunditatem. ⁊ non meminit omnem triſtitiam. Et ideo bene concluditur capitulo ſequenti. forte eſt vinum. Quia breuiter nulla fortitudo alicuius boni operis perficitur. niſi homo vino diuine gratie inebrietur. Illi enim qui iſto vino ſunt pleni. ſunt pre ceteris liberales: compatientes ⁊ largi. de yſaac legimus Geñ. xxvij. Quod cum iacob dediſſet ſibi comedere obtulit ei etiam ⁊ vinum quo facto benedictionem largiſſimaꝫ ſibi dedit. Quod etiā

Ayuntamiento de Madrid

de aſſuero legitur Heſter.v.ꝙ poſtꝙ vinum biberat abundanter dixit heſter. Quid petis heſter regina ēt ſi medietateꝫ regni mei petieris tibi dabo. Iſtud eñ eſt vinum dulcoris ⁊ deuotionis vinuꝫ inquit. de quo quilibet deuotus poteſt dicere iſtud Cañ.v. Bibi vi-
C vinum meum cum lacte meo. ¶ Secundo dico ꝙ iuſti bibunt vinum ſplendoris ⁊ diſcretionis. Vinum eñ. clarum ⁊ purum quod.ſ.ſenſum ⁊ ingenium acuit ſignificat ſapientiam ⁊ ſcientiam: ⁊ ſpiritalem prudentiam ⁊ doctrinaꝫ: que ſcilicet eſt bibenda ⁊ fidelibus impartienda. ⁊ per ipſam intellectus ſubtilitas acuēda. vnde de ſapientia dicitur Prouer.ix.ꝙ ſapientia edificauit ſibi domum excidit columnas ſeptem imolauit victimas ⁊c. Sapientia enim increata dei filius domum ſuam. ideſt eccleſiam fabricauit. quam ſeptē columnis aut ſeptem donis ſpiritusſancti ſtabiliuit. in qua menſam ſacre ſcripture poſuit ⁊ in qua paneꝫ ⁊ vinum fortis ⁊ ſimplicis doctrine miſcuit ⁊ cōfecit quibus inſipientes ⁊ paruulos inſtruxit ⁊ refecit. Vinum enim doctrine debet eſſe mundificatiuum ⁊ letificatiuum quia dꝫ eſſe meditatio corruptionis: dulcedo ⁊ letificatio conſolationis ⁊ benigne monitionis. Quia ſicut dicitur Eccleſiaſti.xxxi. Vinum in iocunditate creatum eſt. Apes enim in alueari ſuo retinentur quando vino dulci ſuperfunduntur. Sic vere multi ſunt qui ab alueario eccleſie vel religionis per peccatum. vel per apoſtaſiam recederent ⁊ per deſperationem ⁊ triſtitiam deperirent niſi predicatores vel prelati cum vino dulcis doctrine vel conſolatiōis benigne ipſos in ſtatu gratie ⁊ in alueari eccleſie retinerent. ⁊ a ſuis malis voluntatibus coherceret. Ita ꝙ talibus conſolatoribus poteſt dici iſtud Cantico.vij. Verba tua ſicut botrus vinee ⁊c. Et hoc vinum oſtenditur cum dicitur. moderate potatum. Quia vinum ſcientie dꝫ moderate ſumi. ⁊ cum temperantia ⁊ prudentia potari. Iuxta illud Rom.xij. Nō plus ſapere ꝙ oportet ſapere. ſed ſapere ad ſobrietatem ⁊c. moderate inquit Eccleſiaſti.xxxij. Numerus muſicoruꝫ. in iocundo ⁊ moderato vino Eccleſiaſti.xxxi. Quā ſufficiens eſt homini erudito vinum exiguum.q.d. Melius eſt in ſcientijs moderate tranſire ꝙ profunditates nimias inquirere ⁊ ambire. Quod eſt contra multos q in nimis profundis ſubtiliter ſe occupant: ⁊ magis cauſa curioſitatis ꝙ neceſſitatis de altis ⁊ ſuperfluis ſepe tractant. Contra quos Seneca. O quanta dementia eſt ſuperflua de altis querere in tanta temporis egeſtate. Non ſic ergo ſed moderate vino ſcientiarum vtamur. ne forte ſi vltra modum potamus in furorem ⁊ ſuperbiam deducamur. Vinuꝫ enim quod eſt nimis forte ledit caput. ſic ſcientia niſi aqua ſapiētie fuerit temperata. Et ideo apoſtolus.j. Thy.v. dicit. Modico vino vtere propter infirmitateꝫ. Sic patet ꝙ eſt vinum ſplendoris ⁊ diſcretiōis. ¶ Tertio dico ꝙ ſancti bibunt vinū liquoris ⁊ curatiōis. Et iſtud eſt vinum dominici ſanguinis. quod vel per compaſſionem deſideratum. vel in altari receptum ⁊ potatū. animam a peccatis ſanat. ⁊ per illud ſanitas gratie a chriſto conceditur perficitur ⁊ augmētatur. Et iſtud vinum oſtenditur cum dicit. Sanitas. Hiere.lj. Tollite reſinam ad dolorem eius ſi forte ſanetur. Reſina enim eſt ille liquor qui ab arbore ſtillat ſicut ⁊ vinum de vite. ſignificans ſanguinem chriſti qui more balſami de vinea engaddi de vite ⁊ arbore crucis ſtillauit. ⁊ animam peccatoris reficiens viuificauit ⁊ ſanauit Et teſte Pho. coaguluꝫ agni cum vino potatū ſanat a morſibus arancarum. Sic vero coagulum ideſt dulcedo benignitatis chriſti cuꝫ vino ſui ſanguinis intermixto. a morſibus demonum nos ſanauit. quādo humanuꝫ genus quod aranee infernales momorderāt. de inferis: ſui ſanguinis virtute liberauit. Quod bñ figuratum eſt Luce.x. vbi dicitur. ꝙ ſamaritanus vulnera illius q inciderat in latrones cū deſ. de hieru. in hieru. alligauit ei ꝓ medicina vinū ⁊ oleū ſuperinfudit. Et quia procerto dum homo quidam, i. adaꝫ q tunc ſolus deſcēdit ꝑ peccatum de hieruſaleꝫ in hiericho. i. de paradiſo iuit in mundum. ipſum latrones demones inuenerunt: qui ipſuꝫ ſpoliantes gratuitis ⁊ naturalibus virtutibus ſauciauerūt. Samaritanꝰ autem Chriſtus vinum ſui ſanguinis ſuperfundens. ⁊ oleum ſue gratie adiungēs ipſum ſanauit. ⁊ eiꝰ vulnera remedijs ſpiritualibꝰ alligauit Hiere.xx. Obducam cicatricē ⁊ a vulneribus tuis ſanabo te. Iſtud eſt vinum liquoris ⁊ curatōis. ¶ Quarto dico ꝙ iuſti bibunt vinum doloris ⁊ afflictionis. Vinum enim in- D
fuſum vulneribus acriter mordet: ⁊ ſuperfluitates cōſumit ⁊ mordificat ⁊ deſiccat. Sic vere potus mundanarum tribulationum ⁊ correctionum: que. ſcꝫ iuſtos inebriat in hoc mundo. habet acriter mordicare ⁊ vrgere: ⁊ feces vitioruꝫ conſumere ⁊ deſiccare. ⁊ iſtud vinum oſtenditur cum dicitur. corporis. quia ſcilicet tribulatio ē ſimilis vino turbido ⁊ groſſo. quod fortiter ſm yſaac ledit caput. corpus etiam groſſum de ſui natura ſolet aliud corpus ledere ſi ei collidatur quod.ſ. ſpiritus nunꝙ facit. ſic tribulatio. Vt ſic homo dicat iſtud.ij. Mach.vj. Duros corporis ſuſtineo dolores. Et iſtud eſt vinum compunctiōis: de quo loquitur in pſ. Potaſti nos vino cōpunctionis. Sed vide de iſto vino ſupra. de bibere in tertio membro autoritatis diuiſe. Iſtud eñ eſt vinū doloris ⁊ afflictiōis. ¶ Quinto dico ꝙ iuſti bibunt vinum amoris ⁊ refectiōis ſeu conſolationis. ⁊ iſtud eſt vinum leticie ⁊ iocunditatis quod a ſanctis in patria bibitur: vbi anima cuꝫ angelis iocundatur. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur. anime. quia leticia ſpiritualiter eſt vinuꝫ anime. Iuxta illud Eccli.xxxi. Exultatio anime ⁊ cordis vinum moderate ſumptum. Vinū ſuper omnes medicinas ſolet mētem letificare. vt dicit yſaac. timorem expellit: dolorē ⁊ triſtitiam obliuiſci facit. Sic vere vinuꝫ voluptatis eterne facit homines perpetuo letificari. Unde pſal. Vinum letificat cor hominis. Ita etiam allicit eos ꝙ omnes precedentes dolores ⁊ miſerias facit eos obliuiſci. Prouerbiorum.xxxi. Da merentibus vinū ⁊ eis qui in amaritudine ſunt: bibant ⁊ obliuiſcantur egeſtatis ſue ⁊c. Vinuꝫ enim eterne conſolationis ibi ex omni parte funditur. ita ꝙ beata anima taliter imbibitur. ꝙ de malis in mundo perpeſſis minime recordatur. Mulier eñ cum parit triſtitia habet ⁊c. Joh. xvj. Sic enim eſt in paradiſo. ſicut in ethiopia. Dicit enim Pli. ꝙ ibi ſunt palme tam varietate ꝙ ſuauitate mirabiles: quia ex ipſis quidē fructus collidunt: ⁊ ſic incole ſue patrie. vino ſue culture. ſuis laboribꝰ ſatiantur. Et ſic patet de quintuplici vino quo iuſti potantur.ſ. vino amoris ⁊ affectiōis. doloris ⁊ afflictionis. liquoris ⁊ curationis. ſplendoris ⁊ diſcretōis. dulcoris ⁊ deuotionis. ¶ Adhuc dico ꝙ eſt vinū quo potantur impij. de quo dicitur. Fel draconum vinū eorū ⁊c. Deute.xxxij. ꝙ etiam mundana aduerſitas ⁊ tēporalis vinum dicatur. pꝫ Hiere.lj. Calix aureus babylon in manu dñi. ⁊ de vino eius bibunt gentes. ⁊ ideo cōmote ſunt. Sic igitur chariſſimi pꝫ ꝙ vinum ꝙtuꝫ ad malos ⁊ ꝙtū ad bonos ſumit multis modis. Vide de bibere. de ebrietate. de potu. ⁊ ſimilibus.

Violentia. violenter.

E Nota breuiter ꝙ violentum ⁊ voluntarium differunt. ⁊ ideo violentum dicit quicquid inuoluntarium vel contra volūtatis deſiderium efficitur. Nota ꝙ inuenio.

Violentiam neceſſariam.
Violentiam compulſoriam.
Violentiam meritoriam.
Violentiam tranſgreſſoriam.
Violentiam infectoriam.
Violentiam afflictoriam.

¶ Dico ꝙ eſt violētia neceſſaria ⁊ iſta eſt illa qua prelati aliqñ ſunt violenti qñ ſubditos proteruos qui obedire rennuunt ꝑ violentiam ad bonum compellunt.

ſimiles

Ayuntamiento de Madrid

toꝛculari quod ꝑ violētiā vinū de vindemia extrahit:
quod aliter non exiret. Unde ſicut dꝛ Eſaie.lix. Iſte dꝫ
eſſe ſicut fluuius violentus quem ſpiritus dñi cogit.
¶ Item eſt violentia cōpulſoꝛia: ⁊ iſta eſt illa qua deꝰ
ꝑ quandam violentiam potentie compellit oīa ſuam
facere voluntatem. Exemplo firmamēti quod poſt ſe
violenter trahit omnes planetas. dato ꝙ naturaliter
contrarios habeāt motus. Quia dato ꝙ nos multos
habeamꝰ motus ⁊ appetitus cōtrarios ipſi deo. Deꝰ
tamen violenter omnia ſecū trahit. ⁊ non ad noſtrā
voluntatem ſed ad ſuā omnia oꝛdinat ⁊ diſponit. Ita
ꝙ dominus poteſt dicere iſtud Job.xxxiiij. Violēta ſa
gitta mea abſqꝫ vllo peccato. ¶ Itē eſt violentia me-
ritoꝛia. ⁊ iſta eſt illa qua homo ad bonum cogit ⁊ vio
lentat pꝛopꝛiam voluntatem. de qua Matth.xj. Re-
gnum celoꝛum vim patitur ⁊ violenti rapiunt illud.
¶ Itē eſt violentia trāſgreſſoꝛia ſeu offenſoꝛia. ⁊ iſta
eſt illa qua mali violant libertatem eccleſie. de qua.j.
Coꝛ.iij. Si quis templum dei violauerit diſperdet il
lū deꝰ. ¶ Itē eſt violentia infectoꝛia: ⁊ iſta eſt illa qua
mali violant ⁊ fedāt mulieres. De qua Eſa.xiij. Vxo-
res eoꝛum violabunt. ¶ Itē eſt violentia ſcilicet affli
ctoꝛia. ⁊ iſta eſt illa qua mali per rapine violentiā au
ferū. alienū. vel qua grauāt alios violenter. Similes
lupis ⁊ leonibꝰ q̄ violēter rapiunt ſibi ꝓdā. Mich.iij.
Violenter tollitis pelles coꝝ deſuꝑ eos. ⁊ carnes coꝝ
deſuꝑ oſſibꝰ eoꝛum ⁊c. Vide ſupꝛa de Potentia.

A **Vir. viri.** Cū vir ſit nomē viriū. hinc eſt ꝙ vir
pōt dici oīs q̄ hꝫ foꝛtitudinē ⁊ virtu
tē. Et ſic poſſum dicere ꝙ ꝑ viꝝ intelligit chriſtꝰ: ꝑla-
tus: amicus: dyabolus ⁊ vir malus. Inuenit ergo.
Vir nobilis ⁊ gloꝛioſus.
Vir ſtabilis ⁊ vigoꝛoſus.
Vir fertilis ⁊ fructuoſus.
Vir damnabilis ⁊ malicioſus.
Vir inutilis ⁊ pernicioſus.
¶ Vir gloꝛioſus ⁊ nubilis eſt xp̄s q̄ vir ⁊ ſponſus eſt
eccleſie matris noſtre. Vñ de foꝛti muliere dꝛ pꝛouer.
xxxj. Nō nobilis i poꝛtis vir eius. Vir vigoꝛoſus ⁊ ſta
bilis eſt bonus pꝛelatus. ⁊ ſic ſibi dꝛ.j. Reg.xviij. Eſto
vir foꝛtis ⁊ ꝑliare ꝑlia dñi. Vir fructuoſus ⁊ fertilis
eſt homo iuſtus. de quo in pſ̄. Beatus vir qui non a.
in cō.im. ⁊c. Et ſequitur. Et erit tanꝙ lignū qd̄ plan.
eſt ſe. ⁊c. Vir malicioſus ⁊ damnabilis eſt dyabolus.
de quo Mich.vij. Vir fratrem ſuum venat ad moꝛtē.
Vir ꝑnicioſus ⁊ iutilis eſt homo iuſtus ⁊ iniquus. de
quo in pſ̄. Virum iniuſtū mala ca. in inte. ¶ Dicamꝰ
ergo pꝛimo ꝙ eſt quidā vir nobilis ⁊ gloꝛioſus ⁊ iſte
eſt xp̄s q̄ eſt vir ⁊ ſponſus eccleſie ⁊ anime noſtre. quā
ſibi ꝑ fidem ſponſat ⁊ ſecū indiuiſibiliter in paradiſi
thalamo collocat atqꝫ poꝛtat. Sicut enim videmꝰ vir
vxoꝛem ſuā miro modo diligit. ⁊ pꝛo eius copula pa
trem ⁊ matrem dimittit. ⁊ pꝛo eius defenſione moꝛti
multotiens ſe exponit. Sic vere Chꝛiſtus eccleſiā ſuā
⁊ animam miro modo dilexit. quod apparuit. quia ꝓ
eo patriam ⁊ parentes dimiſit ideſt paradiſum ⁊ an-
gelos dimiſit ⁊ neglexit. ⁊ huc ad mundum crucis pa
tibulo moꝛiturus perſonaliter ſe trāſuexit. Et iō iſte
eſt ille vir de quo dicitur Pꝛouerbio.xviij. Vir amica
bilis ad ſocietatē magis pꝛoderit ꝙ̄ frater. Ubi ad-
uerte ꝙ ſicut vir.
Debet ſe vxoꝛi inſeparabiliter coniungere.
Debet vxoꝛis negocia gerere.
Debet vxoꝛem amare ⁊ diligere.
¶ Sic dico ꝙ xp̄s bonus vir ſpiritualis anime chri-
ſtiane dꝫ ſe ſtabiliter nobis copulare per vnitatē co-
pulatiuam ſocietatem. Pꝛobitatem operatiuam. ꝓ-
derit. Charitatem inflāmatiuā. frater. Iſte enim no-
bilis ſtabiliter copulatur: vtiliter nobis operatur ve
raciter in nos inflāmatur. ¶ Dico ergo ꝙ iſte nobis
copulatur benigniter ⁊ ſtabiliter. cū dicit ꝙ eſt ama
bilis ad ſocietatem. quaſi dicat. iſte eſt amabilis: tra-
ctabilis: ⁊ ſocialis et iſtud fecit carnem aſſumendo. ⁊
quotidie facit mentem ſpiritualiter viſitando ⁊ ſe aīe
ſponſe ſue per gratiam infundendo. Chꝛiſtus enim ⁊
angeli ſunt illi viri qui anime ſociantur.j. Reg.xiiij.
Viri iſrael ſociati ſunt. Ut ſic de anima dicatur illud
ibidem. vbicūqꝫ videbat virum foꝛtem ſociabat eum
ſibi ⁊c. Vide ſupꝛa de ſocietate. Iſte enim factus eſt ſo
cius noſter carnem aſſumendo. in mundo conuerſan
do. ⁊ nobis in coꝛde per gratiam ſuam adherēdo. Si-
milis enim eſt cyconie que eſt auis hominē diligēs:
⁊ ſocietatem eiꝰ volens. ⁊ iuxta domicilia eius nidos
ſuos faciens ⁊ quaſi indiuiſibiliter nidum eundē cu-
ſtodiens non dimittens: ⁊ licet ſit ipſum in hyeme di
mittens: ad ipſum tamen in eſtate eſt rediens ⁊ reuer
tens ſicut ad ſenſum patet cuilibet intuenti. Sic chri
ſtus ſocialis ⁊ amicabilis. humanam naturam ideſt
eccleſiam ⁊ animam ſicut pꝛopꝛiā vxoꝛem miro mō
dilexit. Coll.iij. Viri diligite vxoꝛes veſtras ſicut xp̄s
eccleſiam. ⁊ iuxta eam in nido pꝛopꝛij coꝛpoꝛis habi-
tauit perſonaliter. nidū paſſionis in hyeme dimiſit.
ſed cito ad eum redijt quando reuixit. Quod ēt quoti
die completur ſpiritualiter cum Chꝛiſtus vxoꝛi ſue.
ſcilicet anime per gratiam ſuam copulatur. ⁊ in eius
ſocietate mirabiliter delectatur. Pꝛouerbio.viij. De-
licie mee cum filijs hominum. Nidū enim humane
conſcientie inhabitat: qui niſi per peccatum expellat
⁊ etiam eijciatur. ad ipſum libenter reuertit ipſumqꝫ
reparat virtutibus atqꝫ oꝛnat. Anima eñ eſt vxoꝛ chri
ſti que ſibi per peccatum aufertur. ⁊ ſibi per peniten-
tiam reſtituitur ⁊ refertur Gen.xx. Redde vxoꝛē vi-
ro ſuo quia pꝛopheta eſt ⁊ oꝛabit pꝛo te. Nō tamē eſt
contra multas animas que a deo viro ſuo per pecca-
tum recedunt: ⁊ per obſtinationem redire ad eū am-
plius nolunt ſed adultero ſuo dyabolo ⁊ mundo irre
uerſibiliter ſe iungunt. Unde mulieri meretrici loq-
tur ſcriptura Hiere.iij. Impleſti malam cogitationē
tuam: oſtendiſti contra virum foꝛtitudinem. Et ideo
Chꝛiſtus ſicut homo nobilis de tali muliere foꝛnica-
ria: que. ſ. i peccato vult viuere. nec redire curat. nihil
curat ſed ſeparatione perpetua tractans ipſā in in-
ferni carcere collocat. inde ſe virum ſuum nō reputat
neqꝫ vocat. Hinc eſt ꝙ deus hodie ⁊ animam ⁊ eccle-
ſiam peccatricem deſerit. ipſamqꝫ ſicut vir nō diligit
nec cuſtodit. d. illud Oſee.ij. Matrem veſtrā iudica
te. quoniam non ipſa vxoꝛ mea ⁊ ego non vir eius. Et
ideo chꝛiſtus eccleſie vxoꝛi ſue videtur libellum repu
dij dediſſe: ⁊ ſe ab ea penitꝰ ſeparaſſe. Iuxta illud ꝓ-
uerbio.vij. Non eſt vir in domo ſua: abijt via longiſſi
ma. Quod tamen nō debet eſſe quia anima a deo foꝛ-
nicata dꝫ ad eum per penitentiam redire: dyabolum
dimittere. ⁊ ſocietati domini ſui ſe vnire dicens illud
Oſee.ij. Reuertar ad virū meū pꝛiē: meliꝰ mihi erat
magis tunc ꝙ̄ nūc. Patet ergo ꝙ xp̄s dꝛ vir q꜄ copu-
latur. ſ. benigniter ⁊ ſtabiliter. ſocietatē inq̄t. ¶ De-
inde chꝛiſtus dꝛ vir. q꜄ oꝑatur nobis viriliter ⁊ vtilr.
quod oſtenditur cum dꝛ. pꝛoderit. Ad virum enim ꝑti
net operari opera pꝛoficua ⁊ vtilia. ⁊ ideo vir a virtu-
te dicitur. pꝛo eo ꝙ virtuoſus ſit in operando. Sic vir
xp̄s dicit pꝛo eo ꝙ virtuoſa ⁊ pꝛoficua operatur. Eſa.
xxvj. Dñe omnia opera noſtra operatꝰ es nobis. Iſte
enim eſt vir ad quem pertinet vxoꝛem ſcilicet animā
vel eccleſiam regere. ⁊ ſine quo nō poſſunt bona ope-
ra generari quod oſtenditur cū dicitur pꝛoderit. Ec-
cleſiaſti.xxix. Pꝛoderit tibi magis ꝙ̄ aurū. Aduerte
tamen ꝙ in multis libꝛis ponitur loco ꝓderit. amic9
erit. Quia ſicut amicus fidelis ꝓdeſt amico. ⁊ pꝛo ipſo
ſe exponit ſupplicio. ſic xp̄us ipſi anime pꝛofuit ⁊ pꝛo
ipſa periculo moꝛtis ſe expoſuit. opꝰ ſue redemptio-
nis fideliter exercuit ⁊ perfecit. Quia ſicut dicit pꝛo-
uerbioꝛum.xij. Qui negligit damnū pꝛopter amicū
ſuum vir iuſtus eſt. Quia ſicut dicit ꝓuerb.xj. Bñfa
cit aīe ſue vir miſericoꝛs. Iſte eſt enim ille vir de quo
zach.vj. Ecce vir oꝛiens nomē eius ⁊ ſub ipſo oꝛietur
lux ⁊c. Et ſic dico ꝙ iſte vir dicitur quia operatur no-

Ayuntamiento de Madrid

bis fideliter ⁊ vtiliter. proderit inquit. vel alter alio
modo amicus erit. ¶ Denique dico ꝙ christus dicitur
vir quia obligatur tenaciter ⁊ voraciter. frater. Frater
fratrem. ⁊ vir vxorem tenentur diligere. ⁊ ideo amor
iſtius viri ad nos in hoc oſtẽditur. ꝙ frater nõ extra-
neus nũcupatur. ij. Reg. j. Frater mi ionatha amabi-
lis valde ſuper amorem mulierum. Uir enim non eſt
vxoris dominus. nõ eſt ſuperior. ſed equalis. In ſignũ
cuius mulier non fuit facta de ade pedibus. ſed de la
tere vel de coſta. Et ideo chriſt⁹ frater eccleſie vel ani
me dicitur. Quia animam tractat vt ſociam vel ſoro
rem. ⁊ diligit vt collateralem ⁊ amicaꝫ. frater inquit.
Gen. xxxvij. Frater enim ⁊ caro noſtra eſt. Iuxta illud
Eph. v. Unuſquiſque diligat ſuam vxorem ſicut ſeipm
vxor autem timeat virum ſuum. Iſte eſt igitur frater.
Sed aduerte ꝙ ſicut frater dolet. quando videt ſoro-
rem ſuam ab amico violari. vir quãdo videt ſponſaꝫ
adulterari publice. pater quando videt filiam ſuam
predilectam notorie fornicari. Sic chriſtus de anima
vel eccleſia vnica ſua ſorore ſponſa ⁊ filia dolet mira-
tur ⁊ triſtatur. quando videt ꝙ cum carne: mundo ⁊
dyabolo fornicatur. In cuius figura. ij. Regum. iij. dr.
Quod nychol filia regis que a viro ſuo violenter tol-
lebatur ipſe vir plorans ⁊ eiulans ſequebatur. Quia
procerto cum anima filia regis chriſtum virum ſuuꝫ
deſerit. ipſe Chriſtus vir ſuus eam per dilectione ſeq-
tur. ⁊ plorans. i. ſibi compatiẽs eam ſibi ſi poteſt reli
gat. ⁊ reiungit. ⁊ ad ſtatum ſalutis reſtituit ⁊ reducit
dicens illud, Hiere. iij. Si vir dimiſerit vxorem ſuam
ſcꝫ recedens ab ea ⁊c. Patet igitur ꝙ xp̃s dicitur vir.
quia per amorẽ magnum ad nos inclinatur. quia per
fortẽ vigorẽ nobis operatur. quia ꝑ firmum tenorem no
bis copulatur. Et ſi vis dilatare materiaꝫ de viro ap-
plica figuram Dan. x. De viro mirabili qui apparuit
danieli. ⁊ Ezech. ix. de viro induto lineis ⁊c. Ptꝫ igit
ꝙ inuenitur vir nobilis ⁊ glorioſus. ¶ Scdo dico prin
B cipaliter ꝙ inuenitur ſtabilis vir ⁊ virtuoſus. Et ſic ꝑ
virum vt dictum eſt intelligitur prelatus qui eſt eccle
ſie vir ⁊ ſponſus. Quia ſcꝫ iſte vir debet pro vxore ſua
demonib⁹ ꝑ orationẽ tyrãnis ꝑ defenſionẽ hereticis ꝑ
ꝑdicationẽ alijs peccatoribus ꝑ correctionẽ ⁊ coher-
tionẽ ſe opponere. ⁊ eam immunẽ ⁊ liberã cõſeruare.
fedus ⁊ iuramentũ ſm ꝓmiſſum tenere: ⁊ in eius ſpe
ciali matrimonio fideliter manere. ⁊ eã ſicut vxorem
legitimam diligere ⁊ fouere. Unde p̃latis poteſt dici
iſtud Col. iij. Uiri diligite vxores veſtras ⁊ nolite eſſe
amari ad illas. Et iõ taꝫ de p̃lato q̃ de alio viro iuſto
põt exponi illa figura Danie. x. Ecce vir vnus indut⁹
lineis. ⁊ renes eius accincti auro obrizo ⁊ corpus eius
ſicut criſolitus. ⁊ facies eius velut ſpecies fulguris. ⁊
oculi ei⁹ vt lampas ardens. brachia ei⁹ ⁊ pedes quaſi
ſpecies eris. ⁊ vox ſermonum eius vt vox multitudi-
nis. Si vis dic hyſtorialiter per modum narrationis
vel literaliter per moduꝫ autoritatis. Igitur chariſſi-
mi conſideremus virum iſtum mirabilem quem da-
niel deſcribit ⁊ videamus ſuas cõditiones quas dꝫt
habere prelati. vel quilibet alij viri iuſti. Debent eñ
habere. In habitu honeſtatis decorem. ecce vir vnus
veſ. li. In corpore caſtitatis pudorem. renes ei⁹ accin.
au. In aĩo firmitatis vigorem. corpus ei⁹ ſi. cri. qui eſt
la. In vultu venuſtatis nitorem. facies eius ſicut ſpe.
ful. In intellectu claritatis ſplendorem. oculi ei⁹ ſicut
lam. ar. In opere probitatis valorem. brachia inquit
eius. In corde charitatis feruoreꝫ. pedes eius vt ſpe.
In verbo vel ſermone veritatis clamorem vox ſermo
num eius vt vox multitudinis. ¶ Dico ergo ꝙ q̃ vult
eſſe vir dꝫ habere in habitu decorem honeſtatis. Ecce
vir vnus indu. li. Ueſtes enim linee ſunt pure ⁊ mun-
de. nec tamẽ ſunt vltra modum ꝑcioſe. ⁊ ꝑ veſtes iſtas
honeſtatis habitus deſcribitur. in quo neceſſariũ eſt
ꝙ honeſtas ⁊ mundicia teneat. ⁊ ꝙ nimia. ſcilicet de-
formitas ⁊ precioſitas caueatur. Deute. xxij. prohibet
ne femineis veſtibus vir vtat. In quo intelligere poſ-
ſumus q̃ viri perfecti non debẽt diſſolutos habitus
diligere nec ornatus ſuperfluos qui ad mulieres ꝑti-
nent. viros non eligere vel portare. quia ſicut Seneca
dicit. loquens de viris religioſis ⁊ virtuoſis. Non fle
uerũt inquit ſicut mulieres circa floſculos occupati.
totus cõtextus illorũ virilis eſt. Sequitur ĩ fine epſe.
Uiros carpere floſculos turpe eſt. Ecce ĩquit vir vn⁹
indutus veſ. li. quaſi dicat. Ecce habitus virilis non
muliebris honeſtus ſobrius non deformis. Cuius ta-
men contrariuꝫ in eccleſia ⁊ religione video: vbi mu-
liebres ⁊ diſſoluti etiam habitus portantur. vbi inho
neſte veſtes ab illis qui viri eſſe debent non horrent.
Non ſic. ſed ecce vir veſtit⁹ lineis. Ezechielis. ix. Ecce
vir qui indutus erat lineis ⁊ attramentariuꝫ ſcripto-
ris ad renes eius. Habeat ergo vir honeſtus honeſta
tis decorem in habitu. ¶ Item debet habere pudorẽ
caſtitatis cum dicitur renes eius ⁊c. Renes enim in
quibus eſt deſiderium nature ⁊ generatiua virtus. vo
luptatem carnis ſignificat. Aurum vero quod eſt me-
tallum imputribile ⁊ quod eſt in pergameno albo: ⁊
nullius ſigni ſeu linee veſtigium derelinquit caſtita-
tem denotat. que imputribilem ⁊ incorruptibileꝫ ho
minem reddit. ⁊ nullius mali exempli veſtigium im-
primit aut dimittit. Quia procerto viri ſpirituales ⁊
maxime religioſi ⁊ prelati debent renes carnalis vo-
luptatis auro imputribilis caſtitatis accingere ⁊ cõ
ſtringere: ⁊ omnem fluxum luxurie per zonaꝫ continẽ
tie coartare. Unde de tali viro dicitur. iiij. Regum. j.
Uir piloſus occurrit nobis: zona pellicea accinctus
lumbis ſeu renibus. Quod eſt contra multos qui ma
gis dici poſſunt pueri q̃ viri quia non munde ſe cuſto
diunt. vnde iſti non vidẽtur viri a virtute. ſed a viro-
re. Uiride enim lignum calefactum ſpumam emittit
⁊ ad quamlibet partem ſe flectit. Sic vere multi ſunt
ita virides ⁊ molles. qui ſpumam immundiciaꝝ car
nalium non ceſſant diffundere. ⁊ cuꝫ calefacti fuerint
per luxuriam vbicũque impulerit dyabolus ſe plicare.
⁊ nunc ad vnum peccatuꝫ nunc ad aliud ſe inclinare.
Et breuiter quilibet talis. videtur eſſe ſicut ſeruus il
le effeminatus. de quo loq̃tur Seneca in epiſtola vbi
dicitur. ꝙ ipſe erat in cubili vir in conuiuio puer. re-
nes ĩquit eius Iob. xxxviij. Accinge lumbos tuos ſi-
cut vir. Habeamus igitur in corpore pudorem caſti-
tatis. ¶ Iteꝫ dico ꝙ debet habere vir idest virtuoſus
in animo vigorem firmitatis. Ad virum eñ pertinet
ꝙ ſit fortis ſtabilis ⁊ conſtans. in temptationib⁹ ⁊ tri
bulationibus non ſuccumbens. ſed in aduerſis ⁊ pro-
ſperis equaliter ſe continens. ⁊ in cunctis immobili-
ter perſeuerans. quod oſtenditur cum dicitur. corpus
eius ⁊c. Quia criſolitus eſt lapis qui demones dicit
terrere. ⁊ contra timores nocturnos ſolet proficere ⁊
valere. ſicut dicit Dyaſco. Ad denotandum ꝙ per vir
tutem conſtantie corpus noſtrum ſit criſolitinũ ideſt
lapideum atque forte. non facile penetrabile atque mol-
le. Conſtantia enim animi eſt virt⁹ que demones ter-
ret: pellit timores ⁊ ſuperat atque tollit. Et hoc eſt qd
dicit Seneca de viro iuſto. Nihil ſapienti viro poteſt
euenire. ſtat rectus ſub quolibet pondere. nulla eum
res minorem facit nihil ei eorum que ferenda ſunt di
plicet. quicquid cadere in hominem poteſt in ſe ceci-
diſſe non queritur: vires ſuas nouit. ſcit hominuꝫ om
nia ferenda. corpus ergo eius criſolitus. Unde de co
poteſt dici Iob. xlj. Corpus ei⁹ ſcuta fuſilia ⁊ compa-
ctum. Et aduerte ꝙ vir debet eſſe conſtans ⁊ fortis ꝓ-
cipue quo ad tria. ſcilicet.
Ad audacem aggreſſionem difficilium.
Ad ſtabilem perpeſſionem terribilium.
Ad durabilem fictionem volubilium.
¶ Debet enim vir perfect⁹ audaciter aggredi ad dif
ficilia. Iuxta illud. j. Regum. xviij. Eſto vir fortis ⁊ ꝓ-
liare prelia domini. ¶ Item debet patienter perpeti
terribilia. Nulla enim pena ⁊ nullus labor debet viꝝ
perfectum frangere. ſed in omnibus patiens eſſe ⁊
immobilis

Ayuntamiento de Madrid

immobilis permanere. Unde Seneca epiſtola.xxxj.
dicit. Quod generoſos animos labor nutrit. Unde
non eſt viri timere ſudorem. Unde etiam Seneca.
conſolans illum qui ſuper mortem vxoris flebat di-
cit ſic. Quare ploras ſi maritum te cogitas: te cogi-
ta virum. Ac ſi diceret: non decet virum flere. Sed
equanimiter etiam omnia ſuſtinere.

¶ Item debet ſtabiliter figere cordialia. Quia non
debet animum ſuum fluctuare permittere: ſicut pu
er: nec modo vnum nec modo aliud deſiderare ſicut
mulier. ſed in vno ꝓpoſito perſiſtere ſicut vir ſolidus
⁊ tenax. Exemplo apl'i. j. Corin. xiij. Cum eſſem paruu-
lus ⁊c. Que tamen ſunt contra multos tam eccleſia-
ſticos ſeu laicos: qui nec in verbis nec i ꝓmiſſionib⁹:
nec in factis: nec in operibus: nec in audacijs: nec in
aggreſſionibus: nec in patientijs: nec etiam in ſuppor-
tationibus. vllam habent penitus firmitatem: nec ali-
quam virilem fortitudinem nec ſtabilitatem: ſed po-
tius puerilem mobilitatem ⁊ muliebrem per omnia
vanitatem. Similes illi tyreſie: qui ſm̄ fabulas poeta-
rum de viro in feminam p ſeptenium eſt mutatus: q2
procerto iſti ita ſunt hodie ⁊ in agendo ⁊ in patiendo
effeminati: ꝙ non viri: ſed femine poſſunt dici. Hier.
xxxj. Virum circundabit femina ⁊c. Figurati in filijs
iſrael: qui viros cunctos contra madian in prelio oc-
ciderunt ⁊ feminas ſeruauerunt: ſicut dicitur Nume.
xxxj. Figurati etiam in pharaone: qui viros ⁊ mares
in flumine fecit ſubmergi ⁊ feminas ſeruari. Quia .ſ.
iſti viros: ideſt virtutem ⁊ virilitatem in ſeipſis occi-
dunt: feminas vero ideſt molliciem ⁊ femineitatem
cuſtodiunt. Quia multi ſunt de quorum moribus pl⁹
apparet de femina ꝙ̄ de viro. Eſai. iiij. Apprehendẽt
ſeptem mulieres virum vnum. Non ſic chariſſimi ſʒ
ſimus viri conſtantes: non femine: nõ deſiſtentes. ſta-
biles non mutabiles. Iuxta illud. j. Regum. iiij. Con-
fortamini ⁊ eſtote viri. Quia ſicut dicitur. j. Thy. ij.
Docere mulieri non permitto nec dominari in virũ
Quod nihil aliud eſt ꝙ̄ ꝙ femina: ideſt ſenſualitas: mol-
licies ⁊ carnalitas non debet contra virilitatem pre-
ualere: nec ipſam ſuis legib⁹ ſubiugare: quinimo muli-
eri: ideſt ſenſualitati ⁊ carnalitati debet vir. ideſt ra-
tio dominari ⁊ penitus principari. Gene. iij. Mulie-
ri quoqꝫ dixit. In dolore paries ⁊ ſub poteſtate viri
eris. Habeat ergo vir in moribus vigorem firmitatis

¶ Item dico ꝙ̄ iſte habere debet in aſpectu nitorem
venuſtatis: quod oſtenditur cum dicitur: ꝙ habebat mi
rabilem faciem ſicut fulgur: facies inquit eius velut
ſpecies fulguris. Quia ad virum perfectum pertinet
ꝙ habeat faciem ⁊ vultum fulguream: nitidam ⁊ ſplẽ-
dentem: iocundam: vrbanam: hylarem ⁊ recentem: ſi
cut etiam dicitur Eccli. xix. Ex viſu cognoſcitur vir: ⁊
ex occurſu faciei cognoſcitur ſenſatus. Hylaritas eñ
vultus ⁊ leticia ſunt indicia boni viri ⁊ cordis placidi
benigni ⁊ fidelis. fidelis eñ vir multum laudabitur
ſicut dicitur. Prouer. xviij. Vir amabilis ad ſocieta-
tatem magis amic⁹ erit ꝙ̄ frater. Iſtud potiſſime de-
bet eſſe in prelato: qui ſubditis ſe debet exibere fami-
liarem ⁊ letum: hylarem ⁊ ſocialem: non triſtem aſpe
rum vel crudelem. Quod tamen eſt contra multos: q
amaros ⁊ aſperos alijs ſe oſtendunt: ita ꝙ alicui gra
tiam vel fauorem non pretendunt. Similes illi nabal
de quo dicitur. j. Regum. xxv. Completa eſt malicia
contra virum tuum: nam ipſe eſt filius Belial: ita ꝙ
nullus poteſt ſibi loqui. Nõ ſic chariſſimi: quia ꝓcer-
to talis auſtera conditio reprehenditur: ⁊ maxime in
prelatis: quia ſi faciem leoninam omnibus oſtende-
rent: ſimplices ad iuſtitiam non venire auderent. Et
ideo neceſſaria eſt in viris perfectis: ⁊ maxime in pre
latis hylaritas ⁊ benignitas non auſteritas vel pote-
ſtas. Iuxta illud. Numeri. xij. Erat autem moyſes vir
mitiſſimus ſuper omnes homines qui morabantur i
terra. Ut de talibus intelligatur illud Eccli. xxvj. Di-
uitis ⁊ pauperis cor bonum omni tempore vultus eo
rum hylaris. Habeat ergo vir in aſpectu nitorem ve-
nuſtatis: facies eius inquit quaſi ſpẽs fulguris. Ma
the. xvij. Reſplenduit facies eius ſicut ſol. ¶ Item di
co ꝙ virtuoſus debet habere in intellectu ſplendorem
claritatis ſeu veritatis: cum dicitur. oculi eius ſicut
lampas ardens. Oculi enim anime ſunt virtus intel
lectiua ⁊ diſcretiua: que per claram cognitionem de-
bẽt lucere: ⁊ ꝙ̄tum ad veram boni ⁊ mali noticiam cla-
riſſime reſpondere. Apoca. j. Oculi eius velut flãma
ignis. Vir enim ſcʒ perfectus habet ſenſus corpora-
les: quos tamen non habet puer: q2 ſcʒ nos q̄ veri eſſe
volumus ſenſum ⁊ diſcretionem in agendis ⁊ preca-
uendis habere debem⁹: quia ſicut dicitur. Eccli. xiiij.
Beatus vir qui in ſapientia morabitur ⁊c. Natura-
liter vir habet barbam: que virilis ſapientie ⁊ cõſtan
tie eſt ſignum. Unde de quodam Pho. legitur in libro
phor moralium: ꝙ queſitum fuit ab eo: quare toti-
ens tangebat barbam ſuam. qui reſpondit vt dum tã
go barbam meam. virum me eſſe meminerim. Quod
eſt contra multos: qui per ſapientiam non ſunt viri.
ſed per ignorantiam pueri poſſunt dici. Et circa hoc
applica de puero quid volueris vel de ignorantia. et
vide. s. de oculo. Habeat ergo vir in intellectu ſplen-
dorem veritatis vel claritatis. ¶ Item dico. ꝙ vir de
bet habere in opere vigorẽ probitatis: quod oſtẽditur
cum dr̄: ꝙ ille vir mirabilia habuit brachia: brachia
eius erea inquit ⁊c. Per brachia cum quibus homo
pugnat ⁊ operatur: intelligo fortitudinem in bonum
operando: ⁊ in ſubditos defendendo: et in hoſtes in-
uadendo ⁊ impugnãdo pſalmiſta. Qui docet manus
meas ad pli. ⁊c. Vir enim debet eſſe fortis ⁊ virtuoſ⁹.
Audax ⁊ animoſus. Iuſtus ⁊ rigoroſus. Fortis dico ⁊
virtuoſus. ij. Parali. xvij. Viri bellatores et robuſti
erant in Hieruſalem. Audax ⁊ animoſus. quia nul-
lum debet timere in ſua iuſtitia: ⁊ maxime prelatus.
Unde Iob. xxxiij. Viri cordati audite me. Iuſtus eti
am ⁊ rigoroſus: quia iuſte et rigide debet delinquen-
tes punire: et contra eos fortiter preualere. Ezechie-
lis. xxiij. Viri iuſti ſunt et iudicabunt eos iudicio ad
ulterarum. Quod eſt contra multos: tam laicos quam
clericos: qui ſcilicet penitus non videntur viri: quia
ſcilicet nec bene operando: nec malos impugnando
aliquid viriliter faciunt: ſimiles Lepori qui eſt ani-
mal timidiſſimum: de quo dubitatur vtrum habeat
ſexum maſculinũ vel femininum: quia ſcilicet tales
viri eſtimantur: ⁊ tamen feminaliter operantur. Vi-
ri enim ſunt quãtum ad gradum: femine vero quãtum
ad actuũ: quia ſcilicet iſti locum virorum tenent: et ta-
men opera inutilia et feminea ſemper exercẽt. Et ſic
verificatur illud quod dicit. Seneca. Quod in loco in
quo vir bonus creditur pauciſſimi ſedent. Iſti enim
ſunt imbecilles et inuidi: ita ꝙ quantum ad opera vi
dentur plus femine ꝙ̄ viri. Iſti enim ſunt viri ficti-
les et vani: viles ⁊ fragiles. De quibus Hieremie.
xlviij. Clamabo ad viros muri fictilis lamentantes
Non ſic: ſed ſi volumus eſſe viri: habeamus in ope-
re vigorem probitatis: brachia inquit. Pſalmiſta. Fi-
at manus tua ſuper viros dex. tue. ⁊ cetera. Qua ſcili
cet per brachium. vt dictum eſt intelligimus fortitu-
dinem ad operandum Pſalmiſta. In brachio virtu-
tis tue ⁊ cetera. ¶ Item dico: ꝙ vir debet habere in
corde feruorem Charitatis: cum dicitur quod habe-
bat pedes in ſimilitudine eris candentis. Pedes enim
qui portant cor anime ſunt affectus: qui tunc candẽ-
tes efficiuntur: quando per Caritatis incendium in-
flammãtur. Apocalipſis primo. Pedes eius ſimi-
les auricalco ſicut in camino ardenti. Vir enim de-
bet vere ⁊ charitatiue diligere: non ficte nec mutabi-
liter affectare: pedes debet habere ereos ⁊ ardentes

Ayuntamiento de Madrid

quia affectus amoris ſui debent eſſe.
Pedes per ſtabilitatem.
Erei per durabilitatem.
Ardentes per fortem et feruentem caritatē que omīa
bene pertinent ad virum. Vir ſtatim ⁊ faciliter non de
bet alium diligere immo debet deliberare qđ ſit talis
quod eius amicicia ſibi vtilis poſſit eſſe. ſed poſtꝙ di
lexit non debet ipſum dimittere amplius ſed in eius
amore ſtabiliter perſeuerare. Exemplo ferri quod nō
faciliter caleſit. ſed calorem cum caluerit diu cuſtodit
Habeamus igitur in corde caritatem feruoris. ¶ Itē
dico ꝙ ſi volumus eſſe viri habeamus in ore clamorez
veritatis ſeu autoritatis. cum dicitur vox ſermonum
eius et maxime ad prelatum pertinet autentice loqui
et alte et ſeuere proferre ſermones. Teſte Plinio. Vo
ces virorum ſeu maſculorum ſunt groſſiores gene-
raliter quia ſcilicet illi qui virorum locum habent. de
bent per predicationem ad terrorem deliquentiū nō
molliter ſicut femine. ſed more viri fortiter verbū da-
re. Quia ſicut dicitur Prouerbio. xxij. Doctrina ſua
cognoſcitur vir eſſe. Ut ſic alij poſſint dicere illud Ge
neſis. iij. Vocem tuam domine audiui et timui. vnde
Apoca. j. dicitur. Quod ille qui ſedebat in throno. vox
illius erat ſicut aquarum multarum Eſa. lviij. Clama
ne ceſſes ⁊c. Sed adhuc vide de hoc infra de voce. Qđ
tamen hodie non fit quia multi eccleſiaſtici et alij ſūt
qui nichil viriliter dicunt vel agunt delicijs enim ta-
liter eneruantur quod nihil fortiter fabulātur. Quia
ſicut dicit Seneca. Epiſtola. xxxiij. Quod mirum eſt
aliquid fortiter dici ab homine molliciem profeſ-
ſo. Patet igitur chariſſimi per predictas octo condi-
tiones quod prelati et eccleſiaſtici debent eſſe viri id-
eſt viribus et virtutibus pleni. Et ſic bene patet ꝙ in
ſcriptura inuenitur vir ſtabilis et virtuoſus et hoc eſt
c ſcđm principale. ¶ Tertio dico qđ in ſcriptura inue
nitur vir vtilis et fructuoſus. ⁊ ſic per virum poteſt in
telligi homo ſanctus. non ſolum prelatus. ſed etiam
alius. Vir enim habet complemētum etatis et tūc bñ
poteſt laborare: operari: intelligere: generare ⁊ alios
actus facere ſignans hominem perfectū qui tunc vir
et virtuoſus eſſe dinoſcitur quando diſcrete intelligit
bona opera. generat et producit. et in bonis operibus
ſe exercet. Hic ſi vis ſcilicꝫ illam figuram. Dañ. x. Ec-
ce vir vnus indutus lineis ⁊c. cuꝫ omnibus ſuis mem
bris. Et ponitur immediate ſupra ſub. §. Secundo di-
co principaliter. Quia quicquid ibi eſt pertinet ad vi
rum perfectum. Iuſtus eniꝫ dicitur vir a virtute qr. ſ.
multe vires ⁊ virtutes requirunt ad hoc ꝙ aliqͣs ſpūa
liter vir dicat. Et ſic notabo ꝙ ad hoc ꝙ aliquis ſit vir
iuſtus. neceſſario eſt ꝙ ipſe ſit ſcilicet Vir.
Fortis et bellicoſus.
Sanctus et virtuoſus.
Concors ⁊ non rixoſus.
Rectus et non tortuoſus.
Pius et viſceroſus.
Prudens et ſtudioſus.
Rarus et precioſus.
Pauidus et timoroſus.
Eloquens et ſerioſus.
Penitens et doloroſus
Et ſic fuerit et erit.
Vir beatus et glorioſus.
Dico quod iuſti ſunt viri fortes et bellicoſi Pugnant
enim contra dyabolum contra mundum contra ſeip-
ſum contra peccatum. Unde Geneſis. xxxij. Ecce vir
luctabať cum eo Et. j. Regum. xvij. Hic autem vir bel
lator eſt ab infantia ſua. ¶ Item ſunt viri ſancti et vir
tuoſi. iiij. Regum. iiij. Animaduerte quod vir dei ſan-
ctus eſt. Ita enim ſancti viri debemus eſſe vt alios ſan
ctos faciamus. ps. Cum ſancto ſanctus eris ⁊c. ¶ Itē
ſunt viri concordes et non rixoſi. Et ſic dicitur. j. Eſ
dre. iij. Congregatus eſt populus quaſi vir vnus.

¶ Item ſunt viri recti ⁊ non tortuoſi quia recte ⁊ pla-
ne debent in ſuis actibus procedere. non tortuoſe vel
falſe. Iob. j. Erat ille vir ſimplex et rectus. et timens
deuꝫ ⁊ recedens a malo. ¶ Iteꝫ ſunt viri pij ⁊ viſceroſi
⁊ alijs miſericordes. quia ſicut dicitur. Prouerbiorū.
xj. Bene facit anime ſue vir miſericors. ¶ Item ſunt
viri prudentes et ſtudioſi quia ſicut dicitur Sap. vj.
Melior eſt ſapientia viro forti. ¶ Item ſunt viri rari
⁊ precioſi quia pauci inueniūtur tales Eſaie. xiij. Pre
cioſior erit vir auro ⁊ Eccleſiaſtes. vij. Virū de mille vnū
repperi ⁊ Seneca dicit quod in loco ī quo vir bon⁹ ꝗri
tur. pauci ſedent. ¶ Item ſunt viri pauidi ⁊ timoroſi.
ps. Beatus vir qui timet dñm. ¶ Item ſunt viri elo-
quētes ⁊ ſerioſi Eccleſiaſtici. xxxvij. Vir peritus mul-
tos erudiet. ¶ Item ſunt viri penitentes et doloroſi
Ezech. ix. Signa thau in frontibus virorum dolentiū
⁊ gementium. ¶ Item finaliter erunt viri beati ⁊ glo
rioſi ſcilicet in patria quando verificabitur illud qđ
regina ſaba dixit ſalomoni. ij. Paralip. ix. Beati viri
tui ⁊ beati ſerui tui qui aſſiſtunt ⁊c. His igitur ⁊ alijs
multis modis dicuntur homines ſpiritualiter eſſe vi
ri ⁊ ſpiritualibus viribus eſſe virtuoſi Ut ſic de tali-
bus dicatur illud Exodi. xviij. Prouide tibi ex omni
plebe viros potentes ⁊ timentes deum in quibus ſit
veritas. et qui oderunt auariciam et conſtitue eos tri
bunos. quaſi dicat tales viri debent eſſe in officijs et
conſtitui in beneficijs ⁊ in dignitatibus ordinari Pa
tet igitur ꝙ inuenitur vir vtilis et fructuoſus et iſtud
eſt tertiuꝫ principale. ¶ Quarto dico pricipaliter qđ
inuenitur vir nequam et vitioſus. Et ſic dico ꝙ inue-
niuntur ſcilicet Viri.
Luproſi.
Verboſi.
Rixoſi.
Pompoſi.
Mendoſi.
Inuidi ⁊ odioſi.
Ignari ⁊ tenebroſi.
Auari ⁊ ambitioſi.
Carnales ⁊ luxurioſi.
Crudeles ⁊ pernicioſi.
Sunt dico in mundo viri ſcꝫ leproſi: ideſt viri diuer
ſis vitijs infecti. Unde. iiij. Regum. v. de naaman di-
citur: ꝙ ipſe erat vir fortiſſimus ⁊ diues ſed leproſus
¶ Item ſunt ibi viri verboſi ⁊ doloſi. de quo in Pſal.
Viri ſanguinum ⁊ doloſi. Iſti enim ſunt illi qui ꝑ do-
lum ⁊ fallaciam ſub ſpecie amoris alios decipiunt et
produnt. de quibus. Prouerbio. xvj. dicitur. Iniquus
lactat amicum ſuum ⁊ deducit eum per viam non bo
nam. ¶ Item ſunt viri rixoſi. de quibus Prouerbio.
xxix. ⁊. xv. Vir iracundus ꝓuocat rixas. ¶ Itē ibi ſunt
viri pompoſi ⁊ elati. de quibus Iob. xj. Vir vanus in
ſuperbiam erigitur. ⁊ quaſi pullum onagri natuꝫ li-
berum ſe putat. ¶ Item ibi ſunt ſcꝫ mendoſi. de qb⁹
Prouerbio. xix. Melior eſt pauper ꝙ vir mendax.
¶ Item ſunt ibi viri inuidi ⁊ odioſi. de quibus. Pro-
uerbio. xix Viri ſanguinum oderunt ſimplicez. ¶ Itē
ibi ſunt viri ignari ⁊ tenebroſi. de quibus ps. Vir inſi
piens non cognoſcet ⁊c. ¶ Item ſunt ibi auari ⁊ am-
bitioſi. de quibus Prouerbio. xxix. Rex iuſtus erigit
terram ſuam: ⁊ vir auarus deſtruet eam. ¶ Item ibi
ſunt carnales ⁊ luxurioſi. de quibus Leuit. xv. Vir ꝗ
patitur fluxum ſeminis immundus erit. ¶ Iteꝫ ſunt
ibi viri crudeles ⁊ pernicioſi: de quib⁹ Eſai. ix. Vir fra
tri ſuo non parcet. Iſti enim ſunt mali viri de quibus
extat copia tām magna: qr ſcꝫ mali viri hodie ſuperabū
dauerūt viri vero boni perierūt. Iuxta illud Eſa. lvij.
Viri miſericordie colliguntur ⁊ non eſt ꝗ recogitet. Iſti
enim viri non dicuntur a virtute. ſed a virulentia: qr
iſti non ſunt viri: ideſt rigoroſi vł virtuoſi: immo viri
i. virulenti ⁊ venenoſi de quibus Sopho. j. Viſitabo
ſuper viros defixos in fecibus ſuis. Et Sopho. iij.
Prophete

Ayuntamiento de Madrid

Prophete tui veſani viri infideles. Iſta ergo de viris tam bonis ꝙ malis ſufficiant: quia in alijs locis pluribus eſt tractatum. Vide ergo plures autoritates diuiſas ꝛ pſecutas.

A **Virga.** Nota ꝙ virga ſm ſuas ꝓprietates poteſt variari ꝛ multa deſignare. Unde breuiter notare poſſum ꝙ in ſcriptura inuenio virgam ſcilicet.

Glorioſam ꝛ admirabilem.
Specioſam ꝛ amicabilem.
Uirtuoſam ꝛ venerabilem.
Rigoroſam ꝛ formidabilem.
Amoroſam ꝛ comendabilem.
Furioſam ꝛ deteſtabilem.

Prima eſt virga iperialis dominationis: ꝛ ſic eſt virga dei benedictus filius de quo in pſ. Virgam virtutis tue emittet dominus ex ſyon ꝛc. ideſt ipſam de paradiſo emiſit: ꝛ in medio peccatoꝝ ꝛ inimicoꝝ ſuoꝝ dominari conſtituit ꝛ pfecit. Paſtor enim mediante virga regit oues. ſic pater mediante filio regit mūdū ꝛ ideo iſte eſt virga moyſi: cuꝫ qua ſigna mirabilia fecit coram pharaone: que aquas egypti in ſanguinem mutauit: ꝛ que in draconem mutata virgas magorū deuorauit: ſicut dicitur Exodi.iiij. ꝛ deinceps. Quis vere chariſſimi moyſes dicitur deus pater: qui ꝑ virgam ſuam deum filium hic coram humano genere fecit multa ſigna ꝛ mirabilia: que per beatam incarnationem in draconem ideſt in carnem ſeu hominem ſe mutauit ꝛ conuertit: virgas magorum. ideſt poteſtatem regnorum ꝛ demonum deſtruxit ꝛ deuorauit. inquantum ſcꝫ ſanctam eccleſiam inſtituit: ꝛ errores gentilium eneruauit. Et ideo iſta eſt virga ferrea: de qua dicitur in pſ. Reges eos in virga ferrea ꝛc. Quod potiſſime fiet in iudicio: quando cum iſta virga canes. i. peccatores ꝑcutientur. ꝛ extra domuꝫ eccleſie in infernum expellentur. Exodi. viij. Extende virgam tuam, ꝛ percute puluerem terre. Virga enim in principio ꝺ ſui natura eſt flexibilis: tenera ꝛ mollis: in fine vero fit ſcꝫ dura: groſſa: difficilis atꝙ rudis. Sic nunc xp̄s eſt dulcis: tener: flexibilis ꝛ benignus. In fine tamen ſcilicet in iudicio fiet durus. percutiens ꝛ ſeuerus. Et ideo nunc poteſt figurari in virga aſſueri aurea que i ſignum clementie ad heſter fuit extenta. tunc vero figurabitur in virga ferrea: que ad percuciendum impios eſt extenta. Apoca. xij. Recturus erat omnes gētes in virga ferrea. Iſta eſt virga imperialis domina-
B tionis. ¶ Secundo dico ꝙ eſt virga virginalis propaginationis. Virgo enim beata dicitur virga: eo ꝙ ſine corruptione flos diuinitatis ꝛ fructus humanitatis de ea propagatur. Unde Eſai. xj. Egredietur virga ꝺ radice yeſſe ꝛc. Virga enim flexibilis eſt ꝛ tenera: et quanto in arbore eſt altior. tanto eſt minor gracilior ꝛ flexibilior. Sic iſta dulcis eſt: flexibilis ꝛ pia: ꝛ ad preces noſtras eſt inclinabilis ꝛ prompta: ꝛ quanto fuerit altior: per ſanctitatem ꝛ generis dignitatem. tanto fuit gracilior: per humilitatem: ꝛ tenerior: per maliſluam pietatem. Et ideo iſta fuit figurata in virga aarō que ſicca floruit. Nume. xvij. Inuenit germinaſſe virgam arron in domo leuiꝫ ꝛ gēmis turgentibus eruperant flores. Iſta eſt virga virginalis generationis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt virga virtualis ſuſtentationis: ꝛ iſta virga eſt crux chriſti: quia crux eſt illa virga qua canis inferni cum ſuis tēptationibus depellitur ꝛ ſuperatur: per quam regnum eccleſie regitur ꝛ ſpiritualiter gubernatur: cui debilis peccator per ſpem ꝛ fiduciam innititur: cum qua nobis premia eterna menſurantur: ꝛ per quam pauperes ſimplices ꝛ innocentes. ne fiant viri peſtilētes corrigunt. Dico ꝙ crux eſt virga ſcꝫ.

Defenſionis.
Directionis.
Suſtentationis.
Menſurationis.
Correctionis.

Eſt dico virga qua tuemur ꝛ defendimur: quia ſcilicet pueri cum virga ſe defendunt ſcilicet a canibus. Sic cum virga crucis. ideſt cum memoria paſſionis defendimur ab hoſtibus ꝛ peccatis. Iſtam enim virgam timet canis dyabolus ſciens: ꝙ alias per eam in chriſti paſſione fuit virtus. Eſai. xxx. Pauebit aſſur virga precuſſus. ¶ Item eſt virga qua regimur ꝛ dirigimur. Sicut eñ paſtor cum virga regit ꝛ dirigit gregem ſuum: ſic chriſtus mediante virga crucis ſue et memoria paſſionis gregem deuotum gubernat ꝛ regit ꝛ in viaꝫ ſalutis dirigit ꝛ deducit Pſalmiſta. Virga directionis virga regni tui. quia crux eſt ſceptrum ꝛ virga regni xp̄i. ¶ Item iſta eſt virga: per quam ſuſtentamur ꝛ erigimur: quia ſicut debiles ꝛ inſani ꝛ infirmi vtuntur virgis ꝛ baculis ad ſui innixionem ꝛ ſuſtentationem: ſic ꝛ nos qui infirmi ꝛ debiles ſumus: virge ꝛ baculo crucis inniti debemus per ſpem ꝛ fiduciam hic ne cadamus: vt ſic dicamus cum pſ. Virga tua ꝛ baculus tuus ipſa me conſolata ſunt. ¶ Item iſta eſt virga qua menſurantur noſtra merita. Sicut enim virge ſolent rerum menſure accipi: ꝛ ſm cuius quantitatem aliarum rerum quantitas menſuratur. Sic vere ſm quantitateꝫ virge crucis ſcilicet ſm quātitatem deuotionis quam habemus ad crucem merita noſtra menſurantur: quibus poſtea adequantur p̄mia. Unde zachari. xij. Aſſumpſi duas virgas: vnam vocaui decorem: alteram vero funiculum pſ. Diuiſit eis terram in funiculo diſtributionis. Due enim virge ſunt ſcilicet duo brachia ſancte crucis: que ſunt decor eccleſie ꝛ funiculus. ideſt menſura etiam celeſtiuꝫ premiorum. ꝛ pena infernalium tormentorum. Sic ergo patet. ꝙ eſt virga virtualis ſuſtentationis. C

¶ Quarto dico ꝙ eſt virga iudicialis iuriſditionis. Virga enim quam portant reges: preſides ꝛ paſtores ſignificat iudiciariam poteſtatem. que in malis eſt impia: ꝛ peruerſa. quia ſcilicet cuꝫ ipſa ledunt impie ſubditos ꝛ affligunt: per eam nudos pauperes ꝛ non indutos diuites dure ledunt. Iſta enim eſt illa virga: quam chriſtus diſcipulis ſuis inhibuit: ne portarent dicens illud. Mathei. x. Nolite poſſidere aurum nec virgam nec peram. Nam tales mali iudices ꝛ eorum male iuriſditiones nihil aliud ſunt: quā quedam virge domini ad diſciplinandum pueros domini. ideſt pauperes ſimplices ꝛ innocentes: ne forte fiant viri peſtilentes. Deus enim vtitur malis ſicut virgis ſuis ad alios affligendum. Eſai. x. Ve aſſur. virga furoris mei ipſe eſt. Veruntamen vnum ſciant tales: ꝙ poſtꝙ hō virga vſus fuerit ꝛ ipſa alios flagellauerit ī ignē aliquando eam proijcit. vel ipſam deſtruit atꝙ frangit. Sic vere deus poſtꝙ tales virgas. ideſt tales iniquos iudices florere diu permiſerit. Iuxta illud Ezechie. vij. Floruit virga: germinauit ſuperbia. ꝛ eorum miniſterio ad alios tribulanduꝫ ꝛ affligendum vſus fuerit iuxta pſalmiſtā. Viſitabo in virga iniquitates eorum. ipſos tamen ſolet finaliter. quandoꝙ temporaliter deſtruere: ꝛ ad miſeriam deducere ꝛ frangere. Hiere. xlviij. Quoniam confracta eſt virga fortis: baculus glorioſus: et in igne perpetuo concremare et eos penitus eneruare. Eſai. xiiij. Comminuta eſt virga percuſſoris tui. Quia ſicut dicit dominus in pſalmiſta. Non relinquet dominus finaliter virgam peccatorū ſuper ſortē iuſtoꝝ. Et ſi tu q̄ris: ſi deus talib⁹ virgis vtitur: quare ex hoc puniunt. ſecuris eñ puniri non dꝫ immo manus. Adhuc reſpondet: ꝙ dato ꝙ iſti ſunt inſtrumentū diuine iuſtitie. ex hoc tñ ſua malicia non minuitur: nec etiam excuſat: qꝛ. ſ. mala q̄ faciunt: ex ſua culpa prouenīūt. ꝛ a ſuo libero arbitrio ſiunt. Deus eñ malis eoꝝ voluntatibus punitiones alioꝝ ꝑ occulta ſua iudicia applicat. ꝛ ꝑ ipſos ꝙuis ignaros executionē ſuoꝝ iudicioꝝ ordinat. Latro eñ in ſilua inſidians: vt primo tranſeuntem ſpoliet ꝛ occidat nō minus punitur. ſi deus volens aliquē occidi

Ayuntamiento de Madrid

⁊ ſpoliari: ipſum in manibus eius tradat. ⁊ ſic ꝑ illã viam occultam iuſticiã diſpenſat. Quis ergo iſta duo occurrant ſil. latronem tamẽ nõ excuſant. De iſtis habemus exẽplum in nabuchodonoſor rege babylonis ⁊ ſedechia rege iuda. Deus em̃ volẽs captiuare ſedechiam ⁊ populũ hirl'm ꝓpter eoꝝ ydololatrias ⁊ peccata. ſicut etiã ante ipſuʒ predixerat ꝑ ps. Sup flumina babylonis ⁊c. vſus fuit ſupbia ⁊ crudelitate nabuchodonoſoꝛ: q̃ predictum ſedechiam captiuauit ⁊ excecauit. Dictus em̃ nabuchodo. erat peſſim⁹ ⁊ dei inimicus: qui ad dei occultam iuſtitiam non attendebat nec ibi a deo aliq̃d fieri ſciebat: imo ꝓ eo ꝙ dictus ſedechias pactum ⁊ iuramentum ſibi fregerat: ⁊ ab ei⁹ obedientia receſſerat. ipſum pſonaliter ĩpugnabat. Cõcurrebãt ergo ſimul dei iuſtitia: ſedechiaʒ de ydololatria puniens: ⁊ nabuchodo. ſeuicia impietatẽ ſuã exercẽs. Et Hier. xxv. ⁊ alijs locis plurimis deus nabuchodo. ſeruũ ſuũ vocat. ꝓ eo ꝙ ipſe fuit virga furoris dñi in filios peſtilẽtes. Vñ etiã cyro regi dicit dñs Eſai. x. Ve aſſur. virga furoris mei ⁊ baculus ipſe eſt in manu eius indignatio mea. Sequit: ipſe aũt nõ ſic arbitrabit. ⁊ coꝛ eius non ita eſtimabit. ſed ad conterẽdum erit coꝛ eius ⁊ ad interfectionem gentiũ nõ paucarum. q. d. iſti non credunt ſe eſſe inſtrm̃ diuine iuſticie: imo ꝓprio corde ad iniquitatẽ mouent. quapropt a deo non minus puniunt. q꞉ ſibi nõ deo imputant et attribuũt facta ſua: ⁊ quaſi de ꝓprijs viribus gloriantur. Unde ſequit ibidẽ. Nunq̃d gloriabit ſecuris ꝯtra illum qui ſecat ⁊c. Patet ergo ꝙ eſt virga mundialis iuriſditionis ſeu tꝑalis afflictionis. ¶ Quinto dico
D ꝙ eſt virga paſtoꝛalis caſtigationis. Et ſic dico ꝙ per virgam intelligitur bonus ꝑlatus: vel etiam iuſta et charitatiua coꝛrectio. ſ. ꝑlatoꝝ. Iſta em̃ eſt virga qua.

Paſtores vtunt oues reducendo.
Rectores vtunt plebi preſidendo.
Magiſtri vtunt pueros docendo.
Genitores vtunt filios caſtigando.
Miniſtri vtunt veſtes expoliando.
Balliui vtunt alijs imperando.
Magi vtunt ſerpentes incantando.
Menſores vtunt ſortes aſſignando.
Mercatores vtunt pannos menſurando.

Quia chariſſimi ꝑlati ⁊ ſuperiores q̃ ſunt ſubditoꝝ balliui. magi. miniſtri. magr̃i ⁊c. ſunt correctionis virga ſiue iuriſditionis. coꝛꝑalis afflictionis ⁊ punitõis ſ. oues ſimplices ⁊ errantes: ſicut paſtoꝛ in viã veritatis reducendo ⁊ dirigendo ps. Virga directionis virga regni tui. ¶ Itẽ plebi. ſ. ſubditoꝝ imꝑando. ⁊ ſicut imꝑatoꝛ maieſtateʒ ſuã eis oſtendẽdo. In cuius ſignũ reges virgã. i. ſceptrum poꝛtant in manu: ad deſignãdum ꝙ iſti ſunt q̃ habent alios ad regendum. i. virga iuriſditionis regere ⁊ virga correctiõis caſtigare. Heſter. v. Virgam aureã tenebat in manu. ¶ Itẽ pueros i. ignoꝛantes carnales: ſicut magiſter inſtruendo ⁊ doctoꝛ erudiendo. Prouer. xxij. Stulticia colligata eſt ĩ corde pueri: ⁊ virga diſcipline fugabit eam. ¶ Item filios ⁊ ſubditos: ſicut patet caſtigando ⁊ coꝛrigẽdo. vñ Prouer. xxiij. Qui parcit virge odit filium. ¶ Iteʒ veſtes cõuerſationis ſubditoꝝ per diſcuſſionẽ viſitationis a puluere excutiendo: ⁊ maculis peccatoꝝ eoꝛum emundando ⁊ depurando. Exo. viij. Extende virgam ⁊ percute puluerẽ. ¶ Iteʒ mandata ſuperioꝛis ſui dei ſicut balliui alijs. ſ. denunciando ⁊ ꝑcipiendo. j. Coꝛi. iiij. In virga veniã ad vos. ¶ Item ſerpentes. i. peccatores incantando: ⁊ ſicut bonus magus domeſticãdo ⁊ conuertendo. Exodi. vij. Proiecerũt magi ſinguli virgas ſuas. Iſta eſt virga ſomnifera cum qua mercuri⁹ ſomniauit argum. ¶ Itẽ ſortes bñficioꝝ ⁊ officioꝛuʒ alijs ſicut menſoꝛ aſſignando: q꞉ mediante virga iudiciarie ꝑtãtis ꝑlati debẽt menſurare ⁊ aſſignare gradũ ſuum cuilibet. Hier. x. Iſrael virga hereditatis eius. ¶ Item pannos. i. peccata que eis vendunt inq̃tuʒ ipſos exinde puniunt virga correctionis meſurãdo. q꞉ virga dꝫ adequari panno. i. correctio ⁊ pena pctõ: quia ſicut dꝛ. Deut. xxv. Iuxta manſuram culpe dꝫ eſſe plagarum modus. Vñ de tali virga taliter peccatis adequata ⁊ menſurata ps. Viſitabo in virga iniquitates eoꝝ. Prelatus em̃ dꝫ ſubditos viſitare ⁊ virga correctiõis iniquitates ⁊ delicta mẽſurare. Et breuiter chariſſimi: ſicut paſtoꝛ ſine virga non põt gregẽ regere ſic prelatus ſine virga aſpere correctiõis nõ poteſt hodie ſubditos gubernare. Exemplo moyſi q̃ ſine virga nõ legitur ſigna feciſſe nec populum iſraeliticum direxiſſe. Unde de ſubdito poteſt dici illud. Eccleſia. xxxiij. Cibaria ⁊ virga ⁊ onus aſino. Ubi aduerte ꝙ ꝑlatus debet aſinum ſuum: ideſt

Subditum recreare. cibaria.
Subditum caſtigare. virga.
Subditum occupare. onus.

Coꝛrectio em̃ eſt illa virga. de qua dr̃ puer. xxix. Virga atqꝫ coꝛrectio tribuit ſapientiã. Ubi etiã oſtendit: ꝙ virga coꝛrectionis eſt Uirtutũ ꝓductiua. virga. Criminum punitiua. coꝛrectio. Coꝛdiũ derectiua tribuit ſapientiam. Iſta enĩ virga.

Uirtutes ꝓducit. Crimina educit. Sapientiam inducit. Dico ergo ꝙ iſta virga virtutes ꝓducit: cũ dicit. virga. Quia ſicut a virga oꝛiunt ramũculi cum floꝛib⁹ ⁊ fructibus ⁊ folijs. Sic ex correctione oriuntur multe virtutes cum bonis verbis affectionibus ⁊ operibus ⁊ de iſta oꝛit in futurum.

Opus perfectionis.
Cibus deuotionis.
Aqua cõpunctionis
Lumen diſcretionis.

Dico ꝙ iſta virga ꝓducit ĩ nobis opus ꝑfectionis. Vñ Gen̄. xxx. dicit. Oues iacob ſolo aſpectu virgarũ ꝓducebat fet⁹ diuerſoꝝ coloꝝ. Exẽplo boni equi: q̃ ſoluʒ aſpectu virge citius curit. ¶ Itẽ cibũ deuotionis. De virga em̃ naſcit fructus dulcis. ſic ſi q̃s virga correctionis ꝑcutitur: citius ad fructũ deuotionis allicit. ⁊ ſic dicit Heb. ix. Nõ in archa cũ virga erant tabule ⁊ manna. Ad denotandum: ꝙ manna gr̃e ⁊ deuotionis virgam coꝛrectionis comitat: ⁊ ꝙ illi q̃ acriter coꝛrigunt. finaliter cibo deuotionis ⁊ gratie ſatiant. Eccli. xxxiij. Cibaria ⁊ virga ⁊ onus aſino. Et Michee. vij. Paſce populuʒ tuũ in virga tua. ¶ Itẽ aquã cõpunctionis. Nã ſcꝫ hõ q̃n coꝛrigitur ad cõpunctionis lachꝛymã inuitatur. Vñ de Moyſe dicit Exod. xvij. Nume. xx. Nõ ipſe ꝑcuſſit virga bis ſilicẽ ⁊ eru. a. la. Et ꝓcerto ſi hõ q̃uis ſit durus ⁊ lapideus. bis. i. pluries a deo vel ꝑlato percutiat: vix at nunq̃ erit quin aqua cõpunctiõis finaliter abundet. ¶ Itẽ lumẽ diſcretiõis. Quia. ſ. hõ virga coꝛrectionis docet: ⁊ qui verbis nõ põt verberib⁹ eruditur. Quod bene figurat. j. Reg. xiiij. vbi extremitas virge in melle ponitur ⁊ comeditur. ⁊ oculi ionathe illuminant. Nã ꝓcerto ſi ionathas. i. ſubditus de melle conſolationis cui adiuncta ſit virga aſpere coꝛrectionis guſtauerit: ſtatim intellectus ſui oculus clarus erit ps. Virga tua coꝛrexit me ⁊c. Aduerte tamen ꝙ virga ⁊ mel coniungunt inuicem: ⁊ ꝙ virga in melle coniungitur: intingit ⁊ locatur. Ad denotanduʒ. ꝙ virga coꝛrectionis melle dulcis monitionis: cõpaſſionis ⁊ conſolationis miſcetur: ⁊ ꝙ mens ꝑ ſapientiam illuſtret ps. Virga tua ⁊ baculus tuus ipſa me conſolata ſunt. Patet tamen ꝙ aqua coꝛrectionis virtutes ſolet ꝓducere virga. ¶ Deinde dico ꝙ iſta virga crimina ſolet educere: coꝛrectio iquit. Eccl's. vij. Per triſtitiã vultus coꝛrigitur amicus delinquentis. Virga cũ vipera vel tyrus verberatur: ⁊ ab ipſis venenuʒ aufertur. et exinde tyriaca fit. Sic vere peccatoꝛ virga coꝛrectionis affligitur: vt veneno vitioꝛum fluẽte ipſe tyriaca. i. ſanctus ⁊ bonus efficitur. Unde Leuit. xxvij dicitur. Quod decima pars ouis ⁊ bouis ⁊ capre que ſub paſtoꝛis virga ſcilicet tranſeũt ſanctificabitur. Et ideo prelatus virgaʒ coꝛrectionis debet in manu habere: q꞉ illa eſt qua.

Carnales

Ayuntamiento de Madrid

Carnales debet ſuperare.
Solide debet impare.
Rigide debet fulminare.
Prouide debet liberare.
Eſt ergo virga correctionis carnalium maceratiua: quia prelatus cum iſta virga debet carnales aliquotiens tangere: ne per laſciuiam inſoleſcant. Unde Judicum.vj. Extendit angelus ſummitatem virge ⁊ tetigit carnes. ¶ Item iſta debet eſſe.ſ. crudelium impugnatiua. Nullus enim debet eſſe ita terribilis tyrannus: quin debeat platus eum aggredi cuȝ hac virga. Exemplo banaie: de quo dicitur: ꝙ cum virga deſcendit ad gygantem egyptium ⁊ abſtulit ei haſtam ⁊ interfecit eum.j. Paralip.xj. ¶ Item debet eſſe ſolide imparatiua. Unde de bonis iudicibꝰ ⁊ iuriſditionibus dr̄. Ezech.xix. Qđ facte ſunt ex eis ſolide virge in ſceptra dominantium. ¶ Item debet eſſe rigide fulminatiua ⁊ cõminatiua. Qr correctio debet habere verba ⁊ verbera. Unde Exodi.ix. Extendit moyſes virgam ⁊ facta ſunt tonitrua magna ⁊ grãdo ⁊ diſcurrentia fulmina. ¶ Item iſta debet eſſe puide liberatiua: quia per correctionem homo de pena ſaluatur. Unde de puero ipſi prelato vel patri. dr̄ Prouer.xxiij. Noli de puero ſubtrahere diſciplinam: ſi enī percuſſeris euȝ cum virga non morietur: tu virga percuties eum ⁊ animaȝ eius liberas de iferno. Sic ergo patet ꝙ iſta virga crimina educit: quia correctio inquit. ¶ Denicꝫ dico: ꝙ iſta prudentiam ſolet inducere: qđ oſtenditur cum dicitur: tribuit ſapientiam: quia virtus dicit eſſe mater diſcipline: ſicut enīȝ dicit. Eſai.xxviij. Afflictio alias vexatio dat intellectum. Unde de virga dicitur. Prouerbiorum.xxij. ꝙ ſtulticia colligata eſt in corde pueri: ⁊ virga diſcipline fugabit eam ſapientiaȝ inquit. Prouerbio.xix. Suſcipe diſciplinam vt ſis ſapiens. Et ſicut premittitur viſuȝ eſt quid ſit virga paſtoralis caſtigationis. ¶ Serto modo dico. qđ eſt virga eternalis indignationis: ⁊ iſta eſt virga ſeueritatis diuine iuſticie qua finaliter flagellabit damnatos de qua quilibet dãnatꝰ poſt dicere illud Tren. iij. Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis eius Sic ergo patet quomodo virga ſumitur multis modis.

A **Virgo virginitas.** Nota ꝙ virginitas poteſt accipiꝰ in bono ⁊ in malo. In bono enim ſignificat carnis puritatẽ ⁊ integritatem ⁊ ſic poteſtꝰ ſignificare quamlibet virginem ſiue monialem ſiue aliam et maxime beatam Mariam vel quamlibet ſanctã. vel quelibit in anima purum ⁊ mundum. Et ſic loquitur.ij. Cor.xj. Deſpõdi vos vni viro ⁊c. Quia ſm̄ Aug. in hoc ſpiritualis anime virginitas conſiſtit ꝙ.
Fides ſit integra.
Spes ſit ſolida.
Charitas ſit ſincera.
In malo aūt deſignat ſterilitatem ⁊ fructus bonorum operum raritatẽ. Et ſic virgo poteſt dici quilibet peccator. vel quelibet mala anima vel perſona que fructū bonorū operū nõ producit. nec ſponſo xp̄o per charitatis copulam ſe coniungit. ſed in ſterilitate perpetua ſemper cõſiſtit ⁊ ſic accipiuntur ille quincꝫ fatue virgines quarum lampades inuente ſunt vacue. et ideo in nuptijs non fuerunt recepte nec ipſis ianue ſunt aperte: ſicut dicit Matth.xxv. Quia pcerto tales virgines oleū grē nõ portãt ⁊ ideo ad ſponſi nuptias nec ad padiſi ianuas vnꝙ intrant. Et ideo bñter de talibus virginibus per quas hodie eccleſia deformatur dicitur Tren.j. Virgines eius ſqualide. ⁊ ſacerdotes eius gementes. ⁊ ipſa repleta eſt amaritudine. De ſcorpione dicit Pli. ꝙ pungit acrius virgines ꝙ corruptas. Quia procerto tales virgines ſcorpio dyabolus ſteriles in inferno finaliter pungit. ipſaſcꝫ deſtruet ⁊ occidet. Ezech.ix. Non parcat oculus vr̄. necꝫ miſeramini. ſenem adoleſcentulum ⁊ virginem ⁊ mulieres ⁊ paruulos interficite. ¶ Dicamus ergo latius de virginitate tam ſpūali ꝙ corporali. B Virginitas em̄ eſt quedam mẽtis ⁊ carnis integritas. Reges em̄ non ſolẽt ſibi nubere mulieres corruptas ſed pelectas virgines. Sic vere rex xp̄s vult ſibi nubere virgines pulcras et mundas ac ſanctas ⁊ iuſtas. nõ peccatrices fetidas ⁊ corruptas. Et ideo xp̄s ad modū vnicornis in gremio beate Marie requieuit ⁊ extunc virginitateȝ amauit et voluit. In cuius ſignum virginem precurſorem habuit ⁊ diſcipulo virgini matrem virginem cõmendauit. Amore cuius quaſcuncꝫ alias bonas virgines predilexit pſal. Adducentur regi virgines poſt eã ⁊c. Anime igitur noſtre mentis integritatem deo ſeruent et etiam quecuncꝫ bone religioſe deo mundas ⁊ virgines ſe conſeruent. Quia procerto nulla niſi virgo vel mente vel corpore deo deſponſabitur. nec in paradiſo ſuis gratis amplexibus perfruetur. Unde The ſter.ij. Querantur regi puelle ac virgines ſpecioſe. Illi vero qui mente et carne erunt virgines. in paradiſo erunt virginis Marie ſocij et conſortes Apocal. xiiij. Hi ſunt qui cum mulieribus non ſunt coinquinati ⁊c. Sed quia multa requiruntur ad cuſtodiam virginitatis. tã corporalis ꝙ moralis. Hinc eſt quod poſſumꝰ exponere ad virginū documentū illud Eſa.xlvij. Deſcende. ſede in puluere virgo filia babylonis. In quibus verbis aduerte quod ſicut lilium per quod virginitas in ſcriptura oſtenditur et denotatur ſex habet folia quibus granum quod eſt interius circuitur. Sic vere hic oſtenditur quod virginitas ſex habet ſpeciales virtutes quibus in ſuo eſſe ſcilicet perficitur et tenetur. Et iſte proculdubio ſunt.
Humilitas ſubiectionis. deſcende.
Tranquillitas quietionis. ſede.
Aſperitas afflictionis. in puluere.
Sterilitas poſſeſſionis. virgo.
Nobilitas conditionis. filia.
Timiditas confuſionis. babylonis.
Debet ergo primo habere humilitatem et ſubiectionem. deſcende inquit. Quia non debet alte ſapere nec de ſuis viribus preſumere nec per elationeȝ ſup alios ſe efferre ſed potius debet ad ſue fragilitatis conſiderationem deſcendere et virginitatem ſuam deo humiliter commendare. Exemplo illius de quo legitur quod domino humilitatem et virginitatem precibus commendabat. Virginitas enim et caſtitas ex proprijs viribus non habetur. ſed a deo conceditur et donatur. Sapientie.viij. Non ero continens niſi deꝰ det Et ideo neceſſe eſt quod per humilitatem queratur vt ſic in bonum exponatur illud. Trenorum.v. Humiliauerunt virgines in ciuitatibus iuda. deſcende inquit. Eſaie.lv. Deſcendit ymber et nix de celo. Nix enim perſonam candidam et caſtam deſignat vt de tali deſcenſu humilitatis intelligatur illud. Amos.v. Virgo iſrael proiecta eſt in terram. Unde de tali virginitate dicit. Auguſtinus. de virginitate. Non ſoluȝ predicanda eſt virgini humilitas vt augetur immo etiam ammonenda eſt ne infletur. Unde Bernardus ſuper Miſſus eſt de pulcra permixtione virginitatis et humilitatis. Deo inquit placet illa anima in qua virginitatem commendat humilitas. et in qua humilitatem exornat virginitas. Habeat igitur virgo humilitatem et ſubiectionem deſcende inquit. Si vis applica quomodo moniales debent eſſe humiles et maioribus ſubiecte. ¶ Secundo habeat tranquillitatem ⁊ quietionem. ſede inquit. Quia ad virginem pertinet domi ⁊ in clauſtro quieſcere et ſedere. non ad ludibria diſcurrere vel vagari. Vinum ſepe motum in eſtate corrumpitur ſi cum proprijs fecibus nutrietur ſi vero quieſcere dimittitur in puritate conſeruat. Sic vere multe ſunt iuuencule que ſi domi ſederent ⁊ quieſcerent in puritate virgines remanerent

que tamen quando diſcurrunt corrumpuntur ⁊ luxu-
rie fecibus admiſcentur. Exemplum de dyna virgine
filia iacob que vadēs ⁊ volēs videre mulieres regiōis
ab'emor eſt corrupta.Gen.xxxiiij.Sede ergo Treñ.ij.
Sederunt in terrā cōcutierūt ſenes filie ſyon conſper-
ſeruntqꝫ capita ſua cinere filie hierlm.Et bñ dixit cō
ticuerūt.q: ſcꝫ rariloquium ⁊ taciturnitas multū iu
uant.Habeat ergo tranquillitatē ⁊ quietem. ❡Ter-
tio dico ꝙ habeat aſperitatem ⁊ afflictionē. in pulue
re inquit q: ipſa non dꝫ in delicijs viuere ſꝫ corpus per
penitētiam macerare.Periclitaṫ eñ caſtitas in deli-
cijs.caritas in diuitijs ꝟitas in multiloquio.bonitas
in hoc mūdo.ſm Greg. Et ideo ipſa in puluere ⁊ cine
re.i.in aſperitate ⁊ vilitate pñte dꝫ viuere:a carnis de
licijs abſtinere ⁊ potiſſime vilitas ⁊ aſperitas habit⁹
non ornatus ⁊ curioſitas requiritur ad hoc ꝙ caſtitas
teneatur.Intus enim in anima dꝫ ornari ⁊ non extra
Quia ſicut dr̄ in ps.Omnis gloria eius abintus. pul-
uere inquit. Puluis enim cinis ⁊ ſaccus erant arma
penitētium ⁊ plorantiū.Joel.j. Plāge quaſi virgo ac
cincta ſacco.Et Trenorū.ij.Virgines hieruſalem ac-
cincte ſunt cilicijs puluere inquit vt ſic dicatur illud.
Job.vij.Ecce nunc in puluere dormiam.Habeat ergo
aſperitatem et afflictionem.❡Quarto habeat ſteri-
litatem poſſeſſiōis q: neceſſe eſt ꝙ ſit virgo.i. ſterilis
inꝙtum ad bona mundi eſt ⁊ nō fecunda ꝑ diuitias tē
porales vix enim poteſt eſſe diues ⁊ caſta ⁊ virgo. Di
uitie ad cogitandum in mundanis ſolent diuidere et
trahere:paupertas preter deum nō habet vbi debeat
cogitare.j.Corinṫ. vij.Virgo cogitat que domini ſunt
❡Quinto dico quod habeat nobilitatē non deiectio
nem filia inquit non ſerua.Filia enim nobilis generis
non faciliter in viles perſonas conſentit. Cum igitur
anima ⁊ quelibet virgo.ſint dei filie ſpirituales nō de
bet ad luxuriam faciliter accedere.ſed nobilitatem et
ſtatum ſui generis cogitare ⁊ de vili mundo corpore
et diabolo non curare vt ſic deus poſſit dicere illud.
Judicum.xix.Habeo virginem filiam. ❡Sexto ha-
beat timiditatē ⁊ ꝯfuſionem babylonis inqt que inter
pretaṫ confuſio.Cōfuſio eñ bona ⁊ verecunda et timo
roſa ſunt conditiones virginum honeſtarum vñ Tre
no.ij.Abiecerunt in terra capita ſua virgines iuda.vt
ſic de qualibet virgine dicatur illud Eſaie.xxj.Baby
lon dilecta mea facta eſt mihi. ⁊c. Debent etiam vere
cundari ⁊ timere virginitatē amittere. ⁊ maxime pro
eo quod ipſam amplius nullus pōt reparare Amos.
v.Virgo iſrael proiecta eſt in terram.nullus eſt qui ſu
ſcitet eaꝫ.Sic ergo patet ꝙ ſex ſunt ſpeciales virtutes
que virginitati famulantur.Et ſic ſufficit de beata vir
ginitate vide ſupra.

a **Virtus.** Cum virtus nihil aliud eſt ꝙ̄ quedam
mentis diſpoſitio.qua mens rationi
conſentit et deo conſonat et obedit. Poſſumus dice-
re quod virtus ſecundum ſuas diuerſas conditiones
a diuerſis diuerſimode diffinitur. et ſic dicit Phus
quod virtus eſt habitus voluntarius . et declarat di-
cendo.quod virtus conſiſtit in medio duarum mali-
ciarum.Auguſtinus.de ſpiritu ⁊ anima dicit quod vir
tus eſt habitus mentis bene conſtitute. Et libro de li-
bero arbitrio dicit quod virtus eſt bona qualitas mē
tis qua recte viuitur.qua nemo male vtitur.quam de-
us in nobis ſine nobis operatur. Vnuꝫ enim ante om
nia eſt aduertendum quod dicit Tullius.Quod virt⁹
antiquitus ſolum per fortitudinem ſumebatur. Et
ſecundum hoc videtur loqui ſcriptura quia vt com-
muniter vbicunqꝫ agitur de virtute.videtur intellige
re de potentia et fortitudine vel vigore. Ad preſens er
go intendo dicere aliquid de virtute in genere. inꝙtū
nomē virtutis ad fortitudinē principaliter applicaṫ.
❡Dicam⁹ ergo generaliter inꝙtū virtus ſumitur ꝓ
quacunqꝫ bona mētis diſpoſitione.Sicut eñ videm⁹
ꝙ natura generat res informes ſed poſtea per diuer
ſas diſpoſitiones et alterationes ipſas ad perfectum

deducit ſicut patet de corpore quod diuerſis iuuamē-
tis organizatur ⁊ complementis. Sic vere aīa de ſe ī
formis ⁊ ſine virtute ⁊ gratia eſt: ⁊ ideo neceſſe eſt:ꝙ
habitus ⁊ diſpoſitiones virtutis eidem imprimantur
per quas in eſſe ſuo corporali ſiue morali cōpleatur: ⁊
ſic eidem poſſint dicere illud.Ruth.iij. Scit eñ om-
nis populus mulierem te eſſe virtutis.Sicut eñ vide
mus:ꝙ lapides precioſi in venis generanṫ:ſic vere vir
tutes in corpore humano ⁊ terreno per dei influentiā
producuntur.Virtus enim vt dicit Seneca.nudo ho-
mine contenta eſt:non aliquis eſt ita pauper debilis:
vel infirmus:quin multipliciter poteſt eſſe geneross⁹:
⁊ virtuoſus.Vnde dicit apoſtolus.ij. Corin.xij.Virt⁹
in infirmitate perficitur.Virtutes eñ ſunt quidaꝫ ri-
uuli a fonte diuie gratie procedentes.⁊ ſe per terram
anime diffundentes: ipſam ſpiritualiter irrigantes:
atqꝫ bonis operibus fecundantes. Vnde Gene.ij.dr.
Qđ de fonte paradiſi quatuor flumina naſcebantur:
a quibus per diuerſos riuulos tota terra irrigua red-
debatur.Fons enim paradiſi diuinam gratiam signi
ficat qui ſe in terra in quatuor flumina.ideſt in quatu
or cardinales virtutes ramificat: ⁊ que cum illis riuu
lis .ideſt cum alijs ſuis dependentibus animam totā
irigat ⁊ fecundat. Vt ſic anima virtuoſa dicat illud.
Eccleſi.xxiiij.In me gratia oīs vite ⁊ veritatis in me
om.ſpes vi.⁊ vir. Et bñ dicit ſpes vite.q: ſicut videm⁹
ꝙ apes ſolent in ſuis aluearibus mella cōficere: taxi
vero formice ⁊ hericij in cauernis ſuis ſolent poma ⁊
grana reponere: apothecarij ſolēt in ſuis apothecis
herbas ⁊ ſpecies recolligere:vt inde ī hyeme poſſint
viuere ⁊ proficere.Sic vere dum durat eſtas vite pre-
ſentis:mella grana ⁊ ſpecies diuerſaruꝫ virtutuꝫ ag
gregare in cordibus noſtris debemus:vt dum hyemis
mortis aduenerit:inde vitam eternam cum deo ſur-
ſum ⁊ cum angelis habeamus.Virtutes enim nos fa
ciunt poſt mortem viuere: ⁊ deum facie ad faciem cer
nere ⁊ videre Juxta illud ps.Ibunt de virtute in virtu
tem videbitur deus deorum in ſyon.Et merito . Quia
ſicut dicitur.Eccleſiaſti.xl.Facultates ⁊ virtutes exal
tant cor.Vbi aduerte ꝙ virtutes ſunt poſſidende ⁊ ac
quirende multiplici ratione ſcilicet quia ſunt.
Cordium repletiue:facultates.
Virium defenſiue:virtutes.
Mentium erectiue:exaltant cor.
Dico ergo primo ꝙ iſte ſunt cordium repletiue quia
facultates.Quia virtutes ſunt ille facultates ⁊ diui-
tie que replent ditant ⁊ ſatiant cor humanū.Vnde Se
neca dicit Diuitie temporales dum placent tranſeūt.
Ad veras ergo conuertere potius diuitias . Sic vere
dicit ibidē ꝙ vere diuitie ſunt in animo:non in patri-
monio In quibus videtur innuere quod vere diuitie
ſunt virtutes que non burſam ſed mentem locuple-
tant: ⁊ que poſt mortem manēt nec deficiunt faculta-
tes.Vnde de iacob dicitur Gen.xxxj.Quod facultate
ditato factus eſt inclitus.Vnde Seneca dicit:ꝙ nulla
poſſeſſio:nulla vis auri vel argenti plus ꝙ̄ virtus eſti
manda eſt. Diuites enim theſauros ſuos faciunt
non de rebus corruptibilibus ⁊ putridis:ſed durabi-
libus ⁊ ſanis: ⁊ ideo aurum ⁊ argentum ⁊ lapides p̄-
cioſos ſolent in ſuis theſauris ponere que poſſunt lō
ge manere.Sic vere ſapientes non faciunt theſauruꝫ
de tranſitorijs rebus ⁊ diuitijs terrenis ſed poti⁹ de ꝑ
māſuris virtutib⁹ ⁊ eternis Diuitie ei q̄ ſūt exteri⁹ a
fortuna poſſūt interimi virtutes q̄ ſunt interius ab
inimico neq̄unt necari Vñ Stilbō phs Cū capta vrbe
vna cū alijs cōciuib⁹ qui qcqd ſupellectilis haberet in
captiuitate ꝑdidiſſet:q̄reti cur alijs flētib⁹ letareṫ:q:
nihil inqt perdidi .Fortuna eñ diuitias q̄ ſue erant ac
cepit diuitias q̄ mee erāt virtutes malis gratib⁹ dimi
ſit.ac ſi diceret.poſſeſſio virtutum perpetuo durat eo
ꝙ ab initio non tollitur: ⁊ per fortune violentiam non
auferṫ Sūt igiṫ virtutes cordiū repletiue Eccleſiaſti-
ci.xxxvj.Reple ſyon inenarrabilibus virtutibus tuis
facultates

Ayuntamiento de Madrid

facultates inquit:quia Macrobius dicit. Sole virtutes beatum faciunt. ¶ Secūdo dico ꝙ iste sunt virium tuitiue seu defensiue:quod ostenditur cum dicitur:vꝫtutes:quasi vires tenentes. Uirtus enim dicitur:quasi viriuꝫ status.vel quasi vires tuēs:vl' quasi virilis actꝰ quia procerto virtus facit virilem statū: viriliter age re:ꝛ vires suas solet defendere ꝛ tueri. Uir enim virtuosus in virtutum stabilitate formatus concuti pōt sed vinci nunꝙ:nec enim temporalibus mulcetur:nec tribulationibus terret:nec blandicijs fallit:nec violētijs submergitur. Unde Seneca dicit:ꝙ nō plus possunt aduersus virtutem calamitates damna ꝛ iniurie ꝙ aduersus solem nebule. Uir enim virtuosus per sufficiētiam vincit blandicias:per patientiam vincit tristitias ꝛ violentias ꝛc. Unde breuiter quilibet talis potest dicere illud ps̄. In deo faciemꝰ virtutem:ꝛ ipse ad ꝛc. virtutes inquit. Nota ꝙ virtus dicitur a vi:quia scilicet virtuosi vim faciūt sibi ipsis.inꝙtum se subijciunt rationi. Unde Seneca. Uis habere magnum imperium impera tibi. Iste ergo sunt virium tuitiue et iuuatiue:virtutes inquit. Unde Seneca dicit:ꝙ sicut solis claritas ītuitiua lumina obscurat:sic dolores angustias molestias ꝛ iniurias magnitudine sua virtꝰ elidit. Nam vt ait. Acrior est virtus ad occupāda pericula:ꝙ crudelitas ad irroganda. Igitur vꝫtutes sunt virium tuitiue ꝛ iuuatiue. ¶ Tertio dico ꝙ virtutes sunt mentium erectiue cuiꝫ dr̄:exaltant cor. Quia cor quod virtutibus ditatur:ab istis inferioribus segregatur:ꝛ sursum ad deum erigitur ꝛ eleuatur. Uirtutes enim sunt similes aeri: quo si dolium plenum fuerit: nunꝙ descendere sub aqua ipsum pmittit: immo ipsaꝫ aqua eleuare compellit. Cuius simile est de testa oui plena rore interioribus vacuata:que tacta per radios solis per hastam cui innititur solet sursum ascendere ꝛ virtute roris ad solem ascendentis:ꝛ solis roreꝫ attrahētis se ab inferioribꝰ eleuare. Quia proculdubio charissimi si testa ꝛ dolium mentis nostre:aere ꝛ rore grarum ꝛ virtutuꝫ fuerint plena ꝛ interioribus vitijs vacuata. Non enim est dubium cum ista inferiora cōtemnēt ꝛ dimittent:ꝛ sursum ad solem iustitie xp̄m ꝑ desiderium ascendent:ꝛ ad considerationē ꝛ affectionem eternorum superiorum se faciliter conuertent: exaltant inquit. Et sic videtur loqui Dauid in psal. vbi dicit. Dextera domini fecit virtutem.dextera domini exaltauit me. Unde Seneca. Ualidiorem omnium ꝛ felsiorem ꝛ ampliorem facit virtus:nam cetera que cupiditates nostras irritant:animum deprimūt ꝛ labefaciunt. Sic igitur pater: ꝙ virtutes sunt habēde ꝛ acquirende:quia sunt mentium erectiue ꝛ viriuꝫ tuitiue ꝛc. ¶ De virtutibus in genere multa ꝛ infinita alia possunt dici:sed quia in particulari ī diuersis titulis ꝛ locis de virtutibus est tractatum:ideo omit-
B to transeo quo ad presens. ¶ Sed adhuc dicendum est de nomine virtutis in speciali. Et sic dico ꝙ generaliter in scriptura per virtutē intelligitur fortitudo potentia.vis ꝛ vigor. Et sic sumendo dico ꝙ tam ī bono ꝙ in malo significato est.

Dominica ꝛ est eternalis.
Angelica ꝛ est supernalis.
Canonica ꝛ est sp̄ualis.
Pestifera ꝛ est mundialis.
Demoniaca ꝛ est infernalis

Dico ergo ꝙ est virtus dominica: que debet formidari. Et ista est virtus que est potentia dei. de qua in Psalmista. Date gloriam deo super israel et cetera. ¶ Item est virtus angelica:que debet admirari:ꝛ sic angeli certi in scriptura virtutes dicuntur ꝓ eo q̄d deus per eos vires ꝛ mirabilia operatur: ꝛ pro eo q̄d angelorum potentia ꝛ virtus mirabilis inuenitur:et sic virtus sumitur pro ordine angelorum: qui dicuntur virtutes:de quo dicitur Luce.xxj. Uirtutes celorum mouebuntur. Et prima Petri.iij. vbi dicitur:q̄d christus profectus in celum subiectis sibi angelis virtutibus ꝛ potestatibus. ¶ Item est virtus canonica seu catholica:que debet roborari:ꝛ ista est virtus ꝛ fortitudo viri iusti:qua scilicet contra tentationes ꝛ tribulationes efficitur virtuosus: de qua cuilibet iusto dicitur. Naum.ij. Contemplare viam:cōforta scilicet lumbos:robora virtutem valde. ¶ Iteꝫ est virtus pestifera:que debet detestari:ꝛ ista est virtus ꝛ potentia mundialis. Unde.j. Macha.iij. vbi dicitur ꝙ appollonius congregauit contra filios israel gentes et exercitum ꝛ virtutem multam. ¶ Item est virtus demoniaca:que debet subiugari:quia iusti debent virtuteꝫ dyaboli superare ꝛ eum in tentatione fortiter conculcare: sicut Luce.x. dicitur. vbi christus apostolis dicit Ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes ꝛ scorpiones ꝛ super virtutem inimici. ¶ His igitur premissis ꝛ pro magna parte omissis:dicamus solum de virtute diuina ꝛ humana. Est enim virtus diuina que est admiranda: ꝛ est humana que est adiuuanda.
¶ Dico igitur ꝙ est virtus superior ꝛ diuina. Deus C
eīn sicut dicitur in psalmista. Magnus dominus et magna vꝫtus eius. In rebus enim corporalibus magnitudo ꝛ virtus non semper adequātur: quia aliquādo erit vnus cōmunis lapis magnus qui nihil habebit de virtute:vbi modicus lapis mirabiliter est preciosus:hoc etiam sepe est in animalibus:quia sepe inuenitur vnum modicum preciosum virtuosum ꝛ forte ꝛ vnum magnum vanum impotens ꝛ debile. Hoc etiam patet in moralibus:quia sepe inuenitur homo magnus ꝙtum ad seculum:qui nihil habet virtutis: ꝛ gratie quo ad deum:ꝛ econtra inuenitur homo modicus in corpore ꝛ facultate:ꝛ tamen in virtutibus et moribus erit magnus. Sed ꝓculdubio non' sic dō deo. Deus eīn magnus ꝛ magna virtus eius:quasi diceret In deo virtutes ꝛ magnitudo adequantur:ꝛ magnitudo sue essentie: ꝛ virtus sue potentie infinita ꝛ pura iudicantur. Unde Sap.xij. Uirtutem enim ostēdis tu qui non' credetis in virtute esse cōsummatus. Et si vellemus de potentia ꝛ virtute diuine: possumus dicere multa: sed quia eius virtutes sunt note ꝛ notabiles: infinite ꝛ inenarrabiles:summe ꝛ incogitabiles:ideo supersedeo ꝛ solum ad virtutis sue gloriam notabo ꝙ vꝫtus diuina apparet.

Carnem assumendo.
Mortem sustinendo.
Morti preualendo.
Celum ascendendo.
Mundum iudicando.
Malos condemnando.
Bonos premiando.
Malos cōuertendo.
Prauos subuertendo.
Bonos ꝓmouendo.
Tristes confortando.
Egros sanando.
Mira operando.
Fracta confirmando.

O charissimi videte que ꝛ quanta apparebit:apparuit ꝛ apparet virtus dei. Dico ergo ꝙ ista virtus apparet in carnis assumptione:ex magna enim virtute processit de virgine posse nasci. Unde de conceptione dictum est. Luce primo. Spiritussanctus superueniet in te: et virtus altissimi obumbrabit tibi. ¶ Item apparet illa virtus in mortis collatione ꝛ perpessione. Ex magna enim virtute et fortitudine promeruit mortem non timere:ꝛ mortem velle ꝓati pro alio. Unde de seipso xp̄s sibi ꝛ alijs martyribus videt dicere illud.j. Macha.ix. Moriamur in vꝫtute propter fratres nostros. Unde etiam ipse dixit in psalmista. Aruit tanꝙ testa virtus mea ꝛ in puluerem mortis deduxisti me.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Item apparet iſta virtus in carnis reſumptione et reſurrectione ſeu in mortis ſuperatione. Unde ipſe de deo pa ter videtur dicere illud ps. Deus precinxit me virtute ad bellum et poſ. immaculatam viam meam. Qui perfecit pedes meos etc. ¶ Item apparet in aſcenſione eius. Unde de aſcenſione angeli di cebant illud ps. Exaltare in virtute tua can. et pſal. vir. tu. ¶ Item apparebit in mundi iudicatione. vnde Sap. xij. Tu autem dominator virtutis cum tranquilitate iu dicas. ¶ Item in malorum condemnatione. puer. xv. In abu danti iuſtitia virtus maxima eſt. Et in ps. de iſta ſen tentia dicitur. Vox domini in virtute: vox domini in ma gnificentia etc. ¶ Item in iuſtorum premiatione et beati ficatione. de qua in ps. Dominus virtutum dabit populo ſuo. Unde etiam quilibet beatus poteſt dicere illud pſal. Domine domin⁹ virtus ſalutis mee: obumbra caput me um in die belli. ¶ Item apparet quotidie ipſa virtus in malorum conuerſione: in ſue gratie infuſione. Iſta enim eſt virt⁹ ſolis que ſiccas arbores florere facit. Et ideo dr. Iudith. v. Quotiens penituerunt ſe receſſiſſe a cultu ra dei ſui dedit eis virtutem. Nam ſicut dr. Gal. iij. Ipſe qui vobis tribuit ſpiritum: et operatur virtutes in vobis.

¶ Item apparet in nobis iſta virtus in prauorum ſub uerſione et ipſorum punitione. Unde de nequiſſimo an tiocho: a deo oppreſſo et punito dicitur. ij. Mach. ix. Qui humiliatus ad terram in geſtatorio portabatur: ma nifeſtam dei virtutem in ſemetipſo conteſtans. ¶ Item ap paret iſta virtus in bonorum promotione. vnde ps. Dextera domini exaltauit me. ¶ Item apparet in triſtium con ſolatione ps. In virtute tua domine letabitur rex. ¶ Item appa ret in debilium confirmatione. ptz. de apoſtolis infirmis quibus dictum eſt. Luce. xxiiij. Vos expectarent donec induerentur virtutem ex alto ps. Manda deus virtuti tue etc. Item apparet in egrotantis ſanatione. Luc. vj Virtus de illo exibat et ſana. om. ¶ Item apparet in mirabilium operatione. Unde Actuum. xix. Virtutes non modicas faciebat dominus per manum pauli. Et Ma thei. vij. Unde ſapientia huic et virtutes tales que per ma nus eius efficiuntur. Iſte ergo ſunt virtutes dei quibus in nobis mirabiliter vtitur et per quas virtuoſus po tens et mirabilis operatur. Iſtas igitur virtutes debe mus laudare: et ipſis ſuis laudibus commendare dicens illud ps. Exaltare domine in virtute tua etc. Iſta eſt ergo virtus diuina et ſuperior. ¶ Sed adhuc dico: quod eſt vir tus interior et humana: et iſta eſt virtus et fortitudo vi ri iuſti. Sicut enim videm⁹: quod virtus naturalis varios habet actus: quia .ſ. iſta nutrit: viuificat et mouetur: et ſecundum ſuos actus diuerſos iſta virtus dicitur.

Uirtus nutritiua.
Uirtus viuificatiua.
Uirtus motiua.

Sic vere virt⁹ anime et ſua ſpecialis fortitudo ſolet eam nutrire: per deuotionem: viuificare per gratie infuſio nem mouere et agitare: per bonam operationem. Et ſi cut videmus: quod virtus naturalis exercitata ſolet cre ſcere: ſicut patet de igne: qui flatu venti pulſus et aſper ſione aque ſolet augmentari: et in fortitudine roborari Sic vere virtus fortitudinis conſtantie tunc temporis augmentatur cum infortuniorum obice irritatur. Flatus. n. et pulſio tribulationum: ſunt irritatio et occaſio virtu tum et operationum: quia vt communiter nulla virtus in ſuo eſſe perficitur: quando aliquo contrario non pul ſatur. Et ſic dicit apoſtolus. ij. Corin. xij. dicens. Uirt⁹ in infirmitate perficitur. Quia ſancti fortes et virtuo ſi multa contraria infortunia habuerunt. Unde He breo. xj. Conualuerunt infirmitate: for. fa. ſunt in bel lo. Hoc eſt quod dicit Seneca vbi ait: quod non aliter ex igitur virtus cum tacta et impulſa eſt: quam ſcintilla flatu leui adducta ignem ſuum explicat. Unum tamen ad uertendum eſt: quod ſicut virtus corporis principaliter ab interiori ſpiritu prouenit: quod patet. quia deficien te ſpiritu nulla amplius eſt virtus in corpore. Sic pro culdubio virtus fortitudinis noſtre: qua ſcilicet poſ ſumus bona facere: vel mala etiam tollerare: non aliunde poteſt venire: quam in ſpiritu ſancto: a deo: qui quamdiu in no bis per gratiam inhabitat: tandiu nos roborat et confirmat: ſed cum a nobis per peccatum receſſit: ſtatim bene ope randi et malo reſiſtendi virtus et fortitudo tranſiet et pi bit. Iſtud bene apparuit in apoſtolis: qui virtutem re ſiſtendi tentationibus et tribulationibus non habue runt donec ſpiritumſanctum receperunt. Poſtquam vero diuino ſpiritu ſunt repleti: extunc virtute maxima ſunt induti. Unde actuum. iiij. dicitur. Qui virtute magna reddebant apoſtoli teſtimonium reſurrectionis Ieſu chriſti etc. Fatui ſunt igitur qui in ſuis virtutibus et viri bus confidunt: et qui in tribulationibus et in operib⁹ ad deum non recurrunt. Tales enim ſolet deus deſtru ere: et ad proprie virtutis noticiam reducere: et eorum ſup biam eneruare. Iudith. ix. Allide virtutem illorum domine. A deo enim occulte venit virtus et potentia. et ab ipſo p uenit magnificentia et gloria ps. Dabit dominus vir tutem populo ſuo etc. Et ideo ille micheas congratu lando dicebat illud. Mich. iij. Ego autem replet⁹ ſum fortitudine ſpiritus domini iudicio et virtute. et ſi vellem⁹ notare de virtute fortitudinis: poſſum⁹ dicere quod iſta eſt

Boni operatiua.
Mali tolleratiua.
Sui augmentatiua.
Diu perduratiua.

Eſt dico bonorum operatiua. Omnia enim que ſunt ſpe cialem habent virtutem: qua mediante complent et fa ciunt actus ſuos: nihil enim ſine virtute operatur: bra chium enim non operatur inquantum brachium: ſed inquantum virtute fortitudinis eſt repletum. Sic vere chariſſimi in anima debet eſſe virtus fortitudinis: per quam bo na faciat et operetur. et per quam in bonis operibus occupetur. Unde. ij. Thimo. j. Conlabora in euangelio ſecundum virtutem. Eſt etiam virtus malorum tolleratiua. Me tallum enim inquantum eſt fortioris virtutis: tanto meli us reſiſtit ignibus: et tanto magis ſine ſuo detrimento ſuſtinet vires ignis: ſicut de auro patet cuius tanta eſt virtus: quod ſine ſui conſumptione ſuſtinet omnes vio lentias ignis et carbonum. Sic vere quanto quis ma gis habet de virtute conſtantie et patientie et fortitudi nis: tanto de ignibus tentationum et tribulationum me lius reſiſtit: et ſine ſui ſpirituali detrimento eorum vi olentias melius tolerat atque ſuffert: ſine enim virtute vi olentia non portatur nec in patientia ſuſtinetur. Unde in ps. Domine in virtute tua preſtitiſti decori meo vir tutem. Eſt etiam inſuper ſuiipſius augmentatiua. Quam diu enim creſcit corpus: tandiu in eo creſcit virtus. Quanto etiam ad ſeptennium appropinquat ceruus tanto in eius cornibus vnus in anno creſcit ramus. Ad denotandum: quod virtus in perfecto homine et ſem per debet creſcere. et quanto plus homo ſeneſcit: tanto plus debet cornua virtutis ſue plures ramunculos ge nerare: et pullulare ps. Ibunt de virtute in virtutem. Et nihilominus perduratiua eſt iſta virtus longo tem pore: quia virtus fortitudinis noſtre eſt perſeuerantia non enim iſta virtus ſolet tantummodo bene operari ſed etiam cum aduerſitate luctari: et victrix et in meli us perficere et augmentare: immo etiam ad ipſam per tinet perſeuerantiam operis prorogare. Non enim vir tus fortitudinis videretur: ſi ante operis complemen tum finiretur. Unde ſeneca dicit: quod virtutis eſt ire non retroire. Unde Eccleſiaſtici. xlvj. dicitur. Quod Ca leph dedit dominus fortitudinem et permanſit illi virtus vſque in finem. Iſta igitur de virtute ad preſens ſufficiant.

Uis. vires.

Notaque vis in ſingulari ſigni ficat violentiam: in plurali ve ro ſignat fortitudinem et virtutem. Et ideo poſſum⁹ notare quod inuenio. ſ.

Uires corporales.
Uires temporales.
Uires pectorales.
Uires naturales.

Uires

Vires tyrannales.
Vires ſupernales.
Vires corporales ſunt ſubiugande: de quo Judith.ix. Non in fortitudine ⁊ multitudine eſt virtus tua: nec in viribꝰ equorum voluntas tua Jſte enim ſunt ille vires que defloraverunt thamar.ij.Regum.xiij. Preualens viribꝰ Amō oppſſit thamar. ¶ Vires temporales ſūt diſpenſande. Jſte aūt ſūt vires ſubſtātie tpalis qbꝰ ſūt elemoſyne faciēde. Vñ Eccl xiiij. Secūdū vires tuas porrigens da pauperibꝰ. ¶ Jtem ſunt vires pectorales ſeu ſpirituales que ſūt roborande Et inde dicitur.ij.Regum.vj. Saltauit dauid totis viribꝰ ante dominū. ¶ Jtem vires naturales ſunt attendende: qꝛ ſcʒ homo non debet preſumere de viribus ſuis naturalibus ꝗtum ad excuſationem alicuius operis virtualis. Jſte eñ non ſufficiunt niſi vires gratie ſancti ſpiritus intercedant. Unde moyſi eſt dictum Exodi. xviij. Stulto labore conſumeris: vltra vires tuas eſt negocium: qꝛ dominus ſolus habet dare vires bene operandi ⁊ malo reſiſtendi. Juxta illud Deut.viij. Recordare domini dei tui ꝙ ipſe vires tibi tribuit. ¶ Jtē vires tyrannales ſunt abhorrende: ⁊ iſte ſunt vires et violentie crudeliuʒ impiorum: de quibus Job.xxiiij. Vim fecerunt depredantes pupillos: ⁊ vulguʒ pauperum ſpoliauerunt. Jtem vires ſupernales ſunt metuende ſcʒ vires potentie diuine: quas ipſe deus in diuerſis tribulationibus oſtendit ⁊ quas finaliter in iudicio oſtendet: de quibus dicitur Eſaie.xxxviij. Domine vim patior. Et Abacuc.j. Vſq; quo clamabo ⁊ nō exaudies domine vociferabor ad te vim patiens ⁊ nō ſaluabis Sic ergo patet ꝙ in ſcriptura fit mentio de ſex generibus virium vel virtutū. Vide ſupra de violentia ⁊ fortitudine: ⁊ de virtute in vltimo.

A **Viſcera.** Nota ꝙ viſcera ſm. Jſidorum idem ſunt ꝙ corporis inteſtina Et ideo viſcera ſunt quedaʒ membra interius latentia: cibos digerentia vtilia retinētia: ſuperflua eminentia Poſſumus ergo generaliter dicere ꝙ per viſcera poſſunt intelligi affectus interiores ſiue boni fuerint ſiue mali Et ideo notandum eſt ꝙ in ſcriptura inueniuntur.
Viſcera diuine dilectionis.
Viſcera interne affectionis.
Viſcera humane infectionis.
Dico ergo primo ꝙ ſunt viſcera diuine dilectionis et compaſſionis Deus enim dicitur habere viſcera inꝗtum habet erga nos intima dilectiōis federa Et ſic dicitur Luce.j. Per viſcera miſericordie dei noſtri ⁊c. ¶ Secundo ſunt viſcera interne affectionis: omnia enim que in mente accipiuntur anime viſcera ſpiritualiter eſſe dicuntur.
Et aduerte ꝙ viſcera mētis noſtre.
Per paſſionem debent impinguari.
Per diſcretionem debent illuſtrari.
Per deuotionem debēt renouari.
Per turbationem debent contriſtari.
Dico ergo ꝙ viſcera volūtatis ⁊ mētis nr̄e debēt īpinguari per paſſionem. Viſcera enim ſunt membra valde mollia ⁊ tenera: ad denotandum ꝙ viſcera mētis noſtre ⁊ affectiones cordis noſtri debent habere molliciem benegnitatis. ⁊ erga miſeriam proximorū rectitudinem pietatis Et ſic de ioſeph dicitur. Geñ.xliij. Qō cum vidiſſet fratres ſuos tribulatos ⁊ in pſentia ſua tremebundos: ⁊ fratrem ſuum beniamin quē cōpulſi adduxerāt cepit flere: commota ſunt quippe viſcera eius ſup fratre ſuo Et ſic pcipit apoſtolus Coll. iij. dicēs. Jnduite vos ſicut electi dei viſcera miſericordie. ¶ Jtē viſcera mētis nr̄e debēt illuſtrari p diſcretionē. Diſcretio eñ ⁊ ſapiētia nō ſunt exterius in corpore: ſed interius in mentis ⁊ cordis viſceribꝰ. Et ſic loquit Job.xxviij. Quis poſuit in viſceribꝰ hominis ſapientiā: Et Ezechiel.iij. Fili hominis īplebunt viſcera tua volumine iſto Hieremie.xxxj. Dabo legē meā in viſceribus eorū. ¶ Jtē iſta viſcera debent renouari per deuotionē Deuotio eñ ⁊ gratia ſancti ſpiritus ſunt illa q̄ ſpiritualiter renouāt viſcera mētis noſtre Et ideo petebat dauid ī pſal. Cor mūdū crea ī me deus: et ſpiritū rectum innoua in viſceribꝰ meis. ¶ Jtē iſta ſunt viſcera que debent contriſtari per turbationem id eſt per timoris diuini conceptionem: ⁊ ſic loquitur Trenorum.ij. Conturbata ſunt omnia viſcera mea effuſum eſt in terra iecur meum. Jſta ſunt ergo viſcera interne affectionis ⁊ intentionis. ¶ Tertio dico ꝙ inueniuntur viſcera humane correptionis et infectionis ⁊ iſta ſunt viſcera peruerſe ⁊ infecte mentis hominū peccatorū. Et aduerte ꝙ iſta ſunt ſcilicet. B
Per luxuriam pinguia.
Per inuidiam triſtia.
Per iactantiam patentia.
Per infamiam fetentia.
Per ſeuiciam ardentia.
Sunt dico mētis viſcera malorū pinguia per luxuriā Unde de diuite corporali dicitur Job.xxj. Qō viſcera eius plena ſunt adipe ⁊ medulla oſſa eius irrigantur Viſcera eñ naturaliter ſūt pinguia ⁊ continent omnes feces: ſic mens corporalis ⁊ luxurioſi. ¶ Jtē ſunt triſtia per inuidiam Jn viſceribus enim accidunt colica ⁊ iliaca paſſiones: que nihil ſunt ꝗ viſcerum torſiones. Jſte morbus inuidia que torquet homines ⁊ peruerſorum viſcera: ſicut de peſſimo antiocho dicitur ꝙ apprehendit eum dolor viſcerum. Unde Eſa. xix. Diſrumpetur ſpiritus egypti in viſcera eorum. ¶ Jtem iſta viſcera ſunt patentia per iactantiā. Eſt enim quedam infirmitas viſcerum: qua quādoq; ꝓpter defectum virtutis contentiue viſcera laxantur ⁊ per ſeceſſum exterius emittuntur. Talis eſt infirmitas iactantium ⁊ inaniter gloriantium: nihil eñ poſſunt continere: immo cordis ſui ⁊ ſecreta mentis ſue ſiue bona ſiue bona fuerint ſolent per iactantiam emittere: ⁊ per fatuitatem alijs oſtendere: ⁊ per inanem gloriam omnibus propalare Figura in iuda qui ſuſpenſus crepuit medius ⁊ effuſa ſunt omnia viſcera eius Actuum.j. ¶ Jtem iſta viſcera ſunt fetentia p infamiam. De viſceribus eñ ſtercora emittunt: ſic de malorum cordibus aliorum diffamationes detractiones ⁊ iniurie producuntur. Unde de illo iniquo rege Achab. dicit.ij. Paralip.xxj. Quod longa conſumptꝰ eſt tabe: ita vt egereret inteſtina. ¶ Jtē iſta viſcera ſūt ardentia per ſeuitiam: fel enim vbi manet ibi colera materia ardentiſſima adiacet. Ad denotandum ꝙ fel id eſt ardor ⁊ amaritudo ſeuicie ⁊ iracundie impiorū: in viſceribus mentis ſemper latent. Et ſic dicit Prouer.xij. Viſcera impiorum ⁊ crudelia. Pone ſi vis ꝙ ira ⁊ inuidia ſunt ſicut illa auicula que blande primo ingrediens: poſtremo ſecat et rodit viſcera crocodili. Unde Sapientie.xij. Comeſtores hominum viſcerū: deuoratores ſanguinis Sic ergo patet ꝙ ſunt tria genera viſcerum ſpiritualium.

Viſitatio. viſitare. Nota ꝙ. Viſitatio dicitur a video et frequentando: ⁊ ſic viſitatio idem eſt ꝙ viſualis frequētatio vel viſus frequens agitatio. Et poſſumꝰ generaliter loquendo viſitationem duplicem inuenire ſcʒ diuinaʒ ⁊ humanaʒ. ¶ Primo dico ꝙ eſt viſitatio ſuperior ⁊ diuina. Sicut enim principales ⁊ ſuperiores ſolent in ſuis capitibus ordinare viſitatores quos per totū ordinē ſolēt mittere: dantes poteſtatē eiſdē ꝙ viſitare poſſint vndiq;: ⁊ ſi quid reformādū fuerit reformare: dicēs.j. Regū.xvij. Fratres tuos viſitabis ſi recte agant. Sic ſuperior omniū deꝰ pater prelatoruʒ a capitulo ſuo id eſt a curia paradiſi inſtituit filium viſitatorem hominum ⁊ viſitandi: caſtigādi: reformādi poteſtatem plenariaʒ ſibi dedit: dicens ſibi illud.j. Eſdre.vij. Miſſus es vt viſites iudeam. Et poſſumꝰ notare ꝙ iſte viſitator viſitat. A
Veniendo perſonaliter.
Jnfluendo ſpiritualiter.

Succurrendo temporaliter.
Affligendo corporaliter.
Promouendo ſupernaliter.
Puniendo eternaliter.
Dico ergo ꝙ iſta viſitatio dei que fit perſonaliter ve-
niendo fuit viſitatio beate incarnationis. Nō eñ ſuf-
ficit medico infirmū diligere quin ipſuȝ ſoleat pſona
liter viſicare Sic vere medicus noſter xp̄s non ſolum
nos amauit: immo carnē ſumendo perſonaliter nos
viſitauit Quod bene petebat genus humanū: dicens.
Memēto noſtri dñe in beneplacito populi tui: viſita
nos in ſalutari tuo. Iſta eñ fuit viſitatio mirabilis et
vtilis. Mirabilis dico eo ꝙ rex totius vniuerſi in ho-
ſpitali huius mundi dignatus eſt infirmum hominē
viſitare. Quod admirans dauid dicebat Quid eſt ho
mo ꝙ memor es eius. Et vtilis etiā eſt: quia ſcilicet a
cunctis malis voluit nos ſanare Iob. x. Viſitatio tua
cuſtodiuit ſpiritum meum. Viſitat ergo deus perſo-
naliter veniendo. ¶ Item viſitat ſpiritualiter influē-
do Sicut enim amicus viſitat amicum mittēdo ſibi
exenia per nūcios ſuos: ſic deus influendo mun⁹ gra-
tie ⁊ deuotionis viſitat quottidie deuotos ſuos ⁊ ami
cos: mittēdo eis per angelos exenium ſpūalis ſcientie
⁊ reuelationis ⁊ talem viſitationem petebat dauid di
cens in p̄s. Reſpice de celo ⁊ vide ⁊ viſita vineam iſtā
⁊ perfice eam quam plātauit dextera tua. ¶ Itē viſi-
tat temporaliter ſuccurrendo. Sicut eñ bonus domi
nus famulos ſuos obſeſſos ⁊ tribulatos viſitat ⁊ eos
liberans auxilium eis preſtat. Sic deus poſtꝙ hoīem
diu viderit tribulari ſolet eum miſericorditer viſita-
re ⁊ tpaliter conſolari. Ps̄. Probaſti cor meū ⁊ viſita
ſti nocte. ¶ Item viſitat affligēdo corpaliter Paſtor
enim viſitans oues in paſcuis ſolet errantes cum vir-
ga percutere ⁊ ad domū reducere ⁊ a luporū periculo
liberare Sic deus cum virga tpalium tribulationum
oues ſuas viſitat: ⁊ eas reducit ad ſalutem ⁊ a dyabo-
lo eas ſaluat. Ps̄. Viſitabo in virga iniquitates eoꝝ:
⁊ in verbe. pec. eoꝝ: miſericordiā aūt meam ⁊c. Quia
pcerto talis temporalis afflictio et viſitatio ſignum
eſt ſaluationis ⁊ miſericordie ſic econtrario hoīeȝ di-
mittere impunitū ſignū eſt diuine offenſe et eius fu-
ture damnationis. Iuxta illud Oſee. iiij. Non viſita-
bo filias veſtras cum fuerint fornicate. ¶ Item viſi-
tat ſupernaliter promouendo vel premiando: quia ſcȝ
ſicut paterfamilias ſolet in ſero operarios viſitare ⁊
eis mercedem reddere pro labore: ſic de⁹ in ſero mor-
tis bene operantes viſitat ⁊ mercedem eterne glorie
eis preſtat Ideo bene ſolet conſulere. j. Petri. v. Hu-
miliamini ſub potenti manu dei vt vos exaltet in die
viſitatiōis. Iſta eſt viſitatio pacifica ⁊ fructifera. Pa
cifica dico. Unde Eſaie. lx. Ponam viſitationem tuā
pacificam. Fructifica dico. Ps̄. Viſitaſti terram ⁊ ine
briaſti eam multiplicaſti locu. eam. ¶ Item viſitat
eternaliter puniendo Qñ enim rex audit ꝙ ſūt multi
malefactores in vna ciuitate ſolet eam viſitare ⁊ ſce-
leratos occidere ⁊ punire. Sic ⁊ deus finaliter in iudi
cio mundum iſtum vſitabit ⁊ impios perpetue dam-
nabit. Uñ Iudith. xvj. Ue genti inſurgenti contra ge-
nus meum: dominus omnipotens vindicabit in eis:
in die iudicij viſitabit illos. Et Eſa. xxvj. Dñs egredie
tur de loco ſancto ſuo vt viſitet iniquitates habitato-
rum terre Et ſi vis potes notare ꝙ tunc viſitabuntur
punientur ⁊ affligentur in iudicio ſcilicet.
Luxuria fetentes.
Superbia tumentes.
Malicia fallentes.
Seuicia nocentes.
Diſcordia feruentes.
Carnaliter. gaudentes.
Dico ꝙ tunc viſitabuntur fetētes ⁊ luxurioſi Uñ Le-
uitici. xviij. Polluta eſt terra cuius ſcelera viſitabo.
Et zach. x. Super hircos viſitabo. ¶ Item tunc viſita
buntur ſuperbi: preſumptuoſi ⁊ ambitioſi. Unde Eſa.
x. Viſitabo ſuper fructum magnifici cordis regis Aſ-
ſur. Et bene dicit regis: quia null⁹ erit ita altus ⁊ po-
tens qui viſitationem iſtam euadat. vnde Eſaie. xxiiij.
Viſitabit dñs ſuper maliciam celi que eſt in excelſo
¶ Item tunc viſitabuntur fallentes ⁊ malicioſi Eſa.
xxvij. Viſitabit dñs in gladio ſuo duro ⁊ forti ⁊ gran-
di ſuper leuiathan ſerpentem vectem ſuper leuiathā
ſerpentem tortuoſum Et Hiere. xxiij. Viſitabo ſuper
eos maliciam ſtudiorum eorum. ¶ Item tunc viſita-
buntur nocentes ⁊ ſeditioſi ſeu iniurioſi. Unde Hie-
re. xxx. Viſitabo aduerſus oēs qui tribulant eum. ſcȝ
pplȝ iſrl̄. ¶ Itē tūc viſitabūt diſcordes ⁊ litigioſi. Hie
re. xlvj. Uitabo ſuper tumultum alexandrie. ¶ Item
tunc viſitabuntur carnales ⁊ dilicioſi vnde Hiere. ix.
Viſitabo ſuper oēs qui incircūciſum habent prepu-
cium. Omnes enim iſti dure a deo viſitabuntur et a
deo ſeueriter damnabuntur. vnde Eſa. xxix. Repente
confeſtim a dño deo exercituum viſitabuntur in toni
truo ⁊ commotione terre. ⁊ voce magna turbinis et
tempeſtatis ⁊ flāme ignis deuorantis Et ſic patet ꝙ B
eſt vna viſitato ſuperior ⁊ diuina. ¶ Secundo dico ꝙ
eſt viſitatio inferior ⁊ humana. Et iſta eſt viſitatio p-
latorum qui viſitant corrigendo. Et viſitatio perfecto
rum qui viſitant conſolando ⁊ iuuando. Et ſic dico ꝙ
eſt viſitatio.
Conſolatiua.
Correctiua.
Caſtigatiua.
Conſolatiua: qr ſcȝ quilibet tenetur viſitare pauperes
infirmos ⁊ tribulatos: vt ipſos benigniter conſolet:
ſic enȝ dicitur Iacobi. j. Religio munda ⁊ immacula
ta hec eſt viſitare pupillos ⁊ viduas in tribulatione
earum Unde Eccli. vij. precipitur. Non te pudeat vi-
ſitare infirmum. ex hoc enim in charitate firmaberis
Quam quidem viſitationem ipſe deus reputat i per
ſona tribulatorum ⁊ pauperum ſibi factam Matth.
xxv. Infirmus fui ⁊ in carcere ⁊ viſitaſtis me. ¶ Cor-
rectiua etiam: quia prelati debent viſitare ſubditos ⁊
eos corrigere ⁊ monere ⁊ ſi quid in ipſis reformandū
fuerit reparare: vt ſic ipſis per ſuperiorem qui ipſos
mittit: dicatur illud predictū. j. Regum. xvij. Fratres
tuos viſitabis ſi recte agant vbi oſtenditur quod vi-
ſitator debet.
Odium exterminare.
Subditos examinare.
Diſcrete deliberare.
Pro primo dicitur odium exterminare quando dici-
tur: fratres tuos qr ſcilicet amandi ſunt ⁊ non odien-
di. Pro ſecundo ſubditos examinare cum dicitur: vi-
ſitabis Pro tertio diſcrete deliberare cum dicitur: ſi
recte agant. Debet dico odium eliminare: fratres: qr
ſcilicet ipſe debet ſe habere fraterne ⁊ charitatiue: et
cogitare ꝙ illi cum quibus habet agere ſunt fratres:
non famuli neqȝ extranei: vt ſic ad charitatem magis
ꝙ ad ſeueritatem moueatur. d. Eſaie. lx. Ponam viſi
tationem tuam pacem Et ſic cuilibet dicat illud Ge-
neſ. xiij. Non queſo ſit iurgium inter me ⁊ te: fratres
eñ ſumus vide ſupra de fratre ⁊ adiunge quicquid vo
lueris. ¶ Item debet ſubditos examinare: viſitabis:
qr ſcilicet ipſe debet viſitare id eſt videre ⁊ frequētare
ſtatus ⁊ conditiones ſubditorum ⁊ quod eſt bonū eſt
fouere: quod malum eſt amouere: dicēs illud Ezech.
xxxiiij. Ego ipſe requiram oues meas ⁊ viſitabo eas
ſicut viſitat paſtor gregem ſuum ⁊c. Sequitur. Quod
perierat requiram ⁊ quod abiectum fuerat reducaȝ:
⁊ quod fractum fuerat alligabo: ⁊ quod infirmū fue-
rat conſolidabo: quod pingue ⁊ forte cuſtodiam ⁊ fo-
uebo In iſta auctoritate poteſt videri quicquid debet
facere viſitator: expone eam ſi vis. ¶ Item iſte de-
et diſcrete deliberare: ſi recte agant. Iſta enim dictio
ſi: dubitationem ſignat ⁊ per conſequens deliberatio
nem deſignat: quia iſte debet deliberatiue procedere:
⁊ magis ſub dubio ꝙ ſub certo de nepoſitis negocijs
cogitare: ſi

Ayuntamiento de Madrid

negocijs cogitare: ſi recte agāt ſcꝫ: vt ſic cuilibet dicat illud .iiij. Reg. iiij. Recte ne agiẗ circa te: ac ſi diceret ſi recte omnia tua ſunt: tu es dignus commendatione. Si vero recta nō ſūt: tu es dignꝰ correctiōe ⁊ emēdatione: ita ꝙ tibi dicaẗ illud Oſee. ix. Uenerūt tibi dies viſitationis: venerunt dies tribulationis. Et bene viſitatio dicitur retributio: q2 bona ⁊ mala debent retribui cuiqꝫ Eſa. xv. Secundum magnitudinem operis erit viſitatio eorum Et ideo mali viſitandi ſunt ⁊ puniendi ⁊ ſm̄ demerita caſtigandi. Unde nota ꝙ prelatus debet viſitare luxuria fetentes: ſuperbia tumētes ⁊c. Dic per omnia ſicut ſupra Et ſic patet ꝙ ē viſitatio in
A ferior ⁊ humana: vide ſupra de Correctiōe ⁊ de p̄latis.

Uitis. Quia vitis ſiue vites ſunt illa arbuſta ex quibus vinea conſtituitur. Et ideo qui de vite eſt qui voluerit ad vineam redeat. Nota breuiter ꝙ in ſcriptura inuenio ꝙ ꝑ vitē pōt intelligi vicꝫ ſpc.

Deus ſummꝰ ⁊ glorioſus.
Homo iuſtus ⁊ virtuoſus.
Uir iniquus ⁊ vitioſus.
Status bonus ⁊ fructuoſus.
Status malus ⁊ ꝑnicioſus.
Baculus precioſus.

Dico igitur ꝙ vitis poteſt dici deus ſummus ⁊ glorioſus: ⁊ ſic loquitur ipſe deus Joh. xv. Ego ſum vitis vera ⁊ pater meus ⁊c. Et de ipſa trinitate pōt dici illud Gen. xl. Uidebam coram me vitē in qua erāt tres propagines. i. cognoſcebam diuinitatem in qua videbaꝫ perſonarum trinitatem. ¶ Item vitis poteſt dici homo iuſtus ⁊ virtuoſus: ⁊ ſic ſumitur vitis Eccl. xxiiij. vbi dicitur in perſona viri iuſti. Ego quaſi vitis fructificaui: q2 ſcꝫ ad vitem. i. ad virum iuſtum pertinet ꝙ fructum bonorum operum portet. Iſte enim debet eſſe illa vitis: que ſublimari ad regnuꝫ voluit timens propter regnum perdere vinum ſuum. Sicut dicitur Judicum. ix. Quia procerto vir iuſtus: regna ſcꝫ mūdi per dignitatem non ſolet ambire: timens ne ſi ipſa haberet ſuum vinum. i. interiorem gratiam cōtingeret deperire. ¶ Item vitis poteſt dici vir iniquus ⁊ vitioſus: ⁊ ſic ſumitur .iiij. Regū. iiij. vbi dicitur ꝙ famulus heliſei inuenit vitē ſilueſtrem quaſi colloquintidas que ita fuit amara ꝙ manducari non potuit a filijs prophetarum. Uitis enim ſilueſtris eſt peccator cuius fructus. i. opera tanta amaritudine et malicia plena ſunt ꝙ a iuſtis manducari id eſt imitari nō poſſunt. Mali enim ſunt vites ſteriles: debiles: inutiles. Uitis dico ſterilis: q2 ſcꝫ fructum bonorum non portant Et dic ſi vis cauſam ſterilitatis ſicut ſupra de vinea Hieremie. viij. Non eſt vna in vitibus: ⁊ non ficꝰ in ficulnea. Uitis debilis eſt peccator: quia vitis eſt lignum forte: ſed ſatis debile. Sic peccator debilis eſt ad bonum faciendum ⁊ malum dimittendum. Unde Eſa. xxiiij. Luxit vindemia: infirmata eſt vitis. Item vitis eſt ad opus inutilis. Sic etiam peccator. Unde Ezech. xv. Fili hominis quid fiet de ligno vitis. Seqtur. Nunquid vtile erit ad opus etiam cum eſſet integrum non erat vtile. Item vitis poteſt dici bonus ſtatus ⁊ virtuoſus: ⁊ ſic eccleſia vel religio dicitur vitis: q2 ſcilicet viros iuſtos loco vinorum ducit vnde Pſ. Uxor tua ſicut vitis abundās in lateribus domus tue ⁊c. ¶ Item vitis poteſt dici ſtatus malus ⁊ pernicioſus: ⁊ ſic per vitem poteſt intelligi mundus vel etiam malorum ſtatus qui vinum carnalitatis producit Et ideo dominus videtur dicere illud Matth. xxvj. Non bibam ammodo de genimine vitis. ¶ Item vitis pōt dici lapis precioſus ſiue baculus ſcilicet crux chriſti: que crux eſt illa vitis que botrum cypri. i. dei filium portauit. vnde chriſtus eſt iuda qui Gen. xlix. ligauit ad vitem aſinam ſuam id eſt ad crucem corpus ſuum Unde. j. Mach. xiiij. Sedebat vnuſquiſqꝫ ſubtus vitem ſuam. Sufficit de Uite Si vis vide de vinea. quia plerumqꝫ in ſcirptura vitis pro vinea ſumitur ⁊ econuerſo et cetera.

Uitulus. Nota quod vitulus eſt filius bouis cum matre adhuc deditus ⁊ lacte ⁊ A
vberibꝰ enutritus. Et eſt vitulus animal quod in aris deorum antiquitus offerebatur Et ideo breuiter dico ſm̄ ꝙ vitulus plures habet conditiones: ſm̄ hoc poteſt ſumi multipliciter in ſcriptura. Notabo ergo ꝙ inuenitur.

Uitulus ſaginatus.
Uitulus immolatus.
Uitulus effrenatus.
Uitulus adoratus.

Uitulus ſaginatus ſignificat noſtram redemptioneꝫ chriſtus enim redemptor noſter vitulus dicitur: qui ſaginatus gratijs ⁊ virtutibus pre ceteris inueniẗ. Figuratus Luce. xv. vbi paterfamilias vitulum ſaginatum in aduentu filij prodigi legitur occidiſſe ⁊ ipſum in conuiuio pre gaudio filij perditi comediſſe: ⁊ ad comedendum alijs obtuliſſe. Quia procerto paterfamilias deus pater: pro recuperatione filij perditi id eſt gentilis populi ⁊ totius generis humani: vitulum ſaginatum chriſtum voluit occidi ⁊ in ſacramento altaris a fidelibus manducari Unde geneſis. xviij. dicitur Quod abraam cū puero ad armentum cucurrit: ⁊ tulit inde vitulum tenerrimum. ¶ Item vitulus immolatus deſignat iuſtum viatorem. Uiri enim dicuntur vituli: eo ꝙ deo per oblationem: ⁊ obedientie dedicationem domino penitꝰ immolantur ⁊ ſibi in ara cordis per deuotionem offeruntur Unde. j. Eſdre. vj. dicitur. Quod in dedicatione domus dei obtulerunt vitulos centum ⁊c. Quia motus cordis noſtri vitulus cordis dicitur inquantum deo dedicatur et offertur. Unde etiam verba laudis confeſſionis ⁊ orationis vituli dicuntur Oſee. xiiij. dicitur. Reddemus vitulos labiorꝫ noſtrorum. Uñ in pſ. Laudabo nomē dei cum cantico ⁊c. ¶ Itē nūc acceptabis ſacrificiū iuſticie ⁊c. ¶ Itē vitulus effrenatus ſignificat ſtultuꝫ peccatorē Uitulꝰ iugo nō ſubijciẗ: lacte paſciẗ: ludit diſcurrit et erigiẗ. Sic vere peccator nō q̄rit niſi ludere ⁊ ſaltare ꝑ inſolentiam Malach. iiij. Saliētes ſicut vituli de armento. Lactare ⁊ paſcere per carnalitatem ⁊ opulentiam Eſa. xxvij. Paſcetur vitulus ⁊ accubabit. Sine iugo diſcipline manet per inobedientiam Hiere. lj. Effuſi eſtis quaſi vituli ſuper herbam.

¶ Item vitulus adoratus ſignficat deceptionem hoſtem ſcilicet dyabolum qui figuratur in vitulo conflatili: quem filij iſrael adorauerunt Exodi. xxxij. Iſte em̄ conflatilis a flatu male ſuggeſtionis dicitur eo ꝙ propter huiuſmodi flatum a fatuis adoratur quod fit qñ ſuis ſuggeſtionibꝰ creditur. Pſ. Fecerunt vitulum in oreb ⁊c. Et quia parum valet Uide de boue.

Uiuere. vita. Nota ꝙ vita aliquando accipitur pro ipſa naturali diſ A
poſitione: aliquando acipitur pro morali conuerſatione. Generaliter ergo ſumendo dico ꝙ inuenitur.

Uita naturalis.
Uita virtualis.
Uita triumphalis.
Uita noxialis.
Uita gehennalis.

Uita naturalis eſt vita cunctorum de qua Jacobi. iiij. Quid enim eſt vita noſtra: niſi vapor ad modicum parēs. ¶ Uita virtualis ē vita bonorū: ⁊ de iſta Galẗ. ij. Uiuo ego iam non ego: viuit autem in me chriſtus. Uita triumphalis eſt vita ſanctorum: de qua Sap. v. Juſti autem imperpetuuꝫ viuēt. ¶ Uita noxialis eſt vita malorum. de qua. j. Thi. v. Uidua que in delicijs eſt viuens mortua eſt. ¶ Uita gehennalis eſt vita dānatorum: qui ſcilicet habent vitam cum morte ⁊ mortem cum vita de quo in pſalmo. Ueniet mors ſuper illos ⁊c. ¶ His ergo premiſſis dicamus primo ꝙ eſt vita naturalis que eſt vita cunctorum. Iſta enim eſt illa que ex corpore ⁊ anima conſtituitur que aere ⁊ ſpiritibus perficitur que a ſtellis ⁊ orbibus influitur que

Ayuntamiento de Madrid

cibis ⁊ potibus ſuſtentatur: que pannis et veſtibus refouetur ⁊ iſta chariſſimi eſt fragilis ⁊ defectibilis: ⁊ difficilis: ⁊ ex multis alijs neceſſarijs conſtituitur: et tamen facillime diſſipatur. Iſta ergo eſt quaſi tela aranee.

Cuius conditio laborioſiſſima.
Cuius ſubſtantia debiliſſima.
Cuius deſtructio facillima.
Cuius reparatio impoſſibilis.

Sic vere chariſſimi tela vite noſtre eſt difficilis ad cõſtituendum Que enim homini ſint ad conſtitutionez ⁊ ad conſeruationem vite neceſſaria qui vult ſcire legat illud Eccleſiaſti. xxxix. vbi dicitur. Initium neceſſaria rei vite hominum: aqua ignis: ferrum ⁊ ſal ⁊c. ¶ Item eſt debilis ⁊ fragilis ad durationem. Iſta eñ durare non poteſt: quinimmo ad modum venti ⁊ fluminis ſubito labitur atq; tranſit Job. vij. Memento mei deus quia ventus eſt vita mea. ¶ Item eſt facilis ad deſtructionem: nihil enim facilius ꝙ vita deſtruitur ⁊ nihil triſtabilius diſſoluitur: nihil impoſſibili⁹ reparatur. De quo lamẽtãdo dicebat dauid in ps. Defecit in dolore vita mea ⁊c. Naz ſicut tela per multos dies texitur ⁊ orditur: que tamen ſubito rumpitur et caſſatur Sic vere vita noſtra cũ multos dies et annos durauerit: vno momento ſcindetur: deficiet ⁊ ceſſabit Eſa. xxxviij. Preciſa eſt velut a texẽte vita mea ⁊c. Et ſicut tela ſucciſſa nunꝙ poteſt ad eandem integritatẽ redire ſic nec vita morte ſucciſſa poteſt naturaliter in priſtinum ſtatum redire Unde Eſaie ibidem. Morieris tu ⁊ non viues. Et ideo de conditione huius vite mortalis quantum ſit fragilis ⁊ defectuoſa: vana triſtabilis ⁊ doloroſa dicitur Deut. xxviij. Erit vita tua quaſi pendens ante te: quaſi diceret tota vita noſtra eſt quaſi in pendulo ⁊ incerto Et ideo paucis verbis deſcribitur vita iſta Job. vij. vbi dicitur. Militia eſt vita hominis ſuper terrã. Aduerte ego in verbis iſtis ꝙ vita iſta eſt contemnenda triplici ratione: ſm tres ſtatus ſcꝫ principium: medium: finem: et hoc ꝓpter.

Ingreſſum vilis conditionis.
B Progreſſum acris afflictionis.
Egreſſum triſtis eiectionis.

Primo probat vilẽ ingreſſũ carnalis natura cũ dicitur: vita hominis. ¶ Secundo probat acrem progreſſũ facilis iactura. militia. ¶ Tertio ꝓbat vilẽ egreſſũ mortalis fractura: ſuper terram. ¶ Dico ꝙ humana vita ꝗtum ad initium inchoatur a vili conditione et hoc oſtenditur cum dicitur: hominis. Nullum enim animal habet ita vilem originem: ita fragile pͥcipiũ ſicut homo. Iſte enim in ventre menſtruis nutritur. tãdem nudus de ventre progreditur ⁊ cum naſcitur ita debilis eſt ⁊ impotens quod niſi aliunde iuuetur nullo modo ſuſtentatur. quinimmo propriam miſeriam et vilitatem prefigurans ⁊ lachrymis ⁊ planctibus occupatur. Et ideo de tali vilitate dicebat Job. xiiij. Homo natus de muliere breui viuens tempore ⁊c Et ſi vis potes comparare vanitatem vite noſtre: flori: feno: vitro pleno: aque: glaciei: vento: naui: nubi ⁊ ſimilibus que debilem habent ſubſtantiam ⁊ impoſſibilem reſiſtentiam. vita inquit hominis: quaſi diceret que ceteris eſt vanior atq; vilior. Et ſic dicit illud ps. Ueruntamem vniuerſa vanitas omnis homo viuẽs. Iſta ergo inchoatur a vili conditione vita inquit hominis. ¶ Deinde dico ꝙ mediatur cuz acri turbatione cum dicitur militia eſt. Quia totum vite noſtre nõ eſt niſi quedam laborioſiſſima militia: in qua ꝗdiu viuimus in motu ⁊ labore ſumus: Celum enim duas habet extremitates ſcꝫ polũ articũ ⁊ antarticum: ⁊ iſte ſunt partes celi ſtabiles ⁊ immobiles: totum vero reſiduum celi eſt mobile: ita ꝙ inter iſtos duos polos tota celi ſubſtantia voluitur: ⁊ ſine ceſſatione iugiter circuit ⁊. rotatur Similiter vero chariſſimi cum homo plures habet terminos. ſ. principium medium ⁊ finez a quadam tamen mobilitate ⁊ vite carentia incipimus: ⁊ in mortem vbi eſt immobilis vite carentia terminamus vnus eſt enim omnibus introitus ad vitam ⁊ ſimul exitus Sapientie. vij. Sed quid? procerto inter duos iſtos polos ⁊ terminos eſt vnum medium valde mobile ſcilicet tranſitus vite qui in miſerijs ⁊ tribulationibus ſemper mouetur: ⁊ tam corporis moleſtijs ꝗ anime triſticijs: ꝗ mundi laboribus ⁊ miſerijs: ꝗ hoſtis malicijs ⁊ tentationibus continue agitatur: militia inquit. Unꝰ Job. xiiij. Cunctis dieb⁹ qb⁹ nunc milito ⁊c. Et ideo de laboribus huius vite dicitur. Mõ tantis malis hec vita repleta eſt vt in comparatione eius mors dicatur remedium. Et ideo deus illã breuem fecit: vt moleſtie eius quia proſperitate vinci nõ poterãt ex breuitate temporis finient. Et ſi ad plenum vis videre labores ⁊ miſerias huius vite: vide auctoritatem Augu. de origine: vbi tractat illud Jaco. iiij. Que autem eſt vita noſtra ⁊c: vbi dicit: vitam hãc dubiam: vitam erumnoſaz: hanc dolores exterminãt: honores deſiccant: et aera morbidant: eſce inflant: ieiunia macerant: ioci ſoluunt: triſtitie conſumunt: ſollicitudo coartat: ſecuritas hebetat: diuitie iactãt: paupertas deijcit: iuuent⁹ extollit: ſenectus incuruat: infirmitas frangit: meror deprimit et poſt hec omnia mors interimit. que ita vniuerſis finem ponit: vt cum eſſe deſierit: eſſe nec fuiſſe putetur. Hec Aug. Ecce ergo que miſerie: que anguſtie: qui mortus: quis fluct⁹ vel fluxus inſunt iſte ſcilicet vite noſtre. Et ideo proprie comparatur mari quod continue fluctuat ⁊ mouetur: ⁊ n nuc accedit ⁊ egreditur: nunc recedit ⁊ deprimitur: nunc eſt clarum: nunc obnubilatur: et quod infinitis periculis ſubiugatur. Narra de periculis ſi vis que ſunt in mari ⁊ applica ad miſerias hui⁹ vite: quia vita noſtra mouetur tribulationibus: erigitur elationibus: deprimitur terroribus: obnubilatur erroribus ⁊ tota eſt periculis ⁊ tentationibus: militia eſt ergo. Ideo Eccl. ij. dicitur. Idcirco teduit me vite me videntem mala eſſe vniuerſa ſub ſole ⁊ cunctã vanitatem ⁊ afflictionem ſpiritus. Et bene dicit teduit: qꝛ ſicut in mari deambulanti ⁊ nauiganti duo ſolent accidere. ſcilicet error in imaginatione: ⁊ nauſea in affectione: credit enim qui nauigat ꝙ videtur ſibi ꝙ ſtet cum ipſe continue moueatur ⁊ ecõtra littora que cõtinue ſtant fugiant ⁊ moueantur. Nauſeam vero faciliter patitur: ⁊ pre faſtidio ſtomachi ad vomendum faciliter prouocatur. Sic nauigãtes per mare huius mundi vite contigit error ⁊ horror: quia videtur ſibi ꝙ ipſe ſtat ⁊ tamen currit: quia homo non percipit quãdo labitur vita ſua: nec perpendit ꝗ cito ad terram tẽdit: ſemper enim ſperat viuere: ⁊ nunꝗ videtur ſibi ꝙ debeat deſinere: cum tamen dicat Gregori⁹. moraliũ. xxiiij. Quod quot vite dies peragimus: ꝙ tot paſſibus ad terminum itineris appropinquam⁹. De alijs vero videtur ſibi ꝙ currant ⁊ ꝙ defluunt ⁊ veteraſcũt: dum reuera ipſi magis ꝗ ipſe: nec deficiant aut ſeneſcant. Quia breuiter iſte eſt error vite noſtre ꝙ aliorũ ſemper vitam deficere ⁊ carere opinamur ⁊ credim⁹ nos vero diu victuros ⁊ difficiliter morituros exiſtimamus: ſicut ad litteram patet de illis qui ſperant alijs ſuccedere in officijs ⁊ beneficijs: qui alios mobiles eſſe credunt: ſe autem ſtabiles eſſe volunt Cum reuera ſepe fit ꝙ iſti alij ſũt ſtabiles, ⁊ ſemper viuũt iſti vero ſemper ſunt mobiles. moriuntur defluunt ⁊ recedunt Et iſti ſunt fatui: quia ſicut dicit Seneca. Quilibet debet vitam approbare alijs: ⁊ mortem ſibi: hoc eſt dictu quod quilibet dꝫ exiſtimare qd alij diu viuãt de ſe vero quod moriatur cito Et merito. Quia ſicut dicit idem Seneca. Uiuere noluit qui non vult mori. vita enim cum expectatione mortis data eſt. In iſta ergo nauigatiõe eſt error Sed adhuc dico ꝙ ſolet horror eſſe: quia nauſea tedij ⁊ diſplicentie nos ſolet ibidem inuadere inquantum pro miſerijs quas ibidem videmus vitam iſtam debemus contemnere ⁊ odire ⁊ cum diſplicentie nauſea. eijcere et horrere. ſicut dicit

Ayuntamiento de Madrid

dicit Job.x. Tedet animam meam vite mee ⁊c. Sic patet ꝙ iſta vita mediatur acri turbatione: militia inquit eſt. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ iſta terminatur cum forti depreſſione ⁊ triſti: quia ſcilicet vita terminatur ⁊ deprimitur per mortem: ⁊ hoc oſtenditur cuꝫ dicitur: ſuper terram. Mors enim intelligitur per terram pro eo ꝙ homo mortuus terra efficitur: ⁊ pro eo ꝙ terra eſt vltimus terminus ad quē cadendo venitur. Quia res cadens prouenit neceſſario ad terram vbi ſiſtit: nec procedit vlterius aut pertranſit. Mors enim eſt vite noſtre terminus: ad quem dum deſcendimus: vlterius non tranſimꝰ: ſuper terrā inqt. Juxta illō Aperta eſt terra deglutiuit ⁊c. Et Amos.vij. Dicitur. In terra polluta morieris. Et ideo querit ī ps. dauid. Quis eſt homo qui viuit ⁊ non videbit mortem: quaſi diceret nullus. Et quare? procerto: quia mors ē terminus breuis ⁊ grauis: dico quia multis comitatur doloribꝰ ps. Defecit in dolore vita mea. Breuis etiā quia paruis progreſſibus prorogat: quia vita noſtra inquātuꝫ eſt in preſenti: non eſt niſi temporis punctus qui dicitur nunc. Unde Senec. Nulla vita eſt niſi breuis: nam ſi ad naturam rerum reſpexeris. etiam filius fuit vita breuis qui inſcribi in monumento ſuo fecit ſe nonagintanouē annis vixiſſe. Sic igitur patet qō vita nr̄a.

Terminatur cum doloribus.
Mediatur cum laboribus.
Inchoatur cum fetoribus.

Et ſic bene dictum eſt ꝙ militia eſt vita hominis ſuꝑ terrā. Patet ergo ꝙ eſt vita naturalis que eſt cunctorum. ¶ Secundo principaliter dico ꝙ eſt vita virtualis que eſt vita bonorum: ⁊ iſta eſt vita gratie que conſiſtit ex vnione anime cuꝫ deo Sicut enim ſpiritus influit corpori vitam ⁊ cum vita virtutes naturales et actus eorum. ⁊ inde eſt ꝙ homo viuus poteſt loꝗ operari delectari ⁊c. Sic vere deus anime coniunctus per charitatem ſibi influit vitam ⁊ eſſe gratie ⁊ virtutes cū operationibus dependētibus ab eiſdem. Inde eſt ꝙ homo ꝗ viuit per gratiam. poteſt actus ſpirituales exequi per gratiam.

Poteſt loqui per confeſſionem.
Poteſt delectari per deuotionem.
Poteſt ſentire per compaſſionem.
Poteſt videre per diſcretionem.
Poteſt operari per bonorum actuum executionem.

Et quia breuiter deus ⁊ ſpiritus ſunt vita anime. Unde Ezechiel.xxxvij. de oſſibus aridis dicitur. Ingreſſus eſt in ea ſpiritus ⁊ vixerunt: ſteteruntqꝫ ſuper pedes ſuos ⁊ Deuterono.xxx. dicitur de deo. Timeas dominuꝫ ⁊ illi adhereas: ipſe enim eſt vita tua. Uita enī cuiuſlibet animalis nobiliſſima conditio: non a parē tibus producitur: ſed a celeſtibus corporibus influit ⁊ a deo de potētia materie educitur Sic vere vita gratie non poteſt a nobis introduci: immo neceſſe eſt eaꝫ a deo ⁊ celeſti virtute dari: ⁊ in ſubiecta materia. ſcilicet in anima generari. Ipſe eſt inquit vita tua Et propter hoc ſicut videmus ꝙ vita reputatur ſummum bonum inter bona naturalia: ⁊ ideo vt communiter ab omnibus diligitur: ⁊ ab omnibus adipiſcitur ⁊ ſeruatur: attamen ſicut patet ꝙ ſerpens precipue: ſuꝑ omnia ſeruat caput homo: preciſe ſeruat cor: pro eo ꝙ ibi eſt principaliter ſedes anime. Juxta illud Prouerbi. iiij. Omni cuſtodia ſerua cor tuum: quoniam ab ipſo vita procedit Sic vere in moralibus nullum eſt vita gratie maius bonum: ⁊ ideo ſuper omnia a ſapientibus queritur: ⁊ habita cum diligentia cuſtoditur. Et ideo Jacob ſollicitus de acquiſitione huius vite dicebat filijs ſuis. Geneſis.xlij. Emite nobis neceſſaria vt poſſimus viuere. Et aduerte ꝙ circa vitam iſta tria conſiderantur. ſcilicet.

Motus preueniens qui acquiritur.
Uirtus ſubueniens qua perficitur.
Fructus adueniens qui colligitur.

Primum eſt inchoatiuum. Secūduꝫ eſt mediatiuum. tertium eſt terminatiuum. Primum fecit cordiū cōmutatio. emitte Secundum facit virtutum congregatio: nobis neceſſaia Tertium glorie acquiſitio vt poſſimus viuere. ¶ Dico ergo ꝙ circa vitam gratie attēditur motus preueniēs Quia ſcilicet motus bone voluntatis. ⁊ actus gratie preuenientis: ⁊ virtus gratie gratis date primo ⁊ ante omnia requiritur hic ꝙ vita ſpiritualis id eſt gratia gratum faciens acquiratur: ⁊ hoc oſtenditur cuꝫ dicitur Emite. Quia ille qui emit ſolet dare qō ſuū ē vt acꝗrat qō alienū ē. Sic vere prio ⁊ ante oīa homo qō in ſe ē debet facere: ⁊ quod ſuū eſt debet dare ſcilicet bonam voluntatem et promptitudinem mentis: ⁊ ſic quod ſuum non eſt ſcilicet vitam gratie poterit acquirere ⁊ mercari: emere ⁊ habere: inquit. Et ſic loquitur Apocal.iij. Suadeo tibi emere aurum: probatum ignituꝫ: vt locuples fias. Sicut enī videmus ꝙ multiplex alteratio ⁊ diſpoſitio in corpore requiritur ad hoc ꝙ corpori vite infundat quia ſcilicet primo ē neceſſariū ꝙ corpꝰ organizet ⁊ informet ad ſuſceptionem vitalis anime diſponatur. Sic vere ad infuſionem vite gratie: neceſſarium eſt ꝙ diſpoſitio voluntatis ⁊ alteratio morum preueniat: vt ſic deꝰ vitaꝫ hanc influat ⁊ mutet. Iſta autem diſpoſitio habet fieri tribus modis: vidilicet.

Culpam auferendo.
Mentem offerendo.
Deum inquirendo.

Diſponitur dico anima culpam auferendo: neceſſe ē enim ꝙ culpa primo exeat anteꝙ̄ vita gratie introeat Et ſic loquitur Ezech.xviij. Quare moriemini filij iſrael reuertimini: viuite quia ſicut ibideꝫ dicitur. Nō vult deus mortem peccatoris ⁊c. ¶ Item diſponitur mentem offerendo: quia homo debet mentem ⁊ voluntatem. ⁊ ſe humilem ⁊ deuotum ⁊ hylarem deo offerre: vt vitam gratie poſſit recipere ⁊ habere Res enī non acicpitur: niſi vas apertum teneatur. Obedientia enim mentem aperit: ⁊ deus vitam gratie influit et infundit. Et ideo dicit apoſtolus Hebreorum.xij. Obtemperabimus patri ſpiritum ⁊ viuemus. ¶ Itē diſponitur deuꝫ inquirendo Quia ſicut forma ſine artifice non induitur ſic nec gratia ſine deo infunditur. Quia ſicut vita animalis a corde. vita arboris procedit a radice Sic vita anime a deo principaliter exit. Et ideo dicitur in ps. Querite dominum ⁊ viuet anima veſtra. Iſta tamen ſunt contra multos qui ad reſpiciendum vitam non diſponuntur. ſꝫ potius in peccati obduratione ⁊ malicia obdurantur ⁊ ideo nō viuificantur: ſed ſine vita gratie perpetue indurantur. In venis lapidum quandoqꝫ inueniuntur figure animalium ſicut teſtudinum vel ſerpentum. Natura enī inueniens aliquam diſpoſitionem materie vult exinde animal producere: ſed quia preualet frigiditas ī diſpoſitione: ſic vita non introducitur. ſed ſine vita dimittitur Sic vere chariſſimi natura naturans deus licet ſit ſemper paratus vitā gratie infundere quia tamē multos inuenit indiſpoſitos. ⁊ in frigiditate indeuotionis penitus congelatos. ſolet eos ſine vita gratie dimittere ⁊ ſic contingit illos per obſtinationem in lapidis duriciem pertranſire. ꝯ. illud Job.vij. Deſperaui nequaꝙ̄ vltra viuam. O deus quot ſunt tales hodie in mundo qui ꝙ̄tum ad actus morales magis videntur mortui ꝙ̄ viuentes imno multi ſunt qui magis in morte culpe ꝙ̄ in vita gratie gloriantur. Juxta illud Dilexerunt homines mortem magis ꝙ̄ vitam ⁊ multi ſunt qui propter hypocriſim eſſe viui dicunt: ⁊ tamen propter culpam mortui dinoſcuntur Apoca. iij. Nomen habes ꝙ viuas ⁊ tamen mortuus es. In monte autem barbaro qui eſt iuxta neapolim. vbi ſūt ſub terra edificia ꝟgilij. dicūt eſſe theſauri īfiniti: ſed ibi ſūt imagines cupree argēto viuo plene tali diſpoſitiōe facte ꝙ ad leuē tactuꝫ pauimenti quod ereuꝫ eſt ⁊

argentoviuo plenum.propter pondus intrantis mo-
uentur:⁊ cōtra intrātē locū.ꝓpter argēti viui ad locū
impulſum ⁊ calcatum currentis mobilitatem pretē-
dunt ipſumqꝫ percutiunt ⁊ occidunt et ſic imagines
iſte videntur eſſe viue:cum tamē in veritate ſint mor-
tue:quia ſi argentū viuū quod intus eſt deeſſet nun-
ꝗ̄ imago ſe moueret.Reuera tales ſūt hypocrite. iſti
enim nomen habēt ꝙ viuūt ⁊ tamē mortui ſūt. Quia
proculdubio in monte eccleſie quem defendere velle
videntur ipſi contradicunt obuiant ⁊ occurrunt ſicut
quotidie de illis qui impetrantes ⁊ in eccleſias ⁊ in re
ligionem intrare volentes ſub zelo charitatis impu-
gnant ſicut etiam patet de illis qui ſub zelo charita-
tis ⁊ ſpecie alios reprehendunt:⁊ malicioſa eorum vti
litatibus ſe opponunt Iuxta illud Ecci.xix.Eſt corre-
ptio mendax in terra contumelioſi Sed quid procer-
to totum illud facit argentum viuū quod ē in cordibꝰ
eorundem.hoc eſt dictu vitium hypocriſis et fallax
mobilitas ſue mentis que argentum dicitur propter
pulcram eloquentiam viuum propter credite ſancti-
tatis non exiſtentiam mobile tamen eſt ⁊ nō veruꝫ ar
gentum propter fictam duplicitateꝫ ⁊ maliciam Hie-
re.vj.Argentum reprobum vocate eos:quia dominꝰ
proiecit illos Quia proculdubio argentum viuum.ſ.
hypocriſis que ī iſtis latet:⁊ quod iſtos ad opera ſua
mouet.facit eos iuſtos ⁊ ſanctos apparere cum tamē
in veritate ſint mortue imagines . hoc eſt perſone pe-
ſtifere non ſincere.motus enim iſtorum facit eos vi-
uos reputari:quia ſcilicet motus ſuorū laboruꝫ ⁊ ſuo
rum operum facit eos iuſtos credi..Tunc enim dicūt
iſtud Actuum.xvij.In deo viuimus mouemur ⁊ ſumꝰ
Et tamen in veritate mortui ſunt:⁊ per gratiam nuſ-
ꝗ̄ viuūt ita ꝙ ꝓprie iſtud ſolet eis dici Coloſ.iij.Mor-
tui eſtis ⁊ vita veſtra obſcondita eſt.Non ſic chariſſi-
mi:non ſimus ad gratiam recipiendam indiſpoſiti ſꝫ
per mentis promptitudinem ⁊ per gratiam preueniē
tem diſpoſiti ⁊ parati quod oſtenditur cum dicit emi
te id eſt quod veſtrum eſt exhibete ⁊ facite.⁊ vitā gra-
tie accipite et requirite Unde Prouerbiorum.xxiij.
Ueritatem eme et noli vendere ſapientiam . Pa-
tet ergo ꝙ erga vitam gratie habendam attenditur
preueniens motus . emite inquit. ¶ Iterum atten-
D ditur virtꝰ ſubueniens.nobis inquit neceſſaria Mul
te enim cauſe occurunt que ſunt neceſſarie ad vitam
corpori influendam ⁊ habendam . Quedam eñ ſunt
cauſe efficientes ſicut deus ſol ⁊ anima virtus vtriuſ-
qꝫ ſeminis Quedam ſunt cauſe materiales:ſicut vtrū
qꝫ ſemen.ſpiritus.cor ⁊ arterie . Quedam formales
ſicut intreſece conditiones vite.Quedaꝫ finales ſicut
ille ꝓpter quas fit vita . Sic chariſſimi ſpūaliter lo-
quendo ad habendam vitam gratie multe cauſe ſpi-
rituales neceſſarie ſunt nam ſi vna virtus deficit.tota
virtus et tota vite ſubſtantia euaneſcit .Iuxta illud
Iacobi.ij.Ille qui deliquerunt in vno factus eſt om-
nium reus:inmo neceſſarium eſt ꝙ quelibet virtus
aliquid de ſuo influat ad hoc ꝙ vitam gratie habeat.
ſicut aſtrologi de vita corporali dicūt ꝙ neceſſe eſt ꝙ q̄
libet planeta anteꝗ̄ infans poſſit eſſe viuax influat ibi
per vnum menſem ⁊ ſic ſeptimo mēſe poteſt viuere in
lucem exire pro eo ꝙ tunc ibi ſeptem planete per or-
dinē influxerunt.Sic vere neceſſe eſt ꝙ in nobis ſeptē
id eſt vniuerſitas virtutum operetur ⁊ influat ad hoc
ꝙ vitam gratie nobis donet.nobis inquit neceſſaria.
In quibus chariſſimi ſubdiuidendo autoritates poſ-
ſumus videre ꝙ nouem ſunt neceſſaria ad vitam per
fectam ⁊ moralem habendā.Sic loquitur Ecci.xxxix.
vbi dicit.Quod initium neceſſarie rei vite hominis.
aqua.ignis.ferrum.ſal ⁊ lac. panis ſiligineus:⁊ mel.
⁊ botrus vue.⁊ oleum ⁊ veſtimentum. In quibus ſūt.
Humor compunctionis:aqua.
Feruor dilectionis:ignis.
Rigor correctionis.ferrum.
Splendor diſcretionis:ſal.
Candor affectionis:lac.
Sapor refectionis:panis.
Dulcor deuotionis:mel.
Dolor compaſſionis:botrus vue.
Liquor miſerationis.oleum.
Decor conuerſationis:veſtimentum.
Habeat dico qui ſpiritualiter ⁊ moraliter vult viue-
re compunctionis humorem.ſ.aquam lachrymaruꝫ.
aqua inquit:q2 ſicut piſces ſine aqua viuere nō pñt ſic
homo non poteſt ſine lachrymarum irriguo vitā gra-
tie conſeruare.ps.Deus vitam meam annunciaui ti-
bi ⁊c.Pinus enim vrtica.ſcirpus ⁊ carectū herbe ſunt
que ſine aqua non creſcunt vt communiter neqꝫ viuūt
Sic procerto vita gratie in homine non perficitur.ni
ſi aqua lachrymarum radix cordis multotiens irri-
getur Iob.viij.Nūquid virere poteſt ſcirpus ſine hu
more ⁊ carectum ſiue aqua:quaſi diceret non.¶ Item
habeat dilectionis feruorem.Ignis inquit Nihil eñ
ſine beneficio caloris poteſt viuere:ſicut patet ꝙ quia
circa cor vbi eſt ſedes vite ſolet calor ꝓcipuus abun-
dare Sicut patet etiam in vere. vbi propter calorem
temporis regnātē ſolent arbores reuenire ⁊ virere.Ta
lis calor eſt feruor dilectionis ⁊ charitatis.Iſta eſt eñ
vita proprij cordis.Augu.Scito anima mea:q2 amor
eſt vita tua.Quod bene innuitur prima Ioh.iij.vbi di
cit.Qui non diligit manet in morte :ignis inquit.Ut
ſimus ſicut ſalamandra.que in igne ſine conſumptio
ne viuit:ſic iſti viuunt in igne diuine charitatis. figu-
rati in tribus pueris qui in igne fornacis babylonis
vixerunt.Carbo enim viuere nō dicit niſi ꝗ̄diu ignis
preſentia inflāmatur:quia vita gratie ab igne chari-
tatis prouenit in iſto igne permanet ⁊ conſiſtit Tho-
bie.viij.cap.Particulam iecoris poſuit ſuper carbo-
nes viuos.¶ Item neceſſarium eſt ꝙ habeat correcti
onis rigorem cum dicitur ferrum. Per ferrum enim
rigor iuſtitie carnis inquantum eſt culparum percm-
ptiuus intelligitur per quem conſtat ꝙ vita.ſ.gratie
cuſtodit Prouerb.xij.In ſemina iuſtitie vita.Et Sap.
v.Iuſti autem imperpetuum viuent : et apud domi-
num ē merces eorū.Pluuia enim ⁊ eſtas faciunt her
bas virere ⁊ frigus ⁊ intemperies hyemis calorē na-
turalem ad interiora radicum compellens ſolet vitā
in arboribus conſeruare Sic vere vita gratie in ho-
mine conſeruatur ſi per ſui vel ſuperiorum inſtru-
menta iuſtitie flagelletur Tempeſtas eñ tribulatio-
nis:⁊ frigus punitiue correctionis calorem interiorē
id eſt feruorem affectuū non ſinit exterius ad mūda-
na exire.inmo ipſos compellet per timorem interiꝰ
latitare.Et ſic vita gratie in radice cordis fortificatur
Ps.Si ambulauero in medio tribulationis viuifi-
cabis me.Sicut enim acetū ſuperfuſum apibus oleo
mortificatis ſolet eas viuificare.Sic penitētia ⁊ acris
iuſtitie executio.ſolet illos quos tangit ad vitam gra
tie reuocare:Iuxta illud Matthei.vij. Arta eſt via q̄
ducit ad vitam.ferrum inquit.quod duruꝫ eſt et ſcin-
dens.vt ſic dicatur illud Senece in epiſtola. Quod vi
ta humana eſt quaſi ferrum quod ſi exerceas conteri
tur:ſi non exerceas rubigine conſumit Unde iuſticia
tam in nobis ꝗ̄ in alijs facienda dicitur Prouerbio.
xvj.Initium vie bone facere iuſtitiam. Habeat ergo
correctionis rigorem ¶ Item neceſſarium eſt vt ha-
beat diſcretionis ſplendorem:⁊ hoc oſtenditur cū di-
cit ſal.Communiter eñ homo viuere non poteſt ſine
diſcretiōe ſalis Sal eī cōdimētū ⁊ tēperamētū ſapiē
tie ⁊ moderamētū deſignat Et ideo puero tā vitā natu
ralē ꝗ̄ virtualē intrāti qñ baptiſat ſal in ore ponit Ad
denotādū ꝙ tota vita ipſiꝰ ſale prudētie ſaliat Mar-
ci.ix.Habete in vobis ſal.ſicut dicit Sapiēs Sapiētia
filij ſuis vitā inſpirat.Uñ ipſa dicit Prouerbio.viij.
Qui me inuenerit inueniet ⁊ vitā ⁊ hauriet ſalutem a
domino.Unde Seneca.Queris inquit ampliſſimum
ſpacium vſqꝫ ad ſapientiam viuere. Iſta eſt enim lux
ſpiritualis. ſine qua eſt impoſſibile ꝙ viuamus Io-
hannis

hannis.j.Vita erat lux hominum Habeat igitur qui
ſpiritualiter vult diſcretionis ſplendorem. ¶ Item
habeat affectionis candorem .lac inquit.quia neceſſe
eſt ꝙ ſit lacteus et candidus per caſtitatem exterius
corpore ⁊ per innocentie charitatem ⁊ puritatem in-
terius in affectione ⁊ in mente. Lac enim quod eſt cā
didum ⁊ dulce candorem ⁊ puritatem continue inno
centie ſignificat ſine quo quidem lacte nequaꝙ̄ vita
gratie perſeuerat :ſicut nec puer viueret ſi in pͥcipio
lac non haberet Et ſic dicitur Eſaie.lv. Venite ⁊ emi
te abſqꝫ argento vinum ⁊ lac.Et Sequitur. Audite et
viuet anima veſtra.¶ Item habet ſaporem refectio-
nis.panis inquit.Sicut panis cibus corporalis vitaꝫ
continuat corporalem ſic cibus ſpiritualis ⁊ ſacramē
talis.ſ.panis chriſti vitam cauſat ⁊ efficit ſpiritualē.
¶ Item neceſſe eſt ꝙ habeat deuotiōis dulcorē quod
oſtenditur cum dicitur mel .Mel enim quod eſt dul-
ciſſimum ſignificat deuotionem.que.ſ.nobis continu
at vitā Quia ſicut ros de celo veniēs ꝯtinuat vitā aliq̄-
bus piſcibus.ſ.oſtreis ⁊ conchilibus . Sic deuotio et
oratio deo cōmendata.vitam gratie continuat homi-
nibus.mel inquit .Unde de beato Johanne legitur.
Matth.iij.Quod ipſe viuebat de melle ſilueſtri ⁊ lo-
cuſtis Deuotio enim mel ſilueſtre dicitur.eo ꝙ dulce
do eius multis eſt ſilueſtris ⁊ non domeſtica reperi-
tur.Et ideo de iſto melle ⁊ de iſta vita poteſt dici illō
Ezech.xvj.Dixi tibi in ſanguine tuo viue.Sequit̄ .ſi-
milam ⁊ mel ⁊ oleum comediſti.¶ Iteꝫ qui ſpiritua
liter vult viuere habeat compaſſionis doloreꝫ quia.ſ.
dolor compaſſionis ⁊ paſſionis chriſti neceſſarius eſt
ad vitam gratie conſeruādam.quod oſtenditur cum
dicitur botrus vue . Botrus enim fuit chriſtus qui
tres naturas in ſe continuit.ſ.diuinitatis anime ⁊ cor
poris ⁊ qui more botri depreſſus in palo crucis pepē-
dit.de quo Canticorum.j . Botrus cypri dilectꝰ meꝰ
Huius enim botri paſſio.⁊ in torculari crucis depreſ
ſio.⁊vini.ſ.ſui ſanguinis expreſſio deuote conſiderata
⁊ cum doloroſa compaſſione meditata vitam tribuit
⁊ gratiaꝫ continuat ⁊ cuſtodit.Unde ad Gal.ij.dicit̄.
Xp̄o crucifixus ſum cruci.viuo autem ego iā non ego.
viuit vero in me chriſtus.Habeat ergo compaſſionis
dolorem . ¶ Item neceſſe eſt ꝙ habeat miſerationis
liquorem.⁊ hoc oſtenditur cum dicitur.oleum Quia
in ſcriptura clementia ⁊ pietas.miſeratio.elemoſyna
⁊ benignitas per oleū deſignātur.ſicut ſupra de oleo
fuit dictum Math.vj.Tu autem cum ieiunas inun-
ge caput tuum oleo.Et procculdubio ſicut vita cor-
poris in diebus ieiuniorum oleo ſuſtentatur . ſic vita
gratie in ieiunio ⁊ miſeria huius mundi.oleo miſeri
cordie refouetur Quia ſicut dicitur Prouerbiorū.xj.
Clementiam preparat vitam.Quod bene figuratum
eſt.iiij.Reg.iiij.vbi dicitur de oleo ipſi vidue mulie-
ri ꝙ ſatiſfaceret debitoribus ſuis:⁊ ꝙ ipſa ⁊ filij ſui
viuerēt de reliquo Quia breuiter ſicut in Pſ.dicitur
Melior eſt miſericordia ſuper vitas Habeat ergo qui
ſpiritualiter vult viuere miſerationis liquorē . ¶ Itē
vltimo habeat conuerſationis decorem qui oſtendit̄
cum dicitur .veſtimentum Veſtimenta enim ad vitaꝫ
corporis ſunt neceſſaria contra frigoris tempeſtatem.
Sic vere veſtes honeſte apparentie : vite honeſte cō-
uerſationis ſunt vtiles ⁊ neceſſarie.Nam ſicut arbor
non diu viueret:ſi corticem non haberet . Sic nec ho-
mo ſpiritualiter ſi veſtem honeſtatis ⁊ bone conuer
ſationis corticem derelinqueret.ſicut dicit̄ Ecci.xxix.
Initium vite hominis aqua ⁊ panis ⁊ veſtimentum.
Ecce ergo quot ſunt neceſſaria ad vitam moralē ⁊ vir
tuoſam habendam ⁊ conuerſandam. Emite ergo no
bis neceſſaria ⁊c.Et ideo dicitur Geñ.xlij.Cibaria do
mibus veſtris neceſſaria ſumite ⁊ abite . Patet ergo
ꝙ circa vitā moralē attendit̄ virtꝰ ſubueniēs neceſſa-
ria inquit. ¶ Rurſuꝫ dico ꝙ ītenditur fructus proue
niens:⁊ iſte fructus eſt vita eterna que ſequitur vitaꝫ
virtutis:quod oſtenditur cum dicitur poſſumus viue
re.Nulla enim proprie dicitur vita.niſi iſta:qꝛ omnis
alia vita ſiue moralis ſiue naturalis poteſt deficere.
ſed iſta non.quia ſicut dicitur Sap.v.Juſti autem in
perpetuum viuent ⁊c.poſſimus inquit viuere optati-
ue loquitur quia iſta eſt ſola vita optancla:ſicut facie
bat dauid in Pſ.Portio mea in terra viuentiū . Sed
de iſta vita vide infra Pꝫ ergo chariſſimi ꝙ circa vitā
virtuoſam attenditur fructus ſuccedens ⁊ proueniēs
quod eſt ſecundum principale. ¶ Tertio principali- E
ter dico ꝙ eſt vita eternalis que eſt vita ſanctorum Et
iſta proculdubio eſt illa quam angeli ⁊ beati cum deo
poſſident que eterna dicitur.pro eo ꝙ mortem nature
pene ⁊ culpe decetero nunꝙ̄ timent . Sicut in natura
rerum ſunt multa que vitam habent quaſi eternam:ſi
cut eſt palma inter arbores elephas inter beſtias.fe-
nix inter aues quia iſte ſunt res diutiſſime viuentes
et ceteris rebus pereuntibus permaentes . Sic vere
chariſſimi ſunt illi beati qui perpetue viuūt ⁊ nunꝙ̄
āplius deſiſtunt aut deficiunt.Cauſa enim quare res
elementales corrumpuntur eſt imperfectio ſue forme
quod non poteſt replere omnes materie appetitus et
inde eſt ꝙ res celeſtes ſunt perpetue .pro eo ꝙ forma
ſua eſt perfectiſſime nature Et quia beati pro forma
beatifica habent ipſum deum qui eſt perfectiſſimus
⁊ eternus.⁊ qui omnes appetitus eorum cumulat at-
qꝫ replet:neceſſe eſt ꝙ vitam eternam habeant ⁊ nun-
ꝙ̄ deficiant:ſed ꝙ perpetue ſemper viuāt dum ipſe ſal
uator dicit Johannis.x. Oues mee vocem meam ⁊c.
Nec mirum:quia ſicut fons viuus ⁊ eternus perpetu
os riuulos emittit:ſic deus qui eſt fons vite.riuos ꝑ-
petue vite in beatos diffundit.Vñ.j.Johānis.v.Qui
habet filium dei hꝫ vitam eternā.Et de hoc dicebat.
Dauid in Pſ.Domine apud te eſt fons vite:⁊ in lu-
mine tuo videbimus lumen.Unde diligenter aduer-
te ꝙ iſta vita principaliter habet quattuor.ſcilicet.
Dignitatem honoris ⁊ prelationis:apud te.
Voluntatē dulcoris ⁊ refectionis:eſt fons.
Firmitatem vigoris ⁊ durationis.vite.
Claritatem dulcoris ⁊ ſplendoris:lumen.
Habet ergo iſta vita honorem et prelationem:⁊ hoc
oſtenditur:cum dicitur apud te . Eſt autem honor in
iſta ſcilicet in terris ꝙ homo ſit de domo regia vel pa
pe:⁊ ꝙ perſonaliter apud euꝫ commoretur:ſed multo
fortius in beatis qui manent perſonaliter apud deū:
apud te inquit. Ipſi enim manſerunt apud deū men-
taliter dū temporaliter viuerēt.Juxta illō Pſ.Apud
dominum greſſus hominis dirigentur Ipſi etiam bo
na depoſuerūt apud deū dū ipſa pauperibus per ele-
moſynas diſtribuerunt . Juxta illud Pſal.Subſtan-
tia mea apud te:nunc vero apud deuꝫ inueniunt diui
tias quas depoſuerunt Pſ.Apud dominum miſeri-
cordia ⁊ copioſa ⁊c.Et apud ipſū acceperunt mercedē
quā promeruerant.ſcilicet vitam quā affectauerant
Et ſic ſumitur illud Sapieñ.v . Juſti imperpetuum
viuent ⁊ apud dominum eſt merces eorum ⁊c.Sic pa
tet ꝙ illa vita habet honorem ⁊ prelationem :apud te
inquit. ¶ Item dico ꝙ iſta vita habet dulcorem ⁊ refe
ctionem:⁊ hoc oſtenditur cum dicitur:eſt fons.Deus
enim eſt fons a quo plene hauritur.quicquid deſide-
ratur.A quo quidem fonte.
Memoria delectatur.
Intellectus ſpeculatur.
Affectus ſatiatur.
Et ideo ſicut ceruus deſiderat ad fontes aquaruꝫ ⁊c.
ſicut dauid aiebat ⁊ anhelabat:dicens ad iſtum fon-
tē deliciaꝝ pſ.Sitiuit aīa mea ad deū fontem viuum
Et bene viuum.qꝛ nunꝙ̄ deficit:⁊ bene fontem : quia
cuncta reficit ⁊ mentem allicit.fontes em̄ aquas pa-
tenter exponunt Quia pro certo fons.ſ.iſte omnibus
eſt expoſitus:⁊ in loco tuto ⁊ mūdo poſitus:ſi tamē tu
ſis ad hauriendum ex hoc fonte bene diſpoſitꝰ Aqua-

Ayuntamiento de Madrid

enim vite omnibus dignitatibus cõmendatur Apoc. xxij. Qui ſitit veniat ⁊ bibat: ⁊ qui vult accipiat de fonte aque viue gratis. Deus em̃ qui eſt ibi pincerna qui non improperat dat omnibus affluenter dicẽs Apoc. xxj. Sitienti dabo de fonte vite gratis. Et tamen iſte pincerna qui aquam iſtam diuidit eſt ſuauiſſim⁹ ita ꝙ nulli erit exaſperãs ⁊ infeſtus. Agnus enim dicitur in ſcriptura: eo ꝙ benigniſſimus inuenitur Apocal. vij. Agnus qui eſt in medio throni reget eos ⁊ deducet eos ⁊c. Salmo ergo dicitur aquam dulcem diligere ⁊ de mari vſqȝ ad fonteȝ procedere ⁊ ex quo fontẽ inuenerit ad amarã aquã amplius nõ redit. Sic vere chariſſimi ſalmo qui a ſaliendo dicitur pro eo ꝙ volẽs vltra ⁊ contra impetũ aque ſalire incluſis molendinis ⁊ locis ſtrictis: vbi libere non poteſt contra impetuȝ aque currere ⁊ trãſire ſolet caudam in ore ponere ⁊ vltra fortiter proſilire: ita ꝙ qñqȝ inuentus mortuus eſt ⁊ palis caſarũ acutiſſimis infix⁹: ſignificat ſanctos q̇ contra impetum fluxus huius mundi fortiter cucurrerunt: inquantũ ꝑ vitã contrariã ſe cõtra mũdi vitia exercerũt: ⁊ loca ſtricta vbi ſportule tendebantur id eſt dignitates ⁊ officia vbi dyabolus ſportulam tentationum eis parabat tanto contemptu et impetu tranſilierunt: ꝙ ſepe ſe morti expoſuerunt: et tyrannorum gladijs perierũt. j. Regum. xxij. In deo meo tranſiliã murum. Iſti ergo ſalmones poſtꝙ̃ vite id eſt dulce refrigerium paradiſi deguſtauerunt per deuotionẽ. ſtatim aquam mundi procerto amaram ⁊ proſperitateȝ ſeculi dimiſerunt ⁊ horruerunt per cõtemptum ⁊ abhominationem: nec amplius ceſſauerunt currere per bonam operationem: quouſqȝ venerunt ad fonteȝ vite paradiſi ⁊ ad eterne voluptatis refectionẽ. Et ideo dicit chriſtus Johannis. iiij. Aquam quam ego dabo fiet in eo fons ſalientis in vitam eternam. Habet ergo vita iſta dulcorem et refectionẽ: fons inquit. ¶ Item dico ꝙ iſta vita habet vigorem ⁊ durationem: quia ſcilicet nunꝙ̃ amplius deficit: immo perpetuo durat: qđ oſtenditur cum dicitur: vite: quod ethimologiſatur: quaſi vim tenens: vel quaſi virtuoſa vel tenax: quia vita illa virtuoſa eſt et tenens: ⁊ nunꝙ̃ lubricoſa vel fugax. Iſta em̃ beatos videtur quodammodo perpetuo tenere: ⁊ inquantum etiam ſi vellent non permitteret eos mori: deficere vel perire nec mirum ſi illi imperpetuum viuunt qui ſunt in gloria. Quia in hybernia dicitur eſſe quedam inſula vbi nullus moritur quacũqȝ anguſtia. O ꝙ̃ virtuoſus eſt ille locus ⁊ ille fruct⁹ qui habitatus ⁊ deguſtatus tribuit eterne viuere. Iſte eſt enim de quo chriſtus dicit Johannis. vj. Qui manducat panem hunc viuet ineternum. Et merito: quia ſicut dicit᷑ Roma. vj. Gratia dei vita eterna: ¶ Circa hoc notandum ꝙ ſicut ſcriptura videtur ſupponere quattuor ſunt virtutes que iſtam vitam principaliter procurant. ſcilicet.

Elemoſyne diſtributio.
Mandatorum adimpletio.
Sapientie inquiſitio.
Terrenorum deteſtatio.

Elemoſyna a morte liberat ⁊ ipſa purgat peccata. et facit inuenire vitam eternam: ⁊ hoc eſt de primo quãdo dicit elemoſyne diſtributio: ⁊ hoc dicitur Thobie. iiij. ¶ Item mandatorum adimpletio Unde Luce. x. Domine quid faciendo vitam eternã poſſidebo? Cui reſpondit dominus Si vis vitam ingredi ſerua mandata. ¶ Item ſapientie inquiſitio. Unde de ſapientia dicitur Ecci. xxiiij. Qui elucidant me vitam eternam ⁊c. ¶ Item terrenorum deteſtatio. vñ Math. xix. Qđ omnis qui reliquerit patrem vel matrem ⁊c. Iſta eſt ergo vita eterna. Quia ſicut dicit Ariſtoteles. Supra celũ eſt vita permanens ⁊ quieta. Habet ergo illa vita tenorem ⁊ durationem. ¶ Item dico ꝙ illa vita habet ſplendorem ⁊ diſcretionem. quod oſtenditur cuȝ dicitur: in lumine ⁊c. Quia i lumine diuine eſſentie ⁊ in ſpeculo eterno vident, beati lumen et cognitionem omnium cognoſcibiliũ ſecretorum. Beati enim vidẽt lumen diuine eſſentie ⁊ eo mediante vident lumẽ omnium veritatum. Et ſic loq̇tur xp̃s Job. viij. vbi dicit. Qui ſequitur me non ambulat in tenebris ⁊c. Quia ſicut dicit᷑ Joh. xvij. Hec ẽ vita eterna vt cognoſcant ⁊c. Patet ergo ꝙ iſta vita habet.

Claram cognitionem.
Longam durationem.
Plenam perfectionem.
Dignam promotionem.

Et ſic dico ꝙ eſt vita eternalis que eſt vita ſanctorum. Quarto dico qȝ eſt vita mundialis que ẽ vita malorũ. Mali enim malam vitam ducunt ⁊ vitam ſibi ad bene operandum accomodatam in malis vſibus ducũt ⁊ expendunt. Similes enim videntur iſtis fatuis ſeruitoribus ruſticorum quibus de ſero aliquantulum datur de cãdela vt videant ire ad lectum: qui tamen inde ludendo ⁊ truſando ſuam candelam expendunt ita ꝙ poſtea ſine luminibus in tenebris ad lectum vadunt. Sic procerto paterfamilias deus ſeruitoribus ſuis hominibus modicum de candela vite preſentis accomodauit: quia ſicut dicitur primi. Eſdre. ix. Facta eſt deprecatio apud dominum vt daretur vobis pax ⁊ illuminaret oculos veſtros ⁊ daret vobis vitam modicam in ſeruitute vt cum ipſa ad lectum paradiſi tenderent ordinauerit: qui tamen candelam iſtam in alijs vſibus vilibus ſcilicet in malis operibus ſolent exercere Sapieñ. xv. Eſtimauerunt luſum eſſe vitam noſtram: ⁊ ſic neceſſe eſt eos ſine lumine gratie in tenebris inferni lectũ ſibi querere Job. xvij. In tenebris ſtraui lectulum meum. De vita ergo malorũ poſſum notare breuiter ꝙ eſt vita. ſcilicet.

Preſumptuoſa.
Tumultuoſa.
Faſtidioſa.
Laborioſa.
Obprobrioſa.
Penurioſa.
Defectuoſa.
Malicioſa.
Periculoſa

Eſt dico vita preſumptuoſa: quia iſti dicunt illud Job xxvij. Nec enim reprehendit me cor meum in omni vita mea. ¶ Item eſt vita tumultuoſa: ſemper iſti faciunt bonas brigas tumultus et litigia Pſ. Inimici multiplicati ſunt ſuper me. Sequitur. Moab ⁊ agareni: gebal ⁊ amon ⁊ amelech. ⁊c. Et de iſtis poſſumus dicere illud. Sap. v. Vitam illorũ eſtimabamus inſaniam: ⁊ finem illorũ ſine honore. Item eſt vita faſtidioſa: Mali em̃ faſtidiũt ⁊ abhorrent omne bonum Job. xxxiij. Abominabilis fit ei in vita ſua panis et cibus deſiderabilis. ¶ Itẽ eſt vita laborioſa Mali em̃ magis laborãt ad ſe dãnandũ: ꝙ̃ iuſti ad ſe ſaluãdũ Pſ. Defecit in dolore vita mea ⁊c. ¶ Item eſt vita opprobrioſa. Mali em̃ ſũt i opprobriũ deo ⁊ angelis ⁊ iuſtis Pſ. Cõculcet in terra vitã mea ⁊c. ¶ Iteȝ eſt vita penurioſa. Nihil põt eis ſufficere: imo ſemꝑ habẽt penuriã i corde ⁊ famẽ auaricie. Uñ ipſi poſſũt dicere illđ Thob. iiij. Pauperẽ vitã gerim⁹. ¶ Itẽ iſta ẽ vita defectuoſa vñ Seneca in ep̃la. xxiij. Quidã aũt viuere deſeceẽt añꝙ̃ iceperũt. ¶ Itẽ ẽ vita malicioſa. Eccleſiaſtes. ix. Filij hoim replent᷑ malicia ⁊ cõtẽptu i vita ſua. ¶ Itẽ ẽ vita ꝑiculoſa ⁊ iſtã vitã ſequit᷑ finaliter periculũ mortis Pſ. Deſcẽdũt i inferrũ viuẽtes. Iſta eſt ergo vita malorũ q̄ nõ eſt vita ꝓprie: ſȝ poti⁹ mors dicẽda vñ Seneca de iſto q̇ diu male vixit dicit: nũꝙ̃ vixit iſte. ſȝ i vita morat⁹ ẽ: nec in ſero mortu⁹: ſȝ diu. Multa poſſũt dici de vitijs hui⁹ vite ſcȝ quomodo ibi abũdãt dolor: labor ⁊ rãcor: inuidia: fallacia: auaricia ſuꝑbia: ⁊ ſic de alijs ſȝ omitto q: in particularib⁹ titulis ẽ tractatũ: hoc igit᷑ de quadruplici vita ſufficit. ſcȝ naturali

Ayuntamiento de Madrid

b Naturali. Uirtuali Supernali. Mundiali. ¶ Aduerte tñ hic ꝙ iſtud verbũ viuo qñq; ſignificat i ſcriptura diſcretionem aliqñ ſignificat ꝯmendationes aliqñ affirmationẽ. Significat eñ affirmationẽ qñ ſumit pro iuramẽto. Antiquitus eñ ad affirmationẽ iuramẽti iurabant per vitam ipſius dei: dicentes: viuit dñs: qđ nihil aliud eſt dicere: ꝙ ſicut verum eſt ꝙ dominus viuit: ſic verum eſt iſtud quod dicitur. Tale etiam iuramẽtum ſolebat domin⁹ facere quando per vitam ſuã ſolebat aſſerere ⁊ iurare dicẽs illud Hiere. xlvij. Uiuo ego dicit dominus deus exercituũ ⁊ cetera ſimilia. Commẽdationẽ etiã ſignificat: ſicut antiquitus: qñ aliqui ꝯmendabãt vitam ſuã loco ſalutationis vitam implorabant ſicut hoc Dan. vj. Rex internũ viue. Et illud. iij. Regum. iij. viuat rex ſalomon. Ad viuificationem vero poteſt notari ꝙ peccator viuificatur. ſcilicet.
Per tormentorũ tolerationem.
Per mandatorum obſeruationem.
Per dei iudiciorum executionẽ.
Per dei eloquiorũ predicationem.
Per dei precordiorũ miſerationes
Per dei preconiorum exaltationem.
Dico ergo ꝙ peccatorem viuificat ⁊ ad vitam gratie reformat toleratio mundi tormẽtorum ps. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me. ¶ Itez viuificat ipm obſeruatio mandatorũ ps. Uiuifica me et cuſtodiam ſermones tuos. ¶ Item viuificat ipſum executio dei iudiciorũ qꝛ deus per occulta ſua iudicia quãdoq; peccatori vitaz tribuit ps. Scđm iudiciũ tuũ viuifica me. ¶ Itẽ ipz viuificat pdicatio dei eloquioꝝ Sepe eñ fit ꝙ cõuertit ⁊ viuificat pctõr qñ audit que loquit pdicator ps. Eloquiũ tuũ viuificabit me ¶ Itẽ ipſuz viuificat miſeratio dei pcordiorũ ps. In miſcdia tua viuifica me. ¶ Item ipſum viuificat exaltatio dei preconiorũ. ps. Deus tu conuerſus viuificabis nos ⁊c. Sufficit de viuere vita et viuificare.

b **Ultio. vlciſci.** Quia ſupra dictum eſt ſatis de vindicta: hinc eſt ꝙ modicuz eſt dicendũ de vltione. Nota ꝙ triplex eſt vltio. ſ.
Deſideranda. Prima eſt vltio zeli iuſtitie.
Uituperanda. Secũda eſt vltio dire nequicie.
Conſideranda. Tertia eſt vltio dei potentie.
¶ Eſt ergo vltio que debet affectari: ⁊ iſta eſt vltio iuſtitie quia boni ⁊ iuſti ſm iudicium iuſtitie vlciſcũtur malos propter impias iniurias iuſtis factas. ⁊ ſic preceptũ eſt. Moyſi Numeri. xxxj. Ulciſcere iſrael de madianitis. ¶ Item eſt vltio que debet deteſtari ⁊ iſta eſt vltio tyrannorum qui non ſm iuſtitiam ſed iracũdiaz et ſeuiciam malos vlciſcuntur propter quod iram ⁊ vltionem a domino promerentur. Unde Ezech. xxv. Tẽpus vltionis eſt domino pro eo ꝙ fecit vltionẽ in ydumea vt ſe vendicaret de filijs iuda Contra illud Leui. xix. Nõ queras vltionem nec memoreris iniurie ciuium tuorum. ¶ Item eſt vltio quedam que debet formidare ⁊ iſta eſt vltio diuine punitionis quam temporaliter ⁊ etiam effundit ⁊ quã precipue in die iudicij publice declarabit de qua Deutero. xxxij. Reddam vltionem hoſtibus meis ⁊c. Unde quaſi in omnibus locis in quibus de vltione fit mentio quia vt cõmuniter ſemper agit de iſta vltima vltione. Eſaie. xxxv. Ecce dominus deus noſter vltionem adducet. Uide ſupra de Uindicta vbi tractaui magis plene.

b **Ultimus. Ultra. Ulterior.**
Uide vbi poſterior ⁊ nouiſſimus. Nota ꝙ vltra ſignificat quandam ſuperabundantiam vt ſuperexcellentiã loci numeri. rei vel temporis: que quandoq; ſumit negatiue: quandoq; etiam ponitur poſitiue: ⁊ quandoq; in bono et quãdoq; in malo. Nota ergo quod inuenio vltra. ſcilicet.
Quod eſt admirandum.
Quod eſt frequentandum
Quod eſt deteſtandum.
Quod eſt formidandum.
Quod eſt affectandum.
Primũ eſt vltra diuine conditionis: deus eñ eſt magnus vltra ꝙ credi poteſt. Quantũcũq; eñ humanus intellectus facit poſſe ſuum de ipſo cognoſcẽdo ſemꝑ tamẽ muenitur vnũ vltra. infinitus eñ eſt: ⁊ ideo non habet numerũ ſiue terminuz prefixum ps. Regnabit domin⁹ ineternũ ⁊ vltra. Ideo iob. xlij. Uidẽs ꝙ multa adeo alta dixerat dixit ſic. Inſipiẽter locutus ſum ⁊ que vltra modum excedunt ſcientiam meaz. ¶ Secũdum eſt vltra perfecte ſucceſſionis: ⁊ iſtud eſt quando homo non eſt contẽtus vnũ ſolũ bonum feciſſe: nec ad gradum perfectionis attigiſſe quinimmo ꝙ diu viuit ſemper vult vltra procedere: ⁊ de virtute in virtutem tranſcẽdere. Non enim eſt notabilis artifex qui vltra alios aliquid non facit ⁊ qui communes mores aliorum alicuius prerogatiue titulo non tranſcendit. Et ideo Sap. ſalomõ dicebat Eccl's. x. Magnificaui opera mea: edificaui domos. plantaui vineas. Sequitur. vltra omnes qui fuerunt ante me in hieruſalẽ. ¶ Ultra etiam ſignificat tertio aliquã tranſgreſſionẽ alicuius termini prefiniti: ⁊ ſic mali ſemper volũt eſſe vltra et extra: ⁊ non infra diuinorũ mandatorum terminos contineri ⁊ ſic de tali vltra exceſſiuo ⁊ trãſgreſſiuo poteſt dici cuilibet illud quod dictum eſt Moyſi Exod. xviij. Stulto labore conſumeris: vltra vires tuas ⁊c. ¶ Quartum eſt vltra eterne damnationis ⁊ tunc ponitur negatiue: ⁊ ſic ſumitur in damnatis: quia vltra non habebunt aliquam conſolationem. Unde anime damnate dicitur. Eſa. xlvij. Ultra non vocaberis mollis ⁊ tenera. Iſti enim non habent vltra.
Diuinam ſocietatem.
Paradiſi iocunditatem.
Mundanam proſperitatem.
Diuinã dico ſocietatẽ. Unñ Joſue. vij. Non enim vltra vobiſcum ero. Supernã iocũditatem. vñ. iiij. Reg. vj. Non venerũt vltra latrones ſyrie in terrã iſrael. Mundanam proſperitatẽ: qꝛ vltra nõ videbunt gaudia hui⁹ mundi. vnde Job. xx. Nec vltra intuebit eũ locus ei⁹ Quia ſicut dicit prouer. xj. Mortuo impio nulla erit vltra ſpes. ⁊c. Quia breuiter tunc nullũ erit ſolatium ipſis damnatis. Unde ipſe deus dicit. zach. xj. Nõ parcam vltra ſuper inhabitantes terram. ¶ Quintũ eſt vltra eterne ſaluationis ⁊ iſtud eſt illud vltra in quo beatis omnes mundi miſerie denegantur: inquãtum beati nullis vltra moleſtijs fatigant: ⁊ hoc erit quãdo erũt vltra mare mortis in terra ꝓmiſſionis paradiſi. ⁊ ſic dico ꝙ beati nõ habebũt vltra. ſ. illic in paradiſo
Litem vel contẽtionem.
Pugnam vel confuſionem.
Malignorum impugnationem.
Tormentorum tribulationem.
Iſti ergo nõ habebũt vltra litẽ vel cõtentionẽ. vñ Michee. iiij. Non diſcent vltra belligerare. ¶ Item nõ habebunt vltra verecundiã vel cõfuſionẽ Joel. ij. Nõ dabo vos vltra opprobriũ gẽtibus. ¶ Itẽ nõ habebũt vltra inimicoꝝ perſecutionẽ. Unde Exo. xiiij. Egyptios quos nunc videtis nequaꝙ vltra videbitis in ſempiternuz. ¶ Itẽ nõ habebũt vltra tormẽtorũ tribulationem. Apocalyp. xxj. Abſterget deus omnẽ lacrimam ab oculis ſanctorum ⁊c. Sic ergo patz quõ vltra ſumitur multis modis. Uide ſupra de trans ⁊ ſuis compoſitis tranſire: tranſcendere: ⁊ ſic ſufficit.

Ultro. Nota ꝙ vltro eſt idem ꝙ voluntarie ſeu ſponte. Notabo igitur ꝙ inuenitur. b
Ultro voluntarie ſubiectionis. Eſt dico vltro
Ultro libere collationis. volũtarie ſub
Ultro carnalis infectionis iectionis. ⁊ ſic
Ultro preſumptuoſe ambitionis. dico qđ boni
Ultro fructuoſe operationis. voluntarie ſe
Ultro liberalis ſaluationis. deo ⁊ prelato
ſubijciunt ⁊ eis ſeruiũt ⁊ obediũt de quib⁹. j. Eſdre. iij.

Ayuntamiento de Madrid

Ultro offerebatur munus domini. ¶ Item eſt vltro liberalis collationis. Spōte em̄ ꝛ nō coacte eſt liberalitas facienda. Unde de ſalomone dicit. iij. Reg. x. qḋ ipſe vltro multa obtulit regine ſaba munere regio. ¶ Item eſt vnum vltro carnalis infectionis. Luxuria enim vitium eſt quod vltro diſcretionis magiſtro indigere non dinoſcitur. Teſte Seneca. Uirtutes magiſtro indigēt. vitia per ſe diſcuntur. Unde ſaul vocauit ionathā. j. Reg. xx. filiū mulieris vltro virū rapiētis. ¶ Item eſt vnum vltro amare ambitionis. Ambitioſi em̄ vltro ſe ingerūt nō vocati. vñ. ij. Macha. vj. Mulieres ſe vltro ingerebāt in tēplum. ¶ Itē eſt vnū vltro fructuoſe operationis quia iuſti bona opera faciūt voluntarie per ſeipſos. vñ Marci. iiij. Ultro enim terra fructificabat. ¶ Item eſt vltro eterne ſaluationis q̄ deus nobis vltro ꝛ liberaliter aperit paradiſum vnde Actuum. xij. Uenerunt ad portam ferream que du. ad ciuita. que vltro aperta eſt eis ꝛ ſic ſufficit.

B

Ululare. Ululatus.

Nota ꝙ vlulatus nihil aliud ē ꝙ̄ planctus cum clamore eductus vel factus: ſeu ſonꝰ clamoroſus ſine verbo. Notabo igitur ꝙ inueniūtur in ſcriptura quatuor genera vlulatuū ſcꝫ

Bonorum ꝛ perfectorum.
Malorum ꝛ peruerſorum.
Miſerorum ꝛ depreſſorum.
Damnatorum ꝛ deſperatorum.

Dico igitur primo ꝙ inuenit vlulatꝰ bonus ꝛ virtuoſus. Boni em̄ in miſeria huiꝰ mūdi nō letant: ſed potius vlulant ꝛ triſtantur. Canis em̄ qui eſt animal fideliſſimum: ex tribus cauſis videt ꝛ ſolet vlulare. ſcꝫ qn̄ ſuum perdit dn̄m: ꝛ maxime qn̄ videt ipm̄ mortuum vel occiſum: ſicut multotiens expertum eſt. Secundo quādo videt ſe ab hominū preſentia ſolum in aliquo loco incluſum. Tertio quando antiquus eſt ꝛ ſentit ſe ad mortis terminū appropinquare. Quarto quādo videt ſibi mortem inſtare. Sic vere iuſtus quando videt xp̄m dominū ſuum mortuū ꝛ quādo cogitat in ipſius paſſionem. Item quādo ſe ſentit incluſum in carcere carnis: corporis ꝛ in mūdi incolatus deſolatione. Itē quando videt ſe antiquatū fuiſſe in vitijs ꝛ culparum infectione. Et quarto quando videt ſibi paratam mortem inferni propter peccati commiſſionem. Et ſic dico ꝙ iuſti habent vlulatum.

Compaſſionis.
Compunctionis.
Deſolationis.
Cōturbationis.

Itē iuſti vlulant ꝓpter mortis xp̄i compaſſionē Et ſic poteſt dici illud Joelis. j. Flete ꝛ vlulate om̄es qui bibitis vinū in dulcedine. Uinū em̄ ſanguinis chriſti qḋ fideles p deuotionis dulcorem bibunt per xp̄i mortis compaſſionem ſuper ipſo vlulant atqꝫ plangunt. Unde ibidem. Ululauerunt vnicornes ſuper frumēto vino ꝛ ordeo qꝛ periīt. hoc eſt dictum ſuper xp̄o mortuo qui dicitur.

Frumentum ꝙ̄tum ad carnem.
Uinum ꝙ̄tum ad ſanguinem.
Ordeū tectū palea ꝙ̄tum ad animam.

¶ Item iſti vlulant ꝓpter culparum compunctioneꝫ pro ſua ſpirituali antiquatione ꝛ ſic dicit illud. Eſa. lxv. Clamabitis propter dolorē cordis: ꝛ ꝓpter ꝯtritioneꝫ ſpiritus vlulabitis. vñ Michee. j. Super hoc plangā ꝛ vlulabo: vadā ſpoliatus ꝛ nudus. Uide eam in tabula. Et Hiere. iij. Uox in rama audita eſt ploratus ꝛ vlulatus ꝛc. ¶ Itē iſti vlulant pro preſentis incolatu prolongatione: ꝛ p̄ſentis carceris deſolatiōe. Et ſic poteſt dici illud. Joelis. j. Confuſum eſt gaudium a filijs hominum: accingite vos ꝛ plangite ſacerdotes: vlulate miniſtri altaris. ¶ Item iſti vlulant pre mortis eterne timore ꝛ turbatione: ꝛ ſic ſumit Ezech. xxx. vbi dicitur. Ululate. ve ve diei quia iuxta eſt dies. Et Eſa. xxiij Ululate naues maris quia deuaſtata eſt fortitudo veſtra quaſi diceret debēt boni vlulare qn̄ ve. i. vaſtitatē eterne mortis ſibi metuūt imminere. Iſte eſt ergo vlulatus bonus ꝛ virtuoſus. ¶ Scḋo dico ꝙ eſt vlulatus malus ꝛ vitioſus. Alique em̄ ſunt aues tam paluſtres ꝙ̄ nocturne ꝙ̄ pro cantu reddūt horribilem vlulatum. ſicut de vlulis ꝛ bubonibus et onocroculis ꝛ noctuis quotidie experitur. Sic ve chariſſimi mali homines non ſolēt ſonū dulcē bonorū verborū emittere ſꝫ p cātu laudis ꝯfeſſionis inſtructiōis ꝛ orationis ſolēt per mala verba quotidie vlulare. Unde nota ꝙ mali vlulant ꝛ clamant.

Inaniter gaudendo.
Mordaciter rodendo.
Loquaciter deridendo.
Jactanter ſuperbiendo.

Ululant dico per inanē exultationē. Unde de filijs iſrael gaudētibus ꝛ ludētibus dictū eſt. Exo. xxxij. Ululatus pugne auditur in caſtris. Sequit. Uocem cantātium ego audio. ¶ Item vlulant per mordacē detractionem. Detractor enim nō ceſſat vlulare: ꝛ verba detractoria ſeminare. vnde Eſa. xiij. dicitur. Mō reſpondebunt ibi vlule in edibus ſuis ſcꝫ deſtructe babylonis: ꝛ ſyrene: in delubris voluptatis. Ulule em̄ ſunt detractores qui vlulādo cum triſticia loquūtur. Syrene vero ſunt adulatores qui vultu femineo blandiūtur: q̄ tamen ſimul hodie in babylone deſtructa. i. cōfuſa eccleſia morantur. ¶ Item vlulant per loquacē deriſionem. Uox em̄ vlularū ꝛ noctuarū videt vox deriſoria qꝛ quādo aliquis deridet: illi libēter dicitur vel clamatur quia deriſores nō ceſſant aliorū facta horrere ꝛ cōtemnere: ꝛ de ipſis iocularē ꝛ vlulare: ita ꝙ eis pōt dici illud. Hiere. xlvj. Ululatus tuus impleuit terram. ¶ Item vlulant per iactantiā ꝛ elationē. vñ Eſa. xvj. Audiuimus ſuperbiam moab ꝙ ſuperbꝰ eſt valde ꝛc. Sequit. Idcirco vlulabit moab. Sic patet ꝙ inuenit vlulatꝰ malꝰ ꝛ vitioſus. ¶ Tertio inuenit vlulatꝰ piusꝰ dulcoroſus ꝛ iſte eſt vlulatꝰ pauperū ꝛ depreſſorū qui in tribulationibꝰ plangere ꝛ vlulare cogūtur: taꝫ pro ſuis ꝙ̄ pro miſerijs alienis. vnde Ezechi. xxj. Plange et vlula fili hominis. Et Hiere. lj. Cecidit babylon et contrita eſt vlulate ſuper eam. ¶ Quarto dico qḋ eſt vlulatus triſtis et doloroſus ꝛ iſte eſt vlulatus damnatorum quia. ſ. ſicut lupus captus in pedica pre deſperatione vlulare incipit: ſic damnati ſcilicꝫ capti in inferno ſolent vlulatum deſperationis emittere Jacobi. v. Plorate ꝛ vlulate in miſerijs veſtris. Iſta igitur de vlulatu ſufficiant. Uide de lugere. flere. plorare: lamentare.

Umbra.

Nota quod vmbra nihil aliud eſt ꝙ̄ fluxus quidam tenebroſus. Umbra enim et tenebra differunt. B
Quia vmbra requirit luminis preſentiam ſuper aliquod corpus occupatū cadentem. Tenebra vero dicit totalem luminis carentiam aerem penitus occupantem. Notandum igitur ꝙ vmbra ꝙ̄tum ad ſuam ſimilitudinariam apparentiam: ꝛ ꝙ̄tum ad ſuam virtutem et efficaciaꝫ multa ſignat in ſcriptura. Notabo igitur ꝙ inuenio vmbram.

Humane conditionis.
Mundane poſſeſſionis.
Diuine protectionis.
Superne abſconſionis.
Interne deuotionis.
Eterne ſaluationis.
Peruerſe conuerſationis.
Peccati corruptionis.
Obſcure damnationis.

Dico ergo primo quod vmbra ſignat humanam conditionem quia humana vita vmbra dicitur ꝛ vmbre proprie comparatur. Umbra enim non eſt corpus: ſed corporum ſimilitudo: et ideo nihil habet de ſtabilitate: multum autem de mobilitate. Semper enim ſolet vmbra que a ſole cauſatur vel a luna currere et fugere: aut creſcendo aut decreſcendo fluere: et nunꝙ̄ per vnum momentum conſtare: poſſet tamen in eodem ſtatu modicum ſiſtere vel manere ꝙ̄diu corpus cuius vmbra eſt contingit ſupereſſe: quo tamen

ammodo

Ayuntamiento de Madrid

ammodo ſtatim ſolet deficere et ceſſare: et quia motum lune et ſolis ſequitur: ideo tranſit continue et mouetur. Sic vere chariſſimi humana vita mobilis eſt ꝛ non ſtabilis. fugax ꝛ non tenax: tranſiens ꝛ nō manens ex quo incipit nō ceſſat currere amplius: ꝛ ſm motum ſolis ꝛ lune. i. ſm ordinationē dei de etate ad etatem: de ſtatu ad ſtatum cōtinue pertranſire: quouſq; amoto corpore per mortē cōtingat ipm penitus deperire. Et ideo conditionē ſuam mortalē cogitās dauid dicebat. Sicut vmbra declinans ablatus ſum ꝛc. ꝛ ideo ꝙ vmbra vite humane cōparetur. bene patz Eſa. xxxviii. vbi cum Ezechias rex Juda poſtꝙ audiſſet ꝙ eſſet in proximo moriturus: ꝛ quindecim annorū dilationem impetraſſet ſignum dicte prolōgationis vmbram horologij accepiſſe legitur. Ad denotandū ꝙ vita humana vmbra eſt: ꝛ ſicut vmbra fugit ꝛ perit ꝛ vagatur. Pſ. Homo vanitati ſimilis factus eſt ꝛc. Jſta eſt enī vmbra nō corpus nec res firma ſed ſolum ſimilitudo corporum ꝛ valde vana: qḋ patet: qꝛ qui vmbram apprehendere qrit: cū ipſam apprehēdere crediderit: nil tenebit. Quia iſta nō eſt vere vita: ſed ſimilitudo vite: q̄ ſcꝫ vbi habere creditur: ſubito per mortē fugere ꝛ eua neſcere etiam reperitur. pſ. Dies mei ſicut vmbra declinauerunt ꝛc. Et ideo dauid. j. Paral. xix. dicebat de vite vanitate. Peregrini ꝛ aduene ſumus corā te: dies noſtri ſicut vmbra ſuper terrā ꝛ nulla ē mora. Signat ergo vmbra humanam cōditionem. ¶ Secundo dico ꝙ ſignificat mundanam poſſeſſionem. Mundi enim proſperitas vmbra dicitur. eo ꝙ nulla firmitate fulcitur ſed faciliter perit ꝛ deficit: ꝛ defluit ꝛ caſſatur. Quia breuiter oīa mūdi bona vmbra ſunt: ꝛ ſicut vmbra trāſeunt ꝛ recedunt. Sapien. v. Quid nobis profuit ſuperbia aut diuitiarum iactantia: tranſierunt omnia ſicut vmbra ꝛc. Umbra enim habet multas proprietates qꝛ ſcilicet ipſa eſt.

Caloris ſolis repreſſiua.
Luminis obſcuratiua.
Maturitatis fructuum retardatiua.
Melancolie generatiua ꝛ nutritiua.
Serpētum ꝛ colubrū amica ꝛ nutritiua.

Sic vere vmbra mūdane proſperitatis: reprimit calorem caritatis: obſcurat ſplendorē veritatis: retardat maturitatem honeſtatis: generat merorem ꝛ triſtitie ꝛ ſanctitatis: nutrit ꝛ ſuſtentat ſerpentes ꝛ colubres. i. cōmunitatem omnis maligne ſocietatis. Quia ſicut videmus illi qui ſunt in vmbra proſperitatis: carent feruore dilectiōis. Et ſic dicitur ꝙ ionas fecit ſibi vmbraculum propter eſtum. Jone. iiij. ¶ Jtē carent ſplendore cognitionis. Quia ſcꝫ ꝙtuꝫ ad illa que pertinēt ad ſalutem ſunt in obſcuris. Unde Job. iij. Obſcurēt euꝫ tenebre ꝛ vmbra mortis. ꝛ loquitur de die proſperitatis. ¶ Jtem carent maturitate honeſte cōuerſationis. Quia illi q̄ gaudent in vmbra pſperitatis ſunt inſolentes ꝛ leues. Uñ Ezech. xvij. Uniuerſum volatile ſub vmbra frondiū eius nidificabat. ¶ Jtem iſti habent melancoliam timoris ꝛ turbationis. Teſte enī Seneca. Quātum acceſſimus ad ſucceſſum: tantum acceſſimus ad metum. Umbra enī proſperitatis habet timores varios admixtos. Unde in pſ. dicitur. Humiliaſti nos in loco ꝛc. ¶ Jtem iſti habent colubres ꝛ ſerpentes. i. homines oīs peruerſe conditionis. Quia ſepe fit hodie ꝙ illi qui ſunt amplius peruerſi ꝛ ſerpentes: ſunt in vmbra proſperitatis maiores ſcabini ꝛ diuites. Uñ de behemoth Job. xl. Quod in vmbra dormit in ſecreto thalami in locis humentibus. Et ſic dico ꝙ vmbra ſignificat mundanaꝫ poſſeſſionem. Et ſi vis pone quō iſta vmbra fugientes inſequitur: ꝛ inſequētes fugit: et quomodo illos qui vertūt ſibi faciem ſolet fugere: ad illos vero qui vertunt ſibi dorſum ſolet currere. Quia vmbrā pſperitatis mundane ſi ibi per affectū aſpexeris ꝛ per amorē ad eā cōuerteris: ipſamq; ambiēdo et procurādo ſecutus fueris ſolet fugere. Quia vix tales poſſunt ad ea queque cupiunt attingere. Uñ Job. xiij. dicitur: ꝙ iſta quaſi flos egreditur ꝛ conteritur: fugit velut vmbra. Ad illos vero qui ipſos fugiūt et cōtemnunt ꝛ qui dorſum contemptus ꝛ diſplicentie ſibi vertunt: ſolet accedere ꝛ venire ſicut de iona legitur. Jone. iiij. Super cuius caput ex inſperato orta eſt edera faciens ſibi vmbram. Et iſta quotidie videmus de multis qui toto tempore vite ſue ambiunt promotiones. nec ad eas attingunt: ꝛ de multis qui promotiōes contemnunt ꝛ contra ſpem ad eos veniunt ꝛ accedunt Quia ſm Grego. Ad dignitates ambientes depelli debent: ipſas fugientes inuiti compelli. Et ſi vis poteſt adhuc poni qḋ illi qui faciem cordis ad ſolem iuſtitie vertunt per affectionem ſcilicet boni ꝛ iuſti: vmbram et eminētiam ſui ſtatus ꝛ ſtatū mundane glorie retro ponunt. Et econtra qui iſtam vmbram habent pre oculis: ſolem iuſtitie proculdubio contemnunt ꝛ ab eius aſpectu neceſſario ſe diuertunt. Breuiter igitur hoc eſt verum ꝙ iſta vmbra multa mala facit: ꝛ multa vitia introducit. vnde Sapien. xv. Sic in errorem induxit nos mala artis cogitatio ꝛ vmbra picture. Multa poſſunt dici de vmbra proſperitatis: que ſupra in multis titulis ſunt inſerta. Patꝫ ergo ꝙ vmbra ſignat mūdanam poſſeſſionem. ¶ Tertio dico ꝙ ſignificat diuinam protectioneꝫ. Deus enim dicitur habere vmbrā C
ideſt potentiam ꝛ virtutem. Umbra enim ex corpore reſultat: ꝛ vltra corpus ſe extendit: et ſepe accidit qḋ vmbra videtur dato quod corpus minime videatur. Sic deus vmbrā ſue gratie et potentie longe lateq; diffundit: ꝛ quis perſona non appareat: vmbra tamen et reſultatio ſue potentie ꝛ bonitatis ꝛ clementie omnibus innoteſcit. Sub iſta vmbra petebat reponi dauid et a tribulationibus ꝛ tentationibus protegi et tueri pſ. Sub vmbra alarum tuarum protege me ꝛc. Et alibi Jn vmbra alarum tuarum ſperabo. ¶ Quarto ſignificat ſupernam abſconſionem ꝛ diuinam incarnationem. Caro enim et humanitas vt ſupra dictum eſt vmbra ſunt: in qua deus fuit abſconditus: quando fuit in ventre matris incarnatus: Et ideo eius incarnatio obumbratio dicitur. Sicut etiam angelus teſtatur. Luc. j. Spiritusſanctus ſuperueniet in te ꝛc. Ut ſic de deo patre dicat ipſe chriſtus illud Eſaie. xlix. Dominus ab vtero vocauit me. Sequitur. Sub vmbra manus ſue abſcondit me ꝛc. Job. xxvij. Quaſi cuſtos fecit vmbraculum. ¶ Quinto dico quod ſignificat internam gratiā ꝛ deuotionem. Umbra enim refrigerat fatigatos. Sic deus et gratia iuuat et temperat in tentationibus calefactos. Jn cuius ſignum helyas in vmbra iuniperi dicitur obdormiſſe. et ſe ibi pre laboribus et feruoribus recreaſſe. iij. Regum. xix. Unde de gratia diuina et de deuotione poteſt dici illud. Eſaie. xxxij. Quod ipſi ſunt ſicut riui aquarum in ſiti et ſicut vmbra ꝛc. ¶ Sexto dico quod vmbra ſignificat eternam ſaluationem quia gloria paradiſi dicitur vmbra pro eo quod ibi delectatio et refrigerium muenitur. Unde de anima beata poteſt dici illud. Canticorum. ij. Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi et fructus eius dulcis ꝛc. ¶ Septimo dico quod ſignat inanem conuerſationem ſcilicet vitam et conditionem hypocrite et cuiuſlibet peccatoris qui non ſunt res ſed vmbre inꝙtum ſunt ficti et non veri: ſicut ad literam patet de hypocritis: falſis amicis et adulatoribus. Nam ſicut vmbra ſe ſolet conformare corpori cuius eſt vmbra: ita quod eo moto mouetur: et eo ſiſtente ſiſtitur. Sic adulator alijs pro viribus ſe conformat: et ad eorum conditiones ſe variat atq; mutat. Umbra enim nullam habet ſiſtentiam. ſed ſolum quandam imaginariam et falſam apparentiam propter quod poete animas deſcendentes vmbram vocauerunt et appellauerunt pro eo quod ipſas eſſe ſine ſoliditate affirmauerunt: ſic ypocrite in bono non firmantur. quinimmo bonis fictis et imaginatione ſimulantur alij. vnde de eis poteſt dici illud Judicum. ix. Umbram montium vides quaſi hominum capita et hoc errore deciperis. Sicut

Ayuntamiento de Madrid

enim videmus ꝙ vmbra ſemꝑ in parte oppoſita ſoli τ nunꝙ a parte ſolis inuenitur. Sic vere peccator per peccatũ τ obſtinationẽ ſoli iuſtitie opponitur: τ nũꝙ a parte eius per gratiam reperitur Eſaie.xxxviij. Reuerti faciam vmbram in horologio achaz in ſole retrorſum τc. Et ſicut maiores arbores faciunt maiorez vmbram. Sic illi qui ſunt in clauſtro τ in ſtatu maiori: ſunt ꝙtum ad vitia vmbroſiores: τ vitiorũ tenebris depreſſiores. Et ſi vis pone quomodo in vmbra arborum requieſcunt ſerpentes.i.mali familiares. Et pone figuram ſub arbore danielis: ſub cuius vmbra animalia habitabãt. ¶ Octauo dico ꝙ vmbra ſignificat peccati corruptionem. Umbra eñ locum vbi eſt obſcurat τ luce priuat: τ etiam ſterilitatem efficit τ procurat. Loca enim vmbroſa ſolent eſſe ſterilia τ fructibus vacua τ inania. Sic vere vmbra peccati lucem gratie tollit: obſcuritatẽ ignorantie inducit: τ fructũ bonorũ operum impedit τ euellit. Unde peccator de demonibus poteſt dicere illud in ps Poſuerunt me in lacu inferiori τc. ¶ Nono dico ꝙ ſignat inferni habitationẽ Quia ſicut Job dicit illum locum terram tenebroſaz et opertã mortis caligine vbi eſt vmbra mortis τ nullus ordo. Job.x. Sic pz qñ vmbra ſignificat in ſcriptura. Unde ſupra de obſcuritate tenebra caligine et ſilia

B **Unde.** Nota ꝙ vnde quãdoꝙ ponitur poſitiue ſic Johã.iij. dicit de ſpiritu. Neſcit vnde veniat aut quo vadat. Interrogatiue: ſicut vbiꝙ. et ſic dico quod ponitur.

Reprehenſiue.
Inquiſitiue.
Execratiue.
Denegatiue.
Admiratiue.
Dubitatiue.

Ponitur dico reprehenſiue τ ſic reprehẽdebat angelus agar q̃ a ſua domina fugiebat.d. Geñ.xvj. Agar ancilla ſaray: vnde venis aut quo vadis? Sequitur. Reuertere τ humiliare ſub manu dñe tue. ¶ Itẽ ponif inquiſitiue. τ ſic ponif j. Regũ.xxx. vbi dauid inqrens egyptiũ dixit. Qui es tu: τ vñ venis: aut quo vadis? ¶ Itẽ ponif execratiue: τ ſic ponif. iiij. Regũ.v. vbi helyſeus execrandã lepram ſymoniace contractã a giezi: dicit ei. vnde venis giezi: quaſi dicat male feciſti. ¶ Item ponitur denegatiue ſeu deſperatiue: τ ſic ponitur Johãnis.vj. vbi apoſtoli carentes pecunia dixerunt. vnde ememus panes vt manducent hi. et.iiij. Regum.vj. vbi de muliere fame pereunte dicit rex. Unde poſſiz te ſaluare: de area an de torculari: quaſi diceret de nullo. ¶ Item ponitur dubitatiue.iohannis.iiij. vbi mulier dubitando dicebat domine neꝙ cum quo haurias habes vnde ergo aquam habes viuam. ¶ Item ſumitur admiratiue: et ſic ſumitur Luce.j. vbi dicit Eliʒabeth virginis humilitatem admirans. Et vnde hoc mihi vt veniat mater domini mei ad me? et ſic ſufficit.

B **Undecim.** Cum numerus vndenarius ſit ille qui primo tranſgreditur denarium dico ꝙ poteſt ſignificare in malo: quia ſignificat illos qui tranſgrediuntur decalogum mandatorum. Et ſic poteſt dici illud Mathe.xxviij. Quod vndecim diſcipuli abierunt in galyleã: quia ſcilicet galylea interpretatur tranſgreſſio vel tranſfiguratio. ¶ Itez numerus iſte eſt medius inter denarium τ duodenum: τ ſic ſignat in bono ſcilicet illos qui in bono proficiunt et qui de obſeruantia decem mandatorum: ad fidem mandatorum: ad fidem duodecim articulorum aſcendũt. Et ſic vndecim diſcipulis dicitur dominus appa ruiſſe. Marci.xvj. Unde ſaga vndecim dicuntur in tabernaculo fuiſſe Exodi.xxxvj. Et vndecim ſtelle dicũtur Joſeph in ſomnis adoraſſe Gene.xxxvij. Quia ſcilicet viri iuſti. qui vndecim dicuntur eſſe: ſolent a deo viſitari per ſpecialem dilectionẽ: ſolent ſicut ſaga tabernaculum tegere per diligentem defenſionẽ: ſolent inſuper ſicut ſpirituales ioſeph.i. xpm adorare ꝑ obedientiam τ deuotionẽ τc. ſufficit: ad oſtendendũ ſi contingat ꝙ vndecim in bono ſumitur et in malo.

Undiqz. Nota ꝙ vndiꝙ idẽ eſt ꝙ in omni parte. Et nota ꝙ inuenio. B

Undiꝙ bonorum.
Undiꝙ malorum.
Undiꝙ miſerorum.
Undiꝙ damnatorum.
Undiꝙ beatorum.

Dico ꝙ boni vndiꝙ habent victorias vñ de dauid dr. Eccli.xlvij. Qd contriuit inimicos ſuos vndiꝙ. ¶ Itẽ ꝙ mali agunt vndiꝙ nequicias. Uñ Ezech.xvj. loquitur de mala muliere dicẽs. Donabas inqt amatorib⁹ tuis vt intrarent ad te vndiꝙ ad fornicandum tecum ¶ Itẽ ꝙ miſeri portant vndiꝙ moleſtias. vnde Dañ. xiij. Anguſtie mihi ſunt vndiꝙ. ¶ Itẽ damnati habẽt vndiꝙ triſticias.ij. Para.xv. Non erit pax ingredienti τ egredienti: ſed terrores vndiꝙ Job.xv. Quod non credit ꝙ reuerti poſſit de tenebris ad lucem circũſpectans vndiꝙ gladium. ¶ Itẽ beati habent vndiꝙ leticias vnde dauid dicitur.ij. Reg.vij. Quia dñs dedit ei requiem vndiꝙ de inimicis ſuis.

Ungere. Unctio. Ungẽtum B

Cum vngentũ ſemper mihi denotet pinguedinez que eſt materia vnctionis. Hinc eſt ꝙ ſm diuerſitatẽ pinguedinum poteſt poni diuerſitas vnctionum. Sic ergo generaliter poſſum dicere quod in ſcriptura inuenitur vnctio. ſcilicet.

Deuotorum.
Prelatorum.
Peccatorum

Prima eſt vnctio fructus et dulcoris ſcꝫ vnctio gratie et deuotionis τ influentie ſpiritusſancti De qua Eſaie.lxj. Spirit⁹ dñi ſuper me eo ꝙ vnxerit me. ¶ Secunda eſt vnctio ſtatus τ honoris De qua.ij. Reg.v. Unxerũt dauid in regem ſup iſrael ¶ Tertia eſt vnctio luxurie. Et iſta eſt vnctio mũdane proſperitatis: τ humane carnalitatis aut adulatorie ſuauitatis de qua dicebant impij. Sap.ij. Uino precioſo τ vngento implemus nos. Igitur per ordinez de iſtis vnctionib⁹ diſſeram⁹. ¶ Primo ergo dicam⁹ qꝺ eſt vnctio deuotionis interioris boni dicunf vncti pro eo ꝙ virtute ſpiritusſancti ſunt pleni qua fiunt mites. dulces. ſuaues τ miſericordes. hũiles τ benigni. Res enim vncta et vnctuoſa.

Eſt ſuauior quando tangitur.
Eſt dulcior quando comeditur.
Eſt plicabilior quando impellitur.

Sicut patet de pannis qui in luminibus ponũtur. qui ſolent inungi. vt ſint ſuauiores. De ficubus τ dactilib⁹ que quantoplus habent vnctuoſitatis. tanto ſunt dulciores. De ſotularibus quando ſunt vncti qui ſunt plicabiliores et ne ledant aptiores et meliores. Sic proculdubio qui gratia ſpiritusſancti ſunt vncti. ſunt ſuaues per benignam conuerſationem ſunt dulces et maxime pauperibus per piam et clementem miſerationem. ſunt molles et plicabiles per humilem obedientiam et ſubiectionem. Et ideo breuiter qui tali vnctione fuerunt inuncti tam deo quam prelato ꝙ proximo ſunt accepti. Unde ſecundi Regum.xij. Surrexit igitur dauid de terra et lotus vnctuſꝙ eſt. Tales ergo a deo ſpiritualiter inunguntur et ſibi ſpecialiter dedicãtur. Figurati in tabernaculo et in vaſis eius qui oleo fuerunt inuncta. quando domino fuerunt conſecrata. Ad denotandum quod ſi deo volumus ſpecialiter conſecrari. neceſſario eſt nos oleo diuine gratie inungi. Numeri.vij. Compleuit moyſes tabernaculum et erexit illud. vnxitꝙ illud et ſanctificauit. Aduerte tamen quod ſicut medicus vtitur quandoꝙ vngentis mordificatiuis quandoꝙ vngentis mitigatiuis quãdoꝙ vngentis reparatiuis. Quia ſcilicet mordificatiua ſolent rodere cruores malos. Mitigatiua ſolent linire graues dolores. Reparatiua ſolent replere deperditos humores et replere plagas profundiores Sic vere chariſſimi medicus ſalutis deus triplici vngento ſolet ſuos inungere et linire: ſcilicet

Ungento

Ayuntamiento de Madrid

Ungẽto mordificatiuo doloroſe tribulatiõis. Ungẽto mitigatiuo mundialis ↄſolatiõis. Ungẽto reparatiuo ſpiritualis inſpiratiõis. Penuria ⁊ tribulatio crimina rodunt atq lacerant. Tẽporalis vero promotio et cõſolatio ſedant atq tẽperant. Gratia vero ⁊ deuotio virtutes augent atq reparant. ¶ Et ſic dico ꝙ deus vngit mordificãdo per aſperas tribulatiões. De myrrha ⁊ aloe que ſunt ſpecies amariſſime fiunt vngenta quibus carnes ſuperflue cõſumũtur: quibus corpora mortuorũ condiũtur quibus mulieres vt redoleant in unguntur. Quia ꝓculdubio chariſſimi vngẽta tribulationis ↄtritionis ⁊ penitẽtie que amaritudine ⁊ difficultate ſunt plena rodunt a nobis omnẽ ſuperfluam carnalitatẽ: condiunt nos ne putreſcamus per iniquitatem: ⁊ nos redolere faciunt per virtutẽ ⁊ famoſitatẽ vnde Cant. iiij. dicitur. Quod in orto ſponſi erat mirrha ⁊ aloe cum vngẽtis pigmẽtariorũ. De iudith etiã dicitur Judit. x. vt melius fragraret ⁊ redoleret. vnxit ſe de myrrha optima. Etiam de maria legitur ꝙ ipſa vnxit pedes Jeſu ⁊ etiam oſculabaẗ. ſicut Luce. vij. dr. Maria eñ. i. amaritudo pn̄ie ⁊ ↄtritionis debꝫ pedes Jeſu. i. ſimplices ⁊ ſubditos qui ſunt pedes Jeſu: ⁊ inferiores corporis eccleſie vngere a qua vnctione nõ dꝫ oſculum caritatis abeſſe: immo ſemꝑ debet vngẽtum iſtud cũ oſculo ⁊ cũ correctiõe, dilectio intereſſe. Joh. xj. Erat autẽ maria que vnxit pedes dñi cum vngento. Ungit ergo deus ſeu ꝓlatus mordificãdo per aſperas tribulationes. ¶ Deinde dico ꝙ ipſe vngit mitigando per mũdanas conſolationes. Sepe enim fit ꝙ deus iuſtis vncturam mũdanorũ cõſolationũ immittit. per quam ne ſuccumbant in laboribus eos lenit. Nota eñ rota quadrige nũꝙ ſine ſtridore onus portaret. ſi ipſum auriga aliquãdo non vngeret vel liniret. Et ideo auriga noſter deus ſub onere tribulationum et laborũ ne per impatiẽtiam murmuremꝰ ⁊ ſtrideamus aliquibus conſolationibus nos ſolet vngere: et ſemper cum tẽtatione prouentum facere: ⁊ rigori dulcedinẽ immiſcere. ps. Unxit te deꝰ deꝰ tuꝰ oleo letitie In quo etiã docet nos ipſe deus ꝙ alios triſtes deſolatos et pauperes oleo miſericordie inungamus ⁊ cũ eorum tribulationibus. oleũ miſericordie ⁊ ↄſolationis miſceamus ⁊ eos qñ indigẽt beneficijs adiutorijs et verbis conſolatorijs mulceamus. Exemplo filiorũ iſrael de quibus. ij. Paraẗ. xxviij. Quod fratres ſuos filios iuda. nudos. captiuos. famelicos. veſtierunt et calciauerunt. cibo ⁊ potu refecerũt ⁊ ꝓpter laborẽ vnxerunt: ⁊ debiles in iumẽtis impoſuerũt ⁊ ad propriã patriam reduxerunt. Ut ſic de quolibet pio ↄſolatiuo dicatur illud Eccli. xxxviij. Curans mitigabit dolorꝫ ⁊ vngẽtarius pigmẽta faciet ſuauitatis ⁊ vngẽta conficiet ſanitatis. ¶ Deniq dico ꝙ deus vngit per gratie inſpirationes ⁊ infuſiones. Medicus eñ poſtꝙ vſus fuit vngẽto corroſiuo ⁊ lenitiuo. videns iam melius ſanitati propinquũ vtitur vngẽto conſolatiuo ſiue conſolidatiuo ⁊ carnis deperdite generatiuo ⁊ cicatricis vulneris repletiuo. Sic vere deus poſtꝙ mentẽ vitijs vulneratam per correctiones ⁊ cõſolationes ſanitati reddit ſolet vngẽtuꝫ gratie adhibere ⁊ virtutes deperditas reparare: ⁊ cycatricem anime. i. vacuitatẽ virtutum ad plenitudinem reſtaurare. Et ſic anime vulnerate videtur dicere illud quod dictum fuit. Ruth. iij. Lauare ⁊ inungere. ⁊ induere cultioribus veſtimẽtis dico Lauare per correctionem ⁊ penitẽtiam. Ungere per deuotionẽ ⁊ gratiã. Induere per virtutũ cumulationem ⁊ abũdãtiaꝫ. Hic anime tria inungũtur principaliter. ſ. Puritatis nuda ſanctitudo. Pietatis fluida mititudo. Honeſtatis florida pulcritudo. ¶ De lauare ⁊ induere potes videre ſupra. De vnctiõe vo pietatis nota ꝙ ſicut arbores que habent vnctuoſum fructum ſiue humorem ſicut pinus ⁊ abies ſolent virere: nunꝙ enim perdunt virorem nec hyeme nec eſtate. Et ideo dico ꝙ pinus et abies ſolent.

Perenniter virere

Faciliter ardere.

Suauiter herere.

Utiliter valere.

Lumen mundo prebere.

Odoris fragrantiã exibere.

Primo dico ꝙ perenniter virere ſolent quia nũꝙ perdunt virorem. nec hyeme nec eſtate. Secũdo ardere qꝛ ratiõe pinguedinis ⁊ humoris faciliter inflammatur. Tertio herere. quia digitus ſtatim adheret arbori ꝓpter gummi tenacitatem. Quarto valere: quia gũmi et fructũ proferũt. Quinto prebere lumẽ quia de talibus gumminis fiunt quãdoq candele. Sexto exhibere odoris fragrãtiam: quia tales quandoq cõſueuerunt eſſe aromatice. Sic vere chariſſimi illi qui ſunt in corde vnctuoſi ⁊ pij ⁊ qui vnctione ſpiritusſancti ſunt pleni ⁊ adipe deuotiõis ⁊ gratie ſunt imbuti Iſti dico perenniter virent per mentis alacritatẽ ps. Unxit te deꝰ tuus oleo leticie. ⁊c. Item faciliter ardẽt per amorem et caritatem. vnde Luc. vij. diciẗ. Quod maria vngẽdo oſculabatur. in quo ardor amoris intimi denotaẗ. Itẽ ſuauiter herent per concordiam ⁊ vnitatẽ vnde. j. Paraẗ. xxix. dicitur ꝙ ſalomon qui interpretatur pacificꝰ inungitur. Item vtiliter valet per elemoſynã ⁊ largitates. Unde de pauperibus poteſt dici illud. Mathe. vj. Ungebant multos egros oleo. i. elemoſynis. ¶ Itẽ lumẽ alijs prebent per ſapiẽtiam ⁊ diſcretionẽ. j. Joh. ij. Unctio eius docet vos de omnibus. Itẽꝫ odorẽ emittunt ⁊ exhibẽt per bone fame fragrantiaꝫ ⁊ diffuſionẽ quia ſicut dicitur Eccles. vij. Melius eſt nomẽ bonuꝫ ꝙ vngentum precioſum. Quia ſicut dicitur. Prouerbiorũ. xxvij. Ungẽtis ⁊ varijs bonis odoribꝰ delectatur cor. De gratie ergo vnctione poſſumus dicere ꝙ figuratur in puero baptizato: qui aqua lauatur ⁊ criſmate inungitur ⁊ lineis veſtitur ⁊c. Et ſi anime per gratiaꝫ inuncte põt dicere illud Ezech. xvj. Laui te aqua vnxi te oleo. veſtiui te diſcoloribus. Sic ergo patet qđ deus tripliciter vngit bonos. Patet ergo ꝙ eſt vnctio deuotionis interioris. ¶ Secũdo dico ꝙ eſt vnctio ꝓmotionis ſuperioris. Et ſic dico ꝙ per vnctionẽ in ſcriptura electio ⁊ promotio deſignãtur. Uidemus ꝙ per dicta ſcripturarum ⁊ antiquorũ quatuor genera perſonarum ſolebant inungi. quando ad aliquem gradũ autoritatis debebant extolli. Et ſic dico ꝙ vngebãtur Rex quãdo coronabatur. Pontifex quãdo ↄſecrabaẗ Athleta quãdo preliabatur. Propheta quãdo inſtituebatur. De rege eñ habemus ꝙ debet inungi. iiij. Regum. ix. vbi dicitur ꝙ dictũ fuit Jeſu. vnxi te regem ſuper populũ domini. De pontifice vo patet. Exo. xxix. vbi de aaron ſummo põtifice vt dictum eſt oleum vnctionis funde ſuper caput eius. De athleta vero dicit Iſidorus quod in ſignum fortitudinis inungebatur. Ad quod dicit ipſa ſcriptura de ſaul in bello occiſo. Secundi. Regum. j. Abiectus eſt clipeus fortium. clipeus ſaul ac ſi non eſſet vnctus. De propheta vero dicitur Tertij. Regum. xix. Ubi dictum eſt helye. Heliſeum autem inunges prophetam pro te. Sic vere chariſſimi dico quod ille debet in prelatum eligi et inungi qui eſt rex ſe et alios regendo. Pontifex pontem ad paradiſum per bona opera faciendo. Athleta contra hoſtes ſpirituales viriliter pugnando. Propheta multa et proficua viriliter preuidendo. Quia procerto chariſſimi quicunq eſt prelatus habet officium regis et pontificis. et imperatoris et paſtoris. athlete et propugnatoris prophete et predicatoris. Et propter hoc qui eſt dignus et ſufficiens ad iſta debet in prelatum eligi et inſtitui in paſtorem et inungi. Secundi Regum. ij. Unxerunt ſibi dauid vt regnaret ſuper domum iuda. ¶ Ubi nota quod tria ſunt neceſſaria cuilibet electo et inuncto. ſcilicet quod ipſe debet eſſe.

Mitis in conuerſatione.

Utilis in adminiſtratione.

Fortis in operatione.

¶ Primum probat ſuauis electura vnxerunt.

Secūdū culminis prefectura vt regnaret Tertium virili ſtatura. dauid. Quia proculdubio chariſſimi p̄latus debet habere in cōuerſatione ſuue in ɔuerſando deb; eſſe pius ſuauis virtuoſus ⁊ mollis. i. dulcis placabilis ⁊ benignus vnxerūt inquit. ¶ Item d; habere in operādo virilitatē. q2 ipſe debet pre ceteris viriliter agere. ⁊ in fortitudine ⁊ viribus abūdare. qđ oſtenditur cū dicitur dauid qui interpretatur manu fortis. ¶ Ite; in gubernando vtilitate; quia ipſe d; exercere officiū ſuum publicum ⁊ ideo iſtud debet ſedule facere ⁊ exercere vtiliter quod oſtenditur cū dicitur regnare. ¶ Dico igitur ꝙ prelatus inungitur quādo eligitur ad ſuauiter conuerſandū qđ oſtenditur cū dicitur vnxerūt. Qr. ſ. prelatus d; eſſe vnctus. i. dulcis ſuauis placabilis et tractabilis ⁊ pius ⁊ benignus. ⁊ pauperibus ſubueniens ⁊ delinquētibus cōdeſcēdēs. vt ſibi dicat illud Ruth. iij. Lauare ⁊ inungere ⁊ induere cultioribus veſtimētis ⁊c. Dic de vnctione per omnia ſicut in tertio membro vbi inuenies de oleo vnctionis. ⁊c. Quod tamē eſt contra multos qui nō videtur eſſe vncti: quia nō ſunt dulces nec pij: nec tractabiles: nec benigni: ſed duri: crudeles ⁊ impij ac maligni: quibus videtur dictu; illud Mich. vj. Calcabis oliua; ⁊ non vngeris oleo. Et bene calcabunt oliuam. quia iſti hodie vere calcant ⁊ vilipēdunt oliuam pietatis ⁊ virtutē: quia ſtudent habere feditatem ⁊ maliciam plus ꝙ̄ benignitatem aut clementiam: vt ſic dicatur illud Deutrono. xxviij. Oliuam habebis in omnibus terminis tuis ⁊ nō vngeris oleo. Non ſic chariſſimi ſed inungamur quilibet ad ſuauiter conuerſandum. ¶ Item dico ꝙ inungitur ad viriliter operandum. dauid inquit idest manu fortis bene operando. ⁊ tentationibus ⁊ tribulationibus viriliter reſiſtendo. Exemplo nauis que contra fluctus maris fortior eſt. quādo ipſa pice ⁊ bitumine eſt inuncta. Quia exquo quis in prelatum eſt inunctus: nunꝙ̄ debet amplius tētationū ⁊ tribulationū fluctibus eſſe victus dauid inquit. in ps. Inueni dauid ſeruum meū oleo ſancto meo vnxi eum ma. eni me. aux. ei nihil proficiet ⁊c. Quod eſt contra multos qui debiliores ⁊ deteriores efficiuntur. quando ad dignitatem ⁊ apicem inungūtur ſimiles cicadibus que oleo ſolent mortificari. Quia multi ſunt qui anteꝙ̄ eligerētur erāt boni et poſtea fiunt mali Unde iſtud predictum. ij. Regū. j. Abiectus eſt clipeꝰ ſaul quaſi nō eſſet vnctꝰ oleo. Nō ſic chariſſimi ſed ſimꝰ dauid manu fortis. ij. Reg. xij. Surrexit dauid de terra ⁊ lotus ⁊ vnctus eſt. Iſte igitur inungitur ad bene operandum. ¶ Item dico ꝙ inungitur ad ſeduliter imperādum quod oſtditur cū dicitur regnaret. Regnare enim eſt officium ſedulitatis. autoritatis. ſeucritatis nobilitatis ⁊c. Uide ſupra de rege ⁊ regnare. Unde. iiij. Regu;. xj. dicitur. Fecerunt eum regem et vnxerunt. Sic igitur patet quomodo ꝓ prelatus inungitur

Ad imperandum.
Ad operandum.
Ad miſerandum.

Et ſic dico ꝙ eſt quedā vnctio ꝓmotionis ſuperioris

C ¶ Tertio dico eſt quedā vnctio corruptionis ⁊ ſic dico quod mali vngūtur tripliciter. ſcilicet malo vngento: ⁊ illud eſt vnguentū.

Inflammatiuum.
Maculatiuum.
Linitiuum.

Primū eſt proſperitas mundialis qđ inflāmat ꝑ auariciam. Unde de peſſimo aza. dicitur. Para. xvj. Poſuerunt eum ſuper lectum plenum aromatibus ⁊ vngentis meretricijs ⁊ combuſſerūt eum ambitione nimia Unde de dyabolo dicitur Job. xlj. Qđ ferueſcere facit quaſi ollam profundū maris. idest cor peccatoris diuitis: ⁊ ponet quaſi cū vngēta ebulliūt. Scđm eſt carnalitas corporalis que maculam contrahit per immundiciam. Nihil enī veſtes magis maculat ꝙ̄. ſ. vngentū Unde mulieri meretrici eſt dictum illud Eſaie. lvij. Dilataſti cubile tuu;. ſequitur. ornaſti te regio vngento et multiplicaſti vngenta tua ⁊c. Tertiū eſt verboſitas norialis. ſ. adulatio que vngit ⁊ lenit auditores ita qđ dolorem non ſentiunt aliorū. Unde Amos. vj. Bibentes vinu; in fialis: ⁊ optimis vngentis delibuti: nihil compatiebantur ſuper contritionem Joſeph. Iſta ergo ſunt vngenta mala que debemus fugere ⁊ horrere ⁊ ab eis totaliter abſtinere. Exēplo heſter de qua legitur Heſter. xiiij. Quod pro vngētis varijs cinere ⁊ cilicio impleuit caput. ⁊c. Et ſic patet ꝙ ſunt tria genera vnctionum vel vngentorum. A

Uniuerſus Uniuerſitas.

Nota de vniuerſitate inquātum accipitur ciuiliter pro cōmunitate nihil ad preſens verūtamē inquātum ſignat integritatem: totalitatem. ⁊ generalitatem rerum. Nota ꝙ qđ in ſcriptura inuenitur ſc; vniuerſitas.

Uidenda.
Credenda.
Tenenda.
Habenda
Sectanda
Uitanda.
Horrenda.
Timenda
Petenda.
Regenda.
Attēdenda.

Dico ꝙ eſt vidēda vniuerſitas creaturarum: in quibus reſultat potentia. bonitas diuina ⁊ ſapiētia. Iſta enim vniuerſitas deb; videri ⁊ cu; diligentia admirari. vnde Eccl'es. vij. Luſtraui vniuerſa animo meo vt ſcirem: conſiderarē ⁊ quererē ſapientiam et rationem. ¶ Iacm eſt vniuerſitas credenda ⁊ iſta eſt vniuerſitas articulorum. quia ſicut dicitur in pſal. Opera domini vniuerſa bona valde. Opera domini proprie ſunt illa. de quibus duodecim ſunt articuli. ¶ Item eſt vniuerſitas tenenda ⁊ illa eſt vniuerſitas dei mandatorum de qua dicitur Hieremie. j. Ad omnia que mittam te ibis ⁊c. ¶ Item eſt vniuerſitas habenda: et iſta eſt vniuerſitas bonorum operum virtutum ⁊ meritorum: de qua poteſt dici illud. Geneſis. xlj. Uenient ſeptem ſterilitatis anni in vniuerſa terra. ¶ Item eſt vniuerſitas ſectanda. et iſta eſt vniuerſitas hominum iuſtorum. Unde. ij. Regum. v. Uenerunt vniuerſe tribus iſrael ad dauid. ¶ Item eſt vniuerſitas vitanda et iſta eſt vniuerſitas malorum hominum: de qua dicitur iſtud Nume. xxxij. quod dominus circunduxit eos per deſertum donec conſumeretur vniuerſa multitudo que fecerat malū: et iſta eſt vniuerſitas que ſemper ad malum parata eſt. Unde Mathei. xxvij. dicitur. quod ad crucifigendum dominum congregauerunt vniuerſa; cohortem. ¶ Item eſt vniuerſitas horrenda: et iſta eſt vniuerſitas vitiorum de qua in Pſal. Uniuerſum ſtratum eius ver. in infir. eius. Stratus enim in quo iacet peccator: ſunt ipſa peccata. ¶ Item eſt vniuerſitas timenda: et iſta eſt vniuerſitas tormentorum. Unde Luce. xxj. quod preſſura gentium maris fluctus et expectatio ſuperueniet vniuerſo orbi. ¶ Item eſt vniuerſitas petenda et iſta eſt vniuerſitas celeſtium premiorum: de qua poteſt dici illud Pſalm. Domini eſt terra et plenitudo eius orbis terrarum. ⁊c. ¶ Item eſt vniuerſitas regenda: et iſta eſt vniuerſitas ſubditorum de qua. Actuum. xx. Attendite vobis et vniuerſo gregi in quo poſuit vos ſpiritusſanctus regere eccleſiam dei. ¶ Item eſt vniuerſitas attendenda: et iſta eſt vniuerſitas mortis ſingulorum: quia vniuerſi mortales ſumus. Pſalmiſta. Uerumtamen vniuerſa vanitas omnis homo viuēs. Quia ſicut dicit Job. duodecimo In manu domini anima omnis viuentis et ſpiritus vniuerſe carnis hominis. Sufficiat quia ſterilis eſt materia. Uide ſupra vbi omnis et multitudo ⁊c.

Unitas. Unus.

Nota vnitas in ſcriptura ſumitur multis modis ſed quia iſte numerus diuerſas habet proprietates: ideo etiam hab; diuerſas ſignificationes. Unde nota quod vnus ſumitur. A

Qñq; pro eminenti ſeculari dignitate.
Qñq; pro mentis indiuiſa ſimplicitate.
Qñq; pro populi aggregata communitate.

Accipitur

Ayuntamiento de Madrid

Accipitur dico pro eminenti et ſeculari dignitate. Et ſic ſumitur. Eccli.j. Unus eſt altiſſimus creator oim. Item ſumit pro mētis indiuiſa ſimplicitate. Eccli.xvj. Melior eſt vn⁹ timēs deū ꝙ mille filij impij. ¶ Itē ſumitur ꝓ cōiuncta ꝯmunitate: ⁊ ſic dr. Actū.iiij. ꝙ multitudinis credētium erat cor vnū ⁊ aīa vna. Dicamus igitur ꝙ vnitas ſignat in bono ⁊ in malo. Et primo de vnitate bona dicamus ꝙ inuenitur vnitas. ſcʒ

Superior que debet admirari.
Interior que debet integrari.
Exterior que debet aggregari.
¶ Prima eſt ſumme diuinitatis.
Secunda eſt mentis ſimplicitatis.
Tertia eſt iuncte fraternitatis.

Primam vnitatē facit ſcʒ cōmunitas indiuiſibilis. de qua Joh.x. Ego ⁊ pater vnū ſumus. Scdam vnitatem facit veritas inenarrabilis. de qua Eccles.vij. Uirum reperi vnum de mille. Tertiam vnitatē facit caritas inſeparabilis. de qua.j.Cor.vj. Qui adheret deo vnus ſpirit⁹ eſt. ¶ Dicam⁹ ergo primo ꝙ eſt quedā vnitas diuinitatis ⁊ iſta eſt illa qua deus eſt. Unus ⁊ nō duo ꝗtum ad eſſentie cōitatem. Unus ꝗtum ad potentie ſingularitatem. Unus ꝗtū ad principij ꝓductiuā vniformitatem. Iſte enim numerus vnus eſt principium numerorum. quinimmo ſine iſto nullus numerus poteſt eſſe: ⁊ per iſtius additionem oēs alij numeri multiplicātur ideo breuiter iſte eſt numerus a quo omnes alij numeri originātur ⁊ ad quē alij numeri reſoluuntur. ſignās ꝓprie ipm deū qui eſt vnus ⁊ nō multiplex Quia procerto. Ab ipſo ſunt oīa per dationē. In ipſo ſunt omnia per ꝯuerſationē. Ad ipſuʒ referunt omnia per regis gubernationē. In ipm reſoluūtur omia per finalem concluſionem. Et ideo dicit Deutero.vj. Audi iſrael dominus deus tuus deus vnus eſt. Et ſicut dr. Eph.iiij. Unus deus vna fides. vnum baptiſma: ē ſi ſit vnus deus omnia illuminans refouens ⁊ gubernans vnus deus ⁊ pater omniū. Iſte enī ſimilis eſt ſoli qui cum vnicus ſit in natura omia illuminans refouēs et gubernans. quādoqʒ tamē apparēt tres ſoles. qñ ſcilʒ ſpeculum in aqua ponitur quia ſcʒ apparēt due ſolis imagines in ſpeculo ⁊ in aqua: ⁊ etiam vnus in celo ⁊ tñ licet ꝙ tres appareat. conſtat tñ ꝙ nō eſt niſi vnus Sic ⁊ ſol iuſticie deus vnus eſt ⁊ nō plures. ꝗuis ad enumerationē ꝑſonarū trinitatis q̄ ex ipo reſultat triplex eſt ⁊ ideo plures eſſe videātur. vn⁹ tñ eſt in eſſentia: ⁊ vn⁹ de⁹ ſimplex eſſe dinoſcit ⁊ tenet. Sicut dicit. j.Joh.v. Tres ſunt qui teſtimoniū dant in celo. pater verbū ⁊ ſpūſſanct⁹ ⁊ hi tres vnū ſunt. Et ideo ſicut videmus ꝙ ſol ꝗuis ſit vnus ſolus ſufficit tamē ad totum mūduʒ illuminandū. fouēduʒ ⁊ gubernādū. Sic deus vnus exiſtens oīa pōt per grām illuminare. per ſapiētiam gubernare ⁊ per futurā glīam refouere Uñ breuiter ſibi pōt dici illud Tho.x. Oia in te vno habētes non debuimus te dimittere. Eſt dico vnus.

In dignitate.	Dignitatē.	Honorādus.
In raritate.	Raritatē.	Seruandus.
In pietate. ꝓpter	Pietatem eſt	frequētand⁹.
In charitate.	Charitatem.	Amandus.
In poteſtate.	Poteſtatem	formidādus.

Iſte ergo eſt vnus. Unde nota ꝙ deus eſt vnus in dignitate. ⁊ ideo debet honorari qꝛ ille qui vnus ſingularis et ſumm⁹ eſt debet pre ceteris honorari. Unde de ipſo dicitur Ezech.xxxvij. Rex vn⁹ eſt oībus imperās ¶ Item iſte eſt deus vnus in raritate. ⁊ ideo debʒ conſeruari. Qui enī habet niſi vnum oculum diligentius ipſum conſeruat ⁊ tractat: ⁊ ideo vxor thobie de vnico filio ſuo dicit Thobie.x. Omnia in te vno habētes nō te debuimus dimittere ſed conſeruare. Et.ij.Regū.j. Sicut mater vnicum filium amat ita te diligebā. Iſte enī eſt ita rarus ꝙ non eſt alius. ſimilis illi aui q̄ fenix dicit: que in rebus vnica reperitur Eccles.iiij. Un⁹ eſt ⁊ ſecūdum nō habet. ¶ Itē iſte eſt vnus in pietate: ⁊ iō debet frequētari. Qui enī habet niſi vnū beneficium vel benefactorem vel nutritorē diligit ipm ⁊ ſolet libētius frequētare. Sic igitur eſt ꝙ iſtū vnū ⁊ ſolū benefactorem ⁊ gratie collatorē habemus: vnde dico ꝙ ipſum obſequēdo ⁊ deuote ambulādo frequētare debemus. Unde de iſto dicitur Ezechie.xxxvij. Paſtor erit vnus omniū eorū. ¶ Itē iſte eſt vnus in caritate: ⁊ ideo debet adamari iſte enī vnice ⁊ ſingulariter amat oēs iſte eſt enī pater omniū atqʒ mater Eph.iiij. De⁹ vnus et pater omniū. ¶ Item iſte eſt vnus in poteſtate ⁊ iō debet formidari. Homo enim minus timet qui habet plures dominos: quia de vno poteſt ad alium appellare: ſed quando eſt vnus ſolus nō ſic. Et ideo de iſto dicit Eccli.j. Unus eſt altiſſimus creator omniū. omnipotens rex: potens ⁊ metuēdus. Et bene dicit creator quia iſta eſt poteſtas que vni deo ⁊ nulli alij cōmunicatur. Nam ſicut ab vno omnes alij numeri accipiunt principium: ſic a deo omes creature habent initium. Actuū.xvij. Ex vno oīe genus hominū ꝓpagatū eſt. Et ſic dico ꝙ iſte ſingulariter eſt vnus ⁊ ſummus vn⁹ etiam viuens: vigens cōtinuus. Iſta enī vnitas eſt triplex ipſius dei ⁊ potiſſime xpī. ſ. Unitas.

Perſonalis exiſtentie.
Supernalis eminentie.
Eternalis efficacie.

Dico ꝙ ipe eſt vnitas eſſentie perſonalis: ꝗuis ex pluribus entibus in actu nō ſit vnū ſm philoſophum ex vno tamen ente in actu exiſtente ⁊ alijs potentijs manentibus pōt bene fieri vnū. In xpo ergo eſt perſona filij dei vt actus exiſtens: et natura humana vt perſonaliter deſcendens vel dependens. perſona ergo et natura diuina. caro ⁊ anima humana vnum faciunt: ⁊ vnū hominem conſtituunt ſcilicet deum et hominem: Jeſum chriſtum. Quod bene figuratur primi Regum.x. vbi dictum eſt ſauli quod obuiam haberet tres viros ſcilicet vnum portantem tres hedos: et alium portantem tres panes: et alium portantem lagenam vini. Tres enim viri ſunt pater et verbum et ſpirituſſanctus. Pater enim cui attribuitur potentia habet tres panes id eſt tria que in rerum creatione inueniuntur. Unde Eſaie.xl. dicitur quod iſte appendet tribus digitis molem terre. Unus autem portans tres hedos. vnicus eſt filius qui tres naturas vnitas in ſe habuit ſcilicet naturā diuinitatis anime et corporis. Geneſ.xl. Uidebam coram me vitem in qua erant tres propagines. Unus autem qui portabat vinum eſt ſpiritusſanctus qui vino conſolationis inebriat vniuerſa. Canticorum.vij. Guttur tuum ſicut vinum optimum. Iſte eſt igitur vnus. quia ſicut prima ad Thimoth.ij. Un⁹ enim deus. vnus mediator dei et hominuʒ homo chriſtus Jeſus. Unde ſecundum Athanaſium. Sicut anima rationalis et caro vnus eſt homo: ita deus et homo vnus eſt chriſtus. Unus non conuerſione diuinitatis in carnem: ſed aſſumptione humanitatis in deuʒ vnus autem non confuſione ſubſtantie: ſed vnitate perſone. ¶ Item in ipſo eſt vnitas eminentie ſupernalis Quia ſcilicet ſicut ſuperius dictum eſt ille eſt vnus. et illa vnitas a quo vel a qua omnia naturalia et omnia mortalia deriuantur. Unde de ſua vnitate et ſingulari eius virtute et poteſtate dicitur Sapientie.vij. vbi de ſapientia increata dicitur. Cum ſit vna omnia poteſt: et permanens in ſe omnia innouat: et per nationes in animas ſanctas ſe transfert. ¶ Item in ipſo eſt vnitas. ſcilicet efficacie virtualis. Quia ſcilicet ipſe non ſolum eſt vnus ꝗtum ad ſe: immo etiam ꝗtum ad nos: et iſte eſt per quem humana natura diuine vnitur et coniungitur et per quem gentilis et iudaicus populus in fide vnitate ligantur et per cuius gratiam diuerſa corda in veritate amoris et concordie quotidie aggregantur. Unde de ipſo dicitur Eph.ij. Ipſe eſt pax nr̄a qui fecit vtraqʒ vnū. Iſte eſt ſine quo nec vera pax. nec ver⁹ amor. nec vera caritas pōt eſſe: ſed vbicūqʒ per gratiā fuerit. ſolet procerto pax ⁊ vnitas intereſſe. Iſta eſt enī margarita candida. q̄ ſm Iſi

Ayuntamiento de Madrid

dorū vnio dicit eo ꝙ ſemper vna ⁊ nō plures inuenit: que dicit cōfortare ⁊ dolorem cordis tollere ⁊ ſanare Sic iſte qui.ſ.vnus eſt vnicus ⁊ vnigenitus vt dictum eſt corda per amiciciā cōfortat: ⁊ dolorē iracūdie ⁊ triſticie exinde tollit: vnde de ſuis diſcipulis ipſemet rogat patrem.d.vt ſint vnū ſicut ⁊ nos vnum ſumus ⁊c. Patet igit quomodo deꝰ eſt vnꝰ tripliciter. Iſta ergo eſt vnitas ſumme diuinitatis. ¶ Secūdo dico ꝙ inuenitur vnitas ſumme ſimplicitatis. Uir eni iuſtus ⁊ in-
B nocens vnus dicitur eo ꝙ nō duplex vel multiplex inuenitur vnus eſt ergo interius. exteriꝰ in corde ⁊ in opere. Apparētia eni ⁊ exiſtētia vnum ſunt: ⁊ oīa que in eo ſunt. ſiue verba ſiue opera: in vnum tendūt. et nūꝙ per fallaciam aliud ⁊ aliud oſtēdūt. Unitas enim iſta idest mētis ſimplicitas: ⁊ veritatis integritas. identitatis ſtabilitas. in homine iuſto requiritur quia talis vnitas ſummopere cōmēdatur. Et ideo dicitur Eccl'ſ. vij. Uirum de mille vnū repperi. mulierē ex omnibus non inueni. q.d. ille qui eſt vir virilis ⁊ pfectus dꝫ eſſe ſimplex idest integer ⁊ vnus. Mulieres debiles ⁊ effeminati ſunt vnitate ſtabilis conſtantie priuate. Nam omnia que ſunt excellētia in natura vnum ſunt. Quia ſcilicet vnū eſt firmamētum. vnus ſol. vna terra. vnū mare. Ad denotādū ꝙ qui in moribus magnꝰ ⁊ notabilis eſſe voluerit neceſſe vnus erit ⁊ in vnitate firme conſtantie permanebit: vt ſic de ipſo dici poſſit illud Danielis.x. Erat vir vnus veſtitus lineis. Et ideo breuiter de tali vnitate poteſt exponi illud. Eccleſiaſtes. vij. Uirum vnum de mille repperi. Ubi aduerte quod talis vnitas commendatur.
A bonitate virtuoſa: virū.
A raritate precioſa: de mille.
A veritate fructuoſa repperi.
Dico ꝙ talis vnitas eſt magna ⁊ virtuoſa qd oſtēditur cum dicit: virū. quia vir dicitur a virtute eo ꝙ ad virtuoſum pertinet ꝙ ſit vnus ⁊ nō varius nec diuiſus. Res eni diuiſe non ſunt ita magne: nec ita bone ſicut vnite ⁊ coniūcte. Sic vere illi qui ſunt diuiſi duplices et varij: ⁊ nūc ad vnam partem ⁊ nūc ad aliam inclinati nō ſunt cōiter ita Magni in reputatiōis famoſitate. Firmi in fidelitatis ſtabilitate. Boni in virtutū et gratiarum omnimoda ſanctitate. Ideo ad virum virtuoſum pertinet ꝙ ſit vnus. firmus. cōſtans. integer ⁊ perfectus: virum inquit. Unde de tali virili vnitate dr̄ Ezech.ix. Ecce in medio vir veſtitus. Quod eſt contra multos qui nō volunt eſſe vnus vir: quia.ſ. plus diligunt vanam ⁊ variam duplicitatē ꝙ vnā firmitatem virilem. d. illud Eccleſiaſtes.iiij. Melius eſt duo eſſe ꝙ vnum. Et ideo volūt ſimiles eſſe lapidi dicit camaheu qui faciem hominis repreſentat qui tamē non hꝫ faciem vnā: ſed plures. Quia procerto tales ꝙuis faciem humanam ⁊ cōditionē rōnabilem ptēdant: nō tamē ſolent vna facie.i. vniformitate morū ꝯtenti eſſe quinimmo multas facies.i. multas ⁊ varias ſupficies noſcūtur habere ⁊ nūꝙ in vnitate cōſtātie permanere figurati in animali. Ezec. qd habebat quatuor facies vnam deſuper que erat aquile. aliam anterius ꝙ erat hominis aliam a dextris que erat leonis aliam ad ſiniſtrā que erat bouis. ſicut Ezech.j. ⁊.x. Nā pcerto plures facies.i. apparētie inueniūtur in talibus ⁊ nō vna qꝛ iſti anterius in pſētia ſunt hoīes benigne applaudēdo. deſuper vō quādo ſunt in dignitate.i. officio inueniūtur aquile per ſuperbiam volando. In ſiniſtris vō quādo ſunt in aduerſitate ⁊ indigētia tūc inueniūtur boues cōuerſando humiliter ⁊ obſequēdo. In dextera vero proſperitatis quando ſunt diuites tunc inueniūtur leones alios deprimēdo: ⁊ ſuperbe alios contemnendo ⁊ crudeliter ꝯuerſando ⁊ moleſtādo alios. Habent igit iſti facies quatuor ⁊ nō vnā: qꝛ ſicut dr̄ Ezech. j. Quatuor facies vni erāt. Nō ſic chariſſimi ſꝫ ſimꝰ vnū virū inqt ſimꝰ vnū exēplo illiꝰ de quo dr̄. Iohis.j. Erat autem andreas vnus Andreas grece idē eſt virilis latine: quia procerto talis vnitas a deo diligitur duplicitas vero ⁊ varietas a deo reprobat. Uñ Mat. xxiiij. Erunt duo in lecto vno vnus aſſumetur: ⁊ alter relinquet. Patet ergo ꝙ iſta vnitas eſt magna ⁊ virtuoſa. virum inquit.ij. Reg.xvij. Uirum vnum tu queris ⁊ oīs populꝰ erit in pace. ¶ Deinde dico ꝙ iſta eſt rara ⁊ precioſa: ⁊ hoc oſtēditur cum dicitur mille: magna enim raritas eſt de vno reſpectu mille: qꝛ pcerto vir in mille inuenitur vnꝰ: qꝛ aliqñ in maxima multitudine vir inuenitur aliquis vnus conſtans. integer fidelis atꝙ firmus ps. Unus ex eis nō remāſit. Iſta eſt ſicut fenix qui raro inuenit in mūdo: quia de tali ⁊ ſolido hoīe dicitur in ps. Oēs declinauerūt ſimul ⁊c. vnum inquit ex mille. Et ideo Eccli.vj. dicitur. Multi ſunt pacifici tibi. cōſiliarius ſit vnus ex mille Et Eccleſiaſti.xvj. Melior eſt vnus timēs deum ꝙ mille filij impij. Et ps. Quō pſequebat vnus mille ⁊c. Ad denotādum ꝙ plus valet vnitas moralis benedicta. ꝙ varia multiplicitas maledicta. Iſta eſt igit vnitas rara ⁊ pcioſa. Nā ſicut res raro veniētes ſolēt nobiliores ⁊ mirabiliores reputari ⁊ ampliꝰ diligunt: ⁊ diligētius cuſtodiūtur. Sic vō tales qui ſicut dictum eſt ſunt valde rari debent quādo inueniūtur diligēter ſeruari ⁊ teneri. Et ſic dico ꝙ quilibet talis vnus.
A deo diligitur et amatur.
A deo eligitur ⁊ acceptatur.
Cum deo colligitur ⁊ aggregatur
A deo protegitur ⁊ defenſatur.
Per deum erigit ⁊ honoratur.
A deo inſtruit ⁊ informatur.
A deo ſuſcipitur ⁊ premiatur.
Dico ergo ꝙ talis qui eſt vnus ⁊ ſimplex a deo adamatur ⁊ diligitur. Ipſe enim dicit Math.xx. Qō vni ex minimis iſtis feciſtis mihi feciſtis: qꝛ iſte ē vince pcuratorꝫ. mat.xx. dr̄ Ami coꝝ amice. ¶ Itē iſte vnꝰ a deo acceptat ⁊ eligit. vñ mat.xxiiij. Unꝰ.ſ. aſſumet ⁊ alter relinquet. ¶ Itē iſte vnꝰ cū deo aggregat ⁊ colligit.j. Cor. vj. Qui adheret dño vnꝰ ſpūs eſt. ¶ Itē iſte vnus a deo protegitur et defenſatur. Uñ Mathei.xviij. Qui ſcandalizauerit vnum de puſillis iſtis minimis qui in me credunt expedit ⁊c. ¶ Itē iſte vnus a deo acceptatur honoratur et proficitur ⁊ ſic dicit dominus. Mathei. xviij. Uidete ne contemnatis vnum ex his minimis. ¶ Item iſte vnus a deo informatur ⁊ inſtruitur. Unde Mathei.xix. Interrogauit eum vnus ⁊c. Et Marci. xiij. quaſi informando dicit. Quod vni dico ⁊c. ¶ Itē talis vnus a deo premiatur. et ſuſcipitur et ſic dicitur quod mater filiorum zebedei volebat quod vnus de filijs ⁊c. Per dextera beatitudo celeſtis glorie intelligitur. de qua prima. Corinth.ix. Omnes quidem currūt ſed vnus accipit brauiū. ¶ Demū dico quod iſta vnitas eſt vera et fructuoſa: ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur repperi. Res enim faciliter annullatur ⁊ immutatur nunꝙ aut difficulter reperitur. et ideo talis qui ſemper vnus eſt et immutabilis. et ad reperiendum certus et ſtabilis quod tamen non eſt ſi ſit de duplicibus et varijs qui quando creduntur reperiri vnus inuenitur et alius non inuenitur. Similes ſcilicet hyene que ſexum mutat ſm Plinium. et ideo quando creditur reperiri maſcula: multotiens reperitur femella quia ſcꝫ hypocrite. falſi amici. et alij duplices ⁊ varij nūꝙ reperiuntur ſub vna forma: quia cum vnum eſſe creduntur: aliud efficiuntur pſalm. Queſiui eum et non eſt inuentus locus eius. Non ſic: ſed ſit quilibet talis vnus: et ita vnus et immutabilis quod in neceſſitate valeat reperiri vt de eo poſſit quilibet dicere illud Prouerbiorum.vij. Egreſſa ſum in occurſum tuum deſiderans te videre et repperi. Et ideo breuiter ad hoc quod iſta vnitas ſit in homine firma et certa. poſſum notare quod ipſe homo debet vnum.

Eligere.
Requirere.
Tenere.
Habere.

Nota ꝙ īuenies mirabilia de vnitate libro Boetij de ꝯſolatōe. et dico primo qd eſt vnū eligendū

ꝛligendū. quod eſt vnica dei celſitudo. de qua Luc. x. porro vnum eſt neceſſarium. Unum quod eſt requirenduꝫ eſt vnica celi beatitudo. de qua in pſ̄. Unā petij a domino ⁊c. Et merito quia ſicut dicitur in pſal. Dies vna in atrijs tuis ſuper milia. Item vnum quod eſt tenenduꝫ eſt vnica vite ſanctitudo. de qua Marci. x. Adhuc vnuꝫ tibi deeſt. Uade et vende omnia que poſſides ⁊c. Item vnum quod eſt habendum eſt vnica mentis rectitudo de qua Coloſ. iij. Uocati eſtis in vno corpore. ¶ Et ſic dico. ꝙ iſta vnitas. hoc eſt dictu. mentis ſimplicitas et integritas habet

Firmitatem:
Karitatem.
Bonitatem.

Patꝫ ꝙ eſt vnitas ſumme ſimplicitatis.

C ¶ Tertio dico. ꝙ eſt vnitas iuncte communitatis. ⁊ iſta eſt vnitas amoris ⁊ concordie ⁊ communitatis et amicicie: et ſic vnitas ⁊ vnanimitas vnum ſunt. Iſta enim duplex eſt ſcilicet aggregatiua ⁊ compoſitiua. vnitas aggregatiua. eſt vnitas religionis vel eccleſie. que vnitas aggregatiua dicitur pro eo ꝙ ex perſonis pluribus aggregatur. Unde Canticoꝝ. vj. Una eſt columba mea. amica mea. Nam ſicut plura membra ſimul iuncta vnuꝫ corpus faciunt. Sic plures perſone ſimul per fidem vel habitationem iuncte. vnaꝫ eccleſiam vel vnū collegiuꝫ conſtituunt. Romanoꝝ. xij. Sicut in vno corpore multa membra habemus. ita multi vnum corpus ſumus in chriſto. Iſtam autē vnitatem facit vna fides que vna eſt. Et ideo vnam eccleſiam conſtituit ⁊ componit. Una eſt em̄ fides. vna ſpes. ⁊ vna etiam charitas in quibus tribus vnitatibus tota eccleſia eſt fundata: ⁊ iſta ſunt tria tabernacula petri. de quibus Matthei: xvij. Si vis faciamus hic tria tabernacula ⁊c. De iſtis tribus chriſtus habet vnum. hoc eſt charitas: petrus paſtor eccleſie vnum. hoc eſt fides. Helyas vero ſcilicet quilibet iuſtus vnum habet hoc eſt ſpes. ex iſtis tribus vnitatibus fundatur vnitas eccleſie. que ita eſt vna et indiuiſibilis. ꝙ proprie dicitur tunica chriſti inconſutilis. pro eo nunꝗ eſt in partes diuiſibilis aut partibilis. Unde iſta vnitas eſt illa ciuitas chriſti. de qua dicitur. Eſaie. xix. Ciuitas ſolis vocabitur vna quod eſt contra grecos. qui vnitateꝫ eccleſie ſemper denegant: ⁊ poteſtatē petri. plus ꝗ aliorum apoſtoloꝝ nullam affirmant Sꝫ de hoc nihil amplius quo ad preſens. ¶ Unitas vero compoſita eſt. quando plura ſimul non ſoluꝫ aggregantur: immo etiam taliter miſcentur. componuntur ⁊ efficiuntur. ꝙ qualitates vnius ab altero participantur. ita ꝙ proprie vnum efficiuntur. Sic fit quando de pluribus elementis fit vnum mixtum. ⁊ de granis pluribus fit vnus panis. Et iſta procul dubio vnitas eſt amoris que diuerſa corda taliter facit vnum. ꝙ confirmant in idem ꝙ qualitates ipſorum inuicē participate nihil extraneum ſapiunt vel diuerſum: ⁊ iſta eſt vnitas ⁊ vnanimitas quam ſumme debemus habere: ⁊ quaꝫ ſemper debemus ſeruare: ⁊ tenere: ⁊ quam non debemus rumpere vel delere. Iuxta illud Gal. iij. Omnes enim vos vnum eſtis. Charitas enim eſt ſicut cementum. quod facit de pluribus lapidibus vnū parietem. qui ſicut dicitur de ſemine piſtillij. qđ diuerſa fruſta carnis in olla bullientia facit ita reiungi ꝙ vnum fruſtum efficiunt. Sic amor diuerſa corda ligat ⁊ integrat. quod in vnitatem perfecte concordie coniungit. vnde vbicunqꝫ ſemen charitatis. vel ipſe chriſtus a ſancto ſpiritu ſeminatus. per charitatem bullierit. neceſſario eſt diuiſionem ⁊ diſcordiam recedere. vnitatem vero ⁊ concordiam aduenire. Quia ſicut dicitur Epheſ. ij. Ipſe eſt pax noſtra qui facit vtraqꝫ vnum. Cum ergo ab vno deo dependeamus vni prelato nos ſubijciamus. in vno grege commaneamus: ⁊ in vna lege regi hereamus. Unde dico ꝙ vnum debemus eſſe: ⁊ vnitatem concordie ſeruare. Iuxta illud quod in pſal. dicitur. Ecce ꝗ bonum ⁊ ꝗ iocundum ⁊c. Quia ſicut dicitur Mal. ij. Pater vnus eſt omniū noſtrum. ¶ Et aduerte ꝙ ſicut iſte numerus vnus eſt principū numerorum: ⁊ eſt numerus omnibus alijs numeris communicatus: quia ſcilicet omnes alij numeri ex vnitatibus aggregatis conſtant. Sic vere dico. ꝙ vnitas concordie ex tribus ſolet conſtare. ſcilicꝫ quando eſt vnus paſtor. vnus animus vnus populus. Et ſic dico ꝙ iſta prouenit

Ex prelati ſingularitate: pater inquit.
Ex animi vnanimitate: vnus inquit.
Ex populi vniformitate: omnium.

¶ Simus ergo vnum. propter prelati ſingularitatem pater inquit filij eiuſdem patris. ꝗdiu paruuli ⁊ innocentes fuerint in vnum ſolēt cōmorari. Sic vere illi qui eiuſdem patris vel prelati ſunt ſubditi: debent eſſe per amorem vniti. ⁊ per concordiam eſſe iuncti. quia membra que ſunt ſub vno capite vnum corpus conſtituunt ⁊ filij qui ſunt ſub eodem patre vnam domuꝫ faciunt: pater inquit. Prelatus enim dicitur pater: quia ſicut a numero vnus alij numeri deriuātur et generantur. a patre vero filij producuntur. Sic a prelato ſubditi dependent ⁊ ad eum referuntur: ⁊ qđ plus eſt ab eo ſpiritualiter generātur. Et ideo dico. ꝙ pater ſicut vnus nomen eſt dignitatis. ſingularitatis. ⁊ autoritatis. In cuius ſignuꝫ tyara pape in modum pyramidis eſt facta. et ſurſum tendit in vnum. Unde dicitur Ezechielis. xxxvij. Rex vnus erit omnibus imperans. Bene ergo dico ꝙ nos debemus eſſe vnum ⁊ in vnitate concordie manere. Habemus enim

Unum deum in celis.
Unum prelatum in terris.
Unam fidem in cordibus.
Unam legem in moribus.
Unū regem in temporalibus.

¶ Et ideo bene dicit Mathei. xxiij. Unus eſt magiſter veſter omnes vos fratres eſtis ⁊c. Prelatus dicit vnus propter ſtatus eminentiam. magiſter propter cordis ſapientiaꝫ. pater propter charitatis amiciciam. dicitur in celis propter contemplationis excellentiam. Dic ſi vis de patre ſicut ſupra. ¶ Et ideo de iſta ſingulari vnitate dicitur Ezechielis. xxxvij. Paſtor em̄ vnus omniū noſtrū ¶ Simus vnum propter animi vnitatē: vnus inquit eſt. Quia ſcilicet animus noſter debet vnus eſſe vt quicquid vnus voluerit debent alij ſimul velle. Multa em̄ mēbra ſunt in vno corpore. ⁊ tamen habent niſi cor vnū Sic ⁊ nos licet multi ſimus. vnum tamen cor ⁊ vnū animuꝫ habeamus. Iuxta illud Actuū. iiij. Multitudinis credentium erat cor vnuꝫ ⁊ anima vna. Gorgone enim tres finguntur fuiſſe pulcerrime ſorores: que ſolū tres vnum oculū habebant: quē cum indigebant altera alteri comodabat: ſicut ponit Ouidius ⁊ poete ad denotandum. ꝙ ꝗuis corporaliter plures ſimus vnū tamen oculum cordis debemus habere. quem inuicem cōmunicemus ⁊ quem alter alteri cōmodemus. vnus inquit ſupple animus. Unde Ezechielis. xj. Dabo eis cor vnuꝫ ⁊ ſpiritum vnū. Simus ergo vnū propter animi vnanimitatē. ¶ Simus vnū propter populi vniformitatem: cum dicitur omniū noſtrū. Omnium vero vniuerſitatem ſimul iunctam ſignat. noſtrū vero cōmunitatē deſignat. Quia ſcilicꝫ nos omnes ⁊ vniuerſi debemus eſſe vniformes. vnanimes ⁊ cōmunes. In nobis em̄ debꝫ apparere cōmunitas ⁊ vnitas. in actibus. in habitibus. in affectibus. in habitationibus. in cōuerſationibus. Unde Ezechielis. j. Una ſimilitudo ipſarū quatuor omniū noſtrū Gal. iij. Omnes em̄ vos vnū in chriſto. Oēs eniꝫ debemus cōmunitatem diligere. cōmunem victū. communē vitā tenere cōmunē habitū portare. ⁊ in cōmunitate viuere ⁊ manere. Exemplo columbarū ⁊ aliorū ſimplicium animaliū. que ſub vno tecto manent ⁊ vnā vitaꝫ ſimul tranſeunt atqꝫ tenent. ⁊ hoc monet Eſa. xxvij. dicens. Congregamini vnus ⁊ vnus filij iſrael: vt ſic poſſimus dicere illud Prouer. j. Marſupiū ſit vnū ſcilicet

Uiuentium communitatem.
Amantium integritatem.
Regentium identitatem.

Bene ergo dicitur in pſ. Ecce ꝗ bonū ⁊ ꝗ iocundū ha-

bitare fratres in vnū. Ubi etiaꝫ poteſt oſtendi. ꝙ talis vnitas ⁊ concorditas eſt habenda. Quia ſcilicet

Melior: ecce ꝙ bonum.
Letior. ⁊ ꝙ iocundum.
Clarior: fratres.
Tutior: habitare in vnū.

Tales eīm qui in vnum concordant ⁊ manent. ſunt meliores. Ecce ꝙ bonū. Quia vir bonus ex bonitate alterius confortatur Geneſis. j. Uidit deus ꝙ eſſet bonū ⁊ factus eſt veſpere ⁊ mane dies vnus. Item ſunt letiores: ⁊ ꝙ iocundū inquit. Nulla eīm poteſt eſſe iocūditas. niſi in vnitate. in ſocietate. in cōmunitate. in charitate. Quia ſecundū Senecā. nullius boni ſine ſocio iocunda poſſeſſio. Item ſunt cariores. quia fratres: qꝛ omnes debent eſſe ſicut fratres ⁊ ſe diligere et amare. j. Cor. xj. Fratres conuenientibus vobis in vnū ⁊c. Itē ſunt tutiores: habitare inquit in vnū. Quia ſcilicꝫ multe virgule in vnuꝫ ligate non faciliter franguntur. que ſtatim ſingulariter poſite frangerentur. Multi etiam milites ſimul vniti non vincuntur: vbi diſperſi vincerentur. Unitas ergo ⁊ cōmunitas eſt tutior. et ſecurior in vnū habitatio: habitare inquit in vnū. Unde in ps. dicit ꝙ deus habitare facit vnius moris in domo. Simus ergo chariſſimi vnum ⁊ vnanimes: Exemplo apoſtoloꝝ. Potiſſime tamen ⁊ principaliter debꝫ eſſe in electionibus. vbi ſumma vnitas ⁊ vnanimitas requiritur Et inde eſt ꝙ cardinales ſimul in electione includunt. vt corde ⁊ corpore vnanimiter operētur. Unde. ij. Eſdre v. Conuenerunt vnanimes in atrium. Ubi oſtenditur ꝙ iſti debent

Simul congregari: conuenerunt
Mentaliter adunari: vnanimes.
Localiter conclauari: in atrium.

Quod tamen eſt contra multos qui non ſunt vnū. per concordiā. immo ſunt multi per diuerſitatē ⁊ diſcordiā quia ſicut videmus ꝙ theca leguminis in qua grana inuicē vnita continebantur in eſtate ſiccatur et aperitur. ⁊ tunc vnitas granoꝝ diſiungitur ⁊ vnū ab altero ſeparatur. Sic vere eſtas tentationis multos per indeuotionē ſiccauit. hinc eſt. ꝙ in vnū nolunt per concordiā manere immo per diuerſa vota ⁊ affectus ſolent ſe alter ab altero ſeparare: ⁊ nunꝙ in idē vnanimiter conuenire. ſicut ad literā patet in electionibus. vbi verificatur illud Eccleſiaſtici. xxxiij. Intuere in omnia opa altiſſimi duo contra duo. vnū contra vnū. Non ſic: ſed ſimus vnanimes. Iuxta illud qđ dicitur Iudic. xx. Conuenit vniuerſus iſrael quaſi homo vnus cadē mente eodēꝗ conſilio Iſta igitur de vnitate concordie ſufficiant. Uide ſupra

D de ſocietate concordia ⁊ ſimilibus. Sed adhuc tamē eſt dicendū. ꝙ vnitas etiā poteſt accipi in malo: ⁊ ſic per vnitatē intelligitur mala ſingularitas: ⁊ etiā mala concorditas. Et primo mala ſingularitas: qꝛ homo partialis ⁊ ſingularis vnus dicitur eo. ꝙ nulli per cōcordiā ⁊ amorē ſociatur. Unde Eccl's. iiij. Unus eſt ⁊ ſcōm non habet. Unde nota ꝙ talis vnitas ⁊ partialitas habet

Incompaſſionem ⁊ cupiditatem.
Indeuotionem ⁊ tepiditatem.
Indiſcretionem ⁊ garrulitatem.
Contradictioneꝫ ⁊ crudelitatem.

Dico ꝙ iſtā partialeꝫ vnitatē cōitatur incōpaſſio et cupiditas. Et ſic dicit. j. Reg. xxx. ꝙ ibi vnus ſcilicꝫ peſſimus voluit impedire ne preda dauid laſſis remanentibus diuideretur. Itē ipſam cōitatur indeuotio ⁊ debilitas. tales eīm faciliter cadunt in peccatis: quia ſicut dicitur in ps. Sicut vnus de prin. cade. Itē ipſaꝫ cōitatur indiſcretio ⁊ garrulitas. Unde Iob dixit vxori ſue Iob. ij. Sicut vna de ſtultis mulierib9 locuta es. Itē ipſam cōitatur contradictio et crudelitas. Unde Eccli. xj. Ab vna ſcintilla augetur ignis: ⁊ ab vno doloſo augetur ſanguis. Et procul dubio chariſſimi ad literā in ſeculo ⁊ in clauſtro probatur ꝙ tales partiales ⁊ ſingulares vitā cōem contēnentes. per hypocryſin ⁊ alis ſingulariter viuentes ſunt vt cōmuniter auariores. indeuotiores. doloſiores. ⁊ garruloſiores ⁊ crudeliores. Iſta eſt vnitas ſingularitatis. Eſt ſecundo vnitas male concorditatis. Mali eīm ligant ⁊ vniunt ſemetipſos ad impugnandū deū ⁊ ſanctos ps. Reges terre ⁊ principes conuenerunt in vnū ⁊c. Iſti qui ſunt ſimiles ſunt faciliꝰ vniti: ⁊ mali ſunt ſimiles. Et ideo concordant ⁊ vniuntur cōtra bonos Ioſue. ix. Congregati ſunt vt pugnarent contra Ioſue vno animo. Et ſic etiā de impijs dicitur Actu. vij. Quod impetū fecerunt in beatū Stephanum vnanimiter. Uide ſupra. De congregatione. ⁊ Societate. ⁊ Coniunctione ⁊c.

Unicus. vnigenitus.

Nota ꝙ p codē ſupponūt ⁊ poteſt intelligi per vnicum vel vnigenitum. B

Chriſtus.
Anima.
Animus.
Pauper.
Uir iuſtus.

Chriſtus eniꝫ dico iſte eſt vnigenitus a patre et vnigenitus a matre. Unde ipſe dicit Prouer. iiij. Ego filiꝰ fui patris mei ⁊ tenellus ⁊ vnigenitus. Qui pro nobis mittitur. Et ideo diligēdus. Qui pro nobis occiditur: ideo deplangendus. Qui heres cōſtituitur: ideo venerandus. Diligatur. quia pro nobis mittitur. j. Iohā. iiij. In hoc apparuit charitas dei quoniā vnigenitū filiū ſuū miſit. Itē deplangatur: quia pro nobis occiditur Hiere. vj. Luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū: Itē honoretur: quia heres conſtituitur Iohā. j. Uidimus gloriā eius gloriā quaſi vnigeniti a patre. Itē vnica dicitur anima: quia ſcilicꝫ homo non habet niſi vnicā Luc. viij. Filia vnica erat illi ⁊ hec moriebatur. Et ideo ipſaꝫ debet ſumme cuſtodire. ne pereat per peccatū: ⁊ ſollicitaꝫ debet vitā gerere ⁊ habere. Exemplo dauid qui dicebat in ps. Erue a framea deus animā meā. Itē vnicus etiā dicitur animus vel ſpiritus hominis. qui ſcilicet debet amari: ⁊ ſi per peccatuꝫ moritur: debet per gratiā ſuſcitari Luce. vij. Ecce defunctus efferebat vnicꝰ filius matris ſue ⁊c. Itē vnicus dicitur pauper. quia ſolus vnicus eſt in mundo nulluꝫ habens adiutoriū preter deū ps. Reſpice in me ⁊ miſerere mei ⁊c. Itē vnicus dicit hō iuſtus. Iuſtū eīm deus quaſi vnicū diligit. ⁊ tanꝙ carū ⁊ pcioſum cuſtodit. ij. Reg. j. Sicut mater vnicū diligit filiū ita te diligebā ⁊c.

v Obiſcum. Nobiſcum. Mecum Tecum. Secum. B

Nota ꝙ iſte dictiones compoſite. dicunt ſemper ſocietateꝫ preſentiam. vnitatem. aſſiſtentiam. propinquitatem. Et ideo breuiter notabo ꝙ inuenitur ſocietas. ſcilicet

Que debet optari.
Que debet amari.
Que debet vitari.

Dico prio ꝙ eſt ſocietas q̄ debet optari. et iſta eſt ſocietas ipſius dei. que per gratiā incboat ⁊ per gratiam confirmatur. Sicut eīm videmus. ꝙ omnia naturaliter appetunt eſſe ⁊ coniungi ſuo originali principio ⁊ etiā cū illa re que videtur eis vtilis et fructuoſa: ſicut pꝫ de igne. qui ſemper ſurſum aſcendit: ⁊ cū ſpera ignis ſe coniungit: ſicut patet de aqua que ſemper inferius deſcendit: ⁊ cū mari quod eſt principiū ſuū ſe vnit. et ſicut patet. de ferro. qđ cū adamante coniungi nititur. vt exinde aliquā perfectione aquirat. ſicut dicunt aliqui naturales. Sic vere chariſſimi cum chriſto debemus per amorē ⁊ deuotionē coniungi: et eidē per gratiā ſociari. Ab ipſo eīm principiū ⁊ originē accepimus: ⁊ in ipſo omnē perfectionē acquirimus ⁊ habemus. Sicut ergo lucifer ſemper cū ſole dicitur intereſſe. ⁊ retro ⁊ ante ſemp procedere. Sic vere ſemper debemus deū comitari. ⁊ cū ipſo per gratiā ⁊ charitatē cōmorari. ita vt ipſum precedamus deuote orando. vel ſequamur deuote ei famulādo. Et ſic dicamus illud Luce. xxij. Paratus ſum tecuꝫ ⁊ in carcerē ⁊ in morteꝫ ire. Et merito talis ſocietas eſt affectanda: quia ſicut oues diligunt ⁊ debent eſſe cum paſtore a quo a lupis defenduntur. Milites cum duce a quo conducuntur. Pupilli cum tutore a quo gubernantur. Boni diſcipuli cum doctore a quo informantur.

Ayuntamiento de Madrid

tur. Pauperes cū benefactore a quo ſatiantur. Sic vere nos debemus eſſe cū deo a quo bona reportātur. Quia proculdubio chariſſimi ſocietas ipſius inuenitur

Debilium reformatiua. ¶ Dico ergo ꝙ
Flebilium letificatiua. iſta ſocietas eſt
Errantium certificatiua. debiliū fortifi-
Timentium aſſecuratiua. catiua. forte em̄
Egentium refatiatiua. lignū ſuſtinet
Ardentium refrigeratiua. debilē vineam
Laborantium adiuuatiua. quādo cū ipſo
Morientiū viuificatiua. ligat. Sic deus

fragilem hominē qui cū eo per gratiā ſociatur. de quo dicitur Judith. xiij. Aperite portas quia nobiſcum eſt dominus qui fecit virtutem. Et de Gedeone dicitur Judicū. vj. Dominus tecum virorum fortiſſime. ¶ Itē iſta eſt letificatiua flebilium. valde em̄ letificat gentē ſuam preſentia ducis boni. Sicut de apoſtolis dicitur Johā. xx. Quod gauiſi ſunt diſcipuli viſo domino. Iſte eſt ſemp nobiſcū preſens dicens Math. xxviij. Ecce ego vobiſcū ſum vſqꝫ ad conſummationem ſeculi. ¶ Item iſta eſt certificatiua errantiū. Sol em̄ preſens illuminat ⁊ nō abſens. Sic chriſtus ſi nobiſcum fuerit nos in fide ⁊ in moribus ſpiritualiter reformat ⁊ inſtruit. Unde de ſapientia dicitur Sapiē. ix. Mitte illam de ſede maieſtatis tue vt mecum ſit. ¶ Itē iſta eſt aſſecuratiua timentium. Homo em̄ minus ſolet timere cū alia perſona ꝙ ſolus ⁊ maxime ſi alius ſit fortis. Ideo cum iſte ſit fortiſſimus reſtat ꝙ ſecū per gratiā manens ſit tutiſſimus. Et ideo ipſe dicit Geneſis. xxvj. Noli timere: quia ego tecum ſum. Et Hieremie. xlij. Nolite timere. quia ego vobiſcū ſum vt ſaluos vos faciam dicit dñs. Et Nuceri. xiiij. Dominus vobiſcum nolite metuere. ¶ Itē iſta eſt refatiatiua egentium. preſentia em̄ obiecti delectat. ⁊ ſatiat potētiā. ſic ſocietas chriſti maxime in preſentia. Et ideo dicitur Luc. xv. Fili tu ſemp mecū es ⁊ oīa mea tua ſunt. ¶ Item iſta eſt refrigeratiua ardentium ⁊ per tentationes eſtuantiū. Unde Eſaie. xliij. Cum pertranſieris per ignem tecum ero. ¶ Item iſta eſt coadiuuatiua laborantiū Sapientie. ix. Mitte eam vt mecū laboret. Et. j. Cor. xv. Laboraui et ego non ſolus: ſed gratia dei mecum. ¶ Item iſta eſt ſaluificatiua et liberatiua pereuntiū ⁊ morientium. Unde Hieremie. j. Ego tecum ſum vt eruam te. Iſta eſt ſocietas que eſt affectanda.

¶ Secundo dico. ꝙ eſt vna ſocietas que eſt frequentāda: ⁊ iſta eſt ſocietas bonorum: quia ſcilicet nos debemus eſſe cū bonis vt eos imitemur. cum pauperibus vt eos adiuuemus. Juſtos debemus nobiſcū habere vt corū veſtigijs inhereamus Exodi. xxiiij: habetis aaron ⁊ hur vobiſcum. Pauperes debemus habere nobiſcū vt eos nutriamus Deuteronomij. xv. Aperies manū tuā egeno ⁊ pauperi qui tecū verſatur. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt ſocietas que eſt euitanda: ⁊ iſta eſt ſocietas malorum Prouerbiorum. j. Si dixerint veni nobiſcum inſidiemur ſanguini. ſequitur. ſortem mitte nobiſcum marſu. omnium noſtrum ⁊c. Sufficiat. Uide ſupra. de Cum in litera. C. et fac inde tractatum ſi non ſit factus. Et vide ſi vis de ſocietate. ⁊ de mecum.

Uocare. vocatus.

Nota ꝙ vocare ſumit. quandoqꝫ pro nominare. ſicut Luc. j. Uocabāt eū nomine patris ſui zachariā aliquando vero vt cōmuniter ſumitur pro appellare. ſicut Nūeri. xxiij. Uocaui te vt maledicceres ⁊ tu benedicis. ¶ Igitur dicamus aliquid de appellatione vocatiua ſeu acclamatione. Et ſic notandū generaliter ꝙ eſt vocatio diuina. Uocare enim nihil aliud eſt. ꝙ ad ſe aliquem appellare ⁊ attentum facere. vel ad aliquid audiendum vel aliquid faciendum applicare. Et ideo deus hominē vocare dicitur. quando vno modo vel alio ad ipſum conuerti nititur: ⁊ quando ipſum verbo vel verbere alloquitur vel affatur. Ipſe em̄ eſt ſicut auceps. qui auē quā timet fugere ⁊ a dominio ſuo recedere clamat ⁊ vocat: ⁊ eam illaqueat ⁊ ligat. Sic vere deus ſolet verbis ⁊ verberibus peccatores ad ſe vocare. et a vitiorum deuio ad ſalutis itinera reuocare Geneſis. iij. capitulo. Uocauit dominus Adam. et dixit ei. Adam vbi es? Et ſic dico ꝙ eſt quadruplex vocatio dei. ſcilicet

Spiritualis: vocat ſpiritualiter ad ſtatū perfectionis.
Temporalis: vocat temporaliter ad gradū prelatiōis.
Eternalis: vocat eternaliter ad locū refectionis.
Infernalis: vocat infernaliter ad locū dānationis.

¶ Prima eſt vocatio penitentiū.
Secunda eſt vocatio preſidentiū.
Tertia eſt vocatio bonorum morientiū.
Quarta eſt vocatio malorum pereuntiū.

¶ Dico ergo ꝙ deus vocat penitentes ad ſtatum perfectionis: quia ipſe vocat delinquentes ad penitentiā ⁊ conuerſionem. penitentes vero ad vite ⁊ morum perfectionem Marci. ix. Non veni vocare iuſtos ſed peccatores ad penitentiā Romano. viij. Quos vocauit hos ⁊ iuſtificauit. ¶ Item vocat preſidentes ad ſtatum prelationis. Quia ſicut dicitur Hebreo. v. Nec quiſqꝫ ſibi ſumat honorem: ſed qui vocatus eſt a deo tanqꝫ aaron ¶ Itē vocat iuſtos morientes ad locū refectionis ſcilicet ad gloriam paradiſi. vt. j. Petri. iij. In hoc vocati eſtis vt benedictionem hereditate poſſideatis. ¶ Item vocat etiā malos decedentes. ad locum infectionis ſcilicet ad infernum. Unde de ipſis dicitur Hieremie. xxv. Gladium ego voco ſuper omnes habitatores terre. ¶ His ergo premiſſis dicamus primo ꝙ eſt quedam vocatio interior ⁊ ſpiritualis: ⁊ iſta eſt illa qua deus vocat ſuos ad diuerſas conditiones ⁊ mores: et per ſuam occultam inſpirationem ⁊ ordinationem: ⁊ per ſcripture predicationem et inductionem. Et ſic dei vocatio nihil aliud eſt ꝙ quedā ſecreta dei ordinatio. electio ⁊ predeſtinatio. inductio ⁊ inſpiratio. Deus em̄ eſt ſicut bonus paterfamilias qui ſecrete apd̄ ſe diſponit quid quilibet ſeruorum in ſequenti facturus ſit: ipſis tamen ſeruis ignorantibus facta ſua. In mane enim ſolet eos vocare: ⁊ diuerſis diuerſa officia iniungere. ⁊ diuerſis operibus diuerſos applicare. Sic vere deus apud ſe diſponit de ſeruis ſuis fidelibus ab eterno. ad que et ad qualia opera ſunt vocandi. ⁊ ipſis ignorantibus ante eorū creationem de ipſis tractat. ordinat ⁊ diſponit. Et ideo particulatim ſolet ad diuerſas vias ⁊ varia opera ſalutis ſecundū ſuam ordinationem prudentiſſimā cuilibꝫ opus dare. Et inde eſt ꝙ vnus vocatur ad induſtriam vnam: et ad vnum ſtatum. ⁊ ad vnum exercitium alius vero ad aliud ⁊ ad alia. ſicut enim dicitur Johannis. x. Paſtor oues proprias vocat nominatim. Quia ſcilicet deus qui eſt paſtor omnium ad certos ſtatus conditiones ⁊ mores vocat, ſingulos ſingulatim. Unde Math. xxv. Homo quidam vocauit ſeruos ſuos et tradidit illis bona ſua et vni dedit quinqꝫ talenta. ⁊c. Et Apoſtolus. j. Cor. vij. Unuſquiſqꝫ proprium habet donū a deo alius ſic alius aūt ſic quaſi dicat quidam quinqꝫ talenta. alius vero duo. alius vnum. hoc eſt dictu diuerſimode ſecundū magis ⁊ minus. Et ideo chariſſimi tales vocationes noſtras debemus attendere: ⁊ vnuſquiſqꝫ vocatione ſtatu ⁊ gradu proprio contentus eſſe: ⁊ non ad ampliora redire ⁊ ambire: ſed in codē niſi forte ad aliud a deo vocatus fuerit permanere. Unde. j. Cor. j. Uidete vocationem veſtram fratres quia non multi ſapientes ſecundum carnem ⁊c. Et ſequitur capitulo. vij. Unuſquiſqꝫ in ea vocatione qua vocatus eſt in eadem permanet: niſi ad aliud etiam a deo ſit vocatus. Et ſic breuiter deus hominem vocat.

Ad penitentiam vt lamentetur.
Ad ſapientiam vt contempletur.
Ad amiciciam vt iocundetur.
Ad indulgentiam vt liberetur.
Ad patientiam vt coronetur.
Ad diligentiam vt operetur.
Ad eminentiam vt honoretur.
Ad continentiam vt emundetur.
Ad opulentiam vt ſatietur.

¶ Dico ergo ꝙ deus vocat ſcilicet hominem vt lamen

tetur per penitentiam. Et ſic dicitur Mathei.ix. Non
veni vocare iuſtos ⁊c. Iſta tamen vocatio a multis non
recipitur: ſed in contrarium cõmutatur. Unde Eſaie.
xxij. Uocauit dominus ad fletum ⁊ planctuꝫ ⁊c. ¶ Itẽ
vocat nos vt contemplemur per ſapientiam. vnde Eſa.
xlviij. Audite me Jacob ⁊ iſrael quem ego voco. Iſrael
eñ videns deuꝫ interpretatur. per quem vir contempla
tiuus intelligitur. qui videt deum ⁊ contemplatur. Cõ
tra qđ faciunt multi qui de contemplatione celeſtium
non curant. Contra quos Prouerbioꝝ.j. Uocaui ⁊ ren
nuiſtis: extendi manum meam, ⁊ non fuit qui aſpiceret
¶ Item vocat nos vt iocundemur per amiciciaꝫ: quia
ipſe vocat ad ſocietatem chriſti ⁊ ſanctoꝝ que leta eſt et
iocunda.j. Coꝛ.j. Fidelis autẽ dominus per quem vo-
cati eſtis in ſocietate filij eius. Sed econtra multi ſunt
qui vocati ad iſtam ſocietatem venire dedignantur. de
quibus poteſt dñs dicere illud Trenoꝝ.j. Uocaui ami-
cos meos. ipſi aũt ſpreuerunt me. ¶ Item vocat nos vt
liberemur. per indulgentiã. vt ſic peccati laqueos exca-
mus Hebreo.ix. Repromiſſionem accipiant qui vocati
ſunt. Et Gal.v. Uos autem in libertatem vocati eſtis.
¶ Item vocat nos vt coronemur. per patientiam: ⁊ ſic
vocantur martyres: de quoꝝ patientia dicatur.j. Pet.
v. Qui vocauit nos in eternam gloriã ſuam modicum
paſſos ⁊c. ¶ Item vocat nos vt operemur per diligen-
tiam. Deus eñ pater eſt ille paterfamilias. qui condu-
cit operarios in vineam ſuam: ⁊ tandẽ dicit procurato
ri ſuo. Uoca operarios Mathei.xx. ¶ Item vocat nos
vt honoremur per eminentiaꝫ: ⁊ hoc eſt quando vocat
nos ad eccleſiaſticas dignitates. De quo Eſa. xxij. Uo
cabo ſeruũ meum elyachim ⁊ induã eum tunica. ¶ Itẽ
vocat nos vt emundemur per continentiaꝫ Sophonie.
j. Sanctificauit vocatos ſuos. Uñ.j. Theſſal.iiij. Non
eñ vocauit nos deus in immundiciã ſed in ſanctifica-
tionem. ¶ Item vocat nos vt ſatiemur. per opulentiã:
quia ipſe ſcilicet verbis ⁊ verberibus vocat nos ad cenã
glorie paradiſi Matthei.xxij. Miſit ſeruos ſuos voca
re inuitatos ad nuptias. Ad nuptias enim celi omnes
qui habent fidem vocantur: ſicut dicitur ibidẽ. Illi eñ
qui habent fidem ſine operibus refutantur: nam mul-
ti ſunt vocati pauci vero electi Mathei.xx. Illi vero qui
fidem habent ⁊ miſericordie opera receptantur de qui-
bus Apocalip.xix. Beati qui ad cenam nuptiarũ agni
vocati ſunt et perueniunt. Ecce ergo quomodo diuerſi
ad diuerſa vocantur: ⁊ quomodo ille qui numerat mul
titudinem ſtellarum et omnibus eis nomina vocat in
Pſ. de diuerſis diuerſimode meditatur. Nos ergo cha
riſſimi iſtas vocationes teneamus. Iuxta illud.j. Coꝛ.
vij. Unumquemqꝫ ſicut vocauit dominus ita ambulet.
Uocationes etiam parendo humiliter audiamus. Iu-
xta illud Baruch.iij. Stelle vocate ſunt ⁊ dixerunt aſſu
mus. Et ipſi deo per executionẽ bonoꝝ operum reſpon
ſionem congruã faciamus. ꝯ. illud Job. xiiij. Uocabis
me et ego reſpondebo tibi ⁊c. Sed procerto chariſſimi
multi ſunt ſicut gallina. que in eſtate vbiqꝫ inueniens
grana non vult venire quando vocatur: et ſicut falco et
miluus carnibus repletus: qui non venit ad magiſtrũ
quando acclamatur: ⁊ ſicut ſeruus contumax: qui non
reſpondet domino ſuo quando excitatur: ⁊ ſicut dormi
ens vel in remotis agens. qui non audit quando ab ali
quibus appellatur: quia homines

Granis diuitiarum ditati.
Carnibus deliciarum ſatiati.
Contumacie ſuperbie indignati.
Somno pigricie aggrauati.

¶ A deo per obſtinationem elongati. iſtas vocationes
chriſti non audiunt. nec ad ipſas veniunt nec attendũt
Unde de iſtis poteſt dominus dicere illud Job.xix. Ser
uum meum vocauit non reſpondit mihi. ore proprio de
precabar ⁊c. Non ſic chariſſimi: ſed ſecundũ doctrinaꝫ
apoſtoli Ephes.iiij. Ambuletis digne vocatione qua vo
cati eſtis. Quia cuilibet poteſt dicere illud Johannis.
xj. capitulo. Magiſter adeſt ⁊ vocat te. Aduerte ꝙ iſta
vocatio eſt audienda ⁊ attendenda propter tria. ſcilicet

Propter vocantis honorem.
Propter vocantis amorem.
Propter vocantis clamorem.

¶ Probat honorẽ magiſtralis excellentia. Magiſter
Probat amoreꝫ perſonalis aſſiſtentia. Adeſt. Probat
clamorem virtualis eloquentia. Uocat te. ¶ Iſte enim
ſunt tres cauſe quare vocatio debet attendi ſcilicet pro-
pter ſtatuꝫ honoris: magiſter inquit. Libenter eñ ma-
giſtrum vel dominum quilibet infimus vel ſubiectus
ſequitur quando vocatur. Cuius exemplũ habemus in
ſamuele. qui credens ſe vocari in ſomno ab hely ſacer-
dote ⁊ magiſtro ſuo, ſtatim reſpondit dicens. Ecce ego
quia vocaſti me.j. Regũ.iij. Cum igitur deus ſit paſtor
⁊ magiſter. bene dico. ꝙ vocatio ipſius eſt audienda: ⁊ et
per bona opera reſpõdenda Job.iiij. Uocabis me, ⁊ ego
reſpondebo tibi. Pulli enim a matre vocati ſequuntur
eam: ⁊ agnus quando matrem ſuam intelligit poſt eaꝫ
ambulat ⁊ currit. Cum igitur iſte ſit pater ⁊ mater ⁊ du
ctor. neceſſe eſt ꝙ vocatione ipſius pareamus. ⁊ per bo-
na opera poſt eum ambulemus. Exẽplo petri ⁊ andree
quos reficiẽtes in naui rethia ſua vocauit dominus ⁊ iſta
tim ſecuti ſunt eum. Et ſic poterit cuilibet dicere illud.
Johannis.iij. Uos vocatis me magiſter ⁊ domine. De-
bet igitur audiri propter ſtatum honoris. ¶ Item debꝫ
audiri. propter ſignuꝫ amoris. cum dicitur adeſt: quia
aſſiſtentia ⁊ preſentia vocantis eſt ſignum ꝙ ipſe dili-
git ipſum quem vocat: et ſicut melius auditur preſens
ꝙ abſens: ſic chriſtus cuꝫ ipſe ſe preſentẽ exhibeat in vo
cando Eſaie.lviij. Uocabo ⁊ dices ecce aſſum. ¶ Iteꝫ de
bet audiri. propter ſonũ clamoris: quod oſtenditur cuꝫ
dicitur: vocat te. Uocatio eñ preſupponit altiorẽ ſonũ
ꝙ cõmunis locutio. Sonus vero quanto plus clamat:
tanto plus auditur. Et quia iſte vocat et clamat verbis
ſcripturarum ⁊ verbis predicatorum. verbis inſpiratio
num: ⁊ verbis tribulationuꝫ: bene dico. ꝙ eſt merito au
diendus exemplo ſamuelis.j. Regũ.iij. vbi dicitur. Mõ
venit dominus ⁊ ſtetit ⁊ vocauit. ſamuel ſamuel. Ait ſa
muel. Loquere domine quia audit ſeruus tuus. Patet
ergo. ꝙ eſt quedam vocatio dei interior ⁊ ſpiritualis.
¶ Secundo principaliter dico. ꝙ eſt quedã vocatio dei
exterior ⁊ temporalis: ⁊ iſta eſt illa qua dominus ad di-
gnitates temporales aliquos vocat: nominat et aſſu-
mit. In curiam eñ regis vel pape nullus intrat non vo
catus: qui eñ ibi non vocatus ſe ingereret. forte verba
⁊ verbera ſuſtineret. Iſtud eñ figurabatur in aula regis
aſſueri: vbi nulli licebat ingredi niſi vocato. ꝙ ſi non vo
catus ingrediebatur: ſine remedio occidebatur. ſicut di
citur Heſter.iiij. Sic vere chariſſimi in aulã regis chri
ſti que eſt eccleſia. non debet aliquis intrare: nec ad di-
gnitates ⁊ beneficia eccleſiaſtica ſe inferre: niſi deus per
canonicam promotionem decreuerit hunc vocandum.
Quia enim non vocatus a domino ingreditur: mortis
eterne periculuꝫ. Sicut ſymoniaci ⁊ ambitioſi. qui ſe in
gerunt non vocati: quia proculdubio non gaudent nec
proſperantur: ſed potius in miſerijs ⁊ tribulationibus
moriuntur: quia vt communiter tales male intrantes
in pace non finiunt dies ſuos. Unde Sapiẽtie.xj. Quo
modo poſſit aliquis permanere niſi voluiſſes. aut qui
a te vocatus non eſſet conſeruaretur. quaſi dicat impoſ
ſibile eſt. Aduerte tamen. ꝙ aliqui a ianitoribus per fa-
uores introducũtur. licet a domino nõ vocentur. quin-
immo oſtiarij ſolent illos quos papa plus vellet dimit
tere ⁊ alios introducere nõ vocatos. O deus quot ſunt
hodie tales oſtiarij in eccleſia. ſcilicet mali ⁊ ſymoniaci
prelati qui videlicet bonos ⁊ dignos quos ſummus pon-
tifex deus amplius diligit exterius dimittũt. Malos
vero a deo non vocatos mediantibus pecunijs introdu
cunt. figurati in adonya. qui preter voluntatem patris
ſui dauid ambitioſe regnabat: qui multos alios indi-
gnos ad conuiuium vocauerat. ſalomonem vero a deo
⁊ a dauid vocatum et electum dimiſit. ſicut dicitur. iij.
Reguꝫ.j. Joab vero principẽ militie, abyathar ſummũ
ſacerdotẽ

Ayuntamiento de Madrid

ſacerdotem ſibi pro parte ſua conſiderauerat: quibus fauentibus imperabat. Quia procerto chariſſimi adonyas .i. malꝰ ⁊ ambitioſus ⁊ ſymoniacus platus qui preter voluntatem patris ſui .i. ideſt chriſti dominatur et regnat. ⁊ qui per manum principum ⁊ ſuperiorum prelatorum ſacerdotum promouetur ⁊ imperat. quos de bonis eccleſie paſcit lautius ⁊ impinguat. ad conuiuium eccleſiaſticorum non libenter ſalomonem qui interpretatur pacificꝰ. ideſt bonos. iuſtos. pacificos. maturos ⁊ a deo vocatos et electos non ſolet vocare. quinimmo ſolet tales dimittere ⁊ excludere: ⁊ malos ſibi fauentes introducere ⁊ vocare. Quia ſepe fit hodie. ꝙ mali raptores ⁊ impij a talibus eliguntur. boni vero qui filij ſunt eccleſie impromoti exterius dimittuntur. Unde de talibus poteſt loqui dyabolus .d. illud Eſaie. viij. Uoca nomē eius accelera. ſpolia. detrahe. feſtina. predari. Quia procerto tam principes ꝙ mali prelati non vocant hodie in officijs ⁊ dignitatibꝰ: niſi detractores. predicatores feſtinos. precipites et raptores: tales tamen quandoqꝫ a deo patre ſuo repudiantur ⁊ deponuntur: et alij loco iſtorum inſtituuntur Job. Perdet multos innumerabiles ⁊ regnare faciet alios pro eis. Non ſic chariſſimi non vocemur ab homine. ſed a domino: quia non iuſte introducitur qui a domino non vocatur. Et ideo de quolibet ſic vocato ⁊ electo dicitur Hiere. xj. Oliuā vberem: fructiferam pulcram. ſpecioſam vocauit dominus nomen tuum. vide eam ſupra. de nomine. vbi inuenies eam diuiſam ⁊ proſecutam vt ſic de quolibet vocato dicatur illud. ij. Regum. xiiij. Uocatus eſt abſalon vt intraret ad regem. Uide eam ſupra de intrare. Iſti ergo vocantur ad gradum honoris ⁊ dignitatis. qui per dei ordinationē aſſignantur. Unde Eſaie. lxij. Uocabitur tibi nomen nouum quod os domini nominauit. Uide Et aduerte ꝙ in tali vocatiua nominatione ⁊ electione debet ineſſe.

Maturitas deliberatiua: vocabitur in futuro.
Famoſitas exuberatiua: nomen nouum.
Diuinitas preordinatiua: qđ os dñi nominauit.

¶ Iſta eñ tria per ordinem debent eſſe a parte electoꝝ a parte electi. et a parte ipſius domini: quia electorum prudentia debet deliberare. electi redolentia debet exuberare. diuina potentia preordinatiua debꝫ determinare. ¶ Requiritur electorū prudentia deliberatiua. cuꝫ dicitur vocabitur in futuro. Futurum eñ tempus tarditatem ⁊ deliberationem deſignat: que in iſto opere requiritur: quia neceſſe eſt ꝙ deliberatio in electionibus apponatur. Natura eñ nihil magnū ſubito facit quin immo complementū cuiuſcunqꝫ rei magne per ſucceſſiones ⁊ interualla operatur. conſtruit ⁊ cōponit. ⁊ quāto res debent eſſe melioris conditionis ⁊ longioris durationis. tanto requiritur tempus diuturnioris dilationis. Et ide eſt ꝙ fetus ſcilicet elephantis non minus ꝙ duobus annis in vtero perficitur. qui tandem maximus inuenitur. Palma etiam ad fructificandū centenum annum expectat. que tandē poſtea durat ⁊ fecundiſſime fructificat. Quercus etiā tardiſſime creſcit. que tamen cōpleta diu permanet ⁊ perſiſtit. Natura eñ in rebus durantibus ⁊ notabilibus ſolet deliberare ⁊ tarde proficere ⁊ procedere. ⁊ nihil magnum ſubito facere ⁊ procreare. Cum igitur procreatio ⁊ innouatio vel inſtructio alicuius prelati ſit quoddam valde magnum ⁊ arduum ⁊ durabile atqꝫ firmū. reſtat ꝙ cum deliberatione ⁊ tarditate debet eligi ⁊ euidenti circunſpectione procreari. vocabitur inquit ſcilicet in futuro cum deliberatione: ⁊ non cum precipitatione. vt ſic de ipſo poſſit dici illud zacharie. viij. Uocabitur hieruſalem ciuitas veritatis. Et Eſa. j. Uocabitur ciuitas iuſti ⁊ vrbs beata ⁊ fidelis. Quia prelatus q̄ ſic cū deliberatione eſt vocatus debet eſſe hieruſalem. ideſt viſio pacis. quia ſemper debet querere pacem ⁊ dilectionem: debet eſſe ciuitas iuſti. Quia ſemper debet habere iuſtitiam ⁊ correctionem. ⁊ debet eſſe vrbs fidelis: quia ſemper debet habere fidelitatem et perfectionem. Requiritur igitur in iſta electione ⁊ vocatione electorum prudentia deliberatiua. ¶ Deinde dico. qđ requiritur electi redolentia exuberatiua. nomen inquit nouum. Ad denotandū ꝙ electus debet habere nomen. virtutē ⁊ famam Luce. j. capitulo. Uocabant eum nomine patris ſui zachariā. Uide ſupra. de nomine. ⁊ appellatione: ⁊ pone quod volueris. Requiritur ergo electi redolentia exuberatiua. ¶ Denique requiritur diuina potentia preordinatiua nominauit inquit dominus. Neceſſe eſt enim ꝙ a domino vocetur: ⁊ ꝙ ſua vocatio a deo principaliter ordinetur. Unde Eſaie. xlix. Dominus ab vtero vocauit me de ventre matris mee recordatus eſt nominis mei ⁊c. Humor enim de profundo ſurſum ad ramos ⁊ ſummitatem arboris non erigitur: niſi per ſolis influentiam attractus: preueniens enim virtus ⁊ attractio cauſa eſt quare fit in arbore talis erectio ⁊ eleuatio. Sic vere homo occulte ſuperius eleuetur: ⁊ non per ſuam occultā rationē ſuperius attrahatur. Quia ſicut ipſe chriſtus dicit Johannis. vj. Nemo poteſt venire ad me niſi pater meus attraxerit eum ad me. Unde Eſaie. xlv. Ego dominus qui voco nomen tuum. Aduerte tamen ꝙ talis vocatio. electio. erectio. non continue fit a deo. Sol enīꝫ quandoqꝫ attrahit puriorem aerem. vel etiam humorē qui fit in arbore: ſic deus quādoqꝫ vocat eligit ⁊ preficit meliorem. Quandoqꝫ vero attrahit fediorem ⁊ deteriorem ſic fit. ꝙ multotiens deteriores promouentur. Ecce eñ vinum nouum turbidū ⁊ impurū: ⁊ diuerſis fecibus permixtū. ſolet fortius ebulire ⁊ in dolio in quo eſt moueri. curreret feruere. tunc igitur accidit ꝙ non pars vini purior ſed impurior ſurſum erigitur. ⁊ fex ⁊ ſpuma ad dolij ſuperficiem eleuatur. Sic eſt vere chariſſimi in dolijs. ideſt in collegijs quādo eligitur: tunc non ceſſat ebullitio malaꝝ affectionū. quinimmo ſemper abundat ⁊ motio litium ⁊ turbationū. Et ideo deus videns ꝙ ſuis vocationibus nolunt ſtare. ſolet ipſos ſibi ipſis dimittere: ⁊ ſic ſolent impurā partē dolij. ideſt deteriorem partem collegij aliquādo eligere ⁊ preferre. Iſta eſt ergo vocatio humana ⁊ non diuina. de quibus Hiere. vj. Argentū reprobū vocate eos: quia dominus proiecit illos. Item Oſee. j. vbi dicitur. Uoca nomen eius nō populus meus. Quia tales qui ſic per affectiones vocantur: non populus domini ſunt: ſed potius ſine miſericordia inueniuntur. Non ſic ergo: ſed ſit ibi diuina prouidentia preordinatiua. vocauit inquit dñs. vnde Thobie. iiij. Uocauit Thobias filiū ſuū. j. Reg. iij. Uocauit dñs ſamuelē. Ubi oſtendit ꝙ talis electio deſcribitur

Ut ſupernaliter ordinata: dominus.
Ut actualiter deſponſata: vocauit.
Ut virtualiter conſummata: ſamuelē ſcilicet virū virtuoſum.

Sic dico ꝙ eſt quedā vocatio dei exterior ⁊ temporalis. ¶ Tertio principaliter dico. ꝙ eſt quedā vocatio diuina que eſt ſuperior ⁊ eternalis: ⁊ iſta eſt illa qua quis vocat per mortē ad eternā gloriā paradiſi. C Sicut vero paterfamilias mittit quandoqꝫ famulū ſuū vt vocet homines ad conuiuiū. Sic deus mittit mortē que eſt famula ⁊ oſtiaria ſua vt amicos ſuos vocet ⁊ introducat ad celeſte palaciū. Cuꝫ de ſic vocato dicitur illud ij. Regū. iiij. Uocatus eſt abſalon vt intraret ad regem Mors eñ eſt quedā vocatio ⁊ quedā peremptoria citatio. qua corā deo cōparere cōpellimur: ⁊ qua ſi boni fuerimus ad celeſte palacium adducamur. Aduerte ſi vis ꝙ oſtenditur

Conditio de qua cōmendatur: abſalon.
Citatio per quam excitatur: vocatus eſt.
Promotio ad quā inuitatur: vt intraret ad regē.

Uide ſupra de intrare. vbi ipſam inuenies. Boni enim ſunt ſicut operarij qui in ſero noctis vocantur ad ſalarium: ſicut pauperes qui a diuite vocātur ad conuiuiū ſicut milites qui a rege vocantur ad ſtipendiū. Eterna eñ gloria eſt ſalariū pro laborantibus. vnde Matthei. xx. Uoca operarios ⁊ redde illis mercedē. Eſt etiā conuiuium fameſcentibus Luce. xiiij. Homo quidā fecit cenam magnā ⁊ vocauit multos. Eſt inſuper ſtipendium

Ayuntamiento de Madrid

militantibus Phil.iij. Deſtinatū proſequor ad brauiū eterne vocationis. Et ſi vis dilatare: quomodo citatur per mortem ⁊ compareat vt reſpondeat. vt ſuſtineat. vt obtineat. potes ſi vis dilatare: ſed omitto gratia breuitatis. Patet ergo ꝙ triplex eſt vocatio diuina. De quarta vocatione qua ſcilicet damnati ad infernū vocantur vide in tabula. D
¶ Sed adhuc dico ꝙ eſt vocatio humana. Sicut enī video omnia animalia in species ſuas ſolent ſe mutuo vocare: ⁊ certis ſignis appellare: et ſe vocando affectiones ſuas alterutrū intimare: ſicut patet in bobus. in lupis. gallis. et ſimilibus. Sic vere neceſſe eſt ꝙ alios ad nos vocemus ⁊ appellemus: et ꝙ voce et opere conceptus noſtros vocibus exprimamus. Et ſic notare poſſumus ꝙ nos debemus

Vocare deum vt exaudiat.
Prudentē vt erudiat.
Pauperē vt adueniat.
Amicū vt ſubueniat.
Virtutē vt proficiat.
Errantem vt deſiſtat.
Peccantē vt luctū faciat.

¶ Vocetur deus vt exaudiat. Exēplo auis. que volando vocat matrē ſuam ad ſui lactationem. zacha xiij. Vocabit nomen meū ⁊ ego exaudiā eū. ¶ Item vocetur vir doctus vt erudiat. Exēplo allaude que vocando vocat diem ad ſui illuminationem. j. Reg. xxviij. Vocaui te vt oſtēderes mihi quid faciam. ¶ Item vocetur pauper vt ſe reficiat. Exēplo galli qui grano inuento vocat gallinam ad ipſius communicationē Luce. xiiij. Cum facis conuiuiū voca pauperes ⁊ debiles. ¶ Itē vocetur amicus vt ſubueniat. Exēplo elephantis. qui cadens nec reſurgere valens. barriēdo vocat alios ad ſui releuationem zacha. iij. Vocabit vir amicum ſuū. ¶ Item vocetur virtus vt proficiat. Exēplo infirmi qui vocat ſanitatē ad ſui curationē Prouerbioꝝ. vij. Dic ſapientie ſoror mea es ⁊ prudentiā voca. amicā tuam. ¶ Itē vocetur errantes vt ad viam veritatis redeant. exemplo paſtoris q̄ vocat ouē ad ſui reductionem. Unde Prouerbioꝝ. ix. dicitur. ꝙ ſapientia miſit ancillas ſuas vt vocarent ad arcē. Sequit. Si quis paruulus eſt veniat ad me. ¶ Item vocetur peccator. vt luctū faciat. Exemplo matrone que vocat ad mortuorum lamentationem: Amos. v. Vocabunt agricolā ad luctum ⁊ ad planctum eos qui ſciunt plangere. Sufficit igitur quod dictum eſt de vocare. vide ſupra de clamare. appellare nominare inuocare. orare. ⁊ ſimilibus. ¶ De mala inuocatione qua dyabolus vocat malos ad delectationem. vel etiam qua ipſi mali vocant alios ad deteſtabilia. dicitur Prouerbioꝝ. ix. ꝙ mulier ſtulta ⁊ clamoſa ſtetit in alto vrbis loco. vt vocaret tranſeuntes. Et dicit Prouerbioꝝ. xv. ꝙ melius eſt vocari ad olera cū charitate. ꝙ ad vitulum ſaginatū cum odio.

A **Vociferari.** Nota ꝙ vociferari idem eſt ꝙ vocem emittere more fere. Et ergo vociferari idem eſt. ꝙ vocare fortiter cum clamore. Et ſic nota ꝙ inuenio vociferationem.

Bonorum.
Malorum.
Miſerorum.
Damnatoꝝ.
Beatorum.

¶ Eſt ergo vociferatio hominū perfectoꝝ. Boni enī ſolent multis modis vociferari etiā cum clamore ſcilicet. Per contritionē peccata plorando. Per orationē dominū rogādo. Per predicationem ſeſe exhortando. Per exultationē deū extollendo Per cōpaſſionem alijs miſerando. ¶ Dico ergo primo ꝙ multi vociferantur per contritionem Numeri. xiiij. Vociferās oīs turba fleuit nocte illa. ¶ Itē p orationē Joſue. vj. Vociferante oī populo muri hiericho corruerunt. ¶ Item per predicationē ⁊ exhortationem Joſue. viij. Vociferantes ⁊ ſe inuicē cohortātes perſecuti ſunt inimicos. ¶ Item per laudem ⁊ exultationē. Pš. Pſallite ei in vociferatione. ¶ Item per compaſſionē ſupple. de penis bonorum. vociferabor ad te vim patiēs ⁊c. Abacuch primo. Iſta eſt igitur vociferatio iuſtorum. ¶ Secundo dico. ꝙ eſt vociferatio maloꝝ qui ſcilicet vociferantur iactando. gaudendo. manifeſtando. alijs iniuriando. Unde Exodi. xxxij. dicitur. Quod Joſue audiuit tumultum populi clamantis et vociferantis in caſtris. ¶ Tertio eſt vociferatio miſerorum Exodi. ij. Ingemiſcentes filij iſrael propter opera vociferati ſunt. ¶ Quarto. eſt vociferatio damnatorum qui deſperant ⁊ vociferantur pre dolore de quibus poteſt dici illud. ij. Paralip. xiij. Illis vociferantibus perterruit dominus hieroboam. ¶ Quinto. eſt vociferatio beatorum. qui pre gaudio vociferant atq̄ cantant. de quo poteſt dici illud. j. Eſdre. iij. Vociferantes in leticia eleuabant vocē Sufficit. vide ſupra de Clamare. ⁊ ſimilibus.

Vox. Nota ꝙ vox nihil aliud eſt ꝙ aer a pulmone in canalib⁹ gutturis motus ⁊ ipulſus. et mediantibus naturalibus inſtrumētis in ore articulatus ⁊ formatus. Cū igitur tam ratione ſue formationis. ꝙ ratione ſue operationis vox diuerſas proprietates habeat. hinc eſt ꝙ moraliter accipiendo. vox multipliciter accipitur in ſcriptura. Notabo igitur ꝙ inuenitur vox B

Admirabilis.
Cōmendabilis.
Deteſtabilis.
Refutabilis.
Formidabilis.
Amicabilis.

¶ Vox admirabilis. eſt vox creatoris. Quia ipſe dei filius dicitur vox ⁊ verbū. vt in pš. Ecce dabit voci ſue vocem virtutis. ¶ Item vox cōmendabilis. eſt vox viatoris. ſcilicet vox bona ⁊ moralis. quam iuſtus viator multipliciter profert de qua in pš. Voce mea ad dominum deprecatus ſum ⁊c. ¶ Item vox deteſtabilis eſt vox peccatoris. Peccator enī habet multas voces deteſtabiles atq̄ malas. de qua Soph. ij. Vox cantantis in feneſtra. vox corui inſuper liminari. ¶ Item vox refutabilis. eſt vox deceptoris. ſcilicet vox dyaboli. qui voce male ſuggeſtionis loquitur omne malum. pſal. Dedit abyſſus vocem ſuam al. ma. ſu. le. Dyabolus enim Dicitur abyſſus propter profunditatem malicie. Dicitur altitudo propter varietatem elationis ⁊ ſuperbie. Dicitur dare vocem propter inductionem ſuggeſtionis ⁊ fallacie. ¶ Item vox formidabilis. eſt vox ſummi terroris ſcilicet deſperationis ipſorum damnatorū. dicitur Sopho. j. Vox diei domini amara. tribulabitur ibi fortis. ¶ Item vox amicabilis eſt vox ſummi dulcoris ſcilicet vox leticie beatoꝝ. de qua Hierem. xxxiij. Adhuc audietur in loco ſcilꝫ in paradiſo vox gaudij ⁊ leticie. vox ſponſi ⁊ ſponſe. Sic igitur patet ꝙ inuenitur ſcilicet

Vox audienda.
Vox proferenda.
Vox abhorrenda.
Vox fugienda.
Vox metuenda.
Vox appetenda.

¶ Longū eſſet iſta ſex membra per ordinē explicare. ideo ſtatui ea artare ad tria. Et ſic dico ꝙ eſt. Vox admirabilis. que eſt audienda. Vox commendabilis. que eſt proferenda. Vox deteſtabilis. que eſt abhorrenda. ¶ Igitur primo dico. ꝙ eſt vox admirabilis. que eſt audienda: ⁊ iſta nihil aliud eſt. ꝙ dei filius qui vox ⁊ verbum dicitur eſſe patris. mediāte enī iſto deus pater

Mentem ſuam hominibus declarauit.
Legem vite predicauit.
In fide ⁊ moribus ſeculum informauit.

¶ Dei filius vox fuit: ⁊ tamen iſta vox vocem habuit. Vox dico fuit de mente patris egrediens. Vocem etiā habuit verbum ſalutis manifeſtando. Dico ꝙ vox fuit verbum enī. ſecundū Auguſtinum in omelia ſuper. in principio erat verbum. dicitur conceptus mentis dum adhuc latet interius. vox etiam dicitur dum ſonum induit: et iam in ore procedit exterius. Sic vere dei filius verbum eſt dū habitat mentē. Vox vero eſt dū ſumpto ſono humilitatis ⁊ carnis exterius clamat ⁊ viſitat. Et ideo ipſe chriſtus dicit eſſe vox illa de qua Luce. iij. Vox de celo facta eſt hic eſt filius meus dilectus ⁊c. Ubi huius conditio oſtēditur debiliſſima: vox. Ubi huius productio nobiliſſima: quia de celo. Ubi huius perfectio cōpletiſſima: facta eſt. ¶ Dico ergo ꝙ hic oſtenditur conditio

Ayuntamiento de Madrid

ditio eius debiliſſima. quod oſtenditur carnis humanitas cum dicitur. vox. Quia ſcilicet vox eſt quid aereū quod nullaꝫ habet exiſtentiam firmitatis. Et ideo ipſe chriſtus poterat dicere illud Luce. iij. Et Eſaie. xl. Ego vox clamantis in deſerto. vide in ſermone vox clamantis: ⁊ pone hic tria membra thematis: ⁊ omnia illa que faciunt ꝙ chriſtus ſit vox. ¶ Item oſtenditur ꝙ eius productio eſt nobiliſſima: quod oſtendit loci ſublimitas: quia de celis Mathei. iij. Ecce vox de celis. Celi eñ habent vocem ſuam quam tonitruum nominamus ⁊c. Compara tonitruum ipſi chriſto: ¶ Item oſtenditur huius perfectio completiſſima: quam oſtendit moruꝫ integritas: quia facta eſt Luce. j. facta eſt vox ſalutationis tue in auribus meis. Et Luc. ix. facta eſt vox de nube. chriſtus ergo vox fuit. Dico ꝙ iſte etiam habuit vocem quia iſte ab origine hominibus loqui non ceſſauit ita ꝙ vox eius auditur in ſcripturis. loquitur iſta vox magiſtraliter Apoc. xiiij. Audiui vocē de celo dicentē mihi ſcribe. In ſcripturis loquitur exemplariter. Unde in ps. Vox domini in virtute ⁊c. vſqꝫ vox domini preparantis ceruos. ecce inquit creaturis loquit̃ vox creatoris. In predicando locuta eſt iſta vox amicabiliter Apocal. xiiij. Vocem quam audiſtis ſicut cytharedorum. In iudicando loquitur iſta vox perſonaliter. Unde Amos. j. Dominus de ſyon rugiet: ⁊ hieruſalem dabit voceꝫ ſuā circa hieruſalem in monte ſyon: et monte oliuarum: et valle ioſaphat. Dicatur igitur de voce ſue ꝑdicationis ſicut ſupra in ſermone. vox clamātis vbi exponitur iſta autoritas. Vox turturis audita eſt in terra noſtra: ⁊ ponečā hic. De voce vero ſue iuriſditionis. Nota ꝙ tunc chriſtus deus noſter dabit voceꝫ ſuam terribilem: quia nūc contemnimus vocē eius amicabilē: tūc audiemus loquentē ſupernaturaliter: quia nunc nō audimus loquentē appropinqualiter. O ꝙ̃ magna erit illa vox que

Mortuos ſuſcitabit.
Elementa renouabit.
Omnes iudicabit.
Iuſtos premiabit.
Malos condemnabit.

¶ Tunc enim ſecundum. ps. Dabit voci ſue vocē virtutis Tunc ſicut dicitur Eccleſiaſtes. xij. Conſurgent mortui ad vocem volucris ꝙ̃tū ad corporum reſurrectionem. Tunc enim ſicut dicitur. Dabit terra vocem ſuam et mouebitur terra. mouebitur. ideſt terrena natura. ꝙ̃tum ad elementorum renouationem. Tunc ſicut dicitur. ij. Petri. j. Accipiemus a deo patre honorem ⁊ gloriam voce delapſa. ꝙ̃tum ad premiationem beatorum. Tunc ſicut dicitur Apocalip. xviij. Clamabunt voce forti cecidit babylon ꝙ̃tum ad malorum damnationē. Et vere chariſſimi iſta vox erit mirabilis ⁊ terribilis. Et ideo iſta in ſcriptura innuitur nobis per voces terribiles ⁊ horrēdas. Cōparat̃ eñ iſta vox leonis rugitui. qui omnes beſtias terret Apocalip. x. Clamabit voce magna ⁊c. Aquile roboratui que terret omnes aues Apocalip. viij. Audiui tanꝙ̃ vocem aquile volantis per medium celi. Clamori tonitrui quo ſcilicet turbātur viua Apocalip. xiiij. Audiui vocem tanꝙ̃ tonitrui magni. Tubarū tumultui qui terret illos qui debent ſuſpendi Apocalip. iiij. Vox prima quam audiui tanꝙ̃ vocem tube loquentis. Aquarum impetui qui terret audientes Apocalipſis primo. Vox illius tanꝙ̃ vox aquarum multarum. In his enim omnibus innuitur huius vocis terribilitas: que conſiderata debet omnes homines terrere et impios a malis coercere. Soph. primo. Vox diei domini amara tribulabitur ibi fortis. Et ſic nos dicamus illud Geneſis. iij. Vocem tuaꝫ

B audiui in paradiſo ⁊c. Patet ergo. ꝙ eſt vox que eſt admirabilis que eſt attendenda. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vox cōmendabilis que eſt proferēda. Et iſta nihil aliud eſt ꝙ̃ vox bona et honeſta locutio. vtilis atqꝫ ſana. Vir enim ſanus a leproſo cognoſcitur a voce: quia ſcilicet ſi homo ſit ſanus vocem habet claram ⁊ ſanam. leproſus vero turbidam atqꝫ raucam. Virgines eniꝫ ad voces cognoſcunt: quia puer ꝙ̃diu eſt virgo vocem habet dulcē ⁊ claram: quando vero corrūpitur incipit habere voceꝫ groſſam ⁊ raucam turbidam ⁊ obſcuram. Vir etiam a voce a femina diſtinguitur. quia femina habet voceꝫ mollem ⁊ debilem. vir vero habet fortem ſonoram atqꝫ ſtabilē. Sic vere chariſſimi voces. ideſt locutiones hominum diſtinguntur moraliter. Inter illos boni ⁊ iuſti ⁊ ſani: qui virginei et virtuoſi dicuntur. loquella ⁊ voce ſana. vera. clara. vtili. dulci. ⁊ proficua ſemper vtuntur. Quia ſicut dicitur in pſal. Vox exultationis ⁊ ſalutis in tabernaculis iuſtorum. Illi vero qui molles ſunt ⁊ muliebres. leproſi. luxurioſi. corrupti et infecti. ſolent habere molles voces. raucas. mordaces et corroſiuas. Pſal. Laboraui clamās. rauce facte ſunt fauces mee. Et ideo ſicut videmus. ꝙ pulcre voces ⁊ ſuaues libenter audiūtur. ⁊ maxime. quando pulcritudo et aptitudo perſone comitatur. ſicut patet. ꝙ pulcrum ⁊ delectabile eſt videre pulcram perſonam bene cantantem. Sic vere vox ſuauis ⁊ honeſte locutiōis libenter auditur in eccleſia maxime. quando moruꝫ pulcritudo ⁊ vite ſanctitas ſuffragatur. Et ideo ſponſus dicebat ſponſe Cantico. ij. Oſtēde mihi facieꝫ tuam. ſonet vox tua in auribus meis vox enim tua dulcis ⁊ facies tua decora. Teſte eñ Ariſtotele libro de animalibus. Omne animal ſpirans habꝫ vocem. illa vero que non ſpirant. cuiuſmodi ſunt piſces et ſerpentes non habent: ſed carent voce. ſed habent ſcilicet ſibiluꝫ loco ſue vocis. Sic vere chariſſimi illi qui ſpirant per deuotionē: ⁊ illi qui ſpirituꝫ attrahunt per orationem ⁊ gratie ſue acquiſitionem. debent habere vocē ſanam. ⁊ vtilem locutionem. Nam ſi ſpiritu diuine gratie caruerimus. vocē perfectam habere non poterimus ſed loco vocis ſibilū imperfectū et inutile colloquium emittemus. Ideo breuiter de bona voce virorum perfectorum poteſt exponi illud pſal. Vox exultationis ⁊ ſalutis in tabernaculis iuſtoꝝ. In quibus verbis quinqꝫ oſtenduntur genera vocum. que a fidelibus ſunt habēde. Debent eñ habere ſcilicet vocem

Imploratiuam.
Collaudatiuam.
Meditatiuam.
Exhortatiuam.
Iudicatiuam.

Prima eſt vox humilis oratōis quia vox. Secūda eſt vox hylaris loutionis. exultationis. Tertia eſt vox ſalubris confeſſionis. ſalutis. Quarta eſt vox feruentis predicationis in tabernaculis. Quinta eſt vox vrgentis reprehenſionis: iuſtorum. Prima eſt vox hominuꝫ deuotorum. vox inquit que dicitur a voco vel a vocando. Secunda eſt hominū perfectoꝝ. exultationis inquit: quia perfecti letantur in domino ⁊ gratias agunt ⁊ laudant Tertia eſt vox hominum contritorum. ſalutis inquit. quia confeſſio eſt illa que ſanat contritos corde. Quarta eſt vox hominum diſcretorū. in tabernaculis inquit. quia predium et taberna in quo vinum ſcientie emitur ⁊ venditur. Quinta eſt vox hominum prelatorum ⁊ iuſtorum. quia iuſti prelati debent ſubditos voce iuſtitie arguere. reprehendere et arcere. ¶ Habeamus ergo vocem humilis orationis. Et hoc oſtenditur cum dicitur: vox: quia vox dicitur a voto. vel a voco vocas. eo ꝙ per orationem deus vocatur. ⁊ votum ⁊ deſideriuꝫ aliquod impetratur. Videmus eñ ꝙ aliqua animalia ſunt que vocem habent querulam. ſicut bubones. aliqua que habent vocem lugubrem ſicut miluus. aliqua que vocem habent gemebundam ſicut turtur. aliqua que habent vocem repentinam. ſicut cuculus. Iſta eñ animalia ſono proprio videntur plangere. et aliquid petere et querere. vel rogare. Viros vtiqꝫ ſignantes deuotos. quorum vox ⁊ oratio ſemper humiliter vlulat et gemit: ⁊ a deo illa que ſunt neceſſaria voce flebili et querula ſemper querit. ⁊ pro obtinendo illud ſepe repetit atqꝫ dicit vox inquit. Et ideo homini deuoto et humili gemebundo flebili ⁊ oranti videtur loqui ſcriptura Eſa. xxix. vbi dicit. Humiliaberis. de terra loqueris. ⁊ de humo audietur eloquium tuum. Et erit quaſi phitonis de terra vox tua: ⁊ de humo muſitabit eloquium tuum. Phitō erat ille. qui per arteꝫ magicam mortuos ab inferis vo

Ayuntamiento de Madrid

cabat: et ipſos reſpondere compellebat. qui de terra loqui dicebatur pro eo. ꝙ cum illis qui ſub terra ſcilicet iacebant voce ſubmiſſa loquebatur. Cui vtiqꝫ loquendo ſpiritualiter eſt ſimilis vir deuotus. cuius oratio mortuos peccatores ab inferno deſperatiōis īuocat ⁊ extrahit ipſoſqꝫ per confeſſionem loqui ⁊ reſpondere cōpellit. quia ſcilicet vox talis debꝫ eſſe humilis. de terra etiā ſubmiſſa. ideſt de humili mente egrediens ⁊ emiſſa. talis em̄ vox melius a deo auditur. ⁊ quicquid ſic voce humilis orationis petitur melius impetrat̃. Unde Hiere. xxxi. In excelſis audita eſt vox lamentationis. Et bene audita eſt: q2 ſicut in organis canales graciliores etiaꝫ habent voces acutiores ⁊ altiores. Sic ſpiritualiter vox illius apud deum tanto eſt altior. ⁊ oratio validior quāto gracilior eſt et humilior. Sicut de anna legitur. que humiliter orando ⁊ tacite obtinuit quod petebat. i. Regum. i. Et in pſal. Voce mea ad dominum clamaui et exaudiuit me. Habeamus ergo vocem humilis orationis. ¶ Etiam dico. ꝙ habeamus vocem hylaris locutionis. exultationis inquit. Viri enim perfecti debent habere voces letas, ſpiritualiter hylares ⁊ iocundas. letanter enim debent deuꝫ laudare. letanter gratias agere. letanter in domino exultare ps. In voce exultationis ⁊ confeſſionis ſonus epulantis. Aues enim luce incipiente ſentientes ſolis aduentum letantur gaudent ⁊ gratulantur. cantant ⁊ voceꝫ leticie faciunt ⁊ frequentant ſicut patꝫ de alauda ⁊ philomena. que in aurora modulantur letantur ſignantes vtiqꝫ viros iuſtos: qui ad ſolis iuſticie magnitudinem ⁊ claritatem attendentes. in vocem exultationis ⁊ leticie efferuntur. ⁊ magnitudinē eius vocis ſine vocibus iubilo eloquuntur. ij. Paralip. xx. Leuite laudabant dominum deum iſrael voce magna in excelſum. Habeamus igitur vocem hylaris locutionis. ¶ Deinde dico habeamus voceꝫ ſalubus confeſſionis. ſalutis inquit. Confeſſio em̄ dicitur vox ſalutis eo ꝙ quando vox iſta emittitur. homo a dyaboli manibus eripitur. ⁊ ſaluatur. Quando enim quis videt latronem vel ignem in domo ſua. vel vicini ſui etiam clamando ad ignem vel ad latronem a periculo liberatur Sic proculdubio poteſt dici. ꝙ vox huiuſmodi anime domicilium ſaluat ⁊ cuſtodit. ſi ibidem accedentē dyabolum prodiderimus. quia illuꝫ mediante tali voce repellimus ⁊ nosipſos ſaluamus Apocalipſis. vij. Audita eſt vox dicentium ſalus. Quia ſicut dicitur Luce. xix. Hodie huic domuꝫ ſalus facta. Habeamus igitur vocem ſalubris confeſſionis. ¶ Deniqꝫ habeamus voceꝫ vtilis predicationis. in tabernaculis inquit. Tabernaculum enīꝫ dicitur a taberna. quia in tabernis vinum venditur. homines enim ad bibenduꝫ inuitantur. ⁊ ibidem inebriati veſtibus multotiens ſpoliantur. Sic vere officium predicationis ebrietatem ſpiritus vitiorum veſtibus facit denudari. Sic vere de noe dicitur Geneſis. ix. Qui inebriatus eſt ⁊ nudatus eſt in tabernaculo ſuo. Iſta igitur eſt vox predicationis. ⁊ poteſt predicatio dici vox de voce ad vocandum homines ad ſalutem ſicut de doctrina ⁊ predicatione dicitur in pſal. Hodie ſi vocē eius audieritis ⁊c. De predicatore dicitur illud. Mathei. iij. Ego vox clamantis in deſerto. Notabo igitur ꝙ tam predicatio ꝙ̄ predicator poteſt dici vox ſcilicꝫ

Exhortatiua.
Conſolatiua.
Conuocatiua.
Excitatiua.
Modulatiua.
Reprehenſiua.

¶ Dico ergo ꝙ iſta ē vox ꝑ quā exhortamur ad bene operandum. ⁊ ſic dicitur predicator Eſa. lviij. Clama ne ceſſes. quaſi tuba exalta vocem tuam. ¶ Iſta eſt vox per quaꝫ conſolamur. quia vox predicatoris debet eſſe quandoqꝫ conſolatoria et benigna. Canticorum. v. Vox dilecti mei pulſantis aperi mihi ſoror mea. Et eſt verbum predicatoris. animam benigniter alloquentis. ¶ Iteꝫ iſta eſt vox per quam conuocamur. quia per iſtam infideles ad fidem. peccatores ad gratiam. diſcordes ad concordiam conuocantur Actuum. ij. Facta autem hac voce conuenit multitudo ⁊c. Et. i. Eſdre. x. Facta eſt vox in iudea vt congregaretur in hieruſalem. ¶ Item iſta eſt vox per quā excitamur. Iſta em̄ excitat peccatores a ſomno peccati per terrorem diuinorum iudiciorum. ſicut videmus ꝙ litargicus excitatur: vt ſic dicamus illud Hieremie. xxx. Vocem terroris audiuimus. formido et non eſt pax. ¶ Item iſta eſt vox per quā modulamur. Quia peccator interdum debet erumpere in laudes et modulos trinitatis. Iuxta illud. Pſal. Iubilate deo in voce exultationis. Et alibi in pſalmo Iubilate deo in cythara. in cythara. et voce ⁊c. ¶ Item iſta eſt vox. per quaꝫ ſtimulamur Hieremie. xlvi. Stimulator ab aquilone veniet: ⁊ vox eius quaſi es ſonabit. Iſta eſt igitur vox vtilis predicationis. ¶ Inſuper dico ꝙ nos debemus habere vocem autenticam ſcilicet reprehenſionis et redargutionis. que pertinet ad prelatum cū dicitur. Iuſtoꝝ. Quia ad illos qui habent facere iuſtitiam. pertinet ꝙ habeāt vocem autenticam et ſeueram. Quod bene figurabitur in illo filio hominis Apocalipſis primo. Qui habebat in ore gladium bis acutum. De quo dicitur. ꝙ vox eius quaſi vox aquarum multarum. Sic igitur patet quales voces debent iuſti habere: ⁊ quomodo diuerſi debēt diuerſa diuerſimode proclamare. Et ſic dico. ꝙ eſt vox commendabilis que eſt proferenda: quod eſt ſecunduꝫ C
principale. ¶ Tertio dico. ꝙ eſt vox deteſtabilis que eſt abhorrenda: ⁊ iſta eſt vox peccatoris: ⁊ vox etiam dyabolice ſuggeſtionis. Et ſic poſſum notare ꝙ eſt multiplex mala vox ſcilicet vox

Detractionis.
Elationis.
Suggeſtionis.
Adulationis.
Cōminationis.

Vox detractionis eſt nimis rauca. Vox elatiōis ē nimis alta. Vox ſuggeſtiōis eſt nimis falſa. Vox adulatōis ē nimis blāda Vox cōminatiōis eſt nimis dura. Dico igit̃. ꝙ inuenit̃ vox q̄ eſt rauca. ſ. inuidie ⁊ detractiōis. Aues em̄ carnes comedētes habēt voces raucas. terribiles ⁊ graues: ſicut pꝫ in aquila ⁊ in coruo. Sic vere detractores q̄ carnes alioꝝ mordaciter deuorant. voce rauca. triſti ⁊ obſcura: vel etiam diffamatoria ſemper clamant Soph. ij. Vox cantantis in feneſtra. coruus in ſuperliminaribus.

¶ Item ibi inuenitur vox alte iactationis et elationis. communiter femine habent vocem acutiorem ꝙ̄ viri. Sic vere feminei ⁊ imperfecti altius ſe ſolent iactare ꝙ̄ boni pſal. Eleuauerunt flumina vocem ſuam. ¶ Item inuenitur vox falſe malicie ⁊ ſuggeſtionis: ⁊ iſta eſt vox ſyrenarum. quarum vox ⁊ cantus dulcis trahit nauigātes ad interitum. Quia vox falſorum amicorum hypocritarum et malarum ſuggeſtionum ſub ſpecie boni decipit audientes: ⁊ ſubmergit in baratrum per mare ſeculi nauigātes. De tali voce dicitur Geneſis. xxvij. Vox quidem vox iacob ⁊c. ¶ Item inuenitur vox blanda falſe adulationis: quia ſicut ſerpens murenulas voce ſibila ſolet vocare: ſic adulator ſolet verbo adulationis ad ſe alios inclinare. De qua Actuum. xix. Vox facta eſt dicentium: magna dyana epheſiorum. ¶ Item eſt vox dura ſcilicet iniurie ⁊ comminationis ſcilicet vox tyrannoruꝫ: que ſimilis eſt voci leonis. que omnia animalia terret. ⁊ maxime beſtias innocentes. Ideo de iſtis poteſt dici in pſal. Eleuauerunt flumina fluctus ſuos a vocibus aquarum multarum ⁊c. Iſta igitur de voce ſufficiant. Vide ſupra. de vocare. clamare. ⁊ audire. lingua. loqui ⁊ ſimilibus. Et ſi vis pone illam predictam autoritatē. Vox turturis audita eſt. que eſt in ſermone. Vox clamantis in deſerto. ſed non ponas ibi exemplum. qd̄ ibi eſt de panthera. ⁊ dracone ⁊c. B

Volare. volatus.

Cum volare ideꝫ eſt q̄ alis ſurſum aſcendere ⁊ ſe cito ⁊ faciliter ad ſuperiora transferre. et eſt proprie volare auium que propter hoc volatilia ſeu volucres dicuntur. poſſum notare ꝙ volare ſumitur in bono et in malo. Et ſic dico ꝙ inuenitur volatus

Glorioſus

Ayuntamiento de Madrid

Glorioſus ⁊ admirabilis: Dico igitur
Uirtuoſus ⁊ appetibilis. primo .ꝙ in:
Uitioſus ⁊ deteſtabilis. uenitur vola
tus admirabilis ⁊ glorioſus. ⁊ iſte eſt volatus aſcenſio
nis chriſti. Quia ſicut aquila dicitur altiſſime aſcēdere
⁊ volare: intantum .ꝙ ab humanis obtutibus occulta:
tur; Sic vere chriſtus in aſcenſione ita alte volauit. ꝙ
ſe in interiora velaminis vbi ſurſum intrauit. ab huma
nis obtutibus occultauit. Et de hoc in pſal: Aſcendit
ſuper cherubin ⁊ volauit ſuper pennas ventorum. Sed
de iſto volatu vide ſupra de aſcēſione. quia procerto iſte
eſt admirabilis ⁊ glorioſus ¶ Secundo dico .ꝙ eſt qui B
dam volatus appetibilis ⁊ virtuoſus. quo ſcilicet ſpiri
tuales volucres ſurſum volant ad paradiſum mentali
ter. ⁊ quo etiam angeli ſurſum intendunt in deum per
amorem cordialiter Apocal. xij. Date ſunt mulieri due
ale aquile vt volaret in deſertum. Uide eam ſupra. de ala
De angelis vero ⁊ beatis iam faciem patris contēplan
tibus: poteſt dici illud Apocali. viij. Audiui vocē vnius
aquile volantis per mediū celi. Uide eam ſupra de aqui
la. Siue aūt per volatum intelligatur iſta contempla:
tio. vel mentis eleuatio enigmatica ⁊ figuralis. que eſt
in via. ſiue illa facialis que eſt in patria. Poſſumus di:
cere ꝙ auis ſcꝫ quādo vult volare ſolet plura facere ſcꝫ
Caput inclinat. Sic vere il
Alas extendit. le qui vult
Pedes protendit. in celū mē
taliter vel perſonaliter volare. debet inclinare caput in
tentionis per reuerentiam et timorem. Unde Geneſis.
ix. Terror et tremor veſter ſit ſuper omnes volucres ce
li. Debet etiam extendere et porrigere pauperibus alas
ſuas. ſcilicet bona ſue poſſeſſionis temporalis ſcilꝫ per
elemoſynarum largitionem Ezech. j. Extendebat ſcili
cet cherubin alas ſuas. Debet inſuper protendere ⁊ ex:
tendere vſq; in celum pedes ſue affectionis. per charita
tem ⁊ amorē Eſa. vj. Uolauit ad me vnus de ſeraphin:
qui ſcꝫ interpretatur incendiū. ſignantes illos qui in
cenſi ſunt charitate. Si cū iſta fecerint ſcilicꝫ
Si caput deo ⁊ prelato humiliauerit.
Si manus per elemoſynas extenderit.
Si pedes affectuum vſq; ad celos protenderit. Tunc cō
templando poterit volare: ⁊ ſic volando viam paradiſi
glorie finaliter occupare; vt ſic de iuſtis intelligatur il
lud Eſa. xl. Sancti qui ſperant in domino mutabunt
fortitudinem aſſument pennas. vt aquile volabunt et
non deficient. Uide eam ſupra de ambulare. Et ſic figu
rabuntur Eſaie. vj. In illis ſeraphin. qui ſex alas habe
bant duabus velabant faciem eius ⁊ duabus velabant
pedes eius ⁊ duabus volabant. Et ſic videbantur alas
habere in capite. in medio ⁊ in fine. Seraphin vero qui
eſt ordo ſuperior angelorum: ⁊ qui interpretatur incendiū
viros contemplatiuos ſignificat ⁊ ſeraphicos per amo
rem in deum totaliter accenſos. quia procerto tales ſe:
raphin vocantur. qui ſex alas. i. ſex ſpirituales virtutes
habere debent quibus mediantibus celum poſſunt aſcē
dere et volare. In capite enim et in facie debent habere
duas alas iuſtitie ſcilicet ⁊ timoris. Iuſtitiam ſcilꝫ per
quam regatur: timorem per quem compellatur: quia
iuſtitia eſt intentionis directiua: timor compulſiua et
correctiua. Et ideo Eccleſiaſtici. ij. dicitur. Fili acce:
dens ad ſeruitutem dei ſta in iuſtitia ⁊ timore. Et meri
to: quia ſicut dicitur Eccleſiaſtici. j. Qui ſine timore eſt
non poterit iuſtificari. ¶ Item in pedibus affectionis
qui portant animam: debent habere alas duas ſcilicet
ſpem et charitatem. ſpem que affectiones erigat chari:
tatem vero que ipſos inflammet ⁊ incendat. pſal. Spe
rate in eo omnis congregatio populi ⁊c. Et ſic erit ſi:
cut illud animal quod dicitur pegaſus: et dicitur ani:
mal eſſe maximum et altum. Unde equus perſei mili:
tis pegaſus eſſe fingitur qui alas habebat in pedibus:
per quas volando per aera vehebatur. Quia ale affe:
ctus pedum ſunt ſpes et amor: quibus ad omnia appe
tibilia volamus: et quibus ſub perſeo magiſtro noſtro
chriſto ſcilicet ad aera ideſt ad celum per cōtemplatio
nem ambulamus. Unde anima de ſe pōt dicere ꝙ ipſa
eſt mater pulchre dilectionis ⁊ ſancte ſpei. Eccli. xxiiij.
¶ Item lateribus debet habere duas alas. ſcilicet alā
patientie in ſiniſtra aduerſitatis: alam miſericordie in
dextera proſperitatis. Et ſic ſcilicet anima alam patiē
tie extendat ad mundi aduerſitates ipſas ſuſtinendo.
Alam vero miſericordie extendat ad mundi proſperita:
tes ⁊ facultates ipſas pauperibus erogando. Et ſic di
cit apoſtolus. j. Thy. vj. Sectare iuſtitiā. pietatem. pa:
tientiā. Et ſic ſm eundem. Diriget dominus corda ve
ſtra in charitate et patientia chriſti. ij. Theſſaloñ. iij.
Iuxta illud. Ephe. iiij. Cum patientia ſupportātes in:
uicem. Supportantes inquit. Elemoſynas erogando:
cum patientia aduerſa tolerando. Quid plura: procer
to ſi iſtas ſex alas habuerimus. volare per contempla
tionem ad deum poterimus ita ꝙ ſurſum mentaliter
veniemus: et illuc in fine preſentialiter accedemus ita
ꝙ de nobis proprie dicatur illud Eſaie. vj. Uolauit ad
me vnus d̄ ſeraphin. Ideo breuiter de viris perfectis ita
volantibus admirando poteſt dici illud Eſaie. lx. Qui
ſunt iſti. qui vt nubes volant ⁊ quaſi columbe ad fene:
ſtras ſuas. ¶ Ubi aduerte ꝙ ſicut auis aliquando vo: C
lat ſurſum: aliquando circūcirca deorſum. aliquando
ab inferius introrſum. Sic vere vir ſpūalis ⁊ iuſtus de
bet volare mentaliter
Superius ad celeſtes eminentias.
Exterius ad terreſtres circumſtantias.
Interius ad cordeſtres conſcientias.
Primus volatus eſt contemplationis qui eſt mirabi:
lis. ⁊ ideo dicitur. Qui ſunt iſti. Secundus eſt circun:
ſpectionis: qui eſt perutilis. ideo dicitur nubes. Quia
nubes circucūt omnia. Tertius eſt meditationis: qui
eſt laudabilis: et ideo dicitur. Feneſtras. ¶ Eſt enim
mirabile ꝙ per contemplationē ſuperius aſcēdamus
ideo mirando dicitur. Qui ſunt iſti. Eſt perutile ꝙ per
circūſpectionem exterius vagemur: ⁊ ideo dicitur. Nu
bes. Eſt enim laudabile ꝙ interius per meditationem
pauſamus: et ideo dicitur. Quaſi colūbe ad feneſtras
ſuas. Et ſic breuiter dico ꝙ eſt quidam volatus. Admi
rabilis. Commendabilis. Frequētabilis. Primus eſt
contemplantium ſuperius. Secundus eſt laborantiū
exterius. Tertius eſt meditantium interius. ¶ Dico
igitur ꝙ iuſti volāt ſuperius admirabiliter. ⁊ hoc oſtē:
ditur cum dicitur. Qui ſunt iſti. Si videremus homi:
nes ſicut aues volare. et non immerito miraremur: ⁊ di
ceremus etiam. Qui ſunt iſti. Et procerto non minus
eſt mirandum. ſi videmus in terra natos celum quere:
re: et circa terrena occupatos inferius mentem ſupe:
rius eleuare. Et ideo ſancti ⁊ ſancte admirandi fuerūt
qui contra conditionem carnis mundum quo nati fue:
runt contempſerunt. celum quod nunꝙ intrauerunt
petierunt. et per contemplationem affectu ad patri:
am quam ignorauerunt volauerunt. Qui ſunt igitur
iſti. Et ſic admirando videbatur querere. Apocalyp.
vij. d. Iſti qui ſunt amicti ſtolis albis qui ſunt et vnde
venerunt: Reſpondetur. Iſti ſunt qui ex magna tribu
latione venerunt. Et ideo ad aſpiciendum ⁊ admiran:
dū talia volatilia monet dominꝰ Mat. vj. d. Reſpicite
volatilia celi: quia non ſerunt ⁊c. quaſi dicat iſti q ſunt
volucres celi per celeſtium contemplationem et affe:
ctionem: et per mentalem in celo habitationem: non
querunt temporalia. congregare: ſed potius celeſtia co
gitare. Et ſic dicitur in pſal. Uolucres celi ⁊ piſces ma
ris ⁊c. Piſces enim ⁊ volucres de eadem materia ſcilicet
de aqua ſunt facti ſicut dicitur Geñ. j. Iuxta illud ſum
me deus potētie: q̄ ex aqua ortū genus partim leuat in
aera. partim remittitur gurgiti. et ideo ſimul ponit vo
lucres celi et piſces maris: ad denotandum ꝙ nos de:
bemus eſſe volucres mentaliter ad celum volando. pi:
ſces maris inferni amaritudinem cogitando. Aduer:
te tamen de iſtis volucribus et volatilibus. Quod que
dam habitant in petris et altis rupibus. ſicut aquile.

Ayuntamiento de Madrid

Quedam in ramis et arboribus ſicut pice. Quedaꝫ in glebis ⁊ pulueribus ſicut alaude. Quedam in tectis ⁊ parietibus ſicut columbe Quedaꝫ in aquis ⁊ flumi-nibus: ſicut cigni ⁊ onocrotali. Quedam in luto ſicut vpupa Sic vere chariſſimi de viris ſpiritualibus poſ-ſumus dicere ꝙ quidam nidificãt ⁊ habitant in petris id eſt in fidei ſoliditate. ps. Volucres celi ſuper ea habi-tabunt de medio petrarũ dabũt voces. Quidam in ar-bore id eſt in crucis chriſti acerbitate. Unde d̃ ſynapi di-citur Math. xiij. Quod volucres celi requieuerunt in ra-mis eius. Quidaꝫ in gleba ⁊ terra id eſt in deiectione ⁊ humilitate. ps. Sicut arena maris volatilia pennata. Quidam in tectis id eſt in eccleſia ⁊ religione. ⁊ ſic prece-ptuꝫ eſt noe. Geñ. vj. Quod ipſe poneret in archam. id eſt in eccleſiam de volucribus iuxta genus ſuum. Quidaꝫ in aquis id eſt in deuotiõe ⁊ miſericordia. Geñ. j. Pro-ducant aque reptile anime viuentis: ⁊ volatile. Quidã in lutis id eſt in proprie carnis vilitatis cõſideratione Geñ. xv. Deſcenderunt volucres ſuper cadauera. Ecce igitur quomodo conditiones iſtarum auium ſpiritua-liuꝫ ſunt mirabiles: bene igitur queritur. Qui ſunt iſti Et ſic dico ꝙ iſti volãt ſuperius admirabiliter. ¶ De-inde dico ꝙ iſti volant exterius cõmendabiliter: ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur: Nubes. Quia ſicut nubes ha-bent currere circũquaqꝫ lateraliter ⁊ oblique. Sic vere viri ⁊ maxime boni actiui ⁊ prelati habent lateraliter ad negocia temporaliter currere. ⁊ ad vndiqꝫ faciendꝫ circuire: nunc ad bonos promouendũ ⁊ benefaciendũ. ⁊ ſic de alijs. Multos bonos volatus poſſunt boni et actiui facere per quos poſſunt predam celeſtem acqui-rere ⁊ habere. Nubes inquit. Job. xxxvij. Nunquid no-ſti ſemitas nubiuꝫ? Quia breuiter volatus actiui labo-ris nobis a natura iniungitur. et ad hoc ſꝫm magis et minus quilibet vt dicitur Job. v. naſcitur homo ad la-borem ⁊ auis ad volandum. Notabo igiꝉ de bonis acti-uis ꝙ ipſi debent volare

Ad aliorum eruditionem.
Ad liberorum educationem.
Ad vitiorum emendationem.
Ad terrenorum miniſtrationem.
Ad iniquorum caſtigationem.
Ad diuinorum predicationem.

¶ Dico ergo ꝙ quilibet bonus prelatus debet volare ad eruditionem aliorum. Quia ſcilicet augures a vola-tilibus docentur. ⁊ de occultis ſꝫm ſuam ſcientiã et per garritus ⁊ geſtus ſcilicet volucrũ informantur. In quo notatur ꝙ prelati vel doctores debent alios docere. ⁊ tã verbis ꝙ̃ exemplis ipſos in moribus informare. Job. xxxv. Docet nos ſuper iumenta terre ⁊ in volucribus ce-li erudit nos. ¶ Item volare debent ad educationem li-berorũ. Quia ſicut videmus ꝙ volucres diligenter ad hoc vacant. Ad denotandum ꝙ prelati debẽt ſubditos pauperes educare. ⁊ alios filios ⁊ conſanguineos ſuſtẽ-tare. Et ſic dicitur Luce. ix. Vulpes foueas habent ad ſuos catulos ſcilicet nutriendos. ⁊ volucres celi nidos: q2 magna pars volucrũ nõ iacet in nidis niſi ꝙ̃diu ha-bet pullos. ¶ Item volare debent ad emẽdationem vi-tioruꝫ. Vix enim eſt dare volucrem ita fortem quin ab homine dometur. Sic vere nullus debet eſſe ita malus quin conuertatur ad dominum ⁊ mutetur. Jacobi. iij. Omnis natura volucrũ domita eſt a natura humana ¶ Item debent volare ad adminiſtrationeꝫ terrenoꝝ. Quia etiam volucres volant querere cibos ⁊ predas ꝓ ſe ⁊ pro pullis ſuis. ſic licitũ eſt immo neceſſarium acti-uis tam pro ſe ꝙ̃ pro alijs temporalibus cogitare. ⁊ ci-bos ſubditis ſuis ꝓcurare Abacuch. j. Volabũt quaſi aquila feſtinans ad comedendum. ¶ Item volare de-bent ad caſtigationem malignorum. Volucres enim nobiles ad auium fluuialium mortem volant. Sic bo-ni prelati debent volare ad caſtigationem et punitio-nem malorum. Et ſic piſtori dictum eſt Geñ. xl. Lace-rabunt volucres celi carnes tuas. ¶ Item debent vola-re ad predicationem diuinorum: quia etiam volucres voces et ſonos produnt. Apocalyp. viij. Audiui vocem vnius aquile volantis. Patet igitur ꝙ iuſti volant ex-terius commendabiliter. ¶ Deniqꝫ dico ꝙ volãt inte-rius meditabiliter: quod oſtendiꝉ cum dicitur. Quaſi columbe ⁊c. Sicut enim columba que auis eſt medita-trix non garrula: videns accipitrem ſolet ad feneſtras ſeu foramina vbi habitat volare: vt ſic ſe poſſit ab acci-pitre ſaluare. Sic vere cum accipitrem dyabolum. ſci-licet nobis inſidiantem videmus. ſtatim ad feneſtram proprie conſcientie: vel ad feneſtras vulnerum chriſti debemus volare per conſiderationem: et ibi more colũ-be gemere et meditari debemus. ps. Quis dabit mihi pennas ſicut columbe ⁊c. Sic igitur patet ꝙ triplex eſt volatus ſcilicet volatus contemplationis. operationis et meditationis. Et ſic patet ꝙ eſt volatus commenda-bilis et virtuoſus. ¶ Tertio dico ꝙ eſt volatus deteſta- D bilis et vitioſus. ⁊ iſte eſt volatus malorum qui ſimiles ſunt ycaro filio dyaboli qui cum ſꝫm fabulas Ouidij vna cuꝫ patre dedalo alas cum cera ſibi ligaſſet. ⁊ etiã mare tranſiret: et inſulam crete in qua inuitus teneba-tur exiret. pater ſuus docuit ipſum ꝙ volando mediuꝫ teneret. ⁊ ꝙ ſurſum non nimis aſcenderet. ne forte calo-re ſolis ⁊ cera fluente penne caderent. et ꝙ inferius nõ nimis deſcenderet. ne forte terre frigiditate ⁊ aque hu-more graues fierent. ipſe vero mandata patris refutãs et de volatu gaudens etiam ſuperius nimis alte vola-uit. et ideo liqueſcentibus ceris in mare cecidit ⁊ perijt Tales proculdubio ſunt peccatores. cum enim habeãt inſulã huius mundi dimittere. ⁊ ſuper mare multoruꝫ periculorum volando per bona opera ad terram firmã paradiſi tranſire. neceſſe eſt ꝙ dimittant temporalia ⁊ medium teneant. Quod multi tamen non faciunt: im-mo ad terraꝫ facultatum per auariciam ad aquas de-liciarum per luxuriam. ad celi eminentiam per ſuper-biã nimis alte volitant ⁊ accedunt. ⁊ hinc eſt ꝙ ale affe-ctuum ſuorum frigore indeuotionis gelantur ⁊ humo-re carnalis delectationis grauantur. ⁊ ardore ambitio-nis liqueſcunt ⁊ diſſoluuntur ⁊ pennis virtutum caden-tibus in mari vitiorum ⁊ tormentorum merguntur. Etiã ſimiles ſunt locuſte que cum ſe volare credit ſurſum ſe erigit. ⁊ ſubito ꝓpter põdus corporis cadit. quia tales ſunt peccatores ita graues ꝙ dum volunt volare ſuper-biendo ⁊ ſe magnificando. cadunt ſubito dei iudicio tẽ-poraliter ⁊ eternaliter. Et ideo de grauitate talium dici-tur in ps. Quod miſſa ſunt filijs iſrael ſicut harena ma-ris volatilia pennata. Et ſic breuiter de malis volatili-bus. id eſt de vanis ⁊ ſuperbis peccatoribus: ⁊ etiam de demonibus eſt notandũ ꝙ iſti volant diuerſimode ad vitia ⁊ peccata. Unde dico ꝙ iſti volant

Ad proſperitates.
Ad pompoſitates.
Ad carnalitates.
Ad crudelitates.
Ad voracitates.

Volant dico qdã ad ꝓſperitates. Exec. xvij. dicitur. Quod ſub vmbra cedri nidificabant volatilia. Umbra enim mundi trãſitoriam proſperitatem deſignat. Cedrus eñi excel-lentias. ſ. ſtatuũ deſignat. Unde ibidẽ dicitur ꝙ habi-tabãt ſub eo omnes volucres celi: ⁊ omne volatile ſub vmbra ipſius nidificabat. ¶ Itẽ aliq volãt ad põpoſi-tates. ſicut ſunt illi qui ſemꝑ dignitates ambiũt. Eſa. xxx. Ex ipſis leena ⁊ leo: ⁊ vippera ⁊ regulus volans. Et ſi vis compara ambitioſos et ſuperbos iſtis quatuor animalibus. ¶ Item aliqui volant ad carnalitates: ſi-cut ſunt luxurioſi. De quibus dicitur Apocalyp. xviij. Quod babylon facta eſt cuſtodia omnis volucris immũ-de ⁊ odibilis. ¶ Itẽ aliqui volant ad crudelitates ſicut ſunt iudices principes ⁊ raptores crudeles. De quibus diciꝉ Deut. xxviij. Adducet dñs ſuper te gentẽ in ſimi-litudinẽ aquile volantis cũ impetu. ¶ Itẽ aliqui volãt ad voracitates. ſicut ſunt guloſi qui vbicũqꝫ ſentiũt con-uiuia volũt ire. Abacuch. j. Volant quaſi aquila feſti-nans ad comedendũ. Iſta igiꝉ ſufficiant de volare. Vi-de. ꝫ. de ala. penna ⁊ aue ⁊c.

Voluptas

Ayuntamiento de Madrid

A **Voluptas.** Nota ꝙ voluptas nihil aliud eſt ꝙ delectatio. quam in rebus quibus vtimur inuenimus. Accipitur aūt quandoqꝫ pro complacentia bona quandoqꝫ pro mala: ⁊ hoc cōiter. Unde nota ꝙ inuenitur voluptas. ſ.

Virtualis
Eternalis.
Corporalis:
Temporalis.

¶ Voluptas virtualis eſt gloria. et ſic ſumitur illō Ezec. xxxvj. vbi dicitur. ꝙ illa terra inculta facta eſt ortus voluptatis. ¶ Item voluptas eternalis eſt fructuoſa. de qua Geñ. ij. Plantauerat eñ dominus deus paradiſum voluptatis a principio: ⁊ ſic etiam de beatis dicitur in pſal. Torrente voluptatis tue potabis eos.
¶ Item voluptas corporalis eſt lubricoſa. Eccl's. xij. Adoleſcentia ⁊ voluptas vana ſunt. ¶ Item voluptas temporalis eſt luctuoſa: quia iſta eſt que ducit ad luctum inferni. vnde Michee. vj. Ambulaſti in voluptatibus vt darem te in perditionem. In vſu enim cuiuſcūqꝫ rei poteſt homo inuenire improbam voluptatem ⁊c. vide vbicunqꝫ agit de delicijs ⁊c.

A **Vouere. votum.** Nota ꝙ votum quandoqꝫ ſumit pro deſiderio. quandoqꝫ vero vt cōmuniter ꝓ promiſſo. Quando autem votū idem eſt qd̄ deſiderium. tunc videtur ſumere ortum a volo vis. ⁊ ſic ſumitur in pſ. quando dicitur In me ſunt deus vota tua. ⁊ Prouer. xxxj. Quid dilecte votorum meorum. Et eſt cōis locutio quando de aliqua re dicitur ꝙ accidit vel non accidit iuxta votum. ideſt iuxta voluntatem quandoqꝫ vero votum idem eſt qd̄ promiſſum. tunc dicitur a voueo voues. qd̄ idem eſt qd̄ aliquid firmiter promittere. ⁊ ſe ad hoc iuramento vel fide promiſſa cum deliberatione obligare. ¶ De voto igitur ſeu pacto ſeu ꝓmiſſione vel etiam iuramento poſſumus dicere ꝙ votum ⁊ ſimplex verbum ita videtur differre. ſicut glacies ⁊ criſtallus. Glacies fuit primo aqua. ⁊ tamen faciliter reſoluitur ⁊ iterū redit in aquā Criſtallus vero primo eſt aqua ⁊ in principio: ſed iſta in ſubſtantiam criſtalli tanta firmitate conſtringitur. ꝙ nunꝗ̄ amplius in primā conditionem reuertitur. nec amplius in aque ſubſtantiam cōmutatur. Sic procerto ſimplex verbū gelu dicitur quod non fortiter ſed ſuperficialiter confirmatur ⁊ congelatur. Et ideo licite poteſt homo diſſoluere. ⁊ ita ſine magno ꝑiudicio non tenere. Votum vero criſtallus dicitur: quia a principio fuit vt aquarum humor fluxibilis ⁊ ad faciendum habilis. Poſtꝗ̄ vero fuerit congelatum ⁊ firmum: ita fortiter conſtringitur: ꝙ nunꝗ̄ amplius diſſipatur: immo neceſſe eſt ꝙ extunc fortiter teneatur ſicut de fato dicit Senec. li. de naturalibus ꝙ ordinem fati ſeries eterna diſpoſuit. cuius inquit prima lex eſt ſtare de cetero. Qꝛ proculdubio a principio eſt voluntariū: ⁊ poſt factum erit neceſſariū. ſicut dicit in pſ. Vouete et reddite. q. d. ex quo votum eſt: reddendum eſt. Igitur dico ꝙ votum debent quatuor comitari. ſ.

Maturitas.
Libertas.
Neceſſitas.
Celeritas.

Maturitas dico: qꝛ mature prudenter ⁊ cum deliberatione debet fieri votum. Quia ſicut videmus in natura illa que ſunt diuturne durationis. ſunt vt cōmuniter tardi incrementi ⁊ difficilis inſtitutionis. ſicut de homine videmus qui diutius durat ꝙ̄ equus. et ideo in principio ſolet tardius creſcere. ⁊ difficilius ad incrementum venire: quia homo triginta annis complemētum ſuum acquirit. qd̄ equus. vij. annis accipit. ⁊ ſic de alijs infinitis. Sic vero quia votum eſt res perpetua et durabilis. congruum eſt ꝙ eius inſtitutio ſit difficilis ⁊ per deliberationem habitam tarda ⁊ non preceps nec volatilis. Quia ſicut dicit Seneca diu deliberandum eſt qd̄ ſemel ſtatuendum eſt. Quod preſupponit. Hieremie. xliiij. vbi dicit. Faciemus vota noſtra vt ſacrificemus. Faciemus enim et ſacrificemus verba ſunt futura que vtiqꝫ deliberationem deſignant. Deliberare debet homo vtrum illud quod vouetur ſit licitum ⁊ honeſtum: vel vtrum ſit decens vel poſſibile adimpleri contra incepte. Quia ſicut dicitur. Iudicū. xj. propter hoc ꝙ vouerat indiſcrete ſe deo ſacrificaturum. quicquid de domo ſua ſibi victori occurreret. filiam ſuam primo occurrentem ſacrificauerat ⁊ occidit. De quo dicit Hieronymus. Qd̄ ipſe fuit in vouendo fatuus ⁊ in reddendo impius. Patet igitur ꝙ in voto debet eſſe maturitas. ¶ Item ibi debet eſſe libertas: quia ſcilicet votum debet ſponte fieri. non coacte. Cum enim votum fiat ad hoc, quod domino placeat: neceſſe eſt qd̄ a voluntate non a coactione procedat: quia ſi a coactione et non a voluntate fieret: domino non placeret. j. Paralipomenon. xxix. Letatus eſt populus cum propria ſponte promitteret. ¶ Item ibi debet eſſe neceſſitas ſcilicet ex quo prouectum votum fuerit ⁊ promiſſum extunc fiat neceſſarium. quod ante fuit voluntarium ita ꝙ extunc (dumtamen votum ſit a ſe licitum) neceſſe eſt ꝙ reddatur: niſi forte per ſuperiores relaxetur: vel in melius commutetur. Ione. ij. Quecunqꝫ volui reddam pro ſalute mea domino. ¶ Item ibi debet eſſe celeritas: quia ſcilicet ſicut ſapiens qui pecuniam quam debet citius ꝙ̄ poteſt ſoluit timens ſi ipſam perderet non poſſet amplius liberari. Sic vere chariſſimi vota que deo promiſimus: cito et celeriter ſoluere debemus ne forte per mortem ſoluendi poteſtatem perdamus. et obligati in purgatorio maneamus. Unde Deuterō. xxiij. Si votū voueris dño deo tuo non tardabis reddere. Et ſic patet ꝙ votū debet eſſe acceleratum. neceſſarium. voluntariū ⁊ deliberatū ⁊c. Vide ſupra de reddere. ꝓmittere. et ſufficit.

VRbs. Nota ꝙ vrbs dicitur ab orbe qd̄ eſt rotundum. eo qd̄ antiquitus vrbes formabantur rotunde. Sed quia ſupra de ciuitate dictum eſt. ideo breuiter pertranſibo. Notabo tamen ꝙ inuenio ꝙ eſt A

Urbs

Superior.	Prima eſt opulentiſſima.
Inferior	Secunda eſt roboratiſſima
Interior.	Tertia eſt gratioſiſſima.
Exterior.	Quarta eſt inquietiſſima.
Deterior.	Quinta eſt deſperatiſſima.

¶ Prima eſt hominum perfectorum. ⁊ iſta eſt vrbs paradiſi. vbi beati et angeli ſine fine letantur. Trenorum ij. Heccine eſt vrbs perfecti decoris et gaudium vniuerſe terre. ¶ Item ſecunda eſt vrbs hominum perfectorum ſcilicet eccleſia militans et religio que figuratur in vrbibus fugitiuorum. Numeri. xxxv. eo ſcilicet qd̄ rei qui ad iſtas fugiunt tuti fiunt. Iſte enim ſunt due ciuitates tutiſſime extra quarum alteram non eſt ſalus. ij. Paralipomenon. viij. Edificauit ſalomon vrbes firmiſſimas. ¶ Item eſt vrbs hominum deuotorum: et iſta eſt vrbs conſcientie. vbi intellectus eſt rex. et voluntas regina: ciues vero ſunt boni habitus et virtutes. Hec enim in ſupercilio contemplationis debet eſſe poſita. in quo nulla tempeſtate poſſit eſſe impulſa ſed a cūctis hoſtibus ſemper tuta. ij. Paralipomenon xxiij. Letatus eſt omnis populus et vrbs quieuit.
¶ Item eſt vrbs hominum peccatorum. et iſta eſt ciuitas huius mundi. que ſemper eſt in rebellione et turbatione. j. Eſdre. iiij. Urbs hominum illorum rebellis eſt et regibus nocens et prouincijs. ¶ Item eſt vrbs hominum damnatorum. et iſta eſt vrbs inferni que vna cum omnibus ſuis incendijs perpetuis eſt damnata. Joſue. vj. Urbem et omnia que in ea ſunt inuenta ſuccenderunt. His igitur premiſſis ſiue per vrbem intelligatur conſcientia ſiue anima viri iuſti ſiue etiam eccleſia vel religio: ſeu etiam ciuitas paradiſi. poſſumus dicere ad laudem eius illud Eſaie. xxvj. Urbs fortitudinis noſtre ſyon ⁊c. vbi aduerte ꝙ iſta eſt vrbs
Firmitatis inexpugnabilis. Fortitudinis.
Charitatis indiuiſibilis. Noſtre.

Ayuntamiento de Madrid

Claritatis inextinguibilis. Syon.
¶ Firmitatē ꝓbat ſolida regio. Fortitudinis.
Charitatem ꝓbat cōmunis legio. Noſtre.
Claritatem ꝓbat ꝓfulgens viſio ſyon.

B ¶ Iſta igitur vrbs habet firmitatem inexpugnabilem ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur. Fortitudinis. Quia vrbs fortis dicitur quando in forti loco ponitur. quādo forti muro cingitur. quando a fortibus militibus defenſatur. quādo a fortibus ciuibus inhabitatur. Et ideo vrbs; iſta ſcilicet religio vel anima in loco forti ſcilicꝫ in fide xpī eſt fundata. a rege forti ideſt a chriſto eſt occupata. fortibus muris ideſt angeloꝝ cuſtodibus vt cuſtodijs eſt circūſcepta. a fortibus militibus. ideſt a bonis perſonis et virtuoſis viris inhabitata. Unde dico ꝙ fortiſſima: ſtabilis ⁊ ſolida: tuta ⁊ ſecura eſſe dinoſcitur: ⁊ ideo proprie vrbs fortitudinis nominatur. Urbs inquit fortitudinis. Unde iſta eſt illa vrbs diuitis regis chriſti. De qua dicitur Prouerb. x. Subſtantia diuitis vrbs fortitudinis eius. Quia iſta dicitur vrbs fortis: quia q̄uis ab hoſtibus impugnetur. nunq̄ tamen ab ipſis penitus ſubiugatur. Nauicula enim petri legitur fluctuaſſe: ſed nunq̄ fluctibus periſſe. Mat. viij. et. xiiij. Quia eccleſia vel religio q̄uis tribulationū vel temptationum fluctibus agitetur. nunq̄ tamen perit aut penitus diſſipatur. Luc. xxij. Ego rogaui pro te vt non deficiat fides tua. Uir autem perfectus. conſcientia vel anima ſpiritualiter poteſt impugnari. nūq̄ autem per violētiam intus ſubiugari. Quia ſm Senecā Inuicti eſſe poſſumus incuſſi nequaq̄. Iſta eſt igitur vrbs fortitudinis. Sed q̄ꝛ ꝓcul dubio videmus ꝙ iſte vrbes fortiſſime nunq̄ capiuntur inuite: ſed ſpontanee capiunt̄ non coacte. Accidit enim in vrbibus fortibus: quod populus eſt proditor ipſi regi: et ſic tradit voluntarie inimicis. Sic etiam ſepe fit in iſtis vrbibus: quia ſcilicet in vrbe eccleſie vel religione ſepe cernimus vbi milites et principes. i. ſuperiores et prelati et etiam religioſi clerici et alij ſubditi contra regem chriſtum ideſt contra ſtatum eccleſie coniuraſſe videntur. inq̄tum voluntarie hoſtibus eius ſcilicet carni. mundo et dyabolo ſubiugantur. et ipſi regi chriſto peccatis et criminibus opponuntur. Trenoꝝ. j. Sacerdotes mei ⁊ ſenes mei in vrbe conſumpti ſunt quia queſierunt cibum ſibi. Et ideo de talibus qui ſic dimittunt vrbem tribulari admirando loquitur ſcriptura. dicendo Hiere. xlix. Quomodo dereliquerunt ciuitatem laudabilem: vrbē leticie. q. d. non debuerunt. Item in vrbe anime hoc videmus quotidie enim fit ꝙ ciues huius vrbis ſcilicet habitus ⁊ affectus ⁊ ſenſus. cū ipſa regina vrbis. ſ. voluntate tradunt regem ſuū intellectū: ⁊ rationis iudiciuꝫ produt: ⁊ ab eius dominio fugiunt, ⁊ recedunt. Hoſtes vero iſtam vrbem occupant. ⁊ ipſam capiunt et incendunt. Hierem. xxxij. Urbs data eſt in manus chaldeorum. Et ſic fit ꝙ iſte vrbes non per fortitudinem capiūtur. ſed voluntarie hoſtibus ſubiugantur. Judith. ij. Omnem vrbem ſubiugabis mihi. Unde de tali vrbe fortitudinis videtur dici. Eſa. xxv. Poſuiſti ciuitatem in tumultuꝫ. ⁊ vrbem fortem in ruinam ⁊c. q. d. ꝙ ciuitas anime vel eccleſie deſtruitur pro eo ꝙ domus alienoꝝ ⁊ maloꝝ ciuitas efficitur. ⁊ eo ꝙ tumultibus ⁊ diſcordijs diſſipat̄. Non ſic igitur non tradatur vrbs iſta voluntarie inimicis. quia ipſa procerto ſe quantuꝫ eſt de ſe firmitatem inexpugnabilem ponit vrbs inquit fortitudinis. ¶ Secūdo dico ꝙ iſta habet charitatem indiuiſibilem. ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur. Noſtre. Quia iſtud pronomen noſtre cōmunitatem: charitatem ⁊ ſocietatem deſignat. meū ⁊ ſuū ſunt partialia: ⁊ iſta ſunt que lites ⁊ controuerſias introducunt: ⁊ que charitatem ⁊ vnitatem tollunt. Unde Sene. Quietiſſime viuerent homines. ſi hec duo pronomina tollerentur ſcilicꝫ meū ⁊ tuū. Noſtra ⁊ veſtra ſunt cōmunia. ⁊ iſta ſunt q̄ charitatem cuſtodiunt ⁊ faciunt: ⁊ vnitatem ⁊ concordiam introducunt. Noſtre inquit. Hieremie. xl. Manete in vrbibus veſtris. ¶ Tertio dico ꝙ iſta vrbs habꝫ claritatem ſuſtentabilem. cum dicitur. Syon. quod interpretatur ſpeculatio: eo iſta in vrbe per fidem ⁊ contēplationem. ⁊ rationem. ⁊ per verum iudicium ⁊ diſcretionem veritas contempletur vt ſic de iſta dicatur illud Eſa. j. Uocaberis ciuitas iuſti vrbs fidelis. Syon inq̄t. ps. Uidebitur deus deorum in ſyon. Patet ergo quomodo in vrbe eccl̄ie vel anime eſt claritas. charitas ⁊ firmitas. vide ſupra de ciuitate.

Urere. Uſtio.

Nota ꝙ vſtio ſumit̄ in bono et in malo. Nam ſm ꝙ ſunt diuerſa genera ignium. ſm hoc ſunt varie ſpecies aduſtionum. Et ſic dico ꝙ boni vruntur A

Per dilectionem.
Per correctionem.
Per temptationē.

Dico ꝙ boni vrūtur igne feruentis dilectionis. et ſic dicitur in ps. Ure renes meos ⁊ cor meū Item vruntur igne mordentis correctionis. Uult enim deus ꝙ boni tribulationibus vrātur. ⁊ ꝙ ne inſoleſcāt correctionibus ſtimulētur. Unde Jacob dicebat Geñ. xxxj. Eſtu vrebar ⁊ gelu. Et ſic etiam prelati qui alios habent corrigere dicuntur vrentes. ps. Qui facit miniſtros ſuos ignem vrentem. Item vruntur igne ardentis tribulationis ſeu temptationis: quia deus permittit eos ab hoſtibus temptari. ⁊ etiam temptationū ignibus concremari. ij. Coꝛ. xj. Quis ſcandalizatur et ego non vror. ¶ Item dico ꝙ mali ſuas habent aduſtiones vnde nota ꝙ mali vruntur

Interius. malis affectionibus.
Exterius. mundi tumultibus.
Poſterius. inferni flammatibus.

Uruntur dico interius deſiderijs affectiuis. Unde de peccatore dicitur Hieremie. iiij. Uentus vrens in vijs. ¶ Item vruntur exterius doloribus euiſceratiuis ſcilicet tribulationibus mundi. Quia tyranni ſunt ſicut ignis: qui non ſolum vrit bona ligna: immo etiam mala. Unde de talibus dicit̄ Abachuc. j. Suſcitabo chaldeos ⁊c. Sequitur volabunt quaſi aquila feſtinans ad comedendum: facies eorum ventus vrens. ¶ Item vrūtur poſterius. ſcilicet in fine doloribus immitigatiuis. Unde Judith. xvj. dicitur. Dō ſuper impios dabit dominus ignem et vermes vt vrantur et ſentiant vſq̄ in ſempiternum ⁊c. Uide ſupra de Igne. Ardere et Accendere.

Urgere.

Nota ꝙ vrgere cogere ⁊ compellere ſumuntur in bono ⁊ in malo. Et ideo breuiter notabo ꝙ inuenitur vrgere B

Dilectionis interioris.
Correctionis ſuperioris.
Afflictionis exterioris
Damnationis poſterioris.

¶ Eſt dico vrgere dilectionis. Zelus enim ⁊ feruor diuini amoris vrget nos benefacere. Sicut videmus ꝙ ignis compellit ſcilicet ſcintillas ſurſum aſcendere. vnde. ij. Corinth. v. Charitas chriſti vrget nos. ¶ Iteꝫ eſt vrgere correctionis. Prelati enim inſtituti ſunt ſicut magiſtri operum qui alios compellunt et vrgent. Unde. j. Eſdre. iij. Conſtituerunt leuitas vt vrgerent opus domini. ¶ Iteꝫ eſt vrgere afflictionis ſeu exterioris tribulationis. Quia ſicut fortis ventus cogit aliqueꝫ ire retro vel ante. Sic tribulatio vrget nos vt retrocedamꝰ ⁊ vt declinemus a malo: ⁊ vt ante vadamus bonum faciendo. vnde Exo. xij. dicitur. Dō ipſi egyptij qui erant peſſimi vrgebant filios iſrael egredi de egypto. ¶ Iteꝫ eſt vrgere damnationis. Quia ſicut ſentētia iudicis vrget vt latro ducatur ad patibulum. Sic ſententia chriſti vrget malos ingredi in infernum. Danielis. iij. Miſſi ſunt in fornacem ignis ardentis. nam iuſſio regis vrgebat ⁊c. Uide ſupra in infinitis locis huius operis. vbi fit mentio de iſto quadruplici genere compellendi.

v

Uſq̄.

Nota ꝙ iſta dictio Uſq̄ ſiue ſumat̄ incluſiue ſiue excluſiue ſemper denotat mihi terminum atq̄ finem. Et ſic breuiter A

Ayuntamiento de Madrid

ſic breuiter notabo ꝙ per vſqꝫ intelliguntur boni ⁊ mali. Et ſic dico ꝙ inuenitur vſqꝫ
Quod eſt appetibile.
Quod eſt deteſtabile.
Quod eſt intranſibile.
Quod eſt formidabile.
Quod eſt admirabile.

¶ Dico primo ꝙ eſt vſqꝫ appetibile. et iſtud eſt ille finis. illa concluſio ad quam boni homines deſiderant peruenire. Omne enim illud quod natura appetit naturaliter eſt ſuum vſqꝫ: ideſt venire vſqꝫ ad terminū quo poſſit appetitus ſuus quieſcere et amplius non fluere nec vacare. patet de lapide ſurſum iacto: qui naturaliter appetit vſqꝫ ad terminum ſcilicet ad terram deſcendere vt ibi vbi locus ſuus eſt proprius poſſit quieſcere ⁊ manere. Sic vere animus humanus qui in terris quietem non inuenit. debet petere ſuum vſqꝫ ideſt terminū concluſionem ⁊ finem in quo quietem inueniat: ⁊ vſqꝫ ad quē perueniat ⁊ intendat. Et ſic dico ꝙ boni debēt attingere
Ad celum eterna contemplando.
Ad finem diu perſeuerando.
Ad deū gratiam impetrando.
Ad paradiſum gloriam occupando.

Dico igitur ꝙ boni attingunt vſqꝫ ad celum per eternorū contemplationem. Unde de quolibet viro iuſto dicitur Sapiētie. xviij. Uſqꝫ ad celos attingebat ſtans in terra. Unde Hebreo. vj. dicitur. Quā nos habemus ſpem ſicut anchoram firmam attingentem vſqꝫ ad interiora velaminis. Et. ij. Corint. xij. dicit ꝙ ipſe ſciebat hominem raptū vſqꝫ ad tertium celū, ⁊ audiuit ibi archana dei que non licet homini loqui. ¶ Item pertingunt vſqꝫ ad finem per perſeuerantie prolongationē. Et ſic videtur implere illud Eccleſiaſtici. iiij. Uſqꝫ ad mortem certa pro iuſtitia. ⁊ illud Apocalyp. ij. Eſto fidelis vſqꝫ ad mortem ⁊ da. ti. co. vi. ¶ Item attingunt vſqꝫ ad deum per deuotionem et orationem. pſ. Tranſibo ad locum tabernaculi vſqꝫ ad domum dei. ¶ Itē accedunt vſqꝫ ad paradiſum per glorie occupationem. figurati in helya. Qui in fortitudine cibi ambulauit vſqꝫ ad montem dei. iij. Regū. xix. Iſtud eſt igitur vſqꝫ

B quod eſt appetibile. ¶ Secundo dico ꝙ eſt vſqꝫ deteſtabile. quod nihil aliud eſt ꝗ ille finis. illa concluſio vſqꝫ ad quam perueniunt mali: de quo Eſa. j. A planta pedis vſqꝫ ad verticem non eſt in eo ſanitas. Et merito: qꝛ ſicut dicitur in pſal. Ipſi aſcendunt vſqꝫ ad celos: ⁊ deſcendūt vſqꝫ ad ab. anima eorꝫ in ma. tabeſ. Et ſic nota ꝙ attingunt vſqꝫ
Ad pompoſitatem.
Ad carnalitatem.
Ad ebrietatem.
Ad mundi pſperitatem.

De pompoſitate enim ⁊ ſuperbia poteſt dici illud predictum in pſ. Aſcendunt vſqꝫ ad celos ⁊c. De carnalitate vero et luxuria ipſorum poteſt intelligi illud Hieremie ij. filij mempheos conſtuprauerūt te vſqꝫ ad verticem. De ebrietate vero ⁊ tumulentia poteſt dici illud Eſaie. lj. Bibiſti vſqꝫ ad fundum calicis ſaporis: ⁊ potaſti vſqꝫ ad feces. De proſperitate vero talium et opulentia poteſt dici illud Ezechielis. xlvij. vbi dicit. Quō ipſe fuit tranſductus per aquam ideſt fluxibilem proſperitatem. primo vſqꝫ ad talos. deinde vſqꝫ ad genua deinde vſqꝫ ad renes: Et notandum ꝙ tales paulatiue et ſucceſſiue veniūt de minimis vſqꝫ ad maxima. Iſtud eſt igitur vnum vſqꝫ quod eſt deteſtabile. ¶ Tertio dico qꝺ eſt vnū vſqꝫ qꝺ eſt intranſibile. et illud eſt iſtō vſqꝫ ideſt terminus mortis. qui ſimilis eſt arene ſcilicet maris: vſqꝫ ad quam poteſt venire mare et non vltra. Sic vita noſtra durat vſqꝫ ad mortem. Job. xxxviij. Circundedi mare terminis meis et dixi hucuſqꝫ venies et hic confringes tumentes fluctus tuos. Et. iiij. Regꝫ xx. dicitur. Quō egrotauit Ezechias vſqꝫ ad mortem. ¶ Quarto dico ꝙ eſt vnum vſqꝫ formidabile. et iſtud eſt proprie infernus. De quo dicit Mathe. xj. Nunqd vſqꝫ ad celos exaltaberis. quaſi dicat nō: ſed vſqꝫ ad infernum deſcendens. ¶ Quinto dico ꝙ eſt vnum vſqꝫ admirabile. ⁊ iſtud eſt vſqꝫ ſcilicet infinitas potentie diuine. De quo in pſal. dicitur. Quō ipſe dominatur a mari vſqꝫ ad mare ⁊c. Et Sapientie. viij. dicitur. Quō ipſe attingit a fine vſqꝫ ad finem fortiter ⁊c. ſ. de aduentu vbi exponitur hucuſqꝫ inuenies ⁊c.

Uſqꝫquo.

Nota ꝙ vſqꝫquo eſt quedam interrogatiua dictio: que idem ſignificat qꝺ ſcilicꝫ quare vel quo. Ueruntamen vt communiter vſqꝫquo querit de tempore. et eſt ſenſus. vſqꝫquo ideſt vſqꝫ ad quod tempus erit hoc. ſicut Danielis. xij. Uſqꝫquo finis horum mirabiliū. Et ſic nota ꝙ per iſtud aduerbium vſqꝫquo quandoqꝫ deus reprehenditur quandoqꝫ homo. Homo enim videns opera dei, et ipſius iudicia et neſciens cauſas ipſorum quandoqꝫ pſiliit ad diſputandum cum deo. et ad querēdum vſqꝫquo ideſt vſqꝫ ad quod tempus durabit. Et ſic dico ꝙ iſtud vſqꝫquo conqueritur homo de deo ſcilicet A
De perfectis quos grauari permittit.
De malis quos ditari permittit.
De iniuſtis quos non punit.

¶ Conqueritur de iuſtorum grauaminibus. et ſic in perſona tribulati loquitur dauid in Pſalmo. Uſqꝫquo domine obliuiſceris mei in finem: vſqꝫquo auertis faciem a me. Et Abacuch. j. Uſqꝫquo clamabo et non exaudies. Sequitur quare taces deuorante impio iuſtiorem ſe. ¶ Item conqueritur. de malorū ditaminibus de hoc ſcilicet ꝙ videt eos proſperari. vnde in pſal. Uſqꝫquo peccatores domine gloriabuntur. ¶ Item conqueritur de iniuſtitiarum diſſimulatione. de hoc ſcilicet ꝙ deus non punit iniquitates malorum. Et ſic dicitur Apocalypſis. vj. Uſqꝫquo domine iuſtus ⁊ verax non vindicas ſanguinem noſtrum qui effuſus eſt. ¶ Item homo per iſtam dictionem vſqꝫquo reprehenditur
De temulentia.
De negligentia.
De inconſtantia
De immundicia.
De auaricia.
De ignorantia.

¶ Dico ꝙ arguitur homo de temulentia ⁊ ebrietate. j. Regū. j. vſqꝫquo ebriaeris di. pau. vi. quo ma. ¶ Item arguitur de negligentia et tepiditate. Prouerbi. vj. Uſqꝫquo piger dormis: qn̄ cōſurges de ſomno tuo. ¶ Item arguitur de inconſtantia ⁊ varietate. iij. Reg. xviij. Uſqꝫquo claudicatis in duas partes. ¶ Itē arguit de immūdicia ⁊ carnalitate. Hieſ. xxxj. Uſqꝫquo delicijs diſſolueris filia vaga. ¶ Itē arguit de auaricia ⁊ cupiditate. Abacuch. ij. Ue q multiplicat nō ſua. Uſqꝫquo aggrauat contra ſe denſum lutū. ¶ Itē arguit de ignorantia ⁊ fatuitate. Prouer. j. Uſqꝫquo paruuli diligitis infantiam. Et ſic igit patet quomodo iſta dictio Uſqꝫquo eſt quedam arguitiua dictio ⁊c. vide de quare.

Uſura.

Nota quia ſupra de vſura in locis infinitis eſt dictum. ideo breuiter pertranſeaꝫ de vſura. Nota igitur ꝙ vſurarij ſunt A
Mandatorum tranſgreſſores.
Gaudiorum contemptores.
Proximorum deceptores.
Terrenorum conſumptores.

¶ Dico igit ꝙ ſunt mādatorꝫ dei trāſgreſſores. Quotidie ſemꝑ audiūt ꝙ tā in iure canonico ꝗ in diuino ꝓhibet vſura. Deu. xxiij. Nō fenerabꝛis fratri tuo ad vſuram. Et tñ ꝯtrariū quotidie publice faciūt Exezec. xxij. Uſuram ⁊ ſuꝑabundantiā accepiſti. ¶ Item iſti ſunt ꝯtēptores celi gaudiorꝫ. Iſti em̄ ſunt cōtenti pſentibꝰ. futura non querunt. Quia ſicut dicit Prouerb. xxiiij. Non habent futurorꝫ ſpem mali: ⁊ lucerna impiorum extinguet. ⁊ ideo qꝛ eterna non ſperant quōcunqꝫ habeant temporalia non curant. vnde Pſ. Non defecit de plateis eius vſura et dolus. ¶ Item iſti ſunt fratrū proximorum deceptores. Sub ſpecie em̄ boni decipiūt

Ayuntamiento de Madrid

proximos. ſimiles lupo. qui portare videtur ouem et ſibi benefacere. et hoc inde eſt vt eam deuoret. ſimiles hyene. que poſtquã aliud animal luſtrauerit vix de circulo eius amplius ſe mouebit. que etiam fingendo vocem hominis et canes et paſtores etiam decipit et occidit. Similes etiam arance que primo muſcam alligat. et tandem humorem et ſubſtantiam eius vorat. Quia procerto iſti ſub ſpecie boni et mutui videntur alios portare. ipſos tamen ſolent voce ficta decipere. et in laqueos ſuorum contractuum inuoluere. ita ꝙ vix poteſt de laqueis ſuorum contractuum quis exire. et ſic totam ſubſtantiam deuorant. ſugunt. attrahunt atq; vaſtant. Quia breuiter ſicut dicitur Gen. xxvij. Vox quidem vox Jacob. ſed manus ꝛc. ¶ Item iſti ſunt conſumptores mundi terenorum. Conſumũt enim omnia bona alienorum vt augeant propria. Similes corde lupine que in inſtrumento iuncta corde ouine ipſaz occulte rodit et vaſtat. Similes etiã veneno aſpidis quod primo facit dormire: ſed occulte totum corpus occupat et ſi non aduertitur totum necat. Similes etiam catto q̇ poſtq̃ diu cum mure luſerit. ipſm exterminat et manducat. Similes etiam crocodillo qui poſtq̃ hominẽ deplorauerit: occiſuz ipſum vorat atq; comedit. Quia tales poſtq̃ bene luſerint. ipſum applaudendo exheredabunt. quia venenum vſure dum homo delectatur et nõ cogitat nec aduertit: ſolet totam ſubſtantiam eius rodere. et occulte totũ corpus ideſt totam hereditatem hois occupare. ps. Sicut eius que deuorat in abſcõdito. Vide. ſ. de auaricia.

A Uterus. Quia ſupra de ventre ſatis dictum eſt: ideo breuiter pertranſibo. Notabo igitur ꝙ in ſcriptura inuenitur vterus bonus et malus. ¶ Primo dico ꝙ vterus poteſt accipi in bono. Et ſic eſt Uterus
Eterne preſentie.
Materne pudicicie.
Interne conſcientie.
Fraterne ſubuentie.
Fecunde operationis.
Sapientie et diſcretionis.
¶ Dico igitur ꝙ inuenitur vterus eterne diuinitatis. Et iſte eſt vterus et ſecretum predeſtinationis diuine. vbi deus a principio et eterno omnia que facturus erat compoſuit et concepit: que tandem creando et opere cõplẽdo parturijt et emiſit. In iſto igitur vtero homo ab eterno fuit: ſed ipſuz deus exinde mediantibus cauſis ſecundarijs in lucem huius vite produxit. vnde Hiere. j. Priuſq̃ te formarem in vtero noui te: et anteq̃ exires de vulua ꝛc. Et in pſalmo dicitur. In te protectus ſum ex vtero ideſt ab ipſa occulta predeſtinatione. et ab ipo vtero ſapientie et memorie tue ordinatum eſt de me apud te. Iſte eſt vterus in quo ab eterno genuit filium deus pater. Ex vtero ante luciferuz genui te: vt dicitur in pſalmo. Iſte eſt igitur vterus in quo in imaginibus ſuis creature ſunt concepte et ordinate ſunt ab eterno Job. xxxviij. Quis eſt pluuie pater: aut q̇s genuit ſtillas roris. de cuius vtero egreſſa eſt glacies: et gelu de celo quis genuit. quaſi diceret omnia iſta procedunt de vtero mentis diuine. ¶ Item inuenitur vterus materne virginitatis. Mathei primo. Inuenta eſt Maria in vtero habens. Et Luce primo. Ecce concipies in vtero et paries filium: ¶ Item eſt vterus interne conſcientie et voluntatis. et ſic vterus viri iuſti nihil aliud eſt q̃ cor eius et voluntas. ¶ Item eſt vterus in quo debent eſſe viſcera pietatis et compaſſionis. ſm illud Job. xxxj. Ab infantia creuit mecum miſeratio: et de vtero egreſſa eſt mecum. ¶ Item eſt vterus in quo debemus portare et concipere fetus bone operationis. Deuterono. xxx. Facies omnia que precipio tibi. et abundare faciet te dominus ſobole vteri tui. ¶ Itẽ eſt vterus in quo eſt cor et virtus ſapientie et diſcretionis. Hieremie. j. In vtero noui te. Et ſic dico ꝙ vterus multipliciter poteſt

B ſumi in bono. ¶ Secundo dico ꝙ poteſt ſumi in malo Et ſic dico q̇d caro. mundus. impius et dyabolus habent quilibet ſuum vterum. Unde nota q̇d inuenio vterum.
Carnalis immundicie.
Mentalis iniuſtitie.
Naturalis exiſtentie.
Temporalis opulentie.
¶ Dico igitur ꝙ eſt vterus virilis carnalitatis. Uterus enim in quo latent feces et in quo ſunt omnia vilia et carnea carnalitatem et voluptatem deſignat. a quo feces luxurie egeruntur. et in quo cuncta vilia et fetida eſſe noſcuntur. Et de hoc poteſt dici illud. ij. Paralipomenon. xxj. Tu autem egrotabis languore vteri donec vitalia egrediantur per ſingulos dies. Iſte eſt enim vterus in quo ſe Job querebat fuiſſe. ſ. illud Job x. Qui vtinam conſumptus eſſem ne oculus meus videret: fuiſſem quaſi qui non eſſem de vtero tranſlatus ad tumulum. Et merito quia procerto qui in vtero carnalitatis naſcuntur. et qui ibidem per malas complacentias generantur eternis tribulationibus deputantur. Eſaie. xiij. Suſcitabo ſuper eos medos ideſt demones qui argentum non querant nec aurum velint. qui lactantibus vteris non miſerebuntur: ſed ſagittis interficient impios. ¶ Dico etiam ꝙ eſt vterus iniquitatis. Et iſte eſt vterus voluptatis ſecretum malorum. De quo Job. xx. Panis eius in vtero illius vertetur in fel aſpidis intrinſecus. Panis enim temporales voluptates deſignat: qui in vtero mentis in fel reuertitur. quando exinde remorſus cõſcientie et amaritudo eterne miſerie generatur. ¶ Dico etiam q̇d eſt vterus natiuitatis. Et ſic dico quod iſte vterus eſt ipſa conditionis humane fragilitas. Nihil enim debilius q̃ puer quando eſt in vtero. ſic nihil defectuoſius q̃ homo in ſuo eſſe naturali et corporeo. Figurari enim poteſt in illo qui claudus erat ab vtero matris ſue. Actuũ. iij. In multis enim defectibꝰ abundamus. et ab ipſo vtero cõtrahimus
Ignorantiam.
Impotentiam.
Indigentiam.
Dico ignorantiam. ps. Errauerunt locuti ſunt falſa. Impotentiam dico. Actuum. iij. Uir quidam erat claudus ab vtero matris ſue. Unde propter debilitatem et impotentiam naturalem indiget quilibet adiutore. Unde pſalm̃. Suſcepiſti me de vtero matris mee. Et alibi. In te confirmatus ſum ex vtero. Dico etiam indigentiam. Unde Job primo. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee nudus reuertar illuc. Et ſic dico ꝙ iſte eſt vterus natiuitatis. ¶ Dico ꝙ eſt vterus proſperitatis. Mundus enim habet vterum ſuum ſcilicet proſperitatem. vbi nutriuntur pueri peccatores. vbi locantur et dormiunt: ſed ſtatim quando inde egrediuntur per mortem ipſi plorant in inferis lamentantur. Iſte eſt vterus ceti. De quo Jone. ij. Q̇d orabat Jonas de vtero piſcis. quia q̇ in vtero mundane proſperitatis detinentur. p peccata ipſi moriũtur. niſi per orationis ſuffragium liberentur. et ad terram penitentie euomantur. Unde Eſa. xlix. Deus ab vtero vocauit me ꝛc. Sic igitur patet ꝙ vterus in bono ſumitur et in malo. Sufficit.

Uti. Uſus. ¶ Cum vſus rerum a deo hominibus ſit cõceſſus: et propter hoc fuerunt facte res vt eis debite quilibet poſſet vti. Poſſumus breuiter notare ꝙ triplex inuenitur vſus reruz ſcilicet A
Virtuoſus.
Fructuoſus
Vitioſus.
¶ Uſus igitur virtuoſus eſt perfectorum: quia boni et virtuoſi omnibus rebus virtuoſe vtuntur. Unde Auguſtinus de vera religione dicit quod iuſtus vtitur amico ad gratiam. vtitur inimico ad patientiam. vti poteſt quolibet ad beneficentiam. vtitur omnibus ad complacentiam. Quia proculdubio chariſſimi iuſtus non ſolum bene vtitur bonis: immo etiam bene vtitur malis. ¶ Utitur dico bene

Ayuntamiento de Madrid

co bene bonis: quia iuſtus bene vtitur gratijs et virtutibus ſpiritualibus que ſimpliciter ſunt bone. Iſtis enim vt ait Auguſtinus de libero arbitrio. nemo male vtitur ceteris ſcilicet medijs vel minimis bene vel male quilibet vti poteſt. Hec Auguſtinus. ¶ Medijs etiam bene vtitur: nature ſcilicet fortitudine. pulchritudine. ingenio ⁊ ſimilibus: ipſa in dei ſeruitio expendendo. Item bonis fortune. ſcilicet potentia. opulentia et eminentia ⁊ ſimilibus. ipſa debite et iuſte miniſtrando. Iſta enim ſunt in differencia: quia eis bene poſſumus vti ⁊ etiam male. Multa enim ſunt vtilia et inutilia: que tamen vtentibus et eis vti ſcientibus ſunt vtilia. Et inde eſt ꝙ coriandrum quod hominibus eſt medicina. canibus eſt venenū. Amigdalū vulpibus dicitur eſſe mors: quod homini eſt medicina et cibus. Etiam mandragora ſi quis diſcrete vtitur dormire facit et patientem iuuat. ſi vero immoderate ſumitur hominem occidit. Etiā tela aranee que etiam inutilis videtur ſi quis ea debite vſus fuerit contra multas infirmitates erit vtilis. Quia breuiter tela mundane proſperitatis ⁊ bona temporalia et corporalia que vulpibus et canibus. ideſt hominibus beſtialibus et malis indebite vtentibus: ⁊ eis vti diſcrete neſcientibus et nolentibus ſunt nociua ⁊ anime damnatiua: que tamen hominibus. ideſt perſonis rationabilibus ipſis moderate ⁊ rationabiliter vtentibus ſuffragantur ad ſalutem. ad ſalutē ſunt vtilia: ⁊ ſpiritualiter adiuuatiua. Boni enim vtuntur rebus mundanis ſcilicet diuitijs. delicijs ⁊ eminentijs. prudenter ⁊ moderate non ſuperflue: nec nimis laute vel diminutiue vel nimis ſtricte. vnde .j. Timo. j. Scimus quoniā lex bona eſt ſi ea legitime quis vtatur. Unde Auguſtinus lib. de doctrina chriſtiana reprehendens nimis ſtrictū vſum rerum et nimis lautū dicit ſic. In omnibus talibus non vſus rerū. ſed libido in culpa eſt: et ideo quid locis ⁊ temporibus perſoniſqꝫ conueniat. diligenter eſt attendendum. ¶ Malis inſuper vtitur bene iuſtus: quia ſcilicet vita mala taliū vtitur ad ſui ipſius caſtigationē. vtitur mala morte eorum ad timoris diuini ſibi ipſi incuſſionem. ⁊ ad diuine iuſtitie cōmendationem: penis ⁊ tribulationibus a talibus malis illatis vtitur ad penitētiam ⁊ patientiā. ⁊ ad virtutū cumulationē. Sicut enim dicit Plyn. Ethyopes vtūtur ſanguine draconū cōtra eſtū vtūtur etiā carnibus eius ad cibū. felle ⁊ cauda et lingua in quibus eſt venenū reiectis. Sic vere chariſſimi caro ideſt vita ⁊ ſanguis ideſt mala mors ⁊ vindicta impiorū. draconū ideſt iniquorum ad vſum ſalutis ſunt neceſſaria. Caro enim ideſt vita ⁊ carnalitas taliū eſt comedenda ⁊ incorporanda per dilectionē ⁊ cōpaſſionē. cuius tamen fel ⁊ lingua venenata. ideſt facta venenoſa ⁊ opera ⁊ verba eijciantur. vt ſic natura non vitia diligatur. Sanguis enim ideſt mala mors eorū vtilis eſt. quando ſcilicet conſideratur. quia timor domini dei ex hoc concipitur ⁊ concutitur. ⁊ ipſius iuſtitia cōmendatur. que contra eſtū ideſt contra dyabolicam tentationem tuetur. pſ. Letabitur iuſtus quando viderit vindictam ⁊c. Et ſic vita ⁊ morte. ⁊ carne ⁊ ſanguine ipſorum malorū iuſti bene vtuntur. ⁊ in omnibus proficiūt ⁊ lucrantur. Exemplo prudentis mercatoris. qui ita bene ſcit lucrari in plūbo et ferro: ſicut in auro ⁊ lapide precioſo. Uaſa enim fictilia ad vſuꝫ ſunt vtilia. non ſolum aurea et argentea. Ad denotandum ꝙ non ſolum boni ſunt vſibus eccleſie ⁊ iuſtorum neceſſarij: immo etiam mali Roma. viij. Diligentibus deū omnia cooperantur in bonum. vnde Leuit. vij. Adipē cadaueris mortui habebitis in varios vſus. Sic igitur patet quomodo homo iuſtus bene vtitur gratijs ⁊ virtutibus: ⁊ medijs ideſt bonis naturalibus ⁊ temporalibus. ⁊ infimis malis ideſt eorū malicijs ⁊ criminibus. Iuxta illud Eccli. xxxj. Utere quaſi homo frugi his q̄ apponuntur tibi. Et ſicut etiam de militibus illis dicitur Judicū. iij. Quod vtraqꝫ manu vtebātur pro dextera quaſi dicat omnia erant eis dextera ⁊ bona: ⁊ nihil inueniebāt ſiniſtrum aut malū. Patet igitur ꝙ eſt vſus virtuoſus qui eſt perfectorum. ¶ Secundo dico ꝙ eſt B
vſus fructuoſus qui eſt beatorum. Quāuis enim vti ⁊ frui differant: quia fruitio eſt vſus rei propter ſe: vti vero ꝓpter aliud. Et ſic proprie vti pertinet ad iuſtos viatores. frui vero ad beatos comprehenſores. Unum tamen quandoqꝫ ſumitur pro alio. Unde etiam poſſumus dicere ꝙ beati in patria vtuntur deo ⁊ bonis perpetuis iuxta votuꝫ. Et ſic loquitur Raphael angelus videbar quidem manducare vobiſcum et bibere. ⁊ ego cibo et potu inuiſibili vtor. Thob. xij. Uſus enim totuꝫ votum et totam vtilitatem importat. Iuxta Auguſti. Utile quicquid eſt totum vtendo eſt vtile: non proficit enim dominiuꝫ ſine vſu. Et ideo minores ſapientiores fuerunt qui vſum in rebus retinuerunt: proprietatem in alijs dimiſerunt. Iuſti enim dū ſunt in hac vita ſunt ſolum proprietarij et domini regni celorum. Mathei v. Quoniam ipſorum eſt regnum celorum. Ueruntamen adhuc nō habent vſum: et ideo parum proficit ad preſens ſed pro certo poſt morteꝫ in patria ipſi habent vtilitatem et vſum ⁊ plenum emolumentum ⁊ fructuꝫ Eccleſiaſtes. ij. Hanc ratus ſum partem meam ſi vterer labore meo. Iſte igitur eſt vſus beatoruꝫ qui eſt fructuoſus: vt ſic de homine ad tantorum bonorum vſum promoto dicatur illud. j. Machabeorum. xiiij. Conſenſerunt ſymonem eſſe ducem et vti fibula aurea. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vſus vitioſus qui eſt malignorum: et iſte nihil aliud eſt q̄ abuſus. Uſus enim in bono vt cōmuniter accipitur. quia ſm Auguſtinū vti ab vtilitate dicitur. Deinde libro. lxxxiij. q. dicitur ꝙ vtile quicquid eſt vtendo fit vtile: ita ꝙ nemo vtitur niſi vtili. nō enim vtitur quiſquis aliquo quo male vtitur. Ueruntamen hic accipio malum vſum pro abuſu. Mali enim ſunt ſicut ſerpentes qui quantumcunqꝫ bonos cibos et ſanos comederent: totum in venenum conuerterent et mutarent. Quia mali quibuſcunqꝫ rebus vtantur: propter malum vſum omnia tam bona q̄ mala in venenuꝫ conuertunt et mutant: ⁊ omnia in perniciem anime conuertunt. Unde Senc. dicit Quod malis omnia fiūt mala. Patet de temporalibus rebus que de ſe bona ſunt et vtilia. quando tamen quis bene vtitur eiſdeꝫ veruntamen quia iſti eis non bene vtūtur: immo abutuntur. ideo non in bonum: ſed in malum conuertuntur. vnde Eccleſiaſtici. xxxix. Hec omnia ſanctis in bonum. peccatoribus vero in malum conuertuntur. Dicit enim Plinius Quod quāuis glandes ſint cibus porcorum. porci tamen ſi nimis comedunt faciunt abortiuos. Sic vere bona temporalia quāuis maſculis ⁊ perfectis qui ipſis bene ſciunt vti poſſunt eſſe vtilia. femellis tamen et imperfectis qui ipſis bene vti neſciunt: ſunt mirabiliter nociua. Palme enim boni fructus ſunt et vtiles. et tamen dicit Plinius. Quod quidam milites Alexandri ſe talibus fructibus ſtrangulauerunt pro eo quod ipſos immaturos et virides comedere voluerunt. Iſti igitur quia male vſi ſunt mortui fuerunt: quod tamen non fuiſſent: ſi vſi bene fuiſſent. Quia breuiter mali volunt omnibus etiā bonis male vti. igitur mortem ſpiritualem et eternam ſolent pro premio reportare ad Romanos. j. Immutauerunt naturalē vſum in eum vſum qui eſt contra naturam: dicunt enim illud Sapientie. ij. Uenite et fruamur bonis ⁊c. Et ſequitur Utamur creatura ⁊c. Et tamen iſti ſunt maledicti: quod conſtat: quia his omnibus poſſunt licite vti: dumtamen vellent bene vti. et ſi ſolum quererent neceſſaria: et pauperibus tribuerent et darent ſuperflua. Unde Auguſtinus de verbis domini. capitulo j. dicit ſic. Utantur dantes conſuetudine ſua. ſed doleant aliter non poſſe. Sequitur. Utere cibis electis: precioſis quibus conſueuiſti: quia aliter non potes: quia ſi conſuetudinem mutas egrotas. concurre igitur tibi vtere neceſſarijs et ſuperflua da pauperibus: vtere precioſis. da pauperibus vilia. Patet igitur quomodo inuenitur vſus malus qui eſt vitioſus: vſus ſanctorum qui

Ayuntamiento de Madrid

eſt fructuoſus uſus bonorum qui eſt virtuoſus. Suf‑
ficiat de uſu quantum ad hoc: et inquantum dicit
conſuetudinem. et alicuius rei frequentationẽ. de quo
Baſilius in regula dicit ꝙ mos in longo tempore cõ‑
firmatus tenet et obtinet uſum nature. Et Ambroſius
libro de officiis. Uſus cito inflectat naturam. vide. ſ.
de abuſu et aliis conſimilibus ⁊c. et ſufficiat ad pre‑
ſens ⁊c.

A **Utilis. vtilitas.** Nota ꝙ vtile dicitur ab vti. vnde vtile dicit illud quod advtendum eſt congruum habile. vtile ergo ⁊ bonu͂ equiparantur. quia nihil eſt alicui vtile: niſi quod eſt bonum honeſtum proficuum vel delectabile. Notabo igitur ꝙ ſm differentiam bonorum ſcilicet temporalium. ſpiritualium ⁊ eternorum triplex eſt vtilitas ſcilicet

Utilitas ſpiritualis.
Utilitas eternalis
Utilitas temporalis

¶ Dico igit ꝙ ſunt quedã vtilia homini ſpũaliter. Et ſic dico ꝙ ſibi ſunt vtilia oĩa que valẽt ad obtinendã ſalutẽ. Et ſic dico ꝙ ſicut ſolet apothecarius diuerſas ⁊ multas herbas ⁊ amaras ⁊ dulces tã laxatiuas ⁊c. colligere: vt ſic ꝯtra diuerſos morbos poſſit de remediis vtilibus ꝓuidere. et hoc qꝛ vix eſt dare herbam tam modici ꝑcii vel valoris qñ ſit in aliquo vtilis medicine. Sic & homo q̃ ꝯtra morbos vitiorꝫ vult ꝓuidere. ⁊ de ſanitate anime ꝓcurare. dꝫ vtilia remedia ꝓuidere. ⁊ d̃ diuerſis rebꝰ querere diuerſimode que ad ſalutem animarꝫ tam ſui q̃ aliorꝫ poſſunt ꝓficere ⁊ iuuare. Et ſic videbat loqui angelus. Thob. vi. vbi dicit exentera hunc piſcem. ⁊ cor eius ⁊ fel repone. tibi eñ ſunt hec neceſſaria ad medicandum. Uix enim eſt inuenire aliquam herbam. i. rem ſiue bonam ſiue malam. ſiue dulcem ſiue amarã. qñ exinde poſſit aliqua vtilitas elici. ⁊ qñ ad vtilitatẽ tam ſuã q̃ aliorꝫ poſſit aliqḋ cõmodũ vẽdicari. Eccl'ſ. ii. Cogitaui in corde meo a vino abſtrahere carnẽ meã ⁊ transferre animã meã ad ſapientie lucem et videre quid ſit vtile filiis hominum. Et ſic dico ꝙ multa ſunt vtilia ad ſalutem que aut debent ꝓcurari. aut ſaltem cum patientia tolerari. Ad ſalutem eñ eſt vtile

A deo gubernari
A penis tribulari.
A pꝛelicüs infeſtari.
A delictis flagellari.
A bonis caſtigari.
A proximis ſuffragari.

Dico ꝑmo ꝙ ẽ vtile nobis ꝙ a deo penitus gubernemur. Uidemus enim ꝙ nihil poteſt eſſe vtilius pupillo q̃ ꝙ habeat bonuꝫ tutorem. ceco q̃ habeat bonũ ductorẽ. diſcipulo q̃ ꝙ habeat bonũ doctorẽ. Cũ igit chariſſimi: nos ſumus pupili a patre noſtro xp̄o ꝑ peccatuꝫ multotiẽs viduati. Treñ. iiii. Pupilli facti ſumꝰ abſqꝫ patre. ⁊ matres noſtre quaſi vidue. Ceci diuino lumine gratie per vitia denudati. Eſa. xlii. Quis cecus niſi ſeruus meus. Diſcipuli per ignorantiam obſcurati ⁊ hebetati Math. xv. Adhuc ⁊ vos ſine intellectu eſtis. valde eſt nobis vtile. ꝙ deo nos penitus committamus ⁊ de nobiſipſis nõ preſumentes nec confidentes cauſam ſalutis anime noſtre in eius manus commendemus dicẽtes in pſal. In manus tuas commendo ſpiritum meũ. Iſte eñ eſt

Utilis tutor qui poteſt viriliter nos defendere
Utilis ductor qui ſcit vtiliter ſuos conducere.
Utilis etiam doctor qui vtiliter ſcit ſuos inſtruere.

Et ideo ſibi committere nos debemus qui melius ſcit que nobis ſunt vtilia. q̃ noſipſi ſciamus. ⁊ qui vtilius nobis procurat vtilia q̃ noſipſi credamus. Et ſic loquitur Auguſti. libro ſoliloqui. dicens. Conſtanter crede deo: eiqꝫ te totum committe quantum potes. noli velle eſſe quaſi proprius dominus tui. ſed illius clemẽtiſſimi et vtiliſſimi te ſeruum eſſe profitere: ita enim te a ſe ſubleuare non deſinet. Nihilqꝫ tibi euenire permittet niſi quod tibi proficit etiam ſi neſcias. Iacta cogitatum tuum igitur in domino: quia ſicut dictum eſt

B vtile eſt ꝙ nos deo penitus commendemus. ¶ Secundo dico ꝙ nobis eſt vtile qḋ penis tribulemur. Herbe enim amare vt communiter magis vtiles ſunt medicine q̃ dulces. Unde de abſinthio herba amariſſima ſm platearium legitur ꝙ multipliciter vtilis ſit in medicina. hoc principaliter habet ꝙ materiam duram indurat. ⁊ materiam mollem mollit et relaxat. Quia tribulationis afflictus amaritudo ⁊ vſus materiam duram ⁊ groſſam ſcilicet corpus habet indurare ad patienter ſuſtinendum. materiam vero mollem et leuem ſcilicet animam et voluntatem habet relaxare ad deum diligendum et: ad ſe humiliandum et ad deum conuertendum. quia per tribulationes duriores efficimur vt ſuſtineamus laxiores vero vt flendo ad deum humilius recurramus. Et ideo deus tribulatiões fidelibus ſuis procurat: vt ſcilicet eos a peccando reſeruet: et in bono ipſos humiliet et conſeruet. Unde Auguſtinus ſuper pſal. xlix. Oſtendens qũo ſaul a dauid proſecutũ nunq̃ legitur adulterium proditionem vel homicidiũ commiſiſſe. que tamen in proſperitate commiſit dicit ſic. Res periculoſior eſt anime proſpera habere q̃ aduerſa. dauid ſaulem inimicum fugiens alienam non concupiuit nec adulterari virum non occidit. Erat enim infirmitate tribulationis ſue tanto deo intẽtior. quanto videbatur miſerior. Utilis quidem eſt tribulatio: et vtile medicamentum contra dyaboli temptamentuꝫ. factus eſt dauid ſecurus hoſtibus deuictis preſſura caruit. tumor excreuit. Eſt igitur vtile ꝙ penis ſeculi tribulemur: ſed de hoc vide de tribulatiõe ſupra in tertio membro autoritatis. ¶ Tertio dico ꝙ eſt vtile nobis ꝙ caſu criminis impugnemur. Duo enim ſunt perſonarum genera quibus quandoqꝫ vtile eſt temptari et in temptationibus ſuperari ſcilicet negligentes ⁊ preſumentes. Utile eſt dico negligentibus: quando enim homo eſt negligens et non precauet caute ne cadat: et quia nimis incaute ſe peccati occaſionibus exponit. tunc vtile eſt quandoqꝫ q̃ cadat: vt extunc caute ſe habere addiſcat vt extunc periculum diligentius precaueat. et ſicut facit homo qui ſine aduertentia in lubrico cecidit qui ibi iterum tranſiens melius cauet ne iterum cadat. Et ſic loquitur Seneca in prouerb. Quod cautio eſt in reliquum lapſus anterior. Sicut etiã patet de lupo qui non libenter vadit ad locum vbi ſemel fuit pedicatus. ⁊ de mure qui non libenter intrat muſcipulã in qua prius al's fuit captus: ⁊ ſic de ſimilibus Ergo vtile eſt cadere vt ſimus impoſterum cautiores. Et ſic loquitur Iſidorus de ſententiis ſuis. lib. ii. ca. ix. dicens. Utile eſt dei ſeruo poſt conuerſionem temptari. quatenus a torpore negligentie ſollicitãtibus vitiis excitetur: et ad virtutuꝫ actus per exercitium agitetur Item eſt vtile preſumentibus. Arrogantes enim. et de ſuis virtutibus gloriantes et fragilitatem propriam ignorantes: et propter virtutes ſi quas habent alios quos peccare viderint contemnentes poſt caſum meliores fiunt: quia concepta humilitate vires proprias recognoſcũt. Deus enim facit talibus ſicut mater filio ſuo quem docet ambulare. aliquando enim dimittit ipſum ſibi. vt ſi cadat bis vel ter: non curat dũ tamen ambulare addiſcat. Sic vere tales preſumptuoſos ex induſtria dimittit cadere. et vt cognoſcant vires proprias ſolet eos ſibiipſi dimittere. et cadant in diuerſa peccata diſſimulat: vt ex hoc diſcant humilius ⁊ melius per virtutem ad gloriaꝫ ambulare. Unde Iſidorus ibidẽ ca. xxxiii. Qui dũ plangũt vitiorꝫ impulſum frequẽter de ipſa humilitate vel ĩfirmitate ꝑ humilitateꝫ validius ꝯualeſcunt. pleruñqꝫ vtile eſt arrogantibus a deo deſeri quatenus ſue infirmitatis cõſocii ad humilitatẽ redeant. et humiles poſt caſum exiſtant. Et iſta ſunt que deducit Grego. lib. moraliũ. xxxii. ca. iii. vbi dicit. Nõ peccata ſunt vulnera: virtutes autem medicamenta: ⁊ ideo tales de medicamento vulnus faciunt: inq̃tuꝫ de ipſa virtute ſuperbiũt. ⁊ ideo ecõuerſo vt ait deus de vulnere eis medicamentũ facit: inq̃tum ipſos

cadere

Ayuntamiento de Madrid

cadere per peccatum dimittit.τ per peccatum ad hu-
militatem: ad cautelam τ ad ſanitatem reducit. Vñ
dicit:qui acceptis inqt v̄tutibus extollit: nõ gladio:
ſed vt ita dixerim medicamẽto vulneratur.Quid em̃
eſt virtus niſi medicamentũ:quid em̃ vitium niſi vul
nus:q2 igitur de medicamento facimus vulnus:facit
deus de vulnere medicamentum vt q̃ virtute percuti-
mur vitio curemur. De hoc habemus exemplum de
petro: q̃ nimis de virtute ꝓpria cõfidens p̄ſumptuo-
ſe dixit.Si me oportuerit mori tecum τc. Neſciebat
em̃ quid erat hũana fragilitas:cũ hec dixerat de ſe ni
mis preſumens:τ alios etiam contemnebat:inq̃tum
ſe eis p̄ferebat dicens τ ſi oẽs ſcãdalizati fuerint τ nõ
ego τc.Math.xxvj.Sed q̃d ꝑcerto deus ipſuꝫ ſibiĳpſi
dimiſit τ ſtatim cecidit.τ ſic de fragilitate cognita et
humilitate concepta.flendo amore fortior reſurrexit:
τ medicina ꝓ vulnere:τ vulnꝰ ꝓ medicina ibi ſalubri
ter fuit.De quo in pſ.Imple facies eorum ergo τc.
Quod expones Aug.li.iiij.de ciuita.dei dicit.ca.xiij.
Audeo dicere ſuperbis vtile eſt cadere in aliquod ap
tum manifeſtumqꝫ pctm̃ vt ſibi diſpliceant q̃ ſibi pla
cendo preſumebãt. Salubrius em̃ ſibi petrus diſpli-
cuit qñ fleuit:q̃ ſibi placuit qñ p̄ſumebat.Utile eſt igi
tur nobis:ꝙ caſu criminis ĩpugnemur.¶ Quarto no
bis vtile eſt:ꝙ a viris impĳs flagellemur.Utile em̃ ẽ
herbe:ꝙ ꝯculcetur τ ꝙ vẽtis τ pluuĳs infeſtet. Buſo
etiam q̃uis ſit venenoſus:in multis tamen fit vtilis
medicine:puluis em̃ ipſius combuſti vulnera ſanat:
carnem τ pellem conſolidat τ reſtaurat.De tyro etiã
ſerpente venenoſo fit tyriaca:quo nihil vtilius eſt con
tra venenum.Baſiliſcus eſt alimal inimicũ nature,in
aliquibꝰ tamen vtilis cognoſcitur:τ ad trãſmutatio-
nem metalloꝝ plurimum ſuffragatur. Etiã auiũ ra-
pacium fel ad multum ꝓficit:τ vtiliter oculos clari-
ficat:q2 breuiter vt dicit Plini.ꝙ non eſt dare aliquod
animal q̃n homini ĩ aliquo ſit vtile atqꝫ bonũ.Sic ve-
re chariſſimi:mali q̃ hic nobiſcũ viuunt:q̃uis nobis
venenoſi videantur:tñ in pluribus ſunt vtiles.Iſti.n.
ſuis maledictis τ factis nõ ſicut tyriaca a veneno pec
catoꝝ purgant:τ ſicut metalla in melius nos trãſmu
tant:τ oculos mentis nr̃e occaſionaliter clarificant τ
illuſtrant.Deus em̃ malos cõtra nos dimittit etiã p̄-
ualere:quia videt ꝙ nobis ad cautelã vitioꝝ:τ ad ex
ercitium virtutuꝫ τ ad augmentũ; p̄mioꝝ ſeu merito
rum pñt ꝓficere τ valere. Vñ Greg.in mora.li.xx.ca.
xviij.dicit.Oĩpotẽs deus inq̃t electoꝝ ſuoꝝ aduerſari
os tpaliter ꝑmittit excreſcere:vt ꝑ eoꝝ ſeuiciam pur-
get bonoꝝ nequiciã. Nunq̃ em̃ dñs aduerſarios bo-
nis nocere ꝑmittit:niſi etiã inq̃tum ꝓderunt videat.
Nam dum iniuſti ſeuiũt iuſti purgant: τ vtilitati iu-
ſtoꝝ militat vita prauoꝝ:dum hanc. puniendo humi
liat :τ puniendo ſemꝑ in meliꝰ format:q2 reprobi bo-
nos dum cruciant purgant. τ vtilitati bonoꝝ maloꝝ
poteſtate militant.Quia breuiter iſti mali nõ ſunt ni
ſi firmamentum medici dei nr̃i:cum q̃bus ſolet a no-
bis morbos cruentare: τ ideo ſaluare ſeu ſanare. Vñ
etiaꝫ Aug.li.de laude charitatis ca.viij.dicit.Quodã
modo firmamẽtum dei eſt ipſe inimicus tuus per qd
ſanaris.Sic igit nouerit deus vtile tibi eſſe vt te expo
liet:τ vt per ipſum vapules vel cedaris ꝑmittit.ip̄e de
illo te curat.opta vt ille ſanet.Ideo eſt vtile vt a viris
impĳs flagellemur. ¶ Quinto dico ꝙ eſt vtile vt a p̄
latis ꝓuidis caſtigemur.Diſcretus em̃ medicus ma
gis reſpicit infirmi vtilitatem q̃ voluntatem: τ ideo
qñ videt vtile:percutere ſolet vel ligare q̃uis nouerit
infirmo diſplicere.Sic bonus p̄latus ſubditos q̃uis
inuitos dꝫ corrigere τ curare.i.de vtilitate eoꝝ penſa
re.Sicut enim dicit Auguſtinus in ench.ca.xxvij.bo-
na multa preſtant inuitis:quia eorum conſulitur vti
litati non voluntati quia ipſi ſibiĳpſis inueniũtur ini
mici.Et ideo nihil vtilius q̃ bonus prelatus q̃ ſcit d
ſubditorum vtilitatibꝰ ꝓuidere.Tortura de auro fa-
cta ſcꝫ de inſtrumento aureo vtilior eſt q̃ de alio.Q2

quando prelatus eſt aureus τ virtuoſus:tortura τ cor
rectio quam imp̄mit vtilior inuenitur.Iſte em̃ debet
eſſe vtilis ſibi eccleſie τ ſubditis:q2 magis dꝫ querere
vtilitatem alioꝝ q̃ ꝓpriã.Exẽplo apl̃i q̃ dicit.j.Cor.
xi.Non quero quod mihi vtile eſt.ſed qd multis vtile
Quia p̄latus debet querere publicam vtilitatem nõ
priuatam:τ ſalutem diligere nõ ſolum ꝓpriam:ſꝫ cõ-
munem.Vñ prelato vtili loquit Greg.in paſt.ca.iiij.
d.ſic.Sit paſtor cogitatione mundus. actione p̄cipuꝰ
diſcretus in ſilendo. vtilis in verbo:ſingulis compaſ
ſione ꝓximus:pre cunctis cõtemplatione ſuſpenſus.
bene agentibus per humilitatem ſocius:cõtra delin-
quentium vitia per zelum iuſtitie erectus: interiorũ
curam in exterioꝝ occupatione non minuens.exterio
rum ꝓuidentiam in interioꝝ ſollicitudine non relin-
quens.Utilis ergo debet eſſe p̄latus:τ corrigendo ſe-
ueriter:τ p̄dicando verbaliter:τ gubernando ſagacit
In iſtis ergo debet vigere iuſtitia.que ſm̃ Augu.cõis
eſt v̄tus.Et ideo ſm̃ Ambro.li.de v̄ginibus.Iſta alĳs
nata magis q̃ ſibi:non tam ſuas vtilitates q̃ publica
emolimenta rimatur.Oculi em̃ q̃ ſunt in capite nõ ſi
bi de viſu ꝓuident:ſed mẽbris alĳs vniuerſis.In quo
notatur ꝙ mens τ cõſideracio capitis prelati magis
debet vacare vtilitati aliorum q̃ proprie. Quia ſicut
dicit Ariſto. bonũ quod eſt cõmune eſt diuinum.Vñ
Ambro.ſuꝑ.Beati ĩmaculati.expones illud.Feci iu-
dicium τ iuſtitiam:qd pertinet ad p̄latum dicit.Qꝫ
ſola iuſtitia eſt que oĩbus alĳs potius eſt nata q̃ ſibi:
quotidião vſu τ fructu in publico ſuo damno alienas
cuſtodit vtilitates:q̃ nihil habeat vtilitatis vel lau-
dis.Utile eſt igitur ꝙ a prelatis ꝓuidis caſtigemur
τ etiã gubernemur.¶ Sexto dico:ꝙ eſt vtile ꝙ noſtris
ꝓximis ſuffragemur:quia omnis homo bonꝰ debet
ꝓximos iuuare:τ vtilitatem ꝓximi curare.Exemplo
elephantum . de quo dicit Pli.ꝙ alteri de altero ma
xima eſt cura:τ hoc potiſſime pertinet ad actiuos.q2
ſcꝫ vita actiua que prouidet ꝓximis fructuoſior eſt q̃
cõtemplatiua:τ ideo contẽplatio eſt aliquotiẽs omit
tenda:ꝓ proximi vtilitate facienda:τ hoc eſt qd dicit
Greg.in paſt.ca.iij.Qui ſuam fouens vtilitatem pro
ximorum negligit:quaſi vnius pedis calciamentum
amittit.Sunt inquit nõnulli:qui magis muneribus
ditati:dum ſolius cõtemplationis ſtudĳs inardeſcũt
parere ꝓximoꝝ vtilitati in p̄dicatione refugiũt ſecre
tum quietis diligunt:ſeceſſum ſpeculationis querũt
de quo:ſi diſtrictius iudicentur: ex tantis ꝓculdubio
rei ſunt.quantis venientes ad publicum proficere po
tuerunt.qua inquit mente ille qui ꝓximis ꝓfuturus
eniteſceret:vtilitati ꝓximoꝝ ſecretum ꝓponit ſuum
quando videt ꝙ ipſe patris vnigenitus vt multis pro
deſſet de ſinu patris egreſſus eſt ad publicũ.Hec gre
go.Proficiamus igitur ꝓximo: quia opus eſt pieta-
tis ſm̃ apl̃m.j.Thi.iiij.Pietas ad omnia vtilis eſt ꝓ
miſſionem habens vite: que nunc eſt future. Sic igit
patet:quomodo ſunt ſex que nobis ſumme vtilia iu-
dicantur. Patet ergo:ꝙ quedam ſunt vtilia homini
ſpiritualiter τ hoc eſt primum principale. ¶ Adhuc
dico:ꝙ ſibi ſunt quedaꝫ vtilia eternalia:τ iſta ſunt bo
na paradiſi:vita eterna:gloria:beatitudo. de quibus
in titulis ſuis.¶ Ultimo dico:ꝙ ſibi ſunt vtilia que-
dam temporalia ſiue temporaliter.vt diuitie.ſanitas
gaudiuꝫ τc.de q̃bus nihil ad preſens.Uide de vſu.vti
in ſuis titulis:τ ſufficit ad preſens.

Uua.

Cum vua ſit fructus:de quo vinum expri- A
mitur τ liquatur:videtur ꝙ per vuam fru
ctus intelligatur.Et ideo ſic de fructibus ſuis poſſu-
mus diſtinguere.Et notabo ꝙ inuenit Uua.

Magni valoris.
Dulcis ſaporis.
Boni liquoris.
Falſi dulcoris.
Grauis horroris.

Inuenitur vua magni valoris:τ iſta eſt Chriſtus:qui

DDD

Ayuntamiento de Madrid

de vite.i.de matre virgine nat⁹ ⁊ in torculari expreſſus
vinum ſcʒ proprij ſanguinis nobis ſtillauit qđ fideles
inebriat atq; potat. vt ſic de quolibet deuoto intelli-
gatur illud Gen.xlix. Lauabit in vino ſtolam ſuam ⁊
in ſanguine vue pallium ſuum. Iſta eſt illa vua: cuius
ſanguinis aſpectu elephantes.i. martyres ad preliuʒ
animãtur.j. Macha.vj. Oſtẽderunt elephãtibus ſan
guinem vue ⁊ mori. Et iſta eſt vua paſſa que in paſſio-
ne fuit ligata ⁊ ad ſolem extra hieruſalem eſt ſicca-
ta. Figurata in ligaturis vue quas abigail preſentãs
dauid ipſum pacificauit ⁊ ſibi coniungi matrimonia
liter procurauit. ſicut dicitur.j. Regũ.xxv. Quia aĩa q̃
per deuotionem iſtam vuam xp̃m in cruce pendẽtem
portat. gratiam dauid ideſt dei patris impetrat: ⁊ ei
per gratiam ſe maritat. Iſta eſt igitur vua magni va-
loris. ¶ Secũdo dico ꝙ eſt vua dulcis saporis ⁊ ſic vua
ſignificat bonorũ operum fructum ⁊ virtutum: qui a
vite ideſt a bono homine colligitur. et ex qua vinum
conſolationis et gratie diſtillatur. De multis tamen
conqueritur deus quod vuas bonorum operum non
portant Hieremie.viij. Non eſt vua in vitibus: et non
eſt ficus in ficulnea et quod plus eſt quia in loco vua
rum ſpinas ideſt in loco bonorum mala portant. Eſa.
v. Expectauit vt faceret vuas ⁊c. ¶ Tertio inuenitur
vua boni liquoris. et iſta eſt vua ſacre ſcripture que vi
num ſcientie nobis propinat. De quo Deutero.xxxij.
dicitur. Quod filij iſrael conſtituti ſunt ſuper excel-
ſam terram ⁊c. ¶ Quarto eſt vua falſi dulcoris: q̃ ſunt
bona tp̃alia q̃ vinũ deliciarũ nobis ſtillãt quo pctõres
inebriant atq; potant. Nõ tamen prohibetur. Nume-
ri.vj. Vbi dicitur. Qui ſe deo volunt conſecrare: quic
quid de vua exprimitur non bibant. ¶ Quinto dico
quod eſt vua grauis horroris et iſta eſt vua malorum
operum quam peccatorum proferunt. de quo vinum
infamie nobis fundunt. de quo Deu.xxxij. Vua corũ
vua fellis et c. Vide de vino. vite. et ſic ſufficit.

Vulgus. Vide.ſ̃. de populo. plebe vel gẽte. ⁊c.

a **Vulnus. Vulnerare.** Not quod vul
nus eſt ſolutio
in carne per violentiam introducta. Iſta enim eſt dif-
ferentia inter vulnus et vlcus. Vulnus enim per aliũ
introducitur ſed vlcus per ſe naſcitur. Vnde illatum
vulnus: innatum dicitur vlcus. Cum autem vulnus
propter ſanitatem corporis quandoq; efficiatur intra
corpus infigatur. cum dolore infligatur. infirmitateʒ
corporis operetur. et tandem mors per vulnera gene-
retur. Ita quod ſic poſſunt inueniri quinq; genera vul
nerum. vel quinq; proprietates eorum ſcilicet Vuln⁹.

Sanatiuum.
Transfixiuum.
Afflictiuum.
Ruinatiuum.
Interemptiuum

Notandum quod ſpiritualiter loquendo quinq; ge-
nera ſpiritualium vulnerum poſſunt in ſacra ſcriptu
ra inueniri ſcilicet vulnera que debes videre vulnera
que debes habere vulnera que debes ſuſtinere: vulne
ra que debes precauere vulnera que debes horrere.

Prima ſunt vulnera noſtri redemptoris.
Secũda ſunt vulnera nexus ⁊ amoris.
Tertia ſunt vulnera mundi ⁊ laboris.
Quarta ſunt vulnera culpe ⁊ erroris.
Quinta ſunt vulnera eterni doloris.

¶ Dico igitur primo quod inueniuntur vulnera ca-
ritatiua que debemus videre. et iſta ſunt vulnera chri
ſti que cunctis intuentibus ſunt medela. Sicut enim
videmus quod quando homo minuitur. quod per vul
nus brachij toti corpori medetur. Sic vere per vulne-
ra ipſius brachij chriſti qui eſt brachium dei patris.
Iuxta illud. Eccleſiaſtici.xxxvj. Glorifica manũ ⁊ bra
chium dextrum: totum corpus eccleſie fuit ſanatuʒ.i.
gratia ſanitati reſtitutuʒ Iſte enim fuit ſtrenuiſſim⁹
pugil noſter: qui pro reſtituẽda nobis paradiſi he-
reditate campum intrauit: vbi vulnera ⁊ mortẽ ſuſti-
nuit: dum nobis gloriaʒ acquiſiuit. Eſai.liij. Ipſe vul
neratus eſt ꝓpter iniquitates noſtras ⁊c. Et ideo põt
iſte figurari in illo qui deſcendebat ab hieruſalem in
hierico qui incidit in latrones ⁊c. Luce.x. Quia chri-
ſtus de hieruſaleʒ. ideſt de paradiſo veniens: in hieri
cho mundi noſcitur incidiſſe: ⁊ nudatus ⁊ ſpoliatus
ab ipſis iudeis crucem ⁊ vulnera ſuſcepiſſe. Iſtum er
go ex toto non occiderunt: q2 humanitatem tantum
interfecerunt: qua propter dicuntur ipſum ſemiuiuũ
reliquiſſe Pſ. Super dolorem vulnerum meoruʒ ad
diderunt. Et ideo bene dico: ꝙ iſta vulnera ſunt vidẽ
da: ⁊ a deuotiõis cordibus intuẽda. Iuxta illud Aug.
lib. de virginitate. Inſpice vulnera: ſanguinem morẽ
tis: precium redimentis: cicatrices reſurgentis ⁊c.
Quia ſicut dicit Iſid. lib. de quatuor virtutibus. Fõs
vite aceto potatur. a te ſapientia ceditur: a te ſal⁹ vul
neratur: vita moritur. Iſta igitur ſunt vulnera ſanati
ua: que debemus videre. ¶ Secũdo dico: ꝙ ſunt vul b
nera tranſfixiua: que debemus habere: ⁊ iſta ſunt vul
nera diuini amoris: contritionis ⁊ compaſſionis: qui
bus eſt cor noſtrum trãſfigendum ⁊ intus fortiter vul
nerandum. Et primo dico: ꝙ nos debem⁹ habere vul
nus intime dilectionis: exemplo ſponſi qui ſponſe di
cebat. Cant.iiij. Vulneraſti cor meũ ſoror mea. Amor
enim ⁊ vulnus cordis non tantum eſt bonus: ſed etiaʒ
malus: ſicut de duobus ſenib⁹ ipudicis dicitur. Dan.
xiij. Quod ambo fuerint vulnerati amore Suſanne.
Et ideo de tali vulnere carnalitatis loquitur Grego.
ſuper Ezech. extrema parte omelia.iij. vbi de deuota
anima dicit ſic. Vilis eſt ei ſalus ſui corporis: que trã
fixa eſt vulnere amoris. Mala a uteʒ eſt ſalus: que do
lorem vulneris huius neſcit: cum vero anhelare.i.ce
leſte deſiderium ſentire vuln⁹ amoris cepit. ſit anima
ſalubrior ex vulnere que prius egrotabat ex ſalute.
¶ Item debemus habere vulnus timoris ⁊ contritio
nis Sicut enĩ balena non ſentit vulnus nec capitur
quouſq; vulneratur interius in carne intima Sic pec
cator non capitur nec conuertitur quouſq; per contri-
tioneʒ in corde: ⁊ per timorẽ a deo vulneret Sicut enĩ
ceruus vulnerat⁹ in corde ſolet mugire: ſic homo vul
nere contritionis afflictus ſolet peccata confitendo
clamare ⁊ fortiter rugire: vnde Hiere.lj. In omni ter-
ra mugiet vulneratus. ¶ Item debemus habere vul-
nera doloris ⁊ compaſſionis. Miſeria enim proxi-
morum debet pia corda tranſfigere. et compaſſionis
gladio vulnerare: vt ſic poſſint nobis ipſi miſeri dice-
re illud Eſa.xiiij. Tu vulneratus es ſicut ⁊ nos: noſtri
ſimilis effectus es Sunt igitur vulnera tranſfixiua
que debem⁹ habere. ¶ Tertio dico ꝙ ſunt vulnera af
flictiua que debemus ſuſtinere. ⁊ iſta ſunt vulnera tri-
bulationum huius mundi: ⁊ correctionis prelatorum
⁊ vulnera noſtrarum ex malium paſſionum. Omnia
enim talia vulnera ſunt ſuſtinenda. ⁊ in patientia to-
leranda Sicut enim ſolet medicus atrociter aliquan-
do vulnerare. vt corruptis effluxis humoribus poſſit
a periculo liberare Sic vere deus ⁊ prelatus per cor-
rectiones ⁊ tribulationes vulnerant homineʒ: vt ab in
firmitate peccati liberent ⁊ ſanent Vnde de deo dici-
tur Iob.v. Nõ ipſe vulnerat ⁊ medetur: percutit ⁊ ma
nus eius ſanabunt. De quo dicit Grego.vj. mora.ca.
xiij. Quod dñs vulnerando electos ſuos ad ſalutem
reuocat: ⁊ dum ipſos affligit exterius: ipſos ſanat in-
terius Quod tamen eſt contra multos qui nec vulne-
ribus nec tribulationibus emendantur more incudis
qui quanto amplius percutiuntur: tanto per obſtina
tionem peius indurantur Iob.xlj. Cor eius indurabi-
tur quaſi lapis: ⁊ ſtringitur quaſi malleatoris incus
Silẽs etiã viſo q̃ q̃nq; ita fortiẽ dormit. ꝙ etiã vulne-
rib⁹ vix põt excitari. ſicut dicit Pli. Quia multi ſunt
q̃ in p̃ctis taliter dormiũt ⁊ ita ibi ſopiti ⁊ iuoluti ſũt
ꝙ vulnera quibus ꝑ peccatum adeo vulnerata eſt natu
ra: vulnera

ra: vulnera etiã quibus quotidie vulnerat eos for-
tuna.non ſentiũt nec attendunt:nec ꝓpter ipſa a pec
catis euigilant ⁊ exurgũt.ↄ.illud Prouerbiorũ.xxiij.
Uerberauerunt me ⁊ non dolui:vulnerauerunt me ⁊
non ſenſi:.Iſta igitur ſunt vulnera afflictiua: que de-
C bemus ſuſtinere. ¶Quarto dico ꝙ ſunt vulnera cor
ruptiua.que debemus cauere: ⁊ iſta ſunt vulnera vi-
tiorum.Sicut eñ videmus:ꝙ in vulnere eſt cõtinui-
tatis ſolutio.ſanguis effuſio.debilitatiſ itroductio.do
loris ſtimulatio.⁊ niſi remedium apponatur mortis
ſubſecutio.Sic vere chariſſimi ĩ vulnere peccati mor
talis.continuitas.ſocietas.vnitas que eſt inter nos ⁊
deũ ſoluitur.ſanguis gratie effunditur.virtus reſiſtẽ-
di debilitatur.ſtimulus ⁊ dolor conſcientie introduci
tur.⁊ ſic ſequitur mors eterna:niſi aſſit penitentie re-
medium ⁊ cautela Treñ.ij.Cum deficerent quaſi vul-
nerati ĩ plateis ciuitatis. Iſta eñ ſunt vulnera q̄ dya
bolus mordẽdo per temptationem violenter impri-
mit:quibus nos ſpiritaliter interficit ⁊ occidit.Unde
de demonibus poteſt intelligi illud.Hiere.ix.Sagit-
ta vulnerãs lingua eorum.pacem cum amico loquit:
⁊ occulte ponit ei inſidias.Temptatio enim diaboli:
lingua ⁊ ſagitta dicit eo ꝙ more lingue eſt mollis blã
diendo:more vero ſagitte finaliter acuta eſt ſpũaliter
occidendo.Et ſic poſſum notare:ꝙ demones nos oc-
cidunt ſcꝫ.Uulneribus ſuperbie ⁊ pompoſitatis:Uul
neribus luxurie ⁊ carnalitatis. Uulneribus iracũdie
⁊ crudelitatis.Uulneribus temulentie ⁊ ebrietatis.
Uulneribus inuidie ⁊ obſcuritatis. Uulneribus blaſ
phemie⁊ mordacitatis.et ſic dico:ꝙ ſueniẗ vulnus ho
minum ſupborum.pſal. Tu humiliaſti ſicut vul.ſu.
¶Item vulnus hominum ĩmundorum. Uñ de illis
qui carnem ꝑpucij circunciderãt ⁊ q̄ dynã filiã iacob
corruperant.dr Geñ.xxxiiij.ꝙ die tertia grauiſſimus
vulnerum dolor erat. ¶Item vulnus iracũdorꝫ:q̄ ſi-
miles ſunt iſtis:q̄ ꝓprijs vulneribus ꝑeunt:q: iracũ-
dus citius vulneratur in corde q̄ aliumvulneret ĩ car
ne.⁊ ſic dicitur.ij.Para.xx.In ſeipſis cõuerſi mutuis
concidere vulneribus. ¶Item vulnus ebrioſorꝫ.De
quo Prouerbio.xxiij.Cui ve.cuius patris ve. cui rixe
cui ſouee.cui ſine cauſa vulnera.cui ſuffoſſio oculorꝫ:
nõne his qui morant in vino.¶Item eſt vulnus inui
dorum.Eſai.j.Uulnus ⁊ plaga ⁊ liuor tumens.¶Itẽ
vulnus blaſphemorꝫ.de quo Apoca.xvj.Blaſphema
uerunt deum celi ꝑ doloribus ⁊ vulneribus ſuis.Iſta
igitur ſunt vulnera periculoſa; q̄ debent curari ⁊ per
penitẽtiam medicari.Modus eñ ſanandi hec vulne
ra ſit potiſſime.Per cocturam cõtritionis.Per aper
turam confeſſionis.Per vncturã compaſſionis.Per
ſecturam correctionis. Nam iſta ſanant videlicet.
Contritionis coctura.
Confeſſionis apertura.
Compaſſionis vnctura.
Correctionis ſectura.
Habeamus igitur ꝓ iſtis vulneribus ſanandis cõtri
tionis cocturã.Dolor eñ eſt coctura feruentis contri
tionis:prima huius vulneris medicina. De quo põt
intelligi illud.Hiere.xxx. Obducam cycatricẽ a vul-
neribus tuis ſanabo te. Cycatrix eñ fuiſſe cocturã ꝑ
tendit. ¶Item habeamus aperturam confeſſionis.
De quo Grego.in paſto.ca.xxx. Uulnera clauſa plus
cruciant:nam cum putredo que interius feruet eijci-
tur:ad ſalutem dolor aperitur. ¶Item habeamus
vncturam cõpaſſionis: q: vnguentum elemoſynarũ
ſumme ſanat vulnera peccatorꝫ.ſicut de elephante di
cit Pli.ꝙ vulneratus a ſagitta oleo ſanat. Unde de
Ezechia legitur:ꝙ maſſa ficuum poſita ſuper vulnus
ſanauit eum.Eſai.xxxviij.Ficus autem dulces elemo
ſynas deſignat. ¶Item habeamus ſecturam corre-
ctionis ⁊ laborioſe ſatiſfactionis:q: ſicut dicit lib.viij
moral.ca.vj.Sancte mentes correctiones ſine putre-
dine eſſe conſiderant:libenter ſub manu medici ad ſe
candũ ſeparant:vt aperto vulnere virus exeat:quod
ſub ſanie latebat.Sed quid chariſſimi:ꝓcerto q̄ vul-
nera criminum vult ſanare. debet iſta quatuor reme-
dia accelerare:⁊ in ipſis perſeuerare. In penitente.n.
celeritas cõmendatur. ⁊ tarditas reprobatur. Unde
Iſidorus lib.ij.ſententiarum ca.xxxiij.dicit.ꝙ cito cor
rigitur culpa:que cito agnoſcitur.tarditus vero ſana
tur vulnus:cui putreſcentibus membris longo poſt
tempore curatio adhibetur remediorum. Etiam ꝑſe
uerantia penitentia eſt neceſſaria in talibus vulneri-
bus:deſiſtentia vero penitus eſt nociua. Iuxta illud
Senece:qui dicit:ꝙ non ꝓſint remedia niſi minorent
peccata.Cõtra illos qui ĩ penitẽtia non ꝑſeuerant ſed
ſtatim ad vitia redeunt que frequentant:⁊ ideo ſalutẽ
de ſuis vulneribus non reportant. Unde Iſido.libro
ſoliloquiorũ dicit.Quod inanis eſt penitẽtia quã cul
pa ſequens coinquinat.Uulnus etiam frequenter ite
ratum tardius ſanatur.ſic frequenter peccans eſt tar
dior ad veniam poſcendam vt ſanetur. Sic igitur pa
tet:ꝙ ſunt quedam vulnera corruptiua que debemus
cauere.¶Quinto dico:ꝙ ſunt quedam vulnera per-
emptiua:⁊ iſta ſunt vulnera penarum infernalium:
quibus ipſi dãmati perpetuo damnantur. De quibꝰ
dicitur ĩ pſalmiſta. Sicut vulnerati dormientes in ſe
pulchris ⁊c.Et tales videntur eſſe ſimiles illi lucifero
ad inferos deſcendenti.ↄ.illud.Eſai.xiiij.Et tu vulne
ratus ſicut ⁊ nos noſtri ſimilis effectus es. Et ſic igit
patet :ꝙ tã in bono q̄ in malo ſignificato quinqꝫ ſunt
genera vulnera.Uide .ſ.de Plaga.

Uultus.

Cum vultꝰ ſit illud qđ ſumme eſt ho- A
mini apparens:⁊ per quod cognoſcit
vnuſquiſqꝫ:in paſſiones animi denotantur. Poſſu-
mus breuiter dicere:ꝙ per vultum poteſt ꝓprie ſigni
ficare ꝑſitia.apparentia ⁊ noticia.Et ſic dico ꝙ eſt vul
tus triplex in natura ſcꝫ.

Superioris diuinitatis.	Primꝰ ẽ quẽ debemꝰ orare
Interioris voluntatis.	Scđs quẽ đbemꝰ mũdare
Exterioris qualitatis.	Tertiꝰ ẽ quẽ đbemꝰ ornare

¶Dico ergo ꝙ eſt vultus eterne maieſtatis: qui de-
bet adorari pſal.Uultum tuum deprecabũtur omnes
diuites plebis.¶Item eſt vultus interne voluntatis
qui debet mundari.Prouerbio.xxvij.In aqua ſplen-
dent ꝓſpicientiũ vultus. ¶Item eſt vultus externe
qualitatis:que debet adorari ſcilicet vultꝰ exterioris
apparentie:que ſcꝫ virtutibus eſt adoranda. De qua
Dañ.j.dicitur. Nõ vultus puerorꝫ apparuerunt me-
liores ⁊ corpulẽtiores. ¶His igitur ꝑmiſſis dicamꝰ
primo: ꝙ eſt vultꝰ dei.qui eſt honorandus. Uultꝰ eñ
dei nihil aliud eſt:q̄ ſua notificatio:preſentia vel ma-
nifeſtatio:qua diuerſis diuerſimode ſe oſtẽdit.Sicut
enim videmus:animus cognoſcitur per vultum ⁊ in
de eſt ꝙ vultus aliquando eſt triſtis. aliquando hyla
ris:⁊ ſic de alijs. Et ꝓpter hoc poſſumꝰ dicere de vul
tu diuino:ꝙ ipſe dominus quatuor habet vultus.hoc
eſt dictu:quatuor modos notificandi ſe nobis ſcilicet
Uultum.

Potentie.	Uultum potentie
Clementie.	oſtendit deꝰ ĩ crea
Iuſtitie.	turarum guberna
Letitie.	tione ⁊ ꝓductiõe.

Unde Job.xxvj.dicitur.Quod deus extendit aquilo-
nem ſuper vacuum appendit terram ſuꝑ nihil. ligat
aquas in nubibus ſuis:tenet vultum ſolij ſui.¶Itẽ
vultum clementie ſue oſtendit peccatoribus conuer-
ſis:de hoc dicit in pſal.Illuminet vultum ſuum ſuper
nos.¶Item vultum ſue iuſtitie oſtendet in reprobo-
rum punitione:ſcilicet in die iudicij:quando implebi
tur illud pſalmiſte.De vultu tuo iudicium ⁊c.Et illđ
Uultus domini ſuper fa. ⁊c. ¶Item vultum leticie
oſtendit:in beatorum ſaluatione :quando implebit
illud pš.Quoniam dabis eum in benedictionem in
ſeculum ſeculi letificabis eum in gaudio cum vultu
tuo ⁊c. Deus eñ figuratur in dauid : qui interpretat
vultu deſiderabilis ⁊ in ſalomone.de quo.iij.Regũ.x.

Ayuntamiento de Madrid

dicitur. Quod vniuerſa terra deſiderabat videre vultum ſalomonis. Quia vultus eius quanto plus videt tanto plus habitare cum eo delectatur pſ. Veruntamen iuſti confitebuntur nomini tuo ⁊c. Iſti ſunt quatuor vultus dei. quibus diuerſimode cognoſcitur et dicitur videri. Et ſic bene figuratur in illis cherubin: qui quatuor vultus habebant. ſicut dr. Ezech. x. Quia ſcꝫ cherubin interpretatur plenitudo ſciẽtie: ſignificãs ipſum: qui eſt omni ſcientia ſemper plenus: qui quatuor vultibus vtitur: qñ quatuor modis notificatus apparet. Unde Ezech. x. Ipſi ſunt vultus quos videram iuxta fluuium chobar. Iſte eſt igitur vultus dei: qui eſt honorandus. ¶ Scdo dico ꝙ eſt vultus men-

F tis qui eſt depurandus. Super omnia homo vult habere mundiſſimum vultum: ⁊ hoc qꝛ macula in vultu magis apparet ⁊ turpius fedat. Sic vere nos debemus vultum conſcientie ⁊ volũtatis mundum ſeruare: quia iſte eſt qui a deo principaliter reſpicitur: ⁊ in quo peccati macula turpius tuenitur. Et ideo anima debet eſſe ſicut illa regina Heſter. De qua dicit Heſter. xv. Quod ipſa erat roſeo colore vultum perfuſa: ac gratis ⁊ nitentibus oculis. Iſte eſt vultus.

Quẽ debemus ꝑ amorem ad deum cõuertere.

Quem ꝑ timorem debemus ad terrã deprimere

Quẽ per nitorẽ debemus pre cunctis ſplendere.

Igitur mentis vultum conuertamus ad deum: per veram dilectionem vt ſic ſimus ſicut illi cherubin qui habebant vultus verſos ad ꝓpiciatorium: ⁊ ſe mutuo reſpiciebant: ſicut dicitur Exodi. xxv. ¶ Item vultũ mentis deiiciamus ad terram ꝑ humilitatem ⁊ ſubiectionem: ſicut de berſabee legimus. iij. Regũ. j. Quõ ſubmiſſo in terram vultu adorauit regem. ¶ Iteꝫ vultum mentis illuminemus ꝑ claram diſcretionem: vt ſic quilibet poſſit dicere illud Geñ. xxxiij. Uidi faciẽ tuam quaſi vultum angeli. Job. xxix. Lux vultus mei non cadebat in terram. Patet igitur: ꝙ eſt vultꝰ men-

C tis qui eſt preparandus. ¶ Tertio dico: ꝙ eſt vultus corporis qui eſt regulandus: ⁊ iſte vultus ſignificat exteriorem conuerſationem: ⁊ apparentiam corporaleꝫ Sicut enĩ in mille vultibus non inueniuntur duo ſimiles: ſic nec in quibuſuis conuerſationibꝰ inueniuntur duo pares penitus. In iſta enĩ debẽt relucere omnes virtutes ſpirituales: nam ſicut in vultu hominis omnes ſenſus corporales: ſic ĩ vultu anime oẽs paſſiones apparent. Et inde eſt: ꝙ ſuper omnia mẽbra corporis vultus magis in diuerſa mutatur. qꝛ ſm mẽtis paſſiones de vna qualitate ad aliam mutatur. Iuxta illud Ezech. xxvij. Mutauerunt vultus negociatores populorum. Sic vere vultus conuerſationis noſtre nõ debet ſemꝑ in idem ſubſiſtere: ſed ſm cõditiones tẽporum ⁊ locorũ in qualitates varias ſe mutare: ⁊ nõ vnam virtutem ſolam: ſed plures ⁊ pluries in ſe pretendere ⁊ monſtrare. Luce. ix. Factum eſt dum oraret facta eſt ſpecies vultus eius altera. Unde nota ꝙ in vultu noſtro debet eſſe.

Labor ⁊ diligentia.

Uigor ⁊ permanentia.

Splendor ⁊ ſapientia.

Rigor ⁊ diſplicentia.

Humilitas ⁊ verecundia.

Hylaritas ⁊ complacentia.

Maturitas ⁊ reuerentia.

Habeamus igitur in vultu nře conuerſatiõis diligẽtie laborem Geñ. iij. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. ¶ Item pretendamus ibi ꝑmanentie vigoreꝫ. j. Regum. j. Uultus eius non ſunt amplius in diuerſa mutati. ¶ Item pretendamus ſapientie ſplendorẽ Eccſ. viij. Sapientia hominis lucet in vultu eius. ¶ Item pretendamus ibi diſplicentie rigoreꝫ. Eccſ. vij. Per triſtitiam vultus corrigit animus delinquẽtis. ¶ Item pretendamus humilitatẽ ⁊ verecundiaꝫ. Uñ Eſai. xlix. Uultu in terra demiſſo adorabunt te. Dañ. x. Deieci in terrã vultũ meũ ⁊ tacui. ⁊. iij. Regũ. xix. Operuit helyas vultum ſuum pallio. ¶ Item pretendamus ibi iocunditatẽ ⁊ cõplacentiã. Prouer. xvj In hylaritate vultus regis vita. ⁊ Eccli. xxxv. In omni dato tuo hylarem fac vultum tuũ. ¶ Item pretendamꝰ ibi maturitatem ⁊ reuerentiam. Qꝛ ſicut dicit Eſa. iij. Honorabilem vultu ipſe capit. Et ſic ſi habuerimus tales vultus de nobis poterit dici illud: qđ dr Dañ. j. de pueris tribus abſtinentibus: ꝙ vultus eoꝝ apparuerunt meliores ⁊ corpulentiores ceteris. Et ſic patet: quomodo vultus accipitur in bono tribus mo- D

dis. ¶ Sed quid? ꝓcerto mali non habent tales vultus: nec tales apparentias faciales. quinimmo iſti hodie ĩ omnes qualitates malas cõmutant vultus ſuos videntur enĩ fuiſſe de tẽporibꝰ poetaꝝ: vbi illi dij mutabant vultus hoĩum in vultus beſtiales iuxta votũ ſicut de Circe incantatrice legit in fabulis: ꝙ cũ quodam populo quoſdam nautas ſocios mutauit in porcos. Qꝛ dyabolus hodie. i. incantator mutauit hodie vultus. i. apparentias multoꝝ in beſtias. i. in homies beſtiales: in animales ⁊ noxiales qlitates. Uñ Ezec. xxvij. Mutauerunt vultus omnes populoꝝ negociatores. Et ſic notabo: ꝙ hodie inueniuntur multi mali vultus viꝫ. Uultus.

Mordaces ⁊ irati.

Fallaces ⁊ velati.

Procaces ⁊ obſtinati.

Loquaces ⁊ effrenati.

Dico ꝙ mali habent vultus iratos ⁊ cõcitatos: ⁊ ſicut de inuido Cayn dicitur Geñ. iiij. Iratꝰ eſt cayn vehemẽter ⁊ ꝯcidit vultus eius. ¶ Item habẽt vultus velatos ⁊ palliatos: ⁊ tales ſunt hypocrite: falſi amici: adulatores ⁊ ꝓditores: qui pallio hypocriſis ita operiunt vultus conuerſationis ſue: ꝙ vix poſſunt intelligi vel cognoſci. ſicut de Thamar dicit Geñ. xxxviij. que volens impregnari a iuda ſtetit in biuio induens ſe ⁊c. Quia hypochrite cupiẽtes cũ iuda patriarcha. i. cuꝫ aliquo prelato ſocietatem habere vel cõtrahere: vt ab eo donis ⁊ beneficijs valeant impregnari: ſolent vultus honeſte apparẽtie accipere in biuio. i. in publico coram omnibus ſedere: vt recognoſcant: vultum conuerſationis ſue honeſtatis pallio operire: ⁊ ſic ſocietatem ⁊ impregnationem bñficioꝝ ſolent cõmuniter reportare Uñ ipſi ꝓlati de ipſis poſſunt dicere illud. Job. iiij. Stetit quidã cuius nõ agnoſcebã vultũ imago coram oculis meis. Et bñ dicit imago ⁊ nõ res: vide ſupra: de imagine. ¶ Itẽ habent vultos firmatos ⁊ obſtinatos: qꝛ non confunduntur nec reuerentur: immo deo ⁊ prelato obſtinate opponunt Prouerbio. xxj. Uir impius ꝓcaciter obfirmat vultum ſuũ. ¶ Itẽ habent vultus diſſolutos ⁊ effrenatos: quia non habent compaſſionem honeſte maturitatis nec in habitu nec in geſtu: nec in vultu. Unde de mala muliere dicitur Prouerbio. vij. Quõ apprehenſum oſculabatur iuueneꝫ ⁊ ꝓcaci vultu blandiebatur. Sic igitur patet: quomodo inuenitur multiplex malus vultus: non dilato me: quia ſupra feci mentionem: de facie: vbi exẽpla ⁊ figuras amplius aggregaui.

Uxor. Nota ꝙ vxor ꝓprie dicitur mulier que alicui matrimonialiter eſt cõiuncta. Et ideo loquendo moraliter ꝑ vxorem põt intelligi omne illđ qđ alicui ſocialiter cõiungitur: ſiue in bono ſiue ĩ malo. ſignificato fuerit ſumptum. ¶ Et ideo dico ꝙ ĩ bono ſignificato ſm ꝙ vir ſumit multis modis ſic ſumitur ⁊ vxor. Iuxta illud Ephe. v. d. Uiri diligite vxores vřas. Pluraliter enĩ nominat taꝫ viros ꝙ vxores. Et ideo poſſum notare ꝙ inuenitur vxor ſcꝫ. A

Intima.	Uxor intima ẽ aĩa q̃ eſt vxor
Optima.	xpi: ⁊ vxor etiam debet eſſe
Infima.	cuiuſlibet viri iuſti. Et ideo
Suprema.	de hac põt intelligi iſtud. j.
Extrema	Coꝝ. vij. Uxori vir debitum

reddat. ¶ Iteꝫ vxor optima eſt in celo meditans. De qua Apocal. xix. Uenerunt nuptie ⁊ vxor preparauit ſe. Iſta

Ayuntamiento de Madrid

ſe.Iſta eſt vxor cui Chriſtus principaliter copulatur.
⁊ cui vir iuſtus mentaliter vxoratur. ¶Item vxor in-
fima eſt eccleſia deorſum militans. Iſta enim eſt vxor
Chriſti ⁊ vxor etiaȝ cuiuſlibet boni prelati. Iuxta illd
Epheſi.v. Viri diligite vxores veſtras ſicut ⁊ Chriſtus
dilexit eccleſiam. ¶Item vxor ſuprema eſt humana
natura in xpo latitans: iſta eſt vxor cui dei filius copu
latus ipſam amplius non relinquit.j.Corin.vij. Alli-
gatus es vxori noli querere ſolutionem. ¶Item vxor
extrema eſt quelibet vtilis ⁊ humilis ⁊ honeſta ma-
trona: que ſcȝ inter omnes iſtas vxores extremuȝ ⁊ mi
nus nobilem tenet locum: de quo dicit Geñ.ij. Quaȝ
obrem relinquet homo patrem ⁊ matrem ⁊c. His igi
tur premiſſis: ſiue loquamur de vxore ſpirituali ſiue
corporali: que eſt eccleſia: ſiue de naturali: que eſt bo-
na femina. exponamus illud pſalmiſte. Vxor tua ſicut
vitis abundans. Hic aduerte: ꝙ in vxore qualibet de
bet eſſe triplex virtus ſcȝ.

Humilitas ⁊ ſubiectio. vxor tua.
Fidelitas ⁊ dilectio. ſicut vitis.
Vtilitas ⁊ perfectio: abundãs
Talis enim debet eſſe vxor.
Humiliter ſubiecta. tua
Fideliter innecta. ſicut vitis.
Vtiliter connecta. abundans.

Dico igitur primo. ꝙ talis vxor debet habere humili
tatem ⁊ ſubiectionem: quod oſtenditur cum dicit tua
quia illud quod tuum eſt: tibi eſt ſubiectum. Tua eñ
eſt pnomen poſſeſſiuuȝ. Ad denotandum: ꝙ vxor eſt
poſſeſſio viri ⁊ ei naturaliter ſubiecta. ſicut Geñ.iij.
dicitur eue. Sub poteſtate viri eris. Quia ⁊ vxor ma-
rito ⁊ eccleſia prelato: ⁊ anima chriſto debet humilit
ſubijci. ⁊ ei ſic ſubiecta cum diligentia famulari. tua
inquit. Geñ.xij. Quare nõ indicaſti mihi ꝙ vxor tua
eſſet. Sequitur. Nunc igitur quia coniunx tua eſt: ac
cipe eam ⁊ vade. Quod tamen eſt contra multos: qui
viris ſuis ſpiritualibus ſunt rebelles ⁊ contradicẽtes
non ſubiecte nec humiles nec cum diligentia ſeruien
tes. Illud patet de anima peccatrice quando viro ſuo
chriſto per peccatuȝ contrariatur. de eccleſia. capitu-
lo. collegio. quando prelato rebellat et opponit. De
matrimonijs etiam modernis. qui viros contemnũt
et deteſtãt. figurate in vxore Iob de qua dicit. Iob.ij.
dicit ei vxor ſua adhuc permanes in inocentia tua. be
nedic deo ⁊ morere. Quia breuiter de viris poſſumus
hodie dicere ꝙ vxores nõ ſue ſȝ magis pprie viri ſui
ſunt. qr iſti hodie nolunt ſubijci viris ſuis. ſed potius
dominari ⁊ rebellare multipliciter ⁊ rixare. Cum ta-
men dicat apl's.j.Thi.ij. Docere mulieri non permi-
to nec dominari virũ. Nõ ſic chariſſimi ſȝ ſit iſta vxor
tua id ẽ hec ſit tibi ſubiecta. et tibi humilis ac deuota
vt tam chriſto de anima. ꝙ prelato de eccleſia. tam eti
am marito de vxore vel matrona poſſit dici illd Geñ.
xxvj. Perſpicuuȝ eſt ꝙ vxor tua ſit. habeat igitur que-
C libet talis vxor humilitatem ⁊ ſubiectionem. ¶Scdo
dico ꝙ iſta debet habere fidelitatem ⁊ dilectioneȝ. vi-
tis inquit Vxor enim debet virum diligere ⁊ ſibi fide
litatẽ tenere ⁊ nulli alij adherere. quod non ſolum de
vxore corporea immo etiam de anima vel eccleſia po-
teſt dici ⁊ hoc oſtenditur cum dicitur: vitis quia ſcili-
cet vitis ſolet arbori cui innittitur. cum quibuſdam te
naculis firmiter adherere ⁊ ſtabiliter ibi ſe tenere. et
ideo dicitur vitis quia tenens vi. Ad denotandum ꝙ
talis vxor habet talibus maritis ſuis fideliter ⁊ firmi
ter deherere ⁊ ipſos diligere ⁊ timere quia vxor iſta
ſcilicet anima non debet frangere coniugium. nec eſſe
infidelis xpo per peccatum nec prelato eccleſia p odiũ
nec coniunx marito per adulterium. vt ſic dicat que
libet talis vitus. illud Ioh.xv. Ego ſum vitis vera id
eſt ego ſuȝ vxor fidelis. quia ſumma fidelitas. ⁊ fidelis
charitas et veritas debet inter virũ ⁊ vxorẽ eſſe que
nunꝗ debet violari aut frangi ſed in amore et vni-
tate fideliter conſeruari Gene.ij. Adherebit vir vxori
ſue et erunt duo in carne vna. Iſtud tamen eſt contra
multos quia nec fidelis eſt vir vxori. nec vxor viro.
Quod viri non ſint fideles vxoribus ad litteram vide-
mus de clericis ⁊ prelatis. Iſti enim non diligunt vxo
res ſuas ſcilȝ eccleſias ſibi commiſſas quinimmo pa
trimonia ipſarum diripiunt. et ipſas viduatas et de-
ſolatas relinquunt. non enim curant niſi fructus reci
pere et alibi recedere et vxorẽ relinquere et abire. ⁊ de
defenſſione et regimine eius amplius non curare. Si
miles elephantibus quibus proprium eſt nunꝗ pro
vxoribus pugnare. quod bene patet in iſtis qui vxores
ſuas vt dictũ eſt dimittunt et tyrannis ipſas deſerunt
qui eas captiuant diripiunt et conſumunt.j.Regum.
xxx. Due vxores dauid captiue fuerant ducte. Et bene
dicit due et non vna. quia hodie clerici verecundantur
habere vnam vxorem ſcilicet vnam eccleſiam vel pre
bendam. immo duas vel plures habere nituntur. ⁊ ſpi
ritualiter bigamiaȝ contrahere non verentur. Quod
etiam de prelatis videmus. quod vna vxor ideſt vna p
latura non ſolet eis ſufficere. imo non ceſſant de vna
ad aliam ſe transferre. cum tamen dicat apoſtolus .j.
Thimothe.iij. quod oportet epiſcopum eſſe irrepre-
henſibilem ⁊ vnius vxoris virum. Et idem de dyaco
no dicit ibidem. Iſti ergo non videntur eſſe homines
ſed tauri. quia ſcilicet vni homini vna data eſt vxor.
Et ideo dictum eſt. Adherebit vxori ſue. et non vxori-
bus. in ſignũ cuius vni homini ade eua vnica eſt crea
ta. Sed de tauro et equo non ſic. quia iſti non habent
vxores determinatas. immo nunc vnam nunc aliam
poſſident atqȝ tenent. quinimmo vnus ſolet vxorem
alterius violenter auferre: et inter ſe ſolent pro vxori-
bus dimicare. Sic vere homines ideſt viri virtuoſi iu
ſti et rationabiles vna vxore ideſt vno ſufficiente bene
ficio ſunt contenti. Iuxta illud.j. Regum.xxx. Suffi-
ciat vnicuiqȝ vxor ſua. Tauri et equi ideſt ambitio-
ſi et ſuperbi. non vnius immo plurium ſunt cupidi. et
inde eſt quod inter ſe lites et controuerſias ſolent ha-
bere pro eo quod vnus vxorem ideſt prebendam alte-
rius nititur occupare ita quod proprie de eis poteſt
dici illud. Hieremie.v. Equi amatores et emiſſarij fa
cti ſunt. vnuſquiſqȝ ad vxorem proximi ſui hinniebat
Unde Prouerbiorum.xix. A domino datur proprie
vxor prudens. Ad denotanduȝ quod nullus debet vxo-
rem ideſt eccleſiam vel beneficium accipere niſi a deo
vel eius vicario canonice ſibi detur. Sed proculdubio
intruſi ſymoniaci non curãt de hoc ſed ſymoniace vel
violenter tales vxores rapiunt et procurant. Iuxta il-
lud ibidem.xix. Rapite ſinguli vxores ſingulas. Pa-
tet igitur quod tales viri non ſunt fideles vxoribus. ſȝ
proculdubio videntur eſſe ſicut garamante, populus
ethiopie qui dicuntur matrimonium nõ ſeruare ſed
pro libito vxores quotiens volunt eligere. ⁊ omnes cõ
munes habere et nulla propriam reputare. ſic iſti. Et
ideo bene figurantur in illis filijs dei qui videntes fi-
lias hominum quod eſſent pulcre elegerunt ſibi vxo-
res de omnibus quas elegerant. ſicut dicitur. Gene-
ſis.vj. Patet igitur chariſſimi quod iſti viri non ſunt
fideles vxoribus ideo iuſto dei iudicio permittitur qꝺ
eorum vxores non ſunt fideles eiſdem. Cuius ſimile
videbatur Iob petere Iob.xxxj. dicens. Si deceptum
eſt cor meum ſuper mulierem et ſi ad oſtium inimici
mei inſidiatus ſum ſcortum ſit vxor mea alterius et ſu
per illam incuruentur alij. Non ſic chariſſimi ſed ſi-
mus fideles vxoribus vt ipſe ſint fideles nobis quia
pro certo vt dictum. quelibet bona vxor debet habere
fidelitatem et dilectionem. ¶Tertio dico quod que-
libet talis vxor debet habere vtilitatem et perfectio-
nem. quod notatur cum dicitur: abundans. Quia iſte
debent abundare in prole bonorum operum et vir-
tutum et maxime in operibus pietatis dic ſicut ſupra
de abundare quicquid volueris. Deutero.xxviij. Abũ
dare te faciat dominus in omnibus bonis. ideo parẽ
tes vxoris thobie iunioris docebant eam in illis virtu

tibus que decerent quamlibet vxorem. Thobie.x.vbi
dicitur. Quod monuerunt eam honorare ſoceros. di
ligere maritum. regere familiam. gubernare domum.
et ſeipſam irreprehenſibilē cuſtodire. Sic igitur patz
quomodo vxor bona ſcz anima vel eccleſia vel matro
na debet eſſe.
Fertilis ꝛ fructuoſa. Abundans.
Fidelis ꝛ amoroſa. quia vitis.
Humilis ꝛ obſequioſa. quia tua.
Igitur vxor tua ſit vitis abundans ꝛ hoc de vxore bo-
na ſufficiat. ¶ Sed adhuc dico ꝙ vxor poteſt accipi in
malo. Et ſic dico ꝙ per vxorē intelligitur quelibet ma
la coniunctio. vel quelibet copula cuiuſlibet vitij vel
peccati. Et ſic notabo ꝙ in ſcriptura inuenitur Uxor.
Luxurioſa.
Litigioſa.
Preſumptuoſa.
Uxor luxurioſa eſt carnalitas. Uxor litigioſa eſt cu-
piditas. Uxor pſumptuoſa eſt pōpoſitas.
Iſte enim ſunt male vxores que ſunt fugiende ꝛ a fide
libus abdicande. ſicut dicitur Deutero. xvij. de rege.
Non habebit vxores plurimas que alliciant animuz
eius. Carnalitas enim allicit ad delicias. Cupiditas
ad diuitias. Pompoſitas ad eminentias. Et iſte ſunt
vxores alienigene q ſalomonē fecerunt apoſtatare ꝛ a
lege domini deuiare. ſicut dicitur. tertij Reguz. xj. Et
ideo neceſſarium eſt quod vxores huiuſmodi relinqua
mus et ab earum oblectationibus caueamus. Iuxta
illud. ij. Eſdre. ix. Diſcedite a gentibus terre ꝛ ab alie
nigenis vxoribus. Sic igitur patet quomodo taz mo
raliter ꝙ realiter vxor in bono ſumitur et in malo. Si
vis dicere de malis ꝛ adulteris vide ſupra de viro. ꝛ de
anima vxore xpi in principio que ibi dixi. Uide etiam
de coniugio. ꝛ de ſponſa ꝛc.

Explicit litera. U.

Incipit litera. X.

A Xpus. Cum ſecunduz
damaſcenum nomen chriſti exprimit
vnitatē perſone in duabus naturis. lon
gum eſſet proſequi de xpo ꝙtum ad pre
ſens de ipſius duabus naturis ſcilicet
de diuina et humana. Ideo breuiter petractemus. In
his enim duobus tota lex pendet et prophete in ſcri-
ptura doctorum ꝛ ſanctorum. In his quatuor libri ſen
tentiarum verſentur. Et ideo non eſt preſentis operis
ſcientialiter pertractare. ſed ſolum moraliter ad deuo
tionem fidelium excitandam aliquid diſſeremus. Eſt
igitur notandum quod in omni genere rerum vnum
prius ponitur quod eſt ceteris illius generis perfe-
ctius et melius vel per quod omnia alia in eſſe debi-
to conſeruantur. conſtituūtur et ordinantur. ſicut ptz
De corde reſpectu membrorum.
De homine reſpectu brutorum.
De igne reſpectu elementorum.
Sic vere dico quod deus voluit vnum principium et
principale principium ſcilicet lapidem angularem ſi
cut primum fundamentum chriſtuz in eccleſia ſua po
nere a quo ſicut ab homine omnia inſtruerentur. a
quo ſicut ab igne omnia per charitatem et amiciciaz
inflammarentur. Ad iſtum igitur ſicut ad originale
principium gratie vite et perfectionis. ſicut ad pri-
mum fundamentum ſapientie et deuotionis. ſicut
ad fontalem originem amoris et dilectionis eſt cur-
rendum. et in ipſo ſolummodo confidendum. Sicut
enim dicit Ambroſius libro de virginitate. Omnia
habemus in chriſto. et omnia in nobis chriſtus. Si
vulnera curare deſideras medicꝰ eſt. Si febribꝰ eſtuas
fons eſt. Si auxilio idiges virtꝰ eſt. Si mortē times vi
ta eſt. Si celū deſideras via ē. Si grauaris iniqtate iu
ſticia eſt. Si tenebras fugis lux eſt. Si cibū qris panis
eſt. Quid plura chariſſimi eſt omnibus omnia: iſto
habito omnia habentur. ꝛ ſine ipſo nihil eſt quicqd.
Sicut enim videmus: ꝙ vnus homo magis diligit
vnum bonum ꝛ pingue beneficium. quā multa modi
ca. Etiam in domo vnum magnum lumen magis illu
minat ꝙ multa minuta: vnus fons magis iuuat quā
multa ſtilicidia. Sic vere iſte eſt vnus in quo eſt fon-
talis redundantia omnium bonorum. Idcirco meli-
us cor humanum iuuat ꝛ ſatiat ꝙ omnia alia. Dimit
tamus igitur modica beneficia diuitiarum. Dimitta
mus etiam ſtillicidia mundi deliciarum. Dimitta-
mus inſuper luminaria mundi eminentiarum: ꝛ ha-
beamus ſolum vnicum chriſtum qui ſolus ſufficit et
ad ipſum veniamus qui nunꝙ deficit. Unde Hieroni.
ad Paulinum. Xps omnibus omnia eſt: qui igitur ꝓ
ipſum omnia relinquit habebit vnum pro omnibus.
Iſtum igitur in auxilium inuocando: ꝛ virtutes eius
in verbis modicis cōprehendendo: dicamus illud di-
ctum Petri. Math. xvj. Tu es xps filius dei viui. In
quibus verbis Chriſtus deſcribitur. vt fundamentuz
ſtabiliſſimum. tu es. Leuamentum ſuauiſſimuz: chri-
ſtus. Firmamentuz ſublimiſſimum: filius dei viui.
¶ Et ſic dico: ꝙ chriſtus eſt ſcilicet fortiſſimus ſu-
ſtentator corruentium. Tu es. Dulciſſimus conſola-
tor deſperantium: chriſtus. Ditiſſimus premiator la-
borantium: filius dei viui. ¶ Dico primo: ꝙ chriſtus
eſt ſuſtētator fortiſſimus: tu inquit es. q. d. tu fortiter
perſeueras non deficis: nec etiam deſinis: ſed ſemper
es. In preſenti enim eſſe diuinum non habet quantuz
ad ſe: nec preterituz: nec futurum. ideo dicitur in pſal
miſta. Tu autem idem ipſe es: et anni tui non defi-
cient. Et ideo ſicut videmus: quod homo libenter
innititur forti et ſtabili rei. Et inde eſt: quod ceruis
fluuium tranſituris. Legimus quod fortior debet pre
cedere: et alij fortiores per ordinem ſolent ſuccede-
re. ꝛ fortiori qui precedit ſolent alij inniti. vt meliꝰ va
leat a fortiori debilis ſuſtentari. Uidemus qđ miles
prelium commiſſurus nō libenter ſe committit equo
debili. ſed quanto plus poteſt durabili. ſtabili atqꝫ
forti. Sic volens in altum aſcendere. non libenter in
nitur ſcale vermiculoſe ꝛ putride. ſed forti ſtabili at-
qꝫ firme. Sic cū chriſtꝰ ſit ſtabilis atqꝫ durabilis ſuſtē
tator. fortis ꝛ indeficiens ſupportator dico ꝙ tranſe-
undo fluuium rapidiſſimum mundi huius. ꝛ cōtra
vitia preliuz continentie cōmittēdo necnon ad para-
diſum qui eſt locus altiſſimus aſcendendo debemꝰ
ſibi per ſpem ꝛ deuotionem ꝛ noſtre ſalutis commiſ-
ſionem inniti ꝛ inſiſtere ꝛ ſuſtentationi eiꝰ nos peni-
tus commendare. Que quidem ſua ſtabilis exiſtentia
oſtenditur cum dicitur: tu es In ps. Tu es rex meus
ꝛ deus meus. Sed ſi faciamus illam queſtionem que
beato Iohanni facta fuit. tu quis es: ipſe ſine dubio
reſpondet. Ego ſum via veritas ꝛ vita Io. xiiij. Quod
exponens beatus Augꝰ. dicit. Si ambulare vis chriſtꝰ
eſt via. falli non vis chriſtus eſt veritas. ſi mori non vis
chriſtus eſt vita. Tu es inquit. Et ideo dicit beatus
Aug. lib. iij. confeſſionum. Tu ſolus es. quia ſimplici
ter es ſolus cui non eſt aliud viuere. ꝛ aliud bene vi-
uere quia tua beatitudo tu es. Berñ. etiam ſuper Cā
tica dicit ꝙ chriſtꝰ eſt.
Sapia. nobis ſapiāt voluptatū horrores.
Ueritas. ne nos ſeducant falſitatū errores.
Uirtus. nos deprimāt prauitatū terrores.
Tu es inquit. vt etiam dicamus illud ps. Tu es refu-
gium meum in tribulatione mea Iohannis. vj. Nos
credimus ꝛ cognouimus quia tu es chriſtus filiꝰ dei
viui. Patet igitur quod chriſtus eſt primum princi-
pale. Sed multi ſunt hodie fatui qui magis innitunt
rebus ꝛ ſolacijs mūdanis ꝙ ipſi deo ꝙ patet qꝛ in tri-
bulationibꝰ ad deū nō recurrūt. ſed omiſſo deo tpalia
ſuffragia

Ayuntamiento de Madrid

ſuffragia ſibi querunt propter qḋ fit ꝙ ſepe verecūde
corruunt atq; cadunt. Similes enim ſunt elephanti q̄
arborem ſciſſam ⁊ debilē pro ſuſtētamēto eligens. dū;
illi innititur ad terram cadit ⁊ proſternitur. Bonum
eſt igitur xp̄m querere pro ſuſtētamēto ⁊ caſum ſalu-
tis ſue ſibi totaliter commendare dicēs illud Hiere.
xvij. Sana me, dn̄e ⁊ ſanabor ſaluū me fac ⁊ ſaluꝰero.
Vn̄ de iſto firmiſſimo fundamēto dr̄. j. Cor. iij. Quod
C alıud fundamētū nemo pt̄ ponere niſi id qḋ poſitū eſt
qḋ eſt xp̄s Jeſus. ¶ Scḋo dico ꝙ xp̄s ē ꝯſolator mitiſ
ſimꝰ: q; xp̄s. xp̄s eī̄ grece idem eſt quod vnctus latine
Res enim vncta pre alijs eſt lenis et mitis et ſuauis.
vnde in ps̄. Vnxit te deus oleo leticie ⁊c. Et ideo bene
alibi in ps̄. dicitur. Quod ipe eſt ſuauis ⁊ mitis ⁊ mul
te miſericordie omnibus inuocantibus eum. xp̄s in-
quit. Vnde xp̄s videtur ſimilis aui illi que auſcula
ſeu auis paradiſi dicitur. de qua neſcitur vbi naſcitur
quia pro certo tempore venit et certo tempore recedit
Iſta auis eſt pulcra varietate diſtincta. nullus enim
color ſibi deeſſe creditur. et iſta tampiam vocem ha-
bere dicitur quod ad deuotionem ⁊ gaudium incitat
audientes ſicut dicit autor de natura rerū. Item xp̄s
auis eſt paradiſi. quia pro certo venit per incarnatio-
nem et certo tempore receſſit per paſſionē. ⁊ eius ha-
bitatio omnibus fuit ignota. quia ipſe ſolus poterat
dicere. Ego ſcio vnde venio et quo vado ⁊ etiā ei nul
lus color virtualis et perfectionis defuit. Iuxta illud
Ezech. xvj. Sumpſiſti veſtimēta tua multicoloria. iſte
vocem piiſſimam habet ⁊ habuit. quia ita pius eſt et
miſericors quod ad deuotionem homines incitat ⁊ in
ducit. Ideo dicit Mathei. xj. Tollite iugum meū ſu-
per vos. quia mitis ſum et humilis corde. Super quo
verbo dicit Hylarius. O inquit quid iugo xp̄i ſuauiꝰ
quid eius onere leuius? probabilem fieri. a ſcelere ab
ſtinere. bonum velle. amare omnes. odiſſe malum cō-
ſequi eterna. preſentibus non capi. nolle inferre alte-
ri quod ſibi ipſi moleſtum ſit. perpeti patienter. Ecce
igitur chariſſimi quomodo xp̄us vnctus. quomō ſua-
uis ⁊ quomodo mitis. Iſte enim fuit vnctus ideſt ſua
uis dulcis ⁊ benignus. ⁊ ideo xp̄s interpretatur vnctꝰ
Sicut enim res vncta ſuauis eſt quando tangitur. pli
catur quo volueris quando impellitur: ſicut patet de
pelle vncta. ⁊ ſine clamore incedit quando trahitur. ſi
cut patet in biga ſeu quadriga. Sic vere xp̄s dulcedi-
ne pietatis et benignitatis vnctus quando tractꝰ fuit
ad paſſionem: nō clamauit per murmurationē. Quā
do fuit tactus ⁊ preſentatus per ſocialem conuerſatio
nem fuit inuentus ſuauis per pietatem ⁊ compaſſio-
nem. Quando inſuper fuit impulſus per orationē ip
ſe ad quamlibet partem fuit plicatus per liberalē cō
ceſſionem quia ad omnem partem ſe inclinauit com-
patiendo conſentiendo ⁊ ſe infirmis coaptando ⁊ con
formando de quo Amb. ſuper Luc. li. iiij. dicit. Xp̄s om
nibus omnia factus eſt. pauper pauperibus diues di-
uitibus. flens flentibus. cibus eſurientibus potus ſi-
tientibus. profluus abundantibus. in carcere cum
paupere eſt. cum maria flet. cum apoſtolis epulatur
cum ſamaritano ſitit in deſerto eſurit. Ecce igitur
quomodo chriſtus vnctus. quomodo ſuauis. quomo
do plicabilis et conuertibilis atq; mitis. In hoc vo-
luit chriſtus docere chriſtianos qui criſmate inun-
guntur vel xp̄ianorū prelatos. vel preſbyteros qui cō
ſecrationis oleo liniuntur qḋ ipſi debent eſſe ſuaues ⁊
mites miſericordes pariter ⁊ conformes. Cuius tamē
D contrarium eſt de multis quere alibi hoc deductum.
¶ Tertio dico ꝙ xp̄s eſt premiator ditiſſimus. ſeu im
perator digniſſimus. qḋ oſtēditur cū dicit̄. Xp̄s filius
dei viui. Et ideo vitā eternā poteſt dare ſuis fidelibus
⁊ eam pro premio demonſtrare. Quia ſicut de ſeipſo
dicit quia omnis qui videt filium ⁊ credit in ipm̄ h; vi
tam eternam. Joh. iij. Et ideo de tali filio qui vitā gra
tie ⁊ glorie multipliciter dat mundo. loquitur Augu.
de agone xp̄iano exponens illud Luce. j. Filius altiſſi
mi vocabitur ita dicēs. O medicinā oīa conſulētē oīa
tumētia premētē;. oīa tabeſcētia reficientē. oīa ſuper
flua reſecantē. oīa neceſſaria cuſtodientem oīa perdi
ta reparantē omnia deprauata corrigētem. quis iam
ſe extollat aduerſus filium dei? quis iam deſperet pro
quo tam humilis voluit eſſe filius dei? quis aduerſita
tibus cadit qui naturam humanā tantis perſecutio-
nibus cuſtoditā; eſſe videt in filio dei? quis etiam ſibi
clauſum aditum ad regnū celorū putet: qui ad publi-
canos ⁊ meretrices inuitatos eſſe videt filū dei. Ecce
igitur chariſſimi de iſto filio quō ⁊ q̄tū proficit fideli
bus: ⁊ quō ſpūaliter ⁊ eternaliter eſt premiator ditiſſi
mus cōſolator dulciſſimus: ⁊ ſuſtētator firmiſſimus
Bene igitur dictū eſt. tu eſt chriſtus filius dei viui ⁊c.
¶ Sed quid? pro certo ad hoc dicēdū eſt de xp̄o in ſpe
ciali q̄tum ad eius quatuor ſtatus. xp̄s enim fuit.
Humilis in incarnatione.
Patiens in paſſione.
Nobilis in reſurrectione.
Agilis in aſcenſione.
Et ideo dico qḋ xp̄s ſm̄ ſanctos fuit figuratus in illo
animali Ezech. j. ꝙ habebat quatuor facies ſc; homi
nis a parte ante. bouis a p̄te ſiniſtra. leonis a parte
te dextera. et faciem aquile deſuper in parte ſuprema
Nam chriſtus.
Vt homo naſcitur.
Vt bos occiditur.
Vt leo excitatur.
Vt aquila eleuatur.
Ad denotādum ſm̄ Greg. in omelia. iij. ꝙ xp̄s homo
fuit naſcēdo. vitulus moriēdo: leo reſurgendo: aquila
aſcēdendo. Et de his quatuor ſc; Quomodo
Xp̄s naſcitur.
Xp̄s patitur. — per ordinem eſt.
Xp̄s reſurrexit. — dicendum.
Xp̄s aſcendit.

Xpriſti natiuitas.

Cum de cōceptiōe xp̄i in precedētibꝰ A
multa ſint dicta ideo de natiuitate breuiter eſt dicen
dum. Miles volēs intrare cāpū;. ſolet accipere arma
cōgruentia illi generi pugne quā vult facere ⁊ per ali-
quam occultā viam egrediēs in campū armatū ſe ſu
bito oſtēdit. Sic vere filius dei volēs per natiuitatem
campū mundi huius cōtra dyabolū preliaturus ⁊ in
prelio moriturus: ⁊ tandē reſurrecturus intrare: cum
non haberet arma mortalia ſed eterna in quibus mo
ri ⁊ per conſequēs ſurgere non valebat. primo in came
ra vteri v̄ginalis. armis mortalitatis noſtre ſe induit
⁊ ſic per occultam viam intacte virginitatis exiuit. et
in campo huiꝰ mūdi ſe mortalē corā oībus hoſtibus
preſentauit. Et tunc fuit impletum illud quod in ps̄.
dicitur. Intrauit iſrael ī egyptū. Sicut eī̄ teſte dyaſ.
ceraunius lapis precioſus in ventre nubis gignit̄: cū;
choruſcatione ⁊ tonitruo exiens ⁊ deſcendens: contra
tempeſtatem vtilis inuenit̄. Sic vere xp̄s in vētre nu
beo ⁊ virgineo genitus vt tandē tempeſtatē vitiorū ⁊
tormētorum a nobis repelleret: in mūdo cū chorуſca-
tionibus plurīū miraculorū fuit productus atq; natꝰ
et hoc non ſine tonitruo. i. ſine clamore angelorum cā
tantium: gloria in excelſis deo ⁊c. Et etiā nunciātium
iſtā natiuitatē paſtoribꝰ ⁊ dicētiū illud Lu. ij. Natꝰ eſt
vobis hodie ſaluator qui eſt xp̄s dominus in ciuitate
dauid. In quibus verbis iſta natiuitas deſcribitur tri
bus modis ſcilicet.
Tanq̄ humilis ⁊ amoroſa.
Tanq̄ vtilis ⁊ fructuoſa.
Tanq̄ nobilis ⁊ glorioſa.
Probat amoroſa p̄ſentiam regis. Natus eſt. Probat
fructuoſam ſaluationē gregis. Vobis ſaluator. Pro-
bat glorioſam prolationem legis. Qui eſt xp̄s dominꝰ
¶ Dico primo quod iſta natiuitas fuit humilis et
amoroſa. natus inquit. Non enim potuit maiorem
humilitatē ⁊ caritatē oñdere. q̄ in v̄ginis vtero carnē

Ayuntamiento de Madrid

ſumere ꝛ in mundū naſci temporaliter ꝛ venire. Calor enim ꝛ feruor ſolis attrahēs eſt cā quare ſol nubibus operit: calor digerēs quare herba naſcitur: calor reſoluens quare a nubib⁹ pluuia diſtillat. Sic vere chariſſimi calor ꝛ feruor exceſſiui amoris: cauſa fuit ꝙ ille qui eſt ſol refulgēs claritate: pluuia humectās probitate: herba virens honeſtate ſcȝ dei filius vt dictum eſt in nube carnis humane velat⁹: ꝛ in mūdo ortus ꝛ natus fuit de vētre nubis. i. de pure virginis vtero product⁹ et ſeculo deriuatus. natus inquit. Mat. j. Natus eſt ieſus qui vocatur xp̄s. Sicut enim amor trahit vnicornē ad gremiū virginis: ſic amor ꝛ charitas traxit xp̄m ad naturā hominis aſſumēdam ꝛ ad naſcēdū ꝛ habitādū in huius mūdi plagis ꝛ terminis. Et idō Hugo de laude caritatis dicit. Neſcio o charitas inquit quid magis in laude tua dicere poſſumus ꝙ deū de celo traheres et homines de terra leuares. Eſt magna virtus tua vt per te deus vſqȝ ad terram humiliaretur: ꝛ hō vſqȝ ad celū exaltaretur. natus inquit vnde Augu. li. de predeſtinatione ſāc ꝛ ꝛū dicit ſic. Dicimus xp̄m deū natuȝ de deo patre ſine aliquo initio tēporis eundēqȝ hoīeȝ vere natū de virgine matre in plenitudine tēporis: nec eius humanitateȝ qua minor eſt patre minuere aliqd eius deitati qua coequalis eſt patri. Patet igit ꝙ iſta natiuitas fuit humilis ꝛ amoroſa. Circa qđ ſciēnduȝ eſt ꝙ xp̄s natus eſt ad multa. videlȝ. Ad dyabolū ꝛ mūdum confundēdum. Ad populū defendēdum. Ad falſum ſeculū deteſtandū. Ad pacis vinculū ꝯfirmanduȝ Ad ſtatum pauperū cōmendandū. Ad eccleſiam ſanctam conſtruēdū ſeu fundādum. ¶ De primo dicit. j. Joh. v. Omne qđ natū eſt ex deo vincit mundū. De ſecundo Eccli. xlix. Natus eſt homo princeps fratrū: firmamētum gētis: ſtabilimētum ppl'i. De tertio Johā. xviij. Ego in hoc natus ſum. ꝛ in hoc veni in mūdū ꝛc. De quarto. j. Joh. iiij. Omnis qui diligit fratrē ſuum ex deo natus eſt. De quinto ſcȝ ꝙ natus ſit ad ſtatuȝ pauperum cōmēdandum ꝛ ſtatū diuitū ꝯfutandū: et hoc inꝑtum voluit naſci in preſepio inter animalia. ꝛ viſitari a paſtoribus ꝛ etiā inꝑtū voluit naſci puer nudus et paruulus. ſicut beatus Bern. loquitur in ſermone de ephia ita dicēs. Ubi inquit eſt thronus ꝛ aula regia et frequētia curialis. naȝ aula fuit ſtabulū: thron⁹ fuit preſepiū: tota frequentia fuit ioſeph ꝛ maria. De quo etiam iſtud pōt intelligi. Job. xiiij. Hō nat⁹ de muliere breui viuēs tpe replet multis miſerijs. Unū de humilitate iſti⁹ natiuitatis eſt notādū ꝙ ipſe nat⁹ē in ciuitate parua: ne gloriemur de p̄ria. A matre fabro deſpōſata ne gloriemur de parētela. De matre paupe ne gloriemur i diuitijs. Pānis inuolut⁹ ne gloriemur i veſtib⁹ In p̄ſepe poſit⁹ ne gloriemur i lectis. Cū boue ꝛ aſino conuerſatus: ne gloriemur in ꝯſortio. De nocte. ne gloriemur in operibus bonis. Patet igitur ꝙ iſta natiuitas humilis fuit ꝛ amoroſa. ¶ Secundo dico ꝙ iſta
B natiuitas fuit vtilis ꝛ fructuoſa. nobis ſaluator inqt. nobis enī eſt datiui caſus ſignificans acqſitionē ꝛ vtilitatem quia ſine dubio acquiſitioni et vtilitati noſtre non ſue natus eſt xp̄s. vt ſcȝ per natiuitatē ſuam ſaluaremur. Sicut enim videmus ꝙ oīa que naſcūtur. nobis potius ꝙ ſibijpſis naſcūtur. Patet de ſole qui oritur non pro ſe ſed ad mundū illuminanduȝ flumina etiam non fluunt ad ſe ſed ad terrā irrigandū. hoc idē patet in herbis ꝛ fructibus que non naſcunt ad ſe ſed ad mundum paſcendum. Sic xp̄s nobis non ſibi fuit natus. qꝛ natiuitas ſua ad vtilitatē ꝛ neceſſitatē nr̄am facta eſt. Ipſe enim naſci non indigebat. qꝛ ſemp erat. nos vero natiuitate eius indigebamus vt ſalutem per ipſam haberemus. Nobis inquit Eſa. ix. Paruul⁹ natus eſt nobis ꝛ filius datus eſt nobis ꝛc. Et ideo de vtilitate ipſius dicit Bern. in ſermone. O ieſu ſaluator qui in bethleem naſceris. quid tam dignū fuit neceſſario perditis. quid tā optabile miſeris. quid tā vtile deſperatis: q. d. nihil. Iſta natiuitas eſt principiū noſtre redemptionis. Sicut enī dicit Gall. iiij. Miſit deus filium ſuū factū ex muliere ꝛc. Et iſta natiuitas fuit

Ad noſtrā diſcordiā conciliandum.
Ad noſtrā miſeriam auxiliandum.
Ad hoſtis potentiam humiliandum.
Ad noſtram ſciētiam ſubtiliandum.
Ad noſtram naturam nobilitandum.
Ad noſtram ſaluationem perficiendum.

De primo dr. j. Thim. ij. Mediator dei ꝛ hominū ipſe xp̄s deus. De ſecundo in pſ. dicit. Tu vero repuliſti ꝛ deſpexiſti. diſtuliſti xp̄m tuum ꝛc. applica. De tertio Eſaie. xlv. Xp̄o meo cyro cuius deprehendi dexteram vt ſubijciam ante faciem eius gētes. Sequitur. Portas ereas conteram ꝛ vectes ferreos confringā. De quarto in pſ. Illuc producaȝ cornu dauid paraui lucernaȝ xp̄o. De quinto Apocal. xix. dicit ad beatū iohannem angelum adorare volentē. vide ne feceris. conſeru⁹ enī tuus ſum ꝛc. Unde de eadēȝ nobilitate dicitur Rom. xv. Suſcipite inuicē ſicut ſuſcepit vos xp̄s in honorem dei. Unde in vitaſpatrū de quodā ſancto legitur ꝙ ad punctum mortis riſit di. Nollem angelus eſſe. qꝛ xp̄m video in mea natura. quia ſi eſſem angelus nō viderē De ſexto. j. Thimo. j. Jeſus xp̄s venit in hunc munduȝ peccatores ſaluos facere. Bene igitur concluditur ꝙ iſta natiuitas fuit vtilis ꝛ fructuoſa. nobis inqt de quo Malach. iiij. Uobis timētibus deū orietur ſol iuſtitie Et in hymno de corpore xp̄i. Nobis natus nobis dat⁹ ex intacta virgine ꝛc. ¶ Tertio dico ꝙ iſta natiuitas C
fuit nobilis ꝛ glorioſa qđ oſtēditur cum dr. xp̄s dn̄s. q. d. ille qui natus eſt: eſt xp̄s. i. vnctus ꝛ per ꝯſequēs rex ꝛ ſacerdos ꝛ eſt domin⁹ omniū generalis. Treno. iiij. Spiritus oris noſtri xp̄s domin⁹. Quāto enī planeta eſt nobilior. tanto eius ortus ſup noſtruȝ emiſperium nobilior reputatur ꝛ ad ſignificationē ꝑfectionē rerum nobiliū ꝛ notabiliū fortius operat ſicut nobilior reputatur ortus ſolis ꝙ iouis: iouis ꝙ ſaturni ꝛc. Ma igitur iſte fuit ortus et natiuitas. non cuiuſcunqȝ ſed dn̄i noſtri Jeſu xp̄i nobiliſſime prolis nobiliſſime lucis. nobiliſſimi ducis. Bene igit dico ꝙ glioſus ꝛ nobilis oȝ dici dn̄s noſter ieſus xp̄s. Et poſſum⁹ dicere ꝙ nobilitatē iſtam probant cuncta q̄ ibi fuerunt ſcilicet

Nati diuinitas.
Matris virginitas.
Lucis limpiditas.
Regum ſedulitas.
Stelle nouitas.
Paſtorum veritas.
Signorum mirabilitas.

¶ Prima igitur nobilitas apparet ex nati diuinitate. Natus enim iſte non fuit purus homo ſed deus verus. non ſimplex creatura. ſed naturās natura. non fuit homo qui nō poſſit peccare. ſȝ fuit de⁹ qui poſſit ſaluare. Similis enim fuit ꝓm fabulas centhauris q̄ de nube fuerunt generati ꝛ ideo duplici natura. ſ. rōnabili ꝛ animali fuerunt dotati. nam in prima parte fuerūt hoīes ꝛ in poſteriorib⁹ equi vt poete finxerunt ad oſtēdendum cōditionē vni⁹ aīalis qđ eſt centhaur⁹ qđ ex parte hō ꝛ ex parte equ⁹ dr. Talis enī videt xp̄s eſſe. de nube hodie. i. de virgine puer nat⁹. qꝛ ex pte rōnabilis. i. de⁹: ꝛ ex pte aīalis. i. hō corporeus eſt inuentus. Unī Aug. de ꝯ. do. dicit. Iſte due nature vnite ꝛ cōiuncte fuerūt. vt vnus atqȝ idē ieſus deus ꝛ hō. aliquādo aut agat aut loquat diuinitas aliqū humanitas.
¶ Secūda nobilitas patet ex matris virginitate. nobile enī eſt ꝙ virgo concipiat. virgoqȝ pariat virgo añ partū virgo in partu. et virgo poſt partum pmaneat. Similis enī fuit apibus q̄ a perpetuo ſunt virgines ꝛ ſine ſexus coniūctione. ipſe tamē faciūt mel ꝛ prolem. Et ſic loquitur Augu. ſup Joh. d. Quod nobilitas naſcentis fuit in virginitate parentis. Nobilitas etiā parentis fuit in diuinitate naſcētis. ¶ Tertia nobilitas fuit in luminis claritate. de iſto enim dicitur. Luc. ij. Quō lux de celo circūfulſit paſtores i nocte natiuitatis Ad denotandū ꝙ ille qui erat lux vera omnem hoīem illuminans

Ayuntamiento de Madrid

illuminans eſſet natus. ¶ Quarta nobilitas fuit in
angelici agminis iocunditate. Tunc enim vt dicitur
Luce.ij. Facta eſt cū angelo multitudo celeſtis exerci
tus dicentium gloria in excelſis deo ꝛc. Quia vt dicit
Aug. in ſermone. xp̄s habuit ꝓcurſores angelos. nar-
ratores celos. adoratores magos. ¶ Quinta nobili-
tas fuit in ſtelle mirabili nouitate. Nobile enī quid
fuit ꝙ iſta natiuitas ſtellam habuit pro nuncio ange
los pro ſolatio. magos ꝓ obſequio. Stelle enī vt dici
tur. Gen.j. create ſunt a deo in ſigna tempora. ⁊ men
ſes ⁊ annos. Iſta vero illius fuit ſignum qui intēpora
lis venit in tēpore. ⁊ incorporalis in corpore. De iſta
aūt ſtella dr̄. Matt.ij. Ubi eſt qui natus eſt ꝛc. ſequit.
cuius ſtellam vidimus ꝛc. ¶ Sexta nobilitas fuit in
paſtorum mira veritate. Paſtoribus enī ⁊ perſonis
ſimplicibus. cautelis ⁊ falſitate carētibus fuit iſta na
tiuitas reuelata. vt ſic videret vera ⁊ certa. nō per fal
laciā ſimulata Luce.ij. Paſtores erāt in regione ea-
dē ꝛc. ſuper quo dicit Beda. Nō te moueat vilis pa
ſtoris perſona. qꝛ quo rudior ad ſcientiam. quo vilior
ad prouidentiam eo precioſior fuit ad fidem xp̄s enī
non de ſapiētibus ſed de ſimplicibus nō de rectoribꝰ
ſed paſtoribus ꝓcones euangelicos ordinauit. ¶ Se
ptima nobilitas fuit in ſignoꝝ ſeu miraculorum mul
tiplicitate. In ip̄a enī hora natiuitatis multa miracu
la apparuerunt. Nā omnis creatura voluit creatori
ſuo honorē exhibere. ⁊ ei nato veritatis teſtimoniū
perhibere. ⁊ ideo

Paradiſus miſit angelos ad natiuitatē annunciādū.
Celum miſit ſtellam ad viam eius oſtendendum.
Oriens miſit paſtores ad verbum explorandum.
Oriens miſit magos ad ei munera offerendum.

Hec enī ſigna xp̄o nato in iudea apparuerūt. ſed non
minoranter gētiles pp̄los clauerūt. Narrat enī Hie
ro. ꝙ poſt captiuitatē babylonicā cū reliquus pp̄ls
deſcendens in egyptum ſacerdotibus gentiliū ima-
ginē virginis paruulū lactantis fecit. quā adorandū
eis tradidit ⁊ ſic in futuris rebus eos inſtruxit. Tunc
etiā rome. Octauiano imperatori ſibilla in celo cir
culū in cuius medio virgo paruulū lactās videbatur
oſtendit. ⁊ illum puerū eſſe verū dn̄m mūdi dixit. ita
ꝙ imperator in eodē loco altare fecit qđ aram celi vo
cauit. In quo quidē loco fidelis populus eccleſiā fa-
bricauit. dictus imperator ꝓclamari fecit. ne quis ip
ſum orbis dn̄m vocaret. eo ꝙ alius orbis dominus eſ
ſet. Sed quid de fonte qui per diem ⁊ noctem oleum
per orbem manauit dicemus? Quid de templo quod
romani ſummā videntes eſſe pacē in mundo edifica-
uerunt. ⁊ a diis ſuis rn̄ſum acceperāt ꝙ iſtud templū
non caderet. niſi virgo pareret qđ ideo romani perpe
tuum crediderūt qui inde caſum eius in hora natiui-
tatis viderūt omnia enī iſta ſigna ⁊ mirabilia ⁊ mul
ta alia in xp̄i natiuitate fuerūt que xp̄m verum dn̄m
oſtenderunt xp̄us inquit dn̄s. Ita ꝙ humana natura
potuit dicere illud. Danie.iij. Signa ⁊ mirabilia fe-
cit apud me deus. Et ideo beatus Bern̄. in quodam
ſermone in vigilia natiuitatis ſuper illud Matth.ij.
Cum natus eſſet ieſus dicit ſic licet nō eodem ordine
verboꝝ. O inquit natiuitas illibata ſanctitudine. ho
norabilis dignitate amabilis bonitate inueſtigabi-
lis ꝓfunditate ⁊ admirabilis nouitate ꝙ nec primā
ſimilē viſa es nec habere ſequentem hec enim ſunt ve
ſtigia doloris pudoris ⁊ corruptionis. nō reſerās ſed
conſecrans templum vteri virginalis ꝛc.

Xp̄i paſſio.

A Circa paſſionem xp̄i breuiter eſt
notandum ꝙ ſicut dicit Ambro.
ſuper beati immaculati. Xp̄s ſe morti tradidit ⁊ ſic vi
te te edidit. ſuſcepit ſeruitutem. ⁊ tibi reddidit liber-
tatem. In quibus verbis videtur idem innuere ꝙ ſi-
cut vnum membrum vulneratum ⁊ ſanguine diminu
tum reddit toti corpori ſanitatem. Sic vere xp̄s vul-
neratus priuatus ſanguine ⁊ occiſus. toti corpori. i. ec
cleſie ſanitatem reſtituit ⁊ ſalutem. Nam ſicut dicit
Aug. contra hereſes. Fuſus eſt ſanguis medici ⁊ factū
eſt medicamentum frenetici. Quia certum eſt ꝙ ho-
mo occaſionaliter fuit cauſa mortis chriſti Mors ve
ro xp̄i eſt cauſa vite ⁊ ſalutis hominis. Dicit enī Iſid.
ꝙ Pitagoras aiebat ꝙ anguis qui eſt homini natu-
raliter venenoſus ⁊ mortiferus de medulla hominis
mortui ſolet naſci. Sic vere anguis. i. pcc̄m hominis
venenoſum ⁊ mortiferū. quo quidem homo fuit mor
tuus in peccatis qui quidem anguis fuit cauſa mor-
tis hominis viui ſcʒ xp̄i. de cuiꝰ tn̄ medulla homines
mortui de ſui mortis ſanguine ⁊ a ſue mortis virtute
fuerunt nati ſpūaliter ⁊ vite gratie quam in adā ami
ſerant reſtituti. qꝛ breuiter ſicut venenū anguis occi
dit hominē. ⁊ medulla hominis mortui generat an
guem. Sic venenum pctōrum noſtrorū hominē xp̄m
occidit eius vero mortis gratia ⁊ medulla vitā ⁊ glo
riā nobis dedit. Un̄. j. Chor. xv. Quiquidem per ho
minem mors ꝛc. Utilis enī fuit homini xp̄i paſſio q̄
ſua facta ē reſurrectio. Et ideo breuiter de ſua paſſio
ne ⁊ eius neceſſaria ⁊ vtili conditione poſſumus bre-
uiter exponere illud. Luce. xxiiij. Oportuit xp̄m pati.
Ubi aduerte ꝙ xp̄i paſſio fuit ſcʒ Mirabiliter neceſ-
ſaria qđ probat verbum vtilitatis oportuit. Terribi-
liter afflictoria. qđ probat verbum penalitatis. pati.
Amabiliter voluntaria. qđ probat verbum ſuauita-
tis. xp̄m. Dico primo ꝙ iſta paſſio fuit neceſſaria mi
rabiliter. oportuit inquit. Oportunum enī ⁊ congruū
videbatur ꝙ vnus ꝓ omnibus moreretur. vt nō totus
mundus in precipitium laberetur. Iuxta prophetiā
Cayphe Ioan. xj. dicētis. Expedit vt vnus moriat ho
mo. Et ſicut apparet ꝙ neceſſarium eſt ꝙ nubes rum
patur ad hoc qđ ſtillante pluuia ſubiecta terra debi-
te irrigetur. Sic vere neceſſarium fuit qđ nubes car-
nis xp̄i per paſſionē rumperet. vt pluuia ſui precioſi
ſanguinis emanante. terram. i. animā irrigaret per
gratiam ⁊ per bonam operationem fecundaret. Iſta
enī nubes eſt qua per paſſionē aperta pluuia ſui dul-
cis ſanguinis emanauit tonitruum ipſius dicētis he
ly hely cū emitteret ſpm̄. intonuit. choruſcatio pluri
morum miraculorum tunc temporis choruſcauit. Ip
ſo enim moriente terra mota eſt ſol obſcuratus eſt ꝛc.
Unde in pſ. Illuxerunt choruſcationes tue orbi terre
Et ſicut videmus de nube qđ ꝓpter nimiam aduſtio
nē pluuia efficit rubea ⁊ ſanguinea ⁊ de iſta nube ꝛc.
Applica. Sed chriſtus procerto ſanguinem ſuum fu-
dit ⁊ mori voluit triplici ratione ſcilicet vt

Pater placaretur.
Culpa deleretur.
Homo ſaluaretur.

Per iſtam enī paſſionē ira
patris fuit placata. pater enī
erat offenſus ꝓpter pcc̄m ade
⁊ ideo oportuit placari ⁊ non potuit placari niſi ali-
quis de genere ſuo faceret emendā. Cum aūt in gene
re adam non eſſet qui de tanto reatu poſſet ſatiſface-
re voluit dei filius homo fieri. vt ſic iſtam emendam
poſſet facere qꝛ deus ⁊ homo iſtam teneretur facere.
De leopardo domito legimus qđ qn̄ ad venandum
ducitur ⁊ perdit predam ſuam ita iraſcitur qđ niſi vi
deat ſanguinem non placat. ideo venator ſolet agnū
occidere occiſum ſanguinolentū ſibi oſtendere. ⁊ ſic
placat. Sic vere deus pater preda humani generis ꝑ
dita iratꝰ ⁊ offenſus placari non potuit quouſq; agnū
immaculatum xp̄m occiſum cerneret ⁊ videret. Figu
ratus in angelo qui videns ſanguinē in poſtibus do
morum in ipſis habitantibus pepercit. ⁊ in illa do-
mo primogenita non occidit. ſicut dicitur Exodi. xij.
Sic dn̄s voluit parcere domui generis humani quan
do ſanguinem paſcalis agni chriſti in eius foribus vi
dit eſſe. Unde. j. Ioan. ij. Ipſe eſt propiciatio pro pec-
catis noſtris vt de humano genere agnum offerente
poſſet dici illud Leuit. j. Agnum immaculatum ma-
ſculum offeretis ad placandum dominum. ¶ Item
vt culpa deleretur. Ad hoc enī qđ corpora vel res ma
culis deformes ⁊ deturpate purgentur ⁊ mundentur
neceſſe eſt qđ puro aliquo liquore abſtergantur. ſic

culpe macula que a primo parente noſtro Adam in omnem humani generis poſteritatem defluxit ꝛ ſingulorū animas coinquinauit.non niſi puriſſimo ſanguine xp̄i quem ex puriſſimis virginis viſceribus accepit dilui potuit ꝛ abſtergi.Juxta illud Apoc.j. Xp̄s lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo.¶Item vt homo ſaluaretur.ꝛ vt celum humano generi redderetur.Ad hoc enim vt hereditas impignorata vel obligata reſtituatur.neceſſe eſt ꝙ ante omnia preciū ſoluatur.Cum igitur per peccatum hereditas noſtra ſcilicet paradiſus fuiſſet obligata.vendita ꝛ a nobis penitus alienata.oportuit ꝙ anteꝗ̄ reſtitueretur.qd̄ precium redemptionis ſolueretur ſcilicet mors ꝛ ſanguis chriſti.Sicut enim dicitur.j.Petri.j.Non corruptibilibus auro vel argento ꝛc.Nota illud de hyſtoria Apollini de quodam rege turrim edificante ꝙ quicquid fiebat in die.poſt noctem deſtructū in mane reperit ꝛ inuenit ꝛc.Patet igitur ꝙ paſſio chriſti fuit neceſſaria.

Ut deus placaretur.
Ut culpa deleretur.
Ut homo ſaluaretur.

Unde Aug.in ſermone dicit ꝙ xp̄s emit ſibi fratres ſanguine proprio.probauit reprobatos.redemit venditos honorauit iniuriatos.viuificauit occiſos oportuit igitur quaſi diceret neceſſarium fuit.Unde ipſemet dicit.Luce.xvij.Nos primum oportet ipſum multa pati ꝛ reprobari a generatione hac.Patet igitur ꝙ xp̄i paſſio fuit neceſſaria.¶Secundo dico ꝙ iſta
B xp̄i paſſio fuit voluntaria ꝗ̄tum ad xp̄m.Nam ſponte ꝛ non coacte ſupplicium ſuſtinuit xp̄m inquit qui interpretatur vnctus.res enim vncta faciliter ꝛ ſine difficultate flectitur ꝛ plicatur.Ad denotandum qd̄ xp̄s qui interpretatur vnctus nō coacte:ſed ſicut dicitur Philip.ij.factus eſt obediens vſqꝫ ad mortē.d. patri illud pſal.Uoluntarie ſacrificabo tibi ꝛc.Xp̄s enim ſimilis eſt pellicano que eſt voluntaria.que dū pullos a ſerpente morſos inuenit.voluntarie cum roſtro in pectus ſe percutit ꝛ ſic virtute ꝓprij ſanguinis diſtillantis a morte ſuſcitat ꝛ reducit.ꝛ ſic dicit Jaco. de mirabilibus orientalium regionum.Chriſtus etiā ſimilis eſt fenici que eſt auis in ſpeciebus ſui generis vnica.que cum vſqꝫ ad prefinitum tempus vixerit a natura ſuper ſtruem lignorum aromaticorum voluntarie ſe ponit vbi a feruore dici igne ſuccenſo comburitur.ꝛ tandem in auem priſtinam poſt triduū reformatur.Sicut per omnia dicit ph̄us ꝛ Jſido.ꝛ Ambro.in exameron.Reuera chariſſimi talis fuit chriſtus.Jſte em̄ videns filios ſuos homines ab antiquo ſerpente in adam interfectos.condolens eorum miſerie voluntarie ſanguinem ſuum fudit.ꝛ etiam ſuper ligna aromatica ſancte crucis voluntarie ſe immiſit vbi paſſionis ignibus ſe cremauit ꝛ tandem expleto triduo reſurrexit ꝛ ſic virtute ſui ſanguinis humanum genus quod erat mortuum rediit ad vitam ꝛ reuixit.Oſee.vj.Uiuificabit nos poſt duos dies ꝛc. igitur paſſio xp̄i volūtaria.¶Tertio dico ꝙ xp̄i paſſio fuit valde afflictoria pati inquit.Pati enim illationē pene afflictionis deſignat Jn chriſti nanqꝫ paſſione pene omnia fuerunt penalia triſtia ꝛ deſolabilia.ꝛ nihil delectabile fuit ibi.Ubi notare poſſumus. ꝙ loquendo moraliter quatuor habuit partes penales videlicet.

Proditioſum ingreſſum.quia ꝓditioſe inchoata.
Opprobrioſum ꝓgreſſum.q: opprobrioſe meditata.
Flagitioſum egreſſum.quia flagitioſe terminata.
Miraculoſum ſuggreſſum.q: miraculoſe predicata.

C ¶Dico igitur ꝙ paſſio xp̄i fuit proditioſe inchoata quia proprij filij.proprius filius.proprius diſcipulus ipſum occiderunt ꝛ illi pro quibus venerat ipſum ad illudendum ꝛ occidendum gentibus tradiderant.qd̄ vtiqꝫ fuit maior dolor.quia magis eſt doloroſum tradi ab amicis.conſanguineis propinquis.ꝛ ſubditis ꝙ ab extraneis ꝛ remotis.Et ideo in pſ.conqueritur dicens.Amici mei ꝛ proximi mei aduerſum me appropinquauerunt ꝛ ſteterunt.Et ſic dico ꝙ iſte proditioſus ingreſſus apparuit.

Jn principum conciliatione.
Jn iude venditione ꝛ mercatione.
Jn oſculi datione.ꝛ exhibitione.

Erant enim principes proditioſe cōgregati.vt Jeſū dolo tenerent ꝛ occiderent.dicentes illud Joan.xj.qd facimus quia hic homo multa ſigna facit ſi dimittimus eum ſic ꝛc.Cuius ſimile quotidie faciunt proditores qui conſilia habent inuicem contra pauperes innocentes ſicut de balliuis ꝛ officialibus videmus. qui in hoc conueniunt ſimul vt alios dolo teneant et occidant.Jn pſ.Congregati ſunt conuenerunt inuiſi aduerſus dominum ꝛ aduerſus xp̄m eius.Similes vulturibus quorum collegium ꝛ congregatio futuri prelij eſt preſagium.ſm̄ Pli.Quia vt communiter a talibus conuentibus ꝛ conſilijs malignorum non ſequitur niſi mors ꝛ bellum xp̄i.ideſt rapina ꝛ exactio pauperum ſubditorum.j.Macha.v.Gentes congregate ſunt aduerſus iſraelitas.¶Item proditioſe venit iudas ad Jeſum vendendum ꝛ reuelandum ꝛ hoc fuit quando dixit.Quid vultis mihi dare ꝛ ego eum vobis tradam?Dicūt enim quidam ꝙ iudas eorum que domino dabantur procurator decimam partem habebat.propter quod iudas trecentorum denarioꝝ decimam partem que ſunt.xxx.denarij recuperare volens chriſtum pro.xxx.denarijs vendidit.Jn quo poſſumus intelligere multa contra.

Detractores
Mercatores.
Seculares.
Peccatores.
Poſſeſſores.

¶Primum enim notabile eſt contra detractores. Quia quantūcunqꝫ opus ſit bonū quod facimus tamen reprehenſione nō caremus:q: dato qd̄ maria vngendo xp̄m cum ſumma deuotione opus laudabile faceret.ipſam tamen iudas redarguit.Et ideo exemplo iſtius mulieris bona opera ꝓpter detractores nō ſunt omittenda.ſed ſm̄ cōſcientiam frequentanda. Quia ſm̄ Sen.in quadam ep̄la.Nulla tam modeſta felicitas que dentibus careat detractorum.non curemus ergo dum tamen ſint opera bona que facimus: ſed dicamus cum tullio qd̄ in libera ciuitate.libere debent eſſe mentes ꝛ lingue.¶Secundū notabile eſt contra vſurarios balliuos ꝛ malos mercatores.Jſti enim exemplo iude quando aliquid perdunt.per fas vel nephas recuperare volunt.quinimmo vt perdita reſtaurēt multa mala faciunt ꝛ committunt.Judas em̄ qui.xxx.denarios in vngēto perdidit ipſos xp̄m vendendo recuperare.voluit.Nam vſurarij ꝛ alij.falſi mercatores.mercari rapere ꝛ furari non ceſſabunt quouſqꝫ quicquid per ſuperiores ſuos ꝛ alios perdiderunt reſtaurabunt ſimiles nature in infirmitate depauperate que intantū appetit cibum qd̄ mortē quandoqꝫ incurrit.Eccli.xxxvij.Propter crapulam multi obierunt.Cuius exemplum ponit de muſcis quia melius eſt vlceroſas muſcas ꝛ repletas ſanguine non abijcere.pro eo qd̄ tendē vacue redeuntes.ſolent acrius moleſtare.¶Tertium notabile eſt contra ſeculares Quia iudas vngentum perditum dicit.pro eo qd̄ in vſus domini effuſum vidit.Cuius ſimile ſeculares faciunt:ſi aliquem ad clerum.vel religionē.vel dei ſeruitium accedere.vel vitam ſuam emendare cernunt. ip̄m perditum reputant atqꝫ credūt.Similes fatuis qui ſemen in terram iactatum perditum credunt.cū tamen multo amplius profert fructum:vt quid inquiunt ꝓditio hec qui talis ꝛ tātus fuiſſes ſi in ſeculo remanſiſſes.Et ideo tales qui a vexatione malorum infeſtantur

Ayuntamiento de Madrid

infeſtantur debent dicere cū pš. Factus ſum ſicut vas
perditum.q.a.tc. ¶ Quartum notabile eſt cōtra pec
catores:quia iudas de xpo vendito habuit.xxx.dena-
rios.Et tamen hodie ſunt multi qui non pro.xxx.im-
mo pro nihilo vendunt ipſum.ſicut luxurioſi pro mi
nima delectatiōe auari p minimo lucro tc.de quibus
dicitur Hebreo.vj.q isti crucifigunt xpm rurſuz in ſe
metipſis. ¶ Quintum notabile eſt contra tempora-
lium poſſeſſores:quia dictum eſt q burſa τ admini-
ſtratio pecuniarum iude fuit tradita q̄uis fuit fur τ
malus.Adminiſtratio vero ſpiritualium nō iude peſ
ſimo immo Petro iuſto τ ſancto fuit tradita τ data.
Math.xvj.cap.Super hanc petram edificabo eccle-
ſiam meam Joan.xxj.Paſce oues meas.Ad denotan
dum q deus reputat paruū temporalia. multum ve
ro ſpiritualia:quia adminiſtratio temporalium.ali-
quando committitur ipſis malis pš.Ecce ipſi pecca
to.ha.in ſe.De adminiſtratione vero ſpiritualiū nun
q̄ a deo vt communiter committitur.niſi bonis. Cu-
ius contrarium faciunt multi prelati.qui facilius ho
mini ignoranti committunt curam centum animarū
q̄ de temporalibus redditibus committerent vnum
nūmum:quia hodie curant de temporalibus plus q̄
de ſpiritualibus plus de terrenis q̄ eternis.Cuius ta
men contrarium in preſenti articulo fecit xpus τ cu-
ius contrarium docet apls.j.Corinth.vj.di. Contem
ptibiles in ſecularibus eſſe ponendos. τ ſpirituales
in ſpiritualibus occupandos.Patet ergo ſecunda p
D ditio que fuit in paſſionis inchoatione.ſcz quomodo
proditioſe venit iudas ad chriſtum vendendū. ¶ Itē
dico q proditioſe venit ad xpm oſculandum. Dede-
rat eī ſignum proditor eis dicens. Quem oſculatus
fuero.ipſe eſt tenete eum.τ accedens oſculatus eſt cū
acceptis ergo.xxx.denarijs oſculatus eſt eum ex mo-
re dicens.Aue rabi.qui tandem videns q xps morte
damnatus eſſet penituit τ reſtituit pecuniam dicens
peccaui tc.Judei vero dicebant de pecunia.non licet
eam mittere in corbanam.i.in archa cōmuni pro vſi
bus templi:τ ideo iudei agrum pro ſepeliendis pere
grinis emerunt.ex quo poſſumus elicere tria.ſ.
Primum contra blandiciam proditorum.
Scōm contra proteruiam obſtinatorum.
Tertium contra auariciam vſurariorum.
¶ Primum eſt notabile contra blandiciam prodito
rum ſiue verborum.Quia iudas oſculando τ ſalutan
do magiſtrum tradidit occidendum.Cuius ſimile vi
dentur facere deceptores. qui oſculando τ plauden-
do τ ſalutando τ adulando fidelitatem τ amiciciam
fingendo aliorum conſilia ſolent inueſtigare: τ tandez
damna τ preiudicia procurare.Similez falci que pri
us herbas amplexat poſtea ſcindit.Similes barbi-
tonſori qui primo vngit:poſtea pungit. Similes po-
tatori qui oſculando cyphum. vinum ſuum ſubtra-
hit τ emungit.O quot tales ſunt in mundo: qui ſub
ſpecie boni decipiunt proximos τ amicos. Figurati
in Joab.ij.Regum.xx. Qui tenens mentum amaſe
dixit ei.Salue mi frater τ alia manu eduxit gladiuz
τ occidit eum.Contra quos Hieremie.xiiij.Sagitta
vulnerās lingua eoruz dolum locuta eſt in ore ſuo pa
cem cuz amico ſuo loquit:τ occulte ponit ei inſidias.
¶ Scōm notabile eſt contra nequiciā vſurariorum.
Judas eī dicit penituiſſe τ reſtituiſſe.Iſti vero con-
tinue peccāt τ nunq̄ penitēt:τ ſi aliqn remordēte con
ſciētia aliqn peniteāt nunq̄ tn̄ ppter hoc reſtituūt at
q ceſſant.ſz cōtinue.rapinas vſuras τ lucra accumu-
lāt τ augmētāt.Iſti eī ſimiles ſunt iſtis maſtinis ca
nibus antiqs q infeſtati a muſcis nūq̄ ſolēt ſe de loco ſuo
mouere.ſed vibrando caput ipſas aliquantulū excu-
tere.τ propter hoc nō ſolent recedere ſed redire quia
proculdubio tales quandoq caput conſcientie bene
mouent τ concutiūt quando cogitāt de peccatis :ſed
nunq̄ propter hoc locum peccati . vel ſtatum dimit-
tunt.quinimmo male conſuetudinis vinculo detenti
in idem redeunt.Pone hic ſi vis de leone τ allega il-
lud.ij.Pet.ij.Canis ad vomitū reuerſus tc. ¶ Item
ſimiles ſunt illi de quo narratur in vitas patruz. quē
volens quidam ſanctus conuertere duxit ad ſiluam:
τ facta ſtrue lignoruz non potuit portare.aggregā in
quit plus de lignis. minus potuit leuare. pone in-
quit plus τ leua:τ non poterat.quomodo inquit po-
tero modo:quia primo quando multominus erat nō
potui.Talis es tu inquit ſanctus quotidie tētas leua
re τ excutere pondus peccatorum tuorum τ non pote
ris τ nihilominus non ceſſas quotidie peccata aggre
gare τ ſemp tētas penitere τ excutere.quo audito peni
tuit τ toto ergo impetu ſunt onera peccatorū reijciēda.
Juxta Señ.qui dicit.Quod vitia ſunt excutienda nō
defendenda.alſ tantum cumulaſ in fine pondus qd
neceſſario in infernū deſcendunt . ¶ Tertium nota-
bile eſt contra auariciam:quia iudei illam malaz pe
cuniam non in vſus proprios expenderūt:ſed in vſus
pietatis expoſuerunt : τ exinde agrum figuli in ſe-
pulturam peregrinorum emerunt.In quo notatur q
ager figuli qui plaſmauit mundum ſcilz paradiſus p
xpi paſſionem emitur.vt peregrini τ aduene.i.ſancti
de quibus.ij.Cor.xv.Quādiu ſumus in corpore pere
grinamur a domino.ibidem eternaliter ſepeliantur.
Et in quo etiam notaſ q de mammona iniquitatis
debemus nobis amicos facere: τ agrum paradiſi τ
eterna tabernacula cōparare.His ergo ſunt peiores
qui de malis acquiſitis nullum bonum faciunt alijs
ſed ſibi vxoribus τ paruulis retinent τ reponunt.Si-
miles vulturi qui predam ſuā alijs auibus ſicut aqui
la non diuidit:ſed in nido ipſaz reſeruat τ reponit vbi
multotiens putreſcit.Quia iſti nolunt aliquid indi-
gentibus erogare.ſed blada vina τ alia vltra debituz
reſeruare:ita q quandoq ſolet totuz putreſcere τ pe
rire Jaco.v.Agite nunc diuites tc.Diuitie veſtre pu-
trefacte ſunt.veſtimenta veſtra a tynea comeſta ſunt
argentuz tc.Sic patet igitur quomodo paſſio xpi tā
per iudeos q̄ per iudam pditioſe fuit inchoata.τ be
ne pditioſe:qr ipſe venerat ad iudeorū petitionē. tn̄
ipſi procurauerunt mortem τ paſſionem.Dicit enim
phus q elephas animal maximum ſic venatur due
enim puelle cantantes in deſerto ponuntur ad quas
dum venit elephas voce delectatur earuz vnde vnius
lambit mamillas.alia ipſuz pditioſe occidit Ceruus
etiam quaſi modo ſimili venatur.vnus enim venator
ſibilat τ dum ceruus ſibilo ſe delectat.alius ſpiculuz
ſibi parat.Sic vere chariſſimi ceruus τ elephas no-
ſter xps cātibus τ ꝑcibus ſibilis τ iubilibus ipſorū iudeorum
ad deſertum huius mundi fuit tractus τ tam ab vna
puella q̄ ab alia.i.tam a pplō gentili qualis fuit Job
qui dicebat Job.xiij.Quare faciem tuam abſcondis
τ arbitraris me inimicum tuum q̄ de illis a pplō iu
daico multipliciter inuocato.Eſa.lxiiij. Utinam di-
rumperes celos τ deſcenderes.Ueni ad liberandum
nos domine deus virtutum.Sed iſtuz proditioſe vul
nerauerunt tam iudei q̄ gentiles:τ tam pylatus q̄ iu
deorum exercitus illum qui pro ipſis venerat occide-
runt Tob.j.Occiderunt regez filij eius.Fuit ergo paſ
ſio proditioſe inchoata quod eſt primum principale.
¶ Deinde dico q iſta paſſio fuit opprobrioſe medi-
tata.In perſona enim xpi dicit in pš . ipſi deo patri. E
Propter te ſuſtinui opprobriū tc.Quia procerto nul
lus vnq̄ ſuſtinuit maiora opprobria q̄ ipſe . τ maxi-
me habito reſpectu ad perſonā ipſius. Iſta eī oppro
brioſa meditatio τ deductio conſiſtit in quatuor. ſci-
licet In
Captione.
Illuſione.
Petri negatione

Ayuntamiento de Madrid

flagellatione.
Iſte fuit captus ⁊ ligatus. die eñi ſancto iouis facta ce
na paſcali cū diſcipulis intrauit ortum delitioſum.
Ad denotandū ꝙ ad ortū paradiſi intrare volebat. ⁊
ipſū aperire fidelibus diſponebat. ibi poſtq̄ oraſſet
⁊ diſcipulos multipl'r exhortatus eſſet. venit iudas
cū iudeoꝝ multitudine copioſa quibus cū xp̄s dixiſ⸗
ſet quē queritis. omnes ceciderūt retro. diſcipuli ve⸗
ro timentes fugerūt. ⁊ ſaluatorem ſolū cum canibus
dimiſerunt de quo quidem duo notabilia elicere poſ
ſumus vnū circa iudeos obſtinatos ⁊ inſanos ⁊ aliud
circa amicos .ſ. friuolos atq̄ vanos. ¶ Primo quidē
circa obſtinatos ⁊ peruerſos: q2 iſti dato ꝙ tandē mi⸗
rabilia domini vidiſſent ⁊ auriculam ſerui abſciſam
etiam reiunctam aſpexiſſent, non ꝓpter hoc a captio
ne ceſſauerunt. Quod etiā quotidie videmus in iudeis
qui miracula p̄ſit cernere ⁊ tñ nō volunt a ſua mali⸗
cia reſilire quia mens obſtinata a malo cōceptu nun
q̄ retrahitur. nec amore q̄ timore flectitur aut retrahitur
⁊ ideo dr̄ ꝙ iſti ceciderūt retro q2 qui retro cadit. vbi
cadit non videt. Sic nec obſtinatio nec obcecatio vic3
que labitur. vel quo tendit. figurari in heli de quo dr̄. j.
Reg. iiij. ꝙ de ſella cecidit retrorſum ⁊ fractis ceruı⸗
cibus expirauit p̄s. Qui cadit nō adijciet vt reſurgat
Boni vero ſi cadunt aliquotiēs per pctm̄. Iuxta il⸗
lud Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iuſtus ⁊ reſur
git non retro ſed in faciē ſuā dicuntur cadere pro eo ꝙ
bene vident vbi cadunt ꝙ delinquēdo dei gratiam ꝑ⸗
dunt: ⁊ ideo ſolent per penitentiā reſurgere: ⁊ ad ſta⸗
tum grē reuenire. Dan. ij. Cecidit in faciē ⁊ adorauit
Aliud notabile eſt circa amicos mundanos. Apl'i eñi
qui xp̄m in cena q̄ſi comederat. in introitu vrbis q̄ſi a
turbis honoratus fuerat aſſociauerunt. ip̄m ſolū in
periculo dimiſerūt q̄ñ ip̄m eſſe in mortis ⁊ tribula⸗
tionis articulo conſpexerunt. Quibus amici munda
ni ſunt ſimiles qui bene aſſociant hominē q̄diu du⸗
rant ꝓſpera. ipſum vero dimittunt q̄ñ inſurgunt ad⸗
uerſa. Similes etiam locuſtis ⁊ muſcis q̄ in eſtate q̄ñ
fructus abundāt in terra in magna copia inueniuntur.
In hyeme ingruēte frigore non videntur. Quia ſicut dr̄.
Eccli. vj. Eſt amicus ſocius mēſe: ⁊ non permanebit
in die neceſſitatis. Fuit igitur captus ⁊ ligatus. ¶ Ite3
dico ꝙ fuit illuſus. deriſus ⁊ collaphizatus. Capto eñi
⁊ ligato domino ſtatim cum penes annā ⁊ cayphan
duxerunt vbi tandem velato capite percuſſerūt: ⁊ po
ſtea ducentes ad herodē ip̄m veſte alba induerunt. ⁊
tandē reducentes ad pylatum purpura veſtierunt: ⁊
deriſorie tanq̄ regi loco ſceptri in manu tradiderunt
harundinē ⁊ coronam ſpineā in capite poſuerunt ip⸗
ſumq̄ ſicut regē ſalutauerūt dicentes. Aue rex iudeo⸗
rum. ⁊ cū ſputis ſpurciſſimis cōſpuerūt. O deus qua
les ⁊ quāte fuerunt iſte deriſiones: tacuit ⁊ de maloꝝ
iniurijs non curare docuit etiā ſp̄ualiter ꝙ nos debe
mus capite velari per humilitatē alapis percuti per
aduerſitatē. albis veſtibus indui per innocentie puri
tatem. purpura veſtiri per patientiam harundine .i.
crucis baculo ſuſtentari per conſiderationem ſpinis
coronari per penitentiam: ⁊ inſuper ſputis ⁊ verbis
malorum laceſſiri per iniuriā nos admonuit. Iuxta
illud Leui. xix. Non queras vltionē. nec memor eris
iniurie ciuium tuoꝝ. Fuit igitur deriſus ⁊ colaphiza
tus. ¶ Item fuit a Petro non ſemel ſed pluries nega
tus. Iſta eſt eñi vna maxima pena videre amicū a fi⸗
delitate deficere: ⁊ illum qui fuerat ſibi ita cōiunctus
ꝙ dixerat ⁊ ſi oportuerit me mori tecum non te nega⸗
bo. ita videtur denegare. Iſtud tñ diſpenſatione diuina
permiſſum eſt tribus de cauſis .ſ. vt maiores non pre
ſumere diſcerēt. ¶ Item vt peccatores nō deſperarēt
⁊ vt prelati ſucceſſores eius ꝓpriā fragilitatē cogno
ſcant. ¶ Item fuit ad ſtipitem grauiter flagellatus.
Pylatus eñi crudelitati iudeoꝝ volens ſatiſfacere:
ipſum flagellandum tradidit. vt ſic ſatiatis poſſet ab
eis Ieſum a morte liberare: ⁊ ideo poſtq̄ fuiſſet lace⸗
ratus dixit eis. Ecce homo. q. d. homo frater veſter eſt
compatiamini. Ac ſi allegaret illud Sen. de prouer.
Nullum animal eſt amoroſius. nullū maiori arte tra
ctandū q̄ hō. qui tamen ſatiati nō fuerunt. immo in
ipſū grauius exarſerūt. ⁊ crucifixerūt reus ē mortis
clamauerūt. In quo poſſumus notare ꝙ hodie mali ec
cleſiaſtici ſunt ipſis ſecularibus peiores ⁊ crudelio⸗
res. Pylatus enim ſecularis ⁊ paganus xp̄m libera⸗
re volebat grex tamen ſacerdotū ⁊ pontificū hoc no⸗
lebant. ſed furibunde crucifige crucifige clamauerūt
ita ꝙ tunc videretur impletum illud Ps̄. Furor illius
ſm̄ ſimilitudinem ſerpentis ſicut aſpidis ſur. Et no⸗
ta ꝙ illi comparātur aſpidi. quia aſpis hominē mor⸗
dens ⁊ venenans facit.

Colorem immutari.
Mēbra infrigidari.
Dolore grauari.
Mortem accelerari.

Quia infra tres dies dr̄ oc
cidere ⁊ ſiti fatigari ⁊ ma⸗
xime aſpis que dicitur ſitula
¶ Item ille plus nocent q̄
ſunt mares: que ſunt ſeuiores ⁊ ille que in montibus
manentes ille que ſunt fameſcētes. ⁊ ille que ſunt ira
te ⁊ fremētes ſicut dicunt Iſido. ⁊ Pli. Reuera tales
fuerunt in preſenti iudei venenoſi. xp̄m eñi quem mo
morderunt. decolorem ⁊ deformem fecerūt inquantū
faciem eius ſputis viliſſimis fedauerunt: ⁊ inquantū
de ipſo totū ſanguinē extraxerūt. Eſa. liij. Vidimus
eum ⁊ nō erat aſpectus: virum doloꝝ ⁊ ſcientem infir
mitatē. Dolorem etiā maximū cauſauerunt: quia in
fra tres horas a tempore paſſionis mortem accelera⸗
uerunt: q2 ſexta hora crucifixus eſt ⁊ nona expirauit:
⁊ ip̄m ſitim pati ꝓpter tormenta fecerunt ad l'ram di
centē ſitio: ⁊ ſic in ipſo ſuam maliciā compleuerūt de
quo dolore di. Treno. j. O vos omēs qui tranſitis per
viam ⁊c. Et procul dubio iſti fuerunt peſſimi: quia iſti
ad l'ram fuerunt mares ⁊ maſculi: quia mulieres ita
non ſeuierunt in xp̄m ſicut viri immo de filiabus hie
ruſalem legimus ꝙ ſuper eū flebant. Et de vxore py⸗
lati ꝙ ip̄m voluit expedire. ¶ Item iſti fuerunt anti⸗
qui, ſeniores eñi ppl'i ⁊ honorabiliores cauſa fuerunt
mortis ſue. ¶ Item iſti fuerunt montuoſi: q2 iudea ad
l'ram in montibus ſita eſt. ¶ Item iſti erant irati ⁊ ve
neno malicie inſtigati. Vnde igitur dico ꝙ furor illis
ſm̄ ſimilitudinē ſerpētis. iſti ſunt qui dicebant illud.
Sap. ij. Circumueniamus iuſtum q̄m inutilis eſt no⸗
bis ⁊c. vſq̄ contumelia ⁊ tormento interrogemus eū
⁊c. Vide ibi ſi vis: quia ibi figuratus eſt totus proceſ⸗
ſus malicie iudeorum. Vnde ſequitur ibidem hoc co
gitauerāt ⁊ errauerunt. excecauit eñi eos malicia eo⸗
rum. Sic igitur patet quomodo xp̄s.

Ad ſtipitem fuit flagellatus.
A petro pluries negatus.
Multipliciter deriſus ⁊ diffamatus.
A vilibus perſonis captus ⁊ ligatus.

Quare bene dico ꝙ iſta paſſio fuit. Opprobrioſe me⸗
ditata. ¶ Deniq̄ dico ꝙ fuit flagitioſe conſummata
Iſta autem dura conſummatio fuit. ſcilicet

In ſententia tam impia.
In anguſtia tam anxia.
In ſeuicia tam noxia.

Ibi eñi fuit ſentētia im
pia. Audiēs eñi pylatus
ꝙ iudei ſibi dicebant. ſi
hunc dimittis non es amicus ceſaris. Accuſari ceſari
timuit. ⁊ innocentem morti adiudicauit ⁊ poſtea ma
nus ſuas lauit di. Innocens ego ſum a ſanguine iuſti
huius. Cui quidem pylato ſimiles ſunt duo genera ꝑ
ſonarum .ſ. illi qui timore dominorum ſuorum ⁊ ne ꝑ
dant gratias eorum: ⁊ ne apud eos accuſentur nō du⸗
bitant malas ſententias proferre ⁊ iure vel iniuria
pecunias ab innocentibus extorquere ſciunt enim ꝙ
al's gratiam dominorum ſuorum non haberēt niſi lu
crum proprijs dominis reportarent. Gen. xxv. Yſaac
diligebat eſau eo ꝙ de venationibus eius veſceretur
⁊c. Huic etiam ſunt ſimiles quidam. qui ſi aliqd ma
li ad inſtantiam aliorum faciunt: innocentes ⁊ liberi
ſe eſſe credunt ſicut pylatus innocentē ſe dicebat eo
ꝙ iſta non de ſua voluntate: ſed aliorum ad inſtantiā
faciebat

Ayuntamiento de Madrid

faciebat. O pylate non ſic. ſcriptum enī eſt Exo.xxiij. Non ſequeris turbam ad faciendum malum. nec in iudicio plurimorum acquieſces ſententie vt a vero devies qd q2 non ſeruaſti in hoc ſeculo. ideo 7 in alio penas nō modicas icurriſti Sed ſi vis pone hic de pylato de veronica de tunica inconſutili 7 quomodo ſe occidit: 7 tandem prope viennā de qua natus fuit in quodam puteo ſepultus fuit Uide in legenda de floribus ſanctorum fuit igitur ibi impia ſententia. ¶ Itē ibi fuit noxia ſeuicia Ibi enim fuerunt iudei crudeles vltra modum 7 ſcm inquantum innocentem damnauerunt ad penam talis 7 tam enormis tormenti. Modꝰ enim ipſius crucifixionis oſtendit qualiter in chriſtū gens impia deſeuit quia ipſum chriſtum crucem ſuā portare coegerunt ipſum tandem nudum ſuper crucem extenderunt 7 ibi cum clauis groſſis 7 male formatis 7 non per fabrum ſed per quendam ribaldum factis conclauerunt Dic ſi vis de clauis quomodo fuerunt facti: 7 ſic cum cruce ſurſum erexerunt Tūc impletum eſt illud Trenor.iiij. Filia populi mei eſt crudelis ſicut ſtrutio in deſerto. Strutio enim omnium ſuū bene obliuiſcitur. ipſum tamen non frangit. Iſti tamē omnium. ſ. fratrem 7 amicum ſuum xpm. non ſolum obliuioni dederunt. immo etiam fregerunt 7 occiderūt quapropter crudeles non ſicut ſtrutio. ſed plus fuerūt ſeui. ¶ Item dico q ibi fuit penalitas et anguſtia 7 a parte chriſti quid penalius ꝙ preſente mr̄e ſuſpendi. cum latronibus deputari. ſputis deſedari. verbis derideri. ſpinis lacerari. lācea vulnerari Iſte primo fuit nudatus tandem vt dictum eſt cruci fortiter conclauatus. 7 iclinato capite fuit beata aīa priuatꝰ. 7 mortis vulnere ſauciatus In nuditate enim commēdauit nobis paupertate3 dicens. Job. j. Nudus enim egreſſus ſum in vtero matris mee: nudus reuertar illuc. In cōclauatione commendauit nobis boni propoſiti ſtabilitatem vt ſic dicat quilibet illud Gal. ij. Chriſto confixus ſum cruci. In capitis inclinatione nobis cōmēdauit humilitatem Eccl. iiij. cap. Magnato humilia caput tuum. Et nota ſi vis q in chriſto ſunt tria notabilia. ſcilicet

Capitis inclinatio.
Corporis diſpoſitio.
Plagarum emanatio.

Dico capitis inclinatio. Iſte enim humiliauit caput ad multa. ſ. ad vanā gloriam vitandam Quia titulu3 habebat deſuper Jeſus nazarenus rex iudeorū. ¶ Itē ad perfectam obedientiam oſtendendam: quia ipſe eſt qui fuerat obediens patri vſq ad mortem Phili. ij. ¶ Item ad gratias patri agendum per victoriā cōtra hoſtem. Geñ. xxiiij. ca. Inclinauit ſe homo 7 adorauit. ¶ Item ad infernū cōminuēdū q2 iam ipſu3 volebat aggredi dicēs Oſee. xiij. O mors ero mors tua: morſus tuus ero inferne. ¶ Item ad peccatoribꝰ compatiendū 7 ad noſtras miſerias intuendū Job. xx. Inclinauit ſe 7 proſpexit in monumentū. ¶ Item ad noſtras preces exaudiendum ps. Inclina aurem tuā mihi 7 exaudi verba mea. Dico corporis diſpoſitio. De quo vide ſupra vbi crux. in. §. Sexto dico Dico plagarum perforatio. Chriſtus enī quinq plagas habuit. p quas ſanguis precioſiſſimꝰ diſtillauit. In hoc notat q xps fons miſericordie eſt: 7 ideo plures riuulos voluit habere per quos aquas miſericordie peccatoribus diſtillaret figuratꝰ in probatica piſcina que quinq porticus habebat in qua ſanabatur qui primus deſcendebat. Quia ſc3 illi qui in illa3 piſcinā gratie xpm. ſ. per quinq porticus quinq vulnerū ingrediunt. Hoc eſt dictu per conſideratione paſſionis xpi ad xpm affluuntur 7 ei compatiuntur ſalui a cunctis efficiuntur 7 a cunctis criminibus abluuntur Apoca. vij. Lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni. Ideo de iſtis dicit Bern. vndiq patēt viſcera miſericordie tue bone Jeſu nec deſunt foramina per que effluant. Quia ſicut a capone in veru poſito deplumato. igni applicato 7 denudato ſtillat pinguedo Sic a xpo in veru crucis poſito 7 clauato. in igne paſſiōis exuſto gratie ſtillat plenitudo 7 benedicti ſanguinis ſaluificans ſanctitudo. Exemplo arboris thuris que i eſtate in cortice ſcinditur. 7 liquor odoriferus diſtillat. De quo deꝰ ſuauiter incenſatur 7 medicina languentibus procuratur: q2 liquor ſanguinis a cortice humanitatis xpi in eſtate feruore paſſionis perforata ſtillantis ē deo patri ſuauis odoratio. 7 infirmis peccatoribus ſalubris meditatio: vt ſic xps in cruce ſicut botrus in arbore pendēs figuretur Apo. xxij. capitulo. vbi dicitur. Ex vtraq parte fluminis lignum vite afferens fructus. xij. per menſes ſingulos. Et Ezech. xlvij. cap. Erunt fructus eius in cibum 7 f. ei. Quia xps in cruce lignum vite dicitur. qui fructꝰ. xij. nobis mittit. quibus ſanat ſatiat atq paſcit. Iſtos autem. xij. fructꝰ enumerat Ber. dicēs Sic largus eſt ille diſpenſator qui carnem ſua3 dedit in cibū. 7 ſanguinē in potū. animā in preciū vulnera in remediū 7 brachia in refrigerium. crucem in clypeum. cor in iudicium. aquam in balneum. ſudore3 in medicamētū clauos in ſalſamentum. coronā ſpineā in ornamētū vba i documētū. vitā 7 mortē vtrūq in exēplū ibi ſūt. xij. fructꝰ ligni vite. Sic igit patet chariſſimi quomodo tria notabilia inter cetera in xpi paſſionis conſummatione fuerunt. ſcilicet.

Plagarum diſtillatio.
Corporis diſpoſitio.
Capitis inclinatio.

Et ſic oſtenſum eſt quomodo in iſta conſummatione fuit Penalitas 7 anguſtia. Crudelitas et ſeuitia. Iniquitas 7 iniuſtitia Et ſic patet tertium membrū principale. ſ. quod chriſti paſſio fuit flagitioſe conſummata. Inſuper dico q fuit miraculoſe predicata vel reuelata. Uidemus enim q fracta nube apparēt choruſcatiōes. fracto ſpeculo. apparēt ibi ſc3 plures imagines Aperto libro apparent 7 vidētur ſciētiarum veritates Sic vere xps qui dr̄ nubes roſida ſpeculū ſine macula liber ſignatus cum eſſet integer 7 vnus. vna ſola imago. ſc3 humanitas i eo relucebat multaq ſecreta fidei in ipſo libro clauſo latebant 7 lux diuinitatis ſicut in nube tenebroſa in eo latitabat ſed iſto libro per paſſionem aperto iſtō ſpeculo per paſſionē fracto iſta nube p paſſionē reſoluta ceperūt choruſcatiōes miraculorū ſplendere. iceperūt ſecreta dei refulgere: 7 due imagines dei 7 hominis in ipſo ſpeculo apparere. vt ſic de chriſto mortuo dicat illō qd de helyſeo. dr̄. Eccl. xl viij. In vita ſua fecit monſtra: 7 in morte mirabilia operatus eſt. Iſta autē mirabilia que fecit que deitatem eius oſtenderunt fuerunt.

Solis eclypſis.
Terre tremor
Celi ſciſſura.
Lapidum fractura.
Monumentorum apertura.

Accidit enī ſicut fit in morte principum vbi omnis familia ſignum doloris oſtendit. 7 nigro ſe colore contegit. Quia ſcilicet familia rerum tota videns ſuū creatorem mortuum ſignum doloris voluit oſtēdere vt ſic poſſet hominē ad cōpaſſionē fortiꝰ inuitare Et ideo ſol vidēs creatorē mundi nudū. radios ſuos ſubtraxit vt eius nuditas velaret. ¶ Terra videns creatorē ſuu3 mori cepit tremere. ac ſi ipſum ſuſtinere pendulū triſtaret: 7 ſe excutere conaretur. ¶ Celu3 qd operiebat ſancta ſanctorū incepit ſcindere: vt tanta iniquitas a ſancto patris ſolio videret. ¶ Lapides vo ſe inceperūt ſcindere vt horrore tāte neqtie pars interior tāgeret. ¶ Monumēta apta ſūt ne ipis mortuis tāta crudelitas celaret. Quid plura? pculdubio chariſſimi in his oibꝰ a creatur] docemur. q creatori 7 redēptori nr̄o

mortuo debemus compati. ⁊ de eius miſerijs lamentari: vt exemplo ſolis ſplendorē leticie ⁊ totiꝰ inanis glorie recondamus Ezech. xxxij. Solem nube tegam. Exemplo terre tremorem ⁊ cōpaſſionem habeamꝰ. Pſ. Terra tremuit ⁊ quieuit. Exemplo veli nos per elemoſynas diuidamus Prouerbio. v. In plateis aquas tuas diuide Exemplo lapidum nos per contritionē ſcindamus Pſal. Interrupit petrā in heremo. Exemplo monumentorum nos per confeſſionem aperiamus Eccleſiaſtici. xliij. Aperti ſunt theſauri ⁊ euolauerunt nebule ⁊ ſic factis debitis obſequijs ipſum in ſudario pure innocentie. in monumento cordis ⁊ conſcientie per deuotionem ſepeliamus vt eum per iugē memoriam ibidem cum militibus cuſtodiamus ⁊ ſeruemus. iij. Regum. xx. Cuſtodi virum iſtum ſi enim lapſus fuerit erit anima tua ꝓ aīa eius Quam quidē cuſtodiā det nobis taliter facere ꝙ ipſum in ſua gloria videamꝰ. Amen. Patet igitur ꝙ chriſti paſſio fuit

Miraculoſe reuelata.
Flagitioſe conſummata.
Opprobrioſe mediata.
Proditioſe inchoata.

Et iſta eſt tertia pars auctoritatis noſtre qua oſtenditur ꝙ iſta paſſio fuit afflictoria. quod oſtenditur cum dicitur pati. Quia ſicut dicitur. j. Pet. ij. Xp̄s. paſſus eſt pro nobis. Et. j. Pet. iij. dicitur. Quod xp̄s pro peccatis noſtris mortuꝰ eſt iuſtus ⁊ cetera. Bene igitur dictum eſt ꝙ oportuit xp̄um pati. Hoc igitur de xp̄i paſſione ſufficit. vide in ſermone heccine reddis domino popule ſtulte ⁊ inſipiens Pone hic totū quod ibi: quia ſub alia forma ponitur ſeries paſſionis. Itē vide. ſ. de ſanguine ⁊ ſole. Et ſi vis pulcra originalia de paſſione. Uide in ſermone dicto heccine vbi multa

A poſui quapropter hic pauca dixi.

Xp̄i reſurrectio.

Sicut dicit. Gregorius in moralibꝰ. exponens illud Job. Scio ꝙ redemptor meus viuit. Xp̄s redēptor noſter ſuſcepit mortē. ne mortem timeremus ſed ſurrexit vt reſurgere confidamus Ad quod quidem facit Apls. j. Cor. xv. Qui per omnia videtur velle chriſti reſurrectionem ſicut exemplariter procedere ⁊ noſtrā eius exemplo in fine temporū poſſe venire. Igitur de xp̄i reſurrectione aliquātulū procedētes dicamꝰ. Quod xp̄s fuit ita ſtrennuꝰ miles qui ſi aliquo caſu caderet. ſtatim fortiter reſurgit ⁊ aduerſariū ſub ſe ponit. Ad quod etiam exemplum facit nature Quia ficus egyptiaca ſm Plinium in aqua poſita ſtatim ſubmergitur. tandem vere de profundo aque reſurgit ⁊ cū magis imbibita creditur. tunc incredibiliter ad ſuperficiem eleuatur Sic proculdubio chariſſimi miles fortis ⁊ ſtrennuꝰ Jeſus chriſtus qui ficꝰ dici potuit ꝓpter bonorum fructuum fecunditatem. ⁊ egyptius ꝓpter paſſionis aduſtionem et penalitatem. j. Regum. xxx. Puer egiptius ego ſum ꝙꝙ nuper per mortem ſicut per quendam fortem aduerſarium fuiſſet deiectus et proſtratus ⁊ inferiꝰ in terra in inferno abſorptus aliqualiter ⁊ ſubmerſus ibi tamen diu teneri non potuit quinimmo incredibiliter ſuperius ſe leuabit: ⁊ hoſte ſub ſe poſito de morte fortiter triumphauit. Unde. j. Cor. xv. Abſorpta eſt mors in victoria. Et Oſee. xiij. Ero mors tua o mors ⁊c. Et ſic de ipſo reſurgente dicatur illud Rom. vj. Chriſtus reſurgens ex mortuis iam non moritur: mors illi vltra non dominabit̄ ⁊c.

¶ Igitur exponamus verba premiſſa xp̄s reſurgens ex mortuis iam non moritur. In quibus aduerte ꝙ in actu tria reſpiciuntur. ſ. terminus a quo: et terminus ad quem ⁊ ſubiectum Sic in iſta reſurrectione neceſſarium eſt videre a quo fit. ⁊ ad quid fit et per quem. A quo quia a morte ad quem: quia ad vitam. per quid quia per chriſtum qui ibi fuit cauſa materialis: ⁊ cauſa efficiens. ergo dico ꝙ iſta reſurrectio triplicem habet cauſam. Unam.

Perfectiuam.	Prima fuit xp̄i fortitudo: qr xp̄s.
Impulſiuam	Scd̄a fuit ipſiꝰ mortis turpitudo. a mortuis.
Allectiuam.	Tertia vite longitudo: iam nō moritur.

Reſurrexit ergo chriſtꝰ ꝓpter vigorem proprium vt eum exerceret. Xp̄s. Horrorem noxium vt eum preualeret vel precaueret a mortuis. Propter ſplendorem eternitatis plurimum. vt eum poſſideret. iam non moritur Et bene dico ꝙ in iſta reſurrectiōe fuit cauſa Effectiua vigor diuinitatis: xp̄s. Impulſiua horror mortalitatis : a mortuis. Allectiua ſplendor eternitatis: iam non moritur. Nos enim moraliter exemplo xp̄i debemus ſpiritualiter reſurgere a vitijs ⁊ a peccatis propter vigorem gratie qui ſit interius vt quilibet ſit chriſtus id eſt gratia vnctꝰ propter horrorem nequicie qui ſit exterius. a mortuis propter amorem glorie qui ſit ſuperius: iam non mo- B
ritur. ¶ Dicamus primo ꝙ chriſti reſurrectio facta eſt propter interiorem vigorem quod notatur cum dicitur. Chriſtus. Xp̄s enī nomen eſt ſuppoſiti non nature. ſignat enim chriſtus ipſum deum ⁊ hominē Chriſtus enim lingua greca idem eſt ꝙ vnctus. Uidemus autem ꝙ res vncta lubricoſa eſt et non poteſt teneri. ſicut patet de anguilla cum teneri creditur recedit. In quo notatur ꝙ iſte qui erat deꝰ ⁊ erat linitꝰ oleo leticie ⁊ gratie. a morte detineri non potuit quinimmo elapſus eſt de ſuis ſcilicet manibus ⁊ reuixit: chriſtus inquit. In quo ſpiritualiter docemur ꝙ ſi vncti gratia fuerimꝰ a peccato faciliter reſurgemus. Unde de xp̄i ⁊ noſtra reſurrectione dicitur. j. Cor. xv. Xp̄s reſurgēs ex mortuis primitie dormientiū ⁊c. Xp̄s igitur reſurrexit virtute intrinſece diuinitatis. Diuinitas etiam in morte ſemper cū humilitate remāſit. Et ideo ꝙuis anima ⁊ corpus eſſent diuiſa: ipſa tamen iterum corpori vnita corpus reuixit. Mediante enī aliquo vnctuoſo duo que diſgreſſa ſunt faciliter coniunguntur ſicut patet de duobus digitis ſi ſit in medio aliqd̄ vnctuoſum. Cum igitur iſte vnctus dicatur non mirum ſi quod in eo ſeparatum fuerat per mortem per reſurrectionem iterum reunctum fuit. ⁊ ſi quid in xp̄o ceciderat reſurrexit: xp̄s inquit Iſte enim tūc ſimilis fuit fenici. que ſine adiutorio extrinſeco poſtꝙ̄ triduo incinerata fuerit iterum reuiuiſcit Similis etiam fuit pāthere. que poſtꝙ̄ triduo dormierit in cauerna rurſus euigilat et de ore tantum odorem mittit ꝙ animalia poſt ſe attrahit. Similis etiam fuit leoni qui triduo iacens mortuus ⁊ ſine vita ad clamorem patris vitam recipit ⁊ aſſumit: ſicut dicunt Pli. ⁊ Soli. Similis inſuper videtur illis auibus que cranas ab occidentalibꝰ appellant̄ que ſine coitu naſcuntur: ⁊ circa malos nauium abietinos in aqua putrefactos de limo generantur que adherentes arbori vitam non habent. ſed in mari cadentes vbi magis mori videntur vitam recipiunt et viui de mari exeuntes et plumas paulatim acquirentes per aera volitant et diſcurrunt. Ecce igitur chariſſimi quomodo chriſti reſurrectio in ipſis rebus exemplatur: et quomodo ab ipſa natura multipliciter figuratur Quia chriſtꝰ dei filius dicitur fenix que eſt auis vnica nullum habēs parē ꝓ eo ꝙ iſte vnigenitus eſt patris ⁊ matris. dicitur pāthera que beſtia colorata propter picturam totius perfectionis. honeſtatis ⁊ cōuerſatiōis quā habuit. dr̄ leo de tribu iuda ꝓpter fortitudinē qua viguit.

¶ Secundo facta eſt chriſti reſurrectio proper horrorem mortalitatis exteriorem. ne ſcilicet ab ipſa cor- C
rumperetur: a mortuis inquit. Uis enim vnius contrarij in alterum agens melius conualeſcit. Sicut patet quod ignis fortius flagrat quando aſperſionem que ſibi contraria prope ſentit. Sicut etiam ꝙ ignis in nube rorida detentus ardentiꝰ inflamat̄. ꝓ eo ꝙ a ſuo cōtrario detineat̄: ex inde vires ſumit. ⁊ rupta nube exteriꝰ

per aera egreditur ⁊ leuatur. Per talem modum poſ ſum dicere ꝙ horror mortis fuit cauſa reſurrectionis xpi. Conſtat enim ꝙ xps dicitur vita Joha. xiiij. Ego ſum veritas ⁊ vita. Et merito cuz ſit filius dei viui ſi cut dicitur Matth. xvj. Et ideo quando a morte con trario ſuo ſe vidit pſonaliter detineri ex horrore ipſi' mortis vires ⁊ audaciam reſumpſit: ⁊ ſic exinde exijt ⁊ reſurrexit. A mortuis inquit. Ipſe enim conquerendo in Pſal. dicebat. Ipſi me poſuerunt in lacu inferiori. ac ſi diceret. vbi nō erat locus meus: ⁊ hoc quia ſicut apparet Johan. xj. Ego ſum reſurrectio ⁊ vita q̄ credit ⁊c. Cuius tamen contrarium ſpiritualiter faciunt mali: quia detineri a morte culpe nō abhorrēt. quinimmo ibi delectantur ⁊ iacent: et tamen ipſam ſibi nociuam ⁊ contrariaz eſſe vident. Quāuis enim de natura auis ſit ſurgere. ⁊ ꝙ teneatur inferius abhorrere: quandoqꝫ tamen ale eius tam fortiter muſcantur ꝙ contra naturam inferius continetur. Sic vere q̄uis homo naturaliter appetat ſurgere a peccato. tamen quandoqꝫ fit ꝙ fiſcus mundi delectabiliſſ ipſum ita fortiter ſtringit. ꝙ a morte culpe exemplo Chriſti nunq̄ ſurgit ſed ibi iacet atqꝫ dormit. Contra Col. iij. Si conſurrexiſtis cuz Chriſto que ſur. ſunt q̄. Non ſic chariſſimi ſed ſicut viſum eſt Chriſtus ſur

D rexit propter exteriorem vilitatis horrorem: a mortuis inquit. ¶ Tertio dico ꝙ ſurrexit propter ſuperiorem eternitatis amorem cum dicitur: iam nō moritur quaſi dicat ꝙ ad ſurgendum ipſum mouit. non ſolum virtus diuinitatis que in ipſo latebat. non ſolum etiam horror mortis quam circa ſe videbat. verum etiam amor eterne vite quam habere volebat. iā non moritur inquit. ⁊ nihil appetibilius q̄ vita: ⁊ inde eſt ꝙ omnia quantumcunqꝫ vilia ⁊ modica mortem fugiunt ⁊ vitam deſiderant atqꝫ volunt. ſicut vid,emus de vermibus ⁊ pediculis ⁊ de muſcis. Nō mirum ergo ſi Chriſtus ad vitaz redire voluit. ⁊ ſi a mortuis reſurrexit. ⁊ maxime quia reſurgendo ad vitam nos preceſſit ⁊ noſtre future reſurrectiōis forma fuit: ⁊ mortem ſibi in preſenti ⁊ nobis in futuro mirabiliter ſubiugauit. iaz non moritur inquit. quaſi diceret. iam habet dominium ſuper mortem dicens in Pſal. Non moriar ſed viuaz ⁊ narrabo opera domini. Unde videtur ad propoſitum facere quod de ſcorpione dicit Plinius. Accidit eniz ꝙ ſcorpio parit vndecim filios. mater autem omnes interficit ſucceſſiue. quod videns vltimus filius. ſuper clunes matris aſcendit vbi a cauda tutus exiſtit. ⁊ in vltionem fratrum ſuorum matrez occidit ⁊ interficit. Chariſſimi mater noſtra eſt mors. Iſta enim omnes in vtero ſuo portat. mors enim nihil aliud eſt q̄ non eſſe. Cum ergo a nō eſſe incipiamus. videtur ꝙ mortem pro matre ⁊ pro initio habeamus. Quia igitur procuidubio iſta mater noſtra mors omnes filios ſuos occidere conſueuit. Juxta illud Job. xxx. Scio ꝙ morti tradas me vbi conſtituta eſt domus omni viuenti. Iſtud tamen videns vnus de filijs ſuis ſcilicet vnus de mortalibus Chriſtus qui dixerat Sapien. vij. Sum quidem mortalis homo ſimilis alijs hominibus. ſuper iſtam matrem aſcendit: ⁊ contra reſurgendo preualuit: ⁊ eam tam ſibi q̄ alijs ſubiugauit. inquantum certitudinem reſurgendi cunctis hominibus dedit. Iſte eīm eſt qui dicit Oſee. xiij. Ero mors tua o mors. Auguſtinus libro. iiij. confeſ. Deſcēdit huc vita noſtra ⁊ tulit mortem noſtrā ⁊ occidit eam de abūdantia vite ſue mors eius in ipſius reſurrectione precipitata eſt in parte quo ad ipſum ⁊ alios qui cum eo ſurrexerunt. in iudicio vero ex toto precipitabitur q̄tuz ad omnes: quia omnes quidem reſurgemus ⁊ nunq̄ amplius moriemur in ſempiternum. Jam non moritur inquit. Ergo. ij. Corinth. v. pro omnibus mortuus eſt Chriſtus vt ⁊ qui viuunt iam non ſibi viuant. ſed ei qui pro nobis mortuus eſt ⁊ reſurrexit. Quid vltra? pculdubio

Chriſtus fuit ſicut aquila. cuius iuuentus fuit renouata. ſicut illa palma ſingularis cui' eſſentia fuit reſtaurata. ſicut vitruz cuius natura. figura ⁊ imago in igne iterum fuit reparata. De aquila enim legimus ꝙ plumas veteres deponens ſolet mirabiliter iuueneſcere. De quadam palma ſingulari dicit Plinius ꝙ in ethiopia eſt ſingularis palma. que ſi pre nimia ſenectute deficit de ſeipſa ſolet iterum redire ⁊ renaſci. De vitro vero legimus ꝙ in igne fuſum ſolet antiquitatem deponere ⁊ recipere ⁊ aſſumere claritatez. Sic vere chariſſimi xps per reſurrectionē aliis antiquis idest mortalitatis veſtibus depoſitis ad vitā priſtinam eſt reſtauratus: ⁊ quod plus fuit ad claritatez corporis per dotes glorie eſt eleuatus. Dicatur igitur illud Pſal. Replet ſup. deus pater i bonis deſideriū tuum. renouabitur vt aquile iuuentus tua: vt ipſe dicat Job. xxix. Juuentus mea ſemper renouabitur. ⁊ ſicut palma multiplicabo dies. iam nō moritur Joh. v. Non morietur ineternum. Sic igitur patet quomodo ad reſurrectionem Chriſti tria ſunt aptata ſcilicet ſtatus qui appetebatur. iam nō moritur. virus quod abhorrebatur. a mortuis. virtus que dominabatur. Chriſtus inquit: ⁊ ſic ſufficit. Unde ſupra de ſurgere ⁊ reſurgere.

Xpi aſcenſio. Quoniam ſm Gregorium in omel. vbi tractatur illud Cantico. ij. Ecce venit ſaliens in montibus tranſiliēs colles. Chriſtus venit de celo in vterum de vtero venit in ſtabulum. de ſtabulo venit in crucis patibuluz. de cruce venit in ſepulcrum. de ſepulcro redijt in celum. Reſtat vltimo de iſto reditu aliquid dicere ⁊ de Chriſti aſcenſione aliquātulum iuxta meum modulum balbutire. videtur ergo ꝙ ſic fuit de Chriſto aſcēdente. ſicut ſolebat eſſe de victore romano cum triumpho de prelio redeunte. Narrat enim ꝙ quando princeps exercitus romani cum triumpho rediret ad vrbem ſibi certi fiebant honores. Primo enim in curru quem portabant quatuor equi albi vehebatur. Secūdo omnes captiui quos in bello acceperat currum ipſius ſequebantur in ſignum victorie. Tertio quicūqꝫ reus ei obuians: ⁊ eius currui adherens veniaz cōſequebatur. Quarto populus romanus eidem obuiā veniebat ⁊ laudes eius ⁊ victorias fatebatur. Chariſſimi ſic eſt ꝙ princeps exercitus angelorum nuper in natiuitate mundum preliaturus intrauit: ⁊ tandez in paſſione contra dyabolum dimicans ⁊ preualens. ⁊ ciuitatem eius. ſcilicet infernuz obſedit pariter ⁊ poſſedit: ⁊ ciues illius loci ſcilicet ſanctos patres violenter malis gratibus demonum ſecum duxit. Juxta illud zach. ix. Tu autem in ſanguine teſtamenti tui duxiſti vinctos tuos de lacu in quo nō erat aqua. Iſte autem mediante reſurrectione ſua hodie ad vrbem romanam. i. ad paradiſum per aſcenſionem voluit reuenire: ⁊ ideo cum honore quadruplici ipſum ibidez contigit introire. Quia ſcilicet primo in reſurrectione currus ſu'. idest corpus: ⁊ quatuor equi albi. idest quatuor dotes glorie: ſcilicet agilitas. ſubtilitas. impaſſibilitas ⁊ claritas ſibi data fuerūt. figuratus in Helya qui in curru igneo ⁊ equis igneis dicitur aſcēdiſſe in celum. iiij. Regum. ij. Secundo dico ꝙ captiui quos de iferno retraxerat. ſcilicet ſancti pres poſt eum iuerunt ⁊ eius currui adheſerunt Pſal. Aſcendens xps in altum captiuā duxit captiuitatē. ¶ Tertio ꝙ quicunqꝫ rei ad eum conuerſi ſunt fidez eius ſuſtinēdo miſericordiam meruerūt Johelis. ij. Omnis qui inuocauerit nomen domini ſaluus erit. ¶ Quarto quia populus vrbis paradiſi. idest angelorūz agmina eidem obuiam venerunt: ⁊ tam de incarnatiōe q̄ victoria mirantes ſibi laudes ⁊ glīas cecinerūt. Et iō ſz Hiero. iſta verba. Quis eſt iſte rex glorie. ſunt vba angelorū eidem obuiam veniētium. ⁊ illa q̄ ſequunt. dn̄s virtutū ipſe eſt ⁊c. ſunt verba angelorū xpm cō

Ayuntamiento de Madrid

ducentium in aſcendēdo. Unde dicit. Uirtutes ange‑
lice de myſterio carnis indute ſtupefacti querunt. qs
eſt iſte rex glorie: quibus reſpondent cum domino ve
niētes. dominus fortis ⁊ potens ⁊c. Ideo breuiter iſti
angeli Chriſti in aſcenſione obuiantes de aſſumpta
carne admirantes. ⁊ de redemptis patribus ſtupeſcē
tes potuerunt dicere illud Luce. xxii. Si tu es Chriſtꝰ
dic nobis palaꝫ. Ubi poſſumus de Chriſti aſcenſione
aduertere ꝙ in verbis iſtis.
Supponitur queſtio dubitatiua. Si tu.
Exponitur actio poteſtatiua: es Chriſtus.
Supponitur ratio diſſolutiua: dic nobis.
¶ Angeli enim aliqui in die iſta verbi humanitatem
ignorauerunt: ideo dicunt. ſi tu es: dei tamen poteſta
tem predicauerunt dicendo. xp̄s. ⁊ facti veritatem in‑
quiſierunt. d. dic nobis palam quia omnia debes ſci‑
B re. ¶ Dico igitur primo ꝙ hic oſtēditur facti magni‑
tudo. que fuit dubitata. quod oſtenditur cum dicitur.
ſi tu es. ac ſi dicerent. nos neſcimus. Circa hoc aduer‑
tendum eſt ꝙ ſic ipſi reges ipſa facta ardua non reue
lant ſemper a principio omnibus amicis ⁊ maxime
quando volunt ꝙ lateat inimicos. Iuxta conſilium.
Eccleſiaſti. vi. vbi dicitur. Multi ſint tibi amici. con‑
ſiliarius ſit autem vnus ex mille. Sic deus arduiſſi‑
mum ſuum ſecretum. ſcilicet verbi incarnationē non
videtur a principio omnibus amicis ſuis ſcilicet an‑
gelis publicaſſe. ſed ex certis cauſis eiſdē ad tempus
occultaſſe: quapropter in aſcenſione videntur aliqui
dubitaſſe ⁊ dubitando queſiuiſſe: ſi tu es inquiunt. Et
hoc eſt quod dicit Ambroſi. lib. de initiandis vbi ait.
Dubitauerunt angeli cum Chriſtus reſurgeret. dubi
tauerunt poteſtates celorum. videntes ꝙ caro in celū
aſcenderet. deniqꝫ dicebant. quis eſt iſte rex. Et tamē
aliqui dicerent tollite portas principes veſtras ⁊ ele.
porte eterna ⁊ intro. rex glorie. Aliꝫ dubitabant dicen
tes. quis eſt iſte rex glorie. Et ſi abſurdum videatur
ꝙ angeli qui teſte redemptore ſemper vident faciem
patris aliquid ignorauerunt: tamē quia deus eſt ſpe‑
culum voluntarium: ideo ſe non oſtendit niſi quan‑
tum vult etiaꝫ ipſis beatis: ⁊ ideo non eſt incongruū:
ſi aliqua certa ſua opera voluit aliquando aliquibus
occultare: ſicut de die iudicii Xp̄s dicit. Quod de die
illa ⁊ hora nemo ſcit. neqꝫ angelus neqꝫ filius inquan
tum homo. ſed pater ſolus. ⁊ in hoc commēdatur ar‑
duitas redemptionis noſtre: que non ſolum demoni‑
bus ſed etiam bonis angelis extitit occultata. Mira
ti ergo ſunt quia dei filium videbant ſaccinas veſtes
humanitatis portare. Et quod plus erat quia vide‑
bant eas non ſolum humiles ⁊ ſaccinas: immo etiaꝫ
per paſſionem diruptas ⁊ diſſutas. Et ideo de ipſis
dubitantibus ⁊ mirantibus exponit iſtud Eſa. lxiii.
Quis eſt iſte qui venit de edom. tinctis veſtibꝰ de boſ‑
ra. quare ⁊c. Et ideo ipſi potuerunt dicere querendo
C iſtud verbum Luce. xxii. Si tu es xp̄s ⁊c. ¶ Secundo
dico ꝙ hic oſtenditur verbi celſitudo que fuit proba‑
ta cum dicitur. Xp̄s. ac ſi dicerent. Si tu es Xp̄s non
oportet dubitare: quia ſi ſic tu es potens domum tuā
aſcendere ⁊ redire. Sicut enim videmus ꝙ ſol de al‑
titudine poli artici deſcendendo ſe elongat per virgi
nē tranſeundo. veniens vſqꝫ ad ſignum capricorni ite‑
rum polo appropinquat aſcendēdo per circulos aq‑
lonis vſqꝫ ad tauri altitudinem ſe deflectens. Sic xp̄s
ſol iuſtitie qui per ſignum virginis ideſt per vterum
virginis benedicte deſcenderat vſqꝫ ad capricornum
ideſt vſqꝫ ad aſſumptionem noſtre humane nature.
carnalis fetide ⁊ hircine hodie voluit ad polum ar‑
ticum. ideſt ad celum aſcendere ⁊ illic vnde deſcende‑
rat reuertere. d. illud Iohan. xvi. Exiui a patre ⁊ veni
in mundum iterum relinquo mundum ⁊ vado ad pa
trem. de quo Ephesi iiii. Quod autem aſcendit quid
eſt niſi quia deſcendit. prius in inferiores partes ter‑
re. xp̄s inquit. Unde Gregorius omel. xxix. Qui cum
per humanitatem aſcenderat in celum: per diuinita‑
tem ſuam etiam terram continebat: ⁊ celum: illa na‑
tura cui dictum eſt. terra es ⁊ in terram ibis. hodie in
celum ibat. Chriſtus enim ſimilis fuit cyconie. que ſi
in hyeme dimittit nidum ſuum tamen in eſtate redit
ad ipſum. Similis etiaꝫ fuit aquile que ſi propter p̄‑
dam capiendam de ſua vbi nidificat rupe. deſcendit.
tamen illuc capta preda iterum reaſcendit. Quia p‑
culdubio Chriſtus vera aquila. de quo dicit Grego.
libro mor. xxix. Quod ipſe fuit homo naſcendo. bos
moriendo. leo reſurgendo. aquila aſcendendo ad ni‑
dum ⁊ rupem paradiſi. Unde per incarnationem ve‑
nit in hunc mundum vbi predam humanitatis acce‑
pit. qua capta ad celum aſcendendo voluit redire. Et
ibidem aſcendere ⁊ predam humanitatis ſecū mira‑
biliter tranſportare. Unde Gregorius in omel. Re‑
demptor noſter in ea carne quam aſſumpſerat abiit
in celum. Locus carnis noſtre proprie eſt terra. que
quaſi ad peregrina loca ducitur. dum per redempto‑
rem noſtrum in celo collocatur. Et iō breuiter de xp̄o
concluditur Ephesi. iiii. Aſcendens in celum captiuā
duxit captiuitatem dedit do. ho. Quia Chriſtus capti
uitatem ſanctorum patrum quos demones captiua‑
uerant in infernum ſurſum captiuam traxit ⁊ duxit.
vbi libertatem propriam perpetue eis dedit. Ad hoc
facit exemplum de venatore. qui ſecrete cubile tigri‑
dis intrat beſtia alibi peruagante: ⁊ exinde catulos
ſuos quos ibi inuenit ſubtrahit ⁊ deportat. rediēs fre
mens beſtia non inuentis catulis ipſos odore perſeq
ſolet. tūc ei vnuꝫ vel plures de catulis ipſis in via re‑
linquere ſatagit. quos inueniens beſtia ſatagit repor
tare. Et venator fugiens ⁊ equum vel nauem aſcendēs
ſolet tutius alios ſecum ferre. ſicut dicit Solinus de
mirabilibꝰ orientis. Chariſſimi tigris preceps ⁊ cru‑
delis beſtia eſt dyabolus. cuius cubile eſt infernus:
cuius catuli erant populus ſanctorum patruꝫ ⁊ alio‑
rum detentorum Eſaie. xxxiiii. Ibi cubabit lamia. ibi
habuit foueam ericius ⁊ enutriuit catulos ſuos. Igit
Xp̄s venator noſter. cubile huius beſtie ſcilicet in in‑
fernum ſecrete poſt mortem intrauit: ibiqꝫ quoſdam
catulos dyaboli ſcilicet ſanctos patres rapuit: ⁊ ſecū
de inferno portauit. Aliquos vero ſcilicet damnatos
ſibi furēti dimiſit. Sic ergo venator noſter xp̄s equū
ſuum ⁊ nauem ſuam. ſ. corpus ⁊ humanitateꝫ per re‑
ſurrectionem aſcendit. ⁊ ſic cuꝫ dictis catulis ſanctis
patribus in die aſcenſionis vltra mare huius ſeculi
tranſfretauit. ⁊ ad paradiſum furente dyabolo tranſ
uolauit Iudicum. v. Surge barach apprehende capti
uos tuos o fili abinoem. Unde de iſto deſcenſu ad infe
ros ⁊ ad celum aſcenſu loquitur Auguſti. contra Feli
cianum arrianum dicens ſic. ſcio ad inferos diuini‑
tatem dei filii deſcendiſſe proprietate carnis. ſcio ad
celos carnem aſcendiſſe merito diuinitatis. Sic igi‑
tur patet chariſſimi ꝙ in verbis iſtis de aſcenſione
oſtenditur verbi celſitudo que fuit predicata: Chriſtꝰ
inquit. ¶ Tertio dico ꝙ oſtenditur rei certitudo que D
fuit exorata: dic nobis palam inquit. Ac ſi dicerent ti‑
bi credendum eſt ſi dixeris: quia nunꝗ niſi verum di‑
cis. dic nobis palam: quia ſcilicet qui vult verum di‑
cere nō ſolet occulte ſed palam narrare. Ueritas enī
ſimilis eſt alaude que valde dicitur diligere clarita‑
tem ⁊ lucem. Mendacium autem ſimile buboni que
valde diligit noctem obſcuritatem. ⁊ vmbram. Quia
procerto veritas vult palam coram omnibus appa‑
rere in luceꝫ. ſed mendacium ſemper vult ſub vmbra
alicuius velaminis latitare. Cum igitur Chriſtus ſit
veritas vita ⁊ via. ſicut dicitur Ioan. xiiii. Hinc eſt ꝙ
voluit palam facta ſua. ⁊ dicere ⁊ in luce omnia pro‑
palare. quod apparuit in aſcenſione preſenti que fa‑
cta eſt vidētibus apl'is. obuiantibus angelis. apl'is ⁊
cōmunitatibus ſanctorum patrum choris ⁊ populis
dic nobis palam. q. d. antea cuꝫ mortalis eras multa
nō palam:

Ayuntamiento de Madrid

nõ palam:ſ3 occulte:τ in prouerbio dicebas.nunc ṽo immortalis factus es.pala3 dicere τ facere cũcta debes.Quod etiam ipſe promiſerat Joh.xvi.Uenit hora cũ iam non in prouerbijs loquar.ſed pa.de pa.me.an.vobis.vt ſic ibi poſſit dici iſtud ibidem.Ecce palã loqueris τ ꝓuer.nul.dicis.Sic igitur patet ꝙ in verbis iſtis angeli in die aſcenſionis inquiſiuerũt.dic nobis palam inquiunt.De deitate predicauerunt.Xp̄s inquiunt.De humanitate dubitauerunt.ſi tu es.Sufficiat.Uide de aſcenſione vbi inuenies τc.

Explicit litera X.

Incipit litera Z.

A **Zelus. Nota proprie** ꝙ zelus dicit eſſe amor exceſſiu⁹ vel dolor de nimio amore procedẽs:τ inde eſt ꝙ zelotip⁹ dicitur ille qui ita feruẽter diligit aliquem ꝙ nollet ꝙ ab aliquo alio amaret:ita dilectionẽ eius ſibi appropriat: tam actiuam ꝙ̄ paſſiuam ꝙ dolet quando aliũ diligit vel qñ ab alio adamatur. Et inde eſt ꝙ ēt zelus ſumit ꝓ inuidia:quia inuidus intantũ diligit ꝓſperitatē propriam ꝙ ipſe dolet quando videt ꝙ alius proſperat. Breuiter ergo notandum ꝙ zelus in ſcriptura accipitur ꝓ aliquo exceſſiuo feruore vel rigore.Et ſic nota ꝙ inuenio in ſcriptura zelum.

Dei.	Primus eſt feruentis rigoris.
Juſti.	Secundus eſt ingentis amoris.
Impij.	Tertius eſt dolentis liuoris.

¶ Dico igitur primo ꝙ inuenitur zelus rigoris τ iſte eſt zelus iuſtitie diuine.Deus enim tanto zelo diligit animam ſponſam ſuam ꝙ ſi delinquat:τ fide3 ei frãgat.τ adultero dyabolo ꝑ peccatum ſe iungat.ipſam ſolet vt zelotipus punire τ contra eam per iuſtitiam deſeruire.nullo enim modo vult ꝙ aliquis iſti vxori preter eum copuletur.vel ꝙ aliquis ab ipſa preter eũ excolat.Unde ipſe de anima vel eccleſia dicit zacha.viij.zelatus ſum zelo magno.Talem enim zelum contraxit potiſſime nobiſcum in incarnatione.vbi tantũ zelauit pro humana natura ꝙ eam ſibi voluit copulare.Eſa.ix.zelus domini exercituũ faciet hoc.Et ideo ſicut homo zelotipus iſtam vxorem ſuam.ſ.animam vel hominem quando videt ꝙ cum alijs mundo ſcil3 carne τ dyabolo colloquium vel factum malum habeat.ipſe ſolet punire τ libellum repudij ſibi dare.d.Ego ſum deus zelator diligens τ viſitans iniquitate3 patrum in filios.Exemplo leonis qui leenam ſentiẽs adulteram cum pardo ſolet punire:τ propter quẽda3 zelum exceſſiui amoris ſolet contra ea3 deſeuire.Sic vere facit deus de anima que cum dyabolo per vitia fornicatur quod potiſſime fiet in iudicio quãdo complebitur illud pſal.Accendetur zelus tu⁹ velut ignis. Uerũtamen aduerte ꝙ zelus eſt ſignum amoris.Homo enim nũꝙ̄ eſt zelotipus de muliere quã nõ amat. Et ideo deus qui eccleſiam ſolebat zelare τ ſe pro ipa cunctis aduerſarijs exponere.ipſamꝙ peccante3 caſtigare τ punire.iã videtur derelinquere τ de ipſa penitus non curare.Homo enim non libenter eſt zelotipus de muliere quãdo videt ꝙ vnicuiꝙ ſe exponit. Sic quia chriſtus videt ꝙ anima vl' eccleſia ſe omnibus vitijs exponit.iam non videtur zelotipus de eadem.quod patet de multis quos delinquentes caſtigare non curat:τ de eccleſia quam tribulatam nõ iuuat.

B Patet igitur ꝙ inuenitur zelus grandis rigoris.

¶ Secundo dico ꝙ inuenitur zelus fortis amoris: τ iſte eſt zelus quo iuſti zelant honorem dei.τ eccleſie τ fidei.τ etiam cuiuſlibet alterius viri iuſti ita ꝙ ꝓ ipo fiunt zelotipi intantumꝙ ſuſtinere nequeunt ſibi inferri aliquid dedecoris vel delicti.Exemplo apum q̄ ita aluearia ſua videntur zelare ꝙ quiſquis ea tetigerit ſtatim ſolent contra eum dimicare τ ad vindicandum proprijs ſpiculis ſe armare.Exemplo etia3 aſpidum.que ſm Pli.ita zelant pro coniugibus ꝙ occiſorem ſolent perſequi τ inuadere.τ cum maximo furore vindicte ipſum impetere τ punire.Cum igitur eccleſia.patria.fides τ reuerẽtia diuini nominis ſint cõiuges τ aluearia noſtra quibus per amorem debem⁹ commorari.dico ꝙ pro ipſis debemus zelare: τ ipſis factas iniurias pro viribus vindicare:τ eis iniuriantes impetere τ mulctare.d. illud in ps̄.zelus domus tue comedit me.Exemplo finees Numeri.xxv.Qui videns iniuriam diuino nomini publice fieri τ cõtra legem cum ſcorto madianite vnum de filijs iſrael publice fornicari.accenſus eſt zelus eius τ accepto gladio interfecit vtrũꝙ.Cuius exemplo iniuriantes deo τ eccleſie debemus punire.Unde de ipſo finees dicit j.Machabeo.ij.ꝙ finees zelando zelum dei receptus eſt in celu3.Iſte igitur zelus eſt fortis amoris.¶ Tertio dico ꝙ eſt zelus grauis liuoris τ ſic per zelum intelligitur inuidia:quia mali ita diligunt propriã gloriam.ꝙ videtur eis ꝙ ſibi in aliquibus derogat quãdo alij iuxta illos proſperantur:quapropter ad zelu3 τ inuidiã cõmouent:zelus enĩ eſt qñ quis dolet ex eo ꝙ ſe minus videt diligi ꝙ̄ alterum τ alium plus diligi ꝙ̄ ſeipſum.Sic mali:quia vident ꝙ deus vel fortuna plus alios amat ꝙ̄ ſeipſos:vel ſaltē ꝙ non amat. vel amat ſolos ipſos zelotipi efficiuntur:τ cõtra eos ad iram τ inuidiam concitantur.Similes cani q̄ tũc dolet qñ videt alium canẽ in hoſpitium introduci τ a dño diligi.Uñ de iudeis dr̄ Actuũ.xiij.ꝙ vidẽtes turbas conuerti repleti ſunt zelo τ contradicebant ħ inuidia ṽbis pauli.Inuidus enim τ zelotip⁹ ſtatim qñ videt bonum τ gl'iam alij euenire ſolet iracũdie zelo flagrare:quibus dicitur.j.Cor.iij.Cum ſit inter vos zelus τ contentio nõne carnales eſtis.Quia boni cõſiderant finẽ malorum:τ idõ non zelant nec inuidẽt.nec cupiunt.nec deſiderant proſperitatem bonorum ſuorum temporaliu3.Unde in Ps̄.Noli emulari in malignantibus neꝙ zelaueris facietes iniquitate3.Sic igitur patet quomodo eſt zelus impij qui eſt inuidie. zelus amoris qui eſt viri iuſti.zel⁹ dei qui eſt iuſtitie. Uide ſupra de vindicta.

Zona. Cũ zona ſit iſtud cingulũ cũ quo corpus ſtringit τ cingit.Poſſumus ꝑ zonã intelligere oẽm illa3 virtutẽ q̄ mores noſtros colligit atꝙ ſtringit.Sumit igitur zona in ſcriptura quadrupliciter.ſ.inquãtum refertur Ad. A

Perfectos.	Perfecti enĩ cingũtur cingulo tē=
Infectos.	perãtie.Et ſic dicitur de Johãne
Damnatos.	Mar.j.ꝙ ipſe erat cinct⁹ zona pel
Beatos.	licea circa lumbos.Tēperãtia.n.

eſt zona pellicea ꝓ eo ꝙ ſtricta eſt atꝙ longa.¶ Infecti cingunt cingulis auaricie.Auaricia.n.ſtringit τ ligat hoiem tanꝙ̄ zona.iiij.Regũ.j.Uir piloſus.zona pellicea accinctus renibus.Pili enĩ τ pelles diuitias deſignant.Damnati cingũtur cingulis dyabolice ſeuicie.Ignis enĩ τ pene infernales artant miſeras animas tanꝙ̄ zona ps̄.Fiat ei ſicut veſtimẽtum quo operit.τc.¶ Beati cingunt cingulo letitie.Gaudiũ enĩ circũdat hoiem tanꝙ̄ zona decorans Apocal.xv.Precincti circa pectora zonis aureis.¶ His igit premiſſis poſſumus aliquid dicere de zonis hoim pfectorũ τ maxime platorũ.Homini enim nõ ſufficit vna virtus q̄ ipm cingat:ſed oportet ꝙ plures habeat.Et ſic notado ꝙ homo quãdoꝙ cingitur circa pectus.qñꝙ circa ventrem.quandoꝙ circa renes.Sic dico ꝙ tres zone ſpirituales debẽt eſſe in hoie.ſ.zona.

Caritatis τ amicicie.
Parcitatis τ abſtinentie.
Caſtitatis τ continentie.

zona caritatis cingitur pectus.
zona parcitatis ſtringuntur corpora.
zona caſtitatis ligantur iecora.

Ayuntamiento de Madrid

B ¶ Primo habeat zonaȝ charitatis qua pectus ſtrin-
gatur. Charitas eñ eſt zona vna que hoīem deo ⁊ ꝓ-
ximo iungit: ⁊ q̄ mentē tȝ ſtabiliter atqȝ ſtringit. pect⁹
enim .i. cor zona huiuſmodi conſtringat̄. ne ab amore
dei ⁊ proximi laxetur. Et aduerte ꝙ zona ad min⁹ dȝ
habere tria inſtrumenta de metallo. ſcilicet.
Fermellam in principio.
Mordentem in medio.
Muſquellum in fine ſiue termino.
¶ Per fermellaȝ zona ſtringitur vel laxat̄. Per mor-
dentē zona ne nimis effluat retractat̄. Per muſquel-
lum ne filum defluat coartat̄. Chariſſimi iſta tria ſi-
gnant tres virtutes que zonam charitatis debent co-
mitari. Prima eſt virtus largitatis vel clemētie. Iſta
eſt fermella que zonam elargat ad proximum: ⁊ eam
ſtringit ⁊ replicat ad ſeipſum. Quia ſm̄ Hierony. in
omel. illud ieiuniuȝ deus approbat. vt quod tibi ſub-
trahis ꝓximo largiaris. vt vnde caro tua affligitur.
caro egentis proximi reparet̄. Scd̄a eſt virtus ſagaci
tatis ⁊ prudentie. ⁊ iſta eſt mordens: quia. ſ. prudētia
more mordentis dȝ zonam amoris ne nimis ad proxi
mum effluat cohercere: ⁊ ſibi certos ⁊ limitatos ter-
minos ſeruare. Amor eñ ⁊ prudentia ſemꝑ ſimul de-
bent eſſe Prouer. vij. Et prudentiam vocaui amicam
meā. Tertia eſt virtus ſtabilitatis ⁊ pſeuerantie. Iſta
eñ eſt muſquellum qd̄ ornat finē zone: q꞉ perſeueran-
tia requiritur in charitate: quia ſolum pſeuerātia co-
ronari meretur. Ideo dicit Seneca. Iſta diligam⁹ ac
deſinere non liceat. Et ſic talis zona caritatis figurat̄
Apoca. j. vbi de filio hominis dicit̄. Quod ipſe circa
mamillas erat munitus zona aurea. Auruȝ eñ quod
vndiqȝ ſe dilatat ſignat caritateȝ. q̄ ſe dilatat ad deū.
ad amicum ⁊ inimicum. Mām̄illa vero que lac emit
tit ſignificat largitatem ⁊ pietatē. que lac beneficioꝝ
diſtillant. ⁊ indigētes recreant atqȝ potant. Quia pre
latus dȝ eſſe accinctus zona aurea caritatis. que ma-
millas cōmoueat largitatis. Nam ſicut in zona por-
tatur burſa ad erogandum: cultellus ad ſcindenduȝ.
Sic zona caritatis dȝ habere burſaȝ largitatis ad ꝑ-
miandū bn̄ laborantes. vt vnuſquiſqȝ mercedem pro-
priam accipiat ſm̄ ſuum laborem. j. Corin. iij. Et gla-
dium rigoris ⁊ ſeueritatis ad ſcindendum ⁊ puniēdū
perperā operantes Roma. xiij. Nō enim fruſtra gla-
dium portat. Et ſic iſta caritas erit ſibi zona iuſtitie.
ad quod ꝑtinet bonos ꝑmiare ⁊ malos mulctare. Et
ſic de eo pōt dici illud Eccli. xlv. Dedit illi dn̄s ſacer-
dotium gentis. beatificauit illum in gloria. ⁊ dedit il-
C lizonā iuſtitie. Prelatus igitur habeat vel iuſtus zo-
nam caritatis qua pectus cingatur. ¶ Scd̄o habeat
zonaȝ parcitatis qua venter ſtringatur. Parcitas. n.
⁊ abſtinētia eſt q̄dam zona que ſtringit ventrem. nec
dimittit ipſum dilatari ꝑ gulam vel ꝑ rapinaȝ: vt ſic
quilibet iuſtus ſit ſimilis formice que hȝ ventreȝ val-
de ſtrictum ⁊ pectus latum. quod etiam de canib⁹ no-
bilibus reperitur. Ad ſignificandum ꝙ iuſti debent
in ventre. i. in ventris ingluuie ꝑ abſtinentiaȝ eſſe ſtri
cti in pectore vero. i. in corde debēt per ſapientiaȝ eſſe
lati. figurati in beato Johāne abſtinētiſſimo. de quo
dicit̄ Mat. iij. Quod ipſe zona pellicea cinctus erat.
Habeat igitur zonam parcitatis qua venter ſtringa-
tur. ¶ Tertio dico ꝙ habeat zonaȝ caſtitatis: qua lū-
bus arceatur. Quia ſicut homines prelium cōmiſſu-
ri ſolēt ſe zona ⁊ baltheis cingere ſupra lumbos. ⁊ ibi
portare enſes ⁊ gladios ꝓ bellando. Sic vere nos con
tra carnē preliaturi debemus lumbos noſtros zona
caſtitatis arcere: ⁊ carnis deſideria diuini vbi gladio
detruncare. Sicut enim dicit Iſido. ⁊ dyaſco. Eſt ſpe
cies carbunculi que zona candida eſt precincta. q̄ ce-
teris nobilior iudicatur. Quia procerto illi inter car
būculos. i. īter iuſtos nobiliores apud deū reputant̄:
qui zona candida caſtitatis pre ceteris accinguntur.
Figurati in helya de quo. iiij. Regū. j. Uir piloſus oc-
currit nobis zona pellicea ⁊c. Zona pellicea q̄ de pel
le mortuoꝝ animalium efficitur. mortificationē car-
nis. vel ēt mortis memoriam deſignat. que. ſ. ambo ad
caſtitatē ſunt neceſſaria: ⁊ ad carnis cōtinentiā opor-
tuna. Et ſic dico ꝙ generaliter ſunt tres zone iuſtorū.
ſcilicet vna circa renes que eſt caſtitas. alia circa ven-
trē que eſt parcitas. alia circa pectus. que eſt caritas.
Quam triplicem zonam nobis ꝑſtare dignetur ille q̄
viuit ⁊ regnat per ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Deo gratias.

¶ Explicit dictionari⁹ per Conradum heinſagel de
Nurenberga Artiū ⁊ philoſophie magiſtruȝ: diuiqȝ
Maximiliani Imperatoris Capellanū fideliter emē
datus recognituſqȝ denuo lr̄is alphabeti dictio que-
uis vt facilior diſtinctio habeat̄ diuiſa Impenſis ꝓ-
uidi viri Joannis Koberger ciuis Nurenbergenſis.
Impreſſus Lugduni per Magiſtrū Jacobū Sacon
Anno dn̄i. M. cccccxvij. die. xxv. Mai.

Regiſtrum.

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk lll
mmm nnn ooo ppp qqq rrr ſſſ ttt vvv xxx
yyy zzz AAA BBB CCC DDD EEE FFF
GGG HHH III KKK LLL MMM
NNN OOO ¶ Oēs ſunt quaterni ꝑter OOO
qui eſt quinternus.

¶ Uenerabilis magiſtri Joānis Rommingij Para
tini in dictionariū Herbarij carmen decaſtichon.

Ecce nouis cuſus formis Herbarius exit
  Fertilitate nitens: ceu bene cultus ager.
Abdita quos fallunt iuuenes vocabula ſumant
  Auxilium hinc turpi iugiter inſcitie.
Non careat quiſqȝ: non ipſe theologus illo.
  Nec niſi precipuis accubet ipſe viris.
Nam ſalit innumeris fecūde vocibus atqȝ
  Multiiugis dictis: largus vbiqȝ manat.
Uti hoc non poteris meliore interprete vocum
  Ardua quem virtus vexit ad aſtra poli.

F I N I S.

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Tabula alphabetica in dictionarium Petri Bercharij Pictauien̄. ordinis ſancti Benedicti.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Studioſo ſacrarum litterarum lectoꝛi Conradus Heinfogel de Nuremberga Artiuꝫ ⁊ philoſophie magiſter minimus. S. P. D.

Operis huius quod Petrus Berchari⁹ Pictauieñ. homo in omni ſcientia pꝛeſertim in theologia multifariam doctus edidit: ipſumqꝫ Dictionarium appellare libuit: indiceꝫ pꝛo materijs pꝛedicabilibus inueniendis valde commodum: qui citatus inter legendum crebꝛiter occurrit: Authoꝛ ipſe immaturo foꝛte pꝛeoccupatus obitu nullum vnqꝫ reliquit: nam nec minima quidem eius comperta ſunt veſtigia. Igitur vt ipſis eccleſiaſticarum litterarum ſtudioſis diuini pꝛeſertim verbi concionatoꝛibus rem efficerem vel mediocriter gratam: atqꝫ de ſacris litteris et ſi non optime: ſaltem aliquatenus viderer bene mereri: non paruo a me factum eſt negocio vt pꝛedicabiles materie ſingulis contente dictionibus ſeu capitulis per litterarū elementa digererentur. Ipſum namqꝫ dictionarium manibus meis contrectaui: oculis mentis reuolui: ingenijqꝫ lance ꝙ optime denuo examinaui: innumeras mendas quibus ſcatebat: raſi atqꝫ eliſi: ipſaſqꝫ hoc in regiſtro ſeu indice ſummarie collocarem: quatenus in pꝛomptu querentib⁹ exiſterent: ⁊ abſqꝫ aliqua tedioſa inueſtigatione quaſi vltro ipſis ſeſe offerrent lectoꝛibus: haud modicis deniqꝫ vigilijs pꝛeſentem hunc lucubꝛaueram indicem ſeu tabulam alphabeticam: que legentibus (ni falloꝛ) perſpicue oſtēdet: quibus paginis: quibuſqꝫ earundem paginarū particulis: per litterarum velut paulo antea memini elementa in margine operis huius ſignata pꝛopoſite compꝛehendantur materie: vt pene nulla querendi moleſtia: nulloqꝫ paginas ipas euoluendi laboꝛe: quiuis ſtudioſus lectoꝛ ad ſibi optatam electamqꝫ ꝙ celerrime deducatur materiam. Quare age lectoꝛ dulciſſime Dictionarium amato: Emito ⁊ legito opes inde ampliſſimas recepturus. Vale Lectoꝛ.

Ayuntamiento de Madrid

A dictio ſumit̄ ꝓ littera/interiectione ꝛ ꝑpoſitione. A

A ēt ſumit̄ effectiue/ iceptiue/ ſepatiue ꝛ collatiue ibid. B

A ſignificat terminū aquo ſicꝫ A vnū eſt diligibile: cui ꝛ ſeruiendū ibidem C a vnū deteſtabile a quo fugiēdum multiplr̄ ibidē D a vnū commēdabile cui inſiſtendum a vnū formidabile a quo metuendum ꝛ a vnum nunciabile ad bene vtendum ibidem. E

Aaron ſumm⁹ ſacerdos ꝛ pōtifex: moraliter exponendo de pontifice vel ſacerdote multiplr̄ ꝛc. A

Ab ꝑpoſitio ſignificat effectiue/ſepatiue/inchoatiue/ꝛ expreſſiue A ab etiā ſignat ſeparationeꝫ laudabilē/dānabilem/ꝛ triſtabilem ibidem. B

Abel xp̄m vel bonū prelatū eccleſiaſticum ſignat. A

Abeſton lapidis ꝓprietas: nā ſemel incēſus extingui non pōt vide ardor C pſeuerātia D ſuccēdere. D

Abdias ſeru⁹ dn̄i interpretat̄: multaqꝫ ꝑ eū ſignant̄. A

Abia rex iuda ꝓlatū vel principē bonū deſignat ꝛc. A

Abiathar bonū vel malū pōt deſignare prelatum. A

Abducere idē eſt qḋ tollere/ſeparare/remouere.

Abies arbor ꝛc. A

Abigail vxor nabal interpretat̄ qꝫ pr̄is mei exultatio. A

Abigere id eſt effugare abijcere.

Abijcere abiectio aliqñ in bono aliqñ in malo fit ideo abiectio quedā laudabilis/quedā terribilis/q̄dā dānabilis ꝛ quedam miſerabilis. A

Abijcere debem⁹ dignitatē ſupnalē ibidē A abijcere ꝛ contēnere debem⁹ rerū facultatē ibidē B carnis voluptatē ibidē C abijcere etiā debem⁹ cordis leuitatē ꝛ cōſiderare mortis aduentū ꝛc. ibidem. D

Abiectio quedā dānabilis ꝛ vitioſa ibidem. E

Abire quoddam inſtabile ꝛ fluctuoſum A quoddā luctuoſuꝫ ibidē B quoddā virtuoſuꝫ.ſ.qñ ɋs ꝓgredit̄ de bono in meli⁹ ꝛ hoc multiplr̄ ibidē C abire qḋdā gaudioſum ſcꝫ beatoꝝ: quoddā vitioſum.ſ.hoim maloꝝ q̄ multiformiter mala ambulāt via ꝛc. ibidē D ꝛ qḋdam doloroſum.ſ.dānatoꝝ ꝛc. ibidem. E

Abire ꝛc. qḋdā de īprudētia ad diſcretionē ibidē E qḋdā de iniuſticia ad ꝑfectionē ibidē F qḋdā de indigentia ad repletionē id eſt de mundi amore ad dilectionē eternoꝝ ibidē G ꝛ abire qḋdā de virtute ad vitiū ibidē. H

Abyſai frat̄ iacob ꝯſanguine⁹ dauid iuſt⁹ hō īntelligitur A

Abyſſus ī ſacra ſcriptura multis ſumit̄ modis/videlꝫ/abyſſus inilluſtrabilis ſcꝫ dānatoꝝ A abyſſus inſatiabilis. ſcꝫ animus auarorūꝫ ibidem B abyſſus inſcrutabilis ſ. diuinitatis ibidē C ꝛ abyſſus inexhauſtibilis.ſ. ſagacitas ꝑfectoꝝ ibidē. D

Abyſſus ꝯtinet in ſe multa: moraliter exponēdo ibidē. E

Abyſſus hꝫ latā capacitatē ibidē E hꝫ etiā imam ꝓfunditatē ibid. F nā abyſſalis humilitas cauſat contemplationis ꝓmotionem ꝛ perſeuerantiā ibidem G abyſſus etiaꝫ habet mobilitatē obedientie ſubiectionis ibidem H habet obſcuritatem tenebroſe meditationis ꝛ deiectiue cōuerſationis ibidem I habet ſonoritatem eloquentis predicationis ibidem K habet ſtabilitatem expreſſe dignationis ibidem L habet immenſitatem gratie/ſcientie/ꝛ deuotionis ibidem M et habet fructuoſitatem mundane tribulationis ibidem. N

Abyſſus interpretat̄ ſctūs thomas multis de cauſis ibidem. D ꝛ O

Abyſſus etiā ſignat virū perfectum: vel ipſum deum/ſicqꝫ abyſſus quedā virtuoſa/quedā doloroſa/quedā vitioſa ꝛ quedam gaudioſa ibidem. P

Abyſſo id eſt aquarū immenſitate ineſt ꝓfunditas/amaritudo/inſatiabilitas ꝛ obſcuritas ibidem. Q

Abyſſus accipitur etiā ꝓ tormento doloroſo ſcꝫ pro pena inferni nam ibidem tria hominum genera hoſpitabunt̄ videlꝫ fallacis amicitie ſectatores ibidē V tenacis auaritie ꝓfeſſores ibidem X ꝛ mordacis eloquentie detractores ibidem. Y

Abyſſus etiā ſumit̄ ꝓ homine vitioſo ꝛ pro paradiſo ſpacioſo ibidem. Z

Abominatio: abominari ꝛ abhorrere idem ſignant. A

Abominatio quedā frequentanda/quedā deteſtanda/et quedā formidanda ibidem. A

Abominanda eſt adulatoria verboſitas ibidē B cōſolatoria ꝓſperitas ibidē C ꝛ ſocietas mala ibidem. D

Abominatio quedā metuenda: qua deus abominat̄ peccatores: magnatū conſultores ꝛ vane leticie ſectatores ꝛc. ibidem. E

Abominabiles homines apud deum plures reputantur ibidem. F

Abortiuuꝫ ſignat mortalitatis conditionē/peccati īfectionem/ꝛ humilitatis dilectionem. A

Abner ſignat malū ſuperiorē/xp̄m mediatorē/bonū predicatorē/ꝛ ſimplicem ſeruitorem. A

Abraham patriarcha ſummus ſicqꝫ quilibet homo ſanct⁹ maxime in officio prelationis cōſtitut⁹ intelligi pōt. A

Abraham habuit firmitatis ꝛ cōſtantie plenitudinē ibidē B habuit pietatis ꝛ clementie plenitudinem ibidē. C habuit veritatis ꝛ ſcientie certitudinem ibidem D ꝛ habuit ſanctitatis ꝛ iuſticie longitudinem ibidem. E

Abbreuiare vide breuitas.

Abs pro ſeparare vide ibidem.

Abſalon ſignat diabolum plenū deceptione A ſubditū ambitioſum B peccatorē plenum rebellione ibidem C chriſtum vel iuſtum plenum perfectione ibidem D ꝛ iuuenem luxurioſum ibidem. E

Abſcindere ſumit̄ in bono ꝛ in malo. A

Abſcinditur vita ꝑ mortis neceſſitatē ibidem A abſcinditur gratia per culpe iniquitatem nam aliqui habēt abſciſum caput: aliqui abſciſam manuꝫ: aliqui abſciſam aurē: aliqui cornu abſciſuꝫ: aliqui veſtes abſciſas: ꝛ aliqui pedes abſciſos quid moraliter per illud intelligatur ibidem. B

Abſcinditur mala ſocietas per prudētiā ꝛ ſagacitatē: ibidē. C Et abſcinditur dānatus ꝑ iuſticiā ꝛ ſeueritatē. ibidē D

Abſcōdere multipliciter ſumit̄ ꝛc. A

Abſcōſio quedā dei ibidē. A Quedā hoīs ibidē. B

Abſcōſio quedam vituperabilis ibidem C nam abſcondūtur mali per auariciam ꝛ cupiditatem ibidem D per ſymoniam ꝛ tenacitatem ibidē E per fraudulentiaꝫ ꝛ fallacitatem ſpūalēꝫ ac etiā corporalem ibidē. F

Abſconſio quedam deſiderabilis ibidē. G

Abſcondūt ſe boni per felicitatis meditationē ibidē H ꝑ ꝓſperitatis deteſtationē ibidem I ꝛ per aduerſitatis declinationem ibidem. K

Abſcondere nos debem⁹ a mundi huius vanitate ibidē L ꝛ etiā a mundi aduerſitate ibidem. M

Abſconſio adhuc quedaꝫ eſt auaricie ibidem N quedam verecundie ibidem O quedam luxurie ibidem P quedam ſymonie ibidem Q quedam diuine prouidentie ibidem R quedam infernalis miſerie ibidem S quedam eterne glorie ibidem T quedam eucharistie ibidē V ꝛ quedam penitentie ibidem. X

Abſconſio adhuc quedam humilitatis/ quedam mortalitatis/quedam infirmitatis/quedam fidelitatis/quedā ſagacitatis/ꝛ quedam timiditatis ibidem. Y

Abſentia abeſſe in ſcriptura multiplr̄ ſumit̄. A

Abſentia quedā iuſtoꝝ ꝛ prudentiū ibidem. A

Abeſſe a preſumptuoſa pompoſitate ibidem B abeſſe a perditioſa fallacitate ibideꝫ C ꝛ abeſſe a defectuoſa ſocietate ibidem. D

Abſentia quedam fallacium amicoꝝ ibidem E quedam mordacium detractorum ibidem F ꝛ quedam vagan

Ayuntamiento de Madrid

tium clericoꝝ ibidem. G
Abſorbere id eſt deglutire/deuorare. A
Abſorbet mors humanā cōditionem ibidem A abſorbet auarus terrenā poſſeſſionem ibidem A nam auari abſorbent diuitias alienas vt ſuam ſatient voluntatem: vt amplient ventrem: id eſt domum ſuā ⁊ vt ſatiēt voluptatem ibidem. B
Abſorbet infernꝰ oīm maloꝝ ſocietatem ibidem C nā abſorbent̄ per inuidiam inflati/per ſuperbiā elati/⁊ per luxuriam ligati/ibidem. D
Abſoluere/abſolutio/abſoluere id eſt a vinculo ſoluere/liberare ⁊ expedire. A
Abſolutio duplex ſcd̄m qd̄ eſt duplex forus ſcilꝫ abſolutio ſpūalis que fit in foro penitētiali ibidem A ⁊ abſolutio iudicialis ibidem. B
Abſq̄ ſignat carentiā virtualium bonoꝝ: habentq̄ illud abſq̄ mali: q̄ hodie ſunt abſq̄ cōſilio ⁊ prudentia: abſq̄ auxilio ⁊ potentia: abſq̄ lumine ⁊ ſcientia: abſq̄ dulcedine ⁊ clemētia: abſq̄ diſciplina ⁊ temperantia: abſq̄ iugo ⁊ obedientia: abſq̄ congregatione: concordia ⁊ amicitia: abſq̄ muro ⁊ cōtinentia ſeu cuſtodia: ⁊ abſq̄ lege ⁊ ſapientia. A
Abſq̄ ſignat carentiā malorum criminalium: illudq̄ ptinet ad iuſtos ⁊ virtuoſos qui ſunt abſq̄ pctī corruptela multipliciter: ibidem B ſignat abſq̄ carentiā bonorum eternaliuꝫ: ⁊ illud ad dānatos pertinet: nam tales ſunt abſq̄ virtute/ſalute/iocunditate/⁊c. ibidem C ſignat carentiam tormentoꝝ infernalium: illudq̄ eſt beatorum: qui in paradiſo ſunt abſq̄ pauore/terrore/dolore/⁊ alia ibidem. D
Abſtinētia ſumit̄ ſpūaliter ⁊ corporaliter. A
Abſtinendū ab affluentia tēporali ⁊ pſperitate mundana ibidem. B
Abſtinendum a ſagacitate ⁊ ſapientia ſeculari vel mundana ibidem. C
Abſtinendum ab incōgruis cōſortijs ibidem D abſtinēdum ab aſſiduis delicijs ibidem E et abſtinendū ab iniuſticia criminali ibidem. F
Abſtinentia appetenda eſt ibidem. G
Abſtinere debemus: quia ſumus hoſpitati in extera regione ibidem. H
Abſtinere debemus: q̄ hoſpitati ſumus cum aſpera legione ſcꝫ carnalibus deſiderijs ibidem I abſtinere debemus: q̄ impugnati ab aſpera paſſione ibideꝫ K ⁊ abſtinere debemus propter dure paſſionis anxietateꝫ: ꝓpter dire legionis ſocietateꝫ: ⁊ propter noſtre regionis alienitatem ibidem. L
Abſtinētia ſtringit carnis luxuriam: frāgit carnis laſciuiā ſternit hoſtis ſeuitiam: parit cordis leticiam: tollit mortis ſeuitiam: ⁊ cōfert eternam gloriam ſeu diuinam gratiam ibidem. M
Abſtinēs id eſt moderati victꝰ fit homo ſapiēs ibidē. M
Abſtinentia quid agere debemus ſcilicet tempore penitētie ibidem. O
Abuti id eſt male vti. A
Abutimur multis rebus hac in vita ibidem. A
Abuſiones clauſtri. xij. ⁊ abuſiones in eccleſia multe ibidem. B
Abutimur ſenſu ⁊ ſapientia ibidem C abutimur affectione ⁊ voluntate ibidem D ⁊ abutimur iuriſditione atq̄ poteſtate ibidem. E
Ac ſignat multa: videlꝫ adiunctionē vtilem/ſterilem/flebilem ⁊ fertilem/ſicq̄ iuſtus habeat ac cōtritionis/cōfeſſionis/deuotionis ⁊c. A
Ac ſignat augmentum vitioſum: ſcilicet profectum in malo: ⁊ multiplicationem vitiorum ibidem B ac ſignat augmentum doloroſum. ſcilicet tribulationum et penarum ibidem C ⁊ ac ſignat augmentum gaudioſum ibidem. D
Achab rex iſrael peruerſiſſimus ſicq̄ prelati ⁊ ſuperiores in eccleſia male regentes per eū intelligi poſſunt ⁊c. A
Achab pōt etiā exponi in bono: ſignans quenlibet iuſtum ⁊c. ibidem. B
Accaron fuit ciuitas philiſtinoꝝ nobilis: ideo per eam ſignificare poſſumus mūdum/infernū ⁊ paradiſum. A
Achaꝫ rex iuda iniquiſſimus: ideoq̄ pōt deſignare malū prelatum A poteſt etiā deſignare virum iuſtum ⁊ bonum prelatum. ibidem. B
Achatis gēme proprietas annunciare. B
Accedere: acceſſus quidam diuinus: naꝫ deus acceſſit ad hominem carnem aſſumendo: accedit gratiam infundēdo: penas inferendo: et mundum iudicando A acceſſus quidam diabolicꝰ ſcꝫ vt noceat/decipiat/⁊ deijciat/ibidē B acceſſus quidā humanus ⁊ ille multiplex eſt ibidem C ⁊ acceſſus quidā cōmendabilis ibidē. D
Acceſſus vero ad deum per promotionis dignitatem: per affectionis charitatem: et per compaſſionis leuitatem ibidem. E
Accedere ad dominum chriſtū ſcilicet ad euchariſtie ſacramentum vel ad eccleſie dignitates: multaq̄ perſonarū genera ꝓhibentur ibidem. G
Acceditur ad deum per charitatem ⁊ dilectionem ibidem H ⁊ acceditur ad deum per pietatem ⁊ compaſſioneꝫ ibidem. I
Acceſſus adhuc multiplex: ſcilicet beatificans/iuſtificans viuificans/damnificans/⁊ mortificās ibidem. K
Accelerare: acceleritas in ſacra ſcriptura moraliter loquēdo multiplex eſt: videlꝫ acceleratio diligentie/imprudētie/diuine gratie ⁊ peſtilentie. A
Accēdere: accenſio quedam numinis id eſt dei que fit per amorem/dolorem/ſplendorem ⁊ rigorem A accenſio quedam hominis interioris ſcilicet per dilectionem/cōpaſſionem/⁊c. ibidem B ⁊ accenſio quedaꝫ demonis ſcilicet per ignem tentationis/tribulationis/et eterne damnationis ibidem. C
Accendunt̄ in inferno potētes/oppreſſores/fallaces/adulatores/iuuidi/murmuratores ⁊c. ibidem. E
Acceptio perſonarū plurimū a deo reprobatur. A
Acceptio perſonarum quedam per ꝓpinquitatem carnalē ibidem B quedam per fallacitatem verbalem ibideꝫ C per elatam proſperitatem ibidem D ⁊ ꝑ velatā humilitatē ſicut hypocrite ibidem. E
Acceptant̄ faciliter quattuor hoīm genera ibidem. F
Acceptandi ſiue ꝓmouendi ſunt ꝑfecti viri ibidē G humiliter deiecti ibidem H ⁊ veraciter ꝑfecti ibidē. I
Acceptabilis: Acceptus: Acceptāde ſunt ꝑſone iuſtiores: res ſpūaliores: opera meliora ⁊ munera certiora A
Accerſire id eſt vocare adducere ⁊c. vide ibidem
Aceruus id eſt accumulatio ⁊ eſt multiplex: ſcꝫ aceruus meritorū/pctōrū ſiue vitiorū/Iuſtorū/malorum/diuitiaruꝫ/miſeriarū/⁊ leticiarū. A
Acies eſt cōuentus militātiū. Eſt ergo Acies quedā ſtrenua/iuſtorū hominū/fatua/malorū/nocua/demonum ⁊ vitiorū/⁊ ardua angelorū. A
Acetum res acra eſt et mordicatiua ideo per acetū poteſt intelligi oīs aſperitas ſcꝫ Cōpaſſio dominice paſſionis Contritio: ⁊ cetera talia. A
Accidere: id eſt contingere vel euenire: ſcꝫ qd̄ ex inſperato ⁊ ſubito ſuccedit. ⁊c A
Accidens mirabilis nature Chriſti ſignat incarnationem ibidē. B Accidēs dānabilis mixture: per peccati cōmiſſionē ibidē. C Et accidēs triſtabilis iacture ꝑ grauem tribulationem. ibidem. D
Accidia eſt animi torpor quo quis negligit bona perficere igitur fugienda A accidia etiā mentem indurat viſum obſcurat: aurem obturat ⁊ dāna procurat ſcꝫ corporalia

temporalia/ſpiritualia/⁊ eterna ibidem. B

Achimaas fratris mei onus interpretatur. A

Actio/actus/actiua vita/vide de agere/operari/facere.

Accingere pro preparatione ⁊ munitione armorum accipitur. A

Accingi ⁊ armari debemus ſtabilitatis ⁊ firmitatis fortitudine ibidē B ſedulitatis promptitudine ibidē C mortalitatiſ meſtitudie ibidē D charitatis amicitia ibid E caſtitatiſ ꝯtinētia ibid. F ⁊ voluptatis tpātia ibid. G

Accingitur homo penitētie aſperitate/cōſtantie virilitate leticie iocunditate ⁊cetera.alia ibidem. H

Accipere id eſt capere/acquirere/acceptare/procurare et vendicare. A

Acceptio actiua vituperabilis ⁊ nociua ſcʒ munerū/rerū alienarum:⁊ infernalium penarum ibidem. B

Accipere id eſt gratiā acquirere ibidem. C

Accipere debemus ſapientie fulgorem ibidem D eloquētie dulcorem ibidem E penitentie valorem ibidem F apparentie nitorem ibidem G patientie vigorem ibidem H amicitie ardorem vel feruorē ibidē I ⁊ cōtinentie candorem ibidem. K

Acceptio paſſiua mirabilis qua homo a deo accipitur ibidem. L

Accipitur homo vt temporalr glorificetur ibidem M vt eternaliter damnificetur ibidem N ⁊ vt ſupernaturaliter beatificetur ibidem. O

Accipiunt beati in gloria valoris plenitudinem ibidem P ſplendoris pulchritudinem ibidem R ⁊ honoris celſitudinem ibidem. S

Accipiunt martyres virtutem ad perſeuerandum:diuinitatem ad fruendum:ſapientiam ad contemplandum:fortitudinem ad impetrandum ⁊c.ibidem. Q

Accipitur aurum/argētum/vnguentum ⁊c.plura ibidē. T

Accipitur etiā alienum multipliciter ibidem. V

Accipitris ꝓprietas auſter fons. H

Acquieſcere id eſt obedire/cōſentire/concordiam facere/vel nutrire. A

Acquieſcamus obediendo imperantibus ſcʒ Chriſto ⁊ ꝑlatis ibidem B ſubijciendo corrigentibus ibidē C compatiendo indigentibus ibidem D ⁊ conſentiēdo cōuiuentibus ibidem. E

Acquirere id eſt accipere lucrari vendicare. A

Acquiſito quedam ſuperni numinis:quedā mortalis hois ⁊ quedam demonis ibidem. B

Acquiſitio duplex vitioſa ſcʒ ⁊ virtuoſa ibidem. B

Acquiſitio gratie ⁊ virtutis habet bonitatis excellentiam ibidem C dignitatis eminentiā ibidem D ⁊ voluptatis affluentiam ibidem. E

Acquiſitio quedam humana dānabilis ibidem. G

Accubare ſeu accumbere recumbere ⁊ cibare. A

Accubitꝰ multiplex:ſcʒ floridus ⁊ purus:aridus ⁊ durus lucidus ⁊ ſecurus:fetidus et impurus:et horridus atqꝫ obſcurus. B

Accubitus bonorum ē laudabilis in ſecuritate ſpei cōfidētie:in humilitate cordis patientie:⁊ in poſteritate finis ſubſequentis ibidem. B

Accubitus per patientiā ſupportatoriam ibidem C ⁊ accubitus per prouidentiam futurorum contingentium ibidem. D

Accubitus quidam gratie qui eſt virtuoſus ibidē E quidam glorie qui eſt gaudioſus multiplr ibidē E quidā malorꝫ qui eſt vitioſus ⁊ odibilis ibidem. F

Accumbunt in mundo guloſitatis ſectatores ibidē F proſperitatis dilectores ibidem G crudelitatis exactores ibidē H ⁊ carnalitatis ficti velatores ibidem. I

Acuere/acutꝰ/acuties multa ſignificat tam in bono ꝙ in malo. A

Acuties quedam diuine punitionis:quedam fraterne correctionis:quedam mundane afflictionis:⁊ quedam hoſtilis tentationis ⁊c.ibidem. A

Accuſare accuſatio quedam confeſſionis A quedam correctionis ibidem B quedam detractionis ibidem C

Accuſatio quedā depreſſionis inductiua ibidem D quedam dilectionis deſtructiua ibidem E ⁊ quedā cōiunctionis corruptiua ibidem. F

Ad prepoſitio reſpectiua:ſicqꝫ ad ꝑtinet ad creatorē:ad deceptorem ⁊ ad viatorem. A

Ad hoīem deus reſpicit inſpirando ſecretius:reformādo diſcretius:largiendo vberius:caſtigando ſeu puniendo ſtrictius:viſitando clementius ⁊ iudicādo potētius ibidem. B

Ad refert ad hominē viatorem ibidem. C

Ad ſignat fluxum mortalis nature:ſicqꝫ mors eſt ad neceſſitatis flebilitatis cōmunitatis ⁊c.ibidem. D

Ad etiam ſignat motū virtualem.ibidē E

Ad deum aſcenditur per virtutes ⁊ ſic proficit charitas iuſte federata ⁊c.ibidem F leuitas ſeu puritas pauperata ibidem G bonitas ſurſum conſpicata ibidē H ⁊ deitas ſupplicata ibidem. I

Ad ſignat motu criminalem id eſt affectū malorum ibidē K ſignat locum infernalē ibidem L ⁊ ſignat terminū ſupernalem ſcʒ paradiſum ibidem. M

Adam ſignat hominē delectū/prefectum/⁊ perfectum A ⁊ ſignat hominē imperfectum ibidem. B

Adadezer rex ſyrie diabolum vel hypocritam ſignat. A

Adamantis lapidis proprietas auertere D penitētia E poteſtas. E recipere E

Adamare/vide amor vel amare.

Adaquare:vide potare.

Adar mēſis duodecimꝰ iudeorꝫ interpretatur ibidem. A

Adeps id eſt pinguedo/craſſitudo/vel aruina. A

Adeps diuine gratie eſt inflāmatrix affectionis ibidē B ampliatrix deuotionis ibidem C diuiſionis religatrix ibidem D ⁊ cōpaſſionis ꝓpiciatrix ibidem. E

Adequare:vide equalitas.

Adeptus ſeu adipiſci id eſt acqrere/accipere/vēdicare. A

Addere id eſt adiungere/accumulare/aggregare/apponere ſignatqꝫ multipliciter. A

Additio quedam virtualis ibidem A quedam criminalis ibidem B quedam temporalis ibidem C quedam ſpiritualis ibidem D et quedam miſerie ſcʒ infernalis ibidem. D

Additio etiā quedam virtuoſa ⁊ quedā vitioſa ibidē. D

Adducere id eſt ad locum ducere vel applicare. A

Adductio virtuoſa/qua homo ducit ad deū ⁊ ad gratiam ⁊ ad gloriam ibidem. A

Adductio ad aliquem locum neceſſarius eſt locus expediens ibidem B ſicqꝫ adductio ad regnum celeſte requirit penitentie macerationem:eminentie contemplationem:charitatis copulam:⁊ iuſte equitatis regulā ibidem C ⁊ neceſſaria eſt virtus obediens ibidem D doctor erudiens ibidem E locus alliciens ibidem F ⁊ fructus reficiens ibidem. G

Adductio vitioſa:qua abducit homo de ſapiētia ad ignorantiam ibidem H de dei gratia ad iniuſticiam ibidē I ⁊ de opulentia ad indigentiam ibidem. K

Adducuntur ad chriſtū vel ſtatū eccleſie charitate feruētes:pietate fluentes:puritate nitentes:⁊ humilitate iacentes ibidem. M

Adherere coniungi ⁊ conglutinari idem ſunt. A

Adheſio quedam deſiderabilis atqꝫ virtuoſa ibidem A nam adheſio amoris ⁊ affectionis habenda eſt quia ꝑ hanc deitas eterna adamatur ibidem B fraterna charitas copulatur ibidem C ⁊ celi felicitas amplexatur ibidem D adheſio quedam vituperabilis atqꝫ vitioſa: quedam exaſperabilis atqꝫ doloroſa:⁊ quedā remune

Ayuntamiento de Madrid

rabilis atqꝫ gaudioſa ibidem. E

Adeſſe/adeſt deus ad ſubueniendū multipliciter A dia⸗ bolus ad decipiendum ibidem B impius ad accipien dum ibidē C ⁊ iuſtus ad obediendū ibidem. D

Adeſt bonus ad obediendum/obſequendum/adiuuandū conſolandum/conſulendum ⁊ defendendum ibidē. E

Adeſt malus ad nocendum/rapiendum/⁊ detrahendum/ ibidem. F

Adijcere id eſt adiungere aggregare ⁊c. A

Adiiectio quedam virtutis ibidem A quedam ſalutis ibidē B quedā peccati ibidē C ⁊ quedā tormenti ibidē. D

Adimplere id eſt ad ſummuꝫ implere et ſic adimplent iuſti gratia: bti glīa: bōi ſolatijs: ⁊ mali ſupplicijs et vitijs A

Adimpleri debemus viſceroſis affectibus pietatis ibidem B gratioſis prouectibus ſanctitatis ibidem C ⁊ glo rioſis ſucceſſibus voluptatis ibidem. D

Adinuenire/adinuentio quedam diuina: quam deus inſti⸗ tuit: ⁊ quedam humana ſcꝫ vitioſa: quam homo contra deum inſtituit. A

Adire id eſt vſqꝫ ad terminum ire et ſumitur in bono et in malo. A

Adiurare id eſt aliquid iuramento firmare. A

Adiurat nos deus de veritate dicenda: de pietate tenenda de tranquillitate ſeruanda: ⁊ de carnalitate vitanda ibi dem. A

Adiutoriuꝫ/adiuuare multiplex: videlꝫ adiuuare dei ⁊ ho minis: adiuuare bonū: ⁊ adiuuare malum ibidem. A

Adiuuare alterū ratione ſimilis nature ibideꝫ B flebilis puncture ibidem C nobilis iuncture ibidē D ⁊ ſtabi lis ſtructure ibidem. E

Adiuuemus nos propter ſtructure firmitatē: iuncture pa ritatem: ⁊ iacture neceſſitatem ibidem. F

Adiuuat etiā deus hoīem multipliciter: ſcilicet conferēdo defenſioneꝫ ibidē G roborando perfectionem: ibidem H temperando tentationem: ibidem I recreando af⸗ fectionem: ibidem K deprecando indultionem: ibideꝫ L releuando depreſſionem: ibidem M procurando promotionem: ibidem N illuſtrando cognitioneꝫ: ibi dem O conſortando conditionem: ibidem P infun⸗ dendo deuotionem: ibidem Q ⁊ influendo fruitionem ibidem. R

Admirari/admirabilis/admiratio eſt ſtupor ex re inſolita generatus. A

Admiranda ſunt fidei ſacramenta ibidem. A

Admirabilis deus ratione ſumme preſidentie ibidem B ratione ſeruilis ſubiacentie ibidem C ratione clare ſa pientie ibidem D ratione parentis euidentie ibidem E ⁊ ratione ingentis puidentie ibidem. F

Admirabilia ſunt virtutum ornamēta ibidē. G

Admirari debemus honeſti decoris gratitudinem ibidem H caſti pudoris pulchritudinem ibidem I veri ſplen⸗ doris limpitudinem ibidem K pij dulcoris plenitudi nē ibidē L ⁊ veri amoris magnitudinē ibidem. M

Admiranda in malis culparum monumenta ibidem N in beatis glorie nutrimenta ibidē O ⁊ in dānatis miſe rie nocumenta ibidem P atqꝫ admiranda nature ordi namenta ibidem. Q

Admiſcere vide mixtio.

Admouere id eſt recipere/cōcedere/vide ibidem.

Admouere id eſt applicare/adaptare/vide ibidē.

Adnullare id eſt aliquid adnihilare/deſtruere/diſſipare vi de ibidem.

Adolere id eſt incendere vel cremare. A

Adolitio ſignat carnis macerationē: mentis inflammationē cordis deuotionē: ⁊ vocis adulationē ibidem. A

Adoleſcētia qdā naturalis eſt vite nr̄e principiū pp̄ter fa cilioꝛē impreſſionē: manētiorē durationē: ⁊ acceptioreꝫ perfectioneꝫ. A

Adoleſcentie cōpetit corporis fortitudo ibidē. B

Adoleſcētia operibus bonis inſiſtere debem⁹ ibidē. C

Adoleſcētia quedā virtualis ibidem. D

Adoleſcēs habeat charitatis fauorē ibidē E volūtatē pa tiorē ibidē F ⁊ puritatē formoſiorē ibidē. G

Adoleſcētia quedā carnalis q̄ hꝫ cupiditatis ardorē ibidē H carnalitatis humorē fetentē ibidē I ⁊ mobilitatis fragilitatem ibidem. K

Adonias filius dauid. A

Adonibeſeth rex hierl'm pugnans cōtra ioſue ⁊c. A

Adoptio q̄druplex: ſcꝫ numinis/hoīs/lumīs/⁊ crimīs. A

Adorare quid ſignat. A

Adoratio quedā virtualis ⁊ meritoria: quedā criminoſa ⁊ dānatoria. A

Adorāo habeat moralē ſanctitudinē ibidē B mētalē celſi tudinē ibidē C localē aptitudinē ibidē D finalē recti tudinem ibidē E tpalem cōgruitatem ibidē F ⁊ pa ſtoralem ſublimitatē ibidem. G

Adorare debemus multipliciter ibidem. H

Adoratio q̄dā carnalitatis ⁊ luxurie ibidē I q̄dā ſupbie ⁊ ambitionis ibidē K ⁊ q̄dā adulationis atqꝫ fallacita⸗ tis ibidem. L

Adoratores quidā altiliū ibidē M quidē ſculptiliū ibidē N quidā reptiliū ibidē O quidā fictiliū ibidē P ⁊ q̄ dam hoſtiliū id eſt demonū ibidem. Q

Adhuc in ſcriptura ſignat imperfectionē: cōtinuationē ⁊ ſu peradditionem. A

Adhuc eſt bona recupans ibidē B bona reiterās ibidē C diu pſeuerās ibidē D ⁊ multū exuberās ibidē. E

Adhuc ſumi pōt in malo ⁊ tūc ſignat actū impfectū ibideꝫ F vitalē defectū ibidē G malā perfectioneꝫ ibidē H amarā ſiue cupidā affectionē ibidem I ⁊ eternam dā nationeꝫ ibidem. K

Aduena ſumit multis modis ⁊ tā i bono q̄ in malo. A

Aduena viuere debet benigniter ⁊ reuerēter ibidē B cō cordit ⁊ cōiter ibidē C ſagacit ⁊ prudēter ibidē D ſteri lit ſiue abſtinēter ibid. E ⁊ fortitr ſeu affluent ibidē F

Aduentus xp̄i duplex: ſcꝫ in carne ⁊ ad iudiciū. A

Aduenit xp̄s in hunc mundū multiformiter ibidem. B

Aduētu xp̄i qetat amor dſiderans ibidē C iflamat amor cōfederās ibidē D ⁊ pcuratur valor v̄tutū ⁊ gratiarū ibidem. H

Aduent⁹ xp̄i diligēdus q2 veniēdo ſupat hoſtis malignita tē ibidē E reparat mūdi puerſitatē ibidē F ⁊ decla rat celi felicitas ibidem. G

Aduēt⁹ xp̄i fuit cā neceſſitatis ibidē K cōplemētū felicita tis ibidē M ⁊ fundamētū humilitatis ibidē. N

Aduent⁹ xp̄i fuit ſine maieſtatꝫ diminutiōe ⁊ ſine puritatis defedatiōe ibidem. L

Aduētu xp̄i eterna diuinitas iclinatur: ſupna charitas dcla ratur ibidē O ⁊ ſupna claritas eclypſat ibidē. P

Aduētus xp̄i ēuent⁹ eſtuantiū refrigeratiu⁹ ibidē R deliu quētiū exaſperās vēt⁹ reuerberatiu⁹ vl vitupatiu⁹ ibidē S ſepatiue ɔditiōis ibid. T ⁊ ipatiue ɔditōis ibid. V

Aduenit xp̄s iudicio extremo patēter rigore magne iuſti⸗ cie ⁊ ſubito apparēdo potēter ⁊c. ibidē. X

Aduenire quid ſignificat ⁊c. A

Aduenit hoī ſpūalis illuſtratio ibidē B crimialis defrau datio ibidē C mūdialis ɔſolatio ibidē D fraternalis ſuſtētatio ibidē E tpalis tribulatio ibidē F eternalis viſitatio ibidē G et infernalis cōdēnatio ibidē. H

Aduerſari quid ſignat. A

Aduerſitas triplex. ſ. tētatiōis/tribulatiōis ⁊ dānationis ibidem. A

Aduerſat petōr deo p incōſtātiā leuitatis ibidē B p ex⸗ cellētiā vanitatis ibidē C p inundantiā facultatis ibi dē D ⁊ p obſtinationē volūtatis ibidem. E

Aduerſant anime multa ibidem. F

Ayuntamiento de Madrid

Aduerſitas mundana nobis infertur vt caſtigemur infor memur ⁊ cõſolemur ibidem. B
Aduertere quid ſignat. A
Aduocatus quid ſignificat: ⁊ eſt duplex ſcilicet temporalis ⁊ ſpiritualis. A
Aduocatio Chriſti: Marie ⁊ ſanctoꝝ habẽt bonitatis vtilitatem ibidem B pietatis benignitatem ibidem C ⁊ firmitatis ſtabilitatem ibidem D
Aduocati mali habent regimina conſiliaria plationis ibidẽ F ſunt etiã grauamina ſubiectionis ibidẽ G ſunt peruerſe intentionis ibidem H ⁊ ſunt ſocij adiunctionis ibidẽ. I
Adulatio deſcribitur. A
Adulatoris conditio ſiue intentio ſcȝ vt decipiat ibidẽ B vt accipiat ibidem C vt placeat ibidem D ⁊ vt lateat ibidem. E
Adulatio offert verbalem deceptionem ibidem F confert ꝑmotionem letalem ibidem G ligat affectionem mẽtalem ibidẽ H ⁊ legat dãnationem penalem ibidẽ. I
Adulterium tripliciter accipi poteſt ⁊c. A
Adulterio diſſipatur regula create nature ibidem B ſegregatur copula iũcture ibidẽ C ⁊ excitatur regula diuine cenſure ibidem. D
Adulterium ſpũale quid ſit ibidem. E
Adulteri ꝑmouentur per cõiecturarum malignitatem: per pecuniarum cupiditatem: per carnalitatis infectionem ⁊ per affinitatis affectionem ibidem. F
Aer in ſcriptura ſumitur multipliciter. A
Aer ſignat virum perfectum ibidem B naȝ talis habeat exiſtentie veritatem: continentie puritatem: ⁊ influẽtie pietatem ibidem. C
Aeris nomine poteſt intelligi vir peccator multipliciter ibidem. D
Aer qui eſt locus altus paradiſus intelligiẗ ibidem. E
Affectio/affect⁹/affectio accipitur pro deſiderio et amore ſuntq̧ affectiones quattuor. A
Affectiones ſunt bonoꝝ ⁊ maloꝝ ibidem. B
Affectionem habeant iuſti, altam/latam/rectam/ ⁊ iuſtam/ ibidem. C
Affectus vero maloꝝ ⁊c. ibidem. D
Afferre quid ſit: ⁊ in ſcriptura inuenitur afferre: obediẽtie A beniuolentie ibidem K iniuſtitie ibidem L ⁊ auaritie ibidem. M
Afferre debemus honeſtatis ſplendorem ibidem B caſtitatis candorem ibidem C contritionis meſtitudinem ibidem D ⁊ durationis fortitudinem ibidem. E
Afferre etiã debemus doctrinam ſpeculantibus/vigorem militantibus/coronaȝ triumphantibus/veniam penitẽtibus/⁊c. ibidem. F
Afferunẗ ad deum iuuenes infirmi/iuſti ⁊ iniuſti ibidẽ. G
Affert arbor bene culta ⁊ in terra bona fruct⁹ plurimos intelligẽdo ſpũaliter de hoĩe ⁊c. ibidem. H
Afficere quid ſignificat. A
Affectio quedam tedij vel laboris: quedaȝ odij vel doloris quedam vitij vel teroris: ⁊ quedam ſupplicij vel terroris ibidem. A
Affligere quid ſit. A
Afflictio multiplex ibidem. A
Afflictio quedam virtuoſa ⁊ quedam vitioſa ibidem. A
Afflictio ſuſtinenda patienter ibidem. B
Afflictio tribulationis ⁊ cõtentionis diuini reſpectus: naȝ reſpicit tribulatos ad roborandum: ad liberandum: et ad temperandum ibidem. C
Afflictio mentalis affectus confert puritatem ibidem D ⁊ vbertatem ibidem. E
Afflictio crudelitatis ibidem. F
Afflictores affligunẗ in diuinitatis depreſſione: inuolupta tis abſterſione: ⁊ in claritatis priuatione ibidem. G

Affluentia quadruplex: ſcȝ deliciarũ/diuitiarum/virtutũ/ ⁊ meritoꝝ ⁊ glorie atq̧ premioꝝ. A
Affluentia adhuc quedam temporalis: ⁊ quedam eternalis ibidem. B
Affluentia conſiſtit in veritatis cognitione: in voluptatis fruitione: ⁊ in charitatis affectione ibidem. D
Agar ancilla abraam ⁊ ſare ⁊ ſumiẗ in bono ⁊ in malo. A
Ager multipliciter in ſcriptura ſumiẗ. A
Ager ſacre ſcripture colendus ibidẽ A ager vero conſcie tie claudendus ibidem. B
Ager ſeminari dȝ per intentionẽ ibidem C articulari per diſcretionem ibidem D impinguari per cõpaſſionẽ ibidem E ⁊ irrigari per deuotionẽ ibidem. F
Ager paradiſi appetendus multipliciter ibidem G ager mundi contemnendus ibidem H ⁊ ager abhorrẽdus ibidem. K
Ager adhuc multiplex: ſcȝ crudelitatis/deceptionis/proditionis ⁊ perditionis ibidem. I
Agere quid ſignat. A
Agere virtuoſum ⁊ eſt iuſtoꝝ ibidem. A
Agendum operandũq̧ bene requiriẗ cõſolatrix ſpei certitudo ibidem A adiutrix dei celſitudo ibidem B ⁊ roboratrix rei fortitudo ibidem. C
Agere vero vitioſum ⁊ maloꝝ vbi oſtendiẗ peccatoꝝ pluralitas/iniquitas/⁊ obſcuritas ibidem. D
Agi id eſt agitari agitatur autẽ quis multiplr. A
Actiu⁹ ſeu vita actiua diſtinguiẗ in contemplatiuam ⁊ actiuam ibidem A nam actiua vita quo ad ſtatuȝ ſecurior: quo ad proximum vtilior: ⁊ quo ad mentem opulentior ibidem. B
Actiui ⁊ contemplatiui ſunt in multa differẽtia ibidem. C
Agilis vide leuis motus/ facilis /velox.
Agnoſcere ſumiẗ multis modis. A
Agnoſcere debem⁹ deũ/noſmetipſos/ꝓximos/ſubditos ⁊ benefactores ibidem. A
Agnus ſumitur multipliciter. A
Agni ꝓprieta s ibidem. A
Agnus dici põt vir iuſtus multiplr ibidem. C
Agnus ſignat chriſtum regem ibidem. D
Agnus etiã hȝ cõditiones defectiuas ibidem. E
Agon id eſt certamen/pugna ⁊ accipitur pro tribulatione ⁊ tolerantia. A
Aggrauare/aggrauatio quid ſit ⁊ eſt multiplex. A
Aggredi id eſt inuadere impugnare ⁊c.
Aggreſtus quid ſignat. A
Agricola multiplex ſcȝ prelatus/prefectus/beatus ⁊ mũdanus qui agrũ colit. A
Agricola debet ſpoliari/occupari/⁊ roborari/ſpũaliter itelligendo ⁊c. ibidem. B
Agricola vero in malo ſignat mundi diuites ⁊ auaros ibidem. C
Ait verbum in ſcriptura ſumiẗ multipliciter. A
Ala inſtrumentum ſeu membruȝ volatus et ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Ala extenta /erecta/retẽta ſeu retracta/⁊ perflata ad volitandum ibidem. B
Ale affectionis ibidem C dilectionis ⁊ charitatis ibidem D ⁊ diſcretionis ibidem. E
Ale hoĩs peccatoris ideo diciẗ pctõr alatus ⁊c. ibidẽ. F
Albedo multipliciter ſumitur. A
Albedo muliplex ſcȝ puritatis /hypocrite fallacitatis/eterne felicitatis ⁊ externe ꝓſperitatis ibidem. B
Alcyonis auis ꝓprietas deſiderium. F
Albeſton lapis ſemel accenſus extingui nõ poteſt ⁊c. vide ſuccẽdere. A
Aleph prima littera alphabeti hebraici: eſtq̧ multiplex titulus prepoſitus. A
Alexander interpretatur multipliciter ⁊ ſignat xp̃m. A

Ayuntamiento de Madrid

Alleluia cantus gaudij ⁊ exultationis. A
Alleuare alleuatio quedã dei ⁊ quedã diaboli. A
Alleuiare vide de leuitate.
Allicere id eſt attrahere. A
Allidere id eſt ad aliquid ledere alliditur enim homo multiplicit er.
Alimentũ quid ſit ⁊ eſt alimentũ ſpũale. A
Alimenta eni corporalia allicit: expediunt ⁊ proficiũt: pariterq; ſpũalia ibidem. B
Alienũ quid ſit ſumiturq; in bono ⁊ in malo. A
Alienus dici põt peccator multiformiter quia nihil habet cõmune cum deo ibidem B quia agitatur dubietate ibidem C quia inſtigatur peruerſitate ibidem D qz ſpoliatur hereditate ibidẽ E quia flagellatur aduerſitate ibidem. F
Alienigena dicitur qui aliunde genitus eſt: ⁊ p alienigenaz intelligit peccator multipliciter. A
Alienigena hoĩem ſolitarium etiã deſignat ibidem. B
Auis ſignat hoĩez ab alio diſtictũ: ⁊ ſumit i bono ⁊ i malo A
Alius ſignat hoĩem ab alijs diſtictũ ꝓpter odiũ ⁊ malignitatẽ ibidẽ B ꝓpter mentis cupiditatẽ ibidẽ C ⁊ ꝓpter mundi ꝓſperitatẽ ibidem. D
Alius dicit qui fallacijs palliatur ibidem. E
Alius etiã põt dici vir perfect⁹ ꝓpter vite excellentiã: fluidum dulcorẽ ⁊ feruidum tenorem ibidem. F
Alligare diuerſimode in ſcriptura ſumitur. A
Alligat⁹ dz tenaciter regulari ibidẽ B viuaciter inſpirari ibidez C obedire velociter ibidẽ D ⁊ ꝑuenire feliciter ibidem. E
Alioquin cõiũctio diſiũctiua ⁊ ſignat idem qð vel. A
Aliquis ⁊ aliqd multipl'r ſumitur. A
Aliquid vnũ ſpectat ad deũ ibidẽ B ad iuſtũ ibidẽ C ⁊ ad peccatorẽ ibidem. D
Aliqd dicunt mundi bona ⁊ pcipue tpalia ibidẽ E ⁊ aliquid dicunt bona ſpũalia id eſt eterna ibidẽ. F
Aliquando aduerbium quid ſignat ⁊ ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Aliter aduerbiũ qualitatis denotationẽ quandã denotat ⁊ ſumit in bono ⁊ in malo. A
Alloqui vide loqui.
Alonge ſignat in bono ⁊ in malo.
Altare in ſcriptura multipl'r ſumitur. A
Altare dei eſt cor nr̃m per charitatis ardorem ibidem B per vanitatis liuorem abhorrentiam ibidem C ⁊ per honeſtatis nitorem ibidem. D
Altare dñi.ſ.cor nr̃m ſit loc⁹ timoris ⁊ turbatiõis: amoris ⁊ dilectiõis: ⁊ doloris atq; cõtritiõis ⁊c. ibidem. E
Altare eccleſie ſtatum ſiue diuinum cultũ ſignat ibidẽ. F
Altaris miniſtri habeant euidentie claritatẽ ibidẽ G innocentie puritatem ibidem H conſtantie ſeu reſidentie firmitatem ſeu perfectionem ibidem I ſagacẽ eternorum affectionem ibidem K et internorum feruentẽ orationem ibidem. L
Alter multis ſumitur modis. A
Alteratio ſeu mutatio quedã virtuoſa ⁊ quedã vitioſa. A
Alterari ſi velim⁹ neceſſarius eſt actor efficiens ibidem B modus ꝑficiens ibidem C ⁊ finis ſufficiens ibidẽ D
Alteratio in malo ꝑ peccatore ſumit ibidem. E
Alterat homo ſiue mutat a bona cõuerſatiõe multiformiter ⁊c. ibidem. F
Alterutrũ aduerbiũ ſumit in bono ⁊ in malo. A
Altrinſecus diuerſitatẽ ſignat. A
Alternus/alternatim id eſt viciſſim ⁊c. A
Altitudo ꝑfunditatẽ ⁊ ſublimitatẽ ſignat. A
Altitudo ꝑfunda multiplex ibidem. A
Altitudo ſumit pro ſublimitate eternali temporali ⁊ ſpirituali ibidem. B
Altus efficit per terrenoꝝ deteſtationem ibidez C per internoꝝ roborationẽ ibidem D per meritorũ cumulationem ibidem E ⁊ per eternorum contemplationez ibidem. F
Alti fiunt peccatores per preſumptionem pectoralem ibidem G per elationem criminalem ibidem H ⁊ per ꝓmotionem temporalem ibidem. I
Altiſſimus ſuplatiuus eſt ipſe deus: quia nihil habet alti⁹ ſuperius A ergo eſt indiuiſibilis ſingularitatis ibidem B inſupabilis ſupnalitatis ibidẽ C ⁊ ineuitabilis generalitatis ibidem. D
Alueus quid ſignat. A
Amalech qd denotat A inde amalechite id eſt ſeculi peccatores ⁊c. ibidem. B
Amon ſignificat ambitioſos ⁊c. A
Amare/amor duplex ſcz ſpũalis ⁊ tpalis ſiue diuinus ⁊ mũdanus. A
Amor calori cõparatur ibidem. B
Amor ver⁹ fortificat ibidẽ C pulchrificat ibidem D ⁊ letificat ibidem. E
Amor noſter ad deũ fortiſſimus ⁊c. ibidem. F
Amare videt de⁹ ex oſtenſa benignitate ibidẽ G expẽſa ſedulitate ibidẽ H ⁊ ꝓmiſſa hereditate ibidem. I
Amor mũdi cauſat ambitiõis anxietatẽ A inducit obliuionis ebrietatẽ ibidẽ B luxurioſam carnalitatẽ ibidẽ C ⁊ penurioſam cupiditatem ibidem. D
Amaritudo quedã tplis ⁊ quedã eternalis. A
Amaritudo adhuc quedã mentalis cõtritionis ibidẽ B quedã verbalis cõfeſſionis ibidẽ C quedã carnis afflictionis ibidẽ D ⁊ quedã ſubſequẽtis turbationis: ſcz mortis/iudicij ⁊ inferni ibidem. E
Amaritudo deteſtabilis ſcz culpe ⁊ pene eterne ibidẽ F iudicij ſeu ſupnalis iuriſditionis ibidẽ G ⁊ eternalis deſolationis ibidem. H
Amaritudo infernalis dãnationis hz impuritatez maculatiuã: ſocietatem ꝑturbatiuã: ebrietatem cõſopitiuã: ⁊ anxietatem eneruatiuã ibidem. I
Ambitio quid ſit. A
Ambitio inflamat deſideriũ ibidem B affectat magiſteriũ ibidem C poſtponit viros virtuoſos ibidem D ⁊ ꝑponit viros vitioſos ibidem. E
Ambitio hz inrepletã vacuitatẽ ibidẽ F iqetã mobilitatẽ ibid. G ⁊ idiſcretã ſeu ieſtiabilẽ cupiditatẽ ibid. H
Ambire/ambit⁹ qd ſignificet vide circundare.
Ambo id eſt duo ſignat cõbinationem/dualitatẽ ⁊c. ⁊ accipitur in bono ⁊ in malo. A
Ambulare id ẽ pergere/ꝑgredi ⁊ ſumit ṽtuoſe ⁊ vitioſe A
Ambulare recte ſi volum⁹ requirit ſpes erigens ibidẽ B lux dirigens ibidẽ C vis diligens ibidẽ D virtus fortificãs ibidẽ E ⁊ ſenſus rectificãs ibidem. F
Ambulãdo corporal'r reqrit loc⁹ alliciens ibidẽ G mod⁹ ꝑficiens ibidem H ⁊ virt⁹ ſufficiẽs ibidem. I
Ambulatio vero vitioſa ibidem. K
Amen dictio hebraica ⁊ ſignat multa ⁊c. A
Amen ſignat veritatẽ ⁊ exiſtentiã ⁊c. ibidem. B
Amicitia quedã naturalis ⁊ quedã acquiſita. A
Amicitia cõſtat ex cõcordie ligamẽto ibidem B fiducie tutamẽto ibidẽ C ⁊ cõſtante firmamento ibidem D
Amicitia falſa ⁊ ficta ꝑſentat in ꝓſperitate ibidẽ E variat mobilitate ibidẽ F ⁊ abſentat i aduerſitate ibidẽ G
Amicitia vera eſt ꝓpter ſacramentum tute fidelitatis ibidem H iuuamentum pie benignitatis ibidem I ⁊ ligamentũ pure ſocietatis ibidem. K
Amica multiplex: ſcz dignitatis: vtilitatis ⁊ ſecuritatis A
Amictus eſt tegumẽtũ veſtimentũ ⁊ ornamentũ ⁊ eſt amictus multiplex. A
Aminadab interpretat multipliciter ⁊c. A
Aman/amon ⁊ ammõ illa tria noĩa de malis ꝑſonis intelliguntur in ſcriptura. A

Ayuntamiento de Madrid

Amorreus interpretatur amarꝰ vel loquēs et cetera. A
Amos interpretatur fortis/potēs aut robuſtus: chriſtum ſignificat vel predicatorem: aut prelatum. A
Amouere id eſt a loco mouere ⁊c. ⁊ pertinet ad deum: virū iuſtum: ⁊ etiam impium. A
Amplexari quid ſignificat: eſtq; amplexus dei/iuſti/impij/ et diaboli. A
Amplius quid ſignificat ⁊c. A
Ampliare id eſt augmentare. A
Amputare quid ſignat: eſtq; amputatio meritoria: damnatoria: ⁊ afflictoria. A
An in ſacra ſcriptura multipliciter ponitur. A
Ananias in ſcriptura ſumitur diuerſimode. A
Anathema in ſcriptura ſemper ſumitur in malo: ⁊ ſignat maledictionem ⁊c. A
Anathoth: obediens deo interpretatur. A
Ancilla pro famula/ſerua ⁊ miniſtra ſumitur: ⁊ in malo accipitur pro anima peccatrice ⁊ pro carne. A
Ancilla vero in bono ſumitur multipliciter ibidem. B
Ancilla animā ſeu perſonam ſignat: que domino famulari deſiderat ibidem. B
Ancilla habeat in ſe humilitatem ibidē. C ſedulitatē ibidem. D et ſagacitatem ibidem. E
Angelꝰ nomē officij nō nature: eſtq; āgelꝰ bonꝰ ⁊ malꝰ. A
Angelꝰ moraliter ſignat viros prouidos ſpiales ⁊c. A
Angeli ſunt digniorīs creationis ibidem B purioris conditionis ibidem. C amplioris ſubiectionis ibidem D et clarioris cognitionis ibidem. F
Angelorum miniſterium multiplex ibidem. E
Angelo vir perfectus comparari poteſt ⁊ nuncupari angelus propter eminentie dignitatem ibidem. G reſidentie firmitatem ibidem. H humilitatis ſubiectionem ibidem. I benigniſſimam compaſſiouem ibidem. K ⁊ ſagaciſſimam diſcretionem ibidem. L
Angelici ⁊ perfecti viri conditiones multe ibidem. O
Angeli mali dici poſſunt ⁊c. ibid. M
Angulus quid ſit: ſignatq; in ſcriptura multa. A
Angulus ē locus ſecretior ⁊ clauſior ibid. A rectior ibid. B firmior ibidem. C et tutior ibidem. D
Angulus vero in malo multiformiter ſumitur ibid. E
Angulus etiam ſignat peccatorem ibidem. E
Anguſtia quid ſit. A
Anguſtia quedā deteſtabilis: quedā cōmendabilis: ⁊ quedam cōtriſtabilis ibid. A
Anguſtia infernali ſecuritas excluditur ibid. C libertas ſeu mobilitas concluditur ibid. D ⁊ penalitas includitur ibid. E
Anguſtia multiplex: ſcilicet terrenorū/ ſeculi flagellorum: ſcilicet tribulationum ⁊c. peccatorum hominum: perfectorum ſeu cōtritorum/obſtinatorū ⁊ dānatoꝝ ibid. F
Anima quid ſit. A
Aīa hēat pſeuerātie ſtabilitatē ibid. B pſonātie cōformitatem ibid. C et opulētie vtutū fecūditatē ibidē. D
Aīa viri iuſti plures in ſe hꝫ cōditiōes ibidem. E
Anima peccatorum habet ſtatus vilitatē ⁊ indignitatem ibidē. F grauitatē. ⁊ cupiditatē ibidē. G et voluptatem atq; carnalitatem ibidem. H
Anima peccatrix adhuc multas hꝫ cōditiōes etiā ibid. A
Anima damnata nuda dicitur ⁊c. nudus. E
Animal multiplex inuenitur in ſcriptura. A
Animal eſt homo iuſtus multiformiter ibidē. B
Animaliū noīe poſſunt intelligi peccatores ibidem. E
Animus accipitur in ſcriptura multiformiter. A
Animus bonꝰ ⁊ ſanctꝰ hꝫ claritatē pſperitatis ⁊ ſapiētie/ ſerenitatē ⁊ tranquillitatē immoderātie/durationē perſeuerantie ⁊ ſublimitatē eminentie ibidem. B
Animum adhuc boni habent multiplicem ibid. E
Animus malus et vitioſus notari pōt ⁊c. ibidem. D
Anne quinq; fuere in ſcriptura ſacra: interpretāturq; diuinam gratiam multiformiter. A
Anna ſumitur p ſancta virgine: vel aīa ſancta ibid. B
Annus quid ſit deſcriptiue. A
Annꝰ laboris ſtatū vite pſītꝫ ſignat: videlꝫ doloris. ſ. ſtatū penitētiū: ⁊ valorꝫ. ſ. ſtatū vtutꝫ ⁊ grē: curritq; p quatuor tpa ſcꝫ ver/eſtatē/autumnuꝫ ⁊ hyemem ⁊c. ibidē. B
Annus vero in ſtatu virtuoſo ⁊c. ibidem. E
Annꝰ multiplex. ſ. vtutꝫ ⁊ grē/timorꝫ punitiōis/fetoris/ erroꝝ: vel corruptiōis/horrorꝫ/ſplēdorꝫ/ſeu dulcorꝫ ibi. D
Annūciare id eſt intimare/narrare/predicare. A
Annunciatio multiplex: ſcꝫ cōfeſſionis/predicatiōis et angelice conſolationis ibidem. A
Annūciās. ſ. pdicator vel plat hēat diligētie ſedulitatē ibi. B eloquētie auctoritatē ibid. C ⁊ correctiōis aſpitatē C ibidem. D
Ante multa ſignificat. A
Ante ēt deſignat diuinā eternitatē/pſītem mortalitatē/ diligentē pparatiōeꝫ/⁊ preuenientēꝫ ſagacitatē ibidē. B
Ante etiā ſignat tps iuuētutis ibid. E ſtatū ſenſualitatis vel mūdane pſperitatis ibid. D ſpūalitatis ⁊ ſanctitatis: ⁊ eterne felicitatis ſtatū ibid. E ſagacitatis et ſedulitatis ibidē. F ſtultitie ⁊ fatuitatis ibid. G
Ante multiplex. ſ. magne vanitatꝫ/ſimplicitatꝫ ⁊ imbecillitatis/pſumptiōis ⁊ fatuitatis: audacie ⁊ pteruitatꝫ ibid. G
Ante ſumitur qnq; ordinaliter multiformiter ibidem. H
Ante etiā ſumitur pſītialiter multipliciter ibidem. I
Antequam quid ſignificat. A
Anteq; dī d deo ibid. A viro iuſto ibid. B ⁊ petōre ibi. E
Antiquus ſiue antiquitas que mentaliter debet cogitari/ humiliter venerari/moraliter imitari/ſtabiliter amari/ ſalubriter renouari/totaliter deteſtari/veraciter obſeruari/⁊ ſagaciter precaueri ſeu declinari. A
Antichriſtus vnde dicatur. A
Antichriſtꝰ eſt filiꝰ iniqtatis qntū ad conditionē/operationem/durationē/⁊ damnatiōem ibidem. B
Antichriſtus eſt diabolus: vel vir iniquus ibidem. E
Antrū id eſt foſſa/fouea/vel cauerna vide ibidem.
Anulus quid ſit ⁊c. A
Anulus valet ad ſignādū ibid. B portandū ibid. C ſtringēduꝫ ibid. D ſubarrāduꝫ ibid. E ornādū ibid. F
Anulꝰ vo i malo ſignat mētis inſtabilitatē: animi cupiditatē: mūdi vanitatē: ⁊ ſeculi dignitateꝫ ibidem. G
Anthiochꝰ/anthiochia/anthiochꝰ rex iniquiſſimꝰ: ⁊ qd ſignat. A anthiochus rex ſuperbiſſimꝰ abominatio E altare. E
Appellare qd ſit ſumiturq; p litigatōe ⁊ aliq pmotiōe. A
Appellantur id eſt noīantur/eliguntur ⁊ vocātur. ſ. affluentiſſime miſerantes ibid. B ſtudioſe laborantes ibidē. C et eminentiſſime contemplantes ibidem. D
Apparere/apparitio quedā angeli: ⁊ quedam dei etiā. A
Appareat in nobis amicitie veritas ibid. B conſcientie puritas ibidem. C euidentie claritas ibidem. D et opulentie raritas ibidem. E
Apparitio adhuc multiplex: ſcꝫ decoris/terroris/⁊ dulcoris ibidem. F
Apparitio dei multiformis: naꝫ appuit natiuitate/ morte/ reſurrectiōe/⁊ iudicio extremo apparebit ibidem. G
Apparitio adhuc dei qua apparet hoībꝰ: nā apparet ſpūaliter/ſacramētaliter/potētialiter ⁊ miſterialiter ibid. H
Appendere multis modis ſumitur. A
Apppēſio multiplex. ſ. contēplatiuoꝝ/diſcretoꝝ ſeu prouectorum/iudicū ſiue prelatorum/fideliū debitorum/ peccatorum ⁊ ſanctorum: atq; perfectoꝝ ibidem. B
Aperire qd ſignificat: ⁊ ē multiplex apertio i ſcriptura. A
Aperiat homo cor ad diligendum ibid. A manus ad porrigendum ibidem. A aures ad attendendum: ⁊ oculos ad aſpiciendum ibidem. E
Apertio viſualis per diſcretioneꝫ ibidē. D oris per locutionem ibidem. E et celi per receptionem ibid. F

Ayuntamiento de Madrid

Apertus eſt deus multipliciter ibidem. G
Applicare quid ſignificat. A
Applicatio multiplex: ſcilicet ſtudioſa/ſerioſa/gratioſa/ et glorioſa ibidem. A
Applicatio adhuc multiplex: videlicet bonorum diſcipulorū/ prelatorū/bonorū ſeu iuſtorum z beatorum ibidē. B
Apodis auis proprietatis affectus. E
Apponere quid ſignificat: z ſumitur in bono et in malo. A
Appoſitio multiplex: ſcilicet virtualium/eternaliū/tpaliū criminalium/z noxialium ibidem. B
Apoſtata quid ſignificat zc. A
Apoſtolus quid importat zc. A
Apoſtoli virtutibus dotati fuerunt ibidem. B debite numerati ibidē. C proprie nominati ibid. D z hono re ſublimati ibidem. F
Apoſtoli nomen multipliciter ſumitur ibidem. G
Apprehendere quid ſignificat. A
Apprehenſio multiplex: ſcz diuina ibidem. A iuſti ibidē. B impii ibidem. C et diaboli ibidem. D
Apprehenſionem mali patiuntur zc. ibidem. E
Apri aīalis proprietas: agnus. B fugere. C oratio. B
Appropinquare: appropinquatio quid ſit. A
Appropinquare dei z hominis ibidem. A
Appropinquatio multiplex: ſcilicet intime charitatis ibidem. D exceſſus dignitatis ibidē. D proceſſus humilitatis ibidem. E ſucceſſus vtilitatis ibidem. G
Appropinquat nobis deus per carnis aſſumptionem: gratie infuſionem: glorie conceſſionem: et iudicii executionem ibidem. F
Appropinquant perſecutores iniquitati: adulatores fallacitati/falſi amici malignitati/oēs iniqui infernali penalitati: et luxurioſi feditati ibidem. H
Aptus aptitudo: quid ſignificat. A
Aptitudo ſpūalis requirit: vt homo p famā bonā ſit redolens z odoroſus: per cōſtantiā ſtrēnuus et vigoroſus: et per ſeruitutem fidelis z amoroſus ibidem. B
Apud q̄d ſignificat ſignatq; in ſcriptura plura. A
Apud multiplex: ſcz/eternū/internū/ſupernū/modernum ſeu fraternum ibidem. B
Apud adhuc multiforme: ſcz infinite capacitatis/tpalis pſperitatis/criminalis iniquitatis/auaritie z cupiditatis z infernalis tenacitatis ibidem. C
Apum proprietas: acquieſcere. B amicitia.. K angelus. D appropinquare. B caute. A
Aqua ſumitur in bono z in malo. A
Aqua in bono ſignat grām z deuotionē/glorie voluptatē z cōſolationē/lachrymarū inundatiōes/ſapientie eruditionem/moralem perfectionē: z nature conditionem: et aqua in malo etiam ſumitur multipliciter ibidem. A
Aqua etiā ſignat repſentatiuā ſapiam ibid. B roriſicatiuam clementiam ibid. C deuotionē fructificatiuam ibidem. D et cōfeſſionem purificatiuā ibidem. E
Aqua vero in malo ſignat voluptates/pſperitates/aduerſitates zc. ibidem. F
Aqua multiplex: ſcilicet infructuoſe ſterilitatis ibidē. G defectuoſe labilitatis ibidem. H z periculoſe aduerſitatis ibidem. I
Aque multe. ſ. aduerſitatis/eterne felicitatis/moralis ſanctitatis: et cetera alia ibidem. K
Aquarii ſigni proprietas adulatio. G
Aque duct⁹ quid ſignat z hꝫ cōditiones diuerſas zc. A
Aque tauri ville pprietas mirabilis intrare. M
Aquila ſignat virum perfectum. A
Aquila ideſt vir pfect⁹ ſiue prelat⁹ habeat cōcuſſionē z clamorem ibidem. B diffuſiuā cōpaſſionē ibid. C diſcretiuā ſpeculatōez ibidē. D pfectiuā opatōez ibid. E
Aquila vero in malo plura ſignificat ibid. F
Aquile proprietas actiuus. E ala. D alienū B altitudo. B altiſſimus. E annunciare. C
Aquila pugnat cum ceruo zc. precipitatio. B
Aquilo quid ſignat. A
Aquilo quidam ſuſtinēdus ſeu ferendus preſentemq; tribulationem ſignat ibidem. B virtutes generat ſeu cumulat ibidē. E in aduerſitate vitia eneruat ibid. D z celorum acquiſitionem gſiat ibidem. E
Aquilo quidam cauendus ibidē. F aquilo quidā timendus ibidem. G et aquilo quidā petendus ibidē. H
Ara ſumitur pro altari. A
Ara quedā cordiū: quedā manuū: z quedā cultuū ibid. A
Aranee proprietas: princeps. F
Arabs/arabia ſumitur in bono et in malo. A
Arare id eſt colere/laborare. A
Arbitrari id eſt reputare/eſtimare/credere/vide ibidem.
Arbor in ſcriptura multis ſumitur modis. A
Arbor crucē ſanctam ſignat ibidem. B
Arbor crucis eſt indigētiū recreatio ibid. C fluctuātium ſuſtentatio ibid. D z opantium occupatio ibid. E
Arbor virtutū perfectū denotat ibidem. E
Arboris cōditiones habeat vir perfectus ibid. F
Arbor ſignat virū pfectū: nā talis ſit cōtēplatiōis turrib⁹ elatus ibidem. G cōuerſatiōis floribus velatus ibidem. H perdurationis fructibus firmatus ibidem. I et operationis fructibus etiā ditatus ibidem. K
Arbores q̄dā pferūt mel z fructū. ſ. viſcū q̄rc zc. pducūt. B
Archa multipliciter in ſcriptura ſumitur. A
Archa ſignat quamlibet perſonam ſcilicet moralem/virtuoſam et perfectam ibidem. A
Arche diſcretionis ſagacitatem habeamus ibidē. B conditionis puritatem ſeu ſinceritatem ibidem. C z durationis longeuitatem ibidem. D
Archa pfecti viri deauretur interi⁹ per pſciētie puritatem: z exterius per penitentie aſperitatem ibidem. E
Archa multiplex. ſ. ſaluatiōis/ſanctificatiōis z reconciliationis ibidem. F
Arcus quid ſit: z quid ſignat. A
Arcus mltiplex. ſ. diuini dulcoris/ſeueri rigoris/eterni doloris/humani vigoris/z virtualis decoris ibidē. B
Arcus id eſt chriſti incarnatio: q2 inclinata eſt dei ſublimitas ibid. C declarata morū formoſitas ibid. D z cōſeruata matris virginitas ibidem. E
Ardor/ardere/ardor multiplex in ſcriptura. A
Ardor quidā afflictionis ibidem. B quidā dilectiōis ibidem. C z quidam correctionis ibidē. D
Ardor malus multiplex ibidem. E
Area q̄d ſit: z multiplex area in ſcriptura reperitur. A
Aranee proprietas eiicere. C
Areſcere/ariditas q̄d ſignt z mltiplr inuenit in ſcptura. A
Ariditas ſeu areſcentia quedā tolerāda ibidē. B quedā procurāda ibidē. C quedā tēperāda ibidē. D quedam miſerāda ibidē. E z quedā formidāda ibidē. F
Argentū accipit materialr z moraliter in ſcriptura. A
Argentū quoddā habendū: z quoddā horrendū ibid. A
Argentū habet ſoliditatē zc. ſicq; perfectus homo habeat perſeuerantie ſoliditatē ibid. B obedientie ductilitatem ibidem. C z clare ſcientie luciditatem ibidem. D
Argentū ſignat diuitias tpales: que ſunt fugiēde: quia carent ſtabilitate/nobilitate/z iocūditate ibidem. E
Arguere id eſt corrigere/reprehēdere/caſtigare zc. A
Argutio ſeu correctio/ad p̄latos/iudices/p̄dicatores/magiſtros: z parētes ptinet multiformiter ibidem. B
Argutor id eſt p̄latus habeat iuſtitie ſeueritatē ibid. B clementie benignitatē ibid. D prudētie maturitatem ibidem. E et ſcientie ſagacitatem ibidē. F
Argui/reprehendi/increpari/z vilipendi debent quatuor genera hominum peruerſorum zc. ibidem. E
Ariditas vide areſcere.

Ayuntamiento de Madrid

Aries ſignat multipliciter in ſcriptura: ſcilicet chriſtū redēptorem: ⁊ chriſtū propugnatorem id eſt martyrem/ iuſtum preceptorem/carnalem peccatorem/bonum prelatum: et carnales peccatores. A
Arma ſunt corpis indumēta ad defenſionē ordinata. A
Arma conſtantie in nobis ſint: que mentē roborant ibidē. B arma cordis ⁊ pectoris/arma toti⁹ corporis/arma prudentie: ⁊ arma clementie ibidem. C
Armentum quid ſignificat. A
Aromata quid ſignificāt: ⁊ ad quid valeant. A
Arrogantia: vide de ſuperbia.
Ars/artifex/quid ſignificēt. A
Ars multiplex. ſ. tpalis/virtualis/⁊ noxialis ibidem. A
Artifex ſumme potētie. ſ. celoꝝ creator: magne prudentie: ſ. ſui reformator: ⁊ vane ſciētie. ſ. clipaꝝ ſectator ibidē. B
Ars predicandi ⁊ ſermocinandi ſermo. C
Ars quid ſignificat. A
Ars multiplex: ſcilicet perfectionis/contemplationis ⁊ habitationis ibidem. A
Aſa rex iuda primo bonus: poſtea malus.
Aſaph fuit ō gñie leuitaꝝ: ſignatq̄ viros eccliaſticos ⁊c. A
Aſcalon ciuitas philiſtinoꝝ: quidue ſignificat. A
Aſcendere quid ſignificat. A
Aſcenſus multiplex: ſcȝ iuſtorū/comtemplatiuorum/prelatorum/beatorum ⁊c. A
Aſcendūt ſancti paradiſuȝ: q2 ibi ſecuritas iperturbabilis ibidem. C tranquillitas pacificata ibidem. D et hereditas amplificata ibidem. E
Aſcenſus id eſt tpalium contemplatio ibidem. F
Aſcēſio tpalis cōtēnēda: vt habeaẗ veritatis ſplēdor ⁊ cognitio ibiđ. F vt ēt habeaẗ pietatis dulcor ⁊ cōpaſſio ibidē. G vt caueaẗ prauitatis horror ⁊ infectio ibidē. H et vt obtineaẗ dignitatis honor ⁊ ꝑlatio ibidē. I
Aſcēdere q̄ vult ad ꝑlatiōis gradū, habeat ꝯuerſatōeȝ decoris ibiđ. K cumulū valoris ibiđ. L oculū ſplēdoris ibidem. M floſculum nitoris ibidem. N ⁊ titulum honoris ibidem. O
Aſer patriarcha qualiter interpretatur. A
Aſia quid ſignificat. A
Aſinus quale animal ſit. A
Aſinus ſignat iuſtū ſimplicē ⁊ corpus ſimplex ibiđ. B
Aſinus animal ſimplex ⁊ tardū ⁊c. accubare. C
Aſor ciuitas gentilis fuit.
Aſpect⁹/aſpicere/aſpect⁹ ſumiẗ actiue ⁊ paſſiue. A
Aſpect⁹ nr̄e ꝯuerſatiōis vt ſit apud deū: debem⁹ cōmutari velociter ibidem. B occupari viriliter ibidem. C diligere veraciter ⁊ cōmutari conformiter ibidem. E
Aſpectus chriſti multiplex ⁊c. ibidem. F
Aſpergere quid ſignificat. A
Aſperſio multiplex. ſ. ſperantium ⁊ credentiū ibidē B penitentium ibidem. C morientiū ibidē. D indigentiū ibidē. E cōtēplantiū ibiđ. F ⁊ delinquētiuȝ ibiđ. G
Aſpicere quid ſignificat. A
Aſpicere multiplex. ſ. dei iuſti/imp ij/⁊ diaboli ibidem. A
Aſpicit de⁹ idigētes/ſupplicantes/laborantes: ⁊ delinquētes ibidem. B
Aſpicit etiā iuſtus multipliciter ibidem. C
Aſſiduitas quid ſignificat. A
Aſſiduitas multiplex: ſcilicet virtuoſa ⁊ laudabilis/vitioſa ⁊ odibilis/doloroſa ⁊ damnabilis/⁊ gaudioſa ⁊ durabilis ibidem. A
Aſſidue deū orare/bonos frequētare/mādata ſeruare/corpus caſtigare ⁊c. ibidem. B
Aſſiduitas mala diſtinguitur ⁊c. ibidem. C
Aſſimilari/aſſimilatio quid ſignificat. A
Aſſimilāẗ bōi penitētie/ſapie/eminētie ⁊ obediētie ibi. A
Aſſimilanẗ mali ſupbie/luxurie: ⁊ caſtrimargie ibidē. A
Aſſiſtere: a ſtare quid ſignificat. A
Aſſiſtere multiplex. ſ. diuinitatis ibiđ. A auctoritatis ibiđ: B ſedulitatis ibiđ. C ⁊ iniquitatis ibidem. D
Aſſirij q̄lr interpretanẗ: fuerūtq̄ infideles. A
Aſſur q̄nq̄ ſumitur ꝓ rege: q̄nq̄ pro terra aſſyrioꝝ: ⁊ ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Aſſumere/aſſumptio duplex actiua: ſcȝ ⁊ paſſiua. A
Aſſumiẗ q̄s ad religionē ibiđ. B ad ꝯuerſionē ibiđ. C ad ꝑlationē ibiđ. D et ad celeſtē beatitudinē ibiđ. E
Aſſumūt bōi ſciaȝ/iuſticiā/ſapiaȝ miam ⁊c. ibidem. F
Aſterionis lapidis ꝓprietas: ſtella. E
Aſtutia ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Aſub impreſſio quedam ardor. C
At ſumitur pro ſed/pro et/⁊ pro tūc. A
At aduerbiū ſignat virū bonū ibiđ. B ⁊ viꝝ malū ibiđ. C
Athlas mons affrice ⁊ gigas fuit ⁊c. mons. B ꝑcutere. D pontifex. E
Attamē dictio exceptiua ⁊ aſſertiua ⁊ ſūiẗ i bono i malo. A
Atq̄ quid ſignificat. A
Atq̄ ē ꝯtutū aggregatiuū ibiđ. B criminuȝ cumulatiuū ibideȝ C penaꝝ augmētatiuū ibiđ. D ⁊ gr̄ie miſtratiuū/ ibidem. E
Atubi quid ſignificat. A
Attendere quid ſignat. A
Attendēda eſt interior morū nobilitas ibidē B ſuperior dei ſublimitas ibiđ. C ⁊ exterior plebis cōitas ibiđ. D
Attendendum eſt ab inimico / a falſo amico/ab iniquo/a pompoſo: ⁊ ab hipocrita ibidem. E
Attenuatio q̄d ſignificat: ⁊ ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Atterere: attritio quid ſignat. A
Attritio mltiplex. ſ. hūilitatis/mortis/⁊ iniquitatis. A
Atrium q̄d ſignificat: ⁊ ſumiẗ in bono ⁊ in malo. A
Atrium multiplex. ſcȝ deuotoꝝ ibidē. B clericoꝝ ibiđ. C beatoꝝ ibiđ. D mūdanoꝝ ibiđ. E ⁊ dānatoꝝ ibiđ. F.
Auaritia deſcribitur. A
Auaritia vrit affectionē ibiđ. B cecat diſcretionē ibiđ. C premit itētionē ibiđ. D auaritia tollit honorē ⁊ dignitatem: infert dolorē ⁊ aduerſitatē: cauſat horrorē et vilitatem: meretur maledictionē ⁊ acerbitatē: ⁊ ꝑdit iuſtoruȝ cōmunionē ⁊ ſocietatē ibidem. E
Auarus ꝑ ſerpētis ꝯditiōes intelligitur abyſſus. X
Auari abſorbēt diuitias/poſſeſſiōes ⁊ cetera abſorbere. A
Audax: audacia pōt eſſe virtus ⁊ vitium. A
Audacia bona ſignat cōſtantiā ⁊ virtuteȝ ibiđ. A mala vero preſumptionem ⁊ ſtultitiā ibiđ. B
Audire i ſcriptura accipiẗ pro obedire/auſcultare ⁊c. A
Audire quoddā dei ibiđ. A ⁊ quoddaȝ hōis ibidem. B
Audiēdū eſt dei ꝟbuȝ cū deuotiōe ibiđ. C cū ſubiectione ibiđ. D cū attentiōe ibiđ. E et cū diſcretiōe ibiđ. F
Auertere q̄d ſignificat: ⁊ ſumiẗ in bono ⁊ in malo. A
Auerſio dei a pctōre ꝑ icorrectiōeȝ ibiđ. B et q̄n nō ꝯfert ꝑtectionem ibidē. C ac offerēdo dānationem ibiđ. D
Auertuntur mali multiplr̄ ibidē. E
Auferre: aufert de⁹ aliqua malis hōib⁹: multiplr̄ A et aufert ēt a bonis ⁊ iuſtis multiformiter ibidem. B
Auferat hō de corde vitia ⁊ pctā: ⁊ in q̄etā rixoſitatē ibiđ. C idiſcretā iocūditatē ibiđ. D ⁊ aſſuetā ꝓꝑetatē ibi. E
Augere augmentum ſiue incrementum ⁊c. A
Augmētū in bono quoddā virtutis: quoddam honoris: et quoddā ſalutis. ibidē A
Augmētū vero in malo etiā multiplex: ſcȝ in malitijs: diuitijs et ſupplicijs ibidē B
Auis accipitur in bono ⁊ in malo in ſcriptura. A
Auis id eſt homo ꝑfect⁹ hēat luciditatē i diſcernēdo. ibidē B bonū i operādo. ibiđ C ⁊ ſurſuȝ i cōtēplādo ibi. D
Auris in ſcriptura diuerſimode ſumitur. A
Auris nr̄i cordis per patiētiā ꝑmuniēda. ibidē B per diligētiā aperiēda. ibidē C per cōtritionē experiēda ibidē D ⁊ per diſcretionē cuſtodiēda. ibidē E
Aurora qualiter in ſcriptura ſumiẗ. A

Ayuntamiento de Madrid

Aurora gloriosaȝ virginē Mariā ſignat ibiđ. A cōditio-
neȝ moralem: ⁊ grāȝ ⁊ gloriam ſupernalē ibidem. B
Aurum multipliciter in ſcriptura ſumitur. A
Aurum accipit̄ pro ꝑfectiōe: grā ⁊ ſanctitate ibiđ. B
Auro id eſt homini ꝑfecto inſit firmitatis durabilitas. ibi-
dem. C largitatis ducibilitas ibiđ: D vite relucēs ſin
ceritas ibiđ. E ac mētis deprimēs hūilitas ibiđ. F
Aurū ſignat rruborē charitatis: valorem grē ⁊ bonitatis: ⁊
ſplendorem glorie et felicitatis ibidem. G
Auſter auſtralis ventus a meridie directe veniēs. A
Auſter ſumit̄ ꝓ eternali felicitate ibiđ. A ꝓ tp̄ali ꝓſperi-
tate ibiđ. B ⁊ ꝓ ſpūſſcti īfluētia: ⁊ ꝓ hūc renouat̄ decor
honeſtatis: inflāmat̄ feruor volūtatis ⁊c. A
Aut ſignat animi libertatem: incertam vanitatem: vite fra
gilitatem: ⁊ mentis diuerſitatem. A
Aut ēt ſignat virū iuſtū: multipliciter ibidem. B
Aut virum imperfectum denotat ibidem. C
Aut peccatorem multiplici ratione ſignificat ibidē. D
Autem ſignat certitudinem increatam: ſcȝ deum multipli-
citer ibidem. A ordinatā vero ad virū iuſtū ibidē. B
et ſimulatam quo ad peccatores ibidem. C
Autem eſt rex digniſſimus / lex certiſſima / iudex iuſtiſſi-
mus: et cetera ibidem. D
Autem hȝ maieſtatē inſupabileȝ: bonitatē incompabilem:
ibidem. E ac prauitatē intolerabilem ibidem. F
Autem truſatorie aut cōſolatorie q̄d ſignificat ibiđ. G
Auxilium id eſt adiutorium. A
Auxiliū multiforme. ſ. ſtabile ſiue fragile: firmum vel infir-
mum: ⁊ perfectū ſeu imperfectum ibidem. A
Azarias interpretatur continens deum ⁊c. A
Azarias eſt nomen conſtantie / potentie / excellentie / ⁊ inno
centie ibidem. A
Azimus dr̄ panis ſiue fermento. ⁊ q̄d ſignat. A
Azotus ciuitas philiſtijn: interpretaturq; incēdiū vel incē
dens: ⁊ ſignat mundum vel diabolū. A

¶ De littera. B.

Baal vel baalim: idola demoniorum. A
Baal vel baalim intelligit̄ diabolꝰ plenꝰ mali-
tia ibiđ. B peccator plenꝰ nequitia ibidē.
C et mūdꝰ plenꝰ terrena opulētia. ibiđ. D
Babylon: babylonia regio ī chaldea ⁊ ſumit̄
multis modis in ſcriptura. A
Babylon interior. ſ. pctōr ibiđ. B exterior: ſignat mūdū
multiplr̄ ibiđ. C ⁊ inferior: qui eſt infirmꝰ ibidē. D
Babylon confuſio interpretatur eſtq; ciuitas ydolatra-
rum ⁊c. fletus. C
Baculus in ſcriptura multipliciter ſumitur. A
Baculus multiplex. ſ. fortitudinis ⁊ firmitatis: qui eſt cru-
cis ibidē. B militantium ſeu laborantium ibiđ. C
triumphantium ⁊ iocunditatis ibidem. D
Balaam / Balthar / Balthaſar ⁊c.
Balene piſcis proprietas: appellare. B aduenire. B
flumen. C
Baltheus eſt cingulus honoris. A
Baptiſmꝰ / baptizare / baptiſmꝰ eſt primū fidei ſacr̄m: crimi
num piamentū: ⁊ glorie cōplemētuȝ ibidem. A
Barbitōſor quidā furatus eſt porcuȝ ⁊c. oculus. A
Baſis quid ſit: ⁊ quid ſignificat. A
Beatitudo quid ſit: ſumiturq; multipliciter. A
Beatitudinē vt attingamꝰ requirit̄ ꝙ realiter exiſtamus
ꝙ humiliter audiamꝰ: ⁊ ꝙ ſimplr̄ cōuiuamꝰ ibidē. B
Beatitudine eſt ſubiectio ſine ꝑſumptōe ibiđ. C dilectio
ſine diſſenſiōe ibiđ. D prelatio ſine depreſſione ibidē:
E ac duratio ſine corruptione ibidem. F
Beatitudo etiā quedā moralis: ⁊ quedā v̄tuoſa ibiđ. G
Beati accipiūt valoris plenitudinē: ſplendoris pulchritu-
dinem: ⁊ honoris celſitudinē accipere. P
Bellum q̄d ſignificat: ſumiturq; in bono ⁊ in malo. A
Bellum multiplex. ſ. conſolationis ibiđ. B tribulatiōis
ibidē. C ⁊ infernalis damnationis ibidem. D
Bellemus contra carnem per penitentiam ibidem E cō
tra tribulationes per patientiam ibidem. F et contra
hoſtem: per fidem et iuſtitiam ibidem. G
Bene aduerbiū qualitatis: eſtq; circunſtantia vel adiacen
tia v̄tuoſa: ⁊ denotat ſtatū ſufficientie multiplr̄: ſcȝ q̄ntū
ad locutionem: bonam ꝓgreſſionem: promptam auditio-
nem: claram diſcretionem: ⁊ cetera alia ibidem. B
Benedicere benedictio dei ſignat grām interiorē. A af-
fluentiam exteriorem ibidem. B; et opulentiā ſuper-
nalem ibidem. C
Benedicunt̄ a deo tria hoīm genera ibidem. D
Benedictio qua homo benedicit deo ibidem. E ēt qua
homo benedicit homini ibidem. F et qua homo bene
dicit rei ibidem. G
Beneficiū / benefacere / beneficiū qualr̄ ſumatur. A
Beneficium conferēdo attenditur conferētis celeritas: pa
tientis neceſſitas ⁊c. ibidem. B
Beneplacitū quid ſit: ⁊ vnde componitur. A
Benignitas id eſt māſuetudo beniuolentia ⁊c. A
Benignitas dei ptȝ in peruerſoꝝ cōuerſione: in peccatorū
redēptiōe: ⁊ in premioꝝ collatiōe ibidē. A
Beniamin filiꝰ iacob: interpretatur multipliciter. A
Beniamin ſignat hoīeȝ ꝑfectū ibiđ. A ⁊ pcōreȝ ibiđ. B
Beſtia in bono ſignat hoīeȝ perfectū. A in malo vero ſi-
gnat diabolum multiformiter ibidē. B
Beſtie hn̄t ī ſe ꝯditiōes aliq̄s: q̄r indomite / immūde / odio
ſe ⁊c. ſic moralr̄ hoīm pctōꝝ gn̄a intelligunt̄ ibiđ. C
Beſtia etiā ſignat chriſtum ibiđ. D
Bethel domꝰ dei interpretat̄: eſtq; locꝰ dignatis ⁊c. A
Bethleem domꝰ panis īterp̄tat̄: ⁊ ē locꝰ dignitatis ⁊c. A
Bibere multipliciter in ſcriptura accipitur: ſcȝ ſpūaliter /
materialiter in bono ⁊ in malo. A
Bibūt boni ſpūaleȝ ſuauitatē ibiđ. B aduerſitatē tp̄aleȝ
ibiđ. C ⁊ felicitatē eternalem ibidem. D
Bibūt mali ꝓſperitatē mūdialē multiplr̄ ibiđ. E iniq̄ta-
teȝ criāleȝ ibiđ. F ⁊ aduerſitatē infernalem ibiđ. G
Bibere materialiter ibiđ. H
Bis aduerbiū et quid ſignificat. A
Bis in bono intelligitur iterata operatio: iterata caſtiga
tio: iterata peccatorum damnatio: ⁊ in malo iterata in
conſtantium conditio ibidem. A
Bini: biariꝰ nūerꝰ p̄t ſignificare ī bono: ⁊ ſic ē biariꝰ charita
tis / bōe ſocietatꝪ / maloꝝ vnitatꝪ: ⁊ ſupne claritatis. A
Binarius vero in malo ſignat diuiſionem / diſcordiam /
odium / et diſſenſionem ibidem. B
Byſſus eſt indumētum puriſſimum ⁊c. A
Byſſus multiplex: ſcȝ tēperantie ⁊ parcitatis: excellentie: ⁊
dignitatis ⁊ apparentie ⁊ honeſtatis ibideȝ. B
Biſtarde auis proprietas: proſternere. A
Bitumen q̄d ſit: ſignatq; in bono grām ⁊ charitatem: in
malo vero carnalitatem ⁊ voluptatem. A
Biuium locus eſt duaꝝ viaꝝ. ſ. bonoꝝ ⁊ malorum. A
Biuiū ſignat mortē in qua due vie: ſcȝ dextra: q̄ vadit ad
paradiſuȝ: ⁊ ſiniſtra: que ad infernū tendit ibiđ. B
Blandiri quid ſit: quidue ſignificat. A
Blanditur iuſtus ad regratiandum / deus ad alliciendum /
⁊ malus ad decipiendum ibidem. A
Blaſphemia quid ſit ⁊c. A
Bonitas / bonum triplex in ſcriptura: ſcilicet temporale /
ſpirituale / et eternale. A
Bonitatem vite habeamus multipliciter. B
Bonum adhuc multiplex. ſ. iuſticie ⁊ equitatis ibidem.
C clemētie ⁊ pietatis ibiđ. D diligētie et ſedulitatis
ibiđ. E ac amicitie ⁊ charitatis ibidem. F
Bona tp̄alia in ſe defectiua ſunt: nam malis infectiua: q̄r
nullis ſufficiūt: ⁊ bonis proficiunt. A

Ayuntamiento de Madrid

Bona eterna multiplicitér ſunt appetenda ibidem. A
Bona eterna cōſiſtūt in viſiōe fruitiōe: ⁊ quietiōe ibiđ. E
Bonus ⁊ iuſtus homo futura ſcrutatur ſubtiliter: cum malis conuiuit humiliter: ⁊ cetera alia. Daniel. A
Bos in malo carnalitatem ſignat. A
Bos in bono ſignat virum bonum ⁊ perfectum: nam talis habeat diligentiam ⁊ ſedulitatem: patientiam ⁊ humilitatem: atq; efficaciam ⁊ vtilitatem ibidem. B
Bouis proprietas/charitas. C nobilitas. E
Brachium multiplex: ſcz diuinū A humanum ibidē. B et defectiuum ibidem. C
Brachiorum ſpiritualium genera quatuor ibidem. D
Brachia charitatis amplexus ibidem. E
Breuitas id eſt curtitas/paruitas. A
Breuitas multiplex: ſcz laudabilis/cōtriſtabilis/⁊ damnabilis vel illaudabilis: ⁊ hoc multipliciter ibidem. A
Breuitas adhuc multiplex: ſcz cōmendanda/contēnēda/ſuſtinenda: ⁊ cetera ibidem. B
Bubali animalis proprietas: agricola. C
Buccina ſeu tuba ſignat ſcripturam ſacram: vel predicatorem. A
Buccina p̄dicatiōis ⁊ doctrine multiplex ibidem. A
Bupreſtis vermis proprietas: peccatum. B
Butirum in ſcriptura ſignat ſpiritualem perfectionem: ⁊ gloriam paradiſi. A

¶ De littera. C.

Cadauer ſignat mortui animalis corp⁹: ⁊ quoddam eſt putridum: quoddā horridū: quoddam fetidum: quoddā aridū ⁊ quoddā floridū. A
Cadere quid ſignificat. A
Cadit homo per humilitatem virtualem ibidē. A mortalitatem naturalem ibidē. B aduerſitatē tēpalem ibidem. C et iniquitatem criminalem: ſicq; cadūt in peccatū excecati per ignorantiam: onerati per auaritiam: excitati per inconſtantiam: ⁊ aggrauati per ſomnolentiam ibidem. D
Capharnaū ciuitas prope hierlm: ⁊ quid ſignat. A
Cayphas homo peſſimus ⁊c. A
Caym primogenitus Adam: ſignatq; iudeos ⁊c. A
Caladrij auis proprietas: afflictio. C ſaluator. D
Calamitas multiplex: ſcilicet pene/culpe/⁊ miſerie: vide de miſeria.
Calamus quid ſit: ⁊ quid ſignificat. A
Calcare vide in conculcare.
Calciare calciamentum ſignat morum ſanctitatem: ⁊ mundi facultatem. A
Calciamenta quedam ſunt virtutis ⁊c. ibidem. B
Calciamenta vero anime ſunt multiplicia ibidem. C
Calciamenta chriſti humanitatē ſignant ibidem. D
Caldei ſunt fere ⁊ feroces q̄ſi demones: ⁊ etiā mali dicuntur ⁊c. A
Caleph interpretať canis: vel q̄ſi viride ⁊c. ⁊ ſumitur ī bono pro eccleſiaſtico et ſcientifico: bono atq; perfecto prelato: in malo vero malum ſignat prelatum. A
Caleſcere/calefacere/concaleſcere/incaleſcere. A
Calor quidā celeſtis ⁊ ſolaris: q̇ eſt viuificatiu⁹: ⁊ quidā accidentalis vel elemētalis: q̇ eſt mortificatiu⁹: ibidē. A
Calor dilectiōis eſt inflāmatiuus ibidē. B cōtritiōis eſt penetratiuus ibidem. C deuotionis eſt reſolutiuus ibidem. D et afflictionis eſt cōſumptiuus ibidem. E
Calor ſeu feruor multiplex: ſcz auaricie ibidē. F iracundie ibidem. G et luxurie ibidem. H
Caligo: caligare: caligo quid ſignificat. A
Caligo multiplex. ſ. flebiliū ⁊ penitentiū ibiđ. A humiliū ⁊ mentuētiū ibidē. B ſimulantiū ⁊ fingentiū ibidem. C laborantium ⁊ egentiū ibidē. D peccantiū ⁊ delinquētium ibidē. E ac ignorantiū ⁊ errantium ibidē. F
Calix quid ſignificat. A
Calix in bono multiplex. ſ. ſpiritalis inſpiratiōis: bibūtq; cōtemplantes: tēpalis tribulatiōis: ⁊ bibūt militātes: et eternalis recreatōis: bibūt ſcti in p̄ria celeſti ibiđ. A
Calix in malo ēt multiplex. ſ. mūdane pſperitatis: humane iniquitatis: ⁊ inferni penalitatis ibidem. B
Caluitium: caluus: caluitium quid ſignificat. A
Caluitiū in bono ſignat ꝯfeſſionis nuditatē: cōtritiōis flebilitatē: ⁊ compaſſionis largitatem ibidem. A
Caluitiū vero in malo ⁊ vitioſum q̇d ſignat ibidem. B
Calumnia ſumitur multis modis. A
Camelus ſignat hoīem gratijs ornatum/ſuperbum/vitijs deprauatum: virum diuitijs accumulatum: hoſtem malitiis occupatum: ⁊ chriſtum iuſtitijs coronatum. A
Camelus podagram patitur: pigritia. B
Cameleuntis animalis proprietas: pulcher. C
Cameleopardi animalis proprietas: ante. D
Caminus q̇d ſignat: ⁊ quot in ſcriptura reperiuntur: A
Campeſtris de campeſtribus. ſicut đ campo: ſignatq; multipliciter. A
Campus eſt locus ad preliandū ⁊ ſpatiandū aptus. A
Campus multiplex: ſcilicet gratioſus ad delectandum: ſpatioſus ad meditandum: fructuoſus ad ſatiandum: glorioſus ad premiandum: ⁊ laborioſus ad militandum ibidem. B et campus periculoſus ad habitandū ibidem. D
Chanaan chanane⁹ ſeu chanaan fuit fili⁹ cham: diciturq; ipſa terra quam ipſe inhabitauit. A
Chanaan ſignat mundum et mundanos: impiumet auarum: religionem ⁊ eccleſiam: paradiſum: diabolum et infernum ibidem. B
Candelabrum quid ſit. A
Candelabrum multiplex: domus interioris ſcilicet anime ibidem. A domus exterioris. ſ. eccleſie ibidē. B ⁊ domus ſuperioris. ſ. chriſti ⁊ ſanctoꝝ ibidem. D
Candelabrum conſideratur multipliciter: ſic veri eccleſiaſtici atq; perfecti viri denotantur multiformiter per candelabrum ibidem. E
Candor quid ſit. A
Candor multiplex videlicet niueus. ſ. innocētie ibiđ. A lineus. ſ. caſtitatis ibiđ. B ⁊ luteus. ſ. falſitatꝫ ibiđ. C
Canere/cātare/cantus in ſcriptura multipliciter accipiť in bono ⁊ in malo. A
Cantus multiplex: ſcilicet laudabilis et meritorius ibidē. A mirabilis ⁊ allectorius ibidem. G et damnabilis et deceptorius ibidem. H
Cantores ſpūales abdicare debent opulentiam realē ibidem. B debēt pcurare cōtinentiā carnalē ibidē. C debent amputare eloquentiam verbalē ibiđ. D et debent incuruare excellentiam mentalem: ibidem. F
Cantus malus etiā multiplex eſt ibidem. E
Canis ſignat virum virtuoſum quadruplici ratione: ſcilicet propter fidelitatem/humilitatem/vtilitatem/⁊ ſedulitatem. A
Canis ſignat ēt virū vitioſū. ſ. pctōrē mulplr ibiđ. B
Canis hoſtē venenoſum. ſ. diabolū denotat ibidem. C
Canis proprietas: cibus. B predicator. E
Canum venatorum quatuor genera: quere. E
Canicies/canus/canicies prudentiam et ſenectutem ſignat. A
Capere: captio/capere id eſt concludere/ligare/tenere: ſignatq; actiue et paſſiue. A
Capit deus penitentes per conuerſionem: delinquentes per damnationem.
Capit homo virtutes: homines terrenam ⁊ eternam gloriam.
Capit ⁊ diabol⁹ per culpā ⁊ penam ibidem. A
Capitur deus per incarnationem: iuſtus per cōuerſionē: et iniuſtus per deceptionem ibidem. B

Ayuntamiento de Madrid

Capitur homo a diabolo: per elationem ⁊ pompositatem ibidem. C per affectionem ⁊ cupiditatem ibidem. D et per infectionem ⁊ carnalitatem ibidem. E
Capilli: capilli portādi signāt ſ̄tuales pfectiōes: nā signāt ſ̄tutū honestatē/multiplicitatē/amorē ⁊ charitatē. A
Capilli ligādi signant cordiales affectiōes ibidem. B
Capilli tōdendi signant mūdi tpales affectiōes ibid̄. E
Capra ē aial hispidū: squalidū ⁊ fetidū: ⁊ qd̄ dsignat. A
Caprea id est silvestris capra: ⁊ quid significat. A
Captiu⁹ captiuitas qd̄ sit: ⁊ multiplex ī scriptura inuenit: scilicet corporalis/temporalis/virtualis ⁊c. A
Caput in scriptura accipit lrāliter. A ⁊ figuralr ibid̄. B signatq; platū q̄ hēat caput pstātie fundamētū/p clemētie ornamētum ibid̄. E ⁊ p prudētie documētū: scilicet per constantie fortitudinē: clementie plenitudinem: et prudentie claritatem ibidem. B
Caput adhuc figuraliter signat christum: qui est caput ecclesie multipliciter ibidem. E
Caput accipit moralr siue spūalr: qd̄ d3 erigi p celestiū affectionē: velari p cōuersiōis abscōsiōe3: vngi p refrigerii duotōe3: ⁊ purgari p oris cordisq; pfessionē. ibid̄. F
Caput intentionis perditur per auaritiā ⁊ cupiditatem/luxuriam ⁊ carnalitatē/negligentiam ⁊ tepiditatem/incōstantiam ⁊ duplicitatem ibidem. G
Caput moralr adhuc signat iuuētutis ⁊ vite īceptōe3 ibid̄. H
Carbones carbo enī designat penitētiā ⁊ aduersitatē/auariciam ⁊ charitatem/iracundiā ⁊ inferni violentiā. A
Carbunculi lapidis proprietas/charitas. B carbunculus magnus ⁊ preciosus inuēt⁹ ī india ⁊c. opera. E
Carcer quid sit: et qualiter sumitur. A
Carcer multiplex: sc3 eligēdus/negligēdus ibid̄. A confringēdus / ⁊ metuendus ibidem. B
Caribdis maris periculum ⁊c. absorbere. A
Charitas: radix omnium bonorum A
Charitas amat veraciter ibidem. B ligat tenaciter: ibidem. C et ditat feliciter ibidem. D
Carmel⁹ mons fructuosus ⁊ pinguis: quidue significat. A
Carmen malorū mltiplex. s. alliciēs/ deficiēs/ ⁊ ificiēs. A
Carmen bonorum ēt multiformē: sc3 contritionis/orationis et compassionis ibidem. B
Carnalis carnalitas quid sit. A
Carnalitas h3 mēte3 excecare/inflamare/⁊ eneruare. A
Caro sumitur multis modis: sc3 pro exteriori prosperitate pro interiori voluptate. A
Caro quedā d3 macerari per abstinentiā ibidē. B quedā vegetari ibid̄. H quedā extirpari ibid̄. I quedā manducari ibidem. K ⁊ quedā nō debet palpari. ibidem. L
Caro nr̄a pcēnda: quia cūctis ſ̄tutib⁹ denudata. ibid̄. E
Castitas quid sit s̄m Augustinum. A
Castitas virtus formosa ibidem. B fructuosa ibidem. C annosa ibidem. D et famosa ibide3. E
Castitas multiplex: sc3 mentis/carnis/ conuersatiōis: ⁊ gestus accingere. F prauis affectibus inflammata ibidem. F et duris tumultibus excitata ibidem. G
Castoris proprietas ambulare. H edificare. D
Castra dīr munitiones ⁊c. inde castru3: ⁊ quid sit. A
Caro caret mentis puritate/status firmitate ibidem. D ⁊ morum honestate ibidem. E
Castellum quot modis in scriptura sumitur. A
Castra multiplicia: sc3 tpalia miserie ibidē. B spūalia iusticie ibide3. C mundialia nequitie ibidem. D supernalia letitie ibidē. E ac infernalia tristicie ibide3. F
Casus qualiter sumitur: ⁊ a quo deriuatur. A
Casus mltiplex. s. fortune/morti ⁊ dānatōis eterne ibi. B
Cathedra nomen magisterii ⁊ honoris. A
Cathedra mltiplex. s. p̄eminētie platorū: videlicet bonorū ⁊ malorum: sapientie et pestilentie ibidem. A
Cathena multiplex: sc3 aurea/rubea/lignea/⁊ ferrea. A

Catulus quere de leone.
Cauda finis corporis animalis multiplex: sc3 perseuerantie longaminitas. A. senectutis longeuitas ibidē. C paupertatis calamitas ibidem. D. et falsitatis malignitas ibidem. E
Cauda carent diuites: capti cupiditate: elati garrulitate: infecti malignitate: ⁊ decepti subtilitate ibidem. B
Cauere verbum phibitoriū: ⁊ quid significat. A
Cauere debem⁹ furorē seuitie. A torporē desidie ibid̄. B timore3 supbie ibidem. C ⁊ fetorē spurcitie ibidem. D
Caute/caut⁹/cautela quid significat: ⁊ vnde dicatur. A
Cauti ⁊ astuti sum⁹ ad vtilia procurandū: inutilia refutandum: et pericula precauendum ibidem. A
Cautus in conuersatione habeat humilitatem ibidem. B in operatione sedulitatem ibidem. C et in compositione maturitatem ibidem. D
Cauerna sumitur pro quolibet loco concauo/ obscuro ⁊c. et quid signat. A
Caule quid sint: ⁊ signant religionem. A
Causa id est ratio: vel negocium. A
Causa subtiliter discutienda: sagaciter inspicienda: saluhriter reiicienda: sinceriter contemplāda: et vtiliter procuranda ibidem. B
Cecus cecitas est priuatio visus: ⁊ vnde dicat. A
Cecus multas habet miserabiles cōditiōes: signatq; peccatorem ibidem. A
Cecatur homo per splendorem vane scientie: ibidem. B per horrorem grauis malicie ibidem. C per ardorem auaritie ⁊ cupiditatis ibidem. D et per humorem immundicie et carnalitatis ibidem. E
Cecitas spiritualis est error vel ignorantia periculosa: et maxime in prelato atq; iudice ibidem. F
Cecos generat filios omne animal gulosum: quidue significat. ibidem. G
Cedere sumit p ptinere seu ptingere: p fugere vl dimittere: pro scindere/ſ̄berare/pcutere/vel occidere. A
Cesio multiplex: sc3 correctionis/tribulationis/ ⁊ damnationis ibidem. B
Cedr⁹ i scriptura qñq; vir iustū: qñq; pctōrem signat. A
Cedri pditōes. s. i fructu plenitudinē: in statu fortitudinē: i visu pulchritudinē: ⁊ i tactu celsitudinē: p qs vir pfect⁹ itelligit: nā vir iust⁹ sit fecūdat⁹ operū plenitudie ibid̄. B hēatq; fortē ⁊ stabilē firmitatē ibid̄. C hēat sancte decentie venustatē ibid̄. B et erectā volūtate3 ibidē. E
Cedrus signat christum vel eius crucem: virgines Marias vel diuites: et superbos ibidem. F
Celare signat hypocriticā fictionem/sapientiam ⁊ dilectionem/⁊ fidelitatem atq; rationem. A
Celebrare id est colere ⁊c. A
Celebritas multiplex: sc3 tēporalis prosperitatis: spiritualis iocunditatis: ⁊ eternalis felicitatis ibidem. B
Celsitudo multiplex: vide excelsus: scilicet per totum.
Celū in scriptura multis sumit significatiōibus. A
Celū iustū virū multiplici rōne signat ibidem. A
Celū influit largius: durat stabilius: relucet clarius: sic in nobis sit pietatis ⁊ influētie plenitudo ibidem. B firmitatis ⁊ permanentie fortitudo ibidē. C bonitatis et confidentie certitudo ibidē. D et honestatis et apparentie claritudo ibidem. E
Celū adhuc sumit p viro iusto mltiformiter ibide3. F
Celū etiā signat peccatorem multipliciter ibide3. G
Celum denotat paradisum: qr celum habet perpetuā claritatem inobfuscabilem ibidē. H iocunditatem inestimabilem ibidem. I et ordinem imperturbabile3 ibidem. K sic et paradisus ⁊c.
Celorum ordines ponuntur ibidem. L
Celū celestiaq; bōa summe debēt affectari: nā ibi est securitas inexpugnabilis ibid̄. M trāqllitas pacis ibid̄. N

Ayuntamiento de Madrid

Eternitas indefectibilis/fertilitas inhauſtibilis. ibideʒ D Et ſtabilitas durabilis ibidem. P

Cena id eſt cõuiuiũ prandium ⁊c. A

Cena ĩ bono multiplex. ſ. refectio glorie/gratie/ſciẽtie/ ⁊ eu chariſtie ibidem. A

Cena in malo ſcʒ iniquitatis/qua demones reficiũtur ⁊c. Et etiã cena eterne aduerſitatis ibidẽ. B

Cenaculum quid ſit ⁊ deſcriptiue. A

Cenaculũ virtutibꝰ ſternendũ eſt ipſius cõſcie. Aſpectibus cernendũ paradiſi: et deſpectibus ſpernẽdũ gloria mundi ibidem. A

Cenei vel cenis fabula/qui iterũ ex femina in virũ conuerſus ⁊c. pondus. C

Centũ numerꝰ ꝑfectꝰ: ⁊ ſignat in bono ⁊ in malo. A

Centurio qui hʒ poteſtatẽ ſupra centum ⁊c.

Cepit verbũ defectiuum/vide incipere.

Ceraſtis ſerpẽtis ꝓprietas color B falſitas. C

Cerimonie ſunt legis obſeruãtie: vide de mandato ⁊ lege.

Cernere: vide aſpicere: reſpicere.

Certamẽ capiť ꝓ pugna ⁊c. eſtqʒ certamẽ cõtra vicia: contra ꝓſpera: ⁊ cõtra aduerſa. A

Certitudo: certus id eſt clarus. A

Certitudo multiplex: ſcʒ ſpei: fidei: ⁊ rei ibidem. A

Certitudo ꝑcipue ſpectat ad iudices huiꝰ mũdi ibidẽ. B

Certitudo adhuc multiplex videlʒ/moralis/iudicialis/ realis/⁊ mortalis ibidem. C

Cherub cherubin interpretať ſcientie plenitudo: ſignatqʒ in ſcriptura animalia ezechielis: templi picturas ⁊ auiũ figuras. A

Cherubin ſignat ꝑlatos: clericos ⁊ cõtẽplatiuos ibidẽ B qui habeãt diſcretiõis ſplendorẽ ibidẽ C correctionis rigorẽ ibidẽ D et cõtẽplationis ſublimitatẽ ibidem. E

Cherſydri ſerpẽtis ꝓprietas arcus B fumus. B

Ceruix qualr ſumiť: reperiturqʒ multiplex in ſcriptura. A

Ceruus ſignat viros iuſtos in ſcriptura. A

Ceruí ꝓprietas alienũ B alius C ambitio D abſcondere F caute. C

Ceſſare qd ſignificat et põt exponi in bono ⁊ in malo. A

Ceſſatio multiplex: ſcʒ virtuoſa ibidẽ. B crimínoſa ibidẽ C doloroſa ibidẽ. D et gaudioſa ibidem. E

Cetus id eſt cõgregatio: eſtqʒ multiplex cetꝰ ſcđm diuerſa ꝑſonarũ genera. A

Ceti piſcis ꝓprietas: appellare. B

Cibus multiplex: ſcʒ corporalis/criminalis/ſacramẽtalis/ ⁊ eternalis. A

Cibus adhuc multiplex: videlʒ tꝑalis poſſeſſionis ibideʒ. B ſpũalis deuotionis ibidẽ. C doctrinalis inſtructionis ibidẽ. D ⁊ eternalis fruitionis qui guſtari dʒ cũ deuotiõe: peti cũ orõne: ⁊ queri cũ bona opatiõe ibidẽ. F

Cibum nimis ſalſum comedũt ꝑſumptuoſi: crudũ inuidi ⁊ auari: ⁊ impurũ heretici ibidẽ. E

Ciconie auis ꝓprietas aduentus F vir A ciconie magna pietas: pietas A ciconie adultere ꝓprietas: lauare E adulteriũ. O

Ciphus: vide de calice.

Ciliciũ genꝰ veſtis viliſſimũ ⁊ ſignat penitẽtie aſperitatem ⁊ cõditionis humilitatem. A

Ciliciũ adhuc ſignat carnis mortificationẽ ibidẽ B mortis cõſiderationẽ ibidẽ C mentis humiliationẽ ibideʒ D ⁊ vocis ꝓnũciationẽ ibidem. E

Cingulũ id ẽ balthe vel zona: ⁊ ſignat ĩ bono ⁊ ĩ malo. A

Cingulũ multiplex ſcʒ caſtitatis/honeſtatis/charitatis/et dignitatis: põt qʒ aliter diſtingui ſcʒ pectoris/lecoris/femoris/gutturis/⁊ cetera ibidem. B

Cinis quid ſit ⁊ vnde dicitur. A

Cineris ꝓprietas: ſcʒ ſordes abſtergere: ignẽ contegere: et humores rodere: ſic ſpũaliter cinis abſtergit feces prauitatis ibidẽ. B accendit ignẽ charitatis ibidẽ C ⁊ cõſumit carnẽ voluptatis ibidem. D

Cinere aſpergãtur prelati/elati/vidue/virgines/ regine et penitẽtes ibidem. E

Cinis ſignificat peccatores ⁊ diuitias ibidẽ. F

Cypreſſi arboris ꝓprietas adiuuare. H

Circa/idẽ iuxta/ꝓpe/⁊ ſignat vicinitatẽ/ꝓpinqtatẽ ⁊c. A

Circa multiplex ſcilʒ vitioſum id eſt propinquitas vitioſa ibidẽ A Circa virtuoſuʒ ibidẽ B doloroſum ibidẽ C fructuoſum ibidẽ D ⁊ gaudioſum ibidẽ. E

Circulꝰ qd ſit ⁊ multa ſcđm diuerſas ꝓprietates ſignat. A

Circulus dei ſignat hoĩs ꝑfectionẽ ibidẽ B vite diuerſionẽ ibidẽ C motꝰ aptitudinẽ ibidẽ D celi poſſeſſioneʒ ibidẽ E fortẽqʒ correctionẽ ibidem. F

Circuire circuitꝰ quid ſit: ⁊ vnde cõponitur. A

Circuire debemꝰ virtuoſe celũ ⁊ ſuꝑiora per affectionẽ ibidẽ B mentẽ ⁊ interiora per diſcuſſionẽ ibidẽ C mundum ⁊ laborẽ per diſcurſionẽ ibidẽ D ⁊ deũ atqʒ vtilio ra per amoris deuotionẽ ibidem. E

Circuitus vero malitioſus eſt detractorũ ibidẽ F exactorum ibidẽ G et deceptorũ ibidem. H

Circũdare id eſt circuire/cõcludere/ligare ⁊c. ſumiturqʒ in bono ⁊ in malo. A

Circũdare ſignat cõſeruationẽ et retẽtionẽ: ꝓtectionẽ ⁊ defenſionẽ: ⁊ cõplementũ atqʒ repletionẽ. A

Circũdare ĩ bono ſumiť: ⁊ ſic ꝑlati circũdãt eccłiaʒ ⁊ deꝰ circũdat innocẽtes: ⁊ circundanť iuſti ⁊ cetera ibidẽ. B

Circũdare vero in malo multiplr accipiť ibidem. C

Circũciſio qd ſit ⁊ originale pctm̃ tollebať ꝑ circũciſionem octaua die ⁊ qre. noĩmqʒ diex ꝑ hebdõadã iterꝑtatio. A

Circũciſio multiplex. ſ. cordiũ. i. cogitationũ ibidẽ B carniũ. i. dlectationũ ibidẽ C ⁊ vnguiũ. i. opationũ ibidẽ. D

Circũciſio vero in malo quid ſit ibidem. E

Cythara iſtrm̃ muſicũ ſumiťqʒ ĩ ſcꝑtura ĩ bono ⁊ ĩ malo. A

Cythara multiplex ſcʒ inaniter gloriãtiũ ibidẽ A ſalubriť lamẽtãtiũ ibidẽ B ſolẽniter ꝑdicãtiũ ibidẽ C ſpũaliter exultãtiũ ⁊ ſuꝑnaliter triũphantiũ ibidem. D

Cito aduerbiũ ſignat celeritatẽ/mobilitatẽ/⁊ velocitatẽ. A

Citítudo ſiue celeritas obediẽtie habenda: incõſtãtie ſpernenda/mundane vite tranſitꝰ timenda ⁊ dei clementia optanda ibidem. A

Cito ſimus ꝑlatis obedientes ibidẽ B in bono ꝓficientes ibidẽ C a malo reſilientes: ad celum tranſilientes ⁊ ꝓximis cõpatientes ibidem. D

Cito vero in malo ſignat nimiã velocitatẽ ad malũ: ſicqʒ abſtinere debemus a cita loquacitate/cita varietate/cita crudelitate/⁊ cita celeritate ibidem. E

Citítas vel velocitas adhuc alia: q̃ cito ꝑit mũdi gł̃ia: cito trãſit vite copia: cito venit mortis ãguſtia: cito veniet celi leticia: ⁊ cito veniet chriſti iuſticia ibidem. F

Ciuitas deſcriptiue quid ſit ⁊ vnde dicať reperiturqʒ multiplex. A

Ciuitas multiplex ſcʒ fragilis: que ſignat corporis vilitatẽ labilis mũdi ꝓſperitatẽ: nobilis cordis ſinceritatẽ: flebilis inferni acerbitatẽ: ⁊ fertilis ſignat iuſtoꝝ cõitatẽ ibidẽ B que dʒ eſſe mũda/ſancta/leta/opulẽta/quieta clara ibidẽ C ⁊ vtilis: que denotat celeſtẽ vnitatẽ: q̃ habere dʒ ſecuritatẽ inexpugnabilẽ: trãquillitatẽ imꝑturbabilẽ: ſublimitatẽ indepreſſibilẽ: ⁊ ſtabilitatem indefectibilem ibidem. D

Ciuitas adhuc denotat vnitatẽ ⁊ concordiam omnium ciuium ibidem. E

Ciuitas laudanda que eſt in claro/firmo/mundo/ pacifico/⁊ fecundo loco: ſic moraliter ſit in nobis apparẽtie claritas ibidem F permanentie firmitas ibidem G innocẽtie puritas ibidem H amicitie vnitas ibidẽ I ⁊ opulentie vbertas ibidem. K

Ciuis qd ſit ⁊ qd intelligiť per ciues. A

Clam id eſt occulte/abſcondite vel ſecrete/⁊ eſt clã prudẽtie/fallacie ⁊ nequitie. A

Clamare: eſt cum alta voce ſonare ⁊c. A

Ayuntamiento de Madrid

Clamor in bono multiplex ſcilicet: contritionis: confeſſionis: laudationis: et cetera ibidem. A
Clamor in malo etiã ſumitur multipliciter: ibidem. A
Clamor dei ad hoiem et clamor hoīs ad deum ibidem. B
Clamor multiplex videlicet imperatiuus dei: nam clamat expreſſiue: incuſſiue: et promiſſiue: ibidē. C Clamor informatiuus: ibidē. D et lamētatiuus. ibidē. E
Clamor in malo etiā multiformis. ſcilicet lāguentis: furentis et dolentis ibidem. F
Clangor: eſt ſonus buccine ſeu tube ⁊c. A.
Claritas: clarus: claritas multiplex: ſcilicet ſpiritualis: et ſignat morum honeſtatem: ibidem. A Claritas eternalis: denotat celi felicitatem. ibidem. C Et claritas temporalis: mundi proſperitatem deſignat. ibideꝫ. F
Claritas ſapientie ⁊ diſcretiōis. ibidem. B Opulentie et bone operationis ibidem. C Et apparentie ⁊ famoſe conuerſationis. ibidem. D
Claudere: id eſt obſtruere ſtringere ſerare ⁊c. Et ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Clauſura multiplex ſcilicet virtuoſa ibidem. A vitioſa ibidem. F et tedioſa ibidem. B
Claudi debet ſenſuum vanitas ibidem. B Cordiū leuitas ibidem. D Et carnium voluptas ibidem. E
Claudi debent quinq ſenſus ibidem. C
Claudus: claudicare: claudicatio in ſcriptura in bono ⁊ in malo ſumitur. A
Claudicatio in reb⁹. eſt infortuniū vel paupertas ibid. A
Claudi penitentes ⁊ hoies iuſti dicuntur ibidem. A
Claudi peccatores etiam dicuntur ibidem. B
Clauis inſtrm̄ ad claudendū ⁊ aperiendū ordinatuꝫ. A
Clauis multiplex: ſcilicet potentie ibidem. A ſcientie et iuſticie. ibidem. B
Clauis potētie ⁊ iuriſdictiōis: ſciētie ⁊ diſcretiōis ibidē. C
Clauis in ſcriptura poteſt ſumi in bono et in malo ſicq eſt clauis ad purgandum: ſtringendum: vrgendum ⁊ figendum. A
Clauis male conſuetudinis ibidem. B
Clauis adhuc multiplex: ſcilicet ad iungēdum: ſtringendū: et pungendum ibidem. C
Clementia: clemens: clemētia virtus eſt: ſpectatq ad principes ⁊ prelatos. A
Clementia fortificat: fructificat: letificat: et beatificat. ibidem. B
Clementia oſtenditur exemplariter ibidem. C indicitur naturaliter ibidem. D fortificat ſpiritualiter ibidē. E beatificatq eternaliter ibidem. F
Clericus vide in aliis titulis.
Clypeus eſt armatura defenſiua. A
Clypeus dicitur chriſtus: iuſtus: et maxime prelatus: atq ſcripturarum auctoritates ibidem. A
Clypeus in malo dicuntur diaboli: tyranni: et heretici: qui errores defendunt ibidem. B
Clypeus patientie fortiſſimus ibidem. C Confidentie leuiſſimus ibidem. D et ſcripturaꝝ clariſſim⁹ ibidē. E
Coarare: vide detrahere.
Cocytis auis proprietas: confidere. F
Codex vide liber.
Cogere: vide compellere: violentia.
Cogitatio eſt caput et principium omnis operationis: et qualiter in ſcriptura ſancta ſumitur. A
Cogitare debemus ſancte ⁊ vtiliter ibidem. B
Cogitatio multiplex. ſ. penitenciū ibidem. C Cōtemplantium ibidem. E et delinquentium ibidem. F
Cogitare debemus vite noſtre conditionē ibidem. D cordium noſtrorum affectionē ibidem. E ac actuum atq morum immutationem ibidem. F
Cognatio/cōſanguinitas ⁊ parentela idē ſunt. A
Cognatio eſt duplex: ſcilicet naturalis ibidem. B et moralis ſeu ſpiritualis ibidem. C
Cognitio/cognoſcere/id eſt aduertere/perpendere/ſcire/noſcere. A
Cognoſcim⁹ ꝑ fidē: diſcretionē ſciaꝫ et prudētiā ibid. A
Cognoſcere debemus res humanas interiores ibidē. B mundanas et exteriores ibidem. C Diuinas ⁊ ſuperiores ibidem. D ſubiectas atq inferiores ibidē. E
Cognitio ſubditorum neceſſaria ibidem. F
Cognitio multiplex: ſcilicet intuitiua: abſtractiua: et ſpeculatiua: affluentia. C
Colere/id eſt honorare/frequētare/preparare ⁊c. A
Colitur deus/anima/mundus/et diabolus: coluntur diuites et peccata. ibidem. A
Coluntur idola diuerſimode ibidem. B
Colere ſumit̄ pro frequētare exercer̄: habitare ⁊c. ibid. C
Cultura multiplex: ſcilicet penitentium/contemplantium: oberrantium et adulantium ibidem. C
Color eſt obiectum immediatum viſus. A
Color honeſte conuerſationis: eſt turpitudinis velamentū/pulchritudinis paramentum: ibidem B et ſanctitatis munimentum ibidem. C
Coluber vide de ſerpēte et vnde dicitur. A
Coluber deſignat delicioſos/malicioſos/crudeles ⁊ tempeſtuoſos. adulatores ⁊ verboſos: et detractores atq venenoſos ibidem. A
Columba auis ſimplex et benigna ⁊c. A
Columba eſt victu munda/fructu fecunda/et cantu gemebunda virum perfectum deſignat quia debet eſſe: victu mundus: fructu fecūdus: et cantu gemebūdus. ibid. A
Columbarum habeamus conditiōnes. ſ. ſanctā cogitationem ibidem. B rerum diminutioneꝫ ibidem. C ſenſus circunſpectionem ibidem. D et mentis eleuationem ibidem. E
Columba quare ſpirituſſanctus dicatur ibidem. F
Columba etiam peccatores deſignat ibidem. F
Columbe proprietas: alienū. B amicitia. D ancilla. D percuſſio. F
Columbe litteras deferunt hinc inde in Egypto ⁊c. reuerti. B
Columna quid ſit: et cōiter eccleſie ꝑlatos ſignat. A
Colūna ſit recta/firma/formoſa et erecta/ſic moraliter prelati habeant iuſticie rectitudinem ibidem. B cōſtantie fortitudinem ibidem. C decentie pulchritudinem ibidem. D et eminentie celſitudinem ibidem. E
Columnarum genera reperiuntur multa ibidem. F
Collidere accipitur pro concutere: cōfringere ⁊c. A
Colligere/collectio: id eſt aggregatio: acquiſitio ſeu apprehenſio. A
Collectio multiplex: ſcilicet dei ibidem. C iuſti/impii/hoſtis et mortis ibidem. D
Collectio iuſtorum quando per fidem deo creditur: quando ad ſtatuꝫ penitentie refugitur: quando per mortem hinc receditur: ⁊ quādo quis ad gloriā recipit̄ ibid. B
Collis ſignat in bono ⁊ in malo. A
Collis ſignat vite eminentiam ibidem. A dignitatis excellentiam ibid. B et felicitatis opulentiā ibidē. E
Collocare ſignat quaſi complete locare. A
Collocatio multiplex: ſcꝫ contemplantium: laborantium/meditantium/penitentium/preſidentium/addiſcentium et triumphantium/ibidem. A
Collum quid ſit: ſignatq prelatos ac predicatores. A
Collum debet eſſe altum/mundum/rectum/reſpectuoſum/virtuoſum et clamoſum ibidem. A
Collum ſuperbie faſtuꝫ deſignat ibidem. B
Collum etiam ſignat ſpei fulcimentum: libertatis anime munimētū: fortitudinis ⁊ cōſtātie firmamentū: ibid. E
Comburere: id eſt complete vrere: vel cremare ⁊c. A
Combuſtio multiplex ſcilicet ſpiritualis: temporalis: et

Ayuntamiento de Madrid

eternalis ibidem. A
¶Combuſtio quedā precauēda ibidem. B quedā ſuſtinenda ibiđ. C et quedam metuenda ibidem. E
¶Cōburendi ſunt carnales vt corrigātur: perfecti vt corrūpantur: ⁊ obſtinati vt deſtruantur ibidem. D
¶Cōburunt alios per iuſticie ſeueritatē: ſeuicie crudelitatē ⁊ malitie peruerſitatem ibidem. D
¶Cōburūtur ſuperbia tumentes: luxuria fetentes: ⁊ ſeuitia pungentes ibidem. F
¶Cōbuſtionē tria impediunt ⁊c. ibidem. B
¶Comedere quid ſit: ⁊ triplex in ſcriptura inuenitur comeſtio: ſcȝ ſpiritualis/tēporalis ⁊ eternalis. A
¶Comeſtio ſpūalis multiplex. ſ. virtutū ⁊ meritoꝝ/ſcīētiarū ⁊ documētoꝝ/eucbariſtie ⁊ ſacramentoꝝ ibidem. A
¶Cōedere debem⁹ nutrimētū ſanificatiuū ibiđ. B alimētū letificatiuū ibiđ. C et ſacramentū viuificatiuū ibiđ. D
¶Comedunt guloſi ibiđ. E auari ibidem. F detractores ibidem. G et inferni tortores ibidem. H
¶Commendare ſumitur pro laudare/committere vel cuſtodire. A
¶Commendatio multiplex: ſcȝ deuotionis/plationis/⁊ poſſeſſionis ibidem. A
¶Comes vide de ſocietate.
¶Comete ſtelle proprietas/apparere. B
¶Cōminuere id eſt deſtruere/diſſipare ⁊c. A
¶Cōmixtio vide de coniunctione ⁊ miſcere.
¶Commiſſio/committere ponitur pro commendare vel pro bellare ⁊c. A
¶Cōmorari/vide de mora/habitare/manere ⁊c. A
¶Cōmouere/cōmotio in ſcriptura multipl'r ſumitur. A
¶Cōmotio multiplex. ſ. timoris ⁊ turbatiōis/doloris ⁊ contritiōis/amoris ⁊ affectiōis ibidem. A
¶Cōmotio vero in malo ſit per inconſtantiā/iracundiā/diſcordiam ⁊ meſticiam ibidem. B
¶Cōmunitas ſignat cōgregatiōeȝ/ſocietateȝ ⁊c. ⁊ negocia reipublice: vtilitatemꝗ cōmunem ⁊c. A
¶Cōmunicare cōicatio eſt ſua diſtribuēs ibiđ. A chriſtum recipiens: ſcȝ in ſacramēto altaris/bonis ſocialiter conſentiens: malis imitando obediens: ⁊ mala conficiens ſeu bonos decipiens ibidem. B
¶Commutare vide mutare.
¶Cōparare id eſt emere: aſſimulare/adequare ⁊c. A
¶Comparatio multiplex preſumptiua ſcilicet: extimatiua: et conformatiua ibidem. A
¶Compati/compaſſio: vide de fletu/luctu ⁊c.
¶Compedes vincula pedum ſunt ⁊c. A
¶Compedes multiplices: ſcȝ amoris/timoris/languoris/doloris ⁊ terroris ibidem. A
¶Compellere id eſt cogere. H
¶Cōpulſio dei: ꝗ pctā dimittim⁹ ibiđ. A mūdi: qua mūdi terrena deſpicim⁹ ibidē. B diaboli: ꝗ deuicti deliquimus: prelati: qua coacti obedim⁹ ⁊ iudicis chriſti: qua delinquentes deficimus ⁊ perimus ibidem. C
¶Complacere vide placere.
¶Cōplere/cōplemētuȝ/cōpletio in ſcriptura multiplex. A
¶Completio multiplex: ſcilicet rerum ſeu negociorum ibiđ. A morum ibidem. B munerum ibidem. C ſceleruȝ ⁊ verberum: ſcȝ miſeriarū ⁊ penarū ibidem. D
¶Cōponere id eſt cōficere/ordinare/ornare ⁊c. A
¶Cōponere multiplex. ſ. moralis ornatus: verbalis affat⁹: ⁊ realis ornatus ⁊c. reponere. B
¶Cōprehēdere ſumit̄ ꝑ capere/cōſequi/acquirere ⁊c. A
¶Comprehēſio multiplex: ſcilicet ſuperne felicitatis ibidē. A interne prauitatis vel iniquitatis ibidē. B ⁊ eterne calamitatis ⁊ aduerſitatis ibideȝ. C
¶Comprimere/vide deprimere.
¶Comprobare/vide probare.
¶Computare id eſt numerare/reputare ⁊c.
¶Cōputreſcere/vide putreſcere.
¶Concedere/vide dare/tradere/indulgere.
¶Cōcidere qñꝗ pro cadere/ſcindere/lacerare ⁊c. A
¶Conciſio multiplex: ſcilicet fratris deſtructiua ibidem. A culpe punitiua ibidem. B bonis nociua ibidem. C et mortis inflictiua ibidem. D
¶Cōcilium eſt cōgregatio hoīum diſcretorum ⁊c. A
¶Concilium multiplex: ſcilicet ſeditioſum/malitioſuȝ/⁊ pernitioſum ibidem. A
¶Cōcipere cōceptus in ſcriptura multiplex. A
¶Cōcept⁹ numinis. ſ. gr̄atio eterna ſapiē credēdus: ꝟginis ſtupendus quo concepit dei filiū ibiđ. A ſpernendus ſcilicet humanus: horrendus ſcȝ mali propoſiti ibidem. B habendus vel apperēdus. ſ. virtutū ibidem. C
¶Concitare id eſt prouocare ad iracundiaȝ: cōmouere ⁊c. vide ibidem.
¶Cōcordia vide de amore/vnitate/ſocietate ⁊c.
¶Cōcludere/cōcluſio multis ſumit̄ modis. A
¶Cōcluſio multiplex. ſ. corpoꝝ exterminatiua ibiđ. A criminis eliminatiua/carnis domitiua/hoſtis culpe illaqueatiua ibidem B gregis ſuorū protectiua ⁊ conſeruatiua: ⁊ necis: deſolatiua et deſperatiua ibidem. C
¶Cōculcare ſiue calcare quid ſit: ⁊ ſumit̄ multipl'r: nā deus calcat ſupbos per penaꝝ immiſſionē: prelat⁹ ꝓteruos ꝑ correctionē: iuſtus mūduȝ per cōtemptū ibiđ. A mundus per oppreſſionē ibiđ. B diabolus bonos per temptationeȝ: infernus impios ꝑ damnationē ibiđ. C
¶Cōcupiſcētia id eſt deſideriū/affectio/appetitus ⁊c. A
¶Concupiſcere debemus innocentie puritatem ibidem. B ſapientiſſimam veritatem ibidem. C et affluentiſſimā voluptatem ibidem. D
¶Cōcupiſcētia renuit ſalutaria bōa: acuit deſideria: deſtruit virtualia: ⁊ cōſtruit infernalia ibidem. E
¶Cōcutere/vide commouere. A
¶Concutiūt mentē ⁊ ſtatū grauis afflictio: triſtis cōturbatio eſt adducens timorem: chara dilectio amorem: reruȝ permutatio ſtuporē: ⁊ mortis dānatio horrorē ibiđ. A
¶Concurrere/vide currere.
¶Condemnare/vide condemnatio.
¶Conducere/vide de mercede.
¶Cōferre: ſumit̄ pro dare: colloqui ⁊ proferre. A
¶Confeſtim id eſt cito/celeriter/ſtatim. ⁊c.
¶Confeſtim pertinet ad deū multiformiter: ꝑtinet ad iuſtuȝ impium/diabolum/mortem vel interitum ibiđ. A
¶Confidere: confidentia quid ſit: diuiditurꝗ multipliciter. A
¶Confidendum ⁊ ſperandum in deum principaliter: qꝛ dat finalem felicitatem: mortalem ſtrennuitatem: ⁊ mentalem ſtabilitatem: nam confidentia iſta facit homines felices ⁊ glorioſos ibidem. B viriles ⁊ animoſos ibidē. D diuites ⁊ glorioſos ibidem. E
¶Cōfidūt quidā in corpis fortitudine: diuitiaꝝ plenitudine: amicoꝝ multitudine: ⁊ corpali pulchritudine ibiđ. E
¶Cōfidentia quā quis hȝ ad alterū: ſit moderata ibiđ. F
¶Configere/vide affigere.
¶Confirmare id eſt complete firmare: roborare/ſtabilire et cetera. A
¶Cōfirmatio vnum de ſeptem ſacramentis ibidem. A
¶Confirmatio diuiditur multipliciter ibidem. B
¶Confirmat prelatus ſeu predicator ſimplices et vacillantes ibidem. C habeatꝗ prelatus cōſtantie fortitudinem ibidem. D prudentie limpitudinem ibidem. E et clementie fortitudinem ibidem. F
¶Confiteri id eſt complete fateri: recognoſcere ⁊c.
¶Confeſſio ſignat laudis glorificationem: cuiuſcunꝗ veritatis recognitionem: et peccatorū ſacramentalem reuelationem ibidem. A
¶Confiteri debemus prius ſagaciter deliberādo ibidē. B
B

integriter reuelando ibidem. C actualiter accuſando: ibidem. D culpas verbaliter recitando ibidem. E ac verba ſagaciter ordinando ibidem. F

¶Confeſſionis locutio ſit vera/cita ⁊c. loqui. E

¶Conflare qualiter in ſcriptura ſumitur. A

¶Conflatura eſt dei iuſticia: que malos punit: ficta fallacia que vanos extrudit: ⁊ vera prudentia: que purum hoiē oſtendit ibidem. A

¶Confortare ſumitur pro fortificare/ſtabilire ⁊c. A

¶Confortatio multiplex: ſcʒ mundi/diaboli ibidem. A viri iuſti ibid̄. B et dei: que etiã multa dat ibidem. C

¶Confringere/vide frangere. A

¶Confractio prudẽtie eſt mali repreſſiua: ſtultitie/boni deſtructiua: iuſticie/mali punitiua ibideʒ. A ſeuitie/bonis nociua: ſpurcitie/mentis infectiua ibid̄. B ⁊ triſticie/pene inflictiua ibidem. C

¶Confringuntur multa hominũ genera ibidem. D

¶Confugere/vide fugere.

¶Confundere/confuſio id eſt mixtio ⁊c. A

¶Confuſio multiplex: ſcilicet deceptoria/deriſoria/⁊ damnatoria ibidem. B

¶Confunduntur mali verecundia/ignominia/opprobrio et cetera ibidem. C

¶Congregare/congregatio/congregare eſt inſimul aggregare: quidue ſignificat ⁊c. A

¶Congregatio multiplex. ſ. virtuoſa/perfectorũ: vitioſa peccatorum: gaudioſa beatorum: ⁊ doloroſa reproborum: ibidem. A

¶Congregatio moralis conſiſtit in vnitate: ⁊ ſocietate: atq; dilectione ⁊c. ibidem. B

¶Cõgregatione debem⁹ cõmunicare per ſocietatẽ ibidẽ C roborare per benignitatẽ ibid̄. D ſubiecti eſſe per humilitatẽ ibid̄. E et conglutinãtes p charitatẽ ibid̄. F

¶Cõgregatio multiplex. ſ. laudabilis atq; virtuoſa ibid̄. B confuſibilis ⁊ vitioſa: terrenorũ inutilis ⁊ oneroſa: ⁊ dãnabilis atq; doloroſa ibidem. H

¶Coniunctio/coniungere id eſt aſſociare/adherere/ copulare ⁊c. A coniunguntur per charitatẽ ⁊ amorẽ: per teneritatem impreſſionis ibid̄. B conformitatẽ conditiõis ad imitandum ibidem. C et intimiditatem affectionis ad charitatem ibidem. D

¶Coniugium multiplex: honoris. A amoris ibidem. B ⁊ farcinis oneratum ibidem. C

¶Conſcientia noſtra debet venuſtari ſumma puritate ibid̄. A roborari ſumma firmitate ibidẽ. B profundari magna humilitate: ⁊ menſurari magna equitate ibid̄. C

¶Cõſecrare/ cõſecrata dicunt̃ que ſunt deo dedicata ⁊c. A

¶Cõſecrari dño ſi volumus ſimus mundicie floribus picturati: ibideʒ. B decentie morib⁹ adornati: nequitie gentibus non alligati: tẽperãtie viribus ſubiugati: ⁊ perſeuerantie finibus terminati ibidem. C

¶Conſecratio exemplatur naturaliter ibidem. D commendatur ſeu figuratur litteraliter ibidem. E ac operatur virtualiter ibidem. F

¶Conſentire: conſenſus quid ſit ⁊c. A

¶Conſenſus mutuus pacis gñator ibid̄. A fatuus necis opinator ibid̄. B ⁊ congruus lucis ꝓcurator ibid̄. C

¶Cõſequi id eſt cõplete ſequi/aſſequi/cõprehẽdere ⁊c. A

¶Cõſequi veniam/gratiã ⁊ gloriã ibidem. B

¶Conſeruare ſumitur pro cuſtodire/facere ⁊ implere. A

¶Conſeruant vitam humanam multa: pariterq; vitam ſpiritualeʒ ibidem. A

¶Conſeruatio dei mandatorũ multiplex ibidem. B

¶Conſideratio/conſiderare id eſt preuidere cum deliberatione reſpicere ⁊c. A

¶Conſideratio propriorum defectuum ⁊ ſcelerum vt corrigantur: bonorum ſuperum vt appetantur: et valorem operum: vt exequãtur ibidem. B

¶Conſideranda vel meditanda a nobis: ſcilicet naufragium mundiale ibidem. C infernale ſupplicium ibidem. D et ſupernale ſolatium ibidem. E

¶Conſideranda adhuc ſunt multa ⁊c. ibidem. F

¶Conſilium quid ſit diffinitiue. E

¶Conſilium habendum inducit natura: deſignat figura: et precipit ſcriptura ibidem. B

¶Conſilio bono patria gubernatur ibidem. C principum impetus refrenatur ibidem. D et damni pericula declinantur ibidem. E

¶Conſolatio eſt ſolatij aſſecutio: ⁊ eſt multiplex: ſcilicet externa temporalis: que eſt damnabilis: interna viatorum laudabilis: ⁊ ſuperna beatorum durabilis. A

¶Conſolatio adhuc multiplex: ſcilicet ſpiritualis ibidẽ. B temporalis ibidem. C et eternalis ibidem. D

¶Conſpectus/per conſpectum enim conſideratur virtus cõſiderationis: ſiue conſiderantis preſentia. A

¶Conſpectu dei cõprobantur perfecti: premiãtur beati: protegantur infirmi: iudicantur iniqui: ⁊ cõdemnãtur maligni ibidem. B

¶Conſpectui diuino aſſiſtũt fortes ⁊ virtuoſi: mundi ⁊ gratioſi: recti non tortuoſi: humiles ⁊ operoſi: flebiles ⁊ lachrimoſi: ſtabiles ⁊ rigoroſi ⁊c. ibidem. C

¶Cõſpectui diuino mali apparent vacui ſine bonitatis valore: obſcuri ſiue venuſtatis ſplendore: exuſti a cupiditatis ardore: infecti a carnalitatis horrore ibidem. D

¶Cõſpectus dei a malis formidandus ibidem. E a bonis vero pie affectandus ibidem. F

¶Conſtantia accipitur pro animi ſtabilitate et fortitudine/ vide de fortitudine et ſtabilitate.

¶Conſtituere ſumitur pro aſſumere/ordinare/preficere/ſublimare ⁊c. A

¶Conſtituti in bono ſunt religioſi/vt ſedeant ad contemplãdum/clerici/vt doceant ad predicandum/prelati/vt preeant ad gubernandum ibideʒ. B et beati/vt gaudeãt ad conregnandum ibidem. C

¶Conſtituti in malis ſunt viri impij ſine clementia: ignari ſine licentia: iniqui ſine conſcientia: et auari ſine ſufficiẽtia ibidem. D

¶Conſuetudo quid ſit deſcriptiue. A

¶Conſuetudo mala ſenſus obſcurat: mentes indurat: vires eneruat: ⁊ corda inneruat ſeu ligat ibidem. B

¶Cõſummare/cõſummatio ſumit̃ pro cõplemento perfectiuo/termino finitiuo: ⁊ exterminio deſtructiuo. A

¶Conſummatio multiplex: ſcilicet virtuoſa ibidem. B luctuoſa ⁊ glorioſa ibidem. C

¶Cõſummatio in malo inuenitur per mortẽ corpaleʒ: fortunam tpaleʒ/culpã crialeʒ ⁊ et miſeriã eternaleʒ ibid̄. D

¶Cõſumere/cõſumptio eſt rei attennatio vl' annihilatio. A

¶Conſumũt abſtinẽtes carnẽ propriã ibidẽ. B culpas noxias penitentes: gentes impias preſidẽtes: et opes inopibus compatientes ibidem. D

¶Conſumptio multiplex: ſcilicet gratie ibidem. E fortune/ nature ⁊ anime ibidem. F

¶Conſurgere id eſt cõplete ſurgere vel ſimul ſurgere ⁊c. A

¶Conſurrectio de inferioribus ad ſuperiora perfectã eleuationem/terrenorum contemptum/et celeſtium affectionem ſignat ibidem. A

¶Conſurrectio ſpiritualis facit dimitti terrenam baſſitudinem: nam conſurgẽdum eſt ab infimis et a peccato multiformiter ibidem. B acquirit etiam virtutũ pulchritudinẽ: requirit animi firmitudinem ibidẽ. C habetq; ſenſuum limpitudinem ibidem. D

¶Contaminare id eſt inficere vel fedare. A

¶Contaminatio eſt ſpiritualis inquinatio vel peccatũ ⁊c. A

¶Contaminãtur per luxurioſe carnalitatis actum ibidem. B per vitioſe ſocietatis tactum: per ſeditioſe crudelitatis factum: per delitioſe guloſitatis victũ ⁊ per inui

Ayuntamiento de Madrid

dioſe loquacitatis dictum ibidem. E

Contemnere ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Contemnere ſeipſum tanꝙ defectiuum ibidem. B mundum tanꝙ deceptiuū ibidem. C et peccatum tanquã infectiuum ibidem. D

Cõtemnitur deus a peccatoribus ibidẽ. E prelatus a ſuſurronibus ibid. F pauper ab abundantibus: malus a preſumentibus ibidẽ. G cruciatus a peccatoribus: ⁊ paradiſus ab ignorantibus ibid. H

Contemplatio quid deſcriptiue et pertinet ad viros perfectos ⁊c. A

Contemplanda eſt eternorum opulentia/creaturarū excellentia/interna ſapientia/humana diligẽtia/⁊ diuina prouidentia ibidem. B

Contentio/contendere accipitur pro contradicere/ repugnare/rixari/diſcordare ⁊c. A

Contendunt quidã ex preſumptione inflata/ iuriſditione elata/cogitatione maligna ⁊ cetera ibid. A

Cõtritio ideſt deſtructio/confuſio/cõſumptio ⁊c. A

Cõtritio debet promi realiter: loqui vocaliter: et pūgi mentaliter ibidem. B

Conteri perfecte volẽtes habeãt in oculis loturã liquoris: ſcilicet lachrymationis ibidem. B in labijs clamoris lecturã: ſcilicet confeſſionis ibid. D et in anima doloris puncturam. ſ. ſolicitationis ibidẽ. D

Conteritur corpꝰ per naturalis reſolutionis tractum ibidem. E peccator per diſſolutionis criminalis actū ibidẽ. E pauper per fortunalis impugnationis tactum ibidẽ. G diues per temporalis tribulationis iactum ibid. H ⁊ dãnatꝰ p eternalis deſolationis luctū ibid. J

Cõteret deꝰ in inferno multa pctõꝝ gña ibidẽ. K

Conteſtari eſt aliqd cõſtãter dicere vł teſtari: vide dicere.

Cõtinere/cõtinentia/cõtinere ſumitur multis modis: pro abſtinere/capere pro ſufficientia ⁊c. A

Continentes ⁊ a carnalibus abſtinẽtes ꝓpter preceptum qd iniūgitur/propter auxiliū qd impẽditur/ꝓpter preciũ qd ſupponit/⁊ ꝓpter pmiū qd promittit ibid. B

Continentia multiplex: ſcilicet oris/cordis ⁊ operis ⁊ adhuc quedã eſt maieſtatis eterne: quedã poteſtatis externe: et quedam charitatis interne ibidẽ. C

Contentus cui ſufficit quod habet. A

Contentus ſit princeps gloria ⁊ iuriſdictione: miles proprio officio et diſtributione: ac ſacerdos neceſſariorum aſſignatione ⁊ collatione ibidem. B

Cõtinue/de cõtinuitate ſicut de perſeuerantia ⁊c.

Continuo ſumitur pro ſtatim/cito/protinus ⁊c. A

Continuo in bono/ obtemperare maioribus obediendo/ adiuuare pauperibus ſuccurrẽdo/miniſtrare fratribus/ ſeruiendo: in malo vero qꝛ mali ſolent decipere/deficere ⁊ areſcere ibidem. A

Contingere ſumitur pro pertinere/attingere/aduenire/accidere ⁊c. A

Contingit cecitas in obſtinatis/ reuelatio predeſtinatis/ mala fortuna effrenatis/et mors eterna damnatis ibidem. B

Contra contrarietas idem ſunt: ⁊ ſunt quedam bona: quedam vero mala. A

Contrarietas dei reſpectu obſtinatorum: prelati/ reſpectu malorum ſubditorum: ⁊ iuſti/reſpectu actuum illicitorum ibidem. A

Contrariantur boni trangreſſoribus / peccatoribus /deceptoribus ⁊ malis ſuperioribus ibidem. B

Contrariantur mali deo: legi/ſibimet/ſocijs et cetera ibidem. C

Contrarietas etiam accipitur pro diſcordia/diſſenſione et inimicitia ibidem. D

Cõtrarietas multiplex. ſ. pctõꝝ ⁊ peruerſoꝝ ibidẽ. E exactorum ſeu auarorum ibidem. F ſuperborum ⁊ inflatorum ibid. G et inuidorum ſeu detractoꝝ ibid. H

Cõtradicere/cõtradictio/vide diſcordia/diſſenſio.

Contremiſcere/vide tremor/timor.

Cõtriſtari/eſtqꝫ cõtriſtatio multiplex. ſ. terroris cõcuſſiui/ doloris cõpaſſiui/timoris defectiui/ſtuporis turbatiui/ laboris afflictiui/ meroris pungitiui/⁊ rigoris damnatiui. A

Contumelia ideſt iniuria/cõfuſio/verecundia. A

Contumelia quam committunt delinquẽtes: quã ſuſtinẽt iuſti patiẽtes: ⁊ quam incurrūt mali decedẽtes ibid. A

Conturbare/conturbatus/conturbatio eſt mentis concuſſio cum timore permixto. A

Conturbatio multiplex: ſcꝫ virtuoſa ibid. B vitioſa ibid. D et doloroſa ibidem. E

Conturbat bonos conſideratio ſuperni numinis. ſ. ipſius dei deſideratio: eterne glorie premeditatio vitiorum noſtrorum: et cetera alia ibidem. C

Conuallis ſignat ſtatum humilitatis ⁊ perfecte religionis: proſperitatis ⁊ terre poſſeſſionis: mentalis ⁊ interne cogitationis ⁊c. A

Conuenire/conuentus ideſt ſimul viuentiū cetus: et ſignat ſocietatem/cõgregationeꝫ/cõuentionem. ⁊c. A

Conuentus bonorum et virtuoſorū: qꝛ conueniūt ad eccleſiam/ad bella/ad capitulū ⁊c. ibid. B eſt etiam conuẽtus malorum ⁊ vitioſorum: qui cõueniunt contra deuꝫ: cõtra ꝓximum/⁊ contra ſeipſos etiam ibidem. C

Conuerti/conuerſus/conuerſio que eſt multiplex. A

Conuerſio dei cunctis mirabilis: ſicqꝫ inuenitur duplex conuerſio: ſcilicet gratioſa ibidem. B et rigoroſa ibid. C conuerſio vero iuſti que eſt laudabilis ibidem. D impij damnabilis ibid. J ⁊ mundi mutabilis ibid. K

Conuerſio vera requirit vt fugiamus ſtatum inficientem ibidem. E vt aſpiciat fructū allicientem ibidẽ. F vt perficiat actuꝫ ſufficientem ibideꝫ. G et perquirat modum conuenientem ibidem. H

Conuerſio vt communiter bonum ſignat: ſicqꝫ conuerti debemus a malo ad bonum perfecte ⁊c. ibid. L ergo cõuerti debemus ad puritatis candorem ibid. M ad pietatis dulcorẽ ibideꝫ. N et ad ꝓbitatis vigorẽ ibid. O

Cõuerſatio ideſt ſimul verſatio commoratio ⁊c. A

Cõuerſatio bona ⁊ honeſta ſit in plãtis ⁊ religioſis in exẽplum aliorum: vnde conuerſatio intuẽtibus ſit gratioſa ibidem. B fructuoſa ibidem. C ⁊ virtuoſa poſſidentibus. ibidem. D

Cõuiuiū p cõi refectiõe/recreatõe: ⁊ delectatiõe ſumit. A

Conuiuium multiplex: ſcilicet mundane proſperitatis ibidem. A eterne felicitatis ibidem. B et eucharíſtie ſeu ſpiritalis ſanctitatis ibidem. C

Conuocare id eſt ſimul vocare ⁊c. A

Conuocatio multiplex: ſcꝫ gaudentiū ſpūaliter/predicantium litteraliter/⁊ conſpirantium ſocialiter ibid. A

Cooperire ideſt contegere/velare: eſtqꝫ coopertura multiplex: ſcilicet glorie temporalis: gratie ſpiritualis: miſerie corporalis ⁊c. ibidem. A

Copia/copioſus/ copia ſumitur pro multitudine ſeu abūdãtia: eſtqꝫ multiplex: ſcilicet terrenorum vitiorum/ tormentorum et cetera alia ibidem. A

Cor ſumit in ſcriptura ꝓ interiori cõceptu ⁊ cogitatu. A

Cor noſtrum ſit caſtrum hoſtibus claudendum: ibidem B aſtrum lumine dotandum: ibideꝫ. C et clauſtrum crimine mundatum ibidem. D

Cor nr̃ꝫ hẽat rectitudinẽ intẽtiõis ibid. E ſanctitudinem affectionis ibid. F ⁊ ãplitudinẽ dilectiõis. ibidẽ. G

Cor multiforme habent boni ibid. H

Cor mali habet multiplex ibid. J

Cor venenatum nunquam liqueſcit nec comburitur ⁊c. per peruitas. B

Corã pñtiaꝫ ſignat poteſtqꝫ intelligi p corã dei pñtia. ſ. co

ram in carne/ſicut miniſtrator: in mente/ ſicut informa
tor: in ſede/ſicut imperator: ⁊ in ede/ ſicut remunera
tor. A
Coram iuſti preſentia ſcilicet coram deo/ prelato ⁊ epiſco
po ibidem. B et coram preſentia impii qui falla-
citer decipiunt: voraciter accipiunt: et crudeliter inter-
ficiunt ibidem. F
Coram etiam eſt bonorum preſentia virtualis/ quam per
ficit morum plenitudo ibidem. C perſonalis/quam re
gulat vite rectitudo ibidem. D fraternalis/quam do
tabit vite longitudo ſeu boni plenitudo ibidem. E
Cornicis proprietas/aduocatus. G annunciare. C
ante. H
Cornu poteſt ſignare in bono ⁊ in malo. A
Cornua dei ſumme metuenda ibidem. A iuſti acuenda ⁊
preparanda ibidem. B eccleſie/honoranda ibidem.
C et crucis amplexanda ibidem. D impii alliganda
et reſecanda ibidem. E et mundi confringenda ſeu
diſſipanda ibidem. F
Corona multiplex: ſcilicet bonorum virtuoſa in conſtan
tia/glorioſa dignorum in eccleſia / fructuoſa ſanctorum
in patria/vitioſa malorum in cordis curia: ⁊ ruinoſa ma
lignorum in mundi gloria. A
Corona hominum perfectorum vbi concurrunt multa ibi
dem. B ſcilicet corona prelatorum iuſte preſidentium
magnorū doctorū et ſubtiliter docentium ibidem. D
vincentium viriliter hoſtem rebellantem ibidem. E
regentium vtiliter plebem ſubiacentem ibidem. F
et beatorum: ſcilicet glorie paradiſi ibidem. G
nam ibi eſt corona iuſticie que datur merentibus ibidē.
H corona vite que datur ſemper viuentibus: corona
glorie que datur alte regentibus: ⁊ corona amicitie: que
datur claris parentibus ibidem. I
Corona aurea que aureola dicitur: daturq; virginibus
martyribus et doctoribus ibidem. K
Corona diuina triplex: ſcilicet carnea/ſpinea et nubea.
ibidem. L
Corpus omne quod ex materia ⁊ forma cōſtituit dicit. A
Corpus in bono multis ſumitur modis ibidem. B ſci
licet corpus miſticum ibidem. C nam tale habet ſi
dei ſplendorem / mutuum amorem/ et ſpei directorem
ibidem. D corpus celicum aggregatur moribus vir-
tuoſis quod eſt corpus virtutum ibidem. E corpus
mortificum debet ſupponi ictibus doloroſis ibidem. F
⁊ corpus dominicū dʒ extolli ritibus ſerioſis ibidē. G
Corpus vero in malo etiam multiplex: ſcilicet corpus dia
boli/peccati/⁊ impii ibidem. H
Correctio/correptio ideſt caſtigatio/emendatio/reprehen
ſio ⁊c. A
Correctio habeat ſeueritatem punitionis ibidem. B
benignitatem compaſſionis ibidem. C et ſagacitatem
diſcretionis ibidem. D
Correctio ſuſcipienda eſt patientiſſime ibidem. E reii
ciēda ſapientiſſime /⁊ reſpiciēda metuētiſſime ibid̄. F
Corroborare id eſt ꝯfirmare/cōſolidare: et confortare. A
Corruere ideſt impetuoſe precipitari vel cadere. A
Corruere multiplex: ſcilicet iuſtorum/malorum/egenorum/
magnorum ⁊ damnatorum. A
Corruunt tam in peccatum ꝙ tormentum decē peccatorū
genera ibidem. B
Corruūt etiam ꝑ ſuperbiam alte ſe leuantes ibidē. C fun
damentum firmum non habentes/corruunt per iracun
diam paſſim offendentes ibidem. D per imprudē-
tiam ſtulte diſcurrentes / per auaritiam onera feren-
tes: per immundiciam lubrice incedentes: tentationum
impulſum ſuſtinētes ibidem. E per ignauiam nimis
timentes/per infirmitatem et impotentiam deficientes
et per fiduciam in mundi auxilijs innitentes ibid̄. F

Corruptio/corrumpere: corruptio nihil aliud eſt ꝙ rei diſ
ſolutio / alteratio et deſtructio: eſtq; multiplex corru
ptio. A
Corruptio nature/quam facit mortis neceſſitas ibidem.
B fortune/quam facit fortis aduerſitas ibidem. C
gratie/quam generat culpe peruerſitas. ibid̄. D ⁊ glo
rie/quam impedit pene diuerſitas: ſcʒ damnatio eter-
na ibidem. E
Corus quandoq; ſumitur pro menſura/chorea/inſtrumen
to muſico et vento: ſic dicto. A
Corus ſignat leticiā ſpūalem/tꝑalem ⁊ eternalem ibid̄. B
Corui proprietas: proiicere. A prouidentiam. A
Cottidie quod diebus ſingulis iteratur /dicitur: accipitur
etiam pro ſepe communiter ⁊c. A
Cottidie boni deū diligētes ſolliciti ſint ī pluribꝫ ibid̄. B
Cottidie mali ⁊ impii laborant multiformiter ibid̄. C
Coturnicis proprietas ala. B
Cranas auicula ſine coitu gñatur ⁊c. xpi reſurrectio. B
Cras craſtinum tempus futurum deſignat: et eſt multi-
plex. A
Cras intelligitur diſcretio deliberatiua: ſi volumus vince-
re hoſtis malicias: ⁊ ſi volumus fugere nequitias ibid̄.
B ſi volumus etiam facere graues iuſticias: ⁊ ſi volu-
mus edere chriſti delicias ibidem. C
Cras ideſt dilatio procraſtina ſiue neglectiua: / ꝯditio mor
tificatiua: ſcʒ dies mortis ibidem. D afflictio damnifi-
catiua: ſcilicet pena infernalis: et conſolatio letificatiua:
ſcilicet vita eterna ibidem. E
Creatura/creare/creator/ creare enī eſt aliquid de nihilo
facere: ſic enī ſoli deo creare competit ⁊c. A
Creatura diligēda eſt: ſcʒ ipſe deus diuine placatiōis ſub
limitas ibid̄. B eligēda prompte deuotiōis fidelitas
ibid̄. C attēdenda noſtre cōditōis nobilitas ibid̄. D
et oſtendēda noſtre ſubiectiōis humilitas ibidem. E
Creator ipe deus: q̄ creauit celū/terrā ⁊c. ibidem. F
Credere ſumitur pro obedire/cōmittere/cōſentire/ aſſen-
tire/opinari/extimare ⁊c. A
Credēdum eſt fidei ꝓpter multitudinē pp̄li credētis ibidē.
B ꝓpter certitudinē oculi veritatis docentis ibidem.
C propter fortitudinē tituli manētis ibid̄. D et ꝓpter
plenitudinem premii ſequentis ibidem. E
Credēdū diabolo vel heretico nō eſt ꝓpter multa ibid̄. F
Creſcere in malo ſignat diuitiarum augmentationem:
proſperitatis inquiſitionem/et iniquitatis multiplicatio
nem. A
Creſcere in bono ſignat profectum ⁊ augmentum virtu-
tum ibidem. B
Creſcit homo perfectus in virtutibus per mentis radia-
tionem ibid̄. C per mentis benignā irrigatiōem ibid̄.
D et per mentis feruētem inflāmationem ibidem. E
Creſcant in nobis virtutes: vt noſipſi creſcamus mul
tipliciter ibidem. F
Crimen/vide de peccato.
Chryſopaſſi gēme proprietas/charitas. B
Chriſtus quale nomen: chriſti natiuitas: chriſti paſſio ⁊ ce
tera alia: vide chriſtus in. x.
Chriſtus equiparatur agno, multipliciter agnus. D
Crocodilli aīalis proprietas accuſare. E
Cruciare/crucifigere/crux/ſeu cruciatus/crucifixio ſeu af-
flictio multiplex in ſcriptura reperitur. A
Crux vna qua crucifigūtur viri penitētes ibid̄. B qua
crucifigūtur miſeri patientes ſeu pauperes indigentes:
qua crucifiguntur homines delinquētes ibid̄. C qua
affliguntur damnati in orco iacentes: ⁊ qua cōmunicā-
tur chriſtum contemplantes ibidem. D
Crucis laudes plures ibidem. E
Crux ē manꝰ ad tranſfretandū/baculꝰ ad ſuſtētādū ibid̄. F
lācea ad pugnādū/ſcala ad aſcēdēdū ibid̄. G ſedes ad

Ayuntamiento de Madrid

quieſcendum: ⁊ ſchola ad diſcendum ibidem. H

Crux chriſti quot lignis facta: lignum. B

Crux chriſti eſt ſignū multiplex: ſignum. D

Crux boni latronis in Cypro dependet in aere et cetera preſumere. C

Crudelitas/crudelis/crudelitas nihil aliud eſt ꝙ punitionis exceſſus. A

Crudelitas eſt punitionis exceſſus: eſtq; demonuꝫ metuenda/et hominum renuenda ibidem. B

Cubile/cubiculum ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Cubiculum purum pro ſummo numine eſt vterus virginis Marie ibid̄. B ſecurū pro iuſto agmine .ſ. fidei eccleſie ibid̄. C ſecretum/pro ſacro lumine.ſ.conſcientie ibidem. E ⁊ quietū/in celi culmine.ſ.paradiſi ibidē. F

Cubiculū ſiue cubile eccl̄ie multis pōt dici modis ibid̄. D

Cubiculum ſeu cubile in malo reperitur multiplex: ſcilicet carnis immundorū/cordis malignorum/ mundi auarorum/⁊ inferni dānatorum ibideꝫ. G

Cubitus certa menſura brachij nuncupata ⁊c. qua menſurata fuerunt omnia facta in tabernaculo: ⁊ poteſt ſpiritualiter ēt intelligi ibidem. A

Cuculi proprietas/ alienum. C

Cuius cui ⁊c. vide quis cuius cui.

Cultura/cultus ideſt ritus vel ornatus ⁊c. A

Cultus diuinitatis multiplex.ſ. virtuoſus obſeruantie eccleſiaſtice ibidem. A iniquitatis idoloꝝ vitioruꝫ ⁊c. et curioſitatis ornatus exterioris pompe ibidem. B

Cum ſuppoſitiue aduerbium temporis aliquādo prepoſitio: ⁊ ſumitur pro quando quoniam ⁊c. A

Cuꝫ ſignat tēpus ⁊ cōplemētū diuinoꝝ ⁊ hoc ad xp̄i actus multiformiter ibid̄. B operū perfectorum ⁊ iuſtorum ibidem. C supernorū gaudiorū ⁊c. ibidem. D hominum impioꝝ ibid̄. E et infernaliū tormētoꝝ ibid̄. F

Cum ꝓpoſitio cōiunctiuū ⁊ colligatiuū: ſignat cōcordantē ſeu ligantem ſocietatē ſiue bona ſiue mala fuerit. A

Cum vnū ſpectat ad dei maieſtatē ibideꝫ. B ſicq; deus nobiſcū eſt corpaliter veſtitus hoīe ibid̄. C ſacramētaliter velatus tegmine ibid̄. D ſpūaliter cuꝫ grē lumine ibideꝫ. E ſupernaturaliter cū glorie culmine ibid̄. F

Cum pertinēs ad iuſti ſocietatē ſeu charitatē ibid̄. G et ſic eſt cum exterius cū innocētibus ad eos imitandum multipl'r ibidē. H cū interius fecūdatiuuꝫ: cum ſuperius copulatiuuꝫ: et ſunt cum deo in cōſcientia ſtabiliter adherentes ibidem. K in eccleſia nobiliter preſidētes ibidē. L in patria feliciter quieſcentes ibid̄. M et cū pertinens ad impij prauitatem ibidem. N

Cunctus/ta/tum/cunctus vniuerſitatē ſeu multitudinem ſignat: ⁊ plus ad perſonas ꝙ ad res refertur: ⁊ hoc ī bono multipliciter. A in malo vero cūcti ſunt doloſi/pōpoſi/⁊ ruinoſi ⁊c. ibidem. B

Cupere cupiens id eſt feruēter deſiderare: ſumi poteſt in bono ⁊ in malo: naꝫ cupiunt iuſti doctrinā/per quā reſatientur: gratiaꝫ/ per quā edificentur: amicitiaꝫ/vt cōpatiātur ⁊c. ibidem. B

Cupere vero in malo nihil aliud eſt ꝙ auaritia vel exceſſiuus appetitus rerum ⁊c. ibidē. C

Cur aduerbium interrogatiuū ſumitur inquiſitiue/deſolatiue/reprehenſiue et conqueſtiue: ⁊ ſic accipitur multipliciter. A

Cura id eſt diligentia/ induſtria/ ſollicitudo circa aliquid impenſa ⁊ proprie pertinet ad prelatos. A

Curam habeat prelatus de habenda ſtabilitate ibidem. B ſagacitate ibidem. C humilitate ibidem. D ⁊ agēda vtilitate ibidem. E

Curam adhuc habeat prelatus de ſubditis multipliciter ſcilicet equaliter iudicando/ſeueriter caſtigando et cetera alia ibidem. F

Curari poſſunt ⁊ merentur a deo ⁊ prelato ibidem. G

Currere/curſus/currere eſt feſtine ſeu velociter verſus terminum aliquem ſe mouere. A

Curſus multiplex: ſcilicet naturalis/ criminalis/ moralis ⁊c. ibidem. A

Curſus bonorum operum debet habere moduꝫ ſagaciter proſecutiuum ibidem. B actum celeriter executiuum ibidem. C ⁊ finem principaliter conſecutiuū ibid̄. H

Currendū eſt per viā iuſticie ⁊ mandatoꝝ dei multipliciter: quia eſt curta/recta/lata ⁊ tuta. ibidē D

Currere celeriter impeditur homo.ſ. mūdi negocijs occupatus ibidem. E mundi diuitijs oneratus ibidem. F ⁊ delitioſis carnalibuſq; deſiderijs eneruatus: ſicq; curſus malorum operum multiplex eſt ibid̄. G

Currus a currendo: ⁊ quid deſcriptiue: etiam currus in ſcriptura plures ſpūaliter habet intellectus. A

Currus chriſti quem ducit ſpiritusſanctus in quo vectus/ contentus atq; portatus/eſt mater dei: currus in quo habitauit corporaliter ibidem. B currus in quo habitat perſonaliter ibideꝫ. C in quo habitat ſpiritualiter ibidem. D in quo habitat figuraliter ſeu ſacramentaliter ibidem. E

Currus iuſti per quem fit bonus trāſitus: ſcilicet virtutuꝫ: ſicq; eſt currus cōtinentie ⁊ patiētie/amicitie ibid̄. F currus etiā mūdi in quo fit grandis ſtrepitus ibidē. G eſtq; diaboli/cuius eſt triſtis exitus: ⁊ impij/cuiꝰ eſt grauis ambitus: ⁊ talis eſt triplex: ſcꝫ ſuperbie/ luxurie/ et auaritie ibidem. H

Curuare/curuitas multis accipitur modis. A

Curuitas ſeu inclinatio multiplex.ſ. iuſtorum ⁊ humilium ibidē. A pauperū ⁊ flebiliuꝫ ibid̄. B pctōruꝫ deteſtabilium ibid̄. C ⁊ dānatoꝝ miſerabilium ibidem. D

Cuſtodire/cuſtodia ſumit̄ pro loco vbi aliq̄d cuſtodit̄. A

Cuſtodire debemus menteꝫ interiorē.ſ. animoꝝ virtutes ibid̄. B legeꝫ ſuperioꝝ.ſ. dei ⁊ prelatoꝝ mādata ibid̄. C gregē exteriorē.ſ. ſubditorū ibidem. D

Cuſtos ideſt prelatus habeat iuſtā ⁊ canonicam inſtitutionem ibid̄. E peritiam ⁊ diligentiam pro ingreſſu ibid̄. F prudentiam ⁊ ſapientiaꝫ in egreſſu ibidem. G

Cuſtodire ſe debet homo a vitio detractionis ⁊ murmurationis: a laqueo deceptiōis: a mēdacio locutionis: a nequitia arreptiōis: ⁊ ab immūdicia dilectiōis ibid̄. H

Cuſtodit deus perſonarum genera.ſ. charitate feruētes: paupertate ſeruientes: et ſanctitate pollētes ibid̄. I

Cuſtodire adhuc debemus multa ⁊c. ibidem. K

¶ De littera. D.

Dagon fuit idolū philiſtinoꝝ: ⁊ interpretat̄ piſcis meroris ⁊c. vel etiā dicitur diabolus. A

Dalida vxor ſanſonis: ⁊ quid ſignat amor mundi. C

Damaſcus ciuitas et caput ſyrie. A

Damaſcus dicit̄ mundus propter nomē ſignificatiuum ibidem. A propter opus iuſtificatiuū ibidem. B et propter finem exterminatiuum ibidem. C

Damaſcus in bono ſignat eccleſiaꝫ ibidem. C

Damnare/condemnare/condemnatus. A

Damnatio multiplex.ſ. damnatio quā faciūt iuſte preſidentes ibid̄. A quā tolerāt viri innocētes vel male iudicātes ibid̄. B dānatio quam faciunt bonis detrahētes ibid̄. C et quam ſuſtinent mali delinquētes ibid̄. D

Damnationē eternā incurrūt multa pctōruꝫ gn̄a ibidē. E

Damnum ſemper nocumentum ⁊ detrimentum ac ſimilia ſignat ibidem. E

Dan eſt nomen hoīs et terre et interpretatur cauſa vel iudicium: ⁊ ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Daniel ꝓpheta de regio ſemine natꝰ: ⁊ pōt ſignificare xp̄ꝫ vel quenlibet virum ſanctum. ibidem. A ſicq; bonus ⁊ iuſtus futura ſcrutatur ſubtiliter: cū malis conuiuit humiliter: fallaces confundit ſagaciter: peruerſos corrigit

ſeueriter: ⁊ iudicia facit equaliter ibidem. B
Dare idest ſua alteri cõicare/diffundere vel donare ibid. A
Dator ſummus eſt deus iuſtus dator bonus ⁊ laudabilis: mũdus/dator fallibilis: impius/dator inutilis: et diabolus dator damnabilis ibidem. A
Dator eſt deus ſummus ⁊ mirabilis ibid. B nã dat multipliciter: que tangũt ſuaȝ grãȝ ibid. C dat que tangũt eius iuſticiam ibid. D dat que cõcernunt ſuam prudentiaȝ ibidem. E dat que pertinent ad ſuam gloriam et eternam munificentiam ſcilicet in paradiſo: nam ibideȝ multiplicia dabuntur dona ibidem. F
Dator iuſtus eſt bonus ⁊ laudabilis: quia ſm diuerſos ſtatus diuerſa tribuit ibidem. G detur ergo ſinceriter/hilariter/ſagaciter ⁊ vtiliter ibidem. H
Dare debemus nosipſos ⁊ bona noſtra largiter aliis diſtribuere ibidem. I
Datum noſtrum debet eſſe puritatis cõmunificatiuum ibidem. K paupertatis ſubleuatiuum ibidem. L ⁊ vbertatis conſecutiuum ibidem. M
Dauid interpretatur manu fortis: vultu deſiderabilis: ſignatq; virum perfectum: et maxime prelatum ibidem. A ſicq; prelatus habeat ſanctitudinem in ingrediendo: in animo pietatem: in actibus equitatem: et cetera alia ibidem. B
Dauid propter plurima eius facta poteſt in ſcriptura quẽlibet virum perfectum et ſanctum ſignificare multipliciter ibidem. E
De prepoſitio ſeruiẽs ablatiuo caſui: ⁊ ſignat receſſuȝ a loco vel dependentiã a re vel perſona ⁊c. A
De ſignat vitioſam participationem: que eſt fugiẽda ibid. B virtuoſam/que eſt acquirenda ⁊ promerenda ibid. C rigoroſam/que eſt metuenda ibid. D et luctuoſam que eſt attendenda ibidem. E
De maxime ad dei filium ⁊ virum iuſtum ptinet ibid. F
De etiam ſignat peccatorem ibidem. G
Debere verbũ obligatiuũ: obligatiõeȝ eẽt ad aliquid faciẽdum ſignat. A nam debitũ mortis nunq; eſt euitandũ debitum carnis coniugi reddẽduȝ: debitũ legis ſemper obſeruandum ibid. A debitũ equitatis ſemper tenendum: debitum eterne aduerſitatis a malis perſoluendũ et debitũ ſuperne felicitatis qđ eſt ꝓmerendũ ibid. B
Debitũ rationis ſeu iuſticie reddam⁹ multipliciter ibid. C
Decem/numerus denarius ẽ perfectus nam eſt complementum et perfectio numerorum ⁊c. A
Denarius numerus mandata dei: ſtatuſq; perfectionis ⁊ legis obſeruantias multa etiam bona ſpiritualia perficit ⁊c. ibidem. B
Decem mandatorum obſeruatores intelliguntur plurimi ibidem. C
Decem in malo preceptorum decem tranſgreſſorum ſignantur ibidem. D
Decime/decim⁹/decima ẽ pars decima cuiuſlibȝ rei ⁊c. A
Decima multiplex. ſ. virtualis/que ſoli deo offertur ibidẽ. A tẽporalis/que dei miniſtris cõfertur: que ante legeȝ in lege et ſub lege inſtituta eſt ibidem. B et perſonalis/que a deuotis ſolet inferri ibidem. C
Decere multa ſunt que expediunt atq; decent ⁊c. A
Decernere/decretũ/decernere nihil aliud eſt q̃ aliquid determinãdo diſponere/ſtatuere/ordinare ⁊c. A
Decernere ad deum pertinet de regimine vniuerſali ibidẽ. B ad prelatum vero de regimine populari: diſcernat eniȝ prelatus decreta deuotionis/quo ad deũ: diſcretionis/quo ad proximũ: correctionis/quo ad ſeipſum ibid. C et diſcernat ſubditus de regimine proprio ſingulari ⁊ particulari: ſicq; diſcernat humiliter ſe ſubiugare: ſimpliciter deum rogare: et ſagaciter facta deliberare: ibidem. D
Decidere idest deorſum cadere/vide de cadere.

Decipere idest defraudare ⁊c. A
Decipit nos locutio adulatorum ibid. A infectio mundi bonorum ibid. B et ſuggeſtio demonioꝝ ibid. C
Decipitur homo via morum et proprie ſalutis: ⁊ in rationis iudicio multis modis ibidem. D
Declarare idest manifeſtare ⁊c.
Declinare ſumitur pro deriuare/deorſum inclinare/appropinquare ⁊c. A
Declinat homo cum moritur corporaliter: iuſtus/quando peccat criminaliter: potens/cum cõuertitur virtualiter: et dãnatus cũ iudicatur ſententialiter ibidem. A
Declinare ſignat receſſum a termino a quo: vel acceſſuȝ ad terminum ad quem: ⁊ ſumitˀ in bono ⁊ in malo ibid. B
Declinandum eſt a malis opibus multiplr̃ ibidẽ. C
Delinant etiã mali multis modis ibidem. D
Decor/decorare/decorus/decor ⁊ pulchritudo plerumq; vnum pro alio ⁊ in bono ⁊ in malo ſumitur. A
Decor in anima virtuoſa inuenitur qui eſt in conſcientia: et hoc multipliciter ibideȝ. B decor honeſtatis/qui eſt in apparentia ibidẽ. C decor felicitatis/qui eſt in gloria: et iſte multiplex: ſcilicet in orñatione potentiori: cõtẽplatione ſplendidiori: ⁊ delectatiõe vberiori ibid. D
Decor in malo multipliciter accipitur ibidem. E
Decretum/vide cernere/edicere.
Dedicatio triplex: ſcilicet gñalis/ſpecialis ⁊ ſpiritualis. A
Dedicatio ſpiritualis fuit ad ſimilitudinẽ eccleſie materialis: et hoc multiformiter ibidem. B
Dedicationem in veteri teſtamento fecerũt tres. ſ. moyſes/ſalomon/⁊ iudas machabeus ibidem. C
Deducere idest de locis ducere. A
Deductio bõa fit a deo: ſctã/a iuſto: ⁊ mala a diabolo. A
Deducuntur iuſti per viam nature ad metum finalem ibid. B per viam gratie ad ſtatum moralem ibidem. C per viam miſerie ad luctum penalem ibidem. D et per viam glorie ad fructum vitalem ibidem. E
Deducuntur mali per viam culpe: per viam fortune/et per viam pene ibidem. F
Deeſſe idest deficere/carere/abeſſe idem importãt. A
Deeſſe multiplex: miſerorum/imperfectorum/malorum et iuſtorum ibidem. A
Defendere eſt actus charitatis ⁊ pietatis/ꝓbitatis ⁊c. A
Defenſio dei ſummi bellatoris ibidem. A prelati fortis pugnatoris viri/pii/dulcis adiutoris ibidẽ. B iuſti ſui protectoris/et impii ſui excuſatoris ibidem. C
Deferre eſt aliquid alicui vel ad aliquem portare. A
Deferunt iuſti deo ſacrificia: proximo beneficia: ⁊ malis maleficia ibideȝ. B
Deferunt adhuc iuſti deo deuotionem: pauperi ſubuentionem ⁊c. ibidem. B
Deficere/defectus ſumitur pro non fruitione ſeu carentia pro peccare vel errare. A
Defectus multiplex: ſcilicet naturalis/eſtq; mortis ⁊ corruptionis qui non euitatur: et eſt conſiderandus quia retrahit mentem a ſuperbia: mentem ad dei auxilium inuocandum inducit: ⁊ cetera plura ibidem. B defectus etiam virtualis/quem iuſtus ſectatur ibidem. C criminalis/quo malus grauatur: deficit enim in multis ibidem. D tpalis/quo miſer artatur ibidem. E et eternalis/qui malis preparatur ibidem. F
Defectui ſubiacent: ſcilicet mũdi proſperitas/carnis fragilitas/⁊ mentis mobilitas ibidem. G
Deficiunt in inferno multa: nam ibi nulla virtus/nulla ſtabilitas/nullus vigor/et cetera alia adducere. H
Defunctus id eſt mortuus ⁊c. A
Defunctus ſignat vite terminum naturalem: virum luminum virtualem: et ſtatum criminum mortalem ibid. A
Deglutire/vide abſorbere.
Deiicere. ſ. de alto ad imũ impellere: vel deorſuȝ iacere. A

Ayuntamiento de Madrid

Deiectio multiplex: ſcilicet humiliuʒ et perfectoꝛum/flebilium/moꝛtuoꝛuʒ/fragilium/miſeroꝛum A criminaliuʒ iniquoꝛum multipliciter ibidem. B et infernalium damnatoꝛum ibid̄. C

Deinceps/deinde/decetero ſignant iterationem/additionem/cōtinuationē: et poſteroꝝ cum primis copulationem ⁊c. A et ſignant etiam iſta aduerbia bonoꝛum pꝛofectum et continuationem ibid̄. A vitioꝛum ſeu ſcelerum multiplicationem/futuroꝛum perpetuationem: et moꝛtis inferni ſucceſſionem ibid̄. B

Deinde multimode refertur ⁊c. inde. D E F

Decetero aduerbium adhuc notat plura ibid̄. C

Delectare/delectatio ſumitur in bono et in malo multipliciter. A B

Delectatio cauſatur ex obtenta virtutum multitudine: delectantur enim ſic iuſti multipliciter ibidem. C nam quedam conſurgit ex futuroꝛum ſperata certitudine ibidem. D et quedam ex pꝛemioꝛuʒ beata plenitudine: ⁊ hoc multifoꝛmiter ibidem. E

Delere ideſt deſtruere/diſſipare/vel penitus anullare. A

Delere in bono quando vitia delentur ab anima: quod fit per gratie introductionem ⁊c. A

Delere vero in malo/et ſic ſumitur ſpūaliter/quo ad gratiam: tempoꝛaliter/quo ad foꝛtunaʒ: et eternaliter/quo ad gloꝛiam ibidem. B

Deletio foꝛtuitoꝛum que fit exterius in apparentia ibideʒ C Et deletio damnatoꝛum que fit poſterius ⁊c. ibidem. D

Deliberatio/vide de pꝛudentia.

Delitie/delectatio diſtinguit̄ in vitioſaʒ et gloꝛioſam. A

Delitie ſpernende: quia deficiunt ibidem. B q꞉ inficiunt ibidem. C et q꞉ decipiunt ibid̄. D

Delitie quedam coꝛpoꝛales/que ſunt peccatoꝛum: quia vires eneruant/mentes pꝛoteruant/culpas aceruant/et penas reſeruant ibidem. E quedam ſpiritales et recipiende ibidem. F et quedam ſupernales et concupiſcende pꝛopter multa ⁊c. ibid̄. G

Delictum/delinquere/delictum dicitur quaſi derelictum: ⁊ delinquo quaſi derelinquo: nam delicta ſunt peccata que per omiſſionem et derelictionem cōmittuntur. A

Delicta debent pꝛofunde meditari/per compunctionem: abunde vacuari/per confeſſionem ibidem. A rotunde declarari/per circunſcriptionem: ſagaciter reuelari/per verecundam confeſſionem: et humiliter pꝛecari per oꝛationem ibidem. B

Delonge dicitur quod valde diſtat ſeu ſeparatur ab altero ⁊c. A

Delonge ſeu a longe multiplex: ſcilicet viroꝛum iuſtoꝛum: et illud eſt multifoꝛme ibidem. B hominū ſanctoꝛuʒ et beatoꝛum: hominū peccatoꝛum et damnatoꝛum ibidem. C

Delos inſula nobilis ⁊c. perfectio. B

Delphin luctabatur cum puero in mari ⁊c. inuenire. F. puer. B delphin animalis pꝛopꝛietas ebꝛietas. B pꝛotegere. A

Delubꝛa dicebantur idoloꝛum templa: ſignantꝙ peccatores et eoꝛum ſtatus atꝙ domus. A

Demenetus conuerſus in lupum ⁊c. puer. B

Demoliri ideſt deſtruere/diſſipare vel delere. A

Demolitur conſcientia per peccatum ſpiritualiter: eccleſia per tyꝛannos tempoꝛaliter: et impius ſeu anima per toꝛmenta eternaliter ibid̄. A

Demolitur vel demoliri patitur deus plura perſonaruʒ genera ibidem. B

Demon/demones/demoniū denotat peccatum vel peccatoꝛem. A demones ⁊ peccatoꝛes multipliciter operantur ibidem. B

Demones ⁊ pctōꝛes nocent inſatiabiliter ibidem. E

Demonſtrare demōſtratio eſt certa ⁊ immutabilis alicuiꝰ rei oſtenſio ⁊ manifeſtatio: vide oſtendere.

Denarius eſt illud cū quo oīa appꝛetiātur: ⁊ ad cuius pꝛecium omnia commutantur. A

Denariꝰ eterne retributiōis ex debito reddit̄ laboꝛātibꝰ: ex cōdigno tradit̄ obſequētibꝰ ibid̄. A ex gr̄a dat̄ indigentibꝰ: ⁊ ex pcepto reſtituit̄ pꝛeſidētibꝰ ibid̄. B

Denegare/vide negare.

Dentes in coꝛpe triplex habēt offm̄. ſ. moꝛdere/maſticare ⁊ claudere: per quos intelligit̄ virtus coꝛrectiōis/diſcretionis ⁊ locutiōis: pꝛelatum denotantes ⁊c. A

Dentes habeat pꝛelatus: ſcilicet diſcretionis ſubtilitatem coꝛrectionis aſperitatem ibidem. B ⁊ durationis ſtabilitatem denotantes ibidem. C

Denudare ideſt reuelare ſecretū/vide reuelare.

Denunciare/vide annunciare.

Denuo/vide iterum rurſus ⁊ deinde.

Deoꝛſum ſignat inferioꝛē deiectionē ⁊ ſtatum: ſiue in bono ſiue in malo ſumatur. A

Deoꝛſum humiliū ⁊ perfectoꝝ cōcomitat̄ feruoꝛ charitatis: valoꝛ bonitatis/decoꝛ honeſtatis/⁊ ſplendoꝛ veritatis ibidem. B

Deoꝛſum multiplex. ſ. flebiliū ⁊ deiectoꝛum: ſeu pauperum ⁊ miſeroꝛum ibid̄. C peccāntiū ⁊ auaroꝝ ibid̄. D et lugentium atꝙ damnatoꝛum ibid̄. E

Deponere . i. deoꝛſuʒ ponere/cōmittere/dimittere ⁊c. A

Depoſitio multiplex: ſcilicet luctuoſa ibidem. B virtuoſa ibidem. C vitioſa ibidem. D doloꝛoſa ibidem. E atꝙ fructuoſa ibidem. F

Depꝛecari/depꝛecatio/pꝛeces. cum depꝛecari ſit actus humilitatis: opus neceſſitatis ⁊ tributū maieſtatis ⁊c. ⁊ ſic ad depꝛecationē perfectā plura requirūtur ibid̄. A

Depꝛecatio nr̄a habeat humilitatē ſubiectā/ſagacitatē diſcretam ibid̄. B celeritatē cōpletā/cōtinuitatē poꝛrectam ibid̄. C doloꝛoſitatē inuectā/⁊ multiplicitatē adiectam: ſicꝙ depꝛecamur ꝑ pꝛeteritis/vt dimittātur: pꝛo pꝛeſentibꝰ vt dirigātur: ⁊ ꝑ futuris/vt diſponātur ibid̄. D habeatꝙ charitatē ſeu vicinitatē deuotā ibid̄. E

Depꝛehendere/vide cōpꝛehēdere/appꝛehendere.

Depꝛimere/depꝛ̄ſſio/depꝛimere. i. deoꝛſuʒ pꝛemere: vel aliquid inferiꝰ aggrauare: eſtꝙ multiplex depꝛ̄ſſio ibid̄. A

Derelinquere/linquere/mittere ⁊ reſpuere ſignant in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Derelinquere dei eſt foꝛmidandū: q꞉ deus derelinquit iuſtos/vt mala ſubeāt ibid̄. B malos/ſub grandi ſcelere impios letari tempoꝛali munere: et iniquos in inferni carcere ibidem. C

Derelinquere iuſti/cōmēdāduʒ: mūdi attēdenduʒ ibid̄. D diaboli: ꝓuidēduʒ: ⁊ impij abhoꝛrēduʒ ibid̄. Nam derelinquūt mali deum dum ſtudēt peccare ibid̄. F ſallicet pꝛoximum nō adiuuādo: ſicuti mali diuites derelinquunt egenos: falſi amici ſocios/⁊ pꝛelati ſubditos/malus etiam derelinquit ſeipm̄ ſe non emēdando: ⁊ malꝰ ſua bona terrena nō bene ferre valendo ibid̄. G

Deriſio/deridere/deriſio/illuſio/ſubſannatio/pꝛo eodeʒ videntur ſupponere. A

Deridetur iuſtus a malis foꝛtiter: deridet deus peruerſos acriter: ⁊ diabolus damnatos turpiter. A

Derident et vituperant libenter fatui quicquid ſuis moribus eſt aduerſum: et ſuis conditionibus contrarium: ibidem. B

Deriſoꝛes bonis inimicantur: deridentꝙ eos multifoꝛmiter ibidem. C a bonis odiuntur et vituperātur: atꝙ ad penam reſeruantur ibidem. D

Deſcendere/deſcenſus/deſcendere multipliciter accipitur in ſcriptura: nam quidam deſcenſus eſt humanus/quidam diuinus: et quidam diabolicus. A

Deſcēſus humilitatis eſt mētis ꝗetatiuꝰ ibid̄. B moꝛtis.

Ayuntamiento de Madrid

meditatiuus ibidem. C ſordis depuratiuus ibideꝫ. D et vultus inclinatiuus ibidē. E

Deſcenſus precauendus ⁊ fugiendus ibidem. F timēdus et abhorendus ibidem. G

Deſcēſus human⁹ quidā ruinoſus cunctoꝝ ibidē. H virtuoſus iuſtoruꝫ qui multiplex eſt ibidem. I deſcenſus maloꝝ pctōruꝫ etiaꝫ multiformis eſt ibidem. K deſcēſus miſerorum ibiđ. L et damnatorum ibiđ. M

Deſcenſus diuin⁹ quo de⁹ diuerſimode ad hominē deſcendit: ſcꝫ carnē ſumpturus in matris lilio ibiđ. N habitaturus in cordis ſolio ſeu hoſpitio ibidē. O et iudicaturus in regni ſolio .ſ. extremo iudicio: eritqꝫ deſcenſus terroris/horroris et valoris ibidem. P

Deſcenſus vero diabolicus ⁊c. ibiđ. Q

Deſcribere/deſcriptio ſumitur pro declaratiōe/numeratione ⁊ menſuratione rerum omnium. A

Deſcribit ⁊ depingit homo iuſtus in cordis tabulis multa ibidem. B

Deſerere/deſertus /deſerere ideſt dimittere/derelinquere deſerere ſolēt mali vitam rectā ⁊ equitatem: iuſticiam et veritatē: ac clemētiā atqꝫ pietatē ibiđ. A

Deſeritur peccator gratijs orbatus quia a deo deſeritur ⁊ manibus diaboli dimittitur ibidem. B quia caret fontium vbertate ſeu humiditate: ſcilicet lachrymarum fonte: et qꝛ caret gentiuꝫ charitate ⁊c. ibiđ. C

Deſerit̃ paup̱ cū fortuna grauat̃: ſicqꝫ p̱ſonaꝝ gn̄a deducunt̃ ad deſertū: ſcꝫ ſtat⁹ principū ſecularū: ſtatus cl'icoꝝ ⁊ regularū: et ſtatus hypocritaruꝫ ſingularium ibiđ. D

Deſeritur damnatus cū gloria priuat̃: ſicqꝫ in inferno poſiti deſeruntur multipliciter ibidem. E

Deſertum locus eſt qui a paucis vel nemine habitat̃: eſtqꝫ locus ſiccitatis et ſterilitatis: ſignat in bono ſtatum penitentie ⁊ religionis: in malo autem ſtatuꝫ mundane cōuerſationis ibidem A

Deſertum frequentandū eſt penitentie locus ibidē. A ſicqꝫ recreari poſſumus virtutū floribus ibideꝫ. B vt modulemur diuinis laudib⁹ ibiđ. C et ne ſuperemur a noſtris hoſtibus ibidem. D

Deſertum ideſt eccleſia vel religio frequentandū multiplici ratione ibidem. E

Deſertū vitioſum/ſcilicet mundi deuitanduꝫ: qꝛ eſt locus inſidiarum et deceptionis ibiđ. F locus moleſtiaruꝫ et vexatiōis: qꝛ ibi onagri/ſtrutiōes ⁊ vulpes ⁊c. et loc⁹ penuriarum ⁊ tribulationis ibiđ. G

Deſertū formidāduꝫ: ſcꝫ inferni locus doloroſuſ. ibiđ. H

Deſiderare/ deſiderium ideſt feruēs appetitus: ſeu feruēs cordialis affectio/eſtqꝫ aliquotiens vitioſuꝫ: aliquotiēs virtuoſum ibiđ. A

Deſideriū nr̄m ſit velox ſine tarditate ibiđ. B purū ſine feditate ibiđ. C ⁊ ſanctū ſine vanitate ibidem. D

Deſiderium perfectorum et iuſtoruꝫ/nam tales deſiderāt bonum operari cum iugi profectu: deum imitari toto affectu: deū āplexari amoris affatu et cetera alia. ibiđ. E

Deſideriuꝫ vero iniquorum ⁊ malorum qui deſiderant carnalia/que inficiūt: temporalia/que deficiunt: ⁊ ſecularia que nō proficiunt ibidem. F

Deſiderium beatorum ⁊ ſanctorum qui vident omnem veritatem: guſtant omnem voluptatem: habent altam dignitatem: ⁊ cetera alia ibidem. G

Deſiderabile iuſtis videlicet ſcriptura/virtutes/eccleſia vl' religio ⁊ gloria paradiſi ibidem. H

Deſinere id eſt ab opere vel duratiōe ceſſare: et multiplex in ſcriptura inuenitur. A

Deſolatio/ deſolatus/ deſolari/deſolatio pro triſtitia accipitur: ſicqꝫ deſolantur iuſti profunde meditantes: mali de deo deſperantes. A miſeri fortune ſuccumbentes: ⁊ damnati in inferno lugentes ibidem. B

Deſperatio eſt vltimum vitiorū: cui nullum remedium poteſt adhiberi: A

Deſperatio fugiēda ⁊ timēda qꝛ aīaꝫ iugulat a bonis euertēs ibiđ. B crimina cumulat a retro p̱uertēs ibiđ. C a celis exulat ad ima diuertēs ibidē. D ⁊ inferis copulat penitus ſubuertēs ibidem. E

Deſpicere .i. vilipendere/contēnere/negligere/odire ⁊c. A

Deſpici debent amore dei mundi diuitie ſeu facultates ibidem. A meſticie corporalis huius mundi et eminentie p̱ſonales .ſ. fortitudinis/pulchritudinis ⁊c. ibidem. B

Deſpiciunt mali iuſtorū ſimplicitatem: pauperum calamitatem/et doctorum ſagacitatem ibidem. C

Deſpectio iuſtorum/nam deſpiciunt omnia vana vitia: et omnia mundi corruptibilia ⁊c. ibiđ. D deſpectio malorum/qꝛ oīa bona ⁊ vtilia deſpiciūt multipl'r ibidem. E ac deſpectio dei et ſanctorum ibidem. F

Deſponſare/deſponſatio/per deſponſationem intelligitur quecunqꝫ vnio ſeu coniunctio: ſiue ipſius anime cuꝫ corpore in natura ſeu anime cuꝫ deo per charitatem ⁊c. A

Deſtinare id eſt aliquid proponere/diſponere /vel ordinare ⁊c.

Deſtruere id eſt diſſipare/ad nihilum aliquid reducere. A

Deſtructio multiplex: ſcilicet culpabilis et vitioſa ibidem. B laudabilis et virtuoſa ibidem. C inſtabilis et ruinoſa ibidem. D triſtabilis et rigoroſa: formidabilis et periculoſa: et deſtruuntur ibidem q̄̃ plurimi ⁊c. ibidem. E

Deſuper/deſurſum/deſuper ſumitur pro re ſuperiori: quandoqꝫ pro parte exteriori: q̄ñqꝫ pro parte poſteriori: ⁊ inuenit̃ multiplex deſuper. A ſcꝫ deſuper ſuperne dn̄ationis: ſicqꝫ deſuper de celo varia deſcendūt ibiđ. B deſuper iuriſdictionis ſuperne: ſuntqꝫ ibidē collocandi q̄̃plurimi ibideꝫ. C deſuper ꝯuerſatiōis eterne: eſtqꝫ in conuerſatione viri ſancti oratio ſuperos adiens: cōpaſſio pauperes leniens: deuotio eterna ſentiēs: ⁊ diſcretio ſoluta vinciens ibidem. D

Deſuper poſſeſſionis terrene/contemplationis perfecte/⁊ affectionis clare ibidem. E

Deterior ideſt peior: vide de malo ⁊ peius.

Deteſtari ideſt abominari/refugere vel horrere. A

Deteſtatur deus cuncta nepharia: iuſtus mala contraria: et malus bona ſalubria ibidem. A

Detinere ſumitur pro perfecte tenere: ⁊ detinentur quidaꝫ multipliciter. A

Detrahere ideſt aliquid deorſum trahere vel aliquid de aliquo trahere. A

Detractio multiplex: ſcilicet virtuoſa/ rigoroſa et vitioſa ibidem. A

Detractio vitiū locutionis/nā famaꝫ alicui⁹ diminuit: ⁊ ſic vrit obloquentem ibiđ. B ledit nō preſentem ibidem. C et fedat audientem ibidem. D

Detrahere eſt deſurſuꝫ aliq̄d inferi⁹ trahere: ideſt ſuperioris damnatio ⁊c. ibiđ. E

Deuotio virtus qua quis ſe totum deo deuouet ⁊ dedicat ⁊c. A

Deuotio qua dator munerum ſeip̄o largitur: qua factor ſiderum hac vita ſentitur: et qua quicq̄d aſperū dulciter lenitur ibidem. B

Deuorare/deuoratio multiplex: nā quedā carnis conſumtiua/quedam virtutum abſterſiua/quedam ſublatiua et anime leſiua. A

Deuoratio adhuc quedam guloſitatis ⁊ carnalitatis/quedam rapacitatis ⁊ crudelitatis ibidem. B et penalitatis et aduerſitatis ibidem. C

Deuorare vide etiam abſorbere.

De⁹/nomē dei mirabile affatu/⁊ iſcrutabile cogitatu ⁊c. A

Deus hꝫ eminentiā ſuperiorem cuncta precellentē: ſapiam cuncta cognoſcentem/prouidentiam cuncta gubernantem et amicitiam cuncta diligentem ibiđ. B

Ayuntamiento de Madrid

Deus quod ſit declarat multis modis q: adorandus/ꝓpter deitatis excellētiā ibidem E formidādus/q: iudex ibidem D digne ⁊ pure venerādus ibidē E appetendus ⁊ per ſpem amplexādus ibidē F diligēdus ⁊ frequentandus ibidē G ⁊ pie requirendus ibidem. H

Deus ꝓ creatura q: inueniūtur dij magne iuſtitie ⁊ pfectionis ſcʒ viri iuſti A dij magne vanitatis ⁊ deceptionis ſcʒ demonia⁊ idola ibidē B dij magne prauitatis ⁊ infectionis: ſcʒ peccata: dij dure ptātis et inuaſionis: ſcʒ mundi tyrāni ⁊ diuites ibidē D dij pfecte ficte vanitatis ⁊ palliationis ſcʒ hypocrite ibidem. E

De⁹ dʒ adorari affectu mētali/honorari/exaltari ⁊c.eū. B

Deus timendus ⁊ amādus multipliciter eum. E

Deus eſt indiuiſibilis ſingularitatis: inſuperabilis ſupnalitatis ⁊c. altiſſimus. B E

Deus eſt ſumme diligendus/honorandus/ ⁊ metuendus quia. B E D

Deus habet multa ⁊c. vide quoniā. B E D

Dexter/dextra ſumit ꝓ parte meridiana ⁊c. A

Dextra iuſti viri ſignat ei⁹ bonitatē ibidē B dextra impij ſignat ei⁹ prauitatē ibidem E dei dextra ſignat ei⁹ voluntatē ibidē D ſicq; de⁹ vtitur triplici dextra ſcʒ dextra ſubleuatiua ibidē E dextra ptātiua ibidē F ⁊ dextra āplexatiua ibidē G ⁊ dextra mūdi ſignat ꝓſperitatem ibidem. H

Diabolus eſt ſubtilis ⁊ malitioſus: crudelis ⁊ pnitioſus/⁊ deceptor inſidioſus atq; fallax. A

Diabolus ſignat moraliter hoīem peccatorem ⁊ iniquum ibidem. B

Diaboli mali dicunt multipliciter ibidem. E

Diadema ideſt regis corona: ⁊ ſignat excellentiam/gloriaʒ atq; honorem. A

Diadema ſupernale ardenter appetendum ibidem A et prudenter condēnandum ibidem. B

Dicere ideſt mentis conceptum verbaliter ꝓducere/narrare/loqui ⁊c. A

Dicere eſt aliquid cū deliberatione ꝓferre ⁊c. ibidem. B

Dicere dei eſt magnificū ibidem E iuſti/veridicū ibidē D impij/peſtificū ſeu falſidicum ibidē E ⁊ diaboli/veneficum ibidem. F

Dies nil aliud eſt ꝙ latio ſolis ſuper terraʒ: ſignatq; in bono ⁊ in malo. A

Dies ſignat gratie ſtatū: ſtatū glorie/preſenteʒ ꝓſperitateʒ ⁊c. ibidem. A

Dies hʒ cognitionis ſplendorem: dilectionis feruorē/⁊ perfectionis decorem ibidem. B

Dies etiā ſignat ſtatū ꝓſperitatis ſeu pñtis vite: ſicq; malorū prauitas effrenat: bonoꝝ claritas obfuſcatur: ⁊ virtutum puritas deſiccat ibidem. E

Dies adhuc in ſcriptura multiplex: ſcilʒ dies vite fluxibilis fortune mutabilis ibidē D dies mortis triſtabilis ibidē E dies grē in qua dñs mundū viſitauit ibidem F in qua dñs mundū illuſtrauit multipliciter ibidem G ⁊ in qua dñs deus ſeculū reformauit ⁊ eſt dies penitentie multiformiter ibidem H dies glorie qua lete viuimus ibidē I dies culpe qua malus graditur ibidem K dies iudicū qua malus ſternit ibidē L ⁊ dies inferni qua miſer vritur ibidem. M

Dierū noia ꝑ hebdomadam ⁊c. circūciſio. A

Diffamare quandoq; ſumitur pro fama diuulgare ⁊ pro famā auferre. A

Differre ſumit pro quadā inequalitate rerū: pro tardatiōe ſeu dilatatione. ⁊c. A

Difficultas ⁊ difficile dicitur quod ad faciendum eſt graue ⁊c. A

Difficultas nobilis ꝟtutis excitatiua ibidē A debilis vigoris ſuffocatiua: ⁊ meriti maioris augmētatiua ibidē. B

Difficilis in ſcriptura reputatur multiplr ibidem. E

Difficultas multiplex ⁊c. facilitas. E

Digitus eſt mēbrū quo immediatius operamur ⁊c. A

Digitus dei qui operat mirabiliter ibidem A ⁊ dicitur digitus multipliciter ibidem. B

Digitus impij qui operatur dānabilia ibidem E ⁊ digit⁹ iuſti qui operatur laudabilia: habetq; multos digitos ſpūales ibidem. D

Dignus/dignitas/dignus dicit qui eſt aptus vel cōgruus ad aliqd habendū vel faciendum ſiue bonum/ſiue maluʒ fuerit. A

Digni ſunt iuſti oī bono: ſcʒ ſcripturas apire: pro chriſto interire: gratiā inuenire ⁊c. ibidē B ſed mali digni ſunt omni malo ⁊c. ibidem. E

Dignitas ſumit ꝓ ſtatu eminētie ⁊ honoris: ꝓ officio prelature ⁊c. eſtq; multiplex ibidem. A

Diligere/dilectio eſt multiplr in ſcriptura ſumit. A

Diligere deū debemus multiplr ibidē B ſcʒ vt defluētiū ſuſtētatorē: vt fugientiū receptatorē ibidē E vt pereūtiū defenſatorē ⁊ ſaluatorē ibidem. D

Diligendus adhuc de⁹ multis modis ibidem. E

Diligentes deū ⁊ etiā quos diligit ibidem. F

Dilectus dilecta ꝓ ſponſo ⁊ ſponſa: amico ⁊ amica ⁊c. A

Dilect⁹ deus ſeu chriſtus dr multiplr ibidem A ſcʒ propter bonitatē acceptabilem ibidem B ꝓpter caſtitatē delectabilem ibidē E ꝓpter charitatem amicabilē ibidem D ⁊ ꝓpter dignitateʒ honorabilem ibidem. E

Diligentia eſt feruor ſeu mot⁹ animi ad aliquid cito apte ⁊ ſumme peragendū ⁊ requirit pcipue in prelatis A debent enim iniquos per iuſticiam caſtigare ibidem B diſcordes ad cōcordiā reuocare ibidem E ⁊ debiles ꝑ potentiā roborare ibidem. D

Diligenter exercere debet prelatus et vir iuſtus plurima ibidem. E

Diluculū eſt principiū diei: poſſuntq; intelligi per diluculuʒ ſtatus gratie ⁊ ſanctitatis: ſtatus mundane ꝓſperitatis ⁊ ſtatus iuuentutis. A

Diluculo ideſt iuuētutis tpe debet carnalitas deteſtari ibidem B penalitas frequentari ibidē E ⁊ deitas contemplari ibidem. D

Dilatare/eleuatio ⁊ extenſio idem ſignificant. A

Dilatatio virtuoſa qñ cor dilatat in deū ⁊ ꝓximū A ⁊ vitioſa ſcʒ ipſa auaritia ceteraq; alia ibidem. B

Diluuiū eſt abundantia ⁊ inundantia imbriū ⁊ aquarū ⁊c. ⁊ eſt diluuiū ⁊ abūdantia grarū: diluuiū ⁊ redūdātia nequitiarum: ⁊ diluuium ⁊ inundantia miſeriarum ibidem. A

Dimicare vide de bello pugna ⁊ prelio.

Dimittere ideſt remittere/ſuſtinere liberare ⁊c.

Dimiſſio dei multiplex ibidem A dimiſſio diuine tolerationis ⁊ dilatationis: obliuionis ſeu repulſionis ibidem B diuine ordinationis ⁊ poſitionis ſeu durationis et inſtitutiōis ibidem E dimiſſio iuſti qui dimittit multa ibidem D ⁊ dimiſſio impij multiplex ibidem. E

Dimidiū ſignat moꝝ imperfectionē A largā diſtributionem/⁊ vite breuiationē ibidem. B

Diomedis fabula cōſecrare. D

Diomedie auis ꝓprietas mirabilis ⁊c. templum. B

Diptami herbe ꝓprietas penitentia E partus E

Dirigere/directio/dirigere ſumit pro recte agere ſeu recte ducere ⁊c. A

Dirigere officium eſt ſapientis/preſidētis/inſtruentis ⁊ penitentis ibidem. A

Directio noſtra habeat deum pro victore ibidem B qui dirigit iuſtitie viribus adeqūatos: modeſtie moribus antiquatos: ⁊ conſtantie viribus roboratos ibidem E habetq; legem pro ſplendore ſeu ductore ibidem D iuſtum pro motore ibidem E ac celum pro tractore ibidem. F

Diripere/vide rapere/diripiunť tñ ſpũaliter multiplr. A

Diruere/dirutus/vide deſtruere.

Dirumpere/vide rumpere.

Diſcedere denotat ſeparationẽ ⁊ diuiſionem a loco ⁊ perſona ⁊c. A

Diſcedere eſt dei metuendũ: diaboli diligendũ: iuſti eligendum: ⁊ impij negligendum ibidem. A

Diſcedit iuſtus ab iniqua ſocietate: a vicioꝝ iniquitate: ⁊ a ſeculari auctoritate ibidem. B

Diſcedit impi⁹ a deo per peccatũ: a ſeipſo ꝑ diſcordiã: ⁊ a fide per idolatriã ibidem. C

Diſcere ideſt ſcire incipere: ſuntq́ꝫ diſcenda ſcꝫ bonũ ſapere ad ſapientiã: ⁊ bonũ facere ad vitam. A

Diſcere requirit doctoris cõgruitatẽ ibidem B laboris ſedulitatẽ ibidẽ C ꝓſperitatis tenuitatẽ: ſocietatis abilitatẽ: ⁊ natiuitatis longinquitatem ibidem. D

Diſcere debemus operabilia ibidem. E

Diſciplina ſumitur pro mortali perfectione ⁊ ꝓ penali correctione. A

Diſciplina infert corpori dolorẽ ibidem B aufert ocij torporẽ ibidẽ C ⁊ cõfert glorie dulcorem ibidem. D

Diſciplina ac moꝝ cõpoſitio tenẽda multiplr ibidem. D

Diſcipul⁹ ⁊ famul⁹/diſcipulus eſt multis ſumiť modis A

Diſcipuli dei ideſt obedientes ⁊ ſubditi vt efficiamur: req̃riť labor ⁊ vite aſperitas/qua ſuſtineamur ibidẽ A humilitatis dulcor/quo exerceamur: ⁊ honoris dignitas qua obediamur ibidem. E

Diſcipuli cõditiones plures ibidem. D

Diſcordia/vide diſſenſio.

Diſcretio/vide de ſapientia/prudentia.

Diſcũbere ſumiť pro in cõuiuio ſedere ⁊c. A

Diſcubit⁹ multiplex: ſcꝫ grẽ/qui eſt ꝑfectoꝝ ibidem A diſcubitus culpe/peccatoꝝ ibidem B eccleſie/clericoꝝ: ⁊ glorie ſeu patrie/beatoꝝ ibidem. E

Diſcurrere/diſcurſus eſt eſt cõtinu⁹ ⁊ frequẽtat⁹ curſus: ſignatq́ꝫ ꝓfectũ ſeu motũ boni operis vel etiã mali. A

Diſcurſus quidã cõmendabilis ⁊ virtuoſus: quidam vero vitioſus ibidem. A

Diſſenſio/diſcordia/vide de bello ⁊ pugna ⁊c. A

Diſſenſio ſiue diſcordia generať ex detractoꝝ peruerſitate loquaci: ex auaroꝝ cupiditate vorací ibidẽ B ex aĩoꝝ diuerſitate ꝓcaci: ex ſuperboꝝ crudelitate rapaci ibidẽ E ⁊ ex tentatoꝝ iniquitate fallaci ibidem. D

Diſſimilis vide ſimilis.

Diſſipare nĩl aliud eſt q̃ꝫ aliquid cõſtructũ ⁊ edificatũ deſtruere. A

Diſſipať culpe beneficiũ grãꝝ ſplẽdore: ṽtutis edificiũ culparũ horrore: fortune beneficiũ penaꝝ terrore ibidẽ B ⁊ anime fortaliciũ gehẽne dulcore ibidẽ. E

Diſſolutio/diſſoluere/diſſolutio q̃d ſit deſcriptiue ſignatq́ꝫ in bono ⁊ in malo. A

Diſſoluũtur iuſti per dolorẽ cõtritionis: per timorẽ ꝯſiderationis/⁊ per valorem liberationis ibidem. B

Diſſolutio de ſui natura multa ſignificat ibidem. E

Diſpenſator ꝓprie diciť qui aliena habet bona diſtribuere ac alijs erogare: ſicut prelati diſpẽſant ſacramenta fidelibus: beneficia ſufficientibus: et bona temporalia diligentibus ⁊c. A

Diſperdere ideſt deſtruere/corrumpere/⁊ ſonat ſemper in malo. A

Diſperdit deus tam temporaliter q̃ꝫ eternaliter multipliciter ibidem. B

Diſpergere eſt res abinuicem ſeparare. A

Diſperſio multiplex: ſcꝫ virtuoſa/cũ diuitie diſtribuũtur ibidem A vitioſa/cum cõcordie deſtituũtur ibidẽ B diſperſio ꝓprie diſtractionis ibidem C anxie diſſenſiõis ibidẽ D noxie diffuſionis ibidem E atq́ꝫ diſperſio doloroſa cũ blanditie longe pelluntur ibidem. F

Diſperire/diſperitio qua diſperiť homo ꝑ culpã tpalẽ ⁊ miſeriã ⁊c. ⁊ ſic oĩm pctõꝝ genera diſperiũtur generalr A

Diſplicere/diſplicẽtia multiplex: ſcꝫ dei/qua ſibi diſplicent maloꝝ genera A iuſti/qua diſplicẽt ꝓpria ſcelera ibidẽ B ⁊ mali/qua diſplicẽt virtutũ munera ibidẽ. C

Diſponere/ diſpoſitio ideſt ordinatio et prouiſio regularis ⁊c. A

Diſpoſitio multiplex: ſcꝫ diuina que oĩa manifeſte diſponit naturalis/ſpũalis ⁊ ſupernalis ibidem. B

Diſpoſitio vero humana quedam paſſiua: ⁊ quedam actiua ibidem. C

Diſponere nos debem⁹ bene ⁊ modeſte multiformiter ibidem. D

Diſputatio eſt diuerſoꝝ opinatio: varia aſſertio ⁊c. ⁊ fit diſputatio multipliciter ibidem. A

[D]iſtare/vide differre/diuidere.

Diſtinctio plurima reperiť ⁊c. vide diuiſio/ſeparatio ⁊c.

Diſtribuere eſt aliquid pluribus partiri ⁊ tribuere ⁊c. eſtq́ꝫ diſtributio plurima ⁊c. A

Diuertere id eſt deorſum ſeu de loco aliquo vel itinere ſe diuertere ſeu declinare: eſtq́ꝫ diuertere act⁹ prudentie/ſtultitie ⁊ clementie. A

Diuerſitas/diuerſus/diuerſitas ideſt cõtrarietas/multiplicitas/⁊ varietas ⁊c. A

Diuitie accipiunť in bono: ſuntq́ꝫ virtutes ⁊ grẽ ⁊c. in malo vero ſignant bonoꝝ tpaliũ facultates ⁊c. A

Diuitie ſpũales cõſiſtũt in charitatis ardore: in caſtitatis cãdore: ⁊ in bonitatis valore ibidem. B

Diuitie tpales in bonis bone ſunt ⁊ vtiles: in malis ṽo male ⁊ illaudabiles ibidem. C

Diuitie q̃rum ad affectũ debent deteſtari multipliciter ibidem D ſperni/q̃r faciunt ſupbire ibidẽ E diuitie etiã ſunt cauſa litiũ ⁊ guerrarũ ibidem F faciũt laborẽ ſubiri ibidẽ G diuitie cõtẽnende q̃r faciunt celũ denegari/faciũt deum nõ timeri ⁊ plura alia ibidem H ⁊ diuitie ſcꝫ paradiſi affectande ⁊c. ibidem. M

Diuitie que hoiem locupletant ſpũalr ſunt multe ibidẽ I

Diuitie male operantur plurima ibidem. K

Diuites boni ⁊ iuſti multi fuerũt: ⁊ idõ ẽt diuitie vtiles dũ tñ in mẽte nõ habeanť ſed paupib⁹ diſtribuanť: iniq̃ nõ acquirãtur ⁊ auare nõ cuſtodiãtur ibidem. L

Diuidere ideſt diſiungere/ſegregare/diſpergere ⁊c. ſumiturq́ꝫ in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Diuidere ĩ bono accipiť ꝓ largitate diſtributiua/ꝓ prudẽtia ordinatiua/⁊ ꝓ diſcordia ſegregatiua ⁊c. ibidẽ. A

Diuiſio vitioſa inquãtũ ſignat diſcordie ſeparationẽ ibidẽ B oriturq́ꝫ illa ex ſupernoꝝ obliuiõe/ex terrenoꝝ affectione: ⁊ ex detractorũ ſuggeſtione ibidem. C

Diuiſio vero virtuoſa ſumitur pro erogare: diſtribuere ⁊c. ibidem. D

Diuiſio adhuc quedam eſt liberalitatis: ⁊ cõcomitãtur illã terrenoꝝ multiplicatio/egenorũ refrigeratio/⁊ vitiorũ eliminatio ibidem. E

Diuiſio etiã qua vtiť deus ibidem F qua vtiť iuſtus ibidẽ G ⁊ qua vtitur malus ibidem. H

Diuin⁹/diuinare diciť res diuinas ſibi attribuere vľ diuina opa exercere ⁊c. ⁊ etiã in malo accipitur ibidem. A

Docere/doctrina/docere ẽ nomẽ auctoritatis: doceri vero nomen vtilitatis. A

Doctor debet nocumenta tollere/continue ſtudere: ⁊ dicta factis adimplere ibidem. B

Doceri ⁊ inſtrui debem⁹ rebus vtilibus ⁊ honeſtis ad acq̃rendũ titulum virtutum glorioſum ibidem E ad tolerandũ ſtimulũ rigoris fructuoſũ ibidẽ G ⁊ ad ꝓcurãdum oculũ ſplendoris luminoſum ⁊c. ibidem. H

Docet nos de⁹ plurima ibidem D bonus doctor/p̃dicator vel prelatus docet multiformiter ibidẽ E docet etiã aliquãdo impius bonitatem ⁊c. ibidem. F

Ayuntamiento de Madrid

Doctrina bona ⁊ ſana habeat ſubtilitatē/vtilitatē/ ſuauitatem/facilitatē/auctoritatē ⁊ precioſitatem ibidem. H
Doctrinā bonā mali nō curant ibidem. I
Dolor/dolere/dolor multiplex in ſcriptura: ſcꝫ virtuoſus/vitioſus ⁊ tedioſus. A
Dolere debemus de cōmiſſione letaliū delictoꝝ ibidē B de imiſſione tormentoꝝ ſcꝫ mūdi tribulationibus ibidē C ⁊ de gaudioꝝ amiſſione ibidem. E
Dolor huius mūdi ſentit᷑ multiplr̄ ibidem. D
Dolus/fraus/aſtutia ⁊ deceptio idem ſunt. A
Dol⁹ multiplex: ſcꝫ detractoꝝ/auaroꝝ/ibidē A ⁊ ꝑditoꝝ ſeu deceptoꝝ ibidem. B
Dn̄s/dominari/dn̄s nomē auctoritatis/poteſtatis/iuriſdictionis ⁊ prelationis ⁊c. A
Dn̄ium diuinū ſeu celeſte eſt valde timendum ⁊ honorādū nam ipſe dn̄s eſt timēdus ⁊ amādus qui hꝫ cōditionē liberiorē ibidē A dilectionē vberiorē ibidē B ⁊ prelationē ſuperiorē ibidē C dominiū vero mūdane ꝑlationis ibidē D ⁊ ſic bonus iudex prelat⁹ ⁊ dn̄s habeat cōſtantie vigorē ibidem E clementie dulcorem ibidē F ⁊ iuſticie vigorem ibidem. G
Dom⁹ multiplex: ſcꝫ corpus in quo aīa cōmorat᷑: mundus in quo totus mundus hoſpitat᷑: ⁊ ſepulchrū in quo corpus ſine aīa copulat᷑. A
Domus diuine multe ibidem B ⁊ domus mundane ⁊c. ibidem. C
Domus adhuc quedā laboris/ſcꝫ mūdi ibidē D honoris ſcꝫ ſtatus eccleſie ibidē E dulcoris/ſcꝫ glorie paradiſi ibidē F ⁊ horroris ſcꝫ infernalis ibidē. G
Domus frequentanda per deuotionē/per cōpunctionē ibidem H per orationē ibidem K ⁊ per affectionē ⁊ cōtemplationē ibidem. M
Domus etiā pōt dici cōſciētia impij multiplr̄ ibidem I
Domū eccleſie indicant hoīes ſimplices ⁊ innocentes: ſtabiles ⁊ patientes: humiles ⁊ abſtinentes: ⁊ ceteri multi ibidem. L
Donare/donū multiplr̄ in ſcriptura ſumitur. A
Donū quoddā dei/q2 deus dat hoībus dona ſpūalia multipliciter ibidē A dat tꝑalia ⁊ etiā eterna ibidē B donum quoddā iuſti renunciandū ibidem C ⁊ quoddā impij abhominandū ibidem. D
Donec idem eſt qḋ vſq; vel vſq; quo ⁊c. multipliciter etiam ſumitur. A
Donec vnū inuenitur excludens legales auſteritates ibidē B excludens culparū ꝑuerſitates ibidē C excludens virtutū vtilitates ibidē D excludens mūdanas vanitates: excludens magnoꝝ nobilitates ibidē E excludēs gaudioꝝ iocunditates: ⁊ excludens inferni penalitates ibidem. F
Dormire in ſcriptura multis ſumitur modis. A
Dormitio multiplex: videlꝫ virtuoſa/ſcꝫ deuotionis ibidē A dormitio deteſtanda/ſcꝫ peccati ibidē D dormitio ineuitabilis ⁊ doloroſa/ſcꝫ mortis ibidē I ⁊ dormitio ſūme laudabilis ⁊ glorioſa/ſcꝫ paradiſi ibidem. K
Dormitio bona ſcꝫ deuotionis ⁊ contemplationis que dꝫ eſſe ſine calore auaritie ibidē B ſine clamore iracūdie ibidē C ⁊ ſine horrore imunditie ibidem. D
Dormire hoīem in peccato faciūt: ſcꝫ adulatoris deceptio ibidē E carnalitatis infectio ibidē F cupiditatis affectio ibidē G ⁊ tepiditatis ſeu negligētie compactio ibidem. H
Dorſum quid ſit deſcriptiue. A
Dorſum multiplex: videlꝫ dei ſcꝫ diuine indignatiōis ibidē A dorſum iuſti pfecte ſuſtētationis ibidē B ⁊ dorſum ꝑuerſe obſtinationis ibidem. C
Draco quid ſit/⁊ quale animal. A
Draco diabol⁹ dr̄ q2 ad nocēdū hoī ꝑparat⁹: ad reſiſtēdū angelis ordinat⁹: ad deuorādū aīas dilatat⁹: ꝓpo mirabilr̄ ſubiugat⁹: ⁊ ad infernū perēniter cōdēnatus ibidē. A
Draco dicit᷑ quilibet ſupbus ⁊ ꝓſumptuoſus/auar⁹ ⁊ ambitioſus/iracūdus ⁊ litigioſus: ⁊ ceteri ibidem. B
Dracones bonis aduerſant᷑: mundo dominātur: ⁊ a deo tribulantur ibidem. C
Draco etiā xp̄m ⁊ hoīem iuſtū deſignat ibidem. D
Draconis ꝓprietas accuſare D ambitio B ꝑnceps F
Dracones auaros denotāt ⁊c. abſorbere. B
Draco ſuū nutritorē cātantē noīe a raptoribus liberauit in ſermone: videte quō caute ⁊c. G
Dromedarij aīalis ꝓprietas amare C ſufficientia. B
Dubitare/dubitatio multiplex: ſcꝫ ſapientiū/imbecillium ⁊ deſperantium. A
Ducere/dux/ductor/ducere eſt aliqd ad aliquem locū dirigere ⁊c. A
Dux ſignat prelatū/ſuperiorē/⁊ predicatorem. A
Ducere dꝫ prelat⁹ ſeu ꝑdicator ſubditos vel auditores ad veritatis cognitionē: ad ſanctitatis perfectionē: ⁊ ad celeſtem affectionem ibidem. B
Duct⁹ qdā dei: quo oīa regunt᷑ ibidē C q2 ducit nos ad baptiſmū/vt ibi mūdemur: ad deſertū/vt ibi ꝓbemur: ad iudiciū/vt ibi examinemur: ⁊ ad paradiſuꝫ/vt ibi iocundemur ibidem. D
Ductus prelati: quo ſubditi ducūtur ibidem E atq; duct⁹ iniqui ꝑ quem mali leduntur ibidem. M
Ducis deſcriptio q̄tū ad ꝓpriā cōditionē: nā ei⁹ cōditio ſit virtuoſa: q2 habere debet etatis debitū ⁊ ſufficiēs complementū ibidē F humilitatis ſolidū fundamētū ibidē G ⁊ moralitatis inclytū ornamentū ibidem H ei⁹ etiā electio ſit ſerioſa ibidem I ⁊ ei⁹ platio glorioſa ſeu fructuoſa: nā ſic elect⁹ ⁊ ꝓmot⁹ dꝫ benigniter ꝓuidere ibidē K vtilr̄ dirigere ibidē L ⁊ ſeduliter aſſiſtere ibidē. M
Dulcedo/dulcis/dulcedo multiplr̄ ſumit᷑ in ſcriptura. A
Dulcedo deteſtabilis ⁊ vitioſa multiplex: ſcꝫ mūdane ꝓſperitatis: carnalis impuritatis: ⁊ verbalis fallacitatis ibidem A dulcedo virtuoſa: que eſt in ore/corde/⁊ opere ibidem B ⁊ dulcedo paradiſi glorioſa: ſcꝫ viſionis/fruitionis/⁊ dilectionis ibidem. C
Duo/binarius numerus multipliciter in ſcriptura reꝑitur: ſcꝫ in malo ⁊ in bono. A
Duo numer⁹ in multis reꝑitur naturis: deſignat᷑ in figuris ⁊ cōmendatur in ſcripturis ibidem. B
Duo ſi fuerim⁹ per charitatē: erim⁹ clementie largioris ibidem C erimus ſcientie clarioris ibidem D ⁊ erim⁹ cōſtantie fortioris ibidem. E
Duo i bono cōbinati/aſſociati/⁊ cōiūcti multiplr̄ ibidē F
Duo charitatis ꝓcepta dicunt᷑ multiformiter ibidē. G
Dualitates cōparari poſſunt ad multa ibidem. H
Dualitas vitioſa reꝑitur multiplr̄ ibidem. I
Duodecim/duodenari⁹ numer⁹ ſignificat in bono ⁊ in malo. A
Duodena quedam tenenda/quedā habēda ibidē B qdā credēda/quedā imitanda/quedā affectanda ibidē C ⁊ quedam deteſtanda ibidem. D
Duplex/duplicitas ſeu duplatio multiplex in ſcriptura reperitur. A
Duplatio multiplex: videlꝫ virtuoſa/ſcꝫ meritoꝝ ⁊ bonorū operū ibidē A vitioſa/ſcꝫ pctōꝝ ibidē B doloroſa ſcꝫ tormētoꝝ ibidē D ⁊ gaudioſa ſcꝫ glīe padiſi ibidē E
Duplicitas etiā multiplex: ſcꝫ intētionis/locutionis/⁊ operationis ibidem. C
Duritia/durus/duritia in ſcriptura multis ſumit᷑ modis in bono ⁊ in malo. A
Duritia virtuoſa habenda ibidē A vitioſa cauenda ibidē B ⁊ doloroſa timenda ibidem. C
Dum/dudum/nōdum ſeu necdum ſunt aduerbia tꝑis: ſignāt tꝑs preſens/preteritū/⁊ futurum. A
Dux multiplex: ſcꝫ nature/labentis vite ibidem A fluctis

Ayuntamiento de Madrid

fortune/glorie mundane/ledentis fortune/aduerſe miſerie/iacture prementis ſeu ſtringentis mortis ibidē B gratie fulgentis/iuſti hoīs multiplex ibidem C peccati nocētis/peccatoris/tormenti furentis/pene infernalis ibidem. D

¶ De littera. E.

E A eam earū pronomē relatiuū: cōmendantq; per ea multa bona in ſcriptura: nam ſignificat beatā virginē: ſanctā animā τ eccleſiam. A
Ea vero in malo ſignat aīam peccatricē: eccleſiā vel religionez vitiis deprauatā multiplr ibidem. B

E prepoſitio deſeruiens ablatiuo τ ſignat A vel de vel ex τc. A
Ealis vel elearis aīalis proprietas predicare. E
Ebeni ligni proprietas parum. B
Ebrietas idest repletio ſuperabundās: ſumiturq; in bono τ in malo. A
Ebrietas multiplex: videlz ſpūalis τ virtuoſa: quia iebriat hoīem timoroſa cōtritione ibidem B ebrietas dilectionis viſceroſe ibidem C deuotionis dulcoroſe/τ inſtructionis fructuoſe ibidem. D
Ebrietas vitioſa ſcz corporalis guloſitatis: quia per eaz ſecreta reuelantur: iurgia ſeminātur: τ corpora maculanf ibidem. E
Ebrietas mūdialis proſperitatis τ criminalis iniquitatis ibidem. F
Ebrietas vero doloroſa ſcz inferni multiplex ibidem G τ ebrietas paradiſi gaudioſa ibidem. H
Ebrietati reſiſtunt plura ſcōm medicos: ſic τ virtutes ſpirituales ibidem. G
Ebron ciuitas regia in tribu iuda: ſignat etiā cōſcientiā/ eccleſiam τ celi patriam. A
Ebulonis herbe proprietas penitentia. E
Ebur res ſolida/candida/frigida/mūda/τ rubicūda: qz ex dentibus elephātis ſignatq; multa ibidem. A
Ecce dictio demonſtratiua ſeu aduerbiū demonſtrādi: demonſtrat enī multipliciter τc. A
Ecce deſignat dei pſentiā demonſtratā: qz ſignat dei ptātē imperatiuā ſeu ordinatiuā multiformiter ibidez B dei benignitatē reparatiuā multiplr ibidem C dei ſeueritatem iudicatiuā etiā multiformiter ibidē D τ dei liberalitatē premiatiuā multipliciter ibidem. E
Ecce denotat rerum conditionem mutabiliter variabilem ibidem. F
Ecce deſignat malorum actionem dānabiliter depravatā multipliciter ibidem. G
Ecce ſignat adhuc hoſtis deceptionem palliatam τ perfectionem conſummatā multipliciter ibidem. H
Ecce etiā denotat ad bonū promptitudinē: ſicq; prelati ſint prompti ad iuſticiā faciendam multipliciter ibidem I clerici prompti ad decentiā obſeruādā ibidē K ſeculares prompti ad clementiā exequendā ibidē L τ regulares prompti ad mundiciā frequentandā ibidē. M
Ecce pōt dici de rebus/vitiis/virtutibus/ τc. ibidem. N
Etiam quādoq; affirmat: τ quādoq; addit: τ idē eſt quod certe ita τc. A
Etiā ſignat aſſenſuz veritatis multipliciter ibidē B augmentū τ additionem bonitatis multiformiter ibidē C adiunctionē iniquitatis τ prauitatis multiplr ibidē D additionē aduerſitatis τ paupertatis: τ additionē eterne vite felicitatis τ dignitatis ibidem. E
Eccleſia id eſt cōgregatio τc. eſtq; triplex eccleſia: ſcz malignātium/militantium/τ triumphantiū. A
Eccleſia in ſeptum cōprehendit oēs fideles: τ ſtatū omniuz eccleſiaſticorū ibidē. B
Eccleſia multas habet cōditiones tam materiales φ ſpirituales ibidem. C
Eccleſie ingreſſus prohibebaf antiquitus pſonis quibuſdā τ quid denotent ibidem. D
Eccleſia antiquitus implebatur τ hodie impletur multipliciter: implere. I
Eccleſia pōt dici cubiculū multis modis/cubiculū. D
Eccleſiaſtici viri: ſunt filii deuotiōis/ ſanctificationis/ laudis τ iubilationis τ cetera aaron. L
Eccleſiaſtici debent eſſe diſſociati τ ſeparati per diſtinctionem aaron. M
Echini piſcis proprietas: alligare C profundus A
Echitis lapidis proprietas: pſis B protegere A qrere B
Econtra/ecōtrario vide contra.
Edere in ſcriptura multiplex inuenitur. A
Edes/diſtingue de ede ſicut de domo/vel dic φ multiplices edes in ſcriptura inueniuntur. A
Edictū eſt ordinatio vel ſtatutū a ſuperiore publice diuulgatum vide de rege.
Edom idest eſau filius iſaac dicif τ quare. A
Edificare idest cōſtruere/componere/τ facere/τ eſt multiplex. A
Edificatio multiplex: ſcz tēporalis/quādo quis componit domū mundane proſperitatis τ opulentie τc. ibidez A edificatio virtualis ſeu morum virtuoſa ibidem B quā ſi edificare volumus habere debemus laborum penalitatem/virtuz ſtabilitatem/ibidem C atq; virtutum fertilitatem ibidem D edificatio criminalis ſcz prauitatis τ iniuſticie ibidem E edificatio ſpiritualis/qua nos in bono edificamus τc. cōcurruntq; multa in hac edificatione ibidem F edificatio materialis ſcilicet domorum corporalium ibidem G et edificatio eternalior imperialis ibidem. H
Educere idest extra ducere: vel de vno loco ad alium extrahere: educif itaq; xp̄s de ſinu paterno: aīa a deo ſupno iuſtus a mortis inferno τc. A
Eductio liberatiua qua deus educit ſuos de periculo τ malo aliquo ibidē B ſicq; educit aīam multipliciter ibidem C educit deus de tribulationibus que nos reuerberant: τ a tormentis que nos dilacerant naz ibi bonus educif multipliciter ibidem. D
Efferre/vide ferre τ portari.
Efficere/effeci/effectꝰ/vide facere/factus/factū/τ fieri τc.
Effeminatus/effeminare/vide femina.
Effodere/vide fodere.
Ephod veſtis linea ſacerdotalis quidue ſignificat. A
Effundere idest extra fundere vel ex toto fundere τc. A
Effuſio dei nam effundit humorem fluminis ad nos vegetandū ibidem A vigorē flaminis ad nos cōſolandum ſeu viſitandum: liquorē ſanguinis ad nos redimendum ſplendorē luminis ad nos inſtruendum ſeu dirigendū τ cetera alia ibidem. B
Effuſio iuſti/ſicq; effundif iuſtꝰ p contritionē ſcelerū: ibidē C p cōpaſſionē viſcerū τ p deuotionē ſuperū ibidē D
Effuſio impii nā mali effundunt gratiā τ virtutes deponēdo ibidē E effundūt ſanguinē ſimplices affligēdo: τ effundunt mali multipliciter ibidem. F
Effraym fuit filiꝰ ioſeph qui inter filios iacob. xii. tenuit locum τc. A
Effraym ſignat virū iuſtū: qz in eo eſt quedā ſingularitas ſeparatiua vt a malis certibus ſit reſipiſcens: virtutum vbribus reminiſcens τc. ibidem B ſit etiā in eo virtualitas roboratiua: cōtinuitas vegetatiua ibidē C atq; immobilitas collocatiua ibidem. D
Effraym ſignat eccleſie ſeu religionis poſſeſſionē: vel augmentū: τ opulentiā paradiſi multiplr ibidem. E
Effraym ſignat virū iniquū: qz peccator pōt dici effraym multipliciter ibidem. F
Effugere/vide fugere/ euadere τc.
Egenꝰ /egeſtas multiplex in ſcriptura inuenif τc. A
Egeſtas multiplex: ſcilicet hoīm iuſtorū ibidem A egeſtas

Ayuntamiento de Madrid

dominū maloꝝ ſcȝ raptoꝝ ibidē B auaroꝝ peccatorum atq; peruerſoꝝ ibidem C egeſtas hoīm miſeroꝝ pauperū ꝛ egenoꝝ multiplex ibidem D ꝛ egeſtas hominū dānatoꝝ ibidem. E
Egyptus ſignat multipliciter. A
Egyptus denotat mūdū: q: ibi eſt nimietas ardoꝝ: ſcȝ auaritie/luxurie/iracundie/aliorūq; vitioꝝ ibidem B ibi eſt ſocietas maloꝝ ibidem C ꝛ anxietas laborum ibidem. D
Egyptus ſignat mundū bonos afficientem ibidē E eſtq; egyptus ideſt mūdus fugiendus ꝛ contēnendus ꝓpter multa ibidem. F
Egyptus ſignat ſtatū penitentie ibidem G ſignat peccatum ſiue peccata multipliciter ibidē H ꝛ infernū multiformiter etiā ſignat ibidem. I
Ego ꝓnomē nominatiui caſus ꝑme ꝑſone: ꝑſonaȝ que loquitur ſignat ꝛc. A
Ego pōt predicari de deo multiplr ibideȝ A nam pōt ꝑdicari de deo inquantum ad eſſentiā ſue diuinitatis: q: pōt de ſeipſo dicere ego ſum imperator fortiſſimus: liberator tutiſſimus: ſicq; de pluribus alijs ibidē B ego q̄tū ad potentiā ſue ſublimitatis ibidē C quātū etiā ad clementiā ſue humanitatis multiplr ibidem. D
Ego etiā pōt predicari de iuſto viatore ibidem. E
Ego pōt predicari de beata virgine Maria ibidē. F
Ego pōt predicari multiplr de quolibet pctōre ibidē. G
Egredi/egreſſus/egredi eſt de aliquo loco diſcedere vel exire: vel ad aliū locū ꝓcedere ꝛ abire ꝛc. A
Egreſſus diuinus multiplex: ſicuti filius diuinus a patre ꝑ eternā gñatione: a matre ꝑ humanā ꝓpagationem ꝛc. ibidem. A
Egreſſus human⁹ multiplex: ſcȝ virtuoſus ibidem B vitioſus multiplex ibidē F laborioſus/doloroſus/formidoloſus/luctuoſus/ꝛ gaudioſus ſiue gl'ioſus ibidē G
Egredi debemus de mūdo: ꝛ ab oī mundana cōuerſatiōe ꝛ delicto ibidem. C
Egrediamur ab amicoꝝ carnalitate ibidem. D
Egredi etiā debemus ad charitatis amorē: ꝛ ad aſpectuȝ contemplatiuū ibidem. E
Egregius/egregiū dicit' qđ nobile ꝛ notabile/bonū ꝛ vtile in ſuo reperit' genere. A
Egregi⁹ ſignat rerū mortaliū amenitatē: gratiarū virtualiū vtilitatē: ꝛ bonoꝝ eternaliū felicitatē ibidem. A
Egrotare/egritudo multiplex inuenit': ſcȝ corpalis languoris/tēporalis doloris/virtualis valoris/ criminalis horroris/ꝛ infernalis laboris. A
Eius/vide ea eam.
Eijcere ideſt expellere/fugare/contēnere ꝛc. A
Eijciunt' pctōres a gratie ſinceritate ibidē B a mūdi proſperitate ibidē C ꝛ a ſuperna felicitate ibidem. D
Electio multiplex: ſcȝ ꝑfectoꝝ ibidē E fatuoꝝ ibidem F tyrānoꝝ ibidē G ꝛ prelatoꝝ ibidem. H
Eleazar filius Aaron ſignatq; bonū prelatū. A
Eligere/electio ideſt melioꝝ acceptatio. A
Electio diuina nihil aliud eſt q̄ ſua ꝑdeſtinatio: ꝑ quā de⁹ eligit ſaluādos/ꝛ contēnit dānandos: ſicq; eligunt' vbi in eis abūdat benignitatis/humilitatis/ꝛ ſinceritatis ſiue puritatis virtus ibidem. A
Electio humana bona qua eligunt' bona tpalia ibidē B
Electi boni cōditio/naȝ talis ſit firm⁹ ꝛ ſolidus: plenuſq; firmitate ibidē C dulcis ꝛ fluidus plenus pietate ibideȝ D caſtus ꝛ nitidus plenus puritate ibidem. E
Electio bona ꝛ virtuoſa qua ſpūalia bona ꝛ nō tpalia eligunt' ꝛc. ibidē F electio qua eligunt' mala que eſt vitioſa ibidē G electio qua quis eligit' ad ſaluationē ibidē H electio qua quis eligit' ad prelationeȝ ibidē I et qua quis eligit' ad dānationē eternā ibidem. K
Electione vero ex parte electi requirit' cōditio virtuoſa ibidem K nam elect⁹ ſit cōſtās ꝛ fortificat⁹ ad ꝑſeuerādū in bono: ad reſiſtendū malo ꝛ cetera ibidē L in electione adſit ex pte populi intētio ſtudioſa ibidē M ꝛ in electione dei ex parte acceptio gratioſa ibidem. N
Electa in genere feminino ſicut de vna ſancta ꝛ electa multipliciter ibidem. O
Elephantis aīalis proprietas: accubare B adulatio F adiuuare B K altare I aduectus E arare D cura A conſilium. A
Eleuare ideſt ſe de inferiorib⁹ ad ſuperiora trāſferre ꝛ leuare: ſumitq; in bono ꝛ in malo. A
Eleuatio vitioſa ſcȝ ſupbie ꝛ vanitatis ibidē A ꝛ ꝓprietatis mundane glorie ibidem. C
Eleuant' mali ſup alios ipſos opprimendo ibidē. B
Eleuatio virtuoſa ꝛ perfectoꝝ ibidem. D
Eleuatio interior ꝛ cordialis ſeu virtualis ibidem E exterior ꝛ tpalis ſcȝ dignitatū ꝛ ꝓmotionū ibidē F ꝛ ſuperior atq; eternalis ſcȝ glorie paradiſi ibidem. G
Elemoſyna eſt largitas que diuino amore ꝛ pietatis cōpaſſione erga pauperes exercetur. A
Elemoſyna multa operatur bona ibidem. B
Elemoſyna facienda quia docet' a rex natura ibidē C q: iubet' in ſcriptura ibidē D quia hac etiā fouet' pauperū iactura ibidē E qua hac delet' peccati punctura ibideȝ F quia hac auget' bonoꝝ ſtructura ibidē G quia hac cauetur penarū vſura ibidē H ꝛ q: hac habet' celorū pretura ſcȝ gloria paradiſi ibidem. I
Elitropij lapidis ꝓprietas aduentus P claritas. B
Elongare vide longe/delonge/alonge.
Eloqui eloquiū/eloquētia/vide loqui.
Eloquiū dei intelliguntur ſacre ſcripture verba que multa operant' ibidem. A
Eloquiuȝ humanū ſi iuſti/moderandū ibidem B ꝛ impij refutandum ibidem. C
Emacroys ſerpentis ꝓprietas fluere. C
Emere eſt aliquid acquirere precio mediante. A
Emptio qua de⁹ humanas emit aīas ibidē A qua iuſtus emit merces optimas ibidē B ꝛ ēptio vitioſa ibidē C
Eminere/eminēs/eminere ideſt extra manare/vl' extra manere/inueniſq; eminētia multiplex. A
Emittere ideſt extra mittere ꝛc. A
Emiſſio qdā hūana ibidē A qdā diuīa multiplex ibid. B
Emiſſio adhuc quedā diuina ibidē C quedā humana ibidem D ꝛ quedā mundana ibidem. E
Emortuus vide mors.
Emulari/emulatio multis ſumit' modis. A
Emundare/emundatio vide munditia.
En ſumit' ꝑ certo: vere vel certe vel ecce ꝛc. A
En demonſtrat/cōmendat ꝛ predicat dei veritatē infallibilem ibidem A en etiā demonſtrat iuſti bonitatē cōmēdabilem ibidem B ꝛ impij prauitatem deteſtabilem ibidem. C
Enarrare vide narrare.
Eneus/vide es eris.
Enydij lapidis ꝓprietas fletus. F
Enidris ſerpentis ꝓprietas abſcondere. F
Enim aduerbiū aſſertiuum eſt. A
Eſt vnū ptinet ad deū ſummū creatorē ibidē A eſt vnuȝ ſpectat ad quēlibet iuſtū viatorē multiplr ibidē B et eſt vnū cōcernit vanū peccatorē multiplr ibidem C
Enumerare/vide numer⁹/vel numerare.
Enunciare vide nunciare/nunci⁹/ꝛ annunciare.
Enutrire/vide nutrire.
Epiſcop⁹ deȝ eſſe ꝑfect⁹ ꝛ īteger in vita firma ꝛ doctrīa A
Epiſtola dr' lrā vel ſcriptura in qua ꝯſenſus ꝛ volūtates abſentiū ſibijnuicē ſcribunt' ꝛ manifeſtantur. A
Epiſtole ſcripte ſunt que in biblia cōtinētur ꝛc. A epl'e nō lecte que ſunt veteris legis ſignamentum ibidem B

Ayuntamiento de Madrid

et epiſtole directe ſunt epiſtole quotidiane: vel lr̃e quas alijs deſtinamus etc. ibidem. E
Epulari/epule/vide comedere/cibare/eſca/mãducare/etc.
Epulatio que fit ad nature ſuſtentationẽ fieri dʒ cũ bono rũ aſſociatione: cũ ſctõꝝ inuocatiõe: cũ ciborũ moderatione: et cum pauperũ recordatione ibidem. A
Epulatio ad corporis impinguationẽ: ſcʒ guloſoꝝ que multis vitijs eſt referta ibidem. B
Epulatio ad gratie reſtaurationẽ: ſcʒ comeſtio ſpũalium epularum etc. ibidem E et epulatio que fit ad glorie delectationem etc. ibidem. D
Equalis/equalitas ſignat quãdã ꝓportionem partium inuicem adequatarũ. A
Eques/equites dicuntur qui equoꝝ auxilio et adminiculo deuehũtur. A
Equites animi qui in humanis latent corporib⁹ ibidẽ A equites prelati qui ſubditis p̃ſunt hoibus ibidem B et equites iniqui qui egenis et pauperib⁹ nocẽt ibidẽ E
Equitas/equalitas nam equa dicit̃ quoꝝ vnum alterũ nõ excedit etc. A
Equitatem et iuſticiã habeat quilibet prelat⁹ et iudex multipliciter ibidem. A
Eq̃tas diuina ẽ equiſſima/iuſtiſſima/et rectiſſima ibidẽ E
Equus in ſcriptura multipliciter ſignificat̃. A
Equus ſignat hoiem obedientẽ: mundũ luxuriantẽ: et proternũ ſuperbientẽ ibidem. A
Equi etherei et ſplendentes virtutibus angelos et viros iuſtos ſignãt ibidem. B
Equi boni conditiones multe: quidue ſignãt ibidẽ B vide iudeus. A
Equi corporei fetentes ſunt peccatores ibidẽ. C
Equi tartarei hoibus nocentes diaboli ſunt ibidem. D
Equa in exercitu Xerſis regis compta vulpem parturiſſe etc. filius. I
Eradicare euellere idem ſignãt: et eradicare eſt vſq; ad radicẽ aliquid extirpare: et ſignificat in bono et in malo A
Eradicatio multiplex: ſcʒ vitiorum/iniquorũʒ/egenorum et perfectorum etc. ibidem. A
Eregione aduerbium loci et idem eſt quod econtrario et ſignat omnem oppoſitionem ſiue diuiſionem ſiue bona ſiue mala fuerit: ſignat etiã diſtinctionem. A
Erga ideſt iuxta/circa/ꝓpe/ſignatq; plura. A
Ergo ſignat finalem metam et ꝓpoſitionis conditionẽ A
Ergo ſignat mortem temporalem ibidem B morteʒ eternalem ibidem C et lucẽ eternaleʒ ſcilicet paradiſi gloriam ibidem. D
Ergo vnum eſt reprehenſiuum quod ſequitur ex ſcelerib⁹ ibidem E ergo vnũ redargutiuũ ſeu inuolutiuũ: ergo vnum eruditiuũ ibidem. F ergo vnũ diffinitiuum: et ergo vnũ deſolatiuum ibidẽ G
Ericij aialis ꝓprietas altare E ambitio. C
Erigere id eſt ſurſum eleuari/ſublimari/et exaltari: accipiturq; in bono et in malo. A
Erectio multiplex: ſcʒ v̾tuoſa qua hõi erigunt̃ a peccatoꝝ depreſſiõe ibidem B erectio fructuoſa: qua nos erigere debemus a terrenorũʒ delectatione ibidem C erectio glorioſa: qua poſſumus erigi a mundana affectiõe ibidem D et erectio vitioſa qua quidã mali erigunt̃ ꝑ ambitionẽ: quidam ꝑ elationẽ: q̃dã per rebellionem ibidem E et erectio quedam periculoſa ſcʒ mundane dignitatis et ꝓſperitatis ibidem. F
Eripere eruere ſignant liberare etc. A
Eripit iuſtus ſuccurrendo preſſis et miſeris: angelus eripit obuiando caſibus aſperis etc. deus eripit ſubmouendo vitia et peccata ibideʒ A et eripit etiam deus multipliciter ibidem. B
Error/errare ideſt deficere etc. A
Error multiplex: ſcʒ affectiõis/electionis/cognitionis/et perfectionis ibidem. B
Errare generaliter pro peccare ibidem. C
Errant quidam ꝓpter veri luminis defectum ſcilicet de nocte ibidem D errant ꝓpter falſi numinis aſpectũ ibidem E errãt propter boni agminis deſpectum: et errãt ꝓpter rerum turbinis obiectum ibidem. F
Errant mali per ſuperbiã/auariciã/cõplacentiã/infidelitatem et nequitiam ibidem. G
Erubeſcere/erubeſcentia id eſt verecũdia ſiue confuſio et ſumit̃ in bono et in malo etc. A
Erubeſcentia quedã virtuoſa: ſcʒ de peccati cõmiſſione ibidem A quedam vitioſa ibidem B et quedam doloroſa ibidem. C
Erudire ideſt docere/inſtruere/et informare etc. A
Eruditur quis per meditationem interiorem: per tribulationem exteriorem: per inſpirationem ſuperiorẽ: ꝑ creaturarum manuductioneʒ: et per ſcripturarum reuolutionem. A
Erudiamur vt debite regulemus affectus interiores ibidẽ B vt cognoſcam⁹ naturas exteriores ibidẽ C vt gubernemus ſubditos et inferiores ibidem. D
Erumpere id eſt emanare/cito egredi/exire/apparere/ſignatq; multa etc. A
Es/ereus/eneus/es eſt metallũ rubeũ/terreũ/et feculentũ etc. ſignificatq; virũ pfectũ multipliciter. A
Es metallum durabile virum perfectum ſignat: et ſi talis habeat firmitatem conſtantiſſimam multipliciter ibidẽ B honeſtatem intentiſſimam ibidẽ C et pietatem feruentiſſimã ibidem. D
Es ſignat hoiem infectũ et vitioſum quia tales ſunt clamoſi/litigioſi etc. ibidem. E
Es ſumitur pro pecunia: et illud eſt effundendum per elemoſynam etc. ibidem. F
Eſca dicit̃ ab edo edis ideſt comedo etc. A
Eſca multiplex: ſcʒ cũctoꝝ/maloꝝ/iuſtoꝝ/ſanctoꝝ ibidẽ A
Eſce male et piculoſe ibidẽ B bone et fructuoſe ibidẽ C
Eſca adhuc ſumit̃ in ſcriptura multipliciter.
Eſculapij fabula de paſtoris corona/corona. B
Eſcari piſcis ꝓprietas piſcis. B
Eſſe/eſt ptinet ad malos et vitioſos A eſt pertinet etiã ad bonos et malos ibidem. B
Eſſe ſi moraliter eſſe volum⁹ oportet nos cauere a vitioſis defectibus ibidem. C
Eſſe adhuc quoddam ſubſtantiale et quoddam accidentale ibidem. D
Eſſe durabile non habent qui ſunt nugacis amicitie ſectatores ſcilicet amici mundani ibidem D et fallacis apparentie profeſſores ſcilicet hypocrite ibidẽ E et qui ſunt fugacis opulentie poſſeſſores: ſcilicet mali diuites ibidem. F
Eſſe ptinet ad ſanctos et glorioſos: ad deuʒ et angelos: etiã ad bonos ibidem. G
Eſſe habeamus exemplo dei: ſcʒ amicitie iuuamentum ibidem H patientie ſuſtentamentum ibidem I excellentiſſime mortis paramentum ibidem K et preſidentie iuſtam equitatem ibidem. L
Eſtas eſt tempus anni calidũ: in quo ſol nobis ꝓpinquior et vicinior eſt. A
Eſtas ſignat tẽpus venie vel penitentie ibidem A ſtatum gratie ibidem B ſtatum glorie ibidem C ſtatuʒ vite preſentis: ſtatum ꝓſperitatis/ibidem D ſtatum aduerſitatis: feruorem et ardorem mortis/iudicij et iferni: et ſtatum xp̃i aduentus etc. ibidem. E
Eſtimare/eſtimatio/eſtimare eſt de re aliqua opinatiue et ex cõiecturis aliquibus iudicare. A
Eſtimatio multiplex: ſcʒ dei/iuſti/ibidem B ſtulti/et peccatoris ibidem. C
Eſtimant mali male de dei poteſtate ibidem D eſtimant

mali male de iuſti bonitate ibidem E de eternis etiā male eſtimant: ⁊ de ſpūalibus bonis aut virtualibus parum a malis eſtimaꝛ ibidem. F

Eſto/eſtote/eſto ſignat realem exiſtentiā/veritatē/ꝑfectionem ⁊c. A nam per eſto hoꝛtatur nos deus ad multa ibidem B per eſto homo obligatur ad fidelitatem ibidem C per eſto ad tempus bꝛeue limitatur: ⁊ ꝑ eſto ſimus cōſtantes ⁊ laboꝛantes: magnum lucruꝫ depoꝛtantes ibidem. D

Eſtus multiplex: ſcꝫ ardoꝛis ⁊ cōcupiſcentie: amoꝛis ⁊ amicitie: ⁊ eſtus aduerſitatis ⁊ violentie. A

Eſuries/eſurire/eſuries ⁊ fames idem ſunt. A

Eſuriunt iuſti iuſticiā/ſanctitatē/gratiā ⁊ charitatē atqꝫ celuꝫ felicitatis ibidem A eſuriunt etiā paupes ⁊ miſeri ibidē B ⁊ per eſuriē deus requiriꝛ ibidem C ⁊ culpa euaditur ⁊ diluitur ibidem. D

Eſuries deteſtanda ⁊ fugienda ibidē E ac eſuries quaꝫ habent ſuperi ⁊ beati ibidē. F

Et dictio copulatiua ⁊ aggregatiua. A

Et vnum ſpectat ⁊ pertinet ad deum ⁊ ſupernā diuinitatē ibidē B quia fuit huiꝰ mundi palatij fabꝛicatoꝛ: noſtre carnis hoſpitij habitatoꝛ: nr̄i flagitij expiatoꝛ: duri ſupplicij celatoꝛ ⁊c. ibidem C ⁊ vnum ꝑtinet ad fraternā charitatem ⁊ bonitatem ibidē D ⁊ vnū ꝑtinet ad internam claritatem ibidem E atqꝫ ⁊ vnum ſignat externā pꝛauitatem ibidem. F

Etas ſignat tēpoꝛis diſtictiones: nā ſicut per etates ſepteꝫ vita noſtra decurrit: ſic etiā per virtutes ſpeciales vita ſpūalis ad ſuū peruenit cōplementum. A

Etas perfecta requiriꝛ ad ꝓmotionis celſitudinē ibidem B ad cōtinendū durationis firmitudinē ibidē C et etas virtutis ⁊ perfectionis requiriꝛ ad acquirendā diſcretionis plenitudinem ibidem. D

Eteꝝ aduerbiū affirmandi ⁊ ꝓ certo poniꝛ. A

Eteꝝ ſignat certitudinē dei clementie: ⁊ certitudinē ſue alte potentie: certitudinē ſue meſtitie ſeu paſſionis ⁊ triſticie: certitudinē ſue iuſticie ⁊c. multa ibidem. A

Eternus/eternitas ſignat menſuraꝫ rei interminabilis/influxibilis ⁊ inuariabilis ⁊c. A

Eternitas dici pōt dei immenſitas ſiue eſſentia: celi felicitas: diciꝛ etiā perſeuerans ⁊ eterna: ⁊ bonoꝝ moꝝ bonitas ſeu ſtabilitas ⁊c. ibidem. A

Eternitas ſumiꝛ etiā in malo ꝓ voluntate obſtinata: ꝓ conſuetudine indurata: ⁊ pꝛo pena inferni interminata ibidem. B

Eternitas adhuc quedaꝫ dei que eſt immutabilis ſempqꝫ manens ibidem C quedam iuſti imitabilis: quedaꝫ celi appetibilis: ⁊ quedā inferni foꝛmidabilis ibidem. D

Etherij piſcis ꝓpꝛietas: fluctus. C

Etheus/ethei ꝑplī qui ꝓmiſſionis terrā inhabitauerunt interpꝛetaturqꝫ etheus ſtupens ant foꝛmidans ⁊c. A

Ethyopia regio feruētiſſima ſolis ardoꝛibus expoſita: ab omni aeris temperamento ſemota. A

Ethyopia multiplex: ſcꝫ penitētie ibidē A opulentie ibidem B peſtilentie ibidem C violentie/defluentie/et turbulentie ibidem. D

Ethyopis ꝓpꝛietas amare. C

Euadere ſumiꝛ ꝓ eripi/liberari/fugere ⁊c. A

Euaſio multiplex: videlꝫ a loco ꝑnitioſo ſcꝫ a ſtatu peccati ab onere laboꝛioſo: ⁊ a toꝛmento periculoſo ibidem A

Euacuare vide vacuitas.

Euaginare nihil aliud eſt ꝙ gladium de vagina extrahere ⁊c. A

Euaginant gladios ſuos mali vt ledant innocentes homines: iuſti euaginēt gladios vt coꝛrigāt fatuos delinquētes: ⁊ deus angeliqꝫ gladios euagināt vt puniant decedentes ibidem. A

Euangeliū/euangelizare/euāgeliū diciꝛ bonꝰ nuncius A

Euangelizare eſt officiū dominicū quo ꝓbatur ipſius dignitas: eſt officiū angelicuꝫ quo ꝓbatur ipſius puritas: eſt officiū catholicū quo ꝓbatur ipſius veritas: officiuꝫ fructiferū quo ꝓbatur eius vtilitas: officiū pacificū quo ꝓbatur eiꝰ tranquillitas: ⁊ officiū ſcientificum quo ꝓbaꝛ eiꝰ ſubtilitas ſeu ſagacitas ibidem. A

Euangeliū eſt firmiter credendū: aperte fatendū: diligēter colendū: ⁊ viriliter defendendū ibidem. B

Euchariſtie ſacramentum accedere pꝛohibentur ⁊c. accedere. B

Euge interiectio quandoqꝫ deriſiua: quandoqꝫ congratulatiua ⁊c. A

Euellere ideſt eradicare extirpare ⁊c. A

Euulſio in bono eſt mutare de mundo ad clauſtrū: de ſeculo ad paradiſum: de infidelitate ad fidem: ⁊ de peccato ad gratiā ibidem. A

Euulſio ī malo multiplex: ſcꝫ crudelitatis/qua pauperes a raptoꝛibus euelluntur: aduerſitatis/qua diuites ꝑ infoꝛtunia ſubuertuntur: ⁊ penalitatis/qua impij per moꝛtis imperiū deſtruūtur ibidem. B

Euenire/euentꝰ/euenire id eſt accedere ſeu aduenire ⁊c. A

Euentus multiplex. ſ. neceſſitatis/ꝓſperitatis/⁊ aduerſitatis ibidem. A

Euertere .i. ex toto v̄tere vel extra v̄tere deſtruere ⁊c. A

Euerſio multiplex: ſcꝫ penitentie que vitia ſubuertit: iniuſticie que aīas peruertit: ⁊ peſtilētie que malignos euertit ibidem. A

Eufrates fluuius meſopotaniā a ſyꝛia diuidens: interpꝛetaturqꝫ frugifer vel creſcens vel humus ⁊c. A

Euigilare/euigilatio nihil aliud eſt ꝙ a ſomno vel doꝛmitione excitatio. A

Euigilatio multiplex/nam quedam notat dei iuſticiam A quedam ſtimulat iuſti pigritiā: quedam agitat mali neqͥtiaꝫ: ⁊ quedam deuincit moꝛtis potentiā ſcꝫ reſurrectio vltima ibidem. B

Eum ei eo: vide excutere: vide etiā infra eum ei eo.

Eum ꝓnomen multa denotat ⁊c. pꝛope. C

Eunuchus eſt ille qui truncatis genitalibꝰ eſt caſtratꝰ: et ſignat in bono ⁊ in malo. A

Eunuchus oīm virtutū ſterilitatem ibidem B ⁊ oīm virtutū pluralitatē ſignat ibidem. C

Euomere vide vomere.

Ex pꝛepoſitio ſemꝑ aliquā ſignat cauſam: ſiue efficientē ſiue foꝛmalem ⁊c. A

Ex ſignat ꝓceſſum qui ad ſummaꝫ ſpectat diuinitatem: ibidē A ⁊ ſignat ꝓceſſum ſpectantē ad virtutum vtilitatē ibidem B ſignat ꝓceſſum ſpectantē ad iuſtoꝛum ſocietatē: ſignat ꝓceſſum ſpectantem ad gratie ſinceritatem ⁊c. alia ibidem. C

Exaltare ideſt extra ſaltare ⁊c. ſignatqꝫ in bono ⁊ in malo. A

Exaltatio dei qui exaltatur humanoꝝ laudibus: naꝫ dei exaltatio quedam fuit in cruce: quedam in celo ad cūctis pꝛeſidendum: ⁊ iudicio extremo ad malos puniendum ibidem. C

Exaltatio impij qui mūdanis opibus exaltaꝛ ibidem. D

Exaltanꝛ quidā a parētibus ſicut nobiles: exaltanꝛ quidā lucris vigentibus: exaltanꝛ quidā ſuis agentibus id eſt auxilio ſuoꝝ: ⁊ exaltanꝛ quidā cauſis latentibus ſeu foꝛtune flatibus ibidem. E

Exaltatio iuſti qui exaltaꝛ gratie viribus ibidem. F

Exaltatio beate Marie: ⁊ cuiuſlibet aīe ſancte ⁊c. ibidē. G

Exaudire id eſt cū cōſenſu audire vel ex toto audire. A

Exaudiri merētur qui feruentius amant: qui attentius clamāt ibidem A qui dulcius donant: ⁊ qui amplius indigent ibidem. B

Exaudit deus vt amiciſſimus viatoꝛ vel benigniſſimꝰ diſtributoꝛ multiplr̄ ibidem B exaudit deus vt ſtrenuiſſimꝰ

Ayuntamiento de Madrid

defenſator ibidē C ꝛ exaudit vt benigniſſim⁹ erogator ibidem. D

Excelſus idest alt⁹/ſublimis/erect⁹ eleuatus ꝛc. ſuntq̄ multiplices ꝛc. A

Celſitudo multiplex: ſcȝ tp̄alis prelationis ibideȝ B ſup nalis ſeu eternalis ꝓmotionis ibidē D virtualis perfectionis ibidem. E et cordialis affectionis ibidem. F

Excelſi ſiue perfecti ꝯſtitui debent pre ceteris diſcretiores ceteris maturiores/ ceteris audaciores/ ꝛ ceteris benigniores ibidem. E

Celſitudo potentis fulminatiua ſcȝ dei potētia inattingibilis multipliciter ibidem G celſitudo cordiū maculatiua ſeu eleuatiua ibidem H ꝛ celſitudo maloꝝ diſſipatiua ibidē J celſitudo mundanoꝝ ſtatuū cōtēnenda ꝛ timenda: q̄ȝ inuenit̄ ſqualor ſeu horror inutilis in poſſidēdo ibidem K ꝛ error triſtabilis in amittendo ſeu diſcendendo ibidem L et celſitudo cumulatiua multiplex ibidem. M

Exclamare id eſt ex toto conatu clamare: vel exceſſiue clamare: vide clamare.

Excitare id eſt de ſomno euigilare ꝛc. A

Excitantur hoīes per dānationis timorem ibidem A per rigorem correctionis: ꝛ per clamorem monitionis ſeu ꝑconis ibidem. B

Excutere dicit̄ q̄ſi extra cadere: vel extra expellere. A

Excuſſio multiplex: ſcȝ vitioꝝ ſitq̄ per flagellū cōfeſſionis excuſſio terrenoꝝ puluerū: excuſſio iiquoꝝ: ꝛ excuſſio ſuſtorum ſeu perfectoꝝ ibidem. B

Eum ei eo ꝛc. id eius ꝓnomen adiectiuum ꝛ relatiuum ꝛ pōt referri ad multa. A

Eum ſignat ipſum deū ꝗtum ad ſuā dignitatē ſeu deitatē ibidē A ſicq̄ de⁹ adorari dȝ affectu mētali: honorari affectu reali: exaltari ꝛ cōmēdari ꝛc. ibideȝ B ipſe etiā de⁹ timēd⁹ ꝛ amād⁹ ꝑpter ſuā eſſentiā icōmutabilē: ꝑpter ſuā potentiā inſupabilem: ꝑpter ſuā clementiaȝ incōparabilem ibidem C timēdus ꝛ amādus ꝑpter ei⁹ ſciētiā indeceptibilem: ꝑpter iuſticiā irrefragabileȝ ſeu inuariabilem: ꝛ ꝑpter ꝑſentiā amabilem ibidem. D

Eum etiā ſignat chriſtum ꝗtum ad ſuā humanitateȝ multipliciter ibidem. E

Eum ſignat hoīem iuſtum ꝗtum ad ſuā bonitatē ꝛ virtuoſitatem ibidem F ſicq̄ deus iuſtū benigniter recipit a malis eripit mentaliter diligit ibidem F ꝛ digne erigit ibidem G ſicq̄ iuſtus habeat intentionē rectiſſimā: affectionē altiſſimā: diſcretionē clariſſimā: verecūdiā ſimpliciſſimā ꝛc. alia ibidem. H

Eum ſignat virū malū ꝗtum ad ſuā prauitateȝ ſeu iniquitatem: q̄ȝ mali obſtinati ſunt nec corriguntur diuinis verberibus deprauati inquinātur: multis ſceleribus: excecati non illuſtrantur veris ſplēdorib⁹: ꝛ tribulati fatigant̄ multis laboribus ibidem. J

Exemplum exemplar eſt illud ad cui⁹ ſimilitudinē fit aliud et ſumit̄ in bono ꝛ in malo. A

Exemplū hoīm bonoꝝ tenendū: maloꝝ cauendū: dānatorūȝ timendū: ꝛ virtuoſoꝝ querendū ibidem. A

Exempla bona dicūt prelati ꝛ viri perfecti ibidem. B

Exercere exercitium id eſt diligens ꝛ frequens circa aliq̄d occupatio ꝛc. A

Exercitium virtuoſum eſt bona occupatio ꝛ opatio quā facere debemus ꝛ exercere frequēter ibidem. A

Exercitio bono virt⁹ excitat̄ ibideȝ B fruct⁹ reportat̄ ibidem C ꝛ culpa reſeratur ibidem. D

Exercit⁹ nil aliud eſt ꝗ̄ cōgregatio hoīm ad preliuȝ faciendum ꝛc. A

Exercit⁹ multiplex: ſcȝ hoīm ꝑfectoꝝ: hoīȝ puerſoꝝ: demonioꝝ ꝛ beatoꝝ ciuiū ſupernoꝝ ibidem. A

Exercitus ſumit̄ pro ſtatu eccleſie vel religionis ibidē B

Exire exit⁹ diuinus multiplex eſt ſcȝ exit⁹ dei a patre: a matre ꝛ a mūdo ꝛc. ibidem A exitus human⁹ eſt etiā multiplex ibidem B exitus vitioſus: exit⁹ doloroſus: ꝛ exitus gaudioſus ibidem. C

Exit⁹ adhuc quidā naturalis: quidam moralis ibidem D quidā virtualis ad laborē ibideȝ E ꝛ exit⁹ ꝑſonalis ad dolorem ibidem. F

Exiſtimare vide eſtimare.

Expandere id eſt extendere/aperire/dilatare/ꝛc. A

Expandit̄ veſtis ad calefaciendū expādunt̄ man⁹ ad deuȝ deprecādum expandūtur ale ad ꝓtegendum expandit̄ rethe ad capiendū expanditur tegumen ad operiendūȝ expandūtur nubes ad refrigerandum: ꝛ expandit̄ liber ad informandum ibidem. D

Expendere/expenſe/expēdere id eſt expandere/extra diſpergere/diſtribuere/exponere ꝛc. A

Expendūt quidā bona naturalia ibidem A quidam expēdunt bona ſpūalia ibidem B quidem expendūt bona temporalia ibidem. C

Expenſe nō fiant nimis laute ne depauperemur: nō nimis parce ne vituperemur: ſed moderate vt cōmendemur vide ꝛc. impenſa A B C ibidem. D

Expectare id eſt ſperare ſeu ſuſtinere ſemperq̄ refertur ad futurum ꝛc. A

Expectatio virtuoſa multiplex: ſcȝ expectatio maturitatis ꝛ ſapientie ibidem B ſtabilitatis ꝛ patientie ibidem C confidentie ꝛ crudelitatis ibidem D ꝛ expectatio vitioſa ibidem. E

Expellere id eſt eiicere emittere: ꝛ extra aliq̄d pellere A

Expulſio multiplex: ſcȝ virtuoſa ibidem A vitioſa ꝛ doloroſa ibidem. B

Extendere id eſt extra tendere/dilatare/porrigere ſiue expandere. A

Extenſio diuina: nam deus extendit manus ad percutiēdū malos duriſſime ibidē A ad retribuēdū bonis largiſſime ibidem. B ad recipienduȝ ſuos dulciſſime ꝛ ad eripiendum ſuos tutiſſime ibidē C

Extenſio humana multiplex ibidē D nā quilibet dȝ extēdi ad ſuperius deum cōtēplando ibidem E extendi ad inferi⁹ nosipſos caſtigando ibidē F ꝛ extendi ad exterius ꝓximos adiuuando ibidem. G

Extenſio ad furandū ꝛ male operandū ibidem. H

Extinguere id eſt ſplendorē/calorē/vel ardorem deſtruere vel anihilare/ ꝛ ſignat in bono ꝛ in malo. A

Extinctio virtuoſa ſcȝ peccatorū: extinctio vitioſa ſcȝ meritorum ibidem. A extinctio doloroſa ſcȝ gaudioꝝ vite mortalis vel ꝓſperitatis tp̄alis ꝛ extinctio gaudioſa ſcȝ tormētoꝝ ibidē B

Extinctionē nō patitur: ſcȝ ignis pfecte dilectiōis ignis auare effectionis ꝛ ignis eterne dānationis ibidem B

Extra exteri⁹ exterior exterioritatis cōditionis que ꝑparanda ꝛ ordināda eſt ibidem A exterioritas poſſeſſionis ſcȝ bonoꝝ temporaliū ꝛ mundanoꝝ contēnenda ibidem B ꝛ exterioritas peccati mortalis formidāda ibidem. C

Extra ſtatum gratie eiiciunt̄ hoīes per iniquitatem ibideȝ D extra mundū eiiciūtur per mortem extra veniam eiiciūtur per deſperationem: ꝛ extra gloriā eiiciuntur per dānationem ibidem. E

Extra ſumit̄ in bono ſcȝ extra periculū: extra peccatū: ꝛ extra malū cōſortiū ſeu locum ibidem. F

Extrane⁹ id eſt peregrin⁹/ aduena/ alien⁹ ꝛ ſignat in bono ꝛ in malo. A

Extranei ſpiritualiter qui ꝑ peccata ſunt a deo alieni ſunt ibidem. A

Extranei in hoc mundo boni pauperes dici ꝑſit ibidē A

Extrahere id eſt extra locum trahere ſignatq̄ in bono ꝛ in malo. A

Extrahere ſcȝ de peccato ſeu periculo eripere: vel de mūdo

Ayuntamiento de Madrid

extraherẽ.⁊c.ibidem. A
Extremus/extremitas/extremus ideſt vltimus ſeu nouiſſi
mus. A
Extremitas multiplex:ſcʒ cõmendabilis ⁊ deſideranda ibi
dem A deteſtabilis ⁊ vituperanda ibidẽ B ⁊ formi
dabilis ⁊ premeditanda ibidem. C
Exurgere ideſt ex toto ſurgere:vel ex affectu vel appetitu
ſurgere ⁊c. A
Exurgit de⁹ ad adiuuãdũ per potentiã:ad puniendũ ꝑ iu
ſticiã/⁊ ad miſerandũ per clementiã ibidem. A
Exuere/expoliare ideſt veſtes deponere/ſeu exterioribus
ſe nudare ⁊c. A
Expoliatio multiplex:ſcʒ virtuoſa/vitioſa ⁊ doloroſa. A
Expoliatio adhuc quedã ſeruiorũ:quedã ebrioꝝ:⁊ quedã
miſeroꝝ ibidem. A
Exultatio/exultare ideſt extra ſaltare ⁊c. A
Exultatio multiplex:ſcʒ tp̃alis/ſp̃ualis/criminalis ⁊ eter-
nalis ibidem. A
Exultare debemus quando vitia ſupamus ibidẽ B.quã
do merita cumulamus ibidem C ⁊ quando gloriam
occupamus ibidem. D

¶ De littera. F.

Faber fabricare.i. artificioſe opari vel facere. A
Faber mirabilis ⁊ glorioſus:ſcʒ mũdi creator ibi
dem A faber laudabilis ⁊ virtuoſus:ſcʒ iuſt⁹ ibi
dem B faber inutilis ⁊ vitioſus:ſcʒ impius ſicqʒ
multiplex eſt fabricatio ibidem C et faber dãnabilis ⁊
odioſus ſcʒ diabolus ibidem. D
Facere eſt act⁹ qui imediate a potentia elicit̃ ⁊ cauſat̃:⁊ fa
cere ideſt cõponere/cõſtruere/agere ⁊c. A
Factio quedã ſuperior ⁊ diuina/nam facere dei nihil aliud
eſt ꝙ ſuum velle ſeu ſuum imperare ⁊ hoc multipl̃r: qr
facit multa notabilia ibidem A facit ⁊ multa triſtabilia
ibidem C facit etiã multa mirabilia ibidem. F
Facti ſuperiores ſcʒ viri perfecti : ſicut celum ſiue firma-
mentũ moraliter in ſe habeãt cõſtantiã ſine defectione
ibidẽ B iuſticiã ſine acceptione ibidem C ⁊ prudẽtiã
abſqʒ diminutione ibidem. D
Factio quedã inferior ⁊ humana que duplex eſt:ſcʒ bona
⁊ mala:bonã factionẽ opatur iuſtus multipl̃r ibidẽ G
nã precipit̃ vt faciam⁹ opera pietatis:vt impleam⁹ opera
ſanctitatis:vt doceam⁹ opera veritatis:⁊ vt rependam⁹
opera charitatis ibidem H ⁊ vt etiã habeamus regu-
le cõformationẽ ibidem. I
Factio vero mala impioꝝ eſt:nã tales faciunt opera carna
litatis:opera cupiditatis:opera fallacitatis ⁊ cetera alia
ibidem. K
Factio vero inferna ⁊ ſceleratior ſcʒ diabolica fuit in celo ſu
perbiendo:in mundo ſuggerendo:⁊ in inferno nequiter
puniendo ibidem. L
Factus/facta/factũ participiũ ſemꝑ denotat alicui⁹ opis
cõplementũ ſiue bonũ ſiue malum fuerit. A
Factũ in bono qḋ in virtutibus bene diſpoſitũ ⁊ cõpletuʒ
ſiue in bonis moribus cõſummatũ eſt:requirit ſolertem
diſcretionẽ clare ꝓſpicientẽ ibidem B requirit viuacẽ
adiectionẽ ſemꝑ ꝑficientẽ ibidẽ C ⁊ requirit cõſtãteʒ
durationẽ nunqꝫ deficientẽ ibidem. D
Factũ in malo dicit̃ de hoie iniuſto ⁊ peccatore:qui magis
dicitur infect⁹ ꝙ fact⁹ ibidem. E
Fact⁹/xp̃s ꝙtũ ad diuinitatẽ nunqꝫ dicit̃ fact⁹ ſed p̃ri ſan
cto flamini coetern⁹:ſed ꝙtũ ad humanitatẽ fact⁹ dicit̃ ⁊
vera creatura inqꝫtum homo ⁊c.ibidem. F
Facta in feminino vtpote de aliqua ſancta vel pſona hone
ſta ⁊c.ibidem. G
Facies eſt illud mẽbrum qḋ primũ ⁊ principal̃r aliis oſtẽ-
ditur ⁊ apparet. A
Facies hoiſ cognoſcit̃ per faciem cõſcientie/apparentie/⁊
amicitie ibidem. A

Facies iuſticie dʒ eſſe ſeueriſſima:nam iuſti facies eſſe dʒ
notificata:⁊ hoiſ facies eſſe debet munda ꝑ conſciẽtie
puritatem ibidem. B
Facies manifeſtanda per cõpaſſionẽ/facies purificanda ꝑ
lachrymationẽ/facies exhibenda per ſpem ⁊ conſolatio
nẽs/facies leuanda per eternoꝝ contemplationẽ/facies
inclinanda per humilitatem/timorẽ/deuotionem ⁊ pru
dentem ſimulationẽ ibidem. C
Facie apparẽtie eſſe debem⁹ aquile ſimiles ibidẽ D facie
iuſticie leoni ibidẽ E ⁊ facie amicitie boui ibidem. F
Facies maloꝝ multiplices ibidem. G
Facie vir iuſtus eſſe dʒ omnode lenificatus ibidem. H
Facies dei multiplex:ſcʒ honorabilis ibidem I formidabi
lis ibidem K amicabilis ibidẽ L ⁊ facies diuine mi
ſericordie ⁊c.ibidem. M
Facilitas/facile qḋ ex rei natura vel ex agentis virtute ſine
difficultate ⁊ labore factibile eſt. A
Facilitas quedã diuine voluntatis multiplex ibidem D
facilitas quedã realis qualitatis ibidem B ſil̃r ⁊ dif
ficultas multiplex ibidem. C
Facilitas adhuc quedam cordialis lenitatis:⁊ quedã mo-
ralis bonitatis ibidem. D
Falconis auis ꝓprietas par entes. B
Falſitas ideſt fraus/deceptio/fallacia ſeu calliditas. A
Falſitas multiplex:ſcʒ amicitie ibidem A eloquẽtie ibidẽ
B apparentie ibidẽ C malitie ibidẽ D ⁊ mali operis
ſeu efficacie ibidem. E
Fama eſt nomen bonuʒ:rumor bonus vel opinio bona de
aliquo. A
Fama eſt bonoꝝ letificatiua ibidẽ B maloꝝ triſtificati-
ua ibidẽ C ⁊ virtutũ manifeſtatiua ibidẽ. D
Fames eſt ciboꝝ indigentia. A
Fames ieiuniũ et afflictionẽ/deſideriũ ⁊ affectionẽ/ac indi
gentiã atqʒ vexationẽ ſignat ibidem. A
Fames multiplex:ſcʒ virtuoſa/vʒ appetit⁹ eternoruʒ:vitio
ſa/ſcʒ auaritie ſeu deſideriũ terrenoꝝ:tedioſa ibideʒ B
glorioſa ⁊ fames doloroſa ibidem. C
Fames adhuc multiplex:ſcʒ infernalis afflictionis/ſupna
lis dilectionis/corporalis vexationis/mundialis ambi
tionis ⁊ virtualis affectionis ibidem. D
Familia dicitur gens que in vna domo vni dño famulan-
tur ⁊c. A
Familia dei boni ſunt ibidẽ A ⁊ familia diaboli oẽs mali
⁊ iniqui ibidem. B
Fanũ ideſt templum ſed ꝓprie fanũ vbi adorantur idola ⁊
demonia:templũ vero vbi deus colitur ⁊c.vide de tẽplo.
Farao rex egypti ꝗ dei populũ flagellauit ⁊c. ſignat diabo
lũ vel tyrannũ vel quẽlibet impiũ vel iniquũ:qr deum ne
gant dum crimina cõmittũt:nudant viros iuſtos duʒ ra
pinas faciunt:diſſipant pauperes ⁊ egenos dum furo-
rem immittunt:⁊ tandem in inferno ſubmergunt̃ ⁊c. A
Faretra locus vbi ſagitte cuſtodiũtur ⁊c. A
Faretra diuine prouidentie ſeu patientie:faretra diuine
potentie ſeu preſidentie: faretra diuine ſapientie ⁊ ſacre
ſcripture:⁊ faretra diuine eloquentie ibidem. A
Faretra diabolica ⁊ humana/⁊ ſic eſt faretra crudelitatis
⁊ ſeuicie:iniquitatis et malitie:carnalitatis ⁊ luxurie ibi
dem. B
Farina de qua conficitur panis ⁊ ſignat ſacram ſcripturaʒ
multipliciter. A
Farina in malo põt q̃lĩbet malitie ſubtilitas deſignari ⁊c.
ibidem. B
Fariſeus/fariſei populi inter iudeos qui pre ceteris ſe iu
ſtos arbitrabãtur ⁊c.⁊ ſignãt ſupſtitioſos ⁊ hypocritas
qui multa operãtur mala ibidem. A
Fariſe⁹ in bono etiã ſumitur pro viris iuſtis ⁊c.ibidem B
Fas vide licere.
Faſe eſt ſolẽnitas iudeoꝝ in quo agnus paſcalis comede-
C

Ayuntamiento de Madrid

batur:⁊ interpꝛetatur faſe tranſitus domini. A
Faſe multiplex:ſcꝫ ſpũale/ſacramentale/penitentiale ⁊ ſupernaturale ibidẽ. A
Faſciculus eſt aliquarũ rerũ cumulus ſeu globus inuicem colligatus ⁊ ſtrictus:etiã faſciculus eſt ſacre ſcripture cõgregatio ⁊ multiplex eſt ⁊c. A
Fatigatio/laſſitudo/laboꝛ ⁊ feſſio idem ſignãt:ideo vide de laſſitudine ⁊ laboꝛe ⁊c.
Fatuꝰ eſt qui ſenſu ⁊ diſcretione caret:vnde fatuꝰ/inſipiẽs ſtultus ⁊ ſtolidus idem ſignant. A
Fatuus eſſe poteſt quilibet peccatoꝛ multis de cauſis ibidem. A
Fauces ſunt oꝛis cõcauitates in quibus lingua voluitur ⁊ mouetur ⁊c. A
Fauces multiplices:ſcꝫ guloſe comeſtionis/bone locutionis/⁊ intime deuotionis ibidem. A
Fauilla ⁊ ſcintilla nihil aliud ſunt ꝙ̄ illa ſubtiliſſima ⁊ tenuiſſima particula q̄ de materia poſt ignis cõſummationem reſoluit̄:⁊ ꝑ fauillã intelligit̄ vilitas humane cõditionis ſiue noſtre moꝛtalis reſolutionis. A
Fauni ſiue ſiluani demones ſunt ⁊c.pilus. B
Fauus eſt illa materia in qua mel recolligitur:ſcꝫ cera cum melle ⁊c. A
Fauus eſt oĩs ſpũalis dulcedo:ſicq̄ eſt fauꝰ multiplex:ſcꝫ interioꝛ/inferioꝛ/exterioꝛ ⁊ ſuperioꝛ ibidẽ. A
Fauus adhuc multiplex:ſcꝫ deuotionis/cõpaſſiõis/deuote locutionis ⁊ dilectionis ibidem. B
Fedus ideſt pactũ ꝓmiſſio/obligatio/⁊ cõuentio A
Fedus multiplex:ſcꝫ fedus tenendũ/rumpendũ/timendũ ⁊ amandum. A
Fedus ſiue dilectio ſpũalis ibidem. B
Federatio oĩs habere debet durabilem ſtabilitatem ibidẽ C notabileꝫ fidelitatẽ ibidem C atq̄ indiuiſibilem cõmunitatem ibidem. F
Federatio mala/nam aliqui cõfederãtur cũ luxuria/aliqui cum auaricia/aliqui cũ demonibus per infidelitatẽ/aliqui cum pꝛincipibus ⁊ magnatibus per adulationeꝫ ⁊ fallacitatem ibidem. D
Federis tabernaculuꝫ eſt eccleſia:archa federis virgo Maria:federis volumen ſacra ſcriptura:federis verba dei mandata: federis ſanguis Chꝛiſti paſſio:federis tectum celeſtis patria:⁊ federis arcus diuina ſcriptura ibidem. B
Fel eſt res amariſſima ⁊ multiplex eſt:ſcꝫ fel interioꝛis contritionis/fel exterioꝛis vexationis/fel deterioꝛis infectionis ſcꝫ peccati/⁊ fel poſterioꝛis dãnationis. A
Felix/felicitas eſt oĩm bonoꝝ aggregatiõe ſtatꝰ ꝑfectꝰ vide beatitudo gloꝛia eterna.
Femina eſt nomẽ mollioꝛis/infirmioꝛis/frigidioꝛis ſexus ⁊c.ſignatq̄ in bono ⁊ in malo. A
Femina in bono ſignificare põt quẽlibet virum miſericoꝛdem/vel quẽlibet ſubditum ⁊ inferioꝛem/beatã Mariã ⁊ quãlibet ſanctaꝫ quia beata Maria ꝙ̄tũ ad exterioꝛa fuit gratiſſima:quãtũ ad interioꝛa fuit piiſſima:⁊ ꝙ̄tum ad ſuperioꝛa digniſſima ibidem. A
Femina vero in malo ſignat hoĩes qui carent humilitate/fidelitate ⁊ puritate ibidẽ B ſignificat etiã mollicieẽ/imperfectionẽ ⁊ inconſtantiã ibidem. C
Femine/femoꝛa ſunt coꝛꝑis partes ceteris carnoſioꝛes in quibus natura inſeruit genitalia. A
Femur hoĩes quidã ꝓtegunt:quidã contegũt:⁊ quidã detegunt ibidẽ A ſuꝑ femur antiqui iurare conſueuerunt ⁊c.ibidem. B
Fenicis auis ꝓpꝛietas altiſſimus A apparere. B
Fenus in malo ſignificato ſumitur pꝛo vſura:ſumitur etiã pꝛo elemoſyna ⁊ pꝛo contributione mutua A vide de vſura.
Feneſtra eſt illa particula domus per quam domus illuminationem recipit. A
Feneſtra multiplex:ſcilicet numinis/luminis ⁊ hominis ibidem A que etiã multifoꝛmis eſt:ſcilicet feneſtra ad ingrediendum in mundum per natiuitatem:feneſtra ad recipiendum quinq̄ ſenſus:feneſtra ad pꝛoſpiciendum per intellectũ:⁊ feneſtra ad egrediendum per moꝛtis exitum ibidem. B
Fenũ eſt herba que ꝓ pabulo ignĩũ vel paſtura aĩaliũ colligitur ⁊ ſiccatur ⁊c. A
Fenum ſignat mundi pꝛoſperitatem/que cito palleſcit:carnis foꝛmoſitatem que cito marceſcit:vite labilitateꝫ que ſtatim areſcit:maloꝛuꝫ pꝛauitatem que cito ſoꝛdeſcit:virtutum puritatem/que cito vireſcit ibidem B doctrine ſanitatem que nunꝙ̄ putreſcit:pauperum vilitatem que dolens ſtupeſcit:⁊ culparum claritateꝫ que cito euaneſcit ibidem. C
Fera/fere ſunt iſta aĩalia que per ſiluas ⁊ deſerta loca vagantur ⁊c. A
Fera multiplex:ſcꝫ terribilis ⁊ pernitioſa/videlꝫ diabolus:fera dãnabilis ⁊ periculoſa/ſcꝫ tyꝛãnus ⁊ impius:⁊ fera laudabilis ⁊ virtuoſa:ſcꝫ homines heremite ⁊ hoĩes ſolitarij ⁊c.ibidem. A
Fermentũ facit paſtam eleuari/intumeſcere ⁊ feruere:ſumiturq̄ in bono ⁊ in malo. A
Fermentũ multiplex:ſcꝫ charitatis ⁊ amicitie ibidem A malignitatis ⁊ inuidie/fermentũ etiã iracũdie/luxurie/hypocriſis/hereſis ⁊ falſe doctrine ibidẽ. B
Ferre/iſtõ verbũ multifarie ſumit̄:nã accipit̄ ꝓ poꝛtare ſeu ꝓ deferre:ꝓ dare ſeu cõferre:ꝓ ſuſtinere ſeu ſufferre:ꝓ dicere ſeu referre ⁊ cetera plura. A
Ferre vnũ ſpectat ad deũ ibidẽ B ferre vnũ ſpectat ad iuſtũ ibidẽ C ⁊ ferre vnũ ſpectat ad impiuꝫ ibidem. D
Ferire vide percutere.
Ferrũ/per ferrũ general̄r duricia intelligit̄ ⁊c. A
Ferrum multiplex:ſcꝫ conſtantie ⁊ ſtabilitatis ibidem A malignitatis ⁊ obſtinationis ibidem B ⁊ ferrũ penalitatis ibidem. C
Fertilitas multiplex:ſcꝫ meritoꝝ ſeu pꝛemioꝛum/terrenoꝛum vitioꝛũ/toꝛmentoꝝ vide fructificare de vbertate/plenitudine ⁊c.
Feruoꝛ/feruere/feruoꝛ ideſt exceſſiuus caloꝛ ⁊c. ſignatq̄ in bono ⁊ in malo. A
Feruet virtuoſus ⁊ iuſtus per charitatem ⁊ deuotionẽ ibidem. A
Feruet impius per cupiditatem ⁊ malam affectionem ibidem B feruet mundus ⁊ etiam infernus ꝑ doloꝛem ⁊ tribulationẽ ibidem. C
Feruoꝛ multiplex:ſcꝫ amoꝛis/feruoꝛis ⁊ doloꝛis ibidẽ. D
Feruoꝛ adhuc multiplex ⁊c.caloꝛ B C D
Feſtinare.i.accelerare ꝓpare vel aliq̄d celeriter exercere A
Feſtinatio virtuoſa que debet haberi ibidem A ⁊ feſtinatio vitioſa ibidem. C
Feſtinatio doloꝛoſa ⁊ feſtinatio gaudioſa ibidem. A
Feſtinare debemus ad aſcenſum felicitatis:ad deſcenſum humilitatis/ad egreſſum iniquitatis:⁊ ad tranſgreſſum pꝛoſperitatis ibidem. B
Feſtinare etiã debemus ſubueniendo inferioꝛibus ⁊ pauperibus ibidem C ⁊ feſtinare debemus intimãdo ſeu cõiungendo ꝓximioꝛibus ibidem. D
Feſtũ/feſtiuitas nihil aliud eſt ꝙ̄ gaudioſa ⁊ celebꝛis ſolẽnitas:ſumit̄q̄ in bono ⁊ in malo. A
Feſtiuitas multiplex:ſcꝫ ĩterioꝛ ⁊ ſpũalis ſeu ṽtualis ibidẽ A exterioꝛ ⁊ tꝑalis:ſcꝫ feſtiuitas ab eccleſia inſtituta et ſunt tꝑa illa leticie ⁊ exultatiõis/inocẽtie ⁊ iuſtificatiõis mĩe ⁊ miſeratiõis ibidẽ B feſtiuitas ĩferioꝛ ⁊ ſuꝑnalis ⁊ ſuperioꝛ ⁊ eternalis ibidem. C
Feſtiuitas in malo ſignat feſtũ:gaudiũ:ꝓſperitas:gloꝛia ⁊ ſolẽnitas impioꝝ ibidem. D

Ayuntamiento de Madrid

Fetor nil aliud eſt ꝙ malus vapor a corrupta celi ſubſtantia euaporans: ſenſum olfactus afficiens atq; ledens ſignatq; ſemp in malo. A
Fetor ſignat culpā internam: infamiam externam: ⁊ penaȝ eternā ibidem. A
Fetus ſunt aīalium filij ſeu fructus: vide filius generare.
Fex/feces ſunt ſuperfluitates rerū ⁊c. A
Feces multiplices: ſcȝ terrenoꝝ vitioꝝ ⁊ tormentoꝝ ibidē A vide de lacu ⁊ de luto.
Fiale ſunt vaſa rotunda cum orificio longo ad continēdū liquores apta. A
Fiale multiplices: ſcȝ fiale gratiā ɔtinētes/doctrinā effundentes/venena portantes/vnguenta hābētes/vina haurientes ⁊ furorē fundentes ibidem. A
Ficus/vide de adducere de arbore.
Ficus egyptiace ꝓprietas humilitas. C
Fingere/fictio/fictum/figmentū/figulus/fictū dicit̄ illud qḋ apparet aliud ꝙ eſt ⁊c. A
Fictilitas multiplex: ſcȝ virtuoſa ibidē A ruinoſa ibidem B ⁊ vitioſa ibidem. C
Fictio in bono nihil aliud eſt ꝙ diſcreta ſimulatio ⁊c. ibidem. D
Fides eſt fundamentum ⁊ ſubiectum oīm aliarum virtutū ⁊c. A per fideȝ enim ſuſtentatur noſtra fragilitas: per fidem dirigitur erroris cecitas: ⁊ per fideȝ viuificatur noſtra mortalitas ibidem B per fidem verbera toleram⁹ ibidem C per fidem opera terminamus ibidem D ⁊ per fidem munera repoꝛtamus ibideȝ E per fidem de⁹ placatur: per fidem culpa purgatur: per fideȝ homo ſaluatur: per fidem vita ſeruatur: ⁊ per fidem ſalus donatur ibidem. F
Fidelis/fidelitas eſt quedam mentis inuariabilis rectitudo ⁊c. A
Fideliter debem⁹ diligere ibideȝ B fideliter diuidere ibidem C ⁊ fideliter perſiſtere ibidem. D
Fidelitas diuinis legibus precipit̄: humanis ꝓceptis ꝑficitur: immēſis laudibus extollitur: eternis ſedibus erigitur: ⁊ a cūctis gentibus diligitur ibidem. E
Fidelitatem infringunt ꝓmiſſorum varietates: ſecretoruȝ reuelatores/amicorum defraudatores ⁊ dn̄oꝝ impugnatores ibidem. F
Fiducia ideſt ɔfidentia/ſpes ſeu ſecuritas. A
Fiducia multiplex: ſcilicet cōmēdabilis ⁊ virtuoſa: deteſtabilis ⁊ vitioſa ⁊ affectabilis ⁊ glorioſa ibidem. A
Fieri ſignat cōtinuationē ⁊ tranſitū ⁊ mutationem de vno eſſe ad aliud ⁊c. A
Fieri fit in nobis tanꝙ hoſpes ⁊ cohabitator ibidem B fieri referri pōt ad deū: ad virū iuſtū ibideȝ C ⁊ ad peccatores ibidem. D
Fiat dicit̄ imperatiue: ſupplicatiue/execratiue ſeu maledictiue ⁊c. ibidem. E
Figere/fixus/fixio/fixio ſtabilitatem deſignat ⁊ figere ſumitur in bono ⁊ in malo.
Fixus ⁊ ſtabilitus in bono ꝓpoſito debet eſſe bonus ⁊ iuſtus ibidem A ⁊ in nobis ſit fixa intentio/affectio ⁊ locutio ibidem. B
Figulus ⁊ figmentū vide fingere.
Figura accipitur pro exteriori imagine ſeu forma. A
Figura multiplex: ſcȝ figura quā debemus intelligere: quā debemus emēdare ⁊ corrigere: ⁊ quā debemus contemnere ⁊ negligere ibidem. A
Filippus interpretatur os lampadis ſeu os manuum: ſignans virum iuſtum ⁊ doctorem ſcientificum vel prelatum. A
Filippus eſt nomē abundantie ⁊ poſſeſſionis: intelligētie ⁊ diſcretionis: ſapiētie ⁊ inſtructionis: amicitie ⁊ dilectionis ⁊c. ibidem. A
Filiſtijm/filiſte⁹ ⁊ filiſtea: filiſtijm populi infideles: populo dei ſemp inimicantes ⁊c. ⁊ per filiſtijm poſſunt intelligi demones: ⁊ tyranni a vera via deuij ⁊ bonis inimici. A
Filius eſt nomen ſubiectionis: nomen dilectionis/nomen vtilitatis/nomē nobilitatis/et nomē conformitatis A
Filius dei dicitur quilibet iuſtus ibidem B fili⁹ etiaȝ dicitur qui precellit in humilitate ibidem C ⁊ filius qui fundatur in charitate ibidem. D
Filij dei qui ſpūales eſſe volunt neceſſe eſt vt habeant voluntatis promptitudinē ibidē E dignitatis celſitudinē ibidem F ⁊ firmitatis fortitudinē ibidem. G
Filij dei dicūtur ꝑpter intimiorē dilectionē ibidem H ꝓpter ſimiliorem conditionē ibidem I propter ſedulio rem affectionem ibidem K ⁊ propter vtiliorem ſucceſſionem ibidem. L
Filij naturales a patribus ſunt corrigēdi: inſtruendi/⁊ diligendi ibidem. M
Filioꝝ amor qnq; homini eſt valde nociuus ibidem. N
Filij boni tam naturales ꝙ morales habeant conditiōes xiij. ibidem. O
Filij mali peccatores ac impij multas etiam habent conditiones ibidem. P
Filia eſt nomē humilitatis: nomen benignitatis/nomē formoſitatis ⁊c. A
Filia habere debet puram caſtitatem ibidem B vigēteȝ penalitateȝ/firmā charitatem ibidem C ac cōpetentē ſocietatem ibidem. E
Filia noſtra ſcȝ anima amari a nobis debet multipliciter ibidem. D
Filia multiplex in ſcriptura inuenitur ibidem. F
Finis in ſingulari ſignat terminū alicui⁹ rei ſcȝ extremitatem corporis vel terminū tpis: in plurali vero ſignat diſtinctiones vel cōtactus terrarum ⁊ locoꝝ ⁊c. A
Finis multiplex: ſcȝ laudabilis ⁊ virtuoſus ibidē B deteſtabilis ⁊ vitioſus ibidē C finis abominabilis ibidem D ⁊ finis deſiderabilis ibidem. E
Fines in plurali ſunt fines iniquorū/quos fugere debem⁹ fines ꝑfectorū/quos petere debemus/fines beatorū in quibus manere debemus/⁊ fines dānatorū quos horrere debemus ibidem F ⁊ fines iuſtorū et perfectorum quos iuſti affectant ⁊c. ibidem. G
Firmare/firmitas ideſt ſtabilitas/fortitudo et immobilitas ⁊c. A
Firmitas quedā habenda/quedā horrenda/quedā cauēda/⁊ quedam perenda ibidem. A
Firmitas multiplex ſcȝ interior ibidē B exterior ibidem C atq; eterna ſcȝ glorie paradiſi ibidem. F
Firma efficit̄ res quādo innititur ſolido fundamento: quādo cōſtringit̄ valido ligamento: qñ eripitur ab hoſtium nocumento: ⁊ qñ ꝓtegitur plurū iuuamento ibidē. C
Firmus efficitur homo qñ ipſum ſuſtentat ⁊ fulcit iuſticia liberans equaliter: cōſtantia vibrās audacter/cōcordia ligans ſiſt/meſticia rigans flebiliter: ⁊ facūdia orans humiliter ibidem. D
Flagellum eſt inſtrumentū de ligno ⁊ corrigijs ad verberādum animalia factum. A
Flagellum multiplex: ſcȝ correctionis verberans leniter ibidem A flagellū punitionis ſcȝ vexationis vulnerās grauiter ibidem B ⁊ flagellum dānationis lacerans acriter ibidem. C
Flāma nihil aliud eſt ꝙ ignis accenſus in materia aerea ⁊c. A
Flāma ſumitur pro angelo ſpūali: pro hoīe virtuali/pro ardore criminali/pro ſplendore ſcientiali/⁊ pro dolore noxiali ibidem. A
Flāma que eſt ardor ſcȝ culpe interioris: ardor pene exterioris ⁊ ardor gehēne poſterioris ibidem. B
Flāma charitatis appetenda ibidem B flāma fugienda mūdane cupiditatis: flāma ſuſtinēda pene tempo: alis

C ſi

et aduerſitatis Et flāma metuenda pene eterne calamitatis ibidem. C

Flare/flatus eſt illud ſpiraculū quod ab ore mittitur et pflatur. A

Flat⁹ dei mirabilis vel flat⁹ diuini numinis/ſcʒ flatus diuine grē et ſue inſpirationis: flatus diuine iuſticie ꝛ flatus diuine potentie et ſue iuriſdictionis ibidem A

Flatus moꝛtalis hoīs/ſicqʒ eſt flatus vitalis/verbalis ꝛ moralis/et flatus hoſtilis turbinis/ideſt diabolice ſuggeſtionis ibidem. B.

Flectere multiplex: ſcilicet fragilitatis ſignat inconſtātiaʒ A humilitatis ſignat reuerentiā: et benignitatis ꝛ clementie ibidem B

Fletus/flere/flet⁹/planct⁹/ploꝛat⁹/lachꝛymatio/luct⁹/lamentum pro eodem in ſcriptura accipiūtur A

Fletus interioꝛis contritionis virtuoſ⁹ ꝑ pctōꝝ conſideratione ibidem A ergo flere debemus ꝑpter toꝛmētorum afflictionem ibidē B propter vitioꝛum infectionē ibidem C et propter gaudioꝛuʒ dilationē ibidē D

Fletus bonoꝝ ꝛ pfectoꝝ eſt pro dilatiōe celeſtiū gaudioꝛū pro commiſſione mētalium vitioꝛū et ꝑ afflictione terreſtrium toꝛmentoꝝ ibidem. E

Fletus malus/ſcʒ ficte cōpaſſionis: triſte dānationis ꝛ falſe deceptionis ibidem. F

Flos/floꝛere/flos eſt oꝛiginalis materia reſpectu fructus ꝛc. A

Flos diuerſimode in ſcriptura ſumitur: naʒ per floꝛē intelligitur interioꝛ affectio: exterioꝛ ꝯuerſatio ꝛ virtutū accumulatio ꝛc. ibidem. D

Flos multiplex: ſcʒ virtualis pfectionis ibideʒ B tpalis ſucceſſionis ꝛ eternalis felicitatis ibidem. E

Floꝛidi eſſe debemus per pietatē ibidē B per honeſtatē ibidē C ꝛ per caſtitatē ibidem. D

Fluct⁹ eſt maris vel aque circūuolutio/inundatio ſeu mot⁹ ꝛc. ꝛ cōiter in malo accipitur. A

Fluct⁹ ſunt ſupboꝝ elationes ibidē A terrenoꝝ poſſeſſiones ibidē B toꝛmentoꝝ turbationes ibidē C iterioꝝ tentationū ꝛ infernaliū dānationū ibidem. D

Fluere/fluxus/fluere ideſt diſtillare/ liqſcere/ currere ꝛc. ꝛ ſumiꝩ in bono ꝛ in malo. A

Fluere ſignat inconſtantiā ꝛ labilitatē: ſignat etiā luxuriā ꝛ carnalitatē ibidem. B

Fluxus moꝛalis ꝛ virtuoſus: ꝛ ſic fluūt boni per lachꝛimarum diſtillationem: per elemoſinarum largitionem: per bone fame diffuſionem ꝛ per bone doctrine eruditionē ibidem. B

Fluxus letalis ꝛ vitioſus ibidem. C

Flumē/fluui⁹ in ſcriptura ſumiꝩ diuerſimode. A

Fluuius multiplex: ſcʒ fluuius ſcripture ibidē D fluuius gratie ibidē E fluuius gloꝛie ibidē F fluuius pſperitatis qui eſt multiplex eſt ibidem G fluuius aduerſitatis ibidē H fluui⁹ moꝛtalitatis ibidem I fluui⁹ cumuli pfectionis ibidē K fluuius lauacri cōfeſſionis ibidem L ꝛ fluui⁹ piſcine deuotionis ibidem M

Fluuii ſpūſſancti oꝛtus nobilis ꝗtum ad egreſſum q: egreditur de loco voluptatis ideſt de mente ꝛ intrinſeca ſubſtantia patris ꝛ filij ibidem C fluuius ſpirituſſancti virtualis ꝗtū ad pgreſſum ibidem D ꝛ etiā fertilis ꝗtū ad ſucceſſum ibidem. E

Fluui⁹ multiplex. ſ. carnalitatis/crudelitatis ꝛc. afferre. I

Fluuij theſalie ꝓprietas miranda/penitentia B

Fodere ideſt terrā aperire ꝛ eruere. A

Foſſura quedā ſignat ſtudij diligētiā: quedā ſignat humilē ſubiacentiā: quedā ſagacē ꝓuidētiā ibidē B quedā ſignat fertilem penitentiā ꝛ cetera alia ibidem. C

Fodere ſumi pōt in malo multipl꞉ ꝛ ſic eſt ſciſſura malitie ſtultitie/ nequitie ꝛ cetera ibidem D

Foliū in ſcriptura diuerſimode ſumitur. A

Foliū ſignat verbalē locutionē: moꝛalē cōuerſationē/mundanā pſperitatē/ꝛ humanā moꝛtalitatē ibidem. A

Fons eſt aquarū indeficiēs oꝛigo in cōcauitate aliqua recepta ꝛc. A

Fons ſumiꝩ multipl꞉: ſcʒ pro moꝛali pfectiōe/ꝑ gratie diffuſione ꝛ gloꝛie recreatione ꝛc. ibidem. A

Fons moꝛalis perfectionis ibidem B ſicqʒ vir perfectus dicitur fons quia facit alios per opera bona fructificare ibidem C debet et bona opera cōtinuare ibidem D debet ſeſe alijs cōmunicare ibidē E ꝛ debet ſe a culpis purificare ibidem. F

Fons pōt dici xpſ: ꝛ hoc multiplici de cauſa pariter ꝛ virgo Maria ꝛc. ibidem. G

Fons purificatiu⁹ eſt baptiſmus vel penitētia ſeu ſpūales triſtitie ibidē H fons dānificatiuus ſcʒ pſperitatis delicia ſeu carnalitatis ibidē I fons refrigeratiu⁹ ſcʒ gloꝛie paradiſi qui diciꝩ etiā fons ſatiatiuus: fons delectatiuus/fons ſpeculatiuus ꝛc. ibidem. K

Foꝛamina ſunt multiplicia ꝛc. perfoꝛare. B

Foꝛes ianue ſeu poꝛte ſunt partes ciuitatis vel domus per quas fit itroitus ꝛ ingreſſus: ꝛ antiquitus in poꝛtis multa fiebant ꝛc. A

Foꝛes denotāt quecūqʒ locū publicū ꝛc. ibidem. B

Foꝛis/foꝛas ideſt extra: nā foꝛas denotat excluſionem a loco vel extra locuʒ ꝛc. A

Foꝛis vnū eſt viatoꝛum ſcʒ mundi peregrinatio ibideʒ A foꝛis vnum proditoꝛū/foꝛis vnum dānatoꝝ ibidem B foꝛis vnum vitioſoꝛum ibidem C foꝛis vnum conuerſorum ſeu pfectoꝛum ibidem D ꝛ foꝛis vnū ſinguloꝝ exterioꝛ ſcʒ cōuerſatio ibidem. E

Foꝛma duplex: ſcʒ ſubſtātialis ꝛ accidentalis ꝛc. A

Foꝛma coꝛpoꝛalis que cinerea eſt ibideʒ A foꝛma foꝛtune ſeu tempoꝛalis aerea/ foꝛma virtualis ꝛ moꝛum etherea ibidē B foꝛma ſupnalis ſiderea/ꝛ foꝛma criminalis ſulphurea ibidem. C

Foꝛmātur a deo per ſpecialem inſpirationē: foꝛmātur a pdicatoꝛibus ꝑ doctrinā ꝛ eruditionē: ꝛ foꝛmātur a pꝛelatis ꝛ maioꝛibus per coꝛrectionē ibidem. D

Foꝛmice ꝓprietas alimentū. B

Foꝛmidare foꝛmido/foꝛmidare. i. timere ſeu dubitare. A

Foꝛmido multiplex: ſcʒ virtuoſa que eſt filialis ibidem A vitioſa que eſt noxialis ibideʒ B luctuoſa que eſt eternalis ibidem. C

Foꝛnax ideſt incendium: ꝛ ſic foꝛnax multiplex eſt: ſcʒ dilectionis/tentationis / tribulationis/ꝛ dānationis. A

Foꝛnicario/foꝛnicatus/foꝛnicatio accipiꝩ ꝑ omni actu lubꝛico vel luxurioſo ꝛc. A

Foꝛnicatio carnem maculat ibidem A moꝛes inficit: menteʒ allicit ibidem B penis afficit ꝛ a regno deijcit ibidem. C

Foꝛte/foꝛſitan aduerbia dubitandi ſunt. A

Foꝛte ſignat vite fragilitatem que dubia eſt ibidem A ſignat mundi pſperitatē ꝛ moꝛtis neceſſitatē ibidem B

Foꝛte vel foꝛſitan impoꝛtat dubitationem: ſicqʒ ſignificare poteſt prudentiaʒ deliberatiuam ibidem C fiduciā cōſideratiuam ibidem D ꝛ ſtulticiam deliberatiuam ibidem. E

Foꝛtitudo diciꝩ qȝ facile nō labiꝩ: non faciliter frangiꝩ ꝛc. ꝛ eſt multiplex: ſcʒ foꝛtitudo coꝛpoꝛalis/tpalis/criminalis/ꝛ virtualis. A

Foꝛtitudo eſt virtus animi qua homo potens ꝛ habilis efficiꝩ ad reſiſtendum malo: ꝛ ad perſeuerandum in bono ꝛ ſic eſt vna de quattuoꝛ virtutibus cardinalibus ibidem. B

Foꝛtis fit homo ſpūaliter quando foꝛtis per confidentiaʒ innititur ibidē C quādo a malo per penitentiā ꝑuertiꝩ ibidē D ꝛ quādo in celo erigitur ibidem. E

Fragilis/fragilitas/debilis debilitas. A

Ayuntamiento de Madrid

Fragilitas multiplex:ſcꝫ naturalis ibidem A tp̄alis ibidē B ⁊ criminalis ibidem. C
Frangere vide cōfringere ⁊c. A
Fractio multiplex:ſcꝫ iuſtoꝝ ibidē A maloꝝ ⁊ quedā cū ctorū:ſcꝫ mortis ibidem. B
Frater/fraternitas/frater eſt nomē cōmunitatis/vnitatis equalitatis/charitatis ⁊ ſocietatis ⁊c. A
Fratres tā ſpūales ꝙ tp̄ales decet faciliter recōciliari ibidem B debent cōcorditer ſibiinuicē ſociari ibidē D ⁊ debent equaliter nobiles vocari ⁊ cetera ibidem. E
Fratrū ⁊ ſocioꝝ diſcordia cauſat per ſupbie timorē:p iactātie clamorē/per inuidie liuorē ⁊c.ibidem. E
Frater in bono eſt nomē ꝯſolationis/ſupportationis/eruditionis/enutritionis ⁊ cetera ibidem. F
Fraus/fraudare/fraus deceptio/dolus/fallacia ⁊ malicia pro eodem ſupponūt. A
Fraudulēti in cōſilijs/in auxilijs ibidē B in colloquijs/in beneficijs ibidē E ⁊ in apparētijs ibidem. D
Frenū ē inſtrumentū qđ equos dirigit ⁊c. A
Frenū multiplex:ſcꝫ iuſticie ibidē B prudētie ibidē C ⁊ potētie ibidē. D
Frequētia/frequēter ſumit in bono ⁊ in malo. A
Frequēter debem⁹ miniſtrare/viſitare/ieiunare/ſegregare/cogitare ⁊ tolerare ibidem. A
Frequētant mali vanas leticias:carnis ſpurcitias/mūdi diuitias ⁊ verboꝝ iactantias ibidem. B
Frigus hꝫ repcutere/ſituare/reſtringere/nocere ⁊ affligere. A
Frigus multiplex:ſcꝫ diuini timoris/mundi tribulatiōis ⁊ frigus gratie atq̄ deuotionis ibidem. A
Frons eſt corpis pars apparētior/durior ⁊ ſolidior ⁊c. A
Frons multiplex:ſcꝫ apparētie cōuerſationis ibidem A dure obſtinationis ⁊ cōſtantie atq̄ pfectionis ibidē B
Fructus/fructificare/fructus eſt vltimum quod de arbore expectatur ⁊c. A
Fructus multiplex:ſcꝫ bonorū qui eſt virtuoſus ibidē A fructus mūdanus ⁊ periculoſus nā dat fructus amoris multiplr ibidē G ⁊ fruct⁹ ſupnus ⁊ delitioſus etiā multiplex:ſcꝫ gratie/eucharistie ⁊ glorie ibidem H
Fructificare p bona opa ſi volumus reſecare debem⁹ p penitentiā mala ⁊c.ibidē B nam quidā fructificant ſicut roſa in hierico per humorē cōpaſſionis:fructificant quidam ſicut oliua per tēperamentū ſufficiētis poſſeſſiōis ibidē E debemus etiā nos p pmanētiā radicare ibidē D ⁊ per influentiā nos irrigare ibidē. E
Fruct⁹ habeam⁹ rubeos/albos/longos/rotundos/duros molles/amaros ⁊ dulces ibidem. F
Frumētū multiplex:ſcꝫ ſpūalis gratie/eucharistie/doctrine vel ſciētie/tp̄alis affluentie/⁊ celeſtis glorie. A
Fruſtra dicit cuius legitima ceſſat ratio ſiue cauſa ⁊c. A
Fruſtra ſolēt mali cōgregare/laborare/vigilare/ambulare confidere ⁊ viuere ibidē. A etiā mali fruſtra cōturbantur/caſtigātur/cōſolātur/operātur ⁊c.ibidē B
Fruges multiplices:ſcꝫ bonorū tēporaliū/operū virtuoſorū/⁊ eternaliū premiorū. A
Fugere ideſt ab aliquo termino cū celeritate abire ⁊ recedere eſtq̄ qđdā laudabile:et qđdā vituperabile ⁊c. A
Fuga multiplex:ſcꝫ mobilitatis ⁊ incōſtantie/debilitatis ⁊ impotentie ⁊ ſagacitatis atq̄ prudentie ibidem. B
Fugere debem⁹ abijciendo ſarcinā deteriorē ibidē E reſpiciēdo terminū anteriorē ibidē D ⁊ aſpiciendo terminū vtiliorē vel poſteriorē ibidem. E
Fugiūt mali amicitiā ⁊ ſocietatē ibidem F penalitatē et penitentiā/ſeueritatē ⁊ iuſtitiā ibidē G ⁊ ſtabilitatē ⁊ cōſtantiā ibidem. H
Fuga incōſtantie multiplex:ſcꝫ nature/fortune/miſerie et culpe ibidem. I
Fulgor/fulgere/ fulgor nihil aliud eſt niſi quedā reſplēdētia corporis lucidi vel politi. A
Fulgor hoīm iuſtoꝝ eſt fulgor gratie ⁊ virtutum ibidē A fulgor diuitum ⁊ magnorum eſt peccatoꝝ vel vitioſorum ibidem B fulgor hoīm fictorum ⁊ hypocritarū vel fanaticorum ibidem E fulgor vero hoīm ſanctoꝝ ⁊ eternaliū ⁊ beatorū ibidem. D
Fulgur eſt q̄dā impreſſio naturalis ex ſubtilioribꝰ elemētorū ptibꝰ gñata ⁊c. ⁊ accipit i ſcriptura i bono ⁊ i malo A
Fulgur magne velocitatis eſt obedientie:magne calliditatis eſt auaritie ibidē A fulgur magne penalitatis eſt pene eterne/⁊ magne formoſitatis eſt exemploꝝ bonoꝝ ⁊c.ibidem. B
Fulice aues maris tēpeſtatē p̄ſagiūt ⁊c.pſperitas. F
Fum⁹ eſt quedā materia aerea que de corpibꝰ cōbuſtis vi caloris exhalat:⁊ ſumit in bono ⁊ in malo. A
Fumus laudabilis ⁊ virtuoſus:ſcꝫ feruide orationis/bone affectionis ⁊ alte contēplationis ibidē A fum⁹ dānabilis ⁊ vitioſus:ſcꝫ male affectionis/vane elatiōis/fetide infamationis/⁊ erroris atq̄ deceptionis ibidē B ⁊ fum⁹ triſtabilis ⁊ doloroſus ibidem. E
Fundamentū ideſt fundi ſtabilimentum. A
Fundamentū prioritatis ſcꝫ fidei ibidē A ⁊ oꝫ eſſe fundamentū altū/ne inuaderet:ſolidū/ne ſuffoderetur:ſanguineū/ne diſſolueret:ſiccū/ne corrūperet:prudēter factū/ne cōtēneret:⁊ a ſummo rege iactum vt honoraret ibidē B fundamentum virtualis ſtabilitatis ſcilicet patientie ibidem E ⁊ fundamentum ſcilicet infime humilitatis ibidem. D
Fundamentum debile habet hypocriſis/auaritia et ſuperbia ibidem. E
Funis/funiculus/per funē intelligit quodcūq̄ vinculum vel ligamē:⁊ ſumit in bono ⁊ in malo. A
Funis multiplex:ſcꝫ amicitie ⁊ dilectionis/qui habeat cōſtantiā ⁊ firmitatē:decentiā ⁊ honeſtatē/munditiā ⁊ puritatem ibidem. B
Funis obedientie ⁊ ſubiectionis/funis pnie ⁊ remiſſionis ⁊ funis eterne ꝓuidentie ⁊ diſtributionis ibidem. E
Funiculus malus multiplex:nā ligātur auari funibꝰ cupiditatis:luxurioſi funibꝰ carnalitatꝭ/pctōres funibꝰ obſtinatiōis ⁊ dānati funibus eterne dānationis ibidem. D
Fur qui fraudulēter detinet rē alienā inuito dño. A
Fur quintuplex in ſcriptura reperit:ſcꝫ diabolꝰ qui furat aīam:ſymoniacus p̄bēdā/vſurariꝰ pecuniā/hereticꝰ ſcripturā:⁊ hypocrita bonā famā ibidem. A
Furor ſignat gñalr motū ⁊ feruorē fortis iracūdie ⁊c. A
Furor diuine iuſticie ⁊ ſeueritatis ⁊ ille infert mundo tribulatiōes:infertq̄ eternas afflictiones ibidē A furor hūane crudelitatꝭ ⁊ furor extreme penalitatis ibidē B
Futurū ad prudentē virū p̄terita recordari: preſentia ordinare ⁊ futura preuidere pertinet. A
Futura q̄dā que debem⁹ prudēter p̄cauere ibidē A ⁊ futura q̄ debem⁹ potēter ſuſtinere:futura q̄ debem⁹ ſtupenter formidare ibidē B ⁊ futura que debemus ardēter affectare ibidem. E

¶ De littera. G.

GAbaa interp̄tat vallis eiꝰ vl ꝑcliuū eiꝰ et ē nomē ciuitatis de tribu beniamin ⁊ ſignat in bono et in malo. A
Gabaa ſignat humilitatis ſtatū ⁊ ēt cupiditatis ſtatum ibidem. A
Gabaan ciuitas gētiliū ⁊ interp̄tat vallis triſtitie:ſignatq̄ pniam ⁊ cōuerſionē:ſapiētiā ⁊ diſcretionē/cōcordiā ⁊ federationē obedientiā ⁊ ſubiectionē ⁊c. A
Gad interpretat ſuccinctꝰ latro vel accinctꝰ latrūculus:fuit gad vnius de filijs iacob ⁊c. A
Galaad interp̄tat cumulus teſtis:⁊ eſt locus montuoſus in terra iſrael ⁊c. A
Galaad eſt locus diuine poſſeſſionis:p̄clare cognitiōis ex-

celſe ꝑlatiõis/pfecte creationis ⁊c.ibidem. A
Galactitis gemme ſcʒ contra muſcas ꝓprietas/libertas E protegere. A
Galylea/galyleus/galylea fuit quedã portio terre chanaan ⁊c.⁊ interpratur galylea rota vel volubilis. A
Galylea ſtatũ eccleſie vel religionis ſignat multipl'r ibidẽ A ſignat etiã ſtatũ neq̃tie ⁊ dãnationis ⁊ ſtatũ celeſtis glorie ⁊ ſaluationis ibidem. B
Gaudium/gaudere/gaudium idest leticia/exultatio/iocunditas ⁊ mẽtis dilatatio ⁊ eſt multiplex A gaudium internuʒ ⁊ commendabile/eſtq; letitia ſpiritualis qua homo gaudet in dño: ſicq; gaudẽt iuſti qñ cogitant ſummũ hoſpitẽ deũ in corde ſuo recepiſſe per grãm/qñ ppendunt lucrũ eterne glorie meruiſſe: ⁊ qñ vident gratiã acquiſiuiſſe ſcʒ ſocietatẽ dei/angelorum ⁊ ſctõrum ibidẽ. A
Gaudẽdũ eſt cũ q̃s p gratiã illuminatur ibidem. B
Gaudet vir iuſtus in cõtritiõis amaritudine: gaudet i ſpei cõſolationis certitudine: gaudet in bonorum aſſociatione in laborum toleratione ⁊ cetera ibidẽ C gaudet etiã vir iuſtus q̃tũ ad ꝓximũ quẽ ſpat ſaluatũ multipl'r ibidẽ D
Gaudẽt iuſti qñ p fidem ſunt hoſpitati ibidẽ E gaudẽt qñ p gloriã ſunt ſaturati ſeu quietati ibidem F ⁊ gaudẽt q2 optime ſatiati ibidem. G
Gaudent ſancti in patria de periculorum euaſione: de bonorum adiunctione/de dãnatorũ cõtẽplatione/de victorie cõſecutione/⁊ de pfectiſſima repletione ibidem. H
Gaudiũ externũ ⁊ dãnabile ⁊ eſt multiplex: ſcʒ gaudiũ ſup borũ/auarorum/detractorum ⁊ guloſorum ibidẽ I ⁊ gaudium eternum ⁊c.ibidẽ. K
Gaza ciuitas phyliſtinorum ⁊ interptatur robuſta ⁊c. A
Gazophylaciũ erat veſtibulũ/atrium ſeu deambulatoriuʒ in templo ⁊c. A
Gehenna accipitur pro pena eterna ⁊ interpretatur vallis triſtitie ⁊c. A
Gelu vide de frigore/glacie ⁊ ſimilibus ⁊c.
Gelboe eſt nomẽ mõtis vbi ſaul ⁊ filij ei⁹ ceciderũt ⁊c. A
Gẽma lapis p̃cioſus ſignat meritavel v̄tutes ⁊c. A
Gemere/gemitus eſt quidã motus mẽtis qui ex aliquo dolore ſeu triſtitia gñatur ⁊c.⁊ homo gemere põt de bono vel malo ibidem. A
Gemit⁹ multiplex: ſcʒ afflictorum/⁊ indigentiũ/cõtritorum ⁊ penitẽtiũ ibidẽ A gemit⁹ perfectorũ ⁊ meditantiũ/⁊ dãnatorum ⁊ deſperantiũ ibidem. B
Generare/gignere ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Generatio bona qñ a deo vel a p̃dicatore vel a ꝑlato aliqui ad bonũ cõuertuntur ibidem. A
Generatio mala ⁊ vitioſa ibidem. B
Generari in nobis debet cõpaſſio fecundatiua: deuotio refrigeratiua ibidem C diſcretio cognitiua ⁊ cõſtrictiua ibidem. D
Generatio eſt de illud qđ generatur vel qđ tp̃is ſucceſſiõe variatur ⁊c.⁊ accipitur multipliciter. A
Generatio bona requirit debitã generationẽ ibidẽ A modeſtã cõuerſationẽ/⁊ deuotã famulationẽ ibideʒ. B
Gens nomẽ collectiuũ ſignat enĩ pluralitatẽ inuicẽ cõgregatam: ⁊ ſumitur pro bona vel mala vnione ⁊ cõgregatione ⁊c. A
Gentes bone/qui inter ſe federantur concorditer ibidem B quia malis ſunt ſegregati ibidem C qui deo ſunt ſpecialiter dedicati ibidem D ⁊ qui deo ſunt virtualiter vendicati ibidem. E
Gentes male ſunt peccatores q2 habent ſeuiciam ⁊ crudelitateʒ/maliciã ⁊ fallacitatem/nequitiã ⁊ iniquitatem et cetera ibidem. F
Genua membra ſunt flexibilia ⁊c. A
Genua moraliter accipiendo ĩtelligitur mẽtis humilitas ſeu benignitas ibidẽ A carnis ĩfirmitas/mundi ꝓſperitas ibidẽ B ⁊ celi felicitas ibidem. C

Genus accipitur ꝓ vniuerſitate: ꝓ conſanguinitate ⁊ ꝓ qualibet generali cõmunitate ⁊c. A
Generis eiuſdẽ habere debent: pareʒ nobilitatẽ ibidẽ B morũ cõformitatẽ/⁊ cordiũ vnitatem ibidem. C
Geranitis vel gelatitis gẽme ꝓprietas preſens. B
Germen/germinare idest fructificare/emitere vel aliquid exterius effundere/⁊ proprie germen eſt principium fructuum ⁊c. A
Germinare ſi ſpũaliter volumus neceſſe eſt vt humiliter vegetemur ibidẽ B vt p fidẽ firmiter radicemur ibidem C ⁊ vt p fidem celitus collocemur ibidem. D
Gyrũ idest circuit⁹ vide de circũdare vel circuitus. A
Gladius ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Gladius multiplex: ſcʒ cõmendabilis ibidẽ A deteſtabilis ſcʒ peccati ⁊ eſt multiplex ibideʒ B ⁊ formidabilis ſcʒ diuine iuriſditionis/mundane tribulationis ⁊ eterne flagellationis ibidem. C
Gloria idest honor/maieſtas/⁊ ſumitur ꝓ quacunq; cordis leticia ⁊c. A
Gloriãtur quidã ĩ crimĩnũ peruerſitate: mundana ꝓſperitate ⁊ eterna felicitate ibidem. A
Gloria idest beatitudo: eſtq; generale nomẽ perfectiſſime ſignificans bonorum omnium complementum ſcʒ in celeſti patria: nam iſta gloria eſt pulchritudo valde grãtioſa ibidem B plenitudo valde copioſa/q2 ibi eſt iocunditas ineſtimabilis/ſublimitas inattingibilis/ſatietas inſaſtidibilis ⁊c.ibidẽ C longitudo interminabilis ibidem. D
Gloria mala/ſcʒ hui⁹ mũdi/nam eſt magne deceptiõis/breuis durationis ibidẽ E nulli⁹ repletionis ⁊ triſtis ꝓcluſionis ibidẽ. F
Gloria cordialis quedã bona qñ quis de bono gloriatur ⁊ quedam mala quando quis inaniter de bono vel maligniter de aliquo malo gloriatur ⁊c.ibidem G ſicq; gloriantur fatui in carnis pulchritudine: corporis fortitudine/rerũ plenitudine/mulieris gratitudine ⁊ cetera ibidem. H
Glorificare idest laudare/magnificare/honorare/⁊ de⁹ glorificatur ab hoĩe per laudem ⁊ gratiarum actionem: homo vero a deo glorificatur per celeſtis glorie diſtributionẽ: ⁊ homo ab homine glorificatur per vanorum verborum adulationem ⁊c.ibidem. A
Gomorra fuit vna de ciuitatibus ſodomorũ: interpretatur q; cecitas/ſeditio/timor popularis vel timens populũ/⁊ ſignat peccatores ⁊c. A
Gratia gratis data eſt dei beneuolẽtia quã ex liberalitate ſue bonitatis infundit ⁊c. A gratia vero gratum faciens eſt illa mentis diſpoſitio per quam aĩa deo placita efficitur ⁊c.ibidem. B
Gratia comparatur rori q2 eſt mentis humectatiua: cõparatur flori quia eſt mentis decoratiua ibidem C comparatur fonti/quia eſt mentis depuratiua: comparatur ponti/quia eſt mentis ſuſtentatiua ibidem D comparatur claui quia eſt paradiſi aperitiua: comparatur naui quia eſt nrĩ tranſportatiua: comparatur flumini/quia eſt anime vegetatiua ibidem E comparatur lumini/q2 eſt mentis illuſtratiua: ⁊ comparatur ſemini/q2 eſt mentis fecundatiua ibidem. F
Gratiarũ actio/gratitudo/gratiarũ actio eſt quedam virtus qua homo beneficia recepta confitetur ⁊ recognoſcit ⁊c. A
Gratiarũ actio debet eſſe cũ cõtinuitate: cũ iocunditate ibidem B cũ humilitate ⁊ cũ integritate ibidem. C
Gradi/greſſus/gradi idest ambulare/incedere/⁊ ſpectat ad animalia ⁊c. A
Greſſus quidam dirigendi ſcʒ prelatorum ⁊ ſuperiorũ/predicatorum ⁊ clericorum religioſorũ ⁊ humilium ibidẽ B greſſus quidam corrigendi/et greſſus quidam exigen-

Ayuntamiento de Madrid

di ibidem. C

Gradus ſignat locum eminētem vel aſcenſum ad altum lo cum ꝛc. A

Gradū quidā imperatoꝛis adipiſcūtur: ſcʒ qui ad gradus dignitatis aſcendunt ibidem A gradū pꝛedicatoꝛis et gradū miniſtratoꝛis ibidem. B

Grandis/grande: qđ in magnitudine alia pꝛecedit ꝛc. ꝛ ac cipitur in bono et in malo. A

Granditas multiplex: ſcʒ dignitatis ibiđ. A bonitatis/fe licitatis/iniquitatis ibidem. B granditas pꝛoſperi tatis et aduerſitatis ibidem. C

Grando eſt impꝛeſſio aeris de pluuie guttis in glaciem cō gelatis ꝛc. A

Grādo diuinine ſeueritatis metuēda/mūdane aduerſitatꝭ ſuſtinenda/et eterne dānatiōis pꝛecauenda ibiđ A

Gratis accipiꝭ pꝛo voluntarie et ꝑ hoie qui gratitudinem ſeu gratioſitatem habet ꝛc. A

Grauis/graue dicitur quod eſt ponderoſum/tedioſum difficile ſeu triſtabile ꝛc. A

Grauitas multiplex: ſcʒ hūilitatis virtuoſa ibiđ. A iniq̄ta tis vitioſa ibiđ. B et aduerſitatis doloꝛoſa ibiđ C

Grex ꝛ armentū nihil aliud ſunt ꝙ cōgregatio aialiū ſimul ꝛ cōiter viuentiū: ꝛ eſt grex nomē cōitatis/ſocietatis/hu militatis ꝛ pluralitatis ꝛc. A

Grex dñi eē eſſe volumus habere debemus mentis ſaga citatē ibidem B moꝛū cōfoꝛmitatē ibidem C ꝛ pacis trāquillitatem ibidem. D

Greges diſpergūtur multipliciter ibidem. C

Griffi auis ꝓpꝛietas auaritia. A

Gruis auis ꝓpꝛietas parentes B pꝛinceps. C

Gubernare idest regere vnde gubernatoꝛ dꝛ qui eſt alioꝛū iudex: dñs ꝛ pꝛelatus ꝛc. A

Gubernatoꝛ debet habere ſagacitatem ꝛ ſubtilitatem: pa tientiam ꝛ benignitatem/ac diligentiam atq̄ ſedulitatē ibidem. A

Guſtꝰ eſt ſenſus coꝛpis diſcernēs iter ciboꝝ ſapoꝛes ꝛc. A

Guſtant peccatoꝛes ibidem B contemplatoꝛes ꝛ cōpꝛe henſoꝛes ibidem. C

Guttur eſt mēbꝛuʒ in quo vox foꝛmaꝭ ꝛ ꝑ qđ cibus ad coꝛ poꝛis nutrimentū recipitur ꝛc. A

Guttur in bono deſignat bonā locutionē: feruenteʒ deuo tionē/ꝛ ſagacē diſcretionem ibidem. A

Guttur in malo ſignat detractoꝛiam loquacitateʒ: infecto riā guloſitatem ꝛ deceptoꝛiā fallacitatem ibidem. B

De littera. H.

Habere ſignat poſſeſſionē: ꝛ ſumitur in bono et in malo. A

Habitio multiplex: ſcʒ virtuoſa/vitioſa/doloꝛo ſa ꝛ gaudioſa ꝛc. A

Habere debemus virtutū poſſeſſionē qꝛ dei lar gitas exercitatur ibidem B celi felicitas ꝓcuratur ibidē C ꝛ ſūma calamitas euitaꝭ ibidem. D

Habitio vel poſſeſſio bonoꝝ tpaliū malis vitioſa: bonis vir tuoſa/ꝛ ſanctis tedioſa ꝛc. ibidem. C

Habitare eſt in aliquo loco diuturnā facere manſionē: naʒ habitare/moꝛari ꝛ manere ꝑ eodem ſupponūt ꝛc. A

Habitatio ſupernalis ſcʒ paradiſi appetenda/quia ſecuriſ ſima ibideʒ B iocūdiſſima ibidem C tranquilliſſima ꝛ fertiliſſima ibidem. D

Habitatio ſpiritualis frequētāda: nā eſt gratie/eccleſie/re ligionis ꝛ deuotionis ibidē C ſicq̄ habitant quidā in mari cōtritionis amaritudine: in fluminibus grē ꝛ deuo tionis dulcedine/in deſertis afflictionis ſolitudine ibidē F quidam in contemplationis altitudine/et quidaʒ in concoꝛdie amoꝛis ꝛ dilectionis ſocietate et cōmunitate ibidem G debentq̄ tales eſſe humiles ad obediendū ſtabiles ad perſeuerandū/ſinceri ad caſte viuendum/ꝛ cōcoꝛdes ad pacem tenendū ibidem. H

Habitatio mundialis deteſtanda ibidem I habitatio coꝛ poꝛalis contēnenda/ꝛ habitatio infernalis foꝛmidāda ibidē K atq̄ habitatio diuina que eſt multiplex ꝛc. ibi dem. L

Habundare/habundātia/repletio/ſufficientia/fertilitas fe cunditas idem videntur ſignificare ꝛc. A

Habundātia diuitiarū piculoſa multiplr ibidē A nam au fert mētis humilitatē: ꝯfert culpe iniquitateʒ: affert va nā iocūditatē: ꝛ infert falſam ſecuritatem ibidem. B

Habūdantia nequitiarū pnitioſa nā eſt in cogitationibꝰ ꝓ ſumptuoſis/locutiōibus defectuoſis/opatiōibus luxu rioſis ꝛ machinationibus malitioſis ibidem. C

Habundantia iuſticiarū/ſicq̄ habundare debemus dulci pietate/mentis puritate/moꝛū benignitate ꝛ cetera ibi dem. D

Habūdantia miſeriarū/habūdantia ſupplicioꝛuʒ ſiue pena rū/ꝛ habundantia ſolatioꝛū ibidem. E

Harena hʒ aſperitatē/ariditatem/ſterilitatem ꝛc. A

Harena aſpitatis que penitentie ſignat ſtimulū ibidē. A harena frigiditatis ſeu ariditatꝭ q̄ moꝛtalitatis deſignat tumulū ibidem B harena ſterilitatis que iniquitatis deſignat titulum ꝛ cetera alia ibidem. C

Harūdo in bono ſignat virū humilē ꝛ obedientē A in ma lo vero hoiem impiū qui facile cedit ibidem. B

Haſta ꝛ lancea pꝛo eodem ſupponunt: ſumiꝭq̄ in bono ꝛ in malo. A

Haſta in bono ſignat verbi diuini eloquentiam: oꝛationis efficaciam/crucis virtutē ꝛ memoꝛiā ibidem A ſeuerita tem ꝛ iuſticiā ꝛc. ibidem. B

Haſta in malo eſt haſta detractionis: tentationis/ꝛ damna tionis ibidem. C

Haurire eſt aquā vel aliū liquoꝛem de loco ꝓfundo extra here ꝛc. A

Hauſtus multiplex: ſcilicet ſanguis/luminis/ꝛ fluminis ibi dem. A

Hauriunt aquam ſcripture ꝛ eruditionis docti: aquam gra tie ꝛ inſpirationis iuſti: ꝛ aquam gloꝛie ſeu leticie beati ibidem. B

Hebꝛeus interpꝛetatur vincens vel tranſiens vel tranſitus iuſti: ꝛ per hebꝛeos in bono denotari poſſunt viri ſancti multipliciter A in malo hebꝛeꝰ ſignat peccatoꝛes quia diſcoꝛdes ꝛ litigioſi/imbecilles ꝛ defectuoſi rebelles et pꝛeſumptuoſi ibidem. B

Hedus animal letum/ſimplex ꝛ laſciuū ꝛc. A

Hedus Chꝛiſtū ſaluatoꝛē ſignat ibidem A etiā iuſtuʒ via toꝛē ibidem B ꝛ vanū peccatoꝛē ibidem. C

Helyas fuit vir maxime virtutis eximiuſq̄ ꝓpheta: ꝛ iterꝑ tatur aſcendens dñs ꝛc. A

Helye Chꝛiſtus ſaluatoꝛ ꝓpꝛie cōparatur: quia celos aſcē dit ꝛ eximius oim ꝓphetarū A cōparatur vir perfectꝰ ꝛ ſanctus helye multipliciter ibidem. B

Herba in ſcriptura tripliciter repitur ſignificato: nam quedā herba bonoꝝ/ſcʒ in oꝛto eccleſie fidei chꝛiſtianoꝛū ibidē A qꝛ ibi colligiꝭ herba ſcripture viſum clarificans: her ba gratie mentē roꝛificans ſeu ſoꝛdes purificās ibidem B herba honeſte apparentie coꝛda letificans/ꝛ herba celeſtis gloꝛie plene fructificans ibidem. C

Herba maloꝛū ſcʒ herba criminalis iniq̄tatis/tpalis pꝛo ſperitatis ꝛ coꝛpoꝛalis fragilitatis ibidem D ꝛ etiā her ba cunctoꝛum ꝛc. ibidem. E

Hercules virtutis laboꝛ. E

Hereditas eſt illud ſuꝰ/illa poſſeſſio/illa poꝛtio que a parē tibus ad filios deriuatur ꝛc. A

Hereditas multiplex: ſcʒ gratie ꝓcuranda: gloꝛie appeten da/eccleſie defendenda/ſubſtātie tpalis cōtēnenda ꝛ mi ſerie infernalis metuenda ibidem. A

Hereditatē cōſequunꝭ paternā qui ſunt legitime ꝓcreati criminibus ligati ꝛ parētibus nō ingrati: ſic ſi xpi here

Ayuntamiento de Madrid

des eſſe volumus debemus eſſe canonice procreati ibidem B a vitijs liberati: ſicq; elegit deus duodecim genera hoim bonarū pſonarū ⁊c. ibidem C ⁊ qui ſunt parentibus ſeu maioribus ſubiugati ibidem. D
Heremus vide deſertū: ſignatq; mundū impiū ſine fructu peccatorem ſine cultura penitentie et infernum horridum plenū luctu ⁊c. heremus in bono ſignat ſtatū penitentie ſeu hoiem penitentē ⁊c. A
Herere vide adherere.
Hereſis hereticus dicitur qui veritati fidei ex certa ſciētia contradicit ⁊c. A
Hereticus ſolet obſtinari temere credendo ibidem A debet euitari propere cedendo ibidem B debetq; extirpari aſpere tundendo ibidem. C
Heri vide nudiuſtertius. B
Herodes/herodias/herodes tres iuxta ſcripturā fuerunt: ⁊ omnes impij ⁊ crudeles fuerunt: ⁊ ſignant tyrānum et impium: nam tales moleſte dei laudes tolerant: innocētes grauant ⁊ lacerant: ſanctos contēnunt ⁊ vituperāt ⁊ cetera alia. A
Hermofroditi fabula ⁊c. perſeuerantia. C
Herodij auis ꝓprietas amor E pugnare. B
Heſter virgo pulcherrima poſtea aſſuero regi copulata iraz eius placauit pplmq; ſuū liberauit ⁊c. A ⁊ p heſter intelligi poteſt virgo Maria vel q̄libet aīa ſancta: vel aīa humilis ⁊ deuota multipliciter ibidem. A
Heu ſimplex videtur eſſe interiectio dolentis: cuȝ vero ſit triplex vt cum dicitur heu/heu/heu/ videturq; eſſe interiectio admirantis ⁊c. A
Heu ſignat deſolatiue ſeu lamentatiue A heu etiā ſignat miſeratiue ſeu cōpaſſiue: heu ſumit̄ emulatiue ſeu vindicatiue ⁊ etiā deteſtatiue ibidē B heu ſumit̄ admiratiue dubitatiue ſeu formidatiue ibidem. C
Hic aduerbiū loci ſempq; certū loci ſignificat ⁊c. A
Hic in bono eſt locus ſecretus abilis ad contemplandum ibidem. A
Hic eſt locus completus vtilis ad habitandum ⁊ hoc multipliciter ibidem. B
Hic eſt locus quietus ⁊ nobilis ad ſoporandū vel dormiendum ibidem. C
Hic pōt etiam ſignificare in malo: ſicq; eſt locus tumultuoſus ſcȝ cor impij/ locus defectuoſus: ſcȝ mundus ⁊ locus tempeſtuoſus ſcȝ infernus ibidem. D
Hic ꝓnomē demōſtratiuū: ⁊ ꝓnomē ſingularitatis ſignificatiuū: ſicq; p illud ꝓnomē hic pōt ſignificari vir pfect⁹ q̄ eſt in ſcientia ⁊ moribus pre alijs ſingularis ⁊c. A
Hic ideſt viri demōſtrabiles ſingulares ⁊ exemplares ſi volumus eſſe habere debemus cōſtantie fortitudinem ibidem B naȝ tales debent exiſtere ⁊ pſeuerare in fraternitate ⁊ amicitia: humilitate ⁊ innocentia et equalitate atq; iuſtitia ibidem C adhuc ſi hic eſſe volumus: habeamus eloquentie certitudinem ibidem D ⁊ ſapiētie limpitudinem ibidem. E
Hec ꝓnomē ſignat ſingularitatē ⁊ excellentiaȝ virtuoſam eſtq; ꝓnomen demonſtratiuū ⁊c. A
Hec ſignat pſone bonitatē ⁊ ſingularitatē multipľr ibideȝ A hec ſignat cordis iocunditatē ſeu gr̄e vel leticie claritatē ſtatum pfectionis ⁊ celi felicitatē ibidem. B
Hec ēt ſignat eccleſiā triūphantē multipliciter ibidē. C
Hū hoȝ/his/hos/hoc ꝓnomē ſumit̄ relatiue q̄n q; demonſtratiue ⁊ pōt dici de impijs ⁊ iuſtis ⁊c. A
Hi q̄ mali dicunt̄ ſolent diſcordiā ſeminare: iactātiā fulminare/ ꝯſtātiā terminare/ mōditiā inq̄nare ⁊ inferni ſeuitiā ruminare ibidē A hi vero boni dicunt̄ q2 ſbonoruȝ imitatores multiformiter ⁊c. ibidem. B
Hyems tp̄s frigidū ⁊ humidū varijs impſſionib⁹ obnoxiuȝ ⁊ ſubiectum ſumit̄q; in bono ⁊ in malo ⁊c. A
Hyems in bono multiplex: ſcȝ timoroſe cōſcientie ibidē A rigoroſe penitentie ⁊ glorioſe ꝑmanentie ibidem B ⁊ hyems in malo ſcȝ culpe latentis: vite preſentis/et pene ſequentis ⁊c. ibidem. C
Hyene animalis ꝓprietas circuitus H perfectio C ſepelire. C
Hylaris/hylaritas mundanoꝝ/vana ⁊ tranſitoria: ſpiritalis perfectorum/ſana ⁊ meritoria: ⁊ ſupernalis plena et ſaluatoria. A
Hymnus ſignat leticiam/canticum/gaudiū ſeu laudem ⁊ ſignat cōiter in bono: ſicq; reperitur hymnus precum ⁊ orationis: laudis ⁊ confeſſionis voti et promiſſionis: gaudij ⁊ exultationis: beneficij ⁊ gratiarum actionis ibidem. A
Hyperborei populi cōditio meus. B
Hyrcus eſt animal pilis hyſpidū/carne marcidū/vultu toruidū/carne fetidum/capite cornutum. A
Hyrcus in bono ſignat viros penitentes ⁊ abſtinentes: iuſtos/frigidos ⁊ excellentes ibidem A hyrcus vero in malo ſignat peccatores, quos deus abhominatur ⁊c. ibidem. B
Hyrundinis auis proprietas aduentus E apoſtata. D
Hiſtricis ſiue porci ſpinoſi ꝓprietas pilus. C
Hodie ſignat tempus preſens ⁊c. A
Hodie ſignat promptam hoīs voluntatem: eternam celi felicitatem/et humane etatis breuitatem ſeu varietatem ibidem. A
Hodie vnum eſt meritorium: ſicq; debemus hodie deo confederare: nociuis exonerare: diuina conſiderare ⁊c. ibidem B hodie vnum eſt vanum ⁊ tranſitoriuȝ: ⁊ ſic hodie eſt breuis durationis: vilis conditionis: grādis ſubuerſiōis ⁊c. ibidem C ⁊ hodie vnū ſummū ⁊ ſaluatoriū ⁊ eſt etiā multiplex ⁊c. ibidem. D
Holocauſtū erat quoddā ſacrificij genus quando tota hoſtia dn̄o offerebatur ⁊c. A
Holocauſtum in bono ſignat pectora q̄ charitatis ignib⁹ inflammantur: corpora que deitatis vſibus dedicantur ⁊ opera que bonitatis legibus moderantur ibidē. A
Holocauſtum in malo ſignat mentes/perſonas vel opera que diabolo/mundo/vel carni dedicātur ⁊c. ibidem B
Homo in ſcriptura ſumitur multipliciter: quādoq; naturaliter q̄nq; ſpiritualr̄ ⁊c. A
Homo ſignat virum nobilem ⁊ virtuoſum ibidem. A
Homines ſpirituales et perfecti ſi eſſe volumus habere debemus cordis benignitatem ibidem B rerum tenuitatem ibidem C ſenſus ſubtilitatem ibidem D ⁊ mētis ſublimitatem ibidem E debemus ⁊ noſtra porrigere liberaliter: nr̄os corrigere paternaliter: cunctos diligere rationaliter ⁊ cetera alia ibidem. F
Homo ſignat infectum ⁊ vitioſum ꝓpter vanitatē incōſtantie: ꝓpter falſitatē eloquentie: ꝓpter ruditatem ignorātie ⁊ alia ſequentia ibidem. G
Homo in malo ſignificato eſt nomen deceptionis et fallacie: detractatiōis et inuidie: inuaſionis et calōnie ⁊ cetera ibidem. H
Homo ſignat virum flebilem et doloroſum multipliciter ibidem. I
Hominis miſeriam denotat ſue carnis vilis conditio: ſue fordis grandis infectio: mundi lucis dura turbatio ⁊ cetera ibidem. K
Homo Chriſtus dicitur grādis auctoritatis: quia de ſummis ſedibus deſtinatus: homo dulcis humanitatis/ q2 icarnatus: homo fortis ſtabilitatis: q2 acutis ſudibus ꝑforatus ⁊c. ibidem. L
Homo peccat multipľr atq; in hoie oſtēdit̄ mentalis deſolatio/regalis miſeratio/verbalis impeditio/et moralis imperfectio/vide in ꝓlogo. A B C
Homo accipitur vt glorificet̄/ſanctificetur ⁊ beatificet̄/vide accipere. M N O

Ayuntamiento de Madrid

Homo fert fructus multos ⁊c. afferre. H
Homo perfectus agni cōditionis habeat. agnus. A
Homo bonus heremū intrans a demone ſeductus ⁊c. de-ſtruere. E
Honeſtas eſt virtus qua moꝛes hominū intrinſecus et ex-trinſecus componuntur ⁊c. A
Honeſte cogitare/honeſte vigilare/honeſte laboꝛare/ ho-neſte oꝛnare et cetera alia ibidem. B
Honoꝛ ideſt gloꝛia/maieſtas/excellentia /dignitas: ſumi-turq; in bono et in malo. A
Honoꝛ tempoꝛalis ſiue mundanus contemnendus quia ſenſum peruertit: moꝛes ſubuertit: a deo auertit et ad inferna diuertit ibidem. A
Honoꝛ eternalis appetendus ibidem. B et honoꝛ fina-lis impendēdus ⁊c. ibidem. C
Hoꝛa eſt quedā mēſura mot⁹ celi cōtinēs diei naturalis vi-ceſimā quartā partē: ⁊ ſumit in bono ⁊ in malo ⁊c. A
Hoꝛa in bono ſunt hoꝛe fidei ⁊ articuloꝝ ibidē. A ſic chꝛi-ſtus hoꝛam habuit qua carnē aſſumpſit: qua moꝛs hūc conſumpſit: qua coꝛpus reſumpſit ⁊ qua magna preſum-pſit iudicio futuro ibidem. B
Hoꝛe gratie ⁊ ſacramentoꝛum: ſicq; eſt hoꝛa pꝛima meditā-tium: hoꝛa tertia penitentium: ſexta miſerantiuꝫ: et no-na contemplantium ibidem. E
Hoꝛe adhuc multe: ſcꝫ venie ⁊ remiſſionis/ſalutis ⁊ cura-tionis/feruoꝛis ⁊ oꝛationis ⁊c. ibidem. D hoꝛe gloꝛie ⁊ celi bonoꝛum ibidem. E
Hoꝛe in malo multiplices. ſ. caliginoſe/periculoſe/ inſidio-ſe ⁊ tempeſtuoſe ibidem. F
Hoꝛreū eſt illud vbi grana ꝓ cuſtodia reponitur ⁊c. A
Hoꝛreum multiplex. ſ. hoīꝫ auaroꝝ/hoīꝫ impioꝝ/hoſtium malignoꝛum: coꝛdiū deuotoꝛum ibid. B hoꝛreū homi-num perfectoꝝ ⁊ hominum beatoꝛum ibidem. C
Hoꝛroꝛ/hoꝛribilis/hoꝛroꝛ eſt animi paſſio cauſata ex impꝛo-poꝛtionalitate potentie ad obiectuꝫ ⁊c. A
Hoꝛroꝛ auctoꝛitatis immēſe qui de deo cōcipitur multipli-citer ibidem. A
Hoꝛroꝛ iniquitatis intenſe. ſ. vilis peccatoꝛis ibid. B hoꝛ-roꝛ calamitatis. ſ. mūdi deceptoꝛis: hoꝛroꝛ fallacitatis/ ſcꝫ diaboli tentatoꝛis ⁊c. ibidem. C
Hoꝛrere vide cōtemnere/ fugere/ ſimiliter in aliis titulis.
Hoſpes /hoſpitalitas/ hoſpitium/hoſpitalitas eſt liberali-tas qua ꝗs peregrinos ⁊ extraneos ſolet hoſpitio reci-pere et eis neceſſaria miniſtrare. A
Hoſpes chꝛiſtus magnus ⁊ mirabilis mentaliter recipien-dus ibidem. A
Hoſpes diabolus malus et deteſtabilis viriliter reiicien-dus ibidem. B
Hoſpes peccatoꝛ vag⁹ ⁊ ſemper mobilis verbaliter exaſpe-randus ibidem. C
Hoſpes iuſtus ſeu egenus refocillandus ſiue realiter reci-piendus ibidem. D
Hoſpitiū eſt mūdus: hoſpitiū eſt eccleſia vel religio: hoſpi-tium eſt infern⁹: ⁊ hoſpitiū eſt paradiſus ibidem. D
Hoſpitalitas facit placere deo ibid. E opes augere ibid. G malis carere ⁊ celum habere ibidem. H
Hoſpites debent diligenter ⁊ efficaciter inuitari hoſpites vt maneant: dulciter et decenter affari: ⁊ hoſpites vt nō timeant fidenter tutari ⁊c. ibidem. F
Hoſtia vide ſacramentū/hoſtia generaliter ſignat quicꝗd deo poꝛrigitur ſeu offertur ⁊c. A
Hoſtia multiplex. ſ. vitalis/mentalis ſiue ſpūalis/vocalis realis et letalis. ſ. maloꝛum hominum ⁊c. ibidem. A
Hoſtis ſumitur in bono ⁊ in malo ⁊c. A
Hoſtes tꝑales ſūt placādi dulciter ibid. B hoſtes aie im-pugnādi ⁊ ſupandi / ⁊ ſunt diabol⁹ potēs ⁊ callid⁹: mūd⁹ ardēs ⁊ auid⁹/ꝓpꝛiū coꝛp⁹ ferēs ⁊ ſoꝛdidū ibid. E ⁊ ho-ſtes pꝛudēter vitādi. ſ. peccatoꝛes ⁊c. ibidem. D

Hoſtium eſt idem ꝙ introitus ſeu ingreſſus: ianua ſeu poꝛ-ta vide hoſtia.
Huc eſt aduerbiū loci ſignat enim locum illum vbi inuitās perſonaliter commoꝛatur ⁊c. A
Huc vnū ſignat ſtatū laboꝛis. ſ. mūdanā peſtilētiā ibid. A huc vnuꝫ ſignat ſtatū valoꝛis. ſ. grāꝫ ⁊ pniaꝫ ibidē. B huc vnū ſignat ſtatū honoꝛis. ſ. bonoꝝ ibid. C. ⁊ huc vnū ſignat ſtatū doloꝛis. ſ. moꝛtalis defluētie ibid. D
Humerus eſt pars coꝛpoꝛis ſuſtinendis oneribus magis apta. ⁊c. A
Humerus dei qui poꝛtat omnia: nam humeri domini ma-la ſuppoꝛtāt/bonos trāſpoꝛtāt/⁊ bōa repoꝛtāt ibid. B
Humerus iuſti qui poꝛtat grauia. ſ. infirmitateꝫ fraternam pie cōpatiēdo: aduerſitatē extremā tēpoꝛalis tribulatio-nis: ſeueritatē ſupernā dei ⁊ pꝛelatoꝝ coꝛrectionē/aucto-ritatē paternā dei ⁊ parentū reuerētiaꝫ ⁊ timoꝛē ibid. C et ſagacitatē internā ſapiētie ⁊ doctrine oīs ibid. D
Humerus impii/ſicq; mali habēt hūeros denudatos per inuerecundiā ⁊ luxuriā/abſciſos ſeu amputatos per im-becillem ignauiam/duros per obſtinatam maliciam ⁊c. ibidem. E
Humilitas accipitur in bono ⁊ in malo ⁊c. A
Humiles ſumus quia ad hoc nos excitat ſcriptura: inducit natura et admonet figura ibidem. B
Humilitas bona ⁊ virtuoſa eſt habenda: qꝛ facit nos ſaga-cioꝛes ibid. C facit cōſtantioꝛes ibid. D et facit ſub-limioꝛes ſeu felicioꝛes ibidem. E
Humilitas mala ⁊ vitioſa multiplex. ſ. deceptiua ibid. F defectiua ⁊ deiectiua ibid. G ⁊ humilitas dura ⁊ dolo-roſa: ſignatq; depꝛeſſionē/tribulatiōeꝫ vel dānationē ⁊c. H
Humus multipliciter in ſcriptura accipitur ⁊c. A
Hum⁹ deſignat naturā labilis vilitatis hūane ibid. A ſi-gnat iacturā ſterilē facultatis terrene: ſignat ſtructuraꝫ nobilē ciuitatis amene/ anime vel eccleſie ⁊c. ibidem. B

De littera. I.

IAcere eſt ad terrā lōgo coꝛpis ꝓnū ꝓſtratūq; eſſe accipiturq; pꝛo quieſcere et pꝛo doꝛmire: ⁊ ſumitur in bono et in malo. A
Iacere virtuoſum/ſicq; iacet homo ſtupēs miracula: petēs oꝛacula et cauens pericula ibidem. A
Iacere vitioſuꝫ ⁊ iniquū ⁊ ſic iacere ſꝫ diuerſas ꝯſideratio-nes diuerſa ſignat petōꝛuꝫ gnā ⁊c. ibid. B ſic enī iacēt in terra bōa terreſtria ꝑquirētes/i platea mūdi negotia ꝓcurātes/in ſanguine lites ⁊ ꝑlia diligētes ⁊c. ibid. E
Iacere doloꝛoſum. ſ. aduerſitatis. ⁊c. ibidem. E
Iacere/iact⁹/iacere vel ꝓiicere ſignat multiplr i ſcptura. A
Iact⁹ mltiplex. ſ. grē ſaluatoꝛis/ iact⁹ iaculi tentatoꝛis/iact⁹ bōi ꝑdicatoꝛis/ iact⁹ pꝛudētis ꝓuiſoꝛis ⁊c. ibidē. A
Iact⁹ adhuc multiplex. ſ. ꝑdicatoꝝ/hoīꝫ deuotoꝝ ibid. B iactus hoim ploꝛū/iact⁹ bonoꝝ ꝑlatoꝝ/iact⁹ demonū tē-tatoꝝ/iact⁹ hoīꝫ ꝑuerſoꝝ ibid. C ⁊ iact⁹ hoīꝫ n̄boſoꝝ
Iactantie vitiū fugiēdū/qꝛ imperfectum deno- C ibid. D tat ſe iactantem: grauat ⁊ irritat audientem: vꝛit ⁊ agi-tat deſperantem ibidem. E
Iacinth⁹ hois nomē/lapidis/fruct⁹ et coloꝛis nomē. A
Iacith⁹ ſumit ꝓ grā/ſapia: ſicq; grā aie ꝯuertit i velamētū puritatis: ⁊ innocētie i oꝛnamētū caſtitatis ⁊ ꝯtinētie i fir-mamētū firmitatis ⁊ patiētie/ i ligamētū charitatis ⁊ ami-citie ibi. B ⁊ i calciamētū hūilitatis ⁊ ſubiacētie ibi. C
Iacinthus ſumit pꝛo floꝛe/lapide/veſte ⁊ pelle ⁊c. ibid. D
Iacincti pꝛopꝛietas induere. E
Iacob nomē ꝓpꝛiū ſumit tū pꝛo pplo ⁊ perſona ⁊c. A
Iacob inquantum repꝛeſentat populum iſraeliticum poſſe-mus intelligere populum chꝛiſtianum vel eccleſiam mili-tantē ⁊ iacob cōmuniter ſignat virū perfectum ibid. B
Iacob ſi eē volum⁹ ſuem⁹ ſimplicitatē ibid. C ab hoꝛream⁹ mūdi ꝓſperitatē ibi. D ⁊ ad eam⁹ celi ſublimitatē ibi. E
Iacob. i. viri ꝑfecti ſi eē volum⁹ debem⁹ eē deo totalit dedicati:

Ayuntamiento de Madrid

in deo corditus ſociũdati: a deo dulciter occupati ⁊c. ibidem. F

Jacob adhuc ſcilicet viri perfecti et eccleſiaſtici mancipantur dei ſeruitijs: liberantur culparum vitijs: conſolantur ſpei blanditijs ⁊c. ibidem. B

Jacob etiam ſignat domũ humane conſcientie: domum ſi dei ⁊ eccleſie ⁊ domum celi ſeu patrie: ⁊ iacob in malo ſumitur ⁊c. ibidem. H

Jacob⁹ fuit ſpeculator dei ſecretorũ: predicator dei p̄ceptorum/conſectator hoim iuſtoꝝ ⁊c. A

Jacobum chriſtus inuitauit: iacobo ſe chriſtus monſtrauit: iacobus ſecreta chriſti guſtauit et cetera alia ibiḋ B

Jactantia/iactare/iactantia nihil aliud eſt ꝙ aliquid cõcutere vel mouere et ſumitur multipl'r in ſcriptura. A

Jactãtia vero ꝓficit/multũ afficit ⁊ tãto deficit ibidẽ. B

Jaculum multiplex. ſ. correctionis/cõtritiõis/ detractionis tentationis afflictionis ⁊ damnatiõis. A

Jaculum ſignat correctionis puncturam ⁊ valet ad informandum inſipientes: ſtimulandum proficiẽtes: caſtigãdum deficientes ⁊ vulnerandum ſuperbientes ibidem. B iaculum etiam ſignat detractionis leſuram et damnationis iacturam ibidem. C

Jaculi ſerpentis proprietas ibidem. E

Jam aduerbium temporis quandoq; preſens: quandoq; preteritum: et quandoq; futurum tempus ſignificat.

Jam vnum ſpectat ad deum; ſcilicet iam preſentie/clemẽtie ⁊ potentie ibidem. B

Jam vnum ſpectat ad iuſtum: ſicq; habet iam charitatis ⁊ amicitie/puritatis ⁊ innocentie/libertatis et eminentie ⁊c. ibidem. E

Jam vnum ſpectat ad impium: ſic enim impij ſunt ſeuitia effrenati: luxuria maculati: infamia deprauati et alia plura ibidem. D

Jam vnum ſpectat ad beatum et illi ſunt perſpicui ſplendoris: continui ſaporis/et ꝑſicui valoris atq; perpetui honoris ibidem. D

Jam vnum ſignat vite breuitatẽ ibiḋ. E iam vnũ ſignat morũ bonitatẽ: ſeu promptã voluntatẽ ſicq; eſt iam penitentie/diligẽtie/pudicitie/amicitie ⁊c. ibiḋ. F iã vnũ ſignat culpe prauitatẽ et ſic eſt iam fetoris ⁊ immunditie/languoris ⁊ negligentie/furoris ⁊ violentie ⁊c ibidẽ G iã vnũ ſignat pene grauitatẽ ibiḋ. H ⁊ iã vnũ ſignat vite ſanctitatẽ: ⁊ ſic eſt iã lucis et claritatis: pacis ⁊ charitatis: honoris ⁊ auctoritatis quietis ⁊ ſecuritatiſ ibiḋ. J

Jani dei deſcriptio/incipere. B

Janua id eſt introitus domus: oſtium/porta ⁊ ingreſſus: et ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Janua in malo/et ſic eſt ianua vite/per quam egredimur: ianua mortis/per quam egredimur: ianua ſenſuum/ꝑ quã aggredimur: et ianua inferni per quam congredimur ibidem. A

Janua in bono et ſic inuenitur ianua prelature ⁊ eminẽtie fidei et penitentie: pacis ⁊ affluentie: cordis ⁊ conſcientie ibidem. B

Janua quedam claudenda: quedam aperienda: quedam obſeruãda: ⁊ quedam intranda ibidem. E

Januam eccleſie prelatus cuſtodiens debet iudicare inter ingredientes inuitare ⁊ recipere bonos: refutare ⁊ excludere malos expectare q̄ deſerant ⁊ cetera alia ibiḋ. D

Ibi aduerbiũ loci ſemper ſignificans aliquam certã dimẽſionem localem/habitationem ſeu manſionẽ ⁊c.

Ibi vnum ſpectat ad chriſtum in quo latitauit in vtero virginis: dimicauit in ara crucis: reclinauit in ſepulchro triũphauit in reſurrectione ⁊ cetera alia ibidem. A

Ibi vnum ſpectat ad iuſtum multipliciter ⁊c. ibidem. B

Ibi in religionis vel eccleſie ſtatu eſt locus redemptionis pro delinquentibus: locus deuotionis pro deo ſeruientibus: locus eruditionis pro ignorantibus ⁊c ibiḋ. E

Ibi vnum in quo docti vernant ſicut in ſtudio ſacre ſcripture ibidem. D

Ibi vnum in quo beati regnant ſicut in ſolio nã ibi eſt clara fruitio: clara cognitio ⁊ vera duratio ibidem. E

Ibi vnum ſpectat ad iniuſtum/ſicq; eſt ibi peccatorum ibidem. F ibi eſt terrenorum ibi eſt nobiliuꝫ et honoratorum ⁊c. ibidem. G

Ibi vnum damnatorum quod inhabitantes ledit et afficit q: ibi eſt dura cordis anxietas/nulla cibi ſatietas/feda loci proprietas ⁊c. ibidem. H

Icarus filius dedali nimis alte volauit ⁊c. volare. D

Id idem eſt quod illud: ſignat enim rem de qua agitur ⁊c. ⁊ ſignat in bono ⁊ in malo. A

Id in bono ẽ prouidẽtis/penitẽtis/miſerantis/indicantis contemplantis patientis ⁊c ibiḋ. A

Id in malo ſignat quãdoq; vitiũ: qñq; penam ibiḋ. B

Idcirco eſt coniunctio cauſalis; ſignat idem qḋ erga ⁊c. et ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Idcirco ſpectans ad bonos ⁊ iuſtos quod eſt charitatis ſedus/equitatis modus/ſedulitatis actus/auctoritatis ſtatus ⁊c. ibidem. B

Idcirco ſpectãs ad iniuſtos et malos generaliter loquendo quantũ ad ſtatum preſentis miſerie: latentis culpe et ſequẽtis pene ꝓbat per. xiiij. idcirco ꝑ longũ ibidẽ. C

Idcirco ſpectãs ad deum: ſicq; deus habet idcirco: ſcilicet qḋ redemit mundũ: qḋ iuſtus eximit et qḋ malos perimit ⁊c. ibidem. D

Idcirco adhuc in bono ſignat homines rationabiles ⁊ diſcretos ⁊c. in malo vero ſignat hominem rebellem ⁊ litigioſum ⁊c. ibidem. E

Ideo coniunctio cauſalis/ſignat enim cauſam cuiuſlibet effectus ſiue bonus ſiue malus fuerit ⁊c. A

Ideo ſignat allegationẽ ſiue ꝯſequẽtiã ad bonos ſpectãs multipliciter ibiḋ: B ſimiliter ideo ſignat conſequentiam ad malos ſpectans etiã multipliciter ibiḋ. C

Idem ſignat quandã integritatem; quandam cõformitatẽ et quandam eſſentie quiditatem. A

Identitas quedã realis; ſicq; eſt idẽtitas diuine eſſentie q̄ eſt immutabilis: iuſticie/que eſt imitabilis et preſentie q eſt habitabilis ibidem. A

Identitas quedã moralis: ⁊ ſic quedã eſt firmitatis que eſt informatiua idem. B quedã charitatis que eſt tranſformatiua: et quedam qualitatis que eſt conformatiua: ſicq; inuenitur identitas bonorum et maloꝝ ⁊c. ibiḋ. C

Identitas quedam localis ⁊c. ibidem. D

Idipſum ſignat idem quod illud: et multipliciter poteſt ſignificare ⁊c. A

Is communiter ſumitur demonſtratiue: deſignat enim certitudinem perſone et accipitur in bono ⁊ in malo. A

Is hominem virtuoſum ſignat multipliciter ibidem. A ſignat etiam hominem vitioſum ⁊c. ibidem. B

Ideſt poteſt accipi pro vna dictione vel duabus: quocũq; modo ſumitur eſt dictio interpretatiua: expoſitiua ⁊ declaratiua et multis ſumitur modis ⁊c. A

Ideſt ſignat morum ſanctitatem in prouidis et prudentibus multipliciter ibidem. A

Ideſt ſignat vite prauitatem in fatuis ibidem. B

Ideſt ſignat mundi vanitatem in proſperatis ibidem. C ideſt ſignat rerum paupertatem in tribulatis ibideꝫ. D et ideſt ſignat celi voluptatem et felicitatem in beatis multipliciter ibidem. E

Idolum eſt illa imago/figura/⁊ ſtatua q̄ ab infidelibus antiquitus ꝓ deo colebatur ⁊c. ⁊ erãt idola quedã lignea: quedã lapidea: queda aurea: ⁊ quedã erea ⁊c. A

Idoluꝫ ſignat ſuꝑbos/elatos/⁊ ambitioſos qui indigne in dignitatib⁹ ſublimãtur ibiḋ. B idolũ etiã ſignat hypocritas qui falſitatibus palliãtur ibiḋ. C ſignat etiã idolum qui a bonis motibus ſunt elongati ibidem. D

Ayuntamiento de Madrid

Idria eſt vas aquaticum de terra vel lapide vt communiter factum ⁊c. A
Idria rebilis que diuinā denotat ſcripturā: idria fragilis: que corporis ſignat naturā multipliciter ibidē. B idria vtilis q̄ ſignat doctrine liturā/⁊ idria flebilis que ſignat anime penitētie lachrymoſam ibid̄. B
Idria multiplex: ſcilicet virginitatis/penalitatis/ſagacitatis ibidem. C idria fragilitatis/benignitatis/clemētie ⁊c. ibidem. D
Idumea/idumeus/idumea fuit regio arabie in confinibus terre promiſſionis ⁊c. A
Idumea ſignat ſtatū ſincere penitentie ibid̄. A ſignat ſtatum mūdane inſolētie ibid̄. B ſtatū infernalis peſtilētie ibid̄. C ſignat ſtatuʒ religionis ⁊ meriti ibidem. D ſignat ſtatum perditionis ⁊ iniuſticie ⁊ locuʒ damnationis ⁊ peſtilentie ⁊c. ibidem. E
Ieiuniū eſt abſtinentia a rebus comeſtibilibus ob diuinā reuerentiā ad carnis maceratiōem completa/et ē quoddam ſpūale/q̄ddā corporale ⁊c. A
Ieiuniū concomitari debet oratio feruēs et humilis ibidē B Afflictio marcens et flebilis ibidem. C conuerſio voluens et mobilis ibidem. D et compaſſio iuuans et vtilis ⁊c. ibidem E
Iebuſe⁹ interpretatur preſepe vel conculcatio et ſignat motus carnales ⁊c. A
Ieraſte aialis proprietas ante D
Iericho interpretatur luna vel odor eius: fuit ciuitas gentilium ⁊c. A
Iericho ſignat ſtatū horribilem: ſcilicet mundi deceptoris multipliciter ibidem B ſignat ſtatum laudabilem populi ſacrati vel iuſti ⁊c. ibidem C ſignat locum mirabilem ſeu ſpectabilem ſeculi beati ibidem. D ſignat locū terribilem ſiue damnabilem baratri cecati ibidem E
Iericho adhuc ſignat pſtibulum mundane corruptiōis: q̄r eſt locus pernicioſus: loc⁹ periculoſus ⁊ locus ruinoſus: ſignat latibulū ecclie vel religiōis multipl̄r ibid̄. F et ſignat vmbraculū ſynagoge ⁊ ātique traditiōis ibid̄. G
Ieremias interpretat̄ excelſus dominus vel certitudo domini fuitq̄ propheta magnus ⁊c. A
Ieroboam fuit rex qui maiorē partem ſalomonis occupauit ⁊ rapuit: ⁊ interpretatur cauſa populi: diuiſio populi ⁊c. et per iſtum ieroboam intelliguntur tyranni alienorū bonorum occupatores ⁊c. A
Ieroſolyma idem q̄ hieruſalem caput regni et ciuitatum iudee: ⁊ interpretatur pacifica vel viſio pacis ⁊c. eſtq̄ multiplex. A
Ieroſolyma exterior: ſcʒ mūdi ⁊ hoīʒ mundanorūʒ: gaudet enim ficta pace: falſa luce/⁊ dira falce ibidem. B ieroſolyma interior: ſcilicet eccleſie militantis religionis ſeu ſtatus cuiuſlibet perfecti multipliciter ibidem. C et ieroſolyma ſuperior: ſcʒ beatorum ⁊c. ibidem. D
Ieruſalem ſumit̄ quadrupliciter in ſcriptura: nā quedā eſt ſuperior: eſtq̄ patria celeſtis/inferior/eccleſia/interior/cōſcientia: ⁊ exterior ciuitas in ſyria multipliciter. A
Ieruſalem ſpecioſa latēs interius et aīa ſancta aut cōſciētia pura vel virgo glorioſa aut quelibet aīa ſancta multipliciterq̄ dicitur ibid̄. B nam illam cōmēdat floſcul⁹ puritatis: angulus firmitatis ⁊ nodulus charitatis ibid̄. C cōmēdat eam titulus magnifice dignitatis multipliciter ibid̄. D cōmendat eam riuulus magne pietatis: ortulus viuacis honeſtatis ⁊c. ibidem. E
Ieruſalem manens inferius virtuoſa eſt eccleſia militans ſeu religio vel quicunq̄ perfectiōis ſtatus propter multa ⁊c. ibidem. F
Ieruſalem viuens exteri⁹ vitioſa/ſicq̄ reges tres eam grauiter afflixerunt: ſcilicet nabuchodonoſor rex babylonis: ſeſac rex egypti: ⁊ antiochus rex ſyrie ibidem. G
Ieruſalem gaudens ſuperius glorioſa eſt celeſtis paradiſus et illa eſt appetenda ꝑpter multa ⁊c. ibid̄. H
Ieruſalem gemens exterius luctuoſa/terreſtris multipliciter inhabitata/ſalem quondam dicta ⁊ ieroſolyma nuncupata etiam helia vocata ⁊c. ibidem. I
Ieruſaleʒ nos viſitare ⁊ tranſfretare principaliter moueat videlicet iniquitas gentis impie paganorum et ſaracenorum quam perſequimur ibideʒ. K hereditas gentis proprie quam proſequimur ibidem. L et vtilitas tante venie quam conſequimur ibid̄. M
Ieſus hoc nomen vt communiter ſignat dominum ſaluatorem ⁊c. A
Ieſus eſt nomen benignitatis /quia benigne miſerebatur nomen vtilitatis/quia vtiliter operabatur: nomen humilitatis/quia humiliter conuerſabatur: et nomen nobilitatis/quia nobiliter dominabatur ibidem. A
Ieſum queramus ⁊ diligamus ſicut ſoliduʒ ſuſtentatorem ibidem. B nam ipſe eſt ſuſtentator omnis debilitatis illuſtrator omnis obſcuritatis: expiator omnis iniquitatis ⁊c. ibidem. C queramus etiam eum ſicut prouidū liberatorem: nam diſcordes ad concordiam reuocauit tormenta pro hominibus tolerauit: et miranda inter homines demonſtrauit ibidem. D queramus eum ſicut floridum conuerſatorē ⁊c. ibidem. E
Ieſus eſt nomen omnis perfectionis et virtutis: nam in teſu naſcēte inuenimus exemplum dulcoris multipliciter ibidem. F in ieſu pendente ſeu manēte exempluʒ doloris/in ieſu ſurgente exēplum vigoris/in ieſu aſcendente exemplum honoris ibidem. G in ieſu ſolante apoſtolos exemplum fautoris: et in ieſu iudicante exemplum rigoris ibidem. H
Iehu fuit rex iſrael malus: et interpretatur parcens vel cōmotio ſeu maleficus ⁊c. A
Iezrahel fuit quedaʒ part icularis prouincia in terra promiſſionis: et interpretatur ſemen dei vel ſeminauit dominus ⁊c. A
Iezabel vxor achab regis iſrael et interpretatur fluxus vanus vel fluxus ſanguinis ſiue ſterquilinium: fuit mulier luxurie plena: prophetas interfecit: tandem a canibus lacerata ⁊c. A
Igitur eſt aduerbium concluſiuum/diffinitiuum et allegatiuum: et alicuius preſumpte vel vere certitudinis oſtēſiuum ⁊c. A
Igitur vnum ſpectat ad creatorem: ſcilicet igitur predeſtinationis: iure punitionis/iure ſaluationis et iure confeſſionis ibidem. A igitur vnum ſpectat ad viatorem/ad hominem mortalem/igitur vnum ad deceptorē mundum/igitur vnum ad turbatorem diabolum tentatorem/igitur vnum ad iuſticie ſectatorem ibidem. B nam viri iuſti homines virtuoſi et docti habent igitur multiplex ⁊c ibidem. C et igitur vnum ſpectat ad nequitie profeſſorem/peccatorem multipliciter ibidē. D
Ignis multipliciter accipitur in ſcriptura: nam ſignat quēcunq̄ ardorem vel feruorem bonū vel malum: vel quodcunq̄ feruens deſiderium vel appetitum ⁊c. A
Ignis quidam luminoſus/ſcilicet ſpiritusſancti ibidem. A quidam virtuoſus/ſcilicet amoris et dilectionis vel cuiuſcunq̄ boni deſiderij et feruoris ⁊c. ibideʒ. B ſicq̄ per charitatis ignem corda repentia inflammātur: corda debilia roborantur: et corda contraria concordantur ibidem. C
Ignis quidā vitioſus ardoris ⁊ tentatiōis peccatoꝝ: et ſic eſt ignis ſuperior nubeus ambitiōis: ignis interior aque⁹ luxurie: ignis exterior flāmeus ſeuitie: crudelitatis/iracūdie/inuidie et diſcordie/⁊ ignis inferior/terre⁹ auaritie
Ignis q̄dā doloroſus ⁊ ē duplex nā vn⁹ ē p̄ſētis C ibid̄. D tribulatiōis ⁊ alter future damnationis ⁊c. ibidem. E
Ignis adhuc quidā ethereus ſpūalis bōitatis qꝛ eſt ignis cōpaſſiōis cōmunicatiue: ignis dilectiōis viuificatiue ⁊

Ayuntamiento de Madrid

ignis abſterſionis purificatur ibidem. F ignis quidam pectoreus/mentalis charitatis: ignis quidam fulgureus ambientis vanitatis: ignis quidam ſulphureus carnalis vilitatis et cetera alia ibidem. G

Ignis ſpūſſancti ſolet ſe vtiliter diffundere: ſolet nos mobiliter perfundere ibid. H ſolet nos viriliter defendere: facit vocaliter vera dicere: ſolet ſimiliter corda ſimul iungere ibidem. I ſolet culpas totaliter tegere: ſolet mentaliter letum facere rc. ibidem. K

Ignis ad virum iuſtū τ ad charitatis τ dilectiōis affectus referendus: et ſic vir iuſtus habet puritatem immaculabilem/bonitatem amicitie concreabilem/inuiſibilitatem non demonſtrabilem rc. ibidem. L

Ignis ſpūalis τ moralis. ſ. hō iuſt⁹ τ maxime bon⁹ eccliaſticus vel plat⁹: q̄ gaudet ſuperi⁹ celū cōtēplādo: ardet interius zelū demōſtrādo: ſplēdet exteri⁹ veluꝫ illuſtrando ibid. M τ mordet aſperius celuꝫ infigendo ibid. M

Ignis etiaꝫ angelos ſignat multipliciter ibid. O

Ignis diabolicus multiplex rc. accendere. P

Ignobilis/ignobilitas vide nobilis ſeu nobilitas.

Ignominia eſt illa cōfuſio ſeu infamia que priuat hoīeꝫ bono noīe rc. τ ſumitur in bono τ in malo. A

Ignominia interior latētis culpe ibid. B τ ſic eſt quedā carnalitatis τ immūdicie: quedā cupiditatis τ auaritie quedā ꝑteruitatis τ ptinacie τ cetera alia ibid. B ignominia exterior patētis fame τ poſterior fetētis pene ibi

Ignominia multiplex. ſ. tpalis τ trāſitoria/tpalis Idem. C tribulationis/criminalis τ deſtructoria peccati infernalis: τ dānatoria damnatorum ibidem. D

Ignorātia nihil aliud eſt q̄ carentia ſciētie rc. A

Ignorantia quedam naturalis multiplex ibidem. B quedam criminalis. ſ. ſperandorꝫ/credendorꝫ/agendoruꝫ τ cauēdorꝫ/et quedam virtualis ibidem. B

Ignoſcere ideſt indulgere vel remittere rc. A

Ignoſcere quoddam ſpectat ad deum: quoddam ad iuſtū τ quoddam ad iniuſtū rc. ibid. A

Ille illius eſt ꝑnomē relatiuū: nā ſemꝑ refertur ad aliud antecedens rc. τ ſumit̃ in bono τ in malo rc. A

Ille xp̄s ſignat multiplr̄: nā refert̃ ad pr̄eꝫ qui hūc generauit: ad m̄reꝫ quam purificauit: ad mūdum cui predicauit ad celos quos illuminauit rc. ibidem. A

Ille iuſtū ſignat hoīeꝫ ibid. B pluraq̄ dici pñt de iuſto: nam eſt clarus i cōuerſatōe: charus in dilectiōe: gnarus in diſcretione et cetera plura per longuꝫ ibid. C

Illi in plurali ēt iuſtos ſignat multipliciter: nam in deo digne ſperauerunt: cum deo ſe coniunxerunt: pro deo cuncta reliquerunt rc. ibid. D

Illa i feminino genere ſicut de aliq̄ ſancta/vel diuina gratia/vel ſcientia pōt dici multiplr̄: naꝫ illa rutilat veritatis ſplendore: flammeſcit charitatis ardore precellit dignitatis honore/et alia ibidem E

Ille ſignat impium vel iniuſtū multiplr̄: nam tales orbantur ratiōis lumine: iactātur elationis flamine: vocantur proditionis nomine rc. ibidem. F

Illuc/illic ſunt aduerbia ſignificantia τ denotātia locuꝫ τ ſic ſm̄ locorꝫ diuerſitatē variantur τ ipſa rc. A

Illic vnū ꝑmū immūdorꝫ ibid. B illic vnū infimū terrenorꝫ ibid. C nā illic ē loc⁹ auarorꝫ/inuidorꝫ ſupborꝫ rc. ibid. D illic vnū peſſimū dānatorꝫ: illic vnuꝫ vltimum ſingulorum: illic vnū intimuꝫ deuotorū: nam illic eſt feruens dilecto clamans/oio gaudens affectio rc. ibid. E illic vnū aꝫimū perfectorū. ſ. ſtatus gratie/eccleſie/religionis vel penitentie: nam illic eſt locus malorum purificatiuus/ſanctorum accumulatiuus/ aridorum refrigeratiuus rc. ibid. F et illic vnū/optimuꝫ beatorum/q2 illic ſocietas multum honorata/ſatietas nunq̄ minorata proprietas lucis declarata et alia ibidem. G

Illico ideſt ſtatim/cōtinuo: ſicq̄ ſignat celeritatem tam bonam q̄ malam. A

Illico in bono eſt ſcindere per contrarietatē: radere per cōfeſſionē/currere per operationē/τ canere per glorificationem ibid. A illico in malo terrentur pectoraliter: terruntur corporaliter: et perduntur eternaliter ibid. B

Illudere/illuſio in ſcriptura ſumitur pro carnali infectione pro viſuali deceptione/pro figurali fictione τ pro verbali deriſione rc. A

Illuſores ſpūales m̄ti ſunt. ſ. adulator/ hypocrita/diabol⁹ deriſor/prelatus τ deus ibid. B

Illuminare/illuminatio/illuminare ē lumē alicubi influere vl̄ infundere τ ſignat ſpūalr̄ gr̄e vl̄ ſcie infuſionē vl̄ illuſtratiōem: ſicq̄ a deo illūinamur ꝑ bonā eruditiōeꝫ: ab āgelis ꝑ itrinſecā inſpiratiōeꝫ: a plat̄ ꝑ bonā eruditiōeꝫ.

Illuminari ſi volum⁹ eligatur locus ſuperior ibi (rc. A dem. B expellat̃ forma deterior ibidē. C et perquiratur cauſa vtilior: ſcilicet chriſtus qui illuminat per eternam predeſtinationem/per gratie viſitationem/per aduerſorum moderationem rc. ibid. D

Illuminare ſolet chriſtus delinquentes per gratiam preuenientem/penitentes per veniam ſubuenientem/ignorantes per ſapientiam conuenientem et cetera alia ibid. E

Imago accipit̃ ꝑ q̄cūq̄ figura repn̄tatiua alicui⁹ rei: τ ſumitur i bono τ i malo: in bono ſignat bonorꝫ imitatiōeꝫ bonorꝫ exēplorꝫ emerſionē: et morꝫ honeſtorꝫ cōpoſitionem. in malo vero malorꝫ imitatiōeꝫ/hypocritarꝫ ſimulationeꝫ et bonorum temporalium fictionem rc. A

Imagines ſpirituales ſi eſſe volumus debemus firmiter ſituari per cōſtantiā τ ſtabilitatē boni ꝑpoſiti: τ per fidei ſtabilitatem collocati rc. ibidē. B nam imagines ſunt fluxibilis τ nō ſtabilis nature: ſicut imago terrea q̄ auaros ſignat: imago vitrea ſuperbos / cerea luxurioſos aquea iracundos et cetera alia ibidem. C

Imagines ſpūales adhuc ſi eſſe volum⁹ debemus eſſe melioribus cōformati ibid. D τ debem⁹ eſſe cunctis gentibus preſentati rc. ibidem. E

Immaculatus dicitur qui nullam peccatorum habet maculam. A

Immaculatus dꝫ expiare culparū maculā: frequētare ſanctorum copulam τ declinare peccati feditateꝫ ibid. A

Immaculati τ ſancti viri famulātur legis iperio: dedicant̃ regis ſeruitio τ receptātur regis cōuiuio ibidem. B

Imber dr̄ ab imbuēdo τ inebriādo: eo q̄ habeat humectare: imbuere τ madefacere: ſignatq̄ gratiaꝫ/ſciētiaꝫ/proſperitatem/carnalitatē τ aduerſitatem rc. A

Imitari/imitatio nihil aliud ē q̄ alteri in morib⁹ cōformatio ſeu aſſimilatio τ ſic quedā eſt bona τ quedā mala rc. A

Imitatio debet eſſe ſagax τ diſcreta ibidem. B ſolita et complera/et feruens τ diſcreta ibidem. C

Imminere ideſt in ꝑpinquo manere vel de ꝑpinquo emergere/inſiſtere vel inſtare require in titulis ſynominis.

Immittere ideſt aliquid in aliū mittere rc. A

Immittit deus gr̄aꝫ in iuſtos/gl̄iaꝫ in beatos/culparꝫ horroreꝫ in iniuſtos: τ penarum terrorē in dānatos. A

Immolare ideſt aliquid pro ſacrificio deo offerre: τ ſignat oblationem τ ſacrificium bonorꝫ operū rc. A

Immolētur carnes noſtre corporalitatis: panes noſtre tp̄alitatis/boues noſtre fortitudinis: oues nr̄e māſuetudinis: hedi nr̄e iocunditatis/τ hirci nr̄e iniquitatis. A

Immolant ſeipſos peccatores diabolo per caſtrimargiam τ gulam mundo: per auaritiam ibidem. B per ſimulationem deceptoriam: per inanē gloriam τ per luxurie fetorem τ infamiam ibidem. C

Impedire/impedimētuꝫ pōt accipi in bono τ in malo. A

Impedimētuꝫ in malo pctōruꝫ ſeu vitiorū ibid. A impedimētuꝫ fortune ſeu terrenorꝫ ibid. B τ impedimētū dānatiōis miſerie ſeu tormētoruꝫ ibid. C impedimētū vero i bono quādo homo impedit̃ facere malū rc. ibid. D

Ayuntamiento de Madrid

Impenſa/impendere/expendere/impendere id eſt in aliuꝫ aliquid pendere:et expendere eſt aliquid extra dare ſeu pendere. A nam expenſe ſunt hoīm auarorum ibidem A hominū diſcretorū ibiđ. B ⁊ hoīꝫ fatuorū ibiđ. C
Imperare/imperium/imperator vide de domino/rege ⁊ regno ⁊c. A
Imperium accipitur pro mandato/iuriſdictione et dominio ⁊c.ibidem. A
Imperium terrene iuriſditionis quod gubernatur aduerſitatibus ibidem. A imperium mentalis dominationis quod datur morū prouentibus ibidem. B imperiū eccleſiaſtice ſublimationis quod prefertur regnis ⁊ gentibus:⁊ imperiū ſuperne gubernatiōis quod regitur eternis legibus ibiđ. C
Imperfecti viri perdunt fructificare ⁊c.arbor. L M
Impetus ſignat celeritatem/ velocitatem ſubitam/⁊ precipuam notionem ⁊c. A
Impetus multiplex:ſcꝫ commendabilis/deteſtabilis ⁊ formidabilis ibidem. B
Impius id eſt iniquus/crudelis/peccator ⁊ tyrannus ⁊ ſignificare poteſt quenlibet peccatorem:proprie tamen ſignat illos qui ſunt ſine pietate multipliciter. A
Impietas oīs abhorrenda eſt multiplici rōne ibiđ. B
Impius a deo vilipendit̄:a diabolo ſubiugat̄ ⁊c.quia. F
Implere id eſt augere/cumulare et cetera ſimilia et etiam multipliciter ſumitur. A
Impletio multiplex:ſcilicet virtuoſa ibidem. B vitioſa/. doloroſa et gaudioſa ibidem. C
Implet deus cor hoīs ⁊ creaturas multiformiter:ſcꝫ eſſentialiter/potentialiter/ſpūaliter/pñtialiter ⁊c. ibiđ. D ſiſiter implent̄ beati in patria p pñtiaꝫ creatoris clara cognitiōe:dulci fruitiōe:⁊ lōga duratiōe ibiđ. E
Impletio quedā qua xp̄i lex implet̄ opibus virtuoſis ibiđ. F quedā qua implet̄ mens iuſti muneribus p̄cioſis: ibiđ. G quedā qua implet̄ cor ſtulti ſtercoribꝰ viſcoſis ibiđ. H quedā qua implet̄ eccl̄ia hoībꝰ ſtudioſis ibiđ. I q̄dā qua implet̄ dānatꝰ ſeu infernꝰ ardoribꝰ doloroſis:⁊ q̄dā qua implet̄ beatꝰ dulcoribꝰ gaudioſis ibiđ. K
Imponere/impoſitionū genꝰ multiplex reperitur ſꝫ diuerſitatem illorum qui imponunt vel illorum quibus imponuntur. A
Impoſitio quedā magnifica ſummi dei ibiđ. A quedam ſanctifica boni p̄lati ibiđ. B quedā dignifica iuſti hominis: quedā fatidica certi noīs ibiđ. C quedaꝫ tyrannica duri turbinis:⁊ q̄dā falſidica falſi criminis ibiđ. D
Impoſſibilis vide de poſſe ⁊ poſſibili.
Impotentia cunctoꝝ naturalis/iuſtorum virtualis ⁊ malorum criminalis ⁊c. vide poteſtas. E
Improperium verbum iniurioſum/opprobrioſum ſeu vituperoſum ⁊c. A
Improperiū cum patiētia ferēdū:qñ iuſtꝰ grauat̄ ꝓ chriſti noie:iproperiū tacēdū qñ ſtultꝰ bacchat̄ idocto ſamine ⁊ iproperiū timēdū qñ malꝰ artat̄ iferni turbie ibiđ. A
Imprudentia vide prudentia.
Impudicitia vide luxuria/fornicatio/immundicia.
Impugnare vide bellū/pugnare/expugnare.
Imputare .i. culpabilē putare vł culpā alicui attribuere.
Immundicia ideſt fex/macula/pollutio/turpitudo vel res q̄ corpus rem vel locum polluere vel inquinare poteſt:et accipitur pro peccato ⁊c. A
Immūditia luxurie quā introducit pinguedo delitiaꝝ ibidem. A immundicia auaritie:quam introducit puluis delitiarum ibidem. B et immunditia ſuperbie/ quam introducit fumus eminentiarum ibidem. C
Immunis ideſt liber:et immunitas qđ eſt libertas vide de nobilitate/libertate ⁊ ſimilibus.
Immutare/immutatio nihil aliud eſt q̄ꝫ vnius in aliud mutatio ⁊c. A

Immutatio naturalis ꝯſiderāda ibiđ. A virtualis recuperāda/ſupernalis deſideranda ibiđ. B criminalis vituperanda et infernalis reiteranda ibidem. C
In prepoſitio deſeruit quādoq̄ accuſatiuo:quādoq̄ ablatiuo : et ſignat quandam intimiditatem ſeu interioritatem ⁊ quandā adiunctionem ⁊ vnitatē ⁊c. A
In ad deū diuerſimode refert̄:videlꝫ xp̄us eſt in patre quo ad eſſentiā ⁊ quidditatē:xp̄s fuit i matre/quo ad ſubſtātiaꝫ ⁊ corporeitateꝫ:xp̄s deꝰ eſt in iu̅ſte ideſt iuſto:quo ad grām ⁊ charitatē ⁊ cetera alia p longum ibiđ. B
In ad iuſtū refert̄ etiā multipliciter.ſ.vt in deuꝫ tendat deuote credēdo:iuſtus tēdit in ſeipſum cor ſuum videndo tendit in proximum ipſum diligendo:in ſubditum ipm protegendo et alia ſequentia ibidem. C
In ad inpiū refertur:nam cadit de peccato in peccatuꝫ multimode ibidem. D
In cōiter refert̄ ad loca: nā nihil ē corporeū qn ꝯtineat̄ in loco:ſic ēt moralr̄ oēs mūdi hoīes diuerſa ſibi vēdicāt loca:ſicq̄ in ſignat loca ſcripture i quo v̄ſant̄ clerici ⁊ ſapiētes ibiđ. E in ſignat locū nature in quo verſantur viri naturales ⁊ philoſophici ibiđ. F in ſignat locū grē ſcꝫ eccleſie in quo verſant̄ viri catholici ibiđ G in ſignat locū penitētie i quo v̄ſant̄ p̄res almificí ibiđ. H in ſignat locū celeſtis glorie in quo verſant̄ ſancti beatificati: naꝫ ibi eſt claritas que nō obfuſcatur:concordia que nō ſegregatur:raritas que non moleſtatur ⁊c.ibiđ. I
In ſignat loca maloꝝ: naꝫ ibi eſt locꝰ fedus ⁊ fetidus:caro nr̄a:locus vanus ⁊ fumidꝰ:mūdus qui eſt locꝰ ardoris ⁊ cupiditatis/fetoris ⁊ ſorditatis furoris ⁊ crudelitatꝭ ⁊c. ibidem. K locus durus ⁊ horridus infernus qui eſt carcer immundus ⁊ inquinatiuus / obſcurus ⁊ excecatiuꝰ: eternus et nō terminatiuus ⁊c.ibidem. L
Inanis/inanitas denotat defectū firmitatis/ſtabilitatis et ſoliditatis ⁊c. A
Inanitas virtuoſa diuini timorꝭ ibiđ. A inanitas fluctuoſa terreni rumoris/inanitas tortuoſa inſani timoris q̄ eſt in mētibus/actibꝰ/ſtatibus/etatibꝰ/affectibus ⁊ affatibꝰ ac inanitas finalis tremoris damnati ⁊c.ibiđ. B
Inauris erat inſtr̄m ſeu ornamentū quo antiqui in ſuis auribus ornabātur: ⁊ moraliter per inaures intelliguntur virtutes quibus auditus ornatur ⁊c. A
Incaleſcere vide calor/cōcaleſcere ⁊ ſimilia.
Incantare/incantator đr quaſi intus cantator ⁊c. A
Incantat predicator dum cōuertit penitentis mentem :incantat falſidicus adulator dum deludit aures audientis:incantat ypocriticꝰ transformator dū ſeducit viſuꝫ intuentis et incantat maleficus diuinator dum ſeducit in ſe credentes ibidem. A
Incedere/inceſſus/ incedere ideſt paſſim ire vł deābulare: repiturq̄ inceſſus bonus et malus ⁊c. A
Inceſſus a malo receſſiuꝰ:⁊ iſte eſt penitētiū ⁊ de nouo conuerſorū qui eſſe debet cuꝫ fletu/ metu/ fetu ⁊ ſpretu ibideꝫ. A inceſſus in bono ꝓceſſiuus/ eſtq̄ ꝓficientiū ſeu ꝓuectoꝝ ibiđ. B et inceſſus ad ſummū acceſſiuus/⁊ eſt cōſummātiū ſeu pfectoꝝ: nā illi recte icedūt deū d̄precādo/ſancte deo famulādo/lete deū collaudādo ⁊c.ibiđ. C
Inceſſus vitioſus/nā mali incedūt ꝓcaciter:elatꝰ cornibꝰ fallaciter:trāſuerſus cordibꝰ ⁊ nugaciter velatꝰ renibꝰ ibi. D
Incēdiū/incēdere/incēdiū multiplex i ſcp̄tura repit̄ ⁊c. A
Incendium ſupremum feruoris charitatiui ibidem. A incendiuꝫ internum horroris inquinatiui ibidem. B incendium externuꝫ terroris cōminatiui et incendium eternum ardoris diſſipatiui ibidem. C
Incenſum eſt liquor thuris vel cuiuſlibet alte riꝰ gūmi fragrantis ⁊ ſuauis odoris qđ deo incēditur ⁊c. A
Incēſuꝫ qđ ſincera reqrit deitas ibiđ. A incēſuꝫ q̄ fraterna flāmeſcit charitas:incēſuꝫ qđ ad deū eleuat puritas ibi. B ⁊ icēſuꝫ qđ i mūdo diffūdit vāitas adulatōis ibi. C

Ayuntamiento de Madrid

Incertus vide certitudo.
Incerti ſumus multipliciter ⁊c. vide vbi. A
Incipere ſignat rei initium: ⁊ cuiuſcꝫ tẽporis vel opis prin
cipium ⁊ inceptionem ⁊c. A
Incipere vnũ ſpectat ad deũ: quo ad ignorantes/negligen
tes/peſtilentes ⁊ ſapiẽtes ibiđ. A incipere vnũ ſpectat
ad iuſtũ: qđ eſt vigoris/meroris ⁊ honoris ibiđ. B et
incipere vnũ ſpectat ad iniuſtuꝫ: ſcilicet imperfecta vite
nouitas/incõpleta morũ leuitas/indiſcreta culpe praui
tas/⁊ parũ leta pene eterne grauitas ibiđ. C
Incidere ideſt in aliquod malũ cadere: et reperitur multi-
plex incidere ⁊c. A
Incidere vnuꝫ ſpectat ad teneros peccatores ibiđ. A in-
cidere vnũ ſpectat ad miſeros fortune ſubiectos ibideꝫ.
B et incidere vnũ ſpectat ad inferos dãnatos ibiđ. C
Incircunciſus/cũ circunciſio nihil aliud ſit ꝙ circũquacꝫ fa
cta inciſio ſicut in lege moſayca ⁊c. A
Incircũciſi moraliter peccatores vocãtur: ⁊ ſic quidã inue
niuntur in mẽtibus vano cogitatu/in actibus/ſuꝑfluo ta
ctu/in gẽtibus inhoneſto tractu/in veſtibus ſuꝑfluo ta
ctu/et cetera alia per longum ibiđ. A
Incitare ideſt cõmouere/ꝓuocare/irritare/exhortari ⁊ ad
monere: ⁊ ſumitur vt cõiter in malo. A
Inclinare in ſcriptura multis ſumitur modis. A
Inclinatio hũilitatis/⁊ ſic inclinemur ad amplexandũ deuꝫ
per deuotionẽ ibiđ. B inclinemur ad ſupportãdã oẽꝫ
tribulationẽ: inclinemur ad audiẽduꝫ per veraꝫ attẽtio
nem ibiđ. C inclinemur ꝑ intimã compaſſionẽ/incline
mur ad perquirẽdaꝫ amiſſãꝫ perfectioneꝫ/⁊ inclinemur
ad faciẽdam deuotã ſupplicationẽ ibiđ. D
Inclytus .i. nobilis/gratioſus/honorabilis ⁊ ſolẽnis ⁊c. A
Inclyti ſunt qdã interne ⁊ virtualiter ibiđ. A qdaꝫ inclyti
externe ⁊ tpaliter: ⁊ qdã inclyti ſuꝑne ⁊ eternalr ibiđ. B
Includere vide claudere.
Incredulus eſt ille qui veritati vel fidei nõ aſſentit: ⁊ incre
dulitas prouenit cõiter ex obſtinatiõe ⁊c. A
Incredulitatis multiplex periculum: quia per hãc deus ir
ritatur/celum denegatur/pena procuratur/et fides ener
uatur ibidem. A
Increpare ideſt arguere/reprehendere ⁊ corrigere: eſtcꝫ in
crepatio dei ⁊ hoīs realis ⁊ verbalis ⁊c. A
Increpatio quedam diuina ſicꝫ deus increpat per corpo
ralem afflictionem/temporalem vexationem ⁊ inferna
lem damnationem: increpatio humana/⁊ ſic increpans
habeat in actu ſeueritatem ibideꝫ. A in corde benigni
tatem/⁊ in verbo veritatem ibidem. B
Incuruare vide ſupra de inclinare: naꝫ incuruatio deſignat
deflectionem ad peccatum ⁊c. A
Incumbere ideſt accumbere/pertinere vel imminere.
Inde/deinde/inde ſignat terminũ a quo et ſic ſm diuerſa
loca ſcꝫ bona ⁊ mala fit inde receſſus bonꝰ ⁊ malꝰ ⁊c. A
Inde vnũ a quo eſt fugiẽdũ ⁊ recedẽdũ .ſ. mũdus q̄ eſt locꝰ
infectꝰ/ſuſpectꝰ/deiectꝰ ⁊c. ibiđ. B inde vnũ a quo eſt
inchoandũ .ſ. ſtatus gratie ⁊ penitẽtie ibiđ. C
Deinde ad xp̄ꝫ refert multimode ibiđ. D deinde refertur
ad iuſtum multiplr ibiđ. E deinde etiã refertur ad in-
iuſtum .ſ. diabolũ vl quẽlibet impium ibiđ. F
Indicare id eſt oſtẽdere/demonſtrare/declarare vel reuela
re. A
Indicatio quedã vtilitatis: ⁊ ſic deus indicat per ſe reuelan
do: vel per creaturas manuducendo ⁊ immittendo/indi
cat doctor vera dicendo atcꝫ legendo: indicat prelatus
vel paſtor bona oſtendendo et conſulendo ibidem. A
et indicatio quedam neceſſitatis/⁊ quedam pompoſita
tis ibidem. B
Indigere/indigens/vide de paupertate.
Indignatio ideſt diſplicentia/iracundia/ſuperbia/impatiẽ
tia/vindicta et cetera ſimilia. A
Indignatio diuina nihil aliud eſt ꝙ diſplicentia ⁊ odiũ qđ
habet contra peccatores ⁊c. ibidem. A et indignatio
humana: que eſt multiplex ibidem. B
Indignus vide dignus.
Indiſciplinatus ideſt male morigeratus ⁊ indoctus: nam
reprehenſibiles ſunt conuerſando quod facit eoruꝫ mo
rum prauitas ⁊c. A
Indoctus ideſt fatuus/indiſciplinatus/quod introducit cu
piditas ⁊ auaritia/imbecillitas ⁊ ignorantia/proterui
tas ⁊ petulantia ⁊c. A
Inducere ideſt intus ducere vel introducere ⁊c. A
Inductio multiplex: ſcilicet bona et meritoria/mala ⁊ dece
ptoria/triſtis ⁊ afflictoria/leta ⁊ ſaluatoria ibiđ. A
Induere/indumentuꝫ ſumit multipliciter in ſcriptura. A
Indumenta quedaꝫ ſpiritualia: ⁊ ſic virtutes ⁊ gratie ſunt
hominis tegumenta ⁊ indumenta multipliciter ibideꝫ.
B indumenta ſpiritualia habeat anima: ſcilicet puri-
tatis loturam ibidem. C compaſſionis lituram/cõuer
ſationis picturam: continentie cincturam ibidem. D
permanentie ⁊ patientie ſtaturaꝫ: ⁊ moderantie vnctu
ram ibiđ. E indumenta quedam temporalia ibidem.
F quedam criminalia: ⁊ quedam ſupernalia ibiđ. G
Induratio eſt de mollitie ad duritiam mutatio et conuer-
ſio: ⁊ ſumitur pro obſtinatione mẽtis: vel pro confirma
tione voluntatis in malo ⁊c. A
Induratur mens humana per affectionis ardorem: per ir-
deuotionis algorem et frigus ibidem. B induratur
per deſperationis pondus: induratur per tribulationis
ictus: ⁊ per rem ſiccam tẽporalis poſſeſſionis ibiđ. C
Inebriare vide ebrietas.
Inexpugnabilis vide expugnare vel pugnare.
Inextinguibilis vide extinguere.
Infamia ſeu diffamatio ideſt bone fame ⁊ opinionis per-
ditio/attenuatio ⁊ denigratio ⁊c. A
Infamia que ortum hꝫ ex demeritis ibidem. A infamia
que ortũ habet ex ſuppoſitis: ⁊ infamia que ortũ habet
ex compoſitis ibidem. B
Infamia qua mali prelati bonos ſubditos diffamant ibiđ.
C infamia qua mali ſubditi bonos diffamant prelatos
ibidem. D et infamia qua ſocij mali bonos diffamant
ſocios ibidem. E
Infans eſt homo a tempore natiuitatis vſcꝫ ad pueritie
ſtatum: ⁊ dicitur infans quaſi non fans quod eſt non
loquens ⁊c. A
Infans ſignat virum nature viribus deſtitutum ibidẽ. A
infans ſignat virum virtutũ viribꝰ reſtitutũ ibidem. B
ſicꝫ infans ſpiritualis ſine dolo viuit ſimpliciter: ſine
falſo fatur veraciter: ſanctitatem ſeruat tenaciter: ⁊ per
bonitatem creſcit viuaciter ibidem. C
Inferior inferioſitas ſignat parteꝫ loci ꝓfundiorem: infir
miorem/⁊ centro terre proximiorem ⁊c. A
Inferius vnũ virtuoſuꝫ/quo quis per hũilitatẽ ſe reputat
inferioreꝫ ibideꝫ. A nam locus inferior eſt ſecretior ad
meditandũ/ſtabilior ad ſuſtentãduꝫ ⁊ reſiſtendũ: et abi
lior ad receptandum ibiđ. B inferius etiam vnum vi
tioſum et vnum inferius luxurioſum ibiđ. C
Infelix/infortunatus pro eodem videntur ſupponere: ſitcꝫ
mẽtio i ſcriptura de infelicitate culpe/miſerie ⁊ pene. A
Infernus eſt locus et habitaculum damnatorum ⁊ diuerſis
nominatur nominibus ⁊c. A
Infernus eſt locus ardoris inextinguibilis: locꝰ ſtridoris
immitigabilis/locus horroris irreparabilis/locus ter-
roris incogitabilis et cetera alia ibidem: A
Infernus ſuperioris egypti deſertis aſſimilatur multipli-
citer ibidem. B
Infernũ poſſidẽt qui tẽporalibus ſunt implicati: qui per-
uerſis cordibus ſunt indignati: qui mundi diuitijs ſunt
ampliati ibidem. C qui in amicitijs non ſunt formati:

Ayuntamiento de Madrid

quicarnis ſpurcitijs ſunt maculati ibidē. D qui in excellentijs ſunt honorati: et qui violentijs ſunt effrenati ibidem. E

Infernus moraliter et allegorice ſignat aduerſitatem pauperis: anxij et tribulati: ſcilicet ſtatum hominis penitentis multipliciter ibidem. F ſignat iniquitatem hominis impij et reprobi: ſcilicet ſtatum mali peſtilentis: nam talis habet ignem ſemper comburentem/ ſcilicet cupiditatē: habet fumum ſurſum aſcendentem/ ſcꝫ pōpoſitatem: lacum cuncta ſubmergentem/ ſcilicet guloſitatem: fetorem nunq̄ exhalātem/ ſcilicet luxuriā: tumulum nunquam quieſcentem: ſcilicet iracundiam/ cathenam ſemper ſtringentem/ ſcilicet accidiam: ibidem. G habet et vermem ſemper corrodentem: ſcilicet inuidiā mentis mordacitatem ſignat peruerſitatem ſeculi noxij et effrenati ibidem. H infernus etiam comparatur poetarum inferno quem ipſi finxerunt ⁊c. ibiđ. H

Inferno incenduntur homines plures ⁊c. accendere. E

Inferno multi deficiunt ⁊c. adducere. L

Inferni porte viſe ſunt ⁊c. oleum. D

Infernus olla dicitur: et quare ⁊c. olla. C

Inferre ideſt intus aliquid ferre ſeu intus aliquid intromittere vel portare/ accipitur etiam pro concludere/ dicere/ arguere ⁊c. A

Inferre multiplex: ſcilicet probationis/ compaſſionis/ deuotionis/ ſaluationis/ inuaſionis: ⁊ damnationis ibidem. A

Infidelis qui contra fidem facit ⁊c. A

Infinitus contrariatur fini ⁊c. A

Infinitas ſumme potentie/ que deſignat extenſionem/ perfectionem: infinitas perſeuerantie/ que deſignat longā durationem ibidem. A infinitas deficientie/ que deſignat imperfectionem: et infinitas vane fluentie que denotat indeterminationem ibidem. B

Infirmitas/ infirmus/ infirmitas ⁊ egritudo pro eodem ſupponunt. A

Infirmitas ſpiritualis nihil aliud eſt q̄ peccatum ſeu pronitas vel inclinatio ad peccandū: et ſicut multiplex eſt corporis infirmitas: ſic etiā anime ⁊c. ibidē. A nam infirmitas capitis eſt ſuperbia: infirmitas oculorum inuidia ibidem. B infirmitas pectoris iracundia: manuum auaritia/ ventris guloſitas/ renum luxuria: et pedum accidia ibidem. C

Infirmus et debilis eſt peccator ad bonum faciendum: ad opus ſuſtinendum: ad ſurſum aſcendendum et ad hoſtibus reſiſtendum ibidem. D

Infirmitas temporalis ſeu corporalis vtilis eſt: quia per infirmitatem deus requiritur: homo conuertitur: et virtus perficitur ibidem. E et infirmitas naturalis ⁊c. ibidem. F

Inflare vide de vento.

Influere influentia nihil in biblia vide celum vel ſimilia.

Infringere vide frangere.

Infundere/ pauciſſime auctoritates.

Ingemiſcere vide gemere.

Infructuoſus vide fructus vel ſterilitas.

Ingens ideſt magnus/ grandis/ notabilis ⁊ ſolennis.

Ingratitudo/ ingrati dicuntur qui aliena beneficia continue volunt recipere: nunquam tamen recompēſare aut retribuere. A

Ingratitudo creatorem ad iram prouocat: largitorem a dando reuocat: ⁊ poſſeſſorem ad peccata aduocat ibidem. A

Ingrauatus vide grauaſſe: aggrauaſſe.

Ingreſſus/ ingredi id eſt intro gradi vel alicubi introire: ⁊ eſt ingreſſus bonus ⁊ malus ⁊c. A

Ingreſſus humanus ⁊ virtuoſus quo ingredi debemus ſtatum penitentie: eccleſie ſeu religionis multimode. ſ. vt ibi ſecurius cōmoremur ibiđ. B et vt facili⁹ opera cōtritionis/ cōfeſſiōis/ ſatiſfactiōis atqꝫ meditatiōis operemur ibiđ. C et etiā vt ſagaci⁹ informemur ⁊c. ibiđ. D

Ingrediūtur tñ quidā eccliaꝫ procaciter/ tumultuoſe ⁊ impetuoſe ibiđ. E quidā carnaliter ⁊ affectuoſe: quidam fallaciter ⁊ inſidioſe ⁊ q̄dā venaliter ⁊ pecunioſe ibiđ. F

Ingreſſus vitioſus ad mundana delectabilia obtinendā ſicqꝫ ad nos ingreditur caro que inficit/ mundus qui deficit: morb⁹ qui afficit: demon qui officit: et mors que interficit ibidem. G

Ingreſſus doloroſus. ſ. mortis ⁊ dānatiōis: ⁊ ingreſſus paradiſi gaudioſus ibiđ. H atqꝫ īgreſſus diuin⁹ ſicqꝫ ſpūaliter ingreſſus ingrediturqꝫ de⁹ humanā mentē: qñ puram ⁊ ſanctā eaꝫ inuenit pſonaliter ingreſſus eſt in vterum virgineum/ in mundū/ in infernū ⁊ in celum ibiđ. I

Inhabitare ideſt intus habitare: ſicqꝫ eſt inhabitatio bonorum ⁊ maloꝝ ⁊c. A inhabitatio moralis ⁊ interior et ita inhabitāt quidā per amarū penitētie guſtū: p charitatē cōfidētie ſcutū ⁊ p preclarū ſapiētie viſuꝫ ibiđ. A inhabitatio iuſtoꝝ realis ⁊ exterior: nā ibi eſt locus ſplēdoris ⁊ cognitionis: loc⁹ amoris ⁊ dilectiōis/ loc⁹ timoris ⁊ deuotionis ⁊c. ibiđ. B ⁊ inhabitatio iuſtorum finalis et ſuperior: ſcꝫ paradiſi ibidem. C

Inhabitatio maloꝝ multiplex. ſ. interior ⁊ prophana: exterior ⁊ mūdana ac poſterior atqꝫ inſana ibiđ. D

Initiū ideſt alicuius rei inceptio ſeu principium ⁊c. A

Initiū rerū eſt deus: initiū morum eſt fides/ timor/ iuſtitia ſeu recta intētio/ initiū tpis eſt iuuentus ⁊ initium corporis ſunt homines ⁊ elementa ibiđ. A

Inimicus/ inimicitia ideſt contrarietas/ odiū/ diſcordia/ maleuolentia et rancor ⁊c. A

Inimicitia multiplex. ſ. dei: nā de⁹ inimicat̄ pctōrib⁹ ibiđ. A inimicitia diaboli q̄ inimicat̄ melioꝝib⁹ ibiđ. B ⁊ inimicitia hoīs pctōris q̄ inimicat̄ ſanctioribus ibiđ. C

Inimicātur deo ⁊ ſanctis ei⁹ quindecim hoīꝫ gña ⁊c. ibiđ. D

Iniquitas dicitur quaſi non equitas et peccatum iniquitas dicitur ⁊c. A

Iniquitas quando abundat in corde contra deum facit ſuperbire/ iniquitas facit a proximis diſſentire/ iniquitas non vult facta operire iniquitas ſolet mentem excecare et cetera alia per longum ibiđ. B

Inire id eſt intus ire vel in aliud ire ⁊c. A

Ineunt hoīes fedus ⁊ cōiugiū: bellū ⁊ iurgiū: feſtuꝫ ⁊ cōuiuium: tractatum ⁊ conſilium ibidem. A

Iniuria cōtrariat̄ iuri/ ſumit̄ cōiter pro iniuſta offenſa inq̄tum pctōr offendit deū pximū ⁊ ſemetipſum. A

Iniuria ab iniuſtis ſolet inferri ibiđ. B iniuria a pfectis ſolet tolerari ibiđ. C iniuria per prelatuꝫ ſolet euitari et iniuria per dominū ſolet vindicari ibiđ. D

Iniuſtitia ſumi pōt pro omni peccato proprie tamē ſumit̄ pro contrario iuſticie. A

Iniuſticia a viro penitente debet cōfiteri: ab innocēte ſolet abhorreri ibiđ. A iniuſticia a viro peſtilente ſolet exerceri: ⁊ a deo ſummo ſolet ſubmoueri ibidem. B

Iniuſt⁹ a deo vilipēdit̄: a diabolo ſubiugat̄ ⁊c. quia. F

Inniti. ſ. incūbere/ appodiare/ inſiſtere vl̄ firmare moraliter innitio eſt qua homo deo innititur per fidem in ipſum credendo: per charitatem ipſum diligendo ⁊c. A

Innocentia eſt animi puritas omnem iniurie illationē abhorrens: et dicitur innocentia quaſi nō nocentia ⁊c. A

Innocentem habeamus operationem: ſi accedere ad celuꝫ volumus ibidem. B habeamus etiam innocentem meditationem ibidem. C et innocentē prolocutionem ibidem. D

Innocentia quedaꝫ victa: quedam ficta: ⁊ quedaꝫ picta ſeu facta ibidem. E

Innocens ſumme veritati heret ſtabilius: innocens ſecuꝫ colloquenti credit humili⁹: ſecū ꝯuerſantes mutat in

Ayuntamiento de Madrid

melius ibidem. F innocens falſa machinantes vincit virilius: tribulationes fert facilius: et conſolationes habet fertilius ibidem. G

Innocens vir paruulus dꝛ multiformiter parum. C

Inopia/inops/inopia/paupertas/inedia/egeſtas videntꝰ idē ſignificare ⁊ inopia eſt opum defectꝰ ⁊ carentia ⁊c. A

Inopia temporalis que terrenis caret ſubſidijs: eſtq̄ pauperum ⁊ miſerorum ibidē. A et inopes illos ſolent mali turpiter grauare ibidē. B inopes ſolent deū dulciter laudare: ſolent etiam deum ⁊ virtutes velle atq̄ optare: et celum tenent et occupant ibidē. C

Inopia ſpiritualis que virtutum caret diuitijs ideſt peccatis: ⁊ inopia infernalis que ſupernis caret ſolatijs ibidē. D

Innumerabilis/vide multitudo oēs ⁊ ſimilibus.

Inquinare ideſt fedare ⁊ ſic inquinamentum moraliter eſt peccatum ⁊c. A

Inquinat fumus ſuperbie ⁊ vanitatis: inq̄uinat humus ſubſtantie ⁊ cupiditatis: inquinat limus luxurie ⁊ carnalitatis: et inquinat fimus male amicitie ⁊ ſocietatis ibidē. A

Inquirere vide querere.

Inſania/inſanus q̄ſi nō ſanus eo ꝙ inſania mētis aufert ſanitatē: ergo inſanus dicitur qui nō eſt ſane mētis: ſicq̄ moraliter omne peccatum inſania dicitur multipl'r. A

Inſanit ſuperbus vana ſomniando: inſanit mūdus feda faciendo: inſanit auarus opes ſitiendo: ⁊ inſanit preſumptuoſus alta ſentiendo ibidem. B

Inſania multiplex. ſ. vera/ficta ⁊ falſa ibidem. B

Inſanabilis vide ſanitas.

Inſatiabilis vide ſatietas.

Inſcius vide ſcientia.

Inſcrutabilis vide ſcrutari.

Inſenſatus vide ſenſus.

Inſerere vide apponere vel adiungere.

In ſignis auctoritates deficiunt.

Inſilire vide de ſaltu: ⁊ ſalire ſed potius de ludere.

Inſidiari nihil aliud eſt q̄ꝫ occulta contra aliquem exploratio: ⁊ fraudulenta machinatio: ⁊ malitioſa inueſtigatio ⁊ perſecutio ⁊c. A

Inſidia multiplex: ſcilicet cupiditatis ⁊ auarorum ibidem. A fallacitatis ⁊ deceptorum: ac crudelitatis atq̄ demoniorum ibidem. B

Inſidie fortune que ſuos leuant et extollunt vt deijciant: ibidem. C

Inſidie carnis ſeu male mulieris que ſuos ſcalpunt vt diripiant: ⁊ inſidie demonis que ſuos latent vt inficiant ibidem. D

Inſidie etiam mali hoīs qui fatuos lactāt vt decipiant ⁊c. ibidem. E

Inſidijs ⁊ deceptionibus hoc in mundo multa hominum genera vti ſolent: ſcilicet mordacis eloquentie detractores: voracis auaritie mercatores ibidem. F nugacis amicitie ſectatores: fallacis inimicitie tractatores ⁊c. ibidem. G

Inſipiens/inſipientia contraria eſt ſapientie: ⁊ inſipiens dicitur qui caret ſapientia: et poteſt dici quilibet peccator inſcius ⁊ ignarus ⁊c. A

Inſipientia multiplex. ſ. proteruitatis ⁊ idolatrie deteſtabilis: ſimplicitatis et ignorantie excuſabilis: fatuitatis et inſcientie vituperabilis ibidem. B

Inſipiens diſciplinam fugit ⁊ deteſtatur: ſine cauſa timet ⁊ conturbatur: indebite de bonis opinatur: inhoneſte viuit ⁊ conuerſatur ⁊c. ibidem. C

In ſpicere vide aſpicere.

Inſpiratio. i. per ſpiritū facta reuelatio vide reuelatio.

Inſtare/inſtans/inſtāter/inſtātia q̄ſiq̄ ſumitꝰ ꝓ ꝓpinq̄tate imminēte: q̄ſiq̄ ꝓ tpe momētaneo ⁊ tranſeūti ⁊c. A

Inſtantia quedā quā vir prudēs obſeruare dꝫ ibidē. A ſicq̄ inſtāter ꝑdicare dꝫ verbū veritatis: inuocare opem diuinitatis: caſtigare facta prauitatis et cetera alia ibidem. B inſtantia quedā quā vir prudēs cogitare dꝫ. ſ. quomodo inſtat diabolus vt nos percutiat: mundus vt nos inficiat: mors vt nos deijciat: et inſtantia quedam quam vir prudens formidare debet: ſcilicet horam extremi iudicij/mortis ⁊c. ibidem. C

Inſtabilis homo multiplex ⁊c. ſtare. C

Inſtar/vide ſimilitudo/imago/vt ⁊ ſicut.

Inſtaurare vide reſtituere/reſtaurare/reparare et reedificare.

Inſtituere vide conſtituere ⁊ ſtatuere.

Inſtituere quandoq̄ ſumitur pro conſtituere vel fabricare: quandoq̄ pro ordinare/armare ſeu munire: ſed communiter accipitur pro docere/erudire ⁊ informare. A

Inſula eſt terre portio aquis ex omni latere circūſepta ⁊ moraliter referri pōt ad perſonas ⁊ loca ⁊c. A

Inſula deſerta ſeu ſeparata ab hoīum victu dicitur iuſtus: quia ab alijs ſeparatur hominibus ibidem. B ſuntq̄ inſule plurime: nam quedam natans: quedam tremens ibidē. C quedā tacēs/quedā gaudens ibidē. D quedā naſcens: que moraliter iuxta ꝓprietates earūdem inſularum hoīem iuſtū deſignāt ⁊c. ibidē. E inſula quedam ſecreta ⁊ ſine mugitu. ſ. religio: q̄ꝛ cingitur aquis cōpunctionis: eſtq̄ illa inſula tuta et neceſſaria/trita et tributaria: certa ⁊ ſpeculatoria ibidē. F ⁊ inſula quedā repleta opulēto victu. ſ. paradiſus: nā illa cingitꝰ aquis tribulationis ſeu afflictionis in hoc mundo ⁊c. ibidē. G

Inſula vero in malo ſignat virum infectiōis: ſcilicet impiū ſtatum perditionis/ſcilicet mundum: et ſtatum damnationis/ſcilicet infernū ibidem. H

Inſula puellarum miranda ⁊c. res. A

Inſuper ſignat quandā ſuꝑabūdantiā: quoddā augmētū ⁊ quandā additionē ad omne illud qd̄ ſuperiꝰ ponitur vel dicetur/ſiue bonum ſiue malum fuerit. A

Inſuper ſignat ſuꝑabūdantiā meritoriā et virtuoſā: vitioſam/doloroſam ⁊ gaudioſam ibidem. A

Inſurgere ideſt cōtra aliū ſurgere: ⁊ ſemꝑ ſumitur in malo multimode ⁊c. A

Integer/de integritate corporis inquantum opponitur diuiſioni et partiū fractioni nihil ad propoſitum: ſꝫ de integritate morali ⁊c. A

Integritas multiplex: videlꝫ carnis. ſ. virginitatis et continentie: mentis/ſcꝫ ſinceritatis ⁊ conſcientie: ⁊ moris ſeu operis. ſ. virtuoſitatis ⁊ iuſticie ibidem. A

Intelligere/intelligens/intellectus/ intelligere accipitꝰ pro cognoſcere/pro ſcire/pro aduertere vnde intellectus nihil aliud eſt ꝙ ſapientia/prudentia/notitia ⁊ ſimilia.

Intelligere debemꝰ illa que ſunt loquēda: ſcꝫ veritatem: intelligere que ſunt arcenda. ſ. equitatem ibidē. B intelligere que ſunt ſcienda. ſ. profunditatem: et que ſunt timēda: ſcilicet auctoritatem ibidem. C

Intelligere debemus ad noſtrā ſalutē. ſ. noſtrorum proximorum neceſſitatē: noſtroꝝ peccatorum ꝑuerſitatē: bonorū futuroꝝ felicitatē et cetera alia ibidē. D

Intellectum verum impediunt: ſcilicet mūdi proſperitas ⁊ conſolatio: mentis obſcuritas ⁊ obfuſcatio: ⁊ cordis fatuitas ⁊ obſtinatio ibidem. E

Intendere ideſt aliquid ad certum finem ſeu ad certū quid ordinare ⁊ diſponere ⁊c. A

Intētio eſt oculus opus illuminās: angulus/opus conterminās ſeu ordinās: ⁊ titulus/opus denominās ibidē. B

Intentio debet eſſe ſancta/ad deum: recta/ad proximum: ⁊ tecta ad ſeipſum ibidē. C

Intendere multiplex: ſcilicet miſeratiuū multiforme ⁊c. intendere ſpeculatiuum/eruditiuum/admiratiuum et maculatiuum ibidem. D

Inter eſt prepoſitio deſeruiens accuſatiuo caſui et ſemper videtur innuere pluralitatem/ſocietatem ⁊ medietatē:

Ayuntamiento de Madrid

ſignatqꝫ in bono ꝛ in malo. A

Inter in bono ſignat ſanctos interceſſores ibid. A bonos mediatores ibid. B et ſignat ſocietatis ſectatores: ſic qꝫ eſſe debemus inter alios multipliciter ibidem. C ſignat etiam bonos moderatores ibidem. D

Inter in malo ſignat malas interceſſiones: malas meditationes/malas ſocietates ꝛ triſtes habitatiões ibid. E

Interficere/interfectio/interfectus/interfectio nihil aliud eſt ꝙ ſeparatio violenta anime a corpore: ſicqꝫ per interfectionem peccatum intelligitur ꝛc. A

Interficit ſpūaliter diabolꝰ ſupbos alte ſuſpēdendo ibid. A interficit auaros igne ipſos cōburēdo: inuidos gladio perforādo: luxurioſos venenū ꝓpinando ibid. B iracundos ſagittis vulnerando: guloſos aquis ſubmergendo: ꝛ accidioſos per accidie oppreſſionem ibid. C

Interire/interitus/interire ideſt intus ire ſeu conterere: et accipitur pro morte conteri vel perire. A

Interitꝰ naturalis oibus eſt ꝯtingēs: crīalis animas peccatorum intingens: tpalis miſeros affligens ꝛ infernalis ſeu eternalis damnatos configens ibidem. A

Interitus diuerſa ſunt genera: ſcꝫ ſuſpēſio/ſuffocatio/toxicatio/ſuffoſio ꝛc. ſicqꝫ ſpūaliter intelligitur ꝛc. ibid. B

Interea/interdū/interim omittit̄: q2 nō ſunt auctoritates.

Interior interius / vide intus.

Intermittere/intermiſſio/cum intermiſſio ſe habeat ꝑ modum negationis: reſtat ꝙ intermiſſio boni ꝛ mala et intermiſſio mala bona ꝛc. A

Internetio ideſt totalis et finalis mors ꝛ deſtructio vide de interitu/morte et deſtructione.

Interponere vide de interceſſione/meditatiōe ꝛ medium.

Interpellare vide rogare precari et inuocare.

Interpretatio ideſt alicuius obſcuri ſermonis expoſitio et declaratio. A

Interꝑtatio multiplex. ſ. verax ꝛ neceſſaria/fallax ꝛ deceptoria/ſagax ꝛ meritoria ac mordax atqꝫ detractoria ibid. A

Interrogare id eſt aliquid ab aliquo ſub ſpe reſponſionis inquirere vel rogare. A

Interrogatio multiplex/ſcilicet ſancte fidelitatis ibidem. A dure crudelitatis/pie ſimplicitatis ibidem. B vane nugacitatis et ſagacitatis ibidem. C

Interrogatio bona facienda ſapienter/diligenter ꝛ reuerenter ibidem. D

Inteſtina pauce auctoritates.

Intingere vide color/tingere.

Intrare/introire/intrare. i. intra vel infra aliquē locū ire. A

Introitꝰ qͥdā vtuoſus ꝗ eſt frequētādus: ſicqꝫ intrare debemus locū ſupernalē vt ibi quieſcamꝰ ibid. A intrare ēt debemꝰ locū internalem ſeu cordialeꝫ vt doleamꝰ: intremus ergo corda noſtra ad deplorādū: ſcelera ꝓmiſſa ad meditādū: actus ꝛ opa ad precauendū: luctꝰ ꝛ verbera ad cōtēnendū/onꝰ et pondera et ad depcādū regentē ſidera ibidem. B intrare debemus locum infernalem vt timeamus ibidem. C

Introitus quidā gratioſus qui eſt ꝓcurandus ſicqꝫ ꝓcuremus introitū pacificatiuū/introitū iuſtificatiuū ibid. D introitū letificatiuū et introitū ſaluificatiuū ibidē. E

Introitꝰ quidā tolerandꝰ ſicqꝫ intratur ad iuſtas et licitas dignitates per ingreſſum iuſte promotionis ibidem. F intratur per pacificam cōmunionem ibidem. G et per dignificam perfectionem ibidem. H

Introitꝰ quidā excludēdꝰ. ſ. vitioꝝ de ꝯſciētia ibid. I ꝛ tinirquoꝝ ad bñficia ibid. K ꝛ pfectoꝝ ad maleficia ibid. L

Introitus quidā formidandus vel metuendus. ſ. exercitū corꝑe mortis/ad iudiciū/impij fortis ꝛ ad exiliū infernalis fortis ibid. M ꝛ quidā introitꝰ admirādus. ſ. diuinus qui multiplex eſt ibid. N

Introducere ideſt intus vel retro ducere: ſicqꝫ introducunt̄ quidam in ſcripture gymnaſium: in eccleſie palatium ꝛ in paradiſi conuiuium ꝛc. A

Intueri ideſt aſpicere vel videre. A

Intuitus quidā diuinꝰ: nā deꝰ hꝫ intuitum clarū ꝛ luminoſum: piū ꝛ amoroſuꝫ durū ꝛ rigoroſum ibid. A intuitꝰ quidā humanꝰ: ſicqꝫ intuētur quidā ſubtiliter et ꝯſideratiue. ſ. dei maieſtatē/matris puritatē/celi claritatē/mūdi prauitatē ꝛ inferni aſperitatē ibid. B intuētur etiā quidā benigniter ꝛ exuberatiue: quidā ſeueriter ꝛ reuerberatiue: ꝛ quidā crudeliter ꝛ exterminatiue ibid. C

Intumeſcere vide timor.

Intus/interior/intrinſecꝰ/intra/interioritas ſignat loci vel rei medium vel profunditatem et loquendo moraliter ſignificat loca vel opera que nobis ſunt incognita ꝛ ignota ꝛc. A

Interioritas eſt mūde cuſtodiēda. ſ. hois ꝯſciētia ꝛc. ibidē. A nā ibi eſt locꝰ ſecreti ꝛ meditatiōis: locus grē ꝛ inſpirationis/dulcoris ꝛ dilectiōis/virtutis ꝛ roboratiōis et cetera plura per longum ibidem. B

Interiꝰ ꝛ nō exteriꝰ quidā boni ſunt ibid. C quidā exterius ꝛ nō interiꝰ boni ibid. D quidā interiꝰ ꝛ exterius boni/ꝛ quidā nec interiꝰ nec exteriꝰ bōi nō ſunt ibidē. E

Intus ſignat infernalē incluſionē: ſignat etiā eccleſie habitationē ꝛ paradiſi poſſeſſionē ibidem. F

Inuenire/nota ꝙ eſt inuētio actiua ꝛ paſſiua: naꝫ actiua inuentio ſignat mētis quietem ꝛ vtilitatē: paſſiua vero fraternitatem ꝛ ſtabilitatem ꝛc. A

Inuentio quedā qua inuenit̄ deꝰ grā: ſeu virtꝰ ꝛc. ſicut em̄ res ꝑdita inuenit̄ ꝑ inquiſitionē/acclamationē ꝛ ꝑ attrectationē: ita ſpūaliter inuenit̄ per feruētē cordis meditationē ꝛ ꝯtritionē ſꝫ q2 xp̄s ꝑ diuerſas ꝓfectiōis vias currit. ſ. per viā puritatis in conceptu humilitatis/in partu penalitatis/in mortis egreſſu renouatiōis in reſurrectione ꝛ cōtēplatiōis in aſcēſiōe ibid. B ſic ēt queratur in loco nobili/in vtero virginali/hūili ꝓſepio/flebili crucis patibulo ꝛc. ibid. C inuenit̄ etiā deus ꝑ vocis eloquentem proclamationē vel exorationē ibid. D ꝛ inuenitur per manuum exequētē opationē ibid. E

Inuentio quedā qua inuenit̄ iuſtus per virtutē ꝑſeuerantie ſicqꝫ inueniri debemꝰ affabiles ꝛ gratioſi ibidem. F ſpectabiles ꝛ luminoſi ibideꝫ. G durabiles et virtuoſi ibid. H obedietes atqꝫ obſequioſi ibidem. I

Inuētio quedā qua inuenit̄ iniuſtꝰ: nam mali inueniri volunt in loco carnalitatis: in deſerto cupiditatis/in mōte pompoſitatis: tandē in loco penalitatis ibid. K inueniturad huc malus a deo qui ipſꝫ iudicat a diabolo/qui ipſꝫ vendicat a peccato/cui ſe applicat: ꝛ ab inferno qui ipm̄ damnificat ꝛc ibidem. L

Inuentio quedam qua inueniuntur virtutes et gratie ꝛc. ibidem. M

Inuētio quedā qua inueniunt̄ culpe ꝛ vitia ibid. M eſtqꝫ etiam inuentio qua inuenitur ſalus ꝛ gloria: ſicqꝫ anima in gloria ꝛ paradiſo multa inuenit. ſ. quietem a laboribus/ſalutem a languoribus/tegumen a frigoribus ſolamē a meroribꝰ ceteraqꝫ alia ibid. O et eſt quedā inuētio qua inuenitur dolor ꝛ tediū. ſ. inferni ibidem. P

Inueniunt̄ aliqua nunqꝫ ſic em̄ in viris iuſtis nō inuenitur iniquitas ad inficiēdū: fallacitas ad decipiendum/ꝛ mēdacitas ad alliciendū ꝛ in viris impijs ſeu immūdis nō inuenitur quicqꝫ boni ꝛc. ibidem. Q

Inueſtigare ideſt ꝑſcrutari/rimari/venari inquirere ꝛc. A

Inueſtigatio iudicis preſidentis inuenitur ibidē. A inueſtigatio hominis ſapientis nam talis inueſtigare debet dei legem vt hanc meditetur: prudentiam vt hac gubernetur: et viri culpam quando confitetur ꝛ inueſtigatio mundi detrahentis ibidem. B

Inueterare vide vetus ꝛ ſenectus.

Inuidia eſt de bono alterius tabeſcentis animi cruciatus: ſiue dolor de aliena proſperitate. A

Ayuntamiento de Madrid

Inuidia eſt peſſimum vitium q₂ eſt cordis corroſiua/corpo ris leſiua ibidem. B proximi grauatiua ibidez. C et dei impugnatiua ibidem. D
Inuitare/ vide conuiuium/vocare.
Inuius/vide via.
Inuocare ideſt inſtāter vocare/ vnde inuocatio nihil aliud eſt ꝙ quedam inſtans ꝛ diligens vocatio/oratio ꝛ ſup plicatio:vel inuocatio eſt interior vocatio ꝛc. A
Inuocatio ſpūalis vt digne exaudiat̄: neceſſe eſt ꝙ in no bis ſit iferiorū deteſtatio/ſuperiorū affectatio ibid̄. B ꝛ interiorū diſpoſitio q₂ i corde fieri dz dei inuocatio:nā deus ſuccurrit/occurrit/exaudit/defendit ꝛc.ibid̄. C
Inuoluere ſumitur pro tegere/abſcōdere/celare:ꝛ ſimilib⁹ et inuolutio multiplex eſt ꝛc. A
Inuoluit̄ iuſtus ſicut puer nitoris ꝛ innocētie veſtib⁹.ſ. vir tutum florib⁹ibid̄. A inuoluit̄ vitioſus pueriſis morib⁹ ibid̄. B inuoluunt̄ mortales multis errorib⁹ ꝛ lāguo ribus.ſ.i corde/nubib⁹ ignorātie:ore/vocibus inſolētie: opere/rhetibus fraudulētie:ꝛcorpore fluctibus violētie ibidem. C
Inuoluitur damnat⁹ diris dolorib⁹:inuoluiturq; ſcriptu ra velatis virib⁹ ſeu foribus ꝛc.ibidem. D
Inutilis/vide vtilis.
Io virgo mutata in vaccam ꝛc.penitentia. B
Ioathan/ioachim/ioachitas/ vide interpretationes et hi ſtorias de iſtis.
Ioab interpretat̄ inimic⁹ ſeu inimicitie ꝛc.ſignatq; malos principes/tyrannos/vel malos principū vel prelatorum officiales ꝛ familiares ꝛc.poteſt etiā deſignare bonos principes ꝛ prelatos ibidem. A
Iob fuit ſanctus hō ꝛ gĺiaſr ſignat viruz iuſtū ꝑpter noīs interpretationē:nam iob interpretatur dolens/vlulans magnus atq; ocioſitas ſic per iob intelligit̄ vir perfect⁹ ꝛ maxime vir penitens:nam ad talem ptinet vt doleat/ lugeat/vigeat ꝛ ſedeat ꝛc.ibid̄. B iob etiā ſignat virū iuſtū ꝑpter virtutū cumulatiōez et ꝑpter virtutuz ꝓlo cutionem ibidem. C
Iocunditas/vide gaudere/exultare et letare. A
Iocūditas multiplex.ſ.ꝛpalis ꝛ trāſitoria ibid̄. A ſpūalis ꝛ meritoria.q₂ iocūdi de carētia vitiorꝫ:de abūdātia me ritorū ꝛ de ſpe bonorū futurorū:ꝛ ſpūalē iocūditatē in ducūt dei iuſtitie ꝯſideratio:celeſtis glorie deſideratio miſericordie exuberatio:innocētie cōtinuatio ꝛ laudis gratieq; remuneratio ibid̄. B ꝛ quedā ſaluatoria ꝛglo rioſa:nam iocūditatē illā gignit aduerſitas:formar eter nitas:ligat charitas ꝛ honorat dignitas ꝛc.ibid̄. C
Iohānes eſt nomē nobilitatis/hūilitatis/penalitatis ꝛ au ctoritatis moraliter loquendo per nomen iohānis quo ad ſua ſignificata poteſt intelligi quilibet vir perfectus: et maxime eccleſiaſticus vel prelatus ꝛc. A
Iohānes fuit morali ſapientia illuſtrat⁹ ibid̄. B fuit diui na prouidētia ſublimat⁹ ibid̄. C fuit famoſa redolen tia diuulgatus ibid̄. D et moraliſſime fuit appellatus iohannes:nam in eo apparuit virt⁹ amoris charitatiui vigoris ſuſtentatiui/doloris maceratiui:ꝛ amoris proro gatiui ibidem. E
Iorada fuit rex iſrael: et interpretatur dn̄m cognoſcens: vel domini cognitio fuit ſummus pontifex: et applicari poteſt ad ſacerdotes ꝛc. A
Ionas interpretat̄ colūba vel dolens et ꝑ ionaz bonū intel lige predicatorē:qui a deo mittit̄ vt malos conuertat ſi cut et ionas miſſus fuit:vel per ionam qui a dn̄i facie fu git intellige malum prelatum vel p̄dicatorē:qui peccan do a deo fugit ꝛc.vel ionas eſt chriſtus: qui a deo patre ad predicandum miſſus et a nautis ideſt iudeis in ma re tribulationum per mortem proiectus ꝛc. A
Ionathas fuit dulcis amoroſus diligēs dauid ſicut aiam ſuam:ꝛ ꝑ ionathā intelligi pōt vir bonus ꝛ ꝑfect⁹ ꝛc. A

Ioſaphat fuit rex iuda ſatis bonus:ꝛ interpretatur ipſe iu dicās vel ipſe iudicat:applicatur ad bonum iudicē/pre latum vel regem ꝛc. A
Iordan⁹ fluui⁹ in terra iuda ſignatq; plura in ſcriptura. A
Iordanis ſignat ſtatū pſītis pſperitatis ibid̄. A ſignat ēt ſtatum vrgētis aduerſitatis :ſignat ſtatum labentis fra gilitatis ibid̄. B et ſtatū virtualis penitētie ibid̄. C
Ioſeph interpretat̄ augmētū vel appoſitio:et pōt ſignifica re chriſtum vel quēlibet virum iuſtū perfectum et virtuo ſum ꝛ maxime eccleſiaſticum ꝛc. A
Ioſeph ſi ſpūaliter eſſe volumus in nobis eſſe dz affect⁹ cha ritatis:profect⁹ bōitatis ꝛ aſpect⁹ honeſtatis ibid̄. B
Ioſeph in ſcriptura quatuor fuere.ſ.ioſeph qui chriſtū ven dituz deſignauit:ioſeph ſpōſus marie:ioſeph ab arima thia primulus iudee: ꝛ ioſeph barſabas dn̄i diſcipulus ſuper quē ſors cū mathia miſſa eſt ꝛc.ſicq; quilibet iu ſtus pōt moraliter dici ioſeph multiformiter ꝛc.ibid̄. B
Ioſeph denotat xp̄z q₂ fuit xp̄i figura ꝛc.ibid̄. C
Ioſue fuit rex et dux a deo electus ad introducēduz filios iſrael in terraz promiſſionis:et ſignat quēlibet bonum principem aut prelatum ꝛc. A
Ioſue digne vocatus fuit ſicq; ꝑlat⁹ digne vocationis titu lum aliaſq; ei⁹ cōditiōes habeat ꝛc.ibidem. B
Ioui linthео deo omni āno puer ſacrificabat̄ ꝛc.puer. B
Ipocriſis dicit̄ ab ipos qđ eſt falſuz ꝛ criſis iudiciuz quaſi falſum iudicium:nam ipocriſis falſo facit de homine iu dicare ꝛc. A
Ipocrite in corde latentē habēt infectionē ibid̄. A habēt foris apparentē pfectionē:habēt turgentē ſuperbie pre ſumptionē ibidem. B habēt mordentē aſpere detra ctionez:habent dulciter lambentē locutionē ibid̄. C et habent breuiter labentem durationem ibidem. D
Ipſe pronomē aliq̄ñ eſt relatiuuz et aliquādo demonſtra tiuum poteſtq; dici de multis ꝛc. A
Ipſe pōt dici deus:q₂ ipſe pro nomine ideſt homine ſe po ſuit mortem pro eo ſuſtinendo ꝛc.ibidē. B
Ipſe.ſ. chriſtus eſt imperator digniſſimus: propugnator fortiſſim⁹ /expiator mūdiſſimus/diſpenſator largiſſim⁹ ꝛc.ibidem. B
Ipſe chriſtus eſt cuius potentia debet honorari: cuius ſcie tia debet auſcultari/ꝛ cuius clementia debet amplexari ibidem. C
Ipſe denotat iuſtū multiformiter ibidez. D et ſic iuſtus dicit̄ ipſe/q₂ eſt charitas fraterna/firmitas eterna/ clari tas externa/paruitas interna ꝛc.ibid̄. E
Ipſe denotat impium ſeu iniuſtū multipl'r:ſicq; ipſe ſignat peccatorem ſeu criminū poſſeſſorē q₂ ipſe per ſuperbiā ſurſum erigitur:per inuidiam intus configitur:per mali ciam hinc inde vertitur ꝛc.ibid̄. F
Ipſa vero in feminino genere poteſt ſignificare virginem ſanctam/viduam/vel feminam ꝛc. q₂ ipſa fuit penitens ꝛ gemens/prudens et clemens/docens ꝛ nō demens ibi dem. G
Ira/iraſci/iratus/ira enim quedam diuina et quedam hu mana.ꝛc. A
Ira diuina metuenda cum reuerentia ibidem. B nam dei iram prouocant fatui ſapientes: ſuperbi preſumen tes et diſcoli diſcordantes ibidem. C ira etiam quedā cum patientia ſuſtinenda ibidem. D et ira quedā cum diligentia precauenda q₂ deo grauatur / proximo inimicatur ꝛ ſibijpſi iniuriatur ibidem. E
Ire nihil aliud eſt ꝙ de termino ad terminum ſe preſentia liter transferre et ire ſignat motum perfectum et tranſi tum de loco ad locuz ꝛc. A
Ire virtuoſum eſt ꝑfectus et continuatio in bonis virtu tibus et operibus per que ad paradiſi terminum deue nimus:ſic ire debemus vigore dei preceptorum auctori tate imperatiua ibidem. B nam ire ad deum ſpiritua

Ayuntamiento de Madrid

liter debemus per viam penitentie/diligentie/compaſſionis/diſcretionis ⁊c. ibidem. C ire etiam debem⁹ amore ⁊ ſolatio ſocioꝝ bonoꝝ nexuq; copulatiuo per charitatis vinculum ad forti⁹ operandum: firmius reſiſtendū verius diligendum ⁊c. ibid̄. D et ire debemus dulcore premioꝝ ⁊ fructu premiatiuo ad paradiſi ſocietatem et quietē: naȝ ibi eſt locus ieꝛtinguibilis charitatis: indiſſolubilis vnitatis/ indefectibilis vbertatis ⁊ iexpugnabilis firmitatis ibidem. E

Ire vitioſum et damnabile et ire tale eſt de peccato ad vitium de vitio ad tormentum ⁊c. ibidem. F

Iridis proprietas angelus. L

Iridis lapidis proprietas arcus. E

Iridere ideſt illudere/cōtemnere/vilipendere et modicum reputare: eſtq; irriſio quedam diuina ⁊ quedā humana deus eſt deriſor peccatoꝝ peccatores ṽo ſunt irriſores bonoꝝ et perfectoꝝ q̄ deridēt ſuperiores et correctores: antiquiores et ſeniores hūiliores et meliores ⁊c. A

Irrigare in ſcriptura diuerſis ſumitur modis ſm ꝙ diuerſis ex cauſis res artificialiter vel naturalr̄ irrigat̄ ⁊c. A

Irrigatur deuotus per gratiam vt grate vireat ibidem. A irrigatur contritus per lachrymas ne nimis areſcat: irrigatur vulneratus ſcilicet egenus et tribulatus per elemoſynam vt dolor quieſcat ibidem. B irrigatur ignis ſcilicet indoctus per doctrinam vt magis flāmeſcat ibidem. C irrigatur arbor ſcilicet beatus per gloriam vt fructus creſcat: et irrigatur fimus ſcilicet impius per fortunam vt cito putreſcat ibidem. D

Irritare quandoq; accipitur pro offendere ſeu prouocare quandoq; pro caſſare vel defraudare. A

Irritus/irrita/irritum/ideſt deſtructum/annihilatum diſſipatum/inane/vacuum ſeu caſſum et proprie irritatio eſt alicuius boni violatio vel deſtructio et potiſſime alicui⁹ conuentionis vel pacti irruptio. A

Irruere dicit quendam ſubitum repentinum et inexcogitatiuum motū poteſtq; ſumi in bono ⁊ in malo. A

Irruitio quedam miraculoſa que eſt ſpiritusſancti inſpiratio ibidem. A quedam periculoſa: ſcilicet tentatio diabolica ⁊ quedam pernitioſa ſcilicet rapina et exactio ibidem. B

Irundinis auis proprietas aduentus. G

Iſrael quandoq; ſuponit pro perſona quandoq; pro populo ⁊ quandoq; pro regno ⁊c. A

Iſrael ſignat virum perfectū vel ſtatum eccleſiaſticū vbi eſt perfectoꝝ congregatio ibidem. A ſicq; eſſe debemus ſecretorum contemplatores ibid̄. B maloꝝ noſtroꝝ famulatores ibidem. C ac virorum bonoꝝ imitatores ibidem. D

Iſraelitico populo id eſt ſtatu eccleſiaſtico inueniūtur peccatorum genera carentes virtute gratitudinis/fortitudinis et rectitudinis ibidem. E

Iſte pronomē demonſtratiuuȝ in ſcriptura multis dicitur modis nam quandoq; dicitur de perſona: quādoq; de rebus et quandoq; de locis ⁊c. A

Iſte poteſt predicari de chriſto ibidem. A iſte aliquādo predicatur de iuſto multipliciter ibidem per longum. B iſti vero in plurali ſignat viros ſanctos multipliciter ibidem. C et iſte aliquando predicatur de impio multiformiter ibidem. D iſta in feminino genere predicari poteſt de beata virgine vel de aliqua ſancta etiaȝ multimode ibidem. E

Ita eſt aduerbium affirmandi ⁊ aliquando aliquando aduerbium ſimilitudinis ⁊c. A

Ita ſignat quandam imitationem vtilem ⁊ virtuoſam multipliciter per longum ibidem. A ita quandoq; ſignat imitationem inutilem et pernicioſam multimode ibidē. B ita ſignat quandam comparationem mirabilem ⁊ glorioſam ibidem. C

Itaq; coniūctio: cauſalis vel rōnalis ſemꝑ ſignat cōcluſiue determinatiue/illatiue ⁊ deciſiue ſicut ergo ideo ⁊c. A

Itaq; vnum nunꝙ̄ ſignat finem ⁊ concluſioneȝ determinatam q̄ ꝑtinet ad iuſtū ⁊c. ibid̄. A ſicq; ē itaq; vnū ꝑ qd̄ immutatur nr̄a ꝯditio. ſ. ꝑ pniaȝ ⁊ ſic ē itaq; vnū remiſſionis/ſubiectiōis/cōpūctiōis/ꝯfeſſiōis ⁊ ſatiſfactiōis ibidē. B itaq; vnū ꝑ qd̄ vēdicat̄ celi poſſeſſio ibid̄. D et itaq; vnū ſpectat ad iniuſtū mltiformiter ibid̄. E

Iter ideſt via ⁊ dicit̄ ab eo is: eſt enim locus per quem itur ad terminū ⁊ ſic eſt iter quoddaȝ frequētandū: ⁊ quoddam deteſtandum ⁊c. A

Iter quoddā rectū. ſ. ṽitatis ⁊ iuſtitie ibid̄. A quoddā iter latū. ſ. charitatis ⁊ amicitie: quoddā curtū. ſ. ſpūalis paupertatis: quoddā artū. ſ. penitētie aſperitatis ibid̄. B quoddaȝ planū. ſ. innocentie ſimplicitatis: quoddā mūdum. ſ. pudicitie ſeu caſtitatis: ⁊ quoddam placitum: ſcilicet clementie ⁊ pietatis ibid̄. C

Iterum/iterare: iteruȝ ſignat quendam reditum profectuȝ quoddam argumentum et continuamentuȝ: ⁊ ſignat in bono et in malo ⁊c. A

Iterare ſepi⁹ d̄bem⁹ actū ꝯfeſſiōis: actū cōpaſſiōis ibid̄. B iterare debem⁹ ṽbū ſalutatiōis: actū exultatiōis ⁊ actū viſitatiōis ibid̄. C iterare debem⁹ actū contēplatiōis: actū p̄dicatiōis ⁊ actū pnie ⁊ ꝯuerſionis ibid̄. D

Iterū pōt ſignificare in malo: ſicq; ſignat malā peccati frequentationem: vel malā peccati recidiuationē ⁊ reiterationem: ⁊ ſic eſt iterū cupiditatis/ carnalitatis/inſtabilitatis ⁊ infidelitatis ibidem. E

Inuicē quandoq; ſupponit ꝓ mutuo: qſq; ꝓ ſimul/ꝓ pariter ⁊ coniunctim ⁊ pōt eſſe cōiunctio copulatiua vel aduerbium qualitatis ⁊ ſignat in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Inuicē eſſe debem⁹ per omnimodā charitatē/cōmunitatē ⁊ vnitatē multiplr̄ ibid̄. A inuicē dolere per charitatiuam cōpaſſionē ibid̄. B ⁊ inuicē credere per fidei communionē ibideȝ. C

Iubere de ſui natura ſignat imperium ⁊ dominationeȝ ſeu dominiū ⁊ prelationē ⁊c. A

Iuſſio quedā ſumme poteſtatis quā facit chriſtus rex ⁊ ſacra ſcribit lex ibid̄. A ⁊ ſic dei iuſſu ⁊ ordinatiōe prouenit qd̄ iuſtus patiatur: qd̄ malus puniat̄: qd̄ pauper nutriatur ⁊c. ibidem. B

Iuſſio quedā terreſtris ⁊ canonica. ſ. bonoꝝ principum et prelatorum: ſicq; ad eos ſpectat iubere dignos ꝓmoueri: malos ſubmoueri: leſis miſereri ⁊ deū revereri ibidē. C ⁊ iuſſio quedā crudelis ⁊ tyrannica ibidem. D

Iubilus/iubilare/iubilatio eſt gaudiū mentis ⁊c. A

Iubilus/virtualis de peccati euaſiōe/iubilus ſpiritualis de meritorum adeptione ⁊ iubilus eternalis de premioꝝ receptione ibidem. A

Iudas/iuda eſt nomē regni ⁊ nomē populi: iudas vero nomen perſone ⁊ nomen populi et interpretatur iuda vel iudas confitens vel glorificans ⁊c. A

Iuda tribus alias precellebat in ſtatu digniori ⁊ nobiliori: in actu fortiori et audaciori/in ſitu altiori/⁊ anteriori: ſicq; debet eſſe tribus et cognatio virorum eccleſiaſticoꝝ et maxime prelatorum ibidem. A

Iudas patriarcha comparatus fuit leoni q̄ liberalior ad diuidēdum: benignior ad indulgendum et audacior ad reſiſtendum ibidem. B

Iudas qui ſpūaliter vult eſſe: debet in bono ꝑſeuerare ibidem. C debet ſeipſuȝ conſiderare ibidem. D et debet clementer exuberare ibid̄. E

Iudea regio ī qua. ſ. terra ꝓmiſſiōis trib⁹ iuda et trib⁹ beniamin habitabāt: vnde iudea ⁊ terra iuda ꝓ eodē ſupponūt: ⁊ interp̄tat̄ cōfeſſio vł glorificatio: ſignatq; ſtatū eccleſie militantis vel ſtatuȝ anime penitētis ⁊c. A

Iudeus poteſt accipi in bono ⁊ in malo. A

Iudei quidaȝ cōmendabiles: ſcȝ viri deū cōfitentes/credē

Ayuntamiento de Madrid

tes ⁊ glorificantes ⁊c. ibid. A iudei quidam deteſtabiles ſicut hodie iudei qui obſtinati ⁊ excecati deo credere dedignantur: q2 habent ſeuitiā effrenatā ibid. B maliciā obſtinatā ibid. C ⁊ miſeriā aggrauatā ibidē. D
Iudex iuſtꝰ fit in iudicando ⁊c. acceptio perſonarum. D
Iudex habeat cōditiōes plures ⁊c. rex. E
Iudicare ideſt diſcernere: ⁊ iudiciū nihil aliud eſt ꝙ diſcretio inter qualitates ⁊ cōditiōes rerū. A
Iudiciū ſignat iuriſdictionē ordinatiuam ibid. A et ſic ſi iudex debite iudicare voluerit: habeat rectā/verā/iuſtā ⁊ honeſtā intentionē ibidē. B habeat ēt charitatē i affectiōe ibid. C et claritatē in cognitione ibid. D iudicium etiā ſignat eſtimationē opinatiuā ibid. E et ſic iudicium decipit familiaritas: impedit amoris quantitas ibid. F et odij grauitas ibid. G iudiciū etiā ſignat executiuā condēnationē extremi. ſ. iudicij ibid. G
Iudiciū diuinū eſt in duplici differētia: nam quoddam eſt particulare ⁊ quoddā vniuerſale ⁊c. A
Iudicia diuina ſunt commendanda/formidanda/⁊ meditāda ibidem. B
Iudicium extremū licet ignotum materia profunda ⁊ terribilis: eſt tamē aliqd dicēdū de dei conſiſtorio ⁊c. ibid. C
Iudicij extremi dies eſt preconiʒatus ibid. D iudicij extremi locꝰ eſt determinatus ⁊ totus mūdꝰ citatus ibid. E iudex ad iudiciū totus paratꝰ eſtq; valde metuendꝰ q2 eiꝰ pſentia impreuiſibilis/potētia inſuperabilis/ſcientia infallibilis/iuſtitia inflexibilis/et iracundia imprelia bilis ibidem. F
Iudicio extremo erūt accuſatores magne improbitatis nā ibi accuſabit operū prauitas: conſcientie veritas/elemētorum cōmunitas/chriſti vulnerū penalitas/demonum peruerſitas et cetera alia ibidem. G
Iudicio extremo erunt aſſiſtentes magne auctoritatis: teſtes maxime veritatis ibid. H et publicatio magne claritatis. ſ. conſciētiarū mutua reuelatio ibid. I durecꝙ ſeueritatis diffinitio ibid. K atq; executio magne penalitatis: ſcʒ eterne damnatiōis. ibidem. L
Iugiter. i. cōtinue/ſemper/ſepe ⁊ permanenter ⁊c. A
Iugiter iuſticiam ⁊ ſtabilitatem exercere debemus: iugiter clementiam ⁊ benignitatem adimplere debemus: et iugiter letitiā et iocunditatē continere debemus ibid. A
Iugum dicitꝰ illud mediante quo boues vel aſini ad trahendum onus inuicem colligantur ⁊c. A
Iugum nature onerosūʒ/huius vite iugūʒ ſcripture virtuoſum/perfectorum iugum amoris dulcoroſum/deuotorū iugum erroris vitioſum/peccatorum ⁊ iugum doloris tedioſum damnatorum ibidem. A
Iugū amoris diuini vel iugum mandatorūʒ ⁊ regularis diſciplinę portare debemus. ſ. iugum timoris ibidem. B iugum amoris ibidem. C ⁊ iugū doloris ibid. D
Iugum peccati ⁊ maxime iugū carnalitatis/cupiditatis et tepiditatis ⁊c. ibid. E
Iumentum dicitꝰ animal ad hoim adiutoriū ordinatūʒ ⁊ dicitur iumentū omne animal domeſticum ⁊ laborioſum ⁊c. et ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Iumētū ſignatꝰ religioſum: nam ſeipſūʒ humiliare debet ⁊ per patientiam ſubiugari ibid. B per penitētiam edomari ibid. C ⁊ per permanentiam ſtabiliri ibid. D
Iumentū in malo ſignat illos qui per auaritiam inflamantur: qui per immūdiciam inquināntur: ⁊ qui per ignorantiam hebetantur ⁊c. ibidem. D
Iungere/iunctura/iungere ideſt aliqua ſimul nectere vel vnire vel inuicem alterum colligare: ſemper ſocietatē ſignificat ſiue bona ſiue mala fuerit. A
Iūnctura deſiderabilis/qua homo perfectus deo per charitatem coniungitur ibid. A iunctura remunerabilis/qua deuoti ſimul colligentur ibid. B et iunctura vituperabilis qua maligni inuicē ſtringuntur ibid. E
Iuno Semeli inimicabatur ⁊c. proditor. B
Iupiter in pluuia aurea danaē impregnauit ⁊c. pluere. A
Iurare/iuramentū/iurare nihil aliud eſt ꝙ aliqd ſub atteſtatione alicuius ſancti nominis affirmare: et eſt iuramētum quoddam virtuoſum: et quoddam vitioſum ⁊c. A
Iuramento mendacitas abeſſe debet ibidem. B iuramēto congruitas ineſſe debet: et iuramento cauſe neceſſitas adeſſe debet ⁊c. ibidem. C
Iurgium vide diſcordia.
Iuſtus/iuſtitia/iuſtificatio/iuſtitia quādoq; accipitur pro virtute ſpeciali: aliquando pro perfectione vniuerſali et generali ⁊c. A
Iuſtitia/virtus ⁊ perfectio quedam ius ſuum vnicuiq; tribuens: ⁊ ſic iuſti et ſancti eſſe debemus: nam a dño diliguntur: a domino protegūtur: in dño delectantur et cū domino gloriantur: ac etiam premiantur ⁊c. ibidem. A
Iuſti ſi eſſe volumus debemus a prauis moribus alterari ibidem. B in bonis fructibꝰ radicari: ⁊ bonis affectibus vegetari ibidē. C debemꝰ celi ſublimitatibus eleuari et contemplari et bonis operibus fecundari ibid. D
Iuſtitia ꝓ̄ virtute ſpāli ⁊ cardinali ſumitꝰ: ꝙꝙ poſſit ad oēs ptinere: q2 qlibet reddere debet qđ ſuū eſt videlicet deo reuerētiā: ſibi penitētiā: ⁊ ꝓximo beneficiū: ptinet tamē principaliter ad iudices et ꝓlatos multipliciter ibid. E
Iuſtus iudex vel prelatus dʒ per mititudinēʒ moderari ibidem. F per certitudinem informari ibid. G per rectitudinem regulari et rectificari ibidem. H et per quietitudinē ordinari ibidem. I
Iuſtitia diuina habʒ miſericordiā in pñti ⁊ iuſticiā in futuro: nam dei iuſticia eſt malorū triſtificatiua: bonoꝝ letificatiua: et iuſtoꝝ remuneratiua ibid. K
Iuſtus ⁊ bonus homo futura ſcrutatꝰ ſubtiliter: cum malis conuiuit humiliter et cetera alia/daniel. A
Iuſtus homo intelligitur per eum multipliciter ⁊c. eum. E F G
Iuſtus debet eſſe fundatꝰ/ditatꝰ ⁊ crematꝰ ⁊c. lucerna. C
Iuſtus vir dicitur lux multipłr ⁊c. lux. G H I
Iuſtus timeat multa ⁊c. nequando. A
Iuſti dicuntur oēs multipłr ⁊c. omnes. F G
Iuſtus cōmēdatur multipłr ⁊c. oriens. E
Iuſtus rite viuit multipliciter ⁊c. Quia. E
Iuſticie ſtandum eſt multipliciter ⁊c. ſtare. B
Iuſtus debet eſſe ſupra deum/proximū/celum ⁊c. ſuper. E
Iuſtus vir habeat cōditiōes plurimas ⁊c. lux. F G H
Iuſtus ſtat pro proximo/certat pro ſeipſo ⁊ cetera alia vide pro. E D
Iuſtificare. i. iuſtū efficere/vide de gratia ⁊ iuſticia.
Iuuare/vide adiutorium.
Iuuenis/iuuentus quādoq; lr̄aliter qñq; moraliter ⁊ etiāʒ in bono ⁊ in malo ſumitur ⁊c. A
Iuuenis ſpiritualis ideſt vir perfectus habere debet gratioſam pulchritudinem ibid. A vigoroſam fortitudinem/ſtudioſam ꝓmptitudinem ⁊c ibid. B
Iuuētus naturalis et corporalis/que debet ſagaciter ſubiugari ibidem C veraciter informari ibidem. D ⁊ viriliter occupari ibidem. E
Iuxta ſignat aliquādo ſcdm: ⁊ ſic denotat ſimilitudinēʒ: aliquando accipitur pro prope ⁊c. A
Iuxta vnū eſt virtuoſum ibidem. A iuxta vnūʒ vitioſum/iuxta vnum fructuoſum/iuxta vnum doloroſum et iuxta vnum gaudioſum ibidem. B

¶ De littera. K.

K Alende dicuntur primi dies menſis: ſiue ſolemnitates que in principio mēſiūʒ ſiebant ⁊c. A
Kariſſimus dicitur a charitate: et tunc idem eſt ꝙ dilectiſſimus/aut a cariſtia: tunc idem eſt ꝙ cariſſimꝰ vel ꝓcioſiſſimus ⁊ ſemꝑ notatꝰ in bono. A

Ayuntamiento de Madrid

Rariſſimi ſi eſſe volumus: ſimus fortes/ſtabiles/ꝛ in bo-no permanētes/erga deum concordes et abiles/in conuerſando dulces ꝛ humiles ibidē. B

¶ De littera. L.

Labiis locutionē ſignat eo ꝙ oīs vox ꝛ locutio ꝑ labia exprimatꝛ: ſicut enim de locutionibus: ita de labiis eſt diſtinguendum ꝛc. A

Labium extenditur ad dulciter ambulandum/ad acriter detrahēdū/ad turpiter deridendū/ad iactanter eloquendū/et ad ſciēter mentiendum ibidem. B

Labium noſtre locutionis vt ſit commendabile vel laudabile debet eſſe manifeſtum ibidem. C iuſtificatum ibidem. D et deliberatum ibidem. E.

Labi id eſt cadere vel ruere per motum et inſtabilitatem pedum: et pōt diſtingui ſicut de cadere ꝛc. A

Labimur in mortē: ꝑ infirmitatē ſtatu nature: in luctū et aduerſitatē/ſtatu fortune: labimur per culpā ꝛ iniquitatē de ſtatu gratie: et labimur per diabolice tentationis impulſum in peccatis ibidem. A

Labitur homo in via lubricoſa/ſcopuloſa/puluerosa. ꝛ tenebroſa ibidem. B

Labor/laborare/labor in ſcriptura multipliciter ſumitꝛ ꝛc. A

Laborē virtuoſū exerceamus ſpiritualis cōtemplationis ibidem. B laborem predicationis ibidem. C laborem operationis ſeu obeditionis ibidē. D et laborē macerationis ibidem. E

Labor vitioſus ꝛ temporalis peccatorum: et talis labor eſt auarorum ardentiſſimus: inuidorum penaliſſimus: ſuperborum inaniſſimus: ꝛ luxurioſorū immundiſſimus ibidem. F et labor quidam laborioſus ꝛ eternalis dānatorum qui perpetuo requiem nō habebūt ibid. G

Lac nihil aliud eſt ꝙ quidā liquor dulcis ꝛ candidus et in ſcriptura multipliciter ſumitur in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Lac ſpūale indigētiū nutritiuū: eſtꝙ lac dulcedinis/pietatis et cōpaſſionis ibid. B lac ignorantiū inſtructiuum ꝛ nutritiuū ꝛ eſt lac doctrine ſciētie ꝛ ſcripture ibid. C ꝛ lac penitētiū allectiuū iſtō eſt lac dulcedinis diuine miſericordie ibid. D et lac triumphantiū refectiuum ꝛ eſt lac dulcedinis eterne ibid. E

Lac i malo eſt quoddā dulciter allectiuū: ꝛ iſtud eſt lac proſperitatis humane ibid. F quoddā grauiter infectiuū ſcꝫ lac carnalis voluptatis ꝛ delictoꝝ corpaliū ibid. G ꝛ quoddā leuitꝛ deceptiuū: ꝛ eſt lac fallaciū verboꝝ ibi. H

Laceratio/lacerare accipitur pro vaſtare/diſrumpere/frangere ꝛc. A

Laceratio quedam contritionis/quedam detractionis ibidem. A quedam tyrannice vexationis et quedā damnationis eterne ibidem. B

Lachryma multipliciter in ſcriptura ſumitur. B

Lachryma in bono meroris eſt compunctio: lachryma dulcoris eſt cōpaſſio/lachryma amoris ē dilectio: et lachryma doloris eſt afflictio ibidem. A

Lachrymādū ex cauſis ſuperioribꝰ ibid. B ex cauſis interioribus ibid. C et ex cauſis exterioribꝰ ibid. D

Lachryme virtuoſe: q tollunt lachrymam internam: ſcilicet anime peccatū placant offenſam eternam: et preſtāt quietem ſupernam ibidem. E

Lachryma in malo eſt lachryma fallentis deceptiōis: ꝑſtis afflictionis ꝛ ſequentis dānationis ibid. F

Lacus eſt fouea ſeu ſtagnū/aqua/luto/herbis ꝛ piſcibꝰ plenum ꝛc. et ſumitur in bono et in malo. A

Lacus voraginis mūdialis eſt vmbroſus/lutoſus ꝛ periculoſus ibid. A lacꝰ voraginis cordialis ibid. B et lacus voraginis infernalis ibid. C

Lamentum/luctus/planctus pro eodem ſupponunt. A

Lamentum quoddam iuſtorum et tale emittit lamentū cōtritionis/cōpaſſionis/deuotiōis ꝛ deſolationis ibid. A

Lamentum quoddam fictorum vel ſtultorum/lamentū miſerorum ſeu egenorum/ꝛ lamentum dānatoꝝ ibid. B

Lamie monſtri ꝓprietas/adulatio. F reuereri. A

Lamina nihil aliud eſt ꝙ metalli particula/fuſione vel malleatione in latitudinem attenuata ꝛc. A

Lamina ſacram ſignat ſcripturam: que aliquando dicitur aurea per precioſitatem promiſſorum: argentea per pulchritudinem conſiliorum: ferrea per aſperitatē iudiciorum et plumbea per molliciem indultorum ꝛc. ibid. A

Lampas nihil aliud eſt ꝙ quoddā inſtrumentum vitreum igne vel oleo ad illuminandum ordinatum: ꝛ ſumitur in bono ꝛ in malo. A

Lampas in bono ſignat hominē perfectum in quo ſit oleū dulcoris/clemētie ꝛ pietatis nutritiuū ibid. A lumen ſplēdoris decoris ꝛ honeſtatis illuminatiuū: ac ignis ꝛ feruor amoris ꝛ charitatis accenſiuus ibidē. B

Lampas vero i malo ſignat vitrū fragilis ꝓſperitatis: oleū carnalitatis et ignem cupiditatis ꝛc. ibidem. C

Lamprede piſcis proprietas poſt. B

Lana que paſſiones non ſentit naſcitur ex carne iterumꝙ carnem veſtit ꝛ oīa interiora operit et tegit ꝛc. A

Lana quedam caſtitatis inuiolate ibidem. A quedam honeſtatis immaculate ibid. B quedā charitatis acumulate: quedam facultatis multiplicate ibid. C et quedam veritatis ſanctificate ibid. D

Laurea eſt inſtrumentum longum et acutū: ex ligno ꝛ ferro compoſitum ad perforandum ꝛ ledendum: ſiue pro defenſionis remedio fabricatum et ſignat in bono et in malo ꝛc. A

Lancea in bono quedam ſaluationis quā portauit chriſtus ſcilicet crucis lanceam ibidem A quedam correctiōis quam habeat prelatus ꝛ rector iudicans ibidē. B quedam locutionis quam habeat doctor predicans ibidē. C et quedam compaſſionis quam habeant diues et peccatores: ſcilicet elemoſyne ibidem. D

Lancea in malo ſignat lanceam detractionis/proditionis/direptionis/tentationis ꝛ damnationis ibid. E

Languor/languere/languidus/languor videtur eſſe quid medium inter actualem infirmitatem ꝛ realem ſanitatem ꝛc. A

Languor quidam naturalis quo ſinguli languent: nam natura humana ſubiecta eſt languori doloris ꝛ infirmitatis languori laboris ꝛ penalitatis/timoris ꝛ ſtupiditatis/torporis ꝛ debilitatis ꝛc. ibidē. A languor quidā virtualis perfectorum ꝛ deuotorum/qui languent pre dilectione celeſtis patrie/pre dilectione vnionis diuine: et pre incurſione mundi miſerie ibidē. B languor quidā criminalis iniquorum: nam nullus languor deterior ꝙ peccatum ꝛc. ibidem. C

Laparee lapidis proprietas miſericordia. F

Lapis multipliciter ſumitur in ſcriptura etiam in bono et in malo ꝛc. A

Lapides in bono ſignāt virtutes interiores: vel viros perfectiores multiformiter ꝛc. ibidem. A

Lapides ſignant humilitatem per quam aggrauamur: nā lapis humilitatis ſemper petit inferiora ꝛc. ibidem. B ſignant ſtabilitatem per quam roboramur: et ſignant ſeueritatem per quam caſtigamur ibidem. C

Lapidibus ſeueritatis et iuſticie lapidari debēt tam a deo ꝙ prelato ſuperbi et elati: proterui et obſtinati/crudeles et effrenati/carnales et inquinati ꝛc. ibidem. D

Lapis ſignat virum perfectum multipliciter ibidem. E

Lapis in malo ſignificat virum infectum: ſcilicet peccatorem multiformiter ibidem. F

Lapides duodecim precioſi quid ſignant ꝛc. porta. C

Laqueus id eſt vinculum vel ligatura ad capiendum vel detinendum ordinatum et cōmuniter ſumitur in malo ꝛc.

Laqueus peccatorum/ſcilicet tentationis: quo homines a diabolo capiūtur: miſerorum/ſcilicet tribulationis huiꝰ

D iii

Ayuntamiento de Madrid

mundi: quibus infortunati et miſeri detinẽtur et damna
torum.ſ.ſententie diuine ⁊c.ibid̄. B
Laqueātur homines pecuniam diligentes: luxuriam exer
centes ⁊ ſuperbiam facientes ibidem. B
Largus/largitas idest liberalitas: eſtq̄ virtus que dat dan
da et retinet retinenda: et bene per largitatem intelligi
tur liberalitas ⁊c. A
Laſciuia ſignat inſolentiam mentis et corpis et leuitatem
animi: honeſtis moribus indecentem ⁊c. A
Laſciuia fugiat a corde et cõſciẽtia: ab ore et eloquẽtia. A
corpore geſtus impudicus/et ab opere laſciuiẽs actus
ibidem. B
Laſſitudo/laſſus/fatigatio/cum laſſitudo nihil aliud ſit q̄
virium hebetudo proueniens ex labore ſeu tedio diſpli
centia vel languore ⁊c. A
Laſſitudo quedam laudabilis perfectoꝝ ibid̄. A quedā
culpabilis iniuſtorum ſiue peccatorum ibid̄. B et que
dam miſerabilis miſeroꝝ et egenorum ibid̄. C
Lateres/later/lateres conficiũtur ex luto ⁊ igne fortiſſimo
et cocti durãtur in lapides: ita q̄ apti ſunt pro edificijs
conſtruendis ſignantq̄ viros ſanctos ibid̄. A ſignãt
etiam diuitias: que in pecunijs et metallis conſiſtunt
⁊c.ibidem. B
Latro/latrones/latro dicitur qui latenter furatur et furri
pit alienum: et ſumitur dupliciter ſcilicet litteraliter ⁊ ſpi
ritualiter ⁊c. A
Latronum ſpiritualiuꝫ genera ſunt heretici/vſurarij/ſymo
niaci/demones et peccatores ibidem. B
Latitudo/latus/latitudo eſt rei dimenſio qua ad capiẽdũ
et continendum aliquid ampliatur et ſumitur in bono ⁊
in malo ⁊c. A
Latitudo cordis in nobis ſit ad affectandum: latitudo ma
nus ad erogandum: ⁊ latitudo oris ad ſupplicandum
ibidem. A
Latitudo quedam ſuperior ſumme ciuitatis celeſtis: nam
ibi eſt amplitudo capaciſſima: quietudo ſecuriſſima: et
plenitudo fecundiſſima ibid̄. B quedam latitudo infe
rior ſumme pietatis/et quedam interior ſumme charita
tis ibidem. C et quedam latitudo mala et vitioſa et
quedam mundane proſperitatis/humane voluntatis: ⁊
terrene cupiditatis ibidem. D
Latus/latera/latus communi ſignificatiõe dicitur de om
ni re ſicut dicim⁹ latera domus/turris/fluminis ⁊c. A
Latera quedam cuſtodienda ſcilicet anime vel viri iuſti la
tera: nam tales pro ornamento habeant ſapientie certi
tudinem/permanentie firmitudinem/continentie pul
chritudinem et diligentie promptitudinem ibidem. B
ſicq̄ iuſti latus circunſtent pauperes ⁊ indigentes vt re
frigerentur: diuites vt honorentur: ſeruitores vt remu
nerentur: penitẽtes vt recuperent et cetera alia ibid̄. C
Latera inhabitanda ſcilicet ſtatus eccleſie ⁊ fidei ibidem.
D latera quedam abominanda ſcilicet ſtatus hominuꝫ
peccatorum: quedam conſideranda ſcilicet chriſti: que
dam vituperanda ſcilicet impiorum et iniquorum ibid̄
E latera quedam deſideranda.ſ.paradiſi: quedaꝫ re
fugienda ſcilicet damnatoruꝫ: et quedam operiẽda ſeu
veſtienda ſiue contegenda ſcilicet pauperum egenorum
ibidem. F
Lauare eſt aqua ſiue liquore aliquo aliquid mũdare: ⁊ per
loturam intelligitur quecunq̄ purificatio vel mundifi
catio. A
Lauatur anima per baptiſmalem regenerationem: per ver
balem confeſſionem: per lachrymabilem compunctionẽ
et per fraternalem cõpaſſionem ibidem. A
Lauari ſpiritualiter ſi volumus neceſſe eſt q̄ immutetur
et concutiatur ſtatus noſtre inique conditionis ibideꝫ.
B et q̄ impia corruptio expurgetur et expiatur
ibidem. C et q̄ purgatio varia frequentetur ibidem.
D et q̄ anxia correctio tollatur ibidem. E
Lotura in malo ſignat immundiciam ſiue mundiciam ſi
mulatam ⁊c.ibidem. F
Laus/laudare/laus idest commendatio/magnificatio et
meritorum alicuius verbalis relatio et exaltatio: ⁊ eſt
duplex.ſ.diuina et humana ⁊c. A
Laudare deum et magnificare ipſum debemus exemplo
nature: enigmate figure: et doctrina ſcripture ibid̄. A
Laudare debent dominum viri preſidentes in dignitatib⁹
ibidem. B et ſubiacentes aduerſitatibus: quia per
tribulationeꝫ caro mortificatur: vita rectificatur: ſermo
dulcificatur et deus glorificatur ibidem. C laudare de
bent penitentes conuerſi a ſceleribus ibidem. D
Laus humana quedam vera qua laudantur viri virtuoſi:
et quedam falſa: qua laudantur viri vitioſi ⁊c.ibid̄. E
Lazarus eſt ille quem mors proſtrauit: quem ſoror deplo
rauit: quem chriſtus amauit: quem chriſtus vocauit ⁊c.
ſignat etiam virum penitentem ibid̄. A
Lectulus/lectus eſt illud in quo homines dormiunt et re
quieſcunt: et ſic per requiem poteſt intelligi quecunq̄
requies ſiue bona ſiue mala fuerit ⁊c. A
Lectus interior conſcientie ibideꝫ. B lectus exterior pe
nitentie ibidem. C et lectus ſuperior celi patria
ibidem. D
Lectus in malo eſt lectus quidam delitiarum: ſcilicet lu
xurioſorum: quidam proſperitatis et opulentie: ſcilicet
huius mundi diuitum ⁊c. et quidam penalitatis ſcili
cet inferni ⁊c.ibidem. E
Ledere/grauare/nocere/offendere pro eodem ſuppo
nunt. A
Leditur penitens quando conteritur: leditur delinquẽs
quando corrigitur: leditur indigens quando percutitur
leditur peſtilens idest peccator quando corrumpitur ⁊c.
ibidem. A
Leena cum ſit leonis femella: animal ſuperbum/crudele/
adulterum/et in pariendo defectiuum ſignat principum
conſiliarios et fautores ⁊c. A
Leene proprietas ⁊c.preuenire. B
Legatus/legatio/legare quandoq̄ ſumitur pro dare ſeu
aſſignare ⁊c. A
Legatio quedam ſummi mediatoris ſcilicet chriſti: quedã
boni predicatoris: et quedam docti interceſſoris ibi
dem. A
Legatus habeat auctoritatem et poteſtatem a ſuperiore
ibidem. B habeat veritatem et fidelitatem ibi
dem. C habeat claritatem et ſagacitatem ibidem.
D habeat audaciam et ſtrenuitatem ibidem. E et
habeat modeſtiam et benignitatem ibidem. F
habeat fiduciam atq̄ ſecuritatem ibidem. G
Legatus ſedis apoſtolice q̄d repreſentat ⁊c.aduentus. I
Legio idest lecta vel electa ſocietas vel congregatio: nam
ſex milia ſexcentos et ſexaginta ſex continere dice
batur: inueniturq̄ legio angelorum/hominum et de
monum ⁊c. A
Legere/nota ſm̄ diuerſos libros diuerſe ⁊ varie ſunt lectu
re ⁊c. A
Legendus eſt liber diuine nature vt in ipſo ſemper admire
mur ibidem. A legendus liber mundi creature: vt in ip
ſo valde delectemur ibidem. B legendus liber ſacre
ſcripture vt p ipm̄ recte dirigemur ibid̄. C et legẽdus
liber mentalis clauſure.ſ.conſcientie noſtre per puram
confeſſionem ⁊ ſatiſfactionem ⁊c.ibidem. D
Legitimus/legitima/legitimũ d̄r quaſi lex optima ſeu inti
ma: nam ſcriptura legitima appellat̄ que a deo ſicut lex
optima ſtatuebat̄: ⁊ que a populo p̄ modũ legis certe
fixe perpetue ⁊ optime recipiebatur ⁊c. A
Lenitas idest ſuauitas: ⁊ lenire idest ſuaui dulcedine mul
cere ⁊c. A

Ayuntamiento de Madrid

Leues quidam maligni ⁊ mali ſicut ꝓditores ⁊ hypocrite leues quidam benigni atq; virtuoſi et quidā condigni ſeu glorioſi ibidem. A
Leo in ſcriptura multipliciter ſumitur. A
Leo auctoritatis xp̄s q̄ ē rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: ſicut enī leo eſt aial liberaliſſimū ſic xp̄s liberalis carnē aſſumendo ibid̄. A leo aial virtuoſiſſimū: ſic xp̄s mortē ſuſtinēdo ibid̄. B leo aial mirabiliſſimū: ſic xp̄s i reſurrectione: ⁊ leo aial ꝓcellētiſſimū: ſic xp̄s i ei⁹ aſcēſiōe ibid̄. C
Leo ſtabilitatis .ſ. iuſtus ⁊ pfect⁹ homo: naȝ leo eſt aial hominib⁹ gratioſuȝ: beſtijs rigoroſuȝ: in inuadēdo aioſuȝ in ſuſtinendo virtuoſum et cetera alia: ſicq; iuſtus tales habeat conditiones ⁊c. ibidem. D
Leoni vir iuſtus aſſimilat: q: vt leo multis tribulationib⁹ edomatur ibid̄. E multis infirmitatibus aggrauatur: ibidem. F ⁊ virtutū viribus roboratur ibid̄. G
Leo iniquitatis/ſcȝ vir peccator: nam ſicut leo eſt aial infirmum ⁊ quartanariū: feruentiſſimū ⁊ calidiſſimū/elatum ⁊ ſeuiſſimū/inſidians ⁊ fraudulentū et alia ſequentia: ſic etiam per leonem intelliguntur diuerſa genera peccatorum ⁊c. ibidem. H
Leo crudelitatis/ſcilicet diabolus ⁊ hoc multipl'r ibid̄. I
Leonis animalis ꝓprietas: amare. E aduerſari. E arguere. F grarum actio. A fugere E ꝓuenire. B
Leo ab homine auxiliū petit ⁊c. preces. B
Leo timet multū ⁊c. timor. A
Lepra eſt quedā vilis ⁊ enormis infirmitas que nunq̄ aut raro curat: per quam cohabitātes corrūpuntur ⁊c. A
Leproſus ſpūaliter ſignat peccatorē per ſymonie prauitatem deprauatū ibideȝ. B per ſuperbie vanitatē elatū per auaritie grauitatem inflammatū ibid̄. C et per immundicie feditatem deturpatum ibidem. D
Letitia/letus/ leticia id eſt gaudiuȝ/iocunditas/exultatio et iubilatio. A
Letitia quedam interior ⁊ virtuoſa/qua boni in hoc mundo letantur ꝓpter ꝓprie conſcientie rectitudinem ibidē. A et propter diuine ſuſtinentie fortitudinem ibid̄. B et propter eterne opulentie plenitudinē ibid̄. C
Letitia quedā exterior ⁊ vitioſa: qua peccatores in hoc mūdo letantur: et quedaȝ ſuperior gaudioſa qua angeli et ſancti in paradiſo gloriantur ibidem. D
Leuare id eſt ſurſuȝ erigere vel portare ⁊c. A
Leuatio quedā virtuoſa quādo quis ſe leuat ab inferiorib⁹ ad ſuperiora: ⁊ a tēporalibus ad eterna ſic q̄quid in homine eſt debet eſſe eleuatū ⁊c. ibid̄. A
Leuemus cordis oculos ad implorandum diuinam pietatem: ad deprecandum ſanctorum charitatem: ad contemplandum celorum dignitatem ⁊c. leuemus etiaȝ manus ſurſum ad aliquid ſuplicandum/iudicandum ⁊c. et leuemus vocem ad proclamandum/ deplorandum ⁊c. ibidem. B
Leuatio quedā vitioſa que nihil aliud eſt q̄ ſuperbia: et leuatio quedam glorioſa ⁊c. ibidem. B
Leuatio quedam ſpectans ad chriſtum multiformiter ibideȝ. C et leuatio quedam pertinens ad iuſtum: nam iuſtus leuare debet animum languentem ad veri contemplationem: leuare proximum egentē ad boni ſuſceptionem: et leuare optimum iacentem ad dignam prelationem ibid̄. D et leuatio quedā ſpectans ad iniuſtū nam ſic leuantur cōtra ſeipſos per preſumptionē et ſuperbiā: cōtra ꝓlatos per inobedientiā ⁊ rebellionē: contra ſubditos per iniuſtitiam ⁊ oppreſſionē ⁊c. ibid̄. E
Leuita/leui fuit vnus de .xij. filijs iacob: cuius filij ⁊ ſucceſſores dicti fuerunt leuite ⁊c. A
Leuite ad ſeruiēdū domino ⁊ ad miniſtrādū in tēplo erāt ſpecialiter dedicati: a plebis legib⁹ ſegregati: poſſeſſionibus vacuati: et varijs ritib⁹ conſecrati ſic per iſtos leuitas intelligi poſſunt viri eccleſiaſtici et religioſi multiformiter ⁊c. ibidem. A
Leuis/leuitas eſt qualitas rei qua ipſa res efficitur facilis ad mouendū de loco ad locū agiliter transferēduȝ ⁊c. A
Leuitas quedaȝ virtuoſa qua ſancti viri ſint expediti ⁊ agiles ad obediendum ⁊ bonum expediendum ibidem. A leuitas quedam vitioſa per mentis inſtabilitatem: morū inſolentiam: voluntatis inconſtantiam et mobilitatem ibidem. B et leuitas quedam gratioſa patienter ſuſtinenda ſcilicet dei mandata et conſtitutiones mundi tribulamina ⁊c. ibidē. C
Lex nil aliud eſt q̄ ſuperioris ordinatio vel ſtatutū ad ſubditorum regimen ordinatum ⁊c. A
Lex quedam nature: quedam ſcripture et quedam humane cure ⁊c. ibidem. A
Lex diuina habet virtutē compulſiuam: q: in multis legis paſſibus precipitur ſub precepto ⁊c. ibidem. B lex diuina tenenda et ſeruanda: q: habet virtutem inſtructiuā ibidem. C habet virtutem directiuam ⁊c. ibidem. D
Lex mala quedam carnalitatis et concupiſcētie ⁊c. lex quedam inequitatis et quedam fatuitatis ibid̄. E
Lya vxor iacob lippata oculis ſed fecunda interpretaturq; laborans vel laborioſa ad actiuā compata vitam ⁊c. A
Liba/libamen/libamentuȝ/libare/ libamen dicebat ſacrificium quod ſiebat in liquidis rebus: ſicuti in oleo vel vino ⁊c. ſumiturq; in bono ⁊ in malo. A
Libamē in malo ſignat mala opera puerſorum ⁊c. ibid̄. B
Lybanus eſt mons ſyrie: et multipliciter ſignat in ſcriptura. A
Lybanus ſignat ſtatuȝ virtualis ſublimitatis et perfectionis multipliciter ibidem. A etiam lybanus ſignat decoris pulchritudinem: et ſic carnis vilitas debet depurari per caſtitateȝ cordis: ſiccitas humectari debet per pietatem ⁊ mentis grauitas exaltari debet per contemplationem ſupercaeleſtium ibidem. B
Lybanus ſignat mundi proſperitatem et etiam ſupernalē felicitatem ⁊c. ibidem. C
Libenter /libēs ſeu libēter aliquid facere dicitur qui illud voluntarie et ſponte atq; cum placentia facere comprobatur. A
Libenter vnum bonum et commendabile multipliciter ibidem. A et libenter vnum deteſtabile ibidem. D
Liber eſt illud in quo littere et ſcientie deſcribūtur ⁊c. A
Liber quidam nature qui eſt inductiuus creaturarum vniuerſitatem ibidem. A liber quidam ſcripture queȝ de⁹ et angeli dictauerunt: prophete et apoſtoli ſcripſerunt ⁊c. ibidem. B liber quidam diuinus ſcilicet deus glorioſus et hoc multiformiter ibidem. C et quidam humanus ſcilicet conſcientie cordialis ⁊ apparentie corporalis ⁊c. ibidem. D
Liberalitas/liberalis/liberalitas eſt dare danda ⁊ retinere retinenda: eſtq; medium inter vitia duo ſcilicet auaritiā et prodigalitatem ⁊c. A
Liberalitas debet tempori vel loco coaptari ibidem. B doȝ ꝓpere vel cito feſtinari ibid̄. C etatis hoib⁹ doȝ elargiri ⁊ lance prudētie moderari ibid̄. D de ꝓprio noſtro moderari: atq; affectu intimo pertractari ibid̄. E
Liber/libertas/liberare/libertas ſeruituti opponit ⁊c. A
Libertas nature liberat a carnis infirmitate: libertas gratie liberat a cordis iniquitate: et libertas glorie liberat a penarum aduerſitate ibidem. A
Libertas multiplex: ſcilicet vitioſa fatuoruȝ/virtuoſa perfectorum et glorioſa beatorum ibid̄. A
Liberi ſi eſſe volum⁹ expiare debemus nocumentū iniquitatis: ſicq; a peccato liberamur per elemoſyne largitatē per penitentie grauitatem et per continentie puritatem ibidem. C debemus vēdicare omnis humilitatis fundamentum ibidem. D et procurare debemus iuuamētum grandis auctoritatis ibidem. E

Licere/licet/licētia/licitū/cū oīa q̄ nō ſunt a deo rōne/ſcriptura/lege/natura vel homine ꝓhibita/videantur eſſe licita et conceſſa ⁊c. A

Licitum quoddā faciendū ⁊ exercēdū ibid. A licitū quoddam fugiendū ⁊ cohibēdū ibid. B licitū quoddā precauendū: ⁊ licitū quoddā ſuſtinēdum ⁊c. ibidem. C

Ligare/ ligamentum/ligare in ſcriptura ſm̄ quod res multis de cauſis vincitur ⁊ ligatur multipliciter ſumitᷣ ⁊c. A

Ligantur boni per dilectionis combinationem ibidem. A per ſubiectionis colligationem ibid. B et per effectionis confirmationem ibidem. C

Ligātur mali/ſcʒ auari vinculis cupiditatis ibid. D ligantur luxurioſi carnalitatis funiculis: ⁊ quidā fallacitatis funibus ꝑ malos cōtractus ibidem E ligantᷣ q̄dā ſocietatis funibꝰ: ⁊ aliqui tepiditatis funibꝰ ⁊c. ibidem. F

Lignum/ ligna/lignum in ſcriptura multipliciter ſumitur etiam in bono et in malo ⁊c. A

Lignū ſignat crucē ⁊ afflictionē ſaluatoris multiplr̄ ibidē. A nam ligna crucis ſunt fecunda ad egenorū recreationem ibid. B erecta ad depreſſoꝝ ſubleuationeʒ: fortia ad infirmorū ſuſtentationem ibid. C et ligna extenſa ad deuotorum habitationem ibidem. D

Lignū ſignat iuſti viatoris perfectioneʒ: nam ſtabiliter debet radicari: flebiliter humectari: et faciliter fecundari ibidem. E

Ligna iuſti dicuntur q2 per honeſtatem florida: per firmitatem ſolida/per caſtitatem arida/et per pietatem humida ibidem. F

Lignum ſignat infectionem ſeu conditionem hominis peccatoris multipliciter ibidem. G

Lilium ſignat chriſtum/Mariam virginem vel quemlibet virum iuſtum multipliciter. A

Lignū ſignat iuſtū ꝓpter firme conſtantie vigorē: propter mitis modeſtie fauorē ibid. B ꝓpter tēperantie dulcorem ⁊ ꝓpter auaritie tenorē ibidē. C ꝓpter ſapiētie ſplēdorē ibid. D ꝓpter opulētie valorē ibid. E ꝓpt̄ apparentie decorem ibidem. F et propter continentie candorem ibidem. G

Lilium ſm̄ mauritium adhuc inuenitur multiplr̄ ibidē. H

Limes ſeu limitare: ideſt terminus ſeu finis vide ibi.

Limen eſt pars inferior oſtij ſeu porte: ⁊ ſic per limen intelligitur introitus domus vel ipſa domus ⁊c. A

Limen interius eſt conſciētia: que cōſiderādo debet viſitari ibid. A ſicqʒ cōſciētie limē ſit regulatum diſcipline moderamine: ſignatū diuino ſanguine: rigatum gratie flumine ⁊c. ibid. B limē ſuperiꝰ eſt celi gloria contemplāda/limē exteriꝰ eccleſia colenda: ⁊ limen inferiꝰ mundi patria fugiēda ibidem. C

Limpidꝰ ideſt purꝰ/mūdus/vide mundiția ⁊ purgare.

Lincis aīalis ꝓprietas/ prouidentia. F

Lingua generaliter in ſcriptura ſignat locutionē ⁊ ideo duplicem inuenimus linguam .ſ. bonā ⁊ malam. A

Lingua bona eſt mollis per cōpaſſionem: rubea per robur honeſtatis ⁊ dilectionis ibid. A acuta per correctionē ⁊ placabilis per diſcretionem ibidem. B et clauſa per coertionem ibidem. C

Lingua mala eſt mollis per adulatiōem: acuta per detractionem/rubea per incautam locutionem ⁊c. ibid. D

Lingere ſeu lambere nil aliud eſt ꝙ̄ lingua aliquid ſuauiter tangere vel palpare ⁊c. A

Lingere quoddaʒ predicatoris/veracis p̄dicatiōis: quoddam cōtemplatoris/tenacis meditatiōis: quoddā adulatoris fallacis adulationis ⁊c. ibidem. A

Linire nihil aliud eſt ꝙ̄ aliq̄d cū aliqua re pingui ⁊ vnctuoſa leniter vngere vel tractare ⁊c. A

Linitura quedam predicationis multiplex ibidem. A quedam conſecrationis ibidem. B ⁊ quedam adulationis ibidem. C

Linum/lineum/linum genus herbe de qua lineum texitur veſtimentum ſubtile: candidum ⁊ ſuaue ⁊c. et ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Linum in malo ſignat cogitationem ſubtilem ⁊ malitioſaʒ conuerſationem ciuilem ⁊ ambitioſaʒ: delectationē puerilem et delitioſam ibidem. A Linum in bono ſignat conſcientie nitorem ⁊ ſanctitudinem: continentie candorem ⁊ pulchritudinem: apparentie decorem et gratitudinem ibidem. B temperantie dulcoreʒ et mititudinē ibidem. C

Liparee vel liparie lapidis ꝓprietas ⁊c. preſens. B

Liqueſcere/liquefieri/liquefactio nihil aliud eſt ꝙ̄ alicuiꝰ duri aut ſolidi occaſione caloris: vel adiunctione humoris diſſolutio: et ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Liquefactio in bono ſignat cor penitentis per contritionē cor diligentis per deuotionem: et cor miſerentis per cōpaſſionem ibidem. A

Liquefactio in malo quedam eſt mali feruoris: quedaʒ vani timoris: et quedam duri doloris ibidem. B

Liquefactio etiam cunctorum elementorum ibidem. B

Lis/litigare/litigioſus/lis contentio/ diſſenſio/ contrarietas et diſcordia pro eodem ſupponunt: ⁊ litigiuʒ ſemper ſignat in malo ideo pro viribus ſemper eſt fugiendum ⁊c. A

Littus littoris/littus eſt terminus aque: et maxime fluminis ſeu maris: illa ſcʒ terra que immediate aque iungitur: et per quam mare ⁊ fluuius terminatur ⁊c. ſumitur in bono et in malo. A

Littus ſignat virtutum perfectionē ibid. A ſignat mortis et iudicij ſequētem turbationē ibid. B ſignat glorie paradiſi ingentem ſaluationem: et mundane corruptionis correctionem ibidem. C

Littera/ littere/cū littere ſint quedam figurarum elementa: ad voluntatem inſtitutoris facta: ad notificandū vota hominum abſentium vel tacentium inſtituta. A

Littere quedam admirande: veritatem oſtendentes ibid. B quedam meditande: futura coniecturaliter preſumentes ibidem. C quedam penetrande: veritateʒ ſenſibiliter abſcondentes ibideʒ. D quedam perſcrutande veritatem luciſſime declarantes ibidem. E et quedam refutande: obſcuriſſime ſuffocantes ibid. F

Liuor/nota color blauus/liuidus/ vel ſubniger ſignificāt quaſi idem/nam liuor proprie dicitur quando caro et cutis percutitur: et in ſubnigrum colorem et ſqualorem vertitur ⁊c. et ſignat quandoqʒ tribulationē: quandoqʒ correctionem ſimplicem ⁊c. A

Locuples/ locupletare ideſt ditare: et locuples ideſt diues. A

Locupletatio ſeu diuitiarum acquiſitio filia eſt parcitatis emula vanitatis/nebula veritatis / aduerſaria voluptatis et temeraria charitatis ibdem. A

Locus eſt illud in quo vnaqueqʒ res dicitur collocari: et eſt locus proprius et improprius ⁊c. A

Locus bonus interior depurandus ſcilicet conſcientie: locus exterior frequentandus: ſcilicet bone ſocietatis/eccleſie et religionis ibidem. B locus ſuperior affectandus: ſcilicet paradiſi: et locus inferior meditandus: ſcilicet inferni ibidem. C

Locus malus eſt improprius qui non dat requiē anime vel quietem ſicut mundus: peccatum et infernus ibidē. D nam locus mundi eſt arte et ſtricte ſterilitatis: q2 eſt locus ſuperbie ⁊ elatiōis: auaritie et ambitionis: iniuſtitie et inuaſionis ⁊c. ibideʒ. E locus inferni duriſſime penalitatis q2 eſt locus timoris ineſtimabilis: erroris ineuitabilis/terroris ineuaſibilis ⁊c. ibid. F et locꝰ eccleſie: religionis ⁊ bone ſocietatis tutiſſime ſecuritatis: nā eſt baſſe fundatꝰ/alte leuatus/aquis vallatus/victu ditatus ⁊ alia ibideʒ. G et locus paradiſi grandis felicita

Ayuntamiento de Madrid

ris ſumme appetēdus:quia ibi bonoꝛum plenitudo: la-
boꝛū quietudo:et bonoꝛū celſitudo ibidem. M

Locus multiplex reperit̄ ⁊c. vide in. E F G

Loca alta ſunt affectāda ⁊ ꝯtēplāda multiplr̄ ⁊c. ſuper D

Locuſta ē vermis ſeu aial ſextupes ⁊ alatum ⁊c. A

Locuſta ſignat virū iuſtū: qꝛ oꝛdinate viuere debet per diſ-
cretionē ibidem B ſignat etiā diabolum: qꝛ obſtinate
moꝛdet per tentationes ibidem C et ſignat hoīem im
pium ⁊ iniquū: qꝛ ventre voꝛaces: dente moꝛdaces: pēna
volaces ⁊c. ibidem. D

Longanimitas ideſt animi ſtabilitas: accipit̄ ꝙ ꝓ paciētia
ꝑſeuerātia/benignitate et modeſtia ⁊c. A

Longeuus ideſt longe viuens: ⁊ longi eui vide de antiqui
tate ⁊ ſenectute.

Longe/longinquꝰ/lōge diſtāter ⁊ remote idē ſignāt ⁊c. A

Longinquitas ꝗdā cōmēdabilis ibidē A quedaꝫ deteſta
bilis ibidē B quedā cōturbabilis: quedā deſolabilis
⁊ quedā delectabilis ibidem. C

Longinquitas quedā imenſe diuine nobilitatis: quedā ex
tenſe diuine benignitatis: et quedam intenſe diuine ſeue
ritatis ibidem. D

Longe vnū ad iuſtū ſpectās: ſicꝙ iuſtꝰ lōge ē a deo reputa
tiue: longe a celo collocatiue: longe a mūdo deteſtatiue
ibidē E iuſtꝰ ēt ē lōge a ꝓſperis exultatiue ibidē F lō
ge a rebꝰ veris ſimulatiue: longe a pctō ſeꝑatiue: longe a
diabolo ſuperatiue ⁊c. ibidem. G

Longe vnū ad iniuſtū ſpectās: et ſic impij longe ſunt a deo
ꝑ iniquitatē ibidē H a ꝓximo ꝑ diuerſitatē: a ſeipſis ꝑ
vagabilitatē: a celo per cupiditate ibidē I ab egenis ꝑ
parcitatē: ab omni bono ꝑ deſiderij tarditatē: et a para
diſo/ꝑ inferni penalitatē ibidem. K

Longus/longitudo qñꝙ ſignat remiſſionē: qñꝙ duratio
nem nam longitudo eſt dimēſio quedā reruꝫ ſignificās
ſpaciū ſeu diſtantiā de termino ad terminū extenſiuā: et
ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Longitudo quedā virtuoſe ꝑfectionis/ſicꝙ virtuoſus ⁊ vir
perfectꝰ habeat longas aures ad audiendū: longas ma
nus ad oꝑandū: longos pedes ad affectandū et linguā
longā ad neceſſaria ꝓferendū ibidem. B

Longitudo quedā vitioſe cōditionis: quedaꝫ eterne dāna
tionis et quedā eterne vite ibidem. C

Longitudo adhuc multiplex: ſcꝫ lōgitudo deliberatiua ibi
dē D cōfederatiua et exuberatiua ibidem. E

Loqui/locutio accipit̄ in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Loqui debemus qñꝙ alte per pꝛedicationē: baſſe ꝑ oꝛatio
neꝫ: aſpere per coꝛrectionē: clare per pctōꝝ confeſſionē
⁊c. ibidem. A

Loqui debemꝰ attentiꝰ per oꝛationem: ſicꝙ deo loqui debe
mus cū doloꝛe ⁊ cōpunctione: cū honoꝛe ⁊ reuerētia: ac
cum amoꝛe atꝙ amicitia ibidem. B

Loqui debemꝰ patētius per cōfeſſionē: nā illa demonia fu
gat: vitia diſſipat ⁊ dñm placat: taliſꝙ locutio cōfeſſiōis
ſit vera ſiue fallacitate: cita ſiue tarditate: nuda ſine ob
ſcuritate ⁊c. ibidem. C

Loqui debemꝰ vtilꝰ per inſtructionē ibidē D modeſtiꝰ ꝑ di
ſcretionē: diuiniꝰ ſeu celeſtiꝰ ꝑ deuotionē ibidem. E.

Loquūtur mali adulatoꝛie/diffamatoꝛie/ oſtentatoꝛie/et
blaſphematoꝛie ibidem. F

Locutio quedā diuina qua deus loquit̄ occulte per inſpi
rationē: apte per tribulationē: liberaliter ꝑ legiſlationeꝫ
et ꝑſonaliter per pꝛedicationē ibidem. G

Loꝛica eſt veſtis ſeu armatura ferrea anulis cōcathenatis
facta: ⁊ ad defenſionē hoīs oꝛdinata: ſicꝙ moꝛaliter oīs
virtus ad anime tutamentū dici pōt loꝛica ꝓcipue virtꝰ
fidei ⁊ iuſticie ibidem A naꝫ loꝛicas igneas habēt viri
charitatiui feruētes zelo fidei ⁊ iuſticie: ferreas/viri vin
dicatiui ſeu criminum punitiui: aureas/viri eruditiui ⁊c.
ibidem. B

Loꝛū nihil aliud eſt ꝙ illa freni coꝛrigia quē manu tenet̄ ⁊ ꝑ
quā equꝰ ducit̄ ⁊ regit̄ atꝙ arcet̄ ⁊c. ⁊ ſignat coꝛrectio-
nis vigoꝛē: iuriſditiōis rigoꝛē et rōnis decoꝛē ibidē A

Loth nepos abꝛahe inter ſodomitas bonus et interꝑtat̄
declinās/vacans/vinctus ſeu cōcluſus et ſignat viros iu
ſtos/bonos ⁊ ſimplices ⁊c. A

Lucere/lucerna nihil aliud eſt ꝙ artificialis ꝗdaꝫ vel mate
rialis lāpas luminariū vel cādela ad illuminādū domuꝫ
in ſolis ⁊ lucis abſentia ⁊ ſignat in bono ⁊ in malo. A

Lucerna i bono ſignat bonoꝝ exēploꝝ claritatē ibidē A ſi
gnat diuīe ſcripture ⁊ mādatoꝝ ſplēdoꝛē: ſignat ēt iuſto
rū ⁊ ꝑfectoꝝ decoꝛē ibidē B ⁊ ſic vir ꝑfectꝰ ⁊ iuſtꝰ ſit fū
datꝰ firmitatis vigoꝛe ibidē C ditatꝰ veritatis ſplēdoꝛe
crematus charitatis feruoꝛe: ⁊ dotatꝰ honeſtatis fulgo
re ibidem. D

Lucerna vero in malo ſignat mūdi ꝓſperitateꝫ et hypocri
ſis falſitatē ibidem. E

Lucrū ſignat oēs acquiſitiones emolumentoꝛū et ſumitur
in bono ⁊ in malo. A

Lucrū multiplex: ſcꝫ laudabile ꝑ qđ acꝗrunt̄ ſpūalia ſeu vir
tualia ibidē A dānabile ꝑ qđ acꝗrunt̄ tꝑalia ibidē B
terribile ꝑ qđ acꝗrūtur īfernalia: et mirabile ꝑ qđ acꝗ-
rūtur eternalia: ſcꝫ paradiſi gloꝛia ibidem. C

Lucus ideſt nemꝰ paruū ⁊ altū qualia circa nobiliū ꝓdia ſo
lēt eſſe ⁊c. ⁊ ſic ꝑ lucū ītelligi pōt vmbꝛa vel obſcuritas: er
roꝛ vel fallacitas vel colendi opoꝛtunitas ⁊c. A

Ludere eſt actꝰ leticie ꝑ geſtus ⁊ motꝰ mēbꝛoꝝ exterius de-
claratꝰ ⁊ ad cōplacentiā tā vidētiū ꝙ facientiū oꝛdinatꝰ
⁊ eſt multiplex ludus ⁊c. A

Ludus quidā charitatis ⁊ inocētie: ſicꝙ ludit iuſtus humi
liter/viriliter/ſublimit̄ ⁊ ſagacit̄ ibidē A ludus ꝗdā vani
tatis ⁊ īſciētie ibidē B ludꝰ ꝗdā fallacitatis ⁊ iniꝗtatis
ibidē C ⁊ ludus ꝗdā felicitatis ⁊ cōplacētie ibideꝫ D

Lugere luctꝰ eſt ꝗdā mētis deſolatio ſeu meroꝛ qui ſine
vocis expꝛeſſione in animo generat̄: eſt eñi luctus doloꝛ
animi ſine vocis amiſſione ⁊c. A

Luctus mltiplex: ſcꝫ virtuoſus ꝑfectoꝝ: vitioſus deceptoꝝ
⁊ doloꝛoſus dānatoꝝ ibidem. A

Lugeamꝰ ꝑ cōpūctionē iterni meroꝛis ⁊ ꝑ cōpaſſionē fr̄ni
doloꝛis: lugeamꝰ ꝓpter afflictionem externi laboꝛis: ꝓ-
pter dilationē ſuperni ſplendoꝛis ⁊c. ibidem. B

Luctꝰ adhuc ꝗdā penitētiū felix ⁊ optimꝰ ibidē C ꝗdā pa
tiētiū ſeu tribulatiōes ſuſtinētiū bꝛeuis ⁊ īfirmꝰ ibidem
D ꝗdā moꝛiētiū ſtultꝰ ⁊ itimꝰ maxime rephēdēdꝰ ibidē
E ⁊ ꝗdā deſperātiū grauis ⁊ peſſimus ibidem. F

Lūbi/nota ꝑ lūbos itelligit̄ ſpūaliter caro nr̄a ⁊ maxime ꝙ
tū ad luxuriā naturalr̄ iclinata eſt: ⁊ ſic in ſcriptura lūbi
ꝓcipiūtur accingi ꝑ mentis depurationē: carnis macera
tionē ⁊ moꝛtis meditationē ibidem. A

Luna ꝗſi lumine vna ideſt pꝛima a parte noſtra ⁊ plura i ſcri
ptura ſignat ⁊c. A

Luna ſignat v̄ginē Mariā xp̄i ſaluatoꝛis mr̄eꝫ multifoꝛmi
ter ibidē A ⁊ ſpālit̄er ꝓpter tres lune cōditiōes qꝛ rece
ptiua ſuꝑni numinis ibidē B diffuſiua luminis interni
ibidē C et repꝛeſſiua fulminis eterni ibidem. D

Luna ſignat ꝓpꝛietatē iuſti viatoꝛis multiplr̄ ibidē E ſi-
gnat varietatē vani peccatoꝛis ibidē F et ꝓſperitateꝫ
mundi deceptoꝛis ibidem. G

Lupus cōiter ſumit̄ in bono ⁊ in malo multipliciter. A

Lupus ſignat ꝓfeſſoꝛes virtutis ⁊ iuſtitie ibideꝫ A ſignat
poſſeſſoꝛes hypocriſis et fallacie ibidem B ſignat et
foſſoꝛes feritatis ⁊ ſeuicie: ſignatꝙ diaboluꝫ ibidem C

Lupi ꝓpꝛietas ⁊ ꝗd ſignat ⁊c. accubare F alter F cibꝰ B

Lupa pauit remū ⁊ romulum ⁊c. puer. D

Lupanar ideſt ꝓſtibulū locꝰ vbi actꝰ foꝛnicatiōis ⁊ luxurie
exercetur: ⁊ multiplex eſt. A

Lutū ſit ex aqua ⁊ terra inuicem mixtis ⁊ multiplex eſt: ſumi
turꝙ in bono ⁊ in malo. A

Ayuntamiento de Madrid

Lutum in bono ſignat nature vtilitatē: carnis mortalitatē: ⁊ mentis humilitatē ibidem. A
Lutum etiā ſumus in ingreſſu: in pgreſſu et in egreſſu ibidem. B
Lutū in malo ſignat lutū carnalitatis maculans tangentē lutū iniquitatis detinēs intrantē: et lutū cupiditatis aggrauans portantem ibidem. C
Luſtra/luſtrare idest circuire vel circūeundo aliquē locum certis ſacrificiis et obſeruationib⁹ expiare: ⁊ dicit luſtrū circuitus quinqȝ annoꝝ ⁊c. A
Lux eſt illud per qd rerum noticia nobis dat intelligi: qr nihil pōt ſenſibiliter videri niſi lucis beneficio mediante: et multipliciter ſumitur. A
Lux quedā honoranda/ſcȝ deus glorioſus rōne nobilis cōditionis ibidem B ratione ſtabilis durationis ibidem C et ratione mobilis ſeu agilis diffuſionis ibidem D ſicqȝ chriſtus fuit lux oriens: lux pgrediēs: lux deficiēs ⁊ lux rediens ibidem. E
Lux imitāda/ſcȝ Chriſtus/Maria et qlibet iuſt⁹ multiplr ibidē F ſicqȝ viro iuſto fit caſtitatis ⁊ cōtinētie pulchritudo ibidē G firmitatis et pſeuerātie longitudo ibidē H veritatis ⁊ eloquētie certitudo ibidē I puritatis et innocētie ſanctitudo multiformiter ibidem K honeſtatis et apparentie gratitudo ibidem L et pietatis atqȝ amicitie plenitudo ibidem. M
Lux cōtinenda/ſcȝ lux gratie/ſciētie et honeſte apparentie multipliciter ibidem. N
Lux appetēda: ſcȝ lux eterne claritatis ⁊ felicitatis ⁊c. ibidē O et lux abhorrēda: ſcȝ mūdane pſperitatis ⁊c. ibidē P
Lumen/luminare/lumen eſt fluxus corporis luminoſi: lux eſt ipſa forma lucis ſimplex/vnica ⁊ actualis ⁊c. ⁊ eſt multiplex. A
Lumē quoddā ſuperius: ſcȝ Chriſtus vel ſpūſſanct⁹: ſicqȝ in iſto lumine negligētius torpor excitat ibidē B error ignorantiū increpat: dolor egrotantiū mitigatur ibidē C et amor poſſidentiū puocatur ibidem. D
Lumen quoddā interius virtutum qd intus in cōſcia eſſe debet radicatū ⁊ habendum: ſcȝ lumē gratie/fundendū ſcȝ lumē ſapientie ⁊ doctrine/et videndū/ſcȝ lumē honeſte apparentie ibidem. E
Lumē qddā inferius mundane pſperitatis et lumē qddā exterius eterne felicitatis: in quo beati iocundātur ⁊ delectātur: a quo dominati fugantur ⁊ reprobant: qd viri iuſti ⁊ ſancti affectant ⁊ cōtemplant: et viri impii contēnunt ⁊ dedignātur ibidem. F
Luxuria dicit cōcubitus carnalis: ⁊ deſideriū ɔtra rationē influens: eſt enī quecūqȝ delectatio carnis pterqȝ in matrimonio licito et honeſto ⁊c. A
Luxuria fugienda quia eſt fallax ⁊ inſidioſa ibidem B tenax ⁊ glutinoſa ibidē C luxuria eſt vorax ⁊ ingluuioſa pcax ⁊ nō verecūdoſa ibidē D luxuria turpis ⁊ nō ſpecioſa/mollis ⁊ delitioſa ibidem E luxuria grauis et inſurioſa/ ardens leuis et impetuoſa ibidē F luxuria indigens et ſingultuoſa/diſcordans et tumultuoſa ibidē G luxuria imprudens et importentuoſa ibidem H luxuria inquieta atqȝ queruloſa/damnabilis ⁊ periculoſa ibidem. I
Luxuria fugienda ⁊ ab infidelibus deteſtanda multiplr cū exemplo de vdone epō ⁊c. ibidem. K

De littera. M.

Machabeus ſtrenuiſſim⁹ miles pro fide et lege ſua certauit ⁊c. ſignat viros in virtutibus ſtrenuos fidei legis iuſticie ⁊ innocētie zelotipos ⁊c. A
Macedonia/macedo/macedonia puīcia grecie in qua alexāder macedo regnauit: ⁊ interprtat cōbuſta vel cōbuſtio ſignat eccleſiā cōbuſta aduerſitate ⁊c. A
Maceria dr paries ad clauſurā iſtitut⁹ ⁊ fact⁹ luto ⁊ lapidib⁹ ɔpoſit⁹ ⁊ ad tuitionē domuū ⁊ agroꝝ in circuitu ordiat⁹. A
Maceria quedā naturalis corporis ſtructurā deſignās: qdā tpalis rerū armaturas denotās ibidē A ⁊ qdā ſpiritalis virtutū clauſurā deſignans ibidem. B
Machina machine inſtrumēta bellica ad faciendū muros ⁊ turres/et ad faciēdū lapides ordinata: ſumiturqȝ in bono ⁊ in malo ⁊c. A
Machometi ſepulchrū ſtat ſine appodiamento panis D
Mactare idest aliqd tam malleo qȝ gladio aial morti dare ⁊c. vide de morte ⁊ aliis titulis.
Macula accipit p immundicia ⁊ ſumit in bono ⁊ in malo A
Macula carnis ē luxuria: macula veſtis ē auaritia: macula oris ſunt vaniloqa ibidē B macula faucis ē caſtrimargia ⁊ vitiū gule: macula faciei ē iſolentia ſeu ihoneſta apparētia: macula i luce eſt iſamia ibidē C macula pietis eſt ſupbia: macula ivisu ſeu oculo eſt malicia ſiue inuidia ibidē D macula in manu ē iniuſticia: ⁊ macula i abſcondito ſeu in ſinu eſt hypocriſis ſeu blanditia ibidem E
Madiā fuit fili⁹ abrahe ⁊ cethure a quo ppſus madianitaꝝ ⁊ iterprtat rñdens aut dimicās ſiue iniqtas aut cōtradictio et ſignat diabolum vel peccatorē ⁊c. A
Magdalena que primo fuit peccatrix/poſtea ſancta: interptat magnifica/premunita/prenūcia ⁊c. A
Magdalena acceſſit ad pedes Jeſu ⁊c. accedere. H
Magis aduerbiū ſignat augmentū ⁊ ſupabūdātiā quātitatiuā et ſumit in bono ⁊ in malo. A
Magis abundāt boni in humilitate ⁊ ſubiectione: in ſagacitate et diſcretiōe/in ſeueritate ⁊ correctione /in ſocietate et affectione ⁊c. ibidem. A
Magis ſupabundant mali in inani gloriatione: ſupba obſtinatiōe/ brigoſa altercatione/filioꝝ affectiōe et dilectione ⁊c. ibidem. B
Magis qñqȝ ſumit cumulatiue qñqȝ cōparatiue multiformiter ibidem C et magis fortis cōſtātie volunt deſiderātqȝ boni ⁊ iuſti multiplr ibidem. D
Magiſter eſt ille q alios regit et docet atqȝ aliis impat et dñat: ideo ſignat doctores/pdicatores/ductores ⁊ tutores ⁊c. et ſumit in bono ⁊ in malo. A
Magiſtri in bono debēt diligēter examinari ibidē B dñt patiēter fortificari ibidē C dñt doctifice ⁊ ſagaciter illumiari necnō ſublimiter auctoriſari ⁊ itroniſari ibid. D
Magiſtri vero in malo ſunt crudeliſſimi/mendaciſſimi/nimis ignorātes ⁊ valde glorātes ibidem. E
Magiſtrat⁹ qñqȝ accipit p ipo officio ſeu magiſterio publice in quo cōſtituūtur rem publicam gubernātes vl ſumitur mgrat⁹ p illis qui talib⁹ officiis pferūtur ⁊c. A
Magiſtrat⁹ i bono ac pſone publice dñt eſſe ceteris liberiores ⁊ i honorib⁹ āpliores ibidē A debēt eſſe ceteris demētiores: ceteris diſcretiores ſeu ſagaciores: ceteris ſinceriores in cōſciētia: et ceteris ſeueriores ibidem. B
Magiſtrat⁹ in malo ſignat illos qui i deliciis ſunt lautiores in luxuriis potiores: in cōſiliis nequiores: in iſernalibus ſuppliciis triſtiores ibidem. C
Magnates vt digne et laudabiliter ſe regere poſſint innuit in ſcriptura vt in ipſis ſit humilitas et reuerētia: maturitas: ⁊ patiētia: ſubtilitas ⁊ ſapiētia ⁊c. A vide princeps prelatus ⁊c.
Magnaminitas eſt virtus moralis a magnitudine animi ſic vocata ⁊c. A
Magnanimū idest magnū habentē animū oportet magnū exiſtere virtutibus ⁊ moribus: magnis inſiſtere. ſ. rebus magnis et arduis ibidē A magnis reſiſtere. ſ. fortune ⁊ duris caſibus: atqȝ magnis ignoſcere. ſ. magnis iniuriis indulgere ⁊c. ibidem B magnalia cognoſcere: ſcȝ magnalia dei ⁊ opa nature et magna deſpicere: ſcȝ mūdana tam pſpera qȝ aduerſa ibidem. C
Magnalia dei vide mirabilia.
Magnetis lapidis ppͤetas alter C amicitia. I
Magnificare/magnificētia idest honorificētia ⁊ ſtatus ex

Ayuntamiento de Madrid

cellentia: et magnificare idest honorificare/ laudare/ et glorificare. A

Magnificētia quedā ſūmi creatoris multiformiter ibidē B magnificeſ qȝ deꝰ ꝓpter eiꝰ eſſentiā inuariabilē: ꝓpter eiꝰ clementiā inexhauſtibilē ibidē C ꝓpter eiꝰ prudētiā ſeu ꝓuidentiā indeceptibilē: ꝓpter ſuā potētiam inſupabilē et ꝓpter iuſticiā ſuā irrefragabilem ibidē D

Magnificentia quedā iuſti viatoris: nam tales clareſcunt virtualiter ibidem E ſplendeſcunt tpaliter: et niteſcunt ſupernaliter ibidem. F

Magnificentia quedā vani peccatoris: nam quidā magnificanſ ratione diuitiarū: rōne mūdaliū ſcientiarū: rōne magnarū amiciciarū ꝛc. ibidem. G

Magnus/ magnitudo nihil aliud eſt ꝙ quantitas rei ex naturalibus dimenſionibus cōſtituta: naȝ cōſtituiſ ex longitudine/ latitudine/ ſublimitate ꝛ ꝓfunditate ꝛc. et eſt multiplex. A

Magnitudo quedam dei creatoris multiplex ſcdm quattuor dimēſiones ibidem B diciſ etiā magnus ad preſidentie celſitudinē: efficacie fortitudinē: et ꝓuidētie celſitudinem ꝛc. ibidem. C

Magnitudo quedam viri pfecti ꝛ iuſti multiformiter ſcdm oēs dimenſiones ꝛc. ibidem D etiā dicuntur magni virtualiter per perfectionē in ſapientia/ eloquētia/ famoſitate et benignitate: dicūtur magni tpaliter per ꝓmotionem atqȝ magni eternaliter per prelationē vel fruitionē glorie paradiſi ꝛc. ibidem. E

Magnitudo qdā vani peccatoris: ſicqȝ peccatores magni fiunt per ꝓſperitatē tpalem multipliciter ibidem. F

Maieſtas nihil aliud eſt ꝙ maior aut ſubtilior ſtatꝰ inde ē ꝙ maieſtas dicitur ſtatus maioritas/ excellētia/ magnificentia/ vel poteſtas ꝛc. A

Maieſtas numinis glorioſi ſeu maieſtas diuia metuēda q̄ inſcrutabilis eſt ꝓpter ꝓfunditatē ibidem A honorabilis ꝓpter auctoritatē/ formidabilis ꝓpter ſeueritatē/ et delectabilis ꝓpter benignitateȝ ſeu ꝓpter futurā felicitatem ibidem. B

Maieſtas hoīs v̄tuoſi diligēda/ maieſtas culmis p̄cioſi honorāda et agminis vitioſi euitāda ibidem. C

Maior/ maius et maioritas ſumiſ in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Maioritas dei cūctis nobilior: qꝛ maior ſcientie limpitudine/ potētie plenitudine/ et eſſentie magnitudine ibideȝ A maioritas cunctis vtilior ibidem B maioritas cunctis inanior: cūctis deterior: et cūctis aſperior ibidē. C

Malitia idest cauta et deliberata fallacia: ſunt igitur malitioſi qui ſub factiōe et palliatione alicuiꝰ boni ſciunt malum aliis ꝓcurare ꝛc. A

Malitia fugiēda/ qꝛ tollit i aīoꝝ ingreſſu ſimplicitatē ibiđ. B tollit in ꝓximoꝝ ꝓgreſſu vtilitatē ibidē C ꝛ i egreſſu tormentoꝝ penalitatem ibidem. D

Maledicere/ maledictio/ maledictꝰ pauce auctoritates A

Maledicūtur quidā per verbalem execrationē ibidem A quidā per penaleȝ imprecationē: nā deus maledicit oīa peccatoꝝ genera precipue malicioſos/ inuidioſos/ luxurioſos/ deſidioſos/ ꝛc. ibidem B et maledicūtur quidā per eternā dānationē ibidem. C

Malignari/ malignꝰ/ malignitas diciſ a malꝰ ꝛ ignis q̄ſi malus totꝰ per maliciā et peruerſitatē ignitus ꝛc. A

Malignitas animi penitꝰ dimittenda: malignitas ꝓximi vł fratris fugienda: qꝛ tales cōſilia fraudulenta cōcutiunt colloquia virulenta obiiciūt: ſolatia temulenta conficiūt ꝛc. ibideȝ B et malignitas peſſimorum demonū precauenda ibidem. C

Malleus eſt inſtrumentum ferreum ad aliquid percutiendum/ figenduȝ/ conſolidandum/ frangendum et conterendum ordinatum ꝛc. A

Malleus quidā diaboli tētatoris: et quidam correctionis prelati: ſcȝ et iudicis ꝛc. ibidem. B

Malus/ malū/ malus aliqñ ſumiſ ꝓ arbore nauis vbi velū portatur: qñqȝ ꝓ arbore que diciſ pomꝰ: qñqȝ ꝓ fructu ipſius arboris ſcȝ ꝓ pomo ꝛc. A

Malus idest peccator qui a morali bonitate penitꝰ ē alienꝰ multipliciter ꝛc. ibidem. B

Malum naturalis inclinationis multiplex: malum cordialis cogitationis ibidem B et maluȝ manualis operationis ibidem. C

Malum culpe euitandum: ſicqȝ. xii. maloꝝ genera a nobis fugienda et vitanda ꝛc. ibidem D et mali merentur a iuſtis vitari: a regno fugari: in inferno dānari: et tormentis grauari ibidem. E

Malū miſerie tolerādū: nā mūdi mala ſuſtinēda: qꝛ imprimūtur a diuina ꝓuidētia: reprimūtur a deo preſidēte: et infligūtur in viro delinquēte: ꝛ ſuſtinēda/ qꝛ his dotamur in corde penitētie ꝛc. ibidem. F

Malū infernalis anguſtie formidandū ibidem. G

Malū granatū ꝛ malū punicū eſt pomū granis rubeis interiꝰ plenū: humidū/ liquoroſuȝ/ ꝛ ſaporoſum ꝛc. ſignatqȝ viros pfectos/ eccleſiā ꝛc. ibidem. A

Mamma/ māmilla/ māme et māmille idem ſunt ꝙ vbera membra in q̄bus lac cōficiſ ꝛ vnde attrahitur et ſugitur ꝛ ad hoīm vtilitates eligitur ꝛ mulgetur: ſignatqȝ pium miſeratorem: bonū predicatorē: carnis inquinatorem et cetera alia. A

Mandare/ mādatū quoddā diuinū: ꝛ qđdā humanū ꝛc. A

Mandatū quoddā naturaliter impreſſatum: quoddaȝ ſcripturaliter expreſſatum ꝛ quoddā pretoraliter ordinatū ꝛc. ibidem. A

Mandata legis diuine ſunt p̄cepta ad ſalutē hoīm ordinata et multiplicia ſunt ibidem. B

Mandata dei obſeruāda: qꝛ habēt virtutē viuificatiuā: habēt v̄tutē rectificatiuā ſeu illuminatiuā ibidē C hñt virtutē purificatiuā: virtutē defenſatiuā ꝛ virtutē cōcordatiuā ibidē D et habēt virtutē fecūdatiuā ibidē E etiā dei mādata multiplici de cā ſunt ſeruāda/ credēda/ implenda/ diſcenda ꝛc. ibidem. F

Mandragore radicis ꝓprietas amare. E

Manducare pōt accipi in bono ꝛ in malo. A

Manducatio in bono multiplex: ſcȝ naturalis/ ſpūalis/ cordialis/ et eternalis ibidem. A

Manducatio i malo ſignat rapine voracitatē: verboꝝ mordacitatē: ciboꝝ edacitatē ꝛ tpaliū rapacitatē ibidē. B

Mane eſt prima diei pars: et ſumiſ i ſcriptura multipliciter ſignatqȝ in bono ꝛ in malo. A

Mane vnū iuuentutis labiliſſimum: mane vnū mūdane ꝓſperitatis debiliſſimū: mane vnū vite preſentis fragiliſſimū ꝛc. ibidem. A

Mane ꝓut accipitur ꝓ noſtra fluida iuuentute bona opa ſunt agenda vt fructū reportemus fecundiorē: ſcȝ ad cōtemplandū dei maieſtatē: ad exorandū dei bonitatē: ad inquirendū dei veritatē ꝛc. ibidem B mane debemꝰ benefacere vt inueniamꝰ actum faciliorē ibidē C ꝛ mane operādū vt pficiamus finē vtiliorē ibidem. D

Mane ſignat vitā p̄ſentē: ſicqȝ hȝ in igreſſu obſcuritatē: in ꝓgreſſu labilitatē et in egreſſu breuitatē ibidem. E

Matutinus/ matutinum ſeu mane eſt diei principiū in quo incipit dies creſcere ꝛ illuminari ꝛc. et ſignat in bono et in malo. A

Matutinū ſignat laudabilē virtutis ꝓfectū: ſicqȝ in iſto iuuētutis ſtatu debemus nos xp̄o dedicare: corpus caſtigare: deū collaudare ꝛc. ibidem. B

Matutinū ſignat terribilem iudicis aſpectū die iudicij qui fiet de mane: ſignat etiā ſtatū notabileȝ bonis paradiſi glorie refectū ibidem B mane in malo ſignat diligētiā ad male faciendū/ ignorātiā ad parū ſentiēdū: ꝛ incōſtātiā ad cito tranſeundū ibidem. C

Māna qñqȝ ſumiſ ꝓ quodā liquore melleo ꝛ dulci de rore

Ayuntamiento de Madrid

celeſti generato ⁊c.ſed cōiter ſumit̄ ꝓ cibo iſto qui dat⁹ celitus fuerat filijs iſrael ⁊c. A
Manna ſignat euchariſtiam/ſacramentū Chriſti mirificū ſignat humanitatem/indumentum Chriſti magnificuꝫ ſignat dei gratiam/condimentū Chriſti viuificum ⁊ cetera alia ibidem. B
Manaſſes interpretat̄ neceſſitas vel obſtupeſcens/obliuioſus/⁊ ſignat in bono ⁊ in malo:in bono ſignificat quēlibet virū iuſtuꝫ/ prelatū vel patriarchā/qꝛ manaſſes fuit vnus de.xij.patriarchis ⁊c. A
Manaſſes in malo ſignat hoīem peccatorē ⁊c.ibidem B
Manere ideſt ſtare ⁊ pſeuerare:accipiturq; in bono ⁊ i malo:⁊ ſic manere vnū eſt valde virtuoſum:vnū valde vitioſum et vnū valde glorioſum ⁊c. A
Manendū eſt in deo ſicut in fundatore noſtri ſuſtentatiuo ibidē B manendū ſicut in ligamento copulatiuo ibidē C ⁊ manendū ſicut in roramēto fecundatiuo ibidē D
Manifeſtus/manifeſtatio nihil aliud eſt ꝙ alicui⁹ rei declaratio/oſtenſio/apparitio/reuelatio/⁊ demōſtratio et eſt multiplex in ſcriptura. A
Manifeſtatio dei multiplex:nā nobis manifeſtat̄ per aſſiſtentiā incarnationis ibideꝫ A manifeſtat̄ etiā de⁹ per efficaciā oꝑationis/per affluentiā large dationis ⁊ ꝑ influentiā reuelationis ibidē B manifeſtatur ꝑ euidentiā iuriſditionis:per abundātiā retributionis/⁊ per violentiā condēnationis ibidem. C
Manifeſtatio iuſti/nā manifeſtat ſeipſuꝫ deo per purā intētionē:ſacerdoti per integrā cōfeſſionē:mūdo per bonā cōuerſationē et egeno per miſerationē ibidē. D
Manifeſtatio quedā impij ⁊ iniuſti ⁊c.ibidem. C
Manipulus nihil aliud eſt ꝙ ſegetū vel herbarū cumulus ſeu faſciculus ꝙtū pōt manus capere inuicē cōglobat⁹ ſignatq; quācunq; cōgregationē ſcꝫ meritorū/ꝑmiorū ꝑfectorum/iniquorū ⁊c. A
Manſuetudo eſt animi virt⁹ vtrūq; mundi ſtatū ſcꝫ ꝓſperitatis ⁊ aduerſitatis equa lance pēſans:⁊ manſuet⁹ ideſt mitis/ſimplex/humilis/quietus ⁊c. A
Manſuetudo quedā cordis que concipit timorem ⁊ patiētiam:quedam oris ſeu vocis que temperat furorem ⁊ violentiam:⁊ quedam operis que procurat amorē ⁊ cōplacentiam ibidem. B
Manſuetudo iungit ⁊ copulat:ꝑſtat et titulat:ꝯformat ⁊ ſimulat:orat atq; poſtulat ibidem. C
Manſuetudinem habeam⁹ qꝛ ꝑ hanc dirigimur ⁊ docemur per hanc impinguimur et mouemur ⁊c.ibidem. D
Manticore ſiue mamoneti aīalis fere ꝓprietas/crudelitas A facies C homo B
Manus eſt membrum in homine per quod ⁊ cū quo homo naturaliter operatur:⁊ ſic virtus oꝑatiua ſiue bona ſiue mala fuerit intelligitur. A
Manus diuine virtutis ⁊ potētie:⁊ ſic eſt man⁹ prudētie cūcta cōtinētis:man⁹ clemētie bona largientis ⁊ man⁹ iuſticie malos ferietis ibidem. B
Manuꝫ potētie creatiue hꝫ de⁹:nā man⁹ dei potētie eſt deuotorū ꝓtectiua:iniquorū deſtructiua:ꝑfectorū adiutiua:⁊ vniuerſoꝝ adiuuatiua ibidem. C
Manū clemētie largatiue hꝫ de⁹:nā illa eſt labētiū ſubleuatiua:debilium ſuſtentatiua:periclitantiuꝫ liberatiua ⁊c. ibidem. D
Manum prudentie regitiue habet deus multiformiter ⁊c. ibidem. E
Manū iuſticie punitiue hꝫ de⁹ nā tangit hoīem vt corrigat̄ ne erigat̄:vt ꝓbetur ⁊ vt dānetur ibidem. F
Manus humane operationis et efficacie ibidem G ſicq; quedam manus ſunt ad ſurſum erigendum ibidem H quedam ad porrigendum ibidem I et quedaꝫ ad corrigendum ibidem. K
Man⁹ pctōꝝ ⁊ malorū in ſcriptura multiplex ⁊c.ibidē. L
Manus deceptoris demonis ad illudendū/flagellandū et occidendum ibidem. M
Macreſcere/macredo/macies/nam aīal macruꝫ dicit̄ qđ in carnib⁹ ⁊ in pinguedine plus debito eſt diminutuꝫ:⁊ macies opponit̄ pinguedini ⁊c. A
Macies pauꝑtatis toleranda/penitentie et abſtinentie ꝓcuranda ibidem A macies ſanctitatis reſtauranda/fallacitatis declinanda/et infelicitatis inferni formidanda ibidem. B
Mardocheus fuit princeps in curia aſſueri auūculus nutritor ⁊ inſtructor heſter ⁊c.⁊ ſignat bonū ꝑlatū qui dꝫ eſſe nutritor pupilloꝝ/detector malignorū/cōtemptor ſuꝑborum ⁊c. A
Margarita generaliter accipit̄ ꝓ omni lapide ꝑcioſo:ſpāliter tñ ſumit̄ ꝓ lapide albo vſitato vocabulo perla vocatus:ſignat virū iuſtū ⁊ maxime virginē ⁊c. A
Mare eſt res copioſa/fluctuoſa/inſaporoſa/periculoſa/et multa ſignat. A
Mare ſignat celi poſſeſſionem copioſam ibidem A mare ſignat cōditionem fluctuoſam:ſic in mari huius mundi abundat ſuperbie fumoſitas ibidem B luxurie ſpumoſitas/diſcordie ⁊ rixoſitatis clamoſitas ibideꝫ C aduerſitatis fluctuoſitas/proſperitatis fluxibilitas ibidē D ⁊ cupiditatis ſabuloſitas ibidem. E
Mare ſignat virtuoſam morum perfectionē:⁊ denotat ſtatum perfectorum multipliciter ibidem F nam amaricatur ſtatus penitentie religionis vel eccleſie per contritioneꝫ ibidem G illuminatur per diſcretionē:dulcificatur per deuotionē ⁊ cōſolationē:⁊ purificatur per confeſſionem ſeu correctionē ibidem. H
Mare ſignat luctuoſam mortis afflictionem:ſcꝫ mortis naturalis/criminalis ⁊ infernalis ibidem. I
Maria Virgo qñq; figuratur litteris quaꝝ figuratio qñq; deſignat virtutes ꝑpulchre. A
Maria interpretatur ſtella maris illuminans ⁊ illuminata multipliciter ibidem. B
Maria fuit culparū maculis expiata:qꝛ peccatū nunꝙ contraxit nec originale nec actuale qđ oſtenditur in angeli ſalutatione in verbo aue ideſt ſine ve ⁊c.ibidem. C
Maria fuit virtutū titulis illuſtrata qđ oſtendit̄ cū dr̄ maria ideſt ſtella maris ibidē D Maria fuit honoꝝ riuulis fecūdata qꝛ grā plena in aīe īfuſione:plenior in natiuitatis diffuſiōe:pleniſſima in filij cōceptiōe ibidē E
Maria fuit honoꝝ titulis decorata qđ oſtendit̄ cū āgel⁹ dixit dñs tecū in vētre/corde/vtero ⁊ auxilio ⁊c.ibidē. F
Maria vigo ſumme collaudanda:quia hꝫ virginitateꝫ imaculabilē/declaratur hoc ꝓprietatibus creaturarū/enigmatib⁹ figuraꝝ/fictionib⁹ poetarū ⁊ vaticinijs ꝓphetarū ibidem G habet benignitatē ineſtimabilem qꝛ regina miſericordie nūcupatur ibideꝫ H habetq; auctoritatem inſuꝑabilem:qꝛ habet ptātē in celo ⁊ in terra/in mari atq; in oībus abyſſis ⁊c.ibidem. I
Marie gratiaꝫ impetrando per aue Maria multipliciter perpulchre ibidem. K
Maria virgo honoretur vt mater omnium multiformiter mater. E
Maria virgo cōditiōes ſeruauit bonas ⁊c.ſignum. C
Maris ꝓprietas ⁊c.amicitia. F
Maritus eſt nomē reuerentie/diligētie/amicitie/qꝛ maritus ab vxore debet契 revereri:ſtatū domus debet intueri ⁊ ſponſe ſue fidelis haberi. A
Marit⁹ aīe ſpūalis eſt chriſt⁹:nā ipſam per fidem in baptiſmo deſponſat ibidem. A
Marit⁹ eccleſie ſpūalis eſt prelatus et marit⁹/ſponſus ſiue vir ſponſe ſue corporalis ibidem. B
Marmor ē lapis duriſſim⁹ qñq; alb⁹/qñq; niger/qñq; vari⁹ ⁊ ſignat in bono ⁊ in malo ꝑlatos:in bono ꝑ cōſtātiā roboratos:in malo ꝑ crudelitatē induratos ⁊c. A

Ayuntamiento de Madrid

Martha interpꝛetaꝛ ꝓuocans ſeu irritans ſeu dominans fuit chꝛiſti hoſpita:comēdatur de largitate/charitate/et credulitate ꝛc. A

Martyꝛū/martyꝛes ſunt honoꝛandi/exoꝛandi/qꝛ pꝛo chꝛiſto penas ſuſtulerunt:mundum contempſerunt:ꝛ celum elegerunt ꝛc. A

Martyꝛes accipiūt virtutes plurimas ꝛc. accipere. Q

Maſſa eſt aliquarū rerū congeries inuiceȝ collecta ſeu coniuncta per modū materie oꝛdinata ꝛc.ſignatqȝ cōgeriē virtutū/meritoꝛū vel bonoꝛum/ꝛ iuſtoꝛum hoim/ꝛcumulum maloꝛum hoim ꝛc. A

Maſculus eſt nomē ſexꝰ virilis ꝑfectionis:qꝛ nobilioꝛis cōditionis/calidioꝛis cōplexionis/ꝛ potētioꝛis ꝑfectionis ꝙ femina ꝛ cōiter ſignat in bono. A

Maſculi ꝑlati habeant virtutē ſagaciter imperandi ibideȝ B virtutē viriliter operandi/et virtutem foꝛtiter generandi ibidem. C

Maſphat erat locus vbi filij iſrael cōtra tribuȝ beniamin ꝛ ſcelus gabaon cōiurauerūt:ꝛ interꝑtaꝛ cōtēplans tempus vel ſpeculatoꝛ peccati ꝛc. A

Matathias fuit pater machabeoꝝ ꝛ interꝑtaꝛ collatꝰ a dño vel donum dñi ꝛc. A

Materia eſt cuiuſlibet rei oꝛiginale pꝛincipiū paſſiuū dōtaꝛat q̄ de ſui natura eſt in potētia ad oēs foꝛmas ꝛc. A

Mater eſt ꝑſona in qua ꝛ de qua fetus materialr̄ ꝓcreatur a qua fetus nutriꝛ ꝛ educaꝛ: ꝛ ſpūaliter pōt accipi in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Mater filioꝝ ideſt ſubditoꝝ eē dȝ ꝑlatꝰ ibideȝ B matres ſint ſubditos mouēdo ꝛ coꝛrigendo:ꝛ matres ſubditos regendo ꝛ dirigendo ibideȝ C ꝛ matres ſint ſubditos tenēdo ꝛ erigendo ibidem. D

Mater potiſſime ſignat virginē gloꝛioſam qꝛ mater eſt nomē honoꝛis:dȝ ego honoꝛari ab oibus ſicut mater oim quā ꝛ honoꝛauit creatoꝛ oim ibidē E mater etiā dulciſſimi ꝛ honeſti amoꝛis ꝛ mater dulcoꝛis ꝛc.ibidem. F

Mater ſumiꝛ in malo et ſic diciꝛ mater mundi ꝓſperitas et habitatio carnis:carnalitas ꝛ delectatio ꝛ hoſtis fallacitas ꝛ defraudatio ibidem. G

Matrimoniū multiplex:ſcȝ ſpūale/ſociale/coꝛdiale/coꝛpoꝛale ꝛc.vide coniugiū/cōiunctio et ſponſus.

Maturitas/maturare accipiꝛ ꝓ accelerare:cōiter vero ꝓ cōditione ſeu diſpoſitione fructuū:ꝛ ſumiꝛ in bono ꝛ in malo ꝛc.moꝛaliter inuenitur maturitas in vultu/geſtu/actu greſſu ꝛ ſenſu ꝛc. A

Maxilla/cū maxille ſint partes coꝛpoꝛis aīalis q̄ dentibus armātur:fletibus irrigātur:ictibus adaptātur:et funibꝰ artātur ſeu refrenātur:ſignant viros iuſtos qui armantur diſcretionis dentibus ꝛc. A

Maximꝰ dr̄ vel ſimplr̄ vel cōparatiue vel extimatiue ꝛc. A

Maximū vnū imoꝛtale/ſcȝ deꝰ gloꝛioſus:maximum vnū virtuale/ſcȝ homo virtuoſus ibidē A maximū vnuȝ tempoꝛale multifoꝛmiter:maximum vnum criminale ibidē B maximum vnum ſupernale et maximum vnū infernale ꝛc.ibidem. C

Maxime eſt aduerbiū:ſignat potiſſime vel pꝛeſertim.

Mechari ideſt cum aliena vxoꝛe ꝯcūbere vel luxuriari:ꝛ ſic ſumiꝛ ꝓ foꝛnicatione ſpūali:coꝛpoꝛali ꝛ coꝛdiali vide luxuria/foꝛnicatio/adulterium.

Mecum aduerbiū ꝛ ſemper ſignat ſocietatē ſiue bona ſiue mala fuerit A mecū gloꝛioſuȝ ſignat ſocietatē dei ꝛ beatoꝛū:mecū virtuoſuȝ ſignat ſocietatē dei ꝛ viroꝝ ꝑfectorū:ſicqȝ eſt ſocietas flebiliū cōſolatiua/debiliū roboꝛatiua ꝛ dolētiū mitigatiua:mecū dulcoꝛoſum ſignat mutuā bonarū ꝑſonarū ſocietatē:mecū vitioſum ſignat ſocietatē hoim peruerſoꝝ ꝛ ꝑditoꝛū:et mecū doloꝛoſum ſignat ſocietatē moꝛtuoꝛū ꝛ dānatoꝛū ꝛc.ibidem. A

Medicus/medicina eſt remediū ꝯtra moꝛbū:ſicqȝ oia q̄ cōtra moꝛbos vitioꝝ adiuuāt dici medicine poſſunt ꝛc. A

Medicine coꝛpoꝛales multiplices ſic ꝛ ſpūales:ſcȝ gratie ꝛ virtutes ſunt diuerſimode operātes et multipliciter in anima ꝛc.ibidem. A

Medicꝰ q̄dā xp̄s deꝰ aīoꝝ refoꝛmatoꝛ:medicꝰ q̄dā pꝛedicatoꝛ auditoꝛū infoꝛmatoꝛ ibidē B medicꝰ q̄dā ꝑlatꝰ ſubditoꝛū repatoꝛ ſeu gubernatoꝛ:medicꝰ etiā hypocrita ꝛ adulatoꝛ plurimoꝛū defraudatoꝛ ꝛc.ibidem. C

Meditatio/meditari/meditatio eſt circa aliq̄d attēta et ꝓfunda cogitatio:ꝛ eſt quedā bona ꝛ quedā mala ꝛc. A

Meditari in bono debemꝰ dei maieſtatē qui ſurſum ꝑſidet ibidē B ēt meditari debemꝰ moꝝ qualitatē q̄ nobis iſſidet:reruȝ vanitatem quas mūdus poſſidet ꝛ cetera alia ibidem. C

Meditatio in malo nihil aliud eſt ꝙ in aliq̄ malicia pꝛofunda cogitatio ꝛ lōga mala deliberatio ꝛ itētio ꝛc.ibidē D

Mediꝰ/mediū/mediꝰ ſeu mediatoꝛ ē ille q̄ iter diuerſas ꝑſonas tenet mediādi officiū:mediū ṽo eſt ps illa q̄ diſtat equalr̄ ab extremis eſtqȝ multiplex ꝛc. A

Mediū multiplex:ſcȝ iuris ꝛ eq̄tatis/pacis ꝛ vnitatis/virtutis ꝛ bonitatis ꝛc.ibidem. B

Mediū iuſtiſſime equitatis illudqȝ eſt tēperātie/iuſticie et veritatis mediū:in quo ꝯſiſtere debēt pꝛīcipes/iudices ꝛ ꝑlati ꝛc.ibidem C nā mediū tale iuſticie dat honoꝛeȝ ꝛ ꝑlatiōnē ibidē D exigit amoꝛē ꝛ cōlonē ibideȝ E ac requirit vigoꝛē atqȝ durationē ibidem. F

Mediū cōcoꝛdiſſime vnitatis viroꝛū charitatiuoꝛū/nam tales dati ſunt ad ꝯſolationē merentiū:ad recōciliationeȝ diſcoꝛdiū:ad eruditionē errātiū ꝛ ſequentia ibidē. G

Mediū intimiſſime voluntatis coꝛdis humani:qꝛ eſt pꝛopugnaculū firmitatis:tabernaculuȝ ſanctitatis ꝛ habitaculum deitatis ibidem. H

Medium oꝛdinatiſſime bonitatis viroꝛū religioſoꝛum ꝛc. ibidem. I

Mediū mūdane ciuitatis vel ꝓſpitatis ꝛ illud eſt locꝰ hoꝛroris/laboꝛis/ardoꝛis/cruoꝛis/ꝛ fetoꝛis ibidem. K

Medulla eſt tenera ꝛ mollis ſubſtantia in medio oſſium ſita:ad temperamentuȝ ſue ſiccitatis oꝛdinata:dulcis/ſapida ꝛ delicata. A

Medulla in bono denotat pinguedinē gratie ꝛ deuotiōis dulcedinē gloꝛie ꝛ deuotionis:mulcedinē modeſtie ꝛ benignitatis ꝛc.ibidem. B

Medulla in malo ſignat pinguedinē carnalitatis:dulcedinem ꝓſperitatis/mulcedinē verboſitatis ꝛc.ibidem B

Mel eſt res dulciſſima:hinc eſt ꝙ ſumiꝛ ī bono ꝛ ī malo A

Mel in bono ſignat gratie ſuauitatē:gloꝛie felicitatē:ſapiētie ſinceritatem ꝛc.ibidem. A

Mel in malo ſignat carnalitatis inquinationē:fallacitatis adulationē ꝛ ꝓſperitatis dilectionē ibidem B

Mellis ꝓꝓꝛietas comedere. B

Melius/melioꝛ/res ꝗto ſunt melioꝛes tanto ſunt acceptioꝛes/ꝛ eligibilioꝛes ꝛc. A

Melioꝛes debent eſſe pꝛelati reſpectu ſubditoꝛū ibidē A clerici ꝛ religioſi reſpectu laicoꝛū multiplr̄ ibidem B ꝛ antiqui reſpectu iunioꝛū ibidem. C

Melchiſedech fuit rex ꝛ ſacerdos iuſtꝰ ꝛ pacificus:ꝛ ſignat xp̄m vel quēliber virū ꝑfectū ꝛc. A

Melichꝛiſi vel melchitis gēme ꝓꝓꝛietas parum. B

Melodia/vide cantare/ſonus ꝛ vox.

Membꝛa ſunt coꝛpoꝛis partes cōſtitutiue. A

Membꝛa q̄dā angeloꝛū ꝛ beatoꝛū:ſupioꝛa quedā ꝑfectoꝛū inferioꝛa quedā repꝛoboꝛū exterioꝛa ꝛ quedā meritoꝛū interioꝛa multifoꝛmiter ꝛc.ibidem. B

Memoꝛia/memini/memoꝛari/memoꝛia eſt potētia aīe per quā trāſacta ꝛ ꝑterita recoꝛdamꝰ:ꝛ accipiꝛ ꝓ ꝯſideratione ꝛ cogitatione rerum abſentium/occultarum ꝛ futurarum ꝛc. A

Memoꝛia multiplex:ſcȝ petenda/timēda/tenenda/vitāda atqȝ dimittenda ibidem. A

Ayuntamiento de Madrid

Memoriā preteritorum ꝛ futurorū habeant viri iuſti ꝛc. ibidem. B

Memorari debemus de deo creatoris potentiā: redēptoris clementiā: ꝛ correctoris iuſticiā ibidem. C

Memorari debemus quātum ad nos vite principium: carnis conditionem ꝛ vilitatem / medium culpe / infectionem et prauitatem / et finem mortis / afflictionem ꝛ grauitatem ibidem. D

Memorari debemus quātum ad alios predeceſſorum perfectionem: malefactorum dānationem ꝛ beneficioꝝ affectionem ibidem. E

Memoratur deus iniquorum ad eorum dānationes: perfectorum ad eorum ſaluationem et infirmorum ad eoꝝ cōſolationem ibidem. F

Mens accipit pro anima / corde / cogitatiōe / conſtantia ꝛ ꝑ intētione ꝛ in ſcriptura inuenitur mens bona ꝛ mala virtuoſa ꝛ vitioſa ꝛc. A

Mentem bonā habent viri perfecti: timoroſam / luminoſam amoroſam / renouatā / eleuatam ꝛc. ibidem. A

Mentem malam habent viri iniuſti: cupidam ꝛ inflamatā ſtolidam et immutatam / timidam et eneruatam ꝛc. ibidem. B

Menſa eſt illud in quo homines reficiuntur ꝛ ſumit multipliciter. A

Menſa quedam virtuoſa virorum perfectorum et eſt menſa ſacre ſcripture vbi proponuntur fercula ſcientiarum ibidem A menſa eucharistie vbi proponuntur fercula miraculorum ibidem B menſa gratie vbi proponūtur fercula virtutum atq; donorum et menſa temporalis ſuſtentationis vbi ꝓponuntur fercula multorum temporalium bonoꝝ ibidem. C

Menſa glorioſa beatoꝝ vbi ꝓponuntur dilectio / cognitio et fruitio ibidem D menſa vitioſa malignorū ibidē E et menſa doloroſa dānatoꝝ ꝛc. ibidem. F

Menſis eſt quedā certa ꝛ diſtincta pars tp̄is ſcʒ. xij. pars anni ꝛ ſumit multis modis ꝛc. A

Menſis tranſitorie durationis bu⁹ mundi ibidem A menſis meritorie perfectionis viri iuſti ibidem B mēſis refectorie ſaluationis felicitatis eterne: et menſis nugatorie poſſeſſionis mundane proſperitatis et poſſeſſionis ibidem C menſis dānatorie defectionis peccati: et mēſis affectione dānationis inferni ibidem. D

Mentiri / mendaciū / mendax / mendaciuʒ eſt vitiū lingue a mentis rectitudine deuiātis ꝛc. A

Mendaciū ſignat mundanā ꝓſperitatē: humanā fragilitatem / ꝛ doloſam loquacitatē ibidem. A

Mendaciū demonē imitat: deo ꝯtrariat: ꝛ ſibimet aduerſatur ibidē B mēdaciū etiā bonis inimicat: in inferno dicatur: et paradiſo priuatur ibidem. C

Merces ſeu premiuʒ eſt ſalarium quod datur alicui pro labore ꝛ quo merita hoīm compenſantur ſiue bonum ſiue malum fuerit. A

Merces hominuʒ peccatorum eſt mundi proſperitas: merces hoīm damnatorum eſt inferni penalitas ibidem A merces hominum beatorum eſt paradiſi felicitas ibidē B nam tales habent indefectibilem firmitatem ibidē C ꝛ inexhauſtibilem bonitateʒ ibidem D ꝛ incōparabilem dignitatem ibidem. E

Meretrix in ſcriptura ſignat oē illud qd̄ blandiendo decipit atq; nocet: ſicq; ſignat hoſtis cauillationē: carnis delectationē ꝛ mundi defraudationem. A

Meretrix ſignat mundū: ſcʒ blandimentū bonoꝝ tp̄aliū / ſignat diabolū / dignitates ꝛ eminētias ſuggerendo ibidē A et ſignat carnē ꝓpriam ſuggeſtiones ꝛ delectatiōes ꝓferendo ꝛc. ibidem. B

Mergi auis ꝓprietas prudentia. C

Meridies eſt hora illa in qua ſol eſt in medio firmamēti et dicit meridies quaſi media dies vel clara dies ꝛc. A

Meridies mundane ꝓſperitatis ibidem A ꝛ ſic meridies eſt hora maligne habitatiōis: hora obſcure excecatiōis et hora quietis impugnationis ibidem. B

Meridies interne ſinceritatis / pure conſciētie / ꝛ meridies eterne felicitatis ibidem. C

Meritum / mereri / meritum eſt illud per quod attingitur ad mercedē et de merito poſſumus loqui in bono et in malo: nam per opera bona ꝛ virtuoſa iuſti merentur vitā eternā: mali vero ignē eternū per opera mala ꝛc. A

Meror / merere id eſt triſtari / deſolari / lugere / lamētari vel flere: et ſic p merorē pōt accipi oīs deſolatio: triſtitia vel luct⁹ ſumitq; in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Meror in bono / merent enim boni quia ſemper ſunt flebiles et merebundi: ꝛ ab oī mundi ſolatio fugibundi multiformiter ibidem. A

Merent iuſti merore cōtritionis propter ſcelera commiſſa merent iuſti merore cōpaſſionis ꝓpter onera que iuſti ferunt ibidem B et merent iuſti propter verbera que ipſimet ferunt ibidem. C

Meror in malo eſt meror inuidie / triſtitie / eterne miſerie / ꝛ future dānationis ꝛc. ibidem. D

Meſtus / meſtitia / vide de triſtitia / ſtupor ꝛ turbatio.

Metari eſt tētoria in certo loco figere vel mutare: ipſaq; in certa meta collocare ponere ꝛ ſituare ꝛc. A

Metant ꝛ collocāt iuſti greſſus ſuos videlʒ in loco meroris frigoris / dulcoris ꝛ vigoris ꝛc. ibidem. B

Metant mali caſtra ſua ꝛ figunt deſiderium in vitijs ꝛ peccatis: ſcʒ in loco cupiditatis / iniquitatis / guloſitatis ꝛc. ibidem. C

Metere / meſſis eſt illud qd̄ de fructib⁹ terre colligit in eſtate: et qd̄ poſt multos labores ꝛ ſudores de terre ꝓuenientibus repoſitatur ꝛc. A

Meſſis multiplex: ſcʒ hoīm ſaluandoꝝ: hoīm dānatoꝝ ibidem A meſſis bonoꝝ terrenorū ibidē B bonorū interiorū / maloꝝ eternoꝝ / et bonorū ſuperiorū ibidem C

Metiri / menſura eſt illud infra cui⁹ ambitum aliquid cōtinetur et ꝑ quod qualitates ꝛ quātitates fiunt ꝛ cognoſcuntur ꝛc. A

Menſura virtuoſa eſt prudentie: temperātie ꝛ iuſtitie: qua boni debēt eſſe moderati et menſurati ac cunctis bonis moribus adequati ꝛc. ibidem B menſura glorioſa diſtributa beatis ſcd̄m meritorū menſurā: mēſura vitioſa qua mali menſurant ſe ꝛ alia imoderate ꝛc. ꝛ mēſura doloroſa quātitas pene eterne ꝛ tormentorū: correſpōdēs ſcʒ delicto ꝛ culpe ꝛc. ibidem. C

Metus / metuere / metus id eſt timor: ꝛ eſt multiplex in ſcriptura. A

Metus ſenilis iuſtorum et prudentum: nam iuſtus metuit negocia ſuperiora: ſcilicet deum / angelos ꝛ ſanctos: metuit flagitia interiora que commiſit: metuit negocia exteriora: ſcilicet mundi tribulationes: ꝛ metuit ſupplicia poſteriora / nō mortē / ſed futurū iudiciū ꝛ infernum ꝛc. ibidem. A

Metus ſeruilis peccātium / qui metu ꝛ non amore abſtinēt a malo ꝛc. Et metus puerilis ſiue ouilis imbecilliuʒ ꝛc. ibidem. B

Met / memet / met eſt dictio nihil ſignificans / cum ſit cōpoſitio pronominis: facit tamē pronomē cui addit certius ſignificare. ꝛc A

Met vnū inuariabile ſcʒ dei identitas ibidē A met vnum valde dānabile: ſcʒ malorū quidditas ibidē C

Me / mei eſt pronomē demōſtratiuū prime perſone numeri ſingularis: et ſic congrue referri poteſt ad omnia perſonarum genera ꝛc. A

Me pronomen refertur ad deum cunctipotentem: quia ei⁹ potentia omnia reguntur: eius ſcientia ſeu prudentia omnia dirigūtur: eius clementia pauperes fouētur ſeu aluntur. ꝛ cetera alia ibidem A

Ayuntamiento de Madrid

Me pronomen refertur ad iuſtum ſancte viuentem :quia
iuſtus ſe predicat penitentem ⁊ luctuoſum ibidē B iu
ſtus ſe predicat meditantem ⁊ ſcrupuloſum ſeu curioſū
nam meditatur carnis luxum ⁊ vilitatem: vite fluxum et
breuitatem:mundi curſum ⁊ vanitatem ⁊c. ibidē C iu‑
ſtus ſe offert militantem ⁊ vigoroſum pſequendo iura
minorum:ſuſtinendo caſus fatorum:arguēdo facta pra
uorum ⁊ cetera ibidem D iuſtus ſe offert triumphantē
⁊ glorioſum ibidem. E

Me pronomen refertur ad impiū de ſe loquentem:nā pec
cator deſcribit ſe miſerum ꝓpter vilem natiuitatem:pro
pter vite labilitatē: ꝓpter rerum mobilitatem ⁊c. ibidē
F peccator deſcribit ſe quo ad nequitiā culpe nocētis
ſeu latentis:nam predicat ſe rudem ⁊ obliuioſum:gra‑
nem ⁊ deſidioſum:triſtem ⁊ inuidioſum ⁊c. ibidem G
et peccator deſcribit ſe quo ad moleſtiā pene ſequentis
nā pericula ſunt carcer ineuaſibilis:meror incōſolabilis
iudex incōplacabilis ⁊c. ibidem. H

Meus/mea/meū/tuus/ſuus ſunt ꝓnoīa poſſeſſiua ſignāt
cū rem iam acquiſitam ⁊ in bonis alicuius iam conuer
ſam ⁊c. A

Meus refertur ad deum nam deus ſcd̄m varios accipien
di modos poteſt diuerſa ⁊ varia dicere ſua multipliciter
ibidem A nā meus eſt(dicere pōt de⁹) predicās purā
veritatem ibidem B meus eſt abdicans mundi vanita
tem: meus eſt vendicans ſenſus equitatem et meus ap
plicans mentis voluntatem ibidē C meus eſt dicit de⁹
practicans fidei puritatē ibidem D vocat deus ſuos
omnes iuſtos tanꝙ ſubditos:generales eccleſiaſticos
tanꝙ famulos:ſp̄ales prelatos tanꝙ cōſanguineos na
turales ⁊c. ibidem. E

Meus refertur ad iuſtū: q: dicere poteſt bona ſpiritualia
mea ſunt:q: auferri non poſſunt ſed bona tp̄alia ⁊c. ibi
dē F bona ꝓpria iuſtorū etiā inueniūtur:ſc; meus eſt
de⁹ p quē iuſtificor:mea eſt aīa p quā viuificor:mee ſunt
virtutes p quas rectificor ⁊c. ibidem. G

Meus refertur ad impium nā quilibet peccator dicere po
teſt meum eſt peccatum ⁊ mea eſt iniquitas ⁊ cetera ibi‑
dem. H

Meus refertur tam ad bonos ꝙ ad malos ſcilicet mea eſt
mortis neceſſitas/carnis fragilitas/mentis varietas ⁊c.
ibidem. I

Memphitis lapidis ꝓprietas patientia.

Michael interpretaꝰ quis vt de⁹ vel quis eſt vt deitas:nam
de michaele dici poteſt ꝙ fuit pformitate deificus/beni
gnitate munificus/ſeueritate terrificus:et ſubtilitate ve
ridicus ibidem. A

Mihi pronomen ſignat quādam ad ſeipſum applicationē
quandā appropriationem: ⁊ quādam acquiſitionē reiꝗ
vendicationem ⁊c. A

Mihi ꝓnomen referri pōt ad deum qui oīa ſibi vendicat
et omnia bona ab ipſo dantur:nā ſibi aſcribit eſſentiā
immutabilem:iuſticiam inflexibilem/ſapientiā infallibi
lem ⁊c. ibidem. A

Mihi ꝓnomen pōt referri ad deū iratū ſibi cuncta vendicā
tem multiformiter ⁊c. ibidem. B

Mihi pronomē referri poteſt ad virum iuſtum malum ab‑
dicantem et ſic mihi vnum eſt virorum penitentium:nā
vir iuſtus dicere poteſt deus parce mihi nam malum edi
di:deus redde mihi bonum quod perdidi: deus faue
mihi in via nam cecidi ⁊c. ibidem C mihi vnum virorū
eminentium:nam ſibi vult veram humilitatem:bonam
ſocietatem/firmā ſtabilitatem ⁊c. ibidem D mihi vnū
virorum preſidentium ſcilicet officium doctoris/ recto
ris et imperatoris:et mihi vnum virorum triumphan‑
tium:nam illis preſto eſt eternitas que nunꝙ terminaꝰ
iocunditas que non contriſtatur :auctoritas que nunꝙ
conculcatur ⁊c. ibidem. G

Mihi ꝓnomen referri pōt ad impium mala machinantem
ſc; miſerias humanas/ diuitias mundanas /delitias in‑
ſanas ⁊c. ibidem. F

Michal a ſaul nata/dauid data/a viro ſublata/alteri ligata
⁊c. ⁊ animā ſignat que a deo ꝓducitur ⁊c. A

Mide fabula de auri optatione ⁊c. delectare. A

Midas rex aures habuit aſininas ⁊c. ſecretum. A

Miphiboſeth interpretaꝰ os cōfuſum vel verecūdum:fili⁹
regis ſaul ⁊c. A

Migrare ideſt tranſire vel de vno loco ad alium ſe tranſfer
re vide tranſire.

Militia/miles/militare eſt pugnā ſeu malitiā exercere vel
contra aduerſarios bellare vel dimicare:et reperitur mi
les multiplex ſiue militia ⁊c. A

Militia multiplex:ſcilicet naturalis ibidem B virtualis
ibidem C et temporalis :nam a deo inſtituta/pro iu‑
ſtis conſtituta ibidem D militia etiam p malos deſtitu
ta multipliciter ibidem. E

Mille/millenarius eſt numerus magnus ⁊ perfectus ꝯſtās
ex denario centies ducto ⁊c. A

Mille in bono ſignat virtutū plenitudinē ibidē A ſignat
ſanctorū multitudinem :ſcripture fortitudinē:glorie am
plitudinem ⁊c. ibidem. B

Mille in malo ſignat omnem multitudinem aggregatam
in malo et ſic eſt multitudo demoniorū/peccatorū ⁊ tor
mentorum ⁊c. ibidem. C

Miniſtrare/miniſter ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Miniſtri ſunt angeli comprehenſores:viri ſancti et iuſtiuia
tores/viri impii et peccatores et demones infernales et
tortores ibidem. A

Miniſtrorū genera multa:nam quidā ſuperiores/quidam
mediocres ⁊ quidam infimi ⁊c. ibidem. B

Miniſter habeat humilitatē ⁊ patientiā:ſtabilitatē ⁊ per‑
manentiam ibidem C ſedulitatem ⁊ diligentiā:ac fide
litatem atꝗ amicitiam ibidem. D

Minor/minorare/minimus/minoritas ſumitur in bono et
in malo. A

Minoritas ſignat ſtatum moralis humilitatis:ſtatum le‑
talis iniquitatis:et ſtatum labentis proſperitatis ibi‑
dem. B

Mirari/mirabile/miraculum eſt illud in quo tota ratio eſt
facti et potentia facientis:ſicꝗ miramur ꝙ aliqua ſunt
valde magna:aliqua valde bona /aliqua valde mala ⁊c.
ibidem. A

Mirabilis eſt dei potentia et ſanctorū bonitas:nam miran
da eſt magnitudo ſue imenſitatis:claritas ſue ſapientie
⁊ veritatis: celeritas ſue ꝓuidentie ⁊c. ibidem. B

Mirabilia ad dei ſcientiam pertinentia mundum gubernā
tem ibidem C mirabilia ad dei clementiam mundum
reparantem multiformiter:et ad dei iuſticiam mundum
iudicantem ibidem. D

Mirabilia humane bonitatis virorū iuſtorū: nā habuerūt
mirabilem conſtantie fortitudinem et mirabilē decentie
pulchritudinem ibidem E et etiam clemētie magnitu
dinem ibidem. F

Mirre ꝓprietas penitentia. D

Mirthi arboris ꝓprietas ſpes. D

Miſereri/miſeratio/miſertus/cum miſereri nihil aliud ſit
quā alienam miſeriam intueri et ſic ſumitur pro clemen
tia ⁊ compaſſione et quandoꝗ pro venia et indulſio‑
ne ⁊c. A

Miſeratio quedā diuina et ſic miſeretur multis generibus
pſonarū:ſc; humilibus ⁊ timoroſis/flebilib⁹ ⁊ lachrymo
ſis/fidelibus ⁊ luminoſis ⁊c. ibidem. B

Miſeratio quedā humana quā quilibet impendere debet
q: nobis debet naturaliter ineſſe/fraternaliter adeſſe/et
virtualiter prodeſſe ibidem. C

Miſeratio quedā inſana quā q̄libet dē ſuſpēdere ibidē D

Ayuntamiento de Madrid

Miſcere/mixtio/cōmixtio /mixtio ſignat quandā aggrega
tionē ⁊ adiūctionē/⁊ quādā diuerſarū rerꝝ cōbiationē:⁊
ſumit in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Mixtio in bono quedā ſupna ⁊ ineffabilis ibidē A quedā
interna pollens ⁊ vtilis :quedā fraterna iungens ⁊ nu
bilis ibidem. B

Mixtio in malo eſt q̄dā carnalitatis impure:quedā ſocieta
tis pꝛaue ibideʒ C ⁊ quedā multe iniquitatis multipli
citer ibidem. D

Miſeria triplex:videlʒ quedā naturalis:quedā tpalis ⁊:q̄-
dam infernalis ⁊c. A

Miſericoꝛdia eſt dolentis animꝰ affectꝰ ad cōpatiendū ꝓxi
mo ⁊ largiendū ei de ꝓpꝛio ⁊c. A

Miſericoꝛdia quedā ſupioꝛ ⁊ diuina iugiter recōmendāda
ibidem A quedā hūana inferioꝛ et fraternalis frequen
ter impendenda:nā miſericoꝛdie virtꝰ nobis pꝛecipitur
ſcripturaliter ⁊c.ibidem. B

Miſericoꝛdia eſt fugiēda multiplici rōne:qꝛ ꝑ miſericoꝛdiā
poſſumꝰ a culpa purificari:gratia viuificari: cum dn̄o vi
uificari/cū dn̄o dignificari ⁊c.ibidem. C

Miſericoꝛdie virtꝰ oſtenditur exemplariter:ſcʒ in rebus na
turalibꝰ/in figurarum enigmatibus et in ſcripturarꝝ vo
luminibus ibidem. D

Miſericoꝛdie virtus nobis inducitur naturaliter qꝛ homi
nū natura ad clementiam ꝓna eſt ⁊c.ibidem. E

Miſericoꝛdia diuina a nobis humiliter imploꝛanda:qꝛ eſt
peccatoꝛū reuocatiua ibidem F miſeroꝛū cōſolatiua et
beatoꝛū pꝛemiatiua ⁊c.ibidem. G

Miſteriū ſumit ꝓ re ſecreta ⁊ occulta: ⁊ ꝓ re ſub enigmate
ꝓducta ⁊ ꝓtelata: ⁊ ideo ſumitur ꝓ ſecretoꝛū cōfeſſione
fidei/⁊ ſacramentoꝛū abſconſione: ⁊ figurarū atq̄ enig
matum inuolutione. A

Mittere/miſſus/miſſio/cū mittere ꝑtineat ad ſupioꝛē :mit
ti vero ad inferioꝛē: hinc eſt ꝙ mittere auctoꝛitatis mit
ti vero humilitatis eſt ſignum. A

Mittit deus ad opationes diuerſas diuerſa miniſtroꝛū ge
nera:nā miſſus eſt filius ad noſtraʒ redēptionē:miſſus
ſpūſſanctꝰ ad noſtrā in fide ꝯfirmationē:mittit angelos
ad miniſtrandū:p̄latos ad gubernādū ⁊c.ibidem. A

Mittere accipit ꝓ ꝓponere/ ꝓ dare ſeu diſtribuere /ꝓ affli
gere ⁊ communiter ꝓ deſtinare vel legare: ⁊ ſic multipli
citer ſumitur:nam mittere vnū ſignat mutabilitatem qꝛ
quidā mittūtur in mare penitētie:quidā in ignē charita
tis ⁊ amicitie : quidam exterius per depꝛeſſionem ⁊c.
ibidem. B

Mittere ſignat legalem liberalitatem: ⁊ ſic diuina liberali
tas ſcilʒ dei filius nobis miſſus eſt ſicut ſapientia ad in-
ſtruendum:ſicut medicina ad ſanandum /ſicut pꝛeciū ad
redimendum ⁊c. ibidem. C

Mittere ſignat immiſſam penalitatem:ſcilʒ qn̄ deus mittit
peſtilentias ⁊ tribulationes ꝓpter delicta facitq̄ hoc
ad noſtram coꝛrectionem:pꝛobationem/⁊ cōdemnatio
nem ibidem. D

Mittere deſignat ſupnā auctoꝛitateʒ ⁊ ſic deꝰ ꝑ occultā ſuā
ꝓuidētiā mittit p̄latos/p̄dicatoꝛes/pꝛincipes/⁊iudices
ad mundū regendū ⁊c.ibidem. E

Miſſi ſeu legati ſint ſinceriter ingrediētes ibidem F cele
riter ꝓgrediētes/viriliter cōgrediētes /faciliterq̄ regre
dientes ibidem. G

Mitis/mitigare/cū mititas/benignitas/māſuetudo/⁊ mo
deſtia q̄ſi pꝛo eodem ſupponāt ⁊ ſic mititas eſt quedam
animi modeſtia exterioꝛibus verbis ⁊ actibus declarata
taliterq̄ mititatis virtus naturaliter indicitur/magiſtra
liter iniungitur:exemplariter oſtenditur ⁊c. A

Moab fuit populus gentiliū ſemper cōtrarius populo dei
et ſignat peccatoꝛē qui eſt tranſgreſſoꝛ diuine volūtatis
ſecratoꝛ ſuperbe vanitatis/poſſeſſoꝛ mundane faculta-
tis ⁊c. A

Modeſtia/modeſte/modeſtus/modeſtia dicitur a modo
vnde modeſtus ideſt modus honeſtus:nam modeſtia
habenda/qꝛ excitat compaſſionem:inflāmat dilectiōeʒ
oꝛnat cōuerſionem ⁊c. A

Modicū iſtud aduerbiū ſignat in bono ⁊ in malo.

Modicuʒ in bono inuenit:ſcʒ modicū penitētie/affluentie
amicitie ⁊ ſapientie ibidem. A

Modicum in malo babent impij ſcʒ modicum ſtabilitatis
crudelitatis/ſagacitatis/⁊ virtuoſitatis: ⁊ ſignat etiam
peccatum ibidem. B

Modo ſumitur qn̄q̄ pꝛo tpe pꝛeterito/pꝛeſenti ⁊ futuro et
communiter ſumitur ꝓ nunc/ſtatim ⁊ ſimilibus ſignāti
bus tempus pꝛeſens. A

Modo vnū nature labentis ſcʒ indigentie ⁊ nuditatis:igno
rantie ⁊ cecitatis impotentie ⁊ debilitatis ibidem. A

Modo vnū gratie p̄ſentis ſcʒ iuſticie ⁊ eq̄tatis credentie et
veritatis innocētie ⁊ ſinceritatis ⁊c.ibidem. B

Modo vnū gloꝛie ſequētis qd̄ nunq̄ deficit:clare reſpicit:
⁊ mentem reficit ibidem. B

Modus qn̄q̄ denotat oꝛdineʒ: qn̄q̄ ſimilitudinem:qn̄q̄
modeſtiam/regulaʒ/⁊ temperantiā: ⁊ ſic modus eſt que
dam decens ⁊ congrua adiacētia actionum ſine qua ipſe
actiones nō habent efficaciā aut valoꝛeʒ ⁊c. A

Modum habeamus in ſcientia/ne nimis inquiramꝰ;modū
in iuſticia/ne nimis exuramus ibidem B moduʒ in le
ticia ne nimis gaudeamus: ⁊ modum in potentia/ne ni-
mis exurgamus ibidem. C

Moyſes ſcd̄m diuerſas cōditiōes ⁊ actus ipſius pōt diuer
ſa ⁊ varia deſignare. A

Moyſes ſignat ſtatū pꝛelatoꝛuʒ ⁊ pꝛeſidentiū multipl'r ibi
dem A ſignat ſtatū ꝑfectoꝝ ⁊ cōtemplantiū ⁊ ſtatuʒ iu
deoꝝ ⁊ pereuntium ibidem. B

Modeſtia accipit ꝓ grauamine ſeu nocumento vel ꝓ zelo
difficultate vel iniuria ⁊ cetera vide nocere.

Mollis/mollicies moꝛaliter ſignat ī bono benignā locutio
nem:terrenam affectionem ⁊ defluentem compunctio-
nem ⁊c. A

Mollicies in malo ſignat verboꝛum fallacitatem animoꝛū
fragilitatem/immundoꝛum carnalitatem ⁊ pꝛoſperoꝛuʒ
labilitatem ibidem. B

Momentū qn̄q̄ ſumitur ꝓ fama noīe ⁊ valoꝛe ſed cōmuni
ter momentum accipit ꝓ modiciſſima parte tpis ſeu ho
re ⁊ ſic ſumit ꝓ nunc:ſtatim ſubito ⁊ pꝛo inſtanti /⁊ inue
nitur momentum labentis nature pꝛeſentis figure/nocē
tis iacture/ſequētis puncture ⁊ labētis ſcripture ⁊c. A

Monedule auis ꝓpꝛietas pecunia. A

Monere ideſt hoꝛtari/ſollicitare /inducere/iſtigare ſeu ver
bis exemplis aut factis ad aliquid inclinare: ⁊ ſic homo
mouetur ad bonum faciendum ſcʒ per ſtimulū tribula-
tiōis:ſarculū exhoꝛtatiōis ſpeculū infoꝛmatiōis ⁊c. A

Monimētū ideſt ſepulchꝛū vbi moꝛtui recōdūtur:alio etiā
modo mauſeolū ſeu ſarcophagū nūcupatur:et multa in
ſcriptura ſignificat. A

Monumētū ſignat cōſciētie ſanctitudinē:cōſciētie turpitu
dinem tpalium plenitudinē ⁊c.ibidem. A

Mons/mōtes /inuenitur in ſcriptura mons virtuoſus ſi-
gnans ſtatum hominum perfectoꝝ mons fructuoſus ſi
gnans ſtatū eccleſiaſticum pꝛelatoꝝ: ⁊ mons gloꝛioſus
ſignans ſtatū hoim beatoꝛum ⁊c. A

Mons magne ſecuritatis iuſtoꝛuʒ /perfectoꝛū/⁊ mons iſte
nihil aliud eſt ꝙ eminentia vite ⁊ cumulus meritoꝛum ⁊
tales verſus celum eleuantur et a terra elongantur ⁊c.
ibidem. C

Mons magne nobilitatis ⁊ pꝛelationis ſcʒ ſtatus eccleſie
ibidem C ſicq̄ eccleſia vel pꝛelationis ſtatus dici po
teſt mons compaſſionis:mons dilectionis mons deuo
tionis ⁊c.ibidem. D

Mons magne fertilitatis gloꝛie paradiſi ſic pꝛo certo para

diſſi locus eſt locus tutus qui nō expugnatur:locus cla
rus qui nō obſcuratur:locus mundus qui nō maculatꝛ
et ſequentia ibidem. E
Mons accipi pōt in malo:ſicqꝫ per montē intelligitꝛ faſtus
et arrogantia ſupboꝝ vel faſtꝰ et eminentia peccatorū
et ſic mōtes idest peccatores vento ſupbie ventilanꝛ:ar
dore auaritie cōcremanꝛ:fulmine iracundie verberātur
et cetera alia ibidem. F
Mons etiā ſignat faſtus et eminētias petōꝝ:ſcꝫ ꝓſperita
tes et dignitates tpaliū que cōiter magis eminēt in ma
lis ꝙ̄ in bonis:ſicqꝫ eſt mons carnalitatis/cupiditatis
pompoſitatis et alia plura ibidem. G
Montium ꝓprietas altitudo. E
Monſtrare/deus demonſtrat nobis viā bonam vt hanc te
neamus:bona opera vt faciamus viros iuſtos vt hos eli
gamus ꝛc. A
Monſtra dicūtur aīalia preter/vltra vel contra naturaꝫ ge
nita:ſempqꝫ apud romanos aliqḋ ꝓdigiū mōſtrū deno
tabat et ſic ſignat malos hoīes:in moribus diſſimiles et
difformes bonis ꝛc. A
Morari/mora/morari idest habitare ſeu in aliquo loco ꝑ
ſeuerare. A
Mora hoīm perfectorū virtuoſa:nam hi morātur in celo ꝑ
deſideriū: in inferno per timorem/ in corde ꝓprio ꝑ con
tritionē ꝛc.ibidem. A
Mora hoīm peccatoꝝ vitioſa:nā talis mora eſt auarorū/lu
xurioſorū/ſupborū ꝛc.ibidem. B
Mora hoīm dānatorū doloroſa:et mora hoīm beatorū gau
dioſa ꝛc.ibidem. C
Mordere/morſus/mordere eſt aliqd dētibus pungere vel
vorare et in ſcriptura multiplex reperitur morſus. A
Morſus malus quidā viperee detractionis:quidā veneree
tentationis ibidē A quidā fulguree vel funeree vexa
tionis ibidē B quidā tartaree dānationis ſcꝫ morſus
ſententie ſuperius:morſus cōſciētie interiꝰ et morſus dia
bolice militie exterius ibidem. E
Morſus bonus cōſciētie pectoralis/iuſticie paſtoralis et po
tentie imperialis ibidem. C
Mors/mori/mortuus in ſcriptura de quadruplici morte
fit mentio. A
Mors naturalis ꝓuidenda que nihil aliud eſt ꝙ̄ finis et vi
te defectꝰ ibidem A ſicqꝫ mors hꝫ inſuperabilem poten
tiā:q2 nulla etas/nullus ſexus/nulla cōditio mortē eua
dit ꝛc.ibidē B hꝫ ēt ꝑſentiā ineuaſibileꝫ:duritiē itole
rabilē et ſententiā irreuocabilem ibidem E et ſic mors
in patiētia debet ſuſtineri ꝑ exēpla multa ꝓbatur ibideꝫ
D mors debet cū diligentia preuideri:nam mortis cō
ſideratio bonoꝝ vtilis eſt ad noſtrā premunitionē:vtilis
ad noſtrā animationem et mortis cōſideratio maloꝝ vti
liſſima ad noſtrā cōſolationē ibidē E mors enī ꝑ forti
tudinē timeri nō dꝫ:q2 certa et neceſſaria: breuis et trāſi
toria:et vtilis et meritoria ibidem. F
Mors ſpūalis et virtualis appetenda que nihil aliud eſt ꝙ̄
ſuiipſiꝰ delectio/maceratio et ad patiētiaꝫ reductio:ſicqꝫ
vir ꝑfectꝰ mortuo cōparatꝛ:nā tumultibus nō inquietatꝛ
inſultibus nō plus infeſtatꝛ:terreſtribus bonis nō plus
meditatur ceteraqꝫ plura ibidem. G
Mors peccati precauenda que aīam occidit: et hoīem pec
catorē facit mortuū et infectū:ſic enī mortuus ſe nō mo
uet: nō loquitur:nō videt:nō odorat:fetet ꝛc.ſic moralr
peccator intelligatur ꝛc.ibidem H mortui conditiōes
adhuc homini peccatori applicari poſſunt:quia pecca
tor alligatur ſudario male delectationis:obſcuratur ſub
nubilo cece dubitatiōis:carceratur tugurio ſtricte obſti
nationis ꝛc.ibidem. I
Mors tormētorū metuenda:ſcꝫ mors pene eterne que pec
catoribus perpetuo infligetur:moriūturqꝫ eterna morte
qui diuitijs ſunt onerati et impinguati:ſeuitijs occupati
inuidijs macerati ꝛc.ibidem. K
Mos/moris/mores/eſt dare morem bonoꝝ et maloꝝ. A
More ſuo boni et iuſti indigētibus cōpatiunꝛ:elemoſynas
erogando:innocentibus cōpatiuntur:ſupplicātibus af
ficiuntur ꝛc.ibidem. A
Mores malos habent cōiter hoīes mali et impij q2 in eis vi
get mos crudelitatis et violētie/mos mobilitatis et incō
ſtantie/mos inhoneſtatis et inſolentie ꝛc.ibidem. B
Mouere/motus/mouere ſeu moueri eſt de loco ad locum
vel de forma ad formam mutari et transferri:et inde duo
ſunt motꝰ ſcꝫ localis et formalis ꝛc. A
Motꝰ tractꝰ quo ḋs ad bonū trahitꝛ:motꝰ raptꝰ quo ḋs du
citꝛ ꝑ volūtariā obediētiā:motꝰ rectꝰ quo ḋs directe mo
uetꝛ in deū ꝑ amorē:et motꝰ reflexus quo ḋs mouetur ad
ſuiipſius examinationem ꝛc. A
Motꝰ cōtritionis qui fit interiꝰ ꝑfectorū ibidē B motꝰ diſ
cretionis qui fit ſuperiꝰ ꝓlatoꝝ:motꝰ ꝓdicationis qui fit
exteriꝰ ꝓdicatorū ibidē C et motꝰ copaſſionis qui fit in
ferius piorum ibidem. D
Motꝰ in malo deſignat mētis mobilitatē/incōſtātiā et vani
tatē: ſicqꝫ motꝰ ſignat vitiū imꝑfectionis/indignationis
ſubſannationis et variationis ꝛc.ibidem. E
Muguli piſcis ꝓprietas piſces. B
Mulier dicitꝛ quaſi mollis;aer a mollicie ꝛc.et ſumitꝛ in bo
no et in malo. A
Mulier hꝫ magnā cōpaſſionē q2 ꝓuidere dꝫ xpi pauꝑibus
cōdolere chriſti vulneribꝰ et ſupplicare ꝓ petōribꝰ ibidē
A mulier habeat rarā locutionē ibidē B et claraꝫ ha
beat diſcretionem ibidem. C
Mulier in malo ſignat hoſtiū malorū deceptioneꝫ ibidem
D ſignat imperfectorū hoīm conditionē et mulierū ma
larū infectionē ibidem. E
Mulier mala deteſtabilis eſt:q2 fallax et ꝓditioſa/nam deci
pit prelatos et paſtores/ predicatores / religioſos et ſe
culares ibideꝫ F loquax et garruloſa/tenax et glutinoſa
ardens et libidinoſa ibidem G cauta et malitioſa:leuis
et curuiculoſa:rebellis et ſeditioſa: cōpta et curioſa ibideꝫ
H et nocens et periculoſa:q2 ſolet attrahere/decipere
cōſumere et ꝑuertere ibidem. I
Mulier cōparatur ſui ꝓpter luxurie feditatem:ſtercori ꝓ
pter infamie vilitatē/vaſo ꝓpter auaritie inſatiabilitatē
et cetera alia ibidem. K
Muli aīalis ꝓprietas adulterium. B
Muli piſcis ꝓprietas luxuria. E
Multum/multitudo ſumitꝛ in bono et in malo. A
Multitudo in bono quedā hoīm ꝑfectorū cōmendabilis et
virtuoſa ibidē A quedā gratiarū et virtutū delectabilis
et fructuoſa:quedā angelorū et ſanctoꝝ nobilis et gratio
ſa ꝛc.ibidem. B
Multitudo in malo quedā peccatorū hoīm ibideꝫ C que
dam vitiorū grauiū:quedā grauiū tormentorū et quedā
hoīm dānatorum ibidem. D
Multiplicare accipitꝛ ꝓ creſcere augmentari. A
Multiplicatio multiplex:ſcꝫ meritorū/gaudiorū/ꝑfectorū/
vitiorū/tormentorū ꝛc.ibidem. A
Mundare/mundus/mundicia enī multiplex eſt. A
Mundicia conſcientie ſeu innocentie virtuoſa:cōtinētie ꝓ
cioſa:penitentie fructuoſa/et honeſte apparentie gratio
ſa ibidem. A
Mundāde et purgāde ſunt cordiales affectiōes ibidē B
ſenſuum cōditiōes ibidē C et carniū ifectiōes ibidē D
Mundat peccatorē diuine gratie inſpiratio:baptiſmi vel la
chrymoſe cōfeſſionis irrigatio:penitentie et afflictionis
caſtigatio ꝛc.ibidem. E
Mundi apud deū ſecretorū obſeruatores:egenoꝝ benefa
ctores/deliquētiū miſeratores et ignorātiū inſtructores
ibidem. F
Mundus/de mūdo et imūdicia in alijs titulis queratur.
E

Ayuntamiento de Madrid

Mundus ſubſtātiue accipiꝭ ꝓvniuerſitate creaturarū: ⁊ ꝓ ſtatu pſentiū miſeriarū atq; ꝓ cōitate oim malarū perſonarum. A

Mundus cōtēni dꝫ q̄ nociuus ⁊ ꝑiculoſus ibideꝫ A qua obſcurus ⁊ nebuloſus: q̄ infectus ⁊ pernitioſus ibideꝫ B quia turbidus et laborioſus: q̄ fallens et deceptuoſus ⁊c. ibidem. C

Mundus nō cōparaꝭ iſulis fortunatis ⁊c. acquirere. F

Mundus dicꝭ campus multipliciter campus. C

Munire/munitꝰ/munitio eſt rerū ad defenſionē alicuiꝰ loci vtiliū aggregatio ⁊ ꝓpulſio: ⁊ ſumiꝭ multis modis ⁊c. A

Muniūtur viri ꝑfecti interiꝰ virtutū titulis ibidem B muniūtur eccleſie et religioſi exteriꝰ iuſtorū cumulis ibideꝫ C muniūtur iniqui terrenis diuitijs et potentijs mundanis ibidem. D

Munꝰ accipiꝭ in bono ⁊ in malo: munꝰ in bono ſignat q̄cq̄d vtile ad ſalutē aīe tribuiꝭ ⁊ offerꝭ: ſicq; ſignat elemoſynā qua paupꝑ dicaꝭ: v̄tutū meritū ⁊ opꝰ meritoriū quo deꝰ placaꝭ: et paradiſi glīaꝫ qua iuſtꝰ in patria p̄miaꝭ. A

Munus in malo accipiꝭ ꝓ donis ſp̄ualibus ⁊ opibꝰ q̄ deo ab hypocritis et ceteris malis hoībus offerūtur: ſumiꝭ etiā ꝓ lucro vel p̄mio qd̄ mali ſolent dare vel offerre malis iudicibus ⁊ ſuperioribus ibidem. B

Munera nō ſunt accipiēda nec etiā diligēda q̄ tollūt iudicioꝝ rectitudinē ibideꝫ C cauſant flagitioꝝ multitudinē ibidē D ⁊ īducūt ſupplicioꝝ magnitudinē ibidē E

Murmur ideſt ſuſurratio/detractio/oblocutio vel ipatientie demōſtratio et diſplicētie manifeſtatio: ſicq; murmuratores murmurāt de ſanctoꝝ ꝑfectione: de laboꝝ afflictione et bonorū defectione ⁊c. A

Murus/muri īſtituūꝭ ad munitionē ciuitatū/⁊ ad fabricationē ⁊ fortificationē caſtrorū/turriū ⁊ domorum A

Murꝰ in bono ſignat ꝑfectoꝝ habitatiōes ſeu ecclīe cōgregationes: actus ⁊ opationes p̄latorū/virtutes et defenſationes angelorū/fructus et ordinationes mandatorū ibidem. A

Murꝰ ſignat virū ꝑfectū ⁊ maxime eccleſiaſticū vel p̄latum q̄ talis debet eſſe mediator charitatiuꝰ: viſitator diligētiſſimus ibidem B miſerator liberaliſſimus et cōtemplator eminētiſſimus ibidem. C

Murus i malo ſignat carnis vilitatē: mūdi facultatē culparū prauitatē et hoſtiū cōmunitatē ibidem. D

Mutare/mutatio/cū naturaliꝭ oīs res aut mutaꝭ d̄ loco ad locū aut de forma ad formā/hinc ē q̄ ſp̄ualiter itelligiꝭ ille motꝰ actus vel paſſio ꝑ quem homo ſp̄ualiter de vno ſtatu ad aliū variatur ⁊c. A

Mutatio multiplex: ſcꝫ penitētiū ⁊ cōuerſoꝝ vtilis ⁊ virtuoſa/quedā viuētiū viatorū flebilis ⁊ luctuoſa: quedā beatoꝝ triūphātiū nobilis ⁊ glorioſa ⁊ cetera alia ibidē A

Mutatio nihil aliud eſt q̄ ad bonū cōuerſio qd̄ per exēpla oſtenditur ⁊c. ibidem. B

Mutatio mentalis qua homo iuſtꝰ deſerit malas affectiones iteriores ibidē C realis qua reparanꭍ ⁊ iſerantur ꝯditiōes bone exteriores: ⁊ finalis qua acquirimꝰ ꝓmotiones poſteriores ⁊ ſuperiores ⁊c. ibidem. D

Mutatio qua deus viſus fuit incarnatus et mutatio p̄latorū et religioſorum ⁊c. ibidem. E

Mutuo ⁊ iuuicē ſunt idē: mutuo vero ideſt ſimul vel equaliter: ⁊ ſumiꝭ in bono ⁊ in malo et ſempꝑ ſignat ſocietatem participationē vel cōmunitateꝫ: ſicq; in bono debemus nos mutuo ſalutare: mutuo viſitare: mutuo copulare ⁊c. A

Mutuo in malo ſignat mutuo per luxuriaꝫ ſe federare: per inuidiam murmurare et per malitiam rebellare ⁊c. ibidem. B

Mutus eſt ille qui loquēdi nō hꝫ poſſibilitatē: et accipitur in bono ⁊ in malo. A

Mutus fit homo ſpiritualiter ratione penitentie: ratione negligentie/ignorantie/ iniuſticie et verecundie ⁊c. ibidem. B

De littera. N.

Naaman interpretaꝭ decorus vel pulcherrimꝰ: cōmouēs vel cōmotio/ſignat hoīem penitentē ſecūdum eius cōditiones ⁊c. A

Naas fuit rex filioꝝ amō et iterp̄taꝭ ſerpēs vel coluber: augurās vel auguriū/ſignatq; diabolū ⁊c. A

Naaſon iterp̄tatur coluber murmurās vel ſerpens inutilis ſiue augens dolorem ⁊c. A

Nabal interp̄taꝭ ſtultꝰ vel inſipiēs: et fuit ille diues in monte carmeli cuius vxor fuit abigail ⁊c. A

Naboth fuit ille quē iniquiſſimus rex achab ⁊ iezabel vxor fraudulenter occidi fecerūt: interpretatur aūt ceſſio vel ꝓphetia ſiue cōcludens aut ſuperueniens applicari pōt ad chriſtum ⁊c. A

Nabuchodonoſor iterp̄taꝭ ſedēs in anguſtia: fuit rex babylonis peſſimus ⁊ ſuperbus inimicus filioꝝ iſrael: ſignat ipſos tyrānos: nā tales innocētes iniuſte ſubigunt: ignorantes in ſummis erigunt: et vitam ſuam vt brutum trāſigunt. A

Nabuchodonoſor ad bonū etiā applicari pōt: q̄ futura ꝓſpexit: ſeipꝫ correxit: vtiles erexit: impios deſpexit: ſicq; principes boni ei cōparari poſſunt ⁊c. ibidem. B

Nabur zardan interp̄tatꝰ eſt et ꝓphetauit ⁊c. A

Nachor iterp̄taꝭ requieſcēte luce obſecratio nouiſſima: requies numeris et p̄paratio iracundie. A

Nadab interp̄tatur bonꝰ vel ſpontaneus ⁊c. A

Nam eſt aduerbium affirmādi et certificat/rationatur/allegat/inducit/aſſerit atq; demonſtrat: ſumitur etiā ꝓ q̄ vel pro certe ⁊c. A

Nam refertur ad deum qui realiter exiſtit: nam ipſe eſt potentia: q̄ vult honorari/ſcientia q̄ vult operari et clemēcia/q̄ ſcit cōſolari ibidem. A

Nam referꭍ ad iuſtū qui veraciter ſiſtit: q̄ in ipſo eſt virtus caſtitatis q̄ carnē afficit: honeſtatis que viſuꝫ reficit: charitatis que fratrem reſpicit: firmitatis que nunq̄ deficit ⁊c. ibidem. B

Naꝫ referꭍ ad diabolū q̄ fallaciter reſiſtit: et nā etiā referꭍ ad iniuſtū ſeu ipiū q̄ mēdaciter inſiſtit: q̄ talis eſt vanus ⁊ variꝰ ſine cōſtātia/cecꝰ ⁊ inſciꝰ/ſine prudētia/ fallax et deuiꝰ plenus malicia ⁊c. ibidem. C

Narciſſꝰ vidēs imaginē ſuā ꝑiit ētiā ſm̄ōe videte quō ⁊c. F

Narrare ideſt loqui vel dicere vel aliq̄d ex ordine recitare et accipiꝭ in bono et in malo ⁊c. A

Narrari debent deo neceſſitates naturales: calamitates tēporales/infirmitates criminales/et bonitates ſupernales ibidem. A

Narrari debet ꝓprimo ſumme veritatis eruditio: dei voluntatis reſeratio: dei bonitatis miſeratio: et charitatis dei demonſtratio ibidem. B

Narrari debet ſubdito ſuperiorū ꝓbitatis ſeu ſanctitatis ꝑfectio ſeu declaratio per virtutū ſuarū imitationem et impreſſionem ⁊c. ibidem. C

Narratio ſumiꭍ i malo et ſic accipiꭍ ꝓuerbis ⁊ narratiōibꝰ fatuoꝝ ⁊ iportunoꝝ/deceptoꝝ ⁊ hereticoꝝ ⁊c. ibidē D

Nares ſunt corporis partes que ſenſus odoratus ſunt ꝓpriū ſubiectum ⁊c. A

Nares diſcretiōis apiende ibidē A nares deuotiōis reficiende ⁊ nares elationis afficiende ibidem. B

Naſci/natꝰ/natiuitas ſumiꭍ in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Natiuitas naturalis laboris miſerabilis ⁊ tedioſa ibidem A nā homo naſciꭍ ad carnis debilitatē ⁊ fragilitatē ibidē B naſciꭍ ad vite labilitatē et tenuitatē: naſcitur ad mūdi penalitatē et flebilitatē ibidem C et naſcitur ad mortis neceſſitatem et aſperitatem ibidem. D

Natiuitas ſupꝑnalis amicabilis et amoroſa ibidem. E

Natiuitas ſp̄ualis cōmendabilis et virtuoſa ibidem. F

Ayuntamiento de Madrid

Natiuitas eternalis ⁊ gaudioſa/natiuitas tpalis et delicio
ſa/⁊ tales qui naſcūtur ſunt vt cōiter ceci ⁊ ignorātes: de
biles ⁊ nō durantes/miſeri ⁊ laborātes ⁊c. ibidem. B
Natiuitas criminalis ⁊ vitioſa/et natiuitas infernalis ⁊ ter
roris ibidem. H
Natu vide maior et ſenectus.
Natio accipit̃ p ppſi cōgregatione vel regione ſeu patria
vel cōmunitate ⁊c. A
Natio ī malo ſpūaliter ſignat cōmunitatē hoīm peccatoꝝ
malignitatem hominū vitioſorū/et peruerſitatem demo
num malignorū ibidem. A
Natio in bono ſanctorū atq̈ iuſtoꝝ: nā iuſt⁹ deo ſeruit ⁊ ei
ſubiugat̃: deū laudat ⁊ regratiat̃: cū deo ligatur atq̈ co
pulatur: a deo iuuat̃ atq̈ viſitatur ⁊c. ibidem. B
Nathan fuit pp̄heta dn̄i ⁊ interp̄tatur donū donās/vel do
nat⁹ gratie: ⁊ denotat bonū principē ⁊ bonū regis conſi
liariū iuxta cōditiones eius ⁊c. A
Nathanael interp̄tat̃ donū dei vel donauit eū dn̄s: ſignat
bonos ſimplices ⁊ p̄latos qui a chriſto vocātur ⁊c. A
Nathinei fuerunt templi ſeruitores: et interp̄tantur dona
tes vel donati: ſignantq̈ bonos eccleſiaſticos qui a deo
dātur inſpiratiue ⁊c. A
Natura multiplex in ſcriptura reperitur. A
Natura imutabilis eſt ille inſtinct⁹ naturalis rectitudinis
quē natura docuit vnūqōq̈ aīal ⁊c. ibidem. A
Natura corruptibilis natura humana q̄ntū ad corpus que
valde corruptibilis ⁊ feda eſt ibidem B natura deteſta
bilis que p obſtinationē vitia in naturaꝫ cōuertit: et na
tura cōmendabilis/longa conſuetudo bona que eſt alte
ra natura ibidem. C
Nauis/nauicula/nauis eſt inſtrumentū ligneū ad trāſeun
duꝫ mare vel flumina ordinatum: et ſignat in bono ⁊ in
malo. A
Nauis in bono ſignat cōmunionem capaciſſimā: ſignatq̈
viri pfecti ɔditionē agiliſſimā: ſignat etiā beate Marie
virginis pfectionē fertiliſſimā: ⁊ ſignat penitētie vel reli
gionis habitationē ſecuriſſimā ibidem. A
Nauis in malo ſignat hoīm pctōꝝ mobilitatem et inſtabi
litatē: ſignat mundanorū hoīm pſperitatem et mutabi
litatem: ſignat hoīm viatorum fragilitateꝫ et vertibilita
tem ibidem. B
Nauis tēpeſtatū pulſat̃ fluctib⁹: beluarū caſſat̃ ictib⁹: ada
mātiū ligatur tractibus ⁊ cetera alia ibidem. C
Nauis ſpūalis ſignat virginē Mariā: animā/ſeu vitā perfe
ctā multiformiter ibidem. D
Nauis ſignat eccleſiā vel religionē ſeu penitentiā: et talis
eſt nauis laboris ⁊ diligētie/meroris ⁊ ſuſtinētie/ſplen
doris ⁊ ſapiētie/et alia ſequētia ibidem. E
Nauis eccleſie ſeu religionis vel penitentie habeat guber
naculū ſapiētie ⁊ diſcretiōis: remos bone affectionis et
dilectiōis/malū ſublimis ⁊ alte cōtēplationis/velū mun
de et caſte cōditionis ⁊c. ibidem. F
Nazareth/nazaren⁹/nazare⁹/nazareth īterp̄tat̃ flos/v̄gul
tū/ſanctitas aut cōſecratio/vnctio/mūdicia ⁊c. nazaren⁹
vero ⁊ nazare⁹ virgultū/floridus/cuſtodiēs/ſepat⁹/mū
dus ⁊c. et per nazareth pōt intelligi religio/eccleſia/bea
ta virgo/vel anima ſancta/vel quilibet vir perfectus mul
tiformiter. A
Nautili monſtri piſcis pprietas cōtemplatio. A
Nebula eſt impreſſio aeris ex exhalatiōib⁹ aq̄ ⁊ terre i terre
ſupficie generata: ſignatq̈ multa in ſcriptura. A
Nebula ſignat vite preſentis turbulentiam: ſignat mundi
labentis affluentiam ibidem A ſignat mentis erran
tis ignorantiaꝫ: et ſignat cordis dolentis penitentiā ⁊c.
ibidem. B
Nebula ſpūalis cōſciētie ſcꝫ habenda: qꝛ eſt hoſpitatrix di
uine maieſtatis: receptatrix ſupne claritatis: mediatrix
interne prauitatis ⁊c. ibidem. B

Neceſſitas/neceſſaria/neceſſarium. A
Neceſſitas pcurāda quā habem⁹ de reb⁹ ptinētib⁹ ad ſalu
tē: ſumme neceſſaria ⁊ vtilis. neceſſitas ſubleuāda vel ad
iuuāda ē/aduerſitas/infirmitas/ifortuniū vel paupertas
et neceſſitas toleranda ad quā ſuſtinēdaꝫ neceſſario cō
pellimur ibidem. A
Neceſſaria ⁊ vtilia ſunt cū diligentia pcuranda vt virtutes
et gratia in preſenti: et gloria in futuro: nā ad vitā ſpūa
lem ſiue ad nr̄am ſalutem requiritur humor cōpunctio
nis: feruor dilectionis: rigor correctionis: ſplendor diſ
cretionis ⁊c. ibidem. B
Neceſſitas quedā culpe et iniquitatis/cui eſt cōpatienduꝫ
quedā miſerie ⁊ calamitatis/ſubueniendum: quedā fati
⁊ fortune/aſſentiendū: quedam damni ⁊ inaduertentie/
diſſentiendū et alia ibidem. C
Necis/necare idest occidere vel iterficere: necis aūt idest
mors quere de interficere/de morte ⁊ occidere.
Neemias reduxit de babylonis captiuitate filios iſrael in
terrā iuda: ⁊ interp̄tatur cōſolat⁹ a dn̄o ſeu cōſolatio do
mini: ſignatq̈ bonū paſtorē ⁊c. A
Negare eſt infidelitatis/mendacitatis/pōpoſitatis/⁊ par
citatis ⁊c. A
Negare ⁊ abnegare in bono debem⁹ pprias volūtates: an
xias facultates/et noxias voluntates ibidem. B
Negligētia/vide accidia/dormire/exercere.
Negligētia quedā quā cuſtodit fraterna charitas: quedaꝫ
quā oſtendit ſupna veritas: et quedā quā impendit ex
terna prauitas ⁊c. ibidem. A
Negligūt ⁊ cōtēnūt mali medicinaꝫ vere ſciētie: diſciplinā
vere iuſticie: officinā ſumme iuſticie ⁊c. ibidem. B
Negociū/negociari/negociū accipit̃ p quocūq̈ opere vel
tractatu: ſumiturq̈ in bono ⁊ in malo. A
Negociū quoddā moralis bonitatis/virtuoſum: quoddaꝫ
moralis prauitatis/vitioſum: quoddā infernalis penali
tatis/doloroſum: et quoddam eternalis felicitatis glo
rioſum ibidem. A
Negociū bonoꝝ operū ⁊ virtutū nihil aliud eſt q̄ exercitiū
bonū ſeu labor: ſicq̈ negociemur pter fructus plenitu
dinē ibidem B pter ſit⁹ amplitudinē: et pter actus
ſanctitudinem ibidem. C
Negociatores ⁊ mercatores hui⁹ mundi quidā vſuris ⁊ di
uitijs ampliati: quidā ſupbijs ⁊ ſeuicijs inflāmati: et qui
dā luxurijs atq̈ delitijs inquinati ⁊c. ibidem. D
Nemo eſt nomē negatiuū ſicut nullus: naꝫ quicq̄d homo ſi
gnat ⁊ ponit/nemo tollit ⁊ deponit: vnde nemo idest nō
homo ſignatq̈ peccatorem ⁊c. A
Nemo ſcꝫ homo peccator hꝫ duritiā ipietatis ibidē A hꝫ
obſtinationē pteruitatis/abdicationē nobilitatis/indiſ
cretionē verboſitatis ⁊ ſequentia ibidem. B
Nemo in bono ſignat negationē alicuius mali ⁊ ſic homo
pōt habere fraternā charitatē: verbaleꝫ veritatē/firmā
crudelitatem ⁊c. ibidem. C
Nemo truffatorie fuit impator nobiliſſim⁹: cōſolator beni
gniſſimus: caſtigator ſeuiſſim⁹: ⁊ cetera plura ibidē B
Nemus cū ſit vmbroſuꝫ/ramoſum/ſolitariū/⁊ ſecretuꝫ/ab
hoībus raro habitatū: feris ⁊ auibus aſſuetū: in ſcriptu
ra ſignificare pōt multipliciter. A
Nem⁹ in malo ſignat cultū ⁊ ritū vitioſorū: ſignat ſtatū mun
danorū: et ſignat locū infernorū ibidem. A
Nem⁹ in bono quoddā interi⁹ cōſciētia: quoddā exteri⁹ re
ligio vel eccleſia: et quoddā ſuperi⁹ celi curia ibidē B
Neomenia apud iudeos erat feſtū qđ fiebat in nouitate lu
ne ⁊ principio mēſis lunaris: ⁊ pōt ſignare feſtū interne
ſolēnitatis: eterne felicitatis/ſuperne natiuitatis/⁊ ex
terne pſperitatis ⁊c. A
Nepos/nepotes/nepos eſt fili⁹ filij vel frīs i liea deſcēdēti
ſemp ſignat dilectionē/ſubiectionē/ſucceſſionem/deno
tatq̈ bonū ſubditū qui deo ⁊ ſanctis eſt dilectus ⁊c. A

Ayuntamiento de Madrid

Nepotes mali ſunt nequitiaꝝ imitatores: diuitiarū deuoratores: mortis eterne toleratores ⁊c. ibidem. A

Neptalim interpretatur habitatio vel cōparatio: ſiue conuertēs eos ſeu implicatio. ⁊c. A

Neptunus fingit̄ fuiſſe Saturni filius. ⁊c. percutere. D

Ne quādo/ne forte/itē negationes cōpoſite neq̄ꝫ/neforte ſemꝑ vidētur īnuere aliquā certitudinē vł timorē. ⁊c. A

Neforte ad deū pertinet mala cōminātē: ad iuſtū iuſte formidātē ibidē B pertinet ad prelatū ⁊ ſcripturā digne cōſulētē ⁊ docētē mł'tipliciter ibidē. C pertinet ad impiū vana metuentē: nam mali timent ꝓſentes illuſiones futuras deriſiones aſperas correctiones ⁊c. ibidem. D

Neq̄ꝫ/nequaq̄/neq̄ꝫ ſicut nō ⁊ nec eſt negatiua diuerſimode pertinēs ad diuerſos. ⁊c. A

Neq̄ꝫ vnū eſt miſerorū: cōtritorū/perfectorū/beatoruꝫ/iniquorū et damnatorum ibidem. A

Nequaq̄ eſt dictio fortiter ⁊ abūdāter negās: ſicq̄ꝫ per nequaq̄ iuſto denegatur mundana habitatio vel occupatio: denegatur iuſto etiā hūane circūuētiōis vitiū: ⁊ auare cumulationis precium. ⁊c. ibidē. B

Nequaq̄ in malo/ſicq̄ꝫ eſt nequaq̄ vani timoris: leuis tenoris/mūdi amoris/et parui valoris. ibidem. C

Nequitia/nequā/neq̄ſſim⁹/neq̄ idest nō equ⁹ ſeu inimic⁹ peccator iniqu⁹ malus nephari⁹ ⁊ peruerſus nequitia vero idest nō equitas ſeu iniquitas ⁊c. A

Nequitia quedā carnalis inquinatiōis ibidē A q̄daꝫ auare inclinationis ibidē B quedā verbalis predicationis ibidē C ⁊ q̄dā mētalis obſtinationis ⁊ ſic filij religiōis vel eccleſie ſunt nequā ꝓpter mēdacij vanitatē: ꝓpter hypocriſis falſitatē/ꝓpter ſeuicie prauitatē ⁊c. ibidem. D

Nequire idest nō poſſe vide poſſe de potentia.

Neſcire idest ignorare ⁊c. A

Neſcire quoddā excuſabile ꝑtinens ad nature ignorātiā quoddā deteſtabile ꝑtinēs ad ꝓter..[illegible] cordialē: quoddā execrabile pertinēs ad ignorantiā criminalē: ⁊ quoddā cōmēdabile ꝑtinēs ad ignorātiā virtualem ibidem. A

Neſcire criminale qua neſcit homo illa que ſcire tenetur et maxime que ad ſalutem ꝑtinent ſicq̄ꝫ ſunt neſcientes ſectatores carnalis imunditie ibidem B dilectores tꝑalis eminētie: poſſeſſores mundialis affluentie ⁊ poſſeſſores mundane ſapientie ibidem. C

Nichanor interpretat̄ ſtans lucerna vel ſtatura lucida princeps iniq̄ſſim⁹ ſignat malos cōſiliarios principū et magnatuꝫ q2 tales ſunt fallaces ⁊ ꝓditores: tyrāni ⁊ exactores/maloꝝ fautores ⁊ ſuſtentatores ⁊c. A

Nihil cū nihileitas nil aliō ſignat q̄ nō entitas vnde nihil eſſe idest nō eſſe et ſignat multipliciter ⁊c. A

Nihil vnū naturale/ꝑſonale/tꝑale/criminale/infernale ⁊c. ididem. A

Nihil ſignat carentiam oīs boni ſicq̄ꝫ mali habent nihil de diſcretione/de compaſſione/de duratiōe/de poſſeſſione ⁊c. ibidem. B

Nihil applicari pōt ad viros bonos ⁊ ſpūales ſicq̄ꝫ boni nihil habēt cupiditatis/inhoneſtatis/ calamitatis/ carnalitatis ⁊c. ibidem. C

Nihil apud deū reputant̄ q̄ vigēt magna potētia: pallent mūdi ſciētia: fulgent falſa iuſticia ⁊c. ibidem. D

Nidus eſt locus q̄ ab auibus edificatur et ihabitat̄ ⁊c. A

Nidus iuſtorum ⁊ perfectorū inferior religio ⁊ eccleſi: a interior intentio et conſciētia: ſuperior paradiſus celi curia ibidem. A

Nidus maloꝝ eſt mūdus peccatū ⁊ infern⁹ ⁊c. ibidem B

Nigredo in ſcriptura ſignat tā in bono q̄ in malo. A

Nigredo in bono ſignat v̄tutē humilitatis: in malo vero mortis horrorē/culpe errorē ⁊ inferni timorē ⁊c. ibidem A

Nimietas/nimis/nimi⁹/ aliq̄ñ in ſcriptura denotāt ſuper/abundantiam in bono: aliquando abundantiaꝫ ⁊ exceſſum ſignant in malo.

Nimis in bono habent iuſti q2 habēt nimiū dolorē contritionis: nimium laborem afflictionis: nimiū clamorē confeſſionis: nimiū ſplendorē diſcretionis ⁊c. ibidem. A

Nimis in malo ſignat exceſſum vitioꝝ ⁊ maloꝝ: ſicq̄ꝫ mali habēt nimietatē iocūditatis ⁊ leticie: ꝓſperitatis ⁊ affluentie/ebrietatis ⁊ caſtrimargie ⁊ cetera alia ibidem. B

Niniue fuit ciuitas magna triū dierū itinere: magna ⁊ ſpecioſa: ſignatq̄ꝫ in bono ⁊ in malo. A

Niniue in bono ſignat aīam innocentē: eccleſiā militantē ⁊ patriā triūphantē ⁊c. ibidem. A

Niniue in malo ſignat mūdum ⁊ mundi ꝓſperitatem: potētium locum et exaltationem et fidelium luctus atq̄ꝫ flagellationem ibidem. B

Niſi q̄ñq̄ꝫ ponit̄ ꝑ modum exceptionis: q̄ñq̄ꝫ per modū cōditionis: q̄ñq̄ꝫ per modū cōminationis ⁊c. A

Niſi vnū ad deū ſpectat iuſtos iuuādo ⁊ liberādo: munduꝫ regēdo ⁊ moderādo: ſeipm reuelādo, ⁊ declarando: malos ledendo et vulnerando ⁊c. ibidem. B

Niſi vnū ad iuſtū ſpectat: ſcꝫ beneviuere/recte, ſapere/rite credere/iuſte agere ⁊c. ibidem. C

Niſi vnū ſpectat ad impiū: ſcꝫ fallacitatis ⁊ fraudulētie fatuitatis ⁊ ignorātie: penalitatis ⁊ peſtilētie ibidem. D

Niſi vnū ſpectat ad beatū: ſcꝫ gloria eterna ⁊c. ibidem. E

Nitere/nitor idest ſplendor: et inuenimus nitorem ſanctitudinis/pulchritudinis/et realis ſeu temporalis celſitudinis. A

Niti idest ad aliquid agēdū viriliter inſiſtere, vel conari A

Nituntur mali in concordes diſcordiam ſeminare: in malorum potentiam intentare: fidelem amiciciam eneruare ſimplicium ſubſtantiam occupare: mendaceꝫ eloquētiā ventilare ⁊c. A

Nix habet naturaliter candidiſſimam perfectionē: debiliſſimam durationē/et frigidiſſimā cōditionem et ſignat in bono et in malo. A

Nix in bono ſignat virtualem perfectionem ibidem A ſignat poſſeſſionem temporaleꝫ: et ſignat afflictionē corporalem ibidem. B

Nix in malo ſignat hypocriſis ſimulationē deceptiuam et infernalis tribulationē afflictiuā ibidem. C

Nobilis/nobilitas animi eſt generoſitas ſenſus: et hominis nobilitas eſt animus generoſus diciturq̄ꝫ multis modis. A

Nobilitas quedam naturalis cōmendanda ibidē A quedam virtualis honoranda et dicitur nobilis qui libertatibus vtitur: ſeruitutibus nō ſubijcitur: ſua liberaliter largitur: in equis/canibus et auibus delectatur: ⁊ in bellis et haſtiludijs viriliter operatur: intelligendo moraliter, de virtuoſis ⁊c. ibidem B ſicq̄ꝫ nobilitas ſpiritualis requirit benignitatem in affectione ibidem C requirit celeritatē in operatione ibidem D et requirit auctoritatē in dominatione ⁊c. ibidem. E

Nobilitas quedā tꝑalis vilipendenda et reprobāda: q2 hꝫ vilem ingreſſum ibidē F habet malum ꝓgreſſum nam hꝫ annexā vanitatē/crudelitatē et pompoſitatem: hꝫq̄ꝫ egreſſum triſtem ⁊c. ibidem. G

Nobilitas quedam eterna affectanda ibidem. H

Nobiſcum/vobiſcum/nobiſcum ſemper ſignat ſocietatem ſiue bona ſiue mala fuerit: et reperitur multiformiter in ſcriptura ⁊c. A

Nobiſcum eſt dñs de⁹ in carne perſonaliter veniens: ꝑ mūdum gradiens doctrinā faciens: in cruce moriens et de morte rediens ibideꝫ B nobiſcum etiā deus ſub pane figuraliter ſeu ſacramentaliter.

Nobiſcum eſt deus in mente ſpiritualr̄ vt ſocius nobiſcum manendo: vt amicus ſe nobis iungēdo: vt adiutor a malis tuendo et vt tributor in bonis fouendo ibidem C nobiſcū eſt deus in celo triūphaliter et deus nobiſcū in iudicio ſatialiter ibidem. D

Ayuntamiento de Madrid

Nobiſcum eſt ſocietas iuſtoꝝ que fit mētaliter vnita: pari liter ſeu equaliter inita/ſtabiliter munita/et ciuiliter ordinata ibidē E ſicq; fit nobiſcū cōmunis laboris diligētia: cōis nitoris cōtinētia: cōis vigoris ſeu tenoris patiētia ꝛc. ibidem. F

Nobiſcum eſt ſocietas hoīm maloꝝ: ſcʒ ſocietas crudeliū impioꝝ/ſocietas rapaciū auarorū: ſocietas carnalium immundoꝝ ꝛc. ibidem. G

Nocere/nocumenta plura in ſcriptura reperiuntur ꝛc. A

Nocumēta q̄dā naturalia que poſt ade peccatū a deo nobis inflicta ſunt: ſcʒ fames/ſitis/infirmitas ꝛ mors ꝛc. A quedā vero nocumenta tpalia: ſcʒ terrenoꝝ pſperitas ꝛ oblectatio ibidem B tormentoꝝ aduerſitas et tribulatio/et peruerſoꝝ malignitas ꝛ impugnatio ibidem. E

Nocumenta quedam ſpūalia multa: qꝛ tot ſunt ſpūalia nocumenta quot vitia ꝛ peccata ꝛc. ibidem D et quedam eternalia iſta eñ ſunt tot et tanta quot ſunt inferni ſupplicia et tormenta ibidem. E

Nocturnus/nox/noctes/nox in ſcriptura ſumitur in bono ꝛ in malo. A

Nox ſignat cordis humilitatē ſeu ſtatum humiliū et perfectorum qui debet nocte vberius irrigari ibidē B interius cōturbari: ſuperi⁹ illuſtrari ibidē E et exterius occultari ibidem. D

Nox ſignat ſtatū felicitatis ibidē E ſignat ſtatū aduerſitatis ibidē F ſignat ſtatū mortalitatis ꝛ ſtatū ſimplicitatis ibidē G nox etiā ſignat ſtatū pſperitatis ſeu mūdane labilitatis atq; ſtatum iniquitatis ibidem. H

Noe fuit patriarcha ꝛ archā edificauit et interptat̄ patris requies: ſignatq; quēlibet virū iuſtū ꝛ ſanctū ꝛ maxime epiſcopum vel prelatum ꝛc. A

Noe in bono ſignat virū pfectū ſeu bonū eccleſiaſticū ſiue prelatū q̄ dʒ eſſe mente quiet⁹ ibidē A robore fret⁹/zelo iuſticie replet⁹/pfectu let⁹ et bono cōplet⁹ ibidē B corde ſecretus/ope fretus ꝛ tpe vetus ibidem. C

Noe in malo qꝛ ocioſus: nam interpretatur requieſcens in potādo/ebrioſus ſe nudādo/vitioſus ſe vindicādo odio ſuis ꝛc. ibidem. D

Nolle verbū negatiuū/cōtradictiuū ꝛ phibitiuū ꝛ pōt accipi in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Noli ſignat in bono qſi nobis a deo vel plato phibetur aliq̄d vitioſum p noli: ſicq; deus phibet durā auaritiā ꝛ cupiditatē: malā amicitiā et ſocietatē durā: crudelitateʒ ꝛ iracundiā: altam eminentiaʒ ꝛ auctoritatē ꝛc. ibidem A ſicq; phibemur diligere diuitias tpales ibideʒ B prohibemur diligere diuitias corporales et appetere eminentias ſeculares ibidem. C

Nolite verbū in bono nobis phibet vitia: ſcʒ deſperatiōis triſtitiā: excecationis ignorantiā: obſtinationis maliciā ꝛc. ibidem. D

Nolite in malo qſi mali nolunt facere illa que ſpectant ad ſalutem: ſicq; mali nolunt audire deum ſibi obediendo nolunt reuerti ad deum: nolunt dei legem tenere ꝛc. ibidem. E

Nomen in ſcriptura ſumit̄ multipliciter ꝛc. A

Nomen dei ſanctū ꝛ honorabile quod habet faſtigiū ſumme auctoritatis: qꝛ eſt nomen dignitatis incogitabilis poteſtatis inſuperabilis et charitatis ineſtimabilis ibidē B nā prebet refugiū magne ſecuritatis: querit ſuffragium magne humilitatis ꝛ tollit naufragium oīs iniquitatis ibidem. C

Nomē delectabile ſeu cōmendabile et iſtud eſt nomen bonū: bona fama ſiue bonus rumor cuiuſlibet viri iuſti ſumme appetendum: et diuitiis preponendū: delitiis preferendum ꝛ eminētiis premittendū ibideʒ D ſicq; ad nomē bonū acquirendū requirit̄ firme cōſtantie ſoliditas pie clementie fertilitas ibideʒ E requirit̄ etiā mire decētie formoſitas et magne prudētie ſagacitas ibidē. F

Nomē execrabile eſt mala fama vel mal⁹ rumor ſumme cauendū: ꝛ acquirit̄ p ſtulticiā ꝛ pſumptionē: p luxuriā ꝛ infectionē ꝛ p ſeuitiā ꝛ exactionē ibidem. G

Nomē fictum ꝛ deteſtabile eſtq; nomē hypocritarum ꝛc. ibidem. H

Nomen ſeu noīatio eſt ad aliquaʒ dignitatem pmotio ſeu electio ꝛc. ibidem. I

Nomen ſemper ſignat dilationē ſeu futuri tpis ſucceſſionē et ſignat in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Nondū ſignat mentis prudentiā deliberatiuā ibidē A ſignat celi dementiā beatificatiuā: mortis potentiā accelleratiuā et lentā pigritiā ſemp dilatiuā ibidem. B

Non dictio negatiua ꝛ priuatiua: qꝛ negat ꝛ tollit et accipitur in bono ꝛ in malo ꝛc. A

Non vnū ptinet ad ſumme regentē deū: qꝛ ſumme perfect⁹ ꝛc. A ꝛ qꝛ eſt impeccabilis habet nō qd̄ phibet ꝛ vetat omne peccatū maximeveneris et luxurie/ſuperbie/accidie/auaricie ꝛc. ibidem. B

Non vnū ptinet ad hoīem triſtē/penitētē ꝛ culpas lugentē: nā talis negat corpi cōplacētiā: virtuti deſiſtentiā: criminū pſeuerātiā ꝛ demoni obedientiā ꝛc. ibidem. C

Non vnū ptinet ad virū perfectū ꝛ iuſtū: iuſte viuentē multipliciter ꝛc. ibidem. C

Non vnū ptinet ad virū beatū ꝛ beate regnātē: qꝛ tales nō metuūt hoſtis iniuriā: nō amittūt cordis leticiā: nō ſentiunt pene meſtitiā ꝛc. ibidem. D

Non vnū in malo ptinet ad iferos egētes: qꝛ in hoc mūdo habēt carentiā ſaturitatis ꝛ delitiarū: carentiā pſperitatis ꝛ diuitiarū: carētiā ſublimitatis ꝛ eminētiarūʒ ꝛ alia ibidem. E

Non vnū ptinet ad demones vigētes ſeu tētātes ꝛ tribulātes: nā habēt negatiuā certe veritatis: dulcis pietatis/alte dignitatis ꝛ iuſte equitatis ibidem. F

Nō vnū ptinet ad hoīes ptōres ſeu delinquētes: iſti enim habēt negatiuā oīs boni: qꝛ carētveritatis eloquio: pietatis eloquio: claritatis ſolſequio ꝛ ſequētia ibidem G

Nō vnū ptinet ad dānatos ꝛ deſperātes qꝛ claudit dei benignitatē: negat oēm iocunditateʒ: infert oēm crudelitatem ꝛ aufert oēm ſtabilitatē ibidem. H

Nōne aduerbiū dubitādi ꝛ itterrogādi tñ cōiter eſt ſuppoſitiuū aduerbii affirmandi ꝛc. A

Nōne vnuʒ refert̄ ad deuʒ affirmādo qualiter de⁹ deuotis iminet ipſos defendēdo: imundis eminet ipſos abluendo: videt ꝛ retinet cuncta gubernando: portat ꝛ ſuſtinet mala tolerādo ꝛc. ibidem. A

Nōne vnū refert̄ ad ſeipm mūdanuʒ viatorē qꝛ cōqueritur de debilitate ppꝛie nature: de aduerſitate mundane iacture ꝛ de ebrietate guloſe paſture ibidem. B

Nōne vnū refert̄ ad iuſtū qꝛ p nōne q̄rit̄ de iuſti ſenſibus ꝛ diſcretione: fletibus ꝛ cōpaſſione/fructibus ꝛ ſucceſſiōe ꝛ ſequentia ibidem. B

Nōne vnum refertur ad vanum peccatorē ſicq; querit̄ de maloꝝ cibis ꝛ potibus: pactis ꝛ cētibus/verbis ꝛ actib⁹ ꝛc. ibidem. C

Nōne vnum refert̄ ad mundū nā querit̄ de mundi potētia nequitia ꝛ ſtulticia ibidem. C

Noſcere id eſt ſcire cognoſcere vel ſapere noticia vero id eſt ſcientia cognitio vel ſapientia ꝛc. A

Noticia multiplex: ſcʒ rerū anterioꝝ/rerū poſterioꝝ/interioꝝ/ exteriorum ꝛc. ibideʒ. A

Notificat de⁹ pdilectis v̄tutē ſuā qua ptegunt̄: ſalutē qua ſanātur: viam qua pgrediuntur ꝛ dexteram qua continentur ꝛc. ibidem. B

Noticia ſummi creatoris naʒ quedam certitudinis qua cognoſcit cunctos: quedā gratitudinis qua cognoſcit ſanctos: et quedam rectitudinis qua cognoſcit fictos ꝛc. ibidem. C

Noticia iuſti viatoris ꝛ noticia vani peccatoris ꝛc. ibidē. D

Ayuntamiento de Madrid

Noſet lapidis ꝓprietas imaginē bufonis gerēs ⁊c.pꝛiꝰ C
Nouē/nonꝰ/⁊ nonagita/nouenariꝰnumerus q̄ ex ternario ter ꝺucto ꝯpōit atq̄ i ſcriptura plurimū cōmēdat ⁊c. A
Nouenariꝰin bono ſignat ſtatū humane cōditionis ibidē A ſignat etiā ritū angelice religionis ibidem B et ſignat cultum virtuoſe ꝑfectionis ibidem. C
Nouenariꝰnumerꝰſpūalis ꝑfectiōis ꝺicit numerꝰ verbi ꝺei ⁊ꝑꝺicationis/oꝛatiōis ⁊ ſupplicatiōis/ꝺiuini amoꝛis et cōtriſtationis ⁊c.ibidem. D
Nouenariꝰin malo hoies impfectos ſignat: qui obſcurita tis ignoꝛātia cecantur: ꝺiuinitatis cōplacētia priuantur tepiditatis ſomnolētia granātur: et infidelitatis incōſtā tia mutātur ibidem. E
Nouus/nouitas/plura nouitatū genera in ſcriptura inue niuntur. A
Nouitas quedā admirabilis ꝺifice incarnatiōis ibidē B nā īnouata fuit ꝺei ſublimitas ꝑ noue carnis aſſumptio nē: innouata etiā fuit nr̄a moꝛtalitas verbū cōcipiendo ⁊ innouata fuit nr̄a ſagacitas fidē ſuſcipiendo: nā noua apparuerūt multa: ſcilꝫ nouꝰrex/noua lex/nouꝰꝺux/no ua lux et cetera alia ibidem. C
Nouitas quedā cōmēdabilis: moꝛalis ꝯuerſationis: ſicq̄ extirpari ꝺꝫ culpa inficiēs ibidē D ꝺebetq̄ ꝓcurari cā efficiens et imutari ſtatus ꝺeficiēs ibidē E ꝺebet etiā aggregari geſtus ꝓficiens: et frequētari verbum perfi ciens ibidem. F
Noui ſi eſſe volumus oīa ſpūaliter habeamꝰ noua: ſcꝫ noui ter cogitare/ambulare/nos oꝛnare/ꝺebellare/fructifica re/viuere/ſapere et alia ſequētia ibidem. G
Nouitas quedā honoꝛabilis eternalis refectionis: qn̄ re nouabit tota humana cōditio in extrema reſurrectione ⁊c.et nouitas quedā ꝺeteſtabilis inanis cōditionis ſcꝫ ignoꝛātia atq̄ nouitas garruloſe locutiōis ⁊c.ibidē H
Nouiſſimꝰ/nouiſſima/nouiſſimū ideſt vltimū poſteriꝰ: aut finale et ſignat in bono ⁊ in malo. A
Nouiſſimū quoddā humilitatis cōtinēdum: nam tale con fert cōſtantie ꝺurationē ibidem A aufert turpitudinē vane preſumptionis et aufert plenitudinem alte ꝑlatio nis ibidem. B
Nouiſſimum quoddā felicitatis appetēdū: nam ibi erit io cūditas ſine ꝺoloꝛe: ſuauitas ſine laboꝛe et imoꝛtalitas ſine timoꝛe ibidem. C
Nouiſſimum quoddā aduerſitatis ſuſtinēdum ſtatus pau perum ⁊c.ibidem. D
Nouiſſimū ſignat negligentiā ſeu moꝛū ꝓlixitatē ſeu tar ditatē ſignat mundi vel tꝑalis vanitatē vel ꝓſperitatē ſignat hoīs obſtinati prauitatē ⁊ ꝑuerſitatē ibidem E ſignatq̄ inferni grauitatē ⁊ penalitatē: nā infernus ꝺi citur locus nouiſſimꝰ: qꝛ ibi abūdat terroꝛ ⁊gemitꝰ: per turbat ardoꝛ ⁊ ſtrepitꝰ: cōfundit ruboꝛ adhibitꝰ: afficit ſtridoꝛ infirmitus ⁊c.ibidem. F
Nox vide nocturnus.
Nubes multipliꝛ i ſcriptura ſumit: tā in bono ꝙ in malo A
Nubes ſignat vanitatē humane nature ⁊ puritatē ꝺiuine ſcripture ibidē A ſignat etiā ꝺignitatē humane pretu re bonitatemq̄ ſancte creature ideſt perfectionem cu iuſlibet iuſti: ſanctitatē virginee clauſure et prauitatem ſuperbe iacture ibidem B ſignat virum perfectum et maxime eccleſiaſticum religioſum vel predicatoꝛem: nā tales habeant mirabilem perfectionem ibidem C con foꝛmabilem conditionem atq̄ eleuabilem affectionem ſicq̄ vir perfectus ſit honeſtus et luminoſus: humilis et gratioſus/nobilis ⁊ glorioſus ⁊c.ibidē D habeantq̄ inceſſabilem pꝛofectionem ſeu cōmotionem ibidem E
Nubes ſignat virginē glorioſam: qꝛ eſt luminoſa per filij cōceptionē: virtuoſa per virtutū ꝺecoꝛationē et fructuo ſa per gratiarū infuſionem ibidem. F
Nubes ſignat peccatū et mundi ꝓſperitatem idem. F

Nuces quedā nō fructificāt niſi in vigilia ioh̄annis Bapti ſte ⁊c.vide prius. B
Nudus/nuditas eſt veſtimentoꝝ carentia. A
Nuditas quedā naturalis inductiua humilitatis: quedā tꝑalis expulſiua cupiditatis ibidem A quedā virtua lis perfectiua cōfeſſionis: et quedam criminalis excluſi ua perfectionis ibidem. B
Nuditas adhuc quedam criminalis ſignans virtutū carē tiam ibidem. C
Nudiuſtertius aduerbium tempoꝛis ſignat tempus prete ritum ⁊c. A
Nudiuſtertius quoddam coꝛrigendum: quoddam reſu mendum: quoddam repetendum: quoddā ꝺimittendū quoddam attendendum: et quoddam metuendum ibi dem. A
Nullus priuat et tollit oēm entitatem et ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Nullitas quedā perfectoꝛum hoīm: quedam hoīm beato rum refectoꝛū ibidem A quedā miſeroꝛum ⁊ quedā ini quoꝛū ſeu infectoꝛum ibidem. B
Numerꝰ/numerare/numerꝰ ſignat in bono et in malo. A
Numerus quidam perfectoꝛum: quidam peccatoꝛum ibi dem B quidam beatoꝛum: quidam ꝺānatoꝝ ⁊ quidā terrenoꝛum ibidem. C
Numerus perfectoꝛū ⁊ beatoꝛū recipit virtuoſam foꝛtitu dinē: luminoſam limpitudinē/gratioſam pulchritudinē et pudoꝛoſam ſanctitudinem ibidem. D
Numerus menſiū ꝺeterminatoꝝ/foꝛtiū predeſtinatoꝝ/foꝛ tiū rerū ⁊ fatoꝛū/mercīū virtutū ⁊ ꝺonoꝝ/peſtiū culpaꝝ ⁊ maloꝛū ibidem. E
Nunciare/nūcius eſt ille qui ex parte alicuius aliquid ali cui ꝺicit ⁊ narrat ⁊c. A
Nuncij habeant humilitatem/auctoꝛitatē ibidem A ha beant vtilitatem/ſedulitatem/veracitatem ⁊ ſagacitatē ibidem. B
Nuncianda eſt a nuncijs ſumma veritas: ꝺei maieſtas ce leſtis patrie felicitas: inferni penalitas: ꝓpꝛia iniquitas ⁊c.ibidem. C
Nuncioꝛū miſſione ⁊ legatione conſiliū ꝺeliberatiuum pre cedat: officiū acceleratiuū ꝓcedat ⁊ obſequiū obtempe ratiuū ſuccedat ibidem. D
Nuncij tribus ꝺe cauſis mittūtur: ſcꝫ ad viſitandū/mitigā dum et cōſolandū ⁊c.ibidem. E
Nunc aduerbiū tꝑis ſignificat cuiuſlibet ꝺuratiōis ꝑſentē momentaneā et indiuiſibilē poꝛtionē ⁊c. A
Nunc vnū ꝑtinet ad ſummā ꝺiuinitatē: ſicq̄ ꝺeus habet nūc magnitudinis que nō minoꝛatur: longitudinis que nō terminatur: foꝛtitudinis que nō ſuperatur: mititudi nis que nō irritat ⁊c.ibidem. A
Nunc nr̄m ꝑtinet ad noſtrā humanitatē ſeu moꝛtalitatē et iſtud nūc cito labit ꝺū parū manemꝰ: nube tegit ꝺū pau ca videmꝰ: moꝛte frāgit qua cito cademꝰ: ⁊ penis angit ꝺum pace caremus ibidem. B
Nunc vnū ꝑtinet ad moꝛū ſinceritatem: qꝛ magna videt cla ra ꝺiſcretio: ꝺeum laudat ſana locutio: ſurſum clamat fre quēs oꝛatio: cito parat velox auditio et cetera plura ibi dem. C
Nunc vnum ꝑtinet ad mentis iniquitatē: ſcꝫ ſtatum et con ditionē maloꝛū: nam tales habent nunc ignoꝛātie ⁊ ob liuionis: reſiſtentie et rebelliōis: violentie et inuaſionis et alia ibidem. D
Nunc ſignat breuiſſimam tꝑis partē: ſcꝫ breuiſſimam vitā noſtrā que ꝺe tꝑe non hꝫ niſi nunc ⁊c.ibidem E ſicq̄ vi te breuitas inducat nos ad penitentiam faciendam que fiat celeriter cum feſtinatione ibidem F ſagaciter cum oꝛdinatione et ꝺiſcretione: mentaliter cum contritione ibidem G realiter cū afflictione et cū vocis emiſſione ⁊c.ibidem. H

Ayuntamiento de Madrid

Nunq̃ aduerbiũ negatiuum/pertinetq̃ ad deum/iuſtum ⁊ impium. A

Nunq̃ vnũ eſt dei iuſticia que punit noxios: dei clementia iuuat anxios: dei ſapientia docet inſcios: et dei amicitia laudat ſocios vel filios ibidem. A

Nunq̃ vnũ habet iuſtus: q̃ nunq̃ corrũpitur luxurie fece extinguitur ſuꝑbie nece: accẽditur pecunie face: et alia ibidem. B

Nunq̃ vnũ habet impius: q̃ nunq̃ ſatiatur ſꝫ ſemꝑ ſame ſcit: nunq̃ fecũdatur imo ſterileſcit: nunq̃ quietat̃ imo plus tumeſcit ibidem. C

Nunquid aduerbiũ interrogãdi ſemꝑ denotat aliquã que relam factã ad maiorẽ veri affirmationẽ vel ad alicuius falſi negationem ⁊c. A

Nunquid refertur ad deũ loquentẽ: cõſtat enĩ ꝙ deus per nũquid arguit fatuos de ignorantia/de impotentia/de iniuſticia/et incõſtantia ibidem A deus per nunquid ſolet bonos inſtruere: ſcꝫ qualiter debeant ieiunare/qualiter debeant erogare elemoſynã/qualiter debeãt gubernare/et qualiter debeant adorare ibidem B deus per nunquid ſolet ſanctos extollere: et ꝑ nũquid ſolet ſe magnum dicere: q̃ prefert ſuã inſuperabilem potentiã: ſuã ineſtimabilem clementiã: ſuã inuariabilem iuſticiaꝫ ⁊c. ibidem C deus per nunquid ſolet ſeua deteſtari vel vana reprimere ibidem. C

Nunquid refertur ad iuſtum querentem: nam ꝑ nunquid q̃rit de dei pietate/ptãte/equitate/claritate/et pietate/ etiã iuſtus per nunquid querit de proximo ipſum excuſando de impatientia/de incõſtantia/de impotentia/ et de ignorantia ibidem D querit etiã iuſtus per nũquid de ſeipſo: ſcꝫ de vite breuitate/de mentis cecitate/de mũdi calamitate/⁊ de fratrũ fallacitate: inſuper iuſtus querit per nũquid de impio qualiter ſolet vana ſapere: falſa dicere/fedeviuere/veſtes tingere ⁊c. ibidem. E

Nunquid refertur ad impium vana dicentem: nam per nũ q̃d interrogat iuſtos deridẽdo: bonos arguẽdo/ṽa denegãdo/mala allegando/et ſuperba iactãdo ibidẽ. F

Nuptie ſunt ſolẽnitates ſeu cõuiuia que ſolent fieri in coniunctione viri ⁊ mulieris ⁊c. A

Nuptie quedam corporales/ſcꝫ cõiugum ſocietas: quedã temporales/ſcꝫ mundana ꝓſperitas: quedã criminales ſcꝫ mentalis iniquitas ibidem A quedam virtuales/ſcꝫ moralis cõmunitas qua aĩa cõiugitur deo per gratiaꝫ ⁊ charitateꝫ: vel per fidẽ et vnitatẽ ⁊c. ibidem B et q̃daꝫ ſuꝑnales/ſcꝫ eterna felicitas vbi Chriſtus Ieſus eſt ſpõſus ⁊ aĩa ſponſa ⁊c. ibidem. C

Nutrire/nutrix/nutrimentoꝝ multa ſunt genera ita ⁊ moraliter ⁊c. A

Nutriũtur boni ſpũaliter interius per nutrimentuꝫ ſciẽtie ⁊ lectionis: gratie ⁊ deuotionis/amoris ⁊ dilectiõis/ſplẽdoris ⁊ cõtemplationis ibidem. B

Nutriũtur hoĩes boni tꝑaliter exterius per nutrimentum bonoꝝ tꝑaliũ ⁊c. ibidem C nutriũtur etiã boni eternaliter ſuperius per paradiſi gloriã ⁊c. ibidem. D

Nutritorum genera ſeptem in ſcriptura reperiuntur: ſcilꝫ Chriſtus/eccleſia/prelatus/ perfect⁹ predicator/demõ/ caro/⁊ mundus ibidem. E

¶ De littera. O.

O Dictio diuerſimode in ſcriptura ponit̃: nã eſt ſignum allocutionis/admirationis ſeu execrationis ⁊c. A

O ſignũ ſtuporis ⁊ admirationis/dulcoris ⁊ cõſolationis/doloris ⁊ lamẽtationis/rigoris ⁊ caſtigationis ⁊c. ibidẽ A o etiã ſignũ aduocationis ⁊ clamoris: nam nos per o vocamus deum/proximum/impiuꝫ ⁊ iuſtũ/mortem ⁊ peccatum ⁊c. ibidem. B

Obdormire vide dormire.

Obducere vide claudere.

Obdurare vide durus et indurare.

Obediẽtia eſt virtus qua quis alicui amore celeſtis patrie ſponte ſubijcitur ⁊c. A

Obediẽtia quedã voluntaria: quedã neceſſaria: quedã deceptoria: et quedã dãnatoria ibidem. A

Obedientia quadã naturali oĩa creata ſunt: ideo ſi viri obedientes eſſe volumus/habeamus interi⁹ humilitatẽ/cãm diſpoſitiuã que eſt mater obedientie ibideꝫ B ⁊ caueamus exterius cauſam impeditiuã ibidẽ C teneamuſq̃ diligẽter modũ proficientẽ ibidẽ D ⁊ impleamus ꝑmanenter actũ perficientẽ ⁊c. ibidem. E

Obedientia vero mala nihil aliud eſt ꝙ inclinatio vel cõſenſus ad malum: ſicut quidã obediũt cupiditati: quidam carnalitati/quidã verboſitati ⁊c. ibidem. F

Obijcere ideſt opponere/imponere/cõtradicere/vel obſtare/vide cõtra contradicere.

Obire/obitus vide mori ⁊ mors.

Oberrare vide errare/delectare.

Oblatio vide offerre.

Obligare eſt ad aliquid agẽdũ: vel ſuſtinendũ aliqua neceſſitate teneri ⁊c. A

Obligatio quedã naturalis ⁊ neceſſaria: quedã virtualis ⁊ meritoria: ⁊ quedã criminalis ⁊ meritoria ibidem. A

Obliquitas/obliquus/obliquũ dicit̃ illud q̃ tortuoſuꝫ eſt ⁊ nõ rectum ⁊c. A

Obliquitas multiplex: ſcꝫ diſcretionis ⁊ prudẽtie/deceptionis ⁊ fallacie/dãnationis ⁊ triſticie ⁊c. ibidem. A

Obliuio/obliuiſci accipit̃ ꝓ neſcire vel ꝓ nõ curare: ſumitq̃ in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Obliuio quedã virtuoſa que ad bonitatem ꝑtinet: ſcꝫ obliuiſci delicias tꝑales: eminẽtias ſeculares/et iniurias fraternales ibidem. A

Obliuio q̃dã luctuoſa qua de⁹ obliuiſcit̃ ibidẽ B ſic etiaꝫ de⁹ obliuiõi tradidit tradetq̃ luxurioſos/ ꝓſũptuoſos/ ⁊ iniurioſos/ecõtra ṽo recordat̃ patiẽtiũ ⁊ tribulatoruꝫ cõpatientiũ ⁊ benignoꝝ/indigentiũ ⁊ miſeroꝝ ibidẽ C

Obliuio quedaꝫ vitioſa qua quis obliuiſcatur illa que tenet̃ recordari: talemq̃ obliuionem generat interior carnalitas ⁊ exterior ꝓſperitas ibidem D inducitur etiã profundior iniquitas q̃ obliti ſunt dei potẽtie ſublimitatẽ: dei clementie bonitatẽ/celeſtis glorie trãquillitatem/ diuine gratie vtilitatem ⁊c. ibidem. E

Obliuio quedã doloroſa ſeu tedioſa: qua fama/virtus ⁊ ꝓſperitas peccatoꝝ per mortẽ faciliter obliuiſcitur: ⁊ obliuio quedã gaudioſa qua iuſti obliuiſcũtur oĩm malorũ que in hoc ſeculo ſuſtinuerunt ⁊c. ibidem. F

Obmuteſcere vide mutus.

Obnoxius ideſt obligatus.

Obrigeſcere vide frigus/rigor ⁊ rigidus.

Obruere obrui⁹ ideſt cũ ĩpetu ſuꝑ aliquẽ ruere: ⁊ eũ cũ lapidi⁹ ĩpetuoſe occidere vel delere ⁊c. vide lapis/lapidare.

Obſcuritas ⁊ tenebroſitas ſunt q̃dã aeris paſſiões q̃ ĩ ipõ ꝓpter luminis defectũ generãtur: q̃ ſolent a viſu oculos impedire: et vt cõiter ſignat in malo ⁊c. A

Obſcuritas quedã mẽtalis vel interiores ignorantie ⁊c. ibidem A quedã exterioris apparẽtie: et quedã poſterioris peſtilentie: ſcꝫ infernalis ⁊c. ibidem. B

Obſcuritas quedam ſubtilioris ſapientie ſeu intelligentie eſtq̃ ſcripture obſcuritas: et obſcuritas humilioris ſubiacentie: ſcꝫ preſentis glorie vel fortune: obſcuritas etiã ſignat abſentiam ſeu locum abſconditum aut ſecretum ſicuti faciunt carnales et luxurioſi: detractores et iniurioſi/deceptores ⁊ malicioſi/auari et ambitioſi et cetera ibidem. C

Obſecrare ideſt orare/deprecari/poſtulare/⁊ aliquid humiliter implorare ⁊c. A

Obſecrare eſt officium humilitatis/vtilitatis/et ſedulitatis ⁊c. ibidem. A

Ayuntamiento de Madrid

Obſecratio ſit deo: nā ipm obſecrare debem⁹ vt auferat mē tis iniquitatē: inferat gratie ſanitatē: cōferat glorie cla ritatē: differat pene calamitatē ⁊ alia ibidem. B

Obſecratio ſit homini: ſicqꝫ hoīes obſecrādi ſunt a p̄latis et predicatoribus vt caueāt carnalē infectionē: habeant mentalem dilectionē: teneant moralem cōuerſationē: ⁊ arceant letalem delectationem ibidem. C

Obſequium vide ſeruitium ⁊ officium.

Obſeruare qñqꝫ ſumiꝰ pro cauere: qñqꝫ pro implere/ qñqꝫ pro vitare/ ⁊ qñqꝫ pro expectare. A

Obſeruare debem⁹ verba legis ⁊ mādatoꝝ: votū regis ⁊ p̄ latorū: ſtatum regis et ſubditorum ibidem. A

Obſeruare in malo quoddā eſt fallacitatis qđ pertinet ad exploratores: quoddam fatuitatis qđ pertinet ad ma thematicos ſpeculatores: quoddā carnalitatis qđ per tinet ad immūdos luxurie ſectatores: ⁊ quoddā crude litatis impiorū ⁊c. ibidē B

Obſidere/ obſeſſio/ ideſt cōtinua impugnatio: ⁊ ſignat im pugnationē ſpūalē tentationū vel tribulationū: quā a no ſtris ſpūalibus, diabolo/ carne ⁊ mūdo in iſto ſeculo ſu ſtinemus ⁊c. A

Obſtinatio ideſt in malo ꝓpoſito cōfirmatio/ ⁊ radicatio ⁊ cōiter ſumitur in malo vide in alijs titulis.

Obſtruere ideſt claudere/ obducere/ ⁊ os alicuius cōcauita tis vel foraminis aliq̄ materia cumulare: ne intrare q̄d va leat vel exire: ⁊ pōt ſumi ī bono ⁊ ī malo vide claudere.

Obſtupeſcere eſt ſubito mirari de aliqua īcredibili nouita te: eſt enī ſtupor mētis paſſio quā ſolet rerū cōſideratio excedentiū ⁊ incredibiliū generare ⁊c. A

Obſtupeſcere in bono ꝑtinet ad penitētes/ contēplantes/ triūphantes ⁊ militātes ⁊c. ibidem. A

Obſtupeſcere in malo/ nā mali obſtupeſcūt de mūdane ꝓ ſperitatis amiſſiōe: de īterne iniquitatis apparatiōe/ de eterne penalitatis īcurſione et de ſuperne felicitatis pri uatione ibidem. B

Obtēperare vide obedire.

Obtenebrare vide tenebre.

Obtinere ideſt occupare/ tenere/ acquirere/ et poſſidere/ et obtentus multiplex eſt ⁊c. A

Obtentus quidā virtuoſus/ ſcꝫ iuſtorū: nam tales obtinēt ab hoſtibus clarā victoriā: a ſeipſis virtutū copiam: et a dño celeſtē gloriā ibidem A obtentus quidā vitioſus quo mali obtinēt diuitias ⁊ facultates: potentias et di gnitates: fallacias atqꝫ prauitates: et obtētus quidā do loroſus iſtoſqꝫ obtinēt dolor ⁊ geſtus: ſtupor ⁊ ſtrepit⁹ languor exhibitus atqꝫ pallor exhibitus ⁊c. ibidem B

Obturare/ vide claudere/ obſtruere ⁊ implere.

Obuiare ideſt ſibiinuicē occurrere: ⁊ obuiatio multiplex eſt ⁊c. A

Obuiatio quedā charitatis: nā exire obuiā eſt ſignū amo ris/ honoris/ ⁊ timoris ⁊c. ibidem. A

Obuiatio quedā pietatis/ quedā humilitatis ⁊ quedā aſpe ritatis: et qñqꝫ iſta eſt cōtrouerſie/ qñqꝫ ſeuitie/ et qñqꝫ iuſticie ibidem. B

Occaſus/ occidens/ occaſus ſeu occidēs nil aliud denotat q̄ ſolis receſſum a noſtro hemiſpherio ⁊c. A

Occaſus ſeu occidēs ſignat ſtatū paupertatis ⁊ humilitatis ⁊c. ibidē A ſignat ſtatum prauitatis ⁊ aduerſitatis: ſi gnat ſtatū ruditatis et obſcuritatis. ſ. ignorantie ibidē B ſignatqꝫ ſtatū grauitatis et mortalitatis: ſicqꝫ mors eſt occaſus quē iuſtus ſemꝑ cōſiderat: ad quē in virtuti bus ꝓperat: ⁊ ad quē laudando accelerat: in quo etiam deus ſuos remunerat ⁊c. ibidem. C

Occaſio accipiꝰ ꝓ leui ⁊ facili atqꝫ caſuali ſeu etiā ficta ⁊ in certa cā: ⁊ ſumiꝰ in bono qñ q̄s ex leui cā accipit occaſio nē faciendi bonum ⁊c. in malo vero impij ita diſpoſiti q̄ modica occaſio ſufficit eis ꝓ faciendo malo ⁊c. A

Occidere/ occiſio eſt enī nature deſtructiua: et multiplex in ſcriptura reperitur. A

Occiſio quedā corporalis/ q̄ deo et nature mirabiliꝰ ē odio ſa ⁊c. quedā virtualis/ ſcꝫ ꝓprie carnis mortificatio que fit per penitentiaſ ⁊c. quedam criminalis qua ſpūaliter occiduntur hoīes per vitia ⁊ peccata ⁊c. ibidem A ⁊ ſic hoīem occidunt ſpiritualiter diuitie per auaritiam ⁊ cu piditatem ibidem B occidunt delicie per immundiciā et carnalitatem: occidunt ſcientie mundiales per ſuꝑbiā ⁊ preſumptionē: occidunt inuidie per odiū ⁊ turbationē ibidē D occidunt eminētie ſeculares ꝑ ſtulticiam ⁊ ela tionē: occidūt amicitie populares per fraudulentiā ⁊ de ceptionē ⁊c. et occiſio quedā eternalis qua dānati ⁊ mi ſeri in inferno occidūtur ⁊c. ibidem. E

Ocium/ ocioſitas/ ociū ideſt pigritia/ accidia/ deſidia/ aut iners ⁊ imbecillis a bono exercitio/ occupatione/ ⁊ ope ratione ceſſatio ⁊c. A

Ociū auferūt pūctio diuini amoris: pulſio fraterni clāoris motio iterni vigoris: ⁊ tractio ſuꝑni dulcoris ⁊c. ibid. A

Octo/ octonari⁹ multipliꝰ in ſcriptura ſumitur. A

Octonari⁹ quidā circūciſionis/ quo crimina purgam⁹: defe ctus ploram⁹: veniā oram⁹: numina placam⁹: aīas ſalua mus: et innocētes reparamus ⁊c. ibidem. A

Octonari⁹ quidā reꝑationis quo virtutes aggregam⁹: naꝫ numer⁹ iſte eſt iuſtoꝝ regnū ⁊ p̄tura/ cordiū limes ⁊ men ſura/ pauperū cibus ⁊ paſtura ibidem. B

Octonari⁹ quidā reſurrectionis/ nā eſt numerus dedicatio nis/ receptationis/ requietionis/ feſtinationis/ retribu tionis ⁊c. ibidem. C

Octonarius in malo ſignat ſtatum peccati vel peccatorem ⁊c. ibidem. D

Octoginta diciꝰ ab octo et gintos qđ eſt decē quaſi decies octo et ſignat in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Octogita ſignat ſtatū v̄tutis ⁊ ꝑfectionis: ſtatū pctī ⁊ infe ctiōis: ſtatū mortalis durātiōis: ſtatū ſalutis ⁊ ſaluatio nis: et ſtatū tormenti et dānationis ibidem. A

Octingenti ideſt octies centū: ſignat enī ſtatū perfectorum ſtatū iniquorū et ſtatum beatorum ⁊c. A

Occūbere ſiue accipiaꝰ ꝓ hoīe morīēte ſiue ꝓ ſole occidēte ſemꝑ ſignat luminis et virtutis defectū: et inueniꝰ oc cubitus vite quo ad morīētes: occubitus gratie quo ad delinquētes: occubitus fortune quo ad indigentes et oc cubitus glorie quo ad pereuntes ⁊c. A

Occultum vel occultare accipiꝰ in bono ⁊ in malo. A

Occultū ī bono ſignat diuīe ſapīe ſublimitatē/ inq̄rēdū: hu mane ꝯſcīe ꝓfunditatē/ reuelandum: moralis excellētie humilitatem/ abſcondendum ⁊c. ibidem. A

Occultū in malo ſignat hypocritarū palliationē: proditoꝝ ſimulationē/ luxurioſorū inquinationē/ detractorū locu tionem/ et inuidorū cōtentionem ⁊c. ibidem. B

Oculus eſt mēbrū datū corpori ad ipſius regimentū: et ſu miꝰ in bono ⁊ in malo: ſignatqꝫ iudices et ſuperiores a quibus corpus eccleſie gubernatur ⁊c. A

Oculi quidā diuine ſapiētie: ⁊ dicūtur qñqꝫ oculi miſericor die et pietatis: qñqꝫ oculi iuſticie et ſeueritatis: et qñqꝫ oculi clementie et largitatis ibidem. A

Oculi q̄dā ſuꝑne p̄ſidētie/ p̄latoꝝ ⁊ ſuꝑioꝝ: ſicqꝫ tales p̄la ti habeāt luciditatē diſcretionis/ vtilitatē dilectiōis ibi dē B habeāt humiditatē cōpaſſionis: ſublimitatē iu riſditionis: ⁊ mobilitatē circūſpectionis ibidem. C

Oculi q̄dā interne cōſciētie: ſcꝫ affect⁹ et ītellect⁹: ſicqꝫ men tis oculi habeāt ſtabilē durationē, ibidē D habeāt gra cilē ſeu ſimplicē intētionē: humilē abſconſionē: et nobi lem perfectionē ſeu cōditionē ⁊c. ibidem. E

Oculus moralis habeat ſplēdorē diſcretiōis: humorē com paſſionis ibidē F habeatqꝫ fluorē lachrymationis vel cōpunctionis: et tremorē dubitationis ibidem. G

Oculus in malo pōt ſignificare multa genera malignorum et peruerſorum: ſicqꝫ inueniuntur oculi per inuidiam

Ayuntamiento de Madrid

turbati/oculi per ſuperbiã inflati ibidem. H oculi per accidiam grauati/oculi per auaritiam excecati ibidem. I oculi etiam per immunditiam inquinati ibidem. K ⁊ oculi per amicitiaꝫ defraudati ſeu hebetati ⁊c.ibid̃. L

Occupare ſumit̃ ꝓ rei vendicatione: pro laboris ⁊ exercitij executione/⁊ pro alterius dominij ſubiugatione. A

Occupatio quedam commendabilis ⁊ virtuoſa/ſicq̃ iuſti occupantur virtutum fructibus: aquarum fluctibus: et pauperum paſtibus ibidem. A

Occupatio quedã vitioſa/⁊ ita inuenit̃ occupatio nequitie cui mali ſubiugãtur: ſeuitie qua mali effrenant̃: ſtultitie qua mali poſſidẽtur: ⁊ miſerie qua miſeri detinẽtur ⁊c. occupatio quidã fructuoſa ⁊ quedam luctuoſa ⁊c.ibi. B

Ocurrere/occurſus/occurrere ideſt obuiam currere ⁊c. A

Occurſus in bono ad honorãdũ veraciter/occurſus ad ſuccurrendũ benigniter/occurſus ad corrigendum ſeueriter/occurſus ad diligẽdũ ſinceriter ⁊ cetera alia ibid̃. A

Occurſus in malo ad obuiandum ferociter ⁊ pertinaciter/ ſicq̃ occurrunt prelatis ſuperioribus obſtinati diſcipuli et rebelles multiformiter ⁊c.ibidem. B

Occurrendũ eſt deo ipꝫ honorãdo: ſalutãdo/diligẽdo re quirendo/⁊ ſupplicando ⁊c.ibidem. C

Odire: odiũ multiplex in ſcriptura reperitur. A

Odium quoddam virtuoſum. ſ. fugere ⁊ odire mala ibideꝫ. A ſicq̃ per tale odiũ efficit̃ charitatis ſanctitudo: perficitur equitatis rectitudo: deponitur prauitatis turpitudo ⁊c.ibidem. B

Odium quoddam pernitioſum/ſcilicet odium fraternum/ et ita odiunt mali bonorum operuꝫ executores/ ⁊ odiũt ſuorum ſcelerum reprehenſores ibideꝫ. C odiunt ſuorum peccatorum informatores/et odiunt dulcium cõcordiarum reformatores ibidem. D

Odium quoddam periculoſum quo odit deus peccatores ideſt ꝓhibet mala fieri ⁊ ſubtrahi gratiã: ſicq̃ odit deus multa hoĩm peccatorũ genera ⁊c.ibidem. E

Odor aliquando ſumit̃ pro celeſtis glorie ſuauitate ⁊ fragrantia: aliquando pro bona fama et noĩs redolentia: aliquando pro virtutum ſanctitate ⁊ gratia. A

Odor bonus quidam appetendus: quidaꝫ diffundendus: et quidam retinendus ibidem. A

Odoroſũ delectabileſq̃ ſimus in nobiſmetipſis per ſanctitatem ⁊ perfectionẽ: ⁊ ſic redolet iuſtus in ſe/ꝓpter humilem ſubiectionem: ꝓpter benignã deuotionẽ/ꝓpter iocundaꝫ cõſolationem ⁊c.ibid̃. B redolet etiaꝫ iuſtus quo ad deũ per charitatẽ ⁊ dilectionẽ: redoletq̃ iuſtus quo ad proximũ per pietatẽ ⁊ cõpaſſionẽ ibid̃. C

Odor vero malus ſignat fame vilitatem: carnis voluptatẽ/ ⁊ rerum facultatem ⁊c.ibid̃. D

Offendere ideſt ad iracundiam ꝓuocare: nocere ſeu ledere obijcere/vel ad ſcandalum impingere/cadere vel ruere/ ſeu ſcandalum pati vel facere ⁊c. A

Offendiculũ quoddã ſuperne maieſtatis: quoddã fraterne charitatis: ⁊ quodã interne volũtatis ibid̃. A

Offendicula dicũtur eminẽtie ſupernales immunditie corporales/affluentie: ⁊pales ⁊ cetera plura ibid̃. B

Offendere/ruere/ſeu cadere faciunt hominem: ſcilicet motus celeritatis/nubes obſcuritatis/viſcus lutoſitatis/ ventus flatoſitatis ⁊c.ibidem. C

Offerre/oblatio/offerre eſt aliquid alicui per modum muneris voluntarie preſentare: ⁊ oblatio ideſt ſacrificium/ hoſtia vel holocauſtum ⁊c. A

Oblatio in bono quedam gratioſa/qua quis ſeipm̃ offert domino: quedam precioſa: quedam virtuoſa et quedam fructuoſa ibidem. A

Oblationibus antiquitus requirebatur rei mundicia: ſalis preſentia/mellis abſentia/fermenti carentia ⁊ voluntatis prompta obedientia.ibidem. B

Offerre debemus deo oblationes ſpũales. ſ. dilectiõis ardorem/deuotionis liquorem/orationis feruorem ibideꝫ. C correctionis rigorem/bone operationis laboreꝫ/ et conuerſationis ſqualorem ⁊c.ibid̃. D

Oblatio in malo/et ſic impij offerunt munera crudelitatis iniquitatis/cupiditatis/tepiditatis/carnalitatis et proteruitatis ibidem. E

Oblatio adhuc quedã bonorũ operũ/ſicq̃ offeramus deo agnos bone ſimplicitatis/arietes iuſte ſeueritatis bo ues fortis ſtabilitatis/vitulos lete iocũditatiſ/et hircos dure auſteritatis ibid̃. F offeramus etiam columbas laute fecunditatis: turtures duplicis charitatis et cetera plura ibidem. G

Offerẽduꝫ deo requirũtur locus ſecret⁹/tp̃s cõtritũ ſiue; cõ tinuum/⁊ modus diſcretus/⁊ ſic in omni boni opis oblatione interſit mens ſpontanea: res idonea/manus cõ grua/vis cõtinua/⁊ vox melliflua ⁊c.ibid̃. H

Oblatio malorũ ⁊ impiorũ/nam offerunt tales paruulos ⁊ ignorantes/tremulos ⁊ vacillantes/ fremulos et malignantes/loculos et aggregantes ibidem. I

Offerunt mali diabolo vitium timentis eminentie/vitium ardentis auaritie/et vitium latentis idolatrie/etiaꝫ mali offerunt mundo grata colloquia/praua donaria/et lauta conuiuia ibidem. K

Officium eſt opus ſeu exercitiũ ad quod vnumquodq̃ ſpecialiter deputatur ⁊c. A

Officia plura ſunt in mũdo maiori/ſicut ſol ad illuminãdũ/ ignis ad calefaciendũ/ aqua ad humectãdũ/ ⁊ terra ad oĩa nutriẽdũ/ſic ⁊ in minori mũdo/ſicut oculus ad videndũ/lingua ad loquẽdũ/aures ad audiẽdũ ⁊ alia ibi. A

Officio multiplici vtimur in dei eccleſia: ſcꝫ officio ſacerdotis/per ſanctitatem: miniſtri/ per humilitatẽ: pincerne/ per iocunditateꝫ: paniſeri/ per pietatẽ: ⁊ portitoris per patientie firmitatẽ ibidem. B

Officijs publicis et priuatis conſtituti ſint ceteris ſapientiores in ſubtilitate: diligẽtiores in ſedulitate/eminẽtiores in auctoritate/⁊ abſtinentiores ab iniq̃tate ibid̃. C

Oleũ in ſcriptura ſignat bonũ ⁊ malum. ⁊c. A

Oleũ in bono ſignat virtutẽ/que hꝫ aĩam reficere ſpũaliter ⁊ linire/ſicq̃ habeam⁹ oleũ letitie ſpũalis ibid̃. A oleũ clemẽtie ⁊ miſericordie fraternalis/⁊ hoc multiformiter ibidẽ. B nam oleũ miſericordie tollit criminũ horrorem: confert gratie decorẽ: procurat glorie dulcorẽ/elõgat infirmi doloreꝫ et cetera plura ibidem. C habeamuſq̃ oleum ſcientie ſupernalis ibidem. D

Oleum etiaꝫ accipitur in malo: ſicq̃ ſignat ſuperbie leuitatem/luxurie feditatem/blanditie falſitatem/ ⁊ opulẽtie voluptatem ibidem. B

Olei ꝓprietas: ſimilaturq̃ adulatori/vide adulatio. A

Oliua ſignat virum ꝑfectum ſeu quancunq̃ bonam perſonam ⁊c. A

Oliue moraliter vir iuſtus comparari põt ꝓpter ei⁹ ꝓprietates/ſcꝫ ꝓpter amaritudinẽ penitẽtie/ꝓpter fortitudinẽ permanentie/ꝓpter pulchritudinẽ apparentie ibid̃. A ꝓpter latitudinẽ amicitie/ꝓpt̃ celſitudinẽ eminẽtie/et ꝓpter plenitudinẽ influẽtie ſeu clementie ibid̃. B

Oliuetũ eſt locus vbi oliue plurime ſunt implete/ſignatq̃ locũ fidei/eccleſie vel religionis/qui dicitur locus ſecure habitationis/honeſte conuerſationis/benigne conſolationis et cetera plura ibid̃. C

Olla eſt vas eneũ ſeu terreũ ad coquendũ cibos vel alia deputatum: eſt etiam vas cõcauum ⁊ ꝓfunduꝫ ignibus et incendijs aſſuetũ: et ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Olla in bono ſignat cor feruens ⁊ charitatiuum: vbi cibi bonorum cogitatuuꝫ decoquantur ⁊c. ibidem. A

Olla in malo ſignat pectoralem capacitatẽ inſatiabilem. ſ. peccatoris cõſcientiã/que in ſcriptura dr̃ olla rubiginoſa/calliginoſa/pruriginoſa ibid̃. B ſignat aduerſitatẽ ſeu iniquitateꝫ intolerabilẽ/et ſignat crudelitatẽ infer

Ayuntamiento de Madrid

nalem immitigabilē ſeu inextinguibilem ⁊c. ibiđ. C

Olim aduerbiū tpis ſignās illa q̄ fcā ſunt in tpe retroacto ſiue bōa ſiue mala fuerint:repiturq̄ i ſcriptura olī mul tiplex.ſ.olim vidēdū/timēdū/lugēdū/⁊ legēdū ⁊c. A

Olofernes dux ⁊ princeps exercitus nabuchodonoſoꝛ re gis babylonis:⁊ interpꝛetatur infirmitas vel infirmans vitulū ſaginatū:ſignatq̄ tyꝛannos ⁊ potētes huius ſe culi multifoꝛmiter ibiđ. A

Omne/omnes/omne nomē ſemꝑ denotat vniuerſitatē/ cō munitatem ⁊ generalitatem ⁊c. A

Omne vnum in bono quoddā miſerabile:⁊ eſt vniuerſitas omniū viatoꝛū:itaq̄ vniuerſitas eſt valde miſerabilis ⁊ vilis:nam ſubijcit̄ carnis fragilitati/mundi aduerſitati/ hoſtis malignitati/ vite labilitati/et moꝛtis neceſſitati/ omne vnū quoddā cōmēdabile:eſtq̄ vniuerſitas bono⸗ rū omniū que in hoc mūdo ſunt:ſicq̄ debem⁹nos inui cem cōfoꝛmare/pꝛelatis/ſubiugare/in vnū cohabitare ⁊ in bono perſeuerare ibiđ. A omne vnū quoddā de teſtabile:⁊ eſt vniuerſitas pctōꝛū ⁊ malignoꝛum qui fa ciunt vnum coꝛpus diaboli ⁊c.omne vnū quoddā dele ctabile:⁊ eſt vniuerſitas omniū beatoꝛū:q꞉ ſunt in vna ſocietate/magna iocunditate/ſumma felicitate / equali ſublimitate/⁊ cetera alia:⁊ eſt vniuerſitas dānatoꝛum: nam omnes conſcientie vermes roduntur:violentie en ſe ſcinduntur:peſtilentie metu ſternuntur:⁊ impatientie lucte teruntur ibidem. B

Omne in malo ſignat vniuerſitatem maloꝛum tempoꝛaliū vitioꝛum coꝛdialium/viroꝛum criminalium / ⁊ doloꝛum infernalium ibidem. C

Omnis in bono dicit̄ iuſtus quilibet:q꞉ ſupponit̄ omni ſu⸗ perioꝛi:opponit̄ omni deterioꝛi: exponit̄ omni penalio ri:ac componitur omni vtilioꝛi:⁊ iuſtus etiā ſe exponit omni doloꝛi contritiōis/clamoꝛi oꝛationis/laboꝛi bone opationis:⁊ fluoꝛi pie cōſolationis ⁊c.ibiđ. D

Omnis i malo in ſinglari dici pōt pctōꝛ:q꞉ talis omni vitio ſubijcit̄:virtuti opponit̄ : ⁊ ſupplicio deputat̄ ibiđ. E

Omnes in plurali in bono ſignat omnē bonā bonoꝝ ſocie tatē:atq̄ omnē laudabilem vniuerſitatē/vnitatē ⁊ cō munitatem:⁊ ſic omnes iuſti dicunt̄:q꞉ habēt ſummam perfectionem multifoꝛmiter:habent verā aſſertionē ⁊c. ibiđ. F habent coniunctionē firmā ideſt ſocietatem ⁊ communionem firmam:habent foꝛtem durationem/clau ſam intentionē/⁊ piam deuotionē ibidem. G

Omnes in plurali in malo dicunt̄ mali ⁊ impij:q꞉ ſunt ama toꝛes fallaciſſimi:bellatoꝛes debiliſſimi/pdicatoꝛes ini quiſſimi/peccatoꝛes immūdiſſimi ⁊ cetera plura ibi. H

Omnia in neutro genere refertur ad multa:nam quedā om nia ſunt intuenda:ſcʒ dei mirabilia:quedā metuēda:ſcʒ diuina iudicia ⁊ toꝛmenta infernalia:quedam conſtruē da:ſcʒ bona opera ibiđ. I quedam omnia deſtruen⸗ da:ſcilicet omnia vitia ⁊ peccata:quedam induenda:ſcʒ virtutes et bona exempla:quedam cupienda:ſcilicet bo na paradiſi et alia ſequentia ibidem. K

Omnino ideſt totaliter vel ex toto:integre vl̄ pfecte ⁊c. A

Omnino ſignat fixā ⁊ cōpletā ꝓhibitionē:certam ⁊ perfe ctam cōminationē/totā ⁊ infectam imperfectionē/ac tu tam atq̄ completam conſolationem ibidem. A

Omnipotens/omnipotentia eſt ad ſolū deū pertinet:ſicq̄ pōt pꝛeſumptuoſos humiliare: delitioſos amaricare:et defectuoſos foꝛtificare ibidem. A

Omnipotēs adhuc eſt deus bonos ampliando:malis ob⸗ uiando/ iras leniendo/ cuncta gubernando et cetera plura ibidem. B

Onager eſt animal aſino ſimile: qđ nullo artificio ad onera poꝛtāda edomari pōt:ſignatq̄ in bono ⁊ in malo.

Onager in bono ſignat virū perfectū:qui aſino per humili tatē ⁊ patientiā cōparatur:nam vir perfectus patien tie firmatur viribus:penitētie artatur ruribus:innocen tie fundatur iuribus ⁊ cetera alia ibidem. A

Onager in malo ſignat virum imperfectum ⁊ peccatoꝛem: q꞉ eſt ſitibundus per cupiditatem:vagabundus per fa tuitatē:furibundus per pompoſitatē:⁊ querebundus per rixoſitatem ibidem. B

Onus mltiplex i ſcriptura reperit̄ tā i bono q̄ in malo. A

Onus quoddam ſuſtinendum:ſcʒ mundi tribulationes ibi dem. A onus quoddā appetendum:ſcʒ legis diuine et mandatoꝛum ſubiugationes ⁊c. ibidem. B

Onus quoddā deponēdū.ſ.peccati aggrauatiōes:⁊ onus quoddā metuēdū.ſ.inferni moꝛs ⁊ dānatio ibiđ. C

Onyas fuit ſumm⁹ ſacerdos ppl̄i iudeoꝝ:⁊ interpꝛetat̄ me rēs dn̄o:vl̄ doloꝛ dn̄i ſeu iniquus domino ⁊c. A

Operari/opus/opera/opus eſt actus rōnabilis creature a deliberata volūtate pꝛocedens ⁊c. A

Opera quedā diuine poteſtatis/que debēt admirari :que dam diuine bonitatis/que debent immitari:quedā hu mane ſanctitatis/que debent frequentari:⁊ quedam hu mane pꝛauitatis/ que debent euitari ibidē. A

Opus quoddam virtuoſum in quo vltimata perfectio ſolet conſiſtere vel ineſſe:⁊ ſic in bene operante requiritur q̄ habeat generalem conditionē/ omnia opera ſua dilatā do:ſcilicet opera iuſticie ⁊ equitatis/clementie ⁊ pietatis ſcientie et veritatis/amicitie ⁊ charitatis ⁊c.ibidē. B debet etiam operans in perſona coꝛpoꝛaliter occupari: debet ad implendum celeriter excitari ſeu agitari: nam bonum opus eſt celeriter faciendum pꝛopter tempoꝛis bꝛeuitatem:operis bonitatem / ⁊ muneris quantitatē ibidem. C

Onus quoddā vitioſum.ſ.crudelitatis ⁊ ſeuitie/carnalita⸗ tis ⁊ luxurie/tepiditatis ⁊ accidie/pōpoſitatis ⁊ ſuper⸗ bie/cupiditatis ⁊ auaritie et cetera alia ibidem. D

Opera quedā deitatis ſuperne/ſicq̄ reperiuntur opera di⸗ uine potētie que ſunt ſpeculāda ſeu honoꝛanda: ſcʒ ope ra creationis ibidē. E inueniunt̄ opera diuine pꝛuden tie ſeu ſapientie que ſunt admiranda.ſ.opera diuine gu bernationis:⁊ reperiunt̄ opa diuine clementie que ſunt imitāda.ſ.opa bonitatis diuine:⁊ ſunt opa humane re⸗ parationis:fraterne cōſolationis/interne reuelationis/ externe caſtigatiōis/⁊ eterne retributionis/ ⁊ inueniun tur opa diuine iuſtitie que ſunt foꝛmidāda:ſcilicet que exercet contra impios ⁊ damnatos ibidem. F

Opera quedā humane bonitatis interne/⁊ ſunt opera me ritoꝛia que debēt fieri cū inſtāti celeritate/et cū cōſtanti maturitate ⁊ ſapientia/ cū pꝛeſtāti copioſitate ⁊ opu lentia/⁊ cū diſtanti diuturnitate et pmanētia ibidē. G

Opera quedam pꝛauitatis externe.ſ.opera mala ⁊ pu͛ſa que faciunt mali nimis velociter/loquaciter/pꝛocaciter/ atrociter/ſceleriter ⁊ nubiliter ibidem. H

Operire/opertus/operire ideſt abſoꝛbere/abſcondere/te⸗ gere vel celare Et ſumitur in bono et in malo. A

Operimētū decoꝛis facit bona opatio et honeſta ꝯuerſatio operimētū laboꝛis facit penitētia et ꝯfeſſio:et operimē tū honoꝛis facit ꝟtutū aggregatio ibiđ. A Sicq̄ opi⸗ mētū gr̄e eſſe debet virtutū multitudinis ꝯceratiuū ibi⸗ dem. B mirande ſanctitatis oſtenſiuū et hoꝛrēde tur pitudinis contectiuum ſeu celatiuum ⁊c. ibidem. C

Operimentum in malo quoddam pꝛoſperitatis exterioꝛis: iniquitatis interioꝛis :fallacitatis callidioꝛis/penalita tis aſperioꝛis ⁊c.ibidem. D

Operimētum quoddā hoīm perfectoꝛū ⁊ eſt multiplex: ſcʒ operimentum nubee cōpaſſionis/ſaccee afflictionis/la⸗ nee dilectiōis/pellee conuerſatiōis ⁊ cetera alia ibiđ. E

Operimētū hoīʒ beatoꝝ qui in pn̄ia operiūtur gr̄ia iſtima ⁊ opimētum hoīm pctōꝛum q̄ opiunt̄ ſubſtātia tpali: fallacia coꝛpoꝛali nequitia criminali et letitia mundiali ⁊c.eſtq̄ operimentum damnatoꝛum qui operiuntur ti⸗ moꝛe /pudoꝛe/doloꝛe ⁊ meroꝛe ⁊c.ibidem. F

Ayuntamiento de Madrid

Opes in plurali ſignat diuitias in ſingulari vo auxiliū. A

Opes quedā virtualis excellentie appetēde: quedaz lr̄alis ſapientie acquirende: quedā tēporalis opulentie contē nende ⁊ quedam eternalis affluentie eligende ibiđ. A

Oppidum eſt locus ordinatus ad manendum et habitan dum ⁊c. A

Oppidum quoddam exeundum eſt mundus: quoddam ſu beundum religio: quoddam affectandum paradiſus: et quoddam formandum ſcilicet infernus ibidem. A

Oportet/oportere dicitur quod neceſſe eſt ſuſtinere vl' face re vel habere. A

Oportet operari/tribulari/cōſolari/ſpeculari/augmētari/ et minorari ibidem. A

Oportet habent boni. ſ. credere fideliter: ſiſterere ſtabiliter agere viriliter: ſurgere ſublimiter ⁊ cetera alia ibidē. B

Oportet impiorū. ſ. luxurie/ſtultitie/ignorantie/idolatrie/ et auaritie ibidem. C

Oportunitas ideſt modus /conuenientia ⁊ cōgruitas atq ſumme neceſſarium in omni re: ſumiturq pro congruita te ⁊ ſic eſt quedā oportunitas verbalis: quedam localis quedam realis ⁊ quedam temporalis. A

Oppreſſio/opprimere id eſt extinguere/deſtruere/ vel ſub pedibus cōculcare. A

Opprimitur homo ſpūalitater per interiorē tētationē: ⁊ ſic aīa opprimit' tētatiōe carnali: mūdiali atq hoſtili ibi. A

Opprimitur homo temporaliter per exteriorem vexationē vel tribulationem: ⁊ opprimitur homo eternaliter per in feriorem damnationē ibiđ. B

Opprobriū. i. vituperiū/cōfuſio/iniuria vl' p̄iudicium. A opprobrium quoddā iniquitatis euitandū: quoddam aduerſitatis tolerandum ⁊ quoddam infernalis pena litatis formidandum ibidem. A

Optalij lapidis proprietas, facit enim hominem inuiſibilē ⁊c. ſapientia. F

Optare/vide deſiderare.

Optimates dicunt' qui in fama ⁊ potētia ſunt maiores: ⁊ in dignitate ⁊ eminentia excelſiores ⁊c. A

Optimates pre ceteris delinquebant. ſ. in ſuperbia ⁊ pom poſitate: in proteruia ⁊ fatuitate/in accidia ⁊ tepiditate ⁊ in caſtrimargia et guloſitate ⁊c. ibidem. A

Optimus dicitur qui in ſuo genere eſt ſumme bonus. A

Optimitas q̄dā t̄palis ⁊ exterior ibiđ. A quedam virtua lis ⁊ interior ⁊ ſic ſpūaliter optimus qui habet optimā intentionē/ſubiectionē/cōpaſſionē/affectionē ⁊c. ibidē. B et quedam eternalis et ſuperior ibidem. C

Oppugnare/vide pugnare expugnare.

Ora eſt limbus ſeu terminus veſtimēti ſeu panni: etiā dicit' terminus ſeu ripa fluminis ſiue maris ⁊c. A

Oratio/orare/oratio eſt quedā cōuerſio mētis in deū per pium ⁊ humilem affectum ⁊c. A

Oratione requiritur. ſ. in orante virtus ⁊ perfectio que pro ficiat ibiđ. B in orando cauſa vel occaſio que ſufficiat ſic enī nos impellit amaritudo interioris intentiōis ex terioris tribulatiōis ⁊ poſterioris dānationis ibiđ. C et in orato valor ⁊ prelatio que ꝓficiat: ⁊ ſic ad ōm orā dum neceſſaria eſt humilitas ⁊ ſubiacentia: ſtabilitas et permanentia: ſedulitas ⁊ diligentia ibiđ. D et in oran do modus ⁊ conditio conueniat ibiđ. E

Oratio frequētanda et ſurſū ad deum eleuāda: q2 eſt dei ⁊ angelorū letificatiua: pene ⁊ tormētorū refrigeratiua ſeu impeditiua ⁊ hoſtis ⁊ vitiorū exterminatiua ibiđ. F

Oratio ꝑfecta requirit t̄pis aptitudinē: paſtoris meſtitudi nem: localem ſanctitudinē ⁊ hoīum ſolitudinē ibiđ. G

Oratio nō exaudit' ꝓpter orātis iīquitatē: ꝓpter illius pro quo oratur indignitatē: ꝓpter illius qui orat dubietatē: propter quod oratur inutilitatē ⁊ ꝓpter illius qui orat extorquendam continuitatem ibiđ. G

Orbis ideſt rotunditas: ⁊ mundus dicitur rotundus q2 ad orbicularem figuram formatus. A

Orbis quidaz moralis/intimus ⁊ virtuoſus. ſ. animus viri iuſti qui a deo ſolēniter fundat': ſtabiliter firmat': fertili ter ābatur: potēter ſubiugat' ⁊c. ibiđ. A quidā letalis extim⁹ ⁊ peſſim⁹: atq vitioſus. ſ. mūd⁹ corrupt⁹ ⁊ īfect⁹: q2 vari⁹ ⁊ mobilis/auar⁹/ſterilis/⁊ plen⁹ cupiditate ⁊c. ibiđ. B ⁊ q̄dā realis ⁊ ſerioſ⁹/optim⁹ ⁊ glorioſ⁹ ibiđ. C

Ordeū eſt granū interi⁹ medulloſū exterius vo palea ſeu ſtipula coopertum. A

Ordeum ſignat ſcripturarum ſenſum hyſtoricū: ſignat ſim plicium modū canonicū ⁊ ſignat terre fructum groſſū ⁊ ruſticum ibidem. A

Ordo/ordinare/ordo nihil aliud eſt q̄ debita rerū diſpoſi tio: ⁊ ordinare eſt aliquid debite ſtatuere/ diſponere/et locare. A

Ordo q̄dā ꝑſonalis ⁊ īterior/morū ⁊ actuū ibiđ. A quidaz vtual' ⁊ exterior: rerū ⁊ ſtatuū eccl'iaſtice diſcipline: ſicq in eccl'iaſticis ordinate ſeruāda: videl3 ſurſū aſcēdere/ vitia vincere/grās agere/ſtare ⁊ manere ⁊c. ibiđ. B et quidam ſupernalis. ſ. celeſtium ſpirituum ibiđ. B

Ordinandi examinari debent ⁊c. vide aaron. H

Ordinandi ſint cōchatenati per dilectionē ibiđ. I et ſint humiliati per ſubiectionem ⁊c. ibidem. K

Organū eſt muſicum inſtrumentū: ſicq per organū intel ligitur letitia ſpiritualis ⁊ virtuoſa: ſupernalis ⁊ glorio ſa/mundialis atq vitioſa. A

Oricis aīalis ꝓprietas: amicitia. G lumen. B ſtella. E

Oriēs/oriētalis/ oriēs eſt pars mūdi magis clara ⁊ a parte illa lux orit': ac celū ⁊ ſtelle aſcēdere ſuper noſtrū hemiſ pherium cōprobantur: ⁊ ſumit' in bono ⁊ in malo. A

Oriens in bono ſignat gratie diuine claritatē: dei ſciētie ve ritatem ⁊ celeſtis glorie voluptatem ibiđ. A

Oriens in malo ſignat voluptatē delitiarū: facultatē diui tiarum ⁊ vanitatē eminentiarum ibidē. B

Oriens ſignat virū iuſtū: qui de virtute ī virtutē orit' ⁊ ſolis chriſti preſentia decoratur ⁊c. et iuſtus commēdatur: q2 habet ſerioſū ⁊ amoroſū ingreſſū: luminoſum ꝓgreſ ſum ibiđ. C habet copioſū ſeu fructuoſū ſuggreſſū virtuoſū cōgreſſū ⁊ glorioſum egreſſū ibiđ. D

Oriri/ortus multiplex in ſcriptura reperitur. A

Ortus q̄dā hūane natiuitatis valde ignobilis ⁊ vilis: quidā humane iniq̄tatis dānabilis: quidā mūdane aduerſita tis triſtabilis ibiđ. A q̄dā terrene ꝓſperitatis muta bilis ⁊ quidam eterne diuinitatis mirabilis ibidē. B

Ortus chriſti fuit celeſtiū notificatiu⁹: debiliū fortificatiu⁹ flebilium letificatiuus ⁊ demonū ſeu hoſtiū effugatiuus ibiđ. C fuit etiā mentiū vel cordiū illuſtratiu⁹ q2 fuit orta iuſticie rectitudo/fiducie fortitudo/ſcientie limpitu do/decentie pulchritudo et cetera alia ibiđ. D

Ortus iuſti vel cuiuſlibet boni p̄lati/ nam in ortu tali inue nitur lumē clarificans/numē iuſtificās/ſemē fructificās/ carmen letificans/⁊ agmen pacificans ibiđ. E

Ornat⁹/ornamentū multiplex in ſcriptura inuenitur. A

Ornamētū quoddā vtutis ⁊ perfectiōis neceſſitatis: quod dam ſuperbe cōpoſitionis pompoſitatis ⁊ honeſte con uerſationis congruitatis ibidē. A

Ornari debem⁹ ornatu luminoſe ſapiētie: ſerioſe eloquētie precioſe cōtinētie ⁊ gratioſe apparentie ibidem. B

Ornatus in malo quidā ſuꝑbie deſignatiu⁹: quidā luxurie excitatiu⁹ ⁊ quidaz malitie occultatiuus ibidem. C

Orpheus filius ſolis cythareda preclar⁹ ⁊c. predicare. D

Ortus orti eſt locus in quo herbe ⁊ arbores ortenſes ⁊ do meſtice plantantur. A

Ort⁹ q̄dā ꝯſciētie interi⁹ latitātis: q̄dā religiōis ⁊ eccl'ie ex teri⁹ militātis ⁊ q̄dā celeſtis p̄rie ſupi⁹ triūphātis ibi. A

Ortus ſignat glorioſam virginē Mariā: ſignat etiam ſtatū mundane proſperitatis ibidem. B

Oſculari/oſculum/oſculari eſt os ori cumulari.

Ayuntamiento de Madrid

Oſculum quoddam charitatis ibid. A quoddam falſitatis et quoddam voluptatis ibidem. B

Os/oris/os enim ſm diuerſa officia habet plures virtutes in anima deſignare. A

Os ſignat virtutem diſcretiõis: virtutẽ affectiõis ⁊ virtutẽ locutionis ibid. A ſicq; os ſit apertum ad collaudandum dei maieſtatẽ: ad predicandum omnem veritatem ad cõfitendu; culpe grauitatem ⁊c. ibid. B

Os in malo ſignat oẽ gen⁹ male locutionis ⁊ ſic mali hñt os ad fallẽdũ p deceptionẽ: ad mordẽdũ p detractiões; ibid. C ad lãbẽdũ p adulatiões; ad iurandũ p blaſphemationẽ: ad clamãdũ p iniuriationẽ et alia ibid. D

Os/oſſis/oſſa enim in corpe ſunt ptes ſolidiores ⁊ ad ſuſtẽtationẽ fluxibilium carniũ aptiores ⁊c. A

Oſſa ſignãt hoies perfectos ⁊ virtuoſos ⁊ maxime eccleſiaſticos et prelatos ibid. A et ſic in eccleſie oſſib⁹ debet eſſe conſtantie fortitudo et concordie viciſſitudo ibidē; B etiam eſſe debet modeſtie mititudo et clementie plenitudo ibidem. C

Oſſa ſignant viros infectos et vitioſos peccatores: nã ſunt oſſa ſolida per obſtinationem: vacua per imperfectionẽ arida per indeuotionem: carni vicina per carnalem dilectionem ⁊ ſequentia ibidem. D

Oſtendere eſt aliquid alicui reuelare/monſtrare vel declarare: ⁊ ſumitur in bono et in malo. A

Oſtenſio queda diuina qua deus hoibus oſtendit viam bonam quã teneamus: culpe periculũ qd caueamus ibid. A oſtendit irã ſuã quam timeamus: inferni tormẽtũ quod fugiamus ibidem. B oſtendit gratiam quã diligamus et locũ tutũ quem cupiamus ibid. C

Oſtẽditur res vt timor icutiaẽ: vt amor alliciaẽ: vt ſtupor efficiatur: vt pietas eliciatur ⁊ cetera alia ibid. D

Oſtẽſio quedã mala ſicq; oſtẽdere ſignat ypocriſim et deceptiones; iactãtiã ⁊ elationẽ: maliciã ⁊ detractionẽ ibid. E

Oſtium ideſt porta vel ianua ⁊c. A

Oſtia quedã anteriora ſagaciter cuſtodiẽda/exteriora aperiẽda/interiora manifeſtãda/poſteriora itroeũda/inferiora expaueſcẽda ⁊ ſuperiora concupiſcenda ibid. A

Oſtia ſpũalia ſunt cor interius ⁊ ſenſus exteri⁹: ⁊ illa oſtia quandoq; debemus reſerare ibidem. B quandoq; preparare et quandoq; obſerare ibidem. C

Ouis/oues ſunt animalia debilia ⁊ omni aſtutia naturali carentia ⁊c. A

Oues ſunt hominibus ſubiugate per obedientiam: in gregibus adunate per concordiam, et domeſtice gſiate per patientiam ibid. A

Oues ceteris animalib⁹ corpore minores ⁊c. pariter ⁊ nos ſpiritualiter ſimus: ſcilicet per humilitatem modiciſſimi: per pietatem humidiſſimi et compaſſibiles ibidem. B ſimus per patientiam ſolidiſſimi ſeu benigniſſimi p abũdãtiã fecũdiſſimi ⁊ p amicitiã cõcordiſſimi ibid. C

Oues ſignificare poſſunt in malo: ſicq; inueniunẽ oues ſegregate/diſſipate/deuiate et iugulate ibidem. D

¶ De littera. P

Pactũ/pacti/pactũ ideſt cõuentio/obligatio/cõmiſſio/concordia vel conſenſus. A

Pactum quoddam charitatiuum/quoddam depuratiuu;/quoddam maculatiuum/ quoddam execratiuum ⁊c. ibidem. A

Pactum inter deum ⁊ hominem habet inconcuſſibile fundamentum: habet inſeparabile ligamentum ibidem. B et habet interminabile firmamentum ibidem. C

Pangere/pepigi vide fedus et pactum.

Palatium eſt ſolẽne habitaculũ vbi rector vel princeps cõmunitatis vel regni habitare/iura reddere/⁊ curiam tenere/et exinde populum regere conſueuit ⁊c. A

Palatium quodã; interius/eſtq; cõſcientia viri iuſti: quoddam exterius/eſt eccleſia: quoddã anteri⁹/eſt ſacra pagina: et quoddam inferius/eſt mundi curia ibidem B

Palam ideſt publice vel aperte. A

Palam quedã dicẽda ſunt. ſ. ſcientie ⁊ doctrine: quedã palã ſunt agenda. ſ. bona facta ⁊ opa virtuoſa: quedã palam querẽda. ſ. dei mãdata ⁊ ſacre pagine documẽta: et quedam palam tacẽda ⁊ nõ ꝓpalanda ⁊c. ibid. B

Palea eſt illa pars ſpice que ſeparata a grano eſt leuior ineptior atque peior ⁊c. A

Palea in ſcriptura ſignat ſenſu; lr̃alem ⁊ hyſtoricũ: ſignat delictoꝝ venialẽ culpã ibid. A ſignat hui⁹ mũdi gaza; tpale; ⁊ ſignat in hũanis vitã corpale; ibid. B

Paleſtinus/paleſtini fuerunt idolatre ⁊ pagani qui alias phyliſtijm nominantur: et interpretatur paleſtinus: ore concuſſus ſeu ore contendens ⁊c. A

Palas gigas repertus tpe henrici tertij ⁊c. caro D et pallas gigas euandri fili⁹ ⁊c. perpetuitas. E

Palliũ eſt ſupertus indumentũ qd oia alia veſtimẽta cooperit ⁊c. A

Pallium in bono quoddam honeſtatis/quoddam charitatis/quoddam dignitatis/quoddam mortalitatis/quoddam hũilitatis ⁊ quoddã iocunditatis ibid. A

Pallium in malo ſignat omne malũ velamentu; vel opertimentũ: ſicq; eſt palliũ deceptiõis/infectiõis/poſſeſſiõis excuſationis/⁊ adulatiõis ibid. B

Palma ſꝫ diuerſas proprietates multa in ſcriptura ſignat

Palma ſignat morum virtuoſam ſanctitudinem/ nam palma ſurſum erigitur/profunde figitur: viroze decoratur: altiori combinatur et cetera alia ſic moraliter et vir iuſtus ⁊c. ibidem. A et palma ſignat crucis doloroſam meſtitudinem ibidem. B ſignat victoriã gaudioſam certitudinem et ſignat celorum fructuoſam plenitudinem ibidem. C

Palme proprietas vide agere. B anima. D

Palma manus/palmus/palmes/palpare/palpebra/palus paludis auctoritates non adſunt.

Panis eſt illud per quod reficitur et nutritur corpus humanum ⁊c. A

Panis in bono ſignat pane; doloris/laboris/ſudoris/meroris/timoris/ſaporis/dulcoris et vigoris ibid. A

Panis in malo ſignat panem carnalitatis/cupiditatis/mẽdacitatis/aduerſitatis/proſperitatis et calamitatis ibidem. B

Panis ſuperior ⁊ ſacramentalis eſt panis angelorum quo deus nutrit fideles: et ſic panis iſte habet ſummam et glorioſam conditionem: agnam ⁊ fructuoſam perfectionem/longam et fructuoſam durationem ibidem. C

Panis chriſti habet mirabilem dignitate; q: per comeſtionem non minuitur: per fractionem non conteritur: vnus exiſtens in locis pluribus conficitur: ⁊ ab immundis nõ inficitur: accidens ſine ſubiecto conſiſtit et inſpicitur ⁊c. ibidem. D habet panis iſte notabilem poteſtatem nam dicitur panis viuus quia confert vitam naturalem et ſpiritualem ideo comedi debet cum gemitu contritionis: fremitu cõpunctionis/vomitu confeſſionis ⁊ cetera efficax eſt ad nutriendum et vegetandum: ad delectandum et reficiendum/ad roborandum et ſuſtentandũ/ad ſaturandum et replendum ibidem. E haberq; panis iſte durabilem firmitatem quia incorruptibilis eſt ⁊c. ibidem. F

Pane ſacramentali nutrit deus fideles quia eſt panis angelorum ibidem. G nutrit etia; deus bonos pane ſpirituali quia eſt panis deuotorum ſeu perfectorum ibid. H nutrit pane ſcientiali q: eſt panis diſcretoꝝ: nutrit pane materiali q: eſt panis viatoꝝ: nutritq; de⁹ pane ſempiternali q: eſt panis beatorum in patria ⁊c. ibid. I

Panthere animalis proprietas affluentia. D audire. E iuſtus. H pellis. A

Parabola ideſt ꝓuerbiũ: ⁊ parabola eſt ſermo ſub figuris

Ayuntamiento de Madrid

metaphoris et enigmatibus palliatus: eſtqꝫ parabola mul
tiplex.ſ.ſubtilitatis fatuitatis/et verboſitatis ⁊c. A
Paradiſus ſignat eternam gloriam. A
Paradiſus quidam interior eſtqꝫ conſcientia virtualis: qui
dam exterior ſcilicet eccleſia militaris ibidem. B qui
dam ſuperior ſcilicet eccleſia triumphalis ⁊ quidam infe
rior.ſ.gloria et affluentia temporalis ibidem. B
Paradiſus/in inſulis fortunatis: ſm poetas ſituatur ⁊c.
acquirere. E
Paradiſus quid ſit ⁊c.aer. E nam paradiſus eſt loc⁹ ſub
limitatis/ſecuritatis/vbertatis ⁊c.aſcēdere. E
Paraliſis paraliticus eſt qui membrorum perdidit vſum ⁊
qui pre contractione neruorum perdidit motum ⁊ ſen
ſum ⁊c.ſignatqꝫ peccatorem. A
Parare ideſt diſponere/aptare/⁊ ornare ⁊ ſumitur in bono
et in malo ⁊c. A
Parare in bono ſignat promptitudinem voluntatis inter
ne: ſignat aptitudinem ſanctitatis externe ⁊ ſignat ple
nitudinem voluptatis eterne ibidem. A
Parati bene ſi eſſe volum⁹ deponere debem⁹ culpaꝝ turpi
tudinē ibid. B apponere debem⁹ virtutū pulchritudi
nē ibid. E ⁊ diſponere debem⁹ cordiū promptitudinē
ſicqꝫ ſim⁹ prompti ⁊ parati ad celum aſcendendum: iter
peragendum/clare relucendum/hoſtem expellendum ⁊
cetera plura ibidem. D
Parare in malo/nam mali parati ſunt ad diuitias acquirē
dum: inſidias faciendum et ad diſcordias generandum
⁊c.ibidem. E
Parcere.i.indulgere/miſereri/ſeu clemētiā exhibere ⁊c. A
Parcere vnū mirabile ⁊ glorioſuꝫ ⁊ eſt diuine miſericordie
appetēdū: ſicqꝫ pcit de⁹ ꝑpter ſuā nobilitatē: ꝑpter no
ſtram neceſſitateꝫ ⁊ ꝑpter nr̄aꝫ fragilitateꝫ ⁊c.ibid. B
Parcere vnum laudabile ⁊ virtuoſuꝫ ⁊ eſt humane miſeri
cordie exequendum ibid. E
Parcere vnum perſonarum acceptionis ⁊ eſt carnalis dile
ctionis execrandum ⁊ parcere vnum diuine indignatio
nis: nam parcit hic vt in futuro plus puniat formidan
dum ⁊c.ibidem. D
Pardi animalis ꝓprietas accubare. H aduocatus. E
Parere/parturire/partus/parturire nihil aliud eſt qꝫ fetū
vel fructum emittere et producere. A
Partus quidam honoris ⁊ nobilitatis et ſignat mundi pro
motionem ibidem. A partus quidam valoris et
vtilitatis ⁊ ſignat bonorum operum productioneꝫ: par
tus quidam pudoris et virginitatis ſignatqꝫ filij dei
incarnationem ibidem. B
Partus quidam horroris ⁊ iniquitatis et ſignat malorum
actuum executionē: partus quidam laboris et penalita
tis ⁊ ſignat eternam dānationē: partus quidā meroris
⁊ cōfuſionis ⁊ ſignat cordis cōpunctionem ⁊ part⁹ q̄dā
clamoris et predicationis ſignatqꝫ p̄dicatores ibid. E
Parentes ſupernales ſunt deus/angeli ⁊ ſancti: parentes
ſpirituales ſunt viri iuſti: p̄dicatores ⁊ prelati: ⁊ parētes
corpales ſunt pater ⁊ mater. A nam parentes corpo
rales honorādi ſunt cum reuerentia qꝛ inducit nos ad
hoc preceptum ſcripture inſtinctus: nature exemplū bo
norum et tormentum malorum ibidem. A parētes edu
candi cum diligentia ibidem. B et parentes cū patiē
tia ſunt tolerandi ⁊c.ibidem. E
Pariter ideſt ſimul/inuicem/equaliter et mutuo/et ſignat
rerum coniunctionē/aggregatiōem ⁊ adequationē. A
Pariter/plorare per communē dolorē et contritionem: pa
riter orare per communem feruorem ⁊ deuotionem: pa
riter videre per communem fidem ⁊ diſcretionem ⁊ alia
ſequentia ibidem. A
Pariter quandoqꝫ dicuntur eſſe mali per copulam ſue ma
le ⁊ inepte ſocietatis: nam mali ſolent pariter letari ⁊ ri
xari contra bonos ⁊c.ibidem. B

Paries/parietes ſunt ille partes domus que ipſam ſuſten
tant principaliter atqꝫ claudūt: et ſignāt perſonas eccle
ſiaſticas ⁊c. A
Paries quidam luteus et ſignat corporis fragilitatē: ſicqꝫ
paries eſt per penitentiam fodiendus: per prudentiam
conſiderandus et per diligētiaꝫ impellēdus ibideꝫ. A
Paries quidam ſaxeus ſeu lapideus: ſignatqꝫ eccleſie inte
gritatem ibidem. B
Paries quidaꝫ aureus: ſignat paradiſi nobilitateꝫ ibideꝫ.
E paries etiam ſignat proſperitatem mundanam vel
etiam ſtatus ⁊ collegia malorum ⁊ impiorum ibid. E
Pars/partes ſunt ille res in quas totum reſoluitur ⁊ diui
ditur ⁊c. A
Pars quedam virtuoſa: ⁊ ſignat perfectorū vnionem cha
ritatiuaꝫ: quedaꝫ fructuoſa ⁊ ſignat beatoꝝ portionem
premiatiuā: quedā vitioſa ſignatqꝫ impiorū diuiſiōeꝫ di
ſcordatiuam et quedā doloroſa et ſignat iniquorū dam
nationem diſtributiuam ibidem. A
Pars, ſignat rerum, diuiſionem diſtinctam/regionem/et
bonorum portionem ⁊c. ſignat etiam locorum regio
nem ⁊c.ibidem. B
Pars ſignat rerū ſeu premiorū portionē: ⁊ ſic accipitur pro
tpali ꝓſperitate et ita eſt pars ⁊ portio peccatorū: accipi
tur etiam pro ſpiritali vtilitate ſicqꝫ eſt pars ⁊ portio de
uotorum ibid. E accipiturqꝫ pro infernali calamitate
et ſic eſt pars et portio damnatorum ibidem. D
Particeps/participatio/particeps eſt ille qui cuꝫ altero cō
mutat et qui cum ſocio ſuo partem accipit de commodo
vel de damno. A
Particeps eſt nomē charitatis ⁊ ſocietatis/nomē vnitatis
⁊ cōcorditatis et nomē rationalitatis et vtilitatis ſicqꝫ
participemus cum deo per grām ⁊ deuotionē ibid. A
participemus tamē proximo ꝑ amorē ⁊ charitatē: parti
cipemus cū mundo per penā ⁊ afflictionem ⁊ participe
mus cū clerico ꝑ felicitatis adeptionem ibid. B
Particeps vero in malo: naꝫ quidam ſunt participes cum
diabolo per idolatriā quidā cum mūdo per auaritiam
quidā cū carne per immunditiaꝫ ⁊c.ibidē. E
Parū/paru⁹/paruul⁹/paruitas ſumit̄ i bono ⁊ in malo. A
Paruitas quedā virtualis humilitatis: paruitas quedā tē
poralis vtilitatis ſeu facultatis: quedā naturalis neceſſi
tatis et quedam cordialis iniquitatis ibidem. A
Paruulus quandoqꝫ ſignat humiles: quandoqꝫ imbecil
les: quandoqꝫ viros virtuoſos et quandoqꝫ vitioſos
ſicqꝫ paruuli ſpirituales/viri humiles ſunt in bono per
manentiores ibidem. B ſunt etiam a culpa inno
centiores ſicqꝫ viri ſancti dicuntur paruuli quia pulchri
et ſpecioſi per mundam et honeſtam conuerſationem
ſunt benigni et amoroſi per charitatem et dilectionem
ſunt leti et gaudioſi per ſpem et conſolationem: et cetera
plura ibidem. E
Paruuli ſiue pueri in malo ſunt peccatores ſeipſos macu
lantes/plurimuꝫ ignorantes/penitus impotētes facili
ter cadentes ⁊c. ibidem. D et paruuli ſunt omni
bus complacentiores ſicqꝫ humiles a deo precipue dili
gūtur: quia de⁹ iſtos ſolet ſubtiliter illuſtrare per diſcre
tionem: benigniter inuitare per affectionem: ſalubriter
adiuuare per protectionē ⁊c.ibidem. E
Paruuli mali ſunt peccatores odibiles qꝛ per inuidiam ſti
mulati/per ſtultitiam obſtinati/per nequitiaꝫ ſubiuga
ti: et per ſeuitiaꝫ condemnati ibidem. F
Paſcha/paſche/paſcha eſt ſolēnitas i qua corpus dn̄i fide
libus diſpēſatur: ⁊ in qua dn̄i reſurrectio celebrat̄. pha
ſe vero ideſt tranſitus et ſic paſcha grece ⁊ phaſe hebrai
ce latine vero tranſitus vel migratio ⁊c. A
Paſcha ſignat feſti dignitatē et excellētiam dn̄ice reſurre
ctionis: et ad celebrādu꜅ tale feſtum requiritur munduꝫ
corpus/feruens opus et debitum tempus ibidem. A

Ayuntamiento de Madrid

Paſcha ſignat mentis vel gratie nouitatem ⁊ penitentiam a nobis ſectanda: nam eſt feſtū dñice reſurrectionis/catholice recreationis/hebꝛaice liberationis et egyptiace ſubuerſionis: ſic ſpũaliter illa intelligãtur ⁊c. ibidē. B

Paſcha ſignat legis vetuſtatem ⁊ defluentiam iuſte cōmutanda ⁊c. ibidem. C

Paſcere/paſcua/ paſtoꝛ/ paſcere eſt aliquod animal coꝛpoꝛaliter reficere. A paſcua quedam coꝛpoꝛalis hominum immũdoꝛum: quedam tempoꝛalis hominum auaroꝛum: quedam pectoꝛalis hominum diſcretoꝛum ⁊c. ibidem. A

Paſcua ſpiritualis requirit in paſcendis nexum vnitatis ⁊ concoꝛdie ligamentum ibidem. B in modo paſcendi actum largitatis ⁊ clementie rigamentum ibidem. C et quantum ad paſcentem virtutem dignitatis et potentie regimentum: ſicqꝫ paſtoꝛes ex officio debent gregeꝫ pꝛecellere per vite eminentiam ibidem. D debēt gregem pꝛotegere per potentiam: debent gregem dirigere per pꝛudentiã ibideꝫ. E debent gregeꝫ coꝛrigere per iuſticiã ⁊ debēt gregē poꝛrigere ꝑ clementiã ibidem. F

Pater eſt pꝛimum pꝛincipium filioꝛum et dicitur pater qui filios generauit. A

Pater multiplex .ſ. in diuinitate/humanitate/auctoꝛitate/benignitate/iniquitate/⁊ carnalitate ibidem. A

Pater quidam ab omnibus honoꝛãdus .ſ. deus/qui eſt pater omnium: nam ipſe ſolet nos ſubtiliter inſtruere. ibidē. B ſolet nos ſuauiter coꝛrigere/ſolet nos benigniter reficere et ſolet nos nobiliter pꝛeficere ibidem. C

Pater quidã ab oibus venerãdus .ſ. platus/pꝛedicatoꝛ vel ſcientificus: qꝛ tales charitatis faculis inflãmanť/ equitatis regulis oꝛdinãtur ibidē. D cōpaſſiōis riuulis humectãtur: nã pꝛelatus dꝫ eſſe cōpatiēs delictis ignoſcēdo/pauperes nutriēdo: ⁊ inſcios inſtruēdo: ⁊ etiã afflictionis ferulis caſtigantur ibidem. E

Pater quidam ab omnibus diligendus: ſcilicet pater carnalis: et pater quidam ab omnibus negligendus/ ſcilicet mundus ⁊c. ibidem. F

Pati/paſſio/agere ⁊ pati ſunt due ꝓpꝛietates annexe cuilibet compoſito ex materia ⁊ foꝛma ⁊c. A

Paſſio quedã naturalis/moꝛtaliū viatoꝝ: quedã coꝛpalis debilium infirmoꝛum: quedam tempoꝛalis/flebiliuꝫ miſeroꝛum et cetera alia ibidem. A

Pati opoꝛtet bonos multas tribulationes .ſ. pꝛopter indicti neceſſitatem ibidem. B pꝛopter exempli auctoꝛitatem et pꝛopter pꝛemij vtilitatem ibidem. C

Patria multiplex in ſcriptura: nam quedam ſuperioꝛ beatorum appetenda. A quedã exterioꝛ mundus negligēda: et quedam inferioꝛ infernus fugienda ibidem. B

Patientia quedam diuina admiranda. A quedam humana pꝛocuranda ibidem. B

Patientem efficit foꝛtitudo vigoꝛis et firmitatis ibidē. C magnitudo valoꝛis ⁊ vtilitatis ibidem. D et paucitudo laboꝛis et penalitatis ibidē. E

Patientia ſolet placere dei ſeueritatem: ſeruare mentis trãquillitatem/ſedare ire ferocitatem/tenere coꝛdis humilitatem ⁊c. ibidē. E

Paucitas quedam bona/quedam mala/bona cupienda .ſ. bonoꝛum: que pꝛeualet multitudini maloꝛum ⁊c. A quedam paucitas mala/ſcilicet impioꝛum pꝛecauenda: qꝛ habet paucitatem virtutum ⁊c. ibidem. B

Paupertas communiter loquendo eſt carētia et defectus bonoꝛum exterum ⁊c. A

Paupertas quedam hominum peccatoꝛum: qꝛ carent copia bonoꝛum interioꝛum/gratiarum ⁊ virtutum: paupertas quedam hominum perfectoꝛum: qꝛ perfecti non habent copiam bonoꝛum exterioꝛum: ⁊ paupertas quedam hoīm damnatoꝝ: qꝛ carent bonoꝝ eternaliū ⁊c. A

Paupertas quedam meritoꝛia ⁊ virtualis et eſt bonoꝛum tempoꝛalium contemptus: ⁊ ſignat humilitatem ⁊ delectionem/aduerſitatem ⁊ afflictiōem/innocētiam ⁊ ſimplicitatem/⁊ rerū cōtemptū ⁊ tenuitatē ibidē. B ſicqꝫ paupertas voluntaria ⁊ ſpiritualis dat tranquillitatem exterioꝛem: qꝛ tales per auaritiã interius non vruntur: per cōtrouerſiam nō leduntur: per deſiderium exiguntur et per refrigerium nō ſiſtunť ibidē. C et ſic eſt paupertas quedã voluntaria: que dat mentis agilitatē ⁊ cōfert celi felicitatē: qꝛ boni pauperes a deo pꝛoteguntur: nutriuntur/eliguntur/audiuntur ⁊c. ibidē. D et paupertas quedã neceſſaria ⁊ eſt illa quã ſuſtinēt pauperes in hoc mundo: coacti/neceſſarij/⁊ inuiti: ⁊ illa ſolet per dei pꝛouidentiã oꝛdinari: nam talis paupertas eſt ſignū diuini amoꝛis ⁊ benignitatis: arra ſupꝛemi honoꝛis ⁊ felicitatis: lima interni hoꝛroꝛis ⁊ iniquitatis et fuga eterni fetoꝛis ⁊ malignitatis ibidem. E paupertas etiam a bonis miſericoꝛditer ſubleuať: qꝛ pauperibus ſubueniēdum ꝓpter mandati obligationē: edicti cōminationeꝫ exempli confoꝛmatiōeꝫ ⁊ alia ibidē. F et paupertas a malis valde crudeliter impugnatur: naꝫ pauperes a diuitibus contemnuntur: repelluntur: ſubmittuntur ⁊ rapiuntur ⁊c. ibidem. G

Pauonis ꝓpꝛietas vide abſcondere. E pulcher. E

Pauoꝛ/pauere/pauoꝛ ſumiť in bono ⁊ in malo. A

Pauoꝛ quidã iuſtoꝝ et ſapientiū ⁊c. ibideꝫ. A nam iuſti pauent ꝓpter ſplendoꝛem negocioꝝ ⁊ excellentiã illoꝝ miraculoꝛum: pauent ad ſtupoꝛem iudicioꝝ apparentiū pauent ad hoꝛroꝛem flagitioꝛum accidentium: et pauēt ad timoꝛem et terroꝛē periculoꝝ imminētiū ibidē. B

Pauoꝛ quidam ſtultoꝛum et delinquentium: pauoꝛ quidã miſeroꝛum et inconſtantium: ⁊ pauoꝛ quidam damnatorum et deſperantium ibidem. C

Pauimentum eſt domus ſeu edificij pars ſolidioꝛ: pars infirmioꝛ et pars immundioꝛ: ſignatqꝫ humilitatis virtutem que eſt ſolidioꝛ ſignat pauimentū etiã calamitatem ſeu paupertatem que inferioꝛ eſt: ⁊ ſignat mundi vel peccati feditatē ſeu vilitatem que eſt immundioꝛ. A

Paulatim vnum eſt pꝛudentium et pꝛouidoꝛum: paulatim etiam vnū eſt fallaciū et inuidoꝝ ſeu pꝛoditoꝛum: ⁊ paulatim vnum eſt toꝛpentium ⁊ pigroꝛum. A

Paululuꝫ multiplex in ſcriptura reperitur. A

Paululū vnū ſpectat ad iuſtos: qꝛ iuſti in hac vita paululū cupiūt in tpalib⁹: ſapiūt in ſecularib⁹: hauriūt de coꝛpalibus: rugiūt pꝛo criantib⁹ ⁊ ſentiūt de furialib⁹ ibidē. A

Paululū vnū ſpectat ad ſtultos: fatuos/⁊ peccatoꝛes mundanos: nam in mundo eſt paululū: ſapientie/eloquentie opulentie/patientie ⁊ diligentie ibidem. B

Paulus interpꝛetatur os tube: ſeu os eoꝛum: ſeu elationis miraculū ⁊c. fuit enim apoſtolus ieſu chꝛiſti: et ſignat quemlibet virum perfectum. A

Paulum vel quēlibet iuſtū inuenimus celitus electum: a deo penitus coꝛrectum: ad terram delectum: loquendo perfectum et cetera ſequentia ibidem. A

Pax eſt cōcoꝛdãtiū i bono tranquillitas animi oꝛdinata. A

Pax quedam interioꝛ perfectoꝛum facit animoꝛum tranquillitatem et eſt pax conſcientie: quedam exterioꝛ animoꝛum/tollit enim litium diuerſitatem: et eſt pax exterioꝛis amicitie et concoꝛdie: et quedam ſuperioꝛ beatorum et confert eternam iocunditatem: ⁊ eſt pax ſuperne affluentie et letitie: nam pax eſt virtus valde vtilis ⁊ fructuoſa/valde amicabilis et amoꝛoſa/valde delectabilis et gratioſa ibidem. A

Pax eſt ſeruanda qꝛ ad hoc imperialiter ſeu ſupernaliter aſtringimur/naꝫ nobis pacē imparat deus in coꝛde/oꝛe et opere/pacem cū deo/pꝛoximo ⁊ ſeipſo et pacē cū ſuperioꝛibus/minoꝛibus et paribus ibidem. B

Pax ſeruanda eſt qꝛ exemplariter ad hoc inducimur nam chꝛiſtus pacē tenuit/docuit/ꝓbuit ⁊ habuit ⁊c. ibidē. C

Ayuntamiento de Madrid

Pax dilectionis ſeruanda/qꝛ per hanc cordialiter cõiungimur ibidem. D et pax ſeruanda/nam per hanc ſpiritualiter viſitamur ibidem. E

Pax vero mala quedã eſtimata impioꝝ.ſ.pſperitas ⁊ fortuna malignoꝝ:quedã ſimulata/qui ſe fingunt pacificos.ſ.hypocrite ⁊ deceptores/falſi homines ⁊ pditores/ambitioſi ⁊ ſimulatores/falſi amici ⁊ adulatores/⁊ quedam pax imperata.ſ.pncipum ⁊ magnatum/ne ſubditi eis rebellant ⁊c.ibidem. F

Pctm̃ eſt auerſio a bono incõmutabili ⁊ ecõuerſo ad bonũ cõmutabile:ſicq; peccatũ dicit carẽtiã v̄tutis debite ineſſe ⁊ ita peccatũ ponitur priuatiue ⁊ nõ poſitiue. A

Peccatum eſt dimittendũ/qꝛ offert dulcis tẽtatõis blandimentũ ibidẽ. B peccatũ eſt vitãdũ/qꝛ aufert clare cognitiõis munimẽtũ ibidẽ. C pctm̃ ẽt eſt pcauẽdũ:qꝛ aufert nocumẽtũ dure vexatiõis ſeu inuaſiõis: ſicq; fugiẽdũ ẽ peccatũ:qꝛ ſolet gnare mẽtis leuitẽ:idurare mẽtis voluntatẽ:captiuare mentis libertatẽ et cetera plura ibidẽ. D

Peccatores a dño deſpiciunt. A a mundo recipiũtur ibidem. B a paradiſo eiiciuntur:et ab inferno transgluciuntur ibidem. C

Peccatores mundi ſunt ignorãtes ⁊ tenebroſi:detrahẽtes ⁊ queruloſi/inuidentes ⁊ malignoſi/peſtilentes ⁊ furioſi deceptores et inſidioſi/turbatores et tumultuoſi/et alia plura ibidem. D

Peccator plures habet conditiones ⁊c.nemo. B

Pecora ſunt parua aĩalia ſicut oues/capre/ ⁊ ſimilia. A

Pecora ſignãt illos qui humiliter ſubiugãtur:ſicq; ſimplices ⁊ deuoti ſubditi a paſtoribus debent gregatim vnitiue cuſtodiri/docte erudiri/⁊ pie enutriri ibidẽ. A pecora etiam ſignãt illos qui ſunt carnaliter inquinati: ſignantq; illos qui ſunt mẽtaliter excecati ⁊c.ibidẽ. B

Pecunia eſt precium quo res generaliter loquendo vendũtur et emuntur:de quacũq; materia huiuſmodi pecunia fabricetur ⁊c. A

Pecunia quedã auarorũ vituperabilis:nam per auaritiã colligitur ⁊ illaudabilis eſt: qꝛ pecunie amor ſubiugat hominis libertatẽ:offendit diuinã maieſtatẽ: inflãmat hominis voluntatem ⁊c.ibidem. A

Pecunia quedã miſericordiũ ſeu benignoꝝ hominũ recuperabilis:⁊ qdã hoĩ pfectoꝝ incompabilis ⁊c.ibidẽ. B

Pelicani auis proprietas: altare. B contemnere. E filius. D

Pellis eſt illud quod exteri⁹ inuoluit corpus:et proprie eſt animalium ⁊c.⁊ ſumitur in ſcriptura multipliciter in bono et in malo. A

Pellis quedam depingenda:eſtq; pellis noſtre exterioris conuerſationis ⁊c. ibidem. A

Pellis quedam exuenda.ſ.pellis circunſtantiarũ/malarũ conditionum ⁊c.pellis quedam extendenda.ſ.pellis exterioris poſſeſſionis ibidẽ. B pellis quedã abradenda ſcilicet pellis noſtre mortalis ⁊ carnalis conditionis: et pellis quedam induenda.ſ.pellis mortis ⁊ peccatorum memorie ibidem. C

Penne ſunt partes ille corporis auiũ:quibus ipſe aues mediante vento vel aere deuehuntur in altum ⁊c. A

Penne interiores iuſtorum ſunt ſcientie ⁊ virtutes: penne exteriores diuitũ ⁊ ſuperboꝝ ſunt mundi diuitie:ſeculares ſcientie/⁊ populares dignitates ⁊c.⁊ pẽne ſupiores dei ⁊ ãgeloꝝ ſunt potentie ſupernales ⁊c.ibidẽ. A

Penne adhuc iuſtoꝝ ſunt virtutes ⁊ affectiones/que ſapiẽtia pollent:penitẽtia pallent:diligentia callent: innocentia valent:⁊ amicitia calent ibidem. B

Pena ſumitur p quacunq; tribulatione vel afflictione ſed magis pprie p culpe punitiõe ⁊ pũitiõis afflictiõe. A

Pena quedã voluntaria/eſtq; penitẽtiũ ⁊ pfectoꝝ:quedã trãſitoria ⁊ mũdanarũ tribulationũ:⁊ quedã dãnatoria ſeu deſtructoria:eſtq; deſperantiũ ſeu dãnatoꝝ ibidẽ. A

Pendere/ſuſpendere/ſuſpendiũ:pendere ſemper denotat adheſionem alicui alterius rei tanq; fundamẽto fortiori ⁊ et altiori:ſignatq; in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Pendet vir perfectus ⁊ charitatiuus ibidẽ. A pendet vir edoctus alta conſiderans:pendet vir infectus vana conſiderans:ſcilicet peccator ⁊ maxime ſuperbus:⁊ pẽdet vir damnatus penis exuberans ⁊c.ibidẽ. B

Pene aduerbiũ ideſt fere ſeu etiã quaſi/ſignat negociũ imperfectũ ⁊ promptitudinẽ ad malũ ⁊c. A

Penes ⁊ apud idem ſignificant/vide apud.

Penetrare quaſi penes intrare:qꝛ illud qđ rẽ aliquã penetrat penes ſeipſam ingerit ⁊ ſubintrat. A

Penetratio multiplex ſcilicet glorioſa/virtuoſa/vitioſa/doloroſa ⁊c.ibidem. A

Penitentia eſt peccatoꝝ diſplicentia ⁊c. A

Penitẽtia quedã ſimulata ⁊ deceptoria hypocritarũ:quedam deſperata ⁊ fruſtratoria obſtinatorum:quedã condemnatoria ⁊ afflictoria dãnatoꝝ: ⁊ quedã cõprobata ⁊ meritoria peccatoꝝ penitentiũ ⁊c.ibidem. A

Penitentia eſt agenda:vt excutiamus morum prauitatem ibidem. B vt diſcutiamus mentis qualitatem ibidẽ. C et vt concutiamus carnis voluptatem ibidem. D

Penitentia etiam eſt pacis et concordie generatrix:eſt virtutis ⁊ et gratie reparatrix/culpe et neqtie extirpatrix/hoſtis ⁊ malitie ſupatrix et cetera alia ibidem. E

Penitus.i.totaliter:⁊ ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Penitus quoddã diſplicentie/quoddam patientie/quoddam ignorantie ⁊ quoddam indigentie ibidem. A

Penuria id eſt pena vrens/paupertas/ſeu rerum tenuitas ⁊ indigentia ⁊c. A

Penuria quedam virtualium diuitiarũ deponenda/quedã pectoralium anguſtiarum contemnenda/quedam temporalium miſeriarum ſuſtinenda/ et quedã infernaliũ triſtitiarum metuenda ibidem. A

Peonis ideſt eſculapii filii ſolis fabula de paſtoris corona ⁊c.vide corona. B

Per prepoſitio deſeruit accuſatiuo : ⁊ in ſcriptura multis ſumitur modis. A

Per ſumitur cauſatiue et effectiue / meditatiue et cooperatiue/receptiue ⁊ delatiue/diſcurſiue ⁊ extẽſiue/diffunctiue et diſtributiue/ſucceſſiue atq; proſecutiue ibidẽ. A

Per vnum ad deum ſpectat multiformiter ibidem. B per vnum ſpectat ad iuſtum:nam iuſtus ſaluatur per fraternam ſubuentionem ibidem. C ſaluatur iuſtus per internam perfectionem:ſcilicet per patientiam qua dura ſuſtinemus:per ſapientiam qua cuncta prouidemus:per penitentiam qua peccata detinemus et cetera ſequentia ibidem. D et ſaluatur etiam iuſtus per extremam diſcurſionem : nam iuſtus tranſit per ſemitam iuſticie et equitatis : tranſit per viam ſcientie ⁊ veritatis:tranſit per aquam clementie et pietatis et cetera alia ibidem. E

Per vnum ſpectat ad ſtultum ſcilicet per viam erroris et ignorantie:per viam terroris ⁊ inconſtantie/per viã horroris et immunditie/per viam ardoris et auaritie et plura alia ibidem. F

Per vnum ſpectat ad damnatum:nam damnatus punitur per mortem necantem:enſem ſcindentem/noctem tegentem/et famen vrgentem ibidem. B

Per vnum ſpectat ad beatum:nam beati ſunt felices per iocunditatem/ſecuritatem/ tranquillitatem/ſocietatem ⁊c.ibidem. F

Percutere in ſcriptura ſignat in bono ⁊ in malo. A

Percuſſio quedam ſuperior et diuina que fit per dei ordinationem ibidem. B ⁊ ſic quedam eſt temporaliter punitiua:nam per illã auffertur a nobis mũdanus amor: confertur nobis diuinus timor:⁊ non inferẽ nobis eternus dolor ⁊c.ibidem. C

Ayuntamiento de Madrid

Percuſſio quedam paternaliter correctiua: nam producit merorē et compunctionem: inducit tremorē et contritionem: inducit vigorem et curationem rc. ibid. D

Percuſſio quedam litteraliter inſtructiua: ſcilicet percuſſio verborum ſacre ſcripture et cōminationes: quedam cordialiter infuſiua: ſcilicet qua deus percutit cor interius per bonam inſpirationem: quedam eternaliter damnatiua: qua deus percutit impios et damnatos ibidē. E

Percuſſio quedam inferior et humana: eſtq; bonorum et fidelium correctorum: meſtorum et flebilium: contritorum prauorum et crudelium tyrannorum: ſtultorum et hoſtilium impiorum rc. ibidem. F

Pera eſt inſtrumentum paſtorum et pauperum factum de corio ad collum pendens pro pane et alijs neceſſarijs pro tranſitu reponendis: ſignatq; cor humanum: deſiderium et affectum rc. ibidem. A

Perambulare idest de loco ad locum ambulare/ vide ambulare.

Percipere idest perfecte capere: aliquando ſumitur pro recipere: aliquando pro perpendere ſeu animaduertere/ intelligere vel cognoſcere. A

Perceptio quedam acquirenda/ quedam appetenda/ quedam abhominanda/ et quedam exequenda/ ſicq; percipere debemus mandata legis/ ſcripturā regis et doctrinam gregis rc. ibidem. A

Perdere idest deſtruere/ amittere rc. A

Perditio quedam laudabilis et virtuoſa: quedam damnabilis et vitioſa/ et quedam terribilis et doloroſa ibidem. A ſicq; deus perdit carnaliter viuentes/ crudeliter nocentes/ mendaciter loquētes/ inaniter gaudentes rc. ibidem. B

Perdunt mali bona gratie in preſenti/ et bona glorie in futuro/ nam per vnum peccatū mortale perdit tota anime perfectio rc. ibidem. C

Perducere idest perfecte ducere/ vide ducere et deducere.

Perfodere idest perfecte fodere ſeu penetrando fodere/ vide fodere.

Perforare/ perforamen/ perforare id eſt foramē facere. A

Perforat prelatus impios ſeuere verberās/ perforat iuſtus profunda per conſiderationem inferni et paradiſi/ perforat tyrannus pauperes euiſcerans/ perforat etiā diabolus damnatos/ ipſos in inferno dilacerans ibid. A foramina quedā regis: que cum deuotiōe intrāda ſunt ſcilicet vulnerum chriſti: lateris: manuum: atq; pedū foramina rc. quedam foramina legis: que cum diſcretione ſunt palpanda et inueſtiganda ibidem. B quedam foramina mentis: que cū contritione ſunt mundāda: quedam foramina mortis que cum formidatione et timore expectemus: et quedam foramina que cum preuiſione vitemus rc. ibidem. C

Perfectio/ perfectus/ perficere/ perfectio idest completio/ perfectum idest completum rc. A

Perfectio quedā admirabilis/ quia opera nature ſunt mirabiliter perfecta: quedam appetibilis. ſ. complementū virtutum: et quedam delectabilis/ ſcilicet gaudiorum paradiſi rc. ibidem. A

Perfecti ſi eſſe volumus habeamus cordis trāquillitatē et quietudinem ibidem. B habeamus ſtrennuitatē et fortitudinem ibidem. C habeamus virtutum bonitatem et ſanctitudinem rc. ibidē. D et habeamus operum quantitatem et plenitudinē rc. ibidem. E

Perfectus homo habeat humilitatis infinitatem: mobilitatis agilitatē/ dilectionis capacitatem rc. vide abyſſus Q R S

Perfectus vir deſignatur per petrum apoſtolum / vide petrus per totum.

Perfecti homines viuāt ſm aduene cōditiōes aduena. B

Perfecti viri conditiones multe/ vide arbor. F G H

auis. B C D aurum. C D bos. B

Peregrinus/ peregrinari/ peregrinatio idest in aliena patria deambulatio/ pegrin⁹ vero dicitur qui in aliena patria commoratur rc. A

Peregrinatio quedam hominū viatorum mortaliū in preſenti vita ibid. A quedā hominū perfectorū ſeculi cōtēptorū: nā tales iter bone vite cōtinuent/ celeſtē patriā deſiderent ibidē. B temporalibus bonis ſe nō onerent: et huius ſeculi honores non procurent: ſignaq; virtutum ſemper ſecum portent ibidem. C

Peregrinatio quedam hominum deuotorum: celeſtium cōtemplatorum: quedam hominum malorum peccatorū/ et quedam hominū dānatorū ibid. D

Pergere eſt de loco ad locum tranſire et vnū terminum relinquere et ad alium ſe transferre rc. A

Pergere vnum ſpectat ad cunctos: et eſt nature ibidē. A pergere vnum ſpectat ad iuſtos virtualiter viuendo: nā tales pergunt ad ſapientie fontem: ad penitentie pontem/ ad confidentie montem rc. ibidem. B et pergere vnū ſpectat ad ſtultos peccatores impios et ineptos/ nam pergūt ad pauperes delendum: ad vitia colendum ad mundana petendum: et ad inferna tenendū ibid. C

Perhibere teſtimonium/ vide teſtis/ teſtimonium.

Perire/ periculū/ perire. i. deſtrui/ deficere/ adnihilari. A

Periculum quoddam naturale: q2 pereunt delitie/ diuitie/ ſcientie et letitie ibidem. A periculum quoddā caſuale quod quaſi omnibus occurrit ibidem. B quoddā temporale. ſ. tormentorum et penarum ibid. C quoddam ſpiritale: quo homines pereunt peccando rc. ibid. D et quoddā eternale damnatorum ibid. E

Permanere idest perfecte manere ſeu perſeueranter manere A

Permanere debemus in charitatis amore: in diuinitatis timore: in fidei et veritatis feruore: et alia ibidem. A

Permanentiam nullam habent peccatores/ quia immunda fetent putredine: iniuſta ledunt acredine: mundana florent imagine rc. ibid. B

Permiſſio quedam metuenda. ſ. diuina. A quedam faciēda. ſ. bonorum: et quedam fugienda. ſ. malorū ibid. B

Perpetrare idest facere vel patrare: et ſumitur vt cōmuniter malo rc. A

Perpetuitas/ perpetuum dicitur quod vltimo fine carebit licet habuerit principium inceptiuum: et ſumitur quandoq; pro eterno rc. A

Perpetuum vnum iuſtorum hic viuentium: q2 eſt duratio: longeuitas/ perſeuerantia et continuitas virtutū rc. A

Perpetuum vnum ſtultorum hic peccantium: ſcilicet mentis induratio: qua mali vitijs perpetuātur rc. ibid. B perpetuum etiam vnum beatorum et letantium: ſcilicet vita eterna ibidem. C et perpetuum vnum damnatorum pereuntium rc. ibidem. D

Perſecutio/ perſequi idest inuadere/ tribulare/ nocere/ infeſtare rc. A

Perſequitur prelatus malos per paſtorales correctiōes: perſequitur iuſtus impios per virtuales repulſiones: perſequitur mundus et tyrannus: per temporales tribulationes et cetera alia ibidem. A

Perſecutio ſeu tribulatio in patientia ſuſtinenda multiformiter rc. ibidem. B

Perſeuerantia/ perſeuerare idest perficere et complere: nā perſeuerantia eſt virtutum finis et conſummatio meritorum rc. A

Perſeuerare in bono debent exiſtentes in ſublimitatis celſitudine: ſcilicet principes/ iudices et prelati ibidem. B perſeuerare etiam in bono debent qui ſunt in proſperitatis plenitudine ibidem. C et perſeuerare debent in bono qui ſunt in aduerſatis meſtitudine ibidem. D

Pertinere ſumitur in bono et in malo. A

Ayuntamiento de Madrid

Pertinent quedã ad nos que ſunt naturalia.ſ.corpis neceſſitatis ⁊c.ibidẽ. A ptinẽt quedã ad nos q̃ ſunt tpalia.ſ. negocia tam priuata q̃ publica ibidẽ. B ptinẽt quedã ad nos que ſunt ſpũalia: ſcʒ deũ orare/fidem ſeruare/et noſtros iuuare/et etiam quedam ad nos pertinent que ſunt eternalia.ſ.gloria paradiſi ibidem. C pertinentq̃ ad malos.ſ.bona temporalia ⁊c. ibidem. D

Pertranſire ideſt perfecte tranſire: ⁊ breuiter eſt de vno termino ad aliũ perfecte ſe mouere ⁊c. A

Pertranſire homineʒ facit carnis fragilitas: vite labilitas rerum mobilitas/mortis neceſſitas ⁊c. ibidem. A vide tranſire.

Peruerſitas ideſt per contrarium verſus. A

Peruerſitas et malignitas inuenit̃ in cognitiõe: intentiõe affectione/locutione/operatiõe ⁊c.ibidem. B

Pes/pedes/pes eſt pars corporis magis infima: magis vltima/in motu multũ occupata/⁊ in actu multum onerata/et ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Pes interior in bono ſignat noſtrã mobilem affectionem ibidem. A ſicq̃ pedes noſtrarũ affectionũ diſponi debent per moralem ſanctitudineʒ: nam pedes lauare debemus per cõpunctionẽ ibidẽ. B nudare p cõfeſſiõeʒ/ vngere ſiue linire per deuotionẽ/⁊ tegere per diſcretionem ⁊c.ibidẽ. C pedes etiã debẽt moueri per mẽtaleʒ promptitudineʒ: locari per vtilem certitudinẽ/⁊ firmari per ſtabilem fortitudinem ibidem. D

Pes poſterior ſignat virtutem perſeuerantie ibidẽ. E

Pes inferior ſignat ſubditos inferiores ⁊ paupes ibidẽ. F

Pes ſolidior ſignat viros perfectos qui ſunt pedes ⁊ fundamentuʒ totius eccleſie ⁊c.ibidem. G

Pes in malo reperit̃ mltiplex.ſ.pes elatiõis ⁊ laſciuie/pes preſumptiõis ⁊ ſuperbie/pes turbatiõis ⁊ fallacie/ pes inuaſionis ⁊ leuitie ⁊c.ibidẽ. H

Peſſimus eſt ille qui ĩ ſummo gradu eſt malus/ſicq̃ peſſimi dicuntur qui magnis ⁊ maximis criminibus ſunt repleti ⁊c. A

Peſſimi dicuntur homicide flagitioſi/ſodomite luxurioſi preſumentes ambitioſi ⁊ pditores malitioſi ibidẽ. A

Peſſimi adhuc dicuntur qui ſeruiunt crudeliter: rugiunt verbaliter: pruriunt carnaliter: ãbiũt inaniter ⁊c.ibi. B

Perſona/perſonarum acceptio/perſona ideſt indiuiduum vel ſuppoſituʒ/et ſumitur communiter pro homine ſeu ſtatu certo ⁊c. A

Perſonare vide ſonare/ſonus.

Perſpicere vide reſpicere/aſpicere.

Perſuadere vide inducere/monere/ſuadere.

Perterritus vide terror.

Peruenire ideſt perfecte ſeu complete venire: ſeu terminũ ad queʒ itur pertingere ⁊c. A

Peruenit iuſtus ad terminũ cõuerſionis.ſ. penitẽtie ibidẽ. A peruenit iuſtus ad terminũ pfectiõis virtutũ: peruenit iuſtus ad terminũ ſolutiõis.ſ.mortis.ibideʒ. B et puenit ad terminũ ſaluatiõis.ſ.gloriam padiſi ibidẽ. C

Peruenire vero in malo ſignat impios pſeuerãdo in malo vſq̃ in finẽ: nam perueniunt ad altos dignitatũ ſtatus/ letos voluptatũ cult᷒/duros miſeriarũ queſtus et diros tormentorum eſtus ibidem. D

Perueniunt res ſpirituales ad diuerſos diuerſimode: naʒ quedam perueniunt ad deum: quedam ad iuſtũ et quedam ad impium ⁊c.ibidem. E

Peſtilentia/peſtis/peſtilentia generatur ex aeris diſtemperantia ſeu corruptione: ⁊ accipitur pro culpa criminali/pro pena temporali ⁊ pena eternali. A

Peſtis quedam interior/cordialiũ iniquitatum: quedã exterior temporalium aduerſitatum: ⁊ quedam poſterior infernalium penalitatum ⁊c.ibidẽ. B

Petere ideſt rogare/requirere vel ſupplicare. A

Petitio quedam vana ⁊ fruſtratoria hoĩs peccatorꝫ/quedã mala ⁊ nocitoria hoim infirmorꝫ: ⁊ quedã ſancta ⁊ neceſſaria hominum perfectorum ⁊c.ibidẽ. A

Petere a dño debem᷒ veniã ⁊ redẽptiõeʒ: grãm ⁊ deuotionem/glĩaʒ ⁊ ſaluatiõeʒ/viã ⁊ directionẽ ⁊c.ibidem. B

Petra ſignificat tam in bono q̃ in malo. A

Petra ſignat mundi tribulationẽ: ſignat mẽtis induratio nem ibidẽ. A ſignat inferni flagellationẽ/cõſtantie/roborationem/⁊ penitentie macerationem/⁊ chriſti virtutem et perfectionem ⁊c.ibidem. B

Petrus a petra dicit̃: inde petrus quaſi firmus/dictus cephas qd̃ eſt caput/dictus etiã ſymon qd̃ eſt obediens/⁊ dictus bariona qd̃ eſt filius columbe aut ſimplicitatis: primo piſcator tandem chriſti imitator ⁊c. ſignatq̃ prelatum ſiue virum perfectum ⁊c. A

Petrus habuit ſagacitateʒ ⁊ diſcretionẽ: humilitatẽ ⁊ ſubiectionem/reputationem atq̃ famoſitatem/compaſſionem ⁊ pietatem/contemplationem ⁊ ſubtilitatem/et ſequentia per longum ibidẽ. B

Phiala vide in. F fiala.

Phice fabula ⁊c.vide aduocatus. C

Pietas vide miſericordia ⁊c. A

Pietas quedã erga genitores ibidẽ. A quedam erga pauperes/⁊ quedam erga peccatores ibidẽ. B

Pigmei an hoĩes ſint vel non ⁊c.parum. C

Pigmei pugnant cum gruibus ⁊c.preuenire. B

Pigritia ſeu accidia eſt lãguor ſeu torpor animi impediẽs exequi bonum opus ⁊c. A

Pigritia ſolet cordiũ timorẽ comitare: ſolet membrorũ vigorem eneruare ibidẽ. A ſolet pigritia feruorẽ mentiuʒ excitare ⁊ virtutũ valorẽ extirpare ibidẽ. B

Pignus eſt illud qd̃ creditori a debitore pro debito vſq̃ ad ſolutionẽ aſſignatur ⁊c. A

Pign᷒ quoddã pcioſuʒ cũ diligẽtia cuſtodiẽdũ ibidẽ. B quoddã ſpecioſuʒ cũ vigilantia expugnãdũ/⁊ quoddaʒ anxioſuʒ/cum dulci venia relargiendũ ibidẽ. B

Pingere/pictura/vide pulchritudo ⁊ varietas.

Pylatus fuit pſes ſeu pcor romano᷒ ſub cu᷒ dñio chriſtus occiſus eſt: ſignatq̃ tyrãnos ſeu puerſos iudices ſub qbus iuſti fallaciter accuſant̃: pcaciter diffamãtur: debiliter defenduntur: ſcurriliter illudũtur ⁊c. A

Pilus/pili naſcuntur a carne de ſuperfluo alimenti et dati a natura. A

Pili exiſtentie virtualis qui corp᷒ defendãt a frigore et vẽto/ſcʒ virtutes ibidẽ. A pili opulentie tpalis .ſ. diuitie exteriores ⁊ tpales ibidem. B pili apparentie externalis.ſ.exterioris apparentie ibidẽ. C ⁊ pili peſtilẽtie criminalis.ſ.affectiões carnis ⁊ vitia ⁊c.ibidẽ. D

Pincerna eſt ille qui adminiſtrat vinũ/vide vinũ ⁊ miniſter.

Pine piſcis ppꝛietas ⁊c.ſeductio. A

Pinee arboris proprietas ⁊c.aperire. B

Pinguis/pinguedo ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Pinguedo quedã grẽ/que vnit ⁊ ligat p/ dilectiõeʒ ibidẽ. A quedã nutrit ⁊ rigat per deuotionẽ ibidẽ. B quedã mollit ⁊ humectat per cõpaſſionẽ: ⁊ quedaʒ linit ⁊ delectat per ſaluationem ⁊c.ibidem. C

Pyonitis lapis qui ab alio impregnat̃ ⁊c.pregnities. A

Piralis vermis proprietas ⁊c.pergere. C

Pirenei regis fabula ⁊c.corruere. C

Piritis lapidis ppꝛietas ⁊c.aduentus. D

Piſces in ſcriptura diuerſimode ſignificant. A

Piſces ſignant viros pfectos et virtuoſos: naʒ ſunt aquee complexionis per gratiarum irrogationem ibidẽ. A ſunt vigiles per prudentiam et diſcretionem ibidẽ. B ſunt cõmunes per cõcordiã ⁊ dilectionẽ ibidem. C

Piſces ſignant viros infectos et vitioſos propter mollitiẽ carnalitatis: ingluuiem voracitatis/acutiem mordacitatis ⁊ pnitieʒ cupiditati/ſignãt viros mortales ⁊ fluxuoſos: ⁊ ſignãt viros penitẽtes ⁊ luctuoſos ⁊c. ibidẽ. D

F

Ayuntamiento de Madrid

Piſcina eſt congregatio aquaꝝ artificialiter facta ad aquãdum et mundificandum/ ſeu ad lauandum/ad refrigerãdum ⁊ delectandum: et ſic piſcina quedam eſt ſcriptura vel ſapientia/ qua iuſti mundantur: atq̃ quedam eſt iactura vel ꝑeſtilentia:qua mali letantur ⁊c. A

Placare/placabilis/placare eſt aliquẽ de iracundia ad trãquillam pacem animi reducere.

Placatio quedam ſumme procuranda/ſcilicet dei irati: nã deus placatur penitentis veris doloribus ibidem. A placatur deprecantis pijs ſermonibus ſeu deuotis precibus: placatur offerentis iuſtis muneribus ⁊ placatur obſequentis debitis ſacrificijs ⁊ hoſtijs ibidem. B

Placatio quedaꝫ cito naturanda ſeu acceleranda/qua placatur iuſtus in ſe delinquenti: quedam placatio caute formidanda/qua placatur mundus ipſum diligenti:et quedam ſancte refutanda:qua placatur diabolus ipſuꝫ adoranti ⁊c.ibidem. C

Placere/placent alicui q̃ aut ſunt vtilia/ aut delectabilia/ aut honorabilia/cum nihil ſit placidum niſi ſub ratione boni ⁊c. A

Placentia laudabilis ⁊ meritoria:qua homo ditatus gratijs ⁊ virtutibus deo ⁊ hominibus ſit placidus et acceptus ibidem. A ſicq̃ placere deo volentes habeant conſcientiam formoſam et redolentiam famoſam ibid. B habeant influentiam fructuoſam atq̃ efficaciam vigoroſam/vel permanentiam virtuoſam ibidem. C et habeant apparentiam gratioſam ibid. D

Placentia in malo quando homini placent vitia ⁊ peccata vel mundi bona:ſicq̃ placent bonorum perſecutiones/ malorum garrulationes ⁊ ꝓborũ adulatiões ibid. E

Plaga eſt leſio proprie loquendo ſeu nocumentum in corpore animalis cum carnis diuiſione:⁊ in ſcriptura multis modis ſumitur ⁊c. A

Plage quedam venerande cum reuerentia ibidem. A quedam tolerande cum patientia ibidem. B quedam cum diligentia euitande ibidem. C et quedã cum vigilantia formidande ibid. D

Plangere/planctus plangere eſt dolor cordis per vocem exterius declaratus: ⁊ ſunt multa genera plãctuũ ⁊c. A

Planctus quidem virorum penitentium/ talis fieri debet cum cordis perturbatione; cum oris reſeratione/cũ carnis maceratione ⁊c.ibidem. A

Planctus quidã viroꝝ condolentiũ ſeu cõpatientiuꝫ:ſicq̃ eſt cõpatiendũ chriſti vulneribus/fratrũ ſceleribus / noſtris doloribus ⁊ aliorum meroribus ibidem. B

Planctus quidã viroꝝ cõtemplantium ⁊ affectantium:et planctus quidam virorũ deſperantiũ ⁊c.ibid. C

Planetarum ordo et proprietas/ordo. A

Planus/planities in bono ſumitur pro fidelitate/ benignitate/charitate/⁊ quacunq̃ facilitate: in malo vero pro mundi proſperitate ⁊c. A

Planities quedã cordiũ/quedã geſtuũ ibid. A quedaꝫ actuum/quedã fatuũ/locutionũ ⁊ affatuũ:⁊ quedaꝫ ſtatuum diuitũ/pauperũ ⁊ beatoꝝ ⁊c.ibid. B

Plantare/plãtatio proprie pertinet ad arbores:transfertũ ad alias res ⁊c.⁊ ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Plantati quidam ⁊ radicati per grãm ⁊ ſtabilitatẽ: quidã per gloriam ⁊ eternitatẽ:quidã per malitiã ⁊ ꝓteruitatem:⁊ quidam per opulentiam ⁊ ꝓſperitatẽ ibid. A

Plantati viri iuſti in fide ⁊ moribus/profundantur inferius per inferni meditationem ibidem. B vegetantur interius per gratie irrigationem ibidem. C fecundantur exterius per operum procreationem ⁊ eleuantur ſuperius per virtutnm cumulationem ibidem. D

Platea/platee ſunt loca villarum vel ciuitatum domibus vel alijs rebus ⁊ impedimentis vacua:ad ſpacium ordinata ⁊c. A

Platea quedam ſpiritalis ⁊ fructuoſa: ſcilicet ſtatus eccleſie vel religionis:nam ibidem eſt locus amoris ⁊ dilectionis/humoris ⁊ deuotionis/honoris ⁊ prelationis/ dulcoris et erogationis ⁊c.ibid. A

Platea quedam ſupernalis et gaudioſa paradiſi:nam ibidem eſt locus tutus ad habitandum/gratus ad frequẽtandum/altus ad honorandum/clarus ad delectanduꝫ ⁊ alia plura ibidem. B

Platea quedã mũdialis ⁊ vitioſa:ſtatꝰ hoim mũdanorum: nam ibidẽ eſt locꝰ erroris ⁊ deuiatiõis:terroris ⁊ impugnatiõis/meroris ⁊ deſolationis ⁊c.ibid. C

Platea quedã infernalis ⁊ doloroſa:nam ibidẽ eſt locꝰ mortis ⁊ dãnationis/caſus ⁊ eliſionis/cõtemptus ⁊ obliuionis/remorſus et deſperationis ibidem. D

Platee auis proprietas ⁊c.inſidiari. E

Plauſtrum/plauſtra ſunt quadrige quatuor rotarum:que quandoq̃ ſiunt ad onera portanduꝫ:q̃ſicq̃ ad actus bellicos exequendum vide currus.

Plebs iferiores ⁊ ſubditos/ruſticos/ artifices/agricolas/ mercatores ⁊ ignobiles deſignat.⁊c. A

Plebs quedã inclyta hoiꝫ perfectoꝝ:naꝫ eſt hũiliter domino ſubiecta/dociliter a deo directa/mentaliter ad deum erecta/viriliter a deo ꝓtecta ⁊ cetera alia ibid. A

Plebs quedã ſubdita hoiꝫ deiectoꝝ ſeu pauperũ miſeroꝝ ibidem. B et quedam perdita hominum peccatorum ibidem. C

Plenitudo vide repletus/replere/adimplere et implere.

Plorare/plorat homo ex contritionis dolore/ ex dilectionis ardore/ex compaſſionis dulcore/et deuotionis feruore.⁊c. A

Pluere/pluuia eſt impreſſio frigida ⁊ humida ſurſum in medio aeris intrinſecus generata ⁊c. A

Pluuia quedam ſuperior et mirabilis ſcilicet chriſti incarnatio:quedam inferior et laudabilis ſcilicet virtutum: ſicq̃ eſt pluuia compunctionis mundificatricis ibidem. B pluuia diſcretionis illuminatricis/pluuia compaſſionis mollificatricis ibidem. C et pluuia deuotionis atq̃ refrigeratricis ibidem. D

Pluuia vero exterior ⁊ dãnabilis:nam quedã eſt fluminea proſperitatis/quedam grandinea aduerſitatis/quedaꝫ ſulphurea iniquitatis/et quedam eterne penalitatis fulgurea ibidem. E

Plumbũ eſt metallũ ceteris metallis vilioris reputationis ceteris grauioris inclinatiõis/ceteriſq̃ promptioris inquinatiõis:⁊ ſignat omnes peccatores vel humanũ corpus vel diuitias ⁊c. A

Plures/plurimus/pluralitas quedã meritoruꝫ laudanda/ quedam vitiorum vitãda/quedam tormentorum horrẽda/quedam gaudiorum petenda ⁊ cetera plura. A vide magis ⁊ multitudo.

Plus/pluſq̃ ſignãt quandã excellentiã ⁊ ſuperabũdantiã eminentem:ſiue bona ſiue mala fuerit ⁊c. A

Plus ⁊ pluſq̃ poſſunt referri ad deũ:nam plus hꝫ in ſcientia ſumme relucentie:in clementia cunctis ſuccurrente/ in ſapientia omnia regente ⁊c.ibid. A

Plus ⁊ pluſq̃ referri poſſunt ad iuſtũ viatorẽ:naꝫ iuſti habent plus ſapientie reſplendentis/reuerẽtie metuẽtis/ amicitie diligentis/affluentie ſe ꝓbentis/⁊ ſubiacẽtie ſe ſpernentis ibidem. B

Plus ⁊ pluſq̃ referri etiam poſſunt ad vanũ peccatorem: ſicq̃ malus plus querit ſapere q̃ deceat:plus cupit capere q̃ hẽat:plus ſolet ſpnere q̃ debeat ⁊ alia ibid. C

Potius/poculum/pollex/potius enim accipitur pro magis/plus vel amplius/potior et melior idem ſunt vide ibidem:poculum eſt vas quod miniſtrat vinum illi qui potat:vide potꝰ/potare/ pollex vero eſt groſſior/ fortior et breuior digitus in manu vide manus.

Poliſemus gygas monoculus fuit ⁊c. in ſermone videre quomodo caute ⁊c. D

Ayuntamiento de Madrid

Polliceri/pollicitus/polliceri id eſt promittere cum certitu
dine vel cū pacto: pollicit⁹ vero idē eſt qȝ firmiter aliqd
paciſcens aut promittens ⁊c. A
Pollicitatio quedam dei promerenda: nam nobis pollici
tus eſt equitatis officie veritatis lucem: tranquillitatis
pacem ⁊c. ibidem. A
Pollicitatio quedam iuſti adimplēda: ⁊ quedam impij pre
cauenda ⁊c. ibidem. B
Polluere/pollutio id eſt immūditia: ideo pollutus ſpiritua
liter qui diuerſis vitijs eſt imbutus. A
Polluitur eccleſia per ſcelera ſuoꝝ ſeruitoꝝ prelatorum:
nam polluit eccleſiā ꝓpter carnalem infectoinē: mune
rum acceptionem/malorum adulationem/ indignorum
exaltationē ⁊ negotiorum occupationem ibidem. A
Polluuntur mali per ſcelera multoꝝ vitiorum: ſicqȝ polluun
tur ex malorum coniunctione/ex humoꝝ effuſione/ ex
ciborum comeſtione/ex verboꝝ ꝓlatiōe/⁊ ex operuꝫ im
pletione ibidem. B
Pomuꝫ/poma generaliter ſumūtur pro quibuſcunqȝ arbo
rum fructibus ⁊c. A
Poma quedam interiora hoim ꝑfectorum. ſ. gratie ⁊ virtu
tes ibiđ. A quedā deteriora hoim peccatoꝝ: ſcꝫ pecca
ta ⁊ mala opera: quedā exteriora. ſ. diuitie hoim munda
norum: ⁊ quedā ſuperiora. ſ. gaudia paradiſi ibidē. B
Pondus eſt qualitas rei virtute cuius vnaqueqȝ tendit na
turaliter ad centrum. A
Pondus in bono ſignat prudentie maturitatē ibiđ. A ſi
gnat iuſtitie equalitatem: ſignat gratie vtilitatem: et ſi
gnat glorie immenſitatem ibidem. B
Pondus in malo eſt quoddam temporalium ſtipendioꝝ:
quoddam ſecularium negotiorum: quoddam crimina
lium flagitioꝝ: ⁊ quoddā corpaliuꝫ ſuppliciorꝫ. ibiđ. C
Ponere eſt aliquid in aliquo loco cū diligētia collocare/or
dinare/conſtituere ⁊ fundare. A
Ponunt quidā in aſperitate penitētie: quidā in ſoliditate
patiētie: qdā i calamitate indigētie ⁊ cetera alia ibi. B
Pontifex id eſt antiſtes/preſul ſeu epiſcopus ⁊c. A
Pontifex debet eſſe diligens in operando: eminens in im
perando/precedens in laborando: ⁊ ſapiens in contem
plando ibiđ. A
Pontifex debet eſſe mediator omnis diuerſitatis ibiđ. B
abdicator omnis iniquitatis ibiđ. C deteſtator praue
ſocietatis ibiđ. D et cōtēplator ſūme felicitatis ibiđ. E
Pontifex habeat mirū ornamētuꝫ ꝑfectiōis/cautum vela
mentum diſcretiōis/audax argumētū correctiōis: ⁊ cla
rum documentum inſtructionis ibidem. F
Pontifex de ꝓprio grege eligeꝛ vide aaron. A
Pōtifex ſuis ſumptibus contereꝛ ⁊ nō alienis ibiđ. B
Pontifex a deo voceꝛ id eſt iuſte et canonice eligeꝛ ibiđ. C
Pontifex aqua lachrymarum et confeſſionis purificatio
ne lauari debet: vt a cunctis liberetur vitijs ibiđ. D
Pontifex gratus et eloquens ſit ibiđ. E
Pontifex etiam gratus et eloquens ſit ad predicandum
pontifex ſceptro honoretur.
Pontifex mons interpretatur id eſt vir perfectus: et hoc ꝑ
conſtantie firmitatem ibidem. F
Pontifex deo debet dicari multipliciter ibidem. G
Populus eſt communitas ſeu pluralitas hominum aggre
gata: ſumitur in bono et in malo. A
Populus in bono quidam languet et lachrymatur: quidā
dolet et lamentatur: quidam gaudet ⁊ ſpeculatur: ⁊ qui
dam ſedet et conſolatur ibidem. A
Populus qui volunt eſſe dei debent ſe inuicem colligere:
debent prelatis ſe ſubijcere: et debent ſe mutuo dilige
re ibidem. B
Populus vero in malo/nam quidam eſt ſuperboꝝ: quidā
ignauorum: quidam auarorum: quidam luxurioſorum
⁊c. ibidem. C

Populi tribus iſrael: quid ſignant ⁊c. porta. C D E
Porrigere id eſt tradere/tribuere ſeu dare/ſiue extendere
vel adiuuare aut ſubleuare vide ibidem.
Porro eſt aduerbium affirmatiuum id eſt ſane: verunta
men ⁊c. A
Porro in bono/nam iuſtos dealbat caſtitas niuea: emūdat
puritas aquea: informat veritas aurea: defendit firmi
tas ſaxea ⁊c. ibidem. A
Porro in malo/qz impios conculcat reruꝫ proſperitas: con
turbat mundi aduerſitas: et deuorat mortis neceſſitas
ibidem. B
Portare eſt nomen laboris/vigoris/ amoris/ honoris/ do
loris ⁊ languoris. A
Portare quoddam virtuoſum/ſicqȝ portādū eſt onus cor
porale: ſcilicet penitētia ibiđ. B onus fraternale: ſcꝫ
auaritia ibiđ. C onus temporale: ſcilicet patientia et
onus paſtorale. ſ. preſidentia ⁊c. ibidem. D
Portare quoddam pium ⁊ fructuoſuꝫ/⁊ ſic portat nos de⁹
nutriendo/ſuſtinendo/ blandiendo/ adiurando et alia
ibidem. E
Portare quoddam vitioſum quo mali portant temporalia
et peccata: quoddam doloroſum. ſ. pena eterna ⁊ quod
dam glorioſuꝫ. ſ. gaudia paradiſi ibidem. F
Porta/porte/porta eſt locus per quē homo ingreditur ci
uitatem/domum/vel quencunqȝ locuꝫ alium: ⁊ ſumitur
in bono ⁊ in malo. A
Porta in malo quedam lata ſenſualis capacitatis: quedā
grata temporalis proſperitatis: quedam alta mundia
lis ſublimitatis: quedaꝫ ſtricta corporalis mortalitatis
⁊c. ibidem. A
Porta i bono quedā ferrea/ſignatqȝ viros penitētes: qdā
erea ſignat viros ꝑdicātes: quedā lapidea ſignat viros
preſidentes ⁊ prelatos ⁊ ſequentia ibidem. B
Porta ſignat ſtatū i ecclia ſinceriter innocentiū: habetqȝ
portā hūilitatis/benignitatis ⁊ ſimplicitatis ibiđ. C ſi
gnat ſtatū flebiliter penitētiū: ⁊ hꝫ portā ↄtritiōis/ꝯfeſ
ſionis ⁊ ſatiſfactionis ibiđ. D ſignat ſtatuꝫ ſubtiliter
contemplantium: ⁊ hꝫ portam prudētie/iuſtitie ⁊ clemē
tie ibidem. E atqȝ ſignat ſtatum ciuiliter morientium
et habet portaꝫ caſtitatis et continentie/leuitatis ⁊ obe
dientie/paupertatis atqȝ indigentie ibidem. F
Portentū eſt mirabile ſignū ſupra vel cōtra nature cōmu
nem curſum ⁊c. vide prodigium.
Porticus eſt deambulatoriuꝫ ſeu veſtibulum quod conſue
uit fieri ante portam ⁊c. A
Porticus quedam interior: mentis conſcientia: quedam in
ferior gentis eccleſia militans: quedam ſuperior entis ec
cleſia triumphans ibidem. A
Portio eſt alicui⁹ rei alicui facta aſſignatio ⁊ diſtictio ⁊c. A
Portio quedam dei ſummi creatoris ibidem. A quedaꝫ
iuſti viatoris et eſt multiplex ⁊c. ibidem. B et quedaꝫ
vani peccatoris ibiđ. C
Portus eſt ille locus in quem de maris periculis exitur ad
terram ⁊c. A
Port⁹ multiplex. ſ. luctuoſus ſinguloꝝ/ſpatioſus ꝑfectoꝝ
fructuoſus btōꝝ/lubricoſus mūdanoꝝ ⁊c. ibiđ. A
Poſſidere/poſſeſſio/poſſidere id eſt tenere vel habere: poſ
ſeſſio vero id eſt habitio vel rei per dominium iuſta re
tentio ⁊c. A
Poſſeſſio in bono quedā virtualis ibiđ. A quedā ſpirita
lis ibiđ. B quedam ſupernalis: in malo vero crimina
lis ibiđ. C quedā tpalis ⁊ quedā infernalis ibidē. D
Poſt/poſtea/poſteri⁹/poſt ⁊ poſteri⁹ ſignāt vltimas reruꝫ
partes: ſignantqȝ in bono ⁊ in malo in ſcriptura. A
Poſteritas quedam hūilitatis ibiđ. A quedā proſpe
ritatis/quedam mortalitatis/quedam aduerſitatis/
quedam felicitatis ibidem. B quedam deitatis ibiđ.
C et quedam iniquitatis ⁊c. ibidem. D

F ij

Ayuntamiento de Madrid

Poſtq̃ ſemper denotat aliqđ preambulū: et eſt coniunctio cauſalis vel rationalis ꝛc. A

Poſtq̃ ptinet ad iuſtos: et ſic erit interior affectio: vberior chriſti paſſio/interior culpe abſterſio/ſeuerior iuris editio/ſincerior mentis perfectio et ſequentia ibiđ. B

Poſtq̃ etiā pertinet ad iniuſtos multiformiter ibiđ. C

Poſtis accipitur pro cardinibus ſeu illis groſſis lignis in quibus portat̄ et ſuſtinet̄ hoſtiū ꝛc. A

Poſtes quibus ingredimur in eccliā ibiđ. A poſtes per quos intratur in cōſcientiā ſeu in cordis aulam ibidem. B poſtes quibus intratur ad ſapientiam: et poſtes quibus intratur ad celi curiam ibidem. C

Poſtulare ideſt requirere/orare/poſcere/petere vel rogare ꝛc. A

Poſtulatio quedā hoī iuſtoꝝ/nā poſtulāt pietatē et remiſſionem: claritatē et cognitionē/honeſtatē et perfectionē/humilitatē et ſubiectionem et cetera alia ibiđ. A

Poſtulatio quedā hoim ſtultorū/mundanorū/nam petunt ſcientias ſeculares: diuitias tēporales/eminētias populares/delitias corporales et alia ibidem. B

Poſtulatio quedā hoim prauorū ſeu iniquorū q̄ poſtulāt crudelia et iniqua/mortē et rapinam ꝛc. ibiđ. C

Potus/potare/potus multipliciter in ſcriptura ſumitur tam in bono q̃ in malo. A

Potus in bono: quidā refrigeratiuꝰ gr̄e deuotiōis: quidā inebriatiuꝰ doctrine et inſtructiōis: qdā triſtificatiuꝰ penitentie et amare cōpunctionis ꝛc. ibiđ. A

Potus in malo quidam guloſitatis laxatiuus: quidam iniquitatis turbatiuus: quidā proſperitatis induratiuus et alia ibidem. B

Potētia/poteſtas eſt fortitudo corporalis: vel gradus et eminentia ſecularis: ſignatq̃ bonum et malum ꝛc. A

Poteſtas quedā diuina admirabilis: q: loco nō coartatur termino nō limitat̄: tpe nō mutat̄ et opere nō fatigatur ibiđ. A nam dei potentia habet ſingularitatem valde mirabilem ibidem. B habet generalitatem valde notabilem: durabilitatem interminabilem/ et liberalitatem ineſtimabilem ibidem. C

Poteſtas quedam humana/ et illa ſumitur in bono et in malo ibidem. D

Prauus/prauitas/prauus ideſt peccator: et praua inutilia ſeu nociua ſunt peccata ꝛc. A

Praui dicitur qui habēt prauas cogitatiōes ſeu machinatiōes ibiđ. A praui etiā qui habēt prauas ꝓlocutiōes prauas opatiōes/et prauas ꝓſecutiōes ibidem. B

Pre ſumitur pro vltra/ſuper/propter/ante et valde ꝛc. A

Pre ad deū refert̄: q: precellit honore potēti: decore decenti/dulcore patēti/et ſplendore nitenti ibidem. A

Pre refertur ad iuſtum: nam habent pre ſtuporis admiratiui: liquoris delectatiui/ardoris inflāmatiui ꝛc. ibi. B

Pre refert̄ ad impium: quia habent pre fragilitatis/ cupiditatis/ebrietatis/diuerſitatis et alia ibidē. C

Prebere/dare/preſtare/vt in plurimum idem ſignificāt. A

Prebet deus credentibus conſtantiam: metuentibus concordiam/diligentibus ſapientiam/proſequentibus gratiam et ſequentia ibidem. A

Prebet iuſtus veſtimentum frigeſcentibus: alimentum fameſcentibus/documentum ignorantibus/et iuuamentum patientibus: et prebet ſtultus crudelitatem et violentiam/proteruitatem et inſolentiam / iniquitatem et iniuſtitiam/carnalitatem atq̃ immunditiam ibiđ. B

Precellere ideſt valde excellere vide meliꝰ/bonitas/valor/eminentia prerogatiua.

Preces/precari/preces/oratio/ſupplicatio/deprecatio idē ſignant. A

Preces deuotorum faciende/miſerorum audiende/ et iniquorum repellende ꝛc. ibidem. A

Preces vt exaudiantur expellitur peccatum impediens ibidem. B et queretur expediens oblatū: et attēdetur cogens mandatum ibidem. C

Precingere/ſuccingere/cingere/cingulum/ſicut enim precingendo homo congregat et coniungit veſtimenta in vnum et corpus reſtringit totum: ſic moraliter ſtringamur per honeſtates et virtutes ꝛc. A

Precingamur cingulo penitentie vt culpas defleamus: cingulo diligentie vt bonis ſeruiamus: cingulo obedientie vt bonis pareamus et cetera alia ibidem. B

Precindere vide ſcindere.

Precipitatio eſt de alto in baſſum lubrica deiectio: et ſumitur in bono et in malo. A

Precipitatio quedam temporalis /preſentis miſerie que a fortuna cauſatur ibidem. A quedam ſpiritualis/qua homo corruit caſu in peccatum ꝛc. ibidem. B et quedam infernalis/qua peccator precipitatur in mortem eternam ꝛc. ibidem. C

Precedere ideſt aliqd ante ire vel pre aliis incedere ꝛc. A

Precedunt prelati alios gradu et dignitate: ſic pariter perfectiōe et bonitate precedunt viam oſtendendo exemplariter ibidem. A

Precedunt ſimplices iter faciendo miniſterialiter: et precedunt prelati hoſtes repellendo virtualiter ibiđ. B

Precedunt homines mali ex ſuperbia et ambitione ꝛc. ibidem. C

Precipere/preceptum /precipere enim ad ſuperiorem pertinet ꝛc. A

Preceptum multiplex: ſcilicet tenendum/ vitandum/ vtile damnabile/virtuoſum atq̃ vitioſum ꝛc. ibidem. A

Precipit deus precepta correctionis/compaſſionis/diſcretionis/deuotionis/paupertatis/charitatis ꝛc. ibiđ. B

Precium eſt ſalarium/merces/retributio ſeu premiū qđ alicui datur pro aliqua re vel pro aliquo ſeruitio ſeu labore ꝛc. A

Precium quoddam ſoluendum/ſcilicet bonorum operum quoddam emendum /ſcilicet glorie paradiſi: quoddam ſpernendum/ſcilicet bonorum temporalium et delitiarum corporalium et cetera alia ibidem. A

Precioſus/res precioſa dicitur que caro precio comparatur/vel que ad magnum preciū exiſtimatur. A

Precioſa reputat dominus: videlicet anime conditionem iuſtorum perfectionem/virtutum collectionem/et celeſtem poſſeſſionem ibidem. A

Precioſa in malo dicuntur bona diuitiarum/delitiarum/et eminentiarum ꝛc. ibidem. A

Precipuum dicitur quod in ſuo genere eſt ſumme bonum: vide bonum/melius et optimum.

Preclarus/preclaritas quedam virtualis excellentie/quedam litteralis ſapientie/quedam naturalis efficacie/ quedam temporalis opulentie: et quedam ſupernalis eminentie ibidem. A

Preco eſt ille qui clamat et preconizat mandata principū ſeu regum: ſignatq̃ predicatorem: vide clamare/ annunciare.

Precurrere vide currere/ire/ambulare.

Precordia ſunt intima ſecreta cordis vide cor.

Preda eſt illud quod ab aliquo rapitur violenter: et ſumit̄ in bono et in malo ꝛc. A

Preda in bono quedam quam predatur homo predicator: quedam quam predatur chriſtus triumphator: et quedam quam predatur iuſtus comprehenſor ibidē. A

Preda in malo quedam eſt bonorum temporalium: quedam bonorum virtualium: et quedam bonorum naturalium ibidem. B

Predeſtinatio/cum materia predeſtinationis diuine ſit altiſſima: paucetq̃ auctoritatis/ideo intactum dimittimꝰ.

Predicare/predicatio / predicator/ predicare ideſt aliquid publice dicere vel narrare: et proprie predicatio eſt altre

rius manifeſta commendatio vel inſtructio ⁊c. A

Predicator debet eſſe neſcius humane prauitatis: debet eſſe conſcius diuine voluntatis: debetq; eſſe nuncius ſuperne maieſtatis ibidem. B

Predicator vtiliter debet docere ibidem. C ſuauiter monere ibidem. D atq; ſeueriter vigere ibidem. E

Predicatoria ars pulchra ⁊c. ſermo. C

Predicere eſt rem anteq̄ veniat prenoſticare aut dicere: ſicq; vnum predicere eſt boni predicatoris/et predicere vnum dommatoris dei/et predicere vnum vani diuinatoris. A

Preeſſe ideſt ſupereſſe: eſtq; preeſſe officium dominatiōis/ iuriſditionis et prelationis/et ſic ſunt qui preſunt vtiliter et ſapienter/crudeliter ⁊ imprudenter/flebiliter ⁊ negligenter. A

Preferre ideſt preponere/preeligere ſeu pro aliis eligere: vide preponere et eligere.

Prefectus/preſici/prefectus eſt ille qui pre aliis ēſt effectꝰ in gradu et officio prelatus ⁊c. A

Prefectura quedam laudabilis ⁊ virtuoſa ibiđ. A quedam damnabilis ⁊ vitioſa ibidem. B ⁊ quedam notabilis et glorioſa ibidem. C

Prefectus plures habeat conditiones ei deſeruientes ⁊c. rex. E

Prefinitus/prefinitum dicitur illud quod fuit ante diſpoſitum ⁊ ſtatutum: ⁊ qualiter fieri debeat ordinatum ⁊c. A

Prefinitio quedam occulte dei prouidentie/quo ad negotia que in preſenti ſunt ibidem. A quedam diſtricte iuſti ſapientie/quo ad conſilia que ſunt in pēdenti: ⁊ quedam eterne dei prepotentie quo ad iudicia/ que ſunt in ſequenti ibidem. B

Pregnities quedam virtualis commēdabilis. A quedā vitiorum criminalis ibidem. B ⁊ quedam temporalis deſperabilis ⁊c. ibidem. C

Preire/precedere/anteire/quaſi idem ſunt. A

Preire debet iuſtus ⁊ maxime prelatus exemplariter viaȝ oſtendendo ibidem. A debet etiam preire ſuos magiſtraliter dirigendo: ſuoſq; doctrinaliter erigendo: necnon liberaliter ſeruiendo et virtualiter defendendo ibidem. B

Prelatus dicitur quaſi pre aliis eleuatus vel latus. A

Prelatus omnibus publicum et communem et non in aliquo partialem ſe oſtēdat: ſitq; tanq̄ fons/pons/mons/ lex/rex/lux/dux ⁊c. ibidem. A

Prelatus debet in ſtatu ⁊ dignitate cunctis eminēter preſidere ibidem. B debet in iuſticia ⁊ equitate cunctis excellenter eminere ibidem. C debet diligenter cunctis prouidere: ſapienter cunctos edocere/ prepotenter cunctos coercere ⁊ cetera alia ibidem. D

Prelatus bonus ſimiliter et malus deſignari poteſt per achas ⁊c. A B

Prelati mali qualiter intelliguntur ⁊c. acceptio perſonarū.

Prelatus in arguendo et increpando habeat conditiones plures ⁊c. arguere. B

Prelatus habeat diſcretionis ſplendorem: correctionis rigorem ⁊c. cherub. C D E

Prelatus habeat conſtantie fortitudinem: prudentie limpitudinem ⁊c. vide confirmare. D E F

Prelati deſignantur per columnam multiformiter ⁊c. columna. B E D

Prelatus habeat iuſtaȝ ⁊ canonicam inſtitutionem: peritiam ⁊ diligentiā/et alia plura vide cuſtodire. E F G

Prelatus a deo inſtitui debet et ſuſcitari: habeatq; ſanctitudinem in ingrediendo: in animo pietatē et ſequentia dauid. B E D

Prelatus habeat dētes diſcretionis/correctionis/ et durationis vide dentes. B

Prelatus habeat prudentiam in deliberando/iuſtitiam in determinando ⁊ cetera alia vide equitas. B E D

Prelati iuſti conditiones ⁊c. iuſtus. F G H

Prelium ſumitur pro diſcordia/rebellione/pugna/inuaſione/bello/contradictione ⁊c. A

Prelium quoddam virtuoſum ibidem. A quoddam fructuoſum: quoddam vitioſum ibidem. B quoddaȝ doloroſum ⁊ quoddam luctuoſum ibidem. C

Premere/cōprimere/deprimere/preſſura fit ab aliquo graui pōdere deſuꝑ exiſtēte: ⁊ ſubiectā materiā obruēte et grauiter cōculcāte: ipamq; ꝑ violentiā detinente ⁊c. A

Preſſura q̄dā iuſtoꝝ ſpūalis ⁊ faciēda: q̄dā ſtultoꝝ crialis ⁊ fugiēda ibiđ. A quedā miſeroꝝ tp̄alis ⁊ ſuſtinēda: et quedā inferni eternalis atq; metuenda ibidem. B

Premittere. i. ante mittere: vide mittere/precedere/preire.

Premium vide merces/munus.

Premium quoddā debitum/quoddam perditum ibideȝ. A et quoddam inclytum ⁊c. ibidem. B

Preocupare ideſt preuenire ⁊ ante alios ſeu pro aliis occupare ⁊ anticipare. A

Preoccupatio quedā dei ꝓmerenda: quedā iuſtifacienda: quedaȝ viri docti ⁊ prudentis attendenda: q̄dā ſtulti et impii fugienda: et quedam mortis preuidenda ibiđ. A

Preparare/preparatus/preparare ideſt aliquid pre aliis parare vel aliquid perfecte parare. A

Preparamentū quoddā diuine prouidentie mirabile ibiđ. A quoddam humane diligentie laudabile ibideȝ. B quoddā peruerſe cōſcientie damnabile ibidem. C

Preponere/prepoſitꝰ/preponere ponit̄ pro eligere: cōmuniter tamen pro preficere vel preferre. A

Prepoſitura quedā angelice poteſtatis ibiđ. A quedā canonice ſeu ſanctifice dignitatis: ſicq; ꝑpoſitus bonus ſit dei prouidentia editus: ſit clara ſapiētia preditus: cōmuni iuſtitie traditus: amoris inſtantia munitꝰ: alta preſidentia inclytus: ⁊ magna diligentia attentus ibiđ. B ⁊ quedā damnifice prauitatis ibiđ. C

Prepuciū eſt germen ſuperfluū ⁊ ineptū ⁊c. A

Preputiū quoddā ſignat ſuperfluitatem terrene poſſeſſionis: quoddā ſignat ſuperfluitatem carnalis imperfectionis: ⁊ quoddā ſuperfluitatē cordialis elatiōis ibiđ. A

Preſbyter ideſt ſacerdos qui moribus ⁊ doctrina alios habet precedere ⁊c. A

Preſbyter prebeat iter predicatiue inſtruēdo: exemplificatiue nobis aſſiſtendo: poteſtatiue nos excellendo: ⁊ moderatiue nos dirigendo ibidem. A

Preſens/preſentia in ſcriptura multipliciter ſumitur. A

Preſentia quedā virtutū ⁊ meritoꝝ: quedā amicoruȝ verorum: quedā bonorū prelatorū: quedā culpe ⁊ vitiorum: quedam falſorum amicoꝝ: quedā hominum iniquorum ⁊ impiorum: quedam diaboli et tormentorum: ⁊ quedaȝ dei et gaudiorum ibidem. A

Preſentia quedā dei mirabilis ⁊ multū miranda: multiformiter ibideȝ. B quedaȝ iuſti laudabilis: nam talis ſe deo preſentat ꝑ deuotionē: prelato per ſubiectionē/amico per dilectionem/ egeno ꝑ ſubuentionē ⁊c. ibiđ. C ⁊ quedā preſentia mūdi fluxibilis ibidē. D et quedam peccati ſeu diaboli damnabilis ⁊c. ibidem. E

Preſidiū ſumit̄ pro actu defenſiōis vel loco tuitionis/ ſcilicet pro caſtro/turre/vl̄ edificio defenſiuo ⁊c. A

Preſtare ſumit̄ ꝑ ꝓualere: cōiter t̄n accipit̄ pro cōcedere/ dare/cōmodare vel mutuare ⁊c. A

Preſtare quoddā diuinū/magnū ⁊ mirabile: nam deus preſtat quietē laborātibꝰ: virtutē militātibꝰ/ſalutē infirmātibus/grām promerentibus ⁊c. ibiđ. A quoddā iuſti/ pium ⁊ laudabile: nam talis preſtat aliis documēta/nutrimenta ⁊ iuuamēta: quoddā malū ⁊ dānabile: nā preſtat inſolentiā ſuis peccatoribꝰ/peſtilentiā imitatoribꝰ ⁊ cōplacentiam malis diuitibus: quoddā mundanum/ vanū ⁊ inutile: nam preſtat delitias/diuitias ⁊ honores:

et quoddam diaboli/durum ⁊ terribile: nam preſtat: hic vitia: depoſt tormenta ⁊c. ibiđ. B
Preſto ideſt in preſenti vel in promptu ⁊ ſignat quandam promptitudinē famulat⁹: ſicq; boni preſto ſunt ad miniſtrandum ſummo creatori: ad famulandū bono ꝑceptori: ad obſequendū prouido doctori: ad preſidendum populo minori: ad reſpondendū iuſto creditori: ad conſentiendum iuſto punitori ⁊c. A
Preſtolari vide expectare.
Preſumere/preſumptio ſumitur pro cōfidentia: quandoq; pro opinione ſeu peritia: quandoq; pro exceſſiua ſui extimatione ⁊ ſuperbia ⁊c. A
Preſumunt quidam mali de ſue potentie magnitudine ibidem. B quidam de ſue ſcientie limpitudine ibiđ. C quidā de ſuis viribus ſeu morib⁹.ſ. phariſei ⁊c. ibiđ. D quidā de cōſtantie ſue vigoribus: ⁊ quidā de chriſti clementie operibus ⁊c. ibidem. E
Preter eſt prepoſitio deſeruiēs accuſatiuo caſui que ſemper demit ⁊ excipit a generali regula precedente ⁊c. A
Preter vnū deſignat ſingularē dei cōditionē: nā habet excellentiam vnice diuinitatis/eminentiā immēſe poteſtatis / effieaciam extenſe pietatis / et efficaciam intenſe equitatis.
Preter vnum deſignat ſingularem iuſti perfectionē: naꝫ habet preter iuſte preture/ dei culture / carnis preſſure et munde nature ibidem. B
Preter vnum deſignat ſingularem ſtulti corruptionem: nā mali habent ſingularem excellentiā in peccato ibiđ. C
Preterire ideſt trāſgredi vel pertrāſire ⁊c. A
Preterire quoddā ſummi creatoris ibiđ. A quoddā iuſti viatoris ibiđ. B quoddā vani peccatoris ibidem. C quoddam mundi deceptoris: quoddam miſeri languentis et eiulantis ibidem. D
Preterita ſeu tranſacta videnda/reddenda/atq; dolenda ⁊c. ibidem. D
Pretoriū eſt habitaculū ſeu loc⁹ vbi ꝑtor ſeu quilibet alius qui imperat ſedem aut curiam tenet ⁊c. A
Preualere ideſt pre aliis valere illud quod pre aliis melius iudicaꝫ: vel ꝓualere ideſt vincere ⁊ ſuperare vel poſſe. A
Preualere quoddam iuſti viatoris ſeu fortis pugnatoris ibidem. A quoddam falſi tentatoris ibidem. B et quoddam mali peccatoris ibidem. C
Preuaricari/preuaricatio nihil aliud eſt q̄ pacti vel fidelitatis/legis vel mandati trāſgreſſio ⁊ violētia: ſicq; preuaricator dicitur qui pactū qđ in baptiſmo ⁊ ſacris ordinibus chriſto pepigit et promiſit: ⁊ legem dei ad quam tenendam ſe obligauit: peccando preuaricatur et preterit ⁊c. A
Preuaricatio et tranſgreſſio a iuſtis vitatur ibidem. A a malis ſectatur: nam preuaricantur dei leges male credendo/carnem fouendo/ſuos prodendo/ ſtulte regendo/ et vane legendo ibidem. B a deo damnatur et a penis mulctatur ibidem. C
Preuenire ideſt ante alios venire/ipſos anticipare et precedere ⁊c. A
Preuentio quedam diuini numinis influentis: nam deus preuenit hominem gratiam inſpirando: in malis adiuuādo: a malis cohercēdo: ⁊ in celis premiādo ibiđ. A quedam hominis diligētis ſeu ſapientis: nam preuenit deum bona predicando/magna ſperando/certa ſpectādo/pia ſectando/deū laudando/⁊ carnem domando et quedam damnationis et peſtilentie ibidem. B
Priapus vt deus colebatur ⁊c. ſimulachrum. A
Primus/primo/primum dicit quoddam originale principium et quandam prerogatiuam preeminentiam reſpectu ſequentium ⁊c. A
Prioritas quedam diuine cōditionis admiranda: nam de⁹ eſt prior tp̄e multipl̄r ibiđ. A et etiā deus primus dicitur q2 ductor/doctor ⁊ pretor ibiđ. B quedā prioritas honoranda.ſ. humane prelationis: nam vir iuſtus ſiue prelatus debet eſſe melior ⁊ agilior per promptitudinē ⁊ bene operādi ibiđ. C debet eſſe doctior ⁊ prudentior per rectitudinem bene gubernādi ibiđ. D et dꝫ eſſe ſfirmior ⁊ audacior per fortitudinē bene ꝓpugnādi: ⁊ prioritas quedaꝫ affectanda.ſ. bonorū ſpiritualiū/eternaliū ⁊ ſupernorum ibiđ. F et prioritas quedam deteſtāda ſcilicet vite preſentis: ⁊ bonorū huius mundi ⁊c. ibiđ. G
Primū aduerbiū tp̄is ⁊ ſumiꝫ in bono ⁊ in malo. A
Primū purgādi ſumus a ſcelerib⁹ ſi amici dei eē volumus: plantandi virtutibus/locandi celeſtibus et cetera alia ibidem. A
Primitie/primitia erat certa portio fructuum ⁊ ciborum que in lege precipiebantur poni ad partem in vſus pauperum ⁊ ſacerdotum ⁊c. A
Primitie quedam corporales.ſ. vite ⁊ iuuentutis ibidem. A quedam temporales.ſ. rerum ⁊ facultatis: ⁊ quedaꝫ ſupernales cordis ⁊ voluntatis ibidem. B
Primogenitus in ſcriptura multis ſumiꝫ modis. A
Primogenitura quedā ſuperior ⁊ eternalis ibiđ. A quedam inferior ⁊ virtualis.ſ. viri iuſti ſeu prelati: naꝫ tales ſunt in ſenſibus prudentiores ibiđ. B in moribus nobiliores ⁊ in viribus conſtantiores ibiđ. C quedā vero exterior ⁊ tēporalis.ſ. diaboli ⁊c. ibiđ. D
Princeps diciꝫ quaſi primū caput vel quaſi prio incipiēs/ vel quaſi primo capiens/⁊ ſignat illuꝫ qui in altis dignitatibus conſtitutus ⁊ aliis dñatur ⁊ principaꝫ ⁊c.
Principatus quidā inſuperabilis chriſti dei ibidē. A quidam innumerabilis angeloꝝ cohortis ibiđ. B quidā laudabilis vel recōmēdabilis bonoꝝ prelatorū/predicatorum ⁊ iuſtorū/nam debēt eſſe potētes ad pugnanduꝫ ibidem. C modeſti ad expectandum/ſublimes ad imperandum ibiđ D ſagaces ad meditandum/audaces ad inchoandum/⁊ aſſociati ad conſultandum ibidē. E atq; quidā principatus valde dānabilis/crudeliū tyrannorum: nam tales carnis deliciis impugnātur/ duris ſeuiciis effrenantur: vanis leticiis occupati/ blandis eloquiis delectati et cetera alia ibideꝫ. F et principatus quidam valde terribilis demonū.ſ. ibidem. G
Principium/principia ſunt ille partes rerum ⁊ dictionum a quibus fines ⁊ concluſiones necnon effectus ⁊ operationes producuntur ⁊c. A
Principium bonum/quoddā eternū oīm productiuum dei glorioſi/quoddā internum operum inceptiuum vel directiuum bone intentionis: et quoddam externum glorie inductiuum/bone vite ibidem. A
Principium malum/nam impii quidam incipiunt a carnis infectione: quidam ab hoſtis inſpiratione: quidā a mūdana proſperitate/⁊ quidā a peccati peruerſitate ibiđ. B
Prior/prius/cuꝫ prior ſit ille qui alios precedit etate/ ordine vel virtute. A
Prioritas quedā dei admiranda: nam deus habuit vnum prius dominatiōis/vnuꝫ incarnationis/vnū paſſionis/ vnū reſurrectionis/⁊ vnum aſcenſiōis ibiđ. A quedā prioritas honorāda: nam diciꝫ prior in vigore/aduerſa tolerans: in valore/multis ꝑponderans: ⁊ in honore/ceteris imperans: ſicq; perfectus ſeu iuſtus debet ſe pri⁹ accuſare/macerare/obtemperare/accelerare ⁊ cetera ſequentia ibidem. B quedam prioritas peccati deteſtāda: quedam innocentie reparanda ibidem. C quedaꝫ mundi non amanda: quedam toleranda vel ſupportanda ſtatus mundi et cetera alia ibiđ. D
Priuſq; denotat quandam preambulam temporis anticipationem: quandam preceſſionem ſtatus et perfectionis et gradus prelationem. A
Priuſq; vnum refertur ad deum/ſcꝫ eterne durationis/ paterne prouiſionis/interne cognitiōis et ſuperne proue

Ayuntamiento de Madrid

ctionis ibidem. A

Priuſq̃ vnum refertur ad iuſtum:nam habet priuſq̃ vere cõfeſſiõis/pie petitionis ⁊ docte diſcretionis:⁊ priuſq̃ vnum refert ad ſtultum:nam habet priuſq̃ fallacis amicitie:furentis iracundie/crudelis violentie/⁊ finalis peſtilentie ibidem. B

Priſtinus ideſt prior/precedens ſeu antiquus. A

Priſtina innocentia ⁊ perfectio reparanda:nam recuperatur per diuinam miſerationem/deuotam poſtulationẽ/legalem ordinationem ⁊ penarum tolerationem ibidẽ. A priſtina iniuſticia ⁊ corruptio emendãda/et priſtina amicitia renouanda ſeu reſeruanda ibidem. B

Priuare;priuatus ideſt ſpoliare/demere vel auferre. A

Priuantur mali veritate bone locutionis: voluptate ſancte deuotionis:claritate certe cognitionis et cetera alia ibidem. A

Pro diuerſimode in ſcriptura ſumitur:videlicet cauſatiue defenſiue/ ſubſtitutiue / obiectiue/ compenſatiue et ſatiſfactiue ⁊c. A

Pro refertur ad deum:nam chriſtus pro meritis eſt munificus compẽſator ibiđ. A pro afflictis tutificus ꝓpugnator ⁊ pro delictis ſalutificus meditator ibiđ. B

Pro refertur ad iuſtum:nam ſolet certare ⁊ laborare pro deo zelando fideliter:regratiando veraciter/deprecando ſuppliciter/⁊ honorando cordialiter/iuſtus ſtat pro proximo viriliter militando/legaliter iudicando/liberaliter erogãdo/ſalutariter liberando/⁊ ſupernaliter adorando: iuſtus certat pro ſeipſo/ſcꝫ pro conſtantia / iuſta penitentia/ſapientia/temperantia / patientia et cetera alia ibidem. C

Pro refertur ad impium ſeu ſtultum:nam habet vnum pro elationis ⁊ ſuperbie:obliuionis ⁊ non notitie/ proditionis ⁊ fallacie/delectationis atq; complacentie ibiđ. B

Probare/probatus/probare eſt aliquid experiri/mentaliter tentare/vel aliquid per facti euidentiam manifeſtare ad finẽ vt eius conditio poſſit melius apperere ⁊c. A

Probatio quedam diuina/nam deus probat iuſtuꝫ in hoc ſeculo vt ipſum innocentem faciat ⁊c.ibiđ. A probat homo in ſucceſſione conſolatiua ibideꝫ. B in afflictione deſolatiua/ſcilicet mundi aduerſitate ibiđ. C

Probatio quedam humana/nam probamus verborum veritatem:cordium qualitatem/rerum diuerſitatem/ diuinam voluntatem et cetera alia/et quedam probatio mũdana ⁊c.ibidem. C

Procedere id eſt exire/emanare/progredi/tranſire/tractare et ordinare ⁊c. A

Proceſſus quidã eternalis ⁊ emanatiuus in trinitate: quidam moralis ⁊ frequentatiuus in volũtate:quidã cauſalis ⁊ operatiuus in operũ qualitate:⁊ quidaꝫ tpalis atq; antiquatiuus in rerũ diuturnitate ibidem. A

Proceſſus vero virtuoſus vbi ꝓcedit de virtute in virtutẽ ⁊ ſic ſi bene procedere volumus dimittamꝰ corpꝰ corporeum.ſ.curã tpaliuꝫ ⁊ carnaliuꝫ negotiorꝫ ibiđ. B impellamus motũ pectoreũ.ſ.ꝓceſſũ fortẽ ⁊ bellicoſuꝫ/cõſtantem ⁊ virtuoſuꝫ/ſapientẽ ⁊ ſerioſuꝫ et cetera plura ibidem. C adiungamꝰ verbũ ſonoreũ ſeu requiramus regem ſydereũ ibiđ D et porrigamꝰ panẽ idoneũ / ſcꝫ elemoſynam pauperibus atq; egenis ibidem. E

Proceſſus quidam flebilis ⁊ vitioſus:naꝫ mali procedunt ad mundi gaudia:carnis prandia/litis odia/ire ſtadia: et mortis tedia ibidem. F et proceſſus malorum: qr a malis mala procedunt/ſcilicet fluuius ſuperbie/ ignis ſeuitie/fetor luxurie/⁊ ſulphur infamie ⁊c.ibidem. G

Procella ideſt tempeſtas ⁊ eſt ventus vehemens grandinibus et pluuijs immixtus ⁊c. A

Procella quedam latentis tentationis:quedam preſentis vexationis:⁊ quedam ſequentis damnationis ibiđ. A

Procidere quoddam flebilis deuotionis/ nam ſic iuſti procidant ante deum ipſum laudando et adorando/placando et dulcorando/precando atq; implorando ibideꝫ A quoddam procidere humilis ſubiectionis: quoddã fallacis corruptionis ⁊ quoddam fatue preſumptionis ibidem. B

Procreare vide creare/producere..

Procumbere vide accumbere/accubare/diſcumbere.

Procurator/procurare/procurator dicitur, qui pro alio curam gerit quaſi diſpẽſator/miniſter ⁊ negociator ⁊c. A

Procul ideſt longe:⁊ ſignat diſtantiam temporalem/corporalem vel virtualem:ſicq; procul ſignat diſtantiam commendabilem/deteſtabilem/ſeparabilem/memorabilem honorabilem/delectabilem/et deſperabilem. A

Proditor/prodere ideſt eximere/emittere/mãifeſtare/producere ⁊ reuelare/proditor vero qui ſecretorum ſibi cõmiſſorum eſt infidus reuelator:ſeu qui ſub ſpecie amicitie aliorum in ſe confidentium eſt deceptor. A

Proditor ſolet pretendere amoris figuram ibideꝫ. A proditor ſolet infligere doloris puncturam ibidẽ. B et proditor ſolet incurrere terroris iacturam ibidem. C

Prodeſſe ideſt proficere:⁊ ſic nil aliud eſt dare in mundo quin proficiat homini ad aliquid vel ſpiritualiter vel temporaliter ⁊c.ibiđ. A

Proficua homini non ſunt ad ſalutem:ſcilicet proſperitas et affluentia mundane proſperitatis/pompoſitas ⁊ ſuperbia/crudelitas ⁊ ſeuitia/mala ſocietas atq; amicitia ibidem. A

Proficua non ſunt nec proſunt:ſcilicet munera homini ſtulto collata/opera peruerſe patrata/murmura verboſe prolata/federa cum malis ligata/ceteraq; alia ibidem. B

Prodigium/portentum/preſagium/prodigium eſt factum mirabile et inſolitum et alicuius rei future remote vel occulte ſignificatiuum ⁊c. A

Prodigium quoddam diuine miſerationis/ſcilicet noſtre redemptionis ibidem. A quoddam magne perfectionis/ſcilicet miraculorum proborum et ſanctorum/quod magne mutationis ſcilicet extremi iudicij / et quoddam magne deceptionis ſcꝫ hereticorũ ⁊ demonuꝫ ⁊c. ibidem. B

Producere ideſt aliquid *in publicum* ducere vel proferre manifeſtare *vel generare* ⁊c. A

Productio dei mirabilis et conſideranda/qua deus pater producit ex ſe deum filium ⁊c.eſt etiam alia dei productio/qua deus res producit in eſſe/et in bene eſſe multiformiter ibidem. A

Productio iuſti notabilis ſeu laudabilis/nam iuſti producunt fructum amoris et dilectionis: fructum ſaporis et quietionis/fructum dulcoris et compaſſionis/et alia ſequentia ibidem. B

Productio damnabilis/nam quedam tribulatiua/ quedaꝫ diſcordatiua/quedam adulatiua/⁊ quedam diſſipatiua ibidem. C

Prophanus quaſi procul a rebus ſacris ⁊ deo dicatis et cauſa prophana/ que de rebus ſecularibus non eccleſiaſticis aut ſpiritualibꝰ ordinatur:⁊ in ſacra ſcriptura prophanus dicitur vir peccator et maxime ille qui magnis ⁊ horrendis ſceleribus repletus eſt ⁊c. A

Proferre ideſt procul ferre vel portare/ducere/emittere/extrahere/⁊ narrare ⁊c. A

Proferunt boni de corde germen bone cogitationis:proferunt de ore flores doctrine et predicationis: de manu fructus bone operationis:de habitu folia honeſte conuerſationis ibidem. A

Proferunt mali iniurie furorem:ſuperbie tumorem et fallacie clamorem ibidem. B

Propheta/pphetare eſt res incognitas ⁊ ignotas aliquo reuelante ſpiritu declarare :⁊ per prophetas poſſunt intelligi viri iuſti ⁊ potiſſime viri eccleſiaſtici ⁊ religioſi/do·

Ayuntamiento de Madrid

ctores pariter ⁊ clerici/nam tales ꝑcogitare debent celi gaudia/inferni tedia/mortis dolores/iudicij terrores/ carnis querelas ⁊ diaboli cautelas ꝛc. A

Prophete laudabiles ⁊ virtuoſi/nā tales debēt puritatem ſanctificam obſeruare ibiđ. A debēt catholicā ỽitatē ꝑdicare.ſ.celi felicitatē:inferni aduerſitatē/⁊ opuꝫ vilitatē ibiđ. B debēt maieſtatē diuicaꝫ honorare ſeu feſtiuare ibiđ. C ⁊ debēt dignitatē autēticā vēdicare ibi. D

Prophete mali ſignant malos eccleſiaſticos:⁊ precipue falſos ypocritas:predicatores et hereticos:nam tales ſolent viuere delitioſe:fallere proditioſe:ſapere ꝑſumptuoſe:docere pernitioſe et cetera alia ibideꝫ. C

Proficere accipiť cōiter pro lucrari/ꝓdeſſe/valere/vel vtilitatem acquirere vel cōualeſcere:⁊ ſumiť ꝓficere pro creſcere/augmentari ⁊ procedere ꝛc. A

Proficiſci/ꝓficiēs/ꝓfect⁹ē ꝓceſſus⁊ cōtinuatio:ꝓgreſſus ⁊ peragratio/cremētū ⁊ augmētatio ꝛc. A

Profect⁹ bonus quo ſemꝑ boni ꝓficiunt de bono in meli⁹ ꝛc.ibiđ. A ⁊ ad iſtum ꝓfectū requiriť luminis fulgētis opatio ſeu ꝑparatio ibiđ. A requiriť gubernatio numinis regētis ⁊ diſpoſitio ordinis pollētis ꝛc. ibidem. C

Profugus/trāſfuga/ꝓfugus/fugitiuus pro eodē vidētur ſupponere:nā ꝓfugi ⁊ trāſfuge ſunt illi qui ſuā partē dimittunt ⁊ ad aliam fugiūt ꝛc.ꝓfugus in malo accipitur quandoq; pro quolibet vago ⁊ fugitiuo in nulla certa ſede morante ſed vndiq; diuaganti ꝛc.ſicq; in malo ſignat peccatorem multiformiter ꝛc.ibidem. A

Profugus in bono quo quis de malo ad bonum fugit: ſignatq; penitentē qui mundū ⁊ diabolū linquit et deſerit penitendo ꝛc.ibidem. B

Profundus/profunditas multiplex in ſcriptura reperitur tam in bono q̄ in malo ꝛc. A

Profunditas quedā cōmēdabilis ↄſiderāda vt obtineať: nā boni ꝓfundāt ſe ꝑfecte ꝑ dilectionē: ꝓfundant ſe limpide ꝑ diſcretionē: ꝓfundant ſe amare per contritionē: ⁊ ꝓfuundāť ſe in fine per ſubiectionem ibiđ. A

Profunditas deteſtabilis vituperanda vt abhorreať ꝓfunditas carnalitatis:peruerſitatis/proſperitatis/et cupiditatis ibidem. B

Profunditas formidabilis conſideranda vt precaueatur: nam inferni profunditas eſt ſubmerſiua/abſorptiua /infectiua ⁊ confuſiua ibidem. C

Progenies ideſt generatio/productio/conſanguinitas / et parentela. A

Progenies quedam tꝑalis ſucceſſionis:quedā corporalis productionis:quedā generatiōis ⁊ cōgregatiōis hoim iuſtorum:⁊ quedā criminalis corruptiōis ꝛc.ibiđ . A

Prohibere ideſt denegare:continere vel impedire/⁊ poniť ſemper negatiue:⁊ eſt prohibitio quedaꝫ ſumme diuinitatis ſaluatoria :quedam noſtre ſagacitatis meritoria: quedam humane malignitatis damnatoria: et quedaꝫ diuine ſeueritatis afflictoria ꝛc. A

Proijcere ideſt procul iacere : et multipliciter in ſcriptura ſumitur. A

Proiectio quedam diuina/nā deus proijcit in infernuꝫ malos eccleſie ſeruitores : mādati ipſius cōtemptores/preſenti ſeculi dilectores ⁊ cetera alia ibidem. A

Proiectio quedā humana/⁊ illa duplex:nā quedā bona et quedam mala ꝛc.et proiectio quedam humana qua mūdus proijcit a ſe bonos ꝛc.ibidem. B

Promittere/promiſſio eſt quedam verbalis obligatio que q̄uis a principio ſit voluntaria: expoſt tamen facta eſt neceſſaria. A

Promiſſio quedā delectabilis ⁊ gratioſa diuine maieſtatis multiformiter ibidē. A quedā obſeruabilis humane voluntatis: q̄dā deceptibilis ypocritice falſitatis:⁊ quedam deteſtabilis ſymoniace prauitatis ibidem. B

Promouere/promotio/vide aſcendere/ſurgere/vide etiam rex/regnum ꝛc. A

Promptus/ promptitudo / promptus ideſt voluntarius/ paratus ꝛc. A

Prompti ſimus ad celeriter parendum deo ⁊ maioribus: ad ſtabiliter ferendum mundi tribulationes:ad ſubtiliter docendum/ad vtiliter agendum/ad viriliter pugnādum/⁊ ad liberaliter ſeu benigniter reſiſtendū ibiđ. A

Pronunciare vide anunciare/denunciare/nunciare.

Pronus/pronitas ideſt inclinatio ſeu curuitas ꝛc. A

Pronitas quedam humilitatis ⁊ reuerentie multiplex ibidem. A quedam benignitatis et amicitie ſeu clementie/quedam fragilitatis et inconſtantie/et quedam cupiditatis et auaritie ibidem. B

Propago eſt illa ramorum ſeu vitium generatio que pro vinea multiplicanda ſub terra reflexa procedit et naſcitur a principali ſtipite vel radice ꝛc. A

Propago quedam iuſtorum / eſtq; bonorum generatio quedam ſtultorum et eſt malorum propagatio: quedaꝫ vitiorum defectuum pullulatio / et quedam meritorum affectuum virtutum/ et profectuum ampliatio ꝛc. ibidem. A

Prope aduerbium ſemper ſignat vicinitatem : coniunctionem/aſſocietatem/aggregationem/et diuerſarum rerū continuitatem. A

Propinquitas quedam diuina mirabilis et commendatiua:quedam amabilis et charitatiua : quedam fallibilis et deceptiua:quedam terribilis et deſolatiua:et quedam laudabilis et conſolatiua ibidem. B

Prope eſt dominus ad adiuuandum celeriter:ad ſuſtentādum ſtabiliter:ad gubernandum ſagaciter:ad iudicandum equaliter ⁊ cetera alia ibidem. C

Properare/propere/properare ideſt accelerare vel aliq̄d cito vel velociter facere vel patrare. A

Properatio quedam iuſtoruꝫ hominum/qua viri iuſti properant ad deum per penitentiam et opera virtuoſa:quedam hominum ſtultorum/qua peccatores feſtinant et properant ad omne nephas : quedam hominum cunctorum/qua nos omnes properamus ad mortē ꝛc. A

Properandum ad bonum nos iuuant vis vigoris:vox doctoris/ fax amoris/ acerbitas doloris/ auſteritas timoris/ſinceritas nitoris/ et benignitas tractoris ibiđ. B

Properemus ad deuꝫ vt informemur per hunc ſubtiliter: vt ditemur per hunc vtiliter:vt cibemur per hunc ſuauiter:vt precemur per hunc humiliter ꝛc.ibidem. C

Propicius ideſt indulgens/miſericors/compatiens et benignus: et eſt propiciatio ſpes miſericordie qua deus indulget et propitiatur forefactis et vitijs peccatorum. A

Propiciationem miſericordie deus erga nos oſtendit ſcilicet peccata remittendo/a malo prohibendo/a penis liberando et gloriam reſeruando ibidem. A

Proponere/ propoſitum/ proponere ſumitur pro dicere/ oſtendere/declarare:quandoq; pro preſentare et aſſignare/et proponere/et q̄ſiq; pro diſponere/ ordinare/ animo firmare et deliberare:et ſic propoſitum eſt deliberata voluntas ſiue bona ſiue mala fuerit ꝛc. A

Proponere quoddam intentionis/ſicq; boni proponunt ⁊ intendunt bonum et honeſtuꝫ finem.ꝛc.ibidē A proponere quoddam locationis ibidem. B et quoddam loctionis:et ſic eſt propoſitio quedam ſummorum imperatorum/ regum/ prelatorum/⁊ ſuperiorū ꝛc. ibidem. C

Propoſitio quedā bonorum ꝑdicatorū/quedam falſorum adulatorū:quedā magnoꝝ oratoꝝ ſeu aduocatorum:⁊ quedā hoim cōtritorū ſeu ad deū cōuerſoꝝ ibidem. D

Proprius/ꝓprietas⁊ ꝓprium ſunt illa que vni ſoli dicūtur cōuenire: ꝓpriuꝫ enim dicitur qđ ad aliquē ꝑtinet:⁊ ad nullum alium dicitur pertinere ꝛc. A

Ayuntamiento de Madrid

Proprietas quedā eternalis ſupior:quedā naturalis:qdā virtualis ibidē A quedā criminalis:quedā tpalis τ q̄ dam ſupernalis ibidem. B

Propter ē ꝓpoſitio ſeruiēs accuſatiuo caſui:ſempq; ſignat cauſaʒ finalem ſiue in bono ſiue in malo accipiatur. A

Propter prepoſitio eſt iuſticie ꝓuocatiua:clementie excita tiua/ſeuitie toleratiua/neqtie punitiua/τ cetera ſequen tia ibidem. A

Propter referri pōt ad deū:nā eſt ꝑpter vnū dei potētie in ſupabilis videlʒ liberādo virtualr/miſerando viſceralr adiuuādo efficaciter/ꝑmiādo liberaliter/cōminādo ter ribiliter/τ eminēdo ſupernaturaliter ibidem. B

Propter vnū dei ſciētie ſeu ſapiētie incōparabilis videlʒ ꝑ pter eloquiū qd viuificat:obſequiū qd rectificat: τ allo quiū qd clarificat ſeu viuificat ibidem. C

Propter vnum dei iuſticie irrefragabilis/deus eni propter iuſticiā ſuā pauperes eripit:iniuſtos corripit: τ diuites diripit ibidem. D

Propter vnū dei clemētie ineſtimabilis/ꝑpter que de celo deſcendit carnē aſſumēdo:in cruce pepēdit morte ſuſti nēdo:cū hoſte cōtendit ſuos eruēdo: gratiā impendit culpas dimittēdo τc. ibidem. E

Propter vnū refert ad iuſtū:nā iuſti habēt ꝑpter iuſticie q̄ rite viuūt:ꝑpter modeſtie qua furor fugit:ꝑpter cōſtan cie qua malū vincit τ cetera plura ꝑ longū ibidem. F

Propter vnū refert ad iniuſtū diuerſimode:nam habēt ꝑ pter carnalis affectionis:mentalis elatiōis/verbalis lo cutionis/crudelis vexationis:τ alia ſequētia ibidē. G

Propter hoc in bono multa ſignat:nā ꝑpter hoc i deo gau dem⁹:in cruce valem⁹:dñm timem⁹:ſtupēda videm⁹:hor renda cauem⁹:et glorioſa poſſidem⁹ ibidem. H

Propter hoc in malo vt pote ad pctm̄ vel ad mundū:dicit ꝑpter hoc iuſticia fit ſceleroſa:clemētia fit arida:ſciētia fit tenebroſa:leticia fit luctuoſa τc. ibidem. I

Propter qd, ꝓ qd eſt clemētie τ remiſſionis/facūdie τ lo cutionis/prudētie τ diſcretionis/cōſtātie τ durationis leticie τ exultationis τ alia plura ibidem. K

Propterea videt eſſe duplex dictio:ſcʒ ꝑpter τ ea τc. A

Propterea vnū cōcernēs ꝑfectos τ virtuoſos/affectos et doloroſos/infectos τ vitioſos/ꝑfectos τ glorioſos/naʒ iuſti habēt ꝑpterea vnū quo malū deteſtant:leges āple rant:dei recordant:laudes modulant:vana aſpernant τ cetera ſubſequētia ibidem. A

Propterea vnū habēt iniuſti:nā eſt pctm̄ ꝑ qd cordis ſtabi litas variat:mentis iocūditas ɔtriſtat:carnis itegritas maculat:vera ſubtilitas obſcurat:ois crudelitas effre natur:τ cetera alia plura ibidē. B

Propugnare/ꝓpugnaculū/ꝓpugnacula ſunt illa opa q̄ in circuitu turriū τ muroꝝ ſolēt de lignis τ lapidib⁹ ɔſtrui ꝑ pugnādo ſecuri⁹ cōtra hoſtes τc. vide de pugna.

Proſpicere vide aſpicere/cōſpicere/iſpicere/reſpicere/in tueri τ cōtemplari τc.

Proſeq̄ ideſt aliqd cōtinuādo cū diligētia ſeq̄:ſumit eni ꝑ alicui⁹ negocij ꝓcuratiōe τ diligēti continuatione τc. vi de tractare/laborare/expedire/τ vbi ſocietas.

Proſperitas eſt ſucceſſiue rerū pacific⁹ τ quietus τc. A

Proſperitas qdā tpalis τ ꝑiculoſa:qdā ſpiritalis atq; vir tuoſa:quedā eternalis τ ſolatioſa τc. ibidem. B

Proſperitas mūdi occultat hoīʒ amicitiā ibidē B excitat criminū peſtilētiā:nā cor inflāmat ꝑ auariciā:eleuat ꝑ ſu perbiā ibidē C cor maculat ꝑ luxuriā:cor eneruat ꝑ in conſtantiā ibidem. D

Proſperitas cōtinet debilē exiſtētiā:cōmēdat bonoꝝ ꝓui dentiā ibidē E ꝓſperitas obfuſcat animi ſapiētiā τ pre cedit inferni turbulentiā ibidem. F

Proſperitas multiplex:ſcʒ tpalis τ eternal τc. affluētia G

Proſternere/ſicut homo ꝓſternit dormiendo/cadendo/ et adorando:ſic ſpiritualiter homo proſternitur quando dormit in ſpiritualibus:quando cadit in triſtalibus:τ q̄n orat in cordialibus τc. A

Proſternūtur aliqui per iniquitatē, aliqui per aduerſitatē τ aliqui per humilitatē ibidem. A

Protegere ideſt defendere vl ſaluare/vel liberare τ iuuare τ ſol⁹ de⁹ ꝓtegit veraciter τc. A ꝓtegit de⁹ ſublimit cō tēplātes/ſimpliciter conuerſantes/ſagaciter meditan tes/veraciter predicantes/ſeduliter inquirentes τc. ibi dem. B

Protinus ideſt ſtatiʒ/ꝓpere /celeriter ſeu cito:ſiceq; ꝓtinus ſignat celeritatē humane diligentie/diuine potentie/τ iu ſticie/diuine ſapientie τ ſcientie/ardue obedientie/τ fa tue inſolentie τc. A

Prouerbiū ideſt enigma/parabola/obſcura locutio τc. τ ſumit ꝑ allegorica ꝓpoſitione/autentica prolocutione/ꝓphetī ca ꝑdicatione τ faſtidica deriſione τc. A

Prouidentia quedā humana/qua homo diſcrete ſibi proui det de neceſſarijs τc. A quedā mundana/qua in mūdo officijs τ dignitatibus ꝓuidetur τc. nam talis debet eſſe imitator diuine bonitatis:ꝑdicator ſincere veritatis/mo derator ſubiecte cōmunitatis/τ vendicator ꝑfecte ſaga citatis ibidem B τ quedā diuina que moderatur τ tē perat vniuerſa τc. ibidem. C

Prouidentia dei eſt mentiū diſpoſitiua ibidē D eſt actuuʒ gubernatiua ibidē E eſt fortune cōmutatiua: qz ſubito facit paupes diuites τc. ibidē F eſt caſuū introductiua ibidē G τ ſalutis alternatiua ibidem. H

Prouincia eſt certa τ diſtincta orbis terrarū portio ſeu etiā certa terre τ populi diſtinctio τc. A

Prouincie quedā interiores ibidē A qdā exteriores ibidē B quedaʒ ſuperiores/τ quedā inferiores ibidem. C

Prouocare ideſt inducere/excitare/vel aliquē ad aliqd ani mare/τ ſumit in bono τ in malo. A

Prouocatio in bono vbi iuſti prouocantur ad benefaciēdū τc. ibidem. A

Prouocatio in malo/nā ꝓuocāt deū ꝓteruiter cōtradicen do/carnaliter cōcupiſcēdo/verbaliter decipiēdo/crude liter interficiēdo/τ moraliter deficiēdo ibidem. B

Prout accipitur pro ſicut/τ ſic ſemꝑ ſignat aliquā regulam directiuam. A

Prout vnū τ regulā vnā ſequatur vir prudens ſcʒ honeſte cōgruitatis/attente neceſſitatis/ꝓprie poſſibilitatis/ſu perne auctoritatis/τ cetera alia ibidem. A

Proximus dicit qui ſanguinitate vel affinitate vel vicinita te alicui eſt cōiunctus τc. A

Proximus qdā admirādus ſcʒ de⁹ glorioſus:qdaʒ venerā dus ſcʒ angelus qui deputatus eſt ad cuſtodiā: qdā ho norādus ſcʒ plat⁹:qdā diligēdus ſcʒ homo bon⁹:quidā corrigēdus ſcʒ corpus τ cetera alia ibidem. A

Proxim⁹ erga ꝓximū habeat charitatē τ dilectionē:pieta tem τ largitatē:firmitatem τ durationē ibidem. B

Prudētia/prudens/prudentia eſt ratio docta a gratia/ſtu dens vitare nociua τ vtilia ꝓcurare τc. A

Prudentes viri preterita recordantur ibidem A preſen tia moderantur ibidem B et futura ſeu ſequētia medi tantur ibidem. C

Prudentes apparēt in mādati impletione:in tacēdi diſcre tione/in cordiū cognitione/in virīū ꝑfectiōe/in modeſta locutione/in pudica cōditione τc. ibidem. D

Prune ſunt carbones ardentes. A

Prune quedā tētatiōis quas demon ſuccendit ibidem A qdā dilectionis quas de⁹ impēdit: qdā vexatiōis τ tri bulationis quas mūdus effundit:τ quedā dānationis quas infernus diffundit ibidem. B

Prurire/prurigo eſt illa carnis impetigo ſeu ſcabies exte rioris cutis que delectationem τ pruritum generat τc. et ſignat omnia mala deſideria et potiſſime carnis τc. vi de de delicijs.

Ayuntamiento de Madrid

Pſallere/pſalmus/pſallere idest cātare/laudare/exultare pſalmos dicere vel cum pſalterio iubilare ⁊c. A

Pſallant iuſti dn̄m laudando: pſallant docti virtutes hortādo: ⁊ pſallant ſtulti vana decantando ibidem. A

Pſallere valet ad hoſtem fugandū: valet ad ſanctos orandum ibidem A valet ad deum laudandum ⁊ honorādū ⁊c. ibidem. B

Ptolomeus/ptolomaida/ptolomeus fuit nomen regum apud egyptios ⁊ apud ſyrios: ptolomaida vero fuit ciuitas in patria paleſtine dicta accaron quondā ⁊c. A

Publicanus in ſcriptura dicebatur ille qui publicum negocium adminiſtrabat: ſignatq; penitentes: nā tales peccata corrigunt ibidē A mundana dimittūt: dn̄m eligūt propria porrigunt: Chriſto ſe coniungunt: ⁊ ad paradiſum emergunt ibidem. B

Publicus/publicum vnū eſt qđ iuſtus ſolet diligere: ſꝫ publicum veritatis A nā iuſtus publice vult parere ⁊ ambulare: publice docere vel predicare: ⁊ publice mordere vel caſtigare ibidem. B

Publicum vnum qđ vir fictus ſolet eligere ibidem C publicum vnum quo ſtultus cupit ſe erigere: publicū vnū quo peccator ſolet emergere ibidem D publicum vnū qđ peccantē ſolet conſtringere: ⁊ publicū vnū qđ omnibus ſolet contingere ibidem. E

Pudor/pudicitia/pudor accipitur in malo ⁊ in bono: in malo accipitur ꝓ ignominioſa verecundia ſeu confuſione: in bono vero ꝓ gratioſa et virtuoſa verecundia ⁊ caſtitate ⁊ pudicicia precipue ſpectat ad prelatos ⁊ preſidentes ad clericos ſeruientes: ad matronas deum timentes: et ad antiquos digne viuentes ⁊c. A

Puella/nota ꝙ per puellam pōt intelligi quelibet dn̄a: vel quelibet mulier virgo vel ſancta. A

Puella bona habeat verecundiam timoroſam in vultu: continētiā pudoroſam in actu/apparentiā gratioſam in ornatu/leticiā gaudioſam in affectu/et clementiam viſceroſam in effectu ibidem. B

Puella in malo quedam ſuperba ⁊ preſumptuoſa/carnalis ⁊ luxurioſa/crudelis et iniurioſa/ſaltatrix et impetuoſa ibidem. B

Puer dicitur quaſi purus aer ita ꝙ a puritate ꝓprie denominatur ⁊c. A

Puer quidā celi poſſeſſor/ſꝫ dei filius benedictus digniſſimus: q2 datus a ſummo numine/puriſſimus/q2 fatus a matre virgine ibidem A mitiſſimus/quia proſtratus in crucis ſanguine ibidem B puer fortiſſimus/q2 relatꝰ a mortis turbine: altiſſimus/q2 elatus ī celi culmine ⁊ maximꝰ: q2 dotatus eterno nomine ibidem. C

Puer quidā ꝑfectus/ſꝫ vir purus ⁊ iuſtus/nā talis dꝫ eſſe durās ⁊ ſtabilis/pulcher ⁊ albus/ſimplex ⁊ humilis ibidem D promptus ⁊ agilis ibidem. E

Pueri inueniūtur mali/ſꝫ blaſphemi et iniurioſi/ſuperbi ⁊ ambitioſi/debiles ⁊ defectuoſi/carnales ⁊ luxurioſi/diſcordes ⁊ litigioſi ⁊c. ibidem. F

Pueri iuſti dn̄o ſeruiētes ſint infirmi ⁊ patiētes: mūdi ⁊ cōtinētes/leti ⁊ pſallentes/parci ⁊ abſtinentes/docti ⁊ ſapiētes ⁊c. ibidem. G

Pugna/pugnare/pugna idest prelium ſeu bellum ⁊c. A

Pugna quedam virtuoſa/quedā glorioſa/quedā vitioſa/⁊ quedam luctuoſa ibidem. A

Pugna in ſpirituali requiritur virtus fortitudinis ⁊ conſtātie ibidē B requiruntur arma ſanctitudinis ⁊ iuſticie requiritur etiam actus fortitudinis et prudentie: ſicq; pugnandum eſt fortiter pro fidei defenſione: anime ſaluatione/ſubditorum protectione/et eccleſie tuitione/requiritur obex fortis turbinis et malicie: ſcilicet mundi cupiditates: carnis voluptates/et demonum falſitates ibidem. C

Pugna vt victoria obtineatur habeat populus ducem prouidum/hoſtem timidū/ordinē nitidum/⁊ militeꝫ validū ſic in pugna iuſtorū ductor eſt ſapiens et ꝓuidus ſcilꝫ Chriſtus deus noſter: hoſtis timidus et fugiēs ſꝫ diabolus: ordo nitidus ⁊ cōueniens eſt bonum ordinem iuris ⁊ legis moreſq; ac virtutum metas ⁊ regulas obſeruare ⁊c. ibidem D ⁊ miles ſolidus ⁊ patiens: nam talis fortiter pugnat q̄ habet cauſaꝫ ſufficientē: tollit cauſaꝫ efficientem: adhibet motum afficientem: adiungit cetuꝫ ꝓficientē: et ſeruat modū perficientem ſpiritualiter ite legendo ⁊c. ibidem. E

Pugna malorum/nam pugnāt contra ſe per diſcordias: contra deum per nequitias et contra proximū per ſeuitias ibidem. F

Pugna leonis ⁊ pardi ⁊c. anguſtia. B

Pulcher/pulchritudo eſt quedā ꝓprietas rei ex dēbita proportione cōſurgens: ⁊ reperitur in bono ⁊ in malo. A

Pulchritudo quedā moralis et virtualis: quā acquirit homo ex aggregatione gratie et virtutum ⁊c. ibidem A ſi pulchri apud deū eſſe volumꝰ: habeamꝰ interioris ꝯſciētie ſanctitudinem: ſubtilioris ſapientie limpitudinē: facundioris eloquentie rectitudinem ibidem. B ⁊ exterioris apparentie gratitudinem ibidem. C

Pulcher quis coram deo et hominibus vt gratioſus appareat habeat pulchritudinem feruoris et charitatis: dulcoris et pietatis/ candoris et puritatis ⁊ cetera alia ibidem. D

Pulchritudo quedaꝫ carnalis ⁊ corporalis: nam illa eſt celeriter defectiua: dānabiliter affectiua/ad nihilū ꝓfectiua et terribiliter dānatiua. ibidem. E

Pulchritudo quedā tēpalis ⁊ fluctuoſa: et quedam finalis ⁊ ſupernalis ibidem. F

Pulchritudo conſiſtit in quinq; ⁊c. ſpecies. B

Pulſare idest excitare/euigilare/requirere/vel vocare. A

Pulſare quoddā diuine monitionis: quoddā humane orationis ⁊ qđdā diabolice tentationis ibidem. A

Puluis eſt illa modica rei particula in quā res corruptibiles reſoluūtur: ſignatq; in bono ⁊ in malo. A

Puluis cordis humilitatis ⁊ delectionis: ⁊ mortis recordationis ⁊c. ibidem. A

Puluis quidā carnalis cōditionis: quidaꝫ mortalis corruptionis: ⁊ quidā finalis renixionis ibidem. B

Puluis in malo ſignat mūdi ꝓſperitatē ⁊ morū iniquitatē ⁊c. ibidem. C

Pullus ſunt iuuenes fetus animaliū/volucrum ſeu beſtiarum ⁊c. A

Pulli ſignant viros ſimplices ⁊ innocētes: humiles ⁊ ſubiacentes/pauperes ⁊ impotentes/fatuos ⁊ preſumentes ac carnales atq; inſolentes ibidem. A

Punire idest penam infligere vel inferre /vide/pena/correctio/percutere/verberare/occidere/flagellare.

Pupillus dicit̄ filius vel filia carens patre ſub etate annorū xij. vel. xiiij. cōſtitutus ſub tutoris arbitrio: a patre vel iudice ordinatus. A

Pupilli idest miſerabiles ꝑſone ſunt viriliter defendendi benigniter indulgendi/liberaliter nutriendi/clementer exaudiendi/⁊ cordialiter cōſolandi ibidem. B

Purgare/purificare/purus/puriſſimꝰ/purgare enī eſt aliquid a ſordibꝰ mundare: ⁊ ab īmūdicijs purū facere ⁊ ad puritatem reducere. A

Purgatur anima per penitentie dolorem: amicitie feruorem/elemoſyne dulcorem/iuſticie rigorem/fidei ſplendorem/correctionis vigorem/et compunctionis fluorē ibidem. A

Puriſſimi ſi eſſe volumus eijciamus a mente prauitatē/obtineamꝰ verborū venuſtatem: vilipendamus malā ſocietatem: ⁊ cōtineamus gratie ſanctitatē ibidem. A

Puritatem etiā habeamus cōſcientie: cōtinentie/apparētie/⁊ ſapientie ibidem. B

Ayuntamiento de Madrid

Purpura ſumitur quandoq; pro panno/ veſtimento /colore ⁊ tinctura: et ſignat gloriam/eminentiam et honorem ſiue in bono ſiue in malo ⁊c. A

Purpura quedam charitatis interioris/quedam honeſtatis exterioris ibidem A quedam purpura maieſtatis ſuperioris, et quedam dignitatis ſeu proſperitatis inferioris ibidem. B

Puſillanimis: dicitur quaſi puſillus animus, ſignatq; humilem: timidum ſeu paruum ⁊c. vide humilitas/paruus modicus.

Puſillus, id eſt modicum ſeu parum: ⁊ eſt dare puſillum loci ⁊ temporis ibidem. A

Putare id eſt credere/opinari et eſtimare ⁊c. A

Putare vnum ſimplicium et infirmorum/putare vnum credentium ⁊ perfectorum/ et putare vnum preſumentium et fatuorum/nam tales putant proſperitatem: fugacitatem/ſimplicitatem/ſtrenuitatem/ſublimitatem/ſecuritatem/diuinitatem ⁊c. ibidem. A

Puteus eſt foſſa ſtricta ⁊ profunda in quam homo poteſt faciliter cadere ⁊ difficulter exire. A

Puteus quidam humilitatis ⁊ perfectionis/quidam ſubtilitatis ⁊ diſcretionis/quidã benignitatis ⁊ compaſſionis/quidam felicitatis ⁊ ſaluationis/quidã proſperitatis ⁊ ſucceſſionis ⁊ cetera alia ibidem. A

Puteus vulcani in ſicilia ⁊c. olla. C

Putredo eſt rerum corruptio et conſumptio: ſicq; putredo quedam eſt naturalis mortalitatis: ſpiritalis /iniquitatis/corporalis/carnalitatis/cordialis/iniquitatis/⁊ temporalis infirmitatis. A

Putredo quedã vitiorũ multiplex ⁊c. ibidem. B

De littera. Q.

Quadraginta/quadragenarius eſt numerus ſolidus et quadratus conſtans ex denario quater ducto ſignatq; in bono ⁊ in malo. A

Quadrageſima quedã penitẽtie/nam a dño exẽplata/a patribus obſeruata/a prophetis predicata/et a figuris indicata ibidem A ſicq; quadrageſima eſt tempus deuotionis: orationis/afflictionis/quietionis/ durationis/tentationis/contemplationis/⁊ peregrinationis ibidem. B

Quadrageſima quedã peſtilentie ſeu miſerie, et quedã gratie virtualis ⁊c. ibidem. C

Quadrus/quadratus/quadratura ſumitur in bono ⁊ in malo: et ſignat in bono quadraturã virtutũ cardinaliũ ⁊c. in malo vero quadraturã quattuor malarũ affectionum vel aliorũ durabiliũ peccatorum ⁊c. A

Quadringenti eſt numerus quadratus cõſtãs ex centũ quater ductis ⁊ ſignat quadraturã cõſtãtie ⁊ ſolide durationis ⁊ etiã plenitudinẽ moralis perfectionis/atq; quaternitatẽ virtualis profeſſionis ⁊c. A

Quadriga eſt inſtrumentũ ad res ⁊ perſonas de loco ad locũ vehendũ ⁊ tranſportandũ: et etiã quandoq; ad bellandũ ⁊ fatigandũ ordinatum ⁊ factum ⁊c. A

Quadriga in bono ſignat virũ perfectũ: mentis affectum/ſcripture ſtratum et eccleſie ſtatũ ibidem. A

Quadriga in malo ſignat quadrigã defectuoſam/tumultuoſam/⁊ tempeſtuoſam ibidem. B

Qualitas/qualis eſt nomẽ relatiuũ: refertur enim ad illud cui eſt qualis: et denotat aliquam ſimilitudinem, et aliquã rem, et ideo qualitas de ſe non eſt res firma/ſolida ⁊ fixa ⁊c. A

Qualis ſignat eſſentie debilitatẽ: iuſtitie, equalitatẽ/bonitatis cõformitatẽ/⁊ prauitatis primitatẽ ibidem. A

Qualitas vero deſignat exteriorẽ cõditionẽ ⁊ diſpoſitionẽ vel etiã ſimilitudinẽ vel imitationẽ ⁊c. ibidem. B

Qualitas quedã admirabilis ⁊ glorioſa: quedã cõmẽdabilis ⁊ virtuoſa ibidem B quedã deteſtabilis ⁊ vitioſa quedã contriſtabilis et doloroſa/et quedam excellens ⁊ gaudioſa ibidem. C

Quam ⁊ tam ſunt duo aduerbia inuicẽ ſociata ⁊ cõiuncta: ⁊ etiã quodãmodo inuicem relatiua ⁊c. B

Quã vnũ refertur ad deũ/quia dei magnificentia cũ quadã admiratione ⁊ deſiderabili ſuauitate laudatur et cõmendatur ſcilicet ab operũ magnificẽtia: a viſcerum pia clemẽtia/a verborum ſeua iuſtitia/a pectorum clara ſciẽtia/a ſuperum grata manentia/⁊ a munerũ munificentia ibidem. A

Quam vnum refertur ad iuſtum: ſicq; cõmendantur iuſti a charitate federatiua a caſtitate depuratiua a parcitate maceratiua a claritate indicatiua a veritate enunciatiua ⁊c. ibidem. B

Quã vnũ refertur ad ſtultũ: nam reprehenduntur tales a vanitate morali a vilitate carnali a ruditate mentali a cupiditate reali ⁊ ab aduerſitate finali ibidem. C

Quã accipitur aggregatiue ⁊ etiã ſociatiue: ⁊ quandoq; ſumitur cõparatiue ⁊c. ibidem. D

Quãq;/ quãuis idem ſignant ⁊c.

Quandiu eſt aduerbium temporis ſignatq; quãdam durationem interuallum ſeu ſpacium ⁊ quandam incertam ⁊ ſuſpenſiuã moram vite ⁊c. A

Quãdiu quoddã perfectorũ/nam iuſti in iſto quãdiu equitatis ſeruant pondera: deitatis laudant opera: prauitatis plangunt ſcelera: pietatis prebent vbera et veritatis ſplendet littera ⁊c. ibidem. A

Quãdiu quoddã peruerſorũ: nã mali in iſto quandiu ſolẽt innocentes infeſtare: cõcordantes perturbare: hos ſaluator nõ ſolet amare: ⁊ hos ſolet ſaluator extirpare: ⁊ quãdiu quoddã beatorũ ⁊c. ibidem. B

Quãobcauſam/quamobrem/quapropter/eo quod iſta aduerbia compoſita idem ſignificant: ſignant enim cauſam propter quam introducitur finis ſiue bonus ſiue malus fuerit. A

Quãobcauſam quodam refertur ad deum: nam deus allegat quãobrem auctoritatis ⁊ ſeueritatis ⁊c. quoddam refertur ad iuſtum: quia iuſtus habet vnũ quãobrem deuotionis/orationis/ abdicationis/ contemplationis/ et diſtributionis ibidem A quoddã ad impiũ/fallacis ſcilicet accuſationis/crudelis inſectationis/carnalis delectatiõis ⁊ finalis tribulationis ibidem. B

Quando aduerbiũ temporis videtur enim quod per quãdo poteſt ſignificari quicquid ſignificatur per tempus ⁊c. A

Quando vnum eſt temporis precedentis recordandum: ſicq; habeamus in memoria diuina beneficia que recepimus: propria maleficia que cõmiſimus: labores ⁊ ſupplicia que pertulimus: terrores et iudicia que cognouimus et cetera alia ibidem. A

Quãdo vnũ eſt temporis nũc preſentis ordinãdũ: nam boni in iſto quãdo temporis vigent ſapientie cõtẽplatiue/innocentie iuſtificatiue et audacie ac cõſtantie ſuperatiue: mali vero rigẽt criminibus ⁊ vitiis tepiditatis et ſomnolentie/guloſitatis ⁊ vinolentie: infidelitatis et inconſtantie/pompoſitatis ⁊ excellentie/ac cupiditatis atq; auaritie: miſeri autem lugent doloribus ⁊c. ibidem. B

Quãdo vnũ eſt temporis ſubſequẽtis preuidendũ: ſicq; conſideremus quoniam dei: ſcilicet clementie/noſtre miſerie/dure iuſtitie/ſumme triſtitie/⁊ ſumme letitie ibidem. C

Quãtus/quantũ/quanto ⁊ quãtitas accipitur pro magnitudine: et ſic quantũ id eſt quam magnũ: et ſumitur aliquotiens poſitiue/admiratiue/cõparatiue/ alternatiue/ ſimulatiue/ prerogatiue ſeu ſuperlatiue/adequatiue/diminutiue/⁊ interrogatiue. A

Quantitas quedã meritorũ habenda: quedã peccatorum luenda ſeu delenda ibidem B quedã terrenorũ horrenda ſeu ſpernenda/quedã impenſarũ videnda/quedã mirandorũ ſtupenda ibidem C quedã quãtitas aduerſorũ ferenda/quedã tormentorũ infernaliũ timenda ⁊ quedam gaudiorũ ⁊ premiorũ querenda ibidem. D

Ayuntamiento de Madrid

Quare ſemper ſignat queſtionem: interrogationem vel re
prehenſionem ⁊c. A
Quare aduerbium dicitur cauſa reprehenſionis/deſolatio
nis/allegationis/deprecationis/admirationis/inquiſi
tionis/excitationis/⁊ ſollicitationis ⁊c. ibidem. A
Quare vnum ſpectat ad deum: nam facit vnum quare com
paſſionis/reprehēſionis/inſtructionis/⁊ redargutiōis
ibidem. B
Quare vnum ſpectat ad iuſtum multiformiter: nam vtitur
quare erga deum quo ſcȝ diuinam preſentiam admirat̄:
diuinam dementiam exhortatur: iuſticiam veneratur: et
prudentiam calumniatur ⁊c. vtitur iuſtus erga ſeipſum
vnum quare videlicet cum conqueritur de ſua vita fragi
li/de fortune labilitate/mūdana aduerſitate/⁊ finali fle
bilitate: vtit̄ iuſtus erga ꝓximū vnū/quare ſcȝ cum que
rit de fortuna malorū: iactura bonorū/natura celorum/
⁊ ruptura ſacroꝝ ⁊c. ibidem. C
Quare vnū ſpectat ad impiū: naȝ iſte ſolet conqueri de deo
de iuſto ⁊ de ſeipſo ⁊c. ibidem. D
Quaſi aduerbiū cōiter ſignat rerum imperfectionem vel re
rum adequationem ⁊c. A
Quaſi vnum naturalis defectionis ibidem A quaſi vnum
virtualis perfectionis: ſcȝ quo vir iuſtus ⁊ ꝑfectus ſimi
lis eſt rebus notabilibus ⁊ bonis multipliciter ⁊c. ibidē
B quaſi vnum eternalis ſaluationis multiformiter ibi
dem C quaſi vnum criminalis infectionis etiā multi
pliciter ibidem D ⁊ q̄ſi vnum pene dānationis ſeu īfer
nalis afflictionis ibidem. E
Quatuor ſeu quaternus numer⁹ in ſcriptura multipliciter
accipitur. A
Quaternitas quedam naturalis: quedā mūdialis: quedaȝ
cordialis: quedā virtualis: quedā criminalis: quedā in
fernalis: ⁊ quedam ſupernalis ibidem. A
Quatuordecim/quartuſdecimus/quatuordecim numerus
conſtat ex quatuor ⁊ decem ſeu octo ⁊ ſex: ex ſeptēnario
duplicato ſeu ex duodecim ⁊ duobus: et ſignat ꝑfectio
nis ſtatum multipliciter ⁊c. ibidem. A
Que quandoqȝ eſt coniunctio copulatiua: ⁊ ſic ſumitur pro
et: quandoqȝ eſt aduerbiuȝ affirmandi: ſicqȝ capitur ꝓ
certo ſeu vero et ſic affirmat deus: iuſtus et impi⁹ ⁊c. A
Quēadmodum denotat quandā ſimilitudinem: et quandā
conformitatē ⁊ imitationem. A
Quēadmodum quoddam ſpectat ad iuſtum: nam imitatur
ſanctos affectando deum et paradiſum ibidē A quod
dam ſpectat ad ſtultum: nam mali et ſtulti conformant
ſe alijs malis ⁊c. ibidem B ⁊ quoddam ſpectat ad
Chriſtum: nam Chriſtus oſtendit nobis quēadmodū/
quo ſuos diligit: bona porrigit: bonos dirigit: celum eli
git: et malos corrigit ibidem. C
Que generis feminini refertur ad res ⁊ perſonas: ⁊ accipit̄
interrogatiue ſiue poſitiue: et pōt dici de beata virgine
⁊ de qualibet ꝑſona ſancta multipliciter. A
Que ſumitur in malo: et dicitur de mala perſona vel anima
multiformiter ibidem. B
Que poteſt dici de rebus cum dicitur: que terra/que dies/
que res/et que domus ⁊c. et ſumitur que interrogati
ue alta mirando: videlicet virginis puritatem: virginis
dignitatem: virginis felicitatem et cetera alia ibidē C
Que neutrum in plurali poteſt referri ad multa: nam ali
qua que ſunt mentaliter meditanda: quedam ſubtiliter
perſcrutanda: quedam vtiliter operanda: quedam hu
militer veneranda: quedam vocaliter referanda: et alia
ſequentia ibidem. A
Quercus eſt arbor inferius terre infecta: exterius late por
recta/ſuperius alte erecta/interius dure cōfecta/⁊ ante
rius folijs tecta ⁊c. A
Quercus quedam honoranda/ſcȝ vir iuſtus et perfectus:
quedam adoranda/ſcȝ arbor crucis: naȝ ſub illa manere
debemus: pro quā debem⁹ flere: ⁊ in qua pendere debe
mus ibidem A quedam quercus refutanda: ſcȝ eminē
tia mundi ſtatus: et quedam deteſtanda: ſcȝ peccator: et
homo impius ⁊c. ibidem. B
Querere ideſt inueſtigare/inquirere/requirere/ſeu appete
re ⁊c. A
Querit deus noſtram conuerſationem vel ſaluationem ibi
dem A querit iuſtus vite perfectionem ibidem B nā
tali inquiſitione oſtenditur actus diligentiſſim⁹: qui inſi
gitur ibidem C oſtenditur finis competētiſſimus: qui
pretenditur ibidem D et attenditur fructus copioſiſſi
mus: qui promittitur ibidem. E
Querit impius vite corruptionē/ſcȝ mundi dignitates/car
nis voluptates/rerū facultates: hoſtiuȝ/punitionem/iu
ſtorum deſtructionem/⁊ litiū vexationem ibidem. F
Querit diabolus noſtram damnationem: querit mund⁹ ꝓ
priam acquiſitionem: et querit corpus immundam dele
ctationem ibidem. G
Queſtio/querela/in ſcriptura reperitur queſtio inquiſitoria/
litigatoria/⁊ murmuratoria ⁊c. A
Qui ꝓnomen relatiuum ⁊ adiectiuū ⁊c. A
Qui pōt referri ad deū qui cūctis preſidet: nam iſte eſt qui
ꝓ nobis in mundū exijt: qui ſummo noīe claret ⁊ claruit:
qui eternaliter ſtetit ⁊ viguit: qui ſingulariter poteſt ⁊ po
tuit: qui efficaciter prodeſt ⁊ ꝓfuit: et qui habet prudē
tiam noſtri directiuam/iuſticiā noſtri correctiuā/⁊ clemē
tiam noſtri adiutiuam ⁊c. ibidem. A
Qui poteſt referri ad iuſtum qui firmus reſidet in diligen
tie motu: permanentie ſtatu/preſidentie ductu/amicitie
fructu/penitentie luctu/ſanctimonie ritu/et ſequentia
ibidem. B
Qui quandoqȝ ponitur in plurali: et ſignat iuſtos qui me
tuunt rerū creatorē: renuūt vanū mundi floreȝ: abluunt
carnalem fetorē: arguunt ſtultorum errorem: ſuſtinent
penarū dolorem ⁊ cetera alia ibidem. C
Qui referri poteſt ad ſtultum/impium ⁊ peruerſum qui cul
pas poſſidet: nam talis eſt qui ad fraudem ſemper eſt
paratus: in malo ſemper obſtinatus: in diuerſis culpis
maculatus: qui occulta plus ſcrutat̄: parentes ſuos de
teſtatur: fluctuans pendet ⁊ vagatur: ⁊ cetera ſequētia
ibidem. D
Qui in numero plurali etiā ſignat ipſos ⁊ iniquos plurib⁹
vitijs inodatos: ⁊ pluralr̄ inuicē federatos ⁊c. ibidē E
Quia cōiunctio cauſalis/nā pōt cauſam aliquā allegare in
omni materia morali ⁊c. A
Quia dictio cauſalis referri pōt ad ꝑſonas: ⁊ refertur qȝ ad
deū cunctipotentē multiformiter: nā amandus multipli
ci rōne: qȝ hȝ eſſentiā ꝑmanſiuā: potentiā creatiuaȝ/cle
mentiā redēptiuā: prudentiā regitiuā/iuſticiā punitiuā
affluentiā largatiuā/⁊ eminentiā prelatiuā ibidē A et
etiā diligatur deus qȝ eſt pius ⁊ miſerator: fortis ⁊ libe
rator: reuelator ⁊ ſuſtentator etiā ibidē B eſt etiā ſum
me reuerendus: qȝ viget bonitate aſſidua/fulget verita
te perſpicua: nitet dignitate precipua: manet entitate ꝑ
petua: et feruet charitate cōtigua ibidē C atqȝ ſumme
metuēdus ꝓpter potētie magna miracula: ſciētie clara
ſpectacula: et iuſticie ſeuera iacula ibidem. D
Quia refertur ad iuſtū rite viuentē: qȝ fuit de peccatis con
turbatus/cōtritus/cōfeſſus/peccatis emendatus/tot⁹
deo dedicat⁹/mandatis occupat⁹/legē dei perſcrutatus
⁊ cetera ſubſequentia ibidem. E
Quia refertur ad impium nephas agentem: quia a deo vi
lipenditur: a diabolo ſubiugatur et decipitur: a mundo
tribulatur: et affligitur: et a celo effugatur et excluditur
⁊c. ibidem. F
Quid ponitur rep̄henſiue vel inquiſitiue: ⁊ ſic quādoqȝ eſt
ſuperbie rep̄henſiua: iuſticie diſceptatiua: fallacie redar
gutiua: pigritie excitatiua: ignauie ꝯfirmatiua: auaricie

Ayuntamiento de Madrid

condemnatiua ꝛc. A

Quid pertinet ad deum: quia a deo reprehendit crudelium dira ſeuitia/ignauorum torpens pigritia: loquacium mordax facundia/potentium alta ſuperbia/auarorum concupiſcētia/clericorum feda luxuria/et alia plura ibidē B

Quid pertinet ad iuſtum deum per quid interrogando: nā admiratur dei humilitatem: contemplatur dei ſublimitatem: amplexatur dei ſuauitatem: altercatur dei ſeueritatem: et preſtolatur dei benignitatem ibidem C iuſtus ſeipſum interrogando: nam querit de nature carnalis fragilitate: de figure mundialis inanitate/et de iacture finalis neceſſitate ibidem D et iuſtus querit de proximo: nam interrogat de ſpeculantibus cur alta mirantur de diſcordantibus/cur nō concordantur: de innocētibus quare tribulantur: ꝛc. ibidem. E

Quid etiam ſpectat ad impium: nam per quid peccator reprehenditur de cupido auaricie feruore/de rigido iniuſticie furore/de fluido inconſtantie liuore/de torpido negligentie ſopore/de ſtolido preſumptionis errore ꝛ alia ſequentia ibidem. F

Quidam ſemper ſignat ſingularitatem: et ſignat aliquādo virum iuſtum et perfectum per vite ſingularitatem ꝛ excellentiam ab alijs ſegregatum: aliquando virum impiū et imperfectum a cōmunione fidelium et a charitate ſeparatum ꝛc. A

Quidā dicit de deo: qꝛ vniuerſa precedit: ſcꝫ in virtuali operatione/in generali donatione/in magiſtrali diſcuſſione/ ꝛ in liberali diſtributione ibidem. B

Quidam dicitur de iuſto propter perfectionis ſingularitatem; nam reddit hunc caſtitas mundiſſimum: largitas gratiſſimum/paupertas aptiſſimum/pietas dulciſſimum/ ꝛ cetera alia ibidem. C

Quidam dicitur de impio: nam tales ſunt ſingulares in malo: quia ignorantie nube teguntur: ydolatrie lege vitiantur: pertinacie fronte coguntur: caſtrimargie cibo augētur iniuſticie paſſu flectuntur ꝛ cetera plura ſequentia ibidem. D

Quidem aduerbium affirmandi accipitur pro vere vel certe ꝛc. A

Quidem affirmatur de deo: nam aſſeritur ꝙ in Chriſto latet diuinitas: manet humanitas viget benignitas: cadit mortalitas ꝛc. ibidem. A

Quidem affirmatur de iuſto qḋ ſolet hominē metuere: pauperes induere/feminas effugere/mortales ſe dicere/ſub norma ſe regere/immundos abluere et plura alia ibidem. B

Quidem affirmatur de ſtulto ideſt hoīe iniuſto et impio: nā pre ceteris pallent humoribus: ſcatent muneribus ꝛ carēt verberibus ibidem. C

Quidem etiam aſſeritur in viris impijs: ſcꝫ ingenio iniquitas: nam in iſtis eſt varietas odibilis: ſocietas abhominabilis/ebrietas damnabilis/ſatietas irritabilis/crudelitas intolerabilis ꝛ cetera ſequentia ibidem. D

Quidem aſſeritur in impijs: ſcilicet ſequens aduerſitas qua ſolent dolere: nam in peccatis ſuis moriuntur: ab hoſtibus diris capiuntur et in tenebris atris includuntur ibidem. E

Quicquid ideſt omne quod ꝛc. A

Quicquid vnū eſt mandatorū obſeruandum: vnū promiſſorum accelerandum/vnū meritorū procurandum/vnū vitiorum refutandum/vnum tormentorū formidandum/et vnum premiorū affectandum ꝛc. ibidem. A

Quicunqꝫ accipitur pro omnis quilibet ſignat generalitatem ſeu cōmunitatem rerū vel perſonarum ſiue in bono ſiue in malo. A

Quicūqꝫ ſignificat generalē auctoritatē/humilitatē/vtilitatem/prohibitionē/cōminationē ꝛ ſupplicationē ibidē A

Quicunqꝫ virtuoſi et perfecti ſunt honorandi: nam vir perfectus dicitur quicunqꝫ ſubſiſtit humiliter: reſiſtit viriliter: inſiſtit agiliter: aſſiſtit fideliter: et cetera alia ibidem. B

Quicūqꝫ ſumit in malo dicitur qꝫ qui vitijs generaliter maculatur: nā dicitur quicūqꝫ ſunt ligati amore mūdanorum fedati horrore vitiorū/nudati valore meritorum/turbati ſtupore aduerſorū/et ſequentia ibidem. C

Quieſcere/quies/quieſcere accipitur pro dormire/ceſſare/et pro ſtabiliter manere. A

Quies quedā interior et ſpiritalis mentis: ſcꝫ ſumme deſideranda: nam mentis quietem timoris grauitas generat ibidem A generat etiā quietem amoris firmitas ꝛ laboris paucitas ibidem. B

Quies quedā exterior et tpalis: ſcꝫ delectatio huius mundi: ꝛ eſt mala quies: nam tales a demonibus puniūtur: a laboribus exterrentur: ꝛ in meroribus terminātur ibidē C

Quies quedam inferior et corporalis ſcꝫ mortis ꝛc. quies quedam ſuperior et eternalis: ſcꝫ beatorum: nam ceſſat ibi motus interiorum cupiditatum: motus exteriorū aduerſitatum/motus ſuperiorū auſteritatū/et motus inferiorum proteruitatum ꝛc. ꝛ quies quedam deterior ꝛ infernalis: nam ibi quieſcunt leticie prelati moduli: ſuperbie elati tumuli/ꝛ ſeuitie illati ſtimuli ꝛc. ibidem. D

Quippiā ꝛ quicꝙ ſunt pronomina neutra ꝛ cōpoſita: aliquid diſtinctū et determinatum deſignant. A

Quicꝙ vnum procurandum: ſcꝫ titulus meritorū ꝛ ſic iuſtus habet vnum quicꝙ perfecti ꝛ virtuoſi operis/iniuncti rigoroſi ponderis: proſpecti luminoſi ſideris et fructuoſi muneris ibidem. A

Quicꝙ vnum perſcrutandum: ſcꝫ ſecreta fidei et ſcientie ꝛc. quicꝙ vnum affectandum: ſcꝫ portio paradiſi pro merito deus daturus ibidem. B

Quicꝙ vnū virij ꝛ peccati refutandū ꝛc. quicꝙ vnū conculcandū ſeu deteſtandū ſcꝫ bona tpalia: et quicꝙ vnū formidandum ſcꝫ pena eterna ibidem. C

Quinqꝫ/numerus quinarius ſignat actus oēs qui humanis quinqꝫ ſenſibus gubernantur ꝛc. A

Quinqꝫ numerus ſignat legis perfectionem: quia lex continetur quinqꝫ libris moyſi ibidem A ſignat ſenſus diſcretionem: quia quinqꝫ ſunt ſenſus corporis per quos nobis rerum noticia innoteſcit ibidem B ſignat crucis afflictionem: et ſignat morum et carnis corruptionē ibidem. C

Quis/qui/quis cōmuniter ponitur interrogatiue: qui vero poſitiue. A

Queſtiones per quis ꝛ qui fiunt ad interrogandum/contēnendum/approbandum/reprobandum/mirandum/et cetera alia ibidem A per quis pronomen querit homo de ſumma diuinitate ipſum deum admirando tanꝙ vnum ꝛ nulli ſimilē: tanꝙ ſummū et valde nobilē/tanꝙ firmū et ſemper ſtabilem/tanꝙ ignotum et inſcrutabilem/tanꝙ benignum et amicabilem et alia ſubſequentia ibidem. B

Per quis homo querit de propria fragilitate ſeipſum deteſtando: nam querit et admiratur vanitatem ſue vilis conditionis: cecitatem ſue rudis cognitionis/feditatem ſue turpis infectionis/paucitatem ſue breuis durationis/bonitatem derelicte perfectionis et cetera alia ibidem. C

Per quis homo querit de iuſti ſinceritate ipſam collaudādo: ſicqꝫ laudamus et admiramur iuſtum vt virum nitoris et innocentie: ſplendoris et ſapientie/clamoris et eloquētie/tenoris et moderantie aliaqꝫ plura ibidē D

Per quis homo querit de impij aduerſitate ipſam arguendo: et ſic impius per quis reprehenditur de ſuperba pompoſitate: acerba crudelitate/proterua rixoſitate/auara cupiditate/ignara obſcuritate et cetera ſequentia ibidem. E

Ayuntamiento de Madrid

Cui ꝓnomen datiui caſus ſignās acquiſitionem ⁊c. A
Cui refert ad deū: nā ipſe eſt cui nullus pōt aſſimilari: ois
dz famulari: impij nolūt cōformari: cura rerū ſolet dari: ⁊
oēs laudes debent cumulari ibidem. A
Cui refert ad iuſtū: nā ipſe eſt cui a deo dat diuina benedi
ctio ſeu gratia/interna cōſolatio vł leticia/virtutis robo
ratio vel cōſtātia/timoris cōturbatio ⁊ meſticia/honoris
exhibitio ⁊ reuerētia et cetera alia ibidem. B
Cui refert ad impiū et iniuſtū: nā iſte eſt: cui ineſt detractio
mordax: adeſt deceptio fallax: deeſt cognitio verax: ⁊ ſub-
eſt dānatio verax ibidem. C
Cuius genitiuus eſt de quis que ⁊ quid ⁊c. A
Cuiꝰ refert ad deū: et ſic iſte eſt cuiꝰ ſubſtātia ꝓ nobis fun-
ditur: potentia ſeculū regit: clemētia fidei paretur: et iu
ſticia impius flectitur ibidem. A
Cuius refertur ad iuſtū: nā ipſe eſt cuius altitudo ſcandit
ſuperius: pulchritudo fulget exterius: meſtitudo plāgit
interius certitudo ſuperat vlterius: ⁊ ſanctitudo durat
poſterius ibidem. B
Cuiꝰ refert ad impiū: nā iſte eſt cuiꝰ cōuerſatio inficit: eua
gatio arguit: gubernatio contēnitur: exaltatio deprimit
et condēnatio ꝑmittitur ibidem. C
Quez eſt ꝓnomen accuſatiui caſus de quis ſeu qui: et pōt
intelligi Chriſtus iuſtus et ſtultus. A
Per quē itelligit xp̄s q̄ eſt ductor ideuiabilis: tutor iuaria
bilis: victor inſupabilis: doctor ineſtimabilis ⁊ dator in-
terminabilis ibidem. A
Per quē intelligitur iuſtꝰ: nā iſte eſt quē vēdicat ſupna ma
ieſtas: liberat p̄cceſſa poteſtas: adornat externa venu-
ſtas: informat diuina veritas: cōfirmat vigoris ꝓbitas
et cetera alia ibidem. B
Per quē intelligitur homo ſtultꝰ: nam petōr eſt quē vides
priuatū luce directiua: libatū fece infectiua: dānatū voce
dei viua: et grauatū nece deiectiua ibidem. C
Quo pronomen ablatiui caſus et pōt referri ad perſonas
res et loca. A
Quo refertur ad perſonas: ſcz ad deū ad virū iuſtū: nā iſte
eſt quo purgantur crimina noxia: velantur merita ꝓpria
ſectantur ſana conſortia: et refertur ad impium ⁊c. ibi-
dem. A
Quo refertur ad res: nam eſt dare quo cibantur viri peſtilē
tes: ornantur viri ſapientes ⁊ ditantur viri p̄ſidentes
ibidem. B
Quo refert etiā ad loca: nā eſt dare locū quo boni recedūt
iuſti ꝓcedūt: bona ſuccedūt: ⁊ mala accedūt ibidem C
Quo refertur ad tp̄s: videlz p̄ſentis mortalitatis/ingentis
vtilitatis/fluentis ꝓſperitatis/ſequētis penalitatis/et
florentis felicitatis ibidem. D
Quorū ꝓnomen genitiuū plurale poteſt referri ad bonos
⁊ malos. A
Quorū refertur ad malos quorū rebellio deo opponitur
opinio fetet et ſpernitur: elatio cadit ⁊ labitur: poſſeſſio
nimis extenditur: cognatio ſplendida cernitur et alia ſe
quentia ibidem. A
Quorū refertur ad bonos multipliciter ibidem. B
Quos in accuſatiuo plurali ⁊c. A
Quos refertur ad bonos: nā boni ſunt quos ſtatus ſuper-
nus facit tutiſſimos: amor fraternus facit chariſſimos
ſplendor lucernus facit doctiſſimos et cetera plura ibi-
dem. A
Quos refertur etiam ad malos: nam impij ſunt quos ado-
rat error ſecularis: honorat fauor popularis: deuorat ri
gor ſupernalis ⁊ lacerat terror infernalis ibidem. B
Quibus refertur de bonis ⁊ malis ⁊c. A
Quibus dicit de pfectis ⁊ virtuoſis pſonis: nam iuſti ſunt q̄
bus aſſignatur virtꝰ integralis: miniſtratur panis ſpiri
tualis: pficitur iuſſus paternalis: tribuitur terra ſupna-
lis et cetera plura ibidem. A
Quibus etiā dicitur de malis: nā peccatores ſunt illi quibꝰ
indignatur ſumma diuinitas: hebetatur mentis ſubtili-
tas: reſeruatur mortis obſcuritas: et obſtinatur cordis
calliditas ibidem. B
Quibꝰ dicit de rebus bonis: nā ſunt res bone quibus iſtrui
mur/corrigimur/pficimur et reficimur ibidē. C
Quibꝰ etiā dicit de rebꝰ malis: nā ſunt res male q̄bus allici
mur/inficimur/et afficimur ibidem. D
Quiſq̄/quicquid/quiſq̄ ideſt quicunq̄ ſeu aliquis: et ſu-
mitur cōiter in terminis negatiuis. A.
Quiſq̄ in bono pōt dici iuſtꝰ: nā vir talis maiorū legibus re
ligat: ciborū fluctibus nō grauat: vitiorū enſibus nō trū
catur: deceptoris artibus nō ledatur: adulātis vocibus
nō fraudatur ⁊ cetera alia ibidem. A
Quiſq̄ in malo etiā ſumi pōt: nam peccator detractationis
vitio roditur: rebellionis odio foditur: poſſeſſionis amo
re moritur: obliuiōis horrore mergitur: iniuſticie furore
ducitur ⁊ ſequentia ibidem. B
Quiſpiā ideſt aliquis ſeu quiſq̄ ⁊c. A
Quiſpiā refertur ad impiū: nā talis quiſpiā inficit carnali
macula: excluditur a dei ſpecula ſeiungit celi camerula
repellitur a ſacra copula: et alia plura ibidem. A
Quo/quocūq̄/quo aduerbiū loci ⁊c. A
Per quo ⁊ quocūq̄ aduerbia intelligit ſtatꝰ moralis virtu-
tis: nā talis eſt ſtatꝰ vł locus diuinitatis/humilitatis/ſa
cietatis/ſecuritatis/⁊ ſocietatis ibidem. A
Per quo et ꝑquocunq̄ aduerbia intelligitur ſtatus vitalis
et eternalis: ſcz gloria paradiſi: intelligitur etiā per quo
ſtatus letalis et criminalis: ſcz ſtatus peccati qui eſt lo-
cus obſcuritatis ⁊ ignorātie: pronitatis ⁊ inſolētie: ac te
nuitatis atq̄ indigentie ibidem B per quo intelligit
ſtatus fatalis: ſcz mors tpalis: intelligitur etiā per quo
ſtatus venalis ⁊ mūdialis ⁊ itelligit per quo ⁊ quocūq̄
ſtatus mortalis ⁊ infernalis ibidem. C
Quoties/q̄tieſcūq̄/q̄ties accipit tā per multiplicationē nūe
ri q̄ tpis: nā in bono multiplicāda ⁊ reiterāda ē compū
ctio cordis interioris: remiſſio culpe exterioris et deuo
tio cauſe ſuperioris. in malo vero ſolēt mali vices multipli-
care ſcz carendo numine ductiuo: vtēdo flumine turbati
uo: et cadendo turbine deiectiuo ⁊c. A
Quod/quodcunq̄ et eo q̄d ⁊c. A
Quod vnū inuenitur reuerendum ſcz deus: q̄d vnū atterēdū
ſcz corpus nr̄m: q̄d vnum ꝓmerendū ſcz paradiſus: q̄d
vnū perferendum: ſcz tribulatio q̄d vnū auferendum: ſcz
peccatū: q̄d vnū deſerendum ſcz mundus: q̄d vnū afferē
dum: ſcz fides et cetera alia per longū ibidem. A
Quodcūq̄ ideſt oē q̄d: nā q̄dcūq̄ eſt p̄bendū corde libe
rali: petendū voce filiali: reddendū iure naturali: vidēdū
mente ſpiritali: dicendū clamore verbali: agendum manu
corporali: ⁊ pendendū lance equali ibidem. B
Eo q̄ ſumit cauſatiue: nā pōt reddi cā quare a deo arguū
tur mali eo q̄ immūde ſolēt maculari: indigne ſolēt indi
gnari: pfecte ſolent cōuerſari: effronte ſolent obſtinari:
⁊ alia ſubſequentia ibidem. C
Quomodo eſt aduerbiū interrogandi: q̄n̄q̄ aduerbium ſi
militudinis ⁊c. A
Quomodo ſumitur inquiſitiue: nā quomodo dicitur ratio
ne ſtuporis ⁊ admirationis: doloris et deſolationis: me
roris ⁊ compaſſionis/horroris et deprehenſionis et ce-
tera plura ibidem. A
Quomodo ſumitur narratiue ſeu comparatiue: et ſic inue-
nitur quomodo charitatiuum/diſtributiuū/ſuperatiuū/
regulatiuū/ſupplatiuū/et augmētatiuū ibidem. B
Quomodo ſumit admiratiue: ſcz quō tumeſcit puritas vir
ginis: vileſcit dignitas numinis: nigreſcit claritas lumi
nis ⁊ clareſcit cecitas turbinis ⁊c. ibidem. C
Quomodo ſumit redargutiue: ſic q̄ peccator redarguit p
deū ⁊ hoiem iterrogādo: quomodo leuaris ſupbie flatu

Ayuntamiento de Madrid

fedãris luxurie ſtratu: piſnaris notide ſcitu: orbaris de centie ritu: iactaris facundie dictu: et vagaris proteruie ictu: ibidẽ. D

Quomodo ſumit̃ iquiſitiue ſeu allegatiue: ſicq̃ʒ homo q̃rit de ꝓpria ignorãtia: diuina ſapiẽtia: diſcordiã defluẽtia humana impotentia ⁊c. ibidem. E

Quomodo ſumitur deploratiue ſeu deſolatiue: et ſic homo lamentando querit quomodo labitur vite fragilitas: frã gitur ſtatus ꝓprietas: perditur innocens puritas ⁊ ſper nitur celeſtis ciuitas ibidem. F

Quomodo ſumitur inſultatiue: quando inſultamus ⁊ deri demus de rerum gloria ⁊ magnitudine: quomodo depe rit de carnis ſpuria ⁊ pulchritudine: quomodo ꝑterit ⁊ de hoſtis furia atq̃ʒ acritudine: quomodo fors conterit ibidem. G

Quomodo ſumitur poſitiue: et ſic eſt aduerbium ſimilitudi nis: et ſic deus habet vnum quomodo: ſcʒ pietatis pa terne/ſeueritatis interne/poteſtatis ſuperne/charitatis fraterne/et largitatis eterne ibidẽ H et talis ſimilitu do etiã ſpectat ad iuſtum/nam dicere põt quomodo ſa tiſfaciat equali pondere: circunſpiciat occulto ſidere: ſe ſubiiciat duro verbere: ſemper gaudeat dicenda dicere ⁊ cetera ſequentia ibidem. I

Quomodo pertinet etiã ad iniuſtum: naʒ de impio conſide randum quomodo ſe fedat luxurioſe: ſeducit proditioſe promouet ambitioſe: deprimit iniurioſe: contẽnit deſpe ctuoſe ⁊c. ibidem. K

Quomodo interrogatiue ſumitur multis ⁊c. in ſermone vi dete quomodo caute ⁊c. M

Quippe aduerbium affirmandi ⁊c. A

Quippe vnũ ſpectat ad deũ: nã per quippe aſſeritur dei po tentie eminẽs titulus: dei clemẽtie ſuſtinẽs baculus: dei iuſticie iudignãs oculus ibidem. A

Quippe vnũ ſpectat ad iuſtum: nam ibi pollent durationis ſolido vigore: diſcretionis lucido ſplendore: compaſſio nis fluido decore: operationis viuido labore: et adequa tionis rigido tenore ibidem. B

Quippe vnum ſpectat ad ſtultum ſeu impium/ſicq̃ʒ aſſeri tur per quippe in iniuſtis luxurie feda corruptio: ſubſtã ne diſcors poſſeſſio/malitie fallax deceptio: pigritie gra uis oppreſſio/diſcordie dura diuiſio et cetera ſequentia ibidem. C

Quondã ideſt olim ſeu dudũʒ/eſt aduerbiuʒ preteritũ tp̃s ſignans/nã ſignat numerũ dãnorũ: tyrãnorũ duraʒ ſeui tiã/que morte deperit: mũdanorũ bonoruʒ blanditiam que cito preterit: mundanorũ fallacem leticiam quã ca ſus cõterit ⁊ cetera alia. A

Quoniã videtur ſignificare quia/ſeu ꝓpter hoc/cũ quadã aſſertione/⁊ quoniam eſt quãdoq̃ʒ cõiunctio cauſalis/ q̃ñq̃ʒ aduerbium affirmatiuum ⁊c. A

Quoniam refertur ad deum: quoniã habet poteſtatem in uincibilem ibidem A habet deus maieſtatem honora bilem: quoniã eternus ⁊ immortalis, ſupern⁹ atq̃ʒ rega lis/vnicus et ſpecialis et publicus ac fame vocalis ibi dem B deus habet charitatem admirabilem ſeu ine ſtimabilem ibidem C etiam deus habet equitatem in flexibilem aut ſeueritatem formidabilem: quoniam odit omne peruerſum: amat omne conuerſum: leuat omne ſubuerſum: et ligat omne diuerſum ibidem D deus ha bet veritatem infallibilem: quoniaʒ lucet interius omnia cognoſcendo: nitet exterius omnia prouidendo: fulget ſuperius: omnia gubernando: atq̃ʒ ſplendet inferi⁹ om nia reuelando ibidem E deus habet bonitatem diffuſi bilem: quoniam agit ſuauiter audit faciliter: parcit beni gniter: ſaluat vtiliter: ſeruat veraciter: iuuat viriliter et alia plura ibidem. F

Quoniam cõiunctio cauſalis pertinet ad iuſtum: quoniam talis eſt innocens ſine malicia: prepotens plen⁹ cõſtãtia exultãs ſana leticia: meditãs dei iudicia: metuẽs ſumma faſtigia: tribuẽs pia ſuffragia ⁊ cetera ſequẽtia ibidẽ G

Quoniã aliquãdo refertur ad ſtultũ ſiue impiuʒ: quoniam iſti pre ceteris florent rerũ muneribus: gaudent fame fa uoribus: fulgent magnis honoribus: feruent diris furori bus: ſonant altis ſermonibus: ſpirant vanis flaminibus ⁊ arent citis fluminibus ibidem H et talis ꝑuerſus fu giendus/cõtẽnẽdus et puniendus quoniã obſtat obui diuine volũtati: fallit cauti⁹/ſicq̃ʒ dat falſitati: fauet de ui⁹ſue fatuitati: obſtat van⁹ ſinceri veritati: ſubeſt ſepi lingue mordacitati et reliqua ꝑ ordinẽ ibidem. I

Quoq̃ʒ quãdoq̃ʒ ſumitur pro vero ſeu certe/quandoq̃ʒ pro etiam ⁊c. A

Quoq̃ʒ refertur ad deũ: nam vera predicat: magna fabricat iuſte iudicat: dure vindicat et pie ſe applicat ibidem A

Quoq̃ʒ refertur ad iuſtum quantũ ad ſtatus ſuos quatuor ſcʒ quãtum ad naturam/fortunaʒ/ gratiã et gloriaʒ mul tipliciter ibidem. B

Quoq̃ʒ refertur ad virum ſtultum ⁊ impium: quoniam ma la continue malis addere et accumulare dinoſcitur ⁊c. ibidem. C

Quot/quotquot ſignat numerũ certũ ⁊ limitatum de qua cunq̃ʒ re dictum fuerit ⁊c. A

Quotquot cum flentibus penitentes deus diligit: nam per penitentiã Chriſtum tangimus: culpas plangimus: et corpus frangimus ⁊c.

Quotquot etiã virtutibus eminẽtes eligit de⁹ et quotquot criminibus peſtilentie negligit deus ⁊c. ibidem. A

De littera. R.

Ratio quedã ſequenda/quedã docenda/quedam reddẽda/q̃dã diſcẽda/⁊ quedã diuidenda ⁊c. A

Ratio adhuc quedã originalis que cuncta ſupat ⁊ nõ attingitur: quedã morigeralis que mores re parat ⁊ quam iuſtus ſequit̃: ⁊ quedã iudicialis que iuſte imperat ⁊ nõ reuertitur ⁊c. ibidem. B

Radere/raſus/radere ideſt capillos abſtergere vel auferre ⁊ hoc mediante nouacula ⁊c. A

Radere quoddã ſumme vitioſum: ſcʒ qñ quis per peccatũ euellit ornatũ ⁊ capillaturã virtutum ibidem. A

Radere quoddam ſumme fructuoſum: ſcʒ bona tp̃alia a ſe auellere ⁊ ea pauperibus erogare ibidem. B

Radere q̃ddaʒ valde doloroſum: ſcʒ quo raptores ⁊ tyrã ni radũt ⁊ ſpoliãt vniuerſos ſubſtantia tp̃ali ibidem C

Radere quoddã valde virtuoſum: ſcʒ mala opa per tẽperã tiã ⁊ modeſtiam eradicare ⁊c. ibidem. D

Radix in ſcriptura in bono ⁊ in malo accipitur. A

Radix denotat iuſtoꝝ cõditionẽ virtuoſam ibidẽ A nã in iſta radice debet eſſe tenax dilectio ⁊ adherẽtia ibidem B dʒ eſſe viuax deuotio ⁊ influẽtia ibiđ. C dʒ eſſe for tis duratio ⁊ ꝑmanentia ibidẽ D debet eſſe mollis ſub iectio ⁊ reuerentia ibidem E atq̃ʒ eſſe debet dulcis cõ paſſio ⁊ affluentia ibidem. F

Radix ſignat virtutũ ꝑfectionẽ/mundanã poſſeſſioneʒ/cri minũ infectionẽ/⁊ maloꝝ defectionẽ ibidem. G

Raguel interpretatur paſtor dei vel egrotans deo vide hi ſtoriam thobie.

Ramus ſicut corpus conſtat ex membris ſic arbor ex ra mis ⁊c. A

Rami quidã interiores virtuales cordis affectus erigẽdi per charitatis deſiderium ibidem. A

Rami quidã exteriores tp̃ales charitatis ꝑfectus extendẽ di per pietatis refrigerium ⁊c. ibidem. B

Rami q̃dã ſuperiores xp̃i crucis aſpect⁹ ſiue ꝯſlictus/frequẽ tandi per deuotionis miſteriũ ⁊c. rami quidã inferiores noſtre carnis defect⁹ detruncandi per deuotionis miſte riũ ibidem B rami etiã ſignãt ſubditos: nam prelatus eſt radix que ramos ſcʒ ſubditos habet potare/ciba re/augmentare ⁊c. ibidem. C

Ayuntamiento de Madrid

Ramni proprietas ꝛc. ambitio D arbor. G
Rapina/rapere idest aliquid ſubito ꝛ violenter auferre A
Rapina quedā virtualis iuſtoꝝ/quedā corporalis luxurioſorū/quedā criminalis gratiarū/quedā eternalis aiarū quedā ſpūalis deuotorū/quedā ſupnalis beatorū/et quedam temporalis tyrānorū ibidem. A
Rapine viciū eſt deteſtādum: qꝛ raptores traſcendunt humanitatem: offendunt diuinitatem ibidem B et raptores incendunt fraternitatē ibidem. C
Rachel vxor yſaac pdilecta interpᵗtaꝰ ouis vel viſio videns deum ſeu videns principiū: et applicari pōt ad quālibet aiam ſanctā aut perſonā deuotam ꝛc. A
Raphael interpretaꝰ medicina dei: angelus qui thobiam ſanauit: filiū eius cōduxit ꝛc. A
Raphaym ciuitas amorreorū interpretatur gigantes vel medici ꝛc. A
Raro vide tarde et ſepe ꝛc.
Rebecca filia batuelis vxor yſaach patriarche: et interpretaꝰ patiētia: nā rebecca fuit oneri ſubiugata: hoſpiti valde grata: munere ſubarrata/yſaac cōiugata/geminis fecundata/ꝛ in ebron tumulata: et deſignat animam deuotam ꝛc. A
Reus/reatus idest peccatū ſeu obligatio ad penam debitā pro peccato ꝛc. A
Reus efficiꝰ homo ꝑpter omiſſaꝫ reuerentiā: ꝑpter cōmiſſam violētiā/ꝑpter remiſſam diligentiā/et ꝑpter dimiſſam cōtinentiā ibidem. A
Rebellio: rebellare idest ſurſum vel iterū bellare: vel cōtradicere. A
Rebellio/qdā cōtra rōnē: que fit in aio ibidē A qdā ꝯtra dictionū ſcꝫ infimi cōtra ſuperiorē ibidē B ꝛ quedā cōtra ſanctionē: ſcꝫ cōtra deū ꝛc. ibidem. C
Recedere idest ab aliquo fugere ꝛ elongare ꝛc. A
Receſſus qdā malꝰ ꝛ vitioſus ſcꝫ ipſi: nā talis recedit a deo p neqtiā ꝛ obſtinationē: a plato p ꝑteruiaꝫ ꝛ indignationē ibidē A recedit a ſeipſo p ſuperbiā ꝛ elationē: ꝛ a proximo per fallaciam ꝛ ꝓditionem ibidem. B
Receſſus quidā bonus ꝛ virtuoſus: ſcꝫ a malo et peccato: ſicqꝫ recedendum eſt a nephaⁿa ſocietate: a cōtraria crudelitate/ab omnimoda iniquitate: et ab incōmoda impietate ibidem. C
Receſſus quidā grauis et doloroſus: ſcꝫ quo dñs recedit a peccatoribus ꝛ iniuſtis gratiam ſubtrahēs in preſenti ꝛ gloriā in futuro ibidem. D
Receſſus quidā negatiuꝰ: ſcꝫ de nō receſſu nā vnus nō receſſus eſt hoīm pfectorū: vnꝰ hoīm iniuſtoꝝ, vnus hoīm dānatorū ꝛ vnus hoīm beatorū ꝛc. ibidem. E
Recēſere idest numerare/cōputare vide ibi.
Recidiuū idest reiteratꝰ caſus eſt aūt recidiuꝰ caſus magis periculoſus ꝛc. vide redire/retrorſum et reuerti.
Reclinare vide inclinare.
Recludere vide includere.
Recipere in ſcriptura multipliciter ſumiꝰ. A
Receptio quedam cōtributiua ſeu reſtitutiua/quedam retributiua/quedaꝫ cōſolatiua ibidem B quedam caſtigatiua/quedam condēnatiua/quedam charitatiua/et qdam obediatiua ibidem. C
Recordari idest aliquid preteritū meditari ꝛc. A
Recordatio quedā diuina nam xp̄ūs ad ſeipſuꝫ recordatur ſuā immēſam nobilitatem: ſuā clementē benignitatē/et ſuā cōiunctā fraternitatē: quātuꝫ vero ad nos recordaꝰ noſtrā paternalem generoſitatem: noſtrā deuotā ſedulitatē/noſtrā innatā fragilitatē/noſtrā perpeſſam aduerſitatē/et noſtrā cōmiſſam iniquitatē ibidem. B
Recordatio quedam iuſti/naꝫ recordari debet flagitia que cōmiſit: ſupplicia q̄ meruit: ſolatia q̄ amiſit: iudicia que perpendit: ſeueritatem quā euaſit ꝛ cetera alia ibidē B
Recordatio quedā iniqui/nā peccator recordaꝰ deliciarum ad delectandū: iniuriarū ad vindicandū/et nequiciarum ad cōplacendum ibidem. C
Rectus/rectitudo eſt quedā dimēſio per quaꝫ in equalitate ꝛ ꝓportione debita perſeuerāt: ita qꝫ nō ad vnā partē quā ad alterā ſe inclināt: ſicqꝫ rectitudo ē morū iuſticia ꝛ ſanctitudo: et rectus diciꝰ quilibet homo iuſtus ꝛc. A
Recti qdā ſimplr̄ habēt fortitudinē patientie: recti ſpūalr̄ habēt pulchritudinē apparētie: habent etiā mititudinē vel aptitudinē innocētie ibidē B et habēt certitudinē exiſtētie: nā habēt cor rectū itētionis: rectos oculos diſcretionis: rectos pedes affectiōis: rectos amplexus dilectionis: et cetera ſubſequētia ibidem. C
Reconciliatio idest de diſcordia ad pacē et ad cōcordiam reductio. A
Recōciliatio quedā celeſtis numinis placatiua: ſcꝫ deꝰ carnē aſſumēdo/quedā dei ꝛ hoīs vnitiua p penitentiaꝫ: et quedā fraterni turbinis lenitiua: qua homo teneꝰ recōciliari fratri ſuo ꝛc. ibidem. A
Recumbere vide accumbere/accubare/diſcumbere.
Redarguere/reprehendere/reprobare/ multiplex inueniꝰ redarguere ꝛc. A
Redarguere qōdā qō facit animꝰ: ſcꝫ remorſus ꝯſcie: qōdā qō facit optimꝰ/ſcꝫ bonꝰ pdicator ꝛc. qōdā qō facit peſſimus/ſcꝫ inuidus et detractor ꝛc. ibidem. A
Reddere preſupponit ꝓmiſſionem/receptionē/vel aliquā obligationem ꝛc. A
Redditio aliqua ſuperior ꝛ diuina/qua deus reddit gratiā penitentibus/copiā indigentibus/gloriā triūphantibꝰ eloquentiam predicatoribus/brauium militantibus/et cetera alia ibidem. A
Redditio aliqua inferior et humana/qua homo teneꝰ reddere vnicuiqꝫ qō ſuū eſt: ad hoc excitat auctoritas mādatoꝝ dei vel legis ibidē B ad hoc inuitat neceſſitas primorū gregis/ſicqꝫ reddere debemꝰ parētibꝰ pietatē: maioribꝰ humilitatē/vxoribꝰ charitatē/ſeruitoribus vtilitatē/cōquerētibus equalitatē ꝛc. ibidē C et inuitat etiaꝫ ſublimitas ſupernoꝝ regis ꝛc. ibidem. D
Redigere/redactꝰ/redigere idest aliquid in aliud cōuertere vel mutare. A
Redactio quedā terminatiua qua vita terminatur/quedaꝫ carnis ſubiugatiua qua corpus caſtigatur/quedā virtutis deſtructiua qua virtus eneruatur/quedā pauperum grauatiua qua libertas ligatur/ꝛ quedā fortune mutatiua qua fortuna mutatur ꝛc. ibidem. A
Redimere/redēptio enī locū habet in ſeruitute: in captiuitate: in venditate vel hereditate/ꝛ per redemptionē intelligitur generaliter illa ſalus et liberatio quā C hriſtꝰ natus et mortuus ſuis fidelibus ꝓcurauit: et ſic redemptio idꝫ eſt qō ſaluatio nā redemit nos a demonū iuriſditiōe: redemit nos de criminuꝫ obligatione/ꝛ redemit nos de inferni inflāmatione ꝛc. A
Reducere idest iterū vel retro aliquid ducere ꝛc. A
Reductio quedam virtualis que cōpletur per deum victorem ibidem A quedā exemplaris que completur p iuſtum paſtorem/quedam manualis que cōpletur per iuſtuꝫ rectorem/et quedā verbalis que exercetur per predicatores ibidem. B
Redundare vide abundare.
Reedificare vide edificare.
Referre/reportare/referre idest iterū ferre ſeu iterato portare aut reportare ꝛc. A
Referuntur fructus et opera ibidem A referuntur debita munera: referuntur verborū pondera/et referuntur grates nō aſpera ꝛc. ibidem. B
Reficere/refectio/reficere ſumitur ꝓ reparare/ſatiare ſeu recreare. A
Refectio quedaꝫ ſpiritualis qua reficit homo ſciens idest iuſtus: quedam fraternalis qua reficitur languens ege-

Ayuntamiento de Madrid

nus: quedã ſupernalis qua reficitur homo preclarus ideſt beatus: et quedã mũdialis qua reficitur ardens auarus ibidem. A

Refrigerium/refrigerare eſt de calore ad frigiditatẽ trãſire ⁊c. A

Refrigeriũ qͦddam qͦ interior facit deuotio: nam refrigerat mẽtem gemitus ⁊ fletus contritionis ſeu cõpunctionis: vomitus ⁊ iactus cõfeſſionis/aditus ⁊ motus ſubiectionis/fremitus ⁊ metus turbationis/ſcꝫ diuini amoris ⁊ ſpõſi atqꝫ virtus deuotionis ⁊c. ibidem. A

Refrigeriũ quoddã qͦ facit exterior cõpaſſio: ⁊ eſt refrigeriũ operis miſericordie ⁊c. quoddã qͦ facit ſuperior ſaluatio ſeu habitatio eſtqꝫ refrigerium glorie paradiſi ibidẽ B refrigeriũ quoddã qͦ inferior facit defectio ⁊ eſt refrigeriũ indignatiõis charitatis: ⁊ qͦdã qͦ poſterior facit dãnatio ⁊ eſt refrigerium ſudoris cõſolationis ⁊c. ibidem. C

Refugium quoddam tutum ⁊ ſecurum eſt deus: nam refugiũ ſcꝫ pauperibus ne fame pereãt: debilibus/ne hoſti pareant: vagantibus/ne domo careant: et ſperãtibus vt tuti floreant ⁊c. A

Refugiũ quoddã ſanũ atqꝫ purũ/ſcꝫ religionis atqꝫ penitẽtie ſeu iuſtorꝫ ſocietas ⁊c. ⁊ qͦdã vanũ ⁊ obſcurũ ſcꝫ quo mali recurrũt ad refugia mundanorꝫ ⁊c. ibidem. B

Refulgere vide fulgor ſeu fulgere.

Regalis/vide reges/regius.

Regere pertinet ad rectorem ⁊c. A

Regere eſt actus ſapientie: actus diligentie/et actus eminentie ibidem. A

Rector habere dꝫ mititudinẽ ⁊ clemẽtiã: rectitudinẽ ⁊ iuſticiã/ac celſitudinẽ atqꝫ potentiã ibidem. B

Rex/reges/regnare/rex nomẽ dignitatis/officij ⁊ poteſtatis ⁊c. A

Rex quidam eternalis ſuperior ſcꝫ deus/quidam ſpiritualis interior/quidam temporalis exterior/et quidã inferualis inferior ⁊c. ibidem. A

Rex quidaꝫ admirabilis ⁊ glorioſus ſcꝫ deus qui eſt rex regum ⁊ dñs dominantiũ ibidem B nam deus eſt rex ſapiens ⁊ prudẽtiſſimus: pius ⁊ clemẽtiſſimus/prepotẽs ⁊ ſtabiliſſimus/prouidens ⁊ cõmuniſſimus ibideꝫ C ⁊ iuſtus atqꝫ ſeueriſſimus ⁊c. ibidem. D

Rex quidã laudabilis ⁊ virtuoſus: ſcꝫ bonus princeps/iudex/prelatus/vel vir perfectus: nam talis eſſe debet audax ad precedendum: fortis ad reſiſtendũ/cautus ad puidendum/clemens ad indulgendum/iuſtus ad iudicãdum/diligens ad inquirendũ/humilis ad ſeruiẽdum/et cetera alia per longum ibidem. E

Rex quidã odibilis ⁊ vitioſus/nã tales delicijs impinguantur: blandicijs delectantur: luxurijs inqͥnantur: ſcientijs effrenãtur/⁊ ignorãtijs hebetãtur ibidem. F

Regnũ quoddã incipiẽtiũ in quo viuũt hoĩes penitẽtes ⁊ ſignãtur per regẽ iuda ibidẽ G qͦdã pficientiũ quo viuũt hoĩes laborãtes ſeu militãtes: denotanturqꝫ per regẽ dauid ibidẽ H quoddã ſancte viuẽtium quo regnãt vitia ſuperãtes: ſignãturqꝫ per regẽ ſalomonẽ: ⁊ quoddã ſemp letantiũ quo regnãt celi triũphantes: ⁊ ſignãtur per regẽ iſrael ibidem. I

Reges mali in ſcriptura inueniũtur: ſcꝫ rex aſſyriorꝫ/amorreorꝫ/babyloniorꝫ/⁊ egyptiorꝫ/iſti eñ reges filios iſrael grauauerũt: deũ contẽpſerũt: ⁊ ſupbe ſup alios regnauerũt: ſignantqꝫ demones atqꝫ tyrãnos ⁊c. ibidem. K

Regina ſignat in ſcriptura animã deuotã: vel quãlibet virginẽ ſanctã vel etiã virginẽ Mariam. A

Regina debet regem cum populo concordare: ſemper clementiam demonſtrare: ſe per decentiam ornare: hoſtis potentiã refrenare: ⁊ regis amicitiã vẽdicare moraliter intelligendo de beata virgine vel etiã ſancta anima: vel perſona ⁊c. ibidem. B

Regina etiã eſſe dꝫ decẽs ⁊ ſpecioſa: placẽs ⁊ amoroſa/clemens ⁊ viſceroſa/tremẽs ⁊ timoroſa/cultu religioſa/ſtatu imperioſa/⁊ cetera alia ibidem. B

Regius/regalis/regiũ ſeu regale dicit illud qͦ ad reges noſcit ptinere ſeu a regib⁹ dependere: hinc eſt qͦ ſcdm diuerſitatẽ regũ inuenit diuerſitas regiorꝫ ⁊c. A

Regnũ qͦdã tpale vanũ ⁊ trãſitoriũ ꝑpter diſſenſiones ⁊ cõtrouerſias: vagationes ⁊ inſolẽtias: occiſiones ⁊ iniuſticias: detractiones ⁊ inuidentias: ⁊ ſequentia ibidẽ A quoddã virtuale ſanũ ⁊ meritoriũ/quo viri iuſti ⁊ ſancti chriſto regi celeſti ſunt dedicati multiformiter ibidẽ B quoddam eternale dignuꝫ ⁊ permãſoriũ ſcꝫ dona regia glorie paradiſi ibidem. C

Regio multiplex in ſcriptura reperit: ſcꝫ regio quedã viatorũ vita tpalis: quedã pfectorũ vita ſpiritalis: quedã beatorũ patria ſupnalis: quedã peccatorꝫ patria mũdialis: quedã vitiorꝫ ⁊ meritoruꝫ habitatio cordialis: ⁊ quedã dãnatorꝫ habitatio infernalis ⁊c. A

Regnum/regnare/regnũ multiplex tam in bono ꝙ in malo reperitur. A

Regnũ quoddã ſupius eccleſie triũphantis beatoruꝫ affectandũ ibidẽ B qͦdã inferi⁹ eccleſie militãtis prelatorũ gubernãdũ ibidẽ C qͦdã interi⁹ cõſciẽtie vel aĩe virtuoſe reformãdũ ⁊c. et qͦdã exteri⁹ ſacre ſcripture et fidei chriſtiane habitandum ⁊c. ibidem. D

Regnũ ſumitur in malo: ⁊ ſic regnũ qͦdã eminẽtie temporalis: qͦdã conſcientie criminalis: ⁊ qͦdam peſtilentie infernalis ⁊c. ibidem. E

Regredi vide reuerti.

Regula ideſt regimen/vel menſura. A

Regula quedã rõnis que eſt in cordiali cõſciẽtia: quedam lectionis in litterali ſapiẽtia/⁊ quedã iuſſionis in fraternali ſeu virtuali obſeruãtia ⁊c. ibidem B

Religio/religioſus/religio eſt ſtat⁹ hoim perfectorꝫ ſub certis mãdatis ⁊ regulis deo famulãtiũ. A

Religionis ſtat⁹ ſecurior/nã ibidẽ eſt virt⁹ flor ide caſtitatis ibidẽ A virt⁹ intime paupertatis ibidẽ B virt⁹ obedientie ⁊ humilitatis ibidẽ C virt⁹ amicitie ⁊ cõmunitatis ⁊ ſilentiũ magne taciturnitatis ibidẽ D atqꝫ habitus magne vilitatis ibidem. E

Relinquere ideſt dimittere/fugere/ſpnere/abijcere ⁊c. et ſumit in bono ⁊ in malo. A

Relinquere qͦdam virtuoſum quo viri ſancti relinquũt illa que ſue cõtraria ſunt ſaluti ibidem A ſicqꝫ relinquere debemus anxiaꝫ rerũ poſſeſſionem ibidẽ B carnis noxiã voluptatẽ ſeu infectioneꝫ/⁊ mentis ꝓprie volitionem ſeu affectionẽ ibidem. C

Relinquere qͦdam vitioſum/ſcꝫ malorum qui vtilia relinquũt ad ſalutẽ: nã relinquunt deũ per iniquitatẽ: parentes per impietatẽ/correctionẽ per proteruitatẽ/et religionem per apoſtaſie prauitatem ⁊c. ⁊ qͦdam fructuoſum ſcꝫ iuſtorũ quando iuſti poſterius bona documẽta ⁊ exẽpla relinquũt ⁊c. ibidem. D

Reliquie dicũtur oĩa illa que poſt cõſumptionẽ alicui⁹ rei remanent ⁊ relinquũtur ⁊c. A

Reliquie quedã corporales/ſcꝫ ſanctorũ honorande ibidẽ A quedã temporales erogande/⁊ quedã pſonales iformande ⁊c. ibidem. B

Reliquie vero male ſunt filij male docti ⁊c. ibidem. C

Remanere ſignat vt cõiter ſtationẽ et pſeuerantiã ſiue in bono ſiue in malo: in bono eñ ſignat bonam perſeuerãtiam qua homo remanet in ſtatu gratie nec inde per peccatum recedit ⁊c. A

Remanere vero in malo nihil aliud eſt ꝙ in malo perſeuerare ⁊c. ibidem. B

Reminiſci qͦdã dei iuſtitie/qͦdã dei clementie/et qͦdã noſtre prudẽtie ⁊c. vide memorari ſeu memoria.

Remittere/remiſſio/remittere ideſt retro ſeu iterũ mittere

B

Ayuntamiento de Madrid

vel ſumiť pꝛo relaxare vel pꝛo indulgere/parcere/vel mi ſereri ⁊ cõdonare ⁊c. A

Remiſſio quedã ſuperioꝛ ⁊ diuina qua de⁹ dimittit pecca ta penitẽtibus: debita poſtulãtibus/⁊ toꝛmẽta ſanctis reſurgentibus ibidem. A

Remiſſio quedã inferioꝛ humana qua nos tenemur aliis remittere ⁊c. ibidem. B

Renes ſunt membꝛa coꝛpoꝛis ad humoꝛũ depurationes et ad caloꝛis cõſeruationẽ: ad pꝛolis ſuſcitationẽ ⁊ genera tionem oꝛdinata ⁊c. A

Renes ſignãt viros ſpũales: ſignãt etiã affect⁹ coꝛdiales: ⁊ appetitus carnales ⁊c. ibidem. A

Renouare/innouare/innouatio ſeu renouatio quedã natu ralis qua de⁹ ꝑ tẽpoꝛũ viciſſitudinẽ omni anno renouat oĩa ⁊c. quedã virtualis qua homo de peccati vetuſtate mediãte penitentia per gratiã renouať: ſicq; tales reno uãt cõſcientiã interioꝛẽ: apparẽtiã exterioꝛẽ/amicitiam intimioꝛẽ/ſapientiã ſincerioꝛẽ/⁊ penitentiã aſperioꝛem ibidẽ A quedã renouatio mũdialis ſeu foꝛtunalis qua peccatoꝛes innouãt in ſe mala ⁊c. quedã criminalis quo qs aliquo doloꝛe renouať quocũq; crimine: q̃dã eterna lis ſeu ſupnalis ſcʒ beatoꝝ in paradiſo/⁊ quedã inferna lis ſcʒ renouatio toꝛmentoꝛũ ⁊c. ibidem. B

Renũciare vide annũciare/narrare/referre.

Repellere idẽſt retro ſeu iterũ pellere/fugare/abiicere/re pudiare/⁊ refutare ⁊c. A

Repellere qᷓdã qꝺ facit diuina iuſticia: nã quoſdaʒ repel lit oꝛdinatiue: quoſdã coꝛrectiue ſeu caſtigatiue/⁊ q̃ſdã executiue ꝑ finalẽ dãnationẽ ibidẽ A repellere qᷓdaʒ qꝺ facit humana pꝛudẽtia: ſcʒ quo iuſti abiiciunt ſeu re pellũt a ſe malũ: ⁊ qᷓdã qꝺ iſana facit ſtulticia: ſcʒ quo peccatoꝛes repellũt a ſe bona deũ videlʒ cõtẽnẽdo: ami cum fugiẽdo: ⁊ ſeipſum nõ curãdo ⁊c. ibidem. B

Repente/repentinus/repente idẽſt ſubito/cito/celeriter et inſtanter. A

Repente qᷓdam diuine benignitatis: quoddam diuine ſe ueritatis: qᷓdam moꝛalis ſedulitatis: ⁊ qᷓdam munda ne crudelitatis ⁊c. ibidem. A

Reperire quoddã dei/q: reddit vnicuiq; iuxta opera ſua tẽ poꝛe ſuo ⁊c. A

Reperire qᷓdam iuſti/nam intendunt ſeu reperiũt ſummã diuinitatẽ: gratie voluptatẽ/rerũ vtilitatẽ/bonã ſocieta tem/coꝛdis iniquitatẽ/⁊c. ibidem B ⁊ quoddaʒ ſtulti/ nã ſtulti reperiunt diuitias tꝑales: delicias gutturales/ luxurias coꝛpales/diſcoꝛdias fraternales/⁊ moleſtias eternales ibidem. C

Replere/plenus/plenitudo ſiue repletio ſignant generali ter abundantiã ⁊ cõplementum ſiue in bono ſiue in ma lo ⁊c. A

Plenitudo quedam interioꝛ virtualis meritoꝛũ/nam ſic iu ſti ſunt pleni virtuali ſanctitudine ibidem B ſunt etiaʒ pleni coꝛdiali limpitudine: ⁊ pleni eternali beatitudine ⁊c. ibidẽ C quedã exterioꝛ tꝑalis bonoꝛũ tꝑaliũ huius mundi ibidẽ D ⁊ quedaʒ inferioꝛ criminalis/qua mali replẽtur viciis ⁊ pctĩs: videlʒ ſtulticia ⁊ fatuitate/auari tia ⁊ cupiditate/caſtrimargia ⁊ guloſitate/violẽtia ⁊ cru delitate ⁊ cetera alia ibidem. E

Reponere idẽſt retro ſeu in abſcondito ponere ſeu depone re/vel in loco tuto ponere ⁊c. A

Reponere qᷓdã pꝛudẽtie: qᷓdã miſerie: qᷓdã clementie: qᷓdã dementie: qᷓdã fiducie ⁊c. ibidem. A

Repoꝛtare vide referre/narrare.

Repꝛehendere vide arguere/redarguere.

Repꝛobare ſumitur pꝛo repudiare/refutare/ꝓpellere/re ſpuere/dãnare/abiicere/vel nõ curare. A

Repꝛobatus fuit Chꝛiſtus per iudaicã cõcionẽ ibidem A repꝛobatus eſt iuſtus per peſtificaʒ legionẽ ſcʒ per im pios ⁊ peruerſos ⁊c. ibideʒ B repꝛobatus eſt ſtultus ſeu peccatoꝛ per dominicã ſanctionẽ: ⁊ peccatoꝛes repꝛobi dicũtur ꝓpter ſtulticiã qua ſunt hebetati: luxuriaʒ qua ſunt inflãmati: pigritiã qua ſunt eneruati: faſtidiã qua ſunt effrenati ⁊ ſequẽtia ibidem. C

Repꝛobat⁹ eſt fract⁹ idẽſt pauꝑ ⁊ egeſtate cõtẽptibilis fra ctus ꝑ tyrãnicã pꝛeſſionẽ ⁊c. ibidem. D

Reptile/reptilia ſunt aĩalia circa terrã repentia que a re ptãdo dicta ſunt reptilia ⁊c. A

Repunt enĩ occulti tentatoꝛes ſcʒ demones: repunt auari peccatoꝛes: ⁊ repũt affect⁹ carnis in nobis ⁊c. A

Reptilia in malo dicunť pctõꝛes, q: fedant ſe tangẽtes: ſp nunt ſeſe regẽtes: regũt populos ⁊ gẽtes: ⁊ pereunt per penas ingentes ⁊c. reptilia vero in bono ſunt boni labo ratoꝛes: nã iſti cũ deo ſunt colligati: in deo occupati/et per deũ liberati ⁊c. ibidem. A

Reputare/reputãs/reputat⁹/reputare idẽſt eſtimare/opi nari/credere/aſcribere/iudicare ⁊c. A

Reputatio quedaʒ veracis cognitionis qua de⁹ ⁊ iuſt⁹ res reputãt q̃tum valent: nam tales reputant culpe ſtratuʒ vilem ⁊ foꝛdidũ: mundi ſtatũ vanũ ⁊ fluidũ: ⁊ iuſti pꝛatũ ſanctum ⁊ floꝛidum ibidem. A

Reputatio quedam opinionis fallacis qua mali reputant bona eſſe mala: nam tales reputant fatuos vigere: pau peres fetere/deum nil videre/et iuſtum non valere ibi dem. B

Reputatio quedã pꝛeſumptiõis audacis qua mali ſeipſos reputant ⁊c. ibidem. C

Requies/requieſcere ſumiť pꝛo ceſſare/ꝑ doꝛmire/vel a la boꝛe deſiſtere ⁊c. A

Requies quedam interioꝛ virtuoſa hoĩm perfectoꝛum qui in ſolo dño requieſcunt ⁊c. ibidem A naʒ ad mentis re quiem habendam requiriť affectio deſideratiua: perfe ctio alleuiatiua/intentio pacis amatiua/et diſcretio deli beratiua ⁊c. ibidem. B

Requies quedã exterioꝛ ⁊ vitioſa ⁊ eſt requies maloꝛum nam requieſcunt in pꝛauitatibus ⁊ in vitiis: in poſſeſſio nibus ⁊ diuitiis/in carnalitatib⁹ ⁊ deliciis/in dignitati bus ⁊ officiis ⁊ cetera alia ibidem. C

Requies quidã ſuperioꝛ et gloꝛioſa ſcʒ beatoꝛũ: naʒ ibi eſt trãquillitas laboꝛis excluſiua: cõmunitas amoꝛis cõclu ſiua/amenitas decoꝛis cõtentiua/ſuauitas doloꝛis abla tiua/ſecuritas terroꝛis expulſiua/⁊ fertilitas ardoꝛis re pletiua ibidem. D

Requies quedam poſterioꝛ et tedioſa ſcʒ nature coꝛpoꝛa lis: ⁊ requies quedaʒ inferioꝛ ⁊ periculoſa ſcʒ inferni ⁊c. ibidem. E

Requirere idẽſt aliquod debitum expetere ⁊c. A

Requiruntť aĩe de manib⁹ ꝑlatoꝝ: requiruntť opa bona de manib⁹ ſubditoꝝ: requiriť vindicta de opib⁹ impioꝝ: ⁊ re quiriť auxiliũ de manu dñioꝝ ⁊c. ibidem. A

Res/in ſacra ſcriptura oĩa que ſunt res dicũtur ſiue ſint ſub ſtãtie/accidẽtia/paſſiones/habit⁹/ſiue actus. A

Res quedam deficientes ⁊ fugitiue contẽnende/ſcʒ res hu ius mundi/bona tempoꝛalia ⁊ terrena ibideʒ A quedã res inficientes ⁊ nociue euitande ſcʒ vitia peccata: ⁊ que dam res afficientes ⁊ leſiue tolerãde/ſcʒ miſerie ⁊ tribu lationes viri iuſti ⁊c. ibidem. B

Res q̃daʒ ꝑficiẽtes ⁊ iuuatiue frequẽtãde/ſcʒ bona opa q̃ ꝑficiunt ad ſalutẽ ⁊c. quedã ꝑficiẽtes ⁊ directiue ꝓcurã de ſcʒ virtutes: quedã ſufficientes ⁊ refectiue affectan de/ſcʒ gloꝛia paradiſi ⁊c. ibidem. C

Reſpublica diciť cõmunis ſtat⁹ pluriũ ſimul viuẽtiũ ⁊ ſub eiſdẽ legib⁹/moꝛib⁹/atq; ritib⁹ cõiſtetoꝛũ ⁊c. eſtq; reſpu blica q̃dã tꝑalis laicoꝝ: q̃dã generalis chꝛiſtianoꝝ: que dã ſpũalis religioſoꝝ: q̃dã ſpũalis hoĩm ꝑfectoꝝ: q̃dam criminalis hoĩm peccatoꝝ: quedã infernalis hoĩm dam natoꝝ: ⁊ quedã ſupnalis hoĩm beatoꝝ ⁊c. A

Reſeruare idẽſt retro vel in poſterũ ſeruare. ⁊c. A

Ayuntamiento de Madrid

Reſeruare vnū qđ facit ſapiēs: vnū facit neſciens: vnum facit patiēs: ⁊ vnum facit puniens ⁊c. ibidem. A

Reſidere/reſiduum/reſidere ideſt remanere/reſtare ⁊c. A

Reſiduum quoddam luminis intimi ſcȝ virtutum: ⁊ meritorum hominū iuſtorū: ⁊ iſti dicūtur reſidui multiformiter ⁊c. ibidem. A

Reſiſtere eſt actus cōtrarietatis et obuiationis: controuerſie ⁊ repulſionis/reſiſtentia enī non eſt inter ſīlia ſed inter cōtraria ⁊c. A

Reſiſtentia quedā ſuperne iuriſdictionis et potentie qua reſiſtit dei potētia affectionibus maloꝝ ⁊c. ibidem A quedā interne cōtradictionis ⁊ cōſtātie: ſcȝ qua iuſti reſiſtunt tentationibus demoniorū ibideȝ B ⁊ quedā humane obſtinationis ⁊ ſtulticie: ſcȝ qua mali ⁊ impij reſiſtūt dei inſpirationibus: prelati inſtructionibus/ ꝓximi volūtatibus/ ⁊ ſubditi ſupplicationibus ibidem. C

Reſpicere/reſpectus/reſpicere ideſt aliquid attendere vel videre. A

Reſpectus quidā dei/naȝ deus tres habet oculos quibus reſpicit vniuerſa: videlȝ oculū ſcientie ad gubernandum oculū clementie ad adiuuandum: ⁊ oculuȝ iuſticie ad cōdēnandum ⁊c. ibidem. A

Reſpectus quidā humanꝰ duplex: nā quidā bonus ſcȝ ſenſus ⁊ diſcretio cordialis hoīs quo homo reſpicit ſuperiꝰ gaudia beatoꝝ inferiꝰ ſupplicia dānatorū/exteriꝰ ſuſpiria egenoꝝ/interiꝰ flagitia vitioſorū/et poſteriꝰ diſpendia futuroꝝ ⁊c. ⁊ quidā malus quo hoīes reſpiciūt libētius vilia ꝙ vtilia ⁊c. ibidem. B

Reſpondere ideſt aliquid dicere vel cauſam alicuiꝰ allegare: ⁊ reſpōdere eſt verbū obedientie ⁊ humilitatis: ſapiētie ⁊ ſubtilitatis/iuſticie ſeu equitatis/ ⁊ ſtulticie ſeu preſumptuoſitatis ⁊c. A

Reſtituere/reſtitutio q̄dā gratie q̄ reſtituit penitētibꝰ ⁊c. ibidē A q̄dā glorie q̄ reſtituit triūphātibꝰ: ⁊ quedā tp̄alis ſubſtātie que reſtituit indigētibus ⁊c. ibidem. B

Reſurgere/reſurrectio/reſurgere ideſt iterū ſurgere vel de morte ad vitam reuerſio. A

Reſurrectio quedā aīe ſpūalis qñ aīa de pctō reſurgit ⁊c. ibidē A quedā fortune tp̄alis qua homo iterū ꝑ mūdanā ꝓſperitatē reſtituit ⁊c. ⁊ quedā nature ꝑſonalis qua omnis homo in nouiſſimo die reſurget ⁊c. ⁊ illa exēplat naturaliter: demonſtrat exēplariter: predicatur figuraliter: ⁊ reuelat ſpūaliter ⁊c. ibidem. B

Rethe ⁊ ſagena ſunt quedā filorū vel viminū inſtrumenta ad captionē piſciū/animaliū vel volatilium ordinata: ⁊ ſignat in bono vel in malo. A

Rethe in bono quoddā mētale ſcȝ cordis affectio qua mediante homo capit bona gratie ⁊ glorie ⁊c. quoddaȝ verbale ſcȝ verbi predicatio ⁊c. ⁊ qđdaȝ reale ſcȝ eccleſie cōgregatio ibidem. A

Rethe in malo ſignat omne illud per qđ homo capitur: inuoluitur ⁊ decipitur: ſicqȝ eſt rethe deliciarū/diuitiarū/ ⁊ eminentiarū ibidem. B

Retinere/retentio multiplex in ſcriptura reperitur. A

Retentio quedā dānificatiua ſcȝ retentio diuitiarū ibideȝ A quedā notificatiua qua dei mandata ⁊ documēta in mente retinemus ⁊c. quedā modificatiua qua nos retinemus ⁊ retrahimus malos appetitꝰ ⁊c. ⁊ quedā ſaluificatiua ſcȝ perſeuerantia que alias retinet virtutes et reſeruat ⁊c. ibidem. B

Retrahere/retractio eſt aliquid ab aliquo termino vel propoſito retractio: ⁊ eſt retractio quedā virtuoſa: quedā vitioſa: ⁊ quedā periculoſa ⁊c. A

Retorquere/retortus vide torquere.

Retribuere ideſt recōpenſare/ſatiſfacere/reddere ⁊c. A

Retributio quedam equitatis ⁊ iuſticie meritoria: quedaȝ prauitatis ⁊ nequitie dānatoria: quedaȝ bonitatis ⁊ clementie ſaluatoria: ⁊ quedam ſeueritatis ⁊ potentie afflictoria ⁊c. ibidem. B

Retro/retrorſum aduerbia ſignificantia partē interiorē ⁊ poſteriorē: ſignāt etiā qñqȝ p̄teritū: qñqȝ futurū ⁊c. A

Retro quoddā attendendū ſcȝ vitia que cōmiſimus: beneficia que recepimus ⁊c. qđdam metuendū ſcȝ mors/iudicium ⁊ infernus ⁊c. ibidem A quoddā precauenduȝ ſcȝ pctm̄ ⁊ ſtatus peccati: quoddā acquirendū ſcȝ ſtatus penitentie ibidem B qđdā dimittendū ſcȝ ꝓſperitas mūdana/ ⁊ bona huiꝰ mundi: quoddā ꝓmerendū/ſcȝ xp̄i bonitas: ⁊ qđdā paueſcendū ſcȝ infernus ⁊c. ibidem. C

Reuelare eſt ſecretū ſuū alicui declarare ⁊c. A

Reuelatio quedā diuina valde mirabilis/nam reuelatio talis quedā eſt amoris ineſtimabilis/quedā valoris incōparabilis ibidē A quedā rigoris intēperabilis: ⁊ quedā ſplendoris inobfuſcabilis ibidem B quedaȝ humana valde laudabilis ⁊c. ibidem C quedā mundana ⁊ dānabilis: ⁊ quedā eterna triſtabilis ⁊c. ibidem. D

Revereri/reuerētia/reuereri ideſt dubitare ⁊c. A

Reuerentia quedā hoīm humiliū ⁊ ſubiectoꝝ ibideȝ A q̄dā hoīm nobiliū ⁊ ꝯfectoꝝ ſeu deuotoꝝ: ⁊ quedā hoīm flebiliū ⁊ dānatoꝝ ⁊c. ibidem. B

Reuereri ſumit pro vereri: ⁊ ſic iuſti reuerentur preſidentē diuinitatem: precedentem iniquitatem/preſentem calamitateȝ/defluentem proſperitatem/ ⁊ imminentem feſtiuitatem ⁊c. ibidem. C

Reuerti/reuertens/reuerſus/ reuerſio multiplex in ſcriptura. A

Reuerſio quedam Chriſti aſcendentis: nam ipſe reuerſus ad ſtatū honoris poſt victoriā ibideȝ A reuerſus ad locuȝ valoris poſt miſeriā: et reuerſus ad locū amoris poſt anguſtiā ⁊ triſticiam ibidem. B

Reuerſio quedā hoīs penitētis/nam ſic eſt reuertendū ꝓpter dānabile nocumentū ibidem C reuertendū ne diſſoluamus tenaculū amoris ibidē D ⁊ reuertendū vt impleamus documentū valoris ibidem. E

Reuerſio quedam hoīs delinquētis qua homo reuertitur ad retroacta vitia ⁊ peccata ⁊c. quedam hoīs morietis qua homo ad terrā reuertit vnde ſumptus eſt ⁊c. ⁊ quedam nature reſurgētis qua natura eſt reuerſura de morte ad vitā nouiſſimo die ⁊c. ibidem. F

Reuiuere/vide viuere/reſurgere.

Reuocare ideſt retro ſeu iterum vocare de termino ad quē itur ad p̄cedentē terminū reducere vel vocare ⁊c. A

Reuocatio quedā quā facit penitētia qua homo de malo ad bonū reuertit ⁊c. quedā quā facit inſolentia qua homo incōſtans facile ſolet ceſſare a ꝑſecutione bonorum operū ⁊c. quedā quā facit dei gratia qua miſeri reuocātur ad celi gloriā ⁊c. ⁊ quedā quaȝ facit dei iuſticia qua deus reuocat a preſentibus gaudijs peccatores ⁊c. ibidem. B

Ridere/riſus multiplex in ſcriptura reperitur ⁊c. A

Rident iuſti propter ſpem futurorū ⁊ iocunditateȝ: rident propter ſpem ⁊ charitatē: ⁊ rident ꝓpter eternā gloriaȝ ⁊ felicitatē ibidem. A

Rident mali ꝓpter ſtulticiā ⁊ iniquitatē ⁊c. ibidem. B

Rigare eſt aqua ſeu re humecta vel liquida aliquid irrigare/vide irrigare.

Ripa eſt litꝰ fluminis ſeu maris ſcȝ illa extrema pars terre que aquā immediate cōtingit ⁊c. A

Ripa quedā mortalis cōcluſionis ibideȝ A quedā letalis corruptionis: quedā vitalis cōuerſionis ibidē B quedam finalis ſaluationis: ⁊ quedam realis inſtructionis ⁊c. ibidem. C

Ritus eſt mos/obſeruātia/cōditio ſiue modus ⁊c. A

Ritus quidaȝ ſupportādus ⁊ tolerabilis iuſtoꝝ ſecularium ibidem A quidā admirādus ⁊ venerabilis religioſorū ⁊ eccleſiaſticorū ibidem B ⁊ quidā euitandus ⁊ deteſtabilis ſcȝ hoīm impiorū ⁊c. ibidem. C

Riuus riui/riuus eſt profluuium aquarum fluentiū de flumine vel de fonte ⁊c. et multe ſunt riuorū ſpecies: videlꝫ riuus cruoris et afflictionis/meroris et compunctionis/dulcoris et compaſſionis/ſplendoris ⁊ diſcretionis ⁊ cetera alia. A

Rixa/rixe fugiende ſunt ⁊ vitande multiplici ratione: q2 fouent natam diſcordiam: cōtinent ſtultam facundiam: reuelant ſtultā infamiā: ⁊ generant promptam iniuriam nā rixa ē diſcordie nutrix: ſtulticie tutrix/infamie dictrix ⁊ iniurie factrix ⁊c. A

Roboam ſucceſſor atqꝫ filius ſalomonis fuit rex iſrael: ⁊ ſignat bonum ſiue malum principem ſeu prelatum ⁊c. A

Roborare/robur/robuſtus/robur idest fortitudo ⁊ ſtabilitas. A

Robur qdā admirādū/diuine firmitatis venerādū: qdā humane virtutis ⁊ cōſtātie amplexādum: qdam tyrannicū mundane ptātis deteſtādum: ⁊ qdam demoniacum formidandum ⁊c. ibidem. A

Rogare idest precari: orare/petere/requirere ⁊ ſupplicare ⁊c. nam rogare eſt officium humilitatis: ſedulitatis/flebilitatis/penalitatis /crudelitatis/vtilitatis/et ſagacitatis ⁊c. A

Roma/romanus/roma caput omnium ⁊c. A

Roma eſt lucus interior animus humanus qui intus habitat eſt lucus exterior mūdus peſſimus qui iuſtos fatigat ibidem B roma eſt ſtatus inferior viciis primus quo iuſtus militat ⁊c. et roma eſt ſtatus ſuperior quē deus viſitat ſcꝫ paradiſus ⁊c. ibidem. C

Ros eſt quedā aeris impreſſio frigida ⁊ humida q̄ in medio aeris generat ⁊ hic ad nos inferius deriuat ⁊c. A

Ros quidā pficiens/ſtillatqꝫ a parte ſuperiori: quidam reficiens ſtillat a parte poſteriori: quidam inficiens ſtillat in parte exteriori: et quidam pficiens ſtillat in parte interiori ⁊c. ibidem. A

Ros quidā diuine gratie illuminatiuus pſcientiā ⁊ diſcretionē: quidā mollificatiuus p clementiā ⁊ cōpaſſionē ibidem B quidā refrigeratiuus p potētiā ⁊ repreſſionē: ⁊ quidā dulcificatiuus per pietatē ⁊ deuotionem ibidem. C

Roſa eſt flos fragrātiſſimus: cui decor/odor/valor/quaſi cūctis floribus āfertur: ſignatqꝫ virginē Mariā: Chriſtū/eccleſiā/⁊ quēlibet martyrē ſiue iuſtum ⁊c. A

Rota eſt inſtrumentū volubile ⁊ rotundū: faciliter vertibile ⁊ mobile/ſtrepitū faciēs ⁊ clamorē ⁊c. A

Rota quedā naturalis qua oīa naturalia ſunt ī circulo ſeu rota ibidē A quedā tpalis ſcꝫ rota fortune ⁊ mundi ſucceſſus: quedā ſupnalis ſcꝫ tumultus ⁊ ſtrepitus diuinoꝝ iudiciorū: quedaꝫ magiſtralis ſcꝫ predicatores ⁊ doctores ibidem B rota quedā ſcripturalis ſcꝫ volubilitas diuine ſcripture: quedaꝫ virtualis ſcꝫ vir iuſtus: ⁊ quedā criminalis ſcꝫ ſtatus maloꝝ ⁊c. ibidem. C

Ruben filius iacob vnus de .xii. patriarchis qui ioſeph liberare tentauit: interpratqꝫ videns filiū viſionis ⁊c. ⁊ ſignat virū pfectū atqꝫ etiā impiū multipliciter ⁊c. A

Rubor/rubedo eſt color igneus: roſeus/fulmineus/ſanguineus ⁊ purpureus: ſignatqꝫ charitatē ⁊ amicitiā que eſt ignea: ſignat humilitatē ⁊ verecundiam que eſt roſea: ſignat crudelitatem ⁊ ſeuitiā que eſt flāminea: ſignat carnalitatem et luxuriam que eſt carnea ſeu ſanguinea: ⁊ ſignat penalitatem et patientiam que eſt purpurea: atqꝫ ſignat confuſionem finalem quam damnati ſuſtinebunt ⁊c. A

Rubigo eſt illud qd̄ in metalli/ferri/vel gladii ſuperficie generatur: a quo ſplēdor ipſius hebetatur ⁊ ſubſtātia pſumitur ⁊ dānatur ⁊c. ſignatqꝫ peccatum. A

Rubus eſt frumentum ſeu arbor in deſertis abundans et creſcens/ſpinoſa/ledens ⁊ pungens: ſignatqꝫ homines penitentes/virginem Mariam: et in malo auarum ſignificat ⁊c. A

Rudis idest incōpoſitus: indoctus/⁊c. vide imbecillis inemptus ſtolidus.

Ruere/ruina/ruere idest ſubito ⁊ inſperate cadere: ⁊ inde ruinoſuꝫ qd̄ ppinquū eſt ⁊ facile ad ruendum ⁊c. A

Ruina quedā peccatoꝝ interius cauenda: quedā miſeroꝝ exterius ſuſtinēda ⁊c. ibidem B et quedā dānatorum inferius abhorrenda ⁊c. ibidem. C

Rufus/rufedo eſt color rubeus ſubnigris maculis pūctuatus ⁊c. et rufus dicitur Chriſtus pter ſanguinis cruētationem ⁊c. rufus dicitur iuſtus propter flaminis rubricationem: et rufus dicitur impius pter criminis maculationem ⁊c. A

Rugitus eſt vox ⁊ clamor leonis: eſtqꝫ quedaꝫ vox terribilis audientibus furorem pectoris ſignans a quo procedit ⁊c. A

Rugitus quidā penitentiū: quidam preſidentium: quidaꝫ iudicantium: quidam indigentium: quidā predicantiuꝫ et cetera alia ibidem. A

Rugitus quidam mirifice oñationis: quidam meſtifice lamentationis ibidem B rugitus quidā magnifice iuriſdictionis: quidam famelice ſeu triſtifice deſolationis: quidā autentice predicationis ibidem C quidam venefice murmurationis: quidam tyrannice depredationis: quidaꝫ malignice machinationis: et quidā peſtifice deſperationis ⁊c. ibidem. D

Ruminare/maſticare ſpūaliter idest cogitare/deſiderare/ſtudere/et deliberare/vide ibidem.

Rumor dicit nouitas alicuius facti de nouo auribus publicata vide nouitas.

Rumpere idest cōtinuitatē intercidere vel caſſare: et ſignat in bono et in malo. A

Rumpūt boni culpe prauitatē: mali morū honeſtatē/mors vite vanitatem/fortuna mundi proſperitatem/diabolus bonorum tranquillitatem/et deus maloruꝫ prauitatem ⁊c. ibidem. A

Ruptio quedā quā facit Chriſtus/qua deus dirumpit diuerſimode diuerſa: nam dirumpit ſcelera que vinculant mentis libertatem: dirumpit aſpera que iaculāt iuſti bonitateꝫ: et dirumpit pſpera que cumulant culpe prauitatem ibidem B ruptio quedā quā facit iuſtus: nā talis rumpit peccatorū habenas: miſerorū cathenas/⁊ malignorū ſequelas ⁊c. et ruptio quedā quā facit ſtultus ſeu impius: nā talis dirumpit diuina mandata/federa iurata/ſecreta ligata/et honeſta relata ⁊c. ac ruptio qdā quā facit letus ſcꝫ mors tpalis: q2 dirūpit corporū naturam charorū victurā: et fortune figurā ⁊c. ibidem. C

Rurſus/rurſum/rurſus vbicūqꝫ adiūgit ſemp ſignat iterationē/multiplicationē/vel reuerſionem ⁊c. A

Rurſus corpalis reſurrectiōis/rurſus ſpiritalis reformatōis rurſus virtualis iterationis/et rurſus criminalis deformationis ⁊c. ibidem. B

Rurſus de bona ⁊ virtuoſa bonorū operū multiplicatione ⁊ iteratione: nā iuſti volūt ⁊ querūt rurſus concipere vt bōa pariāt: effodere vt aquā hauriāt: reſpicere vt bona veniāt: comedere vt rurſus dormiāt: quieſcere vt alta videant: cōſulere deū ne pereāt et cetera alia ibidem. B

Rurſus vero in malo/nā impii habēt rurſus carnalis infectionis: mentalis pſumptionis/realis diſſenſionis/letalis obliuionis et finalis perditionis ⁊c. ibidem. C

De littera. S.

Sabbatū accipitur pro feſtiuitate ⁊c. A

Sabbatū qdā iudeorū: qdā deuotorū: qdā chriſtianorū: et quoddam beatoꝝ ibidem. A

Sabbatū ſi colere volumus plura requirunt: nā neceſſariū eſt abſtergere feces carnalitatis: deponere pōdus cupiditatis: pagere opus vtilitatis: pſiſtere ſtatū ſtabilitatis/adorare cultū diuinitatis: et ſequētia plura ibidē. B

Sacrificiū/ſacrificare/ſacrificiū idest officiū ſeu ſacrā obla

Ayuntamiento de Madrid

tionē facere vel efficere ⁊c. ſumitq; in bono ⁊ in malo A

Sacrificiū quoddā mirabile cū ſumma reuerētia offerēdū ibidē A quoddā laudabile cū diligentia faciendū ibidē B et qdā dānabile cū vigilātia fugiendū ibidem. C

Sacramentū vide ſeptem.

Sacerdos eſt nomen officij per qđ quis diuinis vſib⁹ deputaſ ⁊c. et ethimologizaſ ſacerdos quaſi ſacer dux/ſacra dans vel ſacra docens. A

Sacerdotibus inſit cōſciētie et innocētie ſanctitudo: nam tales nō ſint per affectionē defectuoſi: per imꝑfectionē monſtruoſi/per ſuꝑbiā gibboſi/ꝑ inuidiā lippoſi/per vanā gloriā albuginoſi/per luxuriā ſcabioſi/ꝑ auariciam impetiginoſi/et ꝑ pigritiā hernioſi/ſed requiriſ ꝙ maneant ſtabiliter per mentis firmitatē: caueāt diligenter prauā ſocietatē: horreant mētaliter mundi ꝓſperitatē palleant ſinceriter per carnis caſtitatē: et cetera per ordinem ibidem. B

Sacerdotibus inſit apparētie vel euidētie pulchritudo: nā tales ornātur ſtola puritatis et innocētie: ſtola firmitatis ⁊ patiētie/ſtola caſtitatis et cōtinentie/ſtola charitatis et amicitie et alia ſequentia ibidem. C

Sacerdotibus etiā inſit ſapiētie et eloquētie rectitudo: nā habeant eloquētiam ad docendi rectitudinē: apparētiā ad cōuerſandi pulchritudinem: et innocentiā ad viuēdi ſanctitudinē ibidem. D

Sacerdotes vero mali ſunt ſimonie ꝓfeſſores: ſuꝑbie ꝓceſſores/auaricie poſſeſſores/ignorātie ſucceſſores/malicioſi machinatores/preſumptuoſi opinatores/delitioſi cōuerſatores/⁊ luxurioſi inquinatores ibidem. E

Satiare vide ſaturitas.

Saccus eſt veſtis ſeu inſtrumentū vtile ad cōtinēdū: penale ad induendū/vile ⁊ deteſtabile ad intuendū: ⁊ inuenitur ſaccus mentalis cōſcientie: ſaccus penalis penitētie/ſaccus mortalis impotētie/ſaccus tꝑalis affluentie/⁊ ſacc⁹ iniquitatis ⁊ nequitie ⁊c. A

Sagitta eſt inſtrumētū bellicū ad ꝓijciendū de longe ordinatū ⁊ ad penetrādū vel pugnandū principaliter ꝑparatum: ⁊ ſumiſ in ſcripturam bono ⁊ in malo. A

Sagitta quedā cōtritionis ꝓ penitētibus cōpūgendis ibidē A quedā correctiōis ꝓ delinquētib⁹ puniēdis ibidē B ⁊ quedā ꝑdicatiōis ꝓ auditorib⁹ arguēdis ibidē C

Sagittarius quale ſignū celi atq; proprietates eius ⁊c. ibidem. C

Sagitta vero in malo eſt quedā tētationis: qdā detractionis: et quedā tribulationis ibidem. D

Sal eſt illud quo cibi ꝑdiūtur: quo carnes ſaliunſ: ⁊cū quo a putredine reſeruantur ⁊c. A

Sal quoddā ſapientie ⁊ diſcretionis: quoddā penitētie et afflictionis ibidē A qđdam amicitie ⁊ coniunctionis: qđdam imprudentie ⁊ imꝑfectionis: et qđdam affluentie ⁊ tꝑalis ſucceſſus ibidem. B

Salis ꝓprietas vide penitentia. C

Salis ſicilie mirabilis ꝓprietas ⁊c. pax. B

Salamandre ꝓprietas ⁊c. aduocatus. C

Salicis arboris ꝓprietas perſeuerantia. D

Salomon pōt ſignificare Chriſtū vel quēlibet virū iuſtū et potiſſime regē/iudicē vel prelatū: et hoc rōne nominis ratione ominis/⁊ ratione culminis ⁊c. A

Saluator/ſaluare/ſalus/ſaluare id eſt adiuuare et protegere liberare/et eſt ſaluare actus pietatis/poteſtatis/⁊ charitatis ⁊c. A

Saluat diuina bonitas hoiem ꝑ mortis illuſtrationē ibidē B ſaluat diuina probitas per hoſtis expurgationē: nā ſaluat ab hoſtili tentatione/a carnali infeſtatione/a temporali tribulatione/a crimininali infectione: et a corporali afflictione ibidem. C

Saluat diuina charitas per carnis intuitionē: videlꝫ a diaboli poteſtate/ab iferni captiuitate/et a peccati malignitate ibidem. D

Saluat diuina largitas per celi retributionem: nam ſalus eterna dabiſ peccata fugientibus: tormenta ſuſtinētib⁹ in deo cōfidentibus/dēm inuocātibus/humiliter cōuerſantibus et reliqua ibidem. E

Salutatio in bono eſt actus charitatis/pietatis/largitatis fidelitatis/ſedulitatis/⁊ cetera alia ibidem. A

Salutatio in malo quedā eſt elationis: quedā deriſionis ⁊ quedam proditionis ibidem B

Sambuci arboris ꝓprietas ⁊c. vide afferre. C

Sanare/ſanitas eſt quedā corporis bene tꝑata qualitas ſanare vero eſt corpus infirmū ab infirmitate liberare ⁊ ad tēperantiā reducere: eſtq; ſanitas qdā corporalis: qdam cordialis: ⁊ quedā eternalis ⁊c. A

Sanus ſpūaliter fit homo per modū immutantis penitentie ⁊c. ibidem B fit ſanus per actum quietantis innocētie ibidem C et fit ſanus per ſtatum conſeruantis ꝑmanentie ibidem. D

Sanitatis noſtre reſtitutiua eſt ſummi numinis icarnatio: Chriſti ſanguinis imolatio/ſacri fluminis depuratio/fidei luminis illuſtratio/⁊ dolentis hominis ſuſpiratio ibidem. E

Sanitatis noſtre cuſtoditiua et conſeruatiua ſunt feruor orationis/cultus religionis/honeſtas locutiōis/dulcor deuotionis/ictus tribulationis/auditus predicationis ⁊ cetera alia ibidem. F

Sanctus/ſanctitas/ſanctificatio/ſanct⁹ diciſ ille qui a peccatis ⁊ vitijs eſt immunis ⁊c. A

Sancti eſſe debem⁹ ꝓpter virtutū cumulum aſſumendo: et dicūtur hoīes ſancti qui timent diuinā maieſtatem: qui amant diuinā bonitatē: qui orant diuinam pietatē: qui habent fidei claritatem: qui tenent ſupernam charitatē ⁊ plura alia ibidem. B

Sancti eſſe debemus mandati ſtimulū exequentes: ſicq; habere debemus ſanctū locum religionis: ſanctum templum orationis/ſanctum oleum deuotionis/ſanctā hoſtiam ſubiectionis/ſanctos libros diſcretionis ⁊ cetera alia ibidem. C

Sancti eſſe debemus exempli ſpeculū exequēdo ſeu imitādo ⁊ hoc multipliciter ibidem. D

Sanctum ſanctorꝫ dicitur hoſtia corporis chriſti: cōſcientie viri iuſti/ſtatus eccleſie militantis/⁊ domus eccleſie triūphantis ibidem. E

Sancti dicunſ ſtelle ꝓpter ſex cōditiones ⁊c. ſtella. B

Sanctificare/ſanctificat⁹/ſanctificatio/ſanctificare eſt aliqđ purū/ſacrū ⁊ ſanctū facere vel aliqđ deo dicare vel ſanctificare vel ſctīn aliqđ celebrare ⁊c. ⁊ debem⁹ ſanctificari ac ſancti atq; puri fieri ad hoc ꝙ ſancto deo in ſancta fide ſua ⁊ eccleſia poſſimus cōgrue famulari ⁊c. A

Sanguis eſt humor corporis aīalis calid⁹ ⁊ humid⁹ ad nutrimentū mēbrorꝫ naturaliter ordinat⁹ ⁊c. A

Sanguis in bono quidam eſt redēptionis ſcꝫ xp̄i ſanguis: quidā amoroſus: quidā cōpaſſionis: quidā afflictionis ⁊ quidā nutritionis ⁊c. ibidem. A

Sanguis quidā valoris vel amoris precioſiſſimus ſcꝫ ſanguis Chriſti: nam vna gutta ſatiſfeciſſet ad mundi redēptionem: ad hoim ſaluationem/ad paradiſi reſtitutionē et ad oīm vitiorū expiationē ibidem. B

Sanguis Chriſti precioſus/qz eſt expiatiu⁹ oīs iniquitatis multipliciter ibidē C eſt diſſolutiu⁹ noſtre captiuitatis ibidē D eſt vocatiu⁹ dure ꝓfunditatis ſcꝫ iferni ⁊ peccati: eſt etiā reſtitutiu⁹ noſtre hereditatis ibidem E

Sanguis quidā dulcoris virtuoſiſſimi ſcꝫ ſanguis gratie ibidem F quidam doloris luctuoſiſſimi ſcꝫ mors ⁊ pena martyrū ibidē G et qdā ſudoris laboroſus: ſcꝫ ſubſtantie temporalis ibidem. H

Sanguis in malo videlꝫ luxurie ⁊ carnalitatis/nequitie et iniquitatis/ſeuicie ⁊ crudelitatis ibidem. I

Ayuntamiento de Madrid

Sanguiſuge ꝓprietas atqꝫ cōditio:ſignatqꝫ adulatorem
⁊c.vide abhominatio. B

Saphiri lapidis ꝓprietas carcer B innocentia. G

Sapiētia/ſapiens/ſapientia dicit̄ a cognitione rerū ⁊ cārū
et in ſcriptura multiplex reperitur ⁊c. A

Sapientia quedā ſuperior ⁊ increata/ſcꝫ diuina:nam talis
eſt increata/incarnata/inſcrutabilis ⁊ infallibilis:quedā
interior et illuſtrata/ſcꝫ virorū ſanctorū ⁊ iuſtorū:quedam
exterior ⁊ excecata ſcꝫ mundi:⁊ q̄dā inferior ⁊ deprauata
ſcꝫ diaboli ⁊c.ibidem. A

Sapiens debet ſubiugare cordis affectionem:naꝫ talis dꝫ
diligenter audire:dulciter aſſentire/ſuperbe nō ſentire/
maiori obedire/⁊ cum bonis conuenire ibidem B ſa-
piens etiam emulare debet morum perfectionem:nam
talis congregat virtutem amoris:timoris/vigoris/do-
loris/fidelitatis/humilitatis/ et cetera alia ibidꝫ E et
ſapiens vendicare debet vite ſaluationem ⁊c.ibidē. D

Sapientia quedā vitioſa ſcꝫ mundana:nam talis eſt mētis
elationis generatiua:eſt dei obliuiōis itroductiua ibidē
E eſt etiaꝫ omnis deceptionis machinatiua:eſt itētiōis
perturbatiua:et eſt dānationis procuratiua ibidem. F

Saturare/ſatiare/ſaturitas ideſt repletio :et ſumitur in bo
no ⁊ in malo. A

Saturitas in malo quedā guloſitatis:quedā crudelitatis
quedam iniquitatis:⁊ quedā mundane ꝓſperitatis:nā
talis inflāmat mentis affectionē:inducit cordis elatio-
nem:contemnit omneꝫ deuotionē:ſubuertit pacis quie
tationē:⁊ excitat carnis corruptionem ⁊c.ibidem. A

Saturitas in bono/nam deꝰ ſatiat bonos ſpūali deuotiōe:
ſacramentali refectione/tp̄ali afflictione/⁊ eternali con
ſolatione ibidem. B

Saturnus planeta maleuolus/tardus/terreꝰ ⁊c.ſignatqꝫ
prelatos eccleſiaſticos vide accedere. F

Saure lacerte proprietas A fluentia. B

Scandalum/ſcandaliꝫare/ſcandaluꝫ eſt illud qđ eſt cauſa
vel occaſio ruine:et eſt obex/obſtaculum ſeu offendiculū
alicuius ⁊c. A

Scandalum quoddam cruoris/ſcꝫ peccatum infidelitatis:
quoddam timoris:quoddā amoris:quoddam tentatio
nis:quoddam locutionis:qđdam operationis:⁊ cetera
alia ibidem. A

Scelus accipitur pro quocunqꝫ enormi vitio vel peccato vi
de de peccato.

Scindere/ſciſſura eſt diuiſio alicuius cōtinui:⁊ ſumitur in
bono ⁊ in malo. A

Sciſſura quedā contritionis:quedam confeſſionis:quedā
afflictionis ſeu correctionis:quedaꝫ compaſſionis:que
dam diuiſionis ſeu diſſenſionis:et quedam dānationis
ibidem. A

Scire/ſciētia in ſcriptura reperitur multiplex. A

Scientia quedaꝫ diuina ſuperior:quedam mundana infe-
rior:quedam ſpiritualis interior:⁊ quedam ſcripturalis
exterior ibidem. A

Scientia a dn̄o ſolet ꝓcedere:ſolet etiā cuncta bona oſten
dere:ſicqꝫ ſcire debemus ꝓprie carnis fragilitateꝫ:vite
labilitatē/mortis neceſſitatē/iudicij aſperitatē/reſurre
ctionis integritatē:⁊ alia ſequētia ibidē B ſoletqꝫ res
celeſtes appetere ⁊c.ibidem. E

Scylle nauis ꝓprietas ⁊c.peccatores. E

Scythe populi crudeles ⁊c.vide proditor. A

Scorpij ꝓprietas magna ⁊c.vide xp̄i paſſio. D

Scribere/ſcriptura quedam diuine ſapientie qua ſcribit̄ li
ber mandatorū ibideꝫ A quedā diuine preſcientie qua
ſcribitur liber meritorum :quedam mētalis recordantie
qua ſcribit̄ liber animorū:quedam iniuſticie qua ſcribit̄
liber vitiorū:et q̄dā finalis ſeu eternalis affluentie:qua
ſcribitur liber premiorū ibidem. E

Scrutari ideſt ideſt inueſtigare/diligenter inquirere/vel vi
dere:et inuenitur ſcrutari creatoris/preceptoris/viato
ris et peccatoris ⁊c.vide de diligentia ⁊ inquirere.

Scutum eſt hōis armatura ad defenſionem ⁊ tuitionem or
dinata. A

Scutum qđdam eternum diuine tuitionis:qđdam inter
num moralis perfectionis:videlꝫ ſcutuꝫ fidei ⁊ firme co
gnitionis/humilitatis ⁊ alte orationis/iuſticie ⁊ omnis
equitatis/elemoſyne et dulcis pietatis ibidē A quod-
dam paſtoralis prelationis:⁊ quoddam temporalis iu-
riſditionis ibidem. B

Secretum quoddam conſcientie interioris quoddā ſapiē
tie ſubtilioris:quoddam amicitie fidelioris:quoddam
iniuſticie deterioris: et quoddam eminentie ſuperio-
ris ⁊c. A

Seculum ſumitur q̄nqꝫ pro menſura tp̄is ſcꝫ centuꝫ anno
rum: quandoqꝫ pro ſtatum hoīm peccatorum:quādoqꝫ
pro ſtatu hoīm beatorū:⁊ reperitur ſeculuꝫ tranſitoriū
⁊ defectibile:infectoriū ⁊ infectibile/permanſoriū ⁊ infi-
nibile ⁊c. A

Secundus eſt ille a parte poſt qui immediate venit poſt
primum:et ſecundus eſt nomen humilitatis/auctorita-
tis/eq̄litatis/ ſedulitatis/ꝓpinq̄tatis et cetera alia. A

Secundum eſt prepoſitio:⁊ ſignat quandaꝫ adequationē
quandam imitationem:⁊ quādam cōparationem ⁊c.⁊
eſt multiplex:nam ſecundum vnum eſt virtuoſum/amo
roſum/gratioſum/viſceroſum/rigoroſum/et cetera plu
ra A vide ſicut.

Securus/ſecuritas quedā bona ⁊ quedam mala. A

Securitas quedā interior virtuoſa perfectoruꝫ:⁊ ſunt que
reddunt hominem ſecurum videlꝫ futurorum ſecreta ꝓ-
miſſio/ſecretorum clara cognitio ibidem A vitiorum fir
ma expulſio/⁊ animorum pura cōditio ibidem. B

Securitas quedā exterior vitioſa peccatorū:⁊ quedā ſupe
rior glorioſa beatorū ibidem. E

Sedere/ſedens/ſedere multiplex:videlꝫ virtuoſum/glorio
ſum/vitioſum/⁊ luctuoſum ⁊c. A

Sedēt iuſti in tranquillitate mentalis conſcientie ⁊c.ibidē
A nam iuſti ſedent in terra vt ibi lugeant:ſedent in vm
bra vt minus ferueant:in petra vt tutius maneant:in ci
nere vt ibi doleant:ſub arbore vt fructum habeāt:in pul
uere vt viles appareant:⁊ alia ſequentia ibidem. B

Sedent iuſti in ſublimitate paſtoralis eminētie:nā iſtoruꝫ
eſſe debet ſedes iuſticie/modeſtie/ potentie/prudentie/
clementie/⁊ cetera alia ibidem. E

Sedent iuſti in ſede ſupernalis affluentie: nam ibidem
eſt ſedes vigoris/ſplendoris/dulcoris et honoris ibi-
dem. D

Sedes in malo ē multiplex:nā eſt ſedes carnalitatis/cupi
ditatis/ proſp̄itatis /fallacitatis/crudelitatis/ tepidita
tis/atqꝫ flebilitatis ibidem. E

Sedes dei quintuplex:nā ſolet̄ ſedere in corde/virgine/cru
ce/celo/⁊ iudicio extremo ibidem. F

Seditio eſt diſſenſio vel turbatio quā ciues ⁊ domeſtici īter
ſe ſuſcitāt cōtra ſuperiores principes ⁊ rectores:nam cō
mittunt̄ nephanda/horrenda/⁊ ſtupenda ⁊c. A

Seductio/ſeducere ideſt decipere/defraudare/ prodere/
fallere/vel nocere/⁊ dicitur ſeducere quaſi ſeorſum a via
veritatis et recta ducere:atqꝫ multi ſunt ſeductores :vt
patet in diabolo tentatore/vſurario proditore/ muliere
⁊ luxurioſo blanditore/falſo amico/adulatore/et cetera
alia per longum. A

Seges nihil aliud ſignat qꝫ blada ſeu ſpicas adhuc exiſtē
tes in campis ⁊c. A

Seges quedā virtutū ⁊ meritorū:ſalutū ⁊ premiorum/ſan
ctorū ⁊ perfectorū/prauorū ⁊ peccatorū/culparū ⁊ vitio
rum/gaꝫarū atqꝫ terrenorū ibidem. A

Selenitis gēme ꝓprietas:nā lune imagineꝫ defert ⁊c.vide
amicitia D aīa E idem B imago D ꝓficiſci. B

Ayuntamiento de Madrid

Semen/ſeminare/ſemen accipitur in ſcriptura in bono et in malo. A

Semen qͦdā nobile et virtuoſum/vtile ⁊ fructuoſum/amicabile ⁊ glorioſum/dānabile ⁊ vitioſū/fluxibile et lubricoſum ibidem. A

Semen dicit̄ ſanctorū cōgregatio virtuoſa:q2 a ſanctis patribus et parentibus ſunt deciſi et deriuati:et tales ſunt corrigendi/eligendi/et ſeiungendi ab omni alienigena ⁊c. ibidem. A

Semen dicit̄ virtutū acquiſitio fructuoſa:ſicqꝫ ſemē tꝑalis ſubſtātie eſt diſpergendū:ſemen virtualis ꝯſtātie inſigēdū ibidē B. ſemē ſciētie ſpiritalis effundendū:atqꝫ ſemen cordialis clementie influendum ibidem. C

Semeles a ioue impregnata eiuſqꝫ fabula ⁊c. vide peccatores B proditor. B

Semita eſt parua ⁊ breuis via:et eſt ſemita quedā breuis ⁊ tranſitiua:quedā ſuauis ⁊ directiua:quedā grauis et deceptiua ⁊c. A

Semita quedā virtuoſa/ſcꝫ vita ꝑfectorū per quā xp̄s ambulauit ⁊ docuit ⁊c. ibidē B ⁊ i ſemita iſta debet eſſe penitentie amaritudo ibidē C iuſticie rectitudo ibidē D ⁊ cōtinētie pulchritudo ibidem. E

Semita quedam vitioſa ſcꝫ vita impiorum:ſicqꝫ reperitur ſemita montuoſa/tortuoſa/tenebroſa/lubricoſa/et periculoſa ibidem. F

Semel aduerbiū inuenitur in bono ⁊ in malo:⁊ ſic reperit̄ ſemel auctoritatis/neceſſitatis/mortalitatis/ſeueritatis/felicitatis/penalitatis/confeſſionis/et damnationis. A

Semper aduerbiū qͦd ſignificat cōtinuitatē: frequentationē/⁊ eternitatē tā in bono ꝙ in malo. A

Semper vnū ꝑtinet ad ꝑſeuerantiā ꝑfectorū:ſicqꝫ iuſti debēt ſemꝑ ſperare/orare/laudare/videre/gaudere/ardere/lucere/⁊ docere ibidem. A

Semꝑ vnū ꝑtinet ad ꝑſeuerantiā btōrū:nā tales ſunt ſemper in lauta ſatietate:grata ſocietate/quieta trāquillitate/leta iocūditate/tuta ſecuritate/noua felicitate/et magna fertilitate ibidem. B

Semper vnū ꝑtinet ad ꝑſeuerantiā malignorū:nam tales ſunt ſemꝑ ſuꝑbi ⁊ ābitioſi:diſcordes ⁊ litigioſi/peruerſi ⁊ inuidioſi/rapaces ⁊ periurioſi ⁊c. et ſemꝑ pertinet ad ꝑſeuerantiam damnatorū:q2 ſemper et perpetuo ſunt in pena ibidem. C

Sempitern⁹ ideſt ſemꝑ etern⁹/et reperitur in ſcriptura ſempiternitas virtuoſa hoīm perfectorū:vitioſa hoīm peccatorū:gaudioſa beatorū:⁊ tedioſa reproborū. A

Senex/ſenect⁹ quedā virtualis ꝑfectionis/ſicqꝫ iuſtus habere dꝫ ſenſus claritatē: debet preuidere mortis curuitatē: et dꝫ cōtinere morū honeſtatem ibidem. A

Senect⁹ quedā letalis corruptionis/nā habet viſum hebetatū:vultū corrugatū/corpus incuruatū/pilum dealbatū dentē delocatū /caput decaluatū/⁊ naſum inquinatū ibidem. B

Senectus quedā carnalis ſeu naturalis cōditionis/nā caro ſubiicitur:ſenſus acuitur:finis aſſequit̄:⁊ honor impeditur ⁊c. ibidem. C

Senectutis incōmoda/nā paratiores ad iraſcēdū/rapaciores ad acquirendū/tenaciores ad poſſidendū ⁊ debiliores ad ſubſiſtendum ibidem. D

Senſus/ſentire eſt aliquid percipere/attigere/opinari/vel cognoſcere ⁊c. A

Sentire debem⁹ mundi diſpendia vt caueant̄ ibidē A cordis flagitia vt deleant̄:crucis ſupplicia vt videant̄ ibidē B ⁊ celi ſolatia vt habeātur ibidem. C

Senſus quidā diſcretionis/corruptionis/preſumptionis/⁊ elationis ⁊c. ibidem. C

Separare/ſeparat⁹/ſeparare ideſt diuidere /ſegregare/diſiungere/abinuicem ſpargere. A

Separatio quedā grandis bonitatis vitioſa:quedam magne prauitatis vitioſa:quedā magne neceſſitatis doloroſa:⁊ quedā magne aduerſitatis luctuoſa ibidē A nā iuſti a carne excutere debent oēm tarditatem:diuidere debent rerū facultatē:cōiungere debent cordiū claritatē ⁊ dimittere debēt corporis voluptatē ibidem. B

Sepelire/ſepultura/ſepelire ideſt abſcondere/contegere/vel operire. A

Sepultura q̄dā fit in vite religione:q̄dā in morū abſconſione:q̄dā in mētis obſtinatione:q̄dā in mūdi delectatiōe:q̄dā in cadaueris tumulatione:q̄dā in paradiſi habitatione:⁊ quedā in inferni regione ⁊ māſione ibidem. A

Sepultura q̄dā corꝑalis qua humana corꝑa poſt mortē ſepeliunt̄ ibidē B quedā virtualis qua iuſtus ꝑ humilitatē ſepelitur ibidē C ⁊ quedā ſuꝑnalis qua beati in celeſti paradiſo ſepeliūtur ibidem. D

Sepulchrū multiplex in ſcriptura inuenit̄:nā qͦdā virtuoſum humilitatis:qͦdā glorioſum diuinitatis:qͦdā vitioſum iniquitatis:qͦdā lubricoſū carnalitatis:qͦdā doloroſum mortalitatis ⁊ cetera plura ibidem. E

Sepie piſcis ꝓprietas ⁊c. vide infamia. D

Septē/ſeptim⁹/per ſeptenariū numerum vniuerſitas deſignat̄ ſiue bona ſiue mala fuerit. A

Septenariū qͦdā iuſtorū:qͦdā malorū:qͦdā donorū:qͦdā bonorū:qͦdā dolorū:qͦdā doctorū ⁊ ꝑ̄dicatorū:qͦdā prelatorū:⁊ alia ſequētia per longū ibidem. A

Sequi/ſecutus/ſequi ſumit̄ in bono ⁊ in malo. A

Sequi vnū vtilitatis valde virtuoſum:quo iuſti ſequuntur dn̄m vel prelatū vel opa virtuoſa ⁊c. ibidē A ſic em̄ qui ſequi vult dn̄m vel prelatū dꝫ diſponere mentē obedientem:dꝫ deponere cauſam impedientē ibidem B debet ꝑficere motum expedientē:et debet reſpicere finem allicientem ibidem. C

Sequi vnū iniquitatis valde vitioſum:nā mali ſequuntur auaricie cupiditatē/imundicie carnalitatē/ſuperbie pōſitatem/ſymonie peruerſitatē/nequitie malignitatē/et ꝓprie mentis ſimplicitatem/ſequi vnum dānoſitatis valde doloroſum/et ſequi vnum felicitatis valde glorioſum ibidem. D

Sermo eſt verbum ſeu locutio ſeu ordinata verborum ꝓnūciatio ⁊c. A

Sermo quidā diuin⁹ multiplex:nā primū ſermonē de⁹ interius generauit:ſcd̄m ſermonē de⁹ ꝓmulgauit:tertiū de⁹ poſterius fulminabit:⁊ quartū deus ſuperius exclamabit ibidem. A

Sermo quidā humanus etiā multiplex:nā quidam bonus ⁊ fructuoſus:quidā vanus ⁊ vitioſus:quidā durus ⁊ furioſus:quidā duplex ⁊ malicioſus:quidā ſimplex ⁊ ſuſpitioſus ⁊ cetera ſequētia ibidem. B

Sermo faciēdus atqꝫ ars predicādi:nā quis ſermocinari debet cū ſumma rectitudine: cū veritatis certitudine/cū deliberationis plenitudine/cū correctionis acredine:et fortitudine ⁊ cetera plura ibidem. C

Serpens quidā glorioſus ⁊ mirabilis A quidā virtuoſus ⁊ laudabilis ibidē B quidā vitioſus et execrabilis ſcꝫ peccator:nā tales ſunt deceptione fallentes:ambitione feruentes/detractione mordentes/⁊ turbatiōe ſeuiētes ibidē C ⁊ ſerpēs quidā venenoſus ⁊ odibilis ſcꝫ diabolus ⁊c. ibidem. D

Serpentis ꝓprietas ⁊c. aduentus. C

Serre monſtri ꝓprietas eccleſia D laſſitudo. B

Seruare ſignat rei poſſeſſionē tuitionē ⁊ defenſionē ⁊c. A

Seruare vnū diuinū:nā deus ſeruat iuſtos ipſos a tētatione liberando:a dānatione preſeruādo/⁊ in ſaluationem collocando ⁊c. ibidem. A

Seruare vnū humanū quo q̇s ſe ſeruat a vitiis ⁊ peccatis:ſicqꝫ talis habeat motū electiuū:habeat fructū allectiuū:habeatqꝫ modū directiuū ſeu ꝑfectiuū ⁊c. ibidem. B

Ayuntamiento de Madrid

Seruire/ſeru⁹/ſeruire cū ptinet ad ſubditū:ſeruiri ad magiſtrum. A

Seruitus quedam virtuoſa magne perfectionis qua quis ſeruit dño vel prelato:quedā vitioſa vilis cōditiōis:quedam gaudioſa magne prelationis:et quedā tedioſa dure dānationis ibidem. A

Seruus debet eſſe ornatus ꝛ compoſitus:nam talis ſit lectus per ſpiritalem iocunditatem:lotus per munditie puritatem:erectus per contemplationis ſublimitatem:accinctus per abſtinentie parcitatem:et alia ſequentia ibidem. B

Seruus dꝫ eſſe diligens ꝛ expoſitus:nā ſit diligens ꝛ attētus ad ſeruiendum magiſtro ſuo ꝛc.ibidem. C

Seruus eſſe dꝫ diſcretus ꝛ informatus ꝛc.ibidem D ꝛ dꝫ eſſe ditatus atqꝫ premiatus ꝛc.ibidem. E

Seruit⁹ quedā vitioſa:ſicqꝫ per ſeruū itelligit̄ peccator:naꝫ talis eſt ſeru⁹ obliuioſus/deſidioſus/pſumptuoſus/luxurioſus/gnitioſus/ꝛ cetera alia ibidem. F

Sex ſenarius eſt numerus perfectus ꝛ diuerſimode in ſcriptura ſignat ꝛc. A

Senarius numer⁹ ſignat ſtatū mortalis cōditionis ſcꝫ vite preſentis ibidē A ſignat ſtatuꝫ mortalis pfectionis:ſcꝫ opa pietatis ibidē B ſignat ſtatū penalis afflictionis ꝛ ſignat ſtatū finalis ſaluationis:atqꝫ ſignat ſtatuꝫ letalis corruptionis ꝛc.ibidem. C

Sibilorꝫ genera multa:ꝛ quid ſignāt ꝛc.aduentus. C

Siccitas/ſiccare/ſiccitas eſt quedā paſſiua qualitas cōtractiua/mortificatiua/ꝛ de circūferentia ad centrū hābēs motum ꝛc. A

Siccitas quedā naturalis:quedā virtualis:quedā corporalis:quedā criminalis:quedā temporalis:quedaꝫ eternalis:ꝛ quedā infernalis ꝛc. A

Sicut aduerbiū ſemꝑ denotat ſimilitudinē/cōformitatem ꝛ equalitatem. A

Sicut ſignat ſimilitudinē virtuoſam ꝛ laudabilem quā gerunt perfecti:naꝫ tales ſint ſicut deus ꝛ ſancti in ſenſus ſplendore:in cordis ardore/in morū decore/et in carnis candore ſeu pudore ibidem. A

Sicut ſignat ſimilitudinē vitioſam ꝛ dānabilē quā gerunt impfecti ſcꝫ ꝑctōres ꝛc.ſignat ſimilitudinē glorioſam et mirabilē quā gerūt beati ꝛc. ꝛ ſignat ſimilitudinē tedioſam ꝛ triſtabilem:quā gerunt dānati ꝛc.ibidem. B

Signare/ſignū eſt oē illud qꝺ eſt alicui⁹rei future vel occulte ſignificatiuū ꝛc.ſignatqꝫ in bono ꝛ in malo. A

Signū quoddā redemptionis eſt chriſti incarnatio:nā ibi fuit immutata dei ſtabilitas:impregnata matris virginitas/temperata dei ſeueritas/ꝛ inclinata celi ſublimitas ꝛc.ibidem. B

Signū multiplex eſt virgo Maria ꝛc.ibidem. C

Signū qꝺdā defenſionis ſcꝫ ſignū crucis:nā crux eſt ſignū amoris/valoris/terroris/honoris/decoris/ꝛ defenſiōis ꝛc.ibidem. D

Signū quoddā perfectionis quo iuſti et perfecti cognoſcūtur ꝛc.ibidem E ꝛ qꝺdam corruptionis/correptionis/vel infectionis/quo peccatores cognoſcuntur videlꝫ per ſignum ſuperbie et pompoſitatis:luxurie et carnalitatis/malicie et fallacitatis/auaritie et cupiditatis ꝛc.ibidem. F

Signa duodecim in celo et quid ſignificant ꝛc.vide porta C D E

Silentiū/ſilere idēſt tacere:accipit̄ etiā pro quieſcere/ceſſare/ꝛ nō audire/vide de taciturnitate.

Siluani ſeu fauni demones ſunt ꝛc.pilus. B

Simie alalis ꝓprietas vide fugere C pendere B

Similitudo multiplex in ſcriptura inuenitur. A

Similitudo quedam mirabilis et glorioſa qua deus fact⁹ ſimilis hominibus qꝫtum ad nature veritatē: qꝫtum ad propriam diuinitatem:qꝫtum ad corporis qualitatē:ꝛ qꝫtum ad mutuā charitatē ibidem. A

Similitudo quedā laudabilis ꝛ virtuoſa qua quis ꝑ poſſe ſit ſimilis deo ꝛ ſanctis ſcꝫ in virtutibus ꝛ moribus:nam ſimiles eſſe debem⁹ viris prudētibus ꝛ limpidis: viris rigidis ꝛ audacibus/viris fluidis et clementibus/atqꝫ viris ſolidis ac cōſtantibus ibidem. B

Similitudo quedam vitioſa et dānabilis:nam mali conformant ſe viris impiis ꝛ crudelib⁹:immundis ꝛ carnalibus auaris ꝛ tenacibus/hypocritis et fallacibus/et cetera alia ibidem. C

Symon vide beatitudo.

Simplex/ſimplicitas.i.innocentie veritas et puritas ꝛc. A

Simplex et innocens habeat durationis longitudinem:cognitionis limpitudinem/coniunctionis aptitudinem/conditionis mititudinem/dilectionis firmitatem/ꝛ alia ſequentia ibidem. A

Simul aduerbiū per qꝺ intelligit̄ ſocietas ꝛ cōiunctio:amicitia ꝛ dilectio/ſiue bona ſiue mala fuerit. A

Simul vnū charitatiue dilectionis/vnū maculatiue cōiunctionis/vnū ſuperlatiue religionis/ꝛ vnū copulatiue punitionis ꝛc.ibidem. A

Simul debet eſſe boni:qꝛ ſimul cōuenire debent perſonaliter ꝛ precipue religioſi:ſcꝫ ad ſimul laudandum/tractandum/laborandum/habitandum/ꝛ manducandum ꝛc.ſimul cōſentire debēt cordialiter:et ſimul ſubuenire generaliter ibidem. B

Simul vero in malo impiorꝫ concordiam ſignat:nam cōueniunt ad ſimul deficiendum: decipiendum/deuorandū/ꝛ alios inuadendum ibidem. C

Simulachrū ſeu idolum eſt res ficta et ſimulata:nō exiſtēs neqꝫ ꝓpria neqꝫ vera ꝛc. A

Simulachrū ſignat terrenā vanitatem:ſignat hoīm prauitatem:ſignat mūdanā charitatem ſeu amicitiā:ꝛ ſignat diuitum vilitatem ibidem. A

Synagoga ꝓprie loquendo eſt iudeorū congregatio vel eccleſia:et ſignat hoīm iniquorū congregationē per ſuperbie tumorē:ſeuitie furorē/malicie liuorem/iracundie ſtridorem/atqꝫ auaricie ardorem ꝛc. A

Sine prepoſitio cōſignificatiua per ſe enim non ſignat ſed cum alio ꝛc. A

Sine vnum pertinet ad viros perfectos:nam tales eſſe debent ſine luxurie fetore:deſidie torpore/inuidie liuore/triſtitie merore/et auaritie ardore ibidem. A

Sine vnum pertinet ad viros imperfectos:quia tales ſunt ſine virtutibus et gratiis multipliciter ꝛc.ſine vnuꝫ pertinet ad viros beatos:et vnum ſine pertinet ad dānatos ꝛc.ibidem. B

Sinere vide ceſſare/permittere/relinquere/ꝛ dimittere.

Singularis vide ſolus/vnus ꝛc.

Siniſtra eſt pars hoīs que minus habet de calore ꝛ de naturali virtute ꝛ vigore ꝛc. A

Siniſtra ſignat ſucceſſum proſperitatis:ſignat proceſſum iniquitatis:et ſignat exceſſum aduerſitatis ꝛc.ibidē. A

Syon erat pars ciuitatis hieruſalem ꝛc. A

Syon inferior eſt locus ſaluationis videlicet eccleſia catholica ibidem. A nam ſyon eſſe debet locus libere collationis:locus limpide cognitionis/locus ſecure tuitiōis locus fraterne quietionis/ꝛ locus ſolennis laudationis ibidem. B

Syon ſuperior eſt locus refectionis beatorum:ſyon interior locus deuotionis/et ſyon exterior locus defenſiōis ꝛc.ibidem. C

Sirenis monſtri ꝓprietas ꝛc.vide adulatio. D

Siſyphus eoli fili⁹.apud inferos defert lapidem ꝛc.vide petra B renouare. B

Sitalis ſerpētis ꝓprietas ꝛc.vide caro. F

Sitis/ſitire/ſitis eſt appetitus bibēdi ex īteriori calore cauſatus:ꝛ ſumitur in bono ꝛ in malo. A

Ayuntamiento de Madrid

Sitis quedā beatoꝝ virtuoſa qua ſitiūt ſancti ⁊ deſiderāt atq; cupiunt omne bonū ⁊c. ibidē. A nam tales ſitiunt dulcem ſocietatem que fit a gratia: ſitiūt plenā ſatietatem que fit a gloria: et ſitiunt tutam ſecuritatem que fit in patria ⁊c. ibidem. B

Sitis quedā maloꝝ vitioſa/nā ſitiūt diuitias ⁊ facultates: delitias ⁊ voluptates/eminētias ⁊ dignitates/violētias et feritates ⁊c. ibidem. C

Sobrius/ſobrietas ideſt tēperantia: ⁊ eſt ſobrietas habenda in ſenſu ne nimiū preſumamꝰ: in actu ne nimium effluamus: ⁊ in victu ne nimiū excedamus: atq; precipiuntur habere ſobrietatem videlicet prelati/religioſi/viri ſenes/viri iuuenes ⁊ mulieres ⁊c. A

Societas/ſocius/ſocietas eſt plurium perſonarum coniuncta communitas ⁊c. A

Societas quedā vnita virtuoſe: qdā iniūcta vitioſe: quedā ſtricta doloroſe: ⁊ quedam ſocietas vincta dulcoroſe ibidem. A et quedā ſocietas bona ſummmopere querēda: nam iſti debent conuerſari inuicem gratioſe: debent copulari inuicem amoroſe: debent coaptari inuicem ſerioſe: debent fatigari inuicem vigoroſe: ⁊ debent proſperari inuicem gaudioſe ibidē. B

Societas mala/q: ſunt ſocij litigioſi/proditioſi/deſidioſi/raptores atq; deceptores ibidē. C

Societas quedā optāda: quedā frequentāda: ⁊ quedā euitanda vide vobiſcum. A

Sol eſt principium luminis et caloris ⁊c. ſumiturq; multipliciter in ſcriptura ⁊c. A

Sol ſignat diuinā ꝯditionē: q: habuit claritatē ſapiētie: celeritatē potentie/caliditatē amoris pfecti/vtilitatē ois ſufficiētie/ ⁊ mobilitatē occulte ⁊ imperceptibilis ꝓuidētie ibidē. A nam chriſtus ſol iuſtitie fuit immutatꝰ aſſumendo carnis naturam ibidē. B fuit eclypſatus ſuſtinendo mortis iacturam: fuit renouatus acquirendo vite veſtituram: et fuit inflammatus exercendo mundi prelaturam ibidem. C

Sol ſignat virtualem perfectionem: nam iuſtus habere debet durationis longitudinem: cognitiōis limpitudinē/intentionis rectitudinem/atq; affectionis celſitudinem ibidem. D

Sol ſignat virtutum conditionem multiplr ibidem. E

Solēnitas/ſolēnitates fuerunt inſtitute ad deum laudandum: collaudandum ⁊ honorandū/ſumiturq; in bono et in malo: et eſt ſolemnitas interior commendanda/exterior celebranda/ſuperior affectanda et inferior deteſtanda. A

Sollicitus/ſollicitudo ideſt diligentia ſeu cura ⁊c. A

Sollicitudo quedam naturalis ibidē. A quedam virtualis ibidē. B et quedam criminalis ibidem. C

Solium eſt ſedes ſeu thronus regalis vel iudiciarie maieſtatis ⁊c. et eſt ſolium eternum diuine maieſtatis: ſolium internum mentalis voluntatis/ſolium ſupernum ſumme felicitatis/et ſolium externum mundane auctoritatis ⁊c. A

Solus/ſolitudo/ſolus dr qui nec alij eſt aſſociatus vel coniunctus: et ſolitudo ſumitur in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Solitudo quedam pertinēs ad deitatem: nam ſolus deus poteſt peccata dimittere: mirabilia facere/ſaluare et eripere ⁊c. ibidem. A

Solitudo quedam pertinens ad vite ſanctitatem: q: iuſti ſoli deo vacare et a cunctis abſtinere volunt: ⁊ talis ſolitudo eſt pacis et trāquillitatis generatiua: culpe ⁊ peruerſitatis deploratiua/atq; morum fecunditatis ampliatiua ibidem. B

Solitudo quedam pertinet ad morum prauitatē: ⁊ ſic ſoli ſunt qui carent chriſti charitate: qui tumēt pompe vanitate: atq; qui rigent dura parcitate ⁊c. ibidem. C

Solitudo quedam ſuperior virtuoſa/perfectorum: quedā interior vitioſa/peccatorum: quedam exterior periculoſa/mundanorum: quedam inferior tempeſtuoſa/damnatorum ibidem. D

Soluere ideſt reddere/ſatiſfacere/accipit̄ et pro delegare/dirumpere/liquefacere ſeu liquefieri ⁊c. A

Soluendum eſt vinculum ſceleris criminalis: ſoluendum vinculum oneris temporalis/atq; vinculum federis corporalis ibidem. A

Somnus/ſopor/ſomnus quidam mortalis omnium viatorum: quidam mentalis omnium perfectorum: quidam infectionis carnalis peccatorum: quidam temporalis diuitum mundanorum: quidam infernalis damnatorum/et ſomnus ſupernalis hominum beatorum ⁊c. A

Somniare/ſomnium/ſomnia aliquando proueniunt a deo per inſpirationem: quandoq; a libertate anime/quandoq; a diabolo/quandoq; a mente/⁊ qn̄q; ab hoīe ⁊c. A

Somnium quoddam hominum cupidorum: quoddam immundorum luxurioſorū: quoddam ſuperborum: quoddam litigioſorum: ⁊ quoddam timidorum ibidem. B

Sonare/ſonus/ſonitus/ſonus ſumit̄ in bono ⁊ in malo. A

Sonus quo ad deum quidā inſpiratiuus: quidā informatiuus: quidā cōſolatiuus: ⁊ quidā deceptiuus ibidē. A ſonus quo ad iuſtos quidam deprecatiuus: quidam collaudatiuus: quidam iudicatiuus: quidam caſtigatiuus et quidam excitatiuus ſeu predicatiuus ibidē. B

Sonus vero in malo quidā detractorum: quidā tyrānorū: quidam deceptorum: ⁊ quidam laſciuorū ibidē. C

Sordes/ſordidus/per ſordes peccata intelligunt̄ que animam ſordidant atq; fedant: a quibus eſt cauendum: et ſordeſcit anima a ſuperbie tumore: luxurie fetore/ſymonie ſudore/caſtrimargie fluore/ac inſolentie liuore. A

Sorech in qua dalida habitauit mundi ꝓſperitates ſignat amor mundi. C

Soror nomen charitatis/fraternitatis/equalitatis ⁊ communitatis. A

Soror criminibus proſtituta vituperanda/ſoror celeſtibus inſtituta deſideranda/ſoror virtutibus deſtituta cuſtodienda/⁊ ſoror pro omnibus conſtituta prediligenda: ſcilicet virgo Maria ibidem. A

Soror virgo Maria q: ligata vimine charitatis/rigata flumine pietatis/fundata culmine humilitatis/et priuata crimine carnalitatis ibidem. B

Sors ꝓprie eſt illud quod a caſu vel fortuna ꝓuenit et qd̄ diſpoſitioni hoīs nō ſubſiſtit: ſed qd̄ ſolum a diſpoſitione quadam occulta accidit ⁊c. et eſt ſors flebilium atq; miſerorum/potentum ⁊ ſuperborum/felicium ⁊ beatoꝝ merentium ac damnatorum. A

Species/ſpecioſus/ſpecies ſumitur pro manerie rerū: varietate ⁊ rerum formoſitate ⁊c. A

Species quedam vilitatis diuarū periculoſa: quedam falſitatis hypocritarū ridiculoſa: quedā veritatis creaturarum miraculoſa: quedam vanitatis diuitiarū defectuoſa: quedam ſanctitatis gratiarum virtuoſa: et quedam dignitatis celeſtium diuitiarum ſpecioſa ⁊c. ibidem. A

Specioſū faciunt hoīem continentie puritas: verecundie venuſtas/ſapientie claritas/apparentie honeſtas/et redolentie ſuauitas ibidem. B

Speculū ſignat virū iuſtū ⁊ honeſtū: ſignat ſcripture preſentatiuā luciditatē: atq; ſignat mūdanā ꝓſperitatē. A

Speculari/ſpeculator dicitur qui conſtituitur ī ciuitate ad inſidias ⁊ aduentus hoſtium preuidendum: ad vigilandum et ad clamandū: ſignans prelatos ⁊ ꝑdicatores A

Spes/ſperare/ſpes eſt mentis affectio de futuro ⁊c. A

Spes quedam vacua que ſtabilitatis caret fulcimento: nā non eſt ſperandum in diuitijs: blanditijs et eminentijs ⁊c. ibidem. A

Spes quedam fatua que ſagacitatis caret condimēto ⁊c. ibidem. B

Ayuntamiento de Madrid

Spes q̄dā nocua que fidelitatis caret iuuamēto ⁊c. ⁊ ſpes quedā ardua q̄ ſecuritatis pollet cōplemēto ibiđ. C
Spes eſt actus virtuoſus: naꝫ eſt fortiſſima propugnatrix dulciſſima cōſolatrix/ doctiſſima procuratrix/ ⁊ promptiſſima ſubleuatrix ibiđ. B
Spes eſt modꝰ fructuoſus: locus gratioſus/ ⁊ fructus precioſus ⁊c. ibiđ. E
Spelunca multiplex: naꝫ quedā ſpelūca tutior perfectorū/ inferior mortuorū/ ſecretior amicorum/ immundior mūdanorum/ ⁊ obſcurior damnatorum ⁊c. A
Spina eſt arbor aculeata vel ipſemet aculeus ⁊c. A
Spina quedaꝫ defenſiua ſcꝫ penitentie ſtimulus: quedam offenſiua ſcilicet peccatum vel diuitie: quedam combuſtiua ſcilicet congregatio peccatorum: ⁊ quedaꝫ afflictiua ſcilicet tribulatio damnatorum ibidem. A
Spūs dr̄ q̄libet materia aerea ſubtilis ⁊ leuis ſicut anhelitus ⁊ flatꝰ: eſtq̄ mľtiplex: videlꝫ ſpūs corpis/ tpis/ pectoris/ etheris/ federis/ hoīs et luminis ⁊c. A
Spiritus quidā ſummꝰ ⁊ admirabilis .ſ. ſpūſſanctus: nā hꝫ virtutē immutatiuā: copulatiuā/ ꝯſeruatiuā/ eleuatiuā/ renouatiuā/ ⁊ illuminatiuā ⁊c. ibiđ. B quia ſpirituſſanctus per inſpirationeꝫ habet penetrare: per eruditionem habet inſuffiare ſeu informare ibiđ. C ſpirituſſanctus per inſpirationeꝫ habet vegetare: per cōfirmatiōeꝫ habet roborare: ⁊ per cōtemplatiōeꝫ hꝫ ſubleuare: atq̄ per affectioneꝫ habet inflammare ⁊c. ibiđ. D
Spirituſſanctꝰ dr̄ admirabilis q̄ ē ductor ad gubernādū: doctor ad informādū/ tutor ad protegēdū/ rector ad corrigenduꝫ/ paſtor ad nutriendum ⁊ cetera alia ibiđ. E
Spiritus quidam peſſimus ⁊ deteſtabilis: ſicq̄ inueniunť ſpiritus .ſ. demones hominuꝫ impugnatores/ homines demonū imitatores/ afflatus malarum cogitationum: ⁊ impetus grauium tribulationum ibidem. F
Spiritus quidā intimus ⁊ amicabilis: ⁊ ſic quidā trāſitorius ⁊ tēporalis: quidam volitorius ⁊ cordialis: ⁊ quidā permanſorius atq̄ eternalis ibidem. G
Spiritus quidā denotans animū/ voluntateꝫ/ ſiue viruꝫ iuſtum: talis eniꝫ ſpiritus per penitentiaꝫ renouatur: per ſapientiam illuſtratur: per gratiam conſeruatur: per cōtinentiam depuratur: per amicitiam preſentatur: per imprudentiam moleſtatur ⁊ alia ſequentia ibiđ. H
Splēdere/ ſplēdor eſt fluxus corpis glorioſi: ſumiturq̄ in bono ⁊ in malo: nā ſplendor honeſtatis debet cōſiderari veritatis deſiderari: caſtitatis appropriari: falſitatis vituperari/ vanitatis renūciari ⁊ dignitatꝫ appreciari ⁊c. A
Spoliuꝫ/ ſpoliare/ per ſpoliuꝫ ſiue ſpolia intelligūtur exteriora indumēta: ⁊ etiā queecūq̄ bona exteriora: generaliterq̄ oīa quibus poſſunt ſpoliari hoīes vľ veſtiri ⁊c. A
Spolia quedam infima .ſ. bona tpalia exuēda ibiđ. A quedam intima bona ſpiritualia induenda: quedaꝫ peſſima criminalia renuenda: ⁊ quedam optima eternalia appetenda ibidem. B
Sponſus/ ſpōſa/ ſponſus ſignat chriſtū qui hūane nature per incarnatiōem ⁊ aīe chriſtiane per baptiſmū ⁊ fidei ſuſceptionem fuit deſponſatus: ſignat etiam prelatum qui ſponſus eſt eccleſie cui preeſt ⁊c. A
Sponſus eſt nomē amoroſum: gaudioſuꝫ/ ſtudioſuꝫ ⁊ gratioſum ⁊c. ibiđ. A
Sponte/ ſpōtanee/ ſponte dicitur illud qđ fit libēter: volūtarie/ vltro/ gratanter/ et ex corde ⁊ ſponte ſeu voluntarie facienda eſt elemoſynarum erogatio: tribulationum toleratio/ obedientie ſubiugatio/ et fraterne charitatis copulatio ⁊c. A
Stare/ ſtabilis/ ſtabilitas/ ſtabilire .i. ſtatuere: ſtare vero accipitur q̄nq̄ pro ſiſtere: quādoq̄ ꝓ erectus eſſe: quādoq̄ pro morari ſeu manere: et moraliter loquendo ſemper ſignat animi ſtabilitatem: perſeuerantie durabilitatem atq̄ conſtantie firmitatem ⁊c. A

Stabilis ⁊ cōſtans efficitur homo quādo per amorē fortiter alligatur: quādo per ſpem firmiter ſuſtētatur: quamdo per fidē intime radicatur: quādo per equitatē optime regulatur: ſicq̄ iuſtitie ſtandū eſt multipliciter ⁊c. ⁊ quando ꝑ dei tremoreꝫ in fine aggrauatur ⁊c. ibiđ. B
Stare non vidētur ſed potius cadere ⁊ deficere atq̄ inſtabiles ſunt amici fallaces: ypocrite fluētes/ hoīes mētiētes/ ſicq̄ ſtare etiā in malo accipitur ⁊c. ibiđ. C
Statim denotat celeritatem ſiue bonam ſiue malam: et eſt ſtatiꝫ idē quod celeriter/ cito/ ſubito/ prompte vide ibiđ.
Status vide ſtatua/ idolum.
Simulachrū ſtatus eccleſie plures ⁊c. vide porta. C E D
Statua nabuchodonoſor qualis fuerat ⁊c. caput. E G
Statuere accipitur pro ſtabilire/ quandoq̄ pro ordinare/ quādoq̄ pro ponere: ⁊ generaliter ſtatuere eſt aliq̄d ſtabiliter facere ⁊ firmare/ ideoq̄ mandata ⁊ ordinatiōes maiorum ſtatuta dicuntur ⁊c. A
Steffanus primus martyr viriliter pugnauit pro chriſti fide ⁊c. vide primus. E
Stella/ ſtelle dicuntur a ſtabilitate eo ꝙ ſtabiliter ſtent in celo. A
Stelle interius ſplendentes ſunt virtutes: ſtelle exterius fulgentes ſunt viri iuſti: ſtelle ſuperius lucentes ſunt viri beati: ⁊ ſtelle inferius pollentes ſunt mundi diuites ⁊ peccatores ⁊c. ibidem. A
Stelle ſpiritualiter ſi eſſe volumus per animi firmitatem ſolidi maneamus ibidem. B per pietatem noſmetipſos prebeamus: per charitateꝫ firmiter hereamus ibiđ. C per honeſtatem etiam omnibus placeamus: per affectum ſurſum reſideamus ibidem. D et per diſcretionem intus reluceamus ibidem. E
Stelle etiam dicuntur angeli/ ⁊ viri iuſti ⁊c. ibidem. F
Sterilis/ ſterilitas eſt fructuuꝫ nullitas vel tenuitas producendi fructus debilitas vel impoſſibilitas: ſignatq̄ in bono et in malo. A
Sterilitas quedam egenorum et pauperum q̄ carent fructibus ⁊ diuitijs huius mundi ibidem. A ſterilitas quedam perfectorum q̄ iuſti volunt eſſe ſteriles et nudi ad productionem vitiorum: quedam peccatorum/ q̄ bonorum operum fructum non producunt: et quedam damnatorum qua ſteriles omni ſolatio atq̄ omni bono ⁊c. ibidem. B
Sternere eſt aliquid ad infima deprimere vľ ad terre ſuperficiem adequare: ⁊ ideo ſtratura dr̄ pauimentuꝫ quo via ſternitur atq̄ ad ambulandū ⁊ ornandum diſponitur ⁊c. ſternitur q̄ eccleſia viris virtuoſis: bona conſciētia rebꝰ fructuoſis/ mens plena neq̄tijs culpis periculoſis/ celi curia viris glorioſis/ mundi patria viris vitioſis: ⁊ inferni miſeria viris ⁊ penis doloroſis ⁊c. A
Stola eſt indumentum ad ornamentum hominis preparatum et ſumitur in bono ⁊ in malo. A
Stola quavtunť incipiētes/ ꝓficiētes/ ꝑficiētes/ celo manētes: mūdi potētes atq̄ mundū fallētes ibidem. A
Stola nitoris induuntur caſte continentes: ſtola decoris induuntur ſancte cōuerſantes: ſtola rigoris induuntur viri militantes/ ſtola honoris induuntur viri triumphātes: ⁊ ſtola ſplēdoris induunť beati cōtēplātes ibiđ. B
Strutionis proprietas quidue ſignat ⁊c. vide aer. C acceptio perſonarum. D
Studium vide deſiſtere.
Stultitia ⁊ fatuitas eſt quoddā vitiū quo mens taliter hebetatur ꝙ cōtra rōneꝫ aliq̄d opatur: ēſt ergo ſtultitia rōnis carētia: ⁊ naturaliter ſtultus eſt ſupbus ⁊ ꝓſumptuoſus/ indignās ⁊ deſpectuoſus/ iraſcēs ⁊ ſeditioſus/ torpēs ⁊ deſidioſus/ loquax ⁊ tumultuoſus ⁊ cetera alia. A
Stupor/ ſtupere/ ſtupor id eſt inſenſibilitas vnde membruꝫ dicitur ſtupidum quando inſenſibile efficitur: ſic etiam ſtupet hō de mirabili ſcientie limpitudine: de notabi-

li decentie pulchritudine: de terribili iuſticie rectitudine et de laudabili potentie fortitudine ⁊c. A

Suadere ideſt monere/inducere/attrahere ⁊ hortari: ⁊ pertinet ſuadere ad benignitatem: ſumiturqꝫ in bono et in malo ⁊c. A

Suauis/ſuauitas quedã quã debem⁹ cõcupiſcere: eſtqꝫ illa qua deus eſt miſericors ⁊ ſuauis multiformiter ⁊c. quedam quã debemus cũctis facere: ⁊ eſt benignitatis ſcꝫ in verborum eloquentia/in operum efficacia/atqꝫ fame redolentia/⁊ quedã delectabiliũ huius mundi .ſ. diuitiarum temporalium/delitiarum corporalium et eminẽtiarum ſecularium ⁊c. ibidem. A

Subter/ſub ſunt prepoſitiões ſtatus/ partis ⁊ loci inferioris ſignificatiue ⁊ ſignãt in bono ⁊ in malo. A

Sub vnum frequẽtandũ ⁊ eſt refugiũ diuine ꝓtectiõis ⁊c. ſub vnũ tolerandũ/eſtqꝫ ſtatus ſubiectiõis ⁊c. ſub vnum deteſtãdũ quo nos diabolo ſubiacem⁹ ꝑ peccatũ: ſub vnũ cõculcãdũ .ſ. bona huius mundi: ⁊ vnũ ſub formidandũ/ ſcꝫ quo lugẽt demones ⁊ damnati ⁊c. ibidẽ. A

Subditus/ſubiect⁹/ſubdere/ſubijcere/ſubditio/ ſubiectio ⁊ ſubiugatio ſunt nomina ſeruitutis ⁊c. A

Subiectio quedam perfectorum virtuoſa: quedã peccatorum vitioſa: quedam beatorum gaudioſa: et quedam dãnatorum doloroſa ibidem. A

Subditi debent humiliter conuerſari ibidẽ. B debent inuicem tenaciter copulari: ⁊ debent mentaliter excitari vel turbari ⁊c. ibidẽ. C

Sublimitas/ſublimis/ſublimitas enim quedam mentalis interioris affectionis: quedam affectus moralis vilioris perfectionis: quedã ſupernalis culminis ſuperioris prelationis/quedam ſtatus ⁊ glorie mundanorum exterioris promotiõis et quedam criminalis cordialis deterioris/elationis ⁊c. A

Subito ſignat actuũ celeritatem: ſicqꝫ vnũ ſubito eſt prompti vigoris .ſ. obedientie: ſubito vnũ dei potentie magni valoris/ſubito vnum dei iuſtitie magni timoris/ ſubito vnum magne ſeuitie magni furoris ⁊ ſubito vnum magne triſtitie grandis doloris ⁊c. A

Subſtantia inꝑtum ſignat poſſeſſionem ſeu diuitiarum acquiſitionem vel congregationem ponitur in ſcriptura: ſicqꝫ reperitur ſubſtantia corporalis: pectoralis/ virtualis/cordialis/eternalis ⁊ temporalis ⁊c. A

Subuertere nihil aliud eſt ꝙ illud ꝙd ſurſuꝫ ẽ ſubt⁹ vertere. A

Subuerſio quedam virtuoſa: quedam crimmoſa: quedam doloroſa ⁊ quedã luctuoſa ibidem. A

Succendere ideſt miniſterialiter inflãmare/⁊ ad ardenduꝫ adminiculis excitare ⁊c. A

Succenditur iuſtus per veram dilectionẽ: ſuccenditur peccator per malam affectionem: ſuccenditur pauper per mundi tribulationem ⁊ afflictionem: et ſuccenditur anima per damnationem ⁊c. A

Succingere vide accingere.

Sufficientia eſt virtus qua appetitus animi de ſuis deſiderijs: quietatur ⁊c. A

Sufficientia quedaꝫ temporalis corporis ſuſtentatiua ibidem. A quedam cordialis animi quietiua ibidem. B et quedam ſupernalis bonorum cumulatiua ibidem. C

Summus/ſummitas/ſummus vel ſummum dicitur illud quod in vnoquoqꝫ genere excellens/ſupremũ ⁊ arduuꝫ inuenitur: ſicqꝫ ſummitas eſt cuiuſlibet rei cacumen vel altitudo: ⁊ ſic eſt ſummitas quedam maieſtatis eterne: quedam voluntatis interne: quedam dignitatis ſuperne: quedã poteſtatis externe: et quedam vanitatis mũdane ⁊c. A

Super/ſupra/ſuperius/ſuperior/ſurſum/ſuper eſt prepoſitio ſignificans cuiuſlibet rei/loci vel operis ſuperioritatem/vel excellentiam vel ſublimitatem ⁊c. A

Superioritas quedam ſummi creatoris ibidem. A quedam ſuperioritas boni preceptoris: ſicqꝫ prelatus eſt ſuperior ad prouidendum / corrigendum et inſtruendum ibidem. B quedam ſuperioritas iuſti viatoris ibidẽ. C et ſic que ſurſum ſunt affectanda/ contẽplanda atqꝫ meditanda ſunt: quia ſunt loca cunctis clariora: cunctis puriora/cunctis tutiora/ cunctis tranquilliora/ cunctis dulciora / atqꝫ cunctis nobiliora/et cetera per longum ibidem. A

Super deum eſt iuſtus per deuotionem: proximum per cõpaſſionem/celum per affectionem/ſeipſum per conſiderationem: ⁊ alia ſequentia ibidẽ. E

Superioritas quedã vani peccatoris .ſ. ſupbia : ⁊ ſuperioritas quedam hoſtis deceptoris .ſ. diaboli ibidem. F

Superare ſumitur pro excedere/precellere/manere ⁊ vincere vide vincere atqꝫ victoria.

Superbia/ſuperbus/ſuperbia eſt vitiuꝫ vitiorum: ⁊ ſuper omnia alia graue ⁊ reprobum reputatur ⁊c. A

Superbia fugienda quia eſt diuine diſplicentie prouocatiua: interne iracundie concitatiua/ verbalis arrogantie ſuſcitatiua/mentalis ſapientie excecatiua/crudelis violentie executiua/pompoſe extollentie declaratiua/et cetera alia per longum ibidem. B

Superuenire vide accidere.

Supplantare vide decipere.

Supplicium vide aduerſitas/tribulatio vel afflictio.

Surdus/ſurditas eſt defectus ⁊ impoſſibilitas audiendi: ſumiturqꝫ in bono ⁊ in malo. A

Surditas quedam magne perfectionis .ſ. patientie: quedã magne defectionis .ſ. ignorantie: et quedaꝫ magne peruerſionis .ſ. peſtilentie ⁊c. ibidem. A

Surgere eſt de loco baſſo ⁊ infimo ſe ſurſuꝫ erigere et leuare: vnde ſurgere eſt ſurſum pergere vel ſurſum ſe erigere ⁊c. A

Surgere quoddam morale ⁊ virtuoſum/ quo mens ſurgit a depreſſione vitiorum: ⁊ hoc monet excitatio dei precipientis: qꝛ deus precipit ſurgere ad ipſum amplexandũ per dilectionem : ad ipſum deprecandum per deuotionem: ad hoſtes impugnandum per orationem: ad mortem meditandum per diſcretionem: ad plebem informãdum per predicationem: ⁊ cetera ſequentia ibidem. A monet etiam increpatio verbi corripientis: monet diſpoſitio ſtatus deficientis: acqꝫ monet inquinatio loci inficiẽtis ⁊c. ibidem. A

Surgere quoddaꝫ mirabile et glorioſuꝫ/quo xp̃s ſurrexit a mortuis ⁊c. ſurgere quoddaꝫ amabile ⁊ fructuoſum/ quo ſancti ſurgũt de miſericordia mũdi ad celi gl̃iaꝫ: et quoddã dãnabile ⁊ vitioſum/quo mali ſurgũt ad loquẽdum mordaciter: ad deridendũ nugaciter/ ad cogitãdũ fallaciter/⁊ ad imitandũ malos moraliter ⁊c. ibidem. C

Surſum vide ſuper.

Suſcipere multipliciter in ſcriptura ſumitur. A

Suſceptio quedã diuina qua deus ſuſcipit penitẽtes ad remiſſionem : cõfidentes ad tuitionẽ/ morientes ad ſaluationeꝫ/ſeruientes ad promotionẽ/ innocentes ad defenſionẽ /atqꝫ manſueſcẽtes ad dilectionem ibidem. A

Suſceptio quedã humana bona qua iuſtus ſuſcipit verbũ dei ad audiendũ: hoſpites ad reficiendum/infirmos ad cõpatiendum/fidẽ ad ipaꝫ credenduꝫ/diſciplinaꝫ ad ipſam tenenduꝫ/atqꝫ xp̃m ad ipꝫ colenduꝫ ibidem. B

Suſceptio quedam humana mala qua iniquus ſuſcipitur ad deuorandum ⁊c. ibidem. B

Suſcitare ſumitur ꝓ excitare/generare/reuelare / introducere vel ordinare ⁊c. A

Suſcitatio quedaꝫ dei filij mundũ redimẽtis: quedaꝫ prelati mundũ gubernantis: quedã egeni ſtatum erigentis: quedam mortui vitã reſumentis: quedaꝫ impij culpam dimittentis: quedã diaboli bonos affligentis: et quedã impij penam incurrentis ibidem. A

Ayuntamiento de Madrid

Suſpendere vide apprehendere.

Suſtinere ſumitur pro portare/expectare/diſſimulare/pati/ſupportare/vel aliquid in patiētia tolerare. A

Suſtinentia quedā patientie: quedam violentie: quedam peſtilentie: ⁊ quedam amicitie ⁊c. ibidem. A

Suſtinēdo mūdanas tribulationes requiritur humilitas patiētie pro fundamēto: ⁊ hoc multipliciter ⁊c. ibid. B ſuſtinēdo aduerſa requirit̃ vtilitas pro cauſamento ⁊ ſtabilitas pro cōplemēto ⁊c. ibidem. C

Suus pronomen vide meus mea.

De littera. T.

Tabernaculum eſt domus portabilis vel mutabilis facta de pellibus/pānis/folijs ſeu lignis ⁊ accipitur in bono ⁊ in malo. A

Tabernaculū in bono quoddā pudicitie v̄ginalis qd factū eſt ad dei habitationē: qddā ꝯſciētie cordialis qd factū eſt ad nr̄az meditatiōez: quoddā eccl̄ie tp̄alis qd factū eſt ad bonoꝝ militatiōez: ⁊ quoddā familie ſupernalis qd factū eſt ad beatoꝝ recreatiōez ibid. A

Tabernaculū dei ſpūale oz ſurſum leuari per ſublimē contemplationē ⁊c. debet ornari per honeſtā conuerſationem: oz tute ſerari vel velari per virtutū occultationē: ⁊ oz mūde rigari vl̄ purgari ꝑ culpaꝝ expiationē ibi. B

Tabernaculū in malo quoddā humane corruptionis. ſ. noſtri corpis in quo aīa miſerabiliter hoſpitatur: quoddā humane poſſeſſiōis. ſ. ſtatus mundanoꝝ: ⁊ quoddā eterne damnationis. ſ. domus inferni ibidem. C

Tabernaculum celi vel eccleſie eſt tabernaculū eternum et immutabile: iocundum et delectabile/amenum et conſolabile/excelſum et admirabile/amandum et appetibile/et cetera plura ibidem. D

Tacere/taciturnitas in ſcriptura multiplex reperitur. A

Taciturnitas quedam diuina qua deus per modū tacētis ſe habet. ſ. peccata ſufferendo: ſupplicia nō inferendo ⁊ premia differendo ibidem. A

Taciturnitas quedā humana/ſicq̧ tacere vnum eſt hoīm patientiū/vnū hoīm ſapientiū/vnū hoīm inſipientiū vel ignorantiū/et vnū hoīm peſtilentiū ibidem. B

Taciturnitas valet ad ſedandum mentis affectionem/ad vitandum vanam locutionem/et ad ſpectandum mortis afflictionem ibidem. C

Talis/qualis ſunt duo relatiua ſignificatiua ſimilitudinū alicuius antecedentis ⁊c. A

Talis ſignat cōditionē hoīs virtuoſi: ſignat infectionē hominis vitioſi: ſignat afflictionē grauaminis doloroſi: et ſignat refectionem ſolaminis glorioſi ibid. A

Talpe aīalis ꝓprietas ⁊c. vide ambulare. I

Tangere/tactus eſt ſenſus ille qui magis prope tangit obiectum ſuum ⁊c. A

Tactus quidam dilectionis: quidam infectionis: quidam deuotionis: quidam probationis: quidam preſumptionis: et cetera ſequentia ibidem. A

Tactus quidā correctiōis: nam per talē tactū reportatur fructus poſſeſſio: refrenatur cordis elatio: formidatur dei punitio: ⁊ inflāmatur mētis affectio ibid. B

Tactus quidam perfectionis: quidam infectiuus: et quidā afflictiuus ibidem. C

Tanq̄ denotat quandam comparatiuam ſimilitudinem ⁊c. A

Tanq̄ vnum pertinet ad viros perfectos multipliciter ⁊c. tanq̄ vnum pertinet ad viros infectos: tanq̄ vnuz pertinet ad viros damnatos: et tanq̄ vnum pertinet ad viros beatos ibidem. A

Tantuz ideſt ſolummodo: videtur eſſe dictio priuatiua: priuat enim omnem vlteriorem dictionem vel compoſitionem ⁊c. vide ſolus.

Tantus ideſt tam magnus: vide de magnitudine.

Tarditas quedā commendabilis ſcz deliberatiua: quedaz deteſtabilis ſcz pigritie: quedam formidabilis. ſ. diuine potētie: ⁊ quedā tolerabilis. ſ. diuini auxilij ⁊ gr̄e ⁊c. A

Taurus ſignat chriſtum propter fortitudinē indomabilez: ſignat diabolum propter crudelitatem incredibilem: ſignat quemlibet martyrem propter imolationem deo placabilem: atq̧ ſignat quenlibet impium propter prauitatem deteſtabilem ⁊c. A

Taurorū indomitorū proprietas ⁊c. vide induratio. E

Tauri ville aque proprietas miranda ⁊c. intrare. G

Tauri generalis proprietas nobilis. H

Taxi animalis proprietas vide polluere.

Tecum vide vobiſcum.

Tegere/tegmen/tectū/reperit̃ tegmētuz honeſtatis: poteſtatis/pietatis/falſitatis/excuſationis/obſtinationis/luxuriationis ⁊ occultationis/vide abſcondere/operire/velare/celare/induere atq̧ veſtire.

Tempeſtas eſt aeris diſtemperantia que intuētibus ⁊ ſentientibus horrorem incutit ⁊ terrorem ⁊c. A

Tempeſtas ſignat iniquitatis redundantiam: proſperitatis affluentiam/crudelitatis violentiam/et aduerſitatis peſtilentiam ibidem. B

Temperantia vide in alijs titulis/ſcz modeſtia ⁊c.

Templum eſt proprie locus ad dei cultum dedicatus et ad religionis officium ordinatus ⁊c. A

Templum in bono quoddam interius deuotorum ſcilicet conſcientie: quoddam exterius clericorum ſcilicet materiale: quoddam inferius perfectorum ſcilicet ſtatus ſi deliū: ⁊ quoddā ſuperiꝰ. ſ. beatorum ⁊c. ibid. A

Templum pollere debet puritate q2 ſanctum ⁊ nullis vitijs defedatum ibid. B debet gaudere libertate q2 ibidē deus moratur: laudatur ⁊ honoratur ibidez. C habere debet excellentiā mirabilem propter virtutuz magnitudinem ibid. D debet equa lance manere propter iuſtitie equitatem ⁊c. ibidem. E

Templuz in malo/ſicq̧ in ſcriptura reperit̃ templū dagon: aſtaroth/neſrath/baal/remon/dyane atq̧ belis/ſic ſpiritualiter eſt templū iracūdie/luxurie/accidie/auaritie/ſuperbie/gule ac inuidie ibidem. F

Temptare tēptatio ſumitur pro ꝓbare/ſuggerere/ſiue ad malū inclinare/tribulare/vl̄ tribulationem ſuſtinere. A

Temptatio quedam ſuſtinenda cum patientia qua deus per tribulationes nos temptat vt probet ⁊c. ibidē. A

Temptatio quedam metuenda; qua mundus/caro/et demonia nos alliciunt et temptant ad malefaciendum: nam talis inchoatur a cogitatione: meditatur in delectatione: atq̧ terminatur in executiōe: ſicq̧ homini in temptatiōe ſunt neceſſaria/videlicet fugere omnem occaſionem ⁊c. ibidem. B tollere omnem preſumptionem/et querere dei tuitionem ibidem. C

Tempus eſt menſura motus ⁊c. A

Tempus vnum viuentis fragilitatis/nam tale tempus habet vilem inceptionem: curtaz dimenſionem/triſtem afflictionem/debilem conditionem/labilem durationem/et ſtabilem prefixionem ibidem. A

Tempus vnum labentis proſperitatis/tempus vnum vrgētis neceſſitatis ſeu preſentis aduerſitatis ibidem. B tempus vnum ſequentis mortalitatis/tempus vnum ardentis ſeu vrgentis calamitatis/et tempus vnuz gaudentis ſocietatis vel replentis ſatietatis ⁊c. ibid. C

Temporalia vide de diuitijs.

Tendere ſumitur quandoq̧ pro fortiter extendere: quandoq̧ pro inſidias parare: quandoq̧ pro creſcere: quandoq̧ pro ire vel ambulare: et pro forti vel rigida extenſione ⁊c. A

Tenere vel teneri in ſcriptura multiplr̄ ſumitur. A

Tenere quoddam virtuoſum ⁊ cōmendabile: quoddam vitioſum ⁊ deteſtabile: quoddam doloroſum ⁊ contriſtabile: ⁊ quoddam gaudioſum ⁊ cōſolabile ibidem. A

Ayuntamiento de Madrid

Tenenda cōplenda ⁊ obſeruanda/vt compleamus mandatum quod precipit: ſicqꝫ precipimur tenere baculum ad ſuſtentādum: clypeum ad protegenduꝫ/gladium ad pugnandum/thuribulum ad incendendum/ organum ad decantandum/deuꝫ ad adorandum/⁊ proximū ad adiuuandum/moraliter omnia intelligendo ⁊c. ibidem. B

Tenenda ne careamus virtute que recipitur: atqꝫ tenenda ne amittamus ſalutem que promittitur ibidem. C

Tenere in malo/nam tenacitas quedam mundialis auaritie: quedam corꝑalis immūditie: quedam tꝑalis amicitie: et quedam infernalis violentie ibidem. D

Tentorium ideſt tabernaculum: vide tabernaculum.

Tenebra eſt obſcuritas aeris ex carentia luminis generata ⁊c. A

Tenebre ſuperiores ſignant diuinam humanitatē: tenebre inferiores ſignant ſcripture ꝓfunditatem ibiđ. A tenebre anteriores ſignāt iuſtorū humilitatē ⁊c. tenebre interiores ſignant cordium obſcuritatem ſeu culparuꝫ iniquitatem/nam tenebra peccati habet lumen vere cognitionis repellere: habet colorem honeſtatis abſcondere habet verecundiam ⁊ pudorem tollere: habet timorem incutere: ⁊ habet ſomnolentiaꝫ facere ⁊c. ibiđ. B tenebre exteriores ſignāt mundanā proſperitatem: tenebre poſteriores ſignant corporis mortalitatem: et tenebre ſubteriores ſignant doloris aduerſitatē ibiđ. C

Ter/tertio/vide infra tria/tres.

Teredinis vermis proprietas ⁊c. puluis. B

Terra in ſcriptura multiplr̄ ſignat/in bono ⁊ in malo ⁊c. A

Terra ſumitur pro iuſtorum perfectione: nam talis debet cunctis ſuccurrere celeriter: debet ſe ſubiicere humiliter debet ſe extendere cunctis mentaliter: debet ſubſiſtere malis ſtabiliter: et debet bōa ꝓducere vtiliter ibideꝫ per longum. B

Terra ſumitur pro bonoꝝ collectiōe. ſ. pro eccleſie vel religionis habitatione: naꝫ iſta terra eſt ſpecioſa/ſpacioſa/precioſa/montuoſa/paſcuoſa/ bellicoſa/ dulcoroſa/ humoroſa ⁊ virtuoſa ibidem. C

Terra ſumitur pro ſanctorum poſſeſſione: ⁊ neceſſaria ſunt ad illam ſcꝫ dimittere quod inficit: appetere quod proficit: et attendere quod allicit ibidem. D

Terra ſumitur pro mortalium deſcctiōe: nam ſic debet homo ſcindi ⁊ concuti ꝑ cōtritionē: debet aperiri per cōfeſſioneꝫ: debet ſeminari per inſtructionē: ⁊ debet rimari ꝑ vilitatis conſiderationem ⁊c. ibiđ. E

Terra ſumitur pro iniquorū cōditione: qr peccator durus ⁊ ſolidus eſt per obſtinationem: ſiccus et frigidus per mētis indeuotionem: turpis ⁊ hiſpidus per malam cōuerſationē: grauis ⁊ ponderoſus per malam inclinationeꝫ: fuſcus ⁊ tenebroſus per mentis obturationem: fedus ⁊ maculoſus per carnis inquinationeꝫ ibiđ. F

Terra ſumitur pro afflictorum tribulatione: quia ibideꝫ humiles verſantur: penitentes purgantur: purgati releuātur et ſuperbi deducuntur ibidem. G

Terra ſumitur pro mortuorum corruptione vel reſolutione qr mortuus terra dicitur ibidem. H

Terra ſumitur pro damnatorū cōcluſione: nam ibidē eſt meror inconſolabilis/ardor inextinguibilis / dolor intolerabilis/labor intemperabilis/crudelitas immitigabilis obliuio immemorabilis /atqꝫ detentio ineuitabilis ibidem. I

Terra ſumitur pro terrenorum ſucceſſione ſeu mundanorū poſſeſſione ⁊ regione: atqꝫ vt ſic terrena proſperitas cuitetur/neceſſarius eſt feruidus ſuperiorum affectus: interiorum limpidus aſpectus: ac exteriorum ſolidus ſeu prouidus aſpectus ⁊c. ibidem. K

Terra ideſt terrena proſperitas deſpici debet: qr tenaciter ſolet irretire: mentaliter facit eſurire: faciliter ſolet pertranſire: diſcorditer facit ſentire: mortaliter facit ſuperbire: et cetera alia ibidem. L

Terre depictio ſm antiquos ⁊c. vide mater. E

Terremotus claruere mirabiles ⁊c. preſumere. D

Terror/terribilis/territus/terrere/terror enim eſt quedam exceſſiua timoris ſpecies ſeu qualitas que ex exceſſu alicuiꝰ ſubiecti et ſenſibilis excellētis ⁊ inſoliti generat̄. A

Terror quidam imbecillis pauiditatis: ſcilicet hominuꝫ iniquorum qui pauent vel terrentur ſine cauſa ⁊c. ibidem. A quidam formidantis humilitatis: ſcilicet hominum iuſtorum: nam tam bonis ꝙ malis deus terribilis propter ſue clementie plenitudinem/iuſticie rectitudinem/ſcientie limpitudinem/et potentie fortitudineꝫ ⁊c. ibiđ. B quidam iniquitatis alios impugnantis/ſcilicet tyrannorum ⁊c. et quidam ſeueritatis/ſcilicet impios iudicantis ⁊c. ibidem. C

Terminus/termini dicūtur limites vſqꝫ quos aliqua res extenditur: et infra quorū ambitu continetur. A

Terminus quidam humane durationis: quidam moralis incluſionis ſeu perfectionis ibidem. A terminus quidam finalis ſaluationis: quidam temporalis poſſeſſionis: quidam criminalis infectionis: ⁊ quidam infernalis damnationis ibidem. B

Theſaurus eſt locus occultus ⁊ ſecretus rebus precioſis et caris repletus ⁊c. A

Theſaurus quidā diuine ꝑſcientie admirabilis: quidaꝫ diuine ſapientie imꝑſcrutabilis: quidaꝫ interne conſciētie commēdabilis ibidem. A quidā ſuperne opulentie affectabilis: ⁊ quidam humane affluentie deteſtabilis ibidem. B

Theſei regis thebarum fabula ⁊c. vide feſtum. B

Teſtamentum/teſtari ideſt ordinare/ diſponere/vel tractare: ⁊ teſtamentum dicitur a teſtibus eo ꝙ plures teſtes requiruntur: ſignatqꝫ ſacraꝫ ſcripturam que duo continet teſtamenta ⁊c. A

Teſtis/teſtimonium/teſtis eſt ille qui veritatem alicuius teſtimonii teſtatur referat vel affirmat: et ſumitur in bono et in malo. A

Teſtis quidā ſuperior. ſ. deus infallibilis/nā teſtis eſt d̄ cordium qualitate: de bonorū ſanctitate/et de malorum prauitate: quidam interior immetibilis: quidam exterior inuincibilis: ⁊ quidam inferior ſtabilis ⁊c. ibiđ. A

Teſtis in malo ſignat mendaces: deleratores/mordaces/murmuratores/⁊ loquaces adulatores ibidem. B

Tigridis aīalis proprietas/vide ambulare. D inſtare. A

Tigridis catuli captura ⁊c. xp̄i aſcenſio. C

Timor/timere/timor multiplex in ſcriptura reperitur: et ſumitur in bono et in malo. A

Timor quidā hoīm ꝑfectoꝝ qr tales deum timent offendere: grām perdere/culpā cōmittere/ ⁊ penam incurrere/ ſicqꝫ deus eſt timendus ꝓpter celſitudineꝫ ſue prelationis/nam habet potentiā inuincibilem: prudentiā infallibilem/ iuſtitiam implacabilem/et magnificentiam admirabilem ibidem. A

Timēdus eſt deus ꝓpter aptitudinē noſtre cōditionis ſeu ſubiectionis: et timēdus propter plenitudinem dande ſucceſſionis/nam dei timor generat mētis ſtabilitateꝫ: cordis ſecuritatem/pacis tranquillitatem/veraꝫ credulitatem/claram ſagacitatem/promptam ſedulitatē/morum fecunditatem/et alia ſequentia ibidem. B

Timor quidam hominum peccatorū/nam tales timēt amittere mundi proſperitateꝫ: incurrere mundi aduerſitatē/ aggredi penitentie probabilitatem/atqꝫ ingredi mortis acerbitatem ibidem. C

Timor quidam hominum damnatoruꝫ/nam tales concomitatur debilitas animorum: immenſitas tormētorū/⁊ obſcuritas oculorum/et cetera alia ibidem. D

Timor quidam diabolicus/nam timet ſignū crucis: matrē lucis/ et vires boni ducis ibidem. E

Ayuntamiento de Madrid

Tyrannus/deficiunt auctoritates.

Tyreſia ſm fabulas mutatus in feminam et econtra in virum ⁊c. vide vir. B

Tollere ſumitur quandoqꝫ pro auferre/ pro portare/ et ſumitur ⁊ in bono et in malo. A

Tollere multiplex.ſ.penitentie/ſapiētie/ patientie/ diligentie/et obedientie/et ſequentia ibiđ. A

Thomas ſanctus abyſſus interpretatur multis de cauſis: abyſſus. D D

Tonitruus/tonitruū eſt quidā terribilis ſonus: aliquādo ex cōcurſu ventorū in terre viſceribꝰ: aliquādo ex extinctione igniū in nubibꝰ: ⁊ aliquādo ex corruptiōe nubiū in aere gñatꝰ: ac ꝑ tonitruū intelligiť ſonitꝰ ꝑdicatiōis: tumultꝰ tribulationis/et rugitꝰ iuriſdictionis ⁊c. A

Topaſij lapidis ꝓprietas quid ſignat ⁊c. vide aductus. D

Torcular eſt locus ad exprimendum vina diſpoſitus: ⁊ eſt torcular quoddam diuine ſcripture: quoddam mundane iacture: quoddam proſperitatis terrene: et quoddaʒ aduerſitatis eterne. A

Torrens eſt fluuius ex aquis aduenticijs generatus ⁊c. et ſumitur in bono et in malo. A

Torrens quidam vtilitatis valde notabilis ſacre ſcripture ⁊c. quidaʒ ſuauitatis valde laudabilis glorie paradiſi: nam eſt torrēs letificatiuus/ charitatiuus/ viuificatiuꝰ/ ⁊ fructificatiuus/ q̇daʒ mortalitatis valde fluxibilis ibidem. A torrens quidam iniquitatis valde damnabilis: quedam proſperitatis valde mutabilis: et quidam aduerſitatis valde triſtabilis ibidem. B

Totus ſignat rei integritatē et complementuʒ: ⁊ accipitur in bono et in malo. A

Toti eſſe debemꝰ luminoſi per honeſtatē: toti virtuoſi per ſanctitatem: ſcʒ in cordis dilectiōe/vocis orōne/ſpei cōfeſſione/gaudij exultatiōe/laboris executiōe: et cetera alia: atqꝫ toti amoroſi per charitatem ibidem. B

Totus ī malo.ſ.quo mali ſunt totaliter corrupti ⁊c. ibiđ. C

Tradere/traditio//traditus/ tradere ſumitur pro exponere/ſubiicere et concludere/quādoqꝫ pro prodere vel decipere/quandoqꝫ pro ordinare ⁊c. A

Tradere vnum penitentie ⁊ ſubiectionis: vnum immunditie et corruptionis: vnum violentie et punitionis vel corruptionis: atqꝫ vnum tradere peſtilentie ⁊ damnationis ibidem. A

Trahere/attrahere ſumitur in bono ⁊ in malo. A

Trahitur homo ad bonū per ſupernā delectationem atqꝫ per diuinam inſpirationē ibiđ A trahiť ad bonū per apertā tribulatōeʒ: ac ꝑ fraternā cōmonitiōeʒ ibiđ. B

Trahere in malo/ſicqꝫ trahere vnū eſt hoīʒ peccatoꝝ: hoīʒ miſeroruʒ/ ⁊ hoīm peccatorum ⁊ damnatorum ibiđ. C

Transferre eſt aliquid de vno loco ad aliū vltra ferre ⁊c. A

Tranſlatio quedam affectabilis/bonorum penitentiū: quedam delectabilis/iuſtorum decedentium: quedaʒ honorabilis/ſanctorum triumphantium: quedam variabilis glorie mundanorum: quedam deteſtabilis/ hominum iniuſtorum: et quedam formidabilis/hoīm impiorū ⁊c. ibidem. A

Tranſferunť boni in melius: ſcilicet de peccato in gratiam ⁊c. ſicqꝫ vt bene et vtiliter transferamur neceſſe eſt ꝙ interiora bene diſponamus: ꝙ exteriora caute deſeramus: et ꝙ vlteriora ſemper adeamus ibiđ. B

Tranſformare/tranſfigurare/vide de conuerſione.

Tranſgredi ideſt tranſire/preterire/et vltra terminos alicuius loci ꝓcedere et abire ⁊c. vide de gradi/greſſus/egredi/tranſire. A

Tranſire ideſt vltra ire: et ſignat motum et fluxum de termino a quo ad terminum ad quem: ſignatqꝫ in bono et in malo. A

Tranſitus quidam ſumme diuinitatis / ſicqꝫ deus trāſiuit per virginem carnem aſſumendo: per hominem ipſuʒ viſitando/per pauperē ipm̄ conſolando/per peccatorem ipſuʒ cōuertendo/⁊ per iniuſtum ipm̄ iudicādo ibiđ. A

Tranſitus quidam ſancte moralitatis vel virtualis/et talis tranſitus quidam eſt appetibilis: qꝛ tranſire debemus ad ſtatum religionis: affectum cōpaſſionis / amplexum dilectionis/aſpectum contemplationis/atqꝫ profectum operationis: eſt etiam tranſitus quidam terminabilis/ ſicqꝫ oportet tranſire delitias ne inficiamur: diuitias / ne alliciamur: et eminentias ne deijciamur: et eſt tranſitꝰ quidam premiabilis/nam ſic ad premium celeſte tranſitur per mare contritionis: per aquam compunctionis/ per ignem afflictionis / et per heremum tribulationis ibidem. B

Trāſitus quidā vilis mortalitatis: tranſitus quidam vane proſperitatis: ⁊ quidā grauis iniquitatis ibiđ. C

Tremor/tremere/tremor enīʒ timoris filia eſt: ſicqꝫ tremor pro timore ſepius ponitur: eſtqꝫ timor perfectorum/peccatorum/miſerorum atqꝫ damnatorum ⁊c. A

Tres/tria/tertius/trinitas vide plus/perſona.

Trianij lapidis proprietas ⁊c. vide protegere.

Tribuere ideſt concedere vel donare: nam tribuit deus iuſtis gratiam: ſanctis gloriam / humilibus prudentiam/ indigentibus ſufficientiam/ atqꝫ peccantibus peſtilentiam: vide dare.

Tribulatio/tribulare/tribulatio/aduerſitas et infortuniuʒ idem ſignant ⁊c. A

Tribulatio quedam exterioris vexationis/cuiʒ patientia tolleranda: quedam interioris tentationis/cum diligentia declinanda: et quedam poſterioris damnationis cum reuerentia formidanda ibidem. A

Tribulationes quedā ſunt mirabiliter excreſcentes ibidē. B quedam infallibiliter contingētes ibidem. C quedam multipliciter preualentes ſeu ꝓficientes: ſicqꝫ mundi tribulationes faciunt mētaliter eleuari: humiliter inclinari/vtiliter caſtigari/faciliter iuuari/⁊ ſublimiter ſublimari ibidem. D

Tribus ideſt genus: eſt enī tribus collectio populi eiuſdeʒ conſanguinitatis vel generis: ſicqꝫ eſt tribus bonorum et perfectorum: malorum ⁊ iniquorum/ſanctorum ⁊ beatorum/prauorum ⁊ damnatorum. A

Tribus duodecim populi iſrael quid ſignant vide porta. C D E

Tributū/tributarius/nā tributū in ſignū ſubiectiōis ac ſeruitutis tribuiť: ſicqꝫ tributum quoddaʒ grē ⁊ ꝑfectiōis: quoddā penitētie ⁊ ſubiectiōis: quoddā miſerie ⁊ afflictionis: atqꝫ quoddam pene ac damnationis ⁊c. A

Triſtitia/triſtis/triſtitia eſt dolor animi aliquādo ab iteriori/ aliquādo ab exteriori cauſa proueniens ⁊c. A

Triſtitia quedam hominuʒ perfectorum commendabilis: quedam hominum perfectorum deteſtabilis: ⁊ quedā damnatorum formidabilis ibidem. A

Triſtari dʒ hō ex offenſiōe maieſtatis diuine: ex cōmiſſiōe prauitatis interne: ex incurſione aduerſitatis mundane et ex inſpectione penalitatis eterne ibidē. B

Triſtitia quedam deteſtabilis et vitioſa peccatorum ⁊c. ibidem. C

Triticum eſt granū quoddā quod melius inter alia reputatur: ⁊ qđ ad victū hoīm ſpecialiter deputať ⁊c. ſignatqꝫ triticum perfectionem virtualem: refectionem cordialē/ collectionem ſpiritualem/poſſeſſionem temporalem/et nutritionem ſupernalem ⁊c. A

Thronus ꝓprie eſt locus in quo reges et iudices ſedere ſolent. A

Thronus quidā maieſtatis diuine: quidā thronus virginalis pudicitie: quidā virtualis conſcientie hoīs iuſti: nam talis ſit mundus/firmus ⁊ altus: quidā iudicialis eminentie/in quo pauperes ſaluantur: aſſecurantur ⁊ exaltantur: ⁊ quidam imperialis excellentie ibidem. B

Ayuntamiento de Madrid

Thronus quidã dignitatis humane.ſ.poteſtas iudiciaria prelatorũ:taliſq thronus habere debet ſublimitatem in cõtẽplãdo:maturitatẽ in deliberando/ſtabilitatẽ in pſe uerãdo/ac benignitatẽ ĩ cõpatiẽdo ſeu ĩ miſerãdo ibi. E
Tuba eſt inſtrumentũ ad vocẽ ⁊ ſonũ emittendũ. A
Tuba quedam laudis ⁊ confeſſionis:quedam planctus et orationis:quedam doctrine et excitationis: quedã ter roris atq comminationis:⁊ tuba predicationis ſignat predicatorem multiformiter ibiđ. B
Tunica eſt corpis indumẽtũ:ſicq reperit tunica quedã que indui debet:⁊ eſt tunica gr̃e ac virtutũ:tunica q̃dã que integre conſui debet: eſtq tunica honeſte cõuerſatiõis: quedã que debet exui:ſcʒ tunica bonorũ tp̃alium:q̃dã q̃ ablui debet:ſcʒ tunica carnis:⁊ quedã que deſtrui debet ſcʒ tunica peccati ⁊ inhoneſte cõuerſationis ⁊c. A
Tumulus vide ſepelire.
Tumultus vide de clamore ⁊ diſcordia.
Turbare/turbatio/turbatur enĩ homo ratione timoris/do loris/vel terroris. A
Turbatio quedã virtuoſa hoĩm perfectorũ:quedã vitioſa hominũ peccatorũ:quedã doloroſa hominum miſerorũ: et quedam venenoſa hominũ damnatorum ibidem. A
Turbatio quedã laudabilis/qua boni turbantur videlicet propter offenſionẽ regis ſuperioris ibiđ. B ꝓpter amiſ ſionem eterni ſplendoris:propter cõmiſſionẽ terribilis horroris:⁊ ꝓpter aſpectionẽ poſtremi doloris ibiđ. C
Turbatio quedã dãnabilis ⁊ vitioſa ſcʒ iracundia ſeruilis impatientie:timoris triſtitie ⁊c.ibiđ. D
Turba eſt nomen collectiuum:⁊ ſignat multitudinem con gregatam. A
Turba quedam perfectorum collaudanda:quedã miſeroꝝ ſuſtentãda:quedam mundanorũ declinãda:quedã via torum deteſtanda:quedam peccatorũ euitanda:⁊ que dam beatorum affectanda ibidem. A
Turbo eſt violẽtus aeris mot⁹ circũuolãte incedẽs ex collu ctatione diuerſoꝝ ventorũ ſibĩmuicẽ ꝓueniens. A
Turbo quidã ſupremi vigoris potẽtie deifice:quidã extre mi rigoris iuſticie iuridice:q̃dã extremi doloris ſeuitie tyrãnice:et q̃dã eterni furoris meſtitie damnifice ibi. A
Turris eſt altum edificium ⁊ forte:edificijs preeminens ad defenſionẽ caſtri/ville/vel ciuitatis ordinatum. A
Turris quedam ſuperior mirabilis/ſcʒ ipſe deus et virgo glorioſa:quedã inferior durabilis/ſcʒ turris religionis eccleſie ⁊ ſcripture:quedam interior amabilis/ſcʒ con templationis: quedam exterior laudabilis/ ſcilicet vir iuſtus:quedam poſterior mutabilis/ſcilicet ſtatus mun dane excellentie: ⁊ quedam deterior damnabilis/ ſcili cet peccator ſuperbus ⁊c.ibidem. A
Turpitudo eſt pctm̃ vel inhoneſtas conuerſationis. A
Turpitudo quedam intentionis:quedam affectionis: que dam locutionis:et quedam operationis et maxime car nalis delectationis ibidem. A
Turturis auis proprietas ⁊c.vide pulcher. B anima. A
Thus/thuribulum/nam per thus et thuribulum intelli gitur orationis virtus vel deuotionis:que ſuper carbo nes feruentis charitatis poſita/fumum ſanctorum deſi deriorum emittunt. A
Tutilla inſula indie in mari natat ſine fulcimento ⁊c. pa nis.. D
Tuus pronomen ⁊c.vide/meus/mea.

¶ De littera. V.

V Acuus/vacuitas eſt contraria plenitudini. A
Vacuitas quedam affectanda/perfectorum:nã tales vacuantur criminum fecibus ibidem. A quedam ſupportanda/egenorũ:qr vacuatur ter renis opibus ibidem. B quedam deteſtanda/iniquo rum:qr peccator eſt vacuus virtutibus ibidem. C et quedam formidanda damnatorum ibidem. D
Vado/vadere/vado denotat motum de termino a quo ad terminum ad quem ⁊c. A
Vado verbũ ſignat proceſſũ naturalem:qr homo vadit de natiuitate ad mortem:de ſanitate ad infirmitatem:⁊ de iuuentute ad ſenectutem ibidem. A ſignat etiam pro ceſſum virtualem:nã iuſtus ſpiritualiter vadit ad humi litatem/vt occultetur:ad baptiſmum/vt depuretur: ad eucharistiam/vt ſatietur: ad amicitiam / vt concordetur et cetera ſequẽtia ibidem. B ſignat proceſſũ crimina lem:ſicq mali vadunt ad delitias ⁊ carnalitates/ad ſe uitias ⁊ crudelitates/ad diſcordias et peruerſitates/ac ad ſtultitias atq mobilitates:ſignatq defluxum tem poralem:ſignat deſcenſum infernalem:et ſignat acceſſũ ſupernalem ibidem. C
Vadit etiam chriſtus ad infirmos ipſos medicando:ad ſo cium ipſum viſitando: ad celum locum parando: ad do minum ipſi famulando:et ad patrem ipſum honorando ibidem. D
Vagus/vagabilitas/vagus dicitur qui ſine propria vel cer ta manſione vndequaq vagatur ⁊c. A
Vagi quidam dicuntur viri ſancti ⁊ virtuoſi:ſanctitate pol lentes:vagi quidam dicũtur viri inopes et penurioſi fa cultate carentes: et vagi quidam dicuntur viri vani ⁊ de fectuoſi vanitate nutantes ibidem. A
Valere vide bonitas/⁊ vtilitas.
Validus vide fortis.
Valde aduerbiũ qualitatis ⁊ ſignat exceſſum vel excellen tiam ipſius cui adiungitur ⁊c. ſicq vir iuſtus eſſe debet valde fortis ⁊ vigoroſus: valde diligẽs ⁊ amoroſus/val de pauidus ⁊ timoroſus /valde formoſus ⁊ ſpecioſus/ valde ſubtilis et luminoſus et cetera alia ſequentia. A
Vallis eſt locus terre baſſus et infimus ⁊ in medio mon tium conſtitutus ⁊c. A vallis quedam inferior ſcʒ ſta tus miſerorum:ſicq vallis humane nature ante chriſti aduentum carebat ſemine fecundante: lumine illuſtran te/omine conſolante/atq culmine ſubleuante ibiđ. A
Vallis quedã fecundior/ſcʒ ſtatus perfectorũ: nã vir per fectus et eorum ſtatus eſt infinitus per humilitatem:va cuus per paupertatem: fecũdus per bonorũ operũ vber tatem:et irriguus per lachrymarũ fluxibilitatẽ ibiđ. B
Vallis quedam obſcurior.ſ.ſtatus mundanorum :⁊ quedã immundior ſcilicet ſtatus damnatorum ⁊c.ibidem. C
Vanum/vanitas/vanum dicitur quod in ſe habet vacuita tem/inſtabilitatem et inutilitatem:et ſic vanũ eſt quod non prebet plenitudinem continenti: nec fulcimentum innitenti/nec fructũ laboranti. A
Vanitas quedã naturalis.ſ.oium creatorum:quedam tem poralis.ſ.oĩm bonorum mundanorũ: nam reperitur va nitas ĩ diuitijs tẽporalib⁹:in delitijs corpalibus/in ſciẽ tijs ſecularib⁹/in amicitijs mundialibus/in corporũ pul chritudinib⁹:⁊ cetera alia ibiđ. A quedã ꝑſonalis.ſ.ho minũ pctorũ:ſicq pctõr eſt van⁹ in ſenſu et cognitiõe: in corde ⁊ affectiõe/ in ṽbo ⁊ locutiõe/in mente et cogi tatione/in manu ⁊ opatiõe/⁊ ſequẽtia plura ibiđ. B
Varius/varietas eſt rerum ⁊ maxime colorum diuerſitas et contrarietas ⁊c. A
Varietas quedam hominum perfectorum: quedam homi num infirmorũ:et quedã hominum doloſoꝝ ⁊c.ibiđ. A
Vas/vaſa in ſcriptura hoies dicuntur ⁊c. A
Vaſa quedã fragiliſſima/ſcʒ mortalis corpulentie:quedam nobiliſſima/ſcʒ mentalis conſcientie:quedam vtiliſſima/ ſcʒ moralis continentie:quedam viliſſima/ſcʒ letalis in iuſticie:quedam clariſſima/ſcʒ vitalis eminentie:et que dam turpiſſima.ſ.finalis peſtilentie ibidem. A
Vas dicitur iuſtus ꝓpter aptitudinẽ magni tenoris ibidẽ. B ac ꝓpter ſanctitudinẽ magni valoris ibiđ. C pro pter fortitudinem magni vigoris ibiđ. D atq ꝓpter pulchritudinẽ magni decoris ⁊c.ibiđ. E

Ayuntamiento de Madrid

Vaſtitas/vaſtus/vaſtator/vaſtitas ideſt vacuitas: vnde res dicitur vaſta que eſt oibus bonis vacuata: ſicqꝫ vaſtare eſt aliquā rem ſiue locum bonis oibus vacuare. A

Vaſtitas in malo quedam interior ⁊ ſpiritualis: ſcꝫ peccatorum qui vaſtantur bonis ſpiritualibus / quedam exterior: et temporalis/ ſcꝫ qua tyrāni et raptores vaſtant ⁊ diripiunt bona pauperum: ⁊ quedā poſterior ⁊ eternalis qua miſer et damnatus vaſtatur ⁊c.

Vaſtitas in bono quādo deus per ſe ⁊ ꝑ p̄dicatores ſuos vaſtat ⁊ diſſipat terram diaboli ⁊c. ibidem. A

Vbera ſunt membra in quibus lac procreatur a quo pueri lactantur ⁊ nutriuntur ⁊c. A

Vbera quedā dei/nam vbere miſerationis lactant̄ peniten tes: vbere eruditiōis lactantur filij ignorātes: atqꝫ vbere cōſolationis lactant̄ filij indigētes ibiđ. A

Vbera quedaꝫ hūana/ſicqꝫ ſunt vbera clemētie ⁊ pietatis: vbera ſcientie ⁊ charitatis/ vbera opulentie ⁊ proſperitatis ⁊ vbera immunditie atqꝫ carnalitatis ibiđ. B

Vbi aliquādo ſumit̄ interrogatiue: aliquādo poſitiue / vel ſignificat ꝑ modū poſitiōis/⁊ ſic eſt aduerbiū interrogādi: aliqñ ꝑ modū inheſionis/ſicqꝫ eſt aduerbiū loci. A

Vbi ſignat dubitationis incertitudinē: ſicqꝫ ſtatus noſter dubius ⁊ incertus eſt: ⁊ maxime incerti ſumus de dei benignitate: incerti de ſtatus ſecuritate: incerti de morum ſtabilitate: incerti de morum propinquitate atqꝫ incerti de ſtatus poſt mortem varietate ibidem. A

Vbi de chriſto querit multipliciter ⁊c. ibiđ. B

Vbi in bono ſignat locuꝫ vbertatis: charitatis/dignitatis/ eq̄tatis/ ſanctitatis/felicitatis/ſocietatis/ ⁊ nobilitatis ibidem. C

Vbi in malo ſignat locū moralis ſterilitatis: realis tenuitatis/finalis penalitatis/et carnalis iniq̄tatis ⁊c. ibiđ. D

Vbiqꝫ/vbicunqꝫ iſta aduerbia ſignant generalitatē ⁊c. A

Vbiqꝫ et vbicunqꝫ referri poſſunt ad deum: nam dei poteſtas eſt vbiqꝫ ad proficiendum ⁊c. ad prelatum/nam prelatus eſſe debet vbiqꝫ ad ſubneniendum: inſtruendum et corrigendum. A

Vbiqꝫ et vbicūqꝫ referri poſſunt ad malos ſcilicet curioſos exploratores: vitioſos murmuratores/atqꝫ guloſos deuoratores ⁊c. ibidem. A

Ve nomen cōminatoriū eſt et nomen maledictorum. A

Ve vnum · miſerorum cum patientia ſuſtinendum/ ſcilicet ve mundane tribulationis ibidem. A ve vnum peccatorum cum diligentia abhorrendum/ſcilicet interne inquinationis: ſicqꝫ per ve maledicuntur viri mendaces / loquaces /fallaces/tenaces/rapaces/procaces/voraces ⁊ alia ſubſequentia ibidē. B ac ve vnū damnatorū cuꝫ ſapientia precauendum/ſcilicet eterne damnationis: nā iſtis eſt ve quia pena eorum non releuatur ſed ſemper augmentatur et nunq̄ terminatur ibidem. C

Velare/velum/velamen/velamentum/velare enim ideſt tegere vel operire. A

Velamen quoddam humilitatis/ quoddam nobilitatis / quoddam ſecuritatis ibidem. B quoddam obſcuritatis ibidem. C quoddam duplicitatis/quoddam fallacitatis/atqꝫ quoddam ſimplicitatis ibidem. D

Velle/volūtas eſt illa aīe potentia a qua liberū arbitrium noſcit̄ emanare ⁊ que in bonum naturalr̄ tendit ⁊c. A

Volūtas quedā ſummi creatoris imitanda/quedā iuſti viatoris regulanda/quedā vani peccatoris refrenanda: et quedam diri tentatoris refutanda ibidem. A

Voluntas dei adhuc quedam magne poteſtatis timenda/ quedam magne veritatis implenda: et quedā ſumme bonitatis ſeu largitatis promerēda: ſicqꝫ dei volūtas quoſdam extollit ad promotioneꝫ: quoſdam mundat per cōfeſſionem: quoſdam turbat per afflictiōem: quoſdaꝫ ducit per directionem et cetera alia per longum ibidē. B

Voluntas quedam iuſti virtuoſa/⁊ voluntatem iſtam reprimere debet timoris grauitas: allicere debet diuina bonitas: dirigere debet mandati veritas: et erigere debet amoris veritas ibidem. C

Voluntas quedam impij vitioſa/nā talis vult diſcordias ⁊ diuerſitates: delitias et carnalitates/diuitias et crudelitates/blanditias ⁊ familiaritates/proditiones atqꝫ fallacias ceteraqꝫ alia ibidem. D

Velox/velocitas/velociter/velocitas in bono ac in malo ſumitur A velocitas quedā diuine ſeueritatis metuenda quedam benigne deitatis requirenda: quedam mundane proſperitatis fugienda: quedā humane mortalitatis attendenda: quedaꝫ moralis agilitatis exequenda: quedam letalis fatuitatis dimittenda: et quedā mortalis celeritatis intuenda ibidem. A

Venatio eſt quando quis aliquod animal pro capiēdo inſequitur: ſignatqꝫ venatio diligentiam ac inquiſitioneꝫ: morſum ac apprehenſionem ⁊c. A

Venatio quedam diligentis viſitationis/qua prelatus venatur proteruos ⁊c. quedam curioſe predicationis: quedam diabolice machinationis: et quedam tyrannice depredationis ibidem. A

Vendere/vendens/vendere eſt proprietatē alicuius rei cuꝫ alterius pecunia commutare ⁊c. A

Venditio quedā hominū peccatoꝝ tꝑalis ⁊ neceſſaria: quedam hominum perfectorū ſpiritualis ⁊ meritoria ibidē. A quedam hoim proditorū crialis ⁊ deceptoria/ac quedam hoim iniquorū noxialis atqꝫ dānatoria ⁊c. ibiđ. B

Venenum /per diuerſa venenoruꝫ genera poſſunt accipi varie ſpecies viciorum ⁊c. A

Venerabilis/venerari vide honor.

Venia vide miſericordia/indulgentia atqꝫ parcere.

Venire eſt ad aliquem teminum applicare: et de vno termino ad alium accedere et tranſire: ⁊ inuenitur venire multiplex ⁊c. A

Venire quoddā iuſti viatoris: quo iuſti veniūt ad gloriam: ſicqꝫ venire debemus ad deū ꝓpter clamorē vocatiuum per quē inducimur benigniter ⁊c. ibiđ. B venire debemus ꝓpter amoreꝫ locatiuum per quē recipimur fideliter ibiđ. C venire debem⁹ ꝓpter terrorē incuſſiuū per quē ipellimur ſeueriter ibiđ. D atqꝫ venire debem⁹ ꝑꝑ dulcorē allectiuū ꝑ quē attrahimur ſuauiter ibiđ. E

Venire quoddā vani peccatoris q̄ venit ad malū ⁊ nō ad bonū ⁊c. ⁊ venire quoddā pij ſaluatoris/nā venit ad virginē vt incarnaretur: venit ad ſeculum vt viſitaretur: venit ad hieruſalem vt repararetur: venit ad patibulum vt immolaretur et cetera alia ibidem. F

Vēter eſt illa corporis cōcauitas qua cibi recipiuntur: ⁊ in qua iecur ⁊ alia inteſtina cū multis alijs cōtinētur: et in qua appetitus carnis generaliter originatur ⁊c. A

Venter quidā corporeus noſtre natiuitatis: venter quidaꝫ eburneus pure virginitatis ſcꝫ virginis glorioſe ibideꝫ. A venter quidam pectoreus cordis profunditatis: ſcꝫ viri iuſti conſcientia bidem. B venter quidam ſtercoreus noſtre carnalitatis ſcꝫ carnis ſenſualitatis ibiđ. C

Venter quidā extrane⁹ mundi cupiditatis idiđ. D vēter quidam ethereus ꝑfecte humilitatis: atqꝫ vēter quidaꝫ tartareus eterne calamitatis ⁊c. ibidem. E

Ventus ideſt ſpiritus vel flatus: eſt ꝓprie ventus aer mot⁹ cum ſiccis vaporibus intermixtus ⁊c. A

Ventus quidā ſufflatiuus qui ſignat malaꝫ ſuggeſtionē: quidā ſiccitatiu⁹ ſignat hoſtis tētationeꝫ: quidā pulſatiuus ſignat mundi tribulationē: quidaꝫ mundatiuus ſignat violentam correctionem: quidā turbatiuus ſignat eternam damnationem: quidaꝫ leuatiuus ſignat proſperam ſucceſſionem ⁊ cetera alia ibidem. A

Ventus quidam gratie glorioſus: ſcilicet ſpirituſſanctus nam depurat/ inflammat/temperat/ tranſportat/deſiccat ⁊ ſequentia plura ibidem. B

Ayuntamiento de Madrid

Ventus quidam culpe vitioſus quem diabolus continuē ſuſcitat atq; ad malum incitat: ⁊ hoc multipliciter ibidē E ſicq; eſt quidā ventus elatiōis et ſuperbie/vent⁹ oriē talis ſubſolanus ibidem. D

Ventus quidam tentationis ⁊ malicie occidētalis fauoni⁹ ibidē E vent⁹ quidā ꝓſperitatis ⁊ affluētie meridionalis auſter ibidē F ⁊ vēt⁹ quidā aduerſitatis atq; peſtilētie ſeptētrionalis aquilo ſeu boreas ibidem. G

Vent⁹ quidā culpe vitioſus doloroſus/ſcȝ eterna pena ⁊c. ibidem. H

Verberare vide percutere/tribulatio.

Verbū eſt ille mentis ꝯceptus qui de voce formāda ⁊ emittenda cōcipitur anteq̄ vlteri⁹ ad labia ꝑducatur ⁊c. A

Verbum qͦdā incarnatū ſumme diuinitatis: qͦdā exaratum ſumme veritatis: qͦdam predicatuȝ magne ſanctitatis: qͦdam moderatū grandis honeſtatis: ⁊ qͦdam effrenatū magne vanitatis ibidem. A

Verbū qͦdam eterne generationis ſcȝ dei filius/nā verbū illud ad nos ſe inclinauit humiliter: nos viſitauit humiliter: nos regulauit moraliter: nos informauit vocaliter ⁊ nos cordauit mentaliter ibidem. B

Verbū qͦdā diuine ꝑdicationis/nā tale verbū eſt ſeduliter attendendū: memoriter addiſcendū/vtiliter adimplēdū atq; humiliter ſuſtinendū ibidem. C

Verbū qͦdā humane locutionis/ſcȝ iuſtoꝝ hoīm: nā taliū eſſe debēt verba benigna ⁊ dulcia/certa ⁊ veracia/matura ⁊ ſagacia/aſpera ⁊ pungētia/vtilia ⁊ ꝑſpicua/leta ⁊ conſolatiua/ac grata atq; cōplacentia ⁊c. ſed verba malorū ſunt vana ⁊ pompoſa: falſa ⁊ doloſa/dulcia ⁊ adulatoria multa ⁊ copioſa ⁊ cetera alia ibidem. D

Verecūdia eſt quedā animi paſſio a timore originaliter generata: eſt enī timor cōfuſionis. A

Verecūdia quedā cōmendabilis ⁊ virtuoſa/nā oȝ eſſe verecundia penitentie/prudentie/audacie atq; cōſtantie ibidem A verecūdia quedā deteſtabilis ⁊ vitioſa: ⁊ quedā cōfuſibilis ⁊ dānoſa ⁊c. ibidem. B

Vermis eſt animal vile ⁊ modice virtutis turpiſſimiq; coloris A vermis quidā deſpectiuus ſignat chriſti humanitatem ⁊c. vermis quidam corruptiuus ſignat culpe malignitatem: et vermis quidaȝ corroſiuus ſignat pene acerbitatem ibidem. A

Vertex eſt ſummū cacumen qͦd in montibus eminet ⁊ apparet: atq; accipitur pro capite ⁊c. A

Vertex quidaȝ interioris intellectus: quidā eminentie ꝑfectioris: quidam excellentie ſublimioris: ⁊ quidā arrogātie elationis ibidem. A

Vertere eſt mouere/voluere vel mutare: ⁊ ſumitur in bono et in malo. A

Vertūtur hoīes penitētes: hoīes ſapiētes/hoīes peſtilentes ſiue obſtinati pctōres/hoīes fugiētes/hoīes diligētes/hoīes ꝓſperantes ⁊ cetera plura ibidem. A

Verus/verax/veritas/vere/veritas eſt illa virtus per quaȝ quidditas demonſtratur. A

Veritas quedā exiſtens ⁊ realis: quedā ꝑmanens ⁊ moralis: ⁊ quedā eloquentie verbalis ibidem. A

Veritas quedaȝ carnalis ⁊ exterior ac eterne ꝑmanētie/ſcȝ xp̄i dei filius: nā ille habuit veritatē carnalis humanitatis: habuit veritatem moralis ſinceritatis ſeu bonitatis qꝛ habuit perfectionē: cōpaſſionem/protectioneȝ/locutionē/durationē/et alia ſequentia ibidē B et habuit veritatem realis diuinitatis ⁊c. ibidem. C

Veritas quedam moralis eminētie/qua quilibet iuſtus verus dicit̄: nam iuſtus habere debet veritatem moralem vere exiſtentie ibidem D habere oȝ veritatem mentalis ſapientie ibidem E atq; veritatem verbalis eloquētie: nā veritas habenda predicando/iudicando/reſpondendo/ac corrigendo ibidem. F

Veſcor veſceris/veſci id eſt mādūcare/comedere/cibo/potu pane/⁊ aliis ſimilib⁹ corꝑi alimēta miniſtrare vide ibidē

Veſpera eſt vltima pars diei ⁊c. A

Veſpera ſignat ſenū ātiquitatē ibidē B ſignat cordis iniquitatē ibidē B ſignat mortis obſcuritatē: ſignat vite longinquitatē: atq; ſignat mundi finalitatē ibidem. C

Veſtibulū eſt dom⁹ ſeu locus circa tēpluȝ ſanctoꝝ vel circa cameras regū vel diuoꝝ ad veſtes induendū ſpāliter ordinat⁹: eſtq; veſtibulū qͦdaȝ ſuperi⁹/ſcȝ patria celeſtis: qͦdam inferius/ſcȝ eccleſia: qͦdā interi⁹/ſcȝ cōſcientia atq; qͦdam exterius/ſcȝ miſeria huius mundi ⁊c. A

Veſtigium eſt ſignū qͦd remanet poſt alicuius rei tranſituȝ vel receſſum. A

Veſtigiū qͦdā mirabile ⁊ glorioſum/eterne maieſtatis: qͦdā laudabile ⁊ virtuoſum/moralis bonitat's: qͦdā dānabile ⁊ vitioſum/localis prauitatis: atq; qͦdam mutabile ac fluctuoſum mutabilis vanitatis ibidem. A

Veſtis/veſtire/veſtimentum/veſtimentorum genera plura in ſcriptura inueniuntur: videlȝ veſtis naturalis/corporalis/temporalis/virtualis/ſupernalis/criminalis/⁊ infernalis. A

Veſtimēta quedā bonorū et ꝑfectorū ſcȝ virtutū: ſicq; iuſti habeāt veſtes lugubres ⁊ luctuoſas/ſcȝ penitentie atq; doloris ibidē B habeāt etiā veſtes ſalubres ⁊ v̄tuoſas ſcȝ gratiarū ⁊ virtutū qb⁹ aīa veſtit̄: denotātur q; veſtimēta ſacerdotū: et que ſint ibidē per longū C atq; habeāt veſtes celebres ac virtuoſas ⁊c. ibidem. D

Veſtimenta q̄dā maloꝝ ⁊ peccatorū/videlȝ carnalitatis/ꝓſperitatis ac duplicitatis ⁊c. ibidem. E

Vetuſtas/vetus/vetuſtas ſignat in bono ⁊ in malo. A

Vetuſtas quedam perfectorū ⁊ ſapientiū ibidem A quedam peccatorū et delinquentiū: atq; quedā dānatoruȝ ⁊ pereuntiū ibidem. B

Vexatio ſumitur pro tribulatione/caſtigatione/tentatione et dānatione: ſicq; reperitur vexatio mundane tribulationis/vexatio rapine et exactionis/vexatio diſcipline et correctionis/vexatio diabolice tentationis ac ſuggeſtionis/atq; vexatio eterne dānationis et afflictiōis A

Via eſt illud terre ſpaciū per qͦd itur: et per qͦd de termino ad terminū pertranſitur ⁊c. A

Via quedā naturalis ſcȝ cunctorū/ſicq; eſt via quedā ꝑ quā ingredimur/ſcȝ via natiuitatis humane: quedā per quā ꝓgredimur/ſcȝ via preſentis vite: et quedā per quā egredimur/ſcȝ via mortis ibidem. A

Via quedam virtualis/ſcȝ via virtutum per quam boni ad paradiſum vadunt: et vie iſte ſunt tenende propter ipſarum multitudinem: quia eſt via veritatis et prudentie: via pietatis et clementie/via puritatis et mundicie/via ſanctitatis ⁊ decentie/via honeſtatis et congruentie/et alia ſequentia ibidem B ſuntq; vie iſte eligende propter ipſarum gratitudinem: ſunt vtiles propter ipſaruȝ rectitudinem: atq; ſunt ſecure propter ipſarum quietudinem ⁊c. ibidem. C

Via quedā criminalis ſcȝ maloꝝ: ſicq; eſt via ſuperboꝝ altiſſima: immūdorū fediſſima/iniquoꝝ baſſiſſima/mundanorū longiſſima/⁊ cetera plura ibidem. D

Vicis/viciſſitudo/viciſſim accipiunt̄ ꝓ ſimili caſu vl' ꝓ recōpēſatiōe vel ꝓ alterna retributiōe: ſicq; viciſſitudo vna eſt indigentiū: vna ꝓſperantiū/vna delinquētiū/et vna ꝓmerentiū ⁊c. ſumit̄ etiaȝ ꝓ ſucceſſione tp̄is vel ꝓ certa ⁊ diſtincta tēporis portione ⁊c. A

Vicinus id eſt ꝓpinqu⁹ ſocius vel amicus. A

Vicinus q̄dā honorabilis ſcȝ xp̄s: quidā amicabilis ſcȝ angelus: quidā cōmēdabilis ſcȝ amicus fidelis: quidaȝ caſtigabilis ſcȝ caro ⁊ mūdus: quidā deteſtabilis ſcȝ pctōr ⁊ quidā formidabilis ſcȝ diabolus ⁊c. ibidem. A

Victima eſt ſacrificiū/hoſtia vel immolatio ⁊c. A

Victima quedam ſaluationis ſcȝ chriſti: quedaȝ deuotiōis ſcȝ martyrū: quedā religionis ſcȝ religioſoꝝ: q̄dā deuo-

lb

Ayuntamiento de Madrid

tionis.ſ.voluntas viri iuſti: quedā corruptionis.ſ. opus maloꝝ: ⁊ quedaꝫ dānationis.ſ.dānatorum ibiđ. A

Uidere eſt illud ꝑ quod cognoſcuntur rerū colores ⁊ quantitates ⁊c. A

Uiſio moralis et ſpeculatiua qua iuſti vident illa que pertinent ad ſalutē: ſicq; eſt vidēda ſumma bōitas vt habeatur: nam videnda ⁊ attēdenda eſt dei auctoritas ⁊ potētia: dei benignitas ⁊ clementia/dei humilitas ⁊ patientia/dei ſeueritas ⁊ iuſtitia/dei felicitas ac eminentia/ceteraq; alia ibidem. B

Uidenda eſt vite ſanctitas vt teneatur: videnda fratrum charitas vt foueatur: videnda morum prauitas vt horreatur videnda rerum vanitas vt caueatur: videnda vite breuitas vt defleatur: et videnda pene grauitas vt timeatur ibidem. C

Uiſio quedā intuitiua.ſ.beatoꝝ qua vidēt in patria intuitiue faciē dei patris: ſicq; eſt viſio letificatiua/deſideratiua/ſaluificatiua/recreatiua/⁊ certificatiua ibiđ. D

Uiſio ſignat admirationem/attentiōem/⁊ circa aliquid occupationem ⁊ narrationē/ſicq; iohānes vidit deuꝫ cunctis imperantem/cetū angeloꝝ deo famulantē/chorūꝫ prelatorum digne gubernantem/iuſtorum populuꝫ ſancte regentem/pauperem multa ſuſtinentem/bonum paradiſum recipientem/vidit diabolum cunctis inſidiantem/aliaq; plura per longum ibidem. E

Uidere in bono ſignificat multa: nam vident prelati diſcrete diſcutiendo/nam debent eſſe per diſcretioneꝫ illuſtrati: per attentionem excitati/per deuotionem occupati/vident contemplaturi attente conſpiciendo ſuperiora/inferiora/interiora ⁊ exteriora ⁊c. et vident boni actiui deuote compatiendo miſeris ⁊c. ibidem. F

Uiſus ⁊ mentis diſcretio impeditur multiformiter: ſcilicet propter oculi fortem impreſſionem propter obſcuram medii habitatiōeꝫ/propter nimiam mediationem et attentionem/propter medii variationem/propter ſpeculi appoſitionem/propter radiorum reflexionem/propter diuerſi ſitus variationem/et propter directam approximationem ⁊c. ſatis prolixe ibidem. G

Uiſio quedam impiorum qua reproborum opera praua que modo abſcondita ſunt die tamen iudicii videbunt ⁊c. ibidem. H

Uideri paſſiue loquēdo ſumitur in bono: quia malus velle debet videri vt corrigatur: bonꝰ vt alius eius exemplo melior efficiatur ⁊c. in malo vero refert ad vanigloriosos: hypocritas atq; curioſos ⁊c. ibidem. I

Uidete quomodo caute ambuletis ephes. v. ſermo eſt: loquiturq; de viſione morali et mentali ⁊c. A

Uiſio quedam moralis ſiue mentalis que habeat ſapientie ſplendorem/quedam naturalis et mathematica/ſcilicet ſcientifica/litteralis/phiſica/ciuilis ſeu canonica ⁊c. viſio qdā enigmatica caliginoſa/ſcilicet viſio fidei: quedam moralis et ſanctifica/vtilis et fructuoſa/ſcilicet ſpiritualis meditatio et cognitio qua attendimus que ad ſalutem pertinent ⁊c. et quedam viſio beatifica et gaudioſa qua beati in patria vident eſſentiam dei patris ⁊c. ibidem. B

Uiſus cordis eſt magis nobilis inter ceteras corporis partes: et hoc probatur exemplo nature: enigmate figure/⁊ auctoritate ſcripture ⁊c. ibidem. C

Uidere debet homo dei bonitateꝫ que eſt ſuperior: probatur hoc per naturam/figuram/et ſcripturam ⁊c. ibideꝫ. D videre etiam debet humanam vilitateꝫ que eſt inferior qua homo conſiderat ſeipſum/et probatur hoc ex verbis dominicis/propheticis/ſanctificis/apoſtolicis/philoſophicis/et diabolicis ibidem. E

Uiſum impedit/ne hō conſideret ſeipſꝫ videlꝫ ꝓſperitas mundialis: cupiditas tpalis/⁊ fatuitas cordialis/nam quidam preſumit de iuſtitia: quidam de ſcientia: quidā de opulentia: et quidam de ſanctimonia ⁊c. ibidem. F

Uidere debet homo fraternam charitatē: que eſt exterior: ſicq; homo videre ⁊ attēdere debet ad viros iuſtos ⁊ ſciētificos vt ipſos honoret: ad familiares ⁊ ſeruitores vt eos remuneret: ad bonos ⁊ fideles amicos vt eos ſumme conſideret: impediuntq; fraternam charitatem videlicet vitium ingrate obliuionis: diſtracte intentionis et carnalis affectionis ibidem. G

Uidere debet homo mundanaꝫ vanitatem que eſt inferior: debetq; reſpui ⁊ abhorreri ⁊c. H

Uidere debet homo egeni paupertateꝫ que eſt ſterilior: debetq; nutriri: nam pauperes miſerando nō vident tyrāni rapaces/auari tenaces/iudices fallaces/et amici nugaces ⁊c. ibidem. I

Uidere debet homo malorum prauitatem que eſt deterior punienda atq; fugienda ibiđ. K

Uidere debet homo celi felicitatem que eſt felicior appetēda ⁊c. ibiđ. L

Uidere debet homo finis neceſſitatem que eſt aſperior preuidenda: ſicq; circa finem videnda ⁊ conſideranda: ſcilicet mortis horror/iudicis terror/purgatorii ardor/inferni dolor/⁊ diaboli furor ⁊c. ibidem. M

Uiſio moralis habeat ēt in affectu moderātie decoreꝫ ibiđ. N atq; habeat in ꝓfectu reali diligētie vigorē ⁊c. ibi. O

Uiſio triplex: ſcilicet intuitiua/abſtractiua ⁊ ſpeculatiua vide affluentia. C

Uidua dicitur illa que virū habuit: eſtq; viri ſolatio per mortis infortunium deſtituta ⁊c. A

Uiduitas quedaꝫ honorabilis/matronarum honorabiliū: ⁊ tales debent pauperes nutrire: infirmis ſeruire/caſtitatem ſeruare/orationi vacare/⁊ in penitentia laborare ibidem. A

Uiduitas q̄dā miſerabilis: ⁊ tales ſunt defendēde/nutriende/cōſolāde/ac viſitande ibiđ. B et quedā deteſtabilis.ſ. qū ꝑ peccatuꝫ ſpūaliter viduat a xp̄o ⁊c. ibiđ. E

Uigilare ē libera ſpirituū ꝑ organa ſenſus ⁊ motꝰ diffuſio. A

Uigilat ſummꝰ creator ad creaturarū gubernationem: vigilat ꝓtector noſter angelus: ad mortaliū cuſtoditionē: vigilat iuſtus viator ad bonorum executiōem: vigilat beatus in paradiſo per leuificationem/vigilat impius per malitie inſpectionem: atq; vigilat hoſtis deceptionis per continuam machinationem. ibidem. A

Uigilia quedam laudabilis et virtuoſa: ſicq; vigilandum eſt propter fructum copioſum quem conſequi volemus ⁊c. ibidem. B vigilandum propter locum periculoſum quo nos eſſe videmus: vigilandū propter preceptum rigoroſum qđ taliter implemus ibidē. C atq; vigilandū ꝓpť ꝯſortiuꝫ gratioſuꝫ qđ in iſtis hēmus ibi. D

Uigilia quedam mala ⁊ vitioſa.ſ impioꝝ: qui ſolliciti ⁊ vigiles ſunt ad faciēda mala ⁊c. ibidem. E

Uiginti/vicenarius numerus ſignat in bono viros perfectos qui ſeruāt dei precepta ⁊ ꝓximi ⁊c. in malo vero qui quādoq; ſenſibus inordinate gubernātur ⁊c. A

Uilla eſt domorum congregatio ad hominum habitationē conſtituta: ⁊ inuenitur villa perfectorum/peccatorum/beatorum/atq; damnatorum. A

Uincere/victoria/vincere ideſt preualere/ſuperare/vel violenter aliquem edomare: et victoria eſt predominatio quam habet aliquis vel habere poteſt contra alium preualendo ac ei dominari ⁊c. A

Uictoria quedam dei mirabilis/deus enim vincit ⁊ ſuperat omnia in bonitate: ptāte/ſapientia/⁊ eminentia ibiđ. A quedam iuſti laudabilis: nam iuſtus pugnat contra diabolum/ſeipſum/atq; peccatum vincendo laudabilis reputatur ⁊c. ibiđ. B ſicq; ad victoriam ſuffragatur bonorum operum ⁊ animorum promptitudo: ⁊ operuꝫ ꝑfectoruꝫ ſtabilis fortitudo ibiđ. C et ad victoriā valet noſtroruꝫ predeceſſorum ſeu bonoꝝ operū attenta ſancti-

Ayuntamiento de Madrid

tudo: facit inferni tormentorum retenta meſtitudo/atqꝫ valet ad victoriam glorie beatorum preuiſa beatitudo ⁊c. ibidem. D

Victoria quedā diaboli damnabilis: qua diabolus ī tentationibus ⁊ tribulationibus vincit iuſtos ibiđ. E

Vincire/vinctus/ vinculum eſt illud quod quid tenet: ſtringitur vel ligatur. A

Vinculū quoddā perfectorū alligandū/ſuntqꝫ vincula religionis: dilectionis/cōiunctionis/durationis ⁊ cohertionis ibidem. A quoddam peccatorū diſſipanduꝫ: nam diabolus ſolet vinculare vinculis carnalitatis ⁊ immunditie: cupiditatis ⁊ auaritie/pompoſitatis et vane glorie/tepiditatis ⁊ accidie/obſcuritatis et obſtinatie/ac taciturnitatis atqꝫ verecundie ibidem. B et quoddam damnatorꝫ formidandū/ſcilicet pene inferni ⁊c. ibiđ. C

Vindicta eſt punitio dura et ſeuera cum furore et verecundia executa propter cauſam vel occaſioneꝫ precedentis iniurie generata. A

Vindicta quedam crudelitatis et ſeuitie: ſcilicet peccatorū crudelium ibidem. A quedam ſeueritatis et iuſticie: ſcilicet prelatorum fidelium ibidem. B et quedam auctoritatis et potentie dei omnipotentis ibidem. C

Vinea eſt ille locus vbi vinea vel vites inuicem congregantur: quibus vinum in vſus hominum eliquatur. A

Vinea quedam perfectorum: quedam reproborum: quedā damnatorum: quedam beatorum: quedam meritorum: quedam terrenorum: quedam tormentorum: ⁊ quedam ſummorum gaudiorū ibidem. A

Vinea adhuc quedaꝫ glorioſa ſcꝫ Chriſtus dei filius incarnatus ⁊c. ibidem B quedam virtuoſa ſcꝫ anima deuota ſeu bona perſona ⁊c. ſicqꝫ talis habeat humiditatem flebilis pietatis: habeat vtilitatem cōmunis charitatis ⁊ habeat formoſitatem decentis honeſtatis ibidem C quedam fructuoſa ſcꝫ eccleſia vel religio: nam illa colenda eſt: qꝛ hereditas noſtra que diligitur naturaliter: colenda/qꝛ ineſt neceſſitas que iniūgit magiſtraliter: atqꝫ colenda/qꝛ eſt ſubſtantie vtilitas que requiritur ſpāliter ⁊c. ibidē D ⁊ vinea quedā luctuoſa ſcꝫ cōgeries iniquorum ⁊c. ibidem. E

Vinum eſt liquor precioſus qui a vinea naſcitur ⁊ a vite ad vſus hominum diſtillatur: ⁊ reperitur quoddā vinuꝫ bonum ⁊ delectabile ſcꝫ gratie ⁊ ſcientie: quoddā ſummuꝫ ⁊ delectabile ſcꝫ voluptatis ⁊ conſolatiōis eterne: quoddam vanum ⁊ deteſtabile ſcꝫ voluptatis mundane: ac quoddam durū atqꝫ execrabile ſcꝫ pene eterne. A

Vinum quoddam perfectorum/ſcilicet omniū virtutū/ſicqꝫ iuſti bibunt vinum dulcoris ⁊ deuotionis ibiđ. B bibunt vinum ſplendoris ⁊ diſcretionis: bibunt vinum liquoris et curationis ibidem. C bibunt vinum doloris et afflictionis: atqꝫ bibunt vinum amoris et refectionis ſeu conſolationis: eſtqꝫ etiam vinum quoddam quo potantur impii ⁊c. ibidem. D

Violentia/violenter/nam violentum dicitur quicquid inuoluntarium vel cōtra voluntatis deſiderium efficitur: ſicqꝫ inuenitur violentia neceſſaria/ compulſoria/ meritoria/ tranſgreſſoria/infectoria ⁊ afflictoria ⁊c. A

Vipere ſerpentis proprietas ⁊c. vide ambitio. H

Vir nomen eſt virium: hinc vir dicitur omnis qui habet fortitudinem et virtutem ⁊c. A

Vir quidam nobilis et glorioſus ſcilicet chriſtus qui eſt vir et ſponſus eccleſie ⁊ anime noſtre: nam iſte nobis copulatur benigniter ⁊ ſtabiliter: nobis operatur viriliter et vtiliter: atqꝫ nobis obligat tenaciter ⁊ veraciter ibiđ. A

Vir quidam ſtabilis ⁊ virtuoſus ſcilicet eccleſie prelatus: nam talis habeat in habitu decoreꝫ honeſtatis: habeat pudorem caſtitatis: habeat in animo vigorē firmitatis: habeat in aſpectu nitorem venuſtatis: habeat in intellectu ſplendorem claritatis ſeu veritatis: habeat in opere vigorem probitatis: habeat in corde feruorem charitatis: atqꝫ habeat in ore clamorem veritatis ſeu auctoritatis ibidem per longum. B

Vir quidam vtilis ⁊ fructuoſus/nam talis vir ſit fortis et bellicoſus: ſanctus ⁊ virtuoſus/concors et non rixoſus/ rectus ⁊ non tortuoſus/pius ⁊ viſceroſus/prudens ⁊ ſtudioſus/rarus ⁊ precioſus ⁊ cetera ſequentia ibiđ. C

Vir quidam nequam ⁊ vitioſus/ſicqꝫ inueniūtur viri leproſi/verboſi/rixoſi/ pompoſi/mēdoſi/inuidi ⁊ odioſi/ignari ⁊ tenebroſi et cetera alia ibidem. D

Vir ſpiritualis multas habet conditiones ⁊c. vide aer. C arbor. F G H luxuria. F G H

Vir perfectus angelo comparari poteſt ⁊c. vide angelus. G H I

Viri perfecti conſiderantur per candelabrum multipliciter candelabrum. C

Vir perfectus habeat cedri conditiones ⁊c. cedri conditiones. B C D

Viri iuſti ⁊ perfecti paruulis equiparantur ⁊c. parum. C

Vir perfectus deſignari poteſt per petrum apoſtolum multipliciter ⁊c. petrus per totum.

Viri imperfecti perdunt et omittunt fructificari ⁊c. arbor. L M

Virga ſm ſuas proprietates variari poteſt: atqꝫ multa deſignare ⁊c. A

Virga quedam glorioſa et admirabilis imperialis dominationis/ſcilicet benedictus dei filius ibidem. A quedā ſpecioſa et amicabilis virginalis propagatiōis/ſcilicet beata virgo: quedam virtuoſa atqꝫ venerabilis virtualis ſuſtentationis/ſcilicet crux chriſti: naꝫ eſt virga defenſionis/directionis/ſuſtentationis/menſurationis ac correctionis ibidem. B quedam rigoroſa ⁊ formidabilis iudicialis iuriſditionis ibidem. C quedam amoroſa et commendabilis paſtoralis caſtigationis: nam virga iſta virtutes producit: crimina educit: ⁊ ſapientiam inducit ⁊c. et virga quedam furioſa et deteſtabilis eternalis indignationis ⁊c. ibidem. D

Virga aaron virginem Mariā deſignat ⁊c. vide aaron. N

Virgo/virginitas poteſt accipi in bono et in malo: nam in bono ſignat carnis puritatem et integritatem ⁊c. in malo vero ſignat ſterilitatem et fructus bonorum operum raritatem. ⁊c. A

Virginitas quedam eſt mentis et carnis integritas: ſicqꝫ virginitas habeat humilitatem et ſubiectioneꝫ: habeat tranquillitatem ⁊ quietationem: habeat aſperitatem et afflictionem: habeatqꝫ timiditatem confuſionis ⁊c. ibidem. B

Virtus eſt quedam mentis diſpoſitio qua mens rationi cōſentit et deo conſonat atqꝫ obedit ⁊c. A

Virtus enim ſumitur pro quacunqꝫ bona mētis diſpoſitione: ſicqꝫ virtutes ſunt cordium repletiue: ſunt virium tuitiue ſeu defenſiue: et ſunt mentium erectiue ⁊c. ibiđ. A

Virtus quedam eſt dominica eternalis: que debet formidari: quedam angelica ſupernalis/ que debet admirari: quedam canonica ſpiritualis/que debet roborari quedam peſtifera mundialis que debet deteſtari: ⁊ quedā demoniaca infernalis que debet ſubiugari ibiđ. B

Virtus quedam ſuperior et diuina que apparuit videlicet carnem aſſumendo: mortem ſuſtinendo: morti preualendo: celum aſcendendo: apparebitqꝫ mundum iudicando: malos condemnado: bonos premiando et cetera alia ibidem. A

Virtus quedam interior et humana/ſcilicet viri iuſti: nam talis virtus eſt boni operatiua: mali toleratiua: ſui augmentatiua ac diu perduratiua ⁊c. ibidem. D

Vis/vires/vis in ſingulari ſignat violentiam: in plurali vero ſignat fortitudinem ⁊ virtutem: ſicqꝫ ſunt vires corporales ſubiugande: vires tēporales diſpēſande/vires

pectorales roborande/vires naturales attendende/vires tyrannales abhorrende/et vires ſupernales metuende ⁊c. A

Uiſcera ſunt corporis inteſtina ⁊c. A

Uiſcera quedam diuine dilectionis et compaſſionis: quedam interne affectionis: debentq; illa per paſſionem impinguari: per diſcretiõem illuſtrari/ per deuotionem renouari et per turbationem contriſtari ibidem. A et quedam humane correptionis et infectionis: ſuntq; viſcera illa per luxuriam pinguia: per inuidiam triſtia/per iactantiam patientia/per infamiam ſetentia/et per ſeuitiam ardentia ibidem. B

Uiſci quercini proprietas vide caſtitas. B et etiam qui in aliis naſcatur arboribus perpetuitas. A

Uiſitatio/viſitare/viſitatio idest viſualis frequentatio vel viſus frequens agitatio. A

Uiſitatio quedam ſuperior et diuina ſcilicet dei/nam deus viſitat veniendo perſonaliter: viſitat influendo ſpiritualiter: viſitat ſuccurrendo temporaliter: viſitat affligẽdo corporaliter: viſitat promouendo ſupernaliter: et viſitat puniendo eternaliter ⁊c. ibidem. A

Uiſitatio quedam inferior ⁊ humana ſcꝫ prelatorũ vel perfectorum: ſicq; eſt viſitatio conſolatiua: correctiua/et caſtigatiua ⁊c. ibidem. B

Uitis ſiue vites ſunt illa arbuſta ex quibus vinea conſtituitur ⁊c. A

Uitis dicitur deus ſummus et glorioſus: homo iuſtus et virtuoſus/vir iniquus ⁊ vitioſus/ſtatus bonus ⁊ virtuoſus/ſtatus malus ⁊ pernicioſus/atq; baculus precioſus ⁊c. ibidem. A

Uitulus eſt filius bouis cum matre adhuc deditus et lacte ac vberibus enutritus ⁊c. A

Uitulus quidam ſaginatus noſtrum ſignat redemptorem: vitulus quidam immolatus ſignat iuſtum viatorem: quidam effrenatus ſignat ſtultum peccatorem: ⁊ quidã adoratus ſignat hoſtem deceptorem ibidem. A

Uituli marini proprietas vide patientia. D

Uiuere/vita accipitur aliquando pro ipſa naturali diſpoſitione: aliquando pro morali conuerſatione ⁊c. A

Uita quedam naturalis cunctorum: quedam virtualis bonorum: quedam triumphalis ſanctorum: quedam noxialis malorũ: ⁊ quedam gehennalis damnatorũ ibidem. A

Uita quedã naturalis que ex anima ⁊ corpe conſtituit ⁊c. nam talis inchoatur a vili conditione: mediatur cum acri turbatione: et terminatur cum forti ac triſti depreſſione ibidem. B

Uita quedam virtualis bonorumque conſiſtit ex vnione anime cum deo: nam ibidem attenditur motus preueniens/ſcilicet culpam auferendo/mentem offerendo/ac deum inquirendo ibidem. C attenditur etiam virtus ſubueniens: ſicq; habeat humores compunctionẽ: dilectionis feruorem/correctionis rigorẽ/diſcretionis ſplendorem/affectionis candorem/et cetera ſubſequentia: atq; attenditur fructus prouenlens: ſcilicet vita eterna ⁊c. ibidem. D

Uita quedã eternalis beatorũ: nam illa habet honores et prelationem/dulcorẽ ⁊ refectionẽ/vigorẽ ⁊ durationẽ/ſplendorem ac diſcretionem ⁊c. ibidem. E

Uita quedam mundialis malorũ: nam iſta eſt vita preſumptuoſa/tumultuoſa/faſtidioſa/laborioſa/opprobrioſa/periurioſa ⁊ alia plura ibidem. F

Uiuo verbum aliquando ſignat diſcretionem: aliquãdo cõmendationem: et aliquando affirmationẽ ⁊c. ibid. G

Uita ſpũalis requirit multa ⁊c. vide neceſſitas. B

Ultio/vleiſcſci/vltio quedam affectanda/zeli iuſtitie: quedam vituperanda/dire nequitie: ⁊ quedam conſideranda dei potentie vide vindicta.

Ultimꝰ/vltrã/vlterior/vltra ſignat quãdã ſupabundantiã vel ſupexcellentiã loci: numeri/rei/vel tpis ⁊c. A

Ultra quoddã diuine conditionis admirandũ: quoddam pfecte ſucceſſiõis frequẽtandũ: quoddã alicuiꝰ termini pſumpti tranſgreſſiõis deteſtãdũ: quoddã eterne dãnationis formidandum: ⁊ quoddam eterne ſaluatiõis affectandum ibidem. A

Ultro idest voluntarie ſeu ſponte: ſicq; eſt vltro voluntarie ſubiectiõis: libere collatiõis/carnalis infectionis/pſumptuoſe ãbitiõis/fructuoſe opatiõis ⁊ eterne ſaluatiõis. A

Ululare/vlulatus eſt planctus cũ clamore eductus vel factꝰ ſeu ſonus clamoroſus ſine verbo ⁊c. A

Ululatus quidã bonus ⁊ virtuoſus/bonorũ ⁊ perfectorũ ibidem. A quidam malus ⁊ vicioſus/malorũ ⁊ ⁊ puerſorum: quidam plus ⁊ dulcoroſus/miſerorum ⁊ depreſſorum: quidam triſtis ⁊ doloroſus/damnatorum et deſperatorum ibidem. B

Umbra eſt quidam fluxus tenebroſus ⁊c. A

Umbra qdã humane pditiõis ibiđ. A qdam hũane poſſeſſionis ibiđ. B qdã diuine ꝓtectiõis: qdã ſupne abſcõſionis: qdã interne deuotiõis: quedã eterne ſaluatiõis ibiđ. C quedã vmbra peruerſe ꝯuerſatiõis: quedã peccati corruptiõis: ⁊ quedã obſcure damnatiõis ibiđ. D

Unde ponitur poſitiue/interrogatiue/reprehenſiue/inquiſitiue/execratiue/ denegatiue/ admiratiue ac dubitatiue. A.

Undecim/vndenarius eſt numerus ille qui primo tranſgreditur denarium: ſignatq; in malo illos qui tranſgrediũtur decalogium mandatorum ⁊c. ac ſignat in bono illos qui proficiunt in dei mandatis: ⁊ qui ad fidem .xij. articulorum aſcendunt ⁊c. A

Undiq; idest in omni parte: reperiturq; vndiq; bonoꝝ/malorum/miſerorum/damnatorum atq; beatorum. A

Ungere/vnctio/vngentũ denotat ſemper pinguedinẽ que eſt vnctionis materia ⁊c. A

Unctio quedam deuotionis interioris bonorũ ⁊ iuſtoꝝ qꝛ virtute ſpiritusſancti pleni: nam deus vngit mordificando per aſperas tribulatiões: vngit mitigando per mundanas conſolationes: ⁊ vngit per gratie inſpirationes atq; infuſiones ibidem. A

Unctio quedã promotionis ſuperioris/ſicq; prelatus iungitur ad ſuauiter conuerſandum: ad viriliter operãdũ et ad ſeduliter imperandum ibidem. B

Unctio quedam corruptionis/et ſic mali vnguntur proſperitate mundiali/carnalitate corporali/ac verboſitate noxiali ibidem. C

Uniuerſus/vniuerſitas ſignat integritatẽ/totalitatem ⁊ generalitatem rerum ⁊c. ſicq; reperitur vniuerſitas videnda/credenda/tenenda/habenda/ſectanda/vitãda/horrenda et cetera alia ibidem. A

Unitas/vnus/ vnitas habet diuerſas proprietates: ideo etiam diuerſas ſignificationes: et ſignat in bono et in malo ⁊c. A

Unitas quedam ſumme diuinitatis/ſicq; deus vnus eſt in dignitate/ideo honorandus: vnus in raritate: ideo conſeruandus: vnus in pietate ideo frequentandus: vnus in charitate/ideo amandus: et vnus in poteſtate: ideo formidandus: in ipſo eſt etiam vnitas perſonalis eſſentie: vnitas ſupernalis eminentie: atq; vnitas eternalis efficacie ibidem. A

Unitas quedam ſumme ſimplicitatis: ſcilicet vir iuſtus et ſimplex: commendatur enim vnitas illa: nam talis eſt magna ⁊ virtuoſa/rara et precioſa/vera ac fructuoſa ⁊c. ibidem. B

Unitas quedam inuicte communitatis ſcilicet amoris/concordie ac amicitie/prouenitq; iſta vnitas ex prelati ſingularitate ex animi vnitate: et ex populi vniformitate ⁊c. ibidem. C

Ayuntamiento de Madrid

Unitas ſumitur in malo/ſicqꝫ per vnitatem intelligitur ma
la ſingularitas ⁊ mala concoꝛditas:nam talis habet in=
compaſſionem et cupiditatem:iudeuotionem et tepidi=
tatem/indiſcretionem et garrulitatem/cõtradictionē ac
credelitatem ibidem. D
Unicoꝛnis aīalis ꝓprietas ⁊c.vide gaudium. B
Unicus/vnigenitus/ꝑ eodē ſupponūt pōtqꝫ itelligi ꝑ vni
cuꝫ vel vnigenituꝫ chꝛiſtus/anima/animus pauper ⁊ vir
iuſtus. A
Uobiſcū/nobiſcū/mecū/tecū/ſecū/iſte enī dictiones cōpoſi
te ſemꝑ dicūt ſocietatē/pꝛeſentiā/vnitatē/aſſiſtentiā ac
ꝓpinquitatē:ſicqꝫ ſocietas quedā debet optari:quedaꝫ
amari:et quedā vitari ⁊c. A
Uocare/vocat᷒/vocare ſumitur ꝑ noīare/ appellare ⁊c. A
Uocatio quedā diuina īterioꝛ ſpūalis qua de᷒ vocat ſuos
per occultā ſuā inſpirationē ⁊ oꝛdinationeꝫ:ſicqꝫ vocat
hoīem ad penitentiā vt lamentet̄:ad ſapientiam vt con
templetur:ad amicitiāvt iocundetur:ad indulgentiāvt li
beretur:ad patientiā vt coꝛonetur:ad diligentiaꝫ vt ope
retur et cetera alia ibidem. A
Uocatio quedaꝫ diuina exterioꝛ tēpoꝛalis:qua dñs ad di
gnitates tꝑales vocat/nominat ⁊ aſſumit:ſicqꝫ tali voca
tione requiritur electoꝝ pꝛudentia deliberatiua: requi
ritur electi redolentia exuberatiua:⁊ requiritur diuina
pꝛeoꝛdinatiua ⁊c.ibidem. B
Uocatio quedā diuina ſuperioꝛ ⁊ eternalis qua quis vocat̄
per moꝛtē ad eternā gloꝛiā ⁊c.ibidem. C
Uocatio quedā humana/ſicqꝫ vocare debemus deū vt erau
diat:pꝛudentē vt erudiat: pauperē vt aduenīat:amicuꝫ
vt ſubueniat:virtutē vt ꝓficiat:errantē vt deſiſtat: atqꝫ
peccantē vt luctum faciat ibidem. D
Uociferari ideſt vocem emittere moꝛe fere: vel vocare foꝛti
ter cum clamoꝛe ⁊c. A
Uociferatio quedam iuſtoꝛum et perfectoꝛum multiplex:
quedam maloꝝ:quedam miſeroꝛum: quedā dānatoꝝ
⁊ quedam beatoꝝ ibidem. A
Uox eſt aer a pulmone in cannalibus gutturis motus ⁊ im
pulſus:⁊ mediantibus naturalibus inſtrumentis in oꝛe
articulatus atqꝫ foꝛmatus eſtqꝫ multiplex ⁊c. A
Uox quedā admirabilis ſcꝫ vox creatoꝛis audienda multi
plex ⁊c. A vox quedam cōmēdabilis:ſcilꝫ vtilis ⁊ hone
ſta pꝛoferenda:nam ſic a fidelibus habeatur vox humi
lis oꝛationis: vox hylaris locutionis/vox ſalubꝛis cōfeſ
ſionis/vox vtilis pꝛedicationis/atqꝫ vox autentica repꝛe
henſionis ac redargutionis ibidem. B
Uox quedā deteſtabilis/ſcꝫ peccatoꝛis abhoꝛrēda:ſicqꝫ eſt
vox detractionis/elationis/ ſuggeſtionis/adulationis/
ac cōminationis ibidem. C
Uolare/volat᷒/volare ideſt alis ſurſum aſcendere:⁊ ſe cito
⁊ faciliter ad ſuperioꝛa transferre ⁊c. A
Uolatus quidā gloꝛioſus ⁊ admirabilis ſcꝫ aſcenſionis xp̄i
ibidē A quidā volat᷒ virtuoſus ⁊ appetibilis quo iuſti
ſpūales volant ſurſum ad paradiſuꝫ mentaliter ⁊c.ibidē
B nam volant ſuperius ad celeſtes eminētias admira
biliter:volant exterius ad terreſtres circūſtātias cōmen
dabiliter:ac volant interius ad coꝛdeſtres conſcientias
meditabiliter ibidem. C
Uolatus quidā deteſtabilis et vitioſus/ſcꝫ maloꝝ:nam ta
les volāt ad pꝛoſperitates: pompoſitates/carnalitates
crudelitates ac voꝛacitates ibidem. D
Uoluptas eſt delectatio quā in rebus quibus vtimur inue
nimus:ſumiturqꝫ aliquando pꝛo cōplacentia bona quā
doqꝫ pꝛo mala ⁊c. A
Uoluptas quedam virtualis gloꝛioſa:quedā eternalis fru
ctuoſa:quedam coꝛpoꝛalis lubꝛicoſa:⁊ quedam tempo
ralis luctuoſa ibidem. A
Uouere/votum ſumit̄ quādoqꝫ pꝛo deſiderio:quandoqꝫ ꝓ
pꝛomiſſo:ſicqꝫ votū debet comitari maturitas/libertas
neceſſitas/atqꝫ celeritas ⁊c. A
Urbs ab oꝛbe dicitur eo ꝙ vrbes antiquitus foꝛmabantur
rotunde ⁊c. A
Urbs ſuperioꝛ opulentiſſima/inferioꝛ roboꝛatiſſima/inte
rioꝛ/gratioſiſſima/exterioꝛ inquietiſſima/⁊ deterioꝛ de=
ſperatiſſima ⁊c.ibidem. A
Urbs habeat firmitatē inexpugnabilē:charitatē indiuiſibi
lem/⁊ claritatē ſuſtentabilem ibidem. B
Urere/vſtio ſumit̄ in bono et in malo:nam boni vrunt̄ per
dilectionē:coꝛrectionē ⁊ tentationem/mali vero vrūtur
interius malis affectionibus exterius mundi tumulti
bus/ac poſterius inferni flāmantibus. A
Urgere id cogere vel cōpellere:ſumiturqꝫ in bono ⁊ in malo
et inuenitur vrgere dilectionis interioꝛis/coꝛrectionis
ſuperioꝛis/afflictionis exterioꝛis/ac damnationis po=
ſterioꝛis. A
Urſi aīalis ꝓprietas ⁊c.vide ager F bellum. F
Uſqꝫ ſiue ſumatur incluſiue ſeu excluſiue ſemper denotat
terminū atqꝫ finem ⁊c. A
Uſqꝫ quoddam appetibile:ſicqꝫ boni attingere debent vſqꝫ
ad celum eterna contemplando:ad finē diu perſeueran
do:ad deum gratiam impetrando:ac ad paradiſum glo
riā occupando ibidem. A
Uſqꝫ qōdam deteſtabile:ſicqꝫ mali attingunt vſqꝫ ad pom
poſitatem/carnalitatem/ebꝛietatem/ac mundi ꝓſperi=
tatem ⁊c.vſqꝫ quoddā intranſibile:ſcꝫ terminus moꝛtis
vſqꝫ qōdā foꝛmidabile ſcꝫ infernus ⁊ vſqꝫ quoddā ad=
mirabile ſcꝫ potentie diuine infinitas ⁊c.ibidem. B
Uſqꝫquo interrogatiua dictio: ſignatqꝫ idem ꝙ quare vel
quo ⁊ cōiter vſqꝫquo querit de tempoꝛe ⁊c. A
Uſqꝫquo conqueritur homo de deo:ſcꝫ de iuſtoꝛum graua
minibus/de maloꝛum dictaminibus:et de iniuſticiarum
diſſimulationibus ⁊c.ac per vſqꝫquo arguitur homo de
temulentia et ebꝛietate: de negligentia et tepiditate/de
inconſtantia et varietate/de immundicia et carnalitate/
de auaricia et cupiditate/atqꝫ de ignoꝛantia ⁊ fatuitate
⁊c.ibidem. A
Uſura/vſurarij ſunt mandatoꝛum tranſgreſſoꝛes:gaudio
rum contemptoꝛes/pꝛoximoꝛum deceptoꝛes/ac terreno
rum cōſumptoꝛes. A
Uterus ſumitur in bono et in malo ⁊c. A
Uterus in bono/ſicqꝫ reperitur vterus eterne diuinitatis
vterus materne virginitatis/vterus interne conſcientie
et voluntatis/vterus fraterne pietatis et compaſſionis
vterus fecunditatis et bone operationis/atqꝫ vterus ſa
pientie ac diſcretionis ibidem. A
Uterus vero in malo/ſicqꝫ inuenitur vterus carnalis immū
dicie:mentalis iniuſticie/naturalis exiſtentie/ac tempo
ralis opulentie ibidem. B
Uti/vſus enī rerū a deo hoībus eſt cōceſſus:et ꝓpter hoc
facte ſunt res vt eis debite quilibet vti poſſet ⁊c. A
Uſus quidā virtuoſus ſcꝫ perfectoꝛum/nam boni oībus re
bus virtuoſe vtuntur ⁊c.ibidem A vſus quidā fructuo
ſus/ſcilꝫ beatoꝛum:et vſus quidam malignoꝝ qui nihil
aliud eſt ꝙ abuſus ⁊c.ibidem. B
Utilis/vtilitas/vtile eſt illud qō ad vtendum eſt congruuꝫ
⁊ abile ⁊c. A
Utilitas quedā ſpūalis ſcꝫ illa que valet ad ſaluteꝫ obtinen
dam:nā vtilia ſunt ad ſalutem:qō a deo penitus guber
nemur ibidē A qō penis tribulemur/qō caſu criminis
impugnemur ibidē B vtile ꝙ a viris ipſis flagellemur
qō a pꝛelatis ꝓuidis caſtigemur:atqꝫ ꝙ a noſtris pꝛoxi
mis ſuffragemur ibidem. C
Utilitas quedā eternalis/ſcꝫ vita eterna/gloꝛia ⁊ beatitudo
⁊c.et quedam vtilitas tempoꝛalis ſcꝫ diuitie/ ſanitas ⁊
gaudium ⁊c.ibidem. C
Uua eſt fructus de quo vinū expꝛimit̄ ⁊ liquatur ⁊c. A
Uua quedam magni valoꝛis:quedā dulcis ſapoꝛis:quedā

Ayuntamiento de Madrid

boni liquoris: quedam falſi dulcoris: ⁊ quedam grauis horroris ibidem. A
Uulcani puteus in ſicilia ⁊c. vide olla. C
Uulgus vide de populo/plebe vel gente.
Uulnus/vulnerare/vulnus eſt ſolutio in carne per violētiā introducta ⁊c. A
Uulnera quedā ſanatiua ſeu charitatiua que videre debemus: ſcz vulnera Chriſti ibidē A quedā trāſfixiua que habere debemus: ſcz vulnera diuini amoris/ cōtritionis ⁊ cōpaſſionis: quedaz afflictiua que ſuſtinere debemus ſcz vulnera tribulationum huius mundi ibidem B quedaz corruptiua que cauere debemus: ſcz vulnera vitiorū ⁊ quedam peremptiua que horrere debemus: ſcz vulnera penarū infernaliū ⁊c. ibidem. C
Uulpis proprietas ⁊c. vide abſtinētia C aduocatus. H
Uultus eſt illud qđ ſumme eſt homini apparens: ⁊ per qđ cognoſcitur vnuſquiſq;: in quo etiā animi paſſiōes denotantur ⁊c. A
Uultus in bono quidam dei honorādus: nam habet vultū potentie/clementie/iuſticie ac leticie ibidē A quidā vultus mentis depurandus quē debemus per amorez ad deū conuertere: per timorē ad terram deprimere: ac p nitorem pre cunctis ſplendere ibidē B ⁊ quidam vultus corporis regulādus: nā ſic habeamus diligentiā ⁊ laborem: ac pretendamus pmanentiam atq; vigorē: ſapiētiā et ſplendorem/ diſplicentiā et rigorem/verecundiā ⁊ humilitatem/cōplacentiam ⁊ hilaritatem/ac reuerentiam atq; maturitatem ibidem. C
Uultus in malo multiplex: nā mali habent vultus iratos ⁊ concitatos: velatos ⁊ palliatos/firmatos ⁊ obſtinatos/ diſſolutos ac effrenatos ibidem. D
Uxor proprie dicitur mulier que alicui matrimonialiter eſt coniuncta ⁊c. A
Uxor quedaz intima: quedā optima: quedā infima: quedā ſuprema: ⁊ quedam extrema ⁊c. ibidem. A
Uxor ſpūalis ideſt eccleſia ſeu corporalis ideſt bona femina habere oz humilitatē ⁊ ſubiectionē ibidē B habere etiā oz fidelitatē ⁊ dilectionem: ac habere oz vtilitatez ⁊ perfectionem ⁊c. ibidem. C
Uxor in malo/ſicq; inuenitur vxor luxurioſa/litigioſa/atq; preſumptuoſa ⁊c. ibidem. D

¶ De littera. X.

X Pūs nomen exprimit vnitatē in duabus naturis diuina ſcz ⁊ humana ⁊c. A
Xpūs eſt ſuſtētator fortiſſimus: naz eſt ſapiētia veritas atq; virtus ⁊c. ibidē B xpūs eſt conſolator mitiſſimus ibidem C atq; premiator ditiſſimus ibidem. D
Xpi natiuitas fuit humilis ⁊ amaroſa multipliciter ibidez A fuit vtilis ⁊ fructuoſa multiformiter ibidem B fuit nobilis ⁊ glorioſa: nam hoc apparet ex nati diuinitate/ ex matris virginitate/in luminis claritate/in āgelici agminis iocunditate/in ſtelle mirabili nouitate/in paſtorū mira veritate/atq; in miraculorū multiplicitate ibidē C
Xpi paſſio fuit neceſſaria mirabiliter: videlz vt pater placaretur: culpa deleretur: ⁊ homo ſaluaretur ibidem A fuit etiā voluntaria q̄tuz ad xpm: atq; fuit valde afflictoria ⁊c. ibidem. B
Xpi paſſio fuit proditioſe inchoata: videlz in principū conciliatione/in iude venditione ⁊ mercatione: ⁊ hoc contra detractores/mercatores/ſeculares/peccatores ⁊ poſſeſſores ibidem C in oſculi datione ⁊ exhibitione: ⁊ hoc cōtra blanditiā pditorū/cōtra pteruiā obſtinatorū/atq; cōtra auariciā vſurariorū ibidem. D
Xpi paſſio fuit opprobrioſe meditata: ſcz in captiōe/illuſione/petri negatione /atq; flagellatione ibidem. E
Xpi paſſio fuit flagitioſe cōſummata: videlz in ſententia tā impia/in anguſtia tam anxia/⁊ in ſeuitia tam noxia ⁊c. ibidem. F
Xpi paſſio fuit miraculoſe pdicata vel reuelata: ſcz in ſolis eclypſi/terre tremore/veli ſciſſura/lapidū fractura/atq; monumentorū apertura ibidem. G
Xpi reſurrectio/xpūs enī redemptor noſter mortē ſuſcepit ne mortem timeremus: ſurrexit etiam vt reſurgere confidamus ⁊c. A
Xpi reſurrectio facta eſt ppter interiorē vigorē ⁊c. ibidem B ppter horrorē mortalitatis exteriorē ibid. C ⁊ propter ſuperiorē eternitatis amorē ibidem. D
Xpi aſcenſio figurata in triūpho rhomanorū ⁊c. A
Xpi aſcenſione oſtendit facti magnitudo ⁊c. ibidē B verbi celſitudo ibidem C ⁊ rei certitudo ibidem. D

¶ De littera. Z.

Z Elus eſt amor exceſſiuꝰ vel dolor de nimio amore procedens: ſumiturq; aliqū pro inuidia vel pro aliquo exceſſiuo feruore ſiue rigore ⁊c. A
Zelus quidā rigoris feruentis /ſcz iuſticie diuine ibidem A quidā fortis amoris/ſcz iuſti: ⁊ quidā grauis liuoris ſcz impij ibidem. B
Zona eſt cingulum cū quo corpus ſtringit ⁊ cingitur ⁊c. A
Zona temperantie cingūtur pfecti: zona auaricie cingūtur infecti: zona diabolice ſeuitie cinguntur dānati: et zona leticie cinguntur beati ⁊c. ibidem. A
Zonam charitatis ⁊ amicitie qua pectus cingatur habeat prelatus ibidem B habeat etiam zonam parcitatis et abſtinētie qua pectus ſtringat: habeatq; zonam caſtitatis ⁊ cōtinentie qua lumbus arceatur ibidem. C

¶ Finis tabule alphabetice.

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid